BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
165
M
11
NAPOLI

XII. 9. 13

Digitized by Google

Digitized by Google

V — V. n. 14 S. Cath. [illegible] 1790

In fine Venet: 1511.

Repertorium principalium ⁊ emer
gentium questionum: ac omni
um: que notatu digna sunt.
Andree Barbatie Si-
culi. In tertium
Decretali-
um.

Georgius de Arriuabenis.

Digitized by Google

¶ Tituli ſuper tertio decretalium: cum quibuſcunque capitulis et paragraphis in eo contentis.

¶ De reb. eccle. non alie.
Rubrica. car.2.
.c. Non licet. car.21.
.c. Qui res car.21.
.c. Conſenſus. car.11.
.c. Epiſcopi. car.22
.c. Nulli. car.23.
.c. Si quis. car.23.
.c. Ad aures. car.23.
.c. Et ſuper. car.24.
.c. Ad audientiam. car.25.
.c. Confeſſiones. car.25.
.c. Ad noſtram. car.26.
.c. Cum laycis. car.26.
¶ De precarijs.
Rubrica. car.17.
.c. Precarie. car.27.
.c. De precarijs. car.28.
.c. Precarium. car.18.
¶ De commodato.
Rubrica. car.29.
.c. Cum gratis. car.29.
¶ De depoſito.
Rubrica. car.31.
.c. Grauis. car.32.
.c. Bona fides. car.33.
¶ De emptio. et vendi.
Rubrica car.34.
.c. Placuit. car.35.
.c. Cum venisſet car.36.
.c. Cum dilecti. car.37.
.c. Peruenit. car.38.
.c. Ad noſtram. car.39.
.c. Cum cauſa. car.40.
.c. Si venditori. car.41.
¶ De locato.
Rubrica. car.44.
.c. Ex reſcripto. car.44
.c. Veſtra. car.45
.c. Propter ſterilitatem. car.46.
.c. Potuit. car.48.
¶ De rerum permu.
Rubrica. car.51.
.c. Si princeps. car.52.
.c. Ut commutationes. car.52.
.c. Mancipia. car.52.
.c. Iniuſtum. car.52.
.c. Queſitum. car.53.
.c. Ad queſtiones. car.54.
.c. Cum olim. car.54.
.c. Cum vniuerſorum. car.55.
.c. Exhibita. car.55.
¶ De feudis.
Rubrica. car.56.
.c. Inſinuatione. car.57.
.c. Ex parte. car.58.
¶ De pignoribus.
Rubrica. car.59.
.c. Nullus. car.60.
.c. Lator. car.60.
.c. Ex preſentium car.61.
.c. Illo vos. car.61.
.c. Ex litteris. car.62.
.c. Cum contra. car.64
.c. Significante. car.64.
.c. Cum conſtet. car.65.
¶ De fideiuſſoribus.
Rubrica. car.66.
.c. Si clericus. car.67.
.c. Peruenit. car.67.
.c. Conſtitutus. car.69.
.c. Quod quibuſdam car.70.
.c. Cum pro. car.72.
¶ De ſolutionibus.
Rubrica. car.72.
.c. Ad hoc. car.73.
.c. Si quorundam. car.74.
.c. Odoardus. car.75.
.c. Jo qui. car.76.
¶ De donationibus.
Rubrica. car.79.
.c. Prudentes. car.80.
.c. Fraternitatem. car.81.
.c. Ceterum. car.81.
.c. Conſultationibus. car.82.
.c. Per tuas. car.82.
.c. Cum dilecti. car.83.
.c. Paſtoralis. car.84.
.c. Inter dilectos. car.86.
.c. Apoſtolice. car.87.
.c. Propter ſterilitatem. car.89.
¶ De peculio clericorum.
Rubrica. car.92.
.c. Inueſtigandum. car.92.
.c. Presbyter. car.94.
.c. Ut vnuſquiſque. car.94.
.c. Inquirendum. car.95.
.c. Si quis ſane. car.96.
¶ De teſtamentis.
Rubrica. car.101.
Rubrice repetitio. car.122.
.c. Quorundam. car.124.
.c. Quis. car.126.
.c. Nos quidem. car.129.
.c. Indicante. car.133.
.c. Filius. car.135.
.c. Si heredes. car.139.
.c. Cum in officijs. car.[illegible]
.c. Ad hec. car.[illegible]4.
.c. Quia nos. car.[illegible]6.
.c. Cum eſſes. car.148.
.c. Relatum. car.155.
.c. Relatum el. ij. car.16[illegible]
.c. Cum tibi. car.170.
.c. Officij. car.170.
.c. Requiſiſti. car.179.
.c. Tua nobis. car.187.
.c. De his. car.197.
.c. Raynutius. car.200.
¶ De ſucceſſioni. ab inteſta.
Rubrica. car.231.
.c. Sed hoc. car.233.
.c. Sancto concilio. car.233.
.c. Cum dilectus. car.234.

FINIS.

Digitized by Google

¶ Repertorium.d.Andree Barbatie ſiculi in tertium decretalium nouiter editum.

Abbas in alienatione rei eccleſie ſibi ſubiecte interponendi auctoritatem poteſtatem habet in c.non licet.numero.5.de reb.eccle.non alie. car.21.
Abbas in alienatione rei ſui monaſterij cum capituli conſenſu auctoritatem preſtare poteſt in.c.ad noſtram.numero.3.eodem titulo. car.26.
Abbas in iudicio ſine monachorum conſenſu experiri nequit in.c.cum dilectus.numero.2.de teſta. car.235.
Abbatis ad libitum an ⁊ quo pacto clauſtralis puer reuocari poſſit in.c.precarium.numero.9.de preca. car.29.
¶ Actio cui adaptet in.c.grauis.numero.15.de depoſi. 33.
Actio quo pacto intentetur: quando quis vltra iuſti precij dimidiam deceptus fuerit in.c.cum dilecti.numero.7.de emptio.⁊ venditio. car.37.
Actio de peculio an in rem vel in perſonam eſſe debeat in rubrica numero.16.de pecu.cleri. car.92.
¶ Accuſatio ſi fiat in aliquem de homicidio ſtudioſe facto ⁊ culpa probetur: an inſtantia eadem abſoluatur: vel mitius punietur in capitulo cum gratia.numero.11.de commodato. car.30.
Accuſatio ſi in aliquem de aliquo crimine facta fuerit ⁊ illum ſimpliciter puniri petatur: niſi aliter in proceſſu declaretur: criminaliter intelligitur in capitulo grauis.numero.16.de depoſi. car.33.
¶ Aduocati boni meliores rationes in fine reſeruare debẽt in.c.raynutius.numero.27.de teſta. car.108.
¶ Alienatio quid proprie ſit in rubri.numero.1.de rebus eccleſie non alienandis. car.2.
Alienatio ſi in eccleſie vtilitatem fiat: dato ꝙ ſolemnitas canonica non interuenerit: an valeat ⁊ teneat ibidem numero 10.⁊ ſequen. car.3.
Alienationem facere prohibitus ſi ad annos centum locet: an huiuſmodi alienatio valeat ⁊ teneat ibidem numero.45.eodem titulo. car.4.
Alienatio quot modis dicatur ibidem numero.46. car.4.
Alienationem prohibitus facere iuramento an poſſeſſionis fructus vendere poſſit: ſeu ad decem vel.xx.annos locare ibidem numero.47. car.4.
Alienatio quando ad longum tempus fiat ibidem numero 51.eodem titulo. car.4.
Alienatione prohibita: an in pignoribus receptio: vel datio prohibita ſit ibidẽ numero.63. car.5.
Alienationem quo pacto heres facere poſſit ſi poſt tempus rogatus fuerit hereditatem reſtituere ibidem numero.69.eodem titulo. car.5.
Alienatione prohibita an diuiſio prohibita videatur ibidem numero.191. car.16.
Alienationem extra familiam facere prohibitus: an poterit alienare cũ pacto: ꝙ incontinenti familie reſtitui debeat ibidem numero.195. car.16.
Alienatio rerum eccleſie ſine ipſius eccleſie clericorum conſenſu fieri nequit in capitulo non licet.numero.6.de rebus eccle.non alienan. car.21.
Alienationem eccleſia faciens ſi in vna dioceſi exiſtat: res autem alienanda in alia: vter epiſcopus auctoritatem interponat ibidem numero.7. car.21.
Alienationem facere aliud eſſe videtur.⁊ aliud ſpeciali titulo hypothece obligare in capitulo nulli.numero..3.de rebus eccle.non alienan. car.22.
Alienatio de rebus eccleſie facta non tenet.⁊ tam ſubſcribẽs ꝙ etiam alienans ⁊ recipiens.niſi eccleſie rem reſtituat.excõmunicari debet.⁊ quilibet de eccleſia contradicere poteſt.⁊ rem cum fructibus repetere in.c.ſi quis.numero.1.de rebus eccle.non alienan. car.23.
Alienationes de feudis.vel alijs rebus eccleſie non tenent.etiam ſi per laycorum conſtitutiones approbentur in.c.cum laycis.numero.1.de rebus eccle.non alie car.26.
Alienatio rei donate propter nuptias quibus in contractibus validari debet in.c.peruenit.numero.3.de emptione ⁊ venditione. car.38.
Alienationẽ facere.vel alienanti conſentire paria ſunt in.c.peruenit.numero.15.de emptio.⁊ venditio. car.39.
Alienatio rei litigioſe in preiudicium alienantis valet in.c.inter dilectos.numero.3.de donatio. car.86.
¶ Alternatiua vbicunqꝫ inter genus ⁊ ſpeciem ponatur in dictionem expoſitiuam reſoluitur in rubrica.numero.153.de rebus eccle.non alienan. car.11.
¶ Archidiaconus ⁊ canonicus in eccleſia ſi vnus ⁊ idẽ eẽt ⁊ archidiaconi bona diſtincta eſſent quo pacto inter canonicos ⁊ archidiaconatus ſucceſſorẽ diuiſio fieri debeat in.c.relatum.numero.10.de teſtamen. car.163.
¶ Argumentum a contrario ſenſu quo pacto validum ſit in rubrica numero.160.de rebus eccle. car.12.
Argumentum de libertate ad piam cauſam in iure validum eſt in.c.cum tibi.numero.2.de teſtamen. car.165.
¶ Artificis appellatione quid veniat in.c.relatum.numero 15.de teſtamen. car.163.
Bannitus propter homicidium.ſi ipſius bona confiſcata erant.poſtea ciuitatis dominus cum ad gratiam receperit an culpa ſibi remiſſa ſit.⁊ etiam ad bona reſtitutus eſſe intelligatur in rubrica numero 1.de commoda. car.29.
Bannitus ſi quiſpiam fuerit in quinquaginta.⁊ ſi infra certos dies non ſoluerit.ſit exbannitus in centum.an tunc impune offendi poterit in capitulo apoſtolice.numero.10.de donationibus. car.88.
Bannitus reſtitutus nunquid bona per fiſcum alienata recuperet in.c.ſed.numero.4.de ſucceſ.ab inteſta. car.233.
Banniti plura delicta committentis: quo pacto tempora cõfundantur: ſi pluries banniendus veniat in.c.requiſiſti.numero.41.de teſtamen. car.197.
¶ Belial qd ſignificet in.c.grauis.numero.2.d ðpo. car.32.
¶ Beneficium ſi clericus longo tempore tenuerit.ſciente ⁊ patiente dioceſano.an recte inſtitutus in beneficio preſumatur nec per hoc beneficij titulũ edere compellatur in.c.peruenit.numero.11.de emptio.⁊ venditio. car.39.
Beneficij collator an beneficium ob iniuriam ſibi illatam reuocare poſſit in.c.propter.numero.17.de donatio. car.90.
Beneficiorum redditus quonam pacto computentur ⁊ an certi cum incertis.ad hoc vt beneficiũ ad aliquam ſummam aſcendat.computandi ſint in capitulo ſi quis.numero.14.de peculio clerico. car.100.
Beneficijs in impendẽdis ad pſonas reſpectus haberi debet in.c.cum in officijs.numero.2.de teſta. car.141
¶ Bona que de menſa prelati eſſe dicuntur in.c.ex parte.numero.4.de feu. car.58.
Bona per obſidem acquiſita an fiſco acquirantur in rubrica numero.36.de teſtamen. car.116.
Bonorum appellatione non ſolum bona immobilia veniũt.ſed etiam mobilia.⁊ omnia alia cuiuſcunqꝫ qualitatis ſint in c.relatum.numero.2.de teſtamen. car.161
Bonorum appellatione an commoda ⁊ incommoda veniant ibidẽ numero.20. car.163.
¶ Bonam fidem in contractibus quo pacto iudex conſiderare habeat in.c.bona fides.numero.10.de depoſi. car.34.
¶ Brauium quis habere debeat.ſi duo ad brauium currãt ⁊ pariter ad locum applicent cum ſuis equis.nec vter eorũ prior fuerit appeat in.c.indicante.numero.10.de teſta. 154.
Campſori ſi ego dixerim.vt ſoluat tibi illud quod de pcio libri debeo.ſi ille campſor promiſit.illa promiſſio quam habet ſolutionis pecunie loco ſuccedit in rubrica numero.7.de depoſi. car.31.
¶ Canonicus eccleſie predium perpetuo locare non poteſt in.c.ad audientiam.numero.1.de reb.eccle.non alie. car.25.
Canonici ſui concanonici quo pacto bona diuidere debeant

in.c.relatum.numero.13.de teſtamen. car.163.

Canonicus adminiſtrationem habere debet.ſi ab alijs de cōgregatione redditus ſeparatos habeat in.c.requiſiſti.numero.35.de teſtamen. car.186.

¶ Canonis tranſgreſſor grauiori ultioni ſubijci debet in c.quod quibuſdam.numero.8.de fideiuſſo. car.71.

¶ Capitulum habens domum.que epiſcopo neceſſaria eſt an cum capituli conſenſu illam a capitulo acquirere poterit in.c.poſſeſſiones.numero.6.de reb.eccl.non alie. car.16.

Capituli maiorem partem abbas cum priore.⁊ aliquibus de conuentu facere non dicuntur quando maior pars conuētus ſeu capituli non interuenit in capitulo ceteruꝫ.numero.2.de donatio. car.81.

Capitulum quo caſu de ſui canonici cōtemptu.ēt eo mortuo agere poſſit in.c.propter.numero.14.de donatio. car.90.

Capitulum in bonis canonici eccleſie intuitu ſeu prebende acquiſitis.non autem ſucceſſor ſuccedere debet in.c.relatum.numero.9.de teſtamen. car.163.

¶ Carcere detentus ad ſoluendum illud quod ſoluere debebat tacite impeditus videtur in capitulo ſignificante.numero.9.de pignori. car.65.

¶ Caſuum fortuitorum ſi in generali renunciatione iuramentum veniat.an eam confirmet in capitulo cum gratis.numero.10.de commoda. car.31.

Caſibus fortuitis ſi quis generaliter renunciat de communiter accidentibus intelligitur in capitulo cum gratis.numero 22.de commoda. car.31.

Caſus fortuitos ſi quis in ſe ſuſceperit de quibus intelligatur ibidem numero.23. car.31

¶ Cathedraticum quod in ſignum cathedre ſoluitur an in dubio conceſſum videatur.vbi epiſcopus eccleſiam.in qua nullos fructus percepit religioſis aliquibus donauerit in.c.paſtoralis.numero.8.de donatio. car.85.

Cauſe ⁊ liti an prelatus ſine cauſa cedere poſſit in capitulo grauis.numero.6.de dpoſi. car.31.

Cauſa quandocunq; duobus committatur.alia clauſula nō appoſita.vnus ſine alio procedere nequit in.c.cum dilecti numero.6.de emptio.⁊ venditio. car.37.

¶ Cautio iuratoria multiplex in rubrica numero.1.de pignoribus. car.60.

¶ Ceſſerit ſi quis alicui caſtrum.in illum imperium ⁊ iuriſditionem transferre videtur.ſi ſub vniuerſitate ceſſerit ibideꝫ numero.156. car.11.

¶ Ciſtercienſibus.licet caſtella tenere interdictum ſit.tamē ſi illa acquirant.cum alijs permutare poſſunt in rubrica numero.29.de reb.eccle.non alie. car.3.

¶ Citatione in generali omnium creditorum ⁊ legatariorum vt veniant.ad videndum inuentarium confici.ſi ſua intereſſe putauerint.an domini clerici comprehendantur ibidē numero.157. car.11.

¶ Ciuitas in querendis eccleſie vel clericis preiudicare poteſt ibidem numero.121. car.8.

¶ Claudius ⁊ vulpianus intellectum tranſcendentem habuerant in rubrica numero.151.de reb.eccle.nō alie. car.11.

¶ Clauſula rato manēte pacto quomodo intelligatur in.c.potuit.numero.19.de loca. car.50.

Clauſula corruperit quo pacto intelligatur in.c.ſi quorūdā.numero.9.de ſolutio. car.75.

Clauſula in fine appoſita ad prima ⁊ ad omnia precedētia refertur in.c.cum dilecti.numero.5.de donatio. car.84.

¶ Clerici an populi appellatione veniant in rubrica numero.97.de rebus eccle.non alie. car.7.

Clericus beneficium querendum ſine ſuperioris conſenſu refutare poteſt ibideꝫ numero.119. car.8.

Clerici an priuilegio ſuo renunciare poſſint.⁊ in iudiceꝫ laycum conſentire ibideꝫ numero.130. car.30.

Clerici an ad collectas ſoluendas grauari poſſint.ſi armorum ſocietas caualcatam in territorio faciant depredando ⁊ occidendo ibideꝫ numero.131. car.8.

Clerici nunq̃ torquentur niſi infames.ſeu diffamati fuerint in.c.grauis.numero.14.de depoſi. car.33.

Clericus ſi alterius negocium geſſit.⁊ malam adminiſtrationem reddit.donec ſatiſfecerit.retineri poterit ibidem numero.18.eodem titu. car.33.

Clericus fugiens an per laycuꝫ capi poſſit ibiō n.19. car.33.

Clericus pauper quominus ad eccleſiam promoueri poſſit paupertas non excuſat in capitulo inueſtigandum.numero 2.de pecu.clerico. car.92.

Clerici in beneficijs ſuis vſuarijs.non autem vſufructuarijs equiperentur in.c.ſi quis.numero.8.de pecu.cle. car.97.

Clericus voluptuoſe aliquid de rebus beneficii expendēs an ad reſtitutionem teneatur ibidē numero.9. car.97.

Clericus ſi non adminiſtrationem ſed ſimplex beneficiuꝫ habeat.an vſufructuario in uita equiperetur ibideꝫ numero.10.eodem titulo. car.97.

Clericus quando adminiſtrationem habere dicatur ibideꝫ numero.11. car.97.

Clericus eccleſiam habens ex ſua induſtria ſibi ⁊ non eccleſie lucratur.vbi etiam de pulchra.q.mota inter heredes franciſci petrarche archidiaconi parmenſis poſſidentes quaſdaꝫ domos ⁊ ipſius ſucceſſorem in.c.cum in officiis.numero.8.⁊ numero.10.de teſtamen. car.143

Clerici an iura ſanguinis ſicut layci retineant in capitulo quoꝫ nos.numero.2.de teſtamen. car.146.

Clericus licite aliquod artificium exercet ēt ſi eccleſiam habeat ibidem numero.3. car.146.

Clerici in parentuꝫ poteſtate conſtituti an de bonis aduenticijs teſtari poſſint ibidem numero.5. car.146.

Clerico non beneficiato qui in bonis ſuccedant in.c.relatum numero.12.de teſtamen. car.163.

Clericorum bona acquiſita ex illicita negociatione vel lucro quo pacto diuidi debeant ibideꝫ numero.14. car.163.

Clericorum habentium plura beneficia bona quonam modo diuidi debeant in.c.relatum.numero.17.de teſta. car.163.

Clericus in quacunq; diſpoſitione layco preferri debet in.c.Joannes.numero.5.de teſtamen. car.191.

Clericus bona propria cui vult donare poteſt ſed ſi inteſtatus decedat.⁊ conſanguineos non habeat eccleſia ſuccedit in c.ſed hos.numero.1.de ſucceſſio.ab inteſta. car.233.

Clericus ſi inteſtatus decedat de patrimonio ſuo quattuor partes fiunt in.c.ſancto.numero.1.de teſta. car.233

¶ Collationes facte de eccleſijs non vacantibus priuatis perſonis.⁊ per conſequens in titulum ipſo iure nulle ſunt in c.conſultationibus.numero.2.de donatio. car.82.

¶ Collecta quandocunq; augumentum recipiat.cuius augumentum erit.an imponentis collectas vel mercatoris in c.relatum.numero.7.de teſtamen. car.163.

¶ Colono partiario an vniuerſalis ſucceſſor ſtare teneatur in rubrica nūero.66.de reb.eccle.non alie. car.5.

Colonus in quo ab inquilino differat in capitulo propter.numero.7.de loca. car.47.

Colonus neceſſitatis cauſa ante tempus ſue conditionis finitum an expelli poſſit ibidē nūero.8.de loca. car.47.

Colonus quando incommodo affici dicatur ibideꝫ numero 24.eodem titu. car.47.

¶ Commiſſarie dies an a morte teſtatoris vel a tēpore adite hereditatis vel purificate conditōis incipiat in.c.officii.numero.33.de teſtamen. car.196.

¶ Commodare qui poterit etiam deponere poteſt in rubrica numero.2.de depoſi. car.31.

Commodari que poſſint ⁊ que non in rubrica numero.2.de commodato. car.29.

Commodari an poſſint liberi homines in rubrica numero 4.de commodato. car.29.

¶ Commodatarius etiam gratia ſui de culpa leuiſſima tenetur non autem de caſu.tribus tamen caſibus demptis in.c.cum gratis.numero.1.de commoda. car.29.

Commodatario qui caſus fortuiti imputentur ibidem numero.4.

Digitized by Google

mero.4.eodem titulo. car.29.
¶ Commodatum ſi donantis gratia fiat an donatio dicat in rubrica numero.7.de commoda. car.29.
Commodatum quo pacto yconomus eccleſie ⁊ plereqꝫ eccleſiaſtice perſone dare poſſint ibidē nūero.6. car.29.
Commodatum ante completum vſum non reuocatur in.c. cum gratia.numero.6.de commoda. car.30.
¶ Commodaui ſi tibi librum.vt illum creditori tuo obligares.an contra te vt illuꝫ redimas agere poſſim in rubrica numero.7.de commoda. car.29.
¶ Compenſatio relictorum vel quęſitorum eccleſie cum ſerui eſtimatione fieri poteſt in capitulo cōſenſus . numero.2.de reb.eccle.non alienan. car.21.
¶ Compromiſſum de iure ⁊ de facto an per prelatum fieri poſſit in.c.grauis.numero.7.de depoſi. car.32.
Compromiſſum in iudicem delegatum an fieri poteſt in.c. exhibita.numero.3.de rerum permuta. car.55.
Compromiſſum de iure decimarum in arbitros an fieri poſſit ibidem numero.4. car.55.
¶ Conceſſio ſi vaſſallo de vineis.⁊ fundo fructibus pleno facta fuerit.an de vindemia facta eſſe dicatur in capitulo per tuas.numero.10.de donatio. car.83.
Conceſſione. quaꝫ epiſcopus facit.ſui capituli conſenſus requiritur in.c.paſtoralis.numero.10.de donatio. car.85.
Conceſſio per epiſcopum facta preſcribendi cauſam preſtat ibidem numero.11. car.85.
Conceſſio Carolo de regno hieruſalem per pōtificem facta an valeat in.c.nos.numero.4.de teſta. car.129.
Conceſſio a tranſlatione in quo differat in.c.cum gratia.numero.14.de commoda. car.31.
¶ Concubina an turpis perſona dicatur in capitulo raynutius.numero.53.de teſtamen. car.217
¶ Condemnationem a iudice factaꝫ parrochiani nolentes ſoluere.ſi in carcerem teneantur.an diſpoſitio capituli nulli. de pignoribus locum habeat in capitulo nullus . numero.5. de pignori. car.60.
¶ Condentis mens ex prohemio ⁊ prefatione colligitur in c.cum in officijs.numero.3.de teſtamen. car.141.
¶ Conditio quandoqꝫ pro modo ponitur in.c.officij . numero.18.de teſtamen. car.178.
Conditiones omnes actiones perſonales dicuntur in.c.cuꝫ cauſa.numero.18.de emptio ⁊ venditio. car.41.
¶ Conductor quis proprie dicatur in rubrica numero.65. de rebus eccle.non alie. car.5.
Conducto in fundo inducta ratione pignoris domino tacite obligata videntur in rubrica numero.3.de loca. car.44
¶ Confeſſio partis quo pacto valeat in capitulo cum dilectus.numero.4.de ſucceſſio.ab inteſta. car.235.
Conſenſus preſumptus ex tacito tempore pluſquā expreſſus operatur in.c.peruenit.numero.13.de emp.⁊ vendi. car.39.
¶ Conſtitutio layci ſi per modum priuilegij ſpecialiter in fauorem eccleſiarum.aut clericorum emanet.ipſos clericos non comprehendit in rubrica numero.144. de rebus eccle. non alienandis. car.10.
Conſtitutio layci ad hoc vt conualidetur.pape conſenſus requiritur ibideꝫ numero.158. car.12.
Conſtitutio penalis non ſolum venientem contra iuris diſpoſitionem via directa ligat.ſed etiam ſi via indirecta veniat in.c.ad noſtram.numero.2.de emptio.⁊ vendi. car.39.
Conſtitutio penalis vbi in fauorem vnius editur . in penam contrafaciens non incidit.ſi ille de cuius fauore agitur.cōſentit in.c.ex reſcripto.numero.10.de loca. car.45.
Conſtitutionem.per quam eccleſia ligatur.princeps facere poteſt.ſi per papam approbetur in.c.ſi princeps . numero.3. de rerum permuta. car.32.
Conſtitutio ſi dictauerit.ꝙ nullum fortilicium inconſulto papa fieri poſſit modo extat quoddam antiquum edificium qđ propter rebellionem funditus deſolatum eſt tandem rebellis filij illud inconſulto papa reficere volunt an poſſint in.c. ex parte.numero.6.de fen. car.58.
Conſtitutio procuratoris an legitima ſit ſi in inſtrumento dicatur.promitto me habere ratum quicquid per procuratorem meum factum fuerit in capitulo quod quibuſdaꝫ.numero.14.de fideiuſſo. car.72.
Conſtitutio epiſcopi ſi diſponat.ꝙ executores teſtamentorū a die mortis infra annum exequātur.an iſte annus executori ignoranti currat in capitulo ſi heredes . numero.11.de teſtamentis. car.142.
Conſtitutio noua que contra fraudes prouidet . ⁊ diſponit in caſibus dubijs ſuper iure antiquo emergentibus indulgētijs ſpecialibus conceſſis non derogat nec etiam papa ius cōmune condendo derogat ſtatutis.priuilegiis.⁊ conſuetudinibus ſpecialib⁹ in.c.officii.numero.30.de teſta. car.138.
¶ Cōſuetudine inducta a laycis ſi a forma canonica receditur . huiuſmodi conſuetudo non valet in.c.nulli . numero.7. de rebus eccle.non alie. car.22.
Conſuetudo ſi diſponat ꝙ vir bonorum vxoris tertiam partem lucretur. an in feudis locuꝫ habeat ibidem numero.214. eodem titulo. car.19.
Conſuetudo vt nōn iuretur de calumnia an valeat in.c.conſtitutus.numero.3.de fideiuſſo. car.69.
Conſuetudine quando eccleſie ligentur.⁊ quando non in.c. ceterum.numero.4.de dona. car.81.
Conſuetudo ſuper eodem cum iure cōmuni ſeu diuino concurrere poteſt in.c.cū eſſes.numero.2.de teſta. car.148.
Conſuetudo ſuperfluas probationes exigens reprobāda eſt ibidem numero.3. car.148.
Conſuetudinem loci particularis papa tollere poteſt .etiam ſi id quod ius ciuile diſponat.⁊ nedum conſuetudinem . ſꝫ ēt legem imperialem ibidem numero.4. car.148.
Conſuetudo an valeat.ꝙ clericus decedens poſt chalendas Martii.ante chalendas Nouembris de fructibus percipiēdis teſtamentum facere poſſit.licet nonduꝫ eſſent perfecti ibidem numero.18. car.163.
Conſuetudo venetorum.ꝙ morientium ſucceſſiones ad epiſcopum pertineant.ſi filiusfamilias moriatur.dato ꝙ teſtari vellet non poſſet. an in eis talis conſuetudo locuꝫ habeat ibidem numero.12. car.169.
Conſuetudo venetorum ꝙ bona ab inteſtato ⁊ ſine herede decedentium ad epiſcopum pertineant.ſi quiſpiam ſe ſuſpenderit neqꝫ heredem habeat.cui talia bona deuoluanſ.⁊ quo modo intelligatur.ibidē nūero.12. car.169.
Conſuetudo ſi habeat.ꝙ epiſcopus quartam minime habere debeat.an valeat in.c.officii.numero.34.de teſta. car.179.
¶ Contractus vnus quando vt ab alio cauſatus non aūt vt cauſans procedit.an cauſas vel cauſatus cōſiderandus ſit in rubrica numero.209.de rebus eccle.nō alie. car.18.
Contractus qui non eſt de teſtamento pertinentibus an in teſtamento fieri poſſit ibidem numero.210. car.18.
Contractus ſocietatis an in ſucceſſorem tranſeat ibidem numero.211. car.19.
Contractus conditionis quis dicatur in.c.nulli . numero.6. de rebus eccle.non alie. car.22.
Contractus emphyteoticus alius eſt a contractu cenſuali in c.ad aures.numero.7.de rebus eccle.nō alie. car.25.
Contractus emphyteoticus an cenſualis exiſtat ſi dicatur. concedo tibi talem rem in emphyteoſim perpetuam transferendo in te quicquid iuris habeo in ea pro certa annua penſione ibideꝫ numero.8. car.25.
Contractus ſuper eccleſie re ſi rationabiliter effectus fuerit . prelatus illum cum pene appoſitione roborare poteſt in.c.ō precariis.numero.1.de preca. car.28.
Contractus vbi non tenet nec etiam pena in eo impoſita ibidem numero.3. car.28.
Contractus factus per predeceſſoreꝫ quo pacto a ſucceſſore reuocetur ibidem numero.4. car.18.
Contractus vbi vnius gratia tm̄ fiat etiam culpe leuiſſima venit in.c.cum gratia.numero.3.de cōmoda. car.29.

Contractus emptionis ⁊ venditionis an ſcripturam requirat ⁊ quo pacto perficiatur in rubrica numero.7.⁊ ſequentibus de emptio.⁊ venditio. car.34.
Contractus emptionis quo iure introductus fuit ibidem numero.35.eodem titu. car.35.
Contractus an de iure gentium ſit quando res emphyteoticalis vel fructuaria venditur ibidem numero.10. car.35.
Contractus bonefidei eſt ipſo iure nullum vbi dolus contractui cauſam dederit in capitulo cum dilecti.numero.12.de emptio.⁊ venditio. car.38
Contractum vſurarium que coniecture faciant in.c.ad noſtram.numero.10.de emptio.⁊ venditio. car.40.
Contractum vſurarium heres debitoris dicere poteſt: licet debitor defunctus in vita nihil dixerit ibidem numero.13. eodem titulo. car.40
Contractum facientibus an in foro conſcientie liceat partibus ſe fallere in minori quantitate quam iuſti precij dimidia in c.cum cauſa.numero.8.de emptio.⁊ vendi. car.40.
Contractus feneratitius iudicatur ſi vſurarius emit eo pacto: quod poſt tempus venditori reſtituet: accipiendo aliquid vltra ſortem fructibus tamen in ea computatis in.c.illo. numero.1.de pigno. car.62.
Contractus feneratitius in fenerari ſolitum facile preſumitur ibidem numero.4. car.62.
Contractus ſpecies ex pacto ⁊ conuentionis tenore cognoſcitur ibidem numero.5. car.62.
Contractus feneratitius an preſumatur. ſi vſurarius a titio domum emerit.⁊ immediate illam dicto titio locauerit. ita quod venditor remanſit poſſeſſor domus predicte conſtituta certa penſione ipſi emptori ibidem numero.6. car.62.
Contractus ſi factus fuerit.quod ſi emptor in termino non ſolueret venditori quandocunque rem retrahere liceat.nunquid ſi venditor poſt terminum precium petat ſibi preiudicet in.c.illo vos numero.8.de pigno. car.62.
Contractu an fieri poſſit.ne preſcriptionis exceptio opponatur ibidem numero.9. car.62.
Contractu cum particulari de eccleſia inito quando eccleſia non obligatur in capitulo quod quibuſdam.numero.7. de fideiuſſoribus. car.71.
Contractu ſuorum adminiſtratorum qualiter domini teneantur ibidem numero.13. car.72.
Contractus ſupplementum vbi fiat ſecundum prime conceſſionis naturam: noua conceſſio facta minime dicitur in capitulo per tuas. numero.8.de donatio. car.83.
Contractuum plena interpretatio fit in.c.cum dilecti. numero.6.de donatio. car.84.
Contractus ſi cum minore fiat: vel cum eo qui in integrum reſtitui poteſt. an titulum vt preſcribere poſſit habere dicatur in.c.apoſtolice.numero.15.de donatio. car.88.
Contractus prohibitus alicui nomine proprio: an etiam alterius nomine fieri prohibetur in.c.inquirendum, numero.11. de pecu.cleri. car.95.
Contumax an ad mortem puniri poſſit in capitulo ex litteris.numero.16.de pigno. car.63.
Copula vbicunque inter aduerſatiuam ſed ⁊ dictionem ſi ponatur.diuerſitas in facto.⁊ idemptitas in iure denotatur. ſecus vbi oppoſitum inuenitur in capitulo filius. numero.11. de teſtamen. car.137.
Correlatiua ſimul natura ſunt in rubrica numero.74.de rebus eccle.non alienan. car.5.
Creditor titij ſi ego in centum fuerim ⁊ debitor ſempronij in ducentis: ſempronio inſcio: ⁊ iubeo titium ſoluere illa centum ſempronio: ⁊ titius acceptauit: ⁊ in libro ſuo ſcripſit illa centum deberi ſempronio: qui ſempronius poſtea certificatus ſcripſit: quod gratum habebat: an ego mutare propoſitum potero ⁊ illa centum titio petere in rubrica numero.6.de depoſito. car.31.
Creditor ſi ſuo debitori pactum fecerat de non compellendo ipſum ad dandum fideiuſſores. poſtea vero effectus eſt non ſoluendo: an tali pacto non obſtante illum ad dandum fideiuſſores compellere poterit in capitulo propter. numero 9.de loca. car.47.
Creditor clericus de ſui beneficij redditibus ſatiſfacere tenetur in.c.peruenit.numero.13.de fideiuſſo. car.68
Culpa quid ſit in capitulo cum gratia. numero.9.de commodato. car.30.
Culpa lata quo pacto quis excuſatus eſſe intelligatur ibidem numero.14.⁊ ſequen. car.30.
Culpa leuis que ſit ibidem numero.16. car.30.
Culpa que in commodato veniat ibidem numero.17. car.30.
Damnum alicui inferens. ex qua culpa in foro contentioſo teneatur. ⁊ ex qua in foro conſcientie.in.c.cum gratia.numero.5.de commo. car.30.
Damnum graue in bonis quis pati poteſt licet in tota ſubſtantia.vel in maiori parte non contingat in capitulo apoſtolice. numero.14.de donatio. car.88.
Datoris iure reſoluto. acceptoris ius ſoluitur in.c.cum contra.numero.5.de pigno. car.64.
Debiti executione quis immediate capi poteſt ⁊ incarcerari in.c.cum propter. numero.9.de depoſi. car.32.
Debiti recognitio qualis eſſe debeat in capitulo odoardus. numero.14.de ſolu. car.76.
Debitum quo pacto capiatur in capitulo is. numero.7.de ſolutionibus. car.77.
Debitor ſi non habet quonam pacto compelli debeat in.c. grauis.numero.11.de depoſi. car.33.
Debitor ſi non ſoluat an in priuato carcere detineri poſſit in c.lator.numero.6.de pigno. car.61.
Debitoris ſi bona eſſent publicata an per illam conditionem inſurgat debitorem non eſſe ſoluendo in capitulo peruenit. numero.7.de fideiuſſo. car.68
Debitor.qui non eſt ſoluendo excommunicatus quia non ſoluit abſoluitur. preſtita cautione de ſoluendo. cum ad pinguiorem fortunam peruenerit in capitulo odoardus. numero.1. de ſolutionibus. car.75.
Debitori pauperrimo in dubio an magis fauebitur quam pauperrimo creditori ibidem numero.2. car.75.
Debitoris ceſſio. licet obligationis ſubſtantiam non extinguat. durante tamen inopia exactionis effectum impedit ibidem numero.3. car.75.
Debitoris ceſſio miſerabile beneficium dicitur ibidem numero.4.eodem titu. car.75.
Debitor qui ad factum preciſe obligatus eſt quo beneficio gaudeat ibidem numero.6. car.76.
Debitor an bonis cedere poſſit qui per confeſſionis inſtrumentum obligatus eſt.ſi ponatur in carcere.⁊ inde exire non poſſit.donec ſoluat ibidem numero.7. car.76.
Debitor an bonis cedere poſſit. ſi ſtatuto caueatur quod inſtrumentum confeſſionatum per carcerem executioni mandetur ibidem numero.8. car.76.
Debitor an bonis cedere poſſit ſi creditor iuri incarcerandi debitorem renunciauerit ibidem numero.9. car.76
Debitor quando debitum cognoſcere teneatur in.c. odoardus.numero.13.de ſolu. car.76.
Debitor minor an bonis cedere poſſit ibidem numero.15. 76.
Deceptione certe qualitatis rei etiam ſi non ſit vltra precium dimidiam.nec ex propoſito ad ſupplementum agi poteſt. etiam quando titulus lucratiuus fuerit in.c.per tuas.numero 5.de donatio. car.82.
Delicto de notorio in iudicio ad alium finem inſtituto vbi pape conſtiterit.alia non inchoata inſtantia ſuper illo pronunciare poteſt in.c.cum olim.numero.3.de re iudicata. car.54.
Delictum an fuga probatum ſit in capitulo ex litteris.numero.15.de pigno. car.63.
Denunciatio in euictionis cauſa an hereditati iacenti fieri poſſit in capitulo ſi venditori.numero.18.de emptio ⁊ venditione. car.44.
Depoſitum an eſſe dicatur. ſi quis in libro ſuo ſcripſerit debeo

Digitized by Google

debeo titlo centuz.nec cauſam expreſſit in rubrica numero.3. de depoſi. car.31.
Depoſiti an ſcholaris agere poſſit.qui depoſuit librum ſuuz in camera preſente alio ſcholari.nihil tamen dicens ibidem numero.4. car.31.
Depoſiti cuſtodia quo pacto tacite ſuſcepta eſſe dicatur ibidem numero.5. car.31.
Depoſitum ſi factum fuerit per monachum penes tertium.& poſtea repetit. depoſitarius vero de monachatu opponit & ab abbate mandatum non habuit.an in iudicio exigere poſſit vel ei ſponte ſolui debeat ibidē nūero.10. car.32.
Depoſitum ſi fiat de fardello ſigillato.& poſtea depoſitarius exhibet diſſigillatum & negat ſe diſſigillaſſe quid iuris ibidē numero.14. car.32.
Depoſito facto apud eccleſie clericum.eccleſia non obligat. niſi in ipſius vtilitatem verſum fuerit in capitulo grauis. numero.1.de depoſi. car.32.
Depoſitum penes habentem turpe nomen fieri non debz ibidez numero.3. car.32.
Depoſitum an apud eccleſiam fieri poſſit & ob id ipſa eccleſia obligetur ibidez numero.5. car.32.
Depoſito vtentes contra deponentis voluntatem furtum cōmiſerūt ibidez numero.12. car.33.
Depoſito qui ſe obtulit de culpa leui & leuiſſima tenet in.c. bona fides.numero..3.de depoſi. car.34.
Depoſitum ſi fiat penes tertium de pecunia per vnum ex cōtrahentibus.vt illam alteri contrahenti daret cum pacto de non reuocando depoſitum.modo ille contrahens non ſeruauit pacta.an depoſitarius depoſitum illi dare teneatur ibidē n umero.5.eodem titu. car.34.
¶ Depoſitarius tenetur circa rem depoſitam de dolo & lata culpa.non autez de leui & leuiſſima ibidē numero.1.car.35.
¶ Determinans vnum adiectuz poſt plura determinabilia. ea pariter & vniformiter determinare debet in rubrica numero.16.de teſtamen. car.108.
¶ Deus an iraſcibilis videatur in.c.ſi quis. numero.6.de reb.eccl.non alie. car.23.
¶ Dictio quaſi improprietatez demonſtrat in rubrica numero.67.de reb.eccle.non alie. car.5.
Dictio vna pro alia poni poteſt ibidez numero.79. car.6.
Dictio poſtea quid denotet ibidem numero.197. car.17.
Dictio ſi quis ſui natura maſculinum & femininum comprehendit in.c.ſi quis. nūero.3.de reb.eccle.nō alie. car.23.
Dictio ſeu terminorum diſiunctiua eſt ibidem numero.10.eodem titulo. car.23.
Dictio preter quomodo ponatur ibidē numero.11. car.23.
Dictio vltra in teſte quid operetur in.c.cū cauſa. numero.8. de emptio.& venditio. car.40.
Dictio per cōplementum & perfectionez biennij denotat in c.potuit.numero.2.de loca. car.48.
Dictio omnino canonem late ſententie porrendit ibidem numero.72.eodem titu. car.50.
Dictio perpetuo quot expoſitiones habeat ibidem numero 29.eodem titu. car.51.
Dictio cuiuſdam quantitatem eius.cui de preſenti adiungit excludit in.c.cum contra.numero.2.de pignori. car.64.
Dictio de in proprio ſignificato cauſam immediatam & propinquam importat.ſecus quando improprie ponatur in.c. inquirendum.numero.7.de pecu.cle. car.95.
Dictio forte nota dubitationis non eſt in capitulo quia. numero.11.de teſtamen. car.127
¶ Diffinitio cuius effectus ſit in.c.ie q.ſi.9.de ſolu. car.77.
¶ Dioceſis tota epiſcopi parrochia dici poteſt in.c.apoſtolice.numero.2.de donatio. car.87.
¶ Diſpoſitio alterius generalis ad ea non extenditur.in quibus loquens non poſſit ſpecialiter diſponere ſi vellet.in rubrica numero.6.de reb.eccle.non alie. car.4.
Diſpoſitio priuati in contractu.q res in poteſtatē nō alienetur.nūqd eccleſiā cōprehendat ibidem numero.159. car.12.
¶ Diuites per viam euangelice denunciationis ad elemoſynas egentibus dandas compelli poſſunt in.c. placuit. numero.2.de emptio.& vendi. car.35.
¶ Doctoratus ad apicem filij magnorum comitum & ducum aſſumi nequeunt.niſi docti fuerint in capitulo quia. numero.5.de teſtamen. car.127.
¶ Dolus quid & quotuplex in.c.cum gratia.numero.7.cum ſeq.de commoda. car.30.
Dolum facit ceſſare bonam ſuper bono publico fundarā in rubrica numero.177.de reb.eccle.non alie. car.15.
¶ Domus appellatiōe an hoſpitalē veniat ibidē n.57. car.3.
¶ Donatio quid ſit in rubrica numero.1.de dona. car.79.
Donationis appellatiōe quid veniat ibidē nūero.2. car.79.
Donatione ſi quis liberalis fuerit.exiſtimet ſe debere quod donet in.c.prudentia.numero.1.de donatio. car.80.
Donatio non valet.quā prelatus in eccleſie dānū.& inconſulto plato fecit in.c.fraternitatē.numero.2.de donatio. 81.
Donatio rerum eccleſie q prohibitiua ſit.an in rebus omnibus intelligenda ſit ibidem numero.51. car.82.
Donatio de rebus eccleſie etiam per prelatum regulares fieri poteſt in.c.ceterum.numero.3.de donatio. car.81.
Donationibus plena interpretatio ſit in capitulo cum dilecti numero.1.de dona. car.83.
Donatio an valeat ex rei qualitate deprehenditur in.c.ceterū numero.5.de dona. car.81
Donatio de vinea ſi hoſpitali facta fuerit ſub conditione q alienari nequeat.ſed perpetuo ad vſum pauperū ſit.an hoſpitale alienare poterit in.c.cū dilecti.nūero.10.de dona. 84.
Donationi alicuius rei quis conſentiendo ius quod in re hz concedere videt in.c.paſtoralis.numero..3.de dona. car.84.
Donationem facere & religioſe domum ſubijcere poſſūt hoſpitalerij in ſuum preiudicium.in capitulo inter dilecti.numero.1.de dona. car.86.
Donatio quinquageſime & centeſime quam epiſcopus cum graui ſue eccleſie detrimento facit legitime reuocari poteſt. nec etiam poteſt vltra centeſimam vel quinquageſimam conferre etiam leſione eccleſie ceſſante ſine ſuperioris auctoritate in.c.apoſtolice.numero.1.de dona. car.87.
Donationem epiſcopus facere poteſt nedū de bonis ad menſam ſuam ſpectantibus.ſed etiam ad eccleſiam cathedralem ibidem numero.7. car.87.
Donatione epiſcopi an capituli conſenſus interuenire debeat.ibidem numero.15. car.88.
Donatio vbi vſqz ad quantitatem certam prohibeatur plures ſucceſſiue donationes vſqz ad illam quantitatem fieri nequeunt ibidem numero.9. car.88.
Donationem aliquaz an epiſcopus in teſtamento facere poſſit ibidem numero.21. car.88.
Donatio per donatorem reuocari poteſt.non autem pro herede eius.qui de donatarij ingratitudine tacuit in.c. propter ſterilitatem.numero.1.de dona. car.89.
Donatio an ob ingratitudinem reuocetur ibid n.2. car.89.
Donatio an ob ingratitudinem reuocari poſſit ſi pactum factū fuerit de nō reuocādo donationē ibidē nūero.10. car.89.
Donatio an ob ingratitudinem reuocabitur.ſi baro quidez monaſterium edificauerit.& illud dotauit.abbas tamen monaſterij & monachi contra illum baronem ingratitudinez cōmiſerunt ibidem numero.15. car.90.
Donatio ad hoc vt ob ingratitudinez reuocet.an in donatarij heredem locum habeat ibidem numero.16. car.90.
Donatio perfecta non ſolum propter ingratitudinem reuocatur.ſed etiam ceſſante ingratitudine ex preſumpta donātis voluntate propter filiorum ſuperuenientium natiuitatez ibidem numero.19. car.91.
Donatio monaſterio facta de ſtricto iure propter filiorū natiuitatē minime reuocatur ibidem numero.20. car.91.
Donatio an reuocetur.ſi pater vnicam filiaz habebat.& cuidam extraneo donauit ſubſtantiam ſuam totam. deinde filij naſcantur ibidem numero.22. car.91.

Donationem quis poteſt inter viuos facere. quod tamen ille gt facere poſt mortē in.c.ad hec.numero.3.de teſta. car.144.
Donationem intuitu elemoſyne factam an ſucceſſor prelati ſeu clerici ratam habere teneatur in capitulo ad hec.numero 5.de teſtamen. car.145
Donatio in piam cauſam facta an inſinuari debeat ibidem numero.7. car.145.
Donatio indigenti fienda eſt ibidem numero.8. car.145.
Donatio an diuiti fieri debeat ibidē numero.9. car.145.
Donatio teſtamētaria pauperibus facta de dimidio ampli patrimonij per ſuos et nephos queſiti quomō valeat in.c. cum eſſes.numero.17.de teſtamen. car.166.
Donatio an valeat ſi teſtator dixerit dono titulo irreuocabiliter inter viuos bona mea ſaluo et reſeruato q̄ de dictis bonis teſtari poſſim ibidem numero.28. car.161.
Donatio pia an dicatur. vbi laycus ipſum et bona ſua ad cōmune prati prouenire voluit in capitulo cum tibi.numero.7. de teſtamen. car.171.
¶ Donatarius an tanq̄ ingratus priuari poterit. ſi perſone donatoris iniuriam non intulit. nec fuit periculum vite ſz honoris in.c.propter.numero.18.de donatio. car.91.
¶ Donator ſi infra dimidiam bonorum ſuorum donauerit. quid iuris ibidem numero.23. car.91.
¶ Dos ſicut ſoluto matrimonio ad vxores redire debet. ita donatio propter nuptias ad virum niſi pactum vel conſuetudo qd aliud habeat in.c.puenit.numero.2.d̄ ēpt.et vēdi. 38.
Dotis cauſa principaliter ad iudicem eccleſiaſticum ſpectat in.c.ex litteris.numero.3.et ſeq.de pignori. car.63.
Dotis priuilegia in dote confeſſata locum non habent ibidem numero.6. car.63.
Dos an prioribus creditoribus habentibus bonorū mariti expreſſam hypotecam preferatur ibidem numero.9. car.63.
Dotis lucrum et ipſius dotis conſtitutio ſm̄ conſuetudinis formam. in pupilla alteri nupta. quā viripotens fuerit locum habet in.c.reſpuntius.numero.20.de teſta. car.206.
Dotem ſi vir ex ſtatuti diſpoſitione lucrari debet et mrimonium de facto contractum fuerit. an ſtatuti diſpoſitio locū habeat ibidem numero.21. car.206.
Dotem pupille ſue an tutor conſtituere poſſit ibidem numero.22.eodem titu. car.206.

Eccleſia proprietatem et poſſeſſionem rerum habet in rubrica numero.220.de rebus eccleſie non alienan. car.20.
Eccleſie minus bona alteri eccleſie prelatus dare non poteſt. nec ſine ambarum conſenſu inuicem illas commutare in.c.nō licet.numero.1.cum ſeq.de rebus eccle.non alie. car.20.
Eccleſiam nouam ſi epiſcopus edificet. illi eccleſie matricis eccleſie iura dare poteſt. cautius tamen aget ſibi certam parrochiam aſſignare ibidē numero.3. car.21.
Eccleſia ſi proprio prelato caruerit. ſibi preſcriptio non currit. licet plātus ſupior p̄ ea agere poſſit ibidē nūero.4. car.21.
Eccleſie res alienari non poſſunt in.c.qui res.numero.1.et ſequen.de rebus eccle.non alie. car.21.
Eccleſiam vnam ledens omnes ledere videtur ibidem numero.3.eodem titu. car.21.
Eccleſie res ſi quis melliorauerit. et ab eo repetentur. an eidem de melioratione ſatiſfieri debeat ibidē nūero.4. car.21.
Eccleſie rector ſi ipſi eccleſie rem duple eſtimationis impenderit. eccleſie ſeruum manumittere poterit in.c.conſenſus. numero.1.de rebus eccle. car.21.
Eccleſiam iure ipſius eccleſie rector grauare poteſt propter eccleſie bona per rectorem relicta. vel etiam per ipſum eccleſie acquiſita ibidem numero.3. car.21.
Eccleſie rectori lz ſeruū manumittere pmittatur ipſe tn̄ manumittens nō efficitur patronus ſz eccleſia ibi.n̄.4. car.21.
Eccleſie ad rem male alienatā petēdā quelibet eccleſiaſtica perſona admittitur in.c.ſi quis. numero.9.de rebus eccleſie non alienandis. car.23.
Eccleſie ad rem male alienatam reuocandam competit conditio.c.ſi quis.cō.ti.ibidem numero.12. car.23.
Eccleſia terra non fertilis an in emphyteoſim dari poteſt cuius ſtudio ad culturam redigi in.c.ad aures.numero.1.cū ſeq.de rebus eccle.nō alie. car.23.
Eccleſie ſtatus ↄſuetus et regentium pſonaꝝ qualitas attendi debet in.c.poſſeſſionis.numero.3.cum ſeq. car.25.
Eccleſia ſecularis an veniat. ſi monacho de beneficio prouideri mandatur ibidem numero.5. car.25.
Eccleſia reſtituit̄ ↄ̄ alienationē per quā enormiter leſa fuerit in.c.ad noſtram.numero.1.de rebus eccle. car.26.
Eccleſia petēdo ſe reſtitui ſup rebus ſuis iudicē eccleſiaſticū et ↄ̄ laycum adire poteſt ibidem numero.2. car.26.
Eccleſie data in integrū reſtitutiōe ad rem laycus ad preciū et ad alia quecūq3 reſtituitur ibidem numero.4. car.26.
Eccleſie in vtilitatem verſio quo pacto probetur in.c.grauis. numero.21.de depoſi. car.33.
Eccl'ia et capella ſi edificata repiant̄. neq3 de epi auctate appeat. et lōgo tpe officiata fuerit. an epi auctoritatē interueniſſe pſumat̄ in.c.puenit.numero.10.de emp.et vendi. car.39.
Eccleſie rem immobilem princeps per permutationem acquirere poteſt re maiori vel equali data in.c.ſi princeps. numero 1.de rerum permuta. car.52.
Eccleſie deſtructe ligna an in vſus laycoꝝ trāſferri poſſint in. c.mancipia.numero.6.de reꝝ permuta. car.52.
Eccleſia pignoris contractum inire poteſt in.c. inſinuatione. numero.4.de fen. car.57.
Eccleſia de debito contracto per prelatum obligatur dummodo pro eccleſie neceſſitate contractū fuerit in capitulo ad hec.numero.6.de ſolutio. car.74.
Eccleſiam ſi pro alienis debitis prelatus obliget ipſo facto ab adminiſtratione ſpūalium et tēporalium ſuſpēdit̄. et eccl'a nō tenet̄ in.c.ſi quorūdam.numero.1.de ſolu. car.74.
Eccleſia prelato quo pacto cōmiſſa eſſe dicatur in capitulo ſi quorūdem.numero.2.de ſolu. car.74.
Eccleſia ſi prelato ſubiecta fuerit. et ſpecialem adminiſtratorem habeat. an ille ſuperior prelatus iſtam penam patietur ibidem numero.10. car.75.
Eccleſia ſi pecuniam ſuperfluam habebat. an illaꝫ mutuare poterit ibidem numero.11. car.75.
Eccleſie debita ſi rector remiſerit quam penam patietur ibidem numero.12. car.75.
Eccleſia non vacans in beneficium ſeu titulum concedi non poteſt. licet in proprietatem de epiſcopi auctoritate ſic. ſine tamen preiudicio rectoris ſeu prelati in capitulo conſultationibus.numero.1.de donatio. car.81.
Eccleſia que ab aliquo poſſidetur. intelligit̄ q̄ canonice ipſo viuente alteri concedi nequit. ſecus ſi minus canonice poſſideret ibidem numero.3. car.82.
Eccleſia quare in titulum intitulato viuente conferri nequit. ſed in proprietate ſic ibidem numero.5. car.82.
Eccleſia quo pacto magnificat in capitulo apoſtolice. numero.20.de donatio. car.88.
Eccleſia ſi ſine dote fuerit. an recurſus contra eum haberi poteſt. qui primo eccleſiam edificauit vel conſecrari fecit ibidē numero.24.eodem titu. car.89.
Eccleſiam an patronus primus dotare teneatur ſi extraneus dotans non reperiatur ibidem numero.25. car.89.
Eccleſie bonis acquiſitum preſumitur quicquid acquiſitum eſt a rectore promotionis tempore nihil habente in.c. inueſtigendum.numero.1.de pecu.clerico. car.93.
Eccleſie pauperis rector lucroſum officium habens ſi diues effectus fuerit. de quibus bonis acquiſiuiſſe preſumatur ibidem numero.11. car.93.
Eccleſie relinquenda ſunt per epiſcopum queſita poſt ipſius conſecrationem in capitulo vt vnuſquiſq3.numero.1.de peculio clericorum. car.94.
Eccleſie res ad culturam reducte non proprie cultiuantis efficiuntur. ſed eas ad vitaꝫ vſq3 tenere poteſt in capitulo ſi quis.numero.1.de pecu.cleri. car.96.

Eccleſia de iure communi ſuper omnibus bonis a prelato defuncto poſſeſſis fundatam intentionem habet in.c.quorundam.numero.2.de teſtamentis. car.125.
Eccleſia pauperior quomodo cognoſcatur in.c.Indicante.numero.5.de teſtamentis. car.133.
Eccleſie ſi ſimpliciter legatur de qua eccleſia itelligatur in.c.Indicante.numero.7.de teſtamentis. car.134.
Eccleſie appellatione quid veniat in.c.relatum.numero.8.de teſtamentis. car.163.
¶ Eccleſiaſticus locus an preſumatur.vbi reperitur locus habens faciem loci eccleſiaſtici.⁊ oratorium in forma eccleſie ⁊ campanas ⁊ altare in capitulo.Requiſiſti.numero.30.de teſtamentis. car.186.
¶ Elemoſyna alicuius quandoque occaſionaliter peccatum eſt in.c.Iniuſtum.numero.3.de rerum permuta. car.53.
Elemoſynam an vxor de mariti bonis facere poſſit in capitulo.Ceterum.numero.12.⁊ numero.13.de donatio. car.82.
Elemoſynam moderatam de bonis per eccleſiam acquiſitis clerici facere poſſunt.ſed de his teſtari nequeūt in capitulo.ad hec.numero.1.cum ſeq.de teſtamentis. car.144.
¶ Eligi prohibitus an poſtulari prohibitus eſſe dicatur in capitulo.quis.numero.6.de teſtamen. car.127.
Emphiteoſi ſi emphiteota per plures annos canonem debitum non ſoluit.ſi poſtea ſoluat ⁊ ſolutio recipiatur an renunciatum fuerit iuri quod eccleſia contra illum emphiteotam habebat in Rubrica.numero.21.de reb.eccle.nō alie. car.2.
Emphiteoſim ſi quis ab eccleſia pro ſe ⁊ ſuis filijs acceptat eo mortuo.ſi filij inconſulto prelato inter ſe emphiteoſim diuiſerint.an alienare dicantur ibidem.numero.184. car.16.
Emphiteoſim ſi pater ab eccleſia accipiat.qui duobus filijs relictis decedat.an vnus alteri partem ſuam alienare poſſit.ibidem.numero.186. car.16.
Emphiteoſi aliquis ſi ab eccleſia fundum acceperit vſque in tertiam generationem.nihilominus ea tertia generatione finita an ad alios extraneos ſucceſſores tranſibit in capitulo.ad aurem.numero.3.de rebus eccle.non alienandis. car.14.
Emphiteoſis an proprie locatio ſit in Rubrica.numero.6.de locato. car.44.
Emphiteoſi ſiniſtra abbas filie ⁊ non heredibus emphitheote confirmare poteſt in capitulo. Ex reſcripto. numero.19.de locato. car.46.
Emphiteoſim ſi iudex creditori aſſignauerit an creditor pro debiti ſatiſfactione teneatur in capitulo.Dextra.numero.4.de locato. car.46.
Emphiteoſim ſi ipſa eccleſia vendere velit an emphiteotam ipſum requirere debeat in capitulo. Potuit. numero. 9.de locato. car.49.
Emphiteoſis a venditione ⁊ liberatione in quo differat ibidem.numero.13.eodem titulo. car.49.
Emphiteoſi ſi fundus datus fuerit ⁊ propter guerram coli nequit an pro illo tempore penſionem emphiteotam ſoluere teneatur ibidem.numero.17. car.50.
Emphitheoſis eccleſiaſtice an in heredem extraneum tranſeat ibidem.numero.18.eodem titulo. car.50.
Emphitheoſim ſi pater ab eccleſia pro ſe ⁊ filijs ſuis acceperit an vni filiorum prelegare poſſit ibidem.numero.30.⁊ ſequentibus. car.51.
Emphiteoſim ſi pater pro ſe ⁊ filijs maſculis ⁊ vna femina tantum accepit.⁊ ſtatutum a parentum ſucceſſione feminas excludat pater vero in vniuerſo filios inſtituit.filiam vero in re certa.nunquid illa in emphiteoſim ſuccedere poſſit ibidem.numero.31.eodem titulo. car.51.
Emphiteota eccleſie ſeruata certa forma an ſibi ius competens vendere poſſit.alias canonem legitimum non ſoluens licite expellitur ibidem.numero.1. car.48.
Emphiteota an dominum expectare debeat.cum dicit ſe emere nolle ibidem.numero.4. car.49.
Emphiteota vendens contra iuris diſpoſitionem.ſi incontinenti recuperat.an ſufficiat ad penam euitandam ibidem.numero.5.eodem titulo. car.49.
Emphiteota an per ſolam venditionem feudo priuetur modo non tradiderit ibidem.numero.6. car.49.
Emphiteotam ſoluiſſe pro tempore preterito ſi eccleſia neget.ipſe autem de tribus annis vltimis probet.a quod in preteritum ſoluerit probatum ſit ibidem.numero.7. car.49.
Emphiteota eccleſie licet quis fuerit.an valeat pactum.quod ceſſans ſoluere per biennium a iure minime cadat ibidem.numero.8.eodem titulo. car.49.
Emphiteota ſi pactum fecerit.quod ſuas meliorationes vendere poſſit.an domini requiſitione premiſſa intelligatur ibidem.numero.11.eodem titulo. car.49.
Emphiteota an inconſulta eccleſia donare poſſit ibidem.numero.16.eodem titulo. car.49.
Emphiteotam an dominus expellere poterit.ſi apposita fuerit clauſula rato manente pacto ibidem.numero.20.car. 50.
Emphiteotam vendentem dominus auctoritate propria expellere nequit ibidem.numero.21. car.50.
Emphiteotam expellendi ius an dominus remittere videatur.ſi annorum preteritorum ſolutionem recipiat ibidem.numero.24.eodem titulo. car.50.
Emphiteota an domino inuito pro futuro tempore ſoluere poſſit in capitulo.exhibita.numero.6.de rer pmuta. car.56.
Emphiteotam ſi eccleſia ad canonem ſoluendum moneat.qui poſt monitionem per ſex menſes ad ſoluendum negligens fuit.an illa monitio cum ſex menſium lapſu eum a toto biennio excludat in capitulo.Nos quidem.numero.34.de teſtamentis. car.131.
Emphiteotico in contractu an ſcriptura requiratur in capi.potuit.numero.11.de loca. car.49.
Emphiteoticus cōtractus an ſit.ſi locaui tibi fundum in emphiteoſim pro vno aureo annuatim ſoluendo in Rubrica.numero.7.de loca. car.44.
¶ Emptio ex quibus conſtet in Rubrica.numero.1.de emptione ⁊ venditione. car.34.
Emptio ⁊ venditio in dubio preſumitur quandocūq de precio mentio facta fuerit ibidem.numero.4. car.34.
Emptione an verbum comparo inducat ibidem.numero.12.eodem titulo. car.35.
Emptio an probata videatur.ſi aliquis ſe vendidiſſe negat.⁊ aduerſarius per teſtes ipſam venditionem probet.ſed precij quantitatem minime in capitulo.Ut menſure.numero.4.de emptione ⁊ venditione. car.36.
Emptio ſi coram principe fiat.omnis dolus ⁊ fraus abeſſe preſumitur in capitulo.Cum dilecti.numero.4.de emptione ⁊ venditione. car.37.
Emptio ⁊ venditio quo pacto pluriſicetur in.cap.Illo vos.numero.7.de pignoribus. car.62.
Emptio de re illius pecunia preſumitur.cuius nomine in inſtrumento appoſitum fuerit in capitulo.preſbyter.numero.3.de peculio clericorum. car.94.
Emptio per prelatum facta ex eccleſie emolumentis eccleſie efficiuntur.licet prelatus alieno nomine emerit in.c.inquirendum.numero.1.de peculio clericorum. car.95.
¶ Emptor venditori litem motam renunciare debet in.c.ſi venditori.numero.1.de emptio.⁊ venditione. car.42.
Emptori ſi queſtio mota fuerit.⁊ ipſe non facta denunciatione venditori.nec ſententia expectata bonam fidem agnoſcit.⁊ actori rem reſtituit.an poſtea de euictione agere poterit ibidem.numero.5.eodem titulo. car.43.
Emptor qui contumaciter abſentat de euictione non agit.ibidem.numero.7.eodem titulo. car.43.
Emptor ſi non voluntarie ſed coacte compromitteret.ſi ſuccumberet.an de euictione agere poterit ibidem.numero.8.eodem titulo. car.43.
Emptor an inuito venditore venditione perfecta impetrare poſſit.banni emptra fieri.quod quicunq in talibus rebus emptis ius habere pretendit reſponſurus compareat de iure ſuo infra certum terminum alioqui non audietur in capitulo.Si

venditori.numero.17.de emptione ⁊ venditione. car.44.

¶ Epiſcopus ſi in epiſcopatu ſuo aliqua camera vel domus que capituli eſt egeat.nunquid illam a capitulo cauere poterit in.c.Rubrica.numero.185.de reb.eccle.non alienan.car.16.

Epiſcopus licite propria ſeu patrimonialia poſſidere poteſt in capitulo.Epiſcopi.numero.2.de rebus eccleſie non alienandis. car.22.

Epiſcopus ſi non alienare rem eccleſie iurauerit.an ⁊ quo pacto in emphiteoſim terrulam aliquam locare poſſit ibidē.numero.9.eodem titulo. car.25.

Epiſcopus vel alius prelatus an cum conuiuio infeudare poſſit ibidem.numero.10. car.25.

Epiſcopus vendator debet conuenire rectum coram iudice.non autem coram ſeipſo.ne iudex in cauſa propria ſit in capitulo.Ad aures.numero.5.cum ſequentibus.de rebus eccleſie non alienandis. car.25.

Epiſcopus rem eccleſie male alienatam recuperare poteſt etiam pretio non oblato ibidem.numero.9. car.25.

Epiſcopus non tantum prelatus dicitur.ſed etiam alii inferiores in.c.Fraternitatem.numero.1.de donatio. car.81.

Epiſcopus an preſbyter appelletur in.c.Preſbyter.numero.2.de peculio clericorum. car.94.

Epiſcopus perſone intuitu queſita ſibi acquirit in.c.quoniam quidam.numero.9.de teſtamentis. car.125.

Epiſcopus propter heredis inſtituti negligentiam ipſius defuncti piam voluntatem exequitur in capitulo.Nos.numero.2.de teſtamentis. car.132.

Epiſcopi ⁊ archidiaconi defuncti bona.que ſeruanda ſunt in.c.relatum.numero.11.de teſtamentis. car.162.

Epiſcopus cum quacunque exemptione exemptis nullam communionem ſeu participationem habet in capitulo.Officii.numero.19.de teſtamentis. car.177.

Epiſcopus in monaſteriis plene exemptis ſpecialem curam non habet ibidem.numero.21. car.177.

Epiſcopi dignitas appellatione dignitatis non venit ibidem.numero.22.eodem titulo. car.177.

Epiſcopus cum eccleſia ſua cathedrali dotatur coniugium ſpirituale habere debet.non autem cum aliis inferioribus in capitulo.requiſiti.numero.32.de teſtamen. car.136.

Epiſcopus pro defunctorum diſpoſitionibus ſeruare debet in.c.tua nobis.numero.13.de teſtamentis. car.189.

¶ Epiſcopatus ſi vacauerit.an capitulum ſuccedat in.c.Joannes.numero.14.de teſtamentis. car.192.

¶ Exceptio debiti in quo dominus emphiteote contra dominum canonem petentem tenebatur an ab emphiteota opponi poſſit in capitulo.Bona fides.numero.8.⁊ ſequentibus.de depoſi. car.34.

Exceptio ineptitudinis libelli etiam poſt ſententiam opponi poteſt in capitulo.Cum dilecti.numero.8.De emptione ⁊ venditione. car.37.

Exceptio inopie an temporalis ſit in.c.Odoardus.numero.10.de ſolutionibus. car.76.

Exceptionem non numerate pecunie ante biennium opponere poſſum.ſi confeſſus ſum me recepiſſe a titio.x.ex cauſa mutui.⁊ iuraui in certa die ſoluere:ante biennium nullam querellam interpoſui de pecunia non numerata.ſi elapſo biennio conueniat.an contra creditorem agentem aliquod remedium habeam in.c.Ex qui.numero.11.de ſolutio. car.78.

Exceptio non numerate pecunie an per populi ſtatutum tolli poſſit ibidem.numero.12.eodem titulo. car.79.

Exceptionem an poſt biennium opponere poſſit.ſi prelatus confiteatur ſpe future remunerationis ſe pecuniam pro eccleſia recepiſſe.nec illam exceptionem infra biennium oppoſuit in.c.Ex qui.numero.13.cum ſequen.de ſolutionibus.car.79.

Exceptionis obiectu litis conteſtatio nō ſit in.c.Raynutius.numero.26.de teſtamentis. car.108.

¶ Excommunicatione ligatur anima in.c.ſi quis.numero.7.de rebus eccle.non alienandis. car.103.

Excommunicationem patiuntur magiſtri ⁊ ſcholares bononienſes.qui ante conductionis ſtatutum aliorum magiſtrorum ⁊ ſcholarium hoſpitia ſine ipſorum conſenſu conducunt in.c.ex reſcripto.numero.1.de loca. car.44.

Excommunicationis pena vbi aliquid precipitur.contrafaciens excommunicatus eſt ibidem.numero.15. car.45.

Excommunicationem ſi iudex in quempiam tulerit ſi infra certum terminum.x.non ſoluerit.an ſi propter paupertatem non ſoluat excommunicatus erit in capitulo.Significantes.numero.6.de pignoribus. car.63.

Excommunicationis ſententia iniuſte abſolutio non ſit.ſed ſine aliqua difficultate relaxatio in capitulo.Odoardus.numero.11.de ſolutionibus. car.76.

Excommunicatio videtur ab actibus collegii aliquem repellere in capitulo.Inter dilectos.numero.8.de donatio.car.87.

¶ Executionis tempus ſtatutum a teſtatore prefixum quo pacto cum tempore ſtatuto ab epiſcopi conſtitutione continuatur in.c.Joannes.numero.4.de teſtamen. car.197.

Executio an ad epiſcopum deuoluta ſit.ſi teſtator fecit fieri capellam pro ſex centum ducatis in ſex annis.⁊ dicti ſex anni elapſi fuerint in.c.de his.numero.15.de teſtamen. car.199.

Executio an mortuo prelato contra monaſterium fiat.ſi ſuper ſolius prelati confeſſione ſententia lata fuerit.⁊ monaſterium condemnatum in capitulo.Quod quibuſdam.numero.11.de fideiuſſoribus. car.72.

Executor dans ad virgines maritandas.quam quantitatem monaſterium ingredienti impendere poſſit in capitulo.nos.numero.15.de teſtamentis. car.130.

Executores teſtamentorum ad exequendas pias defunctorum voluntates epiſcopus compellit.etiam ſi teſtator hoc interdixiſſet in.c.tua nobis.numero.1.de teſtamen. car.187.

Executores teſtamentorum religioſi.clerici ſeculares.⁊ laici deputari poſſunt ibidem.numero.2. car.187.

Executor teſtamentorum an ſeruus eſſe poterit ibidem.numero.3.eodem titulo. car.187.

Executor teſtamentorum an mulier eſſe poſſit ibidem.numero.4.eodem titulo. car.187.

Executor teſtamentorum an laicus bannitus eſſe poſſit ibidem.numero.5.eodem titulo. car.187.

Executor teſtamentorum an pupillus laicus eſſe poſſit ibidem.numero.6.eodem titulo. car.187.

Executor teſtamenti an collegium eſſe poſſit ibidem.numero.7.eodem titulo. car.187.

Executor teſtamentorum an magiſter in theologia.etiam ſi homo ſancte vite fuerit eſſe poſſit ibidem.numero.10.car.188.

Executores teſtamentorum an laicus ⁊ femina inſimul eſſe poſſint ibidem.numero.11. car.188.

Executores ipſorum teſtamentorum non poſſunt committere viam deſtinatam per teſtatricem in alium viam ibidem.numero.13.eodem titulo. car.188.

Executor per ſe exequi debet nec ſub executorem facere poteſt in.c.tua nobis.numero.16.de teſtamentis. car.189.

Executores non poſſunt de relictis ad pias cauſas aliquam falcidiam detrahere ibidem.numero.22. car.190.

Executores ad legata exequēda an epiſcopus admonere debet.⁊ an ipſis ab ipſo epiſcopo terminus prefigi poterit ibidem.numero.24.⁊ numero.25. car.190.

Executorum perſone propriis nominibus appellari debent in.c.Joannes.numero.2.de teſtamen. car.190.

Executores teſtamentorum quot dari debeant ibidem.numero.3.eodem titulo. car.190.

Executores infiniti.vel omnes de mundo ſi conſtituantur.nunquid conſtitutio talis valeat ibidem.numero.4.car.190.

Executor in quacunque vltima voluntate dari poteſt ibidem.numero.8.eodem titulo. car.191.

Executor.qui executionis officium non ſuſcepit.ad exequendum cogi nequit ibidem.numero.11. car.191.

Executorem epiſcopum proprium ſi teſtator deputauerit.nunquid eo mortuo capitulum ſuccedat ibidem.numero.15.eodem titulo. car.191.

Executor quis merus dicatur ibidē.numero.16.⁊ numero.17.eodem titulo. car.193.
Executor an contra heredes agere poſſit ibidem.numero.18.eodem titulo. car.193.
Executori que.⁊ quales actiones competant ibidem . numero.20.eodem titulo. car.194.
Executor an inuentarium facere teneatur ibidem.numero.23.eodem titulo. car.195.
Executor an teſtatoris bona vendere ⁊ alienare poſſit ibidē.numero.25.eodem titulo. car.195.
Executor an plura legata in vnum diſtribuere poterit ibidē.numero.28.eodem titulo. car.196.
Executoris conſtitutio an per teſtatorem in alterius volūtatem committi poſſit ibidem.numero.30. car.196.
Executori ſi teſtator mandauerit.vt capellam fieri faceret.⁊ ſi non fecerit damnat heredes ad mille. an tale preceptum valeat ibidem.numero.30. car.196.
Executores ſi plures fuerint.an maior pars maiori parte nō lente.⁊ contradicente vel impedita.exequi poterit. ibidem.numero.34.eodem titulo. car.196.
Executores plures ſi teſtator inſolidum inſtituerit. an vnus altero prohibente poterit.ibidem.numero.35. car.196.
Executori ſi teſtator mandauerit vt faciat capellam fieri.⁊ facta reperiatur . an ab eo facta preſumatur ibidem . numero.36 eodem titulo. car.196.
Executori ſi teſtator mandauerit . vt pro titia maritanda.x.impendat.que tamen teſtamēti tempore maritata eſt.an executor dotem ſibi dare poterit ibidem.numero.37. car.196.
Executor ſi pro anima teſtatoris centum diſtribuere debebat.⁊ diſtribuit.xx.quid de illis.xx. in foro conſcientie fiet ibidem.numero.38.eodem titulo. car.196.
Executores plures ſi fuerint.⁊ eo caſu quo poſſunt alienant.an vnus illorum emere poterit ibidem.numero.39. car.196.
Executor ſi deputatus fuerit ad diſtribuendum inter pauperes.⁊ etatis nubilis puellam elegerit. cui diſtribuit in euentum conditionis quando nupſerit.vel monaſterium intrauerit an ita diſtribuere poterit ibidem.numero.18. car.199.

Facto conſiſtentes

certis regulis tractare nequeūt in capitulo.Apoſtolice.numero.6.de donatio. car.87.
Falcidia an naturaliter debitum dicatur in capitulo.Ioqui.numero.8.de ſolutionibus. car.77.
Feudum ſi alicui detur.ꝙ illud ſine domini conſenſu ad libellum concedere poſſit.an illud eccleſie concedere poterit in.c.potuit.numero.18.de loca. car.50.
Feudo an epiſcopus patri ſuccedat in Rubrica.numero.1.de feudis. car.56.
Feudum ſi princeps alicui pecunia concedat.⁊ verbo indulgentus vtatur.an donatio . vel venditio eſſe intelligatur ibidem.numero.2.eodem titulo. car.56.
Feudum an vaſſallus perdat.ſi miles hieroſolymitanus.vel miles.S.M.alemanorum.vel aliorum ordinum efficiatur.ibidem.numero.3.eodem titulo. car.56.
Feudum an beneficium eſſe dicatur ibidē.numero.4. car.56
Feudum quod pater pro ſe ⁊ filijs ſuis accepit.nūquid filiorum vni prelegare poſſit ibidem.numero.5. car.56.
Feudum ſi eccleſia a ſuo vaſſallo in pignus accepit.abſtinendo ab eius ſeruitio.fructus in ſortem computare non tenetur in.c.Inſinuatione.numero.1.de feudis. car.57.
Feudum liberum an ſit in diſpoſitione.in.c.Inſinuatione.ſupra eodem.ibidem.numero.2.eodem titulo. car.57.
Feudum vaſſalli morte ad dominum reuertitur in capitulo.ex parte.numero.1.de feudis. car.58.
Feudum ſi ad eccleſiam reuertatur.⁊ prelatus illud per annum tenuit. an poſtea illud alteri concedere poſſit ibidem.numero.5.eodem titulo. car.58.
Feudū ſi vnus ex conſortibus alienat.ipſius portio ad eccleſiam reuertitur ibidem.numero.8. car.59.
Feudi partem ſuam ſi vaſſallus alienauit.an illa pars domino.an vero agnato deferatur ibidem.numero.9. car.59.
Feudum an ⁊ quo pacto in dotem dari poſſit ibidem.numero.10.eodem titulo. car.59.
Feudum feudandi licentia an per legatū de latere dari poſſit.ſi primo iuramentum preſtitum de non infeudando datū fuerit ibidem.numero.12.eodem titulo. car.59.
Feudum ſi per feudatarium alienatum non ſit.ſed ita eſt potens ꝙ ab eo penſio peti nequit.an alteri potentiori infeudari poſſit ibidem.numero.13. car.59.
Feudo ſi baro aliquis propter ſua demerita priuatur imperator.vel rex.cuius erat ille baro ſibi feudum appropriare non debet.ſed alteri baroni concedere . qui eadem munera ſubire teneatur in capitulo.Prudentes.numero.7.De donationibus. car.80.
Feudum a ſuo predeceſſore conceſſum nouus prelatus integrare poteſt.non obſtante iuramento de non infeudando de nouo.ſi appareat vaſſallum in menſura deceptū in capitulo.Per tuas.numero.1.de donationibus. car.82.
Fideiuſſio an ⁊ qualis contractus ſit in Rubrica. numero.9.de fideiuſſoribus. car.67.
Fideiuſſionis an ego tenear ſi titius promiſit ſe mutuare ſeio centum.⁊ ego pro ſeyo fideiuſſi. demum antequam pecuniam ſeyo dinumeret denuncio.⁊ proteſtor ipſi titio ꝙ pecuniam minime numerare debeat.alias teneri nolo . an ſi pecuniam numeret tenear in capitulo.Cum pro quo.numero.13.de fideiuſſoribus. car.72.
Fideiuſſionem faciens pro capto de homicidio.⁊ aufugiens an talis fideiubens decapitari poſſit in Rubrica.numero.7.de fideiuſſoribus. car.67.
Fideiuſſionē facere ſi quis iurauerit ⁊ proximus in magno periculo conſtitutus ſit . niſi fideiubeam an iuramento non obſtante fideiubere debeat in capitulo.Si clericus . numero.3.de fideiuſſoribus. car.67.
Fideiuſſionem ſi religioſus fecerit.vel mutuum acceperit.ſine prelati ⁊ maioris partis capituli conuentus licentia non tenetur.⁊ an ipſe puniatur in capitulo.Quod quibuſdam.numero.1.de fideiuſſoribus. car.70.
Fideiuſſor an pacto ſe ad mortis penam obligare poſſit.in rubrica.numero.111.de rebus eccleſie non alienan. car.8.
Fideiuſſor ſi iudici ſub pena promittat.reum captum ad iudicis voluntatem preſentare.an liberetur ſi ille per iudicem captus fuerit licet poſtea ipſius manus aufugerit in rubrica numero.4.⁊ ſequen.de fideiuſſoribus. car.66.
Fideiuſſor liberatus eſt quamuis ſe obligauerit ſub pena alium infra terminum preſentare.aut ſoluere pecuniam ad quā obligatus erat.ſi reus principalis infra tempus illud decedat ibidem.numero.6.eodem titulo. car.67.
Fideiuſſorem indemnem debitor ſeruare compellitur in.c.peruenit.numero.1.de fideiuſſoribus. car.67.
Fideiuſſor clericus ſi intercedit coram eccleſiaſtico quid iuris in.c.ſi clericus.numero.5.de fideiuſſo. car.67.
Fideiuſſor non excuſſo principali creditore tenetur in.c.peruenit.numero.5.de fideiuſſoribus. car.67.
Fideiuſſor conuentus excuſſionis exceptionem appoſuerit.⁊ tempore iudicij inchoati principalis non ſoluendo inuenitur.an licet poſt inceptum iudicium debitor ſoluendo efficiatur.non tamen iudicium cum incepto euitetur quid iuris ibidem.numero.8.eodem titulo. car.68.
Fideiuſſorem ⁊ pignus ſi creditor habeat quid iuris ibidem numero.9.eodem titulo. car.68.
Fideiuſſorem.qui creditoribus moleſtatur.per diſtrictionē eccleſiaſticam compellitur debitor a fideiuſſione abſoluere.in.c.conſtitutus.numero.1.de fideiuſſo. car.69.
Fideiuſſor anteꝗ̄ ſoluat.contra reum principalem.vt eum a fideiuſſione liberet.agere poteſt ibidem.numero.2. car.69.
Fideiuſſor an vltra quadrupli penam teneatur.ſi reus maleficium neget.⁊ de maleficio accuſatus de iudicato ſoluendo fideiuſſorem dedit.⁊ reus maleficium a ſe commiſſum neget ⁊ poſtea contrarium probetur ibidem.numero.13. car.70.

Fideiuſſor an teneatur ſi pro eo ad tempus vel in diem obligato aliquis fideiuſſit. ⁊ tempus poſtea prorogetur ibidem. numero.15.eodem titulo. car.70.
Fideiuſſoris conſenſus quomodo ſufficiat.quando per ſtipulationem intercedere debet ibidem.numero.16. car.70.
Fideiuſſor ſi diu in obligatione ſtetit contra debitorem agere poteſt.in.c.Cum pro quo.numero.2.de fideiuſſo. car.71.
Fideiuſſor contra debitorem.qui bona dilapidare cepit agere poteſt ibidem.numero.4.eodem titulo. car.71.
Fideiuſſor.qui aliqua iuſta cauſa ſe abſentare velit. an liberari poſſit ibidem.numero.5.eodem titulo. car.72.
Fideiuſſor ſi velit agere contra debitorem. vt eum liberet. quoniam amicitia inter ipſos ſuperuenit an poſſit ibidem.numero.7.eodem titulo. car.72.
Fideiuſſor condemnatus an ſtatim vt liberetur agere poſſit. ibidem.numero.8.eodem titulo. car.72.
Fideiuſſor ſi ex pignoratus fuit.vel damnum paſſus.an contra debitorem. antequam ſoluat.agere poterit.ibidem. numero.12.eodem titulo. car.72.
¶ Filius familias epiſcopus effectus quoad quid in patris poteſtate maneat in Rubrica. numero.3.De rebus eccleſie non alienandis. car.3.
Filius ſi certam portionem receperat. ⁊ cum iuramento ſe contentum de bonis paternis dicat. an viri petendi legitime ſupplementum renunciaſſe videatur. in capitulo. Cum gratia.numero.21.de commoda. car.31.
Filius qui ſeorſum a patre vixit vt emancipatus per annos triginta.ſciente tamen ipſo patre ⁊ paciente an emancipatus preſumatur in capitulo. Peruenit.numero.9.de emptione ⁊ venditione. car.39.
Filius an patris debita ſoluere teneatur in capitulo. ad hoc. numero.2.de ſolutionibus. car.73.
Filii primi gradus in patris poteſtate conſtitutis qui heredes ſint ibidem.numero.3. car.73.
Filius de neceſſitate an abſtinendi ius a pretore impetret ibidem.numero.4.eodem titulo. car.73.
¶ Finium regundorum in mari agi poteſt.ſi de iuriſditione maris inter habentes confines controuerſia fiat in Rubrica.numero.32.de teſtamentis. car.114.
¶ Fiſci officialis pauper effectus diues an de bonis ciuitatis fiſci queſiſſe preſumatur in capitulo. Inueſtigandum.numero.1.de peculio clericorum. car.92.
¶ Foreſta quid proprie ſit in capitulo.Cum dilecti.numero.7.de donationibus. car.74.
¶ Furor quomodo probetur in capitulo.Cum dilectus.numero.8.de ſucceſſio.abinteſta. car.236
Fraus non preſumitur niſi probetur in.c.officij.numero.29. de teſtamentis. car.178.
¶ Fructus percepti ex pignore tam a primo creditore quam a ſecundo in ſortem computantur ⁊ debitum extenuant in.c. cum contra.numero.4.de pignoribus. car.64.
Fructus quos creditor percepit a re pignorata licite vendere poteſt.ſed precium in ſortem computari debet in.c.Cum contra.numero.6.de pignoribus. car.64
¶ Fundum habens occupatum pro dimidia propter ciuitatis foſſata.ſi fundus in ſua integritate reuerſus ſit an emptori accedat in.c. Per tuas.numero.11.de donatio. car.83.
¶ Fur.qui hodie vnam ouem furatus eſt. ⁊ cras alias.ita quod decem interpellatim ſurripiat.an vt abigeus puniri poterit in.c.apoſtolice.numero.12.de donationibus. car.95.
¶ Furtum non tantum.ſed etiam ſacrilegium in redditu um eccleſie ſubtractione committitur in capitulo. Inquirendum.numero.10.de donationibus. car.95.
Furtum qualificatum prelatus committit in redditum eccleſie ſubtractione ibidem.numero.11. car.96.
Furtum ⁊ ſacrilegium prelatus committit acquirendo conſanguineis ibidem.numero.12. car.96.

Gabella an

de animalium eſtimatione ſolui debeat ſi fundum cum animalibus vendidi. ⁊ animalia poſtea eſtimata fuerint in capitulo.grauis.numero.23.de depoſi. car.33.
¶ Genus ad vnam ſpeciem reductum ſpeciei naturam aſſumit in.c.cum eſſes.numero.19.de teſtamen. car.154.
¶ Gratia quonam pacto ſummatur in capitulo.Cum gratie.numero.2.de commoda. car.29.
Gratia an valeat. ſi epiſcopus ipſam alteri eccleſie de quarta faciat.niſi capituli conſenſus interueniat in.c. Requiſiſti. numero.17.de teſtamentis. car.185.

Heres clerici

vel prelati an de his que male geſſit eccleſie teneatur in.c.cum in officijs.numero.13.de teſtamentis. car.144.
Heres defuncti voluntatem non adimplens quoad quid heres eſſe deſinat in Rubrica.numero.19.de rebus eccleſie non alienandis. car.3.
Heres quandocunque vendere vel cedere certo precio grauetur quid in legato veniat ibidem.numero.200. car.17.
Heres inuentarium non conficiens an vltra vires hereditarias teneatur in.c.ad hoc.numero.8.de ſolutio. car.74
Heres pro ea parte pro qua inſtitutus eſt.alienationem approbare tenetur.quam de rebus ſuis defunctus viuens alienauit in.c.quorundam.numero.7.de teſtamentis. car.125.
Heres ſi eccleſia inſtituta fuerit.vltra vires hereditarias tenetur.niſi inuentarium confecerit ibidem.numero.8.car.125.
¶ Heredem alium ſi pater ignorans ſe filium habere inſtituerit.⁊ multa legata fecerit.an talia legata debeantur in rubrica.numero.42.de teſtamentis. car.118.
Heredum hereditas cum pluribus defertur.quorum vnus eſt capax.naturalis portio deficiens cui accreſcat in.c.ſancto concilio.numero.2.de ſucceſſio.ab inteſta. car.233.
¶ Hypotheca ſpecialis a contrario ſenſu in re eccleſiaſtica licet ſit prohibita.generalis tamen permiſſa videtur in.c.nulli.numero.5.de reb.eccle.non alie. car.22.
¶ Homicida notorius an ipſo iure priuatus intelligatur in.c.Cum olim.numero.5.de rerum permuta. car.54.
¶ Homicidio accuſatus ⁊ negans.ſi poſtea de homicidio conuictus fuerit.⁊ dicat ſe ad ſui defenſionem feciſſe. an ad hoc probandū admitti debeat.licet de homicidio conuictus fuerit in.c.is qui.numero.6.de ſolutio. car.77.
Hominum appellatione laici veniunt in Rubrica.numero. 101.de rebus eccle.non alienandis. car.7.
Homo creaturarum digniſſima eſt.in Rubrica. numero.1. de fideiuſſoribus. car.66.
¶ Hoſpitalis rector pauper diues effectus de quibus bonis acquiſiuiſſe preſumatur in capitulo. Inueſtigandum.numero.9.de donationibus. car.93.
Hoſpitali fundato contra vel ſine epiſcopi licentia ſi aliqua relicta fuerint. ⁊ poſtea epiſcopus declaret hoſpitalitatem non poſſe ibi teneri. ſi domus ad prophanitatem reducatur: bona illa an ipſi fundatori remanebunt in.c. Nos.numero. 12.de teſtamentis. car.130.

Immunitas

loci alicuius incolis conceſſa ad iudeos ſe extendit in Rubrica. numero.99.de rebus eccleſie non alienandis. car.7.
Immunitates an imperatoris oratores facere poſſint. ſi ipſos imperator miſerit. vt gratias reddant pro beneficijs in ipſum imperatorem collatis in capitulo. Indicante. numero.3.de teſtamentis. car.133.
¶ Incendium an caſus fortuitus eſſe dicatur in capitulo. Cum gratia.numero.19.de commoda. car.32.
¶ Inhoneſtum apud theologos impoſſibile reputatur. in Rubrica.numero.165.de reb.ec.non alienan. car.11.
¶ Indefinita vniuerſali equipollet in capitulo. Paſtoralis.numero.13.de donationibus. car.86.
¶ Infamis quando ab accuſatione repellatur in.c.grauis. numero.13.de depoſi. car.33.
¶ Iniuria iudicantis potius emptori quam venditori nocet. in.c.ſi venditori.numero.10.de emptio.⁊ vendi. car.43.
¶ Inquilinus an propter ſuperuenientem, peſtem domum conductam

conductam dimittere poſſit in.capi. Propter. numero.10. de loca. car.47.
Inquilinus ⁊ colonus quibus caſibus ante conductionis tempus expellere poſſint ibidem.numero.11.eodem titulo. cum quattuor ſequentibus. car.47.
Inquilinū an dominus auctoritate propria de domo amouere poſſit ibidem.numero.16. car.47.
Inquilinum ſi falſo dominus ammoneat dicendo egere paſſe ⁊ poſtea alteri locat. an ſibi ad intereſſe teneatur.ibidem. numero.17.eodem titulo. car.47.
Inquilinus male verſans ſeu tractans rem an expelli poſſit. ibidem.numero.19.eodem titulo. car.47.
Inquilinus meretrices in domo ponens an expelli debeat. ibidem.numero.20.eodem titulo. car.47.
Inquilino ſi ſuperuenerit neceſſitas conducendi meliorem domum an penitere poterit. ⁊ an penſionis remiſſio fieri debeat ibidem.numero.21.eodem titulo. car.47.
¶ Inſinuatio an requiratur in donatiōe eccleſie vltra quingentos aureos facta in.c.cū eſſes.numero.13.de teſt. car.157.
¶ Inſtituerit ſi pater filium: ⁊ illum grauauerit. vt regi Francie incontinenti hereditatem reſtituat. an huiuſmodi inſtitutio valeat.in Rubrica. numero.196.de rebus eccleſie non alienandis. car.17.
¶ Inſtrumentum quo pacto vſurariū appareat in.c.ad noſtram.numero.6.de emptio. ⁊ vendi. car.39.
Inſtrumentum ſimulatum allegans ſimulationis ſpeciem allegare debet ibidem.numero.7.eodem titulo. car.39.
Inſtrumento ſi dicatur ꝙ minor fuit certioratus a notario an inſtrumentum de certioratione fidem faciat in.c.cum cauſa.numero.11.de emptio. ⁊ venditio. car.41.
Inſtrumentum emptionis eccleſie nomine. ⁊ non alterius preſbyter conficere debet in.capitu. Propter.numero.1.de peculio clericorum. car.97.
Inſtrumento aliquo ſi dicatur. ꝙ omnes de aliqua vniuerſitate certum quid fecerunt.an ꝙ omnes interfuerint preſumatur in.c.inter dilectos.numero.9.de donatio. car.84.
¶ Intercedendi pro alio quot modi ſint in Rubrica.numero.2.de fideiuſſoribus. car.66.
¶ Iudei ſi cimiterium alicubi habeant. vbi poſtea monaſterium edificatum fuerit. an iudeorum cimiterium ab illo loco ammoueri debeat in.c.veſtra.numero.7.de loca. car.46.
Iudex de nullitate cognoſcens an agendi ius ipſis partibus reſeruare debeat in.c.Cum dilecti.numero.10.de emptione ⁊ venditione. car.37.
Iudex ex officio quib⁹ in cauſis moueri poſſit in.c.peruenit. numero.6.de emptione ⁊ venditione. car.38.
Iudex eccleſiaſticus inter laicos adiri poteſt.quo ad hoc.vt fructus ſeu redditus rei pignorate reſtituantur. vel in ſortem computentur in.c.ſignificante.numero.63.de pigno. car.65.
¶ Iuramentum ſi quis fecerit non alienare ea que ſunt de menſa. ⁊ illa etiam.de quibus dubitatur an de mēſa ſint alienari non poſſunt in.capi. ⁊ ſuper.numero.1. de rebus eccleſie non alienandis. car.24.
Iuramentum preſtitum a prelato de non alienando romano pontifice inconſulto ad que referatur in.c.inſinuatione. numero.3.de feudis. car.58.
Iuramenti tranſgreſſionem ⁊ pene commiſſionem impoſſibilitas. vel iuſtum impedimentum impedit in.c.ſignificante. numero.2. cum ſequen.de pignoribus. car.64.
Iuramentum per metum exactum an ſeruari debeat ibidem numero.5.eodem titulo. car.64.
Iuramentum ⁊ fides equipollere debent in.c.peruenit.numero.17.de fideiuſſoribus. car.69.
¶ Iuris correctionem per ſenſū ſubauditum excludere debemus in Rubrica.numero.95.de reb.eccle.nō alie. car.7.
¶ Iura ⁊ nomina debitorum an mobilia vel immobilia cēſeantur. ⁊ quid etiam de actionibus in.cap.nulli.numero.11. de rebus eccleſie non alienandis. car.23.
Ius in aliquo loco an ſeyo queſitum ſit ſi titius ſibi dixerit. commendo tibi huius caſtri cuſtodiam.in Rubrica. numero.9.de commoda. car.29.
Ius aliquod vbi ex deductione in iuditio ex iure communi parti competat.licet pars ignoret.iudex ex officio ſuo ſupplere poteſt. ⁊ debet.in capitulo. Peruenit.numero.quarto.de emptione ⁊ venditione. car.38.
Ius agendi ad donationis reuocationem ad heredes ob ingratitudinem non tranſmittitur.in capitulo. Propter.numero.13.de donationibus. car.90.
Ius diuinum quomodo capiatur. in Rubrica. numero.2. de teſtamentis. car.102.
Iuris canonici ſanctitas iuris ciuilis ſubtilitate decoratur. ⁊ iuris ciuilis maieſtas canonum auctoritate firmatur in rubrica.numero.3.de teſtamentis. car.111.
Ius ciuile ſeculi lex appellatur in capitulo.filius.numero.5. de teſtamentis. car.136.
Ius ciuile vbi expreſſe ab eccleſia non reprobatur.nec in ſe peccatum continet.an in foro anime ſeruari debeat ibidem. numero.8.eodem titulo. car.136.
¶ Iuriſditio per verbum hortamur conceditur in.c.quoniam.numero.5.de teſtamen. car.125.
Iuriſditionem in caſtro habens.ſi ſimpliciter caſtrum illud alteri concedat.an illius iuriſditionem quam in caſtro habet concedere videatur.in capitulo Paſtoralis.numero.9. de donationibus. car.85.
Laici religioſi dicuntur.in capitulo. Cum laicis.numero.1.cum ſequē. de rebus eccle.non alienandis. car.26.
Laici per cenſuram eccleſiaſticam compelli poſſunt vt contra iuris diſpoſitionem minime diſponant ibidem.numero. 9.eodem titulo. car.27.
Laicus eſt ſubiectus epiſcopo.quando tranſeuntes inhumaniter tractantur.in capitulo. Placuit.numero.7.de emptione ⁊ venditione. car.36.
Legatum an de mobilibus fratrib⁹ mendicantibus fieri poſſit.in Rubrica.numero.25.de reb.eccle.non alienan. car.3.
Legatum an fieri poſſit de fundo in ciuitate non allibrato ibidem.numero.26.eodem titulo. car.3.
Legata ſi fuerint mulieri ornamenta portari prohibita.nunquid ſibi eſtimatio debeatur ibidem.numero.28. car.4.
Legatum ſi collegio factum fuerit de re quā acquirere non poteſt.illam permutare poterit ibidem.numero.30. car.3.
Legatum an teneat ſi ſtatutum prohibeat legari rem marito vxori. vel non ſubiecto rem allibratam ibidem. numero. 101.eodem titulo. car.17.
Legatum eccleſie factum nunquid ipſius prelatus repudiare poſſit. in capitulo. Et ſuper.numero quarto. De rebus eccleſie non alienandis. car.4.
Legato an arma ⁊ debitorum nomina cedant ſi quiſpiam caſtrum.in quo reperiuntur.legauerit.in.c.Cum dilecti.numero.9.de donationibus. car.84.
Legatum ſi teſtator de lecto alicui mulieri vidue fecerit. an culcitram de ſerico legaſſe videatur.in capitulo. Paſtoralis.numero.6.de donationibus. car.85.
Legata ad pias cauſas an debeantur hereditate non adita. in rubrica.numero.41.de teſtamentis. car.120.
Legatorum legatarij ad pias cauſas.an ſibi bona adiri petere poſſint ibidem.numero.43.eodem titulo. car.120.
Legatum monaſterio futuro an fieri poſſit.in capitulo.nos. numero.2.de teſtamentis. car.129.
Legatum incertitudinis nunquid valeat. ibidem.numero. 30.eodem titulo. car.131.
Legatorum executio an epiſcopo deuoluatur. ſi heres aliquid inchoauit. neque infra tempus a lege ſibi prefixum ob operis magnitudinem complere potuit ibidem.numero.99. eodem titulo. car.131.
Legatum quando ⁊ quomodo caducum dicatur. ibidem. numero.44.eodem titulo. car.133.
Legatum nudis verbis a teſtatore factum debetur in.c.indi

cantē.numero.1.de teſtamēn. car.133.
Legatum cui debeatur ſi plura monaſteria eiuſdez nominis fuerint ibidem.numero.4. car.133.
Legatum an tenebit ſi teſtator eccleſie ſue parrochiali legauerit. et duas eccleſias parrochiales habeat ibidem.numero.8.eodem titulo. car.134.
Legatum ſi ſue parrochiali eccleſie factuz fuerit. et teſtamenti tempore teſtator in vna parrochia habitauerit. temporis vero morte in alia quid iuris ibidem.numero.9. car.134.
Legatum non debetur.cum teſtator rem non ſuam. ſed ipſius eccleſie alteri eccleſie legat in.c.Cum ſiluus.numero.1.de teſtamentis. car.135.
Legatum eccleſie factum ſepulture gratia licite ſit ibidem.numero.2.eodem titulo. car.155.
Legatum rei aliene ad pias cauſas minime valet ibidem.numero.9.eodem titulo. car.136.
Legatum ſi ſcienter de re aliena ſiat an illius eſtimatio peti poſſit ibidem.numero.10.eodem titulo. car.136.
Legata non pia epiſcopus exequi nequit in.c.ſi heredes.numero.10.de teſtamen. car.140.
Legatum diuiti factum an ad pias cauſas dicat in.c.ad hec.numero.10.de teſtamen. car.146.
Legatum eccleſie factum coram ſeculari iudice peti poteſt in.c.relatum.numero.2.de teſtamen. car.155.
Legatis in pijs an ſeptem teſtium maſculorum rogatorum ſolemnitas requiratur ibidem.numero.3. car.155.
Legatum pium quando dicatur. et que dicantur relicta ad pias cauſas in.c.cum eſſes.numero.14.de teſtamen.car.157.
Legatum ad pias cauſas an dicatur.ſi mulieri male vite relictum fuerit:vt ad meliorē vite frugem reducatur ibidem.numero.16.eodem titulo. car.157.
Legata an ad pias cauſas dicantur.ſi quis diſciplinatorum fraternitatibus legauerit ibidem.numero.17. car.157.
Legato eccleſie relicto epiſcopus partem ſuam petit licet aliquod ſibi a teſtatore relictum fuerit niſi in fraudem dictum fuerit.ꝙ ea parte contentus maneret et legatum agnouerit in.c.officij.numero.1.de teſtamen. car.169
Legatum ſimpliciter factum in recompenſationem debiti etiam ex iuris diſpoſitione non videtur eſſe relictum ibidem.numero.11.eodem titulo. car.173.
Legata an in portionem computentur.quam maritus vitici debet.ſi ſtatuto caueatur.ꝙ vir vxore in matrimonio predecedente dimidiam dotem lucretur.ſi vxor in teſtamento certa legata marito legauerit.et poſtea predefuncta ſit. ibidem.numero.13.eodem titulo. car.175.
Legatum epiſcopo factum pro relictis eccleſie factis an ſibi in quartam computetur ibidem.numero.27. car.178.
Legatum in epiſcopi preiudicium an eccleſia legataria repudiare poterit ibidem.numero.31. car.178.
Legatum factum prelato ab extraneo.eccleſie contemplatione in dubio factum intelligitur in.capi.requiſiſti. numero.13.de teſtamentis. car.182.
Legatum factum prelato ab extraneo ſub nomine proprio. et appellatiuo.ſed nomen appellatiuuz ſequitur an procedat ibidem.numero.14.eodem titulo. car.182.
Legatum vbi prelato ſiat duplex reſpectus contemplari debet ibidem.numero.19.eodem titulo. car.183.
Legatum prelato factum ceſſantibus preſumptionibus. dignitatis reſpectu.non autem perſone relictum videtur. ibidem.numero.20.eodem titulo. car.183
Legatum factum prelato a propinquo.reſpectu perſone nō autem anime factus videtur.ibidem.numero.21. 183.
Legatum canonicis eccleſie factum an canonicis vel eccleſie relictum videatur ibidem.numero.22. car.184
Legatum factum alicui canonico alicuius eccleſie de.x.ſi duas prebendas habeat an.xx.pro tunc habere poſſit ibidem.numero.24.eodem titulo. car.185.
Legatum expreſſe a teſtatore factum non excludit legatarium a legato.quod ex iuris diſpoſitione percipere debet.ibidem.numero.25.eodem titulo. car.185.
Legatum ei factum qui proprium poſſidere non poteſt eccleſie et non perſone acquiritur ibidē.numero.33. car.186
Legatum factum clerico eccleſie adminiſtrationem non habenti.licet alias beneficiatus exiſtat intuitu perſone et non eccleſie factum preſumitur: in qua beneficiatus eſt ibidem.numero.34.eodem titulo. car.186
Legatum an menſe epiſcopali fieri poſſit cathedrali eccleſia excluſa ibidem.numero.37.eo.titu. car.187.
Legata ad pias cauſas an diſtribui debeant.per eum quem teſtator deputauerit in.c.tua nobis.nume.11.de teſta.car.88.
Legatuz an valeat ſi teſtator dixerit.lego pro anima mea in tali diſpoſitione in.c.ioannes.numero.12.de teſtamen.car.192
Legatum eccleſie factum in quem vſum conuerti debet in.c.de his.numero.3.de teſtamen. car.197
Legatum an erit perpetuum ſi teſtator reliquerit monaſterio ſancti Georgij quolibet anno decem.ibidem. numero.11.eodem titulo. car.199.
Legatum factum per teſtatorem eccleſie de vſufructu ex talibus redditibus perpetuo recipiendo.vtrum duret per centum annos.an in ſecula ſeculorum. Amen.ibidem.numero.13.eodem titulo. car.199.
Legatum octingentarum librarum.vt in eccleſie tinea expendantur ſi a teſtatore factum fuerit.et ibi iam erant inchoati pillaſtri.ſuper quibus reedificari debet.nō tamen adhuc perfecti erant.ſi executores.niſi in tineam eccleſie expendere nequeant quid iuris ibidem.numero.14. car.199.
Legatum ſi pro anima factum fuerit an pro obligatione aliqua in dubio relictum preſumatur ibidem.numero.21.car.199.
Legatum an poſſit fieri de rebus.que reſtitutioni ſubiacent per inſtitutentem etiam pro loco ibidem.numero.22.car.199.
Legata domo non videt ortus legatus niſi exprimatur in.c.raynutius.numero.6.de teſtamen. car.201.
¶ Legatus pro bono pacis poteſt ex iuſta cauſa edere ſtatutum intra ſue legationis limites preter iuris diſpoſitionem in.c.ex reſcripto.numero.5.de loca. car.45.
Legatus de latere an militem creare poſſit in.c.ceterum.numero.10.de donationibus. car.82.
¶ Legem generalem an populus ſine Pape auctoritate condere poſſit.in rubrica.numero.175.de rebus eccleſie non alienandis. car.13.
Legitima an conſuetudinis pretextu diminui poſſit in.c.Joannes.numero.30.de teſtamen. car.208.
Legitima an per ſtatutum minui vel tolli poſſit in.c.Raynutius.numero.31.de teſtamen. car.209.
Legitima filij an debita vel quaſi ſit. ibidem. numero.39.eodem titulo. car.214.
Legitima an pater filium grauare poſſit.ibidem.numero.40.eodem titulo. car.215.
¶ Legitimatus filius nū quid retro alienata reuocare poſſit in.c.raynutius.numero.37.de teſtamen. car.213.
Legitimatus an ab inteſtato venientes excludat in.c.ſi hoc.numero.5.de ſucceſſio.abinteſta. car.233.
¶ Libellus an valeat.ſi dixerit.locaui ad liuellū.vel ad precariū.vel ad emphiteoſim.in rubri.numero.6.de pca. car.27.
Libellus an procedat.ſi accuſo te ꝙ per culpam ſeruum occideris in.c.gratis.numero.11.de commoda. car.30.
Libello ſi apponatur verbum accuſo.et precedentia et ſequētia cauſam ciuilez inferant.an ciuiliter intentata eſſe dicatur in.c.grauis.numero.17.de depoſi. car.33.
Libelli in narratione quod remedium colligi poſſit in.c.cuz dilecti.numero.5.de emptio.et venditio. car.37.
Libellus an procedat ſi in eo dicatur. peto cum vltra dimidiam iuſti precij deceptus ſim: rem mihi reddi.ibidem.numero.9.eodem titulo. car.37.
Libello eodem plures an agere poſſint in.c.illo vos.numero.3.de pignoribus. car.62.
Libelli formandi modum ex mulieris parte quando pro ſua dote agit contra bona mariti poſſidentem ſibi hypothecata in.c.

in.c.ex litteris.numero.3.de pigno. car.63.
¶ Liberalis an nobilis dici poſſit in.c.prudentes.numero.2.de donationibus. car.80.
Liberalis non dicitur clericus elemoſynā impendens de bonis eccleſie ſuperfluis ibidē.numero.8. car.80.
¶ Libri eccleſiaſtici an benedicantur in.c.nullus.numero.4.de pignoribus. car.60.
¶ Liga per quinquenniū duratura ſi inter duas ciuitates facta fuerit.⁊ ſi poſt quinquennium preſtant ſibi mutuos fauores.an liga repetita intelligatur in.c.conſtitutus.numero.17.de fideiuſſoribus. car.70.
¶ Locationes plures an in eodem inſtanti fieri poſſint in rubrica.numero.50.de reb.eccle.non alie. car.4.
Locatio perpetua largo modo alienatio dicitur in.c.ad audientiam.numero.2.de reb.ec.non alie. car.25.
Locatio qñ perpetua eſſe dicatur ibidem.numero.3. car.25.
Locatio ⁊ cōductio quo iure introducta fuerint.in rubrica.numero.1.de loca. car.44.
Locatio quid ibidem.numero.2.de loca. car.44.
Locatio ⁊ emptio in quo differant ibidē.numero.4.car.44
Locationem ſi quiſpiam fecerit de fundo ad aſſictum perpetuum ad terminum aliquod ad renouandū qui contractus eſſe dicatur ibidem.numero.5. car.44.
Locatio an fieri poſſit de decimarum prouentibus eccleſiaſtice perſone cum qua eccleſie conditio melior fieret ſtatuto dioceſani contrario non obſtante in.c.veſtra.ſ.1.de loca.car.46
Locatio decimarum etiam laicis ad modicum tempus fieri poteſt ibidem.numero.2. car.46.
Locatio an ſit ſi aliquis emit redditus paſſagiorum ⁊ molēdinorum per mille ducatos infra.x.annos annuatim ſoluendos ſoluendo quolibet anno pro rata in.c.propter.numero.31.de locatio. car.48.
Locatio ⁊ emphiteoſis an ſint ſub diſpoſitione.in.c.inſinuatione.de feudis.ibidem.ſcilicet in dicto capitulo.numero.3.de feudis. car.57.

Magiſtrorum appellatione cuiuſcūqz facultatis doctores omnes veniunt in.c.ex reſcripto.numero.2.de loca. car.44.
Magiſtri an abachum docentes appellari poſſint ibidem.numero.3.eodem titulo. car.44.
Magiſter abachum docens an poſſit fabrū expellere iuxta ſcholas ſuas.ſicut iuris doctor ibidem.numero.4. car.45.
¶ Maior an minori optionem dare debeat in rubrica.numero.183.de reb.ec.non alienan. car.16.
¶ Menſuras iuſtas ⁊ iuſta pōdera ſi quis lucri cauſa mutare preſumpſerit per triginta dies pane ⁊ aque penitentiā agere debeat.in capitulo.vt menſure.numero.1.de emptio.⁊ venditione. car.36.
Menſure iuſte ⁊ pondera iuſta ad hoc vt fiant ad eccleſiam ſpectat ibidem.numero.2. car.36.
¶ Monachus contra abbatem agere poteſt.qui cum pro obſide dedit.vt pro obſide minime ſtet in.c.peruenit.numero.4.de fideiuſſoribus. car.67.
Monaci ſucceſſor an pro monacho teneatur in.c.is qui.numero.16.de ſolutioni. car.79.
Monachus an homini pauperi etiam conſuetudine diſponente elemoſynam facere poſſit in.capi.ceterum.numero.7.⁊ ſequen.de donationi. car.81.
Monachus an peculium habere poſſit in rubrica.numero.3.de pecul.clerico. car.91.
Monachus ſi ex pape diſpoſitione multos prioratus haberet.⁊ multa bona reperiūtur.cui eccleſie debeantur in.c.inueſtigandum.numero.7.de pecul.clerico. car.93.
Monachis quid erit.ſi eorum mōaſterium a mari vel a ſarracenis occupatum fuerit ibidem.numero.8. car.95.
Monachalis habitus omnino ad eſſe abbatiſſe non concurrit in.c.quia.numero.8.de teſtamen. car.127.
Monaſterium ingredientis bona ipſius monaſterij ſunt.ibidem.numero.9. car.127.
Monaſterium ingreſſi bona an in monaſterium quo ad dominium ⁊ poſſeſſionem ſine corporali apprehenſione transeant ibidem.numero.10. car.127.
Monaſterij in edificatione ſi epiſcopus expendat plusquā teſtator mandauit.an illud ab herede exigere poterit ibidē.numero.31.eodem titulo. car.131
Monaſterium vbi non poteſt edificari in loco per teſtatorē deputato.poteſt epiſcopi arbitrio ad alium locum alteratio fieri in.c.nos.numero.9.de teſtamen. car.129.
Monaſterium edificatum an de vno loco ad alium transferri poſſit ibidem.numero.10. car.129.
¶ Moniales habitum monialem deferre tenentur.nec valet conſuetudo in contrarium ibidem.numero.7. car.127
¶ Monitio heredi facta per conſtitutionem ad perſoluendum legata an ſufficiat ibidem.numero.35. car.131
¶ Mulier quo caſu capi.detineri.⁊ carcerari poterit in.c.lator.numero.4.de pignori. car.61.
Mulier agit pro dote contra quemlibet mariti bona detinentem in.c.ex litteris.numero.1.de pigno. car.62.
¶ Multorum appellatione quot veniant in.c.ad noſtram.numero.5.de reb.eccle.non alie. car.26.
¶ Mutuo ſi quiſpiam ludenti ad taxillum dederit.an repetet in rubrica.numero.6.de ſolutio. car.73.
Mutuo ſi quiſpiam dederit in ludo perditionis.ſed debitor ex interuallo poſtea permiſit.⁊ de ſoluendo iudicis preceptum ſponte ſuſcepit.an tale preceptum teneat.ibidem.numero.7.eodem titulo. car.73.
Mutuum vel depoſitum quo pacto preſumatur in.c.is qui.numero.4.de ſolutio. car.76.

Negotia multo plura qz vocabula ſūt in rubrica.numero.1.de rez pmutatio. car.53
¶ Nobilis moribus an nobili genere preferendus ſit in.c.prudentes.numero.3.de donatio. car.80.
¶ Nobilitas quotuplex ſit ibidem.numero.4. car.80.
Nobilitas in eccleſiaſticis beneficijs conferendis minime attenditur.in.c.inueſtigandū.numero.16.de pecul.cle. car.93.
¶ Nomen pulchrum vnuſquiſque emere ſibi deberet ſi magno precio venderet.in.c.grauis.numero.4.de depo.car.32.
¶ Notorium vbi iuris facto reſultat.iudex ſecundum illud iudicare debet.ſec⁹ ſi hominis facto reſultaret in.c.peruenit.numero.5.de emptio.⁊ vendi. car.38.
¶ Nūcius ſi fideliter egit ⁊ in via a predonibus captus fuerit.an ipſe nuncius contra mittentem vt eum redimat.agere poterit in.c.ſignificante.numero.10.de pignori. car.65.
Nurus appellatione pronurus continetur in.c.nulli.numero.4.de rebus eccle.non alienan. car.22.

Obligatione in generali omnium bonorum bona prohibita ſeu in conditionis euentum reſtitutioni ſubiecta minime comprehendantur in rubrica.numero.56.cum tribus ſeq. car.4.
Obligatione aſtrictus dare.x.ex cauſa dotis vel venditionis ſi promittat mihi illa.x.cauſa depoſiti ſi opponatur qꝺ depoſitum eſt ſimulatum an obſtet in rubrica.ſ.13.de depoſi. car.32
Obligatione ſi quiſpiam clericus aſtringatur dare alicui eccleſie fructus.⁊ obuentiones ad eccleſiam pertinentes.an iuriſditio cum illa vniuerſitate tranſeat.licet ſpiritualiter vendi nequeat. in capitulo.ad queſtiones.numero.7.de rerum permutatione. car.54.
Obligationi an poſſit ſubijcere rector eccleſie ipſius eccleſie rem pro neceſſitate ſua.in capitulo.ex preſentium.numero.2.de pignoribus. car.61.
Obligatio pignoris acceſſoria licet non valeat.tamen obligatio perſonalis contra debitorem ⁊ ipſius heredem competens non vitiatur ibidem.numero.6. car.61.
Obligationem an duo inſolidum tanquam rei debendi facere poſſint in.c.peruenit.numero.18.de fideiuſſo. car.69
Obligationem pluribus faciens prius illi.cui grauius obligatus eſt ſatiſfacere debet in.cap.cum in officijs.numero.5.de teſtamentis. car.143.
¶ Opinionibus in dubijs eā que magis pie cauſe fauet eligere debemus.in rubrica.numero.18.de teſta. car.110.

Pactum an valeat ſi quis procuratorem fecerit. ꝙ ſibi ipſum reuocare minime liceat in rubrica numero.49.de reb.eccle. car.4.
Pactum priuatoꝝ an validū ſit ꝙ in venditoris fundo monumentum vel capella fieri nequeat.ibidē nūero.128. car.8.
Pacto vince lege vernacula lingua dictū vbi colligitur in c.cum gratia.numero.18.de cōmode. car.30.
Pacto de retrouendendo ⁊ precij modicitas contractū vſurarium preſumi faciunt in.c.ad noſtram.numero.9.de emp. ⁊ venditio. car.40.
Pacto ꝙ vēditor de euictiōe nō teneaᷣ quomodo intelligaᷣ in.c.ſi vēditori.numero.14.de empti.⁊ vēdi. car.44.
Pacto an renūciari poſſit legi prohibēti quē pro debito carcerari poſſe in.c.lator.numero.7.de pigno. car.51.
Pacto ſi tibi pecuniam mutuo vt tu remittas mihi cū opus habuero an valeat in.c.illo vos.numero.10.de pig. car.62.
Pactum.l.cōmiſſorie in ꝯtu pignoris reprobatū eſt in.c.ſignificante.numero.7.de pigno. car.65.
Pactū.l.cōmiſſorie in pignore iter debitorē ⁊ fideiuſſorem an valeat in.c.ſignificante.numero.14.de pigno. car.65.
Pactum ne liceat debitori ſoluere an valeat in.c.is qui.numero.15.de ſolu. car.79.
Pactum de certa penſione ſibi ⁊ heredibus ſuis ſoluēda vel ꝙ res donata incidat in cōmiſſum quid iuris in.c.cū dilecti. numero.4.de dona. car.84.
Pactum an valeat ꝙ patronus renunciet iuri reuocandi libertum in ſeruitutem propter ingratitudinem in.c.propter. numero.11.de donatio. car.90.
Pactum an valeat ꝙ vaſſallus per feloniam feudum nō ꝑdat ibidē numero.11. car.90.
¶ Papa ſi alicui precipiat.vt de bonis talis eccleſie alienata reuocet.⁊ in ius ⁊ proprietatem eccleſie reducat.an poterit in.c.cū.numero.4.de reb.eccle.non alie. car.12.
Papa ſi epiſcopo mandauerit.vt de beneficio mihi prouideret.epiſcopus vero illud mihi contulit.ſed abbas alteri.aſſerens ſibi ſpectare compromiſi in quendam prouincialem contra me pronunciantem ego vero recurro ad epiſcopum.vt de alio mihi prouideat.an prima collatio tenuerit in.c.ſi venditori.numero.9.de empti.⁊ vendi. car.43.
¶ Paraſrenalia bona an dotis priuilegio gaudeant in.c.ex litteris.numero.17.de pigno. car.63
Paraſrenalium an vir fructus lucreᷣ ibidē nūero.18. car.63
¶ Partis appellatiōe an dimidia veniat in.c.cū cauſa.numero.15.de emptio.⁊ vendi. car.41.
¶ Patere dicitᷣ qḋ ex preſumptiōibus ꝯſtat in.c.ad noſtrā. numero.12.de emptio.⁊ vendi. car.41
¶ Patrimoniū ⁊ eccleſiā clericus ſecularis licite tenere poteſt in.c.ex preſentium.numero.7.de pigno. car.62.
¶ Pauperibus ſi teſtator certam elemoſynā legauit de quibus intelligaᷣ in.c.apſtice.nūero.4.de dona. car.87
Pauperior quo pacto quis dicatur in.c.nos quidem.numero.6.de teſta. car.133.
¶ Peculium in monacho dicitur quicquid monachus detinet abbate ſciente ⁊ patiente in.c.quod quibuſdam.numero.11.de fideiuſſo. car.72.
Peculiū quot modis dicaᷣ in rubri.nūero.2.ḋ pecu.cle. 91.
Peculium an filij britonum ⁊ gallorum habere dicanᷣ ibidem numero.4. car.91.
Peculium an iudeorum filij.ſi baptizati ſint habere dicanᷣ ibidem numero.6. car.91.
Peculiū an eps habere dicaᷣ ibidē numero.7. car.91.
Peculiū quaſi caſtrenſe ſi aliqua mulier habuerit.qua mortua filius ſucceſſerit an illius pater vſumfructū acquirere poſſit ibidē numero.12. car.92
Peculium actione vtili an monaſterium tenebitur.ſi quis ſe pro libero geſſerit.⁊ magnum patrimoniū acquiſiuit.poſtea illum vt ſuum monachum vendicauit vel vt ſuū conuerſum ibidē numero.13. car.92.
Peculium an ſit profecticium vel quaſi caſtrenſe in clerico ſi dubitetur.modo eccleſiam habeat.ꝙ profecticium ſit.preſumitur ibidem numero.14. car.92.
Peculiū aduenticiū in filiofami.quaſi caſtrenſe in clerico appellatur in.c.q2.numero.8.de teſta. car.148
¶ Pecunia an numereᷣ inter ea que ſeruādo ſeruari poſſūt in.c.nulli.numero.10.de reb.eccle. car.22.
Pecuniam ſi ad certum vſum mutuo an repetitio locum habeat.antequā in illum vſū conuerſio facta ſit in.c.precarii. numero.10.de preca. car.29.
Pecunia quonam pacto capiatur in.c.is qui.numero.5.de ſolutio. car.76.
¶ Pena in.l.commiſſoria.que eſſe dicatur in.c.quod quibuſdam.numero.9.de proba. car.71.
Pene appoſitio actū cōtra legem geſtum non firmat in.c.ſi quorūdam.numero.4.de ſolutio. car.74
Pena vbicūꝙ ipſo iure apponaᷣ penalis diſpoſitio locū nō hꝫ.niſi in effectu confirmato ibidem numero.8. car.75.
Pena pedagij non ſoluti vel fraudati ad emptorem non autem ad venditorem ſpectat in.c.relatum.numero.6.de teſtamentis. car.162.
Pena per verbalem pignorationem non incurritur in rubrica numero.54.de reb.eccle.non alie. car.4.
Pena vni correlatiuoꝝ appoſita ad reliquū nō extendiᷣ in c.ex reſcripto..numero.17.de loca. car.45.
¶ Penſio ſoluēda vbicūꝙ fructibus equalet.tunc remiſſio fieri debet in rubri.numero.8.de loca. car.44.
Penſio pro rata remittitur propter grauem ſterilitatem cōductori ſine culpa ſua contingentem.niſi poſſit cum vbertate precedentis vel ſequentis anni recompenſari in.c.propter numero.1.⁊ ſeq.de loca. car.46.
Penſiō an illi religioſo remitti debeat.qui propter proteruiam ſuā de fundi fructibus.Cuius erat eccleſie canonicus nō ſoluebat.ſi contingat ꝙ tempeſtas omnes ſegetes deſtruat.⁊ vuas illius fundi.q2 ipſe nō ſoluēdo cā tempeſtatis fuit ibidem numero.3.de loca. car.46
Penſionem maiorem propter fructuum vbertatem colonus ſoluere non debet ibiḋ nūero.6. car.47.
Penſio non remittitur ſi pedagium conduxi.⁊ mortalitas ſuperuenerit propter quod gentes nō trāſiuerūt ꝑ illū locū ⁊ pedagiū percipi nō potuit ibidē numero.26. car.48.
Penſio an remitti debeat.ſi molendinū in pado conduxi.⁊ fluminis impetu deſtructū fuerit ibidē nūero.27. car.48.
Penſio an remittatur ſi molendinum deſtructum conduxi cum pacto ꝙ ipſum reaptare debeam.⁊ reaptatum iterum deſtructum eſt.vnde fructus percipere nequeo ibidem numero.28. car.48.
Penſio an remitti debeat.ſi fructus erant ab aere infecti.⁊ propter hoc fuere deſtructi ibidē numero.29. car.48.
Penſionem domus creditor non recipiens ſed ipſam inhabitans an proinde eſt,ac ſi recepiſſet in.c.ſignificāte.nūero.12. de pignori. car.65.
¶ Peremptorium edictum vnicū pro tribus in priuando aliquem iure ſibi queſito an valeat in.c.nos quidem.numero 36.de teſtamen. car.131
¶ Periculū an ad eū ſpectare dicaᷣ.qui die dñico nauigauit.⁊ ꝑpter tale ſacrilegium orta in mari tempeſtate omnia proiecerit in.c.ꝑpter.numero.4.de loca. car.46.
¶ Periurij pena de qua in iudicio incidenter ꝯſtat qualis eē debeat in.c.peruenit.numero.14.de fideiuſſo. car.69.
¶ Permutatio quid ſit in rubri.n.1.de reꝝ ꝑmu. car.51
Permutationes incōſulte facte de rebus eccleſiaꝝ ꝑ anteceſſorem.per ſucceſſorem reuocari poſſunt in.c.vt cōmutatōes. numero.1.de rerum permu. car.52.
Permutatio quando inconſulte facta eſſe dicatur ibidem numero.4. car.52.
Permutatio de mācipijs eccleſie quo pacto fieri poſſit in.c. mancipia.numero.1.de rerum permu. car.52.
Permutationi beneficioꝝ quo pacto epiſcopus auctoritatem ſuam interponat in.c.queſitum.numero.4.de rerum permutatione. car.53.
Permutatio ad quem ſpectet.ſi beneficij collatio ad inferio

rem ſpectauerit ibidem.numero.8. car.53.
Permutatiõi an qs ꝯſentire cogat̃ ibidẽ.numero.9.car.53
Permutatio de qbus bñficijs fieri poſſit ibidem.n̄.10.car.53
Permutatio plurium beneficiorum cum vno an fieri poſſit ibidem.numero.11.eodem titulo. car.53.
Permutatio an fieri poſſit de vacaturo beneficio anteq̃ va cet ſi quis ipſum impetrauerit ibidem.numero.11. car.53
Permutationem an quis facere poſſit de iure quod in bene ficio habet.⁊ ſi ipſum beneficium non poſſederit ibidem.nu mero.13.eodem titulo. car.54.
Permutationes beneficiorum per papam vel ipſius lega tum facte an in qualitate ſpecificari debeant ibidem.nume ro.14.eodem titulo. car.54.
Permutatiõem ſi facere voluerint duo prelati eccleſiaꝝ col legiataꝝ.an epiſcopo auctorizante facere poſſint eorũ colle giis inuitis ibidem.numero.15. car.54.
Permutatiõe alicuius beneficij ſi collatio ſpectet ad vnum ⁊ epiſcopus auctoritatem interpoſuit. nec illius collatoris conſenſus interuenit.an ex poſt facto interuenire poterit ibi dem.numero.16.eodem titulo. car.54.
Permutationem poſſunt facere eccleſie de iuribus proprie tatis.⁊ per minus valentibus precium ſupplere in.c.ad que ſtiones.numero.1.de rerum permutatione. car.54.
Permutatio in titulum fieri an poſſit de iuribus ⁊ proprie tatibus ibidem.numero.4. car.54.
Permutationis cauſa fundi vicinitas iuſta eſſe videtur.ibi dem.numero.5.eodem titulo. car.54.
Permutationes facientes de beneficijs auctoritate propria ea perdere debent in capitulo.Cum olim.numero.1.de reruz permutatione. car.54.
Permutationes an fieri poſſint de dignitatibus diuerſe ſpe ciei.dum tamen permutatio ſuperioris diſpoſitionem exple at ibidem.numero.2. car.54.
Permutationem de duobus beneficijs facere volẽtes acceſ ſerunt ad epiſcopum.⁊ vnus in epiſcopi manibus reſignauit alter vero ante reſignationem mortuus eſt.an reſignans pro pria auctoritate ad ſuum beneficium redire poterit in.c.cum vniuerſoꝝ.numero.4.de reꝝ ꝑmutatio. car.55.
Permutatio de ſpũalibus cũ temporalib⁹ fieri nequit in.c. exhibita.numero.1.de reꝝ permutatio. car.55.
Perpetuum quid proprie dicatur in.c.ad audictiam.nume ro.4.de rebus eccleſie non alienandis. car.25.
¶ Pignus examinatũ ⁊ approbatũ a iudice idoneus pſu mit in.c.cũ dilecti.numero.11.de emptio.⁊ venditio. car.34.
Pignori res eccleſie dari nequeunt niſi iuſtiſſima nec eſſita te in.c.nullus.numero.2.de pignoribus. car.60.
Pignori dari an oĩa incorporalia poſſint ibidẽ.n̄.6.car.60.
Pignori an liber homo pro debito retineri poſſit in.cap.la tor.numero.1.de pignoribus. car.60.
Pignus debitori reſtitui debet ſi creditor.vel qui ab eo cau ſam habet tot fructus ex pignore recepit.ꝙ ſorti ſatiſfactum eſt in.c.cum contra.numero.1.de pigno. car.64.
Pignori poteſt creditor alteri dare rem ſibi pignoratam. ibidem.numero.3. car.64
Pignori ſi quiſpiam rem ſuam dederit ſub pacto.L.commiſ ſorie.⁊ iurauit nõ ꝯtrauenire.iuſte tamen ſi impeditus infra diem ſtatutum non redimet.an poſtea redimere poterit in.c. ſignificante.numero.10.de pignoribus. car.4.
¶ Populi appellatione nobiles ⁊ plebei veniunt in rubri ca.numero.98.de rebus eccleſie non alienandis. car.7.
¶ Poſſeſſiones minus vtiles de capituli conſenſu pro vti liorib⁹ commutari ⁊ alienari poſſunt in capitulo.Ex ſuper. numero.8.de reb.eccle.non alienan. car.25.
Poſſeſſiones que de menſa ſunt alienari nõ poſſunt.⁊ eccle ſie que ſolite ſunt regi per regulares clericis ſecularibus con ferri non debent in.c.poſſeſſiões.n̄.1.de reb.ec.nõ alie. car.25
Poſſeſſiõis appellatiõe qd ꝓprie veniat.⁊ quo pacto verbũ poſſeſſio multipl'r capiat̃ ibidem.numero.2. car.25.
Poſſeſſio ⁊ nõ dominium ſi euincetur.an quaſi reuicta.vel quaſi re non tradita agi debeat in.c.ſi venditori. numero.15 de emptione.⁊ venditione. car.44.
Poſſeſſio breuis rei eius antiquam naturam minime alte rat in.c.ex parte.numero.7.de feudis. car.58.
Poſſeſſio an ex ꝯſuetudine vł ſtatuto nudo aĩo acq̃rat̃ in.c. per tuas.numero.13.de donationibus. car.83.
Poſſeſſoriũ quo pacto diuerſo tpe.⁊ ex diuerſis cauſis inte tari poſſit in.c.inter dilectos.numero.2.de donatio. car.86.
¶ Prebende pacto precedente permutari non poſſunt.epi ſcopus tamen de loco ad locum perſonas permutare poteſt. in.c.queſitum.numero.1.de rerum permu. car.53
Prebẽde dignitatis appellatione minime comprehendunt̃ ibidem.numero.2. car.53.
Precariũ qd ſit in rubrica.numero.2.de preca. car.27.
Precaria an noua ſpẽs ꝯtrus ſit ibidem.numero.3. car.27.
Precaria quo pacto fiat ibidem.numero.4. car.17.
Precaria vnde dicatur ibidem.numero.5. car.27
Precarie ꝯtr⁹ ad qd itroductus ſit ibidẽ.numero.7. car.27.
Precarie eccleſie quo pacto nouentur in capitulo.Preca rie.numero.1.de preca. car.27.
Precaria reuocat̃ p eccleſie ſucceſſorẽ.⁊ ipſi⁹ ꝑdeceſſorez ir rationabil'r alienata in.c.de ꝑcarijs.nume.1.de preca.car.28.
Precarij ꝯceſſio ad ꝯcedentis voluntatẽ extinguit̃. ſeu ei ſuc cedẽtis.ſec⁹ in ꝯtu ꝑcarie in.c.de ꝑcarijs.n̄.4.de ꝑca.car.28.
Precarij aũ q̃ ſit in.c.ꝑcariũ.numero.1.de ꝑca. car.28.
Precariuz qbus modis ſoluat̃ ibidem.numero.3. car.28.
Precario cui res ꝯceſſa fuerit.quo pacto ſtare teneat̃ ⁊ ẽt p ſucceſſorẽ expelli poſſit in.c.ꝑcariũ.numero.4.de ꝑca.car.28
Precariũ an ad futura bona extẽdat̃ ibidẽ.n̄.6. car.28.
Precariũ ſi put moris eſt dixerit.quo noĩe poſſidere intelli gat̃.ſi emptor poſſeſſionem corporalem recipiat.⁊ venditor in tenuta iuſſiſtere velit ibidem.numero.7. car.29.
Precarium ſi prorogetur non dicitur nouum.ſed idem pre carium ibidem.numero.11. car.29.
¶ Precij iuſti in dimidia leſio tollerat̃ in.capi.cum cauſa. numero.10.de emptio.⁊ venditio. car.41.
¶ Prelatus in iuribus eccleſie querẽdis ꝑindicare poteſt. in rubrica.numero 118.de rebus eccleſie non alienan. car.8.
Prelatus ꝯſentire põt.ꝙ ingredientis monaſteriũ ꝯſangui nei bona teneant ibidem.numero.110. car.8.
Prelatus ſi obligauerit fructus eccleſie ⁊ obuẽtiões.ac oĩa ad eccleſiã ꝑtinẽtia.an iuriſdictiõis cõmoduz tranſeat.ſi eccle ſia iuriſdictiõem habebat ibidem.numero.155. car.11.
Prelatus de eccleſie bonis licite remunerat.eos qui ſe eccle ſie obſequiales exhibuerũt in capitulo.Conſenſus.numero. 5.de rebus eccleſie non alienandis. car.21.
Prelatus ſi nil de ſuo dans eccleſie ſeruum manumittit.ma numiſſio non tenet in capitulo.Epiſcopi.numero.6.de rebus eccleſie non alienandis. car.22.
Prelatus ſi cũ debita ſolẽnitate pignori eccleſie ꝑdiũ ddit.q creditor poſtea illud ſine debita ſolennitate vult alienare.an valeat ibidem.numero.8. car.22.
Prelatus ſi ſup re immobili tranſiget.an ſine canonica ſolẽ nitate poſſit ibidem.numero.9. car.22.
Prelati bona an tacite.p mala adminiſtratiõe eccleſie obli gata ſint in.c.ex lr̃is.numero.14.de pigno. car.63.
Prelatus reꝝ eccleſie non dominus ſ; procurator dicit̃ in.c. Fraternitatem.numero.3.de donationibus. car.81.
Prelat⁹ ꝯditionẽ eccl'e deteriorẽ facere neq̃t ibidẽ.n̄.7.cã.81
Prelat⁹ iminẽte corꝑali ꝑiculo licite ſe occultat eccleſiam ⁊ cleꝝ deſerẽdo in.c.p tuas.numero.2.de donationi. car.82.
Prelatum ſciſmatis tempore receptaus ab eccleſia remune rari debet ibidem.numero.3. car.81.
Prelatus.p remunerãdo eccleſie ſeruitore in eũ res eccleſia ſticas trãſferre neq̃t.niſi de pape mãdato ibidẽ.n̄.4. car.82.
Prelatus eccleſiam fundans in adminiſtratione ⁊ acquirẽ dis eccleſia iuuari debet in capitulo.Preſbyter.numero.4. de peculio clericorum. car.94.
Prelato mortuo ſi reperiant̃ bona.⁊ ignorat̃ an ex induſtria vel ꝑſone intuitu acquiſiuerit quid iuris in.c.Ut vnuſquiſq;. numero.4.de peculio clericorum. car.94.

Prelati bona an tacite pro mala adminiſtratiõe eccleſie obligata ſint in.c.ex litteris.numero.14.de pigno. car.63.
Prelatus eccleſie ſi reperiatur mutuaſſe multam pecuniam nomine ſuo propriotan poſt mortem ſuam de eccleſie bonis acquiſita preſumatur ibidem numero.5. car.94.
Prelatus ſi aliqd de ſuis patrimonialibus in eccſie reb⁹ expẽdit nõ tñ ↄtemplatiõe ſua ſed eccleſie tan ut ſuus heres repetere poterit in.c.ſiqs.numero.4.de pecu.cleri. car.97.
¶ Preſbyteri ⁊ plebes hoſpitales eẽ debẽt nec charꝰ res q̃ȝ in mercatu vẽdantur tranſeuntibus vendere debent alias per excõmunicationem ad hoc compelli poſſunt in.c.preſbyteri.numero.1.de emptio. ⁊ venditio. car.35.
Preſbyteri ⁊ layci neceſſitatẽ iminẽte ad hoſpitalitatẽ tenẽtur in.c.placuit.numero.9.de emptio. ⁊ venditio. car.36
Preſbyteri appellatiõe q̃ſcꝫ clerici iferioris gradus veniũt in.c.nullus.numero.3.de pigno. car.60.
¶ Preſcriptio iuriſdictiõis in loco an ↄdendi ſtatuta pſcriptionem cõprehendat in rubri.numero.85.de reb.ecc. car.6.
Preſcriptio eſſe negt vbicũqꝫ negligẽtia nõ ceciderit in.c.ꝑuenit.numero.14.de emptio ⁊ venditio. car.39.
¶ Priuilegiũ pp pſone boneſtatẽ introductũ an p renũciatione tolli poſſit in.c.lator.numero.5.de pigno. car.61.
Priuilegiũ prelatiõis an mulier quo ad donationes ꝑpter nuptias habeat in.c.ex liis numero.13.de pigno. car.63.
Priuilegium prelationis an in dote putatiua locum habeat ibideꝫ numero.19. car.64.
Priuilegia ſm priuilegiati conditioneꝫ interpretanda ſunt numero.5.de donatio. car.85.
Priuilegium rõne pſone vel contractus impeditur in.c.propter.numero.3.de donatio. car.89.
Priuilegiũ teſtandi an clericus ſicut miles habere dicetur in rubrica numero.15.de pecu.cleri. car.92.
¶ Probatio incerta probantem releuat: quando eſt certa ſaltem reſpectu concludendi intentionem agentis: dato ꝙ non ſit certa in aliquo particulari vltra ipſam intentioneꝫ in c.cum cauſa.numero.4.de emptio. ⁊ vendi. car.40.
Probatio per inſtrumentum facta dicit̃ euidens in.c.cuꝫ dilecti.numero.37.de donatio. car.84.
¶ Procurator gñalis ſi pecuniã ad cãbiũ recipiat: an dñs pro eo teneat̃ in.c.precarie.numero.3.de preca. car.27.
Procurator ſi mandatum generale ad vendendũ habebat ⁊ fuit deceptus in ſexta parte totius: audietur dñs contrauenire volens: ſi procurator ſoluendo non eſt in.c.cum cauſa.numero.11.de emptio. ⁊ vendi. car.41.
Procuratori meo ſi mãdo: vt domũ vendat: an videar mandare: ꝙ iuſto precio vendat ibidem numero.13. car.41.
Procurator litteris factus a dño in cãquã hꝫ in curia cum mãdato: vt faciat ſibi ſcribi inſtrm̃ in curia ſm curie conſuetudinem: ipſe vero poſtea facit ſibi ſcribere inſtrm̃: per qõ mutuum nomine domini recipiat an dominus obligabitur in.c.ſi quorũdam.numero.6.de ſolu. car.76.
Prohibito ↄſequẽti antecedens per qõ ad ↄſequẽs puenit̃ prohibitũ videt̃ in rubri.numero.61.de reb.eccle. car.5.
Promiſſio ſi a duobus magnatibus facta fuerit ꝙ vnus in alterius territorio ſub certa pena nõ acqreret.⁊ alter pp mutuũ aliqõ in alterius territorio apothecã acqſiuit an ex hoc in penã icidat in rubri.numero.5.de reb.eccle.nõ alie. car.2.
Promiſſionẽ ſi qs fecerit recipiẽti aliquẽ in famulũ de ↄſeruãdo ipm̃ indemnẽ de eo qõ eius culpa datum fuerit an ſi aliqd ſibi ſubtraxerit vel doloſe fecerit promiſſor teneatur in.c.cum gratia.numero.10.de commoda. car.30.
Promiſſionẽ ſi feceris dare mihi id qõ debes ſub pena vſqꝫ ad certũ terminum.interim tñ ego libero te per acceptilatõeꝫ ⁊ ſic naturaliter non ſoluis an in penam incidas in rubrica numero.2.de ſolu. car.73.
¶ Pupillus lꝫ ſine tutoris auctoritate obligari nequeat.nihilominus ſi obligato pupillo liberationẽ parit abſqꝫ ipſo tutore iniri põt in rubri.numero.21.de reb.eccle nõ alie. car.22.
Pupillus iſante maior ſi vna cũ tutore poſſeſſionẽ ingreſſus fuerit.an p hoc hereditas legitime apprehenſa ſit in.c.peruenit.numero.8.de emptio. ⁊ vendi. car.39.
Quartam ſibi de mortuarijs debitam epiſcopus remittere poteſt in.c.grauis.numero.8.de depoſi. car.32.
Quartam an epũs habere debeat.ſi eccleſie non curate relinquatur in.c.officij.numero.23.de teſtamen. car.177.
Quarta quõ diuidi debeat.ſi relinquatur eccleſie ſite in confinio duarum dioceſum ibidem numero.24. car.177.
Quarta epõ de quibus ſoluatur.ſi teſtator reliquit bona ſua executoris arbitrio exequenda.iſte vero quedam pſonis quedam aũt locis diſtribuit ibidem numero.25. car.177.
Quarta epiſcopi quotta erit ibideꝫ numero.35. car.179.
Quarta an epõ debeatur ſi pſbytero pro miſſis dicẽdis legat̃ ibidẽ numero.35. car.179.
Quarta an epiſcopo debebitur.ſi rector eccleſie decedat.⁊ nemine exiſtente de cognatione ſua ſuccedat eccleſia ibidem numero.36. car.179.
Quarta an epiſcopo debebitur.ſi teſtator in caſu priuilegiato reliquerit ibidem numero.179. car.179.
Quarta epiſcopalis an impediatur per canonicã parochialẽ pſbytero parochiali debitam de relictis eccleſie ſepulture ibidem numero.38. car.179.
Quarta quo pacto detrahẽda veniat ibideꝫ nũero.39. 179.
Quartam epũs de quibuſcunqꝫ relictis habere debꝫ in.c.requiſiti.numero.1.⁊ numero.2.de teſta. car.179.
Quarta de actibus inter viuos an epiſcopo ſolui debeat ibidem numero.4. car.180.
Quartam an curati habebũt.vbi aliqs ↄtulit ſe ⁊ ſua in ſanitate loco religioſo in.c.reqſiti.numero.7.de teſta. car.180.
Quarta diuidẽda inter epm̃ ⁊ eccliaꝫ a iure determinata nõ eſt.ſed a conſuetudine ibidem nũero.8. car.180.
Quarta quaꝫ epiſcopus ab inferioribus eccleſijs habere dꝫ quotta ſit.de quibus rebus.⁊ de quibus iuribus illam detrahere poſſit ibidem numero.9. car.181.
Quarta quam epũs debꝫ detrahi de relictis eccleſie cathedrali quotta ſit ibidem numero.10. car.181.
Quartã epõ petẽti an ipſa pſcriptio obſtet ibidẽ ñ.11. car.181.
Quarta ex relicto non detrahitur vbi teſtator legauit eccleſie propter aliquod inſigne ſeruitium ab ea receptum in.c.requiſiti.numero.15.de teſta. car.183.
Quartam que eccleſia habere debeat.vbi due eccleſie vnite eſſent ⁊ vnum epiſcopum haberent ⁊ ab extraneo illi epiſcopo relinqueretur ibidem numero.16. car.183.
Quartam quam epiſcopus ab alijs eccleſijs inferioribus deſalcat.an cum eccleſia cathedrali cõmunicare teneatur.vel illam ſolus habebit ibidem numero.26. car.185
Quarte diuiſio q̃ inter ꝓlatum ⁊ eccliam cathedralẽ ſit an in ꝓlatis ab epõ inferiorib⁹ locũ hẽat ibidẽ numero.31. car.186
Quartã an capl̃m petere poterit.ſi teſtator aliqd epõ legauit hoc adiecto.ꝙ epi mẽſe tñ acqrat̃ ibidẽ numero.36.car.187.
Quarta an de legato fabrice deducatur in.c.de his.numero 1.de teſtamẽ. car.197.
Quarta canonica an dtrahetur de legatis hoſpitali priuato factis ibidẽ numero.7. car.198.
Quartã portionẽ an dtrahet epũs de legatis factis fratribus ſ.Auguſtini.carmelitanis ⁊ ſimilibus ibidẽ ñ.9. car.198.
Quartam canonicã an ecclia parochialis epõ dare teneat̃ ꝺ portiõe ſua.quã habuit ab ecclia ſepulture ſue de relictis priuilegiatis ſiue non ibidẽ numero.10. car.198.
Quarta de quo per filiam detrahi poſſit in.c.raynutius.numero.36.de teſta. car.211.
Quarta que iure iſtitutõis debet̃ cuꝫ hẽditas legatis exhauſta eſt magis ẽ ꝑuilegiata q̃ȝ quarta trebellianica.⁊ quarta trebellianica magis priuilegiata eſt q̃ȝ legitima filio debita ibidem numero.55. car.127.
Quartas duas an filius de reſtituendo rogatus detrahere poſſit ibidem numero.55. car.127.
Quartã vnicã ꝙ filius ↄditiõalr grauatus de reſtituendo detrahere tñ poſſit an pꝫ diſponere valeat ibiꝺ ñ.56. car.129.
Quartas duas an detrahere poſſint aſcẽdẽtes eodem modo de reſtituendo

de reſtituẽdo graueti ibidem numero.57. car.130.
Quartas duas an nedũ in foro ceſaris ſʒ ẽt de iure canonico filius,quoquomodo de reſtituẽdo grauatus detrahere poſſit in.c.raynutius.numero.58.de teſtamen. car.130.
Quarta epalis quamobrem de iure inuẽta fuerit in.c.officiq. numero.2.de teſtamen. car.170.
Quarta an epo debeat̃ ſi fraternitati diſciplinatoꝝ loci alicu ius relinquat̃ ibidẽ nũero.4.cũ ſeq. 170.
Quarta an epo cõpetat de relictis factis hoſpitali nõ fundato auctoritate epi ibidem numero.9. car.173.
Quarta an epo debeat̃ ſi leproſoꝝ collegio vel heremitarum relinquat̃ ibidem numero.10. car.173.
Quartam an omnia loca exempta epo ſoluere teneantur ibidem numero.17. car.176.
Rebus
ſint temporalibus que ꝯſiderãda ſunt in rubrica numero.6.de reb.eccl.non alie. car.2.
Res vſus publici in cõi ꝯſortio nõ ſiit ibidẽ numero.9. car.2.
Rei vẽditatio alicui an cõpetat ſi teſtator hẽdẽ ſuũ inſtituerit alicui fundũ pro certo precio vẽdere ibidẽ nũero.201. 17.
Redditum appellatione quid veniat in.c.ingrendus. numero.13.de preb.cle. car.96
Res charius vẽdi nõ dʒ q̃ʒ iuſtũ preciũ fuerit in.c.placuit.numero.3.de emptio.ꝛ vendi. car.35.
Rẽ alteri hypothecatã ſi qs emerit.ꝛ illã melioꝛauerit.an ſibi cuici poſſit.ſi creditori primã eſtimationem ſoluet in.c.ad aures.numero.4.de reb.eccle.non alie. car.24.
Rem amiſſam ſine ſua culpa vel dolo qs probare debeat in c.bone fides.numero.2.de depoſi. car.34.
℃ Recompenſatio non admittitur contra repetentem depoſitum ibidem numero.4. car.34.
℃ Rectoꝛ capelle ſolus in capella.niſi collegiũ habeat. tantam poteſtatem habet.quantã poteſtatem prelatus cum capitulo in eccleſia collegiata in.c.potuit.numero.23.de loca. car.50.
℃ Religioſi fratres qui dicãtur in.c.inter dilectos , numero 7.de ſolutio. car.87.
Rubrica tituli de reb.eccle.non alie.negatiue ꝯcipi debet in c.nulli.numero.2.de reb.eccle. car.22.
Sacra
ola dicunt̃ que in eccleſiã traſſerũt in.c.ſʒ hoc numero.2.de ſucceſ.ab inteſta. car.233.
℃ Salariũ an hẽc debeat famulus infirmitate impeditus in c.propter.numero.25.de loca. car.48.
℃ Scientia qd ſit in.c.inueſtigandũ.n.15. de preb cle. car.93
Scientia vel ignorantia in dubio an preſumantur in.c.ſilius. numero.12.de teſtamen. car.138.
℃ Scholariũ vniuerſitas iudici eccleſiaſtico ꝛ eius ſtatutis ſubiecta eſt in.c.ex reſcripto.numero.7.de loca. car.45.
Scholariũ appellatiõe magri veniũt ibiõ nũero.8. car.45.
Scholares ꝛ doctores perſone potentiores dicuntur ibidem numero.12.eodem titu. car.45.
Scholariũ appellatiõe an ſcriptores veniãt ibiõ n.11. car.45
Scholarium gratia in ſtudio commorantes eodem priuilegio gaudent ibidem numero.14. car.45.
℃ Scriptura priuata trino notata teſte.quo caſu vt publica habeatur.ꝛ oibus priuilegiis gaudeat in.c.ex litteris .numero.11.de pignori. car.65.
Sententia ſi temporalis eſſe debeat.ꝛ appareat ꝙ temporalis ſit.ſʒ tempus ibi determinatum non eſt tunc annorũ.x.eſſe preſumitur in rubrica.numero.53.de reb.eccle. car.4.
Sententia ſuper qua tranſactum eſt quo pacto reſcindi poſſit ꝛ quo pacto traſactio in capitulo grauis. . numero.22.de depoſito. car.33.
Sententia pro parte incerta videt̃.q̃ñ certa eſt ſaltẽ reſpectu eius qd̃ requirit̃.ad concludendum agentis intentiones in.c.cum cauſa.nũero.5.de emptio.ꝛ venditio. car.40.
Sententia legati.per quã alicui artis ſue exercitiũ interdixit. legatiõe finita durat.ſicut durat ipſius ſtatutum in.c.ex reſcripto.numero 6.de loca. car.45.
Sentẽtia diffinitiua an ſuper notoꝛio ſieri poſſit in.c.cũ olim. numero.4.de rerum pmuta. car.54
Sentẽtia ꝛ laudum ſub conditione ferri poſſunt in.c.exhibita.numero.7.de rerum permuta. car.56.
Sentẽtia cum factũ ꝯtineat qualiter executiõi mãdabitur in c.cum pro quo.numero.10.de fideiuſſo. car.72.
Sentẽtia excõmunicationis iniuſte lata contra nõ valentes ſoluere an ipſo iure nulla ſit in capitulo odoardus , numero 10.de ſolutio. car.76.
Sniam nullã an falſus procurator dicere poſſit.qui dño ſucceſſit in.c.inter dilectos.numero.5.de donatio.. car.86.
Sententia ab vtraqꝫ parte appellari poteſt in.c.raynutius. numero.34.de teſta. car.212.
Sentẽtiam ſui auditoꝛis vbi papa ꝯfirmauerit. per talẽ ꝯfirmationẽ oibus inferioꝛibus iudicib⁹ ianua clauſa ẽ ne de directe ſiue viribus vllo modo cognoſcãt ibidẽ nũero.42. car.115
℃ Sepulchra domus moꝛtuoꝛum ſunt in rubrica numero 36.de reb.eccle. car.3.
℃ Seruos xpianos eccl̃ia licite poſſidere põt in.c.mãcipia. numero.2.de rerum pmuta. car.52.
Seruus eccl̃ie hõ eccleſiaſticus dĩ ibidem numero.3. car.52.
Seruus eccl̃ie ſeruitio deputat⁹ ad humanos vſus deputat⁹ minime dicitur ibidem numero.4. car.52.
Serui eccleſie cũ ꝓbatis pmutari nequeũt in.c.iniuſtũ. numero.1.de rerum pmuta. car.52.
Seruus ad eccleſie ſeruitiũ deputatus in dignitate eẽ dicitur ibidem numero.2. car.52.
Seruus fugitiuus poteſt vẽdi ſub conditione ſi reuerſus fuerit ibidem numero.4. car.53.
Seruus fugitiuus legatus cuius expenſis redimendus ꝛ inquirẽdus ſit in.c.indicãte.numero.11.de teſta. car.134
℃ Symbolum habẽtibus facilioꝛ ſit traſitus in rubrica numero.132.de reb.eccle. car.9.
℃ Sigillum an procuratiõem probet in.c.ſi quorũdam.numero.5.de ſolu. car.75.
Sigilli ſola traditione quo pacto prelatus in penam incidat nulla in ꝓiudiciũ eccl̃ie alienatione ſecuta ibiõ n.7. car.75.
Simplicitati indulgendum eſt in.c.cum vniuerſoꝛum . numero.2.de rerum pmuta. car.55.
℃ Societatẽ cum aliis contrahẽs.ſi ex paupe diues efficiat̃. an ſocietati impartire teneat̃ in.c.ad noſtram. numero.11.de emptio.ꝛ vẽditio. car.40.
℃ Solẽnitas extrinſeca in actu an tẽpoꝛis diuturnitate pſumat̃ in.c.ꝑuenit.nũero.12.de empti.ꝛ vẽdi. car.39.
Solẽnitas ciuilis aut canonica in alienationibus requiſita an requirat̃.vbi eccleſie pignoꝛi rem ſuam cum debita ſolẽnitate impẽdat.poſtea lege pmittẽte illam creditoꝛ vendit in c.apoſtolice.numero.16.de donatio. car.88.
℃ Solutiõe ad hoc dicat̃ eẽ ceſſatũ quantũ ipſis regrat̃ in.c. cum pro quo.numero.3.de fideiuſſo. car.72.
Solutionẽ ſi quiſpiam pro alio prohibẽte fecerit an poterit repetere in rubrica numero.10.de ſolutio. car.73.
Solutionem an medicus petere poſſit.ſi quem inuitus curauerit ibidem numero.11. car.73.
Solutionẽ an teneat̃ facere ille.qui ad mille damnatus fuit. ꝛ ſi non ſoluerit ad penam pedis.modo illius amicus illã pecuniam animo repetendi ſoluit.ſed damnatus ſoluere renuit quid iuris ibidem numero.21. car.73.
Solutionẽ feciſſe indebite conquerẽs quo caſu probare non dʒ in.c.is qui.numero.1.de ſolu. car.76
℃ Spiritualis anneza que dicantur in.c.queſitum. numero 6.de rerum pmuta. car.53.
℃ Statuta odioſa ꝛ penalia de alienatiõe loquentia quãſtrũ debeãt in rubri.numero.2.de reb.eccle. car.2.
Statuto ſi caueat̃ ꝙ foꝛẽſis in ciuitate bona imobilia emere nequeat.an eadẽ pignori cape prohibeat̃ ibidẽ n.4. car.2.
Statutum ꝙ in non ſubditũ res imobilis alienari non poſſit an valeat ibideʒ numero.8. car.2.
Statutum populi an teneat , vt reſtitutio captatoꝛis valeat ibidẽ numero.10. car.2.
Statutum minoris auctoꝛitatis q̃ʒ iudicis non exiſtit ibideʒ numero.11.eodem titu. car.2.
Statutũ bononie diſponẽs.ꝙ doctoꝛ foꝛẽſis de mane legere

nõ poſſit.neceꝝamẽ intrare an valeat ibidẽ numero.13. car.2.

Statuto populi ⁊ iure communi ob eminentem ſcientiam receditur ibidem numero.14. car.2.

Statuti diſpoſitiõe ſi quis ob delictũ nobilitatẽ amittat.an quo ad honores ⁊ cõmoda pdere intelligat ibidẽ nũero.16. 3.

Statuto alicuius ciuitatis ſi caueat.ꝙ forẽſis ibidẽ poſſeſſionẽ acqrere nequeat.alio eiuſdeꝫ municipij ſtatuto cauetur ꝙ quarta pars bonoꝝ homicide ꝯſanguineo applicari debeat. an ſi huiuſmodi ꝯſanguineus forẽſis fuerit in rebus imobilibus quartã partẽ acqrere poterit ibidem numero.23. car.3.

Statuto alicuiꝰ vrbis ſi caueat ꝙ forẽſis imobilia acqrere nequeat:aliud quoqꝫ ſtatutũ diſponat ꝙ vxore in mr̃imonio ꝑdecedẽte vir dotẽ lucret.ſi vxor taruiſina marito forenſi pdeceſſerit quid iuris ibideꝫ numero.24. car.3.

Statuto ſi ꝓ noua collecta imponẽda ſub certa pena arẽgari ꝓhibitũ fuerit.ꝙ ob aliã neceſſitatẽ ſupueniẽtẽ ꝓponẽs illaꝫ penã nõ incurrit ibidem numero.34. car.3.

Statuto ſi ꝓhibeat ꝙ forẽſis domũ in ciuitate acqrere neqat an domũculã acqrere poterit ibidem numero.35. car.3.

Statutum penale alienantẽ puniẽs nunquid locantem comprehendat ibidem numero.4. car.4.

Statuto ſi caueat ꝙ ſolum tutella matri ⁊ auie deferat. quo modo intelligit ibidem numero.44. car.4.

Statutum ſi dictauerit.ꝙ nullus apothecã perſonaliter capere poſſit.an apothecam viliſſimaꝫ habens ſtatuti quomodo gaudeat ibidem numero.68. car.5.

Statuto ſi caueat.ꝙ res ſequeſtrata in non ſubditũ alienari poſſit.ſi quidẽ ſubiectus rẽ ſequeſtratã ꝓ quodã ꝑcio ꝯceſſerit.pacto appoſito.ꝙ oĩ anno nõ ſubiectus certã annuã pẽſionem ꝯcedenti ſoluere debeat.an hoc ſub ſtatuti prohibitione contineatur ibidem numero.70. car.5.

Statutũ laycoꝝ quo pacto clericũ vel eccleſiaſticas ꝑſonas cõprehendat in rubri.numero.81. car.6.

Statuto ſi caueat.ꝙ ville cuſtos malefactorẽ cape teneat.an clericũ malefactorẽ cõprehendat ibidẽ nũero.85. car.6.

Statutũ ad pſonas in ſtatuto incluſas ex gñali ꝯfirmatione minime cõprehendit ibidem numero.88. car.6.

Statutũ puniẽs ꝓpinquos declinantiũ pr̃atis iuriſditionem an clericũ cõprehendat ibidem numero.89. car.6.

Statuto ſi caueat.ꝙ ſi quis poteſtatis iuriſditionem declinauerit.impune offendi poſſit quomodo intelligatur ibideꝫ numero.90.cum pluribus ſeq. car.6.

Statutũ a layco factũ ſi gñale fuerit.⁊ priuilegiũ iducat. an clericũ comprehendat ibideꝫ numero.93. car.7.

Statuto ſi caueat.ꝙ extãtibus maſculis femine nõ ſuccedãt. clericũ comprehẽdat ibidem numero.94. car.7.

Statutũ ſi diſponat.ꝙ qlibet in cã criminali accuſare poſſit an forẽſes accuſare poterit ibidem numero.100. car.7.

Statutis in odioſis vel excluſiuis an clerici includantur ibidem numero.103. car.7.

Statutum an valeat. ꝙ forenſes vel eccleſie nullo tempore preſcribere poſſint.ne ciuitas datia vel collectas amittat ibidem numero.104. car.7.

Statutum ſi diſponat.ꝙ quilibet dño temporali ⁊ cõi ſpaꝛatri ſubiectus portãs bladum ad molendinũ.duodecimã bladi partẽ ad portã ciuitatis ſpalatri ſoluere dbeat ſi archiepis ſparatri molendina habeat an tale ſtatutum euntẽ ad archiepi molendina cõprehendat ibidem numero.105. car.7

Statutũ ſi prohibeat ſolutionẽ crediti p teſtes ꝓbari an tali ſtatuto ipi clerici ligentur ibidem numero..106. car.7.

Statuto ſi caueatur. ꝙ quis abſqꝫ preſbyteri parrochialis pñtia teſtari nequeat. an tale ſtatutum clericum comprehẽdat ibidem numero.107. car.7.

Statutũ ſi annulet teſtã in archiuo publico nõ poſita an clericoꝝ teſtã cõprehendãt ibideꝫ numero.108. car.7.

Statuto ſi caueatur.ꝙ ſtantibus agnatis vſqꝫ ad certũ gradũ cognati intra illum non ſuccedant.an tale ſtatutum clericos comprehendat ibidem numero.109. car.7.

Statutũ laycoꝝ ſiue actiuũ ſiue paſſiuũ ſit clericos nõ icludit niſi de eccleſia ſpẽlẽ mẽtionẽ fecerit ibidẽ numero.110. car.8.

Statuto ſi caueatur.ꝙ cauſe vertentes inter conſanguineos compromittant.an tale ſtatutũ clericos ẽt in minoribus cõſtitutos cõprehendat ibidem numero.111. car.8.

Statuto ſi caueatur.ꝙ clerici q pro patrimonialibus munera nõ ſoluerint.ꝓ quibus tributoꝝ loco collecte debentur ex hypotheca ab eſtimo deſcendentium non audiantur.an valeat ibidem numero.112. car.8.

Statuto ſi caueat.ꝙ iudeus vſurarius pignus reſtituere nõ teneatur ei.qui dominus eſſe rei pignorate ꝓbauerit niſi prius debito reſtituto.pro quo res pignorata fuit.an valeat ibidem numero.113. car.8.

Statuta laycoꝝ de negociantibus loquẽtia clericũ nõ comprehendunt.ibidem numero.114. car.8.

Statutum ſi dictauerit ꝙ ſtantibus agnatis femine a patris ſucceſſione excludãtur.an feminas monales comprehendat ibidem numero.116. car.8.

Statutũ non dꝫ extẽdi ad cũ caſum ad quẽ ſtatuti verba adaptari nequeũt ibidem numero.117. car.8.

Statutũ penas corporales vel infamie ꝓ alienis delictis innocentibus imponere neqt ibidẽ numero.124. car.8.

Statutum an valeat.ꝙ pr̃ pro filij delicto pena pecuniaria teneatur ibidem numero.125. car.8.

Statutum ꝙ conſanguinei pro conſanguineis teneantur an valeat ibidem numero.126. car.8.

Statutum ſi diſponat.ꝙ ad creditoris petitioneꝫ debitor capi poſſit.an ad forenſis creditoris petitioneꝫ capi poterit ibidem numero.134. car.9.

Statuto ſi caueatur.ꝙ de damno in hoſpitio facto communitas teneatur.an forenſis illius ſtatuti quomodo gaudeat ibidem numero.135. car.9.

Statuto ſi caueat.ꝙ de ꝯctu gabella ſoluatur.an clerici ꝯhẽtes rõne ꝯctus ad iſtas gabellas teneant ibidẽ n̄.136. car.9.

Statuti diſpoſitione ſi inſtr̃m publicum ſine tabellione executioni mãdari debeat.an tale ſtatutum ꝯ clericum in epiſcopi foro ſeruabitur ibidem numero.138. car.9.

Statuto ſi caueat.ꝙ ſup inſtr̃o guarentigie ſũmarie procedatur.an idem erit ſi hypothecaria agat q̃ ad debiti ſecuritatẽ venit ibidem numero.142. car.9.

Statutũ diſponẽs.ꝙ ꝑmogenitus clericus alios oẽs a parẽtũ ſucceſſiõe excludat an valeat ibidẽ numero.143. car.9.

Statutũ an a laycis fieri poſſit.ꝙ layci non poſſint alienare in clericos vel eccleſias tributarias vel collectarias.ne fiſcus faſtidio collectaꝝ careat ibidem numero.145. car.10.

Statuto ſi diſponat.ꝙ aliqua bona imobilia nõ poſſint vẽdi nõ ſubdito cõis.⁊ annulet ꝯctũ.nũqd ſi laycus ſtatuto obſtãte eccleſie vẽdat.ꝯctus nullus erit ibidẽ numero.146. car.10.

Statutum ſi diſponat.ꝙ donatio ipſo iure nulla ſit.niſi pr̃ati infra menſem denũciata fuerit.an donatio eccleſie modo ꝑdicto facta valeat ibidem numero.147. car.10

Statuto ſi caueat.ꝙ in alienatiõe rei imobilis fiẽda p minorẽ.xxv.ãnis ꝯſenſus agnatoꝝ interuenire debeat.alias ꝯctus nullus ſit.ſi alienatio in eccleſiã ſine illa ſolẽnitate fiat nunqd ꝯctus nullus ſit ibidem numero.149. car.11.

Statutum ſi diſponat.ꝙ non poſſit tranſlatio imobilium fieri in non ſubeuntem onera comunitatis.niſi de communis licentia.an tale ſtatutum in tranſlatione eccleſie facta locũ habeat ibidem numero.150. car.11.

Statuto ſi caueat.ꝙ oẽs conductores poſſeſſionũ. cuiuſcũqꝫ ꝯditionis fuerint.ſiue clericoꝝ.ſiue laycoꝝ.cõductiõi pro futuro tempore renũciare poſſint.⁊ ꝙ nullius officialis de hoc cognoſcere.vel iuriſditionẽ habere poſſit cõtra dictos cõductores an valeat ibidem numero.152. car.9.

Statutũ diſponẽs.ꝙ edificãtes porticũ vel viaꝫ tãtã latitudinã dimittãt.an clericũ cõprehẽdat ibidẽ numero.162. car.12.

Statutũ laycoꝝ laycos vel eccleſiaſticas pſõas cõprehẽdẽs an ꝯ eccleſie libertatẽ ſit ibidem numero.167. car.12.

Statuto ſi caueatur. ꝙ quicunqꝫ clericum occiderit in.x.libris puniatur.an tale ſtatutum contra eccleſie libertatem ſit ibidem numero.168. car.13.

Statutuꝫ ſi cõmunitas aliqua fecerit.ꝙ nullus allegare preſumeret

ſumeret.ꝙ eccleſie pratenſis prepoſitus nõ habeat iuriſdictionem quaſi epiſcopalem in loco.an contra eccleſie libertatẽ ſit ibidem numero.171. car.13.
Statutũ ſi diſponat:ꝙ ſi debitũ infra decennium petitum nõ fuerit:amplius peti nequeat:an tale ſtatutum poſthumũ cõprehendat ibidẽ numero.174. car.14.
Statutum ſi dictauerit:ꝙ ſubditus non poſſit alienare bona mobilia in non ſubditum,⁊ duo fratres ſint bona immobilia in communi habentes.⁊ vnus eſt laycus alter vero clericus:poſito ꝙ in ipſum clericum alienatio fieri nequeat:vtrũ bonoꝝ imobiliũ diuiſio fieri poſſit ibidẽ numero.179. 15.
Statuto ciuitatis ſi caueatur:ꝙ de alienatione gabella ſoluat:an de diuiſione ſoluetur ibidem numero.180. car.15.
Statuto ſi cautum fuerit:ꝙ domum aut fundum habens ex quo annua penſio deberetur:ſi dominus illũ venderet gabellam ſoluere teneatur:ſi quidam domum cum alio communem habebat ⁊ illam cũ alio diuiſit:an gabella ſolui debeat ibidẽ numero.190. car.16.
Statuto ſi caueatur:ꝙ viro predecedente:vxor in bonorum imobilium dimidia ſuccederet.ſi maritus ad fundi emptionem mille florenos deputauerat.⁊ mortuus fuerit antequã fundum emeret.an vxor mille florenorum dimidiam habere poſſit ibidẽ numero.191. car.16.
Statutum ſi diſponat.ꝙ bona immobilia in foreñſem alienari nequeant.nec foreñſis acquirere poſſit ſi quidam foreñſis Padue bona immobilia emerat ⁊ adhuc ſibi tradita nõ fuerãt. interim ſe habilitari fecit ⁊ fieri ciuem. ⁊ ſubditum paduanum. ſi rei vendicatione ad illa bona egit an poterit ibidem numero.193. car.16.
Statuto ſi caueatur.ꝙ mulier nupta extra Mediolani territorium in territorio mediolanenſi non ſuccedat. ſi quedam mulier patre mortuo ſe hereditati immiſcuit.poſtea extra territorium mediolanenſe nupſit.an paternam hereditatẽ perdat ibidẽ numero.194. car.16.
Statutum ſi diſponat:ꝙ alienatio inter viuos in foreñſes fieri nequeat.ſi teſtator in teſtõ grauauerit heredem vendere fũdum foreñſi vel non ſubdito.an heres ad vendendum compelli poſſit.⁊ ſi venditio ſiat in dominum transferatur ibidẽ numero.198. car.17.
Statuto ſi ꝓhibeatur.ꝙ nulla actio vel ius foreñſi cedi poſſit ⁊ aliqs ex teſtõ.alicui foreñſi cedere vel vẽdere dñaſ. ſi vendat vel cedat.an in penã incidat ibidẽ numero.199. car.17
Statutũ ſi diſponat.ꝙ de quolibet ꝯtractu gabella ſolui debeat.an vbi venditio nõ celebraſ.⁊ dñiũ trãſit.qm legatari⁹ ex vltima voluntate habet an ſm ſtatuti formam gabella ſolui debeat ibidem numero.203. car.17.
Statuto ſi prohibeaſ.oẽm alienationem rei mobilis inter viuos fieri de ciue in foreñſem.⁊ teſtator in teſtõ iuſſerit rẽ ſuã mobilem cum foreñſi pmutari. an hec permutatio a ſtatuto probibita eſſe dicatur ibidem numero.204. car.17.
Statuto ſi caueatur.ꝙ magnates in territorio florẽtie poſſeſſiones emere nequeant.⁊ ipſi in perſonam famuli chartaſ faciãt.an in ſtatuti fraudem facere poſſint ibidem nũero.205. eodem titulo. car.18.
Statutũ ſi dictauerit.ꝙ minor aliquã venditionẽ facere neq̃at ſine propinquoꝝ ꝯſenſu ẽt ſi iurauerit an vendenti ꝯſentire poterit ibidem numero.206. car.18.
Statuto ſi ꝓhibeaſ bona imobilia ex titulo inter viuos alienari.ſi heres fundũ foreñſi vendere damnaſ.nũquid ipſe vendere poterit ibidem numero.207. car.18.
Statutum ſi diſponat.ꝙ foreñſis non poſſit acquirere bona mobilia in dotem.mortua vxore in meretricio.an poſſit ibidẽ numero.213. car.19.
Statutum alicuius cõmunis ſi diſponat.ꝙ non ſubditus nõ debeat habere aut emere in comitatu eiuſdem cõmunis aliq̃ petiam terre.modo aliquis ciuis cõis illius dedit ſorori ſue quandã poſſeſſionẽ.quã cuidam foreñſi nuptam tradidit. an dictũ ſtatutum locũ habeat ibidem numero.215. car.20.
Statuto regis iurato ſi caueatur.ꝙ aliqua immobilia regni ſui alienare nequeant.exceptis militis infantibus natis. qui poſſint ex vtilitate ⁊ neceſſitate regni donare. ſi rex poſtea regine multa magna ꝯmis donauerit. ⁊ etiam filijs ſuis poſt ſtatutum natis.an talis donatio valeat ibidem numero.216. eodem titulo. car.20.
Statuto ſi caueatur.ꝙ ſi quis rem immobilem extra parentellam alienauerit aliquis de parentella infra annum oblato precio recuperare poſſit.ſi debitor rem immobilem inſolutum creditori dederit.ille de parentella recuperare nõ poterit ibidem numero.217. car.20.
Statutum ſi diſponat.ꝙ equi ſcripti pro cõi ſub certa pena vendi nequeãt.⁊ aliqs inſolutum equum ſcriptum dederit.qd iuris ibidem numero.218. car.20.
Statuto ſi caueatur res ſub pena in foreñſes alienari. an heres excuſetur.ſi ex teſtatoris precepto alienauerit ibidem numero.219.eodem titu. car.20.
Statutũ ſi diſponat.ꝙ ſcriptura facta propria debitoris manu.ad creditoris voluntatẽ executioni mãdareſ quid iuris in c.ſi quis.numero.5.de rebus eccle. car.23.
Statutũ ciuitatis an eccleſie in querendis preiudicare poſſit in.c.ſtatutum.numero.6.de rebus eccle.nõ alie. car.24.
Statuto ſi caueatur.ꝙ magnas iura contra popularem acquirere nequeat.quo pacto intelligatur in.c.ad noſtram. numero.4.de emptio.⁊ venditio. car.39.
Statutum de iniuſto loquens an in ſimulato locũ habeat ibidem numero.8. car.39.
Statutum ſi diſponat.ꝙ mulier ſine certa ſolemnitate alienationis ꝯtractum facere nequeat an tale ſtatutum locum habebit ſi legatum vel donationem repudiabit in.c.⁊ ſuper. numero 7.de rebus eccle.non alie. car.25.
Statutum ſi dictauerit.ꝙ gabelle cõmunis non debeant vendi ꝑſonibus monete conſeruatoribus.an ipſi conſeruatores per ſe vel eorum conſanguineos emere poterint in.c.poſſeſſiones numero.7.de rebus eccle.non alienan. car.26.
Statuto ſi caueatur.ꝙ mulier ſine propinquorum conſenſu contrahere nequeat.an ad eorum vtilitatem ꝓpinqui auctorare poterint ibidẽ numero.8. car.26.
Statutum ſi diſponat.ꝙ nullus religioſus in priorẽ aſſumi poſſit.⁊ quidam miſericordie rector portans veſtem certi coloris fuit aſſumptus in priorem an poſſit in.c.cum laycis.numero.3.de rebus eccle. car.26.
Statuta ꝯ priuilegia ꝯceſſa p principes ſeculares ꝯ eccleſiaſticã libertatẽ eſſe dicunſ ibidem numero.6. car.27.
Statuta an per laycos fieri poſſunt ſuper alienationibus rerum eccleſie.vel ſuper mortuarijs.vel ſuper annexis iuri ſpũali ibidem numero.7. car.27.
Statutum ſi dixerit ꝙ de ꝯtractu quolibet.ex quo alteri ius q̃ritur.gabella ſolui debeat.an de contractu cõmodati ſoluetur in rubrica numero.3.de commoda. car.27.
Statutũ ſi diſponat.ꝙ de ꝯtractu ſex denarioꝝ ſoluaſ gabella. an in re ineſtimabili locum habeat ibidẽ numero.25. car.29.
Statutũ ſi diſponat.ꝙ de oĩbus ꝯtractibus gabella ſoluaſ ⁊ depono penes te centũ cũ pacto.ꝙ quidã vadat pro me romã. an ꝓ iſto pacto gabella ſolui debeat ibidẽ ñ.8. car.31.
Statutũ ſi dictauerit.ꝙ de quolibet ꝯtractu gabella ſoluaſ.ſi fiat compromiſſum ⁊ poſtea laudum feratur an de laudo gabella ſoluetur ibidem numero.9. car.32.
Statuto ſi caueaſ.ꝙ bannito ius non reddatur. ⁊ deponẽs eſt bannitus.ac bona ſua camere confiſcata ſunt.an depoſitarius volens bonã fidem agnoſcere. ei ſoluere poſſit anteq̃ꝫ fiſco conueniatur ibidem numero.11. car.31.
Statuto ſi caueaſ.ꝙ debitor ad creditoris petitionẽ carcerari debeat.an licet ſit ſoluendo carcerari poſſit in.c.grauis.numero.10.de depoſi. car.33.
Statuto ſi caueaſ.ꝙ ſtatim iniuſto viſo.reus ſine alia dilatiõe in carcere ponaſ.donec ſoluat.an reus cõpẽſationẽ ꝓponere poterit in c.bona fides.numero.7.de depoſi. car.34.
Statutũ de bona fide ⁊ equitate quo pacto intelligatur ibidem numero.11. car.34.
Statuto ſi caueatur.ꝙ de precio cuiuſlibet rei in contractu redacte gabella ſoluatur.an tale ſtatutum ad emptiõis ꝯtrã

reſtringatur in rubri.numero.2.de emp.ꝛ vendi. car.34.

Statuti beneficio ꝛ cõmodo an extraneus gaudere poſſit in c.placuit.numero.6.d ẽpt.ꝛ vẽdi. car.36.

Statuto ſi caueatur.ꝙ contra geſta per iudicem.ſententiando.decertando vel aliud agendo.aliqua exceptio iuris vel facti pugnari nequeat.ꝙ fiat contractus coram iudice.ꝛ ab eo probetur.ꝙ ꝯ illum ꝯtum nihil opponi põt in.c.cuꝫ dilecti. numero.3.de emptio.ꝛ venditio. car.37.

Statuto ſi caueatur ꝙ frater ſororem a patris ſucceſſione excludat.ꝛ mortuus eſt pater.filius vero habet multos creditores.qui admittere etiam ſororem ad ſucceſſionem nolunt: ꝛ ſic ſtatuto renunciat.an creditores iſtam renunciationem impedire poſſint.tanꝗ̃ in eorum fraudem fiat in.c.ex reſcripto.numero.10.de loca. car.45.

Statutũ vbicũqꝫ de alio mẽtionẽ faciat eius tenorẽ apponẽdo referenti ſtatuto ſtatur ibidem numero.11. car.45

Statutum per qd reſtringit libera contrahendi facultas non valet in.c.veſtra.numero.5.de loca. car.46.

Statutum epiſcopi contra ius cõmune ex iuſta cauſa non valet ibidem numero.9. car.46.

Statutum ab epiſcopo in preiudicium eccleſiarum inferiorũ fieri poteſt ibidẽ nũero.10. car.46.

Statuto ſi caueat.ꝙ quis alienari nequeat.niſi vicinuꝫ ſuum requirat.an per duos menſes vicinum ſuũ expectare debeat in.c.potuit.numero.3.de loca. car.49

Statuto ſi caueatur ꝙ minor ſine propinquorum conſenſu contrahere nequeat.an ſine illa ſolennitate cum ipſa ciuitate contrahere poterit in.c.cum principes.numero.2.de rerum permuta. car.52.

Statuto ſi caueatur ꝙ non valeat concordia niſi in iudicio infra octo dies producatur.ꝛ quidam inſtrumentum per aduocati errorem infra octo dierum terminum non produxit an excuſetur in capitulo cum vniuerſorum.numero.3.de rerum permutatione. car.55.

Statuto ſi caueat.ꝙ marito ſine liberis decedẽte.vxor dimidiã imobiliũ partẽ lucret.ꝛ maritus ꝓ emẽdis imobilib' deſtinauerat.an illa pecunia vt imobilis iudicetur in.c.inſinuatione.numero.5.de feud. car.57.

Statutum an valeat.ꝙ mulieres pro viris ſuis fallentibus teneant.q cũ alienis pecunijs fugiũt vbi ẽt quid de mercatorꝫ filijs in.c.ex litteris.numero.8.de pigno. car.63.

Statutum ſi dictauerit.ꝙ creditor habens tacitã hypothecã habeat ac ſi eſſet expreſſa an doti preferatur in.c.ex litteris. numero.10.de pignori. car.63.

Statutum ſi dictauerit.ꝙ fideiuſſori ius ſamarium ſiat an in eo ſibi locum vendicet.qui nouandi animo promiſit in rubrica numero.3.de fideiuſſo. car.66.

Statutum puniens bannito auxiliũ dantem an pro ipſo bannito fideiubentem comprehendat in capitulo ſi clericus.numero.4.de fideiuſſo. car.67.

Statuto ſi caueatur ꝙ pro vulnere pena pecuniaria imponatur ꝛ pro homicidio maior pena.ꝛ aliquis accuſatus de vulnere dedit fideiuſſorem.ꝛ interim vulneratus deceſſit.an fideiuſſor ad penam teneatur.que pro homicidio imponitur in c.conſtitutus.numero.14.de fideiuſſo. car.70.

Statuto ſi caueatur.ꝙ pater pro filio mercatore teneatur quonam pacto tale ſtatutuꝫ intelligatur in.c.quod quibuſdã numero.4.de fideiuſſo. car.70

Statutum ſi propter maleficium penam pecuniariam imponat.ꝛ in defectum penam corporalem an reus datis ydoneis fideiuſſoribus relaxari debeat in rubrica numero.4.de ſolutionibus. car.73.

Statuto ſi caueat ꝙ ꝯ inſtrũ ꝯfeſſionatũ nõ poſſit opponi niſi exceptio ſolutiõis.an nihilominus liberatõis exceptio quocũqꝫ modo ꝓcurata opponi poterit ibidẽ nũero.5. car.73.

Statuto ſi caueatur ꝙ omnes pro maleficio condemnati redire poſſint ſoluendo certum quid cõmuni.ꝛ tunc temporis quidam pro maleficio ꝯdemnati in carcere detenti erãt.volebant ſoluere cõi certum qd.ꝛ ſic beneficio ſtatuti frui.an tale ſtatutum eis proſit ibidem numero.8. car.73.

Statuto ſi caueat.ꝙ ſoluens infra.x.dies beneficiũ qrte ptis habeat.an ad carceratos porrigat ibidẽ nũero.9. car.73.

Statutum an valeat.ꝙ quis bonis cedere nequeat.vel ſi poſſit cedere cum ſolennitate inhoneſta cedat in.c.odoardus.numero.5.de ſolutio. car.76.

Statuto ſi caueat ꝙ allegatiõi actoris ſtari debeat.an ꝛ probatiõi intelligat in.c.is q.numero.3.de ſolu. car.76.

Statutũ ſi nobilibus collectã imponat nobilis ſcis aut moribus ad collectã nõ tenebit in.c.prudẽtia.ſ.5.d dona. car.80.

Statuto ſi caueat.ꝙ allibratus in quingentis cõmunitati pecuniã munere teneatur modo quidam allibratus erat in ducentis ꝛ titio in trecentis allibrato ſucceſſit.nunqd accumulatio fiet in.c.apoſtolice.numero.13.de donatio. car.88.

Statuto ſi caueat.ꝙ poſſidens rem per.x.annos.poſtea conueniri non poſſit.an ſufficiat bona fide ſine titulo.x.annis poſſediſſe ibidem numero.18. car.88.

Statutuꝫ ſi diſponat.ꝙ homicida non poſſit eſſe de priorib' ꝛ quidem tanquam poteſtas multos decapitari fecit an ſtatuti pena in eo ſibi locum vendicet in.c.propter ſterilitatem. numero.5.de donatio. car.89.

Statuto ſi caueatur.ꝙ ſi pater nõ relicto filio in poteſtate deceſſerit in bonis defuncti curia ſuccedat.modo pater deceſſit non relicto filio.an bona ad epm vel curiam ſpectabũt in rubrica numero.8.de pecu cle. car.91.

Statuto ſi caueatur.ꝙ foreſtis bona imobilia in ciuitate acquirere nequeat.an per alium acquirere negt in.c.inquirendum numero.3.de pecu.clerico. car.95

Statuto ſi caueatur.ꝙ in extremis laborantes ſine licentia propinquoruꝫ contrahere nequeant nunquid in extremis laborare dicit.qui poſt ꝯtum multis diebus vixit in rubri.numero.5.de teſtamen. car.107

Statuto ſi caueat.ꝙ minor.xxv.annis nõ poſſit teſtari an codicillari poterit ibidẽ numero.5. car.124.

Statuto ſi caueatur.deſcriptum in notariorum matricula in prioreꝫ aſſumi.modo deſcriptus in illa matricula ſe cancellari fecit.vt in priorem promoueat.an illud in fiſci fraudem fieri potuit ibidem numero.7. car.119.

Statuto aliquo ſi caueatur.ꝙ nobilis plebeiã capiens de nobili cognatione eẽ deſinat.ſi quidã reliquerat ſuis cognatis. qui illo tpe teſtamẽti erat nobilis.ſed tpe mortis nõ.qm̃ cum plebeia ꝯtrerat.an legatũ legatarius habere dẽbebit in.c.non quidem.numero.14.de teſta. car.135.

Statutum laycorum ſi diſponat.ꝙ teſtã non inſinuata infra tres menſes irritentur.an clerici teſtamentum valeat ſi heres illud inſinuari minime fecerit in.c.cum in officijs.numero.15 de teſtamen. car.144.

Statuto ſi caueatur.ꝙ non valeat teſtũ nec vltima voluntas.niſi in memorialibus cõis poſita fuerit.an tale ſtatutum in teſtamentis ad pias cauſas locum habebit in.c.cuꝫ eſſes. numero.8.de teſtamen. car.156.

Statuto ſi caueatur.ꝙ mulier non poſſit ſe obligare ſine propinquorum conſenſu.an eccleſie ſue bona donare poterit ibidem numero.9. car.155.

Statuto ſi caueatur.ꝙ teſtamentuꝫ per heredes infra ſex mẽſes inſinuari debeat.alias nullum ſit.clericus inſtituitur heres.neqꝫ teſtamentum inſinuari fecit.an tale teſtamentuꝫ nullum ſit ibideꝫ numero.10. car.156.

Statuto ſi caueatur.ꝙ mulier non poſſit teſtari ſine propinquorum conſenſu.an ad pias cauſas teſtari poterit ibidem numero.12. car.157.

Statuto ſi caueat.ꝙ filio ab inteſtato decedenti mr ſuccedat an valeat in.c.cũ tibi.numero.14.de teſta. car.169.

Statutũ ſi diſponat.ꝙ filia dotata ſtãtibus fribus non ſuccedat.an equũ vel iniquũ ſit ibidẽ nũero.17. car.169.

Statutũ diſponẽs ꝑ verbũ ſi quis an in vniuerſitate vel collegio locum habeat ibideꝫ numero.8. car.173.

Statuto ſi caueat.ꝙ inſtrũ manu publici notarij ꝯfectũ executiõi mãdet ꝙ ſi inſtrũ eſt exẽplatũ ab inſtrũ ſcripto manu publici notarij ſtatutũ prefatũ locum habere nõ poterit in.c.cum nobis.numero.17.de teſta. car.189.

Statuto

Statuto ſi caueat q ſi qs homicidiũ fecerit manibus ſuis cer ta pena puniat. ⁊ ille p aliũ homicidium fecerit. an in penam incidat ibidem. nu. 18. car. 189.
Statutũ filias dotatas excludens ad parentum ſucceſſionez quo pacto intelligatur ibidem numero. 33. car. 222.
Statutum excludens feminas. ⁊ inuitans maſculos agna tos in ſucceſſiõe ab inteſtato an valeat in rubrica. numero. 2. de ſucceſſio. ab inteſtato. car. 224.
Stipulat⁹ ſi ſui. x. a te cũ titius morietur an ſi titius occiſus fuerit illa. x. petere poſſim in capitulo raynutius numero. 18. de teſtamentis. car. 206.
¶ Subſcribens ad ſui preiudicium conſentire videt in. c. ſi quis numero. 4. de rebus eccle. non alienan. car. 23.
Subſtitutio facta in perſonas duorum. qui diſparis gradus exiſtunt an equaliter facta videat in. c. raynutius numero. 16. de teſtamentis. car. 205.
Subſtitutio cõmiſſaria q ⁊ vñ dicat ibidez. nu. 17. car. 205.
Subſtitutio fideicõmiſſaria vel compendioſa facta ſub cõdi tione ſi ſine liberis deceſſerit per ſolam liberorum ſuſceptio nem non expirat. niſi ipſius grauati mortis tempore ſupſtes fuerint ibidem numero. 23. car. 207
Subſtitutio quando vulgaris appellatur in. c. raynutius nu mero. 46. de teſtamentis. car. 219.
Subſtõ vulgaris ex quibus verbis fiat ibidẽ nu. 50. car. 222.
Subſtõis vulgaris effect⁹ quis ſit ibidem nu. 224. car. 224.
Subſtitutionũ quot ſpecies ſint ibidẽ numero. 47. car. 219.
¶ Succeſſionis in mã nati ex femina veniunt in. c. conſenſio numero. 6. de rebus eccle. car. 22.
¶ Succeſſor in dignitate male p eius pdeceſſorez alienata redimere põt in. c. epi. nume. 3. de reb. eccle. car. 22.
Succeſſor in beneficio ex debito legitimo a pdeceſſore ɔtra cto teneſ in. c. ad hoc nu. 4. de ſolutio. car. 73.
Succeſſor in dignitate ⁊ defuncti heres equiperatur ibidez numero. 5. car. 74.
¶ Suſpenſio qñ in pena infligit ipſo facto ſine tpis prefini tione in. c. ſi quorundam numero. 13. de ſolutio. car. 75.
Suſpenſio ſi tpalis eſſe debeat. ⁊ in ea tpe nõ exprimatur q̃ to tempore durabit ibidem numero. 14. car. 75.
Suſpenſus ſi celebret an irregularis erit ibidez. ñ. 15. car. 75.

Tacitus

Cõſenſus ex tpis diuturnitate reſultãs a iudice allegari põt ſi illũ ex corã eo dedu ctis ppẽdat in. c. puenit. nu. 7. de empt. ⁊ vendi. car. 38
¶ Tõs longũ qd dicat in rubrica. nu. 52. de reb. eccle. car. 4.
Teſtm̃ eox. qui rem charius vendũt pter dilatam ſolutõez an ipſo iure nullum ſit in. c. ad noſtram numero. 3. de emptio ne ⁊ venditione. car. 39.
Temporum quo pacto concernatio fiat in. c. apoſtolice nu mero. 11. de donatio. car. 88.
Teſtm̃ facere an poſſit filiuſfamilias de caſtrẽſi peculio in ru brica numero. 1. de peculio clericorum. car. 91.
Teſtm̃ lz platus de acqſitis ex induſtria facere poſſit. ⁊ in il lis talibus ſucceſſores hẽe nihilominus nõ põt ſi illa in eccliẽ rebus ſpendit in. c. ſi quis nu. 2. de pecu. clerico. car. 97.
Teſtamẽti factio quo iure introducta fuerit in rubrica nume ro. 1. de teſtamentis. car. 101.
Teſtamẽtox tyrãni incapaces ſunt ibidẽ. numero. 5. car. 104.
Teſtm̃ de bonis aduẽtitijs ad pias cauſas an filiuſfamilias accedente patris cõſenſu facere poſſit in rubrica numero. 14. de teſtamentis. car. 107.
Teſtamentum quid ſit in rubri. numero. 17. de teſta. car. 110.
Teſtamentũ faciendi actũ in filio pris ɔſenſus precedere de bet ibidem numero. 21. car. 111.
Teſtamentum filiuſfamilias in donatis ab imperatore face re põt. ſecus in donatis a rege vel alio inferiori principe ibi dem numero. 22. car. 111.
Teſtamentum facere ad pias cauſas patre conſentiente an fi liuſfamilias poſſit in viſufructu aduentitiorum in rubrica nu mero. 18. de teſtamentis. car. 113.
Teſtamento ſuo an debeat adhibere iuris ciuilis ſolemnita tes homo chriſtianus exiſtẽs in terra pfidorum turcoruz aut in terris ſoldani babilonie romano imperio nõ ſubiectis ibi dem. numero. 30. ⁊ ſequen. car. 113.
Teſtamentum faciens in portu ciuitatis ſarracenox. ſi roma no imperio ſubiectus fuerit. an in ſarracenorum portu teſta ri videat. ⁊ ex conſequenti illius teſtamentum ſm eox cõſue tudinem factum nullum ſit ibidem. numero. 34. car. 115.
Teſtm̃ an ɔdere poſſit nulla bona hñs ibidẽ. nu. 35. car. 115
Teſtm̃ facẽ an obſides poſſint in rubri. nu. 38. de teſta. cã. 116.
Teſtamentum facere an poſſint peregrinãtes in terrã ſanctã circumſcripto teſtium numero ſecundum iuris ciuilis diſpo ſitionem ibidem. numero. 39. car. 116.
Teſtamentum faciendi facultas qñ gratioſe conceſſa fuit ibi dem. numero. 2. car. 122.
Teſtamentum an quid intellectuale ⁊ nõ corporale proprie ſit ibidem. numero. 4. car. 123.
Teſtamento ſuo nõ tenetur clericus etiam platus inſtituere eccleſiam. ſed cui vult bona dimittere poteſt in. c. quoniãdã. numero. 3. de teſtamen. car. 125.
Teſtamẽtum facere nõ põt abbatiſſa. et ſi nunq̃ habitũ mo nachalem induerit in. c. q2. numero. 1. de teſta. car. 126.
Teſtamẽto non facto ſi monaſterium ingreſſus infra profeſ ſionis annum in monaſterio decedat. ad quẽ ipſius bona ſpe ctabunt ibidem. numero. 3. car. 126.
Teſtm̃ facere que pſone phibite dicant ibidez. nu. 12. car. 127.
Teſtamentum facere ad pias cauſas an mentecaptus ſeu fu rioſus poſſit ibidem. numero. 13. car. 128.
Teſtamentum facere ad pias cauſas an prodigus valeat ibi dem. numero. 14. car. 128.
Teſtamentum facere ad pias cauſas an freneticus poſſit ibi dem numero. 15. car. 128.
Teſtamẽtum facere an poſſit ad perpetuos carceres damna tus ibidem. numero. 16. car. 128.
Teſtm̃ facere an excõicat⁹ poſſit ibidẽ. ñ. 17. car. 128.
Teſtm̃ aduocati an valuerit. q in infirmitate linguã amiſit. ⁊ ad interrogationem cuiuſdã religioſi dicentis ſi vis q pau peres chriſti ſint heredes tui ſtringas manum meam in tuaz. ⁊ ille ſic fecit ibidem. numero. 18. car. 129
Teſtamentum faciendi voluntas quomodo ⁊ a quo altera ri poſſit in. c. nos. numero. 11. de teſtamen. car. 129.
Teſtamenti de ſubſtantia an ſcriptura ſit in. c. indicante. nu mero. 2. de teſtamen. car. 133.
Teſtamentum ad exequendum quãtum tempus detur in. c. ſi heredes. numero. 8. de teſtamentis. car. 140
Teſtamentorum executio infra quantum tempus ad epiſco pum deuoluatur ibidem. numero. 9. car. 140.
Teſtamentum facere an poſſit cleric⁹ de bonis p eccleſiã acq ſitis in. c. cum in officijs. numero. 1. de teſtamen. car. 141.
Teſtm̃ faciens clericus non hñs conſanguineos an poti⁹ ec cliã q̃ extraneũ inſtituere teneat ibidẽ. nu. 7. car. 143
Teſtamentum facĩdi poteſtatem an pontifex clerico plato aut cardinali de bonis intuitu eccleſie acquiſitis dare poſſit. ibidem. numero. 11. car. 144.
Teſtamẽtum poteſt clericus facere de bonis proprijs. vel de queſitis intuitu cognationis vel contemplatione pſone in. c. quia nos. numero. 1. de teſtamentis. car. 144.
Teſtamentum clerici non infirmatur ex parentum preteritio ne vel filiorum: licet portio debita eis debeatur ibidem. nu mero. 6. eodem titulo. car. 146.
Teſtamentum an clericus facere poſſit de queſitis per ipſum ratione officij ibidem. numero. 9. car. 148.
Teſtamentum valet qd fecit parrochianus coram pſbytero ſuo ⁊ duobus teſtibus nec valet conſuetudo in contrarium. in. c. cum eſſes. numero. 1. de teſtamen. car. 148.
Teſtamentũ impugnans omiſſe ſolẽnitatis pretextu an mor taliter peccet ibidem. numero. 8. car. 148.
Teſtõ an teſtiũ ſubſcriptio requiraſ ibidẽ. numero. 9. car. 148.
Teſtamentum coram duobus teſtibus ad pias cauſas licet valeat. tamen in alijs ſi õnis preſbyteri parrochialis pñtia licet duo vel tres teſtes adhibiti fuerint nedũ in foro ciuili. ſz etiam in foro canonico impugnari poteſt ibidem. nu. 12. 148.

Teſtm̄ an p inſtrm̄ probet.ſi inſtro tabellionis dicat̃ ſit omnibus manifeſtum.q titius volés teſtm̄ facere p hūc modū diſpoſuit ⁊c. ⁊ demū ſubiecit pñtibus a.⁊.b.⁊ alijs quinqꝫ teſtibus rogatis ibidem.numero.15. car.152.
Teſtm̄ an filij pteritio nullū reddat ibidem.nume.16.car.151.
Teſtó primo ſi teſtator clauſulã derogatoriã adiecit. q illud volebat oibus.q poſtea fierét. pualere.niſi in ſcdo teſtó eſſet deſcriptū: Aue maria vel oratio dominica.quid iuris in.c.cū eſſes numero. 17.⁊ ſequen.de teſtamentis. car.153.
Teſtó ad pias cās an teſtiū rogitus reqrat̃ ibidé ñ.5.car.155
Teſtm̄ ſi teſtator fecerit in quo ad pias cās reliquit demũ illud alio non facto teſtó nec codicillis. ſed ſimplr reuocat. an talis ademptio valeat.⁊ an ſufficiat q talis ademptio coram duobus teſtibus facta ſit ibidem.numero.18. car.158.
Teſtamétū ad pias cauſas factum coram duobus teſtibus. an corã duob⁹ teſtibus reuocari poſſit ibidem ñ.20.car. 158.
Teſtã duo ſi appeant.nec q ſit prius aut poſterius ſciat̃ qd iuris ibidem.numero.21. car.158.
Teſtm̄ ſi qſpiã fecerit.in quo aliquã eccleſiã inſtituit deinde temporis proceſſu.cum adhuc infirmus eſſet duos teſtes vocauit ⁊ quedã legata per quendã clericum ſcribi fecit.⁊ in alijs ſuis bonis inſtituit pauperes chriſti ⁊ in preſentia dictorum teſtium predicta manifeſtauit.q.ſ.volebat.q omnia pdicta per vnum notarium in publicã formam redigerentur. demum anq̃ notarius haberetur mortuus eſt an primum teſtamentū ſublatum ſit ibidem numero.22. car.158.
Teſtamentoꝝ ſolemnitas an locum habeat in ceco inter liberos teſtante ibidem.numero.23. car.159.
Teſtm̄ impfectū ad pias cās an valeat ibidé nu.25. car.160.
Teſtó pris iter liƀos duo teſtes adeé debét ibidé ñ.26.car.160
Teſtm̄ facere pót clericus de bonis pprijs in bonis d̃o p eccleſiã acqſitis.etiam ſi imobilia ſint eccl̃ia ſuccedit.l.cõis congregatio.ſi eccleſia collegiata ſit.vel ſucceſſor clerici in beneficio.ſi autem eccleſia non ſit collegiata de illis teſtari non poteſt.nihilominus poteſt ex eis aliqua ſeruitoribus elargiri.⁊ ſi plures eccleſias habeat diuiſio fiet in.c.relatum numero.1. de teſtamentis. car.162.
Teſtm̄ tenet ſi quis extremã voluntatẽ alicuius diſpoſitói cõmittit in.c.cum tibi numero.1. de teſtamentis. car.164.
Teſtm̄ ad pias cās nutu factū an teneat ibidem nu.3.car.165
Teſtamentum ad pias cauſas quo ad inſtitutionem an fieri poſſit ibidem.numero.8. car.165.
Teſtó ad pias cās an diſpõ captatoria valeat ibi.ñ.9.cã.166
Teſtó an valebit captatoria voluntas.ſi ſtatutū diſponẽt q teſtm̄ a forẽſi ſcm̃ ſcõꝫ ſue gẽtiū regl̃ari dƀẽt ibió ñ.10.cã.166.
Teſtm̄ feciſſe vel nó feciſſe an dicat̃ cleric⁹ bonoꝝ ſuoꝝ ordinatóeꝫ in alterius diſpóne ponens ibidé nu.11. car.166.
Teſtó condito vel nó ꝯdito an decedere dicat̃.ſi ſtatutū diſponat.q ille dicat̃ inteſtatus deceſſiſſe.q nullum teſtamentū fecerit.ẽt ſi is deceſſerit qui de iure nullum teſtamentum facere poterat.modo pupillus doli capax alium aſcendentem inſtituerit quid iuris ibidem.numero.10. car.168.
Teſtamentum an valeat ſi teſtator mandauerit cadauer deferri ad ſepulturam abſqꝫ fletu ⁊ planctu.ſed cãtibus tubis ⁊ vario genere artis muſice.vt aliás in ciuitate paduana fuit ibidem numero.21. car.190.
Teſtm̄ de eqtate canonica an validū ſit.ſi pr̃ filio relinquat. nec iure inſtitutiõis exp̃mat ibidé nu.8.⁊ ſeq. car.202.
Teſtm̄ an valeat.ſi filius de eqtate canonica ſaltem titulo relicti habeat ibidem numero.10. car.203.
Teſtm̄ ad pias cauſas p verba enunciatiua factuꝫ an valeat in.c.cum dilectus numero.2. car.135.
Teſtm̄ ad pias cauſas factum cuꝫ epiſcopi auctoritate an reuocari poſſit ibidem numero.10. car.136.
¶ Teſtator eo ipſo q voluit rem in ſua agnatione remanere fideicõmiſſum tacitum preſumitur in Rubrica.numero. 38.de rebus eccle. car.3.
Teſtator ſi prohibeat rem vendi ad modicum tempus alienari poterit ibidem numero.34. car.3.
Teſtator ſi mandauerit. vt ſeruus mihi ⁊ non alij ſeruiat ſi eum vendere quo quomodo teneam. ſeruus liber efficitur ibidem numero.61. car.4.
Teſtator an teſtó ſuo clericū layci iuriſditioni ſubijcere poſſit ibidem numero.129. car.8.
Teſtator ſi dixerit lego filio meo libros legales ſi profecerit in legibus.ſi vero in medicina pfecerit libros medicinales lego.q tñ re vera in vtraqꝫ facultate profecit.an duplomã duplex hr̃e debeat in Rubrica.nu.1. de precar. car.17.
Teſtator legauit eccleſie poſſeſſioné mandás ex fructib⁹ fieri anniuerſariū ſub certa pena ſingul̃ annis ⁊ adiecit. itẽ volo q dicta poſſeſſio nó poſſit vendi vel pignorari ⁊ ſi in aliquo pdictoꝝ ꝯfactū fuerit ad talem eccleſiã poſſeſſio deuoluat̃.an talis clauſula locū hẽat.ẽt ſi anniuerſarium nó fieret in.c. cū dilecti numero.2.de donationibus. car.83.
Teſtator ſi in teſtó heredé iſtituit.⁊ pcepit q ſolueret oia debita qbuſcūqꝫ creditoribus talis ⁊ talis ville ⁊ ſpãliter certã pecuniaꝫ.q̃ reſtabat ſoluenda pro dote filie ſue.⁊ omnia alia ad q̃ ipſe teſtator eꝫ qbuſcūqꝫ creditoribus ex quacūqꝫ cauſa ad q̃ teneat̃ ibidem numero.8. car.84.
Teſtator ſi filium ⁊ nepoté iſtituerit ⁊ poſt filij morté monaſteriuꝫ ꝯſtrui iuſſit nepotis ex filio natiuitate monaſteriū i totum claudit̃ in.c.pp̃ter numero.11.de donatio. car.91.
Teſtatoré ſi plat⁹ bládis dbis iduxerit vt pot⁹ ſibi q̃ eccl̃ie leget qd iuris in.c.pſbyter nu.6.de pecu.clerico. car.94.
Teſtator ſi.x.ſorori ſue reliquerit ⁊ iuſſit q plus petere non poſſit ⁊ titiū in fundo inſtituit an titius totū p iure accreſcẽdi acqrat in.c.quorundã nu.6.de teſtamẽ. car.125.
Teſtatoris voluntatis cõmutatio qũo ⁊ p quẽ fieri pót in.c. nos numero.12.⁊ ſeq.de teſtamentis. car.130.
Teſtator ſi fraticellis patrimoniū ſuuꝫ legauerit poſtea papa eos tanq̃ fictos homines caſſauit quid de illis bonis fiet ibidem numero.14. car.130.
Teſtór legauit hoſpitale fieri p executores in fūdo ſuo.⁊ ad vſuꝫ paupuꝫ dotari.⁊ q rector p quendã platū poneret̃ ⁊ remoueret̃ executores voluit dyoceſani auctoritate facẽ eccl̃iaꝫ religioſoꝝ.an illo plato ꝯdicẽte poſſint ibideꝫ nu.16. car.130.
Teſtator ſi voluerit.q expendat̃ certū qd in vnã cauſam piã nunquid in aliam piam cauſam expendi poterit ibidé numero.17.cum duobus ſequen. car.130.
Teſtator ſi mãdauerit bona ſua pro male ablatis diſtribui mó nó apparẽt tot male ablata.q̃ quãtitatẽ a teſtõre taxataꝫ extenuãt qd de reſiduo fiet ibideꝫ numero.20. car.130.
Teſtator legauit domū eccleſie ad hoſpitalitatẽ. ⁊ alienationem phibuit.eccleſia eſt in neceſſitate.⁊ illam vendere vult an poterit ibidem numero.21. car.130
Teſtator ſi heredé grauat emere locū vt ibi de dyoceſani licẽtia eccl̃ia ꝯſtruat.ſi dñs loci locum vendere nequit.nulle ſunt partes dyoceſani ad cõpellendū cõuertere in alium piū vſuꝫ in.c.nos numero.22.de teſtamen. car.130.
Teſtator ſi qd piam alicui eccleſie p miſſis celebrandis reliquerit.⁊ eccleſia interdicta fuerit.an tale legatum in aliū piū vſum conuertat̃ ibidem numero.24. car.130.
Teſtator ſi relinquat ciuitati vel eccleſie p conſtructione alicuius fabrice.vel alterius neceſſitatis.quam teſtator incumbere putabat.q ſi alias maior neceſſitas incūbit.in illam potius erogari debet ibidem numero.25. car.130.
Teſtator ſi mãdet eccl̃iaꝫ ꝯſtrui neqꝫ dicit p quẽ.ad hr̃dé dfūcti volũtaté adiplere pncipalr̃ ſpectat ibidé nu.29. car.131.
Teſtatoris volũtas infra quod tp̃s ab herede exeq̃ dẽat ibidem numero.33. car.131.
Teſtator ſi certum mandauit inter paupes diſtribui eligendos per ſuum executorem in teſtó datum.q infra annū elegit ſed poſt quid iuris ibidem numero.40. car.132.
Teſtator ſi dixerit volo legata mea p meos executores executioni mandari quid iuris ibidem numero.42. car.132.
Teſtator ſi eccleſie calicem legauit an de argento.vel plūbo vel ere debeat̃ in.c.indicante numero.12.de teſta. car.134.
Teſtatrix ſi iuſſerit dari chóchã ſuis liberis.vex mortis tẽpore plures filios habuit. an de liberis natis mortis tp̃e etiã intelligi debeat ibidem numero.13. car.135.

Teſtator ſi

Teſtator ſi ſcutellam argẽteã legaſſet.quã poſtea in maſſã redegiſſet. ⁊ feciſſet fieri coclearia.an illa noua ſpecies dicatur ibidem.numero.15. car.135.
Teſtator ſi dixerit lego poſſeſſiones meas.de quibus intelligatur ibidem.numero.16. car.135.
Teſtator ſi pannoꝝ apothecam legauerit an pãnos vel apothecã ſolã legaſſe videaꝰ ibidem.numero.16. car.135.
Teſtator ſi ſcutellam argenteã legauerit ⁊ in illa lapides precioſi erant quid iuris ibidem.numero.18. car.135.
Teſtator ſi legat rem agnationi ticiꝫ.qui titius mortuus erat an tale legatum valeat ibidem.numero.19. car.135
Teſtator ſi doctor fuerit ⁊ titium heredẽ inſtituit. ⁊ grauat eum.vt det libros ſuos ſeyo.an de ipſius teſtatoris libris intelligatur ibidem.numero.20. car.135.
Teſtator ſi dixerit lego apothecam pannoꝝ cum oĩbus que ibi ſũt an debita ⁊ credita legata videanꝰ ibidẽ.ñ.21.car.135.
Teſtator pater ſi relinquat filie ſue in teſtõ vncita ꝓ ipſa maritanda.⁊ poſtea vincus ipſaꝫ maritauit dãdo ſibi cẽtum dotis nomine.an patre mortuo alia cẽtum filia petere poſſit i.c.ſilius.numero.14.de teſtamen. car.138.
Teſtator ſi legauit mihi fundũ.quẽ heres mihi tradidit. ſed poſtea a me euictus ſit.nunqd heres de euictione tenebitur ibidem.numero.15. car.138.
Teſtatoris volũtatẽ hꝰde nõ implẽte.epũs eũ ad ipſam implẽdũ cogere poterit in.c.ſi hẽdes.numero.1.de teſtamẽ. car.139
Teſtatoris voluntatem an iudex laicus ſupplere poſſit ibidẽ.numero.5. car.139
Teſtatoris bona que ad epiſcopum deferunꝰ quo pacto imburſari debeant ibidem.numero.7. car.139.
Teſtator clericus moriẽs an poſſit relĩqre de eccleſie bonis pauperibus.vel in terre ſancte ſubſidium in.c.ad hec.numero.4.de teſtamentis. car.145
Teſtator ſi dixerit.ꝙ volebat fieri ⁊ executioni mandari illa que iaꝫ in quadam cedula diſpoſuerat.quã tradiderat. guardiano fratꝝ minoꝝ.vtrum in tali cedula contẽta effectũ ſortianꝰ in.c.cum tibi.numero.16.de teſtamentis. car.167.
Teſtatoris in paupes vel filium ſpuriũ ipſius teſtatoris an inſtitutus diſtribuere teneaꝰ.ſi teſtator in pauperes diſtribui mandauerit ibdem.numero.13. car.163.
Teſtator ſi ſub ꝯditione iſtituat ſi filius heres inteſtatꝰ deceſſerit an locũ hẽat ſi infans decedit ibidem.nume.16. car.169.
Teſtator an facere poſſit ꝙ de relictis epo eccleſie nihil queratur in.c.requiſiſti numero.17.de teſtamentis. car.183.
Teſtator capituli nomine an legere poſſit.ita ꝙ epũs nihil de tali legato habeat ibidem.numero.18. car.183.
Teſtatores an poſſint tollere epo ius exequendi legata relicta in ſuis teſtamẽtis in.c.tua nobis nume.6.de teſt. car.189.
Teſtator ſi mandauerit centum reſtitui pro male ablatis. ⁊ poſt teſtatoris morteꝫ male ablata non repiunꝰ aſcẽdere ad tantam quantitatem qd de reſiduo fiet an heredis lucro cedet.vel in piaꝫ cãm conuertetur ibidem.numero.26. car.190.
Teſtator ſi in teſtõ ſuo legauerit ſolui cuicũqꝫ deberet.an creditor audiri debeat.q exceptione aliqua repelli poterit in.c.ioannes.numero.7.de teſtamentis. car.191.
Teſtator ſi iuſſit capellã ꝯſtrui infra annum a die mortis ſue ſub certa pena.epũs iſtũ terminũ ꝓrogauit heres infra annuꝫ non ꝯſtruxit an in penaꝫ incidat ibidem.numero.31. car.196.
Teſtator ſi reliquerit.vt centũ libre pauperibus diſtribuanꝰ pro aia eoꝝ.quibus teſtator quomodolibet obligatus appeat dando executores an diſpenſare poſſint.cũ ꝯſtitutio epi diſponat ꝙ male ablata per aliquẽ diſpenſari non debeat niſi per epm.⁊ an tale legatum pro male ablatis intelligatur in c.de his numero.19.⁊ ſequen. car.199.
Teſtator ſi ita rudis eſt ꝙ neſcit ꝓferre verbis inſtituo vel notarius eſt ita rudis.ꝙ hoc verbum apponere neſcit qd iuris ibidem.numero.21. car.205.
Teſtõr ſi filio reliquat fundũ valentẽ vltra legitimã cũ quodã onere. ⁊ filius legitimã ſuã velit ⁊ nõ vltra.an iſtud relictum diuidere poterit ibdem.numero.12. car.103.
Teſtator ſi filio quid pro ſua falcidia relinquat an iure inſtitutionis reliquiſſe videaꝰ ibidem.numero.13. car.103.
Teſtator ſi centũ filio reliquit.vel filie dotem legauit eos iſtituiſſe dicitur ibidem.numero.14. car.205.
Teſtatorẽ dicere de equitate canonica an ſufficiat relinquo filio meo centum vel dotem filie mee ibidẽ.nume.15. car.205.
Teſtõr ſi iſtituit ⁊ ſubſtituit ſibi extraneũ ſi ipſo viuo teſtõre inimiceꝰ qd iuris in.c.raynutius.numero.4.de teſta. car.211.
Teſtatoris an omnia bona monaſterio cedãt.ſi in extremis conſtitutus aſſerat ſe ⁊ ſua monaſterio ꝯtuliſſe.niſi probetur eum tunc ſane mentis fuiſſe in.c.cum dilectus.nume.1.de ſucceſſio.abinteſta. car.234.
¶ Teſtũ dicẽ vꝫ.vbi aliqs diſponit.ꝙ res valebat.x. ⁊ vltra iꝫ nõ adqciat qntũ vltra valebat.ſi forte interrogati nõ fuerint. ⁊ tñ res pro quattuor vendita fuerit in.c.cum cã nu.6.⁊ ſequen.de emptio.⁊ venditio. car.40.
Teſtis pſitus an a iudice corã quo plurium cõmiſit examinari dẽat in.c.puenit numero.16.de fideiuſſoribus.car. 69.
Teſtes adhibere in loco iudicij ptes nõ coguntꝰ.ſꝫ eoꝝ examinatio cõmitẽda eſt.vbi iudiciũ agiꝰ in remotis ptibus a loco.vbi teſtes fuerint in.c.ꝯſtitutus nume.5.de fideiuſ.car.69.
Teſtes ſi forenſes fuerint. ⁊ ꝓpter iminentem neceſſitatẽ poterunt recipi teſtes.qui in cauſa criminali cõmiſſarij fuerint ibidem.numero.8. car.70.
Teſtes p ſe ꝓducẽdos an ps noiaꝰ cogaꝰ ibidẽ.ñ.10.car.70.
Teſtes in teſtõ a quo rogari dẽant an.ſ.a teſtõre vel ab herede.vel a notario in.c.relatũ numero.4. de teſtamen.car.155.
¶ Tyrannus ſi terras aut caſtra ſine aliquo iuſto titulo occupauit.ſi poſtea a pncipe ꝯfirmenꝰ tyrannus eẽ deſinit.niſi tyrãnice opa exerceat in Rubrica.numero.7.de teſt.car.105.
Tyrannus reus leſe maieſtatis actiue ⁊ paſſiue teſtamenti incapax eſt ibidem.numero.9. car.107.
Tyrãnus actu ⁊ habitu ante deportationis ſnĩam de iure ciuili teſtari poterit ibidem.numero.10. car.107.
Tyrãnus poſt deportationis ſnĩaꝫ ad pias cauſas teſtari poterit ibidem.numero.11. car.107.
¶ Titulus an exprimaꝰ ſi in inſtrõ fiat mentio quantitatis in rubrica numero.3.de emptio.⁊ venditio. car.34.
Titulus putatiꝰ ⁊ coloratꝰ an ad pſcriptionem cõplendam ſufficiat in.c.apoſtolice numero.17.de donatio. car.88.
¶ Tranſactio ſup decimis pteritis fieri põt in.c.eꝫſuper numero.2.de reb.eccle. car.24.
¶ Trebillianicã heres de reſtituendo grauaꝰ deducit in.c.raynutius numero.19.de teſta. car.208
¶ Turpitudinẽ ſuã allegans quo caſu qs audiri debeat in c.inter dilectos numero.4.de donatio. car.86.
¶ Tutor an ꝓcurare poſſit.vt teſtator ſibi leget id quod pupillo relicturus erat in.c.pſbyter nu.7.de pecu. cler.car.94.
Tutor emit nomine ꝓprio ð pecunia redacta ex fructibus cõibus inter ipſum ⁊ pupillũ an ꝓ pte pupillo acquiratur in c.inquirendum numero.14.de peculio clericorum. car.96.
Tutor nõ põt repudiare hereditatẽ damnoſam pupillo niſi conſentientibus cõiunctis pupilli.⁊ cã cognita in .c. ⁊ ſuper numero.5.de reb. eccle. car.14.
Tutor an pupillã nuptui tradere poterit in.c.raynutius numero.19.de teſtamen. car.206.

Valor. Verus rei quãr ꝓbeꝰ in.c.cum cauſa numero.24.de emptio.⁊ venditio. car.42.
¶ Vaſſallus an poſſit ꝯcedere in emphiteoſiꝫ ppetuã vꝰ ad longum tempus ipſum feudum ibidem.numero.48. car.4.
Vaſſallus quo pacto feudum pignorare poſſit ibidem numero.55. car.4.
Vaſſallus vel emphiteota ſi domino inſcio alienauerit ⁊ poſtea feudum recuperet a pena non excuſatur in.c.ſi quis numero.23.de rebus eccle. car.23.
Vaſſallos inuitos dñs duriori dño an alienare poſſit in.c.ad queſtiones numero.3.de reꝝ pmuta. car.54.
¶ Velleyano renunciari per mulierem neceſſe non eſt. vbi iuramentum interuenerit in.c.cum cauſa numero. 22. de emptio.⁊ venditione. car.42.
¶ Venditio facta de omnibus bonis in filiorum fraudem

an quoad legittimam liberis debitam renocet in.c.raynutius.numero.54.de teſtamen. car.127
Uẽditio an valeat.ſi dictũ fuerit.vẽdo villã.⁊ ius p̃ſonatus qđ in ea eſt in rubri.ñ.154.de reb⁹.eccle.non alienan. car.10.
Uenditio rei communis quomodo intelligatur in rubrica.numero.5.de emptione ⁊ venditione. car.34.
Uẽditio nõ eẽt ſ; locatio.ſi preciũ annuatim ſolui deberet in rubrica.numero.6.de emptione.⁊ venditione. car.34.
Uẽditio rer̃ vbi ſit ad ſciẽdũ rei fauorẽ loc⁹ public⁹ attendit in.c.placuit.numero.5.de emptio.⁊ vendi. car.36.
Uẽditiões de ſale corrupto.vel ſegete.ſiue frumẽto ſophiſtico faciẽtes quonã pacto puniant̃ ibidem.numero.8. car.36
Uẽditionẽ facẽ qñ qs regulr̃ cogit̃ ibidẽ.numero.10. car.36.
Uẽditio rei minus iuſti p̃cij dimidia qñ ſit.in emptoris arbitrio eſt.vt rẽ reſtituat p̃cio recupato.vel iuſtũ p̃ciu; suppleat in.c.cũ dilecti.numero.1.de emptio.⁊ vendi. car.37.
Uẽditiõe; factã de equo cum ſuis defectibus faciẽs cum pacto ꝙ non vult p illo teneri.an doli rõne teneat̃.ſi ipſe ſciuit.⁊ emptori nõ manifeſtauit ibidẽ.ñ.13.cũ duob⁹ſeq. car.38.
Uenditionẽ de oibus bonis ſuis vel maiori parte ſi quis faceret p minori tamẽ precio ⁊ aio donandi an venditio reuocari debeat ibidem.numero.16. car.38.
Uenditio ſi per maritu; fieret de fundo dotali mr̃imonio cõſtante.ſoluto matrimonio ipſum fundum vxoris morte lucrari debet.an illa venditio confirmetur in.capi. Peruenit.numero.16.de emptio.⁊ venditio. car.39.
Uenditiõem faciẽs charius ad credentiam.an vſurariũ p̃ſumat̃ in.c.ad noſtram.numero.5.de emptio.⁊ vẽditio.car.39.
Uenditio intollerabilis quomodo reſcindi petatur in.c.cum cauſa.numero.17.de emptio.⁊ venditio. car.41.
Uenditionis ↄtra ↄtractum ſi quis minor non venire iurauerit.an legis alicuius beneficio excludi poſſit in.c.cum cauſa.numero.10.de emptio.⁊ venditio. car.41.
Uenditio de domo p iuſto precio ſi facta fuerit ⁊ poſtea emptor ibi theſaur̃ reperiat qđ iuris ibidem.numero.13. car.42
Uenditor an ad intereſſe teneat̃.vbi emptor expulſus fuerit.⁊ vnde vi interdicto egit.ac per ſentẽtia; ſuccubuit in.c.ſi vẽditori.numero.12.de emptio.⁊ venditio. car.44.
Uenditor ſi cleric⁹ fuerit emptor vero laicus.⁊ in laici foro emptori queſtio mouet̃.ac clericus vẽditorẽ reliqt.vt eũ corã laico defendat.nunqđ corã laico defendere tenebit̃ in.c.ſi vẽditori.numero.16.de emptio.⁊ venditio. car.44.
Uenditor ſi qs p̃dium vendiderit.⁊ adiecit fines.⁊ dixit illũ xx.iuger̃.⁊ ſunt.xxv.an illa vendita intelligunt̃ vel p̃ciu; peti poſſit in.c.per tuas.numero.7.de donatio. car.83.
Uenditor ſi non putabat plus valere.⁊ emptor minus iuſto p̃cio emit.an in foro ↄſciencie teneat̃ in.c.placuit.numero.4.de emptione ⁊ venditione. car.36.
Uẽditor ſi ſciuit litẽ motã emptori nunqđ emptor denũciare tenebit̃ in.c.ſi venditori.numero.4.de emptio.⁊ vẽdi.car.42
Uenditor ſi promiſerat defendere emptorem de iure ⁊ de facto.⁊ iudex ad inſtar priuati pceſſit.omni iuris ordine p̃termiſſo.an emptor de euictõe agere poſſit ibidẽ.ñ.11. car.43.
¶ Uerbũ de facto qđ iportet ibidem.numero.13. car.44.
Uerbũ inſeruiens quid portendat in.c.ſi clericus.numero.2.de fideiuſſoribus. car.67.
Uerbum ſolutio aliquando large capitur in rubrica.numero.1.de ſolutionibus. car.73.
Uerbum ſatiſfactio a lege p̃fertur ibidem.numero.3. car.73
Uerbum concedo ex proprio ſignificato dominij tranſlationem rei ↄceſſe non inducit in capitulo.paſtoralis.numero.2.de donationibus. car.84.
Uerbum relinquat non ſolum verificat̃ in actu vltime voluntatis.ſed etiã in actu inter viuos in.c.vt vnuſqſq;.numero.3.de peculio clericorum. car.94.
Uerbu; de iure in quo verificetur in.c.quia nos.numero.10.de teſtamentis. car.148.
Uerbum inteſtatus quo pacto intelligatur in.cap.cum tibi.numero.19.de teſtamentis. car.168.
Uerbum vltra incluſiue ponit̃.⁊ p ↄñs dotem includit in.c.raynutius.numero.5.de teſtamentis. car.200.
Uerbum relinque bonor̃ vniuerſitati adiectũ ad inſtitutionem trahitur.⁊ ſi alius inſtitutus non ſit.tunc ad heredis inſtitutionem trahitur ibidem.numero.7. car.201.
Uerbum venditio omnem alienationem denotat in rubrica.numero.40.de reb.eccle.non alienan. car.3.
Uerbum contineri propriam vocabuli naturam.nõ aũt extẽſionem denotat ibidem.numero.43. car.4.
Uerbum aſportauit an de neceſſitate furtũ denotet in.c.grauis.numero.20.de depoſi. car.33.
Uerbum omnibus modis an ipſo iure intelligat̃ in.c.bona fides.numero.6.de depoſi. car.34.
Uicarius eccleſie diues effectus an de eccleſie bonis acquiſiuiſſe preſumatur in capitulo. Inueſtigandum.numero.10.de donationibus. car.93.
¶ Uictualium appellatiõe que veniant in.c.placuit.numero.11.de emptione ⁊ venditione. car.36
Uir ſi bona habeat.vnde vxor ſibi conſulere poterat.vxore conſcientiente rem ſibi donatam propter nuptias vendidit.⁊ in ſuos viſus.⁊ vxoris precium conuertit.emptorem.q re; xxx.annor̃ ſpacio poſſedit.vxor inqetare nõ põt in.c.puenit.numero.1.de emptio.⁊ venditio. car.38.
Uineam in eccleſie territorio rector eccleſie plantare nõ põt.non tamen hoc preciſe facere tenetur in.c.ſi quis.numero.2.de peculio clericorum. car.97.
¶ Uoluntas dominis morte minime finitur in.c.precariũ.numero.8.de preca. car.29.
Uoluntas vltima que dicatur in capitulo. Requiſiſti.numero.12.de teſtamentis. car.182.
¶ Uſufructus vſufructuarij morte finit̃.⁊ tenet̃ vſufructuarius reſtituere res in morte ipſi proprietario in.c.cum ↄtter.numero.3.de pignoribus. car.65.
Uſufructus in pecũia ↄſiſtere dicitur.⁊ in omnibus his que vſu ↄſumunt̃ ibidem.numero.4. car.65.
Uſufructus ſignificatione ſublata.intelligitur ẽt vſufructus illarum rer̃ in quibus abuſiue ⁊ improprie vſufructus cõſiſtit ibidem.numero.5. car.65.
Uſufructu omnium bonor̃ ſi pr̃ filium inſtituerit.an illũ vſufructum ſibi in legittimã cõputabit ibidẽ.numero.8. car.66.
Uſufructus vegetum ſi relinquatur an cauendum ſit ibide;.numero.11. car.66.
Uſufructus veſtiũ ſi relinquat̃ qđ iuris ibidẽ.ñ.12. car.66.
Uſufructum an perdat.qui ob paupertatem cauere nequit ibidem.numero.13. car.66.
¶ Uſufructuarius cauere d; de fruẽdo rebus imobilib⁹ ſalua ipſor̃ ſubſtantia.⁊ pecuniã ⁊ eſtimationem mobiliũ.que vſu ↄſumunt̃ reſtituet ibidem.numero.1. car.66.
Uſufructuarius qualem cautionem preſtare teneatur ibidẽ.numero.6. car.66.
Uſufructuarius dñs dici non põt ibidem.numero.7.car.66.
Uſufructuarius an ante cautionem preſtitam vſufructus ſuos faciat ibidem.numero.10. car.66
Uſufructuariam omnium bonorum ſi teſtator vxorem ſua; reliquerit.quid iſta verba importare p̃prie dicantur ibide;.numero.9. car.66.
¶ Uſurarius ſi a me vſuras extorſit.⁊ ego ſui contẽtus ꝙ habeat ⁊ retineat an licite retinere poſſit in.capitu. Illos vos.numero.11.de pignoribus. car.62.
Uſuras ſi creditor petat propter iuramẽtum a debitore preſtitum.⁊ debitor ſit preſens.nec contradicere audet.amicus autem debitoris eſt preſens.⁊ vult illum debitorem p̃ſentem defendere an poterit ibidem.numero.12. car.62.
Uſurar̃ bancbus an vt publice teneatur populi conſenſu fieri poſſit ibidem.numero.13. car.62
Uſurarius an perſona turpis dicatur in.c.raynutius.numero.52.de teſtamentis. car.216
Uxor an de viri familia eſſe dicat̃ in.c.conſenſus.numero.7.de rebus eccleſie non alienandis. car.22.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Andree Barbatie Sicculi. J. U. interpꝛetis cõſumatiſſimi in tertium decretaliuꝫ pꝛeclariſſima cómentaria.

Cum quibuſcūqꝫ eiuſdem autoris additionibus ꝛ repetitionibus: Additis innumeris naturalibus: theologicis: ꝛ legalibus appoſtillis ꝯgruis locis: put materys ꝯueniebat: in margie collocatis: nec nõ elegantiſſima tabula. q̃ oẽs cū pncipales: tum ēt incidētes q̃ones. Et queqꝫ notatu digna: ſꝫ alphabeti ordinē: recte ꝛ mirifice demonſtrat.

✠

De Tortis.

Digitized by Google

¶ Celeberrimi ⁊ immortalis iuris põtificij ac ceſarei interpretis: necnon diuino quodã ingenio: ac memorie munere refulgẽtis: magnifici equitis: ⁊ sereniſſimi regis Aragonũ pſiliarij: dñi Andree Barbatie ſiculi vtiliſſime ſcripta in tertiũ Decretaliũ felici ſydere incipiunt.

¶ De rebus eccleſie non alie. Rubrica.

m

Aximum atqꝫ ampliſſimũ repetendi muneris quod vnꝗ̃ ab immortali deo deprecatus ſũ. optimi patres. viri celeberrimi ⁊ dñi preſtantiſſimi hodierna die aſſumptum me eſſe video. vbi nullius inꝗ̃ ingenij. nullius orationis copia. aut diſputandi maieſtas digne ſuppetere poſſet. quare non is ſum. qui non expaueã. ⁊ tota mente ⁊ viribus non contremiſcam. nõ modo vt bene rubricã de rebus eccleſie nõ alienandis cõmentãdi ſtudio aſſumptã. in tam frequentiſſimo litteratiſſimorũ virorum cetu narrem. ſed nec coram tribunis plebis. vbi ampliſſime ſequitur orandi venia rerũ priuatarũ ⁊ omniũ. que in ſenatu. que in foro. que in theatris. que in iudicijs aliiſqꝫ publicis cõcertationibus efficiunt. Cuius enim diſputatio clariſſimorũ virorũ ingenijs non cedit. nec me hominẽ inſulſiſſimũ. in omni diſputandi genere dignũ facit. vt de ea parua. aut ſi qua ſunt mea modo cõtineat oratio. Illud ergo referaꝫ in mediũ. qđ glorioſo Paulo gentium magiſtro ad Corinthios pmo pclare venit in mentem. Sapiẽtia nobis a deo. iuſticia. ſanctificatio. ⁊ redẽptio.

a 1 ¶ † Eſt enim alienatio * actus. per queꝫ transfertur dominiũ ſm Hoſti. in ſũma eo. ti. in prin. ⁊ eſt tex. formalis in. l. i. C. de fun. dota. l. ex hoc edicto. §. ij. ff. de alienandi. l. alienationis. ff. de ver. ſigni. l. i. C. de iure emphi. ſed in hoc tractatu largo modo accipit. qꝛ phibent etiã ꝯtractus. per quos dñium non transfert. vt conductio. hypoteca. ⁊ emphiteoſis. vt in. c. nulli. ꝯ. eo. ⁊ in cle. i. eo. ti. ⁊ in auc. de non alienan. §. nos igit ⁊ in. l. fi. C. de rebus alie. non alienan. Faciat glo. in. d. l. i. de fun. dota. ⁊ habetur in. l. ea lege. C. de condi. ob cau. ꝙ pprie loquẽdo non eſt vera alienatio. niſi illa. per quã dñium transfert.
2 vt probat in. d. l. i. † qđ inducit Bal. ad ſtatuta odioſa ⁊ penalia loquentia de alienatiõe. vt intelligant in pprio
b ⁊ ſtricto ſignificato. vt nõ contineat pignus * niſi forte aſcenderet ad tantã quãtitatẽ. ꝙ nõ eſſet ſpes luitionis. tex. eſt melior de iure in. l. qui habebat. ff. de leg. iij. Item etiã dixit in teſtamẽtis odioſis ⁊ penalibus. vt ſi odio cõſortiũ teſtator iuſſit ſub pena non alienari in ꝯſortes. qꝛ tunc intelligit pprie ⁊ ſtricte. Ita pulchre dixit Bal. in d. l. fi. ⁊ in. l. voluntas. C. de fideicõmiſ. dixit idem Bal.
3 † ꝙ ſi aliqs inueſtiat aliquem datarat per annulũ non dicitur pprie alienatio ſed abuſiua. ſecus ſi per poſſeſſionẽ corporalem. allegat no. in. c. i. in titu. quid ſit inueſtitura. quod tu limita. niſi illa inueſtitura fieret per annulũ in preſentia rei. argu. l. duabus. ff. de contrahen. emp. hoc fuit dictum eiuſdem Bal. in cõmento. C. de ꝯtrahen. emp. in. xvij. q. Uide Bar. in. l. in quorũ. ff. de pigno. in finali
4 bus verbis. † ꝙ ſi forenſis eſt phibitus emere imobilia in ciuitate nõ erit phibitus capere pignori imobilia. qꝛ pprie non eſt alienatio. Faciat dictum Cy. relatũ a Sa
5 ly. in. d. l. fi. † ꝙ ſi duo barones inuicem promiſerunt. ꝙ vnus non acquiret in territorio alterius ſub certa pena. ⁊ alter ppter mutuũ. qđ fecit. acquiſiuit hypotecam in territorio alterius. ꝙ ex hoc non incidit in penaꝫ. qꝛ ſibi non querit. qđ ab alio non aufertur. Facit quod voluit
[illegible] idem Saly. in. d. l. i. C. de fun. dotali. † Et adde dictum Bal. in auc. hoc ius porrectum. in princi. vbi in materia optimam tradidit doctrinaꝫ dicens. qđ in rebus temporalibus eſt conſiderare plura. ſ. principiuꝫ. quod eſt ipſa
7 proprietas. † Eſt aũt proprietas principale dominium. cuius alienatio eſt pprĳſſima alienatio. allegat. d. l. i. de fun. do. Secundo eſt conſiderare vtile dominiuꝫ. ⁊ iſtud eſt duplex. quoddam eſt qđ directo dominio ſubordinatur. ⁊ oritur ab eo. vt eſt dominium emphiteote. ⁊ feudatarij. ⁊ etiam ſi hoc transferatur dicitur alienatio. vt in auc. de non alienan. §. alienationes. Tertio eſt cõſiderare vſufructum. ⁊ hic ſi transferatur. dicitur etiã quedam alienatio. vt in. l. iubemus. §. fi. C. de ſa. ſanc. eccle. Quarto eſt conſiderandum ius vtendi per eundem. §. fi. vbi late per eum. quem omnino vide. Et predicta induco ad queſtionem quottidianam ⁊ elegantẽ. Statuto municipij cauetur ꝙ res imobilis non poſſit alienari in nõ ſubditum. Et vt vtilior hęſitatio iſta reddatur eliciũtur hec dubia. Primo vtrum tale ſtatutuꝫ valeat. Scđo vtrum tale ſtatutum comprehẽdat clericos ⁊ eccleſias. Tertio poſito ꝙ comprehendat. an ſit contra eccleſiaſticã libertatẽ. Quarto poſito ꝙ inter fratres. qui ſunt de ipſo municipio extet vnus clericus. poſito ꝙ non poſſit fieri alienatio in clericis. an poſſit fieri diuiſio. Quinto ſi tale ſtatutum probibeat alienationem fiendam non ſubdito inter viuos. ⁊ teſtator in teſtõ grauat heredẽ vendere fundum non ſubdito. an heres poſſit cõpelli ad vendenduꝫ ⁊ ſi venditio celebret. an transferat dñiuꝫ. Sexto ⁊ vltimo vtrũ ſtante dicto ſtatuto res imobilis poſſit dari pro filia in dotem non ſubdito. Et iſtis mature ⁊ appenſate examinatis ⁊ diſcuſſis apparebit indubitata veritas.
8 ¶ † Capio nunc dubium primo inſtitutuꝫ. videlicet an valeat tale ſtatutum ꝙ in non ſubditum non poſſit alie

a ¶ Eſt enim alienatio. qđ pprie dicat alienatio & mõte capiat ⁊ ꝙ ſtatutũ loquẽs d̃ alienatiõe non habeat locum in ꝯtu pignoris. nec in conceſſione vſufructus. ⁊ de alienatione ſ̃a ſimulata imaginaria ſ ſi audem facta ⁊ ſere de quacũqꝫ ſpẽ alienatiõis vide copioſe p d. Iaſ. d̃ may. in. §. item ſi qs. in fi. de actio. p totum. ⁊ vide no. tex. doct. ⁊ bart. in. l. fi. C. de rebus alie. non alie. ⁊ ſol nouiſſimos ſcribentes q multa pulchra exaggerant.

b ¶ Pignus. Adde. d. Alex. de imo. in. l. in quorũ. ff. de pigno. ⁊ in cõſi. xvij. circa pn. ij ver. ⁊ poſte. in. v. parte.

nari res imobilis. Et quidē nō mediocris auctoritatis
doctor Oldra. Laudēſis diſputauit qōem iſtā i famoſo
ſtudio Paduano. ꝛ determinauit ſtatutū tale valere.
motus ex. l. i. C. nō lice. habita. metropo. li. xi. ꝛ. l. dubiū
. C. de cōtrah. emp. Cui deciſionē accurate ſecutus eſt
Bar. ſupremꝰ doctor vt verbis bal. vtar i. l. ſcripturę. C.
de fide inſtru. Ita tenuit Bar. i. l. fi. C. de ſac. ſan. eccle. ꝛ
. l. filiusfamilias. §. diui. ff. de lega. i. ꝛ in. l. in quorū. ff. de
pigno. ꝛ in. l. ſi i emptōne. §. omniū. ff. ꝺ cōtrahē. empt. ꝛ
in. d. l. dubiū. Et vltra Oldra. ꝛ alios auſus ē nouiſſime
allegaꝛ caſum ñ excogitatū ab antiquis ꝛ modernis iuris
prudētis in. d. §. omnium i ver. mores ciuitatis. Et idē vi
deꝛ ſenſiſſe i. l. ſi ita. §. ea. l. ff. de ver. obli. ꝛ in. d. l. filiusfa
milias. §. ꝙ alicui. eandē partē ſecutus ē Bal. i. l. ea lege
. C. ꝺ cōdi. ob cau. ꝛ i. l. ij. C. ꝺ iuriſd. om. iud. ꝛ i. d. §. olim.
ꝛ in. d. l. dubiū. ꝛ i. d. l. fi. ꝺ ſacroſan. eccle. ꝛ clarius ꝛ me
lius i loco ſatis ꝑegrino i. c. clerici de iudi. tenuit Angel.
i. d. §. diui. Saly. i. d. §. omniū ꝛ i. d. l. dubiū. moderni i. c.
cōſtitutꝫ. ꝺ i itegr. reſtituti. ꝛ multū elegāter vltra alios
cōmētātes ſeqꝛ iſtā ptē pe. ꝺ āc. i cōmē. c. canonū ſtatuta i
ſi. quero vlterius ſtatutū Peruſij de cōſtitu. Tu pōde
ra qꝛ tex. allegatus a Bar. dicit ꝓhibita eſt vēditio ſm
mores ciuitatis iuncta. l. ſtatu libera. §. qntus. ff. de ſtatu
liber. ꝓbat dictū Bar. ꝙ ꝓcedit olim qꝛ in ꝑio vt ita di
xerim latere iuris ciuilis nomē venditionis continebat
omnē cōmutationē vt ibi. ſꝫ hodie ſupuenīunt plene no
minū diſtictōes. ꝛ ideo appellatiōe vēditionis nō venit
ois alienatio vel cōmutatio. ꝛ ideo ille tex. nō ꝓbat do
ctrinā Bar. Et ideo dicimus ꝙ ꝓhibita vēditiōe ñ ē ꝓ
hibita donatio. vt. l. fi. C. de predi. curia. l. xi. de quo per
Bal. in. l. voluntas. C. de fideicomiſ. ꝛ in. l. ij. C. de vſuca
pio. ꝓ empto. Et iſta eſt doctrina Bal. in. d. l. voluntas
ita interpretātis. d. §. qntus licet nō fecerit mētionē de. d. §.
omniū. Et pōdera ſubtilius in. d. §. omniū gl. in ver. mo
res ciuitatis ꝗ ponit exēplūꝫ in rebꝰ publicis ꝛ in publi
co vſu. ꝛ allegat tex. inſti. de ꝯhen. emp. §. fi. ꝛ glo. intel
9 lexit illum textum ꝙ mores ciuitatis diſponūt † ꝙ res
publici vſus vt platee ꝛ fiſia nō ſint in cōmuni cōmertio
Et ſic nō probat ille tex. ꝙ ciuitas poſſit ſtatuere ꝙ ea ꝗ
ſunt i cōmuni cōmertio ſint interdicta forēſibus. E ſi ver
bis detur audacia in ꝫ deficit illuſtre ingeniū Bar. ꝛ ali
orū. tene mēti qꝛ eſt nouū ad illū. §. Sꝫ mirū eſt ꝙ nō pō
derauerint illū tex. iūcta gl. ꝓbātē hoc. ſ. ꝙ ciuitas ſtatu
ere pōt ꝙ loca publica ꝛ res publici vſus vēdanꝛ ꝛ alie
nētur. Nō probo rōe viua. naꝫ ſi moribus ciuitatis indu
ctū ē ꝙ res publici vſus non poſſint vendi. ergo a cōtra
rio moribus ꝛ ſtatutis induci poteſt vt vendanꝛ. Et ad
hoc pōdero ſingularē doctrinā Angel. in lege captato
rias inſtitutiones. ff. de heredibus inſtituēdis. ergo a cō
trario ſenatus poſſet approbare inſtitutiones captatori
as. ꝛ audiui in voce do. meū Ioannē ꝺ Imola ibi refe
rētē ſe audiuiſſe voce viua Angel. dicētē ibi aperto ore
10 ꝓbari † valere ſtatutū populi vt inſtitutio captatoria va
leat ꝛ teneat ꝙ ꝑpetuo mēti ꝯmēda ad intellectū. c. cū ti
bi de teſtamē. ꝛ. l. fi. C. ꝺ fideicōmiſ. Et faciat dictū eiuſ
dē Angel. i. l. cū ꝑtor i ver. moribꝰ. ff. ꝺ iudi. vbi moribus
introductū ē mulierē nō poſſe iudicare. ergo moribus in
troduci pōt ꝙ iudicet. facit ꝙ habeꝛ i. l. more noſtre. ff. ꝺ
acquir. heredi. facit. l. moribus. ff. ꝺ vul. ꝛ pupil. Et iſtud
ē nouū ꝙ itroducit. d. l. iūcta glo. ſua. Pondera ēt qꝛ il
le tex. loqꝛ in re ꝓhibita a cōi cōmercio ciuiū ꝛ ſic ille
tex. nō probat ꝑile doctrinā bar. quo ad ñ ſubditos. ꝛ
ita videbaꝛ dicēdū cū laude dei. Et pōdera qꝛ iſta cōis
opinio fortificaꝛ hac rōe. potētior ē diſpoſitio ſtatuti ꝙ̄
pactū priuatoꝝ. oē enim ꝙ fieri pōt pacto multo magis
pōt fieri ſtatuto populi. vt voluit bar. in. l. oēs populi. ff.
de iuſt. ꝛ iure ꝛ in. l. nō poſſibili de pac. ꝛ reputatur glo.
ſing. i. rub. C. ꝺ decre. ꝺcuri. li. x. ꝛ allego aliā gl. in. c. pen.
de cōſuetu. li. vi. ꝛ allego textū meliorē de iure ſm Bal.
i. l. generaliter. C. ꝺ fideiuſ. l. vulgo ſoleat allegari. l. neqꝫ

a ¶ Adeptū. ſ
hr origīalr ab
Auer. no. in ꝑ
phiſi. ſed in. iij.
de aīa texti cō.
xxxvi. vbi ipſe
Auer. ꝛ cōiter
doc. tenēt Ari
ſtotil. habuiſſe
copulationē i
tellectus agēt
cū poti. de quo
ē. in apoſtil. a. d.
d. and. ibm de
clarādo multa
facilia ꝛ memo
rata digna. ad
lectorē nō ne
gabis tñ qn i
pfatione ꝑmū
phiſi. inaudita
fere de ariſtot.
dicat.

pignus ꝛ. l. neqꝫ ex pretorio. ff. de reg. iur. ꝛ. l. priuatoꝝ.
ꝛ. l. fi. C. de iuriſdi. om. iud. ꝛ. l. nō ſoluꝫ. §. fi. ff. ꝺ ope. no.
nūci. ꝛ pulchre Bal. in. l. de quibus. ff. de legibus. ꝛ do.
Anto. in. c. fi. de cōſue. ſed ipſi cōtrahētes in ipſis contra
ctibus poſſunt apponere legem ꝙ ſup ipſis rebus ñ poſ
ſit cōmertiū celebrari cū certo genere hominū. l. ſed ꝛ ſi
pupillus. §. item ſi plures. ff. de inſtitu. ꝛ allego tex. quem
nouiſſimus cōſidero in. l. ſi ita quis. C. ꝺ pac. inter empt.
ꝛ vendi. vbi valet pactū ꝙ i fundo vendito nō fiat capel
la. ꝛ hoc ne inimici ibi cōgregētur vt ibi not. ergo multo
fortius pōt hoc ſtatuere ciuitas. Facit ēt poteſtas teſta
toris non dꝫ eſſe maior in diſponēdo circa res ſuas quā
ptās ciuitatis i ſtatuēdo. vt in aut. de nup. §. diſponat. l. l.
poſt pn. C. cō. de le. imo maior dꝫ eē ptās vniuerſitatis. l. ne
mo pōt de leg. i. l. teſtādi. C. de teſta. ſꝫ teſtator pōt rebus
ſuis legem iponere ne eius ꝑdia alienentur in certū genꝰ
ꝑſonaꝝ. l. peto. §. frater. l. cū pr. §. libertatis de le. ii. ergo
11 multo magis vniuerſitas poterit ꝫ ſtatuere †. Facit ēt ſta
tutū nō eſt minoris auctis ꝙ̄ auctas iudicis. l. cū quaſi. §. ſi
plures. ff. de fideicō. liber. i gl. ſꝫ auctoritate iud. cis pōt
ꝓhiberi ne fiat alienatio itē certos fines vt ē tex. in. d. l. i
quoꝝ. ergo pariformiter idē dicēdum erit in ſtatuto po
12 puli †. Faciat ēt que procedūt a pari potētia ſunt paris
effectus. l. ſi libertam. C. ꝺ nup. de quibus in fi. ff. de legi.
ſed lex cōis ꝛ ſtatuta populorū ꝓcedunt a pari potentia
hoc ē a ptāte principis ꝛ eius licētia. l. i. C. de veteri iure
enucle. merito ergo ſunt paris effectus. ſꝫ per ius cōe ꝓp
vtilitatē publicā ſtatuꝛ pōt vt cū ñ ſubdito nō fiat ꝯmer
tiū certaꝝ rex. C. ꝗ res exportari nō dnt. l. ij. C. de ꝯmer.
ꝛ mercato. l. mercatores. vbi ipator ꝓhibet pſis q tunc
nō erāt ſubiecti imperio ꝙ nō poſſent facere commertiū
in locis imperii ibi prohibitis. ergo idem poterit facere
ſtatutū populi. Facit ꝙ habetur in. l. finali. C. de fundis
limi. libro vndecimo ꝛ in. l. fi. C. ꝺ fun. rei priuate eo. li. ꝛ
in. l. fundos. C. ꝺ fund. patrimo. eo. li. ꝛ ꝺ metal. l. i. eo. li.
ꝛ i. l. fi. C. de exactio. tribut. li. x. ergo eadē rōe ſtatutum
iſtud ꝓpter publicū bonū vt ſui ſubditi cōſeruarēt eorū
res immobiles ꝛ melius ꝓuiderēt eoꝝ liberis ꝛ familie
ꝛ poſſint ex his ſubire onera ciuitatis vt not. i. d. l. filiuſ
familias. §. diui. i glo. ergo tale ſtatutū ē validū. Et pro
pter hoc valida ſunt ſtatuta i hac vrbe ſplēdida Bono
13 nie † ꝙ doctor forēſis ñ poſſit legere ꝺ mane nec intrare
collegiū doctoꝝ licet non habeant locū in aliꝗ eminētis
ſciētie doct. vt eſt caſus ſingul. ꝛ aureus litteris notādꝰ
aureis i. l. ſed ꝛ reprobari. §. fi. iꝫ. maxime diſciplinatos
14 hoies. ff. ꝺ excuſa. tut. Et ibi dixit Bal. † ꝙ ꝓpter eminē
tē ſciētiā homis receditꝛ nō ſolū a iure cōi vt i. c. ꝺ multa ꝺ
ꝑbēd. ſed ꝛ a ſtatuto populi. E ideo non inmerito ſacri
canōes dicebāt ſciētiā eminētē ſatis deſiderādā i. c. niſi
cū pridē de renunci. de qua per gl. i. c. ñ lꝫ. xi. q. iii. ꝛ per
Inno. i. c. cū i cūctis ꝺ electio. ꝛ de hac ſcia eminēti excla
mauit Cōmentator auerroys in ꝑmo phyſicorū aſſerē
a do Ariſtotilē habuiſſe intellectum adeptū. ꝛ ita cū lau
de dei videtur ꝯcludēdum ſup iſto paſſu notabili. Et li
mita iſtud ſtatutum niſi trāſferatur nuda poſſeſſio qꝛ iſto
caſu fieri pōt. qꝛ verba ſtatuti ſunt verba iuris ꝛ nō ꝟba
facti. notabile dictū fuit Bal. ita limitātis ſtatutū ꝑfatū
in. l. ii. ff. de iuriſdi. om. indi. ꝛ mouetur per tex. in. l. i. §. ſi
vir vxori. ff. de acq. poſ. Ludo. roma. in illo. §. ſi vir. mo
det illud dictū bal. ꝓcedere i nuda poſſeſſione facti tātū.
Et mirū ē de tanto doctore. qꝛ illud idē dixit Bal. in. d.
l. ii. Et facit. l. ſi cum q. ff. de dōa. inter virū ꝛ vxo. vbi il
la poſſeſſio nō hꝫ effectū iuris. ego allego tex. ponētem
gladiū ꝛ ſecurim ad dentes. d. Bal. i. l. i. in ver. quoqꝫ
. C. nō licere habitat. metropo. li. xi. q ꝓbat ꝙ nec poſſeſ
ſionē facti nec iuris habere pōt. Secūdo limita niſi illa
acquiſitio eēt inutilis ꝛ damnoſa non ſubdito quia tunc
non haberet locū ꝓhibitio ſtatuti cuꝫ ceſſet rō eius facit
ꝙ no. Angel. ꝛ Bal. poſt Dy. in. l. qui ſoluēdo. ff. de he
redi. inſti †. Statuto dicitꝛ cauetur ꝙ gelphi nō poſſint
hre officia

bẽe officia i ciuitate.ꝙ itelli de officiis vtilib⁹ ⁊ honora
bilibus ſed damnoſa ⁊ vtilia poſſunt habere.Facit gl.
ſingul.in.l.ri.§.nemo.ff.de capi.dimi.vbi lʒ bānitus deſi
nat eſſe ciuis intelligit quo ad honores nõ quo ad odia.
16 ⁊ iõ dixit Bar.in.l.i.C.de digni.li.xi.† ꝙ ſi ex diſpoſitiõe
ſtatuti aliqs pdit nobilitatẽ pp dictũ ꝙ intelligitur illã
perdere quo ad honores ⁊ ꝯmoda.ſed quo ad damnuʒ
⁊ vituperia non.⁊ idem in.l.i.C.de filiofamil.libro deci
mo.Et tu allega textum in lege actione.§.item ſi ſocieta
tem.ff.pro ſocio.vbi renũciãs ante debitũ tempus ſocie
tati deſinit eſſe ſocius quo ad cõmoda.ſed quo ad incõ
moda bene remanet ſocius.facit tex.l.l.ſi exheredat⁹.§.
ſub cliuo.ff.ad ſyll.⁊ faciat ſimile i autẽ.ſed epiſcopalis
17 dignitas.C.de epiſc.⁊ cleri.† vbi filiusfamilias effectus
epũs liberat a patria ptãte.nihilominus remanʒ in pa
tria ptãte quo ad vtilia ſibi.vide ibi Saly.⁊ alios Bar.
⁊ Nyco.de neap.in.l.item i ptãte.ff.de his q ſunt vl alie.
18 iur.Et ſupioribus diebus conſului Ferrarie † ꝙ lʒ per
baptiſmũ fili⁹ iudei liberet a patria ptãte vt ẽ glo.ſingu.
xxviii.q.i.c.iudei alias.c.quicũqʒ.tamen intelligitur niſi
eſſet vtile iudeo effecto xpiano.quia tunc cenſeret eſſe in
pña ptãte quo ad cõmoda ſua.⁊ ad illã glo.eſt nouũ di
ctuʒ nõ excogitatũ a dñis meis canoni.Faciat ꝙ voluit
do.Pe.de ancha.i.c.intelligim⁹ de iudi.vbi voluit ꝙ auc.
19 hoc ampli⁹.C.de fideicom.iquãtũ diſponit† ꝙ heres nõ
adiples volũtatẽ dfuncti dñat eẽ heres ꝙ nihilomin⁹
erit heres ſi hoc eſſet ei dānoſuʒ qõ dictum ẽ mirabile ⁊
ñ tactũ a legiſtis i.d.autẽ.hoc ãplius.Tertio limita niſi
illa acqſitio rei imobilis reſultaret ad cõmodũ ipſi⁹ ciui
tatis.qꝛ tũc non ſubditus poſſet illã requirere.pbat hoc
per tex.ſingul.⁊ meliorem de iure in.l.ſi quis i graui.§.
hi quoqʒ.ff.ad ſille.voluit hoc Petr.de anch.i ꝯmento.
d.c.canonũ de ꝯſtitu.qꝛ cum illud ſtatutũ reſpiciat pu
blicã vtilitatẽ nõ recipit iterpretationem reſtrictiuã abili
tãtis pſone.Faciat i ſimili notabile dictũ Bal.i.l.§ iuris
20 in prin.ff.de pac.vbi voluit † ꝙ ſi alienatio fiat in vtilita
tẽ eccleſie poſito ꝙ non interueniat ſolemnitas canonica
a vʒ ⁊ rʒ.⁹ Et idẽ voluit bal.in.l.cum hi.§.eam.ff.de tran
ſac.voluit ibi Guil.de cu.Faciat not.dictũ eiuſdem bal.
21 in.l.quecũqʒ.C.de bo.qꝫ libe †.vbi dicit ꝙ lʒ auctoritas
ſupioris in alienãda re eccleſie debeat interuenire i ipſo
actu vel incõtinenti poſt.vt in.c.i.§.eo.in.vi.tñ põt ex iter
uallo interuenire quãdo illa alienatio emanauit ad vtili
tatem eccl'ie.Et ita poſſʒ ſaluari glo.Jo.theo.i.c.fine ex
ceptõe.⁊ in ſumma.xy.q.ij.⁊ gl.in.c.i.de in integ.re.Fa
cit ẽt ſimile ꝙ voluit glo.ſing.ſʒ Ang.i.l.ij.ff.de accepti
22 la †.vbi lʒ pupillus nõ poſſit oblari ſine auctoritate tuto
ris nihilominus ſi illa obligatio parit liberatõʒ pupillo
poterit iniri abſqʒ tutore.qõ iducit ad qõeʒ ſtatuti florẽti
ni.vide ibi p eũ p Jmol.ẽt ibi.facit ꝙ no.idẽ Ang.i ſuis
ꝯſilijs ꝯſilio vltimo.Quarto limita niſi ex diſpoſitiõe al
terius ſtatuti poſſet ꝯprehẽdi forẽſis.ita dixit Pet.de
23 anc.in.d.c.canonũ ver.palle.† dictat ſtatutũ peruſii ſʒ eũ
ꝙ forẽſis nõ poſſit acqrere poſſeſſionẽ peruſii.alio ſtatu
to eiuſdeʒ municipii cauet ꝙ quarta pars bonoꝝ homi
cide debeat applicari ꝓximiori ꝯſanguineo occiſi ꝙ ſi ta
lis ꝯſanguineus ſit forenſis poterit acquirere quartam
partem bonoruʒ in rebus immobilibus.Et dicit ſe in cõ
tingẽtia facti repiſſe Bar.cõſulẽtem.Et refert ſe vidiſſe
24 ⁊ habuiſſe ſileʒ qõeʒ Teruiſii.† Statuto triuiſino caue
bat ꝙ forẽſis ñ poſſet acqrere imobilia.Aliud ſtatutũ di
ctabat ꝙ vxore pdecedẽte i matrimonio vir lucret dotẽ
modo vxor teruiſina pdeceſſit marito forẽſi fuit dubita
tum vtrũ ille maritus forẽſis poſſit lucrari dotẽ cõſiſtẽtẽ
in reb.imobilibus.⁊ dicit ſe cõſuluiſſe ꝙ ſic.Et idem vo
luit in.c.ſtatutũ.§.cũ aũt.de reſcript.li.vi.Et mouet quia
vnũ ſtatutũ debet intelligi in dubio vt nõ deroget alteri
ſtatuto.allegat Bar.in.l.i.§.per vim.ff.ꝙ vi aut clam.⁊
Jo.an.in addit.Specu.i tit.de ſentẽtia.§.vt autẽ.⁊ in tit.
de execu.ſen.§.nemo.Tu allega Bar.in.l.ſi.§.ſi.ff.de cõ
di.indebi.⁊ in.l.beneficio.ff.ad.l.falci.⁊ Bal.in.l.maxi
mũ vitiũ.C.de libe.preteri.⁊ Ange.in.l.ſed ſi lege.§.per
inde.ff.de petit.heredi.Quinto limita niſi fuiſſet data res
imobilis forẽſi cũ hoc ꝙ illã vẽdat ⁊ capiat ſibi preciuʒ
qꝛ tũc poterit.ad hoc allego not.dictũ Bal.in.l.cũ queſtio
15 .C.de lega.vbi dixit † ꝙ licet fratres pdicatores ſint mẽ
dicãtes tamẽ eis legari poſſunt imobilia cuʒ hoc vt illa
vẽdãt ⁊ de pcio viuãt.allegat ſingul.gl.i.c.i.de reli.domi.
li.vi.facit quod not.ideʒ Bal.i autẽ.ſi.qua mulier.C.de
ſacroſan.eccle.canoniſte oẽs in.c.in preſentia de renũ.fa
cit dictũ Bar.in.l.filiusfamilias.§.ſi quid de lega.i.vbi
16 dicit † ꝙ ſi leget fundus nõ alibrato in ciuitate vbi viget
illud ſtatutũ ⁊ ſm illud ſtatutũ nullo mõ acquiri poteſt
b ꝙ ei debebit eſtimatio[b] p illũ tex.⁊ iſtud tenuit praticus
doctor Alberi.de roſa.in ſuo ſolẽni tractatu ſtatutoꝝ in
ſecũda pte qõe.ij.i pma colũna.⁊ allegat Bar.⁊ Ray.
in.d.§.alicui ⁊ not.p ſe in.l.alienatiõe.ff.famil.hercif.⁊
in.l.ſicut.§.vẽditiõis.ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſolui.Jdem
voluit Bal.in.d.§.ꝙ alicui.Et inducit ad qõnem ſtatu
17 ti dictãtis † ꝙ forẽſis nõ poſſit acquiret imobilia in loco
quo ei debetur eſtimatio.Faciat.l.fideicõmiſſa.§.ſi ſeruo
18 ff.de lega.ij.per quẽ tex.cõcludunt ibi omnes † ꝙ muli
eri legata ſunt ornamẽta prohibita portari ſciẽter quia
teſtator ſciebat prohibitõʒ ꝙ debetur eſtimatio ſibi.Fa
cit ꝙ no.ibi bar.in.l.ſi.C.de veſtibus oloboꝛis.li.xi.⁊ ꝙ
voluit ipẽ Bar.in.l.Quis.ff.de auro ⁊ argẽ.leg.⁊ idem
voluit Bal.in.l.ſi.C.de condi.ob cau.Et allego tex.for
19 malẽ in.c.recolentes de ſta.mona.† vbi lʒ cyſterſienſibus
ſit iterdictũ tenere caſtella tamẽ ſi acqrãt poſſunt illa cuʒ
aliis ꝯmutari.Et ibi dixit reuerẽdus pr dñs ⁊ cõſiliarius
20 meus Abb.† ꝙ ſi collegio legatur res quam acquirere
nõ põt poterit illam ꝯmutare allegat not.in.l.apud iu
21 lianũ.§.ſi.ff.de leg.i.†.Faciat ꝙ dixit imol.in.d.§.ſi.ꝙ qñ
relinquit res immobilis mẽdicantibus lʒ nõ poſſent ac
quirere vt ppetuo tenerẽt nihilominus poterunt acquire
re vt vendãt ⁊ diſtribuãt inter ſe p alimẽtis allegat gl.
in.d.c.i.⁊ Cy.i.l.deo nobis.C.de epiſ.⁊ cle.nam in.d.l.
apud.§.ſi.dicit ꝙ ſi res non eſt in vſo comercio vel eſt cum
maxima difficultate ſi põt legari ⁊ ſi legat nõ tenet lega
tũ etiam quo ad eſtimationẽ.ſecus ſi ẽ i cõi cõmercio ſed
nõ legatarii abſqʒ tñ ſuo dilecto qꝛ tunc debet eſtimatio.
Et põdera qꝛ in contrarium ille.§.ſi.cõiter allegat per oẽs ꝙ
illud quod ſit ab vno ſolo per viaʒ diſpenſatiõis vel gr̃e
reputat ipoſe.Dñi mei canoniſte alle.dictũ ſing.Jnno.
in.c.paſtoralis.de cã poſ.⁊ pp.ego allego glo.in.c.epʒ.
lxiiij.diſt.⁊ glo.in.c.gr̃a de reſcrip.in.vi.⁊ voluit Bar.i
d.§.ſi.⁊ in.l.quãdiu.ff.de acqui.here.⁊ in.l.i.ff.de cõdi.
inſti.⁊ in.l.i.ff.de vulga.⁊ pupil.⁊ i.l.ſi.C.de ſen.pal.⁊ i
.l.i.ff.de inof.teſt.Jdem refert ibi Ang.ſe audiuiſſe bar.
ibi allegare caſum ſingu.in.l.iiij.in pri.ff.de fideicõmiſ.
liberta.Sed nõ poſſum nõ admirari qꝛ i cõtrariũ eſt ca
ſus formalis nõ ponderatus per hos patres noſtros in
.l.itercidit in ver.qꝛ reſtitui in ciuitate poteſt.qõ probabi
lius eſſe arbitror.ff.de cõdi.⁊ demon.vbi eſt iſte caſus ſi
alicui legatur ſi cõſul effectus fuerit ⁊ interim moriatur
extinguitur legatum.Si vero interim deportet in inſulaʒ
non extinguitur legatuʒ.qꝛ reſtitui poteſt in ciuitate.Si
vero dānet in metallum extinguitur ⁊ ẽ iſte caſus ſingu.
⁊ vnicus ſm Joan.de imol.ibi.Tunc arguo ſic formali
ter † ſolus princeps reſtituit.l.i.§.de qua.ff.de poſtulan.
no.in.l.i.ff.de publi.iudi.⁊ in.c.cũ te.de re iudi.ergo illõ
ꝙ non põt fieri niſi p viã reſtitutiõis vel diſpẽſatiõis aut
gratie ab vno ſolo reputatur poſſibile ⁊ habet i ꝯſidera
tiõe iuris ⁊ nõ extiguit act⁹ q tex.funditus euertit cõeʒ
opinionẽ.nec hoc eſt tactũ vel ſcriptũ p aliquẽ docentem
⁊ delete ⁊ euerſe ſunt theorice multe tradite apõ patres
noſtros i dictis locis.Et ad.d.l.iiij.i pri.appet cuilibet cui
qʒ viro in iure exercitato.qꝛ ibi nõ curat de reſtitutiõe fa
uore libertatis.ſoluat apollo.Nihilominus qꝛ forte tẽ
pora iſta nõ ſunt fruſtra poſſet ſolui hoc mõ ponderãdo

a Tenet.ad de.d.Alexã.de imo.in.l.cũ lex de fideiuſ.pau.de ca.in.l.cum hi.§.ptor.ff.de trãſact.⁊ i.l.ij.§.i.de offi.eius cui mã.eſt iur.⁊ late.d.Abb.⁊ oẽs canonĩ.i c.i.de his q̃ fi.a pla.vbi ẽ mã propria.

b Eſtimatõ.Adde Fede.de ſe.in ꝯſi.xxj.⁊ i ꝯſi.xxxi.d.Ab.⁊ oẽs canoni.in.ca.in pñtia ẽ.de pbat.vbi habes ꝓpꝛium locũ materie.

tex.i.d.§.fi.niſi iuſſu pncipis diſtrahi nō ſolēt.q2 pbat
ꝙ illud ꝙ nō pōt fieri niſi p grāz aut diſpēſatōz ab vno.
ſ.pncipe reputaꝛ īpoſſibile cū pnceps nō ꝯſueuit illud cō
cedere.vt ꝯtingit ī eo q ē damnatus ad mortē vel metal/
lum.vt in.d.l.intercidit ī vltio rñſo.vel in his que ſunt ꝓ
hibita ī cōi cōmertio vt loqꝛ.d.§.fi.ꝛ.d.l.itercidit ī vlti
mo rñſo.Et ita ꝓcedat cōe votū ſcribētiū.ſ3 vbicūqꝫ con
ſueuit pnceps illud facere vt eſt reſtitutio ad ciuitatē in
deportato tūc nō reputatur impoſſibile.ꝛ ita ꝓcedat.d.
.l.itercidit in.ij.rñ.ꝛ nunc itelligas iſtū paſſum referēdo
tamē in gētes grās ſūmo deo.Sexto limita nō habere lo
cū in alienatōe neceſſaria puta in datōe inſolutū q̄ fit cre
ditori ſi debitore exacto ī iudiciū fiat.l.alienatōes.ff.fa
mil.her.Ita dixit pfatus Alberi.in ſa pte ſtatutoꝝ.q.ij.
Et ꝯmemorat ibi fraudes que fiebāt dicto ſtatuto ꝛ ꝯ̄
quas accurate fuit ꝓuiſum ab illuſtro pcipe dño Luchi
no vicecomite dño medionali.Nā generaliter ꝓhibituз
ex cā pmittiꝛ.Et iō dicebat ille iuriſcōſultus do.Floriā⁹
34 de ſcō Petro bonon.in.d.l.alienatōes † ꝙ ſi p ſtatutuз
eſt ꝓhibitū arrēgari ꝓ nona collecta īponēda ſub certa
pena ꝙ ꝓponens ꝓpter guerram vel aliaз neceſſitatem
ſupuenientem nō incurrit in illam penam facit.l.i.ff.de
fun.dota.Septimo limita niſi eſſet parua domūcula q2
tunc poſſet illam acqrere nō obſtāte dicto ſtatuto.allega
tur tex.ſingula.de hoc in.l.ſenatus.§.marcellus.ff.de le.
i.vbi pua domūcula pōt aſpoꝛtari ꝛ p ꝯñs deſtrui nec
hꝫ locū in ea diſpoſitō ſenatuſcō.Dicit tñ pe.d.āch.ibi ꝙ
ideo eſt quia illa domūcula nō dformabat ciuitatē quia
35 erat in rure.ꝛ p ꝯñs ſentit † ſi ſtatutū diſponit ꝙ forēſis
nō poſſit acqrere domū in ciuitate ꝙ ēt nō poterit acqre
re domūculā.Sed Io.de.imol.dicit ꝙ dicere quod illa
domūcula erat ī rure ē diuinare ad illū tex.q2 ſepenume
ro in ciuitatibus repiūꝛ orti.Tu pōdera q2 ſenatuſcōſul.
diſponit de domo facta in vrbe ne deſtruatur ne aſpoꝛteꝛ
ad hoc vt ciuitas nō deformeꝛ.ergo ille tex.loquiꝛ in do
muncula que erat in vrbe.Et p ꝯñs vex eſt illud dictū ꝙ
forenſis probibitus acquirere domuз in vrbe non videꝛ
probibitus acqrere domunculam.Facit quod habetur
in.l.leuia.ff.de accu.ꝛ in autē.niſi breuiores.C.de ſent.ex
peri.reci.ꝛ in.l.decurio.fortunā.C.d dcu.li.xi.Sed mul
tū ob.elegans dictum do.bal.in.l.i.§.de exercitatōibus
.ff.na.cau.vbi appellatiōe nauis venit nauicula.Et dicꝛ
ibi bal.ꝛ ita venit domūcula.Et ſtatutū puniēs cōburē
tē domū cōprehēdit cōburētem domūculam.allegat.l.ſi
ſcaphaз.ff.de euic.Gaudeāt ergo legiſte in.d.§.marcel
lus.q2 nec de illo tex.nec de Bal.fecerūt aliq̄з mentionē
nihilominus tene primū q2 non eſt eadeз rō probibitiōis
in forēſi acquirēte domū in ciuitate que eſt ī acquirente
domūculam.q2 pmo caſu verſaꝛ bonum publicū.ſed in
ſo caſu non.ſed in dicto Bal.eſt ſecus q2 eſt eadē rō in
cōburente nauem magnā ſicut paruā.ꝛ in comburēte do
mū ſicut in cōburēte domūculam.Facit illud quod pre/
clare ſtoyci in eoꝝ gymnaſijs ꝛ occio ſepenumero diſpu
tātes aſſeruerūt vt refert Cicero in ſuis paradoſis paria
eſſe ſi nauclerius facit ſubmergi nauem onuſtaз auro.ꝛ
naueз onuſtā palea.Et idē dicas quod non obſtante di/
cto ſtatuto poterit forēſis acquirere capanam.Ita dixit
Bal.in.c.ſi duo fratres in ti.de duo.fra.de nouo bñfi.in
ueſti.pro quo facit.l.lex cornelia.§.domū.ff.de iniurijs.
Et de iſta capana vide glo.inſti.de re.diui.§.appellatōe
aūt.ꝛ Ang.i.l.i.§.d tigno iūncto.Quinimo appellatōe
domus venit nauis eſt caſus tamē ſpālis vt ī.l.penul.ff.
de his qui eiece.ꝛ vide Lodo.in.l.i.§.domū.ff.ad ad ſil.
36 Et idem etiam dicas in ſepulcro †.nam ſepulcra dicunꝛ
domus mortuorū.vt eſt caſus ſing.in.l.qui ſepulcra.C.d
ſepul.viola.quod eſt bene notādum ad ſtatutū puniens
offendētē mortuum in domo ſua.Uide ēt bal.i.l.i.§.ha
37 bitare.ff.de his qui eiece.vbi dixit † ꝙ appellatione do/
a mus habitatōis non venit hoſpitiuз.[a] ꝛ idem voluit i.l.
ea que.C.qūo ꝛ q̄ñ iud.Octauo limita niſi fieret locatio

a Hoſpitiū.
ſ3 nūq̄d veniat
apoteca vel ta
berna. vide p
pau.de ca.i ꝯſ.
xiiij. incipiēte
viſo pūcto ſup
ſcripto. ꝛ bar.
in cōſ.ſtatuto
caueꝛ.ꝛ.d.alex.
d imo.in.l. ple
riqꝫ.de in ius
voc.ꝛ in.l.lex
cornelia.§. do
muз.de iniur.

b Alienare.
adde.d.alex.d
imo.l.i.i.§.qd
aūt.de ſupfi.ꝛ
i.l.ſi filio.§.fi.
ſol.matri.ꝛ in
ꝯſi.xvi.in.iiij.
pte q oēs doc.
ꝯtrouerſias in
hac.q.dclarat.

nō ſubdito ad longum tempus q2 tunc fieri poſſꝫ.ita di/
xit gl.reputata ſing.i.l.codicillis.§.iſtituto filio.ff.de le.
ij.que dicit ꝙ pōt fieri vſqꝫ ad centum vel mille annos lз
res ſit ꝓhibita alienari.quā glo.vniuerſus antiquorū ꝛ
modernoꝝ cetus aperto ore dānat.Primo Dy.ibi Ia.
de are.Bar.cōmuniter oēs ꝛ Bal.in.c.i.q feudū dare
poſ.in.vi.col.ꝛ in.l.imperialē in.iij.col.de ꝓhi.alie.feu.
per Fede.ꝛ in.c.i.§.vt libellario.qui.mod.feu.amit.ꝛ in
.l.fi.C.de reb.alie.nō aliená.ꝛ Ange.in.l.i.§.fi.ff.ſi ager
vectiga.ꝛ in auten.de alie.ꝛ emphi.§.ſi vero aliquis.ꝛ
Iac.de bel.ibidē.ꝛ glo.in cle.i.ſ.eo.Io.de imo.in.c.ad
audientiam infra eo.do.Anto.ꝛ alij in.c.nulli.ꝛ plene p
excellētiſſimū iuris interpretē ꝛ mihi patrem ꝛ dominū
ſummo honore obſeruādum domi.Io.de ana.archidia
conū bononienſem modernuз in.c.ſi.ne plati vices ſuas.
Tu adde ꝓ intellectu illius glo.q2 tex.in.d.§.inſtituto fi
lio.dicit volo edes meas non vendi ab heredibus meis.
ꝛ ibi dicit glo.ꝙ per illa v̄ba videtur relinquere p fidei/
cōmiſſum de vno in aliū de qua glo.nō meminit Bal.in
38 .l.quotiens.C.de fideicō †.vbi dicit ꝙ eo ipſo ꝙ teſtator
voluit rem remanere in ſua agnatōe ꝙ pſumiꝛ tacitum
fideicōmiſſum ꝙ dicit eſſe nota dignuз.ꝛ vidi illud dictū
allegatum p quendam ſolemnē doctorē romanum in ar
dua queſtione illuſtriū dominorū de ſabellis in qua cō
ſuluerūt valētiores italie.ꝛ cōſului.ꝛ pro illo dicto dixi
fore gl.nō pōderatam ab aliquo ī illo.§.inſtituto.Sub
dit poſtea ibi tex.ꝙ filius defuncti multam pecuniam
accepit.ꝛ locatis edibus ꝓ parte ſua penſiones ſibi debi
tas creditrici delegauit an conditio teſtamenti extiterit
rñdet nō extitiſſe.Ita ſunt formalia v̄ba illius.§.Unde
ꝓbat ibi tex.ꝙ p locatōз nō diciꝛ qs vēdidiſſe.nec aper/
te loquiꝛ tex.de locatiōe ad longū vel modicū tps.Glo.
ibi dicit not.argumentum ꝙ ſiquis eſt ꝓhibitus aliena/
b re ꝛ locet in centum vel mille annos nō diciꝛ alienare[b]
Di.dicit ibi ſe credere vex dictū gl.q2 per locatiōз ī non
modicuз tempus trāſferꝛ vtile diūum.ergo ſpēs eſt alie
nationis.l.i.§.ꝙ ait.ff.de ſupficie.l.fi.ff.ſi ager vectigali.
Nec ob.ille tex.q2 dicit locatis ſimpliciꝛ.ergo referēduз
eſt ad tempus modicuз.Iſta ſunt v̄ba dñi Di.cum quo
oīs ſchola doctoꝝ trāſiuit.Ego pōdero pmo ꝙ glo.illa
non meruit rephendi eo modo quo rephenditur a Di.ꝛ
alijs q2 glo.loquitur arguēdo non dicēdo.facit.c.forus
.§.argumētum.de ver.ſigni.et ꝙ non poſſit locari ad lō
gum tempus fuit opi.glo.in.l.fi.C.de pa.pig.ꝛ ſi ſubti/
liter pōderetur idē voluit in.l.fi.ff.ſi ager.vecti.Secūdo
pōdera ꝙ tex.i.d.§.inſtituto vtiꝛ v̄bo vēdi.Unde neſcio
videre quo ſpū fretus Accur.ponit ibi exēplum ī ꝓhibi/
to alenare.q2 in plus ſe hꝫ alienatio quā vēditio.vt in.c.
nulli in verſi.alienatōis v̄bū.ſ.eo.et ēt pōdero q2 verbū
vendo fuit appoſitū in materia penali ibi q2 in penā vē/
dentis pꝰuabat ipm legatariū legata.ꝛ pꝰuare quē actōe
vel iure eſt pena.vt i.l.ſiqs maior.C.de trāſac.ergo ſeqꝛ
ꝙ ſtricte dꝫ intelligi tex.ī vēdente.ſed in locāte erit ſecus
cū vēditio ꝛ locatio realiter diſtinguanꝛ.vt in.d.c.nulli.
ergo locādo nō icidit ī penā.et ſi dicaꝛ ꝙ tex.ille itelligiꝛ
de locatōe ad modicū tēpus vt voluit Di.ſequereꝛ vnū
abſurdū ꝙ ille.§.ſi fuiſſꝫ poſitus in cāu dubij q2 qs dubi/
39 taſſꝫ † ſi teſtator ꝓhibuit rē vēdi ꝙ poterat locari ad mo
dicū tēpus p not.i.d.l.fi.ff.ſi ager vectig.ꝛ i.d.c.nulli.ꝛ ī
clemē.pria infra eo.et ſic eſſet de caſu non dubitabili qd
eſſe nō debet.l.ꝙ labeo.ff.ad carbonianum.c.cū in iure
peritus d elect.et ſic videꝛ ꝙ pciſa neceſſitate dicēdū ē ꝙ
40 locatio ibi facta fuit ad lōgū tps.† et ſi dicaꝛ amice v̄bū
vēditio dnotat oēз alienatōз vt.l.ſtatu libera.§.qūtus p
alle.q2 reſpōde vt ſuperius reſpōſum fuit cū dicto Bal.
in.d.l.voluntas.ꝛ etiam illud fuit ex largiſſima interpta
tione vt dicebat do.Pau.de caſ.in cōſilijs ſuis cōſilio.
xxvi.et ibi allegat not.dictum Iaco.de beluī.in auten.d
non alienan.§.q2 vero leonis.vbi dicit ꝙ quando agiꝛ
de pena venditionis nō cōprehēditur omnis alienatio.

Et ſic ille tex.accurate ⁊ recte põderatus pbat hoc.ſ.ꝙ
prohibita venditione non eſt phibita locatio ad longũ
tempus.Et dũ glo.ibi dicit ꝙ phibita alienatõe nõ vr
prohibita locatõ ad cẽtum ãnos videamus ſi iurẽ loqua
tur ⁊ videtur ꝙ nõ bene dicat per motiua Dy.poſito ꝙ
41 glo.loqueref dciſiue poſſet dici † ꝙ ſi ſtatutũ eſt penale
puniẽs alienãtem nõ cõprehendit locantem ẽt ad centũ
ãnos qꝛ illud ſtatutũ intelligit d alienatõe pprie ſumpta
que eſt qñ trãſferf directuʒ dominiũ vt dixit glo.in.l.i.C.
de fun.dota.⁊ in.l.ſi.C.de rebus alie.nõ alie.⁊ ſuperius
dixi. Sed ex locatõne ad longũ tempus nõ transfertur
directũ dñium.vt in.d.l.ſi.ergo ⁊c.Et hoc mõ poſſet ſal
uari glo.vt locans icurret penã.nõ aũt vt locatio teneat.
Si vero ſtatutum non eſt penale ⁊ tunc ſimpliciter loca
tio ad longũ tempus non tenet.p.d.c.nulli ⁊.d.l.ſi.⁊.d.
42 .l.i.§.ꝙ ait.† Sed in veritate nõ eſſet ponere os in celuʒ
dicere ꝙ proprie ⁊ ſtricte etiaʒ in materia penali appel
latione alienationis venit locatio imperpetuum vel in
a longũ tempus[a] ꝙ eſt ꝯ gloſaſ.⁊ cõiter omnes docto.Et
pbo inconuincibiliter hoc mõ.in.d.c.nulli i.§.eo.ver.ſʒ
alienationis autẽ verbũ cõtinet ꝯductõem.venditioneʒ
pmutationem.⁊ emphiteoſis ppetuuʒ cõtractum.ſed na
tura illius verbi cõtinet inportat pprium ſignificatum.
hoc decidit bar.in.l.affinitates.§.idẽ pomponius p illũ
tex.in ver.cotineri ait.ff.d poſtu.vbi appellatione nurus
43 ꝯtinef pronurus.Et ibi dicit Bar.† ꝙ verbum cõtinet i
denotat propriaʒ naturam vocabuli.⁊ nõ extenſioneʒ.
Et pp hoc refert ſe damnaſſe gl.opi.in.l.gallus.§.inſti
44 tuẽs.ff.de libe.⁊ poſth.Et dicit ſe ꝯſuluiſſe † ſtatuto caueſ
ꝙ tutela deferatur ſoluʒ matri ⁊ auie ꝙ intelligitur etiã
de pauia pprie qꝛ appellatione auie ꝯtinef pauia de p
prio ſignificato Facit ꝙ in ſimili habetur in.c.pueniẽ de
teſti.cogen.in ver.appellatione inſtrĩ cõtinetur teſtis.⁊
in.l.i.ff.de ſi.iſtru.qꝛ intelligitur de pprio ſignificato.⁊
nõ. Bar.in.l.notionem.§.inſtrumẽtoꝝ.ff.de ver.ſig.⁊ fa
cit tex.⁊ glo.i.di.c.i.i verbo cõtinef vbi illud ꝙ venit a
cõtrario ſenſu legis dr̃ cõtineri i.l.not.Arch.⁊ domini.
ibi.Cũ ergo de pprio ſignificato alienatio cõtineat ꝯdu
ctõem locationeʒ perpetuã ⁊ ſimilia ſeqſ ꝙ ſtatutũ pena
le loquens de alienatõe cõprehẽdit cõtractũ empiteoti
cũ ⁊ ſimiles.⁊ iſtã doctrinã nũc pſtratã añ oculos reddit
glo.⁊ Saly.ẽt in.l.i.C.de fun.do.⁊ glo.⁊ Bal.i.d.l.i.d
rebus alie.ſi alie.⁊ eſt doctrina noua quã nõ habui ali
qua reſonãte ſcriptura nec tacta p aliquẽ vſqʒ ad iſta ſe
cula.Et ex iſtis apparet ꝙ nõ bñ dixit bal.nec ẽt Arch.
45 Bal.enim in.c.i.qui feu.da.poſ.in.vi.col.dicit † ꝙ phi
bitus alienare ſi locet ad centum annos nõ punief tãꝗ
alienãs.nec talis alienatio valebit.Allegat Archi.in.c.
abbatib⁹.xi.q.ij.dicit tñ ibi Bal.ſub dbo tñ forte poſſet
defendi gl.in.d.§.iſtituto.ſi actũ fuiſſet inter ptes ꝙ tot
ſint locatiões qt ſunt anni.ar.l.ſcire debemus.ff.de ver.
oblig.Sed dicit hoc nõ placere Bl.qꝛ qlibet ppetua vti
litas dicit dominiũ.⁊ qꝛ ſit in fraudẽ ideo ſucceſſor nõ te
netur hre ratũ.Poſſet nihilominus opinio gl.⁊ docto
46 rum ſaluari hoc mõ † ꝙ alienatio df quatuor modis.vʒ
ppriiſſime.ſ.qñ plenũ dominiũ trãſferf irreuocabiliter.⁊
ita intelligatur.l.i.C.de fun.dota.⁊ doctrina glo.ibi.⁊
doc.Secũdo mõ ꝯſideratur pprie qñ trãſfertur vtile do
minium.Tertio cõſideratur improprie.ſ.qñ alienaf vſuſ
fructus vel vſus vel alia qualitas rei vt eſt quedam ſui
tus.Quarto modo ꝯſideraf iproprijſſime.ſ.qñ pignori
obligatur.Iſta eſt ſolemnis diſtinctio Bal.in.c.i.§.vt li
bellario in ti.qui.mo.feu.amit.idem voluit in.d.auten.h
ius porrectum.Et hoc modo poſſent ſaluari glo.⁊ ſcri
bẽtes ꝙ.d.l.i.⁊ doctrina doc.pcedat in alienatõe pro
prijſſime ſumpta.Dictũ do.c.nulli i ſecũdo mõ pcedat
in alienatõe pprie ſumpta.Et hoc modo ſaluari poſſet
47 dictũ Archi.relatum a dñico i.d.c.abbatibus.† Pone
inquit iurauit aliqs nõ alienare an poſſit vẽdere fructus
poſſeſſiõis ſeu locare ad decẽ annos vel.xx.Et cõcludit
qd ſic.allegat in argu.d.§.inſtituto filio.ſed rem obliga
re non poterit allegat dictã.l.ſi.C.d rebus alie.non alie
nand.Adde etiã ꝙ Bal.in.d.§.inſtituto.ſaluauit glo.il
tam niſi fuiſſet dictum in locatõe ꝙ nõ trãſeat aliquod
ius i ꝯductorẽ.qꝛ tũc locatio tenebit etiã ſi ad cẽtũ ãnos
facta fuerit.Et cuʒ illo dicto trãſeũt moderni ibi q etate
ſua mirum in modum claruerũt.mirãdũ eſt de eis ꝙ nõ
viderint eũdẽ Bal.in.l.imperialẽ i.iij.col.de prohibi.alie.
48 feu.p Fede.in verſi.qro † vtrũ vaſallus poſſit cõcedere
in emphiteoſim ppetuã vel ad longuʒ tempus feudũ.⁊
dicit ꝙ nõ.qꝛ hoc nõ procul diſtat ab alienatione.vt in
autẽ.de ñ alienãdis.§.alienatões.etiã dicit ſi ſiat pactuʒ
ꝙ vtile dominium non trãſeat propter talẽ ꝯtractuʒ.nã
hoc dicitur factum in fraudẽ.allegat not.a Dy.in.d.§.
inſtituto.Tu allega rõem hoc mõ.ſ.factũ ꝯ ſubſtãtiam
ꝯtractus eſt nullum.l.vbi ita donatur.ff.de dona.cã mo.
49 .l.cũ pcario.ff.de pca.⁊ ibi pulchre dixit Bar.† ꝙ ſi fa
cio te pcuratorem hoc pacto ꝙ nõ liceat mihi reuoca
re ꝙ tale pactum nõ valebit Facit glo.ſing.in.c.ſi.de p
curato.lib.vi.vbi tale pactũ non firmaſ iuramento.Fa
cit quod notat Angel.in.l.ſcda.ff.de procurato.⁊ dum
eſſem ſcholaris vidi dubitari hoc tempore obſeruande
memorie domini eugenij pape quarti.vtruʒ ſi apponẽs
tale pactũ obligauit ſe ad penam an ſine metu pene poſ
ſit reuocare talem pcuratorem.⁊ fuit dubitatio ardua
in rota.⁊ interrogatus a quodã auditoſ rote allaui ſi
bi in terminis Angel.cc.xxv.conſilio.⁊ vide dio ⁊ illud
adde ad Bar.in.d.l.cum precario.Sed ex natura con
tractus locatõis ad longum tempus trãſferf ius in re.vt
in.d.l.i.§.ꝙ ait ⁊.c.ad audiẽtiaʒ infra eo.ergo pactum
priuatoꝝ nõ põt ꝯ naturam ſubſtãtiam cõtractus loca
tiõis ad longum tempus diſponere.Adde etiam quod
quidam moderni in.l.ſi filio.§.ſi matri.ff.ſolu.matri.ſal
uant illam glo.habere locum in colono partiario ⁊ alle
gant Bal.in.d.§.vt libellario argu.l.ſi apes.§.item cõ
ſtat.ff.de furtis.Tu pondera primo qꝛ ibi bal.hoc non
firmauit dixit ei cogita ſi gl.poſſit ſaluari in colono ptia
rio per.d.§.iteʒ cõſtat.⁊ ſic nõ põt allegari Bal.ad hoc
⁊ poſito ꝙ hoc voluiſſet reuerẽtia ſua ſalua non bene di
xiſſet qꝛ colonus ptiarius acquirit ptem dominij.l.i.§.i.
ff.p ſocio.vbi in ſocietatem trãſferf dñium ergo ⁊c.Ad
de etiam ꝙ Ang.in.d.l.i.§.ꝙ ait de ſupficie.ſaluauit illã
gl.hoc modo ꝙ nõ intelligitur alienare quo ad directũ
dñium.ſed quo ad vtile dominiũ ſic.Sed in veritate iſta
nõ fuit mẽs illius glo.voluit ꝙ etiam nõ trãſfertur vtile
dñium qꝛ appellatione alienatiõis venit ẽt trãſlatio vti
lis dñij vt dictum eſt.Adde ẽt ꝙ Bal.i.d.§.vt libellario
dixit dubitando tamen qd quando eſt actum quod tot
ſunt locatões quot ſint ãni nihilominus in.d.c.i.qui.feu.
dare poſ.dãnauit illã doctrinã.vt ſuperius dictum eſt.⁊
facit dictum Lapi in allegationibus ſuis allegatõe.xij.
50 vbi cõſuluit.† Quidã habuit mãdatum a prelato locãdi
pro quinqʒ ãnis.⁊ in eodẽ cõtractu vel in eodem inſtãti
locauit pro pluribus quinquẽnijs puta primo termio ſuo
ãnorũ finito pro alijs quinqʒ ãnis ⁊ ſic ſucceſſiue.an potu
erit facere in eodẽ inſtanti plures locatões.cõcludit qd
nõ.qꝛ locatões ille facte ſunt ad non modicuʒ tempus.
quia eſt ſpẽs alienatiõis.vt in.d.cle.i.infra eo.Nec ob.qd
nulla excedat quinquẽniũ.qꝛ iſta equipollent vnã vel inte
diate ſucceſſiue plures locatões ar.c.cum quid vna via
51 de reg.iur.lib.vi.† Quãdo autẽ alienatio dicitur facta
ad longum tempus vt ex ea dicatur trãſferri dominum.
docto.cõiter allegant tex.in.d.l.ſi.ff.ſi ager vecti.ſʒ in ve
ritate illa.l.non ſpecificat.nã in.l.precedẽti.§.ſi.ponif ca
ſus de eo qui cõduxit agros ad tempus glo.ibi febricita
uit quando dicetur tempus longũ.⁊ recitauit tres opini
ones ⁊ tenuit vltimam qd ſtetur arbitrio iudicis.poſtea
vero fecit additõʒ ⁊ tenuit mediã opi.videlʒ qd ſit tẽpus
x.ãnorum.Allegatur ẽt tex.in.d.§.ꝙ ait.qui tex.hoc nõ
determinat.⁊ ẽt gol.ibi laborauit ⁊ tenuit ꝙ tempus eſt

a ¶ Tho.adde ꝙ volu.d.ale.de imo.in ꝯſil.lxviij.in.i.pte.⁊ ang.i.l.ſi.§.ſi filio.ff.ſolut.ma.⁊ ibi ẽt.d.alex.ſequentẽ.

a ¶ Abuſiue. credo tñ φ i re vẽdita ẽt arbi opet licẽtia' oc cupãdi auctita te ꝓpria vt ʒ d. alex. ĩ ĩmo. l. l. q. ꝛ in. l. ſi ex ſtipulacõ acq. poſ. Lu. põ. in ſingu. ſuis vñ. inueſtitura. vẽ. qd opet ꝛ late bal. in marg. ver. ꝯſuetudo.

52 arbitrarium Bar. ibi dicit cõiter teneri † qḋ longum tẽ
pus dicatur. x. annoꝝ vt voluit gl. in addi. pal. gl. in cle. i.
infra eo. dicit eſſe equam opi. pp varias cõditiões regio
num φ tps ſit arbitrariuꝫ ponit tamen propriam opi. de
ꝑpo Landi. ibi tenet φ ſtabil arbitrio iudicis ꝓpter va
rias cõditiões terrarũ ꝛ dicit ſe eſſe expertum in potẽ
tiſſimo regno caſtelle vbi non poſſent prouentus eccleſie
cõmode vendi ad minus tempus. viii. vel. x. ãnoꝝ. ꝓpter
agriculturam poſſeſſionum in quibus ꝓ maiori parte cõ
ſiſtant bona eccleſiaſtica. Idem tꝫ ibi Beltra. Idẽ tenꝫ
Pau. niſi ꝯſuetudo loci vel cõſtitutio ſynodalis aliḋ di
ſponat. ſeqtur ibi ſẽxe. maibe. ꝛ ſic. Et idẽ voluit Arch.
ꝛ Garſias. in. c. ij. infra eo. in. vi. Idẽ voluit Pet. de an
cha. in. d. cle. i. dicens ſe vidiſſe de facto quẽdam cardina
lem habẽtem monaſteriuꝫ ſancti Petri in cõmendã de
Peruſio ꝑ biẽnio dũtaxat qui vendidit ſeu locauit fru
ctus poſſeſſionũ monaſterij in quinquẽniũ ꝛ totũ preciũ
ꝑcepit quis nõ dixerit hoc iniquũ ꝛ cõtra iura. ar. l. ſi tu
telle. ff. de admini. tuto. ꝛ. l. nemo plus iuris. ff. de reg. iu.
Nã de facto videmus ſm eũ prelati ambicioſi nõ aliud
φ̃ de trãſlationibus ad pigui' beneficia cogitãtes vt plu
rimum ſuis ꝯſanguineis ꝛ amicis faciunt iſtas locatões
pro triẽnio ꝛ quadriẽnio. ꝛ ſi interim trãſlati ſunt ſucceſ
ſores litigia patiunt ꝛ ſaltem de facto ſi non de iure fru
ctibus pro illo tempore carent. vt dicit ſe vidiſſe de facto
Venetijs i ꝯtatu Care. ꝛ monaſterio ſancti Georgij. ꝛ
lꝫ de iure ſucceſſor nõ teneatur ſtare tali cõtractui ꝓ futu
ro tẽpore niſi appareat in vtilitatem eccleſie peccuniam
illam conuerſam vt in. c. ſi. ne prelati vices ſuas. propter
tamẽ moleſtias facti bonũ eſſꝫ ꝓuidere φ nulla locatio
vel fructuum venditio duraret vltra tempus ꝓlati ſic cõ
trahẽtis ſꝫ do. Pe. ibi. Sed reuerẽdus do. Cardi. in di
cta cle. ꝓma dicit cõiter teneri φ lõgum tempus dr̃. x. an
noꝝ. Et dicit ĩ probari hoc mõ ex rubrica. C. de ꝓſcrip.
long. temp. x. vel. xx. anno. ꝓbat φ tempus. x. annorũ dr̃
longum. ergo minus tempus non dr̃ longũ. ꝛ allegat. l.
penul. C. de preſcrip. lon. tẽpo. ꝛ archi. i. c. alienatões. xij.
q. ij. Et refert ita cõſuluiſſe i facto ꝛ ita obſeruari. Et re
fert ſe vidiſſe in quibuſdã reportatis Jo. ĩ ſancto Geor
gio referẽtis Jo. an. poſt publicam gl. ſuaꝫ dicta clemẽ.
ꝓma. ita reſpõdiſſe in facto. tu vide Lapum idem tenẽtẽ
allegatõe. xxxi. Et iudicio meo non eſt opus incedere ꝑ
tot mendicata ſuffragia. qꝛ duo tex. mirabiliter probant
opinionẽ cõmunẽ glo. ꝛ doctorũ videlicet. d. l. ſi. ſi ager
vectiga. cõiuncta. l. ſine prefinitõe. ff. de penis. Nã in. d. l.
ſi. dr̃ φ ex locatione temporali transferl ius in re. Et ſic
appet φ illa locatio ẽ facta ad tps nõ tñ tps eſt ibi deter
minatũ. Sed in. d. l. ſine ꝓfinitõe eſt caſus quẽ bal. alle.
53 pro ſingulari in. l. i. C. de poſtu. † φ ſi ſentẽtia debet eſſe
temporalis. ꝛ apparet φ eſt temporalis ſed tempus nõ
eſt ibi determinatuꝫ φ tunc ꝓſumit eſſe. x. ãnorum. ita di
camus in cõtractu arg. l. iij. §. idẽ ſcribit. ff. de peculio. Et
ſic cõiungẽdo illas duas. ll. ad inuicem reſultat veritas
cõis opinionis φ ex locatione ad. x. annos transferl ius
in re. Poterit tamen hoc limitari niſi natura rei. vel re
gionis aut patrie repugnaret. qꝛ aliter non poſſet ꝓlat'
locare fructus poſſeſſionũ eccleſie vt voluit Landi. hert.
ꝛ ſequaces. ar. l. ſi hominem. ff. mãdati. Nono limita niſi
alienatio eſſet nuda ſeu verbalis qꝛ ꝑ illã quis nõ icide
ret i penã nec videretur ꝓhibita. Unde pulchre ꝛ ſingu
lariter dixit. d. Bal. in. d. l. i. §. vt libellario φ qs ꝑ aliena
tionẽ feudi ꝑdit feudũ qñ venit ad traditõꝫ. Et dicit in pi
gnore φ per ſimplicem ypotecam nudo ṽbo factã nunq̃
intelligl eẽ deuentũ ꝯ ꝓhibitionem niſi quis ꝓceſſerit
ad traditionẽ lꝫ ypotheca nudo cõſenſu ꝯhal. tñ in caſu
illius. §. nõ eſt ita. qꝛ ſenia verba nõ nocẽt niſi ſit ꝓceſſuꝫ
ad actũ facti. Et idem dicit ſi per teſtatorem in teſtamẽto
54 ſuo ſiue per ſtatutũ ꝓhibeal alienatio ſub pena. † qꝛ nũ
quam ꝑ ṽbalem pignorationẽ incurril pena φ dicit eſſe
not. qꝛ ꝑmittere non eſt alienare. l. ad eum. §. lucius. ff. de
donationi. Faciat ſimile φ dixit Bald. in preallegata. l.
volũtas φ inueſtitura facta ꝑ annulũ dr̃ alienatio abu
a ſiua * vt ſupius retuli. Faciat dictum eiuſdẽ bal. in. l. im
perialem in prin. ĩ probi. feu. alienã. ꝑ Fed. vbi eſt caſus
55 † qḋ vaſallus nõ põt feu. pignorare. qḋ eſt verum ſm eũ
quãtũ ad ius reale ꝯſtituẽdi in pignore. ſed ſi ꝯhat cũ ali
quo ꝛ obligat oẽs bona ſua nõ ꝓpter hoc cadit a feudo.
qꝛ nõ includil feudũ in tali obligatõe generali. ar. l. ob
ligatiõe. ff. de pigno. Sꝫ ſi ſpẽliter obligat diſtinguit hoc
mõ. Aut ꝓcedit ad actũ facti ſeu traditõis. aut ſtat i ſinẽ
nibus verbi. ꝓmo cãu cadit a feudo. ſcḋo cãu nõ. qꝛ iniu
ria nullum habuit effectũ ar. l. i. §. hec ṽba. ff. de qſqꝫ iur.
ꝛ ar. l. alienatõis. ff. de ver. ſig. ꝛ qꝛ pignorare ꝓprie dici
tur ille qui tradit ꝛ nõ ille qui nõ tradit inſti. de actio. §.
56 item ſeruiana. Adde tu quantũ ad iſtud qḋ dixit † φ alie
nãdo ſeu obligãdo omnia bona ſua non dr̃ alienare ſeu
obligare bona ꝓhibita qꝛ hoc voluit Bar. belliſſime in
. l. codicillus. §. ij. de lega. ĩo. vbi voluit φ i generali alie
natõe bonoꝝ quis nõ videl alienaſſe bona ꝓhibita alie
nari. Et idem voluit Bal. in. l. volũtas. C. de fideicõmiſ.
Et mirum eſt φ nõ allegauerint glo. in auctẽ. de reſti.
57 ꝛ ea que pit in pri. i gl. que incipit hãc dubitatõem † vbi
in generali obligatõe bonoꝝ nõ veniũt res ſubiecte reſti
58 tutioni in ꝯditõis euẽtũ. Et ibi dixit Ang. ꝑ illuꝫ tex. † φ
hñs bõa liuellaria ſibi ꝯceſſa vſqꝫ ad tertiã generationẽ
finitã ſi obligat oẽs bõa ſua nõ dr̃ obligaſſe illa bõa que
ſubiacẽt reſtitutioni in ꝯditõis euẽtũ ꝛ iõ dicit φ credi
tor nõ poterit ſe mittere in poſſeſſionẽ ipſoꝝ virtute gene
ralis ypothece. Faciat φ voluit Bal. i. l. ſi ꝯſtãte. §. quod
59 cus. ff. ſol. ma. vbi dicit † φ lꝫ maritus obliget generalr
omnia bona ſua nõ tñ dr̃ obligare rẽ dotalẽ ex quo non
60 eſt ſua ſed aliena. Et faciat ratõ optima † nã generalis
diſpoſitio alterius nõ extẽditur ad ea in quibus loquẽs
nõ poſſit diſpõere ſpẽliter ſi vellet. l. lucius. §. impatores
ff. ad municipales. Et iſta adde ad Lod. ro. in. d. l. ſi cõ
ſtãte. §. quotiens. Unũ põdera φ ſi iſte obligãs obligan
do illa bona reſtitutioni ſubiecta punirel tũc debet attẽ
di quamtitas pecunie recepte ꝑ illa obligatõe generali
omniũ bonoꝝ. qꝛ ſi veriſimile eſt φ creditor non ꝯduſiet
tantã pecuniã niſi obligata eſſent illa bõa ſubiecta reſti
tutiõi φ tunc ille obligans incideret in penã qꝛ dr̃ ẽt illa
bona obligaſſe ꝛ hoc dico ꝑ not. dictum Bal. in. l. i. C.
qui teſta. fa. poſ. Secũdõ põdera φ Bal. cum reuerẽtia
ſua nõ bñ loql φ eo caſu q̃ ẽ ꝓhibita aliẽatio i teſtõ vel i
ſtatuto nõ dr̃ prohibita pignoratio ṽbal ſed pignoratio
realis ſic. qꝛ iudicio meo dic ꝯ cãuꝫ. l. i. l. ij. §. ſꝫ qꝛ. C. cõis
de. vbi ꝓhibel alienatio pignoris vl ypotece aſſignatio
tam ṽbum aſſignare ṽificat in aſſignatõe que ſit verbo
vel nutu vel per epiſtolam vel que ſit re. l. i. §. his quoqꝫ
ꝛ. l. aſſignare. ff. ĩ aſſignandis libertis. ergo ſeql φ ſi eſt ꝓ
hibita alienatõ vel pignoris vel ypotece obligatio veri
ficaf i pignoratõe ẽt ṽbali ꝛ ꝑ ꝯñs nõ videl bene dixiſſe.
Scḋo ꝯ eum facit tex. in. l. qdam teſtamẽto. ff. de fideicõ
61 miſ. liber. i ver. quoquomõ vẽdere tẽtauerit. † vbi ſi teſta
tor mãdat vt ſeruus ſeruiat mihi ꝛ nõ alij quoquomõ ten
to eum vẽdere ſeruus efficil liber. Ita in ꝓpoſito ſi ſuꝫ ꝓ
hibitus pignorare incido in penã quoquomõ pignorem
aut facto aut verbo. Faciat ad hoc tex. i. l. ſi. in verbo pi
gnoris nexum. C. de rebus alie. non alienan. vbi prohibi
ta alienatone videtur prohibita pignoris obligatio. er
go ſi requiritur traditio facti ad hoc vt dicatur alienare
Faciat etiã. d. §. vt libellario i ver. aut pro pignore obli
gauerit. qꝛ tex. ibi non põderat aliud niſi obligatiõem. er
go verbalis obligatio ſufficit. faciat ẽt. d. l. impialis i ṽ.
pignori obligare. vbi eoipſo φ obligat feudum pignori
incidit in penam. ꝛ probat mirabiliter ibi tex. in verbo
huiuſmodi alienationes. qꝛ verbum ſequil illa verba pi
gnori obligare φ pignoris obligatõ eſt alienatio. ergo
cõfũdil doctrina Bal. ꝑ illa iura. faciat ẽt ꝑ obligationẽ
pignoris deuenil ad traditionem pignoris. ſi ergo eſt ꝓ
hibita

bibita pignoris obligatio.q2 per obligationem pigno
ris deuenitur ad venditionem vt dixit Bar.in.l.in quo
62 rum.ff.de pigno.⁊ ſic ſtamus in regula.† probibito cõ
ſequenti videt̃ probibitũ antecedens per quod deuenit̃
ad conſequens.c.cum quid vna via.de regu.iur.in.vi.l.
oratio.ff.de ſponſa.⁊ ſic doctrina Bal.nõ militat.⁊ iſta
menti cõmenda.Et adde vnũ qđ tibi videbit̃ nouum ex
illa.l.quidam teſtamento.coniuncta glo.in verſic.quo
quomodo.q2 limitat ſuperius dicta.videlicet ꝙ non ob
ſtante tali ſtatuto ex cã neceſſitatis poteſt fieri talis alie
natio.vt in.l.alienationes.ff.fami.berciſcũ.Et ſuperius
dictum fuit niſi ſtatutum diceret quoquomodo non poſ
ſit alienari.q2 tunc etiã ex cauſa neceſſitatis fieri nõ po
terit boc probat glo.ibi iuncto tex.tene menti.q2 eſt no
uum.Faciat quod in ſimili no.gl.que allegatur pro ſin
gulari in.l.cum pena.ff.de arbi.⁊ qđ no.glo.in ſimili.in
cle.i.de re iudica.⁊ babetur in cle.ne romani.⁊ ibi dixit
63 repetendo de elec.† Reſtat nunc videre ſi ꝓbibita alie
tione videatur ꝓbibita pignoris receptio vel datio quod
apparebit ex infra dicendis.⁊ inquãtũ ſuperius dixi ꝙ
colonus partiarius erat ſocius.vide tex.in.l.ſi culpe.§.
vis maior.ff.loca.⁊ ibi Saly.dicit ꝙ eſt cõe bononienſi
um vulgare appellantiũ colonum partiariũ vel ſocium
64 ꝙ ꝓbo inconuincibiliter.† Colonus partiarius babet
fructus cões cum dño fundi.vt in.d.§.vis maior ſed ba
bens cõmunionem cum aliquo in aliqua re dr̃ eius ſoci
us vel nibil.ff.cõi diui.ergo ⁊c.⁊ iſta rõ eſt alle.per ali
quem.Faciat.l.i.§.ſi quis ſeruũ.ff.depoſi.vbi locatio nõ pt̃
65 eſſe ſine mercede in pecunia ꝯſtituta.† ⁊ ꝓprie ꝯductor
dr̃ ille qui conduxit ad pecuniam numeratã ita ꝓbatur
in.d.§.ſi maior.⁊ in.l.iij.C.loc.⁊ in.l.vſufructu.ff.de vſu
fruc.lega.⁊ tunc agitur locati ⁊ conducti.vt in.d.§.ſiqs
a ergo colonus [a] partiarius non eſt ꝯductor.q2 nõ ſoluit
mercedẽ in pecunia numerata.ergo eſt ſocius ⁊ agit ꝓ
ſocio.vt ꝓbat.d.§.ſiquis maior.Et ex iſtis infero duo ꝙ
ex quo iſte ſocius bz dñium fructuũ pro parte ſua.ergo
dr̃ babere ius dominij quo ad illos fructus.⁊ dr̃ quedã
alienatio vt voluit Bal.in.d.auc.boc ius porrectũ.⁊ in
.§.vt libellario.⁊ per ꝯñs dictum Bal.non eſt verũ ſal
uando glo.in.d.§.inſtituto.Secũdo infero aliud ꝙ tibi
66 videbitur nouum † ꝙ lʒ dicatur ꝙ ſucceſſor vniuerſalis
tenetur ſtare colono.vt in.l.veteris.C.de ꝯben.ſtipu.qđ
non tenebitur ſtare colono partiario.q2 dr̃ ſocius.⁊ ſo
cietas morte finitur.vt in.l.nemo.ff.pro ſocio.qđ eſt mi
rabile.Sed pondera ſubtiliter text.in.d.§.vis maior.in
verſic.quaſi ſocietatis iure.q2 illa non eſt proprie ſocie
67 tas.† q2 dictio quaſi denotat improprietatem.c.cum in
ter canonicos.de elec.glo.in.l.in facto.ff.de condi.⁊ de
mon.babetur in.l.i.ff.de tranſa.⁊ ibi Ang.in.l.in perſo
nam.§.ſi pecuniam.ff.de pec.⁊ in.l.ij.C.ſi quis alteri vel
ſibi.⁊ in.l.ſi defunctus.C.de legi.bere.in.c.cum dilecta.
de confirma.vti.vel inutil.in.c.quoniam.§.ꝙ ſi ſuper.vt
lite non conteſta.c.cum eccleſia.de cauſa poſ.⁊ proprie.
c.licet.de ſymo.c.parocbianos.de deci.c.prout.de dolo
⁊ contuma.c.ij.de priuile.in.vi.Et ſic non videtur verũ
dictum precedens de ſucceſſore vniuerſali ⁊c.nibilomi
nus dicas ꝙ rõne cõionis ſocius eſt per.d.l.nibil.C.cõ
muni diui.Decimo limita niſi eſſet res vilis.puta quia
quis babere ceſpitẽ terre.q2 tunc non vr̃ ꝙ nõ poſſit alie
nari in non ſubditũ.⁊ ad boc allego glo.in auc.de bere.
⁊ facit in.§.bic nobiſ.in ver.ſubſtantiã.Et ſic dicit ang.
68 illam glo.facere ad ſtatutum † ꝙ nullus poſſidens apo
thecam poſſit capi perſonaliter.q2 ſi poſſidet viliſſimam
apotbecam nõ gaudet cõmodo ſtatuti.faciat glo.ſingu
in.l.ſciendum.ff.qui ſatiſda.cog.vbi ſi quis poſſidet vilẽ
ceſpitẽ terre non euitat onus ſatiſdandi tanq̃ poſſideat
imobilia.⁊ ibi dixit Bal.qđ ẽt non euitabit ſi poſſideat
aliquã domũculã.qđ adde ad doc.in.l.ſenatus.§.mar
cellus ſupra allega.faciat.c.terrulas.xij.q.ij.⁊ quod vo
luit Ang.in auc.de alie.⁊ empbi.§.boc etiam.in ſi.ver
bis.Undecimo limita niſi ꝓpter famem quis vellet alie
nare rem imobilem in non ſubditũ ſi non inuenerit ſub
ditum emptorem ad ſimilitudinem patris alienantis fi
lium.l.ij.ff.de patri.qui fili.diſtrax.Duodecimo limita
niſi non ſubditus quęſiſſet ſocietatem omnium bonorũ
cum ſubdito ⁊ ille ſocius ſubditus acquireret multa ẽt
imobilia.q2 tunc rõne ſocietatis non ſubditus acquire
ret multa etiam imobilia.q2 tunc rõne ſocietatis nõ ſub
ditus acquireret dimidiam bonoꝝ.⁊ boc dico per tex.
ſing.ſm Dy.in.l.ſi is qui duos.ff.de libe.lega.vbi pater
põt relinquere tacite medietatem bonoꝝ ſuorũ omniũ
ſpurio ſuo inſtituendo beredem ſocium omniũ bonorũ
illius ſpurij.ſequit̃ ibi Bart.dũmodo non appareat de
fraude.ſequit̃ Saly.in.l.ſocietatis.C.pro ſoci.faciat ad
boc glo.in.l.ſi.C.de mun.⁊ bono.non continuã.lib.x.⁊
qđ no.Bal.in.c.i.qui.mo.feu.amit.facit qđ no.Bar.in
.l.ſi emancipati.C.de col.bono.tex.⁊ ibi Pe.de ancba.
in.c.ij.de iude.tex.in.l.ſi cõem.ff.quẽad.ſerui.amit.text.
in.l.ſi quis ex argentarijs.§.ſint aũt oẽs.ff.de eden.⁊ qđ
no.Bal.in.l.precipimus.ad ſi.C.de ap.⁊ in.l.ſolent.ff.đ
alimen.⁊ ciba.le.⁊.d.Abb.in.c.ſi.de iure patro.⁊ in.c.
i.de preſcrip.⁊ Ang.in ꝯſilijs ſuis cõſi.i.⁊ Bal.in.l.im
perator.ff.de ſta.bo.⁊ Ja.bu.in.d.§.ſint aũt oẽs.⁊ bal.
in.l.i.C.de teſta.Decimotertio limita niſi alienarent̃ an
nui redditus qui deberent̃ tꝑaliter vel ad modicum tꝑs
q2 tunc forenſis poſſet emere.ſecus ſi deberent̃ perpetuo
ad longum tꝑs.q2 q̃ſi debeantur perpetuo vel ad longũ
tꝑs cõnumerantur inter imobilia.Ita probat̃ in.l.bac
edictali.§.is illud.C.de ſecun.nup.boc tenet ibi Bal.⁊
ꝓbatur in.§.boc igitur.in auc.de non alie.⁊ in cle.exiui
.§.cum annui redditus.de ver.ſigni.⁊ Fede.de ſe.conſi.
lxxiiij.quem refert Bal.in.d.§.is illud.⁊ idem voluit in
c.i.de feu.guer.⁊ babuit boc Feder.de ſenis ⁊ Joĩnes
de paiarenſibus qui ſibi allegauit tex.in.l.ſi cum prefini
tione.ff.quando dies lega.ce.⁊ probatur in.c.querelam
de elec.vbi dat̃ poſſeſſorium interdictũ pro reddituu an
nuo perpetuo recuperando ꝓut daret̃ pro re imobili.lʒ
aliter dixerit Cy.⁊ male in.l.ſi certis annis.C.de pacti.
Pro ſcđo membro eſt tex.in.l.ij.ff.quoꝝ bonoꝝ quẽ ap
propriat ſibi.d.Ludo.roma.in.l.ſi ꝯſtante.§.ſi.ff ſo.ma.
Sed tu dicas ꝙ illum tex.allegauit Guil.de cu.⁊ origina
liter iſta fuit diſtinctio ſua.⁊ non Jo.de paiaren.⁊ fed.
de ſenis.ita retulit Bal.in.l.ſciendum.ff.qui ſatiſd.cog.
⁊ vide Ang.in auc.de non alienan.§.boc igit̃.⁊ Bal.⁊
Saly.in.l.iubemus.C.đ ſa.ſan.ec.⁊ qđ no.Bal.in.l.ſti
pendia.C.de exe.rei iudi.Decimoquarto limita vt dixit
69 Bal.in.l.ſi.§.ſed q2.in pn̄.ff.cõis dele.† ꝙ lʒ bres ſit roga
tus reſtituere bḋitatẽ defuncti poſt q̃nquaginta annos
qđ lʒ interim nõ poſſit alienare ſubſtantiã dñi tñ poterit
alienare ad ſuas cõmoditates.qđ eſt conforme dicto ar
cbidia.in.d.c.abbatibus.⁊ probatur ex verbis illius.§.
ſed q2 vbi tex.probibet alienare ipſa bona relicta.cõmo
ditates autem non probibet alienare.ergo videtur per
mittere.Mibi vr̃ ꝙ non ſit verum dictum q2 omnis cõ
moditas perpetua dr̃ dominium vt voluit Bal.in.c.i.q
feu.da.poſ.referendo Dy.in.d.§.inſtituto.Et inquãtum
ſuperius dixi qđ glo.in.d.§.inſtituto.loquebat̃ argumẽ
tatiue ⁊ nõ deciſiue.Adde qđ boc ponderauit.d.Saly.
in.d.l.ſi.de rebus alie.nõ alie..Adde etiã inquãtũ alle
gaui ſuperius Bal.dicentẽ qđ illa glo.ſaluari poterat
dicendo in ꝯtu tot eſſe locatiões quot eſſent anni.quia
idem voluit ipſe Bal.in.d.l.volũtas.dicens ꝙ poterit
quis vendere ad renouandum de modico tꝑe in modicũ
tempus.q2 tot ſunt venditiones quot apparent per tꝑa
diſtributiones.q2 ẽt male loquit̃ vt ſuperius eſt oſtẽſum
adde etiam inquãtũ dixi de colono partiario ꝙ ꝓprie
non eſt ꝯtra ſocietas Bal.in.l.certi iuris.C.loca.vbi di
xit ꝙ eſt quedam ſocietas velata.Decimoquito limita
pro eleg.doc.Ang.in auc.de nõ ali.§.lex itaq3.vbi indu
70 cit illum tex.ad qõnẽ† ſtatuto cauet̃ ꝙ res ſeqſtrata nõ

a ¶ Colonus. Quis colonus partiarius dicatur vide p.d.alex. de imo in ꝯſi. xxvi in.l.pre ⁊ gloſ.in.c.i.lris de teſti.de quo vide iſtinctas.q. p.d.petrũ bal. tract.i.ſuo ſocietatis.xl.pre ſ pluribus locis ⁊ vide aliqd ẽt p.d.alex.in ꝯſil. lxxij.in.iiij.pre

poſſit alienari in nō ſubditū. modo quidā ſubiectus rem ſequeſtratā concessit ꝑ quodā precio appoſito pacto ꝙ omni anno nō ſubiectus debeat ſoluere certam ānuā pē ſionē ꝓcedēti an hoc continebat̃ ſub ꝓhibitiōe ſtatuti. ⁊ ille tex. facit ꝙ nō ſicut non cōtinebat̃ ſub ꝓhibitiōe leo nis qui alienatiōeꝫ prohibuerat de rebus eccleſie. cōclu dit ibi Ang. hoc eſſe verū ante ſtatutū Juſtiniani de q̄ ibi ſed poſt ſtatutū Juſtiniani ibi poſitum talis cōtract⁹ ſub ꝓhibitiōe ꝯtinet̃ caſus eſt ibi ſing. queꝫ menti cōmenda ¶ Sextodecimo nō hꝫ locū in obligatiōe pignoris da ti ſuper re imobili nō ſubdito. hoc. dictum fuit Bar. in. l.
71 in quoꝝ. ff. de pigno. in ſinalibus ẏbis. vbi dicit. † ſtatuto cauet̃ foreſis nō poſſit emere rem imobilem ꝙ nihilomi nus poterit rem imobileꝫ capere pignori ꝯ quo dic ibi eē tex. Sed in ꝯtrium fortiter ob. l. ſi. de rebus alie. non ali. vbi eſt ꝓhibita pignoris datio glo. ibi mouet iſtud ꝯtra riū. arguēdo de. l. in quoꝝ ⁊ non ſoluit. Sꝫ in. d. l. in quo rū mouet ⁊ ſoluit ꝙ aliud eſt in ꝓhibitiōe facta a teſta tore vel lege q̄ caſu ē ꝓhibita pignoris datio. ⁊ aliud eſt in alienatione ꝓhibita a iudice qꝛ tunc nō extēdit̃ ad pi gnus. primo caſu ꝓcedat. d. l. ſi. ſo caſu ꝓcedat. d. l. i quo rū. Tu pondera qꝛ ſalua reuerētia glo. ꝓhibitio aliena tiōis facta a lege a teſtatore a ꝯhente ⁊ a iudice parib⁹ incedūt gradibus vt in. l. ſeru⁹ hac lege. ff. de manumi. ti. generali ⁊ in. l. ille. §. ſi. ff. qui ⁊ a qui. ergo nō eſt bona re ſpōſio gl. ponēs differētiam inter ꝓhibitiōeꝫ factaꝫ a iu dice ⁊ factam a teſtatore ſeu a lege ſeu a ꝯtrahēte. pōt tñ rñderi defendēdo gl. a morſu illarū. ll. qꝛ ille equipera tio procedit in caſu illius. l. ⁊ nō in alijs caſibus. Ita di xit Nicho. de nea. in. d. l. ſeru⁹ hac lege. ⁊ idē etiā voluit bald. in. l. ex. C. de ꝯdi. ob cauſam. Contra glo. pondera qꝛ. d. l. ſi. non meretur allegari pro cōtrario ad. l. in quo rum qꝛ in. d. l. ſi. fuit quis ꝓhibitus alienare quo caſu ſi eſt mirum ſi comprehēdatur pignoris datio. ſed in. d. l. in quoꝝ. fuit ꝓhibitus quis emere. Et in plus ſe habet ver bum alienare q̄ ſe hēat verbū emere ⁊ ē tex. melior ꝯ iuſ in. §. alienationis aūt nomē in auc. ꝯ nō alie. Et ideo ſub tilis doc. Pe. de ancharanō. in. d. l. ſi. vt ibi refert Saly. aliter
72 a ſoluit † ꝙ appellatiōe vēditiōis nō vēit pignus.ᵃ ⁊ ita ꝓ cedat. d. l. in quoꝝ. ſꝫ appellatiōe alienatiōis hñ venit pi gnoris obligatio ⁊ ita ꝓcedat dcā. l. ſi. Ego de hoc alle go text. in. d. l. codicillis §. inſtituto. vbi qs fuit ꝓhibitus vēdere domos ⁊ ſup eas feneraři ⁊ ſic fuit ꝓhibit⁹ pigno rare. Nam ſi appellatiōe venditiōis veniſſet pignoris ob ligatio ad quid ibi iuriſcōſultus vltra verbū venditiōis appoſuiſſet illud verbū ſup eas feneraři quod nullo mō eſt dicendū. ad quid enim occuparet mēbranas. vt dixit tex. in. c. ſi romanoꝝ. xix. di. ⁊ in. c. ſi papa de priui. li. vi. l. ſi quando. ff. de leg. pmo cum ſi. Et ſic dictū Pe. eſt verū lꝫ ipſe nihil allegauerit. Et. d. l. in quorum vtitur verbo emere ⁊ nō verbo vēdere. Ja. butrig. ⁊ Bart. in. d. l. in quoꝝ. dicunt quod illa gl. nimis reſtringit dictā legā. in quoꝝ. Et qꝛ. ll. allegate ꝑ euꝫ nō cogunt nos ad hoc. Et ideo dicit ibi Jaco. bu. qñqꝫ prohibet̃ res ipſa vēdi quā do cōmercium eius ē ꝓhibitum in genere vt in re ſacra ⁊ ſimilibus. ⁊ tunc nō poteſt capi ꝑ pignore. Aliqñ non ꝓhibet̃ eius cōmercium in genere ſed ꝓhibet̃ vēditio. ⁊ tūc ex propria ſignificatiōe ſi videt̃ res ꝓhibita pignora ri. vt eſt tex. in. d. l. in quoꝝ. Nec ob. d. l. ſi. qꝛ illud ē poti us ex quadā preſumpta voluntate q̄ ex ſignificatiōe vo cabuli ⁊ ita reſidet. Nec hoc ꝓbat aliquo iure aperto ꝙ ex pſumpta voluntate ⁊ nō ex ſignificatione vocabuli. d. l. hoc importet. Et indubitāter ſi ſubtiliter pōderet̃. d. l. ſi. probat ꝙ ex ſignificatiōe vocabuli venit pignoris da tio. vt apparet in ver. tenor pactionū qui alienatiōeꝫ iter dixit. Bar. vero in. d. l. in quoꝝ dicit ꝙ idē dꝫ eē ex pſum
73 pta voluntate. ⁊ ideo dicit † ꝙ ſi ꝓhibet̃ res vēdi vel alie nari nō poteſt obligari pignoriᵇ ꝑ. d. l. qꝛ ꝑ obligatiōeꝫ pignoris deuenitur ad vendit ionem. Tu pondera quia d. l. ſi. non loquitur in prohibito vendere ſed loquit̃ in ꝓ

a ¶ Pignus. Adde pau. de caſt. in ꝯſ. xvi. incipi. dubitat̃ nōqd hoſpita le. ⁊ in conſil. clxxvq. incipi. ſup pmo. ⁊ ſa cis qd voluit. d. alex. ꝯ imo. in ꝯſi. i. i. uij. ꝑ te ⁊. d. Ja. de may. in. §. iteꝫ ſi qs nu. xxiij. iſti. ꝯ acti. car. xxx. quē oīno vide qꝛ optime declarat totaꝫ materiam.

b ¶ Pignori. Quandoqꝫ tñ datur caſus in quo alienatio ne prohibita. poſt ipſam ali enationē do miniū trāſfert. vt tenent oēs fere doct. in. l. ſiliuſfamilias. §. diui. de leg. i. ⁊ in. c. Ray. de teſta. ⁊ re fert ſely. in. c. venerabili cir ca ſi. ij. col. i ꝯ. glo. in ver. alie nationes de oſ ſi. deleg.

hibito alienare. Et iō ꝓhibit⁹ vēdere pōt pignori dare. vt probat dict⁹. §. inſtituto. ſecus in prohibito alienare. Et probat hoc ſi ſubtiliter pōderet̃. d. l. in quorū inquā tū diſponit ꝙ prohibitus emere poteſt cape pignori. Ita dicamus ꝙ ꝓhibitus vendere non eſt ꝓhibitus dare pi gnori ex natura correlatiuoꝝ. Nam vt inquit Albertus
74 in ſūma naturaliū. † correlatiua ſunt ſimul in natura. l. i naturali intelligētia. l. ſi. C. de indicta vidui. l. nēo marti res. C. ꝯ ſacroſan. eccle. Aut ꝓhibet̃ pſona emere ⁊ tūc ſi eſt prohibita accipe pignori. ⁊ de hoc dicit eſſe caſuꝫ in dicta. l. in quoꝝ. Et inducit ad qōeꝫ ſtatuti ſupius relati Saly. i. d. l. i quoꝝ cur⁹ dcm ſeq̃t̃ bar. ibi. Sꝫ i. d. l. ſi. dixit
75 † ꝙ ꝯ ꝓprio ſignificato appellatiōe aliēatiōis ꝓhibite nō vēit pignus vl ypothece obligatio. ⁊ dicit eē caſuꝫ ꝯ ſ iūcta gl. i. l. ij. C. de his q veni. eta. impetra. ⁊ nō reperio alleatū illā. l. ab aliquo niſi ab eo ad hoc. ⁊ ideo dici pōt illud ꝙ pclare ſcriptū ē i illo ouidiano. Inuētū medicia meū ē. bal. vō i. d. l. volūtas dicit aut actui ē annexa pena. ⁊ vbū venditiōis itelligit̃ ſtricte vt non cōprehendat pi gnoris dationē ⁊ allegat no. ꝑ Ja. de are. in. l. ſi dolus. §. ſi. de leg. pmo. Ego allego tex. meliorē de iure in. d. §. inſti tuto vbi fuit appoſita pēa priuatiōis legati. Et appella tiōe vēditiōis nō venit pignoris obligatio niſi aliter exp mat̃ vt ibi ē tex. formalis. aut ē annexus fauor ⁊ tūc lar ge accipit̃. allegat eūdē Ja. de are. in. d. §. ſi. Sꝫ in. l. ij. C. de vſucapio. ꝑ empto. querit an ꝓhibitus ꝑ teſtatorē vē dere videat̃ ꝓhibit⁹ facere omnē actū alienatiōis. Et gl. ibi dicit ꝙ ſic ꝑ. l. ſtatu liberis. §. quinimo que. l. ſm bal. ibi eſt melior de iure. ipſe vō dicit ꝙ vbū vēditiōis ꝓla tum ꝑ ſe ſimpliciter nō hꝫ hoc ſignificare. allegat. l. ſi. C. de predi. curia. li. x. niſi rōe adiuncti idest cāe ꝓhibitiōis qꝛ tūc icludit alios titulos vt dicit ibi gl. ⁊ text. in. l. ij. §. ſi. ff. q potio. in pigno. habe. Aut ꝓhibitio ē extraordina ria ⁊ non cōprehēdit alios ꝯtrus. vt in. d. l. ſi. de predijs curia. Aut eſt regularis ⁊ ordinaria ſicut quando teſta tor ꝓhibet. qꝛ volūtas eius reputat̃ lex tūc cōprehendit oēꝫ alienatiōꝫ. poſtea remittit ſe ad dicta ꝑ eum in. d. l. vo luntas. Sꝫ in. d. l. ſi. de rebus alie. querit qd ſi ē pactū ꝯ nō acqrēdo an poſſit acqri ꝑ viā pignoris. Et dicit ꝙ ſic qꝛ nō ē ꝓprie acqſitio. l. ſi cū vēditor i pn. ff. de euictio. ni ſi ſpes luitionis ceſſaret. l. qui habebat de lega. tertio. ⁊ allegat Cyn. ibi. Subdit poſtea an ꝓhibita venditione ſint ꝓhibiti alij ꝯtr⁹. Cōcludit attēdi dēre ciꝫ ꝓhibitiōis. l. aureli⁹. §. ſticho. ff. ꝯ lib. lega. Et vbi per iudicē cogni tiōe pmittit̃ vēditio i alijs ꝯtractibus diuerſa cauſe co gnitio requirit̃. qꝛ ſub vna ſpecie alia ſi cōtinetur. l. ſi pu pilloꝝ. §. ſi tutor. ff. ꝯ reb⁹ coꝝ. Sed. i. c. i. de feudi aliena.
76 dicit † ꝙ aliēatio dr̃ tribus modis ꝓprie ⁊ hec cū trāſfer tur dñiuꝫ vel ius ſimile dñio. vt ē vſuſfruct⁹. ſo mō dr̃ im proprie vt pignoꝝ datio. Tertio mō dr̃ largiſſime in. l. meuius. §. pe. ff. de leg. ij. Et concludit aut eſt prohibita venditio abſolute. ⁊ vi tunc ꝓhibita omnis alienatio vt no. in. d. l. ij. de vſucap. pro emp. Aut eſt data certa for ma in aliēnādo. ⁊ tunc nō ꝯtinent̃ alij ꝯtrus qꝛ nō ꝓce dunt per eoſdem caſus vt in. d. l. ſi. de predi. curie. Sꝫ gl. ibi dicit ꝙ ſi nomen vēditiōis ꝓfert̃ in materia ſingulari ꝯtra ius commune non continentur alij contractus. aut ſm ius cōmune ⁊ tunc ſic. ⁊ dicit illam glo. mēti tenēdā Sed glo. in. d. c. nulli. dicit ꝙ largiſſime accipiendo alie nationem cōprehēditur obligatio pignoris allegat. d. l. ſi. ſed ſtricte capitur prout transfertur dñiuꝫ allegat. d. l. i. de feudo dota. Do. meus Joan. de imol. ibi collegit ex illo tex. ꝙ aliud ē aliēare. aliud ſpāli titulo ypothece ob ligare ⁊ ſic prohibita alienatiōe non videt̃ prohibita pi gnoris obligatio ſpecialis. vbi tñ lex vl teſtator vel ꝯtra hēs prohibent alienationeꝫ vident̃ prohibere ēt ypothe cam. ⁊ dicit eſſe caſum in. d. l. ſi. de rebus alienis. Jac. de bel. in auc. de non alie. §. nos igitur in fine. verbiſ dicit ꝙ alienatiōis nomē accipitur generaliſſime vt cōprehēdat oēꝫ ypothecā allegat. d. l. ſi. poſtea dic ꝙ accipit̃ ſtricte. ⁊

propie

ꝓprie pro omni actu per quem dñiuȝ transfert vt in. l.
i. C. de fun. do. q̃nqꜫ accipit large ⁊ iꝓprie. ⁊ iſto modo
capit in. c. nulli infra eo. Quãdoqꜫ capit largiſſime ⁊ im
ꝓpriiſſime ex iterpretatõe ⁊ ita intelligatur. d. l. fi. de re
bus alie. Ego neſcio videre quomõ. d. l. fi. ꝯſideret aliena
tiõȝ iuꝓpriiſſime ⁊ ex interpretatõe qꜫ imperator ibi ñ
interpretatur imo ſtatuit dicit enim ſancimus ⁊ ita trã
ſeunt prefati illuſtres doc. Corã quib⁹ ſi huius euo idest
tempore ſupereſſent obmuteſcerẽt tãquã agnus corã tõ
dẽte. Et ideo cõſiderãdi ſunt tres articuli. Primus eſt ſi
ꝓhibita alienatõe de proprio ⁊ ſtricto ſignificato veni
at pignoris obligatio. Secũdus erit an ꝓhibita vendi
tione ꝓprie ⁊ ſtricte veniat pignoris obligatio. Tertius
erit vtrũ ꝓhibita emptõe videatur ꝓhibitus rem ac
cipere pignori. Ex iſtis accurate penſatis apparebit veri
77 tas ꝯſentis heſitatõis †. Circa primũ videt ꝙ ꝓprie ⁊
ſtricte ꝓhibita alienatõe videt ꝓhibita pignoris ob
ligatio. ⁊ ad hoc allego tex. in. d. l. fi. in ver. tenor allega
tus ſupra. ⁊ tex. in. l. imperialem in ver. huiuſmodi de pro
hi. alie. feu. per Fede. vbi ꝑmittit pignoris datio. ⁊ poſt
ea ſequit illud verbũ huiuſmodi alienatões ergo ꝓprie
⁊ ſtricte venit pignoris obligatõ appellatiõe alienatõis
Faciat ẽt tex. in. l. fi. §. ſed quia in ver. alienãda vel pigno
ris aut ypothece titulo aſſignãda. C. cõia de leg. vbi ipe
rator nõ ponit illa vt diuerſa. ar. eius ꝙ not. gl. in rubri.
ff. de iur. ⁊ fac. igno. Nihilominus cõtrariũ puto eſſe ve
rius de iure ꝙ ꝓprie nõ cõprehẽdat. ⁊ ad hoc allego
rubri. i auten. de nõ alie. aut in ſpe. ypo. dan. vbi ꝓprie
appellatõe alienatõis nõ venit obligatio pignoris. quia
alias ſuperflue fuiſſent appoſita illa verba ꝙ nõ eſt di
cẽdum vt. i. d. c. ſi romanoꝝ. xix. diſ. Secũdo allego tex. i
eo. auten. in. §. vult igit i verſi. nec per ſpãlis pignoris oc
caſione traderet creditoribus. Et poſtea ſubdit in. §. alie
nationis autem nomen generalis ideo poſuimus vt pro
hiberemus venditionem ⁊ donatioñ cõmutationem ⁊
imperpetuum extenſaȝ emphiteoſim q̃ nõ procul ab alie
natione cõſiſtit. qui tex. ꝓbat mirabiliter ⁊ eſt noua idu
ctio ꝙ de generali ſignificato alienatio nõ compꝛhendit
pignoris obligationẽ iucto dicto verſ. nec ꝑ ſpãlis ⁊ de
ſtruit doctrinas multas. Tertio hoc decidit tex. allegat⁹
ab illo grãdeuo petre Saly. i illa. l. ij. C. de his q ve. eta.
ipe. in verſi. alienatõnem ſed etiam ypothecaȝ. Et ſiquis
diceret ꝙ in fine ille tex. vtit disiunctiua vel qꜫ nihilomi
nus nõ ꝓpter hoc receditur a ꝓprio ſignificato vocabuli
vt probatur i prin. illius. l. Quarto facit tex. in. l. aliena
tũ nõ ꝓprie dr̃ q̃ñ adhuc in dominio vẽditoris manet. et
põdera bene qꜫ loquit in venditore. ſed per obligationem
pignoris debitor remanet dominus rei pignorate. vt eſt
glo. que allegat iura ad hoc in. l. ſciẽdũ. §. creditor. ff. qui
ſatiſda. cog. Quinto faciat. c. abbatib⁹. xii. q. ij. i. ver. alie
nare. ⁊ obligare. vbi ponunt diuerſa. ergo vnũ nõ eſt ali
ud. Sexto faciat tex. in. l. fi. in. §. nõ autem in ver. aliena
ri vbi forma ꝓbatur diuerſa eſſe iter ſe alienare vel obli
gare. Septimo facit. c. nõ liceat pape in ver. predia eccle
ſie alienare nec in vſufructum tradere. xij. qõ. ij. ⁊ ſic alie
nare. ⁊ in vſumfructum tradere ponunt vt diuerſa. ergo
ꝓprie nõ eſt alienare ⁊ ecõtra tex. in. d. l. fi. de rebus alie.
nõ alie. vbi alienatio ꝯprehendit dationẽ in vſumfructũ.
Et ex iſtis liq̃do apparet ꝙ ꝓprie ⁊ ſtricte appellatione
alienatõis nõ venit pignoris obligatõ aut ypothece tra
ditio. Et indubitat. d. l. in quoꝝ. ⁊. d. l. fi. vehemẽter tur
barunt ſpũs ⁊ ingenia tam antiqua quam moderna iu
ris prudentie. Ideo deus glorioſus ⁊ ſublimis ſoluat qui
nihil ignorat. Nihilominus ne tẽpora hec fruſtratoria
ẽe videantur vera ⁊ indubitata cõcluſio iſta eſt. vȝ ꝙ. d. l.
finalis. venit interpretatiue ad interpretandum mentem
teſtantis ꝯhentis ⁊ legis q̃ñ ꝓhibet alienatio ꝙ hoc mo
do oſtendo. Imperator interpretatur voluntatem teſta
toris textus eſt melior de iure in. l. cũ apd in verbo teſta
toris interpꝛemur volũtatẽ. C. de cõmu. ſeruo. manumiſ.

Cum ergo fuerit dubitatũ in auditorio ꝑncipis quãdo
teſtator aut. l. aut ꝯtrahẽs ꝓhibẽt alienatõȝ quid compꝛ
hẽdatur ſub illo verbo impator interpretando ⁊ decla
rando ſtatuit non ſolum dominij alienationem vel ſerui
manumiſſionẽ. ſed etiam pignoris aut ypothece nexum
vſuſfruct⁹ donatõem ſeruitutem impoſitã ⁊ ꝯtractũ em
phiteoticũ iſta ſunt formalia vba illi⁹ legis. Et ſic impa
tor ibi declarãdo iterpꝛtatur per viã legis. nã ad iterpꝛtatẽ
nõ ptinet nouũ ius facere. ſed exponere ⁊ explicare. l. i.
. §. fi. ff. de ver. obli. l. i. ff. de excu. tuto. in autẽ. vt ꝑ ꝓ. no
men impat. §. fi. nil enim excitatur ad actũ niſi ꝑexiſtat
potẽtia. l. ſi ita. §. ſi ſub cõditione. ff. de leg. ij. ẽ mõ loquẽ
78 di vtit Bal. i. c. i. de ꝯſtitut. vbi alle. apoſtolũ dicẽtẽ † ꝙ
interpꝛtatio eſt donũ dei. ⁊ ſic interpretatio. d. l. fi. fuit itẽ
ſiua ⁊ declaratiua ⁊ equaliter determinauit ⁊ declara
uit impator oĩa ibi poſita. Sed ego habeo caſum. l. quẽ
nemo põderauit i. d. c. nulli. vbi appellatõe alienatõis ve
nit ꝯtractus emphiteoticus ⁊ bene facit tex. i. d. §. aliena
tõis in verſi. q̃ ñ procul ab alienatõe. ergo ſequit ꝙ cõiũ
cto. d. c. nulli ⁊. d. l. fi. datio i emphiteoſim ꝓprie ⁊ ſtricte
cõtinet appellatõe alienationis. ergo pariformiter om
nia alia cõtenta in. d. l. finali. ꝓprie veniunt appellatiõe
alienationis ex quo pariter omnia illa imperator interꝓ
tatur declarãdo. Et probat ibi tex. aptus i verſi. ſimiliqꜫ
modo qꜫ ſimilitudo regularis capiatur ꝑ oĩa iuxta not.
in. c. ſi poſtquã. l. fi. de electio. li. vi. in glo. Et ſi opponet
ð. d. l. in quoꝝ vt opponũt gloſe ⁊ cõmuniter omnes. re
ſpõdeo ſalua reuerẽtia tantorũ patrum nõ meret allega
ri ꝑ cõtrario. qꜫ. l. in quorũ loquit i ꝓhibito emere. ⁊
. l. fi. i ꝓhibito alienare qð eſt largius ⁊ amplius nomen
⁊ plura cõprehẽdit. vt eſt tex. in. d. §. alienatiõis autẽ no
mẽ. Nec bene loquitur Bar. in. d. l. i quoꝝ. dum comple
ctit illa duo verba ſimul ꝙ ꝓhibitus vẽdere vel aliena
re non põt pignori dare allegando. d. l. fi. que loquit dũ
taxat i ꝓhibito alienare. Quinimo dico ꝙ ꝓhibitus vẽ
dere põt dare pignori. vt eſt tex. i. d. §. iſtituto filio. Et ꝓ
bo rõne icõuincibili hoc modo. iſta ꝓcedũt a pari ꝙ q̃s
ꝓhibeatur emere vel vẽdere qꜫ ſunt correlatiua ⁊ ſunt ſi
mul in natura. vt voluit Albert. i ſumma naturaliũ. ⁊ ꝓ
bat in. l. fi. C. de indic. vidui. tol. ⁊ in. l. nemo martires. C.
de ſacro ſan. eccle. ⁊ in. l. fi. ff. de accepti. ⁊ in. c. fi. de iude
is. ⁊ hr̃ in. c. i. de loca. ⁊ in. c. i. ⁊. ij. de temp. ordi. in. vi. ſȝ
ꝓhibitus emere põt capere pignori. vt i. d. l. in quorũ
et eſt rõ. qꜫ ꝓhibitus in eo qð eſt maius nõ videtur ꝓ
hibitus in eo quod eſt minus. l. an peracto. ff. de ſer. expor.
Nec ob. iura in ꝯriũ allegata. qꜫ debent intelligi ẽm iu
79 ra ꝑmo allegata. Nec eſt abſurdũ † ꝙ vna dictio ponat
a pro alia ᵃvt dixit glo. i. l. has cãs. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊
in. l. data. ff. de regul. iur. ⁊. l. ſi pr̃. ff. de vulga. ⁊ pupil. et
ſic accurate ⁊ apprime põderãdo dictas duas. ll. ſi eſt ali
qua cõtrarietas in eis licet docto. ⁊ gl. vſqꜫ nũc fuerint i
cõtraria ſentẽtia. nec reqrit amplior diſputãdi ꝓuincia.
⁊ eſt cõcluſio noua ⁊ inaudita mẽti ꝯmẽdãda. Decimo
ſeptimo limita niſi forẽſis vellet vendere imobilia que
haberet in ciuitate. qꜫ licet ſit ꝓhibit⁹ emere tamẽ pote
rit vendere notabile fuit dictũ Bar. in. l. multũ. ff. de vbo.
obli. Et ſi quis dixerit ꝙ correlatiua ſunt eiuſdẽ effectus
vt in iuribus ꝓalleg. Reſponde ꝓcedere q̃ñ eſt eadẽ rõ
in vtroqꜫ. ſecus ſi eſt diuerſa rõ. Glo. ſolẽnis in. c. i. de lo
80 cat †. vbi pena appoſita locatori nõ habet locũ in cõdu
ctore. tex. in. c. ſup eo de vſuris. vbi dans pecuniam ad vſu
rã peccat ſed non peccat recipiẽs ſi neceſſitate ductus fa
ciat glo. in cle. prima. de cõſangui. ⁊ affini. et in quãtum
ſuperius dannauit dictũ Bal. volentis valere locationeȝ
ad longum tempus ſi apponat pactum quod non tran
ſeat dominium. Adde eundem. in. l. ſi dominus. §. fi. ff. de
lega. pꝛio. Et in quantum ſuperius allegaui. l. intercidit
ff. de condi. ⁊ demõ. adde Rapha. cuman. in. l. continu
us quis. ff. de ver. ob. qui illam. l. nec ponderauit nec ſol
uit vt feci ego. ⁊ vide quod no. Bart. in. l. i. §. fi. ff. de ꝯta.

a ¶ Pro alia. Adde paul. de ca. i ꝯſi. xxxix. ⁊. d. alc. ð imo. in ꝯſi. xiij. l. iiij. pte. ⁊ in conſi. lxxvij. ea. p. ⁊ i l. ſȝ ſi poſſeſſio ne. §. itẽ ſi iura uero. ð furtis. ⁊ vide d. Iaſ. may. in. l. ſi ſulã ff. de ꝓſcri. qb⁹ in locis multa ad mãm hẽo.

81 ❡ †Accedo nunc ad ſecũdum dubiuȝ.an tale ſtatutum
cõp̃hẽdat clericũ ſeu eccleſias aut eccleſiaſticas pſonas.
Et quidẽ Bar.in.d.l.filiuſfamilias.§.diui de lega.pͦ
tenet ꝙ nõ cõp̃rehẽdit allegat Oldra.in ſua diſpu.q̃ ẽ
cõtra libertatẽ eccleſie.vt in auten.caſſa.C.de ſacroſan.
eccle.⁊ ſic realr̃ nõ attingit an illud ſtatutũ cõp̃rehẽdat
clericos ⁊ eccleſias.ſꝫ attingit ſtatutũ illud nõ valere.q̃
eſt ꝯ libertatẽ eccleſie.eo q̃ eſt ꝯ p̃uilegia eccleſijs indul
ta p ſũmos pontifices ⁊ imperatores.alle.no.p Inno.i.c.
nouerit.de ſen.excõ.Cy.in auc.caſſa.⁊ dicta p ſe in.l.i.
§.que onerande.ff.quas.re.act.def.Sed in priuilegiũ eſt
ꝯceſſum eccleſie ꝙ poſſit emere ⁊ ex ſolo ꝯtu abſq; tra-
ditione acq̃rat dñium.vt in.l.fi.C.de ſa.ſan.ec.ergo ſta-
tutũ in ꝯriũ nõ tꝫ.⁊ idem voluit in.d.l.fi.⁊ in.l.dudũ.C.
de ꝯhen.emp.⁊ in.l.emptiõe.§.diuꝫ.ff.eo.⁊ idẽ tꝫ Ang.
in.d.§.diui.dicens hoc fore hodie deciſuꝫ p.c.fi.⁊ p no.
ibi p Io.an.in nouella.de imu.ec.li.vi.refert tñ Ange.
Ia.bu.ſentire ꝯriũ in.l.aſſiduis.C.q pot.in pig.ha.⁊ in
82 d.auct.caſſa.† vbi voluit valere ſtatutum ꝙ clerici ſint
extra protectionẽ cõis.q̃ ſicut poteſt non conferre vel i
totũ auferre iuriſditionẽ poteſtati.ita poteſt eã limitatã
ꝯferre ꝙ nõ poſſit audire querelas clericoꝝ.Et ſic eodẽ
modo poſſit prohibere ſubditis ſuis ne alienent in non
ſubiectos.lꝫ ille ſit clericus vel eccleſia.Ange.tñ ibi non
tenet iſtam opi.q̃ tale ſtatutũ vĩ fieri in fraudem eccle
ſiaſtice libertatis ⁊ ad eam ſuffocandam ⁊ cõprimendã
qḋ non vĩ poſſe fieri per no.in.d.§.que onerande.⁊ per
Innoc.in.d.c.nouerint.Sed verus iuris interpres dñs
meus Io.de imo.ibi dicit ſe repiſſe Bal.in.d.auc.caſſa.
tenere opinionem Iaco.bu.⁊ Bart.ſuper hoc ꝯſuluiſſe
in conſilio incipiente dñi priores.Dicit tñ ſe nolle deci-
dere.q̃ tunc tp̃is pendebat queſtio de facto dubitauit p
dere lac ⁊ lanam.⁊ ſic ita nude ⁊ inſulſe dimiſit ibi audi
83 tores ſuos.Bal.vero in.d.auc.caſſa dicit.† extat ſtatutũ
in foro ſeculari ꝙ tale ius reddaĩ clerico litigãti in foro
ſeculari ꝯ laycum quale ius reddiĩ layco litiganti ꝯtra
clericũ in foro eccleſiaſtico qḋ ſtatutũ viget in hac incli-
ta ⁊ regia vrbe bononie.mõ extant ſtatuta inter laycos
fauorabilia que nõ reperiunĩ in foro eccleſiaſtico an po
terant clerici vti illis ſtatutis fauorabilibꝫ.⁊ refert Ia.
bu.dicere ꝙ nõ.q̃ nõ eſt ꝯ libertatẽ eccl'ie.⁊ reducit iſtõ
ſtatutum clericos ad ius cõe ſuum.⁊ ideo validuꝫ eſt de
iure.Et ego allego tex.meliorem de iure ad hoc in verſ.
prodeſſe non patimur in.l.ſi quis curialis.C.de epiſc.⁊
84 cleri.⁊ ibi dixit Bal.† ꝙ valida eſt diſpoſitio ſtatuti lay-
coꝝ denegãtiũ clericis cõmodũ p̃ueniẽs ex eodẽ met ſta
tuto laycoꝝ licet layci nõ poſſint tollere diſpõnem iuris
cõis ipſoꝝ clericoꝝ.Et iſtã doctrinã ſequiĩ.d.Abb.p̃ã-
ceptor meus in cõmento.c.eccleſia ſancte marie de cõſti.
in.xxiij.col.⁊ ſequiĩ.d.Pe.de anc.in cõmen.c.canonũ
de ꝯſtit.Et ſi accurate ponderes miraberis fortaſſe quo
ſpũ fretus Io.de imo.allegauerit dictũ Iac.bu.⁊ Bal.
ꝯ illud ſtatutũ.q̃ ipſi loquunĩ eo caſu quo ſtatutũ laico
rum denegat ipſis clericis cõmodũ p̃ueniens ab ipſo ſta
tuto.ſed ſi illud cõmodũ p̃ueniret a iure cõi non pſſz lai
co illud tollere.⁊ ſic nõ ſentiunt ꝯ illud ſtatutum.Et cla
ro ⁊ excelſo doc.dignus eſſet iſte diſputãdi campus ſup
hoc dubitabili paſſu.Et pro euidentia eoꝝ que dicende
ſunt premitto vnũ vꝫ ꝙ ꝯdere ſtatutũ dependet a iuriſdi
tione.Ille.n.hꝫ p̃tãtem condendi ſtatutũ qui põt iuriſdi
tionem exercere ᵃ glo.Bal.⁊ alij in.l.i.ff.de iuri.om.iu.
Bar.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iur.Inno.in.c.cuꝫ
acceſſiſſet.de ꝯſti.Bal.in auc.quibuſcũq; modis in fi.C.
de ſa.ſan.eccle.hſ in.c.vt animarũ.de conſti.in.vi.Et iõ
85 belliſſime dicebat Pet.de anc.in.c.canonũ.† ꝙ ſi quis
preſcripſit iuriſditionẽ in loco vĩ preſcripſiſſe p̃tãtem cõ
dendi ſtatutũ in loco.quod eſt bene no.ad limitationem
Bar.in auc.qui rem.C.de ſacro ſan.eccle.Ex iſto aſſum
pto ſequitur neceſſarium ꝙ ſi laycus nõ põt exercere iu
riſditioneꝫ ſupra clericũ.vt in.c.cũ eccleſia ſancte marie
de conſti.ergo ſequiĩ ꝙ nec poterit condere ſtatutuꝫ ob
ligans ipſm clericũ illud qḋ preclare ſcriptũ eſt in Virgi
lio veſtras eure domos illa ſe iactet in aula nõ illi impe-
rium ⁊c.Hoc premiſſo arguo ſic formaliter generalia
verba ſtatuti nõ adaptanĩ ad impoſſibilia ipſi ſtatuenti
puta ad ea q̃ nõ ſunt ſue iuriſditiõis.Modus iſte argu
mentandi eſt Bal.in.l.fi.§.in cõputatiõe in finalibꝫ ver
bis.C.de iure deli.allantẽ ad hoc Bar.in.l.ſi qs ſub ꝯdi
tione.ff.de ꝯdi.inſti.⁊ re vª originalr̃ fuit dictũ Io.mo.
in.d.c.vt alex.de ꝯſti.dicẽtis ꝙ ſtatuta laycoꝝ gñaliter
loquentia nõ cõp̃rehendũt clericos ẽt de mẽte ipſoꝝ ſta
tuentiũ.qḋ dictũ refert.d.Ant.in.d.c.eccleſia ſctẽ marie
⁊ ego allego tex.in.c.a nobis.el.i.de ſen.excom.vbi gña
lia verba ſtatuentis ſeu ſniantis reſtringunĩ ad limites
ſue poteſtatis.⁊ ſic non comp̃hẽdũt niſi ſubditos ſuos.
Et ibi.d.Abb.dicit facere ad intellectũ ſtatutoꝝ ſecula
riũ diſponẽtiũ ꝙ declinãs iuriſditionẽ poteſtatis incidat
in penã vt nõ comp̃hẽdat clericos dclinãtes.q̃ clerici ñ
ſunt ſubditi laycoꝝ ⁊ ſtatutum menſuraĩ ſm̃ poteſtateꝫ
86 ſtatuentis.† Et idẽ dicit ſi ſtatuto caueĩ vt imobilia nõ
poſſint alienari in non ſubditũ vt non cõp̃hẽdat clericoꝫ
pp gñale priuilegiũ ꝙ hñt in acq̃rendo.Quibus poſſet
dici illud qḋ p̃clare ſcripſit Io.boc.ha.li.xv.de genealo.
deoꝝ.c.de poeſi q̃bus dicit manus ad vnce.loquiĩ tñ ibi
de iuriſtis.Et ego alle.tex.in.c.tua.de deci.⁊.d.Anto.⁊
d.Abb.ꝙ generalia verba ſtatuti laycoꝝ non comp̃hẽ-
dunt clericos.⁊ dicebat Bal.in.c.cuꝫ non ab hoĩe.de iu
87 di.† Statuto caueĩ quod cuſtos ville teneatur cape ma
lefactorẽ qḋ non comprehendit clericos malefactores
de quo dicendũ vt ibi.⁊ idem Bal.in.l.fi.C.de ſac.ſan.
eccle.in.v.col.refert Barto.dicere ꝙ lꝫ ſtatutum diſpo
nens non poſſe alienari rẽ imobilẽ nõ ſubdito non valet
quãtum ad eccleſiã.⁊ alle.Oldra.publice hoc diſputã
tem.ipſe vero dicit ſe dixiſſe ſtatutũ valere ſed non inclu
dit eccleſiã.⁊ dicit iſtam fore veritatẽ.faciat ꝙ voluit.d.
Anto.in.d.c.tua.de deci.per illũ tex.ꝙ ſuppoſito ingt po
teſtatis defectu illud qḋ non põt fieri in ſpẽ nec factũ va
let in genere.⁊ qḋ in genere eſt diſpoſitũ nõ extendiĩ ad
ſpẽm a p̃tãte deponẽtis exemptam.⁊ ſic ſtatutum diſpo
nens ꝙ nõ poſſit alienari in foreſem non comprehendit
clericũ aut eccleſiam.Faciat etiam ꝙ ipſe voluit in.c.ꝙ
clericis.de foro compe.faciat etiã ꝙ dixit Pe.in cõmẽ
to.c.ea que.de reg.iur.in.vi.q.xxvi.vbi dicit aut ſtatutũ
loquiĩ ſpecifice de clericis declinantibus iuriſditionem
layci ⁊ non valet.alle.d.c.eccleſia ſancte marie.aut loq
tur generalr̃.puta ſi qs vel quicunq;.⁊ tunc ſub illa ge-
neralitate non includunĩ clerici.allegat no.in ſimili per
Io.an.in.c.eos.de imu.ec.li.vi.imo põt iudex eccleſiaſti
cus petere ꝙ layci declarent illud eoꝝ ſtatutũ non com
prehendere clericos ne ſcḋ clerici moleſtenĩ vigore illiꝫ
ſtatuti.⁊ alle.Bal.in auc.ſtatuimus.C.de epiſ.⁊ cle.Fa
ciat qḋ no.idem Bal.in auc.quibuſcũq; modis ad fi.C.
88 de ſacro ſan.ec.dicens † ꝙ ex generali confirmatione iu
ris non extendiĩ ſtatutũ ad pſonas nõ incluſas in ſtatu
to.ex.l.aurelius.§.teſtamento.ff.de libe.lega.faciat etiã
89 qḋ voluit Lap.allega.xxx.† vbi dicit ſtatutũ puniẽs pro
pinquos declinantiũ iuriſditionem poteſtatis ꝙ nõ cõ-
p̃rehendit clericũ.q̃ p vba generalia videmur velle qḋ
iuſte poſſemus.l.ſi pater.ff.que in frau.cre.⁊ q̃ non eſt
veriſimile ꝙ legiſlator voluerit illud per qḋ ſua lex effice
retur irrita.l.iij.ff.de teſta.mi.⁊ per hoc apparet ꝙ bar.
non bene dixerit in.l.pe.§.ad crimen.in.vi.col.verſ.hoc
90 premiſſo.ff.de publi.iudi.vbi voluit.† ſtatuto caueĩ ꝙ ſi
qs declinauerit iuriſditioneꝫ p̃tãtis poſſit ĩpune offendi
quid faciet clericus inq̃ſitus a layco.Dicit ꝙ non decli
nabit ipſe.ſed Abba.vel ſuperior vel pater clerici.⁊ ita
euitabit penam.⁊ etiam Ang.in.l.ab adminiſtratione
91 .C.de le.vbi dicit † ſi ex forma ſtatuti dclinãs iudicẽ laycũ
eo ipſo eſt extra p̃tectõꝫ cõis.vt ẽ in tuſcia ꝙ ſi epus repe
tit clericũ ſuum vel eũ eximit tonſura ⁊ habitus i quibꝫ
eſt repertus

ᵃ ❡ Exercere. Imo ꝯdentes ſtatutũ ſine iu riſ.dñõe crimẽ leſe maieſtatis incurrunt.quã ſugius iuriſdi tio turbaĩ vt lꝫ copioſe.d.ale. de imo.pꝫ bar. in.l.oẽs ppli. viij.q.de iuſ.⁊ iure.⁊ Bal.in auc.ſi nouo iu re.⁊.ſtatuta tñ inferioꝝ.C.de ſer.fu.⁊ i.l.de hiroꝝ.in.i.col. C.de pact.vbi ẽt p.d.alexan. multa habes:

eſt repertus quando deliquit ꝙ non erit extra ꝓtectionẽ
cõis. ⁊ caute faciet ſi dicat iudici intendo in vos cõſentiř
dũmodo poſſim ⁊ ita proteſtor. quia p hoc appet ꝙ ipſe
non declinauit ſed ius declinauit. Et ita dicit ſe practicaſ-
ſe plurics Peruſii ⁊ allegat Jaco.butr.i.d.auten.caſſa
Et idẽ Ange.i ↄſilio.xxxix.ꝺ quo late dixi cõmemorãdo
Ang.i.d.ↄſi.i.l.nolle.ff.ꝺ acq.he.vbi ẽt Ang.tãgit. Cõ-
92 ſuluit eꝫ i pfato ↄſi †. Statuto Florẽtio cauebaſ ꝙ ſi qs
p ſe vel aliũ ꝺclinauerit iuriſditiõꝫ cõis Florẽne ꝙ non
fiat ſibi ius ⁊ ꝙ nõ audiaſ ab aliq̃ officiali cõis Floren
tie. Modo qdam pſbyter fuit detentus p ꝑtãtem floren
tie qui ad petitionẽꝫ vicarĳ epi florentini relaxauit illũ
clericuꝫ. Modo ad petitionẽ illius clerici fuit captus q
dam laicus debitor ipſius clerici dicebaſ nõ potuiſſe ca
pi ad petitionẽ clerici ꝙ declinauerat p vicarium epi. cõ
ſuluit Ange. illum fore relaxandum. q2 tale ſtatutuꝫ ſiue
ſit equum ſiue iniquum ſuandum eſt. vt in.l. ꝓſperit. ff. q
⁊ a quibus. ⁊ ẽt ꝙ voluit Bal.in.d.l.ab adminiſtratõe
Quia eorum ſalua honorificẽtia vt ꝟbis tex.vtar.ix.d.
c.neqꝫ nõ ẽ bene dictũ ꝑmo q2 ꝺficit ꝑtãs ſtatuẽdi i hoc.
Secũda q2 ꝟba ſtatuti q̃ erãt generalia ergo non iclude
bant clericos vt dictũ eſt. Dixit tñ do.Anto.in.c.dilecti
93 de foro cõpe. allegãdo illum tex. mirabiliter † ꝙ ſtatutũ
factum a laico ſi eſt generale ⁊ inducat ꝑuilegium ꝙ in-
cludat clericos. ⁊ allegat p Jo.an.in.c.ſi.de offi.dele.
94 li.vi. †. Et infert ſtatuto caueſ ꝙ extãtib9 maſculis femi
ne nõ ſuccedãt ꝙ tale ſtatutum nõ ↄprehẽdit maſculum
clericum. de quo vide p eum in.c. ꝙ clericis de foro ↄpe.
⁊ p Lapum allegatione cẽteſima. ⁊ p Bal.in.l.cũctos
populos.C.ꝺ ſum.tri. Et cõſului ſupiorib9 diebus apud
ciuitatem Pergamenſem. ⁊ apparebit ex infra dicen-
dis vtꝝ dictũ do.Anto.probet in.d.c.dilecti. Facit.c.i.ꝺ
iureiura.li.vi. q2 ſicut in generali iuramẽto nõ icluditur
ſtatutũ ↄ libertatem eccleſie. ita nec in caſu noſtro. ⁊ re
cte ibi loqſ p viã declaratõis. et rõ eſt. q2 ſub generali nõ
venit illicitũ. d.l.ſi pater. q2 in fraudẽ.c.ventẽs ⁊ in.c.qn
tauallis de iureiur. nec iniuſtũ.c.ſuper q̃buſdã i ſi.de ꝟ.
ſigni. talis eñi generalitas arctaſ ad veriſimile.l.ſi.pcu-
rator.§.celſus.ff.ꝺ cõdi.indebi. ⁊ ad ciuilẽ ⁊ nõ ꝑniciosũ
modũ.l.ſi cui.ff.de ſuitu. nec captioſum.l.cũ aqliana.ff.
ꝺ trãſactio. nec calũnioſum.ff.ad exhibẽ.l.penul. nec do-
loſum.l.tres ſres.ff.de pact. nec ↄ iura.l.equi ↄditio la.
q.ff.ꝺ condi. ⁊ ꝺmon. Sꝫ ſi tale ſtatutũ extenderet ad cle-
cos talis interptatio eſſꝫ clicis captioſa ꝑniciosa iniurio
ſa iniuſta ⁊ ↄ ius canonicum ⁊ ciuile ⁊ iõ reprobãda p
iura predicta. Nec eſt veriſimile ſtatuentes voluiſſe ad
clericos extendi. quia per hoc incurrerent in ſententiam
excommunicationis.c.nouerint ꝺ ſententia excõmuni.c.
nõ minus de immuni.eccle. ergo ⁊c. Faciat etiã not.tex.
i.l.omnes.C.ſine cẽſu.vel reliquis. vbi a generalitate illi
us.l.excludũſ italici tãq̃ ꝑuilegiati. ita dicamus in iſto
ſtatuto ꝙ excludanſ clerici ⁊ eccleſie.facit.l.ĳ.§.gay9.ff.
ſol.matri. tale eñi ſtatutũ bene recipit iterptatõꝫ declara
tiuã a iure cõi. vt i.c.cũ dilect9 ꝺ cõſuetu.c.cauſãqꝫ ꝺ re-
ſcrip.c.dilecto. ⁊.c.ex pte ꝺ ver.ſig.⁊.c.ad audiẽtiã.ꝺ cleri.
nõ reſidẽ.l.ſi ſui veſtri.C.ꝺ noxa.l.ſi.§.i ↄputatõe p gl.
.C.ꝺ iure deliberã. Quinimo dicebat gl.ſing.in auten.ex
95 teſtamento.C.de colla. † ꝙ p ſenſum ſubauditũ debem9
excludere iuris cõis correctõꝫ. pro qua ẽ tex. melior de
iuř in.d.c.cũ dilectus ergo ⁊c. Faciat etiam iſta generali
tas ſtatuti nõ dꝫ cõprehẽdere id quod eſt caput.l.eos.ff.
de aque ductu li.xi. ſed clerici ſunt caput ⁊ paſtores laici
vero oues.ĳ.q.vĳ.oues. quinimo dicũſ reges.xĳ.q.i.duo
ſunt genera. quinimo dicanſ dĳ.c.cũ ex iniuncto ꝺ heret.
Et ibi clamat do.Anto. cõtra modernos laicos q volũt
ꝑferri clericis. quinimo clericus ſi ẽ plebeius definit eſſe
eoipſo ꝙ eſt aſſumptus i clericũ. tex.eſt ſing.in.l.ne quis
in verbo.ſi plebeius ẽ vltimo ſupplitio ſubdaſ.ſi clariſ-
ſimus vel curialis vel miles vel clericus libertate priua
bitur.C.vt nemo priuatus titulũ ꝑdqs ſuis vel alie.ipo-
nat.facit.c.deniqꝫ.liii.diſ. Nec cõprehẽdunſ maiores p
ſone.c.ſedes apoſtolica de reſcrip. ſꝫ clerici maiores ſunt
laicis. vt not.in.d.c.ſedes. ⁊ in.d.c.deniqꝫ. Scribiſ enim
vos eſtis genus electũ regale ſacerdotiũ.c.vnico.ꝺ ſacra
vnctio. Ad hoc ẽt bene facit l.ſi.ff.de vino tritico ⁊ oleo
legato. vbi res vnius nature nõ includiſ ſub genere alte-
rius nature. Faciat.l.ſolemus.§.latrunculator.ff.de iud.
96 ⁊ qꝺ not. Inno.i.c.ex litteris de iurepatro. dicẽs † ꝙ in
vẽditõe vniuerſitatis rerũ ꝓhibẽtiꝫ nõ venit eccleſia q̃ ẽ
mere ſpũalis. eodẽ modo ſub vniuerſitate populi nõ ve-
niũt clerici qui ſunt mere ſpũales. vt not. Inno.in.c.ſi qs
de maiori. ⁊ obe. ⁊ patet ex.c.ſi iudex laicus de ſen.excõ.
li.vi. primo reſpõſo. Nec obſt. dictum Inno.i.l.in modi
cis.ff.de cõtrahẽ.emp. ⁊.ff.de acqui.re.domi.l.quedaꝫ. ⁊
c.cũ Bertoldus ꝺ re iud.cũ ibi not. vbi videnſ ſacra trã
ſire cũ vniuerſitate que alias nõ traſirẽt. illa eꝫ iura lo-
quũſ de iurepatronat9 ⁊ aliĳs ſacris de iuř ciuili. vt.ff.de
re.di.l.ſacrã. ſꝫ ꝺ iuř canõico ſi ſit ꝟe nec mere ſacre. vt no.
p Inno.in.c.abolẽde de ſepultur.xiii.q.ĳ.i eccleſiaſtico.
plene p do.Anto.in rubri.de iudi. vt ibi p do.Abba.er-
go ⁊c. Faciat etiam ꝙ clerici non includantur ſub tali
ſtatuto.l.ligni.§.filius.ff.de lega.iĳ. vbi legatis lignis in
genere nõ veniũt illa que ſpali noie appellãſ. ⁊ maxime
ſi ſunt ad aliquem vſuꝫ nobilẽ ꝺſtiata vt ad fumigatõẽs
medicinales vt no.in.l.carbonẽ.ff.ꝺ ver.ſigni. ſed clerici
ꝓprio noie nuncupãtur ⁊ deputati ſunt ad fumigatiões
altaris. vt.l.non deſtinguemus.§.ſacerdotio.ff.ꝺ arb. er-
go nõ icludunſ i dicto ſtatuto. Faciat tex.expreſſus.i.c.ſi
ſentẽtia ꝺ ſentẽ.excõ.i.vi. vbi expſſo populo nõ veniũt cle
rici maxime i odioſis ſicut i caſu iſto. ſecus i fauorabilib9
⁊ ſic loqſ.c.dilecti ꝺ foro cõpet. Et etiaꝫ põdera illũ tex.
q2 ibi fuit indultũ ꝑuilegiũ anglicis ⁊ nõ populo angli
cano. facit ꝙ legiſ i veteri teſtamẽto. Tolle leuitas ꝺ me-
dio filioꝝ iſrael. ⁊ ſeqſ poſtea ſepabis leuitas de medio
filiorum iſrael. vt ſint mei ⁊ ſeruiãt mihi in tabernaculo.
Sunt eꝫ duo ppli vn9 clericoꝝ ali9 laicoꝝ.xĳ.q.i.duo
ſunt genera. ⁊ diuerſe nature ⁊ ſe habẽtes vt ſuperius ⁊
iferi9.c.ſolite de maio. ⁊ obe.xcvi.diſ.c.duo ⁊ vnus aliũ
nõ icludit. Et dixit reuerẽdus pater do.Abb.in.c.i.ꝺ vi.
97 ⁊ hon.cleri. † ꝙ appellatõe populi nõ veniũt clerici. ex
eo q2 ſunt aliene ꝓfeſſionis. vt ẽ tex.ſing.ſꝫ eũ i.d.c.duo
ſunt genera. Ex quo reſultat ſm eũ mirabilis ⁊ ſingula
98 ris limitatio ad.c.lex ẽ.ĳ.diſt †. vbi appellatõe populi
veniũt nobiles ⁊ plebei. ꝙ ꝓcedit ſm eũ qñ ſunt eiuſdem
ꝓfeſſionis alias ſecus p illũ tex. Et ita limitat.§.plebs ẽ
inſti.de iure nature. Et ſic facit ſm eum ꝙ cõſtitutio pu
nięs populũ bononięſem nõ ↄprehẽdit clericos. bene fa
cit tex. ⁊ glo.i.d.c.ſi ſentẽtia. ſecus dicit i materia fauora
bili. q2 appellatõe populi veniũt clerici. Et ꝺ hoc dicit ẽ
caſum in.d.c.dilecti ꝺ fo.cõpe. Et ꝺmulcet aures iſta do
ctrina ſua ⁊ placeret vnicuiqꝫ ingẽtis ſpũs. Sꝫ tu põde
ra q2 doctrina ſua cõfundiſ p tex.iuncta glo.i.c.ius qui
ritũ pria diſ. vbi appellatõe populi romani veniũt iudei
⁊ tamẽ ſũt aliene ſecte i illo populo romano. Et vnũ pul
chrũ ꝟbũ reuelauit nobis.d.Bal.in.l.ſpadonẽ.§.iã aũt
99 ff.de excuſ.tuto. vbi dicit † ꝙ immunitas cõceſſa incolis
alicuius loci extẽdit ſe ad iudeos. ⁊ dicit ſe habuiſſe de
facto ⁊ ita reſpõdiſſe. ergo doctrina tãti doctoris dele-
ta ẽ funditus. Secundo allego tex.ſing.i autẽ.de q̃ſtore
poſt pri.i ꝟbo noſtra ciuitas populoſa ⁊ turbis diuerſo-
rũ hoiꝫ quẽ ad h allegauit bal.i.c.i.de noua forma fide
lit. ⁊ in.l.iii.§.hec verba.ff.de nego.geſti. ꝙ omnes habẽ
tes icolatũ in ciuitate veniant appellatõe populi ⁊ po
pularium. ⁊ bene facit textus. licet non ita clarus in au-
ten.ꝺ tabellio.in ꝟbo i hac ciuitate. vbi plura qdẽ ꝓpter
cõtrahẽtiũ multitudinẽ. ⁊ i auc.de mãda.prin.in.§.ſi.in
verbo qui populum in turbas ſollicitare temptat. Idẽ
tamen Bald.in rubri.C.qui accu.non poſ. dixit quod il
le tex. ponebat caſum ſpecialem auc.de queſtore ⁊ bene
facit tex.in.d.§.ſi.in verſ.in hac ciuitate ſolum. Sed pro

nunc tranſeo cum dicto Bal.in.d.c.l.ꝛ.in.d.§.hec verba
100 Bal.tñ i.d.rubrica querit †.Statutum diſponit ꝙ quilꝫ
poſſit accuſare in cauſa criminali.an foreſis poterit accu
ſare vigore illius ſtatuti.Et dicit ꝙ non.qꝛ non ẽ de illo
populo.ruſtici vero dicunt eſſe de populo.ꝛ allegat tex.
in.d.auc.de queſtore.Poſtea arguit cõtra ꝙ imo noie
populi ꝛ aduene ↄtinẽt.ꝛ allegat.d.auc.ð q̃ſtore poſtea
rñdꝫ ꝙ ibi loquitur i noua roma que ẽ noua patria ſicut
roma vetus.Tu põdera illuꝫ tex.accurate.qꝛ dicit ſuas
ciuitates relinquẽtiũ.ꝛ ſic loquit de diuerſis hoibus re-
linquẽtibus ꝓprias ciuitates ꝛ venientib⁹ ad ĩhabitãdũ
nouã romã.Et iſte ẽ verus intellect⁹ ad illuꝫ tex.qui nul-
lam ponit ſpecialitatem.Et tu pondera ſubtiliter illum
textum i verbo diuerſorum hominum turbis noſtra ciui
tas populoſa.quia probat quod appellatione populi ve
niunt homines diuerſe ſecte.Hoc modo inducendo.ibi
dicit quod ciuitas efficit populoſa ex diuerſis hominib⁹
ſed appellatõe hominũ veniunt iudei.vt ẽ tex.in ver.ho
minẽ iuncta glo.viii.di.c ſi ſolus.ꝛ ẽt veniũt ſaraceni.vt
in.c.qꝛ te.l.di.ꝛ ẽt veniũt ſerui.c.ex antiquis ea.diſ.ergo
ſeqt ꝙ iudei ſaraceni ꝛ ſerui habitantes i ciuitate dicũt
eſſe de populo illius ciuitatꝭ.Et forte non eẽt ponere os
ad celum dicere ꝙ ille tex.ꝓbat ꝙ appellatõe populi ve
niunt clerici iuncto.c.ſacramẽta.de ↄſe.eccl.vel alte.vbi
appellatiõe hominũ veniũt clerici ꝛ laici.ꝛ ſic quãtũ ad
hoc videt ꝙ nõ dixerit verũ do.Ab.Et ſi q̃ſpiam allega-
101 ret gl.in.c.ſi.de tẽpo.ordi.li.vi.dicẽtẽ † ꝙ appellatõe ho
minum veniũt laici ꝛ nõ clerici illud ꝓcedit in materia
ↄgruẽte ſol laicis ꝛ nõ clericis.Et ille tex.hoc modo in-
ductus deſtruit dictũ do.Cardi.in cle.in pleriſq; ð elec.
dicentis male dixiſſe zenzelinũ ibi dicentẽ ꝙ appellatõe

a ¶ Clerici.ad de eundem.d. Car.in cle.i.§. nos itaq;.ð re li.ꝛ vene.ſan. vbi de h multa dicit.ꝛ vid ad mam.d. Ale.ð imo.in.l.in ꝓ- ſtatuit.§.i.ff. de no.op.nũc. vbi ẽt Bart ꝛ oẽs fere docẽ tes.

a populi in materia fauorabili veniũt laici ꝛ clerici ſecus
ſi materia eẽt odioſa.ipſe vo dic ꝙ nullo mõ appellatõe
populi veniũt clerici.Põdera tñ ſi dici poſſit ꝙ de pro-
prio ſignificato non veniũt clerici.ꝛ ita ꝓcedit.d.c.duo
ſũt genera.ſꝫ de ſignificato iterpretatiuo appellatiõe po
puli bene veniũt clerici p.d.autẽ.ð queſtore iducendo vt
dixi.Facit ẽt ↄ̃ diñ Ab.illud ꝙ ſcribit apud Iſaiã.Po
pulus gentiũ q ãbulabat in tenebris ꝛc.Faciat ẽt ↄ̃ eũ.
c.rogatões iuncta gl.ſua ð cõſe.di.iij.que dicit ꝙ appel
latõe populi veniunt hui.ſꝫ appellatõe plebis veniũt ce
teri ciues exceptis patricijs.vt habet in.d.§.plebiſcitum
ſꝫ nos videmus cõmuniter ſeruos eẽ diuerſe ſecte a do-
minis eoꝝ.ergo doctrina domini Abbas.nõ ẽ ꝟa alias
dixi in.d.c.dilecti de foro cõpe.hoc modo ꝙ ſi homines
diuerſe ſecte ſunt ſubditi vni ſupiori cũ populo.ꝛ ſic ſunt
ſub vna iuriſdictione veniunt appellatõe populi.ꝛ ita ſit
tex.cũ gl.in.d.c.ius quiritũ ꝛ i aliis iuribus nũc nouiſſi
me allegatis.Si vero nõ ſunt vnius iuriſdictionis.ꝛ tũc
ꝓcedat.d.c.duo ſunt genera ꝛ ꝙ voluit do.Ab.Ita dixi
i.d.c.dilecti.Pondera ẽt aliud ꝙ mihi eſt nouum in.c.
cum veniſſent de eo qui mit.in poſ.in verbo ſcdm bonã ter
re conſuetudinem.Et ibi dicit Ioann.de lignano.quod
illa erat conſuetudo mixta laycorum ꝛ clericorum.ꝛ ita
etiaꝫ reſpõdẽt oẽs ſcribẽtes ad illũ tex.ibi ꝛ Saly.in.d.
102 auten.caſſa.† Ex quo iſero ꝙ ſi in iure exprimat vel i ſta
tuto hoies tal terrĩ faciũt h ꝛ mã ↄgruit clericis ꝛ laicis
ꝙ tũc pariter veniũt clerici ꝛ laici.Et adde ẽt Oldra.cõſi.
xvi.vbi diſputat an clerici veniãt appellatiõe vniuerſita
tis.Et cõcludit ꝙ ſic.Et idẽ etiã videt ſentire Bar.licet
Oldra.nõ viderit in.l.ſodales.ff.de collegijs illicitis.Et
ex iſtis habes ꝙ laici tãq̃ iferiores p leges ſuas nõ poſ-
ſunt ligare clericos qui ſunt ſupiores.l.iij.ff.ð arbit.cle
men.ne romani ð electi.ꝑmo reſponſo.Sicut nõ poſſunt
hoc directe ita nec indirecte.argumento.l.i.C.ſi de mo-
men.poſſeſ.fuerit appel.ꝛ quod nota.in.l.ſi quis liber-
tatẽ.ff.de peti.heredi.ꝛ in.l.fratres.ff.de legi.Duo enim
poſſunt dici pretores i ciuitate.epus qui preeſt clericis.
ꝛ dominus temporalis qui preeſt laicis.ꝛ vnus nõ ha
bet ſe itromittere de factis alterius.l.ſi p errorẽ.ff.de iu-
riſdi.om.iudi.nec ob.c.ſi.§.i.de offi.deleg.li.vi.lꝫ eni cle
rici cõſiſtant i diſtrictu ꝛ territorio regũ non tamẽ ſunt
eorũ iudicio vel ſtatutis iudicãdi aut ligãdi.ſicut ẽt exẽ
pti ſunt i dioceſi epoꝝ non tamẽ p hoc iudicãtur vel ligã
tur per epos.ꝛ iſte itellectus probat manifeſte i.c.acce-
dẽs el.ij.vt lite nõ ↄte.ꝛ ſic nõ videt bene dictũ quod vo
luit Io.an.i.d.c.ſi.ꝛ Iaco.de bel.i autẽ.quo opoꝛ.epiſ.
in prin.Accedat ẽt quod dixit Bal.in.l.i.C.de ſum.tri.
103 in.xij.col.† vbi querit an clerici icludant in ſtatutis odio
ſis vel excluſiuis ꝛ dicit ꝙ nõ icludunt ſi odiũ ẽ irratio-
nabile nec veniunt in generali ſermone.allegat.l.decu-
rionib⁹.C.ð ſilẽtiarijs.li.xij.Sꝫ iſtud ſtatutũ ẽ irrationa
bile qꝛ diſpõit ꝙ eccleſie nõ acquirãt imobilia.ſpũalia
eni nõ poſſunt ſtare ſine tẽpalib⁹ vt in.c.ſi quis obiece-
rit.i.q.iij.ergo.Et ꝓpter hoc videtur ꝙ non bene dixit
104 Bal.i.c.eccleſia ſancte Marie de cõſti.† vbi querit an
valeat ſtatutũ ꝙ foreſes vl eccleſie nullo tẽpore pñt pſcri
bere ne ciuitas pdat datia vl collectas.Et ſicut eccleſia
vult ſua priuilegia itacta ſeruari.ita ꝛ reſpublica.vt i.l.
ſi.C.de ſacroſan.eccle.Ideo dicit valere ſtatutũ in querẽ
dis nõ aũt i queſitis ante ſtatutũ qꝛ reſpublica ſicut pla-
cet põt rei ſue legem iponere.l.ſi ibi quis.§.ea lege.ff.de
verbo.obli.dicit tamẽ ſe alibi dicturuꝫ ꝛ ſic nõ firmauit
pedes in illo dicto ſuo.Faciat etiam quod cõſuluit ve-
nerandum collegium ciuilis cẽſure bonoñ.quod cõſiliũ
ẽ inter ↄſilia do.Pet.ð ancha.cõſilio.xiij.qð incipit ſup
105 dubio tranſmiſſo ſup viros cõis ſpalatri † vbi ſtatutuꝫ
diſponit ꝙ quilibꝫ ſubiect⁹ dño tẽporali ꝛ cõi ſpalatri
portans bladum ad molẽdinum debeat ſoluere duodeci
mã ptẽ bladi ad potũ ciuitatis ſpalatri.Archiepũs ſpa
latri habebat molẽdina an tale ſtatutũ cõprehẽdat eũtẽ
tes ad molendina archiepi cõſuluit ꝙ nõ.Et ſic non co-
gentur ad portam ſoluere duodecimam partẽ de qua lo
quitur dictũ ſtatutum.vel ſi cõprehenderet tale ſtatutuꝫ
ſi valeꝛ.Et ita ẽt ↄſuluit ſubtilis doc.do.Gaſ.ð cal.i ↄſi
lio incipiẽte ſup caſu pdicto ego Gaſpar ð calde.poſito
inter cõſilia pfati do.Pet.cõſilio.xij.licet ibi inſerat ele
gãs cõſiliũ Bal.cõſulentis cõtrariũ.Faciat ẽt.c.eccleſia
ſancte marie vt lit pẽ.vbi ſtatutum erat generale ꝛ bona
rõne introductum ꝛ tamen nõ ligat mõaſterium.vt ibi
colligitur ex poſitione caſus quem fecit ibi gloſa.Faciat
106 etiaꝫ quod voluit Ioannes cal.diſputans qõeꝫ † ſtatutũ
prohibet creditum vel eius ſolutionẽ vltra certam ſum
mã ꝓbari p teſtes.ꝙ tali ſtatuto nõ ligent clerici.ꝛ non
referunt oẽs illã diſputationẽ in.c.ꝙ clericis.de foro cõ-
pe.ꝛ Saly.in.d.auc.caſſa.ꝛ ibi etiã Saly.allegat ꝙ hr
in.l.placet.C.de ſa.ſan.eccle.ꝛ in.l.ſi.C.de iniur.ꝛ in.l.
iij.C.vbi ſena.vel clari.ꝛ in.l.generaliter.ꝛ in auctẽ.pre
ſbyteros.C.de epiſco.ꝛ cleri.ꝛ in auc.ſicut.C.de legi.tu
to.Faciat ꝙ pulchre voluit Saly.in.d.auc.caſſa.vbi di
107 cit.† ſtatuto caueẽ ꝙ quis nõ poſſit teſtari abſq; preſen-
tia preſbyteri parochialis ꝛ aliter teſtm̃ factum ſit nul-
lum ꝙ tale ſtatutũ nõ cõprehẽdit clericũ.ꝛ mouet ex.d.
108 c.eccle.vt li.pen.† Et idẽ dicit ſtatutũ annullãs teſtm̃ nõ
poſitũ in archiuo publico ꝙ nõ cõprehẽdit teſtm̃ clerici
Bar.tñ aliter dixit in.l.i.C.de ſumma trin.Sed Bal.in
d.auc.caſſa.dicit procedere dictũ Bar.quando eſſet in-
ſtitutus clericus.Sed Rapha.fulgo.ibi tenet ↄ̃rium.qꝛ
ſtatutuꝫ layci generalr loquens nõ cõprehendit clericũ
qꝛ in generali ſermone non veniũt ea q̃ quis nõ põt ſpã-
liter diſponere.l.generali.ff.de pig.Sicut ergo nõ tenet
principale ſtatutũ diſponens de teſtõ.ita etiã nõ tenebit
de eo quod venit in conſequentiam.ſ.vt hrs nõ habeat
hereditatem.ar.l.iij.§.q hꝫ.ff.de ſerui.relinquit tamẽ co
gitandum ꝛ apparebit veritas in decitione iſtius dubij
109 faciat etiã qð pulchre dixit Saly.in.d.auc.caſſa.† ꝙ ſta
tibus agnatis vſq; ad certũ gradũ cognati intra illũ nõ
ſuccedant nihilomin⁹ tale ſtatutũ nõ cõprehẽdit clericũ
inſtitutum in ſacris.ꝛ ſic nõ erit excluſus a ſucceſſiõe co-
gnati.ꝛ ita refert ſe vidiſſe de facto occurrẽti terminari p

valentiſſimos

valētiſſimos doctores in perſona domini Lippi de alie/
doſis epi imolēſis.Faciat etiā ꝙ voluit Bal.i.c.cū veniſ
110 ſent de eo q mit.in po.cau.rei ſer.vbi dicit † pone ſtatu/
tum laicorum ſiue ſit actiuū ſiue paſſiuū non includit cle
ricos ſi nō faciat expreſſam mētionem de eis.q2 mēs ſta
tuti īterpretatur ſm ius.ꝛ ſi faciat mētionē expſſam nō
111 tenet.† Et ideo ſubdit ſtatuto cauetur ꝙ cauſe vertētes
īter cōſanguineos cōpromittātur ꝙ non ligabit clericos
etiā i minoribus cōſtitutos qđ perpetuo tene mēti pro
ampliatione eius quod dixit Saly.i pcedenti queſtio
ne in dicta auten.ceſſa dum ponderauit quod clericus đ
bet eſſe in ſacris conſtitutus.refert tamen Bald.in dicto
c.cum veniſſent aliter ſeruari in regno francie.q2 in reali
bus cū res ſit vterior regi iudicatur ſꝫ cōſtitutiōes regis
Et refert Bald.ibi Guil.de cu.dicere ꝙ hoc eſt ius cōe.
Et ꝓ eo dicit Bal.eſſe caſum ibi ꝙ.c.loquit̄ i actione re
ali.ꝛ dicit ſeruādā cōſuetudinē terre ſi ꝯſuetudo eſt lau/
112 dabilis.Et ſubdit ibi bal.† ſtatuto cauet̄ ꝙ clerici q non
ſoluerit munera ꝓ patrimonialibus ꝓ quibus debēt col
lecte loco tributoꝝ ex ypoteca deſcēdētiū ab eſtio nō au
diātur ꝙ iſtud ſtatutū valet ꝛ tꝫ q2 eſt laudabile ꝑpter
bonū publicū.dicit tamē alibi aliter ſcripſiſſe.ꝛ ita reſi/
det.Facit dictum do.Abb.i.d.c.ꝙ clericis i.xiiij.col.i ṽ.
113 ex h iſero ad not.qōeꝫ.† Satuto cauet̄ ꝙ iudeus vſura/
rius nō teneat̄ reſtituere pignus ei q ꝓbauit ſe eſſe dn̄m
rei pignorate niſi pus reſtituto debuo ꝓ quo fuit res pi/
gnorata ꝙ tale ſtatutū nō ligabit clericuꝫ ſi res clici fuit
pignorata eo inſcio.faciat.c.fina.de vita ꝛ honeſta.cler.
vbi generalia ſtatuta laicorū loquētia de negociātib9 ñ
114 † cōphēdunt clericos negociatores.Et ibi dicit.d.Ant.
eſſe tex.meliorem de corpe iuris ꝯ doctrinā Bar.in.l.i.
.C.de ſumma tri.vbi dixit ꝙ ſtatuta honeſta ligāt cleri/
cos ꝛ tñ illud ſtatutū in.d.c.fuerat ſatis honeſtū ꝛ nihil
ominus nō ligabat clericos.ꝛ ego ꝓ dicto Bar.allego
tex.meliorē de iure in.c.i.đ iureiuran.in.vi.de q̄ appare/
bit i deciſione iſtius dubij.ꝛ ea q̄ dixi in ſtatuto generali
ēt dicas habere locū in cōſuetudine generali q2 ſicut cō
dere ſtatutū ē iuriſditionis ita introducere cōſuetudineꝫ
ē iuriſditionis.ſicut ergo generale ſtatutū nō ligat cleri/
cos ita nec generalis ꝯſuetudo.elegās dictū fuit.d.bal.
in.c.cum cām đ re iudi.Et inquantū do.Anto.in loco ſu
115 perius allīato dixit † ꝙ ſtatutū laici gñale ſi ē priuilegia
a tiuū cōprehēdit clericū.[a] ꝛ allegauit ad hoc.c.dilecti de
foro cōp.Tu dicas ꝙ ille tex.loquit̄ in priuilegio indul
to a ſede apoſtolica.ꝛ nō priuilegio idulto a ſtatuto lay/
coꝝ.ꝛ ſic ſua reuerētia ſalua ille tex.nō meruit allegari
ꝓ dcō ſuo.Faciat ēt ꝙ voluit do.Pet.de anch.ꝯſi.cij.i
cipiēte.In xpi nomine eiuſqꝫ matris virginis glorioſe
116 amē.In paucis v̄bis tactū ē ſupius † ſtatutū dicebat ꝙ
ſtantib9 agnatis femine excludāt̄ a ſucceſſione patris cō
ſuluit tale ſtatutū nō ꝯphēdere feminas moniales q2 nō
ſunt in iuriſditione ſtatuti.c.decernimus đ iudi.c.cū lai/
cis đ reb.eccl.nō alie.ergo nec ſub generalitate v̄boꝝ il/
las excludit.q2 ꝙ ſpecifice ꝛ expreſſe ſtatui nō pōt.non
vꝫ ſub genere ꝯtineri.ꝛ allegat no.p bal.poſt Bar.in.l.
ſi.C.de pact.Et benefacit ꝙ accumulate ſcripſit Lodo.i
.l.ſtipulatio hoc modo.ff.de ver.obli.Sed poſito inquit
ꝙ iudex nollet iſtā iterpꝛtationē admittere ꝛ vellet exclu
ſionē amplecti vtrū ſꝫ formā eiuſdē ſtatuti đbeat dotari
ſm vires pr̄imonij parētis đfūcti.Et videt̄ ꝙ nō.q2 vbi
nō pōt eſſe matrimoniū non videt̄ habere locū dotis aſſi
117 gnatio ſiue reſtitutio.l.ij.ff.de iureiu.† Et ideo ad cū ca
ſuꝫ ad quē ñ poſſunt adaptari v̄ba ſtatuti nō videt̄ extē/
b di[b] poſſe ipſuꝫ ſtatutū.l.ita aūt i pri.p bar.ff.đ admini.tu
to.bene facit ꝙ not.idē Bar.i.l.iiij.§.quotiēs.ff.de dam
no iſec.ꝛ.l.ꝙ cōſtitutū.ff.de teſta.mili.ꝛ ꝙ habetur i.l.
hos accuſare.§.omnibus.ff.de accuſat.ꝛ i.c.indemnitati
b9.§.ſꝫ cū eas đ elec.li.vi.ꝛ in.c.ex pre.de ꝓcel.ꝓbē.nihi/
lominus ꝯtriuꝫ ꝯſuluit.Et mouet̄ q2 ius diſponēs de mu
liere nubente hꝫ locuꝫ in muliere profitente religionē q2
ex ꝓfeſſione ꝯhꝛitur matrimonium ſpūale ꝙ ē fortius q̄ꝫ
carnale.c.inter corporalis de tranſla.prela.ꝛ allīat i ſili
ꝙ habet̄ in auten.de trien.ꝛ ſemiſ.§.ij.ꝛ in auct.niſi roga
ti.C.ad treb.Facit ꝙ habet̄ in.l.deo nobis.C.de epiſc.ꝛ
cle.Cōſiderata eiꝫ ratione q̄ eſt vt legatum dotis vel ſub
conditione nuptiaꝝ debeat̄ etiā eo caſu quo quis fuerit i
greſſus religionē ne impediatur vita cōtēplatiua hꝫ lo/
cū etiā in illo caſu.q2 ſi filia non admitteret̄ ſtante maſcu
lo ad virilem nec ꝓfitēdo haberet aliquid loco dotis de
bonis paternis retraheret̄ a profeſſione ꝛ a vita cōtēpla
tiua que ē melior q̄ꝫ actiua đ quo i.c.ſane đ regularibus
ꝛ in.c.diuerſis de cle.coniuga.Et concludit ꝙ ſicut filie
matrimonium carnale cōtrahēti dꝫ dos cōſtituti ſm vi
res patrimonij.ita ꝛ filie profitenti religionē debetur.ꝛ
ſic illa dos ad monaſterium loco legitime đbeatur.Eſt
quotidianū dictum.ꝛ đ facto ſepenumero occurrēs.
¶ Et quamq̄ꝫ hec vtilia ꝛ colorata ſatis eē videantur
nihilominus contraria ps non minus ſuſtētabil̄ fore vi
118 detur.Et arguo ſic formaliter † prelatus poteſt preiudi
care eccleſie in iuribus ipſi eccleſie querendis.vnde dixit
Fede.de ſe .s in cōſiliis ſuis conſilio.ix.ꝙ prelatus pōt
repudiare hereditateꝫ delatam eccleſie per tex.in.l.quid
autem.ff.que in frau.credi.ꝛ fac in.l.ſi ſponſus.§.ſi mari
tus.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxorē.ꝛ allegat Federi.elegās
119 dictum Inno.in.c.admonet de renū.† ꝙ clericus poteſt
refutare beneficium querēdum ſine conſenſu ſuperioris.
ꝛ facit tex.ſing.in clemē.gratie de reſcript.vbi acceptan
do beneficiuꝫ icōpatibile cū gratia perdit gratiam que/
rēdē ꝛ ē ampliatio noua ad.c.de mīta đ prebē.Et faciat
ꝙ voluit Lapus allegatōe.xv.alias.xvi.ꝛ ꝙ voluit do.
Car.in.c.tua de his que fiunt a prela.ꝛ ꝙ voluit dom.
Ant.ꝛ do.Abb.in.c.i.de dolo ꝛ cōtuma.Aliter tamen
diſtixit ſuper hoc paſſu Bal.in.l.cōtra iuris.§.i.ff.de pa
ctis ꝛ ꝙ ipſe no.in.l.impatores eo.ti.ꝛ in.l.ſi pupilloruꝫ
.C.de repud.heredi.ꝛ i.l.magis puto.§.funduꝫ.ff.đ reb.
coꝝ.ꝛ eum ſequit̄ Pet.de anch.ꝛ Jo.de imo.i.c.vt ſup
infra eo.ꝛ Lodo.in.l.ſi is.§.ſi.ff.de acqui.here.Et de in
tellectu illius.§.fundum vide Pau.de caſ.cōſilio.xi.Fa
ciat quod voluit Bal.in autē.ſi qua mulier ad ſi.C.de ſa
120 croſan.eccle.vbi dixit † ꝙ prelatus pōt cōſentire ꝙ con/
ſanguinei ingrediētis monaſterium teneāt bona igreſſi.
facit quod not.Bal.i.l.bonorū.C.qui admit.ꝛ Hoſtiē.
i.c.quoniam đ decimis.Et ideo dixit do.Cardi.in.c.po
121 tuit đ locato †.ꝙ ſi emphiteota nō ſoluit ꝑ plures ānos
debitum canonē ꝛ poſtea ſoluit ꝛ prelatus recipit ꝙ vi
detur renūciare iuri quod habebat eccleſia ꝯ illū emphi
teotam in re illa emphiteotica.ex eo quia erat ius querē
dum ꝛ poterat prelatus preiudicare eccleſie in iure que
rēdo.Et faciat notabi.dictum Saly.i.l.pactum curato/
ris.C.de pact.ꝛ ꝙ no.Inno.i.c.v̄uꝫ de condi.appo.Et
clarū eſt ꝙ platus omni iure aſtrictus ē acquirere eccle/
ſie ꝛ ſi piudicat̄ iuxta no.i.c.iqſiti de teſta i.c.ij.de do.i.l.
iub.C.de ſa.ſa.ec.ꝛ nihilōin9 piudicat ecc.i q̄rēdis.ergo
ſeq̄t̄ neceſſario ꝙ mīto magis ciuitas i reb9 coꝝ ſubdi/
toꝝ ꝑtine clericis ꝛ eccleſie ꝛ eccleſiaſticis pſonis ne imo
bilia ſubditorū ipſius ciuitatis alienent̄ i clericos ꝛ ſimi
les.Et ideo dicebat ille vberrimus iuris fons Bal.in q̄
122 dam ꝯſilio poſito inter ꝯſilia Pet.de anch.in.x.ꝯſi.† ꝙ
ciuitas pōt piudicare eccleſie aut clericis in querēdis.ſi
ergo pōt ſequit̄ ꝙ i generalibus v̄bis ſtatuti voluerit ci
ultras illud ꝙ facer̄ potuit q2 tēdebat in faciliorē expedi
tionē volūtatis ſtatuentis ergo ꝛc.Faciat potentius eſt
ius ſtatuti q̄ꝫ pacti.gl.eſt melior de iure in rubri.C.de đ
cre.decu.li.xi.ꝛ tex.in.l.generaliter.C.de fideiuſ.ꝛ glo.
in.c.penul.đ cōſue.li.vi.ꝛ in pcedenti dubio iura que ad
hoc allegari cōſueuerūt adducta ſunt.Faciat gl.ſingul.
123 ꝛ vnica in.c.cum homo mortuus.xiij.q.v.que dicit † ꝙ
pacto nō pōt fideiuſſor obligare ſe ad penā mortis ſi nō
pſentauerit reū criminis.ſꝫ cōſuetudine fieri pōt.ꝛ de il
la glo.exclamauit Bal.in.l.neqꝫ.C.ne filius ꝓ patre.ꝛ i

[a] ¶ Clericū.vi de ꝓ reſolōne mā̄e ſely.in.c.eccleſia ſancte marie.xiiij.co.circa mediū.đ ꝯſti.ꝛ vide do cto.in.c.cū no bis.de ꝓſcri.ꝛ in.c.nouit.de iudi.ꝛ pau.de ca.i ꝯſi.cclxxix.incip.ad ꝓmāꝫ q̄ſtiū.ꝛ Bal.i mar ṽ.ſtatutū ꝯſi.v.q multa pulcra ad māꝫ aggregat.

[b] ¶ Extendi.adde bal.in.l.cū qdā.ṽ.No.ꝙ lex vel ſtatutū.C.đ duo.re.bar.i.l.oēs ppli vi.q ꝓnc: ṽ hē q̄ro.ff.de iuſti.ꝛ iu.ꝛ.d.alex.đ imo.co pioſe i ꝯ.cxvij.in.q̄.pte quem oino videto.

114 rub.C.res inter alios acta.⁊ ibi dicit † ꝙ ſtatutũ penas
corporales vel infamie innocentibus ĩponere nõ põt ꝑ
alienis delictis.qꝛ eſt cõtra ius diuinum.nec ex conſenſu
id fieri põt.⁊ allegat.d.c.cum homo.⁊ in.l.de qbus.ff.de
115 legi.dicit idem Bal.† valere ſtatutũ ꝙ pater teneat pro
delicto filij pena pecuniaria.qꝛ hoc fieri põt pacto ſecus
in pena corporali.allegat not.in.d.c.ſi homo.Tu itelli-
ge nũc illã glo ꝙ interueniẽte ↄ̃ſenſu fideiuſſoris ⁊ ↄ̃ſue-
tudine ſeu ſtatuto fieri põt.⁊ iſtud ſentit illa gl.ſi ſubtilit
inueſtiget.⁊ id Bal.i ↄ̃ſi.incipiẽte in xp̃i nomine amẽ vbi
ꝙ vigore dicti arbitrij ↄ̃ſuluit in ſplẽdida vrbe florẽtie.
116 † Cũ quidã de magna domo occidiſſent ambaſiatores
florẽtie i ciuitate Aretij fuit ſtatutũ ꝙ cõſanguinei habe
rẽtur ꝓ rebellib⁹ ⁊ expellerẽt ⁊ bona eſſent publicata ni
ſi infra annũ pñtarent illos occiſores viuos aut mor
tuos tenuit tale ſtatutũ valere ſi ita ẽ florẽtie vſitatũ in ſi
milib⁹ ꝓpter pacificã quietẽ populi.ad cui⁹ ↄ̃firmatiões
plura vide.i.q.iiij.c.eccleſia cum ſeq.Et refert Pet.de
anch.i cõmẽto.c.i.de ↄ̃ſtitu.ꝙ cũ ipſe eſſet florẽtie cõtigit
iſte caſus ⁊ ſecutus fuit magnus effectus qꝛ illi de domo
fecerũt illos occidi.⁊ ſic potẽtius ẽ ſtatutũ pacto.Et pul
117 cre dicebat Bal.i.d.l.de quib⁹ † ꝙ pacto renũciari põt
ſ.c.macedoniano ſtatuto autẽ ſic nec pacto renũciari põt
a ordini iudiciario ſed ſtatuto põt⁹.l.ij.C.de cõſtit.pecu.
Sed pactũ hois priuati põt ĩponere legẽ rei ſue vt non
poſſit alienari i eccleſiã vl' i aliũ potẽtiorẽ.vt habet i.l.ſi
ita quis.§.ea.l.ff.de verbo.obli.⁊ notat Bal.i.l.ea lege
.C.de cõdi.ob cau.ergo idẽ multo fortius fieri põt ſtatu
to populi.Et allego meliorẽ tex.i.l.ſi qs ita.C.de pact.in
118 ter emp.⁊ vendi.vbi † validũ ẽ pactũ priuatoꝝ ꝙ in fun
do vẽditori nõ poſſit fieri monumẽtũ vel capella licet ille
hoc Bal.oppõat.de auten.caſſa.C.de ſacroſan.eccle.⁊
more ſuo ſubtiliſſimo reſpõdeat ꝙ illa auten.habeat lo
cũ i ſtatutis vniuerſoꝝ ⁊ vniuerſaliter factis q̃ plurimũ
facta i derogationẽ libertatis eccl'ie ſecus dicit in pactis
priuatorum ⁊ ad hoc ponderauit illum textum .Et ſic
ſentit plus poſſe pactum quam ſtatutum.Pro nunc põ
dera quia iſtud non ẽ bene dictũ.qꝛ ſi ſtatuto hoc nõ põt
ergo multo minus pacto.Faciat dictũ eiuſdem Bal.in
119 .l.ij.C.vt in poſ.leg.† vbi dicit teſtator inſtituit clericũ ⁊
grauauit eum ꝙ det mihi.x.ſubijciẽs eum iudicio ptãtis
laici ꝙ nõ põt.Idem dicit ſi ſubiceret eũ alij foro incom
petẽti ⁊ ecõtra ſi diſponeret ꝙ ſub iudice cõpetẽti ↄ̃ueni
ri nõ poſſit nõ valet diſpoſitio teſtatoris.qꝛ ẽ ↄ̃ ius publi
cum.⁊ de hoc dicit eſſe gl.ſingul.in.l.nemo põt.ff.de leg.
i.Ecce nũc ꝙ ſicut non põt diſponere ſtatutũ.ita nec põt
pactum.ſed in caſu qõnis noſtre pactum põt vt dictũ eſt
ergo multo magis poterit ſtatutũ i reb⁹ ſibi ſubiectis.⁊
ꝑ conſequens iſtud ſtatutũ ita indefinite loquens cõpre
hẽdit clericos.nam locutio indefinita equipollet vniuer
ſali.l.ſi pluribus de leg.ij.l.iulius de leg.iij.Et quia a
verbis nõ eſt recedendum.l.nõ aliter de leg.iij.maxie in
ſtatutis que ſunt ſtricti iuris.l.quicqd aſtringende.ff.de
v.obli.Faciat rõ finalis ⁊ intẽtio ſtatuẽtiũ que ẽ attẽdẽ
da.l.milites ſacroꝝ in prin.ff.de re mili.l.adigere.§.quã
uis.ff.de iurepatro.ſꝫ finalis rõ ⁊ intentio ſtatuentiũ fuit
fauor publicus ⁊ pſonarũ ſubditaꝝ vt retineant eoꝝ imo
bilia in ſuis bonis.⁊ vt poſſint ex eis ſubire onera ciuita
tis vt voluit glo.in.l.filiuſfamilias.§.diui.ff.de lega.pri
mo.ſed hec ratio habet locũ ſi res immobilis alienẽt in
clericos immo multo magis erat expediens talis prohi
bitio contra clericos quam contra laicos forenſes.quia
ipſi clerici ſepe faciunt tales contractus.ergo ad caſum
eoꝝ tãq̃ magis expediẽtẽ ⁊ neceſſariũ porrigi debet ta
le ſtatutũ arg.l.gallus.§.quidã recte.ff.de libe.⁊ poſthu.
.l.ſi peto.§.frater.ff.de leg.ij.Faciat pſona eccleſiaſtica
130 magis dĩ nõ ſubiecta q̃ perſone laici † quia clerici dato
b ꝙ vellent nõ pñt renunciare puilegio ſuo b nec cõſentire
in iudicẽ laicũ vt i.c.ſi diligẽti de foro cõpe.⁊ autẽ.ſtatui
m⁹.C.de epi.⁊ cle.ꝙ facere poſſunt laici nõ ſubditi.l.ſi ſe

a ¶ Põt.vide ad hoc.d.Alex. de imo.i.l.oẽs populi.ff.de iu ſti.⁊ iur.⁊ i cõ ſi.li.in.iiij.p.⁊ vide Bal.in.l. qdã.ff.de arbi. ⁊ doc.in.c.ſi di ligenti.ex.de fo. cõpe.vbi varie as ãtiquos ⁊ mode.ꝯtrouer ſias videbis.

b ¶ Duo.adde ad mãm huius ↄ̃cluſiõis bal.i marg.d.eccl'ia ff.l.⁊ d.Alex. de imo.in.l.ab adminiſtratione C.de leg.⁊ i.l. i.ff.de i iuſvo. ⁊ facit ꝙ voluit ſely.in.c.ec cleſia ſctẽ ma rie.in.xiij.col. v.xiij.de cõſti. vbi videas.

ſubijciant.ff.de iudi.cõ ſimi.ergo vba ſtatuti multo ma
gis extendunt ad clericos q̃ ad laicos forenſes.qꝛ ma
gis ꝓprie adaptat ſignificatio vocabuloꝝ.l.ij.§.i.ff.de
donatio.lege pima.ff.ſi ager vectigal.l.minor.ff.de euicti
oni.ergo.Faciat ratio motiua ipſoꝝ ſtatuentium iuſti
ficant ipſum ſtatutum ⁊ reddunt ipſum rationabile.Et
ideo iuriſcõſultus quaſi de quolibet edicto ptorio reddit
rationẽ.ſed optima rõ huius ſtatuti ẽ ne ciuitas fraudet
i oneribus ſubijciẽdis per ſuos ciues ⁊ ſubditos ꝙ eſſet
ſi alienarẽt in nõ ſubditos.ſed iſta rõ ẽ laudabilis ꝓba
bilis ⁊ neceſſaria ex quo eſt ſcripta in.l.vt plene dixi in
pcedẽti dubio.Facit.l.ſi quis poſt.C.de edific.priuat.⁊
.l.cũ proponas.C.de nauti.fen.⁊.l.ij.C.que res expotta.
ſi dñt vr.l.i.C.de monopolijs.ↄ̃mercia eni ꝯtracta i frau
dem populi dãnantur.ſed iſta rõ militat in quocũq; ſub
dito ſiue ſit eccleſia vel clericus ſiue nõ ergo.Faciat ẽt ci
uitas populi põt ⁊ etiaꝫ tenet ex ordinata charitate ma
gis ꝓſpicere ſibi ⁊ ſuis neceſſitatibus q̃ clericis eccleſia
ſticis pſonis aut ipſis eccleſiis.Ciuitas enim multa ſup
portat onera que ſine pecunia ⁊ rebus expiri nõ pñt vn
de ſi faciat illud ſtatutũ vt imobilia reſideãt penes ſuos
ſubditos pro hñdis ãpliorib⁹ redditibus ad ſupportã
da onera ꝑ ſuos ſubditos nõ dꝫ dici ſtatutũ iniquũ quod
fouet charitas ⁊ rõ naturalis.l.preſes.C.de ſer.⁊ aqua.
⁊ ibi dicebat Saly.pmiſi defendere te cõtra oẽm hoiẽ
ꝙ nõ teneor cõtra meipſum defendere.Faciat ꝙ habetur
in.c.i.de noua forma fide.in vſi.feu.Et etiaꝫ dicebat bal.
i.d.l.pſes.ꝙ ſi pater nõ habet vnde ſeipſum alat ꝙ nõ te
net alimẽtare filios.Et dicebat Bar.i.l.nullus.C.de cur
131 ſu publi.li.xij.ꝑ illum tex.† ꝙ ſi ſocietas gẽtium armoꝝ
faciũt caualcatã i territorio depdãdo ⁊ occidẽdo ꝙ pñt
clerici grauari ad collectas ſoluẽdas ad tuendã ciuita
tẽ ⁊ territorium.Et facit qd not.do.Ant.⁊ alij i.c.nõ mi
nus de imm.eccle.non enim dicitur tũc ciuitas ponere fal
cem i meſſem alienã ſed ſolum i ſubditos quibus iſtd on⁹
iniũgit vt non alienẽt in nõ ſubditos.Faciat etiam qꝛ pa
ria ſunt quem aliquid facere i aliquo loco vel i eius ſub
ditis.arg.de loco ad perſonas quod argumentum ẽ licitũ
iſta ſtant ſimul locus tempus ⁊ pſona.⁊ ſepe de vno ad
aliud arguimus.l.vinũ.ff.ſi cer.pet.l.qui plures.ff.de vlg.
⁊ pupil.l.miles ita.§.qꝛ diximus.ff.de teſt.mili.Sꝫ quia
certiſſimũ eſt ꝙ in loco meo poſſum facere qd volo pſo
naliter vt mihi pſim lꝫ alijs per ↄ̃ñs noceat.l.procul⁹.ff.
de dã.inf.Si aũt mihi nõ prodeſſꝫ ⁊ obeſſꝫ alteri illud fa
cere nequeo.l.ij.§.idem varus.ff.de aqua plu.arc.qd er
go ẽ in loco idẽ eſt in pſonis vt poſſit ciuitas legem ſue
reipublice vtilem promulgare.non enim piudicãt eccle
ſiis aut clericis ꝓpter hoc.qꝛ hoc facit ex quadaꝫ equita
te generali ⁊ naturali quaꝫ excludit ordinata charitas.
vñ iſtud ſtatutũ videt bono aĩo factũ ⁊ bona fide pro bo
no ciuitatis.qd eſt equale bono eccleſiaꝝ.vt in.d.l.ſi.C.
de ſa.ſan.eccl.Unde poſſet dici clerico.amice hec aqua
in ſuo oritur.ideſt in ſuis ſubditis ⁊ in ſuis reb⁹.nec di
citur ad alterius iniuriã fieri.ſed ad ꝓpriũ cõmodũ.fa
cit glo.que allegat pro ſingulari in.l.venia.C.de in ius
vo.ſed alia eſt in lege.ſed ſi hac.§.ſi.ff.de in ius vocãdo ⁊
alia i.c.ſi ꝓpter de reſcri.in.vi.⁊ alia i.c.ſi antiqui de elec.
li.vi.faciũt in argu.l.ticio cẽtũ.§.i.ff.de cõdit.⁊ dmõ.vbi
ẽ tex.valde ſing.Et ſi opponatur quod hoc ſtatutum nõ
valeat per.c.eos de imu.eccle.lib.vi.vbi hoc prohibetur
expſſe qꝛ ad hoc rñdeo iducendo rõem illius.c.prouiſio
.n.eius ẽ cũ talia in derogatiõꝫ eccleſiaſtice libertatis p̃
ſumant.vñ ſiue exponam.cum ꝓ qñ.ſiue ꝓ qꝛ vbi ceſſet
illa ratio ceſſabit dictuꝫ eius diſpoſitio.l.adigere.§.quã
uis.ff.de iurepatro.c.cum ceſſante de app.Sꝫ in caſu no
ſtro ceſſat rõ preſumẽdi fraudẽ qꝛ vt dictum eſt nõ videt
fraudeꝫ cõmittere q ſe plus altero diligit ergo ſequitur
ꝙ tale ſtatutum nõ videtur emanaſſe i fraudẽ eccleſiaſti
ce libertatis ſed potius i fauoreꝫ charitatis ꝓprie ipſius
ciuitatis ergo ⁊c.Et ſunt argu.optima ratiõe ſubmiſſa
⁊ pungunt

⁊ pungunt mi℞ in modū mordēt clericos eccleſias ⁊ ec
cleſiaſticas pſonas.Faciat etiam in.d. ſtatuto ſit mētio
de alienatione ⁊ ſic de tranſitu dominij de vna pſona ad
aliam.l.i.C.de fun.dota.cum ſimilibus.Sed vbi eſt mi
nor diſtantia pſona℞ ibi eſt facilior trāſitus ⁊ vbi eſt ma
ior diſtantia ibi eſt difficilior trāſitus.l.ij.§.ſi.ff.pro here
de.l.in ſuis.ff.de libe.⁊ poſthu.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex im
perfecto.C.de teſta.l.in rem.§.idē queciq3.ff.de rei ven.
l.an iancilis.§.acceptum.ff.de accept.Et ideo dicebat
132 phyloſophorum antiſtes Ariſt.† in habētibus ſimbolū fa
cilior eſt trāſitus.ſed ita eſt ꝙ minor eſt diſtātia iter ſub
ditos ciuitatis ⁊ iter forēſes laycos aliene iuriſdītōis ꝙ3
iter eos ⁊ eccleſiaſticas pſonas ipſius ciuitatis.ergo dif
ficilior erit trāſitus in ipſos clericos eiuſdē ciuitatis ꝙ3 in
alios forenſes alterius ciuitatis.⁊ p ꝯñs ꝓhibitio ſtatu
ti magis adaptabitur clericis ꝙ3 laycis nō ſubditis ar.
c.duo ſūt.xij.q.i.Faciat ēt q2 tale ſtatutū ſemp ſic eſt itel
lectū ⁊ interpretatu3 ſi añ oculos ponamus oīa ſtatuta
italie ꝓhibētia alienatōe3 in nō ſubditos.ergo ſi ſic d3 in
telligi.l.minime mutāda ſūt.l.ſi de interpretatione.ff.ō le
gi.l.i.C.q ſit lōg.ꝯſue.l.iij.C.de edi.ꝑue.Et q2 in cōi vſu
loquēdi clerici appellanſ nō ſubditi ergo de eis ſtatutū
erit intelligēdū.l.ſi ſeruus plariū.§.ſi.ff.de leg.i.l.cū de
lanionis.§.aſinā.ff.de fun.inſtru.c.ex litteris de ſponſali.
cum ſi.ergo ⁊c.Faciat ēt ꝙ dixit do.Bal.in.c.clerici de
133 iu.† Statuto inqt potētiſſime ciuitatis mediolani caueſ
ꝙ nullus ſubdit⁹ ꝓuītis mediolani poſſit alienare rē im
mobilē in non ſubditu3 niſi ſoluat ꝑ libra an poſſit alie
nare in perſonam eccleſiaſtica3.⁊ ſi ꝓhibeaſ expreſſe an
tale ſtatutū erit iterpretādū eſſe ꝯtra eccleſiaſticā liber
tatem.Et refert in hac qōne laudabilis memorie vt ver
bis eius vtar do.Signorolū de amodeis de mediolano
poſt plīres allegatiōes ꝓ ⁊ cōtra finaliter ꝯſuluiſſe cō
ſilio.xviij.tale ſtatutū tenuiſſe ⁊ ēt potuiſſe comprehen
dere ꝓhibitionē alienatiōis q fieret in eccleſiaſticas per
ſonas.⁊ dicit ibi Bal.tale ſtatutū eē iuridicū ⁊ nō repro
batū.nec cēſendum eſſe cōtra eccleſiaſticā libertatem q2
eſt cōditu3 fauore publici ⁊ cōis boni ⁊ ſubditor℞.vt eis
ſua bona imobilia ⁊ territoria ꝯſeruentur.Et ipſe dicit
ꝙ reſpublica eqpatur eccleſie vt.in.d.l.ſi.C.de ſac.ſan.
eccle.⁊ iō ꝓp bonū ciuitatis valebit ⁊ tenebit.Cū ergo
iſta ſit tantorum doctorum voto ⁊ opinione ꝓbata
non ergo erit confutatione digna.Preterea faciat aut
iſtud ſtatutū cōfert cōmodum ꝓuenies ab ipſo ſtatuto
⁊ tūc clarū eſt ꝙ illud auferre pōt clerico ⁊ ſic ꝑ verba
generalia nō videſ illud ꝯferre ⁊ ſic nō vꝫ verū dictum
ſupius ꝙ ſtatutū diſponēs ꝙ agnati excludant feminas
ꝙ includaſ clericus agnatus vt voluit Saly.in.d.auc.
caſſa ⁊.d.Ant.in.d.c.ꝙ clericis.⁊ in.c.que in eccleſia℞
de ꝯſti.vbi dicit pluries fuiſſe ꝯſultū illo modo.Et mo
ueor ex dicto mirabili Ang.in ꝯſi.incip.Cui dicta actio
ſine ceſſione queraſ.ꝙ refert ⁊ ſequiſ Lud.roma.in ꝯſi.
incipiēte in xpi nomine amen.iſta captura facta de gra
134 tiolo† vbi ſtatutū florētie ꝑmittebat ad petitionē credito
ris debitorē ōbitoris capi poſſe ꝙ nō poterit capi ad pe
titionē creditoris forenſis.q2 ſicut ꝯſtitutio nō cōprehē
dit forenſes quo ad dāna ⁊ incōmoda.ita nec eos cōpre
hēdit quo ad eo℞ cōmodum.⁊ allegat Lud.Angel.di
centem in dicto cōſilio fretum auctoritate.c.eccleſia ſan
cte marie.de ꝯſti.⁊.l.i.ff.de tuto.⁊ curato.da.ab his.ꝙ
dictū eſt mirabile ad intellectum.d.c.eccleſia ſancte ma
rie.Nihilominus illud.c.nō loquiſ qñ ſtatutu3 diſponit
generaliter.Faciat ēt ꝙ voluit do.Pau.de caſt.conſil.
135 cccxliij.vbi ꝯſuluit.†Statutu3 dictabat ꝙ de dāno facto
in hoſpitio teneaſ cōitas.an comodo illius ſtatuti gau
deat forēſis.Et decidit ꝙ nō per.l.fin.§.cum in ſecunda
.C.de fur.q2 tale ſtatutū emanauit i fauorē ſubdito℞ ꝙ
dictū in ſe eſt ve℞.ſ3 quo ad illud ſtatutū vꝫ ꝙ tātus do
ctor nō bñ dixerit eo q2 in hoſpitio ꝯſueuerūt inhabita
re forēſes.Et iō ſtatutū illud ꝓprie cōſiderauit dāna q ō
facili iferunſ forēſibus in hoſpitio.Faciat ꝓ ꝓmo dicto
tex.multū no.in.l.ſi qs curialis in verſi.viterius legem
prodeſſe nō patimur.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ faciat ꝙ pulchre
136 voluit in.l.i.C.de ꝯhē.emp.† ſtatuto caueſ ꝙ de ꝯtractu
ſoluaſ gabella an clerici ꝯhentes teneantur ad iſtas ga
bellas rōne ꝯtrus.Et videſ ꝙ ſic.q2 nō poſſunt vti con
tractu niſi cū ſuis cā ſuiſq3 vinculis.arg.ff.de acti.empt.
l.in vēditōe.In ꝯtrium arguit q2 quātū ad clericos non
te3 ſtatutū rōne ſtatuētium.⁊ allaſ.d.c.eccleſia ſancte ma
rie.Soluit ibi Bal.aut clerici volūt vti adminiculo ſta
tuti diſponētis ſuper ꝯtru ⁊ nō poſſunt niſi obſeruēt ſta
137 tutū.allaſ qō no.in nouella in.c.i.de ope.no.nūcia.†Et
ideo ſi ſtatutū diſponeret de ſummaria cognitiōe vel de
alio modo ꝓcedēdi vt de bñficio petēdi cām cōpromitti
vel de aliquo beneficio tale bñficium nō cōpeteret eis
nō ſoluētibus q2 ſtatutū rei ſue idest bñficio pōt iponere
legē quā vult.l.in re mādata.C.mā.vñ teneñ ad vnguē
ſeruare ius cōe in agēdo.nec dꝫ hoc ſtatutū cōtra liber
tatē eccleſie.q2 aliud eſt ꝯhere ⁊ aliud ſub certa lege ali
cuius pſtatōis ad ſtatuti cōmodū iuitare vt eſt caſus no.
in.l.ticio cētū.§.i.ff.de ꝯdi.⁊ dmō.aut tale cōmodū ꝓue
nit a diſpoſitōe iuris cōis.⁊ tūc ſi tale ſtatutū fiat ꝓp pu
blicā vtilitatē vꝫ ꝙ cōprehēdat ipſos clericos ⁊ illos ex
cludat.ad hoc allego Bar.in.l.cunctos populos.C.de
ſumma tri.in.vij.col.ver.v.quero vtrum ſtatuta ⁊ con
ſuetudines loco℞ ligent clericos ⁊ debeāt obſeruari in
curia epiſcopali.ꝓmo allegat qō no.in.d.c.eccleſia ſan
cte marie.⁊.c.que in eccleſia℞ de conſtitu.Cy.in.l.i.ad
ſi.C.que ſit longa cōſuetu.Ipſe vero dicit ſibi videri per
tex.in.d.auc.caſſa ꝙ non valent ſtatuta layco℞ contra
libertatē eccleſie ⁊ perſonā eccleſiaſticam.hoc ēt dicit.c.
nouerint de ſentē.excō.Et licet Bar.nō declareſ ab ali
quo tamē in veritate ipſe ſentit argumentu3 a contrario
ſenſu dicte auctén.q2 ſtatuta que ſunt cōtra libertate3 ec
cleſie nō valent.ergo a ꝯtrario ſenſu ſi nō ſunt contra li
bertatē eccleſie valēt.⁊ ita etia3 arguit a cōtrario ſenſu
d.c.nouerint.Tu pondera q2 forte fundamentum eius
iure aperto ſuſtentari non poteſt.Nam in.d.auc.caſſa
dicitur ꝙ delēda ſunt ſub pena excōicatiōis ſtatuta que
ſunt ꝯtra libertatem eccleſie.ergo a cōtrario ſenſu ſi nō
ſunt ꝯ libertatē eccleſie nō ſunt delenda ſub pena excōi
catōis.Et iſte ē verus itellectus a ꝯtrio ſenſu.d.auc.ſ3 nō
decidiſ ibi ꝙ ſunt valida vt dixit ipſe Bar.Uel rñde aīr
ſtatuta ꝯ libertatē eccleſie nō ſunt valida iter laycos.c.
ſi.de immu.eccle.Si aūt non ſunt ꝯ libertatē eccleſie vale
būt ēt inter laycos.⁊ ſic arg.Bart.nō eſt ve℞.Et miror
vehemēter iquantū allegat Inn.in.d.c.nouerint q2 In
no.ibi dicit ꝙ ſtatuta ꝯ ꝑuilegia eccleſie dñr ꝯ libertatē
eccleſie.nō tñ dicit ꝙ ſtatuta q ſunt ꝯ ius cōe clericoru3
⁊ eccleſiarū non ſint ꝯ libertatē eccleſie.⁊ ſic argumen
ta a ꝯtrio ſenſu aſſumpta ab illo patre Bar.non proce
dunt.Hoc premiſſo diſtinguit ipſe hoc modo.aut ſunt
directa ſuper eccleſijs vꝉ eccleſiaſticis pſonis ⁊ nō valēt
per.d.c.eccleſia ſancte marie.⁊.c.que in eccleſiarum de
cōſtitu.Aut ſunt ſtatuta ſimpliciter ⁊ tūc aut tēdunt cō
tra ea q ſunt ꝯceſſa eccleſie in ꝑuilegiū ⁊ nō valent al
legat.d.auc.caſſa.⁊.d.c.nouerint.Aut ſunt ꝯtra ea que
cōpetunt eccleſijs vel pſonis eccleſiaſticis nō in ꝑuile
gium ſed vt cuilibet.⁊ tūc ligant clericos ⁊ ſunt ſeruāda
in foro eccleſiaſtico dūmodo ſint honeſta.⁊ allegat.c.cū
veniſſent de eo qui mit.in poſ.⁊.c.ꝯſtitutus de in inte.re
ſti.⁊.c.cum cauſa3 de re iudi.vbi ideo retractaſ ſnia q2
ꝯſuetudo ciuitatis fuit mala.ſecus ſi fuiſſet bona.allaſ
138 Guil.in.l.ex ea.ff.de poſt.†Et iō ſi ex forma ſtatuti iſtru
mētū publicū ōbeat mādari executōi ſine libello tale ſta
tutū ſeruabiſ ꝯ clericū in foro epi.⁊ dānat dictū Hoſt.i
ſum.de ꝯſuet.§.de veritate ver.ſed pone ꝙ inter laycos
⁊ ver.quid ſit clericus.Dicit etiam ſtatuto caueſ ꝙ nō
valeat teſtm̄ niſi ſit regiſtratū in memorialibus camere
niſi contineat pia legata.q2 quo ad illa teſtamētū nō in

firmatur.quia conceſſum eſt illis in priuilegiũ vt valeat
etiam cũ duobus teſtibus.c.relatum.de teſtamẽ. quantũ
vero ad alia teſtm̃ viciabitur.qꝛ clericis nõ eſt ꝯceſſum
priuilegiũ ꝙ ipſi poſſint teſtari eo modo quo alij.ꝛ idõ ta
le ſtatutum aut ꝯſuetudo qꝛ eſt honeſta qꝛ obuiat fraudi
bus cõprehẽdit ipſos clericos.Et vt ꝯcludã argumẽtũ
multo fortius poterit ciuitas pp vtilitatẽ republice gñaliter
lꝫ nõ ſpecifice excludere clericos ꝛ etiã eccleſias ab
eo ꝙ cõpetit de iure cõi.qꝛ ſicut poteſt facere ꝙ ſubdit⁹
nõ vẽdat nõ ſubdito.ita poterit facere.ꝙ nõ vendat eccleſie.ꝛ
eſt ſtatutum honeſtũ ꝛ caritatiuũ quo ad ipã ciuitatẽ
ꝗ tractat de damno euitando. Et lꝫ iſta doctrina
Bart.ſit vera tñ nõ mouet per bona media.Et põdera
ſubtiliter qꝛ nõ poſſum videre rõnem in eo ꝙ dicit ꝙ ſta
tuta ꝯ ius cõe cõpetentia clericis ꝛ laycis nõ ſunt ꝯtra
libertatem eccleſie ſed illa que ſunt ꝯ priuilegia indulta
clericis.qꝛ non vꝫ bene dictũ cum grauius offendat ipſe
cui ꝓhibet ius cõe quam is cui prohibetur ius ſpeciale
arg.l.antique.C.ad velle.ꝛ.l.eius militis.§.militia miſ
ſus.ff.de teſta.mili.Et ideo do.Abb.in.d.c.eccleſia ſan
cte marie in lectura ꝛ ẽt in cõmento inducit illũ text.ꝯ
139 Bar.hoc mõ.ſ.eccleſia mouit qõnẽ ꝯ quẽdaꝫ ſup qbuſdaꝫ
poſſeſſionibus eccleſie corã layco ille trãſtulit illas
poſſeſſiones in monaſterio quodaꝫ.ſenator romanus vigore
cuiuſdam ſtatuti de quo ibi trãſtulit poſſeſſionẽ de
illo monaſterio in eccliaꝫ monaſterij nõ ꝯuicto nec ꝯfeſ
ſo dictũ monaſteriũ egit corã papã petẽs ſe reſtitui ad
illas poſſeſſiões allegãdo inualiditatẽ ſtatuti papa reuocauit
ꝙ factũ fuerat in ꝑiudicium monaſterij.Ecce,dicit
ibi do. Abb.ꝙ ibi eſt caſus ꝯ Bar.qꝛ illud ſtatutũ erat
gñale nec ꝯtinebat peccatũ.ſꝫ veniebat ad obuiãdũ fraudibus.
nec ꝯ libertateꝫ eccleſie cum eccleſia puniat incidentes
in vicium litigioſi vt in.c.eccleſia vt lite penden.
ꝛ tamẽ nõ valuit illud ſtatutũ in ꝑiudicium eccleſie.nec
in foro ſeculari eſt ſeruandum in preiudiciuꝫ eccleſie.Et
dicit domĩ. Abb.quod non conſueuit ille tex.ꝯtra Bar.
allegari niſi ab eo ꝛ in hoc multum ſe commendat . ſed
ſi dicat veritatem nouit deus.Tamẽ Saly.in.d.auc.caſ
ſa allegat ꝯtra Bar.dictũ.c.eccleſia ſancte marie vt lite
pẽd.vbi ſit mẽtio de illo ſtatuto de quo hꝫ i.d.c.eccleſia.
ſ.de ꝯſtitu.Et dicit ꝙ ibi ſtatutuꝫ erat generale ꝛ bona
rõne itroductũ ꝛ tñ nõ ligat monaſteriũ vt hꝫ in poſitio
ne caſus quẽ facit ibi gl.Et ſic auctor illius cõtrarij fuit
gloſator nihilomin⁹ ſalua reuerẽtia tãtoꝝ patrũ ille tex.
nullõ mõ eſt ꝯ doctrinã Bar.qꝛ ſpecifice loquebatur de
rebus eccleſiarũ.hoc probat tex.in ver.ſtatutũ baſilij de
nõ alienãdis pdijs ruſticis vl' vrbanis miniſterijs ꝛ ornamẽtis
eccleſiaꝝ.nã illud verbũ eccleſiaꝝ refert ad omnia
ꝑcedẽtia.vt in.c.ij.regnis.ꝛ.c.inqſitioni de appella.
ꝛ.l.i.C.de lib.preteri.ꝛ.l.cõſilio.§.queſitum.ff.de curato.
furio.cuꝫ ſimili.Et formalius hoc ꝓbatur in.c.bene
quidem.xcvi.diſt.Et ſic nec do.Abb.nec alij reuerentia
eoꝝ ſalua bene induxerũt illũ tex.Saly.tamẽ in.d. auc.
caſſa reſpõdet ad.c.cũ veniſſent allegatũ a Bar.vt dicit
inueniſſe in reportatis Jo.de lig.ꝙ ille tex.loquit in cõ
ſuetudinẽ cõcernente proceſſum iudiciariũ.Et animoſe
dicas ꝙ male loquit ꝑ tex.ibi in verſi. terminanda .videt
etiaꝫ ꝙ ſi ille tex.cõcerniit actum extraiudiciariuꝫ.nihilominus
erat cõſuetudo cõis clericoꝝ ꝛ laycorũ.ꝛ ſic
nõ erat ꝯſuetudo dũtaxat laycoꝝ vt voluit Bar.Et indubitanter
iſte eſt reſpõſio omnium doctoꝝ in illis locis.
Tu pondera qꝛ male loquũtur.ꝛ arguo ſic formaliter
140 cõtra eos.ſ.vbicũq3 actus dꝫ fieri a clericis ſi miſceantur
layci actus ẽ nullus.c.maſſana eccleſia.ꝛ.c.ſacroſancta
ꝛ.c.cum terra.de elec.Et idõ dicebat belliſſime Jo.an.in
addi.Spec.in ti.de requiſitiõe.§.i.in additiõe que incipit
vt aliquod ꝑambulũ ſtatutum diſponit ꝙ actus debeat
fieri dũtaxat per cõſiliuꝫ artificũ ꝙ ſi ille actus expediatur
ꝑ cõſilium artificuꝫ ꝛ nobiliũ actus eſt ipſo iure nullus.
allegat iura preallegata.Cum ergo ad eligẽdũ clericos
ꝛ eccleſiaſticas ꝑſonas debeat induci lex aut ſtatutũ
a ſolis clericis ꝛ nõ laycis.vt in.d.c.eccl'ia ſancte marie.
cũ ſi.ergo.Et ꝑ ꝯñs cõis reſponſio doc.non eſt vera.
Subdit poſtea ibi Saly.dando tertiam ſolutionem ꝙ
ibi legatus de latere approbauit illam ꝯſuetudinẽ certe
non bene loquũtur.qꝛ legatus de latere non poteſt diſponere
aliqd cõtra ius cõe.ꝛ eſt glo.que allegat ꝓ ſingulari
in.c.ſi.de here.in.vi.ꝛ originaliter fuit dictũ Spec.
vt ibi glo.allegat.ꝛ tu allega aliam in cle.ſepe de verb.
ſigni.ꝛ aliam in.c.indẽnitatibus.de elec.li.vi.ergo nõ ẽ
verum ꝙ legatus de latere approbauerit.qꝛ nõ poterat
de iure.Et pondera tu illum tex.in.d.c.eccleſia in verſi.
ſuper eccleſia aut perſonis eccleſiaſticis ꝯiuncta gl.ſingulari
tum ſingulari in.l.i.C.cõia de leg.que exponit illud verbum
ſuper his ꝛ pro eorũ ſecuritate. Et ibi dicit Bald.
141 ſ.ſtatuto cauet ꝙ ſup iſtrumẽto guarẽtigie ꝑcedat ſũmarie
ꝙ idẽ erit ſi agat hypothecaria ꝗ venit ad ſecuritatẽ
debiti ꝛ iſto modo erit ibi caſus nouus ꝛ ſin.ꝙ ſicut layci
nõ poſſint ꝯdere ſtatutum in eccleſijs vel clericis vel
eccleſiaſticis perſonis ita non poterũt condere ſtatutum
ſuper tenẽtibus ad ſecuritatẽ eoꝝ.ꝛ ſic non poterũt condere
ꝯtra colonos clericorum vel cuſtodes poſſeſſionuꝫ
ꝛ ſimiliũ.facit qđ no.Bart.in.l.in penis de agric.ꝛ cẽſ.
li.xi.Dicit tñ do.Abb.in.d.c.eccleſia ꝙ ſi ſtatutum tendit
in fauoreꝫ clericoꝝ ſiue loquat generaliter vel ſimpliciter
ſiue ſpecifice ſi eſt mere priuilegiatiuũ valet ꝛ con
142 prehẽdit clericũ. Et iducit ad duo. ſ.ſtatuto cauet quod
ſtantibus agnatis femine ſuccedant ꝙ clericus agnatus
cõprehendet ſub tali ſtatuto.ꝛ ita cuꝫ accidiſſet iſta
qõ in perſona Lap.Abb.qui ſcripſit ſup.vi.ꝛ cle.conſuluit
Jo.de ligna.ꝛ Fran.de albergotis ꝛ Lap.de caſte.
vt ipſe ponit allegatõe.c.ꝛ.cvij.ꝛ Bald.in.d.l.cunctos
populos.de ſum.tri.ꝛ fide catho.ꝛ do.Anto. in.d.c. ꝙ
clericis.ꝛ in.d.c.que in eccleſiarum.ꝛ mouent per.c.dilecti
de fo.cõpe.ſed do.Car.in cõmento.c.ꝑpendim⁹ de
ſen.excõ.dicit poſſe teneri ꝯtrariũ qꝛ i.c.dilecti fuit indultum
priuilegium a papa ꝛ non a layco tꝫ tamẽ dictũ eorum
qꝛ qlibet põt dare tale priuilegium eccleſie ſup pertinẽtibus
ad ſe.vt ipſe late dixit ibi in ſcda qõne pn.Ego
vidi de facto iſtã qõnem in quodaꝫ ſtatuto pgameñ hoc
anno ꝛ in pſona cuiuſdaꝫ fratris beati dominici ꝛ ꝯſului
ſequendo iſtã doctrinaꝫ lꝫ do.Pet.de anch.in cõmẽto.
c.canonum tenuerit cõtrarium.Dicit ẽt do.Abb.ibi
143 ſ.ſtatuto cauetur ꝙ primogenitus clericus excludat oẽs
alios a ſucceſſione parẽtum valet ꝛ tꝫ qꝛ eſt ſtatutum ꝓuilegiatũ
ꝛ ideo clerici poſſunt capere.ꝛ facit ꝙ voluit
do.Cardi.in.d.c.ꝑpendimus in.ij.q.vbi dicit ꝙ qlibet
põt dare priuilegium eccleſie in his ꝗ ſpectãt ad ſe.qꝛ quilibet
etiã priuatus põt transferre ius ſuum in eccleſiam
c.verũ de condi.appo.non tñ illud priuilegium erit generale.
qꝛ ille qui hꝫ ius in vniuerſo ſolus ꝯcedit priuilegiuꝫ
generale ſm eũ.c.cũcta per mũdũ.ix. q.iii.l. deprecatio.
ff.ad.l.rodiaꝫ de iactu.Et ideo dñi clerici ad hoc bñ
ſibi ꝓuideãt.qꝛ patas ꝛ aptas ꝛ largas manus habent
ad accipiendũ priuilegia a quocũq3.Sed in ṽitate non
videt vera doctrina qñ ſtatutum loquit ſpecifice de clericis.
qđ ꝓbo inconuincibiliter hoc modo. nam ꝑfatio
legis demõſtrat finalem intentionẽ condẽtis.l.regulaꝫ.
§.licet ver.inicitũ ꝯſtitutiõis demonſtrat.ff.de iur.ꝛ fac.
igno.quem ad hoc allegat do.Ant.in cle.i.de electio.ꝛ
tex.in.l.ſi.ff.de her.inſti.De quo exclamat ibi Bal.ꝛ in
l.i.ff.de orig.iur.ꝛ ibi Bal.ꝛ per eũdem Bal.in prima
conſtitu.C. §.quibus.ꝛ text.ꝛ Bart.in.l.cum hij.ꝛ ibi
Bal.ff.de tranſactio.ꝛ tex.ꝛ Bart.in.l.i.ff.ad macedo.
ꝛ Bal.in.l.vt liberis.C.de colla.ꝛ in.l.hec verba.C.de
edict.ſal.cen.lega.tex.ꝛ ibi domĩ. Abb . in.c.ex multa.
de voto.Sed praefatio poſita i.d.c.eccleſia ſancte marie
eſt iſta vꝫ quos obſequendi manet neceſſitas non auctoritas
impendi.Vñ rõ formalis ꝛ viua eſt iſta quare layci
nõ poſſunt ſtatuere in fraudẽ eccleſiaꝝ vel clericoruꝫ
ſpecifice.

ſpecifice.qꝛ condēdo cōſtitutionez ſup eis eſſet quedam
auctoritas ⁊ maieſtas īpandi.nā ꝓdere ſtatutū eſt iuriſ
di.vt dixit gl.in.l.i.ff.de iur.om.iud.⁊ ſupius dixi.ẜ ſeqꝉ
144 †ꝙ ſi ꝯſtō layci emanat p modū ꝑuilegij ſpāliter in fa
uorē eccleſiaꝝ aut clericoꝝ non cōprehēdet ipſos cleri
cos ex quo venit p modū auctoritatis ⁊ iperij. Et idō di
xit glo.ſing.in ꝓhe.clemen.in verbo de cetero ꝙ priuile
giū qđ emanauit p viaz conſtitutionis ſortitur nām con
ſtitutionis. Et qđ hoc dictum meum ſit verum ꝓbat tex.
formalis in.d.c.eccleſie ſancte marie in verbo motu ꝓ
prio. Et ſi quiſpiaz dixerit nōne leges imperiales diſpo
nūt ſuper eccleſijs clericis ⁊ rebus eorum vt per totum
.C.de ſacroſan.eccle.⁊ de epiſ.⁊ cleri.⁊ in auc.de ſanct.
epiſ.⁊ nihilominus recepte ſunt ⁊ ligant ⁊ in cōi obſer
uantia tenenꝉ.qꝛ ad hoc rñdeo ⁊ dico ⁊ allego dictum
Jo.an.poſt Hoſti.in.c.ſi.de ſolu.vbi dicit ꝙ oīs lex im
pialis intelligiꝉ approbata a canone etiā ſuper rebus ec
cleſie dūmodo non ſit in eius ꝑiudiciū niſi expſſe repia
tur ſtatutū ꝯtrium in canone.ſecus dicit in ſtatutis.facit
qđ no.Jo.an.⁊ Jo.cal.in.c.i.de ope.no.nun. Et per iſta
non vꝉ iſta doctrina ſecura. Fatendū eſt tñ ꝙ laycus pt
ꝑuilegiare eccleſiā ⁊ clericos. ſed non p viā ſtatuti ⁊ im
ꝑij aut iuriſditionis niſi aliter eſſet expſſum in canone.⁊
iſta tene menti. Bal.tñ in.d.l.i.C.de ſum.tri.in.xij.colū.
ver.ſed hic vltra ius qriꝉ an ſtatuta generalia includāt
clericos.aut loqtur inqt de fauorabili incluſione aut de
odioſa aut de mixta. Primo caſu includunꝉ clerici. idō
dictāte ſtatuto ꝙ filia non ſuccedat ſupſtite maſculo in
cludiꝉ pſbyter ⁊ monachus.allegat.c.dilecti de fo. com
pe.ſed male allegat.qꝛ ibi ꝑuilegiū fuit indultū a papa
⁊ nō a layco. Idē dicit ſi clericus hꝫ inſtrm̄ guarētigie
ꝯ me ꝙ poteſt vti beneficio ſtatuti circa paratā executio
nem vt ibi late per eum. Aut loquitur in ſtatutis odioſis
vel excluſiis ⁊ tūc ſi odium eſt irrōnabile non includunꝉ
nec veniunt in generali ſermone.allegat.d.l.decurioni
bus. Si autez ratio finalis ſtatuti ꝯcernit bonū publicū
ponit exemplum ꝙ mulier nō ſuccedat niſi ex certa pti
cula ſtātibus agnatis maſculis ⁊ tūc remittit ad dicta p
ſe in.l.deo nobis de epiſ.⁊ cle.vt ibi p eū. Nihilominus
Pet.de anch.in reperi.c.i.de conſti.in.xxiij.carta ver.
ſequiꝉ in verbo.quero igiꝉ circa que.vbi dicit ꝙ ſtatuta
laycoꝝ ēt ſi ſint eis fauorabiliora nō pſocinanꝉ niſi ſint
p eccleſiā approbata allegat.d.c.eccleſia ſancte marie.
ſed male loquiꝉ qꝛ text. ibi loquiꝉ qñ ſtatutum ſpecifice
loqtur de clericis in fauorē eoꝝ. Et ideo negare non pt
qn ille paſſus ſit difficilis ⁊ dubitabilis multuz ⁊ egeret
deciſione pontificia. Adde tñ Bal.in.c.q in eccleſiaruz
145 de conſti.vbi ponit qōnez in terminis.†an laycus poſſit
ſtatuere ꝙ layci nō poſſint alienare in cl'icos vel eccl'ias
tributarias vel collectarias ne fiſcus careat ſubſidio col
lectaꝝ. Et rñdet licitū eē laycis ōſtendere ſuas iuriſditio
nis ⁊ vtilitatē publicā i acgrēdis.nō aūt in acqſitis eccle
ſie.ꝓmū dicit ſe ꝓbare qꝛ hoc pōt pactum ⁊ teſtm̄ alle
gat.l.ſi.C.de rebus alie.nō alie.⁊.l.ſi.C.de pac.iter em
pto.⁊ vē.ergo ⁊ ſtatutū.l.ſi ita qs.§.ea.l.ff.de ver.ob.l.
in quoꝝ.ff.de pig.l.i.C.nō lice.habi.metropo.li.xi.l.i.
⁊.l.certa forma.C.de iure fi.li.x.⁊ ibi dicit eſſe in feudis
qꝛ vaſſallus non pt alienare feudū in eccleſiā qꝛ aliena
ret in potentiorez.c.i.de alie.feu.⁊ eccleſia cultrix iuſticie
nec in ſe patitur nec in alio tollerat ⁊ ita reſidet. Poſtre
mo rubri.do.Car.in cōmēto.c.perpendimus de ſen.ex
cō.in.v.carta ver.ſed qd ſi auctoriʒabiliꝉ ⁊ preceptiue ſꝫ
non directe ꝯcernit eccleſias ⁊ eleuato ingenio miraz in
modum ꝓ ſua ſolita ꝯſuetudine exorditur hāc heſitatio
146 nē melius ꝗ̄ nunꝗ̄ legerim videlicet aut audierim †po
ne inquit ſtatuto diſponiꝉ ꝙ aliqua bona imobilia non
poſſint vēdi non ſubdito cōis ⁊ annullat ꝯtrum nunqd
ſi laycus vendat eccleſie ꝯtus erit nullus obſtante ſta
tuto illo.⁊ refert do.Fran.de albergotis in cōtingētia
facti cōſuluiſſe tale ſtatutū tenere nec eſſe ꝯ libertatez ec
cleſie.nam ꝯhendo eccleſia nō fungiꝉ iure ſpāli.ſed iure
cōi cum alijs ergo in hoc non verſaꝉ libertas eccleſiaſti
ca qꝛ illa dicitur libertas eccleſiaſtica que non competit
omnibus ſed eccleſijs tm̄.arg.l.hoc legatum.ff.de le.iij.
qꝛ ꝑuilegiuz dꝫ aliqd ſpeciale indulgere.iij.diſt.priuile
gia.l.i.C.de theſau.li.x.⁊ in regula priuilegium li.vi.di
citur enim ꝓprie libertas eccleſiaſtica qñ eccleſia habet
ꝑuilegiū per qđ teneatur non cōiter cū alijs ſed iure ſpā
li ⁊ potuit ſtatutū qđ eſt aduerſus laycos vēdentes eos
reddere inhabiles ad adminiſtratōez reꝝ maxime que
ſunt in territorio ſtatuētis.inſti.de ꝯhen.emp.§.ſi.inſti.
quibus alienare nō lꝫ per totū.l.i.ff.de rebus eoruꝫ.C.q
res vendi nō poſ.p totū.⁊ ex vi ꝓhibitōis ꝯtrus p ſubie
ctum cū non ſubdito celebratus infirmaꝉ.C.de cōmer.⁊
merca.l.ij.⁊.l.mercatores.C.q res vendi non poſ.l.ij.
ff.de decre.ab ordi.faci. Refert tamen Jo.cal.conſuluiſ
ſe ꝯtrium ꝙ non includiꝉ eccleſia nec pſone eccleſiaſtice.
qꝛ ſi ſtatutū hoc exprimeret eſſet illicitum in eo qđ ꝓhi
beret ꝯtum de ſe licitū cum eccleſia fieri.c.quāto de pri
uileg.c.ſi.de imu.eccle.li.vi.cle.frequēs de exceſ.ꝑlato.
ſed nec in verbis generalibꝰ includiꝉ eccleſia.l.i.C.de
magiſ.cōue.l.euacuatis.C.de decurio.lib.x.pro hoc ēt
facit.l.i.ff.quod qſqz iur.ad ſi.c.i.de iureiur.li.vi.hoc tꝫ
Jo.an.in.d.c.ſi.dicēs tale ſtatutū ꝓhibitiuū quo ad cō
tractus factos cū laycis non ſubditis hn̄ valere p.l.du
dum.C.de ꝯhen.emp.ſūcta.l.cuz iſta.ff.de cōdi.⁊ demō.
ſed ſecus eſt in eccleſijs.qꝛ ſūt ꝑuilegiate in donatiōibus
vt poſſint in eccleſiam fieri.l.illud.C.de ſacroſan.ec. In
generali ergo cōceſſione facta a populis ſup condendis
legibus.vt in.l.omnes populi.de iuſti.⁊ iure.non vꝉ cō
ceſſum vt in ꝑiudicium eccleſieꝝ populi ſtatuere poſſent
l.i.in prin.ff.de offi.eius.l.ſanctio.ff.de penis.c.cū inſtan
tia de cenſi. Et ſi aliter intelligeremus eſſet ꝯ libertatem
eccleſie.vt in.d.c.eccleſia.⁊ in.c.ſi.Leo.⁊ ſi fuiſſet expſſuz
ſtatuētes eſſent excōmunicati.allegat.d.c.nouerint. Et
iſtud ēt ſequiꝉ Pe.de anch.in.d.c.ſi.tñ do.Card.ꝓ ex
peditione iſtius qōnis ponit aliam in qua refert ſe con
147 ſuluiſſe.†Statutum piſtorienſe diſponebat ꝙ donatio
ſit ipſo iure nulla niſi ſit denunciata poteſtati.J. menſem
an donatio facta eccleſie nō denūciata modo pdicto va
a leatꝰ.refert qōnez Jo.cal.diſputataz in ſimili de ſtatuto
bonon.ꝙ nō valeat teſtm̄ niſi ſit regiſtratū i memoria
libꝰ cōis.l.certū dié. Si eccl'ia fuerit iſtatuta tenuit ꝙ ſta
tutū nō ligat quo ad eccleſiā p rōnes poſitas in ꝑcedēti
qōne.⁊ idē voluit do.Ant.in.c.relatū de teſta.⁊.in.c.ꝙ
clericis de foro compet.⁊ in.d.c.eccleſia.⁊ Bar.in.d.l.
cunctos populos.⁊ no.Bal.i.d.auc.caſſa. In ꝯtriū argu
it do.Car.qꝛ ſtatutū laycoꝝ pt qualificare ꝯtus layco
rū p rōnes ſupius dictas.⁊ allꝉat qđ no.Bar.in.l.reſcri
pto.§.ſi.ff.de mune.⁊ ho.vbi dicit apponi poſſe remedi
um ne predia transferanꝉ in eccleſiā niſi cū onere vt te
neatur eccleſia ad tributū ⁊ vectigal.⁊ dat moduz vt ſi
ant omnia pdia tributaria ⁊ tūc trāſibunt cū onere rea
li.⁊ allꝉat no.per Inn.in.c.poſtulaſti.de for.cōpe.q non
multū faciunt ſm do.Card.ipſe allegat.c.paſtoralis.ꝺ
deci.c.ex litteris de pigno.⁊ qđ no.Fed.de ſe.ꝯſi.lxxvij.
vbi dicit ꝙ ſi p ſtatutū ē ꝓhibitū fieri ceſſionē i magna
tem ⁊ ſi fiat ex cā nō tenebit ceſſio.nec tale ſtatutū i hoc
cenſeꝉ eſſe cōtra libertatē eccleſie. Si ergo vꝫ ſtatutum
inhabilitans laycuz paſſiue ne recipiat ab eccleſia nec
dꝉ eſſe cōtra libertatē eccleſie.ergo idem erit ⁊ actiue lꝫ
aliqñ aliqs inhabiliteꝉ paſſiue ⁊ non actiue.c.ſi.de cle.
excōi.miniſ.tñ hoc caſu fortius deberet tenere ſtatutum
inhabilitans actiue ꝗ̄ paſſiue.qꝛ ſtatutū inhabitans ac
tiue cōcernit bona que ſunt de iuriſditione ſtatuentium
que rō ceſſat qñ paſſiue. Et nulla rō probabilis aſſigna
ri pōt in ſpeciali quāto plus quando actiue ꝗ̄ paſſiue.
Id aūt qđ pluribus rōnibus iuuaꝉ fortius eſt ergo ⁊ fir
mius de offi.deleg.a.c.prudētiam ver.illa qppe. Ex pdi
ctis hec qđ ⁊ ꝑcedens ⁊ ſimiles tuꝫ ꝓpter motiua hinc

a ¶ Valeat. vide ꝓ hoc doct. ⁊ ibi Bar.in.l. ſancimus.C.ꝺ ſac.ſanc.eccle. pau.ꝺ ca.in cōſi.xxx.ꝺ.abb.⁊ oēs fere canoniſtas in.c.relatum ꝺ teſta. vbi de iſta mā multa.

ſnāe.tū pp auctoritatē plurimoꝝ iuꝫ ēt pp materie ma/
gnitudineꝫ ⁊ arduitatē nō facilis inueſtigatiōis ꝓpter
que non eſt p̄cipitanda ſnīa.l.ꝗ ⁊ ꝗꝛ.ff.de interro.acti.lvi.
diſt.pōderet.ij.q.i.c.deus oīpotens.Tū diuino fret⁹ au
148 xillo.d.Car.dicit ſe ſubgcere qđ ſentit.ſnam dei cā agiẗ
cū de rebus tractaẗ eccleſiaſticis ⁊ eccleſiaſtica liberta/
te cle.ne romani inver.ſup hoc in v̄bo ideſt dei negocio
de elec.Primo aūt ad fortificādā illā ptē ꝙ talia ſtatu/
ta valeāt dicit ſe in mediū adducturū aliqua.⁊ꝗdā.que
maxime facere videnẗ in ↄ̄riū tanꝗ̄ nō obſtātia.Scđo
dicet qđ de iure in p̄dictis putet.Tertio ſoluet rōnes ↄ̄/
rias.Pro pte ergo affirmatiua ꝙ talia ſtatuta valeāt
arguit.qlibet pōt de rebus ſuis diſponere ꝓut vult.⁊ q
libet hñs iuriſditōeꝫ pōt facere ſtatuta licita in rebus ſu
is.p̄miſſa aūt ſtatuta de ſe licita appent maxime in qōne
p̄cedēti.Et ecōtra in traditōe rei ſue ēt faciēda ſpecialr̄
⁊ expſſe eccleſie pōt laycus ēt p̄uatus formā adycere p
quā nō ſeruatā ↄ̄ctus qui tenuit reſcindi pōt.c.cū dilecti
de dona.c.veꝝ de ↄ̄dit.appo.vbi res tradite eccleſie re/
uocanẗ ad vſus laycoꝝ tradentiū in hoc tñ Inn.in.c.ve
rū de for.cōpe.dicit no.⁊ ſing.valde ſm eū ꝙ reuocatio
fieri d̄bebit auctoritate iudicis eccleſiaſtici.qꝛ cū res ſit
facta ſacra cōmitteret ſacrilegiū ſi laycus eaꝫ auctorita/
te ꝓpria occuparet.xij.q.ij.c.nulli.⁊.c.ſeq.de foro cōpe.
c.cū ſit gñale.⁊.c.cōqueſtus.Et qꝛ hoc dictū multū pōt
facere ad qōnē.ideo declarādo ipſuꝫ dicit do.Car.inſi/
ſtendū eſſe.Nā aliq diſtinguūt an tradēs appoſuerit pa
ctū p qđ poſſidēs ↄ̄ſtituit ſe p̄cario noīe poſſidere in eꝫ
caſuꝫ i quē faciēda ſit reuocatio ⁊ tūc auctoritate ꝓpria
fieri pōt p.l.ſi qs ſub hoc.ff.de ↄ̄hen.emp.Aut aliter ſi/
at ⁊ tunc ꝓcedat dictum Inn.⁊ refert hoc dixiſſe Bar.
in.l.q abſenti.§.ſi qs poſſeſſionē.ff.de acqr.poſ.Ipſe ve/
ro dicit dictū Inn.ſimplr̄ defendi poſſe.nā forte eccleſia
negabit pactuꝫ vel erit dubiū de forma pacti qꝛ eccleſia
diceret ꝙ nō eſt ſic late itelligendū vel ei fuit renūciatū ⁊
multa ſilia poſſent opponi.Itē ex quo res eſt effecta ec/
cleſiaſtica nō dꝫ in manu layci ↄ̄duci ſine auctoritate iu/
dicis eccleſiaſtici cū res eccleſie nō ſint aliendāe ab ea ſine
magna cā ⁊ cū decreto.c.i.Leo.in.vi.hec aūt reuocatio
⁊ ſi nō ſit ꝓprie alienatio hꝫ tñ ſilitudinē ꝙ hic ēt allaẗ
bona heretici ipſo iure ſūt ↄ̄fiſcata ᵃ tñ iudex laycus nō
apprehēdit ea niſi p̄us p iudicē eccleſiaſticū declareẗ il/
lū eſſe hereticū.c.cū ſm de hereti.in.vi.p hoc idncit di/
ctū.c.cū dilecti.qđ ſinglr̄ hꝫ eū facit ad hoc ibi ecōtra cū
ꝓponereẗ extare caſum reuocatōis anteꝗ̄ reuocatio fie
ret fuit diſcuſſuꝫ qđ iuris p iudicē eccleſiaſticuꝫ.illud er
go de p̄cario noīe adiecto ꝓcedit in alio ꝗ̄ in eccleſia.⁊
eſt vtile valde ipſi tradenti ſed in eccleſia non ex rationi
bus premiſſis tenēdo quod teneret appoſitio pacti p̄ca
rij modo predicto neceſſario infertur ꝙ fortius debet
valere ſtatutum dans formā traditioni anteꝗ̄ res ad ec
cleſiā trāſeat.ſed ēt tenēdo ꝙ requiraẗ iudiciū iudicis ec
cleſiaſtici ſm doctrinā Inn.quā ipſe putat veriorē.Tu
pondera ꝙ mirum eſt de dño Car.inquantū dicit dictū
Inn.verius in.d.c.veruꝫ qꝛ cōtra Inn.eſt caſus forma
lis in.l.ſi quis curialis.C.de epiſ.⁊ cleric.⁊ ibi Bal.al/
legat illum tex.cōtra Inno.⁊ etiam illum tex.allegauit
Bar.in.l.creditores.C.de pigno.ↄ̄tra Inno.idem vo/
luit in.l.ſi.ff.vt lega.no.caue.Et idē tenuit Hoſt.⁊ Io.
an.in.d.c.verum.⁊ ibi Io.de ligna.q facit mentionem
de Bar.in.d.l.creditores.licet do.Ant.ibi ⁊ dñi de ro.
ſequanẗ dictū Inn.ibi ⁊ etiā in ↄ̄tingētia facti.Pet.de
anch.cōſilio.cciiij.ↄ̄ſuluit cōtra Inno.p.d.c.cū dilecti ⁊
ampliauit illū tex.loquentē in donatione.ꝙ hꝫ locuꝫ in
legante.qꝛ legatum eſt donatio quedā.l.legatū de leg.
ij.Et iſtud verius ⁊ ꝓbatur formaliter in.d.l.ſi qs curia
lis.Nō aūt requiraẗ ſnīa declaratoria faciēdā eſt de pla
no videlicet ꝙ eccleſia nō ſeruauerit pactū.vt in.d.c.cuꝫ
hꝫ legē.⁊ in.l.eius qui.ff.de iure fiſci limitat tamē Bar.
i.d.l.creditores niſi res ſit effecta ſacra.Tu allega.c.ſi

ᵃ Cōfiſcata. Cōuerſo tñ ad fidē ſunt red/dēda vt tꝫ do. Car.in cle.i.§. ſane de her. ⁊ in cle.ij.§.i.q.pi.eo.ti.⁊ vide d.abb.in.c.ex/cōt am⁹.⁊ in c.vrgētis eo.ti.⁊ ibi omnes docto.

gnus.de conſecra.di.i.c.cōqueſti.xvij.q.iiij.Subdit dom.
Card.iſtis p̄miſſis ſufficere ꝙ in traditōe rei potuit adij
ci p laycum certa forma per.d.c.cum dilecti.⁊.c.verum
non enim apparet quare non eodem modo poſſit ſtatu/
tū dare formā rei transferende in eccleſiam.Item ratio
que ſit de priuilegio eccleſie non vrget.nihil enim p̄iudi
cat ſtatutum eccleſie in caſibus queſtionum p̄miſſarum
nec fecit eccleſiam incapacē ſed potius ipſos laycos in
habiles reddit ad alienādum niſi certis perſonis ⁊ ſer/
uata certa forma.Et ſubdit.c.ſi.de imu.eccle.in.vi.cum
rōne ſua nō facere.In ↄ̄trariū ꝓcedit enim illud.c.⁊ ex
forma ꝓhibitionis colligiẗ ꝙ in derogatōe eccleſiaſtice
libertatis talia ſiunt.vt qꝛ fit mētio de clericis vt ibi vel
qꝛ ꝓhibitio eſt talis que vergit in omnimodū detrimē/
tum eccleſiaꝝ vt in exemplis ibi poſitis ſi p̄cipiẗ ꝙ nil vē
daẗ clericis.Et idē dicit ſi p verba generalia.qꝛ ſtatutū
dicit nihil poſſe vendi nō ſuſtinētibus onera publica.qꝛ
ibi inducerenẗ indirecte ad ſuſtinendū onera ⁊ ſic liber
tas eccleſie violareẗ.Et iſtū dicit eē intellectū veꝝ illius
littere.Nec.c.eccleſia de ↄ̄ſti.⁊.c.ſi.Leo.faciunt ad ea ꝗ
ſupra inducta fuerūt.qꝛ loquunẗ qñ ↄ̄ſtō laycoꝝ diſpo/
nit expreſſe ſup rebus eccleſiaſticis.His dictis venit ad
ſm ⁊ polliceẗ dicere ꝙ ſibi de iure vr̄ quo ad duas p̄ce
dentes qōnes ⁊ alias ſiles dicens ꝙ tūc quo ad eccleſiā
ſtatuta talia nō tenēt cū appere pōt ea vergere in d̄roga
tionem libertatis eccleſie.Et iſta eſt ratio.d.c.ſi.que eſt
attendenda.l.hec actio.ff.de calumnia.l.diſtin.c.ↄ̄ſueta
do.Et diſtiguit hoc modo videlicet.aliquādo d̄ eccleſia
vel de eccleſiaſticis perſonis fit mentio aliquando non.
Primo caſu dicit ꝙ eoipſo apparet ꝙ ſunt ↄ̄ libertateꝫ
eccleſie in eo ꝙ layci ſtatuūt de nō ptinētibus ad eos al
legat.d.c.eccleſia ⁊.d.c.ſi.Leo.Et ſic do.Cardi.itelligit
ꝙ in.d.c.eccle expſſe fiebat mētio de eccleſijs ſeu rebuꝫ
eccleſiaꝝ ꝙ eſt ↄ̄tra do.Abb.q dicebat ꝙ ſtatutū loque
baẗ generaliter ⁊ ibi nō fuit dictū eius ſed Io.de ligna.
ibi ⁊ in.d.c.ſi.de vita ⁊ hone.cleri.⁊ in.d.c.cū veniſſent
Secūdo caſu qꝛ nulla fit mētio de eccleſijs.aut clericis
vt in duabus primis qōnibus ⁊ tūc aliqñ ſtatutū nō ſim
pliciter prohibet ↄ̄ctum ſed certā formam requirit puta
cū dicit non valeat donatio niſi iſinuata ptāti aliqñ ſim
pliciter ꝓhibet.Primo caſu quādo forma eſt obſerua
bilis ſine magna difficultate qñqꝫ requiriẗ magna difficul
tas.Si ſine magna difficultate aut forma adyciẗ contra
ctui q de ſui natura ē de foro eccleſiaſtico puta ſup lega
tis vel alijs ↄ̄ctibus ad pias cauſas factis.aut adyciẗ al
teri cōtractui.Primo caſu dicit nō tenere ſtatutū tanꝗ̄
nō ſup ptinētibus ad iuriſditōeꝫ ſtatuētis cū taliū regla
tio ad eccleſiaſticū iudicē ptineat.c.nos quidē.c.ſi here/
des.c.tua ⁊.c.ioānes de teſt.l.ſi qs ad declinādū.l.nulli
.C.de epiſ.⁊ cler.in.auc.de ſan.epiſ.§.ſi quis aut pro.Et
iſtud fuit dictū Bart.in.d.l.cunctos populos ⁊ ſequiẗ
do.Anto.in.c.relatum de teſta.⁊ ſupius dictū fuit.Aut
adyciẗ cōtractui q de ſui natura eſt de foro iudicis ſecu
laris vt regulariter ſunt oēs ↄ̄ctus ⁊ diſpoſitiones lay/
corum ⁊ tunc p hoc non violatur libertas eccleſie in ali
quo qꝛ lꝫ ſit fauendum eccleſijs ⁊ eccleſiaſticis pſonis
p to.de ſacroſan.eccle.⁊ de epiſ.⁊ cle.⁊ de imu.eccle.tñ
ſicut diciẗ de viduis ꝙ dꝫ eis fauere.ita tñ ꝙ alijs non ſi
at iniuſtitia.c.ex tenore d̄ fo.cōp.ſic dicit fauendū eccle
ſie vt tñ non turbeẗ iuriſditio laycorū.c.nouit de iudic.
c.cauſamqꝫ el.ij.q ſil.ſin.legi.⁊ maxime qꝛ ex iuſtis cau
ſis talia ſtatuta iuſtificari pñt.ſ.vt talia non alienētur in
non ſubditos ad volūtatē eoꝝ q bona hñt.ſꝫ demū cum
ſubeſt cauſa rōnabilis alſ facile poterit ciuitas exui tri
butarijs ⁊ ſuſtinētibus onera ciuitatis.Et ideo tenet
ſtatutū ſm eum ꝙ nō teneat vēditio niſi fiat p̄us ꝓcla/
ma in pallatio ſi qs velit in aliquo ↄ̄dicere vel niſi alie/
nās ſit.xxx.annoꝝ vel niſi iterſint duo ꝓximiores nō te/
nebit alienatio facta in eccleſiā nō ſeruata tali forma qꝛ
i hoc nullo iure ſpāli munita ē eccleſia.nec i aliquo ſibi
preiudicatur

preiudicatur pp hoc. ⁊ hāc cōſiderationē dicit nō factaȝ ab aliquo uſqȝ ad tēpora ſua. ⁊ gaudio vehementiſſimo exclamat de hac ſua cōſideratiōe. Miror de tāto doctore q non viderit Saly. in. d. auc. caſſa cuius iſta conſide-
49 ratio fuit. vbi dicit † ſtatuto cauet ꝙ in alienatōe rei immobilis fiēda p minorē. xxv. annis dēat interuenire conſenſus agnatorum alias ꝯtractus ſit nullus qđ tunc ſi alienat clerico ſine illa ſolēnitate ꝯtractus eſt nullus qꝛ alienans eſt ſuppoſitꝰ iuriſdictōi ſtatuētis. ergo ſibi prouideri potuit ⁊ cum ſuo ſtatuto ligari. Tam ēt qꝛ ex iſto ſtatuto nullū ius deperit clerico. tū etiam qꝛ dignitas recipiētis nō tollit legē puidentē danti pp ībecillitatem cōſilij. l. generaliter. C. de ſacr. ſan. eccle. l. ex īperfecto. C. de teſta. Idē dicit ꝯtra ſi clericus minor donaret layco maiori rōne qualitatis ſeruāde. l. i. ff. ꝙ quſqȝ iuris. l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expen. Et idem dicit vbicūqȝ clericus ꝯtraheret cum clerico. qꝛ priuilegiatus cū pariter puilegiato non vtit̄ ſuo priuilegio in auc. niſi rogati. C. ad treb. Si vero forma adiecta eſt cū magna difficultate obſeruabil' tūc equipat̄ ipoſſibilitati. vt in caſu. c. filius. de teſt. ⁊ Dy. in regula ſemel li. vi. Sicut ergo nō tȝ ſtatutū ꝙ ex toto ꝓhibet ꝯtractus qñ ex nimium preiudicat̄ eccleſie ita hoc caſu.
150 Et ideo dicit † ſtatutū diſponit ꝙ nō poſſit trāſlatio imobiliū fieri in non ſubeuntē onera cōitatis niſi de licentia cōtis tale ſtatutū nō habet locum in tranſlatione facta eccleſie. qꝛ obtinere taleȝ licentiā iudicat̄ impoſſibile cum pēdeat ab vno ſolo. vt. d. l. fi. Et ideo dicit limitari ſtatutum paduanum diſponens ſub hac forma. quia debet intelligi ita quod ad eccleſias non extendat̄ etiā ſi difficultas nō ſit tāta vt cēſeat̄ ipoſſibilitas dūmō ſit difficultas. nā difficultas ipedit morā cōmitti. l. qđ te. ff. ſi cer. pet. c. breui de iureiur. ⁊ per ꝯñs impedit penā q̄ ex mora committit̄. l. ij. §. i. ff. ſi quis cautio. Et in hoc nō differt difficultas ab ipoſſibili. Preterea cū inhabilitatio fcā ſimplr̄ vel ſub certa forma ſit quedaȝ pena ſicut appet in excōicato qui in penam ſit inhabilis ad actꝰ publicos. c. ad ꝓbandū de re iudi. c. fi. de cleri. excō. Et ideo ſtatutū reddēs difficileȝ tranſlationē tali difficultate q̄ ꝓprie poſſet dici difficultas quo ad eccleſiā nō eſt ſeruādū nec ſtringit que omnia dicit diligētiſſime eſſe menti tenēda. Si aūt ſtatutum ſimpliciter ꝓhibet ꝯtrā qꝛ dicit non poſſe alienari bona in nō ſubditum ſi ꝯtractus eſt de foro eccleſie nō tȝ. Si vero ē de foro layci ⁊ tūc ſi obſeruaret̄ quo ad eccleſiam multuȝ preiudicaret eccleſie nō tenet. Si vero eſt de foro layci ⁊ tunc ſi obſeruaretur quo ad eccleſiam multum preiudicaret eccleſie aut nil. vel parum. primo caſu ad eccl'iaȝ vel clericos nō extēdit̄. ⁊ idē dicit in ſtatuto ꝓhibēte bona vēdi nō ſuſtinētibus onera. qꝛ lȝ clici nō ſuſtineāt onera. c. nō minus de imu. eccle. nō tñ ꝓpterea debēt minus bñ tractari q̄ȝ layci ſuſtinētes p. d. c. nō minus. alias puilegiū eccleſie eſſet ſibi dānoſuȝ ꝙ eē nō dȝ. l. ꝙ fauore. C. d̄ legi. ⁊ īdirecte violaret̄ libertas imunitatis eccleſiaꝝ ⁊ eēnt clerici deterioris ꝯditōis. c. q̄ȝto de puileg. ⁊ ēt fiūt cleri. ex hoc timidiores. Et ſic neceſſario īfert̄ ꝙ coꝝ libertas violat̄. vt in. d. §. que onerāde. ⁊ maxime dicit hoc ꝓcedere ſi ꝓhibet̄ alienatio īmobiliuȝ vel oium. Sed ſi nullū ꝑiudiciū eccleſie eſſet vel parum qꝛ ſtatutū dicit arma nō alienari in nō ſubditū vel qđ ſimile de his a quibus clerici ꝓhibent̄ de iure. vt in tit. ne cler. vel mona. imo ēt ſi nō eēt notabile ꝑiudiciū eccleſiarum ⁊ appareret aliqua cauſa rōnabilis mouens ipſos ſtatuētes. puta ꝙ certa bona exiſtētia ī ꝯfinibus nō alienent̄ in nō ſuſtinentes onera ne poſſit ꝯtingere variatio ꝯfinium. vel diſponit ꝙ alique domus deputate ad vſuȝ publicum lȝ ſint ſinguloꝝ nō poſſint transferri in nō ſubditū ne forte cōe non poſſit illas cōducere ab illo in quē trāſlate ſunt qꝛ ille locare nollet. vel nō ſine magno emolumento in quo magnū preiudicium fieret cōi. iſtis caſibus non tenebit alienatio facta in eccleſiaȝ. Dicit tamē tātus doctor ꝙ lȝ ſciat hec fore noua nec dicta per alium tamen putat ꝙ cuȝ ceteri diligēter īſpexerint videbūt ꝙ de radice vera iuris ꝓcedunt. ⁊ maxima nitunt̄ equitate vt ⁊ eccleſie ꝯſeruent̄ ī iure ſuo ⁊ laycoꝝ iuriſdictio nō ex toto confundat̄. ⁊ alleg. c. peruenit. xi. q. i. ⁊ ī hoc regenit illuſtre ingeniū huius excelſi doc. do. Car. Et indubi-
151 tāter iſta diſtictio eius digna ē. † Claudio aut Ulpiano q trāſcendentē intellectū habuerūt vt Bal. vtar ibi; i. l. oēs populi. ff. de iuſt. ⁊ iur. p tex. in. l. a teſtatore in verſi. claudius magno ingenio aperto iure reſpondit. ff. de cōdi. ⁊ demon. ⁊ per tex. in. l. ſcire oportet. §. ⁊ ſi maxime. in verſiculo legis prudentum vertices. ff. de excuſatōe tuto. Nihilominus defecit in ſalutari ſuo. nā Alberi. de roſa. in ſuo ſolemni tractatu ſtatutoꝝ in ſcđa pte in. ij. q. ad fi. cuȝ in hac qōne ardua ſup ſtatuto mediolanēſi fuiſſet aſſumptus in vnū ex iudicātibus finaliter determinauit ꝙ ſi tale ſtatutū requirebat cōſenſum ſupioris in alienatione fienda in nō ſubditum cōprehēdebat eccleſiaȝ ⁊ tenebat. Et ideo ꝯſenſus ſuperioris nō reputat̄ im poſſibilis. vt dixit do. Car. Et ſequeretur vnum inconueniens. iura canonica diſponūt ꝙ bona eccleſiaꝝ nō poſſint alienari niſi ex cauſa licita ⁊ īteruenīēte cōſenſu ſuperioris vt in. c. i. ꝯ eod. in. vi. ſequeretur ꝙ talis alienatio iudicaret̄ ipoſſibilis ꝙ repugnat omni humano itellectui. Nec d. l. apud iulianuȝ §. fi. ꝓbat dictū do. Cardi. vt patet ex relatis per me ſuperius. Supuenit do. Pe. de anch. cōſilio. cxli. vbi late ⁊ ſubtiliter cōſuluit ſtatutū laycorū nō poſſe ſubtrahere clericis cōſortium eorūdē laycorū īter quos cōuerſantur ⁊ viuūt ⁊ coꝝ conditio eſſet deterior q̄ȝ ꝯditio iudeoꝝ vel excōicatoꝝ. vt dixit tex. in. c. quāto de puile. ⁊ lex dicit duriſſimam eſſe penam inter hoies ⁊ hominū carere ſuffragijs. l. hi q ſancteȝ. C. de apoſta. Nam vt inqt Cicero in libro officioꝝ. Detrahe aliquid alteri ⁊ hoiem cū hoīs incōmodo ſuū cōmoduȝ augere magis eſt cōtra naturā q̄ȝ mos. Et ſi tam illuſtris philoſophus reputat hoc cōtra naturaȝ quo ad omnes q̄ȝto magis ꝯ eccleſias clericos ⁊ eccleſiaſticas pſonas. Naȝ lȝ dicat canon ꝙ duo ſunt gña xpianoꝝ. xij. q. i. duo ſunt tamen vna dicit̄ vniuerſitas clericoꝝ ⁊ laycorum. Naȝ ydomus phyloſophus q paganus fuit diuiſit regionē ī tres ptes. quaꝝ vnā ſacraȝ alterā publicā ⁊ aliam propriaȝ appellauit vniuerſitatē. Et lex dicit ꝙ ius publicū
a in ſacris ⁊ ſacerdotibus ꝯſiſt̄ a. l. i. ff. de iuſti. ⁊ iure. facit l. rerū mixtura. ff. de vſucapio. ⁊ qđ not. Jo. an. in. c. fi. de offi. deleg. li. vi. ⁊ Oldr. conſilio. xxx. ⁊ per illam mixturam in multis actibus layci ſūt de foro eccleſie ⁊ ecōtra vt no. in. c. cum ſit generale. de foro competen. ⁊ in. c. vbi periculuȝ. §. preterea. de elec. li. vi. ⁊ in. c. pncipes. xxv. q. v. qnimo maior cenſetur iuriſdictio ⁊ ptās eccleſiaſtica in quātū melioribus peſt. ſ. aiabus. c. ſolite de maio. ⁊ obe. l. ſancimus. C. de ſacroſan. eccle. nō videt̄ ergo ꝙ reſpublica temporalis ꝑiudicare poſſit reipublice ſpāli in illo participio ⁊ cōione quā dicit̄ habere in laycis ⁊ rebus tpalibus in vſis dictaruȝ reꝝ ⁊ ſuffragio laycoꝝ ſpūalia eni diu eſſe nō pñt ſine tēporalibus. i. q. iij. ſi quis obiecerit dicūt eni iura ꝙ vna ptās dȝ p aliā adiuuari. c. i. de ope. no. nū. Cū ergo vna cēſeatur vniuerſitas ex diuerſis ptibus nō dȝ eadē res diuerſo iure cēſeri. nec iura in preiudiciū alterꝰ aliqđ machinari. vt. d. l. rex mixtura. ⁊ c. i. de offic. ordi. Et confirmatur hoc ſecundū eum quia poſito quod in laycis ptās tpalis habet plus iuris quam eccleſiaſtica non tamē videtur ſibi licere per ſtatuta ſua preiudicare eccleſiaſtice ptāti reſpectu iuris ꝙ in laycis pretendit vt cum eis habeat liberū pticipiū hoc ꝓbat̄ in ſimili in. c. piſanis de reſti. ſpo. ⁊ in. c. fi. de peni. ⁊ expſſiꝰ quo ad caſum noſtruȝ in. c. fi. de immunita. eccle. in. vi. Si enim clerici nō hn̄ent ius obſequtoꝝ in laycis valuiſſet illud ſtatutum quo ad ligandos ſubditos ſi cum pſonis ꝓhibitis nō haberent pticipiū vt in. l. fi. ff. de decre. ab ordi. faci. l. mercatores. C. de cōmerci. ⁊ mercato. Item. l. pōt ꝓhibere cōmerciū reꝝ ſui territorij certo generi pſo

a Verſat. ad de ſpec. in ti. d̄ iſtr. edi. §. xiiij. v. itē pone ⁊ in ti. d̄ lega. §. i. ⁊ fi. ſȝ nūcij quo ī loco appellat ſacerdotes xp̄i dei nr̄i legatos ⁊ ſubiungit ꝙ coꝝ iniuria ad ieſuȝ xp̄m ſpectat. ſed proh dolor ī ꝓborū ſacerdotum multitudie boni ēt longe dterius q̄ȝ diaboli in oībus ludibrio ſunt neqȝ d̄ ipſoꝝ ſanguine vindicta ſumit. vñ poſſumus cithariȝare planctū hieremie ꝓphete patres nr̄i peccauerūt ⁊ non ſunt. ⁊ nos iniquitates eoꝝ portauimus.

narum vt no.in.l.penul.C.de ꝯben.emp.⁊.l.i.C.non li.
ce.habi.metropo.li.xi.tamen nõ põt ꝑ ſtatutũ laycoꝝ
reſtringi iſta facultas ne poſſint donare ꝯbere ⁊ relin-
q̃re eccleſijs ꝓut laycis placuerit vt in.l.i.C.de ſac. ſanc.
eccle.c.futurã.xij.q.i.c.i.⁊ fi.de imu.eccle.in.vi.Si ergo
non põt impediri cõmertium ⁊ facultas libere cõtrahẽ-
di ⁊ diſponẽdi libere de rebus ſuis quo ad clericos mul
tominus poterũt ꝑiudicare eccleſie quo ad res acq̃ſitas
in hoc enim maxime verſaẽ libertas eccleſiaſtica vt in.d.
.l.i.Et q: ſpecifice ⁊ expꝛeſſe ñ pñt layci h̃ ſtatuẽ eodẽ mõ
nec generaliter poterũt ſtatuere.generalitas eni ĩcludit
eos ſup quibus põt ſtatuẽs ſpecifice diſponere.⁊ ita reſi
det tantus doctoꝛ in ꝑallegato cõſilio.Faciat ꝙ conſu-
152 luit Bar.in ꝯſili.incipiente dñi prioꝛes.†vbi ſtatuerunt
peruſini.ꝙ omnes cõductoꝛes poſſeſſionum cuiuſcunq̃
fuerĩt ſiue clericoꝝ ſiue laycoꝝ poſſint renũciare ꝯductio
nibus pro futuro tp̃e ⁊ ꝙ nullus officialis peruſij poſſit
de hoc cognoſcere vel iuriſdicitiõem habere ꝯtra dictos
ꝯductoꝛes.cõſuluit ibi bar.tale ſtatutũ nõ valere. q: eſt
ꝯ libertatẽ eccl'ie ꝑ iura ſupius allata.Et ẽt ꝯſuluit ꝙ of
ficiales peruſini nõ poſſint cognoſcẽ poſtq̃ ꝑ ſtatuta pu
ſij adẽpta ẽ eis iuriſdictio.Iſtud vltimũ repꝛobat.d.pe.
i rub.d.c.canonũ in loco ſupius allegato.⁊ ẽt repꝛobat
do.Abb.in ru.c.eccleſia ſancte marie pluries dicti.Cõ-
ſuluit ẽt ibi Bar.ꝙ clerici habebũt remediũ.q: poterũt
adire ꝑſidẽtes ciuitatis vt dent eis iudicẽ habilẽ q̃ ſi ne-
glexerint deuolueẽ iuriſditio ad iudicẽ eccleſiaſticũ.c.ij.
⁊.c.ex tenoꝛe de fo.cõp.Et ꝑ iſta paſſus iſte reddiẽ dubi
taſſimus.Quid ego fragilis in tã dura ⁊ aſpera diſputa
tõis ꝓuincia aggrediar cõſultius pꝛofecto eſſet calamo
ꝑcere ⁊ ſinẽ iponere ⁊ vt agnus corã tondente obmu
teſcere.nõ eni iſta geſtamia dẽcẽt humeros nr̃os.ſꝫ tremẽ
di dei iudicio relinquẽda.O q̃ res oium q̃ deũq̃ eternis
regis impijs ⁊ fulmine terres.tu mẽte labentẽ dirige me
dubiũ tu certo roboꝛe firma.Dei ergo imoꝛtalis ſũma
deuotione oium iploꝛato ꝑſidio ſaluo tñ ſanioꝛi iudicio
me ſubijcio deciſiõi ſacroſancte romane eccleſie.vĩ mihi
dicẽdũ tale ſtatutũ cõpꝛehẽdere eccl'ias clericos ⁊ eccl'ia
ſticas ꝑſonas.ꝙ ꝓbo hoc modo.Vbicũq̃ lex generalr̃
vtiẽ illis verbis ꝓhibitiuis ſup re ſpectãte ad conditoꝛẽ
compꝛehẽditur eccleſia iſte eſt tex.foꝛmalis in.l. nullus
penitus ciuilis oꝛdinis ſeu dignitatis vel ſacroſancta ec
cleſia vel domus regia excuſationẽ angariaruꝫ habeat
.C.de curſu publico li.xij.vbi videẽ tex.apertus.Et ſi di-
153 caẽ amice †vbicũq̃ alternatiua poniẽ iter genus ⁊ ſpẽm
reſoluiẽ in dictõeꝫ expoſitiuã.ſ.ꝑ ideſt no.glo.⁊ Bar.in
in.l.vbi pactũ.C.de trãſac.⁊ in.l.ij.circa ꝑn.ibi quadru
pedem vel pecudeꝫ.ff.ad.l.acql.q: exponiẽ vel ꝑ ideſt ve
rum quãdo de mẽte ꝓferentis apparet ꝙ ita voluit ita
habeẽ in.l.vbi pactum.⁊ in.d.l.ij.alias alternatiua po
ſita inter genus ⁊ ſpeciem ſignificat ꝓferentem voluiſſe
illam ſpeciem ſub illo genere compꝛehendi.l.i.ff.de re-
bus dubi.plene ſcribit Bart.in.l.is qui ducenta.§.vırũ
ff.de reb.dub.⁊ in dicta.l.vbi pactum.Cuꝫ ergo in.d.l.
nullus.appareat ꝙ de mente illius.l.fuit cõpꝛehendere
ſub illo genere nullus eccleſiã in materia ꝯgruẽte cõpꝛe
hendit quãlibet ſpeciẽ cõtentã ſub illo genere.⁊ ꝑ cõſe
quẽs cõpꝛehendit eccleſiam.⁊ ſic ab initio ſeculi fuit ex
cogitatus ille tex.ad hoc ꝓbandum.Secũdo hoc deci-
dit tex.in.l.ij.C.vt nemo ꝑua.titu.pꝛe.alie.impo.iuncto
ver.ſi plebeius ſi curialis miles vel clariſſimus vel cle.
Ecce nunc qualiter ſub illo verbo generali ne q̃s cõpꝛe-
hẽditur clericus.ergo eſt vera cõcluſio vt in firma petra
ꝙ illa verba gñalia in materia cõgruente cõpꝛehendat
clericũ.Tertio licet ſtatuens non poſſit in ſpecie ſtatue-
re ſuper rebus eccleſie vel clericoꝝ nihilominus põt in
genere.Unde refert do.Cardi.floꝛẽ.in.c.decernimus õ
iudi.ſe in q̃õne facti ꝯſuluiſſe.iudex layc⁹ iudicauit ſup
vniuerſitate bonoꝝ cuiuſdã layci i qua erat iuſpꝛonatuẽ
fuit dubitatũ an iudiciũ tenuerit quo ad iuſpr̃natus.Et

a ¶ Eccleſias. Uide ad h̃ lau rẽ.de ſa.i.§. ce lex iſti.õ legi. ꝯgna. ſucceſ.q̃ ꝯtrũ expꝛſſe ex. ⁊ vide Fely.in c.eccleſia ſan- cte marie.all'a. in text. q̃ dicit q̃cq̃d excogita ri poteſt.

ꝯſuluit ꝙ ſic ꝑ.c.ex lr̃is de iure pa.q: lꝫ in ſpecie nõ poſ
ſit iudex laycus iudicare ſup iurepatronatus vt in.c.de
cernimus ⁊.c.quãto de iudi.nihilominus in genere po
tuit.Et ego allego gl.ſing.in.c.filijs.xvi. q.vij.dũmodo
in libello nõ fiat mentio iuriſpatronatus.Facit ſing. di-
154 ctuꝫ Io.an.in.c.i.de iure pat.li.vi.in nouella†ꝙ ſi q̃s di
cat vendo villam ⁊ iuſpatronatus q̃d in ea eſt non valet
venditio ſecus ſi ſimpliciter dicat vẽdo villam. q: tunc
venit ius patronatus.facit q̃d hr̃ in.l.in modicis.ff.de ꝯ
hen.emp.Faciat dictum Hoſti.in ſũma ne pꝛelati vices
155 ſuas.§.i.ver.q̃d ſi aliq̃s.vbi dicit†pꝛlatus obligauit fru-
ct⁹ eccleſie ⁊ obuẽtiões ⁊ oĩa ad eccleſiã ꝑtinẽtia an trã
ſeat comodũ iuriſditõis ſi eccleſia habebat iuriſditiõem
tenet ꝙ ſic niſi iuriſdictio fuerit excepta.q: lꝫ ſp̃aliter vẽ
di non poſſit vt in.c.i.⁊.ij.ne pꝛelati vices ſuas tñ tacite
tranſit cum vniuerſitate bonoꝝ.ſicut multa que ſp̃aliter
fieri nõ poſſunt generaliter tñ bene fieri poſſunt vt in.d.
c.ex lr̃is.Faciat elegãs dictũ Bal.in.l.ſi q̃n.C.de bo.va
156 can.li.x.vbi dicit†ſi q̃s cedit alicui caſtrũ videẽ trãſfer-
re in illum impium ⁊ iuriſditionem ſi ſub vniuerſitate ce
dit allegat in ar.l.quidã.ff.de acqui.re.do.l.pater.§. q̃n
decim.ff.de leg.iij.allegat Inn.in.c.i.ne pꝛelati vices ſu
as.⁊ Bernardus in.c.cum bertoldus.de re iudi.Et fa-
ciat pulchꝛũ ⁊ no.dictũ Ang.in tractatu quem fecit de
iuentario poſito in titu.ff.ſi cui plus quã per.l.fal.vbi vo
157 luit†ꝙ in citatiõe generali omniũ creditoꝛum ⁊ legata
rioꝛũ vt veniunt ad videndũ cõfici iuentariũ ſi ſua puta
uerint intereſſe cõpꝛehenduntẽ dñi clerici.Et bene fa
ciat ꝙ in ſimili dicimus de iuramento calũnie ꝙ tacite
remitti põt ſed expꝛeſſe non.l.ij.§.ſed q:.C.de iur.calũ.
Faciat etiã ꝙ in ſimili hr̃ in.c.ſi annũ quartũdecimuꝫ õ
iudi.in.vi.⁊ in cle.diſpendioſam de iudi.lꝫ ergo ſpecifi-
ce ſtatutum laycoꝝ nõ poſſit diſponere de eccleſijs cleri-
cis ⁊ ſilibus tñ in genere poterit.Et per hoc ſublatuꝫ eſt
illud ꝙ in ꝯtrium adduxeram.ſ.verba generalia ſtatutẽ
non adaptanẽ ad ipoſſibilia ipſi ſtatuenti. vt dixit Bal.
in.l.fi.§.in cõputatõe.⁊ do.Anto.in.d.c.eccleſia ſancte
marie.⁊ Hoſtien.in.d.c.tua de deci.⁊ do.Abbas.in.d.c.
a nobis el pꝛimo õ ſen.excõ.⁊ Bal.in.c.cũ non ab hoie
de iudi.⁊ in.l.fi.C.de ſacroſan.eccle.q: negaẽ hoc vꝫ ꝙ
ſtatuenti layco ſit ipoſſibile ꝑ verba gñalia cõpꝛehende
re clericos eccleſias ſeu eccleſiaſticas perſonas.Quarto
faciat ad hoc tex.ſolẽnis in.c.i.de iureiu.li.vi.⁊ ibi dixit
do.Domi.ꝙ lꝫ ſtatutum laycoꝝ non teneat q̃n diſponit
contra libertateꝫ eccleſie nihilominus tꝫ ⁊ cõpꝛehendit
clericos q̃n non eſt ꝯ libertatem eccleſie. Et ſubdit illũ
tex.eſſe optimũ ad ſuſtentandã opinioneꝫ Bart. in.d.l.
cunctos populos volentis ſtatutuꝫ laycoꝝ ſimplr̃ diſpo
nens ⁊ non ꝯ libertatem eccleſie ligare ipſos clericos.di
cit tñ docto.cõiter tenere ꝯ Bar.⁊ ſi q̃ſpiam adduxerit
in mediũ text.in.c.fi.de vita ⁊ honeſta.clerico.⁊ ibi do.
Anto.dicenteꝫ illum tex.eſſe melioꝛeꝫ de coꝛpoꝛe iuris
ꝯ opinio.Bar.in.d.l.cunctos populos.vbi ſtatuta ⁊ cõ
ſuetudines laycorum non ligant clericos in eorum pꝛe-
iudicium etiã ſi exercuerint negociationem.q: re vera ſi
ſubtiliter ponderẽ ille tex.nõ deſtruit opinioneꝫ Bar.
ibi enim ſtatutum laycoꝝ erat ꝯ piuilegium indultũ ip
ſis clicis.⁊ iõ eſt ꝙ tale ſtatutũ nõ cõpꝛehẽdebat clicos
Quinto faciat tex.in auc.de hered.⁊ falc.§.fi.in verſi.in
omni ꝑſona ſiue ꝑuata ſiue militari ſiue ſacerdotali ſiue
impiali ſiue alterius cuiuſlibet vbi eſt tex.ponẽs gladiũ
huic certamini.vbi diſpõ legis laycalis diſponẽs ſup eo
a ꝙ eſt honeſtũ ⁊ reipublice vtile cõpꝛehẽdit eccl'ias ⁊ ec
cleſiaſticas ꝑſonas.⁊ bene facit glo.in.c.i.de teſt.⁊ que
ibi dixi Et late ⁊ ample dixi in repe.rubꝛi.ff. de acquir.
here.nam tex.ibi declaratiue loquiẽ ⁊ eſt pulchꝛũ ⁊ ad
hanc q̃õnem nouũ cõmendabis memoꝛie.Sexto ſtatu-
tum layci generalr̃ loquens cõpꝛehendit ſibi ſubditos
⁊ diſtrictuales.vt in. d.l. cunctos populos. ſed clerici
quo ad quid ſunt diſtrictuales laycorum ⁊ compꝛimũ-

tur per

tur per ipſos laycos.vt eſt tex.melioꝛ de iure in.c.princi
pes.xiij.q.v.⁊ ꝙ ſint diſtrictuales laycorū eſt text. ⁊ ibi
Jo.an.in.c.ſi.de offi.dele.li.vi.⁊ facit quod habetur in
c.accedens el.ij.vt lite non conte.Septimo faciat tex.in
l.ſi qs in ꝯſcribendo.C.de pac.in verſi.ꝑ cingulū militie
ſue vel dignitatis vel ſacerdotij ꝓrogatiuā. vbi dictio ſi
quis ꝓlata a layco cōprehendit ſacerdotem. niſi dicas
ꝙ illo tex.non loquaꝛ de ſacerdotio ideſt pſbyteratu ſꝫ d
quadam dignitate que ſacerdotiuꝫ appellabatur.vt ibi
dicit glo.per tex.in.l.i.C.de natura.libe. Octauo faciat
tex.in.c.i.de ꝯſue.arguēdo a cōtrario ſenſu illius litte-
re.vbi ꝯſuetudines graues eccleſijs non ligant eccleſiā.
Et ibi Bald.ponit exēplum ꝙ ſunt graues quādo ſunt
cōtra priuilegia vel immunitates eccleſiaſticas.allegat
Bar.in.l.i.§.que onerāde.ff.quarū rerum actio non da
tur.allegat ēt no.in.d.auc.caſſa.ergo ſequiꝛ a cōtrario
ſenſu ꝙ ſi ꝯſuetudo non eſt grauis eccleſie cōprehendit
eccleſiā.⁊ ſic eſt dare caſum formalem ꝓ opinione Bar.
in.d.l.cunctos populos ꝙ generale ſtatutum laycoruꝫ
non violans libertatem eccleſie cōprehendit ipſam ec-
cleſiam.nec per alios in locis ſupius allegatis ille tex.fu
it ad hoc pōderatus.Nono hoc ꝓbat tex.in.c.cōſtitut⁹
in ver.iuxta municipij veronēſis ꝯſuetudinē approbatā
vbi bona ⁊ approbata conſuetudo ciuitatis generaliter
loquens cōprehendit canonicos ſupra de in integ.reſti.
Et ibi papa mandat illos reſtitui in integruꝫ. nec de no
uo approbat illā ꝯſuetudinē.Et clarum eſt ꝙ illa cōſue
tudo nō diſponebat ſpecifice de clicis qꝛ illo caſu nō te-
neret.vt eſt text. in.d.c.eccleſia ſancte marie.Nec poteſt
dari bona reſpōſio dicēdo ꝙ ibi fuit conſuetudo mixta
laycorum ⁊ clericoruꝫ vt voluit Jo.de lig.⁊ cōiter om-
nes reſpōdentes ad illum tex.⁊ ad.c.cum veniſſent.⁊ ad
c.cum cauſam ſuperius allegata.quia illa reſponſio eſt
friuola . vt ſuperius demonſtraui.Et nunc nouiſſime
allego caſum in.c.bene quidem.xcvi.diſt.in ver. in qua
nullus romane eccleſie interfuit vel ſubſcripſit antiſtes
per quem potuiſſet firmitatem legitimā ſortiri.⁊ in ver.
ꝙ nullus pre iul ſedis apoſtolice vbi eſt caſus formalis
158 † ꝙ ad cōualidandam conſtitutionē layci quo ad eccle-
ſias ⁊ clericos.⁊ per cōſequēs ad cōualidandeꝫ conſue
tudinem laycoruꝫ ar.l.de quibus.ff.de legibus requiriꝛ
approbatio vel cōſenſus pape.ergo nō ſufficit cōſenſus
laycorū qđ tene menti qꝛ ad hoc eſt nouū.Et ſi quiſpiaꝫ
fortiſſime opponat ꝙ inquantū Bar.in.d.l.cunctos po
pulos dixit ꝙ opinio ſua ꝓbatur in.d.c.cum cauſaꝫ ibi
ideo non valuit illa conſuetudo ligans clericos qꝛ erat
mala ergo ſi fuiſſet bona ſecus.qꝛ ꝯtra eū ⁊ ſuā inductōeꝫ
allego tex.nō pōderatū ꝯ doctrinā Bar.nec ab antiquis
nec modernis iuris prudētis in.d.c.bñ quidē in ver. ve-
rūtñ ⁊ ſi aliqua poſſit rōne ſubſiſtere.vbi diciꝛ ꝙ ſtatu-
tū layci in ꝑiudiciū eccleſie vel clericoꝝ eſt nullū.dato ꝙ
aliqua bona rōne ſuſtētari poſſit.Et ibi dicit gl.ꝙ lꝫ ali
qđ ſit bonū ⁊ bona rōne firmatū eſt nullū ſi nō hꝫ aucto
ritatem.Cum ergo layco ſit interdicta ois auctoritas
ſtatuēdi ſuper eccleſijs vt ibi ⁊ in.d.c.eccleſia ſancte ma
rie ſequitur neceſſario ꝙ lꝫ ſtatutum ſit honeſtū ⁊ bona
rōne firmatum ex defectu auctoritatis nō cōprehendit
eccleſias aut clericos.Et indubitāter ille tex.deſtruit do
ctrinā multoꝝ illuſtriū doctorū.Nihilominus rñdeo qꝛ
loquiꝛ ſuper rebus acqſitis ipſis clericis ⁊ nō acquiren
159 dis ꝓut eſt ſtatutū noſtrum.Decimo faciat † vbicunqꝫ ꝓ
uatus homo in ꝯtra diſponit ꝙ res nō alieneꝛ in poten
tiorē illa ſua verba generalia cōprehēdunt eccleſiā . ita
dixit Bal.in.l.ea.l.C.de condi.ob cau.⁊ not. ꝑ oēs in
l.ſi ita qs.§.ea lege.ff.de ver.obli.⁊ ēt expreſſe ⁊ ſpecifice
pōt in ꝓhibitōe facere de eccleſia mentōeꝫ.vt eſt tex.me
lioꝛ de iure in.l.ſi.C.de pac.inter emp.⁊ vēdi. ergo ſeq
tur neceſſario ꝙ multo magis ꝑ ſtatutū ſtatutuꝫ generale hoc
poterit facere ciuitas ar.gl.in rubꝛ.C.de decre.decuri.⁊
tex.in.l.generaliter.C.de fideiuſ.quē Bald.ibi reputat
melioꝛē de iure.Undecimo faciat tex.in.d.c.eccleſia ſan
cte marie hoc mō inducēdo vbi dicit ꝙ layci ꝑ ſua ſtatu
ta nō poſſunt diſponere ſuper alienatione reruꝫ eccleſia
rū.⁊ ſic loquiꝛ ille tex.de rebus acquiſitis eccleſie ⁊ per
ſonis eccleſiaſticis.Et ſi intelligimus illū text. vt voluit
Jo.de ligna.⁊ do.Abb.vt ſupius retuli ꝙ illud ſtatutū
loquatur generaliter.Habeo caſum formalē a ꝯtrio ſen
ſu illius lr̃e ꝙ ſtatutum generale loquēs de rebus acqui
rēdis clerico aut eccleſie cōprehēdit eos.ſecus in rebus
160 acqſitis † argumentū enim a ꝯtrio ſenſu validū eſt ſiue lo
quamur i legibus ſiue in iure cōi.l.i.§.huius rei.ff.d of.
cius.l.i.§.i.ex co.ff.de teſti.l.qui teſtā.§.mulier.de teſta.
c.publicato de elec.c.apoſtolica de his q̄ fiūt a pla.c. hu
manū genus.i.diſt.Siue loquamur in pactis.l. inter ſo
cer.§.cū iter.ff.de pac.dot.ſiue loq̄mur in ſentētijs.l.pō-
ponius.§.ſed ⁊ ſi.ff.de ꝓcu.Siue loquamur i reſcriptis
l.ſi ꝑcur erorem.§.ignorāter.vbi eſt tex.ſing.ff.mādari fa
cit.c.trāſmiſſe de ver.ſi.Siue loquamur i vltima volūta
te.l.lucius.ff.de here.inſti.l.ꝙ cure.ff.qñ dies legā.cedit
Siue loquamur in ſtatutis vt voluit Bal.in.l. cōuenti-
culam.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ in.l.apud antiquos.C.de furt.
poſt Jac.bu.⁊ in.l.ſi cum dotem in prin.poſt Cy.in ad
di.ff.ſolu.matri.Bar.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊
venit argumentū a ꝯtrio ſenſu ex mente.l.vt dixit glo . in
d.c.humanū genus.⁊ in.d.l.apud antiquos.⁊ tex. i.d.
§.mulier.Duodecimo ſi ſubtiliter pōdereꝛ hoc voluit
Bar.in.d.l.filiuſfa.§.diui.ff.de le.i.vbi dicit ꝙ nō valet
tale ſtatutū ne alieneꝛ in nō ſubditū reſpectu eccleſiaruꝫ
qꝛ eſt ꝯ libertatē eccleſie.Et ſic ſentit ꝙ tale ſtatutum cō
prehēdit eccleſiā.ſed non valet tanq̄ ſit ꝯ libertatem ec-
cleſie quod vltimū apparebit in ſequēti dubio.Decimo
tertio faciat.c.ſi.ſ.eo.iducēdo illud a ꝯtrio ſenſu ita vt in
duxi.d.c.eccleſia ſancte marie.Et ſi quiſpiam opponat
ꝙ ille tex.ēt cōprehendat res acqrēdas eccleſie ⁊ ſic di-
ſponit nō valere ſtatutū ꝙ res nō transferantur in eccle
ſiā.poſito ꝙ loquaꝛ in genere.hoc ꝓbat ille text. in ver.
mortuarijs.vbi layci nō poſſunt ſtatuere ſuper acquirē
dis eccleſie intuitu mortuoꝝ.Et ad hoc ille tex.eſt nou⁹
⁊ ꝯtra doctrinā Bal.⁊ ſequētiū diſtinguētiū ſup rebus
acqſitis vel acqrēdis eccleſie.qꝛ ad illū tex. rñdeo loqui
tur enīꝫ de his que annexa ſunt ſpūali vt formaliter dicit
ibi tex.de mortuarijs ⁊ alijs que annexa ſunt iuri ſpūali
⁊ clarū eſt ꝙ ea q̄ inherent ſpūalibus ſpiritualia quoqꝫ
ſunt.l.que religioſis.ff.de rei vēdi.Et clarū eſt ꝙ layco
a eſt interdicta ois ptās ſup ſpūalibus a.c.quāto.⁊.c.decer
nimus de iudi.Et ſi quiſpiā pur opponat de text.in.d.c.
bene quidē in ver.ſancimus ne vnq̄ ꝑdiū ornamenta ec
cleſiarū q̄ nūc ſunt vel que ex quibuſlibet titulis eccleſia
rū iure protulerit.qui tex.ore apto diſponit laycuꝫ non
poſſe diſponere de rebus q̄ nūc ſūt eccleſie vel in futuruꝫ
erūt ⁊ ſic diſponit ⁊ de rebus acqrēdis.Quia rñdeo qđ
ille tex.quo ad illud ver.loquiꝛ de eo ꝙ qs cōtulit vel cō
fert ꝓ ſalute ⁊ reqe animaꝝ vt ꝓbat ibi tex.in verſi.vt q̄
pro ſalute ⁊ requie aierum.⁊ ſic lꝫ loquaꝛ de rebus acq
rēdis eccleſie tñ loqtur de his q̄ acquiruntꝛ fauore anime
quo caſu nō hꝫ locū ſtatutū laycoꝝ.vt in.c.clarū d teſt.
⁊ voluit Bar.in.d.l.cūctos populos ⁊ ſupius dictū fuit
Poteſt ēt aliter reſpōderi ꝙ ille tex.loquaꝛ qñ ſtatutū
loquiꝛ ſpecifice de eccleſiaſticis facultatibus . Et etiam
ſi qſquā opponat de.d.c.bene qdē in ver. quolibet decer
nere.vbi eſt tex.aureus ꝙ layci nullo mō poſſint ſtatue
re de eccleſijs ⁊ eccleſiaſticis pſonis vel rebus.ergo ſeq-
tur ꝙ nec generaliter nec ſpāliter.Et facit tex.in.d.c.ſi.ſ.
eo.in verbo nulla ſit tributa ptās.Quia rñde ꝙ intelligi
tur de reb⁹ eccleſie acqſitis.ꝙ ꝓbat ibi tex.in ꝟbo quo
modolibet decernere de eccleſiaſticis facultatib⁹ ⁊ ſic de
facultatibus eccleſiaꝝ.⁊ tam genitiu⁹ importat dñium vt
plene no.Bar.in rub.de op.no.⁊ ꝑ omnes in.c.i.de po
ſtul.prela . Decimoquarto faciat.ſicut ſe hꝫ domus ad
vniuerſitatē domoꝝ ſic ſe habet homo ad vniuerſitatē ꝑ

a ¶ Spiritua-
lib⁹. Adde ge-
mi.in.c.ij.de ſi
ben.in.vi.⁊ do
cto.in.c.ꝯtigit
de arbi.

ſonarum. vñ ſm qualitatẽ rex ipſi inhabitãtes diuerſis
vniuerſitatibus aſcribunt. l. ſeruis vrbanis in pn. ⁊ i. §. i.
ff. de leg. iij. l. cũ delanionis. §. ſabinus. ff. de fund. inſtru.
Sed cõſtat ꝙ eccleſia eſt de vniuerſitate domoꝝ. itra ter
ritoriũ poſitaꝝ vt. l. pupillus. §. territoriũ. ff. de ver. ſig.
ergo ſacerdos cẽſebit de vniuerſitate pſonaꝝ. ſicut ergo
ſtatutũ ciuitatis vel vniuerſitatis cõprehẽdit oẽs pſonas
ciuitatis ⁊ vniuerſitatis ita ꝯcerneret ⁊ cõprehẽdet ec
cleſias clericos ⁊ eccleſiaſticas pſonas. facit ꝙ no. bar.
in. l. ſodales. ff. de colleg. illici. Decimoquĩto faciat. ꝯſtat
vniuerſitatẽ augeri ⁊ minui. ff. de iudi. l. ꝓponebat. ſicut
eniꝫ augetur ciuitas ꝑ nouũ icolã in ciuitate receptũ vt cũ
aliis incolis munera ſubeat. ff. ad municip. l. i. ſcdo reſpõ.
ſic ꝑ electionẽ noue eccl'ie ⁊ aduentũ noui ſacerdotis. q̃
tñ in iſtis ius publicũ cõſiſtit quã in ꝓuatis incolis imo
ꝓprius ⁊ imediatius. l. i. §. ius publicũ. ff. de iuſti. ⁊ iure.
ergo ſicut noui icole ſunt de ciuitate ⁊ ligant ſtatutis ge
neralibus ciuitatis ita ⁊ ſacerdotes. Decimoſexto faci
at iſtud ſtatutũ ita eſt cõiter iterptatũ ⁊ cõprehẽdat ec
cleſias clericos ⁊ eccleſiaſticas pſonas. ⁊ ſi ante oculos
poſueris oĩa ſtatuta pene italie hoc diſponẽtia ita intel
lecta ⁊ cõiter interpretata ſunt. ergo ſequit ꝙ tale ſtatu
tũ licet ſit generale cõprehendat eccleſiam clicos ⁊ ſimi
les. Decimoſeptimo faciat. l. non tñ. ff. de appel. in ver.
q̃ſq; alius. vbi eſt caſus ꝙ q̃libet põt appellare ꝓ eo q
ducit ad mortem poſito ꝙ ipſe damnatus ad mortẽ no
lit appellare. Ang. ibi querit an ex illo tex. includat cle
ricus. ⁊ videt tenere ꝙ ſic. Dicit tñ ꝙ tutius eſſet clerico
abſtinere. ⁊ allegat no. dictũ Spec. in ti. de aduoca. §. i.
ver. in cã aũt criminali. do. meus Jo. de imo. dicit ꝙ imo
clericus põt ſecure appellare. ⁊ ad hoc põderat illũ text.
dicentẽ oẽs ꝓuocationẽ audiri debere. nã cã appellatõis
tẽdit ad defenſionẽ. ⁊ ꝓ defenſione talium poſſũt clerici ſe
intromittere. xxv. q. v. reos. Et ſic ſub illis ỹbis generali
bus legis ciuilis includunt clerici. ergo ita includent in
generali ſtatuto populi dũmodo nõ tẽdat ꝯ libertatem
eccleſie tene menti illum tex. cũ illa doctrina. q2 ad hoc
nõ eſt conſideratus ab aliquo. Decimooctauo faciat ꝙ
161 voluit Saly. in. d. auc. caſſa vbi dicit ꝙ ſtatutũ laycorũ
diſponẽs cãm terminandã ligat clericuꝫ agentẽ in foro
ſeculari. ⁊ etiã dicit ſtatuto bononienſi cautũ ẽ quod ſi ab
actore nõ ſubdito ꝑtati bononie petat ſatiſdatio de ſoluẽ
dis expẽſis ſi ipſũ cõtingat cõdemnari alias nõ preſtita
ſatiſdatiõe ꝓceſſus ſit nullus ꝙ tale ſtatutũ ligabit cleri
cũ. Et reddit rõnẽ ibi Saly. q2 in ipſis ſtatutis nõ ꝓiudi
cat clerico. ſed ꝓuidet layco vt celerius cõſequat condẽ
natõis effectũ cõdẽnato actore nõ ſubdito. nã clerici ac
tores nõ ſunt ꝓuilegiati in ſatiſdatõibus iudiciarijs. vt
in. l. gñaliter. C. de epiſ. ⁊ cleri. Nec ob. ſi opponat de. §.
ſi qs autẽ ꝓ pecuniaria in auc. de ſanctiſſi. epiſ. q2 ille §.
loquit in clerico reo. ⁊ ſic non correxit. d. l. generaliter.
Decimonono faciat tex. auc. de queſtore in pn. in verbo
diuerſoꝝ hominũ turbis noſtra ciuitas populoſa iducẽ
do vt ſupius iduxi. Uigeſimo faciat ꝙ voluit Saly. in
162 d. auc. caſſa volẽs ꝙ ſtatutũ bononienſe diſponẽs ꝙ edi
ficates porticũ vel viã tãte latitudinis dimittãt ꝙ tale ſta
tutũ cõprehẽdit clericos allegat in argumẽtũ. l. ad iſtru
ctiõeꝫ. C. de ſa. ſan. ec. cũ ibi no. ꝯiuncta. l. an in totũ. C. de
edifi. ꝓua. ⁊. l. ſi. C. de predi. nauicu. lib. xi. Et dicit quod
ſtatuta notarij de fango q̃ ſunt edita bononie circa ſtra
tas cloacas ⁊ immundicias ligãt clericos. ⁊ etiam ſta
tuta de aqueductibus ⁊ diſcurſorijs aquarũ ligant cle
ricos tamẽ ad illa ſtatuta conſeruanda cõpellendi ſunt
per epm aut eius vicarium. cõſiliũ tñ eſt ſm eũ ꝙ nota
rius recipiat cõmiſſionem ab epo ⁊ eius auctoritate pe
nas exigat ⁊ ad obſeruãtiã predictoꝝ clericos cõpellat
eiuſdeꝫ auctoritate epi. ⁊ ſic certo certius ẽ ꝙ ſtatuta ge
neralia laycorum que nõ ſunt cõtra libertatẽ eccleſie cõ
prehẽdũt clericos ipſos. Et vidi in ꝯtingentia facti du
163 bitari hic bononie vbi ſtatutũ diſponit ꝙ tale ius red
datur nõ ſubdito in curia poteſtatis bononie. q̃ale red
ditur bononienſi. Cauet ꝙ patruo debeat tertia pars bono
rũ in bonis neptis nate ex fratre ipſius patrui ꝙ tale ſta
tutuꝫ cõprehẽdit clericos ꝑ ſupradicta. Et ſuperioribus
diebus ita ꝯſului in quodã ſtatuto ꝓclare vrbis parme.
Uigeſimoprimo faciat dictũ no. Jac. but. in. d. l. ad in
164 ſtructionẽ. vbi dicit ſe vidiſſe dubitari de facto de gabel
la plauſtroꝝ que ſoluit ad portam ciuitatis an cõpre
hendant clerici ⁊ teneant. Et dicit ꝙ ſic q2 plauſtra de
ſtruũt ciuitatẽ ⁊ vias ⁊ oportet ꝙ quotidie reficiantur
vie ex illa pecunia. ⁊ ideo ſicut ad refectiõeꝫ viaꝝ tenent
ita ⁊ ad ſolutionẽ gabelle. ⁊ ſic aperte ẽ ꝙ ſtatutũ layci
generaliter loquẽs ſi nõ tendat in preiudiciũ eccleſiaſti
ce libertatis comprehẽdit ipſos clericos ⁊ etiam ligat.
Uigeſimoſecũdo faciat no. ⁊ ſingularis doctrina domi.
Pe. de anch. in. c. nõ minꝰ. de imu. eccle. vbi dicit poſſe
dari gñaleꝫ doctrinã ꝙ vbicunq; tractat de cõi vtilitate
clericorum ⁊ laycoꝝ ſimul ⁊ mixtim clerici tenentur ſe
cõtribuere vna cũ laycis. ⁊ dicit ſe habuiſſe ⁊ fuiſſe con
ſultũ ꝙ ad aggeres q̃ ſũt circa mare vel flumẽ pp peri
culũ ſeu timorẽ inũdatiõis poſſeſſionũ tenent ꝓ poſſeſſio
nibus ſuis ꝯtribuere clerici ⁊ layci ꝓpter cõe periculuꝫ
Et ideꝫ dicit ad cuſtõdes rapinas ⁊ alia multa mala ex
aduentu alicuius ſocietatis hoſtiliter ꝯtra ciuitateꝫ ſi ſe
pecunia ſua redimũt ſi alr ſe defendere nõ valeãt hic eni
verſat vtilitas clericoꝝ ſicut laycoꝝ pp dãna ſuis poſſeſ
ſionibus iſtigenda. vbi ergo ineſt cõmoduꝫ dꝫ eſſe onus
ele. i. de cenſi. Dicit tñ ꝙ debet peti coram iudice clerici
portio tãgens ipſos clericos. ⁊ ſic in vltimo cõcordauit
cum dño Saly. licet eum nõ allegauerit in. d. auc. caſſa.
⁊ etiam cum dño Bald. ⁊ in. d. l. ad iſtructionem. ⁊ ita
tempes dictũ Bal. ſingu. in. l. nullus. C. de curſu publico
li. xij. ſuperius allegatũ. Et eſt quottidianũ dictũ pp ci
uitatem mantuanã timore padi ne inundent poſſeſſiões
eoꝝ q2 teneant clerici ꝓ poſſeſſiõibus ſuis ad aggeres fa
ciendos iuxta ripas padi ne inundent poſſeſſiones eoꝝ
Et ſic ſole clarius apparet ꝙ ſtatutum layci generaliter
loquẽs cõprehẽdit clericos. Uigeſimotertio faciat not.
dictũ Bal. in vſibus feu. in ti. de pace conſtan. in. vi. col.
in ver. munitiõe ciuitatis. vbi dicit ꝙ clerici ⁊ eccleſie te
nent ad ſolutionem gabellaꝝ que ſũt ad ciuitatis por
tas. q2 plauſtra deſtruũt ciuitates ⁊ vias ⁊ id̃ tenetur
eccleſie. Ad ſupuacuas aũt expenſas non tenent. Unde
dicit ꝙ nõ tenent ſaligare plateas. ⁊ facit ꝙ voluit ideꝫ
Bal. in. d. l. ad inſtructiõeꝫ. vbi idẽ dicit de ꝯfectiõe putei
neceſſarij ad vſuꝫ hoium ville. Et ſic ſentit expſſe ꝙ ſta
tuta laycoruꝫ honeſta comprehendũt clericos. Et ego
vidi dubitari de facto in ciuitate mantue vbi ſtatutuꝫ di
ſponebat ꝙ quilibet teneret ad expẽſas propter fetoreꝫ
iſurgentẽ in aliqua cõuicinia videlicet ꝙ illi de ꝯuicinio
tenerent. fuit dubitatũ vtrũ cõprehenderet clericos. Et
conſului ꝙ ſic. Uigeſimoquarto faciat. ad illum caſum
adaptatur diſpoſitio ſtatuti ad quẽ adaptant ỹba eiꝰ. ff.
ita autẽ ⁊ ibi Bar. ff. de admi. tuto. c. indẽnitatibus. §. ſꝫ
cum eos de elec. li. vi. cum ſi. ſed verba iſtius ſtatuti ad
aptant ad clericos. q2 regulariter non ſunt ſubditi lay
corum. vt dictũ eſt. ergo diſpoſitio eius cõprehendit eos
clericos rõne honeſtatis ⁊ vtilitatis publice. Uigeſimo
quinto faciat. eccleſia dꝫ eſſe mater honeſtatis ⁊ iuſticie
165 ⁊ illud qđ nõ eſt honeſtũ apud theologos reputat im
poſſibile. ⁊ faciat. c. i. de alie. feu. in vſi. feu. imo ſi ciuitas
cõprehendit in generali diſpõne ſtatutoꝝ laycoruꝫ quo
ad cõmoda ꝓuenientia ab ipſis ſtatutis quare non dꝫ
pati ꝙ cõprehendat in generali diſpõne ſtatutoruꝫ quo
ad ea que reſpiciũt cõmodũ ⁊ vtilitatem publicã totius
ciuitatis dũmodo non ſit illud ſtatutũ contra eccleſiaſti
cam libertateꝫ. Et ex iſtis elicitur concluſio vera ꝙ ſta
tutum laycorum generaliter loquens dũmodo nõ ſit cõ
tra eccleſiaſticaꝫ libertatẽ cõprehẽdit clericos eccleſias
⁊ eccleſiaſticas pſonas quicq̃d dixerit Alberic. de roſa.

in ſecunda

in ſecūda parte ſtatutoꝝ in ſecūda q̄ōne ⁊ per cōſequēs
ſtatutū diſponēs ꝙ ſubdit⁹ nō poſſit alienare rē imobilē
vel ſi alienauerit in nō ſubditū ſolū graue gabellā qꝛ i ta
li ſtatuto cōprehēdunt clerici ⁊ eccleſiaſtice perſone. Ni
bilomin⁹ viuā ⁊ nō moriar ſup hoc paſſu. ⁊ in oīb⁹ aliis
cū deciſione ſancte matris eccl'ie.cui in pncipio medio ⁊
fine adhereo.vt ꝟbis dn̄i bal.vtar in tractatu ꝯ ſciſmati
cis.C.ſi quis aliquē teſtarī probibuerit. Nec ob.allegata
in cōtrariū qꝛ ſatis aperte apparet ad illa rn̄ſio ex ſupe⁹
dictis ⁊ maxime ad illud ꝙ dicebaſ ꝙ ſtatuta gn̄alia nō
cōprehendūt īpoſſibilia ipſis ſtatuentibus. Nec ob.c.l.ꝯ
iureiur.in.vi.qꝛ imo ibi eſt caſus pro eo qꝺ dixit Bar. ⁊
ſequaces vt ſuperius induxi. Nec ob.cum dicit ꝙ ſub ge
nerali ſtatuto nō venit illicitu3.nec iniurioſu3 clericis.nec
captioſum nec illud ꝙ non eſt veriſimile qꝛ concedo.ſed
iſtud ſtatutū generale nō iniurioſum nō eſt illicitū ſed eſt
vtile reipublice. ⁊ apparebit ex ſequēti dubio. Nec ob. cu3
dī ꝙ generalitas ſtatuti nō cōprehendit caput qꝛ illꝺ eſt
verum in ſtatuto penali ⁊ odioſo.qꝛ verba ſtatuti capiūt
tūc ꝓprie.ſed in latiſſima ſignificatōe bene venit ⁊ cōpre
henditur caput.iſta eſt glo.ſing. ⁊ ſolitaria in cle.ſi qui
de etat. ⁊ quali.vbi ꝓprie ⁊ ſtricte appellatōe capituli
nō venit caput capl'i ſed in lata ſignificatiōe bn̄ venit.vn̄
poſito ꝙ clerici eēnt caput nihilomib⁹ in lata ſignificatō
ne cōprehendunt in generali ſtatuto. Itē qꝛ in reb⁹ tpali
bus que ſunt ipſoꝝ laycoꝝ clerici nō ſunt caput laycorū
quinimo eccleſia in rebus tpalibus vtit reb⁹ iperialibus
vt ſunt duo tex.valde elegantes in.c.qm̄ in ver. ⁊ pontifi
ces pro curſu tpalibus tantum nō rerū iperialibus legi
bus vterent ⁊ in.c.cu3 ad ve3.lxxxvi.di. Et qꝛ iſtud ſta
tutum emanauit pncipaliter ad fauorem ciuitatis ⁊ nō
ad odiū clericoꝝ ⁊ attendenda eſt cā pncipaliter motiua
que fuit fauor ciuitatis vt in.l.venlā.C.de in ius voc. cu3
ſimilibus ſuperius allegatis. Nec ob. cū dicit quod ſub
venditione re3 nō venit eccleſia voluit Inn. in.d.c. ex lit
teris qꝛ rn̄deo ꝙ nihilominus venit ſuſpatron atus ⁊ fa
ciunt ea que ſuperius dixi in tertio articulo huius partis
facit etiā quia clerici ſunt pars vniuerſitatis vt voluit ol
dra.cſi.xxx. Pe.de ancb.in cōſi.prealleg. Nec ob.cū di
citur ꝙ legato ligno nō veniēt ligna que ſpeciali noīe ap
pellantur maxime ſi ſunt ad aliquē vſum nobilē deſtina
ta ⁊ huiuſmodi ſunt clerici.qꝛ ad hoc rn̄deo ꝙ illud ꝓ
cedit ex ꝓpria ſignificatione vt ibi habet.ſed ſm̄ ample3
⁊ latam ſignificationē bene cōprehendūtur ligna ꝓprio
nomine appellata faciat ēt qꝛ illud h3 locū niſi aliter de
mente ꝓferentis appareat. Ultimo nō ob. cū dicit ꝙ le3
clerici ſint de diſtrictu dominoꝝ tpalium tamen non ſunt
iudicandi ſtatutis ⁊ ſententijs dn̄oꝝ tpalium qꝛ illud eſt
ve3 ſtatutis ſpecifice diſponentibus ſuper clericis eccle
ſijs ⁊ eccleſiaſticis perſonis ſecus ſi in generē ⁊ in his que
non preiudicarent rebus acq̄ſitis clericis vel eccleſie. ⁊ q̄
non violant libertatē eccleſie. Et iſtis dictis ingētiſſimas
gratias referamus ſūmo deo. Poſtremo l3 Angel.in.l.
i.§.que onerande.ff.quarū rerum actio nō datur. dixerit
ꝯtrium.dixit.n.ꝙ ſtatutū ꝓhibens imobilia alienari i nō
166 ſubditū nō cōprehēdit clericos bar.in.d.§.que onerāde
ſentit illud ꝙ ego dixi.† Dicit enim ſtatuto cauet ꝙ qui
offendit nō ſubditū.iuriſditioni ciuitatis peruſij puniat
in.x.lib.ad plus ꝙ tale ſtatutū inq̄ntu3 reſpicit clericos ē
ꝯ libertatē eccleſie. Et ſic ſentit ꝙ ſtatutum loquēs ꝑ ver
ba generalia cōprehendit clericū. Et idē videt ſentire ſi
ſubtiliter ponderet in.l.ſi.C.de exac.trib.li.x.
167 ¶ † Tertia heſitatio que verſimo iuris pōtifici ⁊ roma
ni interprete ⁊ diſputandi facile principe digna.etiā ad
id certamen ſuſcipiendū oportune aduenit. v3 vtrum ta
le ſtatutum ſit contra libertatē eccleſie poſito ꝙ cōprehē
dat eccleſias clericos eccleſiaſticas perſonas. Et vt tre
mendo deo auctore habeatur vera concluſio huius du
bitationis.ante omnia eſt accurate videndū qn̄ ſtatutu3
dicatur contra libertatē eccleſie. Et quidē bart. in.l.cun
ctos populos.C.de ſumma trinita. ⁊ fide catho. dixit ꝙ
tunc dicitur contra libertatem eccleſie quando eſt cōtra
priuilegia conceſſa eccleſijs clericis ⁊ eccleſiaſticis pſōis
a papa vel a principe. ⁊ allegat Inn.in.c.nouerint ꝺ ſen
tē.excō. ⁊ iſtud voluit Cy.in auc.caſſa ⁊ irrita.C.de ſac.
ſan.ecc.per illu3 tex.in ver.aduerſus canonicas vel ipſa
les ſanctiones ⁊ dcm̄ iſtud in precedenti dubio arbitran
do retuli eſſe nō mediocri reprehenſione dignū.vt ibi di
xi q̄ſi videat ſentire ꝙ ſi eſſet cōtra ius cōmune clericorū
nō diceret ꝯ libertatem eccleſiaſticā qꝺ eſſet ſatis incōue
niens ſentire. ⁊ tunc allego tex.in.c.ii.de imu.eccle.li.vi.
vbi eſt caſus melior de corpore iuris ꝙ ſtatutū laycoꝝ di
ponens cōtra ius cōe ipſorum clericoꝝ pſumit eſſe ꝯtra
libertatem eccleſie.vnde idem Bar.in.d.auc. caſſa dicit
dictum Inno.ſibi placere ſed non eē perfectum. Et ideo
ibi dicit ꝙ ad declarationē ipſius dicti ē formata qꝺ iſta
168 † Statuto cauet ꝙ quicūq3 occiderit clericū puniat i.x.
libris.an iſtud ſtatutum ſit cōtra libertatem eccleſie. ⁊ di
cit ꝙ non ſ3 determinationē Inn. ⁊ Cy. Nā ciuitas iſta
ꝓ homicidio ſtatuit maiore3 penam in alijs ſ3 in clericis
ſtatuit minorē vnde nihil facit p̄dictum ſtatutū contra p̄
uilegia cōceſſa ab imperatoribus ⁊ ſūmis pontificibus ſ3
aufert clericis beneficium ipſius ſtatuti. Tu quantu3 ad
hoc dicas animoſe ꝙ imo aufert libertatem clericoꝝ qꝛ
tollit eis ius cōe quo diſpōit ꝙ homicida capite puniat
vt habetur in.l.iij.ad ſi.ff.de ſicca. Et conſuluit Ang. ml
tum eleganter in cōſilio incipiente nos carolus. ⁊ in or
dine.eſt.xiij. Et l3 ipſe ibi dubitet ⁊ incedat per mēdica
ta ſuffragia.tn̄ text.eſt quē ipſe non vidit in.c.omnis.xij.
di.in ver.homicida capite puniat. Et ideo pulchre dice
169 bat do.Domi.in.c.facte ſunt leges.iiij.di.† ꝙ eſt iniquū
ſtatutū venetoꝝ quo cauetur ꝙ clericus repertus de no
cte ſi occidatur homicida ſoluat.v.ſolidos.qꝛ tale ſta
a tutū eſt iniquū ᵃ ⁊ per illud paratur via homicidio. ⁊ la
te dixi de hoc in reperi.rubr.de homi.qꝛ eſt tale ſtatutum
ꝯtra libertatē clericoꝝ. Subdit poſtea bar.in.d.auc.caſ
ſa ſe determinaſſe in ſcholis ꝙ illa dicuntur contra liber
tatem eccleſie. ⁊ eccleſiaſticaꝝ pſonarum ꝓpter que ipſi
redduntur magis timidi ⁊ alij in cōmuni magis audaces
allegat.d.l.i.§.que onerande.ff.quarum rerum actio nō
datur.ſed per illud ſtatutū clerici efficiunt magis timidi
⁊ alij audaciores.ergo tale ſtatutum eſt ꝯ libertatē ec
cleſie quod dicit eſſe nota dignum ⁊ eē vtilius q̄3 ſit dcm̄
Inno.in.d.c.nouerint. Et poſtea ſubdit vide ſi eſt veru3
Et ſic videtur dubitaſſe de dicto ſuo.ſed idem Barto.in
170 dicto.§.que onerande deciſiue ⁊ indubitanter locutus ē
Dicit enim ſtatuto cauetur ꝙ qui offenderit non ſubdi
tum iuriſditioni huius ciuitatis peruſij puniatur in.x.li
bris ad plus.an iſtud ſtatutum prout reſpicit clericos ſit
cōtra libertatē eccleſie. Et videt ꝙ nō quia nō tollit ali
qd clericis quod ſit eis cōceſſum in priuilegiū ſed aufert
ius illud qꝺ cōpetit eis vt cuilibet ꝺ populo ſcilicet ꝙ of
fendens puniat ergo nō eſt contra libertatem eccleſie ſ3
doctrinam Inno.in.d.c.nouerint. Tu accurate conſide
ra qꝛ Inno.non negauit ꝙ ſtatutum contra ius cōe cleri
corum ſit contra libertatē eccleſie.qꝛ iudicio meo poſuit
illud pro veriſſimo ⁊ indubitato. Et iꝺ dixit ꝙ ſtatuta ꝯ
ꝓuilegia indulta a papa vel a principe ſunt ꝯ libertate3
eccleſie.qꝛ ad hoc erat dubitatio euidētior.qꝛ potentius
eſt ius cōe clericorum quam priuilegiū eorum lege eius
militis.§.militia.ff.de teſta.mili. Subdit ibi Bar.ꝙ ille
§.que onerande dat meliorem doctrinā ꝙ ea dicunt fie
ri ꝯ libertatem alicuius quādo quis efficitur timidior.ſ3
lex dicit ꝙ efficiūtur clerici timidiores ergo ⁊c. ⁊ ita ibi
reſidet Bar. Sed do. Abb.in.d.c.nouerint dicit docto
res cōiter tranſire cum Inn.ibi.ſed dicit magis ſibi pla
cere iſtud dictum Bartoli in dicta auten. caſſa. ⁊ ad h̄
legat.c.grauem de ſen.excō.inducēdo vt inducit in.d.c.
grauē. Sed in.d.c.grauem nec inducit nec mentionē ali
quā ꝺ Inn.aut bar.fecit ⁊ ſic dormitauit in dn̄o. Et idē

ᵃ ¶ Iniquum: ergo qui illud ꝯdidit fuit trāſgreſſor legis diuine ſſ.ale.x.c.ve vobis qui ꝯdūt leges ini quas ⁊ ex con ſequēti fieri nō potuit vt tenet bal.in.l.i.i pn.C.ꝺ mono.eis igit conditoꝛ cruciatur apd inferos tāti ſce leris penas da turus Mortuus eſt.n.in pecca to ſuo.

Abbas in repeti.c.eccleſia ſancte marie in.xx. col.ꝯſti.
tranſiuit ſimpliciter cum dicto Bar.Bald.vo in.d.auc.
caſſa.ſeqtur doctrinam Bar.ibi ⁊ in.d.§.q onerande ⁊
de hoc allegat glo.valde ſing.in auct.de non alie.§.vult
enim ſuper ver.ō genere. Raph.fulga.in.d.l.cū cţos po
pulos dicit ꝙ imo ſtatutū ꝯ ius cōmune clericorū eſt cō
tra libertatem eccleſie ⁊ dānauit dctū Ba t.Sed in hoc
defecit qꝛ non allegauit .c.ſi.de imu.eccle.li.vi. Ang.do
in.d.§.que honerande refert iſtud dictū Bart.⁊ dicit de
hoc ibi fore caſum.Nam cū libertatis honerande intelli
gitur omnis ꝓmiſſio facta cuius timore ⁊ cuius exactio
nis medio libertatis pcipiēde patrono cōtinuo eſt ſubie
ctus allegat no.per Jo.and.in.d.c.ſi.de imu.eccle.in.vi.
vbi de hoc eſt caſus ſm eū.⁊ allegat Jo.an.ibi dicere ꝙ
ſtatutū ꝓhibens imobilia nō alienari in nō ſubditū nō
cōprehendit clericos.nam ⁊ ſi expreſſe fieret ſtatutū ꝙ i
clericos imobilia alienari non poſſint vel ꝙ nullus aut
panem vendat clericis aut coquat.illud ſtatutum eſt nul
lū qꝛ ꝯ libertatem eccleſie ⁊ qui ꝯtrium facit anathema ē
⁊ hoc dicit eſſe verū ſi facit cōtra priuilegia conceſſa ec-
cleſie vniuerſali vel per deū vel per eius vicariū in ſpūali
bus.vel per iperatorem in tpalibus ſed ſi fieret cōtra pri
uilegia huius eccleſie ſpālis puta ſancti Laurentij de
peruſio licet tale ſtatutum non teneat non tamen parit
anathema licet quidam ꝯ ⁊ male ſm Inno.in.d.c.no-
uerint ⁊ ita reſidet ibi ang.Salyce.in.d. auc.caſſa.dicit
fortificari dictū Inn.per.d.§.que honerāde.nam ꝯ nām
beneficij libertati ſeruo conceſſe facta erat per dñm ſti-
pulatio.⁊ dicit dctū Inno.tutius per.d.c.nouerint ⁊.d.
§.que honerande.⁊ per text.in auc.caſſa dum dicit ꝯtra
libertatem eccleſie voluit notare aliquid ſpāliter cōceſſū
fuiſſe eccleſie ꝙ laycis non erat cōmune. arg.l. cum pre
tor.ff.de iudi.⁊ allegat ſimile in rubro.⁊ nigro.C.de iu.
reipub.roma.li.xi.vbi ſic rubricaꝰ ⁊ dmonſtraꝰ aliquid
ſpāliter induci in fauorē ciuitatis romane ꝙ alijs nō cōi
catur vt apparet in nigro.Nec repugnat tex.in.d. auct.
caſſa dum dicit earūqꝫ pſonas qꝛ dꝫ intelligi reſpectu ec
cleſiaſtice libertatis.vt ꝓbat illa ꝯiunctiua[a] que cuius
effectus eſt trahere vnū ex copulatis a naturali alterius
copulati.vt in.l.q̄uis.C.de ipubex.Dicit tñ ſe aſſentire
dicto Inno.vt.d.auc.caſſa loquaꝰ qñ ſtatuitur contra ꝓ
uilegia eccleſie.dicit tamen ſe nō reſtringere vt facit In-
no.ad priuilegium dūtaxat conceſſum a papa vel a prin
cipe ſed gñaliter a quouis conceſſum.Et ideo dicit in q̄r
171 ta.q.eiuſdem auc.† ſtatuens cōtra priuilegiū cōceſſuꝫ a
rege eccleſijs cathedralibus vt non teneanꝰ pro eoꝝ pre
dijs ad illam refectionē an incidat in penā illius auct.⁊
dicit ꝙ nō nihilominus ſtatutū nō valebit tanqꝫ cōtra li
bertatem illius eccleſie nō potuerit iſta ſtatuere.l.decer-
nimus eo.ti.qꝛ cōitas illa nō potuit tollere priuilegiū a
ſuo ſuperiore cōceſſum.l.nam magiſtratus.ff.de arb.pe.
de ancha.in cōmento.c.i.de conſti.in.xi.articulo vlı.ſeqꝰ
diſcutere in qōne que incipit quero igitur circa hoc q ſta
tuta dicantur ꝯ libertatez eccleſie tranſit cum dicto bar.
in locis ſuperius allegatis Reuerēdus do.car. in cōmē
to.c.ꝓpendimus de ſen.excō.in.iiij.carta verſi.nunc exa-
minanda ē ſcēda queſtio.⁊ refert dictuꝫ Innoc. in.d.c.
nouerint.⁊ illud reputat eſſe ſingulare incōtūꝫ voluit ꝙ
nō ſit ꝯ libertatē eccleſie qñ violanꝰ priuilegia ꝯceſſa ec
cleſijs particularibus ſed tūc ſunt ꝯ libertatē eccleſie qñ
ſiunt ꝯ libertatē huiꝰ eccleſie vel illius qñ aūt ſunt cōceſ
ſa eccleſie vniuerſali ſecus ſm eū qꝛ tunc violaꝰ eccleſia-
ſtica libertas.poſtea refert Bar.in.d.§.que honerande
ipſe vero dicit ꝙ vbicunqꝫ ſit ſtatutuꝫ per quod clericus
efficiatur timidior bene reſultat diſpoſitio contra liberta
tem eccleſie ⁊ priuilegia conceſſa eccleſie vniuerſali qñ p
illā diſpoſitionē clerici efficiunꝰ timidiores.ſed ēt ceſſan-
te tali timiditate ſit ꝯ libertatem eccleſie eo mō quo dicit
Inno.imo ēt alio mō vt infra dicꝰ. Et ponit exempluꝫ
cōitas ſtatuit vt per ſuos iudices nō reddaꝰ ius ꝓlato ta

a ℭ Coniūcti-ua que vide de ꝯiunctiue eſſe cū eidē.d.au. ſiculū in ꝯſi.x vi.in princ. tg totuꝫ in.d. pte.

lis eccleſie ꝯ ſuos debitores an ſit ꝯ libertatem eccleſie vi
detur ꝙ nō per dictū Inno.qꝛ ſit cōtra pticularē eccleſi-
am dūtaxat pro hoc eſt qꝛ potuiſſet cōitas ex toto reuoca
re iuriſdictionē ſuis iudicibus.vt.l.iudicium ſolui.ff.ō iu
di.c.paſtoralis.§.preterea.ff.de offi.deleg.⁊ per ꝯñs pōt
in parte limitare vt.d.c.paſtoralis verſic.item cū totum
Contrarium decidit qꝛ ſit ꝯ priuilegiū conceſſum ab im
peratore clericis omnibus vt in auc.ſtatuimus.C.ō epi.
⁊ cle.⁊ ꝓbatur in.c.ij.de excep.li.vi.nō enim hic leditur
dūtaxat pticularis prelatus imo tota vniuerſalis eccl'ia
⁊ eius libertas ſicut ⁊ qñ vnus clericus conuenitur coram
iudice layco ſit iniuria toti ordini clericali.xi.q.i.c.inoli
ta .⁊.c.placuit de fo.cōpe.c.ſi diligenti. Idem dicit ſi ab
vna particulari eccleſia exiguntur collecte per laycos. neqꝫ
tunc violatur libertas eccleſiaſtica de quo in.c. nō minꝰ
⁊ in.c.aduerſus de imu.eccle.tamen adhuc durat in rōe
ſua.qꝛ ſit contra libertatē eccleſie ēt ſi indirecte violetur
inmunitas eccleſie.c.quāto de priuile.c.ſi.ō imu.ecc.in.vi.
vbi ꝓbatur expreſſe ꝙ ſi fiet ſtatutū ſuper illis ſuper qui
bus habebat eccleſia particularis ꝓuilegia tñ pōt eē ꝙ
ſit ꝯ libertatem eccleſie vt ſi ſtatuaꝰ ꝙ nullus coquat pa
nes clericis talis loci vꝰ cum eis ꝯtrahat.Et ideo ſit ꝯ li
bertatem eccleſie quocūqꝫ modo tollatur vel diminuaꝰ
libertas eccleſie ēt particularis.c.i.de imu. eccleſ.lib.vi.
ibi ledere aut minuere ⁊ ꝓcedit qñ talis libertas non eſt
huius eccleſie particularis ſed eſt generalis aliarum.Et
ideo dicit ꝙ turbans iuriſditionē vnius ordinarij eccle-
ſiaſtici turbat libertatem eccleſie ⁊ dicit facere iniuriam
eccleſie vniuerſali.c.qm̄ ō imu.ecc.in.vi.⁊ ideo infert ad
172 qōnem que fuit de facto † cōitas terre prati in tuſcia fecꝰ
ſtatutū.ſ.ꝙ nullus pſumeret allegare ꝙ ꝓpoſitus eccle
ſie pratenſis non habeat iuriſditionē quaſi epalem in lo
co an ſit contra libertatem eccleſie.videꝰ ꝙ non qꝛ poti
tius fauet eccleſie pratenſi.Cōtrariū determinat ⁊ refert
ita conſuluiſſe Lapū de caſtellione optimū in iure cano-
nico theologum ⁊ praticum.nam per tale ſtatutū viola
tur libertas epi diocesani qui in ſpūali iuriſditione fun-
dat intentionem ſuā de iure cōi in tota dioceſi.c.i.de offi.
ordi.⁊ in.c.cū epo eo.ti.li.vi.ita ꝙ nullus iferior epo hꝫ
iuriſditionem in tota dioceſi.c.perlectis.xxv.diſt. ⁊ dicit
eſſe caſum.in.d.c.qm̄ ⁊ in.c.ſi.Leo.Eſt enim violatio li-
bertatis eccleſie ſi layci diſponūt per modū auctoritatis
in aliquo ō rebus.vt.d.c.eccleſia ſancte marie.⁊.d.c.be-
ne quidem .xcvi.di.Subdit ēt do.car.ibi quid ſi eccleſie
pticulari vel alicui ſpāli ordini cōpetat aliquod pticula
re priuilegiū ⁊ illud violeꝰ.pone in ꝓuilegio ordinis ci
ſtercienſiuꝫ de quo in.c.cum ordinē de reſcrip.vt ſi dele-
gatus apoſtolicus vrget ciſtercienſes ad reſpondenduꝫ
coram ſe per reſcriptum nō faciens de illo ordine men-
tionem an faciat contra libertatē eccleſie.Concludit ꝙ
nō per doctrinam Inno.oportet tamē ꝙ hoc caſu citatꝰ
allegat ſuum priuilegiū forte enim negabitur eſſe ciſter-
cienſis.l.ſi quis ex aliena.ff.de iudi.⁊ glo.in.d.c.cum or-
dinem que eſt vera ſic intellecta ſꝫ ꝙ teneꝰ docere ō his
que ſunt facti niſi notorium eſſet allegat glo.in.c.veniēs
de accuſ.ſed etiam ſi ſit notorium videtur obligari vt ve-
niat ⁊ ꝓponat.qꝛ notorium non excuſat ab onere ꝓpo-
nendi ⁊ allegendi .vt eſt glo.ſing.in cle.appellāti de ap
pella.⁊ tex.in.l.ſi adulteriū cum inceſtu.§.idem pollioꝰ
ff.de adul.Verius tamen eē putat ꝙ per exceptionē ex-
cludentem iuriſditionem iudicis ſufficit eſſe notam iu-
dici ⁊ dicit eſſe caſum ſingu.in.l.ſi duobus de appel.Tu
vide de hoc que late dixi in.c.preterea de dila.Et ex pre
dictis cōcludit ꝙ ſit cōtra libertatē eccleſie qñcūqꝫ vio-
latur priuilegiū conceſſum ſuper gñali libertate eccleſie
⁊ hoc ſiue violeꝰ quo ad oēs eccleſias ſiue clericos ſiue q̄
ad vnam eccleſiam vel clericum.quia omnes eccleſie ſūt
vna eccleſia .c.loquitur.xxiiij.q.i.de ſumma trini.c.i.§.vna
cle.prima.§.ad hec eod.ti.ō exceſ.ꝓlato.cle.vnica ad ſi.
de.i.de ſen.excōi. ſecus de libertate particularis eccleſie

idеſt non cōpetenti eccleſie generali vt p3 ex pdictis.Et iſta dicit eſſe perpetuo notanda ⁊ per neminé ita bene explicata niſi per eum.vere ⁊ recte loqtur.vide bal.in auc. ſtatuimus.C.de epi.⁊ cler.in fina.verbis.vbi ſimpliciter tranſit cum dicto Inno.in.d.c.nouerint.Tu pondera pmo tex.in.d.auc.caſſa in verbo per italiá qꝛ pbat formaliter ꝙ ſtatuta contra libertaté eccleſie ⁊ contra eccleſiaſticas perſonas ſunt nulla ⁊ publicanda ſunt nulla p italiam.vnde videtur ꝙ illa conſtitutio ſit localis ⁊ per cōſequens ſtatuta cōtra libertates eccleſie ⁊ pſonas eccleſiaſticas extra italiam.nō ſunt nulla habuí recurſu3 ad titulum de ſtatutis ⁊ ꝯſuetudinibus ꝯ libertaté eccleſie i vi. ſeu.in princ.vnde aſſumpta eſt dicta auc.caſſa. ⁊ illud verbum per italiá ibi nō ponitur ⁊ ſic ſeqtur ꝙ ꝯſtitutio fede. nō fuit localis imo generalis ⁊ vniuerſalis.Et poſſ3 dici ꝙ illud verbū per italiá fuerit poſitum ppter frequētia3 ſtatutorum cōtra libertates eccleſie que fiebant in italia ⁊ ideo idem erit in alijs quibuſcūq3 locis. Facit ad hoc glo.que reputat ſing.in.l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.faciat glo.quā dicit do.ant.nō eſſe alibi in cle.i.de reſcrip.vbi illa cle.eſt exorbitans ⁊ loqtur in platis religioſis. ⁊ glo. ibi dicit idē in prelatis ſecularibus ⁊ iō ibi papa expſſit de religioſis qꝛ magis erat frequētatū.⁊ ego allego gl. in.c.vnico de re.pmu.in.vi.⁊ qd not.glo.in cle.i.de ſup. neg.pla.⁊ in.c.dyaconous.xxvij.di.Faciat glo.multum ſolēnis in.c.de cōfeſ.in.vi.que voluit ꝙ diſpoſitio illi⁹.c. loquēs in reo habeat locū in actore.⁊ ideo text. potius ibi expſſit de reo q̄3 de actore.qꝛ erat magis frequētatū.allego tex.optimū in.c.i.§.ſi qs ruſticus de pace tene.⁊ viola.cius.⁊ bal.ibi ꝙ l3 phibitio illius tex.loquatur in ruſtico nihilomin⁹ h3 locū in alijs pſonis.⁊ iō expſſit de ruſti-

173 co poti⁹ pp frequētiā. Faciat gl.ſing.i.l.i.C.de rap.vir. q̄ dicit idē i muliere rapiente iuuené text.n.pp frequētiā expreſſit de maſculo.Et ibi angel. dicit de facto vidiſſe cōburi Florentie quādam meretricē.Et pro iſtis glo.allego text.ſingu. in.l.ſcire oportet.§.i.ff.de excuſ.tuto.Et faciat ſing.dictū Io.an.in addi.ſpe.in ti.de loca.§.i.ppe pncipiū vbi dicit.dominus fundi fecit pactū cū colono ꝙ haberet q̄rta3 ptē vini de vitibus plātādis p eū in fundo nihilominus idē erit in arboribus plātandis per ipſum ruſticū.qꝛ de vitibus fuit expreſſum pp maiorē frequentiā ⁊ iſtis nūc ꝯſideratis ſi v̄bis detur audacia nō bñ loquutus eſt Inno.ſalua ſua ſemp reuerentia ⁊ ēt legiſte ⁊ canoniſte ſuperius relati.dixit enim Inno.in.d.c.nouerint nos credimus ꝙ in hāc excōicationē incidunt q veniūt ꝯ libertatē eccleſie vel priuilegiū dei.vel imparatoris in tpalibus vel pape in ſpūalibus ⁊ nihil allegat.Et ſi ſubtiliter ponderetur mouetur per tex.in.d.c.nouerint. qui tex. fuit extractus ab auctentica caſſa inquātum ibi tex.dicit aduerſus canonicas ⁊ iperiales ſanctiōes.qꝛ ſi bene pōderentur illa verba fuerūt poſita ppter frequentiā qꝛ frequētius papa ⁊ iperator priuilegiarūt eccleſia3 q̄3 alij pncipes iferiores.⁊ ille tex.emanauit in fauorē eccleſie.ſicut ergo incidunt in penā violantes libertates eccleſie indultas ex cōſtitutiōibus papalibus ⁊ impialibus ita ſi ſunt indulte ab inferioribus l3 aliter dixerit Saly.in.d. auct. caſſa.Secundo conſidera qꝛ pro dicto Bart.in.d.§.que onerande de iure canonico eſt dare tex.mirabile3 in.d.c. grauem iuncto.d.c.nouerint.⁊.d.auct.caſſa ſic inducendo.na3 ibi poteſtas ⁊ populus Pyſanus ſtatuerūt ꝙ ſi clericus ipetraret reſcriptum cōtra laycu3 ad iudice3 eccleſiaſticu3 puniretur in mille.nec reddimus ſuarū poſſeſſionū reddantur eidē niſi litteris renunciauerit. Ecce nunc qualiter p illā ꝯſtitutionē clericus efficiebatur timidior.⁊ dicitur ꝙ erat cōtra libertatē eccleſie.ergo eſt ibi caſus nouus iunctis illis duobus teſtibus ꝙ ſtatutū dicitur ꝯ libertatē eccleſie qñ per illud clericus efficitur timidior. ſed iudicio meo adhuc non reperio clarā doctrinam qñ ſtatutum dicatur cōtra libertatē eccleſie.poſſet ſic dici.libertas

a eſt naturalis facultas faciēdi id qd alicui libet niſi vi aut iure phibeatur.l.libertas.ff.de ſta.homi.ergo ſeqtur ꝙ libertas eccleſie dr qñ clericis cōpetit facultas faciēdi id qd eis libet niſi iure ca.aut diuino phibeantur.vbicūq3 ergo ſtatutū phibet clericis nō phibita a lege canonico.vel diuino vr eē ꝯ libertatē eccleſie.libertas.n.eccleſie ⁊ clericorū conſiſtit in hoc ꝙ lege ipſius dei defenduntur.dixit eni3 deus.nolite tangere chriſtos meos.i.ſacerdotes.Ita dixit glo.ſing.in verbo de genere.in.d.auc.de non alie.eo ipſo ergo ꝙ p ſtatuta laycor̄ phibetur vel intimatur clerici vt nō faciant pmiſſa eis de iure diui.vel can.vel ex pͥuilegijs romanor̄ pontificū impatoru3 ⁊ alior̄ inferior̄ dicuntur eē contra libertatem eccleſiaſticā.faciat.c.i.de priuile.li.vi. vbi ſi violatur priuilegiū exēptōis eccleſie dr fieri contra libertatē eccleſie.Et iſta ſunt memoria digna.⁊ per alios non tacta.Iſtis premiſſis aggrediēda eſt dubitatio vtrum ſtatutum iſtud ſit contra libertatē eccleſie.Et p ea que ſuperius dicta ſunt videtur ꝙ ſit ꝯtra libertatē eccleſie.⁊ hoc tenuit Bar.formaliter vltra ſuperius allegata in.l.fi.C. de exact.tribu.li.x.Sed cōtraria opinio videtur ſuſtentabilior videlicet ꝙ tale ſtatutū non ſit ꝯ libertatem eccleſie. ⁊ añ oia pondera ꝙ ſi ſtatutū loquatur impſonaliter ⁊ verba cōcipiantur in rē ꝙ omni amoto dubio tale ſtatutum valet ⁊ l3.qꝛ non eſt cōtra libertatē eccleſie.qꝛ afficit rem adeo ꝙ nō poteſt alienari in eccleſiam.facit.l.aut q̄.§.fi.ff.quod vi aut clam.⁊.l. hec verba.ff.de adul.Et iō ſingulariter dicebat Bal.in.l.oēs populi.ff.de iu.⁊ iur.

174 ſtatutum diſponit ꝙ ſi debitū nō fuerit petitū infra decēnium non poſſit amplius peti ꝙ tale ſtatutū cōprehēdit poſthumū ex quo verba ſunt cōcepta in rem.Et iō belliſſime dicebat Saly. in.d.auc.caſſa.dubitando tñ ꝙ ſi ſtatutum loqtur pſonaliter ꝙ debitū nō poſſit probari p teſtes niſi per inſtrumentū publicū ꝙ iſto caſu cōprehenditur clericus.⁊ ſic videtur ſentire hanc meā opiniam an verba ſint cōcepta in rem an in perſonam.ſi vero ſint concepta in pſonam qꝛ diſponit ꝙ ſubditus non poſſit alienare rem imobilē in nō ſubditu3 tunc adhuc dico idē ꝙ tale ſtatutum nō eſt contra libertatē eccleſie.Et ad hoc allego tex.meliorē de iure in.l.fi.C.de exac.trib.lib.x.in verbo ſi diuina domus aut cuiuſlibet dignitatis aut fortune vbi lex expreſſe diſponit ꝙ in eccleſiā certe res alienari non poſſint.ergo ſeqtur ꝙ idē poterit ſtatutū populi. arg.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iur.Glo. tñ ibi exponit diuina dom⁹.i.regia q̄ dr diuina dom⁹ vt.l.fi.C.de q̄.pl.⁊ ſm iſtā expoſitionē ille tex.nihil facit. ſ3 glo.ibi exponit ſcdo diuina domus.i.eccleſia.⁊ iſta videtur melior expoſitio ⁊ verior.qꝛ tex.in.d.l.fi.in verbo noſtras diuinas domos nō pbat ex eo qꝛ vtitur illo verbo noſtras qd nō eſt appoſitum in.d.l.fi.in verbo diuina domus.Bar.ibi cōprehendit iſtud ꝯtrium.⁊ dicit ꝙ illa.l.loqtur in.l. imperiali.ſec⁹ dicit in ſtatutis.tu pōdera pone ꝙ eēt popul⁹ liber vt populus florentinus ⁊ dñatus venetoru3 faceret ſimile ſtatutū certe dicendū eſſet ꝙ valeret qꝛ nō poteſt dari ratio diuerſitatis quare ſtatutū liberi populi nō poſſit tantum in ſuo populo quātum lex generalis in vniuerſo facit qd no. Bar.in.l.i.§.de qua.ff.de poſtulando in.l.in famē.ff.de publi.iudi.l.hoſtes.ff.de capti.l.i.C.ne quis i ſua cauſa.l.non ambigitur.ff.de legib.Et ſic ſeqtur ꝙ de mente Bar.eſt ꝙ ſi ſtatutum in ſuo populo valet tantu3 quātum lex impialis in vniuerſo tale ſtatutum non diceretur ꝯ eccleſiaſticā libertaté.qd eſt mirū de eo qꝛ ēt lex impialis diſponēs in pͥudicium eccleſie non eſt approbata per canones vt voluit Hoſtien.in.c.fina.de ſolutio. ⁊ in ſumma de conſtitutionibus.Et ideo dicendu3 eſt ꝙ iſtō ſtatutum in caſu noſtro non poteſt morderi a dicto Bartol.quia Bartol.loquitur quando ſpecifice ſtatutum facit mentione3 de eccleſijs ⁊ eccleſiaſticis perſonis.Nec etiam.d.l.fi.limitat vt ea3 limitauit Bar.loqtur in caſu iſtius ſtatuti na3 ſtatutū iſtud loqtur gñaliter nec facit mētionē ſpecificā de eccleſia vt facit.d.l.fi. Scdo faciat qd voluit Bal.in.d.c.eccleſie ſancte Marie de conſtit.vbi

a ¶ Liber. Et adeo iſta dñdicta libertas eſt fauorabilis ꝙ ipſam e patria ptāte filij ꝯſequūtur p epales dignitatē ⁊ ſacrum ordinem vt l3 elegāter gl. in.c.cū volūtate de ſen.exc. ⁊ c.ſi fu⁹.lxiij.di.

dicit ꝙ ſi ſtatutū probibet alienari in clericū quod nō va
let tale ſtatutum quod dicit eſſe veruꝫ ſi principaliter eſt
factū in odiū clerici.ſed in fauorē reipublice vt non frau
detur ſuis reddítibus ideſt publicis functionibus bene
valet ſtatutum ſm quoſdam magnos doc. qꝛ ſuper ꝓprio
territorio fecerunt ſtatutū ꝙ durat ꝓpriuꝫ in ſuo vniuer
ſali ſicut pꝫ qꝛ de ꝯtribus ⁊ delictis ibidē factis babeť iu
riſdictio. ⁊ contractus facti in fraudeꝫ vel in damnum fiſci
nō dꝫ fiſco nocere nec minꝰ videť fauorabilis reſpublica
quam eccleſia. vt in.l.ſi.C.de ſac.ſan.ecc. Et dicit de boc
fore varias opiniones nec proſequiť qꝛ alias dixit.Et ēt
175 in vltima colū.eiuſdem capituli querit idē Bal.† an ſine
auctoritate pape populus romanus poſſit facere legē ge
neralē. ⁊ dicit ꝙ non ſꝫ legeꝫ municipalē in ipſa vrbe bñ
facere pōt niſi eſſet cōntra clericos vľ eccleſias.Et ſubdit
nunquid eſt contra clericos vel eccleſias ſi fiat ſtatutum
ꝙ vendens eis teneatur ſoluere in cōi noīe gabelle vnā
magnam gabellā.puta .x.ſolidos pro libra.videť ꝙ ſic
quia lex imponitur ſubdito. In ꝯtrium arguit.qꝛ in frau
dem libertatis ⁊ ꝑiudicium eccleſiaꝝ emanauit.l. beres
meus.§.ſi.ff.de condi.⁊ demon.ꝓ prima parte allegat qꝛ
eccleſia nō lediť in acqſitis.ſed certa forma datur in acq
rendis.vt.l.titio centum.§.i.ff.de condit. ⁊ demon.ille tñ
.§.concludit circa cām lucratiuā nō onerosam. Item ciui
tas pōt iura fiſcalia cōſeruare nec teneť pati ꝙ diminuāť
qꝛ vera ⁊ ordinata caritas a ſeipſa icipit ⁊ eſt de iure na
turali.nā quottidie ſtatuunt ciuitates ne poſſit vendi nō
ſubditis vt.l.in quoꝝ.ff.d pigno.Et ita ibi reſidet.Ergo
multo magis in caſu noſtro validū non erat ſtatutū cum
loquať generaliter nō faciendo ſpecificā mentionē de ec
cleſijs ſeu eccleſiaſticis perſonis.Et inqꝫtum Bald.dixit
valere ſtatutū ꝙ vendēs clericis teneať ſoluere.x.ſolidos
pro libra dico illud ſtatutū nō teneř ex quo ſpecifice loq
tur de clericis.Tertio faciat.l.ſi.C.de pac.inter empto. ⁊
ven.vbi validū eſt pactū ne fiat capella in fūdo vēdito.ꝗ
multo magis erit validū ſtatutū populi factuꝫ in genere
vt res imobiles nō vendantur in nō ſubditū vt illo caſu
ꝯprebendať eccleſia. et lꝫ Bal.opponat de dicta auc.caſ
ſa ⁊ dicat ꝙ illo loqtur in ſtatutis vniuerſoꝝ ⁊ vniuerſa
ter factis. ⁊ illa.l.ſi.loqtur i pacto hominis. qꝛ iſta rñſio
cū ſua reuerentia nō eſt bona.qꝛ dcā auc.loqť in eo cāu ꝗ
ſtatuta ⁊ cōſuetudines expſſe derogant libertati eccleſie
ſed ſtatutū noſtrū expreſſe nō tangit aliquā eccleſiā. ⁊ in
qꝫtum ſuperius dixi ꝙ verbū per italiā eſt appoſitū i dcā
auc.caſſa ꝓpter frequētiā dicas ꝙ h tenuit gl.in.d.auct.
caſſa.Quarto illa lex ſeu ſtatutū nō poteſt dici ꝯ liberta
tem eccleſie ꝑ quā limitať poteſtas ſubiectoꝝ circa res ſu
as vt voluit Iac.bu.in.d.auc.caſſa. ⁊ ꝓbatur inſti.ad.l.
fal.in pn. ⁊ inſti.de ſucceſ.liber.§.ſed noſtra.ff.de bis qui
ſunt ſui vel alie.iur.l.ij.ēt ſi talis limitatio induceret ꝑua
tionē lucri perſonarū eccleſiaſticaꝝ.l.i.§. municipū.ff.ad
.l.falci.l.ſi quis ad declinandū.C.de epiſ. ⁊ cleri. auc.in
greſſi. ⁊ auc.ſi qua mulier.C.de ſac.ſan.ecc.ſed ex ſtatuto
ꝑdicto limitať poteſtas ſubditoꝝ quo ad res eoruꝫ ergo
non dꝫ cenſeri ꝯ libertatem eccleſiaſticā.Quinto illa lex
ſeu ſtatutū que inuitat ad melius quā ſi non eſſet fcā non
eſt improbanda.l.i.poſt pn.ff.de inſti. ⁊ iur. ⁊ contra illa
eſt reprobanda ꝑ quā quis inuitať ad malū.l.conuenire
.ff.d pac.dota.l.ſine bereditariū.ff.de nego.geſt. ſed in ca
ſu iſto per tale ſtatutum inuitanť perſone eccleſiaſtice ad
melius ꝗꝫ ſi ꝓbibitio ſtatuti non eēt. nam amoto tali ſta
tuto domini clerici deſiderarent emere res laycoꝝ ⁊ ad
agriculturā ⁊ ad auaritiā intenderent ⁊ diuina officia ⁊
elemoſinas pauperū negligerēt ꝯ iura cōia ⁊ vulgaria.
Et ex ꝓbibitione talis ſtatuti ꝓuocanť ad melius . ergo
tale ſtatutū eſt laudabile ⁊ pro libertate eccleſie ⁊ non ꝯ
libertatem eccleſie.C.de epiſ. ⁊ cle.l.ij.c.diuerſis fallacijs
de cleri.cōiug. ⁊ ne clerici vel monachi ſecularibꝰ nego
cijs per totum.Sexto faciat nō pōt dici cōtra libertateꝫ
eccleſie ꝙ non eſt cōtra priuilegia eccleſijs conceſſa tenē
do dictum Innoc.in.d.c.nouerit ⁊ Cy.in.d.auc.caſſa ⁊
Bar.in.d.l. cūctos populos.ſed predictū ſtatutū priuile
gijs eccleſiaꝝ nō obuiat ſi recte cōſidereť qꝛ nō afficit reſ
vel eccleſiaſticas perſonas ſed ſolū ſeculares q ſūt prſus
ſepati ⁊ diuerſi.c.duo ſūt genera.xij.q.i.ergo . Septimo
faciat ratio cōmunis ⁊ publici boni prefertur bono pri
uato.l.vtilitas.C.de primipilo.li.xij.l.i.ad ſ.C. de cadu.
tol.c.bone de poſtul.prelato.Et ideo dicebat Cicero in
quarto rethoricoꝝ.nullū periculū graue pro patria pu
tandum eſt. ⁊ qui id fugiunt ſtulte faciunt ⁊ ingrati in ci
uitate reperiunť.ſed ſtatutū iſtud fundatū eſt ſuper rōne
publici ⁊ cōis boni vt ſubditi conſeruent eorum res imo
biles ꝙ ptinet ad cōe bonum vt melius poſſint ciuitatis
onera ſubire.ff.de iure imuni.l.cura.§.opes. ⁊ qꝛ ſubditi
diuites melius poſſunt ꝓuidere eoꝝ libertis ⁊ familie.l.
ſi quis a libertis.ff.de liber.agnoſcendi.Nec predictis ob
uiat ſi quiſpiam dixerit amice ſi clerici emere poſſent imo
bilia de fructibus illoꝝ poſſent ſubuenire pauperibꝰ.qꝛ
ad boc reſpondeo ꝙ bene boc facere deberent.ſed an fa
ciāt ſcit deus ⁊ experiētia docet ⁊ ab bis que quottidie fie
ri videmus poſſumus arguere.l.certi cōditio.§.ſi nūmoſ
.ff.ſi certū.peta.Credo tñ ꝙ ſi emerent ad boc vt de fru
ctibus alereť paupes tale ſtatutū limitareť per ea ꝗ di
xi.ſ.in primo dubio limitando ꝑfatum ſtatutū.Et iō i h
eſſet cōſideranda qualitas clerici ementis ſi ad boc eme
ret.Octauo faciat qꝛ illa lex non debet dici contra liber
tatem eccleſie vbi eccleſia ⁊ perſone eccleſiaſtice bonorā
tur publica vtilitate boc exigente.l.ad inſtructionē.C.de
ſacroſan.ecc.c.aduerſus ⁊.c.peruenit de imu.ecc.ſed pre
dictum ſtatutuꝫ fundat ſe ſuper publica vtilitate vt ſepiꝰ
dictum eſt ergo ſequiť ꝙ eccleſia dꝫ boc tollerare.Nono
176 † longeuꝰ tempus ꝯſuetudo ⁊ priuilegiū pape ⁊ princi
pis equerant.l.ij.§.caſſius ⁊ in.l.cōcedendo.ff. de aqua
plu.arc.l.boc iure.§.ductus aque.ff.de aqua quottidi. ⁊
eſti.l.probi.§. plane.ff.qd vi aut clam.imo ꝙ plus eſt ex
longinquitate temporis ꝑſumitur tacitus cōſenſus ſupio
ris.vt no.Cyn.in.l.ſi.C.noua vectiga. ⁊ probať in.l.qui
in aliena.§.i.ff.de acqr.bere. ⁊ in.l.ſiluis.C.de peti.bere.
⁊ in.c.ſup quibuſdam.§.preterea de verb.ſign. Sed ita eſt
in propoſito noſtro ꝙ tale ſtatutum eſt longeuis tempo
ribus plene ſeruatum fere per omnes ciuitates italie ſci
entibus ⁊ patientibus papa ⁊ iperatore .Et facit in ſimi
li dictū do.Car.in.c.a nobis.de deci.vbi loquitur de cō
ſuetudine Venetoꝝ ꝙ dcime nō ſoluanť niſi morte an te
neat ex quo papa ſcit ⁊ tollerat illam.Et nemo dubitat
ꝙ ſi ſup tali ſtatuto eſſet priuilegiū ꝯfirmatoriū pape nō
poſſꝫ dici cōtra libertatē eccleſie.ergo idē in conſenſu ta
cito ꝑſumpto ex longitudine tꝑoris per locū a pari vt in
iuribus pallegatis.Decimo faciat quando naturali fa
cultati eccleſiaruꝫ nibil d̄trabitur circa res vel perſonas
earum non poteſt dici ſtatutum cōtra libertatem eccleſie.
nam libertas eſt naturalis facultas eius qd cuiqꝫ facere
libet niſi vi aut iure ꝓbibeať.l.libertas.ff.de ſta.bo.ſed ꝑ
tale ſtatutū neqꝫ iure neqꝫ vi nūli facultati eccleſiaꝝ cir
ca perſonas vel res in aliquo derogať.ergo tale ſtatutuꝫ
nō eſt contra libertatē eccleſie.minor ꝓbatur boc mō.ꝓ
bibitio dicti ſtatuti frenum aliquod non iponit perſonis
eccleſiaſticis aut rebus earum ſed ſolum laycis ſubditis
⁊ rerum eorū.boc autem fieri poteſt vt in.l.i.C. de ſūma
trinita.l.ius dandi.ff.de tutori. ⁊ curato.da.ab bis.Nec
obſt.ſi quiſpiam dixerit ſtatutum iſtud per indirectū tol
leret eccleſiaſticis perſonis cōmertium.quia ex quo ſub
diti ſunt probibiti res imobiles eis alienare per ꝯñs vi
detur eis probibita libera facultas contrabendi qꝛ h nō
obſtat ⁊ dato ⁊ nō ꝯceſſo tñ iſta cōſequētia non foret va
quia non debet attendi illud quod ſequeretur ſed debet
attendi principalis cauſa ipſius ſtatuti lege prima ⁊ .l.
quod dicimus.ff.de auctori.tuto.l.ſi ſponſus.§.circa.ff.de
dona.inter vir. ⁊ vxor. ⁊ qd no.in.l.i.§.buius ſtudij.ff.de
iuſti. ⁊ iure. Nec per boc ſeqtur ꝙ iure vel vi derogať ec
cleſiaſtice

cleſiaſtice libertati. ſurẽ q2 lȝ ſubditi ex quadã ſpāli rōe
a publico introducta ꝓhibeaſ alienare in nō ſubditū nō
inferſ ꝙ nō ſubditus de iure ꝓhibeaſ ſecum ꝯhere. l. iu-
lianus. §. ſi quis a pupillo. ff. de actio. ⁊ empt. Nec ẽt vi.
q2 ex quo perſona eccleſiaſtica nō reperit ſecū ꝯhẽs hoc
non cōtingit ex vi q̃ inferaſ naturali facultati clericoꝝ
ipſorum cum quãtum ad ipſos ⁊ res eoꝝ dcm̄ ſtatutū
in aliquo frenū nō īponit. ſed hoc cōtingit ex hoc q2 lay-
ci ſubditi nolunt cum ipſis clericis contrahere. que volū-
tas ꝓbatur ex iſto ſtatuto quod eſt factū ciuium volūta-
te. vt. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. de quibus ad fi.
ff. de legi. Et a tali voluntate nō poſſunt ſinguli ciues re-
cedere niſi conderent ſtatutū contrariū vt in. l. ſicut. C. de
actio. ⁊ obli. ⁊ no. glo. in. l. ſi cum dotẽ. §. eo aūt tempore
ff. ſo. ma. ⁊ per Dy. ⁊ alios in. c. quod ſemel de regu. iur.
in. vi. Undecimo faciat in dubio non pſumitur animus
iniuriãdi niſi ꝓbetur ẽt vbi ſit alteri lucri priuatio. l. pro-
culus. ff. de dã. infec. Unde lȝ pſone eccleſiaſtice excludã-
tur a lucro non poſſunt ſibi hoc ad iniuriã īputare. nec
dicere ꝙ ſiat ꝯ eorū libertatẽ cū ciues ſic ſtatuendo ſuo
iure vtantur nec dicitur ī dolo qui ſuo iure vtitur lege ni-
hil dolo. l. nullus. ff. de reg. iur. Duodecimo quod qs pu-
tat equum in pſona ſua dȝ reputare equū in pſona alteri-
a us⁹. l. ſi duo patroni. §. ſi quis ⁊. §. ſeq. ff. de iureiur. quia
nō dȝ poſtulare id cuius ꝯriũ non ẽẽt poſtulaturus q2
ita dȝ putare in alio quod vellet quod alius in ſe faceret
. l. i. ff. de ſolu. l. ſi ea lege. C. de vſur. Et in euangelio ſcri-
ptū eſt. quecūq3 vultis vt faciant vobis homines ⁊ vos
eadem facite ipſis. refert Gratia. noſter. c. humanū gen⁹
prima diſti. Sed ita eſt ꝙ eccleſia putauit equū in ſe ꝙ
res imobiles eccleſiaſtice ſi poſſint alienari ī laycos ſine
magna ſolẽnitate ⁊ licentia ſuperioris. xii. q. ii. in. c. alie-
nationes. ⁊. c. ſine exceptione. ⁊ in. c. i. ⁊. eod. ti. in. vi. ergo
equum dȝ putare in pſonam laycoꝝ ꝙ nō poſſint clerici
alienare niſi interueniat certa forma ⁊ obſeruantia licet
dura. ar. l. i. ff. quod quiſq3 iur. ⁊. l. cū papinianus ⁊ auc.
ꝯſequenter. C. de ſentẽ. ⁊ interlo. om. iudi. Decimotertio
faciat quãdo per ſtatutum certū hominū genus rẽ imo-
bilem ꝓhibetur alienare ẽt clericis nō ſimpliciter ſȝ ſub
certa forma tale ſtatutum nō pōt dici ꝯ libertatẽ eccleſie
ar. l. cum ita. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ bene facit quaſi to-
tus titulus. ff. de rebus eoꝝ. ergo ſeqtur ꝙ ſi tale ſtatutū
ꝓhiberet alienationẽ niſi ſeruareſ certa forma puta ſolu-
tio alicuius gabelle tale ſtatutū non diceretſ ꝯ libertatẽ
eccleſie. Decimoquarto hoc ꝓbatur per id ꝙ habeſ in
mã feudoꝝ vaſſalus enim feudum paternū in eccleſiam
alienaſ nō pōt niſi ſeruata certa forma vt in. c. i. de alie.
feu. ⁊ de ꝓhibi. alie. feu. per fede. poſt prin. ibi pro aĩa iu-
dicare ⁊ in. c. i. de mili. vaſſal. qui arma bellic. depoſuit.
⁊. c. ſi clericus in ti. ſi de feu. fue. cōtrouer. ⁊ in. c. i. an mu-
tus vel aliter īperfectus in vſi. feudo. Nec eſt hoc nouū
ꝙ in iure cōprehendaſ certa forma alienatiōis que alie-
natio ſub certa forma ⁊ limitatione cōcediſ. vt patet. C.
de vendi. fiſca. rerū li. xi. ⁊ in. l. ſi. C. de vendi. re. ciui. eo.
lib. ⁊ in. l. ſi. C. de iure domi. impe. ⁊ in. l. ſi. C. de iure em-
phite. Ita dicamus in ꝓpoſito noſtro ſi ſtatutum ꝓhibet
alienationẽ nō ſimpliciter ſȝ illam pmittat cū certis mo-
dis ⁊ certis limitatiōib⁹. puta ſi dixerit ſtatutū niſi ſolue-
ret decem ſolidos ꝓ libra alienatio non valeat que limi-
tatio approbaſ de iure ciui. Facit. l. ſi. C. de iure emphit.
. l. i. ⁊. ii. C. de metal. li. xi. idem ſi ſtatutum dicat quod in-
terueniat auctoritas ſuperioris que ſimiliter in iure ciui-
li approbatur. l. ii. C. de vendi. rerū ciui. li. xi. Cū ergo
iſte limitationes ſint iuridice. ergo totū ſtatutū eſt iuridi-
cum ar. l. cū qui edes. ff. de vſucapio. Decimoquīto faci-
at vbi eſt eadẽ ratio. ibi dȝ eſſe idem ius. c. inter corpora-
lia de tranſla. prela. l. illud. ff. ad aqui. ſed ita eſt ꝙ lex ſta-
tuit ꝙ rectores ⁊ officiales ſunt prohibiti ꝯhere cū ſuis
ſubditis durante officio q2 cum talibus ꝯhendo pp me-
tum poſſent rebus ſuis defacili depauperari. l. i. C. de ꝯ-
iudi. l. iȝ. ff. de contrahen. emp. cum ſimili. ergo eadẽ ra-
tio erit in ꝓpoſito ꝓpter potentiã ⁊ puilegia clericoꝝ ⁊
magnã inopiã pecuniaꝝ layci poſſent defacili deduci p
clericos ad paupertatẽ. ⁊ iō ſtatutum iſtud attendens h
nō dȝ cenſeri contra libertatẽ eccleſiaſticã. ⁊ nō dȝ cenſe-
ri illicitū naȝ vltima ratio illius ſtatuti eſt ꝓpria caritas
incipiens a ſeipſa. vt in. d. l. preſes. C. de ſeruitu. ⁊ aqua.
177 Decimoſexto faciat ꝙ omne ꝙ eſt fundatū ſuper publi-
co bono facit ceſſare dolum. l. iniuriaꝝ. §. is qui. ff. de fur-
tis. preſumptio enim doli ⁊ malitie in caſu iſtius ſtatuti
ſupereſſe videtur duobus cōcurrentib⁹ pmum eſt qñ ſta-
tutum eſſet generaliter cōceptum vȝ ꝙ nullus ꝯheretur
cum clericis vel eis panem coqueret ⁊ ſimilia. ⁊ de tali-
bus ſtatutis loquiſ. c. ſi. de imu. eccle. in. vi. Secūdū ẽ qñ
ſtatutū faceret mentionẽ de ipſis clericis expſſam ⁊ ſpe-
cificam. hoc enim induceret doli pſumptionē ꝙ contra
libertatẽ eccleſie ⁊ in odiū clericoꝝ tale ſtatutū emana-
uerit ⁊ ideo ius preſumeret ꝙ in derogationẽ ⁊ ſuffoca-
tionem libertatis eccleſiaſtice emanauerit. Et ſi ſubtili-
ter ⁊ recte pōderetur tex. in. d. c. ſi. de imu. eccle. in. vi. ſub
illis verbis. vȝ eoipſo q̄ tex. iudicio meo ⁊ iudicio cuiuſq3
ingenuis ſpūs doctoris hoc ꝓbat. nam text. ibi in verbo
qui tpale dñium obtinentes ſubditis ſuis ne prelatiſ aut
clericis ſeu eccleſiaſticis quicq3 vendãt aut emant aliqd
ab eiſdem neq3 ipſis bladum molant. coquãt panes. aut
alia obſequia exhibere preſumant. aliqñ interdicunt. cū
talia in derogationē eccleſiaſtice libertatis preſumanſ
eoipſo excōicationis ſnie decernimus ſubiacere vñ pōde-
ra ſubtiliter tex. in ver. cum talia pſumanſ in derogatio-
nem libertatis eccleſie ergo ſi ſunt alia nō ſimilia expſſis
in. d. c. ſi. nō hȝ locū pena illius ꝯſtitutionis ⁊ ſic nō pſu-
muntſ facta in detrimentū eccliaſtice libertatis. Et ideo
tex. apponit ſniam excōicationis fulminatorie inq̄ſtū di-
cit eoipſo. facit quod in ſimili hr̄ in. c. iȝ canon de elec. li.
vi. ergo tex. d. c. ſi. eſt reſtringendus quo ad expreſſa ibi
⁊ ad ſimilia ibi expreſſis. ⁊ iſte eſt nouus ⁊ verus intelle-
ctus ad illū tex. pp illum verſ. cum talia. ⁊ tene menti q2
eſt doctrina noua. Decimoſeptimo pondera gloſ. in. d.
c. ſi. ibi dum dicit cum clericis actio de dolo competebat
ad ſuū dānū ꝯſequẽdum q̃ cōpetit qñocunq3 aliqd dolo
fieret. ⁊ ſic ſi ſubtiliter pondereſ glo. ibi intellexit illum
tex. qñ layci dolo inducti fabricant illū ſtatutū in dānū
⁊ pīudiciū clericoꝝ. qui dolus ꝓbatur eoipſo ꝙ faciunt
expreſſam mentionẽ de clericis. quaſi velit ꝙ eoipſo qd
lex eſt edita ꝯ perſonas particulares ſeu certū hominū
genus ẽ doloſa ⁊ cōpetit doli exceptio. vt eſt tex. in. l. i. ff.
de doli excep. ⁊ a tali lege pōt appellari. l. i. §. ſolet. ff. qñ
appel. ſit. ⁊ facit melior tex. de iure in. §. erit aūt lex iuſta
honeſta generalis. iiij di. Et ideo ſuccurriſ contra dolū
cōmiſſum in. l. cōdenda. vt in. c. cū oēs de cōſti. Et ſingu-
178 lariter dicebat bar. in. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ꝙ
lȝ conſtitutio ſit edita p verba generalia ſi tñ ex cōiectu-
ris cōprehendi poteſt ꝙ ſit edita in odiū certe perſone
pōt a tali cōſtitutione appellari ⁊ facit ꝙ not. Bald. in
l. qſquis. C. quorum appellationes non recipiunſ ⁊ in. l.
iudicibus. C. de appel. ⁊ in opere ſuo edito ſuper Inno.
in. ii. col. ⁊ bar. in. l. ſi. ff. de priui. credi. ⁊ in. l. ꝯſtit. ſſoꝝ. ⁊
ibi allegat tex. ſing. in. l. ſi priuatus. ff. q ⁊ a q. ⁊ facit. l. to-
ties. ff. de polli. ⁊ qd voluit ang. ꝯſi. cclxviij. Cy. ⁊ alij. l.
ii. C. q̃ ſit long. ꝯſue. ⁊ pcedit hoc qñ odiū eſt irrōnabile
ſed ſi odiū eſſet rōne fundatū puta pp delictū alicui⁹ tūc
valeret cōſtitutio ſeu lex facta ꝯ aliquẽ ꝓpter delictum
eius ita habeſ in. l. amiſſione. §. qui deficiunt. ⁊ hoc tenet
ibi Bal. ff. de capi. dimi. ⁊ idẽ voluit idẽ Bal. in. l. i. ff. de
legi. ⁊ ego allego tex. in cle. cupientes in vbo ſtatuta de
penis. ⁊ facit quod no. Cy. in. d. l. ij. C. que ſit long. ꝯſue.
Et idem dicas ſi conſtitutio fieret in fauorẽ certe pſone.
q2 tunc valeret. Ita dixit Pet. de ancha. in repe. c. ſi pp-
tus de reſcrip. in. vi. Mirum eſt ꝙ nō viderit Bal. i. l. i.
ff. de legi. vbi hoc voluit. ⁊ allegat in arg. l. i. ff. de conſti.

a Alterius. adde cyn. in. l. rates. C. de reſ. ven. ⁊ vide do-cto. in. l. oẽſ populi ⁊ p to. ti. de iuſti. ⁊ iur.

princi.ⷮ etiam mirandū eſt ꝙ non viderit Ange.in.d.l.
antiocenſiū ff.de priuile.credi.allegat Ang.ibi text.i.l.
neq3.C.de decur.li.x.Ego allego contra eos caſum in.d.
§.erit aūt lex in verbo nullo pu͛ato cōmodo quod aliter
nunc nō examino.Et ſic ſtat cōcluſio glo.in.d.c.ſi.inquā
tum dicit ꝙ clerici poſſunt defendere ſe actiōe de dolo ꝯ
ſtatutū illud.qđ ideo eſt quia ſpecifice emanauit i odiū
clericoꝝ.ergo ſequit̄ ꝙ ſi generaliter emanaret ſtatutum
ꝓhibitiuū reſtringendo ad bona imobilia ꝯtra tale ſta-
tutum nō competeret actio de dolo ⁊ p ꝯñs glo.illa ita i
tellecta aſſentit validitati ſtatuti prefati. ¶ Nec ob.cū3
dicebat̄ ꝙ eſſ3 ꝯ priuilegia conceſſa per imperatorē qui
conceſſit p̄uilegia eccleſie ꝙ poſſit emere a laycis vt.l.ſi.
C.de ſa.ſan.eccle.q2 ſtatutum iſtud non ꝓhibet hoc ſim
pliciter ſed cum certa limitatione. Aut aliud qđ dicebat̄
ꝙ in generali cōmiſſione facta populis ad cōdenda ſta-
tuta non videt̄ ſtatutum ꝙ poſſint ſtatuere contra cleri-
cos vel eoꝝ priuileagia.q2 reſpondeo iſtud ſtatutum nō
eſſe ꝯtra priuilegia clericorū vt ex ſupioribus patet. Ad
illud cū dicebat̄ ꝙ ſpālia derogāt generalib9 vt in regu-
la gñali.lib.vi.apparet reſponſio ex ſupradictis. Et cum
dicebat̄ nō eſſe veriſimile ꝙ iperator in cōceſſione priuo
ꝯdende ſtatuta ciuitatib9 data voluiſſet concedere ꝙ ſta
tuerēt aliqua q̄ eſſent in p̄iudiciū eccleſiaꝝ.q2 p dctū ſta
tutū nihil ſit i p̄iudiciū eccleſiaꝝ.ſed emanauit poti9 ad
conſeruationē cōis ⁊ publici boni vt dictū eſt.⁊ ad.d.c.
ſi.ſatis eſt reſponſum.q2 loquitur de ſtatutis aio iniurandi
factis clericis ⁊ eccleſiaſticis perſonis facta expꝛſſa men-
tione de eis. Nec ob.c.nouerint. q2 imo quo ad qđ recte
intuenti facit ꝓ iſto ſtatuto ⁊ ſupius viſum fuit. Nec ob.
c.i.de iniur.in.vi.q2 loquitur d̄ repreſalijs que regulariter
a ſunt ꝓhibite etiam laycis.[a] vt in auc.vt non fiant pigno
ra.⁊ ſpāliter cōtra clericos vt in.d.c.i. Nec ob.c. ſtatutū
de hereti.in.vi.per quod cōcludit̄ ꝙ nec directe nec indi
recte d3 fieri contra eccleſias vel eccleſiaſticas pſonas.q2
per iſtud ſtatutū nihil ſit contra clericos ſed ſolu3 laycis
frenū ⁊ limitationē iponit vt ſepius dictū eſt ſupra. Itē3
illud.c.loquitur in his que ſunt fidei vbi maius periculū v̄
titur.ideo ſtrictius ibi procedit. Et per iſta cū3 laude cle
mētiſſimi dei ſit expedita iſta tertia deſitatio.nihilomin9
que ſuperius dicta ſunt ſubijcio determinationi ſacroſan
cte romane ⁊ vniuerſalis eccleſie. Et inq̄ſitum ſuperius
aliqđ dixi de colono partiario vide bal.q pulchre ⁊ ſin-
gulariter loquitur in.l.i.C. de fruc.⁊ li.expenſis.
179 ¶ † Nūc vero oportune aduenit quarta dubitatio ſtan
te huiuſmodi ſtatuto ꝙ ſubditus non poſſit alienare bo-
na imobilia in nō ſubditū ⁊ ſunt duo fratres habētes bo
na imobilia in cōmuni ⁊ vnus eſt laycus ⁊ aliter eſt cle-
ricus poſito ꝙ in ipſum clericum non poſſit fieri alienatio
vtꝝ poterit fieri diuiſio bonoꝝ imobiliū ⁊ circa hoc vide
tur dicendū ꝙ nō poſſit fieri diuiſio hoc mō in clericū eſt
ꝓhibita alienatio rei imobilis vt apparet ex expꝛſſo ſtatu
to ergo eſt ꝓhibita diuiſio rerū imobiliū. Unde ſolēnis
180 doctor Lodo.ro.ꝯſi.dxxxi.vbi conſuluit † ſtatuto ciuita
tis cauebat̄ ꝙ de alienatione ſoluat̄ gabella fuit dubita
tum vtrū ſoluet̄ gabella de diuiſione. Et cōſuluit ꝙ ſic.q2
ꝓprie eſt alienatio allegat.l. ſi pupilloꝝ in prin.ff. de re.
eo.⁊ ibi nicho.de neapo.dicit eſſet tex.ꝯ glo.ibi dicente3
ꝙ eccleſia pōt ꝓuocare aliā ad diuiſionē q2 pōt pmutar̄
cum alia eccleſia.ergo ⁊ diuidere.q2 diuiſio eſt quedā p
mutatio.l.qui cū tutorib9.ff.de tranſac. Et dicit ibi nico.
de neapo.ꝙ glo.nō firmauit pedes in.l.iubemus nulli.
C.de ſac.ſanct.eccle. Sed guil.de cu. ibi tenuit glo.in.d.
l.ſi pupilloꝝ.⁊ allegat rōnem.q2 eccleſia nō d3 compelli
ſtare i perpetua cōione.l.in hoc iudicio.ff.cōi diui.q2 ec-
cleſia ſemp eſt minor.⁊ allegat glo.cū tex.in.l. niſi.§.cū3
furioſi in rōne ſui.ff.de tut.⁊ rat.diſtrah.quā glo.reputa
uit ꝓ ſingulari do. Bartho.de ſalyce.in.d.l. iubem9. Et
l3 dictū nico.de neap. in ſe ſit vex.ꝙ diuiſio ſit alienatio.
vt voluit glo.in.d.l.iubemus inq̄ſitum allegat.d.l.ſi pu-
pilloꝝ.nihilominus multū ſtringit tex.d.l. iubem9.⁊ iō
nō bñ loquitur inq̄ſitum reprehendit gl.d.l.ſi pupilloꝝ.⁊
etiā glo.in.d.l.iubemus inq̄ſitum dicit ꝙ eccleſia nō pōt
ꝓuocare priuatū ad diuiſionē ēt nimis reſtringit illā.l.⁊
per ꝯñs ſtabimus in iſta ꝯcluſione ꝙ diuiſio eſt alienatiō
⁊ eccleſia pōt cum alia eccleſia diuidere rem cōem ⁊ etiā
cum.priuato ſi vtile erit eccleſie vt dixit glo.in.d.l. iube-
mus vel ēt poterit diuidere gratia vberioris culture.ita
181 voluit glo.ſolemnis.† Sed dubiu3 erit qđ in minore an
b poterit minor ꝓuocare ad diuiſionē.[b] dic ꝙ nō pōt diui-
dendo ꝓprietatē.vt in.d.l.ſi pupilloꝝ.⁊ in.l.i.§.i.ff.de re
182 bus eo. Sed q̄ ad fructus an poſſit ꝓuocare alium ad di
uiſionem Bal.in.l.i.in prin.ff.de rebus eoꝝ in verbo qu
to nota.ꝯcludit ꝙ ſic ⁊ dicit de hoc eſſe duas glo. ſingu.
in.l.lucius titius.ff.fami.her.⁊ .l.iubemus nulli.ꝑallega
ta.⁊ hoc videt̄ voluiſſe in illa.l.iubemus.⁊ ſentiunt cōi
ter ſcribentes ibi. Et iſtud voluit facundus doct.do.Flo.
de ſancto Petro bonon.in.d.l.lucius.tamen non vidit
Bal.in.d.l.i.⁊ mirandū eſt ꝙ nō viderit Bal. in.l.ſi.C.
cōi diui.vbi declarans intellectū.d.l.lucius dicit ꝙ non
loq̄t̄ in diuiſione iudiciali.ſed in volūtaria diuiſiōe nec re
perit̄ ſm eum aliqua lex in mundo que dicat ꝙ fiat diui
ſio per iudices in ſola fructuū pceptiōe inter fructuarios
⁊ vehementer admiror ꝙ do. Bald.non allegauerit.d.
lambertū de rampo.diſputantē ꝯtra3 ⁊ dicētem eē caſu3
in.d.l.lucius ꝙ minor ꝓuocat ad diuiſionē fructuu3. Et
ēt nō poſſu3 nō admirari ꝙ nō viderint M doſ.in.l.luci9
dicentē ꝙ ēt quo ad fructus nō ē3 diuiſio.q2.l.ſimplr ne-
gat minorē poſſe ꝓuocare ad diuiſionē.vt in.l.i.§.i.⁊ in
d.l.ſi pupilloꝝ.ff.de reb.eo.ergo nec quo ad ꝓprietatem
nec quo ad vſumfructū q2 qui negat genus negat quāli3
eius ſpeciem.l.ſi cūm.C.de tranſac. Et pro iſta pte faciat
tex.in.l.inter omnes.C.de predi.mino.⁊ ideo dicit odo.
ꝙ in.d.l.lucius diuiſerunt volūtarie ⁊ de facto. Et facit
tex.ibi in verbo diuiſerunt omne patrimoniū.q2 dū adul
ti ibi haberent curatores nihilominus ipſi adulti diuiſe
runt. Et ibi dicit glo.ꝙ diuiſerunt quo ad geſtionem ⁊
quo ad fructuū pceptionem.⁊ iō ꝓ nulla habet̄ quo ad
eoꝝ p̄iudiciū.⁊ ſic ille text.nō ꝓbat doctrinā Bal.tradi
ta3 in.d.l.i. Et iō ſtandū erit dicto bal.in.d.l.ſi.C.cōi di-
ui.⁊ dicto M doſ.ꝙ tenē menti ꝓ declaratiōe.d.l. luci9
nec.d.l.iubemus nulli ꝓbat doctrinā Bal.q2 loq̄t̄ in ec
cleſia in qua eſt ſecus q̄3 in minore q2 minor cito fiet ma
ior.ſed in eccleſia ſecus p tex.in.d.l.niſi.§. cū furioſi ꝑalle
gata. Subdit ēt bal.in.d.l.i.ꝙ ſi expedit pupillo diuidē
ipſe pōt cū decreto iudicis ꝓuocare. Et dicit de hoc eſſe
duas leges ſingulares in.l.ſi.ff.de iur.do. ⁊ in.l.ſi ꝓuene
rit.ff.pro ſo. Pōdera q2 doctrina ſua non videt̄ va pmo
p.d.l.ſi pupilloꝝ ⁊.d.l.i.§.i.que ſimpliciter ꝓhibent pu
pillum poſſe ꝓuocare ad diuiſionē. Scdo q2 minor pre-
dium ſibi oneroſum nō pōt alienare ēt cum decreto iu-
dicis vt in.l.ſi fundus in princip.ff.de reb.eo.ꝙ tñ eccle
ſie eſt conceſſum.eſt glo.ibi ſolemnis ⁊ ꝓbat̄ in.c.ad au-
res.J.eo. Tertio q2 nō eſt eadem rō in eccleſia ⁊ minore
ſeu pupillo.q2 eccleſie ipedimentū eſt ppetuū ſed in mi-
nore aut pupillo nō facit.d.§.cū furioſi. Quarto durißi-
mū eſſet ſi ſocius eccleſie eēt rixoſus ⁊ dānoſus.⁊ nō poſ
ſet prouocari ad diuiſionē.l.cum pater.§. dulciſſimis.ff.
de leg.ij.ſed i minore ceſſat ppetuū ipedimentū. vt dictū
eſt. Nec.d.l.ſi.ff.de iur.do.ꝓbat doctrinā Bal. q2 ſi pon
deretur text.cum glo. loquitur i permutatione ⁊ loquitur in
dote ⁊ ſic nihil h3 cōforme cū miore aut pupillo.nec ob.
d.l.ſi ꝓuenerit.q2 quo ad caſu3 ſuū nō meret̄ allegari ꝓ di
cto Bal.ſed q̄ ad rōnem eius bñ meret̄ allegari. S3 rñ-
deo ꝙ in minore nō ꝓcedit eius rō p.d.l.ſi fundus ꝑalle
gatā. Subdit ēt Bal.in.d.l.iubemus. ꝙ ꝓdigus cui eſt
interdictum bonis non poteſt prouocare ad diuiſione3
allegat caſum ſingu.in.l.ex caſtrenſi in fine principij.ff.d
caſtren.pecu. Et idem dicit in furioſo per glo.ſing. in.l.
ij.C.d cura.furio.maior aūt bñ pōt ꝓuocare pupillos ⁊
minores

a ¶ Laycis.vi
de ad hoc bal.
in.l.cues.d.⁊
facit.C.d app.
⁊ bar.in trac.
repreſaliaꝝ in
i.q.ꝓncipali.d.
q̄ro an i foro
ꝯſcie ſint licite
⁊ vide beatu3
tho.ij.ij.q.xl.q
de hoc iuſte ⁊
ſancte loquitur.

b ¶ Diuiſionē
vide d̄ hoc pe.
de vbal.in tra.
ſuo ſocietatis.
ꝑ.parte colū.
iij. qui iſtam
materiā in ter-
minis tangit.

minores ad diuiſioné.vt.d.l.inter oēs.ꝛ illo caſu pupilli
poterunt inter ſe diuidere.ita dixit Bald.in .d.l.i.ff.ð re.
coꝝ.ꝛ allegat ad hoc glo.ſingu.in.l.inter pupillos.ff.de
auc.tut.de quo facit textum Jaco.de are.ꝛ Bar.in.d.l.
inter pupillos.Et vidi praticari in facto.i.d.l. inter oēs
ꝙ quotiens maior ſocius prouocat minoré ad diuiſioné
ꝙ electio eſt minoris.per tex.in.l.i.C.de his qui ſe defe.
ꝛ per.c.i.de paroch.ꝛ ibi hoſtié.ꝛ abbas.ꝛ antiquus di
cit,ꝙ diuiſioné hereditatis dꝫ facere non maior natu ſꝫ il
le qui diutius adminiſtrauit res hereditarias.Et idé di
cit in ſocio ſtudij qui diutius ſtetit in ſtudio.ꝛ vide bal.i
.l.pe.C.cōi diui.dicit ꝙ lꝫ cōſuetudo vt refert glorioſus
Augu.de ciuitate dei habeat ꝙ maior frater faciat por
tioné ꝛ minor eligit.tñ de iure inter eos nulla dꝫ eſſe pre
latio diuidendi vel eligendi ſed in oibus dꝫ equalitas ob
ſeruari.ꝛ ſic dꝫ optio breuium vel ſortis felicitate contin
gere nō prerogatiua perſone per tex.in.l.ij.C.qñ ꝛ qb⁹
quarta pars ðbet li.x.bar.i.d.l.i.dicit ꝙ mulier i diuiſio
183 ne hꝫ optionem ex quo dicūt vulgares † ꝙ maior dꝫ daſ
a optioné minori.quod eſt falſum ª ſm eū niſi in caſib⁹ in
quibus hoc priuilegiū eſt a iure cōceſſum vt ibi vide do.
Flo.in.l.arbi.ff.fami.her.vbi dicit ꝙ fauore minoris vł
eccleſie dꝫ dari minori vel eccleſie electio. alleges.d.l.i.q̄
re vera nihil facit.qꝛ loquitur in priuilegio dato mulieri
in caſu illius .l.ꝛ priuilegiū non extendiſ.iiij. diſt.puile.
Subdit poſtea ꝙ eſt dare aliam opinioné ꝙ hoc cogno
ſcatur ex loci contiguitate.l.cūqꝫ.C.de omni agro dſer.
li.xi.Alia fuit opinio ꝙ ſemp detur electio prouocato.l.
ij.C.de mettal.eo.lib.Sed illa.l.loquitur in caſu ſpeciali
ita dixit Bar.in.d.l.i.Alia fuit opinio ꝙ ex ſorte contin
gat.d.l.ij.C.qñ ꝛ qui.quarta pars debeaſ.Ipſe vō dicit
ꝙ ſi partes cōcordent ꝙ maior diuidat tunc electio erit
minoris ꝛ allegat caſum.d.l.i.ꝛ certe ibi hoc nō ꝓbaſ.
Si vō nō ꝯcordent tūc in re pari nullus videſ hr̄e optio
né ſibi deputatā a iure.Et iō vel dn̄t eſſe cōcordes per.l.
huiuſmodi in ſi.de leg.i.vel dn̄t cōmittere iudicio ſortis
.l.ſi.in pn̄.C.cōia de leg.ꝛ iſtud dicit addēdum ad dicta
per ſe in.l.i.ff.famil.her.Bart.vero.in.d.l.i.dixit ꝙ hoc
debet expediri officio iudicis.Ego vero mente concepe
ram illud ꝙ preclare ſcriptum eſt geneſis.xiij.c.vbi dixit
Abraam ad Loth.ne queſo ſit iurgiū inter te ꝛ me.ꝛ in
ter paſtores meos ꝛ tuos. fratres enī ſum⁹ ecce vniuer
ſa terra corā te eſt recede a me obſecro. ſi ad ſiniſtrā ieris
ego ad dexteram ibo.Si tu dexteram elegeris. ego ad ſi
niſtram pgam.Ecce qualiter ille glorioſus patriarcha
fecit diuiſioné ꝛ electioné tradidit nepoti ſuo.ꝛ arbitror
ꝯſuetudiné modernā aſſumpſiſſe exordiū ex facto abrae
Et ideo dicas hoc modo.ſi ꝯſuetudo eſt in loco ſerues il
lam argu.l.de quibus.ff.de legi.cū ſimi.Si vō ꝯſuetudo
non viget in loco.ꝛ tūc ſi maior ex cōcordia ꝛ volunta
te minoris diuidat.tūc equum eſt ꝙ minor eligat p.d.c.
i.de pochus.Si vero tertius eſt qui diuidat ꝛ tūc aut p
tes ſunt cōcordes quis primo eligat.ꝛ tunc ſeruet pactū
c.i.cū ſi.de pac. aut in hoc ſunt diſcordes.ꝛ tūc expedieſ
iudicis officio.qui aſſignabit ptes ſuā vnicuiqꝫ vł breuiū
vel ſortis felicitate.vt.d.l.ij.C.qñ ꝛ quib⁹.ꝛ intelligas
mām iſtā.Sexto faciat diuiſio tꝫ vicē ēptiōis tex.ē in.l.di
uiſione in ðbo emptiōis vicē obtinere.C.cōia vtri.iu.Sꝫ
clericus eſt ꝓhibitus imobilia acquirere titulo ēptionis
ergo ita erit ꝓhibitus acqrere titulo diuiſionis.Tertio
ex diuiſione tranſit dn̄iū rei diuiſe.ita dixit bal.in.d.l.di
uiſioné p illū tex.ſed clericus eſt ꝓhibitus habere dn̄iū
rei imobilis.ergo ſeqtur ꝙ per viā diuiſionis illud habe
re non poterit.ꝛ facit.l.ij.in verbo dn̄ium nactus eſt.C.
cōia vtriuſqꝫ iudi.Quarto faciat.c.nulli.I.eo.vbi dicit ꝙ
alienatio cōprehendit ꝑmutationé ꝛ glo.in.d.l.ſi pupil
lorum dicit ꝙ diuiſio eſt quedā ꝑmutatio.ꝛ faciat.l. cū
pater.§.hereditaté de leg.ij.ꝗ ſi per viam ꝑmutatiōis nō
pōt cōſeq rem imobile p ꝯtis nec poterit per viā diuiſiōis
Quinto per diuiſioné acqritur ius in re.l.i.C.cōi diui.ꝛ
ibi dixit bal.ꝙ dꝫ ꝓponi contra emptoré ſi habuit tradi
tionem rei ſed ante traditioné dꝫ dirigi contra vendito
rem.l.iulianus.§.idem celſus.ff.de actio.emp.ergo ſequi
tur ꝙ per diuiſioné nō poterit clericus vēdicare ſibi ius in
re imobili p viā diuiſiōis.facit illō dn̄icū.diuiſerūt ſibi ve
ſtimēta mea ꝛ ſup veſtē meā miſerunt ſorté.Sexto faciat
iſta diuiſio ſit in ꝑiudiciū ciuitatis.nā vbicūqꝫ alienatio ē
ꝓhibita pp fauoré ciuitatꝭ vt i caſu hui⁹ ſtatuti ꝛ veniēdo
ad diuiſioné gnālr i ꝑiudiciū ciuitatꝭ tūc ſemp taſ diuiſio
eſt ꝓhibita.Si vō nō fieret i ꝑiudiciū ciuitatis diuiſio ta
lis tunc nō eſſet alienatio ꝛ poſito ꝙ eēt alienatio nō tñ
cōtineretꝭ ſub ꝓhibitione ſtatuti.pōit exēplū qꝛ fieret taſ
diuiſio iter ſubditos ciui.q ſubirēt onera ciuitatꝭ iſtō hel
liſſime voluit ſuppmus doc.bar.ꝯſ.lviij.alſ.lvij.icipi.ex
184 themate predicto tria oriunſ dubia . vbi cōſuluit † quā
accepit emphiteoſim ab eccleſia ꝓ ſe ꝛ ſuis filijs eo mor
tuo ſi filij diuidant emphiteoſim inter ſe incōſulto prela
to eccleſie qō nō dicunſ alienare emphiteoſiꝫ ex eo qꝛ nō
ſit preiudiciū aliquod eccleſie dn̄e illius emphiteoſis qꝛ
quilibet eoꝝ recognoſcit eccleſiā illam in dn̄am. ꝛ ð hoc
dicit eſſe caſum in.l.volūtas.C.ð fideicōmiſ.vbi teſtatoꝛ ꝓ
hibuit fundū alienari extra familiam ꝙ nihilominus in
fra familiā poſſunt donare ꝛ idē dicit ibi bal.in duobus
fratribus ſuccedentib⁹ in emphiteoſim eccleſie qꝛ vn⁹ al
teri poterit cōcedere ꝛ inter ſe diuidere.Et p illū tex.mł
tum ſingulariter dixit hoſti.in.c.poſſeſſiones.I.eo. quem
185 doc.in cōi ibi ſequunſ † ꝙ ſi epūs eget i epatu ſuo aliqua
camera vel domo que eſt capituli poterit illam emere a
capitulo qꝛ non erit extra eccleſiam.ꝛ alleget ad hoc.d.
l.voluntas vide ibi dixi.Modo in propoſito noſtro ex
iſta diuiſione generaſ preiudiciū ciuitati qꝛ res vadit ad
nō ſubditū ergo ꝛc.Septimo pro hoc videſ caſus in.l.i
perialē.§.preterea ducatus de probi. alie.feu. per Fede.
vbi ducatus comitatus marchionat⁹ ꝛ ſimiles non diui
dunſ ſed feudum diuiſionem recipit ſi conſortes volunt.
ita tamē ſi oēs qui feudi ptē habebūt fidelitatē dn̄o face
re vellēt.ergo ſeqtur ꝙ ſi fidelitatē dn̄o feudi nō facerēt
nō poſſent diuidere.ſed in ꝓpoſito noſtro.iſte cleric⁹ nō
recognoſceret ciuitaté in dn̄am quo ad ſoluendas colle
ctas iponendas ab ipſa ciuitate ſup ipſis reb⁹ ergo non
poterit per diuiſionē rem imbobilē acqrere . Octauo ſi
iura oia deficerent hec rō nō deficeret ꝛ ratio allegaſ ꝓ
b lege ᵇ.l.cum ratio.ff.de bonis damna.de.i.de elect.ꝛ ibi
vide que late ꝛ accumulate dixi in.i.notabil. Quare eſt
qō iſta alienatio ſeu iſta diuiſio. qꝛ ille emens vel alio in
re capiens nō cogereſ ipſaꝫ ciuitaté recognoſcere i ſupio
rem ad ſoluendas collectas.Et ideo vult lex ꝙ primus
emphiteota poſſit alteri cōcedere in emphiteoſiꝫ inſti.lo
cati.§.habeo.qꝛ ſecundus emphiteota recognoſcit pmū
dominū ꝛ dn̄e ita poſſidet ꝛ eodē modo ſicut prius ſed
in caſu noſtro iſte clericus non recognoſceret iſtam ciui
tatem in ſuperioré ergo ꝛc.Nono faciat tex.melior ð in
re.in.l.cum hi.§.ſi vni ðl ſi pluribus.ff.de tranſacti.vbi
idem iuris eſt inter ſe ꝛ cum tertio.ſicut ergo nō poſſꝫ fie
ri iſta diuiſio cum alio nō ſubdito ita nō poterit fieri cū
iſto clerico.cū quo hꝫ cōionē bonoꝝ.Et ideo dixit bar.
186 in.l.i.C.de iponen.lucra.deſcrip.li.xij.† Duo fratres re
ceperunt quādam rem ab eccleſia i emphiteoſim vel pa
ter accepit qui deceſſit relictis duobus filijs an vnus poſ
ſit alteri alienare parté ſuam.Et concludit ꝙ ſic qꝛ rō q̄
re non licet eſt.quia ille cui alienatur non eſt obligatus
eccleſie actione perſonali.vt in.l.ſi.C.de iure emphi.ꝛ in
d.l.cum hi.ſi vni.dixit bar.ꝙ ſi plures habent rem i cōi
ſi ſunt prohibiti alienare videntur prohibiti inter ſe diui
dere domino irrequiſito qꝛ illa alienatio eſt ꝓhibita fa
uore tertij ne fundus vadat ad poſſeſſoré illi tertio non
obligatū ſecus dicit ibi in plurib⁹ habētibus ēphiteoſiꝫ
cōmuné.qꝛ tunc diuidēdo rem non vadit illa res ad pſo
nam non obligatam domino.Et idem voluit idē bar.i
cōmēto.l.qui rome.§.duo fratres in penul.col.ſꝫ.circa

a Falſum vi de hoc aliquid p ang.in auct. de alie.ꝛ em phi.§.ſi vero q dam ꝛ p Bal. ꝛ fere oēs do. in.l.cū pater §. dulciſſimis de leg.ij.

b Lege adō ang.in.l.ſi idē cum eodē.ff.ð iu.om.iu. bal. in.l.i.in.i.not. C.ð cadu. tol. ꝛ no.in.l.cum ratio ð bo. dā.

princi.⁊ in.l.⁊ ideo.ff.de condi.fur.Cũ ergo iſta aliena
tio ſit ꝓhibita fauore ciuitatis.ergo non poterit fieri di/
uiſio vt res diuiſa pueniat ad pſonam nõ ſubditam ipſi
ciuitati.Decimo faciat quod not.Bald.in.d.l.cum bi ꝟ
187 ſicu.ſi ex pluribus.vbi dicit † ꝙ ſi teſtator ꝓhibuit eandẽ
rem pluribus alienã. ꝙ ẽt inter ipſos non poſſunt vnus
partem ſuam vendere conſorti domino irrequiſito p illã
tex.vbi idem iuris ẽ inter ſe ⁊ cũ tertio.allegat.d.l.ſi pu
pilloꝝ.in prin.¶ Nec ob.ſm eum.d.l.i.ð ipon ẽ.lucra.
deſcrip.⁊.d.l.volũtas ⁊.l.cũ pater.§.quindecim.ff.ð leg.
iij.qꝛ ibi non fuit ꝓhibitio in ipſam rẽ ſeu ꝓhibitio gñe/
lis ſed tantũ in pſonas extraneas.⁊ iſte ꝓhibitões ſunt ſtri/
cti iuris.vnde ibi non fuit ꝓhibita niſi in extraneos.ſed.i.d.
ver.ſi pluribus fuit ꝓhibita fauore alimentoꝝ.ita i caſu
nr̃o fuit ꝓhibita fauore ciuitatis.Undecio faciat qð no.
188 Jo.cal.in ſuis ꝯſi.in ti.de locato ꝯſi.x.vbi conſuluit † ꝙ
emphiteote poſſunt inter ſe alienare emphiteoſim.qꝛ qli
bet eſt aſtrictus ad ſoluendũ canonẽ.vñ eccleſie nõ īfert
pĩudiciũ extranei vero non ſunt aſtricti ad ſoluẽdũ cano
nes.ideo cõſuluit ꝙ in extraneos alienatio fieri non põt
domino irrequiſito. ⁊ allegat do. Guido de ſuza.in.d.l.
voluntas.⁊ Jo.an.in addi.Spe.in ti.de loca.§.nunc ali
qua vñ.lxxx.Et licet iſtud ꝯſilium cõnumeret inter conſi
lia Jo.cald.nihilominus fuit conſilium Gaſper.ei⁹ filij
qui allegat ange.ita conſuluiſſe.qꝛ proprie talis vẽditio
iſto caſu non dicit alienatio arg.eius qð habet in.d.l.vo
luntas.⁊ i.d.l.vnũ ex familia.§.ij.de leg.ij.⁊ in.c.cũ apo
ſtolica de his que fiunt a pla.⁊ ita requerit ille excellens
pater canonum.Faciat quod voluit Feder.de ſenis ꝯſil.
189 cxxxviij.vbi dicit.† duo fratres habuerunt ad liuellũ a q̃
dam eccleſie certas res pro quibus iure liuelli promiſe/
runt eidem eccleſie ea que conſueuerunt promitti in hu/
iuſmodi inſtrumentis liuellarijs.demũ iſti fratres veniẽ
tes ad diuiſionẽ omniũ bonoꝝ ſuoꝝ tã pſimonialiũ quã
liuellarioꝝ inſtrumẽtũ diuiſionis fecerunt de dictis reb⁹
liuellarijs maxie irreqſita illa eccleſia ⁊ ſine ei⁹ ꝯſenſu an
poſſit dicta bona diuidere ſine ꝯſenſu eccle. ⁊ ſi diuidant
an cadãt a iure ſuo.Et cõſului ꝙ nõ qꝛ nihil depit eccle
⁊ qꝛ in extnei pſona nõ trãſferũt ⁊ qlibꝫ remanet obliga
tus in ſolidũ ad canonẽ ſoluendũ ⁊ nõ ſufficeret ꝓ pte ſol
uere alio nõ ſoluẽte.Itẽ qꝛ alienatio de fratre ad fratrẽ
nõ videt eſſe alienatio.allegat.d.l.volũtas.⁊.d.l.vnũ ex
familia.§.ij.⁊.l.peto.§.fratre de leg.ij.⁊.d.c.cũ apoſtoli
ca ⁊c.Et ex iſtis videt elici ꝯcluſio ꝙ cum iſte cleric⁹ nõ
ſit ſubditus cõmunitati nec ſit aſtrictus oneribus cõmu/
nitatis ꝙ in eum nõ poſſit fieri diuiſio cũ dicatur aliena
tio.Sed in ꝯtrium facit qð no. alber. de roſa.in pma pte
190 ſtatutoꝝ.q.cxv.† Statuto pergamẽſi cautũ erat ꝙ hñs
domũ aut fundũ ex quo deberet annua penſio ſi dñs illũ
venderet emens teneat ſoluere gabellam.Modo qdã
hñbat talẽ domũ cõem cũ alio ⁊ illã diuiſit cũ illo an de
beat ſolui gabella.videt ꝙ ſic qꝛ diuiſio hꝫ locum vendi
tionis.l.i.C.cõis vtr.iudi.⁊ ſic locus erit ſolutioni gabel
le.Contrariũ determinat qꝛ ſtatutũ eſt ſtricti iuris nec
loquit de diuiſione.ergo nõ erit recedendũ a ṽbis ip ſius
ſtatuti.Item qꝛ ꝓhibita alienatione videt ꝓhibita alie
natio volũtaria ⁊ nõ neceſſaria.l.alienatiõis.ff.fa.herci.
allegat etiam qꝛ diuidens rẽ litigioſaꝫ nõ incidit i viciũ
alienantis rem litigioſam.allegat.l.ſi.C.de litigio.⁊ hãc
partẽ dicit teneri per hoc.Tremendi dei omni innocato
pſidio in hac dubitatiõe ita videt mihi ꝯcludẽdũ ꝙ aut
iſte frater laycus ſubditus ſtatuẽti ꝓuocat fratrẽ ſuũ cle/
ricum ad diuiſionẽ ⁊ tunc nõ poterit diuidere ex eo quia
reſpectu eius diuiſio eſt ꝓhibita.qꝛ illo caſu cenſet eẽ alie
natio ⁊ ita procedant iura oĩa ſuperius adducta inqñtũ
dicũt diuiſionẽ eſſe alienationẽ.aut iſte frater cleric⁹ cui
nõ ẽ ꝓhibita alienatio.qꝛ dũtaxat ſubdit⁹ ẽ ꝓhibit⁹ alie
nare i nõ ſubditũ ꝓuocat fratrẽ ſuũ ſubditũ ad diuiſionẽ
⁊ tũc poterit fieri iſta diuiſio.qꝛ iſto caſu nõ vr̃ eſſe alie
natio.Itẽ qꝛ ẽ alienatio neceſſaria q̃ hoc caſu vr̃ eẽ pmiſ

ſa.l.alienationes.ff.fa.her.Et ad hãc meã deciſiões alſo
illud ꝙ excelſo doctori dño meo Jo.de imo.venit i men/
191 tẽ in.c.nulli.ſ.eo.in finalibus ṽbis.vbi q̃ſiuit † an ꝓhibi
ta alienatõe videat ꝓhibita diuiſio vt cuiꝫ aſſignet por
tio ſua.⁊ ⁊ determinauit ꝙ reſpectu eius cui eſt ꝓhibita
alienatio ẽ ẽt ꝓhibita diuiſio.iõ ſi poterit ꝓuocare ſociũ
ad diuiſionem.ſecus ſi ſocius cui nõ eſſet ꝓhibita aliena
tio vellet ꝓuocat aliũ ad diuiſionẽ cui eẽt ꝓhibita aliena
tio qꝛ tunc poterit nec reqritur aliqua ſolemnitas ⁊ ita i
telligatur conſiliũ preallegatum Albe.de roſa. ⁊ iſta vi
detur mihi pura veritas ⁊ indubitata.Poſſet etiaꝫ dici
ꝙ diuiſio eſſet ꝓhibita nõ tamen clericus eſſet ꝓhibituſ
petere precium pro parte ſua arg.eius qð no. glo.ſingu.
in.c.i.de religio.domi.li.vi.⁊ ꝓbatur in.l. fideicõmiſſ.§.
ſi ſeruo.ff.de leg.iij.⁊ dixi ſuperius in primo dubio limi
tando ſtatutum prefatuꝫ. Et cum laude glorioſi dei iſta
quarta heſitatio expleta finis.Et inqñtũ ſuperius dixi ꝙ
pecunia deputata ad emptionẽ reꝝ imobiliũ cenſet res i
mobilis vt eſt tex.in.l.qd ergo.§.vſuras.ff.ð contra.iud.
tute.quẽ allegauit pro ſingulari Lod.roma.in ſuis nota
bilibus.Adde alber.de roſat.in ſolẽni tractatu ſtatutoꝝ
192 in.ij.pte.q.cciij.vbi querit † ſtatuto pergamẽſi cauet ꝙ
viro pdecedente vxor ſuccederet i dimidia bonoꝝ imobi
lium mõ maritus deputauerat mille florenos ad emptio
nem fundi mortuus eſt anteq̃ꝫ fundũ emeret.an vxor poſ
ſit hñre dimidiam mille florenoꝝ.conſuluit ꝙ ſic.per text.
in.l.q etiã ſi nõ ſunt.§.qd ergo.ff.de auro ⁊ argen.leg.⁊
in.l.q granaria in ſi.ff.de actio.emp.⁊ iſta adde ad not.i
l.cetera.§.ſi.ff.de leg.i.tene menti.qꝛ cõmuniter ignorã
tur .Et adde elegans ꝯſilium domi.Pau.de caſt. ꝯſili.
193 cccxli.icipiẽte In xpi noie amen.vñ ꝙ dcã ſnia vbi † ſta
tuto cauet ꝙ bona imobilia nõ poſſent alienari i foren/
ſem nec forenſis poſſet acqrere.Modo qdam forenſis
emerat bona imobilia Padue ⁊ adhuc tradita ſibi nõ
fuerant interim fecit ſe habilitari ⁊ fieri ciueꝫ ⁊ ſubditũ
paduanũ egit rei vendicatiõe ad illa bona an potuerit.
Et ꝯſuluit ꝙ ſic.qꝛ ſtatuentes non voluerũt aliud niſi ꝙ
nõ eẽnt penes nõ ſuſtinẽtes onera ciuitatis lꝫ.n. tpe ꝯct⁹
iſte nõ ſuſtineret onera ciuitatis ſi tñ anteq̃ꝫ pfecte acqra
tur p realem traditionẽ fecit ſe habilitari ſufficere dꝫ.qꝛ
per hoc ſatiſfactũ eſt intentioni ſtatuentiũ padue. qꝛ ſta
tuentes nõ reqrunt ꝙ ſit ſubditus pro forma ꝯtus ſꝫ ꝓ
indemnitate cõis Padue ideo ſufficere dꝫ quod qñcun.
q̃ꝫ hꝫ realẽ traditionẽ emptor vel alius acqrere volẽs re
periatur habilis ⁊ deſcriptus ad onera ciuitatis lꝫ tpe
ꝯctus non foret.arg.optimũ.l.qui ſoluendo nõ erat.ff.ð
here.inſti.⁊ qð no.doc.de vſurario q tpe teſti nõ cauerat
de vſuris reſtituẽdis.qꝛ teſtm̃ eſt nullũ.ſecus ſi poſtea ca
ueat teſtm̃ reconualeſcit.qð no.Jo.an. ⁊ alij in.c.q̃ꝫq̃ꝫ ð
vſur.in.vi.⁊ Bar.⁊ moderni.in.l.filio preterito.ff.ð iniu
ſto teſta.⁊ bal.⁊ alij in.l.poſthumo.C.de ꝯtabul.Et ita
ꝯſuluit in accidentia facti tantus doctor facit no. tex.i.l.
cũ ex oratione.ff.de excuſ.tuto.Et adde elegans dcm̃.d.
194 Bal.in.d.l.ſi in rem .C.de ſuis ⁊ legit.vbi dixit † ſtatuto
cauetur ꝙ mulier nupta extra territoriũ mediolani non
ſuccedat in territorio mediolanenſi.Modo quedaꝫ mu
lier patre mortuo imiſcuit ſe hereditati.poſtea nupſit ex̃
territorium mediolanenſe an perdat hereditatem pater
nam.Et concludit ꝙ non qꝛ illud ſtatutũ dꝫ intelligi de
hereditate acqrenda ⁊ nõ de acquiſita. Adde ẽt qð pul
195 chre dixit ang.in.d.l.volũtas .C.de fideicõmiſ. vꝫ † ꝙ ꝓ
hibitus alienare extra familiã alienare poterit cũ pacto
ꝙ incõtinenti debeat reſtitui familie.qꝛ tunc nõ dicit eẽ
alienatio que momẽto eſt penes illũ duratura ⁊ de hoc
dicit eſſe not.tex.in.l.ſi.C de boni.q̃ꝫ libe.exprime inferri
poteſt ad ſtatutũ iſtud ꝙ ſi facta eſt alienatio rei immo/
bilis in nõ ſubditum cum hoc ꝙ incõtinenti reſtituat ſub
dito ꝙ talis alienatio valebit ⁊ tenebit ꝙ eſt pulchrum
⁊ elegãs dcm̃.Tu pmo tpa iſtõ dcm̃ do. ang.⁊ elegans
dcm̃ bal.i.l.hac edictali i.§.oi circũſcriptiõe.C.de ſecun.
nup.

196 nup.vbi dicit † pr̃ inſtituit ſpuriã ꝛ grauauit illã vt here
ditatẽ reſtituat regi Frãcie vel pape icõtinenti ꝙ illa iſti
tutio nõ valet.quia pſumit̃ facta in fraudẽ legis.q̃ ſi eſt
veriſimile ꝙ rex vel papa vellet illã hereditatem. Ita in
ꝓpoſito ſi veriſimile ẽ ꝙ ille emẽs eſt talis ꝙ non reſti
tuat illam rez familie teſtatoris vel ſubdito ciuitat̃ talis
alienatio nõ valebit.ꝛ iſtud bene ꝛ optime ꝯmẽda mẽ
ti.q2 pulchruz eſt ꝛ vtile ſatis.Et adde ad iſtud dictum
Ange.quod voluit Bar.in.l.ſequit̃.§.itez labeo.ff.ð vſu
capio.ꝙ ſi ẽphiteota vẽdidit ẽphiteoſim dño irrequiſi
to ꝙ ſi poſtea redimit ꝙ nihilominus perdit rẽ. Et idez
etiam voluit in.l.i.§.ferre.ff.depoſiti poſt Dy. q2 lz per
recuperationẽ ſit ſublatũ viciũ pſonarũ non tamẽ ẽ pur
gatum vicium rei.facit in ſimili tex.in.c.i.i ti.quid iuris
ſi vaſallus poſt alienationẽ feudum recuperat.ꝛ fuit di
ctum Spec.i ti.ð locato.§.nũc aliqua ver.cẽteſimo.quia
iſta dicta limitãtur per illũ doctorẽ elegãtẽ Ang.ꝛ ideo
Ludo.roma.in.d.l.itẽ labeo.refert ꝙ cum illis diebus ð
facto accidiſſꝫ illa queſtio ſe dixiſſe ſol eqũ ꝙ ſi ẽphite
ota icõtinẽti aut poſt puuz tẽpus recupet ꝙ excuſat̃ a pe
na cõmiſſi per.c.ſi quis pſbyterorꝫ infra eo.ti.vbi ſi plat⁹
recuperat rẽ quaz alienauit incõtinẽti euitat excõicatõꝫ
p.c. potuit ð locato.vbi ẽphiteota celeriter ſoluẽdo pur
gat vitiũ canonis nõ ſoluti.ꝛ ẽt allegat.l.ſi i lege.§.colo
n⁹ in.ꝟ.paucis dieb⁹.ff.locati.nõ tamẽ do.Lod. allegat
illud dictum Ange.Ego dico dictum do.Lodo. fore ve
rum ꝛ allego dictum.c.i.in verbo poſtea.vbi ſi vaſſallus
ex internallo recuperauit feudũ alienatum nõ purgat vi
197 cium rei.† Nam illa dictio poſtea denotat longũ interual
lum vt ẽ glo.quam ego nouiſſimus cõſidero i.l.cũ fun.
dũ.ff.ð vi ꝛ vi arma.ꝛ allego no.tex. in.l.ij.C.ð cuſt.reo.
in ꝟſi. poſtmodũ quem ponderauit do.Bar.in.l.i.§.diu
us ſeuerus.ff.de queſtio.vbi dicit ꝙ ad hoc vt quis poſ
ſit cõdẽnari ex cõfeſſione facta in tormẽtis dꝫ perſeuera
re in ea.q2 illa pſeuerãtia dꝫ fieri ex internallo poſtquaz
mitigati ſunt dolores tormẽtorũ.ꝛ ad hoc Bar.ibi alle
gauit.d.l.ij.in verbo poſtmodũ.faciat no.tex.p locum a
ſpãli in.l.quotiens.§.ſi quis poſtea.ff.ð here.inſti.vbi eſt
ſpãle fauore teſtamenti ꝛ libertatis vt dictio poſtea dno
a tet actum factum incõtinẽti ᵃ Et ibi pulchre dixit Bal.
Quidam fuit accuſatus quod inſultauit Titium ꝛ po
ſtea illũ pcuſſit ꝙ illa dictio poſtea intelligit̃ incõtinẽti.
ꝛ hoc ꝓpter odium pene vt cẽſeat̃ vnicũ delictum ꝛ de
vnica pena puniat̃ ꝛ allegat ibi Bal.glo.ſing.ð hoc i.l.
qui de crimine.C.qui accu.nõ poſ.ꝛ bñ facit glo.in.c.cuꝫ
vintonienſis ð ele.ꝛ ꝙ not. Domi.in.c.i. ð cõſtitu.li.vi.
Et ſi quiſpiam oppõat ꝙ immo dictio poſt dnotat ð ſuo
ꝓprio ſignificato modicũ internallum.ꝛ ad hoc allego
tex.quem alibi ego neſcio ꝛ nouiſſimus ꝛ ſolitarius cõ
ſidero in.l.continuus i verbo poſt iterrogatiõez lũcto.ꝟ.
quamuis eadẽ die ſpopõdiſſet.nã internallũ factũ eadẽ
die dicit̃ modicũ.vt not. Bar.in.l.i.§.qui pſens.ff.ð ꝟb.
obli.ſed elapſo die dicit̃ lõgum internallũ.l.ex duobus
ff.de duob.reis.ꝛ tamẽ illa dictio poſt ſibi ſignificat iter
uallũ factum eadẽ die. Reſpõdeo ꝙ ideo ibi ẽ q2 lex ita
expreſſit.ꝛ ſi ita nõ expſſiſſet importaſſet lõgum interual
lũ.Et iſta tene mẽti q2 ſi reperies acta p modernos in lo
cis pallegatis.Sed reducẽdo illã limitationẽ Ang.ad
ſtatutũ pfatum credo ꝙ non dicat verũ.ꝛ hoc per tex.i
.l.i.C.nõ licere habit.metro.co.li.x.inducẽdo vt induxi
ſupius in pmo dubio.ꝛ tex.in.l.qdam.ff.de fideicõ.lib.
Nec.§.ſi.d.l.ſi.C.de bo.q̃ libe.meret̃ allegari ad limitã
198 dum iſtud ſtatutum ¶ † Nunc vo ante oculos oportune
ſe affert quinta dubitatio vꝫ ſi ſtatutũ ꝓhibeat iſtã alie
nationẽ fieri inter viuos in forẽſe ꝛ teſtator in teſtamẽto
grauet heredem vendere fundum forenſi vel non ſubdi
to an heres poſſit ꝯpelli ad vendendum.ꝛ ſi venditio ſi
at an trãſferatur dominiũ.Et Ange.l.l.ſi ita qs.§.ea.l.
ð ver.obli.addendo ad Bar.Statutũ inquit ꝓhibet i ſi
ſubiectum ex titulo inter viuos alienari bona ſtabilia.ꝛ
teſtator iubet heredẽ vẽdere nõ ſubiecto fundũ.an heres
poſſit ad vẽdendũ cõpelli. ꝛ ſi vẽditio ſiat an dñiũ tranſ
ferat̃.ꝛ remittit ſe ad not. p Dy.in.l. vxorez.§.agri pla
gam.ff.de legatis.ij.ꝛ ad glo.ordinariam in lege i eſti
mationibus.ff.de peti.here.ꝛ ad dicta plene p Jo.an.in
addi.Spe.in rub.ð rez pmuta.vbi refert decíſionẽ Ol.
lodenſis ꝛ Jac.butr. qui hãc qõem diſputarunt.do.me
us Jo.ð imo.in hoc merus relator trãſit cũ illa recitatio
ne Ang.Bal.in.l.ſi heres.ff.de actio.emp.iducit pncipi
199 ũ illi⁹.l.ad qõez ſtatuti prefati diſponẽtis † ꝙ nulla actio
vel ius poſſit cedi forenſi vt aliqs dꝫnet̃ ex teſtamento
cedere vel vẽdere alicui forenſi ꝛ vẽdat vel cedat.deci
dit ꝙ nõ incidit in penam.nõ eniz facit hoc iure ꝯtract⁹
ſꝫ iure vltie volũtat̃ ꝛ idẽ Bal.i.l.i.C. cõis ðleg.i.ij.col.
ꝟ.qro teſtator iuſſit rẽ ſuam vẽdi certo pcio an legatari⁹
habeat rei ſue vẽdicationẽ offerẽdo pciũ. Refert Dy.
dicere ꝙ ſic p.d.l.vxorẽ.§.agri plagã.ꝛ alſat gl.i.d.l. in
eſtimatiõib⁹ qa res nõ ẽ i legato ſꝫ eius venditio.Cy.ibi
ſentit ꝙ heres vẽdẽdo liberat̃ ab actione ex teſtamẽto p
quo facit.l.i numeratiõib⁹ ad ſi.ff.ð ſolu.ꝛ hoc tenet Ja
co.ð are.Bal.vero ibi dicit ſatis anioſe ꝙ ambo dicunt
contra caſum legis ſi heres predicte.ꝛ ita ibi reſidet.Sꝫ
idem Bald.in.d.l.i eſtimationibus dicit illam gloſaꝫ fa
cere ad queſtionẽ.an trãſeat dominiũ rei q̃ teſtator iuſ
ſit heredẽ vẽdere.ꝛ remittit ad Dy.in.d.§.agri plagã.ꝛ
allegat in argumẽtũ.l.labeo ſcribit ſi mihi bibliotecaꝫ.
ff.ð ꝯtrahẽ.emp.ſꝫ Ang.in.d.l.in eſtimationib⁹ reputat
200 glo.ibi ſing.ꝛ meliorẽ de corpore iuris.† ꝙ ſi heres ẽ dã
natus vẽdere certo precio ꝙ in legato nõ ẽ niſi ipſa ven
ditio.ꝛ res vẽdita capitur ex cõtractu inter viuos ꝛ ſi ex
vltima volũtate.ſꝫ vbi heres non dãnatur vẽdere ſꝫ rem
dare accepta certa quãtitate tũc res capit̃ ex legato ꝛ pe
cuniam heres capit gratia ꝯdictiõis implẽde. Et ideo
201 dicit † ſtatutum ꝓhibet legari rez mariti vxori vel ſi ſub
iecto rẽ alibratam optime tꝫ legatum.q2 pcipitur res nõ
de legato.imo ð vẽditione.ꝛ ſi ð cõtractu dꝫ ſolui gabel
la ſoluet̃ de hac.ꝛ ſi legatum dꝫ inſinuari non inſinuabi
tur legatũ rei ſed legatũ vẽditionis.vbi vero heres ẽ iuſ
ſus dare rẽ vxori aut non ſubiecto accepta certa quãti ta
te tunc non tꝫ diſpoſitio obſtãte prefato ſtatuto q2 vere p
cipit vt ex vltima volũtate circũſcripto tamẽ ſtatuto i ca
ſu primo ſi heres eẽt cõtumax in vẽdẽdo trãſiret domi
nium rei in legatarium ꝛ pciperet vt ex vltima volũtate
ſi vt ex cõtractu.q2 celebrat⁹ non ẽ. Et i hac qõe refert cõ
ſuluiſſe Dy.vt not.p euz in.d.§.agri plagã ꝛ tãgit Cy.
in.l.i.C.cõis delega.ꝛ ita reſidet ꝛ remittit ad dicta per
ſe in.l.nulla.§.ſi quis.ff.de pet.here.ſꝫ in veritate hoc ibi
non tangit .remittit etiam ſe ad dicta p eum in.d.l.i.C.
cõis ðleg. Ibi vero aliquantulum dilatauit ſibi ſimbri
202 as in puncto iſto.† Querit enim teſtator inſtituit here
dem ſuum vendere mihi fundum pro certo pcio an com
petat mihi rei vendicatio.allegat Jaco.de are.dicere ꝙ
ſi vt ibi refert Cy.ꝙ ſi heres eſt dãnatus ſolũ ad vẽdẽdũ
ꝛ ſic ad factũ.l.cõſilio in ſi.ff.de cura.furio. vñ venden
do incõtinẽti liberat̃.l.ſi fideiuſſor ad ſi.de legat.ij. non
autem tranſit dominium rei legate q2 legata nõ ẽ. Dy.
de facto cõſultus determinauit cõtrariũ p.d.§.agri pla
gam.vbi tex.dicit ꝙ legatario cõpetit petitio.ergo in rẽ
actio vt.l.actio.ff.de actio.ꝛ obli. Ipſe vero dicit ꝙ ſi he
res cõſtituit̃ in mora vendẽdi quia preciũ offeret̃ p lega
tarium tunc habetur vẽditio p impleta.d l.labeo ſcribit
ꝛ tũc trãſfert̃ dominiũ ex illo legato lege repſentãte fa
ctuꝫ ꝙ fieri debebat ab herede.Et ita intelligit̃.d.§.agri
plagã.ſed anteq̃ꝫ heres cõſtituat̃ i mora nullo mõ trãſit
dominiũ.imo heres ſi vendit ipſe trãſfert dominiũ tradẽ
do ꝛ trãſit tunc ex ꝯtractu nõ ex vltima volũtate. vt l.d.
.l.ſi fideiuſſor.hoc patet in herede iuſſo manumittere q
ab eo habet libertatem licet p iuſſuꝫ teſtantis.ſed vbi ne
gligit mãumittere tunc dicitur mãumiſſus a teſtãte ꝛ idẽ
eſt libertinus.l.deberi in glo.magna.C.ð fideicõmiſ.lib.

a ¶ Incõtinẽti.adde Joan.ð por.l.i.fruct⁹ ſolu.matri.in l.i.§.diu⁹.ff.ð q̃ſtio.doc.i.c.cũ.m.ferrariẽ.ð cõſti.ꝛ q ib ad.d.anto.dixi m⁹ in appoſtil

103 Et ex predictis dicit habes † ꝙ vbi venditio non cele-
bratur ⁊ dominiū tranſit quia directe legatariꝰ hꝫ ex vl
tima volūtate ſi ō debz ſoluere gabellā ſꝫ formaꝫ ſtatuti
diſponētis ꝙ de quolibet cōtractu ſoluat gabella. Nec ō
debit dictū inſtrumentum regiſtrari in archiuo publico
ſm formam ſtatuti diſponētis ꝙ oēs cōtractus ⁊ maxie
emptionū ōbeant regiſtrari. ſꝫ ſi heres vēdidit nulla mo
ra cōtracta tunc omnia que diſponūtur de cōtractu vēdi
cant ſibi locum in eo. Sed ſi heres ē iuſſus vēdere alicui
perſone ꝓhibite puta mācipium xpianū iudeo. vel iube
retur vēdere prediū repertū in libro eſtimationū eſtima
tum alicui nō habēti eſtimum vt viget illud ſtatutū Pe
ruſij ⁊ Eugubij tūc qꝛ heres ē iuſſus facere illud qđ lex
aut ſtatutum fieri vetat iuſſus ē nullus. vt in. l. i. C. ō his
que pene noīe ⁊ ideo lex tūc repſentat factum. vnde non
tranſit dominium herede nō vēdēte. qꝛ nō pōt i mora cō
ſtitui heres. l. ſi pupillus. ff. de ver. obli. ⁊ d. l. i. ⁊ nūquā
lex repſentat factum niſi ꝓpter moram vt. l. cū do. §. ſub
nētum. ff. de fideicōmiſ. liber. Unde ſi heres non vēderet
nulla eēt dubitatio ꝙ incideret in penā legis vel ſtatuti.
qꝛ tunc nō vēdit neceſſitate cogēte. imo venit cōtra diſpo
ſitionē iuris mero arbitrio. Et per hoc non obſtat. l. alie
natōes. ff. famil. hercīſ. Nec ob. l. pater ex ꝓuincia. ff. de
mānumiſ. vindic. vbi ſi filius manumittit ſeruū patris ipſe
pater manumittit ⁊ non filius. ⁊ manumiſſus ē libertus
patris ⁊ non filij. Ita videt dicēdum in ꝓpoſito ꝙ teſta
tor mādando alienari ipſe alienat i vltima voluntate. qꝛ
i lege cōtraria dominium ſerui non fuit trāſlatum i filiū
ideo ipſe pater manumittit p filium tāquā per nudū mi
niſterium. Et ē ſpeciale in filio ꝙ manumittere poſſit qꝛ
alius non poſſet. vt. l. neqꝫ mulierē. C. ō manumiſ. vindi.
In caſu autē noſtro trāſiuerat in heredē dominiū vñ ad
heredē ptinet tranſlatio dominij ⁊ ipſe trāſfert ⁊ ita di
cit ibi Ang. multum eē notanda. ⁊ ita ibi reſidet. Et pō
dera ſingularē tex. in. d. l. ſi fideiuſſor. §. ſi. ō lega. i. qꝛ ē
ibi caſus ſing. ⁊ aureꝰ pro eo qđ dixit Bal. i. l. ipator. §.
ſi cētum de lega. ij. ꝙ ſi quis ē grauatus a teſtatore vēde
re fundum ꝙ nō poteſt intētare remedium. l. ij. C. ō reſci.
vēdi. Do. meus Io. de imo. in. d. §. ſi cētū dicit ſe credere
dictum Bal. eē verum eo cāu quo teſtator ſpecificauit ⁊
determinauit precium. Si vero nō ſpecificaſſet ſꝫ ſimpli
ter mandaſſet vēdi ꝙ tūc haberet locum remediū. d. l. ij.
⁊ ita dixit ſe limitare ⁊ itelligere dictū Bal. ⁊ re vera op
time loquit ſꝫ ōfecit in caſu. l. ⁊ ſic ōficit in ſalutari ſuo.
qꝛ pro illa diſtinctōe caſus ē in. d. §. ſi. quē mēti cōmēda
Sed Io. an. in pallegata rubrica in addi. que icipit. ē ēt
ſciendū ꝙ Oldradus padue ⁊ Iaco. but. bonōie diſpu
104 tauerint qſtionē tā fuit ō ſtatuto ciuitatis ꝓhibēte oēm
alieātionē rei imobilis i ter viuos ō ciue i forēſeꝫ teſtator
in ſuo teſtamēto iuſſit rē ſuā imobilē pmutari cū forenſi
querebat Iac. but. An hec pmutatio dicat a ſtatuto ꝓhi
bita. Oldra. vero addebat teſtamētum nō fuiſſe ſolēne
⁊ heredē adiuiſſe pmutādo ⁊ tradēdo qrebat in duplici
pena ſtatuti condemnādis alienātem ⁊ confiſcādis rem lo
cus eſſet. pma qſtio incipiebat. ſtatuto caueī ꝙ nulla alie
natio. ſcda incipiebat. ſtatutū ē padue ꝙ nulla alienatio
Et pma queſtio ꝓlixius attingit materiā noſtrā ꝙꝫ ſecun
da. Eſt aūt qōnis dubium. qꝛ p heredem viuentem ⁊ te-
ſtatorem morientē facta fuit pmutatō. ⁊ ſic fuit cōtractꝰ
iter viuos. Si enim ſimpliciter rē legaſſet nō eēt qđ. Ia.
autem butri. pōderauit ꝙ diſpoſitio vltime volūtatis de
rebus pmutādis includit rem permutari ⁊ rē tradi ⁊ oia
ꝯſequentia ad cōtractuꝫ pmutatiōis. l. ſi heres. ff. ō actio.
emp. Secundo pōderauit ꝙ legatū per ſe ⁊ p mutatio
p ſe ſunt habiles ad dñium trāſferēdum. prima patꝫ i. l.
ſeruum filij. §. i. de lega. i. ſcda pꝫ ex. l. i. ff. de re. pmuta. ⁊
ſic pꝫ ex primo recte agi poſſe ex teſtamento vt ex ea cau
ſa tradat. vt in. d. l. ſi heres. Ex ſcdo hꝫ ꝙ cū ex cauſa ſit
habilis ad dominium trāſferēdū traditōe ſecuta ex ea cā
ſequit alienatio ⁊ dominiū trāſfert. l. traditionibus. C. ō

ᵃ Putatiuꝰ Et talis titulus ſi eēt verus. ⁊ ſufficeret ad trāſlationes dñij ſufficeret ēt ad pſcriptionē vt tenet elegāter bar. in. l. proſpectatio. C. de p ba. do. alex. de imol. in. l. i. ff. quorum bo. ⁊ canoniſte i. c. ſi diligenti de preſcriptio.

pac. ⁊ ſic pꝫ nō eſſe locū prohibitioni. Oldrad. vero in
ſuis terminis. ſ. teſtamēti nō ſolemnis idē tenuit ꝓmittēſ
certum eſſe relictum i teſtamēto nō icludit i ſtatuto ꝓhi
bente alienationem inter viuos. ſꝫ ꝓbato ꝙ rei nō ſolēni
teſtamēto relicte traditio ⁊ poſſeſſio ex teſtamento ꝓfi-
ciſcitur ⁊ habet ac ſi ex teſtamento ſumpſerit exordiū ꝙ
ſic probat Ray. ꝓ legato poſſeſſio proficiſcit ex teſtamē
to. l. nemo. ff. de vſucapio. pro legato. ſꝫ res nō ex ſolēni
teſtamento relicta ⁊ ex eo tradita dicit ꝓ legato poſſide
ri vel vſucapi. vt patet ex. l. fina. ff. ō vſucapio. pro lega-
to ergo ex teſtamēto ꝓficiſcit ⁊ ſic ſi cadit in ſtatutū. In
duxit idem duas. l. ſcilꝫ. l. ſi. ff. ō reb. coꝝ ⁊ in. l. in teſtamē
to. ff. de fideicōmiſ. liber. vbi qrit an ex cauſa fideicōmiſſi
manumiſit illaꝫ que manumitti iuſſa ē in teſtamēto ipſe
eo. Et rñdet ad qōeꝫ. ſ. eaꝫ manumiſſā ex cauſa fideicō-
miſſi. ideterminata eni reſpōſio itelligēda ē talis qualis
pceſſit interrogatio. l. ſi ſine. §. q interrogatꝰ. ff. ō iterrog.
actio. iſti. ō inuti. ſtipu. §. pterea. l. i. C. de diuerſ. reſcript.
⁊ ibi reſidet Io. an. Et indubitāter motiua do. Old. ſb-
tilia ⁊ limitata fuerūt. nec mirū qꝛ Rapha. fulgo. i. l. ſu
bemus in prin. C. de ſacroſan. eccle. dicebat Oldr. fuiſſe
doctorē vere illuſtrē. nec minori laude digna ſūt motiua
Ia. but. fuit eni melior homo italie vt. d. Bal. ōbis vtar
in. l. qcūqꝫ. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ maxime qꝛ illa vt firma pe-
tra ſecutus eſt Io. and. qui fuit fūdamētum iuris. ita di-
xit Bal. in. c. cū olim de re iudi. Nec erubuit Ang. i ꝯmē
to. l. ſi certis annis. C. de pac. dicere deferēdo ſemp reue
rentie Io. and. fuit enim ſpeculum iuris. Pondera pri
mo qꝛ. d. l. ſi. ꝓ vſucapi. ꝓ legato ñ ꝓbat formalr doctri-
nam Oldr. loquit enim in vſucapione vbi ſufficit ēt titu.
putatiuꝰ ᵃ vt no. late Bal. in. l. celſus. ff. ō vſucapio. ⁊ iō ex
teſtamēto nullo heres nunqꝫ cōſtituit in mora per ea q
not. in. l. eā quā. C. de fideicomiſ. ⁊ in caſu qōis nūc ꝓſup
ponimꝰ heredeꝫ cōſtitui in mora. vt late retulit Ang. ſup
ſus ergo. d. l. ſi. nō meret allegari ad huiuſmodi ōcliſionē
Nec etiā. d. l. i teſtamēto ꝓbat dictū Ol. vt apparet i. ō.
qui hos tamē filios debuiſſet manumittere eaꝫ qꝫ pater
dilexiſſet. Et ibi glo. arguit cōtrariū. ⁊ poſtea dicit ſpā
le eſſe in pſona ſic dilecta. Et lꝫ aliqui allegēt illā glo. ꝓ
ſingulari tamē eſt ſimilis in. l. ſi iure. C. ō teſtamē. manu-
miſ. ⁊ ſic loquit illa. l. in caſu ſpāli ⁊ etiaꝫ i quo libertas
erat debita ꝓpter dilectionē perſone. Et ſi dicat imo co
git pſtare fideicōmiſſa que ſunt aliēa a libertate vt ibi ē
tex. Ad hoc reſpōdeo vt ibi dicit gl. ꝙ illud ideo accidit
ibi qꝛ ex equo filij libertatē dederūt. ⁊ p ꝯñs tenētur da
re pecuniarium fideicōmiſſum allegat. l. nō dubiū. C. ō
teſta. l. ⁊ ſi inutiliter. C. de fideicōmiſ. Uñ eoipſo ꝙ agno
uerint volūtatē defuncti dando libertatē videt ēt agno
uiſſe in relicto pecuniario legato illi ſerue manūiſſe Et
pōderabis ſubtiliter glo. illam qꝛ ōclarat. l. cū alienam
. C. ō legatis in quo nō aduertit nec ātiqua nec moderna
iuris prudētia cōmētando. d. l. cum alienam. Et ēt Bal.
per illā gl. in. d. l. ſi iure. dixit ꝙ ardor liciti amoris ope
rat clauſulā codicillarē. Dicit tamē nō audere illā exte
dere imo reſtringit ad legatū libertatꝫ ⁊ ad alia pia lega
ta Et ſic ille tex. loqt eo cāu quo hrēs tenebat ⁊ ſic ſi ꝓbat
dictū Oldra. ⁊ Io. an. Nec ēt. d. l. ſi. ff. ō rebꝰ coꝝ. ꝓbat
dictū coꝝ. Dicit ei ibi tex. ſi teſtamētū pris poſtea irritū eē
apparuerit nihil cōtra rōnē diuorū pricipū feciſſe videri
ſi ſm voluntatem defuncti teſtatoris ſcriptū prediū ruſti
cū pupillare vēdiderūt. ⁊ p illū tex. dicit ibi Bal. quod ſi
teſtator faceret in teſtamēto cōtractū ſm no. i. l. heredeſ
palam. §. ſi. de teſta. nō ꝓpterea irritat cōtractus Refert
ita tenuiſſe Dy. p illū tex. in regula ꝙ ſemel li. vi. Uñ pō
derādo ſubtiliter illū tex. loquit eo caſu quo tutores ſeu
curatores vendiderāt prediū pupillare. ⁊ ſic res erat i fa
cto i eē ꝯpleto ōducta. Dī ibi ꝙ ſi poſtea teſtamētū irrite
tur ne retractabit venditio. quia tutores ſecuti fuerūt vo
luntatem defuncti que tūc nō apparebat inualida. hꝫ fa
cit in arg. caſus multum ſingu. in. l. ſi. §. ſi. de legi. ij. ⁊ iō
ꝓcedit

ꝓcedit ille tex.qñ aliẽatio fuit fcã añq̃ teſtamẽtũ apperet
nullũ. Et iõ ſaltẽ videreť dicendũ ꝙ dictũ Oldr.⁊ Jo.
an.limitareť quãdo venditio facta fuit anteq̃ teſtamẽtũ
appareret nullũ quinimo Ray.ð forli. vt refert diſcipu-
lus eius Nicola.de neapo.in.d.l.ſi.dicebat ꝙ i caũ illi⁹
.l.ð iure forte illi curatores nõ potuerũt vendeť ⁊ ad h
allegant glo.in.l.barbarius.ff.de officio pretoꝝ.in verſi.
item no.quod bene geſtum eſt nõ debet reuocari.⁊ alle-
gat ibi gl.dictã.l.fina.ff.de re.eorum.poſtea arguit i cõ
trarium de.l.qui in aliena.§.quãq̃.ff.de nego.geſt.⁊ re
ſpondet ꝙ ibi nõ fuerat legitime factũ ⁊ ſic videtur ſen
tire glo.in illa ſolutõne ꝙ in.d.l.fina.ff.de rebus eorum
legitime factũ fuerat.⁊ apparet rõe demõſtrabili qꝛ ſe
cuti erant volũtatẽ teſtatoriſ ⁊ teſtamẽtũ nõ apparebat
irritum ⁊ ſic cũ reuerẽtia nõ bene põderauit.d.Ray.gl.
d.l.barbarius.⁊ ꝓp illud erat ipſa veritas ꝙ ſi vẽdidiſ
ſent fundum poſtq̃ teſtamẽtum apparuit irritum ñ po-
tuiſſent legitime facere ⁊ ita ſoluent dictũ Ray.⁊ Nic.
de neap.⁊ ſic ex toto illa.l.nõ ꝓbat dictũ tantoꝝ patrũ
cõmenda memorie illa qꝛ nulla reſonãte ſcriptura acce
pti. Et ad qõnẽ adde ꝙ imo videtur ꝙ non poterit ven-
dere ſtante dicto ſtatuto vbicũq̃ in aliquo actu ꝯcurrit
cã ꝓxima ⁊ cã remota attẽdiť ꝓxima ⁊ ñ remota.ff.ð ex
ceptio.rei iudi.l.cũ ð hoc.Dy.in.c.ꝑuilegiũ ð reg.iur.li.
vi. Faciat tex.ſing.⁊ aureus in.l. item mella.§.celſus.ff.
ad.l.aqi.vbi ſi qs vulnerat aliquẽ mortaliter ⁊ poſtea
alius exanimat ꝙ iſte ſecũdus teneť de occiſio ⁊ ñ ꝑm⁹
Sed Bal.in.l.ita vulneratus eo.ti.refert quendã aduo
catum conſuluiſſe ꝙ cũ qdã eſſet mortaliter vulnerat⁹
ꝙ cõſanguinei vulnerãtis facerent illũ maturius occidi
per alium qꝛ ꝑ hoc euaderet caput captus ꝑ.d.§.celſus.
Dicit tamẽ ibi Bal.iſtũ cõſiliũ nõ ꝓceſſe quãdo cẽt cer
tũ ꝙ ꝑmum vulnus eſſet mortale.ſecus ſi eſſet dubium.
Dicit tamẽ ꝙ ꝓ tali ꝯſilio ꝑmiũ illius aduocati dꝫ eſſe
laqueus ideſt deberet ipſe aduocatus ſuſpẽdi ð malo cõ
ſilio illo.⁊ vide And.ð iſ.i.c.i.q.m.feu.amit.vbi dicit ñ
eſſe delictum dimittere dominum feudi mortifere vulne
ratũ ſed ẽ homicidiũ illũ exanimare.⁊ dať exẽplum i ſer
uo q occidit Saul regẽ vulneratũ mortaliter vt ſcribiť
ſecũdo Regũ quẽ ſeruũ occidit Dauid ex eo ꝙ miſiſſet
manũ in xpm dñi.⁊ iſta vt pulchra nõ tradas obliuiõi.
Sed cauſa ꝓxima ẽ ꝓhibitio ſtatuti.cã do remota ẽ vl-
tima volũtas.ergo attẽdeť ꝓhibitio ſtatuti. Secundo
iſta vltia volũtas teſtatoris ẽ cõtra ꝓhibitiõẽ ſtatuti.er
go nõ ẽ tenẽda.l.nemo põt.ff.ð lega.primo.c. requiſiti.
ð teſta. Tertio iſta non videť ꝓprie diſpoſitio vltime vo
lũtatis cũ dictũ fundũ ñ legauerit ſed vendi iuſſerit vñ ñ
põt valere tãq̃ vltima volũtas.qꝛ hoc nõ diſponit teſta
tor.nec tãq̃ venditõ ſtãte dicto ſtatuto ꝓhibitorio.l.an
iulia.ff.ð actionib⁹ empti lege prima.§.ſi quis ita.ff.de
verborum obliga. Quarto teſtator non poterat vende-
re forẽſi fũdũ iſtũ.ergo nõ potuit mãdare ꝙ ꝑ heredẽ
vẽdať qꝛ ꝙ nõ poterat ꝑ ſe.ergo nec ꝑ aliũ.c.cũ qd vna
via ð reg.iur.i.vi.l.oratio.ff.ð ſpõſa. Et faciat pulchrũ
105 dictũ domini Bal.in.l.ſi dubiũ.C.ð legi.† Statuto ĩngẽ
caueť ꝙ magnates nõ poſſint emere poſſeſſionẽ i territo
rio ſtatuẽtis ⁊ ipſi faciũt cartã in perſona famuli quod
famulus emat quia non poſſunt in fraudem ſtatuti.faci
at glo.in.c.putant quidam.⁊ in.c.quia plerique.xiiij.q.
iij. Et ideo pulchre dixit idẽ Bal.in.l.mancipia.C.ſi qs
alteri vl ſibi.ꝙ ꝑlati plerũq̃ freqũter faciũt apponi no
mẽ alterius in iſtrumẽto ẽptionũ quas faciũt ne acqui
ranť eccleſie.ſꝫ contra eorum doloſitatẽ prouidit eccleſia
qꝛ eccleſie acquiriť. Quinto iſta venditio dꝫ expediri ꝑ
heredẽ ergo nõ ẽ expedita ꝑ diſpoſitionẽ ðfuncti.l.gene
raliter.§.ſi.ff.ð fideicõmiſ.lib.⁊ ꝑ cõſequẽs iſta vẽditio
cẽſeť facta inter viuos ⁊ ſic nõ tenuerit. Sexto vbi cauſa
tur cõtractus a cõtractu puta numeratio pecũie a mãda
to agiť ex ſecũdo ideſt ex numeratõe ð mutuo nõ ex prio
mãdato.l.idẽq̃.§.ſi quis titio.ff. mãdati.ita i propoſito
attẽdi dꝫ traditio que fit ex vẽditõe.ñ autẽ origo que ꝓ
ceſſit ex vltima volũtate.⁊ ſic ꝓhibita diceret alienatio.
Septimo vbi ex neceſſitate a lege impoſita ſequiť diſpo
ſitio vltime voluntatis non ex lege ſed ex vltima volũta-
te ſequiť effectus ⁊ trãſit dominium.l.femine.C.ð ſecũdiſ
nup. Itẽ quãdo ex neceſſitate a lege impoſita ſequiť diui
ſio non ex lege ſꝫ ex ſecuta diuiſiõe agiť.l.i.⁊.l.alienare.
ff.famil.hercil.l. qui rome.§.duo ſres ð ver.oblig.l.i.C.
cõis vtriuſ.iudi. Ita ergo erit i ꝓpoſito ꝙ lꝫ ex neceſſita
te vltime volũtatis ſequať alienatio nõ tamẽ ex ea ſꝫ ex
vẽditõe ſequiť alienatio ⁊ ita ex cã a ſtatuto ꝓhibita.fa
cit.l.a diuo pio.§.ſed ſi emptor.ff.de re iudic. Octauo fa
ciat quod rettulit Bal.in.l.ſi.C.ſi aduer.dona.vbi refert
ſe habuiſſe in libro quãdam apoſtillam que fuit Ja.bu.
106 vbi dicebat † ſtatutũ dictabat ꝙ minor nõ poſſꝫ aliq̃ vẽ
ditõẽ facere.⁊ ſi iurauerit ſine cõſenſu ꝓpiquoꝝ an po
terit vẽdẽti conſentire.decidit ꝙ ſic.ſꝫ allegat.d.l.ſi pa-
ter in ſi.ff.ð manumiſ.vindi. Nec ob.d.l.ſi.qꝛ ius cõe tra
hiť ad ſimiles caſus.l.non poſſunt.ff.ð legi.ſꝫ ius muni-
cipale cõtrariũ iuri cõmuni nõ trahiť ad ſimilia ſꝫ Ja.
but.ibi. Bal.vero ibi dicit ſe nõ credere illud dictũ ve-
rum.qꝛ eẽt cõmittere fraudẽ ð facili ſtatuto ꝓdicto. Sed
poſito inquit ꝙ eſſꝫ verum dictum Jaco.but.quid ſi ſta
tutum non loquiť ð venditõe ſꝫ alienatõe.tũc indubitan
ter dicit ꝙ non poterit cõſentire.qꝛ ſi alius ðdit titulũ tñ
minor daret dñium ⁊ ab ipſo minore directe euelleretur
allegat.d.l.ſi pater.iſtud autẽ non ẽ aliud q̃ alienare.ſꝫ
alienatio ẽ ꝓhibita ꝑ ſtatutum ergo ẽ inualida.⁊ ſic bal.
apto ore ſentit ꝙ iſta vẽditio non poterit fieri i teſtamẽto
qꝛ eſſꝫ fraudare ſtatutum.mirũ ẽ tamẽ ꝙ Bal.non me
minerit ð diſputatõe Jac.but.⁊ Oldr.⁊ ð relatis ꝑ Jo.
an.ð quibus ſuperius dictum eſt. Nono facit text.in.l. ſi
dignum.ff.ad.l.falc.vbi quando teſtator grauat heredẽ
vẽdere fundũ valẽtẽ.x.ꝑ.v. ꝙ quinq̃ cẽſeň eẽ i legato.
vt ꝓbat tex.iũcta glo. Et ſic ꝓbat ibi ꝙ fundus nõ itelli
107 giť legatus.quẽ tex.cũ glo. Ang.iducit ibi ad qõnẽ † ſta
tuti prohibẽtis bõa imobilia alienari ex titulo iter viuoſ
ꝙ ſi hẽs dãnať vẽdere fundũ forenſi ꝙ heres nõ poterit
vendere quia ille fundus non capitur a defuncto ſed ab
ipſo herede cum ipſum vẽdere ſit in legato ⁊ nõ ipſe fun
dus refert tamẽ iſtã qõnem tactã a Dyn.i.d.§.agri pla
gam.⁊ ẽt induco tex.in.l.qui fundũ.ff.ad.l.falc.vbi ſi te
ſtator damnauit hẽdẽ vendere aliquã rẽ catenus lega
tarius cenſeť ſentire cõmodum ex legato quatenus plus
valet res quam ſit precium taxatũ a teſtatore. Et ibi pul
chre dixit Angelus quod in illo emolumento tantum ſol
uetur gabella ſi ex diſpoſitione ſtatuti gabella ñ veniat
ſoluenda de legato forte ſex denarioꝝ pro libra.⁊ ſubdit
ibi Angelus ꝙ ſi cõtra ius ꝑ legatariũ poſſideãt diceň
poſſideri ex cã emptõis ⁊ nõ eſt teſtamẽto.qꝛ re vera i le
gato eſt ſimplex factum vẽditõis fundi nõ autẽ ipſe fun-
dus qui recipitur ex cõtractu vẽditõis. Et ꝑ hoc Ang.
108 ibi iſert ad queſtionẽ ſtatuti huius.† heres ẽ grauat⁹ vẽ
dere nõ ſubiecto ſtante prenominato ſtatuto ꝙ nõ pote
rit vẽdere.qꝛ ex diſpoſitione inter viuos emptor poſſide
ret.lꝫ hoc ꝓceſſerit ab ordinatione vltime volũtatis. Et
refert iſtam qõnem fuiſſe diſputatã ꝑ varios doctores.⁊
remittit ad Dyn.in.d.§.agri plagam.faciat ẽt.l.rõe.§.
vẽdere.ff.ad.l.falci.vbi eſt idem caſus. Decio faciat .c.
ſi quis ꝓſbyteroꝝ de reb.eccle.nõ alie.vbi qui ñ põt alie
nare nec põt alienãti cõſentire.cũ ergo teſtator ñ poſſit
alienare inter viuoſ ſtãte ꝓfato ſtatuto ergo nõ põt dare
licẽtiam heredi vt vẽdat inter viuos.⁊ induxit illũ tex.
contra doctrinam Jaco but.vide que ibi dixi. Undeci-
mo ſi quis opponat amice iſte emptor nõ capit ex cõtra-
ctu ſed ex vltima volũtate.qꝛ cõtractus nõ põt admiſce-
a ri in vltia volũtate.qꝛ teſtũ vnico ꝯtextu fieri dꝫ ᵃ ⁊ nihil
extraneũ in teſtõ intermiſceri.l.hẽdes palã.§.ſi.ff.de teſt.
Sꝫ actus vendendi eſt extraneus a teſtamẽto vt.l.vba geſſe
runt.ff.ð verb.ſigni.ergo ⁊c. Ad hoc reſpõdeo quod

a ¶ Debet. ad
ð.d.alex.ð im.
in.l.cũ antiqui
tas in.l.no.C.
de teſta.⁊ ibi
ẽt bald.q hoc
ĩ terminis tan
git.

imo cõtractus vẽditõis fieri põt in teſtamento .illa ẽ gl. ſingul. ⁊ nõ alibi ita clara in.d.l.hẽdes palã.§.ſi.dicit.ſi. teſtator i teſtamẽto dixit vẽdo tibi talẽ rẽ ꝓ cẽtũ ⁊ tu cõ ſentis ꝙ vꝫ cõtract⁹ vẽditiõis allegat.l.aſſignare.ff.ꝺ aſſi gna.li be.Et ẽt ſequit ibi Bar. dicẽs ꝙ quilibet act⁹ trã ſiẽs in fidẽ cõtractus fieri põt i teſtamẽto.facit .l.thays. de dona. cau.mor.⁊.l.ex ſnia.ff. de teſta.tute.⁊.l. vxori. §.qui ſe.ff.ꝺ fal.⁊ ꝙ no.Bar.in.l.ſtipulatio ꝺ ver. obli. ⁊ in.l.cũ qs decedẽs.§.codicillis de leg.iij.⁊ in.l.ſi qs in pri.co.ti.⁊ Dy.i regula quod ſemel li.vi.Bal.i.l.ſanci mus.⁊ in.l. cum antiquitas.C.ꝺ teſta.⁊ i.l.ex teſtamẽto .C.ꝺ fideicõmiſ.⁊ i.c.i.ꝺ feu.dato inuicẽ le. comiſſ.⁊ alle go glo.valde ſingula.ꝺ qua exclamauit Rey.ꝺ fori.i.l. ſi ꝯſequẽter.§.ſed cũ emolimẽto ff.famil.herciſ.qui di cit ꝙ oriſ actio ꝓſcriptis ṽbis iter teſtatorẽ ⁊ heredeꝫ.⁊ ꝺ illa glo.fecit feſtũ Bal.i rubri.C.quib. res iudi.ñ nocꝫ dixit tñ ibi bal.ꝙ oriſ q̃ſi ꝯtraſ iter hẽdẽ adeũtẽ ⁊ ꝺfũctũ ſicut oritur inter heredem ⁊ legatarios.Et ſi aliqs ſubti liter opponat hoc eſſe iꝓſſibile.quia ad hoc vt oriatur quaſi cõtractus eſt neceſſariũ ꝙ extrema ſint abilia. Vñ dicebat philoſophorũ facile princeps Ariſto.i primo ꝺ aia actus actiuoꝝ ſunt in patiẽte diſpoſito.facit ꝙ habeſ in aurea.l.bonoꝝ.ff.rem rata.habe.Cum ergo in propo ſito nr̃o ſit dare ſubiectum ſuſceptiuũ obligatiõis quia iã teſtator eſt ꝺfunctus.quo ergo colore dici põt inter here dem ⁊ ꝺfunctũ oriri quaſi cõtractũ.⁊ facit illud ſingula re dictum Inno.in.c.cũ dilectus ꝺ ſucceſ.ab inteſta. vbi dixit.ꝙ in epiſtola cõſtitui me debitorẽ tuũ ⁊ deſtinaui epiſtolã tibi anteq̃ꝫ reciperes i fata icidi meũ ideſt ꝺceſſi ex poſt recipis epiſtolam ꝙ nõ acqriſ tibi obligatõ quia nõ eſt dare ſubiectũ ſuſceptibile obligatiõis ꝺ quo dicto fecit feſtũ do. Ant.in.c.i.ꝺ cõfeſ.Et iõ pondera qꝫ Bal. male põderauit illam glo.que glo.dicit ꝙ oriſ quaſi cõ tractus inter teſtatorem ⁊ heredẽ.poſſet dici ⁊ erit noua ꝯſideratio ꝙ diſpoſitiue oritur quaſi cõtract⁹ inter teſta torẽ viuũ ⁊ heredeꝫ ſꝫ perfectiue ⁊ cõpletiue oritur mor tuo defuncto p aditionẽ heredis.⁊ ſic cõtractus fieri põt ⁊ ideo dicebat Bal.in.d.l.heredeſ palam.§.ſi.ꝙ ſi teſta tor legat titio dimidiam fundi corneliani ⁊ aliam dimi diam vendat ꝓ cẽtum ipſi ticio p̃ñti ⁊ acceptãti.valebit vtrũqꝫ.ſ.legatum ⁊ venditio. Et ex iſtis ſequiſ ꝙ iſta vẽ ditio fieri non poterit obſtante ſtatuto prefato .Et licet iſta ſatis colorata eſſe videaſ. nihilomin⁹ cõtraria pars videſ ſubſtentabilior.⁊ arguo ſic.vbi ex diſpoſitõe ꝺfun cti heres aliquid facit vel exequiſ ꝙ facere neceſſe habet tũc a ꝺfuncto ꝓcedere dꝛ ⁊ nõ ab herede.l.adoptiuũ.§. i.ff.ꝺ iure do.l.vnuꝫ ex familia.§.ſi ꝺ falcidia ꝺ leg.ij. vbi notat⁹ ab eligẽte itelligiſ noiat⁹ a dãte p̃tãtem eligẽdi.⁊ ſic officialis electus p hẽtem poteſtatẽ a cõſilio genera li.itelligiſ eſſe electus ab ipſo cõſilio. Facit.l.itẽ eorum §.ſi decuriones.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vni.no.ꝺ quo p Bar.i.l.i.ff. de optio.lega. Et ideo ſi teſtator mãdauit aliqua bona diſtribui i pias cãs cũ ꝺclaratõe ſuoꝝ executoꝝ ꝙ ſi ꝺcla rãt ꝓ fabrica eccleſie vel alijs ſimilibus de quibus epus nõ cõſueuit habeſ quartam.iuxta no.i.c.ſi. ꝺ teſta.ñ ha bebit hoc cãu ſicut ſi cauſa fuiſſꝫ expſſa p teſtantẽ.ꝺ quo vide Io.de imol.in.d.§.ſi ꝺ falcidia.ſed in caſu noſtro imponitur neceſſitas vendendi heredi ex volũtate defun cti.vt in autentico de heredi.⁊ falci.§. ſi quis autẽ non implens.⁊ in auten.hoc amplius.C.de fideicõmiſ.ergo. Secundo ſi ſequentia a principijs traherent neceſſita tem etiã ſi p ſe poſſent ſubſiſtere ex principijſ iudicantur ⁊ ſcḋm eoꝝ tempus.ff.qui potio.in pigno.habe.l.qui bal neũ.⁊.l.potior.ſꝫ ita ẽ in ꝓpoſito.qꝛ vẽditio trahit neceſ ſitatẽ a volũtate ꝺfũcti ergo.Tertio qñ duo ſunt vnũ pp aliud nõ attẽdimus quo ad eoꝝ effectũ illud ꝙ propter aliud eſt.l.ita ſtipulati.⁊.l.cũ enim.ff.de nouat.ſꝫ ꝓpter vltimam voluntatem eſt iſta venditio ergo. Quarto qñ duo cãe ꝯcurrũt ad eũdem effectũ attẽdiſ cã que reſpiciſ ⁊ nõ cã reſpiciẽs.l.legitima.ff.de pac.l.ſi pupilli.§.item querit.ff.de nego.geſt.l.ex placito.C.de rerũ pmu.ſꝫ hic cõcurrunt due cãe.ſ.vltima volũtas que reſpiciſ ⁊ vẽdi tio que reſpicit ergo.Quinto quando duo concurrentia habent aliqd pficere effectus ex his procedens nec recte alicui eorum aſcribeſ ſtricta ſaltẽ rõe.l.ita vulnerat⁹ ad fi.ff.ad.l.acql.l.in lege cẽſoria.⁊.l.recte dicimus.ff.de ṽ. ſigni.ſꝫ ergo in ꝓpoſito vltima voluntas ⁊ vẽditio velut due cãe concurrant ⁊ ex eis ꝓcedat alienatio non tñ põt ſoli alienatõi aſcribi ſꝫ ex vtroqꝫ aſcribere dicif.⁊ p con

209 ſequens nõ inter viuos.† Sexto quando vnus cõtract⁹ ꝓcedit vt cauſatus ab alio nõ ꝯſideraſ cãus ſꝫ cauſans .l.i.§.idem ponponius ⁊.§.ſi rem.ff.depoſiti.⁊ vide pul chra verba que dixit in rubri.depoſi.ſꝫ iſta cã vẽditionis cauſaſ ab vtraqꝫ volũtate ergo ſequiſ ꝙ venditio potuit fieri nõ obſtãte dicto ſtatuto tanquam ex vltia voluntate Septimo facit ꝙ habetur in.l.penul.⁊ ibi glo.C.quãdo decre.opus non eſt.Octauo in caſu iſto concurrit cauſa emptõis ꝓhibita a ſtatuto ⁊ cauſe vltie voluntatꝭ que ñ eſt ꝓhibita a ſtatuto.vt in.l.pater.§.fundum de lega.iij. ergo ſufficit altera cauſarũ adeſſe vt diſpoſitio aſſumat effectum ex quo de pſe illa ẽ ſufficiens inſti.de nup.§. affi nitatꝭ.l.liboꝝ.§.not.ff.ꝺ his q no.ifa. ⁊ ꝙ no. Dy.⁊ bar. i.d.§.agri plagã.vbi dicũt ꝙ ſoluto ꝓcio ãte traditõꝫ cõ petit rei vẽdicatio legatario ⁊ emptori ꝙ nõ eſſet ex ſolo cõtractu emptõnis.l.traditiõib⁹.C.ꝺ pact. Nono facit ſtatutũ loquẽs in ſimplici nõ habet locũ in mixto quãdo ẽ exorbitãs.l. vim paſſã.§.ꝓſcriptiõe.ff.ꝺ adulte.c. ꝙ di lecto ꝺ cõſang.⁊ affini.ſꝫ iſte caſus ẽ mixt⁹ ⁊ ẽ quoddaꝫ pꝛicipiũ capiens partẽ ab vltima volũtate ⁊ partẽ a cõ tractu iter viuos.ergo ſequiſ ꝙ ſtatutũ iſtud exorbitãs probibitiuum venditionis inter viuos non comprehen dit vẽditõꝫ que partim ẽ inter viuos ⁊ partim ex vltima volũtate. ¶ Vltimo facit illud ꝙ ſcribit bal. Imo.⁊ alij in.d.l.heredes palã.§.ſi.⁊ ẽt Lu.i.d.l.ſtipulatio hoc mõ

210 vbi dicũt † ꝙ cõtractus qui nõ ẽ ꝺ ptinẽtib⁹ ad teſtamẽ tum nõ põt fieri in teſtamẽto.⁊ damnãt glo.illam iquã tum voluit ꝙ cõtractus vẽditionis fieri p̃t i teſtamento Sed ego habeo caſus expſſos ꝙ teſtator põt in teſtamẽ to ſuo grauare heredẽ ad vẽdẽdũ vt.d.l.ſi fideiuſſor.§. ſi.ꝺ lega.i.⁊.d.l.ſi dignũ ⁊.l.qui fũdũ ⁊.l.i rõe.§.vende re ⁊.l.i eſtimatiõib⁹ ſup⁹ allegatis.ergo ſequiſ neceſſa rio quo mandatum ꝺ vẽdẽdo factũ in teſtamẽto non eſt contractus ſed ẽ ſpẽs vltime voluntatis.⁊ p conſequẽs non obſtante dicto ſtatuto poterit heres vendere.⁊ hoc mõ poterit ſuſtentari opinio Iaco.but. Oldra. Io.an. ⁊ ſequacium.Et ex iſtis non poſſum inficiari qn iſte paſ ſus ſit dubitatiſſimus ⁊ in eo turbari preclaros i iure vi ros nec vt ita dixerim de plebe dcos. Et ideo tremendi dei ſũma cũ ꝺuotõe iplorato ſubſidio poſſꝫ hec dubitata queſtio decidi hoc modo ſaluo ſemp iudicio ſaniori.Ea enim que ſcimus ſũt minima ps eoꝝ que ignoramus vt ſcribit hieronymus i prologo biblie. ⁊ voluit Demoſt. vt refert Albertus ſaxonẽſis i principẽo libri phiſicorum

a ⁊ Phũs in primo metaphiſice ª itellect⁹ noſter ita ſe hꝫ ad manifeſtiſſima.Et ideo diſtingue ſic.aut heres ẽ dã nat⁹ a teſtatore vẽdere rẽ forꝭſi ⁊ ẽ facta mẽtio ꝺ ꝓcio.⁊ tunc dico ꝙ ẽ mera vẽditio.⁊ ipſum emere ⁊ ipſa res vẽ dẽda capitur vt ex cõtractu iter viuos.qꝛ tũc videſ teſta tor mẽdaſſe vt heres vẽdat vero ⁊ iuſto ꝓcio nec emptor dicaſ aliquid gratis habere.hoc ꝓbat tex.i.d.l.ſi fideiuſ ſor.§.ſi.⁊ hoc modo ſaluabitur glo.ſing.i.d.l.in eſtima tõibus ⁊ doctrina Ang.⁊ iura ſuperius allegata.Et idẽ dicas ſi teſtator ſpecificaſſꝫ verũ precium.tũc enim vide tur mea diſpoſitio iter viuos ⁊ facta i fraudes ſtatuti.qꝛ nullo alio reſpectu teſtator videſ mot⁹ ad grauãdũ hẽdẽ vendere vero ꝓcio nõ ſubdito niſi vt abiliter illũ non ſub ditũ ad acquirendam rẽ probibitaꝫ.⁊ ideo hoc facere ñ põt.Et ad hoc iduco nouũ dictũ nec tactũ p aliquẽ niſi a ſolo Bal.in.l.prediũ.C.quãdo decreto opus ñ ẽ.vbi di cit glo.per illum tex.qꝺ cõmiſſarij poſſunt vẽdere ex per

miſſione

a ¶ Metha phiſice. Iſtud dictũ originaliter habetur in.ij.meta.tex. commen.i.vbi ſtringit Auerroys multa ṽba notatu digna.q̃ vide p te. ex hoc iferẽ ꝙ deus glorioſuſ de ſe eſt maxie cognoſcibilis qꝛ quã to aliquid eſt maioris entitatis tãto ẽ maioris cognoſci bilitatis.ſꝫ difficultas reſultat ex pte intellectus nr̃i quĩ ſe hꝫ ad ſbãs ſeparataſ ſicut oculus noctue ad lumen ſoliſ vt teſtatur ibi Auerroys . ⁊ ſubtiliter tenet doctor meus i l. ⁊.iiij.ſniaꝝ i multis locis p q̃ vide.d.card. in cle.ſi.§.iiij. de here. ⁊ q̃ de hac mã.ſ. dixi m⁹i plerĩſqꝫ ap poſtillis.

miſſione teſtatoris adeo ꝙ tūc nõ ē opus decreto ſupio-
ris.Et ſubdit ibi Bal.forte illum tex.itelligi debere quã
do teſtator habebat etatē legitimã ſecus ſi erat adultus
qꝛ tunc lꝫ valeat teſtamētū in aliis nõ tamē valꝫ quãtum
ad iſtam poteſtatē alienandi quod dictuꝫ ē mirabile ⁊ i
auditū. Ita dicemus in ꝓpoſito.cū ergo teſtator ñ hēat
poteſtatē alienãdi inter viuos ſtãte pfato ſtatuto. ergo ñ
poterit i teſtamēto dare poteſtatē hdi vēdēdi rē ꝓhibitã
ſi ſubdito.qõ dictū tēpa qñ mãdauit vēdi ꝓ pcio iuſto.
Subdit etiam ibi Bal.aut pmittit minor in teſtamento
alienatōēꝫ per viam ↄtractus tunc non valet aut ad exe
cutōēꝫ vltie voluntatꝫ.⁊ tūc valet qꝛ cēſeſ vti iure maioris
ad teſtandum.vt in.l. aurelius.§.fina.ff.ð lib. legati. Et
iſtū paſſuꝫ dicit ibi Bal.ñ fore tactū ab aliquo.aut teſta
tor grauauit heredē alienare min⁹ iuſto precio.puta res
valebat.x.mãdauit vendi pro quinqꝫ.tūc parti ille ē em
ptor ⁊ parti eſt legatarius.d.l.ſi dignū cum ſimilibus.⁊
tūc quia actus eſt mixtus ñ cõprehēdiſ a ſtatuto exorbi
tanti loquente ð vēditōē ſimplici.arg.l.vim paſſam.§.ꝑ
ſcriptōē ſupradicta.Et iſto mõ procedat opinio Jaco.
butri.⁊ ſequaciuꝫ ⁊ ꝑ iſta ſit expeditū iſtō quintū dubiū
Et ad illud ꝙ dicebat ꝙ contractus non poterit fieri in
vltima volūtate ē materia requirēs altiorē ineſtigatiōēꝫ
⁊ eam tangit Lo.roma.in.d.l. ſtipulatio hoc modo. ſꝫ i
complete eam tetigit.⁊ melius tetigit Imol.poſt Bal.
in.d.l.heredes palã.§.ſi.vide Lepū allegatōē.cꝗ.⁊ Lo
do.in conſilio.clxx.icipente pſuppoſito ꝙ dictum legatū
Et inquãtum ſuperius dixi ꝙ grauatus a defuncto ven
dere certo precio nõ põt itētare remediū.l.ꝗ.C.ð reſcin.
vēdi.⁊ allegaui tex.ſing.in.l.ſi fideiuſſor.§.ñ.ð leg.pri-
mo.Adde ꝙ illum ad hoc cõſiderauit Lodo.in.l. ſi qs
cum aliter.ff.ð ver.obli.Et pondera qꝛ ille tex.hoc non
dicit.dicē.n.heredeꝫ cõdēnatum vēdere a teſtatore ꝑ cer
to precio oportet vēdere pro illo pcio nec dicit ð minori
precio vltra dimidiam nec infra dimidiã.nec ð maiori p
cio vltra verū pcium.Unde videreſ ꝙ itelligi dẽberet ſꝫ
diſpoſitōꝫ.d.l.ꝗ.⁊.c.cū dilecti ð ēpt.⁊ vēdi. arg.l.ſi ſer
ui veſtri.C.ð noxa.⁊ ſic nõ videtur bene dictum.Et poſi
to etiã ꝙ ille tex.intelligeretur de precio vltra dimidiūꝫ
iuſti precij teſtator videreſ legare.vt eſt caſus in.d.l.di-
gnum.⁊ in.d.l.qui fundū ad.l.falci.Et inquantū ſupe-
rius dixi ꝙ illa dictio poſtea denotat interuallū adde no.
glo.in.l.pacta cõuēta.ff.de cõtrahē.emp. Et inquãtū in
primo dubio aliquid dixi de colono ꝑtiario an ſit ſocius
adeo ꝙ ſucceſſor non teneatur ſtare colono ꝑtiario. Ad
de Lodo.cõſilio.cccij.alias.xxxv.incipiēte.videſ prima
fronte dicendum. vbi fuit dubitatū in facto.vtrū ēptor
fundi eſſꝫ obligatus diuidere fructus fundi empti cū co
lono partiario.⁊ videtur ꝙ ſic.quia colonus partiarius
eſt quaſi ſocius domini fundi in fructib⁹.vt.l.merces.§.
vis maior.ff.locati.† Societatis autem cõtractus ēt i ſin
a gularem ſucceſſorem ᵃ tranſit.l.ideꝫ que.§.fina.ff.pro ſo
cio.l.in hoc iudicio.§.ſi inter.ff.cõi diui.Qua rōe dicunt
quidam ſm eū iura volētia regulariter ſucceſſorē ſingu-
larem nõ teneri ſtare colono locuꝫ non habere i colono
partiario rōne predicta. Ipſe vero dicit ꝙ ſi fundus i ꝗ
ē partiari⁹ colon⁹ alieneſ ꝑ dominū pendētib⁹ fructib⁹
ille iure integro ſunt ipſius emptoris qui ſingularis ſuc
ceſſor eſt.Quod hoc mõ probo ipſius fructus pēdentes
ſequūſ ipſius fundi alienatōem.ita dixit no.text.in.l.fin.
§.fructus.ff.que in fraud.credi.l.nullus.§.ſi fructibus.ff.
de actio.emp.ſꝫ fundus ipſe alienationis iure integraliſ
ptinet ad emptorē ergo ⁊ eiuſdeꝫ fundi fruct⁹ pēdentes
Secundo ipſi fructus pendētes ſunt ps fundi.l. fundus
ff.de rei vend.ſed integer fundus ptinet ad ipſuꝫ empto
rem ergo ⁊ fructus pendentes qui ſunt eius pars. Ter-
cio nõ eſt dubiuꝫ ꝙ huic partiario colono pro medieta
te fructuū eiuſdē fūdi cõpetit actio pſōalis pro ſocio vel
vt ita dixeriꝫ ex cõducto.ſꝫ pſonalis actio ꝗ pro aliqua
pte fructuū fundi cõpetebat aduerſus venditoreꝫ nõ trã
ſit aduerſus ſingularem ſucceſſorē ideſt ēptorem vt ē ca
ſus expſſus in.l.ſi ad.l.ſi.ff.ð cõtrahē.ēpti.ergo ⁊c. Nec
refragaſ illa ratio ſupra poſita.ſ.ꝙ in ipſis fructibus in
ter partiarium colonū ⁊ fundi dominū videſ cõtracta ſo
cietas que in ſingularem ſucceſſorē tranſituꝫ facit.Quia
ipſe reſpondet illud eē verū vt in fructibus a ſolo ſepatꝭ
colonus partiarius ius habeat nõ autē cum adhuc ſunt
ſolo ãnexi. in his enim adhuc pēdētibus ſocietas eē nõ
cenſeſ cum ſint pars fundi.vt in.d.l.fundus i quo quidē
fundo partiarius colon⁹ nullū ius hꝫ reſpectu ſocietatꝭ
⁊ allegat ſimile quod dicimus i vſufructuario ꝗ fructū
quē terra tenet ad ſuū heredem nõ trãſmittit quaſi pars
fundi ſit cuius dominiū ē ꝓprietarꝗ.lꝫ bene illos trãſmi
tat quos a terra pcepit.l.ſi fruct⁹ meſſem cū ſimili.ff.qb.
modis vſufruc.amitit.Et iſta tene mēti And.barbatia.
¶ Poſtremo ad vltimã dubitationeꝫ ſtante ſtatuto p-
fato an mulier municipꝗ poſſit dare marito forenſi do-
tem conſiſtentem in rebus imobilibus .Et ſic dubitatio
erit in hoc vtrū diſpoſitio auten.res que.C.cõmunia de
lega.⁊ tex.in corpore vnde ſumitur vendicet ſibi locum i
prohibitione alienationis expreſſe facta a ſtatuto vel a
defuncto vel a contrahente.Et in hoc conflictu ego om
nino dubius ſum.Et videſ dicēdū ꝙ nullo mõ poſſit cõ
ſtitui.nec dicta auc.locum habeat.⁊ allego gl.l.nullam
.C.de iure dot.que dicit ꝙ ſi res ē ꝓhibita alienari non
põt dari in dotē.Et ſubdit ꝙ ſi aliquid ē datū ea lege vt
nõ alieneſ nõ põt dari in dotem.Et ille vberrimus iuris
fons Bal.ibi querit põe iquit ego donaui Berte fundū
ea lege ne poſſit alienari ⁊ vallaui iſtō pactū cautelis ipe
dientibus alienatōꝫ traditis in.l.ea lege.C.ð ↄdi.ob cau.
vtrū poſſit berta ipſa tradere illū fundū in ſuã dotē.⁊ al
legat ꝙ ſic dicta auten.res q.⁊.l. mulier.§.cū ꝓponereſ
.ff.ad trebel.⁊ ſubdit ꝙ glo.ibi dicit ↄtrariū.⁊ eſt no.gl.
ſm eum actus inter viuos nõ reſpicit interpꝛtationē illi⁹
autē.res que.magne animi ſui habundantia dicit illãꝫ
glo.nõ põderatã nec antiqua nec moderna iuris prudē
tia niſi a ſe.⁊ ſic videtur nouū dictū in materia. ergo ſeq
tur ꝙ poſito ꝙ poſſit dare in doteꝫ res ſubiecta reſtitutio
ni ex diſpoſitione teſtatoris vt in.d.auc.res que.nõ tamē
poterit dari in dotem res que teſtator expſſe i teſtamēto
ſuo alienari ꝓhibuit ꝙ eſt bene tenēdū menti ad ruborē
illoꝝ patrū qui omnē etatē ſuã cõſumpſerūt i declarãdo
d.auteticã res que.⁊ de illa glo.⁊ ð dicto Bal.ibi mētio
nē aliquã nõ fecerūt.Et põderabis bene illam quia ſen-
tit ꝙ res ſui natura ꝓhibita alienari ñ poteſt dari i dotē
⁊ ponit exempluꝫ in.l.apud iulianū.§.ſi.ð le.i. Sentit ēt
gl. illa ꝙ ſi res ſui natura ē alienabilis ſꝫ daſ hac lege vt
alienari ñ poſſit tūc ñ põt dari in dotē.Et põdera qꝛ for
te illa glo.non ſentit id ꝙ dicit Bal. Naꝫ tex.ibi dicit ꝙ
mulier nõ ꝓhibeſ vniuerſa bona ſua dare in dotem imo
põt dare vniuerſa que habet.⁊ gl.ibi dicit niſi natura ſi
ſius rei eſſet ꝓhibita alienari vel hac lege data fuiſſet ne
alieneſ.vnde ñ loqꝰ glo.eo caſu quo res daſ a patre filie
vel filio vt nõ alieneſ.qꝛ tūc poterit eam dare in doteꝫ vt
eſt tex.in.d.auc.res que.lꝫ loquaſ in ꝓhibita alienatiōe
rei tacite ⁊ ſic glo.illa nõ ſentit expreſſe ꝙ diſpoſitio .d.
auten.nõ habebat locum in cõtractu inter viuos.Et ēt
erit accurate põderãdum ſi diſpoſitio ſtatuti magis acce
dat ad diſpoſitioneꝫ cõtractus iter viuos.qꝛ belliſſime di
xit Bal in.l. cõtractus .C.de fid.inſtru.ꝙ verba ſtatuti
dñt ita itelligi vt ṽba ſtipulatōis qꝛ ſtatutū fit ad iſtar ſti
pulatōis ꝑ iterrogationē ⁊ reſponſionē vt.l.i.ff.ð legi.
an magis accedat ad vltimã voluntatem ꝑ illud ꝙ dixit
Bal.in tit.ð pace ↄſtan.in prin.vbi dixit ꝙ ſtatuta iferio
ris ↄfirmanda ꝑ ſuperiorē poſſūt reuocari ꝑ ipſuꝫ iferio
rem.qꝛ magis accedunt ad naturã vltie volūtatis ꝗ̃ ad
naturam cõtractus.⁊ voluit hoc Bar.in.l.diuꝫ.C.ð teſt.
⁊ facit ꝙ not.Bal.⁊ Saly.in.l.ſi vt ꝓponiſ.C.ð nup.⁊
Saly.in.l.ſi.C.ð iuriſditione omnium iud.⁊ do.Abb.⁊
ibi dixi i.c.cū acceſſiſſent ð cõſtitu.Et i hoc pēdet magna

a ¶ Succeſſorem. Vide ad materiam .d. Alex. de imo. in.l.adeo pro. ſoc. ⁊ vide pa. de caſt.in ↄſi. xxxv. incipi. viſis rñſõdera tis vtl de hoc multa habent.

vis i decidēdo hāc arduaꝫ dubitatōeꝫ. ⁊ facit pulchre ꝙ
voluit Bal.i.c.i.§.donatur in tit.qualiter olim feu.pote.
alie.i prin.vbi opponēdo ꝯ illa auctē.res que ſoluit ꝙ ſi
habeat locū i re q̄ ſui natura ē ꝓhibita alienari vel i feu
do vel exp̄ſſa diſpoſitōe teſtatoris vel'cōtrahētis ē ꝓhi
bita aliēatio. Et dicit ꝙ dūtaxat i caſu ſuo ꝓprio illa au
ctē.ē ſeruāda ⁊ ſi tradēda ad ꝯſequētiā.qꝛ cū ibi ſit caſus
ſpecialis ergo in contrarium erit ius cōmune.l.ius ſin
gulare.l.quod vero.ff.ꝺ legi.⁊ ſic expreſſe ſentit ibi bal.
quod dicta auctentica non habeat locuꝫ in expreſſa ꝓhi
bitōe teſtatoris vel ꝯtrahētis.vel ſi res ſui natura nō po
terat alienari.licet quidā iperiti i.d.auct.res que attribu
ant ſibi iſtō dictū tacito auctore bal.ꝙ ſi ē bene factū ma
gnoꝝ appropriare ſibi ingenia ⁊ eoꝝ facere nomina.ſꝫ
Bal.i.d.l.nulla largi⁹ locutus ē.quia dixit ꝙ dicta auc.
res q̄ nō hēat locū i actu iter viuos.quo caſu cōprehēdiſ
ſtatutū diſponēs rem alienari i forēſeꝫ tenēdo ꝙ ſtatutū
magis accedat ad naturā ꝯtract⁹.⁊ erit hoc valde quot
tidianū qꝛ cōmuniter ſꝫ moderna tempa teſtatoꝛiſ i ſuiſ
colegijs iſtituūt ⁊ grauāt ꝺ reſtituendo ſi ſine liberis iſti
tutus ꝺcedat.⁊ iterdū exp̄ſſe ꝓhibēt omnē alienationē.
qꝛ tūc nō habebit locum.d.auctē.res que. Tercio faciat
ꝙ voluit Ioe.ꝺ anch.i.c.ſtatutū.§.cū autēꝫ ꝺ reſcript.in
vi.⁊ i cōmēto.c.canonū ꝺ cōſtit.vbi refert ſe cōſuluiſſe ꝺ
113 facto teruiſij.†vbi ſtatutū diſponebat ꝙ forēſis nō poſſit
acquireſ bona immobilia i dotē mortua vxore i mereri
cio fuit i cōtingētia facti nō imerito dubitatū an ille forē
ſis poſſit lucrari illā dotē cōſiſtētē in rebus immobilib⁹.
Et ꝯſuluit ꝙ ſic quia vnū ſtatutū dꝫ itelligi ⁊ limitari ſꝫ
aliud vt ſi habeat locū i forēſi ꝯtrahēte mrīmoniū cū ter
uiſina teruiſij. Et ſic ſentit ꝙ ſi nō extaret illō ſm̄ ſtatutū
nō potuiſſet ille forēſis lucrari dotē illā cōſiſtētē in rebuſ
immobilibus.non tn̄ ꝺcidit ibi do. Ioe.an potuerit illa
res imobilis dari i dotē illi forenſi.nihilomin⁹ p iſta vi
deſ ꝙ illa teruiſina nō potuit dare illa imobilia illi ſi ſub
dito.⁊ pp hoc ſi non fuiſſet iſtud ſtatutum non potuiſ
ſet lucrari.⁊ ſic iſta iferunſ.veriſimiliter fuit incapax lu
cri ille forēſis ſi nō emanaſſet illud ſtatutuꝫ.ergo fuit in
capax accipere in dotem. Quarto faciat alienatio ē trāſ
latio dominij vt late dictum fuit in p̄mo dubio.ſꝫ per da
tionem dotis trāſfertur dominium in maritū adeo ꝙ cē
ſetur dominus rerum dotaliū cōſtāte matrimonio vt no.
in.l.dote ancillam.C.de rei vendi.⁊ i.l. in rebus ⁊ in.l.
⁊ ſi dotis.C.ꝺ iure dot.⁊ in.l.ſi conſtante.§.ſi maritus.ff.
ſolu.matri.ergo ſequiſ ꝙ nō poterit dare in dotem res i
mobiles forenſi.qꝛ per hoc ſit contra diſpoſitōeꝫ ſtatuti.
Quinto faciat exp̄ſſa probibitio teſtatoris ꝺ nō aliena
do fortior ē q̄ꝫ tacita ꝓhibitio legalis reſultans ex eo ꝙ
res ſubiacet reſtitutōi.p̄ma enim reddit alienatōeꝫ ipſo
iure nullam ⁊ alienantē tanq̄ꝫ indignū iudicio ꝺfūcti re
pellit ad reuocādam alienationē ⁊ eoꝝ neutruꝫ ē in ſe
cunda alienatōe.vt no.in.l.cū pater.§. libertis.ꝺ leg.ij.
per glo.⁊ p doc.i.l.huo legato i prin.ff.de leg.i.ſꝫ auctē.
res que tex.in corpore vnde ſumitur loquūtur in rebus
ſubiacētibus reſtitutionib⁹ quib⁹ p̄dominatur ꝓhibitō
tacita ⁊ legalis.nos vero loquimur i rebus exp̄ſſe probi
bitis alienari in quibus non habemus tex.apertum ſine
exp̄ſſum ꝙ ex cauſa dotis ceſſat ꝓhibitio ergo ⁊c. Sex
to faciat prouiſio hominis potētior ē prouiſione legis ⁊
mitius agimus cum lege q̄ꝫ cum homine.l.celſus ꝺ arbi.
⁊ facit quod not. Sali.in.l.i.§.exactio.ff.de rei vxo. acti.
licet ergo ex prouiſione legis tacita poſito ꝙ probibit⁹
alienare poſſit dare in dotem nihilominus probibitus
aliēare ex prouiſiōe expreſſa hominis nō poterit. Septi
mo faciat illud ſtatutum emanauit propter fauorem pu
blicum ⁊ cōmune bonū ſubditorū vt eis ſua imobilia ⁊
territoria cōſeruētur. Unde iſta ratio militat ſiue detur i
dotem ſiue in aliam cauſā nō ſubdito.ergo ſequitur ꝙ ſi
poterit dari i dotem. Octauo nō ē dubiū ꝙ domin⁹ pōt
imponere legē rei ſue vt non poſſit res illa alienari etiaꝫ

in eccleſiam.vt not.in.l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.ꝺ ver.ob.
⁊ facit not.tex.in.l.quis ita.C.ꝺ pact.inter emp.⁊ vendi.
⁊ dico ſi pōt fieri pacto multo fortius pōt fieri ſtatuto.vt
l.generaliter.C.ꝺ fideiuſſo.⁊ bar.in.l.oēs populi.ff.ꝺ iu
ſti.⁊ iure.⁊ in.l.nō poſſibile.ff.ꝺ pac.⁊ Bal.in.l.de qui
bus.ff.ꝺ legi.ergo multo fortiuſ ſtatutum populi poterit
diſponere ꝙ res immobilis non detur in dotem non ſub
dito. Nono faciat datio dotis ē alienatio vt eſt tex.in.d.
aucten.res que.ſed ſtatutum iſtud probibet alienationē
fieri in nō ſubditum ergo probibet dationē dotis cōſiſtē
tis in re immobili dari non ſubdito. Decimo ſi dicatur
res ſubiecte reſtitutioni ſunt ꝓhibite alienari.l.ſi.§.quia
noſtra.⁊ in.d.aucten.res que.C.cōia de leg.ſed caſus eſt
i iure exp̄ſſus ꝙ res ſubiecte reſtitutioni poſſūt dari i do
tē.vt eſt tex.in.l.mulier.§.cū ꝓponereſ ⁊ i.l.a filia.ff.ad
trebel.⁊ in.d.aucten.res que i corpe vnō ſumiſ ergo ⁊c.
Quia ad hoc facile reſpondeſ ꝙ illa iura loquūſ in ꝓhi
bitione tacita ſꝫ nō in exp̄ſſa ⁊ multo pluſ opaſ exp̄ſſū q̄ꝫ
tacitū.l.ſi.C.de pact.cōuentio.cum ſi.⁊ niſto magis opa
tur ꝓhibitio exp̄ſſa a ſtatuto populi. Undecimo faciat
ꝙ no.Bald.in.l.ea lege.C.de cond.ob cau.vbi dixit qō
vbicūq; alienatio ē probibita rei publice ꝓſpiciaſ. puta
ꝓhibet ſtatutū ne predia ex quib⁹ reſpublica pcipit cole
ctaꝫ alienenſ in nō alibratū vel i eū qui nō pōt ſoluere ꝙ
tunc talis alienatio nō pōt fieri etiaꝫ cū vniuerſitate.l.i.
.C.nō licere habita.metropo.li.xi.ſed ꝓhibitio iſti⁹ alie
natiōis a tali ſtatuto facta eſt huiuſmodi ergo ⁊c. Duo
decimo faciat ꝓhibita alienatiōe videſ probibit⁹ omis
actus per quē alteri querit ius in re.l.ſi.C.de reb.alie.nō
alie.ſed p datōꝫ dotis queriſ dominiū marito vt i.l.dote
.C.de rei vēdi.cū ſimi.ergo ⁊c. Decimotercio faciat ſolē
nis tex.in.l.ſicut.§.debitor in v̄.ſi in dotē dedit recte hoc
caſu vendiſſe videſ.ff.quib.mod.pig.vel ypo.ſolui.vbi ē
no.caſus ꝙ datio in dotem recte dicif venditio.eo ergo
ipſo ꝙ mulier ſubdita dat rem immobilem in dotē viro
nō ſubdito videſ vendere nō ſubdito rem imobileꝫ.quia
eſt cōtra omnē mentē ſtatuētiū.⁊ ille tex.imponit ſecuriꝫ
huic certamini. Decimoquarto facit no.dictū Bal.in.l.
imperialē in.iii.col.in ti.de probib.alie.feu.p Fede.i v̄ſ.
quero an vaſallus poſſit dare i dotē pro filia ſua cum for
te nō habeat vnde dotet eam.⁊ videſ ꝙ ſic fauore dotis.
allegat.d.auc.res que qꝛ poſtea allegat in contrariuꝫ ca
ſum expreſſuꝫ ꝙ nō poſſit dare in dotē ſine volūtate dn̄i.
vt eſt tex.in.c.i.in.§.donare in tit.qualiter olim feu. pot.
alie.⁊ ad dictam auctē.res que r̄ndet nō obſtare.quia ibi
erat ꝓhibita alienatio nō rōe pſone ſed rōne rei.qꝛ non
erat in pleno dominio dotantis. Unde pater nō pōt do
tare de alieno. Et ſi tu dicas ſaltē ꝙ dicta bōa ſūt ſua. r̄ñ
det ibi Bal.non ſtāt p ſe. Ita videſ dicendum in propo
ſito ꝙ ſicut feudum non poteſt dari in doteꝫ ne p̄iudiceſ
domino feudi.ita nō poterit dari i dotē res imobilis ſtā
te dicto ſtatuto ne p̄iudicetur vtilitati publice. Decimo
quinto faciat quod dixit Bal.in.d.l.iperialē in.iiij.col.i
114 ver.†quero an de conſuetudine que diſponit ꝙ vir lucre
tur tertiam pteꝫ bonorū vxoris habeat locū in feudis.⁊
tenet ꝙ non allegat no.in.c.i.§.fin.in glo.quarta in titu.
de inueſtigatione de re.alie.facta in vſibus feud. Ita di
camus in propoſito ꝙ ſi non poteſt rē imobilē lucrari in
dotē ergo nō erit capax ad capiendū illā in dotem. De
cimoſexto faciat quod dixit do. Barto.de ſaly.in.l.ſi.C.
de reb.alie.nō alie.in penul.q.vbi querit an ꝓhibit⁹ alie
nare poſſit dare in dotem. Et concludit ꝙ ſi non hꝫ aliun
de poteſt allegat.d.auc.res que.d.l.a filia.⁊.d.l.mulier
.§.cum proponeretur.⁊ idem Saly.in.l.voluntas.C.de
fideicom.in vltima.q.vbi querit an probibitus alienare
poſſit dare in dotem ſi non hꝫ aliunde vnde dotet filiam
ſuam.⁊ allegat Iac.de are.ꝙ ſic per.d.§.cum propone
retur.⁊ per.d.l.a filia.⁊ per.d.auc.reſ que ⁊ remittit ad
dicta per ſe.in.d.auct.res que.ibi vero nihil dixit more
legentium. Et ſic ſentit Saly.ꝙ regulariter nō poteſt qo

dari etiam

dare rem imobilem non ſubdito niſi in ſubſidium.q2 nõ
h3 vnde dotet.Ultimo dico fore caſum formalem de iſta
q.in.d.l.i.C.non lice.habi.metro.li.xi.in ver.vt nulli ex/
traneo illic quoq̃uo poſſidẽri licentia tribuatur.⁊ in ṽ.ſi
licere ei per qualẽcunq3 cõtractũ terraru3 ſuarum domi/
nium ⁊ poſſeſſionem transferre.⁊ in ver.huic negocio i/
miſcere vel illic poſſidere tẽtauerit.vbi videtur caſus ap
tus ꝙ nec poſſeſſionem nec dominium quis trãſferre põt
in alium.ſed per dationem dotis transfertur dominium
⁊ poſſeſſio in maritum non ſubditũ ergo videtur ꝙ ſtan
te huiuſmodi ſtatuto probibita eſt datio rei imobilis in
dotem non ſubdito.Et iſta erant que huiuſmodi deſire/
tionem redebant valde dubiam. ❡ Et quãq3 iſta colo/
rata ⁊ appentia ſatis eſſe videantur nihilominuſ nõ erit
apponere os ad celum ſi viuis rõnibus contrariam pte3
in pñtiarum aggrediar.Et arguo ſic formaliter rõne vi
ua ⁊ vera illius auc.res que.⁊ tex.in corpore vñ ſumitur
eſt obligatio qua pater ⁊ quiſq3 alius aſtringiẽ filiã ſua3
nuptui collocare ſicut filium ⁊ dare ꝓ eo donatione3 pp
nuptias ſicut ꝓ filia dotem ⁊ bona ſua ꝓ dote reſtituẽda
obligare.iuxta no.in.l.ſi cum dotem.§.tranſgrediamur
per Bar.ff.ſolu.matri.ſiue dicamus illam eſſe obligatio
nem ſiue officiũ iudicis.iuxta no.in.l.obligamur.§.i.ff.de
actio.⁊ obli.⁊ in.l.quero.ff.de iure do.⁊ in.l.q liberos.
ff.de ritu nupti. vnde ſicut non põt huic obligationi vel
aſtrictiõi derogare ſubijciẽdo res ſuaſ reſtitutiõi q̃minuſ
ad dictas cãs poſſit fieri diminutio vt in dictis iurib⁹.ita
nec ꝓhibẽdo ea3 alienationem q2 eſt eadem ratio cũ nõ
debeat eſſe in potẽtia debitoris ſe ab obligatiõe eximere
.l.ſicut.C.de actio.⁊ obli.l.i.§.ſi cõuenerit.ff.depoſiti.cũ
ergo ꝓcedat ex defectu pẽtis nõ ẽ fiẽda illa dñia iter ca/
ſus pdcõs.ſ3 qñ defectus nõ ẽẽt i pẽte.tũc eſſet fiẽda dcã
dñia.ita ꝓcedant no.i.d.l.cũ pr.§.libertis.illud aũt ꝯſtat
ꝙ illa obligatio q̃ pr teneẽ dotare filiã iberet bõis ei⁹ ⁊
cũ eis tranſit ad quẽcũq3 vadãt quaſi ad paria iudicẽtur
iuxta no.in.d.auc.res q̃ iunctis his que no. Cyn.in.l.ali
mẽta.C.de neg.geſt.p.l.ſi quis a liberis.§.itẽ reſcriptu3.
ff.õ liber.agno.⁊ ideo ſicut ſi pater obligaſſet bõa ſua ꝓ
reſtitutiõe dotis filij nõ poſſet illã obligationem tollere
probibendo poſtea alienationem vel obligatiõe3 ita ⁊ ſi
ñ obligauit cũ põt obligare arg.l.ſi finita.§.elegãter.ff.õ
dam.iſec.ff.õ euic.l.ij.vbi ꝓmiſſio q̃ neceſſario ẽ fiẽda ha
beẽ ꝓ fcã quo ad effectũ exceptioniſ.ſi ergo pr nõ põt ita
ꝓhibere alienatiõe3 bonoꝝ qn ex illis fili⁹ nõ poſſit dotẽ
ꝯſtituere ſuis liberis.ergo ita dicemus i ſtatuto populi ꝓ
hibẽdo generaliter ꝙ forẽſis ñ acqrat imobilia qn in ip
ſis bõis imobilib⁹ poterit doſ ꝯſtitui danda pro filia ma
rito forenſi.Secũdo faciat res ſubiecte reſtitutioni ſunt
ꝓhibite alienari.l.fi.C.cõia dleg.ſed in cauſa dotis cõſti
tui pñt vt i auc.res que co.ti.⁊ in.l.mulier.§.cu3 ꝓpone
reẽ.⁊ i.l.a filia.ff.ad trebel.vbi licet quis ſit rogat⁹ reſti/
tuere bõa hereditaria p fideicõmiſſu3 ſi ſine liberis deceſ
ſerit nihilominus poterit õ illis boniſ filiã ſuã dotare icõ
tractu iter viuos.Et ibi ſingulariter dixit Bart.ſe hũiſſe
õ fcõ ꝙ l3 illo caſu pr viuus nõ dotet õ illis bonis filiam
ſuã in ꝯtu inter viuos tñ in teſtõ poterit relinquere filie
dotem allegat.d.l.mulier.§.cũ ꝓponereẽ.nam ſi res que
ſubiacet reſtitutiõi pñt in cãm dotis alienari inter viuos
multomagis in vltia volũtate q̃ ẽ fauorabilior alienatio
.l.qdã ita.§.ſi filiũ.ff.ad trebel.Faciat quod voluit idem
bar.i.l.filiuſfamilias.§.diui.ff.de lega.i.in.iij.col.ṽſi.q̃ro
an hic fundus ꝓhibitus alienari cõtẽplatione certe pſõe
poſſit alienari in cãm dotis.Et refert Jac.de are. tenere
ꝙ ſic.allegat in ar.d.§.cũ ꝓponereẽ ⁊.d.l.a filia in pñ.fa
cit ẽt qõ voluit ſubtilis doctor Nico.alexan.diſt.i.gener.
215 Bar.in cõſilio icipiẽte.† ſtatuto cõis tuderti caueẽ ꝙ nõ
ſubdit⁹ nõ poſſit vel nõ debeat hrẽ aut emere i cõmitatu
tuderti aliquã petiam terre.Mõ tudertinus dedit ſoro
ri ſue quãdam poſſeſſiõe3 quã ſororẽ tradidit nuptui cui
dã forenſi fuit dubitatũ an habeat locũ dictũ ſtatutum.⁊
ꝯſuluit ille vir ſolẽnis ꝙ poſito ꝙ alienatio dotis eẽt ṽa
aliẽatio tñ tale ſtatutũ nõ vendicat ſibi locũ illo caſu. nã
l3 alienatio ſit generaliter ꝓhibita tñ alienatio dotis ſem
p vr excepta.i.ꝙ poſſit fieri in cã3 dotis.⁊ ad hoc allẽauit
tria iura v3.d.auc.res que.⁊.d.§.cum ꝓponereẽ.⁊.d.l.a
filia.Faciat ẽt quod voluit bal.i.l.volũtas.C.de fideicõ.
vbi querit frater ẽ ꝓhibitus p teſtõre3 alienare in extra/
neos an poſſit dare in dotẽ illã rẽ ꝓhibitã ꝓ ſorore ſua vi
ro ex̃neo.Et rñdet ꝙ ſic q2 ꝑncipalr vr donari ſorori.vt i
.l.i.§.ex̃neũ.C.de rei vxo.act.⁊ ipſa3 ſororẽ dare ſuo viro
.l.pr.§.qndeci3.ff.õ le.iij.⁊ alle.ꝙ no.Jaco.de are.in.l.ſi
domus.§.fi.ff.de leg.i.⁊ idẽ bal.i.d.l.volũtas i.ij.col.ṽſi.
quero an filia ꝓhibita alienarẽ extra familiã poſſit pro ſe
ipſa dare in dotẽ.Et ꝯcludit ꝙ ſic.allegat.§.cũ ꝓponereẽ
faciat ꝙ voluit ſolẽnis doc.do.Dyoniſius de paſio i.l.be
nignius.ff.õ legi.vbi tãgit iſtã q̃õem ⁊ iclinat i hãc pte3 ⁊
allegat.d.auc.res q̃.⁊.d.§.cũ ꝓponereẽ.⁊ allegat rõem.
q2 dos eſt cã pia vt eſt no.tex.in.l.cũ hij.§.mulier.ff.de cõ
di.inde.allegat etiam q2 dotatas eẽ feminas expedit rei
publice.l.i.ff.ſolu.matr.⁊ iſtã ptẽ tenuit Saly.i.d.l volũ
tas cum diſtinctione ſupius allegata.Faciat ẽt ꝙ voluit
do.Pau.de caſt.cõſi.xiij.ꝙ incipit in xp̃i nomine amen.
Quia p ſuprascriptũ eximium docto.in quo cõſilio cõſu/
luit belliſſime ꝙ.d.auc.res que h3 locum etiam in ꝓhibi
tiõe teſtatoris expreſſa ꝙ ẽ nota dignum ꝓ deciſione iſti⁹
ſed mirum eſt ꝙ nõ allegauerit Bal.i.d.c.i.§.donare ⁊ i
d.l.nulla vbi dãnauit iſtam doctrinam ex toto vt ſuperi⁹
rettuli.Tertio faciat iſtud ſtatutũ recipit limitatione3 ⁊
reſtrictionem v3 ſalua ⁊ excepta vtilitate publica.vnde
ſi vtile eſſet rei publice celebrare dictam venditione3 ſeu
alienatione3 tũc nõ obſtante ipſo ſtatuto poſſit fieri alie/
natio.faciat tex.melior de iure in.l.ſi quis in.§.hij quoq3
.ff.ad ſylle.l.iubemus la prima.C.õ ſac.ſan.ecc.l. nullus
.C.de curſu pub.li.xij.l.iubemus.C.õ naui.nõ excu.li.xi.
⁊ quod pulchre no.Bal.in rubri.C.qui accu.non poſ.⁊
Bar.in.d.§.hij quoq3.⁊ Saly.i cõmẽto.l.ij.C. de nox̃s.
⁊ Lod.ro.i.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.mat. vbi late accu/
mulat ſup iſto.ſed dos daẽ mulieribus propter vtilitate3
pub.vt in.l.i.ff.ſolu.matri.ergo tale ſtatutum non habe/
bit locum in datore dotiſ.Quarto faciat qõ voluit Alb.
216 de roſa.in prima pte ſtatutoꝝ.cxlviij.vbi refert † ſtatuto
incliti regiſ ⁊ regni Aragonie iurato p ipſum regẽ caue
batur ꝙ aliqua imobilia dicti regni alienare nõ poſſent
exceptis iclitis ifantibus noſtris natis.poſſet tamẽ ex cã
neceſſitatis ⁊ vtilitatis regni donare. Modo rex dona/
uit regine multa ⁊ magna ⁊ ẽt filijs ſuis poſt ſtatutũ na
tis primo genitus regis mortuo rege dicebat ſe ſuccede
re in regno ⁊ donationes predictas non valuiſſe nec va
lere obſtantibus ſtatuto ⁊ iuramẽto p̃dictiſ.Orta fuit q̃õ
multum vẽtilata in curia romana.Et quãtu3 ad q̃õnẽ no
ſtram attinet dicit ibi Albe.donatiõe3 factã vxori valuiſ
ſe.⁊ iter alias rõnes p eum adductas relata ẽ iſta.ſ.ꝙ ꝓ
pter matrimonium cõtrahẽdu3 ꝯcedunẽ alienari ꝓpter
dotẽ ⁊ donationẽ pp nuptias cõſtituẽdam res aliẽari ꝓ
hibite.⁊ allẽat.d.auc.res que ad hoc.Et ſic ſentit ibi albe
ꝙ diſpoſitio dicte auctẽ.res q̃ h3 locũ in ꝓhibitione alie/
nationis expreſſe facta nedum a teſtatore ſ3 ẽt a ſtatuto
iurato.⁊ indubitanter eſt mirabile dictũ.⁊ miror õ iſtis
pr̃ibus modernis ſupius relatis ꝙ hoc dictum non vide
runt.⁊ tene menti q2 cõmuniter ignoratur ⁊ vr appone/
re gladiũ ad iſtam queſtionem.Quinto faciat ꝓhibens
alienationem fieri in non ſubditum intelligitur de aliena
tione voluntaria ⁊ non neceſſaria.l.alienatiões.ff.fami.
herci.⁊ ſuper hoc multa pulchrã rettuli in primo dubio
huius repetitionis.ſed pater eſt neceſſitatus a iure dota/
re filiam.l.obligamur.§.i.ff.de actio.⁊ obli.l. quero.ff.õ
iure dot.l.qui libros.ff.de ritu nupti.ergo tale ſtatutum
nõ cõprehẽdit iſtũ caſum alienatiõis in dotẽ. Uñ Albe.
de roſa.in .ij.pte ſtatutoꝝ q̃õe.ij.cõſuluit.cõiter i ciuitati
bus eſt ſtatutum ꝙ res imobilis non poſſit alienari i nõ

ſubdituꝫ dicit nó habere locū in alienatióe neceſſaria alle
gat.l.ij.ff.ð fun.dota.⁊ nota.ꝑ ſe. Dicit tñ hoc ꝓcedere
qñ iſta alienatio ſit puta.qꝛ res daſ inſolutū creditori hꝫ
locū qñ debitor fuit exactus in iudicio. Et idē Albericus
117 in.i.pte ſtatutoꝝ qóe.lxxxxiij.†ſtatuto īquit cauetſ ꝙ ſi qs
alienauerit rem imobilē extra parētelā poſſit aliqs de pa
rentela oblatio precioꝝ annū recupare. ð quo i.c.cóſtitu
tus de in integrū reſti.ꝙ ſi debitor dat rem imobilē in ſo
lutū creditori ꝙ ille de parentela nó poterit recupare.⁊
allegat Spec.i tit.de emp.⁊ vendi.in vltimo folio ver.ſꝫ
pót ſtatutum.Et idem tꝫ O dofre.in qóe quā diſputauit
que incipit in aliqua prouincia.⁊ ideꝫ ſequiſ Albe.in.l.
ſtatu liber a ceteris.§.quintus.ff.de ſtatu lib.⁊ refert ſe te
tigiſſe in.d.§.quintus quod idē ſi in dotem dedit. In con
trarium allegat.l.ſenatus.§.i.vbi pene locus erit.refert
118 tñ quoſdam tenere oppoſitum in ſimili vꝫ † ſtatuto caue
tur ꝙ equi ſcripti pro cōi vendi non poſſint ſub certa pēa
⁊ aliquis dedit inſolutum equū ſcriptum pro prima opi
nione dicit facere.l.fi.C.de fun.patrimo.lib.xi.⁊ qꝛ ex ne
ceſſitate hoc facit.⁊ qꝛ ſtatutum intelligiſ de volūtaria ⁊
nó neceſſaria alienatióe vt dictum eſt.ideo reduciſ ad cō
cordiā iſta deceptatio qñ debitor fuit exactus in iudicio.
⁊ ideo dedit inſolutū ⁊ ſm hoc requireretur in qóne iſta
ꝙ pater non daret dotem voluntarie ſed coactus in iudi
cio a filia. Sexto opponaſ de.d.l.ſenatus.§.i.vbi heres
non euitat penam ſi detrahat affixa edibus vt vendat ⁊
ſoluat legatum relictum a defuncto.⁊ ibi dicit Bald.⁊
119 Ang.illum tex.facere ad qóne † ſtatuto ꝓhibeſ res alie
nari in foreſem ſub pena ꝙ nó excuſaſ hēs ſi ex ꝑcepto te
ſtatoris alienauerit.⁊ ſic dicit fuiſſe diſputatum per Ja.
but.quod dictum adde ad qónem precedentē. Ita dica
mus in caſu noſtro ꝙ poſito ꝙ pater dotet filiaꝫ in reb⁹
imobilibus vt ſatiſfaciat debito nihilominus nó excuſaſ
qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ illud procedit in caſu in quo loquiſ il
le tex.loquiſ enim in actu vtili reipublice.⁊ ſatiſfactio le
gati fiēda de re affixa edibus eſt cōtra publicaꝫ vtilitatē.
ſꝫ in caſu noſtro datio in dotem fit pp vtilitatem publicā
ergo ⁊c.Septimo faciat ró poſita in.d.§.cum propone
reſ in verſi.qꝛ pudicitie ⁊ voto patriſ cógruit.vbi ſi teſta
tor diſponat bona ſua reſtituēda tacito ſi filia ſine liberis
decedat videſ velle ꝙ filia ſe dotet de illis bonis probibi
tis alienari pp conſeruandam pudicitiam.iſta ró multo
magis militat in iſto ſtatuto.qꝛ reipublice intereſt dota
tas ⁊ pudicas eē feminas.vt in.d.l.i.ff.ſolu.matri.ğ dcā
auc.res que militat taꝫ in tacita ꝓhibitióe alienatióis qꝫ
expreſſa.Octauo non ob.l.fi.C.de reb.alie.non alie.vbi
non poteſt res probibita alienari p teſtatorem per cōtra
hētem ⁊ per legē donari nec trāſferri eius dominiū.nec
in ea cóſtitui vſuſfructuſ.qꝛ limitaſ nó habere locum i cā
dotis.qꝛ fit ex iuris neceſſitate ⁊ pp vtilitatem publicam
⁊ pp conſeruandam pudicitiam mulierum.Et pondera
vnum qð mihi eſt nouū.nam.d.auc.res que ꝓcedit tam
in ꝓhibitióe expreſſa qꝫ tacita vt dictū ē.ſed.d.l.fi.equi
perat probibitióeꝫ legis teſtatoris ⁊ ꝯtrahētis.ergo ſeq
tur ꝙ auc.res que habet locum nedū in rebus ꝓhibitis
alienari per teſtatorem.ſꝫ ēt per ſtatutum vel pactū ꝯhē
tium.quod eſt cótra gl.ſing.in.d.l.nullam ⁊ ꝯtra bal.⁊
in iſta materia ē nouū.Et ad allegata ſuperius in ꝯtrium
apparet rñſio ex ſupius dictis.Et cum diceba ꝙ ſtatu
tum accedit magis contractui qꝫ vltime voluntati⁹ dic ſi
eſſe verum p.l.omnium ⁊ quod voluit ibi Bar.C.de te
ſta.Et ad dictum Bal.in.d.l.cōtractus rñde ꝙ dctū ei⁹
ꝓcedit quo ad verba ſtatuti ſicut enim verba appoſita i
ſtipulatióe apponunſ cū miniſterio opandi ita apponū
tur in ſtatuto.ſed ipſum cópoſitum.i.ipſum ſtatutū acce
dit magis vltime voluntati vt voluit bal.in ti.de pace có
ſtantie ſupius allegato.Et ideo cum adiutorio altiſſimi
puto ſic dicendū ꝙ aut mulier aut pater vel quiſqꝫ alius
cui incūbit onus dotandi ex iuris diſpoſitione iuxta not.
in.l.fi.C.ð dotis ꝓmiſ.hꝫ alia bona qꝫ imobilia vt dotet

a ℂ Vldtarl. vide de hoc.d. alex.de imo.in .l. oēs populi in.v.col.ff.de iuſti.⁊ iu.vbi oppoſitū teneſ videtur ⁊ vide bal.in ti.ð pa. ꝯſtan.§.noſ- trorum.noꝫ rñ. denu.qꝫ quero.

filiam ⁊ tunc nó poſſit apponere manus ad imobilia.Si
vo nó hꝫ niſi bona imobilia tūc licite poterit dotare ð im
mobilibus vt voluit Saly.⁊ ad hoc allego.d.auc.res q
in v.ſed ſi liberiſ portio legitima nó ſufficiat ad dotis ſeu
ad añ nuptias donatióis oblationeꝫ pmittiſ res pdictaſ
in ea cauſa alienare vel obligare dūmó dotet eā pro mo
do ꝯgruo honeſtati pſonaꝝ qꝛ ſi mulier mereaſ mille in
dotem poterit ꝯhere.Et in ſimili dicit Bal.in.l.ea qꝫ in
xiij.col.C.de fideicómiſ.ꝙ ſi pater leget filio ſpurio ma
gnū predium pp alimenta ꝙ non vꝫ legatum niſi ad con
currentem ſūmam alimentorum.⁊ ideꝫ voluit in.l.id qð
pauperibus.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ Bar.in.l.fi.C.de his q
bus vt indi.Et idem dicas ſi pater vellet ponere filiam
in monaſterio vel ipſe vellet intrare monaſterium ꝙ po
terit dotari de rebus imobilibus ſtāte dicto ſtatuto.qꝛ i
greſſus monaſterii eſt fauorabilior dote auc.niſi roga
ti.C.ad trebel.⁊ hoc per elegantem doctri.Bart.in.d.
auc.res q.Et idē dicaſ ꝙ ſtāte dicto ſtatuto poterit dotaſ
eccleſiaꝫ de rebus imobilibus dotanda eſt enim eccleſia
de rebus imobilibus.vt no.Inno.Hoſti.in.c.maioriō⁹
de ꝑben.⁊ ſi aliter diceremus ſequereſ ꝙ eccleſie reduce
rentur ad nihilum vel ad paucitatem ceſſantibus reddi
tibus ſi de nouo nó poſſunt acquireſ dotes.xvi.q.i.ſicut
⁊ hoc voluit Alberi.de roſa.in.ii.pte ſtatutoꝝ qóe ſcda
ad finem. ℂ Qua de re patreſ venerādi nemo ſit veſtruꝫ
qui arbitretur me per ſuperius dicta adequari voluiſſe
ſtudijs aut ingenijs illuſtrium maiorum noſtrorum qui
mirum in modū in iure clauerūt.fuerūt.n.antiqui nobis
longe ſupiores pondere nūero ⁊ menſura.Sꝫ qꝛ omnes
vigilias meas ⁊ curas deniqꝫ libenter ad bonū publicuꝫ
nó ſumere ꝯſueui.nā cum ipſum ingenium ſit eīs diuinū
vt ꝑclare ſcriptū eſt in illo Virgiliano.vi.eneidos Igne
us eſt olli vigor.⁊ celeſtis origo. Et apud ciceronē in li
bro de amicitia.Cum tibi ſiue deus ſiue vt ita dixeri om
nium natura mater dederit animum.quo nihil eſt preſtā
tius nihil diuinius ſic teipſum abycieſ.vt nihil inter te ⁊
quadrupedeꝫ putes intereſſe puto ipſum ingeniuꝫ datū
hōini nó ſolū ad pfectióeꝫ ſꝫ ēt ad publicū bonū ſi qd hōi
dixerim.laudeſ deus clementiſſimus.ſi qd vo inſulſe aut
inepte aut minus canonice dixerim vt humani moris eſt
pedibus queſo terreaſ róibus eneruef ⁊ eradicetur a fa
ragine noſtri libelli hoc noſtri maiores facere conſueue
runt.Ideo ſi qua ſunt que apprime ⁊ aperte in hoc ſcho
laſtico documento dicta ſunt deo tremendo ⁊ vnico vi
uenti in ſecula ſeculoꝝ ⁊ triūphātiſſimo Jeſu xpo dirigo
primū deinde ſacerdotibus eius ac miniſtris a quibus ſi
quid diſcipline in me eſt didici qui ſua clemētia dignetur
effundere ſupra omnes pluuiam ſuam ſpūalem hoc vo
luit Hieronymus ſup malachiam ꝓphetam.in.c.rela
tus a Gratiano nro.c.reuertimini.xvi.q.i.Proteſtor tñ
me tenere ꝙ tꝫ ſancta catholica eccłia i ꝑn.medio ⁊ fine
ꝑ nūc ⁊ ſemp amen. ℂ Repetita eſt preſens rubrica in
hac regia ⁊ inclita vrbe Bononie q̄ ſtudioꝝ omnium di
uina ē parēs ⁊ legū ⁊ canonū ſacrariū quoddam ingen
tiſſimū p me Andreā ſiculū meſſanēſeꝫ vtriuſqꝫ cēſuſ iter
ꝑtē añpenultia die decēbris i ſcholis nouis. Mccccliij.
ℂ Continuatur ſm Hoſti.in ſūma hoc mó.eadiuiſh ſi
gna de rebus clericorum intendens auctor tractare ð tē
poralib⁹ ſine qbus ſpūalis diu eſſe non pñt ſicut nec aia
ſine corpore.i.q.iij.c.ſi quis obiecerit probibere intendit
in primis alienationes.ideo dicit de rebus eccleſie non
alienandis.⁊ Goffredus dicit ſe habere iſtam rubricaꝫ
de rebus eccleſie alienandis vel non alienandis.tamen
cómuniter habetur negatiue ⁊ iudicio meo meliuſ.quia
regulariter res eccleſie alienari non poſſunt ſed in aliqui
bus caſibus ſic.Et ideo regula debet precedere fallenti
as.xxxii.q.vii.c.dominus.c.ii.de coniugio leproſorum.
l.in his.ff.de legibus.Et pondera ſubtiliter.qꝛ iſta rubri
120 ca probat † ꝙ eccleſia habet proprietatem ⁊ poſſeſſionē
rerum.Faciat ſingulare dictum Bal.in auc.licentiaꝫ.C.
de epiſ.⁊

de epiſ.⁊ cle.⁊ originaliter fuit Inno.in.c.cum in officijs de teſta.vȝ platus poſſidebat fundum non patrimonialē legauit illum ticio q ꝓpria auctoritate illū occupauit ꝙ incidit in penam.l.ſi quis in tantam.C.vnde vi.qꝛ interuertit poſſeſſionem eccleſie.⁊ lȝ prelatus eēt mortuus tamen eccleſia poſſidebat fundum. Facit notabile dictum Spec.in titu.de petitorio ⁊ poſſeſſorio.§.i.verſi.ſȝ pone vacante.facit.c.i.de teſti.⁊.d.auc.licentiam.⁊ ideo ſi infra dicant ꝙ bona eccleſie ſint clericoꝝ itelligitur quo ad admiſtrationē ⁊ ſi dicāt ꝙ ſūt pauperū intelligit̄ q̄ ad ſuſtentationem.xvi.q.i.c.ſi.Sed in cōtrarium fortiter facit ꝙ imo bona eccleſie ſunt xp̄i ⁊ poſſidentur a xp̄o.c.ſaluator.i.q.iij.c.in canonibus.xvi.q.i.c.conuenior.xxiij.q.viij.c.tua de decimiſ.c.nulli.⁊.c.quiſ abſtulit.xij.q.ij.Solue ꝙ eccleſie habent ⁊ poſſident loco dei.qꝛ bona eccleſiarum ſunt patrimonium xp̄i.c.cum ex eo de elect.in.vi.c.cū carpenſis ⁊ ibi glo.de verb.ſigni.Inno.in.c.in litteris de reſtitu.ſpo.⁊ in.c.cum ſuper de can.poſ.⁊ proprie. Pondera ēt qꝛ non eſt bene dictū ꝙ ſpiritualia non poſſent eſſe ſine temporalibus.nec reperi legem hoc dicentē ⁊.c.ſi quis obiecerit aliter loquitur vȝ ꝙ ſpiritualia non perficiunt ſine temporalibus.ſicut anima non perficit ſine corpore tamen ſine corpore viuit.c.moyſes.xxxii.q.ij.vide ſingularem glo.in.c.ſi quis obiecerit.

1 **On licet.** †Prelatus nō pōt bona vnius

n eccleſie dare alteri nec inuicem illas commutare ſine ambarum cōſenſu.hoc dicit. Et ſunt duo dicta que per ſe patent.ſecunda ibi tā.Et opponūt omneſ de iſto tex.quia primo dicit ꝙ res ſunt poſite in poteſtate epi vel abbatis.⁊ per conſequens videtur ꝙ poſſint libere diſponere.ar.l.in re mandata.C.mandati. Reſpondent oēs ſcribentes ꝙ cenſetur eſſe in ptāte epi quando bene adminiſtrat ſecus quando male.ſicut in ſimili dr̄ de tutore.l.qui fundū.§.quid ſi tutor.ff.de viſucapio.pro emptor.Tu pondera qꝛ text.dicit ꝙ ambe eccleſie ſunt in poteſtate epiſcopi non tā dicit ꝙ res eccleſiarū iſta ſtant ſimul quod epus habeat eccleſias in ptāte non tamen res eaꝝ. Ita dicimus in papa.quod lȝ ſit dominus oium eccleſiaꝝ non tā eſt dominus rerum eccleſie.vt in.c.non liceat pape.xii.q.ii.⁊ ideo illud con-

1 trarium non debuit hic formari. ¶ †No.ꝙ lȝ epiſcopus hēat plenitudinem ptātis in eccleſijs ſibi ſubiectis.x.q.i.per totum non tā pōt ꝓ libito rē eccleſie ſibi ſubiecte alie-

2 nare ēt donando[a] alteri eccleſie ſibi ſubiecte ꝙ eſt verum ſi ſine cā faciat ſecus ſi ex iuſta cā vt hic dicit glo.⁊ docto.cōiter.Tu adde mirabilem tex.in.c.i.xxii.diſ.in ver.quiſquis cuiuſlibet eccleſie ius ſuum detrahit iniuſticiā facit.⁊ ibi dicit glo.ꝙ papa non dȝ detrahere vni eccleſie ius ſuū ⁊ dare alteri ꝙ no.contra Eugenium qui eccleſiam montis que erat ſancti felicis donauit ſancto Proculo.qꝛ ſi fecit ex cā tenuit.Adde no.glo.x.diſt.c.lege.⁊ ꝙ pulchre

3 no.ibi Dominicus.⁊ dicit hic Inno.⁊ Hoſti.†ꝙ ſi epus edificet nouam eccleſiam pōt illi eccleſie dare iura matricis eccleſie.cautius tā faciet aſſignādo ſibi certā parrochiam.de quo in.c.ad audientiam de eccl.edifi.⁊ eſt expreſſus tex.in.c.i.§.eo.li.vi.Et pondera illū tex.ad vnū ꝙ eſt notum.qꝛ dixit Inno.in.c.olim el primo de reſtitu.ſpol.

4 †ꝙ ſi eccleſia caret proprio prelato non currit ſibi pſcriptio licet prelat[9] ſuperior poſſit pro ea agere.licet Bar.dubitauerit.⁊ mirum eſt in.l.ii.§.denique.ff.de aqua plu.arcen.ꝙ tex.eſt ſingularis nō pōderatus ab aliquo in di-

5 cto.c.i.§.eo.li.vi. ¶ †No.ꝙ abbas hȝ poteſtatem interponendi auctoritatem in alienatione rei eccleſie ſibi ſubiecte ꝙ procedit qñ eſt exemptus.qꝛ tunc cenſet̄ habere iuriſditionem quaſi ep̄alem.gl.eſt ſing.in verbo proprij plati in cle.i.§.eo.not.Inno.in.c.ſtatuimus de tranſac.in c.ex ore de priuileg.ſecus ſi non eſſet exemptus.qꝛ tunc eſſet neceſſaria auctoritas epi.c.abbatibus.xii.q.ii.facit c.in venditionibus.xvii.q.iiii.c.alienatiões.xii.q.ii.⁊.d.Cardi.in.d.c.ſtatuimuſ dicit ſe conſuluiſſe in facto moniales ſubdite fratribus minoribuſ volebant alienare ꝙ miniſter vel ꝓuincialis potuit interponere ſuā auctoritatē. Et ideo in cle.i.de electio.per glo.ibi dicit ſe obtinuiſſe i facto ꝙ miniſter fratrum vel cuſtos minorum dicitur ꝑlatus.Et ſi opponit̄ ꝙ tota poteſtas ⁊ ſolicitudo ſpectat ad abbatē vt in.c.nullā.xviiii.q.ii. Reſpondent hic ſcribentes ꝙ illud procedit quo ad regulā non quo ad alienationem.⁊ pro certo defecerunt in intellectu illius.t.qꝛ non ſolum loquitur quo ad regulam ſed ēt quo ad vtilitatem monaſterii.⁊ ideo non obſtat.qꝛ inquantum dicit tota ſollicitudo intelligitur reſpectu monachoꝝ non aūt reſpectu epi.facit.glo.ibi ſolemnis.⁊ pondera ibi caſum notum ꝙ abbas ſolus pōt in iudicio agere vel conſtituere ꝓcuratorem ſine conſenſu monachoꝝ quod adde ad c.edoceri de reſcrip.Et ponderā ſubtiliter qꝛ lȝ gl.in illa cle.i.ſeruetur de conſuetudine.tā de ſtricto iure non dicit verum.quod probo ſubtiliter ex iſto text.hic parificatur ptās epi ⁊ abbatis.⁊ in eccleſiis ſibi ſubiectis.⁊ facit dictum.c.alienationes.ſicut ergo epus pōt iterponere auctoritatem quando eccleſia ſibi ſubiecta alienet.ita ⁊ abbas nec.d.c.abbatibus nec.d.c.in venditionibus loquuntur in rebus eccleſie ſubiectis abbati.illud voluit Barto.in auc.hoc ius.C.de ſacroſan.eccle.⁊ facit rō qꝛ abbas eſt prelatuſ.facit.c.tua de clerico egrotante clem.dudum de ſepul.c.decernimus de iudi.c.cum ab eccleſiarum de offi-

6 cio ordi.tene mēti qꝛ eſt notū. ¶ †Vltimo no.ꝙ alienationes rerum eccleſie non poſſunt fieri ſine conſenſu clericorum ipſius eccleſie.Ego allego tex.in.c.ſine exceptiōe.xii.q.ii.⁊ dicit hic Vincētius ꝙ clerici inter ſe nō poſſūt cōmutare domos nec pbendas ſine conſenſu ſui epi dicit do.Anto.ſe vidiſſe conſultum contrarium ⁊ tunc multū laborauit ſ inquirendo ꝓ ipſo dicto nec potuit inuenire. Ego allego tex.meliorem de iure in.d.c.alienationes.⁊ pondera iſtum tex.in verbo terrā qꝛ non haberet locum ſi eſſet vilis terre.⁊ ad hoc allego glo.valde elegantem in auc.de heredi.⁊ falci.in.§.ſi vero in verbo ſubſtantia.⁊ in.l.ſciendum.ff.qui ſatiſda.cog.⁊ text.in.l.lenarus.§.marcellus de lega.primo.⁊ Ang.ibi ⁊ in.d.§.ſi vo.⁊ in auc.de alienatione ⁊ emphiteoſi.§.etiam ⁊ ꝙ no.Bald.in.d.l.ſciendum.Et pondera qꝛ inquantum gl.hic dicit ꝙ ex cā epus facere poſſit dicit ꝙ de illa cauſa nō ſtaretur aſſertiōi epi.Ita dixit Guil.in.d.cle.i.Faciat dictū bar.l.i.ſi forte.ff.de caſtrē.peculio.l.i.per diuerſas.C.mādati glo.ſingularis in.l.ſi donatiōe.C.de collatio.⁊ ꝙ habet̄

7 in.l.illud.C.d̄ ſacroſan.eccle.†Quid autē ſi eccleſia alienās eſt in vna dioceſi ⁊ res alienāda eſt in alia dioceſi quis epus iterponet auctoritatē vide Inno.⁊ alios in.c.paſtoralis de priuileg.glo.in.d.c.in vēditiōibus.Paulum ⁊ alios in cle.i.§.eo.Bal.in.l.cum ipſe.C.de cōtrab.emp.⁊ in.l.ſi predium.C.de pred.mior.⁊ in.l.magis puto §.illud.⁊ ibi Bar.⁊ Ray.ff.de rebus eorū.Bal.in.l.iuriſperitus.§.cum ordūdus.ff.de excuſ.tuto.⁊ vltra alios vide Saly.in.d.l.ſi pdiū.Et vere dici pōt ꝙ attēdat̄ locus vbi celebrat̄ cōtractus.qꝛ ſi celebrat̄ in loco domicilii iudex domicilii iterponet auctoritatē.Ita ſubtiliter ꝓbat.d.§.illud.ſi celebrat̄ in loco vbi res ſita eſt iudex rei interponet auctoritatem.⁊ ita procedat.d.l.ſi predium.

1 q **Vi res eccleſie.** †Layci nō pñt res eccleſie aliēare.⁊ qui recipiunt ab eis ſūt excōi-

2 candi.nec cōmode diuidit̄. ¶ †Not.ꝙ pnci pes ſeculi ñ hñt iuriſditiōeȝ i reb[9] tpalib[9] eccleſie.cēſent̄ enim priuate pſone.x.q.i.c.noverit.xvi.q.i.c.ſimiliter ꝙ lita non habere locum in feudis.x.verſi de foro compet.⁊ ideo irrita ſunt omnia habita a pricipibus ſecularib[9] circa res eccleſie.⁊ dicūt quidā vt refert hic Inno.ꝙ ibi tales debēt pdere omnia que alias legitimo titulo tenēt quādo capiūt res eccleſie a regibus ſecularib[9]. Ipſe vo

a ¶ Donādo alteri vide de hoc.d.alex.de imo.in.l.ſi cuȝ dotes.§.eo autem ad ſi.ſolu.matri.⁊ in pſi.lv.in.i.parte q egregie hoc liniat.

dicit ꝙ nõ eſſe verũ qꝛ tex. intelligit̃ ð his que obtinentur
ab ipſis principibus ſecularibus. ⁊ ſequit̃ do. Card. hic
ſʒ primus itellectus eſt ſingularis ⁊ bene applaudet ſimil̃
iſtius. c. Sʒ tu pondera ſubtiliter iſtum tex. in ver. petunt
⁊ in verſi. impulſu horrẽde cupiditatis. qꝛ pena hic ipoſi
ta hʒ locum quando ad iportunitatẽʒ petentis princeps
laycus concedit res eccleſie. qꝛ ſi motu ꝓprio cõcedit nõ
hʒ locum iſte tex. quo ad primum intellectuʒ. Vñ magis
aggrauabit̃ pena quando ad importunitatẽ petẽtis hoc
factum eſt. qꝛ tunc dʒ pdere omnia que iuſto titulo hʒ ab
eccleſia. ſʒ ſi motu proprio ꝑncipis tunc ſolum pdat illa
bona que ꝑnceps ſibi cõtulit. ⁊ ita intelligat̃ ſecundus in
tellectus Inno. ⁊ ita ꝓcedat. c. quicũqʒ militum. xij. q. ij.
3 ¶ † No. ꝙ ledens vnã eccleſiã videt̃ ledere oẽs. qꝛ oẽs ec
cleſie ꝑticulares ſunt mẽbra eccl'ie vniuerſalis. c. loqt̃. xx
iiij. q. i. facit ſimile ð eo q tãgit aurẽ vt dicat̃ totũ hominẽ
tetigiſſe. c. vulgaris ð peni. di. i. Et inquantum gl. hic di
cit ꝙ lex hñ a zenone hic allegato non hʒ locum de iure
canonico. docto. addunt gl. in. d. c. quicũqʒ militum. Idẽ
dicũt qui qꝛ impator nõ potuit legem condere in preiudi
cium eccleſie vel rerũ eccleſie. c. que i eccleſiarũ de cõſtit.
facit glo. in. c. placuit. xvi. q. iij. Et ideʒ dicũt ille gloſe ꝙ
ſicut eccleſia ſi recipit illã legẽ cõtra ſe. ideo non dʒ illam
accipe pro ſe. Et iõ ſi ipator donat rẽ ꝑuate eccl'ie eccl'ia
nõ pſcribit quadriẽnio. ⁊ ita tranſiuerũt omnes patres
noſtri vſqʒ ad iſtos dies. Tu pondera ꝙ illa. l. bene a ze
none loquit̃ in rebus donatis. ſacroſanctiſ eccleſijs vnde
dixit Hoſti. ⁊ Joan. an. in. c. ſi. ð ſolu. ꝙ lex iperialiſ ema
nans in fauorem eccleſie cenſet̃ approbata per canones
ergo ſequit̃ ꝙ inquantũ illa lex fauet eccleſijs eſt appro
bata p ius canonicum. ergo male dixerũt glo. ꝙ ſi eccle
ſia nõ acceptauit cõtra ſe. ergo nõ debuit acceptare pro
ſe qꝛ illud eẽt veruʒ quãdo dicta. l. hñ a zenõe emanaſſet
ad poſtulationẽ eccleſie per titulum. ff. ꝙ quiſqʒ iuriſ. ſʒ il
la. l. nõ emanauit ad petitionem eccl'ie ergo potuit acce
ptari ab eccl'ia in fauorẽ eius ⁊ repudiari i eiꝰ ꝑiudiciuʒ.
Et ſi dicat̃ qs ſpũs tibi reuelauit ꝙ illa. l. ſi emanauit ad
poſtulationẽ eccl'ia rñdeo Bar. ⁊ glo. in auc. quas actio
nes. C. de ſacroſan. eccle. dicentes ꝙ vbicunqʒ priuilegiũ
emanauit per viam legiſ non pſumit̃ factũ ad poſtulatio
nem alicuius. Utrum autem. d. l. bene a zenone ꝓcedat
ð abſoluta poteſtate imperatoriſ fuit dubitatio ardua in
ſplendida ciuitate Mantue. ⁊ iterpellatꝰ ad cõſulendũ
pſului quod ſic. ⁊ allegaui Ange. formaliter in. l. omnes
. C. de quadrien. pſcrip. ⁊ ꝓbat̃ formaliter i. d. l. bñ. ⁊ idẽ
voluit Bal. i. l. multuʒ. C. de cõmuniũ reruʒ alienatione.
Dicit tñ ꝙ cauere debet impator illud facere potius q̃
alius princeps iferior. ⁊ etiaʒ dicebãt in illo cõſilio quod
papa ð plenitudine pt̃atis poteſt vti ꝑuilegio illius. l. ⁊
oliʒ fecit hoc Gregorius ↄtra quoſdã ciues Peruſinos
ita refert Ang. in. d. l. omnes. ⁊ in. l. itẽ ſi ðberatuʒ. §. i. ff.
4 de rei vẽdi. † Querit hic Uincẽtius. ille a quo repetit̃ res
eccleſie ſi iam meliorauit an debeat ſibi ſatiſfieri de melio
ratiõe. de quo in Spec. ð emp. ⁊ vẽdi. §. nũc dicẽdũ ad ſi.
vbi cõcludit ꝙ ſic. ꝙ ꝓcedit quãdo res fuit alienata cũ ð
bita ſolemnitate alias ſecus. qꝛ tunc emptor pdit etiaʒ ꝑ
cium. l. iubemus. C. de ſacroſan. ergo multo magis nõ dʒ
ſibi ſatiſfieri de melioramẽtis. ego vidi dubitari apud po
tẽtiſſimum dominiũ venetorum ⁊ interpellatus a quodã
clariſſimo oratore horum cõſului ⁊ allegaui tex. formalẽ
in. l. ſi. §. emptor. ⁊ Bal. in. c. ſi vaſallus in tit. hic finit lex
incipiunt conſuetudines regni. ⁊ in auc. excipit̃. C. de bo.
que libe. ⁊ in. c. i. §. ſi quiſ in ti. qui. mo. feu. amit. ⁊ in. l. in
fundo. ff. de rei vẽdi. ⁊ ꝙ ipſe not. in rub. C. de re emphi.
Andreas barbatia.

1 [C]Onſenſus. † Rector eccleſie ſi
dat ipſi eccleſie rem
duple eſtimationis ſeruum eccleſie manumit
tere poteſt. tamen manumiſſus ⁊ eius poſteri
erunt ſub patrocinio eccleſie. h. d. Primo ponit vnum

dictum. ſecundo addit vnam limitatiõeʒ. ſcdã ibi ita vt
2 ¶ † No. ſm do. Petrũ ꝙ ſit cõpẽſatio relictoꝝ vel que
ſitoꝝ eccleſie cũ eſtimatiõe ſerui. ⁊ ẽ arg. hʒ cũ ꝙ ſi admi
niſtrator ſua diligentia aliqua querit ⁊ ex ſua negligẽtia
aliqua pereũt ſiet cõpẽſatio. l. cũ queritur. ff. de admi. tu
to. l. gayus. ff. de vſu. Sed mirũ eſt ꝙ nõ viderit Bal. i. l.
etiam. C. mandati vbi tradidit iſtã doctrinã p. d. l. gayꝰ.
Et ẽ arg. ꝙ ſi adminiſtrator eſt obligatus dño rõe male
adminiſtratiõis. ⁊ i teſtamẽto vel iter viuos aliqd ſibi do
nat aut legat videt̃ facere aio recõpẽſãdi. ar. l. ſi cũ dotẽ.
§. ſi pater. ff. ſolu. matri. Sed fortiter ob. l. creditorem de
leg. ij. l. creditor de lega. i. l. ſi cõpẽſandi. C. de heredi. in
ſti. ¶ No. ꝙ conciliũ generale põt diffinire ⁊ cõſtitutio
nem edere. Ex quo ſequit̃ ꝙ cõſtitutio edita in ꝯcilio vni
uerſali neceſſario nõ cõcipit̃ in pſonam pape ſʒ ꝯcilij. c. i.
ð ſponſali. c. oſius de elec. c. i. ð pac. Quãdoqʒ tamen edi
tur ſub nomine pape cõcilio approbãde. c. ij. ð decimis. c.
aduerſus de imu. eccle. glo. in. c. ad apoſtolice de re iudi.
li. vi. Hoſtien. in. c. ij. de cleri. nõ reſident. ⁊ ideo dixit do.
Ant. in. c. i. de pactis p illuʒ tex. ꝙ ſi cõſtitutio editur ſub
nomine concilij quia licet papa ſit ibi vt caput tamẽ tota
poteſtaſ dependet ex concilio. Sʒ in contrarium facit. d.
c. aduerſus. dic ꝙ ſi materia originat̃ a cõſilio procedat
dctũ do. Anto. Et ita ꝓcedant iura allegata in ↄriuʒ. fa
cit. c. cõuenientibus. i. q. vij. c. adrianus. lxiij. diſt. Si vero
originat̃ a papa tũc ↄſtitutio edit̃ nomine pape concilio
3 approbãde. vide do. Abb. hic ⁊ i. d. c. i. de pac. ¶ † No.
ꝙ pp bona relicta eccleſie p rectorẽ vel ẽt p ipſum acqui
ſita eccleſie põt rector grauare eccleſiã iure ipſius eccleſie
ſʒ Hoſti. intelligit hoc verũ qñ intuitu perſone vel ex ar
tificio eius acqſita fuerunt ſecus ſi intuitu eccleſie acquiſi
uiſſet. qꝛ tũc illa acqrunt̃ eccleſie. ⁊ dicit hoc voluiſſe Ja.
bu. quaſi teneat̃ operari pro eccleſia a qua ꝑcipit alimẽta
facit ꝙ in ſimili dixit gl. ſing. in. l. ſicut. ff. de ope. liber. vbi
ſi vxor nutritur ab heredibus dʒ opari pro eis. ⁊ non eſt
mirum. qꝛ Ja. butri. ⁊ do. Pe. lapſi fuerũt. ⁊ idubitãter
dictũ eorum nõ ẽ verũ. ⁊ in contra. eſt tex. in. c. qꝛ noſ. l. de
teſta. vbi dicit ꝙ libere põt clericuſ diſponere de acqſitis
ex ſuo artificio vel a ſuis ↄſanguineis. ⁊ eſt tex. clarior in
c. relatum. §. ceterũ in ver. que ex hereditate artificio vel
doctrina ꝑueniũt diſtribuant̃ p libito decedentis. l. de te
ſta. ⁊ ꝓbat̃ formalius de iure ciuili. qꝛ in. d. auc. licẽtiam
dĩ ꝙ acquiſita ex cõſanguineis clerici acqrunt̃ clerico. ſʒ
acqſita ex artificio ⁊ doctrina eqparant̃ acqſitis ex cõſan
guineis vt in. d. c. qꝛ noſ ergo ſequit̃ ꝙ itegro iure acqrũ
tur clerico. Poſſet ſaluari dictum Butri. ⁊ do. Pet. in
plato regulari. ⁊ ideo dixit Bald. in. d. auc. licentiam ꝙ
quicqd acqrit platus regularis ẽt ſi eſſet cardinalis acq
4 rit eccleſie ⁊ de illo teſtari nõ põt. ¶ † Not. ꝙ lʒ ꝑmitat̃
rector manumittere ſeruuʒ eccleſie tñ ipſe manumittens
nõ efficit̃ patronus ſed eccleſia facit. c. epiſcopus qui mã
cipium. xij. q. ij. ⁊ ꝙ dicit̃ in ſimili in. l. dotalẽ. ff. ſolu. ma.
no. ꝙ iſti manumiſſi tenent̃ ꝓieq vtilitatẽ eccleſie p poſſe
facit ꝙ ht̃ in. c. faciat homo. xxij. q. ij. ⁊ inducit do. Pet.
ad qõeʒ vt vaſallus ſi teneat̃ ſeq dominũ feudi diſcurren
tẽ hincinde vltra quã paciatur vireſ feudi. facit quod no.
Bar. in. l. menſa. ff. ð annu. legat. nec tenet̃ eũ adiuuare i
bello illicito. vt i. c. dño guerrã in tit. hic finit̃ lex. Sed tu
põdera glo. in. l. i. §. potuiſſe. ff. ad ſille. que dicit ꝙ vaſal
lus debet pferre vitã dominiſ vite ſue ⁊ ſic mori pp dñm.
ſed illa glo. no. dicit verũ. primo qꝛ mouet̃ p illum tex. lo
quẽtẽ de ſeruo ſecũdo qꝛ i cõtrariũ ẽ gl. in. c. ſi a motte de
alienatiõe feudi pñi. ⁊ facit ꝙ ht̃ in. c. i. quib. mod. feud.
5 amit. Ex glo. prima nota † ꝙ platus licite remunerat de
bõis eccleſie eos q exhibuerunt ſe eccleſie obſequialeſ. c.
cum redemptor. ⁊. c. quicũqʒ. ⁊. c. ſi quos. xij. q. ij. Et pon
dera quia bene merita nõ debẽt eſſe colorata. ⁊ ideo di
xit Bal. i. l. iubemus. C. de ſacroſan. eccle. ꝙ pretextu be
neficij colorati nõ põt platus renũciare amicum ſuum. ⁊
ideo debẽt eſſe vera bene merita. gl. in. l. ſi donatione. C.
de colla.

de colla.ꝛ vide que dixi in.c.i.Z co. Et adde glo.ſingul.
in.d.c.ſi quos que dicit ꝙ dicit̄ benemeritus quando fe
cit aliquid inſigne pro eccleſia.vide tex.ꝛ gl.in.l.ſi pater
§.i.ff.de dona.ꝛ ꝙ pulchre dixit Bal.in.l.ſi.C.de vſuca.
pro dona.ꝛ in.l.i.C.mandati. Saly.in.l.ſi.C.fami.her.
ciſ.ꝛ in.l.ſi donatione.C.de colla.ꝛ tex.in.l.ct.§.ex prete
rito.ff.de manumiſſionibus. Pro intellectu glo.ſecunde
diſtingue ſic.ſi prelatus vult remunerare ſeruum beneme
ritū reſeruato patrocinio ꝛ tunc pōt regrit̄ tamē conſen
ſus capituli.hoc ſentit glo.in.c.ſequenti.ꝛ hugutio.in.d.
c.ſi quos ꝛ cōiter omnes hoc ſequuntur. Mihi autē vi
detur quod non requiratur conſenſus clericorum.ꝛ dico
eſſe tex.contra eos in.d.c.ſi quos in ver.epūs donauit.ꝛ
allego tex.in.c.epūs qui mancipium.xij.q.ij.vbi qñ epūs
manumittit ſeruum non benemeritum requiritur cōſen
ſus capituli.ergo ſecus quādo manumittit bene meritū.
facit ratio incōuincibilis.remuneratio nō eſt aſtricta ad
regulā iuris gl.eſt ſing.in.l.aquilius regulus.ꝛ facit.l.
ſi pater.§.i.ff.d donatio.adeo ꝙ quilibet admiſtrator do
nare pōt remunerādo.l.tutor ſm dignitatē.ff.d admi.tu.
ꝛ nihilominus remanet manumiſſus i pſocinio eccleſie.
Si vo epūs vult ꝙ nō remāeat i pſocinio ecclie.Cōcludit
do.Car.in.c.ſeq.ꝙ tunc tenetur dare duplum certe nō ē
bene dictum qꝛ imo ſufficit dare equiualētem ex quo pote
rat manumitti ſine aliqua recōpēſatōe.vt in.d.c.ſi quos.
Aut vult manumittere ſeruū non benemeritum.Et glo.
iſta ſentit ꝙ dꝫ dare duplū ꝛ cū ea tranſeunt doc.hic.Sꝫ
certe nō eſt bene dictum.qꝛ ſufficit dare ſimpluꝫ niſi velit
mānumittere nō ſeruato patrocinio eccleſie.hoc dicit tex.
melior de iure in.d.c.epūs qui mancipiū.ꝛ ibi gl.aſſignat
rōnem.qꝛ boni ſerui ſunt valde vtiles ꝛ cuſtodiūt iura ec
cleſie ꝛ dominorum ſuoꝝ.ꝛ etiam alij certo reſpectu ſunt
vtiles.qꝛ poterit extorqueri ab eis vt indicent ſi qs male
adminiſtrauit.Et allegat.l.lex que tutores.C.de admini.
tuto.ꝛ ex illa gl.l.ſimul iunctis colligo vnum qd tibi vi
debitur nouū qd mobilia precioſa eccleſie cenſentur imo
bilia.ꝛ pondera iſtuꝫ tex.in ver.patrocinio.qꝛ importat
idem qd aduocationē.aduocatus eniꝫ dicitur patrocina
ri.l.rem non nouam.§.patroni.C.d iudi.ſed patronatus
dicitur ille quem hꝫ pronus in libero per totuꝫ titu.ff.d iu
re patrona.ꝛ ideo Laurētius in.§.notandum.xij.q.ij.mi
ratur de iſto modo loquēdi poſito hic ꝛ in iuribus ſimili
bus.Tu pondera ſingularem gl.in.c.liberti.xij.q.ij.que
dicit ꝙ filij libertorum eccleſie ſunt aſcripti eccleſie quo
ad quid.Et qꝛ tex.iſte ꝛ ſimiles loquūtur de ſeruo manu
miſſo ꝛ poſteritate ſua.ideo nō eſt mirandum ſi ponit̄ il
lud verbum pſocinium ad hoc vt referat̄ ad filios liber
ti.tene mēti qꝛ eſt nouū.Et pondera tex.ibi modum qua
lis erit iſte modus.nam non reperit̄ determinatus a iure.
Hugutio in.d.c.ſi quos dicit ꝙ determinat̄ ſm cōſuetu
dinem regionis.vel ſm arbitrium iudicantis. quod adde
ad ea que dixi in.c.de appel.ſupra de appel. Et inquan
tū gl.pe.allē.l.ſi.C.d liberti ꝛ eoꝝ liberis dicat̄ ꝙ illa lex
hꝫ locum in filio liberti viuo ipſo liberto.qꝛ ſi eſt igratus
dn̄o poterit reuocari in ſeruitutem ſicut ipſe libertus ſm
glo.ibi ꝛ ibi Saly.allegat glo.iſtam. ¶ No.ibi poſteri
6 tate † ꝙ in materia ſucceſſiōis veniūt nati ēt ex femina.l.
generaliter.C.de inſtit.ꝛ ſubſti.ꝛ in.l.cū acutiſſimi.C.d
fideicōmiſ. ¶ In priuilegijs vero circa alia veniūt nati
ex maſculo.vide.l.quartam.ff.d iure imu.l.neqꝫ.C.de de
curio.lib.x.ꝛ hoc quo ad fauorem.ſꝫ quo ad odia dic vt i
c.quicūqꝫ de penis alias de hereti.in.vi. Et adde ſingu
lare verbum Bar.in.l.quotiēs.C.de priuileg.ſcholariuꝫ
li.xij.Et pondera qꝛ iſte tex.pbat ꝙ ſeruus eccleſie dici
tur de familia eccleſie.vide nota.tex.in.l.pſenti.§.ſane ſi
ſeruus.ꝛ ibi Alberi.de roſa.C.de his qui ad eccle.cōfu.
7 facit.l.pnūciatio.§.familie.ff.de ver.ſigni. † Sed an vxor
dicat̄ de familia viri.Alberi.i.d.§.familie ꝛ in vltia pte
ſtatutorū qōe.cvij.dicit ꝙ nō ſed vere male loquitur per
tex.in.c.hec ymago ꝛ in.c.manifeſtum.xxxiij.q.v.

1 **Piſcopi.** † Si prelatꝰ nil de ſuo dās
eccleſie ſeruū eccleſie manu
mittit nō hꝫ manumiſſio.h.d. Primo ponit̄
pꝛhibitio.ſcdo ipſius rō. ¶ No.ibi nihil ex p
2 prio † ꝙ epūs licite pōt poſſidere ꝓpria ſeu patrimonialia
nec tenet̄ illa ꝯferre eccleſie.facit.c.ſupra proximo. quin
imo poteſt cōſeruare pr̄imonium ꝛ viuere de redditibus
epatus multum late dixi ſup hoc i tractatu de ꝯſtātia car
3 dinalium.ꝛ in.c.p tuas d ſymo. ¶ † No. ꝙ ſucceſſor i di
gnitate poteſt reuocare male alienata p eius pdeceſſoreꝫ
abſqꝫ aliqua exceptiōe.ꝛ ſic videtur non eē neceſſe pbar̄
de dominio ipſius eccleſie.ſꝫ ſufficit probare ꝙ erat in bo
nis ipſius eccleſie ſeu poſſeſſa p eccleſiam. vide mirabilē
doctrinam Bar.in.l.rem alienā.ff.de pigno.acti.ꝛ in.l.
rē que nobis.ff.de acqui.poſ.ꝛ in.l.iij.ff.de vſucap.vbi di
cit ꝙ cautela erit pbare ꝙ ille fundus puēit ad me tali tē
pore quo tēpore erat nullius in bonis.qꝛ de iure gentium
efficitur occupātis.Et pondera iſtum tex.in verſi.qui res
ſuas eccleſie nō attulerit.qꝛ formaliter deſtruit dictū do.
Pe.in.c.pcedēti in pmo no.quod ēt refert ꝛ ſequit̄ hic
Io.de imo.cū dicunt ꝙ ſi prelatus dānificauit eccleſiam
in vno ꝛ in alio melioꝛauit ꝙ dꝫ fieri recōpēſatio.qꝛ illū
pcedit quādo melioꝛauit donādo de ſuo.ſecus ſi bene ad
miniſtrādo melioꝛauit.tenet̄ eniꝫ bene admiſtrare.vt ſ.c.
ij.de dona. Opponit hic Inno.dicit̄ ꝙ eccleſia pōt reuo
care.ſubdit ipſe ꝙ ius pōt ſumi dupliciter.ſ.quo ad do
minium.ꝛ quo ad poſſeſſionē.ꝛ tu vide tex.in.l.iubemꝰ
in.§.ſi.in verſi.in iure ꝛ dominio eccleſie remanere.C de
4 ſac.ſan.eccl.Ex quo hic ſingl̄r infert Inn. † papa mādat
alicui vt reuocet alienata de bōis talis ecclie ꝛ i ius ꝛ p
pꝛietatē illius ecclie reducat̄ ꝙ poterit reuocare illud ꝙ
aliqs iniuſte poſſidet.poſtea allegat in ꝯrium.l.alienatū.ff.
d ṽ.ſigni.ꝛ rñdet ꝙ illa lex loquit̄ ſtricte.vꝫ ꝙ alienatuꝫ
nō dr̄ qñ remanet dominiū penes alienātē.ſed large hñ
dicitur alienatum ſi trāſlata ē poſſeſſio dūtaxat.iuxta illū
pſalmiſte.alienati ſunt peccatores.ꝛ ſic cōcludit ꝙ reſcri
ptum ad lites ē late interpretādum quod dictū ē mirabi
le.facit.c.cum eccleſia de cauſa poſ.ꝛ propriet. Et adde
pulchrum verbum Bal.in.l.ſi.C.de iure emp.allegādo
illam.l.alienatuꝫ ꝙ ſi emphiteota vēdat ēphiteoſim dn̄o
incōſulto ꝛ nō tradidit ꝙ non cadit a iure ſuo ꝛ etiaꝫ in
c.i.§.ſi libellariū qui.mo.feu.amit.ꝛ i.l.iperialē in pri.
de phi.alie.feu.p Fede.dixit ideꝫ in vaſallo alienāte feu
dum ꝛ non tradente per illam.l.alienatum.Tu ponde
ra niſi illa alienatio fuiſſet facta perſone priuilegiate vt
in.l.ſi.C.de ſacroſan.eccle.

1 **Nulli.** † Resª eccleſiarū alienari nō dñt
2 h.d. Primo ponit̄ alienatiōes p
hibitio.Scdo qd ſit alienare.Tertio ponitur
pene ipoſitio ſeu ꝯminatio.ſcda ibi alienatio.
tertia.ibi vñ ꝛ eſt notabilis caſus.ꝛ ſi ſubtiliter pondere
2 tur ē hic caſus † ꝙ rubrica iſtius tituli dꝫ ꝯcipi negatiue
qꝛ tex.probat ꝙ res eccleſie regulariter alienari non pñt.
Si ergo aliqui caſus reperiant̄ in quibus alienant̄ dic il
los eſſe ſpāles de quo p glo.magnam.xij.q.ij.i ſūma.Sꝫ
an iſta regula habeat locum in hoſpitalibus.Hoſti.hic
ſup glo.ſi.inquantū gl.ſentit hic ꝙ papa hic cōminatur
penam.l.leonis ſentit ꝙ illa cōſtitutio erat localis.ſed p
hanc decretalem extēſa ē ad omnes eccleſias ꝛ ad oīa.qꝛ
ad hoc ꝛ per ꝯñs ad hoſpitalia ſequuntur hic oēs ſcri
bētes facit.c.requiſiſti.I.de teſta.ꝛ quod no.Lapus in.c.
de ſenodochiis de eccle.ediſi.Et refert domi.Ant.hic ſe
vidiſſe d facto dubitari d hoc.ꝛ finalr̄ reducas te ad hoc
diſtinctionem ꝙ ſi hoſpitale eſt fundatuꝫ auctoritate epi
habeat locum dictum doctorum.Si vero ē hoſpitale pri
uatum ꝛ tūc ſecus.Et ideo dixit do.Pe.de ancha.i cle.
per lr̄as ſe dixiſſe in.c.auditis.de in inte.reſti.ꝙ hoſpita
le fundatum auctoritate epi ſi ledatur reſtituat̄ in integrū
ſicut eccleſia.ſecus ſi eſſet hoſpitale priuatuꝫ.allegat dñꝫ
ſuū Bal.in auctē.hoc ius porrectū.C.d ſacroſan.eccl.ꝛ

a ¶ Res.Ad
de ad mām hꝰ
tex.bal.in.c.i.i
pn.col.vij.vlt.
dic q feu.da.
poſ.ꝛ vide Inno.
ꝛ doc.in.c.
puenit de arb.
vbi de hoc ab
unde.

glo.valde ſingularē in.c.quidā.xviij.q.ij.ꝛ idē do.Pe.
in cle.diſpēdioſam ꝺ iudi.dixit diſpoſitōez illius non ha
bere locum i hoſpitiali priuato ꝛ in cle.qꝛ contingit ꝺ re
lig.domi.dixit ꝙ talia hoſpitalia ñ habēt priuilegia pie
domus allegat Spec.de ſtatu mona.verſ.xxxvi.ꝛ allat
Bal.in.d.auctē.hoc ius dicētē ꝙ relicta facta tali hoſpi
tali nō applicanꝭ ſibi.ſꝫ dicūꝭ facta ꝯtēplatiōe paupeꝝ ꝛ
ideo epus capiet ꝛ deſtribuet iter paupeꝭ habito reſpectu
ad pſonas ꝛ nō ad domū.ꝛ iſtud dr ibi refert ꝛ ſequiꝭ.d.
Car.Facit qꝺ not.Io.de imo.i.c.requiſiti de teſta.ꝛ iō di
xit Dñic⁹ i.c.i.§.hec aūt.ꝺ elec.li.vi.ꝙ ſolēnitas illi⁹ tex.
non habet locum in hoſpitali priuato. Facit quod vo
luit Bal.i.l.orphanotrophos.C.de epiſ.ꝛ cle.vbi dixit
ꝙ lꝫ illa lex ꝑuilegiet loca pia.nihilomin⁹ ñ priuilegiat
niſi loca fūdata auctoritate epi qa aľs ſūt ꝓſus ꝓphana
ꝛ ita reſidēt ſcribētes vſqꝫ ad iſtos dies.ꝛ facit ꝙ voluit
Guil.ꝛ alij.i.d.cle.qa cōtigit.Tu allega ꝙ habeꝭ in au
ten.de eccleſiaſticis titulis in.§.ſi quis autē voluerit.ꝛ
in.§.ſi qs in ſua domo.ꝛ Hoſti.in ſūma ꝺ reli.domi.§.ij.
ante ſi.ꝛ.§.iij.ꝛ glo.in.d.cle.quia cōtingit.Et ſi ſubtiliꝭ
ponderet ē caſuſ i.d.c.requiſiti verſi.ſi vero.ibi aut alijs
pijs locis.facta.l.ſi fugitiui.C.ꝺ ſer.fugi.ꝛ in.c.ſedes de
reſcrip.ꝛ eſt etiā caſus in.c.ſi.verſi.reliquis pijs locis de
teſtamen.Et pondera ſubtiliter ꝛ erit noua cōſideratio
ꝙ aut nos loquimur ad bona illi⁹ loci illius hoſpitalis
priuati.ꝛ tūc illa gaudēt priuilegio rerū eccleſie.ꝛ ē ra
tio quia habeꝭ cōſideratio ad paupes qui nutriēdi ſunt
illis bonis. Unde poſito ꝙ ille locus nō ē priuilegiat⁹
nihilominus bona eius ſunt priuilegiata ꝛ ad hoc pōde
ro tex.in.l.omnia priuilegia.C.de epiſ.ꝛ clerici.in verſi.
valde etenīꝫ videꝭ neceſſariū cū exinde ſubſtētatio ꝛ edu
catio orphanis ꝛ egenis cōpetereꝭ vbi bona relicta hoſ
pitali videntur relicta reſpectu pauperū ergo bona eius
erūt priuilegiata vt bona eccleſie.Et ideo realis doctor
do.Pau.de caſtro cōſilio.cclxxxv.cōſuluit ꝙ non dꝫ ꝺ
trahi falcidia ꝺ legatis factis hoſpitali priuato p auctē.
ſimiliter.C.ad.l.fal.qꝛ videntur facta pauperibus ibi exiſtē
tibus.ꝛ allegat not.dictum Spe.i ti.ꝺ inſtr.edi.§.nunc
aliqua.ver.ꝛ ſcias.Nec ē verum ꝙ locus nō ſit pius ex
quo ibi exerceꝭ opus pietatis.ē tamē verum ꝙ non ē lo
cus ſacer aut religioſus.Et quo ad hoc tu dicas ꝙ lꝫ lo
cus ſit pius non tamē gaudet priuilegio pǵ loci ad inſtar
eccleſiarū vt in.d.c.ſi.ꝛ.d.c.requiſiti.ſꝫ quo ad bona be
3 ne gaudet ꝑuilegio eccleſiaꝝ.tene menti. ¶ †No.ꝙ aliō
videꝭ eē aliēare ꝛ aliud ſpāli titulo ypothece obligare.ꝛ
ſic videꝭ ꝙ ꝓhibita alienatōe nō eē ꝓhibita ypotheca ſpā
lis.ſꝫ ſi lex aut teſtator aut ꝯtrahēs ꝓhibēt alienatōꝫ vidē
tur ꝓhibere ypotehcā.l.ſi.C.ꝺ reb.alie.nō alie.Et iquan
tum hic doct.dicūt eē caſum cōtra glo.in.l.codicillis.§.i
ſtituto.de lega.ij.Adde ꝙ illa glo.non meretur reprehē
di ꝙ loquiꝭ arguēdo ꝛ nō deducēdo.Et ꝯtrū tenuit gl.i
.l.ſi.C.ꝺ pactis pigno.Et inquātū gl.hic.ꝛ docto.ſequū
tur in verſi.alienatiōis dič ꝙ alienatio proprie diciꝭ quā
do trāſfertur dominiū ꝛ ſic ꝓprietas. Idē voluit glo. in
.l.i.C.ꝺ fun.dot.ꝛ in.d.l.ſi.ꝺ reb.alie.nō ali.ꝛ ibi Cy.ꝛ
Bal.ꝛ Saly.i.d.l.i.ꝛ Bar.i.l.iquoꝝ.ff.ꝺ pign.ꝛ Bal.
i.d.auctē.hoc ius ꝛ i.c.i.§.vt libellariū. q.mod.feu.ami.
ꝛ i.c.i.ꝺ feu.aliena.Large autē diciꝭ datio i emphiteoſiꝫ
locatio ad longū tpus.ꝛ voluit Jaco.ꝺ bel.in auc.de non
alie.§.qꝛ vo.ꝛ Pau.de caſt.conſi.xxvi.Adde quod hic
eſt caſus nouus cōtra doctrinam eorum in verbo aliena
tionis verbū cōtinet.vbi dꝭ quod alienatio cōtinet ꝯtra
ctum emphiteoticum ꝯtraꝭ conductiōis quod verbū im
portat ꝓpriam naturā vocabuli.Unde bar.in.l.affinita
4 tis.§.item pōponius.ff.de poſtulan.† vbi appellatōe nu
rus cōtinetur ꝓnurus dicit quod verbū cōtinet denotat
ꝓpriam ſignificatiōez vocabuli.ꝛ dicit ſe dānaſſe gl.i.l.
gallus.§.inſtituens.ff.de lib.ꝛ poſt.ꝛ ſe cōſuluiſſe. Sta
tuto caueꝭ quod tutella ſolum cōferatur matri ꝛ auie qꝺ
ē ꝓprie venit proauia.facit i ſimili.c.pueniſ in ver.cōti

a¶ Poſſunt.
vide ad hoc.d.
Alex.de imol.
in.l.ſingularis
ix.col.ff.ſi cer.
peta.ꝛ in.l.in
terdū.ff.de cō
di.inſert.iudo.
pon.in ſingu.
ſuis i ver.pecu
nia bar.ꝛ dēs
doc.i.l.ſi qs p
ee.§.i.ff.ꝺ ſide
iuſſo.

nenꝭ de teſt.cog.ꝛ.l.i.ff.de ſi.inſtru.ꝛ Bar.in.l.notionē
§.inſtrumētoꝝ.ff.de ver.ſig.ꝛ quod no.gl.in ver.cōtineꝭ
i.di.ꝛ de hoc.ꝛ de intellectu glo.in.d.§. inſtituto vide q̄
pulchre dixi in repetitiōe rubrice.ꝺ eo.qꝛ hic non refero.
5 ¶ †No.a contrario ſenſu ꝙ lꝫ ſit ꝓhibita ſpālis ypothe
ca in re eccleſiaſtica vꝭ permiſſa generalis ꝛ videtur ille
tex.habuiſſe reſpectū ad aucten.non alienā.§.noſ igitur.
Et per hoc infero vnum nouum quod prohibitus pigno
rare aliquam rem ſub pena quod obligādo omnia bona
ſua nō incidit i penam.qꝛ non vꝭ obligaſſe rem quam in
ſpecie erat ꝓhibitus obligare.facit dcm̄ bar.in.d.§.iſtitu
to.ꝛ Bal.in.l.voluntas.C.de fideicōmiſ.ꝛ in l. impialē
ꝺ prohi.alie.feu.per Fede.glo.ꝛ ang.in auc.de reſtitu.ꝛ
ea que parit in prin.Hodie autē dicas ꝙ res eccleſie po
teſt ſpāliter obligari eo caſu quo poſſet alienari. vt in.§.
ſi vero in auc.de alie.ꝛ emphi.ſm̄ Egidium qui dicit ꝙ
ſpālis ꝛ generalis obľatio pro vtilitate eccleſie erit per
miſſa ſm̄ canones.Tu allega ſingularem gl.in ſimili i.l.
ij.ff.de acceptila.ꝛ ꝙ no.Bal.in.l.cōtra iuris.ff.ꝺ pactis
6 ꝛ in.l.cū hij.§.ſi ea.ff.ꝺ trāſact. ¶ †Quis autem dicaꝭ ꝯ
tractus conditionis docto.hic dicunt ſi vēdiꝭ res ſi nauis ve
nerit ex aſia.qꝛ talis ꝯtrac9 eſt nullus in preiudicium ec
cleſie ſicut alij contractus puri.qꝛ adueniēte conditione
hꝭ pinde ac ſi ꝯtrac9 fuiſſet purus.c.preterea el.ij.de app.ꝺ
quo vide hic ſcribētes.alio mō tex. ſtat cōductiōis. ꝛ ſic
ꝓbat qꝺ locatio ad longū tpus eſt prohibita in re eccleſie
cle.i.ꝺ eo.Et inquantū gloſ.ibi ſentit qꝺ in alienatiōe rei
eccleſiaſtice dꝫ ſeruari ſolemnitas auc.hoc ius porrectū.
Goffre.dicit ſeruandam ſolemnitatem loci.Inn.dicit ſer
uandam cōſuetudinē illius eccleſie dūmodo ſit ꝯter ius.
7 Tu adde ad docto.hic † ꝙ ſi p ꝯſuetudinē introductam
a laycis recediꝭ a forma canonica nō vꝫ illa conſuetudo
nec ē ſeruanda.Unde nō vꝫ ſtatutum Seniſ ꝙ hoſpitale
ſancte Marie teneaꝭ vendere tot poſſeſſiōes per.c.eccle
ſia de conſti.Si vero ꝯſuetudo ē introducta pro eccleſia
ſuper iure perſone vꝫ ꝙ prelatus poſſit irrequiſito capi
tulo vel ꝓ quacunqꝫ cauſa ēt leui alienare ꝛ non valet.
ar.l.ꝓhibere.§.plane.ff.ꝙ vi aut clam.Aut diſponit ſup
iure ſolēnitatis vꝭ forme.ꝛ tūc ſi omiſſio forme ē nociua
eccleſie ñ vꝫ.c.cum.de re iudi.Aut nō eſt dānoſa ecclīe ꝛ
tunc valet.Unde multa ſunt de forma que non ſunt ap
probata de ꝯſuetudine.vt in.c.dudum.ꝺ eo.li.vi.ita dixit
Bal.in.d.auc.hoc ius.Et pondera vnum qꝺ eſt nouum
8 in.c.iſto.†.Prelatus cum debita ſolēnitate dedit pigno
ri pdiū eccleſie qui creditor poſtea vult illud aliēare ſine
debita ſolēnitate canōica aut ciuili.an poſſit Dy. in qōe
facti ꝺterminauit ꝙ ſic in.l.ſi pupilloꝝ.§.i.p illum tex.q
ad hoc ē ſing.ff.ꝺ rebus eoꝝ ſequiꝭ ibi Bal. Eſt tamē tu
tius adire pretorem vt ibi ē tex.ꝛ per ꝯſis epm̄. nō tamē
neceſſarium.Et ibi glo.dicit ꝙ eligere tutiorem partem
9 ē cōſilium.tenuit Bar.in.d.auc.hoc ius. †Sed pone qꝺ
ꝑlatus trāſigit ſuper re imobili an poſſit ſine ſolemnitate
canonica.Bart. in loco pegrino tenuit ꝙ non in.l.i.C.ſi
aduer.trāſac.ꝛ exclamat ibi cōtra prelatos.ꝛ ē mirabi
le dictum.vide Bar.in.l.nulli.ff.de trāſac.Et inquantū
glo.ſecunda hic dicit ꝙ ſolus prelatus bona mobilia q̄
cōmode ſeruari nō poſſūt vt ſunt veſtes ꝛ ſimiles pt alie
nare alias requiriꝭ debita ſolemnitas.vt in.l.lex que tu
tores.C.de admi.tuto.facit gloſa.in.c.tua de his q̄ fiunt
10 a ꝑlato.†Quid de pecunia.an cōputeꝭ iter ea que ſeruā
a do ſeruari poſſunt⁹.d.Abba.cōcludit ꝙ non.qꝛ pecunia
retēta nihil opaꝭ.c.ejiciēs.lxxxviij.di.ꝛ dicit q ſol⁹ ꝑlat⁹
pōt diſponere ꝺ pecunia eccleſie ſicut de fructibus ꝙ di
cit eſſe bene notādū.Tu vero obmiſſis dictis aliorū di
cas hoc mō ꝙ capiēdo pecuniā largo modo quicqd ho
mo habet ſiue ſit ager ſiue res mobiles tex.i.c.totum.c.
qui.Et ideo tex.in.l.ſi chorus.§.primo.ꝺ leg.iij.dicit pe
cuniā ſine peculio fragilē eſſe peculium appellātes qꝺ ꝑ
dij cā reſpōdereꝭ ꝛ vide ꝙ voluit glo.ſing.ſm̄ Ang.i.l.
ſcire leges.ff.de legi.Si vero capitur pecunia ſtricte pro
pecunia

pecunie numerate.vt dixit gl.in.d.c.totū.ꝛ tūc dicas ꝙ res dr̄ que ſeruando ſeruaſ quādo de ſe fructū ꝓducit ꝛ tñ ſeruatur ar.l.i.§.fuit queſitum.ff.ad trebel.Et iſto mō pecunia dicitur q̄ ſeruando ſeruari non pōt.ꝛ ita intelligatur glo.ſingul.in.d.§.fuit queſitū.ꝛ facit text.in.l.ariſto.§.ſi.cum.l.ſeq.in ver. pecuniaꝫ numeratam.ff.de iure delibe.ꝛ inſtitu.de vſufructu.§.conſtituiſ in ver.pecunia numerata.ꝛ in.l.iulianus.ff.de pe.hered.ꝛ gl.in.l.interdum.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ in.l.ſi filius.ff.ſi cer.peta.ꝛ iō pulchre dicebat bal.in.l.ſi curatorē hñs.C.d i integ.re. ꝙ in alienatiōe pecunie nō requiriſ decretū ꝛ d.cit eē gl.ſing.in.d.§.fuit queſitum.Et ego allego tex. valde aureum in auc.de nup.in.§.qꝛ parum.vbi pecunia dr̄ res mobilis.ꝛ hoc ꝓbat tex.in.d.l.ſi choruſ.§.i.in ver.mobilis. Et hoc limitabis niſi illa pecunia eſſet penes campſoreꝫ deputata ad emenduꝫ res imobiles.qꝛ tūc iudicareſ res imobilis.tex.eſt ſingul. ꝛ hoc decidit ibi Bal.in.l.iiij.§.quid ergo.ff.de contraria tutele actione.ꝛ per hoc limito ibi dictum Ange.in.dicto.§.quia parum.vbi dixit quod tutor poteſt transferre pecuniam ſine ſolemnitate que requiritur in alienandis rebus imobilibus alio modo illa res ſeruando ſeruatur que nō cōſumiſ triennio vt eſt gl.ſingul.in.l .i.C ſi aduerſus vſucapio.ꝛ iſto mō pecunia dr̄ res que ſeruando ſeruaſ.ita dixit Ang.in.d.§.qꝛ paꝝ. Et pondera vnum quod deſtruit omnē doctrinam canoniſtaꝝ in.c.lꝫ heli.de ſimo.vbi platus fuit accuſatus ꝛ punitus qui pecuniam relictā a pdeceſſore male expēderat ergo nō poteſt vti vt fructibus.tene mēti qꝛ ē nouuꝫ.Cōceperam animo ſic dicere ꝙ attendaſ quātitas pecūe.qꝛ ſi magna ꝓcedat cōtrariū.ſi parua ꝓcedat doctrina doctorum.ꝛ hoc p tex.in.d.c.lꝫ heli.de ſimo.in ver.nō modica.Et adde vnū quod ſi res eſt talis que ſeruando ſeruatur dicenti eam cōſumptam incūbit onus ꝓbandi.gl.eſt ſingu.in.l.creditor.§.ſi inter in ver.negeſ ꝯſumptum.ff.mandati.Si vō eſt reſ que ſeruādo nō ſeruaſ poſt triēnium incūbit onus ꝓbandi dicenti eaꝫ extare.Tāgit hic do.Ant.an iura ꝛ nomina debitoꝝ cenſeanſ mobilia vel imobilia cōcludit ꝙ imobilia ſi adherēt rebuſ imobilibus. Et ideꝫ dicit d annuis redditibus cle. exiui.§.cum annui redditus de ver.ſig.vide Bal.in.l. hac edictali.§.his illud C.de ſecun.nup.ꝛ in.c.i.de feu.guar.ꝛ i.l.ſciendum.ff.qui ſatiſda.cogan.ꝛ in.l.ſtipēdia.C.de execu.rei iudi.ꝛ Fede.conſi.lxxiiij.Ang.in auc.de non alienā.§.i.

11 ¶ †Quid d actiōib' ꝛ iurib' vide hic p oēs poſt.d.an.bar.in.l.pupillus.ff.de aucto.tuto.Ang.i auc.d nō alie.§.i.Bal.in.l.iubemus.C.de ſacroſan.eccl.Lapū allegatiōe.lxxxi.Jo.d imo.ꝛ Lud.roma.i.l. ſi conſtāte.§.ſi maritus.ff.ſolu.matri.Et inquātū ibi Lud.roma.exclamat de dcō pfati Lapi tu aperiaſ os cōtra eū qd illud fuit dcm̄ Bar.i.l.i.C ſi aduer.tranſact.Et inquātū gl.ſi.dicit quod ꝯſtitutio Leonis extēdiſ vide doctrinā Bal.in auc.niſi rogati.C.ad trebel.vbi dicit ꝙ omnis cōſtitutio loquens de eccleſia in dubio dicitur eſſe ius generale ꝛ non locale.Andreas Barbatia ſiculus.

Si quis preſbyteroꝝ.

1 ¶ †Aliēatio fcā de rebus ecclie non tenet. ꝛ tam ſubſcribens q̄ꝫ etiam alienās ꝛ recipiens niſi rem reſtituat eccleſie excōicantur ꝛ quilibet de eccleſia poteſt cōtradicere ꝛ rem cū fructibus repetere.h.d.Et ſūt tres ptes q̄ de ſe patēt.ſa ibi qꝛ ſi minorē.tertia ibi ꝙ ēt.Et pondera ſubtilr qꝛ hic eſt caſus ſucro.c.precedēti.vbi dicitur quod non eſt licitum alienare rem eccleſie ꝛ h dicitur ꝙ non eſt licitum alienanti rem eccleſie conſentire quia ante oculus euertit ad terram doctrinam Jaco.butriga.in.l.ſecunda.C.ſi aduerſus dona.in

2 quadam apoſtilla quam habuit ibi Bal.Dicit eniꝫ †ſtatuto caueſ ꝙ minor non poſſit ſine cōſenſu ꝓpinquoꝝ vēdere ꝙ nihilomin' poterit vēdēti cōſentire.ꝛ ibi bal.dānat illud dictum.ꝛ dic poſito ꝙ eēt verum tamen non ꝓcederet ſi ſtatutum diceret ꝙ minor non poſſit alienare ſine cōſenſu ꝓpinquorum.qꝛ lꝫ auc.det titulum tñ minor dat dominium.l.ſi pater ex ꝓuincia.ff.d manumiſ.vind. qꝛ pro iſto dicto ē hic caſus nouus non ponderatus ab

3 aliquo.¶ †No.qd iſta dictio ſi quis cōprehendit ſui natura maſculinum ꝛ femininum niſi aliud cōtingeret rōne adiuncti vt hic dum dicit pſbyterorum qꝛ mulier nō pōt habere talia officia.c.noua de peni.ꝛ remiſ.ſm Jo.cal.hic.vide d hoc Cy.ꝛ Bal.in.l.quicūqꝫ.C.ꝛ ſeruis fug. Jaco.butri.i.l.ſi qs in tantā.C.vnde vi.Joā.d lig.i de.i.de regula.gl.in.c.generali de elec.li.vi. Archid.in.c.ſi quis ſuadēte.xvij.q.iiij.qui melius locutus ē q̄ꝫ aliquis ita dixit Bald.in.l.gallus in pn̄.ff.d lib. poſth. vid bart.in.l.i.ff.de ver.ſig.in.l.iura.ff.d legibus.o.Car.in.c.i.de elec.do.Pe.conſilio.cv.Jo.d imo.i.l.ſi ita ſcriptū de le.ij.Bal.in conſilio icipiēte d filio ſcriptum eſt.ꝛ in.l.cum multe.C.d dona.ante nup.ꝛ i.l.mulris.ff.de ſtatu homi.ꝛ Ric.de nes.in.l.lutius.§.queſitū d lega.iij.ꝛ late dixi i repe.cle.i.d elec. econtra autem femininū nō cōcipit maſculinum gl.in cle.attēdētes d ſtatu reg.ꝙ procedit quādo exprimiſ ab hoīe.vt i.d.l.ſi ita ſcriptum.ſecus quādo exprimiſ a lege.l.adigere in pn̄.ff.d iurepatro. Sꝫ in cōtrarium eſt caſus formalis i.c.qm̄ de ſimo.tene menti qꝛ eſt nouū.nec illud dixi in illa cle.i.ideo illud adde ad ibi

4 dicta.¶ †No.ꝙ ſubſcribens vr̄ ad ſui ꝓiudicium cōſentire de quo hic late p ſubtilem doctorem Jo.cal.ꝛ alios ꝛ p Barto.in.l.que dotis.ff.ſolu.matri.Adde ad dicta eoꝝ limitationē valde ſing.Ang.in.l.ita ſtipulatus.i.§.griſogonus de ver.obli.ꝙ ſubſcribēs vr̄ confirmare oia precedētia quādo ſcripta erāt vel ſibi primo lecta fuerāt alias ē ſecus.Unde dicit ſubſcribēs ſe vacuis cedulis aut apponētes ſigilla niſi primo fuerint auiſati de his q̄ ſcribēda erāt non propterea itelliguntſ illa ꝯfirmaſſe poſtea in eis ſcirpta ex quo de eis noticiam nō habuerūt p.l.ſi.C.plus valere quod agiſ ꝛ ibi bal.arguit ꝯtra doctoreſ ſubſcribētes ſe cōſilijs alioꝝ nō lectis ꝛ idē dicas ſi legerint ꝛ nō intellexerint.ꝛ originaliter fuit dictum Inno.in.c.ij.de ſi.inſtru.ꝛ ego addo ꝙ ſi apparere poſſet ex q̄litate rei vel pſonarū ꝙ nihilomin' ſubſcribens obligareſ ꝛ ad hoc allego bar.ſi ſubtilr pōdereſ in.l.lucius.ff.d fideiuſſori.Faciat i argumtū qd hꝫ i.l. cū qd.ff.ſi cert.

5 pe.ꝛ dixit ēt Ang.i.d.§.griſogon'.†florētie diſponebat ſtatutū ꝙ ſcriptura facta manu ꝓpria debitoris mandareſ executioni ad volūtatē creditoris ꝙ ſi ē ſcripta manu tertij ꝛ ſubſcripta manu dbitoriſ aſſerētis ſe omnia ꝛ ſingula ſupraſcripta cōfirmare ꝛ approbare erit ſatis ꝛ habebit locū ſtatutū qꝛ ꝯtēta in dicta ſcripta naturaliter vidēſ ſcripta virtualr p ſubſcriptiōeꝫ illaꝫ.ꝛ diſcipulus ei' Jo.de imo.dicit ibi ꝙ ang.i voce dixit ꝙ ſi alr dicerem' inſurgeret iniqtas ſi forte vnus tardus ſcriptor vellet cōtrahere ſm formam ſtatuti non poſſet de facili pp multitudinem litterarū quas haberet facere.ꝛ ita dicit in facto cōſuluiſſe florētie.dicit tamē ꝙ bar.in.l.diuus.§.item ſenatus.ff.d falſis dicit debere fieri ſpālem mentioneꝫ de his que ſuperius ſcripta ſunt.ipſe vero dicit ſe non inuenire hoc iure cautum ꝛ ad illum.§.rñdet qꝛ ibi ſcriptura primitiua erat a lege prohibita niſi de cōſenſu ſubſcribētis quod ſtaret ſpāliter.Jo.d imo.ibi allegat Bal.i auc.ſi quis in aliquo.C.d edē.ꝛ nitiur ibi enucleare iſtū paſſum ꝛ non facit qꝛ deficit in ſuo ſalutari mihi vr̄ ꝙ ang.non bñ dicat ꝙ ſtatutum illud nō hꝫ locū in ſubſcriptione.ꝛ dico fore caſum nō intellectum ab eo in illo.§.itē ſenatus ver.videri enim ait ipſius dñi manu ſcripta cuius voluntate ea ſcripta ſunt vbi ē caſus ꝙ ſubſcribēs videſ ſcripſiſſe ꝓcedētia p fictionē ꝛ non p veritatē ꝛ claruꝫ eſt ꝙ illud ſtatutum ē exorbitās a iure cōi.ergo dꝫ intelligi in actu vero quando ꝓpria manu ſcripta ſunt.Faciat dictum Jo.an.in.c.ſicut dignuꝫ de homi. fuit originaliter Jaco.d bel.vt refert bal.in.c.i.§. furtum de pace iur.fir.faciat.l.ꝓbatorias.C.d diuer.offi.li.xij.de peni.di.i.ꝑica

loſe.ꝛ.l.per hác.C.de diuer.officijs.li.xij.Et ideo dictum
Ang.nó procedit.ꝛ inquantú ipſe dicit ꝙ ſufficit ꝙ ſub
ſcriptio non ſit ſpecifica ꝛ cótradicit Barto. Tu ponde
ra qꝛ Bar.ibi in finalibus verbis dicit eé cóſiliuz doctri
na ſua ꝛ faciat vbicūqꝫ nominatio generalis referꝛ ad cer
tum genus idé eſt quod ſpecifica.l.i.ꝛ.ij.ff.de lib.ꝛ poſt.
lꝫ ergo illa ſubſcriptio ſit generalis tamen ex quo referꝛ
ad ſcripta ibi habeꝛ ac ſi eét ſpālis.ꝛ in terminis iſtis al
lego Bar.i.l.i.§.inter filium.ff.de falſ.ꝛ maxime qꝛ dicit
omnia ꝛ ſingula.que verba ipoztát factū ꝛ qualitaté fa
cti.vt é gl.ſing.in.c.vt circa ð elec.li.vi.ꝛ iſtud tene men
6 ti qꝛ nec tactum eſt nec viſuꝫ ab aliquo. ¶ †No.ꝙ deus
a videꝛ iraſcibilis ꝛ ſic variabilis[a].facit ð peni.di.i. nouit
deus mutare ſententiā ſi tu noueris mutare delictū.c.lau
damus ea.di.geneſis.vij.penitet me feciſſe hominé.ꝛ in
illo Virgiliano que te ſentétia vertit.glo.hic dicit ꝙ tex.
loquiꝛ more humano.quaſi hominibus deus videaꝛ ira
tus puniendo eos pp eorum demerita.vel qꝛ ſicut homi
nes turbanꝛ contra delinquentes iuxta illud qꝛ turbaſti
nos exturbet te deus ita deus puniendo videꝛ turbatus
more humano lꝫ ſit icómutabilis dicit tñ gl. in.c.icómu
tabilis hic allegato deus reuocat illa que dicit cóminan
do.facit.c.auferte de preſumptio.ſed ea que dicit diffinié
do non mutat.beatus Thomas in prima parte ſue ſum
me queſtione.xviij.articulo.vij.ſed Jo.Calde.hic con
cludit ꝙ aliud é mutare volūtaté ꝛ aliō velle aliquá reꝝ
mutatióeꝫ qꝛ pt qs eadé volūtate manente ꝙ qd ñ fiat ꝛ
poſtea vellet ꝯtrium pp aliquod cótingés ſicut qñ papa
mádat iuxta facultates eccleſie certū numeꝝ clericorum
iſtitui in eccl'a poſtea aūt augmétatis facultatibus ꝺplic
bitur numerus manente eadé volūtate pape.c.cū.M.ð
ꝯſti.eodem modo deus pót velle aliquam rerum muta
tionem voluntate nó mutata mutare aliter voluntaté nó
cótingit in deo.qꝛ nec ex parte cogitatiōis cū eius ſcien
tia ſit imutabilis nec ex pte ipſius qꝛ eius ſubſtantia non
mutatur.ꝛ ideo voluntas eius non eſt imutabilis.ꝙ aūt
dicitur penitere ꝛ iraſci reſpicit potius ipſam operatióeꝫ
ꝛ noſtraꝫ ſimilitudinem vt volūt hic gl. nó aūt ipm deuꝫ
iuxta illud Virgilianuꝫ.neqꝫ me ſententia vertit ꝛ apud
Boetium. Stabiliſqꝫ manens dans cuncta moueri. Et
pódera tex.in.c. nó liceat.xij.q.ij. vbi alienās ꝓſcribés ꝛ
7 emptor excóicaꝛ.ꝛ ita ꝺꝫ intelligi iſte tex. ¶ Not.ꝙ aīa
ligaꝛ excóicatióe.ꝛ ſm Jan.exclud.ꝛ nó ſolū a cómunio
ne fratrum ꝛ eccleſie.iii.q.iiii.engeltrudam vxorem ba
ſonis.ſed etiam excludiꝛ a cuſtodia ꝛ gratia dei.ꝙ ꝓce
dit quando excóicatio eſt iuſta.qꝛ ſi iniuſta ligabit quo
ad eccleſiam ſed non quo ad ipſum deū.c.a nobis el.ij.ð
ſen.excóicatio.Et ideo dicebat glo.in.c. quicunqꝫ.xxiij.q.
i.ꝙ excóicatio parum vel nihil opatur quo ad eccleſiam
triumphantem.ꝛ ideo dicunt ſancti ꝙ diabolus vtiꝛ ex
cóicato ſicut ruſticus vtiꝛ aſino. referunt ſcribentes in.c.
8 ꝙ qdam de penité.ꝛ remiſ. ¶ †No.ꝙ illud quod é nul
lum pót euacuari.ꝙ vꝛ contra no.in.c.ad diſſoluendum
de deſponſ.impube.l.x.de ver.obl.ideo intellige vacuari
ideſt vacuum pnūciari.c.accedens ꝛ ibi glo.vt lite ñ có
teſta.c.ad audiétiam.ſ.eo.c.noſti de elec.c.ſi primates.ij.
q.i.c.apoſtolicos.xij.q.ij.glo.in.l.i.§.i.de ferijs. facit.l.ſi
dolo.C.de reſcin.védi.gl.in.l.éptoꝝ.§.ſe q vina.ff.de act.
emp.Bar.i.l.que ſub ꝯditióe.§. quotiens.ff.ð condi.in
ſti.Bal.i.l.hi qui.C.de appe.ꝛ in.l.ij.C.de reſcin.vendi.
tex.in.c.i.de tráſacti.ꝛ ideo dixit gl.que reputaꝛ ſing.i.l.
cū minoꝝ.ff.ð euicti.ꝙ ſi tenuta fuit data die feriata reuo
caꝛ.ꝛ ſic factū ð facto tolli pót de facto.ꝛ pro illa glo.vi
de tex.ſing.in.l.i.in pn.ff.ſi mulier ventris noie.Bald.in
9 l.ſi deſerte.C.ſi ob publicas penſitatióes. ¶ †No.ꝙ ad
petendā ré eccleſie male alienatá admitta quelibet perſōa
eccleſiaſtica.cócordat.c.non liceat.xij.q.i.tex.in.c.ꝯſtitu
tus.xvi.q.i.loquiꝛ de conductionib⁹ eccleſie.ꝛ in.c.ſilius.
xvij.q.eadem cū loquiꝛ i ꝓpinquis cóductionibus.Sꝫ an
quilibet de populo poſſit gl.in.d.c.ꝯſtitutus dixit ꝙ ſic.

a¶ Venerabi
lis. Vide ad h
phuꝫ l.viii. au
di⁹nalis ꝛ in
xij.ꝓme p hic ꝛ
vide doct.meū
in.l.ſen.in mul
le locis ꝛ maxi
me in mā ꝓde
ſtiatiōis ꝛ mi
ta q.ſ. i pleriſ
qꝫ apoſtillis di
ximus circum
ſcribendo ipm
deū glorioſum
de mente phi.
.ſ.ꝙ eſt actus
purus ꝛc. Naꝫ
vniuerſa ꝓteri
ta ꝛ futura ſūt
maieſtati diuie
ꝓñta ꝛ cūcta i
inſtanti eterni
tatis ſue ꝓdu
xit ꝓ q ne ꝓfeſ
ſionis tue obli
uiſcariſ vīð ele
gāté tex. xxiii.
q.iii.c.cómuta
bilis. ꝛ omnes
docto.hic.

b¶ Ampliati
ue. Adde bar.
in.l.cū qdā de
ver.ſig. ꝛ doc.
late in.c. inter
cetera ð reſcri.

Tu pondera glo.in.l.iubemus.§.yconomus.C.de ſacro
ſan.ecc.que dicit ꝙ eſt iudiciū publicū.ergo ſequiꝛ ꝙ có
petit actio cuilibet de populo.facit tex.ſingula.in auc.de
eccle.titu.in.§.ſin autem ſanctiſſimas.vbi pro legato pio
cópetit actio cuilibet de populo facit in ſimili glo.ſingu.
in.l.ij.§.penultimo.ff.ne quid in loco publico glo.in.c.il
lud.xxiij.diſtin.ꝛ ꝙ no.ang.in.l.in prouinciali.§. ſi ego.
ff.de ope.no.nuncia.ꝛ quod habetur in auc.ð nó aliená.
.§.ſi.ꝛ in.c.venerabili ð offi.delega.ꝛ Fede.de ſenis cóſi.
xxiij.ꝛ cum eſſeꝫ Ferrarie publice in cóſlictu magnoꝝ vi
roꝝ tenui ꝙ qlibet de populo poterat.q dixi in.c.cū.p.de
10 accuſ. ¶ †No.ꝙ iſta dictio ſeu é diſiūctiua terminoꝝ.ali
quádo poniꝛ inter ſinóima.vt Alexander ſiue pariſ.qñqꝫ
é diſiūctiua caſuuꝫ.l.i.ff.cómodati.c.bone ð poſtu.prela.
b aliquádo poniꝛ ampliatiue[b].Bar.i.l.ſi quis ita.ff.ð auro
11 ꝛ argé.leg. ¶ †No.hic de iſta dictióe preter ꝙ poniꝛ h
incluſiue.aliquádo vero poniꝛ excluſiue.facit cle.i.de ſū
ma trini.c.adicimus.xvi.q.i.non mechaberis.xxxij.q.v.
c.ita nobis ð decimis.Inno.i.c.dudū de elec.facit.l.naꝫ
ꝙ.§.ſi.ff.ð pen.leg.l.querebaꝛ.ff.ð teſt.mil.Bart.i.l.cū q
.§.qui iniuriarū.ff.ſi quis cau.ꝛ i.ad ſi.ð pigno.actio.l.ſe
io.§.vxori.ff.de annuis leg.Et cóncluſio eſt quod ſi adiun
gitur ꝙ é de genere ꝓcedétium excludiꝛ.exemplum lego
tibi libros meos ꝓter decretales ꝙ no veniūt decretales
Si vero nó é de genere ꝓcedétium includiꝛ puta lego ti
bi digeſtum meū nouū preter equū videtur legat⁹ equuſ
vide Cy.ꝛ Bal.i.l.actionem.C.ð tráſac.d.Car.i.d.cle.
i.ꝛ vidi dubitari quid ð iſta dictióe vltra.ꝛ allegaui gl.i
.l.filiam fratribuſ.C.ð collatio.ꝛ tex.i.l.ſi vltra.C.ð fide
iuſſo.Et Bal.hoc dicété in.d.§.qui iniuriarū ꝛ ibi dixit.
Statuto caueꝛ ꝙ vſurarius nó poſſet accipere vltra vel
ꝓter duos denarios ꝓ libra.Cócludit ꝙ ét nó poterit ac
12 cipere duos denarios. ¶ †No.ꝙ ad reuocádā ré eccle
ſie male alienatá cópetit ꝯdictio ex hoc canóe.qꝛ vꝫ itro
ducere nouá obligatióeꝫ.facit ꝙ heꝛ p bar.i.l.i.ff.ð ꝯdi.
ex lege ꝛ quod habetur in.c.ſepe de reſtitu. ſpolia.ꝛ i.c.
querelam de elec.Et pondera tex. ibi celeri reſtitutione
quia iudicio meo ꝓbat vnū qð tibi erit nouū.Dixit eniꝫ
Bar.in.l.ſequiꝛ.§.ité labeo.ff.de vſucap.ꝛ in.l.i.§.ſi rem
13 .ff.depo.ꝛ ſcribétes hic ꝙ ſi vaſallus vel éphiteota alie
nat dño iſcio ꝛ poſtea recupat feudū ꝙ ñ excuſaꝛ a pena
qꝛ ego dico ꝙ illud é verū ſi ex iteruallo recuperat. ſed ſi
celeriter ꝛ icótinéti euitat penaꝫ.ꝛ hoc p iſtū.textū.ꝛ.c.
potuit de loca.ꝛ.l.i lege.§.colonus.ff. locati. Et ad hoc
pondero ſubtiliter tex.ad hoc nouū in.c.i.i ver.poſtea in
tir.qd iuris ſi vaſallus feudū ꝙ aliéauit recupat. qꝛ vbū
poſtea de ſui natura denotat interuallū.vnde ſpāle eſt fa
uore libertatis ꝛ teſtaméti.quod intelligaꝛ icótinéti.vt é
tex.in.l.quotiés.§.ſi quis poſtea.ff.de here.inſt.ꝛ ibi pul
chre dixit Bal. Accuſaꝛ Titius ꝛ ꝓbaꝛ ꝙ iſultauit ſepū
ꝛ poſtea pcuſſit ꝙ intelligiꝛ incótinéti ꝛ é vnū delictū.ꝛ
de hoc é glo.ſing.in.l.qui de crimine.C.ð accuſa.facit qð
no.glo.in.c.cum vintonienſis de elec.ꝛ Domi.in.c.i.ð có
ſtitu.in.vi.ꝛ nūc itelligis dcm.§. ſi rem.in verbo poſtea.

1 — **D aures.** †Terra eccleſie nó fer
a tilis pót dari i éphiteo
ſim ei cui⁹ ſtudio rediginꝛ ad culturá.h.d.Et
pót hic Jo.an.cáuꝫ i eo q ꝯſilus ð piſtoro nul
la iteruéiéte ſcriptura icepit ſiluá ab eccl'ia reducédá ad
culturá ꝛ ꝙ ea reducta ꝓcedereꝛ ad éphiteoſim. poſtea ꝓ
lat⁹ dubitauit ex quo res nūc erat fertilis an poſſet dari
i éphiteoſiꝫ.Et rñdeꝛ ꝙ ſic.lꝫ gl.innuit incǭtrū dicit tpe ꝯ
ctus ꝙ anteqꝫ ſilua extirpareꝛ fuit factus ꝯctus éphiteo
2 ticuſ. ¶ †No.vnū caſuꝫ i q̄ res eccl'ie licite ꝯcedūꝛ in em
phiteoſim.ſ.quádó ſūt ſteriles.quid aūt ſi eſſent ꝓcioſe.
dic vt no.in Spec.ð loca.§.nūc aliqua v.ij.Arch.ꝛ Jo.
an.in.c.ij.ſ.eo.in.vi.doctores in.c.in preſentia de proba.
ꝛ debet iteruenire ſolénitas reqſita in alienanda re eccle
ſie etiam in cáu iſtius capituli videlicet cóſenſus epi ꝛ ca
pituli ꝛ tractatus.xij.q.ij.c. ſine exceptióe. c.tua ð hiis q
fiunt

ſiunt a plato. Et pondera qꝛ ſꝫ intellectũ gl. iuncto tex.
in verbo poteris ꝓbat doctrinã valde ſingularẽ ꝙ ſi tẽ
pore quo ille accepit ſiluã extirpãdã ⁊ meliorãdã inter/
uenit debita ſolẽnitas canonica ꝙ poſtea quãdo ſibi con
cedit in emphiteoſim non requirit illa ſolẽnitas. ⁊ ſic eſt
caſus pro dicto Dy. in .l. ſi pupillorũ. §. i. ff. de rebus eoꝝ
⁊ Bar. in aucth. hoc ius. C. de ſacroſan. eccle. Pondera
etiã qꝛ Bart. i .l. quicũqꝫ la. ij. C. de omni agro deſer. li. xi. vbi
ſi quis accepit fundum ſterilem aut deſertum ⁊ reddidit
fertilem de temporali ẽ effectus ꝑpetuus quod eſt mira
3 bile. Et ibi dixit Bar. † aliquis accepit ab eccleſia fũdũ
ſterilẽ ⁊ emphiteoſim vſqꝫ i tertiã generationẽ ꝙ nihil
ominus finita illa tercia generatõe tranſibit ad alios ſuc
ceſſores etiã extraneos ⁊ vidi magnos doctores ↄſuluiſſe
in cõtingẽtia facti cũ illo dicto Bar. Et pro vero iſte tex.
deſtruit dictum eius. quia ſuperueniente fertilitate res eſſet
effecta ꝑpetua. ad quid papa hic cõceſſiſſet illã ſiluã effe
ctaꝫ fertilem poſſe cõcedi ꝑpetuo. Nã fruſtra ꝓcibus im
ploramus ꝙ nobis a iure cõi cõceſſũ eſt. l. que ſub cõdi
tiõe cum ſi. ff. de cõdicti. inſtit. Et etiaꝫ quia dicit iure he
reditario a quibus ſuo vel parẽtum ſuorum labore cõſti
terit extirpatas. ⁊ ſic iſte text. deſtruit ex toto dictũ eius.
tene mẽti. qꝛ eſt nouum ad iſtã decretalẽ. Ad. d. l. quicũqꝫ
reſponde primo ꝙ loquit in fũdo ſterili principio. Itẽ nõ
loquit in fundo ẽphiteotico ꝓbat tex. ibi ſubtiliter põde
ratus in verbo illos etiã qui emphiteoticario noie. Et põ
dera qꝛ iſte tex. deſtruit quoddã cõſilium Joã. de imo. di
cẽtis ꝙ ſi fundus eccleſie non ẽ effectus melior ſollicitu
dine cõductoris. ſi tamẽ eccleſia non fuit leſa tẽpore lo
cationis non põt ſibi auferri p iſtum tex. in verbo labore
ſuo vel ſuorum. aduerte inquantũ hic dicit terrã ſterilem
redactam ad culturam poſſe cõcedi in ẽphiteoſim. qꝛ ꝓ
cedit quãdo ipſi qui reduxit cõcederet. alteri autẽ nõ poſ
ſet cõcedi ſicut nec poſſꝫ fieri alienatio niſi legitima cau
ſa ſubſiſtẽte ⁊ cũ ſolẽnitate canonica de qua in. c. nulli ſu
pra eo. Unde ſm oẽs hoc ẽ priuilegium cultiuãtium vñ
not. tex. in. l. ſi. C. de alluuionibus. Et dicit hic Jo. an. hoc
ꝓcedere quãdo a principio fuiſſet factũ inſtrumẽtũ cũ de
bita ſolemnitate vel quãdo fuit facta cõuẽtio lꝫ nõ fuiſſet
factum inſtrumẽtum qꝛ qs cõſiſus de prohibito. ſꝫ vbi nõ
eſſet factum inſtrumẽtũ nec ꝓceſſiſſet cõuẽtio nõ deberet
fieri ↄceſſio illi qui reduxit ad culturã ſm Jo. an. d. Ant.
⁊ do. Car. Contrarium tꝫ. d. Pet. qꝛ idẽ error i vtroqꝫ
Joã. de imol. dicit aut reduxit ad culturam de licẽtia ꝓ
lati ſi interueniẽte alia cõuentõe ⁊ ꝓcedat opinio domi.
Pe. aut ſine licẽtia prelati reduxit ad culturaꝫ. ⁊ tũc ꝓ
cedat opi. Jo. an. ⁊ ſequatium. qꝛ tunc quodãmõ videt i
mala fide occupando reꝫ eccleſie ſine licẽtia. l. ſi. C. vñ vi.
Tu pondera primo iſtum tex. in ver. poteris ↄcedere. qꝛ
videt ꝙ nõ importent neceſſitatẽ illa verba. l. nõ quicqd
ff. de iudi. ⁊ ſic papa nõ loquitur hic ꝓcipiendo ſꝫ dando
poteſtatẽ nihilominus mihi videt ꝙ dictũ do. Petri ſit
verius per iſtũ tex. ꝓpter intellectũ qꝛ poſt factam extir
pationem dicit text. poteris concedere. Et facit ad hoc
optima ratio ꝙ ita poſt extirpationẽ ſicut ante põt fieri
cõceſſio cũ eim talis conceſſionis eſt labor ⁊ expenſa fcã
in extirpando. vt in. d. l. ſi. ⁊ facit. l. ſi. C. de omni agro de
ſer. li. xi. vbi accipiens rem ſterilem in emphiteoſim ſi illã
fecit fertilem nõ põt augeri ſibi penſio. ⁊ ibi Bart. alle
gat illã. l. ↄtra inſatiabiles ꝓlatos. ⁊ idẽ etiã facit tex. in. ꝟ.
patrocinãte reddiderũt. C. de loca. predio. ciuili. li. xi. Et
ideo dixit Bar. in. d. l. quicũqꝫ. ꝙ coloni fũdoꝝ q ſua ſol
licitudine illos fecerũt bonos nõ pñt remoueri de cultu
ra nec augeri pẽſio. faciat tex. i. l. ij. C. de ꝓdijs nauicular
4 orũ li. xi. † vbi ſi quis emit rem ypothecatã alteri ⁊ illaꝫ
meliorauit quod nõ poteſt ſibi euici p illã ſi ſoluet credi
tori primã eſtiatiõnẽ. faciat tex. i. l. cognouimus. C. de mã
cipijs ⁊ colonis patrimonialib⁹ eo. li. p queꝫ tex. dicit ibi
Bar. ꝙ ſi eccleſie cõceſſit fũduꝫ in emphiteoſim ⁊ i illo
fundo quidaꝫ ſteterat p magnũ tempus ab laborãdũ ꝙ
ſi emphiteota expellit illũ ſubrogando aliũ ꝙ ꝑdit ẽphi
teoſim. Et facit ratio. d. l. ſi. de alluuionib⁹. vbi dicit ꝙ co
loni nõ debẽt deplorare ſuas opas. Et qꝛ iſta vtilitas eſt
fcã ad ꝑpetuã vtilitatẽ fundi efficit ipſaꝫ fundũ p. d. l. ſi.
de alluuiõib⁹. ergo ſequit qꝫ ꝓlat⁹ tenet iſti reducẽti illas
res ad culturã cõcedere. ⁊ illud ꝟbũ põt. hic poſitũ nõ im
portat liberã poteſtatẽ ſed importat ꝙ impune poterit ꝓ
latus cõcedere. Do. Andreas barbatia.

1 **T super.** † Qui iurauit⁹ nõ aliena
2 re ea que ſunt de menſa. ⁊
illa etiam de quibus dubitatur an ſit de men
ſa alienari non poſſunt. hoc dicit primo. Se
cũdo dicit quod poſſeſſiones minus vtiles ꝓ vtilioribus
de conſenſu capituli poſſunt mutari. h. d. ⁊ ſunt due par
2 tes que patent ex ſũmario ſcd̃e poſſiõis. ¶ No. † iũcta
glo. ꝓma ꝙ ſup decimis ꝓteritis põt fieri trãſactio. ſec⁹ ſu
p futuris. c. decimas. ⁊. c. omnes decime. xv. q. vij. No. in
c. homines de decim. ſꝫ facit. c. ſi. de rerũ permuta. ⁊ iõ di
cit Jo. an. in. c. pe. de cõfir. vti. vel inutil. ꝙ cõpoſitio ſup
decimis futuris nõ põt fieri inconſulto papa. ⁊ pulchre
dixit Joan. de imola in dicto capitulo ſi. quod ſi res per
mutata ꝓ decimis caſu ſtate pereat eccleſia tenetur ſeruar
pactũ vt ibi. quod ꝓcedit in decimis ꝓteritis nõ autẽ futu
ris facit ꝙ pulchr dixit do. Abb. fuit tñ dictũ Bal. in. c. ꝓ
tuas de arbitris ꝙ de vſuris ꝓteritis cõpromitti põt in lai
cũ nõ autẽ de futuris. Idem etiã dicas in procuratõe ꝓte
rita qꝛ põt fieri remiſſio ſecus ſup futura. c. cuꝫ ex officij.
⁊ ibi p. d. abb. de ꝓſcrip. facit. l. de alimẽtis. C. de tranſac.
vbi ſuper preterito libere tranſigit ſecus ſup futuris. ⁊ ſic
priuilegiũ datũ ſup alimentis intelligit de pñtibus ⁊ fu
3 turis nõ autẽ de ꝓteritis. ⁊ iſta menti cõmenda. ¶ † No.
argumentũ ex tex. ꝙ quedaꝫ bona dicunt de menſa ꝓlati
⁊ quedam nõ. glo. eſt melior de iure in clemen. i. de exce.
prelat. que dicit ꝙ tunc res dicuntur de menſa quando
vtile ⁊ directũ dominiuꝫ ſpectat ad menſam ꝓlati vel re
ctoris. ſecus ſi vtile dominiũ ſpectaret ad aliũ vt i emphi
theoſi. ⁊ ideo ſi tales res redeant ad man⁹ ꝓlati forte ꝑꝑ
canonem non ſolutum vel lineã ſinitam. iuxta no. i. c. po
tuit de locato an dicatur eſſe de menſa. glo. illa non tan
git nec Inno. Glo. hic inuit requiri quod prelat⁹ tanto
tẽpore illas poſſederit ad mẽſam ſuam ꝙ ꝓſcripſerit. Sꝫ
quãtum tempus requirat non tangit. Jo. de imo. hic alle
gat Bar. in. l. ſi vacãtia. C. de bo. vacã. li. x. dicẽteꝫ qꝫ ſuf
ficit ãnus. Et allegat iſtaꝫ tex. qui hoc nõ probat. ⁊ ſeqt
hoc dictum de anno do. Car. in. c. ij. de feud. ⁊ refert mul
tos ſolemnes doctores ita in facto conſuluiſſe. ⁊ allegat
quod habet. xxxv. q. viij. c. i. ⁊ dictum Archi. ibi ⁊. l. ſi. §.
quotiẽs. ff. de publi. ⁊. l. vetus. ff. de vino legato. ⁊ ideꝫ di
cit ibi Bar. ſi ꝓlatus declarauit eas eẽ de mẽſa per dictã
l. ſi vacãtia. Jo. de imo. hic tenet ↄtrarium ꝙ imo requi
ritur ſpacium quadraginta annoꝝ per iſtũ tex. qui hoc nõ
probat. ⁊ p. c. ſi de bñficio de prebẽ. in. vi. qui tex. etiã nõ pro
bat dictum eius. ⁊ dicit ꝙ Arch. in. d. c. i. videt tenere cõ
trarium qꝫ loquitur qñ iurauit nõ ifeudare niſi ea que de
nouo ad eũ ꝑueniunt qꝛ nõ poterit ifeudare feudalia per
uenta ad eum elapſo anno. ergo ſecus ſentit hic ſi hoc nõ
iuraſſet. ⁊ ita reſidet. d. Abb. trãſit cum dicto do. Cardi.
Tu pondera qꝛ male recitãt ⁊ peſſime itelligunt dictum
Bar. in. d. l. ſi vacantia. vbi dicit ꝙ tex. iſte vꝫ dicere ꝙ ſi
p ꝓdeceſſorem retẽte ſunt per ãnuꝫ vident eẽ de menſa ⁊
allegat Inno. hic. poſtea ſubdit. Tu vero dicas ꝙ de hoc
ẽ text. ibi. ⁊ in. l. ſi quãdo eo. ti. vt tũc dicant incorporate
poſſeſſiones ⁊ facte de mẽſa quando per officiales ad hoc
deputatos ſunt deſcripte in libro aliarũ poſſeſſionũ de mẽ
ſa vel quãdo Abbas hoc declarauit. ⁊ ſic Bar. nõ tenuit
ꝙ ſufficit annus imo tenet cõtrariũ ⁊ ideo Ang. ibi in re
petitiõe quem iſti nõ viderũt refert Archi. tenuiſſe ꝙ poſt
annũ non poſſit cõcedi ſine debita ſolẽnitate ⁊ refert ibi
Bar. tenere cõtra Arch. per illam. l. qꝛ de mẽſa nõ effici
tur niſi p icorporationeꝫ factam per officiales ad hoc de/

a ¶ Qui iura-
uit. Vide no. b
pau. de ca. i pi.
cxxxiiij. quod
incipit viſo in-
ſtrumẽto. q b
cõfirmat ⁊ vi
de nouiſſimos
ſcribentes hic.

putatos.⁊ dicit eē neceſſe ꝙ vel capitulum cōſtituat offi
cialem ad icorporādum vel res ſit deſcripta in nūero re
rum de mēſa.⁊ hoc dicit ſibi placere ⁊ eē bene notādum
quod ſepe d̄ facto cōtingit ſm eū.do. Pet.hic dicit ꝙ re
quirit̄ ꝙ fiat deſcriptio vt dixit bar.⁊ ſubdit ꝙ poſſeſſio
ꝑ annū cum predicto actu deſcriptiōis inducit ꝙ res di
cant̄ de mēſa ꝓlati. Tu pondera ꝙ iſte tex.dicit ꝙ prela
tus illos redditus tenuit ad manus ſuas quod intelligo
ideſt ad dominium ſuū ꝑ elegātē doctrinā Guil.d̄ cu.i.l.
manumiſſiōes.ff.d̄ iuſti.⁊ iure.⁊ ibi Bald.ꝙ ſi dono tibi
rem cū hoc ꝙ non exeat manus tuas ꝙ nō poteris illam
alienare. Et idē dicit Bal.in.l.volūtas.C.de fideicōmiſ.
⁊ in.l.fi.C.de rebus alie. non alie. Et pondera ēt text.in
verbo in proprium vſum excepit ꝙ realiter itelligēdo in
fert ꝙ vtiliter ⁊ directe epūs fecit ſe dominū illius reddi
tus ⁊ per ꝯñs menſam ſuam. Pondera etiā qꝛ donec vi
xit epūſ tenuit vtiliter ⁊ directe. Pondera ēt qꝛ dicit qd̄
aliēs non īfeudauit. Pondera ēt qꝛ dicit ſiue itelligat̄ de
mēſa ſiue non.qꝛ probat cōiuncta.l.ſi vacātia preallega
ta ꝙ bona nō dicunt̄ effecta d̄ mēſa prelati proprie ⁊ ve
re niſi deſcribant̄ per officiales ad hoc deputatos qd̄ de
mōſtratur ad hoc ꝙ hic īteruenerunt ſupradicta.⁊ pur
non firmat pedes papa hic qd̄ per illos actus ſint effe
cta de mēſa prelati.nam eccleſia habet fiſcum.c.quia di
uerſitatē de ꝯceſ.ꝓben.de.volētes d̄ hereti.ſicut ergo bo
na icorpantur fiſco ꝑ officiales d̄putatos ad hoc ita icor
porātur mēſe ꝓlati. Et pondera quia iſte tex.loquit̄ i ſuc
ceſſore. Et ideo diſtingue hoc modo ꝙ res ꝯſuete infeu
dari ſi reuerſe ſunt ad eccleſiā ⁊ ꝓlatus fecit eas deſcribi
inter bona mēſe ꝑ officiales ad hoc d̄putatos dicunt̄ effe
cte de mēſa. Et idē dicas ſi reperiant̄ diſcripte in lib.vbi
deſcripta ſūt bona ꝙ ꝑſumētur eſſe de menſa ꝑ id ꝙ not.
Archi.in.c.ꝯtra morem centiſima diſ.⁊ dominicus in.c.
habeo librū.⁊ in.c.yſidorus.xv.diſ.⁊ ꝑ id ꝙ habet̄ in.l.
moueor.C.de ſeruis expoſitā.⁊ ꝙ no.ibi bal.⁊ ꝙ habet̄ i
c.ſi romanoꝝ.xix.di. Si vero non ſunt deſcripte inter bo
na menſe ⁊ tunc ſi ꝓlatus tenuit eas donec vixit quo ad
directuʒ ⁊ vtile dominiū nec aliēs infeudauit poſito qd̄.x.
annū deceſſerit ꝑſumunt̄ de mēſa ꝯcurrētib⁹ his que hic
ponūtur per iſtum tex.dicētē illas tenuiſſe donec vixerit.
potuit enim viuere multū ⁊ parū.ſʒ certe iſtud vltimuʒ ſi
ſubtiliter ponderet̄ iſte text.non ꝓbat hoc.qꝛ illa v̄ba ad
manus ſuas ⁊c.ſūt facti narratiua ergo nō diſponūt. Et
dixit Jo.and.in.c.dilecto de preben.quod ex narratione
nō reſultat legis diſpoſitio. Et zenze.vt refert do. Card.
in.c.i.§.preſentatos de exceſ.prela.dixit quod verba po
ſita in clemētinis diſponūt qd̄ ſunt verba pape non ſic in
cōpillatōe gregoriana.qꝛ ſepenumero narrat̄ factum.⁊
iō ſequitur qd̄ hic non probat̄ qd̄ lʒ prelatus tenuerit vti
liter ⁊ directe dominiū illaꝝ rerū nō ꝓpter hoc ſunt effe
cta d̄ mēſa nec papa firmat hic pedeſ qd̄ ſint effecta d̄ mē
ſa ſʒ cōſulit ſucceſſori vt nō alienet tenēs in dubio ſit ſecu
rior via tenēda. Si vero loqmur quo ad ipſum prelatuʒ
ad cuius manus res de nouo redierūt quātū tp̄s requirit̄
vt ſint effecta de menſa dic qd̄ ſtabitur declarationi ipſi⁹
vt voluit bar.in.l.ſi vacātia. Si aūt nō declarauit.d.Car.
dicit qd̄ ſufficit annus ⁊ ſequaces.ſʒ iſtud nō eſt iure cer
tum ⁊ ſine lege loqtur.⁊ preſcripto annalis regulariter
a ē ꝓhibita niſi i certis caſib⁹ ᵃ.c.tu⁹.ſi de feu.fue.ꝯtrouer.
c.i.§.pe.qualiter olim feu.pote.alie.l.i.§.largi⁹.ff.de ſuc
ceſ.edic.l.iiij.C.qui admitti.l.i.C.de anna.excep. Jo.de
imo.dicit regtur ſpaciū quadragita annoꝝ nec allegat.l.
ꝓbantē hoc nec rōem. Bal.in.c.i.qui feu.dare poſ.qrit
q̄ntum tempus reqrat̄ vt res eccleſie dicat̄ conſueta infeu
dari.⁊ dicit.xxx.annorum ſi eſt vtilis eccleſie. ſi vero eſt
damnoſa requiritur tp̄s cuius non extat memoria in cō
trarium. Si vero ē dubium ſufficit ſpacium.xxx.annorū.
Ita dicamus i ꝓpoſito ſi prelatus tenuit.xxx. annos ꝑſu
mit̄ incorporaſſe menſe ſue.ſed certe iſta doctrina Bal.
nō facit ad factū iſtud.qꝛ loquit̄ qñ abdicatur res ab ec

a Caſibus. De quib⁹ vid̄ aliqd ꝑ ang.in auc.d̄ eccleſia.titu.§. penul. colla.ix.⁊ vide gl.⁊ doc.i auc. quas actiones C.d̄ ſa.ſan.ec.

cleſia quo ad vtile dominiū.ſʒ nos loqmur qñ res redit
ad eccleſiam ⁊ incorporatur mēſe ꝓlati. Pet.de ancha.
dicit ꝙ deſcriptio ⁊ poſſeſſio per annū inducit incorpo
rationē ꝙ dictū nō eſt verū tenēdo ꝙ ſola deſcriptio ſuf
ficiat ꝑ.d.l.ſi vacantia. Sed tacere nō poſſum ꝙ tota iu
ris prudētia allegat.d.l.ſi vacātia ꝙ requirit̄ deſcriptio
facta ꝑ officiales ad hoc deputatos vt bona dicant̄ d̄ mē
ſe prelati.qꝛ illa.l.loquit̄ in bonis que nunquam fuerūt
fiſci nec directe nec vtiliter.ideo nimirū ſi reqrit̄ deſcrip
tio ꝑ officiales ad hoc deputatos vt dicant̄ incorporata
fiſco.ſed nos loqmur in bonis quorum directum domi
niū ſemꝑ fuit penes eccleſiā.lʒ vtile fuerit penes aliū ⁊ iō
nō requirit̄ ſolēnitas tam amara ⁊ exacta in iſtis bonis
qꝛ de facili redeūt ad naturā ſuā.c. ab exordio.xxv.di.l.
ſi vnus.§.pactus ne peteret verſi.ꝙ in ſpecie.ff.de pactis.
Et ideo vr̄ mihi dicendum ꝙ ſufficiat ſpacium.x.annoꝝ
vt ꝑſumat̄ ꝙ prelatus hoc declarauerit tenēdo illas res
vtiliter ⁊ directe nec infeudando aliēs arg.l.ſi filius.C.d̄
pet.here.l.qui in aliena.§.ꝙ ſi nō adierit.ff.de acquiren.
heredi.⁊ gl.ſimilis in.l.penu. alias ſi.C.cōi diuidundo.
⁊ ꝙ hr̄ in.l.cum poſt.ff.de iure dot. Et iſta tene menti qꝛ
4 in hac materia ſunt noua. Tangit hic do. Pe.an ꝓ
latus poſſit repudiare legatū factū eccleſie.⁊ allegat Fe.
de ſenis ꝯſi.lx.ꝙ ſic.ar.l.ſi ſponſus.§. ſi maritus.ff.de do
na.inter vi.⁊ vxo.⁊.l.quid aūt.ff.que in frau.credi.licet
poſſit agi ꝯ̄ tutorē vel ꝓlatū negligētē acqrere.l.quicqd
.C.arbi.tutelle.tñ eccleſia non pōt. dicere ꝙ res ſua fue
rit alienata.allegat ſimile de beneficio querendo ⁊ q̄ſito
qꝛ querendū renūciari pōt ſine ſuperiore.ſʒ queſitum ſe
cus.c.fina.de electio.in.vi.c.ſi tibi abſenti de prebendis.
in.vi.domi. Pe.dicit cōtra Federicū eē text. in.l.magiſ
puto.§.fundum.ff.de rebus eorum.vbi ſi tutor repudiat
legatū factum pupillo dicit̄ alienatio.⁊ iō tʒ ꝯtra Fede.
Jo.de imo.refert.d.Car.in.c.tua.de his que fiunt a pre
lato tenere dictū Fede.⁊ ita ēt tʒ Lapus.⁊ ibi.d.Anto.
allegatiōe.xvi.⁊ dicit quod opinio do. Petri eſt verior
de iure.ſʒ eſt mēti tenēda opinio Fed.⁊.d.Car. ꝑꝑ eoꝝ
auctoritatem. Tu adde do. Ant.⁊.d. Abb.in.c.i.de do
lo ⁊ ꝯtuma.⁊ Dominicum in.c.i.Jeo.in.vi.vbi tenent di
ctū Fede. Adde Bal.in auc.ſi qua mulier.C.de ſacroſā.
ecc.vbi dixit ꝙ prelatus pōt repudiare bona ingreſſi.⁊
in.l.ſi pupillorum.C.de repu.here.tenuit dictū Fede.dū
modo iteruen iat cōſenſus capituli.ſed in.l. contra iuriſ.
.§.curator.ff.de pactis.dixit ꝙ ſi legatū erat vtile eccleſie
nō poterat repudiare ſecus ſi dānoſum.⁊ ita ꝓcedat opi
5 nio Federici.ſʒ in.l.antepenultima.C.q admitti dixit ꝙ
tutor nō pōt repudiare hereditateʒ dānoſam pupillo ni
ſi cōſentiētibus coniunctis pupilli ⁊ cā cognita.allegat
Azo.⁊ Barto.vt ibi per eum ſed in.l.imperatores.ff.de
pact.dixit quod adminiſtrator poteſt preiudicare dño
in q̄rendis qñ illa q̄rēda veniunt ex mora ſecus ſi veniūt
ex cōtractu per no.in.l.q rome.§.calimachus de v̄.obli.
⁊ in.l.fi.ff.de publi. Sed idē Bal.in.d.§.fundū.dicit eſſe
tex.cōtra Fede.⁊ ſic magno iudice quiſqs tenet dictū ſa
tim vr̄ ꝙ in querendis poſſit ꝑiudicari eccleſie ꝑ notabi
le dcm̄ Jo.an.in.c.ij.de ſepul.in.vi.vbi dicit ꝙ ille q nō
pōt ꝑiudicare in queſito q̄ñqʒ pōt in querēdo.⁊ bal.i.c.
clerici de iudi.⁊ in.c.eccleſia ſctē Marie ⁊ i.c.que in ec
cleſiarū de ꝯſti.⁊ in quodā conſilio poſito inter conſilia
6 Pe.de anch.qd̄ ē vndecimū tenuit ꝙ ſtatutū ciuitatis
pōt ꝑiudicare eccleſie in querēdis.⁊ ſaly.i.l.pactū cura
toris.C.de trāſac.dixit ꝙ curator pōt ꝑiudicare minori i
querēdis ⁊ opinionē Federici tenuit Lodo.roma.i.l.is
qui.§.fi.ff.de acqui.heredi.qui ibi iſta nec vidit nec retu
lit.⁊ idubitāter nō pōt dari rñſio ad.§.fundum.⁊ tradit̄
ratio inconuincibilis hoc mō vt acqrat̄ legatum ſufficit
factum ſolius teſtatoris.acqritur.n.ignoranti licet reuo
cabiliter.l.cum pater.§.ſurdo.ff.de leg.ij.ergo legatum
eſt queſitum ipſo facto eccleſie.⁊ per ꝯñs non tractat de
iure querēdo. Et dico tibi vnum nouū ꝙ.§.funduʒ nō ꝓ
cedit in

cedit i donatione.qr in donatiõe nõ acquirit donatario ipſo facto ignoranti niſi volẽti.⁊ hoc dico a cõtrario ſen ſu illius tex.⁊ vt meis dei audacia verbis allego tibi ſin gularẽ ⁊ elegantẽ doctrinã excellẽtis doctoris Pauli de
7 caſtro cõſili.xi.vbi † cõſuluit ſtatutũ diſponebat ꝙ muli er non poſſꝫ facere cõtractum alienatõis ſine certa ſolẽ nitate ꝙ tale ſtatutum hẽbat locuꝫ ſi repudiabat legatũ ſecus ſi repudiabat donationẽ.⁊ dicit hoc pbari ſubtili
8 ter a ꝯtrio ſenſu in.d.§.fundũ. ¶ † Nota ꝙ poſſeſſiones minus vtiles poſſunt ꝓ vtilioribus cõmutari ⁊ alienari de cõſenſu capituli vel maioris ptis.Et pondera.qr di cit cõcedimus poteſtatẽ.quod itelligũt quidam de gratia quãdo iurauit nõ alienare.rõne enim iuramẽti nõ pote rit rem minus vtilem pro vtiliori ꝯmutare vel alienare ſine pape licẽtia obſtãte iuramẽto in hoc ergo fit gratia huic de quo loquit tex.qr de iure ſine licẽtia ſupioris non poterat alienare ſm Inno.Goffre.cõtra qui exponit cõ cedimus ideſt cõceſſa oſtẽdimus.ſimile habet.xviij.diſt. c.nerui.Aduerte dicit dominus Pet.reperio Federicũ
9 cõſuluiſſe.† epo iurauit non alienare rẽ eccleſie an poſſit cõcedere in emphiteoſim ppetua ſuo ꝯiuncto terrulã va loris vnius floreni cũ dimidio ⁊ redditus quinqꝫ ſolido rũ cum tamẽ ille cõſanguineus velit dare terrã maioris eſtimatõis vel redditus an poſſit.cõſuluit ꝙ ſic.qr nõ ẽ veriſimile ꝙ iurãs hẽ cogitauerit.nec iſta minima ligant iuramẽto.faciat.c.ſi.cuꝫ ſua gl.de eccl.edifi.ꝙ hec minia ſunt excluſa a ſolẽnitate iuris vt.c.terrulas.xij.q.ij.verbũ ergo alienatio dꝫ itelligi ciuiliter ſm veriſimilem intẽtio nem iurãtis.Nec ob.autẽ.quibuſcũqꝫ modis.C.de ſacro ſan.eccl.qr ex q̃ ceſſat fraus potius cũ cõiunctis q̃ꝫ cũ ex traneis cõtrahere dꝫ epus ⁊ eis ẽt beneficia cõferre.vt i. c.nõ ſatis.xxxvi.diſ.Et qr ille autẽ.loquit i yconomo ⁊ eius cognatis hic ſumus in prelato ⁊ eius cognatis.Ita Io.de imo.hic dicit allegare dñm Pet.⁊ repbẽdit iſtã rõnẽ.qr eadeꝫ rõ eſt in plato ⁊ cognatis que eſt i yconomo ⁊ cognatis.Et ideo Bar.ibi non facit differẽtiam inter prelatum ⁊ yconomum.qui dicit ꝙ prelatus non poterit cõcedere alicui ex cognatis ſuis rem eccleſie i ppetuum.ſed bene poterit cõcedere ad tempus ẽt vſqꝫ in tertiaꝫ generationẽ quod ẽ mirabile vt cõceſſio in tertiã generationẽ dicatur tẽporalis.Et ſi bene põderet Io.de imo.nõ attingit q̃onem domini Petri.ſꝫ ille ſolẽnis do ctor do.Abb.bene intellexit dictum do.Petri.lꝫ illũ nõ allegauerit ſed ſolum allegauerit federi.⁊ pro dicto ſuo dicit eẽ caſuꝫ ſingularẽ in.c.ſi quis q̃liber.xij.q.ii.iuncto §.precedẽti.vbi dicit ꝙ rector vnius eccleſie põt vnã reꝫ de eccleſia auferre dũmodo de ſuo tãtudẽ eccleſie cõferat. ⁊ ſic videtur extẽdere illum tex.ad conſanguineum prela ti.Tu pondera illũ tex.in verbo de ſuo proprio.⁊ in.§.p cedẽti in ver.de reb⁹ proprijs.qui tex.priuilegiat rectorẽ eccleſie quando de ſuis proprijs bonis dat tãtundem ec cleſie.ergo nõ poterit extẽdi ad ꝯſanguineũ eius.⁊ recto iudicio dictum eorum cõfunditur p dictã autẽ.quibuſcũ qꝫ modis coniuncto ver.gubernatoruꝫ.⁊ dicto Bar.ibi ponẽtis exẽplum i plato vbi lꝫ iſta ꝑmutatio eẽt ꝑmiſſa cum alio q̃ꝫ cum cõiuncto non tamẽ eſt ꝑmiſſa cũ cogna
10 to ⁊ plato.⁊ iſtud videtur veriſſimum † Utrꝫ autem pre latus poſſit infeudare cũ cõiuncto vel ꝯcedere in emphi teoſim.vide glo.in.c.i.de feudo inter dñm ⁊ vaſallũ ne lis oriatur.⁊ in.c.i.qui ſucceſſores teneantur.Bal.⁊ Ja.de bel.i.c.i.in prin.qui feud.dare poſ.⁊ Bal.in.d.autem.q buſcũqꝫ modis ⁊ quod not.glo.in.c.decenter.lxxx.viij. di.⁊ vide Nico.de neap.in illo.c.i.in prin.q feu.dare poſ. vbi dixit ſi eccleſia eget ⁊ res ꝯſueta infeudari redijt ad eccleſiam ꝙ prelatus dꝫ illaꝫ cõſeruare ꝓ mẽſa ſua ⁊ nõ ifeudare quod bene notabis quãdo eris epus.Et adde do.Pet.de anch.ad predicta cõſilio.cxlvi.vbi repbẽdit illos qui dicũt ꝙ tenẽdo p annum res ẽ effecta de mẽſa. qr taciturnitas hꝫ eũ tꝫ mediũ inter nolle ⁊ velle.nec iſta annalis ꝑſcriptio repit ſtatuta a iure in hoc caſu.⁊ ibi ẽt dicit ꝙ ſi platus diu poſſedit ꝙ nõ cõceſſit ꝑſumit incor poraſſe mẽſe ſue.⁊ ſic ſentit opinionem meam ꝙ ſufficiat ſpacium.x.ãnorum.ar.l.fideicõmiſ.§.ariſto.ff.q ⁊ a qbus tene mẽti qr pulchre loqtur dominus Pet.in palleg.cõ ſilio.⁊ cõiter in iſto.c.fuit occultum ſcribentibus.

1 a Daudientiam. † Canonic⁹ predium ec cleſie ppetuo locare ſi põt.h.d.Cõis diuiſio. ſa ibi ideoqꝫ.Et põt intelligi iſte tex.i ꝑdijs aſſignatis canonicis ꝓ ꝑbẽdis.nam prebẽde ſunt eccleſie ⁊ ex cauſa bõa eccleſie ſunt diuiſa in ꝑbẽdis. vide tex.xij.q.i.§.ſi.⁊.c.ſequenti.qn imo vltra tempus vi te ſue nõ põt canonicus locare ꝑbẽdam.vnde ſi locauit ad certũ tẽp⁹ modicuꝫ ⁊ moriat ante locatiõeꝫ finitã ex pirat locatio niſi interueniat auctoritas ſuperioris.c.ſi.
2 ne plati vices ſuas. ¶ † No.argumẽ.ꝙ locatio ppetua largo mõ dicitur alienatio.⁊ iõ ꝓhibit⁹ alienare eſt pro hibitus locare ad longum tẽpus.c.nulli ſupra.eo.gl.in cle.i.infra eo.⁊ oẽs aut hic ſcribentes glo.in.l.codicillis inſtituta de legat.ij.ego late dixi in cõmẽto huius rubri ce.Et põdera quia non eſt bene dictum quod locatio p petua dicatur alienatio largo modo.quia imo proprie
3 tex.ẽ in.d.c.nulli ⁊ ibi dixi.† Quãdo autẽ locatio dicat ppetua refert Io.an.hic quoſdã quando fit ad triginta
a annos ᵃ inſtitu.de ppetuis ⁊ tpalibus actionibus.§.i.do. anto.remittit ad glo.ſingul.in cle.i.ſ.eo.Io.de imol.hic tacite repbẽdit eũ.qr aliud eſt querere qñ locatio fiat ad lõgũ tẽpus ⁊ qñ fiat ppetua.Tu põdera gl.in.l.nam ⁊ imparator.ff.de legi.vbi exponit dictionẽ perpetuo.i.ad.x. annos.⁊ ſubdit hic Io.de imo.ꝙ locatio ppetua idem eſt ꝙ cõtractus emphiteoticus effectualiter ⁊ realiter. Tu allega Bar.in auten.quibuſcũqꝫ modis.C.de ſacro ſan.eccle.vbi dicit ꝙ ſi locatio fit vſqꝫ in tertiam genera tionem dicit tẽporalis.qr glo.ibi dicit ꝙ adminiſtrator ꝓhibet locare ppetuo ſuis cognatis vt ibi ſed ad tẽpus nõ vt in auten.de ſanctiſſimis epiſcopis.§.ſin autẽ.Et Bar.ibi ponit exemplum quãdo cõceſſit vſqꝫ ad tertiam generatiõꝫ.qr dicit cõceſſio ad tempus ⁊ nõ ppetuo.Et
4 ideo dicas melius † ꝙ ꝓprie ppetuũ dicit quãdo nõ eſt determinatũ tẽpus tex.eſt in.l.iij.ff.de excep.⁊ faciat tex.i .l.i.§.qui imppetuuꝫ cõſtũcta.l.ſi.ff.ſi ager.vectiga.Im proprie.aũt capit multipliciter vide glo.in.l.i.ff.pro ſo cio in.l.pretor ait.§.hoc iterdictũ.ff.de ope.no.nũcia.⁊ i d.l.nam ⁊ imparator.⁊ in.c.clericos de cohabi.cleri.⁊ mu lie.⁊ in.c.vt circa.§.i.de ele.li.vi.⁊ in.c.ſi.de reſcrip.eo.li. ⁊ in cle.i.ſ.eo.⁊ in cle.ij.de reſcrip.⁊ in.l.iuriſperitus.ff. de excu.tuto.⁊ in.l.ſufficit.ff.de ꝯditio.inde.Io.an.in.c. ij.§.ſi.de here.li.vi.Bal.in prīa cõſti.C.⁊ in.l.ſi.ff.de cõ
5 ſti.pn. ¶ Nota ibi legitime ſm Abbẽ.antiquum † qd epiſcopus vt auctor dꝫ cõuenire reũ corã iudice nõ autẽ coram ſeipſo ne ſit iudex in cã ꝓpria.hoc pbat ille tex.le gitime.nõ tamẽ ꝓhibet epiſcopus eẽ iudex in cauſa ſue eccleſie.c.i.de male.Hoſti.Io.an.⁊ alij ⁊ in.c.ex pte de v. ſigni.glo.in.c.ſi quis erga.ij.q.vij.vide que dixi in.c.cuꝫ olim de preſcrip.⁊ in.c.cum veniſſent de iudicijs.⁊ adde
6 Bal.i.l.i.C.ne quis in ſua cauſa.† vbi dicit epo Peruſi nus mouet litem de qbuſdã reb⁹ dicens ꝙ ſunt ẽphiteoti ce ſui epatus an ipſe poterit eẽ cognitor ⁊ determinator hui⁹ litis.⁊ decidit ꝙ ſic.⁊ ſubdit epiſcopus alienauit de facto rem eccleſie.modo cõſtituit pcuratorẽ ad reuocan dũ an poterit agere coram ipſo epiſcopo.⁊ vdetur ꝙ ſic qr eſt cã eccleſie ⁊ nõ pſone.credit tñ ꝙ iſte pcurator nõ admittet nomine pſone ſꝫ nomine eccleſie.Cõſultius ta mẽ faciet epiſcop⁹ vel vicarius ſi pcedat iquirẽdo cõtra detentorẽ.qr de iuribus eccleſie põt epus iquirere.facit ꝙ not.Inn.i.c.ad noſtram de iureiu.⁊ eſt ſpãle quo ad i quirentẽ vt teneat locũ iudicis.⁊ partis ⁊ pſumit in eo ceſſare omnis ſiniſtra ſuſpitio.allegat .l.ſi quis.C.de offi cio ciuilium iudicum.⁊ ita ſeruat ꝯſuetudo ſm eũ.quia epi omnia iura eccleſie p ſeipſos iudicialiter proſequũt

ᵃ ¶ Annos.ad de bal.i addi. ad ſpe.in ti.de loca.§.locatio ad.xxix.ãnos. ⁊ vide bar.i.l. iuris gētio.de excu.tu.⁊ gl.i cle.i.de eo.titu.

quod eſt ſine nota ⁊ quottidianuz.¶ †No.ꝙ alius eſt
contractus emphiteoticus ⁊ alius cēſualis.qꝛ ꝑ primū
trāſit vtile dominiū tm̄.vt.i.d.l.i.§.qui imperuz.ſed
ꝑ ſecundū trāſfert vtile ⁊ directū.puta qꝛ dicit cōcedo ti
bi talē rē ⁊ trāſfero i te quicqd iuris habeo i ea.qꝛ tunc
ē cōtractus cēſualis ſi annuatim debet pſtari certus cen
ſus.tex.eſt ſingularis iuncta glo.in.c.conſtitutus.de reli
8 gio.do.† Et etiā ſi dicatur cōcedo tibi talem rē i ēphiteo
ſiz ꝑpetuam transferēdo in te qcqd iuris hēo i ea ꝑ certa
ānua penſione erit cōtractus cēſualis ⁊ nō ēphiteotic⁹.
caſus eſt ſingularis in.d.c.cōſtitutus.⁊ illa verba in em
phiteoſim improprianť.l.ſi vno.ff.locati.⁊ in iſto contra
ctu cēſuali non hz locum pena.c.potuit de locato.⁊.l.ij.
9 .C.ď iure emphiteotico.† Ultimo no.epm̄ poſſe recupa
re rem eccleſie male alienatā etiā precio nō oblato.gl.ta
mē facit differētiam i emptore bonefidei vt recupet pciū
⁊ i ēptore male fidei vt non recuperet.ſz Innoce.in.c.ſi
quis ſupra eo.⁊ Goffre.⁊ Laurē.hic.Jo.theutonicus i
c.vulteranē.xij.q.ij.glo.i.l.iubemus.§.ſane.C.de ſacroſ.
eccle.⁊ in.§.ſi qs igitur ī autē.ď non alie.⁊ in.§.quēad
modum.C.de agri.⁊ cenſi.li.xi.Jo.cal.do.Car.in.d.c.ſi
quis Jaco.butr.i.d.§.ſane.Bar.in autē.qui res.C.de ſa
croſan.eccle.ſed glo.ibi tz contrarium ꝙ imo malefidei
emptor recupet precium a vēditore.⁊ glo.x.q.ij.hoc ius
⁊ ideo Hugutio ⁊ Hoſtien.hic.⁊ Guil.naſo.⁊ Cy.i.d.
autē.q res.⁊ ibi Bal.⁊ idez Bal.i.d.§.ſane.⁊ do.Ant.
i.d.c.pen.hic.ſz opinio iſtius glo.ē cōmunior.⁊ facit op
timus tex.i.c.i.de ſciſmaticis.Tu adde Bal.in.l.ſi.C.de
vſucapione ꝓ emptore.vbi colligit ex illo tex.ꝙ ex illici
cito ꝯtractu teneť eccleſia quaten⁹ ē facta locupletior.qꝛ
dz limitari dictum eius ſm̄ diſtinctiōz huius gl.Adde eū
dem in.l.ſi pdium.C.ď predijs mino.ꝙ ſi abbas ⁊ capi
tulum alienauit ꝓ ſoluēda decima pape ⁊ nō interueniū ď
cretum ſuperioris ꝙ nihilominus ſi vult recupare rē dz
reddere id quod accepit.⁊ ad.d.§.ſane reſpōdz ꝙ ibi vē
ditio fuit facta i caſu ꝓhibito ⁊ ē mirabilis limitatio ad
iſtū tex.⁊ glo.vide eūdē Bal.i.l.ſi.§.ēptor hic allegata
vbi dicit eſſe ſpeciale in.d.§.ſane.⁊ i.d.l.quēadmodū.qꝛ
lex vltra ꝓcedit ꝓpter nimiū odiū emptoris.Et ideo di
cit ꝙ ſi eccleſia reſtituiť i integrum dz reſtituere pciuz.Et
ſtatuto caueť ꝙ null⁹ foreſis poſſit emere i territorio iſto
quia iſtud ſtatutuz eſt cōtra ius cōmune vt in.l.dudū.C.
de cōtrah.emp.Nec dicit emptor pdat preciū ꝙ nihilo
min⁹ poterit retinere rē donec reſtituať ſibi preciū.l.ſi ſi
fortem.§.ſi centum.ff.ď cōdi.inde.Do.Andre.barba.

1 P Oſſeſſiones. †Poſſeſſiones
q̄ ſunt de mēſa
nō poſſunt alienari.⁊ eccleſie cōſuete regi ꝑ
regulares clericis ſecularibus cōferri nō de-
1 bēt.h.d.nec ꝯmode diuidi pt pp ſui breuitatē.¶ †No.
ꝙ vbū poſſeſſio aliqñ capiť ꝓ dominio facit qd hť i.l.in
terdū.ff.ď ver.ſig.regulariter ſecus.vt in rubri.de cauſa
poſ.⁊ propie.Et adde vnū qd ē nouū ꝙ vbicūqz i lege
apponiť hoc verbum plena poſſeſſio capitur ꝓ dominio
⁊ poſſeſſione.tex.ē ſingu.⁊ ibi Barto.in.l.raptores.C.ď
epiſco.⁊ cler.Et idem ſi apponať iſtud verbum pleniſſi
mū dominiū qui modus loquēdi nō eſt alibi ſm̄ Bal.i
.l.i.C.ď nudo iure quiritū tollēdo.Et ſubdit do.Pet.q
dā legauit poſſeſſiōes ſuas ſitas i tali loco an veniāt bōa
mobilia ibi poſita.⁊ allegat Cy.ꝙ in.l.ſi.C.ď cōpēſa.at
tento cōi vſu loquēdi qui eſt tenēdus.c.ex litis ď ſpōſali.
cū ſi.⁊ allegat Bal.i.l.vxori.§.legauerat.ff.ď lega.iij.⁊
ibi dicit Bar.ꝙ nō venit pecunia q̄ illo loco erat.Tu vi
de Bal.in.l.ſi.⁊ in.l.i.ff.de ſtatu ho.vbi dixit dono tibi
oēs poſſeſſiones meas ꝙ nō veniūt libri nec boues ex cōi
vſu loquēdi.Tu allega gl.in.l.i.ff.ď acqui.poſ.vbi ipro
prie dicť poſſeſſio rerū mobiliū.Et pōdera ſi eēt aliqs
vt ego qui haberet niſi libros.⁊ dicerez lego poſſeſſiones
meas certe venirēt libri ⁊ maxime qꝛ afferunt fructus vt
faciunt pingues poſſeſſiones.⁊ ſi aľr diceremus legatuz
eſſet inutile.ideo dixit Bal.i.d.l.i.ꝙ ſi ego lego frumē
tum quod habeo i domo nō venit frumentum venale ni
ſi ibi non haberez aliud frumentum niſi venale vt ibi vi
de per eum.Et limita etiam dictum iſtorum niſi pecunia
eēt ōpoſita ad banchū ad emēdum poſſeſſiones ꝙ tūc vi
dereť legata illa pecunia.l.iij.§.quid ergo.ff.ď cōtrarie
tutele actōe.Et ſi dicerem lego res meas quas habeo in
tali territorio an venirēt ſubditi ⁊ homines mei.caſus ē ſin
gula.quē alleg.Guil.ď cu.in.l.talem.§.ſi.ff.ď here.inſti.⁊
refert Bal.in.l.i.⁊ ideo ſingulariter dicebat Bal.in.l.ſi
heredes.C.de teſta.manumiſ.ꝙ abbas non pōt trāſige
re ď monacho niſi cū decreto vel de conuerſo.qꝛ equiperā
tur rebus imobilibus ꝑ illum tex.quod tene mēti quia ē
3 magne declaratio ad totum iſtū titulum.¶ †Nota qd
attendi dz ſtatus eccleſie ꝯſuetus.c.cū ď beneficio ď pbē.
in.vi.Et ideo dicit hic Hoſti.ꝙ ſi mādať clerico ſeculari
ꝓuideri ď beneficio ꝙ nō cōprehēdiť eccleſia regularis
per iſtum tex.facit.c.cum cauſam.⁊.c.officij ď elect.⁊ cle.
i.eo.ti.quod ꝓcedit quādo illa eccleſia erat ſolita regi ꝑ
regulares ꝙ dicit quando p.xl.ānos fuit recta ꝑ regula
res.c.cū de beneficio de pben.in.vi.Et ſubdit hic domi.
Pet.ꝙ diſpoſitio ſimpliciter loquēs vel gratia cōceſſa
pſone intelligiť ſm̄ conditiōz perſone ſue.l.ſi qs.§.irritū
.ff.ď iniuſto teſta.c.placuit.⁊.c.ſic viue.xvi.q.i.l.plenū.ff.ď
vſu ⁊ habi.Tu allega pulchrum dictuz Bal.in.§.ex mi
litari.ff.de teſta.mili.vbi priuilegium intelligiť cōceſſum
ſm̄ qualitatē perſone.Et ibi dixit Bal.ꝙ ſi cōceſſum eſt
priuilegium epō celebrandi tēpore interdicti ꝙ videť cō
ceſſum vt poſſit celebrare i pontificalibus ſm̄ qualitatez
ſuam qd ē bn̄ notandum.Et reddit rōnez do.Petr.hic.
qꝛ iſta eccleſia ſolita regi ꝑ regulares non videť i dubio
data clerico ſeculari.qꝛ legatum ad vnum vſum piuz nō
pōt conuerti ad aliū ſine licētia pape.cle.qꝛ contingit de
4 religio.domi.ergo multo magis ſtatus eccleſie.¶ †Et
fuit dubitatū ſupioribus diebus in inclita ciuitate Vene
tiaꝝ ď quodā prioratu an eſſet ſecularis an regularis.⁊
cōſului ꝙ debebat attendi qualitas pſonaꝝ regētiuz.qꝛ
ſi erant regulares pſumptiō erat ꝙ prioratus erat regu
laris ⁊ ita fuerat ꝓbatum.⁊ allegaui tex.in.d.c.cū ď be
neficio.vbi ſi res eſt adaptabilis diuerſis pſonis vt ē pö
ratus qd ꝯpetit ⁊ rľarib⁹ ⁊ ſecularib⁹ ⁊ ipetrať ab vna
videť intelligi de qualitate cogruēte pſone inpetrātis.
Ita probat tex.formaliter in.d.c.cum de beneficio tene
menti.Et dicit hic do.Pet.ꝙ eſt neceſſe ꝙ in tali eccle
ſia duo monachi ꝯſueuerūt morari allegat cōtra ď capel
lis monachoꝝ.c.penul.⁊ ſi.Et dicit hic Egidius ꝙ hoſ
5 tinus itelligebat ď cōuētualibus ⁊ ñ ď capellis.† Quid
econtra mandatur monacho ꝓuideri ď beneficio an ve
niat eccleſia ſecularis.ꝯcludit Hoſti.hic ꝙ nō p.d.§.eq
tij ex ſupradicta niſi papa ex certa ſciētia aliud vellet ꝙ
no.in.c.ꝓpoſuit de ꝯceſ.preben.vel aliud fieret auctori
tate dioceſani ex cauſa.puta qꝛ beneficiū eſſet curatū ⁊
mōachus eēt inſtructus.c.ꝙ dei de ſtatu mona.Et dicit
Abb.antiquus ꝙ ſi ſupior ad quē eſt deuoluta ptās pro
uidēdi ꝓpter negligētiā prelati regularis ꝓuideat eccle
ſie rľari ⁊ nō ſeculari.⁊ ē rō qꝛ lz ſit receſſuz a pſona ꝓui
dēte non tamē eſt receſſum a forma ꝓuidēti.vide ſingul.
tex.in.clemē.quia regulares de ſupplē.neg.plato.⁊ vid
Joan.and.in.c.publicato de electio.Et iō pulchre dice
bat Bal.in.l.ſi puella.C.ſi mancipium ita fuerit aliena
tū.teſtator ďdit formam diſtribuēdi ad cauſas pias ſuo
executori q fuit negligēs ⁊ executio fuit ďuoluta ad epi
ſcopum quod nihilominus epiſcopus ďbuit exequi ſcdm̄
formam traditam a teſtatore.quia licz ſit receſſum a pſo
na non tamē a forma.⁊ inquantuz gl.hic equipat clicos
vſurarijs.vid aliam glo.in.c.ex litteris de pignori.c.per
uenit ď fideiuſ.c.ſi.ď pecul. cleri.Bar.i.l.diuortio.ff.ſolu.
matri.glo.⁊ Bar.in.l.i.C.de anno.ciuili.li.xi.glo.in.c.
duo ſunt.xij.q.i.Bal.in auten.licentiam.C.de epi.⁊ cle.
tex.in.c.cū.M.ď conſti.dicam in.c.ſi.ď pecul.cleri.tene
menti

menti gl.ſi.quod veſtimenta altarius ⁊ ligna ex quibus
eccleſia fuit conſtructa non debent conuerti in vſus laico
rum prochdolor qui ribaldi laici hodierna die ſeruant
6 cōtrariū. ¶ †Querit hic hoſti.capitulum hꝫ domū que
ē neceſſaria ep̄o an cuꝫ conſenſu capituli poterit illā ac/
quirere a capitulo.videt̄ ꝙ non ne ſit auctor in cauſa ꝓ
pria clemē.ſi vna infra eo.tit.Contrarium ōcidit Hoſti.
ar.l.volūtas.C.ō fideicōmiſ.⁊.l.vnū ex familia.§.ij.ō le/
ga.ij.⁊ ꝙ not.i.c.ex lris de ꝓbati.qꝛ ep̄us ē vnū corpus
cū capitulo.c.requiſiſti ō teſta.c.nouit.⁊.c.quādo de his
que fiūt a prela.Jo.an.i dicta clemē.ſi vna nō approbat
nec reprobat.ſed i regula qui tacet li.vi.i mercurialibus
tenet quod poſſit.⁊ i.c.nōne ō ꝑſump.⁊ ibi dixi qō ſi ep̄s
emit a capitulo ⁊ capitulū nō poterat alienare niſi cū li/
cētia epiſcopi ꝙ nihilominus eſt ſatiſfactū legi.⁊ cū illo
dicto tranſeunt omnes.⁊ facit quod not.do.Abb.i.c.cū
de ꝯſuetu.Fed.de ſenis ꝯſi.ccx.ſequit̄ dictū Hoſtiē.dicit
tñ tutius eſſe facere cū ꝯſenſu ſupioris.⁊ cautela eēt qō
epiſcopus ꝓcuraret illam vēdi tertio cauſa ſubſiſtente ⁊
poſtea epiſcopus emat ab illo.ſeqt̄ hic do.pet.⁊ Joan.
ō imo.Tu pondera.i.qꝛ idē Jo.an.i.c.ſi abbatē ō ele.li.
vi.cuiꝰ dictū refert Lap.⁊ apud legiſtas reuelauit Lu.
roma.i.l.ij.ff.ſolu.matr.ꝙ vbicūqꝫ reqrit̄ ꝯſenſus alicuiꝰ
in aliquo actu nō ſufficit tacitus ꝯſenſus.vt ſimile dicimꝰ
in auctoritate preſtāda.vt ē caſus ſing.in.l.i.§.mutus.ff.
de tutelis quem tex.vide limitatū a Bal.quē nemo alle/
gat in.l.mādatum.C.mādat.ergo ſequit̄ ꝙ nō ſufficit ta/
citus cōſenſus.⁊ ꝑ ꝯſequēs nō bñ dicit Jo.an.Secundo
pondera qꝛ hoſtiē.mouet ſe per.d.l.voluntas.quia ex il
la.l.ſequit̄ hoc ꝙ ſi mēſa epi ⁊ mēſa capituli ſunt diuer
ſe vt cōiter videmus.⁊ iſto cāu videt̄ intelligēda queſtio
tacta p eum.dictum eius nō probat̄ per.l.volūtas.quia
primo ad ea que ſunt diuerſe adminiſtratōis nō faciunt
vnum corpus ep̄s ⁊ capitulum.Pondera ēt qꝛ cautela
Federici non ē bona.qꝛ aut ep̄us pōt emere a capitulo ⁊
auctorare ⁊ tunc illa cautela ē ſuperuacua ⁊ nociua i ex
penſis.aut ep̄s non pōt emere ⁊ auctorare.⁊ tūc illa cau
tela ē pernicioſa qꝛ illud quod nō pōt ep̄us facere p ſe fa
ciet p alium.⁊ ideo dicebat Bal.in.l.non dubiuꝫ.C.ō le
gi.ꝙ ſi nobilis i ciuitate nō pōt emere imobilia ꝙ nec po
terit emere p famulum vl̄ amicum.facit glo.i.c.quidā.⁊
in.c.pleriqꝫ.xiiij.q.iij.Adde ēt quia contra Hoſt.Jo.an.
⁊ alios videtur tex.in autē.de alienatōne ⁊ ēphiteoſi.§.
7 yconomus ⁊ ibi Ang.p illuꝫ tex.dixit †diſponit ſtatutū
ꝙ gabelle cōmunis non debeāt vēdi ꝑſentibus cōſerua/
toribus monete ꝙ ipſi cōſeruatores nec p ſe nec eoꝝ cō/
ſanguinei poterūt emere.Et ibi ēt dicit.diſponit ſtatutū
ꝙ mulier non poſſit teſtari niſi de conſenſu mariti quod
non poterit inſtituere ipſuꝫ maritū ꝑſentē.qꝛ videt̄ aucto
rare in cā propria.faciat dictuꝫ Bar.in.l.i.i.§.i.ō aucto.
tuto.vbi ē glo.ſing.ſm Nicolaum ō neapoli ꝙ pater nō
pōt auctorari filio vt donet ſibi cauſa mortis lꝫ elegāti/
or gl.ſit ſm eum i.l.ſi furioſi.C.de nup.Subdit ibi Bar.
8 †ſtatuto cauet̄ ꝙ mulier nō poſſit cōtrahere ſine cōſenſu
ꝓpinquorū ꝙ non poterunt ꝓpinqui auctorare ad vtili
tatē eorum.⁊ ideo dixit Bal.i.d.l.ſi furioſi ꝙ vbi quis ſi
pōt auctorare ad vtilitatem ſuam tunc reqrit̄ auctoritas
iudicātis.facit no.dictū Jo.an.i.c.ſicut de iureiu.vbi do
natio facta per epiſcopum ſuo capitulo ō bonis ſue mēſe
non tenet.quia capituluꝫ non potuit conſentire ad cōmo
dum ſuū.Cōcludunt tamē ibi ſcribētes ꝙ in vita epi do
nantis tenebit.Sed ſucceſſor poterit reuocare.Ita dixit
Specu.⁊ Jo.an.in ti.de his que fiūt a prelato in vltima
addi.⁊ iſta ſunt pulchra ⁊ per alios non viſa.Reperio
tamē eūdem Ang.in.l.i.§.fuit queſitum.ff.ad trebel.vbi
tenet cōtra quoſdā videlꝫ ꝙ pater poterit cōſentire filio
vt donet ſibi ⁊ rem verā dicit cōtra glo.i.d.l.i.§.i.Et re/
ſpōdet ad illū tex.quia loquit̄ i auctoritate ſecus i ꝯſenſu
qui pōt interuenire poſt cōtractū.⁊ dicit ſe ita cōſuluiſſe
Et plus dicit ꝙ mulier poterit inſtituere maritū ſtāte ſta

tuto ꝑſato.⁊ ſic recidit ab eo ꝙ dic̄.in.d.§.yconomꝰ ego
alio ꝯſi.eius.cxl.⁊ pro iſto dicto ſuo in dicto ſuo conſilio
videtur tex.multum formalis in.c.cum i veteri de electi.
⁊ idem voluit do.Ab.ibi ⁊ moderni.Et in terminis vo
luit hoc Bal.in.l.i.C.vnde vir ⁊ vxor.vbi dixit ꝙ vir po
teſt renūciare iuri conſentiēdi cuꝫ ſit introductum i fauo
rē ſui ⁊ tamē ad cautelā cōſentiat vt ibi per eū.⁊ ad.d.
l.i.§.i.reſpōdet vt ibi videas.⁊ dicas qō i caſu ſtatuti lo
quētis de teſtamēto bñ loquūtur qñ emanauit ſtatutū
illō i merū fauorē ꝓpiquoꝝ.ſꝫ quando ſtatutū loqueret̄
ō cōtractu eſſet ſecus.quia emanat tūc i merū fauorē mu
lieris.⁊ ꝑſumptio eſt ꝙ cōſanguinei ōcipiāt eā i cōtractu
facit quod not.Bal.i.l.pactum.C.de colla.Et pondera
qꝛ forte.d.l.i.⁊ ꝑallegata dicta non obſtant dicto Hoſt.
⁊ Jo.an.p tex.ibi in rē ſuam quaſi auctoritas nō poteſt
interponi i propriam vtilitatē.ſꝫ iſta ē vtilitas eccleſie er
go.Et iſta adde ad ea que dixi i.c.ſicut ō iureiu.⁊ in.c.cō
ſuluit ō iure patronatus.

81 **D nostram.** †Reſtituit̄ eccle/
1 ſia contra alienatōꝫ p quaꝫ enormiter fuit leſa.hoc dicit.ꝑmo
petitio.ſecundo cauſe cōmiſſio ibi quo circa.

a ¶ Reſtituit. imo dicatꝰ ipſe niſi petierit reſtit.in inte.mortaliter peccat. vt eleganter lꝫ d.Car.in cle.i.iiij.no.de reſ.in integrum.

2 ¶ †Nota ꝙ eccleſia petēdo ſe reſtitui ſup rebus ſuis pt
adire iudicē eccleſiaſticum ēt contra laicum.facit.c.i.de
in iteg.reſti.Inno.i.c.cum ſit generale ō foro cōp.⁊ dicit
hic do.meus Jo.de imo.ſe dicere non tantum p aliqueꝫ
ꝙ imo vt ꝙ eccleſia iſta fuerit ōcepta vltra dimidiā iuſti
ꝑcij qō ꝓbat̄ p iſtū tex.dicētē ꝙ hoc āno habuit magnos
redditus creditor ex iſto feudo ⁊ res eſtimat̄ ſm reddi
tus.l.ſi quos.⁊ glo.i.l.ij.C.ō reſcin.vē.ergo ōbuit cōpe/
tere remediū.d.l.ij.Soluit qō iſtō fuit feudū qō non dat̄
principaliter pp pecuniam ſꝫ amore ⁊ propter amorē do
mini.c.i.de feudo dato in vicem.l.ꝯmiſ.nō atēdit̄ hic pe
cunia data quo ad cōſiderādam ōceptiōeꝫ i cōtractu feu
di.neſcio tñ poſſe ꝯſiderari reſpectu fructuū impeditū.Tu
adde ꝙ imo feudū pōt cōcedi cū pecunia hoc tenet glo.
in.d.c.i.tex.i.c.quēadmodum feudum ad filiā feminā p/
tineat.⁊ in.c.i.ō inueſtitura i maritū facta.⁊ in.c.tutius
ſi ō feu.fuerit ꝯtrouerſia.⁊ i.c.i.ō natu.feudi.⁊ i.c.i.ō bñ
ficio fratris.⁊ ita tenet ibi andreas de yſernia.⁊ adde ꝙ
Spec.in ti.de empti.⁊ vēdi.§.nunc dicēdū verſ.ſꝫ vnum
quid locum i feudo.⁊ Bal.in.d.l.ij.tꝫ ꝙ non habet locū
in feudo remedium.d.l.ij.Tu pōdera melius qꝛ hic eſt
caſus ſingularis iūcta glo.in verſ.enorme ꝙ ſi feudum
datur pro pecunia hꝫ locū remedium.d.l.ij.Ita allegat
euꝫ Lodo.roma.i.l.ſi qs cū aliter.ff.de ver.obli. ¶ No.
3 iuncta glo.ij.†ꝙ abbas in alienatōe rei ſui monaſterij
pōt preſtare auctoritatē cū conſenſu capituli.ſed in cō/
trarium facit.c.abbatibus.xij.q.ij.ꝙ imo reqritur con
ſenſus epi.⁊ ita tenet hic Hoſtien.dicēs ꝙ ideo iſte con
tractus fuit nullus.qꝛ non iteruenit auctoritas epi dixi
i.c.i.ſupra eod.Do.Ant.dicit glo.ꝓcedere i abbate ex/
empto.opinionē.Hoſt.in abbate nō exempto per clemē
tinā primā infra eod.Jo.de imo.dicit quod etiam in ex/
empto requiritur cōſenſus pape qui habetur loco epi.
not.glo.i dicta clem.pria.Tu vide que dixi i.d.c.i.⁊ nūc
adde mirabilē doctrinā Bar.i autē.hoc ius.C.de ſa.ſan.
eccle.dicentis ꝙ quoties alienat̄ res eccleſie requiritur
cōſenſus ſupioris.⁊ ſuperior dicit̄ ille q ordinat rectorē
in illa eccleſia.ex cuius dicto apparet deciſio huius heſi
4 tationis. ¶ †Nota ꝙ data reſtitutiōe in integꝝ eccleſie
ad rem laicus reſtituit̄ ad preciū.l.i.⁊.ij.C.ſi aduer.tran
ſac.Et eſt hic caſus ꝓ dicto Bal.in.l.ſi ꝑdium.C.de ꝑd.
mino.de quo dixi in.c.ad audiētiā ſupra eod.Nec laicus
debet fraudari i ſumptibꝰ ⁊ laboribus quos fecit i re in
quo ꝓcedit̄ reſtitutō.ſꝫ ratōe laboris ⁊ ſumptus poſſunt
ſibi dimitti fructus quos alr̄ teneretur reſtituere.ar.l.ſi
mior.§.reſtitutio.ff.ō mio.Hoſt.dicit quod iſte fuit lucra
tus fructus ex ſpeciali ꝓuiſione pape.quod alias nō po
terat forte induci ad dimittenduꝫ feudū niſi lucrat̄ fructꝰ

ſʒ Inn. dicit qð ð iure cõmuni lʒ cõtractus fuiſſet nullus
tñ ſi percipiens fructib⁹ fuit i bona fide illos lucraſ. l. ſi
lege. §. ſcire. ff. de peti. heredi. Tu allega no. dictũ. d. An.
i. c. diuerſis fallacijs ð cler. ꝯiuga. vbi dicit ꝙ decretũ nul-
lũ preſtat colorẽ vt qs lucreſ fruct⁹. Pōdera bene tex.
in. d. §. ſcire. vbi error iuris excuſat a dolo ⁊ inducit bo-
nam fidem quo ad lucrandum fructus. ꝙ Ang. ibi dicit
ꝓcedere probato errore. ꝙ ꝓbare ẽ valde difficile ẜm eũ
qꝛ preſumptio degenerat cõtra talem errantẽ. credit tñ
ſufficere ſi ſit nimis imperitus. ⁊ conſuluit peritores qui
erant in loco. ⁊ ita dicit ſe itelligere glo. in. l. ſi qs in tãtã
. C. vnde vi. qui dicit militem ⁊ ruſticũ excuſari a pena ſi
lius. l. do. Cardi. ſequiſ hic iſtud dictũ Inno. ⁊ ẽt illud ſe
quiſ hic Jo. ð imo. qui allegat. l. bone fidei allegatã hic
a glo. do. Anto. hic dicit ꝙ bona fides cũ nõ iuuat qñ ꝯ
ctus ẽ nullus. qꝛ tũc titulus hꝫ ꝓ non titulo. l. ſi fũdũ . C.
ð rei vendi. l. ꝓhibitũ. C. ð iure fiſci. li. x. c. cũ cauſa ð offi
cio dele. do. Pet. dicit ꝙ cõtractus nõ tenuit rõe ſolẽni
tatis obmiſſe nõ lucratur fructus qꝛ talis emptor cẽſeſ
male fidei. vt i regula qui contra iura ⁊ i. l. queadmoduʒ
. C. ð agri. ⁊ cenſi. li. xi. niſi dicas qui mercaſ contra iura
cenſeſ bone fidei quo ad lucrum fructuũ allegat. d. §. ſci
re ſi ẽ ð ꝑſonis quibus ẽ ꝓmiſſũ ignorare ius vt i ruſticiſ
militib⁹ ⁊ ſimilis. l. cum ð idebito. ff. ð ꝓbat. c. ſi. ð ſolut.
⁊ ita reſideʒ. Tu pondera qꝫ hic multa ꝯcurrũt. primo
iſta alienatio fuit celebrata ex cã neceſſaria ⁊ vtili mona
ſterio vt voluit Bal. in. d. l. ſi predium quẽ allegauit i. c.
ad audientiam ſupra eo. Secundo ponderat qꝛ iſte ber-
nardus erat laycus. Tertio pōdera qꝛ tex. hic dicit pro
labore. ⁊ vide Bal. in. d. §. ſcire vbi dicit ꝙ fructus idu-
ſtriales nõ videnſ haberi ex cã lucratiua. ſʒ ex cultura ⁊
cura. ⁊ ibi Bar. dicit ꝙ quedam iura ſunt ꝓhibita vt in
. l. quemadmodum. ⁊ d. c. qui cõtra iura ⁊ q facit cõtra
illũ hꝫ malã fidẽ. qdã iura ñ ꝓhibẽt ſʒ nõ aſſiſtũt ⁊ tũc in
tali iure errans non preſumiſ male fidei nec bõe fidei. eſt
eniʒ mediũ inter bonã fidẽ ⁊ malã fidem. l. iij. §. ſi. ⁊ l. i.
a d ſi. ff. ð acqui. poſ. ſʒ glo. in. d. §. ſi rem dicit ꝙ errans in
iure dꝫ reſtituere fructus ⁊ ſic cõtradicit Inno. ⁊ ſequa-
cibus. ſed glo. i. l. ſi fur. ff. ð vſucapio. dicit cõtrarium ⁊ ſi
lam tʒ Dy. in regula poſſeſſor. li. vi. dicit ꝙ glo. ⁊ Dy. ꝓ
cedũt in ſingularibus iudicijs qꝛ bone fidei poſſeſſor nõ
teneſ de fructibus cõſumptis ⁊ ſtãtes. tamẽ reſtituit iudi
cis officio. vt no. in. l. fructibus ⁊ i. l. ex diuerſo. ff. ð rei vẽ.
ſʒ glo. i. d. §. ſcire ꝓcedit i iudicis vniuerſalibus. vt eſt pe-
titio hereditaris qꝛ teneſ quis quaten⁹ ẽ factus locuple
tior. ⁊ iſtud voluit Bar. i. l. ꝙ nerua. ff. ðpoſiti. Ponde
ra qꝛ dictuʒ Hoſtiẽ. ſis mihi videſ verius. primo ꝑ tex. ⁊
not. Bal. i. d. l. ex diuerſo. §. vbi autem vbi dicit ꝙ iuſta
cauſa litigãdi nõ excuſat a fructibus. Secundo per tex.
valde ſing. inſtitu. vi bono. rapt. §. ij. vbi error iuris nõ ex
cuſat a dolo. Tertio ꝑ glo. peregrinã. xxxviij. diſt. i ſum
ma que dicit ꝙ error iuris non excuſat a pena. l. ſi quis i
tantam. C. vnde vi. quã bene notabis cõtra Accurſiũ. di
xit tamen Bal. i. l. i. ad ſi. ꝑ gl. ibi. C. vbi cauſa ſtat⁹ ꝙ bo
na fides poteſt cauſari ⁊ iniuſtis ⁊ temerarijs rõibus ⁊
iſte tex. pōderatus vt ſupra non probat dictum Innoc.
Oppono tex. dicit poſt multos annos contra poſt qua-
driennium non datur reſtitutio ꝑ. l. ſi. allegatam i glo. i. q
ſoluit poſt multos ãnos ꝑ duos vel tres ãnos. ⁊ ſic ap
pellatõe multorum ãnorum veniũt tres anni. vide tex. i
5 . l. ij. §. numeruʒ. ⁊ §. remittit. ff. ð excuſa. tuto. † ꝙ appella
tiõe multorum veniunt tres. ⁊ i. l. i. C. ð fideicõmiſ. ſʒ i. l.
i. §. qð dictum. ff. ð ſeparatiõibus intelligiſ ð qnqꝫ annis
⁊ i. c. ſic viue. xvi. q. i. exponit hic glo. multo tẽpore. i. vſ-
qꝫ ad decrepitã etatem. ⁊ ideo dicas ꝙ vbi non ẽ determi
natum i iure ſtabimr arbitrio iudicis. c. ð cauſis ð officio
delega. idẽ ſi dicaſ ꝑ tempus ⁊ tẽpora itelligiſ ð triẽnio
glo. ẽ ſingu. i. l. viure. C. ð vſuris. Idẽ ſi dicaſ ꝑ certos an
nos intelligiſ de tribus ad minus. ſingulare dictum fuit
Azo. relatum a glo. i. l. aduerſus. C. ð vſuris ⁊ ſi dicatur
illis annis itelligiſ ð duobus. l. libertas. §. ſi. ff. ð manu
miſ. teſta. alias ð fideicõmiſ. liber. ⁊ ibi dicit Ange. qð ſi
dicatur illis diebus itelligiſ de duobus. ⁊ vide ſingularẽ
tex. in. c. plerũqꝫ ð reſcrip. vbi illa verba multo tẽpore ve
rificãſ in vno anno. ⁊ ideo dicas vt dixi ꝙ erit arbitrari
um ⁊ idem dicas ð iſta dictõe plurimorũ qꝛ iportat tres
gl. ẽ multum ſolẽnis in auctẽ. ð triẽ. ⁊ ſemiſ. §. qð ſepe in
ver. plurimorũ. ⁊ vide. xxxiij. diſt. c. xpiane ⁊ ſi dicaſ qui
buſdam annis dic ꝙ veniũt quatuor. caſus ẽ multũ ſin-
gula. in. c. i. ð reſcrip. in. vi. Et ſi dicaſ longeuo tempore
intelligiſ ð ãnis cẽtum gl. ẽ ſing. i auctẽ. ð reſtit. ⁊ ea que
parit i §. i. i ver. longeuo. Et idẽ dicit ibi Ang. ſi dicatur
tẽpore antiquato. Sʒ in cõtrarium ẽ caſus in. c. ſi. ð con
ſuetu. vbi verbum longeua iportat quadraginta ãnos di
cit ꝙ procedit ſecũdum materiam ſubiectã. Et ſi dicaſ
longo ſilẽtio itelligiſ ꝑ tres annos. tex. ⁊ glo. ⁊ ibi Be-
nedictus ð plombino in. l. ij. ff. ne de ſtatu defunctoꝝ. Et
ſi dicaſ tempꝛe ãguſtiſſimo itelligiſ ð ſexagita dieb⁹. l. ꝓ
ſpexit. ff. qui ⁊ a quibus. ⁊ dicit ibi gl. multũ ſolẽnis ꝙ i
alienatiõe reꝝ eccleſie ſufficit vtilitas putatiua ꝙ bñ no
tabis. qꝛ do. Anto. in. c. tua ſupra ð his que fiũt a ꝓlato
dixit ꝙ ibi erat glo. vnica ⁊ nõ alibi ſʒ hic eſt ſimilis. Et
quãdo quis dicaſ leſus enormiter bñ tetigit Jo. ð imo. i
c. quintauallis ð iureiur. dicã i loco ꝓprio. c. cuʒ dilecti i
fra de emp. ⁊ vendi. do. And.

1 **Cum laycis.** † Alienationis ð
feudis. vel alijs re
bus eccleſie ñ tenet etiã ſi ꝑ cõſtitutiõeʒ lay-
coꝝ approbentur Vel ſic. Aliẽatio rei eccle
ſie fcã ſine legitimo eccleſiaſticaꝝ perſonaꝝ cõſẽſu non
tʒ lʒ approbeſ ꝑ ꝯſtitutiõeʒ laycoruʒ. h. d. cõis diuiſio
ẜm ibi volẽtes. † Nota ꝙ layci dicũtur religioſi. facit. c.
eccleſia ſancte marie ð cõſtitu. c. hõc qdẽ. xcvi. diſt. qð in
telligit qñdo honoſte viuit. ꝓprie autẽ dicũſ religioſi illi
q tria ſubſtãtialia regule⁹ ꝓmittũt gl. i. cle. i. ð decimis . d.
Ant. ⁊ alij i rubrica ð regulari. ⁊ ibi. d. Pe. † qrit ſtatu
to Seneñ cauef. qð nullus religioſus poſſit aſſũmi i ꝑorẽ
qdã rector miſericordie portãs veſtem certi coloris fuit
aſſũpt⁹ in priorem potuit vide ibi ꝑ eum ⁊ ibi dixi. ⁊ vi
4 de glo. i. c. ex multa de voto. ¶ Nota ẜm . d. ant. † qð po
teſtas ſtatuẽdi depẽdet a iuriſdictõne ⁊ iperio ſtatuentis
quo ad eũ i quem ſtatuiſ. c. eccleſia de cõſti. c. hõc qdeʒ
xcvi. diſt. c. vt animarum ð conſti. li. vi. gl. ⁊ Bal. i. l. i. ff.
de iuriſdi. om. iud. ⁊ ideo dixit Bal. i. l. oẽs populi. ff. de
iuſt. ⁊ iure. qð quantum qs habet iuriſditõis tantum hꝫ
auctoritatem cõdẽdi ſtatutũ not. Inn. in. c. cũ acceſſiſſet
de conſtitutõ. Bald. in auten. quibuſcunqꝫ modis. C. ð
ſacroſan. eccle. ⁊ ideo multũ ſingulariter dixit. d. Pe. ð
5 anch. i cõmẽto. c. i. ð cõſtitu. † qð ſi epſ pſcripſit cõtra ca
pitulum qð i exercenda iuriſditiõe nõ teneaſ regrere cõ
ſiliũ eius qð i ſtatutis cõdendis non teneſ etiam regrere
eius cõſilium. quod ſtatutum pẽdet a iuriſditiõe. ſʒ mul
tum obſtat dictũ Bald. in. d. l. omnes populi qð cõdere
ſtatuta eſt potius ex quadam iuris ꝓmiſſione qꝫ ſit anne
xum iuriſditõi. qꝛ vniuerſitates non habent iuriſditio-
neʒ ⁊ tamẽ poſſunt cõdere ſtatuta. Sed reſponde qð nõ
eſt bene dictum imo vniuerſitas hꝫ iuriſditõnem. l. ſi. C.
de iuriſd. om. iud. ideo nõ eſt mirum ſi poſſit cõdere ſta-
tutũ. Pondera etiam qꝛ cõdere ſtatutuʒ eſt magis ar
duum qꝫ exercere iuriſditionem. ſtatuta eniʒ ſunt certa ⁊
perpetua. c. ſi. de offi. delega. exercere vero iuriſditioneʒ
variatur ex pte vnde dixit Bar. multũ ſingulariter i. d. l.
omnes populi in prin. in. vi. q. ꝙ ſi poteſtas habet arbi
trium imponẽdi pena non põt a pricipio cõdere ſtatutũ
i quo declaret penas. quia tales pene recipiunt varieta
tẽ ex tpe ⁊ ex ꝯditiõe ꝑſonarũ. ideo ñ debet fieri declara
tio ante tempus. arg. l. ſi pater. §. a filia ð leg. ii. Et iõ bel
liſſime dicebat Fed. de ſenis cõſilio. xvi. ꝙ epus non põt
ꝯdere ſtatutũ i his in quibus habet ptãteʒ diſpẽſandi. qꝛ
diſpẽſatio variatur ſecundum varietatẽ temporum. fa-
cit. c. fre

¶ Regule. Etiam ſi nõ ex preſſa fuerit. regula modo profiteatur aliquã regulam de approbatis ſimpliciter vt tenet. d. car. in clemen. i. iij. ⁊. v. q. ð religi. do. vbi vide ꝯ iſtos apoſtataſ vt q habeãt va gandi occaſio nes ſomnus qꝫ plurima cõſin gunt.

cit.c.fraternitatis.xxxiiij.di.ꝛ .l.ſi hominem.ff.mandati.
ꝛ .c.non debet ꝺ ꝯſan.ꝛ affi.ꝛ quod dixit bal.in rubrica
.C.qui admitti.nihilominꝰ ſalua dictū do.Anto.ꝺ alioꝝ
qꝛ iſto caſu ptās habet iuriſdictionē i potētia ꝛ nō i actu
ideo nō pōt declarare ꝑ ſuā cōſtitutiōē anteꝗ̄ potentia
deducat ad actū ꝛ iſto modo tollens morſus do. Ab.i.c.
cum ꝯſuetudinis ſupra de ꝯſue.cōtra domi. Pe.ꝛ alios
patres noſtros.Et ex iſtis infero contra doctrinā Bar.
in.l.i.C.de ſumma trini.ꝛ fide catholica.iquātuꝫ dixit ꝙ
ſtatutū generale laycorum cōprehēdit clericos ſi eſt ho-
neſtū facit cōtra eum iſte tex.ꝛ .c.a nobis ꝺ ſent. excō .ꝛ
c.tua ꝺ decimis.E ꝙ no.Jo.mona.i.d.c.vt aiarū late di
6 xi i ꝓhemio rubrice ſupradc. ¶ †No.ꝙ ſtatuta ꝯtra pui
legia cōceſſa ꝑ pricipes ſeculares eccleſijs dicunt eſſe cō
tra eccleſiaſticā libertatē.vide pulchra verba Bar.qn̄do
ſtatutū dicit ꝯtra libertatē eccleſie i auct.caſſa.C.ꝺ ſacro
ſan.eccle.in.l.i.§.ꝗ onerāde.ff.quartū rerū actio non da
tur.ꝛ in.l.i.C.de ſum.trini.ꝛ per do.Cardi.i cōmēto.c.
ꝑpendimus de ſentē.excōicat.ꝛ Inno.in.c.nouerint co.
ti.late dixi ſupra. eodeꝫ in rubri.Sed an hēat locū iſte
tex.in rebus patrimonialibus clericorū.dic ꝙ ſic ſm gl.
in.d.c.eccleſia ſancte Marie ꝛ i .c.ſi.de vita ꝛ hone .cle.
ꝛ in.c.ex litteris de pigno.ꝛ in.c.ſimiliter.xvi.q.i.ꝛ ē gl.
ſingul.apud legiſtas ſecūdum Franciſcum tigri. ꝺ pſis
in.l.munerum.§.patrimonioſū in ver.pōtifex.ꝺ mune.ꝛ
hono.ꝛ ego allego tex.nouum ad hoc in.l. decernimus
.C.de epi.audiētia quem allegaui i.c.peruenit el pmo.ꝺ
iureiuran.Et limita niſi papa approbaret tale ſtatutum
laycorum qꝛ eēt ſuandū ſicut ſtatutū pape ſꝫ gl.i.d.c.ec
cleſia.ꝛ ibi dixit Bal.ꝙ nominatum papa dꝫ illō appro-
bare.alias in generali ꝓhibitōe ſtatuorum nō vident ap
probata ſtatuta iniqua ꝛ ꝯtra libertatē eccleſie.vide eū
7 dem in.c.i.in tit.per quos fiat inueſtitu. ¶ †No.ꝙ lay
ci nō pñt ſtatuere ſup alienatōe rerū eccleſie nec ſup mor
tuarijs nec ſup annexis iuri ſpūali.Et dicit do. Petrus
nō valere ſtatutū laycoꝝ diſponēs ꝙ circa funꝰ ñ dbeāt
portari niſi tot funalia vel duperia vel nō debeāt indui ꝺ
nigro niſi tot clerici.dicit tñ ꝙ i tuſcia talia ſtatuta ſeruā
tur Jo.de imo.dicit tale ſtatutū poſſe tollerari quatenꝰ
diſponit ꝺ his ꝗ nō applicant eccleſie vt ſūt veſtes nigre
quas apportāt aliqui aſſociādo ad funus vt etiaꝫ ſunt fu
nalia que nō remanēt penes eccleſiam.ſed quatenus ſta
tutum dicit non poſſe inuitari niſi tot clericos.vel non
dētur niſi tot candele vel denarij quia tale ſtatutum non
valet per iſtum textum.ꝛ ita trāſeunt moderni ſcriben-
tes hic.ꝛ hoc ē pulchrū ad doctrinā Bal.i.l.i.C.de lati.
liber.tol. vbi ꝑ illū tex.dixit ꝙ eq ducti ad ſepulturā mi-
litum debēt remanere fratribus ſepeliētibus quaſi ſint
ſequela cadaueris ar.l.medico.§.ſi.ff.de auro.ꝛ argē.le
ga.quod ē bene notandum.Et ꝑ iſtum tex.dicit do.Ant.
8 † nō valere ſtatuta laycoruꝫ ꝙ ſi poſſit relinqui eccleſijs
ſine certa ſolemnitate.Et ſic ſtatutum bononie diſponēs
nō valere ſtatutuꝫ niſi ſit regiſtratū i camera cōmunis ñ
ligat eccleſiā.c.relatum de teſtamē.ꝛ ibi per do. Ant.ꝛ i
d.c.eccleſiā ꝛ in.c.ꝙ clericis de foro.cōpe.ꝑ Bar.in.l.i.
9 .C.de ſū.tri. ¶ Ultimo no.† ꝙ layci poſſunt compelli ꝑ
cenſuram eccleſiaſticā vt deſiſtant ſi diſponant ꝯtra iſtud
capitulū.ꝛ dicit Jo.an.poſt Hoſti.ꝙ muti plati querē
tes trāſitoriā paceꝫ tanquā canes muti nō audēt ꝓcedere
ꝯtra tales.Et ideo dicebat Baltrādꝰ ꝙ rectores ꝛ pōti
fices ſunt muti ꝺ iure ſuo male tuti.vel cuꝫ ſint cornuti ñ
audent cornibꝰ vti.Et pondera qꝛ iſte text. deſtruit dic
tū Bal.i.d.c.eccleſia.ꝛ in.c.que in eccleſiarum de cōſtit.
10 ꝛ i.c.clerici ꝺ iud.vbi dixit † ꝙ ſtatutū laycorū diſponēs
ꝙ i clericū non poſſit alienari res immobilis valet quia
contra eū videt hic caſus. vide Albericū ꝺ roſate in tra
ctatu ſtatuorum i ſecūda qōe.ꝛ que dixi i repetitiōe hu
ius rubrice.

¶ De precarijs Rubrica.

¶ Dicit do.An. ꝙ iſta rubrica ē ſibi odioſa.ꝛ ab iſto ti
tulo vſqꝫ ad titulum ꝺ teſtamētis dicit ꝙ intramus mate
riam legalem.ꝛ ſi occurrat qō ſuper iſtis canoniſta con
ſulat legiſtam ꝛ ecōtra legiſta cōſulat i materia cāonica
canoniſtā alias poſſꝫ de facili errare.ſimile verbum poſu
it idem do. Anto.i.c.raynuciꝰ de teſtamētis quod bñ no
ta cōtra quoſdam huius ſeculi temerarios audentes ap
ponere os ad cōſulēdū i materia canonica quā nunquā
viderūt.ꝛ etiam audētes ponere os in materia legali ad
cōſulēdum quam etiam nō viderūt.turpe ē enim patritō
viro ignorare ius in quo verſat ꝛ iuxta illud grāmaticē
neſcios cetera ſcire putas.ꝛ ideo bonum eſſꝫ ꝓficere nō
mediocriter in vtroqꝫ.ſꝫ etiam difficile ꝛ paucis datuꝫ ē
quos equus amauit Jupiter.vide elegans dictuꝫ Bal.i
1 .l.ſi.i prin.C.cōia ꝺ lega.teſtator dixit.† lego filio meo li
bros legales ſi ꝓfecerit in legibus.ſi vero ꝓfecerit i me-
dicina.lego libros medicinales qui re vera ꝓfecit i vtra
qꝫ facultate.an debeat haberi felix duploma.ꝺ ꝗ i.l. cō-
tinuus.§.cum ita.ff.ꝺ verb.obli.ꝛ arguit ꝑ ꝛ contra.ꝛ fi-
naliter concludit ꝙ ſic per not.in.c.cum olim ꝺ re iudi.
viō que ibi dixi ꝛ per tex.in.§.illud i auctē.vt iudices ſi-
ne quoꝗ ſuffra.dicit tñ ꝙ ē difficile.allegat illud galei.
Uita breuis ars vero longa ꝛc.Et continuatur ſic dictū
eſt ſupra de alienatione in genere.verum qꝛ cōceſſio ꝑ-
carie cōtinet ſpēm alienatiōis vt tiget in.c.i.ifra eo.ideo
poſt titulum ꝓcedētem ponitur iſta rubrica. Uel ſic vi-
dimus ſupra de contractibus ꝑ quos trāſfert ſolum com
modum ꝛ vtilitatem fructus percipiēdi.vt fit qñqꝫ in cō
tractu ꝑcarie.ideo poſt titulum ꝓcedentem ponit iſte.de
materia habet.x.q.q.c.ꝑcarie ꝛ ſequenti.differt aūt ꝑca
rium a ꝑcaria ꝛ ꝑcarijs vt dicit glo.i.c.i.infra eo.ꝑcaria
aūt ꝛ ꝑcarie differūt. vt per Hoſtiē.i.d.c.i.ꝛ eius differē
tiam non tꝫ.Jo.an.in iſto.c.i.qꝛ non reperitur illa differē
2 tia expreſſa i iure.ꝛ ideo dicit Jo.an.† ꝙ ꝑcaria ꝰvt dicit
glo.ió iſto.c.i.ē cōtractus initus vſqꝫ ad quinquēniū ad
ꝑces alicuius.ꝛ de qnquēnio i qnquēniū fit renouatio
vt dicit glo.i.d.c.i.ꝛ poteſt fieri ꝑcaria ad tēpus ꝛ ēt ꝑ-
petuo ſecūdum ꝙ partes ꝯueniunt ꝛ iteruenit debita ſo
lēnitas ꝛ ſemꝑ dꝫ fieri renouatio de qnquēnio in qnquē
nium ſicut videmus fieri i emphiteoſi qꝛ fit renouatio ne
pereat memoria ꝯtractus ꝛ recognitio eccleſie.ꝛ cū hoc
dicto trāſeunt oēs in.c.ꝑmo. Sed illuſtris doctor do.
3 Pet.de anch.ibi i.d.c.primo querit † an ꝑcaria ſit noua
ſpēs contractus.Et videt ꝙ non.qꝛ aut talis res cōcedi
tur ad vitam recipiētis ꝛ erit cōceſſio vſufructus.aut cō
ceditur ēt poſt mortem heredibus ꝛ erit cōtractus ēphi
teoticus.l.i.C.de iure ēphi.aut cōcedit ad modicum tē-
pus puta i qnquēnium ꝛ tunc ſi pro ꝑcio erit locatio.l.
i.§.ſi quis ſeruū.ff.ꝺpoſiti.aut ſine precio ꝛ erit donatio
vſufructus ad tēpus ꝛ more ſuo humiliter loquit dicēs
vt i becilitatem ſui intellectus fateatur non videt quare
ius canonicū hoc nomē ꝺ iure ciuili icognitum adiuenit
ꝛ dicit ꝙ alr doc.hoc nō declarāt. Abb.āriquus pōit ex
ēpluꝫ cū in littore vel in terra deſerta aut iſula archiepī
Janūēſis vult aliqs.pōere edificiū lignoꝝ ad cuiꝰ ꝓces
ꝑt archiepūs ꝑmittere datis ſibi.xxx.ſolidis.ꝛ poſtea ſin-
gulis ānis.x.hic ꝯtractꝰ ꝺbebit de qnquēnio i qnquen-
niū renouari ſm ꝯſuetudinē.Et ſꝫ hūc itellectū dicit .d.
Pe.ꝙ titulus de ſuperficiebꝰ aptiſſime aptatur ad iſtō qꝛ
licet ſuperficies cedat ſolo.vt.l.obligati.§.placet.ff.ꝺ ac-
tio. ꝛ ob.iſtud eſt verū quo ad directū dominiuꝫ ſꝫ vtile
cōperit ſuperficiario.ita no.in.l.i.§.qui ſuperficieꝫ.ff. de ſup
ficie.Et itelligit exemplū abbatis quādo eccleſia recipit
xxx.ſolidos ꝑ ſolo nō ꝙ ſolū vēderet ſed hoc acto ꝛ cō-
uento vt ſoli dominiū ſibi remaneret.alias iſta verba do
cenū pro ſolo iſto vt ponā ſuperficieꝫ ſuper eo nō impedi-
unt trāſlationē dominij.vt.l.ſpecies.ff.de auro ꝛ arg. le
ga.ꝙ not.in.l.ſi mulier.C.ꝺ iure delibe.ꝺberet tñ attēdi
ad quantitatē ꝑcij ꝑ id ꝙ late diſputat Bar.i qōe publi
camus quidā.Cy.in.l.i.C.ꝺ iure emphi. dicit ꝙ differē

¶ Precaria vide de hoc d. abb. infra .c.i. ꝛ ſi.hoc eo.ti. bar.in.l.cuiꝰ regulus.ff. de donat. ꝛ in.l. i.in prin. hoc eo. ti.bar.cep. in tit.ꝺ ſerui. vrba.predio.ꝗ mita pulchra ad hoc dicit.

tic Hoſti.ſūt abuſiões Gl.in duobus locis tetigit ꝺ pca
ria i auctē.ingreſſi.C.ꝺ ſacroſa.eccle ⁊ i.l.ſi. finita.§.ſi de
vectigalib⁹.ff.ꝺ dam.infe.bar.ibi dicit ꝙ pcaria ē nomē
cōſuetudinis allegat Inn.in.c.i.iſra eo.Et dicit ꝙ i ni-
hilo.differt a cōtractu emphiteotico imo ī omnibus ⁊ p
omnia ē eiuſdem nature.⁊ idem voluit i.l.i.C.ꝺ iure em
phi.Bal.i.c.i.§.vt libellarium.qui.mo.feu.amit.dicit ꝙ
precaria cōcedit ab emphiteotica. quādoqꝫ tamē fit ad
4 xxix.ānos hoc modo ēphiteota dicit † cōcedo tibi talē fū
dum emphiteoticū ad pcariā vſqꝫ ad.xxix.ānos ⁊ tu da-
bis mihi nūc pōe duos ſolidos ꝓ qlibꝫ libra ei⁹ qꝺ va-
let res.⁊ iſup quolibꝫ āno vnū ſtariū frumēti ⁊ duos de
narios ꝓ cēſu ⁊ recognitōe.qñqꝫ fit ad ſnocādū hoc mō
ꝙ finitꝫ.xxix.ānis iterato ſoluit laudimiū.i.certa qūtitas
ꝓ firma ⁊ vltra hoc ſoluit quolibet anno dictus cenſus.
5 †Et dicit pcaria quia cōſueuit fieri ad pces recipiētis ꝺ
quib⁹ precibus fit mentio i inſtrumēto.⁊ ita ibi reſidet.
Sed rubrica.C.de iure emphi.ad fi.dicit idem Bal.li-
6 bellani hoc modo.†locant ad libellū vel ad precariā vel
ad emphiteoſim an valeat libellus.Et concludit ꝙ ſic.
qꝛ libell⁹ dclarat⁹ p ſequētia q declarāt pcedētia tenet
allegat Cy.i.l.i.i quarta qōne.eo.tit.qꝛ exquo intentio
ē fundata pcedit libell⁹.vt fuit ſingulare dictū Inno.i.c.
examinata ꝺ iudicijs ⁊ hāc dicit eſſe veritatem Tu pon
dera tex.in.l.cōi diuidūdo.§.inter predones in ver.iuſta
quidē pcaria.ff.cōi diuidūdo q ē tex.pōderes quia extra
ctus ē ꝺ pelago.p quē tex.forte pcaria fuit cognita a iu
re ciuili .Secundo vbicūqꝫ ꝯſuetudo itroducit nouā ſpe
cieꝫ cōtractus in lege non deſignatam ⁊ ē tāte virtutꝫ ꝙ
p verificatōꝫ nominis ꝯprehendit ſub ꝯtractibus in.l.
deſignatis preſuppoſito ꝙ in contractu ꝺ nouo repto re-
ſultat idem effectus qui reſultaret ex aliquo cōtractu i.l.
deſignato tūc talis ꝯtractus eſt eiuſdem nature cuius ē
contractus a lege repertus iſte ē tex.melior de corpo-
re iuris in auctēn.de nō alie.§.lex itaqꝫ .ſꝫ iſte ꝯtractus
precarie eſt tante virtutis cuius ē cōtractus emphiteo-
ticus vt dictum eſt.⁊ allegat glo.formalē.x.q.ij.c.preca
rie.que dicit ꝙ precaria eſt cōtractus ſimilis emphiteo-
tico.ergo ſequit ꝙ contractus precarie ē cognitus a iu
re.⁊ ideo ſi ſubtiliter ponderet capitulū iſtud nō ſine cā
dixit ſm auctoritatē ⁊ antiquā ꝯſuetudinē.faciat gl.i.d.
auctē.ingreſſi q videt equiperare libellū pcariā ⁊ ſiſcū ⁊
i.d.§.ſi ꝺ vectigalibus ⁊ ꝙ not.Ange.in ꝯſilio.clxxxi.⁊
iſta menti cōmenda.Et ſi reſpondeat ad iſtud.c.i.inquā
tū dicit auctoritatē ideſt auctorizabilē cōſuetudinē.vt in
c.fi.ꝺ cōſuetudi.ar.l.i.ff.ꝺ pactis.vbi exponit placitus ⁊
conſenſus ideſt placitus cōſenſus.quia illud ē qꝛ verbū
placitū ſupflueret.ſed verbū auctoritatē hic poſitū pōt
ſupfluere ⁊ facit.c.venerabilē i ver.ꝺ iure ⁊ āntiqua ꝯſue
tudine de elec.⁊.c.ſopite de cenſi.⁊ ſi rñdeat ad.§.itē pre
dones ꝙ loquat de poſſeſſione pcaria. nihilominus nō
poterit reſpōderi ad iſtū tex.⁊ ideo videt mihi dicendū
7 † qꝛ realiter ⁊ effectualiter contractus pcarie ē itroduc⁹
a iure ſed accidētaliter ⁊ quo ad quid.ſ.vt precibus det
⁊ de quinquēnio in quinquennium renouet fuit introdu
ctus a conſuetudine.⁊ ita intelligatur iſte textus Andre
as barbatia.

¶ Precarie. adde ad materiā huius tex. vltra dicta in precedenti apoſtilla bar.i. l.ſi finita.§ ſi de vectigalib⁹ de dam.infec. ⁊ inn.⁊ doct. in.l.reſcriptio de iu.emphi.

Precarie.

†Precarie ⁊.ꝯceſſe
reo⁹ꝺ eccleſie dēt ſm
tus ⁊ antiquā ꝯſuetudinē de qnquēnio i
quinquenniū renouari.h.d.ſecundū intel
lectū meū quē in rubrica dedi ⁊ recepit
cōmodeꝫ diuiſionē .Et adde ang.ꝯſi.clxxxi.incipiētē ex
forma ⁊ ſerie.vbi dicit ꝙ nō meminit ſe legiſſe aliquem
doctorē ſumme auctoritatis pter Azonē loquētē de iſta
forma cōceſſionis ad renouādū vbi pulchre loquitur.Et
ſubdit ꝙ ex hac ꝯceſſione ad renouādū eſt queſitum ſo-
lum ius pſonale contra platum qui ꝓmiſit renouare.vñ
non eſt qſitum aliquod ius in bonis illis ſicut nec illi cui
eſt facta ꝓmiſſio de vēdendo ⁊ ꝓ certo eſt mirabile di

ctū ⁊ vidi arduā qōnem in facto ⁊ fuiſſe cōſultum ſecun
dum Ang.Ego cōſului cōtrarium ⁊ hoc p tex.valde ſin
gularē in.l.ne cui.C.locati quē induco ſic dominus pōt
locari domū ſecundo cōductori finito tpe primi cōducto
ris nec prim⁹ ꝯductor pōt mouere litē ſecūdo cōductori
pp hoc niſi p pactū in ſcriptꝫ aliꝰ ſibi ꝓuiderit.Ex quo ſe
quit ꝙ p pactū ē ſibi queſitum ius reale ſed i caſu noſtro
ſi ē facta ꝓmiſſio ꝺ renouādo in ſcriptis ergo Angelus
male ꝯſuluit.Et ſubdit ibi Bal.illā.l.eſſe valde notabi
lē ꝓ emphiteoſi in qua ꝓmittit renouatio qꝛ alteri ñ pōt
ꝯcedi ad renouādū pōꝫ i ſucceſſori ꝙ dicit eē quotidia
nū maxime i emphiteoſi ⁊ feudo pp ius reale qꝺ pciſe te
netur pacta vt ſi valeat qꝺ fit cōtra pactū. Subdit ēt ibi
Ang.ſꝫ an iſta renouatio poſſit fieri .Sepius dicit ſe nol
le determinare.¶ Tu dicas quod ſi i cōceſſione appo-
nit dictio ppetuo tenet renouare totiēs quotiēs op⁹ erit.
Si vero ñ ē appoſita dictio ppetuo ſi i loco ē cōſuetudo
vt renouet ꝺ qnquennio i qnqueñ tūc vꝫ facta ꝯceſſio ſꝫ
ꝙ cōſueuit i loco fieri qꝛ pſumit actū illꝺ ꝙ ꝺ ꝯſuetudine
venit.l.ſemp i ſtipulatōibus.ff.ꝺ regu.iur.⁊ ſic .Si vero
ꝺ cōſuetudine nō apparet dic ꝙ cū natura trāſlatiōis do
minij ſit vt duret ppetuo ar.l.fi.C.ꝺ legi.ñ pōt conceſſio
magis referri ad vnum tempus quam ad aliud .ideo p̄
ſumas cōceſſionem factam eſſe ppetuo argu.l.obligatio
num.l.penultimo.§.de actio.⁊ oblig. Iſta ſunt pulchra
verba Angel.in aucten.de non alienandis.§.emphiteo
ſim.Et ſic allegatur iſte tex.quotiēs ad hoc ꝙ cōtractus
cenſet tritus ſm ꝯſuetudinē loci facit.l.ſi prius.§. recte
placuit.ff.de aqua plu.arcē.l.ex exceptio.C.locati.l.ꝙ ſi
nolit.§.qui aſſidua.ff.ꝺ edil.edic.Et ideo ſingulariter di
xit Bal.i.l.quicūqꝫ.C.ꝺ ſeruis fugi.ꝙ illud quod ē con
ſuetudinariū non ē arbitrarium ⁊ in.l.liberti ꝯ ꝺ oper.
8 liber.dixit † ꝯduxi operarios an teneat ſibi facere expen
ſas victus ⁊ ferramētorum dixit ꝙ ſtat ꝯſuetudini ⁊ vi
deor eos cōduxiſſe ſm cōſuetudinē.⁊ in ru.C.ꝺ fide in
ſtru.dixit notarius dicit ſe rogatum vt amicū ego dico ꝙ
imo vt notarium ꝙ nihilominus.videor rogaſſe ſꝫ ꝯſue
tudinem loci facit.l.ſi C.ꝺ fideiuſſo.vbi ē caſus ſingula
ris ꝙ notarius videt rogatus apponere oēs clauſulas
que ꝺ ꝯſuetudine cōſueuerūt apponi qꝺ limita vt p eun
dem Bal.in rubrica.C.ꝺ reuocā.his que i frau.cred .vl
9 de Rod.rom.cōſilio.cxi.vbi † procurator generalis ac
cepit pecuniam ad cābium dominus volebat ſoluere cā
bium conſuluit ꝙ cōſuetudo erat Florentie ꝓcuratores
capere pecuniaꝫ ad cambia pro dominis ꝙ dominus te
netur vide Pet.de anch.cōſilio.cccxiij.vbi cōſuluit pa-
ter accepit emphiteoſim pro ſe ⁊ ſuis filijs ꝙ non videt
accepiſſe pro feminis ſi ſtatutū erat i loco ꝙ femine cēnt
dote cōtēte ⁊ eide Bar.in.l.dominus.C.ꝺ agri.⁊ cenſi.
lib.xi.⁊ in.l.nemo.ff.ꝺ duobus reis ⁊ dixit hic do.Car.
ꝙ in iſta renouatōe fienda non eſt neceſſaria ſolēnitas ca
nonica vnde ſufficit ꝙ prelatus illam faciat ſine cōſenſu
capli. Ego allego tex.l.ſi pupillorꝫ.§.i.ff.de rebus eorūꝫ
⁊ qꝺ no.Bar.in auctē.hoc ius.C.ꝺ ſacroſan.ec.⁊ q dixi
i.c.nulli ſup ꝛati.pſo.Et pōdera qꝛ ad hoc vt ꝓprie ſit lo
catio ē neceſſe ꝙ iteruenia mercꝫ in pecunia numerata
vt eſt glo.in.l.i.§.ſi quis ſeruuū.ff.depoſiti Si autē vero
daret aliquā ptē.x.corbes.frumēti vel vini.tūc eſt ꝯct⁹
in ominatus ⁊ dꝫ agi actione pſcriptis vbis.l.ſi merces.§.
vis maior.ff.locati.Sed an tunc bona inuēta i tali fūdo
ſint tacite obligata eccleſie ꝓ illo ꝙ ſolui debet Specu.
in tit.de loca.§.poſt quā verſi.porro el.ij.dicit ꝙ nō imo
ſolū quādo debet fieri ſolutio in pecunia numerata.quia
alias non eſt locatio l.ſi olei.C.locati .Tu allega gloſa
ſingu.inſtit.de actio.§.item ſeruiana ſꝫ Bal.ibi i lectura
quā fecit papie Tu allega ꝙ not.glo.in.l.licet.C. locati
⁊ textu.in.l.ſi gratuitā.quib.mo.pig.taci.cōtrah.⁊ alle-
ga regulā.l.naturalis.§.ſi facio.ff.ꝺ pſcriptis verbis.⁊
tene menti glo.hic dicētem cōtractū pcarie eſſe inomina
tum vide Bar.i.l.i.ff.ꝺ cōdi.ex lege.⁊ i.l.i.C.ꝺ iure.ēp.
vbi tenuit

vbi tenuit ꝙ contractus emphiteoticus eſt nominatus
⁊ daſ actõ ex illo cõtractu. Et põdera tex. i auc. ꝺ ñ alie.
.§. lex itaq; vbi ꝯſuetudo iducere põt vt cõtract⁹ i lege ñ
reptus dicaſ nominatus. Ita poſſ; dici hic tenẽdo ꝙ cõ
tractus ꝑcarie fuit introductus a cõſuetudine. Ang. ibi tz
cõtrariũ quia ille ſolus diciſ cõtractus nominatus ꝺ q̃
lex expſſe diſponit vt ꝺ noiato vt eſt tex. i auc. eo. ꝺcurſu;
.C. ꝺ done. ante nup. ⁊ ibi dicit Bal. ꝙ ſi ẽ reptus ꝯtrus
a cõſuetudine diciſ inominatus. l. naturalis §. at cũ do.
ff. ꝺ pſcrip. verbis niſi ſtatutu; expſſe diceret ꝙ talis cõ
tractus eẽt nominatus. Et iõ dicas i caſu gloſ. ꝙ ex quo
cõtractus ꝑcarie eſt ſimilis cõtractui emphiteotico erit
noiatus ſic ꝯtract⁹ emphiteoticus facit ꝙ not. Ang. i. d.
4 §. ẽphiteoſim. Et ex glo. ſi. not. † ꝙ nõ petens renouatio
nẽ poſt qnqnẽnium cadit a iure ſuo vt i. c. longinquitatẽ
hic allegato. q2 hec renouatio ẽ itroducta i fauorẽ eccle
ſie ne pp ãtiquitatẽ tpis accipiẽs vel eius ſucceſſor dicat
rez eẽ propriam ⁊ ñ eccleſie niſi eccleſia velit eũ inuitũ re
tinere. ſz. d. Pe. d. An. ⁊ alios ar. l. ꝙ fauorẽ. C. de legi.

1 d

E precarijs.

† Per ſucceſſorẽ eccleſie reuocaſ ꝑcaria p ipſi⁹ ꝓdeceſſorẽ irrõnabiliť aliẽata.
h. d. Prio narrat factũ. ſo ꝓhibet ibi pcipi
mus. Sz quãdo diciſ res alienata irrõnabiliter. d. Ant.
ponit exemplum ſi forte ꝑlatus fecit cõtractum nõ inter
cedẽte vtilitate eccleſie vt q2 laycus dedit fundum ſteri
lem ⁊ accepit fertilem p. d. c. ꝑcarie. x. q. ij. Do. Car. poſt
Pe. ⁊ Abb. ponit aliud exẽplu; ſi forte laycus recipie
bat de domo ſua. x. p annua pẽſione ⁊ ꝺdit eccleſie i per
petuũ ⁊ eccleſia dedit ſibi fũdũ ad vitã eius reddẽtẽ ãnua
tim. xxx. vel ſi ipſe retinuiſſet ſibi vſufructũ domus i vita
⁊ eccleſia ꝺdit ſibi rẽ valẽtẽ. xx. ãnuatiz. ⁊ ẽ optimũ exẽp.
. l. ſi. §. yconomus. C. ꝺ ſacroſan. eccl. canonizata. x. q. ij. ⁊
l; in. d. c. precarie dicaſ ꝙ eccleſia põt dare duplũ vl tri
plu; nihilominus benignior ẽ lex ciuilis vt ibi dicit gl. ⁊
iõ ẽ ſeruanda. Uel ſecũdo reſpõdet ibi gl. ꝙ eccleſia ꝺdit
triplum homini ſeni ⁊ debili. vide in ſimili no. dictũ bal.
in. l. ſi pater puelle. C. de ioffi. teſta. Jo. an. ponit tertium
exemplu; quãdo domus data a layco eccleſie erat i loco
ſtudij ⁊ ſtudium inde receſſit ⁊ non poteſt haberi penſio
vt prius ⁊ ex hoc eccleſia dãnificaſ ⁊ ideo põt reuocari.
⁊ cum hoc tranſit hic do. Pe. Sed Jo. an. i ſpeculo re
probat iſtud dictum. ⁊ ꝺ iſto verbo rõnabiliter vide. c. ea
que ⁊ ibi dixi ſupra de re iudi. ⁊. c. lator ⁊. c. cum ſup co.
2 ti. ⁊. c. qua fronte ꝺ appel. † ¶ Nota ꝙ qñ cõtractus ſu
per re eccleſie ẽ effectus rõnabiliter põt tunc ꝑlatus illũ
roborare cũ appoſitiõe pene facit. c. dilecti ꝺ arbitris qꝺ
ẽ bene not. p ambaſſiatoribus ad pacẽ incũdã ꝙ licet ñ
habeãt mandatũ ad apponẽdam penã tñ illa; apponeř
poſſũt ⁊ obligare cõſtituẽtes ad penam pro obſeruatiõe
pacis facit. l. bene a zenõe. C. ꝺ quadri. pſcrip. ⁊ ibi p illũ
tex. dixit Ang. fore caſu; ꝙ ꝓcurator cõſtitut⁹ ad vẽdẽ
dũ põt facere apponi in inſtrumento oĩa pacta emptiõis
cõſueta tamẽ apponi in inſtrumẽtis ſimilib⁹ facit. l. apꝺ
celſum. §. in hac ver. ſin autẽ ex. peculiari ff. de doli excep.
. l. contra iuris. §. fin. cum. l. ſeq ff. de pac. l. i. §. ſi. cũ. l. ſe.
ff. de reb. eorum. ⁊ iõ dicit ꝙ pro obſeruãtia contractus
põt in inſtrumento bona obligare l; hoc nõ habeat i mã
datis facit glo. in. l. ciuitas. ff. ſi cert. peta. ⁊ in. l. ſi his in
prin. ff. de pigno. Et idẽ dicit ibi ſi monachus ſeru⁹ fili⁹
vel ꝓcurator contraxit ſi in cõtractu apponunſ predicta
ſz illa regulaſ acquiſitio ⁊ ita dz abbas ⁊ domin⁹ appro
bare. allegat Jac. de are. in. l. iij. §. ſi. ff. de manumiſ. Tu
alle. l. gaius eo. ti. ⁊ ibi vide Ange. tamẽ cõtra iſtud vlti
mũ dictũ ẽ glo. ordinaria in. l. i. §. ſi. ff. de ſtipu. ſeruo. ſed
illa glo. cõiter reprobatur vt ibi p Bar. ⁊ eũde; Ang. ⁊
etiã p Bal. i. d. l. cõtra iuris. §. ſi. Et limita iſtum text. ⁊
iſtã doctrinã ſolẽnẽ qñ procurator ſeu adminiſtrator dũ
cõtractus erat in fieri appoſuit illam penã ſecus ſi ꝯtra
ctus eſſet in facto eẽ. q2 poſtea nõ poſſet apponere penã
hoc dico p mirabile dictũ Bar. i cõmento rubrice ad ſi.
. C. de reuocã. his que in fraud. credi. vbi dicit ꝙ licet no
tari⁹ videaſ rogat⁹ apponere oẽs clauſulas que de cõ
ſuetudine apponunſ vt in. l. generaliter. C. de fideiuſ. pce
dit donec cõtractus eſt in fieri ſz poſtquã eſt in facto eſſe
nõ põt illas clauſulaſ apponẽ. ⁊ illud allegaui in ardua
cã mantuana cõtra ſolemnes aduocatos dũ legerẽ Fer
rarie ſed nũc allego tex. ⁊ glo. in terminis ⁊ Ange. in. d.
. §. in hac. ꝙ tene menti ꝑpetuo. ⁊ adde Ang. i. l. ij. ff. ꝺ iu
riſdi. om. iudi. vbi dixit data eẽ poteſtas alicui vẽdẽdi bo
na fiſcalia ꝙ poterit dare fideiuſſorẽ euictionis ⁊ appo
nere omnia pacta penalia ſecũdum morẽ religiõis facit
ꝙ no. Bar. quẽ docto. hic allegant in. l. ſi ꝓcurator. ff. de
iure fiſci. Adde Bal. in. l. i. C. ſi rector ꝓuincie vbi dixit
ꝑmiſſum ẽ prioribus ſtatuere ſuper ꝓuidenda iuſtitia ꝙ
poterũt eligere poteſtatem ⁊ ſtatuere terminũ ad caſ di
rimẽdas ⁊ deputare executorẽ ⁊ apponere pena; ⁊ ſup
hoc dicit Bar. fundaſſe ſuũ tractatũ in . l. ambitioſa. ff. ꝺ
decre. ab ordi. faci. ⁊ ibi per Bar. late ⁊ in prima . cõſtit.
. C. ⁊ dixi in rubri. de fide inſtrumẽ. ⁊ iſta ſunt pulchra ⁊
tempore ſuo afferẽt tibi fructũ. Sed põdera glo. Joã.
and. i. c. ſolet ꝺ ſen. excõmunica. i. vi. ⁊ quod ibi not. Jo.
and. Et de illa exclamauit do. Domini. in. c. preſentiũ ꝺ
teſti. in. vi. qui dicit ꝙ licet ꝺlegat⁹ poſſit omnia ſine qb⁹
cõmiſſio eius nõ poſſet expediri. l. ad legatũ. ff. ꝺ procu
ra. tamen non vidit mandatũ ſibi illud p quod cõmiſſio
facili⁹ poſſet expediri. Et iõ videſ dicẽdũ ꝙ ſi ꝑlat⁹ vel
ꝓcurator ⁊ ſimiles poterãt actũ expediri nõ apponẽdo
penã licet apponẽdo penã facili⁹ expediuiſſent nihilomi
nus ñ poterunt apponere. Sed pondera q2 ꝯtra ꝓdicta
ẽ caſus i. l. qd tamẽ. §. ſi. ff. ꝺ arbi. ⁊ ibi dicit bar. ſe ſemel
i qõe facti dixiſſe arbiter cõdẽnauit te ad cẽtũ dãda ĩfra
decẽ dies. ⁊ ſi nõ ſolueris infra illud temp⁹ cõdẽnauit ad
trecẽtũ di ibi ꝙ ñ põt ꝯdẽnare ad illã penã tene mẽti vl
de ibi p eũ ⁊ vide eũdẽ. i. d. l. ãbitioſa. ⁊ facit ad ꝓdicta. l.
ſi pignore. §. ſi. hic allegato. vbi ſi creditor vẽdit pign⁹ ⁊
ꝓmittit penã ſi res euincaſ ſi poterat p eodẽ ꝓcio vẽde
re ſine promiſſione pene nõ tenebiſ debitor ad penã ſec⁹
ſi nõ potuiſſ; vẽdi p eodẽ precio p quo fuit vendita ſine
adiectiõe pene ⁊ ẽ ibi gl. multũ ſolẽ. quã Bar. ſi allegauit
in. l. ſi ꝓcurator hic alleg. ſi ꝓcurator fiſci vẽdit rẽ fiſci ⁊
ꝓmittit duplũ i cauſa euictiõis fiſcus nõ teneſ niſi ad ſim
plũ. ſz an ꝓcurator tenebiſ ad illã penã maiorẽ determi
nat ibi bar. ꝙ ſic ſz gl. ẽ i. d. §. ſi. hodie tñ illa lex ſi ꝓcura
3 tor ñ ꝓcedit p. d. l. bñ a zenone. ¶ Tertio no. † ꝙ vbi ꝯ
ct⁹ non tz nec ẽt tz pena appoſita in eo. ⁊. ſi diligẽti. ꝺ fo
ro compe. c. querelam ne prelati vices ſuas. l. nõ dubiu;
. C. ꝺ legi. l. pacta que cõtra. C. ꝺ pac. Ideo dicit Inno. ꝙ
vbi principale non valet ipſo iure vel p ſententiam reuo
caſ etiam obligatio penalis acceſſoria. c. iter dilectos. §.
ceterum ꝺ fide iſtru. quod limita niſi cõtractus eẽt ꝑter
ius q2 tunc valeret pena. d. c. dilecti. ⁊. c. p tuas ſupra de
arbitris. tex. ⁊ gl. i. c. ſignificãtibus ꝺ offi. dele. ¶ No.
4 ſm do. Pe. † ꝙ in poteſtate ſucceſſoris relinquiſ velit cõ
tractum illum reuocari vel ne ⁊ ſic cõtrahẽs cum eccle
ſia non potuit petere reſcindi ꝯtrum inualidum ſi eccle
ſia hoc nolit q2 cum eccleſie beneficio ſit nullus non põt
contrahẽs vti illo beneficio contra eccleſiam . l. ſi iudex
circũuento. ff. ꝺ mino. cum ſimil. Tu pondera ſubtiliter
q2 papa hic non ponit in poteſtate ſucceſſoris imo ponit
i ꝓuidẽtia ⁊ diſcretiõe ibi prudẽtie tue q̃ verba iportant
arbitrium boni viri quod ẽ bñ notandum pp cõpromiſ
ſa i quib⁹ ſimilia verba apponũſ ita dicit do. Domini.
x. q. ij. ꝺ ꝑcarijs Et pondera q2 l; hic tex. loquaſ de cõtra
ctibus factis nihilomin⁹ h; locũ in cõtractibus fiendis
vide nota. dictum Bar. in. l. illicitas. ff. de offi. preſidis.

1 p

Recarium.

† Cõceſſio precarij extinguitur ad volũtatẽ concedẽtis ſeu ei ſuccedentis ſecus in contractu precarie. hoc dicit. Sunt due partes

a ¶ Cōcedens tñ ñ petat reuocari ñ pōt auctoritate ꝓpria expelli vt tenet.d.alex.ď imo.i ꝯſi.cvij.li.iij.p.de quo vide multa.ꝑ eūdem .d alex. l.i.d.ſ.ď ꝑca.

b ¶ Morte v de ad iſtas con cluſiōs multa q̄ ponit.d.ale. de imo.in.l. cē teſtam̄s de ver. oblig.

a ſecunda ibi porro. ¶ † No.ꝙ de natura precarii eſt vt
a duret ad volūtatem concedentis[a] nec valet pactum in contrariū appoſitum per iſtuꝫ tex.ibi. Nam inuito dn̄o. Et cōcordat.l.cū p̄cario ď cauſa ſpō.⁊ ſanguine extracta eſt iſta decretalis ⁊ ſic ꝓbatur hic ⁊ibi ꝙ pactū cōtra naturā cōtractus viciat ⁊ nō viciat Lod.roma.i.l.i.§.ſi ſtipulanti.ff.ď verbo.oblige.dicit eſſe caſuꝫ ſing.i.d.l.cū p̄cario ⁊ ꝑ ꝯſ̄s hic ꝙ pactū cōtra ſubſtātiā ꝯtractus appoſitū ꝑ viam modi viciat ⁊ nō viciat ſꝫ ſi apponat ꝑ viā conditiōis viciat ⁊ viciat.ad hoc allegat.c.ſi.ď cōdi.appoſi.⁊ facit ꝙ not.Bar.i auctē.igreſſi.C.ď ſacroſa.eccle. Et tu pondera tex.illius.c.ſi. quia dicit ſi conditiōes.ſed certe nō eſt iſta formalis rō q2 in.d.l.cū precario ⁊ hic pactum ñ continebat turpitudinē ⁊ ideo ſi pactū apponeret ꝑ viam modi cōtra ſubſtantiam cōtractus ⁊ ꝯtinerēt turpitudinē viciaret.⁊ iſta ē vera ſolutio ad.c.ſi.⁊ ad iſtum tex.⁊ ad.d.l.cum precario que fuit ſubtiliſſimi doctoris dn̄i Frācīſci ď ramp.in repe.l.ſi.C.ď cōdi.ob cau. de qua fecit feſtū diſcipul[9] ſu[9] Jo.ď imo.i rep.c.cū. Ad. ferrar.ď cōſti.⁊ etiam refert i.l.vbi ita donat.ff.de dona.cau.mor.facit ēt quod ipſe not.i.l.non ſolū.§. morte.ff.ď opis noui.⁊ iō aliquādo pactū ē cōtra ſubſtātiaꝫ contractus nec ꝯtinet turpitudinē.⁊ ď hoc loquit iſte tex.⁊ .d.l. cū p̄cario.Cōtradicit tñ ille tex. illi legi.vt ibi ita donat ſolue vt ibi ꝑ Bar.qñqꝫ eſt cōtra accidētalia cōtractus ⁊ ď hoc habet in.l.paciſci.ff.ď pactis ⁊ i.l.pacta cōuēta ff.ď ꝯtrah.emptio.qñqꝫ eſt contra ſubſtātiā rei deducte i diſpoſitione ⁊ ď hoc ꝓprie loquitur tex.i.l.ꝑ ſeruū.§.i. ff.de vſu.⁊ habitatōe.Qñqꝫ eſt cōtra acceſſoria rei deducte i diſpoſitōne ⁊ ď hoc ꝓprie loquit tex .in.§.i.ff.ſi vſufructus petatur.⁊ facit ꝙ not.Bar.i.l.i ď ad .lega.⁊ in d.l.vbi ita donat ⁊ in.l.ij.C.de iure ēphi.⁊ Cy.ibi ⁊ in auctē.ingreſſi.C.ď ſacroſan.ecc.Nec ob quod habet i.l. inſulam.ff.ď preſcrip.ver.q2 ibi non erat ꝓprie pactum contra ſubſtātiam cōtractus iam ineſſe deducti ſꝫ faciebat deficere ſubſtantialia ꝯtractus que prima facie verba ſonare videbant.ideo tunc tranſeūt in cōtractū quē i effectu pacta celebrare voluerūt non attēto ſono verboꝝ ⁊ q2 late verba aſſumpta cōgruebant cōtractui reſultāti q2 ibi dictum fuit vēdo inſulam pro tali fundo nō ē vēditio ſed ꝑmutatio q2 cōtractus vēditōis late dici poteſt venditio.l.ſtatu liber a ceteris.§.quintus.ff.ď ſtatu liberis ⁊ ſic facit ꝙ ſi cōſtituo ꝓcuratorē ⁊ promitto nō reuocare ꝙ nihilomin[9] potero reuocare.ita dixit bar.i.d. .l.cum precario.⁊ Ang.in.l.ij.ff.ď ꝓcura.⁊ Bal.in.l.im ppetuum.ff.eo.⁊ glo.pegrina in.c.ſi.ď ꝓcurato.lib.vi.⁊ Ang.in cōſilio.cclxij.vbi conſuluit promiſit quis nō reuocare ꝓcuratorem ſub pena an ſit obligatus ad penaꝫ reuocādo cōſuluit ꝙ non tenet Faciat.gl.ſingularis i.c.
b ij.ď cōſue.lib.vi.vbi nec cōſuetudo diſponere pōt contra ſubſtātialia actus. ¶ Nota ꝙ p̄cariū ſoluit morte[b] ei[9] cui ꝯceſſuꝫ ē ⁊ alijs modis qui notant in glo.⁊ inter alios
3 no.modū diſſoluēdi quādo debitor q rogauit ſoluit pecuniam q2 do.Pe.† iducit ad qōnē Cy.i.l.i.C.ſi ob cyrographariam pecuniā creditor ꝯceſſit debitori pign[9] p̄cario modo ⁊ reuocat p̄cariū ad hunc finē vt poſſit pign[9] ꝓ cyrographaria pecunia retinere debitor offert debitum ꝓ quo pignus erat obligatum ⁊ ꝑ hoc recuſat reſtituere pignus an poſſit videt ꝙ non q2 poſtquam creditor reuocauit p̄cariū poſſeſſio dicit penes eū eſſe vt no. i.l.cū notiſſimi.C.ď p̄ſcrip.xxx.annoꝝ.⁊ creditori ſi reſtituēdo videt debitor inferre vim.l.ſi quis ꝯductionis.C. locati.Cōtrariuꝫ determinat Cy.i.d.l.i.p.d.l.ſi debitor ff.eo.⁊ icontingētia facti refert ita fuiſſe determinatū ſequit ibi Sali.in.xv.q.⁊ ſequit ibi Bar.in.d.l.ſi debitor ⁊ originaliter fuit dictū Dy.ibi.Sed tu pondera quia Bal.multum ſingl'r in.l.i.C.de ſen.que pro eo ꝙ intereſt dixit ꝙ ꝑ ꝯſtitutōꝫ p̄carij tenet qs p̄cile rem tradere hīc facit i argumētū ſingularis tex.i.l.ſi quis reſtituere.ff.ď rei ven.ergo in caſu dn̄i Pe.tenet p̄ciſe debitor tradere pignus teneme̅ti q8 ē cōſideratio noua tñ ñ recedo a dicto do.pe.⁊ ſequatū ꝑ tex.i.d.l.ſi debitor i verbo p̄carium ſoluit ſoluta pecunia .Et pondera bene q2 ñ audit debitor dando fideiuſſores vel alia pignora niſi ſoluēdo pecuniā vt ē tex.ſubtiliter itellectus i verbo pecunia ſoluta.
4 ¶ Not.ibi aut cū † ꝙ ſicut ſingularis ſucceſſor ñ tenet ſtare colono vt in.l.emptorē.C.locati ita nec tenet ſtare ei cui res precario ꝯceſſa ē.qd autem ſi ille cui p̄cariū eſt cōceſſuꝫ eū ñ admittat an poterit ſingularis ſucceſſor p̄cario poſſidētem expellere ſicut poſſet actor eius incōtinēti do. Pe.arguēdo dicit ꝙ nō ꝑ.l.cū fūdū.ff.ď vi ⁊ vi arma.Tu pōdera q2 ibi ē gl.ſing.⁊ fuit glo. Jo.ꝙ ñ ⁊ eā tenuit Dy.in regula pōt quis li.vi.ſed Bar.ibi tenet ꝯtriū ꝙ ſi ēptor adeptus fuit poſſeſſionē ciuilē ꝙ icōtinēti pōt recuperari per.l.iij.§.cū igit eo.ti.ñ autē ex īteruallo.⁊ allegat tex.in.l.ſi quis inſeruiret.ff.ď furtis.Tu pōdera ꝙ pro dicto Bar.eſt glo.formalis in.d.§.cū igitur ⁊ eam allegauit Angel.in.d.l.cū fundum ⁊ iſtud tenuit Bal.i.c.primo.§.ſi quis de pace iura.fir.ſed ego dico ꝙ eſt tex.cui totus mundus reſpōdere nō poſſet i.d.l. cum fundū in ver.poſtea ꝙ verbum denotat interuallū vt habet ꝑ locum a ſpeciali in.l.quotiens.§.ſi quis poſtea .ff.ď
5 her.inſti.⁊ iſtud menti cōmenda q2 eſt pulchrū. ¶ † No. ibi inde q2 per cōuētionem ꝙ ille in queꝫ fcā ē alienatio rei que alteri fuit ꝯceſſa precario appellat. dominus ſꝫ ſi petatur tunc ide venit ſibi iſta acquiſitio dominii nō ex ſolo titulo vt in lege traditionibus .C.de pactis non ex traditione quia penes dominum qui vendidit vel aliter alienauit non erat poſſeſſio corporalis ſꝫ penes tertium precario poſſidenteꝫ male ergo iſte tex.appellat illum dn̄m ſolum Poſt.ꝙ domin[9] cōſtituit ſe illius nomie poſſidere.q2 tūc ꝑ cōſtitutū trāſfert dominiū.l.quedā mulier.ff.ď rei ven.l.qď i eo.ff.ď acq.poſ.ex quo dicto habes ꝙ cōſtituēs ſe poſſidere nomine alterius trāſfert poſſeſſionē in illum ñ ſolum qñ ipſe poſſidebat.ſꝫ ⁊ qñ poſſidebat ꝑ aliū puta ꝑ colonū vel ꝑ eū qui rogauit vt haberet p̄cariū.Sed tu pondera q2.d.l.quedā mulier loquit caꝫ poſſio ē penes ipſuꝫ ꝯſtituētē ſꝫ in caſu noſtro erat penes p̄cario poſſidētē ⁊ ſic ſolo aīo dn̄um.nō vr̄ poſſe amitti q2 ciuilis poſſeſſio domini regeſcit ſuper poſſeſſione naturali illius qui ab eo tenet ⁊ ē ſubtile cōtrariū ⁊ ſubtiliter ſoluit a Bar.l.i.§.nō aūt.ff.ď vi ⁊ vi arma.⁊ ibi eſt glo.ſingularis ſm eū que dicit ꝙ quonēs aius ꝑdentis ⁊ acquirentis cōcurrūt adiuicē ꝑdit poſſio aio ⁊ ēt na-
6 turalis tene menti q8 eſt pulchra cōſideratio.† Sꝫ vtrū iſtō p̄cariū extēdat ad bona futura vt puta vēdo tibi oia bona mea que conſtitutio me poſſidere p̄cario noie tuo deinde aliqua bona acqro an ſtatiꝫ virtute p̄cary efficia tuus poſſeſſor Bal.in.xx.q.i rub.C.de cōtrahē.emp.refert doctorem ſuum magne memorie Franciſcum tigriui determinaſſe quod non niſi ea intentione acquirerē .quod te poſſeſſorem facerem allegat .l. actiōe.§.quod ſi quid poſt.ff.pro ſocio quem textuꝫ ad hoc reputat ſingularē quia in poſſeſſione querenda poteſt quis preiudicare ei cui dꝫ acquirere.l.ſi.C.ď acqui.poſ.⁊ cum iſto dicto trāſiuit Lodo.roma.in.l.iij.§.incertā.ff.ď acqui.poſ.⁊ ſic ſentiūt ꝙ ꝯſtitutio p̄cary valet quo ad futura bona querenda.⁊ bene facit glo.ſing.in.l.ii.ff.ꝑ ſocio que equat conſtitutōeꝫ precary ⁊ ſocietatē quo ad poſſeſſionē acqrēdā ſꝫ in cōtractu ſocietatis omnium bonorū non veniunt q̄rēda abſqꝫ noua p̄ſione vt i.l.ſi quis ſocietatem.ff.ꝓ ſocio.ergo ita ē conſtitutōe p̄carii ⁊ iſtō videt ſentire bar. in.l.ſi.C.que res pignor. Ang.tamē i.l.ſtipulatio.ff.ď.v. obli.tenuit ꝙ non pōt cōprehēdere futura. ¶ Tu vero pōdera ꝙ ē vera opinio ꝙ p̄carium poſſit fieri ad futura quicqd dixerit Ang.ꝑ.l.quāuis.ff.eo. Secundo pōdera q2 Saly.quem Lodo.roma.nō vidit in.d.§.ꝙ ſi qd poſt refert ꝙ iſta queſtio fuit ď facto ⁊ ſup ea Bal.ꝯſuluit ita vt dictum ē Ipſe vero tꝫ contrarium ꝙ non potuit renūciari conſtitutus quod iā fecit.l.i cōmodato.§.ſicut.ff.cō

modati

modati. Et ad dictum. §. ſi quid poſt reſpondet qd̄ loq̄r
in renūciatiōe ſocietati qd̄ fieri pōt. ſecus eſt in conſtituto
Nec ob. d. l. ſi. q2 ibi nec ſibi nec alij acq̄rit poſſeſſionem
⁊ ita reſidet ibi Saly. Tu allega pro eo ꝙ per conſtōnē
precarij qs cogit̄ preciſe vt voluit Bal. in. d. l. i. ergo ſeq̄
tur ꝙ nō pōt renunciare ꝯſtituto. Et iudicio meo in illo
§. ꝙ ſicut recte intellecto eſt caſus ꝯ̄ Bal. ⁊ ſequaces ꝙ
loquit̄ eo caſu quo dolus nō pōt iputari ſocio. ⁊ ibi glo.
dicit bonā rō. q2 nō d3 puniri qs in eo in quo non delīq̄t
ſed in caſu noſtro verſat̄ in dolo. ergo. Item ꝯ̄ eos eſt ca
ſus in. d. l. q̄uis. L. eo. ⁊ adde in materia precarij. q2 op3
ꝙ ꝯſtituens ſe poſſidere noīe alterius tempore cōſtituti
poſſideat. l. quāuis. §. i. ff. de acq. poſ. glo. in. l. ij. C. eo. ⁊ ſi
apponat̄ p̄cariū transfert̄ poſſeſſio ciuilis ⁊ retinet̄ natu
ralis. ſi vo apponat̄ ꝯſtitutū trāſfert̄ naturalis ⁊ ciuilis
⁊ retinet̄ ſola detentatio dixit glo. ſing. ſm̄ Ang. in. d. l.
§. ꝙ ſi qs dicat cōfiteor me poſſidere noīe tuo hī ac ſi di
cat ꝯſtituo. ⁊ adde Bal. in. l. i. C. de do. ante nup. ⁊ i. l. i.
C. de ſuffra. vbi dixit ꝙ vbi eſt ſuſpitio fraudis per ꝯſtō
nem p̄carij nō transfert̄ poſſeſſio. ⁊ vide Bar. in. l. ſicut. §.
ſupuacuū. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. Et adde ꝙ vbi cō
tractus eſt nullus p̄cariū tanq̄ acceſſorium erit nullum
iſtud dixit Bal. in. l. ex teſtamento. C. de fideicō. ⁊ in. c. i.
§. i. de feudo dato in vicē. l. cōmiſſorie. ⁊ vide Bal. in. c.
7 ſi facta in ti. ſi de feu. fue. controuer. inter do. ⁊ agna. † ꝙ
ſi rogans p̄cariū dicat put moris eſt ꝙ vſq3 quo emptor
recipiat poſſeſſionē corporalē ſi occurrat ꝙ venditor ve
lit inſiſtere in tenuta ſemper intelligit̄ poſſidere nomine
emptoris ſicut antea q̄ eſſet capta corporalis poſſeſſio.
⁊ adde Bar. in cōmen. l. ij. C. de pigno. vbi dixit ꝙ per
conſtōnē precarij vi data ptās intrandi tenutā auctorita
te ꝓpria. ⁊ ibi rogans p̄cariū tradit poſſeſſionē alteri ꝙ
ille talis poterit cōueniri per illū in cuius fauorē poſitū
eſt precariū nulla facta excuſſione bonoꝝ. it̄ q3 hoc caſu
aget̄ contra tertium poſſeſſorem non facta excuſſione ꝯ̄
principalem. ita vi velle ibi Bar. ⁊ ſequit̄ Bal. ⁊ Ang.
in. l. ſi. C. de acq. poſ. dicentes ꝙ cu3 hodie in quolibet in
ſtrumento apponat̄ ꝙ reſultabit effectus mirabilis ꝙ ꝯ̄
terciū poſſeſſorē poterit agi virtute illius precarij nulla
facta excuſſione ꝯ̄ principalem per tex. d. l. ſi. auctoritas
eoꝝ eſt grandis. patres enim noſtri ſunt. Sed pondera
q2 Iaco. bu. loquit̄ in conſtituto ſed nō in precario. ⁊ id̄
in precario non vī verum dictum eorum q2 eſſet corrige
re. §. ſed neq3. in auc. de fideiu. Secundo q2. d. l. ſi. loquit̄
in detentatore ⁊ illud relatiuum quiſpiam alius loquit̄
etiam in detentatore vt faciat propriā relationē tene mē
ti q2 eſt nouū. Et adde ēt pulchrum dictū Bar. in. l. ſi rē
8 ff. de pig. act. ¶ Ultimo no. † ꝙ voluntas hoīs nō finit̄
morte nam preſumit̄ quis durare in eadē volūtate. Na3
precariū qd̄ durat pro libito concedētis nō expirat eius
9 morte vt hic. † Ex quo infert̄ qd̄ l3 prior clauſtralis poſſit
reuocari ad libitū abba. vt in. c. cū ad monaſteriū de ſta.
mo. nō tn̄ reuocat̄ p mortē ipſius abba. ſec9 ſi fuiſſet con
ceſſum vſq3 ad bn̄placitū ſuū. q2 tunc p mortē reuocaret̄
c. ſi gratioſe. de reſcri. in. vi. qd̄ facit ad qōnem iudex po
ſuit quedā ad ꝯ̄ſulta donec reuocauerit an eo mortuo ex
pirēt ꝯ̄ſulta de quo per Bar. in. l. centeſimis. §. ſi. ff. de v.
ob. per Bal. in. i. conſti. ffoꝝ. ⁊ in. l. i. C. de poſtul. ⁊ in. l.
in emptis. C. de ꝯ̄hen. emp. ⁊ late ibi per Saly. ⁊ p eūdē
Saly. in. l. hec vēditio. ff. de ꝯ̄hen. emp. ⁊ p Io. cal. in cō
ſilijs ſuis in ti. de reſcri. ⁊ p. d. Pe. ⁊ alios in. d. c. ſi gra
tioſe glo. prima eſt magiſtra in ſua materia ⁊ alibi nō ē
dare meliorē ⁊ ponit differentiā cōmodati ⁊ p̄carij vid̄
aliam glo. in. l. i. ff. eo. l. in cōmodato. §. ſicut. ff. cōmod. ⁊
ibi Bar. Cy. ⁊ alios in. l. ij. C. cōmoda. ⁊ dī cōmodatū
qn̄ datur ad certum vſum ad tp̄s expreſſum. puta cōmo
do tibi equū vſq3 ad villā vel tacitum puta cōmodo tibi
ſeruū ad texendā iſtā telam. In p̄cario vero regulariter
nec dat̄ ad certum vſu3 nec ad certum tp̄s. Et ideo bart.
in. dc̄a. §. ſicut dat practica3 libellandi ſi miſiſti pro libro
meo vt cōmodare3 tibi nulla adiecta cauſa d3 agi inter
dicto de precario. ſed ſi adiecta eſt cā puta ad trāſcriben
dum d3 agi cōmodati. Sed pone ꝙ aliquis dicat cōmo
do tibi hereditatē talis vſu quādiu volueris an ſit cōmo
datum vel precarium. Dic ꝙ precarium ex quo tp̄s non
eſt determinatū pacto vel rerū natura ita dixit Bal. poſt
Pet. in. d. l. ij. id̄ pōt ſtatim reuocari ⁊ allegat̄ tex. ſing.
10 in. l. lucius. ff. de dona. † Quid ſi muto pecuniā ad certu3
vſu3 an hēat locū repetitio anteq̄ ſit fcā ꝯuerſio i illū vſu3.
Dic qd̄ no. ita dixit gl. ſing. in. l. ſi penā. ff. de ver. ob. ſec9
ſi ad nullū vſum q2 tūc ſtatim reuocari pōt ita dixit bal.
in. d. l. ij. Saly. vero ibi dicit illam gl. aliter loqui. Sed
Bal. in addi. in. d. l. ſi penā ⁊ Ang. ibi ſequunt̄ illā glo.
Bar. reprehēdit ꝙ nō d3 incōtinenti repetere q2 benefi
cio iuuādus eſt ⁊ nō decipiēdus vt in. c. ſeq. L. ti. pxi. ⁊ cū
ſequit̄ ibi Raph. ⁊ Imo. ⁊ allegat glo. Bar. in. l. pe. C.
cōmo. Mirū eſt q2 originalr Franci. tigri. reprehendit
illam glo. ⁊ allegat̄ tex. ꝯ̄ illam glo. in. l. ſeruus leg. §. ſi.
ff. de lega. i. ⁊ in. l. fideicōmiſ. §. heres de leg. iij. Et pon
11 dera iſtam glo. i. in finalibus verbis † ꝙ ſi precariū pro
rogatur non dī nouu3 precariū ſed idē p̄cariū q2 ꝓroga
re eſt extendere. l. ſed ſi manente. ff. de precari. Inducūt
hic doc. ad qōnem durante termino officij poteſtatis ꝓ
rogatur officiū eius ꝙ nō erit nouū officiū nec erit nou9
poteſtas vide. d. Anto. ⁊ qd̄ not. ibi glo. in. c. cum vinto
nienſis de elec. Bar. ⁊ alios in. l. iij. in prin. ff. de dam. i.
fec. Bal. in. l. ſi conſtante. C. de dona. ante nu. ⁊ in. l. emi
lius largianus. ff. de minor. ⁊ in. l. cū a te. C. de pac. inter
emp. ⁊ ven. ⁊ in. l. titius. ff. de excu. tu. ⁊ in. l. ſi cū dies in
prin. ff. de arbi. ⁊ in. c. i. §. ſi. in ti. an ille q interfecit fratrē
dn̄i ſui ⁊ qd̄ no. glo. in. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ff. d̄
pac. ⁊ vide Ang. in. d. l. ſed ſi manente vbi dicit ꝙ intelli
gitur eximius ꝯ̄ctus vna caſtellania. ⁊ id̄ ſoluet̄ vna ga
bella ſi ex diſpōne ſtatuti gabella ſoluat̄. Et dicit ꝙ itel
ligitur cū eadē qualitate que erat in p̄mo officio ſeu in p̄
mo ꝯ̄ctu vt eſt glo. ſing. in. c. hī qui auctoritate de prebē.
alſo de conceſſione preben. libro. vi. Et limitat ⁊ tempat
hoc ibi Ang. niſi quo ad fideiuſſores q2 non vī facta ꝓ
rogatio cum fideiuſſoribus primi contractus ſed an do
minus qui precario cōceſſit ſi rē illā alteri vendidit pote
rit aio reuocare precariū dicunt Uincen. ⁊ Gof. ꝙ non
q2 l3 ꝯ̄ctus ab eo ſumpſit initium tn̄ cum ille teneat̄ ēpto
ri vt in. l. queſitum. §. quod a ticio. ff. eo. iniquū eſſet cū te
neri duobus. ff. de exceptio. l. ne in plures ⁊ per iſta ſit ex
pedita preſens decretalis.

¶ De cōmodato. Rubrica.

¶ Supra viſum eſt de ꝯ̄ctu qui fit gratia accipiētis tm̄
merito ſubijcit̄ rubrica de ꝯ̄ctu ſibi ſimili na3 cōmuniter
cōmodatū fit gratia recipientis tm̄ l3 quandoq3 fit gra
tia concedentis vel vtriuſq3 ⁊ continuatur ſic q2 cōtra
ctus eccleſiaſtici de qbus inceptus eſt tractatus ſūt qn̄
q3 gratia accipientis tm̄ vt cōiter cōtingit in ꝯ̄tractu cō
modati. Quandoq3 gratia dantis tm̄ vt contingit in cō
tractu depoſiti qn̄q3 gratia vtriuſq3 vt eſt ꝯ̄ctus emptio
nis venditionis locationis ⁊ ſimiles. Ideo de omnibus
iſtis erit videndu3. Et p̄mo de cōmodato q2 beatius eſt
dare quā recipere vt in. c. i. L. de dona. c. cū marthe de cele
bra. miſ. c. p̄dicator. xvi. q. i. ⁊ per apoſtolu3 ad corinthī
os. ij. c. ⁊ in rubrica. ff. eo. Ideo ponit̄ p̄ns rub. ⁊ inquan
tum in iſto. c. ſeq. apponit̄ verbū gratie. d. Cardi. expo
nit. i. vtilitate vel ꝯ̄templatione. Quandoq3 ſumitur pro
collatione beneficij de. gratie de reſcri. ⁊ qd̄ habet̄ in. c. qd̄
ob gr̄am de reg. iur. in. vi. Qn̄q3 pro dono ſpūs ſancti. i.
q. i. c. gr̄a ſm̄ theologos eſt duplex. ſ. gr̄a gratis data ⁊
gratia gratū faciēs de quo plene p magiſtrū ſniarum li.
ij. diſ. xxvij. faciat glo. in cle. i. de magiſtr. ⁊ quod not.
beatus Tho. in p̄ma ſecunde qōne. cxi. arti. pe. ⁊ vltio ⁊
per Arch. de peni. diſ. i. in ſūma ⁊ p glo. in. c. cum tn̄ de

conſecra.diſ.iiij.Et adde elegantem tex.in.l.i.§.fin.ff.de
q̃õnibus in ver.decreti gratiam tibi faciet vidi dubitari
1 de facto † quidaȝ mutinẽſis bãnitus propter homicidiũ
bona eius erãt cõfiſcata.poſtea dñs ciuitatis euȝ recepat
ad gratiaȝ fuit dubitatum vtruȝ,eſſȝ ſibi remiſſa culpa ⁊
etiam reſtitutus ad bona.quidaȝ ſolẽnes doctores dire
rant q̧ ſic.⁊ ad hoc allegarunt illum tex.⁊ bar.q̧ vbicũ
q̧ȝ bãnitus recipiẜ ad gr̃am principis videẜ reſtitutus.⁊
idem videtur ſenſiſſe Bartolus in lege finali.ff.de ſentẽ.
paſ.Ego conſului contrariuȝ.⁊ ad hoc allegaui text.in
titu.de pace ↄſtan.in prin.ver.in plenitudinẽ gratie no
ſtre recepimus.⁊ ibi Bal.dixit q̧ quãdo quis recipiẜ ad
plenitudinẽ gratie remittunẜ culpe ⁊ recipiẜ ad fauores
ergo ſequiẜ quãdo recipitur ad gratiaȝ ſimpliciter nõ vi
detur facta reſtitutio.⁊ ſi ſubtiliter ponderet tex.in.d.§.
ſi.non mereẜ ad hoc allegari.Naȝ ibi cõſtabat d̃ inocen
tia cõdẽnati.⁊ princeps dixit q̧ ꝓſes faciet gratiam decre
ti ideſt ſentẽtiam annullabit.ergo ſola gr̃a nõ pareret re
ſtitutõȝ nam reſcripta fiſco dãnoſa i dubio ſunt reſtrigẽ
da ad minus ꝑiudiciũ.l.ſi quãdo.C.d̃ ope.publicis.Itẽ
q̧ȝ leges tituli d̃ ſentẽtiã paſſis vtunẜ ſemꝑ verbo reſtitu
tõis quãdo volunt illuȝ recupare bona.Et dicebaȝ bar.
loqui q̃ñ princeps mãdauit bãnum vel ſentẽtiam cancel
lari.vnde non dicit q̃ñ princeps dixit recepim⁹ te ad gra
tiam.ſȝ loquiẜ eo cãu quo dixit ꝓſes faciet gratiam decreti
tibi ⁊ forte ꝓſes reſtituit.⁊ allegabã Cy.⁊ Sali.i.l.ſi.C.
de ſentẽ.paſ.vbi Sali.dãnat doctrinam Bar.Et adde
mirabilem tex.⁊ ibi Bal.in.c.i.§.hec ſacramẽta de pace
iura.firmã.in ver.p gratiã eccleſie q̧ quãdo quis fecit id
ad quod teneẜ rõne naturali non diciẜ facere gr̃am ⁊ ẽt
allegat.l.ticius.ff.d̃ obſequijs ⁊ iſta ſunt pulchriora quã
dicta dñi Car.ab imola mero relatore.⁊ ẽ cõmodatũ ali
cuius rei ad aliquẽ certum vſum gratuita facta cõceſſio.
voluit glo.in.c.ſi.ſupra ti.prio.⁊ ibi dixi.Et Hoſti.i ſũ
ma huius titu.in prin.⁊ cõſiſtit cõmodatũ in rebus mo
bilibus ⁊ imobilibus ⁊ ſe mouẽtibus ⁊ ſeruitutibus.l.
2 i.ff.eo.† Excipiunẜ autẽȝ res que vſu cõſumũtur ſicut pe
cunia bladum vinum ⁊ ſimilia.hec eñi cõmodari nõ pñt
niſi forte ad põpã ſicut fecit quidã iuuenis vt refert Ho
ſtiẽ.hic i ſumma qui pecuniã infinitã cõmodato receptã
⁊ i archã repoſitã oſtẽdit amicis cuiuſdam puelle.⁊ ſic
puellã acqſiuit cũ crederẜ diuites nec ipſam alr̃ potuiſſet
habere.Sepe eim ad hoc cõmodanẜ pecunie.l.iij.§.fin.
cuȝ.l.ſeq.⁊.ti.ſm Hoſt.i ſumma huius tituli ⁊ dixit bar.
in.l.i.§.i.ff.eo.vbi mobilia ⁊ imobilia ⁊ icorpalia cõmo
3 danẜ.† Statutũ dicit q̧ d̃ quolibȝ cõtractu ex quo alteri
q̃riẜ ius debeat ſolui gabella an ſolueẜ d̃ cõtractu cõmo
dati certe ſic facta eſtiatõe illius vſus in quo cõſiſtit illa
donatio.l.i edib⁹.ff.d̃ donati.⁊ tũc diciẜ ꝓprie cõmodatũ
ſȝ eũ ibi quãdo datur ad certũ vſuȝ ſecus ſi ad icertũ.vt
in.l.cõmodato.§.ſicut.ff.eo.q̧ eſt bene notãdũ ꝓpter ſta
tuta penalia loquẽtia de ↄmodato ⁊ ſic poterũt accõmo
4 dari ſerui.l.ij.C.eo.† Sed an poterũt accõmodari liberi
hoies vid̃ ſin.dictã bar.i.l.i.lege.ff.d̃ plagiarijs.vbi dicit
q̧ domini cardinales ⁊ etiã magni dñi donãt ſibi adiuiẜ
cẽ aliquos bonos cãtoreẜ ⁊ aliquos ſolẽnes ſuitores q̧ȝ
propter hoc nõ icidãt i penam illius tituli ſi bona fide fa
ciãt ⁊ eos libros dent vel cõmodent.Et limita dictum
Barto.loquentis de ſtatuto.q̧ȝ procedit quãdo commo
datum reciperet eſtimationem ſed ſi non reciperet eſti
mationem puta q̧ȝ eſſȝ homo liber vel res ſacra tũc non
ſolueret gabella ſtante dicto ſtatuto no.dictũ fuit eiuſdẽ
bar.in.l.iij.§.totiẽs.ff.de damno infec.⁊ i.l.ita autẽ.ff.d̃
5 admini.tuto.⁊ ibi dixit † ſtatuto caueẜ q̧ d̃ cõtractu ſol
naẜ gabella ſex denariorum p libra q̧ nõ hẽbit locũ i re in
eſtimabili.q̧ȝ ad illum caſuȝ ad quẽ nõ adaptãtur v̓ba le
gis nõ adaptaẜ diſpoſitio eius.c.idemnitatib⁹.§.ſȝ cum
eas.⁊ ibi Domini.d̃ electio.in.vi.l.q̧ ↄſtitutũ.⁊ ibi bar.
6 ff.d̃ teſta.mil.Et põdera † q̧ȝ cõmodatum poterit dare
yconomus eccleſie ⁊ ꝑſone eccl̃iaſtice q̧bus adminiſtra

a ¶ Cõmodatarius.vid̃ ad mãm hui⁹ tex.in.l.i.C.cõmoda.⁊.d.Ale.d̃ ſmo.i.l.q̧ nerua.ff.depoſi.⁊ late in.l.ſi qs nec.ſi cer.pet.vbi totam fere mãm colligee.

tio ↄcediẜ vel cõmittiẜ q̧ȝ teneẜ ꝓut pñt ſubuenire neceſſi
tatib⁹ hominũ.Ita pulchre dixit Hoſti.i ſumma huius
tituli.§.qs poſſit.⁊ i ſũma d̃ donat.§.qs poſſet ⁊ i ſumma
d̃ poſtulãdo.§.qd ꝑtinet verſ.itẽ arg.c.quiſq̧s ⁊.c.ſequẽ
ti.lxxxvi.diſ.Adde cõmodaui tibi taceam argẽteam vt
tãtumdẽ argẽtuȝ mihi reddas qs ↄtractus erit vẜ q̧ ſtet
i pẽdẽti.q̧ȝ expoſtfacto iudicabim⁹ qs ↄtract⁹ erit ⁊ lȝ vl
tima voluntas non poſſit ſtare i pẽdenti vt i.l.ſi.ff.cõia ꝑ
diorũ.tñ ſecus eſt i cõtractu dic q̧ eſt cõtractus inomiat⁹
ab ipo initio caſus eſt ſingularis i.l.ſi.i ſi.ff.d̃ ꝑſcr.v̓bis
Ita euȝ allegat Lodo.roma.in ſuis notabilibus prope
ꝑncipiũ.Iteȝ cõmodaui tibi bouẽ meũ vt tu mihi cõmẽ
dares tuũ qs cõtractus erit dic innoiatus.caſus ẽ ſingu
laris in.l.ſi rem mihi inſpiciendaȝ.ff.d̃ ꝑſcrip.ver.d̃ quo
facit magnũ feſtũ bar.ibi.⁊ illũ allegat ꝓ ſingulari Lo
7 do.roma.i ſuis notabilibus.† Quid ſi cõmodatũ ſit gr̃a
dãtis an vẜ donatio.Bar.in.l.ſi vt certo.l.interdũ.ff.eo.
p illũ tex.dicit q̧ corona gemme ⁊ ornamẽta que mittũẜ
ſponſe a ſpõſo vt veniat ornata ad domũ mariti ſi videẜ
donate ſȝ cõmodate ideo nõ cõfirmanẜ morte nec debẽt
apud vxorem remanere niſi alr̃ ſe haberet cõſuetudo de
quo vide Bar.Bal.⁊ modernos in.l.penul.§.ſeruus.ff.
ſolu.matrimo.⁊ Bal.i.l.ſi ſe.C.famil.hercicũ.⁊ Lodo
uicus roma.vbi accumulat hoc in auten.q̧ locũ.C.d̃ col
lati.⁊ vide Lodo.ro.i ſuis cõſilijs.⁊ Ang.conſilijs ſuis
8 ⁊ ẽt Pet.d̃ ancha.⁊ Paul.d̃ caſ.i cõſilijs eorum.† Quid ſi
accõmodaui tibi librũ vt illũ obligares tuo creditori dic
q̧ poſſuȝ agere cõtra te vt illũ redimas.ita dixit bal.i.d.
.l.ſi vt certo.§.nũc vidẽdum p glo.ibi ⁊ tex.⁊ glo.i.l.pe.
.C.eo.que ibi dicit q̧ poſſum agere finito tẽpore.ſi auteȝ
tempus non fuit appoſitũ expectabit diu glo.vero.i.l.In
tius.ff.mandati exponit illud verbũ.diu ſȝ arbitriũ iudi
cantis limitat hoc bal.i.d.l.pe.niſi ex qualitate perſone
cõmodantis poſſet eſſe ꝑſumptio temporalis citerioris
puta quia forte eſſet digeſtũ nouũ q̧ ſequẽti ãno legereẜ
vel ſcolaris eſſet parat⁹ ad receſſum q̧ȝ tũc non deberet
expectare diu ne differet receſſum argu.l.queſitũ.ff.d̃ pi
gnor.eſt ſolẽnis limitatio ad ꝑdicta vide Bal.i.c.ex re
ſcripto de iureiur.vbi dicit q̧ illa.l.lucius nõ hȝ locũ q̃ñ
fideiuſſor eẽt i carcere ẽt ſi latiſſim⁹ eẽt carcer vt q̧ȝ ciui
tas mediolani eſſet ſibi aſſignata pro carcere q̧ȝ licet dã
num pecuniariũ poſſit reparari carcer tamẽ eſt irrepabi
lis ⁊ iteri carceratus poſſȝ mori quod non eſt expectan
dum ar.l.ii.⁊.iij.ff.de ſeruis quod ẽ bene notandum.Et
ſcias q̧ in dubio cõmodatũ ꝑſumitur datũ rogatu cõmẽ
datarij.vt in.d.§.interdũ per Bar.qd̃ ẽ vtile quãdo alle
ganti contrarium incũberet onus probãdi.Et adde pul
chra v̓ba Ange.i cõſilio.xxxiiij.incipiẽte.quedã nobilis
9 † Titius dixit cõmendo Seyo cuſtodiã huius caſtri.an
ſit ſibi queſitũ aliqd̃ ius i dicto caſtro.Cõſuluit q̧ non ſȝ
ſola cuſtodia quaſi i illa cuſtodia eẽt electus miniſter.al
legat.l.lucius.§.meuia.ff.ad trebel.p quã dicit Inno.q̧
ſi cõcediẜ eccleſia in cõmẽdam nullum ius acquirit.ſȝ ſo
la gubernatio vẜ conceſſa reuocabilis ad nutum cõmen
dantis.⁊ idẽ ẽ qd̃ deponere.ar.l.petron⁹.§.ſempronio⁹ d̃
lega.iij.l.meuia.ff.de an.leg.in prin.ff.depo.

a 1 Dam gratia. † Cõmodatarius⁹ ẽt gr̃a ſui teneẜ de
culpa leuiſſima nõ d̃ caſu niſi de trib⁹ caſib⁹
h poſitis.hoc dicat ꝑmo cõmodatũ añ vſum
cõpletuȝ nõ reuocaẜ hoc dicat.ſcđo ⁊ hȝ duo dcã ſm ibi
ȝ.Primũ ſubdiuidiẜ.ꝑmo ponit vnũ dicñ.ſcđo aliud ⁊
q̃ tres caſus excipit ibi lȝ ſcđȝ ſubdiuiẜ.ꝑmo ponit dictũ
2 ſcđo rõnẽ ibi cũ non ⁊ eſt.c.gregorianũ.¶ † No.q̧ gra
tia hic ſumiẜ ꝓ intuitu ſeu contẽplatiõe vite que dixi ſupra
3 eo.i rubrica.¶ † No.q̧ vbi cõtractus ſit gr̃a vtrius tãtũ
venit culpa etiã leuiſſima.vnde non eſt ſpãle q̧ hic vẜ in
cõmodato vid̃ meliorẽ tex.d̃ iure ponẽtem alios ↄcr⁹ i q
4 bus venit culpa in.l.cõtract⁹.ff.de reg.iur.¶ † No.tres
caſus i quib⁹ caſus fortuitus iputaẜ cõmodatario ſi cul
pa ꝑceſſit

pa pceſſit caſuȝ.l.ſi vt certo.ff.eodeȝ.Secūdo vbi pactuȝ i
terceſſit.ar.l.i.§.ſi cōuenerit.ff.depoſiti.Tertio quādo p
ceſſit mora.⁊ intellige pdicta vbi cōmodās obtulerit rē
accōmodare.qꝛ tūc nō tenet cōmodatariꝰ niſi ď dolo ⁊
lata culpa.d.l.ſi vt certo.§.interdū.ſecus ſi cōmodatari
us rogauit.qꝛ tunc venit culpa leuiſſima.vñ quod habe
tur i ſimili in.l.⁊ qui data opa.ff.ex quib.cau.maio.⁊ qđ
pulchre dixit bar.in.l.ſi ſeruus.§.quod autem.ff.ď furtis
⁊ do.Anto.in.c.ſignificāte de pig.⁊ quod habet in tex.
ſingulari ⁊ aureo.l.vniuerſi.C.de lega.lib.x.Et addē ad
predicta ſing.dictum Inno.in.c.ſicut dignum ď homic.
5 vbi dixit quod † quando quis dat damnum alicui nō ex
dolo nec ex lata culpa ſȝ leuiſſima tenetur ſoluȝ i foro cō
tētioſo.ſȝ i foro penitētiali nō ſȝ ſufficit ꝙ in illo agat pe
nitentiā de quo dicto exclamauit ſingulariter do.Abb.i
6 .c.i.ď conſtitu.vide ibi p eū.¶ †Nota ꝙ cōmodatū nō
reuocat ante vſuȝ cōpletū ď quo hic p glo.i.Sed quid ſi
tempe debito nō potuit cōmodatarius vti re cōmodata
an poſt tempus rei cōmodate poſſit vti.Dic ꝙ ſi vt per
Bar.in.l.in cōmodato.§.ſicut.ff.eod.⁊ Cy.in.l.ij.C.eo.
⁊ intrant docto.hic materiā doli.latiſſime culpe latioris
late leuis ⁊ leuiſſime.Et adducūt cōmentū Bar.in.l.qđ
nerua.ff.depoſiti moderni hic ſcribētes.ſȝ Jo.an.ſatis
7 ſicco pede trāſiuit.†Quid autē ſit dolus dic ꝙ duplex q
dam ē bonus dolus ⁊ quidam malus.de dolo bono vñ
ſing.glo.in.l.i.§.non fuit.ff.de dolo.⁊ ibi glo.allegat do
lum Salomonis.de quo hꝫ in tex.⁊ glo.in.c.afferte de p
ſump.Et ego allego bonum dolū Caroli maioris queȝ
refert Andreas de yſernia in.c.i.§.publici latrones i.ti.
de pace tenēda.vbi refert ꝙ cū pater ⁊ filius fuiſſent ac
cuſati de homicidio ⁊ probatū fuiſſet ꝙ vnus eoꝝ pcuſſe
rat ⁊ in tormētis nemo ꝯfiteret carolus maior finxit ſe il
los ambos ſuſpēdi facere.pater cuȝ eēt in furchis fuit cō
feſſus ſe occidiſſe ⁊ ſic ipſe tātū fuit ſuſpenſus filio libe
rato.⁊ ideo dixit Bar.in.d.§.nō fuit ꝙ deus pōt aliquē
decipere qꝛ iterdum dolus ē bonus vt ibi ē glo.que pōit
exēplum de capto a ianuēſibus ⁊ de mercatoribus fingē
tibus.⁊ faciat quod habet in.l.obſeruādū.ff.de offi.pſ.
⁊ ibi glo.loquit de iſtis patribus noſtris bononienſibꝰ
8 † Eſt autē dolus malus.⁊ dicit ꝙ eſt ſtudioſa machina
tio ad decipiēdum ⁊ fallenduȝ adhibita.et eſt tex.in.l.i.
§.doluȝ.ff.de dolo.⁊ ita trāſeunt omnes hic.⁊ bar.in.l.
ꝙ nerua.ff.depoſiti.Tu allega tex.in.l.ſi.C.de litigio.i
verbo abſcōdita mentio machinatio.⁊ ibi vide bald.⁊
forte ē melior modus dicēdi ꝙ dolus ē abſcōdita mētis
machinatio ad decipiēduȝ aliū.Et facit ꝙ ſcribit in illo
Virgiliano ſecūdo eneid.Aut vlla putatis dona carere
doliſ danauȝ ſic notus vlixes.⁊ talis dolus dic quod eſt
delictum glo.eſt in lege.i.verſi.crimen.ff.de fideiuſſori
bus tutorū ⁊ i lege prima.§.ſi apud ſeruuȝ.ff.depoſiti ꝙ
eſt bene notādum ſm Nico.de neapoli in.d.l.i.propter
ſtatuta loquētia ď delicto ꝙ verificent i dolo.⁊ ego alle
go tex.i.l.i.§.plane i verbo ꝓpriȷ̄ delicti penā vſ.ſi ex do
lo ⁊ ibi Bal.ff.de tutelis ⁊ rōnibus diſtrahē.Et pōit ex
emplum.cōmodatarius clam induxit furem ad furan
dum rem cōmodatam vt forte partiat illam cum fure.⁊
adde ꝙ poteſt dolus aliter diffiniri.vȝ dolus eſt ars no
cendi cōtra naturaȝ ideſt cōtra naturalem amicitiā.l.vt
vim.ff.de iuſt.⁊ iure ꝙ faciūt homines diabolico ſpiritu
inſtigati.nam ſicut i demonibꝰ reperitur furor ⁊ quedā
irrationabilis ꝯcupiſcētia.ita in iſtis doloſis ſm beatuȝ
Tho.quem refert Bal.i.l.pignus.C.de pignora.actio.
9 † Tangunt ēt qđ ſit culpa.⁊ bar.i.d.l.ꝙ nerua.dicit qđ
ē dare culpaȝ in genere.⁊ eſt deuiatio ab eo ꝙ eſt bonū
quod p hominis diligētiā potuit ꝓuideri ſiue deuiet fa
ciendo malū ſiue deuiet obmittēdo bonū.do.Card.mor
det diffinitōȝ bar.dicens ꝙ culpa eſt ďuiatio a bono vel
praua operatio.ſed ſi bene pōderet diffinitio eius tendit
ad illud ꝙ tendit diffinitio bar.⁊ ideo dixit ibi bar.nota
10 bile dictū † ꝓmiſi tibi recipiēti aliquem in famulū de cō
ſeruando te indemnē de eo ꝙ eius culpa datum fuerit ꝙ
ſi aliquid tibi ſubtraxit vl' aliquid doloſe fecit ꝙ tenet ꝓ
miſſor qꝛ ſub culpe i genere ſumpta ꝯpꝛehēditur dolus
⁊ cum hoc dicto tranſit hic do.meus Jo.de imo.Et ſub
dit ibi Bar.quod eſt dare latiſſimā culpam que ē idem
quod verus dolus ⁊ manifeſtus.⁊ latior culpa que eſt
dolus preſumptus.⁊ ſic culpa velut genus comprehen
dit dolum verum ⁊ preſumptum ⁊ alias culpas que do
lum nō icludūt.Pondera qꝛ hoc dictū videt falſum.qꝛ
ſi culpa ē genus ⁊ dolus ē eius ſpēs ſequit neceſſario ꝙ
diffinitio data a iuriſcōſulto vt i.d.l.i.§.dolū nō ē bona.
qꝛ oīs pfecta diffinitio conſtat ex genere ⁊ differentiys vt
ſcribūt oēs philoſophi.Et Bal.i.l.i.ff.de teſtamē.ſed in
diffinitōe doli nō fit mētio ď culpa tanq̄ ď genere iō vi
det ꝙ qñ lex loquit de dolo loquit ꝓut dolꝰ ē ſpēs diſti
cta a culpa.iō poſſet dici ꝙ culpa ē quoddā genus diui
ſuȝ i duas ſpēs quarū vna trāſit i ꝓpriū nomē ⁊ vocatur
dolus ſtat alia i nōie generis ſeu vocatur culpa ad iſtar
eius ꝙ dicimus de arbitro ⁊ arbitratore.qꝛ veniūt appel
latione arbitroꝛuȝ.l.ſi ſocietatē.§.arbitroꝝ.ff.pro ſocio
.l.i.ff.de adop.dolus autē diuidit in duas ſpecies qꝛ eſt
dolus verus ⁊ ꝓſumptus.ita dixit Sali.in.l.ſi nulleȝ.C.
de pigno.actio.⁊ iſte dolus verus ⁊ manifeſtus vocatur
latiſſima culpa vt dixi.ſed ꝓſumptus vocat culpa latior.
vt eſt tex.in.d.l.ꝙ nerua.ſȝ glo.cōiter nō poſuerūt iſtas
duas ſpecies.ſ.latiſſimaȝ culpā ⁊ latiorē.ſed illas poſuit
Bar.i.d.l.quod nerua.Sed tu pondera ꝙ forte non eſt
dare culpam latiorem.⁊ ideo bene dixit gl.in dicta lege
ꝙ nerua duȝ expoſuit latiorē ideſt latā.⁊ hoc p tex.in.l.
late culpe finis ē nō itellige ꝙ oēs itelligūt.ff.ď v.ſig.iū
cto tex.d.l.ꝙ nerua.⁊ expoſitō ē gl.ibi.⁊ diffinit ſȝ bar.
latior culpa ſic videlȝ.ꝙ ē machinatio ad ďcipiēdū aliū
ꝓſumptiue adhibita.Et ſi dicat.dolꝰ ſemp eſt ꝓſumptus
qꝛ ſtat i aīo ⁊ non pōt probari niſi p indicia.qꝛ bart.ibi
reſpōdet ꝙ ſi indicia ſunt manifeſta ſatis dolus eſt mani
feſtus.iuxta not.p glo.in.l.dolum.C.ď dolo.⁊ in.c.ij.de
renūcia.li.vi.ſȝ quando indicia non ſunt ita manifeſta dr
dolus preſumptus.Pone exemplū.ſaluauit quis res ꝓ
prias ⁊ non alienas vt in.d.l.ꝙ nerua.vel res cōmoda
tas poſuiſti in aula ꝓprias vero in camera.⁊ ideo dici
mus ꝙ minus ſe hꝫ dolus ꝓſumptus q̄ verus.⁊ ideo mi
nor excuſatur a dolo preſumpto ſed non a vero.glo.ē ſo
lemnis in.l.auxilium.ff.ď minori.ꝙ minor reſtituit ad
uerſus inuentariū nō cōfectū.qꝛ nō cōficere iuentariū cō
ſiſtit in dolo ꝓſumpto.facit quod habet i.l.ſi ex cauſa.§.
nūc videndū.ff.de minoribus.facit qđ habet in l.c.audi
tis de in integ.reſt.⁊ adde Bal.i.l.pignꝰ.C.de pig.actō.
11 in.vi.col.† ꝙ ſi accuſo te quod occidiſti ſeruum p culpaȝ
talis libellus ꝓcedit.qꝛ omnis dolus ē culpa latiſſima ſȝ
cum.⁊ ēt qꝛ nomine culpe videt culpa ſecūdum ſubiacē
tem materiam.l.ſi cum vēderet.ff.de pigno.act.⁊ hic ſentit
illud quod dixit Bart.in.d.l.quod nerua.ego dubito ď
hoc dicto qꝛ mihi ſi videt vera doctrina.qꝛ ille que diffe
runt nomine ⁊ effectu ſunt ex toto diuerſa.⁊ ab vno non
infert ad aliud.§.papinianus.ff.de minori.cum ſi.ſed do
lus ⁊ culpa differunt nomine ⁊ re.ſed dolus infert ex ꝓ
poſito culpa vero nō ꝑmuȝ ꝓbat in.d.l.i.§.dolum.ſecū
dum ꝓbatur in.l.ſi ꝓcuratorē.§.dolo.ff.mandati ergo ⁊
ideo Bal.multum ſingulariter i.l.quid ergo.§.pena.ff.ď
12 his qui nota.iſa.† Accuſatur iquit qđs ď homicidio ſtu
dioſe facto ⁊ ꝓbat culpa an abſoluet an mitius puniet i
eadeȝ iſtantia.Et dicit quod puniet mitius i eadē iſtātia
⁊ ſic ſētit realiter ꝙ culpa nō ē dolus.Et pondera ſubti
liter qꝛ eoipſo ꝙ loquimur ď homicidio cōprehēdit do
lum.l.i.C.ď ſiccariis.Et ideo dixit tex.i.l.in lege quod in
homicidio nō venit culpa.ff.eo.ergo eoipſo qđ i homici
dio exprimo culpā reſtringo homicidiū a ꝓpria natura
ſui.Pondera ⁊ erit noua conſideratio.aut hoc exprimi
tur a cōſitente.⁊ tūc capit pro dolo.ar.c.cum dilecti.de
accuſa.⁊.c.contra eum.de reg.iur.in.vi.aut exprimit a te

ſte τ tūc intelligaſ culpa ꝑut differt a dolo.arg.c.in pñ
ſentia de ꝓbatio.aut exprimiſ a libellante.τ tūc ꝓcedat
dictum Bal.qđ intellige τ declara vt dicit Bar.i.l.ſi qs
13 intentōe.ff.de iudicijs.¶ †Quid autē ſi lata culpa ē nō i
telligere ꝙ oēs homines vl̄ maior pars itelligunt p tex.
τ glo.in.d.l.late.Et pone exemplū in eo qui rem cōmo
datā poſuit in ꝓtica vel via ſine cuſtode qđ cōmuniter
homines nō faciunt vel qs errauit in arte.l.i.§.hec actō
ſi meſſor falſuꝫ modum queꝫ textū nota ſingul.ꝙ ꝓtoris
ſententia ē eadē ꝙ verba expſſa ẟ q̄ exclamauit Bal.i.d.
l.pign⁹ idē nō ſeminare aut colere agrum tpe ꝯgruo.l.ſi
merces.§.ꝯductor.ff.locati etiam aſſeuerare illud qđ qs
ignorat.l.iulius.§.ij.ff.ẟ actio.emp.Bar.in.d.l.ꝙ nerua
mordet iſtam diſtinctōem qꝛ nō cōpetit furioſo qui ñ in
telligit illud quod omnes homies intelligūt τ tamē nō ē
in lata culpa.l.diuus.ff.de offi.preſi.Raynerius ibi i ad
di.defendit iuriſcōſultum.qꝛ illa.l.loquiſ ẟ intelligente
τ ſic recipit limitatōem.ar.l.inter omnes.ff.qui ſatiſda.
cogā. Bar.vero ibi aliter diffinit ꝙ eſt deuiatio τ circū
ſpectare ab ea diligētia quā cōiter habēt homines eiuſ/
dem profeſſionis.ideo dicit valde ſingulariter ꝙ nō que
libet impitia artificis eſt lata culpa.ſed quādo errat i eo
i quo oēs de illa arte cōmuniter ſciūt.vnde ſi erraret i eo
quod tātū excellētiſſimi ſciūt in illa arte non eēt lata cul
pa.τ cum Bar.trāſeunt omnes legiſte τ canoniſte.vere
diffinitio iuriſcōſulti eſt veriſſima qꝛ locutus eſt de eo qđ
eſt cōe intellectui omnium hominū vel maioris partis.
eoipſo ergo ꝙ ego neſcio illud quod eſt cōmune intelle
ctui aliorū hominū ſuꝫ i lata culpa.τ ſic ſi medicus neſcit
illud qđ eſt cōe intellectui aliorū medicorū ē in lata cul
pa.τ ſic ẟ alijs ꝓfeſſionibus.Unde ſub diffinitōe iuriſcō
ſulti in.d.l.late realiter cōprehēdiſ diffinitio Bar.que ē
declaratio diffinitōis iuriſcōſulti τ ꝯductio illius ad pti
cularē.τ iſtud ē veriſſimum.τ vide Bal.in.d.l.pignus.
Qui inquit ad molēdinū τ icurſu hoſtiū ꝑdite ſunt beſtie
ꝙ nō ꝓſumitur culpa.exquo maior pars hominū illuc
putabāt tute accederſ quod dicit eē menti tenēdū τ ſepe ẟ
14 facto cōtingere.¶ †Ego vidi hic dubitari de facto tem
pore guerre.fama erat i caſtro ſancti Georgij ꝙ ſalu⁹ cō
ductus ab inimicis erat conceſſus caſtro propter qđ ho
mines illi de caſtro exiuerūt foras cum beſtijs ad paſcu
landum finaliter incurſu hoſtiū capti ſunt omnes qꝛ re
vera ſaluus cōductus nō erat cōceſſus.an eēnt excuſati
a lata culpa.vicarius dñi poteſtatis erat inclinatus pro
nūciare ꝙ non.allegaui ſibi iſtam doctrinā Bal.τ reuol
ui ſpiritum eius i contrariam ſententiam.τ ideo dicebat
Sali.bonoñ.ibi.depoſui apđ campſorē fide approbatū
apud quē cōis curſus deponētiū erat an ſim excuſatus.
Determinat ꝙ ſic.vide optimū tex.in.l.a bone fidei.ff.ẟ
rei vendi.τ ibi doctrina Ang.excuſantis quēdam pñtes
15 hic bonoñ.a magna ſuſta.τ dixit etiā ibi Bal.† cōmoda
ui tibi vnum bouem habenti aliū vt arares cum eis.tu
dimiſiſti intra caſtri portas bouē tuum in loco tutiſſimo
meū dimiſiſti extra portas i loco tamē tuto ſm cōmunē
hominū opinionē.tamē bos meus fuit ablat⁹ i nocte ab
hoſtibus cū multis beſtijs hominū caſtri an tenearis.Et
a ꝯcidit ſic⁎ qꝛ nō tantā diligētiā habuiſti in re aliena qꝫ
tam i tua relique tamē cogitādū τ cū eo tranſit Sali.ver
16 doctrina ei⁹ ꝓbaſ i textu apto i.d.l.ꝙ nerua.¶ †Quid
dicit ſit culpa leuis.dic dimittere illud ꝙ diligēs hō nō di/
miſiſſet.vl̄ facere illud ꝙ diligens hō nō feciſſꝫ.Pone
exemplū in feneratore q res pignoratas min⁹ diligēter
excuſſit a tineis murib⁹ τ ſimilibus.Leuiſſima ẟo culpa
eſt que cōprehendi pōt p hominē diligentiſſimū.§.ſtipu
latorū.ff.ad.l.aquil.τ ſic leuiſſima culpa ē facere ꝙ dili/
gētiſſimus nō feciſſꝫ.vel obmittere quod diligētiſſimus
non obmiſiſſꝫ.l.diuus.ff.de offi.preſi.Nō cuſtodire ſue
cuſtodie cōmiſſum leuiſſima culpa ē.non curare vl̄ cura
non facere diligētiſſime egrotum leuiſſima culpa ē.non
equitare vt diligētiſſimus leuiſſima culpa eſt.Sed pone

a ¶ Sic. Vide ad hoc Angel. Bar. τ oēs ſcr doct.in.l.ſi vt certo.§.ꝙ ẟo. ẟ eo.ti.q iſtam q. in terminis tangunt.

cōmodaui equū ei qui nec bñ nec cōpetēter equitare ſcit
puta qꝛ ē ſcolaris.an ſi ꝓpter illam equitaturam equus
effectus eſt deterior τ cōmodatarius teneaſ Bal.in.d.l.
pignus dicit ꝙ ſi i equitādo culpam extra ſuam diligen
tiam non cōmiſit ſꝫ ex ſua neſciētia hoc ꝓceſſit vt ſepe ac
cidit in ſcolari.dic ſcolarē non teneri.ipꝫ tēt ſibi cōmo/
dans.ſecus ſi ſua culpa accidit in eo ꝙ diligēs eē potuit
vt in paſcēdo vel retinendo in loco nō tuto vel cum ipſo
currēdo quādo neceſſitas nō iminebat ꝙ iſtis caſibus te
nebitur licet leuiſſimā culpā cōmiſerit ſm naturam cō/
modati quod ē ſingulariter notādū.Sꝫ i cōtrariū facit i
ſti.quibus modis re cōtrahi.obliga.§.actis qui vtendo.
Sed ſolue ꝙ ille tex.loquiſ i cuſtodia τ diligētia ꝙ non
17 tantū p ſe ſed etiā p aliū adhiberi poteſt.† Que autē cul
pa veniat i cōmodato cōclude.aut cōmodatū ſit gr̄a reci
piētis tantū τ tūc ſi cōmodās ſe vltro obtulit ad cōmo
dandum tunc teneſ cōmodatarius ſolū ẟ dolo τ lata cul
pa.l.ſi vt certo.§.interdum circa finem ſecūdum vnum i/
tellectum.ff.eodem.Faciat in ſimili ſing.dictum Bal.in
d.l.pignus ꝙ ſi officialis ꝓcurauit officiū teneſ de leuiſſi
ma culpa ſecus ſi nō procuraſſꝫ ꝙ teneretſ ẟ leui arg.l.ſi.
§.penul.ff.depoſiti.Aut cōmodās ſe non obtulit τ tunc
teneſ cōmodatarius ēt de leuiſſima vt hic.aut ſit gr̄a utriū
ꝯtis vt ē qñ maritus cōmodat iocalia vxori vt ornatior
icedat ẟ quo dixi ſupra eo.i rubrica tūc teneſ ẟ dolo τ la
ta culpa.vt in.d.§.interdum τ ita dꝫ ſuppleri iſta glo.τ
ēt gl.in.d.§.interdum vt addaſ de lata culpa que equipe
raſ dolo vt i.d.l.i.§.hec actio ſm Inno.Uincē.Goffre.
Jo.an.τ modernos hic τ Bar.i.d.l.ꝙ nerua licꝫ aſr hic
ſentiat do.Car.τ nō bñ.aut ſit ꝯmodatū gratia vtriuſqꝫ
puta venit amic⁹ cōis ad cenā τ ſocio accipienti omnes ce
ne accōmodaui argētaria que ꝑdita ſunt teneſ de dolo
τ leui culpa nō autē ẟ leuiſſima vt.d.l.ſi vt certo.§.nūc
vidēdum τ pōt eē rō qꝛ ſm naturam eſt quem ſequūtur
cōmoda nimirū ſi diſtinguaſ cuius gr̄a fiat.Et inquan
tū dictū ē ꝙ lata culpa.equiparaſ dolo fallit ſꝫ ſcribētes
hic vbi ageref ẟ pena corporali qꝛ lata culpa nō eqparā
tur dolo.ita dixit i.l.ij.ff.de ſiccarijs τ in.l.i.§.hec aūt.ff.
ſi quis teſta.liber.τ in.l.in actionibus.ff.de in litē iuran.
ſentit in.l.i.ff.de legi.Adde cōtra doctrinā eius tex.in.l.
ſiquis aliquid.§.qui abortōis.ff.de penis τ.l.milites.ff.
ẟ cuſto.reoꝝ.l.penul.ff.ẟ icē.ruis.τ nau.l.qñ multa fa
cinora.C.ẟ via publica τ cōtra eū cōſuluit Ang.i.d.l.in
ocio referēs collegiū Paduanū ēt ꝯſuluiſſe ꝯtra bar.
Pondera ſubtiliter.l.ij.C.ẟ nox.vbi forte ſuſtentabiſ
dictum Bar.τ.l.allegata p Ange.ꝯtinet caſum ſpālem
τ vide Bal.ſing.loquentem in.l.i.ff.de legi.τ in.d.l.pi/
gnus τ in.d.l.ſiquis nō dicam rape.C.de epiſ.τ cle.τ in
18 d.l.quid ergo.§.pena.ff.qui no.ifa.¶ † Nota hic caſuꝫ
de eo quod ſolent vulgares loqui.lo pacto vince la lege.
Nam quis nō teneſ de cāu fortuito.vt in.l.que fortuitis
.C.ẟ pigno.actio.tñ ex pacto teneſ.Facit ꝙ hr̄ in.l.i.§.ſi
conuenerit.ff.depoſiti.eſt aūt caſus fortuitus accedēs ꝙ
p cuſtodiam curam vel diligētiā mentis humane euita
ri nō poteſt ab eo qui patiſ.l.ſi ea res verſi.cuſtodia ver
ſus vim parum ꝓficit.ff.ẟ actio.empti.l.ſed de dāno in ꝗ
bo qua eiꝫ cuſtodia ꝯſeqꝫ potuit ne dānū ab aliquo dari
poſſit quaſi dicat nulla.ff.locati.l.ad eos.ff.eo.l.ij.§.ſi eo
tēpore.ff.ẟ admini.re.ad ciui.perti.τ.d.l.qui fortuitis τ
contingit facto nature vt i tēpeſtate maris vel fluminis
inſolita τ inferioris ſolis incōſueto τ in aere corrupto
generante vermes τ ſimilia.l.fiſtulas.l.frumēta.ff.ẟ cō/
trah.emp.τ ēt cōtingit facto hoīs vt impetū latronum
vel exercitus vel i falſa ſententia.τ ideo vidi dubitari τ
cōſului venditor obligauit ſe i caſu euictionis.iudex per
imperitiā vel dolū cōdemnauit emptorē.conſului ꝙ vē
ditor ñ tenebaſ.qꝛ erat caſus fortuitus τ illū vēditor ſpe
cialiter ñ aſſūpſerat.τ allegaui tex.τ Bar.in.l.ſi p impru/
dentiā vbi vide p eum.ff.de euic.τ ēt dicit hoc ibi Bal.
Contingit etiā ſi ꝯmittaſ furtū τ ꝯclude ſꝫ Jo.and.ꝙ
ſi eſt

ſi eſt latrociniū factum in curſu hoſtiū eſt caſus fortuitus
d.l.que fortuitus. ⁊ Bal.in.d.l.pignus. Si vero fiat clā
regulariter aſcribitur culpe ſecūdū glo.in.l.i.C.depoſiti
⁊ facit.l.cum duobus.§.dāna fatalia.ff.p ſocio.fallit ſi
cōmitteretur a ꝯiancta perſona vel ab eo de quo diligen
tiſſim⁹ homo non fuiſſet ſuſpicatus.tunc.n.eſt caſus for
tuitus.l.cum qui.§.idem ſcribit.ff.de furtis.⁊ qđ hēt i.l.
argentum hic allata.⁊ pro illi⁹ intellectu vid bal.i.l.is
a 19 cui.C.de fur.† Sȝ an incēdiū ꝑſumat caſus fortuit⁹ ⁊ vr
ꝙ ſi qȝ culpa inhabitātiū ſepenumero accidit.l.vendita
ff.ð periculo rei vēdite.dic ꝙ quo ad ipſos inhabitātes
regulariter aſcribit culpe.niſi appeat ꝙ habuerint dili
gentiam in cuſtodiēdo ignē quem diligētiſſimi habere
ſolent.ſȝ quo ad alios ñ habitātes dicit caſus fortuitus.
l.ſi alius.§.eſt ⁊ alia.ff.quod vi aut claȝ ⁊ ideo excuſan
tur inhabitantes probando habuerit vnde incendium
habuerint origineȝ.puta ab incurſu hoſtiuȝ. Sed ſi hoc
non pōt apparere vt in facto accidit in cōbuſtione hoſpi
cij leonis.qȝ nō appareret a quo habuerit inicium preſu
mitur culpe inhabitantiū.l.ſi vero.§.ſi ex mediano.ff.de
his qui deiecerunt vel effuderunt.ita dixit Bal.i.l.ſi cre
ditor.C.de pigno.actio.vide eundem in.d.l.pignus. Sȝ
quomodo p pactum pōt renunciari caſui fortuito gl.hic
tangit ⁊ allegat.l.ſed ⁊ ſi quis.§.queſitum vt in ea appa
ret. Super iſto articulo varie ſunt gloſatoruȝ opiniones
⁊ etiam doctoruȝ. Et cōmunis opin. ē ꝙ i pacto iudicia
li qñ quis ſuſcipit in ſe caſum fortuitum tenetur de his
caſibus quos expreſſit ſpecifice ⁊ ñ de aliȷs licet fuerit ap
poſita clauſula generalis. Tu adde ꝙ ille.§. procedit q̄
ad caſus futuros.ſed quo ad caſus preteritos ⁊ certos ñ
procedit ille tex.notabile dictum fuit Cinus in lege pa
cta nouiſſima.C.de pactis ſequitur ibi Bal.in finalibus
verbis dicit ꝙ indiffinita renūciatio excludit omnem ex
ceptionem.ſecus ſi eſſent limitata ad vnam exceptioneȝ
quia tunc non excluderet alias. ¶ Nec obſtat.§.queſi
tum qȝ loquitur in defenſionibus futuris ⁊ icertis ⁊ pre
teritis in quibus ſufficiūt verba generalia quod dicit eē
ſumme notandum. Et ſenſit hoc Ange.i.d.§.queſitum ñ
tamē allegauit iſtos patres. In cōtractibus vero ⁊ cōuē
tionibus extraiudicialibus cōis opinio ē Bulgari q̄ de
conſuetudine ſeruatur ⁊ ponitur in.d.§.queſitum.videli
cet aut quis ſe obligat i genere ad caſus fortuitos ⁊ tūc
non valet obligatio ne ſub inuolutōe verborum cōtrahē
tes obligētur ad id quod forte i ſpecie nō feciſſent.qȝ ge
neralitas parit obſcuritateȝ.l.ita fidei.ff.ð iure fiſci.⁊ ali
quādo inducit inualiditatem.l.duo ſunt.ff.de teſtamēta
ria tutela. Si autem fiat ſpecificatio caſuum aliquoruȝ
⁊ ponatur clauſula generalis de quocūqȝ alio caſu tunc
illa clauſula generalis valet etiam quo ad caſus non ſpe
cificatos. Facit.c.qui ad agēdum de pcur.li.vi.⁊ iſtam
ſequit hic Jo.an.⁊ Dy.in regula cōtractus li.vi. Guil.
de cu.limitauit iſtud vltimuȝ vt cōprehēdat alios caſus
ſimiles expſſis non autē caſus maiores expſſis ar.cle.§.
de procur.⁊ hanc ſequitur Bar.i.d.§.queſitum ⁊ refert
Sali.in.l.i.C.eo.qđ i ſcolis dominus ⁊ patruus Ricar
dus ſequebatur iſtā opi.⁊ limitatōȝ Guil.⁊ ſequitur.d.
Car.d.An.d.Pet.⁊ aliȷ. Tu pondera qȝ mihi videt ꝙ
opi.vulgaris ꝓcedat etiā i caſib⁹ maioribus expreſſis ex
eo qȝ illa clauſula generalis ꝯſueuit cōcipi hoc modo ⁊
generaliter ð quocūqȝ alio caſu quia tunc veniunt caſus
maiores expreſſis vt eſt glo.ſing.in cle.i.ð re iudi.⁊ ego
allego tex.in cle.ne romani.⁊ facit rō qȝ in iſto ineſt con
ſenſus pris i genere q̄ cāu ſufficit p.l.qui iure.ff.ð teſta.
mili.⁊ id quod dixit Ange.in.l.tres fratres.ff.de pactis
⁊ in.l.qui rome.§.duo fratres de verbo.obli.⁊ i.l.ſi vel
in vtero.C.de teſt.mili.⁊ in.l.manifeſtiſſimi.§.ſi autē ne
ſcius.C.ð furtis tene mēti quia nō eſt tactū p alios. Sub
dit hic dom.Cardina.quod obſeruande memorie do.
Bartholome.de Saly.tene bene mēti laudem Salicetī
i ð ⁊ ideo Petr.de ancha.in cōmento.c.i.ð ꝯſtitu.ppe
rea appellauit Salicetū re ⁊ fama doctorē excelētiſſimū
ꝙ tene menti ad ſuſtētādam aliquā opi.eius propter ſuā
auctoritatē dixit Sali.ꝙ opi.Bulgari limitata ſm opi.
Guil.habet locum i pactis iudicialibus ⁊ dicit eē caſuȝ
ſubtiliter pōderatū in.d.§.queſitum ⁊ iducit hoc modo
ibi vř cōuētionē generalē nō valere poſtea aduerſando
dicit.ſed ego puto ꝯuentionē iſtā ita valere ſi ſpāliter cāe
exceptionum expſſe ſunt vnde pondera aduerſatiuā.ſed
ego ⁊ ꝓnomē iſta ⁊ ſic ð generali cōuentōe loquit ⁊ re
ſpondet ꝯditōaliter ſi cauſe exprimant. Ideo vult ꝙ ge
neralis ꝯuentio valeat ſi fiat ſpecificatio ⁊ ſic ſentit ꝙ in
iudicio ſi renūciatio ꝯcipiat cū ſpecificatōe aliquoꝝ ca
ſuū.⁊ poſtea apponat clauſula generał valeat ⁊ habeat
i eo locū opinio Bulgar. Ita iduxit Sali.illum.§.l.i.C.
eo.ſȝ do.Car.faciat ð mētionē ð dicto Sali.⁊ moderni
hic relatores nō tñ allegāt eū i.d.l.i. Do.Cardi.hic con
tradicit Sali.qȝ ibi dicit quod valet renunciatio ſi cauſe
exceptionū exprimāt ſpecialiter.ſec⁹ quādo nō ſpeciali
ter. Tu pondera illum tex.in ver.ſic ſi ſpāliter cauſe exce
ptionū expſſe ſint quibus a promiſſore ſponte renunciat
qui tex.deſtruit dictū Saly.regrit eni ꝙ caſus quib⁹ re
nūciatur exprimantur ſpāliter.ergo ſi exprimit genera
liter nō videt eis renūciari.⁊ iō vba ꝓcedentia illius.§.
ſup quib⁹ Saly.fabricauit inauditū ſuū intellectū reſtri
gunt p verba ſequentia ⁊ ſic febricitauit febre icurabili
Sali.in hoc paſſu. Pondera tñ qȝ idubitāter ille tex.p
bat doctrinam Saly.ñ aliter diceremus ille tex.ſeruiret
nobis de vēto.qȝ clarū eſt qđ q̄libet poteſt renūciare fa
uori ſuo.vt in.l.ſi quis in cōſcribendo cum ſimi.C.de pa
ctis. Quid ergo noui poſuit ibi Ulpian⁹ qui ita animo
ſe loquitur in verbo ſȝ ego. Unde Atilicinus dixit ibi ꝙ
generalis conuētio non valet. Ulpianus dixit ꝙ imo va
let cōnumeratis ſpāliter exceptionibus quib⁹ renunciat
Unde vt referatur dictum Ulpiani ad dictum Atilicini
neceſſe eſt dicere quod generalis renunciatio valet con
numeratis ſpeciebus ſeu caſibus ſpecificis.⁊ qȝ ſub illa
clauſula generali nō eſt dař ðfectum ꝯſenſus in genere.
Et ēt pondera dictum Bald.ibi qȝ videtur ſentire iſtud
20 tene menti quia eſt nouum. ¶ † Quid autē ſi interuenit
iuramentū in iſta renūciatiōe generali caſuū fortuitorū
an firmet eam Jo.an.arguit ꝙ ſic p.c.quāuis.ð pac.in
vi.⁊ p.c.cū cōtingat ð iureiur.poſtea ðcidit ꝯriū ꝙ imo
nō firmet.quia iuramētum nō obligat vltra cōſenſum ſi
cut nec obligat ſtipulatio vltra ꝯſenſuȝ.l.obligationum
ſubſtātiā.§.ñ.ff.ð actio.⁊ oblige.ſequit do.Pe.Ant.do.
Cardi.⁊ Bar.in.d.§.queſitū qui dicit ꝙ ad illuȝ caſum
opař iuramētū ad quē opař renūciatio.p.l.ſi.C.ð nō nu
mer.pecu.facit ꝙ not.Jo.an.in.c.penul.ð iureiuran.⁊
c.penul.ð emp.⁊ vēdi.domin⁹ meus Jo.ð imo.ð tenet
contrarium per.d.c.quāuis.⁊.d.c.cū contingat. Nec eſt
verum quod talis renunciatio nō valeat ratōe cōſenſus
imo nō valeat ratiōe ipſoꝝ cōtrahētiuȝ ne ex inuolutione
verborū eis preiudicet.imo iteruenit cōſenſus ex quo ge
neraliter vult renunciare licȝ in ſpecie non cogitauerit ð
quolibet caſuū.allegat.d.l.q iure.⁊ qđ not.Bar.⁊ aliȷ i
.l.ſub pretextu.C.de trāſac. Ideo non videtur deficere i
iſto iuramēto cōſenſus.⁊ ita hic reſidet. Mirū ē ꝙ non
viderit Bar.i.l.i.C eo.vbi melius loquit.dicit eī ꝙ qñ
actus nō valet ex ꝓſumpto defectu ꝯſenſus tūc iuramen
tum non firmat illū actū.⁊ ita loquitur gl.in ſacramēta
.C.ſi aduer.vendi.ſed vbi adeſt ꝯſenſus in genere.⁊ defi
cit ſpecie tunc iuramentum firmat ꝯtractum.qȝ hȝ vim
clauſule ſpecificate ⁊ allegat.l.cum pater.§.filius matrē
.ff.de leg.ȷȷ. Et p hoc dico dictum Guil.de cu.forte falſuȝ
21 in.l.de his.ff.de trāſactio.vbi dicit † ꝙ ſi filius reciperet
certam portionē ⁊ dicat ſe ꝯtentū de bonis paternis cū
iuramēto ꝙ nihilominus nō videt renūciaſſe iuri petēdi
ſupplementum legitime qȝ vȝ.loquit quādo iuramētuȝ
hȝ viȝ clauſule ſpecificate.vt eſt caſus iuncta glo.in.c.ex
reſcripto ð iureiuran.⁊ facit ꝙ not.do.Ant.in.c.ſi diligē

a ¶ Fortuitus vide ad ð Flo. i.l.ſi qs fumo.§.qđ vř.ad.l. aq.⁊ in q̄dam ꝯſi.ſuo qđ inci pit in xpī noīe amē.cū queret en incendiū.⁊ vide.l.ſi.ff.de admi.tu.ad ci. pū.⁊ ibi doc.

ti.de ſo.cõpe.Et ego pondero tex.in.d.§.queſitũ.in ꝟ.
ſpecialr.vbi renũciatio nõ tenet.q2 nõ fuit facta ſpecifi
catio.ſed iuramẽtũ h3 virtutẽ ſpecificã.ergo doctri. Jo.
an.& ſequaciũ nõ eſt vera.Et adde Nico.de ma.quẽ re
fert & ſequit Bal.in.l.i.C.eo.vbi dixit ꝙ ſi pactũ appo
nit rõne idẽptitatis ꝯſeruãde ſup re cuius viſus eſt apud
ꝓmiſſorẽ v3 renũciatio gñalis. Si vero viſus eſt apõ cre
ditorẽ reqrit expreſſio ſigillatim de caſib⁹ fortuitis.tex.
eſt in.l.fiſtulas.§.ſi frumenta.ff.de ꝯben.emp.bene facit
d.l.i.C.eo.Si vero apponit rõne pene exigẽde vel inter
eſſe qñ nihil adeſt ꝓmiſſori.tũc reqrit expſſio caſuũ for
tuitoꝝ per.d.§.q̃ſitũ.ne pp inuolutionẽ verboꝝ recedat
ab eqtate.& iſtã dicit fore veritatẽ Bal.in.d.l.i.tene mẽ
ti.Et ſubdit hic.d.Ant.ꝙ expſſio caſuũ fortuitoꝝ nõ cõ
prehẽdit caſu3 iſolitũ p tex.d.§.ſi frumẽta.& voluit bar.
in.d.§.q̃ſitũ. Jo.de imo.hic dicit ꝙ ille tex.ꝓbat ꝯtriũ.&
aliud nõ dicit.Tu adde Bar.in.l.ſcio.§.medico.ff.ð an.
leg.vbi dicit ꝙ ꝓcurator gñalis põt facere ea q̃ dñs cõ
ſueuit facere.l.vel vniuerſoꝝ.ff.de pig.acti.ꝙ ꝓcedit qñ
dñs ordinarie ꝯſueuerat facere.ſecus ſi extraordinarie.
13 † Et ſubdit ꝙ ſi qs renũciat generalr caſibus fortuitis
intelligit de cõiter accidentibus.ſecus ſi eſt caſus inuſita
tus q2 veniret de mille vicibus vnã.& alle.d.§.ſi frumen
ta.ſed in.d.§.ſi frumẽta.in.i.ſũma.ſentit iſtud Bar.ſ3 in
ſcdo ſũmario ſentit ꝯtriũ.vbi dicit ꝙ caſus fortuitus intel
ligit inopinatus nõ ex ꝯſuetudie obueniẽs.& iſtud ſentit
Ang.in.d.§.queſitũ.& alle.d.§.frumenta. Bal.in.l.i.C.
depoſiti.dicit ꝙ ſi furtum eſt frequentatũ ꝙ non erat bñ
clauſa camera aſcribit culpe.Si vero raro contingit ꝙ
camera erat clauſa & de nocte fuit fracta dr̃ caſus fortui
tus.Si võ eſt de raro ꝯtingentibus caſus inſolitus non
aſcribit culpe.& de hac diſtinctiõe dicit eſſe caſu3 in.d.§.
frumenta.glo.vero ibi dicit ꝙ ſi qs obligat ad inſolitu3
non ideo tenet ad inſolitũ.& econtra ſi obligat ſed ad in
ſolitũ Bal.vero in.d.§.queſitũ.refert Bar.dicere p.d.§.
13 ſi frumenta.† ꝙ ſi cõe peruſij vendidit fructus lacus &
ſuſcepit in ſe caſus fortuitos non intelligit de inuaſione
ſocietatũ que tempore contractus potuit ꝓuideri p em
ptores.ſ3 bene intelligit de guerra eccleſie romane q̃ nõ
erat in ꝯſideratione mẽtis nec eſſe debebat ſm opi.bar.
Ipſe vero dicit ꝙ ſi qs vellet dicere ꝙ venirent caſus ſo
liti facile eſſet reſpõdere ad illũ.§.q2 i illo.§.id qð eſt ſo
litum non dr̃ caſus fortuitus ſi in hyeme ſunt niues ſi nõ
ſunt imoderate vltra conſuetudinẽ non dr̃ eſſe caſus for
tuitus.ſed quedã contingentia ſm naturã.vnde in.d.§.
vẽditor ſuſcipiẽs in ſe caſu3 fortuitũ nõ tenet de caſu ſoli
to.iõ q2 nõ eſt caſus fortuitus ſ3 nãlis. nõ aũt dicit ibi ꝙ
ſi qs ſuſcipit in ſe caſu3 fortuitũ nõ tenet de caſu fortuito
qñocũq3 ꝯtingat.& iõ glo.ibi dicit ꝙ q ſe obligat ad iſo
lita nõ tenet ad ſolita.& ita reſidet ibi Bal.Tu põdera
q2 ibi venditor ſe obligauit ſi aliqd vi vel tẽpeſtate acci
deret.& poſtea dr̃ ſi imoderate niues corruperũt frumẽ
ta põt ẽptor agere ad intereſſe.vñ illa ṽba vi vel tẽpeſta
te videnť cõprehendere caſu3 vltra ſolitũ ꝯtingentiã reꝝ
& iõ nõ mirũ ſi intelligit de caſu inſolito.ſed ſi illa verba
nõ fuiſſent appoſita & aliqs aſſumpſiſſet in ſe piculu3 ca
ſus fortuitus nõ veniret caſus inſolitus.Et eſt rõ q2 acq
reret caſus inſolitus ſpecificã mentionẽ.nec vr̃ eſſe de ꝯſi
deratione ptis.& ſic ꝯgrue & recte ꝯſideratus ille tex.ꝓ
bat formalr dictũ Bar.§.dictũ.d.Anto.hic tene menti.
14 † Et no.diam inter conceſſionẽ & tranſlationẽ.q2 cõ
ceſſio verificat qñ tranſit ſola detentatio vt in cõmodato
& locato.l.i3.§.i.& .l.rei cõmodate.alle.hic in gl.i.ſ3 trãſ
latio denotat dñium & poſſeſſionẽ.& in hoc glo.i.hic eſt
ꝑpetuo no.Et per predicta tremendus deus laudetur in
ſecula ſeculorum.

a Cuſtodiã. Vide ð hoc d. Ale.de imo.in l.ſi quis vxori. §.apud labeo. ff.de fur.& vi3 Lud.põt.l.i.q̃ dotis in ſi.ſol. matri.

De depoſito. Rubrica.

Viſo de contractibus qui ſunt gratia accipiẽtis tñ
verum.q2 eſt alius ꝯtrus qui ſit gratia dantis tñ.vt eſt
depoſitum.ideo ſequit preſens rubrica.Vel ſic ſm Ho
ſti.ſupra viſum eſt de cõmodato.ſequit inde de cõmẽda
to.q2 cõmendare idẽ eſt qð deponere.l.cõmendare.ff.ð
ver.ſig.Et ad hoc vide elegans cõſilium Ang.qð alle
ui in rubrica.C.in titulo primo.& dicit Hoſtien.in ſũma
1 huius in principio † qð depoſitum dr̃ inter clericos ſup
plex ideſt doctos.cõmendatum vero dr̃ inter vulgares.&
ideo ſequens.c.alludit vulgari in ṽñ.pecuniã cõmodatã
& eſt depoſitum qð cuſtodiendum alicui datũ eſt ſiue tra
2 ditum.l.i.ff.eo.in pñ.† Quis aũt poterit deponere dicit
ibi quilibet qui poteſt cõmodare.vide q̃ dixi in rubrica
3 ſupra titulo primo. † Vidi dubitari de facto in ciuitate
lucana quidam mercator ſcripſerat in libro ſuo ðbeo cẽ
tum ticio nec expreſſit cauſam an videatur eſſe depoſitũ
adeo ꝙ ſtatutum loquens de depoſito habeat locu3 iſto
caſu.& conſului & allegaui q̃õnem diſputatã a Bartolu
tio de pratis relatã per Jo.an.in Spec.in hac rubrica q
determinauit ꝙ nõ adeo qð fideiuſſor depoſitoꝝ non te
netur ad illud.l.cũ de indebito §.ſi.ff.de ꝓba.l.nuda rõ
.ff.de donat.qð dicit eſſe verũ niſi ex ꝑcedentibus ꝑſumi
poſſet cã depoſiti.l.ſi quis ex argentarijs.§.inicium.ff.de
eden.Tu adde tex.in.l.i.ff.eo.in prin.in ver.vt oſtendat
depoſitũ fidei eius cõmiſſum qð ad cuſtodiam rei perti
net.vnde tunc dr̃ depoſitum qñ datum eſt in cuſtodiam
ergo ſequit qð eſt probanda iſta cuſtodia.& per ꝯñs nõ
dr̃ depoſitum ſi mercator in libro ſuo ſcripſit ſum ðbitor
ticij in centum. Refert etiam ibi Jo.an.q̃õnẽ Lamberti
4 ni de rampo.† Scholaris depoſuit librum ſuum preſen
te alio amico ſcholari in camera ipſius nihil dicens an
poterit agi depoſiti.& diſputauit qð nõ per.l.ſi ego.§.ſi.
.ff.de iure do.vbi aliud eſt deponere.aliud eſt cuſtodia3
cõmittere.Ego addo Cy.in.l.lucius.C.de ꝓcu.& Bal.
5 ibi.† qdã ſi in domo mea patiẽte me poſuit librũ ſuũ.an
a ego tacite videar ſuſcepiſſe cuſtodiã a dicunt ꝙ ſic pp ni
miã amicitiã vel pp caritatẽ ſanguinis.ar.l.ſi ſeru⁹ cõis
.ff.de do.inter vi.& vxo.refert ẽt ibi Jo.an. Alber.odof.
6 & Dy.ꝯſuluiſſe cõſi.xxiij.† ꝙ ſi ego ſum creditor ticij in
centu3 & debitor ſemprony in ducẽtis inſcio ſempronio.
iubeo illũ ticiũ ſoluere illa.c.ſempronio & ticius accep
tauit & in libro ſuo ſcripſit illa centũ dẽre illi ſempronio
qui ſempronius poſtea certificatus ſcripſit ꝙ gratũ ha
bebat ꝙ ego non potero mutare ꝓpoſitũ & illa centũ pe
tere ticio per.l.ſi ego.ff.de neg.geſt.& .l.qui ꝯcubina3.§.
ij.de lega.iij.illa enim obligatio equipat ſolutioni que ſi
facta fuiſſet mea obligatio nõ poſſet ſuſcitare oblonem
extinctã per ſolonẽ.l.qð ſeruus.ff.de ſolu.& allegant ad
hoc duo iura.l.hoc iure.§.ſi qs õderit.iuncta.l.ſi pſon⁹.
ff.de dona.Ego addo limitando dictu3 eoꝝ qñ illo ticio
viuo ſempronius acceptauit.ſecus ſi illo mortuo.q2 lic3
ſcripſerit ſe debitorem ſemprony.tamen ſi mortuus eſſet
anteq̃3 ſempronius acceptaſſet nõ poſſet ſemproni⁹ po
ſtea acceptare.hoc dico p ſingulare dictũ Inno.in.c.ſi.ð
ſucceſ.ab inteſta.relatum per.d.An.in.c.ſi.de ꝯſci.ꝙ di
ctũ eſt ſatis mirabile.addo ẽt no.dcm̃ Bar.in.l.ſingula
7 ria.ff.ſi cer.pe.vbi dixit † ſi ego dico cãpſori vt ſoluat tibi
illud qð debeo tibi de ꝑcio libri ſi ille cãpſor ꝓmiſit illa
ꝓmiſſio q̃3 h3 ſuccedit loco ſolonis pecunie.& ego ſu3 li
beratus.l.inter cãs.§.abeſſe.ff.mãda.Si vero mercator
nõ ꝓmittit tibi aliquid.ſed ego dixi ſibi vt ſolueret tibi
ſi ſum liberat⁹ iõ ſi fugeret mercator poſſes ad me recur
rere.de quo fecit feſtũ Bal.in.l.ſi.C.ð noua.& in.d.l.ſin
gularia.& in.l.ſi pro debito.C.de bo.auc.in.q2 illð dcm̃
d3 limitari qñ ille acceptauit ꝓmiſſionẽ & iſtud mẽti cõ
8 mẽda.Et ad ꝑdcã q̃ſtiõe Bal.in rubr.C.† ſtatuto caue
qð de oibus ꝯtractibus ſoluet gabella depono penes te cẽ
tum cũ pacto ꝙ quidã vadat ꝑ me romã an pro iſto pa
cto debeat ſolui gabella.& dicit ꝙ nõ.q2 qñ ꝯtc⁹ eſt ꝑfe
ctus & adducit ꝯuẽtio q̃ põt cadere in oi ꝯtcu magis in
ducitur informatio primi quã nouus cõtractus.& dicit
fuiſſe

fuiſſe notabile dictum Bar.in.l.i.§.ſi rem.per illuꝫ tex.ff.eo.Tu adde no.dictum Bal.ad hoc in rubri.ad ſ.C.
9 de rerum permuta.† ſtatutum diſponit ꝙ de quolibet ꝯ-ctu ſoluatur gabella ꝙ ſi fiat compromiſſum ⁊ poſtea ſeratur laudum qd̄ non ſoluetur gabella de laudo.qꝛ eſt declaratio ⁊ informatio primi cōtractus.tene menti.qꝛ pulchrum.facit notabile dictum Bal.in.l.quotiens.ff.de iure dotiū.in ſuis recollectis ꝙ ſi contrahitur matrimonium ⁊ dos datur eſtimata qd̄ nō dꝫ ſolui duplex gabella ſtante prefato ſtatuto.qꝛ illa eſtimatio nō dr̄ nouꝰ cō-
10 tractus.Et adde etiam dictum Bal.in dicta rubri.† mo-nachus depoſuit aliquid penes tertiū poſtea repetit depoſitarius opponit de monachatu ⁊ ꝙ non habuit mādatum ab abbate.dicit ꝙ non pōt exigere in iudicio ſed pōt ei ſponte ſolui.allegat.l.ꝙ ſeruus.ff.eo.Item voluit ibi Bar.Tu pondera primo qꝛ non hꝫ locum ſi a papa habuiſſet monachus illam rem q̄ꝫ depoſuit.qꝛ tunc ipſe poſſet repetere ſine iuſſu abbatis.⁊ ad hoc allego ſingulare dictū Uincen.in.c.cū ad monaſteriū.de ſtat.mona.vbi dixit ꝙ illud qd̄ papa donat mōacho eſt quaſi penitus caſtrenſe.l.cum multa.C.de bo.que liber.⁊ loco abbatis.tūc monachus dr̄ retinere.⁊ ē mirabile dictū.ſꝫ.d.l.cū multa nō pōt ad hoc allegari.qꝛ non loquit̄ in eo q eſt penitus incapax vt eſt monachus.⁊ idem ē dicas ſi monachus eſſet in ſtudio de licētia abbatis ⁊ ꝯponeret libros ſuos penes aliquē ꝙ tūc poſſet illos petere ꝑ illō qd̄ dixit glo.multū ſing.in.c.nolo.xij.q.i.Et pondera qꝛ .l.ꝙ ſeruus loquit̄ in ſeruo ⁊ doc.extendūt ad monachū vide no.dictū Bar.in.l.i.§.ſi fructuarius.ff.de ſtipu.ſer.vbi dixit ſe putare qd̄ omnia que dicunt̄ in ſeruo fructuario habent locū in monacho poſito ad regimē alicuius eccleſie vt illi eccleſie acquirat ex re vel opere ſuo ꝓprio
11 autem monaſterio acquirit ex aliqꝫ caſibus.† Querit ē Bal.in.d.rub.deponens eſt bānitus ⁊ bona ſua ſunt cōfiſcata camere.ſtatuto cauetur ꝙ bānito non reddat̄ ius an depoſitarius volens agnoſcere bonam fideꝫ poſſit ei ſoluere anteq̄ꝫ ꝯueniat̄ a fiſco.Et decidit ꝙ ſi ſciebat illū bānitum non potuit ſibi ſoluere.ſed ſi ignorabat ꝓbabiliter potuit ſoluere.allegat.l.reo criminis.in ver.interiꝫ a ꝯrio ſenſu.ff.de ſolut.⁊ cū hoc dicto tranſit Saly.in.l.ſi quis.C.eo.Tu adde rōnem inconuincibileꝫ.reſtitutio dꝫ fieri domino.l.ꝙ ſeruus.⁊.l.bona fides.ff.e.ſed eo ipſo ꝙ aliqꝫ eſt bānitus ⁊ bona ſunt ꝯfiſcata fiſcus eſt dominus.vt in.l.cōmiſſa.ff.de publi.ergo fiſco dꝫ dari dꝑoſitum.
12 † Querit ē ibi Bald.mercator ſcribit lr̄as alteri mercatori dicendo ſe debitoreꝫ eius in.x.ex cā depoſiti ⁊ plus vel minus ꝓut in libro rōnū continet̄ decidit ꝙ illa verba plus vel minus nō augent nec minuūt ꝯfeſſionem certe quātitatis niſi appareat aliqd per ꝙ diminuat̄ dic̄ eſſe ſingularem tex.in.l.publica.§.ſi.ff.eo.⁊ Bar.ibi que
13 verba ſunt ſatis in vſu ſm eum.dixit etiam ibi Bal.† quidam tenet̄ mihi decem ex cauſa dotis vel venditionis ꝓmittit mihi ille.x.cauſa depoſiti opponitur poſtea ꝙ eſt ſimulatum depoſitū reſpondet non obſtare per.l.ſi ex ꝑcio.C.ſi cer.pe.qꝛ tunc obſtat ſimulatio qñ in veritate nihil agebat̄ vel agebat̄ aliqd inualidum ſeu turpe.ſecus ſi aliquid agebat̄ in quo poterat fundari ſubſtantia obligationis.lꝫ caderet in ſpēm alterius ꝯtrus tex.eſt not.i.l.lucius titius.ſm Bart.ibi.ff.eo.ſequit̄ Saly.in.d.l.ſi quis.dixit ē ibi Bal.ꝙ aſſerenti ſe ꝓcuratorē ad recipiendum depoſitū nec eſt credendū nec eſt neceſſaria exceptio per ſing.tex.in.l.ſi qs inficiatus.ff.eo.⁊ dicit ſaly.in d.l.ſi qs.ꝙ inficians depoſitū iſto caſu nō punit̄ ⁊ ꝓce-
14 dit extra iudiciū.¶ † Ultimo q̄ſiuit ibi bal.depoſui fardellum ſigillatuꝫ ᵃ poſtea depoſitarius exhibet ſigilla q
a negat ſe diſſigillaſſe.decidit ꝙ arbitriuꝫ ⁊ eqtas iudicis conſiderabit ſi ſui natura poterit ſigillū deſtrui.qꝛ erat cera ⁊ depoſitarius erat dignus homo ⁊ reputatus bonus.tūc non preſumit̄ dolus nec iurabit̄ in lr̄a.⁊ ꝑ teſtes vel ſcripturam dꝫ ꝓbari res ibi poſite.l.i.§.ſi ciſta.ff.eo.

Si vero facto hominis diſſigillatum appareat.tunc ſtabitur iuramento modificato non effrenato ſm qualitateꝫ perſonaꝝ.arg.l.ſi qñ.C.vnde vi.⁊ allegat Inno.in.c.ſi.qd̄ metus cā.dicit Bal.in illo.c.ſi.ꝙ ſi interuenit violentia.ſed in alia malitia.qꝛ aperuiſti valiſiam ſigillataꝫ tibi cōmiſſam iurabitur in litem contra te allegat elegantem doctrinam glo.inſti.de verbo.obli.§.pe.Saly.in.l.ſi.C.eo.tranſit cū illa doctrina Bal.vide Barto.in.l.in actionibus.ff.de in lit.iur.⁊ in.d.§.ſi ciſta.⁊ in.l.i.ff.furti aduer.nau.in quibus locis varie loquitur.⁊ Ang.in.d.l.i.dicit ꝙ caupones ⁊ ſimiles propter eoruꝫ quotidiana mendatia in nullo iuſtificabitur eccleſiaſtici.xx.c.de hoc remitto ad no.in.d.c.ſi.Andreas barbatia vtriuſqꝫ cenſure monarcha.

1 **Rauis.** ¶ † Ex depoſito facto apud clericuꝫ eccleſie non obligat̄ eccleſia niſi in eius
8 vtilitatem ſit verſum.h.d.Et eſt decretalis valde not.ſm domi.Anto.Primo ponitur ꝯciſa narratio.Secundo eccleſie abſolutio ibi non eni.Tertio deponentis inſtructio ibi.quo circa.Quarto iudicis preceptum ibi nam etiam.Quinto compoſitionis ſuaſio ibi ſi autem.¶ In tex.ibi depoſito ſuper quo inter epm̄ ⁊ eccleſiam longo tp̄e fuit queſtio.tandeꝫ petijt a papa vt preciſe preciperet per eccleſiā depoſitum reſtitui vel ſaltem patienter ſuſtinere ꝙ de redditibus depoſitarij cū eccleſia componeret.⁊ his duobus papa reſpondet ſic ſtat in antiqua cōpilatione.¶ Not.ibi belial eſt nomen propriū ſm quoſdam.⁊ dicit Joā.an.ꝙ ille epūs propter nomen debuit ſalteꝫ precauere ad deponendū.
2 † qꝛ tm̄ eſt dicere belial quātum demō.Uel pōt intelligi quod belial ſtet adiectiue.ideſt vir diabolicꝰ.ideo dicit
3 Joā.an.† ꝙ cauere debet quis ne ponat rem penes aliquem habentem turpe nomen qꝛ ſibi imputet ſi ille diſſipabit.facit.c.cum ſcōm apoſtoluꝫ.de preben.⁊ ibi dixit d.Cardi.contra illos qui turpia nomina ſuorum progenitorum repetunt filijs.qꝛ plerūqꝫ in locis vbi nō cognoſcuntur reputantur mali.⁊ ſm eum nō poteſt eſſe maior paupertas q̄ꝫ de pulchris noībus facere inopiā. Et refert
4 ibi Jo.an.vxorē ſuā ſolitā dicere † ꝙ ſi pulchra nōia venderent̄ magno ꝑcio ꝙ qs deberet emere ſibi pulchrū nomen.Et iſta eſt vna de cauſis quare in coronatiōe pape mutat̄ nomen pape vt in ꝓhemi.vi.⁊ facit qd̄ hr̄ in.l.facta.§.in dandam.ff.ad trebel.⁊ ibi glo.dicit ꝙ Accurſi.fuit honorabile nomen.qꝛ accurrit ⁊ ſuccurrit contra tenebras iuris ciuilis.⁊ vide.c.per inqſitionē de elec.de illo qui vocabat̄ maſcaron.iſti doctores mordent Jo.an.ꝙ tantus doctor allegauerit mulíereꝫ.certe excuſari pōt per illud qd̄ refert.d.Leonar.areti.in epiſtola incipiēte compulſus crebro rumore directa ad illuſtrem dominū baptiſtam de malateſtis.vt dixit aſpaſia quedaꝫ mulier femina fuit a qua ſocratē philoſophū tantum didiciſſe quedam nō pudeat ꝯfiteri.⁊ ꝑ hoc defendes Jo.an.cō-
5 tra.d.Anto.⁊ mordaces.¶ † No.ꝙ depoſitū licite fieri pōt apud eccleſiam ⁊ eccleſia obligat̄.ſed an ſit neceſſaria ꝯuerſio in vtilitatē eccleſie tam in ꝯpoſito q̄ꝫ in mutuo ⁊ dura erit ꝓuincia in veritate dilucidādo.Et obmiſſis longis recitatiōibus factis hic ꝑ Moder.quo ad depoſitum Inno.in prin.ſue gloſ.dixit ꝙ ſi depoſitū ſit apud eccleſiam eccleſia obligat̄ lꝫ nō ꝓbet̄ verſio in vtilitatem eius.poſtea vero variauit ⁊ tenuit ꝙ eſt ꝓbanda verſio d.Cardi.d.Pe.d.Anto.⁊ Moder.tenent primā opi.Inno.⁊ dicunt ꝓbari hic a ꝯrio ſenſu.Joā.de imo.dicit ꝙ ſi ſine dolo eccleſie res depoſita non reperit̄ reſtituetur in integrū.ſed ſi dolo eccleſie factū eſt ꝙ non reperiatur tunc eccleſia tenet̄.ar.tex.⁊ gl.c.ij.de o2.cog.Et idem dicit hic.d.Cardi.⁊.d.Pe.ſi ex lata culpa eccleſie.qꝛ equiparatur dolo.l.ꝙ nerua.ff.eo.ſed in ꝯtrium allegat Joā.de imo.in.l.vbi exigitur.ff.de eden.vbi minor reſtituitur

a ¶ Sigillatū. vide ꝑ hoc.d.Alex.de imol.i l.i.§.ſi ciſta.ff.ſ eo.ti.⁊ bar.i l.in actionibus in viij.col.de i lit.iurā.vbi de materia multa habes.

aduerſus latam culpem.ergo idem erit in eccleſia.arg.
c.i.de i ſte.re.Tu pondera qꝛ primũ dictuꝫ Inno.ẽ veri⁹
nã ſi in mutuo qđ fit gr̃a eccleſie.eccl'ia nõ obligatur niſi
ꝓbetur cõuerſio ergo multominus obligabitur in depo
ſito qđ fit gratia deponẽtis tãtũ aſſumptũ probabo in ar
ticulo ſequẽti.argumentum a ↄtrario ſenſu ceſſat hic quia
reſultat ex eo abſonus intellectus.l.ij.C.de condic.inſer.
c.cum apoſtolica de his que fiunt a prelato.Si vero lo-
quimur in mutuo ⁊ tunc Inno.dicit ꝙ eccleſia nõ obli-
gatur ex mutuo niſi ꝓbetur cõuerſio in vtilitateꝫ eius.⁊
idem dixit in.c.ꝗbuſdã ꝺ fideiuſſori.vbi dicit ꝙ ciuitas ⁊
eccleſia nõ tenent̃ ex mutuo niſi ꝓbet̃ cõuerſio i vtilitateꝫ
eius Si vero contractus fit gratia eccleſie ⁊ alterius cõ-
trahẽtis vt in vẽditõe tunc eſt neceſſe probari verſioneꝫ
p emptorẽ niſi quando alienatur res eccleſie vt ſatiſfiat
creditorib⁹.⁊ ita etiã tenet hic do.Car.ꝙ nõ oportet ꝓ-
bari verſionẽ i mutuo niſi quãdo eccleſia alienat immo-
bilis vt ſoluat creditori.quia talia nõ poſſunt alienari ſi
ne ſolẽnitate.vt i.c.ſine exceptiõe.xij.q.ij.ita nõ poteſt da
ri cauſa vt alienẽtur cõtrahẽdo mutuũ.⁊ ita loquit̃ ħꝫ cũ
auten.hoc ius.C.ꝺ ſacroſan.eccle.in ṽſi.ſe creditor quia
exponit̃ ideſt hoc caſu.ſ.quãdo vendit̃ vt ſoluatur credi-
tori.ſecus ergo ſi nõ eſſꝫ neceſſe alienare imobilia.qꝛ poſ
ſet ſolui creditori de fructibus.⁊ p̃lat⁹ vel collegiũ parce
viuẽdo poſſet ſatiſfacere.qꝛ tunc potius dicunt̃ ipſi ſol-
uere q̃ꝫ eccleſia.alleg.ꝙ habet̃ in.c.puenit de fideiuſſo.⁊
in auten.ꝺ aliena.⁊ emphi.§.ſi vero quis.lꝫ Arch.tenue
rit cõtrariũ.x.q.ij.hoc ius.dicit ẽt ꝙ tenebat̃ ſucceſſor p
not.i.d.c.ij.ꝺ or.co.Et ſi eẽt p̃latus ſecularis q h̃ret h̃dẽ
teneret̃ heres eius per.d.§.ſi vero qs ⁊ dicit ſe i facto cõ-
ſuluiſſe ⁊ iſta dic ita fore ſingulariter no.⁊ p alios non
tacta ⁊ cõiter ignorata.Cõclude ꝙ ſi mutuũ eſt factum
ſoli p̃lato vel alteri beneficiato nõ tenetur eccleſia niſi ꝓ
betur verſio.l.iij.C.quãdo ex facto tutorum.⁊ licet loq̃t̃
in tutore idem erit i prelato qui equiperatur tutori vt p
glo.in.c.qualiter el.ij.de accuſati.v.q.iij.c.ſi.l.preſes.C.
quomodo.⁊ quando iudex.⁊ eſt glo.in terminis in.l.ſi
pupilli.§.i.ff.ꝺ neg.geſt.tenebitur tñ ipſe recipiens de fru
ctibus eccleſie vt voluit Inno.in.c.ex preſentiũ ꝺ pigno.
Cy.⁊ Barto.⁊ alij in dicta auten.hoc ius.Tu pondera
tex.in.d.§.ſi vero quis in verbo contra mutuas accipien
tem pecunias vel heredem eius proprias non moueãt
actões qui tex.ſi ſubtiliter ponderetur probat qđ prius
dꝫ agi contra patrimõiale recipiẽtis arg.eius quod di
xit gl.i.c.ex litteris ꝺ pigno.⁊ poſtea poſſet deueniri ad
fructus.Si vero mutuum fiat p̃lato ⁊ capitulo tunc nõ
eſt neceſſaria ṽſio in vtilitatem eccleſie.ita tenuit Azo.⁊
glo.in.d.auten.hoc ius.tenuit laurẽtius ⁊ Hoſt.vt refert
Archidi.i.d.c.hoc Ci.⁊ Bar.ibi.ſed gl.magis in.d.§.
ſi vero quis.⁊ Iac.de bel.tenuit ↄtra ⁊ Innocẽ.hic ⁊ in
d.c.ꝙ ꝗbuſdem ⁊ archi.in.d.c.hoc ius.⁊ ſi opponatur
p̃latus ⁊ capitulum p̃nt preiudicare eccleſie delinquẽdo
vt in.c.i.de dolo.⁊ ↄtu.c.ij.de ordine cogni.l.iubemus
nullaꝫ.C.ꝺ ſacroſan.eccle.ergo multo fortius ↄtrahẽdo
glo.hic reſpõdet ꝙ facilius poſſunt preiudicare eccleſie
delinquẽdo q̃ꝫ cõtrahẽdo.⁊ non eſt rõ pp frequentiã ↄ-
tractuum do.Anto.ↄcordat opiniones ꝙ opi.glo.Inn.⁊
Archi.ↄcedat quãdo p̃latus ⁊ capitulũ acceperũt mu-
tuũ ad certam cãm qꝛ tũc dꝫ ꝓbari ↄuerſio in illam cãꝫ
p tex.d.auten.hoc ius.⁊.§.ſi vero qs.qui nõ p̃nt cauilla
ri ſm eum.Cõtraria opi.ↄcedat quãdo receperunt mu-
tuum ad aliq̃ꝫ certã cãm qꝛ tũc ſufficit ꝓbare factũ fuiſſe
mutuũ Io.de imo.h̃ dicit ꝙ illi tex.ſi loquunt̃ in mutuo
ſꝫ loquunt̃ eo caſu quo dñt alienari imobilia vt ſatiſfiat
creditori.Dicit tamen allegãdo Ci.in.d.aut.hoc ius ꝙ
iſto caſu eccleſia põt reſtitui in integrum ad iſtar mutui
facti minori cuꝫ auctoritate curatoris qui põt reſtitui ſi
nõ ꝓbetur verſio.l.i.C.ſi aduerſus credi.⁊ iſto mõ intel
ligit̃ dictum Inn.hic ⁊ in.d.c.ꝙ quibuſdã.Et dixit hic
Hoſt.multum ſingulariter iſta habere locũ i mutuo fe-

a ❡ Debito ad de pau.de ca.i ↄ.xxxviij.⁊.d. alex.de imo.in l.ſi do.§.q pro rei.ff.q ſat.co.⁊ vide doc.l.l. ſi ſtatu liber.ff. de ſtatu liber.

neratitio in odium ipſoruꝫ feneratorũ.⁊ ſeq̃tur Io.an.d.
Cardi.⁊ do.Anto.⁊ gl.i.d.l.i.ſi aduer.credi.⁊ ibi bar.
bal.⁊ Cyn.in.d.auct.hoc ius.ſed Inno.hic ⁊ in.d.c.ꝙ
ꝗbuſdam.ſentit idem i quolibꝫ creditore.⁊ idem ſeq̃tur
hic Io.ꝺ imol.Tu addde ꝙ bar.in illa autenti.hoc ius
tenuit dictuꝫ Inno.hic.Et ego allego tex.ad hoc melio
rẽ de corpore iuris in.d.§.ſi vero quis.vbi dicit̃ aut epi
ſcopus aut iconomus aut eccleſie ordinator crediderit.
⁊ clarũ eſt ꝙ epus nõ dicitur vſurarius.⁊ facit rubrica
.C.ſi aduerſus credi.⁊ ſic dictum Innocentij eſt verius.
Adde ſecundo quod domi.Cardi.ñ bene intellexit tex.
in.d.autẽ.hoc ius.§.ſi vero creditor ꝙ illud verbũ ſi nõ
refertur ad verba p̃cedẽtia.ſed refertur ad verba ſequẽ
tia.⁊ eſt extractus ille tex.de corpe dicti.§.ſi vero quis.
q.§.eſt ſeparatus ⁊ diſtictus a toto.§.p̃cedẽti a quo fuit ex
tracta.d.autẽ.hoc ius.⁊ ꝓbat ꝙ ille dicit̃ creditor q ꝓ
venerabili domo mutuauit ſi primũ⁹ oñderit i vtilitates
p̃dicte venerabilis domus pecuniã mutuate conuerſaꝫ
fuiſſe.⁊ ſic loquitur ſimpliciter i mutuante ꝙ nõ põt age
re cõtra eccleſiam niſi ꝓbet verſionẽ.ergo nihil ad rom
bum.cũ.§.precedenti.licet in.§.precedenti dicatur qoud
emptor debet eſſe ſollicitus vt precium conuertatur in ſo
lutionẽ creditoris.⁊ p ↄñs videtur ꝙ ſi mutuum fiat ſim
pliciter eccleſie ꝙ etiã nõ obliget̃ niſi fuerit probata con
uerſio ⁊ eſt materia ſolemnis tene mẽti.ſꝫ quõ fuit ꝓmiſ
ſa hec ↄpromiſſio ↄtra deciſionẽ.l.in ſumma.ff.de cõdi.
indebi.dicit Inno.ex ſpali prouiſione alias nõ poſſet p̃-
latus renũciare exceptõi ↄpetẽti eccleſie vel traſigere eui
denter in damnum eccleſie.l.p̃ſes.C.de trãſa.Ex quo in
6 fero † quod p̃latus nõ põt cedere liti ⁊ cãe ex quo nõ ſub
eſt cauſa euidens.Et dixit Angel.multum ſingulariter
7 in lege imperatorem.ff.de pactis ſe ſemper dixiſſe † quod
prelatus non poteſt compromittere de iure ⁊ de facto qꝛ
tunc videtur dare poteſtateꝫ gratis auferendi de iure ec
cleſie niſi tale cõpromiſſum fiat ꝓpter bonum pacis ⁊
cõcordie quam expedit eccleſiaꝫ habere.Et idem dicas
pp euitandum ſcandalum.caſus eſt ſing.in.c.nihil de p̃
ſcript.⁊ pulchre dixit Bal.i.d.l.ſi preſes ꝙ ſuper rebus
non incorporatis eccleſie põt prelatus incõſulto ſupiore
trãſigere.Et cõſului in ciuitate Regij ſm illã doctrinaꝫ.
8 ⁊ ibi ẽt dixi ſingulariter † ꝙ epus poteſt remittere quartã
ſibi ꝺbitam de mortuarijs.qꝛ eſt debita pſone ⁊ nõ eccle
ſie.ego allego tex.i.c.officij de teſta.⁊ facit ꝙ notat Io.
an.i.c.requiſiſti eo.titu.⁊ vide Bar.i.l.cum hij.§.ſi cum
lis.ff.de trãſac.vbi allegat notabile dictum Inn.in iſto.
c.ꝙ lꝫ adminiſtratores poſſint trãſigere ⁊ cõponere ſup
re dubia intelligitur niſi fingat̃ res dubia vbi non eſt.⁊
allegat Inno.hic.Tu vide Ang.in.d.l.i ſumma ⁊ que
9 dixi i.c.ſignificauit ꝺ teſti.† Nota ꝙ pro executione ꝺbiti
põt quis imediate capi ⁊ incarcerari.quod procedit ſm
omnes hic qñ tale debitũ habeat delictum ãnexum.Ad
de glo.ſing.i.l.iij.§.tutores.ff.de ſuſpec.tuto.que dicit ꝙ
a de iure cõi quis no põt icarcerari ꝓ ꝺbito⁹ niſi qñ nõ hꝫ
bona ſufficiẽtia pro illo ꝺbito ſeq̃t ibi Bar.ꝙ ſi p̃mo de-
uenit̃ ad bona mobilia poſtea ad imobilia.l.a diuo pio
.§.in vẽditione.ff.de re iudi.ergo multo magis oia iſta p̃
mo expediẽda ſunt q̃ꝫ deueniat̃ ad capturam pſone.ſtatu
ta tamen ⁊ conſuetudines ſecunduꝫ Bar.aliter ſe habẽt.
vid bal.in.l.ob es.C.ꝺ actio.⁊ obliga.vbi dicit quod ꝓ
debito quis poteſt carcerari facta reruꝫ excuſſione.l.pri-
ma.C.qui bonis cedere poſſunt.l.nemo carcereꝫ.C.ꝺ ex-
actoribus tributorum li.x.⁊ allegat.d.gl.ſed in.l.ſi.§.ſi
prefatam.C.de iure delibe.dixit idem Bal.ꝙ de iure cõi
ille qui eſt ſoluendo nõ poteſt carcerari ꝓ ꝺbito allegat
glo.dicti.§.tutores.ſed.l.i.C.qui bonis ce.poſ.que dicit
de carcere intelligitur quando debitor eſt inops.Refert
alios dicere ꝙ fortius capi p̃t ꝓ debito qui eſt ſoluẽdo
⁊ nõ voluit ſoluere quã ille qui poteſt.eſt eni i maiori cõ
tumacia arg.notator in.l.illicitas.§.ſi.ff.ꝺ offi.preſidis
⁊ ꝙ not.Inno.i.c.penulti.ꝺ offi.dlega.Et iſtud dicit eſſe
magis

10 magis rationabile.† Et ſubdit ſtatuto caueſ φ debitor
debeat carcerari ad petitionē creditoris φ poterit carce
rari lʒ ſit ſoluēdo ⁊ hʒ rationē in ſe vt ſtatutū aliqd ope
tur argu. l. ſi quis de leg. i. cum ſi. vide eundem Bal. in. l. i.
C. ſi in fraudē patroni etiā vide Bal. in. l. pſes. C. de excu.
tutoꝝ vbi p illū tex. dixit φ recuſans ſubire officia publi
ca pōt poni in bāno ⁊ incarcerari p illū tex. ad pdicta fa
cit qd not. Bar. in. l. ſacrilegij. §. ſi cū ab eo. ff. ad. l. iuliā
peculatus ⁊ vide que no. bal. ⁊ alij. in. l. filio. ff. ſolu. ma.
Tu nunc pondera φ iſte tex. probat nouam doctrinam φ
debitum ſi habet delictū annexū vt hic qꝛ ſi depoſitari᷒
furatus eſt depoſitū eſt talis nature vt debitor poſſit capi
⁊ icarcerari poſito φ eēt ſoluēdo. ⁊ in hoc clamat ad ce
lum ſcribentes hic. Ego allego tex. in. c. dilectus ſupra de
appel. vbi rector hoſpitalis q furto ſubſtraxerat bōa ho
ſpitalis pōt carcerari ⁊ detineri ⁊ excōicari donec ſatiſ
faciat ⁊ de illo tex. ſingulariter clamat ibi Bal. dicens φ
incarceratus moneri pōt ⁊ contra eum pcedi in hoc di
cit illum tex. mirabilem. Tu dicas eſſe caſum hic etiā in
ver. allegatum ⁊ probat iſte tex. φ licet aliquis ſit icarce
ratus nihilominus nō dicitur ſoluere ⁊ ideo cōpelleſ ſol
11 uere.† Sʒ ego dubito quō cōpelleſ ſi non hʒ. dicas p do
ctrinam tex. valde ſingularis in. l. diuus veſpeſian᷒ in. §.
ſi. ff. de iure patronat. vbi libertus vel fuſtigaſ vel aufert
ſibi pars bonorū ⁊ datur patrono. ⁊ ſic ē ibi caſus φdiu
quis habet bona non poteſt detineri in carcere. ⁊ ſi non
hʒ bona ēt non eſt tenēdus qꝛ luet in perſona. iuxta not.
in. c. finem de dolo. ⁊ cōtu. ⁊ in. l. quicūqꝫ. C. de ſer. fugi.
ita erit ſtandū hic. Sʒ hoc tempꝰ niſi qualitas pſone hoc
nō pateretur. ⁊ ideo dixit Bal. in rubrica alias in. l. pri
ma. C. de pena iudicis. quod ſi ex forma ſtatuti iudex ma
le iudicans debet puniri pena mille librarū ⁊ iudex nō
poteſt ſoluere quod ſtabit in carcere ⁊ non punieſ in per
ſona. ⁊ iſta eſt declaratio neceſſaria ad illum tex. Et pon
dera quia papa hic cōmiſit φ caperetur. ergo iudex nō
precedente iſta cōmiſſiōe nō potuiſſet cape niſi dicas φ
iſte erat fugitiuus. ⁊ per pſequens p carcerem diſtrigen
dus ar. l. ait ptor. §. ſi debitorē. ff. q in frau. credi. Et pōde
ra qꝛ licet omnes ſequātur glo. in. d. §. tutores. tamen cō
tra eſt caſus in. l. i. C. qui bonis cedere pſſ. vbi cōdemna
ti non ſoluentes ponuntur in carcere niſi cedant boniſ er
go habenſ bona carcerari poteſt. Secūdo contra eam fa
cit tex. cū gl. i auc. de fide. §. qd aūt. ⁊ hoc qdē vbi debi
tor niſi cedat bōis ⁊ ſi habeat bōa mobilia ſufficiētia ad
debitum capi poteſt. Nec ob. dicta glo. qꝛ loquiſ eo caſu
quo qs eſt dānatus p delicto pecuniaHter nec pōt ſolueſ
in bonis dʒ detrudi in carcere vt puniatur in perſona. iu
xta no. in. d. c. finē. ⁊ etiā intentio dicti. §. tutores eſt vt tu
tor ſuſpectus carcereſ ne fugiat vt ſciri poſſit an aliqd oc
cultauerit de bonis pupilli. Et iſta adde ad illos patres
12 ſcribentes hic. ⁊ ad ang. in. d. l. nemo carcerem. ℭ No
ta φ vtētes depoſito cōtra volūtatem deponentis cōmit
tāt furtū vt hic. Et idē dicas in negāte depoſitū qꝛ efficiſ
infamis. l. qui depoſitū. C. eo. Et vnum dixit ibi mirabi
le Bal. φ ſi talis negās depoſitū eēt tabellio valerent in
ſtrumēta ſua. ſecus ſi eſſet infamis pꝑter maleficiū. Et di
cit eſſe mirabilem doctrinam Inno. in. c. qualiter el. ij. de
accuſ. ⁊ vide eūdē in. l. ſi. C. mand. vbi dixit φ minor ē
īfamia que reſultat ex ꝯtu φ que reſultat ex maleficiō al
13 legat Inno. in. d. c. qualiter. Ex quo hēs vnū notū † φ lʒ
infamis repellaſ ab accuſatiōe vt in. c. i. de accuſa. pcedit
qn infamia reſultat ex maleficio ⁊ non ex ꝯtu. ℭ No.
φ in cā ciuili ad vitatē eliciendā pōt qꝫqꝫ pcedi ad tor
mēta ēt liberi hominis φ videtis eſſe contra no. a Bar.
in. l. diuus. ff. de queſtioni. vbi concludit φ ſolū ſerui poſ
ſunt torqueri qn eſt cā ciuilis. Sed pōt dici φ hic loqui
tur quādo cā ciuilis habet delictum annexū. Et ſic ſentit
hic do. Ant. ſecus qn cā eſſet mere ciuilis nō hñs delictū
annexum. Et ſic intelligaſ dictum Bart. ibi φ eſt valde
ſingulare ⁊ pegrina limitatio ad dictū bar. ibi ⁊ iſto cān

poteſt torqueri clericus vt hic tangit glo. penul. ⁊ videſ
hoc verum de clerico ſuſpecto. φ ſm Jo. and. pcedit poſt
Abba. antiquū. quādo clericus eſt infamis. Dicit tñ qd
moderate dʒ torqueri citra piculū perſone facit qd not.
in. c. in epatu de raptori. Et dicit idem Abbas antiquus
14 † nūquam inueniri iure cautū quod clerici torqueaſ niſi
ſint infames ſeu diffamati.ᵃ ⁊ iſte clericus erat diffama
tus φ pbat per iſtū tex. in ver. audiuimus qd dictum nō
pbatur omnino hic ſm do. Card. qꝛ ex verbo audiuim᷒
iſte nō erat infamat᷒. dicit tñ dcm̄ abba. eſſe cōe ⁊ docto
res cōmuniter ſequunſ. Jo. de imo. dicit quod ſatis erat
infamatus ex quo ad aures pape puenerat de ipſo furto
Tu allega in argumentū. l. omniū. C. de teſta. Et ponde
ra qꝛ iſte tex. in ver. vſqꝫ ad nos pbat dictum Abbatis.
qꝛ infert tex. φ illa diffamatio inuaſerat regiōes multas
⁊ ideo dicit vſqꝫ ad nos peruenit. de materia qn clerici
torqueantur vide Jo. an. in regula cum in cōtemplatiōe
⁊ quod no. v. q. vi. c. qꝛ iuxta. vi. q. i. §. porro. c. lator de pi
gno. c. a nobis de apoſtatis. c. dilectus de appella. Et ſic
concludūt quod p actione ciuili habente delictū annexū
liber homo etiam clericus pōt poni ad tormenta. dictū
in ſe eſt pulchrū ⁊ ſingulare. ſed temptaui dicere hoc nō
probari in iſto tex. qꝛ inqꝫtum papa hic dicit actionē mā
dirigas in furem videtur ſentire de cā criminali intenta
15 ta ſequentibus illis verbis ſub qōnibus ponent. † Nam
verbū actio adaptaſ ēt accuſationi criali. l. iij. ad ſi. ff. de ſe
pulchro violato. l. agraria. ff. de termino amoto. Ita etiā
⁊ econtra accuſatio ex lata ſignificatione adaptaſ actio
ni ciuili ⁊ pecuniarie. l. q accuſare. C. de eden. gl. ſolēnis
16 in. l. viro. ff. ſo. mat. ⁊ ibi dixit bal. † quod ſi quis accuſat
aliquem de crimine petēs ſimpliciter puniri φ n ſi aliter
in pceſſu declareſ intelligiſ criminaliter. allegat ſingula
re dictum Spe. in ti. de accuſ. §. i. ver. qd ſi primo. Lodo.
roma. ibi reprobat. quia debet intelligi de mitiori pdem
natione argumē. l. ſi pſes. ff. de penis. ⁊ qd notat Inno. i
c. ij. de ordine cogni. Dicit tamen φ in pratica ſeruareſ
dictum Spec. ⁊ Bal. facit dictum ſede. de ſenis conſilio
17 xxiij. vbi dicit † φ ſi in libello apponiſ verbum accuſo ⁊
pcedentia ⁊ ſequētia inferūt cām ciuilē diceſ cāʒ ciuiliter
intentatam i propoſito noſtro licet appoſitū fuerit vbū
actio nihilominus verba ſequentia ⁊ pcedētia potius in
ferunt ad cām crialem. ⁊ iſtud ad iſtum tex. eſt nouū niſi
ſaluando cōem opi. dicas quod iſte tex. loquaſ in cā ciui
liter mota inqꝫtum pdēnat aut ad reſtitutionē pecunie.
18 ℭ No. arg. ſm hoſti. † φ ſi clericus geſſit negociū alte
rius ⁊ reddit malā adminiſtrationē φ poterit detineri
donec ſatiſfecerit. Facit quod habetur in. c. ſecūdo ne cle
rici vel monachi. ⁊ in. c. i. de obligatis ad ratiocinia. ⁊ ſic
dicit hoſti. ſeruari in eccleſia anglicana. ſed nō eſt tutum
ſm eū niſi iteruenīat licentia pape vt hic iteruenit qꝛ per
talē adminiſtrationē nō pdit pꝛiuilegiū clericale. c. ptigit
⁊. c. in audiētia de ſen. exc. ⁊ φdiu eſt paratus dare cau
tionē de ſtando iuri non dʒ detineri pro hoc allegat. Jo.
cal. quod habeſ in. c. ſi clericos de ſen. exc. in. vi. ⁊ ad. d.
c. ij. dicit Hoſtien. patere reſponſionē ex notatis ibi Jo.
de imo. poſt alios hic dicit φ ſi eſt ſuſpectus de fuga pōt
detineri vt duceſ ad iudicem per eum cuius negocia geſ
ſit arg. l. ait pretor. §. ſi debitorē. ff. que i frau. credi. ⁊ qd
not. Jo. and. in. c. cum nō ab hoie de iudi. aut detineſ p iu
dicē ⁊ tūc fieri pōt vt in. d. c. ſi clericos. Tu adde φ hoc vo
luit do. Car. ⁊ alij ſcribentes in. d. c. cū nō ab hoie ⁊ bal.
ibi per dictum. §. ſi debitorē. qꝛ eſt piculū in mora. l. extat
. ff. φ met. cā. Dicit tamen ibi φ ſi reſtituat mihi pecuniā
non poſſum ad iudicem ducere imo ipſo facto eſſem ex
cōicatus. arg. l. qui vas in princ. ff. de fur. vide eūdē in. c.
i. §. furtū de pac. iur. fir. Pondera qꝛ dictū eoꝝ eſt equū
arg. gloſ. in. l. nullus. C. de iude. ſed iudicio meo de iure
non procedit. qꝛ ad eum ſpectat captura ad quē ſpectat
correptio. c. vt fame de ſen. exc. ſed correptio non ſpectat
ad laycum. ergo nec captura. nec. §. ſi debitorem hʒ locū

a ℭ Diffamati add. d. alex. de imo. in. l. ſi. ff. de queſtio. ant. de bu. ⁊ oēs doc. hic.

in clerico qꝛ nõ eſt approbatus a canone. Ideo hoſti.in
19 ſũma de ſen.exc.§.quis dꝫ ver.fallit † loquiť ꝺ clerico de
linquēte fugiēte.an poſſit capi p laycũ dixit ſe nolle diffi-
nire. ⁊ in.c.nuper eo.ti.dixit ſe non fateri ꝙ vbi leges p-
mittunt capturã poſſit capi clericus niſi deť ius canonicũ
20 expreſſum. ¶ No.ibi aſportauit † an de neceſſitate iſtõ
vbũ denoret furtũ non eſt tactuꝫ hic per aliquē de patri-
bus noſtris reperio gl.quã reputo aureã in.l. ſub preteẋtu
.C.de tráſact.ꝙ verbũ ſubtraxit de neceſſitate nõ iportat
furtũ.⁊ bal.in.l.edita.C.de edē.allegat illam glo.⁊ tex.
ꝙ ſi dico accuſo titiũ ꝙ ſubſtraxit mihi centũ nõ videoꝛ
libellaſſe i furto.qꝛ potuit eē ſubtractio ⁊ nõ furtũ. Idē
videť dicēdum in ver.aſportauit.ſed iſte tex.probat ꝯtra
riũ nõ ex natura vbi aſportauit ſed ꝑpter alia verba hic
21 poſita incẽtuꝫ of furatus eſt.† Qualiter aũt ꝓbeť verſio
in vtilitatem eccleſie do.meus Io.de imo.hic late recita
uit ſcribentes in iure canonico ⁊ ciuili. Adde ad eum ꝙ
glo.in.l.ij.§.penultimo.ff.de in rem verſo tenuit quod ꝺ
bet vere probari licet gloſ.magna in preallegato.§.ſi vo
quis ꝙ dicat Bald. Angel.⁊ Saly.⁊ Pau. de caſt.in
.l.ciuitas.ff.ſi cert.peta.dicit ſufficere ꝓbari p cõiecturas
Et voluit Bal.in.d.auc.hoc ius. Adde ange.quē nemo
allegat in.d.§.ſi vero quis referentē doctrinã Inno.h ꝙ
ſolum in mutuo ⁊ in pecunia data eccleſie pro re quã vē
didit vt ſe a ꝺbito liberet eſt ſpãle ꝙ requirať exacta pro
batio adeo ꝙ nõ ſufficit ꝓbare ꝙ eccleſia tũc hĩbat neceſ
ſitatem illius pecunie. In alia vo pecunia data eccl'ie vel
depoſita ſufficit probare ꝙ neceſſitas eccleſie iminebat ⁊
dicit ibi Ange.ſe credere ꝙ iſta diſtinctio Inno.eſt vera
⁊ reducit opiniones ad concordiam.qꝛ vna opinio fuit
ꝙ ſufficit ꝓbare p cõiecturas. alia opinio fuit ꝙ dꝫ ꝓba-
ri vere. Et ſubdit ibi qꝺ tu q vis mutuať pecuniã eccl'ie
vt non arteris ad hanc ꝓbationem faciendaꝫ ſis cautus
vt non ſub nomine mutui des pecuniã ſed ſub nomine de
poſiti.⁊ tunc habebis eccleſiam obligatã ꝓbando qꝺ ec
cleſia egebat illo depoſito. Et ſi dicas ꝙ nõ põt fieri dpo
ſitum gr̃a eccleſie qꝛ cõmuniter fit gratia deponentis. rñ
deo nõ eſſe mirum.qꝛ reperitur fieri poſſe depoſitum ad
ſolum cõmodum depoſitarij.l.ſi quis nec cãm ſi cer.pet.
Et ſubdit ibi ꝙ debet fieri depoſitum in ea quãtitate in q̈
eccleſia ⁊ non vltra. Tu allega tex.de hoc in.d.§. ſi vero.
quis in vſi.p vtilitatibus cõpetentibus ⁊ dicit h ꝓcedē
ſiue vtilitas eccleſie ſit perpetua ſiue tpalibus.alſo notã.
dictum Inno.in.c.qꝺ quibuſdam de fideiuſſo.xi. Mirũ eſt
ꝙ Io.de imo.non viderit iſtã elegãtem doctrinã. Tu põ
dera qꝛ mihi videť ꝙ iſta ꝓbatio debeat fieri vere i quo
cũqꝫ credito.vt eſt tex.ſingu.in.d.§.ſi vo qs inducēdo ita
vt ſuperius induxi. Et adde etiam qꝺ pulchre not. Pe.
22 de caſt.in cõſilio primo.† Quid aũt ſi ſuper iſta ꝯuerſiõe
eſt queſtio ⁊ ſuper ea eſt tranſactũ ⁊ iudicatuꝫ reſcindeť
tranſactio aut ſententia reſpectu inſtrumenti nouiter rep
ti. Inno.dicit ꝙ non per.d.l.ſub preteẋtu.⁊.c.ſuborta ꝺ re
iudi.nec ſolutum poterit repeti.arg.l.in ſũma.ff.ꝺ cõdit.
inde.ſi nullis partiũ fuit in calũnia.ſed ſi aliqua partium
fuit in calũnie.puta qꝛ agens ſciebat pecuniã nõ conuer
ſam in vtilitatē eccleſie.vel prelatus hoc ſciebat qꝛ tũc re
ſcindeť. Dicit etiam ꝙ ſi a principio fuiſſet dcm̃ qꝺ ſup
futuro dubio conuerſionis deberet tranſigi ꝙ tunc videť
fieri fraus de contractu ad contractũ.arg.c.ad noſtram
infra tit.primo. Et idem dicit Inno.ꝙ quando in tráſa-
ctione fieret pactum ꝙ detur vſura qꝛ illa non valet cuꝫ
omni iure ſit indebita.c.quia in omnibus de vſur. Limi
tat hoc domi. Anto.niſi fieret inter priuatos preſtantes
iuramentum de illa ſeruanda.qꝛ tunc iuramentum obli
garet iurantẽ.c.debitores de iureiuran.⁊ qꝺ habetur i
c.per tuas de arbit. Tu limita hoc per quoddaꝫ nouum
dictum Bal.in.c.debitores de iureiurãdo.niſi fuiſſet ex-
preſſum in iuramento de vſuris puta qꝺ ſolueret tantuꝫ
nomine vſurarum.qꝛ tunc non naſciť aliqua obligatio p
pter vitiuꝫ forme ꝓmiſſionis nec eſt neceſſaria abſolutio
qꝛ notorium nõ indiget abſolutione ſecus ſi non eēt expꝛ
ſum vitium forme.qꝛ expreſſa nocent nõ expreſſa non no
cent vt in regula iuris expſſa nocēt.cuiuſ regule nulla rõ
eſt niſi vitiũ forme ſꝫ eũ qꝺ hñ nota ꝑ limitatõe dicti.c.ꝺ
bitores. Et inꝯtam hic Io.de imo. allegat contra bar.
Franciſ.de campo.in.d.l.ſub preteẋtu.⁊ do. Anto.dicat ſe
alias repetēdo dixiſſe cõtra Bar. Adde Bal. cuius do-
ctrina iſta fuit i.d.l.ſub preteẋtu. Et iꝯtrũ rubrica dixit ꝙ
ſi ſolui ꝺ extimatiõe.⁊ allegaui bal.in.l. quotiens.ff.ꝺ iu
23 re dot. Adde Pet.ꝺ ancha.in cõſ.lxviij.† vbi conſuluit
vēdidi fundũ cũ aialibus aialia poſtea extimata fuerũt
ꝙ ſi fuit ſoluta gabella de venditione nõ debuit ſolui de
24 eſtimatõe animaliuꝫ allegat Bal.in.d.l.quotiēs.† Utrꝫ
aũt eccleſia teneať ex depoſito tibi facto. Cõclude ſi fiat
cõſentiente prelato ⁊ capitulo obligat p iſtũ tex.c.ꝙ qui
buſdam de fideiuſ.⁊ glo.ij. Si vo fiat plato ſoli vel ſacri
ſte deputato ad cuſtodiēda vaſa eccleſie nõ obligať eccle
ſia niſi ꝓbeť ꝯuerſio vt hic.ſi vero ille ſacriſta erat depu-
tatus ad cuſtodienda vaſa eccleſie ⁊ recipiēda depoſita
tũc obligať eccleſia ſm doctores hic.

Una fides. Tria facit. Pri-
mo inſtruit ad ꝙ
teneať depoſitarius.ſecũdo qñ depoſitũ põt
repeti.ibi ſane.tertio an ꝯ depoſitariũ poſ-
ſit obici compenſatio ibi cõtra ꝙ ⁊ hoc ſit loco ſũmarij.
1 ¶ † No.ꝙ depoſitarius teneť circa rē depoſitã de dolo
⁊ lata culpa nõ aũt de leui ⁊ leuiſſima. Et pſumiť dolus
eoipſo ꝙ dicit res depoſitas eſſe amiſſas vel cõſumptas
ſi apparet res ſuas eſſe ſaluas.⁊ allegat ſimile do. Pe.
hic. Lex pſumit cõtra tutorē qui dicit ſe nõ feneraſſe pe
cuniã pupilli.qꝛ nõ inuenit ydonea noĩa cuꝫ arguať ꝙ eo
tempe ꝓpriaꝫ pecuniã hñ collocauit.l.tutor.ff.ꝺ admi.tu
to. Limitat hic Hoſtien.niſi ꝓbeť qꝺ ſupueniēte icendio
vel alio ifortunio nõ potuit vtraſqꝫ res ſaluare qꝛ ſolum
ſaluauit ſuas nõ videť ſibi iputãdũ qꝛ pma caritas icipit
a ſeipſo .l.preſes.C.de ſerui.⁊ iuxta illud Eſopi. res tua
te reperit agruꝫ res altera cecũ qꝺ ꝓcedit quãdo res tue
erãt pcioſiores reb9 ꝺpoſitis q̃ forte erãt viles. faciat qꝺ
no.glo.⁊ Bar.in.l.ſi vt certo §.nũc videndũ ver.ꝙ ſi in
ſenectute.ff.cõmodati.faciat.l.ſi longius.ff.de iudi.l.ſi qs
in graui.§.ſi cum dcs.ff.ad ſilla.l.in naue.ff.locati. Si vo
econtra res ꝺpoſite erãt precioſiores ⁊ res tue viles tunc
⁊ eo caſu eſſes in culpa. Sed ſi res tue eſſent precioſe lcꝫ
minus quã depoſite tunc eſſes excuſatus arg.d.l.preſes
ſi non modicum damnum fuiſſes ꝑpter hoc paſſurus ſe
cus ſi modicum damnum ſm Hoſtiē.hic. Sed ꝯ imo re
putatur leuis culpa.l.heredes.§.nõ ſolum.ff.famil.her.
inſtitu.pro ſocio.§.ſi. Solutio illud ꝙ hic dicitur proce
dit in rebus ꝓpriis alienis.cõtraria vero ꝓcedũt in reb9
cõibus in quibus non induciť fraus pſumpta ſicut in re
aliena.nam ⁊ i alienis quãdoqꝫ ceſſat pſumptio doli.pu
ta ſi pretulit res pcioſiores ſuas vt in.d.§.nũc videndum
ver.ſi ſenectute.adhibere ergo maiorē diligentiã in reb9
ꝓprijs quã cõmunibus eſt fraus pſumpta.ſecus in reb9
ꝓpriis alienis vt hic limita vt facit gl. multũ ſingularis
⁊ hoc tenuit ibi Bar.in.l.i.ff.de ſolu.vbi lꝫ aliquis in re
bus alienis ſit negligens ⁊ veniat puniendus.l.ſi ꝯſtan-
te.§.ſi maritus.ff.ſolu.matri.procedit niſi res aliena eſſet
cõmiſſa arbitrio ſuo.qꝛ tunc ſi eſt negligēs in rebus pro
prijs nõ puniet ſi eſt negligens in illa re aliena. ꝙ dcm̃ ē
mirabile ⁊ ſequitur ibi Raph.cuma.ſed mirũ eſt ꝙ fa-
tuitas in rebus ꝓprijs excuſet quē in alienis.dicas ⁊ for
te melius ꝙ dꝫ attendi tps ꝯmiſſionis.nam ſi tũc ipſe ne
gligēs erat in rebus ꝓprijs excuſabitur in rebus alienis
ſuo arbitrio cõmiſſis alias ſecus.argumen.l.ſi cuꝫ corne
lius.ff.de ſolutio.⁊.l.cum quis eo.ti.tene menti qꝛ ē no-
uum hodie nõ teneť tutor exponere pecuniã pupilli ſui
.l.i.cum auct.ſua.C.de miniſtra.tuto.vide ſingu. glo.in
c.ſicut non ſuo.lxvi.diſt. Et adde ſing.dictum Bar.in.l.
tutor.§.penul.⁊ ſi.ff.de adminiſtra.tut.vbi dicit ꝙ tutor
tenetur

tenetur emere predia de pecunia pupilli vt ibi eſt tex. ⁊
ſi non emit poterit pupillus petere ab eo tantum quātū
ꝑcepiſſet de predijs emendis. facit notabilis tex. in. l. ob
ſenſus eo. ti. ſed pulchra dubitatio eſt depoſitarius dicit
rem nō extare quia ꝓbabit eā deperditā Bart. in. l. ſi qs
ex argentarijs. §. pretor ait. ff. de edēdo cōcludit ſi nō cō/
ſtat rem fuiſſe depoſitam apud illum ſtabitur dicto ſuo
cum iuramento. l. cum ita. §. ſpecies. ff. de lega. ij. niſi con
trarium ꝓbet. aut ꝯſtat rem fuiſſe apud eum depoſitā ⁊
nunc dicit illā ꝑperditā dic ꝙ ſtabitur iuramēto ſuo ſi te
nebat illam exhibere iudicis officio. l. ſi. C. de fid. inſtru.
Aut tenebat exhibere iure actōis vt eſt i depoſito ⁊ ſimi
bus tūc requirit ꝓbatio manifeſta ⁊ nō iuramētalis qō
res ſit deperdita vt in. d. §. ꝑtor ait. dicit aūt manifeſta ꝓ
batio. ſ. quādo ſunt caſus manifeſti vt ruine impetus popu
laris aut hoſtiū ⁊ tunc ꝓbatio ſatis dicit manifeſta. l. ſi
creditor. C. d pigno. actio. Et ideo dicit Ang. in. d. §. pre
tor ait. factus fuit tumultus ꝑuſij ⁊ fuit diſrobatus qdā
⁊ aſſerebat diſrobatas fuiſſe res depoſitas ꝙ fuit libera
tus. Quidā ſunt caſus qui non ſic manifeſte accidūt vt ē
furtū quod ꝯſueuit fieri clā. l. i. ff. de furtis ⁊ tunc probat
per cōiecturas. puta fractum fuit hoſtiuz vbi erant res ⁊
famulꝰ aufugit iſta ꝓbatio dicit eē manifeſta ſatis qꝛ ex
ꝓſumptiōe iuris vt eſt glo. in. l. ſi tutor. C de pecul. tuto
a rum. habet in. l. i. ⁊ ij. C. de teſta. mili. † Quis aūt debet
ꝓbare rem amiſſam ſine ſua culpa vel dolo. Bar. ibi cō/
cludit ꝙ quidā ſunt caſus cōmuniter cōtingētes ſine cul
pa. ⁊ tunc allegās illam tenet probare. l. ci. ff. d ꝓba. qdā
ſunt caſus cōiter accidētes ex culpa vt eſt furtū ⁊ icēdiū
l. cum duobus. §. dāna. ff. pro ſocio. l. ſi vendita. ff. d picu.
rei ven. ⁊ tūc ꝓſumit culpa depoſitarij interueniſſe ideo
ſibi icūbit onus ꝓbandi diligentiā. l. ſi creditor. ⁊. l. que
fortuitus. C. d pigno. actio. ⁊ ita reſpondebā in facto cui
5 dam dn̄o meo theutonico. ¶ † No. ꝙ ille qui ſe obtulit
depoſito tenet de culpa ⁊ ſm oēs de leui ⁊ leuiſſima. ⁊ te
net Bar. in. l. ꝙ nerua. ff. eo. ⁊ hoc ideo qꝛ contractus vi
detur celebratus gra offerentis tantū. In ſecūdo vō ca
ſu hic poſito cū aliquid recipit ꝓ cuſtodia tenet de leui ⁊
non leuiſſima qꝛ tunc eſt celebratus cōtractꝰ gratia vtri
uſqꝫ. Tu pondera qꝛ iſtud dcm̄ nō videt verum ex eo qꝛ
iſte tex. equiperat vtrūqꝫ caſum ⁊ tacite repetitur culpa
in ſecundo caſu. ſed in ſecundo caſu non tenet niſi de leui
ita ⁊ in primo. ⁊ maxime qꝛ vtilitas reſultat ꝺpoſitario
lꝫ ſe offerat ad onus nōne eſt ſatis ꝙ puniat ex culpa le/
ui. ⁊ cū ſimus in mā penali reſtrīgenda ē pēa ꝺ peni. di. i.
4 pene. ¶ † No. ꝙ contra repetentē depoſitū nō admittit
a recōpenſatio [a] vel deductio iſta verba ſunt extracta ex. l.
penul. C. eod. ⁊ dicit hoſtiē. ꝙ cōpenſatio dicit in iudicio
deductio extra ſm hoſti. do. Car. dicit ꝙ verbū cōpenſa
tio generaliter ſumptū cōprehēdit ēt deductionē ſꝫ ſpālr
ſūmēdo ꝓcedit quod hic dicit. Eſt eniꝫ cōpenſatio debiti
⁊ crediti facta ꝯtributio. l. i. ff. de cōpenſationi. Et ratio
quare nō admittit cōpenſatio ē depoſitio eſt ꝓfecto. qꝛ
talis cōtractus ꝓcedit ex bona fide. l. penul. C. eod. Sed
pondera mirabilē gloſ. quam nemo allegauit in. c. ꝗ. de
ordi. cogni. que dicit quod exceptio expoliatiōis poteſt
opponi agenti actione depoſiti Innocen. hic arguit de
d. l. penul. ⁊ nō reſpondet. Tu tene illā glo. ꝓpter odiū
ſpoliātis. ⁊ fauorabilior eſt queſtio ſpoliationis ꝗꝫ actio
depoſiti vt ibi voluit glo. ⁊ vide ſubtile conſili. Petr. de
ancha. cccc. xlvi. vbi cōſuluit † vnus ex duobus ꝯtendtibꝰ
depoſuit pecuniā penes tertiū vt illā daret alteri ꝯtenti
cū pacto de non reuocando depoſitū. modo ille cōtrahēs
nō ſeruauit pacta cōtractus. cōſuluit ꝙ depoſitarius nō
tenet illi dare depoſitū tene menti vide ibi. Et limita etiā
iſtū tex. niſi depoſitū fieret ex ꝯuentione illicita puta duo
inimici florentini cōuenerūt ꝙ offenſus poſſet facere cō/
petentē vindictā. ⁊ factū eſt depoſitum mille librarum vt ſi
contingat vindictā fieri ſoluat dānū ꝺ illa pecunia facta
eſt vindicta vindicans petit inſtrumētū depoſiti vt illud
exigat dic quod nō poteſt qꝛ illud depoſitum fuit factuꝫ
ex conuentione illicita. ita dixit Bald. ⁊ Saly. in. l. ſi pe
nes. C. eodem. Limita etiam niſi exceptio cōpenſationis
oriat ex voluntate deponētis. puta depoſuiſti mihi equū
feci expenſas repetis equum dico quod volo retinere eū
ꝓpter expenſas ꝙ potero glo. eſt in. d. l. penulti. vide ibi
Bald. ⁊ Saly. facit. l. neceſſarias. §. ſi. ff. de pigno. actio.
faciat ſimile ꝙ ſcriptor pōt retinere quinternum donec ſi
b bi ſoluatur [b]. l. ſi non ſortem. §. ſi centum. ⁊ ibi Bar. ff. ꝺ
condi. indebi. Et idē in ſartorē qui pōt retinere tunicam
donec ſibi ſoluat. facit ꝙ voluit Ang. in. l. nūmulariōs. §.
quedam. ff. de eden. Et adde ꝙ Bar. in. d. l. penul. tenuit
ꝙ actio depoſiti eſt priuilegiata qꝛ eſt ſūmaria reſpectu
dilationū nō aūt reſpectu probationū. ⁊ hꝫ inſtrumētuꝫ
depoſiti executionē paratā. ⁊ ad hoc nouiſſimus ipe ꝯſi
derat illum tex. ſingularē ⁊ mirabilē ſed bal. ibi tenuit ꝯ
rium ꝙ imo actio depoſiti dꝫ agitari via ordinata cuꝫ li
bello ſeruatis ſerijs ⁊ ad hoc allegat. l. qui depoſitū. C.
eo. ⁊ quod not. Inno. in. c. penul. de accuſ. ⁊ cum eo trā/
ſit ibi Saly. bonon. qui vltra bald. allegat glo. in. l. iudi
ces. C. de iudi. que nō excepit iſtum caſum a regula. Itē
quia. d. l. pe. loquitur in ꝯſitente. Do. Ab. athe. matheſi
la. in ſuis notabilibus refert do. Ange. de peruſio dicere
ꝙ. d. l. penul. procedit eo caſu quo depoſitum erat noto
rium vel erat probatū per teſtes ꝙ tūc depoſitiōe hꝫ exe
cutionē paratem. Tu vero adde ponderādo tex. in. d. l.
penul. ingēium vtil illo verbo illico qꝛ glo. in. l. ſi. C. ꝺ in
dicijs exponit verbū illico ibi poſitū. i. infra triduūꝫ ⁊ ſe
cundū hanc expoſitionē dictū Bar. eſſe verū. Pondero
ēt tex. in. l. ab eo. C. quō ⁊ quando iudex. in vbi illico vbi
verificat infra ſpatiū decē dierū. ⁊ ſm hoc dictū bart. eſt
verū. Pōdero ēt. l. meminerint ⁊ glo. ibi. C. vn̄ vi. vbi ꝺ
hoc illico ꝓbat ꝙ nō opponat exceptio. ⁊ facit qō no. ibi
Bar. ⁊ ſecūdum hoc dictū Bar. eſt verū. Pondero etiā
6 † verbuꝫ omnibus modis qꝛ intelligit ipſo iure vt ē gl.
ſing. in auc. vt defuncti funera. §. ſancimꝰ in vbi. oībꝰ mo-
dis ꝗꝫ allegat ꝓ ſingulari lod. ro. in ſuis notabili. in ꝓn.
Pondera ēt tex. in. d. l. penul. in verbo ſoluere cōpellat
que ſunt verba executionis. ergo infertur ſniam non eſſe
neceſſariam ⁊ clarum eſt ꝙ ab executione nō eſt incipiē
dum. l. i. C. de execu. rei iudi. cum ſimili. ⁊ ſic eſt ibi caſus
ſing. ⁊ vnicus ꝙ inſtrumentum depoſiti hꝫ executionem
paratā ſufficit ſolum ꝙ declaret eſſe depoſitum ar. l. eius
qui delatorem. ff. de iure fiſci. ⁊. c. cum ſecundum ꝺ here.
in. vi. ⁊ iſtud menti cōmenda. Et probat iſte tex. ꝙ ceſſat
cōpenſatio ſi debitū non eſt liquidū. l. ſi. C. de cōpenſa. ſꝫ
qn̄ dicitur eē liquida dic qn̄ credit habere facilē exitum
vt in. d. l. ſi. quod intelligit hic glo. quādo infra duos mē
ſes poteſt liquidari. l. aufert. §. qui cōpenſationem. ff. de
iure fiſci. ⁊ cum glo. iſta tranſit hic Jo. an. nā ex hoc ſpa/
cio tpis nō ſit cōditio retentis debitum deterior de quo
cōſtat cum vſqꝫ ad quattuor menſes nō debeat diſtrin/
gi ad ſoluendū. c. querēti de off. deleg. l. ſi. C. de vſur. rei
iudi. ⁊ ſeqtur hic do. Pe. qui allegat Bar. i. d. §. q cōpē
ſationem tradētē ibi regulā ꝙ infra illud tps debet fieri
liqdatio quod datur iudicatis. vnde ſi nullum tempus
dari ad liquidādum quod regulā dicit hic do. Pe. fore
bene not. ⁊ ſeqtur hic Jo. ꝺ imo. do. Anto. in notabilibꝰ
dicit ꝙ iſtud ſtabit in arbitrio iudicantis. ⁊ hoc tꝫ Cy.
in. l. ſi. C. de compenſa. Dy. tenet glo. in. d. §. qui cōpenſa
tionem. ⁊ ita reſidēt ſcribentes hic do. Saly. in. d. l. ſi. C.
de cōpenſa. tenet ꝙ ē arbitrariū. ⁊ hoc voluit glo. ibi. ⁊
ꝓbat ibi tex. ꝙ multa verba in cōpoſita ⁊ videt tranſire
opi. Bar. adde Bar. in extrauaganti ad reprimendā in
verſi. ſūmarie vbi dicit ꝙ illa cauſa dicit liquida ⁊ pōt
expediri infra tempus infra quod pōt expediri cā princi
7 palis. Sed Bal. in. l. ij. C. de cōpenſa. dicit † ſtatuto ca/
uetur ꝙ ſtatim viſo inſtrumento ſine alia dilatiōe ponat
reus incarcere donec ſoluat ꝙ nō poterit reus opponere
cōpenſationē vt voluit bar. Ipſe dicit hoc nō eē verū qꝛ

a ¶ Recōpen ſatio. de hoc vide bal. in auc. ⁊ ſuꝑ. C. ꝺ ſe ⁊ ſpe. i ti. de cō ue. §. ꝗ. ⁊. qd ſi ꝺpoſitarꝰ bal. ⁊ doct. in. l. ſi qs hoc eod. ti.

b ¶ Soluatur adde bal. in. l. ſi. C. cōmoda. bar. in. l. ſi non ſducta. l. ſi. C. qui ea. pōt tn̄ i cōpedibus de tineri ad petiis ſcribendus vt tꝫ bar. i. l. ſtipu latio. §. ſiue ēt. ff. ꝺ op. no. nū.

poſt terminū q daſ iudicatis nulla datur dilatio ipſis cō
demnatis.tamē poſſunt opponere ⁊ pbare cōpēſationē
pbando incontinēti iudicis arbitrio.l.ſi militi §.cū itra.
ff.ꝺ compen.ſtabit tamen interim reus in carcere ſꝫ exce
ptio ſua examinabiſ qꝛ verificata relaxabiſ.Si aūt ſtatu
tum requireret veraꝫ ſolutionē cōcedit ibi Bal.ꝙ nō da
reſ dilatio ad pbandū cōpenſationē.Mihi aūt videtur
ꝙ pro doctrina Bar.ſit caſus ſingul.in.l.ſi is a quo.ff.vt
in poſ.lega.⁊ hoc ponderat ibi Bart.nihilominꝰ dicas
ꝙ ſtabit in arbitrio iudicis arbitrando breuiſſimuꝫ tpꝰ
infra quod liquideſ debituꝫ cōprehenſandū ſtante ſtatu
to qꝺ reus ponaſ in carcere donec ſoluat.⁊ ad hoc alſo
ſingulare dictū Inno.in.c.veniēs de teſti. vide q̄ ibi dixi
8 ¶ †Et querit h̄ Jo.and. contra dn̄m petentē canonem
ab emphiteota poſſit opponi exceptio debiti in quo tene
batur emphiteote.ꝺ quo in ſpec.de loca.§.nunc aliqua ꝟ
9 ſicu.lxxix.do.Pet.ponit exemplū † dominus ē debitor
emphiteote in.lx.⁊ emphiteota teneſ ſoluere annuatim.
xx.noīe canonis ⁊ ſtetit per tres annos quibus nō ſoluit
⁊ ad hoc dicit dominus illum cecidiſſe a iure.ſuo ecōtra
dicit emphiteota ꝙ ideo non ſoluerat quia intendebat il
la.lx.cōpenſare in canonem ⁊ ſic ſe nō eſſe priuatū.Sub
dit domi.Pet.qōnem iſtam pendere ab illa an fiat cō
penſatio ipſo iure in ꝗtitatibus an ſit neceſſe ꝙ ad hanc
opponaſ.naꝫ ſi fiat ipſo iure emphiteota nō eſt priuatus
ſed ſi ꝺbet opponi ab hoīe cū hoc emphiteota nō fecerit
in debito tpe eſt priuatus iure ſuo de hoc per Cy. in.l.ſi
conſtat.C.de cōpenſa.que lex cum glo.ſua videſ velle qꝺ
quo ad euitationē pene ⁊ ad īpediendū curſum vſurarū
ſemp ſit compenſatio ipſo iure.Sed in propoſito priuare
quē iure ſuo eſt pena.vt eſt not.tex. in.l.ſi qs maior .C.de
tranſac.ergo ſequiſ qꝺ lꝫ emphiteota nō oppoſuerit tem
pore ꝯgruo cōpenſationē ꝙ nō eſt priuatus iure ſuo.Et
querit hic Jo.an.deponens eſt mortuus ⁊ duo cōtēdūt
inſolidū de hereditate ⁊ quilibet repetit depoſitū cui de
beat ſoluere depoſitarius illi q vult cauere ꝺ defendendo
eum aduerſus alterū.⁊ ſi neuter velit cauere poterit gra
tificare prio venienti.⁊ ſi ambo ſimul cōcurrāt erit ī pote
10 ſtate depoſitarij cui reſtituat ar.c.ſi.ꝺ reſcrip.in. vi.† Ul
timo pondero tex.ibi bona fides abeſſe preſumiſ. qꝛ Ni
co.ꝺ matta.relatus a Bal.in.l.bonam fidem.C.ꝺ actio.
⁊ obliga.dixit ꝙ iudex dꝫ conſiderare bonam fideꝫ in cō
tractu p duos fines.primus eſt in cōtrahēdo.ſecūdus eſt
in adimplēdo.primo caſu cōſideraſ bona fides vt p hoc
cognoſcaſ an ꝯctus ſit ſeruandus ⁊ quo remedio vtēdū
eſt.⁊ de hoc tāgit ibi gl.Scꝺo caſu cōſideraſ bona fides
eo caſu quo ꝯctus eſt ſeruādus vt dij iudiceſ an ſatiſfiat
ſicut ſatiſfieri dꝫ vt intelligatur bona fides p abnegatio
nē ſui ꝯrij p priuationē doli.l.non debet in fin.ff.de dolo
vnde bona fide ceſſante intelligiſ idem dolo interuenien
te.quo caſu ꝯctus nō eſt ſeruādus de iure ſic factus p euꝫ
qui doluꝫ eſt paſſus.⁊ ſi ꝯctus bone fidei icedit ad tradi
ditionē hꝫ locū actio de dolo .l.i.C.dē iureiur. Si a con
uētione ⁊ credebat ſe teneri hꝫ locū cōditio indebiti.In
ſecūdo actu intelligiſ bōa fides ⁊ obſeruatio eius quod
actū eſt inter cōtrahentes ſm̄ naturalē equitateꝫ ⁊ iuris
ordinationē.naturalis eniꝫ equitas attēditur cū dubita
tur circa ea que in iure ſunt expſſa.⁊ per hoc dicunſ iudi
ci cōmiſſa.l.queſitū.ff.de teſti.l.bona fides.ff.eod.Juris
aūt ordinatio attēdiſ in his que in iure expſſa.vt in.d.l.
bona fides in fine primi rñſi.⁊ in.d.l.bona fides.ff.de re
gu.iur.⁊ ita ibi reſidet.Et poteſt induci nunc iſte text.ad
elegantem qōneꝫ tactam a Bar.in.l.fideiuſſor.§.quedā
⁊ in.l.quintus.ff.mand.⁊ in.d.l.bona fides.⁊ ibi Saly.
⁊ Bal.in.l.ſi ꝓ ea.C.man.videlicet in curia mercatoruꝫ
11 † ſtatutū eſt iudicari de bona fide ⁊ equitate ꝙ nō intelli
gitur omiſſis ſolemnitatibus iuris ciuilis qꝛ eſſet ꝯ.d.l.
bona fides.ſed ꝺbet intelligi nō inſpectis illis iuribꝰ po
nētibus quaſdā ſolēnitates que veritatē negocij non tan
gūt.⁊ iſte vocanſ apices iuris.puta ſi cōpetebat directa

a ¶ Locatio. addꝺ pa.ꝺ caſt. in ꝯſi.xcix.vbi eggregiā limitationē ad iſtā ꝯcluſionē pōit quam vide om nino.

actio ⁊ fuit intentata vtilis.qꝛ hoc non obſtabit in curia
mercatorꝫ vbi agitur de bona fide.nec etiā poterit oppo
ni qꝺ non interuenit ſtipulatio ſed nudum pactū qꝛ in fo
ro vbi agitur de bona equitate quis obligaſ ex nudo pa
cto.Domi.Andreas Barbatia.

¶ De emptione ⁊ venditione. Rubrica.

¶ Continuaſ hoc mō viſo de cōtractibus qui fiunt gſa
dantis tm̄ vel etiam accipiētis tantū ſeqtur videre de cō
tractibus qui fiunt gſa vtriuſqꝫ.⁊ qꝛ cōtractus emptōis
⁊ venditiōis eſt frequentior ⁊ ſit gſa vtriuſqꝫ.merito ap
poniſ pñs rubrica ⁊ de materia habeſ in.c.qui ſtudet ⁊
in.c.eos qui.i.q.i.⁊ eadem cā.q.iij.quaſi per totū ꝺ peni.
di.v.qualitas ⁊ habuit originem a pmutatōe qꝛ nō erat
inuenta pecunia ⁊ qꝛ quis nō ſemp habebat rem vt pmu
taret ideo fuit introducta pecunia vt emptio ⁊ venditio
1 celebrareſ.l.i.ff.eo.† Conſtat aūt emptio ex re ⁊ pcio ī
pecunia numerata inſti.eo.§.pciuꝫ.ff.eo.l.i. quinimo vbi
eſt facta mentio de pcio ibi videſ celebrata emptio ⁊ vē
ditio.tex.eſt no.in.l.ſi.C.ꝺdi.curia.li.x.glo.in.l.apud cel
ſum.§.ſed cū legitima.ff.de doli excep.glo.in.l.cū dotem
.C.de iure dot.⁊ ibi bar.dicit illā glo. eſſe menti tenēdaꝫ
2 ad hoc.Et ſubdit.† ſtatuto cauetur ꝙ de pcio cuiuſlibet
reī deducte in cōtractu ſoluaſ gabella ꝙ tale ſtatutū re
ſtrigiſ ad ꝯctū ēptōis.qꝺ ꝓcedit ſꝫ eū qñ ſtatutū loqſ de
pcio cōuēto.ſꝫ ſi loquaſ de precio cōi refert ſe ad cōem ꝯ
ctum .l.i.C.de ſen.que pro eo ꝙ intereſt ꝓferunſ vide eū
3 dem Bal.in.l.per diuerſas.C.mandati.in.ij.q.† Hōc
inquit ꝙ in inſtro ſit mentio quātitatis puta cedo tibi ta
lem actionē p centū nō quid per hoc ſatis exprimaſ titu
lus.⁊ Bart.ibi dicit ꝙ ſic.qꝛ nō eſt alius titulus q̄ cā.ſꝫ
de cā apparet ergo ⁊ de titulo.d.l.ſi. de predi. curi.Sed
Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de ceſſio.actio.in addi.q̄ incipit
rigoroſum ⁊ tenax ꝯtrium. ¶ Nec ob.d.l.ſi.ꝙ interuen
tu precij pſumaſ vēditio.qꝛ non ſufficit pſumptio vbi re
quiritur expreſſio Bal.in.l.per diuerſas dicit qꝺ ſi actio
eſt liquida tꝫ ceſſio ex cōtractu venditioni.qꝛ preciū daſ
ꝓ iure certo.l.ſi nouem de heredi.vel actio.vendi.ſi autē
nō eſt liquida ſaltem cadit in ꝯtractu do vt facias.l. ſiue
apud acta.C.ꝺ trāſac.⁊ adhuc valet ceſſio ⁊ actus cōtra
Jo.an.facit quod no.glo.parua in.l.apud celſum.§.ſed
cū legitima preallega.vide & Bal.in.l.gallus.§.quid ſi
4 tantū.ff.de libe.⁊ poſt.vbi dicit † ꝙ qñ ſit mētio de pcio
in dubio preſumiſ emptio ⁊ venditio ⁊ allegat glo.in.l.
illicitas.ff.de offi.pſi.Et ſubdit ꝙ paruitas precij facit p̄
ſumere dōationē ⁊ ſic tempat dcm̄ pcedēs. ⁊ allegat gl.
in.l.i.§.i.ff.de ſuperficie.Et facit qꝺ pulchre voluit idem
5 Bal.in.l.i.C.q teſta.face.poſ.† qꝺ ſi quis vēdit rē cōeꝫ
intelligiſ vendere ptem ſuā tantū.l.q tabernas.ff.eo.qꝺ
dicit eſſe verum ſi emptor ſciebat.ſed ſi ignorabat nō dꝫ
excipi in dubio.aut quātitas pcij facit pſumi ſcientiaꝫ vel
ignorantiā an fuerit vēdita tota an vero pars. ⁊ ad hoc
allegat.d.l.i.§.i.de ſuperficie.⁊ ibi pulchre multū dixit
6 Bar.† ꝙ ſi preciuꝫ deberet ſolui annuatim nō eſſet vēdi
a ditio ſed locatio * quod eſt bene notan.pro emptoribus
gabellarū ementiū gabellas ⁊ doventibus precium an
nuatim quod potius dicunſ conductionis quā emptōis
de quo ibi per Bar.⁊ in qōne diſputata p eum incipiēte
publicanus quidam.⁊ in.l.cotem.§.qui maximos.ff.de
publicis.⁊ vide etiam qꝺ no.idem Bar.in.l.facta.§.he
res.ff.ad trebel.qꝺ eſt bene notan.ꝓpter ſterilitatē ſup
ueniētem.qꝛ cōductori fieret remiſſio aut ēptori.c.pp ſte
rilitatē de locatio.⁊ vide ad h̄ elegantē doctrinā bal.in
addi.quas fecit ad Speculū in ti.de empti.⁊ vendi.vbi
temperauit hoc dcm̄ Bar.qꝛ qñqꝫ ēptio eſt annua.l.apud
labeonē.§.pe.ff.de preſcrip.ꝟbis.l.ſi ea res.ff.ꝺ actio.em
pti.l.item queriſ.§.exercitu.ff.locati.⁊ iſta mēti cōmēda.
7 † Sꝫ dubitatio ſatis eſt pulchra cōtractus emptionis.⁊
vendi.nō requirit ſcripturā ſed ꝯſenſu perficiſ.l.i. ⁊.ij.ff.
eo. Uide

eo. Uide arduam q̄ōnem in facto verſari. partes fuerūt
cōcordes de re ⁊ precio. dixerūt tñ cras faciemus inſtru
mentum iſtius venditiōis. an videaꝰ ꝑ huiuſmodi verba
voluiſſe celebrare ɔ̄tractum venditionis. in ſcriptis. effectus
eſt magnus quia interim locus eſſet penitentie. Si vero
illa verba viderenꝰ ꝓlata ſolum ad hoc vt de illa emptio
ne fiat ɔ̄tractus in ſcriptis ad obſeruandū ꝓbationem ⁊ cō
ſeruandā memoriam actus geſti tunc nō eſſet locus pe
nitentie. vidi refricatam in dubio queſtionem ſuper qui
buſdam terris venditis magno precio. Et videtur di-
cendum ꝙ ſit locus penitentie. lꝫ enim ɔ̄tractus emptiōnis
⁊ venditōis ꝑficiaꝰ ſolo ɔ̄ſenſu. vt. d. l. i. ⁊. ij. tamen ſi par
tes volunt in ſcriptis ɔ̄trahere ſemꝑ pñt recedere a contra-
ctu niſi in ſcriptis fuerit celebratus. Et ad hoc pondero
glo. multum ſingularē in. d. l. ij. que videtur dicere ꝙ eo
ipſo ꝙ ptes volūt facere inſtrumētum de emptiōe vr̄ vo
luiſſe celebrare in ſcriptis. q̄ glo. tenebis menti q2 a ne-
mine eſt pōderata ad hoc faciat. l. cōtractus in ṽſi. quos
inſtrumēto recipi conuenit. C. de fide inſtru. vbi nil refert
ad hoc vt cōtractus dicaꝰ in ſcriptis celebratus. an ſit cō
uentum ꝙ in ſcriptis ɔ̄fiatur. an ꝙ de eo inſtrumentū cō
cipiaꝰ. hoc firmat ibi realis ſcie doctor Saly. Bonon. ſꝫ
in caſu iſto fuit cōuentum inter emptorē ⁊ vēditorem ꝙ
de dicta venditione celebrareꝰ inſtr̄m hic ad duos dies
ergo in ſcriptis contrahere voluerunt. ⁊ per conſequens
ante ſcripturam contractus licitum fuit penitere. Faciat
ad hoc glo. ſolēnis inſti. de ɔ̄tra. emptio. §. preciū. q̄ dicit
ſufficere ꝙ ptes h̄ agāt vt ɔ̄tractus fiat in ſcriptis. ⁊ illā gl. ſe
quitur ibi Bal. ⁊ dicit cōiter illā teneri ꝑ doctores in. d.
l. ɔ̄tractus. ⁊ hoc voluit glo. in auc. de fide inſtru. §. ⁊ ſi iſtru
menta. ⁊ in. l. teſtiū. C. de teſti. ⁊ Ang. ſeqtur hoc in auct.
de teſte. §. ⁊ lꝫ col. vij. illud ēt firmat exp̄ſſe Bal. in. d. l. ɔ̄
ctus in. ij. col. vbi dicit ꝙ q̄ſcunqꝫ ante factū aliqua par
tiū dicit habeamus notariū ibi eſt ſignū ꝙ dꝫ ɔ̄hi in ſcri
ptis ⁊ ꝙ nō erat aliter vel alio mō ɔ̄tractura. ⁊ ibi ēt dicit
ꝙ ɔ̄tractus q ſormanꝰ ⁊ hñtnꝰ i cedulis dñr ɔ̄tractus ſcripti
ita vr̄ dicēdum i ꝓpoſito nr̄o ꝙ ſi partes dixerunt hic ad
duos dies habebimus notariū videnꝰ voluiſſe celebrare
ſcriptis. Sꝫ ɔ̄tria pars videꝰ verior. ⁊ p̄miſſo qḋ ſmo eſt
ſubiectus rei ⁊ nō res eſt ſubiecta ſermoni. c. preterea. c.
intelligētia de ṽb. ſig. nō enim in ſolijs ſed in ſenſu conſi-
ſtit euangeliuꝫ. c. marchion ⁊ baſilides. i. q. i. ſꝫ d̄ natura
ɔ̄tractus emptiōis ⁊ venditionis eſt vt ſolo ɔ̄ſenſu ɔ̄hat
vt. d. l. i. ⁊. ij. nec ad ſui eē ⁊ fundamētum requirit ſcriptu
rā. vt no. i. l. pactum quod bona fide. C. de pactis. l. cōtra
hitur. ff. de pigno. inſti. de ɔ̄tra. empt. in princ. lꝫ iſti con-
trahētes dixerint hinc ad duos dies notarius faciet no-
bis inſtr̄m emptionis ⁊ venditionis illa verba ſic appro
bata a patribus referunꝰ ad naturā cōtractus qui nō re
quirit ſcripturā. vnde cū aliter non appareat ꝙ ptes vo
luerint cōtrahere in ſcriptis per illa verba ſic ſimpliciter
ꝓlata videnꝰ potius referri debere ad naturā cōtractus
qui nō requirebat ſcripturā. ⁊ ſi aliter diceremus ſeque-
reꝰ ꝙ ptes receſſiſſent in eodē inſtanti a dicta emptiōe ⁊
vendi. q2 ſimile ɔ̄tractus erat perfectus cōſenſu. Si poſtea
dicunt hinc ad duos dies faciemus ɔ̄tractum ſequeretur
ꝙ receſſiſſent ab illo ɔ̄tractu ex quo interim dareꝰ penitētia
quod non eſt dicendū. l. ad eas. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ fa
cit ꝙ non eſt dicendū. l. ad eas. ff. de ɔ̄di. ⁊ demon. Et facit
qḋ pulchre ſcribiꝰ illo Terētiano. hui tam cito. faciat di
ctum Jaco. butri. in. l. fi. C. ſi cer. pet. vbi formaliter deci-
8 dit hāc dubitationē. dicit enim † ꝙ ſi ſimpliciter vēdo ⁊
emo ⁊ poſtea voco tabellionem ⁊ dico facias ſcriptura
tūc nō dr̄ ille ɔ̄tractus emptōis fieri in ſcriptis imo ſcriptu-
ra tūc fit ad ꝓbationem. tene menti auctoritatē Jac. bu.
q2 fuit melior homo italie vt dixit bald. in. l. quicūqꝫ. C. de
epiſ. ⁊ cle. facit qḋ dixit Saly. in auctē. ſed nouo iure. C. ſi
cer. pet. in diſtinctione quā ibi facit in verbo ſin aūt dubi
tetur. vbi dicit ꝙ ſi cōtractus eſt talis nature ꝙ nō eſt in
ſcriptis neceſſario celebrandus credendū eſt partes ſine
ſcriptis contrahere voluiſſe lꝫ ſcriptura ſit inde ɔ̄fecta ex
quo nō fuit neceſſaria ꝓ ſubſtantia ɔ̄tractus. ⁊ idē volu
it idē Saly. in. d. l. ɔ̄tractus in. ij. q. vbi dicit ꝙ ſi ſimpliciter
a principio ɔ̄hant ⁊ poſtea faciāt fieri ſcripturā ɔ̄tractꝰ
nō dicitur celebratus in ſcriptis ſed dicitur ad memoriā
redigi. ⁊ ſibi ſingulariter dicit ꝙ ſimpliciter ꝓducit iſtru
mentum in quo dicit titius numerauit gayo i p̄ſtia mei
notarij teſtiū ⁊ c. ꝙ nō ꝓpter hoc cōtractus dicitꝰ celebra
tus in ſcriptis ex quo natura illius cōtractus neceſſario
nō reqrebat ſcripturā. ⁊ quotidie dicit ita ſeruari in pra
tica faciat ꝙ pulchre dixit Ja. bu. in. d. l. fi. C. ſi cer. pe. vꝫ
ꝙ tunc dicitꝰ cōtractus celebratus in ſcriptis qñ eſt actū
vt non valeat contractus niſi fiat ſcriptura. ⁊ dicit ꝙ oēs
ita tenēt. Faciat gl. in. §. preciū inſti. eo. que dicit ꝙ ſi par
tes ſimpliciter cōtrahāt emendo ⁊ vēdēdo ⁊ poſtea fiat
ſcriptura illa ſcriptura dr̄ fieri ad memoriam. ⁊ iō dixit
bal. in. d. l. ɔ̄tractus ꝙ tūc dicitꝰ celebrare in ſcriptis quādo
hoc eſt actuꝫ vt nullo mō aliter valeat ɔ̄tractus niſi ſcriptu
ra de eo fiat. ⁊ allegat tex. ⁊ glo. ibi. ⁊ glo. in. l. teſtiuꝫ. C.
de teſti. ⁊ in. d. l. fi. C. ſi cer. pet. ⁊ illud tenet Ang. in. d. l.
contractus. Et poſito ꝙ auctoritas doctoꝝ nobis defice
ret non tamen deficit text. imperialis in auc. de inſtru. fi-
de ⁊ cau. §. ⁊ hec dicimus. Cum ergo cōtractus emptōis
⁊ venditōis nō requirat ſcripturā de ſui forma ſubſtan-
tiali vt dcm̄ eſt ſeqtur ꝙ ſi partes cōtraxerūt emēdo ⁊ vē
dendo ⁊ dicūt cras habebimus notariū ad faciēdum in
ſtrumentū ꝙ pp hoc nō videnꝰ voluiſſe celebrare in ſcri
ptis ⁊ ſic nō erit locus penitentie ⁊ ita ɔ̄ſului ⁊ deo hñ
tunāte obtinui q2 pro iſta parte pleni ſunt libri plene ſa-
pientuꝫ voces plena antiquoꝝ vetuſtas. ¶ Nec ob. alle
gata in ɔ̄trium primo. d. l. ɔ̄tractibus. q2 illā allegat gl. i. d.
§. precium q2 ille tex. probat contrariū vꝫ tūc ptes dicūt
velle celebrare cōtractum in ſcriptis qñ expreſſe dixerūt
de faciendo inſtr̄m ⁊ non aliter velle contrahere ⁊ ita in
tellexit Bar. ⁊ cōis ſchola doctoꝝ. Item ille tex. loqtur
qñ partes non cōtraxerunt ſimpliciter vt fuit in caſu no-
ſtro. ſed qñ ɔ̄xerūt ɔ̄ditionaliter vꝫ vt inde fiat ſcriptura
vt voluit glo. in. d. §. preciū. ⁊ ita itellexit Saly. in. d. l. ɔ̄
ctus cum intelligit illū tex. qñ expreſſe hoc actum fuit in
ter partes. ¶ Nec ob. gl. i. d. §. ꝓciū. q2 eadē met glo. ibi
tꝫ contrarium. ¶ Nec ob. dictū bal. in dicta. l. cōtractꝰ.
q2 loquiꝰ qñ partes ante factū contractū dixerūt habea
mus notariū. ſꝫ in caſu noſtro cōtractus erat celebratus
ɔ̄ſenſu. Faciat illud ꝙ ꝑclare ſcripſit ariſtotiles ꝑipateti
corum grauiſſimus in primo de aia ꝙ illud qḋ euenit en
ti ⁊ actui eſt accidens ipſius. ſed ꝙ ɔ̄tractui emptōis ⁊ ven
ditōis in caſu nr̄o accidat ſcriptura eſt accidēs eius. ⁊ ꝑ
ɔ̄ñs non alterat ſubſtantiā entis ⁊ ſic contractus ⁊ iſta
9 menti cōmenda †. Sed quo iure fuit introductus ɔ̄tractus
emptōis bar. in. l. i. §. fi. ff. eo. dicit a iure gentiū ius. n. gē
tiū eſt q̄ oēs gētes vtunꝰ lꝫ emptio nō inceperit ab initio
quo gētes eſſe ceperunt. nulla enim eſt gens q̄ nō habe
bat materiā publica forma ſignatā qdam. n. antiq ſigna
bāt in corio qdā hodie ſignāt i chartis. Et credit ꝙ nū
mus fuit introductus a iure gentiū ⁊ nō a iure ciuili. Et
idē ſeqtur ibi Bal. ⁊ Saly. ſed Bal. in rubrica. C. eo. al
legat tex. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſti. ⁊ iur. dicēs ꝙ ſimplr
eſt de iure gentiū. lꝫ glo. in. l. cas. ff. de capi. dimi. dicat ꝙ
emptio ē de iure gentiū quo ad nālem equitatem. tñ d̄ iu
re ciuili eſt introducta. ⁊ eaꝫ dānat bar. in. d. l. i. Nec ob.
ſm bal. q2 auctoritas pecunie eſt de iure ciuili. ⁊ tñ ſi au
ctoraꝰ tutor emptōis quam facit pupillus cōtractus eſt
de iure gentiū quotiēs enim principia inquirimus non cō
ſideramus ea q̄ de iure accedūt quo ad nois effectū vt di
cimus in matrimonio. vt not. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. ius ciuile
10 cum. l. ſeq. Et ſubdit ibi bal. † ponamus ꝙ venditur res
emphiteotica vel fructuaria an iſte contractus ſit de iure
gentium. videꝰ ꝙ non q2 natura ſpecialis denominat cō
tractus ſpeciem. ſed emphiteoſis ⁊ feudū habēt naturaꝫ
ſpecialem de iure ciuili ⁊ cōſuetudinario non de iure gē

tium. ergo iſte cõtractus eſt de iure ciuili et ſic non pficiſ
pſenſu. l. iuris gentiũ. ff. de pac. Contrariũ decidit naꝫ iſte
eſt ꝯctus vẽditionis. ergo p locũ a forma ſpecifica ẽ de iu
re gentiũ et pſenſu pficitur. et lꝫ nomen impoſitum rei ſit de
iure ciuili tñ nomen ipoſitũ cõtractui eſt de iure gentiuꝫ.
et ió nudo pſenſu naſciſ obligatio ſaluo ꝙ i feudis requi
riſ inueſtitura ex pſuetudine feudoꝝ. et hanc dicit eſſe pu
ram veritaté. Tu vero adde primo ꝙ ſi nos pſideramus
ptractum emptiõis vt eſt in cõcreto .i. put eſt applicat⁹
facto dſ eſſe facti et nó iuris. l. pſilio. §. ſi. ff. de cura. furio.
Si vero cõſideramus eũ put eſt in abſtracto et ſic put eſt
11 ſeparatus a facto tũc eſt nomẽ iuris†. Sed dubitatio eſt
qꝛ glo. in. l. ens ꝑallegata tenuit ꝙ quo ad formá eſt ð iu
re ciuili ſed hꝫ eqtatem iuris gentiũ. ſed Bar. Bal. et ſa
lyce. tenuerũt ptrariũ. Sed tu animoſe tene glo. et eá for
tifico rõne viua. venditio et emptio nó ſit ſine pecunia vt
eſt tex. in. d. l. i. ſed pecunia non põt fieri ſine auctoritate
pncipis. l. i. et ſi. et per Bart. in rubrica. C. de vete. nũmiſ.
ptite li. xi. et in. c. qñ de iurciur. per Inno. et alios et in. l.
i. et. ij. C. de falſa moneta. Si ergo ſubſtantiale ipſius em
ptionis hꝫ originẽ a iure poſitiuo ergo formaliter cõtra
ctus emptionis et venditionis dependet a iure ciuili. Et
ſi ſubtiliter pódereſ tex. in. d. l. ex hoc iure. pbat iſtá opi.
quia illa dictio ex denotat materiá ſeu cám materialeꝫ iu
xta not. ibi per Bal. et in. l. de pecoralibus. C. ad. l. aqli.
et per Bar. in. l. i. §. ex incendio. ff. ð incendio. ruina. vnde
ſenſus ꝙ ex quo deſtincta ſunt dominia ð iure gentiũ pa
rata fuit materia vendendi emendi permutandi locandi
et c. formaliter vero et perfectiue fuit introductus ille con
tractus a iure ciuili nec credo ꝙ dixerit verũ Bar. quod
nũmus fuerit introductus a iure gentiũ imo fuit introdu
ctus a iure ciuili. l. quintus mutius. §. ſi aurum de auro
et argẽ. lega. et in iuribus ſuperius allegatis. Facit ꝙ in
ſimili dicimus ð teſtó vt hſ in. l. qui a latronib⁹ per bar.
ff. de teſta. et in. l. interdum. ff. de condi. inde. et per glo. in
rubrica. ff. de acquir. re. domi. et i. d. l. ex hoc iure. et quod
12 no. Lo. ro. in. l. ſi teſtamentũ. C. de teſta.† Utrum aũt ver
bum cõparo de neceſſitate inducat emptionẽ. Bar. in. l.
i. ff. eo. dicit ꝙ nó ſed cõprehendit ẽt pmutationẽ. et alle
gatur tex. in. l. i. C. de rerũ pmuta. Et ibi dixit Bal. dictat
ſtatutũ ꝙ de qualꝫ compa ſolueſ gabella an ſoluetur de
pmutatione. arguit pro et contra. et ſoluit qꝛ cum vulg⁹
vtatur hoc vocabulo pro emptione ſtanduꝫ eſt opinioni
vulgi. l. ſciendũ illud. ff. de edil. edic. Tu ſequere eũ qꝛ in
ſtatutis debet attendi cõmunis modus loquendi vulga
riũ. argu. notabilis glo. in. c. nónulli. de reſcriptis. et in. c.
ſtatutum. §. cũ aũt eo. ti. in. vi. et facit. c. preſenti. §. loca. de
preben. in. vi. Et pulchre dixit Bal. in ti. de pace cõſtan.
in. §. ſententie ꝙ omnis intellectus eſt extraneus qui non
conſonat auribus vulgi. allegat. c. ex litis de ſpon. regula
riter autem verba prolata a iuriſcõſulto debent intelligi
ſm pſuetudinẽ pitorũ gl. in. l. quid ſi nepotes. ff. de teſta.
tute. l. ſi dictum. ff. de euic. l. aliquãdo in ver. oẽs iuriſperi
13 ti. ff. ſi ſeruitus vendiceſ.† Quid aũt ſi actuꝫ fuit inter nos
qui permutaui ſextuꝫ meũ cum decreto tuo hoc pacto ꝙ
vltra dares mihi viginti an erit emptio an pmutatio bar
to. in. l. ſi in emptione in pñ. ff. eo. dicit ꝙ eſt pmutatio qa
pncipaliter hoc actuꝫ fuit vide eũdem in. l. ariſto. ff. ð do
na. vbi refert vidiſſe qõnem de facto. papa cõceſſit abba
ti poſſe vendere de bonis monaſterij ex certa cauſa abb.
vendit fundũ pro centũ et pro quadá petia terre oppone
baſ ꝙ non potuit qꝛ erat pmutatio. Contrariũ decidiſ
qꝛ principaliter fuit celebrata venditio lꝫ acceſſorie pmu
tatio. Et iſtud ſequitur Bal. in prohemio feudoꝝ in. iiij. co
lum. et etiaꝫ in. l. i. C. de re. permu. vbi dicit ꝙ ſi datur res
pro re et pro pecunia ſimul et permixtim vnus contract⁹
eſt. et attendiſ quod principaliter eſt actum. l. ſi ſponſus
§. circa. ff. de dona. inter vir. et vxo. Tu allega notabilem
14 tex. et ibi doc. in. c. ad qõnes. ex. de rerum pmu.† Quid aũt
ſi eſt venditor donator vel teſtator dicit vẽdo dono loco

a ☞ Preciuꝫ. vid pro iſta cõ cluſione pau. de ca. in pſilio cccl. xxxiiij. inc pi. ad primũ q̃ ſitũ rñdeſ que omnino. videas quia tangit materiam infe licium ſenera torum tempe ſtatis noſtre qui ad tempuſ res viles ven dunt vt emãt.

tale predium infra tales cõfines quod eſt. x. iugeꝝ repiſ
eſſe qndecim qd de illis qnqꝫ. et facilius i legato et dona
tione pcedit quá in emptione qꝛ illis nó exprimiſ preciũ
in emptione. ſic et ſi texatur per iugera expeditum eſt in
15 his ergo habetur ratio precij.† Occurrit ergo plus du
bium in alijs caſibus vbi non eſt preciũ et videtur quod
ſola iure numerata veniant in emptorẽ donatariũ vel le
gatarium per. l. pe. §. ſi. ff. de actio. emp. mouet Bal. iſtaꝫ
qõnem in rub. C. eo. ꝟſi. vltimo quero et refert Ioã. an. in
Spe. in eo. ti. referentẽ dñm ſuũ tenere ꝯtrium p. l. ſi fun
dum ſub conditione. §. ſi libertus in ſi. de lega. i. et. l. cum
pater. §. pater q filio de leg. ij. et dicebat ꝙ multũ differt
an qs exprimat cõceptum ſuũ icipiẽdo a numero vel mẽ
ſura et tunc nil plus veniet. l. ſi qs teſtó in prin. de lega. i.
an explicet per nomina deſignẽtia certaꝫ ſpeciẽ vel corp⁹
determinatuꝫ lꝫ id poſtea menſureſ. tunc enim menſura
eſt in loco demonſtrationis ꝙ falſa eſt nec viciat nec mi
nuit id cui adijciſ. l. demonſtratio. ff. de cõdi. et demõ. alle
gat. l. ſi vẽditor. ff. de actio. emp. Tu allega Io. an. in eo.
ti. in. §. i. ver. de iure cõi in additione que incipit hic q̃riſ
ſi venditor. et adde ꝙ ille do. ſuus fuit oldradus qui hoc
voluit conſilio. cc. xxxij. et adde do. Petr. in. c. per tuas de
dona. vbi refert illá doctriná oldradi que optime pbaſ i
d. §. ſi libertus per quem dicunt ibi doctores ꝙ ſi teſtator
legat vxori ſue veſtes et iocalia quas extimat centũ ſi va
lent plus et forte duplum non poterit heres diminuere et
ſic totum habebit mulier. Idem ſi minus valent quia nõ
poterit plus petere. et iſta ſufficiant cum laude de pro ꝑ
ſenti rubrica.

1 **Placuit.** † Preſbyteri et ple
p bes debent eſſe ho
ſpitales nec cariuſ debent vẽdere res
tráſeuntib⁹ q̃ꝫ in mercatu vendantur
alias pñt ad hoc compelli p excõica
tionẽ. h. d. ſm do. Anto. nec cõmode
diuidi põt. vel ſic ſecũdũ domi. Cer.
epiſcopus phibere dꝫ ne carius vendantur res tranſeun
tibus q̃ꝫ vẽdunſ in mercato. h. d. Et diuidiſ i duas pteſ.
Primo ponit modũ venditõis. ſcdo modũ denũciatõis
ibi alioquin. Et hꝫ duplicẽ intellectũ. vnũ ꝙ ſoli pſbyte
ri debent eſſe hoſpitales aliũ ꝙ etiá plebs et homines ſu
biecte preſbytero ſint hoſpitales. i. elemoſinarij et carita
tiui erga pauperes. nó eñi ſufficit dare decimá vt per to
tum ti. de deci. niſi de nonẽ ptibus fiat etiá elemoſina. c. re
uertimini. vi. q. i. et allegat hic do. anto. gloſ. ſingularem
2 Io. theutonici et in. c. ſi.† ꝙ diuites poſſunt per viam de
nuntiatiõis cõpelli ad dandas elemoſinas egentib⁹ vn
de põt dicere aliqs ego ſum paup tu es diues ego denun
3 cio te vt des mihi elemoſiná. ☞ † No. ꝙ res nó ðbẽt ca
4 rius vendi q̃ꝫ ſit iuſtũ pcium *. dicit tñ lex ꝙ ceſſante do
lo licitũ eſt cõtrahẽtibus re ipſa ſe ðcipere et circũuenire
dũ tñ nó ſit deceptio vltra dimidiam iuſti precij. l. cũ. §.
pomponius. ff. de mino. l. itẽ ſi precio. §. ſi. ff. locati. dixit tñ
glo. multũ ſing. in. c. hoc ius. x. q. ij. ꝙ prelat⁹ eccleſie ſci
ens iuſtũ precium rei nó dꝫ vendere illá maiori precio p
pter honeſtatem et pſcieꝫ maxime clericis debitam Lau
rentius ibi tꝫ cõtrarium Io. de imo. dicit ꝙ emptori ſciẽ
ti et ſpõte emẽti põt vendi p aliquo pluri q̃ꝫ ſit iuſtũ pci
um. et ita pcedat opi. Laurẽ. iputet ſibi tunc emptor ex q̃
ſciuit. ſꝫ ẽptore ignorãte pcedat opi. gl. vidi dubitari i q̃
ſtiõe multũ ardua ẽptori an circũuẽto. l. dimidiá iuſti pcij
aliq̃ mõ poſſit ſubueniri officio iudicis in foro canonico.
Et videſ ꝙ ſic. qꝛ ſicut non eſt licitũ eccleſie. et eccleſiaſti
cis pſonis ſe circũuenire in precio vltra iuſtũ preciũ ven
dendo vt dixi glo. in. d. c. hoc ius ita non eſt licitũ laycis
in foro anime. et hoc tenet do. anto. in. c. in ciuitate ð vſu.
et do. Abba. et iſtud etiá voluit Ioã. de fantu. in. d. c. hoc
ius. Et facit ꝙ ideo licitũ eſt cõtrahentib⁹ ſe circũuenire
infra dimidiaꝫ iuſti precij. qꝛ preſumiſ dolus abeſſe ſi er
go interuenerit nullo mõ eſt licituꝫ. et ita procedant iura

ciuilis ꝑallegata. ⁊ facit glo. multũ ſing. i. l. ſemper in cõ
uentionibus. ff. de reg. iur. que dicit ꝙ non congruit ho
neſto viro circũuenire aliũ infra dimidiã iuſti preciũ ⁊ iſtud
voluit glorioſus Tho. in ſecũda ſecunde. q. lxxvij. articu
lo primo. ⁊ ita fuit cõſultum ꝑ ſubtiliſſimũ doctorẽ ⁊ pa
trez meũ ſũma reuerentia obſeruãdũ Archi. Bonon. mo
dernũ do. Jo. de anna. ⁊ adhibuit praticã ipſe ꝙ interro
garet ille talis venditor ſi erat bonus vir ⁊ honeſtus. qꝛ
eoipſo ꝙ circũuenit aliũ infra dimidiã iuſti preciũ nõ erat
honeſtus homo ⁊ ad hoc ponderauit glo. in. d. l. ſemper
Ego vero cõſului ↄ̃triũ ⁊ dicebat ꝙ illam glo. de quo
ipſe exclamat ad celum in. d. l. ſemꝑ põderauit ille Vin
cen. monarcha Bal. in auc. ad hec in. viij. col. verſ. inſuꝑ
querit qd de mercatoribus vendentib⁹ pãnos vltra dbi
tum qui nõ poſſunt cõueniri in foro ſeculari qꝛ nõ eſt de
ceptio vltra dimidiaꝫ iuſti preciũ. C. de viſur. ⁊ arguit hoc
non eſſe omnino licitũ. nec congruit bono viro. ⁊ allegat
glo. in. d. l. ſemper ⁊ ſoluit allegando Inno. in. c. qꝛ pleri
qꝫ de imu. eccle. ꝙ talis queſita non ſunt neceſſario reſti
tuenda ſed poſſunt relinqui heredibus. qꝛ cum aquiſitio
habeat in ſe conſenſum non eſt peccatũ de iure naturali.
⁊ idem dicit i aduocatis ⁊ medicis extorquentib⁹ nimis
magna ſalaria. ⁊ allegauit eũdẽ Bal. in rubrica. C. eo. in
vij. q. vbi dicit ꝙ vilius vendere nõ eſt donare ſed ẽ dãno
ſe ↄ̃here. ⁊ idẽ dicit in diuiſione. qꝛ damnoſa diuiſio non
eſt donatio. ſed ſibi facit iniuſtũ. iõ de iniuſticia nõ põt cõ
queri ſed ſolũ de ſemetipſo. vt in auc. õ triẽte ⁊ ſemiſſe in
princ. nam licitum eſt contrahentibus vtilitatem ꝓprias
procurare. qꝛ oĩs cõmertiũ natura talis eſt. non enim itro
ducta ſunt cõmertia niſi ꝓpter vtilitatẽ cõtrahentiũ alle
gat. d. l. in cauſa. §. pomponius niſi excederet dimidiã iu
ſti preciũ qꝛ tunc excederet terminos equitatis q dati ſũt
nature cõtractus a lege. Tertio allegaui ↄ̃ eum Saly.
in. xi. col. in dicta auc. ad hec. vbi allegat Jo. cal. in. c. na
uiganti de viſuris ꝙ nõ eſt licitũ emptori ſaltem vendito
re ignorante emere minus iuſto precio. qꝛ ſibi iniſticiã nõ
facit. ⁊ ſic eſt illicitũ. Idẽ dicit ecõtra nõ dꝫ vẽditor pl⁹
iuſto precio vẽdere alꝫ tenet ẽptore ignorante ⁊ allegat
Saly. iſtum tex. ibi dicit ſaniori cõſilio ſaluo † ꝙ ſi vẽdi
tor non putabat plus valere ⁊ emptor emit minus iuſto
precio tenetur emptor in foro ↄ̃ſcie qꝛ deceptio interuenit
ſaltem re ipſa ⁊ licet verba doloſa nõ iteruenerit tñ nõ aſ
ſuit iniſticia. aut venditor ſciebat rem plus valere ⁊ vẽde
bat ex neceſſitate ⁊ tunc ideꝫ qꝛ peccat emptor emere mi
nus iuſto precio qꝛ nec hꝫ caritatẽ nec miſericordiã ꝓxi
mi ⁊ addit aflictionẽ aflicto ꝙ fieri non dꝫ. l. diuus. ff. de
offi. preſi. aut non vendebat ex neceſſitate ſed emptor nõ
vult plus dare nec interuenit aliqua fraus tũc nõ peccat
⁊ iputet ſibi venditor quare nõ aliũ emptorem queſiuit
⁊ prima caritas incipit a ſeipſo. l. preſes. C. de ſeruit. ſcia
enim venditoris excludit omnẽ iniuſticiã ⁊ idem dicit ex
parte venditoris carius vendentis ſed in qõne illa nõ in
teruenerat deceptio imo iteruenerat ſcia emptoris ergo.
Quinto allegabã Pe. de ancha. in. xi. car. ver. ſed in em
ptionibus ⁊ aliis cõtractibus vel quaſi in regula pecca
tum li. vi. vbi dicit aliqs emit carius fundum ꝓpter neceſ
ſitatem qꝛ vicinus erat rixoſus ⁊ tunc exceſſus fundatur
ſuper cauſa rationabili. ideo ſubuenit ſibi i foro ↄ̃ſcie ⁊
ciuili. Si vero nõ neceſſitate ſed libera voluntate vendi
dit plus iuſto precio tunc ſtandum eſt legi ⁊ canonice iuſti
ſticie tollerantĩ hunc exceſſum vſqꝫ ad dimidiã iuſti pre
ciũ vt in. c. cum dilecti. I. eo. ⁊. l. ij. C. de reſcin. vendi. Et ſen
tire ↄ̃triũ eſſet contrahere homines a cõi cõmertio ſi cõ
uenta inter ſe obmiſſa legali iuſticie eſſent ad forum ſcru
puloſum cõſcientie redigenda ↄ̃ illud noli eẽ nimis iuſt⁹
⁊ qui nimis emũgit ſanguinẽ elicit. liij. di. c. deniqꝫ Alle
gabã ẽt do. anto. ⁊ do. abb. in. d. c. qꝛ pleriqꝫ. vbi dicũt ſi
vẽditor eſt pſona ſagax emptor põt ſaluꝭ ↄ̃ſcia retinere
rẽ lꝫ minus iuſto precio emerit. qꝛ tũc vẽditor videt hre
illud plus pro derelicto. iõ nõ tenetur emptor ſibi facere
conſciam. Et idem dicit in emptore emẽte ius plus iuſto
ꝑcio. qꝛ ſalua ↄ̃ſcientia põt venditor ſibi illũ retinere. Si
vero emptor eſſet pſona ignara velle ↄ̃here tenet ſibi fa
cere ↄ̃ſciam venditor ⁊ idem dicit in prelato vendente ⁊
procedit hoc ẽt in magna quãtitate allegat regulã ſcien
ti li. vi. ⁊ dicit hoc procedere quãdo emptor nõ fuit dolo
inductus ad emendum a venditore. quo caſu tenetur em
ptor docere venditorem dolo verſatum. qꝛ tũc tenebit vẽ
ditor reſtituere illud plus. l. iulius. §. ſi vẽditor. ff. de acti.
empti. ⁊ de hoc eſt glo. in. d. l. item ſi precio. §. ſi. Si vero
vterqꝫ ignorabant iuſtũ precium ſed re ipſa interuenit dẽ
ceptio in precio an ſuperueniẽte ſcia teneat reſtituere id
in quo alius fuit deceptus. Concludit ꝙ ſi vendidiſſet a
principio pro vero ⁊ iuſto precio illas res tunc tenet re
ſtituere plus. Si vero nõ vẽdidiſſet a principio ꝑ illo ve
ro ꝑcio qꝛ potius voluiſſet apud ſe illas res retinere tũc
põt illud preciũ retinere ſalua ↄ̃ſcia lꝫ ſit plus iuſto ꝑcio
Et ponderaui glo. ſubtiliter in. d. c. hoc ius que dicit ꝙ
eccleſia nõ dꝫ dolum facere. ⁊ ſentit ꝙ ſecus erit in layco
⁊ in veritate male loqtur. qꝛ contra eaꝫ tenuit accurſius
in. d. l. item ſi precio. §. ſi. ⁊ ad glo. in. d. l. ſemꝑ rñdebã ꝙ
dꝫ intelligi ſm deciſionẽ eiuſdem glo. in. d. l. item ſi ꝑcio
§. ſi. ⁊ ad beatum tho. rñdebam ꝙ in hoc erat ſtandũ de
ciſioni canoniſtarum per id qđ habet. xx. di. c. de libellis.
⁊ vide glo. in. c. qualitas vicꝫ de peni. di. v. que tenet illũ
qđ tenuit Accurſius ⁊ ita conſului. nihilominus auctori
tas domini mei eſt maxima ⁊ durum eſt mihi contra ſti
mulum calcitrare. tamen multa dixi que ipſe non poſuit
5 in. d. c. in ciuitate vide ibi per eũ. ¶ † No. ꝙ ad ſciendũ
fauorẽ rei attendit locus publicus vbi res vẽdunt. ⁊ ſic
nõ dꝫ res vendi carius ꝙ̃ vendat in mercato. vide Bar.
in. l. precia rerꝫ. ff. ad. l. fal. vbi dicit ꝙ in libello dꝫ articu
lari ꝙ tantuꝫ vendebat res in mercato publico vide no
tabilem tex. in. l. ſeptẽ diebus. C. de erroge. mili. an. li. xij.
⁊ ibi vide bar. ⁊ per eũdẽ in. l. i. C. de ſen. q ꝑ eo ꝙ inte
reſt. Et dicit hic do. Pet. quod dꝫ inſpici preciũ loci vbi
res vendit nõ loci de quo eſt volẽs emere. Et ſubdit ꝙ lꝫ
tranſeuntes non ſortiant forum in loco per quẽ trãſeunt
vt in. c. romana §. contrahẽtes de foro cõpe. li. vi. ⁊ in. l.
heres abſens. §. i. ff. de iudi. tamen poſſunt ſe adiuuare cõ
ſuetudine loci tranſit Jo. de imo. hic. Tu vero pondera
6 † ꝙ extraneus nõ põt gaudere cõmodo ⁊ beneficio ſta
tuti ex quo non ſuſtinet onera cõmunitatis. ita dixit An
ge. in ↄ̃ſilio incipiente. cui dicta actio querat. ⁊ allegat.
c. eccleſia de conſti. ⁊ in. l. i. ad ſi. ff. de tut. ⁊ cu. da. ab his
Et refert Lo. ro. ↄ̃ſi. cxxxi. ⁊ tenuit Pa. de ca. ↄ̃ſi. cccxlij.
7 ¶ † No. caſum in quo laycus eſt ſubiectus epo. ſ. qñ trã
ſeuntes inhumaniter tractent in ciuitate no. hic Inno. ⁊
in. c. ſignificantibus de offi. deleg. ⁊ ſic in cõcernentibus
pietatẽ layci ſubiecti epo ſũt facit. c. ſi quis romipeta. xx
iij. q. iij. ⁊. l. hereditas. ff. de peti. here. ⁊ ſm Jo. an. iſte tex.
loqtur ſm tpa antiqua ſm q recurrebat ad eccleſiaꝫ. c. ꝑ
venerabilẽ q ſi. ſint leg. Uel dici põt ꝙ lꝫ iſta õ qbus hic
ſpectẽt ẽt ad iudicẽ ſecularẽ. vt in. l. i. §. cura carnis. ff. de
offi. pfec. vrb. tñ rõne peccati ſpectant ad eccleſiã ẽt ex di
ſpoſitione legis ciuilis. l. i. C. de epi. audi. Et dicit hic ho
ſti. ꝙ cũ hoc caſu agat de correctione peccati nõ currit
pſcriptio ↄ̃ huiuſmodi correctionẽ. c. ſi. de ↄ̃ſue. Et dicit
hic do. car. ꝙ lꝫ hoc de facto nõ ſeruet qꝛ epĩ ſe non itro
mittunt. poſſet tamen ſeruari ſaltẽ qñ peccatũ eſſet noto
rium quia rõe peccati recurrit ↄ̃ laycos ad eccleſiã. c. no
8 uit de iudi.ᵃ ⁊ dicebat hic abbas vt refert Jo. an. magi
ſtrũ ſuũ induxiſſe iſtum tex. ꝙ epus põt coercere ⁊ punire
laycos vendentes cerã ⁊ imiſcentes in eã farinã fabarũ
ſicut coerceret carius vendentes ꝙ̃ ſit iuſtuꝫ ꝑciũ. Tu vi
de tex. i. l. i. ãnonã. ff. de varijs ⁊ extor. cri. ⁊ ibi dicit ange. ꝑ
8 illũ tex. puniri † vendẽtes ſal imiſcentes albos lapillulos
⁊ etiã vendẽtes frumẽtum ⁊ miſcentes auenã vel aliã ſe
getem vel frumentũ corruptũ. Et idẽ dicit in vendentib⁹
vinũ maluaticũ ⁊ imiſcentes alie ſpeciẽ vini ⁊ ẽt dicitur

a ¶ Iudicijs. Ubi de iſta mã vide late dom. and. ⁊ ſely. co pioſius ⁊ facit qđ voluit old. in ↄ̃ſi. incipiẽ. Queritur an eccleſia q multa pulchra di cit.

aromaterijs corrūpentes aromata ⁊ alios liquores q̄ꝛ puniunẗ extra ordinē q̄ꝛ ſunt falſatores mercimonij. fiſc⁹ aūt hoc ex priuilegio h̄ꝫ vt ſpēs ſuas vetuſtate corruptas q̄s p ſe ſine magno dāno vēdere nō pōt niſi cū bonis admiſceat caſus eſt ſing. in. l. i. C. de cōditis i horreis publicis li. x. vbi pōt miſceri frumētū corruptuꝫ cū incorrupto ⁊ vendi. ⁊ ibi dicit Bar. ꝙ layci dicerent cōtra caſum illius. l. ⁊ ibi dicit Ang. eē nota. pro aromaterijs q miſcēt cerā bonam cū triſti ⁊ vēdūt non dicunẗ falſificare artes. Tu pondera illum tex. in verbo ne fiſco dānum quia ponit ſpecialitatē in fiſco ad dānum euitāduꝫ ⁊ dꝫ i maiori quātitate frumētū incorruptū. ergo ſeqẗ ꝙ aromatari⁹ hoc facere nō poſſet. Pondera q̄ꝛ vbereẗ attendi ſi aromatarius vendat illam ceram p noua. q̄ꝛ tūc vī ꝙ ſit falſificator artis ⁊ p p̄ñs punieẗ ſec⁹ ſi eā vēdat p tali q̄lis ē.

9 ℭ † No. ꝙ iminēte neceſſitate preſbyteri ⁊ ēt layci tenētur ad hoſpitalitatē ſed ſm do. Anto. layci non tenentur illam facere gratis ſi tranſeūtes ſunt ſoluēdo. Faciat gl. not. lxxiij. di. in ſūma ꝙ medicus teneẗ curare infirmum qui non eſt ſoluendo alias peccaret. Et conclude qd clerici ⁊ religioſi beneficiati tenentur ad hoſpitalitatem ſecundum qualitatem beneficij dūmodo prius deducāt ꝙ ſufficiat pro eis ⁊ ſeruitoribus ⁊ oneribus eccleſie iuxta not. in. c. archidiacon⁹. lxxxv. di. ⁊ in. c. d monachis de preben. quia quicqd habent clerici eſt pauperum. xvi. q. i. ſi. glo. in. d. c. d monachis ꝙ intellige de hoſpitalitate pauperum nō aūt alioꝝ vt in. c. i. de immuni. eccle. l. i. C. de epi. audiē. ꝙ bene nota cōtra aliquos laycos miſerrimos ⁊ diuites euntes ad hoſpitandum in monaſterijs cū in ciuitate reperianẗ hoſpitia nihilominus raro ꝯtingit q̄ꝛ pauperes cōmuniter vadunt ad hoſpitalia. ſi tū non poſſunt reperire hoſpitalia huiuſmodi clerici poſſunt compelli p epiſcopum loci ad hoſpitandū illos pauperes. §. hinc ēt. xlij. diſt. ſi vero non ſunt beneficiati nō teneẗ ad hoſpitalitatē ſicut nō tenentur layci niſi ſicut teneẗ ad alia opa charitatis facit ꝙ habeẗ i ſūma. xlij. di. niſi iminēte neceſſi-

a ℭ Si qs adde ad materiā huius tex. ſpe. in ti. d parro. § ſi. q̄ꝛ ⁊ in tit. ſi me. ſal. mo. di. ⁊ faciat quod voluit. d. alex. d imo. in. l. vbi exigiẗ d eden.

10 tate ſm Gaſparem de caldari. ℭ Ultimo no. † ꝙ aliq̄n quis cogitur vendere regulariter eſt ſecus. l. tutuꝫ. C. eo. l. nec emere. C. de iure deliberan. fallit vt ibi no. do. Cal. dicit ꝙ non ꝓbatur hic ꝙ quis cogatur vendere ſed probatur ne carius vēdat trāſeuntibus q̄ꝫ vendi poſſit i mercato. Tu pondera q̄ꝛ imo hoc probaẗ hic q̄ꝛ ſi cōpellunẗ ne carius vendāt tranſeuntibus ergo ꝯpelluntur vēdere. Et diſtingue hoc modo an quis cogatur vendere aut loquimur quo ad iſta victualia quo ad iſtos ruſticos. ⁊ agricultores dic ꝙ cōpelli poſſunt venire ad ciuitatē ad vendēdū. iſte eſt caſus ſingu. in. l. ij. ff. de nūmiſ. vbi poniẗ auctoritas ſūmi viri Platonis de quo loqtur iperator i. l. ſi. in prin. C. de iure deliberā. aut loqmur quo ad ciues ⁊ tunc ſi expoſuerunt iſta ad vendenduꝫ p̄ñt compelli vt iuſto p̄cio vendant. Et ē ſpāle in iſtis victualib⁹ facit. d. l. i. §. cura carnis. l. ſi. §. item. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ quod habetur in. d. l. annona. ⁊ in. d. l. i. de epi. audi. ⁊ facit ſimile de eo qui tenet hoſpitiuꝫ. q̄ꝛ non poteſt recuſare hoſpites l. i. §. ſi. ⁊ ibi bar. ff. furti aduerſus nautas ⁊ ꝙ in ſimili dicit ibi Bar. de notario publico qui tenetur acceptare rogationes. Facit ꝙ dicit Alb. de roſat. in. iij. parte ſtatutorum. q. xlviij. de eo qui cognouit per violentiam mulierē facientem queſtum ſui corporis publice vt non poſſit puniri de illa violentia vide ibi q̄ꝛ pulchre loqtur. Si vero nō expoſuit victualia ad vēdēdū ⁊ eſt cariſtia in ciuitate poteſt habēs frumētum ⁊ huiuſmodi victualia vēdi cōpelli ēt precio viliori. l. ſi pendētes. §. ſi quid. ff. de vſufru. ⁊ ibi vide Bald. Bar. in. §. cura carnis ⁊ Ange. in. l. i. §. cum in eadem. ff. ad. l. rhodiaꝫ de iactu ⁊ Hoſtiē. ⁊ alios ſcribentes hic qui allegant in argumentum. c. iij. de fur. c. licet de ferijs ⁊ Lodo. roma. in. l. ij. ff. ſolut. matrimo. ⁊ Bar. in. l. ſi. ff. ad. l. iul. de anno. ⁊ quod ipſe not. in. l. i. C. ne quis ſe in emptione ſpecierum excuſet. li. x. Si vero nō eſt cariſtia tūc compelli poſſunt huiuſmodi victualia vēdere iuſto tū precio cōtento in ſtatuto generali ſm Bar. in. d. §. cura carnis ⁊ ſm do. hic ⁊ vide caſum ſingularē in. d. l. i. vbi ciuitas pōt ſi h̄ꝫ multa frumēta cogere ciues ad emendū. Si vero ſunt alie res vt domus ⁊ ſimiles ⁊ tunc nō pōt cōpelli vendere ēt ſi expoſuiſſet illas venaleſ ſm hoſti. ⁊ Ioan. and. q̄ꝛ in talib⁹ quilibet eſt arbiter ⁊ moderator. l. in re mandata. C. mandati refert tamē do. Pet. ⁊ Cy. dicere in. d. l. i. de epi. audi. ꝙ cū appellatōe victualiū veniat habitatio. vt. l. verbo victus. ff. d vb. ſig. poterit fieri taxatio precij habitationis ſicut in victualibus. Et idē dicit ibi Bal. in pānis pro veſtimentis ⁊ i ſo-

11 tularibus † que oīa veniūt appellatōe victualiū. ſeqẗ repba. in. d. l. i.

12 **T menſure.** † Si quis⁹ iuſtas menſuras ⁊ iuſta

e

pondera mutare pſumpſerit cā lucri p. xxx. dies pane ⁊ aq̄ agere dꝫ penitētiā. h. d. Sūt

2 duo dicta ſm ibi ſi qs. ℭ † Not. ꝙ ad eccleſiā ſpectat d terminare vt fiant pōdera iuſta ⁊ mēſure iuſte. ⁊ hoc cā euitādi peccatū. quo caſu eccleſia iudicat inter laycos. c. nouit de iudi. ⁊ in. c. ꝑcedētī. ⁊ ꝑcipue in foro penitētiali.

3 ℭ † No. ꝙ eccleſia iponit penam ſpūalem falſificātibus pondera vel menſuras. Dicit tū Io. an. hic ꝙ hodie oēs penitentie ſunt arbitrarie ⁊ ad arbitrium ſacerdotis cui qs cōfiteẗ iponunẗ de peni. di. i. c. quē penitet ⁊. c. mēſurā ⁊ pulchre dixit Hoſti. in. c. deus de peni. ⁊ remiſ. ꝙ tāta poſſet eē cōtritio peccatoris vt ſolueret ſine iniunctio alicuius penitentie exterioris pro quo dicto eſt gl. ſing. in. c. baptiſmi vices de cōſe. di. iiij. in magna cōtritōe ineſt magna pena vt in. d. c. quem penitet ⁊ ꝑcedit iſtud dcm̄ nō ſolum qñ ſpecifica penitentia non reperiẗ expreſſa in iure ſed ſtat in arbitrio ſacerdotis ſed ēt procedit qñ eſſet expreſſa in iure vt in. d. c. menſurā ⁊ hic vbi ſpecifice eſt expreſſa penitentia. Simile dicimus in foro iudiciali poſſe iudicē ex cauſa minuere penam in iure exp̄ſſam. l. hodie ff. de penis. c. lꝫ co. ti. q̄nimo dixit glo. multum ſolēnis in c. ⁊ tempora. xxvi. q. vij. ꝙ ep̄s pōt diminuere penitentiā iniūctam a papa ex quo penitētie hodie ſunt arbitrarie ſꝫ in foro cōtentioſo qua pena puniātur falſificantes pōdera ⁊ menſuras vide glo. melioreꝫ de mūdo in. l. arbitrio. §. de eo. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. ff. d dolo ⁊ per hoſti. in ſūm a eo. tit. §. qbus menſuris. Et limita iſtum tex. ꝑcedere qñ iſta mutatio ponderis fieret grā lucri ſecus ſi de cōſenſu partium tex. eſt in. l. imperatoris. ff. eo. Et pondera q̄ꝛ error in pondere ipedit tranſlationē dominij. ⁊ hoc ſumme pōderat Bal. in. d. §. de eo pro mercatorib⁹ vēdentibus lanā ad pondus ⁊ ſimilia ⁊ iſtam glo. no. ibi Bald. contra tabernarios vēdētes menſuris iniuſtis ⁊ eſt tex. ſingu. qd venditor dꝫ emere menſuram ſuis expenſis. Sed

4 vnuꝫ pondera. † pone ꝙ iſte negat ſe vendidiſſe ⁊ aduerſarius probat p teſtes ipſam venditionē ſed quātitatē p̄cij non q̄ꝛ forte teſtes ſunt obliti. an ſit ꝓbata emptio videẗ q̄ꝫ non q̄ꝛ teſtes debent probare cōtractum ipſum cōmuni cōſenſu initum. Secūdo ipſam rem emptā precio certo fuiſſe ſolutam vel de ea habitam fidem ⁊ conſequēter clare ꝓbare ſingula ſubſtātialia ipſius emptionis de quibus inſti. eo. §. p̄cium ⁊ in. l. pacta. ff. eo. l. iulia. §. offerri. ff. d act. emp. inſti. de re. diui. §. p traditionem. ⁊. §. vēdite hec forma i emptōe ꝓbāda eſt tradita a ſpec. in tit. de teſte. §. nūc tractādū. v. quid ḡ vnde ſi deficiat aliquod ſubſtātiale probādum de ipſa emptōe ſeu vēditōe debens ꝓbare venditionē ſuccūbit. Unde glo. multū pegrina i. l. Iulius. ff. de his qui no. infa. dicit in nullo teſtī eē credendū nō plene deponēti ſingula ſubſtātialia negocij. Iſta qd eſt pulchra nec reperio eā tactā niſi a ſolo Bal. in loco extraneo in. l. i. C. de rebus alie. nō alie. vbi dicit emptionē fore ꝓbatam q̄ꝛ lꝫ de precio determinato non appareat tū iuſtum preciū iuris pſumptione interueniſſe pſumiẗ ⁊ declarabiẗ arbitrio iudicis cōſiderata qualitate rei ar. l. precia reꝝ. ff. ad. l. fal. ⁊. l. ſi ſeruus. ff. de conditi.

fur. ⁊ ad

fur. ꝛ ad hoc ponderat duas glo. in. l. ex cum. §. nunc videndum. ꝛ in. l. emilius. ff. de mino. Et ita in ſacto ſuperioribus diebus r̄ndi fretus ēt auctoritate Ludo. ro. qui in ſacto ita cōſuluit in conſilijs ſuis prope principium.

1 C **Um dilecti.** †Cum res vendit minus dimidia iuſti precij in arbitrio eſt emptoris vt rē reſtituat pcio recuperato vl̄ iuſtū pciū ſuppleat. h. d. Primo narrat factū ꝛ pceſſuꝫ. ſcdo diffinit ibi qꝛ vero tertio pteſtat̄ ibi ſalua. Et pōdera qꝛ tex. deſtruit doctr. Ang. in. l. ſciendū. ff. de ver. obli. relatā a modernis. i. l. ſi quis cū aliter co. ti. vbi voluit ꝙ qn̄ res vēdit̄ cū ſubbaſtatiōibus ꝙ nō hꝫ locuꝫ remediū. l. ij. C. de reſcin. vend. qꝛ ſubbaſtatio arguit reꝫ fore vēdita precio repabili. qꝛ ɔ̄ cū eſt hic caſus. nā res eccleſie nō vendit̄ niſi pcedēte ſubhaſtatōe. vt in auc. hoc ius. C. de ſac. ſan. eccl. ꝛ tn̄ habet locū remediū in. d. l. ij. vt hic eſt caſus formalis. tn̄ Ange. nō loqtur in re eccliaſtica ſꝫ loquit̄ inter laycos. nihil ominus ɔ̄ eum tenuit Bar. in. l. i. C. de pſcri. xxx. ann. ꝙ lꝫ interueniat ſubhaſtatio nihilomin⁹ pōt interuenire deceptio. ꝛ allegat. l. ſi quos. C. de reſci. vē. Et iſtud tꝫ Saly. in. d. l. i. ꝛ Jo. de imo. ꝛ Lud. ro. ibi reprobant Ange. Quibus adde Ang. cōſi. cxxix. vbi pulchre ꝛ ſubtiliter tetigit iſtū punctū cū ɔſuluit illud qđ tenuit in lectura ꝛ. l. ſi quos r̄ndet ꝙ loquitur in debitore reipublice qn̄ bona debitoris vendunt̄ ꝓpter debitū publicuꝫ. ſed qn̄ volūtarie aliqs alienat rē ſuā ꝛ facit eaꝫ ſubhaſtari publice vr̄ ꝙ illud dicat̄ eſſe iuſtū pciū qđ publice repit̄ p. c. l. ſupra co. ꝛ. d. l. pcia reꝝ ꝛ qđ no. Bal. in finalibus verbis lecture. d. l. ij. C. de reſcin. ven. ꝛ in. l. cum ipſe. C. de contrahen. empt. tene mēti qꝛ eſt noua doctrina ꝛ fuit incognita modernis. Limita etiā non habere locum qn̄ interuenit decretum iudicis. ita dixit Bar. in. l. i. pſſū tex. C. de pre. curia. li. x. Cōtrarium decidit Jo. de imo. in. d. l. ſi quis cum aliter qꝛ licet pſumptio ſit ꝙ nō fuerit deceptus nō ſequit̄ ergo deceptio interuenire nō potuit. ideo iſta preſumptio recipit pbatōeꝫ in ɔ̄rium. l. fine. C. de proba. ꝛ qꝛ ſequeret̄ abſurdum ꝙ minori vendenti cum decreto iudicis nō cōpeteret remediū. d. l. ij. ꝛ iſtius. c. nec etiam reſtitutio in integrū ex quo impoſſibile eſſet eum ledi interueniēte decreto iudicis. ꝙ eſt cōtra. l. ſi ex cā ꝛ. l. ꝙ ſi minor. §. penul. ff. de minori. vnde lꝫ in. d. l. i. eſſet preſumptio deceptionis non tn̄ claudit os pbanti deceptionem. ꝛ addit ibi Lud. roma. qđ no. Inno. in. c. ij. de confir. vtili. nec ſub clipeo ptoris venditor eſt decipiendus. l. i. C. de his qui ve. eta. ꝛ qđ habet̄ in. l. meminerint. C.

2 vnde vi. Lud. ibi dicit ꝙ eoipſo †ꝙ qs vendit minus dimidia iuſti precij pſumit lex venditorē ſeipſum decepiſſe ſua ſimplicitate. vt eſt tex. iūcta glo. in. l. qs. C. de reſcin. vendi. ſed vbi interuenit decretū iudicis ceſſat iſta pſumptio deceptionis precij. licet illa res ſit vendita minus dimidia iuſti precij ꝛ ſic facit. d. l. i. preſumi ꝙ ſi maior minus dimidia vendidit quod ſciēter fecerit. iō tunc nō eſt locus beneficio. d. l. ij. vnde nō audiet̄ niſi liquidiſſimis argumentis oſtenderit ſe fuiſſe deceptū ſui ignorātia in pcio. ꝛ ita dicit ſe declarare illam. l. nobiliſſimam. ꝛ ita dicit quod pcedit opinio Jo. de imo. Tu adde Ang. in d. ɔſilio. cxxix. vbi dicit eſſe caſum ſingularē in. d. l. i. ꝙ ſi decretuꝫ iudicis interuenit nō pōt emptor dicere ſe deceptum ꝛ in. d. l. dicit Ang. cautū eſſe debere emptorem vt faciat interponi decretum iudicis. nec poterit venditor dicere ſe dolo vel metu ad vendendū inductum. Dicit etiam quod illa lex eſt abolita in italia per cōſuetudinem. qꝛ oēs curiales nō dicunt ſua priuilegia ſine decreto. Et ꝙ dictū Bar. ſit veꝝ facit ꝙ voluit Spec. in eo. ti. §. nunc videndū ver. no. q videt̄ velle ꝙ nō pſumitur deceptio vbi eſt auctoritas iudicis. ꝛ faciat pulchrū dictū

3 do. Ant. in. c. quotiens de pac. †Statuto cauet̄ ꝙ ɔ̄ geſta p iudicem ſniando decernendo vel aliud agendo nō poſſit pugnari aliqua exceptiōe iuris vel facti ꝙ ſiat ɔ̄ eius coram iudice ꝛ ab eo ꝓbet̄ ꝙ ɔ̄ illum ɔ̄ctum nihil pōt opponi. facit qđ voluit idem do. Anto. in. c. cum pridez eo. ti. qui dicit factū coraꝫ ſupiorem pſumitur iuſtum. ꝛ in. c. accepta de reſti. ſpo. dixi quod purgat̄ metus ſambulus pp renunciationē factā corā iudice. ꝛ Bal. in. l. ſi.

4 C. eo. dicit †ꝙ ɔſiliarij principis poſſunt emere pncipe preſente ꝙ tunc videtur abeſſe omnis dolus ꝛ metus. faciat. c. cū clerici. J. de cēſi. ver. interuenit auctoritas epi ceſſat omnis dolus ꝛ fraus ꝛ bene facit. l. pbatorias. C. de diuerſis officijs li. xij. Nec obſtat inquantum Joā. de imo. allegat ɔ̄ Bar. de minore ꝙ nō obſtat minor enim hꝫ reſtōnē in integrū pp puilegium etatis p totum de in integ. reſti. Nec ob. do. Ludo. qꝛ ſi in. d. l. i. preſumit illū vendentem cū decreto ſuperioris ꝙ haberet ſcientiam veri pcii ſequit̄ ꝙ nullo mō pōt reſcindere vēditiōem p l. queritur. §. venditor. ff. de edil. edic. Et ſi poſſet probari ɔ̄rium fruſtra eſſet illa preſumptio iuris. vnde pondera tex. d. l. i. qꝛ loquit̄ in decurione ꝛ ſic in curiali ꝛ dicit oēs cauſas quibus ſtrāgulat̄ ſigillatim exponit. Ita de mū diſtrahente poſſeſſionis facultatem accipiat ſi alienationis neceſſitatē pbauerit vt nec immoderatus vēditor nec emptor cuiuſcūqꝫ ſit conditionis inueniatur iniuſtus. qꝛ probat ꝙ vbicūqꝫ curialis vult vendere pdiū debet ex neceſſitate alienare ꝛ cauſas neceſſitatis exponere ꝛ pbare iudici ꝛ iudex īterponet decretū in vēditione ꝛ ſic vēditor nō erit imoderatus nec emptor. vn̄ ſi ſubtilr̄ pōderet̄ ille tex. optime pbat doctrinā Bar. hoc mō qꝛ iudex cōſiderabit neceſſitatem curialis. Pro ea quātitate p qua hꝫ neceſſitatē. Unde ſequit̄ ꝙ īterponendo iudex decretū ipoſſibile eſt illum venditorē eſſe deceptū vltra dimidiā iuſti precij vnde ſequit̄ qđ vbicunqꝫ aliqs venderet̄ ꝓpter neceſſitatē ꝛ illa neceſſitas deberet pbari iudici ꝛ iudex īterponeret decretum ꝙ tūc vēditor nō poſſet dicere ſe deceptuꝫ vnde ille tex. non probat ſimpliciter dictum Bar. ſed cum illa qualitate q̄ exprimit̄ in illa. l. Bal. tamē in. l. ij. in. ix. q. in fine ſentit ꝙ cōpetat remediū. d. l. ij. nihilominus pondera. qꝛ. l. i. emanauit in fauorem curialis vēdentis. ergo ſequit̄ ꝙ non dꝫ parere ſibi odium ꝛ illum ſtrangulare quādo probat ſe fore deceptum. ꝛ ideo ſi pbabit deceptōeꝫ audiet̄. ꝛ iō loquit̄ illa l. in pſumptōe inquantū dicit nec emptor inueniat̄ iniuſt⁹ quaſi dicat ꝙ ſi curialis dꝫ vendere cū ſolemnitate illius l. non eſt veriſimile ꝙ emptor inueniat̄ iniuſtus. qꝛ ɔſiderabit ꝙ coram iudice ceſſabit deceptio procurata p euꝫ. Limita etiam non habere locum qn̄ quis eſt dānatus a teſtatore vendere. Ita dixit Bal. in. l. impator. §. ſi cētū de lega. ij. Jo. de imo. dicit ibi hoc verum qn̄ preciū fuit taxatum. qꝛ tunc videt̄ mandaſſe vendi iuſto precio. do. Lud. in. d. l. ſi quis cum aliter dicit ſe mirari de Bal. qꝛ eſt caſus ſin. in. l. ſi fideiuſſor. §. ſi. de leg. i. vbi formaliter dat̄ iſta diſtinctio que data eſt a Jo. de imo. i. d. §. ſi cētū ſed non allegant. d. §. ſi. Tu pondera qꝛ poſito ꝙ dictū eoꝝ eſſet verum non hēt locum in adulto q lꝫ poſſet teſtari non poſſet mādare in teſtamento vnde per viaꝫ cōtractus. Limita ēt non habere locum in eo qui ſcienter vendidit rē minus dimidia iuſti precij. vt in. d. l. qrit̄. §. vendit̄ ꝛ illam allegauit pro ſingulari Ange. in conſili. cxlij. ꝛ allegauit Bal. in. d. l. ꝛ Lud. ro. in. d. l. ſi quis cū aliter allegat tex. in. l. domū in ver. ſimiliqꝫ. ff. eo. Limita nō habere locū i admiſtratore vendēte res eccleſie vt eſt hic caſus. qꝛ nō ſnia admiſtratoris pīudicat eccleſie facit glo. in. l. p emptione. Limita etiā nō habere locuꝫ vbi pſone ſimplicitas q̄ arbitrio iudicis cōmittit̄ ſuadeat potius eſſe pceſſum ex facilitate q̄ ex liberalitate. l. cū in debito. §. i. ff. de pbatio. ſm Odofre. ꝛ Nic. d̄ matta. d. l. ij. vn̄ i muliere ꝛ minore exigit̄ ſm Bal. ibi ꝙ ſint certiorati remedio illius. l. ꝛ idē in ruſtico q vere ē ruſticus opere ꝛ cōuerſatione. l. athlete. §. de ruſticis. ff. de excuſatio. tutorum. ꝛ conſului ſemel ſm iſtam doctrinam

5 ꝛ eam refert in. c. cū cōtingat de iureiurā. C †No. ꝙ in

terdum ex narratiõe in libello põt colligi duplex reme-
diũ vt hic ɔtigebat. allegabaᷓ eni venditionẽ factã igno
rãte capſo ex hoc ſurgebat remediũ nullitatis. allegaba
tur etiã ɗceptio vltra dimidiã iuſti pcij. ex hoc ĩſurgebat
remediũ. d. l. ij. ⁊ quãdo plura remedia cõcurrũt habeᷓ
in tex. ⁊ gl. in. c. ɔſtitutus de in integ. reſti. ⁊ p Bar. i. l. ſi
expiſſim. ff. de appel. ⁊ ſic pbat iſte text. ꝙ remediũ nulli-
tatis ⁊ remediũ. d. l. ij. erãt inuicem cumulata. Adde deci
ſionẽ dñoꝝ de rota. xvi. vbi dicunt ꝙ interdictũ vnde vi
⁊ remediũ. d. l. ij. nõ poſſunt inuicẽ cumulari facit qđ no.
in. c. paſtoralis de cau. poſ. ⁊ ppri͛e. Adde Bal. in. l. i. C.
ſi aduerſus fiſcum. vbi dicit minor fuit leſus in caſu iſti⁹
c. ⁊. d. l. ij. poterit itentare reſtitutionẽ in integrũ. ⁊ ob-
mittere remediũ. d. l. ij. glo. ibi dicit ꝙ non. qꝛ debet po-
tius intentare viaꝫ iuris cõis. ſequitur ibi Bar. ⁊ Saly.
Sed Bal. ibi tenet ɔ͛riũ. qꝛ expedit minori magis re-
ſtitui in integrũ cum non habeat pbare ſe deceptum vl-
tra dimidiã iuſti precij. ⁊ ſic ppter faciliorẽ probationẽ
monet ⁊ ſuadet vti bñficio ſinglari ꝙ̃ iuris ɔ͛rio. Itẽ qꝛ
nõ tendũt preciſe ad idẽ vnde vnũ non excludit pciſe p
reliquũ. hoc eniꝫ apparet ex forma libelli vt ibi p eũ. Et
põdera vnũ qđ eſt nouũ ad illam doctrinã. Pone ꝙ ca
pitulariter ratificauit iſtã venditiõis an potuiſſet vti
remedio. d. l. ij. qꝛ hic iteruenerũt duo defectus. ſ. nullita
tis ⁊ deceptiõis. dic ꝙ nullus potuiſſet intẽtare remedi
um deceptõis. illud fuit dictuꝫ Bal. in. l. i. C. ſi minor fa-
ctus vbi dixit ꝙ ſi aliqs habeat duo remedia. ſ. reſtõnẽꝫ
in integrũ ⁊ remediũ. d. l. ij. ꝙ ſi ratificat ɔ͛ctum purgat
effectũ ſolemnẽ ſed nõ tollit remediũ. d. l. ij. Et vide dcm̃
Bal. in. l. nõ interim ꝙ met. cau. p glo. ibi poſitã ꝙ quo
tienſcũqꝫ emiᷓ ab inuito nũꝙ̃ dici poteſt ꝙ vẽdiderit iu-
6 ſto precio. ¶ †No. ꝙ quãdo cauſa cõmittiᷓ duobus nõ
appoſita alia clã vnus ſine alio nõ põt procedere ſecus
ſi clauſula apponereᷓ vt hic de quo in. c. prudentiaꝫ. ⁊ in
c. cauſam de offi. delega. Ideꝫ dicit in arbitro. c. i. ⁊. ij. đ
arb. li. vi. Idem in executoribus. c. ſi. de teſta. lib. vi. Idẽ
7 in pcuratoribus. c. ſi duo de pcura. li. vi. ¶ †No. opti-
mã praticam qñ quis eſt deceptus vltra dimidiam iuſti
precij. qꝛ poteſt agere alternatiue vt alias reſcidaᷓ ɔtra
ctus ⁊ reſtituat reo reddito precio pcepto vel vt iuſtum
preciũ suppleaᷓ ⁊ erit electio emptoris ɔuenti. qꝛ ſicut in
obligatione alternatiua ex diſpoſitione hominis inducta
electio eſt rei. vt. l. plerunqꝫ. §. fina. ff. de iure do. l. vbi au-
tem. §. quoniam illud. ff. de verbo. obliga. Ita etiã quan
do obligatio eſt ex diſpõne iuris qs eſt obligatus alter-
natiue ⁊ iudex cõdemnat pure nã in alternatiuis tm̃ ſen
tentia eſt ipſo iure nulla tanꝙ̃ contineat expreſſum iu-
ris errorẽꝫ. facit ꝙ habeᷓ in. c. i. de re iudi. non eni iudex
debet auferre electõeꝫ parti ſup altero alternatiuoꝝ tm̃
⁊ attentare interiꝫ vigore ſnie nulle dicũt retractari offi
cio iudicis pnunciantis ſuper nullitate. Et hec poſſeſſio
ablata partim vigore ſnie nulle eſt reſtituẽda iudicis of
ficio ſup nullitate pnũciãtis facit. c. cõquerente de reſti.
ſpolia. l. i. ff. ſi mulier vẽtris noie. Et ſubdit hic do. Pe.
ſe audiuiſſe doctorẽ ſuũ Bal. ſepenumero allegantem il
8 lum tex. †ꝙ exceptio ineptitudinis libelli põt ẽt opponi
poſt ſniam. nam hic petitio fuit inepta eo qꝛ pciſe fuerat
petitã reꝫ reſtitui cũ id nõ eſſet in obligatõe dũtaxat ſed
alternatiue ſibi rem reſtitui petebat reſtituto precio vel
iuſtum precium suppleri. ⁊ ideo petitio fuit inepta. qꝛ p
tam ſolum petebaᷓ rem reſtitui ⁊ ſnia etiã fuit nulla per
quã preciſe mandabaᷓ rem reſtitui. ⁊ iõ ẽt poſt ſniam co
ram iudice appellationis vel nullitatis potuit etiam de
ineptitudine opponi. qꝛ vt dicit Abb. antiquus obliga-
tio eſt alternatiua ſi alterum tantũ preciſe petiᷓ videtur
quis plus debito petere. vt in. c. i. de plus petitio. ⁊ ſen
tentia lata ſup inepto libello eſt ipſo iure nulla. vt eſt gl.
ſingu. inſtitu. de oblig. in prin. ꝙ̃ allegauit Bal. pro ſin
gula. in. l. actori. C. de iniur. Adde quod mirũ eſt quod
do. Pe. nõ aduerterit dictũ bal. in auc. ſi qs litigãtiũ. C. đ
epiſ. audi. in. ij. not. vbi dixit qđ ſnia recte lata eſt ɔfirmã
da. in iſta auc. rectitudine principaliter conſideraᷓ veritas
pbationis. allegat Inno. in. c. ij. de re iudi. qđ confirma
tio ſententie non dꝫ vendicare ſibi locum niſi veritas p
bationum qđ eſt notanduꝫ ſm̃ eum. allegat. l. per hanc
. C. de tempo. appel. Et ſubdit ſe non negare quin debeat
attendi an pceſſus fuerit rite factus vel libellus rite con
ceptus dicit eſſe nota. tex. in iſto. c. ⁊ in. xiiij. q. d. §. ij. dicit
pone inquit ꝙ vna eccleſia vendidit alteri eccleſie vel al
teri pio loco an habeat locũ. d. l. ij. Et dicit ꝙ ſic allegat
iſtum tex. vnde nõ põt eccleſia vendẽs dicere ɔ͛ctum nul
lum dum tamẽ forma ſit ſeruata. ⁊ dicere ɔ͛ctum nulluꝫ
libellus eſſet ineptus. ⁊ ſi ſuper eo ſit pnũciatum p agẽ
te officium iudicis appellatõis erit caſſare ſniam tanꝙ̃
latam inepte reſeruato iure agẽdi. de quo dicit eſſe text.
valde notabilem hic. qui text. ſm̃ eum inſtituit iudicem
appellari que ſunt ptes eius quãdo pceſſus eſſet ineptus
⁊ dicit qđ eſt ita optimus text. ſicut alius qui ſit in iure
nec habet locũ. l. titian⁹. ff. ꝙ cũ eo. vbi iudex appellatio
nis ſupplet defectũ iudicis a quo. qꝛ eſt verũ niſi pceſſus
ſit ineptus. Et mirandũ eſt de domino meo relatore qui
retulit illã doctrinã Bal. ⁊ ſic pondera qꝛ in caſu iſtius
c. libell⁹ fuit ineptus. Sed in quo ɔſiſtat ineptitudo bal.
ſentit in hoc qꝛ libe͛larũt venditõeꝫ fuiſſe nullã. ſꝫ cõiter
canoniſte hic dicũt ꝙ ineptitudo fuit cõmiſſa in hoc. qꝛ
nõ fuit alternatiue cõceptus. Adde Bal. in. d. l. ij. in. iij.
9 q. †vbi querit an pcedat iſte libellus peto cum ſim dece
ptus vltra dimidiã iuſti precij rem mihi reddi non facta
mentione in libello de obligatõe precij. videᷓ qđ nõ niſi
libellus formeᷓ ſicut lex diſponit libellus eſt ineptus. l. i.
ff. ſi menſ. fal. mo. ſed iſte libellus nõ formaᷓ vt lex diſpo
nit iõ ẽ ineptus. In ɔ͛riũ arg. qꝛ in ratõe offerẽdi pciũ
iſte libellus nõ diciᷓ ineptus. qꝛ põt quandocũqꝫ in offi
cio offerri. l. ſi ſoror. C. de colla. l. i. §. ſi ſoror de reſci. ven
di. Item non viciaᷓ ex eo quod non ſit actum alternati
ue. qꝛ oblõ nõ eſt alternatiua lꝫ in libello nõ ſiat mẽtio đ
bñficio tñ libellus rꝫ ſoluit ibi Bal. ꝙ aptitudo eſſe red
dit iſtum libellũ aptũ in pceſſu tñ erit offerendũ pciũ. ⁊
eſt ſaluũ reo ius eligendi. ita ꝙ nullum incõueniẽs ſeqᷓ
Saly. in. xvij. q. dicit qđ eſt de bñ eẽ nõ de neceſſitate vt
offeraᷓ pciũ in libello. Sed quãr ɔcludeᷓ dicit ad reſtõ
nẽ rei qꝛ iſta ſola eſt i oblõne. ⁊ ſi ɔuẽtus hoc velit eutta
re hꝫ facilitateꝫ supplẽdi pciũ alleᷓ. l. miles. §. decẽ. ff. de
re iud. Et ſubdit qđ in oblõne ſolum eſt rem reſtitui. ſed
ſupplere preciũ eſt in facultate emptoruꝫ. allegat ibi gl.
ordinariam quam dicit ibi cõmuniter teneri p oẽs ⁊ per
Bar. Et ſic ſeqᷓ ꝙ iſta ſnia non fuit nulla ex eo qꝛ libel
lus nõ fuit alternatiu⁹. Hoſti. Io. an. ⁊ cõiter canoniſte
hic tenẽt ꝙ iſte tex. emanauit ad declarationẽ ꝗ opinio
eẽt verior in hoc. qꝛ in. d. l. ij. fuerũt opiniones ẽt aliqui
dicebant libellũ cõcipiẽdũ alternatiue. ⁊ aliqui dixerũt
ſufficere qđ petereᷓ res reſtitui. iõ papa hic adheſit vni
opinioni vꝫ quod debeat cõcipi alternatiue. Sed null⁹
doctor pbat neceſſario per illũ tex. quod ſnia fuerit nul
la. qꝛ nõ fuit libellatũ alternatiue. Ego teneo qđ iſte tex.
declaret illã dubitatõeꝫ apud leges. ⁊ ideo ſentẽtia lꝫ te
nuit qꝛ nõ fuit libellatũ alternatiue. ⁊ ideo dico eſſe do
ctrinã ſingul. in. d. c. audiĩ de decimis que voluit qđ vbi
cũqꝫ nõ poſſumus videre libellũ itelligimus qualis fue
rit libellus ex forma ipſius ſnie. ſed ſentẽtia hic lata fuit
ad reſtituendũ rẽ ſolum. ita ergo fuit libellatũ. qꝛ libel-
lus eſt ſubiectũ ſnia pdicatum. ⁊ talia dicuntur ſubiecta
qualia eorum predicata. ideo papa hic in verſi. qꝛ vero
annulat illã ſniam. quia debuit etiam pnũciare empto
10 reꝫ ſupplere iuſtum precium. ¶ †Not. qđ iudex cogno
ſcẽs de nullitate nõ videᷓ poſſe referre ſniam ex alia cã
ſꝫ ſimpliciter pnũciat nullam reſeruato ptibus iure agẽ
di. ſecus iudice appellatõis qui dꝫ ſniam in meliuꝫ refer
re ſi petiᷓ. d. l. titianus. c. raynutius ⁊ raynaldus de te
ſta. qđ procedit quãdo nullitas non eſt in fundamento
idest

ideſt in libello.qꝛ tunc ſnia nulla ꝓpter ineptum libellū
referri non pōt.vt eſt tex.hic ſing.ſm do.Pe.vide bar.
in.l.ſi expſſim.ff.de appella.& in.l.ſi vt ꝓponis.C.quō &
qñ iudex.vide glo.ſingu.in.l.is ad quē.ff.de acqui.here.
vbi ſnia lata eſt falſa cauſa non poteſt iuſtificari in cau-
ſa appellationis quā allegat pro ſingulari Bald.in.l.i.
C.de condi.inde.vide ibi per eum.Limita etiam nō ha-
bere locum remediū.d.l.ij.quādo per ſniam iudicis daṫ
pignus debitoris creditori inſolutum Lud.ro.in.d.l.ſi
quis cū arbiter dicit eſſe gl.cum tex.ſing.in.l.a diuo pio
§.ſi pignora.ff.de re iudi.Dicit tamē ꝙ quidā imperiti
dicunt fuiſſe dictū Bal.in.l.ordo.C.de execu.rei iud.ad
de ꝙ Bal.ibi allegat gl.auream in.d.§.ſi pignora.Ad
11 de Bal.in.l.creditor.ff.ſi cer.pet.vbi dicit†ꝙ quādo pi-
gnus eſt examinatum & approbatum a iudice preſumi-
tur idoneū.allegat.d.§.ſi pignora.& idē dicit ibi Bal.ſi
ps approbaſſet.ex.l.in cauſis.§.adeſſe.ff.māda.Et ſub-
dit ibi ꝙ quando creditor incūbit pignori nō pōt debi-
torem iurare ſuſpectuz de fuga qꝛ preſumiṫ pignus eſſe
ſufficiens.Pondera qꝛ nec tex.nec glo.ibi loqtur de re
medio.d.l.ij.ſed dicit quod debet ſtare ↄtentus pignori
bus inſolutū ꝓ quantitate debiti datis.& ratio eſt.qꝛ ꝑ-
ſumiṫ accepiſſe pignus ꝓ idoneo.Et ideo dicit Bal.ꝙ ꝑ
ſumiṫ creditor emiſſe accipiendo pignus idoneū ſm cū
in.d.l.ſi creditor & ideo dicit ibi glo.tutius eſſe emere ti
bi vt quilibet alius ꝗ̄ inſolutū illud accipe.Ex gl.ſi. no
ta ꝙ alius dolus dat cauſam contractui puta ſz Jo.an.
aliqs habebat pulchrū corpus iuris & alter volet. eme-
re doloſe ſuaſit venditori ꝙ cōpilatio erat mutare & de-
bebat publicari & illi libri parū valerent & hac cauſa vē
ditor motus ad vendendū fuit qꝛ aliter nō fuit venditu-
rus.aliquādo dolus dicit incidere in ↄtum puta aliqs
habuit rem venalē ſed nō ꝓ iſto precio ꝓ quo vendidit
ſed emptor dolo induxit eum ad vendendū ꝓ illo precio
dixit enim ſe habere litteras qualiter multi mercatores
debeant apportare ſimiles res ad illum locum venden-
das & pp hoc vēditor vēdidit minori precio. Et ex hac
12 glo.nota†vbi dolus dat cām cōtractui bonefidei ↄtus
eſt ipſo iure nullus.ſecus ſi ↄtus eſſet ſtricti iuris quia
tūc teneret ſed cōpeteret doli exceptio.& illud tenet glo.
in.l.eleganter hic allegata & late ibi Bar.licet aliter di
xerit domini vltramontani.vide Cy.& Bald.i.d.l.ij. &
cōiter fuit opinio gloſatoꝝ.qd̄ limita niſi deceptus ap-
ꝓbaret illum ↄtum.vt eſt glo.in.d.l.eleganter.niſi iſte
cōtractus eſſet expreſſe reprobatus a lege.vt eſt glo.ſin-
gu.in.l.a diuo pio.ff.de ritu nup.Adde qd̄ dixit Ang.in
d.l.ſi cum aliter qd̄ fuit Specu.eo.ti.§.nunc videndum
13 ver.†qd ſi venditor aliquis dicit vendo tibi equū cū ſuis
ſupoſſibus & ceteris defectibus cum pacto ꝙ non pro il
lo vult teneri ꝙ nullus teneṫ rōne doli ſi ipſe ſciuit & non
a manifeſtauit emptore fore non empturo.ar.l.quero.ff.
de actio.emp.&.l.queriṫ.§.venditor de edil.edic.&.l.cū
hereditate.ff.de heredi.vel actio.ven.& etiam ponit ali-
14 ud pulchrū dictum in.d.§.quid vendens.†Quidam vē-
didit dolentez in ſpatulis qꝫ quando erat calefactus in
eundo.& dixit vēdo tibi equū pro ſtrabo claudo & cabo
ſo & ꝓ dolente in ſpatulis & ꝓ habente oēs magagnas
nec volo ex aliquo teneri qd̄ nullus vendens iſti tenebi-
tur.qꝛ emptor videtur deceptus vendēs alias narrauit
falſa credidit enim veriſimiliter falſuz eſt dictuz de dolo
re ſpatularū.facit.l.ea que cōmendādi cauſa §.ſi.iūcta
glo.eo.ti.Dicit etiā aliud dictū Jo.an.in addi.eo.ti.§.
15 ſciendum ver.& not.†ꝙ in venditoribus ꝙ ſi equus vel
bos venditus moriatur intra triduum & reperitur habe
re cor marcidum ꝓſumeṫ tpe venditionis habuiſſe. arg.
l.ſi ventu.§.in bonis.ff.de priuileg.credi. & ideo poterit
agi redhibitoria ad precium.hoc tamen non credit vex
Ang.in.d.l.ſi quis cum aliter qꝛ interitu ſpeciei dꝫ libe
rari.cōmuniter tenetur dictū Jo.an. ꝙ more preſumiṫ
iſto caſu ſuperueniſſe ex defectu corporis ipſi animali an

nexo tpe quo erat apud venditorem & facit glo.ſing. in
l.i.C.de emenda.ſeruo.& quod habeṫ in.c.ſi qua femina
x.diſt.& ſequitur Bal.in.d.l.ij.Et ad predicta vide An
ge.i.l.paciſci.ff.de pac.Cy.& Bal.in.l.ij.C.de edil. edi.
Utrū autem remediuz.d.l.ij.habeat locū in cōtractu lo
cationis.Dic ꝙ ſic ſm omnes.qꝛ locatio & venditio pa
ribus paſſibus ambulant.l.i.ff.locati.Idem in ↄtu per
mutationis ꝙ eſt ſimilis emptioni.l.ii.ff.de rex pmut.l.
ij.ff.eo.Idem in ↄtu donationis do vt facias glo.eſt ſin
gu.in.l.ſi olei.C.locati.Idez in feudo tex.eſt ſingu. in.c.
ad noſtram de rebus eccle.nō alie.vide que ibi dixi.Ad
16 de etiam qd̄ dixit Bal.poſt Cy.in.l.i.C.de pactis.†ꝙ ſi
quis ſcienter venderet oīa bona ſua vel maiorem partez
pro minori precio aīo donandi ꝙ tunc venditio reuoca
reṫ remedio.d.l.ij.per not.tex.in.l.ſi vniꝗ̄.C.de reuocā.
dona.Et idem dic remediuz.d.l.ij.habere locum in diſ-
ſimilibus.tex.eſt in.l.maioribus.C.cōmunia vtriuſ.iud.
& ibi dicit Bal.ꝙ ſi fratres diuidunt abtenia & ſortis in
felicitate emergit itollerabilis deceptio ꝙ debet in meli
us inferri per illuz text.&.l.ij.C.quādo & quibus.x.pars
ꝙ intelligo verū quādo fratres credebant diuiſiones eē
equales & in veritate nō erant.ſed ſi ſcribat eſſe equales
& noluerūt ſe ſubijcere iudicio ſortis & fortune non ha-
beret locū dictū Bal.arg.l.lucius.§.ſi.ff.ad trebel.limi-
tat tamē Bald.ibi dictū ſuum niſi iſta eſſet diuiſio facta
fuiſſet ꝑ iudicē & trāſiuiſſet in rem iudicatā qꝛ tūc debuit
appellare qui ledebaṫ vt ibi vide ꝑ Bal.Et vnū cōſide-
ra accurrate.qꝛ Bal.in.d.l.maioribus tꝫ intellectuz ad
illum tex.quem heri tenui dicit enim ꝙ informando li-
bellum debeo dicere me ex diuiſione enormiter leſuz vl
tra dimidiā id̄ peto diuiſionē in melius reformari.qui li
bellus procedit.qꝛ videṫ cōcludere alternatiue ſm for
mam.d.l.ij.alias libellus eſſet ineptus.& ad hoc allegat
ibi illud ꝙ ibi dixit Cy.Et eſt ſenſus vt vel recedaṫ a di
uiſione vel portio ſuppleat.Et ſic aperte ſentit iſta decre
talis decidere libellum ↄcipiendum alternatiue.Et ſub
dit ibi ꝙ.d.l.ij.& iſte tex.habent locum in aliis ↄtibus
bonefidei iudicijs.& ſic loquiṫ in iudicijs bonefidei & nō
in contrahentibus bonefidei niſi dicas quod in iudicio
quaſi ↄbitur.l.iij.§.idem ſcribit.ff.de pecu.ergo idē dice
mus in contractibus.

p **Peruenit.** Iſta decretalis eſt intri-
cata nec per glo.nec per
doctores eſt extricata.ita dicit hic do. Car-
di.& Pet.de anch.dicit eſſe cogitanduz de
1 intellectu iſtius decretalis.h.d. Si vir hꝫ bona vñ vxor
ſibi ↄſulere poterat ↄſentiente vxore rem ſibi donatā pp
nuptias vendidit & in ſuos vſus & vxoris preciū conuer
tit emptorē qui rem ſpacio.xxx.anno.poſſedit vxor inq̄e
tare nō pōt.h.d.ſm vnū intellectuz quem tenet hic Jo.
an.dicens illud capitulum ponere caſum ſpecialez vt in
cōcurrentibus omnibus hic expreſſis tutus ſit emptor.
Et adducit Jo.an.ſimile ꝙ ipſe no.in.c.ſignificantibus
de offi.deleg.Sed ſm aliū intellectū quem ſequitur glo.
hic.h.d.Si vir rem ꝓpter nuptias donataz vendidit eo
mortuo vxor emptorem ſuꝑ illa inquietare non pōt. h.
d.Primo poniṫ facti narratio.ſcdo facti ↄſultatio ſcdo
2 ibi qꝛ igitur.Et premitte ſm do.Anto.†ꝙ ſicut dos ſo
luto matrimonio dꝫ redire ad vxorem ſic donatio pp nu
b ptias d̄ iure dꝫ redire ad virum [b] ſoluto matrimonio niſi
ſi pactum vel ↄſuetudo aliud habeat.vt in.c.ſi.de dona.
inter virum & vxor.ſtat enim per cautelam dotis. Nec
poteſt alienari etiam conſentiente vxore niſi vt alia bo-
na in quibus poſſit ſatiſfieri mulieri vt in auctēn.ſine a
me.C.ad velleia.non tamen vxor habet fructus rei pro
pter nuptias donate ſed ipſe maritus vt eſt gloſ. ſolem
nis iſtitu.de donatio.§.eſt & aliud notat Bal.in.d. auc.
ſine a me facit etiam qd̄ not.glo.in.l.vbi adhuc.C. de iu
3 re do.C †No.ꝙ in tribus contractibus de qbus in iſta
ↄſ validari alienatio rei donate ꝓpter nuptias de ↄſen

a C Manife-
ſtauit.adde ad
iſtā ↄcluſiones
pau.de caſt. in
l. paciſci.ff. de
pac.l.i.§.vēdi-
tor & ibi doc.d̄
ēptio.& vēd.&
Abba.in.c.in-
iuſtum de re.ꝑ
muta.Spe. in
titu.de loc. §.
iam dicendū q
hꝰ in locis mul
tas docto. con
trouerſias vide
bis.

b C Utrū. add
l.ij.& ibi bald.
C.de bo.qꝫ li.
& nunqd talis
donatio ↄſtāte
matri.ꝑ virum
alienari poſſit
vide doc.i auc.
ſine a me.C.ad
velleia.

ſu mulieris qꝛ poſſeſſa eſt per emptorez.xxx.annis.⁊ tē-
pore venditionis ſupant defalcantibus vnde poſſet mu
lieri ſatiſfieri.⁊ ſi precium fuit conuerſum in cōmunes
vtilitates viri ⁊ vxoris.⁊ hunc intellectum ſequitur hic
Jo.an.Sed glo.opponit ſi quelibet iſtarum exceptionū
non excludit vxorem agentem.ergo nec omnes ſimul ſuf
ficie.non enim obſtat prima allegatio ꝙ vxor conſentit.
qꝛ etiaz conſenſus non prodeſt.vt in dicta auctē.ſine a
me.Nec obſtat ꝙ ſit lapſum tempus.xxx.annorum . qꝛ
cōſtante matrimonio non eſt preſcriptio in rebus dota-
libus.quia mulier agere nō poteſt niſi ſoluto matrimo-
nio.vel poſtquā vir cepit vergere ad inopiam.l. vbi ad
huc.C.de iure dot.Nec obſt.tertia ratio.qꝛ in cōmunes
vſus precium fuit cōuerſum.qꝛ non concludit ꝓ ea par-
te ꝓ qua fuit conuerſum in vtilitatem. ergo ſimiliter nō
profuit.qꝛ ex ſeparatis non infertur.l.papinianus.ff.de
mino.Simile dicimus in pluribus probationibus inſuf
ficientibus qꝛ non cōiunguntur vt plene probent.vt no.
Bar.in.l.admonendi ff.de iniur.⁊ Saly.in.l.in boneſ
dei.C.eo.⁊ no.in.c.ſi.eo.titu.⁊ in.c.cum cauſam de pro-
ba.⁊ facit.l.i.C.qui pro mino.tu.⁊.l.ſpadonez.§.qui iu
ra.ff.de excuſa.tuto. ¶ Glo.ſoluit dupliciter . primo ꝙ
vxor non debuit lucrari donationem ꝓpter nuptias.ſed
locus erat diſponi iuris cōmunis vt ſi rediret ad here-
des viri ſoluto matrimonio ſicut dicimus in dote.c. pe.
⁊ ſi.de dote poſt diuor.reſtitu.Et hic non intererat illi-
us mulieris agere pro iſta domo ꝓpter nuptias donata.
Hec ſolutio non poteſt adaptari noſtro textui ponderā
ti ad ſimile illas tres rationes preallegatas Abbas an
tiquus ſequitur illā ſolutionem ⁊ in veritate eſt ſine ſcru
pulo ⁊ via tutior intellectus.Et colligit ipſe hic ex iſto
tex.iudicem poſſe moueri ad decidenduz ex ratione per
partem non allegata.quia papa non fuit motus princi-
paliter ad decidendum ꝓpter allegata in tex. ſed ꝓpter
rationem qꝛ mulier nō debuit lucrari donationez ꝓpter
nuptias.Et ſic ſentit ꝙ licet emptrix potuiſſet opponere
contra mulierem tua non intereſt qꝛ non debuit lucrari
iſtam donationem.tamen iudex potuit ex ſuo officio re
pellere.⁊ de hoc dicto exclamāt moderni ſcribētes hic.
Ego autem hoc dictum non cenſeo animaduerſione di-
gnum qꝛ ſi iudex hoc fecit fretus extitit iure contrarij.
vnde caſum habeo in.c.raynutius de teſta.vbi tutor pe
tebat ⁊ trebellianicā iudex pronūciauit deberi trebellia
nicam ⁊ etiam quartam debitam iure nature ⁊ ſic ſup
plet defectum patris ſua competens non allegantis.Et
ibi dicit Innoc.ꝙ iſta fuit ſuppletio iuris ⁊ facti . Nec
putes eſſe ſpeciale in iudice appellationis vt ibi.nā hoc
4 fortius ꝓcedit in quolibet iudice.Ex quo infero vbi ali-
quod ius ex deductiōe in iudicio competit parti ex iure
cōmuni licet pars ignoret poteſt ⁊ debet iudex ex officio
ſuo ſupplere.qꝛ illud eſt ſibi notorium ⁊ notum vt iudi-
ci.l.i.C.de his que de aduo.⁊ idem dicit ſi illud ius com
peteret.ſecus ex diſpoſitione ſtatuti iudex iurauit iudica
re ſm iura cōmunia ⁊ ſtatuta populi.per ea que haben
tur in auc.vt iuſiurandum.quod preſtatur ab his . ⁊ in.c.
i.de conſtit.Et idem dixit Bal.in.d.l.i.in conſuetudine
notoria.debet enim iudex eam allegare ⁊ ſm eam iudi-
care lz non allegetur aperte.facit.c.afferte de preſumpt.⁊
5 ibi dixit domi.Abb.† ꝙ vbi notorium reſultat facto iu
ris communis debet iudex ſm illud iudicare.ſecus ſi re
ſultaret facto hoīs.qꝛ tunc deberet preponi ⁊ allegari
aperte.vt eſt glo.ſingu.in cle.appellauit de appel.⁊ tex.
in.l. ſi adulterū.§.idez pollioni.ff.de adulter.⁊ faciat di-
6 ctum Bal.in.l.i.C.de manumiſ.vindic.† ꝙ iudex poteſt
moueri ex aliquo nō ſcripto vt in ꝓceſſu prelegato puta
ex aliqua cōfeſſione forte viua voce facta allegat tex.cū
glo.ſingularem in.l.quotiens.§.ſi.ff.de proba.quod di-
ctum tēpero qñ fecit illud redigi in ſcriptis alias timen
dum eſſet in ſindicatu.⁊ ad hoc allego dictuz Bar.in.l.
iulius.ff.de his qui no.infa. ¶ Glo.non vr̄ cōtenta iſta

ſolutiōe ſed tranſit ad aliā ꝙ vxor ipſi pacto debuit lu-
crari donatiōem pp nuptias ⁊ erat tñ in bonis mariti
ꝙ poterat ꝯſuli mulieri.Et ad tex.inquantū dicit tpe vē
ditionis ſupplent ꝙ ēt tpe quo agebat erat tñ in bonis
quondā viri ſui ꝙ ꝯſuli poterat.Et intelligit tex . illum.
ꝙ ēt interuenit ſcdo ꝯſenſus iſtius mulieris expſſe cōſen-
tiendo ipſi alienationi.ſed illud eſt diuinare ad illū text.
ꝙ ſcdo expreſſe ꝯſenſerit. Uel dicit ꝙ interuenit tacitus
cōſenſus pp curſum tanti tpis.ar.c.cura de iure pa.⁊.l.
ſi filius.C.de pe.here.Et ſi opponatur iſta emptrix nō exci
piebat de iſto tacito ꝯſenſu quo fundat ſe ſup eo.rñde ꝙ
glo.tacite ſentit ꝙ ex deductis in iudicio p iſtam emptri
cē ꝯſtitit iudici de iſto tacito conſenſu.⁊ potuit ſupplere
ex ſuo officio lz emptrix illū nō allegauerit qđ eſt valde
7 notādū.Et in hoc iſta gl.eſt multū ſingularis.† Ex qua
habes ꝙ tacitus cōſenſus ex diuturnitate temporis re-
ſultās pōt allegari a iudice ſi illuz ppendat ex deductis
corā eo.dicit tñ do. Anto.hoc ſe non ponere ꝓ conſtanti
Jo.de imo.dicit eſt dubiū p dictū.§.idē pollioni. Et ſub
dit ⁊ vbicūqz qs locupletaretur cuz aliena iactura poſſet
iudex ex officio ſuo ſupplere.l.plane.ff.de peti. here.l.ſi
vnus.§.pactus.ff.de pac.ita erat hic.qꝛ illa mulier vole
bat locupletari cum damno emptricis lucrando donatio
nem pp nuptias facit qđ no. Inn.⁊ do . Ant.in.c. dile-
cti.de ꝯſuetudine ⁊ in.c.paſtoralis de excep.⁊ in.c. cum
ſup de cōceſ.pben.⁊ Bart.in.l.litera.ff.ſi cer.pe.⁊ in.l.
cū q ita.ff.de ver.oblig.⁊ in.l.exceptiōem.C.de pba.Tu
vo recedas ab eo ꝙ ſupius dixi ꝙ vbicūqz notoriū re
ſultat facto iuris ſimplr ⁊ indiſtincte iudex pōt ex ſuo
officio ſupplere.Sed iſte intellectus glo.non videtur ſatiſ
facere huic textui qui pōderat dicta tria que hic interue
nerunt.nec videtur verū ꝙ iſte tacitus ꝯſenſus fuerit ſuffi
ciens reſultans ex diuturnitate tpis ⁊ ad hoc conſidero
tex.in.d.auc.ſine a me in ver.niſi ꝓfiteatur vbi requiritur pri
mus ꝯſenſus mulieris ꝯſentientis alienatiōi rei pp nupti-
as dotate ⁊ poſt biennium ꝙ iterum ꝓfiteatur.ergo ſequi
tur ꝙ expreſſe.Et ſi dicatur ꝓfeſſio tacite fieri poteſt ⁊ ex
preſſe.vt in.c.ij.de regularibus li.vi.ergo ſatis dicitur ꝓ
fiteri ſi ſciens taceat.xxx.anno.Quinimo ex lōginquita
te tpis preſumitur interueniſſe iuſſus paternus vt in.d.§.
ꝙ ſi nō adierit.⁊ nihilominus regulariter iuſſum ꝓce-
dere vt in.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſus.ff.de peti.here.⁊
per hoc poſſet ſuſtentari intellectus gl.nihilominus intel
lectus eius non eſt verus.⁊ allego tex.in auc.vt immobi
lia ante nuptias in prin.in ver.ſed ſicut ibi rurſus aliam
ꝓfeſſionem.vnde regula ꝓfeſſio expreſſa pmo ⁊ poſtea
tex.dicit ꝙ requiritur alia ꝓfeſſio ergo ſimilis prime arg.
c.ſedes de re.⁊.l.ſi fugitiui.C.de ſer.fug.Et faciat ratio
viua qꝛ ideo lex requirit ſz cōſenſum expreſſuz poſt bie
niū vt mulier maturius ⁊ magis deliberate cogitet ⁊ ſit
cautior.que rō ceſſat in ſcdo ꝯſenſu pſumpto.⁊ facit di-
ctū Inno.in.c.in geneſi de elect.ꝙ in hac cōcupiſcibili
⁊ honorabili tacitus vr̄ conſentire.ſed in preiudiciali ⁊
vituperabili preſumitur diſſentire.l.filiuſfamilias.§.mut9
ff.de procura.cum ſimi.Et non bene loquit do. Cardi.
hic qui dicit ꝙ in caſu iſto magis operatur ꝯſenſus taci9
qꝫ expreſſus.qꝛ dixit cōtra diſpoſitionē legis.⁊ facit tex.
in.d.ver.ſed ſicut in ver.niſi ſm celebrauit ꝯſenſum. vbi
lex.reqrit expſſe ꝙ celebret ſcdo conſenſus.ergo tacitus
nō eſt ſufficiēs.nihilominus mihi vr̄ ꝙ dictum glo.ſit ve
riſſimum ꝙ tacitus cōſenſus operetur idem ꝙ expreſſus
hoc caſu.⁊ ad hoc allego gl.elegās dictū do.Bal.i.l.ij.
§.ſed vtrū.ff.ſolu.matri.vbi vero cōtradictio habetur pro
cōſenſu qñ ꝯſenſus reqritur ad habilitandā pſonā ad agē
dum.l.quo enim.§.i.ff.rem ratam ha.vbi gl.dicit nō cō
tradicere ratihabitioni par eſt.vñ arguit Bal.i.d.loco
ſatiſfactū fore ſtatuto Florētino reqrenti in ꝯtractibus mi
norū cōſenſum conſanguineorum ſi conſanguinei ſciant
nec ꝯdicant.⁊ allego ſingulare dictū eiuſdez Bal.in.l.
8 potuit in vltima.q.C.de iure delib.vbi dicit † ꝙ ſi pupil-
lus maior

lus maior infante vna cū tutore igreſſus eſt poſſeſſioēm
an p hoc hreditas ſit legitime apprehēſa. videt ꝙ nō qꝛ
auctoritas dꝫ pſtari verbis expſſis vt eſt caſus ſingularis
in.l.i.§.mutus.ff.de tutelis nihilominus ꝯtrium determi
nat. qꝛ illud eſt verū circa actus expſſos. ſꝫ in tacitis taci
te loquunt rebus ipſis et factis. iuxta illud et fcā loquunt
ar.l.de qb⁹.ff.de legi.et.l.itē qꝛ.ff.de pac.et.l.cū oſtendim⁹
§.fi.ff.de fideiuſ.tu.et idē Bal.in.l.mādatū.C.mādati
in.ij.col.dixit qd̄ ſocietas ꝯtra cū patre intelligit cum fi
lio renouata ſi interueniat patientia tutoris. Et dicas ꝙ
tutor non pōt auctorari niſi loquat allegat.l.i.ad fi.ff.de
aucto.tutor.rñdet illud verū in actibus expſſis ſecus in
tacitis ar.l.de qbus palle. Et menti comēda qꝛ fuerunt
icognita Lud.roma.in illa.l.ij.§.ſed rex vbi vr dānaſſe
doctrinā Bal.ibi et male. Faciat notabile dictum Bal.
9 in.l.poſt mortē.ff.de adoptio. vbi dixit ꝙ vixit ſeorſum a
pře negociādo vt emācipatus p.xx.annos pře ſciente et
a patiente quod preſumitur emancipatus. Faciat ſingu
lare dictum Archi.in.c.nemo de ꝯſecra.diſti.i. vbi dicit
10 ꝙ repit eccleſia et capella edificata et nō appet de auctori
tate epi et fuit officiata longo tpe an pſumat ꝙ interuene
rit auctoritas epi et determinat ꝙ ſic. et facit qd̄ pulchre
dixit Hoſt.in.c.lꝫ hely.de ſymo. et Inn.in.c.illud de pre
11 ſump. et retulit Bal.in.l.fine.C.de pba. ꝙ ſi clericus te
nuit beneficiū lōgo tpe ſciēte et patiēte dyoceſano ꝙ pſu
mit recte et rite iſtitutus in bñficio nec pōt cōpelli ede
re titulū beneficij et eſt limitatio aurea ad.c.vt ordinarij
de offi.ordi.in.vi.et ad.c.i.de reg.iur.in.vi. Seqt ergo ex
iſtis ꝙ ex iſto tacito cōſenſu reſultāte ex tpe.xxx. annorū
vr ſatiſfactū dicte auc.fine a me. Nec ob.ille tex.in corpe
vbi dicit aliā ꝑſcriptionē.qꝛ nō eſt alia ſi reſultat ex ſpacio
xxx.annoꝝ. et iſta ad iſtos cecos adde q conati ſunt decla
rare dictā auc.fine a me. Et mix eſt ꝙ null⁹ illorū patrū
allegauerit gl.iſtius.c.ad declarationē iſtius auc. et ſic
12 itellect⁹ gl.in ſe ē ver⁹. Et colligit ex iſta gl. ꝙ ex diutur
nitate tpis pſumit interueniſſe ſolēnitas extriſeca in actu
qd̄ eſt bene notan.ſm do. Ant.hic facit.c.ea noſcit.K. de
his q̄ fiunt a prela. Et pondera ſubtiliter iſtaꝫ glo.qꝛ in
quantū legiſte omnes in.d.l.ſi filius dñt ꝙ ad preſumen
dū cōſenſum ſufficit ſpaciū.x.annoꝝ. vt ibi eſt caſus ꝓce
dit qñ non agit de preiudicio alterius.ſed qñ agit de ꝑ
iudicio ſpaciū .xxx.annoꝝ vt hic eſt glo.ſing. et vnica.te
ne menti qꝛ legiſte in. d.§.ꝙ ſi nō adierit et in.d.l.ſi fili⁹
hoc nō ponūt.ſed intellectus gl.quo ad tex. non ꝓcedit
qꝛ tex.ponderat ꝙ tpe vēditiōis extabāt bona mariti q
bus mulieri ꝯſuli poterat. Et gl.hic dicit ꝙ tpe quo iſta
mulier egebat erat de bonis mariti quibus ſibi conſuli
poterat. et ꝓ certo doctores hic non declarant iſtam gl.
Ego pondero tex.in.d.auc.fine a me vbi dicit niſi ſecūdo
poſt bienniū ꝯſteat et alie res viro ſint ex quibus ei cō
ſuli poſſit qꝛ tex.ibi non dicit ꝙ tpe quo mulier agit alie
res ſint in bonis mariti.ſed videt ſufficere ꝙ ſint tpe ſe
cundi conſenſus.ergo non requirit ꝙ ſint tempore quo
mulier agit.ergo iſta gl.nō bene dicit. Superuenit Io.
an. et dixit ꝙ erat ſpāle vt preiudicet mulieri in donatōe
propter nuptias cōcurrentibus tribus de quibus hic in
tex. et ſi aliquod iſtorū trium deficeret non ſufficeret. et ꝓ
certo iſte intellectus eſt extractus de mente et verbis pa
pe hic.ſed non videt verus intellectus.qꝛ papa hic non
ponit ius ſpāle.imo rñdet ad conſultationem. quo caſu
videt diſponere p viam iuris cōis et non ſpālis.vt eſt gl.
not.in.c.pe.de tempo.ordi.nec eſt preſumendū ꝙ papa
inter laycos de facili introduxiſſet ius ſpāle.ad diminuē
dum ius mulieris. et ēt conuincit hac rōne ſi rōnes q̄ hic
ſunt de per ſe non ſufficiūt.ergo nec vident ſufficere ſi ſi
mul iungent ex eo qꝛ nō ſunt eiuſdem nature et tanq̄ di
uerſe non pñt conficere vnū cōpoſitum.iuxta illud Oui
dianū. Non bene iunctaꝝ diſcordia ſemina rex. et facit
tex.in.l.i.C.qui nume.tute.et.l.ſpadones.§.q iura.de ex
cuſa.tuto. Et ita ēt dānat iſtum intellectum do. Cardi.
hic et allegat no.p ſe in.c.cum cām de proba.ſed ipſe.d.
Car. pſuppoſito ſecūdo intellectu gl.dicit ꝙ mulier hic
egit hypothecaria.quo caſu anteq̄ audiat diſcutienda
ſunt bona viri. et ſi inueniat nō ſoluendo audiat p not.l.l.
vbi adhuc.C.de iure do.hoc pſuppoſito dicit ꝙ illa cau
ſa hic poſita ꝙ pcium erat conuerſum in cōes vſus non
eſt ſufficiens vt ſupius dictū eſt. Itē ꝙ emptrix poſſede
rit.xxx.annis bene pōderat.qꝛ ſicut excludit mulier ab
hypothecaria ſi expſſe poſt bienniū ꝯſentit alienatiōi fa
cte de re donata pp nuptias ſi eſt in bonis viri vnde mu
lieri ꝯſuli poſſit.vt in.d.auc.fine a me.ita hic excluditur
qꝛ preſumit qd̄ etiaꝫ poſtea fuerit in bonis mariti vnde
conſuli poſſit et taciturnitas.xxx.annoꝝ operat idem qd̄
cōſenſus expreſſus poſt biēnium. Et dicit eſſe hic caſum
13 ſingularē. ꝙ qd̄ pſumptus ꝯſenſus ex tacito tpe operatur
plus q̄ expreſſus.qꝛ per ꝯſenſum expreſſum ſcdo preſti
tū.ita mulier excludit ab hypothecaria ſi tpe quo agit
ſit in bonis mariti.vnde poſſit conſuli. d.auct.fine a me.
ſed taciturnitas.xxx.annoꝝ opat qd̄ mulier non audiat
ſi tpe quo agit nō ſit in bonis mariti ſi tñ tpe venditiōis
poterat ſibi ꝯſuli in bonis mariti.qꝛ ſi tpe vēditiōis erat
tñ de bonis preſumit qd̄ etiā hodie ſit tantū de bonis vi
ri. et ita reſidet allegans iſtum tex.pro ſingulari et mira
bili. Sed certe iſte itellectus eſt cōtra iſtum tex. et ēt do.
Cardi.implicat contradictionem in dicto ſuo. et cū non
tenet do.meus Io.de imo.hic. Superuenit do. Anto. et di
cit qd̄ curſus tpis.xxx.annoꝝ pōt ꝯſiderari dupliciter ſ.
Primo ad preſumendum ſm conſenſum vt voluit glo.
et ſic ſequet hic hoc dictū iſtius glo. Secundo dicit con
ſiderari ad cōplendā pſcriptiōeꝫ qꝛ lꝫ preſcriptio nō cur
rat in rebus dotalibus conſtante mřimonio tamē currit
in rebus donatis añ nuptias.qꝛ ꝯſtāte matrimonio mu
lier eſt dña illaꝝ rerū. et qd̄ ſit dña vide no.gl. in.d. auc.
fine a me. et tex.in auc.dos data.C.de dona.añ nup. et eſt
mirabile dictū qd̄ mulier non ſit ita ꝑuilegiata in dona
tione ꝓpter nuptias ſicut eſt in dote in materia pſcriptio
nis. et ꝓ certo non bñ dicit. Et arguo ꝯ cum ſic iconuin
14 cibiliter. ꝙ vbicūqꝫ nō cadit negligētia ibi nō pōt eſſe ꝑ
ſcriptio.c.nos qdem de teſta.c.qꝛ diuerſitatem de ꝯceſ.
pben.cū ſi.ſed ꝯſtante matrimonio mulier nō pōt agere
ꝓ rebus ſibi donatis ante nuptias.ergo ſequit qd̄ nō pa
tit pſcriptiōeꝫ in illis rebus.qd̄ autem non poſſit agere ꝓ
illis rebus cōſtante matrimonio tenet glo.in.d.auc. im
mobilia ante nuptias donatōis in gl.q̄ incipit ſcꝫ ſoluto
matrimonio. et facit glo.in.§.eſt et aliud inſtitu. de don.
et tex.in.d.auc.dos data in ver.damus mulieri petitiōeꝫ
donationis ante nuptias diſſoluto matrimonio. et ēt gl.
iſta in principio hoc pōderauit dum dixit qd̄ ꝯſtāte ma
trimonio non currit pſcriptio in rebus dotatis ante nu
ptias. Et eſt mix qd̄ mulier in dote nō patiat pſcriptiōeꝫ
ꝯſtante matrimonio et illam patit in rebus donatis añ
nuptias.qꝛ donatio añ nuptias ſit ad tutelā dotis vt ſu
pius dictū eſt.ſicut ergo eſt ꝑuilegiata dos ita erit pri
uilegiū et id qd̄ eſt introductū ad tutelā dotis. et ad hoc
pōdero ſolēnem gl.in.c.ex litteris.de pigno.q̄ voluit qd̄
patrimonialia eccleſie gaudēt eodem ꝑuilegio q̄ eccle
ſia.qꝛ patrimonialia eius ſtant ꝓ ſubſidio bonorum ec
cleſie ſi rector male adminiſtrauit. et ſic reuerentia tanti
patris ſalua nō bene loquitur. Superuenit Hoſti. ſup fi
nem illius glo. et dicit dictū gl.nō ꝓcedere. qꝛ donatio
pp nuptias dat ꝓ cautela dotis et pp hoc ꝓhibeat alie
nari etiā ꝯſentiente muliere.vt in.§.hinc igit in auct. de
qualita.dotis. Et dicit qd̄ hic aſſignant tres rōnes qua
rū quelibet ſufficiebat multo magis ſi ſunt ſimul iūcte
ar.c.i.de treu. et pace.ſed certe male loquit qꝛ prima rō
de tpe ad.xxx.annos nō ſufficiebat qꝛ ꝯſtante matrimo
nio nō currit pſcriptio.l.in rebus ad fi.C.de iure dot.vt
dictū eſt. Sed rñdet qd̄ hoc dꝫ intelligi quādo vir verge
bat ad inopiam.qꝛ tunc mulier pōt agere et conſequen
ter currit pſcriptio.l.vbi adhuc.C.de iure dot.ſed iſtud

a Emācipa-
tus. adde eūdē
d.and. ſiculū
in quodaꝫ cōſi
lio ſuo icip. cle
mentiſſimi dei
qd̄ hř inter cō
ſi.d.alex.in.iiij
pte ꝓ quo vide
doct.in.l.ij.C.
de pa.poteſt.

eſt diuinare hic q2 vir vergebat ad inopiá. Secunda rõ
eſt inſufficiẽs quatenus ꝑciũ eét ↄuerſuȝ in vtilitaté ma
riti q2 nõ obſtaret mulieri. Nec ét tertia rõ q2 nõ ſufficit
ꝙ tpe venditiõis ſit in bonis mariti ſup quibus mulieri
poſſit ↄſuli vt ſupius dictũ eſt. ⁊ ſic febricitarunt oẽs in
intellectu iſtius decretalis. ⁊ qs iuſtius dixerit ſcire ne-
phas. ⁊ aperiat ille qui nihil ignorat. Et ꝓ nunc nõ poſ
ſũ dicere aliud niſi ꝙ iſta decretalis caret ſpiritu. Simi
le verbum dixit Iac. de are. de lege ꝯſpexit. ff. qui ⁊ a q̃
bus ꝙ carebat ſpiritu ⁊ anima vt dixi in repetitõe cle.
ſ. de deci. in prin. ⁊ mirandũ eſt ꝙ papa fecerit legé in al
15 legationibus illius mulierculę. Tu vero põdera † quia
paria ſũt alienare vel alienãti ↄſentire vt in. c. ſi qs pſbȳ
teroꝝ de rebus eccle. nõ alienen. ⁊ ibi dixi. ⁊ p Bald. in
16 l. ij. C. ſi aduer. donatio. ſed caſum habeo legis † ꝙ ſi ma
ritus ↄſtante matrimonio vendidit fundum dotalé ⁊ ſo
luto matrimonio dȝ lucrari ipſum fũdum ꝙ morte vxo
ris ↄfirmatur illa venditio. l. cum vir. ff. de vſuca. ⁊ not.
Bal. in. l. ↄſtante. C. de dona. ita videt̃ dicendũ ecõtra ſi
vxor dȝ lucrari donatõem añ nuptiaȝ ſoluto mr̃imonio
⁊ maritus vendidit rem donatã ante nuptias ↄſentiẽte
ipſa vxore ſua ꝙ poſtea ſoluto matrimonio. quo tpe ipa
dȝ lucrari illá reȝ donatã ꝙ talis venditio ⁊ cõfirmatur
ꝑ pdicta. ⁊ facit qd no. glo. ſingu. in ſimili in. d. l. ſi cõſtã
te cũ qua tráſit ibi Bal. ⁊ ét tráſit Cy. Bart. ⁊ Saly. in
l. ſi pdium. C. de iure do. Et iſta videt̃ veritas in puncto
iuris ⁊ ſic non fuerũt neceſſaria iſta tria allegata hic ꝑ
ptes. ⁊ ideo ſupplendũ eſt ad tex. inquantũ dicit ſi vera
ſunt ſcilicet maxime ⁊ eſt neceſſariũ ꝙ ita ſuppleat̃ iſte
tex. per prefatam doctriná. tene menti q2 eſt noua nec ta
cta per aliquem in iſta materia.

1 **D noſtram.** Iſtud capl'ȝ eſt fa
moſuȝ ⁊ quotidia
nũ. ⁊ in eo ponit̃ caſus ſingl'is ⁊ vnic⁹ ⁊ hoc
2 itendit. † Fictus emptor q verus eſt creditor
cogit̃ reſtimere rẽ in veritate pignoratá ſȝ ficte vẽditá ſi
ſatiſfactũ eſt de ei ſorte fructibus cõputat̃ in ea. h. d. Vl
a ſic venditio[a] in fraudé vſurarũ preſumit̃ eſſe ficta ſi poſt
certũ tẽpus minus dimidia iuſti ꝑcij ſit emptori reſtituẽ
da. primo narrat factuȝ extrinſecũ ſcdo dat iudicẽ ibi q2
2 fgit̃. ¶ No. ſm do. Abb. † ꝙ cõſtitutio penalis nõ ſolũ
ligat̃ venientem ↄ͂ diſpoſitionem iuris via directa ſed ét
ſi veniat via indirecta. vnde pena canonis appoſita con
tra vſurarios cõprehendit fictos emptores q veritate ſũt
vſurarij. allegat. l. non dubium. C. de legi. ⁊ regulam fi-
3 nalem li. vi. Et refert ſe conſuluiſſe † ꝙ teſtm̃ iſtoruȝ qui
vendunt rem carius ꝓpter dilatatá ſolutionem ſit ipſo
iure nullum ꝑ diſpoſitõem. c. q̃ꝗ̃ de vſur. in. vi. ꝓſuppo-
ſito qd hoc ſit publicũ ⁊ indubitatũ. q2 eaſdé merces ꝓ-
cio icõtinẽti ſoluto vendit ꝓ certo ꝑcio. ſed cũ vendit ad
credentiá eaſdem merces vendit maiori ꝑcio ꝙ teſtamẽ
tũ iſtoꝝ ſit nullum q2 ſunt vſurarij dicit eſſe tex. ſingula-
rem in. c. nauigãti de vſur. ⁊ publici ſunt ex quo hoc pu-
blice exercẽt vt pȝ in libris coꝝ ⁊ dicit hoc fore dcm̃ ſuũ
nouum. videq̃ dixi in cõſilio icipiente apud meſſanam.
Tu adde primo text. in. c. i. de iureiur. de his qui ample
ctunt̃ verba legis. ⁊ gloſ. meliorem de iure. xiiij. q. iij. c.
pleriq;. ⁊ in. l. ſcire leges. ff. de legi. quã Ange. ibi repu
tat ſingularem. ⁊ refert Ang. in. l. q inſulá. ff. de ſerui. ru
ſti. vrb. ꝙ notabilis hiſtrio gonella habuit bãnũ a dñio
veronenſi ne poneret pedẽ in territorio ſuo ⁊ ipſe venit
cũ curru exploneto terra ferrarienſi dicebat ſe nõ pone
re pedem in territorio veronenſi. ↄ͂ cum allegat illũ tex.
4 Ang. ⁊ idẽ Ang. in cõſi. cclxxv. † Statuto dicit cauet̃ ꝙ
magnas nõ poſſit acqrere iura cõtra popularem ꝙ nõ
potuit ſibi facere cedi iura ↄ͂ popularem vigore laudi.
facit gl. ſing. in. l. quotiens. C. de priui. ſcholariũ. l. vi. ꝙ
do. O dofre. fuit prohibitus eſſe poteſtas bononie q fe-
cit ſe fieri defenſorem q2 nõ potuit. faciat dictũ Bal. in
l. non dubium preallegat. magnate prohibitio emere

a ¶ Venditio. Adde paul. de caſt. in ↄſi. ccc-
lxxxv. inci. ad ꝑmũ q̃ſitum ⁊ dcẽ canoniſtas
in c. ↄſuluit ꝺ vſur.

poſſeſſiones qui facit illas emi per ſuum famulum. ⁊ vi
de Inno. in. c. officij de teſta. ⁊ domi. Anto. in. c. i. de pe
cu. cleri. Adde ſecundo ꝙ poſito quod Abb. bene cõſu
luerit nihilominus oportet preſupponere ꝙ illud pre-
cium fuerit receptum. quia non ſufficit vendere ad cre-
dentiam pro maiori precio vt incidat in penam dicti. c.
quãquam niſi conſtet ꝙ precium illud receperit. ⁊ ideo
ſit cautus aduocatus ꝙ ponat in libello ꝙ precium re
cipit alias ſuccumberet. ita refert ſe vidiſſe de facto Io.
an. in dicto. c. quamquã. Adde tertio ꝙ Bald. in rubri.
5 C. de vſur. dixit † ꝙ vendendo carius ad credẽtiam tũc
dicit̃ quis vſurarius quando vendit granum oleum ⁊
ſimilia que conſiſtunt in pondere numero ⁊ menſura. ſe
cus ſi venditur domus vel predium preſertim ſi percipit
fructus interim. l. curabit. C. de actio. empti. Et ita intel-
ligit. c. in ciuitate de vſuris ⁊ formaliter hoc probat. d.
c. nauiganti ad ſi. allegatum per Abba. ⁊ ita tempera
dictum eius. ⁊ miror qd non viderit Pet. de ancharra.
diſputantem hoc in queſtione incipiente. modernis tem
poribus. vide in dicto conſilio apud meſſanam. Quar
to pondera ſubtiliter q2 iſte tex. compellit iſtum vſura
rium per penam conſilij lateranenſis. de quo in. c. quia
in omnibus de vſuris ſed ibi apponitur iſta pena qd ca
reat cõmunione altaris ⁊ eccleſiaſtica ſepultura. nec re
cipiantur ſue oblationes. Quod autem teſtamentum
eius ſit inualidum non dicit ille text. nec poteſt extendi
iſto caſu ac ratione vius. c. quamq̃ꝫ loquitur in vſurario
qualificato ſcilicet manifeſto ſed iſte nõ eſt manifeſtus
vſurarius habito reſpectu ad iſtos libros ſuos vt eſt gl.
ſingul. in. c. ſane. xxiiij. queſtione ſecunda ⁊ eſſe ſatis du
rum annullare teſtamentum q2 eſt cauſa pia vt in. c. fi.
6 de reſcdi. ¶ Nota ex iſto tex. † quod licet inſtrumentũ
non appareat vſurariuȝ ex perſona ſui figura. quia om-
ne inſtrumentum preſumitur verum in dubio. l. cum ꝓ-
cibus. ⁊ ibi Bald. C. de probatio. l. quamuis. C. ſi quis
alteri vel ſibi. c. i. de feudo dato inuicem. l. commiſſione
⁊ ibi dixit Bald. Simulatio in dubio non preſumitur
quod talis preſumitur eſſe contractus qualis in prima
ſui figura a primordio enim titulo poſterior formatur
euentus. l. i. C. de impo. lucra. deſcrip. libro. x. ⁊ in. c. i. ꝺ
notis feudorum dixit Bald. quod inſtrumentum preſu
mitur ſimulatum. ⁊ in. l. ab anaſtaſio ad finem. C. man-
7 dati dixit † quod allegans inſtrumentum ſimulatum de
bet allegare ſpeciem ſimulationis alias nõ auditur. Et
eſt ratio. q2 ſimulatio eſt contra veritatem. l. ſi non ve
rum. C. de donatio. inter virum ⁊ vxorem. ⁊ in. l. fina. §.
8 in computatione. C. de iure deliberan. dixit Bal. † quod
ſtatutum loquens de inſtrumento non habet locum in
ſimulato inſtrumento nihilominus ex coniecturis con-
uincitur contractus vſurarius ⁊ ſimulatus. tex. eſt hic.
facit. c. illo vos de pigno. glo. in dicto. c. nauiganti. facit
c. in ciuitate de vſu. Et ẽ rõ qd ad iudicádũ q̃litaté ↄctꝰ
pl⁹ vȝ illud qd agit̃ ꝗ̃ quã qd ſimulate cõcipit̃. c. ꝑ tuas
de arbi. ⁊ ꝑ totũ. C. plus va. qd agit̃. ⁊ vide gl. fin. in. l. ſi
qs ſub cõditõe. ff. ꝺ cõdi. inſti. vbi ſi ↄctus ex ſui forma nõ
appet ſimulatus ⁊ in fraudẽ nihilominus pp clãs iſoli
tas in eo appoſitas ꝑſumit̃ in fraudẽ initus. facit gl. fin.
in. l. cũ alfenus. C. de vſu. qd pacta iſolita appoſita i ↄctu
celebrato cũ vſurario iducũt ꝑſumptiõem iuris ⁊ de iu-
re qd ille ↄctus ſit vſurarius. vide in ſim̃ ſing. gl. i. l. iube
mus. C. de teſta. Nec ét iuramẽtũ firmat ↄctũ ſimulatũ.
gl. ẽ ſing. i. l. i. C. pl⁹ va. qd agi. ꝓ qua vide ibi bal. ⁊ do.
ant. i. c. cũ cõtigat de iureiu. ⁊ bar. i. l. ſi. C. nõ nu. pe. Ad
de mõ qd cũ occurreret iſta qd de fcõ i marchionib⁹ pa
lauicinis ego rñdi qd lȝ pau. de caſt. cõſi. cccxxix. diceret
qd cõiecture de qb⁹ hic ponunt̃ grã exẽpli. ergo hȝ locũ
in aliis. ex eo q2 exẽpla nõ reſtrigũt regulá. ⁊ idẽ vȝ ſenti
re Laur. in tracta. de vſur. q. lx. ⁊. xviii. Ego rñdi aliter
q ille cõiecture poſite ſunt tãq̃ꝫ magis frequẽtate ab vſu
rariis ꝗ̃ idẽ in aliis ſilibus ꝑ id qd voluit gl. i. l. ſi tale pa

ctum.l.ſi.ff.de pac.vel dicebam ꝙ ita accidit in facto ꝙ
illa pacta interuenerũt.ergo idẽ erit in alijs ſimilibus.
9 ¶ †Not.ꝙ pactum de retrouendẽdo ⁊ modicitas pcij
a faciũt preſumi ↄtractũ vſurariuz.ᵃiſte tamẽ tex.hoc nõ
ꝓbat ſed facit in argumentũ.Sed ſi ſubtiliter ponderet
nec ꝓbat vere nec in argumentuz.qꝛ fundat ſe tex.quod
iſte vẽditoꝛ petebat pecuniã mutuo ⁊ cã originaria iſtiꝰ
vẽditõis fuit mutuũ.⁊ idõ nõ bene itelligit.Conclude cir
ca hoc aut res vẽdit iuſto pcio cũ pacto de retrouenden
do ⁊ tũc cõtractus pſumit verus ⁊ legitimus ⁊ emptoꝛ
lucratur fructus donec retrouendet.l.ij.C.de pact.inter
emp.⁊ ven.gl.hic ⁊ iſte tex.iquantũ cõnumerat ꝙ mul
ta alia iteruenerũt ſequunt ſcribentẽ hic.⁊ Archi.in.c.
pleriqꝫ.Si vero iteruenit paruitas precij ⁊ pactũ de re
trouendẽdo.Ja.de are.⁊ Cy.i.l.ij.plus valere ꝙ agit
tenẽt ↄtractum nõ preſumi vſurariũ et ſi fuerit celebra
tus cum vſurario.⁊ ad iſtum tex.⁊ ad.c.illo vos.de pi
gnoꝛi.reſpõde que reſpõſio non placet Jo.an.in.c.illo
vos.gl.hic ſentit ↄtrariũ ꝙ imo iſta duo ſufficiãt.⁊ glo.
ſing.⁊ vnica in.c.conqueſtus de vſuris.dicit dom.Abb.
hic ꝙ vt pcedat opi.glo.pcium debet eẽ valde tenue re
ſpectu valoris duplicis.pmo qꝛ ↄhentes ſolent ſe deci
pere in precio de quo dixi in.c.i.ſ.eo.Secundo quia mi
nus valet pp onus de retrouẽdendo ar.l.fundi ptem.ff.
eo.maxime ſi ↄcurreret ꝙ emptoꝛ eẽt vſurarius ꝙ dicit
eſſe valde quottidianuz.⁊ illam glo.ſequit Archi.in.c.
pleriqꝫ.⁊ do.Ant.in.d.c.illo vos.⁊ Jo.de imo.hic.do.
Car.refert ſe ↄſuluiſſe in facto mantue.Quidã habue
rat a ticio centũ ꝓ quibus vendiderat ſibi funduz valen
tem ducenta ⁊ ꝓ illo pcio titius ꝓmiſit retrouendere ꝙ
talis ↄtractus nõ fuit vſurarius ex quo nõ fuit factũ pa
ctũ de cõputãdo fructus in ſortez allegat Cy.in.d.l.ij.
vbi ponẽdo caſum hꝫ do.O doſ.ibi dicit.tu volebas qꝺ
mutuarez tibi.x.ego dixi ꝙ eram paratus ſed volebaz
quod venderes fundum mihi pro illis decez ⁊ ego poſt
decennium reuenderem tibi pro illis decez quod cõſtat
qꝺ cauſa originalis fuit mutuum ideo inſtrumentũ iu
dicat vſurariũ.ſi autem nõ conſtat de mutuo originario
tunc inſtrm non iudicabit vſurarium qꝛ ſepe vſurarij fa
ciunt bonos ↄctus ⁊ ita dicit intelligendũ qꝺ no.Ja.de
are.⁊ Cy.⁊ ita dicit debere intelligi ꝙ hic habet ⁊ i.d.
c.illo vos.⁊ vidi duriſſime allegare illud dictũ Bal.in
ↄtingẽtia facti.lꝫ ſubtiliter ponderet iſte text.in verſi.ꝙ
patet ex eo.nõ bene põderauit iſtũ tex.Bal.qꝛ papa hic
ↄſiderauit duo q̃ in illo ver.ponũtur.⁊ mirũ quod bal.
ibi non ponderauit paruitatem precij.Adde quod etiã
ſi non preceſſiſſet petitio mutui idem eſſet ꝙ hic dicitur
⁊ motus fui ad conſulendum hac ratiõe videlicet quod
vbi ratio legis eſt amplioꝛ dicto legis extendit factũ ad
amplitudinẽ rõnis glo.in cle.i.de electi.l.pater filiũ.§.
funduz de lega.iij.ſed rõ huius capituli eſt maioꝛ dicto.
dicit ꝙ fit in fraudem canonis ergo ſiue pcedat petitio
mutui ſiue venditõis vel ſimilis ⁊ iteruenerit modicitas
pcij ⁊ vſurarius emat ꝙ pſumit ↄtractus feneraticiꝰ.⁊
per ↄñs male cõſuluit do.Car.⁊ male loquit Bal.in.d.
l.iij tene mẽtẽ.quia eſt noua cõſideratio ⁊ ita conſului.
Adde eundez Bal.in.c.i.de feudo dato inuice.l.cõmiſ.
vſurarius ſquit mutuat mihi.x.ꝓ quibus facio cartã vẽ
ditionis feudi cum pacto ꝙ reemaz poſt quinquẽniũ ⁊
ante ꝓ eodem precio ꝙ lꝫ nõ poſſit ꝓbare de mutuo tñ
ex cõſuetudine feneratoris preſumit ↄctus vſurarius ⁊
qꝛ eſt contra naturam mere venditiõis allegat not.hic
refert alios dicere cõtrarium.qꝛ nulla lex vel decretalis
dicit ꝙ iſte ↄctus ex ſui forma ſit feneraticius.qꝛ emptio
⁊ venditio põt fieri ad certum tps.allegat.d.l.ij.⁊ ap
probat dictũ illoruz niſi ꝓbetur ꝙ ille ſolitus eſt fenera
ri.ar.regule ſemel malus li.vi.⁊ dicit ꝙ alteratio cõtra
ctus ⁊ pacta iſolita ⁊ ꝙ ſit ſolitus fenerari faciũt preſu
mi cõtractũ vſurarium.allegat gl.in.d.l.ſi quis ſub cõ
ditione.Et idẽ dicit in alijs pactis ſimilibus que ſunt cõ
tra naturam mere venditiõis.Adde eundẽ in.d.l.ij.vbi
dicit ꝙ ex pacto de retrouendendo ꝓ eodem pcio et em
ptore lucrãte fructus medij tpis ante moram nõ pſumi
tur ↄctus ſimulatus.ſequit ibi Saly.Ang.ibi dicit hoc
ꝓcedere in foro iudiciali.ſed in foro ↄſcientie eſt ſecus ſi
emptoꝛ gerebat in mente nõ emere ſed pignoꝛi accipe.
qꝛ ſola intentio iudicet in foro cõſcie.⁊ ideo cautela eſt
ꝙ faciens talem ↄctum gerat in aio vendere nihilomi
nus ex iſtis non hꝫ veritas ⁊ ideo deus glorioſus illam
non occultet.Põdera pmo ꝙ imperatoꝛ in.d.l.ij.nõ fa
cit differentiã vtrum pactum de reuendendo fiat quãdo
ꝙ vel fiat poſt certum tps.⁊ tamen papa hic ponderat
hoc quãdo pactum illud fit poſt certũ tempus.Secũdo
põdera glo.in.d.c.conqueſtus.que dicit ꝙ duo ſola vꝫ
pactũ de reuendendo ⁊ modicitas precij inducunt pre
ſumptiõem ↄctus feneraticij ⁊ ad hoc allegat iſtũ tex.oꝫ
neceſſario dicere quod illa glo.debet intelligi qñ illud
pactum fuit poſt certum tps qꝛ ita loquit iſte tex.⁊ ita
debet intelligi illa glo.ex quo allegat iſtum tex.qcqd di
xerint doctores hic.⁊ ideo in hoc quottidiano ⁊ difficili
paſſu iudicio meo eſſet ſic diſtinguendũ.aut iteruenit p
uitas precij imoderata poſito qꝺ nõ interuenerit pactũ
de retrouendendo dico ꝙ cõtractus pſumit ſimulatus.
⁊ lꝫ Jnn.⁊ omnes dicant ꝙ etiam requirit pactũ de re
trouendendo.dico ꝙ non bene dicunt qñ paruitas pre
cij fuit imoderata.⁊ ad hoc allego text.non ponderatũ
ab aliquo in.c.i.in ver.qꝛ enim dubitat in ti.quali͛ olĩ
feuduz poterat alienari.⁊ lꝫ iſte tex.dicat vix dimidiã iu
ſti precij non debet exponi vt doctores cõiter hic expo
nunt iuxta dimidiã qꝛ debet intelligi minꝰ dimidia.aut
nõ iteruenit paruitas precij ita imoderata qꝛ fuit circa
dimidiã ⁊ iteruenit pactũ de reuendendo poſt certũ ter
minum ⁊ contractus fuit celebratus a non ſolito fenera
ri.⁊ tunc dico contractũ nõ pſumi vſurariũ ſed potius
preſumit deceptio in precio.qꝛ partes poſſunt ſe decipe
re in precio.vt in.l.item ſi pcio.§.i.ff.loca.tunc enim po
tius pſumitur ꝙ iteruenerit deceptio in precio vere ven
ditõis qꝫ ꝙ ↄctus fuerit ſimulatus qꝛ quotiens aliquid
capi poteſt vel minus videt iniquũ debemus capere.l.
quotiens.ff.de reg.iur.ſed hoc caſu colligere ꝙ ſit dece
ptio in pcio ⁊ venditio ſit vera minus habet iniquitatis
cũ per hanc viam cõtractus maneat validus ⁊ euitatur
iſamia vſurarie prauitatis.Aut iſtud pactũ fuit celebra
tũ cũ vſurario ⁊ cã originalis fuit mutuum apponendo
certũ terminũ ⁊ interuenit paruitas precij tũc quãtũcũ
qꝫ ſit modica ↄtractus pſumit vſurarius.⁊ ad hoc põ
dero iſtum tex.Et ſi opponat ꝙ papa hic cõſideret par
uitatem pcij magnam.ego reſpõdeo ꝙ nõ loquit in vſu
rario ſed in eo qui non conſueuit fenerari.licet ali͛ dixe
rit hic Egidius.⁊ ad hoc allego omnem pſumptiõem ſi
niſtram degenerãtem ↄ vſurarios.Nã vt dicit hic Joã.
an.poſt Hoſtiẽ.ꝙ vſurarij dimiſſis ↄctibus mutui ince
perũt facere cõtractus emptionũ cum pacto de retrouẽ
dendo.poſtea ne ex illo pacto iudicaretur ↄctus vſura
rius ceperunt bina inſtra facere.vnum pure emptionis
⁊ alterz ꝓmiſſionis de retrouendẽdo.ſed hodie oportet
debitorẽ indigẽtẽ pecunie cõſidere ĩ vſurario ſicut ſacri
ſte faciẽdo ſibi purum inſtrm venditionis.⁊ allego do
mi.Lauren.in tractatu de vſuris in ſecũda parte qõne
lx.vbi dicit ꝙ ſi contractus non conuincit vſurarius ex
coniecturis poſitis hic.⁊ in.d.c.illo vos pp aſtutiã vſu
rarioꝛum qꝺ nihilominus cõuincetur ex alijs coniectu
ris equiualentibus.⁊ idem dixi in.i.parte.q.xviii.⁊ in
10 qõne facti dicit ſe i facto ita obtinuiſſe.†Et ſubdit qꝺ et
ſtabit arbitrio iudicis q̃ cõiecture ſufficiãt ⁊ putat ſuffi
cere ſi cõtrahentes fuerint vſurarij.de facili enim pſumi
tur contra eos qꝛ ſunt peſſimũ hominum genus vt dixit
Hoſtiẽ.in.d.c.illo vos.⁊ dicit hic Jo.an.qꝺ bonũ eſſet
prouidere cõtra fraudes vſurarioꝛum.Et refert domi.
Pe.hic ſe vidiſſe quẽdã mutuãtẽ gratis.ſed ſi in termi

ᵃ¶ Uſurariũ:
vis ad hoc la
te p.d.alex.de
imo.in ↄſi.c.⁊
c.i.uq.pte no.
⁊ doc.in.c.ad
noſtrã ĩ emp.
⁊ ven.vbi idẽ
in terminis te
gitur.

no non ſoluebaṫ tūc ſi aliqđ emolumētū titulo donatio nis ſibi dabaṫ differebat ex actōe alias reddebat ſe durū ⁊ rigidū in exhibēdo ⁊ grauiter moleſtabat debitorē ⁊ ēt ſi ſoluebat in termino ⁊ vltra ſortē aliquid nō dona bat alia vice non mutuabat illi tali. q2 iſte erat vſurari⁹ mentalis. facit ꝙ hr̄ in cle. i. de vſur. ⁊ ꝙ habeṫ in ſimili per glo. ſing. in. c. i. de clericis non reſi. in. vi. Et ſubdit ſin gu. verbū nō appet ꝙ aliqđ exercitauerit ſe in aliquo niſi in mutuādo ⁊ valde eſt locupletatus ꝙ pſumiṫ ex vſu ris ⁊ ex tali preſumptōe poterit ꝯdemnari ad reſtōnem vſurarū reqriṫ tñ ꝙ fama vicinie erat qđ ex mutuo fuiſſet lucratus. Facit bona glo. in. c. q̄q̄ de vſuris in. vi. ⁊ ſic reqrit vltra illā pſumptōem famam vicinie. Tu pōdera ꝙ imo vr̄ qđ ſola illa preſumptio ſufficiat. primo p illud quod dicimus in. l. quintus. ff. de don. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ in. l. etiā. C. eo. qđ vxor preſumiṫ queſiuiſſe de bonis viri ſi non appet vnde q̄ſiuerit. Secūdo p id qđ dicimus de clerico q ante adeptam eccleſiā nihil hēbat. poſtea repe riṫ locuples ſi nō apparet vnde q̄ſiuerit preſumiṫ de red ditibus eccleſie. c. i. de pecul. cleri. Jo. an. in. c. iij. co. ncu. glo. in. c. manifeſte. xij. q. ij. Bal. in auc. licentiā. C. de epiſ. ⁊ cle. Tertio p id qđ dicimus in officiali fiſci q tpe pmo tiōis ad officiū nihil habebat poſtea eſt locupletatus ſi nō appet vnde preſumiṫ de rebus fiſci. glo. eſt ſing. in. l. facultas. C. de iure fiſ. li. x. quā ita pōderauit ſubtilis do. Guil. de cu. in. l. pncipalibus. ff. ſi cer. pe. Quarto idē videmus in filiofamilias. l. cum opꝫ ⁊ ibi glo. C. de bo. q̄ libe. Quinto idem in rectore hoſpitalis ſi tpe pmotio nis ad hoſpitale nihil hēbat nec poſtea aliud exercuit niſi rectoriā hoſpitalis ⁊ eſt locupletatus pſumiṫ de red ditibus hoſpitalis. tex. eſt in auc. de eccle. tit. §. inter dici mus ad fi. ⁊ hoc tꝫ Bal. in. d. auct. licentiā. Et ita ꝯſului

11 Regij ⁊ ſupius dictus ꝯſului. † qdam ꝯtraxerat ſocieta tem cū alio ⁊ tpe ꝯtracte ſocietatis nihil habebat niſi illud qđ poſuit in ſocietate ⁊ in illa ſemp ſe exercuit nec in alio trafico ⁊ eſt locupletatus pſumptio eſt qđ reſpectu illius ſocietatis ⁊ per ꝯñs oīa ſunt ꝯgregata ſocijs. ⁊ allega ui elegans ꝯſiliū do. Lud. ro. ⁊ ſic iſta pſumptio ſola ſuf ficit. nec reqriṫ fama vicinie nihilominus tene dictū ꝯſil Pe. per. c. in. in dyoceſi de vſu. ⁊ ſupiora dicta nō ꝓce dūt in tali caſu vſurarie prauitatis in qua ꝓbata reqrun tur argumēta ⁊ fama vt in. d. c. cū in dyoceſi. Adde An ge. in conſil. cxciiij. vbi cōſuluit ꝙ ſi emptor promiſit re uendere ad certum tempus quod elapſo illo tpe nō po

12 terit compelli. allegat. d. l. ij. ¶ Vltimo no. † ꝙ dicitur patere illud qđ ꝯſtat ex pſumptōibus. l. ꝫ imp. tor de le ga. i. ꝙ eſt vtile ad ſtatuta. faciat gl. hic in ver. pꝫ. faciat gl. in. l. ſi tutor. C. de pic. tut. vbi pſumptōes iuris dicunṫ ꝓbatio liquida. faciat tex. in verſi. liquide ꝓbeṫ iuncta gl. C. de teſta. mi. Et ad de no. tex. in. c. cū iter de re iudi. vbi illud ꝙ ꝯſtat ex publico inſtrō vel puilegio dr̄ euidē ter ꝯſtare. facit. c. auditis de in integ. reſt. faciat no. dictū Bar. in. l. i. in pn̄. ff. de no. ope. nū. vbi dicit ꝙ ius nūciā tis dr̄ eſſe clarū qñ ꝯſtat p publicū inſtrm̄. vide qđ no. do. Ant. in. c. veſtra. de cohabi. cle. ⁊ mulie. Pōdera tñ q2 iſte pſumptōes hñt originē ex ſcriptura ipſius inſtri. ⁊

13 pp hoc nō eſt mirū ſi dicanṫ patere. ¶ † No. ēt qđ heres debitoris pōt dicere ꝯtractū vſurariū lꝫ debitor defunctus in vita nihil dixerit. de quo diceṫ in. d. c. illos vos. Et p intellectu. d. l. ij. de pac. inter emp. ⁊ vēdi. ⁊ ad ꝯſiliū an ge. palle. adde ſingulare dcm̄ odof. ⁊ Nic. de mat. rela tū a bal. in. vij. q. in. l. ij. C. de reſci. ven. vēditor fecit pa ctū ꝙ reddito pcio poſſit reemere ad certū terminū. mō nō reddidit pciam in termino iō nō pōt reemere vt iam dixit Ang. in ꝯſilio an poterit itentare remediū. l. ij. d re ſcin. vendi. vel puilegium minoris etatis. ⁊ belliſſime ibi decidunt ꝙ ſic.

a ¶ Venditor. Adde ad mām hui⁹ tex. paul. d ca. in. l. ij. C. de reſcin. vēdi. Jo. de por. i. l. ſi qs cū aliṫ de ver. oblig. vide ſlo. p quo vide do. alex. d imo. in ꝯſil. cxxvij. i ij. parte q pul chras limitationes ponit.

Cum cauſa.

Idem dicit in ſūma ꝙ. c. cū dilecti I. co. vel ſic ſm do. Pe. † vēditor a deceptus vltra

a 1

dimidiā iuſti precij pōt agere vt reo ſibi reddenti pcium receptum reſtituaṫ vel iuſtū preciū ſuppleatur. ⁊ in hoc caſu electio erit emptoris. h. d. pmo recitat factū. ſcdo dif finit ibi cū ꝯſtituiſſet. ⁊ eſt po. c. cum cām ſupra de teſti. Et vide Jo. de imol. in cōſilio. xiiij. vbi conſuluit ꝙ ma

2 ior iurās non intentat remedium huius. c. ¶ † No. ꝙ li bellus incertus ⁊ alternatiuus puta peto rē reſtitui vel ſuppleri iuſtū pciū. Et eſt rō. q2 incertitudo iſta nō red dit rem dubiā ſꝫ habeṫ ꝓ certa in caſu iſto. alias regula riter nō ꝓcedit libellus alternatiuus vt no. in. c. conſtitu tus de in inte. reſti. Tu adde ꝙ vbicūq3 icertitudo venit ex pte rei admittiṫ libellus actoris alternatiuus notabi lis tex. eſt in. l. i. §. ꝙ ait. ff. quorū lega. vide ibi bart. ⁊ qđ no. idē Bar. in. l. i. ff. de act. emp. ⁊ in. l. ſi cū exceptōe. §. hec aūt actio. ff. ꝙ me. cā ⁊ qđ hr̄ in. l. miles. §. decem. ff. de re iud. ⁊ adde elegās dictū Inn. in. c. ij. de libel. obla. ꝙ ex quacūq3 cauſa creditor ignorat vel dubitat ꝓba biliter admittiṫ libellus icertus vide Innoc. ⁊ alios i. c. ex lr̄is de pigno. adde ēt ꝙ vbicūq3 in vtraq3 pte alterna tiue ꝯcludiṫ admittiṫ libellus alternatiuus. tex. eſt no. in

3 c. ex pte. h. de fo. cōpe. ¶ † No. ꝙ ad ꝯcludendū ꝯtractum eſſe reſcindendū ꝓpter deceptōem vltra dimidiā iuſti p cij. lꝫ non determinaṫ inquantū ſit iſta deceptio vltra di midiam tñ libellus procedit vt probaṫ ex iſto text. iun

4 cto. c. cū cām. † Ex quo habeo qđ ꝓbatio incerta releuat ꝓbantem qñ eſt certa ſaltem reſpectu ꝯcludendi inten tōem agentis dato qđ non ſit certa in aliquo pticulari

5 vltra ipam itentōem. † Et ex hoc habeo qđ aliqñ vꝫ ſnīa incerta ꝓ parte qñ eſt certa ſaltem reſpectu eius qđ re quiriṫ ad ꝯcludendū intentōem agentis qđ eſt bene no tandū ſm do. Ant. pro pratica. Dicit tñ qđ ꝯ iſtam pra ticā eſt tex. cum gl. in. d. c. cū cām. ſed Jo. de imo. hic di cit qđ ſi bene pōdereṫ hic tex. ⁊ glo. non faciūt ꝯtra imo faciūt ꝓ. nihilominus in executōe ſi emptor eligit ſup plere iuſtum preciū oportebit liquidari quantū res va lebat tempore venditōis vt ſciaṫ inquantū fuerit dece ptus vltra dimidiā iuſti precij. vt ꝓbaṫ in. d. c. cum cām ⁊ facit qđ habeṫ in. l. i. ⁊ ij. C. de ſenten. que ſine cer. quā

6 ti. Tu adde Bal. in. l. ij. C. de reſcin. vend. † vbi dicit ven dita eſt res ꝓ q̄ttuor ⁊ teſtes deponūt qđ valebat. x. ⁊ vl tra valet dictū eorū lꝫ non adjiciāt quantū vltra valebat ſi forte non fuerūt iterrogati. allegat qđ habeṫ in iſto. c. ⁊ in. d. c. cum cauſam. ſecus dicit ſi dicerent qđ res vale bat octo ⁊ vltra. q2 p hoc non ꝓbāt deceptōem vltra di midiā iuſti precij cum illa dictio vltra aliter nō declara ta modicum opeṫ in teſte. l. cū furti. ff. d in litem iur. ⁊ ſic non erit ꝓbata deceptio vltra dimidiā iuſti precij. ⁊ ſic Bal. formaliṫ tenet illud qđ dixit hic do. Ant. allegādo ꝯ praticam. Adde eundē Bal. in. d. c. cuꝫ cām. vbi dicit

7 † qđ forte ibi domus erat vendita ꝓ qnquagita ⁊ teſtes depoſuerunt qđ valebat centum ⁊ vltra. nam iſta dictio vltra nihil operaṫ ꝓpter ſuā incertitudinem. vnde nō eſt ſaluum ius emptori ſupplere iuſtum preciū. q2 nō appa ret quantum ſit exceſſus. nec eſt fundata ꝯditio ex lege q̄ ad hoc ꝓponiṫ requirens exceſſū ſaltem in vno nūmo ⁊ ꝓpter illud modicū ſuppleri dēbet totū reſiduū pcij iuſti

8 ⁊ veri. † Et ſubdit qđ dictio vltra in teſte nihil opeṫ. ⁊ ſ hoc dicit eſſe caſum ſingularem ⁊ melius expſſū q̄ alibi in. d. cū cām. ⁊ ſic male loquutus eſt do. me⁹ Jo. de imo. hic. Et pondera ibi text. q2 cā adhuc pendebat nec erat lata ſnīa. ⁊ papa dicit qđ debet fieri ꝓbatio veri pcij. er go ſequiṫ qđ illa ꝓbatio fuit neceſſaria alias papa illā nō admiſiſſet. l. ad ꝓbatōem. C. de ꝓba. ergo ſequiṫ illa ꝓbatio incerta nihil opabiṫ vt vr̄ ibi caſus iuncta glo. Bernar. † ⁊ ibi dixit bal. belliſſimū vbū an in foro ꝯſcie liceat ptibus ſe fallere in minori quātitate q̄ in dimidia iuſti pcij. ⁊ dicit qđ nō. q2 ꝯſcia idē eſt qđ bonus vir. ſed hoc nō ꝯuenit bono viro. allat gl. quā reputat ſinglarē in. l. ſemp. ff. de reg. iur. ⁊ inqt quo ergo ibit anima mer catorū. ⁊ iſtud adde ad ea que dixi in. c. i. ff. eod. nec pro

pter hoc

10 pter hoc recedo ab eo ꝙ ego ibi dixi. ¶ Uo. ꝙ tollere
tur leſio infra dimidiam iuſti precij ſed adde ꝙ nõ tolle-
ratur in quãtitate rei qꝛ etiã infra dimidiam agit̃ ad ſup
plementum tex. eſt no. cum glo. in. c. per tuas de dona. fa
cit. l. ſi ſeruo. §. mortuo. ff. de acti. emp. Et rõ eſſe poteſt qꝛ
cum actus participat de pluribus regulatur a potẽtiori
. l. queriſ. ff. de ſtatu homi. vbi ergo rõ fauens contractui
eſt potentior vel eque potens ſtatur contractui vbi vero
eſt potentior rõ infringens cõtractum qꝛ excedit vicium
tunc poteſt peti ꝙ tollatur vicium ſimile habeſ in. l. do-
tinum. ff. eo. Et ſi opponatur quilibet preſumitur ſcire va
lorem rei ſue. l. quiſquis. ff. eo. ergo vendendo pro mino-
ri precio videſ donare illud plus. l. ſi quis donatiõis. ff.
eo. l. queriſ. §. ſi venditor. ff. de edil. edic. Solue ſi ſciebat
valorem nõ audiſ per iura predicta non tñ habent locū
in adminiſtratore vt dixi in. c. cū dilecti ſupra eo. Si vo
ignorabat vel ſumus in dubio auditur eo ipſo qð eſt dce
ptus vltra dimidiam iuſti precij. Nec ob. ꝙ ius pſumat
eum ſcire qꝛ alia eſt preſumptio ꝙ quis nõ preſumaſ ia-
ctare ſuũ ⁊ ꝙ in dubio nõ eſt preſumenda donatio. c. ſu-
per hoc de renũcia. cum ſimili. cõfundi illam primã pre-
ſumptionẽ ⁊ preſumiſ ꝙ ignoranter fecerit qꝛ fortior p̄
ſumptio vincit minus fortem. l. litteras de preſumpt. l. i.
. C. qui aduerſus quos. Sed ſi venditor dixiſſet ſe dona-
re illud plus ꝙ valebat an tũc poſſet intentare remediũ
iſtius. c. Azo in ſumma. C. de reſcin. vendi. dicit ꝙ nõ qꝛ
videſ donare per iura preallega. ⁊ ſequiſ Nico. de ma.
in. l. ij. C. de reſcin. vendi. Bar. ibi tenet ꝯtrium qꝛ illa ver
ba ⁊ illud plus referuntur ad modicum. l. hec adiectio.
ff. de verbo. ſigni. Bal. ibi cõcordat opinionem videlicꝫ
ꝙ dictũ Bar. ꝓcedat quãdo fuit dictũ ſi quid plus vala
erit ſed hoc dictum Nico. de mata. nocebat qñ fuit dctũ
omne totũ quicquid valuerit donat per no. in. c. que ex-
trinſecus. ff. de verbo. obli. ⁊ dicit ꝙ cautela erit ꝙ in in-
ſtrumento dicaſ nõ per errorẽ eſt ſed ex certa ſcientia ita
ꝙ venditor ꝯfiteatur ⁊ cum hac ꝯcordia tranſit ibi Sa
ly. Tu pondera qꝛ verius vi dictum Azo. ⁊ Nico. d̃ ma.
quã dictũ Bar. hoc modo ſi deceptio eſt infra dimidiꝫ
non põt reſcindi venditio vt hic ſi ergo venditor dicit ꝙ
donat illud plus non eſt verũ ꝙ referaſ ad modicum qꝛ
alſ iſta verba nihil operarenſ qꝛ per modicũ non pote-
rat petere reſciſionẽ ⁊ qꝛ verba debent interpretari con-
tra ꝓferentem vt in. l. veteribus. ff. de pac. ⁊ in regula cõ
tra eū. lib. vi. ⁊ qꝛ verba debent improprîari ad hoc vt
operenſ vt in. l. ⁊ puto. ff. fami. her. ⁊ in. c. conſtitutus de
religio. do. cum ſiſi. ergo ſequiſ qð referunſ ad multū ⁊
magnũ quicquid dixerit Bar. conſiderãda tñ eſſet qua-
litas pſonarũ an ille venditor eſſet diues vel pauper. ar.
. l. illicitas. §. ne tenuis. ff. de offi. preſi. ⁊ c. ⁊ ſi queſtiones
de ſymonia. Et dicit hic. d. Pe. ꝙ ſi illud plus aſcende-
ret ad tantam quãtitatẽ quod requireret inſinuationem
lege ſancimus. C. de dona. ꝙ hoc caſu requireſ inſinua
tio. arg. l. ſi quis obligatione. ff. de reg. iur. Et ſi oppona
tur qð minor deceptio circa dimidiam iuſti precij ſuffici-
at arg. l. ſi libertus. ff. de oper. liber. vbi arbitrator nimi
um ledit alteram partem põt peti reductio ad arbitriū
boni viri vt in. c. veniens ⁊ in. c. quintauallis de iureiur.
⁊ in. l. ſi ſocietatem. §. arbitror. ff. pro ſocio. Soluti. ꝙ il
la lex loquiſ in deceptione quã quis eſt paſſus per impru
dentiam alterius hic quando per propriam impruden-
tiam ideo minus eſt ei ſubueniendũ ſed Bar. in. d. §. ar
11 bitrorum ſub dubio tamen forte dicit ꝙ ſi procurator
habebat generale mandatũ ad vendendum ⁊ fuit dece-
ptus in ſexta parte totius audietur dominus volens cõ-
tra venire ſi procurator non eſt ſoluendo ⁊ pro certo eſt
dictum nouum ⁊ mirabile ⁊ cum eo tranſiuit. d. Ant. in
c. quintauallis ⁊ ſolẽnis doctor dominus Florianus in
cõmento. d. §. arbitrorum ſed. d. Abbas hic reprobat d̃
dictum Bar. qꝛ procurator repreſentat perſonam domi
ni imputandum eſt domino ſi talem procuratorē negli
gentem elegit. l. cum mãdato in ſi. ff. de mino. vbi ſpecia
le eſt in minore vt audiatur per beneficium reſtitutionis
in integrum ex negligentia ⁊ deceptione procuratoris ſi
procurator non eſt ſoluendo ſecus ergo in maiore aliud
autem eſt in arbitratore qui eligitur vt bonus vir. ergo
ſi facit contra petitur reductio. Adde Jo. de imo. in. l. ſi
a quis arbitratu' in finalibus verbis. ff. de verbo. oblig.
vbi dicit ꝙ leges allegate per Bar. nõ probant de ſexta
ſi bene ponderetur ſed bene probant de tertia eius ꝙ in
effectu debebatur nam in dubio partes ſocietatis debẽt
eſſe equales. l. ſi non fuerunt. ff. pro ſoci. Ideo ſi arbitra
tor aſſumptus ſuper diſtributiõe partis ſocietatis adiu-
dicat vni ſocio tertiam partem lucri ⁊ alteri duas ptes
videtur in effectu ledere illum cui aſſignauit tertiam ex
debebat habere dimidiam ⁊ ſic ſex vncias totius lucri ĩ
tercia parte quam habet minus quã alter. Item in ſecũ
do dicto reprehendit etiam Bar. ⁊ ideo dicit ſic forte di
cendum aut ille procurator habuit ſpecificum mandatũ
de vendenda re pro precio certo ⁊ ſic vendidit ⁊ tũc ha-
betur ac ſi idem dominus vendidiſſet cum non ſit dare
rationem diuerſitatis aut habuit ſolum mandatum cū
libera ⁊ tunc videtur habere mandatum de vendẽdo iu
ſto precio cum in reſiduo ſit donatio donandi autem po
teſtas non videtur procuratori conceſſa etiam ſi ſibi con
cedatur libera. l. ſi filius. ff. de dona. ideo vi ꝙ tũc poſſit
reuocari venditio quaſi facta contra formam mandati
etiam ſi infra dimidiam ſit deceptio niſi eſſet valde modi
ca qꝛ de illa non curandum eſſet arg. l. ſcio. ff. de in inte.
reſtitu. Si autem habuit mandatū de vendendo pro p̄
cio qð fuerit arbitratus tunc idem qꝛ eſt eadem ratio qꝛ
vt in bonum virū videſ cõmiſiſſe arbitrio ſuo. l. ſi ſic. ff.
de leg. i. Si vero fuit datum mandatum vendendi ꝓ eo
precio qð voluerit tunc ſi non cõmittit dolum nec donat
videſ ꝙ valeat venditio ⁊ idem eſt ac ſi ipſe vendidiſſet
argu. l. creditor. §. lucius. ff. mandati. Uel dic ꝙ in ſecun
do ⁊ tertio caſu tenebit venditio ex quo ex tenore vendi
tionis non apparet eſſe factum contra mandatũ poterit
tamẽ dominus petere reſcindi venditionem ſm̃ diſpoſi-
tionem. d. l. ij. ſiue fiat leſio vltra dimidiã vel in dimidia
vel in tertia vt voluit Bar. ⁊ iſto caſu dicit poſſe ſaluari
opinionem Bart. tamen eſt noua ⁊ peregrina timet ꝙ ĩ
pratica non obſeruaretur qꝛ. d. l. vnde ſi nerua alio caſu
loquitur ⁊ ita reſidet. Adde eundem in cõmento. c. quin
tauallis de iureiurando vbi dicit ſe credere qð dictũ Bar.
in pratica non poſſet obtineri qꝛ paria ſunt aliquid per
ſe agere vel per alium vt in regula qui per alium lib. vi.
. l. i. §. deieciſſe. ff. de vi ⁊ vi arm. ideo nõ dꝫ habere reme
dium illius. l. ij. niſi eo modo quo ipſe vendidiſſet impu-
tet ſibi qui minus diligentem elegit allegat. d. l. cũ man
data ⁊ reſpondet ad. d. l. vnde ſi nerua qꝛ ibi arbitrator
non erat ꝓcurator alicuius ex partibus nec nomine ali
cuius partis faciebat ⁊ ita ibi reſidet. Adde Lud. ro. in
. l. ſi quis cũ aliter. ff. de verbo. obli. vbi nõ facta mentio-
ne aliqua de dictis Jo. de imo. in locis preallegatis nec d̃
dño Anto. in. d. c. quintauallis ſatis animoſe ⁊ vt ita di
xerim minus honeſte dicit dictũ Bart. fore falſum ⁊ ſe
vehementer admirari ꝙ a tanto doctore fuerit dctũ ⁊ di
cit ꝙ errauit in intellectu. d. l. vnde ſi nerua ⁊ nihilomi-
nus eam inducit vt inducebat Jo. de imo. nec etiã fecit
mentionem de dño Abba. hic ⁊ ſubdit ſe dare caſum ꝯ
Bar. in. l. ſi voluntate. C. de reſcin. ven. vbi mater vendi
dit rem ꝓpriam conſtituto ad hoc ꝓcuratore filio ⁊ tñ
dum dubitaſ an ſi ꝯtingat deceptionẽ in precio poſſit pe
ti reſciſſio ⁊ imperator refert ſe ad. d. l. ij. Secundo dicit
contra Bar. eſſe caſum hic ⁊ in. c. cum dilecti. ſ. eo. nam
prelatus eſt procurator rerum prelature. c. ij. de dona. ⁊
tamen ſi vendit requiritur deceptio vltra dimidiam iu-
ſti precij ad reſcindendam venditionem allegat etiã. d.
. l. cũ mandata ⁊ ita reſidet Saly. in cõmẽto. d. l. ſi ſocie
tatem. §. arbitrorū non tetigit ſpecifice articulum iſtum

a ¶ Arbitrat u vbi vide. d. ale. de imo. ⁊ vide Lud. in. l. ſi quis cũ alr de v. ob Doc. ⁊. d. abb. c. cũ cãm d̃ ẽp ⁊ vendi.

⁊ ideo vi tranſire cum dicto Bart. Tu pondera pͥmo
q̄ꝛ.d.l.ſi voluntate non loquiꝰ in procuratore dicit enim
ꝙ filius alienauit fundum voluntate matris. ⁊ ſic nõ ap
paret qḋ procurator vẽdiderit. Pondera etiam eam in
verſ. vẽditio fuit paulo minoris precij. ⁊ ſic fuit modica
deceptio. ergo a cõtrario ſenſu ſi non eẽt modica eẽt ſe
cus. Pondera etiam q̄ꝛ nec iſtḋ.c. nec.c. cum dilecti me
reꝰ allegari contra Bar. q̄ꝛ maiorem ptãtem hꝫ prelatꝰ
in eccleſia ſua q̄ꝫ ꝓcurator in rebus domini hẽat. Pon
dera etiam.d.l. vnõ ſi nerue que cõſiderata glo. ibi nõ lo
quiꝰ de ſexta pte ſꝫ loquiꝰ ḋ tribus ptibus. vñ arbitrator
aſſignauit vnam milleſimã vni ⁊ duas milleſimas alteri.
⁊ diciꝰ ibi ꝙ eſt aperte iniqtas. Et pondera ſubtilius q̄ꝛ
imo probaꝰ ibi opinio Bar. iũcta.l. iterdum ⁊ doctrina
Bar. ibi.ff.ḋ heredi. inſtituẽ. vbi res diuidiꝰ in duodeciꝫ
vncias ⁊ ſic ſocietas diuiditur in.xij. vncias. Et ibi dixit
12 Bar. † ꝙ ſi ego dico peto vnaꝫ ptem ḋ duabus debeo ad
dere totius rei aliter veniret vna vncia. mõ in.d.l. vnõ ſi
nerue cum ſocietas diuidaꝰ in.xij. ptes ⁊ arbitrator dixe
rit ꝙ vnam in duabus ptibus aſſignabat vni ſocio ⁊ alꝫ
duas ptes aſſignabat alteri. videꝰ habuiſſe reſpectuꝫ ad
ſextam ptem totius. ⁊ ſic dictum Bar. ꝓbaꝰ ibi non tañ
eſt ſine dubitatõe. ⁊ ideo pondero in iſto cõflictu tex. i. l.
ſi fideiuſſor in.§.ſi. de leg. primo. vbi ſi teſtator mandat
fundum ſuuꝫ vendi vꝫ mãdare ꝙ vendat vero precio. ita
dicamus i procuratore ar.l. ſeruũ filij.§. eum qui ḋ leg. i.
13 † Vñ ſi mãdo ꝓcuratori meo vt vẽdat domũ videor mã
dare ꝙ vẽdat iuſto precio. ergo ſequiꝰ ꝙ eo ipſo qḋ vẽdit
minus vero precio venit cõtra formã mandati. ergo ſeq
tur ꝙ ille actus tãq̄ꝫ informis non preiudicat dño. ⁊ per
cõſequẽs poterit dñs petere reſcidi vẽditiõꝫ. fateor tñ qḋ
ſi eẽt modica ñ ꝯpeteret reſciſio p.d.l. ſcio. ⁊ p illõ tollũꝰ
ꝯtria cuꝫ dicebaꝰ paria eẽ p ſe agere vel p alium. q̄ꝛ illud
eſt verum niſi limitatum mandatuꝫ aliõ operareꝰ vt eſt i
caſu nr̃o. q̄ꝛ mandãdo qḋ vẽdat vꝫ mãdare qḋ vẽdat iu
ſto pcio vt dictũ eſt. Et pondera.d.l. volũtate iũcta glo.
i ver. diſceptatiõeꝫ dũ dicit corã iudice. quia ꝓbat ꝙ ven
ditio celebrata corã iudice pꝫ reſcindi remedio.d.l.ij. ꝙ
mihi ẽ nouum. ⁊ illud adde ad ea q̄ dixi i.d.c. cũ dilecti.
14 ⁋ † Sed an habeat locũ iſtud.c. in trãſactionibus gl. ſi.
hic tꝫ ꝙ nõ. Sed Vinc. Tancred. Jo. Inno. Jo. and. ⁊
cõiter oẽs canoniſte ⁊ Spec. eo. ti.§. nũc dicẽdum verſi.
quid de trãſactione. ⁊ Cy. in.l.ij. C. de reſci. ven. Bal. me
lius q̄ꝫ alius in.d.l.ij. in.viii. oppoſitione ſequiꝰ iſtã ptẽ
⁊ moueꝰ. q̄ꝛ trãſactio ⁊ ſnĩa equipantur.l. poſt rem.ff. de
tranſactio. ſicut ergo i ſnĩa nõ hꝫ locum remediũ.d.l.ij.
ita nec in trãſactione. ⁊ ad h̃ allegaꝰ caſus ſingu. in.l. lu
cius.§.ſi.ff. ad trebel. Item q̄ꝛ odio litium dirimẽdarum
nõ vꝫ poſſe itẽtare remediũ.d.l.ij. I.ẽ q̄ꝛ aduerſus ꝯtra
ctũ libellatorum qualis ẽ trãſactio põt itẽtari reſciſio ẽt
ſi leſio iſurgat vltra dimidiã iuſti pcij. vt i repe.d.l.i. bal.
alleꝰ cãuꝫ ſinglarẽ i.l. itra.ff.ḋ pac. ſꝫ re ṽa illa.l. non ob.
quia ibi creditor dixit ꝙ ſi ptẽ ḋbiti debitor ſibi ſolueret
15 infra certũ terminũ liberaret euꝫ a toto. † ſꝫ certũ ẽ ꝙ ap
a pellatõe ptis venit dimidia.ᵃ vt in.l. nomẽ.§ portõis ver
bo.ff.ḋ verbo. ſigni. ergo ſequiꝰ ꝙ nõ iteruẽit leſio vltra
dimidiã debiti. Moueꝰ etiã q̄ꝛ creditor nõ fuit ḋceptus
re ipſa poſito ꝙ vltra dimidiã tranſegiſſet quoniã remi
ſit ſciẽter. ergo ñ põt intentare remediũ reſciſiuũ. q̄ꝛ ſciẽ
ti non infertur leſio.c. ſcienti ḋ reg. iur. in. vi. Et iſtã ptẽ
ſequiꝰ Sali. in.d.l.ij. ⁊ do. Pet. hic. ⁊ facit. tranſactio
⁊ iuramentuꝫ equipantur.l.ij.ff.ḋ iureiura. ſed i dlato iu
ramẽto ñ hꝫ locũ reſciſio licꝫ allegeꝰ leſio enormiſſima
l. ꝙ ſi dferente.ff.ḋ dolo.l. ſi erit.§. dato.ff.ḋ iureiurã. faci
at tex. ſingul. i.l. a diuo pio.§. ſi pignorata i ṽ. pacto tran
ſegiſſe.ff.ḋ re. iu. Sꝫ poſſꝫ rñderi ꝙ iḋ ẽ ibi. q̄ꝛ iteruenit
auctoritas iudicis. Et dicit bal. iſtam opinionẽ fore cõꝫ
⁊ eam vt cõmunẽ ſequiꝰ Raphael cumanus i.d.l. ſi qs
aliter. ſed Jac. de rana. in.d.l.ij. ⁊ Raꝰ. de forliuio. in.d.
l. lucius.§.ſi. ⁊ bar. ibi quem ibi ſequiꝰ Ang. ⁊ ſequiꝰ hic

a ⁋ Dimidia. Vide ad h̃ do. ale. de imol. i.l.ij.§.C. de here. in
ſti. ⁊ i ꝯſil. lvi. i ij. pte ⁊ vid an
gel. in.l. ſi in rẽ aligs.ff. de rei vendi. vbi late
gloſa.

Jo. ḋ imo. ⁊ do. Abb. ⁊ do. Fer. ⁊ Lud. roma. i.d.l. ſi qs
cuꝫ aliter loquuntur aliter vꝫ ꝙ remediũ.d.l.ij. nõ hꝫ lo
cum in tranſactiõe qñ quis vult reſcindere illam allegã
do ſe deceptum vltra dimidiam iuſti precij rei ſuper qua
eſt tranſactio ſed ſi pars vellet tranſactionem reſcinde
re dicendo ſe eſſe deceptum vltra dimidiam iuſti precii
ipſius dubij euentus litis eo caſu quo vis fuiſſet ven alis
expoſite q̄ꝛ tunc erit locus remedio.d.l.ij. ⁊ de hoc ẽ gl.
ordi. in.d.l. lucius.§.ſi. ⁊ in.l.q vniuerſas.C. mãd. ⁊ pro
primo mẽbro diſtinctiõis Bart. facit.l. ſub pretextu.C. de
trãſacti. Pro ſcḋo mẽbro facit q̄ꝛ ſiue trãſactio ꝯſideret
ꝓut eſt adiecta ſuper actione ſtricti iuris vel ſup actiõe
bone fidei hꝫ locũ equitas.d.l.ij. p no. in.d.l. ſi quis cuꝫ
aliter. Et p hoc infert Bar. in.d.l. ſi qs cũ aliter ⁊ in.d.
l. lucius.§.ſi. ⁊ in.l.ij. ⁊ in.d.§. arbitrorꝫ ꝙ in arbitramẽ
tis ⁊ laudis petaꝰ rductio ad arbitriũ boni viri ad pro
bandam iniqtatem arbitramẽti nõ dꝫ haberi ſimplex re
ſpectus ad veram eſtimatiõꝫ rei vel iuris ſup eſt laudatũ
ſed ad eſtimatiõꝫ ꝯſiderato dubio euẽtu litis q̄ꝛ arbitra
mentũ hꝫ vim tranſactiõis vt in.§. ſi ṽo ꝯtingit in auc. vt
differentes iudices ꝙ dictum reprobat Bal. in.d.l.ij. ⁊
Rapha. in.d.l. ſi quis cum aliter Jo. de imo. hic reſpon
det ad motiua Bal. ⁊ dicit ꝙ erit difficile ꝓbare talem
dubiũ euentũ litis ⁊ iſtud ẽt dicit Rapha. in.d.l. ſi quis
cũ aliter vbi dicit ꝙ tũc teſtes ḋponerent de eo ꝙ nõ pci
perẽt ſenſu corporeo ſed intellectu ꝙ eſt ꝯ regulas ⁊ di
cit ſententiam Bal. eſſe veriorem ⁊ ſe miratum fuiſſe cũ
ſemel vidiſſet vnũ aduocatũ formaſſe articulos ſm do
ctrinã Bar. Saly. in.d.§. arbitrorũ dicit ſe neſcire dedu
cere in praticã ꝓbõnẽ dubij euẽtus litis q̄ꝛ hoc arbitra
mentũ nõ eſt ex toto tranſactio ⁊ maxime ꝯuenta a par
tibus ſed a tertio cui pars reclamat nõ ꝯſentit nec videt
quõ iſte dubius euentus ꝓbatur ⁊ per quos q̄ꝛ ad hanc
eſtimationem doctores eſſent neceſſarij qui fuiſſent for
mati de lite ⁊ cauſa. ⁊ hoc nõ põt ſciri niſi ꝓceſſu facto.
⁊ tñ cõpromiſſum potuit fieri ante factum aliquẽ ꝓceſ
ſum. vnde nec doctores nec aduocati pñt ſup hoc ḋpone
re. ⁊ ideo ꝓbatio teneꝰ quaſi impoſſibilis ⁊ nimis angu
ſtareꝰ ꝯ.l. qñ.C. de heretic. ideo ſibi vi ꝙ petens reduci
hꝫ probare ſm regulas iuris id qḋ eſt cã ſue intentionis
⁊ ideo ſi ſimpliciter dicit iniquũ ꝓbauit iniquitatem ſꝫ
arbitriuꝫ boni viri ⁊ ſic ꝙ tanto plus ſibi debeaꝰ ꝙ nul
lus bonus vir viſis his probationibus fuiſſet arbitratꝰ
ita modicum vt ille fuit arbitratus ſuper hoc an bonus
vir fuiſſet ita arbitratus nõ habent teſtes deponere licꝫ
debeat allegari q̄ꝛ hoc reſidet in cognitione iudicis co
ram quo petitur reductio aduerſarius ſi volet exceptio
nem aliqua poterit apponere per quam arbiter potuit
moueri licet non ſic ſufficienter probauit coram eo. vel
nunc opponet ⁊ qualiter ꝓbat dic ꝙ noue probationes
poterũt fieri. Si autē dicit ꝙ dolo fuit arbitratus tunc
dolus debet probari.l. quotiens.§. qui dolum.ff. de pro
batio. ⁊ ita reſidet ibi Saly. tene menti praticam ſuam.
16 † Et ex iſta glo. habes ſm.d. Ant. ꝙ eo ipſo qḋ quis di
ſcedit a lite dicitur conſequi cõmodum ex actu per queꝫ
diſceditur a lite ⁊ ſic facit ꝙ tranſactio facta pro eccleſia
⁊ alia vtilitate nõ inquiſita in dubio dicatur valida. q̄ꝛ
preſumitur eſſe vtilis eccleſie qḋ procedit ſm Jo. ḋ imo.
quando non eſt facta ſuper debito liquido ipſius eccle
ſie per not. in.l. ſi preſes.C. de tranſactionibus. Tu limi
ta hoc quando iſtud debitũ liquidum eſſet queſitum ec
cleſie. ſecus ſi eſſet querendum. ⁊ ad hoc allego notabl.
conſiliuꝫ Ludo. roma. videlicet. clxxxiij. in quo conſilio
facit mentionem de domino ⁊ patre meo obſeruãdo do
17 mino Joan. de annani z. ⁋ † Sed quõ petetur reſcindi
iſta venditio glo. hic refert opiniones ⁊ ponit ſuam que
fuit Vincen. ⁊ Jaco. balduini que eſt opinio cõmunis.
vꝫ vt competat conditio ex contractu alternatiue. ſ. vt re
ſtituatur res vendita vel ſuppleatur iuſtum preciuꝫ ⁊ te
18 nent cõmuniter doctores in dicta.l. ſcḋa. † Et ex iſta gl.
habes

habes quod oēs conditiones dicanť actiones pſonales vt in.§.ſic itaqȝ inſti.de actio.⁊ ſic durabūt ppetuo iſtit. de ppetuis ⁊ tēporalibus actionibus.§.i.hodie aūt loco tēporis ppetui durāt ſpacio.xxx.annorum.l.ſicut.C.ď p
19 ſcrip.xxx.anno.¶ †Quid aūt ſi maior iurat ſi venire cō tra vēditionem an poterit itētare remedium iſtius.c.gl. hic tȝ ꝙ nō ⁊ eam ſequūť docto.cōiter ⁊ idem voluit in d.l.ij.Tu limita eā niſi dolo vel metu fuiſſet inductus ad ſic iurandum.qr tūc etiam ď iure canonico nō tenetur ad
20 obſeruātiaȝ iuramēti.ita dixit Bart.in.d.l.ij.¶ †Quid autem ſi minor iurauit nō venire ↄtra ↄtractū vēditōis an excludať beneficio iſtius.c.glo.hic tenet ꝙ nō.qr iu ramētum facit euȝ maiorē.ſed nō excludit eū a beneficio iſtius.c.ꝙ cōpetit cuilibet maiori ſequiť hic Hoſt.⁊ cō cordat glo.in.d.l.ij.⁊ i auten.ſacramenta.C.ſi aduer.vē di.ſequiť Bal.⁊ Bar.i.d.l.ij.⁊ etiam ſequunť cōiter do cto.hic ſed do.Pet.vltramōtanus i.d.l.ij.dicit ꝙ ſi mi nor ſimpliciter iurauit ſi cōtrauenire cum hoc iuramētū ſit idefinitū ⁊ aptum cōprehēdere vtrunqȝ remediū.ſ.be neficium reſtitutionis i integrū beneficiū.d.l.ij.pindicat minori in vtroqȝ remedio.ar.l.ſi.C.de dotis pmiſſi.alle gat etiam.l.i.§.ſed vidēdum.ff.de ſucceſ.edi.⁊ hāc opi nionem ſequutus ē Saly.i.d.l.ij.⁊ i dicta auten.ſacramē ta.⁊ etiam ſequiť Ang.in dicta auten.Sed opinio glo.ē equior ⁊ cōiter tenetur ⁊ pro ea eſt optimus tex.i.l.i.C. ſi minor maior factus.nec ob.§.ſed videndum qr ibi duo remedia tēdebāt ad idē ſȝ hic tēdūt ad diuerſa.⁊ ſeqtur hic Jo.an.⁊ refert degūs ↄſil.Dy.ↄſulētis ꝙ lȝ minor iurauerit non venire contra cōtractū rōe minoris etatis nihilominus nō excludiť a beneficio reſtitutōis i integrū niſi ſpecifice fuerit ď illo certioratus.qr nemo pſumitur renūciare iuri ꝙ ignorat.l.mater ďcedēs.ff.ď inof.teſta. l.legitima.ff.de peti.heredi.⁊ mior pſumitur ignorare ius.l.cū in debito.ff.de probatio.l.q.iiij.notādū.Idē vi demus in muliere renunciante velleyano.nam niſi fuerit certiorata non pindicat ſibi renūciatio.vt in.l.ſi.§.penu. ff.ad velley.⁊ ſi nec minor nec mulier p iuramētū exclu dūtur a beneficio eis a iure indulto niſi fuerint certiora ti.ſequitur hic Jo.an.⁊ Federi.ď ſenis conſilio.lxxxxiij.
21 ⁊ ibi dič † ꝙ ſi i iſtrumēto dicatur ꝙ minor fuit certiora tus a notario ꝙ non p hoc inſtrumētum facit fidē ď certi oratōne.quia creditur notario in his q̄ geſta ſunt coram ſe ⁊ nō a ſe.ar.l.omnibus.C.ď teſtib⁹ ꝙ dictū ē valde ſin gulare.⁊ bene facit pulchrū dictū Innoc.in.c.quoniā ď pbatio.ſȝ cōis practica ſe habȝ i ↄtriū.⁊ opinionē Dy. ſequitur Cy.in.d.l.ij.⁊ Bal.in.l.ſi duo patroni.§.idē iu lianus.ff.ď iureiurā.Do.Anto.hic ⁊ do.Cardi.qui dicit hanc opinionē fore cōēȝ.⁊ ſequiť Jo.ď imola in.l.ſcien dum.ff.ď ver.obli.Sed Archid.in.c.ij.ď pactis in.vi.⁊ ibi Jo.an.tenet cōtrariū ꝙ imo ē excluſus minor p iura mentuȝ a beneficio reſtitutōis in integrum ſi de hoc non fuerit certioratus.⁊ moueť p illū tex.q nō facit mentōeȝ ď certioratōe.⁊ p dictā auten.ſacramēta puberū.⁊ idē te nuit collectarius in.c.i.de pactis.Et idem ſequiť hic do. Ab.quia iura in nulla pte requirūt certioratōeȝ.⁊ ſatis ē ꝙ minor i genere voluerit abdicare a ſe omnē faculta tem veniēdi cōtra.⁊ hoc tenuit bar.referēs ſe cōſuluiſſe in facto ⁊ aliquos canoniſtas ſequutos.⁊ idē dixit i.d.l. ij.⁊ i.l.ſi duo pfoni.§.idē iulian⁹ p illū tex.ff.de iureiu.⁊ p.l.ſi duobus.§.ſi quis iurauerit.eo.ti.⁊ ſolēnis doctor domi.Paul.de caſtro in.d.§.idē iulianus dicit ſalua pa ce Bart.ille.§.nihil facit quia loquitur in iuramēto qď tendit ad deſtructōȝ facti quo ďſtructo nullū remediū ex eo competēs pōt ſubſiſtere.⁊ dicit ꝙ magno tēpore tenu it cōtra Bar.ſed poſtea vidit Jo.an.in.d.c.quis.⁊ ↄſul uit ſȝ opi.bar.ſȝ qď bar.tēdit i iuramēto ꝙ tēdit ad corro boratiōȝ facti nȝ qs pſumiť velle renūciari ei ꝙ ignorat ſibi cōpetere.ita dicit ibi do.Paul.poſtea tenet cū bar. ⁊ allegat dictā auten.ſacramēta que generaliter loquiť. ⁊ vide cōſiliū bar.ꝙ incipit.viſo facto ꝙ ē.lxxij.⁊ iſtud ſequiť Bal.in.l.i.in finalibus verbis.C.ď iureiur.⁊ alle gat Archid.⁊ Jo.an.in.d.c.quāuis.⁊ dicit ꝙ i facto ita conſuluit.⁊ venerandum collegium mediolanenſe ita fu it ſequutum.⁊ vide eundem Bal.in.c.i.§.item ſacramen ta ď pace iura.firman.⁊ cuȝ hac opinione tranſit Ange. ⁊ Rapha.fulgo.⁊ ēt do.Florianus in.d.§.idem iulian⁹. dixit tamē Bar.in.d.§.ſciendū tuti⁹ eſſe ꝙ i inſtrumēto apponať qualiter minor fuit certiorat⁹ ď beneficio.⁊ iſtā opi.ſequiť Lodo.ro.in.d.§.ideȝ iulianus.⁊ in.d.§.ſcien duȝ.⁊ dicit eſſe caſuȝ in.c.ex reſcripto ď iureiurā.vbi mu lier iurādo videť excluſa a beneficio velleiani licet ñ fue rit certiorata ergo ideȝ in minore.qr quo ad ignorantiā iuris mior ⁊ mulier equipantur.§.ij.ff.ď iur.⁊ fac.igno. niſi illuȝ tex.deſtruas dicendo ꝙ mulier itercеſſit p eccle ſia ⁊ ſic pro cauſa pia.Tu pondera glo.ibi q̄ dicit ꝙ mu lier potuit excipe de velleyano.vł dicit quod renūciauit velleyano.poſtea ſubdit ibi gl.ꝙ ppter iuramentū teneť licet nō renūciauerit.⁊ ſic ille tex.nō pbat iſtaȝ doctrinā pp multiplicēȝ itellectū glo.⁊ Bal.ibi allegat Innocen. ꝙ mulier renūciauit velleyano.Adde Bal.ibi i vltimo
22 notabili dicentē † ꝙ vbi apponiť iuramētuȝ ñ ē neceſſe ꝙ mulier renūciet velleyano ꝙ loquiť de itercеſſionibus mulierū.qr vbi iurať nō eſt de apicibus iuris diſputādū ſed de ſola equitate iuramenti.Et idem dicit i minore iu rāte ꝙ nō ſit neceſſe eum certiorari de beneficio reſtitutō nis in integrū.qr nō excludiť vi renūciatōis ſed tāquam pfecte etatis.licet Dy.ↄſuluerit ↄtrariū.dicit tamē eſſe cautius apponere i iſtrumēto qď renūciauit de beneficio minoris etatis certioratus de qualitate beneficij.Sȝ idē Bal.in.d.auten.ſacramēta ⁊ in.d.l.ij.fuit i tertia opinio ne videlicet aut tpe quo minor ↄtrahit iteruenit curator ⁊ quia ſcientia curatoris pſumiť eſſe ſciētia minoris.vt i l.pupillus.ff.de acquiren.here.ideo hoc caſu locū hēat dictū Bar.⁊ aliorum.nec ſufficit decretum ſolius iudi cis.ſȝ iſtud reprobauit Saly.i.d.auc.ſacramēta p duas leges vȝ ſi infanti.C.ď iure delibe.⁊ l.bonorū.C.q admit ti.⁊ iſtud ēt reprobauit Lud.pſatus i.d.l.ſciēdū p illas duas leges tacito auctore Sali.Si vero ſolus minor cō traxit ⁊ eum in eo pſumať ignorātia ſicut pſumiť i mulie re.vt in.l.regula.ff.ď iuris ⁊ facti igno.iuri ꝙ quis igno rat non pſumiť renunciare.vt.d.l.mater ďcedēs.Faciat pro iſta opi.Archid.Bar.⁊ aliorū.l.i.C.ſi aduerſ.vēdi. ⁊ iſtam tene ppter ſpālitatē iuramēti.Et adde circa i tellectū iſtius decretalis ⁊.c.cum dilecti ſupra eo.quod dā quod ē nouuȝ nec tactuȝ p aliquem videlȝ diciť ibi ꝙ ſi libellus iſto caſu non cōcipiť alternatiue libell⁹ ē inep tus ⁊ ſententia lata ſup eo erit nulla.vt ē cāus in.d.c.cū dilecti.⁊ ideo dicūt omēs ibi quod iō ſnia fuit nulla nec illam cōfirmauit papa in cauſa appellatōis.Tu cōſide ra quod antequaȝ cōis opinio emanaſſet.d.c.cuȝ dilecti erat quod libell⁹ eſſet aptus licet alternatiue nō ↄcipeť vt ē glo.in.d.l.ij.⁊ dixi in.d.c.cū dilecti.Et clarū ē quod vbi non habemus caſum legis ſufficit allegare auctorita tem maiorum.vt eſt tex.multum ſingularis in lege idem cum eodem ⁊ ibi Ange.ff.de iuriſdi.om.iudi.Et etiam cōſidera quod vbi non habemus canonem expreſſuȝ in materia propbana ſtam⁹ diſpoſitiōi iuris ciuilis p not.i c.i.de ope.noui.⁊ in.c.ſi.de ſolut.Sed ↄſtat ꝙ iure cano nico nō erat expreſſum ꝙ libellus deberet ↄcipi alterna tiue niſi poſtquam emanauit dictū.c.cum dilecti.ergo ſe quiť ꝙ libellus ante illam decretalē ↄceptus non alter natiue erat validus pp cōem opinionē pdictā.ergo ſeqť ꝙ ſnia lata p illum decanum valuit ⁊ tenuit nec debuit reſcindi p canonem poſtea promulgatū.qr lex adaptať futuris ⁊ nō pteritis.c.quoniā de ↄſtitu.ergo ſeqť ꝙ ſnia illa fuit rite lata ⁊ p cōſequēs nō debuit ifringi.Solue ꝙ ab illa ſnia fuit appellatum ⁊ per appellationē erat ſuſpenſa ⁊ extincta ſnia illa.l.i.ad ſi.ff.ad tertul.c.venieť tes de iureiuran.cum ſi.ideo nō eſt mirū ſi pmulgatio le gis cōpellat actus nōdum deciſos ⁊ ſic pēdentes iuxta

13 not.in.d.c.quoniam. ¶ †Utrum aūt habet locum bñfi-
ciū iſtius.c.eo caſu quo dom⁹ fuit vēdita ꝑ precio iuſto
poſtea emptor reperit i illa domo theſaurū.dubitat Lu-
do.roma.vtrum poſſit itentare remediū iſtius.c.vēditor.
Et ↄcludit ꝙ ſic.ꝛ ad.l.a tutore cōmuncta glo.ff.ď rei vē
di.in quātum dicit theſaurum īnexum rei vēdite cedere
emptori.rñdet ꝙ nō negat quin cōpetat beneficiū iſtius
c.ꝛ.d.l.ij.allegat ſimile i locatōe.ſi poſt locatōꝫ res effi-
cit amplior caſu fortuito debet penſio augeri.vt eſt glo.
in.l.ſi merces.§.vis maior.ff.locati.eqꝑant eīm loca
tio ꝛ vēditio.l.i.ff.locati.Item qꝛ iſte theſaurus nō vide
tur vēditus per ipſū vēditorem ex quo ignorabat ꝛ nemo
vēdit ꝙ ignorat.l.in lege.ff.eo.allegat ēt.l.ſi quis domū
§.huic ſubiūgi.ff.loca.vbi ſi ↄductor vſuſfructus i qnquē
niū moriſ cōductor ꝛ ſic expirat locatio debet reſtitui pē
ſio ſoluta ꝑ rata tempis.ſicut ergo per caſum fortuitū fit
diminutio mercedis ita eqꝫ debet induci augumētuꝫ pcij
ꝑpter ſupuenientem caſuꝫ fortuitū ob queꝫ ius vēdēdi eſt
effectum pinguius.ꝛ ita dicit ſe conſuluiſſe obtinuiſſe in
vrbe romana.Tu pondera qꝛ illud cōſiliuꝫ nō vꝫ mihi
ſequēdum iſta rōe theſaurus ſunt abſcōdita mobilia ab
ignotis dominis tempe vetuſtionis.ita dicit tex.i.l.i.C.
ď theſau.li.x.Cū ergo nūc iſte fuerit theſaur⁹ ergo non
erat recognitus ab illo dño domus vēditore ſꝫ caſus eſt
in.d.l.i.ꝛ in.d.l.nūqꝫ.§.theſaurus.ff.ď acqr.re.do.ꝙ the
ſaur⁹ reptus efficiſ eius cuius eſt ſolum.ſꝫ iſte emptor eſt
effectus dominus illius domus ꝑ illā vēditionē ꝛ tradi
tiōem ergo cedit ſibi ꝛ vēditori.Secūdo tex.eſt in.d.l.a
tutore vbi pecunia inuēta ꝑ moduꝫ theſauri cedit empto
ri ꝛ nō vēditori.ſecus ſi eſſet inuēta ꝑ modū theſauri qꝺ
pecunia murata i muro nō cedit emptori.Tertio mirū ē
ꝙ pōderet remediū dicte.l.ij.qꝛ videtur ſentire ꝙ in pte
cedat emptori ꝛ non in toto.qꝛ in hoc ſi liceret dicere ve
hementer errat qꝛ ea ratione qua cedit emptori cedit in
totum.argu.l.que de tota.ff.de rei vendica.Quarto po-
ne ꝙ caſu fortuito cecidiſſet ſcirem libenter cuius eēt dā
num certe emptoris.ergo ꝛ cōmodum ꝛ augumentum
debet eſſe emptoris.l.i.C.de pericu.ꝛ cōmo.rei ven.Nō
ob.quum ipſe arguit de locatore.qꝛ locator remanet do
minus non ſic venditor.ꝛ propter hoc augumētum ꝛ di
minutio ſunt tunc in conſideratione iuris.vt in.c.ꝑpter
ſterilitatem infra titu.i.ꝛ ideo tex.in.d.l.i.ponit illa ver
ba in ſuo ſolo.ꝛ glo.exponit reſpectu dñij directi vel vti
lis.ꝛ iſtud non cadit in conductore ꝛ fateor ꝙ iſte nō vē
didit theſaurum nec ille emit ſed ſtamus in diſpoſitione
iuris vt theſaurus cedat domino ſoli.ꝛ iſtud tene menti.
a 14 ¶ †Qualiter autem probetur verus valor rei.ᵃ dic aut
per inſtrumenta aut per teſtes.primo caſu ſi illa inſtru-
mēta ſunt confecta publica auctoritate ſuper eſtimatio-
ne rei vt patet in libris extimi qui fiunt publica auctori-
tate.tunc probatur vera eſtimatio rei.qꝛ res preſumitur
tantum valere quātum reperitur eſtimata in eſtimo cō-
munis.tex.eſt in.l.fi.C.de predi.nauiculario.li.xi.ꝛ fir
mat ibi Bar.per illum tex.dicit ibi Ang.patere ꝙ anti-
qua rei eſtimatio preſumitur eſſe hodie.vnde ſi probeſ.x.
rē antiquitus valuiſſe etiā hodie preſumitur valere.x.niſi
ↄtrium ꝑbetur.Et dicit eſſe optimū argumentū vt qñ re
ficitur nouū eſtimū fiat ſcḋm eſtimationem antiquā.tu de
hoc vide Bal.qui aliter loquitur in.l.i.C.de ſenten.que
pro eo qꝺ intereſt proferuntur.Si vero non ſunt inſtru-
menta confecta auctoritate publica ſuper eſtimatiōe re
rum ſed ſunt confecta inter priuatos.ꝛ tunc ſi ſunt mul
ta faciunt magnā preſumptionē.ꝛ ideo dicit Bal.in.d.
.l.ij.ꝙ glo.ibi dicens valorem rei ꝑbari per inſtrumen-
ta dꝫ intelligi de ꝑbatione ↄiecturali.Et adde pulchruꝫ
verbū in ſimili Ja.bu.in.l.optimam.C.de ↄtrahen.ſtipu.ꝛ
in.l.cū aliqs.ꝛ ibi Bal.ꝛ Alber.de roſa.C.de iure deli.
qñ ſunt plura inſtrā enunciatiua ſuper confinibus.ſcḋo
caſu qñ fit per teſtes vide hic.d.Anto.vide glo.ꝛ Bar.
in.d.l.ij.vide eundeꝫ Bar.qui aliter loquitur qꝫ loquaſ

a ¶ Ualor rei.
vide ad ď hal.
l.i.ſolam in.§.
eo.ꝛ.qro nūqd
C.ď teſta.ꝛ.d.
Ale.de imo.in
l.cū furti.de in
lit.iur.ꝛ in ↄſ.
xc.iiij pte.

b ¶ De euictiō
ne.Lita tñ iſtā
ↄclōnē nō hēre
locū ſi emptori
ſciēti res aliē
vēdita fuiſſetq
caſu vēditor n
teneret de eui-
ctiōe nec ad ꝑ
eiꝫ reſtōnes.vt
hꝫ.n.d.Alex.
de imo.in ↄſil.
lv.in.iiij.p c.ꝛ
i ↄſil.xc.ca.pre
hoct.ꝛ Bar.in
l.vēditores.l.i.
q.ff.de ver.ob.

in.d.l.ij.ꝛ in.d.l.i.de ſenten.que pro eo.ꝛ eundē in.d.l.
fi.de predi.nauí.ꝛ in.l.precia rerū.ff.ad.l.fal.Et ingſi
Jo.de imo.hic non tenet dictū Bal.in.d.l.ij.in iſta pro
batione valoris rerum.adde ꝙ illud dictū nō fuit Bal.
ſed fuit Nico.de mat.ꝛ eſt dictum multum ſingulare.ꝛ
Saly.ibi refert ꝛ ſequitur.

a **J venditori.** Loco ſummarij
ponit tres caſus
in quibus re euicta venditor emptori de eui-
ctiōe nō teneſ.h.d.Ideo nō diuidiſ.¶ No.
1 iſtos tres caſus exceptos.ergo ſequiſ † ꝙ regſr emptor
b hꝫ regreſſum de euictione ᵇ contra venditorem qꝛ vendi
tor tenebatur tradere rem cum effectu.vt.l.ex empto.ff.ď
actio.empti.Et ſic iura ciuilia loquentia de euictione li-
gant eccleſiam ex approbatione papali hic.Prima ex-
2 ceptio eſt † ꝙ emptor dꝫ renunciare venditori litem mo
tam.ꝛ eſt ratio qꝛ ſi ſciuiſſet melius defendiſſet rem ven
ditam.qꝛ erat magis certus ꝛ inſtructus de iure ſuo.iō
preſumitur quod emptor perdidit non ꝑpter malū ius
ſed qꝛ ignorabat ius qꝺ competebat venditori.emptor
enim vti poteſt iure venditoris.l.emptori.C.de euictiō.
3 ¶ †Sed quaſr dꝫ fieri iſta denunciatio glo.hic dicit ꝙ
dꝫ denūciare ei qꝺ ipſum defendat ſup re ſibi ab eo ven-
dita aliās non tenetur de euictione.l.emptor.C.de euicti.
4 ¶ †Sed qd ſi vēditor ſciuit liteꝫ motā emptori an tene
bitur emptor denūciare glo.in.d.l.emptor.tenet ꝙ non
per regulā eum qui certus.li.vi.dicit tamen ꝙ tutius eſt
denūciare.ꝛ cū illa glo.ↄcordat Dy.in.d.rꝫa eum q cer
tus ꝛ Cy.in.d.l.emptor.Jo.an.hic tenet contrarium ꝛ
Spe.in eo.ti.§.fi.dicit ꝙ imo eſt neceſſarium ꝛ ſequitur
ibi Jo.an.ꝙ ibi denominatio fit ad finem denunciandi
tñ non exigiſ denominatio data certitudine.ſed vbi fit
ad finem vt veniat ad defendendum vt hic tunc requiriſ
denunciatio.ꝛ ibi dicit Jo.an.qꝺ in dubio vbi nō appa
ret ad quem finem exigatur denunciatio vꝫ ꝙ potius exi
gatur ad certificandū qꝺ dictū fuit Dy.in.d.regula eiꝫ
qui ꝛ iſtam partē ſequiſ Bar.in.l.denūciaſſe.§.quid ſi
ff.de adulte.qꝛ iſta denunciatio fit vt veniat ad defendē
dum ꝛ aſſiſtendū in lite.ꝛ ad hoc Joā.an.allegauit.l.i.
.C.de pericu.ꝛ cōmo.rei ven.ꝛ.l.ij.g abſētem.ff.de ꝓcura.
ꝛ dicit ſe mirari de gloſatoribus.ꝛ ſequitur hic.d.Ant.
d.Pe.d.Cardi.ꝛ.d.Abb.ꝛ facit.l.emancipato in ver
bo vt aſſiſtant tanqꝫ inſtruant.vt in.l.cum ſucceſſores in
verbo aſſiſtere negocio.C.de euictioni.Jo.de imo.hic re
putat opi.glo.ꝛ Dy.veriorem per.l.cū queſtio in verbo
auctoritatē tuā certā feciſti.C.de eui.ꝛ ad.d.l.denūciaſ-
ſe rñdet qꝛ ibi nō loquitur de ſubſtantia vt fiat denūcia-
tio.ſed in caſu noſtro reqriſ denūciatio de ſubſtantia ad
hoc vt agi poſſit de euictiōe.ꝛ reſidet.Tu adde Bar.in
.l.nō ſolum.§.morte.ff.de oper.no.nun.ꝛ in.d.l.emptor
ꝛ in.l.empti.C.de euictio.ꝛ in.l.ij.ff.ſolu.ma.Ludo.ro.
in.d.§.morte.dicit ꝙ opinio Joan.an.fuit opinio gl.in
.l.auctore.C.de euictioni.que dicit quod opus eſt vt nū
ciet vt defendat aliās non poteſt agere ď euictione.Sed
tu pondera quia glo.receſſit ab illa opin.in.d.l.emptor
allegat etiam ibi Ludo.glo.in cle.cauſam de electi.alle
gat ēt Bal.in.d.l.i.de pi.rei vendi.vbi tenuit cum glo.ꝛ
Dy.per.l.i.§.i.ff.de lib.agno.vbi ſufficit mulierem dice-
re ſe pregnantē.ſed in.d.l.emptor tenuit opin.Bar.ſed
in.c.i.ſi de feudo vaſal.ab aliquo interpellatus fuerit di
ſtinxi.aut querimus quo ad hñduꝫ regreſſum de euictio
ne.ꝛ tunc ſufficit ſola certificatio.ꝛ ita ↄcedat gl.ꝛ Dy.
aut veniat ad defendendū.ꝛ tunc requiriſ ꝙ aduciat ad
defendendū ꝛ ita ↄcedat opinio Jo.an.Bar.ꝛ alioꝝ
ſed Ludo.ibi dicit opi.Bar.veriorem per.l.ſi plus.§.li
te mota.ꝛ per.l.ſi rem quam.§.fi.ff.de euict.ꝛ ad.l.i.§.i.
rñdet ꝙ eſt caſus diuerſus ꝛ ita reſidet.Tu pondera ꝙ
illam.l.ſi reꝫ.§.fi.ad hoc allegauit Saly.in.d.l.i.de pi.
rei vendi.ꝛ pondera qꝛ.§.mota nō bene eſt ponderatus
ab eo qꝛ tex.ibi dicit ſed ad rē defendendā venditor pre
uri pōt

niri pōt.z ſic ponit in facultate emptoris vt nunciat vē
ditori vt veniat ad defendendū.z ita ēt ꝓbat.d.§.ſi.in ꝟ.
denūciare pōt venditori vt de ea re agēda adſit z ſic illā
tex.ponunt in ꝑtāte emptoris z nō in neceſſitate.Et pō
dera qꝛ doctrina eius eſt noua z inaudita.Adde Jo.de
imo.in.c.cum inter vniuerſas.de elec.vbi tetigit z tranſi
uit cum Bart.z Jo.an.Adde Ang.in.l.cum ex cā.ff.de
verborum obligatione.vbi refert Bar.dicere i dicta.l.
emptorē.de acti.emp.quod eſt neceſſe copiaꝫ libelli litis
in publicam formam dari venditori vt ſic cōſtet ſibi de li
te z nullaꝫ poſſit ꝓtendere ignorātiā.ꝙ Ange.ibi credit
eſſe verū ſi neſciat litē motā.z ſi ſciat non oportet ꝙ mit
tat libellū litis mote.ſꝫ oportet ꝙ requirat eū vt vēiat ad ꝺ
fendendum z aſſiſtendum in lite.z ita dicit ſe ſaluare gl.
quā Bar.vbiqꝫ repꝛhēdit.z cū hoc trāſiuit ibi Jo.ꝺ imo.
Adde Saly.i.d.l.i.de peric.rei vendi.referentem Bal.
dicere ibi ꝙ ſi venditor ſciuit ab alio qꝫ ab emptore non
ſufficit.vbi autē ſciuit ab emptore licet nō ſit requiſit⁹ vt
veniat ad defendēdū tamē tenet̄ quia in denūciatiōe ſi re
quirit̄ cōcluſio ſꝫ ſimplex denūciatio ſufficit.Mibi opi.
glo.z Dy.videt̄ verior.z ad hoc allego.l.ſi cōtrouerſia
in ver.auctori denūciare z in.l.ēptor fundi.i ver.auctori
denūciauit.C.ꝺ euictio.z allego tex.in.l.cuꝫ minor in.§.
ij.in ver.denūciare ſeruo.z in.l.ſi ꝑ imprudētiam.§.tut⁹
in ver.denūciari heredi eius.z in.l.ſi fundi.§.i.in ver.vē
ditori denūciare.z in.l.ſi reus.z in.l.ſi rem in ver.oibus
denūciari.ff.ꝺ euictio.Et ad iura in contrariū reſponde
ꝙ videnī pōderare ꝯcluſionē ſꝫ nō ipſuꝫ modū denūciādi
z ita reſpōdꝫ ad iſtum tex.z maxime qꝛ ex quo vēditor
ꝓmiſit defendere in lite eoipſo ꝙ denūciat ſibi litem mo
tam videt̄ requiret̄ eū vt defendat in lite.alibi nō habeo
iſtum articulū ita factū.Et limita niſi venditor renūciaſ
ſet iuri denūciādi vt cōiter videm⁹ in inſtrūis vbi vēditor
releuat emptorē ab iſto onere denūciādi tex.eſt in.l.herē
nius.ff.ꝺ euictio.tenet Bal.z Saly.in.d.l.i.z docto.hic
Et ego allego in ſimili gl.multū ſingularē i.c.P.z.G.
ꝺ offi.deleg.vbi poteſt quis renunciare ꝑ pactū vt ſine ci
tatiōe fer at̄ excōicatio ꝯ̄ cuꝫ.Secūdo limita niſi emptor
eſſet minor vl̄ eccleſia in qb⁹ cōmittit̄ mora re ipſa.i.ſine
interpellatione.vt in.l.in minorum.C.in quib.cauſis in
integ.reſtitu.non eſt neceſ.ſm Bald.z Saly.in.d.l.i.z
Lodo.roma.in.d.§.morte.ſꝫ illa.l.in minoꝝ nō loquit̄ in
eccleſia.Tu ꝺ hoc allega gl.ſing.inſti.ꝺ actio.§.iteꝫ iſta
ſm Bal.in.l.i.C.de ſa.ſan.eccl.ſꝫ certe nō eſt bñ dictum
qꝛ iſte tex.ligat eccleſiā z eccleſiaſticas ꝑſonas.z requirit
ꝙ emptor denūciet.ergo requiritur eccleſia.Tercio niſi
venditor eſſet i dolo.quia ſciēs litē moueri cōtra empto
rem nō dat emptori inſtrumēta ex quibus obtinuiſſet.l.
titius.ff.ꝺ actio.emp.ſm Bal.i.d.l.i.Quarto niſi ſciēs
rem alienā vendiderit.tex.eſt in.l.ſeruus quē.§.ſciens.ff
ꝺ actio.empt.ita dixit Bal.in.d.l.i.z refert do.Florian⁹
in.d.§.ſciens raynerū ꝺ forliuio allegare iſtum tex.pro
ſingulari.ſꝫ mirū ē ꝙ non viderit Bal.in.l.atqui.§.cum
me abſente.ff.de nego.geſ.vbi refert Ray.de forliuio al
legaſſe illum pro ſingulari.z ibi Bart.multum pōderat
iſtum tex.z bene facit i ſimili.l.ſi pro fundo.C.de trāſa.
Et.l.quid ſit fugitiu⁹.§.ſi.ff.de edil.edic.Quito niſi ven
deus iuraſſꝫ defendere emptorē i lite mota.qꝛ tunc ſi ſci
uit litē motam z nō venit ad defendēduꝫ tenet̄.qꝛ ſatis ē
requiſitus a ſtimulo iuramēti hoc ē dictū meū.z ad hoc
allego eleganꝯ dictū Specu.relatū a dño Anto.i.c.hec
ni de iureiurā.vbi dicit.aduocatus iurauit defendere ec
cleſiam in lite ſi ſcit litem motā eccleſie tenet̄ venire z de
fendere.lꝫ non ſit requiſitus qꝛ iuramētum iterpellat eū.
Sexto niſi eēt notoriū.qꝛ ſiue denūciaſſet ſiue nō emptor
cauſam perdidiſſet.tunc eīm nō eſt ſiēda denūciatio ita
refert Lo.roma.i.d.§.morte famoſuꝫ doctorē Rap.fulg.
5 cōſuluiſſe in.l.emptorē.ff.de actio.emp.¶ Adde pone ꝙ
eſt queſtio mota emptori z ipſe nō facta denūciatōe vē
ditori nec expectata ſentētia agnoſcit bonā fidē z reſti

tuit rem actori an poterit poſtea agere ꝺ euictōe.bar.in
d.l.emptorē tenet ꝙ nūquam cōmittit̄ actio de euictiōe
niſi ferat̄ ſnia z reus auferat̄ vigore ſnie.ꝑ.l.qui rem.C.ꝺ
euic.z.l.habere licere.ff.eo.z.d.l.at qui.§.cuꝫ me abſen
te.z.l.vtiqꝫ.ff.ꝺ rei vendi.Nec ob.d.l.ēptorem quia ibi
lata fuit ſnia z facta executio lꝫ non fuerit facta defenſio
per emptorē.qꝛ notorium erat rem eē actoris.z glo.ibi
dicit ꝙ debuit denūciari vēditori.qꝛ forte habuiſſꝫ aliqꝫ
defenſionē quam emptor ignorabat.z dicit ꝙ i notorijs
requirit̄ ſnia.qꝺ no.glo.in.c.ad noſtram el.ij.de iureiu.
Et ſic glo.in.d.l.emptorem ꝺſtruit conſiliū Raphaelis.
Sꝫ idē Bar.in.d.§.cum me abſente z ibi glo.ſentit ꝙ ſi
emptor ſciat rem eē agentis pōt agnoſcere bonam fideꝫ
z illam reſtituere agēti abſqꝫ ſnia.facit.d.l.emptori ſm
vnum intellectum.grauat tamē ſe emptor tūc ſꝫ bar.ibi
onere ꝓbandi rem eē agētis.z ꝑ hoc dicit multum ſin
gulariter qꝺ ſi ꝑ actorem fiat poſitio ſup dominio ſuo ꝙ
non tenet̄ emptor reſpōdere.qꝛ illa poſitio ē captioſa.qꝛ
vel oporterꝫ ipſum deierare negādo illas poſitiōes vel ſi
confiteret̄ grauare ſe onere ꝓbandi ius illius auctoris ſi
vellit agere ꝺ euictiōe.z iō iuſte pōt recuſare.vel nolit re
ſpōdere.ar.l.qui iuraſſe.§.ſi pater.ff.de iureiu.iō poterit
dicere nō teneor reſpondere.ſꝫ volo ꝙ facias probatōes
de iure tuo vt ſic ſit ſaluum ius agēdi de euictōe quod eſt
bene notādum.dicit tamē ꝙ dꝫ ſemꝑ denūciare vēditori.
qꝛ lꝫ emptor putet rem eē aduerſarij tamē vēditor poſſꝫ
habere aliquas defenſiōes quas emptor ignoraret.Et ſi
opponat̄ ꝙ reus debet iurare de calūnia vt in.l.ij.§.qꝺ
obſeruari.C.ꝺ iura.cal.quomō iurabit iſte qui ſcit rē eē
alterius.glo.ibi optime dicit ꝙ non facit animo calum
niādi.z etiam licitum eſt ꝑ calunīā excludere calūniā.vt
ī tex.in.l.cum pater.§.titio de leg.ij.z gl.in.c.cupientes
in ver.malignātiū de elect.in.vj.z in.c.dominus noſter.
xx.q.iii.Et ſubdit hic Jo.de imo.ꝙ ēt ſi non ſit facta de
nūciatio idem ē dicendum ſi venditor nihil rōnabile alle
gat nec oſtendit cōtra ius illius agētis.qꝛ tunc nō vide
tur intereſſe ipſius vēditoris denūciatōꝫ factam nō fuiſ
ſe.exquo nō apparet eum habuiſſe aliquā defenſionē cō
tra iura illius.z ſic poterit replicari ſibi tua non intereſt
qꝛ nō habes aliquod ius cōtra illū aduerſariū.z allegat
ſimile quod dixit Ang.in.l.decem ꝺ ver.obli.ꝙ ſi ſi ē fa
cta excuſſio cōtra pricipalem z opponat fideiuſſor de ex
cuſſione iuxta auctenti.pſente.C.de fideiuſ.replicabitur
ſibi tua nō itereſt qꝛ debitor nō eſt ſoluēdo ſic in caſu iſto
poterit agi actione exempto ꝓ euictione no aūt actione
ex ſtipulatu qꝛ illa omnino requirit rem eſſe euictā ꝑ ſen
tentiā vt dcā.l.habere licere.z ita ſentit.Tu adde bal.
in.d.§.cū ea abſēte vbi dicit ꝙ exquo requirit̄ iudiciuꝫ re
quirit̄ ſnia.vt.l.de qua re.ff.de iud.Pondera ſubtiliter
d.l.emptorem in prin.duꝫ dicit emptorem condemnatū
Et poſtea in alio reſponſo dicit z ſiue iō defendat ſiue ſi
quod manifeſtum fuit noxium fuiſſe ſeruum vel ex ſtipu
latu exempto agere poſſe vbi reputo caſum ſingularem
quod ſi notoriū eſt actorem fouere ius z venditorem
ſi lꝫ ſi feratur ſnia nihilominus poterit agi vel ex empto
vel ex ſtipulatu.qꝛ pricipium illius.l.dicit ꝯdemnatū er
go lata fuit ſnia z poſtea ſequit̄ copulatiua.z dicit ſiue
defendat ſiue nō ſufficiat ꝙ ſit manifeſtuꝫ.z ſic manifeſtū
equiperat̄ ꝯdemnationi.illa eīm copulatiua ꝑponit̄ iter
diuerſa.vt eſt glo.in rubrica.ff.de in.z fac.ign.Ponde
ro etiam qꝛ lꝫ ſufficiat manifeſtum eē nihilominus requi
rit̄ denūciatio vt voluit gl.ibi i ꝟ.poſſe ꝑ iura ſup⁹ allegata
z iquātū illa gl.dicit ſi vellit alleget vel appellet.probat
enim ꝙ nō cogit̄ ꝑciſe emptor venire ad defendēdū.ſuffi
cit ꝙ ſubijciat̄ periculo euictionis.z ꝓbat etiā illa glo.qꝺ
denūciatio alternatiue facta tenet ſimilē modū habes ꝑ
glo.ſing.in.l.ea quidem.C.ſi mancipiū.ita fuerit aliena
tum.ita dixit Bal.in.d.l.i.de pi.rei ven.Nec ſimile alle
gatū.per Jo.de imol.ꝓcedit in caſu noſtro qꝛ eoipſo ꝙ
eſt notorium debitorem non eſt ſoluendo vel non poſſe

conueniri ſtatim deuenitur ad fideiuſſorem. vt eſt gl. ſin
gula. in. l. ij. ff. qui ſatiſd. cog. conſuluit Bar. in marchia
vt ipſe dicit in. d. l. decem. ꝛ in. l. ſi. ff. ſi cer. pet. ſed in caſu
noſtro nõ eſt ſic. q2 poſſibile eſt ꝙ ius agendo ſit notori-
um ꝛ venditor habeat aliquam exceptionem que lateꝫ
alios. facit ad hoc tex. in. l. lex iulia de repetun. §. ſi. ff. ad
. l. iuliam repetundarum. ꝛ ideo erit neceſſaria denũcia-
tio quicquid dixerit Rapb. ꝛ alij. Et etiam pondera q2
ſuper illa executiõe eſt neceſſaria ſententia vt voluit bar.
in. d. l. decem. ꝛ iſta menti cõmenda. Et inquantum heri
dixi de forma denunciationis. vide Bal. in. c. i. de inueſti
tura de re aliena facta. Et inquãtum Bar. in. d. l. empti.
dicit ꝙ ſolemnitas clemen. cauſam. de elec. debet ſeruari
per emptorem. Adde ꝙ glo. in. d. clemen. cauſam ſentit
ꝯtrium. ꝛ ẽt dicit ibi Bar. ꝙ copie libelli dꝫ mitti ꝛ volu
it Ang. ibi. Adde ꝙ tex. d. cle. cãm dicit hoc verum ſi pe
tatur. di enim ibi ꝙ dꝫ appellans oſtẽdere appellato ap
pellationẽ in forma publica. ꝛ ſi petat copiã dꝫ ſibi dari.
Et dicit ꝙ illa forma eſt ſeruanda in oĩbus caſibus in q
bus denũciatio eſt neceſſaria. Et glo. ibi q̃rit an hẽat lo
6 cum in caſu iſtius. c. ꝛ dicit tutũ eſſe ꝙ ſeruet. ¶ †Sed
qñ dꝫ fieri iſta denũciatio. tex. hic dicit poſt iudiciũ inſti-
tutũ. Hoſti. dicit ꝙ pt fieri qñcũqꝫ dũmodo ſaluũ ſit ius
vẽditoris. l. ſi rẽ. §. quolꝫ allato hic in gl. ꝯclude ꝙ añq̃
ſit ꝯcluſum in cauſa põt qñcunqꝫ. ſed poſt concluſum in
cauſa non. glo. eſt ſingu. in. d. §. quolibet. Et ad. l. qui cõ
cubinã. §. heres. de leg. iij. reſpondet dum dicit ante iudi
cium. i. ante ſniam vel ſm Dy. reſpondet ſi hꝫ cauſaꝫ lu-
cratiuam. q2 eſt legatarius vel donatarius dꝫ denũciare
añ iudiciũ q2 eſt emptor tunc põt vſqꝫ ad cõcſonem. Tu
pondera tex. in. d. §. quolꝫ ibi ne ꝓpe ipſam condẽnatio-
nem id fiat. q2 ꝓpe ſniam dĩ fieri qñ nil vel modicum eſt
attentatũ. Et dicit ẽt ibi glo. ꝙ ſi in cã principali emptor
nõ denũciauit poterit in cã appellatiõis denũciare ſi iu-
ra venditoris ſunt integra. ꝛ dicit hic Jo. an. ꝙ ſi iſto ca
ſu latitat venditor ne ad eum pueniat dnunciatio ſeruet
pratica dicte cle. cauſam. Idem ſi non poteſt habere pre
ſentiam ipſius venditoris abſqꝫ eius culpa. q2 tunc pote
rit fieri ad domũ in qua ꝯſueuit cõiter habitare vt ibi. Et
dicit hic glo. multum ſolẽnis ꝙ ſufficit denũciare fideiuſ
ſori venditore abſente. Idem dicit in ꝓcuratore. vt in. §.
7 ꝯſente hic allegato. ¶ †No. ꝙ emptor qui ꝯtumaciter
abſentat non agit de euictione ex quo habes ꝙ vbi ſnia
preiudicat tertio non ꝑiudicabit ſi eſt lata ꝓpter ꝯtuma
ciam ꝑtis. ꝛ eſt rõ q2 magis ꝓpter abſentiam vĩ euict9
tex. eſt in. l. ſi ideo. ff. de euic. facit. l. qui repudiantis. §. ſi.
ff. de inoff. teſta. ꝛ ibi refert Nico. de neapo. Ray. de for
li. dicere illum tex. non fore alibi. ſed ipſe allegat alium
in. l. ſi ſeruus plurium. ff. de leg. i. Tu allega alium in. l.
precee. C. de pigno. ꝛ glo. in. c. ſicut de re iudi. ꝛ glo. in. c.
i. ſi de feudo vaſallus ab aliquo interpellatus fuerit. Ad
de Bal. in. l. ij. C. quibus res iud. non nocet in. v. colum.
vbi limitat niſi probaretur ex inſpectione actorum. quia
ex pleniſſima probatione lata fuit ꝛ non per contumaci
am ꝛ idem dicit quando conſtaret quod fuit abſens ex
iuſta cauſa ꝛ allegat glo. ſingu. in. l. ij. C. de ꝯrio iudicio
tutele. ꝛ idem voluit idem Bal. in. d. c. ſicut. ꝛ in. d. c. i. ſi
vaſallus ab aliquo. ꝛ Ange. in. d. l. ſi ideo dixit Bar. ꝙ
ſnia lata de falſo contra notariuꝫ ꝯtumacẽ ꝙ potius vĩ
lata ꝓpter contumaciã. ꝛ idem voluit in conſilio incipi.
Jo. notarius ꝛ in. l. infamẽ. ff. de publi. iud. Et pondera
circa hoc q2 ex quo fuit denunciatũ venditori debuit cõ
parere ꝛ iudicium in ſe ſuſcipere. l. ſi plus. §. i. ff. de euicti.
Si ergo non fecit in mora. ergo ſequitur ꝙ teneť ad in
tereſſe ille vẽditor. hoc nõ reperio tactũ p aliqueꝫ. ſꝫ do.
Bal. in. d. l. i. C. ꝺ periculo rei vendite dicit iſte tex. proce
dit etiam ſi venditor non cõparuit vt potius culpa noce
at emptori q̃ venditori. q2 maior fuit mora emptoris q̃
fuit mora vẽditoris q in illo iudicio nõ cõparuit. ar. l. i.
. C. de ſente. ꝛ interculo. omni. iudi. Et ſubdit glo. hic idẽ
eſſe qñ emptor qui cõpromiſit ſuccubuit. q2 tũc ſi poterit
agi de euictiõe. allegat. l. ſi dictũ. §. ſi compromiſero. ff. de
euicti. Et eſt ratio ſm do. Anto. q2 teneť ſtare ſentẽtie ar
bitri iuſte vel iniuſte. vt. in. l. diem ꝓferre. §. ſtari. ff. ꝺ arbi
tris. Et ſubdit pulchruꝫ dictũ do. Anto. ꝙ ſi i cõpromiſ-
ſo dictũ fuit ꝙ arbiter ꝓnũciaret ſm ius. ꝛ ẽ ratio quia
ideo emptor non agit ꝺ euictiõe tunc q2 cõpromiſit volũ
8 tarie. Et ideo dič hic domi. Petr. ꝛ do. Cardi † ꝙ ſi em
ptor nõ cõpromitteret volũtarie ſed neceſſitatus ex diſpo
ſitiõe ſtatuti nam extant ſtatuta in italia ꝙ cõſanguinei
litigãtes teneãť cõpromittere ꝙ tũc poſſet talis cõpro-
mittẽs ſi ſuccũberet agere ꝺ euictiõe. q2 ceſſaret rõ poſita
in. d. §. ſi cõpromiſero. dum dicit. nulla enim neceſſitate
cogẽte. Et ſic refert do. Car. ſe in contingẽtia facti cõſul
uiſſe ſequiť hic Jo. de imo. qui allegat qꝺ habeť in. c. ab
arbitris de offi. delega. li. vi. ꝛ in. l. fina. C. ꝺ iudicijs. Tu
adde bal. in. l. i. C. de peri. rei vẽdi. vbi allegat bar. idem
tenere. Dicit tamẽ quod quãdo eligitur talis arbiter dꝫ
vẽditor citari. q2 ſua itereſt. nam magna vis ẽ i electiõe
arbitri imo in eo pẽdet quodãmodo ſtatus totus ipſius
cauſe maxime qñ ẽ arbitrator. allegat. l. ſi. C. eo. ꝛ cõſul
ui idẽ debere fieri. Adde bar. i. d. §. ſi compromiſero vbi
idem voluit. Et ſubdit idem eſſet ſi iſte ẽptor prorogauit
iuriſdictiõeꝫ iudicis non ſui. vel cõſenſit in alium iudicem
ſequitur ibi bal. Adde eũdẽ bal. in. l. venales. C. quando
prouo. non ẽ neceſ. vbi dicit ꝙ arbiter iuris equiperatur
iudici. vt in. l. quid ergo. §. ex cõpromiſſo. ff. de his q no.
infa. dicit bar. ꝙ cõfeſſio facta coram arbitrio electo ex
diſpõe ſtatuti infamat ꝛ bal. in. d. §. ſtari dixit illum. §. ſi
habere locum in arbitro electo ex diſpõne ſtatuti. Et ad
de eũdeꝫ Bal. in. l. iperatores. ff. ꝺ tranſa. vbi refert Jac.
9 de are. dicere † papa mãdauit epo vt prouideret mihi ꝺ
beneficio epus mihi cõtulit illꝺ ſꝫ abbas contulit alteri
aſſerens ſpectare ad collatõem ſuam cõpromiſi i quẽdã
ꝓnunciãtem cõtra me recurro ad epm vt ꝓuideat mihi
de alio ꝙ collatio pma nõ tenuit. ipſe dicit nõ teneri ipu
teť mihi quare cõpromiſi. Guil. dicit ibi eſſe caſuꝫ in. d.
§. ſi cõpromiſero Bal. ibi iducit ꝯ ẽptores cõpromittẽ-
tes volũtarie. ſecus ſi ex neceſſitate ſtatuti. dicit ẽt vẽdito
rem citandum ad electõeꝫ arbitri. l. auctore. C. de euic. ꝛ
limita niſi vẽditor ꝓmiſiſſꝫ teneri ꝺ euictõe qualitercũqꝫ
euincatur. q2 tunc habebit locum ẽt in ſnia arbitri. gl. eſt
ſing. in. l. cum pena. ff. ꝺ arbitris. ꝛ iquãtum glo. iſta alle
gat. l. ſi dictum. §. ſi autem vide ſingularẽ limitatõꝫ ad il
lum. §. p tex. iũcto dicto Bar. in. l. qui res in verſ. diuer
10 ſaꝫ. ff. ꝺ ſolu. ¶ †Ultimo nota ꝙ iniuria iudicãtis pot9
nocet emptori q̃ venditori. q2 quod iudex facit ex iiuria
eſt caſus fortuitus. l. cum duobus. §. ſi. ff. p ſocio. ideo po
tius iputať emptori ſicut quodlibet aliꝺ periculum veni
ens poſt perfectã emptionẽ. l. i. ꝛ. l. neceſſario. ff. de pict.
rei vẽdi. ſꝫ glo. in. l. ſi p imprudẽtiam. ff. ꝺ euic. intelligit
hoc verum quãdo emptor fuit cã iſtius iiuſtitie alias po
terit agere ꝺ euictõe. ꝛ illaꝫ tꝫ Jaco. de are. per. l. ij. §. io.
let. ff. ꝺ heredi. vendi. Cy. in. l. emptor. C. ꝺ euic. Contra-
rium teneꝫ glo. in. l. exceptõꝫ. ff. ꝺ fideiuſſo. Dic ſm Bar.
ꝙ quãdo p ignorãtiam vel culpam iudicis euincitur ẽ
ad vẽditorem ẽ caſus fortuitus nõ ſpectat ad vẽditoreꝫ
vide Bar. in. d. l. ſi per iprudẽtiam ꝛ in. d. l. exceptõꝫ ꝛ i
telligit iſtum tex. Inno. qñ ẽ lata ſnia p talem iniuriam
ex qua iudex facit litem ſuã. ſecus ſi nõ faceret litẽ ſuã. ꝛ
11 ita trãſeunt oẽs. Tu adde elegãs ꝯſiliũ Ange. cl xxiiij. †
vẽditor ꝓmiſerat defendere ẽptorem ꝺ iure ꝛ de facto.
modo iudex ꝓceſſit ad inſtar priuati omni iuris ordine
ꝑtermiſſo ꝛ ita eſt res. an poſſit ẽptor agere de euictõe. ꝛ
ꝯſuluit ꝙ nõ. ꝛ monet q2 lꝫ iniuria iudicis ſit caſus for
tuitus nihilominus quãdo ꝓcedit ita beſtialiter nõ ſua
to aliquo iuris ordine dicitur caſus fortuitus inſolitus. ꝛ
iꝺ illa verba itelliguntur de caſu fortuito euẽire allegat. l.
fiſtulas. §. frumẽta. ff. eo. de quo tex. vide late dcã p me in
c. i. ꝺ ꝯmodato. Adde ẽt. l. ſi. C. de actio. ẽpt. vbi vẽditor

non tenetur defendere emptorem a violentia illata de fa-
12 cto. ¶ †Quid si est expulsus et egit interdicto unde vi et
p sententiã succubuit an teneat venditor ad interesse. dic
q nõ. qr in isto interdicto non habuit causam a vendito
re ideo quãtum ad hoc vẽditor nõ ẽ auctor eius. secus si
ẽptori auferatur possessio via iuris. l. ratio in prin. ff. de
acti. empt. vide Bal. in d. l. fi. Et si promisit dfendere de
iure et d facto an teneat dfẽdere a violẽtia. puta qr ẽptor
timet intrare possessionẽ ppter potẽtiã adversarij. an te
neat venditor armata manu defendere si sibi ẽ facile. Et
possibile. Bal. ibi refert doctores dicere qd non vr pmi-
sisse factũ alienũ. et qr iste ẽ casus fortuitus. nec venit de
natura Zctꝰ. qr vbũ d facto hz plura significata. ideo in
dubio si cõprehendit q ẽ ꝯ naturã cõtractus. l. dñi. §. i.
ff. d dãno infect. et idem dicit si diceret promitto te defen
dere a iure et facto. quia verba debẽt itelligi civiliter. l. si
cui. ff. d servitu. sed Bar. in. l. stipulatio ista in pri. de ver.
obli. dicit hoc verũ nisi vẽditor esset causa istius impssio
nis. puta qr inimicus venditoris inferret istã iniuriã. q ẽ
verũ tẽpore cõtractus ierat ista causa. secus si postea sup
venit. qr tũc casus fortuitus non venit in contractu. l. in-
tius. ff. d evictio. sm Bal. in. d. l. fi. sequit ibi Saly. et mo
derni i. d. l. stipulatio ista. sed pone quod pmisit de suo
dato et facto. et de suo dando et faciẽdo tantũ an ptineat
factum heredis vel successoris sui. Et dicit Bal. in dicta
l. fi. q sic qr illa dictio rñ excipit psonas extraneas non
aũt successores. et dicit esse casum singularẽ i. d. l. stipulõ
ꝟ. sz si obstat de. extrai. §. cũ at de ꝟ. si. d illa dictõe taxatiue
adde singlarẽ tex. i. l. si insulaz. §. colonus. ff. locati quod
si aliquis obligat se nõ ponere icendiũ i insula et famuli
sui posuerãt teneatur. secus si extranei. et adde Bar. in. l.
servus. ff. de pdi. furti. in prin. emptor dixit se nolle tene-
ri nisi d suo facto. Quod nihilominus tenebitur ex facto
eius cuius ipse est heres. q dictũ retulit Bal. in. c. i. qui
successores tene. et ibi dicit quod ẽ dubium p doctrinam
Cy. in. l. fine. C. de neg. gest. Saly. i. d. l. servus. tz cõtra-
a 13 rium. ¶ †Quid at importet illa vba d facto ᵃ vide bal.
i. d. c. i. et in. l. i. ff. d evictio. et in. d. l. fi. ff. de actio. empt. et
i ꝯsilio Lud. de civitate castelle. Bar. i. d. l. stipulatõ ista
in princi. et in. d. l. servus et in. d. l. fi. et in. d. l. i. et in extra
uagan. ad reprimẽdam i verbo videbit. Lapum allega-
tõe. xxiiij. Ange. i. l. imperatorem. ff. de trãsac. et in consilio
ciiij. do. Ab. i. c. peritio de iureiur. Lo. ro. in rub. ff. de
14 arbi. ¶ †Quid si est factũ pactũ q vẽditor nõ teneat d
evictõe dic q istud pactũ nõ porrigit effectũ circa tria.
Primo si vẽditor fuit in dolo. l. tenet. §. fi. ff. de actio. ẽp.
Secũdo si ipse. vel heres eius evincat. l. emptorẽ. §. fi. ff.
de actio. emp. Tertio põt nihilominus repeti preciũ vt i
d. §. fi. nisi sit expresse dictũ q nõ teneat ad restitutõem
vel fuerit expressa certa causa. casus ẽ sing. in. l. qui liber
tatis. ff. de evic. ita dixit Bal. i. l. i. C. de peri. et cõmo. rei
vẽdi. vide eũdem bal. copiosius et melius loquẽtez in. l.
non dubitatur. C. de evic. et in. c. i. §. rursus quib. mo. feu.
amit. Et etiam dicas q in divisione etiam nõ restituet p-
cium. ista est glo. sing. in. l. si famile. C. fami. hercisc. vide
15 ibi Bal. referẽtez dictũ Guido. d suza. ¶ †Quid si evin
catur possessio et non dominiũ dic q nõ agit quasi re evi
cta sz quasi re nõ tradita. l. rõ. ff. de actio. ẽpti. si venditor
pmisit reficere sumptus litis itelligit de lite pprietatis
et ñ possessiõis. ita no. i. l. vẽditorem. ff. d ꝟ. ob. vid ibi bar.
eundem in. d. l. rõ ideo sit cautus emptor vt dicat tam si
evincat possessio q̃z pprietas et de expẽsis utriusqz litis
sm bal. in dicta. l. i. d periculo reivendite. Et ibi dicit qd
pro evictione iurispatronatus cõpetit actio de evictione
l. titius. ff. d actio. empti. et dicit hic dominus Pe. q vẽ-
ditor non teneat dare emptori instrumentũ tituli sui põt
enĩ illa retinere penes se per. l. titius. et. l. creditor. ff. de
16 actio. ¶ †Sz pone q creditor est clericus et emptor est
laicus et movet questio emptori i foro laici et requirit cle
ricum vẽditorẽ vt eum defendat coram laico. an tenebit
corã laico defendere. glo. in. c. clericũ nullus. xi. q. i. tenet
q sic qr iudicium est institutum contra emptorẽ tanquã
possessorẽ. sz vẽditor venit solũ ad assistendũ emptori et
defendẽdũ. l. i. C vbi i rẽ actio. l. vẽditor. ff. d iudic. nõ er
go hoc casu dr clericus cõveniri corã laico qr solũ pstat
defensionem illi ẽptori sm gl. illam secus vbi laicus pos
sessor nomine clerici nominat clericũ i iudicio qr tũc cle
ricus advocat iudicium coraz suo iudice. Facit q no.
in. c. qm. §. fi. vt lit. non cõtest. et ibi Jo. an. et do. Anto. et
moderni. Specu. in ti. de pmo decreto. §. restat vers. quid
si. dñe bal. in. d. l. vẽditor. et ibi bar. et idem bar. i. l. pcu-
rator ad exhibẽdũ. §. fi. ff. rẽ ratam haberi. et in disputatõe
sua Ange. in. l. qui absentem. ff. d procur. et in. d. l. pcura
tor. §. i. et in. l. si cui. §. penul. ff. de accu. et in. d. l. venditor.
do. Pet. in. c. significasti de for. compe. et in. c. ea que. in
xvij. questione de regu. iur. li. vi. et in. c. ad audientiam d
prescrip. bal. i. l. i. C. vbi i rẽ actio. et i. l. emptori. C. d evic.
17 Saly. in. d. l. i. ¶ †Et adde quia vidi dubitari an ẽptor
possit ipetrare a iudice pfecta emptõe invito vẽditore fie
ri bãnimẽta q qcunqz i talibꝰ rebꝰ ẽptis ptẽdit hre ius
cõpareat ostẽsurus d iure suo infra certũ terminũ et post
ea si audiet decidit hoc modo aut d hoc ẽ statutũ et tunc
servas illud. l. oẽs populi de iusti. et iure. Si vero sumꝰ in
iure cõi et tũc si ẽptor scit aliquos eũ diffamare q nõ hz
ius in rebꝰ emptis poterit hoc impetrare. et allego dictã
Inno. in. c. cõquerẽte d offi. ord. volẽtis q remediũ. l. dif
famari. C. d ingenuis man. habet locũ ẽt i diffamatõe ci
vili vt ẽ casus noster. et idẽ dicit i. c. cũ oli d testi. et i. c. i. d
cõfir. vti. et i. c. lator. et i. c. cũmqz q fil. sint legit. et allego
sing. dictũ Spe. i. eo. ti. §. nũc dicẽdũ ꝟ. restat et versicu.
vltimo nota cum duobus sequẽtibus vbi contra euz qui
alteri nunciat ne talez rẽ emat et ne talẽ rẽ vẽdat qr non
habet ius dat pfectũ rmediũ et subdit q dño rei i iur suo
diffamato ab alio cõpetit actio d dolo ꝯ diffamãtẽ quod
dictum ppetuo nota. bar. tñ in. l. d pupillo. §. si is cui. ff. d
no. oper. nũ. tetigit et non decidit et ẽ miraz et erranter di
cit se velle dicere in ea. l. in. §. si quis is pretori. ff. de ope.
no. qr potius debebat illũ apire i. l. nõ solum. §. morte d
ope. no. sz in. l. i. §. huius interdicti. ff. vti possidetis hoc de-
18 terminavit. ¶ †Utrũ aũt ista denũciatio i cã evictionis
possit fieri hereditati iacẽti vid singulare cõsiliũ Paul.
de castro. cclxxv. Andreas barbatia.

ᵃ ¶ De scõ. vi-
de de hoc bal. i
l. i. C. de inst. et
substit. Jac. de
bel. in auct. de
hered. et fal. in
§. his igit col.
i. vbi d ista cã
multa habes.

¶ De locato. Rubrica.

¶ Supra dictum ẽ de cõtractu ẽptionis et vẽditiõis. sz
qr contractus locatõis et cõductiõis habẽt magnã cõfor
mitatẽ cum contractu emptõis. l. ij. ff. eo. insti. eo. in prin.
1 ergo cõgrue ponit ista rubrica hic. † Sz quo iure fuit in
troducta locatio et cõductio tex. in. l. i. ff. eo. dicit q ex na
turali idest oium gẽtium. et facit tex. in. l. ex hoc iure in ꝟ.
locatões. ff. de iusti. et iur. Tu pondera aut consideramꝰ
locationem in abstracto prout ẽ potestas locandi. et tũc
est iuris. si vero eam cõsideramus in cõcreto quod est ip
sum locare et tũc est facti. l. consilio. §. fi. ff. de cura. furio.
Pondera ẽt locatio fieri non potest sine pecunia nume
rata. tex. est melior de iure in. l. i. §. si quis servũ. ff. depo-
si. qr. d. l. ij. et insti. i prin. dicunt q non põt fieri sine mer
cede. sz pecunia nõ potest fieri sine auctoritate principis
vt in. c. quãto de iureiu. l. ij. et fi. C. d veteris nũmismatis
ptãte. li. xi. si ergo auctoritate principis. ergo est de iure
civili locatio. apta enim denominatio sumenda ẽ ad for
mam vt scribũt philosophi. et in. c. cũ dilecta d rescrip. sz
formale locatõis ẽ pecunia. ergo erit d iure civili. Qui
imo plus audeo dicere q vtile dominiũ qsitũ ex locatio
ne ad longum tempus facta erit de iure civili p tex. in. §.
adeo insti. eo. quod õstruit gl. i. d. l. ex hoc iure. Et ex hoc
infero q sicut statutum populi põt phibere venditiões vt i
l. i. C. si licere habita. metro. li. xi. ita poterit prohiberi lo
catiões. Et ideo dicas quod formaliter introducta d iure

conuenïri ſtatim deuenitur ad fideiuſſorem. vt eſt gl. ſin
gula. in. l. ij. ff. qui ſatiſd. cog. conſuluit Bar. in marchia
vt ipſe dicit in. d. l. decem. ⁊ in. l. ſi. ff. ſi cer. pet. ſed in caſu
noſtro nõ eſt ſic. q2 poſſibile eſt ꝙ iuſ agentis ſit notori-
um ⁊ venditor habeat aliquam exceptionem que lateꝫ
alios. facit ad hoc tex. in. l. lex iulia de repetun. §. ſi. ff. ad
l. iuliam repetundarum. ⁊ ideo erit neceſſaria denücia-
tio quicquid dixerit Rayb. ⁊ alij. Et etiam pondera q2
ſuper illa executiõe eſt neceſſaria ſententia vt voluit bar.
in. d. l. decem. ⁊ iſta menti cõmenda. Et inquantum beri
dixi de forma denunciationis. vide Bal. in. c. i. de inueſti
tura de re aliena facta. Et inquantum Bar. in. d. l. empti.
dicit ꝙ ſolemnitas clemen. cauſam. de elec. debet ſeruari
per emptorem. Adde ꝙ glo. in. d. clemen. cauſam ſentit
ꝯtrium. ⁊ ẽt dicit ibi Bar. ꝙ copia libelli dꝫ mitti ⁊ volu
it Ang. ibi. Adde ꝙ tex. d. cle. cũm dicit hoc verum ſi pe
tatur. dĩ enim ibi ꝙ dꝫ appellans oſtẽdere appellato ap
pellationẽ in forma publica. ⁊ ſi petat copiã dꝫ ſibi dari.
Et dicit ꝙ illa forma eſt ſeruanda in oĩbus caſibus in q
bus denũciatio eſt neceſſaria. Et glo. ibi q̃rit an hẽat lo
6 cum in caſu iſtius. c. ⁊ dicit tutũ eſſe ꝙ ſeruet. ¶ †Sed
qñ dꝫ fieri iſta denũciatio. tex. hic dicit poſt iudiciũ inſti-
tutũ. Hoſti. dicit ꝙ põt fieri qñcũqꝫ dũmodo ſaluũ ſit ius
vẽditoris. l. ſi rẽ. §. quotꝫ allato hic in gl. ꝯclude ꝙ añq̃
ſit ꝯcluſum in cauſa põt qñcunqꝫ. ſed poſt concluſum in
cauſa non. glo. eſt ſingu. in. d. §. quolibet. Et ad. l. qui cõ
cubinã. §. heres. de leg. iij. reſpondet dum dicit ante iudi
cium. i. ante ſñiam vel ſm Cy. reſpondet ſi hꝫ cauſaꝫ lu-
cratiuam. q2 eſt legatarius vel donatarius dꝫ denũciare
añ iudiciũ q2 eſt emptor tunc põt vſqꝫ ad cõcluſionem. Tu
pondera tex. in. d. §. quotꝫ ibi ne ꝓpe ipſam condẽnatio-
nem id fiat. q2 ꝓpe ſñiam dĩ fieri qñ nil vel modicum eſt
attentatũ. Et dicit ẽt ibi glo. ꝙ ſi in cã principali emptor
nõ denũciauit poterit in cã appellatiõis denũciare ſi iu-
ra venditoris ſunt integra. ⁊ dicit hic Jo. an. ꝙ ſi iſto ca
ſu latitat venditor ne ad eum perueniat dñunciatio ſeruet
practica dicte cle. cauſam. Idem ſi non poteſt habere pre
ſentiam ipſius venditoris abſqꝫ eius culpa. q2 tunc pote-
rit fieri ad domũ in qua ꝯſueuit cõiter habitare vt ibi. Et
dicit hic glo. multum ſolẽnis ꝙ ſufficit denũciare [illegible]
ſori venditore abſente. Idem dicit in ꝓcuratore. vt in. §.
7 ꝓſente hic allegato. ¶ †No. ꝙ emptor qui ꝯtumaciter
abſentat non agit de euictione ex quo habes ꝙ vbi ſñia
preiudicat tertio non ꝓiudicabit ſi eſt lata ꝓpter ꝯtuma
ciam pꝛĩꝛis. ⁊ eſt rõ q2 magis ꝓpter abſentiam vĩ euict
tex. eſt in. l. ſi ideo. ff. de euic. facit. l. qui repudiantis. §. ſi.
ff. de inoff. teſta. ⁊ ibi refert Nico. de neapo. Ray. de for
li. dicere illum tex. non fore alibi. ſed ipſe allegat alium
in. l. ſi ſeruus plurium. ff. de leg. i. Tu allega alium in. l.
preſes. C. de pigno. ⁊ glo. in. c. ſicut de re iudi. ⁊ glo. in. c.
i. ſi de feudo vaſallus ab aliquo interpellatus fuerit. Ad
de Bal. in. l. ij. C. quibus res iud. non nocet in. v. colum.
vbi limitat niſi probaretur ex inſpectione actorum. quia
ex pleniſſima probatione lata fuit ⁊ non per contumaci
am ⁊ idem dicit quando conſtaret quod fuit abſens ex
iuſta cauſa ⁊ allegat glo. ſingu. in. l. ij. C. de ꝯrio iudicio
tutele. ⁊ idem voluit idem Bal. in. d. c. ſicut. ⁊ in. d. c. i. ſi
vaſallus ab aliquo. ⁊ Ange. in. d. l. ſi ideo dixit Bar. ꝙ
ſñia lata de falſo contra notariuꝫ ꝯtumacẽ ꝙ potius vĩ
lata ꝓpter contumaciã. ⁊ idem voluit in conſilio incipi.
Jo. notarius ⁊ in. l. infamẽ. ff. de publi. iud. Et pondera
circa hoc q2 ex quo fuit denunciatũ venditori debuit cõ
parere ⁊ iudicium in ſe ſuſcipere. l. ſi pus. §. i. ff. de euicti.
Si ergo non fecit in mora. ergo ſequitur ꝙ tenet ad in
tereſſe ille vẽditor. hoc nõ reperio tactũ p aliqueꝫ. ſꝫ do.
Bal. in. d. l. i. C. ꝺ periculo rei vendite dicit iſte tex. proce
dit etiam ſi venditor non cõparuit vt potius culpa noce
at emptori q̃ꝫ venditori. q2 maior fuit mora emptoris q̃ꝫ
fuit mora vẽditoris q in illo iudicio nõ cõparuit. ar. l. i.
C. de ſente. ⁊ interculo. omni. iudi. Et ſubdit glo. hic idẽ
eſſe qñ emptor qui cõpromiſit ſuccubuit. q2 tũc ſi poterit
agi de euictiõe. allegat. l. ſi dictũ. §. ſi compromiſero. ff. de
euicti. Et eſt ratio ſm do. Anto. q2 tenet ſtare ſentẽtie ar
bitri iuſte vel iniuſte. vt. in. l. diem ꝓferre. §. ſtari. ff. ꝺ arbi
tris. Et ſubdit pulchrũ dictũ do. Anto. ꝙ ſi i cõpromiſ-
ſo dictũ fuit ꝙ arbiter ꝓnũciaret ſm ius. ⁊ ẽ ratio quia
ideo emptor non agit ꝺ euictiõe tunc q2 cõpromiſit volũ
8 tarie. Et ideo dĩc hic domi. Petr. ⁊ do. Cardi † ꝙ ſi em
ptor nõ cõpromitteret volũtarie ſed neceſſitatus ex diſpo
ſitiõe ſtatuti nam extant ſtatuta in italia ꝙ cõſanguinei
litigãtes teneãt cõpromittere ꝙ tũc poſſet talis cõpro-
mittẽs ſi ſuccũberet agere ꝺ euictiõe. q2 ceſſaret rõ poſita
in. d. §. ſi cõpromiſero. dum dicit. nulla enim neceſſitate
cogẽte. Et ſic refert do. Car. ſe in contingẽtia facti cõſul
uiſſe ſequit hic Jo. de imo. qui allegat qð habet in. c. ab
arbitris de offi. delega. li. vi. ⁊ in. l. fina. C. ꝺ iudicijs. Tu
adde bal. in. l. i. C. de peri. rei vẽdi. vbi allegat bar. idem
tenere. Dicit tamẽ quod quãdo eligitur talis arbiter dꝫ
vẽditor citari. q2 ſua itereſt. nam magna vis ẽ i electiõe
arbitri imo in eo pẽdet quodãmodo ſtatus totus ipſius
cauſe maxime qñ ẽ arbitrator. allegat. l. ſi. C. eo. ⁊ cõſul
uit idẽ debere fieri. Adde bar. i. d. §. ſi compromiſero vbi
idem voluit. Et ſubdit idem eſſet ſi iſte ẽptor prorogauit
iuriſditiõeꝫ iudicis non ſui. vel cõſenſit in alium iudicem
ſequitur ibi bal. Adde eũdẽ bal. in. l. venales. C. quando
prouo. non ẽ neceſ. vbi dicit ꝙ arbiter iuris equiperatur
iudici. vt in. l. quid ergo. §. ex cõpromiſſo. ff. de his q no.
infa. dicit bar. ꝙ cõfeſſio facta coram arbitrio electo ex
diſpõe ſtatuti infamat ⁊ bal. in. d. §. ſtari dixit illum. §. ſi
habere locum in arbitro electo ex diſpõne ſtatuti. Et ad
de eũdeꝫ Bal. in. l. iperatores. ff. ꝺ tranſa. vbi refert Jac.
9 de are. dicere † papa mãdauit epo vt prouideret mihi ꝺ
beneficio epus mihi cõtulit illð ſꝫ abbas contulit alteri
aſſerens ſpectare ad collatiõem ſuam cõpromiſi i quẽdã
ꝓnunciãtem cõtra me recurro ad epm vt ꝓuideat mihi
de alio ꝙ collatio pma nõ tenuit. ipſe dicit nõ teneri ipu
ſeꝫ mihi quare cõpromiſi. Bal. dicit ibi eſſe caſuꝫ in. d.
§. ſi cõpromiſero Bal. ibi iducit ꝯ ẽptores cõpromittẽ-
tes volũtarie. ſecus ſi ex neceſſitate ſtatuti. dicit ẽt vẽdito
rem citandum ad electiõeꝫ arbitri. l. auctore. C. de euic. ⁊
limita niſi vẽditor ꝓmiſiſſꝫ teneri ꝺ euictiõe qualitercũqꝫ
euincatur. q2 tunc habebit locum ẽt in ſñia arbitri. gl. eſt
ſing. in. l. cum pena. ff. ꝺ arbitris. ⁊ iquãtum glo. iſta alle
gat. l. ſi dictum. §. ſi autem vide ſingularẽ limitatiõẽ ad il
lum. §. p tex. iũcto dicto Bar. in. l. qui reo in verſ. diuer-
10 ſus. ff. ꝺ ſolu. ¶ †Ultimo nota ꝙ iniuria iudicãtis potius
nocet emptori q̃ꝫ venditori. q2 quod iudex facit ex iiuria
eſt caſus fortuitus. l. cum duobus. §. ſi. ff. p ſocio. ideo po
tius iputat emptori ſicut quodlibet alið periculum veni
ens poſt perfectã emptionẽ. l. i. ⁊. l. neceſ. rio. ff. de peri.
rei vẽdi. ſꝫ glo. in. l. ſi p imprudẽtiam. ff. ꝺ euic. intelligit
hoc verum quãdo emptor fuit cã iſtius iiuſtitie alias po
terit agere ꝺ euictiõe. ⁊ illaꝫ tꝫ Jaco. de are. per. l. ij. §. ſo-
let. ff. ꝺ heredi. vendi. Cy. in. l. emptor. C. ꝺ euic. Contra-
rium teneꝫ glo. in. l. exceptiõꝫ. ff. ꝺ fideiuſſo. Dic ſm Bar.
ꝙ quãdo p ignorãtiam vel culpam iudicis euincitur q̃
ad vẽditorem ẽ caſus fortuitus nõ ſpectat ad vẽditoreꝫ
vide Bar. in. d. l. ſi per iprudẽtiam ⁊ in. d. l. exceptiõꝫ ⁊ i
telligit iſtum tex. Inno. qñ ẽ lata ſñia p talem iniuriam
ex qua iudex facit litem ſuã. ſecus ſi nõ faceret litẽ ſuã. ⁊
11 ita tranſeunt oẽs. Tu adde elegãs ꝯſiliũ Ange. clxxiiij. †
vẽditor ꝓmiſerat defendere ẽptorem ꝺ iure ⁊ de facto.
modo iudex ꝓceſſit ad inſtar priuati omni iuris ordine
ꝓtermiſſo ⁊ ita eſt reo. an poſſit ẽptor agere de euictiõe. ⁊
ꝯſuluit ꝙ nõ. ⁊ mouet q2 lꝫ iniuria iudicis ſit caſus for-
tuitus nihilominus quãdo ꝓcedit ita beſtialiter nõ ſua
to aliquo iuris ordine dicit caſus fortuitus inſolitus. ⁊
ið ille verba itelligunt de caſu fortuito cõſueto allegat. l.
ſiſtulas. §. frumẽta. ff. eo. de quo tex. vide late dcã p me in
c. i. ꝺ ꝯmodato. Adde ẽt. l. ſi. C. de actio. ẽpt. vbi vẽditor
non tenetur

non tenetur defendere emptorem a violẽtia illata de fa
11 cto. ¶ †Quid ſi eſt expulſus ꝛ egit interdicto vnde vi ꝛ
ꝑ ſententiã ſuccubuit an teneaẜ venditor ad intereſſe. dic
ꝙ nõ. qꝛ in iſto interdicto non habuit cauſam a vendito
re ideo quãtum ad hoc vẽditor nõ ẽ auctor eius. ſecus ſi
ẽptori auferatur poſſeſſio via iuris. l. ratio in prin. ff. de
acti. empt. vide Bal. in. d. l. ſi. Et ſi promiſit ꝺfendere de
iure ꝛ ꝺ facto an teneaẜ ꝺfẽdere a violẽtia. puta qꝛ ẽptor
timet intrare poſſeſſionẽ ꝓpter potẽtiã aduerſarij. an te
neaẜ venditor armata manu defendere ſi ſibi ẽ facile. Et
poſſibile. Bal. ibi refert doctores dicere qꝺ non vr̃ ꝓmi
ſiſſe factũ alienũ. ꝛ qꝛ iſte ẽ caſus fortuitus. nec venit de
natura ꝯcꝰ. qꝛ vbũ ꝺ facto hꝫ plura ſignificata. ideo in
dubio ſi cõprehendit ꝙ ẽ ꝯ naturã cõtractus. l. dãni. §. i.
ff. ꝺ dãno infect. ꝛ idem dicit ſi diceret promitto te defen
dere a iure ꝛ facto. quia verba debẽt itelligi ciuiliter. l. ſi
cui. ff. ꝺ ſeruitu. ſed Bar. in. l. ſtipulatio iſta in pri. de ver.
obli. dicit hoc verũ niſi vẽditor eſſet cauſa iſtius impſſio
nis. puta qꝛ inimicus venditoris inferret iſtã iniuriã. ꝙ ẽ
verũ tẽpore cõtractus ſcrat iſta cauſa. ſecus ſi poſtea ſup
uenit. qꝛ tũc caſus fortuitus non venit in contractu. l. in
tius. ff. ꝺ euictio. ſm Bal. in. d. l. ſi. ſequiẜ ibi Saly. ꝛ mo
derni i. d. l. ſtipulatio iſta. ſed pone quod ꝓmiſit de ſuo
dato ꝛ facto. ꝛ de ſuo dando ꝛ faciẽdo tantũ an ꝯtineaẜ
factum heredis vel ſucceſſoris ſui. Et dicit Bal. in dicta
l. ſi. ꝙ ſic qꝛ illa dictio tñ excipit pſonas extraneas non
aũt ſucceſſores. ꝛ dicit eſſe caſum ſingularẽ i. d. l. ſtipulõ
v. ſꝫ ſi obliat cle. extra. §. cũ ãt de v. ſi. ꝺ illa dictõe taxatiua
adde ſinglarẽ tex. i. l. ſi inſulaꝫ. §. colonus. ff. locati quod
ſi aliquis obliget ſe nõ ponere icendiũ i inſula ꝛ famuli
ſui poſuerũt teneatur. ſecus ſi extranei. ꝛ adde Bar. in. l.
ſeruus. ff. de ꝯdi. furti. in prin. . emptor dixit ſe nolle tene
ri niſi ꝺ ſuo facto. Quod nihilominus tenebitur ex facto
eius cuius ipſe eſt heres. ꝙ dictũ retulit Bal. in. c. i. qui
ſucceſſores tene. ꝛ ibi dicit quod ẽ dubium ꝑ doctrinam
Cy. in. l. fine. C. de neg. geſt. Saly. i. d. l. ſeruus. tꝫ cõtra
a 13 rium. ¶ †Quid ãt importẽt illa vba ꝺ facto a vide bal.
i. d. c. i. ꝛ in. l. i. ff. ꝺ euictio. ꝛ in. d. l. ſi. ff. de actio. empt. ꝛ
i ꝯſilio Lud. de ciuitate caſtelle. Bar. i. d. l. ſtipulatõ iſta
in princi. ꝛ in. d. l. ſeruus ꝛ in. d. l. ſi. ꝛ in. d. l. i. ꝛ in extra
uagan. ad reprimẽdam i verbo videbiẜ. Lapum allega
tõe. xxiiij. Ange. l. l. imperatores. ff. de trãſac. ꝛ in conſilio
clxxiiij. do. Ab. i. c. peritio de iureiur. Lo. ro. in rub. ff. de
14 arbi. ¶ †Quid ſi eſt factũ pactũ ꝙ vẽditor nõ teneaẜ ꝺ
euictõe dic ꝙ iſtud pactũ nõ porrigit effectuꝫ circa tria.
Primo ſi vẽditor fuit in dolo. l. teneẜ. §. ſi. ff. de actio. ẽp.
Secũdo ſi ipſe. vel heres eius euincat. l. emptorẽ. §. ſi. ff.
de actio. emp. Tertio põt nihilominus repeti preciũ vt i
d. §. ſi. niſi ſit expreſſe dictuꝫ ꝙ nõ teneaẜ ad reſtitutõem
vel fuerit expreſſa certa cauſa. caſus ẽ ſing. in. l. qui liber
tatis. ff. de euic. ita dixit Bal. i. l. i. C. de peri. ꝛ cõmo. rei
vẽdi. vide eũdem bal. copioſius ꝛ melius loquẽteꝫ in. l.
non dubitatur. C. de euic. ꝛ in. c. i. §. rurſus quib. mo. feu.
amit. Et etiam dicas ꝙ in diuiſione etiam nõ reſtitueẜ ꝑ
cium. iſta eſt glo. ſing. in. l. ſi familie. C. fami. hercilc. vide
15 ibi Bal. referẽteꝫ dictũ Guido. ꝺ ſuza. ¶ †Quid ſi euin
catur poſſeſſio ꝛ non dominiũ dic ꝙ nõ agiẜ quaſi re eui
cta ſꝫ quaſi re nõ tradita. l. rõ. ff. de actio. ẽpti. ſi venditor
ꝓmiſit reficere ſumptus litis itelligiẜ de lite ꝓprietatis
ꝛ ſi poſſeſſiõis. ita no. i. l. vẽditores. ff. ꝺ v. ob. vidꝫ ibi bar.
eundem in. d. l. rõ ideo ſit cautus emptor vt dicat tam ſi
euincaẜ poſſeſſio ꝙ̃ ꝓprietas ꝛ de expẽſis vtriuſqꝫ litis
ſm bal. in dicta. l. i. ꝺ periculo rei vendite. Et ibi dicit qꝺ
pro euictione iuriſpatronatus cõpetit actio de euictione
l. titius. ff. ꝺ actio. empti. ꝛ dicit hic dominus Pe. ꝙ vẽ
ditor non teneẜ dare emptori inſtrumentũ tituli ſui põt
enĩ illa retinere penes ſe per. l. titius. ꝛ. l. creditor. ff. de
16 actio. ¶ †Sꝫ pone ꝙ creditor eſt clericus ꝛ emptor eſt
laicus ꝛ moueẜ queſtio emptori i foro laici ꝛ requirit cle
ricum vẽditorẽ vt eum defendat coram laico. an tenebiẜ
corãꝫ laico defendere. glo. in. c. clericũ nullus. xi. q. i. tenꝫ
ꝙ ſic qꝛ iudicium eſt inſtitutum contra emptorẽ tanquã
poſſeſſorẽ. ſꝫ vẽditor venit ſolũ ad aſſiſtendũ emptori ꝛ
defendẽdũ. l. i. C. vbi i rẽ actio. l. vẽditor. ff. ꝺ iudic. nõ er
go hoc caſu vr̃ clericus cõueniri corã laico qꝛ ſolũ pſtat
defenſionem illi ẽptori ſm gl. illam ſecus vbi laicus poſ
ſeſſor nomine clerici nominat clericuꝫ i iudicio qꝛ tũc cle
ricus aduocat iudicium coraꝫ ſuo iudice. Facit ꝙ not.
in. c. qm̃. §. ſi. vt lit. non cõteſt. ꝛ ibi Jo. an. ꝛ do. Anto. ꝛ
moderni. Specu. in ti. de ꝑmo decreto. §. reſtat verſ. quid
ſi dñs bal. in. d. l. vẽditor. ꝛ ibi bar. ꝛ idem bar. i. l. ꝓcu
rator ad exhibẽdũ. §. ſi. ff. rẽ ratam haberi. ꝛ in diſputatõe
ſua Ange. in. l. qui abſentem. ff. ꝺ procur. ꝛ in. d. l. ꝓcura
tor. §. i. ꝛ in. l. ſi cui. §. penul. ff. de accu. ꝛ in. d. l. venditor.
do. Pet. in. c. ſignificaſti de for. compe. ꝛ in. c. ea que. in
xvij. queſtione de regu. iur. in. vi. ꝛ in. c. ad audientiam ꝺ
preſcrip. bal. i. l. i. C. vbi i rẽ actio. ꝛ i. l. emptori. C. ꝺ euic.
17 Saly. in. d. l. i. ¶ †Et adde quia vidi dubitari an ẽptor
poſſit ipetrare a iudice pfecta emptõe inuito vẽditore fie
ri bãnimẽta ꝙ qcunqꝫ i talibꝰ rebꝰ ẽptis pẽdit hẽre ius
cõpareat oſtẽſurus ꝺ iure ſuo infra certũ terminũ ꝛ poſt
ea ſi audieẜ decidit hoc modo aut ꝺ hoc ẽ ſtatutũ ꝛ tunc
ſerua illud. l. oẽs populi de iuſti. ꝛ iure. Si vero ſumꝰ in
iure cõi ꝛ tũc ſi ẽptor ſcit aliquos eũ diffamare ꝙ nõ hꝫ
ius in rebꝰ emptis poterit hoc impetrare. ꝛ allego dictũ
Inno. in. c. cõquerẽte ꝺ offi. ord. volẽtis ꝙ remediũ. l. diẜ
famari. C. ꝺ ingenuis man. habet locũ ẽt i diffamatõe ci
uili vt ẽ caſus noſter. ꝛ idẽ dicit i. c. cũ oli ꝺ teſti. ꝛ i. c. i. ꝺ
cõfir. vti. ꝛ i. c. latoꝝ. ꝛ i. c. cãmqꝫ q ſil. ſint legit. ꝛ allego
ſing. dictuꝫ Spe. i. eo. ti. §. nũc dicẽdũ vẜ. reſtat ꝛ verſicu.
vltimo nota cum duobus ſequẽtibus vbi contra euꝫ qui
alteri nunciat ne taleꝫ rẽ emat vel ne talẽ rẽ vẽdat qꝛ non
habet ius dat pfectũ ꝛmediũ ꝛ ſubdit ꝙ dñõ rei i iuẜ ſuo
diffamato ab alio cõpetit actio ꝺ dolo ꝯ diffamãtẽ quod
dictum ꝑpetuo nota. bar. tñ in. l. ꝺ pupillo. §. ſi is cui. ff. ꝺ
no. oper. nũ. tetigit ꝛ non decidit ꝛ ẽ miruꝫ ꝛ erranter di
cit ſe velle dicere in ea. l. in. §. ſi quis ei pretori. ff. de ope.
no. qꝛ potius debebat illõ apire i. l. nõ ſolum. §. morte ꝺ
ope. no. ſꝫ in. l. i. §. huius interdicti. ff. vti poſſidetis hoc de
18 terminauit. ¶ †Utrũ aũt iſta denũciatio i cã euictionis
poſſit fieri hereditati iacẽti vidꝫ ſingulare cõſiliũ Paul.
de caſtro. cccxxv. Andreas barbatia.

a ¶ De ſcđ. vide de hoc bal. i l. i. C. de inſt. ꝛ ſubſtit. Jac. de bel. in auct. de hered. ꝛ fal. in §. his igiẜ col. i. vbi ꝺ iſta cla multa habes.

¶ De locato. Rubrica.

¶ Supra dictum ẽ de cõtractu ẽptionis ꝛ vẽditiõis. ſꝫ
qꝛ contractus locatõis ꝛ cõductõis habẽt magnã cõfor
mitatẽ cum contractu emptõis. l. ij. ff. eo. inſti. eo. in prin.
a ergo cõgrue poniẜ iſta rubrica hic. † Sꝫ quo iure fuit in
troducta locatio ꝛ cõductio tex. in. l. i. ff. eo. dicit ꝙ ex na
turali idest oium gẽtium. ꝛ facit tex. in. l. ex hoc iure in v.
locatões. ff. de iuſti. ꝛ iur. Tu pondera aut conſideramꝰ
locationem in abſtracto prout ẽ poteſtas locandi. ꝛ tũc
eſt iuris. ſi vero eam cõſideramus in cõcreto quod eſt ip
ſum locare ꝛ tũc eſt facti. l. conſilio. §. ſi. ff. de cura. furio.
Pondera ẽt locatio fieri non poteſt ſine pecunia nume
rata. tex. eſt melior de iure in. l. i. §. ſi quis ſeruũ. ff. depoſi
ti. qꝛ. d. l. ij. ꝛ inſti. i prin. dicunt ꝙ non põt fieri ſine mer
cede. ſꝫ pecunia nõ poteſt fieri ſine auctoritate principis
vt in. c. quãto de iureiu. l. ij. ꝛ ſi. C. ꝺ veteris nũmiſmatis
ptãte. li. xi. ſi ergo auctoritate principis. ergo eſt de iure
ciuili locatio. apta enim denominatio ſumenda ẽ ad for
mam vt ſcribũt philoſophi. ꝛ in. c. cũ dilecta ꝺ reſcrip. ſꝫ
formale locatõis ẽ pecunia. ergo erit ꝺ iure ciuili. Qui
imo plus audeo dicere ꝙ vtile dominiũ qſitũ ex locatio
ne ad longum tempus facta erit de iure ciuili ꝑ tex. in. §.
adeo inſti. eo. quod oſtruit gl. i. d. l. ex hoc iure. Et ex hoc
iſero ꝙ ſicut ſtatutum populi põt ꝓhibere venditioꝫ vt i
l. i. C. ſi licere habita. metro. li. xi. ita poterit prohibeẜ lo
catõꝫ. Et ideo dicas quod formaliter introducta ꝺ iure

ciuiliter materialiter ð iure gētiū. ⁊ ita intelligaſ.d.l.ex
ð inſ.⁊.d.l.i. Aſſummo ſimile ð teſtamēto ꝙ formaliter
ē ð iure ciuili ð quo p Bar.in.l.q a latrōib⁹.ff.ð teſtam.
⁊ in.l.interdum.ff.ð cōdi.indebi.⁊ p Lodo.in.l.ſi teſta
mētū.C.ð teſtamē.dixi i repeti.rubrice.ff.de acquir.here
1 di.† Eſt eniꝫ locatio ſecūdū Hoſti.in ſumma huius ꝑſo
ne vel rei ad vſuꝫ factā cōceſſio mercede interueniēte i pe
cunia numerata cōuenta alias ſi res vel ſpēs dareſ ñ eēt
locatio ſed ꝯtractus inominatus do vt facias ex quo age
tur ꝑſcriptis verbis.allegat.d.§.ſiquis ſeruum.ergo cō
tra partiariū colonū ſm eum videſ dāda ratio ꝑſcriptis
vel vtilis actio p ſocio.l.ſi merces.§.vis maior.ff.codeꝫ.
Tu vide Bar.in.l.ſi olei.C.eo.vbi refert ſe ſemel defen
diſſe quendam libellum.agebat quidam ꝯ colonuꝫ di
cens ꝙ ſibi locauit funduꝫ p certa quātitate frumēti.op
ponitur ꝙ non erat locatio.⁊ ſic libellus erat ineptus.ipe
dicit quod ꝓcedit capiēdo locationem iproprie.⁊ ſic eſt
locatio ipropria quādo nō interuenit pecunia numerata
facit ibi glo.que dicit locaſti ideſt vſui ꝯceſſiſti.Saly.ibi
dicit ꝙ aut ſpēs daſ loco mercedis ⁊ tūc nō ē locatio.aut
aliud conſiſtēs i pōdere vel mēſura vel frumētuꝫ vinum
⁊ oleum ⁊ tunc ſi res locata ē apta producere tales fru
ctus tunc eſt locatio. Puta oleum pro oliueto vinum p
vinea frumentum pro terra arratoria. Et eſt ratio.quia
aliquam ſimilitudinem habet cuꝫ colono partiario.aut
non eſt apta tales fructus producere ⁊ tunc ſit cōtractus
innoiat⁹.allegat.d.§.ſi quis ſeruo ⁊ dicit eſſe nouū dictū
⁊ cogitandū ſup eo.vere Saly.ſine lege loquiſ.⁊ ſi pōde
retur glo.in.l.licet.C.eo.deſtruit dictum eius.dicit eīꝫ ꝙ
proprie conductor dicitur qui nummis colit in lege ex
ceptioni.C.eodem.dicit ſi colonus dat.x.corbes frumen
ti ſimilis ē locationi ⁊ eſt eadem equitas in iſto ſicut i il
lo qui nūmis colit. Et ſic illa gl.imponit gladiū ad iſtuꝫ
paſſuꝫ vt proprie nō dicatur conductor ſed ſm equitatē
bene dicatur cōductor nō facta diſtinctione quā fecit doc
3 Saly.† Et ex iſtis infertur vnū aureum dictum inducta
i fundo ꝯducto videnſ obligata tacite rōe pignoris dño
vt in.l.certi iuris.C.eo.vtrū habeat locum in iſto condu
ctore qui cōduxit ad dandam ſpeciē ⁊ nō pecuniā nume
ratā. Do. Floria.in.l.ij.ff.eo.refert glo.⁊ alios dicere ꝙ
lex certi iuris ⁊ ſimiles habēt locum in tali conductore
ſeu colono.⁊ allegat gl.iſtitu.de actio.i.§.item ſeruiana
q̄ dicit eē verum.qꝛ materia eſt fauorabilis.⁊ eſt gl.ibi
in verbo pignoris que dicit ꝙ bona coloni inducta in fū
do ſunt tacite obligata ſiue ſit partiarius ſiue nūmis col
lat licet ex locato ſit actio mirū eſt quod non viderit tan
tus doctor Spe.in eod.titu.§.poſtq̄ ver.porro cl.ti.ibi
ideꝫ ꝙ locaui.p.x.libris vbi tꝫ ꝯtrariū ꝙ nō hēant locū
dicta iura niſi in locatōe p pecunia numerata. Tu tene
glo.⁊ allego ſingularem tex.in.l.ſi gratuitam.ff.qui.mo.
pig.taci.cōtrah.cōiūcta glo.que dicit ſecus eē ſi nō gra
tuita.ſiue ergo ſit in pecunia ſiue i ſpecie habēt locuꝫ di
cta iura. Secūdo allego glo.i.d.l.licet ⁊ i.d.l.excepta q̄
dicit ꝙ eadem ē equitas ⁊ ꝙ not.⁊ regula que tradiſ i.l.
4 naturalis.§.ꝙ ſi facio.ff.de preſcrip.verbis † differūt aūt
emptio ⁊ locatio.qꝛ in emptione ⁊ vēditiōe pncipaliter
venit traditio.i locatione ⁊ ꝯductione factū pncipaliter
⁊ dixit Bar.in.d.l.ij.ff.eo.multū elegāter ꝙ quādo prici
paliter i ꝯtru vēit traditiōe trāſlatiua dñij p certo pcio eſt
ꝯtrac⁹ ēptōis ⁊ vēditiōis.l.cōuenit.ff.ð cōtrahen.emptio.
Sed quādo in cōtractu venit aliquod factum ex quo mi
hi non acquiriſ dominium rei tunc ē locatio ⁊ cōductio.
ideo ſi dñs patiſ vti domo p certa penſione ē locatio.ſꝫ
ſi in cōtractu venit vtrūqꝫ attēdiſ illud qđ ē principalius
Facit qđ not.idem bal.in qōe que incipit publicanus q
5 dam ⁊ in ſimili i.l.ariſto.ff.ð dona. ¶ † Sꝫ extat dubita
tio nō mediocris. Quidam locauit fundum ad affictum
ꝑpetuum ad terminū.xxix.ānorꝫ ad renouādū p affictu
ānno.xl.librarꝫ ⁊ ƺ ſi iſte locaſſꝫ vno āno mihi ⁊ alio
āno tibi nō potuiſſꝫ pcipe niſi illas.xl.libras annuatim.

a ¶ Magiſtri
vbi vide.d.car.
⁊ vide doc.i.l.
qbus ſcripus.
ff.de ver.ſig.q
de iſta mā mul
ta dicunt.

vtrū ſit ꝯtract⁹ locatōis.an cōtractus emphiteoticus ef
fectus eſt magnus ꝓpter ſterilitatē iſta eo. Mihi videſ
ꝙ ſit cōtractus locatōis.talis preſumiſ eſſe ꝯtract⁹ qua
lis apparet in ſua prima figura.l.quāuis.C.ſi quis alte
ri vel ſibi.c.illo vos de pigno.c.ad noſtram ſupra ti.pri
mo.bal.in.c.i.de notis feudorū.ſꝫ in prima ſui figura iſte
ſonat i contractu locatōis qꝛ diciſ locauit.⁊ pro affictu.
xl.librarꝫ ānnatim ſoluēdarum que omnia ſonāt in ꝯtra
ctu locatōis vt in.d.§.ſi quis ſeruuꝫ.⁊.d.§.adeo ergo po
tius erit cōtractus locatōis q̄ emphiteoticus ⁊ ideo di
xit glo.multum ſing.i.l.i.C.eo.ꝙ vbicūqꝫ ſolutio ē ānua
eſt locatio.⁊ facit quod no.glo.in.l.i.§.i.ff.de ſuperficieb⁹.
Secundo facit qđ not.do.Cer.in.c.potuit infra eo.vbi
6 dicit † ꝙ ēphiteoſis nō ē ꝓprie locatio ſꝫ ē quedā ſpeci
es diſtincta vt voluit glo.ibi ſꝫ large poteſt dici locatio.
vñ vulgariter talis locauit fundū ad ēpiteoſiꝫ.ſꝫ in caſu
iſto non fuit expreſſum. illō verbū ad ēphiteoſim ergo.⁊
ideo dixit Bald.in rubrica.C.de iure emphiteoti.dicit
7 inſtrumētū.† locaui tibi fundum emphiteoteſiꝫ pro vno
aureo ānnatim ſoluēdo an ſit contractus emphiteotic⁹.
videſ ꝙ nō ꝓpter diuerſitatē nois.vt in.d.§.adeo ſecun
do ꝓpter mercedis exiguitatē.l.ſi vno.ff.locati. Tercio
ꝓpter naturarū ꝑplexitatē.quia alterius nature eſt loca
tio ⁊ alteri⁹ ēphiteoſis vt i.d.l.i.C.ð iure ēphiteo. Po
ſtea dicit valere inſtrm ꝓpter nō curādū nominis ſꝫ ipſi⁹
actus qualitatē.ſꝫ in caſu nr̄o qualitas actus nō pōt ca
dere i cōtractu emphiteotico qꝛ nō iteruenit modica pē
ſio vt ipe loquitur ſꝫ interuēit magna.ergo cēſeſ potius ac
cedere ad naturā locatōis.vnde ideꝫ Bal.i.iij.col.verſi.
pone in.d.l.i.querit an pp ſterilitateꝫ remittaſ penſio ei
qui cōduxit ad longū tempus. Et dcīdit ꝙ ſic.qꝛ penſio
ſeu merces cōmēſurata quā pſtat emphiteota ñ remittiſ
8 Et ſic formaliter decidit † ꝙ vbicūqꝫ pēſio ſoluēda equi
ualet fructibus tunc ſit remiſſio.qꝛ proprie nō eſt cōtra
ctus emphiteoticus. Et iō dicit ibi in.iij.col.ꝙ illō ꝙ ſol
uit emphiteota ē quid modicū ⁊ ſoluiſ in ſignū cuiuſdaꝫ
recognitiōis dominij adeo ꝙ nō ſoluēdo illō modicū in
fra legitimū tpˢ cadit a re valēte mille ⁊ idē voluit i.l.
cū allegas.C.ð vſuris.⁊ i rubrica.C.de cōtrahē.emp. Et
iō bar.i ſecūda oppoſitiōe in.l.i.C.ð iure emphiteotico
dicit ꝙ ēphiteoſis ſub quadā modica pēſiōe daſ q̄ pcipi
tur magis ad oſtēdēdū dominiū. Jō ſi ad ꝯſumēdū ꝯtra
ctū an ſit locatio an ſit vēditō attēdiſ an ſolutio ſit ānua
vt eſt glo.in.d.l.i.ita ad ꝯſumēdū cōtractū an ſit locatio
an emphiteoteſis attendimus an pēſio annua ſit modica
vl magna. Et ita vidi i qōe facti ⁊ ꝯſului.⁊ ita ꝯſului hic
ꝙ ille cōtract⁹ fuit reputat⁹ locatōis ⁊ ñ ēphiteotic⁹ pp
tam magnā pēſionē. And.barba.

De reſcripto.

1 † Excōi cati ſunt
magri ⁊ ſcholares bonoñ.qꝛ añ tpˢ
ꝯductōis eapluꝫ ꝯducūt alioꝝ ma
giſtroꝝ ⁊ ſcholariū hoſpitia ſine ip
ſoꝝ ꝯſenſu.h.d.ꝑlo pōit dciſaꝫ rela
tionē legati.ho ipſi⁹ ꝯſtōnē q̄ tertio
illā publicari mādat.ſa ibi ꝯſtōnē.tertia ibi ſtatuentes.
2 ¶ † No.ꝙ appellōne magroꝝ vēiūt oēs doc.cuiuſcūqꝫ
facultatis.⁊ ē cōis vſus vltramō.iō romāi pōtifices i ſu
is lrīs doctores magrōſ appellāt.gl.in pegrina i cle.ij.ð
4 magiſtris dicit ꝙ apud italiā obtinuit vſus vt ꝓmoti in
iure appelleſ doc.in alijs vo facultatib⁹ appelleſ ma
giſtri.⁊ iō ꝯſtō apud vltramōtanos loquēs de magris
cōprehēdit ēt doctores iuris.ſꝫ apud citramōtanos erit
ſec⁹ facit tex.in.§.his igiſ.in ꝓhe.ffoꝝ.⁊ in.l.dicere ff.ð
arb.vbi doctor iuris appellaſ magr.⁊ dicit Jo.an.ꝙ do
ctor nō dꝫ turbari ſi appelleſ magiſter.qꝛ xp̄s voluit vo
cari magiſter Jo.vi.c. Appellanſ etiaꝫ magiſtri omnes
3 qui docent liberales artes ſꝫ gl.i.d.cle.ij.† Ex quo iſero
ꝙ docētes abbecuꝫ nō poſſunt appellari magiſtri.facit
glo.in.l.oratiōe.C.de pfeſſoribus ⁊ medicis li.x.que di
cit ꝙ

cit ꝙ non daſ immunitas talibus tanq̄ illis qui docent li
berales artes. facit qd̄ no. glo. in. §. item rome. inſt. de ex
cuſa. tu. ⁊ quod habeſ in. l. geometri. ff. de excuſati. tuto.
4 ¶ †Et eſſet pulchra inueſtigatio vtrū ſicut doc. iuris pōt
expellere fabrū iuxta ſcholas ſuas vt tetigit Bart. ⁊ alij
in. l. i. ff. ſolu. ma. vtrum idem poſſit facere doctus abba
chum. Et eſt qd̄ noua ⁊ non tacta per aliquem. Eā nunc
non attingo vide Bar. in conſi. xliij. incipiēte capitaneꝰ
patrimonij. vbi pulchre allegat iſtum tex. Et vide in cō
ſilio incipiente dn̄i priores. ⁊ eſt. liij. vbi in materia loca
tionis. ⁊ vide eundē Bar. in conſi. lxiij. incipiente datē ⁊
5 ꝯceſſuꝫ in materia huius tituli. ¶ †No. ꝙ legatus pōt
ex iuſta cauſa ⁊ pro bono pacis edere ſtatutuꝫ intra limi
te ſue legatiōis preter iuris cōis diſpōnem ⁊ durat tale
ſtatutum finita ſua legatione. c. ſi. de offi. deleg. ⁊ qd̄ no.
Archi. in. §. i. iij. diſ. Et eſt ratio nam quilibet ordinariꝰ
pōt ſtatuere in loco vbi preeſt. c. ij. de conſtitu. lib. vi. ſed
legatus eſt ordinarius in ꝓuincia ſibi decreta. c. ij. de of.
lega. lib. vi. ergo. Item legatus de latere equiperaſ pro
cō ſu. l. alij vero legati equipanſ preſidi. vt late dixi in tra
ctatu meo de preſtantia cardinaliū. ſed iſti poſſunt cōde
re ſtatutum. vt in. l. formā. C. de offi. prefe. preto. l. apertiſſi
mi. C. de iudi. tex. ⁊ gloſ. in. d. c. ij. equipat eos ꝓcōſuli ⁊
preſi. hoc tenuit Ange. in. d. l. apertiſſimi. Sed pondera
ꝯ omnes papa hic confirmauit conſtōnē legati. ergo ta
lis conſtō non tenebat. reſponde negando conſequēs qꝛ
imo ex tuo validus pōt ꝯfirmari. l. ſi quos. C. de decurio.
li. x. ⁊ ibi Bar. Inno. in. c. i. ⁊. ij. de confir. vtil. Bal. in. l.
nam ita diuus. ff. de adop. ⁊ ideo ꝯfirmatio pape hic nō
fuit neceſſaria. ita dixit Ange. in. d. l. apertiſſimi. Refert
tamen ibi excellentis memorie Cardinalem Egidium
hiſpanum qui temporibus ſuis maximus fuit defenſor
terraꝝ eccleſie feciſſe confirmari conſtōnes quas edidit
cum eſſet legatus. non fuit tamen neceſſarium ſm̄ Ang.
ibi ⁊ ꝓcedunt iſta regſr. ſꝫ in reſeruatis pape vel in gra
uibus non poſſet legatus facere conſtōnem. ita dixit gl.
in. §. porro. ſed an requiraſ ꝯſenſus platoꝝ illius ꝓuincie
in qua eſt legatus. dic ꝙ non qꝛ ibi ligantur tanq̄ ſubdi
ti ⁊ in pertinentibus ad iuriſdictionē ſubditi non ſunt vo
candi qd̄ eſt no. dignum ſm̄ Bald. in. d. c. ſi. Et dicit ibi
Inno. ꝙ nō poterit legatus ſtatuere ꝯ ius. dic ſm̄ Bal.
ibi aut ius cōe ꝓhibet ⁊ legatus ꝑmittit ⁊ non valet ſta
tutū aut ius cōe ꝑmittit ⁊ ipſe ꝓhibet ⁊ tunc ex iuſta cā
pōt. qꝛ veriſile eſt ꝙ papa idem eſſet facturus. l. ſi hoiem
ff. manda. aut per ſtatutū alterat penas agendos vel di
minuēdo ⁊ pōt qꝛ ex cā iuſta eſt. l. qd ergo. §. pena grauiſ
6 or. ff. de his q not. infa. † ſed an ſnīa legati p̄ quā interdi
xit alicui exercitiū artis ſue duret finita legatiōe ſicut du
rat ſtatutū eius. dic ꝙ ſic ſi cauſa cognita ⁊ ſeruato iuris
ordine fecit. ſecus ſi cauſa non cognita. vt eſt no. tex. in. l.
ſi. ff. de pe. glo. in. c. a nobis el primo. de ſen. excō. Tu ad
de ſingulare dictū Inno. in. c. ꝙ tranſlationē de offi. leg.
videlicet ꝙ indulgentia ſemel conceſſa nō expirat ꝓpter
mortē ꝯcedentis. Nec ob. d. l. ſi. qꝛ loquitur in penalibꝰ
⁊ eſt dictū ſatis ſolēne. vide qd̄ voluit Lap. in. c. ſi. de re
ſcrip. in. vi. Et ibi dixit. d. Domini. ꝙ ſaluus conductus
nō expirat morte concedentis. ⁊ vide ſingu. glo. in. cum
ex eo. de leg. li. vi. ⁊ qd̄ no. in. c. pen. de cleri. non reſiden.
7 ¶ †No. ꝙ vniuerſitas ſcholariū ē ſubiecta iudici eccle
ſiaſtico ⁊ eius ſtatutis. qd̄ ꝓcedit qn̄ maior pars de vni
uerſitate ꝯſiſtit in clericis ita ſentit glo. hic. Idem tenuit
Bar. in. l. ſi. ff. de colle. illicitis. ⁊ Bal. in auct. habita. C.
ne filius pro patre. ⁊ Ang. in. d. l. ſi. ⁊ ibi hoc limitat qn̄
reſpicit ius collegij. ſecus ſi reſpiceret ius ſingulorum vt
eſt in paſcuo vniuerſitatis ad qd̄ ſinguli de vniuerſitate
ducunt beſtias ſuas ad paſculandum. qꝛ tūc licet maior
pars eſſet layci tn̄ clericus non poſſet conueniri coram
layco. Si vero vniuerſitas equaliter cōſiſteret in laycis
⁊ clericis tunc cēſereſ eccleſiaſtica. qꝛ dignior numerus
trahit ad ſe minus digniorē vt ſunt clerici. vt in. c. ſedes.

de reſcrip. ita dixit Bar. in. d. l. ſi. Faciat dictū zenzelini i
ꝓhemio clementinaꝝ. vbi papa appellat ſcholares exiſ
tes in ſtudio bon̄. filios ⁊ tn̄ in ſtudio ſunt multi epī ſcho
lares qui eſſent appellandi fratres. ſed qꝛ ſcholares nō
epī ſunt in maiori nūero iō eos appellat filios. forte iſta
doctrina ſua nō eſt vera per tex. in. c. in noie dn̄i. xxiij. diſ.
vbi papa loquēs in vniuerſitate clericoꝝ vbi aliqui ſunt
epiſcopi vocat eos fratres ⁊ tamen maior eſt in numero
clericoꝝ qui nō ſunt epī ⁊ ſic minor eſt numerus dignio
rum ⁊ trahit ad ſe maiorem numerū minus dignū. ſcdo
allego. c. bene qdem. xcvi. diſ. vbi eſt iſte tex. tertio allego
glo. ſingu. in. c. i. in verſi. fratribus. de offi. lega. in. vi. vbi
denominatio fit a magis dignis lꝫ ſint minores numero
Nec ob. l. ꝙ maior. ff. ad munici. qꝛ loquitur qn̄ eſt pari
tas exiſtentium in vniuerſitate. Poſſet dici ⁊ erit ſubti
lis reſponſio ꝙ vbicūq; epī ſtant in vniuerſitate vt epī ꝓ
cedat doctrina mea. ſed vbi non ſtant vt epiſcopi ſed vt
ſcholares ꝓcedat dictū zenzelini ⁊ alioꝝ. ⁊ ad hoc alle
go glo. ſingu. in. c. a collatione. de ep. lib. vi. vbi ſi epīs eſt
canonicus in aliqua eccleſia ſedebit vt canonicus ⁊ non
vt epīs. ⁊ pro hoc eſt dictum ſingulare ꝙ ſi canonicus eſt
vicarius nō ſedebit in capite vt vicarius ſed ſedebit vt ca
nonicus qd̄ bene no. ſecus ſi vocatur vt vicarius qꝛ ſede
bit in capite capituli. ⁊ facit pro multis regibus q in ali
qua ꝓuincia ſunt comites. qꝛ tunc nō ſedebunt vt reges
facit qd̄ no. Bar. ſingulariter in. l. precipimus. C. de ap.
8 ¶ †No. quarto ꝙ appellatione ſcholariuꝫ veniunt ma
giſtri. qꝛ poſſunt dici ſcholares inq̄tuꝫ frequētant ſcho
las. Tu vide Egidium ſupra in ꝓhemio Gregorii. vbi
dixit in materia in deferēte ⁊ ꝑmiſcua appellatiōe ſcho
laris venit doctor. ſic appellatōe mōachoꝝ venit abbas
vt in. c. ſi. de ſymo. ⁊ ita appellatiōe familie venit dn̄s. vt
in. l. familie. ff. de ver. ſigni. ſicut appellatione populi ve
niunt ſenatores. vt in. §. plebs. inſti. de iure naturali. Io.
an. ibi dicit hoc ꝓcedere in materia fauorabili ſecus in
odioſa. ar. r̄le odioſa. de reg. iur. in. vi. niſi eſſet doctor ⁊
ſcholaris ſimul in diuerſis facultatibꝰ qd̄ dictū nō plꝫ. d.
An. ſi qꝛ ſub ſimplici nō venit mixtū in mā odioſa. vt l. l.
vim paſſa. §. ꝓſcriptiōe. ff. de adulte. d. Card. ⁊ Io. de li.
tenent primū dictū nō eſſe verū ēt in fauorabilibus. qꝛ ſi
gnificatū vnius excludit aliud vt in ꝓhemio clemētinaꝝ
⁊ facit iſte tex. vbi in ſcōne pape nō cōprehēdit docto
res ſub verbo ſcholares. Tu pondera qꝛ hic vi tex. ꝯ cō
munem opi. ꝙ in materia odioſa venit doctor appella
tione ſcholariū. ⁊ iſte eſt cōis modus loquendi vulgari
um qui appellat doctores ſcholares ⁊ iſtum cōeꝫ modū
loquendi vꝫ conſideraſſe papa hic. de iure aūt ſtricto dic
ꝙ appellōe ſcholaris nō venit doctor per id qd̄ no. glo.
ſingul. in. c. ſtatutum cum. c. lꝫ canon. de electioni. lib. vi.
9 ¶ No. quinto † ꝙ vbi conſtitutio penalis ediſ in fauo
rem vnius nō incidit in penā ꝯfaciens ſi ille de cuius fa
uore agiſ ꝯſentit ſm̄. d. Pe. ⁊ ſic facit ꝙ ſi epīs mandat
alicui ſub pena excōicatiōis vt ſoluat creditori. l. certum
terminū qd̄ nō inducit in penā creditore ꝓrogāte ter mi
nū. vt in. c. ꝓterea. C. de ap. Bar. in. l. i. §. ⁊ poſt opta. ff. d
ope. no. nū. Io. an. in. c. qcūq;. de ſen. excō. in. vi. Tu addō
10 no. dcm̄ Bal. in. l. maximū vitiū. C. de li. ꝓ. vbi dixit † ſta
tuto cauetſ ꝙ ſr̄ excludat ſororē ſucceſſiōe pr̄is mortuus
eſt pr̄ filius hꝫ multos creditores q admittere ēt ſororē
ad ſuccedendū nolūt ⁊ ſic renūciat ſtatuto an creditoreſ
poſſint ipedire iſtā renūciationē tanq̄ in fraudē eoꝝ ſtat
⁊ decidit ꝙ nō. Et intelligit ibi. d. Pe. iſtū tex. an̄ penā
inflictā. ſꝫ poſt penā inflictā ꝯſenſus ſupueniēs nō tollēt
illā penā alle. no. Bar. in. l. i. §. filius. ff. de leg. ij. Tu pon
dera iſtum tex. dum dicit inquilini ꝯſtituerint qꝛ nō loqui
tur de vno inquilino. ⁊ ſic videreſ dicendum ꝙ vnus nō
poſſet renūciare huic conſtōni Nico. tenet dictū. d. Pe.
ex quo iſte tex. hoc expreſſit ⁊ vide qd̄ no. Bal. in. l. q ad
mit. ad bo. poſ. ¶ Oppo. ꝙ non debuit credi conſtōni.
vbi fuerit exhibita. vt in. c. i. de fide inſtrumē. Bart. in. l.

omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ in.l.iij.ff.de confeſſis.
⁊ in.l.preſcriptione.C.ſi contra ius ⁊ in conſilio.ccc.do.
Anto.in.§.ſane.ꝺ in prohemio glo.i.reſpondet ꝙ papa
credidit conſtitutioni propter litteras legati alʼs obuiſſ
edi.vt in auctenti.ſi quis in aliquo in ea allegata.Tu re-
11 ſponde ſubtilius † ꝙ vbicunqꝫ ſtatutum facit mentionē
de alio apponendo eius tenorem ſtatur ſtatuto referenti
glo.eſt in.l.admonendi.ff.de iureiuran.⁊ ibi Bar.Bal.
in.l.i.ad ſi.C.de empti.⁊ vendi.ſed hic apponitur tenor
illius conſtitutionis ⁊ eſt relata a legato qui potuit eam
12 de nouo edere ergo ⁊c.¶ †Ex glo.ſecunda nota ꝙ om
nes ſcholares ⁊ doctores dicuntur perſone potentiores
quod eſt bene notandum pro intellectu.l.i.ff.de alienati.
iudicij.⁊ in.c.i.Leo.titu.ideo ſi promiſi nō alienare in po
tentiores veniunt ſcholares.Tu vero adde quo ad ſcho
lares.qꝛ ego neſcio videre in quo ſit iſta potentia.Nam
tex.in auc.habita.C.ne filius pro patre dicit ꝙ ſunt exu-
les ⁊ de diuitibus effecti ſunt pauperes.vnde ſequitur ne-
ceſſario ꝙ quis pauper eſt perſona potentior.vt in.l.
illicitas.§.veterrimas iuncto.§.ne potentiores.ff.de offi.
preſi.vnde videtur dicendum ꝙ iſta potentia conſiſtit in
priuilegijs quaſi dicamus ꝙ dicūtur potentiores perſo
ne ideſt priuilegiate.nam eccleſia dicitur potentior glo.
in.c.potuit.Leod.⁊ quod pulchre no.Barto.in.l.i.C.de
his qui pot.non tñ eccl̃ia cognominatur inter pauperes
vt in.l.id qꝺ pauperibus.C.de epiſco.⁊ cleri.facit quod
no.glo.in.l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de verbo.obligatio.⁊
Bal.in.l.ea lege.C.de cond.ob cauſam.Et pondera qꝛ
iſta glo.non dicit illud qꝺ ita ex abrupto dicunt hic ſcri-
bentes ſed ſentit ꝙ ſcholarium ⁊ doctorum quidaꝫ ſunt
potentiores ⁊ quidam non.⁊ propter illos potentiores
emanauit iſta conſtitutio ⁊ ſm gl.iſtam non comprehē
duntur ſcriptores ⁊ alij exiſtentes in ſtudio gratia ſcho-
13 larium ⁊ magiſtrorum qꝛ eſt penalis.† ⁊ ſtricte appel-
latione ſcholarium non veniunt ſcriptores licet ex idem
ptitate rationis fiat extenſio qñqꝫ ad comprehenſaꝫ ſub
eodem vocabulo late ſumpto.vt eſt glo.ſingu.in cle.i.de
elec.Et refert domi.Anto.hic ſe notaſſe multas gloſas
in.vi.⁊ clementinis ⁊ iſtud ſequuntur cōiter omnes.Tu
pondera ꝙ ratio quare emanauit iſta conſtitutio nō mi
litat in ſcriptoribus ex quo ſequitur ꝙ ſi eſſet eadem rō cō
prehēderent̃ ⁊ ſcriptores.⁊ ad hoc allego ſingula.glo.
in.c.i.de tempo.ordi.lib.vi.⁊ tex.meliorem de iure in.l.
ſi ſolis.C.de reuo.dona.⁊ dictū Cy.⁊ Bal.in.l.i.C.de
interdi.⁊ glo.in.c.ſi poſtqꝫ.§.ſi.⁊ in c.ſi.de elect.in.vi.⁊
in cle.ij.de eta.⁊ quali.tex.meliorem in iure ſm Bal.in
14 c.i.§.porro.que fuit pma cā benefi.ami.¶ †Et ex eadē
glo.no.ꝙ morātes in ſtudio gr̃a ſcholarium gaudēt eo
dem priuilegio.vide qꝺ no.in.d.auct.habita.⁊ Bal.in
prima conſtitutione.ffoꝛ.nō tamen comprehenduntur
meretrices ſcholariū ſm iſtā glo.qꝺ intelligeretur ſm
Jo.niſi participarent in delicto cū ſcholari vel magiſtro
puta pducēdo pro illo cōtra diſpoſitōꝫ illius.c.facit.c.ſi
concubine infra de ſenten.excōica.Ex glo.in ver.ſed ex-
15 cōicatione habes † ꝙ vbi aliquid pcipit̃ ſub excōicatōe
contrafaciens eſt excōmūicatus quod tenent cōiter om-
nes.Et eſt glo.in.c.i.infra ꝺ ſagitta.in.c.ſicut ꝺ ſimonia.
Et in.c.i.de eo qui furtiue ordines recepit.⁊ in.c.cum eſ
ſes infra de teſta.facit regula in penis in vi.nec iſta glo.
dicit cōtrarium.qꝛ videtur habuiſſe reſpectum ad factū.
qꝛ legatus prohibuit ſub excōicatione ⁊ excōicauit.faci
at.c.relatum infra ꝺ iurepatro.Ex hac glo.habes ſingu
16 lariter.† quod vniuerſitas ſcolariuꝫ iudicatur eccleſiaſti
ca vel laicalis ſecundum qualitatem maioris partis.Et
ſinguli iudicantur ſecundum diſpoſitionem ipſius corpo
ris.quod intellige.ſecundum doctrinā Ang.ſuperius p
17 me relatam.¶ Et ex eadem glo.habes† quod pena ap
poſita vni correlatiuoꝝ non extendit̃ ad reliquam.ideo
pena appoſita conductori nō extēditur ad locatorē.qꝛ ſi
eſt eadeꝫ ratio.qꝛ ñ iniuſtū fuit iponere legē locatori.ar.l.
in.re mādate C.mandati.Cōtrariū tenet Hoſti.ꝙ imo
ligantur locatores hac ꝯſtitutōe.qꝛ locādo cōductori ꝯ
formam huius.c.pticipat i ſpecie delicti cū ipſo cōducto
re.ideo dicit̃ incurrere excōicationem per not.i.d.c.ſi cō
cubine.Sed do.Pe.⁊.d.Anto.⁊ cōiter alij hoc videnť
ſentire.Et ſi dicat̃ ꝯſtitutio ē penalis ergo nō dꝫ extēdi
reſponde tu ꝙ iſta nō eſt extenſio ex quo ē eadem ratio i
correlatiuis.nam tunc diſpoſitio penalis edita ſup vno
ꝯprehendit alteruꝫ correlatiuum.facit.l.ſin.et ꝙ no.ibi
bar.C.de indi.vidui.tollen.⁊ in.l.bona fides.ff.de actio.
ēpt.⁊ in.l.ſi.ff.ad tertul.⁊ in.l.i.C.de cupreſſis li.xi.bal.
i.l.nemo martires.C.ꝺ ſac.ſan.eccle.⁊ i.l.i.ꝺ calumnia.
⁊ pulchre ipſe no.in.c.i.qualiter dominus feudi ꝓprie.
priue.⁊ doc.in.c.i.de tēpo.ordinan.in.vi.⁊ i.c.ij.de con
feſſis eo.li.⁊ in.c.cupiētes.§.pe.de electio.in vi.⁊ Bal.i
18 rub.C.de re.cred.¶ †Utrū aūt hec ꝯſtō liget locatoreꝫ
ad locandū p ſecūdo anno ꝯductoris.Hoſt.dicit ꝙ ſi qꝛ
ꝯſtitutio nihil dicit de neceſſitate locandi in ſecūdo anno
ideo poterit locare alteri dic tñ Goffr.ꝙ p eadē penſio
ne antiquior ꝯductor ē pferēdus nouo p.l.congruit cōſe
quenti.C.ꝺ locatōe pdioꝝ fiſca.li.xi.Do.Anto.dicit ꝙ
nō reperit̃ iure cautū.⁊ l.cōgruit loqt̃ i cōductore pdio
ruꝫ fiſcaliū ⁊ rationē reddit Cy.in.l.ne cui.C.eo.ſed ex
qdā vrbanitate potꝰ dꝫ locari pmo conductori qꝫ nouo
p eadē pēſiōe ⁊ alr̃ fieret ſibi iniuria.ar.l.i.§.pmittit̃.ff.ꝺ
aqua quoti.⁊ eſti.ſtatuta tamē vniuerſaliter circa hoc
pꝛouident.⁊ ſubdit Bar.dicere.in.d.§.pmittit̃ ꝙ ſi finita
ē tertia generatio res emphiteotica reuertit̃ ad eccleſiaꝫ
⁊ prelatus vult de illa inueſtire alium ꝙ heredes illius
generationis finite poſſunt ꝯtra prelatū appellare ⁊ im
plorare officium ſuperioris.idem voluit in lege prima.
ff.de priuileg.credito.⁊ in.l.ſi mihi ⁊ titio.ff.de ver.obli.
⁊ tenuit Ange.in.d.§.pmittit̃ ⁊ extendit ad feudum.Jo.
ꝺ imo.hic refert ſe dixiſſe in.c.hōe ꝺ poſtu.prela.⁊ polli
cet̃ ſe dicturū in.c.ij.ꝺ feudis.⁊ idem tenuit do.Ab.⁊ do.
Petr.⁊ do.Cardi.in.d.c.bone.ſed adde eundem Jo.ꝺ
imol.in.d.lege ſi tibi ⁊ mihi tenentē contra Barto.quia
ex quo conceſſio fuit tempore limitata ⁊ finita ex linea
deſcēdentium vlterius nō obligauit cum cōtractus ex cō
uentōe legem accipiāt.vt in.l.contractus.ff.ꝺ reg.iur.nec
facit ſibi iniuriam vtēdo iure ſuo.vt in.c.cum eccleſia vul
terana ꝺ elec.⁊.§.pmittit̃ loquit̃ i alio cāu.⁊ ſtricte ſumē
do iniuria.nō ē i iuria i.d.§.pmittit̃ p id quod habet̃ i.l.
teſtamēto centurio.ff.de manumiſ.teſt.⁊ i.l.i.illicitatio.§.
quod illicite.ff.ꝺ publica.nec in.d.§.pmittit̃ dicit̃ ꝙ ſit iu
ſta cauſa appellandi.nec ob.d.c.bone.qꝛ ibi preceſſit cā
quare dicat̃ iniuria.Tu Pondera qꝛ ſi eſt ibi iniuria vt
tex.dicit i.§.pmittit̃.ergo poterit iplorare officium ſupe-
rioris ſiue appellando ſiue querelādo.Lodo.roma.xxi.
cōſilio conſuluit ſm Bar.primo p elegans dictū Bar.i
.l.i.C.de metallis.li.xi.ſꝫ certe Bar.loquit̃ ibi i ōño fun-
di.vnde nō eſt icōueniēs ſi preferatur alius quando colo
nus ptarius vult vēdere fructus illius fundi.allegat.l.
iubemus.§.⁊ ſilios.C.de aduo.diuer.iudi.ſꝫ certe iſtō ē
quoddaꝫ ſimile qꝺ non aſtringit i cāu iſto.vt i.l.iperator
.ff.de pac.⁊ ibi erāt duo vincula videlꝫ erat creditor ⁊ cō
iunctus.⁊ ita reſpondet̃ ad.d.l.i.ꝺ priuil.credi.⁊ allegat
tex.in.l.ſi emptōe.ff.ꝺ cōtrahē.emp.ſꝫ loquit̃ in minore.
⁊ allegat tex.i.l.ſi.i.§.ſin autē tpe.C.ꝺ iure do.ipetrā.ſꝫ
illa lex loquitur i eo qui habuit dominium vtile ⁊ dire-
ctum.⁊ dicit ꝙ iſtō ius preferēdi durat anno.qꝛ finita
generatōe habꝫ terminum āni ad petēdaꝫ renouatōeꝫ.⁊
dicit eſſe caſum ſingulareꝫ in.c.ticinus in titu.ſi ꝺ feu.fue.
controuerſia in vſibus feudo.Sed idem Lodo.conſili.
triū.refert ſe cōſuluiſſe.Arimini contra iſtaꝫ doctrinam
Bar.⁊ illā dicit pcedere qñ ante annū elapſum illā reno
uationē petijt ſecus ſi āno elapſo p.d.c.ticinus.⁊ ibi etiā
dixit vbi ꝓlatus conceſſit alteri ⁊ ſic res nō fuit integra.
⁊ pulchre ibi loquit̃.Tu adde bal.i additionibꝰ Specu
li i eo.ti.⁊ ibi tranſit cum dicto Bar.⁊ eſt cōmunis opinio
doctoꝝ

doctoꝝ.ſed pro certo mihi nõ vꝫ ꝙ ſit vera ĩ pũcto iuris
eſt tñ equa. Et ꝫ eam dico fore caſum in.c.ij.ĩ de feudis
in verſ.libere ſi videris expedire concedas.vbi ponitur
in libertate prelati.ergo poterit cõcedere cuicũqꝫ volue
rit.facit.c.ſequẽs.in ver.libera vocare.ꝛ quod habeť in
c.de multa.de prebendis. Secundo allego textum in.c.
quẽadmodum feu.ad fil.pertine.in viſibus feudo.in ver
bo ſi ex dictis dare voluerit vbi feudum erat reuerſuꝫ ad
dñm nec filie vaſalli nec agnati eius habebant ius ĩ eo
ꝛ dꝫ ꝙ dñs potuit concedere filio ꝛ non agnatis ꝛ here
dibus vaſalli. Bal.ibi dicit ꝙ videbať eſſe decretius re
nouari feudũ agnatis.alle.d.§.permittitur. ꝛ tñ ibi děter
19 mineť ꝯrium. Et dicit eſſe argumentuꝫ ꝙ abbas fini
ta emphiteoſi poteſt confirmare filie ꝛ non heredibus
emphiteote. ꝛ ſic vꝫ ꝙ nõ coactus neqꝫ compelli poterat
potius ꝯcedeť vni ꝙ̃ alteri. Tertio faciat.d.l.ne cui.vbi
locator nõ teneť relocare rẽ primo ꝯductori.ergo mul
to minus tenebiť ꝯcedere in emphiteoſiꝫ. Quarto faciat
.l.dudum.C.de ꝯtra.empt.ꝛ ad.§.pmittiť rñde ꝙ ideo
fit ibi iniuria.qꝛ ſucceſſor habebat rem ꝛ ſic ſubſtãtiale.
vñ iniuria ſibi ſiebat ſi dñegabať ſibi accidẽs ipſi⁹ rei.ꝛ
ꝑ hoc poſſet dici ꝛ eſſet nouũ dictũ ꝙ ſi iſte eſſet hřs illi⁹
emphiteote ꝛ ſic hřet bona illius eſſet ſibi iniuria non re
nocare ſibi illam emphiteoſim. Pondera ẽt illum tex.ĩ
ver.ſi docuerit aquã predij.§.ſi is debitam.qꝛ non poteſt
allegari pro dicto Bar.qꝛ iſta emphiteoſis non erat de
bita ſucceſſoribus pro dicto tñ Bar.facit glo.in.c.ſi.cen
teſima diſ.tñ glo.ibi ad ſi.vꝫ ſentire contrarium. Poſſet
tñ dici ꝙ ſi ille emphiteota meliorauit illam emphiteo
ſim ꝯcedat dictũ Bar.ꝛ aliorum.alias ſecus.ad que vi
de que dixi in.c.ad aures.ĩ de rebus eccle.non alienan.
20 ¶ Sed an conſtĩõ iſta ſit ſeruanda vbiqꝫ in alijs ſcho
laribus ꝙ̃ bononie. Hoſti.dicit ꝙ ſic.qꝛ alſ fruſtra fuiſ
ſent poſita hic cõmuniter omnes tenent contrarium.qꝛ
imo cõſtitutio iſta ſit localis.do.Car.dicit ꝙ cõſtitutõ
non ẽ localis ſꝫ pſonalis.facit pulchrum dictum Jo.an.ĩ
c.diſpẽdia litium de reſcrip.in.vi. Tu pondera glo.i.d.
.l.ne cuique dixit ꝙ iſta cõſtitutio procedit ĩ ſcholarib⁹
ꝛ magiſtris.ergo non ẽ localis. ꝛ iſtõ videť mihi verius
ꝑ illud quod habeť ſupra in prohemio ĩ ver.doctoribus
ꝛ ſcholaribus bononie cõmorãtib⁹.qꝛ cõprehẽduntur
cõmorantes alibi. Pondera ẽt quia rõ iſtius cõſtitutio
nis militat in alijs locis ergo non ẽ localis. Extra glo.
oppono iſta conſtitutio cõtinet iniquitatẽ.qꝛ ſi nõ eſt lici
tum cõductori interpellare locatorẽ ad locandũ ante fi
nitum tempus erit aperta via ad deludẽdũ locatorẽ.qꝛ
ſi expectabat tempus finite cõductõis poſſibile ẽ ꝙ ille
ꝓmus cõductor recedet ꝛ iſte qui volebat ꝯducere aliter
diſponeret ꝙ̃ recipere domũ ꝛ ſic domus remanebit va
cua. Soluit Jo.an.ymaginãdum eẽ ꝙ erat certuꝫ tꝑus
ante finitam locatõeꝫ determinatuꝫ ſm cõſuetudinẽ ad ĩ
terpellandum locatorẽ vt dicit hic eẽ bononie in medio
auguſti forte ſic erat tempore ſuo ſꝫ hodie ſeruať ĩ feſto
ſancti Petri.qꝛ tũc dꝫ refutari domus vel recõduci alſ
intelligiť recõducta alias dominus poterit locare alteri
ſi vellet dare ꝑ futuro tꝑe.ideo dicit Jo.an.ꝙ infra tem
pus locatõis ſtãde non dico ſem facte non erat licitũ ma
giſtro vel ſcholari iterpellare locatoreꝫ ſine cõſenſu ma
giſtri vel ſcholaris inhabitãtis.ſꝫ poſt dictũ tẽpus bene
erat licitũ ꝛ ſic loqť iſte tex. Tu pondera qꝛ iſta cõſtitu
tio ẽ generalis ꝛ loquiť de elapſo tẽpore cõductõis.er
go non dꝫ reſtringi per ſpãlem cõſtitutõem. ꝛ qꝛ tex.hic
requiriť conſenſum iquilini ſequereť ꝙ fruſtra requireret
nec ob.abſurdũ Jo.an.qꝛ locator añ potuit alteri locať.

1 **Eſtra.** Perſone eccleſiaſtice locare
ꝑñt puentus decimarũ his cũ
qbus ꝯdictio eccleſie fit melior ſtatuto dioce
ſani ꝯtrio nõ obſtante.h.d. Et idẽ dicas eadẽ
rõe de alijs rebus eccleſie.primo ponitur deciſis querele
monachorum ſcdo ꝓuidet cũ determinatõe ibi dioce

e ſanorum. ¶ Note primo ꝙ fructus decimarũ poſſunt
a locari ad modicũ tempus laicis[a].ſed de nouo de decimis
laici infeudari non poſſunt.vt.c. quamuis infra de deci
mis cum ſimili.facit glo.i.hic que ſentit ꝙ ius decimarũ
vt ſpũale nõ põt locari laicis ſed fructus ſic. ꝛ ſic locatõ
fructuũ decimarũ põt fieri laico ad tempus nõ aũt in ꝑ
3 petuũ ꝛ ita loqť iſte tex.do.Anto.dicit ꝙ ius decimãdi
nõ põt ꝯcedi laico ẽt ad tꝑs ſcũꝫ ſꝫ tꝑe nõ modicũ ſic.d.
car.dicit decimas laico ſi poſſe locari ꝑpetuo. ꝛ ſic ẽt ꝺe
intelligi iſte tex.qꝛ tũ. ꝑpetuus dat ius vtile.vt in.l.i.ꝛ.ij.
ff.ſi ager vectig.a.ꝙ cenſeť ſpũale cuius iuris laicus nõ
ẽ capax vt in.c.cãuſ de preſcriptio.per locatõꝫ ãt tem
poralem ſolũ hꝫ ius temporale reſpectu perceptõis fru
ctuum. ꝛ ideo dicit multum ſingulariter ꝙ licet eccleſia
locet eccleſiam laico ad tempus modicũ nõ viciať cõceſ
ſio qꝛ per hoc nõ intelligitur locaſſe ius ſpũale decime ſꝫ
potius locaſſe redditus decimarũ facit ꝙ not.in.c.ſi.ne
prelati vices ſuas. ꝛ ita trãſit hic Jo.de imol. Tu adde
cõtra doctrinam iſtorũ patruꝫ glo.ordinariam i.d.c.ꝙ̃
uis que dicit ꝙ fructus decimarũ poſſunt ꝯcedi laico ad
vitam ſuaꝫ. Quo caſu conceſſio dꝛ ꝑpetua inf. no.i cle.ij.
de rele. ꝛ ſic illa gl.deſtruit doctrinã iſtoꝝ ſꝫ ꝯ eã ẽ hic tex.
dicens ꝙ ex cauſa fieri põt. ꝛ ita loquiť illa glo.alias ſec⁹
4 Adde ſecundo Bal.in.l.vſumfructũ.ff.ſolu.matri. vbi
dicit ꝙ ſi iudex aſſignat creditori emphiteoſiꝫ ꝙ tenetur
creditor pro ſatiſfactiõe debiti dicẽdo aſſigno tibi ẽphi
teoſiꝫ ꝙ talis aſſignatio tenet.qꝛ ſit interpretatio ideſt cõ
moditas pcipiendi fructus ex emphiteoſi. Et ſubdit qꝺ
ſi plates dicit loco decimã laico valet ꝛ tenet illa locatio
qꝛ intelligiť ideſt fructus pcipiendos ex decima. ꝛ ſic ſen
tit quod decime locari nõ põt etiã ad modicũ tempus. ꝛ
qñdo reperiť ꝙ plat⁹ cõceſſit dcimã ad modicũ tẽpus im
proprientur verba.qꝛ intelligiť de fructib⁹ pcipiendis.fa
cit quod habetur in.l.ꝛ puto.ff.famil.hercij. ꝛ.c.ꝯſtitut⁹
infra de relig.domi. ꝛ adde ꝙ voluit Jo.de imo.i.l.i.diſ
ff.de aque plu.arcen.vbi dixit ꝙ ſiquis vẽdit ius peda
5 gij videť vẽdere cõmoditatẽ percipẽdi vide ibi. ¶ No.
ſecũdo nõ valere ſtatutũ ꝑ ꝙ ſtringiť libera facultas cõ
trahẽdi.qꝛ tale ſtatutum videť eſſe cõtra ius vt pꝫ hic in
verbo libere de ſepulturis. Tu Pondera quia iſte tex.
non loquitur ita large.loquitur eñi in locatione. Et põ
dera in cõtrariũ ẽ caſus in.l.i.C.nõ licere habita.metro.
con.li.xi. ꝛ gl.in.l.dudũ.C.de contrah.empt. Et ad iſtũ
tex.reſpondeo ꝙ loquiť ĩ epõ qui non põt ſtatuere con
tra ius licet epus adiuuare poſſit ius cõmune nõ tamẽ ꝯ
riũ diſponere vt ẽ glo.not.in.c.ij.de conſtitutio.in.vi. Et
in cle.ne romani de electi. ꝛ facit not.dictũ do.Cardi.in
c.ex tue de cleri.non reſident.vbi dicit ꝙ licet non reſidẽs
in beneficio ſi debeat priuari ꝑ ſententiã nihilomin⁹ põt
facere ꝯſtitutõꝫ vt ſit ipſo iure priuatus faciat no.dictuꝫ
Bar.in.l.fulcinius.ff.ex qbus cau.in poſſeſ.ea.ſꝫ miſſus
ĩ poſſeſſione ex poſt non lucreť fructus.tñ iudex propter
nimiã ꝯtũaciã põt dcernẽ vt miſſus lucreť fruct⁹ dicit ca
ſum ſingularẽ eſſe i.§.ſi.eiuſdẽ.l. ꝛ pulchre dixit do.Ab.
6 in.c.quoniã frequẽter ſupra vt lite nõ conte. ꝙ lꝫ iudex
nõ poſſit ſimul ponere actorem in poſſeſſione ꝛ mulctare
reum cõtumacem tamẽ creſcẽte cõtumacia poterit face
re vtrũqꝫ.ita in ꝓpoſito poterit epus alterare ꝛ adiuuať
ius cõmune.ſꝫ contrarium diſponere non poterit. ꝛ indu
cit Jo.an.iſtõ contra ſtatutum vniuerſitatis diſponẽs ſi
licere ciuibus ꝓ maiori precio locare domuꝫ ĩ qua habi
tat ſcolaris vel doctor quam locauit ĩ precedẽti anno.qꝛ
videť eſſe contra libertatem ipſoruꝫ ciuiũ ſibi de iure cõi
cõpetẽteꝫ ĩ locãdo.vt i.l.ne cui.C.locati.ſequiť do.Car.
ꝛ do.Pet. ꝛ do.Anto.dicit tale ſtatutuꝫ defendi poſſe
ab iſto.c.qꝛ ſtatutũ de quo ĩ textu nõ habebat iuſtam cãꝫ
ſtatuẽdi illud qꝺ ſtatuit.ſec⁹ in ſtatuto ꝑfato qꝛ ex iuſta
cauſa emanauit.verſať eñi vtilitas publica fauẽdo ſcola
ribus.vt in.l.i.C.de ſtudijs libera.vrbis rome.li.xi. ꝛ i.l.
i.ad ſi.ff.ſolu.matri.ꝑ bar.ibi ponit ꝙ iuxta ſcolas ſi po

[a] ¶ T.ẽpãis.vi
de ad ſi pau.de
ca.i.q.l.cxxxvi.
ꝛ in cõſil.lvi.
hoc.in.l.in q.
ff.de pig. ꝛ no
iuſti. ſcribẽ.h.

teſt habitare faber ne ipediaſ publica vtilitas ſtudẽtiuz.
Dicit tamẽ hic do. Pet. ꝙ ſi faber preueniſſz tũc nõ poſ
7 ſez expelli. vid not. ibi. qd iduco ad qõnem.† iudei hẽbãt
cimiteriuz ſuũ in quodam loco ꝓpe illud in quo edifica
tur quoddã monaſterium. abbas petebat illd cimiteriuz
remoueri de illo loco vbi edificabaſ monaſteriuz an poſ
ſit per doctrinam ibi traditam poteris hoc decidere. Ad
de tu ad iſtos patres elegãtem doctrinã Cy. poſt Pet.
in. l. i. C. de epiſ. audien. et ibi Bal. formaliter loquens di
xit poſſe imponi metaz dominis domorum ad eas locã
das ſcholaribus. ego dixi d hoc in. c. i. ſupra ti. primo ex
hoc apparet ꝙ iſtud ſtatutũ vniuerſitatis fuit iuſta cau
8 ſa introductuz.† ſz ego dubito an liget dominos domoꝝ
et videſ mihi ꝙ nõ qꝛ licet vniuerſitas habeat poteſtatẽ
ſtatuẽdi inter ſe et eos qui ſunt ſue ꝓfeſſionis. vt i. l. ſi. C.
d iuriſ. om. iudic. et p ibi p omnes. et. l. ij. C. de conſti. pecu.
nihilominus quo ad ꝑiudiciũ alioꝝ nõ ligat niſi p ſupio
rem ciuitatis cõfirmatũ fuerit. Et ideo ſtatuta noſtre vni
uerſitatis cõfirmata ſunt p romanũ põtificẽ et p excelſa
regimina ciuitatis bononie. Et ex dicto do. Ant. inſertur
9 vnum qd mihi eſt nouũ † ꝙ ex iuſta cauſa poteſt epõs ſta
tuere cõtra ius cõe iquãtum dixit ꝙ ſtatutũ de quo hic ñ
erat ex iuſta cauſa introductum. Ego allego Bal. in ter
minis in. l. omnes populi. ff. de iuſti. et iure. vbi dixit ꝙ lz
epũs debeat eẽ cuſtos canonum nihilominus ex iuſta cã
poteſt edere conſtitutões cõtra ius canonicum. mouetur
per. l. ſi hominem. ff. mandati. ſed doc. omnes cõiter alle
gant glo. iſtam contra. videlz ꝙ epũs non poteſt facere
conſtitutões contra ius cõmune. Adde glo. i. c. cum dile
ctus ſupra de conſuetudine. et in. c. cuz dilecti. ſupra d ele.
Et Federi. d ſenis conſilio. vij. et conſilio. xvij. vbi diſpu
tat ꝙ conſtitutio epi diſponẽs qd vſurarius dicaſ mani
feſtus p teſtes ſingulares non tz. et Pet. d ancha. i repe.
c. i. ſupra de cõſtitu. et refert bal. cõſuluiſſe cõtra conſtitu
tionem epi bononiẽſis. et incipit illd conſilium veritas ẽ
ꝙ de iure cõmuni. Et conſuluit Laurẽtius de pinu cõſi
lio incipiẽte. mihi videſ. et Saly. in conſilio icipiẽte. i no
mine ſaluatoris noſtri. et idem voluit Ang. in diſputatõe
aſtenſis miles in. vij. qõe. Bal. in. d. l. oẽs populi. et col
lectarius. in. c. cum omnes ſupra d cõſti. et ibi Bal. refert
eum et ponit nouam opinionem cõiter ignoratam vide
licet ꝙ ſic opponerẽt aliquem faciliorem modum ꝙ̃ vſu
rarium. ſm Bal. Saly. in. l. eos. C. de vſuris. et dominus
Car. in clemẽ. prima de ſepulturis et in. l. conſulta. C. de
teſta. Jo. calderi. in. v. vi. vij. et. xxij. cõſilio d cõſtitu. et. xv.
cõſilio d vſuris. et do. Lauren. i tractatu d vſuris. qſtiõe
lxxxviij. et qõ. xc. et qõe. cxxxv. vide que dixi i clemen. ne
10 romani d electi. ¶ Nota tertio † ꝙ epõs ñ põt facere ſta
tutũ i ꝑiudicium eccleſiarũ inferiorũ facit. c. cõſtitut⁹ i d
religio. domi. et. c. i. de rebus eccle. nõ alien. l. vi. niſi le
gitima cã ſubſiſtẽte. vt in. c. ſi. de his que fiũt a maio. parte
ca. ſz cõmuniter epũs in ſua dioceſi põt ſtatuere vt in. c.
ſi. de offi. archipreſ. gl. iſta ſenſit hic contrarium. Sz In
no. reſpondet ꝙ in ſpectãtibus ad iuriſditiõez ſuam põt
ſtatuere. ſed quatenus vult tãgere iura alioꝝ in eoꝝ ꝑ
iudicium non poteſt. et ita ꝓcedat iſte tex. ſz oportet ꝙ il
li de quorum preiudicio agiſ conſentiãt. vel ſaltim ſint ꝑ
ſentes et non cõtradicãt. hoc vltimũ reprobat Jo. an. qꝛ
tacens non videſ conſentire in ſuum ꝑiudicium. vt ẽ glo.
in. l. qui patiſ. ff. mãdati. et dictũ Innoc. in. c. in geneſi ſu
pra de elec. do. Car. ſaluat Inno. ꝙ hoc opereſ ptãs epi
qui generaliter poteſt ſtatuere in tota ſua dioceſi. Et id ſi
grauaſ expreſſe et non contradicat cum poſſit poſtea cõ
tradicere. Hoſti. ſequiſ Inno. Joan. d imo. etiaz ſaluat
Inno. videlz vt actus qui fit ad preiudicium preſentis ñ
valet niſi prius preſens cõſentiat. et tunc tacens videtur
aſſentire cõſtitutõni. vt in. l. gaius de pigno. actio. ſz vbi
actus valet etiam illo non conſentiẽte tunc tacẽs non hẽ
pro conſentiẽte. Exemplũ vẽdo rem alienam domino ta
cente vz venditio. vt in. l. rez alienã. ff. de cõtrahẽ. ẽp. Tu

a ¶ Sterilitatẽ. Uide ad materiã iſtã ex eodem d. and. ſiccu. in quodã cõſi. ſuo incip. ſcripſit p pheta. vbi late euagaſ pau. de ca. in cõſi. inq. i cap. qꝛ excepto neo. et d. alex. de imo. cõſi. vi. i ij. parte.

adde Bal. in. l. ſi tutor. C. ex quib. cau. reſti. in integ. non ẽ
neceſ. vbi ponit ſimilem diſtinctionẽ d illo qui ſcit aliquẽ
ſe gerere p procuratore eius an tacẽdo videatur cõſen
tire. diſtingue. aut non poterat ipedire et tunc non preſu
miſ conſentire vide Inno. in. c. cum in iure de offi. deleg.
et in. c. in noſtra de procu. et i. c. ex parte de reſcrip. Simi
lem deciſionem ponũt domini de rota de habẽtibus cau
ſam cõmunẽ ſi illis itelligẽtibus et non contradicẽtibus
vnus cõſtituat ꝓcuratorem an alij videanſ conſentire. et
ꝯcludũt ꝙ ſic illo nõ curante ipedire alios ſecus. vide q̃
dixi i. d. c. ex pte. Et limita niſi pp euitãdũ ſcãdaluz iſti d
capitulo non cõtradixiſſent tunc taciturnitas operaſ. c.
nihil cum ſcandalo. ſupra de preſcrip. Dicũt tamẽ mo
derni hic ex quo iſti vocanſ vt ꝯſentiãt vel cõtradicãt ta
cendo habenſ pro ꝯſentiẽtibus iuxta not. dictũ Inno. in
c. i. de his que fiũt a maiore pte capituli. do. Petr. et do.
Anto. ſequũtur dictum. Jo. an.

P Ropter ſterilitatez.

Cõtinet quottidianã materiã et egeret decre
1 talis hoc claro et pſtanti doctore. h. d.† Pro
a pter ſterilitatem ᵃgrauem cõductori ſine culpa ſua conti
gentem remittiſ penſio pro rata niſi poſſit cum vbertate
precedentis vel ſequentis temporis compenſari. hoc di
cit vſqꝫ ad. §. verum ibi vero ponunſ quattuor caſus i q
bus inquilinus põt ante tẽpus cõductiõis finitum licite
2 expelli. et ſunt duo dicta q̃ d ſe patẽt. ¶ Nota pmo † ꝙ
ſterilitas cõtingẽs ſine culpa coloni inducit i contractu
locationis remiſſionẽ penſionis pro rata ſecus in cõtra
ctu venditionis. naz venditione pfecta periculũ rei vẽdi
te ſoluz ptinet ad emptorẽ. nec eſt fienda aliqua remiſſio
etiam ſi nũquã poſſeſſio fuiſſet tradita emptori ex quo ñ
deficit per vẽditorem quo minus eam haberet vt in. l. ne
ceſſario. ff. de periculo et cõmo. rei ven. Tu limita ꝙ hoc
non ꝓcedit in emptore fructuuz futuroꝝ qꝛ equiperan
tur cõductori. vt in. l. i. §. ſi quis ſeruũ. ff. depoſiti ſola no
minis differentia non mutat ſubſtãtiã vt in. l. inſulaz. ff. d
pſcrip. verb. notabile dictum fuit Bal. i. l. licet. C. eo. ti. et
adde Bar. in conſilio incipiente cõmune. vbi tangit quo
modo debeat formari libell⁹ i hac remiſſiõe petẽda. vbi
allegat iſtam decretalem et concludẽdo diſtinguit quod
duplex eſt modus. vnus quando iudex compellat loca
torem ad remittendum etiam quod dclaret conductorẽ
nõ teneri et locatori ſilentium imponi. et ibi dicit ꝙ ſi qs
petat remiſſionez pp guerrã et niues et ꝓbat d guerra dũ
taxat an debeat ſuccũbere videſ ꝙ ſic. p not. i. l. omnes. ff.
de re iudi. et in. l. circa. ff. d ꝓbatio. et in. c. lz cãm de ꝓba.
tamẽ cõtrariũ decidit per. c. i. et. ij. de in integr. reſti. ibi et
queriſ ſi teſtes deponunt ꝙ iſta ſterilitas venit propter
negligẽtiam ꝯductoris et nõ declarãt que ſit iſta negli
gẽtia ꝙ non probant vt in. c. vt circa de electio. li. vi. Et
põt ꝯtingere iſta ſterilitas pp iniquitatẽ hominũ nõ ſol
uentium decimam. vt in. c. reuertimini. xvi. q. i. Tu vide
Hoſtien. in ſumma d deci. §. equaliter. vbi dicit quod qs
dz imputare ſibi ſi domus eius fuit combuſta vl ruinata
qꝛ illud videtur accidiſſe propter peccata ſua. et propter
3 hoc nõ liberatur a decima aſſueta ſecũdũ eũ ibi.† Et id
alias incõtingẽtia facti dixi ꝙ quidaz canonicus ꝓpter
proteruiã ſuã nõ ſoluebat decimas eccleſie de fructibus
fundi in quo erat canonicus. ꝯtingit ꝙ tẽpeſtas deſtru
xit omnes ſeggetes et vuas illius fundi ꝙ nõ debet fieri
ſibi remiſſio. qꝛ ipſe fuit cauſa ipſius tẽpeſtatis nõ ſoluẽ
4 do decimas deo et eccleſie.† Et etiam vidi dubitari i cõ
tingentia facti quidam magiſter nauis ſeu nauta cuz na
ui ſua portabat certas mercantias. Et nulla neceſſitate
coactus nauigauit die dominica venit tẽpeſtas in mari
et oportuit ꝓiceſ merces i mari metu tẽpeſtatis et ſic fue
runt deꝑdite ego dicebam periculum ſpectaſſe ad ſe per
predicta qꝛ nauigauit die dominico ſine cã. ſed fuit ꝓba
tum ꝙ dñs illaꝝ mercantiaꝝ iuſſerat et dederat vocẽ

ꝙ omnino illa die nauigaret.qđ no.⁊ tene menti ꝑpter
5 accidentiã facti. ¶ †No.ſecundo ꝙ vbertas pcedentis
vel ſubſequentis anni cõpenſet cũ ſterilitate vt ſic nulla
fiat remiſſio quod limita quando annus fertilis ⁊ ſteril
ſunt ſub eadem locatione.ſec⁹ ſi eſſet ſub diuerſa locatio
ne.ita ſingulr no.in.l.licet.C.eo.per Modernos.Et vi
detur iſte tex.innuere quod penſio ſit ſoluenda in contra
ctu locatiõis in fine temporis.hoc colligitur ex tex.in eo
quod dicit remiſſionem fiendam ꝑpter ſterilitatem.naʒ
ſterilitas patet in fine anni.⁊ tex.loquitur de remiſſione
⁊ non de reſtõne.vnde ſi penſio fuiſſet in pncipio anni ſo
luta dixiſſet tex.ꝙ eſſet fienda reſtõ pro rata tpis hoc tꝫ
glo.in.l.edem.C.eo.⁊ Innoc.hic ⁊ Specu.in eo.titu.§.
poſtq̃ ver.ſed queritr.Adde Bal.in.d.l.edem.vbi dicit
aut eſt actum qñ ſoluatr.⁊ tunc inſpicitr conſuetudo loci.
qꝛ ſm conſuetudinem vĩ conduxiſſe vt in.l.excepto.C.e.
in colono autem putat ꝙ dꝫ ſoluere tpe quo colligit fru
ctus vel parum poſt qꝛ vſqꝫ ad illud tempus vĩ habita ſi
des de penſione cum ruſtici raro pecuniam habeant niſi
fructus vendant in.l.domini prediorꝫ.C.de agri.⁊ cẽſi.
lib.xi.põt tamen dñs fructus perceptos retinere loco pi
gnoris ⁊ ꝓhibere ne colonus aſportet aliunde dño non
ſatiſfacto de penſione.ar.l.iulianus.§.fenori.ff.de ac.ẽp.
⁊ ven.⁊ in colono partiario certũ eſt ꝙ anteq̃ eos colli
gat ſoluere non poteſt ſed eis recollectis imediate debet
ſoluere dño ſm conſuetudinem loci.Et ideʒ dicit hic.d.
Io.an.in illo qui locauit operas ſuas de quo vide i ſpe.
in ti.de ſalario.§.nunc de ꝓcuratore ad ſi.⁊.§.ſequitr vĩ.
ſi qñ ⁊ Bar.in.l.i.§.diuerſa.ff.de vari.⁊ extraor.cogni.
6 qđ no. ¶ No.tertio argumentum bonum † ꝙ propter
vbertatem fructuũ non teneatur ſoluere colonus maioreʒ
penſionem ſeu mercedem.nã ſi teneretr non fieret cõpẽſa
tio cum ſterilitate pcedente ſed maior ſolutio daretr iure
vbertatis.qđ dictum ꝓcedit qñ vbertas contingeʒ pro
pter diligentiã coloni vel ꝑpter bonitateʒ rei.ſecus ſi ca
ſu fortuito gl.eſt multũ pegrina in.l.ſi merces.§.vis ma
ior.⁊ mouetr per illum tex.Bar.ibi dixit ꝙ ſi omnes pe
tre molendinorꝫ eſſent deſtructe ipetu aq̃ꝫ eo excepto ꝙ
tunc penſio illius augebitr.dic ſm eum ꝙ nõ augmenta
tur.⁊ ſequitur ibi.d.Floris.qui ponit aliud exemplũ ꝓ
pter magnas indulgẽtias quas ꝯceſſit Bonifaci⁹ vt ma
[illegible] populus accederet ad locum ꝑpter indulgentias
datas ⁊ augmentantr redditus pp iſtos cantes qualr ſe
pe ꝯtingit in curia romana qđ eſt bene no.ꝑpter condu
ctores daciorꝫ.qꝛ iſto caſu poterit eis augeri penſio ⁊ il
lam glo.allegauit ad hoc.d.Ludo.ro.in.l.ſiquis cũ ali
ter.ff.de ver.obli.Tu vero pondera qꝛ ꝯ illam glo.⁊ do
ctrinam Bar.⁊ aliorꝫ vĩ hic tex.⁊ hoc tenuit Cy.in.l.lꝫ
.C.eo.vnde Bal.in.d.l.lꝫ opponit contrariorum eadem
eſt diſciplina ſed ſi ꝑpter vbertatem nõ minuitur nec au
getur penſio.g̃ nec pp ſterilitatem ⁊ dicit hanc obiectio
nem fieri a Cy.ſed loquitr prout ſibi videtur ſꝫ Bal.ibi
Glo.ibi dicit ꝙ ꝑpter alluuionem nõ creſcit penſio in ꝓ
uata ꝯductione ſecus in publica.vt in.l.ij.C.de alluuio.
de qua gl.ibi Saly.facit magnũ feſtũ mihi vĩ ꝙ opinio
Cy.ſit verior.Et ad hoc põdero tex.in.d.§.vis maior in
verſic.modicum damnuʒ ergo ⁊c.Glo.ibi exponit valđ
modicũ ergo ſi eſſet valđ magnũ auffertr ſibi.qꝛ cõtrario
ruʒ eadẽ eſt diſciplina forte iſta expoſitio nõ eſt bona.qꝛ
dicitur modicũ damnũ đbet tollerari.vñ debet inferri ꝙ
modicuʒ lucruʒ nõ auffertr.vñ nõ debuit dicere i modicũ
Unde nõ videtr procedere dicta opinio nec a natura con
trariorũ illud ſumi põt vñ đbuit dici modicũ dãnũ tolle
ratr qꝛ modicũ lucrũ nõ auffertr.Facit dictũ bart.i.l.gal
lus.§.ille caſus.ff.đ lib.⁊ poſthu.⁊ Archi.i.l.ſi papa.xi.
diſ.Faciat ẽt ad hoc tex.i.d.l.licet qui loqtur đ iſta com
7 pẽſatiõe vbertatis. ¶ Nota quarto † ꝙ inquilinus dĩ
cõductor rei vrbane colonus vero rei ruſtice gl.inſtitute
8 đ actio.§.item ſeruiana. ¶ Nota quito † ꝙ ex cauſa ne
ceſſaria ſupueniẽte põt ⁊ debꝫ colonus añ tẽpus finitũ ſue
cõductõis expelli primus caſus ẽ quãdo domus eget re
paratõe.ſecũdus caſus ẽ qñ dñs habitare vult i ea.tamẽ
iſta neceſſitas dꝫ ſupuenire poſt locatõeʒ ſecus ſi imine
bat tempore locatiõis quia tunc non poſſet propter hoc
expelli a cõtrario ſenſu iſti⁹ tex.Quod iducit docto.ad
qõnem cõtrahi cum aliquo poſtea ſupuenit ſuſpicio fu
ge qꝛ ex poſt facto male verſatus ẽ i rebus ſuis ꝙ põt cre
ditor facere eũ capi tãquã ſuſpectũ.ſecus ſi a principio
inhereat iſta cã ſuſpitõis.ita dicit bar.⁊ Ang.in.l.ſi cre
ditores.ff.đ priuilegijs creditorũ.⁊ i.l.ait pror.§.ſi debi
torem.ff.đ his que i fran.cre.⁊ in.l.is a quo.§.ſi.ff.vt in
poſſeſſione legatorum Angelus in.l.nemo carcerem C.
đ exacto.tributo.li.x.⁊ in.l.dãni.§.đ illo.ff.đ dam.infec.
⁊ in.l.ſi arburio.⁊ ibi eſt caſus melior đ iurꝫ i ver.iſignis
calamitas.ff.q ſatiſđ.coga.Bal.i.l.ſi.C.mãdati.tex.⁊ ibi
do.Pet.i.c.quẽadmodũ ſupra đ iureiurã.⁊ hic.Et ideo
9 cõſului ſuperioribus diebus.† creditor fecerat pactũ ſuo
debitori đ ñ compellẽdo ipſuʒ ad dãduʒ fideiuſſores po
ſtea vero effectus ẽ nõ ſoluẽdo ꝙ ñ obſtãte tali pacto po
tuit creditor cõpellere illum ad danduʒ fideiuſſores.ar.
l.ſi cum cornelius.⁊ in.l.cũ quis.ff.đ ſolu.vide tu qđ not.
Pau.de caſtro conſilio.cccviij.Bal.in.l.apertiſſimi.C.
de iudi.⁊ dicit hic do.Pet.iſta nõ habere locum i mulie
re dante dotem marito.qꝛ lꝫ tempe datõis dotis ſit ſuſpi
tio non autem ex poſt facto.tamen poterit repetere dotẽ
cõſtante matrimonio.voluit Bal.i.l.ſi cõſtante.ff.ſoluto
matrimonio.⁊ itellige quãdo ſine neceſſitate aliter proui
deri non põt.vt not.in.l.edem.C.eo.nam nõ diceretr do
minus neceſſitatus ſi aliter cõmode ſibi poſſet ꝓuidere,
qꝛ neceſſitas non ſubicitr legi i.c.quãto de conſuetudine.
Et ſic vere hic ẽ caſus multum ſolẽnis cõtractum diſſol
ui altero cõtrahẽte iuito propter neceſſitatem ſuperueni
entem cõtra regulam.l.ſicut.C.de actioni.⁊ obliga.hoc
10 tꝫ gl.in.l.ſi in lege.ff.eo. ¶ †Sed an pp peſtẽ ſuperueni
entẽ poſſit inquilinus dimittere domũ ꝯductã p iſta vide
retr dicendum ꝙ ſic.qꝛ ſi dñs pp neceſſitatẽ põt expellere
inqlinuʒ ergo eodẽ modo dicemus ecõtra.facit ꝙ i ſimi
li hr in.l.de etate.ff.ad trebel.⁊ ꝙ no.Bar.i.l.i.ff.de bo.
poſ.ex teſta.mili.⁊ Bal.in.l.ſi.C.de teſta.⁊ Ange.i.l.ſi
vacitis.C.de bonis vacan.li.x.⁊ in auten.de non aliena.
.§.qꝛ vero.⁊ Salice.in.l.cum a matribus.C.qui tutores
glo.not.in.c.ſi vero.ſupra de iureiurã.vide que ibi dixi.
Credo tamẽ ꝙ inquilinus nõ poſſet dimittere domum
iſto caſu quia non reperitur priuilegiatus in hoc ergo ⁊
cetera.Et quia nõ ſequitr nec habet locum in locatore er
go ⁊ in conductore.per id quod voluit glo.ſupra codeʒ
capitulo primo.Et inquantũ iſte tex.dicit habitare tex.
in.d.l.eadem dicit pro vſibus proprijs.⁊ dicit ibi Bal.
11 procedit ille tex.ſi egeret ꝓ ſua habitatione. ¶ †Quid
ſi filius ſuus eſt ducturus vxorẽ vl quia ibi vult facere ar
12 tẽ lane ⁊ ſimilia.dicit ꝙ nõ põt. ¶ †Quid ſi non debet
ducere vxorẽ ipſe ſed frater eius.dic quod etiam non hꝫ
13 locuʒ. ¶ †Quid ſi pater vl mater egerẽt iſta habitatõe
dic quod ex noua cauſa haberet locuʒ iſte tex.arg.l.nãꝫ
ſi parentibus.ff.đ inoffi.teſta.⁊ ibi Bar.tangit hoc.Sed
quid ſi iſta domus eſſet ita ampla vt vterqꝫ ibi habitare
poſſet.dic quod nõ cogetr.arg.inſti.locati.§.ſi.ff.đ condi
14 tio.inde.l.ſi nõ ſortẽ. ¶ †Quid ſi in iſtaʒ neceſſitatẽ inci
dit culpa ſua vel ex aliqua ſpeciali inimicitia quod ſibi
15 imputet vt in.l.ſi merces.§.culpe.ff.eo. ¶ †Sꝫ an hẽat
locũ i colono tex.i.d.l.edẽ.⁊ hic loquitr i domo ꝯducta ⁊
16 ꝯtinet ꝓuilegiũ ergo non dꝫ extẽdi. ¶ †Sed an ꝓprijs
auctoritate dominus poſſit amouere inquilinũ đ domo.
dic qđ nõ qꝛ iſta neceſſitas ẽ probanda ita probat tex.in
17 ſficu.ꝓbauit i.d.l.edẽ. ¶ †Quid ſi falſo modo domin⁹
amouit inquilinũ dicẽdo egere ꝓ ſe ⁊ poſtea locat alteri.
dic ꝙ tenetr ſibi ad itereſſe.⁊ ſi iudicẽ adierit a iudice pu
nietur iſte locator crimine ſtellionatus ⁊ poterit peti ſe
reueſtiri de illa habitatõe.vt in.l.i.§.de hoc edictuʒ.ff.ſi
mulier vẽtris nomine nam ſuperuacuũ ẽ credere quod

voluit pro ſua habitatiõe ille q poſtea nõ habitauit ꝛ al
teri locauit. vt in. l. ſicut. §. ſupnaccum. ff. quib. mo. pig.
vel. hipo. ſolui. Secundus caſus ē quando domus ē re
ficienda vt dictum eſt. ¶ †Quid ſi tpe locatiõis vel tpe
quo recipit mercedem domus indigebat eadem repara
tione vel paulo minori. dic nõ audiet locator ſecũdũ gl.
not. in. l. edem qꝛ nõ patrocinatur neceſſitas ei qui ſpõte
ſe ponit in ipſa. vt in. l. ij. §. quod dicimus. ff. ſiquis cautõi
bus. Sed ſi neceſſitas poſtea creuit vltra quã a pncipio
crederẽ tũc haberet locum iſte tex. Et iſtis duobus caſi
bus reſtituiṫ penſio ꝓ rata tpis. ¶ †Sed quid ſi inqui
linus fecit obligari omnia bona locatoris pro obſeruã
tia ꝯtractus an poterit ꝯpelli videtur ꝙ nõ nec per ipm
nec per eius ſingularẽ ſucceſſorem. vnde Bar. in. l. exce
pto. C. eod. ꝯſuluit quod qñ de locatõe ſit inſtrumentũ ꝛ
in ſtipulatione pars obligauit hincinde omnia bona ſua
pro obſeruantia pactorum ꝙ tunc recte dicere põt colo
nus vel iqlin⁹ ego habeo ius ipotece in re ꝛ ſic nolo re
cedere donec mihi ſatiſfiat ḋ pena vel itereſſe meo cũ hec
res ſit mihi obligata. ꝛ ita dicit i facto dixiſſe ꝛ obtinuiſ
ſe. ꝛ cũ occurriſſꝫ fecit proteſtatõꝫ cõtra emptorẽ vt debe
ret tũc detinere iure pignoris. nam ex eo ꝙ tenet iure cõ
ductiõis poteſt expelli vt ibi ꝛ i. d. l. emptorem ideo cõ
ſiliũ eſt ſm euꝫ ꝙ apponaṫ i inſtrõ ꝙ ex nũc colonus vel
inquilinus detinebat dictam rem iure pignoris vel ypo
tece pro obligatione predicta. ꝛ idem voluit in lege ſi ſi
lio. §. ſi vir. ff. ſoluto matrimo. ꝛ in lege. i. §. quod ait. ff. de
ſuperficiis. ꝛ ſequitur Bal. in. d. l. emptorẽ ꝛ dom. Abb.
in. c. ſi. infra ne prelati vices ſuas Jo. ḋ imola mordet do
ctrinam Bar. in. d. §. ſi vir. ꝛ maior de eo ꝙ non viderit
Saly. in. d. l. emptorem dicẽtẽ ſe multotiẽs dixiſſe dictũ
Bar. procedere ſi dicat colonus ſe velle retinere iure pi
gnoris donec ei ſoluaṫ intereſſe vel pena adiecta ꝛ nõ vl
tra vnde ẽptore offerẽte intereſſe vel penam poterit po
ſtea expelli qꝛ ypotheca ad aliḋ ñ fuit appoſita niſi gra
tia facilioris exactõis pene vel itereſſe ꝛ ꝙ ita itellexerit
Barto. dictum ſuum dicit apparere ex reportatis ipſius
18 Bar. i. d. l. ẽptorẽ. ¶ †Sꝫ ego nõ video aliquẽ tangẽtẽ
formaliter an in cãu iſtius. c. ꝛ. d. l. edem procedat caute
la bar. ꝛ aliorum. ꝛ vel ꝙ non. qꝛ dominus fecit hoc lege
pmittẽte. vt i. l. grachus. C. ḋ adul. nihilomin⁹ puto ego
ꝙ ipſe nõ poſſit expellere. qꝛ iam res ē ſibi pignorata ni
ſi offerat ſibi ſuum itereſſe ꝑ dictum bar. i. d. l. emptorẽ.
Sꝫ adde tu idem ſi male verſaṫ inquilinus i domo con
ducta qꝛ dꝫ expelli. Idem dicas in vaſallo vt expellaṫ de
feudo. c. i. §. quicũqꝫ ḋ pac. conuentio. Idẽ in ẽphiteota
male tractante rem vt i autẽ. qui rẽ. C. ḋ ſacroſan. eccleſi.
idem i domino male trãctãte ſeruum. vt. l. ij. ff. ḋ his qui
ſt ſui vel alie. iu. Idẽ in poteſtate male tractãte populũ
ꝛ ibi ꝑ Bar. Idẽ in epo male tractãte gregem ſuũ in. c.
niſi cũ pridẽ de renũ. Idẽ in viro male tractãte vxorẽ vt
in. c. lr̃as de reſti. ſpo. Idẽ in ꝓcuratore male tractãte fa
cta dñi. caſus eſt ſing. in. l. iij. C. de ꝓcur. Idẽ in tutore vt
19 in. l. ſi. C. de admi. tu. ¶ †Sed qualr intelligiṫ iſtud ma
le verſari dic nõ parũ ſed multũ ſed hoc multũ vel modi
cũ qͣtũ ſit cõmittiṫ arbitrio iudicis ſm qualitatẽ ꝛ qͣti
tatẽ rerũ ꝛ pſonaꝝ ſm Nico. de mat. in. d. l. edẽ. Itẽ dic
idẽ eſſe ſi illã vẽdidit tanqꝫ ꝓprietari⁹ qꝛ tunc male ṽſaṫ
reſpectu ꝯcrus illius ar. l. ſi. ff. de acq. poſ. Itẽ idẽ dicas
ſi male ṽſaṫ circa mores i piudiciũ dñi qꝛ tenebat ibi me
retrices ideo ex q̃litate pſonaꝝ ꝛ loci eſt diffiniẽdũ naꝫ ſi
cõductor eſt ſacerdos ṽiſile eſt ꝙ ſi locator id cogitaſſet
ei nõ locaſſet domũ qꝛ ſacerdos honeſte ꝛ ſine meretrici
bus viuere dꝫ vt in toto ti. de coha. cleri. ꝛ mu. arg. l. ꝛ ſi
amici ꝛ in. l. q domũ. ff. de adul. Si aũt eſt ſcholaris ꝛ iu
uenis debuit pſumere hoc ꝑ locũ a cõiter accidẽtib⁹ qḋ
no. qꝛ accidit in pratica. Itẽ ſi dom⁹ eſt inter pſonas ho
neſtas nõ vt pmiſſuꝫ. ſec⁹ ſi domus ſtat iuxta lupanaria
20 vt in. l. cũ ſupra. C. de re mi. li. xij. ¶ †Quid eꝛ ſi dñs in
uito iqlino ducit meretrices ad domũ vel ibi ponit eas

a ¶ Et vide. de hoc vide Flo. i l. legittimum de vſufr. ꝛ bar. ce po. in ti. de ſer. vr. pdi. q ḋ iſta ma late tractat

21 dic ꝙ iqlinus põt migrare arg. iſtius tex. ¶ †Quid ſi
neceſſitas ꝯducẽdi meliorẽ dñꝫ ſupuenit iqlino pp vxo
rẽ ducendã. Dic ſm Nico. ḋ ma. ꝙ nõ põt migrare nec
22 põt penitere qꝛ poterit dñm illã locare alteri. ¶ †Sed
an illo caſu fiet remiſſio penſiõis hic in gl. ſunt opi. Jo.
an. ꝯcordat ſi pͥuerſe vſus eſt in domo eã dãnificando qꝛ
23 forte retinebat ibi porcos vel alias res turpes. †Et vi
a di⁹ dubitari de facto Ferrarie qdã iqlini artiſte diſco
operuerũt ptẽ domus vt nocte poſſent ꝯtẽplari ſtellas ꝛ
planetas intrauit aq̃ pluuialis i domo locator remouit
eos ḋ domo q petebãt remiſſionẽ pẽſiõis ſibi fieri fuit iu
dicatũ ꝙ nõ poterãt illud facere ꝛ ſic ſuccubuerunt. Aut
alr dãnificauit domũ puta retinẽdo ludũ vel ducẽdo me
retrices ad eadẽ ꝛ tũc fieret remiſſio pẽſiõis ſeqṫ. d. pe. ꝛ
d. Car. ꝛ eſt eq̃ opi. facit qḋ hṫ in Spe. eo. ti. §. poſtq̃ ṽ.
pone ꝛ ſm glo. in. d. l. edẽ. dic ꝙ in pͥmis duobus caſib⁹
fit remiſſio ſecus qñ fit ꝑ vſum iqlini qꝛ tunc pp culpaꝫ
ſuã accidit quominus habitet in domo iḋ in ei⁹ pͥiudiciũ
hṫ ꝓ habitãte. iḋ dꝫ ſoluere integralr pẽſionẽ illi⁹ ãni. ſe
quiṫ hoc Bal. ꝛ ad hoc facit iſte tex. q pͥmittit remiſſiõꝫ
in duob⁹ caſibus pͥmiſſis. Et tu adde rõnẽ viuã qꝛ ſi alr
diceremus⁹ dareṫ mã iqlino malignãdi ꝛ exonerãdi ſe a
pẽſiõe dom⁹. Itẽ ſi remittiṫ pẽſio in pͥmis duob⁹ caſib⁹
ex eo qꝛ culpa nõ iputaṫ iqlino ergo ſequiṫ ꝙ qñ ſibi i
putaṫ culpa nõ remittiṫ pẽſio. arg. c. cũ q de pbẽ. in. vi. ꝛ
24 iſtḋ vel ſiue qcqd dixerit Jo. an. †Qñ aũt dicaṫ colon⁹
affici incõmodo gl. hic dicit qñ nõ potuerũt colligi ſemi
na ꝛ moueṫ ꝑ optia iura ſm gl. in. l. lꝫ. C. eo. ꝛ in. l. ſi vno
ſu pͥn. ff. e. q tenẽt ꝙ ſtabiṫ opi. vulgi qñ annus dicaṫ ſte
rilis q̃ gl. ſm. d. Ant. cõiter placent doctorib⁹ ꝛ. d. Car.
hic ſequiṫ eas Jo. an. ꝛ Hoſti. ponũt aliã opi. Ja. ḋ are.
quẽ ſequiṫ Bar. in. d. l. ꝛ ibi Bal. ꝛ idẽ Barto. in. d. l. ſi
vno. §. vbicũqꝫ ponit aliã opi. ſꝫ in. d. l. merces. §. vis ma
ior poſuit Bar. nouã opi. ꝛ ſequiṫ ſ. d. Pe. ſed cõiter h
ꝑ doc. reprehẽdiṫ. Tu pondera tex. in. l. excepto. C. eo. in
ver. iuxta preteritam ꝯſuetudineꝫ vbi probaṫ ꝙ tunc di
annus ſterilis qñ non reddit fructus ſm conſuetudineꝫ
conſuetam qui tex. iudicio meo ponit elegantem opinio
nem in hac materia. Pondera ſi dici poſſit ꝙ tũc annuſ
di ſterilis qñ plus expendit quaꝫ habuit de redditibus
hoc dico ꝑ tex. valde ſingularẽ in. l. mediterranee. C. de
anno. ꝛ tribu. libr. x. ꝛ propter tot opiniones doctorum
non poteſt haberi plena veritas. Ego vero ꝯſidero iſtũ
tex. dum dicit ꝙ ſterilitas dicitur quando conductores
afficiuntur magno incõmodo. Propter qḋ mihi videṫ
dicendum ꝙ potius ſtet in arbitrio iudicis quam aliter
vt tunc dicaṫ ſterilitas qñ conductores afficiunṫ magno
incõmodo qḋ declarabitur arbitrio iudicis. qꝛ nõ repe
rio iſtud magnũ incõmodũ declaratũ in aliq̃ pte iuris.
ꝛ ad hoc allego ſing. tex. in verbo magno detrimẽto iun
cto dcõ Bal. ibi dicẽtis ꝙ magnũ detrimentũ dclarabiṫ
arbitrio iudicis in. l. i. C. ſi aduer. ven. pigno. ꝛ facit in ſi
mili glo. in. c. ſi. de re iudi. li. vi. ꝛ in auct. ꝙ locuꝫ. C. ḋ col
latio. ꝛ qḋ voluit Bar. in auc. minores. C. qui dari tuto.
poſ. vnde reſpectu conductoris qui forte habet grauem
ꝛ magnam familiaꝫ ꝛ eſt pauper vel eſt diues in hoc ca
ſu diceṫ magnum incõmodũ illi pauperi colono etiaꝫ ſi
recipiat vltra dimidiam quam conſueuit recipere nõ ãt
in ſecundo caſu erit ſic in conductore diuite. ꝛ ita videṫ
mihi in hoc notabili paſſu. Et adde Bal. in tit. de pace
conſta. in. §. vaſalli. † vbi querit an guerra cõnumeretur
inter caſus fortuitos. ꝛ dicit ꝙ ſic niſi tpe contractus po
terit ꝓuideri. qꝛ tunc culpe cõnumeratur vt in. l. habita
tores. §. ſi. ff. eo. ꝛ refert qõnem facti quam habuit Cy. q
dam ꝯduxerat a cõi Piſtorij certas poſſeſſiones ꝓ q̃n
qꝫ annis qui dicebãt ſe nõ teneri ad penſioneꝫ qꝛ nõ po
tuerunt recolligere fructus pp incurſum hoſtium. diſtin
gue qꝛ aut ſupuenit guerra poſt contractuꝫ locationis ꝛ
tũc fit remiſſio vt ibi. aut ante erat guerra ꝛ tũc imputeṫ
eis qui ſciuerũt ſtatum ꝛ cõductionem rei. Tu vide eun
dem Bal.

dem Bal. qualiter loquif in. l. ſi in ea lege. C. de vſur. e i
l. inter cauſas. §. abeſſe. ff. mandati Bar. in. l. cū te §. qui
maximos. ff. de publica. e i qōe publicanus quidam. Et
iquantum docto. hic dant quinq; limitatōes ad iſtū tex.
tu adde ſextam que eſt melior alijs in. l. ex ↄducto. §. ſ; e
labes in ver. niſi aſſueto id acciderit. ff. eod. vbi eſt caſus
multum ſolēnis. videlicʒ aliquis ↄduxit paſſagium ꝑ il
lo anno quo cōiter conſueuit male fidei quod tunc ſibi
imputetur quia tunc nō habebit locum remiſſio. Quar
tum caſum quando ꝑ bienniuʒ nō ſoluit pēſionē nec mo
raʒ infra breue temp⁹ purgauit. dn̄s Anto. hic dicit ꝙ ſi
locatio nō trāſit i ↄtractum empiteoticū non eſt differen
tia inter conductorem eccleſie e priuati quia vtrobiq; ſi
ceſſat per bienniū ſoluere poterit compelli per iſtum tex. e
p. §. inter locatoreʒ hic in glo. allegatū. In emphiteoſi au
tem hn̄ ē differentia an det ab eccleſia an a priuato vt in
c. ſequenti e in. l. ij. C. ð iure emphi. ſed ideʒ do. Anto. h
ſup glo. penul. dicit ꝙ cōductor ad tempus breuiſſimum
ſtatim expelli pōt eoipſo ꝙ nō ſoluit penſionē qꝛ tūc non
implet contractuʒ ex parte ſua. argu. l. iulianus. ff. ð acti.
empti. Si vero eſt conductor ad maius tēpus biennio e
appoſitum ē pactū ꝙ nō expellaf tunc ſi ceſſat ſoluere ꝑ
bienniū expelleſ non obſtante illo pacto. vt ē caſus ſing.
in. d. §. inter locatoreʒ ſi vero non fuit appoſituʒ pactum
illud tūc incontinēti cum nō ſoluit pōt expelli. vt nota. in
d. l. edem niſi conſuetudo vel ſtatutū limitaret tēpus ſol
uendi penſionē vt hic bononie. qꝛ medietas ſoluiſ i nati
uitate domini e alia medietas i reſurrectōe. Et adde di
cit iſtam decretalē eſſe intelligendam ſecūduʒ dictū. §. in
ter locatorem. Et ſic ſentit ꝙ hic interuenit pactū de non
expellendo. e ſi eſſet veꝝ eſſet limitatio multū ſingularis
ad. d. §. inter locatoreʒ iquātū hic dicitur ð purgatōe mo
re. ſed quia ē diuinare ad iſtū tex. ideo dicit ꝙ ſi eſt ↄdu
ctor ad longuʒ tempus iuxta no. in clemen. i. de rebus ec
cle. non alie. e in. l. i. e. ij. ff. ſi ager vectig. vel emphi. qꝛ
tunc requiriſ biennium. qꝛ eadeʒ rō ē in emphiteoſi cū ex
tali cōtractu locatōis transferaſ dominiuʒ vtile. e ita hic
reſidet. d. meus Jo. ð imo. accumulans multa verba ſup
hoc. e ſequiſ do. Anto. in hoc ꝙ in cōductore nō habeat
locum differētia an locās ſit eccleſia an priuatus. Tu ad
de primo ꝙ mirum ē ꝙ ita dicant iſti doc. qꝛ iſte tex. loq
tur in iquilino eccleſie vt apparet i verbo colonus eccle
ſie tuc iuncto verſi. reficere poteris. vnde non videtur ve
rum ꝙ iſte tex. extēdaſ ad locatorē priuatū. qꝛ ſi eadē rō
eſt vt ipſi dicūt in locatore ad longū tempus e in empbi
teota ergo ſequiſ ꝙſicut i emphiteota priuati requiritur
ceſſatio ꝑ triennium ita i cōductore ad longum tempus a
priuato. nec dictus. §. inter locatorē hoc probat in verbo
tēpa. qꝛ locatio illa fuit vltra. x. ānos. e ſic ſalua pace vi
deſ ꝙ non bene dicant. Secundo adde ſingularē diſtin
ctionem Bal. dimiſſis verbis domini mei hic. Et diſtin
guet. aut ē actuʒ ꝙ ſoluaſ. e tunc aut ſeruet pactum aut ſi
e tunc reſpice ſtatutuʒ vel conſuetudinē ſi vigeat in loco
ſi vero non eſt cōſuetudo vel ſtatutum e tunc ſubdiſtigue
qꝛ aut loquimur ð obligatōe aut de exactōe aut ð repul
ſione. Primo caſu aut eſt pſona i qua poſſit obligatōe
radicari vniformiter e tunc ↄcedit i ꝑncipio tēporis aut
diſtributiue radicaſ e tūc diſtributiue cedit vt i. l. ſi huius
cōmunis. §. finali. ff. ð ſtipulatiōe ſeruorū. Secundo caſu
dominus i iudicio nō poteſt exigere infinito tēpore quaſ
ordo obſeruari dʒ vt agens ↄcurrat in implēdo ↄtractū
vt not. i. d. §. tamē ſi iquilinus ante ſoluit nō dicif indebi
tum ſoluere. ſʒ ſit cautus puidere vt i. l. ſed addes. §. ſi qs
ff. eo. Tercio caſu dn̄s poteſt expelleſ inqlinū nō ſoluētē
nec pcipitātem in feſtinatiōe. ſed adhibita diſcretōe poſt
duos mēſes poſtꝗ̄ ſeus eſt elapſus. arg. c. ſequētis vel
poſt quattuor arg. l. ſi. C. ð vſuris rei iud. vł poſt. xl. dies
ff. ð edil. edict. e i. l. qd ſi nolit. §. ſi ue. ff. eo. ſʒ hoc vł valō
iniquum ꝙ ſi nō teneſ ſoluere reſpōdet Bal. i. d. l. legeʒ
ꝙ nec dn̄s teneſ pati eum habitare. ergo potior eſt cōdi
tio dn̄i ꝗ̄ habitantis ſʒ Sal. in. d. l. edē ꝑ quiq; argumē
ta reprhēdit iſtud vltimū. lʒ fuerit opi. Azo. e eū ſequiſ gl.
ibi e Dy. Ja. ð are. e cōiter omnes. Et ſi dicaſ imo dbet
expectari bienniū vt i. d. §. inter locatorē Bal. reſpōdet ꝙ
ibi fuit iterpoſitū pactū ēt ſi opponaſ imo ſine pacto re
quiriſ biēniū. vt in. l. cū dn̄i. ff. eo. ſolue ſpeciale eſt ibi pp
abſentiam inquilini. Et ſi dicaſ imo eſt expectād⁹ termi
nus vt in. d. l. ij. rn̄det ibi Bal. ꝙ loquiſ i emphiteota vł
ↄductore ad longū tempus qꝛ habet ius i rem e natura
lem poſſeſſionē. ſec⁹ in eo qui cōduxit ad luſtrū i quo ſuf
ficit minus tempus e ſic Bal. ſentit illud ꝙ dicebā. ꝙ in
d. l. ij. habet locū i cōductore ꝑuato ad longū tempus. e
iſta adde ad Jo. ð imol. h q facit aliqua argumēta Sa
25 ly. in. d. l. edē nec iā recitat hic ea. ¶ †Vtrū aūt ſi famu
a lus fuit ipedit⁹ i infirmitate an dbeat habere ſalariū [a] ꝑ
tēpore quo fuit infirmus. Inno. hic dicit ꝙ ſic Jo and.
e Hoſti. i ſumma huius tituli. §. que actiones v. qd aūt
e glo. i. l. arborib⁹. §. ð illi. ff. ð vſufruc. e i. l. ſi vno. §. item
cū qdā. ff. eo. e Azo i ſumma. C. eo. ↄtriū tenet gl. i. l. pe. C.
ð cōdi. ob cau. e i. l. i. §. diuus. ff. de varijs cogni. e Bar.
in. d. §. item cum quidē e in. l. ope. ff. de vſufruc. lega. e ſe
quiſ do. Pet. e do. Anto. hic e iſtaʒ opinionē dicit Jo.
de imol. veriorem de iure. Tu adde ꝙ opinio gl. Inno.
e aliorum vere melior ē. e ad hoc allego. l. ſi. §. id iuris
in ver. idem obſeruabimus ſi ꝓbatū fuerit nautam mor
bo impeditum nauigare nō potuiſſe. ff. ad. l. rhodiā ð ia
ctu. vbi ſi ipediſ nauigare ꝓpter morbuʒ dicif nauigare
ꝑ quē tex. apparet rn̄ſio ad dictum. §. item cū quidam ꝙ
ibi ꝓceſſit culpa locatoris. Secundo facit. l. iiij. §. ſtich⁹
in ver. ſi ruire nobis itelliguntur. ff. de ſtatu liberis. Et ſi
dicatur ꝙ eſt caſus ſpālis fauore libertatis. reſpondeo
hoc non colligiſ ibi. nec omnia iura loquētia ð libertate
ſunt ſpālia niſi expreſſe habeāt ius cōe iu cōtrariuʒ. Ter
tio faciat. l. ſi pecuniam. ff. ð condi. ob cau. vbi qui ipediſ
egritudine videſ ipleuiſſe cōtractum vt ſibi datum nō re
petaſ. vt ē glo. ſing. i. d. l. ſi. faciat. c. i. §. qui vero. de cler.
non reſi. li. vi. e ibi Domini. ꝑ illum text. dicit ꝙ doctori
vel famulo non dʒ detrahi ſalarium ꝓpter īfirmitateʒ. e
allegat qd̄ habeſ in Speculo eo. ti. §. poſtquā verſi. ꝙ ſi
mercēnarius. e iſtō voluit Sali. in. l. ſʒ. C. e. e pulchre re
aſſumpſit e tenuit Ange. i diſputatōe que incipit exorta
faciat. l. queſitum. ff. de re iudi. vbi impeditus morbo ſin
gitur ſe preſentaſſe. e iſta pars ē equior pro famulis ſeu
ſeruitorib⁹ ſʒ ꝑ dn̄is ē aſpa e dura vide gl. ponētē gladiū
ad h i. d. §. idē vł e adde ad pdcā pet. de anc. ↄſi. xxxiiij.
vbi dicit ꝙ ſi nō ē guerra ſʒ timor guerre pp hoc itinera
nō frequētanſ nec mercātie ducunſ. fuit fcm̄ pactū gabel
lario ꝙ ſi eēt guerra fieret ei remiſſio pp timorē guerre.
nihilomin⁹ dbuit ei fieri remiſſio ac ſi eēt guerra ſi exta
bāt ꝑparamēta ad guerrā e pulchre e ſingłr loqſ i illo
ↄſi. vide ibi ꝑ eū. vide Jo. ð imo. i ↄſi. vij. e. xlij. ſʒ nō vidi
ↄſi. d. pe. vide ꝑ eūdē i. d. vij. ↄſi. vbi pulchre loqſ e pōde
ra qꝛ dicit ꝙ pp guerrā vel peſtē nō teneſ locatori ſi nō
fuit expſſū i ↄctu locatōis. vide ibi olo qꝛ pulchre loqſ.
Tu addō ſing. tex. i. l. nouiſſe. §. ſi qs cōpulſuʒ. ff. ꝙ fal. tu.
vbi ꝑpatio ad tormēta iducit metū vt ipſa tormēta. e ad
de no. tex. i. l. habitatores ad ſi. ff. eo. vbi liſa eū excuſat.
26 ¶ †Quid ſi ↄduxi pedagiū e ſupuēit mortalitas pp ꝗ
gētes ſi trāſiuerūt ꝑ illū locū e pedagiū nō potuit ꝑcipi
an fiet remiſſio bal. tēuit ꝙ ſi i. d. l. lʒ e i. d. l. ſi ea lege e
moueſ qꝛ ꝙ hoiēſ trāſeāt a qb⁹ exigiſ paſſagiū ē a ca⁹ for
tūa ſi a certa diſpōe. ḡ ve ↄduxit fortunā i. l. ſi iactū. ff. ð
act. ēp. e vē. e i. l. nec ēptio. ff. ð ↄhē. ēp. ē ſolēnis doctrīa
tū nō ē va nec tenēda. Et pōdero ꝑmo ꝙ ſi ↄſueuerit cōi
ter trāſire hoīes ꝑ illud paſſagiū nō eſt fortūa ꝙ trāſeāt
e ad h nouiſſim⁹ pōdero tex. i. d. l. ex ↄducto. §. lʒ ſi labeſ
i v. niſi aſſueto id accidit. ff. e. Scdo moueſ ꝑ mala iura
d. bal. qꝛ loquunſ i ēptiōe e vēditiōe ex ꝗ trāſfeſ dniuʒ e
ſic piculū. vt i. l. i. C. de pi. rei vē. Tertio dixi ↄ doctrinaʒ
Barto. in. d. l. lʒ e in. d. §. q maximos. e iſtā tene menti.

[a] ¶ Salarium. Adde bar. in q dā ↄſil. qd incipit ſergilius e ſocia. in. l. arbitratores. §. de illo. ff. de vſufruc. doc. in. c. ↄſuetudinē. §. q vo de cle. nō reſiden.

27 ¶ †Quid ſi cōduxi molendinū ī pado ꝛ ſic ī loco pīculo
ſo ꝛ ipetu flumis ē obſtructū an debeat ſibi fieri remiſſio dic
penſionē nō deberi qꝛ caſus e eſt in ſubſtātia rei cōducte ꝛ p
re q̄ nō eſt nō debeẜ pēſio faciat dcm̄ Bar.in.d.§.vis ma
ior.ꝛ voluit Bal.in.d.l.iz.ꝛ idē ibi dicit ſi pp inſolidū
motū aquaꝝ molēdinarius migrauit in.l.Sdicta habi
28 tatores ad fi.† Quid ſi cōduxi molendinū deſtructū cum
pacto ꝙ ipm̄ debeā reaptare ꝛ reaptatū iterū eſt deſtru
ctum vnde fructus pcipere nequeo an fiat remiſſio mer
cedis Bal.in.d.l.iz dicit ꝙ iſta ſtant in hoc an iterū te
near reaptare molēdinū.ꝛ iō in hoc fiet remiſſio ꝛ indu
cit.l.fideicōmiſſa.§.ſi q̄s.ff.de le.iij.Sed ſi pmiſi reapta
re manutenere debeo reaptare totiens quotiēs opus erit.
29 † Quid ſi fructus erant ab aere infecti ꝙ nō cōſeruantur
imo ſtatim deſtruunẜ.dic ꝙ nō fieret remiſſio tex.eſt in.d.
30 l.ex conducto.§.ſi qua ſꝫ vitia.† Utrum iſte inquilinus
in caſibꝰ hic expſſis poſſit ꝑpria auctoritate expelli. In
no.ꝛ Joā.an.dicunt ꝙ ſic qꝛ inquilinus hꝫ ſolū detenta
tionē vt in.l.ſi duo.§.cū inquilinus.ff.vti poſſi.ideo ex cā
pōt expelli ab illa detentatiōe.ſecus in eo q cōduxit ad lō
gum tps qꝛ requiritur auctoritas iudicis pp vtile dn̄iū
qđ acquirit.Tu pondera iſtū tex.in verbo poterit habi
tare inuito inquilino qꝛ non dicit pmis duobus caſibus
poſſit expelli ꝑpria auctoritate ꝛ in ver.cōuerſaẜ amoueẜ
non ꝓbatur dictū Inno.vnde tex.in.d.l.eđ in ver.ꝓba
ui dicit inuitū expelli nō opꝫ niſi dn̄s ꝓbauerit neceſſita
tem ſequitur ergo ꝙ antea dꝫ fieri ꝓbatio iudici p.l.i.C.
de condi.ob tur.cau.ergo requiriẜ denūciatio vt in.l.de
qua re.ff.de iudi.ergo executio ſpectabit ad iudicē vt in
.l.a diuo pio cū ſi.ff.de re iudi.Ultimo.d.Pe.tāgit hic
q̄onem diſputatā a Bar.que incipit publicanus q̄daꝫ ꝛ
31 per eū in.d.§.q maximos † qđ emit redditus paſſagio
rum ꝛ molendinoꝝ ab iſta ciuitate ꝓ mille ducatis an
nuatim ſoluēdis infra decē annos ſoluēdo quolꝫ āno ꝓ
rata an ſit locatio an venditio ꝛ dicit ꝙ eſt locatio ergo
habebit locū remiſſio pp ſterilitatē ꝛ mouet qꝛ ſi emiſſet
ſimplr ꝛ ſoluiſſet ſimplr ꝓ oībus annis fuiſſet emptio ſꝫ
vbi ſolutio fieret p plures annos annuatī eſſet locatio ꝛ
hoc p duas glo.multū ſingulares in.l.i.C.eo.ꝛ in.l.i.§.
ſupficiebus ꝛ quia iſta nomina locauit ꝛ vendidit.ſunt
ſinonima vt in.d.§.ſi quis maximus.ideo exponunẜ pro
locatione ex quo ſolutio eſt annuā.Ego reperio Ang.in
conſilio.xvij.vbi habuit iſtam.q.de facto Florentie ꝛ ſe
quitur dictū Bar.ꝛ dicit q̄onem iſtā fuiſſe diſputatā per
illā iuris lucernā Bar.ſed hoc nō vꝫ verū vt ipſe dicit qꝛ
qn̄ vendiẜ paſſagium vꝫ vendita cōmoditas percipiēdi
redditus ꝛ ſic ſpes certū eſt ꝙ pōt iſta ſpes emi p pluresẜ
annos preciū annuatim ſoluēdo ſicut ꝛ ſoluēdo vna vi
ce totū imputet ergo ſibi qui ſpem emit vt in.l.nec ēptio
ff.de cōtra.emp.Item ptes dū celebrauerunt contractū
hunc voluerunt illū eſſe venditiōis ex quo expſſerunt vt
in.l.labeo.§.idem.ff.de ſup.leg.ꝛ qꝛ fuit facta mentio p̄
ciū.ergo fuit venditio vt in.l.ſi.C.de predi.cur.lib.x.Nec
ob.ꝙ ſolutio ſit annua qꝛ cōtractus emptionis pōt eſſe ſpe
lis emendo certos redditus annuatim ſoluendo vt in.l.
pomponius iuncta glo.ff.qui.mo.vſu.amit.Nec ob.gl.
in.d.l.i.§.i.ꝛ in.d.l.i.qꝛ loquunẜ qn̄ dubitaẜ an ſit loca
tio vel venditio ex verbis cōtractus qꝛ pōt cadere ad vtrāq̄
partē quo caſu dꝫ attendi an ſoluaẜ annuatim an nō ſed
nō eſt ſic in caſu noſtro qꝛ expreſſe emit vt in.l.continuꝰ.
§.cū ita.ff.de ver.ob.vnde ſi in iſto cōtractu apponerent illa
verba vendidit ꝛ locauit tūc ſtaret dicto Bar.per illam
glo.Nec ob.cū dicit talem cōtractum tanq̄ ſimilem locatio
ni debere intelligi vt ſit locatio qꝛ lꝫ cōtractus innominatus
reguleẜ ſm naturam cōtractus cui aſſimilaẜ vt in.l.i.§.ſi quis
ſeruus.ff.depoſiti.tamen eſt ſic in caſu noſtro qꝛ eſt cōtra
ctus nominatus habet enim nomen elegans.Nec obſt.
cum dicit illa nomina poni tanq̄ ſinonia qꝛ hoc non eſt
verū qꝛ vbi apparet de mente cōtrahentium volentiū cōtractū
eē emptiōis lꝫ dixiſſent de locatiōe tn̄ eſt pura emptio ꝛ

a ¶ Emphiteo
ta. Adde ꝙ ſit
ēt excōicari vt
tꝫ Innoc.in.c.
ſignificaſti.de
cenſibꝰ Bal.in
marg.ē.dene
gans ad mām
ait tex.viđ do
cto.in.l.ſi.C.de
iure ēp.glo.in
.l.q̄ro.ff.loc.ꝛ
nouiſſi.ſcribē
tes hic.

improprienda ſunt verba vt in.d.l.ſi vno.Et ſubdit hic
d.Pet.ꝙ eo caſu quo expelliẜ inquilinus vꝫ in vltimis
duobus caſibus hic poſitis pdit melioramēta ꝛ expēſas
factas in domo ſecus in colono ſi fecit expēſas vtiles in
fundo allegat no.glo.in.§.ſi vero q̄s in auc.de nō alie.ꝛ
dicit ꝙ eſſet cōtractus cenſualis qꝛ ꝓpter nō ſolutū canonē
nō caderet a re ꝛ dicit eſſe caſum ſingula.in.c.conſtitutꝰ
infra de religio.domi.

Potuit.

Hec decretalis eſt ſolēnis ꝛ materia eius eſt quotidiana ꝛ ideo egeret excelſo doctore ad declaratio
a 1 nem eius ꝛ hoc intendit.Emphiteota ecclē
ſie ſeruata forma hic tradita ius ſibi cōpetēs vēdere pōt
ſecꝰ pſumēs ꝛ canonē infra biēniū nō ſoluēs licite expel
litur.h.d.ſm Jo.an.vel ſm.d.Ant.melioratiōes certo
mō p emphiteotā eccleſie vendi pñt ꝛ exprimit qualr h
dicat.vel ſic ſm.d.Car.emphiteota eccleſia melioratio
nes ſuas vendere nō pōt niſi ſeruatis his de quibus hic dī
ꝛ ſi cōtrafecerit vel per biēniū non ſoluerit nec morā poſtea
celeriter purgauerit licite poterit expelli.h.d.Et Bar.ī
loco ſatis extraneo mirabiliter limitauit iſtū tex.in.§.ſi
vero q̄s auc.de alie.ꝛ emphi.in.l.locoꝝ.C.de omni ag.
deſer.li.xi.vbi dn̄s deſerens agrum deſertū ſeu aliqs oc
cupans agrum ſterilem dn̄s hꝫ biēnium ad recuperādū
vt in.l.quis agros eo.ti.ſed ſi citaẜ ꝛ per ſex menſes ſtat
ꝙ nō recupat cadit ab eo vt eſt caſus ſing.ꝛ vnicus ſm
eum ex quo mirabiliter infert emphiteota eccleſie ſi ceſ
ſabit p biēniū ſoluere canonē cadit ab emphiteoſi vt hic
ꝛ reſpublica ꝛ eccleſia equipanẜ vt in.l.ſi.C.de ſa.ſa.ec.
ſequiẜ ꝙ ſi eccleſia citauit emphiteotā ad ſoluendū cano
nem per ſex mēſes ꝛ nō ſoluit ꝙ cadit ab emphiteoſi nō
expectato biēnio ꝛ in hoc dicit illā.l.fore ſingularē An
gel.ibi trāſit cū iſto dicto miror qꝛ neq̄ a legiſtis neq̄ a
canoniſtis illud dictū bene reperio declaratū ꝛ ſi eēt ve
rum eſſet dictū valde vtile eccleſijs.ſed iudicio meo ma
le loquiẜ qꝛ tex.in.d.l.qui agros ꝛ in.d.l.locoꝝ loquun
tur in re ſterili ꝛ deſerta quā dominus ſi deſerat pōt re
cuperare infra biēnium ꝛ ſi fuerit citatus nō poteſt recu
perare niſi infra ſex menſes.ꝛ ſic ponitur caſus ſpālis in
agro deſerto ꝛ ſterili.ergo in contrariū eſt ius cōe vt in
.l.ius ſingulare.ff.de legi.cum ſimilibus.Secundo dicit
contra caſum iſtius.c.ſubtiliter ponderando illud in v
2 bo ceſſando p biēnium † qꝛ illa dictio p denotat cōple
mentū ꝛ perfectionē biēnij ꝛ etiam dicit cōtra tex.in.d.
§.ſi vero quis ꝛ etiam contra rōnem vnde vbicūq̄ a le
ge aſſignaẜ terminus determinatus ſine miſterio iudicis
nō pōt iudex illum abbreuiare vt no.in.c.cum ſit roma
na de appel.ꝛ ibi ego late dixi ꝛ in.c.indultū de reg.iu.
in.vi.ꝛ in.l.ij.ff.de re iudi.ꝛ iſtud teneo nunc lꝫ aliter di
xerimus in.c.littere.ſ.de dila.Iuxta illud Pauli.Cum
eram puulus loquebar vt puulus ꝛc.Et per Joā.an.in
ꝓhe.ſexti in nouella.ꝛ in.d.§.ſi vero quis.Pōdero vnū
nouum vbi probat tex.formaliter ꝙ iſte tex.quo ad biē
nium non ſolū hꝫ locum in emphiteota eccleſie ſed etiā
in colono eccleſie ad longum tps ꝛ quem text.declarat
tanta inuolutio ſcribentiū in.c.preceden.Pro gl.huiꝰ
c.vide Ludo.ro.conſi.xxxv.incipiente viſa diſceptatiōe.
vide eundem in conſil.ccx.vbi pulchre loquitur ſi ſit da
re pares in emphiteoſi ſicut in feudo vt ſint iudices ſicut
in feudo. ¶ Nota primo hic quattuor requiſita vt ta
lis venditio poſſit fieri.Primo quod requiratur eccle
ſia ſed qualiter requiratur eccleſia dic requirendo pre
latum vel rectorem eius vt.vij.q.i.c.ſcire vbi eccleſia dī
eſſe in plato ꝛ platus in eccleſia.Secundo ꝙ denunciet
illud qđ offerẜ ſed ſi fuerit mentitus de pcio qꝛ dixit ma
gis q̄ eſſet in veritate dic ꝙ idem eſt ac ſi denūciatio fcā
nō fuiſſet vt in.l.ſicut.§.non vꝫ.ff.qui.mo.pig.vel ypote.
ſol.ꝛ Jo.an.hic ꝛ in Spec.eo.ti.§.vero nunc aliqua v.
xciij.ꝛ probatur in tex.formali.l.ij.in verſi.ne hac occa
ſione predicere quātum precium re ꝛa.C.de iure emph.

⁊ ſi aliter fecit cadet a iure emphiteotico ꝙ ē bn̄ notan.
ſm Saly.ibi Sꝫ iſta requiſitio dꝫ eē vnica vel trina Bar.i
d.l.qui rome.§.cohēdes ⁊ in.§.ſcia.ff.ð v̄bo.ob. dicit vnī
cam per glo.in.l.mora.ff.de vſur.⁊ p.l.iij.§.i.ff.qð vi aut
clam.⁊ in.l cū ꝓcuratoꝛ.§.i.ff.de no.ope.nunc.⁊ tex.i.l.
titia.§.vſuras.ff.de leg.ij.qui tex.nō ꝓbat iſtā doctrinā.li
cet.n.ibi dicaꝰ ſemel morā interueniſſe nō aūt dicit ꝙ tres
vices ꝯſtituant morā.⁊ ita itellexit illū tex.Franci.tigri.
in.d.§.coheredes.in.d.§.vſuras.fallit in caſu.l.ſi ꝯuene
rit.ff.de pig.act.Nec ob.d.§.cohēdes dū dicit ſepius.⁊
l.emilius.ff.de mino.qꝛ denotāt accidētiā facti.Tu adde
no.tex.⁊ ibi do.Ant.in.c.nō minus.J.de imu.eccle.⁊ bal.
in.c.i.ad ſi.de pace iur.fir.⁊ in.c.i.de mili.vaſallo.q ꝯtu
max eſt gl.in.c.i.⁊ in.c.ſi aūt.⁊ in.c.plerūqꝫ de reſcrip.
⁊ in.c.cupiētes.§.ꝙ ſi p viginti.ð elec.li.vi.late dixi in.c.
ex trāſmiſſa ð pſcrip.⁊ in.c.ſi iuſtus metus poſt Pet.de
anch.ð appel.⁊ Saly.in.l.ſi.§.illud.C.de tēpori.appel.
Sꝫ an iſta requiſitio dꝫ eē iudicialis vide tex.in.l.ſi ex lega
te cā.ff.de v̄bo.obli.⁊ ego allego ibi tex.in.l.i.§.nūciatio
in v̄.pōt.n.qs nūciare ēt ſi eū n̄ audierit.ff.de ope.no.nū.
Et ſic hēs tertio ꝙ dꝫ nunciare id ꝙ in veritate offertur.
Quarto ꝙ eccl'ia non rñdente labanꝰ duo menſes.adde
ſing.doctri.bar.in.d.§.cohēdes p iſtū tex.⁊.d.l.ſi.ð iure
emphi.ꝙ ſolemnitas huius.c.quo ad duos mēſes dꝫ ſer
uari vbicūqꝫ ꝓhibetur alienatio.ibi.n.dꝛ quidā ꝓmiſit
nō vendere ſub pena alteri niſi mihi ꝙ ſi me requirat vt
emam exquo ſto per duos mēſes ⁊ nō emo quod poterit
alteri vēdere.vt eſt ibi caſus ſing.ſed de duobus menſibꝰ
ibi nō dicitur.⁊ ita extendit iſtum text.⁊ cum eo tranſeunt
ibi legiſte.Tu pondera qꝛ iſtud dictum non videtur ve
rum.qꝛ hic dominus habet directū dominiū.iō nō ē mi
rum ſi expectabitur per duos menſes.Sed iſta rō non ꝓ
cedit in caſu Bar.qꝛ iſte nō hꝫ dominium neqꝫ aliquod
ius in re.Et ideo videtur dicendū quod vbi non exprimi
tur tempus ſtabitur arbitrio iudicis argu.l.continuus
3 §.cum ita.ff.de verbo.obli.⁊.l.i.ff.ð iure dliberā.† Et iō
ſi ſtatuto caueaꝰ ꝙ quis nō poſſit aliēare niſi requirat vi
cinū ſuū ꝙ nō debebit expectare vicinū p duos mēſes qꝛ
nimis grauaretur.⁊ ideo videtur ſtandū iudicis arbitrio.Sꝫ
an iſta habeant locum in ſupficiario puta ſupficiarius fe
cit melioratiōes in re eccleſie ⁊ vult illas alienare an req
ratur ſolemnitas iſtius.c.Bart.in.l.i.§.penul.ff.de ſupfi
ciarijs dicit quod nō poterit in aliuꝫ transferre niſi ſuato
eo ꝙ hic dicitur.vt.C.ne rei domi.vel tempo.in.l.i. Sed
do.Cardi.hic dicit qð illa.l.potius loquitur qñ alienatur
dominiū directū ⁊ non ſimpliciter qñ aliēantur meliora
tiōes.Jo.de imo.hic ſequitur Bar.⁊ allegat Spec.in eo.
tim.§.nunc aliqua verſi.xix.Tu adde quod Bart.ibi di
cit quod qñ pro ipſa ſupficie ſoluitur canon annuatiꝫ ſicut
ſoluitur pro emphiteoſi maxime in re eccleſie ꝙ tunc nul
lo modo in alium transferri pōt.⁊ allegat.d.l.ij. Ange.
vero ibi dicit dictum bar.eē equū.ſꝫ iure non probatur.qꝛ
aliud eſt rē eē ſuperficiariā aliud eſſe emphiteoticā.vt ibi
p eum.Ego vero pondero.d.l.ij.in verſi.ab his qui per
peram ac contra leges eas detinēt.⁊ in ver.iniquis com
patoribus.vnde inquantū dicit ꝙ ille ē iniquus ēptoꝛ vi
detur loqui in eo qui emit rem ipſius eccleſie ⁊ ſic ipſam
ꝓprietatem.⁊ non in eo qui emit dūtaxat melioratiōes ꝓ
uati que erant ipſius priuati.Et ēt qꝛ tex.dicit ꝙ eos de
tinent cōtra leges ſcirem libenter que ſunt ille leges que
diſponūt emphiteotā nō poſſe vēdere melioratiōes imo
iura cōiter dicunt contrarium vt hic ⁊ in.d.l.fin.⁊ ſic ille
tex.loquitur in eo qui ſimpliciter alienauit terras quas te
nebat ab eccleſia vel fiſco vel ēt republica.⁊ p conſequēs
dictum bar.nō eſt verum.eſt tñ equū ⁊ voluit Ang.addō
Bal.in auc.qui rem.C.de ſacroſan.eccle.vbi dicit ꝙ ille
qui cadit a ſolo cadit a ſupficie.ar.l.i.§.quod ait.ff.ð ſup
ficie.Et ſubdit ꝙ cōſuetudo Peruſij habet ꝙ lꝫ area re
deat ad eccleſiā tñ edificiū pōt alienari.qð dicit eē ſatis
equū.vt in.l.qui edes.§.iquilinꝰ areā.ff.eodē ⁊ ſic vr trā
4 ſire cū bar.¶ No.ſcdo † ꝙ cū dñs dicit ſe nolle emere ſi
a nō tenetur emphiteota ipſuꝫ expectare[a] exquo hēs ꝙ ſi datur
aliqui tps ad deliberādū a iure ⁊ ipſe icōtinēti deliberet
pōt ꝓcedi ad vlteriora lꝫ terminus adhuc nō ſit elapſus
faciat dcm̄ bar.in.l.a filia.§.alūno.ff.ad trebel.vt ſi detur
pti certa dilatio ad aliqd faciēdū ⁊ ps incōtinenti illud
facit pōt ꝓcedi ad vlteriora facit qð no.in.d.l.illa ⁊ i.l.
cū ſtipulatus.ff.de verbo.obli.⁊ in.l.ſiue ps.C.de dilati.
⁊ adde qð iſtud ē verū niſi dñs dicat volo deliberare qꝛ
tūc expectabitur tps duoꝝ menſium ſm Spec.in eo.titu.§.
nūc v̄o aliqua verſi.centeſimo ⁊ ibi Bald.¶ No.tertio
qð emphiteota pōt purgare morā ad euitādā rē ꝑdendā
ꝙ ē verū qñ dies ē appoſita a iure ſecus ſi ab homine pu
ta a iudice vel ab arbitro vt in.l.ſi inſulā.ff.de v̄bo.obli.
Et ſubdit ibi Ang.ꝙ iſtud.c.hꝫ locū in emphiteota eccle
ſie qꝛ cū eo mitius agitur ſolet.n.abhorere penas.xij.q.ij.c.
fraternitas vbi eſt gl.ſing.⁊ ēt qꝛ iſta decretalis vltra ꝓ
cedit ꝓmittēdo purgatiōeꝫ more ſecus dicit in emphiteo
ta priuati.⁊ eſt terribile ſi verū eſt qꝛ nō reperitur iure cau
tū qꝛ poſſet purgare morā nec eſt eadē rō in vtroqꝫ.⁊ qꝛ
tex.in.l.ij.C.de iure emphi.dicit oio repellēdū.⁊ iō iſtud
c.dꝫ ſeruari in terris eccl'ie iuxta notata in.c.ii.ð arbitris
in.vi.⁊ in hoc ſequitur Inno.⁊ i.d.l.ſi iſulā mirū ē qūo nō
pōderatur qꝛ bal.hoc ibi dixit ⁊ in auc.ſupius allegata.dꝫ
tñ celeriter purgare illā morā.⁊ dicit bal.in addi.Spec.
poſt Spec.in.d.§.ver.lxxiiij.ꝙ nō dꝛ celeriter ſatiſfacere
ſi expectatur libellus vel requiſitio dñi ⁊ dicit idē Bal.in.d.
auc.qui res ꝙ aliqñ eccl'ie hñt ꝙ illud modicum tps ſit
5 vna dies.¶ † Sꝫ pone emphiteota vēdidit ꝯ̃ diſpoſitio
nem iſtius.c.⁊ icōtinēti recupat.an ſufficiat ad euitādeꝫ
penā iſtā Jo.an.hic dicit ꝙ nō vide Bart.in.l.ſequitur.§.
idē labeo.ff.ð vſuca.⁊ in.l.i.§.q rē.ff.depo.⁊ Spec.i.d.§.
ver.xcvi.Sꝫ Lud.in.d.§.idē labeo dicit ꝙ ſi fuit ð pacto
eſt equū ꝙ excuſetur ⁊ ita tꝫ.⁊ allegat tria vꝫ.c.ſi qs pſby
teroꝝ ð reb' eccle.nō alie.⁊ iſtū tex.allegat.l.ſi i lege.§.co
lonus ſꝫ ſi pauci.ff.eo.Tu allege notabile dcm̄ Ang.i.l.
volūtas.C.de fideicō.vꝫ aliqs dꝛ eē ꝓhibitus alienare ex
familiā ⁊ alienauit cū pacto qð incōtinēti reſtituatur fami
lie qð tūc nō dꝛ alienatio q̄ p modicū durauit.⁊ dicit eē
no.caſuꝫ i.l.ſi.C.de hōibꝫ liberis.facit.c.i.i ti.ſi vaſallus
poſ.alie.feu.recuperet i v̄.poſtea itelligēdo ꝙ dictio po
ſtea denotet internallum.vt eſt glo.in.l.pacta conuenta.
ff.de contrahenda emptione.Sed in contrariuꝫ fortiter
facit.l.quidam teſtamento in verbo quomodo vendere
tētauit.ff.de fideicōmiſ.liber.vbi dicatur ꝙ ibi ſit ſpāle fauo
6 re libertatis.¶ † Sꝫ quid ſi nō tradidit an priuabitur em
phiteoſi p ſolā vēditōeꝫ.Spec.in verſi.cccviiij.§.dicto tꝫ
ꝙ non.qꝛ non eſt perfectus contractus.⁊ ſequitur bald.
in.l.imperialem de ꝓhibi.alie.feu.per Fede.⁊ in.l.ſi.C.
de iure emphi.⁊ in.c.i.§.vt libellario quib.mo.feu.amit.
⁊ in.l.volūtas.C.de fideicōmiſ.dixit ꝙ inueſtitura p an
nulum eſt abuſiua alienatio.puto tñ ꝙ non ſit bene dcm̄
primo p tex.in.d.l.quidam.ſcdo per iſtū tex.inquātū di
ſponit de venditione.Tertio per no.in.l.alienatū.ff.ð v̄.
7 obli.¶ † Sꝫ pone ꝙ neget eccleſia ꝙ emphiteota ſolue
rit pro tpe ꝑterito emphiteota ꝓbat p tres ānos vltios
quibus ipſe ſoluit an preſumatur ꝙ in preteritum ſoluerit.
do.Pe.dicit ꝙ ſic.⁊ allegat caſum ſingularem in.l.qui
cūqꝫ.C.de apocis publi.li.x.⁊ Spec.in.d.§.verſic.xxij.⁊
per.h.d.quendam fuiſſe defenſatum.ſ.quēdam abbateꝫ
ab excōicatiōe quā incurrerat nō ſoluēdo canonem.Fa
cit glo.in.d.l.ij.⁊ in.c.litttere de oblationibus.⁊ qð notāt
dñi de rota deci.cclxxxviiij.Tu pōdera ꝙ tex.d.l.quicū
qꝫ in ver.tributarie fruitōis loquitur in tributo ⁊ nō i emphi
teoſi.ḡ nō dꝫ extēdi.nihilominus Jo.an.in Spec.i.d.§.
nūqd aliqua ver.xxvii.refert And.de barulo exaltanteꝫ
vocē ſuā ⁊ dicētē ſe obtinuiſſe in.q.facti p illā.l.ꝙ in cēſu
emphiteotico ſufficiat ꝓbare terminū vltimoꝝ annoꝝ cū
ēt glo.fil.in.c.cū eccl'ia ſutrina ð cā poſ.⁊ ꝓprie.ḡnaliter
indicat illam.l.vñ vltima tpe ſunt ſpectāda ⁊ ſubdit ibi

And.Sicu.ſup.ij.Decre. 8

a ¶ Expectatur. Vid a.l ß pau. de ca.in conſi. cxxxij. ⁊ facit qð voluit do. alex.de imo.in ꝯſil. lxxxvii. ⁊ ſeq.in.iij.pte.

Jo. an. Hoſti. in ſūma huius titulī paulo ante finē dixiſſe ꝙ illa. l. qcūqꝫ hꝫ locū in ſecularibus. i eccleſiaſticis vero ſufficiāt duo āni. nouū ius inuenit Hoſt. q diſtraxit eccl'ie pluſquā forte impenderit ꝯcludit. n. hoc dictū ꝙ facilior ꝓbatio requirit ꝯ eccl'iam quā ꝯ priuatū pōderauit falſā opi. Hoſt. ꝙ ſufficiat ſoluiſſe illo tpe qꝛ nō ſoluēs cadit a iure ſuo. ſꝫ illo caſu breuiatio tpis reſpicit fauorē eccl'ie. ſi ita ecōtra ſꝫ forſan intellexit Hoſti. eccleſiaſtica q̄ debent ſolui p eccleſias nō q̄ ſoluēda ſunt eccleſiis ⁊ tūc ceſſat obiectio. ſꝫ neutrū placet ita dicit ibi Jo. an. ſed ꝓ certo dcm̄ Hoſti. ē valde equū qđ emphiteota eccl'ie grauet in vno vt ceſſando per bienniū cadat a iure ſuo nāle eſt vt releuet in alio argumento. l. cū qui. ff. de iureiurā. Pondera tn̄ ſi dcm̄ Hoſti. poſſet ꝓcedere in vna eccleſia ad aliā ceſſando p bienniū ſoluere alteri eccl'ie an incidat i penā huius c. vt ē gl. multū ſolēnis in. d. auc. qui res. ita ꝓbat ſolutionem ꝑteritā ꝓbādo ſolutiōes duoꝝ annoꝝ continuorum.

8 ¶ †Sed an valeat pactū in cōtrariū vꝫ qđ ceſſans ſoluere per bienniū n̄ cadat a iure lꝫ ſit emphiteota eccl'ie ⁊ reperio Barto. in. l. fundi. C. de omni agro deſer. lib. xi. quod cū eccleſia ⁊ fiſcus equiparent ⁊ ſicut fiſcus pōt ꝯcedere fūdū cū pacto qđ qs nō incidat in cōmiſſum pp nō ſolutū cenſū ita ⁊ eccleſia Bal. ⁊ Saly. in. l. ij. C. eo. tenent idē lꝫ loquat̄ i ēphiteoſi priuati ⁊ in. c. i. de feu. guar. dixit dn̄s fecit pactum nō auferre feudū pp igratitudinē vaſalli ꝙ ſi alienauerit icōſulto dn̄o nō poterit puniri. Et idē voluit in. l. i. ff. d rerū diui. ⁊ facit qđ ipſe voluit in. l. ſi. C. d pact. Ego dubito ſi dcm̄ Bar. ē verū qꝛ agit̄ d ꝑiudicio eccl'ie ⁊ platus nō pōt ꝑiudicare eccl'ie. vt in. l. iubemus nullā

9 .C. de ſac. ſan. eccl. ¶ †Quid ecōtra verū ſi eccleſia eo caſu velit vendere emphiteoſim teneat̄ reqrere ipſū emphiteotā. doc. oēs hic dicūt qđ nō lꝫ equū eēt qđ requireret. voluit Spec. in. d. §. nūc aliqua verſi. lxxxiiij. ⁊ ideo contingit. qꝛ in re ſua quilibet ē moderator ⁊ arbiter. vt i. l. in re mādata. C. māda. Adde no. dictum Bal. in. c. i. q̄li. domi. feu. ꝓprie. ꝓue. vbi ē tex. ꝙ ſicut vaſallus veniens ꝯ legē feudi priuat̄ feudo. ita ꝓuat̄ dn̄s ꝓprietate feudi dicit ibi Bal. emphiteota ꝓmiſit dn̄o cēſum noīe pene ſi nō ſoluat canonē mō dn̄s venit ꝯ pactū an priuet̄ eadē pena de illis cēſum. Decidit ꝙ nō qꝛ illud pactū eſt penale ex vna pte tm̄. iō ad aliā ptem nō extēdit̄ vt in. l. ſꝫ ſi iterpellat̄. §. ſi ex altera. ff. de arbi. Et nō ob. ille tex. qꝛ loqt̄ in pe

10 na legali. qꝛ ſecus in ꝯuēciōali. qꝛ nō extēdit̄. ¶ †Et ſubdit ibi notabile verbū vꝫ emptor renunciauit remedio. c. cū dilecti. ⁊. c. cū cām. ꝯ. titu. primo ꝙ nō extēdit̄ ad vēditorem. ⁊ ſic vēditor vr̄ nō renūciaſſe. qđ dictū adde ad illa capitula. Sed pondera ſubtiliter gl. in. l. inuitus. ff. de fideicōmiſ. liber. q̄ dicit qđ dn̄s nō pōt alienare vaſallo inuito. tu vide notabile dcm̄ bal. in. l. ij. C. de donat. vbi declarat gl. ſtā Bar. in. l. quidā. ff. de acqui. rerū do. ⁊ vide bal. in. d. l. voluntas vbi limitat iſtū tex. ſi duo fratres habeant ēphiteoſim eccl'ie paternā ꝙ pn̄t ſua iura alienare vnus alteri ſine ꝯſenſu eccl'ie. ⁊ vide eundē in. l. cū alienā. C. de lega. vbi dicit teſtator legat fundū emphiteoticū ꝓ quo ſi ſoluerat canonē vn̄ erat dubiū an eccleſia vellet retrahere vel nō an ſi eccleſia retrahat aliqd debeat̄ legatario. ⁊ decidit ꝙ ſi eccl'ia retrahit teſtator vr̄ legaſſe ſolū ſpem. iō debetur vt in. l. ſeruum filij in ꝓnci. ff. de leg. i.

11 ¶ †Quid ſi ē factū pactū ꝙ emphiteota poſſit vendere ſuas melioratiōes an intelligat̄ ꝓmiſſa reqſitiōe dn̄i vr̄ ꝙ ſic qꝛ pactū itelligit̄ ſm̄ ius cōe vt ē gl. no. in. l. ſed ſi qs. §. q̄ſitū. ff. ſi qs cautiōibus. ꝯtrium vr̄ verius qꝛ imo nō reqrit̄ reqſitio pactū. n. ſemp dꝫ aliqd opari ſm̄ bal. in addi

12 tionibꝰ. Spec. e. ti. Et idē voluit Saly. i. d. l. ſi. ¶ †Utrum aūt in ꝯtractu ēphiteotico d neceſſitate reqrat̄ ſcriptura. gl. in. c. i. de cēſibus l. vi. tꝫ ꝙ ſic. Et idē tenuit Spec. in tit. de inſtru. edic. §. reſtat i. vij. col. ⁊ Jo. an. hic gl. in. l. i. C. d iure emphi. lꝫ alia gl. ibi dubitet ⁊ idē tenuit gl. inſti. eo. §. adeo. do. Car. hic. ⁊ do. Pe. Cy. in. d. l. i. ⁊ iſtā opi. ſeqt̄ hic Jo. de imo. dicens fore cōem. ⁊ ꝓbat̄ in. d. l. i. ſꝫ ſpec. in. §. nūc aliqua vſi. quinto dicit qđ neceſſario nō requiritur ſcriptura ⁊ ita dicit ſeruari de ꝯſuetudine niſi inter ptes alr̄ actū ſit. ſequit̄ Bar. in. d. l. i. dicens de ſcō ita ſeruari. ſequitur do. Ant. hic ⁊ bal. i addi. ſpec. in eo. ti. vnde hoc dubitatiōem arduā in ſcō. nec ad hoc aliqd allegant doc. vtriuſqꝫ ceſure. Tu do adde tex. ſi pōderatū ab aliquo in auc. de aliena. emphi. §. i illis do dn̄ic. ꝯtrū fieri in ſcriptis. ⁊ in. §. ſi. verſi. emphiteoticoꝝ inſtrumētoꝝ vt turū. ⁊ in auc. de nō alienādis. §. ad hec aūt in verſi. tabellionē q talia ꝯfecit inſinua. ⁊ in. §. hec igit̄ oia. ⁊ in. §. tabelliones vbi formaliter ꝓbat̄ ꝙ reqrit ſcripturā. ⁊ alius tex. in. §. ſi. in ver. inſtrm̄ ſuper hoc caſu. C. de iure emphite. ⁊ ibi Saly. dicit ꝙ vbi ſcriptura ē de ſubſtātia ꝯtrus ſicut ē in emphiteotico ſi eſt dep̄dita pōt ꝓbari p teſtes ⁊ idem voluit in. d. l. i. tene mēti qꝛ iſta iura nō ſūt cōiter ad hoc cognita alꝭ cōſului ſm̄ opi. Bar. ſed iudicio meo bn̄ niſi

13 conſuetudo alr̄ ſe hēret. ¶ †In quo aūt differat emphiteoſis a venditione ⁊ locatōe vide gl. magiſtrā hic in prima gl. large tn̄ ſumpto vocabulo emphiteoſis pōt dici locatio. vn̄ qn̄qꝫ vulgariter dicimus talis locauit talē rem in emphiteoſim ⁊ pp hoc potuit poni in hoc titu. lꝫ in. C. habuerit titulū ꝓpriū. Adde bal. in rub. C. de iure ēphi.

14 vbi dicit. † in inſtrumēto ꝯtinet̄ locaui tibi talē fundū in ēphiteoſim ꝓ vno aureo annuatī ſoluēdo an erit locatio an ꝯtractus emphiteoticus retuli hoc. ff. codex in rubri.

15 Et ibi ēt querit̄ † an procedat iſte libellus locaui ad precariam vel in emphiteoſim. ⁊ dicit ꝙ ſic qꝛ eſt declaratū p ſequētia que determināt ꝑcedētia. vt no. Cy. in ꝓalleg. l. i. de iure emphiteotico. nam ex quo itētio eſt fundata bñ procedit libellus. vt in. c. examinata ſupra de iudi. Et ſic concludit. ꝙ ſi in libello vel inſtrō ponat̄ nomen vnius ꝯtrus ⁊ effectualiter eſt alterius contractus iudicatur ſm̄

16 naturam illius ꝯtrus cuius effectus poſitꝰ ē. ¶ †Utrum

a autem ēphiteota poſſit donare incōſulta eccleſia. a gl. iij. hic tꝫ ꝙ ſic. ⁊ idem voluit in. l. ſi. C. de iure emphi. Inno. hic Spec. in. d. §. allegato verſi. cvij. Jo. an. ibi in addi. ⁊ hic. ⁊ do. Pet. ⁊ Cy. in. d. l. ſi. ⁊ voluit Dy. vt ipſe ibi refert. Et do. Car. hic dicit iſtam fore cōmunē opinio. Dicit tn̄ do. Card. ⁊ do. Ant. ꝙ nihilominus requirit̄ ꝙ denūciet̄ eccl'ie. vel domino ad hoc vt ille nouus ēphiteota recognoſcat eccleſiā in dominā. voluit hoc Cy. in. d. l. ſi. ⁊ ſequit̄ hic Jo. de imo. Barto. tn̄ in. d. l. ſi. tꝫ contrarium ſiue loquamur i emphiteota priuati per iſtū tex. ibi in ver. vēdere vel ius ſuum in alium trāſferre. qꝛ illud verbum transferre cōprehēdit donatiōē. ſiue loqmur in emphiteota eccleſie. Et ad hoc allegat. l. ij. C. ne rei domini ce p illā tex. in ver. vel aliquo alio pacto aliēare. ⁊ hoc tenuit gl. i. l. i. C. de fūdis ꝑimōi. li. xi. Et idē tenuit Saly. in. d. l. ſi. ⁊ in. d. l. ij. dicens fore ibi caſū. Et plus dixit Bar. in. d. l. ſi. ꝙ ēt non poterit legare. quia legatū eſt donatio quedā Bar. vero in. l. vſufructu. ff. ſolu. matri. ⁊ in. l. ſi dominus. §. ſi. ff. de lega. primo. ⁊ in. c. i. §. donare qualiter olī feudū poterat alienari. ⁊ in. d. l. ſi. ⁊ in auten. quas actiones. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ i addi. ſpec. eo. tit. refert bar. cōſuluiſſe ⁊ ſꝫ eū peſſime. ⁊ dicit erraſſe i ſua lectu. d. l. ij. Et iō dat practicā ꝙ ſi donat vel legat ſaluo iure expreſſo eccl'ie in ꝯtractu vel in legato tenebit legatum vel donatio. ⁊ ꝓ hoc ad. d. l. ij. reſpōdet. ꝙ loquit̄ q̄n do emphiteota aliēauit ꝓprietatē ⁊ ſic ius eccleſie. ⁊ iſta adde ad Jo. d imo. hic. Tu vero cōſidera qꝛ mirū eſt ꝙ nemo iſtoꝝ viderit bar. in. l. i. C. de fundis patri. li. xi. vbi tenuit cōtrarium eius qđ cōſuluit ⁊ ſic poteſt emphiteota donare vel legare ius ſuū eccleſie. ⁊ audio ꝙ dn̄s meꝰ Jo. de imo. diſputauit iſtum articulum quid ibi decidat non vidi. Et pondera ſubtiliter ꝙ in. d. l. ij. eſt caſus pro opinione glo. noſtre Inno. Spec. ⁊ antiquoꝝ doctorum ⁊ ideo ſic ēphiteota fiſci poteſt donare ius ſuū non reqſito fiſco tex. eſt in. d. l. i. d fundis patri. ſed. d. l. ij. equiperat colonos ⁊ ēphiteotas fiſci reipublice ⁊ eccleſie ſi ergo equiperant̄ emphiteota fiſci pōt donare irrequiſito fiſco

a ¶ Eccleſia. Vide d. alex. d imo. i ſua lectu. ſu. par. ⁊ i. l. ſi. C. d iure ēph. ang. areti. inſti. loca. §. adeo. ⁊ vid noviſſimos ſcribentes hic qui omnia cōgerunt.

ſiſco.ergo ita poterit emphiteota eccleſie.⁊ ſic neceſſari-
um eſt fateri qđ.d.l.ij.loquit̃ in ꝓprietate ⁊ nõ in iure ip
ſius emphiteote.⁊ ſi ꝯrium diceremus ſequeret̃ correctio
dicte.l.i.qđ nõ eſt dicẽdũ ⁊ eſt inductio noua ad illũ tex.
Pondera ſcđo q2 tex.dicit nulla tp̄is pſcriptione efficiẽ-
te.q2 ſi ille tex.loqueret̃ de ẽphiteotico iure nõ eẽt neceſ
ſarium dicere đ pſcriptiõe q2 ſi alienaſſet ius ẽphiteoticũ
ẽptor nõ pſcriberet ẽt p mille annos vt in.l.male agit̃.C.
de pſcri.xxx.ãno.vñ nõ fuiſſet opus dicet̃ nulla pſcriptiõe
obſtãte ⁊ pondera ibi gl.q2 ſubtiliter.h.d.Tertio põde-
ra illũ tex.in ver.iniquis cõparatoribus ⁊ inducas vt ſupe
rius induxi.Quarto pondera iſtũ tex.qui ꝓhibet vende-
re ergo nõ ꝓhibet donare.⁊ magis d3 regulari ẽphiteo-
ſis eccleſie p iſtũ tex.q̄3 p iura ciuilia. Et ſi dicat̃ ꝙ appel
latiõe venditiõis venit ois alienatio vt in.l. ſtatulibe.§.
quintus.ff.đ ſtatuliberis.Rñde ꝙ illud fuit in pmo late
re vt ita dixi iuris ciuilis nũc vero diſtincta ſũt noia.ita
pulchre dixit bal.in.l.volũtas.C.de fideicõmiſ.⁊ ego di-
xi in repetitiõe rubrice.X.de rebus eccle.non alie. ¶ In
17 gl.ꝓhibere.† que pſone ꝓhibeant̃ ab hmõi emptiõe gl.
dicit eccleſie capitanei ⁊ oẽs maiores pſone que nõ ſunt
idonee facultate cõueniẽdi.⁊ dicit hic Uincẽtius.q2 etiã
ꝓhibẽtur emere paupes nõbili paupertate đ qua nos deus
liberet vide tex.in.l.ſi ab arbitrio in ver. calamitas inſi
gnis.ff.qui ſatiſda.cog.Tu põdera ſubtiliter text.in.d.l.
ſi.in ver.minus idonei ad ſoluendum.q2 tex.nõ requirit
nõbilẽ paupertatẽ ſufficit ꝙ ſint min⁹ idõei ad ſoluẽdũ vñ
poſſet eẽ ꝙ aliqs ñ eẽt notabiliter paup ⁊ tñ ñ eẽt ſuffici-
ens ac ſi forte penſio eẽt magna.dicuntur ẽt pſone ꝓhi-
bite milites ⁊ curiales. vt in.l.milites ⁊ in.l.curiales.C.
locati.⁊ facit quod in ſimili hr̃ in.c.ij.§.filr đ lege corradi
⁊ ẽt q2 mulier ñ poſſet detineri ꝓ debito vt poſſet maſcu
lus in auc.ſed nouo iure.C.đ offi.diuer. ſo.iudi. ⁊ ƀ3 Inn.
nõ ẽ clarũ expreſſum in iure que pſone dicantur ꝓhibite
reſpectu trãſlatiõis iuris emphiteotici.⁊ iđ intellexit iſtũ
tex.ꝙ erant forte ꝓhibite p legẽ vniuerſalẽ vel ꝯſuetudi
nẽ vel pactũ facit ꝙ hr̃ in.l.ſi ita qs.§.ea lege.ff.đ v.obli.
nec reperit̃ tex.expſſus ꝓhibens ius emphiteoticũ priua
ti trãſferri in eccliaʒ ſ3 đ mẽte.d.l.ſi. hoc cõprehendatur
q2 nõ d3 fieri trãſlatio in pſonã p quã ꝯditio dñi efficiat̃
deterior.⁊ Spec.ver.xvi.⁊ do.Car.hic dicũt ꝙ trãſeũ-
do in eccliaʒ non eẽt ſpes ꝙ emphiteoſis rediret ad dñm
⁊ per ꝯñs ꝯditio dñi eẽt deterior.Et dicit Hoſti.ꝙ ſicut
dñi legũ excipiũt eccliaʒ ab ẽphiteoſi laycoꝝ ita dñi de-
cretoꝝ dñt excipere laycos ab emphiteoſi ecclie.d. Car.
dicit ꝙ iđ nõ ꝓhibẽtur layci q2 nõ ſit deterior ꝯditio ec-
cleſie.ſecus ecõtra dicit tñ Io.an.ꝙ ſi laycus leget ẽphi
teoticũ ius eccleſie valebit legatũ ſaltẽ vt poſſit ecclia pe
tere eſtimationẽ ita belliſſime dixit Spec.verſic.xvij.⁊
ibi refert ꝙ de ꝯſuetudine in ꝓuincia ſeruat̃ ꝙ ſi eccleſia
reperiat̃ habere emphiteoſim priuati vel q̃ ꝯſueuit eẽ pri
uati tenet̃ .l.annũ vẽdere.d.Pet.dicit qđ vi ꝓhibita ois
pſona p quã ꝯditio dñi efficit̃ deterior. Addo And.đ iſer.
18 in.c.i.§.idẽ põt in ti.de alie.feu.vbi dicit † ſi dat̃ alicui feu
dũ ꝙ illud poſſit ꝯcedere ad libellum ſine cõſenſu dñi ⁊
non poterit illud ꝯcedere eccleſie p illũ tex.vbi ẽ caſus ꝙ
ſi vaſallus põt aliũ infeudare de feudo nõ poterit ĩfeuda
re eccliam.⁊ reddit ibi rõnẽ mirabilẽ tex.cũ ecclia nõ de
ſinat eẽ heres q2 nũq̄3 morit̃ ꝯditio dñi efficeret̃ deterior
⁊ arguendo de feudo ad emphiteoſim ꝙ expreſſuʒ ẽ i iu
re ꝙ emphiteota nõ poſſit trãſferre ius ſuuʒ in eccleſiaʒ.
adde ẽt no.gl.in.c.i.X.eo.vbi ẽt ſcholares cõnumerant̃ in
numero potentioꝝ.vide q̃ ibi dixi.Et limita ſm Saly.i
d.l.ſi.niſi pſona ꝓhibita eẽt ꝯſors in illa emphiteoſi. q2
tũc poſſet in eã alienari pe alterius dño irrequiſito arg.
.d.l.volũtas.⁊ ex iſtis habes ſũcta.l.ſi.ꝙ ſ3 tex.ibi dicat
poſt lapſuʒ duoꝝ menſium põt emphiteota alienare cui
velit nihilominus illa ptãs reſtringit̃ vt nõ cõprehendã-
tur pſone alias ꝓhibite.faciat no.dcm̃ Bal.in.l.ſi puel
lã.C.ſi mãcipiũ ita fue.alie.ꝙ ſi pp negligẽtiã executoris

executio ẽ deuoluta ad ipſuʒ ꝙ nihilominus tenebit̃ ep̄s
ſeruare formam queʒ tenebatur ſeruare executor.faciat
no.tex.in cle.i.đ ſupplen.negli.pla.quod no.Io.an.in.c.
19 publicato đ elec. ¶ In gl.bienniuʒ vero nota ex ea † ꝙ
clauſula rato manẽte pacto q̃ cõiter hodie apponitur in
multis contractibus non operatur niſi reſpectu eius qui
ſeruat contractuʒ.non enim põt ſe fundare ex contractu
qui venit contra illum ar.c.ex eo đ reg.iur.in.vi.Idẽ vo
luit glo.in.d.l.ij.⁊ in.l.qui fidem.ff.đ tranſac.⁊ iđ quan-
do dominus apponit penam ſi emphiteota non ſoluerit
canonem ⁊ clauſula rato manẽte pacto fuit ſi nõ ſoluat
canoneʒ poteſt exigere penam ⁊ ſtare cõtractui ⁊ etiam
non poteſt ſtare cõtractui ſi vult expellere emphiteotam
nec emphiteota põt ſe iuuare ex illa clauſula ex quo non
ſeruauit pactũ.facit ꝙ no.Dy.⁊ Barto.in.l.cum pater
.§.libertas.ff.đ lega.ij.ꝙ dicit ſe vidiſſe plures in hoc er
20 rare no.dictũ do.Cardi.in hoc referẽs. ¶ † Quid ẽt ſi ẽ
appoſita pena ⁊ non illa clauſula rato manẽte pacto an
poterit dominus expellere emphiteotã.ſi nõ ſoluat.gl.in
d.l.ij.dicit ꝙ ſic debet tñ eẽ cõtẽtus vno vnde poterit pe-
nam exigere ⁊ expellere niſi fuiſſet dictum q2 vtrũqs fieri
poſſit ita ſequuntur cõiter oẽs in.d.l.ij. ¶ In glo.celeri
imo celeriter dicitur ſatiſfacere in iudicio vel extra ſi ſol
uit ſine pñxiõe termini ⁊ multũ celeri⁹ ſi nullã expectat i
terpellatõeʒ ſ3 ſpõte ſoluit Hoſt.cõſuluit ꝙ ſi expectaret̃
requiſitio.Tu vide que ſupius dixi allegãdo Bal. ⁊ bñ
facit iſte tex.in ver.cõſulere ſtuduiſſet iuncto eo qđ dixit
bal.in.l.i.§.hui⁹ ſtudij.ff.đ iuſti.⁊ iu.⁊ adde eũdẽ in auc.
qui rem vt ſupius retuli.Et põdera iſtũ text.in ver.poſt
modum.q2 importat interuallũ nõ modicũ p tex.in.l.ij.
.C.đ cuſto.reo.⁊ p glo.in.l.pacta.ff.đ cõtrahẽ.emp.iđ vi
det̃ ꝙ tex.ſibi contradicat i eo ꝙ dixit celeri ⁊ in eo ꝙ di
xit poſtmoduʒ.niſi dicas ꝙ illa dictio poſtmodũ ſtet hic
ĩpropꝛe pp illã dictiõeʒ celeri.⁊ ꝯcludit gl.iſta ꝙ iſta cele
ritas ſtabit i arbitrio iudicãtis ⁊ i h arbitrio erit ꝯſiderã
da ꝯditio ⁊ q̃litas pſonaꝝ ⁊ ẽt q̄ntitas cãonis. q2 alir iu-
dex arbitrabitur ſi ẽphiteota eſt pauper homo ⁊ q̄ntitas
canonis ſit magna argu.l. illicitas.§.ne tenuit.ff.offi.pſi.
21 ¶ In glo.poterit concludit illa glo.† ꝙ licet dñs poſſit
a ꝓpria auctoritate[a] expellere emphiteotã eo caſu quo nõ
ſoluit p biẽniũ nõ tamẽ põt ſi vendit irrequiſito dño. tũc
enim d3 adiri iudex. nam p ſolam venditionẽ emphiteo
ta nõ videt̃ incidere in penaʒ ſ3 ſecuta traditiõe vt ſupius
dixi.ideo cum poſſit nõ tradere non debet expelli ꝓpria
auctoritate domini.⁊ ſi in aliũ trãſtulit non debet dñs ex
pellere extraneũ ꝓpria auctoritate.ar.l. nõ ẽ ſingulis.ff.
đ vi ⁊ vi armata.Sed Cy.in.d.l.ij.dixit hoc ꝓcedere in
colono q non h3 ius in re.iđ poteſt expelli auctoritate ꝓ
pria ſi nõ ſoluit.vt in.c.ꝓcedẽti.ſ3 ẽphiteota habet ius in
re vt in.l.i.⁊.iij.ff.ſi ager vectiga.ideo nõ debet poſſe ex-
pelli ꝓpria auctoritate.facit in ſimili.l.creditores.C.đ pi
gno.⁊ eſt ſecurior via ꝓpter ſcandala euitãda.Spec.in
ver.xliij.dixit hanc opinionẽ ꝙ poſſit ꝓpria auctoritate
expelli ꝓcedere qñ cõſtat non ſoluiſſe canonẽ tpe debito
ſecus ſi negat.q2 tũc p negatiõeʒ res fuit dubia vt in.l.
iij.C.quib.ad liber.ꝓclama.nõ licet Bart.in.d.l.ij.dixit
ꝙ dñs non poterit ꝓpria auctoritate expellere emphiteo
tam eo non ſoluente.q2 ẽphiteota habet naturalem poſ
ſeſſionẽ dominus vero ciuileʒ. dicit tñ ꝙ poterit ingredi
poſſeſſionẽ ⁊ turbare illũ emphiteotã i ſua poſſeſſione na
turali.Do.Pe.Ray.đ forliuio tenuiſſe iſtam glo.⁊ gl.
d.l.ij.ꝙ propria auctoritate poſſit expelli p text.d.l.ij.⁊
per.d.auc.qui rem.⁊ per.§.vero qs i auc.đ aliena.⁊ em
phi.Tu adde ꝙ poſſit ꝓpria auctoritate expelli pmo q2
nõ licet locatoribus expellere ꝯductores iniuſtos propria
auctoritate.vt in.l.ꝯductores.C.eo.⁊ in.l.nõ ab re.C.vñ
vi.Secũdo q2 mulieri ad q̄3 reuertitur dñiuʒ rei dotalis
p mortem mariti vt in.l.in rem.C.de iure dot.nõ licet in
gredi poſſeſſionẽ illius rei heredibus mariti nõ conſen-
tientibus ſine auctoritate iudicis. vt in.l. dotis.C.ſolut.

a ¶ Auctorita te.Addõ bal.in addit.ad ſpec. in titu.de loc. verſi.ſi emphi teota ecclie ⁊ pau.de ca.i al legato.ĩ.conſ. cxxxij. q hoc late diſcutit.

matri.ita ergo dicamus ĩ caſu iſto. Tertio ꝑ tex.in.l.iii.ð
pigno. Quarto ꝑ regulā ne qs in ſua cā. Quīto p.c. licet
epus ð prebē.in.vi. Sexto ꝑ gl.in.c.cōmiſſa ð elec.in.vi.
Septimo ne detˀ via ſcādalis ⁊ rumorib⁹ vt in.c.nihil cū
ſcādalo.xˀ ð pſcrip.⁊ i.l.equiſſimū.ff.de vſufruc.⁊ ita te-
nuit Saly.in.d.l.ij. Et pondera iſtū tex.ĩ v.iſte potuiſſet
expelli.qꝛ nō ꝓbat id ad ꝙ allˀat gl.qꝛ ſubaudiri dꝫ iudice
auctorizante.nec auc.qui rē hoc ꝓbat qꝛ dixit expelli pōt
vn̄ dꝫ intelligi iudice auctorizante.nec tex.in.l.edem.C.
locati in verſi.expelli opꝫ ꝓbat dictū glo. Nihilominus
credo ꝙ gl.dicat verius ad hoc nouiſſimus alſo tex.in.§.
ſcire in verbo ſicut oīno extranei emphiteotis ⁊ volētib⁹
ꝓpoſitis licebit pdia aut domos defendere.qui tex.ꝓbat
duo vꝫ ꝙ emphiteota ꝑ nō ſolutū canonē cadit ipſo iure
ab emphiteoſi.lꝫ hic ⁊ in.d.l.ij.ſit dubitatio non medio
12 cris.† qꝛ illa dictio oīno importat canonē late ſnīe.vt eſt
gl.ſing.in.l.i.§.ſi pecuniā.ff.depoſi. Et ꝓbat aliud ꝙ pro
pria auctoritate pnt defendere pdia ⁊ domos.ꝑſupponit
.n.ꝙ pōt expellere auctoritate ꝓpria ⁊ defendere emphi
teoſim ꝙ nō ingrediatˀ.rōne ſt ꝓbatˀ opi.glo. in.d.l.ij.in
verſi.licere ei a pdijs emphiteoticarijs repellere.⁊ tex.in
d.§.ſi vo qs in vbo dicti ordinatores expellere.⁊ iſtud te
13 ne ꝑ indub.tanto. ¶ Ex eadem gl.no.† ꝙ tantam ptātē
tꝫ rector capelle in capella ſolus ſi nō hēat collegiū q̄ntā
ptātē hꝫ ꝑlatuſ cū capitulo in eccl̄ia collegiata idē voluit
Spec.ver.xxxvi.⁊ eſt ſing.glo.⁊ notabilis ad mām.d.c.
qꝛ eo caſu quo ꝑlatus pōt preiudicare eccleſie vna cū ca-
pitulo eodē mō poterit ꝑiudicare ſolus rector eccl̄ie ſi il
la nō hēat capitulū ꝙ ē bene notā. ad mām.c.i.de dolo.
⁊ ꝯtu.⁊ ad gl.ſi quis in tātā.C.vn̄ vi.⁊.c.cū dilectus de
14 ordi.cogni.⁊.l.iubemus nullā.C.de ſac.ſan.ecc. ¶ † Et
inquantū gl.iſta q̄rit ſi dn̄s recipiēdo ſolutionē pteritoꝝ
annoꝝ videatˀ remittere ius expellendi emphiteotā. Cō-
clude ꝙ ſimplr̄ recipi penſionē pteritoꝝ annoꝝ nō facta
ꝓteſtatiōe vꝫ ꝙ nō intendit ſibi ꝑiudicare in iure expellē
di ꝑiudicat ſibi ſm gl.hic ⁊ gl.⁊ Cy.in.d.l.ij.⁊ Jo.an.
hic.⁊ hanc opinionē dicit Saly.in.d.l.cōiter approbari
ꝑ doc.ſed Bar.ibi tenuit ꝙ imo nō vˀ ſibi ꝑiudicatˀ. Ita
ſequitˀ hic Jo.de imo.⁊.d.Abb.tn̄ tene opinionē gl. Si
vo premiſit ꝓteſtationē vel ſi antea illū expulerat de em-
phiteoſi res eſt clara.aut recipit penſionē ꝑ futuro tpe ⁊
tūc vˀ ſibi ꝑiudicaſſe.ar.c.ſollicitudinē de app.⁊ iſta pro
cedūt in priuato in eccl̄ia vo qñ ꝑlatus recipit penſionez
futuroꝝ annoꝝ.gl.iſta dicit qꝺ ſi cū cōſenſu capituli fecit
tūc vˀ remittere ius expellendi ⁊ ꝑiudicat eccleſie niſi ēt
eēt nō collegiata ꝯtriū tenuit hic.d.Card.qꝛ imo ſolus ꝑ
latus pōt in hoc ꝑiudicare eccleſie ex eo qꝛ agitˀ ð iure q̄-
rendo in q̄rendis ꝑlatus pōt ꝑiudicare eccl̄ie vt in.c.tua
de his q̄ ſiunt a ꝑla.⁊ in.c.qm̄ de ōci.⁊ facit ꝙ conſuluit
Fede.de ſenis ꝯſi.lx.certe eēt magna ꝓuincia iſta diſpu-
tare an ꝑlatus poſſit ꝑiudicare eccl̄ie i q̄rēdis qꝛ vˀ caſus
ſinglaris ꝙ ſi in.l.magis puto fundū.ff.ð rebuſ eoꝝ.de q̄
puncto frenū ipono colo pp anguſtiam tpis.⁊ qꝛ decre-
talis iſta ſatis ē oneroſa in ſua mā. Sed ad ꝓpoſitū licet
do.Abb.⁊ Jo.de imo.ſequantˀ do.Car.nihilominuſ nō
bn̄ loquuntur.qꝛ iſtud nō ē ius q̄rendū imo queſitum vt
in.§.ſcire verſi.oīno pallegato.⁊ qꝛ eccleſia hꝫ directum
dn̄ium ⁊ ꝓprietatem in illa re. ¶ Ultimo ex eadē gl.no.
15 † ꝙ licet res emphiteotica patiatˀ dānū nō pp hoc libe
ratˀ emphiteota a canone.nec ſit remiſſio niſi tota res pe-
16 reat.vt in.l.i.ff.de iure ēphi. ¶ † Et ex eadeꝫ not.ēt quod
pp ſterilitatē ꝯtingentē in fructibus lꝫ maximā non ſit re
miſſio ꝑ pte dāni lꝫ aliud ſit in locatione vt in pcedēti.c.
qꝛ colonus vˀ ꝯduxiſſe ſub tanta ꝓductione fructū ſum
roꝝ.iō illis deficiētibus ſit remiſſio ꝓ rata vt ibi. Quod
17 inducit.do.Abb.ad q̄ōnē vꝫ † fundus datus in emphi-
teoſiꝫ nō pōt coli pp guerrā an teneatˀ emphiteota ꝑ illo
tpe ſoluere penſionē. Refert doc.tenere ꝙ nō vt in.d.l.i.
qꝛ fundus inundatus vˀ occupatus ab hoſtibus equipe
rantˀ.vt in.l.cū vnus.§.ſi.ff.de bo.aucto.iudi.poſ.ſed ſi

a ¶ Extraneū Adde.d.Alex. de imo. in ꝯſi. xxix.in.iiij.pte ⁊ pau.de caſt. in ꝯſi. cxxxvij. ⁊ doct.in.l.ēt ſolu.matri.

fundus inundatus eſt deperditus vt in.l.iii.§.labeo cum
ſimili.ff.de acqui.poſ.ita dicetur deperditus ſi eſt occupa
tus ab hoſtibus refert tn̄ do.Car.ꝯſuluiſſe ꝯtriuꝫ ⁊ illud
ꝯſilium ſecutuꝫ fuiſſe collegiū paduanū.⁊ mouetˀ ꝑ.d.l.
i.que requirit vt ſubſtātia ipſius rei ledatˀ.ꝙ non ꝯtingit
qñ nō pōt coli pp guerrā maxime cū guerre ſint tpales.
ſeqtur tn̄.do.Abb.hic niſi fundus eſſet ita occupatus ab
hoſtibus ꝙ nō eēt ſpes recuperationes tunc ſm eum ꝓ-
cedat ꝯtria opi. Tu adde ꝙ illa opinio ꝯtria fuit Jaco.ð
arena quē ſequitˀ Cy.Bar.Bal.Ang.Saly.in.d.l.i.⁊
do.Pe.de anch.hic Jo.an.in addi.Spe.i pallegato.§.
vſi.xxxvij.ſequitˀ hic do.Ant.niſi modico tpe guerra du-
raſſet.qꝛ tūc nō fieret remiſſio.do.me⁹ Jo.ð imo.dixit ſe
vidiſſe ð facto iſtam q̄ōnē ⁊ ꝯſuluiſſe ſm opi.Ja.de are.
⁊ ſequaciū ⁊ dixit ꝙ limitatio dn̄i Ant.nō ꝓbatur lege
qꝛ pro illo pūo tpe nihil potuit percipere nec ob.d.l.i.qꝛ
ſatis dī perire interim tota res ex quo ꝓpter vim hoſtiuꝫ
nihil pōt conſequi.nec ob.ſm eū ſi dicatˀ ꝙ propter ſteri
litatē nō ſit remiſſio pēſionis.qꝛ ideo illud eſt.qꝛ interim
hꝫ patientiam vtendi re emphiteotica.licet pp ſterilitatē
fruct⁹ nō recipiātur.ſꝫ in caſu guerre ē ſecus.⁊ iſtā dicit
fore cōem opinionē ⁊ ita cōſuluiſſe. Tu adde Albericū
ð roſate quē nemo eoꝝ allegat in.d.l.i.vbi dixit ꝙ parte
rei emphiteotice diminuta tenetˀ ēphiteota ad integrū ca
nonē.nec pp hoc ſit ſibi remiſſio pēſionis.ita ⁊ ſi dicatur
ꝙ ſi res emphiteotica eēt deꝑdita ꝑ parte tēporis pro q̄
durauit guerra.⁊ ita dicit ſe in arduis cauſis ꝯſoluiſſe ⁊
obtinuiſſe ⁊ faciat pro eo ꝙ in ſimili dicimus de colono
partiario.qꝛ cēſetˀ dominuſ vna cum ſocio dn̄o ſuo ꝙ nō
remittitˀ ſolutio ðbita dn̄o licet ſecuſ ſit in colono ſimplici
tex.ē in.d.l.ē merces.§.vis maior.ff.e.ergo ita eſt i ēphi-
teota. Secūdo faciat dcm̄ Spec.in eo.tit.verſi.xxxv.vbi
dicit ꝙ ſterilitas fructuum non poteſt eſſe cauſa remiſſio
nis canonis ipſi emphiteote extante fundo in ſtatu ſuo.
Et ideo concludit hoc modo ꝙ ſi quātitas iſtius canoniſ
eſt ita magna ꝙ ſi res locaretur de anno in annum non
mereretˀ maiorē penſionē tunc ꝓcedat cōmunis opinio. Et
ideo dicebat Bal.in.d.l.i.ꝙ ſi cenſus erat notabilis q̄ti
tatis dꝫ fieri remiſſio pp guerram.⁊ ibi dicebat Barto.
ꝙ ꝓprie nō eſt cōtractus emphiteoticus qñ datˀ tāta pen
ſio quāta daretˀ pro locatiōe de quo dixi ſupra eo.in rub.
Si vero modica eēt penſio in ꝯtu emphiteotico vt cōi-
ter fieri videmus tūc nō fieret remiſſio mercedis.arg.d.
l.ſi merces.§.vis maior.⁊.l.ex cōducto.§.i.⁊.l.ſi duo.ff.
eo.⁊ ita ꝓcedat cōſiliū Alber.ð roſate.domini cardi.col
legū paduani ⁊ dn̄i Abb.cōſiculi mei.⁊ vide Barto.in
18 l.interduꝫ.§.i.ff.ð aquir.poſ.⁊ ibi modernos. ¶ † Utrū
a autē emphiteoſis eccleſiaſtica trāſeat i heredē extraneū?
tangit hic do.me⁹ Jo.de imo.⁊ tetigit late Lud.ro.in.l.
ij.ff.ſolu.matr.q allegat ibi gl.in auc.ſi quas ruinas.C.ð
ſacroſan.eccle.inſtitu.eo.§.adeo.⁊ in.§.licentiā ⁊ in auc.
de alie.⁊ em.Spec.in verſi.vij.⁊ vſi.queritˀ.⁊ verſi.ccij.
⁊.cxv.⁊ Jo.an.ibi in addi.⁊ in.c.in preſentia ſupra de
ꝓbati.⁊ Jaco.de belui.in.§.alienationis in auc.de non
alie.⁊ in.d.§.licentiā.⁊ Bar.in auc.perpetua.C.ð ſacro
ſan.eccle.⁊ in.l.⁊ ſi ibi.§.pactus.ff.ð pac.⁊ in.l.ꝙ dicit
ff.ð vbo.obli.⁊ in.l.gallus.§.qdam recte.ff.de liberis.⁊
poſth.⁊ do.Anto.in.d.c.in pn̄tia ⁊ bal.in.d.auc.ſi quas
ruinas ⁊ in.l.ſi.C.de heredi.inſtitu.⁊ in auc.defūcto.C.
ad tertul.⁊ i.l.ſi.C.de ſuis ⁊ legi. Tu adde Bal.in.l.i.ff.
ſi ager vecti.⁊ in.l.ii.C.de iure emphi.l.liberti.de opis
liberto.⁊.l.ſi in perſonā.C.de fideicōmiſ.⁊ Ang.in.d.§.
licētiam ⁊ in.d.l.i.ſi ager vecti.⁊ Bal.in quodā elegāti
ꝯſilio relato ꝑ Jo.ð fantuciis.x.q.ii.c.ꝓpetua ⁊ Jo.cal.
in duobus cōſiliis i eo.titu.do.Pet.cōſilio.cxxviii.⁊ ꝯſi
lio.lxxxv.⁊ Paulus de caſtro ꝯſilio.cxxxv.⁊.cxxxviii.
Jo.de imo.in.d.l.ꝙ dicit ⁊ in.d.c.in pn̄tia ⁊ late Saly.
in.d.l.ii.in.xx.q.⁊ Bal.i.c.de feudo dato inicē.l.cōmiſ.
⁊ dicto.§.emphiteoſim in auc.de nō alie.vbi emphiteo-
ſis eccleſiaſtica nō trāſit niſi i filiū ⁊ nepotez accipientis
⁊ in eius

⁊ in eius ɔiugē ſi ð eo eſt facta mētio ⁊ ſic in extraneum nō
tranſit vt in.§.i.in auc.de aliena. ⁊ emphi.ſꝫ in.§.licentiā
dr̄ ꝙ emphiteoſis eccleſie īferioris a conſtātinopolitana
pōt concedi ꝑpetuo ſequit̄ ergo ꝙ trāſit in extraneos qꝛ
aliter nō diceret̄ cōcedi ꝑpetuo.qꝛ illud dī concedi ꝑpe/
tuo ꝙ eſt ſine ꝓfinitiōe t̄pis iuxta notata in gl.in.l.iiij.ff.
pro ſocio Joā.de imo.hic dicit quod ſi ɔceditur ſeruata
forma.c.i.de rebus eccle.non alie.in.vi.⁊.c.ſine extenſio
ne.xij.q.ij.pōt cōcedi ēt pro heredibus extraneis.⁊ ſic.§.em
phiteoſis eſt correctus nō ſolū quo ad minimū deſcendē
tium ſꝫ ēt quo ad qualitatē vꝫ vt trāſeat in extraneos hē/
des.Ludo.in preallegata.l.dicit ꝙ nullo modo poſſet
concedi in extraneos per.d.§.alienatiōis.⁊ p.d.§.ſi vo.
Et ad hoc dic̄ eſſe caſum in.c.nulli.§.i.de reb.eccl.ñ alie.
per quem tex.eſt correctus hodie ille.§.licentiam.nā ille
.§.i.includit emphiteoſim perpetuam.⁊ ſic remiſit ꝑ illū
tex.⁊.§.ſi vero ēt qui erat correctus per.d.§.licentiaꝫ.Et
ſi dicat̄ ꝙ ille tex.loquitur qñ alienat̄ res ſine ſolemnitate
hoc nō eſt verū qꝛ poneret caſum non dubiū ꝙ nō eſt di/
cendū.vt in.c.cū in iure.de elec.cū ſimili. Secūdo ſpāle ē
vt vna eccl'ia cōcedat alteri in emphiteoſim ꝑpetuam vt
in.§.illud in auc.vt de cetero nō fiant rerum eccleſiaſtica
ruꝫ cōmutiōes.quinimo tu allega tex.ibi expreſſuꝫ in ỽ.
vt nō ad ꝓuatā qdē ꝑſonam.ergo in ɔ̄riū ē ius cōmune.
Tertio allegat tex.p locum a ſpāli in.c.ad aures de reb.
eccle.nō alie.vbi res ſterilis effecta fertilis cura coloni pt̄
concedi in emphiteoſim perpetuā ergo in ɔ̄rium eſt ius
cōe.Quarto allegat.c.ij.de reb.eccl.nō alie.in.vi. vbi dr̄
quod res eccleſie pōt ɔcedi in emphiteoſim forma ⁊ mo
dis in iure expreſſis.ſed forma nō eſt tradita in iure cano
nico ergo recurremus ad ius ciuile.⁊ per ɔ̄ñs nō ad.d.§.
licentia qꝛ eſt correctus ſed ad dcm̄.§.emphiteoſim ⁊ ita
reſidet.⁊ p certo ſunt colorata motiua ⁊ intacta p alios.
Sed nihilominus nō demonſtrauit aperte vtrū.§.licētiā
corrigat.§.emphiteoſim.Sed in hoc muſſauit ⁊ venit ad
motiua multū extranea.Tu adde ⁊ primo ad iſtud vtrū
.c.nulli.§.i.corrigat.d.§.licentiā.⁊ iudicio meo non. Et
ad hoc ɔſidero primo gl.in.d.c.nulli.§.i.que dicit ꝙ ꝑla
tus nō pōt vēdere nec donare nec ɔ̄ctum emphiteoticuꝫ
facere.⁊ ſic glo.illa ſentit illū tex.ꝓcedere eo caſu quo ꝑ
latus ſine ſolēnitate canonica ⁊ ſine iuſta cā vendit vl' cō
cedit in emphiteoſiꝫ perpetuā.qꝛ regulā habemus quod
ex cā iuſta ⁊ interueniēte ſolēnitate canonica pōt ꝑlatus
vendere.vt no.in.d.c.ſine exceptiōe.⁊ in.d.c.ergo ille tex.
ſm̄ intellectum glo.loquit̄ qñ ſine cā vendit vel concedit
in emphiteoſim.Et ꝓbo rōne inconuincibili prelatus ex
iuſta cā ⁊ cū ſolēnitate canonica pōt in totū alienare reꝫ
eccleſie.ergo multo fortius poterit alienare dñiū vtile re
tēto directo.⁊ maxime qꝛ ɔceditur in emphiteoſim.i.ad
meliorandum.Et quod iſtum dictum meum ſit indubita
tum pondero illum tex.c.nulli.§.i.in verbo penas timen
tes quas leonina cōſtitutio cōminat̄.vbi papa cōminat̄
penas legales.⁊ glo.ibi allegat.l.iubemus.C.de ſacro/
ſanc.eccl.ſꝫ in.§.ſi.in eadem.l.ꝑmittitur alienatio ex cau/
ſa ergo ille.§.i.permittit emphiteoſim perpetuam qñ ex
cā ſit arg.auc.de filijs ante dotalia inſtrumenta natis.⁊
eſt conſideratio noua ad illū tex.⁊ ad iſtam mām.⁊ alle
go ɔ̄ doctrinā eius Archi.in.d.c.ij.de reb.ecc.nō alienā.
in vi.vbi tex.ſimplr̄ ꝑmittit emphiteoſim. Ipſe arguit in
ɔ̄riū de tex.x.q.ij.ꝑpetua ⁊ reſpondet ꝙ ibi loquit̄ qñ fie
ret in caſu nō ɔceſſo vel ꝑter formā iuris quo caſu ēt ali⁹
ɔ̄ctus eſt ꝓhibitus. ⁊ ēt dicit ibi Jo.an.ꝙ ille tex.ꝓce/
dit in poſſeſſionib⁹ ꝑcioſis ⁊ fructiferis.ſꝫ poſſeſſiones mi
nus vtiles bene pñt dari i emphiteoſim perpetuam.alle/
gat.§.ſi quos eadem cauſa ⁊ qōne.alias regulariter eſt
ꝓhibitus ɔ̄ctus emphiteoticus qꝛ eſt alienatio.⁊ alſat.
d.c.nulli.ſed in.d.§.licentiā cōcedit̄ emphiteoſis eccleſie
ꝑpetuo ex cauſa iuſta.qꝛ ad vtilitatem eccleſie.vt probat
ibi tex.iuncta glo.in ver.nihil ad leſionem.ergo ſequitur
ꝙ.c.nulli nō correxit illū.§.Et per hoc apparet reſpōſio
ad dcm̄.c.nulli ⁊ ad dictuꝫ.c.ſīm.Nec ob.c.ad aures qꝛ
ille.§.ponit ſpālitatē in hoc ꝙ res fertilis cura coloni q̄
erat ante a inarabilis cōcedat̄ heredibus ſuis ꝑpetuo ⁊
ſic ſpālitas eſt in hoc ꝙ res fertilis det̄ in emphiteoſim ꝑ
petuā ⁊ h̄ pp labores illius coloni. Nec ob.d.§.illud qꝛ
ille.§.eſt correctus.per.d.§.licentiā in eo ꝙ dicit emphi
teoſis eccleſie nō pōt ɔcedi in perpetuum priuato. ⁊ per
iſta ſit expeditum illud ꝓmum ꝙ.§.licentiā non eſt corre
ctus a.c.nulli ɔcurrēte iuſta cā ⁊ debita ſolemnitate.Se
cundum dubiū eſt vtrū.§.licentiam corrigat.§.emphiteo
ſim ⁊ ſuper hoc pendet leges ⁊ ꝓphete.⁊ ɔſidero ỽbum
licentiam ibi poſitum quod ſui natura importat arbitri
um boni viri.vt per Bar.in.l.alio.ff.de alimen.lega.⁊ ꝙ
not.in.c.cum ad monaſterium de ſtatu mona.⁊.d.Pe.
in cle.i.de foro compe.⁊ ſic cum veniat ad correctionem
iuris antiqui debet bonus vir arbitrari vt corrigat min⁹
quam poteſt. Pondero etiam illum text.dicentem ꝙ in
teruenient primates monaſterij in illa datione in emphi
teoſim ⁊ reqrit̄ ꝙ iuramentū coꝝ apponat̄ in inſtrumēto
ꝙ illa datio in emphiteoſim nō tendat in damnū mōaſte
rij.ſed ſi operaretur tranſitum in extraneos heredes age
19 ret̄ de dāno monaſterij. ¶ †Pondero tertio illā dictio/
nem ꝑpetuo q̄ hꝫ multas expoſitiōes de quo p gl.i.l.iij.
ff.p ſocio.ergo ſequit̄ ꝙ dꝫ capi illa expoſitio p quaꝫ mi
nus corrigatur.§.emphiteoſim.nā p ſenſum iproprium de
bemus excludere iuris correctionem.vt eſt gl.ſing.i auc.
ex teſtō.C.de colla.⁊ tex.in.c.cum dilectus de conſuetu.
⁊ in.l.ij.C.de noxal.ergo corriget.§.emphiteoſiꝫ quo ad
numerū deſcēdentiū.⁊ nō quo ad qualitatem. Et inɔ̄trū
ſupius dixi ꝙ propter canonē non ſolutū ideo iure cadit
emphiteota.⁊ allegaui tex.in.§.ſcire.certe illum tex.pon
30 derauit Saly.in.d.l.ij.quem adhuc ſi viderā. ¶ †Utrū
autē pater qui accepit emphiteoſim ab eccleſia ꝓ ſe ⁊ fi
lijs ſuis poſſit illā ꝑlegare vni filioꝝ dubitatio ē pulchra
⁊ quottidiana.⁊ videt̄ ꝙ poſſit ⁊ arguo hoc modo ius i
ſpe queſitū tertio opa ⁊ facto meo poſſuꝫ ſibi tollere tex.
eſt i.l.iij.ff.de ſeruis exportā.l.qui rome.§.flauius.ff.de ỽ
bo.obli.l.i.C.ſi manci.ita fue.aliena.⁊ in illis tribus lo/
cis ample per Bar.⁊ Saly.in.d.l.iij.⁊ per Bal.in.d.l.
i.⁊ in.l.cum a ſocero.C.de iure dot.Ang.⁊ Raphael.⁊
Jo.de imo.in.d.§.flauius.Sed in iſtis bonis emphiteo/
ticis fuit q̄ſitū ius in ſpe ſcō ⁊ opa pris filiis.ergo ſequit̄
ꝙ per patrem potuit aufferri aliis ⁊ prelegare vni. Se/
cundo hoc decidit in terminis do. meus Jo. de imo.hic
referēs ſe vidiſſe dubitari de facto ⁊ ita ɔſuluiſſe.⁊ alle/
gat doctrinā Bar.in.d.§.flauius.Nec ob.l.ius noſtrum
.ff.de regu.iur.vbi ius mihi q̄ſitum ſine facto meo mihi ñ
tollit̄.qꝛ ꝓcedit qñ irreuocabilit̄ eſt q̄ſitū ſecus ſi reuoca
biliter.Tertio faciat tex.in.l.iuriſiurādi.§.ſi liberti.ff.de
ope.liber.vbi ſi pr̄ eſt ſtipulat⁹ opas a liberto ſibi ⁊ ſuis
filiis pōt tale ius aſſignare vni filioꝝ.ſi tñ nō aſſignat cō
petit oib⁹ opaꝝ petitio.Quarto iſtud dterminauit Lud.
ro.in ɔſi.xxxiiii.⁊ mouet̄ qꝛ teſtator pōt ꝑlegare rē hr̄dis
inſti.de lega.§.non ſolum.l.ſi qs ſeruū in ꝑnc.ff.ð legatis
ſcdo.⁊ tenet̄ heres ad rē preſtādā.l.vnū ex familia.§.ſi rē
de lega.ii.⁊ aliud nō dicit in determinatiōe huius qōis.
Quinto faciat ꝙ dixit Bald.in.d.auc.ſi quas ruinas in
vi.col.vbi ita decidit.⁊ mouet̄ qꝛ filius capit tanquaꝫ ex
donatiōe ꝑina.Sexto hoc determinat Pe.de anch.ɔſi.
cxxxii.⁊ mouet̄ ex doctrina Bar.in.d.§.flauius.⁊ maxie
qꝛ erat ius q̄ſitum filiis in ſpe ⁊ in conditione.l.dies in
certus.ff.de ɔdi.⁊ demon.Septimo faciat ꝙ voluit ideꝫ
Bal.in.c.i.in tit.an agnatus in.vi.col.vbi ponēdo dr̄īaꝫ
inter feudū ⁊ emphiteoſiꝫ dicit ꝙ pater pōt ꝑlegare vni
filioꝝ emphiteoſim nō aūt feudum. Octauo nō ob.ſi di
catur ꝙ Bar.in.d.§.ſi liberti dicit ꝙ eo caſu quo pater
inſtituit filiū i aliquo ⁊ ꝓhibuit nō poſſe plus petere.di/
cit ibi Bar.poſito ꝙ pater poſſet priuare filiū emphiteo
ſi tamen illa verba ꝙ plus petere nō poſſit nō inferūt ꝙ
nō poſſit petere emphiteotico iure.qꝛ bar.ibi ſatis clare

tꝫ ꝙ potuerit pater ꝓlegare vni. ⁊ ita ↄſuluit Pe. de anch.
in cōſilio ſupius allegato. nihilominus vidi dubitari de
facto in quibuſdā excelſis dominis romāis ⁊ ↄſului ↄ̄triū.
⁊ argui hoc modo. pater acceperat emphiteoſim pro ſe
⁊ filijs ſuis ergo equaliter ad ipſoſ filioſ iure ↄ̄ctus ex ſti
pulatōe paterna ius erat queſitū. d. §. ſi liberi. ergo facto
pr̄is nō potuit tolli ex doctrina Bal. in. l. inſulam. §. ſi. ff.
ſolu. matri. vbi dicit duo fecerūt pacē ⁊ pmiſerūt nō rum
pere ſub pena applicanda eccleſie pace rupta reconcilia
ti ⁊ remiſerunt ſibi omnē iniuriā ꝙ nihilominus ſi tolliſ
pena queſita eccleſie. facit. l. ſꝫ ꝓcuratori in verbo ꝗ im
mutare ſi potuit ſtipulator. ⁊. l. aliud ⁊. l. ſi ita ſtipulat⁹
fuero decem. ff. de ſolu. ⁊ qđ no. bar. in. d. §. ſi liberi ⁊ bal.
in. l. gaius. ff. ſol. matri. Scđo alſabā Bal. formaliter. l.
item videndū. §. nūc videamus. ff. de peti. heredi. vbi loqui
tur in feudo ⁊ in emphiteoſi ⁊ dicit ꝙ illo caſu veniūt fi
lij. l. ij. ff. de interd. ⁊ ↄcludit qđ nō pōt prelegare vni filio
31 rum. Tertio faciat ꝙ voluit Pe. de anc. ↄſ. cxiiij. † vbi pa
ter accepit emphiteoſim ⁊ alternata fuit natura ēphiteo
ſis ex pacto ꝙ poſſet trāſferri in extraneos quocūqꝫ titulo.
prelegauit vni filioꝝ. Et refert quēdā ſolēnem doctorem
cōſuluiſſe ꝙ nō potuit. ⁊ motus fuit. qꝛ filiuſ venit iure ↄ̄
ctus ipſe ſꝫ cōſuluit ſibi ↄ̄trium. ⁊ mouef. qꝛ alterata fuit
nā emphiteoſis ſentit ergo do. Pe. ꝙ ſi nō fuiſſet altera
ta nā emphiteoſis pater nō potuiſſet prelegaſ vni filioꝝ.
⁊ iſtud tenuit Ja. but. ↄſulēdo ita refert bal. in. d. §. nunc
videamus. Quarto hoc decidit Ang. in. d. §. nūc videa-
mus. ⁊ allegat ↄſiliū Ja. but. ⁊ dicit idē eſſe in emphiteo
ſi. ⁊ dicit hoc teneri a Spec. in. d. §. nūc ſꝫ aliqua verſic.
lxxxviij. ⁊ in titu. de teſta. §. i. ad ſi. Et dicit eē quottidianū.
Et addit ꝙ ſi filius abſoluit heredē de hereditate pr̄na
nō vr̄ quietaſſe de emphiteoſi quā pater accepat ꝓ ſe ⁊ fi
lijs ſuis. ⁊ allegat Ja. de are. in. l. cū filius. §. heres de leg.
32 ij. ⁊ in. l. queſitū. ff. de ſepul. viola. ¶ † Quinto hoc voluit
idem Ang. ↄſi. clxxxi. pater inquit accepit ēphiteoſim ꝓ
ſe ⁊ filijs ſuis maſculis ⁊ vna femina tantū ſtatutum ex-
cludebat feminas a ſucceſſione parentū pater inſtituit fi-
lios in vniuerſo filiā ſꝫ in re certa. fuit dubitatū vtrū illa
potuerit ſuccedere in emphiteoſi. Subdit ibi Ang. ꝙ qñ
ſtipulatur filijs vt filijs eſt queſitū ius filijs adeo ꝙ nō pt
eis auferri abſqꝫ ipſoꝝ cōſenſu. allegat. l. i. §. videamus
. C. de rei vxor. actio. ⁊. l. euiam. C. de iure delibe. qñ non
eſt penitentie locus. l. ſiue emācipata. C. de colla. allegat
totū illud gn̄ale. l. ius noſtrum. ff. de reg. iur. Azo. in ſuis
brocardis per tex. in. §. optimū in auc. de exhibendis reis
⁊. l. ſi operaꝝ iudicio. ff. de ope. lib. ⁊ allegat Ja. de belui.
in. d. c. l. an agnatus ⁊ Bart. in. d. §. ſi liberi ⁊ ſubdit ibi
Ang. mirabile verbum ꝙ ſi forte pater prelegaſſet vni fi
lioꝝ emphiteoſim. ⁊ alteri tantūdeꝫ de bonis alijs legaſ
ſet tūc potuiſſet hoc facere. ⁊ allegat. l. i. ⁊. l. aſſignari. ff.
de aſſignandis libertis ↄiuncta. l. ſi cū doteꝫ. §. ſi pater. ff.
ſolu. matri. vbi ſi pr̄ diminuit ius filie ex prima ꝓmiſſiōe.
ꝙ teneſ tātūdē eidē filie ↄcedere quantū grauauit. Et ꝑ
iſta reducebā ad ↄcordiā dicta doctoꝝ ↄſulentium ↄ̄triuꝫ
⁊ ita ſoluebā ↄſilium Ludo. ro. ⁊ Jo. de imo. ⁊ aliorūꝫ.
Et inquantū hic Jo. de imo. dicit ſe ↄſuluiſſe apud lucā.
pater accepit emphiteoſim ꝓ ſe ⁊ filijs ſuis ꝙ nō veniūt
filie femine ꝑ ſing. dciñ Archi. in. c. ſi qs ſuadente. xvij. q.
iiij. vbi voluit ꝙ in mā ↄ̄ctus genus maſculinū nō ↄcipit
femininum. l. veteribus. C. de pac. Adde ꝙ iſta opi. origi
naliter fuit Guidonis de ſuza. q fuit doctor arch. in legi
bus. ⁊ idem voluit Ray. de forliuio in. l. tres fratres. ff. de
pac. Ang. ibi attribuit illud dictū Raynerio ⁊ ſm̄ iſtaꝫ
partem conſuluit Ludo. roma. in precallegato ↄſi. xxxiiij.
Et ego conſului Rauenne. Andreas barbatia.

¶ De rerum permutatione. Rubrica.

¶ Continuatur ſic ſꝫ Jo. an. ſupra viſum ē de emptiōe ⁊
venditione. ſed qꝛ pmutatio ſimilis ē emptioni. l. ſi. ff. eo.
tex. in. l. ij. C. eo. ⁊ ibi eſt gl. magiſtra ⁊ melior de iure de-
clarās in quo pmutatio ſimilis ē emptiōi ⁊ venditiōi. idō
poniſ p̄ſens rub. Sꝫ Jo. de imo. arguit ↄ̄ iſtā ↄtinuatio
nē. qꝛ ſi ſit ad ꝓxima. l. ij. ff. de ſtatu ho. ⁊ idō ↄtinuat ipe ſic.
Viſo de ēptione ⁊ vēditiōe. itē de ↄ̄ctu locationis qui ē ſi
milis vēditiōi. l. ij. ff. locati merito ſubiiciſ alius ↄ̄ct⁹ ſimi
lis emptiōi vt eſt pmutatio. Tu ſꝫ arguas ꝙ iſta rubri.
eſt male poſita hic hoc mō de priorib⁹ ⁊ antiquioribus
erit prius ſpeculādū. l. i. ff. de acqui. rerū do. ⁊ eſt doctrīa
Phi. ſed permutatio prior fuit emptione ⁊ venditione.
faciat ēt qꝛ ad cognitionē ſpēi opꝫ pmittere cognitioneꝫ
generis. l. i. in pn̄. ff. de iu. ⁊ iure. l. i. ff. ſi cer. pe. ⁊ phorum
antiſtes Ariſtotiles in primo phiſicoꝝ in pn̄. dicit. tūc. n.
opinamur vnūquodqꝫ cognoſcere cū cās cognoſcimus
primas ⁊ pncipia pria vſqꝫ ad elemēta. itaqꝫ pueri a pn̄
cipio oēs viros nominant patres ⁊ oēs feminas matres
poſterius determinant vnūquēqꝫ ⁊ ſic cognitio nr̄a inci-
pit a gn̄alibuſ ⁊ ↄfuſis poſtea ſꝫ inducif ad cognitiōem
ſpeciei ⁊ ibi vide. Cum ergo cōmerciuꝫ ſeu pmutatio ſit
genus ⁊ emptio ⁊ vēditio ſit ſpēs. ergo prius fuit īcipiē
dū ab emptiōe. facit ēt illud ꝙ ſcripſit Auerroys i libro
de ſubſtātia orbis maximā inquit ſollicitudinē circa pn-
cipia opꝫ nos hēre ſūt. n. minima qn̄titate ſꝫ maxia prāte.
Sꝫ emptio ⁊ vēditio aſſumpſit originē a pmutatione vt
. l. i. ff. de ↄ̄hē. emp. ⁊ ſic prius debuit pmitti pncipiū ⁊ po
ſtea principiatū. vt ē cāus ſing. in. l. in teſtō la grande. ff. de
cōdi. ⁊ demon. quē ſic alſat Bald. in. c. i. qliter dn̄s feudi
ꝓprietate priueſ. ḡ. poſſet rn̄deri ꝙ emptio. ⁊ vēditio ſūt
ↄ̄ctus noīati ⁊ hn̄t nomē elegans ⁊ ſūt nobiliores ↄ̄ctib⁹
innominatis. ſꝫ pmutatio eſt ↄ̄ctus innoiatus ergo. Et
ideo dicebat illud luminare magnū Hoſti. in ſūma hui⁹
tituli ↄtinuādo pmiſſo tractatu de ↄ̄ctibus noiatis videa
1 mus de innoiatis ⁊ ſic de rerū pmutatiōe. ¶ † Eſt. n. per
mutatio vnius rei ꝓ altera datio. ē. n. ſpontanea pſtatio
hic ſi cadat in noīe ſpāli. nā in gn̄ali ſtans omni ↄ̄ctui cō
uenit ḡ emptiōi ⁊ locatiōi ⁊ ceteris tā noiatis ꝗ innoia-
tis. vn̄ emptio olim pmutatio dicebaſ. l. i. ff. de cōtrahen.
2 emp. † ⁊ qꝛ plura ſūt negocia ꝗ vocabula. l. iiij. ff. de pre
ſcrip. verb. obtinuit ꝙ ita cōpetēter declineſ hoc nomen
ſicut ⁊ venditio. ⁊ quia latet ⁊ nimis incertus ē cenſetur
ↄ̄ctus innoiatus. ⁊ qꝛ caret noīe certo. i. ſpāli. naꝫ vt dixi
omnē ſignificat ↄ̄ctuꝫ. facit ꝙ no. Bal. in rub. C. eod. vbi
dicit pmutatio eſt ↄ̄ctus innoiat⁹ qꝛ nomē verificaſ mul
tipliciter ⁊ antiqua ſimplicitas vocauit oīa pmutatio
nes. poſtea neceſſitas inuenit noīa ſpecifica qbus cōſultiſ
ſimi viri nāe legales dederūt ⁊ baptiꝫauerūt ſm̄ datam
eis ſapientiam. Et ſubdit ibi volo vendere tibi codiceꝫ ⁊
dico ꝙ valet centuꝫ. ⁊ tū dicis placet. ſed nō habeo pecu
niam ſed dabo tibi fundum valenteꝫ centū ⁊ erit nouus
ↄ̄ctus ⁊ hꝫ locum vtilis emptio. ſed opponitur quando
datur res pro re nō eſt permutatio ſed alius ↄtractus in
nominatus vt in. l. naturalis. ff. de pſcrip. verbis. Solue
ibi genus pro genere vel genus pro ſpecie vel ſpecies ꝓ
genere. ſed in iſto caſu ponitur ſpecies pro ſpecie ſm̄ gl.
⁊ Bal. in. l. i. C. eo. Et ſic ſentiunt ꝙ eſt reperire pmuta-
tionem in ſpecie. quando hincinde certa ſpēs datur. Sꝫ
contra imo non reperitur pmutatio niſi in genere ſm̄ ꝙ
no. in hac rubrica. ff. ⁊ . C. ⁊ tunc quando datur certa ſpe
cies hincinde eſt contractus innominatus do vt des. nō
autem eſt permutatio in ſpecie pro hoc do tex. in. d. l. na-
turalis. §. i. vbi ſi do rem vt accipiam reꝫ ⁊ ſic datur hinc
inde ſpēs. Et ſubdit ibi tex. quod non placet pmutatiōeꝫ
rerum emptionem eſſe ⁊ ſic appellat permutationem in
genere. Et ſubdit ideo erit contractus innominatus do
vt des vt ibi aperte dicitur. Iſtud idem ꝓbat ille tex. ad
fi. in verſi. ſed ſi ſciphos vbi ſi dedi ſciphos vt ſtichum da
res ⁊ ſic certa ſpecies hincinde ꝙ eſt contractus innomi
natus do vt des ⁊ ſic non eſt repire pmutationē in ſpē te
ne mēti qꝛ iſta oppoſitio ē noua ⁊ nō tacta per aliqueꝫ.
3 ¶ † Utrū aūt ſtatutū loqueſ de emptiōe hēat locū in p
mutatione

a mutatione[a] vř q̄ non per tex. formalez in. c. i. de his que ſiunt a plato. ⁊ faciat tex. ⁊ ibi Guil. de cu. in. l. cuicunq; §. non tñ verſi. ſed ita deinde. ff. de inſtitutoria p̄ quē tex. dixerūt. dñs dedit licentiā emphiteote vendendi q̄ nō poterit pmutare. Faciat. l. ſicut. §. venditiōis. ff. qb⁹ mo. pig. vel ypote. ſol. p̄ quē tex. dixit ibi Bar. ſe vidiſſe ſepius de facto ep̄us pmiſit cuidā eccleſie alienare vt ſatiſfaciat creditoribus q̄ non poterit pmutare vnā rem cum alia niſi fiat in ſatiſfactione creditorum puta q2 illa ciuitas poterit vendere. faciat notabile dictū Bar. in. l. i. C. eo. vbi dixit quod. l. ſi. C. de ſacroſan. eccle. loquens in venditiōe ñ habet locū in pmutatiōe. Facit notabile dctm̄ Bar. in. l. ariſto. ff. de dona. ⁊ in. l. ſi in emptorem. ff. de cōtrahen. emp. ⁊ in. l. i. ff. eo. q̄ ſi do librum meū p̄ tuo ⁊ addo tibi. x. erit emptio ⁊ venditio. Et ſic q̄ dz attendi id quod principaliter ſit. Ponit Bal. in prohemio feudorum. in. iiij. col. ⁊ tex. ibi domi. Petr. in. c. ad q̄ōnes. J. eo. facit quod voluit Bal. in p̄alleg. l. i. Sed in ɔ̄triū facit tex. in. l. ſciēdum. §. deinde ver. ſz ſi qs pmutauerit. ff. de edil. edic. vbi edictum loquens in vēditore hz locū i pmutatore. ⁊ ē mirabile ſm̄ Ang. ibi q2 ēptio ⁊ pmutatio ſūt diuerſa. ſz q̄n do permutatio ſit cum re venali magis accedit ad naturam venditiōis vt eſt caſus ſingula. in. l. i. C. eo. Tu vero pondera illum tex. in. §. ſed ſi qs in verbo venditoris loco haberi q2 improprie permutatio eſt emptio. ⁊ iō videtur dicendum aut nos loquimur de iure cōmuni aut de iure municipali. primo caſu appellatione venditionis venit permutatio ⁊ ad hoc allego Nico. de neap. in. l. i. §. ſi qs in fraudem. ff. ſi quid in fraudem patrōi. vbi refert Guil. de cu. in. l. de quibus. ff. de legib. dicere q̄ oia que de iure cōmuni loquuntur in venditione habent locum in pmutatiōe ⁊ ſi ſubtiliter ponderetur. c. i. ſuperius allegatū p̄bat iſtam doctrinā in verbo vēdere ⁊ permutare. Si v̊o loquimur de iure municipali ⁊ tunc ſi ſtatutū eſt odioſuz non hz locum in permutatiōe. Si v̊o eſt fauorabile ⁊ tūc ſecus. ⁊ ita reducant̄ ad ɔcordiā iura ſupius allegata. ⁊ Bal. male locutus ē dicendo quod. d. l. ſi. nō hēat locuz in pmutatione. q2 ɔ̄triū tenuit ibi Guil. de cu. ⁊ eū ſeq̄t̄ ētiā ibi Bal. qui addit illud eē verū q̄n eccleſia impleuit cōtractū ex parte ſua q̄ tunc tranſit dominium ipſo iure in eccleſiā. Ego allego ſingularē glo. ibi q̄ reqrit q̄ ad hoc vt illa. l. hēat locū in eccl'ia eſt neceſſe q̄ ſoluerit p̄cium. Et iſta adde ad do. Abb. ⁊ alios, i. d. c. i. de his q̄ ſiūt a p̄la. ⁊ ad Bal. in. d. l. i. Andreas barbatia.

b

I princeps.

† Princeps[b] rez īmobilē eccl'ie p pmutationē acquirere pōt data re maiori vł equali. h. d. Et in hoc vitio eſt hic caſus q̄ vz permutatio cuz eccl'ia ceſſante vtilitate vel neceſſitate eccl'ie. ⁊ hoc inductuz eſt fauore principis. ſz gl. iij. hic ⁊ male cū ſua reuerētia dicat q̄ dz ɔcurrere vtilitas eccl'ie q2 in ɔ̄triū ē iſte. tex. fundans ſe ſolū ſuper fauore p̄ncipis. ⁊ ita ɔcludūt oēs hic. Tu vero pondera p̄rio q̄ iſta decretalis eſt extracta de corpore autentici d̄ nō alienādis. §. ſi minus. ⁊ d̄ auc. ſed permutare. C. de ſacroſan. ecc. ⁊ eſt canonizata. x. q. ij. ⁊ ibi dř ſi res publica hoc expoſcit. ⁊ gl. ibi exponit ideſt ceſſat. iſte tex. ſupplet ad illa iura cām rationabilē ſcirem libēter q̄n ɔſtabit q̄ cā erit rōnabilis. dicit Jo. an. hic ⁊ alij ſi forte eccleſia hēbat caſtrum in ɔfinibus hoſtiū. vel hēbat edificiū iuxta pallaciū p̄ncipis ⁊ pńceps volebat ampliare pallaciū. mihi vř q̄ illa dicet̄ cā rōnabilis quā iudex arbitrabit̄. ⁊ moueor ex glo. ſingulari in. c. i. in v̄. rōnabilis de ɔſtitu. li. vi. que dicit q̄ arbitro iudicis ſtabitur q̄n ſtatuta dicuntur rōnabilia. ⁊ iō vř q̄ iſta decretalis ſuppleuerit illa iura ciuilia inquantū dicūt ſi ceſſat expoſcit ñ ex volūtate mera ſed ex cā rōnabili. ⁊ ideo vř ɔſiderāda vtilitas eccleſie vt voluit gl. q2 ad qd addidiſſet papa cām rōnabilē. ⁊ ſi dicat̄ ſufficit dare rem equalē ⁊ ideo cū cā rōnabili vt voluit tex. hic. ⁊ ſatis erit vtilitas eccleſie ſi in hoc verſabit̄ bonū publicū. ⁊ iō ſcribūt oēs i c. nō minus de immuni. eccl. q̄ pp bonū publicū licitū eſt incaſtellare eccl'ias. ⁊ dicebat Saly. in. d. auc. ⁊ pmittat̄ q̄ fauor publicus p̄fert̄ eccl'ie ⁊ poterūt layci fortificat̄ turres eccleſiaꝝ. ⁊ facit ſingulare dctm̄ bar. i. l. nullus. C. de curſu publico li. x. Sed an in iſta pmutatiōe requirat̄ ſolēnitas. c. i. d̄ reb. eccle. nō alie. in. vi. ⁊ c. ſine exceptiōe. xij. q. ij. Jnn. dicit hic q̄ ſic. Cōtrarium dicit Hoſti. q2 ſz hoc nō apponeret aliqd ſpāle in principe tex. iſte Jo. an. cōcordat opiniones vt dictum Hoſti. pcedat q̄ nō reqrat̄ q̄ cōditio eccleſie ſiat melior dictum Jnn. pcedat nō quo ad cauſam iuſtam ſz quo ad merā ſolēnitatem. Sed p̄ dicto Hoſti. facit notabile dictū Alberici d̄ roſa. i ſecūda pte ſtatutoꝝ q̄ōne. cc xiiij. vbi dicit † ſtatuto caueī q̄ minor nō poſſit cōtrahere ſine ɔſenſu ppinquoꝝ q̄ nihil ominus poterit ɔ̄here cū ipſa ciuitate ſine illa ſolēnitate allēat. l. ſi peculium. §. ſicut. ff. de peculio legato. voluit ibi Jaco. de are. ⁊ Nic. de nea. ita dicamus i pposito. mihi vř dictum Jnno. fore veriſſimū p. l. ſi q̄n. C. de inoffi. teſt. vbi ſi p̄nceps ɔcedit liberam p̄tātem teſtādi perſone habili itelligit̄ ſeruata ſolēnitate iuris ⁊ ibi dicit Bal. Uſurario cōcedit̄ libera poteſtas teſtandi q̄ nō itelligit̄ ſublata ſolēnitas. c. q̄q̄ de vſur. in. vi. ſz imperator non poterat pmutare cū eccl'ia q̄n ñ agit̄ d̄ vtilitate eccleſie q2 ē ſibi ɔceſſuz hoc in p̄uileg iō. ergo ius cōmune nō ē ſublatū niſi quatenus exprimit̄ in p̄uilegio. Nec ob. dictum Alberici. q2 loquit̄ quādo illa ſolemnitas eſt itroducta a ciuitate. ideo nō ligat ipſam ciuitatem. ar. eius q̄ no. Archi. in. c. ij. de ɔſtitu. in. vi. C y. ⁊ Bal. i. l. digna vox. C. d̄ legi. tum q2 intelligit̄ excepta pſona loquētis. c. petitio cū ſi. d̄ iureiuran. Et ſubdit hic domi. Abb. q̄ iſtud p̄uilegium hñt omnes rectores eccleſiarum q2 poſſunt alienare res eccleſie dū tñ tātundē dent de ſuo ipſi eccl'ie. allegat caſuz ſing. in. c. ſi quis qualibet iūcto. c. p̄cedēti. xi. q. ij. Tu adde q̄ illū tex. allegauit ēt ipſe in. c. vt ſup de rebus eccle. nō alie. vide que ibi dixi q2 reprobaui dictū eius. q2 ille tex. loquit̄ ſm̄ glo. in ep̄o q ante ɔtulerat eccleſie tantundem quia ſi poſtea aliēauit excuſat̄ a pena d̄poſitiōis ex quo tātūdem ɔtulerat. ergo ſecus ſi alienaſſet p̄mo ⁊ poſtea vt euaderet penā tantūdem ɔferret eccleſie ⁊ ſic non hū loq̄t̄ cū ſua reuerētia. vide que dixi. ℭ † No. q̄ p̄nceps pōt facere ɔſtitutiōez p quā ligat̄ eccleſia q̄ procedit ſi p papam approbet̄ alias nō. Facit q̄ habet̄ in. c. ſi. d̄ ſolut. ⁊ in. c. eccleſia d̄ ɔſtitut. ſz re vera iſta ɔſtitutio nō emanauit ad ligādū eccleſiam. ſz ad excuſandū clericū vt accuſari nō poſſit ppter talē pmutationē habuit. n. neceſſe hoc facere pp p̄uilegiū p̄ncipis adeo q̄ ſi voluiſſet cōſtitire potuiſſet cōpelli p ſupiorē. c. nullus d̄ iurepatrona. ſm̄ Jo. an. ⁊ dicit hic. d. Pe. p iſtū tex. q̄ vbi imperator vult ɔ̄here ɔtra iura debet ſup hoc pmulgare legez alr̄ non videtur diſpenſat̄. vide d̄ hoc q̄ no. in. c. ij. d̄ ſciſmaticis. in. c. veniēs d̄ filijs p̄ſbyteroꝝ. in. c. diuerſis fallacijs d̄ clericis coniugatis Bar. in. l. quidā cōſulebat. ff. de re iudi. pōt tamē dici q̄ dictū dñi Pe. nō colligit̄ hic q2 iſta ɔſtitutio emanauit ad excuſatiōez clerici an habeat locū i alio iferiori. Cōcludūt oēs q̄ non. quia ſolus impator habet hoc p̄uilegiū. q2 ipſe ſolus pōt facere pragmaticā ſanctionē. d̄ hoc vide glo. centeſima diſ. c. i. auc. qua in prouincia. C. vbi de crimine agi op3. ⁊ in ɔhemio clementinaꝝ. ⁊ dř ɔſtitutio facta de ɔſilio procerū vt ibi habetur hic autē vt ſentit iſta glo. ponit̄ p ſcriptura teſtimoniali facta ad excuſationem clerici Andreas barbatia.

a

T cōmutatiōes.

k † Permutationes[c] facte inconſulte de rebus eccleſiarū per anteceſſorem poſſunt p ſucceſſorem reuocari
l h. d. ⁊ non diuiditur pp ſui breuitatem. ℭ † No. q̄ indebite factū pōt reuocari per ſucceſſorem ɔcordat. c. ij. de p̄carijs vide que ibi dicta fuerunt. facit. c. ſi. ne p̄lati vices

a ℭ Permutatione. Uide ad hoc. d. alex. de imo. in. l. ſi. ff. d̄ cōdi. ob cauſ. bart. in. l. i. ff. d̄ ɔ̄hen. emp. ⁊ nonniſtas in. c. i. de his q̄ ſi. a p̄la.

c ℭ Princeps. Uide ad num huius tex. bar. ⁊ doc. i. l. ſicut §. pmiſerit qb. mo. pigno. vel hippo. ſol.

b ℭ Permutatiōes. Uide ad hoc. d. alexā. d̄ imo. in. l. cū lex de fideiuſ. pan. de ca. in. l. cum hi. §. preter de tranſac. doc. in c. i. de his que ſiunt a p̄la.

ſuas. Et adde Bal. in. c. i. q ſucceſſores teneant. vbi dicit
ꝙ feudū illicite ↄceſſum nō ſolū pōt reuocare plat⁹ ime
diatus ſꝫ ēt ſupior eius allat Jnn. in. c. dilectus de ſucceſ.
ab inteſta. Facit ꝙ hī in. c. cū deputati ꝺ iudicijs. ⁊ in. c.
cū venerabilis ꝺ relig. do. ⁊ in cle. i. de reſcrip. Et adde
ꝙ ēt illi de capitulo pñt reuocare. c. cū nō liceat. xij. q. ij. ⁊
c. cū olim ꝺ teſti. ꝙ ꝓcedit ēt in. c. ſupioris eccl'ie. Jta pul
chre dixit Paulus in cle. i. ꝺ reſcrip. ⁊ ēt dicit ꝙ añ litē
cōteſtatā poterūt ↄſtituere ꝓcuratorē ad hoc ⁊ fuit dcm̄
Spec. in ti. ꝺ ꝓcur. §. rōe quoqꝫ v̄ſi. qd ſi canonicꝰ ꝙ di
ctum eſt mirabile ſm do. An. in. d. cle. i. ſꝫ pone ꝙ ſupior
vult reuocare ⁊ ē ſucceſſor qs erit ꝑferēdus bar. multum
ſinglr in. l. ſancimus. C. de ſac. ſan. eccl. dicit ꝙ platus im
mediatus ⁊ ſic ſucceſſor. arg. l. i. ff. de offi. prefecti v̄bis ⁊
3 in. l. i. §. ſi. cū. l. ſeq. ff. de adulterijs. ¶ †Sꝫ quo noie aget
ſupior an noie ſuo an noie eccl'ie inferioris Bart. in. d. l.
ſancimus dicit ꝙ noie eccl'ie iferioris. allat ſimile de ↄiū
cta pſona agēte ꝓ alia ↄiuncta. l. ſꝫ ⁊ hec in pñ. ff. ꝺ ꝓcur.
facit glo. no. in. d. l. ſancimuſ. qnimo poterit ſupior inqui
rere ciuiliter ↄ tales detētores fauore eccl'ie lꝫ als inquiſi
tio nō admittat. facit ꝙ dixit Jnn. in. c. ad noſtrā. el. ij. de
iureiurā. ⁊ idē vr̄ in fiſco ē tex. in. l. ſi vacātia. C. de bonis
vacan. li. x. ⁊ ibi Ang. in repetit. dixit idē in cā pia. Et pō
dera qꝛ lꝫ hic dicat ꝺ ſucceſſore tñ in bñficialibuſ nō ē da
re ꝓprie ſucceſſorē nec dr̄ ſucceſſor hr̄ditarius qꝛ nō ſuc
cedit in ius defuncti ſꝫ ex nouo titu. ⁊ nouo iure collato ſi
bi ſupiore. c. ij. de inſti. no. i. c. cura ꝺ iurepatro. facit ēt ꝙ
4 no. glo. in. c. ꝙ ſicut de elec. ¶ †Qñ aūt ꝑmutatio dicat
incōſulte fcā dic qñ nō fuit fcā in caſu licito ⁊ cū ſolēnita
te debita. c. ſine acceptiōe. xij. q. ij. ſꝫ an ſit neceſſe ꝓbar ꝙ
talis res erat in dominio eccl'ie. dic ꝙ nō. ſꝫ ſufficit ꝓbare
ꝙ eccl'ia erat in poſſeſſione illiuſ rei ꝙ eſt bene notā. qꝛ ꝓ
batio dominij ē difficilis. c. ſepe ꝺ reſti. ſpo. faciat no. tex.
in. c. iij. ē. de rebus ecc. ñ alie. vide q ibi dixi. ⁊ ſubaudiſ h̄
v̄bū ſtatuimus. adde ſimilē in. c. i. ꝺ vita ⁊ hone. cle. ⁊ l. l.
5 i. §. ſi. ff. de here. inſti. ¶ †Utrū aūt iſte plat⁹ q ꝑmutauit
ita incōſulte poſſit vēire ↄ dic ꝙ ſic vt ē gl. h̄ tex. in. c. ſi'qs
preſbytoꝝ. de reb. eccle. nō alie. vide que ibi dixi.

a ¶ Nuptiar. Adde. d. Car. in cle. i. de cele bra. miſſa. qui hoc i terminis tangit.

1 m **Ancipia.** Breue ē ⁊ ꝑſūmario tol
le ꝑncipiū. c. Ut ſicꝰ māci
pia eccl'ie nō debēt ꝑmutari niſi ad libertatē
prio ponit dcm̄. ſcōo rōnē ſubmitit ibi qꝺ. n.
2 ¶ †No. ꝙ licitū ē eccl'ie poſſidere ſeruos xp̄ianos. nam
iſte tex. intelligiſ ꝺ ſeruis xp̄ianis nō aūt ſaracenis ſꝫ Ui
cen. ⁊ forte fuit motus ad ſic dicēdum pp rōnē poſitā in
tex. tñ iſte tex. loquiſ ſimplr nec inclinat ſe magis ad vnū
3 quā aliū. c. cū redēptor. c. eccleſiaſticis. xij. q. ij. ¶ †No.
ꝙ ſeru⁹ eccl'ie dr̄ hō eccl'iaſticus. facit. c. eccleſiarū. xij. q.
4 ij. ⁊ c. ſane de ſo. cōpe. ¶ †No. ꝙ deputatus ſeruitio ec
cleſie nō dī deputatus ad humanos vſus ⁊ diuinos. ⁊ ſic
ꝙ ſemel deo ↄſecratū ē nō ad humanos vſus reuerti dꝫ
. c. ꝙ ſemel ꝺ reg. iur. li. vi. Et ibi Jo. an. tangit an papa
poſſit diſpēſare qꝺ monachus ↄhat mr̄imoniū ⁊ in. c. cū
ad monaſteriū ⁊ ibi ꝑ dcs de ſtatu mōa. facit. c. qꝺ ſemel
xix. q. iii. Facit dcm̄ Jnn. in. c. verū ꝺ ſo. cōpe. ⁊ ꝙ voluit
bar. in. l. iij. de. C. pig. ⁊ in. l. ſi. ff. vt i poſ. leg. ſi fecit pactū
cū debitore intrādi poſſeſſionē rei ꝓpria auctoritate ⁊ ſi
illa res dedicet deo poſſit illud pactū exeq i illa re Jnn.
tenuit qꝺ nō hoſti. ibi ↄtrū ⁊ ſequūtur cōīter doc. ⁊ bar.
in. d. l. iij. facit. l. ſi qs curialis ⁊ qꝺ no. ibi Bal. C. ꝺ epiſ.
⁊ cle. ⁊ itellige iſtū tex. qñ iuſte ē ↄſecratū ſecus ſi iniuſte.
puta qꝛ ſeruus ē ordinatus dño ↄdicēte vel ignorāte. qꝛ
eſt deponēdus ⁊ reſtituēdus dño. c. ex antiquis hic i gl.
allatis ⁊ vide gl. magiſtrā ⁊ meliorē de iure in. c. ij. ꝺ ſer
uis ordinādis. ſecus ē i re inaiata. qꝛ tūc debet rei eſtima
tio. Et ē rō. qꝛ cū res inaiata careat aia nō dr̄ delinquere
faciēdo ſe cōſecrari. faciat qꝺ in ſimili hr̄ in. l. ſi rem mo
bilē. ff. de acq. poſ. ⁊ accipiſ hic ↄſecratū largo mō ⁊ im
proprie pro oi ꝙ ē deputatū ad ſeruitiū eccl'ie ↄſecratio
. n. ꝓprie ē que ſit ab epo i caſib⁹ deputatis a iure. c. aqua

5 de ↄſecra. eccle. vel alta. ¶ †Quid in ſeruis donatis ec
cleſie a principe an requiratur diſpoſitio iſtius. c. Dic qꝺ
ſic vt hic in glo. prima. ſed requiritur quod interuēiat cō
ſenſus principis vt in. c. ꝑcarie hic in glo. allegata. quod
ꝓcedit ſm do. Cardi. ſi ſibi princeps tale ius reſeruauit
alias ſecus ꝑ. c. nouerit. x. q. i. ſed Archi. in. d. c. ꝑcarie di
cit illud fuiſſe ſtatutum ex cauſa pp ſcandalum euitādū.
Nā regulariter nullus patronuſ laycus habet poteſtatē
6. in rebus per eum collatis eccleſie. ¶ †Utrum aūt ligna
eccleſie deſtructe poſſint transferri in vſus laycoꝝ dic ꝙ
non tex. in. c. ligna allegatum hic in glo. Jtem ꝺ veſtimē
tis ⁊ manutergijs altaris non debent deputari ad vſus
laycorum ſm glo. hic ꝙ ē bene tenendum menti lꝫ quā
doqꝫ de facto ſeruetur contra. ⁊ vide no. tex. in. c. ad nu
ptias de conſe. diſtin. i. vbi veſtis deputata ad ſeruitiū di
a uinum non debet accōmodari ad ornatū nuptiarū^a vt
ibi dicit glo. ꝙ de veſte alicuius domine non debet fieri
caſula. ꝙ tene menti qꝛ quotidie videmus ſeruare ↄtra
rium. Tu pondera illum tex. qꝛ ꝓhibet ne ornatus eccle
ſie accōmodatur vſibus laycorum ne inquinentur. ſꝫ non
dicit ille tex. econtra ꝙ de veſtibus ſecularibus nō fiant
caſule quinimo videtur ꝙ eoipſo ꝙ dedicantur eccleſie
purgatur omnis macula. fac. c. non liceat. xix. queſtiōe
vlti. Et inq̄ſtū iſte tex. reqrit ꝙ denſ duo mācipia dꝫ itel
ligi qñ ſeruus eccl'ie manumittiſ ñ retēto iurepatronat⁹
ꝑ eccl'iā. als ſufficeret vnus. h̄ ꝓbat text. a ↄtrio ſenſu. i. c.
epõs q mancipiū. xij. q. ij. tamen cōis opinio eſt in ↄtrium.

1 **Niuſtum.** †Serui eccl'ie cū ꝓphe
nis ꝑmutari nō poſſūt
nec alienari niſi ſint fugitiui. h. d. Et ſūt tres
partes ſicut tria dicta. ſecunda ibi ⁊ ideo. ter
tia. ibi ⁊ eſt. ⁊ ꝓbat iſte tex. ꝙ donatū eccleſie preſumitur
in dubio donatum pro remedio aie. c. anime defunctorū.
xiij. q. ij. ſed pone ꝙ aliquis eſt in notorio peccato morta
tali ⁊ legat eccleſie pro anima ſua an eccleſia debeat ac
ceptare tale legatum Bar. in repetitiōe. l. i. C. ꝺ ſac. ſan.
eccle. tenuit ꝙ nō ar. c. placuit. xxiij. q. v. ⁊ facit ꝙ voluit
idem Bar. in. l. ſi queramus. ff. de teſtamē. ⁊ idem voluit
Jnno. in. c. cum voluntate de ſen. excōica. ⁊ ibi Jo. an. ⁊
ſequitur Jo. de imo. in. c. qꝛ ingredientibus. ꝺ teſt. ego
allego bonū tex. in. c. quicūqꝫ ex clero. xxiij. q. viij. gl. in. c.
oblationes. lxxx. diſt. ⁊ c. pro obeuntibus. xiij. q. ii. ⁊ c.
miror. xvij. q. iiij. ⁊ illud ꝙ ſcripſit Amos ꝓpheta. Mu
nera vr̄a non capiam ⁊ vota pinguium vr̄orum reſpuā.
Refert Gratianus in. c. odi ⁊ ciecī. xxiiij. q. i. ⁊ in. c. odit
deus. ⁊ in. c. ſic populus iſte. i. q. i. Sed contrariū tenuit
Bal. in repetitione. l. i. ⁊ do. Pet. in. c. filius de teſta. Et
ideo dixit Dy. relatus a Barto. in. l. miles §. ream. ff. de
adulter. teſtator legauit centum eccleſie ſancti Petri ſi
eum ibi ſepelierit ⁊ moritur excōicatus. nec pōt in eccle
ſia ſepeliri ꝙ nihilominus eccleſia capit legatum. ſequiſ
illud dictum Bal. in. l. ſi quis ad declinādā. C. de epiſ. ⁊
cleri. ⁊ in. l. i. C. de his que pene nomine. ⁊ allego ꝓ iſta
parte tex. valde ſingula. in. l. nulli. C. de epiſ. ⁊ cle. Et alle
go rōnē incōuicibilem. in legato ad pias cās attenditur
duplex fauor. ſ. legantis ⁊ eius cui legatur. licet ergo in
notorio peccatore ceſſet fauor anime nō tamen ceſſat fa
uor eccleſie cui relinquiſ. ſed multū obſtat qꝛ apoſtolus
iuſſit abſtinere ab omni eo ꝙ habet ſpeciē mali exempli
c. cum ab omni de vita ⁊ honeſta cleri. Sꝫ ꝙ eccleſia ac
ceptet relicta a notorie ipijs eſt cauſa mali exempli ergo
ſequitur ꝙ tale relictum non debet acceptari per eccle
ſiam. Super iſto dubio nō aliter extendo fimbrias quia
deo bene iuuante tangā in loco ꝓprio videlicet in. d. c.
2 quia igredientibus de teſtamen. ¶ †No. ꝙ ſeruus ꝺpu
tatus ad ſeruitium eccleſie dicitur eē i dignitate. arg. con
tra de lege generali. C. de tabula. li. x. vbi ſeruus non pōt
eſſe tabellio. ergo ſeruitus nō eſt dignitas. Sed adde ad
ſcribentes hic tex. aureum in. l. habitatio in verſi. ſeruis
quoqꝫ ſecundum dignitatem cibaria preſtanda ſūt. ff. de
ventre

ventre in poſ.mitten.ꝛ ibi dixit Nicol.de neapo.ꝙ ſerui nobiliũ ſunt meliores ꝯditionis quã ſerui plebeioꝝ ꝛ iõ debent hr̃e meliora fercula. Adde no.tex.in.l.ſed ꝛ ſi qd §.l.in ver.veſtire dz ſm dignitatẽ mancipioꝝ.ff.de vſuf. vbi eſt tex.expreſſus ꝙ in ſeruis eſt dare dignitatẽ ꝛ vn⁹ dz eſſe melius veſtitus alio ꝛ ibi dixit bal.ꝙ abbas melius dz indui quã monachus ꝛ monachus quã cõuerſus ꝛ magiſter i theologia ꝙ̃ alij fres ꝛ doctor ꝙ̃ ſcholaris ꝛ inḡtum dicit ibi de veſtib⁹ idẽ dicas in cibarijs p elegantẽ doctrinã Bal.in.l.i.C.de epiſ.audi.facit ſing.dcm̃ bal.in.c.i.de feudo guardie vbi dicit ꝙ eſſe coquũ principis eſt dignitas faciat glo.iiij.di.c.denicꝫ q̃ allegat.d.l. ſed ꝛ ſi qd.§.i.q̃ dicit ꝙ cõſtãtes hoies dicũt hr̃e dignitatẽ ꝛ poſtea dicit vt ſunt ſerui facit no.dcm̃ Bal. in.l.etiã C.de teſti.vbi dicit ꝙ famuli epoꝝ poſſunt eſſe teſtes q̄ ſunt hoies honorabiles ſed famuli viliũ vt ſũt cerdones birriarij nõ ꝛ ſic videt̃ ꝙ iſta dignitas in ſeruis attendat̃ reſpectu perſonaꝝ quib⁹ ſeruiunt ꝛ iõ nõ eſt mirũ nunc ſi ſeruus eccleſie dicat̃ ſeruus xpi.q: xps eſt domin⁹ rerũ eccleſie.c.cũ ſup de cã poſ.ꝛ proprie.per Inn.q̄ l digni tate cõſtituus.Facit ꝙ in ſimili hꝫ in.l.ij.ff.de albo.ſcribendo.ꝛ qd̃ no.ibi Franciſ.tigri.de piſis ꝛ iõ dixit bal.i c.i.qs dicat̃ dux vel marchio ꝙ hñs feudũ a principe dicitur nobilis ſecus ſi habeat a minimo valuaſore q: dicitur plebeius ꝛ iſto mõ ꝓcedat ꝙ hic dr̃.Sꝫ iudicio meo eſt melius dicere ꝙ dz attendi qualitas ſeruoꝝ q: inter eos eſt dare quendã gradũ meliorẽ ſm mores ꝛ ſm peritiã coꝝ ꝛ ꝯſtantiã vñ ſi ſeruus eſt coquus dr̃ hr̃e officiũ vile.l.legatis.§.ex officio de leg.iij.tamen ſi facit ſubtilis fercula diceret̃ artifex tex.eſt aureus ſm Ange.in.l.ſi qd §.ſi.ff.de edi.edic.ꝛ facit glo.in.d.c.denicꝫ.Et pondera iſtũ tex.in verſ.iniuſtũ vt ꝛ ipſum q: ꝓbat formalr̃ ꝙ nõ loqtur de honeſtate ſed de iuris neceſſitate licet aliq dixerint ꝯ̃rium ꝛ nõ bene per.c.ꝓcedens in verſi.nõ cõuenit
3 q: ille tex.interpretat̃ ſm iſtũ ſcdm do.pet.hic. ¶ †No. ꝙ elemoſina alicuius qñcꝫ occaſionalr̃ eſt peccatũ alterius ꝛ hoc verificatur quotidie in diripientibus bõa eccleſie nã largitores illaꝝ fecerũt elemoſinã ſed ſubtrahẽtes cõmittunt peccatũ ꝛ ſic nõ bene verificat̃ hic ꝙ ſcripſit ſeneca tragicus finis alterius mali gradus eſt futuri
4 ¶ No.tex.cõiuncta glo.† ꝙ ſeruus fugitiuus põt vẽdi ſub cõditione ſi fuerit reuerſus nã fuga eſt quedã ſpẽs libertatis.l.ꝙ ſi nolit.ꝛ.l.quid ſi fugitiuus.ff.de edi.edic. nam dñs retinet poſſeſſionẽ ſerui fugitiui.l.i.§.per ſeruũ ff.de acqr.poſ.dz tñ vitium fugitiui notificari emptori ſecũdũ gl.iſtã.Et inducit̃ ad qõnẽ quidã vẽdidit equũ cuꝫ ſuis ſuper oſſibus ꝛ magagnis ꝛ cuꝫ omni vicio ꝛ dixit ꝙ nolebat teneri tñ facta venditione repit̃ ꝙ equus dolet ſe in ſpatulis qui dolor non apparebat tpe venditõis q: equus erat calefact⁹ de quo vide q̃ late dixi.i.c.dilecti ð epi.ꝛ vẽdi.Jo.an.in ſpe.e.ti.§.nũc videãdũ.ꝟ.qd ſi vẽditor viõ ang.ꝛ Jo.ð imo.ꝛ alios i.l.ſi qs cũ alr.ff.ð ꝟ.ob.
1

Ueſitum.

q †Prebẽde pacto ꝓcedente ꝑmutari non pñt põt tñ eps de loco ad locũ ꝑmutare perſonas h.d.In pma ponit̃ qd̃ in ſcda qõnis ſolutio
2 diſtinguẽs modũ licitũ illicito. ¶ No.ſm do. Ant.† ꝙ appellatione dignitatis nõ cõprehẽdit̃ prebẽda do.pet. dicit totũ ꝯ̃riũ qd̃ iura loquẽtia de dignitatib⁹ habẽt locũ in prebẽdis.ꝛ ſic ꝑmutatio interdicta eſt in ꝓbendis ſicut in dignitatibus.Tu dicas qd̃ dignitas ꝛ ꝓbenda differunt realiter nã canonicus habẽs prebẽdam nõ haberet dignitatẽ.c.ſtatutũ de reſcrip.in.vi.ꝛ facit qd̃ no.late archidi.in.c.i.de ꝯſue.eo.li.ſed q̃tũ ad mãꝫ ꝑmutationis eq̄pant̃ ꝛ iõ expſſum in vno verificat̃ in reliquo quo ad permutationẽ in qua regulariter eq̄pant̃ facit qd̃ no. glo.ꝛ ibi Dñic.in.c.ꝯſtitutionẽ de regula.li.vi.ꝛ in.c.ſi poſt quã.§.ſi.de elec.li.vi. ¶ No.ꝙ lꝫ iſte text.reprobet ꝯuentionẽ partiũ ſup ꝑmutatione tñ poſſunt a ſeipſis inire tractatuꝫ de ꝑmutando ꝛ videt̃ text.cũ gloſ.de hoc in

cle.i.in verbo volentib⁹.J.eo.ꝛ tꝫ Jo.an.in addi.ſpe.ſup rub.eo.titu.ꝛ hic ꝛ in.c.i.J.eo.li.vi.ꝛ facit not.dcm̃ Uincen.in.c.i.de reb⁹ eccle.nõ alie.vbi dicit ꝙ clerici nõ pñt inter ſe permutare domos nec ꝓbendas ſine conſenſu ſui epi ne fraus cõmittat̃ facit qd̃ habet̃ in.l.cum hi.§.ſi vni ff.de tranſac.nec eps poterit id facere ſine eis qd̃ dicit.d. anto.in.d.c.i.eẽ bñ not.ꝛ ſe vidiſſe in qõne facti ꝯſultum ꝯ̃rium ꝛ multũ queſiui iſtud dcm̃ Uincent.nec potui tũc
3 inuenire p quo allego tex.i.c.alienatões.xij.q.ij. ¶ †No. ꝙ mutatio beneficij debet fieri ex cauſa neceſſaria vl̃ pro vtilitate eccleſie tñ iſte tex.nõ apperit expreſſe ð vtilitate facit.c.niſi cum pridem de renũ.vij.q.i.c.eps ꝙ procedit in maioribus bñficijs ſm Jo.an.hic lꝫ qñcꝫ poſſit haberi reſpectus ad vtilitatẽ ꝑſonaꝝ vt eſt in diſpenſatõe vt i c.de multa de preben.c.ad ſupplicationẽ de renũ.ſꝫ i minorib⁹ bñficiis ſufficit ꝙ fiat ad vtilitatẽ ꝑmutantiũ.Ad de Archi.in.d.c.eps dicentẽ ꝙ qñ neceſſitas vel vtilitas eccleſie expoſcit põt eps cogere clericum ad permutationem ſequitur Federi.de ſenis in tractatu permutatiõis i xv.ꝛ.xxv.q.do.pet.in.c.exhibita.J.eod.ꝛ in.c.i.infra eo. in.vi.ꝛ facit ſing.dictum Innoc.in.c.niſi cum pridem de renun.vbi dixit ꝙ ſi iminet periculũ deſtructõis eccle.ꝓpter magnũ ſcandalum cogit̃ prelat⁹ inuitus cedere epatui dato tñ ſibi bono cambio ꝛ ita põt intelligi iſte text. qd̃ eſt mirabile.Sed Jo.an.ſupplet ad iſtũ tex.inq̃tũ dicit transferre ꝑſonas.i. volentes ꝛ ſic tꝫ ꝙ inuitus nemo transferri poſſit.Sed in ꝯ̃rium facit iſte tex.inq̃tum conſiderat neceſſitatẽ vel vtilitatẽ eccleſie ꝛ iſtud tenet fede. in prefato tractatu.q.xxv.vbi dicit hoc fieri poſſe ex cã neceſſaria qd̃ procedit ſm domi.abba.ſi non poſſet ꝓuideri eccleſie p coadiutorẽ ſecus ſi poſſꝫ ꝓuideri per coadiutorem vt dicimus de infirmo qui non priuatur ꝓpter infirmitatẽ ſed datur coadiutor de cleri.egro.p totũ qd̃ dictũ mihi non videtur veruꝫ q: infirmus nullo mõ transferri põt ad alium locum q: etiam in illo loco eſſet inutilis ſecus in eo qui ẽ inutilis i vno loco.q: in alio loco poterit eſſe vtilis ꝛ etiam faciat iſte tex.inq̃tum dicit trãſferre ꝑſonas Paulus vero in cle.i.J.eo.dicit ꝙ poteſt transferri inuitus ſi beneficia ſunt equalia alias ſecus ne inuitus cogatur creſcere.c.geſta.lxxiiij.diſtin.do.car.ibi dicit ꝙ inuitus indiſtincte cogi nõ poteſt vt acquirat aliud beneficiũ q: inuito bñficium nõ cõfert̃.Idẽ i ꝯ̃hendo m̃rimoniũ ſpũale reqritur ꝯſenſus beneficiati.c.cũ inter canonicos ð elec.ſꝫ quo ad hoc vt dimittat pmũ trãſferri põt ẽt inuit⁹ p.c.ſcias.vij.q.i.Ego neſcio videt̃ quõ faciat dubitationẽ de hoc q: tex.hic dicit ſi eps cãm neceſſariam inſpexerit licite poterit transferre ꝑſonas de loco ad locuꝫ q: ad quid cõſideraſſet neceſſitatẽ vel vtilitatẽ eccleſie ſi inuitũ trãſferre nõ poſſet ꝛ iõ dicas hoc modo aut q̃rim⁹ an laycus poſſit cõpelli inuit⁹ ꝓmoueri ꝛ dic ꝙ nõ p id qd̃ not.do.anto.in.c.ꝛ ſi vnanimiter de poſtu.pla.p no.i c.cũ monaſteriũ de elec.facit.l.inuito.ff.de reg.iur.aut loquimur de ꝓmotione clerici ꝛ tũc papa põt illuꝫ inuitũ preciſe cõpellere.c.omnis.vij.q.i.Inferior aũt ſi niſi ceſſatiue excõicando ꝛ aliis remedijs q: nemo inuitus cogitur creſcere.Et ideo Hoſti.ꝛ Joã.and.in.d.c.ꝛ ſi vnanimiter dicunt epm̃ ꝑp vtilitatẽ vel neceſſitateꝫ eccleſie poſſe transferre preſbyterũ de vna eccleſia ad aliaꝫ vt hic ꝛ ita etiam papa poſſꝫ trãſferre epm̃ de vna eccleſia ad aliam per.d.c.ſcias ꝛ idem no.Jo.and.in.c.qd̃ ob gratiaꝫ de regulis iuris in.vi.in mercu.ꝛ quod quis magis poſſit ꝓficere in vno loco quã in alio facit qd̃ no.Jo.and.in Spe.in eo.tit.in rubrica ꝛ poteſt opponi exemplum qñ bonus theologus hꝫ eccleſiã in rure ꝛ preſbyter q eſt bonus agricultor hꝫ eccleſiã in ciuitate que magis indigeret theologo.Uel poſſet poni exẽplũ ſi doctor canoniſta haberet epiſcopatum in terra vbi eſſet copia hereticorũ ꝛ theologus hẽret eccleſiã vbi non eſſent heretici q: tũc eſſet vtilis translatio.Et ideo ſingulariter dicebat hoſti. in.c.i.de conſanguini.ꝛ affinita.an canoniſta preferatur

theologo ad habēdum epatum ⁊ decidit qḋ dꝫ attendi q̄
litas eccleſie ſi ē i loco hereticoꝝ pferatur theologus alꝫ
4 ſecus. ¶ †No.vnū caſum reſeruatū ſoli epo.ſ.interpo
nere auctoritatē pmutationi bñficioꝝ nulli eni inferiori
a citra epm conuenit ᵃ voluit hoſti.in ſūma eo.ti. ⁊ glo.or
dinaria in cle.i.ſ.eo.⁊ vr̄ hic tex.⁊ idē vr̄ in inferiore ha
bente ius epale in bñficijs pmutādis.nā talis exercet oīa
iura epalia que ſūt iuriſditionis vt voluit gloſ.in cle.i.de
reb.eccle.non alie.⁊ Inno.in.c.ſtatuimus.ē.de tranſlat.
Ego pondero qḋ illa glo.loqtur in exēpto ⁊ ſm eos qui
aſſerunt hāc doctrinā eēt neceſſe ꝙ ille talis inferior eſſet
exēptus.vide ad hoc q̄ dixi i.c.i.de reb.eccl.nō alie.⁊ qḋ
no.bar.in auc.hoc ius.C.de ſa.ſan.ecc.Et pōdera vnum
qḋ pōit gladiū ad iſtud dcm̄ vꝫ auctorizare in pmutatio
ne bñficioꝝ eſt iuriſditionis epalis ⁊ nō dignitatis epal
hoc dixit glo.in cle.i.ſ.eo.que voluit qḋ.c.ſede vacāte po
teſt auctorizare in pmutatione bñficioꝝ qꝛ ē iuriſditiōis
epalis.ḡ ſeqtur ꝙ ſi aliqs exercet iuriſditionē epalem in
aliqbus beneficijs ipſe poterit auctorizare in pmutatiōe
illoꝝ qḋ eſt bene not.Et limita niſi eēnt prebēde in eadē
eccleſia ⁊ ad idē officiū deputate.qꝛ tunc nō eſſet neceſſa
ria auctoritas epi ſm Inn.hic ſed ſm do.Anto.tuti⁹ eēt
ꝙ interueniat auctoritas epi pp cōnexitatē quā hꝫ cano
nia cū prebēda.c.cū.M.ð ꝯſti.i.q.iij.c.ſi qs obiecerit pp
piculū ſymonie.Si vero eſſent prebēde in diuerſis eccle
ſijs vel in eadē in diuerſo tñ officio qꝛ vna dareſ cantori
alia dareſ alteri officio.⁊ hoc per argu.l.vnū ex familia
de leg.ij.⁊ glo.in c.cū apoſtolica de his que fi.a pla.Sꝫ
Jo.ð ligna.vt refert hic do.Pe.in.c.ſi.ſ.eo.dicit ꝙ vtro
qꝫ caſu eſt neceſſaria auctoritas epi p not.in.d.c.cū.M.
do.Car.cōcordat opi.vꝫ ꝙ dcm̄ Inno.intelligiſ qñ per
mutanſ predia prebendaꝝ qꝛ cōſiſtunt in tpalitate.ſecus
ſi permutenſ ipſe prebēde.⁊ ita pcedat dcm̄ Jo.de lig.
⁊ ita ſeqtur hic Jo.de imo.Mirū eſt qḋ allegent iſti pa
tres Jo.de ligna.qꝛ Vincen.in.c.i.de reb.ecc.nō alie.di
xit ꝙ nec domos poſſunt permutare clerici inter ſe nec p
bēdas ſine conſenſu epi per.l.cum hi.§ ſi vni.ff.de trāſac.
5 ¶ †Et pōdera illā dictionē preſertim qꝛ hic poniſ com
paratiue ꝙ ēt ſi pactio nō pcedat nihilominus permuta
tio nō erit valida ſine auctoritate epi.de iſta dictione pre
ſertim vide que dixi in.c.i.ē.de excep.vbi dedi nouū intel
lectum ad illud.c.qꝛ pprie nā illius dictionis pſertim eſt
vt ponatur compatiue.do.Cardi.in.c.per tuas de ſymo
nia dicit eſſe ibi gl.ſing.de hoc tu vide do.Car. i.d.c.i.⁊
que ibi dixi in.c.illud de preſump.⁊ vide tex.in cle.i.ſ.eo.
quod habeſ in.c.cōtinebaſ iuncta vltima gloſ. de deſpō.
impub.⁊ in.c.ad abolendā de filijs pſbyte. ⁊ in.l.i.C.in
quib.cau.reſti.in inte.nō eſt neceſ.xij.diſt.c.illud ⁊ idē di
cas de iſta dictiōe maxime.qꝛ ppria nā ſua ē vt ſtet com
paratiue.iſta eſt glo.melior de iure in.c.qm̄ freqūēter in
§.porro vt lit.nō ꝯteſta.Et iſtud eſt vtile pp̄ter leges pe
nales.⁊ ſtatuta penalia in qbus apponiſ dictō preſertī
6 qꝛ dꝫ ſtare in pprio ſignificato. ¶ †Que aūt dicanſ aīne
xa ſpiritualia glo.hic in ver̄ſi.ſymonie dicit iuſpatronatus
allegat.c.q̄sto ð iudi.Tu dic ꝙ de hoc eſt maximū dubi
um an iuſpatronatus ſit ſpūale vel annexū iuri ſpiritua
li vide glo.ſing.in.c.pie mentis.xvi.q.vij.⁊ do. Anto.in
rubrica ð iudi.⁊ in.c.q̄sto eo.ti.⁊ ibi do.abb.q diſcrepa
7 uit a dicto do.Anto.vide q̄ ibi dixi. ¶ †No.ꝙ maioris
efficatie eſt auctoritas iudicis q̄ꝫ ꝯuentio partiū in bñfici
js q̄ teneñ in titulo ⁊ rō eſt qꝛ bñficiati nō dicunſ dñi ſed
pcuratores .c.cetez de dona.⁊ in.c.ſeq.⁊.c. cū olim .ſ.e.
auctoritas aūt iudicis vr̄ tollere omne vitiū arg.l.furti.§.
qui iuſſum.ff.de his q no.infa.c.accepta de reſti.ſpo.l.ſi.
de pdi.curia.lib.x.l.probatorias.C.de diuerſis offi.li.xij
8 ¶ †Quid ſi collatio bñficij ſpectat ad inferiorē dic ꝙ p
mutatio fiet cū cōſenſu illius ſm Jo.and.hic vide glo.in
9 cle.i.ſ.e. ¶ †Quid ſi nō vult ꝯſentire pmutationi dic ꝙ
clerici inutiles poterūt priuari ⁊ per nouā electionez ſeu
collationē prouidebiſ de dignis velint nolint habentes
ius eligendi vel cōferendi q̄ aūt erit pratica dic ſm Inn.
ꝙ clericus porriget ſupplicatiōem epo ꝙ cum in tali ec
cleſia quaꝫ hꝫ nō poſſꝫ morari ſecure pp̄ter inimicitias
vel pp̄ter aeris intēperiem ſupplicat vt alteri prouideaſ
de ſua eccleſia ⁊ ſibi de alia .Sꝫ ſm Jo.an.tutior prati
ca erit ꝙ pcipiaſ p epm vꝫ dñs eps conſiderans ꝙ talis
clericus vtilius ſe haberet in tali eccleſia ideo ⁊c.dicit ſe
10 praticaſſe. ¶ †Que autem beneficia poſſint permutari
dic que habēſ in titulum vt hic ⁊ in.c.cum olim.ſ.eodem
Et ideo dicebat Laudinus in clemen.i.ſ. eodem ꝙ pen
ſiones de quibus in cle.vna de ſupplen.negligen.prelat.
⁊ in.c.ad audientiaꝫ de reſcrip.excluduntur.Et per hoc
dicit ibi Pa. ꝙ cōprehēdunſ dignitates pſonatus ⁊ cu
rata beneficia ⁊ quecunqꝫ alia eccleſiaſtica cōſiſtūt eadē
ratio in omnibus ergo idem erit ius.c.inter ceteras ðre
ſcript.cum ſimi.Et ideo titulus beneficij nō poterit pmu
tari cū hoſpitali dato in titulum iuxta no.in cle. qꝛ ꝯtin
git de religio.domi.ſm do.Card.hic ſequitur Lapus lꝫ
Feder.de ſen.in tractatu de pmutatione teneat cōtrariū
quem ſequitur Pe.de ancha.in.c.i.ſ.eodem li.vi.nec bñ
cōmendatuꝫ poterit permutari cū beneficio intitulato qꝛ
cōmenda nō eſt pprie titulus bñficij .c. nemo de electio.
li.vi.ſm do.Cardi.hic idem dicit ſi beneficium eſſet vni
tum qꝛ per vnionem extinguiſ titulus.c.cum acceſſiſſent
de ꝯſtitu.nec ēt hꝫ locū pmutatio in eccleſia nō habente
certū numerū canonicoꝝ ſeu prebendaruꝫ qꝛ titulus tūc
extinguitur per renunciationē ⁊ confertur de nouo ſm
11 do.Car.licet aliter voluerit collectarius. ¶ †Quid aūt
ſi aliquis ipetrauit certuꝫ beneficiū vacaturū puta archi
diaconatū in certa eccleſia an poterit pmutariū obſtan
te illa ipetratione antequam vacet videtur ꝙ ſic per.c.i.
ſ.eo.in.vi.contrarium tenuit Alexander de ancilla repe
tens.d.c.i.qꝛ loqtur in eo qui ipetrauit gñaliter bñficiuꝫ
vacaturū ſecus qñ quis ipetrauit certum beneficiuꝫ vt in
caſu noſtro qꝛ primo caſu gratia nō anihilatur.lꝫ primū
vacans poſſit permutari . Secundo gratia anihilatur ⁊
ideo non poterit permutari ſeqtur do.Cardi. Sed in ꝯ
trium fortiter obſtat qꝛ quando qs ipetrat primū vacatu
rū ſtatim cū vacat aliquod pinde eſt ac ſi illud ipetraſſet
ideo dicimus tale reſcriptum eſſe ſpeciale capi.ex parte
el.i.de offi.delega.c.i.ad ſi.de reſcrip.⁊ hoc ꝯtrium valde
vrget nec fuit conſideratum ab illo Alexandro dictuꝫ ta
men eius eſt veriſſimum.qꝛ .d.c.i.deuiat a regulis iuris
cōis ⁊ fundaſ ſup equitate ⁊ ſi non emanaſſet.d.c.i.ali
ud eſſet dicendū de iure vnde cuꝫ loquaſ de beneficio va
caturo generaliter ipetrato non dꝫ extendi contra cōes
regulas ad beneficiū ſpāliter impetratū.c.ea que ð reg.
12 iur.in.vi. ¶ †Sꝫ an plura beneficia poſſint pmutari cū
b vno ᵇ dic ꝙ ſic p no.in.c.cum venerabilis ð excep.Sꝫ an
habens beneficium poterit permutare cuꝫ illo quia per
ſolam expectatiuā habet viam videtur quod ſic quia in
terim dicitur ſibi debitum.c.ſi tibi abſenti de prebend.in
ſexto clemen.gratia de reſcrip.c.ſi tibi abſenti eodem ti.
li.vi.Nihilominus ꝯtrium eſt verius per.c.i.ſ.e. in.vi. dū
dicit bñficia ſua qꝛ importat dominium hoc tenet hic.d.
Car.Jo.an.do.Pet.in.d.c.i.Fede.de ſenis in cōtractu
pmutatōis.Et ex hoc ſeqtur aliud vtile ꝙ ſi ambo eſſent
expectantes nō poterunt pmutare expectatiuas qꝛ dcm̄
c.i.loquiſ in pmutantib⁹ ſua beneficia ergo.Itez ꝙ ius
ꝙ habēt expectātes eſt pſonale ideo nō pōt tranſitū fa
cere de vno in alium niſi mediante papa facit glo. in ca
pitulo.p.⁊.g.de officio delegati.⁊ quod notat Federic.
in prefato tractatu.q.xiij.Et etiaꝫ dicas ꝙ ſi aliquis ha
beret beneficium de facto vt puta ſymoniace nō pōt per
mutare cū habēte iuſtū titulū nec pōt illud ſalua ꝯſcien
tia retinere per.d.c.i.loquēs de bñficijs ſuis ⁊ iſtud re ve
ra non erat ſuum ex quo de facto tenebat facit ꝙ no.gl.
in.c.eccleſia vt lit.penden.⁊ in.c.cum tu in vltima glo.ð
vſur.Fed.q.clix.⁊ omnes tenēt hoc hic ⁊ in prealleg.c.
primo.Et ſubdit hic do.car.per no.l.c.i.ꝙ ſi permutās
ignorauit

ᵃ ¶ Conuenit verificaſ tamē iſta concluſio in epo in cui⁹ dioceſi res ſita eſt nō aūt epi collatoriſ vt ꝫ rota deciſi.ccij. ſi aliqs in no. p quo vide do cto.in cle.i. de re.pmu. Inn. in.c.inter cetera de prebend

ᵃ ¶ Uno adde ro. deci.lxvi.ſi quis in nouis q̄ multa notabilis in iſta materia exequiſ.

ignorauit ꝙ ille tenebat beneficiū de facto poterit igno-
rans ꝓpria auctoritate redire ad ſuum bñficiū ꝑ no.i.c.
13 cū de bñficio de prebē.in.vi. ¶ †Quid ſi aliqs haberet
ius in bñficio ſʒ illō nō poſſideret an poterit cū alio ꝑmu
tare dic ꝙ ſic ſm do. Pe.hic ſatis eniʒ eſt ꝙ habeat ius
in bñficio vt teneat ꝑmutatio lʒ nō hēat poſſeſſionē dubi
to ſatis de hoc per no.gl.ⁱ ⁊ doc.in.c.ō multa de ꝓben.⁊ ē
14 queſtio in ciuitate regii deciſa hoc i.c.ſi.Leod. ¶ †Utrū
aūt ꝑmutationes beneficioꝝ facte per papā vł eius lega
tū debeāt ſpecificari ī qualitate. Dic ꝙ nō ſi papa ꝓprio
motu facit ſecus ſi ad poſtulationē in legato vero quali-
tercūqʒ fiat nō vʒ niſi ſpecificeť qualitas beneficij. ⁊ ē rō
qꝛ ꝑmutatio eſt qdam īpetratio bñficioꝝ vt no.hoſtiē.in
iſto.c.vnde ſicut in īpetratione dʒ exprimi qualitas bñfi-
cij vt in.c.nō pōt de ꝓben.in.vi.cū ſimi.ita in permutatio
ne q̄ fit auctoritate pape vel legati ſecus qñ fit per ordi-
nariū qꝛ tunc vř neceſſaria talis expreſſio cū nec in impe
tratione ꝓuiſione ſeu collatione ipſoꝝ reqrať talis expꝛeſ-
15 ſio.c.ſi.de offi.deleg.li.vi. ¶ †Quid ſi duo prelati eccle-
ſiarū collegiatarū volunt permutare an hoc facere poſ-
ſint epō auctoriʒante collegijs illarū inuitis in papa dic
ꝙ non eſt dubiū ꝙ poſſint.c.cōſtitutus de religio.domi.
in epō vero ſi ad eū ſpectat collatio taliū dignitatū pōt
ēt collegijs inuitis aut ad collegia ſpectabat electio vł ꝑ
ſentatio ⁊ tunc cōiter teneť ꝙ debent conſentire collegia
qꝛ in ꝑmutatione interuenit quedā vacatio ⁊ per indire
ctū priuarenť collegia iure eligendi vel preſentandi qđ
eſſe nō dʒ.c.cū bertoldus ō re iudi.iō debēt collegia iſto
caſu cōſentire ita dixit pau.in cle.i.Leo.Jo.an.⁊ alij i.d.
16 c.i.Leo.in.vi. ¶ †Quid ſi collatio ſpectat ad vnū ⁊ epūs
interpoſuit auctoritatē in ꝑmutatione illius bñficij nec
interuenit ꝯſenſus illius collatoris an poterit ex poſt fa
cto interuenire vide ſede.de ſe.q.xxxij.⁊ do.pe.in.d.c.i.
vbi cōcludūt ꝙ poterit interuenire ex poſt facto nihilomi
nus iſte collator poterit interim cōferre ante caſſatā illā
ꝑmutationē vide ibi ꝑ eos ⁊ vide ibi do.Do.

1 De queſtiones. †Eccl'ie iur' ꝓprietatis
2 poſſunt adinuicē permutari ⁊ pro minus va
lentib⁹ preciū ſuppleri cōmunis diuiſio ſecū
da ibi reſpondemus. Et cōtra iſtum tex. arguit do. Pe.
in.l.inuitus.ff.de fideicōmiſ.liber.vbi ſubditus nō poteſt
alienari per dñm ipſo ſubdito inuito ita vř dicendū hic.
iſtud cōtrariū ipſe nō ſoluit Jo.de imo.hic dicit qđ in ꝯ-
rio ille ſubdit⁹ hʒ nolle ⁊ velle iō reqritur cōſenſus ſub-
diti per no.ꝑ Cy.in.l.i.C.de noua.⁊ ꝑ Bar.in.l.ij.§.i.ff.
ſolu.ma.hic aūt eccleſia ſubdita nō hʒ aliū qui ſibi preſit
niſi ipſum qui preeſt eccleſie principali ipſa eccleſia ē ſub
iecta ideo nō eſt alius cuius cōſenſus ſit reqrendus ⁊ di-
cit ꝙ ſi eccleſia ſubiecta haberet rectorē ſpālem lʒ certo
reſpectu eſſet ſubiecta alteri eccleſie ꝙ tunc nō poſſet fie
ri ꝑmutatio niſi interueniat conſenſus rectoris imediati
ipſius eccleſie ſubiecte ⁊ ad hoc allegat.d.l.inuitus.Tu
adde bal.in.c.i.§.preterea ducatus de ꝓhibi.alie feu.per
fede.in.c.i.in fi.quo tpe miles ⁊ in.c.ij.§.ij.de.l.corradi.
⁊ in.c.i.de capitaneo qui curiā vendidit ⁊ in.l.i.ff.de reꝝ
diuiſio.q.xxxii.⁊ in.l.ij.C.de dōs.in.d.c.i.q̄ tpe miles re
1 fert hoſti.dicē† ꝙ ſi aliqs dñs vellet territoriū ſuū ſubijce
re alieno dño admitteť ꝯdictio ⁊ maxīe ſi dñs vellit alie
nare partē ⁊ partē retinere qꝛ intereſt ſubditoꝝ dños tot
ſeu lupos nō hřē ⁊ per hoc.c.dilecti filij de maio.⁊ obe.
⁊ in.d.§.pterea ducatus dic ꝙ dñs ſine voluntate vaſſal
loꝝ nō pōt ius ſuū in aliū transferre.i.ſine vniuerſitate ſʒ
cū vniuerſitate pōt ita tñ vt nō patiaň grauiorē ſeruitu
tem. in.d.§.ij.dicit ꝙ dñs non pōt alienare vaſſallū inui
tū ꝙ eſt veꝝ ꝑ viā delegationis.l.i.C.de noua.ꝑ Cy.ſʒ ꝑ
modū ceſſionis pōt ſi alienat cū curia qꝛ cū vniuerſitate
lʒ ꝙ alias nō liceret qꝛ.l.quedā.ff.de acqr.reꝝ do.refert
alios aliter dicere ſʒ de iure cōi nō pñt vēdi iuriſdictōes ſʒ
ꝑ ꝯſuetudinē vſurpatū ē ⁊ quottidie videm⁹ caſtra ⁊ vil
las emi ⁊ vēdi cū mero ⁊ mixto iperio ⁊ omnimoda iuriſ
ditione que conſuetudo vincit legē.c.i.de feu.cog.⁊ in.l.
ij.C.de donati.dixit idem Bal.ꝙ vaſſalli poſſunt aliena
ri cum vniuerſitate puta in territorio ⁊ in dicta.l.i. qōe.
3 xxxii. ¶ †Quarit an dominus poſſit alienare vaſſallos
inuitos dño duriori qui eos ꝑuit duriori ſarcina remit-
tit ſe ad ſpec.in titu.de feud.§.quoniam verſi.xxviij.An-
dre.de yſer.in.d.§.ij.dicit ꝙ pōt dominus concedere cō
moditatē vaſſalloꝝ ⁊ cōmoditatē fructuū ⁊c.eius quod
dicitur in.l.ſi non ſortē eſt libert⁹.ff.de cōdi.indebi. Dy.
in.l.ij.§.i.ff.ſolu.matri.dicit quod nō poſſunt alienari eiſ
inuitis qꝛ ſicut nō pōt vaſſallus ius ſuum trāſferre ī aliū
inuito dño vt in.c.i.§.ſimiliter ō.l.corradi.ita nec ecōtra
niſi neceſſitas imineret iſtud videť verius ꝑ.d.l. inuitus
⁊ per glo.ibi vide Lodo.ro.in.d.l.ij.§.i.ff.ſolut.mat.Et
adde inquantum dixit Joā.de imo.hic quod ſi eccleſia
ſubiecta haberet prelatum imediatum eſſet opus cōſen-
ſu eius.Et facit quod habetur in.l.ſancimus.C.de ſacro
4 ſan.eccle. ¶ †No.ꝙ non ſolū poſſunt permutari poſſeſ
ſa in titulū vt in.c.precedēti ſed ēt que habenť iure ꝓprie
tatis vt hic ⁊ in.c.cum venerabilis de excep.Et dicit hic
Hoſti.ꝙ qualecūqʒ ⁊ qualitercūqʒ ius habeat qs ī eccleſia
pōt illud cū alio iure ꝑmutare qꝛ eadē rō eſt de toto ad
partem.c.paſtoralis.§.item cum totum cū ſi.de ex.ꝓ.ecle.
5 ¶ †No.ꝙ iuſta cā ꝑmutationis videť eſſe ꝯtinuitas fun
di vide pulchrū tex.in.l.ſi cui fundus in verbo ꝯ cōtineť
fundos ⁊ ſupra iſtam extimationē intereſt noſtra acqui-
6 rere.vide ibi pulchrā glo.de lega.ij. ¶ †No.ꝙ ꝯtract⁹
factus ſuper rebus ſpiritualibus debet eē diſtinctus a ꝯ-
tra facto ſuper rebus temporalibus ipſarum eccleſiarū
ne eccleſia que ē ō ſpiritualibus videať cōcedi ꝓ tpalib⁹
⁊ poteſt intelligi dupliciter vt contractus ſint ſepati quo
ad mentē ⁊ verba vt per ſe cōmutenť eccleſie ⁊ per ſe cō-
mutenť eaꝝ poſſeſſiones adiecta certa quātitate pecunie
vt perueniať ad equalitatē permutantes. Scđs intelle-
ctus eſt vt ꝯtus ſint ſeparati quo ad ānū vt pecunia da
tur in cōpenſatione tpalium ⁊ non ſpiritualiū redditnū
⁊ inducitur ad qōnem ſi ex vna parte interuenit ſpēs ⁊
ex alia ſpēs ⁊ pecunia ſimul an ſit ꝑmutatio vř ꝙ ſic per
iſtū tex.ex quo ponit in hoc titulo.dic ꝙ ſi ptes ꝑncipalr
itendūt ꝑmutare erit ꝑmutatio.qđ apparebit ſi vtantur
verbo ꝑmutationis.l.teneť.§.i.i.l.ſi ſteril.§.ſi tibi.ff. de ac
tio.emp.l.i.§.item pōponius el.i.ff.depoſiti.l. fundi par
tem.ff.de ꝯben.emp.lʒ Jo.an.hic ⁊ alij ſcribētes bar.in
l.ariſto.vbi allegat iſtū text.ff.ō donationibus. Si autē
non apparet de animo recurre ad cōiecturas quia ſi pre
cium eſt maius ſpecie erit ēptio alias erit ꝑmutatio ar.
c.ꝙ in dubijs de cōſecra.eccl.vel alta.vide que dixi.ſ.eo.
in rubrica. ¶ Ultimo oppono videť ꝙ res ſpūalis poſ-
ſit deduci in cōuentionē ꝓ re temporali etiā cū pecunia pu
ta vendis vel permutas villā vbi eſt eccleſia cum alia re
temporali certe illa eccleſia erit permutantis.c.ex litteriſ
de iure patronatus glo.hic fatetur cōtrariū ꝙ cum vni-
uerſitate tranſeat eccleſia alias ſecus qꝛ quedā tranſeūt
cū vniuerſitate q̄ per ſe tranſire nō poſſunt.l.quedā.ff.de
acqr.re.domi.Jo.an.refert Tancredū rñdiſſe ꝙ ſi mōa
ſterium vendidit caſtrum in quo habebat eccleſiā nō trā
ſibit eccleſia in emptorē qꝛ eſt precioſior caſtro ⁊ hoc te-
net Inn.in.d.c.ex litteris vbi dicit ꝙ mere ſpiritualia ec-
cleſie vel decime nō trāſeūt cū vniuerſitate tpali ſecus in
iurepatronatus ꝙ participat de tpalitate ⁊ ſpiritualita
te vt.d.c.ex litteris ⁊ cū hoc ꝯcordat Guil.naſo.allegās
c.ſi quis laycus.xvi.q.i.Cōtrariū tenet Hoſti.Jo.an.
concordat opiniones ꝙ opinio Innocē.ſit vera quando
illa vniuerſitas vēdiť layco ſʒ ſi vēdiť eccleſie ꝯcordat opi
nio Hoſti.⁊ cū hac ꝯcordia tranſit do.Pe.do.ant.Jo.
de imol.⁊ alij.Tu adde quod tenendo dictum domini
Anto.in rubrica ⁊ in.c.i.de iudi.videlicet ꝙ iuſpatrona
tus eſt mere ſpirituale.opinio Hoſtien.probatur in illo
c.ex litteris.⁊ facit ſi nō eſſet mere ſpirituale ad qđ opoꝛ

teret ꝙ layc⁹ ex tolleràtia ⁊ grã eccleſie poſſidet iuſpa
tronatus ⁊ facit gl.multũ ſingu.in.c.filijs.xvi.q.vij. que
voluit ꝙ laycus ꝓnũciando ſup vniuerſitate bonoꝝ vr ꝓ
nunciaſſe ſup iurepatronatus ⁊ ita ↄſuluit do.Cardi.vt
ipſe refert in.d.c.quato ⁊ facit qđ no.Jo.and.in.c.i.de iu
repatro.in.vi.in nouella.Et adde pulchrũ ſimile Hoſti.
7 in ſũma ne prelati vices ſuas verſi.qđ ſi aliqs † ꝙ ſi cleri
cus obligauit alicui fructus eccleſie ⁊ obuentiones ptinẽ
tes ad eccleſiã ꝙ cũ illa vniuerſitate tranſit iuriſdictio licz
ſpũaliter vendi nõ poſſit vide qđ pulchre voluit Andre.
de barulo.⁊ bar.⁊ bal.in.l.ſi qñ.C.đ bo.vac.li.x.⁊ bal.
in.l.i.alias.ij.ff.de ↄſti.pn.Pondera tñ gl.ſing.in.c.pie
mentis.xvi.q.vij.que voluit ꝙ iuſpatronat⁹ ẽ ptim tpale
⁊ ptim ſpũale.⁊ idõ nõ vr mirũ ſi tráſeat cũ vniuerſitate p
illã tpalitatẽ ⁊ ſic dcm̃ Jnn.vr veri⁹ tñ ſi deficiet rñſio qꝛ
ſpũale potẽtius ẽ tpali.c.iter corpalia đ tráſla.plat.⁊ ſic
attrahet ad ſe illud tpale ar.d.c.ꝙ in dubijs ⁊ p ↄñs ve
rioꝛ vr opi.glo.⁊ hoſti.

a ¶ Jpſo iure. ſcđ Jnno. in c.cũ noſtris de de ↄceſ. ꝓben. bal.in marg.đ ſi.homicide ⁊ facit qđ voluit bar.in.l.barba rius circa .x. col.đ offi.pre.

Cum olim.

c †Bñficia ſua ꝑdere de
bent qui ea ꝓpria au
ctoritate ꝑmutant.h.d.pmo narrat ꝓceſſum
2 ſecundo diffinit ibi cũ ergo.¶ †No.ꝙ digni
tates diuerſe ſpẽi poſſũt adinuicẽ permutari dũ tñ pmu
tatio expleat diſpõnẽ ſupioris.Cõclude in hoc ꝙ oẽs di
gnitates ⁊ bñficia inferiora pñt ad inuicẽ ꝑmutari dum
tñ interueniat cõſenſus ſuperioris ar.iſtius text.⁊ per.c.
queſitũ ẽ.eo.⁊ in.c.i.ẽ.eo.in.vi.⁊ cle.i.eod.tit.⁊.c.ſcias ⁊
c.eps.vij.q.i.vñ epi poſſunt ꝑmutare epatus reqrit tñ li
centia pape.qꝛ ſine papa nõ põt eps aliquo mõ dimittere
epatum.c.iter corporalia de tráſla.pla.c.ij de regu.Ab
bates vero ⁊ alij prelati ⁊ religioſi inferiores ꝑmutát cũ
auctoritate ſuperioris imediati.Jdẽ in religioſis hñib⁹
bñficia manualia ná anteq̃ʒ priuent habent ius in bñfici
is ⁊ poſſunt eẽ ꝑpetui ſi nõ remouent̃ cle.ij.de reſcript.
iſtđ tʒ Fede.đ ſe.in tractatu ꝑmutatiõis ⁊ ſcribẽtes oẽs
in cle.i.ẽ.⁊ in.c.i.ẽ.eo.in.vi.De bñficijs aũt cõmẽdatis
tetigit do.car.in.c.q̃ſitum.ẽ.eo.vbi tenuit ꝙ nõ poſſunt ꝑ
mutari beneficia cõmendata.Cõtrariũ tenuit Fede.ſen.
in pallegato tractatu ex quo habẽt canonici titulũ de bñ
ficijs vt no.glo.in.c.nemo deinceps de elect.li.vi.Sʒ iſtđ
dictum communiter reprobat̃ per dictum.c.i.in verbo ſua
bñficia niſi forte interueniret ↄſenſus illius q cõmẽdauit
3 ¶ †Not.ꝙ eoipſo ꝙ conſtat notorie pape de delicto in
iudicio ad aliũ finẽ inſtituto non inchoata alia inſtan
tia põt ꝓnunciare ſup illo nam hic veriſimiliter nõ agebat̃
ad iſtũ finẽ vt vterq̃ʒ vel alter priuaret̃ ſuis bñficijs ſʒ for
te alias cõtendebant inter ſe occaſione ꝑmutatiõis ⁊ tñ
papa ꝓnũciat ſup pena ſurgente ex ꝑmutatione a q̃ non
vr fuiſſe actũ vt hic videt̃ ꝓbare ſm do.Anto.Sed do.
Pe.dicit ꝙ hic fuit pape intimatũ de ꝑmutatõe facta p
iſtos idõ ex officio voluit de hoc ingrere p no.in.c.i.đ reg.
iur.in.vi.⁊ in.c.ordinarij de offi.ordi.in.vi.Tu vero ad
de ꝙ papa potuit moueri ex aliquo dicto corã eo vel cõ
feſſato arg.glo.ſing.in.l.quotiẽs.§.ſi.ff.de ꝓbe.⁊ qđ vo
luit Bal.in.l.i.C.de manumiſ.vindi.Et pro iſto cõi dcõ
ego allego tex.in.c.ij.de cõfeſ.in verſi.proſequi volumus
⁊ qđ hr in.c.ad petitionẽ de accuſ.Alius aũt iudex infe
rioꝛ hoc facere nõ poſſet.Et idõ pulchre dixit Joã.an.in
c.mandata de reſcrip.ꝙ ſi reus confitet̃ in iudicio ſe non
habere ius in beneficio ⁊ actoꝛ nõ ꝓbat de iure ſuo ꝙ in
ferioꝛ a papa nõ põt ꝓcedere ſup illa inſtãtia ↄ̃ confitẽtẽ
qꝛ nihil põt vltra q̃ʒ i libello ↄ̃ libellũ.c.ij hely.de ſymo
nia.ſed poſtea poterit incohare nouã inſtátiaʒ p inqſitio
nem.⁊ ꝓcedere ↄ̃ illum ⁊ priuare eum illa ſua confeſſiõe
p no.in.c.per inquiſitionẽ de elec.de papa nõ dicit ꝙ põt
⁊ conſueuit incontinenti ſuper illa inſtãtia pronũciare ↄ̃
vtrũq̃ʒ ⁊ alij conferre beneficium hoc idem ſequit̃ arch.
in.c.ſi.de iureiur.lib.vi.Spec.in ti.de actio.⁊ petitione.§.
ſuper actionibus verſi.quid ſi reus tene menti hoc quia
4 eſt theorica ad dicta doctorum hic.¶ †No.ꝙ ẽt ſuper
notorio videt̃ ferenda ſententia diffinitiua gl.eſt optima
in.c.ad noſtrã.el.ij.de iureiur.Sed in ↄ̃rium facit.l.em
ptorẽ.ff.de actio.emp.⁊.l.ictus fuſtiũ.ff.de his q not.inf.
⁊.c.bone de elec.dicas qđ ſi cã eſt ciuilis ⁊ factũ eſt noto
rium nõ reqritur ſnĩa.ita ꝓcedat.d.l.emptorẽ ⁊ ꝓcedit
hoc qñ eſt tale notoriũ ꝙ inficiari nõ põt per gloſ.valde
no.in.c.que lothariꝰ.ij.q.i.⁊ ita ꝓcedat.d.l.emptorem
⁊ facit qđ voluit Bart.in.l.proinde.§.notandũ.ff.ad.l.
aquil.Si vero cã eſt criminalis requirit̃ ſnĩa ná p ↄfeſſio
nẽ factã in iudicio delictũ efficit̃ notoriũ vt voluit glo.in
d.l.ictus tñ requirit̃ ſnĩa vt in.l.ſi cõfeſſus.ff.đ cuſto.reo.
⁊ allego no.dcm̃ dñi Bal.in.l.cũ fratrẽ.C.de his quib.
vt indig.vbi dicit ꝙ notoriũ nũq̃ʒ habet vires ad aliquẽ
deponendum vel priuandũ niſi ſequatur ſnĩa.Et ſubdit
5 † ꝙ lʒ aliquis prelatus ſit notorie homicidia nõ tñ eſt ꝓ
a uatus ipſo iure ᵃ ꝓlatura ⁊ allegat ſingulare dcm̃ Jnn.
in.c.cum noſtris de cõceſ.prebẽ.⁊ ad dictam.l.ictus poſ
ſum reſpondere ꝙ ibi de iure debuit ferri ſnĩa ſed de fa
cto non fuit lata nec ibi diſputat̃ an debuerit ferri ſed an
efficiatur infamis.⁊ ideo Bar.noſter i.l.quid ergo.§.pe
na grauioꝛ.ff.de his qui no.infa.dixit ꝙ iudex grauauit
ptem in ꝓceſſu quo ad caſuʒ dicte.l.ictus.Nec obſtat di
ctum.c.bone qꝛ ibi erat ita notoriuʒ ꝙ nullo modo pote
rat inficiari.⁊ iſta tene menti ad declarationeʒ iſti⁹ dcre
talis.ſed ex glo.fin.hic habes ꝙ in cauſa ciuili contra cõ
feſſum dʒ ferri diffinitiua.ſed glo.in.c.dudum el.ij.đ ele.
dicit hoc verum qñ confeſſio emanauit ſuper libello poꝛ
recto alias nõ dʒ ferri diffinitiua ſed fiet pceptum de ſol
uendo.Et idem voluit glo.in.l.ſi debitori.ff.de iudi.⁊ in
l.i.C.de lit.conteſte.⁊ in.c.nos in quemq̃ʒ.ij.q.i.⁊ ſic iſte
glo.ſunt cõtrarie.Reſponde ꝙ iſta glo.loquitur in cã ci
uili ⁊ penali deſcendente ex crimine ideo tũc fertur diffi
nitiua ſicut etiam in criminali que ferri debet vt dictũ eſt
⁊ ita procedat glo.iſta.⁊ no.in.l.i.C.de cõfeſ.Alie vero
glo.contrarie procedunt in cauſe mere ciuili.Sed põde
ra vnum ꝙ eſt notuʒ ad iſtum tex.nam dicit̃ hic ſpoliare
curauimus ⁊ poſtea ſubdit diffinitiuã ſnĩaʒ ꝓferentes qꝛ
videt̃ deſtruere doctrinam do.Anto.in.d.c.ſi.de poſtulã
do.⁊ deſtruetur text.in.c.ex tue in ver.merito ſpoliari de
cleri.nõ reſiden.Dixit eniʒ do.Anto.in.c.ſi.ꝙ vbicunq̃ʒ
apponitur verbum ſpoliari importat canonem late ſnĩe
⁊ inducit ſolam executioneʒ facti ⁊ facit tex.in ver.ſpolie
tur in.c.de multa de preben.nam hic dicitur contrariũ ꝙ
requiritur ſententia diffinitiua ergo male loquit̃ do.An
to.ibi tu tene dictum dominum Anto.⁊ ad iſtum tex.re
ſponde videlʒ quod papa hic vltra proceſſit diffinitiuam
ſententiam ꝓnunciando naʒ ſi ſolo verbo ſpoliari vſus
fuiſſet non erat neceſſaria ſnĩa diffinitiua niſi executione
⁊ ita not.in.d.c.ſi.¶ Et pondera bene glo.iſtam finalem
que equiparat clericos beneficiatos viſurarijs ⁊ materia
eſt lata ⁊ altiorẽ requireret indagineʒ ſed iſte nõ eſt loc⁹
ꝓprius.Sed p nũc adde ꝙ pro ea eſt tex.in.c.cũ.M.de
conſtitutio.⁊ glo.in.c.poſſeſſiones de rebus eccleſie nõ
alienã.⁊ in.c.ex litteris de pigno.⁊ in.c.ꝑuenit đ fideiuſ.
⁊ in.c.ſi.de pecul.cleri.⁊ ibi eſt materia ꝓpria ⁊ qđ not.
glo.in.c.duo ſunt.xij.q.i.⁊ glo.in.l.i.C.đ anno.ciuili.li.
xi.⁊ Bar.ibi qui allegat.c.i.đ offi.ordi.in.vi.voluit alle
gare glo.magi.⁊ ſimilẽ in.c.preſenti.§.porro de offi.or.
li.vi.vide eundem Bar.in.l.diuortio.ff.ſolu.mat.vbi ali
ter loquitur ſubmittit tamen ſe correctioni canoniſtaꝝ vide
Bald.in auctẽ.licentiã.C.de epiſ.⁊ cle.dicet̃ in.d.c.ſi.
6 ⁊ facit.c.reqſiti de teſta.⁊ quod voluit hoſti.¶ †Vlti
mo no.ſm domi.Pet.ꝙ licet ordinarius pura ⁊ bona
fide facta viciatur vt hic probat̃ ꝙ dʒ intelligi quod iſti
prius ꝑmuterũt ⁊ poſtea vtriq̃ʒ cõtulit ordinarius bene
ficiũ ab altero renũciatũ facit iſte tex.⁊ qđ habetur.i.q.
iij.in ſũma ⁊ ſubdit do.Pet.ꝙ qñ a tertio dat̃ pecunia
iudici vt ferat ſnĩam idem erit allegat no.in.l.eleganter
in pnc.ff.de dolo.Sed certe ibi colligit̃ qđ actio doli dat̃
contra tertiũ.ſed nõ dicit̃ ibi ꝙ actus ſit ipſo iure nullus

Et inquãtum

Et in ꝯ̃trum glo.i.dicit ꝙ cōfeſſio vnius non preiudicat alteri ſicut nec ſnīa.l.denunciaſſe.§.ſi.de adul.Tu limita hoc niſi quo ad pſumptionē ex qua ſi oriſ infamia indicitur purgatio.gl.eſt valde no.in.c.dilectus el.ij.de ſymo. ⁊ in.c. interrogatum hic in gl.allegata.Et habes hic ꝙ nō agiſ mitius cū ſponte cōfeſſo quā cū cōuicto hoc ideo eſt qꝛ ſic placuit pape alias cōſueuit mitius agi cum ſpōte pfeſſo.vt no.in.c.notuit de electio.

a **Cum vniuerſorū.** † Clericus per ſe

c ſua beneficia pmutans ſuis beneficijs priuaſ niſi ex miſericordia propter ſimplicitatē tolleretur.h.d.In pmo facti narratio in ſcđa gratioſa prouiſio ſecunda ibi cū igitur.Et ſecundū hoc iſta decretalis cōtinet gratiā ⁊ eſt cōis opi.doctoꝝ.Sed do.car.hic dicit quod pōt intelligi quod cōtineat ius cōe ⁊ iō ſic eā ſūmat.Si pmutatio bñficioꝝ eſt completa ex vna pte ⁊ per alterā ſtat quominus ipleatur reſtituitur primus ad ſuū bñficium.h.d.ſm eum.primo poniſ factū ſcđo promiſſio.ſecūda ibi cū igiſ.Et reſpondet do.Car.ad.c.pcedens qꝛ ibi vterqꝫ renūciauit.Et rñdet ad.c.ꝙ in dubijs .ſ.de renū.qđ ibi pure renūciauit.Tu adde qđ iſtō ſenſit glo.penul.hic.¶ Not.ibi tractare cepiſſent qđ ptes anteꝗ̃ adeant ſuperiorē tractare poſſunt.Nā hic papa non dānat tractatū ſed dicit qđ non poterūt pmutare ergo tacite ſenſit ꝙ poterūt facere tractatū ď pmutādo tractatꝰ enī nō includit deliberatū ꝯ̃ſenſum.c. ſi. de his q̄ fiunt a maio.par.c.hoc tꝫ glo.in cle.i.ſ.eo. Goffre.in.c. ꝗ̄ſitum.ſ. eo.Sed ꝯ̃rium tꝫ hic do.Pet.⁊ ſenſit glo.i. hic ⁊ tenuit Hoſti.in.d.c.ꝗ̄ſitum.⁊ facit.c.cū qđ vna via de reg. iur. in.vi.⁊ facit.l.oratio.ff.de ſpon.Nec ob.iſte tex.qꝛ hic fuit gr̄a ſm ꝙ doc.cōiter intelligūt.Pōdera ēt iſtum tex.in ꝯ̃trum dicit ſicut pmiſerat qꝛ paria ſunt pmutare ⁊ pmiſſionē facere de pmutando do.Abb.colligit notabile ꝙ clerici dicūtur pmutare qñ inter ſe deliberāt de pmutando lꝫ poſtea vadant ad ſupiorē nā hic pbenda fuit reſignata ⁊ poſtea collata cōſanguineo pmittunt enī in ꝯ̃trum in eis eſt ⁊ in hoc fuit data venia iſti clerico ſed certe hic non fuit deliberatio permutandi imo obligauit ⁊

t aſtrixit ſe pmutaſ ex eo qꝛ ſ dicit tex.pmiſit.¶ † No.ſ indulgendū eſſe ſimplicitatiꝰ ⁊ ꝙ decipientibꝰ nō eſt ſub‑

a ueniēdū ſed deceptis limita niſi eēt ruſticus ſeu ſimplex ſagax qꝛ tūc nō parcereſ.l. ablatas.ff.de excuſ.tuto.vbi eſt glo.ſing.Scđo limita nō hře locū in his q̄ ſunt de forma qꝛ in illis nō parciſ ruſtico.ſingulare dcm fuit bal.in

3 .l.iuris ignorātia.C.qui admitti.vbi dicit † ſtatuto caueſ ꝙ nō valeat cōcordia niſi pducaſ infra octo dies in iudicio mō qdam ruſticꝰ p errorem aduocati nō pduxit ifra terminū octo dieꝝ an excuſeſ decidit ꝙ non qꝛ forme obmiſſo videt ēt ſi obmittaſ a ruſtico ēt ſi fiat p errorē vt in .l.ſi ambiguitatē.C.de teſta.per glo.qꝛ in his que ptinēt ad rigorē ⁊ formā nō attendiſ ſexus vel ruſticitas.Limita niſi ruſticus eſſet ſibi ꝯ̃rius qꝛ tunc nō pcederet ita dixit bal.in.l.ſcripture.C.de fid.inſtr.Glo.i.ſentit ꝙ tractatus de pmutando beneficiū ſit phibitus ptibus ſicut ⁊ ipſa pmutatio ad quā per tractatū puenitur vt i regula cū quid li.vi.ſeqtur do.Pet.hic ⁊ Inno.in.c. ꝗ̄ſitum.ſ.eo. dicit tñ do.Pe.ꝙ puniſ minus attentatio ꝗ̃ cōſumatio delicti vt hic colligiſ.Sed ſm opi.cōem de gr̄a hic non fuit punitus ſed de iure cōi debuit priuari lꝫ permutatio nō fuiſſet pfecta ⁊ ſm hoc dcm̄ do.Pe.nō colligitur ex tex.iſto.Tu pondera qꝛ glo.iſta moueſ ad ſic dicendū p c.maioribus in ea allegatū vere ille tex.nō pbat dcm̄ eiꝰ qꝛ dicit pmutationē pbendaꝝ fieri phibemus ⁊ ſic nō loquiſ de tractatu pmutatiōis ſed de ipſa pmutatione ⁊ ēt allego ꝯ̃ glo.c.ꝗ̄ſitum.ſ.eo.in ver.cōmutationes fieri nō debere pſertim premiſſa pactione vnde ſola pactio nō ē phibita ſed eſt phibita pmutatio facta a partibus preſertim ſi preceſſit pactio ⁊ facit ēt rō aliud eſt vendere aliud pactū de vendēdo qꝛ primo caſu acquiritur ius in re ſecūdo caſu acqritur ſolū ius ꝯ̃ pſonam pmittentē ad intereſſe vt eſt tex.in.l.ſi ſunt illis .§.ſi tibi fundū.ff.de acti. empt.⁊ in.l.qui fundū.ff.ꝯ̃ben.empt.⁊ late p Ang.ꝯ̃ſili. clxxxi.Et ad iſtū tex.pōt dari ſolēnis reſponſio tex.enim in pnci.dicit tractare inter ſe cepiſſent videnſ verba narratoria que nō inferūt iuris diſpōnē ⁊ fuit no.dcm̄ Io. an.in.c.dilecto de pben.Itē qꝛ iſte tex.nō ſtat cōtentus illis verbis tractare cepiſſent ſꝫ vltra pgreditur in ṽbo ſicut pmiſerat ⁊ ſic non fuit ſimplex tractatus de permutando ſꝫ tractatꝰ trāſiuit in obligationē ⁊ vnꝰ coꝝ ex pte ſua illā deduxit in facto eſſe ⁊ ſic renūciauit ergo ſimplex tractatꝰ nō eſt phibitꝰ ſꝫ pmiſſus ⁊ hoc tenuit glo.ordi. in cle.i.ſ.eo.⁊ bñ facit tex.in.c.i.ſ.eo.in.vi.Glo.penul.variat in dicto ſuo cōclude ꝙ renūcians nō hꝫ ptātem repetēdi bñficiū ſpōte renūciatū ex cā pmutatōiſ ppria auctoritate ⁊ ſic dꝫ puari papa tñ de gr̄a nō priuat pp dolū alterius ne dolo ſuo reportaret cōmodū ⁊ alter ex ſimplicitate ſuo remaneret in domo ſꝫ ſm doc.hic hodie bñficiū ex cā pmutationis renūciatū nō dꝫ alteri cōferri cle.i.ſ.e. Sed do.anto.hic nō credit ꝙ illa cle.corrigat caſum iſtius decretalis illa enī loqtur i pmutatiōe canonice facta auctoritate ſupioris hic aūt loqtur de minus canonica. facit ꝙ hř in tex.⁊ glo.in.c.i.ſ.eo.in.vi.Et ſic do.ant.⁊ ēt do.Pet.tenēt ꝙ iſte tex.cōtineat gr̄aꝫ ⁊ nō ius ꝙ pbat tex.ibi ſimplicitati venia tribuaſ.Contrariū tꝫ do.car.ſ dicēs qđ de modico ſeruiret nobis iſte tex.⁊ ſic tꝫ ꝙ pcedit de iure cōi p rōnes iſtius gl.⁊ ad.c.pcedens rñdet qꝛ ibi loqſ qñ vterqꝫ renunciauit ⁊ ſic ibi cōpleta erat pmutatio quo ad ambos pmutantes hic nō erat cōpleta quo ad aliū nō renūciantē vñ nō pōt priuari ſuo bñficio ex q̄ ex pte ſua nō renūciauit.ergo multo minus alter ex quo fuit deceptus.Ad.c.ꝙ in dubijs de renū.rñdet ꝙ loquiſ qñ renūciatio ē pfecta quo ad renūciātē qꝛ pure renūciauit illud ſtatur renūciationi i dānum eius ſecus qñ nō eſt pfecta vt hic qꝛ vř renūciaſſe ſub cōditione tacita vt alter renūciaret iō cū pmutatione nō ē pfecta nō incidit in penā.c.precedētis iō ſicut in pmutatione aliaꝝ reꝝ reuertitur pmutās ad rē ſuā.l.cū precibꝰ ⁊ ex.l.placito.C.eo. ita dꝫ poſſe iſte repetere ſuū bñficiū ⁊ ad iſtū tex.dū dicit venia tribuaſ rñdet ꝙ in hoc eſt gr̄a ꝙ potuiſſet priuari bñficio p ſnīam pꝑter hunc exceſſum ⁊ hoc dicit eſſe notandū ⁊ ſubtile Io.de imo.damnat iſta dicta do.Card. dicens ꝙ lꝫ ille alter nō renūciauerit tñ fecit pactionē illicitā cōueniendo ppria auctoritate ⁊ ſic pꝑter illud potuit puari p.d.c.ꝗ̄ſitum nec eſt verū qđ poſſet repetere ſuum bñficiū ex quo renūciauit ſub tacita cōditione qꝛ renūciatio in bñficijs dꝫ eſſe pura ⁊ ſimplex vt in.c.cū inter R.de elec.iō ex quo ſimpľr renūciauit tꝫ eius renūciatio in eius damnū p.d.c.qđ in dubijs vbi renūciatio facta i manibꝰ nō ſui iudicis ꝓ̄iudicat multo magis qñ fit i manibus ſui plati lꝫ ex cā pmutationis ⁊ ſic videſ ꝙ de iure cōi nō potuit audiri ſed de gr̄a ⁊ ita reſidet pro certo dictum do.car.videſ mihi equiſſimū ⁊ ad hoc allego iſtū tex.dum dicit deceptis iura ſubueniāt vbi papa vř referre ſe ad iura cōia ergo nō facit gr̄am.Pondero ēt iſtū tex.in verſ.amoto quolibet alio detentore quia probat aperte ꝙ iſte conſanguineus cui fuit collatū bñficium renunciatum erat detentor illicitus ergo ſequitur ꝙ papa nō fecit gratiā quo ad hoc imo videſ vſus iure cōi.Nec ob.cū dicit Io.de imo.ꝙ renūciatio nō pōt fieri ꝯ̃ditionaliter quia reſpondeo vbi conditio eſt a iure approbata in ſpiritualibus pōt interuenire ipſa conditio vt in.c. ſignificaſti de electio.c.ſignificatū de prebē.nam ille qui renunciat cauſa permutationis videſ renūciaſſe cōditionaliter vt in.c.i.ſ.eodem in.vi.⁊ tenet ibi Io.an.⁊ faciat dictum.c.cū inter.R.vbi ille.R.renunciauit reſpectu cōpoſitionis ergo non fuit pura licet in actu renunciatiōis non apponeret conditionem tamen emanauit conditionaliter vt apparet ex precedentibus.Facit.c.cum pridē de pactis vbi ille ceſſit liti pp cām vnde aduerſariꝰ ſuis

a ¶ Simplicitati.Non tñ ei q̄ diſcretioni ꝯ̃ria eſt qꝛ talis reprobaſ.xvi.q. i.ſi cupis ad mām āt vid.d. car.i cle.q.pri. oppo.de peni. ⁊ remiſſio.

nolentib⁹ ſibi puidere de beneficijs ſicut papa ordinauit
4 ⁊ reduxit illū papa ad ius preſtinū. ¶ †Tangit hic do. Pet. qōnē duo volebant pmutare ſua beneficia acceſſerunt ad epm ⁊ vnus reſignauit in manib⁹ epi alter vero noluit reſignare vł añ reſignationē eſt mortuus an potuit ille reſignans redire ,ppria auctoritate ad ſuum bñfici
a um * ⁊ allegat Fede. de ſenis φ non in dicto tractatu. q. clix. qꝛ reſignatio facta ex cā pmutationis facit bñficiuꝫ vere vacare. c. i. Leo. in. vi. Ideo requirit noua collatio. ⁊ ad. c. ſi bñficia de prebē. in. vi. reſpondet φ ibi nō reſignauit ſed pacto dimiſit que dimiſſio nō hꝫ vim renūciatiōis ſed idem Fede. de ſenis refert. viij. q. Jo. an. dicere ꝯtrīuꝫ ⁊ dicit φ eſt equa opi. ipſe tꝫ primā dcm̄ ⁊ ſeqtur do. pe. in. c. ſi. Leo. Jo. de imo. hic ſeqtur opi. Jo. an. tanq̄ꝫ equiorem. Tu adde do. de rota ꝯcluſione. ccccxxv. incipi. Item fuit dubitatum. Ubi dicūt fuiſſe i qōne facti terminatū ꝯ Jo. an. qꝛ nō pōt negari φ beneficia nō vacauerint p renunciationē vt. d. c. i. ergo non potuit acquiri ſine noua īſtitutione. c. ex frequētibus de inſti. ⁊ ſic iſte rigor ſcripi⁹ in ſpecie quod nō poſſit haberi ſine noua collatiōe p̄ualꝫ equitati generali p no. in. l. placuit. C. de iudi. ⁊ in. c. ſi. d̄ tranſac. ⁊ ad. d. c. ſi beneficia dicūt φ ibi eſt eqtas ſcripta in ſpecie. ergo illo caſu ſeruet ⁊ nō extendat ad iſtud.

a ¶ Beneficiū vnō hoc. d. ab. in. c. olim hoc eo. ti. ⁊ aliqua pulchra d. bñficiorꝫ pmutatione p fely. in c. cū venerabil in prin. ⁊ in. ij. col. verſ. vtꝫ p mutantes d̄ except.

Exhibita nobis.

†Spūale cū tpalib⁹ pmutari nō pōt. h. d. in prima facti narratio i ſcd̄a diffinitiōis cōmiſſio ibi q̄ circa. ¶ †Nota ſm Jo. an. φ qñ littere ipetrāt ad ſcholares bononie cōmorantes vr̄ φ ibi poſſit delegatus cognoſcere lꝫ ſub noīe ſue dignitatis alibi ſit ⁊ ſiet cōmiſſio faciēdo mētionē φ reſidet i alio loco nā tūc pōt cōmiſſari⁹ cognoſcere in loco reſidētie quēadmodū contingit hic in eo qui cognouit in vngaria ſecus vbi nō fieret mentio de reſidentia qꝛ tūc cōmiſſio vr̄ facta i loco dignitatis expreſſe nec extra illā dioceſim pōt cognoſcere de illa cā. c. ſtatutū §. in nullo de reſcrip. in. vi. do. Pe. dicit ſe ſup hoc dicto dubitare ſi cōmiſſio talis ſiat ⁊ ille ꝯ quē eſt facta cōmiſſio diſtat vltra duas dietas limitatas iuxta not. in. c. nōnulli de reſcrip. ⁊ iuxta formā hodiernā. d. c. ſtatutū forte voluit dicere ſm Jo. d̄ imo. φ tūc reſcriptū nō vr̄ tenere. Ipſe do dicit φ lꝫ locus dignitatis que habet dlegatus diſtet vltra duas dietas tñ valebit reſcriptū dūmodo ex forma reſcripti appareat papā habuiſſe noticiā loci vbi trahit morā ⁊ ſic facit ad qōnem quā vidi de facto papa cōmiſit cām epo mutinēſi cōmoranti ferrarie nec in lr̄a fuit facta mentio φ ferrarie ꝯmoraret φ cōmiſſio vr̄ facta mutie ⁊ p ꝯñs nō potuit cognoſcere ferrarie ſi locus erat diſtans iuxta no. in. d. c. ſtatutū ⁊ in hoc aliqui reputāt iſtū tex. ſingularē ⁊ vnicuꝫ in iure ſed pro certo caſus eſt in. c. ſi. iuncta ſupraſcriptione dum dicit magro. T. ⁊ B. com
b morantib⁹ de iudi. vide que ibi dixi. ¶ †Nota poſſe cōpromitti in iudicē delegatū. c. litteras de pſumptio. ⁊ ſic iudex delegatus pōt eſſe arbiter in cā ſibi delegata ⁊ ſic ſi dicit do. Pet. φ in cā poterit ꝓcedere ptim vt arbiter ⁊ partim vt iudex allegat. c. niſi de prebē. ⁊ ſic poterit ꝓcedere tāq̄ꝫ iudex. ⁊ tanq̄ꝫ arbiter quod eſt bñ notā. p limitatione auc. ſi vo cōtingerit. C. de iudi. ⁊ ſi excedit mentē iuris in ꝓnunciando ſimpliciter vr̄ vt arbiter ꝓnūciare. Si vero nō excedit mētem iuris videt vt iudex ꝓnūciare ſō in dubio qs videt ꝓnunciare ſm illā viā ſm quā de iure pōt qd̄ ē ſingulariter notandū pro cōpromiſſo in quo quis eſt iudex ⁊ arbiter facit. l. iij. ff. de teſta. mili. Tu pōdera accurate. d. c. niſi qꝛ nō loqtur i arbitro ſed in amicabili cōpoſitore qꝛ ſi ꝓnunciat ⁊ ignorat quā viam elegerit vt dicit Spec. in ti. de arbitro §. ſeqtur vꝫ. ſed pone dicit φ ſi quis poterat ꝓcedere vt arbiter ⁊ arbitrator φ in dubio videt elegiſſe viam vt arbiter qꝛ hoc mō ſnia eius manet rata ar. l. diem pferre. §. ſtari. ff. de arbi. facit. d. l. iij. de teſta. mili. Contrariū decidit Bal. in. l. nō codicillum qui teſta. face. poſ. ⁊ in. l. ſi ſeruus pluriū. §. fin. de leg. i. qꝛ imo potius videt vt arbitrator. ⁊ hoc eſt humanius ⁊ equius. c. ſi. de tranſac. Poſſes dicere hoc mō actus interpretat ꝯ facientē. c. ꝯ eum de reg. iur. in. vi. l. veteribus. ff. de pac. cum ſi. ergo pſumptio eſt φ potius elegerit viam vt arbitrator qꝛ poterit arbitramētum ei⁹ reduci ad arbitriū boni viri ⁊. d. l. iij. loqtur in teſtō ⁊ ſic ē
4 ratio diuerſa. ¶ †Not. φ de qōne decimaꝝ pōt cōpromitti in arbitros φ eſt verū ſm hoſti. ſi ſiat tāq̄ꝫ in amicabiles cōpoſitores de quo in. d. c. niſi ⁊ in. c. cū oli d̄ arbit. ⁊ ideo non voluit hic qꝛ fuit cōpromiſſum tanq̄ꝫ in arbitros ſecus ſi i arbitratores ⁊ amicabiles cōpoſitores qꝛ ſi tūc cōſtituiſſet abbatē nō fouere ius datio pecunie fuiſſet licita qꝛ licitū eſt redimere vexationē ſuā ēt in ſpūalibus vt ē tex. ſing. in. c. dilectus de ſymo. Si aūt eſſet dubiū an abbas haberet ius nō fuiſſet licitū dare pecuniā qꝛ tunc datio pecunie haberet ſpēm ſymonie. ſicut voluit text. in in. c. ſtatuimus de tranſac. dū dicit ſpēm ſymonie ⁊ qꝛ in dubio pſumēdū eſt φ abbas habebat ius ex quo agebat ꝯ aliū qꝛ non eſt veriſimile φ ſine cā egiſſet niſi aliud appareret. Sed ꝯ iſtū text. fortiter ob. d. c. niſi vbi cōpoſitio fuit facta auctoritate ſuperioris ⁊ fuit data res tpalis p ſpirituali. Soluit Inn. qd̄ illud φ dicitur hic ꝓcedit qñ ex cōuentione inita inter partes dāmr tēporale pro re ſpirituali ex forma arbitrij ſtricto ſumpto vocabulo qꝛ tūc non eſt licitū vt hic ⁊ in. c. ij. de arbi. ſecus qñ non ex forma ſtricti laudi ſed arbitramenti aliquod temporale datur pro ſpūali ꝓcedente conuētione partium cōpromittētium vt in amicabilē compoſitorem ⁊ iſtud ſequitur hic Hoſti. Sed certe rō ꝓhibitiua iſtius tex. vendicat ſibi locum in vtroq̄ꝫ caſu do. Anto. dat aliam ſolutionem. ſ. aliud eſt quādo compoſitio principiatur ex toto ab eo i quē cōpromittitur ⁊ tūc poteſt ita procedat dictū. c. niſi ⁊ aliud eſt quando ſuperior illā non perfecit ſed refert ad iplemētum prium ⁊ iſtud non eſt licitum ⁊ ita procedat iſte tex. Dat etiā aliam ſolutionē qꝛ. c. niſi procedit qñ aliqd temꝑale retinetur pro iure ſpeciali ex cōpoſitione ſuꝑioris vt ibi ſed φ temporale detur pro ſpirituali ēt ex compoſitione ſuꝑioris nō eſt licitum vt hic ⁊. d. c. ij. Dat ēt aliam ſolutionē φ aliud eſt compromittere in aliās ſuuꝫ ſuperiorē qui hꝫ ptātem ꝓuidendi de beneficio ⁊ vꝫ compoſitio facta a ſuperiore vt ibi ⁊ aliō ē compromittere in alias nō ſuū ſuperiorem vt in delegato ⁊ non valet vt h̄. Et ſubdit φ propter iſtos duos tex. ſepenumero abſtinuit a cōpoſitionibus in ſpiritualibus qꝛ non videt qd̄ arbitri poſſent cōponere inter partes tñ vidit multos non abſtinere ⁊ male qꝛ non eſt licitum componere niſi alias ſit ſuperior. vt in. d. c. niſi. Et dicit φ illi qui faciunt inter ſe cōpoſitionē in beneficijs ⁊ poſtea vadunt ad iudicem non excuſant ſm bonam cōſciam qꝛ incidūt in ſymoniā vnde oportet φ non faciant pactum ſed totum ponant in manibus ſuperioris do. meus Ioā. de imo. nitit moleſtare iſtas ſolutiones do. Anto. Tu pondera. d. c. niſi vbi tex. dicit niſi eſſent viri prouidi ⁊ honeſti tam qui ordinationē fecerunt q̄ꝫ illi circa quos facta eſt. illam valde ſuſpectam ꝓpter perniciem exempli haberemus. Unde fundat ſe ille tex. ſup bonitate ⁊ honeſtate arbitrantis ⁊ partium facit ad hoc. c. ij. de oper. no. nuncia. ⁊ gl. in. c. expedit. xij. q. i. ⁊ ſingulare dictum Hoſti. in. c. finem litibus de dolo ⁊ cōtu. ⁊ do. An. in. c. poſtremo de appel. ⁊ bal. in. l. in exercendo. C. de fid. inſtr. ⁊ glo. in. l. titius fundus ff. de condi. ⁊ demon. dicit ēt ibi tex. poſt diutinam concertationē ⁊ ſic preſupponit antiquā litem quo caſu multa ſpālia inducta ſunt vt eſt gl. ſing. in. c. placuit. lxxxx. di. Subdit ibi tex. ordinatū eſt circa vnū vt habeat prioratum ſm iuſticiam ⁊ ſic in parte illud arbitramentuꝫ ſeu compoſitio emanauit ſm iuſticiam. Et ſubdit ēt ibi text. pro bono pacis ⁊ vtilitatis ⁊ poſtea dicit φ igit hec ordinatio ad omnibus recepta eſt vñ cōſiderando oia iſta que interuenirūt in caſu illius. c. non eſt ꝯ iſtud. c. ille tex. ¶ Utꝫ autē cōpoſitio poſſit fieri ſuper decimis pteritis

Dic

Dic ꝙ ſic ſm oẽs ſcribẽtes hic. ⁊ mouẽtur arg.l. de ali
mentis.C.d tranſac.ſʒ ſup futuris nõ faciat pulchrũ dcm̃
Jo.an.in.c.penul.de pſſr.vti.vel inuti.vbi dixit ꝙ cõpo
ſitio ſup decimis futuris fieri nõ põt icõſulto papa ⁊ fac
qd hr̃ i.c.cũ ex officij.ɜ.d pſcrip.vbi ſup pmutatione pteri
ta põt fieri cõpoſitio ſʒ ſup futura nõ.Et id dicũt h doct.
ꝙ ſi res pmutata p decimis caſmate pereat eccleſia tenet
ſeruare pactũ ſi pmutatio fuit facta ſup decimis pteritis
ſecus ſi fuit fcã ſup decimis futuris ⁊ ita dʒ intelligi dictũ
Bartholomei brixienſis.q.xlix.facit.c.vt ſup d reb.ecc.nõ
alie.facit no.dcm̃ Bal.in.c.ſiliter de cõtrouerſiis inueſti
ture vbi dicit ꝙ ſi laudũ arbitri cõtinet remiſſionẽ vſura
rum pteritaꝝ vʒ ſecus ſi futuraꝝ arg.l.ſi vnus.§.illud nul
la.ff.de pac.Sed hoc dcm̃ nõ vr̃ veꝝ qꝛ tale laudũ eſt nu
tritiuum peccati poſito ꝙ ſit de vſuris preteritis in pſona
vſurarij nõ reſtituẽtis.⁊ laudũ peccati nutritiuũ ẽ repro
batũ a iure vt in.c.ij.de arbi.vide ꝙ dixit do.abb. i repe.
c.p tuas.ɜ.de arbi.Sed in ꝯrium facit.c.ſtatuimus d trã
ſac.vbi ſup futuris decimis põt fieri tranſactio ẽt ſine li
centia pape.Solue illd pcedit qñ ſubeſt iuſta cã cõponẽ
di cũ tali ⁊ diminuẽdi ſolutionẽ decime puta qꝛ eẽt pau
per ⁊ haberet grauẽ familiã quã nõ poſſet ſuſtẽtare ſi in
tegraliter ſolueret decimã qꝛ tali caſu vʒ cõpoſitio.decie
enĩ ſunt tributa paupeꝝ.xvi.q.i.c.vltio.⁊ facit qd no.gl.
no.xvi.q.vij.c.quicũqʒ de illo q nõ hʒ vñ ſoluat decimas
niſi vendat patrimoniũ.⁊ poſtea egeat qꝛ ibi dicit gl. ꝙ
eccleſia tenet miſereri.vide no.text.in.c.oẽs.xvi.q.vij.Et
intellige qñ res tpalis datur pro decimis pteritis qñ illa
res data equalet valori decimaꝝ pteritaꝝ alias ſecus qꝛ
rector eccleſie non põt remittere debitũ liquidũ ipſius ec
cleſie.l.pſes.C.de tranſac.niſi ex cã ⁊ cũ auctoritate ſupe
I rioris hoc faceret arg.d.c.ſtatuimus.¶ †Quare aũt nõ
põt dari res tpalis pro futuris decimis do.Pe.dicit qꝛ
ſicut ius decimaꝝ futurarũ ſi põt tolli ex toto a re tpali p
petua ſic nec ad tps decime enim ſũt cibus i domo dñi.c.
reuertimini.xvij.q.i.id ſicut ſup alimẽtis futuris non põt
trãſigi.l.cũ hi.ff.de trãſac.ita nec ſup decimis futuris.Sʒ
iſta rõ mordet qꝛ ſup futuris alimẽtis trãſigi põt cõſulto
ptore.vt in.d.l.cũ hi.§.ſi ptor.ita poterit ſup decimis fu
turis id ipſe dat ſcdo aliã rõneʒ.ſ.qꝛ decime ſunt tributa
que deus omnipotẽs ſibi reſeruauit in ſignũ dñij vniuer
a ſalis °.c.tua nos de deci.Et ſi talis cõpoſitio eẽt pmiſſa
xpiani nõ recognoſcerent ſingulis annis deũ largitorem
oium reꝝ id nõ põt ſemel fieri p toto tpe ſolutio ãnua qꝛ
eſt nutu dei facta ſcdm eũ ⁊ cũ doctrina ſua eſt trãſeundũ.
Nec debeo aperire os ſupra celũ in hoc.Sed vnũ põde
ro.decime ſũt tributa vt dcm̃ eſt ſed tributa ſolui pñt pro
tpe futuro.l.placuit.C.de locat.fundo.patrimonialiũ li.
6 xi.ergo.¶ †Quid aũt in emphiteota an poſſit ſoluere i
uito dño pro tempore futuro vide Bart.in.l.cũ qui.ff.de
annu.lega.⁊ in.l.i.§.ꝙ ſi ſeruus.ff.de ſtatu libe.in.l.q ro
me in pn.de verb.ob.Cy.in.l.ſi certis ãnis.C.d pac.⁊.l.i.
§.C.de iure emph.do.Pe.in.xv.q.in.c.potuit.ɜ.de loca.
Et põdera vnũ doc.hic egpant decimas futuras alimẽ
tis futuris.⁊ glo.hic dicit ꝙ iuramẽtum nõ firmat iſtam
pmutationẽ rei tpalis p decimis futuris.⁊ faciat dictuʒ
bar.in.d.l.cũ hi in pñ.vbi dicit ꝙ nõ põt fieri tranſactio
ſup alimẽtis futuris ẽt cũ iuramẽto ex eo qꝛ illa lex ẽ pro
hibitiua ⁊ ſolẽnitatiſ inductiua ⁊ cõcurrit fauor vltime vo
lũtatis ⁊ fauor alimentoꝝ ne quis fame pereat.ſed in.l.
ſi qs p eo idẽ Bar.tʒ ꝯrium.ff.de ſidetuſ.vbi dicit ꝙ iura
mẽtũ firmat illã trãſactionẽ ⁊ mouet qꝛ tale iuramẽtum
nõ tendit in diſpendiũ ſalutis eterne ⁊ id ſeruãdũ erit ar.
c.quãuis de pac.in.vi.⁊.c.cũ cõtingat de iureiur.⁊ i auc.
ſacra puberũ.C.ſi aduer.vẽdi.vñ in caſu iſtius glo.ſi pmu
taret res tpalis p decimis futuris ⁊ preſtaret iuramẽtũ
ſup ea nõ tenderet in diſpendiũ ſalutis eterne qꝛ in oẽm
a euentũ ſolueret decimas ⁊ audiui ꝙ cõitas bonoñ.aſſi
gnauit eccleſie bonoñ.caſtrũ centi ⁊ caſtrũ plebis p deci
mis futuris ſi eſt veꝝ ſcit deus ſubijcio me ſtatui ſeqret ex
hoc ꝙ ſi iſtud iuramẽtum tenderet in diſpendiuʒ ſalutis
eterne papa nõ poſſet auctorare in hoc qui licẽt ſit exẽ
ptus a lege poſitiua non tamen eſt exemptus a peccato
quia homo eſt ⁊ peccare põt.ij.q.vij.c.nos ſi incõpetẽ
ter aliqd egimus.c.ſi papa.xl.di.fateor tñ in caſu alimen
toꝝ ꝙ ſi ille tranſigens eẽt ita mendicus ꝙ fame piret p
pter illã tranſactionẽ iuramẽtum nõ ligaret eum.c.paſce
fame morientẽ.lxxxvi.diſt.⁊ iſtud motiuũ euertit fundi
7 tus glo.noſtrã.¶ No.hʒ ſcribẽtes hic † ꝙ laudũ ⁊ ſen
tentia poſſunt ferri ſub cõditione.l.i.§.biduũ.ff.qñ appel
landum ſit.ij.q.vi.biduũ ⁊ ibi vide gl.ſing.in.l.ij.⁊ bar.
in.l.a diuo pio.§.in venditiõe.ff.de re iudi.qd pcedit qñ
illa cõditio eſt intrinſeca.puta cõdẽno reum ſi actor iu
rauerit ſecus ſi ſit extrinſeca.puta cõdẽno te ſi papa vene
rit bononiã vide tex.⁊ glo.⁊ late ibi Bald.in.l.cũ iudex
C.de ſenten.⁊ interlo.om.iudi.Et pondera ꝙ iſte capel
lanꝰ pnũciauit vt arbiter ⁊ nõ vt iudex ⁊ ſic nõ probat
illud ad ꝙ allegat p doc.hic.¶ Tangit hic do.pe.⁊ ac
cumulauit totũ tractatũ de pmutatiõe bñficioꝝ editũ a
Federi.de ſe.in quo tractatu fecit additiões Lap.abb.⁊
ẽt.do.me.Jo.d imo.h laborauit accumulãdo ẽt illũ tra
ctatũ poterũt pſnitates vſe vidẽ illũ do.Andr.Barba.

¶ De feudis. Rubrica.

¶ Viſum eſt de certis ꝯtibus ex qbus res eccleſie alie
nant ⁊ p alienationẽ interdũ trãſferũtur dñia directa in
terdũ vtilia.c.cũ bertoldus de re iudi.l.i.⁊.ij.ff.ſi ager ve
cuga.⁊ qꝛ ẽ inter alios ꝯtus qbus trãſfert dñiuʒ vt ẽ gl.
magiſtra in.c.i.de capi.coradi ſequitur iſta rubrica.Et
põdera qꝛ lʒ multa iura in decretalibꝰ loquũtur de iuri
bus feudalibus vt in.c.ceteꝝ de iudi.⁊ in.c.que in eccle
ſiaꝝ de ꝯſti.cũ ſi.tñ in decreto nõ reperit tex.loquẽs de il
lo iure feudali.c.de forma.xxij.q.vij.neqʒ loqtur de illo
iure feudali nec in.ff.nec in.C.nec in auctẽticis repio tex.
loquẽtẽ de illo iure feudali.⁊ in iſta rubri.obmittã affer
re in mediũ pludia feudoꝝ d qbus vide per And.d yſer.
in preludijs feudoꝝ.Sed veniã ad aliquas qõnes quot
a tidianas q ſũt de lacte ⁊ lana.† vtꝝ epũs ſuccedat patri in
feudo.Et vr̃ ꝙ nõ qꝛ qñcũqs venit ad ſtatũ icõpatibilẽ
xpiual ipſo iure beneficio habito.c.de multa de pben.ſʒ
coipſo ꝙ quis efficit epũs ſeu clericus ſi habebat feudum
priuatur eo feudo tex.ẽ rotũdus in.c.ſi clericus in ti.ſi de
feu.fue.cõtrouer.ergo multo minus ſuccedet in feudo.
qꝛ turpius eicitur qȝ non admittit hoſpes.⁊ ibi dicit pe.
de ceruetis ꝙ ſi erat feudum nouũ reuertitur ad dñum ſi
erat antiquum vadit ad agnatos.Et ſi dicatur ꝙ ex hoc
ſequeretur abſurdũ ꝙ vaſſallus atrahaeret ſe a ſuſceptio
ne ordinum ⁊ a ſeruitio ipſius dei quod eſt abſonum.vt
not.Cy.in auctẽ.niſi rogati.C.ad trebel.quia reſpõdeo
ꝙ qualitas rei ſoluit contrariuʒ.faciat quod dixit Bal.
in.l.quiſqs.C.de epiſ.⁊ cle.ꝙ ſi vaſſallus eſt ihabilis ad
feudum ab ipſo initio ⁊ ex poſt facto ſm naturam feudi
vt qꝛ femina mutus vel clericus nõ lʒ ſeruire p ſubſtitutũ
allegat.d.c.qui clericus faciat.c.i.in ti.an mutus vel ali
ter iperfectus vbi ſi miles decedat ſupſtite filio qui efficit
mutus non ſuccedit in feudo qꝛ non poteſt ſeruire domi
no feudi ſicut nec clericus ergo videt ibi caſus apertus.
⁊ ſi dicat ille tex.loqtur in clerico ergo nõ in epõ reſpon
de ꝙ appellatione clerici venit epũs ⁊ etiam cardinalis.
vt in.c.ij.de cle.nõ reſi.iuncta rubrica ⁊ facit ti.de vit.⁊
hone.cle.Accedat.c.primũ de beneficio femine vbi cleri
cus nõ ſuccedit in feudo ſi etiã habitũ depoſuerit.¶ Et
ibi glo.querit quid ſi eſt promotus ad minores ordines
an videat renũciaſſe feudo ⁊ dic ꝙ nõ ⁊ hoc caſu ſeruiet
p ſubſtitutũ.Si vero eſt pmotus in ſacerdotẽ tũc erit di
ſtinguẽdum ſm Bal.ibi aut erat feudũ ſibi aptuʒ ⁊ tũc
videt renũciare feudo trãſeundo ad ſtatũ icõpatibilẽ ſa
cri.d.c.d multa ⁊ cle.grãtie de reſcript.nec poterit in illo
cãu ſeruire per ſubſtitutũ.Aut feudũ nõ erat aptuʒ ſibi ⁊

a ¶ Vniuerſaliter
hoc late legit
mu.cꝯpla.c. ⁊
copioſiꝰ p do.
car.in cle.i.eo.
ti.Et ob id cre
do ꝙ ipſas ec
cleſia alicui re
mittere nõ poſ
ſit ſʒ tñ actũ ſ
ſtãdi vt egre
gie tʒ do.car.
in cle.ſi.in pn.
vi.q.de pe.

ponit exemplũ qꝛ primogenitus poſſidebat feudũ ⁊ erãt tres vel quattuoꝛ fratres ⁊ vltimus eſt effectus cardinalis deinde oẽs deceſſerunt ſine herede ꝺ iſto non põt dici ꝙ habuit intentionẽ renũciandi nec ẽt facultatem. videſ ergo qꝺ de equitate admittaſ ad feudũ ⁊ poſſit ſeruire p ſubſtitutũ lʒ ſecus ſit de iuris rigoꝛe niſi eſſet tale ſeruitiũ certum ꝙ ſui natura poſſet per quẽlibet explicari qꝛ tũc etiam de iuris rigoꝛe feudum nõ perdit arg. l. continuus. §. ſi ab eo. ff. de ṽb. obli. Et ſic Bal. inclinat ꝙ regulariter nõ ſuccedit in feudo patrimoniali faciant iura que dicunt quod nemo militãs deo implicat ſe negocijs ſecularibus. xxi. q. iij. c. i. ij. ⁊. iij. xxiij. q. viij. c. reprehenſibile. ⁊ hãc rõnẽ aſſignat glo. in. c. i. de bñficio femine. ⁊ facit gl. ſolemnis in. l. de quibus. ff. de leg. tex. in. c. i. de mili. vaſſ. qui arma bellica depoſuit. naʒ poſtquam incepit eſſe miles dei deſinit eſſe miles ſeculi nec dʒ ſtare beneficiuʒ penes eũ qui nõ dʒ gerere officiũ vt in. d. c. i. de mili. vaſſal. qui arma bel. ꝺpoſ. dicas hoc modo ſi pater accepĩt feudum pro ſe ⁊ heredibus ſuis ⁊ ſucceſſoꝛibus quibuſcũqʒ tũc feudum tranſit ad heredẽ extraneũ ⁊ ẽt ad legatariũ notabile fuit dictum Bal. in. l. i. ff. de rerum diui. ar. l. id tpꝰ. §. i. ff. de vſucapio. ⁊ in. l. cõuentionibus. ff. de ṽboꝝ ſigni. ⁊ in. l. imperialẽ in prin. de probi. alie. feu. per fede. ⁊ hoc p tex. in. c. i. de feudo nõ hñte ꝓpriã nãm feudi. ⁊ ſequiſ hoc Lo. ro. in. d. §. i. ⁊ in. l. ẽt. ff. ſo. ma. ergo in ꝓpoſito nr̃o idẽ erit dicendũ in clerico qꝛ per illa verba ſucceſſoꝛibus quibuſcũqʒ alterata eſt nã feudi iõ nõ eſt mirum ſi illo caſu trãſeat ad clericũ ⁊ eſt nota dignũ. Sʒ ad Lo do. ro. adde de iſto ṽbo ſucceſſoꝛibus quibuſcũqʒ. l. i. §. pmittiſ. ff. de aqua quotti. ⁊ eſti. ⁊ adde bal. in. l. cũ virum. C. de fideicõ. ad fi. vbi dicit ꝙ iſto caſu venit oĩs hñs quicũqʒ ſit. ſicut in ceteris bonis ⁊ allegat. d. l. dicti. c. i. poſtea tʒ ꝯ̃rium dicẽs ꝙ illa dictio quibuſcũqʒ cõprehẽdit habiles ⁊ nõ pꝛoꝛſus extraneos ⁊ ſic nõ venit clericus nec veniet legatarius ⁊ adde eundẽ bal. in. c. i. §. donare i ti. qualiter olim feudũ poterat alienari. vbi dãnauit doctrinã ſuã in. d. l. i. ⁊ in. d. l. iperialẽ ꝙ imo intelligiſ ſolũ de ſuccedẽti ab inteſta. arg. l. ſi qñ. C. de inoffi. teſta. vñ etiaʒ iſto caſu nõ cõprehẽdereſ vxoꝛ veniẽs ab inteſtato. quia eẽt iꝓpꝛiareſ feudũ dupliciter vno mõ rõe heredũ qui nõ ſunt agnatõis cõis alio mõ rõne femine arg. l. i. C. de dotis ꝓmiſſione. ⁊ ſic dictio qbuſcũqʒ reſtringiſ p not. in l. i. C. de ſa. ſan. ecc. ⁊ per Ja. ꝺ are. in. l. i. §. itẽ nũciatio. ff. de op. no. nũ. Et ad. c. i. rñde qꝛ dicit ibi tex. ꝙ datũ fuit feudũ titio vt ipſe ſuiqʒ heredes in qbus ipſe dederit qꝛ ṽba illa de ꝓpꝛio ſignificato cõprehẽdunt extraneos ſecus i caſu nr̃o. ⁊ ẽt poſſet dici ſubtilr ad illũ tex. ꝙ nõ ꝓbat ꝺ extraneis arg. eius ꝙ dixit bal. in. §. ſi is. C. de fur. dedi tibi pecuniã vt donares cui velles ꝙ nõ poteris donare tibi arg. l. ſi mãdauero. §. ſi tibi. ff. man. ⁊. c. cũ tibi ꝺ teſta. ⁊ ſic illa verba cui dederis nõ ſũt ita late intelligẽda. Et ex iſtis habes ſm primã doctrinã ꝙ iſto caſu clericꝰ ſuccedet in feudo ſed ex ſcḋa doctrina q̃ eſt verioꝛ nullo mõ clericꝰ ſuccedet in feudo ſtante tali tenoꝛe inueſtituꝛ. tenementi. Et adde iſta ad. d. l. ẽt. Jtẽ ſi feudũ eſſet tale ꝙ ex eo pſtareſ dũtaxat ſeruitiũ reale tũc clericus ſuccedet in tali feudo qꝛ tũc nõ eſt ꝯ̃ctus feudi ꝓpꝛie ſed eſt ꝯ̃ctus innoiatus ſm Cy. in auc. ingreſſi. C. de ſa. ſan. ecc. Et pone exẽplũ vt dixit bal. in ti. de pac. cõſtan. in ṽſi. libelloꝝ vbi dicit ꝙ in qbuſdam eccleſijs lõbardie pro feudis ſoluiſ cenſus vel datur certũ qꝺ puta vna ſpala poꝛci vel vnuʒ per caponũ. qꝛ tale feudũ ſm eũ ibi eqꝑatur emphiteoſi. Jdẽ dicas ſi eẽt feudũ emptũ qꝛ tũc nõ hʒ verã nãm feudi hoc decidit Bal. in. l. q ſe patris. C. vñ liberi allegãs Ni-

2 co. de mat. † ꝙ ſi princeps recepta pecunia cõcedit alicui feudũ ⁊ vtitur illo verbo indulgemus ꝙ nõ eſt donatio ſed eſt venditio nec põt per principẽ reuocari ⁊ erit iudicandũ de eo tãqʒ de alijs ſuis rebꝰ emptis ergo nõ põt appellari feudũ. c. i. ꝺ feudo dato inuicẽ legis cõmiſſoꝛie. ſed ſi in tali feudo eẽt appoſitũ aliquod onuſ pſonale

a ¶ Beneficiũ adde. d. car. in cle. i. i. i. q. õpe. vbi hʒ ꝙ beneficij appellatione feudũ largo modo tantum venit.

tũc dico ꝙ eſt ꝓpꝛie feudũ puta ꝙ teneretſ ire ad parlamentũ regis ſeu ad exercitũ ⁊ caualcatas regias qꝛ tunc regulabiſ lege feudoꝝ nec tranſit in extraneũ. qꝛ nõ dʒ res regulari ſm nãm ꝯ̃ctus ſed ipſe ꝯ̃ctꝰ dʒ regulari ſm nãʒ rei deducte in eo vt in. l. ſtipulatio iſta. §. ſi qs ita. ff. ꝺ ṽb. obli. vbi lʒ ſtipulatio de nã ſui ſit traſmiſſibilis vt eſt videre in feudo. ⁊ iſto caſu clericus nõ ſuccedet ⁊ iõ ſeruitiũ preſtãdum dño feudi eſt ꝓhibitũ clerico tũc clericꝰ non ſuccedit i feudo ſi ṽo nõ ꝛpugnat nec ẽ pꝛohibitũ clerico tũc clericus ſuccedit qꝛ per clericatũ iura ſucceſſionis nõ pdunſ. xij. q. iij. c. i. ⁊. ij. q. v. c. ſiſſũ ꝺ teſta. c. qꝛ nos. c. relatum. §. ceteꝝ cũ ſi. ⁊ facit. c. i. de ſtatu regula. li. vi. c. ſi eps xvij. di. vbi ṽo deberet clericꝰ ſeruire in ꝓpꝛia pſona ſeruitio ſibi ꝓhibito prima facie vſ per clericatũ renũciare iuri ſuccedẽdi in tali feudo p iura ſupius allegata. ⁊ tũc hʒ locũ rl̃a que dicit nemo militãs deo ⁊c. Et ſi dicaſ ꝙ clericus poterit ſeruire p ſubſtitutũ qualiſcũqʒ ſit nã feudi ar. glo. in. l. qſqs. C. ꝺ epi. ⁊ cle. tñ Jo. cal. in ti. de feu. ꝯ̃ſi. i. dicit iſtud nõ ꝓcedere vbi nã feudi requireret operaʒ pſonalẽ. l. inter artifices. ff. de ſo. cũ ſi. Et dato qꝺ iſtꝺ dictum Cal. ꝓcederet in clerico nõ ꝓcederet in epo qꝛ eps tãqʒ illuſtris poterit ſeruire p ſubſtitutũ ita dixit bald. in. l. ad ſiſitudinẽ. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. nullus. C. de curi. li. x. ſicut ergo pſona illuſtris põt ſeruire p ſubſtitutũ ita poterit ⁊ eps ⁊ vide qꝺ no. bal. in. d. auc. niſi rogati vbi refert fuiſſe de facto qõnem vtꝝ papa poſſet ſuccedere i feudo. Et refert quoſdã dicere ꝙ ſi feudũ eſt franchũ ex pacto vel ꝯ̃ſuetudine ꝙ in tali feudo ſuccedit eccleſia ſeu papa ſaluo iure dñi. c. inter dilectos de fid. inſtr. nã ⁊ ius teſtãdi cõpetit in eo cũ ſit liberũ ⁊ gratioſum arg. l. ſi qñ. C. de ioffi. teſta. lʒ ius regulariter teſtãdi nõ cõpetat i feudo cuius formã vaſſallus nõ põt imutare. c. i. de ſucceſſ. feudi. ⁊ ad ꝯ̃ſiliũ Jo. cal. adde glo. in. c. i. de beneficio femine q̃ tʒ ꝯ̃rium dicit enĩ ꝙ ſi clericus eſt paratus ſeruire dño p ſubſtitutũ ſuccedit. ⁊ idẽ tʒ Bal. in repe. auc. igreſſi. C. de ſa. ſan. ecc. in ṽſi. quero eẽ glo. ⁊ bal. in. d. c. i. ꝺ bñficio femine. ⁊ in. d. c. inter dilectos. ⁊ ibi ſubdit ⁊ iõ eps nõ pdit cõmitatũ ẽt ſi illũ habeat ab iꝑatoꝛe. qꝛ licʒ ſit factus miles dei nõ deſinit eẽ miles ſeculi. l. falſa. §. i. ff. de ꝯ̃di. ⁊ demõ. ſecus ſi ſiat factus monachus p. c. i. de mili. vaſ. qui arma belli. depo. ⁊ facit qꝺ no. Jo. an. do. anto. ⁊ alij in. c. i preſentia ꝺ ꝓba. glo. in. d. l. de quibus glo. in c. ſi quis deceſſerit in ti. ſi de feu. fue. cõtro. ⁊ in. d. c. q clericus ⁊ in. d. l. impialem. §. firmiter de ꝓhib. alie. feu. per Fede. Jac. de beluiſ. in. c. i. an mutus vel alter iperfectꝰ glo. in. c. ſcripſit. xxvij. q. ij. que dicit ꝙ ſi rex efficiaſ mõachꝰ nõ põt retinẽ regnũ ſed trãſit ad ſucceſſoꝛes ſangui-

3 nis. ¶ † Quid ſi vaſſallus efficiaſ miles hieroſolimitanus vel miles ſancte Marie alamanoꝝ vel ſimiliũ ordinũ ꝓut dixit glo. in cle. qꝛ cõtingit de religio. domi. an pdat feudũ p ingreſſũ talis ordinis dic ꝙ nõ qꝛ nõ perdit ſtatuʒ vñ poterit honeſte ſeruire p ſubſtitutũ honoꝛ eniʒ ſuus eſt aũt. d. l. falſa. §. i. Jta dixit bal. in. d. c. i. ꝺ mi. vaſ. qui ar. bellic. depoſ. Et tu põdera tex. in. c. q̃uis de deci. vbi fratres hieroſolimitani ⁊ ſiles dñr layci cõuerſi nõ exiſtẽtes in ſeculo de qbus vide p do. abb. in rub. de reg. ⁊ glo. in. c. cũ ex eo. de elec. li. vi. ⁊ Dñi. in. c. ij. §. i. de reb.

4 ecc. ñ alie. li. vi. ¶ † Quid aũt ſit feudũ dic ꝙ ẽ bñficiũ ꝙ ex beniuolẽtia alicui ita daſ vt ꝓprietas q̃dã rei imobilis bñficiate penes dãtẽ remaneat ⁊ vſufructꝰ illiꝰ rei ita ad reſpicientẽ trãſeat vt ad eũ hr̃deſqʒ ſuos maſculos ⁊ femias ſi de his noiati dcm ſit ipꝑetuũ ptineat ad hͦ vt ille ⁊ ſui heredes fidelr dño ſuiãt ſiue ad ſeruitiũ noiatiʒ quale eẽ debeat ſit expreſſum ſiue indeterminate ꝓmiſſũ tex. eſt in. c. i. §. ſi. ex qui. cau. feudũ amit. ⁊ dſ feudũ a fidelitate ſeu a fide. vt in ti. p quos ſiat inueſtitura. §. ſins.

5 ¶ † Utrũ aũt pater qui accepit feuduʒ p ſe ⁊ filijs ſuis poſſit pꝫlegare feudũ vni filioꝝ ⁊ eſt qꝺ ſolẽnis ⁊ quottidiana ⁊ ſunt duo ãni qbus iſta queſtio ardua fuit in vrbe iter excelſos pꝛincipes ꝺ ſauellis ⁊ valẽtiores doctores

italie

italie cōſuluerūt in illa qōne. aliqui pro vna pte ⁊ aliq p alia. Ego cōſului qḋ nullo mō poterat plegare vni filiorū. ⁊ allegabā Ja. bu. ⁊ bal. referentē in. l. itē videndū §. nunc videamus. ff. de peti. here. vbi ꝯſuluit Ja. bu. pe trem illo caſu non poſſe prelegare vni filiorū illud feudum. qꝛ ius qḋ hꝫ pater finif eius morte. l. vxor. C. ḋ le. l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis ita. ff. de ver. ob. ⁊ allegabā rō nē ſtipulatione paterna queſitū ē ius filio i iſto feudo. l. qḋ dicitur de ver. ob. ergo non videt poſſe ſibi auferri a patre aliter diſponēte. l. ſi ſulā. §. ſi. ff. ſo. ma. l. ſi poſt mortē. §. ſi. ff. de cōtratabulis allegabam et Do. Pe. conſilio. cccix. vbi cōſuluit pater accepit emphiteoſim p ſe ⁊ filijs ꝙ filia inſtituta in re certa ⁊ phibita a patre plus petere pōt venire ad emphiteoſim qꝛ pater expreſſe non potuit eā priuare iure cōtractus. ⁊ allegat Bal. i. l. inſinuandi. §. ſi liber. ff. de oper. liber. ⁊ qḋ no. bar. in. l. liberti. C. eo. adducebā in mediū ſingulare dictum bart. in. l. mortis cā capiſ. ff. de dona. cā mor. vbi dicit pater accepit emphiteoſim p ſe ⁊ ſuis filijs ꝙ mortuo patre filij illam capiunt a primo domino ⁊ ſic nō a patre ergo pater nō potuit prelegare vni filiorum dicebā hoc fuiſſe ḋ mente Bar. i. d. l. liberti in. xi. col. vbi dicit ꝙ filij inſtituti inequaliter ſuccedunt i feudo equaliter. allegat Ja. ḋ are. in. d. §. ſi liberti dicebā et in ſpecie ⁊ indiuiduo fuiſſe deciſam a bal. in. l. imperialē in. iiij. col. i prin. de phi. ali. feu. per. frede. vbi dicit ꝙ pater nō pōt aſſignare feudum vni filiorum niſi fratres conſentiant vel ratificent. qꝛ lex feudorum dictat ꝙ ad oēs filios equaliter pertineat. c. i. §. ſed cū hoc. qui feud. da. poſ. allegabā et elegentē doctri. Jo. an. in addi. Specu. in rubrica huius ti. i ver. ſi omittant dicebaꝫ et hoc fuiſſe determinatū ab illo patre feudorum Andr. de iſer. in. c. i. de ſucceſ. feudo vbi dicit ꝙ ſi valet aliqua ordinatio facta ḋfuncto in feudis quomin⁹ filii ſuccedant in feudo. ⁊ ſi defunctus habens feudū aliud diſpoſuit in teſtamēto nō valet ſua ordinatio quo ad feudum. ⁊ ponit exemplū qꝛ diſponit ꝙ vnus filius habeat duas partes feudi ⁊ alius tertiam. quia ſuccedere equaliter dicunt feudum enim pertinet ad filios non diſpoſitione hominis ſed legis. c. i. §. quia vidimus in ti. q feu. dare poſ. ⁊ ibi etiam dixit Bal. quod licet filii ſint inequaliter inſti. tū i feu. ſucce. equaliter allegabā et Ja. ḋ bel. i. c. i. an agna. vbi dicit qḋ feudū non ē de corpore hereditatis ideo poſſunt facere agnati ꝙ fili⁹ repudiet hereditatem ⁊ retineat feudum. ⁊ ille tex. ad hoc ē nou⁹ ⁊ vnicus limitans. l. i. ff. de acqui. here. ſꝫ bal. ibi allegabā et dictum bal. in. c. i. de ſucceſ. feu. Poſtremo dicebam hanc fuiſſe deciſionem Bal. in. vi. col. in. c. i. an agnatus vbi ponit differētiam inter emphiteoſim ⁊ feudū dicēs quod emphiteoſis ſpectat ad filium tanquā ad heredē adeo quod pater poteſt vni filiorum relinquere ꝙ dicit non procedere in vaſallo allegat dictū. c. i. de ſucceſ. feu. ⁊ in. l. in conuentionibus. ff. ḋ verbo. ſi. ⁊ allegabam etiā elegantem doctrinā eiuſdem Bal. in addi. Spe. i ti. ḋ locato dicebam ꝙ hanc queſtionem poſuit ad lrāꝫ Ang. i elegāti cōſilio ſuo. clxxxi. lꝫ Bal. in. xxxviii. q. i. l. i. ff. de rerū diui. querat an pater poſſit vni filiorū ſtipulari feudū. ita ꝙ alteri filio nō queratur. ⁊ reſpōdet ꝙ ſic p no. i. l. pactū. C. ḋ colla. reſpōdebā ad hoc ꝙ iſtud dictū pcedit ab ipſo initio quādo agit ḋ iure q̄rendo ſed poſtquā ius ē queſitum nō pcedit illud dictū p. l. quid autē. ff. q in frau. credi. ⁊. d. l. ſi poſt mortē. §. ſi. ⁊ vide eundē bal. in. ix. q. ⁊. x. ⁊. xi. in. d. l. i. ff. de rerū prin. ⁊ alia multa adducebaꝫ in medium cōſulendo ſuper queſtione prefata. Ideo non tradas obliuioni. Et adde ad ea que dixi in c. potuit de locato.

Inſinuatione. Si eccla a ſuo vaſallo recipit feudum in pignus abſtinendo ab ei⁹ ſuitio non tenet cōputare fruct⁹ i ſortem. h. d. Poſtmo ponit dictū ſcḋo limitatio ibi ita. Vel ſic ſecundū do. Card. Si dominus recipit feudum i pign⁹ a vaſallo abſtinēdo ab eius ſeruitio nō tenet cōputare fructus i ſortem. h. d. ⁊ ſic vult ꝙ iſte textus habeat locū nedū i feu. eccle. ſꝫ et layci ſequit hoſti. do. Pe. do. Ant. ⁊ hoc pter naturam feudi ex quo directū dominiū remanet penes cōcedentē ſed glo. hic tꝫ contrarium dicens hoc eē priuilegiū eccleſie poteſt dici ſecundum Jo. de imo. ꝙ priuilegium eccleſie eēt in hoc videlꝫ ſi eccleſia velit refutare ſeruitium nō tenetur ſibi computare fructus i ſortem. Sꝫ ſi laycus vult refutare ſeruitiū ⁊ vaſallus noluit ꝯſentire ꝙ tūc nō cōputabit fructus in ſortem ⁊ in hoc eccleſia ē priuilegiata qꝛ velit nolit eccleſia nō cōputat ſibi fructus in ſortē remittendo ſeruitium vaſallo. ⁊ hoc dicit fore nouum ad iſtā decretalem. Tu pondera ꝙ iſte tex. nō fundat ſe ſuper dominio directo ſꝫ in eo ꝙ ille vaſallus tenebat preſtare ſeruitiū eccleſie. vnde ſufficit ſolum ꝙ teneat ad ſeruitia ⁊ cōpenſat ſeruitiū cum fructibus. Nec iſte textus dicit ꝙ ſi vaſallus vellet pſtare ſeruitium eccleſia nollet acceptare ſed potius vellet lucrari fructus ꝙ vaſallus teneat ſtare ꝯtentus vt ſi dicas ꝙ verbū libere appoſitū hic inducit illam nouitatē eius ꝙ not. gl. in cle. eadem in ver. libere de ſepultu. ⁊ quod not. in. c. de multa de preben. ⁊ in. c. omnis de penitē. ⁊ remiſ. Sed tenēdo hoc ē pter directum dominium dico ꝙ illa decretalis pcedit in layco ſicut i eccleſia quia eadē rō eſt in vtroqꝫ ergo idē ius. l. illud. ff. ad. l. acquil. cum ſimili. ⁊ ē hic caſus ſingularis ⁊ vnicus ſꝫ. d. Car. i quo fructus pignoris nō cōputātur in ſortem vide qḋ habetur in. c. ꝯqueſt⁹ ⁊ i. c. i. de vſuris ⁊ in. c. ad nrām el prio de iureiur. l. i. ⁊. ii. C. de pigno. actio. Et pondera ibi tex. gazerina ſecūdum Hoſti. erat guacheria id ē ſulonica apta ad purgādum pannos de quo vide tex. ⁊ gl. in. l. equiſſimum. §. ſi. ff. de vſufruc. Vel expone vt in glo. qꝛ eſt vlgare theutonicorum ⁊ nō ē abſurdū ꝙ i l. ꝯdēda apponāt vulgaris v̄ba vnius ꝓuincie vide. c. veſtra ḋ locato. c. i. de cibus. c. i. quēadmodū feu. ad filia ptineat ⁊ ibi dixit Bal. p illā tex. ꝙ imꝑator loqt groſſo mō ꝙ inducit ad elegātē qōnē vt ibi p eū. Quid ſi feu. eēt liberū an hēat locū. c. iſtud do. Car. dicit ꝙ nō ſeqt do. Anto. ⁊ cōiter alii recte hoc ꝓbat tex. iſte dū dicit interim ſit imunis. Et pondera ꝙ iſte tex. in verſi. ḋ feudo eccleſie tue nō ꝓbat dictū doctorū ꝙ nō habeat locū in feudo layci ſed ratio ei⁹ bene ꝓbat. Et q̄rit hic Jo. ḋ imo. an vaſallus poſſit inuito dño refutare feudū ⁊ dicit ꝙ ſi ⁊ allegat gl. ſingularē in. c. ſi. de capitaneo qui curiam vēdidit tu vide gl. in. c. que in eccliarū de ꝯſti. vbi tꝫ idē ⁊ adde Dy. cōſilio. xxiiii. Jo. and. i addi. Spe. i ti. ḋ locat. §. nūc aliqua verſicu. xxxvii. Bar. in. l. ia qui. ff. de aqua plu. arcen. Bal. i. l. imꝑiale. §. calidiꝰ de phi. alie. feu. p Frede. ⁊ in. c. i. de eo qui cōtra ꝯſtitutōē locari bñficiū alienauit. ⁊ in ꝓludiis feudorū. ⁊ Jac. ḋ bel. i. d. c. ſi. Et ꝯcluſio ē ꝙ ſi ē datū ad certū ſeruitiū nō pt refutari domino inuito. Si vero ad incertū ſeruitiū ⁊ tūc pt antequā ſit inditum ſeruitiū. qꝛ nōdū ē purificata obligatio facit in ſimili glo. ſingu. in. l. incola. ff. ad municipa. ꝙ limita niſi vaſallus accepiſſet feudū ⁊ iuraſſet qꝛ tūc non poſſet refutare ſm Bal. in ꝓludiis feudoꝝ allegat i ar. gloſ. ſingula. in. l. ſi pecuniā. ff. de ꝯdi. ob. cau. Tu adde ꝙ lōga ē heſitatio in vtroqꝫ iure vtrū illa gl. dicat verū de quo vide late do. Abb. i cōmēto. c. p tuas de arbi. Sꝫ vnum pōdero ſubtiliter deſtruētes doctrinā dñi Bal. ꝙ ſi feudatarius iurat dño feudi vt in. c. i. de noua forma fidelitatis ergo i diſtincte poterit refutare feu. reſpōde aliud ē iurare ſpecifice ⁊ aliud iplicite p̄io caſu iurat iplicite in dicto Bal. iurat ſpecifice. Pōdero iſta eſt ſeruitus ergo eſt odioſa. l. ii. ff. de libero homine exhibēdo ⁊ idō facili res reuertit ad ſuā naturā. c. abexordio. xxxv. diſtin. Fallit ſi domin⁹ eēt in ꝑilio. ⁊ tūc vaſallus vellet refutare feudū ꝙ tunc dñs nō poſſet ſibi ꝓuidere de equali vaſallo arg. l. filie ne. ff. ſolu. matri. nā cedere feudo eſt

quoddá diuortiú ꝛ nó valet niſi conſuli poſſit indénitati domini. iſtud ē elegás dictū Bal. i. d. c. que in eccleſiaꝝ. Et adde ſimile ꝙ dixit Bal. in auctē. habita. C. ne filius pro patre ꝙ ſcholaris nó poteſt declinare iuriſdictionē dñi rectoris pp iuramētū ideo nó videt mirū ſi vaſallus
3 propter iuramētū teneatur inſiſtere in feudo. ¶ † Utrū autē iſta decretalis extendatur ad emphiteoſim ꝛ locationem. Jo. an. hic poſt Hoſtien. dicit egere déciſione papali. ꝛ dicit nó extédi qꝛ per iſtam decretalem leduntꝰ regule iuris cóis vt in. d. l. i. ꝛ. ij. de pigno. actio. ꝛ in. d. c. ꝯqueſtus cū ſimili. ergo non dꝫ extédi. Tu adde Ludo. roma. ꝯſilio. ccx. vbi dicit valere arg. de feu. ad ēphiteoſim ſi ius feudorū iuſta aut naturali rōe moueatꝰ allegat Bar. in. l. ſi mihi ꝛ titio ff. de verbo. obli. ꝛ Bal. in. c. i. ꝺ inueſti. de re aliena facta ꝛ in. c. ſi vaſal. feu. ignorás i tit. ſi de feudo fuerit cōtrouer. inter domi. ꝛ agna. ꝛ ſubdit ꝙ prelatus nó erit iudex in queſtione emphiteoſis ſicut ē iudex i. q. feudali de quo in. c. ceterū de iudi. Adde gl. in. c. i. an agnatꝰ vel cognatus que dicit ꝙ illud. c. nó hꝫ locū in herede emphiteote qui exorbitat a iure cōi ꝛ ibi bal. dicit ꝙ iura exorbitātia loquentia de feudo non habent locum in emphiteoſi. ꝛ idem bal. in cómento. l. qui ſe patris. C. vñ liberi dixit ꝙ feudum perditur per tranſitum ad religionem non perditur tamē ēphiteoſis. ꝛ idē bal. in auctē. ſi quas ruinas in. iij. col. C. de ſacroſan. ec. dixit ꝙ feudū ꝛ emphiteoſis non oīo aſſimilātur ꝛ in. c. i. ꝺ controuerſia inter vaſallū ꝛ aliū de beneficio dixit ꝙ diſpoſitio illius. c. non hꝫ locum in emphiteota ꝛ ſuperficiario. ꝛ in. c. i. qualiter do. feu. ꝓprie. priue. dixit ꝙ lꝫ ille tex. procedat in feudo non habet locum in emphiteoſi ꝛ in. l. hac edictali. §. ad in ti. ꝺ pace iur. fir. dixit ꝙ diſpoſitio ibi poſita non hꝫ locum in contractu emphiteotico ꝛ in. l. imperialem in princi. de prohibi. alie. feu. dixit qꝺ licet vaſallus poſſit in feudum dare nó tamē poterit dare in emphiteoſim perpetuā ꝛ ibi ponit quando vigore ꝯſuetudinis vel alterius iuris datꝰ aliquid i ſolutū poſſit dari i emphiteoſim. Sed in cōtrariū facit ꝙ imo iſte tex. hꝫ locū i ēphiteoſi. ꝛ ad hoc allego ſpecu. in ti. de feu. §. quādo ver. xl. vbi dicit ꝙ cōtractus feudi emphiteoticꝰ ꝛ liuellarius ſunt eiuſdem nature. ꝛ ita retulit eū bal. in ti. de pace cōſtātie in. vij. cartha. Bal. tamē ibi dicit illꝺ verum in illis feudis in quibus nó debetꝰ ſeruitiū ſed certa quantitas pecunie vel vini vel frumenti. ꝛ i. c. que i eccleſiarū preallega. dixit idem bal. ꝙ feudū ꝛ emphiteoſis equiperātur in hoc. qꝛ vaſallus ꝛ emphiteota poſſūt alienare ſuas cōmoditates ad tempus lōgiſſimū ſi actū fuit ꝙ dominium vtile non trāſeat ꝛ allegat glo. ſingu. i. l. codicillis. §. inſtituto. de lega. ij. De cuius intellectu ꝛ veritate vide que dixi hoc anno in repeti. rubrice ꝺ reb. eccle. non alie. Cui adde vnū qꝺ ibi non dixi videlꝫ bal. in auct. ei qui. C. ꝺ bo. aucto. iudi. poſ. in. xxi. col. vbi allegat Roffre. ponētem nouam rōnē quā nemo alius ſcripſit ſm bal. ibi faciat qꝺ voluit idē bal. i. l. liberti. i. viij. col. C. de oper. liber. vbi equiperat emphiteoſim ꝛ feudum quod ſicut inſtitutus in certa re ſuccedit in feudo. ita ſuccedit in emphiteoſi. ꝛ voluit hoc bar. in. l. iuſiurādi. §. ſi liberi. ff. de ope. liber. ꝛ idem bal. in. l. volūtas. C. de fideicō. dixit ꝙ ſicut vaſalli poſſunt inter ſe diuidere feudū ita poſſunt emphiteoſim vt voluit bar. i. l. qui rome. §. duo fratres. ff. ꝺ verbo. obliga. facit ꝙ voluit bar. in. l. ſi mihi ꝛ ticio de verbo. oblig. vbi ea equiparat ꝛ bal. in. l. i. C. quādo nó petētium partes ꝛ ludo. ro. in conſi. xxi. ꝛ conſilio. lxxiij. ꝛ Ange. conſilio. dxxxi. ꝛ in. l. i. §. permittitur. ff. de aqua quotidiana ꝛ eſtiua ꝛ bal. in. c. quē admo. feud. ad filiam feminam perti. ꝛ iſta reddūt dictū Hoſti. ꝛ Jo. an. ꝛ canoniſta. hic valde dubitabile. Poſſet dici ꝓ concordia ꝙ vbicūqꝫ lex feudalis nó ē cōtra iura ciuilis aut naturalis rationem habeat locum i ēphiteoſi alias ſecus per ea que dicta fuerunt in iuribus allegatis pro prima parte. ¶ † Nota ꝙ eccleſia pōt inire
4
contractum pignoris quod videtꝰ procedere quādo aliquam vtilitatem licite ex pignore ſibi conſequi poteſt vt hic alias ſi nó contingeret vtilitas licite tunc non poſſꝫ pecuniam mutuare ex quo nullā vtilitatē cóſequitꝰ qꝛ prelatus dꝫ cōtrahere vt efficiatur códitio eccleſie melior. c. tua. de his que fi. a prela. ſm do Pe. de anch. hic. Cōtrariū tꝫ hic do. meus. ꝛ ad. c. tua rńdet qꝛ loquitꝰ quādo agitꝰ de alienāda alia re qꝫ pecunia. ergo videtꝰ tenere cótractus mutui factus per eccleſiam. arg. glo. ſing. i. l. i. §. fuit queſitum. ff. ad treb. allegat ēt. l. ſancimus. ꝛ. l. lex q̄ tutores. C. de admi. tuto. facit. c. i. ꝛ. c. cōqueſtus ꝺ vſuris. nó tñ dꝫ prelatus mutuare pecuniā eccleſie. niſi forte idigēti. ꝛ ſic rōne neceſſitatis proximi ꝛ iſta reſidet ſ tātus doctor. Tu vero adde elegans dictum hoſti. i ti. ꝺ cómodato. §. quis poſſit ꝯmodare vbi dicit ꝙ admiſtrator eccleſie pōt accómodare. qꝛ tenetꝰ ꝓut pōt neceſſitati hūs hominū ſubuenire. allegat. d. c. paſce. Adde ēt ꝙ iura allegata apud Jo. ꝺ imo. nó probant dictum eius ꝛ cōtra hoſt. poſſet allegari doctrina iſta vꝫ eccleſia equeratur pupillo glo. eſt ſing. ſecūdum. d. Car. in. c. inquirēdū. de pecu. cle. ſed tutor tenetꝰ ponere pecuniam pupilli penes idoneum mercatorem ad lucrum honeſtum q̄rendum. hoc voluit barto. in. l. ſi tutor. §. ſi deponi ꝛ. §. ſi poſt depoſitam. ff. ꝺ adminiſt. tuto. ꝛ in. l. diuus. ff. ad. l. falcid. ꝛ mouetur ex tex. mirabili. c. p veſtras ꝺ don. inter. vi. ꝛ vxo. ergo. idem erit dicendum de pecunia ecclie ꝛ credo iſtā fore veritatē nec mouetꝰ Pe. de anch. rephēdi. Fateor tñ ꝙ ſi ꝓximus eēt in periculo famis vel neceſſitatis niſi reperiret pecuniā mutuo ꝙ tunc eccleſia tenetꝰ ſibi ſubuenire mutuādo p. d. c. paſce ꝛ faciat ſingulare dictū Jo. and. i addi. Spe. in ti. de iureiu. i rubrica. Idē ēt puto ſi forte eēt amicus mōaſterij vel eccleſie. qꝛ tūc poſſet platꝰ ſibi mutuare ꝛ ſatis ageretꝰ ꝺ ꝯmodato eccleſie ex quo ꝓuideretꝰ amico monaſterij mouetor ad ſic dicēdū ex ſingulari dicto Inno. in ſimili in. c. cū. i. ꝛ. ij. de re iud. ꝛ Jo. and. in. c. i. ꝺ obligatis ad rōcinia. Et ēt adde ꝙ ſi pecunia ecclie ꝺputata eēt ad emēdū bona imobilia qꝛ tūc iudicaretꝰ vt imobilis nec poſſꝫ mutuari tex. ē ſin. i. l. iij. §. quid ergo. ff. de ꝯtraria tutele actōe. Et iō diſputa
5 uit Albe. de roſa. q. cciiij. i ſa pte ſtatutorū. † Statuto cauebatꝰ ꝙ marito decedēte ſine liberis vxor lucretꝰ dimidiā ptē imobiliū ꝛ maritus dſtinauerat pecuniā pro emēdis imobilibus ꝙ illa pecunia iudicatꝰ vt imobilis. ꝛ iō vxor habebit dimidiā ꝛ mouetꝰ ex tex. l. ꝛ ſi nó ſin. §. qd ergo. ff. de auro ꝛ argē. lega. Tu allega tex. in. l. veſtimētū eo. ti. ſed certe illa iura loquunꝰ i actu fauorabili vltime volūtatis. ſꝫ iſtud ſtatutū ē ꝯtra oēꝫ diſpoſitionē iuris cōis ergo illa iura ad hoc ñ merentꝰ allegari faciat tñ pro dicto eiꝰ cle. ne romani de electio. ꝛ. l. ex facto la grāde. ff. de hered. inſtituē. Sed Bal. tenuit cōtrariū i. l. certa. §. ſi. de lega. i. p illū tex. ꝛ allegat ad hoc mirabilē tex. in. l. cum i fundū §. ſi fundus. ff. ꝺ iure do. ꝛ iſtā partē puto veriorē qcqd dixerit Albe. ꝛ. d. §. qd ergo ponit caſum ſpālē i pecunia pupilli ſeu minoris ꝛ idē dices i pecunia ecclie vt dixi. Et pondera qꝛ inquātū hic Jo. de imo. voluit ꝙ iſte tex. loquēs i feudo hēat locū i ēphiteoſi ſi emphiteota velit nó ſoluere pēſionē qꝛ tunc dñs ſi cóputabit ſibi fructus i ſortem. ꝛ mouetꝰ qꝛ eadē ratio ē in vtroqꝫ. ꝛ allegat ſingul. glo. in. c. i. de tēpo. ordi. lib. vi. qꝛ doctrina ſua ē erronea. ꝛ ꝓbo icōuincibiliter hoc modo ꝙ fructus rei pignorate nó cóputetꝰ i ſortē ē vſura. d. c. i. ꝛ. d. c. cóqueſtꝰ. l. i. ꝛ. ij. ꝓallega. ſupuenit. c. iſtꝺ ꝛ ponit ſpāle priuilegium i feudo reſpectu cuius vaſallus tenetꝰ ad ſeruitiū. extendere ergo iſtū tex. ad pēſionē ē abſurdū nec eſt ad noſtrum extēdere. c. ea que. de reg. iur. in. vi. qꝛ tūc videretꝰ cōtractus extendi ad vſurariā prauitatē ꝙ nó ē dicēdū. Quinimo dico plus qꝺ ſi ex iſto feudo nó deberetꝰ ſeruitiū ſed deberetur onus reale puta cenſus non haberet locum diſpoſitio iſtius. c. qꝛ exorbitat a regulis cōmunibus ꝛ loquitꝰ in ſeruitio pſonali in quo

nali in quo habetur maior honorãtia ad ipſuȝ dominũ ꝗ̃ ſi ſolueretur cenſus licet nihilominus preſtatio cẽſus non alteret naturã feudi licet aliter dixerit Cy. et male i auctẽn. ingreſſi. C. de ſacroſan. eccle. et ad hoc allego tex. in. c. i. in verbo qualitercũq; datũ fuerit ſiue ad libellũ ſi ue ad ꝓpriũ feu. cenſebit̃ in ti. ꝺ feudo nõ habẽte ꝓpriã naturam feudi. Et pondera vnum quod erit nouuȝ hic enim dicitur ꝙ vaſallus debet eẽ imunis a ſeruitio ſȝ in c. cõqueſtus i ſinalibus verbis eſt tex. formalis et i indiui duo probat terre feudales eccleſie ſi dentur ſibi pignori eccleſia lucratur fructus et de ſeruitio remittendo nihil dicitur ibi erit ergo neceſſariũ fateri ꝙ ille text. loquat̃ i feudo franco et libero quo caſu dñs lucrat̃ fruct⁹ feudi pignorati vl̃ dicere ꝙ ille tex. ſuppleat̃ p iſtũ et erit ma gna diuinatio. Et etiã põderavnũ qꝛ do. me⁹ Jo. ꝺ imo. hic mordet do. Car. dicentem hic fore ſingul. caſuȝ quia ipſe dicit ꝙ ẽ dare ſimilẽ i illo. c. cõqueſtus. et i indubitã ter defecit i ſeiulari ſuo. qꝛ caſus ille eſt diuerſus ab iſto Et in materia feudi vide Lodo. roma. cõſilio. xxvij.

1 c **X parte.** † Ponit tres caſus i qui bus nõ obſtante iuramẽ to de nõ infeudãdo põt epũs antiquũ feu. ad eccleſiã reuerſuȝ nouo vaſallo ꝯcedere. h. d. Et ẽ caſus no. iterpretans iuramentum ꝺ nõ alienando

2 cõis diuiſio pȝ ibi i primo. ¶ Not. argumẽ. † ꝙ p mor
a tẽ vaſalli feudum reuertit̃ ad dominũ ꝙ ꝓcedit quãdo feu. ẽ pſonale vel quando fuit ꝯceſſum ſibi vel filijs ſuis morit̃ nõ relictis filijs maſculis nã femine nõ ſuccedũt in feu. niſi expꝛẽſſe fuerit dictũ in ꝯceſſione. c. i. ꝺ ſuc. feu. ꝙ li ta niſi ſit feudũ ꝓ quo qs ſi ſit obligat⁹ ad ſeruitiũ qꝛ in tali feudo ſuccedit femina. c. ſi cui ꝺ extraordinarijs ca pitulis coradi. idẽ ſi ẽ feudũ exiguũ. caſus ſingu. i. c. ꝺ fi delitate extraordinaria capi. coradi. Refert bal. i. c. i. §. et alie in titu. q̃ fuit prima cau. bñſ. amiten. vid Lod. ro. i. l. i. et ff. ſolu. ma. et qꝺ no. Cy. in auc. igreſſi. C. ꝺ ſacroſa.
3 eccle. ¶ † No. ꝙ iuramẽtũ pſtitum a prelato de nõ alie nan. roma. põti. icõſult. refertur dũtaxat ad res q̃ ſũt de menſa eccleſie ideſt ad eas res. Quarum directum et vtile dominium ẽ penes eccleſiaȝ nõ aũt refert ad bona feudalia vel emphiteotica naȝ ſi iſta bona reuerrent̃ ad eccleſiam poteſt prelatus de nouo alteri ꝯferre non ob ſtante iuramento ꝺ nõ alienando qꝛ nõ videt̃ noua alie natio ex quo a principio fuit ſancitũ vt illa bona darent̃ in emphiteoſim vel feudum facit. l. iij. §. reficere. ff. de iti.
4 actuq; priuat. ¶ † Que aũt bona dican. eſſe de menſa ꝓ lati vide glo. ſingula. in cle. i. de exceſ. prela. ſed admira tione dignum eſſe videt̃ quod poſtquam feudũ eſt reuer ſum ad eccleſiã et ꝯſolidatum ꝓprietati et ſic extinctum ẽ feudum ſicut extinguit̃ vſuſfructus morte vſufructua rij ꝙ reaſſumat priſtinam conditionem cũ ꝺ natura rei antique videatur ꝙ ſi extinguitur reuiuiſcit. l. q rei. §. are aȝ. ff. ꝺ ſolutio. et facit ꝙ not. in. c. i. de iure patro. l. vi. Rñ det hic do. Pe. ꝙ hoc ꝓcedit ex eo qꝛ attẽdit̃ natura rei reſpectu vſus ad quem eſt deſtinatũ p id ꝙ habet̃ i. c. vt ſuper ꝺ reb. eccl. non alie. et ita tranſit hic do. meus Jo. ꝺ imo. Tu adde Jo. de ligna. in. c. que in eccleſiarũ ꝺ con ſtitu. vbi fuit in ſingulari opinione ꝙ ſi prelatus ẽ ade ptus poſſeſſionẽ corporalẽ feudi ad eccleſiã reuerſi non poteſt prelatus de illo feudo aliũ iſeudare niſi interue niat debita ſolemnitas de qua in. c. ſine exceptione. xij. q. ij. Et mirum eſt ꝙ nemo ſcribẽtium hanc opinioneȝ Jo. de lig. in mediũ rettulerit et deſtruit ex toto cõeȝ do ctrinam doctoruȝ ſed more ſuo nõ ẽ locutus bene nõ. n. allegauit aliquam iuris cẽſuram ad hoc cõtra. l. illã. C. collatio. et ideo credo ꝙ nõ dixerit verum. Contra eum dico fore caſum formaleȝ i. c. i. de clerico qui inueſtiturã fecit vbi prelatus adeptus fuit poſſeſſionẽ rei reuerſe ad eccleſiam ſolite infeudari et poteſt iterum rem illaȝ iſeu dare nec requiritur alia ſolemnitas et ſic ẽ vbi caſus ap tus cõtra opi. Jo. de lig. et etiam caſus eſt hic formalis

cõtra doctrinam eius vbi res ſolita in feudari ſi reuerſa eſt ad eccleſiaȝ põt prelatus illã iſuedare libere. Et pon dero tex. hic ſingularem iquantũ dicit feudũ ipſius redi re. qꝛ intelligit̃ quo ad dominium vtile et ſic directe et vti liter feudum ẽ apud eccleſiam et ſic per eccleſiã poſſide tur. et hic dicit̃ ꝙ libere poterit alij ꝯcedere ergo itelligit̃ ſine canonica ſolemnitate arg. eius ꝙ not. gloſa in. c. la tor ꝺ homicidio. et in cle. hi qui de eta. et qualita. et ẽ idu ctio noua nec facta per aliquẽ ad iſtũ tex. p quem re ſa
5 cõfũdit̃ ex toto opi. Jo. de lig. ¶ † Et q̃rit hic do. Car. feudũ ẽ reuerſuȝ ad eccliaȝ plat⁹ tenuit illũ p ãnũ tpe re uerſiõis an poſſit illũ feu. alteri ꝯcedere ita vt hic h̃ re fert quoſdam magnos doctores ꝯſuluiſſe ꝙ ſic nec eos nominat nec Jo. de imo. habuit notitiã de illis talibus vt cõprehendo ex verbis hic relatis ab eo. d. Car. dicit eos male conſuluiſſe. nec fuiſſe bene viſos in canonibus quia ſecundum canones contrarium ẽ verius et allegat Archidia. in. c. i. xxxv. q. viij. vbi ẽ tex. quod nuptie poſt annum non dicuntur. et allegat quod habetur. i. l. ſi. §. q̃ tiens. ff. ꝺ publi. poſt annum ſeruus nõ dicitur nouici⁹ et ideo infert quod ſi feudũ ẽ reuerſum ad eccleſiã et plat⁹ retinuit illud p annũ non põt poſtea illud cõcedere qꝛ ſi dicit̃ ꝺ nouo fore reuerſum et allegat notata Bar. i. l. ſi vacãtia. C. ꝺ bonis vacant. li. x. et dicit eſſe ſingulare di ctũ. et ſic i cõtingentia facti cõſuluiſſe quod dictũ limitat niſi apparet quod prelatus ideo nõ infeudauit qꝛ vole bat reperire bonũ vaſallũ nec reperiebat et iſta fuit cã quare aliũ nõ inueſtiuit Joh. ꝺ imo. hic tȝ contrariũ di cẽs ꝙ imo requirit̃ ſpaciũ. xl. annorũ vt dicat̃ incorpora tum menſe epali. allegat dicta p ſe in. d. c. vt ſuper ꝺ reb. eccle. nõ alie. ego remitto ad dicta p me in. d. c. vt ſuper vt ſatis ponderaui materiã iſtã vide q̃ ibi dixi. Et adde ad dicta ibi quod do. Car. hic voluit reprehẽdere Pe. de anch. qui ꝯſuluit ꝯtra eum ꝯſilio. cxlvi. vbi do. Pet. reprehẽdit illos qui dicunt ꝙ tenẽdo per annum res di citur reuerſa ad eccleſiam Et ibi dicit ꝙ ſi prelatus diu poſſedit ꝙ ñ iſeudauit ꝓſumit̃ incorpaſſe mẽſe ſue nec detrahit quanto ſpacio tpis oportet ꝙ poſſederit. Tu adde tex. quẽ nemo corũ vidit i. d. c. i. de cleric. q inueſti turã fecit i fine. verbis vbi dicit̃ ꝙ archiepũs mediolanẽ ſis feuda ſolita infeudari ſi reperiat in dñio eccleſie non põt infeudare. puta qꝛ eius predeceſſor illa feuda reuer ſa ad eccleſiã tenuit et poſſedit ſed alij epiſcopi et plati ꝺ poſſunt ſcȝ ſi feuda ſolita iſeudari reperiũtur in dñio ec cleſie qꝛ predeceſſor eius illa feuda reuerſa ad eccleſiaȝ tenuit et poſſedit. põt alteri cõcedere. et ſic oritur ibi cãſ ſpãlis in archiepo mediolanẽſi et regulariter in quocũ q; alio. Et Bal. ibi dicit niſi ꝓbet̃ incorpatio et Andre. de iſer. in. c. i. in prin. qui feuduȝ dare poſſunt dixit ꝙ lȝ ꝑdeceſſor non iſeudauerit illũ ꝙ erat ſolituȝ iſeudari tñ ſucceſſor eius poterit illũ infeudare allegat in arg. l. cũ de cõſue. ff. ꝺ legi. niſi a predeceſſore imediato fuiſſȝ illũ feudum receptum ad menſam p. xxx. ãnos qꝛ tunc eẽt in ducta conſuetudo non iſeudãdi hoc vltimũ non tenui i illo. c. vt ſup. vid ibi dicta per me. Et pondera iſtũ text. i primo reſpõſo iquãtũ dicit libere ꝯcedas qꝛ ꝓbat vnũ qꝺ ẽ nouũ videlȝ ꝙ platus finita tertia generatiõe feudi vl̃ ẽphiteoſis non tenetur renouare de illo feudo vel em phiteoſi cõſanguineos iſti⁹ tertie generatõis finite et ita allegaui illum tex. hoc anno ſuperioribus diebus i. c. i. ꝺ locato contra do. Ant. ibi et alios et contra Bart. in. l. prima. ff. de priuile. credi. vide ibi plene relata p me. Et parcẽdum eſt iuxta apoſtolũ cuȝ erã puulus et c. et volu it Jo. an. i ꝓhemio ſexti i nouella et fecit me errare. Lo. roma. i. l. ij. ff. ſolu. matri. vbi ita iterpretat⁹ eſt iſtũ text. Sȝ nũc meliori iudicio fretus dico ꝙ ille tex. nõ ꝓbat il lud ad ꝙ allegaui referẽdo illũ v̓bũ libere ad ꝯlatationẽ ꝓmã poſitã i iſto tex. Dicenl dubitabat archiepũs medio lanẽſis qꝛ iurauerat nõ iſeudare ꝺ nouo an poſſet iſeu dare feudum reuerſuȝ ad eccleſiã ſine reatu aut timore p

a ¶ Ubiq; addo ad mãm huius tex. doc. i. c. ve rũ de fo. cõpe. et bal. in. c. i. ꝺ ꝓhi. feu. alien. p fed.

ſarij ⁊ papa reſpōdet quod libere poterit quaſi ſine metu piury iſte ē ver⁹ intellect⁹ iſtius decretalis ī quo deficit illuſtre īgeniū modernoꝝ. Et pōdera q̄ nihilomin⁹ ꝓpter hoc ſi recedo a dicto meo ꝯtra bar. ⁊ alios ⁊ dico fore hic caſum ab initio ſeculi hoc probātem. Fuit enim q̄ſitū hic an liceat aliȷ feudū cōcedere ſi eſt reuerſum ad eccleſiam ⁊ papa reſpondet ſi videris expedire cōcedas vñ tex. valꝺ ſingularis ⁊ nou⁹ ad hoc in. l. pater filiū. §. q̄ndecim ꝺ leg. iij. vtitur illo verbo aliȷ. ⁊ Bar. exponit ibi illū tex. ⁊ declarat aliȷ. idest extra cōiunctos nā ad cōiunctos non referſ ſm eū ibi. Sed in caſu iſtius decretalis fuit coram ſūmo pontifice dubitatū an poſſet aliȷ cōcedere ⁊ reſpondet papa ibi qꝺ ſic ſi viderit expedire. ⁊ ſic ponit ī arbitrio prelati an ꝯcedat aliis cōſanguineis ꝑmi feudatarij. ⁊ illud dictū Bar. reſtringeſ hoc mō ſcȝ ſi p̄lato videbiſ expedire ⁊ ē īductio noua ⁊ ſinglaris ⁊ aliqualr vr̄ traheſ p capillos iſtū tex. Et adde q̄ hētur ī d. l. pater. §. quindecim ver. poſtquā portio ſemel eſt alienata legitime pōt ꝺ cetero in quēlibet alienare. ⁊ ibi dicit bar. qꝺ ſi merum iperium ē ſemel ꝺlegatū a principe q̄ de cetero poterit ꝺlegari ꝺ quo vid Guil. ⁊ alios ī. l. ī. C. qui pro ſua iuriſdictio. Et pondera contra iſtū tex. dictū Bal. in. l. ſi vt ꝓponis. C. ꝺ nup. vbi dicit p illū tex.

6 † dictat cōſtitutio eccleſie q̄ nullum fortiliciū poſſit fieri icōſulto papa modo ē quoddā edificium antiquū qꝺ ꝓpter rebellionē ē funditus deſolatum tādēȝ filȷ iſtius rebellis volunt iſtꝺ reficere incōſulto papa an poſſint. decidit q̄ non p illum tex. Ita videſ dicēdum ī ꝓpoſito q̄ feudum reuerſum ad eccleſiaȝ non poterit alienari niſi īteruenerit ꝺbita ſolēnitas canonica ⁊ iꝺ dicetur ꝺ nouo feudari facit ad hoc. l. ꝺ pupillo. §. ſi q̄s de op. no. nū. ⁊ ibi dixit Bar. q̄ ille qui reficit facit ꝺ nouo. l. iter ſtipulātem. §. ſacrā. de verb. obli. ⁊ Ange. in. l. ī. §. ſi quis edificiū. ff. ꝺ ope. noui. idē voluit ⁊ facit dictum Nic. ꝺ matta. in. l. ī. C. ꝺ iure ēphi. vbi dicit quidā habn̄ ī ēphiteoſiȝ ab eccleſia ⁊ fortuito cāu cōburiſ lȝ poſtea reficiaſ nō cogetur ēphiteota in illa ꝑſeuerare q̄ꝛ dicīſ noua. facit q̄ dixit Goffre. in ſūma ꝺ eccle. edifi. q̄ ſi eccleſia ē ꝺſtructa ⁊ poſtea reedificata nō dicīſ eadēȝ eccleſia[a] lȝ noua ⁊ facit quod voluit bar. in. l. dāni. §. is qui. ff. de dāno infect. q̄ ſi quis obligauit ſe alicui habēri domū in villa dare ꝺ aq̄ recēti in eſtate q̄ deſtructa domo expirat illa obligatio lȝ poſtea domus reficiatur. facit. l. cū aliȷs. C. ꝺ cura. furio. vbi ſi furioſus efficiſ ſane mentis expirat officiū curatoris lȝ poſtea redeat furor priſtinus ⁊ dicīſ dari ſibi nouus curator ⁊ omnia iſta tēdunt ad ruinam iſtius elegātis decretalis. Reſpōde ⁊ dicas vt dictum fuit q̄ꝛ hic habeſ reſpectus ad vſuȝ ad quē res fuit ꝺſtinata.

7 † Et ideo dixit bal. ī. d. c. ī. ꝺ cle. qui inueſti. fecit q̄ breuis poſſeſſio rei non alterat āntiquā naturā rei ſolite īfeudari teneme ti iſtam rōnem q̄ꝛ latuit iſtos patres ſcribētes ⁊ cōmētātes tex. iſtum ⁊ quāto tēpore dicīſ breuis vide dicta per me in. d. c. vt ſuper. ¶ † No. q̄ vaſallo alienāte feudū ipſo facto reuertīſ feuduȝ ad dominū nec requirīſ alia ſententia[b] ⁊ probat iſte tex. dum ꝑmittit epo alteri cōcederſ ſine noua priuatōe. Adde ſing. glo. in. c. cōmiſſa ꝺ elec. ī vi. que dicit q̄ elapſo anno ſub pena priuatōis rector eccleſie parochialis ꝺbebat ꝓmoueri ad ſacerdotiū q̄ poteſt alteri cōferri poſſeſſore ſi citato dicit tñ tutius eſſe citari debere poſſeſſorē ⁊ declarari illum priuatuȝ eē tñ cōtrarium dicit ſeruari ꝺ iure faciat. c. pro humani. §. ſacri ꝺ homi. ī. vi. ⁊ ibi dixit Domi. q̄ vbi quis īcurrit penam priuatōis beneficȷ ipſo facto q̄ pōt abſq̄ ſententia tale beneficium cōferri faciat glo. ibi in ver. libere. † Uidi arduā dubitatōeȝ in facto verſari vtrum antequā cōferatur ꝺbeat interuenire ſnīa declaratoria illum incidiſſe ī penā priuatōis ⁊ in cōflictu allegationū arguebā hoc mō ōis pena requirit ſnīaȝ iudicis tex. eſt ⁊ ibi colligit Bald. in. l. cum ancillis. C. ꝺ inceſt. nup. ſed priuare quē vtili dominio ē pena. l. ſi quis maior. C. de tranſac. facit. l. teſtamēto centurio. ff. ꝺ manumiſ. teſta. ergo ſequiſ qꝺ requiriſ iudicis ſnīa faciat gloſ. in aucten. de tabellio. §. penul. vbi licet tabellio per ſnīam legis priuatus ſit officio tabellionatus nihilominus requiriſ ꝺclaratoria ſententia aliaſ inſtrumēta interim cōfecta tenēt vt̄ ē glo. ibi ſingul. de qua exclamauit Bal. in. l. iubemus. §. ſane. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ in. l. ī. C. de ſumma trini. ⁊ in. l. ī. C. ꝺ iur. ⁊ fac. igno. ⁊ in. l. ī. C. de ſcꝺis nup. ⁊ in. l. ij. C. de ſenten. ⁊ iterlo. omni. iud. facit. l. eius qui delatorē. ⁊ q̄ no. Bar. ff. de iure fiſci. allegabā Lapū allegatione. xxxvij. in ſexto dubio vbi diſputat. Aliquis eſt priuatus beneficio ipſo iure per canonē vel cōſtitutionē an ſupior poterit illꝺ cōferre nulla facta declaratōe ſup illa ꝑuatōe. dicit quod nō allegat. c. cū ſecundum ꝺ hereti. in. vi. ⁊ dicit illuȝ tex. facere contra not. p Jo. an. in. d. c. pro humani. Allegabā quod not. Bar. in. l. ij. ff. ſi quis in ius vocatus nō ierit. ⁊ in. l. ij. §. q̄ ſi actor. C. ꝺ iura. calū. Allegabā glo. in. c. ij. ꝺ cōfeſ. ī. vi. ⁊ elegātē doctrinā Archid. in. c. felicis ꝺ penis in. vi. vbi tex. dicit ad eccleſiā libere reuertaſ ⁊ Archidia. ibi dicit quod ē neceſſaria ſentētia ꝺclaratoria. facit. l. vectigali fundo. §. ī. ff. ꝺ pignori. ⁊ qꝺ not. Bal. in. c. ī. §. vt libellario quib. mod. feu. amit. ⁊ ſic inferebam īueſtituram ī aliā fieri non potuiſſe ante ſnīaȝ declaratoriam priuationis primi vaſalli ⁊ ita cū laude dei fuit iudicatū ī illa cā. Et vid ad ſupradicta an ꝺbeat īteruenire ſnīa declaratoria q̄ ſcribit. Ludo. roma. ī ꝯſi. cex. Sed nūc pondero ſubtilius prio nō reperio textuȝ apertum q̄ abſq̄ ſnīa feudū ſit ad eccleſiā reuerſum per alienatōȝ vaſalli. ⁊ licet multi multa allegēt tamen melior tex. iuris eſt in. l. imperialē. §. candidis in ver. liberſ reuertiſ ad dominū de ꝓhi. alie. feu. per Federi. vbi ſi vaſallus alienauit feuduȝ libere ad dominū reuertiſ ⁊ ſcribentes intelligūt idest ipſo iure abſq̄ ſnīa. Sed poſſet argui ⁊ erit noua ꝯſideratio nam tex. ī. c. dixit dominus xxxiij. q. ī. dicē libere dimittiſ vxor pp notoriā fornicationem. Sed gl. ī. c. ex parte de ſponſa. dicit quod requiriſ ſnīa iudicis licet fornicatio ſit notoria habeo ergo text. ⁊ gl. q̄ verbum libere nō iportat canonem late ſnīe. Et ad iſtum tex. reſpōderi pōt q̄ ſuppleb̄iſ per iura per me allegata ⁊ ideo mihi videtur ita fore dicenduȝ q̄ ē conſideratio noua ⁊ incognita fuit p aduocatos alteri⁹ ptis aut priuatur quis ſolo tpis curſu. aut priuaſ p aliquā felonīā prio caſu priuatur ipſo iure. l. quero. §. iter locatorem. ff. locati dixi late ī. c. potuit ſupra de locato ⁊ ſtatiȝ poſt tempus elapſum ē aptum ipſo iure feudum domino quo ad poſſeſſionem ⁊ ꝓprietatē quia poſſeſſio que ſine titulo poſſideri ñ pōt euaneſcit titulo extincto ⁊ pōt dñs cōcedere alteri illo nō vocato. Nec ob. l. nā ita diu⁹ ff. ꝺ adopti. vbi requiritur citatio quia ibi loquiſ ī actu iuriſdictōiſ vbi requiriſ cauſe cognitio hic ñ eſt ſic vñ ad cōferēdum ſufficit veritas ſine citatione. Item perſona priuata nō debet aliquē citare cuȝ nō tractetur de iure alterius cōferēdo lȝ ꝺ vtendo ad eum vſuȝ ad quē qualitas eſt deſtinata per ius cōe. l. arboribus. §. nauis. ff. ꝺ vſufructu nā liberū ē dñō ꝺ re ſua cōtrahere. l. ī. commodato. §. ſicut. ff. ꝯmodati. aut priuatur p felonīā ⁊ tūc requiritur ſnīa ⁊ declaratio. d. l. eius qui delatorē cū ſimili. ⁊ poſt lōgam inueſtigationem ita reperi Bal. ꝺcidētē in loco peregrino in. c. que in eccliarū in. xij. col. ſupra ꝺ cōſti. ⁊ limita iſtū text. ꝓcedē qñ ſpecifice alienauit feu. lȝ in gñe puta alienādo omnia bona ſua tunc ñ videſ alienaſſe feuduȝ quod eſt prohibitum alienari vid Bal. in. l. ī. in vltia qōe. ff. de re. iudi. ⁊ in. l. volūtas. C. ꝺ fideicō. ad fi. ⁊ in. d. l. impialeȝ in prin. vt q̄ ipſe voluit in. l. ſi cōſtāte. §. quotiēs. ff. ſolu. ma. Bar. in. l. codicillis. §. inſtituto. ꝺ leg. ij. Et gl. ⁊ Ang. in auc. ꝺ reſtitu. ⁊ ea que parit in prin. quod ego intelligo verū niſi ex quātitate pcii recte iudicari poſſit vaſal. etiā alienaſſe feudum arg. glo. l. ī. §. q̄ ait. ff. de ſuperficie. ⁊ quod no. bal. in. l. ī. qui teſt. face. poſ. Limita etiam procedere quando alienauit ⁊ proceſſit

a ¶ Eadem eccleſia. Uid ad hoc doc. in. l. iter ſtipulātem §. ſacrā. ff. ꝺ v. ob. vbi. d. alex. de imo. copioſe. ⁊ vide Flo. ī. l. ſeruitutib⁹ §. ſi ſublatā de ſerui. vrb. pdi. canoniſtas ī. c. abbate in fi. de ſentē. excōica.

b ¶ Snīa. An hoc ſit veꝝ vide p Bal. ī. c. ī. vlt. co. q. mo. feu. amitta. ⁊ ī c. ī. §. caldiſ in fi. e. tit. vbi iſta q. in termis tāgitur.

proceſſit ad actū traditōis. ſecus ſi verbo alienauit ſ; nō
tradidit. ita dixit Bal. in. d. §. vt libellario. allegat Dy. i
l. alienatum. ff. de ver. ſig. ⁊ idem Bal. in. d. l. imperialē di-
xit ꝙ tunc cadit a feudo quando venit ad actum facti q2
tradidit. ſecus ſi ſtetit in finibus verbi. ⁊ in. d. l. voluntaſ
dicebat ꝙ inueſtitura facta p annulū dicit abuſiua ſi nō
deuētum ſit ad traditionē ſed ꝯ hanc doctrinā; eius fa-
cit tex. in. l. quidam teſtō in verbo quoquomodo vēdere
temptauerit. ff. de fideicōmiſ. liber. Limita etiā; vt pulchre
dixit bal. i. c. i. §. hoc quoq;. d ſucceſ. feu. ꝙ ſi vaſallus vē-
didit ſub iſta cōditiōe ſi conſenſus domini vel agnatorū
acceſſerit nō cadit a feudo argu. l. ſi locuplex. ff. d manu.
teſta. Idē ſi dicat vēdo ſi ⁊ inquantū de iure poſſū; ⁊ ali
ter nō ſequat traditio. ar. l. qui abſenti. §. i. ff. de acq. poſ.
ſ; Jaco. de bel. ibi ſed cōtra iſta duo dicta. facit. d. l. qui
dam teſtamēto. Limita ēt vbi vaſallus incōtinenti rede
merit feudum alienatū vide que late dixi de hoc in repe.
rubrice. Ex de reb. eccle. non alie. ⁊ adde Bal. in. xviij. q.
in. l. i. ff. de re. diui. vbi dixit ꝙ ſi feudū eſt antiquū ꝑt pu-
pillus maior infante ⁊ tutor aut iudex in defectū tutoris
inueſtire de feudo. q2 nō facit rem nouā ſed antiquā ꝯſer
uat ⁊ cuſtodit. allegat iſtū tex. ⁊. c. i. p quos fiat inueſtitu
ra. ⁊ in quarta qōne dicit ꝙ non videt noua inueſtitura p
8 quā antiqua ꝯſeruat. ⁊ ad hoc allegat iſtū tex. † ¶ No.
quod ſi vnus ex conſortibus alienat feudum ipſius por-
tio reuertitur ad eccleſiam. ⁊ ſic facit quod ſi emphiteo-
ſis vel feudum conceditur duobus fratribus quod vno
mortuo eius portio reuertitur ad eccleſiam vel ad domi
nū ⁊ nō ad fratrem. de hoc vide bar. in. l. ſi mihi ⁊ titio
de ver. ob. Bal. in. l. i. C. qñ nō petētiū ptes ⁊ i auc. ſi qͣs
ruinas. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ in. l. i. §. primo. C. de cadu.
tol. ⁊ in. c. i. §. i. q feud. dare poſ. Bar. in cōſilio incipiēte
ex themate ꝓpoſito. Et ꝯcluſio eoꝝ eſt ꝙ in feudo pater
no h; locū ius accreſcēdi. c. i. §. i. ⁊. §. cū; vero coradus q
feud. dare poſ. ⁊ in. c. i. de gradibus. Aut feudū eſt nouū
ſumēs originē in pſona fratrū ſeu alioꝝ ⁊ in illo nō h;
locum ius accreſcendi ſed portio defecta reuertit ad dñi;
c. i. §. ſi. de bñficio femine. c. i. d feudi ſucceſſiōe. c. i. de fra
tribus de nouo benefi. inueſti. c. i. de duobus fratrib. a ca-
pitaneo inueſtitis. Quod limita niſi feudū eſſet ꝯceſſum a
principe. q2 in eo h; locum ius accreſcendi p. l. i. C. ſi ſo-
9 cius imperialis liberalitatis lib. x. ¶ † Sed ope pciū ē vi-
dere qd ſi vaſallus alienauit partē ſuā an illa ps deferat
domino an vero agnato. Et quidē glo. ḡ. hic dicit ꝙ va-
ſallus poteſt alienare vſq; ad ptē dimidiā feudi ſciuſiue
ſine licētia domini nec icurrit penā omiſſiōis feudi. ⁊ iſto
caſu nō hʒet locum queſtio pfata. ſecus ſi alienat totum
feudum vel maiorem partē ſine licentia domini. q2 tunc
pdit feudū. Sed hodie dicas ꝙ nō pōt vaſallus aliquā
ptē alienare ſine domini volūtate nec ēt pignori dare. c. i.
de ꝓhi. ali. fe. p lotbariū. ⁊ p. c. i. de vaſallo qui cōtra cō
ſtitutōem lotharij. ⁊ p. d. l. imperialē. §. i. ⁊ in qōne pfata
ꝯcludē ſi ē nouū feudū reuertit ad dñi;. c. i. §. i. d ſuc. feu.
c. titius. ſi de feu. fue. ꝯtrouer. Si vero eſt antiquū; idem
p pfata iura. ⁊ ꝓbat p tex. meliorē de iure. i. c. i. i. §. ſi. i v.
q2 dñm contēnere vr ꝙ ad dñi; bñficiū ptineat i ti. q fuit
pria cā bñfi. amit. illud tn Pet. de corne. ⁊ Bal. in. d. §.
i. ⁊ Odo. in ſūma ad quos ptineat ſeu reuertatur feudū
vt refert Bal. in. c. i. ſi vaſſallus feudo priuatur cui defe-
ratur. Et idem tenuit in ſūma ſua Joannes faſſol a piſa-
nus ⁊ optime facit iſte tex. intelligēdo eum indiſtincte.
Cōtrarium tenuit glo. in. c. i. ⁊ Jaco. de bel. ⁊ And. de
iſernia. ⁊ Nico. de neapo. ibi ⁊ durum eſſet cōtra ſtimu
lum calcitrare. ex quo glo. ⁊ tot illuſtres feudoꝝ capi
tanei ſequunt iſtā ptē. S; iudicio meo prima ps eſt dior
pene ꝯtractus debet applicari creditori. l. ꝙ a quocūq;
ff. de reg. iur. ſed hec pena ē cōſecutiua ꝯtractus. ideo d;
applicari domino cidē q; creditori. ⁊ probatur in. d. §.
ſi. ⁊ hoc tenuit bal. in. d. c. que in eccleſiaꝝ. Et inquātū ſ
Jo. de imo. dicit feudū non ꝯſueuit cōcedi niſi p maſcu

lis tantū prelatus cōceſſit pro maſculis ⁊ feminis an in
totum iſta ꝯceſſio viciet. ⁊ allegat Bar. ꝙ non q2 ſolū
viciat quo ad feminas p regulā vtile p inutile libr. vi. ⁊
hanc partē dicit eſſe veriorē ⁊ allegat Bar. in auc. q rē
. C. de ſacroſan. eccle. Quo ad hanc qōnem Bar. tenuit
ꝙ in totū annulat cōceſſio. ⁊ eum ſequit Ange. in. §. em-
phiteoſim in auc. de nō alie. l; de Bar. nō faciat mētōē;
per illum text. in ver. nullū robur penitus. ⁊ idem tenuit
Bal. in. l. etiam ſol. ma. ⁊ in. l. ſi pupilloꝝ. §. ſi. ff. de reb⁹
eorū ⁊ in. l. querūq;. C. de bo. q; libe. Jo. de imo. in. l. qō
di reducit ad ꝯcordiam ꝙ aut accepit in tertiā. ⁊ quar-
tā generatiōē; ⁊ tunc valeat quo ad tertiam. ſed nō quo
ad quartā. aut recipit ſimpliciter vſq; ad quartam. ⁊ in
totū eſt nulla. ⁊ poſtea dicit ꝙ in totū eſt nulla. q2 videt
feciſſe in fraudē legis. ſed Bal. in auc. ſi quas ruinas t;
ꝯ Bar. ꝙ valeat vſq; ad tertiā generationem. ſed nō in
quartā. Ego pōdero tex. in. c. i. §. pe. de le. cora. qui for-
maliter ꝓbat ꝙ ſi datū eſt in quartā; pſonā aptitur feu-
dum dño. ⁊ ſic ꝓbat doctrinā bar. ſed in. §. ſi. ponitur du
plex opi. vna eſt ꝙ dñs accepit feudū qñ vaſallus habe-
bat p ſe ⁊ filijs maſculis ⁊ ipſe ꝯceſſit p maſculis ⁊ fe-
minis alia opi. eſt ibi ꝙ valebit cōceſſio donec durāt ma
ſculi ⁊ poſtea non veniat ad feminas. ⁊ ſic facile erat dā
nanda doctrina Bar. Lap. allega. Goffre. ⁊ refert bar.
in cōſilio icipiēte. Uiſa ꝯſtitutione epi florentini. vbi di-
cit qō valet vſq; ad quartā generationē ſi intereſt accipi
entis vt ibi poluit. vñ allegat. l. ſi qs aliā;. ff. de ſolutio. ⁊
l. cum eiuſdē. ff. de edil. edic. ⁊ refert ꝙ ita diſputauit Ni
colaus alexādrini de peruſio qui fuit gener Barto. ⁊ re
ſpōdet ad iura in ꝯtrium vt ibi vide per Lapum. Tu ad
de ⁊ ꝙ male ⁊ peſſime recitauit ⁊ itellexit dictum bart.
ibi q2 Bar. ibi dicit prima frōte ſe hoc dubitare. ⁊ tenet
quod ꝯceſſio in totū viciet. ⁊ allegat. c. i. §. ſi. de. l. corad.
niſi auctoritas tanti patris cēt grādis dicerem eſſe ſico-
phanta dignū allegare illum. §. ſi. q2 nō facit ad ꝓpoſitū
dicit ēt ibi Bar. ad fortificādū dictum eius ꝙ ꝯſuetudo
nō eſt extendenda extra terminos. l. i. §. ig. ff. d iniu. actu
q; prius. Facit. c. cū ꝯtingat de dci. Facit ſingulare dctm
Jo. de ligna. in. c. cū ex officio de preſcrip. ⁊ ſic Bar. tenu-
it ꝙ in totum viciat. ſed Bald. in. d. auct. ſi quas ruinas
tenet ꝙ nō viciat in totū. ſed ſolū quo ad ꝓhibitionē;. ⁊
allegatur de hoc text. in. §. neq; in auc. de non alienan. ⁊
text. in. c. i. §. pen. de lege coradi. Et pondera bene quia
Bar. noluit allegare illum. §. ⁊ ſecundum opi. ſecundā;
ibi relatam ꝓbat formaliter ꝙ in totum viciat ⁊ ſcdm il
lam deciſionem Bar. allegauit illum tex. licet qdā teme
rarij dicant Bar. errare. ſed ſecundū tertiā; opi. ibi poſi
tam ꝓbatur formalr contra deciſionem Barto. ⁊ adde
ad ſupradicta ſingularem doctrinā; Guil. de cu. relatā
a Bar. in. l. fraudati vectigal. ff. d publica. vbi dicit pꝛio
emphiteote teneri ſoluere quolibet anno quatuor dena
rios quilibet duos domio emphiteoſis vnus eoꝝ ſoluit
duobus annis illos duos denarios alter nihil ſoluit an
debeat illa ſolutio duorum annorum ꝯiungi p vtroq; ⁊
ſic habeat ac ſi ſoluiſſent ambo pro vno anno. Et cōclu-
dūt ꝙ ſic quia talis ſolutio debet cedere in cām grauio-
rem. l. i. cum. l. ſeq. ⁊. l. cum ex pluribus. ff. de ſolu. l. i. C.
eo. ꝙ dictū eſt valde ſingle ⁊ eſt de lana ⁊ lacte. ſed Jo.
an. in ti. de locato. §. nūc vero aliquas. ver. xxi. in additio.
Specu. tenet ꝯ Guil. q2 pticularis ſolutio facta a ſocio
videt facta noie ſuo ⁊ nō noie alterius. l. ⁊ magis. ff. de
ſolutio. ideo alterius pſona nō d; ſubintelligi. l. ita ſtipu
latus. §. griſogonus de ver. ob. Nec obſtant in contrari
um allegata q2 loquūtur in vno obligato. ſ; in caſu iſto
erāt duo obligati ⁊ ſic caſus eſt diſſimilis. Tu pondera
q2 ex quo vnus cenſus erat ꝓmittitur qō vna erat emphi
teoſis. iſte eſt tex. melior de corpore iuris in. l. ſi plures. ff.
de edil. edic. de quo exclamauit Bal. i. d. auc. ſi quas rui
nas ad ſi. faciat etiā. l. ſi cōem. ff. quēadmodum ſeruitu.
amit. ⁊ qō habet in. l. is q duos ⁊ ibi Dy. ⁊ Bart. ff. de

liberatione legata. ⁊ qđ no. gl. in. l. ſi. C. de munе. ⁊ ho.
non pci. li. x. ⁊ quod no. Feder. conſilio. lxiij. ⁊ do. Abb.
in. c. ſi. de iurepatro. ⁊ Bar. in. l. ſi emancipato. C. đ coll.
bono. ⁊ faciat in ſimili tex. ſingu. in. l. paulus. §. gayus.
10 ff. de liberali cā. ¶ †Utrū autez feudū poſſit dari in do-
a tē. ᵃgl. i. ſentit ꝙ lꝫ perpetuo alienari nō poſſit tñ ad tem
pus puta vſqꝫ ad vitā vaſalli poterit alienari dādo ī do
tē. Et ſic videt̃ ſentire quod ſi ſpāle propter cām dotis ⁊
expreſſe hoc dixit Innoc. i. c. nuper hic allegato. Refert
hic Io. an. ⁊ ob aliā cām non poterit alienari ēt ad tem
pus voluit ibi Innocen. ⁊ glo. hic a contrario ſenſo ſm
Hoſtiē. vt ibi refert Io. an. ꝙ etiā ad tēpus ob aliā cām
poterit alienari. allegat. c. querelā ne plati viceo ſuas. ⁊
cum hoc tranſeunt cōmuniter omnes. ſed ille tex. loqui-
tur in obuentiōibus eccleſie que alienari poſſunt ad cer
tum tempus vt ibi. ⁊ ſic non ꝓbatur ibi dictum Hoſti.
Et adde ꝙ in. c. i. §. donare qualiter olim feudū poterat
alienari eſt caſus in cōtrariū ꝙ feudum non poſſit dari
in dotem. ⁊ ſic iſta glo. nō videt̃ ꝓcedere niſi dicas ꝙ di
ctū. c. nup litat dictū. §. dona. vt itelligat̃ vltra vitā vaſ. ſe
cus ſi. ī vitā vaſ. Et adde ꝙ aut nos loquimur in pr̄e vo
lente dare feudum in dotē pro filia ⁊ glo. in. d. §. donarę
⁊ in. d. l. impialem in princi. tenet ꝙ nō pōt niſi domino
ꝯſentiente p illum tex. ſequit̃ ibi Iac. de bel. Bal. Nico.
de neapo. ⁊ facit. c. i. de inueſtitura. quam titius accepit
a ſempronio. Et audiui. quod quidam inclitus pnceps
ſuperioribus annis priuauit quendā comitez comitatu
propter hoc. Sed Iaco. de are. tenet contrarium in ru-
brica qui feudum dare pōt in dotem pro filia vbi tꝫ qđ
pōt filiā dotare de feudo ſi non habet vnde eā dotet. ⁊ ſe
quitur Cy. in. l. voluntas. C. de fideicō. ⁊ faciat qđ not.
ibi Saly. in. l. ſi. C. de reb. alie. non alienā. de iure iſta po
eēt ſuſtētabilior. Aut ipſa mulier vult dotare ſe de feudo.
Et Iaco. de belui. in. d. c. i. in ti. de inueſtitura quā titius
accepit a ſempronio tꝫ ꝙ non poſſit. Sed Ia. de ardizo
no in ſūma i ti. mulier habēs feudū tꝫ ꝙ poſſit dūmodo
non det eſtimatum nec aliqđ pactū de lucrādo apponat
hoc tꝫ Andr. de yſer. ⁊ bal. in. d. c. i. de eo qui ſibi ⁊ herę
11 dibus ſuis. ¶ †No. caſum in quo lꝫ cedere iura ſua po
tētiori. nam eccleſia nō valēs p ſe recupare feudaz a ma
nibus potētis pōt ꝯcedere alteri potētiori vt ipſe recu-
peret ⁊ ipſe recognoſcat in feudum ab eccleſia. Et indu-
cit ad qōnez an ſit idē in rebus nō feudalibus ⁊ ſic in in
uaſis ab aliquo ⁊ per prelatū recuperari non poſſunt poſ
ſit prelatus cōcedere in feudū maxime ſi iurauit non in
feudare Io. an. cōſuluit ꝙ non. Et ſi diceret̃ oppoſitū đ
facili poſſet cōmitti fraus. ⁊ prelatus volēs cōcedere rē
eccleſie ſuo ꝯſanguineo pmitteret illā inuadi ab aliquo
potēte vt ſi poſtea occaſiōe ſumpta poſſet illaꝫ īfeudare
⁊ fraudibus nō eſt apienda via. c. quāto đ diuor. c. por-
ro de priuile. cum ſi. ⁊ an delictū pr̄is noceat filio in feu
do. vide hic gl. vide Hoſti. in ſūma huius in ti. §. quibus
modis vel caſus feudꝫ amittit̃ Dy. in. c. non dꝫ de reg.
iur. in. vi. Io. an. ⁊ alios hic. ⁊ Bar. in. l. ij. ff. de interdic.
Ang. in. l. adoptiuū. ff. de i ius voc. ⁊ Cy. Bal. ⁊ Saly.
in. l. ij. C. de liberis ⁊ eorū liber. Saly. in. l. ſi qs pr̄bytér
de epiſ. ⁊ cle. bal. in. l. ſi. C. de libe. cā. ⁊ in. c. i. §. i. đ ſucceſ.
feu. ⁊ in. c. i. ſi vaſallus feudo priuat̃ cui deferat̃. Nic. de
neapo. in. l. diui. ff. de iurepa. Et allegat ēt ad intellectuꝫ
iſtius decretalis elegās conſiliū Io. caldarini in hoc ti.
in conſilio finali. vbi intelligit iſtum tex. in verbo liber.
ideſt ſine reqſitiōe capituli quaſi velit dicere ſine ſolemni-
tate canonica. allegat not. in. c. licet eps de pben. in. vi. ⁊
dictū eius eſt veriſſimū in ſe ⁊ ꝓbat̃ in tex. meliori de cor
pe i uris in. l. ſi pupillorꝫ. §. i. ff. de rebus eorꝫ ⁊ p notata
a Bar. in auc. hoc ius porrectū. C. de ſacroſan. ecc. Sed
iſte tex. nō ꝓbat dictū eius eſt enim ſomnio dignū aſſere
re illud ꝙ ipſe dicit p verbū libere hic poſitū. qꝛ re vera im
portat idem ſine metu periurij. vt ſupius dixi etiaꝫ in ſu-
allegato ꝯſilio ꝙ plarus poterit alterare formā antiquā

videlicet cōcedendo vt tranſeat ad feminas vel ad extra
neos vt ibi p eum. ⁊ in veritate male loquit̃ p. d. c. i. §. pe
nul. de lege corradi. p illud ſentit Bar. in dicta auct. qui
rem. Et inquantū ſuperius dedi. aliquas fallētias ꝙ fe-
mina ſuccedat in feudo dubitaui hoc mane qđ ſi eſſet fe-
mina ſoror tertij ordinis beati Franciſci ⁊ accurate qſi
ui verū ſuccedat in feudo eo caſu quo femina in feudo ſuc
cedere pōt. ⁊ vidi elegās cōſiliū Lud. roma. cccl viij. vbi.
cōcludit ꝙ ſic vide ibi p eum ⁊ vide etiā eundē conſilio.
cccliz. vbi cōſuluit ꝙ iuſpatronatus per ſe non pōt dari
12 in feudum. ¶ †Utrum antē preſtito iuramēto de non
infeudando de nouo poſſit dari licentia per legatum de
latere Io. an. hic cōcludit ꝙ non ſi iuramentū preſtituꝫ
fuit pape. Si vero fuit pſtitū epo archiepiſcopo vel infe-
riori. ⁊ tunc ſi non eſt de ꝓuincia legati ille iurans non
poterit legatus dare licentiā infeudandi de nouo etiam
ſi vellet infeudare cauſa ſubſiſtēte ⁊ vtilitate eccleſie ſua
dente. Si vero iurās ⁊ ille cui eſt preſtitum iuramentuꝫ
ſunt de prouincia legati tunc poterit. allegat dictū Spe
cu. in titu. de locato. §. nunc ſequamur verſi. ceterum ⁊ v.
13 ſequenti. ¶ †Quid ſi feudum non eſt alienatuꝫ per feu-
datarium ſed eſt ita potens ꝙ ab eo non pōt peti pēſio
ſeu ſeruitiū debitum an poterit alteri potentiori ifeuda-
ri vt ſic eccleſia poſſit recupare facilius res ſuas. Hoſti.
Io. an. ⁊ cōiter alij ꝯcludunt ꝙ ſic per iſtū tex. Et ad ꝓ-
cedens dictuꝫ pondera ꝙ non videnẗ bene loq ſuadēte
vtilitate eccleſie ⁊ cauſa legitima ſubſiſtēte ⁊ p tex. valđ
ſing. in. l. ſi hominē. ff. mandati. vbi procurator ex cā pōt
venire ꝯtra mandatum dñi. ⁊ per elegās dictū Bal. i. l.
omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. vbi dixit ꝙ eps cuꝫ cau
ſa pōt facere conſtitutionē ꝯ ius canonicū p. d. l. ſi homi
nem. ⁊ in rubri. C. qui admitti. voluit ꝙ poteſtas pōt ex
cauſa cōtra ſtatutum venire iuratum ab eo. ⁊ dñi de ro-
ta deciſiōe. cclv. voluerunt epm ex cā poſſe diſpēſare con
tra ius cōe canonicum volunt moderni ſcribentes in. c.
at ſi clerici. §. de adulteriis de iudiciis. ⁊ facit gl. ſolēnis
in. c. ⁊ tempore plenitudinis. xxvi. queſtione. vij. ita dica
mus in propoſito. Andreas Barba.

¶ De pignoribus. Rubrica.

¶ Quia ſupra viſuꝫ eſt de cōtractibus ex quibus res ec
cleſie poſſunt alienari. ſꝫ qꝛ poterat dubitari an poſſent
res eccleſie pignori obligari vel alia cautio ſuper eis in
teruenire. ideo poſita fuit hec rubrica. de materia habe-
tur. x. q. ij. hoc ius. Uel ſm Hoſti. in ſumma huius titu-
li cōtinuat̃ ſic. Egimus qualiter res alienent̃ videamus
qualiter obligent̃. ⁊ ſic dicamus de pignoribus. Eſt aūt
pignus obligatio rei licite pro debito inita. ſit autem ad
maiorē ſecuritatē creditoris. qꝛ tutius eſt pignori icūbe
re ꝙ̄ agere in perſonam. inſti. de obli. que ex delicto na-
ſcunt̃. §. furti. Et dicit lex tutius eſt nō ſoluere quā ſolutū
repetere. l. ideo ff. de cōpēſatio. ⁊ dicit̃ pignus a pugno
vnde ꝓprie dicitur res mobilis tradita de pugno in pu
gnum. l. pleba. §. pignus. ff. de verb. ſig. ſm Hoſti. i ſum.
huius titu. in princi. alibi capit̃ pro filijs. iuxta illud qđ
ſcriptū eſt apud Lucanū i tertio Pignora nulla domꝰ
⁊ adde ꝙ pulchre voluit Guil. de cu. quem refert bal.
in. l. manumiſſiones. ff. de iuſt. ⁊ iure. vbi ſi do rem pigno
ri nō dicit̃ exire manuꝫ meas niſi pignoraſſet pro debito
equiualente precio re. qꝛ tunc diceretur poſita extra ma
nus meas qꝛ ñ eſt ſpes ꝙ illam velit luere tex. eſt ſing. in
l. qui habebat. ff. de leg. iij. Et idem voluit idē Bald. in
l. voluntas. C. de fideicōmiſſa. ⁊ in. c. i. §. vt libellario qb.
mod. feu. amit. ⁊ in. l. ſi. ⁊ ibi Saly. C. de rebus alie. non
alie. Ego limito eſſe verū niſi ad illam rem pignorans
preſumeretur habere affectionez. puta qꝛ forte fuit res
ſuorum antiquorum. vel forte erat liber. In quo conti-
nue ſolitus fuerat ſtudere argumentuꝫ. l. ſi emptione. ff.
de minoribus. quia tunc non procederet dictum eorꝫ.
Et adde

a ¶ Nota. vid ad hoc bar. ⁊ c. po. in. c. i. đ co gni. feu. Imo. i. l. vſuſfructus ſol. ma. ⁊ rotā deciſ. ccij. pater in no.

Et adde pulchrū dictū Barto. in. l. codicillis. §. inſtituto de legat. ij. vbi ſi dico tibi mutua mihi centū ſup iſto libro ⁊ tu mutuas ꝙ videor tibi dare pignori. Et adde notabilem tex. in. l. creditor. ff. ſi certum petatur vbi promiſſio in pignore non preiudicat in ſortem. ⁊ ſic creditor ſepenumero accipit pignus non idoneū. ⁊ ibi dicit Bal. ꝙ tunc creditor preſumitur ebrius ex quo creditor accipit pignus minus debet accipere idoneum ſm eum ibi. Subdit ꝙ cū ēt in pignore iudiciario ſiet pſumptio ꝙ ſit idoneum. l. a diuo pio. §. ſi pignore. ff. de re iudic. ſicut ēt in cōuentionali. l. inter cauſas. §. abeſſe. ff. mandati. ꝙ creditor qui accepit pignus a debitore non poterit debitorē ſuū ⁊ ſuſpectum ⁊ fugitiuum capi facere licʒ alias pignore non accepto hoc potuiſſet vt no. in. l. ait pretor. §. ſi debitorem. ff. qui in frau. credit. inſtit. de actio. in principio qꝛ pſumptio eſt ꝙ pignus ſit idoneum idō non eſt pſumptio fuge ex quo p illud eſt ſibi cautum ꝙ tenemēti. qꝛ i pratice tpe ſuo afferet tibi de lacte ⁊ lana. Adde ēt ꝙ pignus pōt p creditorē alteri pignorari vt ē tex. in. l. i. C. ſi pig. pignori datū ſit. ſed Specu. in eo. ti. §. hoc robur. limitauit mirabiliter illum tit. vt non comprehēdat vltra tres vices. vt tollatur materia infinitatis. ſed Ang. in. d. l. i. §. illud non tenet qꝛ ius q̄ſitū nobis in pignore eſt reale. ⁊ eſt trāſitoriū de perſona in pſonā p mille manus. Et ſi ſubtilr ponderet tex. ibi probat ꝯ Spec. in ver. tam dm. licʒ Lud. ro. nulla facta mentione de Ange. ſequat dictum Spec. in rubrica. ff. de arbit. Sed dubito de hoc qd̄ eſt mihi nouum nec reperio tactū ab aliquo vtrū creditor vigore illius tituli poſſit obligare pignus pro quātitate ſibi debita feneratoribus hodiernis temporis cū ex priuilegio lucrent pignus poſt annum adeo ꝙ ſi perditur pignus perdatur periculo debitoris. Cogita qꝛ videt ꝙ ſic ex quo licitū eſt pignorare pign⁹ imputet ſibi debitor debuit cogitare hoc euenturum forte eē. Fortē nō eſt verū dictū. qꝛ exponere pignus penes iudeum ad vſuras non videt eſſe licitum per ea que no. glo. in. l. i. ff. ſolu. mat. aliter ſup hoc non dico. ⁊ facit in fauorem creditoris. qꝛ factū lege pmittente nō meretur penā. l. gracchus. C. de adul. ſʒ lex pmittit creditorē obligare pignus pignori ergo ⁊c. Et adde ꝙ illud ꝙ non pōt dari pignori ſed ſi eſſe ſperat pōt dari pignori. tex. ē ſing. in. l. ⁊ que nondū. ff. eo. Et inquantū hic dr̄ in ſcda pte rubrice videlʒ ⁊ alijs cautiōibus dicit hic do. Pet. de anch. ꝙ multiplex eſt cautio quedā ſimplex. ⁊ nuda. ⁊ iſta cōſiſtit in ſola pmiſſione. l. ſancimus. C. de ver. ſi. Tu adde ꝙ nō dʒ eē nuda a validitate. dʒ eni eē valida gl. eſt ſingularis in. l. huiuſmodi i prin. ff. de leg. i. nec dʒ eſſe nuda ab obligatōe bonoꝝ vel a pena. ita dixit bart. in. l. ſi pūs. ff. de ope. no. nunci. ⁊ faciat gl. in. l. ij. §. ſi dubitet. ff. de iudi. ⁊ in. l. niſi. §. hec autem. ff. ſi cui plus q̄ p l. falci. Et adde elegantē glo. in. c. i. in ver. cautiōe de cōſecratio. diſtinctio. quarta que dicit quod ſimplex cautio. intelligitur ideſt idonea cautio quod eſt mirabile ⁊ ꝯ no. in. d. l. ſancim⁹ niſi dicas ꝙ illa gl. pcedat i cautōe expſſa a lege ſtorie. l. ſtorie. ff. de ſto. cautōibus. †Quedā eſt cautio iuratoria in qua interuenit pmiſſio de iuramēto. c. qm̄ frequēter vt lite non cōte. Quedā eſt ſufficiens vl̄ idonea puta qn̄ interueniūt pignora vl̄ fideiuſſores. l. ſi mandato titij. §. ſi. ff. manda. Quedā eſt penalis. ſ. qn̄ pmittit aliqd ſub pena. allegat de hoc glo. ſingul. in. d. l. ij. §. ſi dubitet. ſed hn̄ facit gloſ. ſimilis in. d. l. niſi ⁊ ſed hec cautio. Sed qn̄ verbū cautio pfert cū illo verbo ſufficiēti vel idonea dic ꝙ debēt dari fideiuſſores vl̄ pignora. vt in. d. §. ſi. Et ſi dicat cautio mediocris pſtet tūc obligatio oīuʒ bonoꝝ venit. caſus eſt ſing. in. l. filio. ff. vt lega. no. caue. Et ſi dicat del cautio cōpetēs dic ꝙ veniat cū fideiuſſore ⁊ pignore. glo. eſt ſing. in. l. ſi debitori. ff. d iudi. Et ſi dicat caueat vel ſatiſdet. dic ꝙ ſi ē ſuſpecta pſona debet cauere cū fideiuſſoribus gl. ē ſin. in. l. pe. in ver. ⁊ cū rea. ff. de peti. here. ⁊ vide qd̄ hr̄ in. c. ad noſtrā ei pmo de iureiuran. ⁊ in. c. piſanis de reſtit. ſpo. ⁊ in. c. prout de dolo ⁊ contuma. ⁊ in. c. ex publico. de cōuerſa. coniuga. ⁊ vide elegās dictum Bal. in. l. vniuerſa. ff. de pcibus impa. offere. Statuto cauebat ꝙ quando petit cōpromiſſum caueat idonee qd̄ intelligit arbitrio iudicis. ⁊ ita refert ſe in ꝯtingētia facti conſuluiſſe. ⁊ in. d. l. omnes ꝙ in prin. C. de epiſ. ⁊ cle. dixit aliquis tenet dare fideiuſſores ⁊ ſibi non eſt poſſibile ꝙ tenebitur obligare omnia bona ſua meliori modo quo poteſt.

Callus. †Res eccleſie nō debēt pignorari niſi ex neceſſitate iuſtiſſima. h. d. Vel ſic ſine cauſa rōnabili non debent res eccleſie alienari. Vl̄ ſic res eccleſie hic diſcrete non poſſunt pignori obligari niſi vrgente neceſſitate iuſtiſſima. h. d. Primo ponit dictū. ſcdo exceptio ibi niſi. ¶ No. multas res mobiles eccleſie ꝓhibitas pignorari niſi vrgente neceſſitate iuſtiſſima. hodie eſt prouiſum in cle. beneficiorū de decimis ꝙ res hic expreſſe ⁊ alie deputate ad ornamēta diuini officij ſi pñt capi pignorari vl̄ diſtrahi aut aliter occupari p collectores decimarū alia autē ornamēta eccleſie que non eēnt deputata ꝓ diuinis officijs capi pignorari p epōs ⁊ collectores pñt vt ibi no. gl. ⁊ ſic eſt hic caſus ꝙ in caſu vrgentis neceſſitatis alias ꝓhibita cōceduntur. neceſſitas eniʒ nō ſubijcit legi. facit. c. licʒ de ferijs. vbi propter neceſſitatē licitū eſt dominicis diebus piſcari. ⁊ ſic opus ſeruile facere. dʒ tamē fieri aliqua elemoſina in recōpenſatōeʒ vt ibi. qd̄ eſt ſingulare p doctoribus ꝯſulentibus diebus dominicis. qꝛ cōſulere pñt pro forēſibus vt pulchre voluit do. Ant. in. c. i. de ferijs qꝛ tenent in recōpenſationē facere aliquam elemoſinaʒ. qd̄ eſt bene notandū etiā p debentibus ieiunare quibus diſpenſat vt non teneant qꝛ tenent facere aliquā elemoſinā in recōpēſatōeʒ. Facit gl. notabilis in ver. denariū in c. preſbyter. lxxxij. di. ⁊ in. c. medicinam de ꝯſecra. diſt. i. Facit etiam gl. que reputat ſing. in. c. paſtoralis de offi. ord. que vult licitum eē ꝯſiteri layco tēpore neceſſitatis. Facit glo. ſolēnis in. l. i. §. cū in eadē. ff. ad. l. rhodiaʒ de iactu. vbi tpe neceſſitatis oīa ſunt cōmunicāda ⁊ ibi pulchre dixit Angel. ꝙ tempore cariſtie ſi mēdicus furetur panē nō icidit in penā. facit. c. ſi. de furtis. Subdit ēt diuitem teneri iudicis officio alere pauperes tpe famis. p quo dicto allego glo. ſing. in. c. ſicut in ver. eſurientium xlvij. di. Et dixit ibi Ang. ſaluari ſtipēdiarios depdantes ad vſum vite. quod intellige verū quādo dant operā rei licite vt p defenſione patrie vel imperij aut eccl̄ie romane. faciat quod dixit bal. in. l. i. C. de oper. li. ꝙ tpe neceſſitatis pōt dn̄s imponere charitatiuū ſubſidiū p ſeruitijs perſonalibus ſubditis ſuis vſqʒ ad valorem operaꝝ vel mādare ſubdito vt ſeruiat alio eodē exercitio operā. l. ſi libertus artem. ff. de oper. liber. Facit glo. no. in. l. p herede. §. ſi quid tamen. ff. de acqui. here. ⁊ ibi vide ang. an creditor poſſit compellere debitorem vt operetur p eo ſi poteſt ſibi ſoluere. Adde notabile dictum Bald. in. l. ij. C. de ſenten. ex pericu. reci. quod iudex tempore neceſſitatis poteſt ferre ſniaʒ ſuper eo. vide quod habetur in cle. ſi furioſus de homi. ⁊ in. l. ſi alius. §. belliſſime. ff. quod vi aut clam. ⁊ ibi Bar. ⁊ in. l. ſi quis fumo. ff. ad. l. acqui. ⁊ in. l. ſcientiā. §. qui cū aliter eo. titu. ⁊ Bal. in. §. furtum in ti. de pace iur. firmā. ¶ †No. ꝙ vaſa ſacra eccleſie pñt pignorari etiaʒ laycis ſtante neceſſitate iuſtiſſima. ſed glo. ij. ſentit hic aliud eē ſm leges videlʒ qd̄ non poſſint ex eo qꝛ nō ſunt in nr̄o cōmertio inſti. de re. diui. §. ſacre. ⁊ idō ſi pñt vēdi ⁊ p ꝯſequēs nec pignorari. ſec⁹ dicit ſʒ canones. qꝛ pñt pignorari ſtāte neceſſitate vt hic ſequit Hoſ. ⁊ Inno. Hoſt. ꝯmenit glo. iſtā ꝙ imo ſecūdū leges etiā pignorari pñt in caſu neceſſitatis. ⁊ dicit eē caſum formalē in. §. hīdē penis in auc. de non alie. col. ij. ⁊ i. l. ſancimus nemini. C. de ſacroſan. eccle. ſequit do.

a ¶ Res eccleſie. ad materiā tex. vid barto. ⁊ do. ct. in. l. in quoꝝ. ff. de pigno. ⁊ vide notiſſ. mos ſcribētes hic q oīa referūt ⁊ in cle. i. de reb. eccl. nō alie. ⁊ i. c. ſi. ne prelati. vic. ſu.

Cardi.hic Dicit tamē glo.ſaluari poſſe videlȝ ꝙ cano
nes ex prius hoc dicāt ꝙȝ leges do.meus Jo.de imola
reputat hoc eſſe ſomniū qꝛ ſatis eſt expreſſum i.d.l.ſan
cimus ⁊ i.d.§.hīdē penis ⁊ allegat rōem.nam xp̄s qui
eſt dominus rerū eccleſie iuxta no.i.c.cum ſuper de can.
poſſeſſio.⁊ ꝓprie. vellet ꝙ ꝓpter neceſſitatem iminētem
exponerent̃ pignori vaſa ſacra.puta ad redimendum ca
ptiuos cum ipſe ſanguinē effunderit ad redimēduȝ aīas
allegat ēt ꝙ not.glo.in.c.hoc ius.x.q.ſcḋa. ¶ Tu vero
adde qꝛ lōge mirādum eſt ꝙ Hoſt.hic allegauerit illuȝ
tex.in.§.hiſdem penis ⁊ illuȝ tex.nō intellexerit.⁊ docto.
prefati allegāt illum tex.cōtra eum ideo nō videt̃ veriſi
mile nec etiā verum dictū eius bernardus vt vberrimus
iuris fons dixit iō pōdera qꝛ glo.nō mere reprehēdit iu
ra illa ciuilia q̄ diſponūt vaſa ſacra pignorari poſſe i re
dēptionē captiuorū ⁊ aliter non ꝑmittunt vaſa ſacra pi
gnorari ⁊ glo.in.d.l.ſancimus extēdit ēt ad limitanduȝ
pauperes.⁊ etiam hoc voluit gl.ij.hic ⁊ loquitur hic ſi
ne lege ⁊ mouet̃ ſolum qꝛ eſt caſus fauorabil' ideo extē
dendus.Superuenit iſta decretalis ⁊ videt̃ extēdere iura
ciuilia inquātuȝ loquūtur ď redēptōe captiuorū vt habe
ant locū vbicunqȝ iuſtiſſima neceſſitas vrget ⁊ pp hoc
male ē intellecta gl.iſta ⁊ peſſime ⁊ ē itellectus tex.⁊ per
cōſequēs nō meruit reprehēdi ab Hoſtienſ.⁊ ſequacib⁹.
Et adde ſingularē glo. imitātem iſtū tex.⁊ iſtā doctri
nam in.d.l.ſancimus nec cōiter eſt pōderata ibi per ali
quos.Et pondera iſtum tex.ver.pſumat ⁊ cōiunge cum
c.decernimus in ver.pſumāt de iudicijs vbi layci nō poſ
ſunt cognoſcere de caſus eccleſiaſticis ⁊ tex.ibi dicit pre
ſumāt quaſi ex ſeipſis non poſſunt ſȝ ex delegatōe ſupio
ris poſſunt vt ibi eſt glo.multū ſolemnis ita hic pſbyter
nō pſumat ⁊ ſimilia pignorare ergo auctoritate ſuperio
ris hoc poterit licet non interueniat iuſtiſſima neceſſitas
Et pondera text.in.d.§.hiſdem penis vbi ꝓbat quod
3 agit ipſe ille qui pignorat res ſacras. ¶ †Not.ꝙ appel
latione preſbyteri quādoqȝ veniūt clerici inferioris gra
dus faciat ad hoc.c.ij.de cohabi.cleri.⁊ mulie.Naȝ iſta
ꝓhibitio nō ſoluȝ cōcernit pſbyteros ſed omnes clericos
habentes adminiſtrationē eccleſie.Tu allega tex.in.c.i.
xv.q.v.vbi appellatiōe ſacerdotis venit diaconus ꝙ eſt
4 bene notādū ad declarationē iſti⁹ decretalis. ¶ †Utrū
aut libri eccleſiaſtici benedicant̃ gl.i.dicit ꝙ non ꝓcedit
regularit̃ fallit i miſſali ꝙ ꝯſueuit benedici calix tamen
patena ⁊ veſtimēta ſacerdotalia bene habēt certā bene
a dictionē ⁊ conſecrationeȝ ᵃ ſcōm Hoſtiē.Eſt tamē diffe
rentia quia calix ⁊ patena benedicūtur cū vnctōe vt pa
tet ex no.i.c.i.ď ſacra.vnctio ſȝ miſſalle ⁊ veſtimēta ſacer
dotalia benedicūtur ſed nō cū vnctōe ſecunduȝ Jo.an.
Et ex fine iſtius gloſ.habes ꝙ fortius ꝓhibent̃ pigno
rari res noīate hic.qꝛ deputate ſunt ad cultū diuinū ꝙȝ
alie res eccleſie.que lȝ poſſunt alienari ſuadente aliqua
vtilitate ſeu neceſſitate eccleſie vt in.c.nulli de reb⁹ eccl.
nō alie.⁊ in.c.ſine exceptione.xij.q.ij.tñ res hic nomina
te nō poſſunt niſi vrgēte neceſſitate iuſtiſſima eccleſie pu
ta ꝓpter captiuos redimendos qꝛ aliter redimi nō pñt
5 ¶ †Quid ſi pochiani tenent̃ in carcere non volētes ſol
uere ꝯdemnatōȝ factā a iudice an hēat locum dictū iſti⁹
glo.dic.ꝙ nō vt ē gl.multum ſolēnis in.c.ſicut omnino.
6 xij.q.ij. ¶ †Sed an iura icorpalia poſſint dari pignori
Bar.in.l.is qui.§.an vſufructus ff.co.ꝯcludit ꝙ ſi ſunt
iura ꝯſiſtentia in hominibus vt iuriſdictio ⁊ ius ꝙ habȝ
dñs in vaſalluȝ vel patronus in libertum iſta nō poſſunt
pignori obligari niſi ex cauſa magne neceſſitatis ꝑ not.
in.l.i.C.de oper.liber.⁊ in.l.pro herede.§.ſi quid tñ.ff.
de acq.her.⁊ in.l.is qui.ff.de fideicō.liber. ¶ Quedaȝ
vero ſunt iura conſiſtentia in re non in hominibus vt
iuſpatronatus in eccleſia ⁊ ius percipiēdi pedagiū ita
i loco.tūc ſi ſunt talia ex quibus nō pcipit̃ aliqđ ꝯmodū
pecuniariū tūc nō pñt obligari facit ꝙ habet̃ i.c.cū ber
toldus de re iudi.l.plane de leg.i.ſecus ſi ſint talia ex qui
bus ꝯmodum pecuniariū percipi poſſit per id ꝙ hʒ i.d.
§.an vſufructus vbi vſuſfructus pignorari pōt ⁊ ſic ſer
uitus pſonalis ꝑdiorum ruſticorū puta ſeruitus eūdi ꝑ
vnum fundū ad aliū ſecus in ſeruitute ꝑdiorū vrbanorū
per not.i.d.l.is q.§.ſi.cū.l.ſeq.ꝙ itelligit ibi Bar.ꝓce
dere niſi obl'o ſuitutis i predio vrbano fieret eo caſu in
quo eadē eēt rō que eēt in ſeruitute ꝑdij ruſtici ar.l.illud
ff.ed.l.acql.⁊.c.iter corporalia ď trāſla.pla.cum ſimili.
Et ſic per hec habetis expeditam decretalem iſtam.Cu
ius materia in rei veritate quotidiana eſt ⁊ pulchra ⁊
ſatis confuſe a doctoribus expoſita.ſi quid benedixi lau
detur deus benedictus.

1 Ator. †Liber homo licet nō ſit ſoluē
do nō dȝ ꝓ debita retineri.h.d.
nec pt cōmode diuidi. Et inquantū hic do.
pe.i.d.l.ſi.§.labeo.ff.ad.l.iul.pec. dīc ꝙ mu
lier nō pōt capi nec extrahi de domo ēt ꝓ cā criali ꝑ.l.i.
C.ď offi.diuer.iudic.do.Jo.ď imo.hic dicit ꝙ ibi nihil
dr̃ ď cā cri.ſȝ ſolum ď cā ciuili vel fiſcali i qb⁹ nō dȝ muli
er capi vl' extrahi de domo.Et iō dicit quod i cā crimina
li ē recurrēdum ad auctoritatē nouo iure.C.de cuſt.reo.
vbi mulier capi pōt pro crimine ⁊ nō dȝ icarcerari ſȝ tra
di cuſtodiēda in aliquo monaſterio hodie autem ď ꝯſue
tudine ſeruat̃ quod ponit̃ i carceribus ſeparatis a carce
rib⁹ hominum.Tu adde prio qđ Bal.i.l.ꝯſentaneū.C.
quō ⁊ quādo iudex.limitauit illam.l.i.vȝ qđ lȝ mulier ñ
poſſit capi ⁊ icarcerari ꝓcedit in muliere honeſta.Et ita
pōdera ad hoc tex.in.d.l.i.ſecus aūt dicit i muliere luxu
rioſe viuēte qꝛ tūc poſſet capi ⁊ incarcerari allegat in
arg.tex.in auc.ď reſtitu.⁊ in ea que perit in.§.ſi.faciat
gl.in.d.l.conſentaneum que loquit̃ in muliere luxurioſe
viuente.⁊ quod habet̃ i capitulo paſtoralis ď iudicijs ⁊
vide que late dixi in.l.multum.§.i.ff.ď acqui.heredi.Et
adde Jo.an.in addit.Spec.i ti.ď iniur.⁊ dāno dato vbi
dicit ꝙ mulier turpiter viuēs non gaudeat priuilegio ⁊
poſſit carcerari tamē ſi ē maritata lȝ turpiter viuat gau
det priuilegio allegat optimū tex.in.l.ſi vxor.non fuerit
in.§.diuus.⁊ facit ibi tex.in verſi.nec qualecūqȝ matri
moniū.ff.ad.l.iuliam.de adulte.Adde ſecūdo ꝙ ſinoui
det̃ ꝙ har.optime dixerit qꝛ tex.i.d.auctē.nouo iure i v
bo ſi ꝓ eo grauiſſimo crimine dicit ꝙ tunc mulier ē tra
dēda monaſterio vt cuſtodiat̃ ibi carcerata quādo agit̃
de crimine grauiſſimo ergo ſequitur ꝙ vbicūqȝ crimē ñ
eēt ita graue ꝓcedat dictum har.Et pondera tex.i.d.l.
i.in ver.debita qꝛ etiaȝ reus dicit̃ debitor quod ad penā
ſibi iponēdam qꝛ eoipſo ꝙ ďlinquit videt̃ ſubijcere ſe pe
ne vt ē tex.multū ſingularis in verſi.ipſe pene ſubdidiſti.
in.l.impator alias ipatores.ff.ď iure fiſci.⁊ facit ꝙ not.
glo.in.l.i.§.beſtias.ff.ď poſtulā.⁊ in.l.ex hoc iure.ff.de
2 iuſti.⁊ iur.⁊ ꝙ not.in.l.cuȝ ꝓbatio.ff.ď ꝓba. ¶ †Not.
ꝙ liber homo non poteſt dari i pignus ēt i ſubſidiū alia
rum rerum deficiētium imo hodie punit̃ recipiēs homi
nē liberū i pignus i.§.qꝛ vero i auctē.vt nulli iudicū ꝑ
dit enim debitum ⁊ ď ſuo tātūdē dare tenet̃ creditori vl'
ei⁹ parentibus vt not.gloſ.i.c.ex reſcripto ď iureiurā.⁊ in
auc.omnino.C.ď actio.⁊ obli.punit̃ etiā corporali ſuppli
cio qꝛ illa que non ſunt in noſtro cōmertio obligari nō
poſſunt.l.i.§.eam rem.ff.que res pignori ſȝ liber homo
nō eſt dñs membrorū ſuorū.l.liber homo.ff.ad.l.acqui.⁊
ideo pulchre dicebat bal.in.l.ij.C.ď patribus qui filios
diſtraxerūt ꝙ illa.l.ij.habuit ortum ⁊ origiem a legib⁹
antiquis ſm quas pater poterat occidere filium.l.in
ſuis.ff.ď libe.⁊ poſthu. ¶ Sed an liber hō poſſit dari i
obſidem.dic ꝙ ſic ꝑ imperatorē vel papam.l.obſides.ff.
ď teſtamē.l.diuus.ff.ď iure fiſci ⁊ quod no.i.d.c.ex reſcri
pto.⁊ idem dicit̃ per principeȝ qui non recognoſcit ſup
iorem ꝑ no.a bar.in.l.iſamē.ff.ď publi.iu.⁊ i.l.hoſtes.ff.
ď captiuis ⁊ i.l.i.§.ď qua.ff.ď poſtulā.⁊ i.l.i.C.ne quis i ſua
cā.⁊ i.l.non ambigitur.ff.ď legibus ⁊ idem videt̃ i ciuita
te non recognoſcente ſuperiorem vt ē ſplēdus populus
Florentinus

a ¶ Conſecra
tionē.⁊ hmōi
ꝯſecratio fieri
dȝ ꝑ eꝑm non
aūt ꝑ abbatem
vt tȝ no.d.car.
i cle.ij.ix.q.§.
ſtatuim⁹ ď ſta.
mo.iō ex poſt
facto nō pt tā
gi niſi per pſo
nas ſacras de
ꝯſecra.diſti.ij.
per to.

forentinus.ſed ciuitas recognoſcēs ſupiorez nō poteſt
ſz hodie eſt vſurpatū p cōſuetudinē vt voluit glo. in.d.
.l.ij.de patribus qui filios diſtraxe. Sz an cuz cōſenſu il
lius priuate perſone poſſit ipſa dari in obſidez glo.i.d.l.
ij.dicit ꝙ licet d iure liber homo nō poſſit dari i obſidez
p debito tamē p ꝯſuetudinē vſurpatū eſt cōtrariū ꝛ ſic d
facto quotidie ſeruaſ cōſuetudo eni viz legis habet.l.
de quibus.ff.d legibuſ cū ſimili.ꝛ de eo.q remanet i car
cere obligatus pro alio.ꝛ ſoluit habes.l.vnicam ꝛ ſingu
larē i.l.nam ꝛ ſeruus.ff.d negocio.geſ.quaz ita ſingula/
riter allegat Bal.in.d.c.ex reſcripto ꝛ qrit an teneat pa
ctuz ꝙ creditor poſſit capere debitorē reſpōdet ꝙ ſic ſi d
bitor eſt fugitiuus nam hoc ſit lege pmittēte.l.ait pretor
§.ſi debitorē.ff.que in frau.credito.alias ſecus p.l.nō ē
ſingulis.ff.d ſer.fug.ita dicit Bal.i.d.c.ex reſcripto. Sz
tu pondera ſi hoc erat a lege pmiſſum quare reducebaſ
in pactum fruſtra ergo fuit illud pactum niſi ſolues cū p
nota.in glo. ꝛ Bal.in.l.iij.§.ſi rem de leg.iij.Et ſubdit
Bal.i.d.c.ex reſcripto nō valere pactum ꝙ debitor ſtet
ad diſtrictum debitoris ſz bene valere ꝙ ſtaret ad diſtri
ctū in iudicis quia priuatus carcere ē prohibitus ꝛ ita di
cit debere intelligi ꝙ not.glo.ꝛ Bar.in.l. interduz.§.q
furem.ff.de furtis. Ecōtra vero ꝙ debitor nō poſſit per
ſonaliter diſtringi bene valet pactū.allegat.l.ſi ꝯuenerit
ff.d re iud.c.odoardus infra de ſolutio.ꝛ dicit qd homo
mortuos nō poteſt ſe obligare ad penaz mortis ꝛ alle/
gat glo.ſing.in.c.homo mortuus.xxiij.q.v.valet tamen
pactū ꝙ debitor non recedat a certo loco ſine licētia cre
ditoris ꝛ hoc ſecundum Inn.ibi ꝛ idē poterit facere iu
dex ꝙ eſt bene notandum vnde non poſſit cōmittere cre
ditori ꝙ euz detineat captiuum.l.miſſi opinatores.C.d
exactoribus tri. li. x. Et adde ēt ad predicta iquantum
dixi ſuperius d muliere.qr Sal.mirū ſingulariter i auc.
matri.ꝛ auie.C.quando mulier officio tutele fūgi pōt di
4 cit† ꝙ ſi mulier ſuſcipiat tutelā filij ꝛ renūciet omni legū
auxilio quod tunc licet mulier regulariter capi non poſ
ſit pro debito ꝛ carcerari vt dictum eſt tamē iſto caſu po
terit capi ꝛ carcerari quod dictum ē mirabile ꝛ limitat
dictam.l.i.cuz auc.ſua.ꝛ dicta doctorū ſuperius ꝛ origi
naliter fuit dictum Bar.in.l.ſi quis ſub cōditiōe.ff.d te
ſtamētaria tutela.¶ Tu pōdera quia illud dictū ſi ē ve
ruz iudicio meo per.tex.in.c.ij.in.§.ſi in ver. femine ꝙ p/
ſertim ibi etiam ſi ad hoc voluntas accederet eorundem
de iudi.li.vi.iuncta.l.ij.§.ſi autem dignitas.C.d iuramē
to calum.Et faciat.d.l.i.vbi ponderatur honeſtas ſex⁹
5 ꝛ ideo ſuccedit elegans regula † quod vbicūqȝ aliquod
priuilegium eſt introductuz propter honeſtatez pſone ſeu
ſexus nō poteſt tolli per renūciationē. Ita dixit Bal.i
.l.i.C.qui bonis cede.poſ.ex quo ſequiſ qd ſi mulier non
pōt renūciare expſſe priuilegio.d.l.i. ergo multo minus
videtur renūciaſſe generaliter ꝛ facit in argumentum ꝙ
not. Bar. in.l.ſed ꝛ ſi quis in.§. queſitum.ff.ſi quis cau.
ꝛ que dixi in.c.i.de commodato .Et pondera qd ſi eſſet
magna ſumma pecuniarum videreſ ꝙ pro debito ita ar
duo poſſet carcerari argu.eius ꝙ voluit Iac.d are.i.l.
qui teſtamēto.§.mulier.ff.d teſta.iuncta dicta auc.nouo
iure licet actualiter obſtet.l.in ſeruorū.§. ſi.ff.de penis
Et adde Bal.in.d.l.i.C.qui bon.cede. poſ.vbi dicit qd
mulier cedēdo bonis nō carceraſ vt in .l.penulti.in ver.
vtriuſqȝ ſexus eo.titu.ſz ſi nō cedit bonis poteſt carce/
rari ſz in hoc dicit ſeruanda ſtatuta ꝛ ꝯſuetudines loco
rū.Tu intellige dictū eius ſecūdū dicta ſuperi⁹.¶ Sz
an valeat ſtatutum ꝙ creditor poſſit occidere debitorez
nō ſoluētē Bal.in.xii.col.ver.x.l .his apud.C.d ſumma
trini.tenet ꝙ non allegat no.in.d.l.i.C.qui bo.ced.poſ.
Sz contra dictum eius videſ text.in.ver.excutieſ in.c. ſi
ſatiſ.lxxxv.diſtin. Reſpondet quod ibi loquitur ſecūduz
iura antiqua ātē indultū beneficium ceſſionis de quibus
habeſ p glo.in.d.c.i.Et ſic procedit illud ſm leges vete
ris teſtamēti. vt patet.iiij. Regū.iiii.c. ꝛ tamē ibi non di
citur d morte ꝙ poſſit occidere debitorez nō ſoluētē ho
die ſecus vt hic ꝛ in.d.l.i. Ut dici pōt quod ibi loquitur
quādo quis capitur p maleficio.faciat quod.no.in.c.i.d
depoſito ꝛ vide glo.in.d.c.nō ſatis allegātez iſtam decre
talē ꝛ vide Bal.in.d.c.i.dicentem hodie tale ſtatutuz ſi
6 valere.Et ideo dicit non valere ſtatutū † quod ſi debitor
non ſoluat poſſit creditor eum detinere in carcere priua
to.quia eſt crimē capitale ꝛ an debitor poſſit capi pprie
auctoritate ꝛ incarcerari vid pulchre Bar. ꝛ modernoſ
in.l. alia.§.eleganter.ff.ſolu.matri.ꝛ .l. titio cētuz.§.titio
et.ij.ff.d ꝯdi.ꝛ demō.ꝛ bal.i.c.l.i.ꝛ eūdē ꝛ glo.i.d.auc.
imo.ꝛ Ang.in.l.nemo carcerem.C.de exactio.tribu.li.x.
7 ¶ † Utrū autē legi phibēti quez capi poſſe pro debito
poſſit renūciari pacto. Spe.in ti.d renū.§.ij.ver. Item eſt
beneficiuz refert antiquos tenere ꝙ ſic.Et propter hoc
doctores bononienſes quādo mutuabāt pecuniā ſcho/
laribus faciebāt eos renūciare legibus pdictis vt ſic p
debito poſſent detineri ipſe tz ꝯtrium p.d.l obſes ꝛ p di.
ctaz auctent.imo dicit fallere i ſcriptoribus qui poſſunt
poni in carceribus vt cōpleāt ſcripturas quas promiſe
runt ſcribere faciat glo.que allegaſ ſingularis ad hoc i
.l.ſtipulatio.§.fine.ff.d ope.no.nūcia.Tu adde ꝙ Bar.
tenet cōtra.i.d.§.fine niſi eſſz electa induſtria pſone. Sz
bal.i.l.bi.C.loc.attigit diſtinguēdo ꝙ aut erat ſcriptor
ſolēnis ꝛ cogiſ preciſe qr ex natura rei promiſſe relata
ad perſonā promiſſoris tacite videtur hoc actuz inter p
tes ꝛ ad hoc ponderat glo.in.d.§.fine. Aut non erat ſo
lēnis qr a mltis eque bñ poterat fieri illa ſcriptura ꝛ tūc
ſecus.ideo poterit agi ad interē vel ad penā.ſed in.l.ſi
traditio.C.d actio.empti. ſimiliter dicit ſcriptorem poſ
ſe poni i cōpedibus ꝛ facit ꝙ ipſe voluit in.l.ſiquis.C.
de epiſ.ꝛ cler.vbi loquitur in ſcriptore qui fuit electus i
rectorē medicoz Bononie ꝛ i.d.l.i.q bōis cede.poſ.di
xit ꝙ ſcriptor ſi liberaſ cedēdo bonis ſcdz facultatē ſcri
bēdi alias ſecus qr propter poſſibilitatē ꝯuenit ad iter
eſſe ſz in.l.i.C.d ſen.q pro eo qd itereſt pferunſ dicit aut
ſcriptor ſcribit librū legalē ſeu medicina' eū qui tendit
ad publicam vtilitatem ꝛ preciſe cōpelliſ ar.g.l.ſi deicō
miſſaria.§.ſi.d.leg.iij. Aut aliū librū puta cātilenas ꝛ ſi
milia ꝛ tūc nō pōt compelli pciſe.ſed ad intereſſe teneſ
q diſtinctio videſ ſatis dura pricipaſr in oblōib⁹ extra
iudicialib⁹ facti vbi cedit oblo ad intereſſe.l.ſtipulatōeſ
§.celſus dvb.obl.vide ꝙ no.ibi Bar.ꝛ moderni ꝛ Cy.
i.d.l.i. Nō ob.d.l.ſi ſeicōmiſſ.§.ſi.qa ibi tēdebat factuz
principaliter ad publicā vtilitatez.ſz in caſu iſto ſecūda
rio. Et ex iſtis poteris colligere optimā diſtinctionē ſu
per iſto paſſu. Io.an.i dicto ver.idē eſt bñficiū i addit.
Spec.dicit ꝙ illa queſtio tēdit i aliā an p actū poſſit re
nūciari bñficio ceſſionis bonoz dato a iure q qſtio tāgiſ
p Dy.ꝛ bar.ꝛ modernos i.d.l.alia.§.elegāter ꝛ Cy.re
ferēs Iaco.d are. Bal.ꝛ Saly.i.d.l.i.C.q bo.cede.poſ.
ꝛc.p omnes canoniſtas i.c.odoard⁹ iſra d ſolu. ꝛ ibi di
ceſ ꝛ.o.Car.ꝛ Io.de imo.hic ꝛ p do.An.i.c.cū ꝯtiget
d iureiuran. Et Feder.de ſenis cōſilio.lx.alias.lvii.ꝯſi
d rota.deciſione.ccc.ꝛ.clxxi. Bal.i.o.l. poſuit nouā con
a 8 cordiā. ¶ † Utrū autē milites 'nri temporis poſſint car
cerari p debito ꝯtracto vl vlrie volūtatis. Bal.i.d.l.i.
q bonis cede.poſ.tenet ꝙ ſi qr licet nō habeāt iſignia ob
ſeruātie veteriſ habēt tñ iſignia obſeruātie noue allegat
i ar.c. trāſlato d cōſtit. ſi itelliges dicit de piratis q oſtr
militaſ ſicut catul⁹ i ſilua vt no.i.l.i.ff.d bo.poſ. ex teſta.
mil.qr ipugnāteſ ſecuritatē nauigātiū ſūt hoſtes publici
ꝛ iſames ꝛ ñ pñt eē milites vt i.l.i.i d.optioſ fideliſſimoſ
ꝙ milites meos.ff.d teſt.mil. Bar.tñ i.l.miles.ff.d re iu.
ſentit ꝯtriū vt ſolū habeat locū i debito cōtracto i caſtriſ
vide ibi per eum ꝛ p Saly.in.d.l.i.C.q bono.cede.poſ.

b Ex preſentium. † Si rector eccleſie p fa
cto ſuo ppriorē eccleſie obligauit cogiſ eī⁹
eē redimere ꝛ reſtituere eccleſie.h.d.pmo nar

a ¶ Milites. Uide ad hoc Raphe. fulg. in.l.i.ff.ex qui. c.u.maio. qui oēz ꝯtrouerſiā inter duo lumi na mūdi. bar. ꝛ bal.refert ꝛ inuiſte ꝯ bart. tenere nunc.

2 rat ſcḿ ſo dat iudicē ſibi vñ qm. ¶ † No. ꝙ rector eccle
ſieñ videt poſſe obligare rē eccłie ꝑ neceſſitate ſua.i.ꝑ
neceſſitate rei pr̄imonialis ſꝫ poſſit obligare ꝑ neceſſita/
te eccleſie quod procedit niſi eſſent neceſſitas perſone ip
ſius clerici puta quia erat infirmus vel egebat indumē
tis ꝙ tūc tenebitur ſucceſſor eius ſm Jo.an.hic facit .c.
ſ.ð ſolut.c.cū ſꝫ ð preben. quod ē ſingulariter notādum
ſm do.Car.hic referēs ſe in cōtingentia facti ſepenume
ro ita cōſuluiſſe.Ego vidi dubitari ð facto ſup hoc pū/
cto ⁊ reſtrigebam me ad hanc cōcluſionē iudicio meo
veriorē vt attēderet an redditus eccleſie ſufficiebant cle
rico aut nō qꝛ ſi nō ſufficiebāt ꝓcedat dictum Jo.an.dñi
Car.⁊ ſequatium.Si vero redditus eccleſie ſufficiebāt
quia eccleſia bñ habūdabat in fructibus ꝙ tunc licet pi/
gnorauerit ꝑ īdumētis pſone ſue ⁊ alijs ſuis neceſſita
tibus ꝙ illo cāu non tenebit ſucceſſor quia fructus futu
ri ſunt reſeruādi futuro ſucceſſori ð quibus ꝯviuere p.c.
pñti.§.porro de offi.ordi.li.vi.⁊ ita ꝯſultus in facto re/
ſpondi i.c.i.īfra ð ſolu.⁊ etiam limita dictum Jo.an.⁊ ſe
quatium niſi eccleſia illa fuiſſꝫ impotēs tēpore ingreſſus
rectoris qꝛ tunc ſibi iputet quare eccleſiam īſufficiētem
acceptent.c.clericus victum.lxxxxi.diſ.⁊ qð nōt.glo.i.c.
3 homo xpianus ð cōſecra.diſt.i.⁊ i.c.i.xxi.q.i. ¶ † Not.
ꝙ heres clerici tenet reddere eccleſiaꝫ idēnē ex mala ad
miniſtratōe defuncti vide ſing.gl.in.c.placuit.xvi.q.ij.
el.ij.vbi ſi prelatus pmiſit rem eccleſie pſcribi tenet ec/
cleſie ð ſuo reficere.ita ergo tenebit heres eius per iſtum
tex.Jdem vbi potuit acquirere ⁊ neglexit.ij.q.iij.c.ij.
Et pondera iſtum tex.quia loquit de filio ipſius clerici
⁊ ſic ꝓbat tex.iſte ꝙ ita demū videt poſſe agi cōtra filiū
poſt mortem patris ſi appareat ꝙ teneat bona patris.⁊
ſic non videt fundata intētio creditoris hereditatis pa/
terne ex ſolā filiatōe.Alij vero dicūt cōtrarium p illō di
ctum apoſtoli glorioſi filius ergo heres.ð quo p glo.i.l.
neceſſarijs.ff.ð acquirē.hered.ſꝫ prima opinio ē verior
⁊ ad hoc allegat glo.ſingu.in.l.ſi cum dotē.§.tranſgre
diamur.ff.ſolu.matri.que dicit quod actori aſſerēti aliū
heredem pris incūbit onus probandi bene facit gloſ. in
d.l.neceſſarijs ⁊ tex.in.l.i.C.vt ſe ab hereditate abſtine
at.⁊ re vera ñ ē dare meliorē tex.i corpe iuris ꝓbantē h
ꝙ iſtum tex.nouū ad hoc in verbo dicit obtinere. qꝛ h
verbū obtinere habet importare acquiſitionē ipſaꝫ ⁊ ef
fectum ſucceſſionis iſte eſt tex.i.l.poſthumus i verbo ob
tinebit.ff.ð iniuſt.teſta.de quo verbo fecit mētiōeꝫ tex.in
c.ij.de reb.eccle.nō aliena.in.vi.⁊ in.c.ſi gratioſe de re/
ſcrip.eo.lib.⁊ in.l.ꝓlatam .C.de ſenten.⁊ interlo.om.iu.
ſꝫ tex.in.d.l.neceſſarijs in verbo tenet creditoribus fa
ciat de hoc dubitationē ⁊ ꝓpter hoc dubitauit ibi gl. ſꝫ
poſtea decidat pro iſta parte.qꝛ tex.eſt hic clarior ð iur
qꝛ ꝓbat ꝙ iſta tenet ſi obtinet ex ſucceſſione hōꝫ paſna
Bar.ibi dicit ꝙ licet filius in poteſtate ſit ipſo iure obli
gatus creditoribus vt ibi eſt tex.tñ iterim anquam ſe im
miſceat nō pōt cōueniri a creditoribus hereditarijs qꝛ
ſperatur illa obligatio nouari p ſubſequētē abſtinētiam
ideo ñ ē ꝯueniēd⁹ ar.l.ſi pecuniā.ff.ſi cer.peta.Et ſubdit
ꝙ licet filius nō ꝯparuerit i iudicio ad allegandam ab
ſtinentiam tamē nō debet ꝯdemnari.qꝛ cuꝫ illa exceptio
ſit introducta a iure tanquam notoria nō eſt neceſſe alle
gari.l.quo ſub ꝯditione.§.ſi.ff.de ꝯdit.inſtitu . imputent
ergo ſibi creditores.qꝛ antequam igrederent iudiciū nō
petierunt a filio an velit eē heres.facit in ſimili.l.qui pe
titorio.ff.ð rei vend.Ex quo dicto Bar.habes mirabilē
limitationem ad glo.in cle.appellanti ð appel.⁊ ad tex.
in.l.ſi adulterium.§.idem pollioni.ff.de adul.vbi habe/
tur ꝙ notoriuꝫ reſultās ex facto iuris nō debet allegari
⁊ fuit dictuꝫ Jnn.in.c.raynutius de teſt.⁊ optime ꝓbat
ibi tex.facit.c.afferte ð preſumptio.vide ibi dicta p me ⁊
per iſtum tex.videt ꝙ Bal.minus bene dixerit i.l. apð
hoſtes .C.de ſuis ⁊ legiti.vbi dixit ꝙ ſi pater fuit ſuus
vt eſt filius pſumit debitor ⁊ vno ꝓbato ꝓbatum eſt re.

liquum.⁊ dicit eſſe glo.ſingu.de hoc i.§.ſancimus i auc.
vt qui obligatus res minorum.Et limitat nō habere lo
cū dictū doctorum in filio legittimato p oblationē curie
quis velit nolit ē heres pris vt ē tex.ſingu.in auc.quib.
mo.natu.effi.legit.§.hec quoniaꝫ ⁊ ita etiam cōtra qꝛ
ſicut patris hereditas deuoluit ad filium legittimatuꝫ p
oblatōꝫ curie velit nolit ita hereditas filij ad patrē vt ē
caſus ſin.i eo.aut.§.i qb⁹.⁊ ꝓcedit iſte tex.pp beneficiū
abſtinēdi datum a ſuo ꝑtore inſtit.ð re ꝑ qualitate diffe
rētia.§.ſed his pmittit ꝑtor ⁊ etiā fuit introductū a lege
ciuili vt ē caſus ſing.in.l.ſi.§.⁊ ſi quidem in ver.pſentis
legis auctoritate.C.de iure delibe.quē text.allegauit ter
ꝑ nouo bal.ibi ad hoc Saly.in.d.l.i.etiā allegauit tria
iura ad hoc que hoc ñ probant ego allego tex.etiā nouū
ad hoc in.c.i.an agnatus vel cognat⁹ in vſib⁹ feudorū
vbi probatur quod beneficiū abſtinēdi ē etiam introdu
ctuꝫ a cōſuetudine vt ibi videas Bal.Pondera ibi mo
neas ⁊ cōpellas quia probat iudicio meo ꝙ vbicunqꝫ
ñ ē appoſita dies obligationi requirit monitio ꝙ bñ no
tabis pro creditore qꝛ tenet monere debitorē vt ſoluat
anteqꝫ vadat ad iudiciū ð quo vide i.l. quidā iberus i
verbo queſo vt cū ibero loquaris.ff.de ſeruit.vrba.pdi.
⁊ Bal.i.l.nō ignorat.C.ð fructi.⁊ lit.expen.Ang.in.l.
ſi manumiſſori.C.ð obſequiis ⁊ in l.in fideicōmiſſ.⁊ ibi
eſt caſus aureus.ff.ð vſuris ⁊ do .Abb.in.c.ſecundo de
accuſationibus ⁊ in capitulo licet hely de ſymo.⁊ tex.i
capitulo accuſatio.ij.q.vi.Et Specu.in titulo de prepa
ratorijs iudiciorum.§.i verſicu.porro.⁊ facit quod ha/
betur in.l.debitores.C ð pignoribus .Et adde ſimilem
modum loquēdi in.c.excōicamus in verbo moneas ⁊
iducas ⁊ ſi neceſſe fuerit compellas ð hereti.⁊ i.c.ð h i
verbo moneas ⁊ iducas de ſymo.⁊ in.c.pen.ð iudeis ⁊
i.c.i.ð teſtibus cogē.⁊ in.c.tue nos ⁊ in.c.ſicut ei.ij.ð iu.
4 iura.⁊ in.c.ii.de ſpon. ¶ † No.vnam viam agēdi cōpe
tētē eccleſie qñ res eius ē per rectorem male alienata qꝛ
poteſt eligere rectorem vel ſucceſſorem ipſius rectoris
⁊ ſic cōpellere eū ad reprimēdam rem male alienatā ⁊
vt eccleſie reſtituat.Sed cōtra imo rectavia pōt eccleſia
agere ad res ſuas male obligatas i quibus obligatio ñ
fuit cōtracta vt in iuribus allegatis hic i glo. pria q̄ tri
pliciter ſoluit ⁊ duobus alijs modis ſoluit Jo.an.in no
uella primo ꝙ hic creditor ignorabat rem fuiſſe eccleſie
ſecus ſi ſciuiſſet.l.liberi .ff.de cōtrahē. emp. quod non
placet qꝛ ſciētia vel ignorantia quo ad cōſtituēdū ius i
re ꝓhibita vēdi vel obligari nō attēdit ſꝫ quo ad actio
nē cōtrahēti cōcedendam vel non.⁊ ita intelligit illa.l.
Alio modo ſoluit Jnn.ꝙ hic fuit cōtractus initus nō
eccleſie ⁊ forma ſeruata ſꝫ pecuniam fuiſſe conuerſam i
vtilitatē eccleſie non obſtabat ex quo ſentit Jnn.ꝙ cre/
ditor iſto cāu poſſit rem retinere quod nō credit veruꝫ
do.Ant.nec etiam do.Pe.in mutuo ð q̄ loquit tex.Sꝫ
do.Car.ſaluat Jnn.dicēs aut loquimur quātum ad ꝑ/
latum aut loquimur quātuꝫ ad eccleſiam primo cāu ob
ligatur prelatus ſꝫ mutuuꝫ non fuerit cōuerſum i vtilita
5 tē eccleſie. ¶ † No.ꝙ iterdū quis ꝑuenit morte ⁊ emē
dare non pōt quē leſit ⁊ multi ſm Goffre.ſic ꝑueniūtur
6 facit.c.null⁹ ð penit.di.vii. ¶ † Nota ꝙ ſꝫ oblō acceſ/
ſoria pignoris non valeat tamē non viciat obligatio p
ſonalis cōpetēs cōtra debitorē ⁊ eius heredes nec mirū
qꝛ acceſſoriū non regulat pricipale ſꝫ potius ecōtra.l.
ex pupillari.ff.ð vulga.⁊ pup.c.acceſſoriū ð regu.iur.
li.vi.Et pondera hñ glo.ſi.que ſentit ꝙ rector eccleſie
eqperat curatori minoris.Tu adde glo.i.c. qualiter ⁊
quādo el.ii.ð accuſa.⁊ qð no.glo.i.c.ſi.v.q.iii.Et adde
glo.in.c.inquirendū ð pecul.cleri.q̄ equipat eccleſiā pu
pillo ⁊ rectorem eccleſie tutori ⁊ adde glo.in capitulo
ſꝫ hely.ð ſymo.que vult ꝙ iura loquentia de tutore vt
efficiat infamis ſi remoueat a tutele habēt locū i plato
moto ab adminiſtratōe eccleſie ð quo vide plene colle
ctariū ⁊ modernos in.c.venerabili ð offi.deleg.⁊ Bart.
.l.ſi forte

l.ſi forte.§.i.ff.de ſolut. ⁊ late ſingu.glo.in.l.ſi ꝑ̃ces quaſi
deſertam.C.quõ ⁊ qñ iudex equipat eccleſiam viduatã
paſtore minori ideſẽſo ⁊ carẽti curatore. ⁊ itellige ꝙ iſta
eq̃patio nõ eſt p omnia equalis qa liberiorẽ adminiſtra
tionẽ hʒ rector eccleſie ꝙ̃ hẽat tutor vł curator i bonis
pupilli aut minoris vt eſt gl.melior ð iure ponẽs differẽ
tiaʒ hãc i.d.c.ſi.v.q.iiij. ⁊ iõ Inn.i.d.c.licet heli dicebat
ꝙ maiorẽ poteſtatẽ habet plamis i adminiſtrãdo bõa ec
cleſie ꝙ̃ hẽat tutor i adminiſtrãdo bõa pupilli. Et ideo
glo.ſolemnis i.c.is cui ð electi.li.vi. dicit ꝙ rector eccle
ſie habet liberam adminiſtratiõeʒ ꝙ itelligendum ẽ dũ
mõ iuſte adminiſtraret vt i.c.relatio .xxi.q.i.faciat gl.i.
c.relatũ ð ꝑben. ⁊ iõ dixit glo.pegrina i.c.ſi.xij.q.i.ꝙ re
ctores eccleſie habẽtur loco domini cũ bñ adminiſtrant
Et adde elegantẽ glo.ſi in.l.pupillorũ.ff.ð rebus eoꝝ q̃
ponit differẽtiã iter ecclĩã ⁊ pupillũ quo ad faciẽdã diui
ſionem ⁊ ꝑmutationẽ .Et adde etiã ſingul.glo.i.c.cuicũ
q̃.xij.q.iiij.q̃ dicit ꝙ rector eccl'ie nõ dʒ iducĩ blãdo ſer
mone aliquẽ ad reliquẽdũ ſibi ſi erat diſpoſit⁹ relique
re eccleſie lʒ glo. Accurſii.in.l. qcq̃d.C.arbitrium tutele
7 dixerit cõtrariũ in tutore vide dicta ibi. ¶ †No.ꝙ cle
ricus ſecularis licite tenet p̃rimonium ⁊ eccleſiam facit
c.cum ſʒ apoſtoluʒ ⁊.c.epo ð prebẽ. ⁊ quod pulchre vo
8 luit Inn. in.d.c.epus ⁊ in.c. poſtulaſti de reſcrip. †Ex
quo iferri põt ꝙ licite ⁊ ſalua cõſciẽtia põt rector eccle
ſie tenere ⁊ cõſeruare ſibi p̃rimoniũ ſuũ ⁊ viuere ð red
ditibus beneficij facit not.tex.in.c.ſi.i.q.ij. ⁊ qð habetur
in.c.cum ex officij ð preſcri. ⁊ hoc tenuit Huguccio.xij.q.
i.c.illi autẽ ⁊ hoc ſequitur ibi Laurẽt.Sʒ in cõtrariũ fa
cit.c.paſtor. ⁊.c.ſacerdos ⁊.c. cleric⁹ .i.q.ij. ⁊.c.epus ec
cleſiarum ⁊.c.illi autem.xij.q.i. ⁊ ibi dixit gl. ſolẽnis ꝙ
clerici habẽtes p̃rimoniũ poſſunt habere bona eccleſia
ſtica vt illa diſtribuãt pauperibus non autẽ vt illa ſibi
reſeruẽt. ⁊ ideo refert doctor excelſus Io.de ligna.i.d.c
epo de ꝑben.ꝙ cum Urbanus quintus diſponeret ſe
ꝓmouere eundem do. Io.ad ſummam dignitatẽ cardina
lat⁹ refert ſe rñdiſſe ꝙ potius volebat viuere ð labore ⁊
ſudore manũ ſuarũ ꝙ̃ bibere ſanguinem martyrũ ṽbuʒ
ꝑfectũ cõtingit ẽt bñ dominiſ ꝑlatiſ qr auctoritas Io.ð
ligna.non fuit mediocris.do. Abb.diſputauit articulũ
iſtũ ego late dixi ð hoc in.c. ꝑmas el.iij.I.ð ſymo. ⁊ etiaʒ
latius dixi i tractatu meo ð preſtãtia Car.in prima par
te ⁊ idiſcurſu lectõis dicas hoc modo ꝙ ſi noſ loquimur
i eccleſia primitiua i qua omnes credẽtes i xp̃o habebãt
omnia bona cõia ⁊ ſic clerici nihil habebant proprij.xii.
q.i.c.cui portio. ⁊.c.certe. ⁊ ideo habito reſpectu ad ſta
tũ eccleſie primitiue ꝓcedunt iura allegata ſupius ſʒ ha
bito reſpectu ad eccleſiaʒ moderneʒ in qua homines ce
perũt tepeſcere a fide nec fuerũt i illo feruore i quo fue
rũt tẽpore primitiue eccleſie ⁊ tẽpore apoſtolorũ eccle
ſie ⁊ etiam clerici icẽperũt retinere patrimoniũ ⁊ habeĩ
mercedẽ ð ſeruitio eccleſiaſtico qr qui ad onus eligĩ nõ
debẽt repelli a mercede.c.ſi.i.q.ij.ſi.ð magiſtris nõ eniʒ
ligari debet os bouis triturantis vt in.c.cum ſecundum
apoſtolum ⁊ ita procedunt iura alia ⁊ dictum Hugu.
Inn. ⁊.aliorũ.

1 **Llo vos.** †Si vſurarius emit eo
i pacto ꝙ poſt tẽpus re
ſtituat vẽditor recipiendo aliquid vltra ſor
tẽ fructib⁹ tamẽ in ea cõputatis iudicatur
2 Zamo feneraticius hoc dicit.Et probat iſte tex.† qð ſciẽ
6 tia ẽ donũ⁹ dei ⁊ idẽ verbũ apponitur in textu.c.qualiter
de elec.vide ſolemnẽ tex.i.§.eccle.xxxvi.diſtin.i ver.hinc
etiam dauid primus ex gratia ſpiritusſancti donũ ſcientie
pceperit ⁊ ſic probat ꝙ Dauid habuit ſciẽtiã a ſpũ ſctõ
Subdit etiam tex.ibi.Salomon nõ diuitias nõ lõge tẽ
pora hui⁹ vite ſʒ ſapientiã a deo petijt ⁊ ipetrauit ⁊ ſcri
bitur Iheremie in principio.a.a .domine neſcio loqui.
cui deus reſpõdit.ecce ðdi verba mea i ore tuo ⁊ te ꝯſti
tui ſuper gẽtes ⁊ regna Refert gratianus i.d.§.ecce ⁊
ideo pulchre dicĩ i.c.nõ liceat i ver.deũ innocẽt edito
reʒ qui eis ſapientiam donauit.xxvi.q.v. ⁊ vid pulchra
verba Hieronymi ſuper libro Malachie.iij.c.relata
3 p Gratianũ i.c.reuertimini.xvi.q.i. ¶ No.hic† ꝙ plꝭs
pñt agere i eodem libello ⁊ plures ꝯueniri.l.ſi ẽ nouũ
ff.de actio.empti.glo.ij.in.c.querelam de electio. Sed
an plures rei debendi vel cedẽdi poſſint agere vel con
ueniri eodem libello vide Bar.plene loquẽtem in.l.iii.
§.i.ff.de duo.reis.Spec.in titu.de libelli exceptione.§.
ſi. ver.ſed pone titius egit ⁊ vide Ange.in.d.§.i.q dicit
ꝙ quis vnico verbo põt litẽ cũ pluribus ꝯteſtari ⁊ eua
dere ꝯtumaciã pluriũ vide Bar.i.l.accipientis.ff.ð auc.
tuto.vbi vna voce põt interponi auctorit as duobus di
uerſis actibus ⁊ vide Ang.in.l.apud eũ.§. impator ff.ð
manumiſſio.vbi dicit ꝙ impator vnico verbo facit docto
res ⁊ papa ſacerdotes.vide eundem in lege cũ ſalutat⁹
.C.de ſenten.paſ.Et an ille qui agit cõtra plures inſoli
dum teneaĩ ꝓteſtari ꝙ vnica ſolutõe erit ꝯtentus glo.eſt
4 ſingularis i.l.i.C.de ſideiuſſo.tute. ¶ † No.ꝙ preſumiĩ
cõtra aliquem ex eo ꝙ facere ꝯſueuit ⁊ facilius ꝑſumiĩ
ꝯtra vſurariũ ꝙ fecerit ꝯtractum ſimulatũ ⁊ i fraudem
vſurarum ꝙ̃ cõtra aliũ.vide Bal.i.c.i.de feu.dato inicẽ
.l.cõmiſſo.vbi dicit pone fenerator mutuauit mihi pecu
niã ⁊ ego facio cartam vẽditiõis cuiuſdã domus hoc
pacto ꝙ ego promitto reemere domũ illã poſt quinquẽ
niũ ⁊ nõ ante ꝓ eodem precio ꝙ ſi nõ põt aperte ꝓbari
ð mutuo tamẽ ex cõſuetudine feneratoris qr ſimiles cõ
tractus facere ꝯſueuit ꝑſumeĩ cõtractus vſurarius ⁊ al
legat iſtum tex.vide ſolemne dictum Bal.i.l.i.C. ð col
lu.deteg. vbi colligit argumentum ex illo tex. contra fe
neratores qui faciũt fieri cõfeſſionem coram epo ꝙ iſtru
mentum ẽ de vero ⁊ puro capitali nam cenſeĩ eſſe collu
ſio facta in fraudẽ vſurarum ⁊ ideo nõ valet ꝙ autem
ſit concluſum dicit debẽ probari ſaltem p preſumptõem
canõis qui i hoc articulo ꝑualet confeſſioni ⁊ in hoc tex.
iſte erit mirabilis nec cõiter ponderatus ⁊ cum in ciui
tate tudertina ãno ſupiori quidã ad petitõʒ cuiuſdã vſu
rarij fuiſſet cõfeſſus corã vicario epi tudertini ꝙ reuera
debitum erat purum ⁊ ſimplex nec aliqua labe vſurarũ
ſordeſcebat cõſului contra illã cõfeſſionẽ ꝓpter cõſuetu
dineʒ illi⁹ vſurarij qui multas ꝯfeſſiones illo mõ extolle
ret coram epo tudertino ⁊ in ſpecie adduxi i med.ũ iſtã
elegantem doctrinã Bal.Et ideo dixit idẽ Bald.i.l.ij.
.C.plus valere quod agitur.ff.i iſtrumento partes di
xerãt ꝙ ñ per ſimulatõʒ ſʒ p merã ṽitatẽ iſtrumẽtũ fabri
catũ fuerat ꝙ ex hoc oriĩ ꝑſumptio ṽiſſima ſimulatõis ð
quo dico fecit ſeſtũ do.Cardina.in.d.c.ad noſtrã ð emp.
⁊ vẽdi.faciat glo.que allegaĩ pro ſingulari i.l. ſi qſ ſub
cõditiõe.ff.ð cõdi.inſti. ⁊ quod not.glo.pegrina in.l.cũ
allegãs.C.ð vſuris ⁊ pulchrum dictum Ang.i.l.ſicut.§.
ſupuacuũ.ff.qui.mo.pig.vel ypo.ſoluiĩ.Et adde elegã
tem doctrinam Bal.in.l.ſi.ff.ð hered.inſti. ꝙ ſi aliquis
minatus ẽ mortẽ alicui ⁊ poſtea ille talis repitur occiſuſ
ꝙ ſi ille minãs erat ſolitus mãdare minas ſuas executõi
erit preſumptio cõtra eum faciat in arg.l.i.C.ſi quis im
peratori maledixerit vide modernos in.c.lr̃as de pſu.
5 ⁊ que ibi dixi.Et probat iſte tex.† ꝙ ſpecies cõtractus
magis cognoſciĩ ex pactis ⁊ tenore cõuẽtõis ꝙ̃ ex ṽbiſ
i illo appoſitis hic eni verba appoſita expſſe ſonabãt in
vẽditõeʒ ⁊ tamẽ pacta hic appoſita iferebãt ad pignus
⁊ ſic potius attẽdi dʒ mens ꝙ̃ verba etiam ſi verbis cõ
tradicat.l.ſcire oportet .§.aliud verſic. ⁊ ſi maxime ṽba
.ff.de excuſa.tuto.non enim i folijs ſed ſenſu cõſiſt euan
gelium.c.marchion ⁊ baſilides.i.q.i.c.intelligẽtia ð ṽ.
ſigni.Et ideo pulchre dixit tex.i.l.iij.C.ð lib.preteri.vbi
enim manifeſtiſſimus ẽ ſenſus teſtatoris iterpꝛetatio ver
borum ſit vt melior ſenſus exiſtat vide pulchra dicta q̃
rettuli i.c.ii.requiſitis ð appella. tamẽ in veritate ꝯtra in
ſtrumẽtuʒ preſumiĩ eẽ tale quale apparʒ in prima ſui ſi
gura.l.Hniſ.C.ſi quis alteri vł ſibi.c.ad noſtrã ð emp.

a¶ Donũ dei.
Atñ holem in
flat ⁊ ſupbum
reddit.vt ẽ iſnã
h. ad pau. ad
corinthios.c.i.
⁊ lʒ bal.in tra
ctatu ſciſma.ꝙ
donũ dei i hoiſ
pnidez elargiĩ
ꝑbi ãt fortaſſe
hoc negarẽt vt
hʒ doctor ſub
tilis preceptor
meus in.i.q.ꝓ
logi i.ſent. vbi
legere que nũ
quam nidiſti
nec audiuiſti.
ſed ꝯducabili
uſ tibi erit vide
ſpecu.in ꝓhe.
in ver . Cetera
vbi tenet ꝙ q̃
liber ſcia ẽ eſt
a deo ſed illud
cõcederẽt ꝑbi.

6 ꝛ vẽdi. vid' que late ibi. dixi. † Sꝫ pone uſurarius emit domũ a ticio ꝛ imediate illã locauit dicto ticio ita ꝙ vẽditor remãſit i poſſeſſione domus ꝑdicte cõſtituta certe penſione ipſi emptori an ꝑſumaĩ cõtractus uſurarius tangũt ſcribentes omnes queſtionẽ hãc hic ꝛ quidẽ. Jacob. de arena. eam diſputauit ſed non ſoluit quia pẽdebat ꝺ facto. Ego vidi queſtionẽ hãc arduã in qõne facti ꝛ cõſului. ꝛ ẽt bis allegaui voce viua ꝛ dicebam ꝯtum ex hoc ꝑſumi uſurarium cõſiderata conſuetudine feneratoris Do. Pe. hic tenet contractum indiſtincte fore uſurariũ per. d. l. ſicut. §. ſupernacuũ ꝛ ꝑ no. ibi a Bar. ꝛ per eundẽ Bar. in. l. poſt cõtractũ. ff. ꝺ dona. ꝛ dixit maxime ꝓcedere hoc ſi multi cõtractus repiunĩ ſub illa forma per uſurarium. Et dicit ꝙ in ciuitate ſenarũ iſti ꝯtractus vẽditõis ſepe fiebãt tẽpore ſuo. Et adde eundẽ cõſilio. ccxlvij. ꝛ ꝙ not. etiaꝫ idẽ do. Pe. cõſilio. lx. ꝛ idẽ ẽt ſeqtur hic. do. Card. ꝛ bñ facit not. dictũ Bart. in cõſilio icipiẽte Petrus Nicolai. ꝛ dicit do. Car. hoc ꝓcedere quo ad tertiũ ſꝫ nõ quo ad ipſum venditorẽ ꝛ hoc erat mihi allegatũ i cõtrariũ qꝫ dicebaĩ ꝙ vẽditor ñ poterat opponere ꝯ cõtractũ ꝛ allegabaĩ iſtud domini Card. ꝛ dictũ Bar. i. d. §. ſupuacuũ. ꝛ i. d. l. poſt cõtractũ ꝛ allegabaĩ mihi quedã pratica. d. Jo. ꝺ ferraris doctoris papienſis q in pratica ſua dicebat quod iſta fraus uſurarie prauitatis erat preſumenda quando icõtinẽti celebrata vẽditiõe uſurari' locabat vẽditori ar. ꝑ. l. poſt ꝯtũ ꝛ. l. ſi ventri. §. i bonis. ff. de priuile. credi. ſecus ſi ex interuallo ꝛ ita ponebat ad ꝑtem omnẽ theoricã canoniſtarũ ꝛ legiſtaꝝ. Ad ꝙ reſpõdebã ꝛ dicebã illd dictũ fore falſuꝫ ꝛ cõtra caſuꝫ. l. i. d. l. ſicut. §. ſupuacuũ i ṽbo poſtea ꝙ verbũ denotat interuallum vt eſt glo. in. l. pacta conuẽta. ff. ꝺ cõtrahẽ. em. ꝛ. l. cum fundũ. ff. ꝺ ꝛ vi ꝛ vi ar. nec Bar. i. d. §. ſupuacuũ ꝛ in. d. l. poſt cõtractũ loquiĩ i uſurario ꝛ loquiĩ ibi Bar. quãdo allegat illaꝫ fraudeꝫ i ꝑiudiciũ alterius ꝙ nõ eſt i iſto caſu ſed ꝗtum tempus reqriĩ qd duret i poſſeſſione vẽditor iſte ꝛ cõtract' iudiceĩ feneraticius vide Bar. i. d. l. poſt cõtractũ ꝛ i. d. §. ſupuacuum vbi pulchre loqĩ ꝛ cõcluſio ſua ẽ ꝙ ſtabiĩ arbitrio iudicis ꝛ cũ hoc dicto tranſeunt hic ſcribẽtes. ¶ † No. qd

7 emptio ꝛ venditio qñqꝫ ab initio eſt pura ſꝫ venit reſoluẽda ex euẽtu cõditiõis quãdoqꝫ ab initio ẽ cõditionalis ꝺ quo in. l. ij. ff. ꝺ in diẽ adiectiõe ꝛ ꝑ glo. bar. ꝛ alios i. l. i. ff. ꝺ dona. ꝛ dicĩ pactum. l. cõmiſſorie hoc modo vẽdo tibi rẽ pro. x. ꝛ ſi non ſolueris infra mẽſem ſit inẽpta an iſta ſit pura an cõditionalis vẽditio a ꝑncipio ẽ magni effectus qꝛ ſi ẽ pura ẽptor lucraĩ fructus alias ñ. Et cõcluſio ẽ qd in pacto legis cõmiſſorie ſit pura ſꝫ venit reſoluẽda ſub conditõe pactum vero adiectionis in diẽ poteſt fieri duobus modis. ꝑmo ab initio pure ſꝫ reſoluitur in cõditiõis euentum puta vẽdo tibi rẽ ꝛ ſi ali' obtulerit plus ſit inẽpta vel ab initio cõditõalis vt vendo tibi rẽ niſi infra mẽſem alius obtulerit meliorẽ cõditiõnem ꝛ vide not. glo. in. d. l. i. ff. ꝺ dona. que facit differentiam an dicaĩ res ſit inẽpta meliori oblata cõditõe. quia tunc ad repetẽdum rem cõpetit rei vẽdicatio ſecus ſi dicaĩ ꝙ res reuertaĩ. qꝛ tali caſu cõpetit actio ex vẽdito vide glo. i. l. ea. l. C. ꝺ pac. inter ẽpt. ꝛ vẽdi. ꝛ refert ibi bal. rõneꝫ Dy. quare in pacto. l. cõmiſſorie vel adiectiõis in diem tranſeat dominiũ recta via ex eo qꝛ eneruant titulũ ꝛ finalẽ cãm tranſlatiõis dominij pacta ꝑdicta. Sꝫ Pe. quem refert ibi Cy. dicit eſſe ſpãle in illis pactis qꝛ lex fingit dominium nõ trãſlatum Bal. ibi dicit ꝙ natura iſtoꝝ pactoꝝ ẽ qd dominiũ qd trãſferĩ ſuſpẽſiue transfertur ꝛ ideo reſoluto ꝯtu redit ad ſua ꝑcipia tractatiua.

a ¶ Publicari. Adde bart. ꝛ docto. in. l. ſi marito in ꝑnc. ff. ſol. ma. ꝛ ange. in auctẽ. de do. §. qꝛ do collã. vij. ꝛ nouiſſimos ſcribẽteſ hic.

8 ¶ † Quid ſi ẽ dictũ ꝙ ſi emptor non ſoluerit i termio liceat vẽditori quãdocũqꝫ retraheĩ rẽ nũquid ſi vẽditor poſt terminũ petit precium ſibi ꝑindicet. Dic ꝙ ſic ſm Dy. ꝛ ſequiĩ bal. i. l. cõmiſſorie. C. ꝺ pac. inter emp. ꝛ vẽdi. Et inquãtum glo. hic in ver. pignus mẽte cõtrahẽtiũ cõſiderata quaſi velit ꝙ nõ ſunt attẽdẽda verba. Adde Bal. in. d. l. cõmiſſorie vbi dicit qd iudiciũ ẽ impoſita neceſſitas ſeruãdi formã ſtatuti prout iacet ad lrãm. l. i. §. is qui nauem. ff. de exercitoria ipſe dicit hoc veꝝ ſaluo intellectu qui lraꝫ occidit ſpũs autẽ eius intellectũ viuificat ꝙ ẽ bñ notãdũ ꝓ itellectu iſtius tex. ꝛ gl. Et inquãtũ gl. in ver. ꝓximos allegat. l. ꝙ ſi nolit. §. ſi. vbi ꝓbatur vendo tibi rem ꝛ ſi diſplicet vollo tibi reddere preciũ ibi dicĩ ꝙ datur tempus. lx. dierum ad declaratiõnẽ ſue volũtatis niſi fuiſſet dictum ꝛ quãdocũqꝫ vt eſt glo. hic ſolẽnis Ang. ibi refert Bal. dicere ꝙ ſi quis ꝓmiſit aliquem ꝑſentare tociẽs quotiẽs opus erit intelligiĩ uſqꝫ ad ſiniꝫ. l. grege. §. poſt litem. ff. de fideiuſſo. ſecus ſi dixiſſꝫ tociẽs quotiens ꝛ quãdocunqꝫ. Et adde Bar. in. l. i. ff. de lega. ij. vbi allegat illum. §. ſi. ꝙ ſi ẽ factũ ꝯpromiſſum in arbitros nec fuit adiectum tp̃s ꝙ potuerant illi arbitri ꝓnũciare infra. lx. dies de quo vide ad plenum Ludo. rom. i. l. ſi quis arbitratu. ff. de verbo. obl. Adde ẽt eundẽ bar. in. l. ſi quis arbitratu vbi allegat illũ. §. ſi. ꝙ arbitrator nõ põt ꝓnũciare ꝑtibus abñtibus de quo late vide eundem Lud. i cõmẽ. d. l. ſi qs arbitratu adde eũdẽ bar. i. l.

9 nemo poteſt. ff. de leg. i. vbi allegauit illũ. §. ſi. † ¶ Utꝝ partes poſſint facere vt in cõtractu ſuo nõ poſſet opponi exceptio preſcriptionis vide que late dixi. i rubrica ſupra de preſcrip. Et inquantum glo. ſi. hic tangit ꝙ pẽa que apponiĩ in cõtractu an preſumaĩ in fraudem uſurarum appoſita. Adde late Bald. in. l. cum allegas. C. de uſuris Jac. butri. Bar. ꝛ alios in. l. rogaſti. §. ſi tibi. ff. ſi cer. peta. de quo vide per omnes in. c. ſuam de penis. Et adde ſingul. glo. in. c. ſi feneratarius. xiiij. q. iij. que dicit ꝙ

10 † ſi mutuo tibi pecuniã cũ hoc pacto vt tu remittas mihi cum opus habuero ꝙ tale pactum nõ valet qꝛ nõ põt hoc deduci in pactum ꝛ licet ſim naturaliter obligatus bñfaciẽti bñfacere. l. ſed ſi lege. §. cõſuluit. ff. ꝺ peti. hꝛd. ꝙ illa naturalis obligatio ñ põt ꝺduci i pactũ ꝙ dictũ ẽ valde ſingulare. Et adde ad. d. §. conſuluit quod credo verũ i ꝯtractu mutui vt loquiĩ gl. qꝛ tenderet ad uſurariam prauitatẽ. Et adde ſingulariſſimũ dictũ Bal. in ti. ꝺ

11 uſur. li. vi. vbi dicit † ꝙ ſi uſurarius extorſit a me uſuraĩ ꝛ ego ſuꝫ cõtentuſ quod habeat ꝛ retineat qꝛ reputo me ſibi naturaliter obligatũ qꝛ benefacienti benefaciã qd ſecure ille põt retinere illas pecunias tene mẽti pro intel

12 lectu. d. §. conſuluit. † Et adde eleganſ dictũ creditor petit uſuras ꝓpter iuramẽtuꝫ ꝑſtitum a debitore debitor ẽ ꝑñs nec audet contradicere ꝑꝑ iuramẽtũ amic' debitoris ẽ ꝑñs vult illũ ꝺbitorẽ ꝑſentem ꝺfẽdere an poterit ꝺfenſor interuenire ꝓ parte ſicut abſente. l. ſatiſdãdo bal. in. c. i. de iureiuran. dicit ꝙ ſic allegat caſum ſingu. in. l. ſi. §. ſi. ver. ſed ſi actore. ff. de iureiuran. Et adde ſing. glo. in. l. ſi cõuenerit. ff. de pignor. actio. qꝫ allegat bal. i. d. c. i. dicens qd multiſ expedit inuenire feneratorẽ ſine quorum ſuffragio multi ſepe perirent ꝛ eſt vtile ꝛ mirabile

13 ad hoc. ¶ † Utꝝ dominus cuꝫ cõſenſu populi ſui poſſit facere quod iudex teneat publice banchum fenoris ꝛ de uſuris eis debitis. fiat ius hoc non decido nunc ſed vide Ang. in cõſilijs ſuis vbi in hac qõe cõſuluit vide Pet. de anch. qui etiam in cõſilijs ſuis conſuluit vide Paul. de caſtro. q etiã i ſuis cõſilijs conſulit. Et adde elegans dictum Bal. i. d. l. cũ elegans vbi dicit ad ꝓbãdũ ꝯtũ feneraticiũ ſufficit ꝓbare ꝙ ita erat ꝑordinatũ a partib' lꝫ tabellio ꝛ teſtes ſcripti i eo nihil ſciant de hoc ſi tñ ꝑ alios teſtes ꝓbeĩ allegat notabile dictũ Inn. i. c. grauis ꝺ depoſito. Tu tempa ꝛ intellige illd ſm doctrinã Ja. butr. ꝛ alioꝝ ſcribẽtiuꝫ in. l. pacta nouiſſima. C. de pac.

1 X litteris.

c † Mulier agit ꝓ dote ꝯ quẽlibꝫ ꝺtinẽteꝫ bõa mariti. h. d. In ꝑma ꝯſultatõ. In ꝺa miſio ꝺa ibi mãdamus. ¶ † No. ꝙ mulier ꝓ ꝺ

2 licto mariti ꝯdẽnari ñ põt nec ẽt ꝺ iuĩ ꝯſtringi nec ẽt ei'

a dos publicari'. l. ob maritorum. C. ne vxor pro marito. ꝛ ibi dicit gl. ꝙ mulier põt ſe obijcere ꝯtra executionẽ q ſit pro

ſit ꝑ facto mariti ſi res ad eā ſpectās occupeſ vide ſing.
tex. ſm Bal. i. l. ſi pater. C. q cede. poſ. vbi ē caſus aliqs
timet grauari ꝑ facto alterius pōt iudicis officiū iploꝛa
re quaten⁹ ibibeat ante factū ꝙ i pratice ē mirabile p⁹
antē factū requiriſ ꝙ debeat reuocari vt i. d. l. ob mari
toꝛum. Et adde Ang. i. l. ſi qs poſt. C. ð bo. dānato. vbi
dicit eſſe tex. ꝙ ſi aliqs habet rē meā ⁊ bona ſua cōfiſcā
tur poſſum ꝓpria auctoꝛitate rē meam accipe mihi nec
expectare icoꝛpationē ſiendā p ſiſcū. ⁊ reuera tex. eſt ibi
i verbo. mox vēdicet. ⁊ ē notabilis limitatio ſecūdum eū
ad. l. ſi qs in tantam. C. vñ vi. Dicit tñ opoꝛtere ꝓbari qð
ſit mea nec ꝓdeſſet cōfeſſio aduerſarij allegat glo. i. l. aſſi
duis. C. qui pot. i pigno. habe. Tu allega tex. iſtū i verſi.
ꝓbare. Adde etiaꝫ Bal. i. d. l. ob maritoꝝ i prin. dicētē
ꝙ iudex exequeſ reuocādo illā imiſſionē ⁊ ſicut ð facto
ꝓceſſit ita ð facto reuocat ⁊ adhoc allegat decretalē iſtā
⁊ tex. i. l. i. §. i. ff. ſi mulier vētris nomine ⁊ qð no. in. l. cū
minoꝛ. ff. ð euic. Tu pondera qꝛ iſte text. non probat di-
ctum eius imo dicit cōtrariū vt apparet in verſic. tibi cō
ſtiterit. Et ē ratio viua qꝛ iſta imiſſio nō fuit facta i bōis
dotalib⁹ ſꝫ i bōiſ mariti lꝫ tacite eēt hypothecata ꝑ dote
dictū eius puto ꝓcedere quādo fuit facta imiſſio in reb⁹
dotalibus ⁊ lꝫ ipſe dicat ꝙ ð facto reuocabiſ illa imiſſio
tu dicas ꝙ requireretur citatio. Ita dixit idem Bal. in. l. ſi
deſerta. C. ſi ob publicas penſiones facit. c. lꝫ eps de. pre
ben. in. vi. ⁊ pulchre dixit idem bal. i. l. ſi maritus. C. ð do
natio. inter vi. ⁊ vxo. ꝙ lꝫ clericus ſit ipſo facto priuatus
bñficio non ē ſibi aufferēda poſſeſſio cā non cognita. Et
vide Dominicū arguētem cōtra executoꝛes modernos
i. d. c. lꝫ epus ⁊ qð not. bal. in. l. ſi pacto quo penā. C. ð pa
3 ctis ⁊ in. l. nem ita diuus. ff. ð adop. † ¶ No. ꝙ cauſa do
tis principaliter itētata ſpectat ad iudicem eccleſiaſticū
hic enim non agebaſ de matrimonio ⁊ tamē principalr
eccleſiaſticus iudex aditus ē pro cauſa dotis hoc voluit
Hoſti. hic. Idem tenuit Inno. ⁊ Hoſti. ⁊ Io. an. i. c. de
prudētia ð dona. inter vi. ⁊ vxo. Sꝫ glo. hic ſolēnis tꝫ cō
trarium dicēs ꝙ iudex eccleſiaſticus pōt cognoſcere ici-
dēter ð dote principaliter vero non do. Pet. ð anch. hic
dicit eē caſum pro dicto Hoſti. Inn. ⁊ alioꝝ ſequiſ hic
do. meus Io. ð imo. Sꝫ Ang. in. l. i. ff. ſol. matri. lꝫ nō al
leget glo. ꝑalle. dicit ꝙ icidēter pōt cognoſcere nō autē
principaliter ⁊ allegat. d. c. de prudētia. Lod. roma. ibi
dicit cōtra Ang. ſore hic tex. ⁊ aliud nō dicit Io. ð imo.
ibi etiam allegat iſtum tex. cōtra Ang. ⁊ qð no. in. c. cum
ſit ⁊ in. c. lꝫ. de foro. cōpe. Raph. fulgo. in auc. qð locum
. C. de colla. querit an filia ⁊ vxoꝛ poſſit repetere dotē ſi
nō ē etatis legittime i iudicio dicit ꝙ ſi cōcedaſ ꝙ cā do
tis tractari poſſit corā eccleſiaſtico ñ ē abſurdū dicere ꝙ
ēt tali caſu ſi ñ ē etatis legitīe pōt ſtare i iudicio Lo. ro.
ibi dicit eē indubitatū cām dotis tractari poſſe coram iu
dice eccleſiaſtico ⁊ allegat. d. c. de prudētia ſꝫ do. Bal.
i loco tñ extraneo. ſ. i. l. i. cōtrectib⁹ ad ſi. C. de nō nu. pec.
dicit ꝙ eccleſiaſticus i cauſa dotis nō eſt iudex ſi ꝑnci-
paliter corā eo intentetur niſi i ſubſidiuꝫ pp abſentiā iu-
dicis ſecularis niſi epus cognoſcat de cauſa mr̄moniā-
li. ⁊ icidenter ð cauſa dotis ⁊ ita reſidet. Sed. do. An. in
d. c. ð prudentia ſequiſ glo. ibi ⁊ dicit dictū Inn. ꝓcedeſ
quādo mulier repetēs dotēꝫ eſſet vidua ⁊ oppreſſa quia
tūc poſſet adire iudicē eccleſiaſticū ꝑncipaliter Do. ab.
ibi ſequiſ Inn. p. c. i. ⁊. q. ð dote poſt diuoꝛtiū reſtituēda
⁊ qꝛ fauēdū eſt mulieribus repetētibus ſuas dotes. c. ua
p co. ti. ⁊ ita reſidet. Tu vero cōſidera iſtū tex. i verbo cū
mulieribus i recupandis dotibus debeaſ qꝛ iſta etiam
ratio milit át eo caſu quo principaliter repetiſ dos corā
iudice eccleſiaſtico. Pondera etiam qꝛ mulier iſta hic
ſi erat vidua ⁊ ſic ꝓbat dictū do. Anto. Et pro certo qð
ē dubia qꝛ nō reperiſ canon expſſus hoc determinās ⁊
ꝯ glo. Bal. Ange. do. Anto. ⁊ alios videſ tex. i. c. ſi. ð iu
dic. i. vi. vbi pōt filiuſſa. adire iudicē eccleſiaſticū i cauſa
matrimoniali ⁊ i depēdentib⁹ ab ea. ⁊ gl. ibi exponit vt
in dote ſicut ergo pōt adiri iudex eccleſiaſticus ꝑ matri
monio principaliter ita poterit adiri pro dote ꝑncipali
ter. Faciat ſo qꝛ ſicut fauetur p iudicē eccleſiaſticū cauſe
matrimoniali ita faueſ cauſe dotis cle. diſpendioſam de
iudi. ſꝫ principalr adiſ ꝑ matrimonio ergo principalr
adiſ ꝑ dote. Tertio allego tex. ſin. i. l. hereditas. ff. ð pet.
here. vbi ꝑ legato funeris adiſ principaliter pōtifex. er
go principaliter poterit adiri ꝑ dote repetēda. Quar
to facit rō generalis iſtius tex. i ver. cū fauoꝛ multus. Et
p iſta videſ quod opi. Inn. ⁊ alioꝝ ſit verioꝛ. Poſſet tñ
dici quod iſte tex. non probat opi. Inn. ⁊ alioꝝ qꝛ loqſ
i muliere oppreſſa inquātum dicit hic tex. minus iuſte a
regio iuſticiario ⁊c. Et ſic errauit mūdus in allegando
iſtum text. cōtra glo. rō tamen eius bene adaptaſ dicto
Innoc. ⁊ alioꝝum. Et pro certo opi. glo. videſ rōnabi
lioꝛ qꝛ aditur iudex eccleſiaſticus i defectum ſecularis
i rebus ꝓphanis vt in. c. nouit. de iudi. tamē opi. q̄ fauet
doti i dubio ē tenēda. l. in ambiguis. ff. de iure dot. Sed
venit i mentem dubium quod mihi ē nouum qꝛ oēs text.
4 allegati p iſtos patres loquūtur i dotib⁹ recupādis. † ſꝫ
an habeant locū i dotibus ꝯſtituendis ita quod mulier
principaliter poſſit adire iudicē eccleſiaſticum vt cogat
eos a quibus debet dotari ad ꝯſtituendam dotē i dubio
quia text. iſte dicit multus fauoꝛ i recupandis dotibus
debeatur ⁊ ſi occurreret in ꝯtingētia facti eſſet laboꝛ nō
mediocris inquirere qd iuris nihilominus tene animo
ſe ꝙ ēt habeāt locū i dotibus ꝯſtituēdis qꝛ faueſ dotib⁹
tā aſt mr̄imōiuꝫ q̄ꝫ ꝯſtāte mr̄imōio q̄ꝫ ēt ſolo mr̄imōio vt
5 no. i. l. i. ff. ſol. mat. ¶ † No. praticam formādi libellū ex
parte mulieris quando agit pro ſua dote ꝯ poſſidenteſ
bona mariti tacite obligata qꝛ poteſt formari libell⁹ al
ternatiue videlicet petēdo illa bona ſibi tradi tāq̄ꝫ obli
gata vel ꝙ poſſeſſoꝛ debeat ſibi ſatiſfacere p dote ⁊ ſic li
bellus alternatiue ꝯceptus iſto caſu ꝓcedit facit. c. cum
dilecti ſupra de empti. ⁊ vendi. c. cōſtitutus de in integrū
reſtit. Et ratio eſt qꝛ in poteſtate cuiuſlibet poſſidentis
qui ꝯuenitur hypothecaria vel ſoluere ꝑciū vel reſtitue
re rem. l. paulus. §. i. ff. qui. mod. pign. vel hypot. ſolua.
. l. miles. §. decē. ff. ð re iudicata ⁊ vide que dixi. d. c. cum.
dilecti. Sed ð vno dubito vehemēter quod i. c. cū dilecti
ſupra de emptio. ⁊ vend. fuit annullata ſententia illius
decani q debuit ſniare alternatiue eo caſu quo libellus
alternatiue ē cōcipiendus dꝫ enim ſentētia eſſe ꝯformis
libello. c. licet hely. de ſymo. l. ſi. C. de ſidcicō. liber. cū ſi.
quia alias ꝑiudicareſ reo cōdemnato habenti electōnē
aut ſoluaſ precium ⁊ reſtituat reꝫ ⁊ papa hic nō ſniauit
alternatiue ⁊ tñ libellus fuit alternatiue cōceptus. Pō
dera bene qꝛ loquitur in papa q pōt adequare quadra
ta rotundis vt dixit Hoſti. in. c. nouit. de iudi. vnde illa
regula ꝙ ſnia feratur cōformis libello nō habet locuꝫ
in papa vt voluit. d. Ant. i. d. c. licet hely. ð ſymo. Uel pt
dici ꝙ papa hic habuit reſpectū ad libellum mulieris
cōtinētis id ꝙ erat in obligatōe in facultate debet intel
ligi ſnia large vt ſcilꝫ ſatiſfaciat de dote dimittēdo bo-
6 na vel ſoluēdo debitum. ¶ No. ibi dediſti † quia lꝫ mu
lier ſit ꝑuilegiata in dote non hꝫ locum in dote cōfeſſata
vt eſt gloſ. que reputatur ſingularis in lege aſſiduis. C.
qui pot. in pigno. habe. Dominus Cardinalis refert
hic Rayn. de forli. dixiſſe in. d. l. aſſiduis hoc eſſe veruꝫ
niſi maritus renunciaſſet exceptioni dotis non nume-
rate pecunie per not. in lege prima. C. de dot. cautio. qꝛ
tunc quo ad virū ⁊ eius ſucceſſoꝛes mulier habet ꝑuile
gium ꝑlatōis ſed non cōtra creditoꝛes prioꝛes qꝛ cōtra
illos vēit de iure ſpāli. iō quo ad illos excludiſ ar. auct.
ſꝫ iam neceſſe. C. de dona. ante nup. bal. in. l. cuꝫ aliqs. C.
de iure delib. vt refert do. Car. hic tꝫ glo. ſimpliciter qꝛ
ꝑuilegiū ꝑlatōis in dote daſ actiōe ex ſtipulatu ideſt qñ
dos petiſ illa actōe. ſꝫ dos confeſſata nō petiſ actōe ex
ſtipulatu ſed ꝯditōe ex lege cui nō reperiſ indultū ꝑuil
legiū ꝑlatiōis. ſequiſ do. Cardi. dictum Bal. nec ſm eū

in effectu ꝯdicit Raynerio ſequitur hic.d.Pe.Bar.in
d.l.aſſiduis dicit illā gl.pcedere qñ nō ē trāſlatū tps op
ponēdi exceptōez dotis nō numerate.nec ē illi exceptiōi
renunciatū.ſecus ſi eēt renūciatū vel trāſlatū tps. ⁊ hoc
dicit voluiſſe gl.in.d.l.ſi qs poſt hec ⁊ ita praticaſ.ſeqꝯ
hic Jo.de imo.dicēs īputandū creditorib⁹ quare nō op
poſuerūt exceptōez dotis nō numerate arg.regule dānū
li.vi.⁊ qꝛ in dubio eſt iudicandū ꝓ dote.l.in ambiguis
ff.de iure do.⁊ ita reſidet hic Jo.ð imo.Tu adde ꝙ dy.
⁊ Guid.de ſuz.tenuerūt idiſtīcte gl.i.d.l.aſſiduis.⁊ eos
refert Tācre.de cor.i ſua cōpēdioſa in.xvij.rub.q.xiij.nā
ſtatuto cauebaſ ꝟꝫ eos ꝙ dom⁹ deliquētis deſtrueref cō
pet mulier volēs recupare dotē in illa domo ⁊ ſic īpedit
deſtructio domus an audiaſ.decidūt ꝙ ſic.ſi dos fuit vē
data.ſecus ſi fuit ꝯfeſſata.Jo.an.in Spe.de do.intervi.
⁊ vxo.§.i.v.ſciēdū ſeqꝯ illā gl.⁊ i.d.l.aſſiduis ⁊.l.gñalr
.C.de nō nu.pec.⁊ i.l.ij.C.ne lic.poc.⁊ i.l.deo nobis.C.ð
epiſ.⁊ cle.⁊ i auc.ſi minor.C.de tēp.reſt.i iteg.petēde.⁊
i rub.C.de reuo.his q̄ i frau.credi.in.iij.col.Adde ang.
in.d.l.i.ff.ſo.ma.vbi ꝯcordauit opiniones vꝫ aut mulier
agit ꝯ creditores fūdātes debitū i vā numeratōe.⁊ tūc ꝓ
cedat gl.i.d.l.aſſiduis aut fūdāt dbitū ſup ꝯfeſſiōe ⁊ tc ꝓ
cedat ꝯria opi.ſeqꝯ ibi Jo.de imol.dicēs itē dſe litari ꝙ
ipſe ſcripſit i.l.ſi ita ſtipulat⁹ i.§.griſogonus.ff.de v.ob.
⁊ vide eūdē i.c.ſi cautio de ſi.iſtru.Pōdere tu tex.⁊ gl.
i.l.ſi.C.de do.pmiſ.in v.dederit ⁊ gl.ibi exponit.i.dare
ꝓmiſerit.⁊ ſic vbū dederit poniſ ꝓ deſtinatiōe.⁊ poſſet
euitari iſte tex.cū illa doctrina ſꝫ male poſſet euitari.qꝛ
vba ð poſita clara ſunt in v.viro dediſſe nec ē gēt circui
tōe.⁊ iō vꝯ mihi dicēdū ꝙ gl.i.d.l.aſſiduis ſit ipe vitas
ſimpliciſſima.Et ð pbat tex.cui totus mūdus nō rñde
dit i.d.l.ſi qs poſt in vbo dos nō q̄ aliquotiēs in dotaliū
inſtrorū tenore ꝯſcribaſ.ſꝫ qꝫ ſe corpalr tradidiſſe docue
rit.ð decidit tex.i.l.aſſiduis vñ.ſi tñ re ipa fuerit pcīꝫ ma
riti dato vbi pulegiū platōis ꝯ creditores ꝯceſſū eſt mu
lieri limita ſi re ipſa dos data fuerit ḡ ſeqꝯ ꝙ ſi ē ꝯfeſſata
ſum⁹ extra pulegiū.Tertio faciat tex.in ſi.ibi nō.n.ꝓ lu
cro fouem⁹ mulieres.ſ.ne dānū patiant ſuiſqꝫ reb⁹ dfrau
dent caream⁹ q̄ vba excludūt dotē ꝯfeſſatā.⁊ alſo tex.cū
gl.i.l.diuerſis in v.data pecunie.⁊ gl.ibi dicit ſec⁹ ſi nō
7 data.C.q pot.i pig.ha.⁊ iſta mēti cōmēda.¶ †Not.ꝙ
pp delictū mariti iudex fecit capi vxorez ⁊ frem ⁊ bona
vēdi nō tñ iuſte.d.l.ob maritoꝝ.Doctores ð litāt qð eſt
dare caſuꝫ in quo vxor pp malā admiſtratōez mariti ꝓ
8 dit dotē⁹ ⁊ ēt filij ſui teneaſ lꝫ nō ſint hrdes.l.i.C.de pnil
pilo.li.xij.dic Jo.an.ꝙ rō ſpālitatis ē qꝛ ad gemitū vxo
ris ⁊ filiorū mariti male admiſtrāt ð q̄ vide Jo.an.i.c.ex
8 pte ð ꝯſue.⁊ ibi dicit do.Anto.valē ſtatutū† ꝙ mulieres
teneanſ ꝓ viris ſuis fallētib⁹ q rūpūt ⁊ aufugiūt cū pe
cunijs alienis ꝓ quo vide do.Pe.in.xi.q.i repe.c.i.ð cō
ſti.⁊ vide Bal.in.l.dotis.C.de iure do.vbi dicit valē ſta
tutū ꝙ filij mercatoꝝ teneanſ ad debita patris ēt ſi nō ꝓ
benſ hrdes vel ꝯſtat ꝙ repudiauerint.dicit tñ eē dnꝫ ſta
tutū.ſꝫ valere.⁊ dicit poſſe dari remediū ꝙ filij nō tenea
tur ſi pr̄ eos exhrdat.qꝛ exhrdati hñtur ꝓ mortuis.⁊ iui
ti repellunſ ab hrditate pr̄na.iō ſtatutū nō dꝫ itelligi de
filijs.Tu caue a dcō ſuo qꝛ ſi poſſet ꝯſtare ꝙ i fraudē ſta
tuti fecerit nō hñt locū cautela ſua.l.fraus.ff.de legi.cū
9 ſi.¶ †Utrū aūt mulier pferaſ creditoribus hñtib⁹ po
rē hypothecā bonoꝝ mariti expſſam gl.iij.hic tꝫ qð nō.
Et idē voluit gl.i.d.l.aſſiduis ſꝫ hñ pferſ creditorib⁹ hñ
tibus tacitā.Cōiter doctores ſequūſ gl.iſtā.lꝫ Cy.ibi ⁊
do.Car.hic teneāt aliā opi.nihilominus opi.iſtius gl.in
d.l.aſſiduis ē ꝓ ꝯſuetudinē approbata.⁊ ita cōiter pra
10 ticaſ.¶ Sꝫ pōe vnā dubiā mihi nouā.†ſtatutū dicit ꝙ
creditor hñs tacitā hypothecā habeatur ac ſi eſſet hypo
theca expſſa adeo ꝙ preferaſ doti.vꝯ ꝙ ſic.⁊ moueor ex
11 doctrina tex.in.l.ſcripturas.C.q potio.in pig.hab.†vbi
ſcriptura ꝓbata trino teſte notata hꝫ vt publice cōfecta
⁊ gaudet omnibus priuilegijs quibus gaudet publica

a ¶ De hoc alios aut caſus vide p Lud.pō.in.l.de die.§.q mulierē.ff.q ſatiſd.co.bart.in.l.qncꝫ legi h⁹.ff.ð bo.dā.⁊ bal.in.l.i.C.de bo.lib.

ſcriptura.Sic dicimus i ſtipulone tacita quā lex fingit.vt
in.l.i.in pnc.C.de rei vxo.actio.vbi ſtipſo tacita gaudet
12 pulegio ac ſi eēt expſſa.⁊ ibi Bal.dicit†ſtatuto caueſ ꝙ
inſtrm ſtipulonis mereaſ executionē qð hēbit locū in taci
ta ſtiplone.Et idē voluit in.l.ad pbationē.C.de pba.⁊
13 in.l.i.ff.ð his q̄ i teſta.delē.⁊ ibi Bar.¶ †Utrū aūt mu
lier hēat pulegiū platōis quo ad donatōez pp nuptias
gl.hic tꝫ ꝙ nō tēpera eā tu niſi mulier ageret ꝓ illa tācꝫ
ſibi obligata ꝓ dote vt ſibi de illa ſatiſfaciat.qꝛ tūc forti
us ius hꝫ mulier in illa qꝫ in illis bonis ꝓ do.in auct.vt
14 imobilia añ nuptias donatōis ſm do.Pe.ð.¶ †Utꝝ
aūt bona plati tacite obligata ecclie ſint ꝓ mala admi
niſtratōe plati.glo.ſing.hic tꝫ ꝙ ſic.ex.cius qð dicimus
de tutore.l.ſi.C.de legi.tuto.⁊ iō clerici in pꝯimonialib⁹
gaudēt pulegio quo gaudēt in bonis eccleſie.ꝓ quo vꝯ
de gl.in.c.ſilr.xiii.q.ij.in.c.qꝫqꝫ de cēſi.in.vi.dixi de hoc
ſatis cumulate.in.c.ſi diligenti de pſcrip.poſt do.Anto.
ibi ⁊ in.c.ecclia ſancte marie.⁊ ibi p alios de cōſti.⁊ i.c.
ſi.de vita ⁊ ho.cle.Et inquantū dixi ſupius ꝙ tex.iſte lo
quiſ in dote repetēda ꝙ hēat locū in dote petēda.adde
qð no.Ang.poſt gl.Dy.⁊ alios in rub.ff.ſol.ma.Et no
15 ta ꝙ iſte vir auffugit cōmiſſo delicto.†ſed an ex hoc fue
rit ꝓbatū delictū qꝛ auffugit vel oriaſ pſumptio delicti.
Bart.in.l.legis cornelie.ff.ad ſille.⁊ in.l.admonēdi.ff.
de iureiur.⁊ in.l.i.ff.de his q mortē ſibi ꝯſciuerūt ⁊ tan
git hic do.Pe.tetigit Jo.de imo.in.c.nullus.ð pſump.
⁊ ego late ibi dixi.Et pōdera ꝙ iſte tex.hoc nō ꝓbat ꝙ
pp fugā fuerit ꝓbatū delictū.qꝛ tex.dicit cōmiſſo dlicto
vñ facit fundamētū ꝙ delictū iam fuerat cōmiſſum.Cō
clude ſup hoc vt fuit ꝯcluſum in.d.c.nullus.⁊ vtrū ſtatu
ſtatutū poſſit facere ꝙ pp fugaꝫ qs puniaſ ad mortē.vi
16 de Bal.in.c.i.§.furtū de pace iura.firman.†vbi dicit va
lere qð ꝯtumax puniaſ ad mortē.Et idē voluit in.c.qui
ſucceſſores teneanſ.⁊ allegat Jo.an.in.c.veritatis de
dolo ⁊ cōtu.vide plene do.Flori.in.q.incip.inqſitus de
17 ð crie capitali.¶ †Utrū aūt pafrenalia q̄ dñr bona tra
dita a muliere viro vltra dotē de qbus eſt tex.in.l.ſi ego
.§.dotis.ff.de iure dot.⁊ gl.in.c.plerūqꝫ de dona.iter vi.
⁊ vxo.gaudeāt eodē pulegio quo gaudēt bona dotalia
gl.hic tenet ꝙ ſic.⁊ allegaſ gl.ſin.de hoc apud legiſtas
in.l.ſi.C.de pac.ꝯuentis.⁊ intellige eā ꝙ lꝫ ſint pulegia
ta ſicut bona mariti non tñ ꝯ creditores anteriores.ſed
qd ſi mulier expſſe ſibi ꝓuideret de hypotheca ⁊ oblone
bonoꝝ mariti an tūc hēat tacitā pulegiatā a iure in hoc
fuerunt opiniones ſm gl.ſing.quā ꝯſuetudo approbat
in.d.l.ſi.de pac.ꝯuen.vbi tꝫ qð hꝫ tacitā pulegiatā.⁊ fa
cit rō qꝛ ꝓ pactū nō pōt fieri deterior cōditio dotis.l.de
die.ff.de pact.dota.⁊ cōiter hodie mulieres ꝓuidēt ſibi
de expſſa hypotheca.⁊ practicaſ qð pferſ hñtibus taci
18 tā.⁊ ita cōiter teneſ vide ſcribentes in.d.l.ſi.¶ †Sꝫ du
biū eſt vtꝝ vir lucreſ fructus pafrenaliū vide gl.in.l.pe.
ff.ad.l.falcid.q̄ dicit ꝙ vir nō lucraſ niſi vſuras pecunie
pafrenalis.⁊ idē tenuit gl.in.d.§.ſi.de pac.cōuen.⁊ i.l.
vbi adhuc.C de iure do.vide Bart.in.d.l.pe.⁊ Bal.in
d.l.ſi.Et in ꝯſil.incipi.in noīe dñi amen.res ſic ſe hñt dꝯ.
⁊ in ꝯſi.ſeq.⁊ vide elegantiſſimū ꝯſiliū do.Pau.de ca.
clxxxiij.vide ibi oio qꝛ mā eſt quotidiana.Et tāgit do.
Pe.hic dꝯ eni hic ꝙ frater mariti mulieris de mādato
iudicis poſſeſſionē retinuit ⁊ ſoluit pecuniā mercatori ⁊
tñ ꝯ aliā hñtem iura potiora nō teneſ factū iudicis.⁊ in
ducit do.Pe.ad qōnē aliqs ē expulſuſ de ciuitate rōne
pꝯialitatis ⁊ debitores eius cōpellunſ a cōi ſoluere ibi
cōi debitū ꝙ talis ſolō non liberat debitores ab illo cre
ditore ⁊ remittit ad not.p Bart.in.l.creditor.ff.de ſolu.
vbi ꝯcludit ꝙ ſi reſpublica habebat hypothecata bona
illius creditoris ꝙ debitores ſoluendo cōmuni liberan
tur.l.nomen.C.que res pigno.Idē ſi bona fuiſſent pu
blicata p.l.ij.C.ad.l.iuliam.de vi.Si vero nō erāt hypo
thecata nec publicata tunc ſi exactio fit ad iniuriam de
bitoris expulſi liberantur debitores.l.ſi merces.§.culpe
ff.locati.

ff.locati.ſecus ſi ad iniuriam illoꝝ debitoꝝ in dubio di
cit ꝙ ſi erat debitor ſpēi liberaꝛ ex quo ſine culpa deſijt
poſſidere ar.l.ſi ex legati cā.ff.de ver.obli.ſecus ſi erat d
bitor quātitatis qꝛ illa perire non pōt.l.incendiū.C.ſi cer.
pe.Tu de hoc vide Cy.Bal.ꝛ Saly.in.l.ij.C.qd met.
cā Bal.in.l.nouiſſime.§.ſi qs cōpulſus.ff.ꝙ fal.tu. anc.
Bal.ꝛ Saly.i.l.cū te.C.de iure delib.bal.in.l.de trib⁹
.C.de ſac.ſan.ec.bal.in.l.falſus.C.de fur.Ang.ꝛ Jo.de
imo.in.d.l.creditor.Fran.tig.bar.ꝛ Nic.de nea.in.l.li
berto.§.luci⁹.ff.de annu.leg.do.Pe.de anch.in ꝯſi.lx.ꝛ
ꝛ ꝯſi.clij.ꝛ.cclxxiij.ꝛ ꝯſi.cclxxxviij.ꝛ p oēs ſcribētes in
c.i ſris de reſt.ſpo.ꝛ p do.Abb.i.c.cū te de ſurcin. Et ad
de ſinglr dictū Hoſti.ꝛ ibi p Jo.an.in.c.ꝑterea de iure
pa.vbi dr̄ clerici dr̄ coacti ꝛ inuiti ſoluere qſi ꝑceſſit pe
19 titio laycoꝝ lȝ ſpōte ſoluāt.†Tāgit hic do.pe.an iſtud ꝑ
uilegiū ꝑlatōis hēat locū in dote putatiua. Et decidit qd
ſic p gl.ꝛ Cy.in.d.l.aſſiduis.faciat qd hr̄ in.l.ſi cū dotē
§.ſi.ff.ſol.ma.ꝛ.l.iij.§.ſi.ff.de pu.cre.ꝛ.l.viro.ff.ſol.ma.
Et adde gl.fin.in.l.ꝑdiū.§.ꝑdiū.ff.d fū.do.vbi ſicut dos
vera alienari nō pōt.ita ꝛ dos putatiua. Et adde domi.
Abb.in.c.ij.de don.inter vir.ꝛ vxo.ꝙ ſi ꝯſuetudo diſpo
nit ꝙ acqſita p virū equalr̄ diuidanꝛ īter eum ꝛ vxorē ꝙ
hēbit locū in mr̄imonio putatiuo.ꝛ illo mr̄imonio dcla
rato nullo qlibet hēbit dimidiū. Faciat ꝙ ſicut vir lucra
tur fruct⁹ dotis vere pp onera mr̄imonij ita i putatiua.l.
inſulā.§.fructus.ff.ſol.ma.nō tū hoc ꝓcedit i lucro dotis
qꝛ ſi vir dȝ lucrari dotē mortua vxore non hȝ locū in do
te putatiua tex.ē ꝛ ibi vide Bal.in.l.i.C.de ꝯdi.ob cau.
ꝛ Ange.in auctē.de nupt.§.aſcripto ꝛ in auc.de quali.
dot.§.ſi.ꝛ vide qd no.gl.in.c.ex pte de reſt.ſpo.ꝛ limita
vt eſt tex.ſing.in.l.an in ptē.ff.ꝙ falſo tutore.ꝛ vide Jo.
an.in.c.i.de don.īter vir.ꝛ vxo.vbi dicit p illū tex.ꝙ ma
ritus putatiuus nō gaudet ꝑuilegio vt ꝯueniaꝛ quaten⁹
facere pōt p tex.q ad hoc eſt ſinglīs. Et adde bal.i.l.eē
qꝫ.C.d ſideicō.ꝙ in mr̄imonio putatiuo nō ꝯfirmaꝛ do
natio morte viri.alr̄at caſuȝ ſing.in.l.cū hic ſtat⁹.§.ſi qs
ſpōſam.ff.de don.īter vir.ꝛ vxo. Et vide ad mām text.in
l.ꝑcuſſus.ff.de iure dot.ꝛ in.l.q aliena.ff.ſol.ma.ꝛ in.l.ſi
alienā.ff.de dona.cā mor.ꝛ in.l.i.ff.vn̄ vir ꝛ vxor. Et in
quātū gl.hic dicit qd reg epi ſunt obligare ecclīe p mala
admiſtratōe dic idē in reb⁹ alterius qꝫ ꝑlati iſeriorīs.qꝛ
eadē eſt rō ſm do.Car. Et inquantū do.Pe.hic cōnu
merat ꝑuilegia dotis tu vide bal.cōnumerātē illa i.l.i.ff.
ſo.ma. Et inquantū.in.c.ꝑcedēti dixi ꝙ ſi vēditor repiꝛ
poſſidere rē quā vēdidit ex īteruallo ꝯtus ꝑſumiꝛ ſimu
latus ꝛ in fraudē vſurarꝫ p.d.l.ſicut.§.ſupuacuū. Adde
nūc qꝛ ille tex.loqꝛ qn̄ vēditor repiꝛ poſſidere rē vēditaꝫ
ſubſtātialibus ꝯtus nōdū ꝯſumatis.puta qꝛ ꝑciū nōdū
fuit ſolutū vt ibi dr̄.ſecus ſi ſoluto ꝑcio poſſideret. qꝛ tūc
fraus nō ꝑſumiꝛ.l.tenet.§.ſed ſi eadē.ff.de actio.empti.
ſcdo rn̄de ad illum tex.qꝛ nō ꝓcedit vbi qs repiꝛ detine
re rē vēditā vt eſt caſus in.l.pignus.ff.de pig.acti. Ter
tio faciat.l.qdā mulier.ff.de rei vendi.vbi nō dr̄ ꝯct⁹ ſi
mulatus ſi donatarius poſt ꝯctū donatiōis repiaꝛ ſore
cōductor rei donate. Quarto faciat.l.ſterilis.§.ſi tibi.ff.
de ac.emp.ꝛ.l.q fundū.ff.de ꝯhen.emp.vbi in venditōe
expſſum eſt illā ſimulatā nō cēſeri ex eo qꝛ vēditor repiꝛ
in ea poſtea ꝯductor. Et iſta tollūt oēꝫ doctri.doctoꝝ ni
ſi ſaluēt qd iſta iura nō hēant locū in ꝯſuetō fenerari.

1 **Tam contra.** †Si creditor vl
is q ab eo cāȝ hȝ
tot fructus recepit ex pignore ꝙ ſatiſfactū ē
ſorti dȝ pignus reſtitui dbitori.h.d.ꝑmo po
2 niſ factū.ſcdo diffinitio ibi nos.¶†No.ꝙ dictio cuiuſ
dā excludit qualitatē eius cui adiūgiꝛ de ꝯnti.vn̄ ſi in in
ſtrō dicaꝛ. Titius quōdā denotat tituū mortuū.c.ex pte
h.de ſo.cōpe.gl.ꝛ Bar.in.l.eius q.ff.ſi cer.pe.gl.i.l.nec
emptio.ff.de ꝯhen.emp.ꝛ in.l.diuortio.ff.de nego.geſt.
bar.in.l.iſula.ff.de acq.re.do.ꝛ in.l.i.§.hoc aūt edictū.ff.
de ope.no.nū. Facit dictū ſpec.i ti.de iſtru.edi.§.reſtat.
ad ſi.vbi dicit ꝙ ſi in inſtrō dicaꝛ Petr⁹ martini ꝛ mar
tinus eſt mortu⁹ nō pp h̄ vicīaꝛ inſtrm̄ ſeqꝛ hic Jo.and.
Facit.l.cotex.§.pe.ff.de publi.ꝛ qd no.Jnn.in.c.frater
3 nitatis de heret.¶†Not.ꝙ creditor pōt rē ſibi pigno
ratā alteri pignorare.l.i.C.ſi pignus pignore datū ſit ꝛ
idē in hr̄de creditoris vt h̄ Jo.an.hoc limitauit vt ñ poſ
ſit pignorari vltra tres vices ꝛ alr̄at dcm̄ Spec.in eo.ti.
de quo ego dixi.Jeo.in ru.ꝛ p.d.ſpe.facit.l.ſideicōmiſ.
§.ſi qs decē.ff.de leg.iij.ꝛ.c.cū in multis de reſcri.lib.vi.
ſed do.meus Jo.de imo.hic nō tȝ dcm̄ Spe.ꝛ Jo.and.
qꝛ iura allegata p eos nō ꝓbant doctrinā eoꝝ ꝛ iō ꝯriū
dicit eſſe verius ꝙ p hāc pignoris oblationē factā vltra
tres vices nullū ꝑiudiciū gn̄aꝛ debitori qꝛ eo ipſo ꝙ ſol
uit ꝑmo creditori ſoluiꝛ iuſ oīuȝ creditoꝝ.l.lex vectigali
fūdo.ff.eo.ti.Tu adde ꝙ Lud.ro.in repet.rubri.ff.de ar
bi.trāſiuit cū dicto Specu. Sed Ang.in ꝑal.l.i.odn̄auit
Spe.dicens ꝙ ius qſitū nobis in pignore eſt reale.ꝛ iō
eſt trāſitoriū d ꝑſona i ꝑſonā per mille man⁹.vide q dixi
4 Jeo.i ru.¶†No.qd fruct⁹ ꝑcepti ex pignore.tā a ꝑo
creditore qꝫ a ſcdo cōputanꝛ in ſortē ꝛ extenuāt debitū
ꝛ vr̄ eē mirabilis cōpēſatio ſm do.Pe.de anch.de fru
ctib⁹ ad pecuniā ꝛ ſic de ſpē ad quātitatem ꝙ fieri nō cō
ſueuit iuxta no.i.l.ſi.C.de cōpēſa.de quo remittit ad no.
i.c.ad nr̄am el ꝑmo de iur.iur.facit qd hr̄ in.l.i.C.d pac.
pign.pōt dici ꝙ ſi fructus extāt ꝛ nō ſunt ꝯſumpti veni
unt reſtituendi ꝛ nō pōt fieri cōpenſatio inita altera pte
cū de ſpē ad quātitatē nō fiat cōpenſatio altera pte in
uita ſed ſi ſunt ꝯſumpti vel nō appent tūc teneꝛ ille q ꝑce
pit ad eſtimationē ipſoꝝ.ꝛ ſic ad quantitatē ꝛ fiet cōpē
5 ſatio.ꝛ ita pōt intelligi ꝙ in iſto.c.hr̄.¶†No.illud vul
garē reſoluto iure datoris ſoluiꝛ ius acceptoris ꝓbaꝛ in
d.l.lex vectigali fūdo.ꝛ ſic facit ꝙ ſi emphiteota pigno
rauit emphiteoſim ꝙ illa pignoratio nō duret niſi vſqꝫ
quo durabat ius in ꝑo ēphiteota.ita pulchre dixit An
ge.i.d.l.i.C.ſi pign⁹ pig.datū ſit.facit ēt ꝙ ſi ꝑm⁹ credi
tor collegit ex pignore tot fructus q aſcēdūt ad ſeptua
ginta florenos ꝛ erat creditor in cētū florenis ꝛ poſtea
pignorat illū fūdū ſcdo creditori ꝙ ſi ſcd͛s creditor rece
pit tot fruct⁹ q aſcēdāt ad totā ſortē cōputatis fructib⁹
ꝑceptis p ꝑmū creditorē.ꝙ tūc teneꝛ reſtituere pign⁹ qꝛ
6 reſolutū ē ius datoris ꝛ p ꝯñs ius acceptoris.¶†No.
ꝙ creditor licite rēdit fruct⁹ quos ꝑcepit a re pignorata
ſȝ ꝑciū cōputat i ſortē.ꝛ idē dicas de fructib⁹ quos cre
ditor potuit ꝑcipere d re pignorata ꝛ pp ſuā negligētiā
nō ꝑcepit vt hic ē gl.i.q hoc dicit ꝛ eſt ſinglīs ꝛ ſolitaria
in iure.ꝛ cū ea trāſit hic Jo.and.ꝛ cōiter oēs moderni
poſt eū lȝ Hoſt.in ſūma huius ti.§.qn̄ efficaciter.v.ſȝ nū
qd creditor niſi in fraudē creditor fecerit vt nō ꝑciperet
fruct⁹ ſed cōiter oēs trāſeūt cū dicta gl. Et iſtā gl.adde
ad ea q notāt ſcribētes in.c.grauis de reſti.ſpo.ꝛ Bar.i
l.domū.C.de rei vēdi.ꝛ in.l.ex diuerſo.ff.eo.ꝛ in.l.apud
iulianū.§.i.de leg.i.ꝛ p Bal.ꝛ Saly.i.d.l.domū.ꝛ per
Ang.i.l.ſi nauis.ff.de rei vēdi.ꝛ Bal.in.l.ij C.de fru.ꝛ
lit.expē.facit ꝙ hr̄ i.l.i.ꝛ.ij.C.de pig.ac. Et adde ad ꝑ
7 dicta no.dictū Spec.in eo.ti.§.ij.ver.†qd ſi mihi pigno
raſti domū quā ego ihabito an tenear ad pēſionē qꝫ tu
ꝑcepiſſes an ad pēſionē qꝫ ego ſoluiſſes.ꝛ dicit teneri ad
illā qꝫ ego ſoluiſſez qd ꝓcedit qn̄ dictū fuit ꝙ ego ihabi
tarē illā domū ſec⁹ ſi fuit ſimplr̄ pignorata.qꝛ tūc dȝ ſol
ui pēſio q potuiſſet ꝑcipi p debitorē ſȝ do.Abb.hic.Tu
de hoc vide Bar.ꝛ alios in.d.l.domū ꝛ in iuribus ſupi
us allegatis. Et pēdet nūc de facto qd iſta ꝛ iterpellatus
fuȝ ad ꝯſulendū. Et iquantū gl.ij.hic dicit ꝙ fructus in
telliguntꝛ q ſupſunt deductis expenſis.vt in.l.i.C.de fru
ctibus ꝛ litis expenſis.Tu adde ſingularem glo.in.l.ꝑ
diuerſas.C.mandati q dicit ꝙ fructus intelligunꝛ etiā
deducto labore ꝑſone de qua fecit feſtū Ang.in.d.l.i.ꝛ
d.l.ꝑ diuerſas. Jdeȝ dicas in emolumētis qꝛ itelligunꝛ
deductis ſumptibus ꝛ in cle.ſtatutū de elec.vide Ang.i
d.l.i.ꝛ ibi Bal.ꝛ late p veriſſimū iuris iterpretē domi

iuſta ⁊ equa ex naturali rõne que ſtatutis ineſſe dꝫ etiaꝫ
ſtatutũ erit ita modificandũ.l.ſed ſi alia.vſi.iuxta interp
tationeꝫ.ff.de pſti.pecu.Subdit poſtea vel dic ꝙ lꝫ illud
ſtatutũ ſit durũ tñ eſt ſeruandũ.l.pſpexit.ff.qui ⁊ a quib.
ſecus autem eſſet in mandato pape qꝛ papa nõ intelligi
tur alicui facere iniuſticiã.c.i.de alie.feu.Tu dicas idẽ eẽ
in ſtatuto populi ꝙ in mandato pape.⁊ allego elegans
dcm̃ bal.in.l.cõmiſſorie.C.de pact.inter emp.⁊ ven.vbi
dicit ꝙ lꝫ ſit neceſſitas iudici ſequi formaꝫ ſtatuti put ia
cet ad ipſam tñ intelligiſ ſaluo ſemper ſano intellectu fac
illud qđ ſcripſit Auerroys ꝙ ſermones noſtri debẽt ada
ptari rebus ſenſatis ⁊ intellectu fructibus ⁊ eſt tex.iuriſ
cõſulti melior de iure in.l.ſi ita qs in ver.ꝙ nemo ſanus
loquereſ.ff.de euic.de quo ſolẽniter exclamauit bal.in.l.
i.C.de ſer.fugi.Ideo videſ ꝙ talis intellectus erit adhi
bendus tali ſtatuto ⁊ hoc videſ verius ⁊ iuri ⁊ veritati
magis cõſonum.Et adde bal.in.d.l.accepta in.xxiij.q.
vbi dicit quidã fuit cõdẽnatus pro maleficio ⁊ appella
uit ⁊ ꝓpter paupertatẽ nõ potuit pſequi appellationeꝫ
ꝙ non currũt ſibi fatalia allegat Inno.i.c.ex rõne ð ap
pella.⁊ guil.in.l.eos.C.eo.⁊ alibi gloriaſ ſe euaſiſſe quẽ
dam pena furcaꝝ.Et querit hic do.anto.an iſte tex.hẽat
locũ in excõicatione ⁊ refert Io.and.ſentire in.c.qꝛ̃ de
6 de vſu.in.vi.vbi tenuit † ꝙ ſi iudex excõicauit quẽdã ſi ĩ.
certum terminũ nõ ſoluat.x.⁊ ꝓpter paupertatẽ non ſol
uit in illo termino ꝙ erit excõicat᷒.facit pro hoc.c.vene
rabilibus.§.idẽ eſt de ſen.excõ.li.vi.tñ ſi doceat de ipedi
mento dꝫ abſolui ſine difficultate vide plene Ion.de hoc
in.c.p.⁊.g.de offi.deleg.vide do.anto.ibi dicentẽ qđ ſi cõ
ſtat de mente iudicis ꝙ oĩno voluit ligare ꝙ ligabit taſ
ſnia lꝫ ꝓpter paupertatẽ ſoluere nõ poſſit.aut ſumus in du
bio ⁊ tũc potius dꝫ putare ſe ligatũ ille ꝯ quẽ lata eſt ſen
tentia.Si vero agiſ de preiudicio ⁊ tũc nõ ligaſ qꝛ pſu
mitur ꝙ iudex voluerit ligare illũ iniuſte allegat ſpec.in
ti.de citatione ad ſi.vſi.nũqđ ⁊ hoc dicit ꝓcedere qñ ferſ
ſnia ꝯ certã perſonã ſed ſi ferſ in genere tũc nõ ligaſ iuſte
ipeditus qꝛ generalis ſnia eſt itelligẽda ciuiliter.c.ei cui
de pben.in.vi.allegat Fede.de ſen.cõſi.cxiij.allegat bal.
in.d.l.acceptã ⁊ in.xxiij.q.vbi querit an paupertas excu
ſet a pena medicinali puta qꝛ iudex dixit niſi ſolueris.ĩ.x.
dies te excõico ⁊ nõ ſoluit pp pauptatẽ allegat Ion.refe
rentẽ duas opi.in.d.c.p.⁊.g.Prima eſt ꝙ nõ ligaſ ſcđa
eſt ꝙ ligaſ ſed dꝫ ð facili relaxari ipſe ſeqtur iſtã ſecũdaꝫ
opini.ibi ⁊ allegat tex.in.l.ij.§.ſi cum duobuſ.ff.de loca.
⁊ idem ẽt videſ ſentire in.l.ſi.C.de cõdit.inſert.vbi dicit
ꝙ paupertas nõ excuſat eũ qui pp paupertatẽ nõ pſequr
appellatõeꝫ quin fatalia ſibi currãt.⁊ expſſe dãnat dcm̃
Inno.in.d.c.ex rõne ⁊ allego gl.in.l.cũ ita in pn.ff.ð cõ
di.⁊ demõ.⁊ ſic vꝫ qđ iſta pars ſit verior ꝙ ligeſ lꝫ de fa
7 cili relaxabiſ talis ſnia.¶ † Not.qđ pactũ.l.cõmiſſorie
eſt reprobatũ i ꝯtcu pignoris lꝫ an tale pactũ poſſit iura
mento firmari ex iſto tex.nõ põt hꝫri certitudo an iuramẽ
tũ firmet pactũ.l.cõmiſſorie in pignoribus qꝛ ſi tenemus
ꝙ infidelitas nũcij ⁊ ipoſſibilitas excuſauerit a iuramẽto
tũc vꝫ qđ iuramẽtũ firmet huiuſmodi pactũ.Si aũt tene
mus ꝙ infidelitas nũcij vel ipotentia ſola nõ excuſat ſed
qualitas pacti iprobati a iure tũc ꝓbareſ hic ꝯtrium In
no.ꝫ hic ꝙ iuramentũ nõ firmet tale pactũ ſed hꝫi eſt ve
rũ ꝙ tale iuramẽtũ erit ſeruãdum ⁊ realiter iſte vꝫ itelle
ctus Inn.quẽ ſeqtur do.car.⁊ bal.i.l.ſi qs ꝓ eo.ff.ð fide
iuſſo.⁊ ibi dicit hanc fuiſſe mẽtem Inno.p ea q̃ habenſ i
c.debitores de iureiur.⁊ dicit do.car.hic ꝙ lõga eſt diſia
an iuramẽtũ firmet pactũ ſeu ꝯtcuꝫ an nõ firmet.ſꝫ ſoluꝫ
obliget iurantẽ ad obſeruantiã iuramẽti de qua diſia ſcri
bũt plene oẽs in.c.cũ cõtingat de iureiur.Sed fede.ð ſe.
ꝯſi.cxl.⁊ ꝯſi.cxxxv.tꝫ ꝙ tale pactũ firmeſ iuramẽto ⁊ cũ
eo tranſit do.Pet.⁊ do.anto.hic cõiter teneſ dcm̃ Inn.
8 ſeqtur illud Io.de imo.ſi.¶ † No.ꝙ iudex eccleſiaſtic᷒
põt adiri inter laycos quo ad hoc vt fruct᷒ ſeu redditus
rei pignorate reſtituãtur vel in ſortẽ cõputenſ Et rõ eſt
qꝛ nolle illos reſtituere vel cõputare in ſortẽ eſt vſura.c.
a i.⁊.ij.de vſur.⁊ rõne vſuraꝝ põt iudex eccleſiaſtic᷒ * adi
ri põt etiã adiri iudex eccleſiaſticus inter laycos vt inter
preteſ iuramẽtum an ligauerit iurantẽ vel ꝓ.e.c.venera
bilẽ de electi.Facit.c.nouit de iudi.nã iudex ſecularis nõ
põt interpretari dubiũ iuramẽtum vt in preelleg.iurib᷒
lꝫ poſſit cõpellere laycos ad obſeruantiã liciti iuramẽti.
c.lꝫ de iureiur.Sed adde qđ imo videt ꝙ ſolus papa ſit
adeũdus ad interpretandũ iuramẽtum p id qđ hꝫ in.d.
c.venerabilẽ ⁊ per id qđ not.ibi Inno.Sꝫ ſpec.in ti.nũc
oſtendendũ ver.xxiiij.⁊ ſequẽti videſ velle ꝙ ẽt inferior
a papa poſſit interpretari dubiũ iuramẽtum ⁊ allegat.c.
iſtud ⁊.c.grauis de cenſi.Et rñdet ad.c.venerabilem ꝙ
ꝓcedat in negocio arduo ⁊ inter magnas pſonas vel qñ
vult dare licentiã ꝯueniendi ſine aliqua permutatõe ſed
d.c.grauis ⁊ iſtud.c.modicũ faciũt ſed melius facit.c.ſi
gnificauit de cenſi.⁊ eſt dictũ ſatis ſingulare ꝙ in nego
gocio arduo ⁊ inter magnas perſonas papa hẽat inter
pretari iuramẽtum ⁊ nõ inferior eo.vt voluit ſpec.⁊ ꝓ
cedit hoc in interpretatiõe que dꝫ obſeruari generaliter
⁊ hꝫ viꝫ legis ſed in interpretatione pticulari bene videſ
poſſe fieri per epm per id qđ habeſ in.c.cũ veniſſent ð iu
di.⁊ in.c.i.de poſtul.plato.⁊ per no.in.l.i.C.de legi.Sꝫ
vnũ pondera qđ eſt vtile nam glo.ſingul.in.l.adigere.§.
quãuis.ff.de iure patro.dicit ꝙ iperator hꝫ vim apoſtoli
ci in iuramẽto ⁊ facit.l.qui iuramẽto.ff.qui ſatiſd.cog.
cũ ſi.ergo ſicut papa põt adiri per laycos ad interpretã
dum dubiũ iuramẽtũ ita videſ ꝙ poterit adiri ipſe ipa
9 tor nec tangiſ hoc per aliquẽ ſcribentem.¶ † No.ꝙ eo
ipſo ꝙ quis eſt detentus in carcere videſ licite impedit᷒
ad ſoluendũ in termino illud ꝙ debebat ſoluere ꝙ ẽ hñ
not.ſm do.anto.maxime ꝙ debẽtibus ſoluere penſioneſ
in ꝯtcibus emphiteoticis vt videanſ iuſte impedit ſolue
re in termino ſi reperianſ incarcerari ſic ẽt tranſmiſſio pe
cunie per fidelẽ nũcium creditori excuſat non ſoluentem
in termino a pena periurij ⁊ ꝯſir a pena ẽt cõuentionali
lꝫ ipſe nuncius infideliter agat ⁊ nõ ſoluat pecuniaꝫ ſibi
traditã creditori nõ tñ liberaſ a debito quin perempta pe
cunia iterato dꝫ ſoluere vt hic ꝓbatur ⁊ ſic dolus ⁊ infi
delitas nũcij non nocet dño in obmittẽdo reſpectu pene
periurij vel pene cõuentionalis nocet tñ reſpectu debiti.
qꝛ nõ obſtante fraude nũcij tenetur ſoluere debitor ipſe
ꝙ intellige verũ qñ ipſe debitor miſit pecuniã per ſuum
nũcium ſecus ſi illã ſoluiſſet nuncio miſſo per creditoreꝫ
qꝛ tũc pđdia nũcij noceret creditori.l.cũ qui.§.ſi.cũ.l.ſe.
ff.cõmodati.⁊ procedit qñ nuncius fuit miſſus p credi
torẽ ad recipiendũ pecuniã a debitore ſecus ſi ſolũ fuiſſꝫ
miſſus ad mouendũ debitorẽ vt ſoluat qꝛ tunc iputareſ
debitori ſi ei ſoluit p no.in.d.§.ſi.cũ.§.ſeq.nec debuit cre
dere nuncio aſſerenti habuiſſe mandatũ ad ſolutionẽ re
cipiendã niſi ſibi aliter ⁊ cautius oſtẽdat p not.in.l.ſi qs
10 inficiatus.ff.depoſiti.¶ † Sed quid ſi nuncius fideliter
egit in via fuit captus a predonibus an poterit ipſe nun
cius agere ꝯ mittentẽ vt eum redimat vel ad ſaltẽ ſe con
tribuat ad redẽptionem Io.an.remittit ad ſpec.in ti.de
iudi.verſi.illud aũt vbi cõcludiſ ꝙ ſi nuncius ſponte ſua
ſeipſum obtulit nõ teneſ mittens ar.l.qui data opera.ff.
ex qb.cau.maio.ſecus ſi regſitus fuit miſſus ⁊ in ver.ſeq.
tangit ſpe.de illo qui cũ equo ⁊ armis iuit ad exercitũ pro
ciuio pro quo ire tenebaſ ⁊ ibi fuit captuſ ⁊ arma pđidit
an poterit illa recuperare ab illo ciuio ⁊ dicit ꝙ nõ dꝫ tñ
de equitate diſtingui aut ſe obtulit aut nõ tn vide Inn.i
c.ſicut de iureiur.cõcludentẽ ꝙ teneaſ reſarcire ſibi ⁊ dã
na ⁊ tñ multa ⁊ pulchra dixi de hoc in.d.c.ſicut de iure
11 iur.vide omnino ibi dicta.¶ † Utrũ aũt debitor debeat
ire ⁊ portare rem ad domũ debitoris tãgit hic do.anto.
Et ꝯcludit ꝙ ſi in obligatõe nõ eſt dies tacita vel expreſ
ſa debitor nõ teneſ niſi interpelleſ in.l.ſi ex legati cã.ff.de
verbo.obli.ideo creditor ſi vult eũ cõſtituere in mora de
bet ire ad domũ debitoris arg.l.i.§.i.ff.de libe.agnoſcẽ.

a ¶ Eccleſiaſticus adde.d.car.in.c.cũ ſit gñale de fo.cõpe.⁊ bal.cõſi.io in.c.i.§.ſimiliter ð ꝯtrouerſ.ſue ſti.⁊.d.car.in cle.ij.q.xxiiij.de iudic.

Si vero ē dies appoſita expreſſe vel tacite tenet Inn. hic ꝙ ſi debitor vult euitare morā tenet ire ad domū creditoris. allegat. c. potuit de locato ⁊ ſi ibi nō inuenit creditorem dʒ corā iudice loci preſtari ⁊ cōſignationē debiti facere ſm not. in. l. accepta. C. de vſur. Idem dicit Inno. ſi aliquis promiſit facere ceſſionē vel renūciationē ſub pena qꝛ dʒ ire ad domū creditoris ⁊ ſi non reperiat debet preſtari corā iudice vel publicis pſonis arg. c. paſtoral ď of. ordi. ⁊ do. Pe. de ancha. ɔrefert hic omnia dicta bar. in. l. item illa. ff. de ɔſt. pecu. ⁊ ille refert hic Joan. de imo. Sed adde ad dicta p eos hic elegantē glo. in. d. l. ſi ex legati cauſa q̄ dicit ꝙ per euētuʒ diei inducit appellatio ⁊ per ɔñs more cōmiſſio p. l. traiectitie. ff. de actio. ⁊ obl. ⁊ pcedit etiam ſi fuiſſet appoſita clā ab inde in antea ad eius petitionē ⁊ terminū vt pbat text. valde ſing. in. l. cū ſtipulatus ſim mihi a pculo de verbo. obli. tenet ibi bar. tʒ ēt Bald. in. l. i. §. pterea. C. de rei vxo. actio. ⁊ intelligit vbi terminꝰ eſt moderatus qm̄ ſi ſit multum preuꝰ euētus termini nimis perui non cōſtituit debitorem in mora ſingulare dcm̄ fuit bal. in. l. ſi tibi mihi. §. ſi qs ſeruo. ff. de lega. ij. Et inꝗrum hic dicāt ſi actor ⁊ reus ſunt diuerſi fori tūc nō tenet reus ire ad forū creditoris p text. ſing. in. d. l. itē illa. Tu limita hoc niſi eſſet debitū obſequium vel reuerentia pſone vel qualitas pſone aliquid ſuaderet l. ſed ſi ſuſceperit. §. libertus. ff. de iudi. ⁊ ibi dixit Bar. ꝙ ſi relinquit ſcholari certa quātitas pecunie i ſubſidiū ſtudij ꝙ tūc deʒ ſolui in ſtudio ⁊ ita dēbēt facere vaſſalli cū renouat fidelitas. Ita debent facere cenſuales ⁊ aſſictuarij qui ſunt quodāmodo ſubditi vt. l. p locis. C. de ann. ⁊ tribu. li. x. Limita ſcdo niſi eſſet determinatus locus in quo debeat offerri. qꝛ tūc ad illuʒ locū dʒ accedere tā debitor ꝗ̄ creditor. l. i. ff. de eo ꝙ certo loco. Tertio niſi dat grā cōditionis iplēde qꝛ tūc dʒ fieri oblatio in domo creditoris. l. ſi. C. de cōdi. inſer. bar. in. l. penul. §. i. ff. de cōdi. ⁊ ď mon. Bal. in. l. ſuus quoqꝫ. §. recte puto. ff. ď hered inſti. Quarto niſi gratia more purgande tex. eſt in. d. l. itē illa. §. pinde. ff. de cōſti. pec. Quinto niſi ɔſuetudo loci aliter ſe haberet glo. eſt ſingu. in. d. l. item illa. Sexto fallit in liberto debēte preſtare operas patrono. l. ꝙ vbi. §. ex puincia. ff. de oper. liber. ⁊ ibi dixit nico. de neapo. ꝙ colonus ptiarius tenet apportare partē dñi vſqꝫ ad domū domini. Septimo niſi fuiſſet relicta pecunia pro alimentis qꝛ tunc tenet heres mittere ad domū legatarij ita dixit bar. in. l. i. ff. de alimēt. ⁊ciba. lega. Octauo niſi pater eēt miſſus in exilium ppter delictū ⁊ filius eius teneret ſibi ad alimēta qꝛ tunc filius teneret mittere alimēta ad locum patris tex. eſt multū ſolemnis in auc. de inceſ. nup. §. ſi vo cōtigerit ⁊ ibi nico. de neapo. refert dominū ſuū habuiſſe illā qōnem de facto i ciuitate forliuij credo ꝙ itellexerit de dño Rayne. de forliui. Nono limita niſi quis deberet ſoluere decimas qꝛ tūc teneret illas apportare ad eccleſiā ita dixit glo. in. c. i. xvi. q. vij. ⁊ in. c. reuertimini. xvi. q. i. Et adde tex. ſingularē in materia ſm vnā lecturā l. i. vſuras. C. de ſolu. vbi ſi debitor pmiſit ſoluere mihi bononie ⁊ poſtea ego ſuʒ bānitꝰ de vrbe bononie ꝙ tenebit debitor ſoluere mihi alibi ⁊ adde iſta ad ſcribētes h̄ ⁊ vide de materia do. Pe. late hic bar. in. d. l. itē illa ⁊ in. l. i. ff. de alimē. lega. ⁊ in. d. §. libertis. ⁊ i. d. l. penul. §. i. ⁊ bal. in. l. acceptā. C. de vſur. ⁊ in. l. ſi. C. de cōdi. inſer. ⁊ in. d. l. pro locis ⁊ in. l. ſi. §. preterea. C. de iure dot. lʒ ſuperius allegauerim ⁊ nō hñ de rei vxorie actione vide eūdē i. d. §. recte puto ⁊ in. d. §. ſi qs ſeruos do. abba. in. c. lʒ hely ď ſymo. ⁊ dixi pleniſſime vide per alios in. c. ex pte de cēſi.

12 ¶ †Et querit hic do. Pe. qd ſi creditor nō recepit penſionē domus ſed in habitauit domū dicit ꝙ pinde ē ac ſi recepiſſet facit qđ no. in ſpe. eo. ti. §. i. ver. qd ſi mihi vbi h̄ tenet dicit tamen habere reſpectuʒ ad penſionē pro qua creditor domū cōduxiſſet ⁊ non ad illā p qua alius conduxiſſet arg. l. in ſūma. §. in frumento. ff. de cōdi. indebi. Jo. de imo. dicit illū. §. nō pbare dcm̄ ſpe. ⁊ ideo dicit tēneri ad penſionē ꝗ̄ alius dediſſet allegat glo. in. c. precedenti tu vero vide que dixi ibi. Et pro intellectu glo. ſcđi de iſtius. c. dic ꝙ mens eius eſt ꝙ ſi pactuʒ. l. cōmiſſorie fuit appoſitū in cōtractu emptionis ⁊ venditionis tunc nō facit ɔctum cōditionalē ſed reſoluendū in cōditionis euentū. Et eſt rō qꝛ ibi pcedit pura venditio que vigore pacti venit reſoluēda in cōditionis euentū vʒ ſi emptor ſ ſoluerit in termino facit. c. illo vos ſupra eo. Sed ſi apponat pactū. l. cōmiſſorie in pignore tunc facit vēditioneʒ ɔditionalē qꝛ ibi nō pcedit venditio pura vñ ſi pignorata re additio ꝙ ſi nō redimeo Icertuʒ terminū rē ipſaʒ pignoratā res ſit empta ipſi creditori p iuſto pcio tūc ibi eſt venditio conditionalis differt tamē pactū. l. cōmiſſorie appoſitū in cōtractu emptōis qꝛ qñ apponit in ɔtractu pignoris ſʒ ordinat ad reſoluēdā ɔctū pignoris ⁊ ad ineundū ɔctum vēditōis ⁊ tūc ſolū tendit ad reſoluēduʒ

13 ipſuʒ ɔctū venditōis. ¶ †Sʒ an valeat pactū. l. cōmiſſorie in pignore inter debitorē ⁊ fideiuſſorē. Dic ꝙ ſic caſus eſt ſing. in. l. ſi. pmo rñſo. ff. de ɔhen. empt.

a ¶ Vſufructuarius adde hoc. in. l. i. C. ď vſufru ⁊ bar. i l. ſina. ff. ſi cui pluſqꝫ p. l. fal. h. alex. ď imol. in. l. ſi tibi i ſi. ff. de vſu. earū re. ſpe. in. ti. de ſatiſ. a. §. eſt q̄ ꝙ verſus qꝫ cīat.

b ¶ Cōſumūt addo bar. ⁊ doc. in. l. ſi qs p eo. §. itē ſi ſiliꝰ ff. ď fideiuſ. ⁊ i l. i. C. de vſufr. ⁊ facit qđ voluit do. alex. ď imo. in. l. interdum de conditio. indebi.

81 **Tam conſtet.** †Vſufructuarius cauet ꝙ fruetur rebus imobilibus ſalua ipſoꝝ ſubſtantia ⁊ pecunia ⁊ extimationē mobiliū que vſu cōſumunt reſtituet. h. dicit primo ponit qđ ſm mandatum ibi mandamus ⁊ cōtinētur duo dicta ibi ſm ibi pecunia

c

2 ¶ †No. ꝙ in bonis alicꝰ epi vnus ſuccedere videt in pprietate ⁊ alius in vſufructu ſed an ſterim dicat heres ſuccedēs in vſufructu videt dicendū ꝙ ſic ex re certa licʒ morte finiat vſufructus inſti. ď vſufru. §. ſinit tñ nō eſt abſonū hoc caſu ꝙ p mortē deſinat eſſe heres cū habeat loco legatarij per no. in. l. quotiēs. C. de here. inſti. Tu adde ꝙ de hoc eſt magna diſceptatio inter doctores qñ relinquit vſufructꝰ omniū bonoꝝ alicui in vita ⁊ poſtmodū inſtituit heres in vniuerſo vtꝝ interim debeantur vſufructus tetigit hic do. Pe. ⁊ ēt do. meus Jo. de imo. ſed certa mā iſtius. c. non patit hanc inueſtigationē ſʒ locanda eſt in loco proprio in ti. de teſta. Et pro nūc do tibi remiſſiones multū ſolemnes bal. in. l. id qđ pauperibꝰ. C. ď epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. i. C. de ſacro ſan. ecc. ⁊ in. l. ex̄neū. C. ď hredi. inſti. ⁊ in. l. ſi filius a patre. ff. de libe. ē poſth. plenius ſime per Saly. in. d. l. extraneū ang. in. l. certi iuris. C. de teſta. mili. ⁊ in. l. ſimiles ita. ff. eo. ⁊ in. d. l. ſi filius a pat. ⁊ in cōſi. cxlvi. incip. donatꝰ circa finē vbi allegat dictuʒ bal. ⁊ refert bal. ſuper hoc cōſuluiſſe ⁊ vide Jo. cald. in duobus ſuis cōſi. poſitis in ti. de teſta. do. Pau. de caſ. ɔſi. ccclxxv. ⁊. ccclxxvi. ⁊. ccclxxvij. Lodo. ro. in cōſi. incipiē. viſis dubijs poſitis prope principiū ɔſiliorū ſuorum vide plene Jo. de imo. in. d. l. ſi filius a patre ⁊ in. l.

3 hereditas ex die. ff. de her. inſti. ⁊ hic poſt do. pe. ¶ †No. ꝙ vſuſfructꝰ finit morte vſufructuarij ⁊ tenetur vſufructus reſtituere res pprietario in morte. Et per hoc infertur ad qōnem de vſufructuario intrante religionē an extiguat vſuſfructus cū ſingat mortuꝰ vt i. c. cū ſcimꝰ de regul. ⁊ in. c. placuit xvi. q. i. dicit quod nō ſed monaſterio dēbit vſufructū in vita ingrediētis de quo in auc. ingreſſi. ⁊ in auc. ſi que mulier. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ ibi per Cy. ⁊ bal. ⁊ in. l. deo nobis. C. ď epiſ. ⁊ cler. ⁊ per Jo. and. ⁊ alios in. c. in preſentia ď proba. ⁊ per gl. xix. q. vltima. c.

4 ſi que mulier. ¶ †No. ꝙ in pecunia ⁊ in oibꝰ q̄ vſu cōſumunt dicit conſiſtere vſuſfructus ꝙ intellige iproprie qꝛ in illis nō eſt ſalua ſubſtātia q̄ eſt ď eſſentia vſuſfructꝰ. l. i. ⁊. ij. ff. ď vſuſ. ea. rerū que vſu cōſumūt. ¶ No. ꝙ pe

b cunia cēſet eē ď his q̄ vſu conſumunt[b] nā illʒ ɔgoſt facit glo. ſing. in. l. i. §. ſu it queſitū. ff. ad treb. late dixi ď hoc in

5 c. i. §. ď cōmodat. ¶ †No. ꝙ ſublata ſignificatōe vſuſfructꝰ intelligit etiam vſuſfructus illarū rerū in quibꝰ abuſiue ⁊ iproprie cōſiſtit vſufructꝰ. l. i. C. ď vſufru. ⁊ qđ no. ibi bar. ⁊ eſt rō ſm do. pe. qꝛ in teſtamentis plenior dēbet fieri interpretatio. l. in teſtamētis. ff. ď regu. que rō nō videtur pcedere quia etiā in cōtractibꝰ pōt conſtitui vſuſfructus

fructus in rebus que vſu conſumunt̃ vt in.d.l.i.ꝛ.ij.ff.de
vſufruct.ea.re. Et ideo dic ſm Jo.de imo.hic ꝙ ideo eſt
q2 vtilitatis cã fuit itroductũ a iure vt colligit̃ ex.d.l.i.ꝛ
6 ij. ❡ †No.qualẽ cautionẽ teneat̃ preſtare vſufructuari
us. Cõcludit ꝙ dʒ cauere dupliciter p̃mo ꝙ vtetur reb⁹
que vſu nõ ꝯſumunt̃ arbitrio boni viri ſalua rerũ ſubſtã
tia. Scdõ ꝙ finito vſufructu dʒat reſtituere ꝓprietario il
lud ꝙ ſupereſt in reb⁹ vero que vſu ꝯſumunt̃ dʒ preſtare
cautionẽ de his exhibẽdis in eadẽ qualitate.vł ſi vult cõ
7 ſumere ꝙ preſtabit extimationẽ illoꝝ bonoꝝ. ❡ †Not.
ꝙ vſufructuarius nõ põt dici dñs cũ ad aliũ ſpectet dñi
um vt hic patet.ꝛ colligit̃ ex diſpoſitiõe ipſius vſuſruct⁹
.l.i.ff.de vſufruct. dicit̃ tñ vſufructuarius habere nãlem
poſſeſſionẽ rei in qua hʒ vſumfructũ.l.naturaliter.ff.d ac
quir.poſ.ideo ſi expelleret̃ de ipſa poſſeſſione haberet in
terdictũ vnde vi ꝛ alia remedia de q̃bus hr̃ in.l.i.§.ſi.ff.
de oper.no.nũ.ꝛ in.l.rem que nobis.ff.de acqr.poſſ.põt
tñ dici dñs q2 hʒ dominiũ vſufructus vt no.glo.in rubr.
.C.de vſufructu ꝛ pro tali iure cõpetit ſibi actio cõfeſſo
ria.l.vti frui.ff.ſi vſufructus petat̃ vide bal.in rub C.de
vſufruc. Et intellige iſtũ tex.ſm glo.quod filius inſtituit
matrẽ forte in vſufructu omniũ bonoꝝ.ꝛ.M.inſtituit i
ꝓprietate vel poſſet dici ſm doc.ꝙ forte inſtituit matrẽ
ꝛ illã.M.vniuerſales heredes ſed q2 poſtea inter ſe intẽ
tarunt iudiciũ familie herciſcũde pro hereditate diuidẽ
da forte iudex adiudicauit vſumfructũ matri ꝛ ꝓprieta
tem illi.M.facit quod habet̃ in.l.ꝛ puto.ff.fami. herci.
vel põt dici ꝙ pater filio impuberi ſubſtituit matrem in
vſufructu ꝛ illã.M.i proprietate ꝙ facere potuit p.l.pa
pinianus.§.ſed nec impuberis.ff.d inoff.teſta. vel põt di
ci ſm Jnn.ꝙ mater ſucceſſit filio in bonis paternis quo
ad vſumfructũ tñ q2 forte tranſiuerat ad ſecũda vota p
no.in.l.femine.C.de ſecũd.nup.ꝛ in auc.de nupt.§.hinc
nos.ꝛ quelibet expoſitio ſuſtineri põt. Et circa primã ex
poſitionẽ dic ꝙ mater debuit hr̃e ſuam legitimã nõ ſolũ
in vſufructu ſed ẽt in proprietate vt in auc.de trien.ꝛ ſe
miſ.§.i.ꝛ ſine onere ꝛ ſic non preſtabit cautionẽ. Ego vi
8 di dubitari de facto † pater inſtituit filiũ heredẽ in vſu
fructu oium bonoꝝ fuit dubitatũ vtrũ cõputaret ſibi le
gitima i illũ vſumfructũ vidi allegationes cuiuſdã allegã
tis ſatis verboſe quod ſic ꝛ cõſulitus r̃ndi illum male al
legaſſe ꝛ in terminis vidi elegans ꝯſilium dñi Pet.de
anch.ꝯſi.cxvij.nam legitima filiorũ nõ in fructib⁹ ſed in
rebus ipſis hereditarijs ꝛ ſubſtãtia teſtatoris que repe
riunt tpe mortis patris detrahi dʒ.l.iubemus.C.ad tre
bel.l.ſcimus.C.d inoff.teſta.ꝛ pro hoc fit declarata glo.
i. Et ingreſſum glo.ij.querit qualis ſit preſtãda iſta cautio
ꝛ dicit ꝙ idonee vt tex.iſte requirit tu allega text.i.l.vſu
fructu.C.de vſufruc.ꝛ ibi bal.ꝛ Saly. Qñ aũt cautio di
catur idonea late dixi.Eod.in rub. Et ingreſſum glo.iſta
ſecũda dicit ꝙ teſtator nõ poteſt remittere iſtã cautionẽ
vide late per oẽs in.l.i.C.de vſufruc. Et adde ꝙ nihilo
minus teſtator poterit grauare heredẽ vt recipiat quen
dam pauperẽ in fideiuſſorẽ tex.eſt ſing. in.l.tribus.ff.de
vſufruc.ea.rerũ que vſu ꝯſumunt̃ ꝛ probat ẽt ille tex.mi
rum ſingulariter ꝙ ille q fideiuſſit de mandato teſtatoris
ſi ſoluat nõ repetit nec alibi reperit̃ ille text. ſm bal.poſt
Ray.de forli.in.d.l.tribus. Et ibi bald.refert ſe interro
gaſſe quẽdã in priuato examine de hoc ꝛ illũ reſpondiſ
ſe cõtra caſum illius.l.vide eundẽ Bal.pro intellectu il
lius.l.i.l.ſancimus.C.de verb.ſigni.ꝛ bal.ꝛ Saly.in.l.i.
.C.de vſufruct. ❡ Sed an in ꝯctu inter viuos poſſim re
mittere cautionẽ iſtã guil.de cu.ꝛ oẽs in.l.i.C.de vſufru.
tenẽt ꝙ ſic q2 introducta eſt in meũ fauorem. Et ingreſſũ
glo.iſta.ij.dicit ad fi.ꝙ heres põt remittere iſtã cautionẽ
q2 eſt introducta fauore eius idõ eam remittere poterit.c.
porrectũ de regu.l.penul.C.de pac.ꝛ allegat glo.iſta .l.
põt.ff.ad.l.falci. Tu pondera ſubtiliter q2 tex.ille loqui
tur qđ falcidia remitti põt ſed caſum habemus qđ teſta
tor põt ꝓhibere falcidiã vt in auc.ſed cum teſtator.C.ad
.l.falci.ergo ſeqtur ꝙ ita poterit teſtator remittere cau
tionẽ ꝛ per cõſequẽs allegatio glo.non videt̃ tuta. Põ
dera ẽt ſi ita eſt vt dicunt oẽs ꝙ omiſſio iſtius cautionis i
uitat vſufructuariũ ad delinquendũ ſeqtur ꝙ nec p ipſʒ he
redem nõ poterit remitti quia ita verſat̃ remiſſio doli in
herede remittẽtẽ ſicut in teſtatore. Põdera ſi dici poſſit
lʒ ſit cõtra oẽm iuris prudentiã ꝙ ex quo iſte dol⁹ remiſ
ſus nõ hʒ originem a delicto ſed hʒ originem a ꝯctu vel
quaſi ꝯtractu poterit remitti. Simile dicimus ꝙ validũ
eſt pactũ nõ reuocandi donationẽ ꝓpter ingratitudinẽ
futurã ſi reſultat ex cõtractu ꝛ nõ ex delicto vt no.p bar.
in.l.ſi.C.de pact.ꝛ in.l.i.ff.de re.diuiſi.quod iſto caſu re
mitti poterit. Item q2 iſte dolus eſt ꝓſumptus qui vela
te remitti põt.l.ſi vnus.§.illud nulla.ff.de pac. facit.l.ij.
ff.ad ſylle. Uel dici poſſet ꝙ lʒ remittat̃ cautio non ꝓpte
rea delegat̃ actio ſi aliquid doloſe agat̃ vt voluit Bal.in
d.l.i.C.de vſufruc.ꝛ do.anto.hic lʒ loquant̃ in herede re
9 mittente. ❡ †Quid ſi teſtator relinquat vxorem ſuã vſu
fructuariã omniũ bonoꝝ ſuoꝝ quid iportabũt iſta ver
ba do.Pe.dicit ꝙ ſtantib⁹ filijs teſtatoris hʒ vxor ſolũ
alimẽta ſed ſtante extraneo herede habebit vſumfructũ
omniũ bonorũ allegat Bar.in.l.titia.§.ſi.de leg.ij. tu vi
de glo.ange.bal.ꝛ Saly.in auc.hoc locum .C.ſi mulier
ſcdõ nupſerit bar.in cõſi.xlij.incip.Pet.mathioli.ꝛ i cõ
ſilio.xlv.ꝛ in.l.i.ff.qui.mo.vſuf.amit.bal.in.l.ſi.C.de in
dicta vidu.ꝛ in.l.ſi pater .C.de vſuf.ꝛ in.l.ceterũ.§.i.ff.d
vſu ꝛ habi.ꝛ ang.in cõſi.cxii.ꝛ do.pe.in ꝯſi.lxxvj. Et in
quantum glo.ij.diffinit quid ſit vſufructus. Tu adde me
liorem glo.in.l.i.ff.de vſufruct.ꝛ videt̃ inuere iſta glo.ꝛ
clarius glo.in.d.l.i.ꝙ cautio preſtãda ab vſufructuario
nõ eſt de ſubſtãtia vſufructus. Et faciat rõ q2 cũ iſta cau
tio poſſit remitti a dño vt predixi. Itẽ põt obmitti vt no.
Cy.in.l.i.C.de vſufr.ꝛ ille que ſunt de ſubſtantia alicui
us rei nõ pñt remitti vel obmitti.l.i.§.cum qui.ff.de ꝯſti.
pecu. Preterea illa eſt forma ſubſtantialis que aduenit
enti in potentia ideſt per quã id ꝙ erat in fieri efficit̃ in fa
cto eſſe ꝛ deducit̃ de potentia ad actũ ſed iſta cautio re
ſpicit vſumfructũ iam cõſtitutum p̃mo eni eſt vſufru.quẽ cau
ſat ꝛ ſic prius vſufru.eſt rerum ꝙ̃ cautio ergo iſta cau
tio nõ eſt de forma ſubſtantiali. Quidã tamen tenuerũt
ꝯtrium vt refert glo.in.d.l.i. Jaco.butri.quẽ ſeqtur bar.
in.d.l.i.C.de vſufr.dicit ꝙ in rebus que vſu non cõſumũ
tur cautio non eſt de ſubſtantia vſufructus ꝛ ſic ꝓcedit
opi.glo.in rebus vero que vſu cõſumunt̃ dicit qđ eſt de
ſubſtantia per id qđ hr̃ in.l.i.ꝛ.ij.ff.de vſufr.ea.rer.q̃ vſu
cõſumunt̃ in.§.cõſtituit̃ inſti.de vſufru. Sed ꝯ̃ hoc dictũ
Jaco.butri.facit.l.hoc ſenatus.§.i.ff.de vſufr.earũ rerũ
vbi ponit̃ eſſe vſufructus in rebus que vſu cõſumunt̃ an
te preſtitã cautionẽ ꝛ per illũ tex.videt̃ ꝙ glo.in.d.l.i.ꝓ
cedat indiſtincte do.anto.ſeqtur opi. Ja.but.ꝛ bar.ꝛ di
cit ꝙ ad.l.hoc ſenatus.§.i.de facili reſponderi põt tamẽ
ipſe nõ reſpondet Joã.de imo.dicit ꝙ ideo ius ibi tolle
rat poſſe dici vſumfructũ ante preſtitã cautionẽ q2 lʒ nõ
ſit preſtita.tñ ius itroduxit ꝙ preſtari debeat ad effectũ
vt ſicut in rebus que vſu nõ cõſumunt̃ eſt dare verũ ſub
iectũ ſuper quo cadere põt vſufructus ita in rebus q̃ vſu
cõſumunt̃ occaſione cautiõis pſtande que ex iuris diſpo
ſitione quodãmodo habet̃ loco ꝓprietatis vt in.d.§.con
ſtituit̃ ꝛ ſic in talibus eſſet ſubiectũ quodãmodo imagi
natum ꝛ introductũ ex iuris diſpoſitione ꝛ ita r̃ndet ad
d.§.i. Tu adde dictũ Bal.in.l.penul.C.vt in poſ. leg.di
centẽ ꝙ cautio vſufructuaria eſt de quadã ſolemnitate lʒ
non ſit de forma eſſendi tñ eſt de forma fruendi vt not.in
d.l.i.C.de vſufruc.ſeqtur opi.butri.ſed in.l.i.ff.de vſufr.
ſeqtur ſimpliciter opi.glo. Tu vero pondera q2 mirãdũ
eſt de iſtis patribus q2 gloſ.quã ego reputo ſingularem
in.l.i.C.de vſufruc.in ſcdã ratione tua ſentit hoc ꝙ in re
bus que vſu cõſumunt̃ cautio eſt introducta ad formã
dũ vſumfructũ ꝛ ſic clare ſentit ꝙ eſt de ſubſtantia eius.
Et ideo ſileant ꝛ taceant iſti qui attribuũt hãc diſtinctiõ

nem Ja.but. Pondera qꝛ aut loquntur quo ad inuētōez aut loquntur quo ad diſpoſitionē primo caſu ante fuit inuentus uſuſfruct⁹ quā cautio. ⁊ ita ꝓcedant iura allegata per gloſ.in.d.l.i.Secūdo caſu eoipſo ꝙ lex diſpoſuit de uſufructu eoipſo diſpoſuit de cautione ⁊ iſta videt̄ veritas formalis pōderādo ſubtilr illa iura allegata p gl.

10 ¶ †Utꝝ aūt uſufructuarius faciat fructus ſuos ante ꝓſtitam cautionē tangunt hic ſcribētes. ⁊ Bar.in.l.vxori.ff.de uſufr.leg. ⁊ Cy. ⁊ alij in.d.l.i.C.de uſu. ⁊ gl. in.l.ſi cuius.§.i.ff.de uſu. ⁊ ꝯcluſio eſt ꝙ ſi cautio fuit petita ab uſufru.qui illā nō preſtitit fuit tñ bona fide qꝛ ignorabat ſe teneri ⁊ ſic fuit in errore iuris ⁊ ſic facit fructus ſuos.l.ſed ſi lege.§.ſcire.ff.de peti.here.Et ſi ſciebat ſe teneri ⁊ ſciente patiente ⁊ nō ꝯdicente proprietario cui debebat caueri percepit fructus tunc licite pōt retinere per.l.hac edictali.§.ſinaūt vtraqꝫ.C.de ſecū.nup.ſecus ſi ignorante ꝓprietario ꝑcepit.Tu vero adde ꝙ ad primū dictū verū errans in iure lucrat̄ fructus de quo late dixi in.c.ad noſtram.X.de reb.ecc.nō alie. ⁊ qḋ not. Inno. ⁊ do.anto.in c.ꝯſultationibus de iure patron.Quo ad ſcḋm dctū adde tex.deſtruentē doctrinā coꝝ in.d.l.i.in verbo nō aliter a debitorib⁹ pecuniā accipere poteris.quē oblata cautione ſi vult lucrari fructus. Secūdo ſequitur ꝙ ſi non offert cautionē nullo mō lucrat̄ fructus ⁊ lꝫ ꝓprietarius taceat

11 tñ non videtur conſentire.l. cui patit̄.ff.man. ¶ †Quid ſi relinquit̄ uſuſfructus vegetū eſt de cauendū dicit dom.car.ꝙ ſic qꝛ licet talis inueterēſcant nō tñ dicunt̄ cōſumi uſu. ⁊ ideo dicit ꝙ erit cauendū ſicut de imobilibus.Cōtrariū ſentit Fede.de ſe. ⁊ male ſcḋm eū ꝯſili.xlvi.vbi ꝯcludit ꝙ ſi relinquit̄ uſuſfructus veſtiū vel vegetū alicui dꝫ de extimatione reſtituenda eaꝝ reꝝ cauere.ſequitur hic.d. Pet. ⁊ do.anto.ſed forte dictū do.car. videt̄ verius p.l.

12 ſed ⁊ ſi qḋ.§.veſtimentoꝝ.ff.de uſufru. ¶ †Quid ſi relinquit̄ uſuſfructus veſtiū dicit do.car.cauēdum eſſe de eſtimatione reſtituēda per.d.§.ꝯſtituitur qḋ limita niſi eēnt veſtes multo tpe duratura vt ſunt veſtes conſuete ad aliqua ſpectacula vt in eccleſia paduana in veſtibus in repſentatione feſti magoꝝ vel in veſtibus ſericis.qꝛ ſi relinquitur uſuſfructus eaꝝ preſtabit̄ cautio ſicut preſtat̄ in reb⁹ imobilibus allegat Azo.in ſūma de uſufruc.§.nūc videndum.

13 ¶ †Quid ſi pp paupertatē cauere nō pōt an pdat uſumfructū.vide hic glo.ſi.Cy. ⁊ bart.in.l.uſufructu.C.de uſufruc.Hoſti.eo.tit.§.ꝯſtat ⁊ §.ſeq.d.Ant. hic ⁊ qḋ pulchre no.Ang.in.l.non facile.ff.ſi cui pluſqꝫ per.l.fal.Et relinqtur uſuſfructus domus q̄ poſtea cōburit̄ an durabit uſuſfructus aree dic ꝙ non niſi fuiſſet relictus uſuſfructus omniū bonoꝝ.l.quotiens.§.ſi.ff.de uſufr. eēt pulchra heſitatio inueſtigare vtrū ad uſufructuariū omniū bonoꝝ ſpectet ſoluere es alienū ⁊ legata a teſtatore relicta an vero ad ꝓprietariū hoc ſno vidi dubitari ī facto ⁊ cōſului ꝯ bar.in.l.ſi.ff.de uſuſ.leg.dici de hꝭ i ti.ī teſta.

¶ De fideiuſſoribus. Rubrica.

¶ Uiſuꝫ q̄ualiter res eccleſie alienari poſſint ſed qꝛ dubitari poterat an perſone eccleſiaſtice poſſent obligari. Ideo ſeqt̄ rubri.iſta de mā habet̄ in.c.te quidē.xi.q.i. ⁊ in.c.cum homo.xxiij.q.v.Sed de uno eſt ſup hoc accu

a 1 rate dubitandū † hō eſt dignīſſima creaturaꝝ ᵃ.l. inſtiſſime.ff.de edil.edic. ⁊ in illo ouidiano. Pronaqꝫ cū ſpectent animalia cetera terrā. Os homini ſublime dedit ⁊ Uirgilius in.vi.eneyd. Igneus eſt olli vigor ⁊ celeſtis origo.Et eſt gl.ordinaria hec referens inſti. de iure nāli §.ſi.quare potius nō icepit ab obligatione perſonaꝝ tā quā a nobiliori ⁊ poſtea ab obligatione reꝝ. Rñde ad hꝯ ꝯrium ꝙ legiſlator ideo fecit qꝛ prius ſunt obligande ⁊ exequende bona q̄ꝫ perſone.c.tue vt lit.non cōteſta. Eſt aūt fideiuſſor qui alienā obligationē in ſuam ſuſcipit ſidem principali nihilominus remanēte obligato. inſtit.

2 eo.in prin.l.i. ⁊ §.ſeo.† Et ſunt quinqꝫ modi intercedēdi pro alio.l.fideiubendo mādādo alteri pecuniā mutuari vel aliam rem ad preces illius cui mutuat̄ reſpondendo qñ nō precedēte mandato qs ſponte fideiubet ꝓ alio ꝯſtituendo.l. qñ poſt cōtractū debitū per aliū qs cōſtituit ſe pro alio ſoluturū. Itē ꝓmittendo qñ quis promittit aliqḋ ꝓ alio non obligato. De iſtis qnqꝫ modis ē glo.i.l.ſi i pſona.§.qui pecuniā.ff.de pec. ⁊ in.l.ſtichū.§.aliqñ.ff.de ſolu. ⁊ melior glo.de iure in auc.de fideiuſſo.in prin.Et in quattuor primis modis hꝫ locū in auc.preſente.C.eo. vbi prius dꝫ excuti principalis q̄ꝫ fideiuſſor ſecus iſto vltimo mō qꝛ in eo nō reperit̄ pncipalis obligat⁹ ⁊ ſic nō pōt prius cōueniri pncipalis iſta eſt glo. ſolennis in auc.de fideiuſ.in princi.cū qua tranſeunt hic ſcribētes Tu adde Ang.ibi referentē illā glo. an ille qui ꝓmittit de iudicio ſiſti poſſit cōueniri anteq̄ꝫ principalis ⁊ gloſ. ibi ſcḋm eū decidit ꝙ ſic ⁊ idē voluit glo.in.d.auc. pſente. Ipſe vero refert obſeruande memorie Franciſ. tigri.de piſis tenentē ꝯrium per.§.ſꝫ neqꝫ in eodē auc. vbi tex.nō facit dr̄iam inter cōtractus ⁊ inter ceſſiones ⁊ eſt clarior tex.in.d.auct.preſente vnde cū ꝓmittere aliuм ſiſtere in iudicio ſit interceſſio ergo habebit locū auc. preſente ſi ge.ibi cōcordat aut quis promittit ſiſtere in iudicio illū qui eſt obligatus ad ſe ſiſtendū ⁊ tunc ꝓcedat dictū franciſ.qꝛ eſt fideiuſſor ex quo intercedit pro alio obligato aut nō erat ille obligatus ad ſiſtendum ⁊ tūc ꝓꝑie appellatur expromiſſor. ⁊ non hꝫ locum.d.auc.preſente ⁊ ita ꝓcedant glo.ille. Adde bal.in.d.§.pecuniā dicentē ꝙ ille qui ꝓmittit aīo nouandi lꝫ ꝓꝑie dicatur interceſſor nō

3 tñ ꝓꝑie dr̄ fideiuſſor.† Et ideo ſtatuto dicēte qḋ fideiuſſori ſiat ius ſūmariū nō vendicat ſibi locū in eo qui promiſit aīo nouandi qꝛ ꝓꝑie loquendo non eſt fideiuſſor

4 ¶ †Sꝫ pone ꝙ fideiuſſor ꝓmittit iudici ſub pena reū captum ad voluntatē iudicis preſentare.an liberet̄ ſi ille per iudicē captus fuerit lꝫ poſtea manus eius auffugerit Jo.an.in ſpec.in ti.de accuſ.§.ſeqtur in addi.que incipit Oſ dof.dicit aut fuit captus pro eadē cā ⁊ tunc liberat̄ qꝛ ſatiſfactum eſt illi ꝓmiſſioni de preſentando ⁊ ideo fideiuſſoria obligatio eſt extincta ⁊ non refert ad cōſequendam liberationē a quo ſatiſſiat.l.cū ſeruus.ff.de verbo. obli.l.ſoluēdo.ff.de nego.geſt.aut captus fuit pro alia cā ⁊ tunc nō liberat̄ niſi fideiuſſor cōpareat corā iudice ⁊ ꝓteſtatur ꝙ hꝫ illū pro ſibi preſentatū tunc enim vbalis preſentatio ex ꝓteſtatione reſultās eū liberat ex quo actualiter eum repreſentare nō pōt qꝛ preſentandus actu eſt in manib⁹ iudicis ⁊ ſequr iſtam doctrinā Ang.in l.ij.§.qui exhibendi.ff.de cuſto.reo.referēs ſe pluries ita

5 in facto cōſuluiſſe.† Ego vidi hic in hoc regia ⁊ inclita ciuitate bononie arduam qōnem ſunt.x.anni. quidam fideiuſſerat ⁊ ꝓmiſerat pſentare reū ad petitionē creditoris ille reus cōmiſit homicidiū hic in plateis fuit capt⁹ ⁊ detentus in carcere fideiuſſor ꝓteſtatus creditori ſe habere illū pro preſentato.fuit dubitatū quid iuris ⁊ allegata fuit iſta doctrina Jo.an. ⁊ ꝯſuluit ꝯ doctrinā Jo.an.fretus auctoritate Lodo.ro.in.l.ſtipulatio iſta.§.inter certā.ff.de verb.ob.vbi tenuit ꝯ Jo.and.qꝛ iſta ꝓmiſſio pſentationis cōtinet dilationē tpis incerti adiectā fauore ipſius iudicis qui quodāmodo in hoc eſt creditor tan q̄ꝫ ſequutus fidē ipſius fideiuſſoris.l.i.ff.ſi cer.pet.ideo videt̄ ꝙ illa pſentatio pro cōſequēda liberatione ante requiſitionē iudicis ⁊ ante euentum diei declarande per ipſum iudicē fieri non potuit vt.d.§.inter certā. ⁊ .l. qui rome in prin.de verbo.obli. ⁊ .l.cū q.ff.de annui.legat. vbi dies adiectus ſatiſfationi fiende fauore creditoris videt̄ adiect⁹ ideo eo inuito ante diē fieri nō poterit tunc qꝛ tēpus cōgruum preſentationis ē illud quo iudex fideiuſſorē requirit vt repreſentet vt patet ex forma fideiuſſionis. ergo ſi ante repreſentat nō iducit̄ liberatio. Idē qꝛ ſicut nō poſſet cogi fideiuſſor ad preſentandū anteq̄ꝫ ſit requiſitus a iudice lege cum qui ad ſi.de verb.ob.ita ⁊ ecōtra ⁊ ita refert do.Lo.ibi ſe allegaſſe in queſtione facti ī bononie.

ᵃ ¶ Creaturarū. Quoniam ad dei glorioſā imaginē fact⁹ eſt geneſ.c.i. ⁊ late ſpe.in pri. in.iiij.parte. ⁊ dñs eſt oium rerū ⁊ ipſi⁹ grā oia ſunt facta vt no.ē.d.car. in cle.i.§.in diuinis de reli. ⁊ venera.ſanctoꝝ quo vid ph. in moralib⁹ ꝑ totū ⁊ i.iij. de ani. ⁊ in ꝓhe. prime philoſophie.

nonis.ſed quidā ipſiſſimus iudex ſm eum noluit decide re ꝯ Jo.an. ⁊ Ang.ego aūt vidi ⁊ cōſului ꝯ Jo. and. ⁊ Ang.p dominū meū Jo.de anani.Tu adde ꝙ Lo.ro. in cōſil.xxxiiij.mouet iſtā qōnem ⁊ allegat iſta motiua recitata cōtra Jo.an.Sed poſtea dicit ꝙ iſtis nō obſtā-tibus verius eſt dcm̄ Jo.an.refert quoſdam alios docto res ita ꝯſuluiſſe ſm Jo.an. ⁊ acqeſcit eoꝝ motiuis de q̄-bus nullā mentionē expreſſam ibi facit ego puto dictum Jo.an.verius ⁊ p eo dico eſſe caſum ſingularē ⁊ melio-
6 rē de corpore iuris in.l.ſancimus.C.eo.ti.† vbi quis ob ligauit ſe preſentare aliū ī certū tempus ſub pena aut ſol uere pecuniā ad quā erat obligatus ꝙ ſi reus pncipalis ī illud tps decedat fideiuſſor ē liberatus ita in ppoſito ſi reus interim eſt captus ⁊ ſtat in manib° ptātis p homi-cidio ⁊ venit decapitandus ꝙ ſufficiat fideiuſſori ꝙ ha-beat eū p preſentato facit.l.ij.§.ſi.cū.l.ſeq.ff.ſi qs cau.gl. in.l.ſi deceſſerit.ff.qui ſatiſda.cog.Faciat ⁊ q2 ex quo fi-deiuſſor laborat morbo alieno vt in.d.l.ſancim° ex quo actualiter preſentare nō pōt ſufficit vt illū preſentet ver baliter vt pōt ⁊ eſt dictū magne equitatis predictū ⁊ ſi occurreret in facto cōſulerem ſm Jo.an. Nec obſtant motiua dn̄i Lodo.q2 nō habēt locū in fideiuſſore nō va-lente preſentare actualiter vt dcm̄ eſt.Et adde pulchram qōnē Jo.and.in addi.ſpe.in rub.huius ti.Statuto caue tur ꝙ ſi creditor ſileat per quinquēniū ꝙ non agit ex in-ſtrumento ꝙ ſit preſcriptū ſue actōi ⁊ creditor h3 debito rem ⁊ fideiuſſorē an ſufficiat egiſſe ꝯ alterū vt etiā alteri noceat refert vbertū tenuiſſe in.l.ꝯctus.C.de fid.inſtr.ꝙ ſic q2 iterrūptio facta ꝯ vnū prodeſt creditori ꝯ reliquū vt vnū ſit debitū ex eodē fonte ⁊ eadē ſcriptura ⁊ ſit vn° ꝯctus per ꝙ apparet creditorē nō neglexiſſe ⁊ ſic ſtatu-to puniendi negligentiā ſatiſfactū eſt ſeqtur ibi Jo.an. ⁊ inſtū hic ſcribentes dicunt ꝙ fideiuſſor intercedit p ſti-pulationē vt in.l.blanditus.C.eo.inſti.eo.§. vltimo.Tu limita niſi quis fideiuberet pro dote danda q2 tunc obli gaī ex ſimplici pollicitatione caſus eſt ſingu.in.l.ſi.C.ad velle.Scđo niſi eſſet tacita fideiuſſio ſm Bart. in.l.reos ff.de duob.re.vide ibi per eū.Tertio in caſu ſingulari.l. cū oſtendimus.§.ſi.ſm vnū intellectū.ff.de fideiuſ. tn̄.Et pondera illū tex.q2 pbat ꝙ eſt fideiuſſio iproprie.Quar to fallit in caſu.l.quotiēs.ff.ad muni.⁊ in.l.honores ad ſi.ff.de decurio.Et inſtrum ſcribentes hic dicūt ꝙ expro miſſor dicitur ille que intercedit pro aliquo nō obligato ⁊ allegant text.in.l.eleganter.§.ſeruus pactiōis.ff.de do lo ⁊ adde ꝙ Ang.in.l.v.§.ſtipulatio.ff.de verb.ob.dixit qđ.§.ſeruus pactionis nō reperiī alibi in iure facit.l.ali qñ.ff.ad velle.⁊.l.ſi quis accepto.ff.de condi.ob cau.Lo do.ro.dicit ibi eē tex.meliorē de iure in.l.qui libertinus §.ſi.ff.de oper.liber.Sed re vera illū tex.ad hoc ponde-rauit Bal. in.d.l.ſi in perſonā.§.qui pecuniā. ¶ Tāgit
7 hic do. Pe.de ancha.† qdam erat carceratus pro homi cidio ego fideiuſſi p eo ille auffugit an ego poſſī decapi tari videī ꝙ nō.q2 quis nō eſt dn̄s mēbroꝝ ſuoꝝ.l.liber homo.ff.ad.l.aqi.⁊ ſic nō expreſſe ergo nec tacite potu it ſe obligare ad penā mortis nam reus in cā criali non pōt renūciare ſue defenſioni gl.in.l.pactū inter heredes ff.de pac.tex.in.l.nō tantū.ff.de appella.In ꝯtrium facit q2 iudex qui cōdemnauit aliquem ad morte iniuſte ve-ſiſt decapitandus caſus eſt ſing.in.l.lex iulia.§.ſi.ff.ad.l. iuliam repetūdaꝝ ſm Bal.in.l.i.C.ne ex delic. defunct. Idē dicimus de eo ex cuius falſo teſtimonio quis fuit đ capitatus q2 ipſe decapitabiī tex.eſt ſing. in.l.i.poſt pn-cipiū.ff.de ſicca.quē ſic allegat Bal.in.c.i.§. furtū de pa ce iur.fir.Idē dicimus in accuſatore obligante ſe ad pe-nam talionis vt in.l.ſi.de accuſ.Idē in cuſtodie carceris ex cuius dolo vel mala cuſtodia fugit carceratus pro ho micidio q2 punieī pena corporali.l.ad cōmentarienſem .C.de cuſto.reo.vbi cōcludit Cy.ꝙ fideiuſſor nō punieī pena pecuniaria ſi illā pmiſit vel pena arbitraria ſi nul lam penā promiſit ſed ſimpliciter fideiuſſit.Nec ob.alle-gata in ꝯtrium q2 aliud eſt directe obligare ſe ad penā mortis quod fieri nō pōt.d.l.ſi liber homo aliud indire-cte ⁊ per quādam ꝯñam puta ſuſcipiendo aliquod offi-cium publicū ppter qđ ad illud obligaī ex diſpoſitione. l.⁊ ita pcedant in ꝯtrium allegata.Sed tex. multū ſing. in.c.cū homo.xxiij.q.v.ponit aperto ore ꝙ fideiuſſor pu nietur pena mortis niſi reſpondeat vt glo. ibi ſingulari-ter dicit ꝙ iſte tex.denotat accidētiam facti nō aūt iuris miniſteriū q2 non eſt hoc iure cautū.vel dicit qđ reſpicit hic cōſuetudinē certi loci ⁊ quo ad iſtud vltimū iſta gl.
8 tertia numerat † ꝙ cōſuetudo loci poſſit diſponere ꝙ fi-deiuſſor puniaī pena corporali ꝙ eſt bene not.p illa ar-dua dubitatione que fuit florentie.quidam rebelles occi derunt ambaſiatores florentinos aretū.fuit factum ſta-tutū florentie ꝙ cōſanguinei occidentiū niſi ī certū tēpus occiderent vel occidi facerēt illos occiſos ipſi occideren tur q2 fieri potuit refert iſtam qōnem Pet. de ancha.in repeti.c.i.de cōſti.dicit etiā glo.in.d.c.cum hō ꝙ poterit puniri pena pecuniaria vel arbitraria nō tn̄ decapitari vide que dixi in.c.ij.de cōſtit.Tu vide pro illa glo.Bal. in.c.ex reſcripto de iureiur.vbi allegat eam pro ſingula-ri ⁊ in.l.i.C.ne filius p patre ⁊ in.l.ſi quis.ff.de his q ſūt
9 ſui vel alie.iur.⁊ in rub.C.res inter alios. ¶ †An fide
a iuſſio ſit ꝯctus ° vide bal.poſt guil.đ cu.in.l.i.ſi cer.pet.

I clericus.

Nō pōt bre-uius ſūmari
1 vel ſūma ſic † occaſione reꝝ eccleſia-ſticarū clericus nullo modo d3 fideiu bere .h.d.⁊ nō diuidiī. Pro intelle-ctu .c.opponiī de.c.peruenit ⁊.c. ꝯſti tutus ī eo.vbi clericus obligaī ex fi-deiuſſione iuris cōtrarij timore glo.iſta dicit qđ hic pu nitur frequētia fideiubendi nā clericus ex cōtractu fide iuſſorio obligaī nō tn̄ d3 multū talē ꝯctū frequētare ⁊ ſi
2 frequentat habebit hic penā poſitam † ⁊ hoc iportat ꝟ bū inſeruiens hic poſitū quod eſt valde frequēter ſerui-re qñ indifferenter fideiubet ita qđ dilapidatio inde pro uenit vel inſeruiens.i.vltra quā d3 ſeruiens vltra ſūmam cōi puidentia taxatam vt in.c.qđ quibuſdā.ī eo. vel iſer uiens ideſt non ſeruiens ꝙ eſt qñ fideiubet p layco vt in c.te quidē.xi.q.i.⁊ ita exponūt docto.hic ⁊ hoſti.in ſum ma huius pn.⁊ ſic illa dictio iportat freqntiā ſm gl. idē facit ꝙ hī in.c.i.xxxv.diſ.qñqꝫ poniī pro ſine.l. penul.§. ſi vir.ff.ſolut.matrimo.qñqꝫ poniī p valde.l. gallus.§.ſi ille caſus.ff.de libe.⁊ poſthu.qñqꝫ poniī pro contra .c.ſi peccauerit.ij.q.i.qñqꝫ ponitur p ſupra.vt in illo Virgi-liano ſic nos in ſceptra reponis vide late Bal.i illo.§.il le caſus ⁊ ſic clericus pōt fideiubere ſed non frequenter. Glo.dat ſecūdam ſolutionē ꝙ lꝫ non debeat fideiubere ſi tn̄ fideiubet obligaī ⁊ tenet fideiuſſio ⁊ intellige vt ei-us pſona obligeī ⁊ bona patrimonialia nō aūt bona ec cleſie ⁊ etiā quo ad fruct° bñficij qui pro hac cā capi poſ ſunt glo.tn̄ in.d.c.te qdem dicit ꝙ pro ſua eccleſia pōt fi deiubere vñ poterit fideiubeī p pcuratore ꝯſtituto in cā eccleſie.l.omnes.§.in hac.C.de epiſ.⁊ cler. ⁊ in §.aliū in aut.de ſanctis epiſ.p layco vero nō diciī fideiubere niſi ſuadente neceſſitate proximi arg.c.paſce.lxxxvi.di.⁊ licꝫ nō debeat fideiubere pro layco tamen ſi fideiuſſerit tenꝫ obligatio allegat.c.peruenit ⁊.c.cōſtitutus.ī eod. Dixit tamen archi.in.c.ſicut.xi.q.i.ꝙ pro neceſſitate layco d3 prius ſubueniri p laycū fideiubendo ⁊ in ſubſidiū p cle ricū .Adde ſingulare dictū Jo.an.in addi.Spec. in tit.
3 de iureiur.in rub.† vbi dixit.iuraui non fideiubere ⁊ pro ximus eſt in magno periculo cōſtitutus niſi fideiubeī p eo ꝙ non obſtante iuramento đbeo fideiubere ⁊ allego tex.aureum in arg.in.d.c.ſicut vbi laycus teneī fideiube re pro layco ꝙ niſi faciat peccat ⁊ licꝫ non teneaī de iure ſcripto ciuili vel canonico teneī tamen de iure naturali. facit illud dic tum Platonicum non nobis ſolis nati ſu mus faciat ſingulare dcm̄ Inno.in.c.i. de obligatis ad

•¶ Cōtract°. vide de hoc p bal.i auctē. ſacramēta pube rū.C.ſi aduer. ven. vbi tenet ꝙ iproprie ꝯ-ctus dr̄ ⁊ vide doc.in.l.ſciendum đ vb. ob. bal.in.l. blādi tus de fideiuſ.

ratiocinia. vbi dicit q iura dicētia clericū nō dēre recipe
re ꝓcuratorē intelligunť gñaliter ſecus ſi vnū negocium
vult exercere ita in ꝓpoſito ſi clericus fideiubet pro lay-
co indigenti tz fideiuſſio ſed nō dz indifferenter ſe immiſce
re huiuſmodi fideiuſſionibus ſicut faciebant pleriqz qui
dederunt cām huic cōſtitutioni ⁊ dicit do. Pet. hic ego
teneor dare fideiuſſorē an liberer dando clericū ⁊ allat
Bar. in. l. ij. C. eo. dicentē q non ſi tenebať dare fideiuſſo
rē de iudicio ſiſti. qr dz q ſit eiuſdē fori cū pncipali vel p
uilegio fori renūciet. l. i. ff. ſi quis i ius voc. l. fideiuſſor. ff.
q ſatiſ. cog. q nō pōt facere clericus. c. ſignificaſti. de fo.
cōpe. Sed ſi tenebar ſimpliciter dare fideiuſſorē tūc ego
ſum liberatus dando clericū qr tunc ſufficit qd deť talis
qui poſſit ſine exceptione cōueniri ⁊ q ſit idoneus facili
tate cōueniēdi. l. ij. ff. q ſatiſ. cog. Et idō ſi dareť fideiuſſor
ille q haberet manſionē in arce ſeu rocha iexpugnabili
nō diceret idoneus fideiuſſor pp difficultatē cōueniendi
vt no. glo. ſingu. ⁊ ibi vide Bar. in. l. ij. ff. qui ſatiſd. cog.
⁊ cū iſtis dictis recitatis trāſit hic do. meus Jo. de imo.
referendo do. Pet. ❡ Tu vero adde bart. in. l. i. ff. ſi qs
in ius voc. nō ier. vbi dicit q rōne ɔtrus qs ſortiť forū in
gñe nō aūt perdit priuilegiū q hz intelligendo vnū iudi
cē magis quā aliū ⁊ idō dicit q ſi clericus fideiuberet ꝓ
ſeculari de iudicio ſiſti bene obligareť nō tñ poſſet cōue-
ri corā iudice ſeculari ſed corā iudice ſuo. Adde do. me.
Jo. de imo. in. d. l. i. ff. de fideiuſ. vbi per verbū forte dicit
dcm̄ Bar. nō eſſe vex in. d. l. ij. ꝓpter odiū eius q dat cle
ricū in fideiuſſorē cū clericus nō debeat fideiubere ꝓ lay
co allegat iſtum tex. dicit tñ q pro dicto Bar. facit q cō
muniter tenēt doc. vz q lz clericuſ non dēat ſatiſdare pro
layco tñ ſi ſatiſdat teneť. Sed ɔ bart. allegat. l. de dic. §. ſi
ſeruus. ff. qui ſatiſ. cog. Subdit poſtea dcm̄ Bar. fore ſer
uandū in pratica ſed de iure non eſt verum hic vero ime
mor eius q dixit in. d. l. i. trāſiuit cū dcō bar. ⁊ do. Pet.
de ancha. ❡ Tu vero adde q ſi tex. iſte recte ponderet
nō ꝓhibet clericū fideiubere pro layco ſed bene ꝓhibet
frequētiam ⁊ lz tex. in. d. c. te quidē dicat ne fideiuſſor exi
ſtas dz intelligi ſm iſtū vz frequens fideiuſſor ⁊ facit ele
gans dcm̄ do. bar. in. l. poſt legatū. §. is vero. ff. de his q
bus vt indignis. vbi equiperat eſſe ꝓcuratorē ⁊ eſſe fide
4 iuſſorē q eſt pſtare auxiliū. † Et ſi ſtatutū punit datem
auxiliū bannito cōprehendit fideiubētem ꝓ bannito li
cet ergo iura ꝓhibeant clericū eē ꝓcuratorē prohibent
generalē nō ſpecialē ad certū negociū vt dixit Inno. in
d. c. i. ita dicamus in fideiuſſore lz iura generaliter ꝓhi-
beant clericū eſſe fideiuſſorē non tñ videť ꝓhibere q ſit
fideiuſſor ad certum negocium etiā pro layco ⁊ eſt ſno-
tabilis extenſio ad illud ſingulare dcm̄ Inno. in. d. c. i. p
illā equiperationē quā fecit Bar. in. d. §. i. vnde ſi laycus
teneť adiuuare laycū ēt fideiubendo vt in. d. c. ſicut ergo
multo fortius tenebiť clericus ar. c. cū in cunctis de elect.
⁊ auc. multo magis. C. de ſa. ſan. ecc. Et inqꝫtū glo. in. d.
c. te qdē dixit q clericus pōt fideiubere pro layco ɔſtitu
to in neceſſitate dz intelligi ēt frequēti fideiuſ. ad h vt illa
glo. hēat aliqꝫ ſpālitatē ⁊ ſic dcm̄ Bar. in. d. l. ij. eſt verū
Nec ob. inqꝫtū Jo. de imo. allegat dcm̄. §. ſi ſeruus ɔtra
Bar. qr nihil facit ɔ bar. clerici. n. nō ſūt ſerui ⁊ inqꝫtū
Bar. in. d. l. ij. dixit nō habere locū in clerico fideiuſſore
de iudicio ſiſti dicas q imo hz locū ſed nō poterit ɔueni
ri corā iudice ſeculari vt voluit idēmet Bart. in. d. l. i. ff.
ſi quis in ius ⁊ ideo Ang. ibi dū dixit q illa lex nō hz lo
cum in clerico fideiubente corā layco dz intelligi ſm bar.
5 ibi. ❡ † Sz qd ſi cleric⁹ intercedit fideiuſſor corā iudice
nō ſuo eccleſiaſtico tñ Cy. in. d. l. i. dicit q nō pōt ɔueni-
qr nō pōt declinare forū ſui epi niſi interueniat cōſenſus
ſui epi q ipſe limitat niſi eēt delegatus pape q refert ⁊
ſeqť Pet. de ancha. in. d. c. ſignificaſti. Et adde bal. i ad
di. ſpe. in ti. de cōpeten. iudi. additione in vſi. laycus fide
iubens ꝓ clerico vbi dicit q ſi laycus fideiubeat ꝓ cleri
co cōueniť corā iudice ſeculari vt ſentit ibi ſpe. vſi. lz pōe

a ❡ Clericus. vide ad hoc ol dra. in ɔſil. xc. vbi pulcherri mū caſuz pōit quo clericuſ fi deiubere pōt bart. i. l. ij. ff. d fideiuſ. pi. q. i. c. ⁊ qdē. ⁊. lxx xvi. di. nō ſatiſ ⁊ q. ā. ꝑcedēti in caplō dicta ſunt.

clericus. g. nā fideiuſſor cōtractus imo ⁊ iudicij eūz iudi
cē hīc mereť alleget no. l. d. l. ſi qs in ius vocat⁹ niſi fide
iuſſor iudicať ſolui qr tūc ſnīa lata ɔ reū exeqť in eū lz ſit
diuerſi fori. l. ſi. C. de vſur. rei iudi. Bal. ibi nō credit hoc
verū qr ſi clericus fideiubeat ꝓ layco q ſnīa iudicis ſe
cularis mittať executioni in clericū. vñ. d. l. ſi. itelligiť qñ
reus ⁊ fideiuſſor ſunt eiuſdē fori. vel qñ fideiuſſor pōt ꝓ
rogare iuriſditionē ſed hoc nō poſſet facere clericus vt
in. d. c. ſignificaſti. Et inqꝫtū hic tex. dicit abijciať ſm vnū
intellectū intelligiť ab eccleſia ſm aliū intellectū intelli
giť a clero ꝑcedente monitione ſm Hoſti. ſm aliū intel-
lectū intelligiť a fideiuſſiōe ⁊ iſte intellectus ē ēgor ⁊ hu
manior. Sz tu vide elegantē tex. in. c. i. d homicidio i. vi.
euellať qr intelligiť in duriorē partē ita dz intelligi h vt
euiteť iſta frequētia fideiubēdi in clericis ⁊ vide ſingula
re dcm̄ do. relatū a Bal. in. l. apud āntiquos i ſinalib⁹
vbis. C. de fur. vbi dicit q ſi aliqs frequētat furta dome
ſtica minuta puniť d furto q hñ notabilis ꝓ illo detento
i carcere q ſupiorib⁹ dieb⁹ frequētauit illa furta pua. Et
adde ſing. tex. xxxv. diſ. §. criminis. ⁊. §. alias ea demū de
frequentāte peccata venialia qr puniť tāqꝫ p mortalia.

P Eruenit. Elegans ⁊ famoſa decre
talis eſt ⁊ ſm do. Petr.
ancha. ſi qs vellet poſſet eā repeteť ſolēniter
⁊ eā dixit eſſe ſing. do. Bal. in. d. l. ɔſtitutiōis
C. de vſu. ⁊ hoc itendit. ❡ † Cōpelliť debitor ſeruare fi
deiuſſorē indēnez ēt ꝑ aſſignationē reddituū ſuox ⁊ ſi in
telligereť tex. de redditibus bñficiox vt eſt cōis doctorū
lectura eſt caſus notabilis ⁊ ſingularis ꝓbans q ex red
ditib⁹ bñficiox pōt ſatiſfieri creditorib⁹ clericox i ꝓma
1 pōit ipetrātis qd. i ſcōa cāe cōmiſſio ibi ne igiť. ❡ † No
2 ta primo clericū⁹ licite fideiubere apud laycuz ꝓ clico
nā papa hic dicit q iſte fideiuſſor debeat ex hoc cōſequi
pmiū ſi dānū ergo actū meritoriū exercet fideiuſſor etiā
ſi eſt clericus ⁊ loqť text. in fideiuſſione ſup ɔtu mutui.
idē ſm do. Pe. in fideiuſſore de iudicio ſiſti pro alio cle
rico in curia tñ eccleſiaſtica nō in curia ſeculari vide que
3 dicta fuerūt in. c. ꝑcedēti. ❡ † No. q iſte fideiuſſor poſt
qꝫ ſoluit ɔ debitores ꝓ qb⁹ ſatiſfecit qrelā ꝓpoſuit ⁊ ſic
no. ſm do. Pe. q fideiuſſor pōt ɔ dbitorē agere poſt ſo
lutionē ⁊ nō ante qd eſt ſingulare. Falliť in caſu. l. luti⁹
ff. man. ⁊ qd no. in. l. ſi pro ea. C. eo. nā ſi fideiuſſor diu ſte
tit obligatus pōt agere ɔ debitorē vt eū liberz. Et adde
4 bal. in. c. ex reſcripto de iureiur. vbi dicit † q monachus
pōt agere ɔ abbatē qui eū dedit ꝓ obſide vt nō ſter ꝓ ob
ſide ⁊ idē dicit in filio qñ pater eū vēdidit pp neceſſitatē
famis vt poſſit agere ɔ patrē vt euz redimat ſi pī puenit
ad pinguiorē fortunā. Et ſi opponať q iſte monachus
nō ſteit ꝓ obſide vt in. d. l. lutius ipſe rñdet q illa lex ſi
habet locū qñ fideiuſſor eſt in carcere ēt ſi latiſſimus eēt
carcer ille puta qr ciuitas mediolani eēt aſſignata ſibi
ꝓ carcere nā lz dānum pecuniariū poſſit repari carcer tñ
eſt irreparabilis ⁊ interim poſſet carcerat⁹ mori q non
eſt expectandū. l. ij. ⁊. iij. ff. de ſer. ⁊ eſt ſingularis liātio ⁊
5 cōiter nō tacta per doc. ad. d. l. lutius. ❡ † No. q credi
tor pōt agere ɔ fideiuſſorē nō excuſſo principali q eſt ɔ
auc. pſente. C. eo. ⁊ in corpore vñ ſumiť. Et ad iſtū tex. re
ſponde vt dicit hic glo. i. q fideiuſſor renūciauit bñficio
de fideiuſſoribus vel debitor pncipalis erat abſens ⁊ fi
deiuſſor nō petijt tps ad pſentandū debitorē vt habeť in
d. auc. pñte ⁊ qr articulus iſte eſt quotidianus q prius
dz cōueniri debitor principalis qꝫ fideiuſſor. Jdō aliqua
liter extēdā finibilas in hoc. Limita primo niſi eēt noto-
riū pncipalē nō poſſe cōueniri puta qr eēt tirannus vł eēt
in loco munitiſſimo vt eſt glo. ſing. in. l. ij. ff. q ſatiſd. cog.
⁊ idē ſm bal. ibi ſi eſſet pſona calumnioſa. Scdo niſi eēt
notoriū pncipale nō eſſe ſoluēdo glo. eſt not. in. l. ſi. §. i. ⁊
ibi Bar. ⁊ alij. ff. ſi cer. pet. glo. ⁊ bar. in. l. decem. ff. de v
bo. obli. Ang. in auc. codē. §. neqꝫ quas glo. limitabis ni
ſi eſſet notoriū debitorē nō eſſe ſoluendo ꝓpter aliena-
tiones

tiones factas in fraudē creditoris q2 tunc creditor ꝑmo
bꝫ neceſſe cōuenire illos in quos facta fuit alienatio ca-
ſus eſt ſing. ⁊ vide Bar.in.l.bona.ff.de iure fiſ. tñ Jaco.
bu.in auc.hoc ſi debitor.C.de pigno.diſmauit illas duaſ
glo.per.§.neqꝫ in auc.eo.per illū text.in vſi. p oēs ꝑſona
les actiones ſecūdo q2 reqritur noticia iudiciaria ⁊ ſic p
diſcuſſionē vt hꝫ in.l.nomē.C.que res pigno.⁊ in.l.em-
ptor.C.de euic.ſed do.Jo.de imo.in.d.l.decē rñdet iſtis
rōnibus ꝙ eſt incōueniens ꝙ ius nouiſſimū.d.§.ſꝫ neqꝫ
interpretetˀ ⁊ reſtringatˀ p ius antiquū qñ eſt notorium
principalē debitorē nō eē ſoluēdo ſicut in ſimili hꝫ p gl.
in auc.offeratˀ.C.de lit.cōteſta.⁊.l.ſciendū.ff.q ſatiſ.cog.
⁊ in.l.nā ⁊ poſteriores.ff.de legi.Et ſingulariter dixit
6 Ange.in.d.l.decem † ꝙ ſi creditor in iudicio moto ꝯ fi
deiuſſorē ꝓbat principalē debitorē nō eē ſoluēdo ꝙ ꝯ fi
deiuſſorē opponentē de diſcuſſione pōt replicari qd̄ ſua
nō intereſt ex quo ꝓbatū eſt ꝑncipalē nō eē ſoluēdo alle
gat ad hoc glo.in.l.niſi.ff.de pac.Nā exceptio opponi ñ
pōt qñ excipientis nō intereſt vt dixit Inno.in.c.ꝙ ſup
his de accuſ.⁊ hꝫ in.l.ille a quo §.ſi de teſtamento.ff.ad
7 trebel.⁊ idē dixit bar in.d.l.ſi.§ ſi cū ſeyo † ꝙ ſi bona de
bitoris eēnt publicata q2 per illā cōdēnationē inſurgit
notoriū debitorē nō eē ſoluēdo ꝙ dcm̄ intellige vex qñ
publicata ſūt ꝑſentia ⁊ futura ſecus ſi preſentia dūtaxat
.l.ſi tibi.§.is cuius.ff.mand.q2 quis preſumitˀ lucrari.l.
cura.§.deficiētiū.ff.de mune.⁊ hono.Ex quo dcō bar.in
fert vnū mirabile ꝙ fiſcus ſuccedens illi debitori nō ex
cutietˀ ⁊ ſi eſt verū eēt aureis litteris ſcribēdū.Sꝫ ſupio
rib⁹ diebus extitit magna dubitatio in ciuitate Lucana
fiſcus ꝯfiſcauerat bona debitoris creditor agebat ꝯ fide
iuſſorē per iſtā doctrinā Bar.fideiuſſor excipiebat ꝑus
excuſſionē fieri debere de fiſco cui bona debitoris confiſ-
cata fuerūt ⁊ interpellatus ad ſcribēdum ꝯſului ꝯ Bar.
per.l.non recte.C.de fideiuſ.vbi de iure antiquo pōt cō-
cōueniri fiſcus fideiuſſoris bonis ꝯfiſcationē ſibi appli
catis anteq̄ reus ꝑncipalis excutiatˀ poſtea ſuperuenit
dicta auc.preſente ⁊ diſpoſuit legē de fiſco cōueniēdo lo
quētem habere locū eo caſu quo fieri nō poſſet ꝑncipalˀ
debitoris excuſſio vt q2 abſens vel aliter vbi aūt eſſet ꝑ-
ſens ⁊ habilis ad excutiendū determinat debitorē prius
excutiendū ⁊ ſic legē de fiſco loquētē non habere locū ⁊
ſic dcā auc.ꝑſente ita in fiſco intelligi dꝫ ſicut ⁊ lex codi-
cis loqtur q2 in.l.noua legē antiquā interpretante aut de
clarante intelligūtˀ repetita oīa que in ſe cōtinet lex anti
tiqua interpretata aut limitata in auc.de filijs añ dota-
lis inſtru natis ad ſi.ſed lex antiqua.ſ.l.nō recte loqtˀ in
fiſco ḡ ⁊.d.auc.ꝑſte ēt in fiſco loq videtˀ.Et ſic ſicut ē ne-
ceſſe excuti principalē debitorē anteq̄ ꝯueniatˀ fideiuſ-
ſor.ita dꝫ excuti fiſcus locū debitoris ingrediēs. Et ē rō
noua ⁊ ſubtilis.Allegabā ēt glo.in.l.ſuam.C.eo.q̄ vult
ꝙ illa lex hodie corrigatˀ p.d.auc.preſente allegabā etiā
Bal.in.l.i.C.eo.⁊ qd̄ hꝫ i.l.mochis.ff.de iure fiſci.allabā
ēt Raph.fulg.l.d.§.ſi cū ſeyo.Tertio niſi renūciaſſet bñ
ficio de fideiuſſoribus q2 tunc prius poſſet cōueniri fide
iuſſor vt voluit glo.ils ar.c.porrectū de regula. Adde
Bar.in.l.i.C. de cōueni.fiſci debitori li.x. vbi fideiuſſor
indēnitatis dꝫ cōueniri diſcuſſo prius principali ⁊ natu
ra ipſius obligationis ⁊ ibi dicit Bar.ꝙ ſi renūciat bene
ficio de fideiuſſoribus nihilominus nō cōuenitˀ ante pri-
cipalē ⁊ hoc inducit magis natura obligationis q̄ bñfi
ciū fideiuſſionis.⁊ eſt aurea limitatio ad glo.iſtā.Et ad
de bal.in.c.ex reſcripto de iureiur. vbi dicit ꝙ interdum
excuſſio reqritur ex diſpoſitione legis vt in.d.auc.ꝑſente
Interdū ex figura cōuentionis vt in.d.l.ſi.§.ſi cū ſeyo.⁊
differūt q2 vbi beneficio.l.cōpetit dꝫ opponi añ litē cōte
ſtatā ſed ex tenore pacti poteſt opponi qñcūqꝫ ⁊ allegat
Bar.in.d.l.i.vbi aliud eſt fideiubere aliud eſt quē idē
nē ꝯſeruare.Dicit tñ ꝯ dcm̄ Bar.eſſe tex.rotundū in.d.
c.ex reſcripto.Tu pondera ſubtiliter q2 in.d.c.ex reſcri-
pto interuenit iuramentū ⁊ ēt illa ꝓmiſſio emanauit in

cauſa eccleſie vñ illa duo cōiuncta limitāt nō aūt anihi-
lant illā elegantē doctrinā Bar.in.d.l.i.Et adde bal.in
.l.ij.C.qñ fiſcus vel priuat⁹ vbi dat remediū vt tollatur
excuſſio dicit enī ꝙ ſi creditor fecerit ſe ꝯſtitui ꝓcuratorē
in rem ſuā in iſto.l.mandari ſibi directas actiōes ꝙ tūc
non eſt neceſſaria excuſſio vt non agat ipſe vt ipſe ſꝫ in p
ꝑſona ſui debitoris.l.qui ſtipendis.C.de ꝓcura.l.plane
.ff.fami.hercil.iō facias pōt in iſto ꝯ ꝯba demandari
directas actiōes.Quarto ſita nō hꝫ locū vbi cā eēt de eq
tate decidenda q2 tūc nō poſſet opponi excuſſio.ita ale
ꝯſului hic Bononie per ſing.dcm̄ Bal.in apoſtillis i.l.
ſi mancipiū.ff.de euic vbi exceptio excuſſionis eſt de api
cibus iuris.ſed vbicūqꝫ cā decidiˀ ſm equitatē nō atten
duntˀ ea que ſūt de apicib⁹ iuris.l.fideiuſſor.§.quedā.ff.
manda.iſtud voluit gloſ.in.c.dilecti de iudi.ꝙ ē bñ no.
in foro mercatoꝝ vbi attenditˀ equitas ⁊ bona fides qa
vꝫ ꝙ nō hēat locū exceptio excuſſiōis.facit ꝙ voluit bar
to.in.d.§.quedā ⁊ in.l.quintus.ff.manda.⁊ Bal.i.l.ſi p
ea.C.eo.⁊ in tracta.de ꝯſti.⁊ Ange.in.l.argentarius in
ꝑn.ff.de eden.Quinto fallit niſi eēnt bona rei apud fide
iuſſorē.l.ſi ꝓcuratorē.§.ſed ignorantes.ff.māda.Sexto
niſi eēt facta nouatio ita dixit Bal.in.l.antique.§.ſi mi-
nus.C.ad velleya.⁊ in.l.in ꝑſonā.§.ſi pecuniā.ff.de pac.
⁊ ibi dixit ꝙ ſtatutū loquēs de fideiuſſore nō habebit lo
cū in eo qui aio nouandi ſuſcipit obligationem pro alio
Septio niſi fideiuſſor negaſſet ꝙ tūc ꝑdit bñficiū excuſ-
ſionis caſus eſt ſing.in.l.ſi dubitet.§.i.ff.eo. Octauo niſi
pater interueniſſet pro filio caſus eſt ſing.in.l.iij.§.ſi fili⁹
ff.de mino.Nono nō hꝫ locū in fideiuſſore de iudicio ſi-
ſti glo.eſt in.l.ij.ff.qui ſatiſ.cog.p qua vide Ang.in auc.
eo.in ꝑn.Decimo fallit qñ debitor eēt tantū obligatus
nāliter puta q2 eſſet ſeruus vꝫ pupillus q2 tunc poſſet cō
ueniri fideiuſſor nō excuſſo principali facit quod hꝫ in.l.
marcellus.ff.eo.Guil.⁊ Cy.in.d.auct.ꝑſente.Undecio
ſi debitor eēt abſens ⁊ fideiuſſor ꝑſens q2 tūc cōueniretˀ
fideiuſſor niſi peteret tpˀs ad reū ipm̄ ꝑſentandū vt in.d.
auc.ꝑſte dicetˀ aūt abſenſ qñ eſt extra territoriū ita dixit
glo.in.§.i.in auc.eo.bar.in.l.duob⁹ ad ſi.ff.de duo.re.⁊
iō Ange.in.d.auc.in ꝑnci.dicit ſtultā eē praticā aduoca
torū qui faciūt rimari palatiū p ꝑncipali debitore ad h
vt poſſet haberi recurſus ꝯ fideiuſſorē hec enī rimatio ñ
ſufficit ꝑncipalē abeſſe a iudicio.ſed eſt neceſſe ꝙ abſit a
8 territorio vel ſit in territorio ⁊ citari ñ poſſit.¶ †Quid
ſi fideiuſſor cōuentus appoſuit exceptiōem excuſſionis ⁊
tpe ichoati iudicij iueniatˀ ꝑncipalis nō ſoluēdo qd̄ licet
poſt iudiciū ceptū efficiatˀ debitor ſoluēdo non tñ euitatˀ
iudiciū inceptū cū fideiuſſore facit tex.i.l. in eum.§.i.ff.d
iſtitu.tenuit Cy.lꝫ dubitando in.d.auc.ꝑſte rꝫ Bal.i.l.
peremptorias.C.ſen.reſcin.nō poſſe putarē tñ ꝙ ſi fide
iuſſor offerret expenſas ipſi creditori ⁊ ꝓmitteret eū cō
ſeruare idēnē ⁊ qd̄ periculo ipſius fideiuſſoris ageret ꝯ
ꝑncipalē qd̄ deberet fideiuſſor audiri ex quo ipſi credito
ri hoc nō nocet ar.l.vñ q̄ritur.ff.cōmoda.Pondera tñ
vnū q2 obſtat regula.l.de qua re iudex cognouit.ff.d iu
9 di.¶ †Quid ſi creditor hēat pignus ⁊ fideiuſſorē gl.in
d.auc.in.d.§.i.dicit ꝙ creditor pōt agere ꝯ fideiuſſorem
nō obſtante ꝙ hēat pignus Dy.ſeqtˀ illā qñ incōtinenti
⁊ de facili vendi nō pōt alias prius dꝫ vēdi ſeqtˀ Bald.
in.l.inter reos.§.creditor.ff.eo.do.Pe.hic Cy.in.d.au
ctē.preſente.Cōtrariū rꝫ hic do.Car.per dictā auc.ꝑſte
⁊ in corpore vñ ſumitˀ vbi nō pōt deueniri ad fideiuſſorē
qñ debitor eſt ꝑſens niſi prius diſcuſſis bonis debitoris
nec repiatˀ vnde poſſit ſatiſfieri creditori ideo dicit ꝙ in-
diſtincte dꝫ vendi pign⁹ ⁊ ſi nō reperiatˀ ēptor dꝫ pign⁹
eſtimari ⁊ adiudicari creditori inſolutū iuxta eſtimatio
nē faciendā arbitrio iudi.per.l.ſi.C.de iur.dñij.ipetrādo
Jo.de imo.dicit hāc opi.veriorē.Tu adde ang.in ſalle.
auc.§.i.vbi dicit illā gl.verā niſi fideiuſſor excipiat ꝙ vē
dat pign⁹ ⁊ ex precio ſibi ſatiſfiat q2 dicit ꝙ ſi vēditio p
gnoris nō poſſet fieri ſine magna difficultate tūc ꝓcede

ret illa glo.alias ſecus.Sed ſi diceret ꝙ ſibi capiat in ſolutum illud pignus tunc fideiuſſoꝛ conueniri non poſſet quod exceptio in ſolutum de facili fieri poteſt quia creditoꝛ bona debitoꝛis in ſolutum accipere cogitur vbi eptorem non reperit ⁊ debitoꝛ ad ſoluendum debitum alias
10 non eſt ſoluēdo vt in eo.auc.§.ſi quis enim.¶ †De pratica autē qualiter ſit fienda iſta excuſſio bonoꝛuʒ vide late Ange.in.d.auc.§.i.
11 ¶ †Nota hic tex.ꝙ fideiuſſoꝛ debet conſeruari idēnis.pone ergo qđ fideiuſſoꝛ ſoluit vſuras an poterit illas repetere a debitoꝛe [a] vide ħ per doctoꝛ.ſcribentes quibus adde Bal.in.l.cōſtitutionib⁹.C.de vſur.querentem de iſta queſtione ⁊ videt qđ poſſit repetere a reo quia de natura fideiuſſionis eſt ꝙ fideiuſſoꝛ cōſeruet indēnis.⁊ licet ei hoc non ſit pmiſſum expreſſe tñ tacite ineſt a lege talis pmiſſio intellecta.Et dicit eſſe caſum ſingula.in iſto.c.in ver.alioquin ſi ergo paſſus eſt dānum ſoluendo vſuras ergo repetet a reo.In contrarium arguit qꝛ vſure ſunt indebite ergo nō debuit eas ſoluere vt.d.l.conſtitutionibus.refert Iaco.de are.dicet ꝙ magna eſſet iniquitas ſi fideiuſſoꝛ remaneret in damno Concludit tamen ꝙ a reo nō repetet ſed a creditoꝛe cui ſoluit indebite allegat poſtea glo.iſtam dicentem quod ſi fideiuſſoꝛ erat obligatus iuramento tunc repetet a reo quia neceſſe habuit ſoluere ſi autem non erat obligatus iuramento ⁊ tunc ſecus fuit enim in culpa ſoluendo indebitum.Sed in contrariū facit.quia licet obligatus iuramento potuit abſolui.vt in.c.i.de iureiurā.ergo ſi non fecit ſibi iputet niſi excuſet ppter inopiaʒ vel quia nō habebat pbationes non enim debuit ad iudiciuʒ prouocare pbationibus carens.l.ſi pcuratoꝛem.§.ſed ignorantes.ff.mandati.l.noſtras.C.de calūnia.nam boni viri tacent qđ pbare nō poſſunt.ij.q.vij.c.pleriqʒ.Cōcludit ibi aut iſte fideiuſſoꝛ ignoꝛauit cōtractum vſurariū ⁊ tūc repetit a reo.l.fideiuſſoꝛ in princi.ff.manda. aut ſciebat ⁊ tunc aut habebat pbationes aut non ſi non habebat cū prima facie eſſet fundatum ius agentis nō eſt in aliqua culpa ſi ſoluit.ideo repetit nec pōt ei obicere debitoꝛ ꝙ ſoluit indebitū qꝛ hoc contingit ex eius mandato.ſicut ſi mandaret ei ꝙ pecuniā pijceret in mari indebitā.ff.de cō di.indebiti.Si vero habebat pbationes ⁊ iuramento ſe obligauit nō dicit in culpa ſoluendo qꝛ repetit in pudoꝛ ſuo ratione iuramenti.l.quintus.ff.manda.aut ſine iuramento ⁊ tunc nō repetit a reo qꝛ dānum culpa ſua eſt paſſus.l.argentarius.§.cū aūt.ff.de eden.Sed an tunc repetat a creditoꝛe glo.hic reſpondet ꝙ aut ſcienter ſoluit indebitas vſuras ⁊ non repetit quia videtur donare aut p errorem facti vel iuris ⁊ tunc poteſt repetere ⁊ hanc gl. dicit eſſe mirabilem pro feneratoꝛibus qui vſuras ſcienter ſolutas poſſunt retinere cum bona conſcientia tanqʒ donum tamen Bal.ibi dicit ꝯtrarium eſſe verius. Et eſt ratio ſecundum eū qꝛ ipſi receptioni vſurarū ē annexum delictum qꝛ vſurarius equiparatur raptoꝛi [b] ⁊ ideo ſub nullo coloꝛe poteſt retinere vt in.c.peccatum de regu.iu. in.vi.Tu adde Bal.in.l.ab anaſtaſio.C.manda. vbi dicit argumentum ex illa.l.ꝙ prelatus qui ſuo promotoꝛi aliqua donauit cum non eſſet alias donaturus niſi fuiſſʒ promotus talis donatio preſumit coloꝛata ⁊ ſimulata. Et arguit ibi contra vſurarios recipientes remiſſionem vſurarum ex cauſa donationis quia videt facta illa donatio vt habeat vſurarium benigniorem ⁊ clementiorem. Tu adde glo.ſing.in.l.ſi cōuenerit.ff.de pigno.actio.quā allegat Bal.in.c.i.de iureiur.ꝙ expedit multis inuenire feneratoꝛes ſine quoꝛum ſuffragio multi ſepe perirent ⁊ ideo preſumptio eſt ꝙ illā donationeʒ faciunt vt habeāt vſurarium benignioreʒ ⁊ vide que dixi in.c.ad noſtram de empti.⁊ vendi.de illo vſurario qui mutuabat pecuniam gratis ⁊ tamē ſi poſtea ſibi nō dabatur aliquid erat moleſtus debitoꝛibus in exigendo.Adde elegantem doctrinam Bal.in ti.de vſur.libro ſexto in ſuis concluſionibus vbi dicit ꝙ ſi debitoꝛ habeat conſiderationem ꝙ eſt obligatus vſurario ad antidoꝛa ⁊ ideo motus eſt vt benefacienti benefaciat.iuxta not.in.l.ſed ſi lege.§.conſuluit.ff.de peti.here.tunc vſurarius bene poteſt recipere illam donationem ⁊ hoc modo poteſt reduci ad concoꝛ-
12 diaʒ iſta glo.cū dicto Bal.in.d.l.ab anaſtaſio.¶ †Nota ꝙ de redditibus beneficioꝛum debet ſolui creditoꝛib⁹ clerici hoc probat text.iſte eſt paſſus quottidianus ⁊ in pratica vtilis ꝙ intelligit Hoſti.procedere in illis redditibus quos clericus facit ſuos non autem de illis qui debent conuerti in vtilitatem eccleſie ⁊ ſecundum hoc praticabitur ſequitur hic Io.and.⁊ alij ⁊ Specula.in titu. de executione ſententie.§.ſeqtur verſ.ſed quis debitoꝛ dicit tamen hoc pcedere in defectum patrimonialiū ⁊ idē dicit collectarius in.c.odoardus.I.titu.i.ſe vidiſſe ſeruari in curia.Facit.c.olim el primo de reſtitu.ſpoliato.ſed Archi.in.c.ſtatutum.§.aſſeſſoꝛem de reſcript.li.vi.tenet ꝙ indiſtincte redditus beneficij eccleſiaſtici non poſſunt capi in cām iudicati ꝙ videtur eſſe cōtra iſtū text.mouet tñ quia clericus indiſtincte non facit fructus ſuos ⁊ ad iſtum tex.reſpondet dupliciter ꝙ iſtud accidit de mādato pape quaſi regulariter hoc fieri non poſſit que reſponſio non eſt tuta ſecundū dominū Cardi.quia in dubio decretalis ponit ius cōmune ⁊ non ſpeciale per elegantem glo.in.c.penulti.de tempoꝛ.oꝛdi.Reſpondet ſecundo ꝙ hic nō exprimit de quibus redditib⁹ loquat idō intelligi dʒ de redditibus patrimonialibus ipſius clerici cōdemnati que reſponſio reprehēdit per do.Car.qꝛ text.iſte in pncipio vocauit illos clericos demū poſtea mādat ſatiſfieri de redditibus eoꝛūdem dʒ intelligi de redditib⁹ bñficij quos habebant vt clerici qꝛ qualitas pcedens intelligit repetita in ſequentib⁹ ar.c.ſecūdo requiris de app. Tu pondera qꝛ foꝛte male reprehendit cum do.Cardi. quo ad iſtam rñſionem qꝛ iſta ſtant ſimul ꝙ ſit clericus ⁊ habeat patrimonium vt not.in.c.ſi epiſcopus de prebē. cum ſimili.Et ideo poteſt aliter induci iſte tex.cōtra Archidiacono.hoc modo debita clerici ſi habeat patrimonium debent ſolui de ipſis patrimonialibus ⁊ non de redditibus eccleſie aliter ſoluendo fieret dolus quod eſſe nō debet ſed ſi debita eſſent ſoluenda ab eccleſia ſoluerent primo de redditibus eccleſie.Facit qđ not.Bart.in.l.a diuo pio.§.exequentur.ff.de re iudi.⁊ tex.in.c.preſenti.§.poꝛro in ver.ſolutis debitis de officio oꝛdi.lib.vi.Cū ergo iſte tex.dicat de redditibus eoꝛū debet intelligi reſpectu beneficij eccleſiaſtici ⁊ iſte eſt verus intellectus nec tacitus per aliquem ad iſtum tex.Faciat contra Archidiaconū Hoſti.in.c.reprehēſibilis de appel.ꝙ nedum de redditibus patrimonij ipſius clerici ſatiſfiet pro debito clerici ſed etiam de redditibus eccleſie dūmodo eccleſia enoꝛmiter nō ledatur ſed gl.ſingul.in.l.ſtipendia hic allegata dicit ꝙ illa.l.que loqtur in ſtipendijs militū hʒ locuʒ in prebendis clericoꝛ nihil tñ ad hoc allegat bart.ibi al
13. legat pro ea tex.iſtuʒ ⁊ hoc voluit Spec.vbi ſupra.† Et ex hoc habes ſm do.Car. quod clericus tenet ſatiſfacere de redditibus bñficij ſuis creditoꝛibus quod itelligit Hoſti.in ſimplici beneficiato ſecus ſi eſt rectoꝛ eccl'ie vl prelatus habens ad miniſtrationē qꝛ tunc tenetur ſoluere de ſuo pſimonio do.Car.dicit imo in plato ⁊ rectore eccleſie ⁊ ī plato regulari eſt ideʒ ꝙ i ſimplici bñficiato vt p ſuo debito poſſit ſatiſfieri de redditibus eccleſie dūmodo ſeruet tñ ꝙ ſufficiat p miniſtris eccl'ie ⁊ alijs oneribus icūbentibus per.d.§.poꝛro ⁊ contraria opi.ē iniqua qꝛ fraudarent creditoꝛes vel clerici nō inuenirēt aliquos q eis ſubuenirēt vel q cū eis cōtraherēt ⁊ iſtam opi. vt rōnabilioꝛē ſeqt hic Io.de imo.per iſtū tex.qui ſimpliciter loqtur tā in clerico ſimplici beneficiato qʒ habente adminiſtrationē ⁊ iſta exequutio fiet in redditibus bñficij in ſubſidiū qñ clericus nō hʒ patrimoniū ita tenuit gl. in.d.l.ſtipēdia do.Pe.hic bar.in.l.cōmodis.ff.de re iu. Spec.in loco pallég.Sed ꝯ eos facit iſte tex.qui loqtur ſimpliciter ꝙ liceʒ cleric⁹ habeat pſimoniū tñ poterit fieri executio

a ¶ Debitoꝛe. vide ad hoc.d. pe.de ſun.in.l. ꝯſtitutionibus C.de vſu.do.l c.dānū de re.iu ris.in.vi.⁊.d. alex.de imol.copioſe in cōſilio ccx.c.i.ij.parte.

b ¶ Raptoꝛi. adde bal.in.l. cū ꝯi pnc.i.ij. col.vſ.mō qro qđ ſi ex pecunia.C.de bo.qꝫ libe.⁊ ſpe.i ti. de ſer.§.ā.ꝯ.qđ de cā vſurarū Quod nota.ꝯ negſſimos feneratoꝛes.qui raptoꝛes dici poſſunt.

ri exequutio i redditibus bñficij.hoc videt voluiſſe glo.
pe.hic ſentit hic Jo.an.do.Anto.⁊ do.Cardi.q dicūt ꝙ
dicta lex ſtipēdia loqt ō ſtipēdijs q̄ habētur a republica
hic autē loquit ō redditib⁹ bñficij in qbus vt ſtādū huic
textui q nō reqrit aliquā excuſationē bonoꝝ ſeqt hic Jo.
de imo.Tu adde ꝙ differētia Hoſti.i bñficiato ſimplici
⁊ hñte admiſtratiōez nō procedit quia lȝ in morte diffe
rat platus habēs admiſtratiōez a ſimplici bñficiato vt ē
glo.ſingu.in.d.§.porro tamen nō differunt in vita qꝛ q̄li
bet hȝ adminiſtratiōez ⁊ cenſetur vſufructuarius.⁊ facit
contra cū.c.veniēs de tranſac.Et pondera glo.in.d.l.ſti
pēdia q loqtur in ſimplici beneficiato quaſi videatur ſen
tire.opi.Hoſti.velate tñ.Pondera ēt tex.iſtū qꝛ ſi ſubti
liter ponderet nō eſt cōtra opi.Archi.in ver.predictos
redditus tādiu ſine moleſtia detinendos donec ipſa dā.
na reſarcita fuerint.qꝛ videt inferre ꝙ ēt ſi clericus mo
riatur creditor pcipiet redditus poſt aduentum ſucceſſo
ris in prelatura.⁊ clarū ē ꝙ fructus tūc cedūt ſucceſſori
vt in.d.§.porro ⁊ vide qō no.ibi Dñicꝰ exquo ſequitur
ꝙ non erit icōueniēs dicere iſtū tex.loqui i patrimonia
libus clerici tene mēt qꝛ ē nouū cōis tamen opinio con
tradicit.Adde ſo glo.in.d.l.ſtipendia que eſt verior ꝙ̄
opi.Jo.an.do.Car.⁊ ſequacium.Et ſi bene ponderetur
glo.hic ⁊ opi.accurſij iquātū allegat.d.l.ſtipēdia.⁊ ſic
videtur ꝙ male ſit intellecta doctores gl.iſta.Et probo
hoc mō clerici ⁊ milites equperāt iſta ē gl.in caſu ſuo ſin
gularis in.l.q.§.ignominie cauſa.ff.de his qui no.infa.⁊
gl.q etiā reputat ſingularis in.l.miles.ff.ō re iudi.lȝ ſit ſi
milis i.c.ſtudeat.l.diſtin.ſȝ prius deuenit ad patrimonia
lia militis ꝙ̄ ad ſtipēdia eius vt eſt tex.in.d.l.ſtipēdia er
go erit idē in clerico bñficiato.Faciat ēt qꝛ ſicut hꝫ con
ſideratio reuerentie debite reipublice in milite.⁊ ita hꝫ
ꝯſideratio reuerētie ad eccleſiā i clerico.iſtud dixit Bal.
in.d.l.ſtipendia.ſicut ergo militātes p re publica debēt
ſatiſfacere ō ſuo pſimonio pus.ita clerici militātes p deo
Et pondera qa contra.d.l.ſtipēdia eſt caſus quē nemo
allegat i.l.p hac.C.de erogatiōe militaris annone li.xij.
vide ibi Bar.⁊ dic ꝙ loqt eo caſu quo ſi hēbat alia bōa
ſȝ dubito verum illud habeat locū in aduocatis q dicunt
militare p re publica vt i.l.aduocati.C.de aduo.diuerſo.
iudicio.⁊ puto ꝙ ſic per id ꝙ no.glo.in ſimili in.d.l.mi
les ⁊ vide pulchrū dictū Saly.l.i.i.C.q bo.ced.poſ.vbi
dicit ꝙ ſi ſcholaris ceſſit bonis ⁊ poſtea vēit ad pinguio
rem fortunā ⁊ emit ſibi libros vt miles arma vel clericꝰ
breuiariū ꝙ nō pōt fieri executio in illis bonis p glo.val
de ſingularē in.l.nepos proculo.ff.ō verbo.ſigni.que di
cit ꝙ militi ſunt relinquenda arma ⁊ ſcholaribus librī.
14 ¶ †No.penā p iurij ō q incidēter cōſtat i iudicio.qꝛ eſt
pēa ſuſpēſiōis ab officio ⁊ bñficio nō tamē illo priuat.ſe
cus eēt qñ principaliter ageret vt puniet ō piurio ⁊ no.
in.c.querelam.ff.de iureiuran.Et ita debet intelligi dcīm
do.Pe.dicētis hic colligi ſingulariter ꝙ pēa piurij erat
ſuſpēſio ab officio ⁊ beneficio.remittit tamē ſe ad.c.que
15 relā.¶ †Sed qūo papa mandat iſtos puniri exquo ad
hoc nō fuit actū.⁊ no.glo.in.c.ij.ō ordi.cogni.⁊ in.c.li
cet hely de ſimo.glo.ſi.hic ſoluit.Sed Jnn.aliter ſoluit
videlȝ ꝙ licet ad hoc nō fuerit actū ſi tamē ipſis clericis
ſe defedētibus cōprobatū fuerit de alio crimine corā or
dinario vel dlegato poterit iudex eos punire maxie poſt
notoriū iuris p no.i.c.ſi.ō cohabi.cle.ſecus ſi qs non eēt
in iudicio ⁊ pbet crimē cōtra ipſum p no.i.c.ij.ō excep.
ſȝ cōtra illud ꝙ ipſe dixit ō delegato nō hȝ iuriſditionē
niſi in ſibi cōmiſſis.c.p.⁊.g.ō offi.delega.⁊ ſic nō poteſt
punire ſup crimine ſup quo nō eſt data poteſtas.Domi.
Cardi.reſpōdet dictū Jnno.pcedere qñ delegatꝰ pūit
ōfendēdo ſuā iuriſditionē ꝙ̄ aliter exercet nō poſſet.c.i.
ō offi.deleg.Uel ſo ſoluit ꝙ poterit punire extraordina
rie ſicut punit teſtē corā eo vacillantē.vt in.l.nullū.C.de
teſtib.alias non poterit ex officio ſuo delegatus punire
⁊ in hoc iſtud dictum Jnno.eſt valde notabile.ſed idem
Jnno.in.c.dilectus de penis ⁊ contrarium dicens ꝙ de
bet remittere teſtem ad ſuum ordinarium vt eum puniat
p no.in.§.ſi vero ignoti in aucten.de teſte.⁊ idem voluit
Bar.in.l.diuus.ff.de falſis pōt dici qō dcīm Jnn.hic pce
dit i delegato pape q ē maior ordinario.c.ſane de officio
dele.ſecus in delegato inferioris.⁊ ita pcedat aliud dcīm
Jnn.⁊ Bar.Et vide ō iſto delegato puniēte tex.⁊ Bal.
in.l.ij.C.ō ſportulis.ordinarius vero indiſtincte pōt pu
nire crimina vñcūqȝ claruerit.vide Jnno.in.c.ex parte ō
ver.ſigni.Cy.⁊ Bal.in.l.i.C.ne quis in ſua cā do.Abb.
⁊ alios in.c.cum veniſſent de iudi.Et inquantuȝ hic pro
bat ꝙ ſtatur inſtrumento exemplato dic ſm Jnn.Et ad
16 de Bald.in.d.l.nullum.vbi dicit † iudex peruſinus corā
quo erat queſtio cōmiſit examinationem vnius teſtis flo
rentini poteſtati florentie.qui teſtis coram poteſtate flo
rentino depoſuit falſum.quis iudex eū puniet.arguit p
⁊ cōtra ⁊ cōcludit ꝙ iudex peruſinus.qꝛ teſtimoniū re
fertur peruſij licet receptus fuerit florentie.⁊ ſic ibi attē
ditur veritas teſtificationis.l.ſi vt preponit.ff.eo.⁊ iudex
florentinus perinde eſt ac ſi eſſet delegatuſ.allegat Jnn.
17 in.d.c.dilectus ⁊ ꝙ habetur i.d.§.ſi vo ignoti.¶ †No.
a ꝙ fides ⁊ iuramentum equipolent.ª ſed ſm domi.Ant.
hoc hic non probatur.qꝛ hic nō dicitur alternatiue fidei
vel iuramenti ſed dicit copulatiue fidei ⁊ iuramenti niſi
forte dicatur ꝙ alter pmiſerat ſub fide ſua alter ſub iu
ramento.dominus Cardi.dicit ꝙ illa dictio ⁊ debet ex
poni pro ideſt ⁊ iſta eſt mens lr̄e ſm eū.Et ex hoc ſequi
tur ꝙ ſicut veniens contra iuramentum priuatur benefi
cio vt in.d.c.querelam.ita veniens contra fidem pſtitan.
vide glo.in.c.ij.ō ſponſali.⁊ in.c.ſi.ne prelati vices ſuas
⁊ in.c.ad aures ꝙ met.cau.⁊ i.d.c.querelaȝ.⁊ gl.hic.iſi
Archi.in.c.iuramenti.xxij.q.v.dixit nō eſſe iure cautū ꝙ
veniēs contra fidem priuet beneficio.ſequit do.Anto.in
d.c.querelaȝ ⁊ do.Cardi.i.d.c.ij.⁊ in.d.c.ad aures.Tu
tene gloſas illas.quis ſi dicendo ſic deus me adiuuet.de
quo in.c.ego.N ō iuretur.vel ſit teſtis mihi deus vt in.c.
⁊ ſi chriſtus co.itu.eſt iuramentum.ergo multo fortius
ſi promitto per fidem meam.⁊ hoc tenuit do.Gaſpar de
18 caldarinis in.c.ij.de ſponſa.¶ †Nota ſm domi.Pet.
ꝙ duo poſſunt ſe obligare inſolidum tanquā duo rei de
bēdi.⁊ ita videtur ꝙ iſti clerici fecerint hic.Sed neceſſa
rio tex.iſte non probat dictum eius.qꝛ tex.procedere pōt
etiam ſi illis duobus clericis fuiſſet pecunia obligata.⁊
quilibet fuiſſet pro pte ſua obligatus.facit ꝙ habet in.l.
reos.§.cum in tabulis.ff.de duo.reis.Et dicit hic domi.
Pet.poſſe colligi ex tex.iſto quod facta fide iudici de ſo
lutione debiti per fideiuſſorē ſtatī debitor debet cogi ad
ſolutionem per iſtū tex.in ver.moneatis nec dicit cōdem
natio.finaliter dicit ſe credere nō eſſe verum dictū.quia
fideiuſſor ꝯtractus ſoluens pro reo habet actionem mā
dati ad repetendum ſolutum.l.indebita.ff.ō ꝯdi.indeb.
ergo debet in iudicio ſeruato ordine iudiciario experiri
inſtitu.de actio.in princi.ſequitur hic Joan.de imo.Tu
adde Bar.in.l.i.in ſi.verbis.ff.iudi.ſolui.vbi dicit ꝙ fi
deiuſſor iudicatum ſolui paſſus ſententiam agit ꝯtra pri
cipalem ſine pceſſu ordinarij.allegat.l.fin.C.de vſur.rei
iudi.⁊ ita limitabis dictum do.Pet.⁊ adde pulchꝝ ꝯſi
lium domini Petri cōſilio.ccci.Et inquantum hic pba
tur ꝙ ſtatur inſtrumento exemplato dic ſm Jnnoc.pro
cedere ſi preceſſit debita iuris ſolemnitas.de qua in.c.i.
de fide inſtru.⁊ in aucten.ſi quis in aliquo.C.de edendo.
⁊ ita intellige iſtum tex.ſed Hoſtien.dicit ꝙ iſte tex.loq
tur in exēplatione facta ex mādato pape cū auctoritate
iudicis.quo caſu non requiritur ſolemnitas illorum iu
rium.quod dictū eſt valde ſingulare ⁊ limitat illa iura
cōmunia.Et inquantum tex.iſte dicit ſuſpendatis a be
neficijs dic ſed non a corpore beneficiorum ſed a quoti
dianis diſtributiōibus qꝛ ſi aliter diceremus nō poſſent
capi reddit⁹.bñficioꝝ in cauſam iudicati.Uel dic ꝙ hec
ſuſpenſio intelligit fieri ſine preiudicio illoꝝ creditorum.

ª ¶ Equipo lent.Adde Jo. de pla.in.l.mu tus.§.qui non cogit.ff.ō pro cur.lanfran.in tractatu de ar bi.pen.q.in.v. par.d.alexā.de imol.in.l.iij.§. dato in ff.de iu reiurā.vbi cla copioſe.

1 c **Onſtitutus.** †Per diſtrictio-
nē eccleſiaſticā com
pellit̄ debitor a fideiuſſiōe abſoluere fideiuſſo
rē q creditorib⁹ moleſtat̄.h.d. Cōis diuiſio.
2 Fa ſibi lōqz. ¶ †No.pmo ꝙ fideiuſſor anteq̄z ſoluat pt
agere ↄ reū pncipalē vt eū liberet a fideiuſſiōe ſi venit tpa
ſolutiōis faciēde ⁊ ipſe moleſtat̄ a creditoribus nā vbi-
cūqz reus diu differt ſolutionē pōt fideiuſſor inſtare vt li-
berēt̄.de quo ē tex.⁊ ibi dicet̄.in.c.fi.Jeod. Et ſic hēs hic
tex.ꝙ fideiuſſor ↄctus nō liberat̄ tpe ſed opʒ inſtare vt li
beret̄ lʒ ſecus ſit i fideiuſſore ð iudicio ſiſti.vt no.i.l.pe.C.
3 eo.⁊ i.l.cū apud ff.iud.ſol. ¶ †No.ſcdo ꝙ nō valeat cō
4 ſuetudo vt ſi iuret̄ ð calūnia.l.i.⁊.ij.C.ð iur.cal. ¶ †Sʒ
an valeat ↄſuetudo ꝙ aduocati nō iurēt ð calūnia gl.i.l.
rē nō nouā.C.de iudi.ſētit ꝙ ſic ⁊ idē ſequunt̄ ibi doct.
Sʒ indubitanter nō ē verū.nā tale iuramētū nō pōt remi
ti a pte.vt i.c.i.ð iura.calū.li.vi.ēt p ↄſuetudinē.c.ceterū
eo.tit.ergo multomagis nō poterit remitti aduocato p
ↄſuetudinē qꝛ magis ſit calūniari.qꝛ vt cōiter hodie do-
cet experiētia oēs viuūt de calūnijs.⁊ iō dixit gl.ſing.in
.l.ab anaſtaſio.C.mādati ꝙ aduocati oīa mala mouēt.
⁊ gl.in.c.i.ð ↄfeſ.in.vi.dixit qð aduocat⁹ loquit̄ clientulo
ſi ↄfitearis perdes cām ſʒ nō dicit tibi perdes aiam ⁊ ita
tenuit Jo.mona.⁊ Jo.an.⁊ moderni in.c.romana ð fo.
5 cōpe.li.vi.⁊ do.Abb.in.c.i.ē.de iura.calū. ¶ †Not.ꝙ
vbi iudiciū agit̄ in remotis ptibus a loco vbi ſunt teſtes
nō cogunt̄ ptes in loco iudicij teſtes adhibere.ſʒ in loco
teſtiū ē cōmittēda eoꝝ exāiatio.l.iij.§.ſi.ff.ð teſti.vñ teſtes
in viti nō ſūt cogēdi pſonaliter ire ad locū remotū pſer-
tim ex̄ pruinciā p.d.§.ſi.⁊.c.neminē.iij.q.vi.ꝙ vꝫ eē verū
niſi ↄſuetudo in loco aliť ſe hēret vt in.d.§.ſi.vel niſi papa
vl̄ pnceps aliud mādaret.c.ſtatutū.§.pſerēdo ð reſcrip.
li.vi.Et no.practicā cōmiſſiōis qꝛ añ cōmiſſionē citatur
ille ↄ quē teſtes pducēdi ſūt ad idoneā cautionē pſtādā
ð eundo ad vidēdū iurare teſtes.facit qð hꝛ in.d.§.pſe
rēdo ⁊ ibi dicit gl.ꝙ hodie melius ē puiſum p illū text.
qꝛ ſi ps dicat habeo teſtes vltramarinos iudex dicit pa-
ratus ſum illos citare ⁊ expectare depone ſalariū p ex-
penſis teſtiū in veniēdo ſtādo ⁊ redeūdo ꝙ ſi facere no-
luerit iudex nō dʒ differre cām.⁊ pōt iudex cauſe ſcribere
iudici teſtiū vt eos exāiet.⁊ atteſtatiōes clauſas remittat
ſcribēdo quāta fides ſit adhibēda teſtibus ⁊ inſtrumen-
tis exquo ad iſtud vltimū de inſtrumētis iſte tex.ē ſingu-
laris ⁊ alibi nō ita clare pbat̄.faciat belliſſimū dictum
Inno.in.c.qm̄ ↄ de pbatio.vbi dicit ꝙ ſi exāiator teſtiū
perpēdit eos vacillare vel trepidare vel aliter hēat eos
ſuſpectos ꝙ hoc ſcribat in actis ſed nō dʒ hoc ſcribere ni
ſi ipſo teſte audiente ⁊ intelligēte.vide Bal.vbi pulchre
loquit̄ p hoc dicto Inno.in.l.nullū.C.de teſti.⁊ in.l.pre
5 ſbyteri.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ in.d.c.qm̄ ↄ. ¶ †Sʒ pulchrū
dubiū ē vtrū iudex cāe cōpellat̄ cōmittere examinationē
teſtiū ex̄ territoriū.Archi.in.c.pñtium de teſti.li.vi.diſpu
tat an ſit ð rigore iuris an ſit i arbitrio iudicis.Et arguit
p ⁊ ↄ ⁊ poſtea ↄcludit qð iſta remiſſio q̄ ſit de vna ciuita
te ad aliā ſit iudicis arbitrio.⁊ allegat.§.quoniā in auc.
de teſte.⁊ ſic poterit iudex facere teſtes ex̄ pruinciā venire
⁊ pñtare corā ſe ēt inuitos p.l.qm̄.C.de teſti.exquo ſibi
ſic vꝫ pp magnitudinē cauſe vl̄ pp ſuſpitionē ipſoꝝ teſtiū
allegat ꝙ hꝛ in.§.illud in auc. vt dfuncti funera.iij.q.ix.
c.teſtes.ad egregias tñ pſonas iudex mittere dʒ vt ipſoꝝ
dicta recipiātur.vt i.d.§.qm̄ ⁊ in.c.epm.xi.q.i.⁊ fac.l.
iudices.C.de fi.inſtru.do.meus Jo.de imo.i.l. ſi quis ex
ſignatoribus.ff.quēadmo.teſta. aperi. refert ſe habuiſſe
de facto iſtā qōem ⁊ ſe cōſuluiſſe ꝙ ē arbitrariū.⁊ alle-
gauit gloſā cū tex.in.d.§.qm̄.⁊ Azo.in ſūma de teſte ⁊
Archi.in.d.c.pñtiū.⁊ Hoſti.in ſūma i ti.ð teſte.§.qñ vꝫ.
⁊ añ ⁊ refert ſe in ciuitate Forliuij ita ↄſuluiſſe.Tu alle-
ga elegātē tex.in.c.cupiētes.§.ꝙ ſi p viginti de elec.lib.vi.
vbi eſt in electiōe iudicis ſupioris an velit examinationē
cōmittere tūc in ptib⁹ an corā ſuo tribunali facere vt te
ſtes ſe pñtēt.⁊ ibi ē gl.valde ſing.ꝙ ille qui ſcipit vt cō-
pareat cū oibus monumētis ⁊ iuribus cāe ꝙ non tenet̄
cōparere cū teſtib⁹ ſi hēat pbare p teſtes ſʒ ſufficit illos
pducere tpe debito ꝙ itellige verū niſi illi teſtes iā fuiſ-
ſent exāiati in illa cā.qꝛ tūc tenent̄ cōpere cū illa exāiatio
ne tex.ē pegrinus in.c.corā ð in iteg.reſt.⁊ faciat tex.i.d.
l.iij.§.ſi.in verſi..nō temere vocādi ſunt.⁊ in.d.l.iudices
in ver.pſpexerit ⁊ tex.i.d.§.qm̄ in ver.licētiā ⁊ i ð.poſt.
7 ¶ †Ego aūt vidi dubitari hic hoc tpe quo dñs Euge-
nius papa erat hic ðlegauerat.n.cām dño cardinali de
vrſinis ⁊ pducēdi erāt teſtes ð aliena pruincia dicebat̄ p
iura pdicta ꝙ poterat cōmittere receptiōē illoꝝ teſtiū in
dici loci i quo erāt teſtes illi ex aduerſo opponebat̄ ꝙ ñ
poterat ſʒ debebat eos facere pñtari corā ſe.ex eo qꝛ erat
delegatus ⁊ ñ poterat ex̄ locū delegatiōis cōmittere re-
ceptionē teſtiū p tex.in.c.ſtatutū.§.in nullo de reſcrip.li.
vi.Sʒ in ↄtrium eſt hic tex.qd tūc ſequutū fuerit neſcio.d.
Pe.de anch.tāgit hic hoc ↄtriū.⁊ dicit poſſe rñderi ad
d.§.in nullo qð ibi ꝓhibet̄ cōmiſſio cū iuriſditiōe hic do
ſecus poſtea dicit ꝙ iſta ſolutio ñ vꝫ bona qꝛ ille cui ſit
cōmiſſio receptiōis teſtiū defert iuramētū ⁊ audit excep
tiōes.⁊ exāiat teſtes.c.pñtiū de teſtib⁹ li.vi.⁊ iō cogitā-
dū reliq̄t nec aliť determinat.Sʒ reuerēdus do.Abb.nul
la facta mentiōe ð dño Petro tāgit iſtud ↄtriū.⁊ ſoluit
videlʒ ꝙ iſte tex.pcedat quādo ↄmiſſio que ſit extra locū
ē quaſi neceſſaria ſicut cōtingebat hic.qꝛ teſtes erāt mul
tū diſtantes.⁊ dicit eſſe notabilē limitationē ad dictū.§.
in nullo vide tex.in.c.ſignificauit de offi.or.⁊ ſubdit ꝙ ſi
quis vellet hoc negare poſſet rñderi ad iſtū tex. quod hic
cantuarienſis archiepus nō ↄſtituit̄ delegatus.ſʒ cū eēt
ordinarius cōtra ſuū cancellariū excitat̄ potius iuriſdi
tio ſua.⁊ allegat.c.licet.⁊.c.penul.ð offi.ordi.qꝛ papa ñ
mādat hic ꝙ cognoſcat vice pace ſed ſimpliciter exequa
tur iuſticiam.nec dat formam cōtra ius cōe.dicit tñ pmū
dictū eſſe valde equū ⁊ forte verū.⁊ ita hic reſidet. Sed
in veritate male loquit̄ cū dicit quod hic excitat̄ iuriſdi
tio ordinaria ⁊ vt ordinari⁹ pcedat.qꝛ dicit cōtra caſū
iſtum in ver.pſentiū quoqz auctoritate iniūgimus.nā p
illa vba auctoritate noſtra ſeu pſentiū ipꝛimit̄ poteſtas
ðlegata qñ opponitur in lrīs directis habēri ptātē ordi
nariā.c.cū aliquibus ð reſcrip.in.vi.⁊ ibi Domini.repu
tat valde no.p cōmiſſionib⁹ que dirigūtur p ſupiores i-
ferioribus ordinarijs.facit ꝙ no.Jo.an.i.c.licet ⁊ i.c.gra
ue ð offi.ordi.⁊ quod iſte tex.loquat̄ i archiepo ðlegato
allego in terminis Jo.an.in addi.Spec.in tit.primo.§.
iam nūc ver.ſʒ ſm pmiſſa vide ibi Specu.⁊ ſic do.abb.
cum ſua reuerētia nō bene loquutus ē.Sʒ do.meus Jo.
de imo.hic faciens mentionē expreſſam de domino ⁊ ma
giſtro ſuo domino petro dicit quod.§.in nullo limitat̄ p
iſtū tex.vt nō habeat locū quādo cōmitteret receptionē
teſtium in alia pruincia ppter diſtantiā loci.⁊ hoc dic ſa
tis pbari p ea que habētur in.d.c.ſtatutū.§.pe.cū ibi
no.⁊ remittit ad ea que no.glo.in cle.i.de offi.delega.⁊
ita reſidet.Et per iſta non apparet veritas iſtius heſita-
tionis.⁊ ſic do.Abb.⁊ Jo.de imo.concurrūt in eodem
intellectu quis prius hoc dixerit clariſſimū ē cuiqʒ exerci
tato viro.Et in veritate iſta res ñ ē dubitatione digna.
Et miror ꝙ do.Pet.poſuerit iſtā diſcordiā inter iſtā de
cretalem.⁊.d.§.in nullo.⁊ hoc decidit gloſa formalis in
dicto.§.in nullo.in verſiculo vices ſuas.que dicit ſecus ſi
audientiam cōmitteret vel aliquē certū articulum.c.ſup
queſtionū de offi.deleg.⁊ remittit ad dicta per ſe in.d.c.
ſtatutum.§.i.⁊ ſic decidit ꝙ delegatus pōt cōmittere au
dientiā negocij vel vnū articulū cōmiſſionis extra locum
⁊ ſic poterit cōmittere receptionē teſtiū alibi ⁊ plus di-
co ꝙ hoc determinat tex.aptius in.d.§.in nullo.in ver.vi
ces ſuas.nam illud verbū vices ſuas comprehendit co
gnitionem ⁊ deciſionem illius negocij ſibi cōmiſſi.Et iō
textus ibi prohibet aliquo modo cōmittere vices ſuas.
Et ſic illud verbum vices ſuas excludit contrarium.⁊

apponit

opponit gladiū in dubitatione hac. ⁊ iſta ē veritas idu
bitata. Et pcedūt iſta in cā ciuili. ſʒ in cā criali erit ſecus
q2 nō dʒ fieri cōmiſſio teſtiū recipiēdoꝝ ēt ſi teſtes ſint eꝫ
puīciā ⁊ idō vocandi erāt ad iudicē cauſe. hoc ſentit gl.
hic in verbo trāſmittentes ⁊ gl. in. c. teſtes. iiij. q. ix. ⁊ tex.
in. d. §. ⁊ qm̄ ⁊ ibi Ang. dicit ꝙ in crialibus nō hʒ locuʒ
cōmiſſio exāīationis teſtiū. ⁊ dicit ſe vidiſſe de fcō condē
nari quēdā rectorē in ciuitate Peruſii qui in crialibus
cōmiſit exāīationē teſtiū ⁊ ex illis tulit ſniaʒ. Et per hoc
habes ꝙ lex ad egregias pſonas ſupius allegata nō hʒ
locū ſi cā ē crialis. vide glo. in. c. i. de teſti. cogen. ⁊ i. c. mu
lieres. de iudi. li. vi. ſiue ſit principalis pſona q2 reat⁹ oēʒ
adimit honorē. l. ij. C. vbi ſenatores vl̄ clariſſimi. ſiue illa
pſona ſit neceſſaria tāquā teſtiſ. q2 cū agaſ de maiori pre
iudicio dʒ iudex videre quo timore teſtis loquaſ. l. ꝺ mi
noꝛe. §. tormēta. ff. de qōnibus. l. iij. §. itē diuus. ff. de teſti.
ita dixit Dñi. refereſ Arch. ita tenere i. d. c. pſītiū. facit. d.
8 l. iudices. ¶ †Sʒ dubiū ē nō mediocre pone ꝙ illi teſtes
ſūt foręſes an pp iminētē neceſſitatē poterūt recipi teſtes
illi q cōmiſſarij fuerūt i cā criali vr̄ ꝙ nō p auc. apud elo
quētiſſimū. C. de fi. inſtr. Cy. ⁊ Ja. ꝺ are. tenēt ꝯriū ne pe
reat facultas pbādi. ⁊ p ꝯns puniendi nocentes vel ab
ſoluēdi inocētes qꝺ eēt ꝯ publicā vtilitatē. Nico. de mat.
dicit hāc cōmiſſionē fieri poſſe nō ſolū pp neceſſitatē ſʒ ēt
pp publicas occupatiōes. nā ille cui cōmittiſ eſt miniſter
ꝯmittētiſ ⁊ eū repñtat ⁊ ē organū ei⁹. ⁊ ſeqſ ibi bal. ꝙ ne
ceſſitas facit pbabile illud qꝺ alias nō eēt. c. i. de pig. cuʒ
ſi. Et idē dicit ꝙ ꝯſuetudo ita ſeruat ēt i cāis capitalib⁹.
Et dicit ſe vidiſſe approbari in romana curia. ⁊ iſta mē
ti cōmēda. Sʒ ꝯ iſtū tex. ⁊ ſimiles obſtat q2 hec cōmiſſio
erit ſine effectu ſi iudex bononie noluerit pareſ iudici cō
mittēti. nō. n. vr̄ poſſe ad hoc cōpelli cuʒ ſit alterius terri
toꝛij. l. fi. ff. de iuriſdi. om. iudi. c. ij. §. i. de ꝯſti. li. vi. Et illud
ſequiſ ſpec. in ti. i. §. iam nūc. vñ. ſed ꝺm premiſſa. ⁊ ad ꝺ
allegat iſtū tex. Jo. an. ibi dicit imo ꝯ ſpec. ē hic tex. dicit
tñ dcm̄ ſpec. pcedere in ordinario vel in delegato ordi
narij. ſecus in delegato pape. ar. c. paſtoralis. de offi. or. Tu
ꝺo pōdera accurate iſtū tex. in ver. tuis lrīs ſignifices vt
eos recipiāt vice tua. q2 pbant ꝺba illa dcm̄ Joi. an. do.
9 Cardi. in cle. i. ꝺ offi. dele. † querit duo an iudex poſſit cō
mittere exāīationē. ⁊ trāſit cū dicto Archi. pallē. Secun
do an teneaſ parere cōmiſſarius iudici cōmittēti. ⁊ alle
gat doctrinā ſpec. in. d. ver. ſed ꝺm premiſſa. ⁊ dcm̄ Joi.
an. ibi. ⁊ quoddā cōſiliū Lapi de caſtelliono. loquiſ tñ i
cā mrīmoniali. ⁊ allegat qꝺ hr̄ in. c. i. de teſti. cogen. oēs
moderni hic trāſeunt cū dicto Jo. an. ⁊ ſic nō tenebiſ cō
miſſarius parere lrīs ordinarij cōmittētis. Adde Ang.
in. §. ⁊ qm̄ palleg. vbi tex. dicit ꝙ iudex q cōmittit talem
examinationē in alio loco dʒ ſuper hoc ferre ſniam inter
locutoriā. pbat ibi tex. in verbo interlocutiōe ⁊ mādare
iudici alterius loci vt teſtes examinet. Ex quo pʒ ꝺm euʒ
ꝙ nō hʒ locū in arbitro cōpromiſſario. q2 cū iuriſdictiōe
careat. l. priuatoꝝ. C. de iuriſd. om. iudi. non pōt mādare
iudici loci vt teſtes examinet ⁊ ſub ſigillo ſuo tranſmittat
ſecus forte eſſet in arbitro iuris qui eligitur in ciuitate
Peruſii per formam ſtatuti. nam cum habeat iuriſdic
tionē ordinariā ⁊ municipalē. vt in. l. i. C. de iudi. ergo p
ꝯns cōmittere pōt exāīationē p illū tex. ſcdo dicas ꝙ nō
pōt mādare iudici loci dictus arbiter vel ēt iudex. q2 par
in parē nō hʒ imperiū. c. inotuit de elec. l. eſt receptuʒ. ff. de
iuriſdi. om. iudi. ⁊ ēt impune ſibi nō pareſ. l. fi. ff. de iuriſ.
om. iud. rñdet ꝙ in hoc maiorē hʒ iuriſdictionē ſuā ⁊ extē
dere pōt allegat no. p Cy. in. l. pp erādū. §. ⁊ ſi quidē. C.
de iudi. vbi tʒ ꝙ iudex vnius loci pōt nō ſolū rogare ſʒ ēt
mādare iudici alteri⁹ loci ꝙ ſniam p ſe latā exequaſ alle
gat. l. a diuo pio. §. ſniam. ff. de re iudi. ⁊ illud videſ verſ⁹
qcqd dixerit ſpec. Jo. an. ⁊ doc. ſupius allegati. Et ſi ali
ter diceremus ſeqreſ ꝙ. d. §. ⁊ qm̄ ⁊ ſimilia iura nō lige
rēt imo eēnt verbis impoſitiua qꝺ eē nō dʒ. c. cōmiſſa de
pec. li. vi. cū ſiſi. Et pōdera ſubtiliſ iſtū tex. q2 pbat ꝙ re

ceptio nedū teſtiū ſʒ ēt inſtroꝝ committi pōt ex cā iudici
alterius territorij qꝺ ē valde vtile. q2 interdū quedā ſūt
inſtr̄a de qbus nō pōt hēri originale q2 nō pñt remoueri
a loco ſicut ſūt inſtr̄a dñoꝝ ⁊ ciuitatū. q2 ſunt in archiuis
publicis. ⁊ ſicut ſūt inſtr̄a magnaꝝ hēditatū q non pñt ſi
ne piculo ad aliū locū trāſferri ꝺm Pe. Cy. Bar. Bal.
in. d. l. iudices. pbat ēt iſte tex. ꝙ iudex cui cōmittiſ nō dʒ
publicare ſʒ remitteſ atteſtatiōes cāe. facit. l. ii. ab initio
10 ff. quēadmo. teſta. aperi. ¶ †Querit hic Jo. an. vtrū po
cogaſ noiare teſtes pducēdos pro ſe. dicit ꝙ ſic qñ illos
vult pducere ſi aūt qñ recipit dilationē ad pducēdū. ita
dixit Spec. in ti. de teſte. §. qr̄. ¶ Sʒ quis ſoluet expēſas
iterrogatorioꝝ datoꝝ a reo ꝺʒ que petierit teſteſ exāīari.
Dñi de rota pcłone. lxiij. i antiqs dicūt ꝙ aut actor pp ta
lia interrogatoria nō erat expenſurus pluſq̄ʒ expendat p
remiſſionē teſtiū ⁊ nihil dʒ ſolueſ reus aut erat expēſurus
aliquid vltra pp illos articulos ⁊ tūc reus ꝯtribuet ſe ad
11 illas expēſas. allegāt. l. ex pte. ff. fami. herci. ¶ †Quid ſi
reus dicit pncipalē eē melioris ꝯditionis q̄ʒ ſit pcurator
⁊ petit actorē rñdere poſitiōibus pp ꝙ iudex mittit poſi
tiones ad ptes remotas in qbus pncipalis vigebat quis
tenebiſ ad expēſas. do. Domini. dicit ſe habuiſſe ꝺ facto
iſtā qōnem in. d. c. pſītiuʒ ⁊ obtinuiſſe ꝙ reus tenebiſ ad
expēſas. vide ibi p eum. Sed an ille tex. pcedat i pbāda
exceptione dilatoria dic ꝙ nō. c. cū olim ꝺ priuile. tamen
pcedit i pbanda exceptione pemptoria ita dicūt domini
de rota concluſione. ccclj. ⁊ iſta adde ad ſcribentes hic.
12 ¶ †Vltimo no. tex. pbentē fideiuſſorē teneri ad debitū
a ⁊ ad excellīones a ⁊ per ꝯns ad augmentum. glo. ii. hic
dicit ꝙ ſi fideiuſſor ſimpliciter ſe obligauit p debito nō te
neſ fideiuſſor ad augmentum debiti ex mora pncipalis
debitoris niſi fideiuſſiſſet in omnē cām pueniētēʒ ex debi
to principali. Adde Bar. in. l. centum capue. ⁊ plenius
in. l. fi. ff. de eo ꝙ certo loco. ⁊ in. l. quero an fideiuſſor. ff.
locati. ⁊ in. l. ſiue duplum. ff. qui ſatiſd. cogan. ⁊ ibi Bal.
⁊ Ange. ⁊ per eos. in. l. fi. ⁊ per Bart. ⁊ alios in. l. i. ff. de
in litem iuran. ⁊ eſt glo. magna in. d. l. quero. ⁊ facit qꝺ
no. Barto. in. l. fideiuſſores magiſtratuum. ff. eo. Et con
clude aut fideiuſſit in omnē cām ⁊ pcedat gl. ii. hic aut fi
deiuſſit ſimplr̄ ⁊ gl. iſta ſētit ꝙ non teneſ ad vſuras ⁊ ſic
ad excellīōes. Sʒ cōtrariū tʒ gl. in. l. fideiuſſor hic allēta
⁊ eā ſeqſ Bar. in. d. l. fi. ⁊ do. meus Jo. de imo. aut loq
mur quo ad vſuras debitas ex ſtipulatiōe ⁊ teneſ fideiuſ
ſor ſi tpe fideiuſſionis vſure erant debite. ſecus ſi tunc nō
erāt debite ſed poſtea fuiſſent promiſſe. q2 tūc fideiuſſor
nō teneſ arg. l. ſi. ff. de pactis. ⁊ . l. ſi ita. ff. ꝺ auro ⁊ argen.
lega. In vſuris autē ꝺbitis ex mora iuxta no. in. l. mora.
§. in bonefidei. ff. ꝺ vſur. teneſ etiā ſi poſt fideiuſſiōeʒ mo
ra cōtrahaſ. q2 ille veniūt ex natura obligatiōis. l. ſi po
ſtea. ff. reʒ pupilli ſaluā fore. l. ſi quis p eo. §. ſi nūmos. ff.
eo. In vſuris reſpectu intereſſe debitis ad quod intereſſe
ſuccedit obligatio rōne more in obligatiōib⁹ facti. vt l. l.
ſtipulationes non diuiduntſ. §. celſus de verb. obli. teneſ
Si vero loquimur de intereſſe rōne rei deteriorate poſt
morā tūc teneſ ad tale intereſſe. l. ſi ſeruū. §. ſequiſ ꝺ ꝟ. ob
li. ꝺ intereſſe vero rōne affectiōis pp quaʒ aliqſ iurauit ī
litem nō teneſ fideiuſſor. l. i. ff. ꝺ i liteʒ iuran. De intereſſe
vero rōne loci pp morain in non ſoluendo in loco ꝺſtina
to. bar. in. d. l. fi. dicit ꝙ ſi fideiuſſor intercellit ante moraʒ
actam intereſſe nō venit proprie ex natura actiōis que ē
ſtricti iuris ſed ex accidēti rōne adiectionis loci pp̄ter q̄ʒ
actio ſtricti iuris efficitur arbitraria et ſic iudex poteſt ha
bere rationē intereē ſi nō ſoluaſ i loco deſtinato. inſtitu.
de actiō. §. preterea. Idē dicit ſi intercellit poſt moram ⁊
lis nō fuerat ꝯteſtata. ſecus ſi poſt moram ⁊ litem ꝯteſta
tam p no. in. l. fi. Et hec faciūt ad qōnem ſtatuti dicentis
13 ꝙ ſi reus negat maleficiū teneaſ vltra penam ſtatuti in
quadrupluʒ ⁊ ſi accuſatus de maleficio dedit fideiuſſorē
de iudicato ſoluēdo ⁊ negat reus maleficiū cōmiſſuʒ a ſe
probatur poſtea ꝯtrariū an fideiuſſor tenebiſ vltra penā

a ¶ Excellīo
nes. Add lud.
pont. in ſingu
larib⁹ ſuis ſñ.
cccxxv. ⁊ vide
d. alex. de imo.
in. l. cum apud
iudi. ſol. bar. ⁊
doc. in. l. i. C. ꝺ
mune. ⁊ hon.

quadrupli.vñ ꝙ non p.d.l.i.vbi fideiuſſor non tenetur i
id ꝙ creſcit pp iuramētū pſtitū in litē iurando.ꝛ ibi dicit
ꝙ cautela eſt ꝙ accipiatur fideiuſſor nō ſolū ꝓ pena ſ; ēt
pro pena que poſſet ꝯtingere ex ꝓceſſu. Et adde ꝙ ſi be
ne ponderet glo.in.l.quero ꝛ in.d.§.ſi nummos deſtruit
opi.Bar.vbi mora principalis nocet fideiuſſori ēt quo
ad augumentum ſm glo.ibi. Poteſt rñdere ꝛ ſaluare
Bar.ꝙ ibi illud augumentu; veniebat acceſſorie ad pri
mum. Sed in terminis Barto. dicit ꝙ illud augumen
tū veniebat pp aliud delictū q2 ſtatutū negationē ꝛ ꝯtu
maciā reputat delictū.ꝛ iſtud ſentit Bar. Ang.ꝛ Bal.in
in dicta.l.ſiue dudum.ꝛ iſtud adde ad ſcribentes hic.
14 ¶ †Quid ſi ſtatuto caueret ꝙ ꝓ vulnere iponat pena pe
cuniaria ꝛ ꝓ homicidio iponatur maior pena ꝛ aliquis
eſt accuſatus de vulnere ꝛ dedit fideiuſſorē ꝛ interim vul
neratus deceſſit an teneat fideiuſſor ad pena; que iponi
tur ꝓ homicidio.vid bar.i.d.l.fideiuſſores magiſtratuū
ꝛ docto.hic.quibus adde quod notat Jo.an. in additi.
Spec.in rubrica de inquiſitiōe.ꝛ quod notat Bart.in.l.
dāni.§.ſabini.ff.de dam.infec.ꝛ in.l. denunciaſſe.§. quid
tamē.ff.de adulte.Et ſi illa pena maior eſt pena mortis
an teneat illā ſubire fideiuſſor.vide que dixi ſupra eo.i ru
brica quibus adde Bal.i terminis in ti.de pace ꝯſtātie.§.
damna ad ſi.vbi dicit ꝙ nō.ſ; de ꝯſuetudine in quibuſdā
locis ſeruat cōtrariū ſm eū.ꝛ allegat glo. ſingu.i.d.c.cū
homo.xxiij.q.v.que cōſuetudo h; poteſtate; in ſanguine
hois vt ē tex.melior de iure in.l.ſecularꝫ.§.ſunt queda;
15 ff.de extraor.cri. ¶ †Querit h Jo.an.quid ſi ꝓ obliga
to ad tempus vel in diē aliquis fideiuſſit ꝛ tps poſtea ꝓ
rogat an tenebit fideiuſſor.Cōcludit ꝙ ſic.ſi de volunta
te fideiuſſoris facta eſt ꝓrogatio alias ſecus p.l.ſi fideiuſ
ſor.§.i.ff.mādati.ō quo aliquid in.c.preterea requiſiſti.ō
app.ꝛ in Spec.eo.ti.§.i.verſi.illud aūt queritur. ꝛ facit
quod hr in.l.idem querit.§.qui impleto.ff.locati. ꝛ in.l.
ſi cum hermes.C.eo.ſequit do.Anto.ꝛ do.Abb.S; cer
te ſi ocā iura ponderētur ibi fiebat ꝓrogatio obligatiōis
nō ſimpliciter exactiōis ,put i qōne ꝓpoſita.Unde videt
ꝙ quādo fit ꝓrogatio ſolū exactionis videt ꝙ fieri poſſit
ſine cōſenſu fideiuſſoris.q2 ēt ſine aliqua ꝓrogatiōe ſi la
bitur dies appoſitus exactiōi fiende remanet debitor ob
ligatus ꝛ i cōſequētiā fideiuſſor.c.cū dilecti.de dolo ꝛ cō
tu.ſ; vbi tps apponit ad limitādam obligationē puta q2
quis cōduxiſſet fundū ꝓ duobus ānis.ꝛ dediſſet fideiuſ
ſorē ſ; ꝓrogetur tps obligatiōis non tenet fideiuſſor niſi
cōſentiat vt in.d.§.qui ipleto. ſecus qñ tps adycitur exa
ctiōi.puta ꝓmittit quis ſoluet in paſchate ꝛ dat fideiuſſo
rem.q2 tūc tenebitur fideiuſſor ēt poſt tps ſi non ſit facta
ſolutio infra tempus quāuis nō iteruenerit aliqua ꝓro
gatio.ꝛ ſic multo fortius tenebitur ſi ꝓrogatio interuene
rit licet non interuenerit cōſenſus fideiuſſoris.ꝛ ita tenet
16 hic Pe.de ancha.ꝛ Jo.de imo. ¶ † Sed dubito vehe
menter de hoc fideiuſſor debet intercedere per ſtipulatio
nem.l.blāditus.C.eo.que ſtipulatio requirit verba.l.i.i
principio.ff.de ver.obli.neſcio videre quomodo ꝯſenſus
ſolus ſufficiat niſi dicas ꝛ erit noua ꝯſideratio ꝙ licet ſti
pulatio requirat verba nihilominus ſi pceſſit ſtipulatio
videt repetita in ꝯſequētiam in ꝯtractu ſequenti ꝛ iſte eſt
caſus in.l.ēt.C.de iure dot.ꝛ ibi hoc aſſerit domi. Bal.
Et adde pro dicto.§.qui ipleto Bal.in ti.de pace cōſtan.
17 in.§.idem ſocietates † vbi querit facta eſt liga inter duas
ciuitates per quiquēnium duratura.poſt quinquēniū ꝓ
ſtant ſibi mutuos fauores.an intelligat liga repetita. vñ
ꝙ ſic per.d.§.qui impleto.Contrariu; ibi decidit p illū
tex.niſi remoueat expreſſe ꝛ allegat ēt.d.l.ſi cum hermes
preſertim ſi fuerit cōtracta prius p ſtipulatione;.q2 ſtipu
lationes verba deſiderāt.Idē; dicit in ꝯtractibus i qbus
requirit ſcriptura.q2 ñ fit tacita renouatio qđ ē ſing.no.
in.d.l.ſi cū hermes dixit idē Bal.ego fideiuſſi ꝓ prātē ꝙ
nō teneor eo in offō ꝯfirmato ꝓ nouo tpe.l.labeo in ſi.ff.
ō verbi.ſ Ja.de are.Et ſi qs fideiuſſerit ꝯfirmādo aliquē

idemnē teneī ad ſortē ꝛ ad acceſſiones.tex.eſt in.d.l.que
ro in ꝓn.ꝛ ibi vide Bar.ꝛ iſta adde ad ſcribētes hic.

1 Quod quibuſdam. †Si ne li
cētia plati ꝛ maioris ptꝭ capituli ſi religioſus
fideiuſſerit vel mutuū acceperit ꝯuentus mo
naſtery nō teneī ꝛ ipſe punit.h.d. Et diuidit in ptes pte
ponit duo dicta ꝛ duas ꝓhibitiones.in ſecūda ponit effe
ctū ꝓhibitionis.ꝛ in tertia ponit penā faciētis ꝯtra ꝓhi
2 bitionē.ſecūda ibi alioquin.tertia ibi ꝛ q ꝯtra. ¶ †No.
ꝙ ſtatutū cōcernēs aliquos religioſos nō extēdit ipſo fa
cto ad alios religioſos ſ; oportet ꝙ extēſio fiat per ſupe
riorem.facit.c.cōſtitutionē.de regu.li.vi.ꝛ talis extenſio
ſm do. Pe.videtur fieri reſpectu locoꝝ non perſonaru;
q2 priuilegiū vel ꝓhibitio que dirigit ad vniuerſitatē cē
ſetur realis ꝛ nō perſonalis.q2 ꝯceditur generi perſona
rū ꝙ non videt perire.vt habet in.c.cōueniſſent. de inſti.
ꝛ in.l.proponebat.ff.de iudicys.ꝛ vñ hoc procedere qñ
cōſtitutio eēt exorbitans quia tunc non extēdit per infe
riorem ad alios.ſed per ſuperiorē per.d.c.cōſtitutione;.
ꝛ.c.nō ſolū.ō regla.li.vi.ꝛ per id quod hr i regla q̄ a iur
li.vi.ſecus ſi nō eēt exorbitās.q2 tūc poterit fieri extenſio
per hominem ꝛ ſic p inferiorē p id qđ habet in.c.ij.ꝛ in
c.ꝙ dei timorē de ſtatu mona.ꝛ in.c.ij.de tranſla. prela.
ꝛ in.l.his ſolis.C.de reuoca.dona.Et addo elegantiſſi
mum dictū Barto.in.l.ij.§.ſi matri.verſic.ſic equidem.ff.
ad tertul.vbi dicit ꝙ ſi ſtatutum loquitur de poteſtate h;
locum in capitaneo ſi eandem iuriſdictionem habeant fa
cit optimus textus in.l.aduocatos.C. de aduoca. diuer.
3 iudi. ¶ †Not.ſecundo quod religioſus ſine licentia ſui
prelati fideiubere non poteſt.ex quo infert do. Abb.hic
quod licet religioſus ſit in ſtudio cum licentia ſui prelati
nō pōt pro alio fideiubere.ꝛ ſi ꝯtrafecerit nō obligatur
eccleſia.ꝛ credit quod ēt p peculium ſibi cōceſſum cā ſtu
dy nō obligatur.q2 hec fideiuſſio eſt facta extra caſum p
quem cōceſſum ē peculiu;.ſicut dicimus i ſeruo fideiubē
te extra cām peculy.vt in.l.iy.ff.de peculio.allegat etiam
ꝙ no.in.c.ij.ne cleri.vel mona.li.vi.ſecus ſi reciperet mu
tuum gratia ſtudy.q2 tūc obligaret monaſteriū ō quo di
cetur vt no. Archi.ꝛ Joā.an.in.d.c.ij. ꝛ ſic ſentit duo ꝙ
extra cām ſtudy nō pōt ſe obligare.ſed in his que cōcer
nūt cām ſtudy poterit.ꝛ ſic ſequitur ꝙ poterit adeē in iu
dicio ēt ſine conſenſu abbatis.Ad primum adde notabi
4 le dcm̄ Bal.in.l.ſi.C.ad maced.† ſtatuto cauet ꝙ pater
teneat ꝓ filio mercatore ꝙ itelli qñ recepit pecunia; ab
aliqo in cā mercācie ſecus ſi ex cā; mercācie pecuniā accepit
q2 tūc pr nō obligabit.vide eūdem Bal.in.l. obſeruare
§.ꝓficiſci.ff.de offi.procōſu.ꝛ in.l.iy.§.i.ff.naute caupo
nes.ꝛ ꝙ no.per alios i.l.i.§.familie.ff.de publica. Ad le
eūdum adde notabilem glo.in.c.nolo.xij.q.i.ꝛ adde op
5 timum ſimile.videlicet † ꝯſului pridie in ciuitate florētie
filiuſfamilias hēbat adminiſtratione; peculy ꝓfecticy a
patre egit i iudicio ꝯtra debitores illius peculy ſine con
ſenſu patris vertit nūc in dubiū iudicium eē nullum.con
ſului cōtrariū ꝛ allegabā illud ꝙ habetur p glo.in.d.c.
nolo ꝛ illud ꝙ hic not.ꝛ in terminis dicebam fore caſu;
ſingularē ꝛ vnicū in.l.ſi filius.ff.de dam.infec.ꝛ ibi dicit
Ange.in reportatis florentinis fore caſum ſingulare; ꝙ
filiuſfamilias pōt ſtare in iudicio ſine conſenſu patris in
peculio ꝓfecticio cuius adminiſtratione; habebat a pr̄e
allegabā ꝙ dicimus de ꝓcuratore ꝯſtituto ad adminiſtrā
dum negocia q2 poterit noie domini actiones in iudicio
intentare.facit.c.qui generaliter de procura.li.vi.l.ſed ſi
vnius.§.ſi procuratorem.ff.de iniur. allegabā optimum
tex.ꝛ not.ſcribētiū in.c. cu; dilecta de reſcrip. de religio
ſa cui ē cōceſſa adminiſtratio certi loci.ꝛ erat inſtrumē
tū cōfeſſionatū cuius executionē filius petierat ſine con
ſenſu patris.ꝛ allegabā in idiuiduo Bal.formaliter i.l.
iij.§.ſ; verū.ff. de minori. ꝛ glo.ſingu.in.l.i.C.qui admit
ti.ꝛ not. bal.ibi.ꝛ eundē Bal.in.l.ſi.§.neceſſitate.C. de
bo.q̄

bo.q3 libe. ⁊ iſta mēti.cōmēda. Et limitabis p̄dicta pce
dere niſi religioſus fideiuberet i caſu neceſſitatis īminētj
ēt p̄ layco q: poſſet ita ſentit gl.hic per.c.nō ſatiſ allatuz
in ea. ⁊ cū hoc tranſit do.anto.hic ⁊ ſequit Jo. d imo.q:
ſm eū ſi p̄ximus eēt in magno p̄iculo niſi p̄ſtaret fide
iuſſorē nec reperitur alius qui velit fideiubere tunc reli
gioſus vel clericus pōt ex pietate fideiubere. ⁊ ſic inq̄rtū
6 do. Abb.voluit † q̄ religioſus exiſtēs in ſtudio nō poſſit
fideiubere.nihilominus tn̄ dic q̄ poterit pp̄ neceſſitatem
p̄ximi l3 layci p̄ iſtā gl. S3 do. Cardi.hic dānauit iſtam
gl.v3 q̄ nō poſſit religioſus fideiubere pp̄ neceſſitatē pro
ximi. ⁊ .d.c.nō ſatis rn̄det q̄ loquat̄ de alia ſubuentione
v3 elemoſine pōt.n.mōachus facere elemoſinā.vt no.gl.
in cle.ij.de vita ⁊ honeſta.cleri.bene facit in ſimili q̄ no.
gl.ſing.in.c.manifeſtū.xxxiij.q.v.que dicit q̄ inuito ma
rito vxor pōt donare vnū denariū p̄ elemoſina. Tu pon
dera q: reuerētia dn̄i Car.ſalua male itellexit dcm̄.c.nō
ſatis.nā tex.in.d.c.nō ſatis loquit̄ in debitore detento ⁊
carcerato p̄ creditorē vn̄ ſi pōt ſoluere debitū p̄ eo vt hic
ergo multo magis fideiubere. ⁊ ſic ibi ē caſus p̄ opi.iſti⁹
gl. Et dicit hic do.Car.q̄ iſte tex.h3 locum ēt i religioſo
ſimplici nō habēte adminiſtrationē.vn̄ ſi recipit mutuū
infra ſūmam taxatā ſatis d̄r habere adminiſtrationē.al
legat q̄ no.in.c.ij.de poſtulā. ⁊ ſic tūc nō v̄r requiri licen
tia p̄lati Hoſti.tn̄ dicit q̄ iſte tex.h3 locū in religioſo p̄la
to habēte adminiſtrationē do.Ant. ⁊ do.Pet. ſequunt̄
Hoſt.do.meus Jo.de imo.cōcordat opiniōes.v3 q̄ ſi cō
ſtitutio monaſterij diſponit q̄ monachus libere poſſit cō
here mutuū vſq3 ad certā ſūmā p̄cedit dcm̄ dn̄i Card. ⁊
ſic habebit locū tex.in ſimplici monacho nō habente ad
miniſtrationē.ſecus ſi cōſtitutio dicat q̄ vſq3 ad tātā ſum
mā poſſit mutuum cōhere p̄ eccleſia.nec aliter declaret q:
tūc ſimplex religioſus nō poterit capere illud mutuū ⁊
ita reſidet hic. Tu pondera ſubtiliter iſtū text.in v̄bo ne
quis religioſus vbi aperto ore loquit̄ tā in religioſo ha
bēte adminiſtrationē q̄3 nō habente. ⁊ ſic v̄r q̄ itellectus
do.Car.ſit verior. Pondera ēt cōtra vltimū mēbrum diſtin
ctōis dn̄i mei.q: Bal.multū ſingulariter i.l.oēs populi.
de iuſti. ⁊ iure.dicit q̄ vbicūq3 verba ſtatuti ſūt cōcepta
iperſonaliter v3 ſi debitū nō fuerit petitū vſq3 ad decēniū
ſi poſſit āpliuſ peti.q: tale ſtatutū cōp̄rehēdit poſthumū
⁊ ſic p̄ſonā inhabilē ad petēdū.ita dicamus i caſu iſtius
7 cōſtitutiōis.q: cōp̄rehēdet inaiatus ſimplex. ¶ † No.q̄
ex cōtractu inito cū p̄ticulari de eccleſia nō obligat̄ eccleſia
niſi quatenus pecunia eēt cōuerſa in vtilitatē eccleſie dixi
de hoc in.c.i.ſ.de depoſito. Hic tn̄ q̄ obligat̄ ipſe cōhens
mutuū. ⁊ fuit ſingulare dcm̄ Inno.in.c.ex p̄ſētiū.ſ.de pi
gno. ⁊ retulit Bald.in auc.hoc ius.C.de ſacroſan.eccl.
tenet̄ tn̄ eccleſia quatenus eſt conuerſum in vtilitatē eius
l3 ille cōtrahēs nō habuerit mandatū ab eccleſia. ⁊ ē rō
8 q: ē effecta locupletior de quo inferius dicet̄. ¶ † Ultio
note tex.ibi grauiori diſcipline q̄ trāſgreſſor canonis d3
ſubijci grauiori vltioni.ſed que dicat̄ grauior habet̄ i.c.
ſ.de regula. ⁊ per glo.in.c.nō ſolū eo.ti.li.vi. ⁊ ibi dicit
que ſit grauior pena quo ad religioſos q: īſpicit̄ diſpo
ſitio regule vel cōſuetudinis quo ad ipſos religioſos. in
alijs autem tranſgredientibus canones que pena impo
natur vide gloſam magiſtram in.c.generali de electio.li
bro.vi.que vult q̄ veniēs cōtra ſtatutū p̄ceptiuū peccat
mortaliter ēt ſi in ſtatuto apponat̄ pena corporalis.facit
9 glo.x.di.c.ſi quis aūt. ¶ † S3 qd ſi in lege dicat̄ puniat̄
a pena grauiſſima^a vulgo tradit̄ glo.ſingul.in.l.ij.C.de eu
nuchis que dicit q̄ eſt pena mortis. ⁊ in veritate ē tex.cū
glo.in.l.i.C.nemini licere ſignū ſaluatoris.que etiā dicit
q̄ venit pena mortis. ⁊ de illo tex.cum glo.fecit magnuz
feſtum do.Pe.de ancho.in cōſilio.xv. Sed ego allego ter
tiam glo.cum tex.ſuo in.l.i.C.de ſeditioſis in verſic.gra
uiſſima pena. ⁊ glo.ibi dicit morte.vel ad furcham ſuſpē
ſio vel ad beſtias traditio ſm qualitatem perſone puniē
de. ⁊ illa glo.eſt cōiter incognita ⁊ ad hoc melior que ſit
in corpore iuris.vide tex.in.l.raptores in v̄bo penis du
riſſimis afficiant̄ ⁊ mortis cōdēnent̄ ſupplicio ⁊ in.l.deo
nobis ad ſi.in v̄.grauiſſimis penis ſubiacebit ⁊ in.l.ſi qs
ad declinandam ad ſi.in ver.grauiſſima pena.C.de epiſ.
⁊ cleri. ⁊ tex.in.l.ij.C.ſi nuptie contra reſcripta petant̄ in
verſic. grauiſſime pene ⁊ interminatione ⁊ tex.in.l.h3 in
verſi.grauiſſima indignatione.C. de dona.ibi aūt nō im
portat mortē pp̄ verbum alia ibi poſitū tex.in.l.ſi quādo
in ver.grauiſſimis ſupplicijs.C.de bo.vaca.li.x. ⁊ in.l.ſi.
in ver.grauiſſima idignatiōe.C.de ſpectaculis ſenicis li.
xi.tex.in.l.ſi.i verbo grauiſſima ſeueritate.C.d colle. fun
dorum p̄ſmonialiū li.xi. ⁊ vide pulchr̄ tex.in.c.prudem
tiam in ver.grauiſſime arguendus de offi.dele. Et pōde
ra iſtuz tex. ibi abſq3 maioris p̄te capituli ⁊ abbatis ſui
licētia.q: p̄bat ille tex.q̄ licētia ſolius abbatiſ nō ſufficit
ſ3 ēt requirit̄ licētia capituli.q: nō v̄r verū idubitāter. vt
eſt tex.quē reputo ſingularē in.c.nullā in ver.vel ad vtili
tatē eiuſdē mōaſterij p̄tinet abbatis ē ſollicitudo ad quē
p̄tis tota p̄tinere cōuenit debeat adimplere. Et gl.ibi dic̄
tota ita q̄ nō ad capitulū.xviij.q.ij. Et ſic p̄bat idubitan
ter q̄ licētia ſolius abbatis ſufficit ⁊ ſic deſtruit̄ iſte text.
per illū.nec reperio hoc tactū aliqua reſonāte ſcriptura.
conceperā ſic dicere quod iſte textus procedat in caſu in
quo loquit̄ v3 vt capiat̄ pecunia mutuo quo caſu agit̄ de
quadā quaſi alienatiōe.q: vel mutuū reſtituet̄ de fructi
bus monaſterij vel de bonis monaſterij quo caſu reqrit̄
cōſenſus cōuentus per no.in.c.abbatibus.xij.q.ij. ⁊ q̄ dixi
in.c.i.de rebus eccle.non alie.dictū v̄o.c. nullā loquit̄ in
alijs caſibus.puta qn̄ abbas vellet ipetrare reſcriptū.v̄l
vellet agere in iudicio tenē mēti q: ē nouū. Et inquantū
ſupius dixi poſt do.abbatē q̄ ſi monachus obligat ſe ex̄
adminiſtrationē peculij nō t3 obligatio.vid pulchrū dcm̄
bal.in rub.C.de exercitoris.vbi dixit q̄ cōtractus factus cū
ſacriſta eccl̄ie vel cū p̄iore clauſtrali vel cū guardiano
alterius nō obligat eccl̄iā.q: ille nō eſt p̄poſit⁹ ad obli
gandū ſ3 vt ſimplex cuſtos. Adde eundē bal.in.l.ij.C.de
cōſti.pecu. ⁊ in.l.ſi.C. vbi de ratiocinijs agi op3 Ang.in
.l.i.C.ſi rector p̄uincie. Saly.in.l.macedoniani. ⁊ in.l.
ſi.C.ad mace.do.Pe.i.c.ſi ep̄s de offi.or.li.vi. ¶ Oppo
nitur ⁊ videtur q̄ eccleſia nō obliget̄ ex quo recipiēs mu
tuum nō hēbat mandatū.c.i.de depoſito.do.Car.hic di
cit q̄ iſta mā eſt intricata ſatis nec bene eſt declarata i iu
re canonico nec ēt in iure ciuili ſm eum minus eſt declara
re hic ⁊ nō bene ſm Jo.de imo.do.Anto.declarauit ſ3 d
ficit in multis do.meus Jo.de imo.retulit omis dcā ſcri
bētium hic ſub magna inuolutione verborū do.Abb.de
dit diſtinctionē ſatis clarā ⁊ diſtinguit hoc modo. aut p̄
reſtitutionē mutui oportet aliēare bona imobilia v̄l mo
bilia precioſa monaſterij tunc oportet p̄bare verſionē in
vtilitatem eccleſie ēt ſi mutuū fuiſſet factum prelato ⁊ ca
pitulo ſimul. ⁊ ad hoc allegat auctē.hoc ius.C.de ſacro
ſan.eccle. ⁊ quod notat Inno.in.c.i.de depoſito alias p̄
idirectū poſſet prelatus ⁊ capitulū alienare imobilia ec
cleſie quod eē nō d3.c.cū quid.de regu.iur.in.vi. allegat
ſimile q̄ voluit bar.in.l.in quorū.ff.de pignoribus.vbi
ſi ſtatutū p̄hibet alienationē videt̄ p̄bare omne id p̄ qd̄
deuenit̄ ad p̄hibitū l3 Bar.in.l.ciuitas.ff.ſi cer. pe.dicat
q̄ ſi mutuū eſt factū preſente prelato ⁊ capitulo nō eſt ne
ceſſe p̄bare v̄ſionē ſicut ſi fieret mutuū ciuitati p̄ſente con
cilio populi.q: iſtud nō eſt bonū ſimile.q: cōſiliū populi
habet liberā adminiſtrationē diſtrahēdi bona ciuitatis.
ſed nō ſic prelatus ⁊ capitulū.xij.q.ij.c. ſine exceptione.
nec ſufficit p̄bare iſto caſu q̄ eccleſia tempore mutui in
digebat.q: iura in hoc exigūt verā verſionē ⁊ nō preſum
p̄tiuā.vt in.d.auc.hoc ius. Si vero non oportet vendere
imobilia ſed pōt ſatiſfieri de redditibus eccleſie tūc ſuffi
cit q̄ mutuū ſit factum prelato ⁊ capitulo nec ē neceſſe p̄
bare verſionē vt probat iſte tex.nō requirens verſionem
quādo mutuū fuit factū cū conſenſu prelati.ergo multo
magis quādo mutuū fuit factū eccleſie p̄ſētibuſ prelato

a ¶ Grauiſſima. Adde bal. i.l.ij. i vlti.col. C.de p̄ba. gl. in.c.cū canōi: in ſi.de offi.or. ⁊ ibi doct.

⁊ capitulo. ⁊ iſto modo dicit poſſe ꝓcedere dictū bar.in
dicta.l.ciuitas. ⁊ allegat in argu.c.i.de depoſito.vbi ver
bum exigitur quando ↄtractus fuit initus cū ꝑticulari de
eccleſia ⁊ nō cū tota eccleſia.Et in ſimili dicimus ꝙ deli
ctum prelati ⁊ capituli nocet eccleſie.vt no.in.c.ij.de ord.
cogni. ⁊ in regula delictū perſone lib.vi. ⁊ in.l.iubemus.
.C.de ſacroſan.eccle. ⁊ ſic poterit prelatus ⁊ capitulū ꝑ-
iudicare eccleſie quādo ex reſtitutiōe mutui nō debēt alie
nari bona imobilia vel mobilia precioſa. ⁊ iſtud ē primū
membrū ſue diſtinctiōis. Tu adde ꝙ iſta opinio nō fuit
ſua.ſed fuit do.Cardi.hic. ⁊ etiā in dicto.c.i.de depoſito.
⁊ facit ꝙ voluit ibi Inno. ⁊ reſtringit ibi domi.Cardi.
dictā auctē.hoc ius.ꝙ tūc ſit neceſſariū ꝓbare verſionē
quādo agit de alienādis imobilibus eccleſie.ſecus ſi ſolu
tio deberet fieri de fructibus qꝛ tūc potius prelatus ⁊ ca
pitulū dicūt ſoluere ꝙ̄ ipſa eccleſia. ⁊ idō iſto modo pote-
rūt ſoluere mutuū d̄ fructib⁹. ⁊ ita dicit ſe in q̄ōne facti cō
ſuluiſſe.lꝫ do.abb.de eo nullā fecerit mētionē. Tō ſup h̄
conſidera ꝙ ſi mutuū fiat prelato ⁊ capitulo ſimul nō eſt
neceſſe ꝓbari verſionē.ita tenuit Azo. ⁊ glo.Cy. ⁊ bart.
in dicta auctē.hoc ius Laurē. ⁊ Gofre.vt refert Arch.
x.q.ij.hoc ius Jo.de imo.hic ⁊ do.Anto.ſed glo.in auc.
de alienatiōe. ⁊ emphiteoſi. ⁊ Ja.de belui.ibi tꝫ cōtrariū
⁊ do.Pe.hic ⁊ Archi.in.d.c.hoc ius Bal. ⁊ Guil.i.d.
aucten.hoc ius.Et ſi opponit prelatus ⁊ capitulum pōt
delinquere ⁊ preiudicare eccleſie vt dictū eſt.ergo multo
fortius ↄtrahendo pōt preiudicare eccleſie. ad ꝙ r̄ndeo
ꝙ facilius poſſunt preiudicare eccleſie delinquēdo quaꝫ
ↄtrahēdo pp frequētiam ↄtractus. Dixit tamē Cy.i.d.
aucten.hoc ius ꝙ nihilominus poterit eccleſia reſtitui in
integrū tenēdo primā opi.ſi nō ꝓbet verſio.l.i.C.ſi aduer.
credi. ⁊ ſic glo.Ja.de belui. ⁊ ſequaces tenent indiſtincte
eccleſiaꝫ nō obligari ſi nō ꝓbet verſio quādo mutuū fuit
factum eccleſie pōte prelato ⁊ capitulo ergo nec in reb⁹
nec in fructibus eccleſie preiudicabit cōtractus prelati ⁊
capituli ⁊ eſt magna diuinatio ad.d.auctenti.hoc ius in
verſ.is creditor vt itelligat eē q id ꝙ credidit ꝓbat i vtili
tatē eccleſie ꝓceſſiſſe.qui tex.vult ꝙ nūquaꝫ creditor pōt
repetere debitū niſi ꝓbet in vtilitatē eccleſie ↄuertiſſe.nō
ergo eſt reſtringēdus quādo alienant bona eccleſie imo
bilia. ⁊ cōtra dictū eorū videt tex.in.§.ſi vero quis in.d.
aucten.de alie. ⁊ emphi.vbi dicit aut ep̄us aut yconom⁹
aut ordinator cuiuſlibet venerabilis domus pecūias cre
didit neqꝫ eis imputari niſi primitus oſtenderit qꝛ i vtili
tateꝫ predicte venerabilis domus iſta ꝓceſſerūt neqꝫ ipꝫ
neqꝫ heredem ei⁹ cōtra venerabilē domū heredē aliquē
pro ipſis actoreꝫ.ſed cōtra mutuas accipienteꝫ pecunias
aut heredem eius moueat actionē vbi eſt caſus ꝙ ſi nō ꝓ
betur verſio in vtilitatē eccleſie cōpetit actio ↄtra accipiē
tem ſiue ergo acceperit mutuum ꝑlatus cū capitulo ſiue
ſolus prelatus aut ſolum capitulū nō ꝓbata verſione nō
agit cōtra eccleſiā.ſiue ergo ſatiſfactio fieri debeat de bo
nis imobilibus ſiue mobilibus eccleſia nō tenet. ⁊ eſt ibi
caſus pro dicto Inno.inquantū voluit poſſe agi ↄtra ac
cipiētē licet nō fuerit probatū mutuū fuiſſe cōuerſum in
vtilitatē eccleſie. ⁊ licet bal.in dicta aucten.hoc ius. ⁊ d.
Cardi.in.d.c.i.de depoſito fecerit magnū feſtuꝫ de dicto
Inno.nihilominus ꝓ dicto eius eſt caſus apertus in.d.
§.ſi vero quis quē nemo ad hoc allegauit. ⁊ iſta mēti cō
menda.Si vero mutuum fuit ↄtractū per ſolum prelatū
tunc in vita prelati nō eſt neceſſe ꝓbare verſionē ar.iſti⁹
tex.ꝙ hic exigitur ſolū quādo particularis de eccleſia re
cipit mutuū ſine licentia prelati ergo in prelato non ē ne
ceſſe probare verſionē.prelatus.n.habet liberā admini-
ſtrationem fructuū ⁊ oīa adminiſtrat excepta alienatiōe
imobiliū.c.is cui.de elec.in.vi.c.cū nobis.in fi.c.ri. Nec
ob.d.l.ciuitas qꝛ loquit i adminiſtratore ciuitatis q nō hꝫ
tātā ꝑtātē in rebus ciuitatis vbi habet prelatus in rebus
eccleſie.facit ꝙ no.gl.in.c.ſi.v.q.iij.ſꝫ poſt mortē prelati
eccleſie nō tenet ſibi ſi ꝓbet verſuꝫ.qꝛ nō potuit vltra tp̄s
vite ſue eccleſiā obligare ex neceſſitate vel vtilitate eccle
ſie ad quam ꝓbandum eſt neceſſe ꝓbare verſionem.faci-
unt no.per glo.in.c.ſi.ne prelati vices ſuas. ⁊ in.c.ex pre
ſentium de pigno.ideo dixit Inno.in.c.i.infra tit.ſeq.ꝙ
ſucceſſor nō tenet ad debita contracta ꝑ predeceſſorē
niſi ꝓbent verſa in vtilitateꝫ eccleſie. Sed hoſtien.ibi di
cit hoc nō eē neceſſariū.qꝛ tex.ibi ſolum exigit ꝙ pro ne
ceſſitate eccleſie fuerint contracta.ergo ſatis eſt ꝓbare ꝙ
tūc iminebat neceſſitas eccleſie quādo fuit receptum mu
tuum ⁊ eſt opinio ſatis equa.Naꝫ durū eēt ꝙ mutuās ꝑ
lato volenti ire ad curiā pro neceſſitate eccleſie debet eſſe
ſollicitus ꝙ pecunia expendatur pro neceſſitate eccleſie
vel ſi mutuat pro agris colendis debeat admittere te-
ſtes ad videndum illā verſionē vt dixit hic Guil.naſo. ⁊
facit iſte tex.per locum a ſpāli duꝫ loquitur de mutuo fa
cto ꝑticulari de eccleſia.Et ſubdit do.abb.hic ita eſſe re
ſtringendam dictā auc.hoc ius quādo agit d̄ alienatiōe
rerū vt ibi nec habemus alia iura requirētia ꝓbationeꝫ
verſionis. ⁊ ita reſidet in hoc mēbro ſuo huius diſtinctio
nis. ⁊ iudicio meo demulcet ſatis aures auditorib⁹ ⁊ nō
fuit dictū eius ſed fuit dictū do.Cardi.nec fuit tāto viro
dignum maiorū tacere nomina ⁊ eoruꝫ ſibi appropriare
ingenia.Et quātū ad hoc cōſidera qꝛ ſi tenemus opi.Ar
10 chi.in.c.ſtatutū.§.aſſeſſorē.de reſcrip.in.vi.vbi tenuit ꝙ
prelatus equiparat vſuario in vita. ergo non poterit ſolui
de fructibus prelature niſi ꝓbet verſum.Si vero tenem⁹
opinionē cōem ꝙ in vita equipetur vſufructuario vt eſt
gl.magiſtra ⁊ ſing.in.c.pāti.§.porro.de officio ordi.in
vi.tunc poſſet ꝓcedere dictum eius.ſed adhuc non puto
verum niſi ꝓbetur verſio. ⁊ ad hoc allego text.in.d.§ſi
vero quis.Et poſito non tñ conceſſo ꝙ dictum do.Car.
⁊ abb.eēt verum nihilominus prius illi fructus deberēt
exponi ꝓ ſeruitoribus ⁊ oneribus eccleſie icumbētibus
⁊ de reſiduo ſoluere creditori. iſte ē text.i.d.c.preſenti.§.
porro.Et cū dicunt ꝙ non hēmus iura dicentia verſuꝫ ꝓ
bari debere niſi dictā auctē.hoc ius. ⁊ tex.in corpore vn̄
ſumitur. ⁊ illa loquūtur eo cāu quo imobilia vēdi debēt
dico ꝙ ſalua eorū pace imo habemus text.in.d.§ſi vero
quis.nec loquit ille tex.quādo debeant vēdi imobilia ec
cleſie.ſed dicit ibi tex.ꝙ contra venerabilē domū nullam
habeant actionē. ⁊ eēt magna iꝓprietatio dicere ꝙ ver.
bis vero creditor.in dicta auctē.hoc ius exponatur idest
hoc caſu creditor.qꝛ imo ille verſi. loquitur generaliter
in quocūqꝫ creditore. ⁊ iſta tene menti.Aut non eſt taxa
ta aliqua ſūma a conſtitutione eccleſie. ⁊ tunc ſi recipitur
pecunia ab eo qui non habet adminiſtrationem eccleſie
nec mandatum.tunc opꝫ ꝙ probetur verſum ⁊ ꝙ duret
verſum ⁊ tunc tenebitur eccleſia de in rem verſo vt vo
luit glo.hic.Si vō recipitur pecunia ab habēte admini
ſtrationem vel mandatū tamē eſt neceſſe ꝙ ꝓbet verſuꝫ
in hoc caſu obligat eccleſia ex eius contractu ſi ꝓbabit
verſio ⁊ etiam tenebit de in rem verſio ſecundū do.Ant.
hic facit.l.ij.C.quando ex facto tutorū vbi ex mutuo ac
cepto ꝑ adminiſtratorē minoris non obligat minor niſi
appareat verſum i vtilitatē minoꝛes tenet Cy.in.d.auc.
hoc ius.Si vero ſumma eſt taxata. ⁊ tunc particularis
de eccleſia puta monachus vel canonicus nō hn̄s admi
niſtrationem nec madatū ad hoc recipit mutuū infra ſū
mā taxatam ab eccleſia ⁊ tūc nō eſt neceſſe ꝓbare v̄ſionē
qꝛ mutuum videt factum ipſi eccleſie vt ꝓbat iſte tex.Si
vero accipit vltra ſummā tunc eſt neceſſe vt duret verſuꝫ
tempore actionis.ſed quādo mutuū fuit receptū in ꝓcedē
tibus caſibus nō reqrit vtilitas ꝑpetua ſed ſufficit ꝓalis
ſm Inn. ⁊ Hoſtien.hic ꝙ ꝓcedit quādo nō erat neceſſe
eccleſie facere illum ſumptū tēporaleꝫ.Sed ſi erat neceſ-
ſe tūc licet nō duret verſum tamē eccleſia tenet.qꝛ dicitur
facta locupletior.arg.eius ꝙ habet i.l. pupilli.ff.d̄ neg.
geſt.puta quādo particularis de eccleſia ↄuertit mutuū
in alimenta neceſſaria miniſtris eccleſie lꝫ non duret ver
ſuꝫ tamē eccleſia tenet qꝛ eſt facta locupletior. ⁊ ꝓcedūt
predicta

predicta ⁊ iſte tex. ꝙ eccleſia teneat̃ pbata verſiõe qñ vi le fuit eccl'ie illã verſionẽ fuiſſe factã ita ꝙ veriſimiliter ſe ciſſet de pprio al's ſecus ſm do. Abb. puta pꝛiculariꝰ de eccl'ia de mutuo recepto fecit fieri nobile edificiũ in loco nõ expediẽti. ita ꝙ graue eẽt eccl'ie illũ ſumptũ feciſſe vel approbare. ⁊ ſic eccl'ia nõ tenet̃ p id ꝙ in ſimili hr̃ in. l. in fundo. ff. de rei vẽdi. nõ. n. dici põt pu͂erſum in vtilitatem eccl'ie ſi nõ expediebat eccl'ie in illũ vſuʒ pu͂ertere. ideo tene bit̃ eccleſia dũtaxat in eo ꝙ eſt meliorata nõ in eo ꝙ ẽ ex penſum. ⁊ hec pcedunt inq̃ntũ pꝛiculariꝰ de eccleſia nõ hẽbat adminiſtrationẽ aliquã ſaltem peculiȷ al's tenet̃ ipſe ſuperior inquãtum patit̃ illũ adminiſtrare peculium ſm

11 Inn. in. c. cũ olim el. ij. de priuilegijs. ¶ † Et dr̃ peculiũ in monacho quicq̃d detinet abbate ſciẽte ⁊ patiẽte ſicut dicimus in ſeruo vt. l. q̃ʒ tuberonis. ff. de peculio. qd̓ dcm̃ eſt nota dignũ. q2 Inno. in hoc equipat monachũ ſeruo. Tu adde bar. in. l. i. ff. de ſtipula. ſeruo. vbi dicit ꝙ ille ti tulus põt applicari ad monachos vide eundẽ in. l. penu. eo. ti. ⁊ in. l. ſeruus. ff. de alimẽ. lega. ⁊ in. l. cũ hi. §. cum. ff. de tranſa. ⁊ glo. in. l. cũ hr̃des. §. ſi. ff. de acqui. poſ. ⁊ in. l. parui refert. ff. de arbi. ⁊ in. l. is põt. ff. de acqui. here. licet in. l. i. ff. de vulg. ⁊ pupil. eqparauerit illũ filiofamilias. ⁊ vide bal. in. l. i. C. qui admi. vbi dixit ꝙ equiparat̃ ſeruo vel filiofamilias quatenus ẽ fauorabilius monaſterio. Et inq̃ntũ tex. dicit manifeſte ↄſtiterit dictũ do. Car. ꝙ ſi ſufficiet ↄfeſſio plati ⁊ capituli facit ꝙ no. in. c. dudũ. de elec. ⁊ in. c. ſi. de preſcrip. ⁊ in. c. ij. de teſti. in. vi. vbi lʒ con feſſio in foro ↄtentioſo piudicet eccleſie nõ tñ in ↄcīa. Ad de pulchrũ ↄſiliũ do. Pauli de ca. ↄſi. i. vide Guil. õ mõ te laudino in cle. i. de reb. eccl. non alie. vbi dicit qd̓ illud qd̓ religioſe pſone expẽderẽt in pulchris equis ſeu mulis ſeu fulgidis veſtibus vel in pinguibus morelis vt õ aliȷs taceat nõ põt dici verſum vel expenſum in neceſſitatẽ vel vtilitatẽ monaſterij nã oʒ ꝙ vtilitas ſit euidẽs ⁊ ppetua ⁊ ſic oñdat̃ verſum ſicut in edificiis ppetuis in emptiõi bus rerũ imobiliũ nec crederet verſum lʒ ſcriptura publi ca ſup hoc ↄfecta ſiat in iſta ↄfeſſione prelati niſi aliud p baretur per legitima documẽta. Tu allega tex. meliorẽ de corpore iuris in ver. demõſtrauerit. ⁊ in verſi. oſtende rit. in. d. §. ſi vero quis. ⁊ probat ibi tex. mirabiliter quod vtilitas dʒ eẽ compꝫẽs debito vt probat̃ ibi in verſi. vti litatibus compꝫẽtibus. ⁊ facit quod no. glo. in. l. qui te ſtamentũ. ff. de pba. ⁊ i. l. ſi donatiõe. C. de colla. ⁊ bart. i. l. ſi forte. ff. de caſtrẽ. pecu. ⁊ in. l. per diuerſas. C. manda ti. ⁊ in. l. illud. C. de ſac. ſan. eccle. ⁊ in. l. i. C. de mendican

12 tibus. li. xi. ⁊ bal i. l. i. C. ne liceat potẽtiorib᷒. ¶ † Quid aũt ſi ſuper cõfeſſione ſolius prelati lata fuit ſententia. ⁊ condemnatuʒ monaſteriũ an mortuo plato ſiet executio contra monaſteriũ ⁊ per conſequens ↄ̃ ſucceſſorem. do. Card. dicit ꝙ qd̓ iſta fuit in accidẽtia facti. ⁊ refert ſe cõ ſuluiſſe ꝙ nõ. Et ſic cõſuluit ꝙ ſnia lata cõtra abbatẽ nõ preiudicat cõuẽtui. ex quo ↄuentus nõ fuit in iudicio ar. c. eccleſia. de ↄſtitu. c. cũ ſuper. de re iudi. l. ſepe. ff. eodem.

13 ¶ † Vltimo tractat hic Io. an. poſt Inn. qualiter dñi te neant̃ ex cõtractu ſuoꝝ adminiſtratoꝝ. ⁊ quotidie recur rit̃ ad glo. Inno. hic vide hic Ioan. an. ⁊ pleniſſime do. Pe. de anch. ⁊ Io. de imo. Et q2 materia ẽ legalis ideo hoc loco nõ eſt inſerẽda. Adde bar. in. l. i. §. nõ autem. ff. de exercitoria. vbi allegat dictum Inno. hic. ⁊ in. l. cuicũ qʒ. in prin. ff. de inſtitoria. p eundẽ bar. ⁊ adde bal. in ru brica. C. de exercitoria. ⁊ ibi multũ ſingulariter dixit idẽ bal. Aliquis ppoſuit magiſtrũ nauis vel cõſtituit inſtito rem hoc mõ ꝙ nõ intẽdit obligari p eum niſi vtiliter con trahat. Decidit ibi bal. ꝙ iſta forma ẽ captioſa ⁊ p nul la habet̃ allegat quod no. in cle. i. de procura. ego allego nota. text. in. l. que omnia. §. plane. ff. de procurato. ⁊ ibi

14 bar. arg. illius tex. dixit † ꝙ ſi in iſto dicatur pmitto me hẽre ratum quicquid p procuratorẽ meũ legitime factuʒ fuerit ꝙ talis cõſtitutio pcuratoris nõ eſt licita. q2 in to tũ dʒ approbare vel in totũ reprobare. allegat gl. in cle. i. de pcura. Ego allego glo. ſingularem ⁊ meliorem de iure in. c. relatio. xxi. q. i. facit quod voluit do. Anto. i. c. ſi. de dilatio. ⁊ adde text. in. l. ſi procurator. C. de procu rato. ⁊ bal. ibi dicentẽ illã. l. eſſe argumentum ꝙ non eſt ſufficiens mandatũ quãdo dominus pmittit habere ra tum quicquid legitime factuʒ fuerit cum debeat ſtare fa cto pcuratoris. ſiue ſiet legitime. ſiue nõ vt ibi ⁊ allegat Bal. ibi glo. in. d. c. relatio. Adde etiã ad dicta Inno. ⁊ doctorum hic quod ex facto inſtitoris nõ tenebitur domi nus ad penam criminalẽ. ⁊ ad hoc allego gl. ſing. ⁊ vni cam. in. l. obſeruare. §. pficiſci. ff. de officio pconſul. vbi lʒ poteſtas tenear̃ pro familia ſua non tamẽ tenebit̃ crimi naliter licet Bal. in rubrica. C. õ exercitoria dixerit ꝙ pa ter tenet̃ criminaliter pro delicto filij q2 dʒ intelligi pecu nialr̃ ⁊ ita dʒ itelligi glo. que allegat̃ pro ſingulari in ru bri. C. de decre. decur. li. x. ⁊ facit ꝙ no. idẽ Bal'd. in ti. de pace ↄſtãtie. §. dñs. Et iſta adde ad ea q̃ dixi. ſ. eo. i rub.

1 **Tam pro quo.** † Ponit tres cãus in qb᷒ fi deiuſſor anteq̃ ſoluat agit ↄtra debitorem vt a fideiuſſione liberet̃. ⁊ aliter nõ põt com mode ſummari vel o uidi. Et no. ꝙ allegatur cõiter iſte

2 tex. † ꝙ ſi fideiuſſor ſtetit diu in obligatõe põt agere ↄtra debitorem vt hic dicit̃. ⁊ ita dicit glo. i. hic. Et in verita te iſta glo. ẽ extracta a gl. l. lucius. §. ſi. ff. mandati. ſed iſte tex. nõ dicit iſto modo. dicit enim quãdo debitor diu i ſo lutione debiti ceſſauit. ⁊ eadem verba formalis ponit in ri ſcõſultus in. d. l. lucius i. §. ſi. errat ergo mũdus vniuer ſus allegãdo iſtum tex. ⁊ illum ꝙ fideiuſſor põt agere de bitorem quãdo diu ſtetit i obligatiõe q2 ↄtra imo debẽt allegari ꝙ fideiuſſor agere põt quãdo diu debitor ceſſa uit ſoluere debitum. ⁊ ideo dicit do. Anto. hic ꝙ iſta ſtãt ſimul ꝙ diu ſteterit in obligatione ⁊ tamẽ nõ ſit ceſſatũ in ſolutione. pone exemplũ. reus promiſit dare cẽtum in fra decenniũ ⁊ dedit fideiuſſorem. q2 tunc licet diu dicat̃ ſtare in obligatione tamẽ nõ poterit agere vt liberet̃. q2 eſt diu ceſſatũ in ſolutiõe. ⁊ hoc voluit Cy. in. l. ſi pro ea. C. mandati. ⁊ Io. an. in additione Spe. in ti. de in. §. iij. verſi. ſi vero fideiuſſor ꝙ eſt not. digniſſimum. Poſſet tñ dari talis interpretatio ad glo. ⁊ docto. in cõi loquentes vʒ ꝙ diu ſteterit in obligatiõe poſtquã ceſſatum eſt in ſo

3 lutiõe. ¶ † Sʒ quantũ tpĩs requirat̃ vt dicat̃ diu eẽ ceſſa tum in ſolutiõe gl. hic dicit referẽdũ eẽ ad iudicãtis arbi trium put in ſimili dicimus quando dicitur celeriter mo ra purgari. vt in. c. potuit. de locato. Certe glo. iſta eſt ex tracta a glo. Accur. in. d. l. lucius. §. ſi. vide que accumu

4 laui in. d. c. potuit. ¶ † No. ſecũdo ꝙ fideiuſſor põt age

a re contra debitorẽ qui incepit bona dilapidare.[a] quod pcedit niſi tempore quo fideiuſſit erat iã dilapidator. l. is a quo. §. ſi. ff. vt in poſ. lega. l. ſi creditores. ff. de priuile gijs credito. l. ſi cũ cornelius. ff. de ſolu. l. vbi adhuc. C. de iure do. bar. in. l. ſi cõſtãte. ff. ſolu. matri. ⁊ Bald. qui op time loquitur in preallé. l. ſi pro ea. C. mandati. vide pul chra ⁊ ſolẽnia verba que dixi in. c. quẽdemodum de iure iurã. vide nota. tex. ⁊ ibi Ange. in. l. arbitro. ff. qui ſatiſd. cog. Et limita iſtũ tex. ⁊ ſimiles vbi a pꝛicipio dilapida bat ſʒ nõ tñ ꝙ eẽt veriſimile. qd̓ patrimoniũ conſumeret q2 ſi poſtea incipit magis dilapidare habebit locum iſte tex. Iſte eſt tex. valde ſing. in. l. fideiuſſor. §. ſi. ff. qui ſatiſ da. cogen. belliſſimum dictũ fuit domini Bal. in. d. l. ſi p

5 ea. ¶ † Sed pone ꝙ fideiuſſor vult ſe abſẽtare puta gr̃a ſtudij an poterit agere vt liberet̃. Vincẽtius hic tenet ꝙ ſic. q2 eſt longa pegrinatio arg. l. aut longe. ff. de pcura.

6 Et pondera vltra doctores ſcribentes hic. † quia ſi forte aliquis vellet pegrinari in ſubſidium terre ſancte contra illos perfidos infideles ꝙ tunc ſi fideiuſſiſſet poſſet pe tere ſe liberari a fideiuſſione. q2 non minus eẽt fauẽdum defenſioni terre ſancte ⁊ ſanctoꝝ antiquoꝝ noſtrorũ pa trũ q̃ʒ ſtudio. ⁊ nõ eſſet peccatũ in ſpiritũ ſanctuʒ etiã di cere ꝙ ſi quis vellet intrare religionem aut ire ad ſepul

[a] ¶ Dilapida re. Addõ domi. alex. de imo. in l. lucius. ff. mã da. ⁊ in. l. face re. ff. ſo. matri. quod limitat ſʒ Io. an. i addi. ad ſpec. in tit. õ iud. §. ſpẽlis õ. ſi vo in pnc. vbi ñlo videre

chorum dominicũ vel ire ad beatũ Jacobũ ꝙ poſſet pete
re ſe liberari a fideiuſſione. hoc dico ꝑ text. valde ſingul.
iuncta glo. in .l. aut religionis. ff. de ꝓcura. Idem ẽt eſt di
cẽdum ſi fideiuſſor intraſſet carcerem ⁊ ſtaret carceratus
pp fideiuſſionem. q2 tunc non teneretur expectare ꝙ diu
ſtaretur in illo carcere. poſſet. n. petere ſe abſolui ⁊ libe
rari a fideiuſſione. ⁊ ſic non haberet locum. d. l. lucius. §.
fi. nec deberet locũ ille tex. iſtud ẽ elegantiſſimũ dictum
do. Bal. in. c. ex reſcripto de iureiurã. ⁊ retuli in. c. ij. ſu
7 pra. eo. vide ibi. ¶ †Quid ſi ſuperuenit inimicitia inter de
bitorẽ ⁊ fideiuſſorem ⁊ pp hoc fideiuſſor vult agere con
tra debitorẽ vt eum liberet an poſſit. Joan. an. in addit.
Spec. in ti. de iudi. §. ſpecialis ver. ⁊ no. refert dñm ſuũ
G dof. diſtinxiſſe inter leuem inimicitiã ⁊ capitalẽ. in gra
ui vero ⁊ capitali ſubdiſtinxit vz cuius culpa venerit. q2
ſi debitoris poterit agere fideiuſſor vt eum liberet arg. l.
filius. in fi. ff. de procura. ⁊ .l. ſi mandauero. in fi. ff. mãda
ti. Si vero acciderit culpa fideiuſſoris non aget fideiuſ
ſor. l. ſi merces. §. culpe. ff. locati. c. pp ſterilitatem. de lo

a¶ Stat. Ad hoc vide pulcherrimẽ Bal. cõſtit. l. l. ſi pater. C. de colla. ⁊ ibi doc. referentes.

8 cato. ¶ †No. tertio ꝙ fideiuſſor cõdẽnatus ſtatimª po
teſt agere vt liberet. ⁊ ſic ẽ argumentũ ꝙ ſi fideiuſſor ſe
obligat per inſtrumentũ guarentigiatũ habens paratã
executionẽ ꝙ poterit agere vt liberet ꝑ debitorem nota
bile dictum fuit bar. in .l. ſi fideiuſſor ꝓ vẽditore. ff. eo. ſeq
tur do. Pe. ibi. Sed do. meus. Jo. de imo. reprehẽdit h
dictũ. ⁊ ſequeret ꝙ nullũ cõmodũ ſentiret reus de illa fi
deiuſſione qḋ eẽ non dz. q2 beneficio legis adiuuari. ⁊ nõ
decipi debemus. c. i. ſupra de commodato. Tu pondera
iſtũ tex. in ver. ſeu ſuper hoc cõdẽnatus fuiſti. q2 nõ loqt
iſte tex. quãdo fideiuſſor interceſſit poſt cõdemnationẽ. ſz
quãdo interceſſit ante ꝯdẽnationẽ ⁊ poſtea fuit ꝯdẽnat9
quo caſu agere põt vt hic hĩ. ergo ſi poſt cõdẽnationem
interceſſit vt fideiuſſor non habebit locũ iſte tex. ⁊ ſic ẽ ca
9 ſus hic recte ponderatus ꝯtra doctrinã bar. ¶ †Sz q̃ro
quomõ formet libellus in caſu iſtius. c. dic vt liberet. l. ſi
10 quis mãdato. ff. de neg. geſt. ¶ †Qualiter aũt mãdabit
ſnĩa executiõi cũ cõtineat factũ bal. i. d. l. ſi ꝓ ea cõſuluit
ꝙ ſi debitor eſt in mora liberandi fideiuſſorem cuz tenea
tur ad factũ licite peti poteſt intereſſe. l. ſtipulationes nõ
11 diuidunt. §. celſus. ff. de verbo. obli. ¶ †Quid aũt ſi non
ẽ ꝯdemnatus ſed eſt ꝯcluſum in cauſa an habeat locum
iſte tex. dic ꝙ ſic. arg. l. quamuis indubitati. C. de adulte.
12 ſm Bal. in. d. l. ſi pro ea. ¶ †Quid ſi fideiuſſor fuit expi
gnoratus vel damnum paſſus an poterit agere contra de
bitorem antequam ſoluat. videt ꝙ ſic per. l. ij. C. mãdati
⁊ .c. ꝯſtitutus. ẽ. eo. ſed non placet Jo. an. q2 in. d. l. ij. fide
iuſſor ſoluerat. iõ non eſt mirum ſi põt agere. Nec obſt.
d. c. ꝯſtitutus q2 ibi nõ ſolũ fuerat paſſus damnũ ſed diu
ceſſatum erat a ſolutione. ⁊ ideo ſola pignoratio vel tur
13 batio nõ ſufficit. ¶ †Quid ſi Titius ꝓmiſit ſe mutuare
ſeio centum ⁊ ego fideiuſſi pro ſeio deinũ antequam nu
meret pecuniã ſeio denuncio ⁊ proteſtor titio ꝙ non de
beat numerare pecuniã ſeio alias nolo teneri an ſi titius
numeret pecuniam ſeio ego tenear tetigit glo. in. l. titius
. ff. de ꝓcur. ⁊ in. l. ſi fideiuſſor creditori. ff. de fideiuſ. Cy.
i. l. tam mandatori. C. de non nume. pecu. Spec. in tit. de
fideiuſſoribus. §. i. ver. qḋ ſi fideiuſſor. vbi ꝯcludit Spec.
ꝙ ſi titius erat obligatus mutuare. puta q2 promiſerat
per ſtipulationem tunc talis ꝓhibitio nihil oꝑabitur. fa
cit. l. ſi quis ꝓhibuerit. ff. de publicanis. Si vero nõ erat
obligatus. puta q2 pacto nudo ꝓmiſerat mutuare ꝙ pa
ctum nõ eſt efficax ad agẽdum. l. iuriſgẽtium. §. i. ff. de pa
ctis tunc ſi mutuet cõtra meam ꝓhibitionẽ non tenebor
ſibi ⁊ videt hec diſtinctio procedere de iure ciuili. naz de
iure canonico etiam ex pacto nudo agi põt vt in. c. i. de pa
ctis ⁊ ſic nõ ꝓcedit iſta diſtinctio de iure ciuili. ⁊ plus ẽt
dixit Barto. in dicta. l. ſi fideiuſſor creditori. ꝙ ẽt de iure
ciuili nõ ꝓcedit dicta diſtinctio q2 lz ex pacto nudo non
poſſit agi tamẽ verecũdia ẽ nõ ſeruare ꝓmiſſa ẽt ꝑ pactũ
nudum. Et ideo dixit ꝙ ſi creditor numerauit poſt dictã
ꝓhibitionẽ ne incurreret verecũdiã erit ſibi parcendum
per id quod habetur in. l. quintus. ff. mandati. ⁊ in. l. pe
cunie ſortem. ff. de alimẽ. ⁊ciba. lega. vnde ẽt hoc caſu ꝓ
hibitio mea nihil operabitur. ⁊ ita tranſit hic do. meus.
Jo. de imo. Tu adde ꝙ bar. ibi limitauit iſtam ſuam do
ctrinã niſi cõditio debitoris eẽt effecta deterior. q2 tunc
poſſet fideiuſſor impedire. ar. d. l. ſi cũ cornelius. de ſolu
tio. ⁊ iſto modo ꝓhibitio operabit effectũ. ⁊ ita reſidet
ibi bar. Bal. vero in. d. l. taz mandatori. dicit ꝙ ſi nos lo
quimur i mãdatore idubitatũ eſt ꝙ poterit mãdãs reuo
care mandatũ. ſed in fideiuſſore videt oppoſitũ. Sed ſi
ſubeſt iuſta cã prohibitionis bene tenebit talis ꝓhibitio
alias nõ. allegat. d. l. ſi fideiuſſor. ⁊ ita dicit debere intel
ligi quod habet i. d. l. titius. ang. vero i. d. l. ſi fideiuſſor.
tranſit cũ doctrina bar. ſed idẽ Bald. in. d. l. titius dicit
eẽ tutius fideiuſſori ꝙ ꝓponat querelã nõ nũerate pecu
nie. ⁊ hz vim receptionis ⁊ ãmodo erit ꝑpetuo tutius. l.
ſi cui. C. de nõ nu. pecu. Nec ob. d. l. titius q2 defenſor ⁊
fideiuſſor contractus nõ iudicantur a pari. ⁊ ita reſidet
Sed do. meus Joã. de imo. in. d. l. ſi fideiuſſor creditori
dicit ꝙ hoc caſu quãdo creditor nõ erat obligatus nũe
rare nõ videt ꝓdeſſe denũciatio fideiuſſoris. q2 nõ vide
tur res eſſe integra quo ad eum qui effectu videt ſe obli
gaſſe ſi creditor numerauit debitori. ideo cũ ipſe obliget
ſub cõditione ꝑtãtiua pendente a poteſtate creditoris nõ
videtur eſſe in poteſtate fideiuſſoris impedire eius imple
mentum ⁊ imputet ſibi arg. l. ſicut. C. de actio. ⁊ oblige.
⁊ ita reſidet. ⁊ relinquit cogitãdum. Super hoc ꝺcõ ſuo
eẽt neceſſarium ingredi diſputatiões bar. i. l. qui rome. §.
flauius. ff. de ver. obli. quando ꝓmiſiſti mihi dare titio. x.
ſi antequam tu des. x. ego poſſim reuocare de quo dicen
dum vt ibi per ſcribẽtes. ⁊ in. l. i. C. ſi mancipium ita fue
rit alienatum. ⁊ in. l. ij. ff. de ſeruis expor. ⁊ in. l. quotiẽs
. C. de dona. que ſub modo. Et ideo ad queſtionem ꝓpo
ſitam videtur dicendum ꝙ eo caſu quo creditor eſt obli
gatus efficaciter mutuare tũc nõ obſtante fideiuſſoris ꝓ
hibitiõe poterit mutuare niſi illa ꝓhibitio fiat ex cauſa iu
ſta vt dictũ eſt. Si vero eſt obligatus ſz nõ efficaciter pu
ta ex pacto nudo tũc dicas de iure ciuili ꝙ ſi ille creditor
erat mercator cui erat verecundia non adimplere pro
miſſa ẽt nuda vt eſt in foro mercantili. ⁊ apud mercato
res vbi agitur de equitate ⁊ bona fide ⁊ in. l. fideiuſſor.
. §. quedam. ff. mandati ⁊ in. d. l. quintus ⁊ ibi bar. ⁊ nota
uit bal. in. l. ſi ꝓ ea. C. mandati. ⁊ in. l. ij. C. de cõſti. pecu.
⁊ Ange. in. l. argẽtarius. ff. de edendo. ⁊ tũc nõ obſtante
ꝓhibitiõe fideiuſſoris põt mutuare pecuniam quã ꝓmi
ſit aut nõ ẽ mercator ⁊ tũc ꝓcedat doctrina ſpec. vt pro
hibitio fideiuſſoris obſtet niſi eẽmus in foro canonico.
vbi nudum pactũ obliget. Andreas barbatia.

¶ De ſolutionibus. Rubrica.

¶ Uiſum ẽ de materia cõtractuũ ⁊ obligationũ q̃ oriũ
tur ex cõtractu. l. licet. §. ea obligatio. ff. de procura. ſz q2
per ſolutionẽ extinguit obligatio. inſti. qui. mo. tolli. ob.
in prin. ideo ſequit rubrica iſta de materia habet. xiiij. q.
vi. c. i. ⁊ .ij. de peni. di. i. c. medicina. ⁊ .iiij. di. in ꝓmis qua
tuor capitulis. ⁊ in iſta reſident doct. hic. Adde hoſti. in
ſũma huius tituli in prin. vbi cõtinuat hoc mõ q2 obliga
tiones per ſolutionẽ tolluntur inſti. qui. mo. tolli. ob. Jõ
poſt tractatũ obligatiõis videamus de ſolutiõibus. ſz iu
riſcõſultus poſt titulũ de fideiuſſoribus cõtinuauit de no
uationibus ⁊ imediate de ſolutiõibus. vide ludo. roma.
cõſilio. cxiij. quãdo ſtatutũ dicit ſi nõ ſoluerit vel ſatiſfe
cerit. Et pondera q2 iuriſcõſultus poſuit rubricam de ſo
lutionibus ⁊ liberationibus papa vero hic poſuit rubri
cam dumtaxat de ſolutionibus ⁊ ideo videtur debet ſup
pleri ad iſtam rubricaz videlicet de ſolutiõibus ⁊ libera
tionibus. nec eſt mirum ꝙ vnum ius ſuppleatur per aliũ
argu. eius qḋ habet in. c. ſi in adiutorium. x. diſtin. c. i. de
operis

operis noui nunciat.quinimo plus vī attentari poſſe ꝙ
debuit exordiri de liberatioībus ⁊ ſolutionibus quia in
plus ſe hꝫ liberatio quam ſolutio.ideo debuit incipere a
genere. Ad iſta pōt rñderi pͥmo ꝙ papa hic conſidera
uit ſolutionē largiſſime ſumptā put eſt diſſolutio obliga
tionis. ⁊ iſto modo ſumēdo cōprehendiꝰ in ea liberatio
⁊ ꝓꝑ hoc incipit dūtaxat de ſolutionibus.facit.l.ſolutio
nis.ff.eo.⁊.l.iiij.§.ſoluiſſe.ff.de re iud.⁊.l.ſolutioni s ver
bum pertinet ad oēm liberationem quoquomodo factā
magis ad obligatiōis ſubſtantiā referꝰ ꝙ̄ ad nūmoꝝ ſo
lutionē iſte eſt tex.pulcher.ff.de ver.ſig.Et ideo dicebat
Hoſtiē.in ſūma ꝙ ſolutio ponitur large pro qualibet li
beratione.liberatio aūt quocūqꝫ modo facta magis re/
a fertur ad obligationē quam ad nūmoꝝ ſolutionē ꝫ nam
⁊ qualitercūqꝫ ſatiſfactū ſit creditori ad volūtatem ſuā
pro ſoluto habeꝰ lꝫ ſolutum non ſit.ff.de pignoꝝ.actione
.l.ſi rem alienam.l.omnia.§.ſolutam.ff.de ſolutionibus.
Faciat qđ voluit glo.no.in rubri.ff.eo.que voluit ꝙ lar/
giſſime capiꝰ ſolutio pro qualibet liberatione.eſt autem
ſolutio eius ꝙ debeꝰ redditio ſm Hoſti.in ſūma eo.ti.⁊
eſt ſolutio rerum.⁊ in facto ꝯſiſtit ⁊ eſt liberatio obliga
tionū ⁊ ita in iure ꝯſiſtit.⁊ ſic liberatio eſt actꝰ iuris ſolo
vero eſt actus facti ad ꝙ facit.l.ꝯſilio in ſi.ff.de curator.
fur.ita dixit glo.ſolēnis in rubrica.ff.eo.⁊ indubitanter
ſi conſideremus actū ſoluēdi ⁊ liberandi put eſt in ꝯcre
to.⁊ ſic ipſum ſoluere ⁊ ipſum liberare.tunc vī ꝙ tā ſo
lutio quam liberatio eſt facti ⁊ in facto ꝯſiſtit per.d.l.cō
ſilio.Et ad hoc dicēdū moueor ex doctrina Bar.⁊ bal.
in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iure.vbi dī ꝙ contractus de
qbus ibi deſcendunt ex iure gentiū ꝙ illud non eſt verꝫ
conſiderando contractum in concreto.i.ipſum ꝯhē qꝛ ē
facti.ſed capiendo ꝯctū in abſtracto tunc eſt iuris.⁊ ita
vī dicendum in ꝓpoſito.Sed ſi cōſiderare velimus ipſaꝫ
ſolutionem put eſt in effectu ⁊ in ſuo fine formali ⁊ po/
tiſſimo dicemus ſolutionem eſſe iuris.qꝛ ex ea oritur ob
ligationis diſſolutio ⁊ ſic liberatio.⁊ iſtud vī pulchrum
dicere in materia iſta.⁊ etiam qñ in obligatione veniret
dari.qꝛ tunc non dī quis ſoluiſſe niſi faciat rem accipien
tis.l.ꝙ ſi forte.§.ſi.ff.eo.tunc ſolutio dicetur eſſe iuris lꝫ
late poſſit dici tunc eſſe facti.ar.l.in facto.ff.de condit.⁊
demon.⁊ facit qđ voluit.d.meus Jo.de imo.in rubri.ff.
eo.vide Bar.in dicta.l.ſolutionis.eo.ti.referentē Dy.
2 dicentem † ꝙ verbū ſolutio aliqñ capitur large vt in.d.
.l.ſolutionis.quandoqꝫ ſtricte vt in.d.l.ſolutam.in pͥnc.
⁊ ſi.ff.e.ſed Bar.dicit qñqꝫ verbū ſolutio ꝓferꝰ cū adiū/
cto.puta ꝓmitto ſoluere tibi pecuniā vel ſtatutū dicit.ſi
quis nō ſoluerit pecuniā ⁊ cetera ſimilia tūc accipiꝰ ſtri/
cte ⁊ reqriꝰ naturalis ſolutio rei adiūcte ad verbū ſolue
rit.⁊ ita loqꝰ.d.l.ſolutā pecuniā.⁊ ē bene no.hoc ad ſta
tuta exprimētia vbū ſoluere cū adiuncto qñqꝫ adiungiꝰ
vbū oblō ſi ſoluta fuerit oblō ⁊ tunc requiriꝰ ad omnē
liberationē.⁊ ita loquiꝰ tex.in.d.l.ſolutionis. Idem di/
cit ſi verbū ſoluēris ꝓferaꝰ ſimpliciter ſine aliquo adiū/
cto.qꝛ referꝰ ad obligationē ⁊ quomodocūqꝫ ſoluta ſit
obligatio eſt ſatiſfactū ⁊ dī ſufficere.⁊ iſtū dicit fore ca
3 ſum in.d.l.ſolutionis.refert poſtea qōnē Dy.vꝫ † tu ꝓ/
mittis mihi dare id qđ debes ſub pena vſqꝫ ad certū ter
minum.interim ego libero te per acceptilationem ⁊ ſic
nō ſoluis naturaliter an incidas in penā. Dy.determina
uit ꝙ non.⁊ mouetur qꝛ verbum ſoluere accipiꝰ large ⁊
ſic quocūqꝫ modo ſit ſatiſfactum Bar.deferēdo tñ reue/
rentie Dy.dicit Dy.nō intellexiſſe illam.l.fateꝰ tamē nō
incurrit penam ex eo qꝛ eſt liberatus a debito.vnde per
creditorē ſtetit quo minus ſolueret non aūt incidit in pe
nam qꝛ ſoluit.Nec ob.illa.l.ſolutionis.qꝛ verbum ſolu
tionis fuit ibi abſolute ⁊ ſimpliciter ꝓlatum.Sed i caſu
queſtionis Dy.verbum ſoluere fuit ꝓlatum cum adiun/
cto vꝫ ſoluere id qđ debes ⁊ ita ibi reſidet dānando Dy.
Ang.vero ibi ibi contra Bar.dixit eſſe caſum in.l.iiij.§.
pretor ait.iuncto.§.ſoluiſſe.ff.de re iudi.nam in.§.pretor

ait quis eſt cogendus ſoluere pecuniā qꝛ ad eam ſoluen
dā fuit iudicatus ſm verba pretoris. Deinde in.§.ſoluiſſe
dī non tantum qui ſoluit ſed qui liberatus eſt obligatio
ne que ex cā iudicata deſcēdit.⁊ ſic referꝰ ad oēm actum
liberationis.⁊ cū illo dicto Ang.tranſiuit ibi Raph.cu
ma.qui ēt addit ꝙ lꝫ verbū ſolutionis ſimpliciter ꝓla
tum intelligaꝰ de qualibet liberatione.tñ verbum ſolue
re vel ſoluiſſe vī referri ad naturalem ſolutionem.alleg.
d.l.ſolutionis verbū ad ſi.ff.de ver.ſigni.Tu vero pōde
ra qꝛ doctrina Bar.nō confundiꝰ per.d.§.ſoluiſſe.nam
in.d.§.pretor ait.eſt caſus pro dicto Bar.vbi dicit tex.q
dam fuit condēnatus vt pecuniā ſolueret dī ꝙ pecuniam
ſoluere dꝫ nec ſufficit ſatiſfacere.⁊ ſic ille tex.trahit illam
doctrinam qñ verbum ſoluere ꝓfertur cū adiuncto pu
ta ꝓmittis ſoluere pecuniam.ſed.§.ſoluiſſe ad hoc vt ꝓ/
bet dictū Ang.eēt neceſſe ꝙ diceret hoc mō.ſ.ſoluiſſe pe
cuniam dī ille q eſt liberatus ⁊ hoc non dicit ille tex.ſed
loquiꝰ ibi tex.qñ verbum ſoluere ꝓferꝰ ſimplr ⁊ ſine ad
iuncto.⁊ ſic ſomniū eſt allegare illum tex.contra Bart.
Et pondera ēt illum.§.ſoluiſſe.qꝛ deſtruit dictum Rap.
inq̄tum ponit doctrinam de verbo ſoluiſſe.ſed ad.d.l.
ſolutiōis verbū ad ſi.inq̄tū dicit ſoluere dicimus illum
qui fecit id qđ facere ꝓmiſit eſt dare reſpōdere.qꝛ indu/
bitanter deſtruit oēm doctrinā Bar.inq̄tū dixit ꝙ vbū
ſoluere ſimpliciter ꝓlatū referꝰ ad omnem liberationē
qꝛ caſus eſt ibi ad hoc nouus ꝯ doctrinā eius.niſi dicas
ꝙ differt verbū ſoluere ⁊ verbū ſoluiſſe a verbo ſolutio.
Sed ꝯ iſtam reſponſionē eſt tex.in.d.§.ſoluiſſe.⁊ iō non
eſt mirum dicere ꝙ ille tex.intelligaꝰ ſm illum.§.ſoluiſ
ſe.⁊.d.l.ſolutionis.ff.eo. Adde Bal.in.l.i.ff.q ſatiſ.cog.
vbi querit aliquis ꝓmiſit ſatiſfacere ſub pena an ſuffici
at dare fideiuſſores vel pignora.Guil.de cu.ibi dicit ꝙ
non qꝛ verbū illud intelligiꝰ de actu ſolutionis nō de ac
tu obligationis.l.ſi ſeruus iuſſus.ff.de lega.i.Et ad illā
.l.i.reſpondet ꝙ verbū ſatiſfactio ꝓferebaꝰ a.l.ſecus
ſi ꝓfertur ab homine ſm Guil.Et idem refert ibi Bar.
ꝙ facit ad queſtionem ſtatuti ſm Bal.ibi ꝙ condēnatꝰ
pro homicidio niſi infra decem dies ſatiſfecerit ſibi am/
putetur caput a ſpatulis.an dando fideiuſſorem vel pi/
gnora dicaꝰ ſatiſfeciſſe vt non puniatur capite.Ex dicto
3 Guil.infertur ꝙ ſic.† qꝛ hoc verbum ſatiſfactio ꝓferꝰ
a lege.vnde eſt interpretandū benigne hoc enim condē
nato prodeſt ⁊ alteri non nocet.ar.l.ij.§.item ait varus
.ff.de aqua plu.arc.⁊ pro hoc dicto Bal.facias ꝙ iſtud
ſtatutum dꝫ recipere interpretationem iuris cōis.c.dile
cto.⁊.c.ex parte.de ver.ſigni.c.cum dilectus.de conſue/
tudine.l.ij.C.de nora.l.ſi.§.in cōputatiōe.C.de iure deli
be.l.ceſar.ff.de public.Bal.ibi credit hoc eſſe verū niſi
ſtatutum diceret ſi nō ſoluerit.allegat.d.l.ſolutam.ecce
quō tantus doctor vehementer errat.qꝛ.d.l.ſolutā pecu
niam loquitur eo caſu quo qs eſt dānatus ſoluere pecu/
niam vt ēt ꝓbaꝰ in.d.§.ait pretor.⁊ ideo dictū eius nō eſt
verum ꝑ ſuperiora dicta.qđ tene menti ꝑpetuo qꝛ ꝑ ali/
quem nō allegatur in.d.l.ſolutionis nec reprobaꝰ ꝑ ali
quem. Adde Bar.in.d.l.item liberatur.§.qui paratus.
4 ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.† Statuto imponit penā pe
cuniariam ꝓꝑ maleficiū ⁊ in defectū penam corporalē
an reus debeat relaxari datis idoneis fideiuſſoribꝰ.⁊ di
ſtinguit ibi Bar.aut ſtatutum dicit condēnaꝰ in certa q̄n
titate quā ſi ſoluere nō poterit amputeꝰ ſibi pes.⁊ tunc
datis idoneis fideiuſſoribus dꝫ relaxari.qꝛ non pōt dici
ꝙ ſoluere non poſſit qui fideiuſſores idoneos inuenit.l.
nemo dubitat.ff.de regu.iur.Quod intellige verū ſi ſint
fideiuſſores idonei qui non habeant bona veriſimilr ꝓiu/
ra aliis ſecus.l.ij.§.i.ff.ſolu.matri.Sed ſi ſtatutum dicit
condēnetur in certa quātitate quā ſi nō ſoluit amputeꝰ ſi
bi pes tunc nō dꝫ relaxari datis fideiuſſoribus.qꝛ poteſt
eſſe ꝙ nec ipſe nec fideiuſſores ſoluerēt q̄ūqꝫ ſint locuple
tes ⁊ lex reqrit ſolutionē ergo nō ſufficit ſatiſdatio datis
fideiuſſoribus vel pignoribus.caſus eſt ibi in eadem ra

a ¶ Solōnē.
vide ad h bal.
in.l.iulia.ꝯ cō
di.⁊ demon.⁊
ꝯtrouerſ.de c.l
l.ſi fundū.§.ti
cio.de lega.i.⁊
ibi doc.

tione ſi qs faceret depoſitũ de pecunia. non enim hoc eſt ſoluere ſed eſt illã pecuniã loco pignoris ponere q̃ poſſet perire. nec hoc cogit̃ qs admittere vt ibi q2 non eſt ſolutio ſed ſatiſfactio. ſed monſtruz eſſet ꝙ qs ſolueret pecuniã pro ꝯdẽnatiõe fienda ſi fieret ⁊ ꝯtingeret. põt. n. ſolui debitũ ꝯditionale. l. ſub conditiõe. ff. eo. tunc certũ eſt ꝙ illa conditio nõ poteſt euenire ſi nõ ſoluerit. q2 iam ſolutũ eſt. ⁊ ideo poſſet tunc dici qd̃ petis intus habes. l. ſ. C. de execu. rei iudi. Pondera ergo ꝙ ex iſta doctrina Bar. poteſt ſaluari ꝑcedens dictũ Bal. ⁊ iõ nõ eſt reprehenſione dignus. q2 verbum ſoluere large ſumptũ comprehendit liberationem vt dictum eſt. ⁊ ideo dãdo fideiuſſores vel pignora non liberat̃ p illum. §. qui paratus.
5 Et ex iſtis põt inferri vnũ qd̃ eſt nota digniſſimũ † ſtatuto cauetur ꝙ ꝯ inſtrumentũ confeſſionatũ non poſſit opponi niſi exceptio ſolutionis ꝙ nihilominus poterit opponi exceptio liberatõis quocunq3 modo ꝓcurata. ⁊ ſic poterit opponi exceptio cõpenſationis. tex. eſt no. in. l. ſi debitor. in ver. nihil intereſt ſoluerit an cõpenſauerit. ff. qui potio. in pigno. habe. voluit Ang. in ꝯſi. cclvi. ⁊ conſilio. cxxix. vide ibi omnino. Sed ſi ſtatutũ ꝓferret v̄buz ſolutionis cũ adiuncto puta q2 diceret contra inſtrm̃ publicum nulla poſſit opponi exceptio niſi exceptio ſolutionis pecunie q2 tunc nõ poſſet opponi niſi exceptio pecunie ſolute qd̃ eſt perpetuo notandum. Et adde ad predicta elegans ꝯſilium Ludo. ro. clxij. vbi conſtitutio curie mercantie diſponebat hoc modo ſi non ſoluerit vel ſatiſfecerit debitor infra terminũ prefixum ꝓnunciet̃ ceſſans ⁊ fugitiuus. an talis conſtõ recipiat interpretationem a iure cõi. vt v3 tunc creditor pro pecunia credatur accipere imobilia qñ debitor aliter non eſt ſoluendo per auc. hoc niſi ⁊ in corpore vnde ſumitur. C. de ſoluti. ꝯſuluit ibi ꝙ ſic vide ibi p eũ.
6 ¶ † Querit Jo. an. in addi. Spe. in rubrica de obligationibus ⁊ ſolutionibus de illo q mutuauit veriſimiliter male conſumpturo. puta in ludo taxillorum. ſed ille meliori conſilio fretus in vtilez cãm expedit an repetet ⁊ refert iſtam queſtionem poſitã eſſe a pyleo. ⁊ ſoluit videlicet aut expreſſa fuit cauſa mutui in ludum ⁊ tunc nõ agit aut nõ fuit expreſſa in ludũ. ⁊ tunc agit ⁊ ſic expreſſa nocent. l. cogitationis verbum. ff. de penis.
7 ¶ † Querit ẽt qdam mutuauit in ludo perditionis. ſed debitor poſtea ex interuallo ꝓmiſit. ⁊ de ſoluẽdo ꝑceptũ iudicis ſponte ſuſcepit an teneat tale preceptum. refert Jo. an. ibi albertũ galeoti tenuiſſe ꝙ ſic. ſublata eſt ꝓma cã turpitudinis. l. ij. C. ꝙ metus cã ſimi. refert Jo. an. qd̃
8 nem franciſci filij Accurſij. † Statuto cauetur ꝙ omnes condẽnati pro maleficio poſſint redire ſoluendo certuz quid cõi. tunc tpis quidam cõdẽnati pro maleficio erãt detenti in carcere. volebant ſoluere certum qd cõi ⁊ liberari. ⁊ ſic volebant frui beneficio ſtatuti. an ꝓſit eis tale ſtatutũ belliſſime arguit ad partes. ⁊ concludit ꝙ ſic per. l. nõ ſolum. §. liberatiõis. ff. de libe. lega. ⁊ ar. l. arrianus. ff. de actio. ⁊ ob. Adde Bar. in. l. domitianus. ff. ad turpil. vbi dicit factũ fuit ſtatutũ in ciuitate piſana qd̃ exbãniti liberẽt̃ a bãno ſoluẽdo certã quãtitatẽ qdã bãnit⁹ poſt⁹ erat in carcere an vigore illi⁹ ſtatuti poterit relaxari.
9 Et decidit ꝙ ſic. Jdẽ dicit † ꝙ ſtatuto cauet̃ ꝙ ſoluẽs infra. x. dies habeat beneficiũ quarte partis ꝙ illud porrigitur ad carceratos. Et adde ad ſupradicta elegãtẽ doctrinã Bal. in. l. ij. C. de iur. om. iu. vbi dicit ꝯſtituit̃ ſindicus vel ꝓcurator ad recipiendã ſolutionẽ ꝙ nõ videtur cõmiſſum ꝙ agat in iudicio q2 ad iſtam ſolõnẽ nãliter ꝑuenitur p ꝓpriũ actũ ſoluẽdi actus vero agẽdi eſt valde remotus. vnde nõ põt includi ſub hoc mãdato. ar. l. ſed
10 ſi tñ. ff. de pac. ¶ † Quid ſi ego ſolui pro alio ꝓhibente certum eſt ꝙ ego repetere non poſſum. l. ſi pro te. ff. man
11 dati. l. ſi. C. de neg. geſt. no. in. l. ſoluendo. ff. eo. ¶ † Sed pone ꝙ medicus curauit aliquem inuitum an poſſit petere ſibi ſolui glo. ſingularis ⁊ vnica in. c. prouidendum xcij. diſt. tenet ꝙ ſic. ⁊ intellige eam etiam ſi eger deceſſit

a ¶ Succeſſor vide ad hunc tex. mãm Bal. ſpecialiter in. c. i. i. col. ſ. adde ꝙ ꝯtus ꝑdeceſſoris q ſuc. di ⁊ adõ ꝙ tenet̃ ẽt ad penã ſub noĩe dignitatis nõ ẽt ꝓprio vt 13. d. Alexã. de imol. in. l. i. i. ij. col. de ꝓus. de lic. ⁊ in. c. i. §. q hus. de priui.

arg. l. ſi neceſſitas. ff. de pigno. actio. ⁊. l. ſed an vltra. ff. de neg. geſt. Et adde elegantẽ glo. in. l. ſtichus. ff. de pec. le.
12 ⁊ ibi Bar. per illam glo. dicit † dãnatus fuit aliquis ad mille ⁊ ſi non ſolueret ad penam pedis. modo amicus illius ſoluit illam pecuniam aio repetendi. ſed iſte nõ vult ſoluere ſed dicit melius erat ei ꝙ pes fuiſſet ſibi amputatus quam tantam pecuniam ſolueret certe hoc dicere nõ põt per illũ tex. ⁊ glo. illam. vide Bal. in. c. ſi. C. de ne
13 go. geſt. dicentẽ. pone † ꝙ aliqs amicus meus eſt in periculo perdendi perſonã niſi pro eo ſolueret certam ſũmã ſolui eo vetante an poſſim repetere dicit ꝙ ſic. q2 nõ minus intereſt reipublice hoĩes viuentes ꝯſeruare q̃ mortuos tumulari. facit qd̃ habet̃ in. l. nõ tñ. ff. de appel. l. i. ⁊. ij. ff. de liberali cauſa.

D hoc.

1 a Nõ ſumat̃ nec diuiditur ſ3 Jo. an. Vel ſũma ſic † ſucceſſor * in beneficio tenet̃ tenet̃ ex debito legitime ꝯcto a ꝑdeceſſore. h. d.
2 ¶ † Not. primo ꝙ filius tenet̃ ſoluere debita patris. Et pondera q2 intẽtio creditorꝫ nõ eſt fundata ꝯ filiuz pro debito patris niſi aliter ꝓbet̃ ꝙ ſe imiſcuerit hꝛ̃ditati paterne. iſta eſt gl. ſingu. in. l. ſi cũ dotem. §. tranſgrediamur. ff. ſolu. ma. ⁊ ꝓbatur hoc per tex. meliorem de iure ad hoc in. c. ex ꝑſentium in ver. patrimonij ius di obtinere ſupra de pigno. vide que ibi dixi. ⁊ tex. in. c. tua. de vſur. in verſicu. ſuccedunt. ⁊ in. c. michael. eo. titu. ⁊ nihilominus adde ꝙ iſte tex. vĩ deſtruere oẽm opinionem legiſtaꝝ. dicit enim ſimpliciter filiũ teneri ad debita patris. Et eſt ratio vt dixit apoſtolus. filius ergo heres. ⁊ ideo glo. vnica ⁊ ſingularis in. l. cũ hereditas. C. depoſi. dixit vbicũq3 eſt dare ſuũ heredẽ. i. filium nunquã eſt dare hereditatem iacentez ⁊ glo. multum ſingu. in auc. vt hi qui obligatos reos minoruz. §. ſancimus. dicit ꝙ ſi pater fuit debitor ſuus ꝑſumit̃ debitor ⁊ vno ꝓbato probatũ eſt reliquũ. Et ſi dicatur amice hoc ꝓcedit i his que ſunt vtilia ſibi non aũt in his que ſunt ſibi damnoſa ita ſcribit̃ per omnes in. l. neceſſarijs. ff. de acqui. here. q2 ad hoc facile rñdetur negãdo illud aſſumptũ q2 ꝯ illud eſt tex. apertus hic. loquit̃. n. in debitis pr̃nis. ⁊ tñ diſponit ꝙ eoipſo ꝙ eſt filius tenet̃ ad debita pr̃is non ergo teneri põt niſi inq̃ſtum heres. ſiue ergo agat̃ de cõmodo ſiue incõmodo ſui heredis fundata eſt intentio creditorꝫ eoipſo ꝙ eſt filius ꝙ ſit heres. ⁊ iſtũ tex. põdera q2 ad hoc nõ eſt alius per aliquẽ ſcribẽ. ⁊ deſtruit cõem opi. niſi dicas ꝙ iſte tex. eſt intelligẽdus ſm̃ preallegatuz. c. ex ꝑſentium. ⁊ iſta via eſt capienda vt iura iuribus ꝯcordent̃. l. i. C. de inoffi. do. c. cum expedi-
3 at. de electi. lib. vi. ¶ † Et circa hoc ꝯſidera varia fuiſſe iura primũ fuit ius. xii. tabularum ſm̃ qd̃ filij primi gradus in ꝑ̃ãte patris ꝯſtituti erant ſui ⁊ neceſſarij hꝛ̃des patris. l. i. §. qui ſunt in ꝑ̃ãte. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta. inſti. de here. quali. §. ſui. ſcdm̃ ius fuit pretoris dantis be
4 neficiũ abſtinẽdi. d. l. neceſſarijs. ¶ † Sed an eſſet neceſſe ꝙ filius impetret ius abſtinẽdi a pretore gl. in. d. l. neceſſarijs tenet ꝙ nõ per. l. ei qui. eodẽ titulo. Bar. in. l. venire eodem titulo dicit ꝙ d3 facere actum per quẽ appareat ꝙ nõ vult ſe imiſcere. ⁊ ſic vult vti beneficio ꝑtoris ſequit̃ Saly. in. l. apud hoſtes. C. de ſuis ⁊ legi. tenet Ja. de bel. in auc. de trien. ⁊ ſe. in. q. ibi diſputata per eũ. ſed infra quãtum tp̃s d3 iſtum actum facere Saly. ibi dicit infra annum q2 pretoris beneficia ſunt annalia. l. i. §. largius. ff. de ſucceſſo. edicto elapſo igitur anno ſi aliquid actũ abſtinendi nõ fecit habet̃ pro ſuo ⁊ neceſſario ſm̃ ius pretoris. Fuit tertium ius ciuile permittens ſuis beneficiũ abſtinẽdi. vt ꝓbat̃ in. l. i. ff. de colla. in prin. inſti. de legittima agnatorꝫ ſucceſſione. §. placebat. l. i. C. vt ſe ab here. abſti. l. defunctus. C. de legi. heredi. Jſta iura allegauit Saly. in. d. l. apud hoſtes ſed Bal. in. l. ſi. §. ſi. ſ. ſi vero poſtquã in ver. ꝓſitis legis auctoritate. C. de iure deliberandi dicit ꝙ ibi eſt caſus ſingu. ⁊ nouus qd̃ beneficiuz abſtinẽdi fuit ẽt introductũ a iure ciuili. vide eũdẽ

Bal.in.l.qui ſe patria.C.vnde libe.Et ego adde ſingu.
tex.in.c.i.in ti.an agnatus vbi eſt caſus ſingu.ꝙ ẽt ꝯſue-
tudo introducit ius abſtinẽdi.⁊ dicit Saly.vbi ſupra in
loco ꝑallegato qꝺ hoc ius ciuile non ſimplr̄ confirmat
ius pretorio.ſ3 ampliat ⁊ addit.⁊ iõ d3 dici ius ciuile ꝑ
d.l.ius ciuile nec dicit ſe velle adire ꝙ trãſacto ãno ⁊ ẽt
ꝑpetue non eſt hẽs nec habebit̃ pro hẽde niſi nudo noie
Lado.ro.in.d.l.neceſſarys non bene vĩ referre dictum
Saly.q3 Saly.dicit ꝙ ius ciuile ꝯfirmauit ⁊ addidit.⁊
in ꝯ̃trarium Saly.dixit ꝙ ſm̃ ius pretorium poſt annu3 eſt
ſuus ⁊ neceſſari⁹ ſi nõ fecit aliquẽ actũ repudiatiõis.d.
Lado.reſpõdit ibi q3 hoc beneficiũ l3 non ꝓducat actio
nem.tñ ꝓducit exceptionẽ.⁊ exceptiones ſunt ꝑpetue.l.
pure.§.fi.ff.de doli excep.⁊ iſtud dicit ſe habuiſſe a q̃da3
vero ſingulariſſimo incognito.tñ forte fuit dyabolus.ſ3
certe ambo male loquuntur ex eo.q3 beneficiu3 pretorio
tunc cauſat exceptione3 qñ competit.ſed qñ non cõpetit
eſt ſecus ſed vbicunq3 nõ fecit ſuus aliquẽ actũ abſtinẽdi
nõ cõpetit beneficiũ ꝓtorio vt dictũ eſt ergo.⁊ de mẽ vi-
de Bar.in.d.l.neceſ.⁊ Bal.in.d.l.i.C.vt ſe ab he.abſti.
⁊.d.l.neceſſa.⁊ in.d.l.q ſe patria.⁊ in.l.ſi paterna.C.de
reuo.his que in frau.cre.Et pondera tex.in.l.ſi ex modi
ca.§.ſi filius.in ver.ab eo inſtitutus abſtinuerit.ff.de bo.
liber.⁊ in.l.ſiue.§.fi.ff.de iure pa.que iura ꝓbant dictum
Bar.ꝙ debeat facere actum per quẽ appareat ſe abſti-
5 nere ab hereditate paterna.¶ No.ꝙ heres defuncti ⁊
ſucceſſor in dignitate equiparant̃ qꝺ intellige quo ad qꝺ ſic
⁊ quo ad quid nõ.q3 ſicut heres ſuccedit in vniuerſũ ius
defuncti.l.hereditas.ff.de reg.iur.ita ⁊ ſucceſſor in bene
ficio.Eſt tñ differentia q3 heres tenet̃ ad debita defuncti
qualitercũq3 cõtracta.ſed ſucceſſor in prelatura tenetur
ſolum ad debita ꝯtracta pro neceſſitate eccleſie.Et põt etiã
dici ſm̃ Hoſti.ꝙ ſicut filius tenetur de omnibus de qui-
bus tenebatur pater.ſic ſucceſſor tenetur de omnibus de
q̄bus tenebat̃ prelatus vt prelatus.⁊ ſic pro q̄bus eccle
ſia eſt obligata q3 ſucceſſor in ꝑlatura nõ ſuccedit ꝑlato
ſ3 dignitati.iõ ꝓprie hẽs nõ ẽ.Tu adde qꝺ eleganter vo
luit Inn.i.c.cura.de iure pa.vbi dixit ꝙ hẽs acq̃rit ius a
defũcto ſ3 ſucceſſor nõ acq̃rit ius a ꝑdeceſſore mortuo.ſ3
6 a ſuperiore ꝯferẽte.¶ Ultio no.ꝙ ꝓ debito ꝯtcto ꝑ ꝑlatũ
obligat̃ eccl'ia dũmõ fuerit ꝯtctũ ꝓ neceſſitate eccl'ie.Idẽ
dicas ſi cle⁹ ꝯtxit ꝓ neceſſitate ſue ꝑſone.q3 tũc obligatur
eccleſia.q3 ſatis dĩ ꝓ neceſſitate eccleſie ꝯtrxiſſe.ar.gu.c.de
his.de eccleſ.edifi.⁊ qꝺ hẽ in.c.i.⁊.c.ex preſentium.ẽ.de
pigno.qꝺ eſt diligenter notãdũ pro rectoribus eccleſia3
qui in ſua infirmitate ꝯtrahunt debita pro ſeipſis ſuſtẽtãdis
7 ⁊ curandis vt eccleſia obliget̃.¶ Sed an in caſu iſti⁹
c.debeat ꝓbari ꝯuerſio in vtilitatẽ eccleſie Inno.h̃ dicit
ꝙ ſic ꝯ̃trium tenet Hoſti.Dicas ꝙ ſi eſt mutuum ꝓcedit
opi.Inno.alio ꝓcedat opi.Hoſtie.⁊ per no.in.c.i.de pi
gno.Et in ꝯ̃trarium glo.hic dicit ꝙ heres non faciens inuẽ
tarium tenet̃ vltra vires hereditarias an ꝓcedat indiſti
cte.d.Cardi.hic dicit ꝙ ſic ſed fallit ſm̃ eum in fiſco ⁊
allegat Bal.in.l.fi.C.de iure delibe.ꝙ ſi fiſcus occupat
bona vacantia nõ tenet̃ facere inuentariũ nec tenet̃ vltra
vires hẽditarias p.l.i.§.an bona.⁊ p.l.nõ põt.ff.de iure
fiſc.⁊ ꝓcedit iſtud ẽt ſi bona deuoluant̃ ad fiſcũ ꝓp deli-
ctum.q3 tunc fiſcus nõ eſt ꝓprie heres ſed ſucceſſor in vi
cẽ cauſa.l.nõ ſolũ.§.fi.ff.de in integ.reſtitu.Et generali
ter idem dicit ex quacunq3 cauſa fiſcus ſuccedat alicui.
q3 intelligit̃ eſſe delata hẽditas fiſco quatenus nõ eſt dã
noſa.vt in.d.§.an bona.⁊ ibi Bar.⁊ idem dicit.d.Car.
eſſe in eccleſia q3 nõ tenet̃ ꝯficere inuentariũ q3 gaudet ꝓ-
uilegio fiſci.l.fi.C.de ſa.ſan.eccle.allegat auc.ſicut alie-
natio.C.de ſacro ſan.eccle.⁊ hoc voluit Bal.in.l.fi.Jo.
de imo.hic allegat in ꝯ̃trium.§.ſepe.in auct.de heredi.⁊
falci.vbi dĩ qꝺ diſpoſitio illius tex.habet locum in omni
perſona.ergo habebit locum in fiſco ⁊ in eccleſia Bart.
de hoc dubitauit in auc.ſed cũ teſtator.C.ad.l.falci.⁊ iõ
ꝯcludit hic Jo.de imo.ꝙ eccleſia tenet̃ ꝯficere inuẽtariũ
per tex.§.pe.⁊ glo.que hoc dicit expreſſe in.c.i.de teſta.
põt tñ fiſcus ⁊ eccleſia reſtitui in integrum ad faciendũ3
inuentarium ſi ex hoc ledantur.⁊ ita hic reſidet.Tu ad-
de ꝙ iſte articulus eſt multũ ſolẽnis ⁊ alias vidi eu3 di-
ſputari hic.⁊ cum repetij rubricã.ff.de acq.here.pleniſſi-
me iſtũ articulũ examinaui hẽas remiſſiões ꝓ nũc.pmo
Bar.in.l.i.C.de ſa.ſan.ec.⁊ in illa.l.fi.C.de iure deli.⁊ i
d.auc.ſed cum teſtator.⁊ Ang.in tractatu de inuẽtario.
vbi dicit eſſe caſu3 q nõ eſt alibi in.d.§.pe.qꝺ fiſcus ⁊ ec
cleſia teneant̃ ꝯficere inuentariũ.dicit tñ ibi Ang.ꝙ re-
ſtituẽtur in integrũ ſi ex hoc ledant̃.⁊ allegat glo.quam
dicit nõ eſſe alibi in.l.auxiliũ.ff.de mio.vide eundẽ ang.
in.d.l.fi.C.de iu.deli.⁊ adde eũdẽ Ang.in auc.de aliẽa.
⁊ emphi.in.§.ſi vero q̃dam.vbi dĩ ꝙ de re relicta in vlti
ma voluntate eccleſie grauate debitis vel tributis ꝙ l3
ad eccleſiam ꝑmo ꝑuenerit tñ eccleſia nullum dãnum ex
illa ꝑuentione patit̃.⁊ ſic eſt hic caſus ſm̃ eum ꝙ ſi eccle
ſia eſt relicta hereditas dãnoſa ⁊ eccleſia adiuit ꝙ nihil
omnius vltra vires hereditarias nõ tenetur eccleſia qm̃
nullum dãnum ſentit vt ibi.qꝺ intelligit qñ non confecit
inuentarium.q3 ſi feciſſet inuentariũ nulla eẽt dubitatio
q3 idẽ eſſet in quolibet alio vt in.§.hinc nobis.in auc.de
here.⁊ fal.⁊ ſicut eſt in eccleſia.idẽ eſt in pupillo per viã
reſtitutionis in integru3.ita qꝺ in hoc eccleſia eſt magis
priuilegiata.q3 confectio inuentarij aſtringit pupillum
vt in.d.§.pupillus.in auc.de here.⁊ fal.ſed pupillus re-
ſtituitur in integrum vt voluit gl.in.d.l.auxilium.ſed ẽt
remanet illeſa.⁊ ideo nõ eſt in integrũ reſtituenda.⁊ id
qꝺ eſt in eccleſia dicit eſſe in fiſco.allegat.d.§.an bona.⁊
ſubdit ꝙ tex.in.d.§.ſi vero quidã dicit ꝙ h3 locũ in oĩb⁹
eccleſijs.Ex q̃ infert ibi Ang.ꝙ hẽbit locũ in hoſpitalib⁹
relictis hẽdib⁹.q3 gaudent eodẽ ꝑuilegio q̃ eccl'ie.⁊ eſt
iſta doctria Ang.noua ⁊ nõ fuit allegata vſq3 ad iſtos di-
es ꝑ aliquẽ cõmentatẽ nec eã allegaui i repe.rub.ff.de acq.
he.Bal.i.l.cũ a mře.C.de rei vẽ.dicit ꝙ de iure cano.nõ
ẽ neceſſariũ inuẽtariũ ⁊ ſic appet ꝙ iſte articulus req̃rit me
liorẽ inueſtigationẽ tãgã i loco ꝓprio v3 ſup gl.c.i.de teſta.
ſ3 ꝓ nũc dicas ꝙ ꝯ̃ Ang.⁊ ꝯ̃.d.Car.⁊ ꝯ̃ Bal.⁊ ꝯ̃ oẽs ẽ
caſus formal̃ ꝙ fiſc⁹ teneat̃ ꝯficere inuẽtariũ vt i.d.auc.
de hẽ.⁊ fal.i.§.pe.in ꝟ.in oĩb⁹ boĩb⁹ hẽc.l.cõe3 iponim⁹
ſ3 appellõne hoĩs vẽit fiſc⁹ vt ẽ gl.ſolẽnis i.l.eos.in ver.
hoie3.de q̃ gl.ibi facit feſtũ Bal.C.de vſur.ergo ſeq̃t ꝙ fi
ſcus tenet̃ ꝯficere inuẽtariũ.Et iſta ẽ inductio noua ad illũ
§.q3 doc.cõiter inducũt illũ.§.in ꝯ̃trũ dicit i oĩ ꝑſona ſiue
militari ſiue ſacerdotali ſiue imꝑiali.Nec ob.d.l.nõ põt
⁊.d.§.an bõa.q3 nõ loquunt̃ i hẽditate ſ3 loquunt̃ i bõis
delatis fiſco vt vacãtib⁹ q̃ caſu fateor de plano fiſcũ nõ te-
neri ad ꝯfectionẽ inuẽtarij in bõis vacãtib⁹.vñ.d.l.fi.⁊
d.§.pe.loquunt̃ i hẽde iſtituto nõ aũt in bõis vacãtibus.
Quo ad eccleſiã põdera ⁊ erit noua inueſtigatõ lex cano
nica approbauit legẽ ciuilẽ loquẽtẽ de inuẽtario vt in.c.
raynaldus de teſta.ergo ſeq̃t ꝙ eccl'ia tenet̃ ꝯficere inuen
tariũ.nõ ex diſpõne.l.imꝑialis q̃ non potuit obligare ec
cleſiã ad h̃ ſ3 i lege canonica approbãte i h̃ legẽ ciuilẽ.⁊
ꝑ ꝯ̃ñs ṽa ẽ gl.in.c.i.de teſta.vide q̃ dixi in rub.ff.de acq.
8 here.¶ Sed an hẽs nõ ꝯficiẽs inuẽtariũ teneat̃ vltra vi
res hẽditarias.gl.h̃ dicit ꝙ ſic q̃ ꝓcedit ſm̃ Jod.an.n.ſi
cẽnt debita ex delicto vel q̃ſi q3 ſolũ tenebit̃ de iure canoñ.
in ꝯ̃trũ patiunt̃ vires hẽditarie.Ita dicit ſe i accidẽtia fa
cti ꝯſuluiſſe.q3 l3 ius ꝯſeruet accidẽs ꝯ̃ nõ ꝯficiẽtẽ inuẽta-
riũ nõ tñ illas ãpliat.l.fi.§.ſi ꝟo.C.de iure deli.ſ3 ꝯ̃ Jod.
an.vĩ tex.cũ gl.in.c.lr̃is de rapto.⁊ limita iſtã gl.q3 nõ
ꝓcedit i foro poli ⁊ ꝯſcie.hoc l3 Jo.an.in.c.q̃q̃.de vſur.
li.vi.⁊ Bar.i rub.ff.de acq.here.⁊.l.gerit.eo.ti.⁊.l.i.in
ix.col.ṽ.tertio q̃ro.C.de ſa.ſan.ec.⁊ allat Hoſti.in ſũma.
de teſta.§.pe.ṽſi.q̃d ſi bona.⁊ rõ eẽ põt.q3 tale nõ eſt de
hẽrũ iure nãli.⁊ idẽ voluit Bal.in.d.l.fi.C.de iure delib.
⁊ Pe.de anc.i.c.q̃.de reg.iu.li.vi.ſ3 ꝯ̃riũ tenuit Bal.i ru.
ff.de acq.he.⁊ Ang.i tracta.quẽ fecit de inuẽtario quẽ po
ſuit i.l.ſæpe.C.ſi cui plus.⁊ mouent̃ q3 ꝙ hẽs iſto caſu

teneatur vltra vires hereditatis eſt pena ipſius hrdis cuius dolum tex. preſumit poſtq̄ non fecit inuētarium. vt in. §. ſi vero non fecerit in auten. de heredi. ⁊ falci. Et ſm ius canonicum ille pene que debent ex cōtractu vel quaſi peti poſſunt. c. ſua de penis. Sed cōtra eos facit. q2 in foro cōſcientie non debent pene ex preſumpto maleficio nec ēt ex vero maleficio. glo. eſt ſing. i. c. fraternitatis. xij. q. ij. ⁊ facit ſingulare dictū Inno. in. c. ſicut dignū ō homicidio ergo. Et idem Ang. in. d. l. ſi. §. ſin autē de iure deliberan. dixit ꝙ de equitate canonica in terris eccleſie heres non cōficiēs inuentariū non tenet vltra vires hereditarias. allegat Hoſt. in loco prealleg. Et idem voluit Bal. in repeti. d. l. i. C. de ſacroſan. eccle. in. xxij. col. ver. ſuper tertio dici debet dicit ꝙ de iure canonico nō tenet heres nō cōficiens inuentariū vltra vires hereditarias allegat not. in. c. quamq̄. ⁊ ſic tenet ꝙ nudū nō teneatur in foro ꝯſcientie ꝙ nec etiā in foro canonico ꝯtentioſo. Iſtud vltimū dictū cum reuerētia eſt falſiſſimū. q2 ius canonicū approbauit legem ciuilē loquētem de inuentario. vt eſt tex. in. c. raynaldus ad ſi. de teſta. ſed lex ciuilis obligat vltra vires hereditarias ergo ⁊ canonica. Secundo lex ciuilis nō nutritiua peccati ē ſeruanda in foro ca-

8 nonico [a] non diſponente contrarium per. c. quo iure. viij. diſt. ſed lex ciuilis loqēs de inuētario nō ē nutritiua peccati imo excluſiua. ⁊ cōtra eos eſt gl. hic in. d. c. i. de teſta.

a ¶ Canonico vide ad h. C. y. i auc. cā q̄. C. ō epi. ⁊ cle. ſpe. i tit. de diſpu. ⁊ allega. §. v. ff. ſed nūqd in cā ⁊ multa q̄ ſup diximus i pleriſq; apoſtillis.

9 ⁊ ideo Ange. ⁊ Bal. peſſime loquunt. ¶ †Quo ad ſcdm adde ꝙ do. Anto. ⁊ do. Abba. in. c. q2 pleriq; de imu. eccleſi. ſequunt dictū Jo. an. ⁊ Bar. ꝙ in foro ꝯſciētie non teneat vltra vires hereditatis. Adde ad hoc. q2 eorū reuerētia ſalua imo tenet ēt in foro ꝯſciētie lex ꝯſciētie obligat ad omne id ad ꝙ obligat lex poſitiua quādo eſt facta ab habēte ptātem. iſtud fuit ſing. dictū bar. i. l. ſiqs p eo. ff. de fideiuſſo. ſed lex poſitiua heredem nō conficientem iuentarium obligat vltra vires hereditarias ergo ⁊ lex cōſciētie. ⁊ ſi aliter diceremus ſequeret ꝙ forus conſciētie doceret hoīes ad cōtemnēdū leges ꝙ eſſe nō dz. c. ij. ō maio. ⁊ obe. facit etiā ratio viua ⁊ formalis. vbicunq; pena ē inflicta a lege ipſo iure qs non poteſt retinere ſalua conſciētia bona alteri applicata ex diſpoſitione. l. c. ij. ō preſcrip. lib. vi. Sed iſta pena vt heres teneatur creditoribus vltra vires hereditarias non cōficiendo inuētarium ⁊ inflicta a lege ipſo iure tex. allego de hoc in. d. l. ſi. §. ſi vero poſtquam in verſi. eoipſo ꝙ inuētarium nō fecerit ōbitis hereditarijs ⁊ creditoribus teneatur īucto eo ꝙ habetur in. c. quam ſit ⁊ in. c. licet canon ō ele. li. vi. vbi illa verba eoipſo inferūt canonem late ſnie. ergo ſequtur ꝙ habebit locum in foro cōſciētie. facit ēt vbicūque lex ciuilis nō eſt peccati nutritiua ſeruat ēt i foro anime q2 exquo lex iuſt a eſt dicitur edita auctoritate dei ⁊ ipſe deus dicitur ꝓmulgaſſe per ſuos miniſtros. nam ⁊ Demoſthenes donū dei legē eē dixit. l. ij. ff. de legibus. ⁊ facit. d. c. q iure. viij. di. ⁊ ꝓuerb. viij. c. p me reges regnāt ⁊ cōditores iuſta decernūt. facit. c. ſi. xiij. q. iij. ⁊. c. ſi ipator lxxxvi. diſti. ergo. Faciat etiā ad hoc cōtemnens legem punit in foro cōſciētie. gloſ. eſt pegrina in. c. ij. ō ꝯſtitu. in vi. ⁊ ꝓbat i. c. cōmiſſa ⁊ in. c. ꝑpetue de elec. li. vi. ſed hrs qui nō facit inuētariū ꝯtemnit legem vt in. d. §. ſi vero nō fecerit. ⁊ in. d. §. ſi vero poſtquam. ergo vide de hoc que late dixi in repe. dicte rubri. ff. de acqui. here. ⁊ p ꝯñs videt ꝙ doctrina Jo. an. ⁊ ſequaciū nō ſit vera.

1 **I quorundam.** †Si prelatus ꝓhibitis alienis obligat eccleſiam ſuſpēſus ē ab adminiſtratiōe ſpūaliū ⁊ tēporaliū ipſo facto ⁊ eccleſia ne tenetur. h. d. Et tria facit. i. prohibet. ſecundo decernit. tertio penam iponit. ſecūda ibi decernentes. tercia ibi ſiquis. Et pōdera tex. in verſi. ꝓſumat. q2 tunc dicitur aliquis ꝓſumere quando ꝓpria auctoritate facit rē ſibi ꝓhibitā. c. decernimus de iudicijs. c. cū laici de iure patro. c. i. ⁊. c. monaſteria de vita ⁊ hone. cleri. c. ſi. de electio. c. oīs. §. caueāt de peni. ⁊ remiſſ. c. ſi. de tempo. ordi. li. vi. c. i. ne plati vices ſuas. ergo ſecus ſi faceret ex cōmiſſione ſupioris q poſſet eccleſiā p alienis debitis obligare. facit glo. not. i. c. decernimus ꝑalleg.

2 ¶ †Nota ꝙ eccleſia dicit ꝯmiſſa plato ⁊ ex hoc verbo ita generali cōphendit cōmēdata ſiue in adminiſtratiōem cōceſſa. ⁊ idē videt dicēdū in eo qui ſe intruſit ad eccleſiā q2 non debet eſſe melioris cōditiōis q̄ ille qui eſt canonice inſtitutus c. cū qui de prebēdis li. vi. ⁊ vide tex. in. c. cōmiſſa de electiōe libro ſexto vbi apponunt illa verba cōmiſſa eccliā.

3 ¶ †Nota ꝙ pena huius. c. habet locū i eo qui grauat eccleſiam pro debitis alienis. Sed que debita hic appellantur aliena dicit ſm Jo. an. quādo cōmittit p alio extraneo ⁊ nō p eccleſia vel plato. Idē dicit Vincē. ſi hoc nō pertineat ad eccleſiā lz ptinēt ad platū rōne ſui patrimonij. ⁊ ſic ſentit qd hz locū pena iſtius tex. eo cāu quo clericus obligat eccleſiā pro patrimonio eius. ſz hoſtien. dicit ꝙ iſta interptatio ē nimis amara. ideo videt euitanda maxime q2 ſumus in materia penali i regula in penis li. vi. Si aūt p neceſſitatibus ꝓprijs puta p alimētis plat⁹ obligaret eccleſiā nō diceret tūc debitū alienū quia ad id tenet eccleſia. c. cū ſecundū. de pbē. ⁊ ita tranſeunt cōiter docto. hic. Tu vero cōſidera ꝙ aut nos loquimur quo ad ꝓhibitionem iſtius tex. ⁊ tunc procedat dictum Vincē. aut nos loquimur quo ad penā hic inflictam. ⁊ tunc ꝓcedat opinio hoſti. ⁊ ſequaciū. ⁊ ad hoc allego ſingulare dictū Jo. an. i. c. diſpēdia in pūn. de reſcrip. li. vi. vbi voluit ꝙ lz diſpō. l. extendat ꝓpter idēptitatē rōnis tamē interdū nō ſit extēſio ad penā ita dicamus in caſu iſto. Et ſi quiſpiā diceret ꝙ patrimōialia clerici cēſentur eccleſiaſtica vt notat glo. in. c. ex lrīs. de pigno. ⁊ in. c. eccleſia de cōſti. ⁊ i. c. ſi. de vita ⁊ hone. cle. reſpōdeo ꝙ illud eſt in fauorē eccīe. ſecus vbi agit de ꝑiudicio eccleſie vt eſt in caſu noſtro. Et dicit hic Jo. an. qd ſi rector eccleſie requiſitus vt pro alieno debito fideiubeat obligādo ſe ⁊ eccleſiam ſuam pōt ſe excuſare qd hoc facere non poteſt propter penā quā incurreret pp iſtā decretalē. Sed ſi ſolum obligaret pſonā ſuā nō icurreret penā iſtius tex. q2 pene ſunt molliēde. ō penl. dl. i. §. pene facit iſte tex. in ver. poſſent eccleſie obligari. Et pondera bñ iſtū tex. in verſi. ne quis q2 cōprehēdit nedum rector eccleſie ſecularis. ſz etiā religioſe. ar. de. nā mulier poteſt habere ſigillum vt no. in. l. diſtrahente. ⁊ ibi Bal. C. de rebus alie. non alie.

4 ¶ †Nota qd appoſitio pene nō firmat actū geſtū cōtra legem. Cōclude ad hoc clarius q̄ ſcribentes hic. aut apponitur pena neceſſario inferens nullitatem actus. ⁊ tūc actus eſt nullus. exemplum in. l. i. ff. de operis no. vbi prohibetur poſt nunciationem noui operis edificari. ⁊ ſi cōtrafiat precipitur opus edificatū deſtrui. ⁊ ſic ifertur qd edificatio fuit de iure nulla. ⁊ faciat tex. iſte aut non apponitur nullitas actus. ⁊ tunc ſi actus eſſet nullus pena non poſſz hr̄e locum. ⁊ ſic nullitas actus ⁊ pena non cōpatiūtur adinuicē ⁊ tunc actus eſt validus ⁊ gerens illum incidit in penā. tex. eſt in. l. ſi. ff. ō diuor. vbi ſi lex aliquid prohibet ⁊ vltra ꝓcedat penā imponēdo ꝙ actus qui ſit cōtra prohibitionē legis valet. ſz cōtra faciens incidit i penā. nam ibi. l. iulia ꝓhibet diuortiū fieri p libertam inuito patrono ⁊ penā imponit vt liberta diuertēs perdat dotem ⁊ alij nubere nō poſſit ⁊ tamen ibi decidit ꝙ diuortiū valet. aut pena pōt ſe cōpati cū nullitate act⁹ ⁊ tunc aut actus eēt nullus ⁊ tēdit ſolum ad ꝑiudiciū ꝓhibiti ⁊ tunc actus nō teneat. l. nō dubiū. §. reſpōſo. C. ō legi. l. qui cōtra. C. de inceſ. nup. l. iubemus. §. ſane. C. de ſacroſan. eccle. l. i. ff. de his que pro non ſcriptis habent aut tenderet ad preiudiciū alterius ⁊ tūc licet gerēs illū actū incidat in penā tamen actus geſtus tz exquo tēdit i preiudicium tercij. Pone exemplum in vēdente rem vni ⁊ poſtea eandem rē i vendēte ignorāti primam vēditionem. nā hoc ē ꝓhibitū ⁊ vēdens incidit in. l. corneliā de falſis. l. q duobus. ff. de falſ. ⁊ tamē ſecūda vēditio tenet

ſecūdum

ſecundum diſpoſitionẽ.l.quotiẽs.C.de rei vendi.iſta do-
ctrina ſic declarata tradiẽ hic melius ꝙ alibi.et Bar.in
l.ait pretor in pri.ff.de oper.noui.melius eſt locutus ibi
ſuper iſto paſſu quam i aliquo loco.Et idẽ voluit i.d.l.
ſi.ff.de diuo.licet aliter dixerit ibi Cy.et Bal.tñ Sal.ibi
tranſit cũ dicto Bar.et idem voluit Jo.de imo.i.d.l.pre
tor ait et in.l.cum lex.ff.de fideiuſſori.et idẽ ẽt voluit hic
5 et videtur ẽt tranſire Bal.in.d.l.ſi.ꝺ diuor.¶ †Nota ꝙ ſi
a gillum pbat pcurationemᵃ ſm Hoſt.nam hic videtur ꝙ
cum ſigillo põt eccleſia obligari ſecũdũ Hoſt.qui dicit
ꝙ oporteret aliter pbari pcurationẽ ꝙ videtur ẽẽ verius
niſi ſigillum eẽt deputatũ ad pcurationes cõſtituendas
Facit.c.ſignificauit de appel.et ꝙ not.ibi glo.ſing.Idẽ
dicas niſi eccleſia eẽt conſueta ſic facere.ar.l.vel vniuer-
ſorum.ff.de pig.actio.Et poteſt poni exemplũ de hoc ſi
forte prelatus tradidit alicui ſigillũ cũ quo debita eccle-
ſie ſigillabantur.vnde poſt traditionẽ ſigilli poterat fieri
inſtrumẽtum in quo ꝯtinebatur ꝙ prelatus mãdabat reci
pi pecuniam mutuo.Tu adde quod ſi probari poſſz ꝙ il
le qui portat illud ſigillum erat talis qui poterat aufer-
re illud ſigillum clam a prelato ꝙ tũc licet tale ſigillum
fuiſſet deputatũ ad huiuſmodi talia nihilominus nõ p
baret pcuratorium hoc dico per no.i.l.i.C.ꝺ latina lib.
tol.et in.l.poſtquam.ff.de pac.et in.c.eccleſie el.ij.vt lite
pẽdẽ.et iõ cautᵘˢ dꝫ ẽẽ debitor mutuãs vt ꝯſideret quali
tatẽ pſtãtis ſigillũ.Et adde pulchrã doctr.Ang.i.l.con
ſentaneũ.C.quomodo et qñ iudex vbi dicit ꝓ probatur de
legatio p ſigillũ.allegat Inno.in.c.qñ cõtra ꝺ pbat.ꝙ
dicit eſſe hñ notandũ pro nuncio vt credatur ſibi ſi aportet
ſigillũ ꝙ itellige qñ ſigillũ erat deputatũ ad hoc vt dictũ
eſt.et facit ſolemne dictũ Arch.i.c.ij.de pcur.li.vi.vbi
dicit quod qs admittitur vt pcurator ſi habebat ſigillũ ꝙ
optime facit ad glo.que reputatur ſing.i.l.i.§.ſi.C.de pact.
cõuentis et ꝙ not.i.c.coram de officio dele.et dicit hic Jo.
6 an.†aliquis dat litteras alicui i quibus facit eũ pcurato
rẽ in cauſa ꝙ̃ habet i curia et dat ſibi mandatũ vt faciat
ſibi ſcribi iſtrumẽtũ i curia ſm ꝯſuetudinẽ curie ipſe vero
poſtea facit ſibi ſcribi inſtrumẽtum per ꝙ recipit mutuũ
noie dñi.an obligabitur dñs decidit ꝙ nõ ſi talis erat pſo-
na de qua dñs cõſidere debeat p not.in.c.ſignificãte ꝺ pi
gnor.vñ tunc talis appoſitio mutui ſi trãſit ſine falſitate.
Dicit tamẽ ꝙ datis lrĩs pdictis pcuratori poterit face-
re cõfici inſtrumẽtũ ſm ſtilũ curie mutatis verbis ſꝫ nõ
alterata ſubſtãtia mandati.et ſic dicit curiã romanã ſua
7 re.¶ †Utrũ autem ex ſola traditiõe ſigilli prelatus in-
cidat in iſtã penã nõ ſequuta obligatiõe i pĩudiciũ eccle
ſie Jo.an.cõcludit ꝙ ſic.qꝛ iſta decretalis cõſiderat affe
ctũ.ideo nõ curatur ꝺ effectu.allegat not.p ſe i regula i pe-
8 nis li.vi.et ibi ſingulare dictũ reuelauit †ꝙ vbicũꝙ ipo
nitur pena ipſo iure nũquã habet locũ diſpõ penalis niſi
effectu cõſumato.qꝛ tũc vꝫ cõſiderare effectũ et non affe-
ctũ.allegat.c.ppetue.de elec.li.vi.et de ħ dicto exclama-
uit Bal.i multis locis vide per eũ i.l.ſiquis ſi dicã rape-
re.C.ꝺ epiſco.et cleri.et in autẽ.habita.C.ne filius p pa-
tre.et ibi dixit multũ ſingulariter Bar.ꝙ vbicũꝙ impo-
nitur pena ipſo facto nõ hꝫ locũ penitẽtia nec purgatio.et
dicit ẽẽ gl.ſingu.de hoc i cle.ne i agro.in.§.qꝛ vero de ſta
tu regu.iſtud ẽ mirabile ad itellectũ iſtius decretalis in-
quãtũ apponit penã ipſo iure.Tu pondera tex.in.l.ſi.ff.
de rerũ diui.in ver.trãſcẽdere voluerit.et ibi gl.arguit in
cõtrariũ de.l.cogitatiõis.ff.de penis.et ſoluit dicẽdũ ꝙ trã
ſcendere voluerit itelligitur.i.volũtarie trãſcẽdere.et ibi
Bar.dicit illam gl.mirabilẽ et valere ad qõem ſtatuti di
9 cẽtis †ꝙ ſi qs voluerit aliquem corrũpere puniatur capi-
te vt exponatur ideſt volũtarie corruperit.ita dicamus in
caſu iſto cum ſimus i materia penali vt exponatur venire
pſumpſerit ideſt preſumptuoſe venerit et ẽ nouũ ad iſtã
decretalẽ hoc.et ſecũdum hoc hic nõ punitur affectus ſꝫ ef
10 fectus.¶ †Quid ſi eccleſia ẽ ſubiecta prelato et hꝫ ſpẽ
lẽ adminiſtratorẽ an ille ſupior plãtus patitur iſtã penã

obligãdo eccliã vt hic dꝫ.Jo.an.hic dicit ꝙ non ex quo
illa eccleſia habebat ſpẽalẽ adminiſtratorẽ ꝓpter iſtũ
tex.i ꝟ.cõmiſſã.Tu allega ad ħ illud qõ voluit Inno.
in.c.olim ꝺ reſtit.ſpo.dixi in.c.i.ꝺ pſcripti.ꝙ pſcriptio ſi
currit contra eccleſiã viduatã ꝓprio paſtore licet habeat
paſtorẽ mediatũ.et põdera qꝛ ſi iſte ſpẽalis adminiſtra
tor eſt abſens non procedat doctrina Jo.an.et aliorum
qꝛ tũc ſatis dicitur cõmiſſa plato ſupiori ꝓpter abſentiam
vel mortẽ plati immediati.Si vero ẽ preſens credo ꝙ di
ctum Jo.an.nõ poſſit defendi ab iſto tex.inq̃ntum dicit
cõmiſſa.qꝛ licet prelatus imediatus preferatur prelato ſu
piori mediato nihilominus dicitur ſibi ꝯmiſſa eccleſia.qꝛ
pro ea agere põt.c.ſi.de ſucceſ.ab inte.c.cũ deputati.de
iud.l.ſancimus.C.de ſacroſan.eccle.et maxime qꝛ agitur ꝺ
fauore eccleſie.ar.c.ſi.de teſta.et.l.ſunt perſone.ff.de reli.
11 et ſump.fune.¶ †Quid ſi eccleſia hẽbat pecuniã ſupfluã
an poterit illã mutuare.Jo.an.hic tꝫ ꝙ ſic.et ẽt tenetur ꝺ
eo quod ſupereſt dare elemoſinã.vide ꝺ hoc do.Phe.i.c.
i.ſupra de feudis.vbi tꝫ contrariũ per.c.tua.de rebus ec
cle.non alie.Tu tene cõtrariũ per.l.lex que tutores.C.ꝺ
admini.tuto.et maxime ſi recipiẽs mutuũ nimis indige
ret per.c.paſce.lxxxvi.di.vide que dixi i.d.c.i.de feudis.
Et limita niſi pecunia eẽt depoſita i bãcho deputata ad
emendũ predia pro eccleſia.qꝛ tũc non poſſet mutuari p
tex.ſingu.in.l.iij.§.quid ergo.ff.de contrariis tutel.actio.
12 ¶ †Sed an pena de qua hic hẽat locũ in rectore remit-
tẽte debita eccle dic ꝙ nõ.qꝛ pena hic ſolum imponitur
obligãti eccleſiã non aũt iponitur alienanti qꝛ de pena
alienãtis expreſſum ẽ in.c.ſiquis preſbiterorũ.de rebus
13 eccle.nõ alie.¶ †Nota vltimo ꝙ in pena quãdoꝙ infli-
gitur ſuſpẽſio ipſo facto ſine tẽporis prefinitiõe.Sꝫ an infe
rior a papa poſſit iſtã ſuſpẽſionẽ tollere.Inno tenꝫ qõ
ſic.ex quo papa iſtã ſibi nõ reſeruat.allegat.c.nuper.de
ſen.exco.vbi tradit doctrinã ſing.ꝙ vbicũꝙ papa nõ re
ſeruauit ſibi abſolutionẽ ab excõmunicatiõe videtur illã
ꝑmittere inferioribus.et eſt mirabile hoc dictum Inno.
qꝛ ampliat illũ tex.loquentẽ de excõicatiõe ad ſuſpẽſionẽ
et facit ſingulare dictũ Inno.i.c.dilectus.ꝺ tempo.ord.
qõ vbicũꝙ papa nõ reſeruauit ſibi poteſtatẽ diſpenſan
di ſuper aliquo actu videtur illam permittere inferioribᵘˢ
et allegat.d.c.nuper.et ſic ampliat illud ad diſpenſationẽ
Sed in puncto iuris forte nõ eſt vera doctrina ſua quia
ille tex.loquitur in excõmunicatiõe que eſt maioris pre-
iudiciũ ꝙ̃ ſit ſuſpenſio vel diſpẽſatio maxime quia diſpen
ſatio eſt corruptio iuris vt eſt tex.aureus.et ibi Domini.
l.diſ.c.ſi.et facit ꝙ habetur.i.q.vij.§.niſi rigor.et ſic non hñ
loquitur ſua reuerẽtia ſalua Inno.et etiam contra dictũ
eius tꝫ glo.i.c.cupiẽtes.§.ceterum de electio.li.vi.dicas
ꝙ ſi ſuſpẽſio eſt facta ꝓpter ꝯtumaciã pcedit dictũ Inn.
hic ꝙ inferior poſſit illam tollere.arg.c.ex lrĩs de cõſtit.
aucten.pp delictũ et hic.et tunc videtur ꝙ inferior nõ poſſit
illã tollere.qꝛ pena itelligitur ꝑpetua.l.inter caſtellianũ
ff.de arbitris et ſi iſto caſu vellet diſpẽſare ſm pallegatã
doctrinã Inn.poſſꝫ iferior.ſꝫ re vera ſi põt nec ad ħ pt ex-
tendi.d.c.nuper.et facit qõ not.do.Cardi.in.c.niſi cũ p-
14 dẽ de renũciat.¶ †Sꝫ qd ſi iſta ſuſpẽſio dꝫ ẽẽ tempalis
et in ea nõ exprimitur tempus quãto tempore durabit.dic
quod decennio.textus eſt ſingul.in lege ſine prefinitione
ff.de penis ſecundum Bal.i.l.i.C de poſtulãdo.Et no.
ꝙ illa verba nouerit ſe ſuſpenſum iducũt ſuſpẽſionẽ vt
hic voluit glo.et facit glo.in regula i penis li.vi.et ꝙ hꝫ
15 in.c.i.ſupra de iudi.¶ †Sed quid ſi iſte ſuſpenſus cele
brat erit ne irregularis iuxta.c.i.ꝺ re iud.in.vi.Hoſt.di
cit ꝙ ſic cõtrarium tenet Jo.an.nec ob.d.c.i.qꝛ loquitur i
ſuſpẽſo ab officio vel diuinis.ſed hic erat ſuſpẽſus ab ad
miniſtratione ſpiritualiũ et tẽporaliũ quo caſu nõ repe-
ritur expreſſum ꝙ incurrat irregularitatẽ.facit ꝙ habetur
in.c.is qui.de ſenten.excõica.in.vi.Et dicit Jo.cald.ſe-
quẽdo Jo.an.ꝙ licet large ſumẽdo ſuſpẽſionẽ ab admi
niſtratione ſpiritualiũ includatur celebratio diuinorũ vt i

a ¶ Procuratione. Vide ad ħ bal.i.l.falſus i ſi.§.dubitari põt.C.de furt. Inno.in.c.i.in ſi.de ſi.inſtr.et late Bart.in.l.lucius.ff.de fi-deiuſſo.

c.ex parte.el.ij.d corpore viciatis.tñ ſecus eſt ſi ſumatur
ſtricte ꝙ in dubio eſt ſtendum in materia penali.arg.re-
gule in penis.lib.vi.

1 **Boardus.** †Debitor q nõ ẽ ſol-
uẽdo excõicatus.q2
nõ ſoluit abſoluit̃ pſtita cautiõe de ſoluendo
cũ puenit ad pinguiorẽ fortunaz.h.d. Prio
ponit̃ ĩpetrãtis q̃rela.Scdo iudicũ datio.ibi mãdamus.
⁊ eſt decretalis ſolẽnis ⁊ quotidiana.Et põdera q2 cuz
in iſto tex.nõ fiat mẽtio expſſa de aliqua ceſſiõe bonoruz
vi ꝙ iſte tex.pbet clericũ nõ poſſe exigi vltra quã facere
poſſit poſito ꝙ bonis nõ cedat eſt quotidianũ hoc ⁊ al-
tius ⁊ ſubtilius inueſtigandũ quã faciãt dñi ſcribẽtes h.
Et qdẽ gl.vnica ⁊ ſingularis apud legiſtes i.l.miles.ff.
de re iudi.tz ꝙ ſicut miles terrene militie nõ põt ꝯueniri
vltra quã facere poſſit.ita ⁊ miles militie celeſtis.tz Ol.
loden.vt ibi refert Ang.tz ꝯtriũ ꝙ imo clericus põt ꝯue-
niri vltra quã facere poſſit.⁊ ideo eget ceſſiõe bonorũ.⁊
alle.iſtũ tex.⁊ no.in.c.ꝑuenit.ẽ.de fideiuſſo.⁊ hoc tenuit
Hoſti.hic ſequit̃ Jo.an.⁊ facit glo.hic.Et facit ad h.c.
ſi pp tuas debita.de reſcrip.in.vi.⁊ faciat elegãs dictum
Bar.in.l.i.C.de in.⁊ fa.igno.ad ſi.vbi dicit ꝙ ꝓuilegiũ
illius.l.i.indultũ militi ſeculari nõ hz locũ in milite cele-
ſti facit ẽt ꝓuilegiũ eſt priuata lex.iij.diſ.ꝓuilegia.ergo ſi
dz extẽdi de vno milite ad aliũ.⁊ iſta ſunt colorata ſatis
⁊ demulcẽt aures legẽtis.Sed ſnia aduerſa eſt verior ⁊
ꝓmo vltra illã glo.l.miles.allego ſingu.gl.in.c.ſtudeat.
l.diſ.⁊ allego Bar.in.d.l.miles.⁊ in.l.mulierẽ.ff.d his
qui.vt indig.⁊ in.l.affectionis.ff.de dona.⁊ in.l.miles.
ita.§.mulier.ff.de teſta.mi.in qbus locis ſequit̃ glo.illaz
⁊ idẽ voluit Ja.de are.quẽ refert ⁊ ſequit̃ Ange.in.d.l.
miles.⁊ facit qd no.in.l.i.§.ẽ ⁊ alia.ff.ſi qs a pa.fue.ma.
Et dico fore hic tex.indubitatum.nam hic de ceſſiõe bo-
norum nullã mentionẽ facit.⁊ tñ reprehendit iudicem q
excõicauit clericum non valentẽ ſoluere.⁊ ſic videt̃ ꝙ iu-
dex debuit reſeruaſſe vt non exigatur vltra quam facere
poſſit.⁊ per ꝯñs clericus gaudet iſto priuilegio ſicut mi-
les ſingularis.facit ad hoc glo.in.l.milites.C.loca.⁊ in
.l.ſtipẽdia.C.de execu.rei iudi.⁊ in.l.ij.§.ignominie.ff.d
his q no.infa.q̃ equipat milites celeſtis militie ⁊ terrene
militie.⁊ facit.c.i.de cle.egro.⁊.c.ſi officia.lix.di.Ex qb⁹
colligit̃ doctrina ꝙ regulr̃ a iure ſunt equipati.Tunc ar-
guo ſic incõuincibiliter.vbicũq3 duo a iure regulr̃ eq̃pa-
ta ſunt ius exorbitãs diſponẽs in vno verificat̃ in reliquo
glo.eſt ſingu.in.c.ſi poſtq̃.§.ſi.de ele.li.vi.⁊ facit qd no.
in.c.conſtõnem de regu.co.li.ergo priuilegiũ hoc indul-
tum militi ſeculari extendet̃ ad militẽ celeſtẽ.facit qd hr̃
in.l.ſacroſancte.C.de epi.⁊ cle.vbi clericus dr̃ hr̃e caſtrẽ-
ſe vel quaſi peculiũ ſicut ⁊ miles.ita gaudebit eodẽ ꝓui-
legio.faciat glo.ſing.i.l.ij.C.de cur.fu.q̃ vult ꝙ priuile-
gia indulta minoribus a iure trahunt̃ ad furioſos.ita di-
camus in caſu nr̃o.facit elegans dictum Bar.in.l.ꝓxie.
ff.de his que in teſta.de.⁊ in.l.cũ de in rẽ verſ.ff.de vſur.
vbi dixit ꝙ diſpoſitũ in libertate trahit̃ ad aliã cãm pia3
⁊ diſpoſitũ in alimẽtis trahit̃ ad cãm dotis.⁊ faciat qd
no.glo.ſing.inſti.de act.§.itẽ mixta.⁊ qd hr̃ in.l.iij.C.qñ
ex facto tu.ita in ꝓpoſito nõ erit abſurdũ dicere ꝙ iſtud
priuilegiũ trahat̃ ad militẽ celeſtẽ.Et ſi aliter dicerem,
daret̃ cã vt clericus retraheret̃ a diuinis qd eſſe nõ dz.⁊
idem vĩ eſſe dicendũ in aduocato.⁊ iſtud voluit Ang.in
d.l.miles.facit q2 tex.in.l.ſunt perſone.in verſi.pro reli-
gioſis.ff.de religio.⁊ ſump.fune.diſponit ꝙ vbicũq3 opi-
niones ſunt ꝯrie fauet̃ opi.que fauet religioſis.⁊ ſic ille
tex.nedũ loquit̃ in fauorem eccleſiarũ.ſed ẽt in fauorem
clericoꝝ.ergo capiemus opi.fauentẽ clericis.c.ſi.de teſ.
cum ſimi. Nõ ob.d.c.ſi pp q2 ibi non negat̃ quin cleric⁹
vel prelatus poſſit vti iſto beneficio.Et ſi quiſpiam dixe-
rit amice ad quid clericus impetrauit priuilegiũ ſuper
fructibus beneficioꝝ vacaturoꝝ vt alleuiaret eccleſiaz a
debitis.Rñdeo ꝙ hoc fecit vt creditoribus integre ſatiſ-

a ¶ Miſerabile.vide ad hoc ſolẽnẽ gl.in.l.ũ.in ꝯñc.poſſi.C.ꝙ cũ eo ⁊ la-te doc.inſtit.de acti.§.ſi.⁊ ibi d.Jaſ.d may.omnia aggregantem.

faceret q2 de facili poſtea eccl'ia reſpiret ſubueniẽtes ſibi.
Nec obſt.dictũ Bar.in.d.l.i.q2 loquitur de alio priuile-
gio magis ſtricto paucisſimas habente fallentias.Sed
iſtud priuilegium eſt latum ⁊ amplũ ⁊ cõprehẽdit mul-
tas pſonas extra milites.l.ſunt q cũ legib⁹ ſeq.ff.d re iu-
di.l.alia.§.elegãter.l.rei iudicate.§.ſi cũ.l.ſeq.ff.ſol.ma.
iſtud tenuit hic.d.Pe.tene mẽti q2 articulus eſt quoti-
dianus ⁊ ſolẽnis ⁊ alibi nõ habes ita bñ expſſuz.⁊ iſta
adde ad legiſtas in.d.l.miles.de re iudi.⁊ de aduocato
2 ⁊ gloſ.in.d.l.miles. ¶ †Sed pone ꝙ creditor eſt vir
pauperimus homo cui magis fauebitur.an clerico pau-
peri debitori an creditori paupimo tractanti de euitãdo
dãno vĩ ꝙ potius ſuccurretur creditori.ar.l.preſens.C.
de ſerui.⁊ q2 poti⁹ fauet̃ repetẽti ſuũ q̃3 tractanti d lucro
aduenticio.l.nõ dz.§.in re obſcura.ff.de re.iu.Facit ꝙ in
ſili voluit Bar.in.l.marit⁹.ff.ſo.ma.idẽ ẽt dicerẽ ſi cleri-
cus dolo feciſſet vt nõ poſſet ſoluere integre debitũ.q2 tũc
nõ gauderet beneficio iſto.ar.l.ẽt.§.licet.ff.ſolu.mat.ſed
an hoc beneficiũ ne qs ꝯueniat̃ vltra q̃3 facere poſſit tol-
latur per renũciationẽ Jo.an.poſt Hoſti.ꝯcludit ꝙ nõ
ſi cõpetat pſone priuilegiate.vt in.d.§.elegãter.⁊ qd no.
in.c.i.in glo.ij.de dona.Si vero rõne ꝯctus tale priuile-
gium cõpetit vt eſt in ſocio omniũ bonoꝝ tunc poterit re-
nunciare.facit qd no.glo.in.l.ſi ꝯuenerit.ff.de re iudica.
3 ¶ †No.ꝙ ceſſio debitoris lz non extinguat ſubſtantiã
obligationis.impedit tñ effectum exactionis durante in-
opia.Facit qd habetur in.l.ex diuerſo.ff.ſolu.ma.⁊ ꝓce-
dit hoc intelligendo ꝙ iſte debitor ceſſerat bonis vt in-
telligit gl.ſi.hic ſed re vera nõ apparet ex tex.ꝙ iſte odo
ardus ceſſerit bonis.Et in contrariuz fortiter facit q2 vĩ
ꝙ clericus non poſſit cedere bonis.q2 per hoc grauaret̃
opinio eius.⁊ per ꝯñs redderet̃ inhabilis ad beneficiuz
c.ſuper eo.de elec.c.teſtimoniũ.de teſti.cum ſimi.d.Car-
di.mouet iſtud ꝯtrium hic.⁊ reſpondet ꝙ cedere bonis
fit ſine preiudicio fame.refert Collectarium dicentem
ſe vidiſſe ſeruari in curia romana ꝙ clerici non habẽtes
patrimonium cedebant fructibus bñficioꝝ deducto eo ꝙ
ſufficeret pro miniſtris ⁊ pro eccleſia ⁊ reſiduum dabat̃
creditoribus.ſed.d.Cardi.dĩ ꝙ iſtud non eſt ꝓprie ceſ-
ſio bonoꝝ.Jo.de imo.hic dicit ꝙ iſta ceſſio fieri põt ſine
leſione fame de iure cõi.q2 quis põt cedere bonis coram
iudice.allegat.l.ſi.C.qui bo.ced.poſ.in aliquibus tñ lo-
cis ſm eum eſt ſtandum ſtatuto vel cõſuetudini vt ceſſio
fiat vituperoſe.q2 cuz ſono tube in loco publico ⁊ abſq3
ſerabulis cedens percutit quẽdam lapidem cũ poſterio-
ribus dicẽdo cedo bonis.ita refert Cy.in.d.l.ſi.dicẽs ꝙ
rome fit ſuper quẽdaz leonẽ qui eſt penes ſcalas capito-
lij.de iure tñ taliter fieri nõ dz ⁊ tales modi ſm eũ ſunt ꝯ
bonos mores tñ vbi ſeruat̃ fit cũ infamia ⁊ dedecore ce-
4 dentis.†Tu adde ꝙ de iure cõmuni iſta ceſſio dĩ benefi-
a cium miſerabile[a] ⁊ flebile tex.eſt in.d.l.ſi.in verſi.miſe-
rabile ⁊ fit ſine infamia tex.eſt ibi in verſi.ſalua exiſtima-
tione.Et cũ dixit Jo.de imo.ꝙ ſufficit fieri coram iudi-
ce.tu dicas ꝙ ẽt fieri põt extra ius tex.eſt in.l.ſi.ff.de ceſ-
ſione bonoꝝ.vbi fit per epiſtolam vel per nuncium ẽt ab-
ſenti.quẽ tex.reputauit ſing.Bal.in.l.vnica.C.de cõfeſ.
⁊ vide ẽt eundẽ Bal.in.d.l.ſi.Adde ſcdo ꝙ d illo ſtatu-
to ⁊ de illa doctrina Cy.fecit mentionẽ Bar.in.l.ſi.ff.d
ceſſi.bono.⁊ ibi refert Cy.dicentẽ.ꝙ Franciſcus accur.
in cathedra formaliter faciebat actuz cedentis bonis.⁊
pondera.q2 illud ſtatutum non tz.⁊ pondero tex.in.l.in
omni in ver.ſola profeſſio ſufficit.C.de ceſſio.bon.vbi eſt
caſus ꝙ de iure ſufficit ſolũ dicere cedo bonis.⁊ ibi Se-
ly.arguit p illũ tex.ꝯ ſtatuta terrarum.Scdo ab oĩ eo ꝙ
hz ſpẽm mali abſtinẽdũ iuſſit apoſtolus.c.cũ ab oĩ d vi.
⁊ hone.cle.l.ſi quis aliquid.§.qui a portionis populuz
in ver.peſſimi exempli.ff.de pe.Sed iſtud eſt peſſimũ ex-
emplum ꝙ cedens bonis pcutiat cũ poſterioribus ſaxuz
in publico arengo.ergo tale ſtatutũ nõ eſt ſeruãdũ.Ter-
tio faciat tex.in.l.cũ ſupra.C.de re mili.li.xij.vbi arguit
tex.contra

tex.contra multos qui laudāt ſe in flumine inuerecundie
oſtēdēdo mēbra genitalia.Quarto Alber.ð roſa.i pria
5 parte ſtatutorū queſtione.xxxviii.† querit an valeat ſta-
tutū quod quis nō poſſit cedere bonis.vel ſi poſſit cede-
re cedat cū ſolemnitate inboneſta vt dicit eē Padue.ð
cidit nō valere arg.d.§.eleganter.⁊ qꝛ eius effectus eſt
turpis ⁊ cōtra bonos mores ergo.Ultimo faciat.quia
ſi illud ſtatutum eēt validū pene omnes debitores abſti
nerent ſe ab illo beneficio ceſſionis bonorum vt euitarēt
illam infamiā.⁊ ſic per viā indirectā tolleret ius cōe ⁊ in
ſurgerēt incōueniētia relata per Bal.in.l.i.C.de ceſſio.
bonorū.⁊ facit qð notat bal.in.d.l.ſi.⁊ iſta mihi videtur
6 pura veritas.¶ †Sed vtrū ille qui ē obligatus pciſe ad
factum gaudeat iſto beneficio.Cy.in.d.l.i.dicit ꝙ nō.⁊
ꝓ hoc ange.in.l.is cui.ff.eo.dicit ſe obtinuiſſe de facto flo
7 rentie.vbi ē ſtatutū † ꝙ obligatus ꝑ iſtrumētū cōfeſſio-
natū ponaꝰ in carcere ⁊ inde exire nō poſſit donec ſoluat
qꝛ nō poterit cedere bonis.⁊ ita dicit ſe in facto obtinu
iſſe eo exiſtente aduocato.Tu vide Bar.in.l.ſabinus.ff.
eodē ti.vbi dicit ꝙ obligatus ad factū nō poteſt cedere
bonis.Ex quo dicto ange.iferꝰ ꝙ obligatus per inſtru-
mētū guarētigie eſt obligatus preciſe ad factū quod eſt
mirabile.ſed ipſe hoc non dicit aperte.nec aliquid alle-
gat.ego allego tex.in.l.qui reſtituere.ff.de rei vendi.quē
tex.ad hoc reputauit ſingularē bal.in.l.i.C.ð ſen.que ꝓ
eo.quod intereſt.Ego puto Ange.male obtinuiſſe ⁊ ma
le dixiſſe.qꝛ ſtatutum recipit interpretatōem iuris cōis.
l.ſi.§.in cōputatōe.C.de iure delib.⁊ ibi glo.ſing.⁊ ideo
ſtatutum illud limitādū ē niſi ðbitor velit cedere bonis.
⁊ i indiuido contra ang.allego Bal.in preallegata.l.i.
8 .C.qui bo.cede.poſ.vbi dixit † ſtatuto caueꝰ ꝙ inſtrumē
tū pfeſſionatū mādeꝰ executōi per carcerē ꝙ nihilominꝰ
poterit debitor cedere bonis niſi ſtatutum nominatiꝫ di
ceret cōtrariū allegat no.in.d.§.in computatōe.Et ſub
dit ꝙ lꝫ obligatus ad factuꝫ preciſe nō liberetꝰ cedendo
bonis ſi hꝫ facultateꝫ faciendi.ſed ſi non hꝫ facultatē de-
nenieꝰ pp ipoſſibilitatē ad itereſſe ⁊ ſic hēbit locuꝫ ceſſio
9 bonorum.¶ † Quid ſi creditor renūciauit iuri carcerā
di debitorē.an debitor poſſit cedere bonis.dic ꝙ nō qꝛ
ceſſat rō quare fuit introducta ceſſio bonorum.ſ.pp car
ceres euitandos.ideo dictum put lucrabiꝰ teneꝰ ſatiſface
re creditori ſm bal.i.d.l.i.ſꝫ an poſſit fieri creditoribus
nō vrgentibus debitorem ad ſoluendū dic ꝙ nō ſꝫ Ja.
ð rauani.refert Cy.i.d.l.i.qꝛ ceſſat rō ceſſiōis que ē pp
carceres euitādos.⁊ ſi ðbitor ē ſoluendo.⁊ tñ vlt cedere
bōis.ſꝫ creditores iſtāt vt ſoluat ꝙ iſto cāu nō audieꝰ ce
10 dendo bōiſ.vide hic.d.Pe.⁊ Jo.de imo.¶ †No.ꝙ
exceptio inopie ē tēporalis qꝛ differt ad tēpus executio-
nē.Et ſic nota ꝙ ius excipiēdi cōmenſuraꝰ cāe pductio-
ne ipſius iuris.vt ſic ſi cauſa ſit tēporalis ⁊ ipſuꝫ ius acci
piendi ē temporale ⁊ limita hoc niſi in defectū nō poſſet
ſoluere ⁊ fuiſſet punitus in corpore.qꝛ lꝫ poſtea deueni-
at ad pinguiorē fortunā eſt liberatus nec teneꝰ ſoluere.
caſus eſt multū ſingularis.in.l.ſed ſi vnius.§.pretor ait.
11 .ff.ð iniurijs.¶ No. ibi relaxatio † ꝙ a ſnia excōicatiōis
iniuſta nō ſit abſolutio ſed relaxatio ſine aliqua difficul-
12 tate.¶ †Sed que difficultas hic excludiꝰ dic iuramenti
⁊ cautionis de parendo mādatis eccleſie ⁊ ſolutionis ex
pēſaruꝫ.qꝛ nō habebit iſto caſu neceſſe ſoluere expenſas
aduerſario.⁊ ſꝫ Pet.⁊ do.Ant.exceptio excōicationis
non excludet hanc ceſſioneꝫ bonorum.quia ceſſio ſubſe-
quens eſt cā abſolutionis ab excōicatione precedēti vt ð
patet.ideo cum ceſſio diſſoluat tale vinculū eius petitio-
ni obſtare nō debet ⁊ facit qꝛ iſta ceſſio nō petiꝰ in figura
iudicij ſꝫ iudicis officio ideo videꝰ ꝙ ad illā excōicationē
admittiur facit ſimile.nam ſeruus poteſt petere bonoꝝ
poſſeſſionem titulo generali.⁊ faciat glo.que reputatur
ſingularis in.l.i.C.qui admitti quod licet filiuſfamilias
non poſſit ſtare in iudicio ſine conſenſu patris nihilominꝰ
poterit implorare iudicis officiū.de qua glo.exclamauit
Bal.in.l.iij.§.ſed vtrū.ff.de mino.⁊ facit quod voluit ſe
de.de ſenis.conſilio.lxxxviii.ſed tenebiꝰ cedēs confiteri
bona ſua.⁊ illa oſtendere.dic ꝙ poterit iudicis officio
ad hoc cōpelli.vt per glo.in.l.penul.ff.qui bo.cede.poſ.
⁊ in.l.i.C.eod.Specu.in ti.de primo ⁊ ſecundo decreto
§.nunc videamus.verſi.queritur an ceſſio.⁊ poterit de-
bitor penitere ⁊ reuocare ceſſionem antequam bona di-
ſtrahātur.l.is qui.ff.eo.Cy.in.d.l.i.facit.l.ij.C.quādo ⁊
13 quibus quarta pars debeaꝰ libr.x.¶ †Sed qñ debitor
teneꝰ recognoſcere debitum dicit quod eſt i electōe credi
toris an velit ꝙ cognoſcat debitum ante ceſſionē vel pꝰ
l.pe.allegata hic in glo.ij.⁊ ſic inuito creditore nō debꝫ
admitti ad ceſſionē bonorum antequam recognoſcat d-
bitum vel condemneꝰ.Et eſt ratio qꝛ pōt intereſſe credi
toris ne ante fiat ceſſio rōe pbationuꝫ ſiedarū quas ho-
14 die hꝫ ⁊ forte eas i futurum ñ habebit.¶ †Sed qualis
dꝫ eē iſta recognitio debiti dic ſufficere ſi extra iudiciuꝫ
confiteatur coram teſtibus vel coram notario in forma
debita.facit capitulū ſi cautio de fide inſtrumentorum.
Item ſi det fideiuſſoreꝫ vel pignus vel cōfiteaꝰ i iudicio.
facit ꝙ habeꝰ in.l.cuꝫ notiſſimi.§.⁊ ſiquis.C.de pſcripc.
15 xxx.ann.†Sꝫ an minor poſſit cedere bonis.dic ꝙ nō niſi
cū decreto iudicis ad petitionē creditoris cū ſit alienatio
vniuerſoruꝫ.l.magis puto.§.ne paſſim.ff.de rebus eoꝝ.
nec carcerabitur qꝛ nō ſtat per ſe quominus ſoluat ſed ꝑ
beneficium etatis quod beneficium non debet reſolui in
carcere.l.quod fauore.C.de legibus.⁊ iſta adde ad eaꝗ
16 dixi ſupra in.c.ij.de pign.¶ †Utrū autem ſententia ex
cōicatiōis iniuſta quia lata cōtra non valēteꝫ ſoluere te
net ſꝫ relaxatur ð facili an vero ſit ipſo iure nulla glo.ð
a magiſtra dicit tutius eſſe tenere eā validā ᵃ⁊ eā ſequiꝰ ð
do.Car.Sed do.Anto.diſtinguit ꝙ ſi notoriū erat illū
nō valere ſoluere eſt nulla ipſo iure.facit ad hoc no.tex.i
c.inter ceteras de re iudi.c.ꝑ tuas de ſentē.excō.clemen.
paſtoralis.§.piſana quoqꝫ ciuitas de re iudic.c.ſollici-
tudinē.§.ſi vero.de appel.⁊ ſingulare dictum Inno.i.c.
fraternitatis de frigidis.Si vero nō erat notoriū ſnia ē
aliqua facit.c.i.xi.q.iij.Do.meus Jo.de imol.hic dicit
tutius eē tenere glo.ꝙ nō pōt eē notoriū quē eē pauperē
cum ſit negatiua videlꝫ ꝙ ſoluere non poſſit.poſſibile eſt
eīm quod haberet pecunias abſcōditas allegat no.i au
tē.qui ſemel.C.quomō ⁊ quādo iudex.melius facit tex.
inſti.de rerū diuiſio.§.theſauros.limitat tamē niſi error
fuiſſet expreſſus in tali ſnia per no.in.d.c.per tuas.Tu
adde ⁊ prio pōdera qꝛ iſte tex.loquiꝰ in iudice delegato
⁊ ſic glo.iſta ⁊ cōflictus doctorū procedit i ordinario.ſꝫ
in delegato nō loquūtur.ꝓ quo vide meliorē tex.de iure
iu.c.ſi.⁊ ibi ſcribentes de prebē.⁊ Domini.in.d.c.i.xi.
q.iij.Et pondera qꝛ archi.quem iſti patres nō allegant
in.c.venerabilibus.de ſen.excō.i.vi.tenuit ꝙ ſnia excō-
catōis notorie iniuſta nō ē ipſo iure nulla ſꝫ ex.⁊ hoc vt i
maiori reuerētia habeatur excōicatio.Et ideo tex.in.d.
c.i.dixit ſniam paſtoris iuſtam vel iniuſtā fore ſeruandeꝫ
nec.d.c.inter ceteras pōt allegari in cōtrariū qꝛ loqiꝰ i
ſnia diffinitiua habente notoriā iniuſtitiā nō autē loquiꝰ
in ſnia excōicatōis.quinimo plus probat tex.mirabilis
iuncta gl.ſua in.l.ciues.C.de appella.ꝙ ſnia diffinitiua
habens manifeſteꝫ iniuſtitiā valet ⁊cꝫ.Ex quo infero ꝙ
ſi iſta excōicatio fuiſſet manifeſte iniuſte teneret per illū
tex.cū gl.ſua.Si vero eſſet notorie iniuſta ē diſceptatio
inter iſtos patres.facit tex.multum ſingul.in.l.forma.§.
q̄ꝫq̄ꝫ.ff.de cenſi.quem allegat ꝓ ſingulari Bal.i.l.acce
ptā.C.de vſuris ad excōicatōes eccl'iaſticas contra non
ſoluētes decias vt ligētur excōicatōe lꝫ ſoluere ñ poſſint
qꝛ collapſuꝫ ē patrimoniū eorū caſu aliquo fortuito.⁊ i
dubitanter difficile eē arbitror videre in iſto pūcto veri-
tatē.nihilominus mihi vꝫ ꝙ ſententia excōmunicatōis
notorie iniuſta ſit ipſo iure nulla.ꝑ.c.romana.§.i vniuer
ſitatē.ð ſen.excō.in.vi.ſecūdo moueor motiuo nouo pa
ria ſunt ſniaꝫ continere expreſſum errorē iuris vel conti

a ¶ Validam. Adde pro opi. glo. d. Alex. de imol. in .l. duo fres. de ſo. ob. doc. i. c. ex pte de offi. ordi.

nere iniquitatē notoriā iſtud ꝓbaṫ in.d.c.inter ceteras.
iūcta dicta cle.paſtoralis.§.piſana.ꝛ iunctis iuribus ſu
perius allegatis.ꝛ.c.i.de re iudi.ſed ſnīa excōicatōis cō
tinēs expſſuꝫ errorē iuris ē nulla ipſo iurē vt i.d.c.p tuas.
ꝛ quod notat glo.in illo.c.i.xi.q.iii.ergo ē ipſo iure nul
la.ꝛ facit qꝛ ceſſat omnis preſumptio iuris in ſententia
tali notorie iniqua.quo ergo colore poterit ſubſtentari
poſſes tamē dare nouaꝫ opinionē i hoc ꝙ gl.iſta.Arch.
do.Car.ꝛ ſequaces ꝓcedāt qn̄ excōicatio cōtinet iniqui
tatem manifeſtaꝫ.ſꝫ qn̄ eſt notoria erat ſecus p tex.cū gl.
in.d.l.ciues.tene mēti quia ē noua inuentio.ꝛ vide que
dixi.in.d.c.iter ceteras.lꝫ de ſnīa excōicatōis notorie inī
qua nihil dixerit.Tu pōdera etiam qꝛ mirum eſt ꝙ Jo.
de imo.dixerit hic nō poſſe eſſe notoriū quē eſſe paupeꝫ
qꝛ cōtrariū videṫ tenere Car.in.l.decē.de ver.obli.ꝛ in
l.ſi.§.i.ff.ſi cer.peta.ꝛ in.l.in illa.ꝛ.l.hoc iure.ff.de verb.
obliga.§.theſaurus ꝛ iura ſupius allegata ꝓcedunt i re
bus mobilibus ſed quomō ꝓbabiṫ quē eē pauperē ꝛ nō
volentem ſoluere dic per famam ꝛ arbitrio iudicis.vide
glo.in auctēn.preterea.C.vnde vir ꝛ vxor.ꝛ in.l.vbi ad
huic.C.de iure doti.inſti.de excuſa.tuto.in.§.ſed ꝛ ꝓpter
paupratē.vbi glo.ſcribētes.Bar.ꝛ moderni.in.l.ſi ↄſtā
te.ff.ſolu.matri.ꝛ glo.in.l.ſi vero.§.qui pro rei.ff.qui ſa
tiſda.cogan.ꝛ tex.i.l.ſiquis ad declinādam.C.de epiſc.
ꝛ cle.ꝛ doctores hic Archi.viii.diſt.c.quo iure.ꝛ.c.ꝓhi
betur.ii.q.i.ꝛ vide tex.ſing.in.l.per hāc.C.de aduoca.di
uer.iudi.vbi eoipſo ꝙ quis habet certum ſalariū non ꝓ
ſumitur eſſe pauper qui tex.eſt ſingul.ad multa.Cōtra
tex.opponiṫ data impotētia ſoluēdi dēbuit luere in perſo
na.c.finem litibus de dolo ꝛ cōtu.l.ſi.ff.de in ius vocan.
Soluit Inno.aut quis cōuenitur ad intereſſe non ſit cō
mutatio i penam corporalē.ſed differṫ donec debitor ꝓ
uenerit ad pinguiorē fortunā vt hic ꝛ in.c.olim el ſo de
reſti.ſpolia.l.nam his.ff.de dolo.aut cōueniṫ ad penam
applicādam pti.ꝛ tunc inuito actore nō ſit cōmutatio in
penā corporalē.l.ſi.ff.de in ius vocan.xii.q.ii.c.fraterni
tas.ideo iudex nō poterit caſtigare reum cōfeſſum inuito
actore.aut pena applicaṫ ſiſco ꝛ tunc ꝓcedat cōtrariū.ꝛ
vide ſingulare dictū Bar.i rubrica.C.de pena iudicis.
vbi dicit ꝙ iudex qui per imperitiā male iudicauit ſi nō
pt ſoluere nō dꝫ luere i pſonā p.l.filiuſfamilias.ff.de iudi.

S qui.

Iſta decretalis eſt ſolemnis
ꝛ mirum in moduꝫ cōmēda
ta per do.meum Jo.de imo.ꝛ eſt extracta de
viribus ꝛ ſpiritu.l.cum de indebito.ff.de ꝓ
bationibus ꝛ ſecūduꝫ do.Anto.cōtinet materiā potius
legalē quā canonicā.ꝛ materia eius ſubtiliter ē examina
ta p Accurſium in tribus locis in.l.i.ff.de cōdi.inde.ꝛ i
l.cum quis.C.de iur.ꝛ fac.ignoran.ꝛ in.l.cuius p errorē
.ff.de reg.iur.ꝛ ſecundum do.Car.hic eſt difficilis ꝛ in
tricata in gl.ꝛ ego cū in hoc famoſiſſimo ſtudio bonon̄.
darē opā iuri ciuili i ſo āno ſtudii mei publice diſputaui
iſtā māꝫ ſub ꝓfūdiſſime ſciētie viro dn̄o Jo.de ana.q pu
blice fretus auctoritate iuriſconſulti in.l.cōtinu⁹.§.cum
ita.ff.d v.obli.palā dixit me duplomate i iure fuiſſe vſuꝫ.
ꝛ lꝫ illud tribuerit mihi ñ ignominiā.tn̄ ꝓ ſua ↄſuetudie
humaniſſime loqut⁹ ē quo ingentiſſimas gratias imorta
li deo refero.Et ſꝫ do.Card.ſummaṫ iſta decretalis ſic.
1 †Cōquerēs ſe indebite ſoluiſſe hoc probare debet niſi i
caſu hic poſito.Uel ſꝫ do.Anto.ſic repetēs ſolutū tanq̄
indebituꝫ ꝓbare teneṫ illud eſſe indebitū niſi aduerſari⁹
de mendatio cōuincaṫ.Uel ſic ſm.d.Pet.qui dicit ſe in
debite ſoluiſſe teneṫ hoc ꝓbari.fallit ſi recipiēs ſolutōeꝫ
negauit quo caſu de mēdacio ↄuictus ꝓbare teneṫ ſe de
bitum recepiſſe.h.d.Et diuidiṫ.pmo ponit dictū ſecūdo
2 caſuꝫ exceptū ibi niſi.¶ †Nota primo ꝙ ſoluens alicui
pecuniā preſumiṫ ex cā debita ſoluiſſe.qꝛ nemo preſumiṫ
iactare ſuū.c.ſuper hoc de renū.l.cuꝫ de idebito ꝓalle.lꝫ
eīm a pricipio quis non preſumaṫ obligatus ſꝫ aſſerenti
icūbat onus ꝓbandi.l.actus.C.de proba.tn̄ poſt ſolutō
nem factā pſumiṫ ſoluiſſe ꝓ debito.ꝛ ꝓbat tex.iſte ꝙ nō
ſufficit allegare ſꝫ ꝓbare opꝫ.gl.ē ſolēnis in.l.i.in prin.
in ver.dicaṫ ꝛ ꝓbaṫ.ff.ſi quadru.paupe.feciſ.dicatur.ꝛ
in.l.magis puto.§.illud.ff.de reb.corū.ꝛ in.c.nō eſt d cō
3 ſuetu.li.vi.ꝛ ibi dixit Domini.† caueṫ ſtatuto ꝙ debeat
ſtare allegatōi actoris qđ itelligiṫ ꝛ ꝓbatōi.facit.c.a no
bis de deci.c.cū ſup de ↄceſ.ꝓbē.c.ad decimas de reſti.
ſpo.i.vi.ꝛ i.l.pro ait.§.docere.ff.vi bo.rap.ꝛ.l.doce.C.
d rei vendi.ꝛ limitat.d.Abb.hoc ꝓcedere hoc qn̄ ſolutō
pecunie fuit facta ex aliqua cauſa pretenſa.ſꝫ vbi ſimpli
citer fuit facta ſolutio tūc pſumeṫ potius mutuū q̄ depo
ſitū niſi qualitas pſonaꝝ aliud ſuadeat.vt eſt gl.ſolēnis
in.l.cū qđ.ff.ſi cer.peta.puta ſi ſimpliciter dixit tolle tibi
pecuniam iſtaꝫ.quia tūc cōſiderato modo dicēdi ꝛ qua
litate pſonaꝝ nō eſt mutuū.Tu vide Bal.in.l.ii.C de in
retur.vbi dicit hoc procedere qn̄ pecunia datur in pua
quātitate.Et pōdera qꝛ dcm̄ do.Ab.nō videṫ veꝝ quia
eoipo ꝙ dr̄ ſolutōꝫ eē factā pſupponiṫ obligatiōeꝫ iāꝫ ꝓ
ceſſiſſe.l.ſolutionis vbum.ff.de verb.ſig.ꝛ facit diffinitio
ſolutionis tradita ab Hoſtien.de qua dixit ſupra eo.i ru
bri.ꝛ ſic cū reuerētia ſua nō bn̄ loqtur.debuit eīm dixiſſe
qn̄ reperiṫ facta numeratio pecunie.quia tūc ſi nō appa
ret d cauſa pretēſa nō pſumiṫ dōatio exquo numerauit.
4 ¶ †Sed an pſumaṫ mutuū an dpoſitū.dic ꝙ exquo nu
merauit potius preſumiṫ mutuū vt in.d.l.cū quid.ꝛ vid
ſingulare dictū Jo.an.in addi.Spe.in rubrica de dpoſi.
Et pondera quia tex.ille.loquitur in aſſerente ſe ſoluiſſe
pecuniā indebite.ſꝫ an procedat in dante aliam rē.videṫ
dicendū ꝙ ſic.quia eadē ratio in vtroqꝫ.ergo eadē iuris
diſpoſitio.ar.capituli.ii.de tranſlati.prelato.ꝛ in.l.illud
cuꝫ ſimili.ff.ad.l.acquil.ꝛ facit.c.totum.i.q.iii.ꝛ.l.quiſ
quis.ff.de le.iii.ꝛ.l.i.§.ſi.cū.l.ſe.ff.d calūnia.vbi appella
tōe pecunie cōtineṫ oēs res ꝙ ego intelligo exiſtētes in
patrimonio nr̄o p.l.pecunie verbū.ff.d verbo.ſig.ꝛ vide
no.tex.ꝛ ibi ang.i.§.qꝛ parū in autē.d nup.vbi pecūia dr̄
res mobilis.ꝛ facit.l.ſi currus.ff.d le.iii.Aliqn̄ tn̄ nomē
pecunie ſumiṫ min⁹ late ꝓ rebus conſiſtentibus in pon
dere numero ꝛ menſura ꝛ non pro aliis .l.talis ſcriptu
ra.ꝛ ibi Barto.de lega.i.Aliquando ſumiṫ ſtricte ꝓ pe
cunia numerata vt inſti.de cōtrahē.emptio.§.preciū.iſti
tu.de vſufructu.§.ↄſtituiṫ.l.ariſto.§.ſi.cū.l.ſeq.ff.de iure
5 doti.gl.elegans in.c.totū ꝛc.¶ †Sed dicet quiſpiā quō
capiṫ pecunia i decretali illa an large an ſtricte.doct.hic
nō aperiūt.ſed referēdo tex.ad rubricaꝫ videṫ ꝙ capiaṫ
generaliter pro quacūqꝫ re.ꝛ ideo male intelligūt ſcribē
tes iſtum tex.p extēſionē ꝛ ꝑ idempitatē rōis qꝛ nō ē ve
rum ꝙ ſub verbo illo pecuniā cōprehendunṫ alie res vt
dictum ē ꝛ iſta videṫ mihi veritas ſine ſciſſura aliqua ꝛ
ita intelligis nūc.l.cum de idebito preallegata.in q̄ ſtatuꝫ vtiṫ
iſto verbo pecuniā.Pōdera ēt ꝛ ſubtilius qꝛ videṫ ꝙ iu
riſcōſultus ibi ꝛ ēt papa hic ↄſiderauit frequētiam act⁹
qꝛ frequētius ſoluiṫ pecunia quā alia res.ꝛ ideo idē erit
dicēdum in aliis rebus.ar.eius ꝙ not.glo.ſingula.ſcōm
omnes in.l.tale pactuꝫ.§.ſi.ff.de pactis.ſimilē habes i.c.
ii.de cōfeſſis in vi.ꝛ cle.i.de reſcrip.ꝛ in.l.i.C.de rap.vir.
Et pondera qꝛ tex.in.d.l.cū de indebito vtitur hoc ver
bo.ſ.ꝓbationibus legitimis quo caſu ſecūdū glo.ibi ſin
gularem deferetur iuramētū.ſꝫ papa hic ſimpliciter vtiṫ
verbo probare.an teneṫ qꝛ vī ꝙ ſufficiet ꝓbare ꝑ vnum
teſtē cū dlatione iuramēti p.c.ſi.de iureiuran.l.admonē
di.ff.eo.ꝛ qꝛ eſſet aperire os ad celum dicere.ꝙ roman⁹
pōtifex.qui ē oīa parū ↄſiderate h locut⁹ fuerit.¶ No.
ſecūdo ꝙ ſi negās ſolutionē ↄuincaṫ de mēdacio pōt ad
aliā defēſionē trāſire ꝛ dicere ſe dbitū recepiſſe dūmō ille
ꝓbet.facile eīm ↄtra mēdacē pſumendum eſt.nam cōui
ctus de mēdacio hic qꝛ negauit ſolutionem ſibi factā fuiſ
ſe teneṫ poſtea ꝓbare ſe pecuniā debitā recepiſſe.Et ē rō
qꝛ reus nō ꝓhibeṫ vti m aliis defenſionibus.l.nemo.ff.de
exceptōibus.late ibi bar.in regula nullus pluribus lib.
vi.ꝛ per hunc tex.dicit hic do.Abb.ꝙ iſtruiṫ reus ꝙ pre
ciſe rem

ciſe rē non neget.ſ; dicat nō credo me teneri.đ quo i ſpe/cu. de exceptio.l.viſo.verſi.ſed quid ſi debitor.Et inducit
6 ad elegātē q̄ōnē.† quidā fuit accuſatus de homicidio q̄ hoc negauit poſtea ē cōuictus de homicidio.⁊ dicit ſe ad ſuam defenſionē feciſſe an debeat admitti ad ꝓbandum hoc licet fuerit cōuictus de mendacio.iſte tex.facit ꝙ ſic ſ; cū.⁊ alle. Jo.an.i mercurialib⁹ i.d.c.nullus plurib⁹ ⁊ ita reſidet.Tu adde p̄io ꝙ poſito ꝙ dicat vā ē neceſſariū ꝙ dicat ſe feciſſe ad ſuā defenſionē neceſſariā.nec ſufficeret dicere ſimpliciter ad ſuā đfenſionē.iſtud fuit ſingulare dictū bal.in.xv.col.l.i.C.de confeſ.Et de illo dicto fecit feſtū ludo.roma.in ſuis ſingularibus.ſed ego allego pro eo textū valde elegantē in.l.is qui aggreſſorem .C.ad.l.corneliam.de ſiccarijs adde ſecundo ꝙ Andr.đ iſer.in.c.i.§.item ſi vaſallus in titu.de controuer.inueſtiga.poſuit iſtam queſtionem in indiuiduo.⁊ refert ⁊ ſequitur eum ibi Bal.ꝙ ſi quis negauit primo ſe occidiſſe hominē ⁊ poſtea cōuictus đ mēdatio cōfitet ſe occidiſſe ſ; ad ſuā; đfēſionē ꝙ hoc facē pōt quia vī negare homicidiū eo mō quo poſitum erat ideſt q̄ homicidiū poſitū erat punibile.ideo ipſe videtur negare homicidium īquātum ē punibile.⁊ ſic negauit accidēs ⁊ nō ſubiectū accidētis ſuſceptiuū.⁊ hoc voluit Bar.in auten.cōtra q̄ propriam.C.de non nume.pecu.⁊ origialiter fuit dictū Ja.de are.ſequit ibi Cy.⁊ Salice.⁊ pro eis ē optimus tex.i l.electio.§.neq; heredi.ff.de noxali.Et faciat ratio quia reus eſt ergo fauorabilior.c.domino guerrā.§.ꝓmotio reo in ti.hic finit lex in vſibus feudorū.c.ex litteris de ꝓbatio.⁊ q̄ facultas ꝓbandi nō eſt anguſtāda.l.quoniā cum ſimili.C.de hereti.⁊ ēt quia regulariter reus pōt vti pluribus exceptionibus contrarijs.d.c.nullus pluribus cū ſimi.Cōtrarium tenuit Dy.⁊ ɔfundit ⁊ delet ꝓcedēs opi.per elegātem tex.in.c.cū dilecti de accuſatio.⁊ diſputauit belliſſime q̄ōem hanc Jo.an.vt ipſe refert i mercuria.in.d.c.nullus pluribus.⁊ ibi diſtinguit vt p eū.videre poteris.⁊ vide Bal.in illa auten.cōtra q̄ ꝓpriā; vltima col.vbi dicit ꝙ reus iurauit dicere plenā veritatē ⁊ ſub illo iuramēto abſolute negauit ꝙ poſtea nō poterit venire cōtra ſuā ɔfeſſionē iam iuratā.ſecus ſi iurauit ſimpliciter reddere veritatē ſup accuſatione.⁊ allegat.d.c. cū; dilecti que doctrina apponit gladiū ad hanc.q.ideo menti cōmenda.⁊ vid eundē bal.i.d.c.nullus pluribus Bal.dicta regula nullus.dicit ꝙ ille qui reſpōdet accuſatiōi vel iquiſitioni ſi iurat ſuper toto facto.⁊ negauit ſi poſtea vult probare cōtrariū op; ꝙ ɔtegat ſuū piuriū ſ; hoc facere pōt cū ſit detectū per probatiōes actoris.vt no.per glo.⁊ bar.i.l.nā ⁊ poſtea.ff.đ iureiur.nec aſſeſor iterrogabit an fecerit cōtra ius ſ; an fecerit quia interrogatus p̄io modo poſſet totū negare.q̄ aliō eſt ſimplex aliud ē qualificatū.nō enim dicit facere cōtra ius qui ad ſuā defenſionē fecit.l.vt vim.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ dicit quod hec ē exceptio facti ⁊ ītentōis reſpectu đlicti q̄ remouet maleficiū a primordio actus.⁊ ideo nō ꝓprie dicitur exceptio.ſ; allego ſe nō deliquiſſe.⁊ i auct.cōtra qui ꝓpriā dixit ꝙ ſi reus rñdeat ego nō ſum culpabilis quod talis reſpōſio nō ē admittēda allegat Bar.i.l.i.§.accuſatorē ff.ad turpil.ſi tñ iudex eā admiſit bene valet proceſſus. allegat Gandinū i ti.đ defenſione a reo faciēda vide eūdē Bal.i.l.pignus.C.đ pigno.actio.Pro intellectu iſtius magne glo.opponit ſic videt ꝙ ille qui ſoluit indebitū non poſſit đ hoc cōqueri vt hic dicitur nec repetere.l. cum quis.C.đ iuris ⁊ facti igno.l.error.C.ad.l.falc.vbi habetur ꝙ ſoluēs idebitū per errorem iuris non repetit. ⁊ ideo propter iſtud contrarium.Glo.hic dicit diſtinguē/
7 do tres ſpecies indebiti.† quoddam eſt indebitum ciuiliter tantum.Sed naturaliter eſt debitum.quoddam eſt debitum ciuiliter tantum quoddam eſt debitū naturaliter ⁊ ciuiliter.⁊ ē ēt quarta ſpecies.q̄ quoddā eſt đbitū ciuilr̄ ⁊ nāliter.ſed debitū ope exceptiōis.⁊ iſta q̄rta ſpēs ſubdiuidit q̄ aliqñ cōpetit exceptio tpal̄ aliqñ cōpetit exceptō ꝑpetua q̄ iterdū ē fauorabil̄.iterdū odioſa.interdū ad rigorē iuriſcōſeruādū introducta.aliqñ cōpetit exceptio dubia.q̄ ignorat an ſit tēpalis an ꝑpetua.i p̄ma ſpecie.glo.ponit exemplū i eo q̄ pōt retinere ab hereditate p falcidiā; quaſi illud debeat naturaliter legatario.ſ; ciuiliter nō debeat legatario.ſed đbeat ipſi heredi ⁊ tūc ſi errore iuris heres ſoluit integra legata ñ đtrahēdo illud ꝙ ſibi debetur ex lege falcidia puta q̄ credebat ſe teneri ad integra legata tūc ñ repetit q̄ errauit i iure.d.l. error.Si vero errauit in facto q̄ credebat hereditatē eē ſufficientē ⁊ re vera nō erat tunc repetit ex quo errauit in facto.vñ error iuris nō excuſat vbi naturale debitū ꝑceſſit.ſec⁹ ſi error facti.vt i.d.l.error.⁊ procedit h̄ qñ error facti fuit probabilis ſecus ſi improbabilis.q̄ tūc nō excuſat.c.apoſtolice.đ clerico excōicato miniſtrāte.c.ij.đ conſtitu.in.vi.cum ſimili.⁊ ſic glo.iſta ſtat in hac cōcluſione
8 † quod illud quod poteſt retineri p falcidiam ē naturali
a ter đbitū a. Idem tenuit gl.in dicta.l.cū; quis.⁊ in.d.l. cuius per errorem.⁊ in.d.l.i.ff.de condit.indebi.⁊ eas ſecuti ſūt oēs docto.citramontani apud legiſtas ſequitur hoc do.Cardi.do.Anto.⁊ do.Petr.Idē dicēdū ē i trebellianica vt naturaliter ſit debita.ita dicit bar.in.d.l.cū quis.do.Abbas.remittit ad not.in.d.l.cū quis.⁊ aliud ñ dicit.Sed Pet.vltramontanus quem refert Cy.in.d. l.cū; quis tenuit cōtrariū ꝙ nullo iure ſit debitū nec ciuili nec naturalr̄.d.meus Jo.đ imo.hic dicit quod opinio Petri poſſet ſuſtentari cōtra glo.docto.ſed nihil noui allegat indubitanter opinio Petri videt habere neruū ɔtra gloſatores.⁊ poſſet ſic formari.ſi aliqua obligatio naturalis oriret illa haberet ortū ex teſtamento.ſ; ex teſtamento oriri nō pōt.ꝙ ꝓbo teſtamētum eſt [illegible] iure ciuili vt eſt glo.que allegat ſingularis in.l.i.ff.de acqui.re. do.que dicit ꝙ acquiſitio ex teſtamēto eſt de iure ciuili.⁊ ego allego aliā glo.in.l.ex hoc iure.ff.đ iuſti.⁊ iure.⁊ facit inſtitu.de vſu.⁊ habi.in ſi.vbi imperator dicit ſe tractaturum de his que acquiruntur de iure ciuili.⁊ poſtea tractat de teſtamentis.facit.l.i.in prin.ff.ad legē; falcid. vbi iuriſconſultus refert ius.xij.tabularū đdiſſe ꝑtātē legandi ⁊ teſtādi.facit.l.teſtamēti factio.⁊ quod not.bar. in.l.quia latronib⁹.ff.đ teſta.⁊ ſic ex eo ñ pōt oriri obligatio naturalis ex teſtamēto cum ſit đ iure ciuili.Secundo obligatio naturalis oritur ex conſenſu.l.i.ff.de pactis cum ſimili.ſed hic nō ē conſenſus teſtatoris vt integra legata debeant.q̄ cum poſſet ꝓhibere falcidiā ⁊ i auctē. de here.et falci.§.ſi vero expreſſim videtur velle ꝙ heres illam đtrahat.⁊ ſic naturaliter ⁊ ciuiliter ē đbita heredi. nec ēt iſta naturalis orit ex ɔſenſu heredis.q̄ i ꝑiudiciū eius nemo ꝑſumit cōſentire.l.cū de indebito.ff.de pactis. Tertio ſi aliqua naturalis oriret ſeq̄ret ꝙ ꝑſona eccliaſtica non poſſet detrahere falcidiā.q̄ incideret i peccatū retinēdo illud ꝙ alteri naturaliter debet iuxta doctrinā Inno.in.c.quia plerique de imuni.eccle.ſed perſone eccleſiaſtice poſſunt detrahere falcidiam.vt in.c.raynaldus de teſt.ergo nō ē naturaliter đbita quia nō eſt veriſimile ꝙ lex canōica approbaſſet legē ciuilē loquētē de.l.falcidia.Quarto facit vbicūq; lex reſiſtit actui nulla orit obligatio etiā naturalis.l.cū lex.ff.đ fideiuſſo.⁊.diſ.c.vides fili cū ſimi.ſ; lex reſiſtit teſtatori ne vltra dodrantē bonorum ſuoꝝ leget.l.i.§.i.ff.ad.l.falcid.⁊ clarius ꝓbat inſtitu.eo.poſt prin.ergo.Quinto lex falcidia reſecat ipſo iure.l.plautius.l.linea margaritaꝝ.l.in q̄ntitate.§.ergo optimū.l.i.§.ſi legatarius.ff.ad.l.falcid.ergo ſequit q̄d ꝙ nullo iure eſt debita.Sexto certū eſt ꝙ heres falcidiā non detractam errore facti poteſt per actō; petere.l.legis beneficiū.l.ꝙ de bonis.§.id nō circo.⁊.§.fructus.ff. ad.l.falci.ergo ſequit ꝙ heres h; legatarium obligatū ciuiliter ⁊ naturaliter.Septimo facit obligatio naturalis parit retentō; licet nō actionē.l.naturaliter.l.id ꝙ.ff. de condi.inde.Sed ſi res legata exiſteret penes legatarium ſi ſibi eſſet naturaliter in totū obligata ſequeret q̄d

a Debitum. adde doc.in.l. i.C.de iuris ⁊ fac.ig.elegātē gl.i.l.i.ff.de cōdi.inde.⁊ bar. in.l.i.§.ꝗ.ff.ꝗrum lega.

poſſet totam retinere ſed nõ põt per iura ſepius allegata ergo nõ oriẽ obligatio naturalis. Octauo illud ꝙ p falcidiam detrahitur non poteſt in compenſationem deduci. quod probo per legẽ neuſenius. ⁊ legẽ a filio ⁊ legẽ ſi lic. ff. ad. l. facidiam vbi tex. dicit quod is cui legatum eſt vltra falcidiam põt opponere exceptionẽ doli. qꝛ p doli exceptionẽ olim fiebat cõpenſatio. inſtit. ð actio. §. in bonefidei. ergo nõ oriẽ obligatio naturalis legatario. l. eſt. ff. de cõpenſatio. Nono faciat tex. in. l. poteſt heres. ff. ad l. falci. vbi dicit ꝙ heres põt ius ſuũ diminuere. ſequitur ꝙ ſi falcidia eſt ius ſuum. ergo naturaliter ⁊ ciuiliter ſuuz ẽ. Decimo facit quãdo teſtator legat vltra illð ꝙ hẽs põt detrahere preſumit lex teſtatorẽ erraſſe vel ignoraſſe vires ſui patrimonij. qꝛ ſi ſciuiſſet nõ erogaſſet patrimoniũ ſuum in legatis. tex. eſt in auten. ſed cũ teſtator. C. ad l. falcid. ergo nõ oriẽ obligatio naturalis ex quo lex pſumit teſtatorem nõ ꝯſenſiſſe. ⁊ facit ſimile qꝛ ius canonicũ permittit multas quartas detrahi. ⁊ tamen deducentes illas quartas nõ ſunt naturaliter obligati illas non deducere vt patet i. c. requiſiſti. ⁊ in. c. officij ð teſta. ⁊ in cle. dudũ. §. veruʒ de ſepulturis. ergo idẽ dicemus i iſta quarta per. c. rainaldus ⁊ ẽt duriſſime obſtat. l. ſcius ⁊ augerius. ff. ad. l. fal. vbi lex reprobauit ꝯſenſuʒ defũcti diſponẽtis ꝯriũ. ⁊ iõ nõ poſſuʒ videre quõ oriaẽ iſta obligatio naturalis. Et p iſta põt ſuſtẽtari opinio dominorũ vltramõtanoꝝ. Sed i cõtrariũ facit pro opinione gloſarum ⁊ citramõtanoꝝ iura ciuilia nõ tollunt naturalia. l. legatũ ⁊. l. eos. ff. de capit. diminu. cum ſimil. ſʒ lex falcidia ẽ a iure ciuili introducta. l. i. i prin. ⁊ inſtitu. eo. in prin. ad. l. falcid. ergo non potuit tollere illam naturalẽ obligatiõẽ q̃ aſſiciebaẽ heres ad integra legata ſoluẽda abſq; detractiõe falcidie. fuit eni introducta cõtra voluñtatẽ defuncti vt ẽ tex. ſing. i. l. titia ad ſi. ff. ad. l. falc. Fortius hoc oſtẽdiẽ qꝛ heres adeundo viẽ obligare ſe ipſo dfuncto vt adimpleat volũtatẽ eius iſta eſt glo. ſingul. de qua faciebat feſtũ Raynerius de forli. in. l. is cõſequẽter. §. ſʒ cum emolumẽtũ. ff. famil. hercis. ⁊ ſic iſta obligatio naturalis oriẽ ex cõſenſu defuncti ⁊ heredis. Secũdo heres ſoluẽs id qð per falcidiã detrahere põt nõ viẽ plus debito ſoluiſſe ergo ſoluit debitũ ſed nõ ẽ ciuile nec ẽ naturale. hoc pbat tex. formalis in. l. i. i verbo nõ videri plus debito ſoluiſſe. C. ad. l. falc. Tertio facit tex. i. l. ſi quis cum a fideicõmiſſario. ff. de cõdi. inde. vbi ille qui omiſit cautionẽ ⁊ ſoluit põt repetere. qꝛ ſoluit quaſi idebitũ. ergo nõ erat indebitum. ſed quaſi eſt dictio iproprietatis. l. i. ff. de trãſac. l. in ſuis. de lib. ⁊ poſthu. c. pat. de dolo ⁊ cõtu. c. parochianus. ð deci. ergo ſequiẽ ꝙ erat naturaliter dbitũ. Quarto faciat ſi id quod per falcidiã defalcaẽ nullo iure dbereẽ ſequereẽ ꝙ eius ſolutio eẽt donatio ar. l. donari. ⁊. l. hoc iure. §. pe. ⁊. l. filiuſfamilias ff. de dona. ſed lex dicit ꝙ illud tale ſolutũ diciẽ ſolutio ⁊ nõ donatio vt eſt tex. aureus. in. l. ſi ſponſus. §. ſiquis rogatus. ff. de dona. inter viruʒ ⁊ vxo. ergo aliquo iure debebaẽ. Quinto obligatio naturalis ẽ impotẽs ad agẽdũ. l. iuriſgẽtiũ. §. ſed cũ nulla. ff. de pac. cũ ſimi. ſʒ ſi ẽ gemiata potẽs ẽ ad agẽdũ. l. i. §. debitũ. ff. de cõſti. pecu. iũcto. §. de ꝯſtituta inſti. ð actio. Sed ſi heres obligauit ſe nudo pacto ſoluere integrũ legatũ põt cõueniri vt nõ detrahat. caſus ẽ ſingu. i l. ſi. C. ad. l. falci. ergo neceſſariũ ẽ fateri ꝙ alia obligatiõ naturalis inerat. Sexto ſi illud eẽt indebitũ ſequeretur ꝙ quocũq; errore ſolutũ repetereẽ per totum. ff. ⁊. C. de condi. indebi. ſed iſtud eſt falſum. qꝛ ſi errore iuris ſoluat non repetit. vt i. d. l. error ergo. Septimo faciat tex. in. l. lex falcidia ſi iteruenia. ff. ad. l. falci. i ver. ſʒ cum venerit annus quo aliquid cõtra legeʒ falcidiã debeatur innuit ꝙ relictũ debetur cõtra. l. falci. ſʒ nõ debeẽ ciuiliter. ergo debeẽ naturaliter. Octauo facit. l. debitorẽ. ⁊. l. ſi patrẽ. ff. que in frau. credito. vbi ſi heres integram hereditatẽ reſtituit non videtur in fraudem creditorum feciſſe ſʒ pietatem ⁊ fidem pleniorem teſtamenti ſeruaſſe. ⁊ apponit ibi textus hoc verbum debitam pietatem. ergo ſequitur quod naturaliter dbeaẽ. Faciat ẽt p iſta pte. l. ſi patronꝰ. §. de illo. ff. ð donat. ⁊. l. id ꝙ. ff. ad. l. falcid. Nono faciat obligatio naturalis oriẽ ex ꝯſenſu. l. ſticbuʒ. l. naturalis. ff. de ſolo. ſed teſtãtor voluit vt itegra legata ſolueñ. d. l. ſi ſponſus. §. ſi qs rogatus ergo. Vltimo ſi iſta quarta omni iure debereẽ heredi ſequereẽ ꝙ per teſtatorem prohiberi nõ poſſet ⁊ hoc eſt falſum i. d. §. ſi vero expreſſum ſimile dicimus in quarta que debeẽ epiſcopo ex bonis relictis eccleſie que nõ põt p teſtatorẽ ꝓhiberi. c. reqſiſti ⁊ c. officij de teſtamẽ. idem in quarta ſeu tertia debita filio in bonis paternis q̃ nõ põt p teſtatorẽ ꝓhiberi. l. papinianus. §. ſiquis ipubes. ff. de inofficio. teſta. Idẽ in quarta debita patrono. l. cuʒ patronus. de legatis ſecundo. l. ita tamẽ. §. ſi patronus. ff. ad trebellcianũ. Et per iſta nõ poteſt inficiari qꝛ iſte paſſus ſit dubitabilis valde nihilominus opi. vltramontanorũ videẽ ſuſtẽtabilior. ⁊ ad cõtraria põt reſponderi. primũ argumentũ ꝓcedit de iure antiquo. ffoꝝ. ⁊ iure. C. ſecũdum que falcidia ꝓhiberi ñ poterat. d. l. ꝙ de bonis. §. i. ⁊ ſi. l. ſiue allegas. ⁊. l. pe. C. ſed hodie nõ ꝓcedit per. d. §. ſi vero expreſſim. cum ergo potuit ꝓhibere ⁊ nõ fecit. videẽ ꝯſenſiſſe eius detractiõi videẽ eim voluiſſe ſecũdum legis pmiſſionẽ dcedere. l. nemo poteſt de lega. i. cum ſimi. Et ad formam argumenti reſpõdeo ꝙ licet ius ciuile non poſſit tollere naturale verum eſt in toto ſed i pte tollere põt vt ẽ glo. i. l. ius ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iur. Et ẽt dici põt illud non eẽ verum quod hic erat orta obligatio naturalis. Et ad. l. ticia que eſt fundamẽtũ põt rñderi ſic. tũc heres deducit falcidiaʒ ꝯ voluñtatẽ defũcti qñ defũctꝰ fecit ſibi plegata. caſus ẽ ſingularis ibi ſʒ bar. pꝰ Dy. quaſi tũc teſtator voluerit ꝙ illis relictis ſit ꝯtẽrꝰ ex quo ei ꝓuidit in vno argumẽto. l. cũ q. ff. ð iureiur. vel dic ꝙ illa lex loquiẽ in muliere que ñ pſumiẽ ſcire iura falcidie ſicut preſumiẽ vir. ar. l. ſi. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ iõ tex. ibi ad ſi. dicit cõtra voluñtatẽ matris familias ⁊ ſunt noue rñſiones ad illã. l. Nec ob. ſʒ argumẽtũ. qꝛ ſi bene pondereẽ illa. l. i. nõ ꝓbat cõtrariũ vtitur enim verbo videri ꝙ ẽ vbũ fictionis. l. nõ vĩ. ff. de acq. poſ. ergo ſequiẽ ꝙ re vera debitũ nõ erat vel dicas ꝙ ibi heres agnouit voluñtatẽ dfuncti ver. quo pleniorẽ fidem. ⁊ ſic per illam agnitionẽ diciẽ factũ debitũ ⁊ iſto modo tolli poſſunt. l. patrẽ ⁊. l. debitorẽ ⁊. l. ſi patronus. §. de illo. ⁊. l. id ꝙ. ⁊. l. ſi ſpõſus. §. ſi quis rogatus. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Et ex hoc inferiẽ ꝙ aut nos loquimur antequam heres ſoluat illud ꝙ poterat detrahere ⁊ tunc nullo modo diciẽ debitũ aut poſtquã illud ſoluit ⁊ ſic poſt factum. ⁊ tunc dicatur debitum. ⁊ hoc voluit Bal. i. d. l. cum quis. vel etiam poteſt ponderari ille. l. i. inquãtũ dicit pleniorẽ fidẽ defuncto ð ſoluẽdo integra legata. ⁊ ſic multifarie tolliẽ illa lex ð medio ꝯtra opi. vltramontanoꝝ. Nec ob. tertiũ cũ allegaẽ. l. ſi quis cum a fideicõmiſſario. qꝛ lectura illiꝰ. l. variaẽ tribꝰ modis. primo qꝛ loqẽ i patrono g̃uato vltra debitã portõeʒ. ⁊ ſic ñ ob. Itẽ qꝛ ibi agnouit voluñtatẽ dfũcti qꝛ p ſtipulatõʒ pmiſerat ſequẽdo ⁊ agnoſcẽdo voluñtatẽ dfuncti. Nec ob. quartũ cuʒ diciẽ qð eius ſolutio eẽt donatio. qꝛ rñdeẽ vt dictũ ẽ qꝛ ẽ effectũ debituʒ poſtquã ẽ facta ſolutio. ⁊ pp agnitionẽ diciẽ fieri ſolutio. ⁊ iõ tex. in. d. §. ſiquis rogatus dicit quo pleniore preſtãde fidei officio functũ maritũ. ⁊ inferius voluñtatẽ defũcti ſequuti. ⁊ ſic diciẽ effectũ debitũ poſt agnitionẽ factã ⁊ ſolutionẽ inde ſequutam. Nec ob. cũ allegaẽ. l. ſi. C. ad. l. falci. ibi eim dicit textus ⁊ ſi cautionẽ ſuper itegra legatorũ ſolutõe fecerit. quia ibi nõ ꝓbaẽ ꝙ ſecũda obligatio erat naturalis qꝛ illud verbum cautio lʒ intelligatur per ſtipulationẽ nõ autem per pactũ nudũ vt ibi ſentit ang. lʒ eim verbum cautio ꝓlatum a iure ciuili itelligatur de nuda fideiuſſione ⁊ pignore vt in. l. ſancimus. C. de verbo. ſigni. tamẽ nõ intelligitur de cautione nuda a ſtipulatõe vt eſt gl. ſolemnis. i. l. huiuſmodi. in prin. in verſi. cauit. ff. de lega. primo. Et

ſic non

ſic nõ eſt verũ φ ibi interuenerit cautõ nudo pacto. ⁊ ad
hoc faciat tex. in. d. §. de illo ⁊ in regula. §. ſi quis rogat⁹
ff. de iur. ⁊ fac. igno. vbi cautio interuenit p ſtipulationẽ
per que iura declaratur. d. l. ſi. ar. l. non eſt nouũ. ⁊. l. nã
poſteriores. ff. d legi. Nec ob. cuꝫ allegatur. l. error. quia
ibi repetitio non ipedit ppter vinculũ naturalis obliga
tiõis. ſꝫ quia heres tractat de lucro captãdo ex iure rigo
roſo cõtra voluntatẽ defuncti ⁊ ſic quodãmodo cõtra eq
tatẽ ⁊ ideo nocet iuris error. ⁊ facit glo. in. d. l. ſi patro
nus. §. d illo. Uel dic quod illud nõ pcedit hodie ex quo
teſtator potuit prohibere ⁊ nõ phibuit. Uel dicas φ ſꝫ
illud φ detrahit p falcidiã ſit omni iure debitũ heredi tñ
ſolutũ p ignorãtiã iuris nõ repetit ex eo qꝛ habet origi
nem a lucro ⁊ ſic cenſetur lucrum adeo φ iuris ignorã
tia nocet glo. eſt ſingu. in. l. ſi duo. ff. de acquir. here. Uel
dic qđ iſtud fuit introductũ ad rigorem iuris cõſeruãdũ
ideo error iuris nocet. vt eſt glo. nota. xxxviij. diſtinc. in
ſumma. Ad. l. lex falcidia ſi interueniat reſponde φ in il
lo tex. eſt oppoſitũ i oppoſito videlꝫ φ falcidia ſit debita
Uel dic φ ille tex. nõ dicit ſimpliciter qđ vltra dodrãteꝫ
aliquid debeat ſꝫ ꝯtra legẽ falcidiã debeat. nã iſtud ẽ ve
rum φ ſi falcidia nõ eẽt legatũ deberet ſolui integre. ſed
falcidia facit φ vltra dodrantẽ non ſit debita ⁊ hoc vult
ille tex. ⁊ ſic ille tex. nõ meret allegari cõtra vltramõ. Et
etiã põdera qꝛ illõ verbũ debeat aliquando importat ho
neſtatem vt habetur in. l. creditores. C. de pignoribus.
Et ex ſupradictis apparet ad alia contraria reſponſio ⁊
iſta menti cõmenda. ¶ Opponit contra ſecundum in
tellectũ φ ex teſtamẽto min⁹ ſolemni oriat obligatõ na
turalis. ⁊ iſtam partẽ tenuerunt paſſim ⁊ indiſtincte glo
ſatores ⁊ doctores citramontani. Et quidem motiua q̃
pro eis formari poſſunt erunt iſta videlicet. Primo alle
go tex. in. l. fideicommiſſum. ff. de conditione indebi. vbi
ſoluens fideicommiſſum ex teſtamento minus ſolemni
vel pmittẽs ſoluere cogit adimplere nec repetere poteſt
ergo ſequit φ naturaliter erat debitũ. l. cuꝫ qs. C. d iur. ⁊
fac. ignoran. l. i. ff. d cõdi. indeb. Secundo ex teſtamento
ſolemni oritur obligatio naturalis ⁊ ciuilis licet contra
riũ voluerit Jac. de are. de quo per Cy. i. l. ij. C. ſi aduerſ.
ſolu. ⁊ Bar. in. l. interdum. ff. de cõdi. indebi. ⁊ Benedi
ctum de plõbino in repeti. d. l. cum quis. ergo ex minus
ſolemni oritur naturalis obligatio. primũ pꝫ qꝛ ponitur
pro conſtanti ꝯſequentia pbat ſicut ſi habet cõtractus
inutilis ad obligationẽ naturalẽ ſic ſe habet volũtas mi
nus ſolemnis. patet qꝛ de cõtractu ad vltimã volũtatẽ vꝫ
argumen. l. ſeruum filij. §. eum qui de leg. i. l. pactũ. ff. de
pactis. glo. in. l. ſi poſt diuiſionẽ. C. de iur. ⁊ fac. igno. ſed
ꝯtractus inutilis parit obligationẽ naturalẽ. vt eſt caſus
in. l. an vtilis. ff. de acceptil. ergo ſequit φ ex vltima vo
lũtate minus ſolemni orit obligatio naturalis. Tertio
obligatio naturalis oritur ex cõſenſu. d. l. ſtichum. §. na
turalis in. l. in his. §. imperator. ff. de ſolutio. ſed in teſta
mẽto minus ſolemni adeſt ꝯſenſus teſtatoris φ diſpoſi
ta per eum ibi ſortiant effectum vt in. l. iij. ff. de teſtamen.
mili. Itẽ adeſt cõſenſus hẽdis iuris fictõe qꝛ ea rõe qua
fingit eadẽ pſona cũ defũcto. vt i aut. de iureiu. a moriẽ.
pſtito eadẽ rõe cẽſet idẽ velle ⁊ eadẽ volũtas in vtroqꝫ.
Quarto obligatõ naturalis procedit ex actu valido de
iure gentiũ. d. l. ſtichus. §. naturalis. ſed iure gentiũ ñ re
quirit tanta ſolemnitas numeri teſtiũ in teſtamẽto. vt. l.
verbi legis. xij. tabularũ. ff. de ver. ſigni. cum duo vel tres
teſtes ſufficiant. c. relatũ. ⁊. c. cuꝫ eſſes. de teſta. ⁊ patet in
milite qui poteſt teſtari remiſſa ſolemnitate iuris ciuilis
deducẽdo illũ ad ſolemnitatem gẽtiũ. l. i. l. iunius. ⁊. l. di
uus. ff. de teſta. mili. l. miles. C. eo. ergo ſequit quod atte
ditur ſolemnitas iuris gẽtium quo ad illã obligationeꝫ
naturalẽ. quinimo plus dici põt φ imo oriat obligatio
naturalis ⁊ ciuilis hodie nõ obſtãte ſolemnitate iuris ci
uilis. qꝛ idubitanter ſolemnitas iuris ciuilis. quo ad nu
merum teſtiũ hodie eſt ſublata p tex. ⁊ rationem eius in
dicto. c. cum eſſes vbi dicitur quod illa ſolemnitas ẽ alie
na a generali eccleſie cõſuetudine ⁊ aliena ab inſtitutis
ſanctorum patrum. quo caſu videtur quod nullo modo
liget nihilominus remitto me ad dicẽda in. d. c. cũ eſſes.
Quinto faciat tex. valde ſingularis in. l. i teſtamẽto. ff. d
fideicõmiſ. liberta. vbi ex teſtamẽto minus ſolemni debẽ
tur legata. Sexto facit. l. ſi. ff. de rebus eorum vbi ex teſta
mẽto minus ſolemni pbat volũtas dfuncti. Septimo fa
ciat. l. militis. §. veteranus. ff. de teſta. mili. vbi teſtamen
tuꝫ erat minus ſolemne ⁊ res legata erat penes legatari
um dicit ibi φ põt opponi exceptio contra heredẽ ⁊ ſic
orit retẽtio ex illo minus ſolemni teſtamẽto. ⁊ ẽ ꝯtrariũ
valde difficile. Octauo faciat. l. ſi. C. de fideicommiſ. vbi
heres ex teſtamento minus ſolemni cogitur preſtare le
gata ⁊ p cõſequẽs oritur obligatio. Nono faciat vbicũ
qꝫ deficit ſolẽnitas pbatoria ⁊ ineſt itrinſeca ⁊ formalis
nõ impedit opus obligationis naturalis. l. cõtrahit. ff. d
pignori. ſed iſta ſolemnitas teſtiũ i teſtamẽto ẽ ſolemni
tas pbatoria ⁊ extrinſeca hoc pbat tex. melior de iure
i. d. l. ſi. i vbo aduenticiꝭ. Decimo faciat. l. ij. C. d fideicõ
miſſis vbi ex teſtamẽto minus ſolẽni debent legata. faci
at. l. cũ quaſi. §. ſi. ff. d fideicõmiſſarijs liber. facit. l. pe. C.
de fideicõ. l. antoninus. ff. de fideicõmi. liber. facit ẽt. l. i. C.
de fideicõmiſ. Ultimo faciat qꝛ videt qđ lex non reſiſtat
actui licet nõ iterueniat debita ſolẽnitas. ergo ſequit φ
ſaltim oritur obligatio naturalis p ea que dicta fuerunt
ſupra i dubio precedẽti. Et iſta erãt que adduci poterãt
ad ſuſtentãdã opinioneꝫ gloſarũ. Nihilominus contra
ria pars videt ſuſtẽtabilior ⁊ p ea faciat. l. ſi iure. C. d te
ſtamẽtaria manumiſ. vbi volũtas minus ſolẽnis eſt ipo
iure nulla. ergo ex ea nulla oritur obligatio. Secũdo fa
ciat. l. ſi veritas. C. de fideicõmiſ. que equipat veritatem
⁊ ſolẽnitatẽ. certum ẽ eim φ ſi nullũ feciſſet teſtamẽtum
nulla oriret obligatio nec naturalis nec ciuilis ergo eo
dem modo ſi ſiat minus ſolẽniter. Tertio faciat ſicut ſe
hꝫ defectus forme in ꝯtractu ſic ſe habet defectus forme
in vltima volũtate. ar. d. l. ſeruum filij. §. eũ qui. ſed defe
ctus forme in ꝯtractu impedit oẽꝫ obligationẽ oriri. l. i.
§. eũ qui. ff. de cõſt. pecu. l. i. §. ſi quis ita. de ver. ob. ergo.
Quarto forma ẽ q̃ dat eẽ rei ⁊ ꝯſeruat rẽ i eẽ. l. ſcias. ff. de
auro ⁊ ar. le. l. iulianus. §. ſꝫ ⁊ ſi qs. ff. ad exhibẽ. ſꝫ ſolẽni
tas i teſtamẽto eſt forma ſubſtãtialis eius vt i. l. ſi vn⁹. l.
iubemus. l. hac ꝯſultiſſima. C. de teſta. ergo ex eo minus
ſolẽni nulla orit obligatio. Quinto facit ille qui põt ad
hibere ſolẽnitatẽ actui ⁊ illã nõ adhibet videt velle illũ
actũ nõ ſortiri aliquẽ effectũ. l. ſi ſolũ. ff. de act. ⁊ ob. l. ⁊
qꝛ. ff. de cõdi. iſti. ergo ſequtur φ cum deeſt volũtas actui
agẽtis nulla orit obligatio. actus eim agẽtiũ nõ operat
vltra intentionẽ eorũ. l. nõ omnis. ff. ſi cer. pete. cũ ergo
teſtator potuerit ſolẽniter teſtari ⁊ nõ fecit videt voluiſſe
teſtamẽtũ nullũ ſortiri effectum. Sexto obligatio natu
ralis ad legata relicta in teſtamento orit mediãte addi
tione. ⁊ ſic hereditate nõduꝫ adita ñ debent. l. ſi nemo. ff.
de teſta. tut. l. eã quã. C. de fideicõmiſ. ſꝫ ex teſtamẽto mi
nus ſolẽni nõ põt hereditas adiri. vt habet i. d. l. eã quã
ergo. nã in legatis ſemp ieſt tacita cõditio intellecta a le
ge ſi heres hereditatẽ adiuerit. l. hec verba. ff. de leg. i. l.
heredis. ff. qñ dies legatorũ cedat. Septimo facit addi
tio hereditatis ẽ cõfirmatio teſtamẽti. ſꝫ cõfirmatio ẽ de
ſubſtãtia. l. qui negociationẽ. §. teſtamẽto. ff. de admi. tu
to. inſti. de excuſa. tuto. §. qui tutelam. ſi ergo deficit ſub
ſtantiale nõ poteſt produci obligatio naturalis ex quo ñ
hꝫ cãꝫ habilẽ. Octauo facit. l. ſi. C. d fideicõ. ⁊ inſti. d fidei
cõmiſ. heredita. §. ſi. vbi eſt caſus ſpãlis qđ ex teſtamẽto
minus ſolẽni diſpoſita ſortiant effectũ. ergo i cõtrarium
eſt ius cõmune i alijs. Nono i teſtamẽto minus ſolemni
deficit forma ſubſtãtialis ergo impoſſibile eſt aliqđ ori
ri ex eo. nam illa dicit forma ſubſtãtialis rei per q̃ȝ datur
9 diffinitio ei⁹. Et ideo dixit Phus i φ diffinitio claudit
eſſentiã diffinitiuã de quo p Bar. in. l. i. ff. de teſta. ſꝫ i diffi

nitiõe teſtamenti cadit ſolemnitas vt eſt caſus in.d.l.i.ff.
de teſtamẽ.vbi dicit̃ teſtamentum eſt noſtre voluntatis
iuſta ſententia ⁊ exponit̃ ideſt ſolẽnis p tex ad hoc fin.ſʒ
Bart.l.cũ filio.ff.de lega.i.⁊ maxime qꝛ ſolẽnitas i teſtõ
requirit̃ adeẽ ⁊ ẽt reqrit̃ ad ꝓbatõnẽ.⁊ ſic nõ ſolum de
ficit ſolemnitas ꝓbatoria ſʒ ẽt dficit ſolemnitas ſubſtan
tialis licet primũ poſſet tolli.per.d.l.ſi.ff.de rebus corũ
vbi teſtamentum minus ſolemne ꝓbat voluntatẽ defun
cti. ¶ Ultimo teſtamẽtum minus ſolemne dficit ꝓpter
ſuſpectam falſitatẽ.l.qõem.C.de fideicõmi.ergo nõ orit̃
obligatio naturalis.l.diuus.ff.de falſis.l.ii.ff.de his que
pro nõ ſcriptis habent̃.falſum eim vt dixit Bal.in.l.fal
ſus.C.d fructi.peccat i rerum natura. ¶ Nec obſtant in
cõtrariũ allegata.nec obſtat.l.fideicõmiſſum.qꝛ ſecun
dum vnũ intellectum loquitur in falcidia ⁊ ſic nõ obſt.ſʒ
aliũ intellectũ.ſed reſpõde ibi agnouit volũtatem ⁊ ſciẽ
ter ſoluit ⁊ ꝓmiſit.ꝰ ſi ignoranter vel ſi agnoſcẽdo volũ
tatẽ defũcti poſſʒ repetere tũc nulla orirẽt obligatio.⁊ ita
itẽde ad.l.cũ q.ff.de inoffi.teſt.⁊ inquãtũ ibi tex.dicit qð
idebitũ itelligit̃ naturaliter ⁊ ciuiliter. ¶ Nec ob.cũ dr̃
qꝙ cõtractus inutilis parit obligationẽ naturalẽ.qꝛ illud
ẽ verũ quãdo ẽ peccatũ in materia.ſed ſi eſſet peccatũ i fi
gura ẽentiali vt in caſu nr̃o tũc nulla orirẽt obligatio na
turalis vt dictũ ẽ ergo. ¶ Nec ob.cum dicitur qꝙ adeſt
cõſenſus defuncti qꝛ iſtud eſt falſum qꝛ ex quo potuit fa
cere actũ validũ ⁊ nõ fecit videt̃ potius velle verbis ſerui
re vt.d.l.non ſolum.pro cuius intellectu vide que dixit
Jo.de imo.in.l.i.ff.de cõdi.inſti. ¶ Nec eſt verũ dicere
qꝙ interueniat ꝯſenſus heredis.qꝛ cõſenſus eius dicitur
interuenire ex additiõe ſed hic deficit additio ergo.Nec
ob.cum dicit̃ qꝙ iſtud teſtamẽtũ ẽ validũ de iure gentiũ
qꝛ iſtud procedit anteꝗ̃ fuiſſet introducta ſolẽnitas d iu
re ciuili.ſed poſtꝗ̃ fuit itroducta ſolẽnitas de iure ciuili
teſtamentũ fuit tranſlatũ i ius ciuile.d.l.ius ciuile.ff.de iu
ſti.⁊ iure. ¶ Nec ob.cũ dicebat̃ qꝙ iſta ſolẽnitas ciuilis
erat reprobata a iure canonico.qꝛ lʒ aliqui ita teneãt in
d.c.cũ eſſes.tamẽ cõmunis opinio ẽ in cõtrariũ. Nec ob.
d.l.teſtamẽto.qꝛ ibi põit̃ caſus ſpãlis i perſona multum
dilecta a teſtatore.vt ibi ẽ caſus iũcta glo. Nec obſt.l.ſi.
de rebus corũ qꝛ loquit̃ i teſtamẽto irrito nõ aũt minus
ſolẽni nam poſſet eẽ ſolẽne ⁊ poſtea irritaret̃ vt ibi not.
glo. ¶ Uel dicas qꝙ nõ ſequit̃ teſtamẽtũ inualidũ pro
bat volũtatẽ defuncti.ergo ex eo orit̃ obligatio natural̃
exquo deficiebat ſolẽnitas ſubſtãtialis. Uel dic qꝙ ibi loq
tur de voluntate ꝓmiſſiua alicuius actus puta de aliena
tione rex pupilli nos autẽ loqmur d voluntate teſtatoris
obligationis itroductiua.quo caſu nõ loquit̃.d.l.ſi. Nec
obſt.§.veteranus qꝛ ibi precеſſerat teſtamẽtum ſolemne
validum ⁊ ideo nudo verbo ⁊ minus ſolemni voluntatẽ
mutare non potuit.⁊ per iſta ſit expeditus iſte articulus
Tertium exẽplum ponũt doct.quãdo quis ẽ abſolutus
p ſniaꝫ iuſtaꝫ.qꝛ licet tunc tollat̃ ciuil̃ obligatõ nõ tñ tol
litur naturalis de hoc vide plene ſcribentes in.d.l.cum
quis ⁊ in.d.l.i.⁊ in.l.iulianus.ff.de condi.indebi.⁊ latiſ
ſime per do.Benedictum de piombino in.d.l.cuꝫ quis.
Et inquãtum iſta glo.dicit qꝙ tale indebitũ ſolutum per
errorem iuris nõ repetit̃.limita niſi eſſet minor.qꝛ per in
tegruꝫ reſtitutionẽ repetit̃ de quo vide glo.⁊ Bar.in.l.
10 interdum.ff.de condi.indebi.† Circa aliud indebitum
naturaliter ſʒ ciuiliter debitũ ponit glo.exemplũ quãdo
quis obligat̃ per cirographũ ſpe future numerationis.
11 Et dicit hic Hoſten.⁊ Joã.and.poſt eum † qꝙ ſi ꝯfeſſus
fui me recepiſſe a titio.x.ex cauſa mutui ⁊ iuraui ſoluere
in certa die ante biẽnium nullam querelam iterpoſui de
pecunia nõ numerata.ſi elapſo biennio cõuenior an ha
beã aliquod remediũ cõtra creditorẽ agẽtem. Et cõclu
dit qꝙ ante biennium poſſuꝫ opponere exceptionẽ nõ nu
merate pecunie ſed poſt biẽnium nõ.vt i.l.ſi ex cautione
⁊.l.in ꝯtractibus.C.d nõ nume.pecu.ſed hẽbo remediũ
cõditionis ſine cauſa.l.ſi quaſi.C.de non numera.pecu.

9 ¶ Exceptõis adde bar.i.l.i. iii.col.ff.d iu. om.iu.⁊ i ru. ff.de inter.act. ⁊ ibi no.

⁊ durat.xxx.annis exquo actio eſt pſonalis.l.ſicut.⁊.l.
oẽs.C.de preſcri.xxx.anno. Nec.ob.iuramẽtũ qꝛ vr̃ iter
poſitũ ſecunduꝫ naturã ꝯtract⁹ ſi pecũia numeret̃.l.ſi.C.
de nõ nume.pecu.niſi debitor iuraſſet pecuniã ſibi nume
rataꝫ ſm do.Anto.qꝛ tũc obſtaret tale iuramẽtũ.⁊ ideo
oporteret habere abſolutionem a tali iuramẽto.nec cre
ditor pſcribere poſſet qꝛ ẽ i mala fide.c.ſi.d pſcript.hʒ ẽt
aliud remediũ poſt bienniũ vt opponat exceptionẽ doli
vel in factũ cõſiderata qualitate pſone cõtra quã oppo
nitur quia cõtra parẽtẽ vel patronũ nõ dat̃ exceptio doli
ſed i factũ.l.nõ debet.ff.d dolo.⁊ ideo ſit cautus ꝓcurator
ne inepte opponat exceptionẽ doli ⁊ hoc voluit gl.in.d.
.l.ſi ex cautione.⁊ in.l.generaliter.⁊ i.d.l.i cõtractibus
eo.ti.ſequit̃ hic Jo.an.poſt Hoſtiẽ.⁊ Inno.in.c.qꝛ ple
riqꝫ d immu.eccle.⁊ Dy.i regula locupletari li.vi.⁊ do.
Anto.hic hanc opi.dicit Hoſti.fore cõmunẽ. Sed Azo.
bulgarus ⁊ Jaco.balduini tenuerũt poſt bienniũ nõ cõpe
tere doli exceptioneꝫ.d quo per legiſtas.in.d.l.ſi ex cau
tione.⁊.l.generaliter.⁊ in.l.in contractibus. Et iſtaꝫ ſe
quitur Bal.in.l.cũ quis.C.de iur.⁊ fac.ignoran.⁊ i acci
dentia facti Clemens quart⁹ q fuit maxim⁹ iuriſta tenu
it iſtam partem pronũciando cõtra treuerienſeꝫ electum
qꝙ poſt biẽniũ nõ debuit audiri doli opponẽs exceptionẽ
cõtra quoſdã mercatores tenuit hoc Spe.i ti.de i integ.
reſtit.§.y.ver.hoc autem notãdum.do.Jo.d imo.hic di
cit opiniõeꝫ glo.Hoſti.⁊ ſequaciũ fore equiorẽ. Refert
tamẽ rõces quibus fundãtur pfati doct.variantes ſuper
iſto paſſu.⁊ iſta ſunt que ipſe dicit vltra quattuor colum
nas. Tu vero adde qꝙ Bal.in.d.l.i cõtractibus in prin.
dixit qꝙ d equitate ſaltem canonica põt iudicis officium
8 miſericorditer ſaltẽ iplorari loco deficientis exceptõis.⁹
⁊ in.d.l.ſi ex cautiõe i.x.qõne dixit poſſe ipolari iudicis
officiũ in locũ deficiẽtis exceptio.allegat in arg.l.plane.
⁊.l.ſi.ff.de peti.heredi.ſaltem de canonica equitate.alle
gat Innoc.in.c.qꝛ pleriqꝫ.d imuni.eccle.⁊ ſic Bal.tenet
pro firmo quod d iure ciuili non cõpetit exceptio nec eti
am de iure canonico.ſʒ bñ quedã miſericordia ⁊ põt iplo
rari officium iudicis d equitate canonica.⁊ ſic dictũ do.
An.d fuit dictũ bal.i illis locꝭ.⁊ cũ iſta opi.hoſti.tranſeũt
cõiter omnes canõiſte hic i.d.c.qꝛ pleriqꝫ.⁊ i.c.ſi cautio
de fide inſtru.⁊ cũ opiniõe illa ibi trãſiui ſicco tamẽ pe
de. Sed do.Bar.de Saly.in.x.col.i.d.l.ex cautiõe dam
nauit dictũ Bal.qꝙ de iure nõ ꝓcedat.qꝛ tũc equitas nõ
ſubeſt vt voluit Bal.exquo a principio habuit exceptiõeꝫ
ꝗ̃ opponere potuit ⁊ non fecit vnde ſibi imputet̃ ⁊ alle
gat in argu.d.l.plane ⁊.d.l.ſi.que loquũtur quãdo nul
la exceptio cõpetebat. Quinimo videt̃ ibi caſus qꝙ excep
tio cõpetẽs facit ceſſare iudicis officiũ. Et iõ cõcludit ibi
Saly.qꝙ vltra biẽniũ querela nõ numerate pecunie non
cõpetit p modũ agendi ſed per moduꝫ excipiẽdi ſic. Sed
tunc excipiens debet probare pecuniaꝫ non fuiſſe nume
ratam qꝛ non tenebatur infra biẽniũ ſiue egiſſet ſiue ex
cepiſſet.⁊ ſic Saly.videtur opponere nouam opinioneꝫ
videlʒ qꝙ nõ cõpetat querela nõ numerate pecunie p mo
dum excipiẽdi ⁊ indubitanter magno ſe iudice quiſque
tuetur.naꝫ p vtraqꝫ parte ingentiſſima iuris luminaria
viſiſa ſunt. Nihilominus mihi videtur melior i tamẽ iu
dicio ſaluo qꝙ poſt biẽnium non competat doli exceptio.
⁊ ad hoc allego textũ.formalẽ ⁊ nouiſſime ad hoc pon
deratum in.d.l.ſi ex cautiõe in verſi.exceptiõe oppoſita
ſeu doli ſeu non numerate pecunie quo non cõpleto ab
ſolutio cõſequitur.vbi eſt caſus manifeſtus ⁊ ẽclarior
iũcta.d.l.ſi i cõtractib⁹.vbi probat̃ qꝙ poſt lapſuꝫ biẽnij
quis nõ audit̃ ſiue oppõat exceptionẽ doli.ſiue opponat
exceptionẽ pecunie nõ numerate ergo fruſtra dubitatur
de iſto paſſu.mitto rationes doc.ne ſim merus ⁊ ſimplex
relator ſeu tranſcriptor.vnde potius ſim aut declarator
aut nouorum inuentor vt Baldi verbis vtar in repetiti.
.l.i.C.d ſacroſan.eccleſiis. Faciat etiam terminus legis
eſt terminus peremptorius.l.ſcire oportet.§.cõſequens
ff.de excu.

ff.de excu.tu.c.pia.de excep.in.vi.c.frequens de reſtitu.
ſpo.eo.li.ergo ſequitur qd poſt biennium imponitur gla-
dius ad perimendum omnem exceptionem competentem
debitori facit et qz ſi iudex pot ſtatuere terminum infra
quē quis opponat et poſtea nō audiat.l.ſed ſi p pretores
.§.ſed ſi dum de certo.ff.ex quibus cau.ma.ergo multo
fortius hoc poterit ipſa lex.facit glo.in.l.i.C.ne quis in
ſua cauſa et.l.diffamari.C.de igenuis manumiſ. Propte
rea accedat tex.i.l.i.§.qd at ff.de aleato.p quē tex.refert
ibi ſolēnis doctor do.Floria.de ſcō petro fuiſſe cōſultum
qd ſi minor ex diſpōne ſtatuti nō poſſet venire 𝔷 inlaz qz
et nō poterit venire cōtra p i itegrū reſtōnē cōſului hoc
dno hurie et allegaui glo.et Cy.i addi.et Bal.i.l.i.cōe.ff.
de mino.et eūdē Bal.i addi.ſpecu.i ti.de arbitro. Ita di
camus i cāu noſtro qz ſi nō pōt venire cōtra cyrographū
p exceptionē nō numerate pecunie.ergo nō poterit veni
re per doli exceptōem. Accedat etiā qz i.d.l.ſi ex cautiōe
equiparatur exceptio nō nume.pecu.et exceptio doli.ſz lex
i cōtractibus excludit poſt bienniū ab exceptōe nō nume.
pecu.ergo excludit a doli exceptōe.facit glo.i.c.ſi poſtq̄
.§.ſi.de elec.li.vi.et iſta ſunt noua nec tradita p aliquē in
hoc pūcto.et ad iura Bal.rñſum ē p Saly.pterq̄ ad no
ta.i.c.qz plerique.ſz certe ibi loquitur Innoc.in foro aie.
et ita loquitur Di.in.d.c.locupletari. Nihilominus eſſet
reprehēſione dignū eligere opinionē inter tantos viros
tñ illud quod dixit ē veritas. Poſſet dari noua concor-
dia hoc modo qz iudex ex officio ſuo equitate ſuadente
poterit opponere doli exceptionē nō aūt ipſe debitor qz
excluſus eſt.et moueor ex ſingulari dicto Inno.in.c.cum
olim de cēſibus relato p.d.Anto.i.c.cū dilectus de cōſue
tu.vbi i qōe facti dicit ſe determinaſſe reus nō poterat op
ponere 𝔷tra actorem.qz ſtatutū ſibi obſtabat nihilominꝰ
iudex pōt hoc ex officio ſuo opponere contra agētem.et
facit qz not.Bal.in.l.i.C.de vin.manumiſ.et Domini.in
c.indemnitatibus.§.ſane de electio.li.vi.et do.Pet.in.c.
cū inter de exceptio.et Oldra.in.l.itē apud.§.ſi quis ſic
fecerit.ff.de iniuri.et ſic opinio gl.Hoſtie.et ſequaciū ſal-
uet i iudice opponēte opinio cōtraria ſaluetur i reo et ſu
12 per hoc puncto laudetur deꝰ clemētiſſimus. ¶ †Utrū au-
tē exceptio nō numerate pecunie poſſit tolli p ſtatutū po
puli. Bal.in.d.l.ſi ex cautiōe ad ſi.tenet qz ſic qd ad forum
laici p.l.ij.C.de cōſtitu.pecu.ſz quo ad forum epiſcopi ſi
agereſ eo mō quo agiſ in foro laici valeret ſtatutū. Sz ſi
agereſ in foro epi ſeruata forma.de qua i.c.nouit de iudic.
qz i illo iudicio dz cōſtare de veritate facti ſtatutū valeret
ſolū quo ad hoc vt debitor teneaſ pbare illā negatiuā.
ſz i foro cōſcie dz relinqui aie et ſcie ſue.deus eīz eſt iudex
cōſcie.iuxta illud qd ſcribiſ i apocalipſi.ego ſum ſcrutās
13 renes et corda. ¶ †Utrum at ſi prelatus confiteatur ſpe
future numeratōis ſe recepiſſe pecuniam pro eccleſia nec
oppoſuit illam exceptionē i bienniū an poſtea poſſit oppo-
nere Hoſti.Jo.and.et cōiter alij 𝔷cludunt qz ſic qz d.l.i
cōtractibus.et.l.ſi ex cautōe nō preiudicant eccleſiis ex
quo ſpecifice nō ſunt approbate quo ad eccleſias a papa
et cōiter reputatur ſingulare illō dictū hoſt.hic nec et di-
cte leges includunt clericos nec eccleſiaſticas pſonas cir
ca patrimonialia ſua ſecūdum Hoſt.ex.c.i.de 𝔷ſue.et.c.
qz clericis de foro compete.qz vbi papa vult approbare
materiā legalem facit de illa ſpecialē mentionē vt pz hic
in materia repetitionis indebiti qz pcedit ſecūdum Jo.
and.inquantum.d.l.i cōtractibus ē preiudicialis eccleſie
et eccleſiaſticis pſonis.ſz inquantum ē fauorabilis cōpre-
hēdit eccleſiam et ſimiles. Et pondera quia iſta exceptio
nō numerate pecu.in cyrographo nō vēdicat ſibi locum
quando i cyrographo exprimitur debitum de preterito
iſtud fuit ſingulare dictū Jac.but.in.l.ij.in.§.ſi.ff.ſi cer.
peta.per.d.l.generaliter pro quo dicto eſt glo.ſolemnis
14 in.l.aduerſus.C.de nō nume.pecu.et †vidi dubitari de
facto qdam fuit 𝔷feſſus ſe recepiſſe mille nomine dotis
in inſtro ex pꝰ facto fuit repertū inſtrm i quo ille recepit cē
tū de illa ſumma mille.et alio die repitur aliud inſtrm qz
recepit alia cētum qz ex hoc ē pbata negatiua qz in verita
te ille nō recepit niſi ducēta.iſta ē glo.vnica et ſingularis
i.l.ij.et ibi Bal.C.de nō nume.pecu.et ita i accidētia facti
15 conſului. ¶ †Sed dubitatū fuit i facto.an valeat pactū
ne liceat debitori ſoluere vel offerre niſi ad beneplacitum
creditoris.do.Pau.de ca.conſilio.cclxxviij.conſuluit qz
nō.qz ē cōtra publicā vtilitatē.qz cū dbitores ſint quaſi
ſerui creditorꝫ.l.fideicōmiſſa.§.ſi rē i gl.iū.accipe de leg.
iij.et in.l.iij.l.de nons.et faciat glo.in.l.ſi 𝔷uenerit.ff.de
pigno.actio.q̄ allegauit Bal.p ſingulari.i.c.i.de iure-
iur.ad hoc.l.qz expedit debitoribus iuenire feneratores
ſine quorū ſuffragio multi ſepe perirēt.intereſt ergo ciuita-
tibus ab hac ſeruitute liberari ne hoies liberi retineātur i
ſeruitute inuiti a quoquā.l.ij.et.iij.ff.de lib.homi.exhib.facit
qz i ſimili dicimus i tex.ſingulari.l.ticio cētum.§.ij.cum
ibi no.ff.de condi.et dmon.facit qd hr in ſimili.i.d.l.ſi cō-
uenerit.et idiuiduo ē gl.i terminis i.l.ſi.et in.l.i.C.de pac.
pigno. Adde et eundē in cōſilijs ſuis cōſilio penulti.vbi
refert accidiſſe in facto florentie creditor fuit confeſſus
receepiſſe pecuniā a fideiuſſore nec aliter vera numeratō
probatur.an fideiuſſor vigore huius cōfeſſiōis hēat re-
greſſum cōtra reū principalē.et quidē refert Bar.dicētē
qz nō.et in.l.ſi duobus.§.a fideiuſſore.ff.de iureiur.p glo.
ibi poſitā.qz ad hoc vt fideiuſſor repetat a reo requiriſ
vera ſolutio et non ficta ſz ſit tranſactū tpe opponēdi ex-
ceptionem non ſolute pecunie.ipſe vero auſus ē cōſulere
contra Barto.et dicit qz ibi ficta abſolutio excludit oio
verā vt in caſu dicti.§.a fideiuſſore.et tūc procedit dictū
Bar.ſed quando ficta abſolutio eſt apta includere veram
et fictā.et ſufficit ad repetēdum.textus eſt cum glo.in.l.in
ter cauſas.§.ſi iſ.et.l.patre.ff.mandati.l.q debitorem.ff.de
fideiuſſo.p que iura refert Franc.tigri.cōſuluiſſe contra
Bar.ſz iſta 𝔷feſſio famulaſ vere ſolutiōi nec contrarian-
tur ergo confeſſio de ſoluto non eſt ficta ſolutio ſed pro-
batio vere ſolutionis.l.publice ad ſi.ff.depoſiti et quod
not.Jo.an.in rubri.de confeſſis.et ſic dictus.§.a fideiuſſo
re loquitur in iuramento qz non importat veram ſolutio
nem ſz fictā. Et idem dicendū eſt in acceptilatione.faciūt
quattuor rationes cōtra Bar.et ita reſidet alias audiui
qz Ange.in.l.vrāninus.§.i.ff.de fideiuſſo.refert quoddam
conſiliū Bar.incipiēs titius.et dicit fuiſſe ſubſcriptū per
Franciſcū tegrini in quo formaliter erat conſultū cōtra
doctrinā Bar.i.d.§.a fideiuſſore.et hoc qñ elapſa erant
tempora ad opponēdū exceptionē non nume.pecu.et ſic
hec cōfeſſio probat veram numerationē.vt eſt tex.i.d.l.in
cōtractibus.ego aūt reperio Ang.in.d.l.vrāninus.§.i.in
lectura referentē dictū Bar.i.d.§.a fideiuſſore.et ſequētē
illud tanquā verū.et docet cautū eē fideiuſſorē facere ap
poni in iſtrumēto illa verba habuit et recepit illā quāti-
tatē pecūie i pñtia mei notarij. Saly.i.d.§.a fideiuſſore
tz cōtra Bar.d.Pau.ibi refert ſe cōſuluiſſe cōtra bar.
dicit tamē qz quidā doctor ſolēnis cōſuluit ſm Bar.lu-
douicꝰ roma.i.l.predia.ff.de acqui.poſ.ſequiſ dictum
Bar.et Ang.ſz de ang.ſi faciat mentionē.do.meus Jo.
de imol.i.d.l.vrāninus.§.i.tz 𝔷 bar.et cōtra eū facit qz ipſe
voluit i.l.ſi.C.qui po.i pig.ha.et i.l.ſi ſtipulatus.§.griſo
gonus.ff.de ver.ob.et ē pōderādū qz bar.i.d.§.a fideiuſ-
ſore nō firmauit neruum ſup illo dicto ſuo.loquiſ eīz per
verbum forte.et iō ſequere frāciſcum tigrini et alios.et ad
de ad iſtum titulū elegās cōſiliū Gaſpa.de calde.i 𝔷ſilio
16 pmo huius ti.†monachus ſci benedicti obtinuit priora
tū ſui ordinis a papa poſt cōceſſionē cōtraxit mutuum ad
eius vitā neceſſariū i curia vixit.xx.mēſibus et mortꝰ fuit
an ſucceſſor teneatur ad illud mutuum.conſuluit qd ſic
per id quod notat Innocen.in.c.quod quibuſdā.ſupra ti
tulo primo. Tu hoc limita ſecūdum ea que dixi in.c.i.de
pignori.et vide eundem Gaſpar ē in cōſilio ſecundo hu
ius tituli.electus fecit multas expenſas ad proſequendā
ſuam electionem et mortuus eſt an dbeat ſolui p ſucceſſo

rem cõſuluit ꝙ ſic.ſecus ſi ipſe impetrauit eccleſiaꝫ.quia
tūc ſucceſſoꝛ nõ tenet vide ꝑ eum. Et pondera in quãtuꝫ
hic dicit Hoſtien.quē oẽs ſequũt ꝙ lex impialis diſpo-
nēs in fauoꝛeꝫ eccleſie cẽſetur approbata a papa.qꝛ tex.
in.c.inquiſitionis ð hereti.li.vi.dicit ꝙ impatoꝛ Federi
cus fecit aliquas leges i fauoꝛē eccleſie quas papa ibi di
cit ſe approbare. ⁊ ideo ſi cẽſeſ approbare quare ibi ſpe-
cialiter papa illas approbat. Et ſic videſ ibi cãus cõtra
hanc doctrinã.quare bene põdera ſi dici poſſit ꝙ loquiſ
ibi de.l.impatoꝛis.quo caſu requiriſ approbatio ſpãlis.

ℭ De donationibus. Rubrica.

ℭ Uiſo de ꝯtractibus nõ gratuitis qꝛ ſunt aliqui cõtra
ctus gratuiti vt eſt donatio ideo ſeqẽ rubrica iſta. ⁊ ha
beſ in.c.donare.lxxxvi.diſt. ⁊ papa hic nõ diuiſit donatio
nes vt fecit iuriſcõſultus ⁊ ẽt imperatoꝛ qui poſuerunt
plures titulos donationis facit ꝙ fecit idem impatoꝛ in
ſtitu.ð donatio.vbi tractauit de donatione in genere.ita

> 1 ℭ Concedit. Quid aũt ſit ꝑ ꝓrie donatio vide per paulum ð ca.in ꝯſi.cxl. apud canoniſ. vo collatio bñ ſit q donatio di ci põt vt tenet Arch.in.c.ſi.ð offi.vica.in.vi.

1 ⁊ hic papa fecit. ℭ † Quid aũt ſit donatio dic ꝙ eſt me-
2 ra liberalitas.que nullo iure cogente ꝯceditur [1].l.i. ⁊ .l.
donare.ff.de donatio.ergo ſequitur ꝙ donatio remune-
ratoria nõ dicitur donatio ꝓprie.ex quo donatoꝛ mo-
ueſ ad donandũ beneficio iam accepto. ⁊ quo ad hoc fa
ciat tex.multũ ſolennis in.l.diu[9].ff.ð bon.damnatoꝛuꝫ
vbi licet bona veniẽtia ad fiſcum nõ poſſint alienari.tñ ſi
ſunt remuneratoria poſſunt.vnde ꝓpter remunerationẽ
potuerũt alienari.l.mulctarũ.C.ð mõ mulctaꝝ. Guil.de
cu.i.l.i.ff.ð iuſti. ⁊ iure. Bal.in.l.ꝓgrãma.C.cõmiatiõis
vel epiſtolas. Bar.i.l.illud.C.ð ca.lar.li.x. ⁊ in.l.i.C.de
nõ ꝓbendo ſalario li.xij.facit gl.in auctent.vnde ſi parẽs
.C.ð inoffi.teſta. ⁊ .in.l.ſi donatione.C.ð collat.vbi valet
donatio inter patreꝫ ⁊ filiũ ꝑ benemerita.facit.l.ꝙ aũt
§.ſi vir ⁊ vxoꝛ. ⁊ .l.que iam nupte. ⁊ .l.cum hic ſtatus.
§.ſi ſocer.ff.ð donatõ.inter vi. ⁊ vx.vbi donatio iter eos
valet ſi ẽ remuneratoꝛia.facit.l.diuus.ff.q̃ i fraũ.patro.
vbi ẽ caſus ſing.ꝙ donatio remuneratoꝛia reuocari nõ
poteſt reuocãdo alienata in fraudẽ.facit tex.ſingul.i.l.
ſi pater.§.i.co.ti.vbi donatio remuneratoꝛia nõ reuocaſ
intuitu ingratitudinis.facit glo.ſingul.in.l.acquilius re
gulus co.ti.vbi talis donatio nõ eget iſinuatione.ꝙ no.
Bal.in aut.co.de curſu.C.de donatio.ante nup.facit ſin
gulare dictum Bal.in.l.ſi nũquam.C.ð reuo.donati.ꝙ
donatio remuneratoꝛia non reuocaſ reſpectu filioꝝ po
ſtea natoꝝ. ⁊ ẽ mirabilis limitatio ad.c.quicunq̃ꝫ.xvij.
q.iiij.facit tex.i.l.metum.§.ſed licet.ff.ꝙ met.cau.vbi ta-
lis donatio non reuocaſ actione ꝙ metus cã.facit.c.qui-
cunq̃ꝫ. ⁊ .c.eccleſiaſticis.xij.q.ij. ⁊ .c.per tuas.infra eo. ⁊
l.iubemus.C.de ſacroſan.eccle.vbi res eccleſie poſſunt
alienari per remunerationeꝫ.facit.c.illud.xvi.q.vi.facit
tex.ſingul.in.l.ẽt.§.ex preterito.ff.ð manumiſ.vin.vbi mi
noꝛ põt manumittere ſeruũ ꝑ remunerationẽ. ⁊ ibi eſt
caſus ſingu.ſecũdum Ang.ꝙ illo caſu benemerita dñt
vere ꝓbari.facit elegans dictũ Ang.in.l.ſꝫ hoc ita.ff.de
re iudi.ꝙ in donatione remuneratoꝛia non hꝫ locum ex
ceptio.ne quis ꝯueniaſ vltra quam facere poſſit. ⁊ ꝙ in ſi
mili ꝯſuluit Bal.in ꝯſilio incipiẽte domina philippa ⁊
pulchre dixit Bar.in ꝓhemio ffoꝛum ꝙ donatio que ſit
cã remuneratõis ẽ potius quedã ꝑmutatio ſeu cõpenſa-
tio ſeruicij accepti. ⁊ ẽ tex.melioꝛ de iure in.l.ſed ſi lege.
3 §.ꝯſuluit in ver.ꝑmutare.ff.de peti.here. Et põdera † ꝙ
appellatione donatõis venit ꝓprie donatio inter viuos
vt eſt tex.in.l.i.ff.eod. ⁊ ideo dixit Bal.in.l.impialem in
prin.de probibi.alie.feu.per Fede.ꝙ ſi ꝯcediſ alicui po-
teſtas donãdi non poterit donare cauſa moꝛtis per tex.
ſecundum eum melioꝛẽ de iure in.l.filiuſfa.§.i.ff.eod.qꝛ
ẽ improprie donatio niſi ſtatutũ loquereſ ꝓhibitiue.pu
ta ſtatuto caueſ ꝙ mulieres nõ poſſint donare.qꝛ ẽt non
poterũt donare cã moꝛtis.qꝛ ꝙ remoueſ genus remo-
ueſ ⁊ quelibet eius ſpecies.vt in.d.l.filiuſfa.§.i.verſi.pa
ri rõne ⁊ ſubdit ẽt ibi Bal.dñs cõceſſit vaſallo ꝙ poſſet
donare feudum ꝙ poterit donare iter viuos nõ autẽ cã
moꝛtis. ⁊ allegaſ ad hoc Iac.de ardizo.ſꝫ do. Io.ð ima.
in.d.l.filiuſfamili.repetit illum tex.ſingul. ⁊ in contrari
um arguit.nam ſi ꝯcediſ id ꝙ eſt maius ⁊ ꝓ ꝯſequẽs id
ꝙ eſt minus in regula cui licet li.vi.l.nõ dꝫ.ff.eo.l.nec in
ea.§.i.ff.de adulte. ⁊ dicit hoc nõ eẽ tactũ ab aliquo ſcri-
bente. Et ideo dicit poſſe reſpõderi ꝑ verbum tamẽ ſonte
qꝛ ex quo precesserat ꝯceſſio adminiſtrationis iter viuos
⁊ poſtea fuit dictum ꝙ poſſet donare ꝙ intelligiſ iter vi
uos rõe ꝯtractus preambuli.ar.l.ſi.§.ſi dulcia.ff.de vino
legato.maxime qꝛ donatio cã moꝛtis equiperaſ in mul-
tis vltime voluntati.l.ſi.C.de donatio.cau.moꝛ. Ex quo
infert ꝙ ſi non preceſſit illa diſpoſitio inter viuos videre
tur ꝙ poſſet donare cã moꝛtis. Sed iudicio meo licet ſit
nouũ dictum tamẽ diuinat ⁊ ſine lege loquiſ. ⁊ dicit con
tra illum textum ⁊ contra eum allego caſum ſingulareꝫ
in lege ſcis in.§.finali.codẽ.ti.vbi infirmus donãdo ſim
pliciter videſ donare inter viuos ⁊ vera natura donatio
nis ẽ inter viuos. ⁊ ꝯtrariũ tenuit. Iac.de ardi. ⁊ Bal.i
loco preallega. ⁊ indubitanter ẽ cõtra caſuꝫ in.d.l.filiuſ
familias in verſi.ſicut.donare quoq̃ꝫ ꝑmiſſuꝫ ẽ niſi ſpẽ-
liter ẽt moꝛtis cã donare fuerit ꝑmiſſum non poſſet moꝛ
tis cauſa donare. ⁊ ſic tex.nõ reſtringit ſe ad cõtrariũ ꝓ-
ambulum imo loquiſ generaliter vtendo illis verbis ſi-
cut. Subdit ẽt ꝙ certo reſpectu in plus ſe hꝫ donatio cã
moꝛtis quam inter viuos.qꝛ facilius quis moueſ ad do
nandum cã moꝛtis quaꝫ inter viuos.quo caſu poſſꝫ ma-
ius preiudiciũ generari patri.ideo nõ cenſeſ dediſſe li-
tiam donandi cã moꝛtis.allegat i ſimili.c.ſi.de tranſla.ꝓ
lato. ⁊ iſtud dicit trepidus ⁊ pallidus ꝑ verbum ſonte. ⁊
ſic recidit a primo ſuo intellectu. Sed iſte ſecũdus intelle
ctus ſanus ẽt nõ obſtat.qꝛ cum ipſe dicit ꝙ difficilius mo
ueatur quis ad donandum inter viuos quã cã moꝛtis hꝫ
ꝯcedit in ipſo donatoꝛe de cuius preiudicio principaliſ
agitur ſed nõ ꝯcedit i eo cui ẽ cõmiſſa admĩſtratio.quo
caſu loquiſ.d.l.filiuſfamilias. ⁊ idõ cõtra illum tex.videſ
caſus in.l.alienatum.§.donationis de ver.ſigni.vbi vbũ
donatio ſimpliciter loquẽdo cõprehendit donationẽ inter
viuos ⁊ donationẽ cã moꝛtis gl.hic dicit illud ꝯcedere
qñ ꝓferſ a.l.ſ, ſi ꝓferaſ ab hoĩe ꝯcedat.d.l.fili[9] Ia.de
are.i.l.fili[9] reprehendit glo. ⁊ ſm Bar.bene quia verba
legis debẽt intelligi i ꝓprio ſignificato.l.nõ aliter ð leg.
iij.cũ ſimili.ſꝫ donatio cauſa moꝛt.nõ eſt ꝓprie donatio
vt in.l.i.eo.ti.ergo. Ad.d.l.alienatũ reſpondet Bar.ꝙ
ibi poniſ genus alienatõis ideo cõprehẽdit donationẽ
cã moꝛtis. Sed iſta nõ eſt bona reſpõſio.qꝛ.§.donatiõis
vbũ loquiſ in donatiõe ⁊ nõ i alienatiõe. Io.ð imo.ibi
dicit ꝙ ſi vbũ donatio exprimiſ i materia exoꝛbitãti ſolũ
venit inter viuos.ſed i materia fauoꝛabili nec exoꝛbitãti
venit etiã donatio cauſa moꝛtis. ⁊ ita dicit ꝯcedere dictũ
§.donatiõis. ⁊ ita reſidet. ⁊ i hoc puncto duo glorioſus
⁊ ſublimis ſua ſolita benignitate aperiat nobis verita-
tem. Et pondera quia in.c.cuꝫ dilecti infra eo.diciſ ꝙ in
donationibus debet fieri interpretatio pleniſſima.c.viſis
xvi.q.ij. Ex quo ſequiſ ꝙ ſi aliqs cõcedit mihi ꝑtãteꝫ do
nandi venit donatio iter viuos ⁊ cauſa moꝛtis.ex quo in
terpretatio debet eſſe pleniſſima. ⁊ maxime i ꝑiudiciũ cõ
cedẽtis.c.ex parte ð priuileg.l.beneficiuꝫ.ff.ð conſti.prin
ci. ⁊ ſic videſ ꝙ regula Bal. Iaco.ardizono ⁊ ſequaciũ
nõ militet. Secũdo cõſidero dictũ.§.donatõis verbum
in verbo cõprehẽdiſſe.vbi ð ꝓprio ſignificato verbũ do
no cõprehẽdit ẽt donatõem cã moꝛtis.hoc ꝓbat tex.in
cta doctrina bar.i.l.liberoꝝ.ff.de ver.ſig. ⁊ ad hoc pon
dero glo.vnicã ⁊ ſingularẽ ſm oẽs in.l.cuꝫ pater.§.me
dio.de leg.ij.que vult ꝙ diſpõ.l.ſiquis argẽtũ.C.eo.que
vult ꝙ donatio nudo pacto facta veſtiaſ veſtimẽtis illi[9]
l.ꝙ nõ ſolũ lex illa habeat locũ i donatõe iter viuos.ſed
ẽt i donatõe cã moꝛtis. ⁊ clarũ ẽ ꝙ illa lex ſiquis argen-
tũ ẽ exoꝛbitãs ⁊ correctoꝛia iuriũ antiquoꝝ. ⁊ loquiſ in

donatōe. ⁊ tñ locū h̄z in donatōe cā mortis. ergo ī materia exorbitāti verbū donatio cōprehēdit ēt donatōez cā mortis. ⁊ ō ille glo. exclamauit ſingulariter bal. ī. l. ſiquidem. C. de actio. ⁊ obli. ⁊ ī. l. executorem. C. de execut. rei iudi. ⁊ ī. l. ſi donatōis. C. de cōtrahē. emp. ⁊ ang. ī. l. ſi. C. de act. ⁊ ob. ⁊ in diſputatōe ſua Anthis miles. ⁊ ī cōſilio clxxx. ⁊ ē glo. ſingu. in. l. ij. C. de iure do. ⁊ hoc tenuit barto. ī. l. i. ff. de dona. cā mor. ⁊ Jo. de imo. ī. l. i legibus. §. i. ff. eo. ⁊ iſta funditus euertūt dictū dñi mei. Et ſi quiſpiā ingentiſſimi ſpūs doctor reprobaret illas glo. imo. d. l. ſi quis argentum non h̄z locuz ī donatōe cā mor. arguēdo hoc mō tota illa lex dicit qḋ donator cogat̄ tradere. ſꝫ h̄ non h̄z locū in donatōe cā mor. que non h̄z effectū niſi ſequuta morte. l. nō videt̄. ff. de dona. cā mor. ⁊ dixit tex. ſingu. ī. l. ij. ff. ḋ publiciana ꝙ dñium trāſfert̄ ipſo iure a morte donatoris in donatōe cā mor. faciat etiā qꝛ exactio icipit poſt mortem donatoris. l. mortis cauſa. ff. eo. ſꝫ ibi dicit̄ ꝙ donator viuus cogatur addere ergo. faciat ēt quia ſi traditio facta eēt poſſet reuocari ex penitētia vel recōualeſcētia. vel qꝛ donatari⁹ pri⁹ moreret̄. facit etiā quod ibi dī nō eē in arbitrio donatoris reuocare. ſꝫ iſtud non h̄z locum in donatōe cā mortis qꝛ reuocatur ergo faciat etiam. qꝛ. d. l. requirit īſinuatōez que ī donatōe cā mortis non requiritur. vt in. l. ſi. C. de donatio. cauſa mortis. ergo facit etiā qꝛ dicta. l. loquitur in donatione que poteſt querelari. ſꝫ hoc nō habet locū ī donatione cauſa mortis que morte confirmat̄. ſed illud quod in mēſe donatur nō cōfirmat̄ morte. vt in. l. ij. cum ibi not. C. ḋ inofficioſis donationibus. ⁊ iſta ſunt noua contra opi. gloſaꝝ ⁊ cōez ⁊ cōtra eaz tenuit ñ auté p motiua hec a me formata Do. meus Jo. de imo. in. l. cū ex cā. ff. de re iudi. imemor penitus eius ꝙ ipſe voluit ī. d. l. i legibus. §. i. ſꝫ iudicio meo male loquit̄. qꝛ cōtra eum ē tex. ſubtiliter ꝯſideratus. in d. l. ſiquis argentum in ſi. verbis in verſi. nō ſolū eos ſed eorum ſucceſſores. qꝛ inq̄ntum loquit̄ de donatore verificatur inter viuos ſꝫ quatenus loquit̄ de ſucceſſore loquitur in donatōe cā mortis. ⁊ ſic ſtat ꝯcluſio firma. ꝙ v̄buz donatio ī cā exorbitāti verificat̄ ī donatione inter viuos ⁊ cā mortis. Sed difficultas nunc eſt reſpondere ad. d. l. filiuſfamilias. ad quam reſpōdeo. ⁊ ad hoc pondero gl. in. d. §. donationis verbum que dat aliam reſponſionem a prima videlicet ꝙ appellatōe donatiōis cōprehendit̄ omnis donatio niſi illa que exigit ſpālem ꝯceſſionē. ſꝫ in donatione cā mortis fiēda a filio requirit̄ ſpālis cōceſſio vt in. l. tam his. §. i. ff. de donatio. cau. mor. ergo ſequitur ꝙ ſi pater cōceſſit filio poteſtatem donandi. ꝙ v̄bum donare verificat̄ inter viuos vt in. l. i. ff. eo. non poteſt verificari in donatione cauſe mortis. Quia illa requirit ſpecialē ꝯceſſionem. vt in. l. tam his. §. i. Nam ſub dcō generali nō venit illud quod ſpēaliter eſt exprimēdū. vt. l. i. ij. lud. §. talis. ff. ḋ minori. ⁊ facit. d. l. ſeya. §. ſi. Et iſta eſt ratio quare pmiſſa poteſtate donandi filio a pr̄e ſi venit donatio cauſa mortis. qꝛ illa requirit ſpecificā conceſſionez ⁊ p illud tollit̄ regula cui licet ⁊. l. dz ſuperius allegate. ⁊ p hoc oportet fateri ꝙ extra caſuz filijfamilias nō h̄z locū. d. l. filius. ⁊ ad verſic. ſi cui ibi poſituz reſponde qḋ debet referri ad pcedētia. arg. c. ij. requiris ḋ appel. cum ſimili. ⁊ ī hoc puncto melius pro nūc neſcio aperire os.

3 tene menti quia vulgo nō ſunt tradita. ¶ †Sed operepreciū eſt videre vtrū. d. l. ſi quis argētuz innouauerit aliqd ī donatione ob cām qꝛ hodie nudo pacto pficiat̄ veſtimēto illius. l. ⁊ gl. in. l. dedi. ff. de cōdi. ob cau. ⁊ in. l. ij. C. de donationibus que ſub modo ⁊ ī lege ſecunda. C. eodem ēt ꝙ ſic. ⁊ ē opinio incedēs per ora fere oiuz ſcribētium. Sꝫ tu intrepide dicas ꝯriū. nā ī. d. l. ſiquis argentū dī ꝙ dōatarius cui certū pōd⁹ argēti vel reddit⁹ vel certi ſerui vel certa pa bonoꝝ donat̄ ſtatim cū donatio fcā ē poteſt cogere donatorē ad tradēdum vigore illius legis. ſꝫ illud non procedit in donatione ob cauſam quia aut donatarius impleuit ex parte ſua ⁊ tunc ſine auxilio illius l. habet remediūz vel cōditionē ob cauſam ſi eſt reale qḋ ꝙ repeti poſſit vel pſcriptis verbis ad implendū cōuēta vel ad intereſſe vl ḋ dolo ſm naturam implemēti p not. in. l. naturalis. ff. de pſcrip. verbis. ⁊ ſic nō habet locū. d. l. que loquit̄ qñ donatarius nullū remediū habet āte eaz aut nō adimpleuit ⁊ tūc agere nō pōt p regulā. l. iulian⁹. §. auferri. ff. de act. emp. Preterea faciat tex. ibi ī ver. nō redditū vbi creditor cogit̄ aliud p alio recipere ꝯtra. l. ij. §. i. cū ſimi. ff. ſi cer. pe. glo. ibi ī verbo tradere dicit hoc verū in fauorē exercētis donationē. ſꝫ iſte fauor ⁊ iſta liberalitas nō cadit ī eo qui donat ob cām. l. i. ⁊. l. hoc iure. §. i. ff. eo. ergo. Preterea faciat tex. ibi ī ver. his oib⁹. vbi donatio de qua ibi requirit inſinuatōem que non cadit in donatōe ob cām. vt per glo. ⁊ tex. in. d. l. acquili⁹ ergo. Preterea facit ibi tex. in ver. de inofficioſis donatōibus non reclamātis. ⁊ ſic loquitur de donatiōe ſubiecta querele ioſſicioſi. que querela an habeat locū ī donatōe ob cām nō ē tactū cōiter ⁊ vehemēter dubito. qꝛ aut ē cauſa ſequuta aut nō. ſi nō tunc imenſa donatio reuocari pōt per penitētiaz. vel qꝛ cā non ē ſequuta. l. ſi pecuniam. ff. de condi. ob cāz. ergo nō habet locū querela que ē remediū ſubſidiariū ſicut querela ioſſicioſi teſtamēti. l. ſi filius. ⁊. l. ſi. C. de ioffi. do. ſi cā eſt ſequuta videtur ꝙ non habeat locū querela qꝛ ex quo cām impleuit dicit̄ remunerationē recepiſſe. vt. d. l. acquilius. ſꝫ renūciatō nō ſubiacet querele vt ē cāus ſing. ī. l. non vſqꝫ adeo. ff. ſi quis a parente fuerit manumiſ. notat Cy. ī. l. i. C. ḋ ioffi. do. ī. vi. q. ſꝫ Inno. teneat cōtrariū ī. c. raynaldus. de teſta. Fateor tamē qḋ deberet attēdi equalitas iter iſtas donatōes ob cām vt nō ſubiaceant querele p glo. ſing. ī. c. ſi quos. xij. q. ij. dū loquit̄ ḋ eo qui fecit aliqḋ iſigne ſuitiū ḋ quo p Saly. ī. l. ſiue. C. fami. her. ⁊ ī. l. ſi donat. C. de collationibus. ⁊ per bald. in. l. finali. C. de vſucapio. pro donato. Preterea facit qꝛ illa. l. ſi quis argētum nō habet locuz in donatione remuneratoria vt voluit Bar. in. l. iuriſgētium. l. quinimo. ff. ḋ pactis. licet cōtrariū tenet Jo. ḋ imo. ī. d. l. i edibus. §. i. Preterea faciat. l. ſi. ff. ḋ actio. ⁊ obl. vbi donatio ob cauſam pficit̄ ḋ iure antiquo p nūciuz vl̄ epiſtolā etiaz nudo pacto. ⁊ ita voluit ibi Ange. ergo nō fuit neceſſe ꝙ. d. l. ſi quis argētū aliqd innouauerit. ⁊ ita videt̄ dicēdū cōtra cōez opini. ⁊ iſta non tradas obliuioni qꝛ cōmuniter ſunt incognita.

1 **Prudentes.** †Liberalis ī donādo exiſtimat ſe debere quod donat. h. d. ſm vnum intellectū. vel ſic. ſecundum aliuz intellectum promittēs aliquid donare illud tanquam debitum adimplere tenet̄. h. d. Et ſunt duo dicta que de ſe patēt. ⁊ eſt optimus tex. ſecundum do. Anto. ad inducēdum quem ad donanduz ſed re vera hodie parum illa inductio operatur omnes

2 eim intēdunt auaricie. vt experiētia docet. ¶ †No. prio ꝙ liberalis poteſt dici nobilis. qꝛ exercet actum nobili-

4 tatis. ᵃnaz nobilium ꝓprie ē donare. l. filiuſfa. ff. de donatio. c. grandi de ſupplen. neg. prela. in. vi. ⁊ ibi ſingularit̄ dixit Inno. ꝙ adminiſtrator alicuius nobiliſſimi pupilli pōt largiri ⁊ liberalitatē exercere ſꝫ dignitatē illi⁹ pupilli facit. l. cū plures. §. i. ff. de admini. tuto. ⁊ pōt intelligi iſte tex. in nobilibus genere aut moribus aut animo. ⁊ allegat dictū Bal. hic. Cy. in. l. ꝓuidēdum. C. ḋ poſtu-

3 lādo. vbi dic̄ † ꝙ nobilis moribus ē pferēdus nobili genere. ⁊ allegat ſingul. glo. in. c. nūquam. lxvi. diſt. que dicit ꝙ virtuoſus nat⁹ ex parētibus prorſus a virtute alienis eſt preferēdus virtuoſo nobili genere nato. ⁊ eſt doctrina multū ſingul. ⁊ tendit in fauorē plebeiorū. ⁊ allego ſingula. gl. in ſimili. in. c. fidelior. l. di. que dicit ꝙ beatus Petrus qui peccauit ⁊ pſſimū iheſuz xp̄m negauit fuit preferēdus in papatu aliis qui xp̄m non negarunt. facit ꝙ ſcripſit Seneca tragicus in prima tragedia referens verba regis Licꝫ nobiles aui non ſunt mihi ſꝫ clara virtus qui genus iactat ſuum aliena laudat. Et ſcri-

ᵃ¶ Nobilitatis. Uide not. p arch. in. c. ſtatutū. §. inſup. de reſcri. li. vi. ⁊. lxxxvi. di. nō ſatis ⁊ vide pbl. in eibi. qḋ hoc late diſputat.

pſit Marcus Cicero i inuectiua cōtra Saluſtiū. ⁊ tex.
in.d.c.nunquam dñ dicit de virtute aut vicio parētū ne
mo obſcur⁹ aut clar⁹ ē. ⁊ ē text⁹ eloquētiſſimi viri glioſi
Jo.griſ. ⁊ adde ēt elegātiſſimū dictū bal.i.l.nemini.C.ð
aduoca.diuer.iu.vbi dicit ꝙ doctor plebeius ſi ē doctior
preferſ doctori nobili minus docto.ſecus ſi ſunt eque va
lētes qꝛ nobilis ē tūc pferēdus.nā duo vincula potētiora
ſunt vno.c.i.ð treu. ⁊ pace.i autēti.itaqꝫ.C.cōia ð ſucceſ.
⁊ facit elegās dictū Bal.in.l.ſed ⁊ milites.ff.de excuſa.
tuto.vbi dicit p illū tex.ꝙ marchio ⁊ comes preferēdus
ē ei qui ē marchio dūtaxat ꝙ ē bene notādū pro eo qui ē
miles ⁊ doctor in vtroqꝫ iure doctus tamen.Et p iſta de
ſtruiſ glo.allegata p do.Abba.i.d.c.nunquā. ⁊ ſi verbis
dareſ audacia meis nō dubitarez afferre ꝙ.d.Ab.male
⁊ peſſime allegauit.d.c.nunquaʒ.oſtendēdo declarando
4 iſtam nobilitatem.† Et eſt ſciēdū ꝙ nobilitas ē triplex.
ſupernaturalis naturalis ⁊ politica. Prima eſt illa que
cōſideraſ ab ipſo imortali deo apud quē nulla eſt obūbratio nec aliquid latet.nam vbicūqꝫ homo ē apō deū i
grā gratum faciēte diciſ eſſe i ſtatu virtutis ⁊ deus facit
eū felicē ⁊ gratū ſibi.vt habeſ p magiſtrū ſniarū.li.ii.di.
xv.primo Regū.c.ii.ſcribitur.dicit dominus quicunqꝫ
honorificabit me ego honorificabo eum.qui autem con
tempſerint me erunt ignobiles.Et iuxta illud nimis ho
norati ſunt amici tui deus nimis confortatus eſt princi
patus eoꝝ. Et ideo preclare ſcriptū eſt apud Boetium
in primo dum dicit deſpectāre deo ſimile monſtri eſt. Et
ita intelligitur optimus tex.xl.diſ.c.nos qui preſumus
nō ex locoꝝ aut generis dignitate ſed morum nobilitate
agnoſcere debem⁹ ⁊ iſtos tales nobiles nō poſſum⁹ pfe
cte cognoſcere ſʒ deus eos cognoſcit.Et ideo diciſ eccle
ſiaſtici.ix.c.Nec ſciet homo virū amore vel odio dignus
ſit.Secūda ē nobilitas naturalis ⁊ iſta cadit i hominib⁹
⁊ i animalibus brutis.qꝛ ſʒ bonitatē operationū dicunſ
nobilia ⁊ ignobilia.naʒ ſunt quidā artifices nimis iſtru
cti ⁊ dicunſ nobiles.alii minus iſtructi dicunſ ignobiles
d.l.prudēdus. ⁊ in.l.i.C.de conditis i horreis publicis
li.x.iſto modo ſeruus ⁊ ancilla pōt dici nobilis leuitici.
iii.c. ⁊ allego tex.in.l.ſed ⁊ ſiquis.§.i.ff.de vſufruc.vbi in
ter ſeruos ē dare dignitatē ⁊ ordinē.facit tex.i.l.ſi quid.
§.ſi.ff.ð edil.edic. ⁊ .l.ſeruis legatis.§.ſeruus.de lega.iii.
Et iſtud adde ad ea que dixi.i.c.mancipia de rerū pmu.
vnde in hominib⁹ quidā hoies apti ſunt dominari quo
caſu illi tales dicūtur nobiles. ⁊ talis nobilitas ē virt⁹.
put cōpetit his qui apti ſunt dominari ⁊ pceē. ⁊ talis no
bilitas ē quidem actus electiuus in medio cōſiſtēs circa
ea que ptinēt ad dominari ſeu pceē. ⁊ ð hac nobilitate lo
qꝛ tex.formalis i.d.c.nūquaʒ. ⁊ phūs prio politicoꝝ.c.
iii. ⁊ iſto mō nec allegauit nec itellexit.d.Ab.d.c.nūqꝫ.
Tertia nobilitas eſt politica ſʒ quā differt nobilis a ple
beio. ⁊ iſto modo cōſideraſ a iure ciuili. ⁊ eſt ad ſimilitu
dinē prie nobilitatis quā deus largiſ.qꝛ ſicut ille qui eſt
gratus deo eſt nobilis.ita ille qui eſt acceptus princ.pi
ē nobilis. ⁊ talis nobilitas ē qualitas illata a principe
qua quis vltra honeſtos plebeios acceptus oſtēditur.
Sicut ergo ille qui ē acceptus deo per virtutē ē nobilis
vt ē tex.in.c.illud.in ver.nō loci non generis nobilitate
ſed virtute vnuſquiſqꝫ ſibi gratiaʒ cōferat.xl.diſ. ⁊ adde
mirabilē tex.meliorē de iure.C.de p噫ner. ⁊ mercatorib⁹
l.nobiliores natalibus honorū luce cōſpicuos ⁊ primo
nio ditiores vbi ad perfectā nobilitatē requiranſ illa tria
ꝙ ſit nobilis genere virtuoſus ⁊ diues. ⁊ vidē ꝙ notat ibi
bal. ⁊ Jaco.butri. ⁊ ꝙ late notat bar.i.l.i.C.de dignita.
li.xii.Et ideo dixit glo.ſingularis in.d.c.illud.xl.di. ꝙ ꝓ
ſumiſ ꝓ nobilibus quo ad ea que ſpectāt ad nobilitatē
⁊ vide notabilē tex.in.l.ii.i.§.ſi.ff.de excuſa.tuto.vbi im
perator appellauit.Vlpianū nobilē. ⁊ tñ genere nō fu
it nobilis ⁊ in ꝓhemio.ffoꝝ appellaſ pulcherrimus vl
5 pianus. ⁊ puto † ꝙ ſi ex forma ſtatuti iponāſ collecta no
bilibus nobilis ſcia aut moribus nō tenebiſ ad collectaʒ

qꝛ illā nobilitatē acquirit quo ad fauores.ar.l.ꝙ fauo
re.C.de legi.c.quoniā ob gratiā de regu.iur.in.vi. ⁊ .l.ſi
6 ruffinus.C.ð teſta.mili. ¶ † Nota ꝙ liberalitas ⁊ dona
tio cōmendāſ ⁊ dicitur quedā beatitudo in donatōe.vn
de chriſtus inquit beatius eſt dare ꝙ̄ accipere.c.cū mar
the.dē celebra.miſ. ⁊ intellige quādo quis exercet libera
litatem ſed nō ꝓdigalitatem.facit quod habetur in.c.ex
parte.de conſue. ⁊ ponit Innocē.exemplū pro intellectu
iſtius.c.in his qui faciunt elemoſinam pauperibus.vel
imperatore donādo eccleſie vbi nulla debet eē mēſura i au
ten.de nō alienan.§.minus.ſʒ iſta exempla nimis reſtri
gunt iſtum tex.qui pōt intelligi i quolibet donatore.Et
duplex ē intellectus.ſ.in eo qui donauit ⁊ tradidit quā
quam liberalis dʒ creſcere in beneficiis ſuis. ⁊ ſic non dʒ
eē ꝯtentus vnicum beneficium largiendo.ſed dʒ creſcere
multiplicando beneficia ⁊ ſic donatio appellaſ benefi
cium.facit.c.i quibus cāis benefi.ami.in vſi.feu.in titu.ð
beneficio frīs.Et adde ſingulare dictum Bal.in.c.i.§.ſi
vero in titu.qualiter oliʒ feu.pote.alie.vbi colligit argu
7 mētum † ſi baro aliquis priuaſ feudo ꝓpter ſua demeri
ta ꝙ imperator vel rex cuius erat ille baro non debet
ſibi feudum appropriare ſed alteri baroni concedere q
eadem munera teneſ ſubire.ar.l.murilegulí.C.de muri
legulis li.x. ⁊ .l.i.§.ꝑmittiſ.ff.de aqua quoti. ⁊ eſti.Se
cundus intellect⁹ ē in eo qui promiſit donare poſtea nō
vult adimplere. ⁊ expone tribuit idest tribuere ꝑmiſit.ſʒ
quare tex.dicit ſpōte tribuit.dic qꝛ aliter ſi eſſet donatio
niſi ſponte fieret.qꝛ i neceſſitatibus nemo exiſtit liberal.
8 .l.rem legatā.ff.ð adimē.lega.Et iſert do.Anto.† ꝙ cle
ricus dans elemoſinā de bonis ſupfluis eccleſie non dici
tur liberalis.qꝛ ad hoc teneſ.xvi.q.i.c.ſi.nam quicqd hꝫ
eccleſia pauperum ē vt ibi.c.aurum hʒ eccleſia ⁊ .c.gloria
epiſcopi.xii.q.ii.c.non ſatis.lxxxvi.diſ.Et dicit Jo.an.
poſſe poni exemplū in iſta decretali in faciētibus elemo
ſinam maxime de bonis ſupfluis eccleſie. ⁊ ſic p illud ver
bum maxime ſentit ꝙ erit liberalitas.ego non bene di
xit do.Anto.ſaluo eū qui in donando ſupflua bona eccle
ſie magis huic quaʒ illi vel alteri eſt bene liberalis.facit
tex.cum glo.ſua in.c.relatum cū ibi not.de preben. ⁊ mi
rum ē ꝙ romanus pōtifex nihil dicat hic de liberalitate
⁊ munificētia dominorum clericorum.Tu vero recurre
ad grego.relatum a Gratiano nr̄o.lxxxiii.di.c.diacōi
vbi belliſſime ita inquit.Nunc autē ex quo in eccleſia ſi
cut i romano imperio creuit auaricia periit lex ð ſacerdo
te ⁊ viſio de ꝓpheta ſinguli cuiqꝫ p potētiā ēpalis nois
quā ſibi ipſi illicite abſque eccleſia vendicant totū ꝙ legi
tatū ē i ſuos vſus redigūt.nec hoc ſolū ꝙ ſibi aſcriptū
ē vendicant ſʒ cūctis afferūt vniuerſa mendicat infelix
pietas clericus ⁊ ſeruili operi emācipatus publiceꝫ a q̄
libet expoſcit elemoſinā qui ex eo magis deſpiciſ a cun
ctis quo miſere ðſolatus iuſte putaſ ad hanc ignominiā
deueniſſe ſolus ēpus incumbat bonis ſuis ſibi vendicat
vniuerſa ſolus occidit vniuerſos huic pp auariciam ſa
cerdotum ſepe odia conſurgūt.hec ille.Et pōdera iſtum
tex.ſingulariter ꝙ eſt ifamia clericis mēdicare.Et pōde
ra iſtum tex.dū dicit ꝙ nobilitas ibi ipoſuit iſtā.l.ergo
ſequiſ ꝙ nobilitas poterit ſibi auferre.l.ſi quis i princi
pio teſtamēti.ff.de leg.iii.ergo ſi ſemel donauit nō cogi
tur amplius donare.quod limita in caſu ſingulari in.c.
ab apoſtolica de ſimonia ⁊ Barto.in.l.priuilegia.C.de
ſacroſan.eccle.Et inquātum hic docto.exponūt tribuit
idest tribuere ꝑmiſit adde ſimilē expoſitiōeʒ in.l.ſi.C.de
dotis ꝑmiſ.in ver.dederit ⁊ glo.expōit idest dare ꝑmiſit
⁊ glo.in.l.ſi rem eſtimatā.ff.ð iure dot. ⁊ in.l.labeo ſcrip
ſit ſibi bibliothecam.ff.de contrahen.empti. ⁊ in.l.pater
ſeuerinā.ff.ð condi. ⁊ demonſtra. ⁊ i.l.ſi ſtipulatus ſuʒ.ff.
de ver.obli. ⁊ i.l.illud.C.ð ſacroſan.eccl. ⁊ i.l.ſi.ff.de re.
diuiſi. ⁊ glo.etiā in.c.ſeq.que exponit indulgentus idest
idultū eſſe oſtēdim⁹.quas gloſas tenebis mēti.qꝛ cōtra
nō ſūt accumulale p aliquē nec i iure ciuili nec canōico.

Fraternitatem.

a 1

1 **Raternitatem.** †Nō vꝫ⁹ do
natio q̄ ꝑ
latus in damnū eccleſie ⁊ incōſulto capitu
lo.h.d. In prima pte ponit exordiū.in ſcōa
2 ponit narratio ibi accepim⁹.i tertia ꝯclo ibi vn. ¶ †No
ta primo ꝙ nō ſolum eps dicit platus ſed et alij inferio
res.vide tex.in.c.tua de clerico egrotan.glo.in.c. decer
nimus de iudi.⁊ in cle.dudum de ſepul. ⁊ habet in.c.cū
ab eccleſiaꝝ de offi.ordi. Hoſti.in.d.c.cū ab eccleſiarū. d.
Anto.in.d.c.tua ſtephanū.in.d.cle.dudum Jo.de imo.
⁊ ibi dixi in.d.c.decernimus.⁊ dixi in rubrica ne prela
ti vices ſuas.⁊ dic ꝙ ſtricte dicit prelatus habēs curam
fori contentioſi.vt.d.c.decernimus. Large vero dr̄ pre
latus quilibet rector eccleſie parochialis qđ ſūme notet
iſti dn̄i clerici rectores in eccleſijs curatis cū apportant
clamidē tallarē cū cauda q2 ſūt prelati ⁊ ſic palijs lati.
3 ¶ †No.ſcđo ꝙ nullus platus dr̄ dn̄s reꝝ eccl'ie. ſ3 poti
us ꝓcurator ⁊ ad hoc allet quotidie tex.iſte h3 enī ꝓcu
rare vtilitatē eccl'ie.⁊ nō diſponere vt dn̄s. ⁊ p iſtuʒ tex.
4 dicit hic Jo.and.† ꝙ eps non debet ſupbire ex quo por
mitram cornutam more layci loquit opido inſeſti cleri
cis.ſ3 enī ſꝫm eū eps ſedeat maior alijs in eccleſia . tn̄ in
camera ſcire debet ſe habere collegam.c.eps in eccleſia
xcv.diſt. ⁊ dicit hic do.Cardi.ꝙ prelatus nō eſt ſimpli
citer ꝓcurator.ſ3 p tanto dr̄ ꝓcurator.q2 nō habet om
nimodam diſpoſitionē bonoꝝ eccleſie vt poſſit illa alie
nare ꝓlibito ſue voluntatis.ſicut h3 bona propria.nihil
ominus habet plenam adminiſtrationem . Tu adde.c.
ſi.xij.q.i.vbi apponit hoc verbū quodamodo ꝓcurator
⁊ non eſſet malum dicere ꝙ iſte text.d3 ſuppleri p illum
vt nō dicat procurator.glo.vero ibi dicit ꝙ qn̄q3 prela
ti dicunt procuratores eccleſie. ⁊ ideo dixit beatus pro
ſper in libro de cōtēplāda vita.ſacerdos cui cura diſpen
ſatōis cōmiſſa ē vtit rebus eccleſie non ſuis ⁊ refert gra
tianus.xiij.q.i.c.i. Quandoq3 etiā dicunt dn̄i.xvi.q.i.c.
⁊ temporis ⁊ ego addo meliorē3 tex.in.c.relatio.xxi.q.
i.qn̄q3 dicunt defenſores.xvi.q.i.c.in canonibus.quādo
q3 appellant patres.lxviii.di.c.quorum vices.nō tamē
habēt generalē ⁊ liberam adminiſtrationē ſicut ⁊ pro
curator ceſaris.l.i.ff.de officio procuratoris ceſaris.mo
dicum tamen donare poſſunt .c.ceterum.Tcodē tn̄ loco
domini hētur cum bene adminiſtrāt. ⁊ loco pdonis cū3
male adminiſtrant.allegat.l.qſi fundus.§.ſi tutor.ff.de
vſucapi. p emp.do.Cardi.dixit cōtra illam glo.⁊ facit
glo.ſolēnis in.c.i.de pcri.ꝙ ſi platus male alienat rē ec
cleſie dicit eccleſia vacare quo ad illā rem male aliena
tā.q2 tūc prelatus habetur loco pdonis.vt voluit gloſ.
in.d.c.ſin.Goffre.in.c.nouit.de his que ſiunt a prela.di
xit ꝙ prelatus h3 generalem adminiſtrationē ſed non li
berā.⁊ ideo tranſigere nō poterit vt ipſe voluit.c.cōtin
git.de trāſac.Vinc.in.d.c.nouit dixit ꝙ nō h3 liberā niſi
habeat cōſenſu3 capituli.c.ſine exceptiōe.xij.q.i. fallit in
quinquageſima dādo loco religioſo.q2 in ea h3 libera3.
vt in.c.paſtoralis.de his q̄ ſiunt a pla. Jo.an.tetigit i.c.
ſo cui.de elec.li.vi.⁊ clare nō determinat Domini.ibi re
fert Jo.de imo.dicere ꝙ ōbeat attēdi cōmiſſio pape. q2
ſi libera cōmittit eccleſia habebit liberā adminiſtratōe3
vt in.d.c.ſo cui.⁊ in.c.grandi.de ſup.neg.prela.li.vi.aūt
nō exprimit de libera ⁊ tūc in actibus in qbus nō requi
tur ꝯſenſus capituli dicitur habere liberā ⁊ generalem.
Si vero requirit cōſenſus capituli dr̄ habere liberam.ſi
vero nō habuit ꝯſenſum capituli tūc nō dr̄ hr̄e liberam.
Tu vero pondera tex.in.d.c.⁊ tpis.in verſi.de quocūq3
vel de eaꝝ pſimonio ordinare ⁊ diſponere hēbit liberā
ex noſtre auctoritatis cōſenſu licentiā hēbit. ⁊ in.d.c.re
latio.in ver.liberā hēbit facultatē.vbi papa vniuit duas
eccleſias ⁊ dicit qđ in vtraq3 eps h3 liberā facultatē nec
iudicio meo ponunt illa iura caſum ſpālem cōmiſſionis
papalis.⁊ ſic l3 iſte tex.dicat qđ eſt procurator.tn̄ intelli
git cum libera.pōt enim platus plus facere q̄ ꝓcurator
vt eſt glo.melior de iure in.c.ſi.v.q.iij. Et ideo clarior ⁊
melior doctrina in hoc dubitabili paſſu erit iſta. ꝙ pla
tus h3 liberā adminiſtrationē fructuū reꝝ eccleſie cū il
los diſpenſat in vſus a iure permiſſos. ⁊ ita ſic caſus for
malis in.d.c.relatio. ⁊ in.c.tpis. Et ideo gl. in.d.c. ſi.di
xit loco dn̄i haberi qn̄ bene adminiſtrat.ſi vero male lo
co predonis. Et ſi dicat nōne tenet diſpēſare fructus ec
cleſie in paupes vſus.ergo quo ad illum actum neceſſi
tatiuū nō dr̄ dn̄s nec dr̄ hr̄e liberā.q2 ad hoc rn̄deo ꝙ di
ſtribuēdo magis mihi q̄ tibi dr̄ in hoc dn̄s.vt eſt gloſ.i
c.relatū de pben. Si vero vult diſpēſare de fructibus ꝓ
libito voluntatis tūc non dr̄ habere liberā. ⁊ ſic ꝓcedat
ꝯ opi. ⁊ iſtud ſi bene ponderetis ſentit gl.in.d.c.ſi. Sed
ſi vero loquit quo ad res eccleſiaꝝ imobiles vel mobiles
pcioſas tūc nō habet liberā adminiſtrationē ſed in illis
eſt ꝓcurator ⁊ hoc ꝓbat iſte text.in verbo graues dona
tōes in rebus epiſcopatus fecit in detrimentū eccleſie ſu
is canonicis inconſultis. Si aūt interueniat cōſenſus ca
nonicorum ⁊ interueniat cauſa licita ⁊ ſolemnitas ca
nonica tunc bene dicet habere liberā vt voluerunt doc.
ſuperius allegati nec habes alibi ita ſuccinte iſtum arti
5 culū ita expſſum. ¶ †Et querit hic Jo.an.inquantum
tex.hic dicit ꝙ ꝓhibitiua ē donatio rerū eccleſie an hoc
ſit intelligendū in omnibus rebus. Et dicit ꝙ debet itel
ligi in rebus imobilibus ⁊ etiā mobilibus precioſis.fa
cit ꝙ hr̄ in.l.lex que tutores.C.de admi.tu. mobilia aūt
modica nō pcioſa poſſunt prelati donare maxime ſi con
ſuetudo hoc hēat vt ſuadeat.vt ꝓbatur in.c.ſequēti. Et
vult iſte tex.a ꝯrio ſenſu dū dicit graues. ⁊ h̄ et ſentit gl.h
⁊ melior gl.c.ſi.xij.q.ii.⁊ dicit hic Jo.an.ꝙ faciēti op⁹
vel honeſtū ſeruitiū eccleſie pt plat⁹ aliqd dare gratia re
muneratiōis puta medico vel ꝓcuratori vel aduocato.
xii.q.ii.c.qcūq3.l.iubemus.C.de ſac.ſan.ec.facit gl.i.c.ſi
6 quos.xii.q.ii. ¶ †No.tertio ꝙ ſucceſſor pōt ⁊ dēbet re
uocare male alienata p pdeceſſorē.c.ſi qs pſbyteroꝝ de
reb.eccle.nō alie.tn̄ ille tex.ꝓbat ꝯriū q2 nō facit hoc ꝓ
pria auctoritate ille ſucceſſor ſed facit ex idulgentia pa
pe.vt apparet in ver.indulgemus.nihilominus pmū di
ctū eſt verius p.d.c.ſi quis pſbyteroꝝ. ⁊ facit.c. diuerſis
fallacijs de cleri.ꝯiuga.⁊.c.noſti de electio. ⁊ ad iſtum
tex.rn̄de ꝙ debet intelligi indulgemus.idest idultū eſſe
oſtendimus vt dixit gl.ſi.hic ⁊ etiam adde gloſas quas
allegaui in.c.ꝓcedēti i finalibus verbis. ⁊ facit in ſimili
no.dictum Bal.in.l.qui ſe patris.C.vnde liberi. vbi vo
luit ꝙ ſi princeps recepta pecunia dixit idulgemus tibi
7 feudū ꝙ illa nō eſt idulgētia ſed vēditio. ¶ †No.quar
to.ꝙ prelatus nō pōt facere ꝯditionē eccleſie deteriorē
c.ij.de ordi.cogni.c.delictū perſone.de reg.iur. in .vi.l.
iubemus nullam.C.de ſacroſan.ec.ſed certe iſte tex.hoc
non videt probare.dicit enim ꝙ nō debet.nō autē dicit
ꝙ nō pōt niſi ſuppleas ad text.nec pōt. Vel et poteſt di
ci ꝙ apud theologos illud qđ nō eſt honeſtū reputatur
impoſſibile.de quo plene per do.Cardi.in repe.c. ꝑpen
dimus de ſen.excō. Et intellige iſtum tex.in faciēdo ſed
in negligēdo bene poſſet facere conditionē eccleſie dete
riorē.vt voluit gl.hic in verbo nō debet. ⁊ vide gl.ſing.
in.c.placuit allegato hic in gloſ.que vult ꝙ eccleſia ha
bet regreſſum ꝯ prelatū qui paſſus eſt rem eccleſie pſcri
bi glo.in ver.graues nō eligit quid iuris quo ad propo
ſitum. Conclude ꝙ ſi cōſtet per quā donationem graua
tur eccleſia puta q2 multe facte ſunt ſeparate tunc reuo
catur illa ſolum per quā eccleſia grauat.idem vbi fuiſſet
vna donatio ſed reſpectu rerum ſeparari pōt vt reuocet
ſolum id quod eſt vltra legitimū modum vt in.c.ſi quos
allegato hic in glo. Si vero nō pōt fieri cōmode ſepara
tio q2 donauit rem indiuiſibilem tunc reuocatio ſit in to
tum. ⁊ ſic poteſt intelligi iſte tex.facit quod in ſimili ha
betur in.c.dilectus el primo.de preben.⁊ dicit hic Jo.
andre.poſt Goffre.inquantum glo.illa.in ver. incōſul
tis dicit nec etiam cum conſilio canonicorum poteſt pre

a ¶ Non vꝫ. viō ad mā3 hu ius tex. firma. i aureo ſuo tra ctatu ō epo li. .hc iggāc mā3 ad ſtomachū tractat.

latus donare res eccleſie vt.d.c.ſine exceptiōe.xij.q.ij.di
cit poſt Goffre.ꝙ ſi capitulū ꝯſenſit donatio tȝ.ſed cōce
dit̄ reſtitutio in integrū.c.i.de in integ.reſti.aut capitulū
non ꝯſenſit donatio eſt ipſo iure nulla que diſtinctio ſm
do.Abbas.non vr̄ vſquequaqȝ vera.qꝛ ad hoc vt teneat
alienatio rei eccleſie neceſſario duo requirunt̄.ſ.canoni-
ca ſolemnitas.vt in.d.c.ſine exceptōe ⁊ ꝙ fiat in caſu li-
cito vt in cle.i.de in integ.reſti.glo.in.d.c.i.Si ergo eſt
donatio fuit acta in caſu licito ⁊ ē ipſo iure nulla licet ca-
pitulum ꝯſenſerit.Tu vero adde ꝙ ꝓ dicto do.Abb.
eſt caſus in.c.ſine excepti one.xij.q.ij.in verſi.vt meliora
proſpiciat ⁊ cū totius cleri tractatu atqȝ ꝯſenſu eligat ꝙ
nō ſit dubium eccleſie ꝓfuturū ⁊ ſic eſt ibi caſus manife-
ſtus ꝙ duo regrunt̄ in diſtrahēda re ecclie.ſ.iuſta ⁊ lici-
ta cā ⁊ regrit̄ ēt ſolēnitas canonica alias alienatio nō te
net.ergo multo minuſ tenebit donatio ſine iuſta cā facta
licet interuenerit cōſenſus totius capituli.Secundo alle
go tex.in.c.tua vbi apponunt̄ eadem verba formalia.ſ.
de his que ſiunt a maio.parte capi.Tertio allego tex.in
c.ij.in verſi.in forma ⁊ in caſibus a iure ꝯceſſis de rebus
eccle.non alienan.in.vi.Quarto allego glo.in.c.i.de in
integ.reſti.Hoſti.in.d.c.tua ⁊ in ſumma de in integ.re-
ſti.§.in quibus verſi.in cōtractibus Archi.in.d.c.ij.Do
mini.ibi ⁊ Gof.in.d.c.tua do.Anto.in.d.c.i.lȝ glo.Jo.
⁊ hco.tenuerit ꝯtrium.xij.q.ij.in ſumma ⁊ in.d.c.ſine exce
ptiōe.Et inquantū ſupius dixi ꝙ prelatus nō eſt dn̄s re
rū ecclie vide no.tex.in ver.eps rebus eccleſie tanq̄ com
mendatis nō tanq̄ ꝓprijs vtat̄ in.d.c.ſine exceptione.

a ¶ Prelatus adde.d.mām huius tex.gl.i c.is cui in ꝑn. in gl.i.de elec. li.vi. ⁊ vid bal. in auc.gbuſcū ꝙs in.i.no.C.d ſac.ſan.ecc.⁊ i l.i.in princi.de cure.⁊ rō.di-ſtrahē.vbi hec in terminis hēs.

a 1 c **Ceterum.** †Prelatus^a modicā res eccleſie donare pōt vbi
hoc hȝ cōſuetudo.Vel ſic in cōſiderando an
valeat donatio facta p ꝑlatum dȝ attēdi q̄n-
titas rei donate ⁊ loci cōſuetudo.h.d.Et nō recipit con
modam diuiſionem.vel ꝑmo ponit factū ex quo reſultat
tacita queſtio.ſecūdo apponit̄ reſpōſio ibi date rei quā-
2 titas.¶ †Not.primo ꝙ abbas cū priore ⁊ aliqbus de
cōuentu nō dicunt̄ facere maiorem ptem capituli quan-
do nō interuenit maior pars ꝯuentus ſeu capituli.⁊ ſic
ꝓbatur hic ꝙ vox abbatis vel vox epi nō facit maiorem
ptem capituli ſi aliqui de capitulo cōcurrant cū ipſo ab
bate vel epo nihilominus ꝯtrium tenuit Hoſt.in.c.poſtu
laſtis de cōceſ.ꝓben.vbi qrit qualē vocē hȝ eps in caplo.
Et dicit ꝙ ſi vt canonicus ſtat in caplo habet vocē vt ca
nonicus.nec vox ſua preualet lȝ ſit ponderoſior ratione
ſue dignitatis.c.dudum el.i.de electio.ꝙ dictū ē ⁊ audi-
tu ⁊ recitatione dignū qꝛ ſi in nr̄a vniuerſitate ſcholaſti
ca eſt aliqs eps vt ſcholaris vox ſua non preualebit erit
tamen ponderoſior alijs.Et ſic non erit tanq̄ vox ſingu
laris aut priuati viri.⁊ ita intellige in quocunqȝ colle-
gio.Et ideo ſi marchio vel dux eſſet de conſilio veneto-
rum vox eorū eſſet ponderoſior alijs exiſtentibus in illo
conſilio lȝ contrariū ſeruent in cetu ⁊ ſenatu eorum eſt ēt
bene notandū ꝓpter vocem.Si autē interſit in capitulo
vt eps habuit mirabilē opinionē Hoſti.ibi ꝙ tantā vo
cē habet ipſe ſolus quantā hȝ totū capitulum.⁊ iō ſi epi
ſcopus habet vnicū canonicū ſecū vox ſua cū illo canoni
co preualet loci totius capituli.⁊ reſtringit hoc ad ea q̄
ſpectant ad epiſcopū cum cōſilio vel conſenſu capituli.⁊
ſecus in his que ſpectant ad epiſcopum ⁊ caplm ſimul.
Sed Jo.an.in.c.penul.de appellatio.lib.vi.refert Go.
principalem de mediolano determinaſſe cōtra Hoſti.⁊
cōtra Hoſt.lȝ ibi Jo.an.⁊ ēt in.d.c.poſtulaſti.⁊ late ibi
Jo.cald.⁊ cōiter reprobat̄ Hoſti.ibi per omnes.⁊ vide
Feder.de ſenis in conſilijs ſuis in prin.vbi ſingulariter
3 examinauit iſtam dubitationē.¶ No.ſecundo† ꝙ ꝑla
tus etiā regularis poteſt aliqua donare de rebus eccle
ſie ⁊ hoc rōne adminiſtratōis libere quā habet in rebus
eccleſie.qꝛ ſicut tutor non hȝ ꝓprietatē in rebus pupilli.
tamē aliqua donare pōt.l.cū plures.§.i.ff.de admi.tut.
ita ⁊ prelatus.facit.l.filiuſfamilias.ff.de dona.⁊ ita cō-
cludunt hic ſcribētes.Tu vero cōſidera ꝑmo qꝛ hic vige
bat conſuetudo preſtans robur huic donatiōi facte p ab
batem.ergo nō probat iſte tex.ꝙ abbas poterit donare
niſi adiuuaret̄ cōſuetudine.Et qꝛ vt in ꝑcedēti.c.dictum
fuit epiſcopus vtit̄ rebus eccleſie tanq̄ cōmēdatis ergo
illas donare nō pōt.⁊ an habeat liberā adminiſtratōeȝ
4 late dixi ibi.¶ †No.ꝙ lȝ cōſuetudine loci ligent̄ ecclie
vt in.c.cū veniſſent.de eo q mitit̄ in poſſeſſionē.⁊ in.c.
cōſtitutus de in inte.reſti.⁊ i.c.cū cām.de re iud.⁊ Bar.
i.l.i.cūctos populos.C.de ſū.tri.⁊ dixi late in repe.rub.d
reb.eccl.nō alie.tamē illud nō hȝ locū qn̄ cōſuetudo ob-
uiat canoni vt hic.conſuetudo eni grauis eccleſie non tȝ
5 c.i.de ꝯſue.li.vi.¶ †No.ꝙ ex qualitate rei deprehedit̄
vtꝝ valeat donatio vel ne ſimiliter cōſiderata ēt rei qua
litas qꝛ nō pōt prelatus donare rē mobileȝ eccleſie ꝑcio
ſam.l.lex que tutores.C.de admini.tuto.⁊ habet̄ i.c.nul
li.de rebus eccleſie nō alie.⁊ in.c.tua per glo.de his que
6 ſiunt a maio.pte cap.¶ †Sȝ an ꝑcedat iſte text.quādo
prelatus donat elemoſinaȝ dicit ꝙ non qꝛ elemoſina nō
ſit ex liberalitate ſed ex neceſſitate.c.nō ſatis.lxxxvi.diſt.
7 ⁊ȝ gl.ſi.hic.¶ †Sȝ an monachus poterit facere elemo
ſinā homini pauperi.gloſ.ſolemnis in.c.non dicatis.xij.
q.i.tenet ꝙ ſic.ſi periculuȝ ē ne fame ille pereat tenet Ar
chi.poſt Raymundū ſi non pōt habere ꝑtiam abbatis
alias debet petere licentiā ab abbate.ſi tn̄ illā abbas nō
daret ⁊ periculū eſſet ne fame ille periret.magis eſt obe
diendum deo quā abbati.xi.q.iii.c.iulianus.⁊ facit qd
no.glo.in cle.ſi.de vita ⁊ hone.cleri.⁊ ſequunt̄ doct.hic
8 †ſed an valeat ꝯſuetudo ꝙ abbas poſſit dari.xx.ſolidos
vel cētū vel rē mobilē q̄ ſupeſt eccleſie paupi vel ēt nobi
li indigēti vel puelle nobili pauperi maritāde.Jo.an.di
cit qd ſic per.c.relatū.el.ii.de teſtamē.⁊ idē dicit poſt ali
os ſi eps conſueuit facere milites ⁊ aliquid eis donare.
qꝛ poterit ſi hoc hȝ cōſuetudo qꝛ militare nō eſt peccatū
xxiii.q.i.c.militare.⁊ ſubdit Hoſti.ꝙ de ꝯſuetudine po
terit donare indigēti.lȝ nō minus.nō tamē poterit obli-
gare eccleſiā per no.i.c.ii.de ſolu.do.Anto.hic dicit ꝙ p
dicta nō habet̄ plena veritas huius deſiratōis.⁊ iō con
cludit ꝙ in rebus imobilibus vel mobilibus ꝑcioſis epi
ſcopus donare nō poterit ſiue ſit cōſuetudo ſiue nō.⁊ vo
luit Jo.an.in.c.precedēti niſi itercedat cōſenſus capitu
li ⁊ alie ſolēnitates requiſite in alienatōe rei eccleſiaſtice
ar.c.per tuas.infra eo.Sed do.Cardi.hic tenet ꝯtriū ꝙ
imo valebit ꝯſuetudo in rebus imobilibus dūmō ſit mo
dica dicēs ꝙ iſte tex.loquit̄ idiſtincte ideo videt̄ poſſe in
telligi ēt de mobilibus.⁊ per hoc dicit ꝙ licet nō valeat
donatio facta per prelatū de rebus imobilibus ſine debi
ta ſolēnitate ꝓcedit vbi conſuetudo hoc hēat qꝛ tunc va
lebit dum tamē ſit moderata per id quod dixit gl.ii.hic
in ſi.Idē dicit de mobilibus precioſis ar.d.l.lex que tu-
tores.d.Pe.de ancha.tenet opinionem Jo.and.⁊ d.
Anto.ſed.d.Joan.de imo.pro dicto domini Cardi.al
legat.c.terrulas.xxii.q.ii.Dicit tamen opinionem Jo.
an.do.Pet.⁊.d.Ant.tenendam.quia fauet eccleſie.ar-
gumen.l.ſunt perſone.ff.de religio.⁊ ſumpt.⁊ ita reſidet
Tu adde ꝙ.c.terrulas allegatum p Jo.de imo.non ꝓ
bat dictum do.Cardi.⁊ ideo male illum tex.ponderauit
Dicit ibi tex.terrulas aut vineolas exiguas ⁊ eccleſie mi
nus vtiles aut lōge poſitas paruas ſine conſilio fratrum
ſi neceſſitas fuerit diſtrahēdi hēat poteſtatē.⁊ ſic loquit̄
eo caſu quo prelatus neceſſitatur diſtrahere.quia ſi res
eſt modica ⁊ minus vtilis.poteſt diſtrahi per prelatum
ſine cōſilio fratrū.ergo ſequit̄ ꝙ non poterit donare.qꝛ
in neceſſitate nemo eſt liberalis.l.rem legatam.ff.de ali.
lega.⁊ ſic ꝓbat tex.ꝙ res modica imobilis eccleſie dona
ri non poteſt.Et ſi dicat̄ cōſuetudo pōt hoc diſponere vt
hic reſpōde qꝛ illa ꝯſuetudo ē grauis eccleſie.ergo nō ē
tenenda.c.i.de ꝯſuetudine li.vi.⁊ ad iſtum text.reſpōde
ꝙ loqt̄ d re mobili.Adde ſcdo ꝙ ꝯ.d.car.⁊ Jo.d imol.
eſt caſus in.d.c.ſine exceptōe in verſi.ne qs eps de rebus

ſue eccleſie

ſue eccleſie quicq̄ donare audeat niſi forte vt meliora ꝓ
ſpiciat q2 tanq̄ cōmendatus rebus illis vtitur ⁊ nō pro
prijs qui tex. apponit gladiū cōtra do. Car. ⁊ ſequaces.
Tertio eſt tex. cui nō poterit reſponderi in. c. epiſcopus
qui filios. xij. q. ij. in ver. ſi quid de eccleſia nō i eccle cā.
aut neceſſitate preſumpſerit qd donauit irritū habeatur
⁊ ſic quantūcūq3 res ſit modica dūm̄ ſit imobilis nō po
terit prelatus illam donare. Quarto allego textum for
male i. c. diaconi. ca. cā ⁊. q. i ꝟ. de rebus eccleſie ſibi red
ditis nil audeat donare. Quinto adduco in medium. c.
quiſquis ea. cauſa ⁊ queſtione. in ꝟ. nō audeat qcq̄ ex il
lis donare que dei ſunt. ⁊ iſta iura cōmēda memorie. q2
nec viſa nec allegata ſunt p aliquem contra do. Cardi.
Et ideo fabrica rōnem incōuincibilē v3 vbicunq3 cōpoſi
tum cōponit ex duobus extremis ⁊ illa extrema ſūt iha
bilia nunquā deducit in eē cōpoſitum. l. bonorum. ff. re3
9 rat. ha. ❡ †Sed ad hoc vt iſta donatio valeat requirunt
duo extrema. ſ. cōſenſus epi ⁊ cōſuetudo. ſ3 vnūquodq3
iſtorū eſt ipotens vt p3 ex iuribus ꝑallegatis. ⁊ ex. c. i. de
conſuetu. li. vi. Et inquantum glo. q̄ nemo ſcribentium
hic allegauit in. d. c. ſine exceptione allegat iſtum text. li
mitando. d. c. ſine exceptione vbi prelatus vellet donare
modicum. ⁊ ita ēt voluit glo. xii. q. i. c. ſi. ⁊ in. c. precedēti
q2 op3 fateri q aut male loquunt vt ēt male loquut᷑ eſt
do. Car. vel q2 loquunt in re mobili ⁊ tūc bn̄ loquunt.
Si vo ꝑlatus velit donare rē mobilē nō ꝑcioſa3 ꝯcludit
do. Anto. aut vult facere de redditibus quos facit ſuos.
⁊ tūc pōt donare quantū voluerit nulla exiſtente ꝯſuetu
dine. facit quod habet i. c. duo ſunt. xij. q. i. Nec ob. c. cū
olim el. ij. de priuilegijs. q2 ibi nō loquit de fructib᷒ ſ3 ď
mobilibus acqſitis eccleſie. Si vo nō facit fructus ſuos
pōt donare modicū bn̄ merenti. Si vo vellet donare ali
quod non modicū p qd eccleſia enormiter lederet tunc
nō poſſet donare vel interueniēte cōſenſu capituli nec in
terueniēte ꝯſuetudine. Et inquantū dixit hic Hoſt. ⁊ alij
doctores qd epiſcopus facit milites de cōſuetudie adde
primo de militibus fiendis a papa. de quibus loquitur
Bal. in. l. i. i ſi. C. qui bonis cede. poſ. vbi dicit q milites
facti a papa bn̄dicunt vt patet i pōtificali i. i. pte. c. lxiii.
10 ❡ †Sed dubito ergo vtr̄ de iure cōi legat᷒ de latē poſ
ſit creare militē. ⁊ ita ⁊ epus. Et quidē Bart. in ſolēni cō
mēto. l. i. C. de dignitatibus li. xij. tradidit elegātē doctri
nā v3 quod oēs qui habent ptātem legis condende poſ
ſunt facere militem. ⁊ ſic barones ⁊ magni comites qui
etiam non ſunt milites poſſunt creare militem etiam ex
tra ſuā iuriſdictionem. quia eſt iuriſdictio voluntaria. l.
ſcda. ff. de officio proconſul. ſed legatus de latere in pro
uincia ſibi decreta. ⁊ epus in ſua dioceſi poſſunt facere ſta
tuta. de quo habet in. c. ſi. de offi. legati. ⁊ i. c. ſi. de offi.
archipreſby. ⁊ late ⁊ ſolēniter de hoc dixi tractatu meo
de preſtātia cardinaliū. ergo ſeqt q poterūt facere mili
tem. ⁊ ſic nedū3 de ꝯſuetudine. ſ3 ēt de iure cōi. ⁊ dictum
Hoſti. ⁊ docto. hic videt approbari a bar. in ꝑall. l. i.
vbi dicit q ēt de conſuetudine miles poterit facere mili
tem. ergo multofortius epus de cōſuetudine poterit face
re militē. faciat ēt legatus de latē dignior eſt barone aut
comite equiparatur enim regibus. ⁊ eſt ſimilis prefecto
pretorio. ⁊ eſt vere illuſtris. l. prima. ⁊ ibi late Bald. ff.
de officio prefec. preto. ⁊ per eundem in. l. ad ſimilitudi
nem. C. de epiſco. ⁊ clericis. ⁊ in rubrica. ff. de officio pro
conſul. late dixi in preallegato tractatu in prin. ⁊ ēt Car
dina. l3 non ſit legat᷒ eſt illuſtris vere vt in ꝑallegatis lo
cis. ergo multo fortius poterit creare quinimo legat᷒ de
latere dicit pūceps tex. ē in. c. ſi abbatē. de elec. lib. vi. Et
cōprehēdit appellatōe apoſtolice ſedis vt ē ibi tex. meli
or de iure. ⁊ in eū trāſeunt oia ꝑter reſeruata romano pō
tifici vt eſt gl. magiſtra. i. c. qd trāſlatōem. de of. leg. Idē
ēt dico in epo q equiparat illuſtri vt dixit Bal. i. d. l. ad
ſimilitudinē. ⁊ i. l. nullus. C. de decur. li. x. quinimo dixit
text. multū ſolēnis. lix. di. c. ſi officia q epi dicunt duces.

11 ergo poterūt facē milites. †S3 pulchra eēt inueſtigatio.
an poſſint facere doctores. eſt nūc qd in facto. ⁊ id alibi
dabit dicēdi loc᷒. Et inquantū ſupius dixi de monacho
qui pōt facere elemoſinā ď bonis monaſterij. Adde pul
12 chrū dictū Bar. in. l. i. ff. rerū amota. †vbi querit an vxor
a poſſit facere elemoſinā de bonis mariti. ᵃ ⁊ ille text. facit
q ſic. ⁊ idē t3 ibi bar. dūmodo moderate faciat ſ3 cōſue
tudinē domus. l. vel vniuerſoꝝ. ff. de pig. act. l. ſi. ff. qd cū
eo. ⁊ iſta iura cōcludūt q poſſūt facere elemoſinā p aīa
13 dnī illaꝝ rerū. †ſed an poſſint facere elemoſinā p aīa ſua
de bonis maritatorū bar. ibi ꝯcludit q ſic viro ꝑmittēte
l. ſi ſponſus. §. conceſſa. ff. de donatio. inter virū ⁊ vxore3
ego allego glo. ſingularē in. c. manifeſtum. xxxiii. q. v. q
tangit an mulier poſſit facere votum donādi vnum dena
rium p aīa ſua de bonis mariti. ⁊ iſta diligēter mēti cō
mēda pp multos clericos hodiernos ſtudētes ꝓprijs di
uitijs ⁊ nō itendētes ad elemoſinas paupeꝝ cōtra quos
apperuit os glorioſus ille preco. Hieronymus relat᷒ a
Gratiano noſtro. xij. q. ii. c. gloria epiſcopi in verſi. igno
minia eſt ſacerdotib᷒ ꝓprijs ſtudere diuitijs nat᷒ i pau
pere domo ⁊ i tugurio ruſticano qui vix milio ⁊ cibario
pane rugientē ventre3 ſaturare poterā nūc ſimilā ⁊ mel
la faſtidio. qui tex. aureis litteris ē ſcribēdus ⁊ noto i eo
vnum nouum q eſt infamis iſamia facti ꝑlatus q itēdit
14 ꝓprijs diuitijs. †Pondera vnum in iſto tex. in ver. con
uentis pars reclamauerit. quia nō ꝓbat illud ad q alle
gatur p omnes doc. hic dnt enī3 q maior ps capituli re
clamauit qd nō ē ver̄ q2 appellatiōe ptis venit dimidia
. l. nomen. §. portionis verbo. ff. de verbo. ſig. Et id ꝓbat
nouiſſime itellectus q minor ps pōt reuocare male alie
nata p maiorem parte3. facit ſimile qd habet i auc. ď de
fenſo. ciui. §. ⁊ ſi qdem. vbi cōtradictio vnı᷒ ſolius impe
dit actu3 gerēdum a tota vniuerſitate. facit ſimile. qd hr
in. c. ſi. de his que fiunt a maiori parte capituli.

a ❡ Maritici de ad hoc Flo. in. l. mulier. ff. ad. l. aql. ⁊. d. Car. in cle. ii. ď vi. ⁊ ho. cleric. vbi hoc in terminis tāgitur.

1
C Onſultationibus.

†Ec
de
ſia nō vacans in beneficiū ſeu titulū concedi
di nō pōt l3 i ꝓprietatem cōcedi poſſit de au
ctoritate epi ſine ꝑiudicio rectoris ſeu ꝑlati. h. d. ⁊ diuī
dit in pma ponitur deciſa cōſultatio. in ſcda diſtinguēs
2 rñſio ſcda ibi ita q. ❡ †No. pmo q collationes facte ď
eccleſijs nō vacātibus primarijs ꝑſonis ⁊ p cōſequēs i ti
tulum ſunt ipſo iure nulle. ⁊ ſic non cōualeſcunt ēt ſi mo
riatur ille q eas canonice poſſidebat facit qd no. i. c. ſi. ď
ſurepatro. ⁊ in regula non firmatur li. vi. fatetur tn̄ Jo.
an. q de nouo eligi poſſet ſi ille cui fcā fuit collatio igno
rauit de titulo primi. vbi vero ſciuiſſet potuiſſet eligi ex
diſpēſatōe nō de iure cōi ad inſtar matrimonij carnalis
facit. c. i. ⁊. c. poſt electiōem de ꝯcel. pbē. ⁊. c. i. de eo qui
duxit in matrimonium. ⁊ hoc poſſet induci ſm do. meū
Jo. de imo. poſt alios ad teſtamentū factum a manife
ſto vſurario. q2 eſt nullum ꝓpter non preſtitam cautōe3
de quo remittit ad Joā. an. in. c. q̄3q̄3 de vſur. in. vi. ⁊ ad
Bar. in. l. filio preterito. ff. de iniuſto teſtamē. Iſte articu
lus eſt alienus ab iſta decretali ⁊ ideo nō eſt hic tangen
dus. nihilominus cape remiſſiones optimas ⁊ cōiter nō
tactas. Bal. in ſuis apoſtillis in ti. ď vſur. li. vi. vbi tenet
q teſtamentū recōualeſcat de equitate canonica ⁊ idē te
nuit Bar. vbi ſupra vide Bal. in auc. cui relictum. C. de
indic. vidui. ⁊ in. l. certum in. xi. col. C. vnde cognati. ⁊ i
l. vniuerſa in prin. C. de precibus impe. offer. ⁊ i. l. ſeruis
. C. de legi. ⁊ i. l. aretuſa. ff. de ſta. ho. ⁊ i. l. ſi ita ſcripſiſſet
de leg. ii. ⁊ in. l. pignoribus. ⁊ in. l. qui ſoluēdo nō erat
duos appollonios. ff. de here. inſti. ⁊ in. l. i. ff. de lega. iii.
⁊ in. l. executorem. C. de execut. rei iudica. ⁊ in. l. ii. C. de
ꝯtrahen. ⁊ in. d. l. filio ꝑterito. ⁊ in. l. gallus. §. ille caſus
ff. de lib. ⁊ poſthu. Ang. in. d. l. filio. preterito. ⁊. d. Frā
ciſ. de rampo. ibi in repetitione qui tenuit cōtra Bar. ⁊
Bald. ⁊ refert ſe ꝯſuluiſſe cōtra eos. ⁊ refert ēt Jo. cal
de. ita cōſuluiſſe vide Ange. qui ita ſolemniter loquit in

qōne Aſtenſis milleſ.vbi multa noua ponit ⁊ vide Pe.
de ancha.in.c.ſi eo tpe de reſcrip. in.vi.vbi cōmemorat
dicta Ange.in ꝑallegata qōne ⁊ eū reꝑhendit vīd ꝑ oēſ
in.d.c.q̄ꝗ ⁊ in.l.ij.de ꝯben.emp.⁊ Jo.de imo.i.d.l.ſi
3 lio pterito. ¶ †No.ſecūdo ꝙ eccleſia q̄ ab aliquo poſ-
ſidet intelligit ꝙ canonice ipſo viuēte nō pōt alteri cōce
di ſecus ſi minus canonice poſſideret vt in.c.licet epūs
de preben.in.vi.⁊ in.c.de multa eo.ti.Ideo dicit Jo.an.
ꝙ vbi adeſt titulus vel honor poſſidenti nō pōt eccleſia
cōcedi niſi illo titulo vel colore caſſato.c.cum noſtris de
4 cōceſ.preben. ¶ †Sed an poterit alteri eccleſie ꝯcedi
dic ꝙ ſic.cle.ij.de rebus eccle.nō alienan.vbi ꝑlatus po-
teſt vnire eccleſiam nō vacātem alteri nō vacato rectore
qꝛ ſibi nō ſit ꝑiudicium facit.c.i.de iurepatro.in.vi.⁊ ſic
licet eccleſia nō poterit alteri cōferri in titulum poteſt ta
men cōferri in ꝓprietatem dūmodo nō fiat preiudicium
5 intitulato. ¶ †Quare autē eccleſia non poteſt ꝯferri in ti
tulum viuente intitulato ſed i proprietatē ſic Jo.an.dicit
ꝙ ſi cōferrat̄ alteri in titulum induceretur votum captā
de mortis alteri⁹ videlꝫ primi intitulati ꝙ eſſet ꝯtra.c.ij.
ō conceſ.ꝑbende ⁊.l.ſi.C.ō pactis que ratio ceſſat ſi do-
natio fiat loco religioſo i ꝓprietatē quia nō habet aīam
c.romana.§.i vniuerſitate ō ſen.exco.in.vi.⁊ iſto ho caſu
non ꝑiudicat intitulato.ſꝫ in primo caſu ꝑiudicat ergo
Sed do.Pet.ō ancha.hic dicit ſe reddere rationē aliā
quā reddiderit Jo.an.Dicit enim ꝙ ratio eſt quia ꝯceſ
ſio que fit loco ſiue collegio eſt realis ⁊ in proprietatem
que eq̄ bene cadit in illum cui cōceditur ſicut erat pe-
nes concedentem. In proprietate enim eccleſie ceſſat vi
cium captande mortis illius cui poſſidet in titulum vñ
antequā alterius titulus ſit extinct⁹ ñ pōt collator aliū in
titulū cōferre vt pote ſi aliȷ̄ iā erat collatū ergo locis fa-
cta collatio ē cenſenda realis ſꝫ ꝑſonis facta eſt cēſenda
perſonalis.c.cum veniſſent de inſti. Et pondera iſtum
tex.in ver.priuatis perſonis.qꝛ non poſſuꝫ conſiderare
quomō ſuſtineat̄ iſte tex.nā in laycis verificari ñ poſſūt
illa verba qꝛ layci ſunt icapaces.Si mihi dicat̄ ꝙ verifi
catur i clericis ſecularibus.tūc obſtat nō mediocriter q
libet ordo eccleſiaſticus dicit̄ dignitas ſiue honor.c.reperi
untur.i.q.i.c.deniqꝫ.xiij.di.⁊ iō tex.i.c duo ſunt.xij.q.i.
appellat eos reges ⁊ glo.ſolēnis in.d.c.deniqꝫ dicit qō
clerici nō dicūtur perſone priuate qꝛ ꝑſone priuate dicū
tur ille que nō habēt dignitates ⁊ facit.c.q cōtra pacē
eccleſie ſūt ſi dignitatē aut cingulū militie habēt nudent
cis ſi autē priuati ſi quidem nobiles ⁊c.xxiiij.q.i.vbi pro
batur formaliter quod priuate perſone dicūt̄ non habē
tes dignitatem aut militiam.Et ibi dicit glo.quod dicū
tur priuati homines illi qui non ſunt ꝑdıti dignitate ali
qua faciat glo.bernardi in.c.ſedes apoſtolica de reſcri.
qui dicit ſe inuenire i iure ꝙ quilibet clericus dicitur ha
bere dignitatem.Et faciat ratio inconuincibilis clerici
dicūtur milites.c.ſi officia.lix.diſt.⁊ late dixi in.c.odoar
dus de ſolut.⁊ glo.in.l.miles.ff.ō re iu.ſꝫ milites nō di-
cūtur priuati hoīes vt ē tex.ſingularis ⁊ melior ō corpe
iuris in illo.c.qui contra pacē ⁊ ibi ꝓbat̄ ꝙ militia ē di
gnitas ō quo dixi late i.c.quanto ō magiſtris ergo ſeqt̄
ꝙ clerici ñ dicūt̄ priuate perſone.Quid ergo voluit ſen
tire roma.pontifex dūꝫ dicit ꝙ clerici ſūt ꝑſone priuate
ſoluat ipſe qui oīa iura dicit̄ nouiſſe vt no.in.c.i.de cōſti.
li.vi.⁊ in.l.omniū.C.de teſta.Poſſet dici qō hic habu
it reſpectum ad perſonas ſingulares ⁊ fecit differētiam
an eccleſia donet̄ dignitati an donet̄ perſone poſite i di
gnitate ⁊ ideo reſpectu dignitatis realis clericus dicit̄
ꝑſona ꝑuata tene mēti qꝛ iſtud non ē tactū nec viſū ꝑ ali
quē.Et pondera qꝛ contra iſtum tex.videt̄ tex.in cle.ij.
ō rebus eccle.nō alie.vbi dicit̄ ꝙ epūs pōt vnire vnā eccle
ſiā alteri ergo ſequit̄ ꝙ dictio alteri comprehēdit ꝑſonā
eccleſiaſticā qō ē cōtra iſtū tex.qui facit drīaꝫ an ꝯcedat̄
ꝑſone an ꝯcedat̄ loco.Rñde ad illud ꝯtrariū ꝙ illa di
ctio alteri repetit eādē qualitatē vt intelligatur alteri.ſ.

9 ¶ Supplementū. Limitatū iſtā ꝯcluſionē ꝑ tex.l.pen.cum gl.in ver.poſſeſſiōes.C.ſi ven.pig.ag.⁊ ꝑ.l.doluſ.C.de reſ.in.vēd.ꝓ quo vide nouiſſimos ſcribētes hic.

eccleſie ⁊ hoc ſentit gl.Jo.an.ibi facit qō no.ibi Pau.
⁊ qō habet̄ in.l.ſi fugitiui.C.de ſeruis fugi.⁊ in.c.ſedes
ō reſcrip.⁊ in cle.i.eo.ti.Pōdera ēt qꝛ ꝯcludunt omnes
hic ꝙ quādo eccleſia ꝯceditur loco i proprietate ſimili
ter nō ōbet vocari ſꝫ certe hoc ē vnū bonū dictū nā ne ec
cleſia donata in ꝓprietatem patit̄ capitis diminutionē.
ij.q.vij.in.§.qꝛ ergo.Intereſt ergo rectoris eam defende
re.⁊ faciat tex.in.c.i.ſupra eod.vbi rector eccleſie dicit̄ ꝓ
curator eius ergo tenet̄ eam ōfendere.l.cū qui rei agē
dum.C.ō ꝓcurato.nihilominus reſpōde ꝙ oēs eccle
ſie dicuntur vna eccleſia.facit elegās tex.in.c.loquitur
xxiiij.q.i.ideo ſi vna eccleſia transfertur in aliā nihil di
alienari ar.l.voluntas.C.ō fideicōmi.⁊.l.vnū ex familia
§.ij.⁊.l.peto.§.fratre.ff.de leg.ij.

1 # Ex tuas. †Nō obſtāte iuramēto de nō īfeudādo de nouo pōt nouus ꝑlatus īegrare feudum a ſuo ꝑdeceſſore ꝯceſſum ſi apparet vaſallū in nulla
2 re deceptū.h.d.cōis diuiſio ha ibi igit̄. ¶ †No.primo
ꝙ iminente periculo corporali licite prelatus ſe occul-
tat deſerendo eccleſiam ⁊ clerū nō ergo tenet̄ exponere
ſe morti aut periculo corporali vide pulchra verba que
dixi in.c.ſi vero de iureiuran.⁊ facit iſte tex.ſm do.Ant.
ꝙ ſi factum ē mutuū ad ſuſtentādā ꝑſonam ꝑlati vel vt
redimat̄ de captiuitate ꝙ dicit̄ ꝯuerſum i vtilitatē eccle
ſie ⁊ per ꝯſequens obligat̄ eccleſia vide que dicta fuerūt
3 in.c.i.de ſolutio.⁊ in.c.ex ꝑſentium de pigno. ¶ †No.
ſecūdo ꝙ receptās ꝑlatum tpe ſciſmatis debet remune
rari ab eccleſia qꝛ nō ꝯtemplatōe ꝑſone videt̄ impenſuꝫ
iſtud obſequiū ſꝫ eccleſie ⁊ ſic ē legitima cā donādi rem
eccleſie.ſ.remuneratio facit.l.iubemus.C.de ſacroſanc.
eccleſie.c.eccleſiaſticis.xij.q.ij.c.illud.xvi.q.vi.Et adde
ſingularem gloſ.i.c.ſi quos.xij.q.ij.que vult ꝙ dꝫ inter
uenire equalitas inter ſeruiciū ⁊ rem donatam vide pul
chra verba Sali.in.l.ſi donatione.C.de collatio.⁊ i.l.ſi
lic.C.famil.hercil.⁊ Bal.in.l.ſi.C.de vſucapio.ꝓ dona
to.⁊ quod notat gloſ.in.l.ſi pater.§.i.ff.eo.⁊ de iſta re
muneratōe vide pulchra dicta a me i rubri.ſupra eo.Et
pondera iſtū tex.in ver.de mādato Alexandri pape qꝛ
videt̄ ꝓbare ꝙ epūs nō potuit remunerare receptātes eū
4 tpe ſciſmatis niſi papa ſibi mandaſſet ⁊ ſic videt̄ †ꝙ pre
latus pro remunerādo ſeruitorē eccleſie nō pōt i eū trāſ
ferre res eccleſiaſticas niſi ō mādato pape ⁊ iō videtur
mihi dicēdū ꝙ aut prelatus vult remunerare de fructi
bus ⁊ tūc pōt citra mandatum pape per notata in.d.l.
iubemus.aut vult remunerare trāſferendo corpora reꝝ
eccleſie ⁊ nō pōt niſi mādante papa fecerit.⁊ ita proce
dat iſte tex.⁊ ꝓcedit qō hic dicit̄ quādo iſtud obſequiū
reſpectu eccleſie fuit impenſum epiſcopo ſed ſi fuiſſet im
penſum epiſcopo tāquaꝫ priuato ⁊ non tanquā epō nō
obligaretur eccleſia ad auditoria ſꝫ do.Petrū hic ſed
Jo.de imo.per verbū forte dicit poſſe teneri oppoſitum
ex quo negocium eccleſie eſt vtiliter geſtum.Sed tu ꝑō
dera qꝛ ſi ſeruiēs vel obſequens preſtitit obſequiū ha-
bendo ſuſpectā ad ꝑſonam epiſcopi ꝙ illo caſu attēdi
tur illō ꝙ principaliter fit.⁊ ñ illō ꝙ i ꝯſequētiā.l.i.ad
ſi.⁊.l.quod dicimus.ff.ō aucto.tut.⁊ ꝑ conſequens nul
lo modo tenebit̄ eccleſia facit quod habet̄ i.c.requiſiſti
ō teſtamētis.⁊ per conſeques melius ē dictum.p.do.Pe.
5 ō anc. ¶ †No.tertio ꝙ ad deceptionē certe quātitatis
rei ēt ſi non ſit vltra dimidiam iuſti ꝑcij.nec ex ꝓpoſito
6 agi poteſt ad ſupplemētum⁹ ēt quando titulus ē lucra
tiu⁹.⁊ ſic nō videt̄ licitum ꝑtibus ēt in modico ſe decipe
re reſpectu quantitatis rei licet aliud ſit in precio vt hic
voluit gloſ.Et ratio diuerſitatis ē ſm do.Anto.qꝛ q̄ntī
tas rei ñ pōt ſic de facili ꝑpendi anteq̄ menſuret̄ ſicut pōt
perpendi q̄ntitas ꝑcij re certa exiſtente.Et ideo magis
ē imputādum illi qui emit rem nō bene deliberato valo
re rei quam illi qui emit rem non determinata quātita
te rei ⁊ ideo magis ſubuenit̄ quādo ē deceptio i q̄ntitate
rei Jo.de

rei. Jo.de imo.hic dicit q̄ hic ꝓceſſerat ↄceſſio ⁊ aſſigna
tio quattuor modiorum terre ⁊ ſic erat iſtis nobilib⁹ q̄
ſitum ius vt daret eis terra quattuor modiorum idō ſi po
ſtea aſſignatur ſibi certa terre que nō ē quattuor modio
rum nō ē veriſimile q̄ voluerint renūciare iuri ſibi queſi
to ſup q̄titate quattuor modioꝝ cū nō ſit pſumēdū ipos
velle iactare ius ſibi q̄ſitū ar.l.cū de idebi.ff.de pba. q̄ rō
ceſſat quādo nulla ꝓcedente cōuentione emitur res pro
minori precio q̄ꝫ valeat qꝛ tunc ē imputandū cōtrahēti
qui diligenter nō conſiderauit preciū rei ideo nō poteſt
agere ſi deceptio fuerit intra dimidiā re ipſa ⁊ nō ex pro
poſito ſeu doloſe facit qd̄ habet in.l.in cauſe.§.pe.⁊.§.
ſi.ff.de mino. Et procedit iſte tex.qñ res traditur nō dmō
ſtratis certis ↄfinibus ⁊ dicat trado tibi fundū bene
rem tot modiorū demoſtrata ipſa re ſub certis finibus.
6 ❡ †Quid ſi repiat plus vel minus do. Pe.hic allegat
Oldra.ↄſilio.cxxxij.dicētem q̄ illud plus q̄ clauditur
ſub ↄfinibus demōſtratis venit in ↄceſſione p.l.ſi fundū
ſub conditione.§.ſi libertus.ff.de legatis primo. Si ve-
ro erit minus ſolum habebit illud quod reperietur de-
mōſtratis finibus. Unde refert ſm eum an quis loquat
p noīa ſignificantia numerū vel menſuraꝫ per no.i.l.qui
datu teſtamento in pri.ff.de leg.pmo.an loquatur p noīa
ſignificantia certū corpus determinatuꝫ licet poſtea fiat
adiectio menſure.l.ſi venditor in pri.ff.de actio. empt.⁊
ita itelligat iſte tex. Tu adde ea que circa hoc dixi in ru-
bri.ad ſi.ſupra de emptio.⁊ vēdi.⁊ adde Bar.de Saly.
7 i.l.ij.C.de cōtra.emptio.† vbi querit vēdidi prediuꝫ ⁊
fines adieci.⁊ dixi illud .xx.iugerum ⁊ ſunt.xxv.an illa
quinque intelligātur vendita ⁊ ſic an pciuꝫ pro eis peti
poſſit vt augeat p rata ⁊ vꝫ q̄ ſi qꝛ vēditio taxata eſt ad
certū numerū.l.rutilia polla.ff.de ↄtrah.ēpti. In ↄtrarium
facit quia ſunt intra fines.l.ede ſacra.§.i.ff.eodem. Sol
uit aūt venditio ē facta certi numeri iugerum ⁊ vltra nō
venit ar.d.l.ſi quis teſtamento de leg.pmo.aut ē facta
venditio corporis fundi q̄ eſt quando precium vnicū ⁊
certum p toto fundo ⁊ nō pro quolibet iugere licet enū
ciatiue ⁊ tranſitorie dictū fuit eſſe tot iugerū ⁊ tūc totū
infra fines intelligit vēdituꝫ nec augetur precium quia in
tegritas rei vendite cōſiſtit i ſeipſa ⁊ nō in menſura aut
vēditio fundi facta eſt ſed nō vnico ⁊ certo precio ſꝫ tā-
tum pro quolibeꝫ iugere vſqꝫ ad tales fines ⁊ tūc licet
dictū fuerit q̄ pauciora iugera eſſent quam reperiant
tūc tantū venit ⁊ p iugeribus pluribus repertis pciū d
betur arg.l.qui fundum.§.qui agrū.ff.de cōtrahen. ēpt.
8 ❡ †Nota quarto q̄ vbi ſupplemētum ↄceſſus ſit ſm na
turam prime ↄcēſſiōis nō dicitur fieri noua conceſſio ⁊
ideo nō obſtante iuramento de nō concedēdo de nouo po
terit adimpleri cōtractus tanquā veniat ad cōſequentiā
primi cōtractus ⁊ ſic attendit initiū ipſius cōtract⁹ vi-
de pulchra iura que allegat gloſ.in ver.de nouo ⁊ que
dixi i.c.ij.de feud.⁊ vide notabilē tex.i.l.ſi.ff.de mortuo in
ferendo ⁊ vide glo.que allegat pro ſingulari i.l.minori
bus.C.de his quibus vt indig.vbi minor inſtitutus he-
res ſi effectus maior vindicauit necem defuncti pōt reſti
tui i integrū ⁊ ibi arg.inducit ad.q.i qua cōſuluit de ma
tre minoris tranſeūte ad ſecūda vota non petito tutore
filius pōt reſtitui i integ.qꝛ attēdit initium ⁊ tu allega
ſingularē gl.i.l.i.C.i qui cau.reſti.i iteg.nō ē neceſ.⁊ p
hoc vide bal.qui exclamauit de illa glo.i auc.ſi captiui
.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ in.l.qui cōtra.C.de inceſt.nuptijs ⁊ in
auctēn.eiuſdē penis.C.de ſecundis nupt.⁊ vide notabile
dictum Bal.in rubri.C.de rerū pmu. Et inquantum gl.
hic dicit q̄ ſi ſtatutū eſt tempus ad meſurandū auditur
agēs ad petēdū ſupplemētum eius q̄ deficit ſi infra tō
pus menſuret. Cōclude ſm do. Anton.poſt alios quod
aliquādo ſtatutus ē certus terminus ad meſurandum ⁊
ad denūciandū menſuratū ⁊ tūc vt ēptor poſſit agere ad
ſupplemētū opꝫ q̄ ifra illō tpē fuerit facta mēſuratio ⁊
denūciatio mēſurati alias nō audiret.l.qui fundū.ff.de
cōtrahen.ēpti.niſi hoc cōtingeret dolo agrimenſoris qꝛ
tunc poſſet agi cōtra eū de dolo.l.i.ad ſi.⁊.l.ſi menſor.ff.ſi
menſor fa.mo.dix. Aliquādo ſtatuit terminus ad mēſu-
rādum ⁊ nihil fuit dictū de denūciando mēſuratū ⁊ tūc
ſufficit mēſurationē factā eſſe infra illud tempus poſtea
poterit denūciari quāte mēſure fuerit poſito q̄ fiat poſt
illud tēpus qꝛ iſti duo actus ſūt in ſe ſeparati ⁊ ſtatutio
i vno nō infert i aliū vt i.d.l.qui funduꝫ. Aliqñ ē cōuētū
iter ptes q̄ terra vēdita mēſuret nec ē appoſitū certū tē
pus ⁊ tunc vſqꝫ ad ſexagita dies poterit fieri mēſuratio
⁊ denunciari an ſit minoris mēſure.l.q̄ ſi nolit.§.ſi qd̄
ita.ff.de edil.edicto. Si autē nihil ē dictum de menſura
tūc tunc ſi reperiat eſſe minoris q̄titatis audiet emptor
vſqꝫ ad annos .xxx.per.l. omnes.C.de preſcrip.xxx.an-
norū ⁊ hoc pcedit ſm leges ſed ſecūdū canones vt dicit
Hoſt.audiet ppetuo emptor qꝛ vēditor decipiēs fuit in
mala fide arg.c.ſi.de preſcrip.⁊ ſm do Anto.pcedit di-
ctum Hoſti.quādo deceptio fieret ex ꝓpoſito ⁊ ſic dolo
ſe.ſecus ſi fieret re ipſa qꝛ tunc haberet locum preſcrip.
xxx.annorum. Tu ↄſidera qꝛ paria ſunt interuenire de
ceptionem re ipſa ⁊ ex ꝓpoſito vt not.in.l.ſi quis cū alt
.ff.de verbo.oblig.⁊ ideo deberet attendi qualitas pſo-
ne vēdentis arg.c.ij.de oper.no. Et ita nūc intelligis re-
cte dictum Hoſti. Et inquantū glo.hic.in ver. in poſſeſ-
ſione colligit q̄ p inueſtiturā feudi nō traſfert poſſeſſio al
legat.c.ex ore.de his que fiūt a ma.parte capituli. Sꝫ do
ctores dicunt ſm do. Anto.q̄ tex.probat cōtrariū qꝛ lꝫ
nō fuerit trāſlata poſſeſſio reſpectu quātitatis deficiētis
tamē reſpectu alterius quātitatis hñ erat trāſlata poſſeſ
ſio ⁊ ſic p actū inueſtiture transfert poſſeſſio allegat not.
per docto.in dicto.c. ex ore ⁊ i.c.auctoritate.de inſtitu.
⁊ in.c.trāſmiſſaꝫ de electio.⁊ dicta per ſe i.c.ij. de cōſue.
Tu adde ⁊ pondera iſtum tex.in ver.q̄ nō ſunt i poſſeſ
ſione ipſius itelligit.ſ.feudi ⁊ ſic nō pbat q̄ fuerit trans
lata poſſeſſio per inueſtiturā ⁊ hoc tenuit et glo.i.d.c.au
ctoritate ⁊ in.d.c.ex ore ⁊.c.ſi quis deinceps.xvi.q. vij.
⁊ facit quod notat Inn.in.c.i litteris de reſti.ſpol.⁊ i.c.
cū ſuper de cā poſ. Et ideo dicas vt voluit Cōpoſtola.i
d.c.trāſmiſſā.q̄ quādoqꝫ inueſtitura ſit ante trāſlatiōeꝫ
iuris.⁊ tunc idē eſt q̄ collatio ⁊ ſic nō trāſfert poſſeſſio.
facit quod in ſimili habet in.l.i.ff.de acqui.poſ. Sꝫ ſi iue
ſtitura fiat poſt trāſlatū ius tūc trāſfert poſſeſſio. qd̄ ē ve
rum quādo ſit in preſentia rei.alias ſecus.p no.in.l. pre
dia.ff.de acqui.poſ.vide bal.in rubrica.C.de cōtrahen.
emp. Et inquantū hic i tex.dr q̄ tpe ſciſmatis epiſcopus
9 ſe abſentauit.pbat notabiliter † q̄ licitū ē tēpore ſciſma-
tis plato abſentare ſe ab eccleſia.vide late Inno. hoſti.
⁊ Jo.an.in.c.niſi.§.p gradu.de renūc.⁊ per beatū tho.
ſecūda ſecūde.q.clxv.articulo quinto.⁊ quod hr. vij.q.
i.§.hoc.⁊ vide ſiniſtrā accidētiā facti que accidit in ciui
tate Uiterbij in pſona Hoſt.⁊ in pſona aliorū cardina
10 liū.per hoſti.in.d.c.niſi. † Et tangit hic do. Pet. dñs di
xit vaſallo cōcedo tibi vineas meas ⁊ fundū plenū fru-
ctibus.an videat cōceſſiſſe vindemiā.⁊ decidit q̄ ſic per
l.fructus pēdētes.ff.de vſufru.⁊ allegat bar.⁊ Dy.in.l.
cū filio ad fin.ff.de legat.i. Tu adde nota.text. in.l.ſeya
ex parte.§.gayo ſeyo.ff.de fun.inſtruc. vbi vnitas copu-
11 latiue qualitatē ꝓcedētis repetit in ſequēti † idncit et ad
qōnē dñs fundū occupatū p dimidia ꝓpter foſſata ciui
tatis vēdidit fundū.poſtea ceſſantib⁹ foſſatibus fūdus
eſt reuerſus in ſua integritate an accedat emptori. Dic
quod ſic ſi in venditione fuit dictum q̄ illud vēdebat cū
omni iure ſpectante ad fundum vel q̄ ſpectare poſſet
occaſione dicti fundi.ſecus ſi ſimpliciter vendiderit fun-
dum ar.l.ſi ita.ff.de auro ⁊ argen.lega.ita dicit hic Jo.
de imo.poſt alios. Illud vltimū ego limitarē niſi pciuꝫ
eſſet in tāta quātitate q̄ eſt pſumptio q̄ ptes habuerint
reſpectum ad illud ius futurū.arg.eius qd̄ not.Bal.i.l.
12 i.C.qui teſta.face.poſſ. Et inquantum ſupius dixi an p
inueſtituram trāſferat poſſeſſio.adde Bal.i.rn.C.de cō-

trahen.emp.in.xvij.q.vbi belliſſime hoc tangit.⁊ argu
it ad partes poſtea allegat Inn.in.d.c.ij.⁊ Jac.de are.
in.d.l.predia vbi dicunt ꝙ videt̃ data licentia inueſtito in
accipiẽdo poſſeſſionem ꝓpria auctoritate ipſe vero dicit
aut inueſtitura fit in loco vbi põt fieri vera traditio ſaltẽ
ꝑ iſpectiõez oculoꝝ ⁊ transfert̃ poſſeſſio vt i.l. clauibus
ff.de ↄtrahẽ.emptio.aut in loco remoto ⁊ nulla trãſfert̃
poſſeſſio.lʒ.n.ꝑ caſus expreſſos in iure vel conſuetudine
transferat̃ poſſeſſio.tamẽ in aliis eſt ſecus allegat Inn.i
c.in litteris de reſt.ſpo.⁊ i.d.c.auctoritate ꝙ dicit eẽ ve
rum in inueſtitura verbali.ſecus dicit in inueſtitura corpo
rali.qꝛ per eam bene transfertur poſſeſſio.⁊ ad hoc alle
gat decretalem noſtrã.Que corporalis inueſtitura fit hoc
mõ ẜm eum videlicet induco te in fundum ⁊ in ſignũ in
ueſtiture trado tibi ꝺ palmis oliuarũ vel aliud ſimile.⁊
ita intelligat̃ inueſtitura in materia feudali ẜm eũ.alias
vaſallus nõ tenet̃ ad ſeruitia.⁊ ſic Bal.intellexit iſtũ tex.
ꝙ iſti nobiles fuerunt inueſtiti corporaliter ⁊ in eos fuit
tranſlata poſſeſſio.⁊ optime facit iſte text.in ver. ꝺ dicto
feudo prefatos nobiles inueſtiuit ꝓut eſt moris. ⁊ ideo
cũ heri dicebã ꝙ iſte tex.in ver.nõ ſunt in poſſeſſiõe ipſi
us ꝓbat ꝙ nõ erat translata poſſeſſio ẽt quo ad totũ feu
dũ iſtud eſt male dictũ qꝛ tex.ↄdiceret ſibipſi.⁊ glo. peſſi
me ẽt intellexit iſtũ tex.i ver.in poſſeſſione tñ dicamus
ꝙ ipſa itellexit quo ad ipſos duos modios terre de qui
bus poſſeſſionẽ nõ habebat lʒ fuerit inueſtitus.⁊ iſtud mi
hi videt̃ verius.Et põdera iſtũ tex.in verbo ꝓut moris
ẽ.qꝛ ſimile refert bal.per elegntẽ text.in.c.ij. de cõſuetu.
Et adde eundẽ bal.in.l.volũtas.C.de fideicõmiſ.:vbi di
cit ꝙ ille qui aliũ inueſtit per annulũ dicit̃ abdicare alie
nare.ſecus ſi corporaliter eũ inueſtiat.⁊ vide eũdẽ Bal.
in.c.i.in ti.quid ſit inueſtitura.⁊ vide eũdẽ in addi.i.l.i.
ff.de acquirenda poſ.vbi allegat ſingularẽ tex.in.d.c.ij.
vbi per inueſtiturã transfert̃ poſſeſſio ⁊ ſic vr̃ eſſe contra
iſtam glo.⁊ nemo hoc põderauit.⁊ dicit ibi Bal.eẽ q̃r
tum genus poſſeſſionis ciuiliſſime in caſu iſtius.c.ij.do.
Lud.roma.in.d.l.i.allegat aliũ caſuʒ in.l. raptores.C.
de epiſ.⁊ cle.q̃ eſt fin.ẜm bar.vbi ꝙ ſine traditõe trãſfer
tur poſſeſſio.ſʒ in veritate illã.l.raptores ad hoc allega
uit in.d.l.i.doctor ſolẽnis qui nunc venit do.Saluſtius
doctor ꝑuſinus ⁊ nepos.d.Bar.Et põdera illũ tex.i ṽ.
plenam habeat poſſeſſionẽ.quia ſi ſubtiliter põderabis
iuncto eleganti.c.cum ẜm leges ad ſi.de hereticis li.vi.
nõ ꝓbat doctrinã Bar.in.d.l.raptores.⁊ ĩ iductio mea
⁊ noua.Et poſſet ẽt ſubtili⁹ dici ꝙ.l.raptores ꝓbat do
ctrinã cõmunẽ inquãtum dicit vſumfructũ hẽat iuncta
l.quiſquis.C.de donat.⁊ eſt noua cõſideratio tene menti
quia vulgo nõ eſt tradita.Et adde Bal.i.l.i.C.commu
13 nia de le. vbi allegat.d.c.ij.⁊ dicit nouũ verbũ ꝙ ẽt nec
ↄſuetudo nec ſtatutũ poteſt facere ꝙ poſſeſſio nudo aio
acquirat̃ niſi ſaltem interueniat aliquis actus fict⁹ repñ
tatiuus ipſius apprehẽſionis.allegat.l.cũ duob⁹.§.idẽʒ
reſpondit.ff.ꝓ ſocio.vbi eſt glo.ſing.in caſu ſuo.ſed con
tra eum facit.d.l.raptores.⁊.d.l.qſquis. Et adde vnũ
ꝙ tibi erit nouũ ꝙ glo.ſingu.in.l.i.ad ſi.ff.de reb.coꝝ
extendit.d.l.quiſquis ad traditionem pignoris. Et ibi
Nico.de neapo.refert ſe interrogaſſe quendam ꝑſite do
mino Raynerio ꝺ forliuio nec Raynerius recordat⁹ eſt
illius glo.⁊ vide Bal.in.l.ſancimus.§.cũ aũt.C.ad tre.
vbi fecit feſtũ de.d.c.ij.de ↄſuetu.⁊ vide Pet.de ancha.
i.c.i.de regul.iur.in.vi.ad ſi.⁊ iſta nõ trades obliuioni
qꝛ aperiũt intellectũ ad multa.⁊ vide etiaʒ Bal.i.l.ij.C.
de ſerui.⁊ qð no.Ang.in.l.quedam.ff.de rei vendi.

a ¶ In donationibus.adde ad mãm huius tex.Bart.in.l.ſecũda.C.ꝺ bo vac.li.x.doct.i l.in teſtis ꝺ regul.iur.Spec.in tit.de ſen.§.vi.ver.ſed pone aliquis.

a Cum dilecti. †In donationib⁹ pleniſſima ſit inter
c ꝓtatio.⁊ ob ꝺ clauſula onerofa poſt multas
donationes appoſitas proximam donatio
nem tantum reſpicit.⁊ eſt caſus ſingularis ⁊ vnicus ẜm
vnum intellectum.Sed ẜm aliũ intellectum ſummat̃ ſic
clauſula onerofa poſt duas vel plures donationes ap
poſita cõcernit ꝓximã tantũ non ſupiorẽ que habet ſuã
clauſulã.h.d.In prima ponit̃ iudicũ cõſultatio.i ſcða
reſponſio ibi mãdamus.Et pondera tex.ibi que tam li
bera ⁊ pura fuit.qꝛ põt intelligi ꝙ fuit facta donatio ali
quaꝝ rerũ pure ⁊ ſimpliciter ⁊ libere ſine aliqua cõditio
ne vel grauamine.⁊ ſic videt̃ eẽ libera ab oi exactione ⁊
conſuetudine ſeculari.⁊ ſic fuerũt donatões duplicis ge
neris ⁊ diuerſarũ rerũ in eodẽ inſtrumẽto.⁊ cũ clauſula
in fine appoſita ꝙ ſi nõ ſolueret pẽſionẽ poſſet ille nobi
lis habere foreſtã que forte erat ꝙ poſſet venari in reb⁹
donatis vel res donatas redigere in foreſtã ⁊ iſte intelle
ctus eſt Inn.hic.⁊ eſt ſingula. caſus in hoc.c.ẜm iſtũ in
tellectũ.Sed per iſtũ itellectum nõ hʒ clarus itellectus
ad iſtã decretalẽ ẜm do.Cardi.Et iõ refert hoſt.clariꝰ
dicere ꝙ in iſtrumẽto donatõis primo loco facto fuit ex
ꝑſſum ꝙ donatio illa eẽt libera ⁊ pura ⁊ imunis ab exa
ctione ⁊ cõſuetudine ſeculari.puta dicebat̃ in iſtrumẽto
dono fundum titianũ.Itẽʒ dono fundum ſemproniauũ
⁊ quantũ ad hoc volo ꝙ monaſteriũ hẽat illa pure ⁊ li
bere ita quod ſint imunia ab oi exactiõe ⁊ cõſuetudie ſe
culari.Item dono fundũ cornelianũ ꝓ quo volo ꝙ ſol
uatur heredi meo tãta pẽſio.puta.x.⁊ ſi monaſteriũ hoc
ñ ſeruauerit poſſit heres redigere i foreſtam.⁊ qꝛ poſtea
monaſteriũ hoc nõ ſeruauit volebat hẽs omnia donata
monaſterio redigere i foreſtã.⁊ qꝛ iudices quib⁹ cã iſta
fuerat cõmiſſa dubitarunt de hoc ↄſulendo papam qui
reſpõdet ꝙ tãtuʒ vltimo loco donata poſſunt redigi in
foreſtam.⁊ ꝙ illa clauſula in fine appoſita refert̃ tm̃ ad
ꝓximã ⁊ nõ ad omnia precedẽtia.ad hunc intellectũ ſic
poſuit Spe.in titu.de inſtrumẽ.edic.§.nũc aũt verſi.nãʒ
excipe.⁊ i ti.ꝺ diſputationib⁹ ⁊ allegationib⁹.§.poſt hec
vero.⁊ ſic intelligẽdo dicit do.Cardi.ꝙ licet in tex.po
nat̃ vna ratio.ſ.ꝑ pleniſſimam iterpretationẽ donatio
nis.tamen ſtrictior ratio eſt ſecũdum eum.qꝛ licet natu
ra clauſule appoſite in fine ſit ↄcernere omnia preceden
tia tamen hoc fallit quando precedẽtia hẽbãt ſuas clau
ſulas vt hic habebãt.facit qð habetur in.c.inquiſitiõi ⁊
c.ſecũdo requiris de appellatio.l.ſi idem.§.ſi.ff.de iuriſ
dictio.om.iudi.l.i.C.de libe.prete.Et inducit ad qõnẽ q̃
a fuit in ſcõ †teſtõr legauit poſſeſſionẽ eccłie mãdãs ex fru
ctibus fieri anniuerſariũ ſub certa forma ſingulis annis
⁊ adiecit.itẽ volo ꝙ dcã poſſeſſio nõ poſſit vendi vel pi
gnorari.⁊ ſi ↄ̃factum fuerit in aliquo ꝑdictoꝝ deuoluat̃
poſſeſſio ad talẽʒ eccleſiã fuit dubiũ an clauſula ꝑdicta
haberet locum ſi non fieret anniuerſariũ.⁊ tenet ꝙ ſic ex
quo illud capitulũ nõ habuit aliquam terminationẽ ſc
quit̃ hic Jo.de imo.hic.ex quo vna res tñ legata fuit ⁊
circa illam duo onera adiecta.ideo ſatis videt̃ quod di
cta clauſula referatur ad ipſam.ſed in caſu iſti⁹.c.fuerũt
plures res donate.iõ nõ eſt mirum ſi clauſula in fine ap
poſita nõ referat̃ ad oia ꝑcedẽtia.Dicit tñ Jo.ꝺ imo.in
tellectum Hoſti.⁊ dñi Cardi.⁊ Specul.fore in ſe veri
ſʒ intellectus Inno.eſt ſcðʒ euʒ notabilior ⁊ maiorẽ dͭer
minat dubitationẽ.Et tu põdera qꝛ iſti erant iudices ⁊
dubitarũt de iſto caſu.preſumẽdũ eſt qð decidat iſte tex.
caſũ dubitabiliorẽ ar.c.cũ i iuuẽtis⁹ de of.dele.⁊ in.c.cũ
i iure de ele.⁊.l.ꝙ labeo.ff.ad carbo.⁊ iuxta illud ꝙ ſcri
bit̃ in euãgelio.Tu es magiſter in iſrael ⁊ hec ignoras
⁊ i.l.ij.ff.de orig.iur.alias in ꝓhemio.ſfoꝝ turpe ẽ ꝑito
viro ignorare ius in quo verſat̃.Tu põdera quis itelle
ctus Hoſti.videt̃ ↄuenientior huic litere quod oſtendo
per textum.ibi euidẽter ex tenore inſtri appareat quod
hec fuerit mens dõatoris vt clauſula ꝺ foreſta ñ referat̃
ad ſupiorẽ donationem.que tam libera ⁊ pura fuit.que
verba probant ꝙ ex tenore inſtrumenti conſtabat do
nationem fuiſſe liberam.⁊ ſic ex verbis expreſſis. Et ſi
dicatur ad quid iſte tex.fundauit ſe ſuper interpretatiõe
ſi expreſſum erat in inſtrumento ꝙ donatio eẽt libera ⁊
imunis contra qð no.in.l.nõ aliter ⁊ in.l.ille aut ille.§.
cum in verbis.ff.de leg.iij.qꝛ ad hoc rñdeo.naʒ videbat̃
eſſe contrarium

eē ꝯtrariū qꝛ ex quo donatoꝛ appoſuit onus vni donationi ⁊ erat appoſitum in fine videbaẜ referēdū ad oēs donatiōes precedētes factas ī eo ꝺ inſtrumēto ꝑ reglas cōmunes.d.l.talis ſcriptura ⁊ ſimiliā ⁊ ſic iſti iudiceẜ ꝗ ꝗ eēnt abbates ⁊ ī eis nō ſit neceſſaria iuris ſcīa ſꝫ ſufficit bona vita vt dixit bal.l rubri.C.de ſū.tri. ꝑ.c.cū in cunctis de elec.⁊ ꝑ dictū Inno.i.c.firmiter de ſū.tri.⁊ allego tex.in.c.ex multa de voto tñ dubitatio eorū fuit tollerabilis ꝓꝑ cōes clauſulas ⁊ ideo cōſuluerūt papaꝫ qui riſdet vt hic diciẜ fundās ſe ſuper pleniſſima iterp̄tatiōe vt illa clauſula ī fine appoſita videaẜ determinare donatiōeꝫ primā precedētē ex eo qꝛ illa ſola ⁊ non talis erāt oneroſa idō optia fuit iterpretatio vt cōp̄hēderet donationē imediatā ex eo qꝛ illa ſola ⁊ ſi alia erat oneroſa ſꝫ alie erāt libere ⁊ pure.Et ex hoc ſequiẜ ꝙ ſi donatōnes ꝑcedētes habuiſſent onꝰ ipoſitū ceſſaret diſpō iſtius decretalis fūdātis ſe ſup donatōe libera ⁊ pura ⁊ ſic videẜ mihi itellectū hoſti.aptiorē huic lfe.Et ex dcō do.Car. īferẜ vnū qd̄ mihi videẜ falſū dū dicit ꝙ ꝑcedētes donationes habēt ſuas clauſulas determinatas ideo clauſula in fine appoſita non refertur ad illas donationes que habēt clauſulas determinatas nā iſtud eſt formaliter ꝯ iſtuꝫ tex.fundantem ſe ſuper pleniſſima iterp̄tatiōe. Uñ poſito ꝙ donationes precedētes non haberēt clauſulas determinatas ſi tamen eſſent libere ⁊ pure haberet locū diſpoſitio iſtius tex.ex quo fundat ſe ſup iterp̄tatiōe pleniſſima.Et ideo videẜ mihi dicendū ꝙ itellectus Inno. ꝯgruit rōi iſtiꝰ decretalis ſed intellectus Hoſtieſ.cōgruit dicto iſtius tex.quia ſi ſubtiliter ponderetur ratio iſtius textus eſt generalior dicto licet enim expreſſe dictuꝫ fuerit ꝙ donatio precedens eſſet libera vt voluit Inno. haberet locuꝫ diſpoſitio iſtius decretalis que fundat ſe ſup pleniſſima interp̄tatiōe.Nec eſt mirum ꝙ ratio legis generalior dicto ampliat dictū vt eſt glo.in cle.i. de electio.⁊ text.in.l.pater filiū.§.fundū.ff.de lega.iij. Et eſt noua cōſideratio ad iſtū tex.⁊ ad dicta doctorū ⁊ ī ea
3 dſecit illuſtrē igeniū antiquorū ⁊ modernorū.¶ No. ꝙ ꝓbatio facta ꝑ inſtrumentū diciẜ euidēs ꝙ ē vtile ad ſtatutū requirens euidenteꝫ ꝓbatione qꝛ ſufficit ꝓbatio inſtrumentalis vide text.in.c.cum inter ⁊ que dixi de re iudicata vbi illud dicitur euidenter expreſſum quod cōſtat publico inſtrō vide capitulū audita.⁊ ibi dixi ꝺ in integrū reſti.⁊.c.cum ꝯtingat ⁊ ibi dixi ꝺ reſcrip.⁊ do. Anto.late in.c.veſtra de cohabi.cleri.⁊ mulie.⁊ facit.c. euidētia.⁊ ibi vide do.Abb.⁊ ibi dixi de accuſati.⁊ facit.c.licet eām ꝺ ꝓbatio.⁊ iſta ꝓbaẜ doctrina Bar.in.l. i.in prin.ff.de operis.noui.dicētis ꝙ tunc ius nūciantis diciẜ eſſe clarum quādo ꝯſtat publico inſtrumēto ⁊ vide .l.ſi locuplex.ff.ꝺ manumiſ.teſta.vbi ꝓbatio ꝑ ꝯiecturas dicitur euidēs ⁊ ꝙ habeẜ in.l.iꝫ imperatoꝛ de leg.i.⁊ vid ꝙ not. Inn.i.c.ex inſinuatione ꝺ appel.⁊ in.c.ſi.ꝺ confirmatio.vtili.⁊ vide gl.ſing.in.l.ſi tutoꝛ.C.de periculo tutorum vbi preſumptio iuris dicitur probatio liquida ⁊ pro iſta allego textum iuncta glo.in.l.i.alias ſecunda
4 .C.de teſta.militis.¶ No.ꝙ laycus ī donatione ꝗ facit eccleſie pōt apponere pactum de certa penſione ſoluenda ſibi ⁊ heredibus ſuis vel ꝙ res donata incidat ī cōmiſſum ſi pacta nō ſeruenẜ facit ꝙ no.in.c.verum de foro cōpe.⁊ in.c.verbum ꝺ cōditio.appoſitis ⁊ allego ad hoc tex.valde ſingularem in.l.ſi quis ita.C.ꝺ pact.īter empto.⁊ vendi.Et ſi dicatur iſtud ē ꝯtra auctēn.caſſa ⁊ irrita.C.de ſacroſan.eccle.⁊.c. eccleſia ſancte Marie de cōſtitutio.reſpōdeo ꝙ illa iura vendicāt ſibi locū in ſtatutis vniuerſalibus nō aūt in pactis priuatorū pleniſſimum dictū fuit do.Bal.poſt alios in.d.l.ſi quis ita quod ꝑꝑetuo nota ad limitationē illoruꝫ iuriū.Et ſi dicatur ꝙ ſemel deo dedicatum eſt amplius ad humanos vſus reuerti nō debet per.c.ſemel de reg.iur.in.vi.⁊ eſt effectum ſcrū ſanctorum quomodo ergo potuit hereſ donatoris reuocare ſeu reducere in foreſtam res donatas

reſpōde hoc operaẜ pactum donātis tpe donationis interpoſitum vide Bar.in.l.i.C.de pigno.⁊ per oēs docto.in.d.c.verum de foro ꝯpe.Et pondera qꝛ iſte text. a ꝯtrario ſenſu ꝓbat ꝙ ſi teſtatoꝛ nō dixiſſet ꝙ iſta donatio eēt immunis a ꝯſuetudine ſeculari ſecundum intellectum hoſti.ſequereẜ ꝙ conſuetudo ſecularis ligaret res trāſlatas in eccleſiaꝫ quod ē mirabile ⁊ cuꝫ melius quā alius iſtum articuluꝫ cōmētaſſeꝫ in repe.rubrice ꝺ rebꝰ eccle.nō alie.tunc iſte tex.nō venit in mētem nihilominus pōt reſpōderi ꝙ ceſſabit iſtud argumētū a ꝯtrario ſenſu per.c.eos.ꝺ immuni.eccle.li.vi.Et ſi mihi dicaẜ amice tex.ē in.c.cū veniſſēt de eo qui mit.in poſſeſ. quē tex. ſūme ponderauit bar.i.l.cūctos populos.C.de ſum.tri. ꝙ cōſuetudo laycorū ligat clericos ⁊ eccleſiaſticas ꝑſonas ⁊ tota iuris prudentia taꝫ antiqua ꝗꝫ moderna laborauit reſpōdere ad illū tex.⁊ maxime Jo.ꝺ lig.⁊ ibi ⁊ retuli ī dicta rubrica.Nunc vero do nouuꝫ itellectū ⁊ nouā reſpōſionē ad illū tex.hoc mō.cū ibi fuit cōmiſſa iudici delegato vt iudicaret ſm̄ illā cōſuetudinē ſequiẜ ergo ꝙ clericus ibi nō ligaẜ rōne cōſuetudinis ſꝫ ligaẜ ratione commiſſionis approbātis illam cōſuetudinē tunc ſuccedit regula vera ꝙ lꝫ ſtatutū laycorū non liget clericos tamē ligat ſi ē approbatū a papa.d.c.eccleſia ſancte marie.Et ſi quiſpiam dixerit illa cōmiſſio fuit facta a legato ſed legatus nō pōt cōmittere eām cōtra ordinē iuris ēt ſi eēt de latere glo.eſt magiſtra in.c.ſi.de hereti.in vi.⁊ bene facit glo.in cle.ſepe de verbo.ſigni.⁊ in.c.idēnitatibus de elec.li.vi.qꝛ ad hoc reſpondeo ꝙ papa ibi approbauit illā cōmiſſionē.ergo tenuit ꝑ.d.c.eccleſia ſancte marie arg.eius quod dicimus oia noſtra facimus quibus auctoritatē noſtrā impartimur.c.i.⁊.ij.de cōfirma. vtil.l.ij.C.de veteri iur.enucle.⁊ ſm̄ hoc ē cōpatiēdū antiquis ⁊ modernis doctoribus qui ita aſſidue inſudarūt ad verā ſolutōeꝫ illius tex.ꝗ eos latuit ⁊ ꝑ hoc ſi ob.c.cū eām de re iudi.quia non debet colligi argumentuꝫ a cōtrario ſenſu in illo tex.vt ē cōtra iura multa expreſſa ar. .l.ij.C.de cōdicio.inſertis.Nec obſtat.c.ꝯſtitutis de in integ.reſti.qꝛ tex.ibi dicit ꝯſuetudinē approbatā ⁊ ſic apparet ꝙ iſta conſuetudo fuit approbata a papa ⁊ iſta adde ad ea que dixi in dicta repetitōe qꝛ nō ita illuꝫ tex. c.cum veniſſent pōderaui ⁊ ſic riuulus meus tūc tēporis
5 a turbido fonte defluxit.¶ No.ꝙ clauſula in fine appoſita referẜ ad ꝓxima ⁊ omnia precedentia vide ꝺ hoc nota glo.in cle.ne romani de elec.⁊ in.c.i.de preſcript. li.vi.⁊ in.c.i.de poſtu.prela.eo.lib.facit ꝙ habeẜ in.c.inquiſitioni ⁊ in.c.ij.requiris de appellatio.⁊ vide ſingu. dictum Spec.in ti.de appoſitionibus.§.hi.verſi.xi.vbi dicit aliqs fuit iterrogatus a iudice an cognouerit carnaliter titiam vxorē gay.⁊ reſpōdet ſe carnaliter cognouiſſe ꝙ nō videtur confiteri ꝙ illa ſit vxoꝛ gay ⁊ ſic non vẜ ꝯfiteri adulteriū ⁊ voluit bal.i.l.ſi huꝰ pluriū.§.ſi.ff.ꝺ le.i.⁊ vide ad mäꝫ ꝙ no.Bal.i.l.i.C.ꝺ olue.reſeri.⁊ i.l. ꝗſqꝫ.C.ſi cer.pe.glo.⁊ Ang.ī auc.de hered.⁊ falc.§.hic nobis Bar.in.d.l.talis ſcriptura ⁊ ibi ꝑ alios ⁊ ꝙ voluit ideꝫ Bar.in.l.ſi ita ſtipulatus.§.griſogonꝰ.ff.ꝺ ver. obli.do.Anto.in.c.i.ꝺ pactis ⁊ in.d.c.inquiſitioni ⁊ in d.c.ſecūdo requiris glo.⁊ docto.in.c.ij.⁊ in.c.vbi pīcu. ꝺ electio.li.vi.⁊ in.c.ſtatutū.§.i.ꝺ reſcrip.eo.li.⁊ glo.in
6 cle.ſepe in verbo figura ꝺ v̄bo.ſig.¶ No.ꝙ in contractibuſ ſit plena interpetratio pone exemplū aliquis promiſit mihi fundū intelligitur liberū ⁊ ſic plene ⁊ ideo dixit Bald.in.vi.q.in rubrica.C.ꝺ cōtrahē.emp.quod vendens fundū intelligiẜ vēdere iure libero allegat no. glo.in.l.ex predijs.C.ꝺ euictio.⁊ ꝺ iſta plena iterp̄tatōe vide glo.in.l.beneficiū.ff.ꝺ cōſtit.princi.que allegat.l. ſi.C.que res pignori.ſed in vltima volūtate ſit interpretatio plenioꝛ vt ſi lego fundū nō ſolū videoꝛ legare fundū liberū ſed cū oī eius iſtrumēto.l.queſitū.ff.de leg.iij In beneficijs vero ⁊ donatōibus ſit interpretatio pleniſſima ⁊ ideo ſi fundus doneẜ a principe videẜ donatus

liber. ⁊ cū omni eius inſtrumento ⁊ ēt cū adiacētibus.l.
ſi quādo.C.de bonis vacātibus lib.x. ⁊ ideo dixit tex. in
d.l.beneficiū ꝙ pleniſſime. Et limita ꝙ licet interptatō
pleniſſime ſiēda ſit non tamē preualet legi cōmuni. ita
dixit glo.in.d.l.beneficium. Limita ēt quādo tangit ius
cōcedentis ſecus ſi ius alterius vt in.l.cum auus.C.de
emancipa.liber.ſm glo.i.d.l.beneficiū ⁊ ibi etiā limitat
niſi interptādo latiſſime beneficiū eſſet inutile quia tūc ſi
interptaretur ita pleniſſime .l.ſepe.ff.de offi. preſid. Li-
mita etiā nō habere locū in materia delicti tex.eſt ſingu.
i.l.ſi tibi mādauero.§.is cuius.ff.mādati vbi ſcā publica
tione bonorū itelligit de bōis pſētib⁹ ⁊ nō futuris. Sʒ q̄
re textus hic dicit in beneficijs cū iſte titulus loquatur i
donationibus. Dicūt docto.oēs ꝙ donatio ē beneficiū
ꝙ dictum eſt verū in ſe. Sed tu dicas melius quo ad tex.
quia aut donatio cōfert a principe ⁊ appellat bñficium
aut confert ab inferiori ⁊ appellatur donatio ita dixit
Bal.in.d.l.beneficiū in fine.verbis. Et adde Bal.in.d.
.l.beneficiū.vbi dicit ꝙ iter ſocios habet locuʒ ius accre
ſcēdi in beneficio principis.l.i.C.ſi ſocius impialis libe
ralitas li.x. Et ſi pnceps donat mihi iuriſdictiōeʒ alicu-
ius caſtri videt omneʒ iuriſditionē donare cauſaʒ ciui-
lium ⁊ criminalium ar.l.i.§.cū vrbē.ff.d offi.pfec.vr. Et
ſi donat mihi ciuitatē videt ⁊ comitatū ⁊ diſtrictū dona-
re ⁊ omnes pertinētias de quibus loquit Inno.i.c. cuʒ
ad ſedē de reſtitu. ſpo.tā.in terra ꝙ̄ mari vt in.c.vbi pe
riculis de electi.li.vi. ⁊ in.l.i.C.d claſſicis libro vndecio
Et ſi princeps cōcedit mihi fortilitiū i quo ſunt multa
frumenta omnia cedunt.l.ſi quādo.C.de bo.vacan.li.x.
Et ſi vacāt tria officia ⁊ princeps dicit dono tibi vnū ex
illis ꝙ mea erit electio ⁊ potero eligē optimū ex illis ca
ſum allegat not.in.l.ij.C.de caſtrēſianis li.xij. Dicit tñ
ꝙ licet beneficiuʒ ſit latiſſime interptandū vt hic nō tñ ē
interpretandū vt includat duo ſpātia.ar.l.i.C.d dot.p-
miſ. ⁊ dicit ꝙ decretalis noſtra nō hʒ locū i reſcriptiſ q̄
ſunt ſtricti iuris ⁊ preiudicāt iuriſditōi ordinarie nec ēt
i mādato executorū quia ſtricte interpretandū eſt.c.cau
ſā q̄ d reſcrip. ⁊ adde eundē Bald.i.l.i.§.inicio.ff.de of
fi.pfec.vrbis vbi dicit poſt Gui.d cu.ꝙ ſi quis donat mi
hi caſtrū vr̄ donare mihi iuriſditōeʒ. Et ideʒ Bal.i.d.l.
ſi quando dixit ꝙ reſtituto fundo d liquētū videt reſtitu
tus ita vt inſtructus eſt q: beneficia principuʒ latiſſime
ſūt interpretāda ⁊ vide Bar.ibi allegātem dictū Inn.
d iſto verbo pleniſſima vide no.glo.in.l.omniū.C.d teſt.
que loquit de ſolemnitate pleniſſima ⁊ i.l.aut pror.§.per
mittit.ff.de mino.que loquit de abſolutōe pleniſſima ⁊
vide text. ⁊ gl.in.l.cū in aliquē.§.pleniſſimam.ff.de offō
pcōſulis que loquit d iuriſditione pleniſſima vide bal.
in.l.per hanc in princ.C.de tempo. appella.vbi loquit
de pbatione pleniſſima vide notabilē tex.i.l.locū i v̄.ple
niſſimā cohertōeʒ.ff.d viuſf. ⁊ ꝙ hē i tex.c.ſuborta d re iu.
⁊ i cle.i.d pb. ⁊ i.c.ij.xi.vi. ⁊ iq̄tū iſte tex.logt d foreſta.
glo.i.declarat quod ē locus in quo fere includūtur ⁊ hʒ
quis viuʒ venādi ⁊ ſm Jo.an. ⁊ do.Car.ē vulgat fracie
7 ⁊ anglie. ⁊ etiā ē vulgare in ſicilia † ⁊ dicit foreſta nem⁹
ſine clauſura ⁊ ſine aqua ſʒ qñ ē ꝓpe flumeʒ dicit ſilua ꝙ̄
do circūdat aqs dr̄ iſula qñ circūdat muro vl̄ pal dr̄ bar
ch⁹ ꝙ ē hñ no.ꝑ barcho papiēſi quē illuſtriſſime dom⁹
vicōitū fecit fabricari. Et adde nōbilē tex.i.l.viuſfru. ve
nari.§.ſi i viuarijs.ff.d viuſfructu. ⁊ glo.ꝙ̄ Ang. reputat
vnicā ⁊ ſingularē dicit ibi ꝙ viuariū dicit loc⁹ muro vl̄
aqua vl̄ ſepe circūdat⁹ vbi fere incluſe ſunt vt i lacu ꝙ
bene notabis cōtra improprīū modū loquēdi piſcatoꝝ
8 habitantiū i pado q aliter appellāt viuaria. ¶ † Querit
hic do. An.teſtator i teſtamēto ſuo inſtituit heredē ⁊ pce
pit ꝙ ſolueret omnia debita quibuſcūqʒ creditorib⁹ ta-
lis ⁊ talis ville ⁊ ſpecialiter certā pecuniā que reſtabat
ſoluēda ꝓ dote filie ſue ⁊ omnia alia ad q̄ ipſe teſtator d
bet quibuſcūqʒ creditoribus ex quacūqʒ cauſa allegat
Oldradum decidētem ꝙ tenet ad ea tñ que debet in il

lis villis quia illa generalitas i ſi.appoſita determinat
ex ſpecie pcedēti nec vltra illā amplius extēdit ar.l.quo
tiens.C.ſami. hercīſ.generalitas ei ⁊ vniuerſalitas ſer-
monis poſtremo tūc plati recipit limitationē ex ſpecie p
cedenti nec vlterius extēdit p.d.l.quotiēs ⁊ allegat qua
tuor iūces allegatas p Oldr. cōſilio.viij.de quibus hic
p cū ⁊ ita etiā refert ⁊ trāſit do. Pe. Tu adde ſingula
rem text. ⁊ dictū Bar.in.l.qui habet.§.pupillus.ff.d tu
telis vbi p illū tex.dicit reperit inſtrumentum i quo qdā
inſtituit titium ſuū pcuratorē contra gayum i tali cauſa
⁊ generaliter i quacūqʒ alia ꝙ itelligit ɔtra ipſū gayū ⁊
iō nō poterit mouere vigore illi⁹ mādati qōeʒ ɔ aliū eſt
ergo neceſſe ꝙ exprimat ⁊ generalit ɔ q̄ſcūqʒ pſonā ali
9 aʒ. ¶ † Quid ſi aliqs legauit caſtruʒ in quo reperiūtur
arma ⁊ nomina debitorū an illa cedāt legato dic qō ſic
i armis que in caſtro erāt ad defēſionē caſtri.l. generali
.§.vxori.ff.de viuſfru.lega.ſecus quo ad nomina dbitorū
ſʒ Oldr.cōſilio.clxxxix.ſequit hic do. Pe. ⁊ do. Anto.
10 ¶ † Quid ſi donata fuit vinea hoſpitali ſub cōditōe ꝙ
nō poſſit alienari ſed in perpetuuʒ ſtet ad viuum pauperū
an poterit hoſpitale alienare ⁊ ſi alienat an ɔpetat actō
donāti ad reſcindēdā donationē do.Cardi.refert Fede.
de ſenis cōſilio.clxxxiiij.dicentem quicquid ſit d aliena-
tōe ſiue valeat ſiue non nihilominus non cōpetit dona-
tori ius reuocādi ēt ſi alienatio non valeat. Et ratio ē ꝙ
ſibi non reſeruauit ius reuocādi per nota.in.c.verum de
cōdi. appoſi. ⁊ iſtud adde ꝙ ē magna declaratio ad ele
gās dictum do. Bal.in.l.ſi quis ita.C.de pac.inter ēpt.
⁊ vendi.vbi dicit teſtator legauit eccle ſie cētum vt fundū
emat ꝙ eccleſia non poteſt poſtea illū fundū alienare. ⁊
dicit ee caſuʒ ſingulareʒ in.l.ticio cētum i tertio rñſo.ff.d
cōdi. ⁊ demō. Et ad pdicta adde notabilē dictū bal.i.d.
.l.bñficiū vbi dicit ꝙ quādo princeps cōcedit alicui bñ
ficium videt cōcedere illud pleno iure vt i auct.vt liber-
ti d cetero.§.i. ⁊ ēt videt cōcedere ꝑpetuo i auc. cōſtitu-
tio q̄ d dignitatibus.§.illud per quod dictū alias pſalut
rome ꝙ beneficia q̄ d ſe ſunt manualia ſi conferantur a
papa itelligūtur ɔferri perpetuo qō ē mirabile dictum.

1 **Paſtoralis.** † Si ep̄s i eccl'a qui d
conſenſu capituli pio
loco ɔceſſit pcipiebat certos fruct⁹ illos do
naſſe videtur alios oēs ꝓuentus pter cathe
draticū cedunt pio loco ⁊ ſi epiſcopus cōceſſit de pſenſu
patroni itelligitur patronus iuſpatronatus.h.d. ⁊ diui
ditur primo ponit cōſultatio ſecūdo reſponſio ibi nos.
2 ¶ † No. pmo quod v̄bum cōcedo ex ꝓprio ſignificato
nō iducit tranſlationē dominij rei cōceſſe nam vides hic
quod epiſcopus dicēdo cōcedimus vobis talem eccle
ſiam non videt cōceſſiſſe omne ius quod hʒ i eccleſia.ſed
ius quoddam ſingulare puta pēſionē vel qd ſimile facit
.c.fin.de precarijs.vbi ſi non pōt opari tranſlationem
iuris ſingularis tūc operat tranſlationem iuris cōcedē
tis vide glo.in ſi.ff.de dona.ponētem differētiam inter v̄
bum cōcedo ⁊ verbum cedo primū nō iportat trāſlatio-
nem iuris realis ſed hic importat ex mente diſponētis iō
dixit do. Pe.ꝙ vbi i diſpoſitōib⁹ apponunt v̄ba dubia
capit iterptatio ſʒ nāʒ ɔtc⁹.l.ſi ſtipulat⁹.ff.d vſu.l.ſi vno
.ff.loca. Tu adde pulchra v̄ba bal.i rubri.C.d re pmuta
3 tione ⁊ in rubri.C.de iure emphiteo. ¶ † No. ſecundo
quod cōſentiendo quis donationi alicuius rei videt ɔce
dere ius quod habet in re ſicut patronus conſentiendo
donationi epi videt cōcedere iuſpatronat⁹ quod habet
in eccleſia patronata facit quod habet in.l. gayus.ff.d
pignor.actio.ſecus ſi taceret.c.nonne.d pſump.l.ſi miſſa
militas.§.inuitus.ff.de procurato.l.que dotis.ff.ſolu.ma
trimonio ſecus etiā ſi nō interueniſſet cōſenſus patroni
q: talis donatio non tenet in preiudiciū patroni facit
belliſſimū dictū bal.in.l.ſi quis presbyter.C.de epi. ⁊ cle
ricis vbi per illū tex.dixit ꝙ eccleſia que eſt cultrix iuſti
cie ⁊ nō vult iuri alterius pīdicare facit.c.i.de aliena.
feudi ⁊ ideo

feudi. et ideo dicit eſt argumentum ꝙ in preiudiciũ patro
ni layci eo invito non poſſet eccleſia ſimplex erigi i col
legiatam quod ẽ bene notandũ ad ampliationem iſti⁹
4 tex. ¶ † Not. tertio ꝙ epiſcopus cõcedẽdo ſimplr ec
cleſiaꝫ monaſterio ſi aliquos fructus ꝑcipiat in illa in
telligiť alias cõceſſiſſe omnes fructus quos nõ ipſe ſꝫ ec
cleſia ipſa percipiebat et iſte videť eẽ intellectus littere
facit in ſimili ꝙ ſi privatus legat rẽ quam tꝫ ſi erat ſua vi
deť legare dominiuꝫ ſi aũt habebat vtile ius videť illũ
legaſſe. l. ſi domus. §. ſi. ff. de lega. i. Si aũt nullum ius
habebat tũc videť gravare heredẽ vt illam redimat. l.
cũ alienam. C. ꝺ legatis. c. ſilius de teſta. et ibi dicetur ꝺ
iſta materia q᷑ ẽ multũ ſubtilis. et aliquid tangeꝫ in gl.
i. hic et limitant iſtũ tex. Inno. multũ ſingulariter vꝫ ſi
cõceſſio fuiſſet facta archidiacono vel archipꝛ̃sbytero fu
iſſet facta alia interpretatio ꝙ̃ illa ꝺ qua hic vt eſſet ſu
biecta eis taꝙ̃ archipꝛ̃ſbytero vel archidiacono et ſic ſꝫ
iura que obtinent in alijs eccleſijs ſed religioſi non ha
bent iura in alijs eccleſijs. ideo cõceſſio eccleſie eis ſim
pliciter facta intelligiť reſpectu redditũ eccle. vt ſic il
los fructus i ꝓprios vſus retineant ſervata debita por
tõe vicario et miniſtris eccle iuncta no. i. c. ꝺ monachis ꝺ
ꝑbẽ. nã ſꝫ Inn. donatio dꝫ iterpꝛ̃tari ſecũdũ qualitatẽ
pſone donãtis et qualitatem pſone cui donať facit i ſimi
li ſecũdum do. Abb. c. ſi. de officio archipꝛ̃ſbyteri ego al
lego not. tex. in. l. militari. ff. de teſta. mili. vbi privilegiũ
cõceſſum alicui perſone intelligitur ſm cõditionem et
qualitatẽ pſone ſue ſecũdũ Dy. ibi. Et ẽ caſus valde no
5 ta. ſecũdum Bal. ibi † ꝙ privilegia ſunt interpꝛ̃tanda ſꝫ
conditionem privilegiati et ad hoc allegatur et ẽ arg. ſꝫ
Bal. ibi quod ſi conceſſũ ẽ alicui epiſcopo privilegiũ ꝙ
poſſit celebrare tpe interdicti ꝙ intelligitur quod poſſit
et celebrare in pontificalibus ſecũdum cõditionẽ pſo
ne ſue facit not. dictum Ange. in. l. pleni. §. equitꝫ. ff. de
6 vſu. et habit. † ꝙ ſi legat teſtator lectuꝫ mulieri vidue ꝙ
ſi videtur legaſſe culcitram de ſerico q᷑ intelligiť ꝺ lecto
ſm qualitatem mulieris vidue vide no. gl. in. l. idẽqꝫ. §.
idẽ labeo. ff. mãdati vbi lꝫ ꝓcurator ad expẽſas domini
poſſit capere equum ad vecturam eũdo ad poſſeſſiones
domini ꝓcedit ſecũdum qualitatẽ pſone nam ſi eẽt ꝓcu
rator ruſtic⁹ nõ poſſet q᷑ ruſtici ꝯſueverũt ire pedeſtres
facit not. tex. in. l. ſed et ſi quid. §. i. ff. de vſufructu. vbi ſi
teneor veſtire aliquem intelligiť ſm qualitatem ſue pſo
ne et ideo melius et honorabilius veſtieť magiſter i the
ologia quam frater ſimplex melius abbas ꝙ̃ monach⁹
melius doctor ꝙ̃ ſcholaris ſecũduꝫ Bal. ibi. Facit etiaꝫ
glo. ſingu. in. l. ſervis. ff. de leg. iij. et tex. in. c. et ſi queſtio
nes de ſymo. et gl. multum ſolẽnis in. l. ſꝫ ſi ſuſceperit. ff.
de iudi. facit tex. ſingul. xxv. diſt. §. criminis vbi ille qui
facit pro elemoſina prandiuꝫ pauperibus dꝫ ſubminiſtra
re eis ſecũdum ꝯditionẽ eorum et ideo peccaret venia
7 liter dando eis prandia lautiſſima. ¶ † No. quarto ꝙ ꝺ
epũs quandoqꝫ ꝑcipit in eccleſia inferiori certam portio
nem fructuum et hoc eſt de iure ſingulari. nam de iure
cõi nullam portionem ſibi vẽdicat. x. q. iij. c. i. et ij. et c.
ꝯquerẽte de offi. or. et eſt bene notãdũ ꝙ licet nullos fru
ctus percipiat tamẽ põt concedere eccleſiam alteri. et
hoc ideo q᷑ oẽs eccleſie dicũtur ſubeſſe epiſcopo quo ad
ꝓtectionẽ. xvi. q. vij. c. omnes baſilice. c. conſtitutus de
religio. domi. et not. in. c. i. de reb. eccle. non alienan. l. vi.
8 ¶ † Nota quinto quod quãdo epiſcopus concedit ec
cleſiam religioſis in qua nullus fructus percipit vide
tur concedere fructus preter cathedrat. cum ꝙ ſolui
tur i ſignũ ſubiectiõis et in honorẽ cathedre et iõ appellať
cathedraticũ nam quelibet eccleſia teneť dare epo duos
aureos ãnuatim in honorẽ cathedre epalis quod tamẽ
in quibuſdam locis nõ ẽ i vſu facit quod not. in. c. cũ ve
nerabilis ꝺ cenſib⁹. Et dicit Inno. ꝙ ſi epũs ſimpliciter
concedit eccleſiã alteri ꝙ nõ videť illam eximere a iuriſ
dictione epali. Et tu adde ꝙ poſito quod illam exemiſ
ſet a iuriſditione epali quod nihilominus non videtur
illam eximere a iure a reverẽtie. Ita reſpondit Oldr. cõ
ſultus ab archiepo. Ravenate p not. tex. in. l. ſi. C. ꝺ bo.
libert. Ita refert ibi Bal. et pp hoc ꝯſuluit i facto eccle
collegiata fuerat exẽpta a iuriſd. epi et añ illaꝫ exẽptõꝫ
archipꝛ̃ſbr et canonici ibãt ad aſſociãdũ epm venientẽ ad
illam eccleſiã ꝓpter reverẽtiam dignitatis pontificalis
ꝙ nihilomin⁹ poſt illã exceptionẽ tenẽtur ita aſſociare
9 epm vt antea q᷑ nõ videť exẽpti a iure reverẽtiali. † Ex
iſto tex. inferť ꝙ ſi habẽs iuriſditiõem i caſtro et ſimpli
citer illud caſtrũ ꝯcedat alteri ꝙ ſi vr̃ ꝯcedere illi iuriſdi
tõem ꝙ̃ habet i caſtro ita arguit do. Pe. ꝺ anch. hic ni
hilomin⁹ determinat cõtrarium et allegat Oldr. ꝯſi. cvi.
Tu allega. l. i. §. cum vrbem et ibi bal. ff. de offi. prefe. vr.
et. l. ſi quando et ibi bar. et bal. C. de bonis vacã. li. x. et
eundem bal. i. l. beneficiũ. ff. de cõſti. prin. ¶ Nec obſt.
iſte tex. q᷑ loquiť in eccleſia penes quam ẽ iuriſditio paſ
ſive active aũt ẽ i pſona plati ſꝫ i caſtro coheret territo
rio iõ cõceſſo caſtro videť cõceſſa iuriſditio ſecus ſi iuriſ
ditio reſideret i pſona dñi ſꝫ nõ in caſtro p iſtũ tex. et alle
gat not. p ſe i. c. i. his de verb. ſign. quod eſt ſingul. nota.
ad limitationem eius quod voluit bar. et bal. i locis pre
10 allegatis. ¶ † No. quod in conceſſione quam facit epũs
requiritur conſenſus ſui capituli. c. paſtoralis et. c. tua ꝺ
his que fiunt a prela. ſꝫ i cõtrariũ facit. c. ea noſciť eo. ti.
Sol. ꝙ ibi epiſcopus pſcripſerat hic vero ſecus. Vel me
lius hic loquiť quãdo cõceditur eccleſia i titulum quia
illũ fieri põt p epiſcopũ ſine conſenſu capituli quia ſi ha
bet aliquod ius eccleſiaſticũ et ꝑpetuo vellet donare tũc
nõ poſſet quia pertinet ad alienatiõem vt i. d. c. tua et. d.
c. paſtoralis nec preſcribi poteſt et facit cle. ſi vna de re
bus eccle. nõ alie. et licet loquať i vnione vel donatõe ec
cleſie tamẽ idẽ quocũqꝫ iure eccleſiaſtico et ꝑpetuo tranſ
ferendo vt eſt ius decimarũ et ſiſium facit ꝙ hr̃ in. d. c. tua
et. c. paſtoralis et. c. i. de reb. eccle. nõ alie. in. vi. Et per
hoc inferť ſm. d. Car. ꝙ ſi epiſcopus decias vnius eccle
ſie i totũ vel ꝑtem donat alteri eccleſie requiriť cõſen
ſus capituli et etiã requiriť tractatus requiſitus i alienã
dis rebus eccleſiaſticis vt habeť in. d. c. i. et etiã requiriť
ꝙ ex cauſa iuſta hoc faciat p ibi not. et p no. i. c. cõſtitut⁹.
de religio. domi. Nec põt pſcribi ꝙ ſolus epiſcop⁹ ſine
cõſenſu capituli faciat ꝙ tenet gl. i. d. cle. ſi vna et quia ea
dem ratio eſt ſicut quãdo epũs donat eccleſiã vel preben
daꝫ i ꝓprietate alteri eccleſie vel alicui dignitati quia p
huiuſmodi alienationẽ fit alienatio perpetua que fieri ñ
debet p epm ſine cõſenſu capituli vt i. c. ſine exceptione
xij. q. ij. et ita dicit do. Cardi. ſe in qõne facti cõſuluiſſe.
putat tamẽ quod epiſcopus poſſit preſcribere vt ſol⁹ fa
ciat nõ per. xl. ãnos ſed per tempus cuius nõ extat me
moria in cõtrariũ q᷑ tale tempus ita veſtitũ obtinet vi
privilegij et tollit iuris reſiſtentiã. l. hoc iure. §. duct⁹
aq. ff. de aqua quoti. et eſti. l. in cõcẽdẽdo. ff. ꝺ aqua plu.
arc. c. ſuper quibuſdaꝫ. §. preterea de verbo. ſig. dixit ſi
11 hoſti. † ꝙ ſola cõceſſio facta per epm preſtat cãm pſcri
bẽdi per no. in. c. cura. de iure patro. et ſic minus iuſtus
titulus preſtat cãꝫ pſcribẽdi quod intelligit do. Ant. qñ
cauſatur ab errore facti aliť iniuſtus titulus ſecus ſi ab
errore iuris allegat gl. ſing. in. c. apoſtolice infra eo. gl.
i. allegat. l. meui⁹. §. ſi. de leg. ij. ſed melius ſm Io. and.
allegaſſet. §. pe. illius. l. vbi dicitur ſi legeť ticio fundus
cuius vſuſfructus erat alterius ꝙ̃ teſtatoris ꝙ poterit
peti ipſe vſuſfructus. et ſic videť ꝙ nõ cenſeať legatũ ſolũ
ius ꝓprietatis ꝙ teſtator hẽbat et ſic ille tex. videť ever
tere et delere iſtum iquantũ dicit ꝙ quis videť cõcede
re illud ius ꝙ dũtaxat hꝫ in re cõceſſa Io. and. ſolvẽdo
illud cõtrariũ dicit ꝙ ideo ibi illud contingit q᷑ legatũ
rei aliene valet vt debeatur eſtimatio vt in. c. ſilius pre
allega. et. d. l. cum alienam et cum hac ſolutione trãſiuit
do. Car. hic que ſolutio non enervat ex toto cõtrarium
q᷑ cum hẽret ꝓprietatẽ videreť ꝙ illam ſolã ꝓprietatẽ

legauerit vt ſatiſfiat regule vt i dubio videaṫ legaſſe illō ius ꝙ habebat do. mens Jo. de imo. hic dat aliā ſolutionem videlicȝ ꝙ interdum deficit tale ius in fundo pp qḋ interim nō poteſt percipi aliqua cōmoditas vt i vſufructu qui eſt alienus videtur tunc legaſſe ius quod habet ⁊ etiam ius qḋ deficit ⁊ ita dicit fore caſum ſingularē in. d. l. meuius. §. penul. Interduȝ poteſt pcipi aliqua cōmoditas ex iure legato ⁊ tūc videṫ legaſſe ſolū ius quod habet. l. ſi dom⁹. §. ſi. ḋ leg. i. Do. Ant. hic dicit quod ille. §. vult quod ſi teſtator habet vſumfructū i fundo alieno ⁊ legat ipſum fundum quod non videtur legaſſe vſūfructum ſed proprietatē. Et concludit quod ſi legās nullum ius hȝ in re valet legatū in tota re vt eſtimatio debeatur vt in. d. l. cum alienā. Si vero habet ius in re tūc dicit ꝙ ſi ē tale ius ꝙ eſt aptum durare ēt tempore quo diſpoſitio debet ſortiri effectū. tūc illud tātū intelligiṫ legatum licet res ſimpliciter fuerit legata. Ideo ſi habens dimidium fūdum legat fūdum intelligiṫ de dimidia ⁊ ſi dicat lego dimidiā fundi ⁊ habet dimidiā dimidie ꝙ illa ſola videṫ legata niſi aliter ex cōiecturis appareat p. l. ſerui electione. §. ſin. de lega. i. Idem ſi haberet ſolum vtile dominium quia illud ſolum videtur legaſſe. ¶ Si autem ius ꝙ habet legans nō ē duraturum in tempus quo diſpoſitio dȝ ſortiri effectuȝ vt contingit i vſufructu qui extinguiṫ morte vſufructuarij ⁊ ſic tempore quo legatū ſortitur effectum tūc videṫ tota res legata qȝ ſȝ tēpus in quo diſpoſitio debet ſumere effectum nullum ius reperitur habere legans. ideo i tota re tenebit diſpoſitio eo qȝ rem alienā potuit legare. Sed Jo. de imol. dicit ꝙ contra dictū eius ē caſus i. l. vxor patrui. C. de legatis. ⁊ in. l. quod in rerū. §. i. ḋ leg. i. vbi probatur quod ſi habēs vſumfructuȝ in fundo alieno legat ſimpliciter fūdū nō valet legatum quia ſoluȝ ius qḋ habebat videṫ legaſſe lȝ morte extingueret. ⁊ ita reſidet. Tu vero adde ꝙ ex dicto do. Ant. ⁊ Jo. ḋ imo. nec itelligo nec ppēdo vītatē h⁹ dubitatōis ſi mediocris ē vt gl'oſe. Catheris vbiṫ vtar Felix ille de⁹ q ligno pēdet ab alto. Et ideo pondera p mo. d. l. meuius. §. penul. loquiṫ eniȝ quādo teſtator habebat ꝓprietatē fundi ⁊ alius habebat vſumfructū ⁊ teſtator legauit ſimpliciter fundū an videaṫ legaſſe ꝓprietatem ⁊ vſumfructū ⁊ p cōſequēs legauit plus iuris ꝙ̄ habebat teſtator ipſe in illo fundo glo. i. hic ſentit ꝙ videatur legaſſe vtrumqȝ ⁊ ita ſentit Jo. and. do. Anto. ⁊ cōmuniter oēs ſcribētes hic ⁊ ideo text. ille. cōtradicit huic capitulo ſȝ re vera ille tex. non probat hoc qȝ imo videtur teſtator legaſſe ſolum ius quod habebat ⁊ ſic ſolam ꝓprietatē ar. d. l. ſi domus. §. ſi. ⁊ hoc ſentit ibi bar. ⁊ bald. Et ſi dicatur vt dicebat hic Joan. de imola ꝙ ſi ſic legatur legatum erit inutile. Ad quod bar. in. d. §. pe. reſpondet ⁊ reprehēdit quoſdaȝ ibi dicētes. imo ſcōȝ eū legatum erit vtile ⁊ ratio ē prompta poterit eīm vendere ꝓprietatem. Itē qȝ eſt ſpes conſolidatōis ꝓprietatis cū vſufructu. ⁊ ſȝ iſtum intellectum nō oportet laborare tātum ſuper hoc articulo quia non eſt contra iſtum tex. Si vero volumus tenere ꝙ videaṫ legaſſe ꝓprietatē ⁊ vſufructu vt tenuit ibi Dy. ⁊ Rayneri. gl. ḋ ⁊ Jo. an. ⁊ cōmuniter alij tunc ſtaṫ contrariū. ⁊ obſtat huic capitulo qȝ videṫ legaſſe plus iuris ꝙ̄ habebat in re. eſt ergo op⁹ ſoluere Jo. de imo. ſoluit vt ſupra vidiſtis ſȝ ſolutio ſua ſi ē bona qȝ imo interim pōt pcipi vtilitas ex legato ꝓprietatis quia poterit legatarius illam vendere nec reperio ſolutionem formalē ad illud cōtrariū mihi videṫ ſalua meliori deliberatōe ibi teſtator legauit fundū ſimpliciter. quo caſu ex verbis ſuis vſ. legaſſe ꝓprietatē ⁊ ēt vſumfructū qȝ legando fundū ēt venit vſuſfruct⁹ tex. eſt notabilis in. l. ſi alij. ff. de vſufructu legato. Et claruȝ eſt quod res aliena legari poteſt vt in. d. l. cum alienam. Et cum dicitur quod teſtator non videtur legaſſe plus iuris ꝙ̄ habeat vt in dicta. l. ſi domus. §. ſi. procedit in dubio illud ſed quando verba prolata a teſtatore aliter exprimunt tūc ſtandū ē verbis ipſius teſtatoris p. d. l. cuȝ alienā. ⁊ etiā. d. §. ſi. ꝓcedit quādo teſtator legādo ius deficiēs nō auffert emolumētū. Sed in caſu illius. §. pe. vba ꝓlata a teſtōre adaptaṫ ꝓpetatis ⁊ vſufr. ⁊ ſi legat⁹ vſufru. ibi iterim auffert cōmoditatē ſequiṫ ꝙ vtrūqȝ legauit ⁊ ſic ſolutū eſt ꝯtrariū cū diciṫ ꝙ quis nō videtur legare plus iuris ꝙ̄ habeat quia ꝓcedit i dubio ſȝ ꝙ̄do verba ⁊ mens adaptaṫ ad illud ceſſabūt regule cōes ⁊ iſta ē vera ſolutio ⁊ noua nec apud legiſtas nec canoniſtas inuēta. Secūdo adde inquātū do. Anto. voluit ꝙ legādo reȝ in qua nō habet niſi vſumfructū videṫ legare ⁊ proprietatem ⁊ vſumfructum Joannes de imola audet dicere tantū patrē vt fuit do. Anto. dicere cōtra claȝ. l. d. l. qḋ in rerū. §. i. tex. eīm ibi dicit ſi vſūfructū habens, eūqȝ legauerim niſi poſtea ꝓprietatē ei⁹ nactus ſim inutile legatū ē tex. eiȝ ille loquiṫ quādo teſtator legauit vſūfructum. Sed do. Anto. loquitur quādo legauit fundūȝ ⁊ ſic nō mereṫ allegari ille tex. cōtra do. Ant. ⁊ ſic fuit ſomniū qḋ dēidūcē illū tex. ꝯ cū qȝ ex quo vſufr. morte ſiniṫ legādo vſūfru. nihil vṫ legare qȝ legat illḋ ad temp⁹ quo incipit ceſſare ⁊ extingui. Et pondera ēt ſubtilius qȝ dicit ibi tex. eumqȝ legauerim. qȝ teſtator videṫ ſe retuliſſe ad illum vſumfructū quē hēbat ⁊ ideo nō ē mirū ſi illud legatū eſt inutile ſed ſi ſimpliciter legaſſet vſumfructū nō referendo ſe ad vſumfructū quē hēbat in illo fundo tūc tale legatum valeret qȝ deberet itelligi ḋ alio vſufructu ꝙ̄ de illo quem teſtator habebat quo caſu voluiſſet tale legatuȝ p tex. ad hoc ſingularē a cōtrario ſenſu in. l. ſticho ad ſi. ff. de vſufructu legato. ⁊ iſta interpretatio eſt capiēda per. l. ij. ff. de teſta. mili. Unde ſi teſtator hēbat vſumfructū in fundo ⁊ dicit lego vſumfructū quē habeo in fundo non valet legatū ſȝ ſi dicat lego vſufructum fundi valebit qȝ ſi intelligiṫ ḋ illo vſufructu quem hēbat ⁊ iſte ſit veriſſimus itellectus ad. d. l. ꝙ i rerū. §. i. ⁊ hoc ēt ſentit ibi idem Jo. de imo. Et ex iſtis apparet ꝙ male allegauit Joā. de imo. d. §. i. cōtra do. Antoni. allegauit ēt Jo. de imo. cōtra domi. Anto. l. vxor patrui Circa hoc cōſidera ꝙ longe miror de domino Antoni. qȝ ipſe dixit cōtra expreſſam doctrinam Bar. i. d. l. ſticho. vbi dixit Bart. aliquis hȝ vſumfructū in re ⁊ legat ſimpliciter ipſam rem qȝ tūc legatū nō valet nec ē facienda diſtinctio an ſit ꝯiuncta pſona vel ne. ⁊ allegat ad ḋ d. l. vxor patrui ⁊ miror ēt ꝙ Jo. de imo. nō viderit bar. i. l. ſticho qui appropriauit ſibi. d. l. vxor patrui ⁊ ſic ſtat ꝯtrarietas inter Bar. ⁊ do. Anto. ſileat ergo Jo. ḋ imo. hic ſed difficultas ē reſpōdere ad. d. l. vxor patrui ad ꝙ̄ reſpōdens glo. ibi dicit ꝙ teſtator voluit legare vſūfructū ⁊ iſtḋ nō potuit ſed hoc nō dixit. Et ſic ſubtiliter intellecta illa glo. ſentit ꝙ teſtator ibi nō legauit rem qȝ tūc appellatione rei veniret proprietas vt dictū ē ⁊ valeret legatū proprietatis vt i. d. l. cū alienā. Et ꝙ iſtud ſit verū ſentit glo. ibi inquātum allegat. d. l. ꝙ in rerum. §. i. ⁊ ēt glo. in. d. §. i. allegat pro ꝯcordia. d. l. vxor patrui. ⁊ ſic manifeſtū ē ergo ꝙ teſtator ibi nō legauit reȝ ſȝ legauit vſufructū quē hēbat ꝙ facere potuit vel ꝑt rīderi melius ⁊ ſic ꝙ ibi nō dicitur ꝙ legatū non valeat ſȝ dicitur ꝙ tale legatū nō ꝑiudicauit ꝓprietario. ⁊ ſic verū ē dicere ꝙ ſi aliquis habet vſumfructū in fundo ⁊ dicit lego fūdum quod videṫ legaſſe proprietatē ⁊ vſumfructū qȝ ḋba ⁊ mens teſtatoris ad hoc adaptanṫ vt dictū ē iſta tene mentē quia noua ſunt nec tacta p aliqueȝ. n †Ex eadēȝ glo. nota ꝙ licet patronus cōſentiēs epō videaṫ abdicare a ſe iuſpatronat⁹ ꝙ hȝ in ea nō tñ ē ſic quando epus iterponit auctoritatē ſuā layco donāti qȝ illa auctoritas epi ē itroducta ſolū ad validādā illā donatōeȝ iḋ nō eſt mirum ſi aliud nō opatur. l. legata inutiliter. ff. ḋ lega. i. Ex gloſ. ij. inquantū gl. ponit ſimile quādo contrahitur ſocietas ſimpliciter quia tunc veniunt cōicanda quēſita queſtu vel artificio ſolum non autem veniūt quēſita ex alijs puta ex legatis vel hereditatibus ſecus dicit vbi ē cōtracta

contracte expreſſe ſocietas omniū bonorū. qꝛ tūc veniūt
omnia vndecūq; ꝓuenerint cōicanda. l. iij. §. i. ff. p ſocio.
Tu pondera illum. §. quia ad hoc vt dicaṫ contracta ſo-
cietas omniū bonorum requiriṫ ꝙ fiat ſpecialiter. ď quo
tex. facit ſeſtum Pau. de caſtro conſilio. cclxxiiij. Et ex
13 iſta glo. in fine per iura allegata in ea ꝓbatur ꝙ indeffi
nita equipollet vniuerſali dic ex interpretatione iuris ⁊
non ex proprio ſignificato. vide glo. in. c. vt circa de ele-
ctio. ⁊ ibi Pau. de leaza. ⁊ Domini. ⁊ habetur in. c. ij. ď
coniugio leproſorū. ⁊ per Dy. in rubrica de regu. iur. ⁊
plenius ⁊ melius ꝙ̄ p aliū p Bart. in. l. ſi pluribus. ff.
de lega. ij. ⁊ quod ipſe no. in. l. omnes populi. ff. de iuſti.
14 ⁊ iure. ¶ In glo. pen. inquantū ſentit quod epiſcopus
ſimpliciter cōcedendo eccleſiam ſi nullos redditus tem-
porales habebat in ea videṫ trāſtuliſſe tēporales reddi-
tus ⁊ ſpūales. Contrariū tꝫ Hoſti. vt non ſit trāſlata iſti
tutio qꝛ eſt ius ſpūale. c. intantū. de ſymo. nec ob. c. viſis
in allegatum quia fuit facta conceſſio pleno iure. ⁊ cum
eo trāſeunt cōiter omnes. Tu vide glo. magiſtrā in. d. c.
viſis. ⁊ iudicio meo iſta gl. dicit verius per. d. c. viſis vbi
in nulla parte eſt appoſitū verbū pleno iure. quinimmo
dicit ibi tex. vt eccleſie monacis tradite per ſuos ſacerdo
tes inſtituātur. ⁊ lꝫ gloſ. ibi ſuppleat pleno iure illud eſt
diuinare. ⁊ maxie quia prima ratio decidens illaꝫ cōſul
tationem exprimitur in illo tex. videlꝫ ꝙ eoipſo qđ quis
habet poſſeſſionē rei hꝫ eius inſtitutionē. ſed iſta rō vēdi
cat ſibi locum in caſu iſtius capituli. qꝛ abbas vel prela-
15 tus religioſus eſt capax inſtitutionis ergo. ¶ Ex eadē
glo. nota ꝙ nec per talem conceſſionem videṫ trāſlata iu
riſdictio epiſcopalis. vide ea que dixi in notabilibus. Et
poteſt eē rō qꝛ epiſcopus non pōt abdicare a ſe iuriſdi-
ctionē ſine licentia pape. c. irrefragabili. ⁊. c. lꝫ. de off. or.
l. legatus. ff. de officio preſidis. Et ad glo. ſi. ſupplet Jo.
andre. ꝙ licet tex. dicat cōſenſum capituli requirendum
ſupplet expectādum ⁊ obtinēdum. vnde nō ſufficeret ſo
lum requirere per cle. ſi vna ſuperius allegata. Et limi-
tat Inno. iſtum tex. niſi iſta cōceſſio fieret monaſterio ex
empto. quia tūc ſi monaſterium eēt exēptum ſine capel-
lis ꝓcederet ꝙ hic di. ſi aūt eēt exēptū cū capellis habitis
⁊ habēdis tūc talis eccleſia donata tali monaſterio vide
tur donata libertati. non aūt videnṫ donati ꝓuetus epi
ſcopales quos ibi pcipit eps nam videṫ ipſam eximere a
ſe cōcedēdo monaſterio exempto qꝛ ſꝫ qualitateꝫ pſone
cui donaṫ videṫ facta donatio. vt in. d. c. ſi qñes ſegṫ. d.
Ant. ſed Hoſti. tenet cōtra Inno. Tu pōdera qꝛ mihi vr
ꝙ iſte tex. nō patiaṫ hāc limitatōeꝫ. nā ſi eps expſſe nō pt
abdicare a ſe iuriſdi. ſine licētia pape vt ſupius dixi. ergo
multo minus tacite vr hoc facere. Limitat ēt Inno. iſtuꝫ
tex. in papa qui ſuā capellā habētem populū ⁊ ſubiectā
alteri epiſcopo ſi illam eximat ab illo epiſcopo ⁊ poſtea
eā donet abbati vel alteri prelato religioſo tunc vꝫ illam
pleno iure donare ⁊ ſic quo ad vtranq; legē de quo ha-
betur in. c. cōquerente de offi. ordi. Limitat ēt Jo. an. ꝓ
cedere in donatione ſimplici ſecus ſi fiat pleno iure. qꝛ
tūc trāſiret quo ad ſpiritualia ⁊ tēporalia per. d. c. viſis
facit ꝙ habeṫ i. c. ď monacis. li. ď prebē. Et inquantum
in pcedēti. c. dixi de ꝓbatōe euidenti ⁊ liqda. adde text.
no. i. c. ij. ď cognatōe ſpirituali li. vi. vbi ꝓbatur ſingulari
ter ꝙ illud ꝙ colligiṫ ex determinatōe iuris dicitur ꝓba
re euidenter vide no. tex. in. c. ſup queſtionū. §. intentiōis
in ver. ex tenore ꝯſtitutionis pōt liquide cōprehendi vbi
idem ꝓbatur vide no. doctrinam Bar. in. l. ſi conſtante
in. l. q. ꝓncipali. ff. ſolu. matri. vide Jo. de imo. in. l. queſi-
tum. ff. de re iudi. vbi dicit ꝙ probatio per iuramentū eſt
probatio liquida vide ibi omnino.

Pater dilectos.

Poſſit hoſpitalariꝫ in ſuum preiudicium ſe ⁊ domū ſua alteri reli-
gioſe domui ſubijcere ⁊ donare. h. d. ſm in-
tellectū glo. ſed extra glo. intelligiṫ ꝙ iſtud erat hoſpita
le priuatum ⁊ diuidiṫ primo poniṫ actoris petitio. ſcđo
ꝓcuratorū reſponſio ibi procuratores. tertio eāe diffini-
tio ibi attendentes. quarto proteſtatio ⁊ ipſius ratio. ibi
2 a ita ꝙ. ¶ No. primo quē poſſe iterare poſſeſſoriū diuerſo tēpore ex diuerſis tamē cāis. ⁊ ſic variata cā agēdi
ceſſat exceptio rei iudicate. c. ſi. de cau. poſ. ⁊ proprie. c.
examinata de iudi. l. cum queriṫ. ff. de exceptio. rei iudic.
facit. l. hereditas matertere. C. de petit. here. vbi excluſa
querela pōt hēditatē ex alia cā vēdicare. diuerſitas eniꝫ
ſucceſſionum ⁊ diuerſitas cauſarꝫ circa eandē ſucceſſio
nem excludūt exceptionem rei iudicate. vnde ſi petij do
mum vt heres matertere ⁊ ſuccubui poſtea petere poſ-
ſum tanꝙ̄ heres patris mei. ⁊ ſingulariter dixit Guil.
de cu. in. d. l. hereditas ꝙ ſi in primo iudicio nō ſolū re⁹
eſt abſolutus ſed eſt ꝓnūciatū rē ad eū ptinere vt poſuit
Inn. in. c. ex ꝯqueſtione de reſtit. ſpolia. ꝙ nihilominus
poſtea debeo audiri qꝛ ego tanquā alia perſona ꝙ̄ pri-
mo egerim. ⁊ ſic nō obſtat exceptio rei iudicate. facit qđ
not. Ang. in. l. ſi titio vſuſfructus. §. ſi. ff. de vſufructu. iteꝫ
probat etiam textus. iſte quod ſententia hic lata in poſ-
ſeſſorio non preiudicat in petitorio de quo p Dy. in. c. q
ad agendꝫ de regu. iur. in. vi. ⁊ Jo. an. in. c. paſtoralis.
⁊ hꝫ in. c. cum dilectus de cau. poſ. ⁊ ꝓprieta. ⁊ p bar. i. l.
natur aliter. §. nihil cōmune. ff. de acqui. poſſeſ. ⁊ p Bar.
3 in. l. incerti. C. ď iterdictis. ¶ No. ſecūdo quod aliena
tio rei litigioſe vꝫ i ꝓiudiciū alienātis. vñ nō pōt aliena-
tor allegare nullitatē in ſui fauorē. qꝛ allegaret turpitu-
dinē ꝓpriā. q̄ caſu nō dꝫ audiri allegās ꝓpriā turpitudi-
nē. c. cū ſup de conceſ. ꝓben. c. i. de teſti. l. creditorib⁹. C. ď
ſeruo pignori dato manu. l. ſi ſeruus pluriū. §. i. de leg. i.
Et limitaṫ regula iſta ſm Goffre. niſi qs excipiendo al-
legaret turpitudinē. qꝛ tūc audireṫ. ⁊ ē dictū valde mira
bile. ⁊ poſſet allegari ſimile ꝙ dicimus i. c. itelleximꝰ de
iudi. ⁊ i. c. cū iter priorē. de excep. vbi lꝫ excōicatus ſi poſ
ſit agere tamen poterit excipere. Sed certe hoc dictum
Goffre. eſt cōtra iſtum tex. ſm Jo. an. ſaluo tamē dictū
ei⁹ videlicet quādo turpitudo eſſet talis p ꝙ̄ elidereṫ ex
toto ius aduerſarij. ⁊ eſt dictum valde ſingulare ſm do.
Abb. ſi eſſet verū pōt tamē ſm eū iuuari rōne vbi exce-
ptio ius agendi elidit nō debet iudex audire actorē ex ꝙ
notorie foueṫ iniuſticiā. ⁊ alle. no. dictū Inn. in. c. i. de of.
vicarij. vbi voluit Inno. ꝙ iudex tenetur lacerare libel
luꝫ actoris calūnioſum. quod dictum allegauit p ſingu
lari do. Car. in. c. ſup litteris de reſcriptis. ⁊ ď illo fecit
feſtū Bal. in repetitiōe. l. incerti. C. de iterdictis. ⁊ in. l. i.
C. ſi de momētanea poſſeſſione fuerit appellatū. Tu ſo
adde ꝙ ꝓ dicto Goffre. facit illud ſimile de dicto. c. itel-
leximus. Secūdo pōdera quia ſaluatio Jo. an. videtur
veritas. ⁊ allego ſingulare dictū Inn. in. c. cū olim ď cēſi.
relatū p do. Ant. in. c. cū dilect⁹ ď ꝯſue. vbi refert ſe in fa
cto determinaſſe per illud dictum Inn. reus nō poterat
excipere cōtra actorem. qꝛ obſtat ſibi ſtatutꝫ municipij
ꝙ nihilominus iudex ex officio ſuo poterit ſupplere ⁊ ex
cipere quod dictum deſtruit ex toto iſtā ſaluationē Jo.
an. qꝛ licet exceptio ſit excluſiua iuris agēdi. nihilomin⁹
reus nō pōt excipere ſed requiriṫ ꝙ iudex excipiat ⁊ in
idiuiduo allego gloſam. in. c. nulli. de accuſatio. vbi epi-
ſcopus nō poteſt repellere a teſtimonio cōtra ſe cubicu-
larios ſuos tanꝙ̄ criminoſos. qꝛ allegaret turpitudinē
ſuam ex quo eos ita criminoſos retinebat in domo. ⁊ ta
men dicit ibi glo. qđ iudex ex officio ſuo pōt opponere ⁊
illos repellere. ⁊ ſic nō videṫ verum dictum Goffre. nec
ſaluatio Jo. an. niſi dicamus hoc modo ꝙ vbicūq; exce
ptio ex toto elidit ius aduerſarij reus nō poterit illā op-
ponere ſi detegat turpitudinē ſuā. ſꝫ iudex ex officio ſuo
poterit. ⁊ iſta eſt pulchra doctrina ⁊ vera in caſu noſtro.
Limita ⁊ ſecūdo vt voluit glo. hic nō habere locꝫ vbi
4 vertitur periculum anime. c. latores. ⁊. c. cōſanguinei. ď re
iudi. Et per hoc tu poſſes extendere ꝙ vbicūq; ageret
de periculo vite euitādo audiretur quis allegans turpi

a ¶ Poſſeſſoriū. vid ad iſtā mā; pau. ď ca. in ꝯſi. cclxxiiij. ꝗ meli⁹ ꝙ̄ alius quilibet infinita. q. de hic examinat.

tudinē ſuam hoc dico per gl. ſing. in. c. ſi vo aliqs. de iur.
iur. vbi ſicut qs non tenet̃ ſeruare iuramētū tendēs in pi
culū corpis. Ita dicamus ꝙ ſi aliqs pōt excipere allegā
do turpitudinē ſuā fauore ale. ita ēt fauore euitādi pícu
lū vite tene menti q: eſt nouū dictū ⁊ forte non ēēt apte
os ad celū dicere idē qñ agit̃ de euitando pículo hono
ris ⁊ infamie per gl. valde elegantē in. l. ſi pater. §. i. ff. de
dona. Fallit ēt vbi ageret̃ de fauore libertatis ita dixit gl.
hic allegādo. l. interrogatū. C. de lib. cā. Cōtrariū tz hic
do. Abb. ⁊ allegat no. in. l. iubemus eo. ti. ⁊ qd no. gl. in
c. ſi. de ꝯfeſ. ⁊ rñdet ad. l. iterrogatū q: ꝯfeſſio nō emana
uit ibi in iudicio cāe liberalis. ſed in iudicio ad aliud iſti
tuto. iō audit̃ ibi ꝯ ꝯfeſſionē ꝑpriam. ⁊ allegat no. dictū
Bar. in. l. ſi ꝯfeſſus. ff. de cuſto. reo. ꝙ cōfeſſio icīdēter fcā
nō ꝑiudicat ꝯfitēti ſed opz ꝙ qs ꝯfitea͂t ꝑncipalr ꝑ illud
⁊ ſic dz limitari dictū Inn. in. c. qualr et. ij. de accuſa. ⁊ fu
it iſta opi. quorundā vt hic refert Io. de imo. ego aūt te
neo gl. indiſtincte ꝙ fauore libertatis poſſit qs allegare
ſuā turpitudinē. ⁊ ad hoc allego. l. ſi tibi liberū. C. ō euic.
⁊ in. l. i. C. de libe. cā. ⁊ glo. ibi. Nec ob. d. l. iubemus. q:
non dicit ꝙ qs fauore libertatis nō poſſit venire ꝯ ſuam
ꝯfeſſionem. hoc determinat gl. formalr i. l. iubem⁹. q̄ di
cit ꝙ pōt ꝑbari ꝯtrium qd fuit ꝯfeſſus ⁊ iſta vr̃ veritas.
Et inquantū ſuperius allegaui dictū Goffre. do. Card.
hic ſequitur dictū Io. an. quando ius excipientis ꝑimit
ius agentis. q: ēt nemine opponēte pōt iudex excipere.
l. vbi pactū. C. de tranſactio. licet do. Abbas ſibi appro
priauerit ⁊ in multis ſic fecit appropriauit eniz ſibi dicta
multa do. Cardi. Sed do. Pe. de ancha. hic dicit qd lz
exceptio ſit talis que perimat ius agentis tamen non vr̃
qd iudex poſſit illā opponere. ⁊ mouet̃ quia iudex quan
do ſe opponit ex officio ſuo illud facit equitate ſuadente
ſ; nulla equitas ſuadet ꝙ iudex interponat ptes ſuas ad
cōmodum doloſi ⁊ fraudem cōmittētis. Sed certe ꝯtra
iſtud dictum eſt glo. ordi. in. d. c. nulli. Et pondera quia
Bar. in. l. iuriſiurādi. §. ꝑcurator. ff. de iureiur. vbi meli
us loquutus eſt q̄ꝫ alibi querit vtrū quis poſſit allegare
turpitudinē ſuam excipiēdo. ⁊ dicit ꝙ ſi illā allegat con
tra ꝑticipem illius turpitudinis pōt excipere. Et ſic con
ſidera tu ſupinam cōſiderationē do. Anto. do. Car. do.
Petri ⁊ alioꝝ ⁊ ēt nō meruit reprehēdi Gof. ⁊ Io. an.
cum dixit ꝙ excipiendo quis pōt allegare turpitudinez
ſuam vt tenuit Bart. ibi per iura allegata p eum. ⁊ cum
Io. and. ⁊ alij cōiter docto. hic cōtra. Goffre. allegant iſtū
tex. quia fratres ſancti ſepulchri excipiebāt allegādo ſuā
turpitudinē ⁊ tamē papa eos nō audiuit. Qui a reſpon
deo. ideo auditi non fuerunt q: non excipiebāt contra ꝑ
ticipes illius turpitudinis. ⁊ ita iſte tex. nō ob. dcō gof.
⁊ nūc intelligis vere iſtū tex. ⁊ dixit ibi Bar. ſe ſemel i. q.
facti dixiſſe. quidam vēdidit fundū in fraudē fiſci vt eua
deret penā. poſtea volebat fundum repetere dicebat̃ qd
non poterat quis allegat ſuam turpitudinē ipſe dicit qd
ſi ab initio venditio fuit vera facta tamen in fraudem fi
ſci qd vendens potius voluit habere pecuniam que pōt
facile celari nō poſſum petere reſcindi venditionem alle
gando fraudem ⁊ turpitudinem meaz licet alius fraudē
mecum participaſſet q: fundo me ex turpitudine mea ſ;
ſi ago rei vendicatione dicēs rez eſſe meā tu opponis ꝙ
fuit tibi vendita. ego replico ꝙ illa vēditio fuit ſimulata
⁊ in fraudē fiſci facta tūc audior licet allegē meam turpi
tudinē. q: eā allego coadiuuando intentōem meā ⁊ eam
allego cōtra ꝑticipē turpitudinis ⁊ eiā certo de damno
euitādo ⁊ ille de lucro captando. Tu pondera nunc gl.
in. c. cū. M. de cōſtitu. in. ij. gl. que dicit ꝙ capitulū nō
potuit ibi excipe quia allegabat ſuā turpitudinē. ⁊ ſic di
cit cōtra Goffre. Item ibi erat fauor eccleſie ⁊ tamē di
cit ꝙ nō potuit allegare ergo. Limita etiā non habere
locum in. c. tertio loco de preſump. ⁊ in auctē. nouo iure
. C. de pena iudicis. ⁊ i. l. ꝗſquis. C. ad. l. iul. maie. i qbus
quis audit̃ allegādo ſuā turpitudinem. Limita etiaz nō

a ¶ Alieno. ad de bal. ⁊ doct. in. l. ij C. de cō di. ob turp. ca. ⁊ vide de hoc multa p. d. alex. de imo. in cō. xxxviij. i. iij parte.

habere locum fauore eccleſie vt hic voluit glo. Et ſi dica
tur quare hic nō fuerūt auditi q: in fauorem hoſpitalis
allegabant. reſponde ꝙ principaliter allegabant in fa
uorem ꝑprium ⁊ nō in fauorem hoſpitalis. ⁊ vide Bar.
in. l. iubemus. §. iconomus. C. de ſacroſan. eccle. vbi quis
a pōt allegare turpitudinē ꝑpriaz ſi agat nomine alieno
⁊ facit ꝙ ipſe voluit in. l. poſt mortem. ff. de adopt. ⁊ vi
5 de do. Anto. in. c. i. de re iudi. † vbi querit falſus ꝑcura
tor ſucceſſit domino an poſſit dicere ſniam nullam. ⁊ alle
gat Io. and. in titu. de ſententie ꝑlatione. §. quoniā ver.
qd ſi ꝑcurator. q: allegaret turpitudinem ſuā. ꝙ dictū in
fringit dictum Bar. niſi dicas eē ſpeciale pp falſitatē. ſe
cus. ibi dicit do. Anto. in iudice qui ſucceſſit victo appel
lanti ꝙ poterit ꝓſeq appellationē cū poſſit nō ꝓbatum
ꝓbare. ⁊ ex hoc nō arguetur ſua turpitudo. ſec⁹ ſi appel
let̃ ab interlocutoria que hz iuſtificari ex eiſdē cāis quo
caſu qd ē dubia q: ꝓſequēdo. allegat turpitudinē ſuā. al
legat tamē do. Anto. ꝙ poterit q: poſſibile eſt ꝙ ignoā
ter ſic ſentētiauerit. ſecus ſi ſciēter dicit tamē qd honeſti
us erit proſequi appellationē per aliū. allegat Io. an. in
prefacta additōe. ⁊ vide Bal. i. d. l. ſi creditoribus. vbi
refert iſta dicta ⁊ attribuit ea Archi. vide ibi ⁊ ibi ēt di
xit Bal. ꝙ vbi factū nō ē turpe ſ; als iuri ꝯtrā. ⁊ īpoſſibi
le ita qd nō pōt ratificari licitū ē allegare iterdictū legis
⁊ ad hoc allegant iſtam decretalem. ⁊. l. a diuo pio. ff. ō
ritu nup. ⁊ ſic ſentit ibi Bald. ꝙ factū iſtorū nō erat tur
pe ſed erat cōtra interdictū legis tex. tamē hic dicit tur
pitudinē allegabāt. ⁊ ſic papa iudicauit venire cōtra in
terdictū legis cōtinere turpitudinē. Dicit etiā ibi Bal.
ꝙ poteſt quis allegare ſniam licet cōtineat turpitudinē
allegantis allegat Inn. in. c. mulieri de iureiuran. Limi
ta etiā niſi quis allegare ꝑpriam turpitudinē i ꝑiudiciū
ſuū. quia tūc audiret̃ ſm Bar. in. d. §. procurator. Tu in
tellige verū quando in ſui ꝑiudiciū dūtaxat vertit̃. ſec⁹ ſi
in ꝑiudiciū ſui. ⁊ alterius q: tūc nō audiret̃. ⁊ iō ſi teſtis
poſt ſuam depoſitionem dicat ſe depoſuiſſe falſum. vel
notarius dicat poſt confectum inſtrumētuz ſe fabricaſſe
illud falſum ꝙ tunc nō ꝑiudicaret illi in cuius fauorem
depoſitio illa vel inſtrumentū emanauit tex. eſt ſing. in. l.
ſi quis in graui. §. ſi quis moriēs. ff. ad ſille. ⁊ ideo hoc tz
Bart. ff. ad ſille. ſequit̃ Bald. in auctē. ſi dicat̃. C. de teſt.
ſequitur Saly. in. l. q falſa. ff. de teſtib. facit. l. ſeq a. ff. ad
velleia. ⁊. c. litteras de ꝑſumptio. facit. c. ſicut. ⁊ hoc te
nēt ibi omnes ſupra de teſtibus. Et dixit multū elegāter
Bal. in. d. §. ꝑcurator dictum Bar. procedere ſiue quis
alleget turpitudinem ꝑpriā in ꝑiudicium ſui in libello ſi
ue extra libellum ēt ſi libellus eēt nullus tz allegatio ⁊
confeſſio facta in libello proprie turpitudinis lz inepte
allegat caſum in. c. i. de accuſatio. in. vi. ⁊ fuit ſingulare
dictum Inn. in. c. qualiter de accuſatio. vide pro eo que
dixi in. c. at ſi clerici de iudicijs. vbi allegaui Angel. in
ꝯſilijs referentē in queſtione facti in Piſis in ꝑſona do
mini Raynerij poteſtatis Piſani fuiſſe iudicatuz ꝯtra
Inno. ⁊ Reſpondi ibi ad capitulū primū ⁊ ſecundū de
accuſationi. in. vi. ⁊ iſta adde ad ea que dixi in. c. ſi quis
6 ꝑſbyterum de reb. eccle. non alie. ¶ † In glo. in ver. ſed
qualiter dicit ꝙ iſti fratres potuerūt ſe ſubijcere ad ꝑiu
diciū ipſoruz ſed non ad ꝑiudiciū epi. ⁊ ſic ſentit ꝙ iſtud
hoſpitale ſancti aluci erat religioſum ⁊ eccliaſticū ⁊ nō
priuatum. Inno. ⁊ Hoſt. tenēt qd erat priuatū ⁊ p con
ſequēs locus mere prophanus qui poterat p laycos re
gi. c. ad hec de religio. domi. Ideo nimirū ſi iſti layci po
terāt ſubijcere ſe laycis hoſpitalarijs ſcti ſepulchri. poſ
ſunt enim aliqui domum ſuā deputare ad hoſpitalitatē
⁊ ſi ſine auctoritate epiſcopi faciunt talis locus dicitur
prophanus. ⁊ ita erat hic ſm Inn. Sed tria ſunt ſigna
ex quibus apparet ꝙ iſtud hoſpitale erat publicū ⁊ reli
gioſuz. primo q: appellabatur ſub nomine ſancti Aluci. ⁊
ſic videt̃ ꝙ erat edificatum altare ſub nomine illius ſan
cti. reſpōdet Inn. ꝙ poterat eē priuatū altare ⁊ priua
tum oratorium

tum oratorium ſub nomine ſancti ſicut contingit i pala-
tijs dominorū & in domibus magnatū vbi ſūt oratoria
priuata ſub nomine ſanctorū. facit quod habet in.c.i.de
cēſibus. Secūdū ſignū q̄ ibi erat rector & fratres. & ſic
videt q̄ erat cōuentus & perſone eccleſiaſtice. Reſpon
det Inn. q̄ licet ſic appellarētur tamē erāt layci qui in-
trauerāt auctoritate patronorū laycorū. vt ſeruirēt pau
peribus & haberēt inde neceſſaria & cū eorū ꝯſilio debe
bāt tractari occurentia in ipſo hoſpitali. facit quod ha
bet i.l.ſi.ff.de colleg.illici. Tertium ſignū erat q̄ habe-
bat patronos qui ꝓprie dicūtur habentes ꝑientere ad
loca publica per totum titulū de iurepatronatus. Reſpō
det Inn. eē verū ſꝫ ꝓpriam ſignificatōem. ſꝫ ſm latā poſ
ſūt appellari patroni illi qui ſunt domini loci ad vſū pi
uꝫ deputati. Et ſi dicatur ergo iſta queſtio debuit tracta
ri corā layco.c.cū ſit de foro compe. Reſpondet Inn. q̄
hoc non fuit appoſitū hic vel reſpondet quod papa hic
conſiderat tempus ſubiectōis vel dicit q̄ erat dubiū an
hoſpitale eēt publicū an priuatum. ideo in dubio debu-
it tractari coram eccleſiaſtico tanquā digniori.c. ſolli-
te de maiori. & obe. Sed dicit do. Anto. & do. Pet. q̄ ſi
intellectus Inno. eſſet verus fruſtra papa reſeruaſſꝫ ius
epiſcopo niſi dicamus q̄ ideo fuit facta reſeruatio q̄ nō
cōſtabat pape epm non habere ius in hoſpitali. Et ſi di-
cas ſi nō plene cōſtitit nō debuit adiudicari hoſpitala-
rijs. reſpondet dominus Anto. quod quantum ad preiu
dicium fratrum ſancti Aluci ſatis conſtitit pape de iure
ſancti ſepulchri. ideo illo reſpectu pronunciauit in fauorē
illorum do. Anto. ſequit glo. q̄ hoſpitale erat publicū.
Et ſi dicat libellus agentium nō debuit recipi & ſubiectō
nō tenuit ſine cōſenſu epiſcopi. Reſpondet q̄ ſaltem ꝓ
cedit quo ad preiudicium fratrū ſancti aluci qui ꝯuenie
bantur. † Et dicit ſe de facto vidiſſe Florentie magnā q̄
ſtionē ipetratū fuerat quoddā hoſpitale a papa ipetra
tio valuit ſi hoſpitale erat priuatum ſecus ſi publicū ar
guebat q̄ erat publicum q̄ appellabat hoſpitale ſācti
Pau. reſpōdebat verū eē q̄ erat ſitum i parochia ſācti
pau. & ideo ita appellabat p̄ iſtud ſingulare dictū Inn.
hic dicebat ēt q̄ ibi erat notoriū fuit reſponſum per ſin-
gulare dictū Inn. hic & finaliter fuit deciſum quod ho-
ſpitale non erat priuatū & impetratio erat nulla. ¶ Tu
adde.d. Bal.i.l. orphanotrophos.C. de epi. & cle. ad ſi.
vbi querit an ſit.l.hēat loca i hoſpitalibus fundatio ſi
ne auctoritate epiſcopi ſed ſolū auctoritate priuati pute
alicuius nobilis vel comitatus & dicit q̄ nō q̄ tale nō
eſt hoſpitale ꝑpetuum licꝫ ibi ſeruet hoſpitalitas. nam
pōt penitere vt no.in cle.q̄ contingit de religio. domi.
& allegat iſtū tex. & ſic aperto ore bal. ibi ſequitur intelle
ctum Inno. hic licet de Inno. non fecerit mentionē quis
ergo iuſtius dixerit an glo. noſtra an Inn. difficile eſt co
gnitu diſcernere. Sed q̄ intellectus glo. ſit verior oſten
7 do hoc mō nā hic tam i allegatōe q̄ in deciſione appel
lant fratres ſancti Aluci. †. & clarum ē q̄ in ꝓprio ſigni
ficato fratres dicūt religioſi oēs ꝓfitētes tria ſubſtātia
lia regule etiā ſi eēnt medicātes vt in cle. exiui de verbo.
ſigni. & in cle. dudum de ſepul. & in.c. nimis de excel. pre
la. & plene per. do. Abb. in.c. cāmꝫ de iudi. & maxie q̄
iſtud verbum fratres hic expreſſum ē a papa cuius ver-
ba ſunt iuris & interpetranda in ꝓprio ſignificato arg.
glo.l. quid ſi nepotes.ff. de teſta. tute. & .l.ſi dictum i ver.
nō ita vt vulgus opinatur.ff. de euictio. & videt diuinaſ
reſponſio Inno. q̄ iſti erāt fratres layci ſed ēt ab iſta in
ductione poſſet defendi intellectus Inn. & ad hoc pon-
dero iſtū tex. in ver. ab eis hoſpitalarijs qui tex. probat
q̄ ſi erāt frēs hoſpitalarij ſimile dicim⁹ in illis qui ſunt de
tertio ordine glorioſi franciſci q̄ ſimpliciter nō appellā
tur fratres ſed dicūtur fratres de penitentia per note. in
cle. cum ex eo. de ſen. excō. Faciat etiam pro dicto Inn.
q̄ hoſpitale non poteſt dici religioſum niſi interueniat
auctoritas epi vt in.c. nemo de cōſe. di.i. ſꝫ auctoritas eſt
facti & factum nō preſumit niſi ꝓbet.l. cōſilio.ff. de cur.
furio. ergo non preſumit iſtud hoſpitale religioſum & ec
cleſiaſticum ſed ad hoc poſſet defendi itellectus gl. dicē
do. q̄ licet auctoritas nō ꝓſumat fallit niſi iteruenīſſet
taciturnitas epiſcopi cū interuallo temporis q̄ tunc ꝓſu
meret q̄ auctoritas interuenit vt fuit ſingulare dictum
Archi.i.d.c. nemo. & facit.l. filiꝰ.C. de peti. he. & .l. q alie
na. §. q̄ ſi adierit.ff. de acqui. here. nihilominus nō pōt
clare apparere veritas ego credo q̄ glo. dixerit verius
attende q̄ plebanus de piſſia mouerat qōem huic ho-
ſpitali ſancti aluci. Et colligo ex iſto tex. q̄ illā mouerit
reſpectu plebis ſue & ſic cenſet eccleſiaſticū. & tenendo
dictum Inno. q̄ nō ſit eccleſiaſticū dic q̄ ē locus pius.
& de relictis tali loco pōt epiſcopus habere canonicā
portionem ita dixit do. Card. de tuderto quem refert &
ſequit bal. in.d.l. orphanotrophos & ideo cōſuluit do.
Pau. de caſt. ꝯſilio. cdxxxxv. q̄ de relictis tali hoſpita
li nō detrahitur falcidia aut trebellianica & vide ad ma
teriā no. tex. in. §. ſi quis edificatione cum. §. ſeq. in auctē.
8 de eccle. titu. ¶ † No. q̄ excōicatio videt repellere quē
ab actibus collegij & cōgregationis ēt ſi ſint alij actus
quam electionis & per hoc infert do. Ant. q̄ excōicatio
repellit quem a facultate contrahendi ratione digni-
tatis vel corporis vel collegij facit quod habetur in.c.
veritatis de dolo. & contumacia & ibi vide late per oēs
9 ¶ † No. q̄ ſi in inſtrumēto dicat quod omnes de aliqua
vniuerſitate fecerūt certū quid ꝓſumit q̄ omnes iterfue
rint lꝫ p̄ partem aduerſā hoc negetꝫ q̄ dictū ē valde ſin
gulare q̄ lꝫ notarius nō poſſit cōprehendere quod oēs
de vniuerſitate fuerint preſentes nihilominus prima frō
te creditur huic relationi facit glo. ſingu. in.l.i.C. de fide
inſtru. & iur. haſte. fiſcal. li. x. & ſic aſſerenti cōtrariū incū
bit onus probādi vide no. in.c. quāto de his que ſiunt a
prela. & adde ſingularē glo. & bal. in.l.i.C. cōmunia de
lega. vbi dixit quod ſi notarius in inſtrumento ſcripſit
q̄ omnes de vniuerſitate fuerāt pñtes & probat q̄ vnus
nō fuit pñs nihilominus inſtrumentū defenditur a falſo
vide ibi per eum.

1 **Poſtolice.** † Donatio quinqua
geſime & cēteſime quā
facit epiſcopus cum graui ſue eccleſie detri-
mēto poteſt legitime reuocari nec etiam po
teſt vltra centeſimā vel q̄quageſimā conferre etiā ceſſā
te leſiōe eccleſie ſine auctoritate ſupioris.h.d. & eſt decre
talis ſolēnis p̄io ponit deciſa cōſultatio ſecūdo reſpō-
ſio ibi iquiſitōi & ibi p̄io repetit ius antiquū ſecundo
illud declarat & ſoluit ꝓpoſitam queſtionē ibi hoc vide
Jo. an. in ſpecu. codē ti. §. i. ver. quid ſi vbi allegat iſtum
2 textū. ¶ † No. primo quod tota dioceſis epiſcopi pōt
3 dici ſua parochiaᵃ.c.i. de paroch.c.i. de reptori.c. irrefra
gabili de offi. ord. & ideo dicimus q̄ quilibet dioceſan⁹
dicit parochianus epi vel epus ꝯcurrit cū cura cū quoli
bet p̄ſbytero parochiali facit tex. cū glo.i.c.ij. de penitē. &
remi. li. vi. & .c.ij. de offi. archip̄ſ. & quod ibi no. & p̄ hanc
rationē epus cōſequitur canonicā portionem de relictis
factis eccleſijs ſibi ſubiectis.c. requiſiſti de teſtamen. & di
xit Jo. an.i.d.c.ij. q̄ iure cōmuni quis habet tres ꝑſo
nas quarū cuilibet poteſt cōfiteri videlꝫ ſacerdotē paro
chialē archip̄ſbyterū eccleſie & epiſcopū hodie habem⁹
etiā alias ꝑſonas vt i cle. dudum de ſepul. & dicit paro-
chia grece latine autē partitio vnde tota dioceſis epo de
putata eſt ptita & diuiſa a dioceſi deputata alteri epo
& propter hoc iſte eccleſie inferiores dicunt parochiales
q̄ habēt curā partitā & diuiſam & certis cōfinibus limi
tam. ¶ Nota ſcdo ibi ſiquis epiſcoporum q̄ dicit hic
do. Abb. ſe credere q̄ iſtud ē priuilegiū epiſcoporū & nō
inferiorum prelatorū q̄ iura antiqua & noua ſolū faci-
unt mentiōeꝫ de epiſcopis vt hic & in.c. bone rei & in.c.
ſi epiſcopus. xij. q. ij. & ſic prelatus inferior non hꝫ hoc
priuilegium nec reperio iſtud tactum per aliquem niſi

ᵃ ¶ Parochia adde bal. in.l. ſi q̄s ad dcīnā de. §.i cibus de epiſ. & cler. & hoc in.c. ſignificauit de offi. or. vbi vide.

per eum. ⁊ facit iſte tex. pro dicto eius in verſi. ad epiſcopalem menſam ⁊ in ver. ſi vero in tantū epiſcopus habūdet mihi videt̄ ꝙ nō bene loquatur cum ſuo honore ꝓpter duo primū eſt q̄ tex. eſt hic cōtra eū i ver. quia vn⁹ ep̄s vel alius. vnde illa dictio vel alius referet̄ ad prelatū īferiorē ⁊ ſic cū iſta decretalis emanauerit ad interpretandum antiquos canones antiqui canones habebūt locū ēt i prelato īferiori ꝑ iſtū tex. ⁊ i ar. facit. l. nihil. ff. de colla. cū emancipatis liberis ⁊ aucten. de filijs ante dotalia inſtrumenta natis. Secūdum eſt ꝙ licet āntiqui canones loquant̄ de ep̄is nihilominus nō loquūtur ꝑ dictiones taxatiuas nec denotarēt iuris miniſterium q̄ſquam expꝛeſſe loquantur de epiſcopis ſ; frequētiorē facti cōtingētiam demonſtrāt q̄ frequentius hoc fiebat ꝑ epiſcopis q̄ꝫ per inferiores prelatos ⁊ ꝓp hoc expꝛeſſerūt de epiſcopiſ facit glo. ſingul. in cle. i. de reſcrip. licet ſit ſimilis in. c. ij. de cōfeſſ. in. vi. Faciat ēt cōtra do. Abb. ratio ſup qua fundati ſunt canones q̄ ē fauor ⁊ augumētum eccleſiarum que ratio militat ita i p̄latis īferioꝛibus ſicut i epiſcopis ſi habeāt eccleſias habūdantes. Facit ēt cōtra do. Abb. q̄ ipſe dicit ꝙ nō ſolū ep̄s pōt eligere ſibi ſepulturā ex eccl'ia cathedralē ſ; ēt q̄l; cleric⁹ ⁊ ſic extēdit iſtū tex. ad inferiorē ep̄o ergo ꝓpter iſta dictū eius mihi nō vr̄ verū; Et conſidera iſtum tex. i prin. i quantū cōcedit quinquageſimā eccleſie edificāde ⁊ cēteſimā; eccleſie iā; conſtructe ⁊ ſic plus cōcedit eccleſie cōſtruēde q̄ꝫ conſtructe. ⁊ ſic habes hic caſum qd̄ maioꝛ fauoꝛ īpendit̄ eccleſie edificāde ⁊ hoc ꝓp diuinum cultū augmentandum ē. Facit ſingularis tex. cum gloſa ſua i. c. cum dilectus d̄ conſue. vbi tēpe cōſtructionis poteſt ep̄s ꝯſentire vt edificans apponat aliq̄ ꝯdictōs i p̄iudiciū iuris ep̄alis ſec⁹ ſi eccleſia eēt iā edificata.

3 ¶ † No. ꝙ ep̄s nō pōt donare cēteſimā vel quīquageſimā niſi eccleſie donatarie ꝯferat cōpetēs ſubſidiū idest quod ex ea portiōe donata cōpetēter ſuſtentari poſſit ſ̄m Jo. an. hic niſi eccleſia hēret tātū ꝙ poſſ; ſuſtentari q̄ tūc nō poſſet fieri iſta donatio q̄ nō ſubeſt cauſa ex qua eſt ꝑ ſe ſufficiēs optime ꝓbat̄ hoc hic cū dicit̄ ſubſidiū cōpetēs tribuit. Sed deīno dubito q̄ tex. hic dicit pro ſuis magnificare voluerit ſepulturis q̄ quādo cēteſimā; donat eccl'ie incōſtructe dat ad magnificādū ergo nō dat ad ſubſidiū tribuendum pōdera hn̄ q̄ videt̄ limitare dictū doctorū ⁊ ēt pōdera iſtū tex. dum dicit̄ i parochia ſua quia a cōtrario ſenſu ꝓbat iſte text. ⁊ canones antiqui ꝙ ep̄s nō poterit donare iſta; cēteſima; vl' q̄nquageſima; eccleſie ſite extra ſua; dioceſim ⁊ ſic ſ̄m omnes hic ⁊ ſ̄m modernos ſimplices relatoreſ i. d. c. bone rei reſtringitur iſtē text. ad ſuam dioceſi; ⁊ ſō nō poterit ēt donare ꝓ magnificandis ſepulturis eccl'ie exiſtēti extra ꝓpꝛiam dioceſim dicit tamē do. Ant. ꝙ eccleſie exēpte poſite in dioceſi ſua poterit donare q̄ licet ſit exēpta a iuriſdictiōe eius non tamē ē extra dioceſi; facit quod no. in. c. ſi propter de reſcript. lib. vi. ⁊ in cle. ne romani de electio. ⁊ dictum iſtoꝝ patrū ſuſtētat̄ ex text. iudicio meo mirabili in c. l; de ferijs vbi permiſſum eſt piſcari tempoꝛe feriaru; in honorē dei ꝓpter neceſſitatē dūmodo cōferatur pars piſcaminis eccleſijs in loco illo poſitis ⁊ adiacētibus ⁊ in ſimili allego ſingularē tex. i. l. ij. C. de anno. ciuili. li. xi. in ver. pauperibus noſtris ⁊ ibi dixit bar. ꝙ diſtributiōes que debēt fieri per epiſcopum pauperibus debēt fieri pauperibus ciuibus. Et ange. in

4 auct. de eccle. titu. in. § ſi quis ꝓ redēptiōe dixit. † teſtatoꝛ leganit certa; elemoſinā pauperibus quod intelligit̄ de pauperibus ſui domicilii. ⁊ bal. in. c. i. §. furtū de pace iuramen. firman. dixit qd̄ ſi iſte peſtifere ſocietates armigeroꝛum faciant rapinas in aliqua villa ⁊ poſtea aliq̄ moriant̄ ⁊ reſtitutio mandat̄ fieri ꝙ iſta reſtitutio ē fienda hōibus dicte ville quib⁹ rapine facte fuerūt allegat Raymūdū d̄ pena forti i tractu d̄ forma reſtitutionu; ⁊ Hoſt. i. c. cū tu d̄ vſu. dixit viurari⁹ extoꝛſit multas viuras i aliqua ciuitate alamanie ⁊ vſurarius moꝛit̄ alibi q̄re-ſtitutio deb; fieri i loco vbi extoꝛte fuerūt. Ita i caſu nō nō ē mirū ſi ſacri canones ſummo miniſterio dixerūt in dioceſi ſua quaſi iconueniēs reputarūt ꝙ redditus eccleſie cathedralis vel menſe epiſcopalis expenderētur extra parochiā. ⁊ iſtud iudico eē veriſſimū. Sed tu tn̄ pondera q̄ hoc nō colligit̄ niſi a contrario ſenſu ⁊ no. eccl'ie eccleſie nouiter edificande pone ꝙ epiſcopus vellet eligere monaſteriū i parochia ſua ſed i dioceſi aliena. ⁊ forte ille locus indigeret monaſticis regulis neſcio videre qualiter epiſcopus nō poterit propter augumētū cult⁹ diuini ⁊ ꝓpter neceſſitatē loci nec cōductores canonum ſi fuiſſent ſup hoc īterrogati cōtrariū ſtatuiſſent ar. glo. i. l. tale pactū. §. ſi. ff. d̄ pac. ⁊ audiui ꝙ multa monaſteria religioſoꝝ habūdātia mittūt d̄ redditib⁹ ⁊ īntroitibus ſuis ad alia mōaſteria eiuſdē religiōis ſita i aliena dioceſi q̄ ꝓp paupertatē nō poſſunt ſuſtentari ex eoꝝ ſacra vita venerande. Pōdera q̄ ſup iſtis neminem habeo conteſtem credo qd̄ vera ſint licet ex iſto ſicco riuulo fluant.

5 ¶ † No. ꝙ licet aliq̄d p̄ſumat̄ prima facie tamē recipit

a ꝓbationem i ꝯtrariū "facit ꝙ habet̄ in. c. is qui d̄ ſpōſa. ⁊ in. c. in noſtra de ꝓcurato. ⁊ in. c. ex parte de regula. ⁊

6 in aucten. ſed iā neceſſe. C. de dona. ante nup. ¶ † Nota quod ea que ꝯſiſtunt i facto non poſſunt certis regulis tractari facit quod dicitur in ſimili in. l. mora. ff. de vſu. ⁊ ſic quedam ſunt que magis itellectu ꝑcipi pñt q̄ꝫ verbis exprimi. facit quod habet̄ in. l. ratum ⁊ i. l. quod dicimus. ff. de ſolutio. ⁊ videtur hic tex. pro illo ſereniſſimo principe dn̄o Sigiſmundo impatore qui cū haberet filiū ⁊ illū deputaſſet ad ſtudia litterarum noluit itendere litteris ſed inſtabat doceri a patre arte; hiſtrionicā tanquam magis lucratiuam fertur pre; rñdiſſe nō poſſe doceri q̄ erat facti ⁊ certiſ regulis ea; tradere non poterat

7 tex. eſt hic pro dicto eius. ¶ † Nota ꝙ epiſcopus hanc donatōem facere pōt. nedum de bonis ſpectantibus ad mēſam ſuam ſed etiam ad eccleſiā cathedrale; ⁊ dicunt̄ de menſa quādo ſpectant ad ſolū epiſcopū vt ē gloſ. fin. in cle. i. de exceſ. prela. Si vero eēnt cōia inter epiſcopum ⁊ capitulū tunc dicunt̄ bona eccleſie ⁊ illa donare pōt

8 vt hic. ¶ † Not. quod vltra cēteſimam vl' q̄nquageſimā ſi pōt epiſcopus donare licet eccleſia ſit valde habūdās niſi cum auctoritate ſuperioris. Sed quis dicit̄ ſuperioꝛ hoc caſu papa ſecundū Inn. ꝙ ꝓcedit ſ̄m Hoſt. quando iurant epiſcopi in manibus pape. Sed ſi iurāt in manibus inferioris ille inferioꝛ erit ſuperioꝛ ⁊ cōiter tenetur facit quod habetur in. c. ij. de feudis ⁊ in. c. vt ſuper d̄ rebus ec. non alie. ſed hodie epiſcopi iurāt in manibus pape ergo requiritur ꝯſenſuſ papalis ⁊ iſtud ſequit̄ do. Card. tāquam verius ⁊ per ꝯſequens inferioꝛ non poterit diſpenſare cōtra iſtā decretalem ⁊. d. c. bone ſimiliter Do. meus Jo. d̄ imol. ē; ꝙ inferioꝛ poſſit diſputare ⁊ allegat ſingulare dictū Innoc. in. c. dilectus de tempo. oꝛ. qui dixit ꝙ vbi diſpenſatio non ē reſeruata pape ē ꝑmiſſa inferioꝛi per. c. nuper. de ſen. excōi. Tu adde ſingulare dictum Innoc. in. c. ij. de ſolu. vbi extēdit. d. c. nuper. loquens de abſolutione ab excōmunicatōe ad ſuſpenſionem vt etiam inferioꝛ poſſit reuocare ſuſpenſionem. Et vide ſingulare dictum Specul. in titu. de lega. § i. verſi. xxiij. ⁊ vide do. Anto. in. c. ij. de bigamis poſt Hoſt. vbi dixit. quod licet papa videatur alteri concedere quādo ſibi hoc non reſeruauit tn̄ ꝓcedit niſi reſeruaſſet ſibi penam quia tūc videt̄ reſeruata ſibi diſpenſatio licet aliter nō dicat̄. Et vide ꝓ illo dicto Innoc. ⁊ Hoſtien. i ſūma d̄ filijs preſbytero. §. qui' poſſit verſic. p̄rio. ⁊ vide Joācald. Joānem delig. ⁊ omnes modernos i. c. at ſi clerici § i. de iudi. ⁊ do. Abb. i. c. ꝑ tuas el tertio de ſymo. ⁊ i. c. d̄ ſymo. e. ti. ⁊ Jo. de imo. i. c. q̄ſquis de ele. Et miroꝛ de Jo. d̄ imo. hic q̄ ipſe i. c. poſt tranſlatōe; d̄ renūciatio. damnauit illud dcm̄ Innoc. nihil boni allegādo alibi habilem loc⁹ dicēdi ſed pro nūc hēas iſtas elegantes remiſſiōes.

9 ¶ Ultimo not. ibi ſiue plures ſucceſſiue. † ꝙ vbi donatio prohibetur

a ¶ In contrarium. Adde bal. in. l. fine poſſidetis in. ij. no. ⁊ i col. ij. ver. ſed quero C. de pba. doc. in. c. i. vt eccl'ia benefi. ⁊ in. l. ſi extraneus. de condi. ob cau.

tio ꝓhibetur vſqȝ ad certam quãtitatẽ nõ poſſunt fieri plures donationes ſucceſſiue vſqȝ ad illã q̃titatem quia ſi hoc videat̃ actum in fraudem facit.l.ſancimus.§.ſi quis autem.C.de donatio. et inducit iſtum tex.do.Pet.de an cho.ad queſtionẽ ſtatuto cauet̃ ꝙ cõdemnatus i centũ ipune.offendat̃ et eſt condemnatus in quinquaginta ex vna cauſa ex alia in alijs quiquaginta quod poterit im pune offendi per iſtum textum. Sed i cõtrarium allegat gl.fin.i.l.vbi fideiuſſor.ff.de ſolutio.arg.c.odia.de regu. iur.in.vi. Jdẽ tenet Bar.in.d.l.vbi fideiuſſor vbi refert ſe conſuluiſſe Luce. Et ſubdit ꝙ ſi iudex in vna ſnia dicit condemnam⁹ te in cẽtum vȝ ex tali vulnere i qnquagin ta et ex tali percuſſione in alijs quinquaginta ꝙ nõ fiet accumulatio vt dicat̃ ꝯdemnatus in centum p.l.vt dictes §.ſi.ff.de edil.edic. Tu adde Bal.in.l.ſi idem cum eodẽ ff.de iuriſdi.om.iudi.vbi refert do.Jol.de palarenſib⁹ ſenenſem ita ꝯſuluiſſe. Et vide eundem Bal.i.d.l.ſanci mus.§.ſi quis autem. et in.l.ii.§.i.ff.de condit.iſtitut. et i prime conſtitu .ffoꝝ. Adde Ang.in.l.ſi plures.ff.de pactis vbi dicit̃ ſi plures habent̃ loco vnius reputent̃ ꝓ vno. Et ibi dicit Ang. ꝙ vbi vitiaret̃ actus ſi non fieret coacervatio tunc fiẽda ẽ coacervatio.ſecus vbi eẽt odiũ et ideo dicit aliquis ẽ bannitus duabus bãnitionibus in qualibet pro quinquagita an poterit ipune offẽdi ex for ma ſtatuti diſponẽtis bãnitum in centum poſſe impune offendi. Et decidit quod nõ qꝛ nõ fiet coacervatio et al
10 leget gl.i.d.l.vbi ſubdit † ꝙ ſi aliqs bãnit̃ i qnquagita et ſi infra certos dies non ſoluerit fit exbannitus in cen tum quod tunc poterit offendi impune qꝛ iſta cẽtum que debẽtur ratione more eggreganda ſunt ſorti et pro hoc dicit ibi eſſe caſum i vltimo reſponſo clariorẽ de corpore iuris et idem voluit in.l.lucius.§.qui habebat et ibi Jo. de imo.ff.ad trebel. Et idem voluit in prima cõſtitu.ffoꝝ. vbi poſt Cy.queſiuit de receptãte bãnitum ꝑ quinqȝ dies interpellatis quod non fit coacervatio vt dicat̃ receptãs ſe ꝑ quinqȝ dies ad hoc vt puniret̃ pena ſtatuti adde etiã aȝ eũdem in.d.l.ſi idem vbi refert prefatam doctrinã bar. et dicit illam fore falſam ſi illa facta fuerunt de eadẽ riſſa qꝛ vnitas rixe inducit vnitatẽ facti licet maleficia.diſtin guat reſultantia ex facto.C.vnde vi.l.i.in glo. Conſtat enim ꝙ vbi vnum factũ ẽ radix omniũ obligationũ tũc fit
11 coacervatio alleget.d.l.ſi idem. † Et querit qd fiet de tẽpo ribus an fiet coacervatio et dicit ibi ꝙ non vnde ille q ſte tit per diuerſa ſemeſtria in ordine mẽdicantium non erit ꝓfeſſus et qui ſtetit in carcere eodem modo non dicitur ſtetiſſe per annum vt ſic amore dei debeat relaxari ex for ma ſtatuti diſponentis ꝙ is qui ſtetit per annum in car cere liberet̃ amore dei allegat nota.in.l.ſi.§.quotiens. ff.de publicanis et dicit hoc probari ex natura illius di ctionis per que ſignificat continuitatem.l.vrbanorum. §.ꝑnoctare.ff.de verbo.ſigni. Et idem voluit ipſe Ang. in.d.l.quotiẽs. Et ex iſtis habes ꝙ Ange.reprobauit il lam elegãtem doctrinã Bar.nec aliquis ſcribẽtium eu ſus ẽ reprobare. Tu vo adde ꝙ Bar.ſi ſubtiliter põde ret̃ ſẽſit illud ꝙ voluit Ang.nã i.d.l.ſi idẽ dixit ꝙ vbicũ qȝ eſſent plures eiuſdẽ cauſe generalis vt i actiõe tutelle ille ſpẽs ꝯuertẽtur et allegat.l.ſi qui ſeperatim.§.i.ff.de ap pella. et ſic ſentit aperte ꝙ quãdo plura facta veniũt ex ea dem rixa coacervant̃ et reputat̃ vna quantitas et ꝑ con ſequẽs Ang.male facit reꝑhendere Bar.male põderãs dictũ Bar.in.d.l.idem et tene menti quia eſt noua cõſide ratio ad Bar.ibi. Et etiã adde ꝙ contra doctrinã Bar. et cõem eſt caſus qui ad hoc nõ eſt ponderatus in.l.ſi.§.
12 pe.ff.de abigeis vbi dicitur. † vnus hodie furatus eſt vnã ouem cras aliã poſt cras aliã ita ꝙ ſurripiat decem iter pellatim an debeat puniri vt abigeus et ſi vt fur qs grauiꝰ puniat̃ vt abigeus et decidit̃ ibi ꝙ puniet̃ vt abige⁹ et ſic tra ctamus de odio et pene et tamẽ fit coacervatio. et ſic eius ẽ ibi deſtruẽs cõmunem opinionẽ et omniũ illã tex.allega ti contra Bar. et alios in.c.excõicamus.§.ſi qui vero de

heretic. Adde etiã ꝙ Ang.nõ bene loquit̃ et cõtra eum caſus ẽ i.l.paul⁹.§.gay⁹.ff.de li.cau.quẽ ipſemet allegauit ꝓ ſingulari i ſua repeti.l.ſi inſulã.ff.de v.obl.teſtator lega uit libertatẽ ſuo ſi ãno ꝯtinuato ſeruierit herẽdi ſi poſtea incipiat ſeruire et recedat deinde reuertatur ad ſeruien dum quod illud tempus coacervatur et conſequit̃ liber tatẽ. Jta dicamus in eo qui ſtetit per ſex menſes in car cere et poſtea fuit liberatus et iterũ fuit introductus ad carceres et ſtetit per alios ſex mẽſes quod vendicabit ſi bi locum diſpoſitio ſtatuti et ſic ẽ tex.ibi deſtruẽs ex toto opinionem ang. Eſt tamẽ verũ ꝙ mens ſtatuentium fuit de tempore continuato ſȝ fauor libertatis et elemoſine hoc inducunt per illum §.gaius et iſta menti cõmẽda. Di
13 cit ẽt do.Pe.hic † ſtatuto cauetur ꝙ alibratus i qngẽ tis teneatur mutuare pecunias cõmunitati modo quidã erat alibratus in ducẽtis et ſucceſſit titio alibrato in tre cẽtis an fiet accumulatio. Et decidit ꝙ non ſi ſtatutum emanauerat ãtequã ſuccederet titio ſecus ſi poſtquã ſuc ceſſit titio arg.l.ſȝ ſi plures.§.filio.ff.de vulg. et pup. et ita tenuit bar.in.l.qui fũdum.§.coheres.ff.ad.l.fal.vide ibi per eum dicit ẽt do.ant.inquantum iſtũ text.iducit ad cle. i.de rebus eccle.nõ alie.que permittit locationẽ fieri ad breue tempus ſine magna ſolẽnitatẽ ꝙ ſi cõtingat fieri ad breue tempus in eodẽ inſtanti puta tres quarũ queli bet fit ad qnquenniũ qꝛ tũc nõ valebit qꝛ videt̃ fcã i frau dem ſecus ſi fiat tempore diuerſo puta finita prima loca tiõe q̃ forte fuit ad ſex annos fieret poſtea alia ad ſex an nos ꝙ tũc bene teneret ex quo finita prima facta ẽ ſecũ da et ita dicit tenuiſſe lapum de caſtelliono et ita tranſit Jo.de imo. Ego vidi dubitari in facto Ferrarie de hoc et allegaui Lapum in ſuis allegationibus allegatiõe.xij. vidẽ q̃ dixi in repeti.rubri.de reb.eccl.nõ alie. ¶ Jn gl.i. Hoſt.hic dicit ꝙ fuerunt tres queſtiones.pria an licitũ ſit epiſcopo eidem vel diuerſis eccleſijs dare cẽteſimam vel quinquegeſimam et ad illã reſpõdet̃ in ver.inqſitõi vſqȝ ad ver.hoc ſemp ſecũda queſtio fuit q̃ȝ ponit gloſ. hic ad illam reſpõdet̃ in ver.hoc ſemp tertia fuit ſi men ſa epiſcopalis in tãtum habũdet ꝙ poſſet dare vltra an tunc poſſet et reſpõdet̃ ad hanc in verſicu.ſi vero et dicit ꝙ ſic cum auctoritate ſuperioris ẽ tollerandа et ẽ iſta diui ſio tamen Jo.an.tranſit cum gloſ. et notabis ꝑpetuo qꝛ
14 ꝓbat hic † ꝙ graue damnum põt pati in bonis ſȝ nõ cõ tingat in tota ſubſtãtia vel maiori parte ꝙ ẽ ſingularit̃ notandum ad limitationẽ.l.ꝓpter litem.ff.de excuſa tu.
15 et.c.frequens de reſti.ſpo.lib.vi. ¶ † Utrum autẽ i hac do natione debeat interuenire ꝯſenſus capituli gloſ.hic po nit opiniones do.Anto. et do.Pet.ſequũtur ſecundam opini.quod dẽat interuenire conſenſus.c.i.ꝑ.c.ſi epiſco pus.xij.q.ij. Do.Abb.dicit quod cõcluſio ẽ quod a pri cipio nõ põt de nouo ꝯſtruere monaſteriũ nec eccleſiam ſecularẽ cõſtructam monaſticis informare regulis ſine conſenſu capituli et ita intelligatur.d.c.ſi epiſcopus ſed poſtquam hec acta ſunt cum cõſenſu capituli poteſt ſol⁹ epiſcopus hanc donationẽ facere quia talis donatio eſt tunc neceſſaria mirum eſt de eo.quod non alleget Car dina.cuius cõcluſio iſta eſt formaliter et ita refert eum Jo.de imo. et ita reducant̃ opiniones ad cõcordiam. Tu pondera qꝛ formaliter hoc ꝓbat tex.in.d.c.ſi eps dum dicit monaſteriũ ꝯdicare voluerit hoc de conſenſu cõcilij ſui habeat licentiã faciendi qui etiam ſi de reb⁹ eccleſie aliquid quod detrimentum eccleſie nõ exhibeat eidem lo co donauerit ſit ſtabile vbi tex.requirit conſenſum quãdo eccleſia erigit̃ in monaſterium Sed quando fit donatio nõ requiritur cõſenſus capituli et i ſimili allego tex.fin. in.l.ſi pupilloꝝ.§.i.ff.de rebus eoꝝ per quẽ text.dicit ibi
16 Dy.Bal. et Bar. † eccleſia dat pignori rẽ ſuam cũ debita ſolemnitate poſtea lege ꝑmittẽte creditor illam vẽdit re quirit̃ ne ſolemnitas ciuilis aut canõica reqſita i aliena tionibus. Et decidũt quod non. Et idem voluit idẽ Bar. in auten.hoc ius.C.de ſacroſan.eccle. et vide ꝙ ipſe vo

lalit per illū.§.i.l.iij.C.ð pignoꝛi.ꝛ quod voluit do.Car
di.i.c.i.ð precarijs.ꝛ dixi in.c.nulli ð reb.eccle.non alie
nan.Et inquantum iſta glo.in fi.in verſ. qnquageſima
ponit opinio.hec ſecūda opinio tenet cōiter p docto.vt
nō ſolum de redditibus ſed etiam de poſſeſſionibus poſ
ſit epiſcopus hanc donationem facere immo expedien-
tius eſt eccleſie de poſſeſſione quam perpetuo donare
quinquageſimam partē redditūm.ꝛ hoc opinio mul
tipliciter probatur in textu. Goffre.dixit quod de mēte
iuris eſt vt eccleſia cathedralis retineat directū domini
um apud ſe verū donatē.Sed ſꝫ Jo.an.ñ appet vnde
hoc colligat goffre.Et ideo verius ē ꝙ in totum transfe
ratur iſta donatio.¶ Gl.in ver.poterit nota bñ eam qꝛ
extēdit diſpōnem.l.ſancimus.C.de donatio.ꝛ.c.ſi quis
ð ſeruis.xij.q.ij.vt non reuocetur quelibet donatio fcā vl
tra modum conceſſum a iure ſed dūtaxat vſqꝫ ad debitū
modū ꝛ ſi in diſpōne ſimpliciter diceret ꝙ donatio ſu-
pra modum facta non reuocaret ꝓut hic dicebat dꝫ eim
intelligi ſm alia iura.ꝛ hec glo.cōmuniter tenet lꝫ Phi
lipus aliter ſenſerit dicēdo ꝙ vbi ſunt plures donatōes
dꝫ de qualibet ſubtrahi certa pars.ar.l.ſi totas.C.de in
offi.dona.cōmuniter hic tenetur cōtrariū ꝛ reducitur ad
cōcordiam hoc modo ꝙ vbicūqꝫ eēnt facte plures dona
tiones ſimul nec appareret de anteriori tunc procederet
dictum Philipi ſm Jo.and.alias ſecus.¶ Jn gl.pre

a ¶ Complendam. Adde ad iſtā ꝯcluſionē d.alex.ð imol. in.l.celſus de vſuc.ꝛ late.d. Ant.de bu.hic

17 ſcriptōe.† ex ea habes quod titulus putatiuus ꝛ colora
tus non prodeſt ad preſcriptionē cōplēdā [a] vbi ius reſiſtit
licꝫ preſcribens erret in iure.c.dudum de decimis ꝛ pro
cedit hoc vbi ius eſt clarum.ſecus ſi ē probabiliter dubi
bitabile.qꝛ tunc lꝫ haberet in vero itellectu tamē pſcri-
bit tex.ē notabilis in.c.cum dilectus de cōſuetu.ꝛ ē glo.
hic ſingu.ꝛ melioꝛ de corpore iuris limitās alias glo.ꝛ
leges ſimpliciter dicentes minus iuſtū titulū pbere cāꝫ
preſcribēdi qꝛ procedūt quādo interuenit erroꝛ facti.ſe
cus quādo iteruenit erroꝛ iuris facit quod no. Archi.x.
q.iij.qꝛ cognouimus vide glo.in.c.ſi diligēti ꝛ in.c.de
quarta de preſcrip.ꝛ tex.in.c.i.de.preſcrip.in.vi.ꝛ quod
habetur in.c.cura.ð iure patro.ꝛ Bar.in.l.celſus.ff.de
vſuca.ꝛ vide no.glo.ꝛ bal.in.l.ij.C.de preſcrip.lon.tem
po.que pro libertate que dicit ꝙ vbi lex nō requirit titu
18 lum non ē opus titulo ꝛ ibi dicit bal.† ſtatuto cauet qð
poſſidens rem per.x.annos poſtea cōueniri nō poſſit qð
ſufficit bona fide poſſediſſe.x.annis licꝫ ſine titulo quia
ſtatutum non requirit titulum quod ē memoratu dignū
19 † Sed quomō reuocabit iſta donatio cēteſime vel qn
quageſime quādo eſt grauis eccleſie.dicit Jnn.ꝛ Uin.
petita reſtitutōe in integrum. do.An.dicit ꝙ ſi donatio
ſit facta intra ſūmā que ſit iure pmittente ꝓcedat dictū
Jnn.ſecus ſi fieret vltra ſūmam taxatam ſine licētia ſu
20 perioris quia tūc eſſet ipſo iure nulla.† Sed quando di
cit magnificare eccleſiā dic quādo iſtituit ibi clericos vl
tra illos qui erāt ad augendū cultum diuinū Petrꝰ ve
ro dicebat ꝙ dicit magnificare quādo de eccleſia nō ca
thedrali ꝓcuraret ꝙ fieret cathedralis quod ñ plꝫ Jo.
an.qꝛ eēt eximere a poteſtate epiſcopi qð facere ñ poſſet
21 c.cuꝫ iferioꝛ ð maioꝛ.ꝛ obedi.c.paſtoꝛalis.ſ.eo. ¶ †Sꝫ
an poterit i teſtamēto epūs iſtā donationē facere Jo.an.
ꝛ cōiter oēs tenēt ꝙ nō p iſtū tex.in verſi. largiri facit.c.
ad hec de teſta.Et ratio eſt teſtamētum refertur ad tem
pus moꝛtis.c.cum marthe de celebra.miſſe.quo tempo
re deſinit eſſe prelatus ergo tunc diſponere non pōt nec
tunc in teſtamēto ar.l.cum qui.ff.ð iuriſdictio.om.iudic.
facit gloſ. no.in.l.illa inſtitutio.ff.ð heredi.iſtituē.facit
glo.ſingul.viij.q.i.§.ex his vbi papa non pōt ſibi elige
re ſucceſſorem in moꝛte.Ego dubito de hoc qꝛ tex.iſte ꝛ
canones antiqui vtunt iſto verbo ꝯferat ergo ſiue i teſta
mento ſiue i actu inter viuos poterit fieri iſta donatio ꝛ
facit eccleſia dotanda equipatur filie vt dixit glo.in.c.cū
ſint de conſecra.eccle.vel alta.ꝛ illa pōt dotari in moꝛte
ergo ꝛ iſta ꝛ verbum largiri hoc poſitū refertur ad vo

23 lētes donare vltra ſummā.¶ †Ultimo dubitat hic do.
Anto.aliquis ꝯtraxit cum minore vel cū eo qui pōt reſti
tui i integrum an dicatur habere titulū vt poſſit preſcri
bere.ꝛ videt ꝙ ſic qꝛ talis hēt in ſe titulum lꝫ elidibilē
beneficio reſtitutionis ꝛ dicit ſe alias dubitaſſe ꝛ nō de
cidit qꝛ de hoc debet eē vna lex ſm eum dicēs ꝯtrarium
ſed de ea nō hꝫ memoꝛiam.ꝛ ſentit do. Anto.ꝙ iſte dicit
habere iniuſtum titulū. Jo.ð imo.allegat illā legē i.l.
in cāe la prima.§.iterdum cum.§.ſeq.ff.de mino.ibi enim
dicit emi a pupillo rem ꝛ tu illam rem emis a me an poſ
ſis preſcribere dicit ꝙ ſi tu ſciebas ꝙ emerā a pupillo
nō potes preſcribere imo hꝫ locū reſtitutio.Si vō igno
rabas ꝛ tūc ſi ego nō ſum ſoluēdo hēbit regreſſum con
tra te alias nō ꝛ ita ſi recte intelligat dictū do. Anto.ꝛ
Jo.de imo.hic videntur inducere ꝛ itelligere.§.illum cū
ſequēti.Tu vero pondera qꝛ tex.ille nō dicit ꝙ ille titu
lus emptionis erat iniuſtus nec ēt dicit ꝙ ille emptoꝛ nō
eſt in bona fide.Et cōtra dictū Joā.de imol.arguo hic
formaliter hoc modo vbicūqꝫ habetur titulus licet inſit
mala fides nihilominus propter diuturnitatē tpis pur
gat ꝛ tollit illa mala fides ꝛ iſtud fuit ſingulare dictū
Jnn.i.c.y.ð integ.reſti.vbi dicit ſi quis dicat ius eligēdi
ſpectare ad ſe ſuccumbit quia ꝯtra eum eſt ius cōmune
ꝛ ſic preſumit in mala fide niſi p diuturnitatē tēpis pro
baret illud ius ſibi cōpetere qꝛ tunc diuturnitas tempis
purgat illā malam fidem ð quo dicto fecit feſtū do.An.
in.c.cōſultationibus ꝛ ibi p do.Abb.ð iure patronat.ꝛ
in.c.ſi diligēti de preſcrip.ꝛ pro dicto eius eſt caſus ſin
gul.ꝛ vnicus in.l.fi.C.vnde vi.Et ibi dixit Bar.foꝛe ca
ſum ꝙ mala fides tollitur ſpacio.xxx.annorum imemoꝛ
eius ꝙ voluit Jnn.vbi ſupra.Jta dicamus i propoſito
ꝙ illa mala fides purgabitur ex tēpoꝛe diuturno.Et ſic
ſequitur quod dictum do.Ant.ꝛ ſequaciū procedat in
preſcriptōe longi temporis ſꝫ i pſcriptōe longiſſimi tē
poris erit ſecus ꝛ ē noua doctrina nec tacta per aliquē
ꝛ ita intelligas dubitatōem do.Ant.hic ꝛ hoc dictū de
mulcebit aures multorū. Pondera tamē ꝛ ſubtiliꝰ tex.
i.l.ſi quis cū ſciret.ff.ð vſucapio.pro emptore.in verſic.
non vſucapiet vbi emptoꝛ emens a luxurioſo ꝛ protinus
ſcorto daturus pecuniam ꝛ ſi emens a perſona priuile
giata nec eſt bonefidei emptoꝛ nec preſcribit ꝛ illum ca
ſum debuit allegare tantus pater ꝛ ſic defecit in ſuo ſa-
lutari.Et ad contraria allegata videlꝫ ad Jnnocen.ꝛ
Bar.reſpōde ſubtiliter ꝙ ē quedā mala fides pſumpta
ꝛ quedā mala fides vera.pmo purgat diuturnitate tēpis
mala fides pſumpta qa vna preſūptio foꝛtioꝛ tollit aliā
minus foꝛtē.c.afferte de pſump.l.i.C.q ꝛ aduerſus quos
.l.iij.§.i.ff.de minoꝛ.ſed mala fides vera nō tollit ex pſū-
ptione tempoꝛis.c.ij.de re.iur.i.vi.c.ſi.de pſcriptio.quia
in certis non certis locus ē cōiecturis.l.ſi certis annis
cum ſimi.C.de pactis ꝛ vidi dubitari de hoc ꝛ reſtrinxi
me ad iſtam diſtinctionē ꝛ allegaui Bar.i.d.l.ſi.loquē
tem de mala fide preſumpta cū ergo ſit i mala fide vera
vt in.d.§.interdum ergo nullo tēpoꝛe preſcribet ꝛ ita cō
ſului in facto in ciuitate Regina.Sed pulchra ꝛ noua
24 dubitatio poſſet moueri hic.† pone ꝙ iſta dos que ē cē
teſima vl quiquageſima caſu foꝛtuito pereat an tenebit
epiſcopus redotare eccleſiam vidi iſtā qōnem de facto in
patrono layco qui dotauerat capellam ꝛ dos perierat
an teneret redotare ſi volebat retinere iuſpatronatus ex
dote.ꝛ an extraneus ſi vellet dotare ð nouo admitteret
do.Anto.in.c.quoniā de iure patro.refert doctores di-
cere ꝙ patronatus ex dote nō perdit iuſpatronaꝰ ðſtru
cto edificio.Jdē ſi dedit fundum i dotē.ꝛ fundus perijt.
refert docto.dicere quod perdit iuſpatronatus ē tamen
equum ſm hoſti.ꝙ ſi extraneus in edificando ꝛ patro
nus antiquus cōcurrāt ꝙ epiſcopus aſſentiet patrono
ꝑferendo cū extraneo.Jdē dicit ſi cōſumpta dote aliqs
velit capellam dotare ꝛ dotet ꝙ p hoc acquiritur iuſpa
tronatus.xv.q.vltima.c.quicūqꝫ.dicit ēt ibi do.Abbas
ꝙ ſi eccleſia

14 †q ſi eccleſia ē ſine dote ⁊ nō pōt hēri recurſus cōtra eū
qui p̄rio eccleſiam edificauit vel conſecrari fecit acquirit
nouus patronus iuſpatronatus dotādo illam eccleſiā cū
cōſenſu epiſcopi. vȝ tamē requiri patronus primus. per
c. cum ſicut. de conſecra. eccle. vel alta. quod dicit eē notā
dum ꝓpter aliquas capellas que ſunt in eccleſiis conuen
tualibus. ⁊ ita dicit eē de mente Inno. in rubrica de iure
patrona. ⁊ ſic ſentiunt ꝙ ſi primus dotans vult redotare
15 preferꝫ extraneo volēti dotare. ¶ †Sed ſi nō reperiꝫ ex
traneus dotans an cogaꝫ patronus primus iterū dotaꝫ
nō aperiūt doctores. ⁊ iſtud eſt pulchrū ⁊ nouum in iſta
materia. ⁊ cōſului ꝙ tenereꝫ ⁊ allegaui tex. formalē i c.
vnde viuat in. c. ſi plures heredes. xvi. q. vij. ſm intelle
ctum Lauren. quē ibi ſequitur reuerēdus do. Archi. Et
allegabā rōnē formalē. eccleſia i dote equiparatur filie do
tāde a patre. glo. eſt ordi. in dicto. c. cum ſicut. de conſec.
16 eccle. ¶ †Sȝ ſi pater aſſignauit dotē filie ⁊ caſu fortuito
ē deperdita teneꝫ pater iterū dotare filiā. doctris fuit bar
to. magne auctoritatis in. l. ſi cum dotem. §. ſi poſt ſolutū
ff. ſolu. matri. Bal. in autē niſi rogati alias contra roga
tus. C. ad trebel. ⁊ in aucten. ſi captiui. C. de epiſ. ⁊ cleri
cis. ⁊ in auctē. quod locū. alias auctē. ex teſtamēto. C. de
colla. ergo. ⁊ ita videtur dicendum in caſu iſtius decreta
lis niſi eccleſia cathedralis pateretur de hoc graue detri
mentum ex illa redotatione. qꝛ tunc non poſſet epiſcopus
facere per iſtum tex. ⁊ nūc habes limitationē nō ꝯſidera
tam ab aliquo doctore. qꝛ hic dꝫ ꝙ nō pōt ep̄us largiri
vltra quinquageſimam vel centeſimam niſi de auctori
tate ſuperioris nihilominus qñ aſſignauit quinquageſi
mam ⁊ eſt deperdita pōt aſſignare aliam quinquageſi
mam ſi non eſt graue detrimentum eccleſie. ⁊ de hoc refe
ramus ingentiſſimas gratias ſummo creatori.

1 P Ropter. †Donatio pōt p donato
rē reuocari nō p hērdē eiꝰ
qui tacuit de ingratitudine donatarij in caſi
bus hic expreſſis. h. d. Primo ponit dictum
ſecundo exemplificādo ſpecificat ibi niſi. tertio moderaꝫ
2 ibi tamen. ¶ †No. p̄rio ingratitudinē eē maximū viciū
a vt donatio pfecta reuoceꝫ *. Eſt. n. vētus vrens ⁊ ſiccās
fontem miſericordie rorem pietatis fluenta gratie vt in
quit Bernardus ſup canticis Salomonis. vt refert hic
Jo. and. ⁊ ꝓuenit iſtud viciū ex ſupbia. qꝛ plerīqȝ putāt
omnia ſeruicia ſibi debita. vid Valeriū preclare ſcribētē
in titu. d ingratis. ⁊ ibi exclamat de igratitudine cōmiſſa
cōtra Marcum Tulium Ciceronē. Quis inquit caſuȝ
marci tulij ciceronis deplorare poſſet cum alter Cicero
nō exter. vide. d. Bal. in titu. de pace ꝯſtan. in. ij. colū. i. c
ho credimus recepturos. vbi dicit ꝙ ille qui donat ⁊ in
dulget beneficia ⁊ gratias facit ſperat inde grata ſerui
cia recipere alias non eēt facturus. ⁊ ideo nimirum ſi in
grati perdunt grām. qꝛ oppoſitum diſſoluit propoſituȝ.
3 ¶ †No. ſecūdo hic quattuor caſus in qbus donatio pt
reuocari propter igratitudinem. Primus eſt qñ dona
tarius intulit impias manus cōtra ipſum donatoreȝ. Et
idem dicas ſi nō per ſe intulit i pias manus ſȝ p aliū cō
tra donatorem. ⁊ qꝛ tūc habebit locū iſte tex. ſm Jo. an.
p. c. mulieres de ſen. excōica. ⁊. c. ſi quis ſuadente. xvij. q.
iiij. Et pondera diligēter iſtū tex. inquātū dicit i pias ma
nus ⁊ non dicit ſuas. quia tunc ꝓcedit dictum Joā. and.
Sed ſi tex. expꝛeſſiſſet ſuas manus nō haberet locū dictum
Jo. an. qꝛ tunc venirēt manus ꝓprie ⁊ nō manus alteriꝰ
⁊ ad hoc allego dictum Bal. in. c. i. §. iniuria ſeu furtum
d pace iura. fir. vbi dixit ſtatuto caueꝫ ꝙ ſi qs ſuis maibꝰ
occideret aliquē puniꝫ certa pena ꝙ nō cōpheṅdeꝫ ille
qui fecit occidi p aliū. ⁊ ad hoc allegat Jaco. d bel. licet
cōiter canoniſte dicant fuiſſe ſingulare dictū Jo. an. in. c.
ſicut dignum de homicid. pro quo vide do. Domini. i. c.
ſi qs viduam. l. diſt. ⁊ ita temperabis dictū Jo. an. ⁊ do
ctorum hic ſequatiū. ⁊ idem dicit hic Jo. an. ſi nō intulit
impias manus ſed pedem. qꝛ verberat donatorē cuȝ pe
de. ⁊ eſt veruȝ dictum tex. n. hic inquantum ponit exem
plū de māibus impiis donatoris frequentiorem contin
gentia facti. vnde idem erit ſi pedibus aut digito per
cuſſerit. argumento glo. in. l. tale pactum. §. fin. ff. de pac.
Et limita hoc niſi cauſa iſtius iniectionis manuum im
piarum fuiſſet ipſe donator ⁊ donatarius ſe defendendo
intuliſſet manus impias cōtra ipſum. qꝛ tunc imputare
tur donatori ⁊ ceſſat ⁊ diſpō iſtius tex. inquātū dicit ma
nus impias. qꝛ tunc nō dicerētur impie ſm Jo. an. hic.
Tu allega tex. ⁊ Barto. in. l. cum in tabulis. §. i. ff. de his
quib. vt indig. vbi licet legatum reuoceꝫ orta inimicitia i
ter teſtatoreȝ ⁊ legatariuȝ non tñ reuocatur qñ cā illius
inimicitie fuit ipſe teſtator. Facit text. in. l. miles. §. rea. ff.
de adult. ⁊ quod voluit ibi Cy. ⁊ Bar. teſtator legauit
centū eccleſie ſi eccleſia eum ſepelierit in eius cimiterio q
poſtea moritur excōmunicatus. nec pōt ſepeliri in eccle
ſia ꝙ nihilominus ſibi imputeꝫ. qꝛ cauſa illius denegate
ſepulture ipſe fuit. facit. l. prima. §. cum quis. ⁊ qd ibi di
cit Bar. ff. de cōdictionibus. Facit etiā qd in ſimili dixit Bart.
i. l. oēs populi. de iuſti. ⁊ iure. ſtatutū punit facienteȝ ſan
guinem in palacio intelligiꝫ de eo qui impie ⁊ iniurioſe
ſanguinē fecerit voluit Bal. in. l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ i
l. decuriones. C. ex qui. cau. infa. irrog. ⁊ do. Pe. i cōmē
to. c. i. de conſti. Facit. c. ille gladium. xxiij. q. iiij. vbi eſt
caſus ſingu. ꝙ nō dicitur capere gladium ille qui iuſtitia
mediante capit. facit nota. tex. in. c. nō eſt crudelis. xxiij.
q. v. Et vide ludo. roma. in conſilio. xxv. incipiēte ꝓ deci
4 ſione. ⁊ belliſſime do. Pe. de ancha. hic. ¶ †Pone ꝙ
iſte donatarius eēt index ⁊ donator accuſareꝫ corā eo ⁊
iuſtitia mediāte eū torqueret an diceretꝫ impias manus
in eū intuliſſe. ⁊ determinat ꝙ nō. qꝛ rōne officii illud fecꝫ
⁊ neceſſitatis. l. munerū. §. iudicādi. ff. de mune. ⁊ hono.
ſecus ſi fuiſſet aduocatus ꝙ ē officiū voluntarium. l. poſt
legatū. §. aduocatuȝ. ff. de his quib. vt indig. facit in ſimi
5 li elegās dictū do. Bal. in. d. l. decurioneſ. ¶ †Statutū i
quit diſponit qd homicida nō poſſit eē de prioribus. ⁊ q
dam tāquam poteſtas multos fecit decapitari an vendi
cet ſibi locū in eo ſtatuti pena. ⁊ dicit ꝙ non voluit do.
Bal. in pallega. c. i. ⁊ vide eundē Bal. in. l. vetą. C. q ac
cuſa. non poſ. ⁊ adde. c. ſi pfodiens. de homicid. Limita
ēt niſi ignorāter percuſſiſſet donatorē ſm Joā. an. hic. qꝛ
tunc lȝ puniretꝫ actiōe iniuriarū nō tamē propter hoc re
uocaretꝫ donatio. argu. l. ſi quis ignorās. ff. loca. ⁊. l. ideȝ
apud. §. ſi quis virgines. ff. de iniur. ⁊. c. ſi vero. de ſen. ex
cōmu. ⁊. c. in lectum. xxxiij. q. ij. ⁊ glo. in. c. i. quibus mo.
feu. amit. ⁊ in. c. hi qui. xxvij. q. i. ⁊ vide pulchra dicta q
rettuli in. c. per tuas. de ſimo. ⁊ de iſto verbo impias ma
nus. vide tex. in. l. ſi. C. de reuoca. donatio. ⁊ vide text. iu
riſcōſulti in. l. alimenta. §. i. in ver. illata manu. atrocius
eē pulſatos. ff. de libe. agno. Et per iſta intelligis. l. illā fi
nalem quantū ad primum caſum. Secundus caſus ē qñ
aſſumpſit atroces iniurias inferre. ⁊ intelligiꝫ de iniuria
verbali alias ſuperflueret iſte caſus ꝓpter caſum prece
dentē. vide iuriſcōſultū in. d. l. alimēta. §. i. in verſi. contu
melijs patronos violatos ſȝ formaliter verba huius tex.
poſita ſunt in. d. l. ſi. †Diciꝫ autem atrox iniuria reſpectu
pſone loci tēporis ⁊ facti. inſti. d iniu. §. atrox. l. pretor. §.
atrocē. ff. eo. l. atrocē. C. eo. c. ſicut dignū de homi. l. reſpi
ciendum. l. aut facta. §. delinquūt. ff. de penis. l. ſi quis in
hoc genus. C. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ idem ſi donatorē fugaue
rit vel captū tenuerit. arg. c. nup. de ſecun. nup. Tertius
caſus eſt qñ damnū in rebus donatoris inferre preſum
pſerit. Sȝ quando diciꝫ damnū graue. Jo. an. ꝯcludit ꝙ
ſtabit in arbitrio iudicantis. facit ꝙ not. glo. not. i. c. ſedes
de reſcrip. que dicit ꝙ ſtatur in arbitrio iudicis qs diceꝫ
maior vel dignior. facit ꝙ no. in. c. de appella. ſupra d ap
pel. vbi que cauſa diceꝫ magna vel parua ſtaꝫ arbitrio
iudicis gl. in. c. ſi. de re iudi. in. vi. hꝫ in aucten. niſi breuio
res. C. de ſen. ex peri. recitā. facit dictum Hoſti. in. c. cum
parati de appel. vbi ſtatur arbitrio iudicis an credaꝫ nū

a ¶ Reuoceꝫ. Liū ad h dec. in. l. ſi pater. §. i. ff. d reuo. do. ⁊. d. alexan. de imo. in ꝯſi. xlij. in. iiij. parte.

cio.facit dictū Bal.l.c.cōſtitutus el primo ꝺ appellatio.
vbi ſtaſ arbitrio iudicis ꝗ delicta dicanſ grauia.fac dcm̄
Ja.bu.in auc.ei.C.de tēpo.appe.ꝙ ſtaſ arbitrio iudicis
qn̄ appellat⁹ dr̄ nimiū pcurrere.voluit Jo.an.in.c.oblate
de app.facit dcm̄ Bar.in auc.minoris.C.q dari tut.poſ.
ꝙ ſtaſ arbitrio iudicis qn̄ debitū dr̄ paruū vel magnū.ꝛ
in.l.ſi cōſtāte.ff.ſolu.ma.dixit ꝙ ſtaſ arbitrio iudicis qs
dicaſ paup.gl.in auc.pterea.C.vn̄ vir ꝛ vxor.facit ſingu
lare dcm̄ Bal.in.l.i.C.ſi aduer.vēdi.pignor.vbi dicit ꝙ
ſtaſ arbitrio iudicis qn̄ minor dr̄ paſſus magnū detrimē
tū.ꝛ iſtud ē melius ꝙ allegari pōt ꝑ dicto Jo.an.hic fa
cit tex.in.d.l.i.facit dcm̄ Bal.in.l.edem.C.locati ꝙ ſtaſ
arbitrio iudicis qn̄ inquilinus dr̄ deteriorare domū fac
dcm̄ Jo.an.in.c.ſignificātibus de offi.deleg.vbi ſtaſ ar
bitrio iudicis ꝗ pſona dicaſ miſerabilis.ꝛ i.c.qm̄ freqnē
ter.vt lite nō ꝯte.dicit ꝙ ſtaſ arbitrio iudicis qs dicaſ ſe
nex.ꝛ in.c.cū opꝫ de accuſa.dixit ꝙ ſtaſ arbitrio iudicis
qs dicaſ inimicus ꝛ facit qꝺ no.p oēs in auc.qꝺ locū.C.
ꝺ colla.ꝙ ſtaſ arbitrio iudicis ꝗ dos dicaſ magna vel p

a¶ Parua. Adde bald. in auc ꝓterea i ſ. C.vnde vir. ꝛ vxor. Que aūt dos dicaſ maxima vide per ang.in auc. de nup.§.hic itaqꝫ.q hoc late diſputat.

6 ua^a.Et iſta ſūt optia ſimilia ñ collecta p aliquē niſi a me
ꝑ dicto Jo.an.vide ꝗ dixi in.d.c.de appellatiōib⁹.ꝛ cū
iſto dicto Jo.an.trāſeūt cōiter oēs Nec ob.c.freqnēs de
reſti.ſpo.in.vi.ſm eos vbi reqrif ſpoliatio oium bonorū
vel maioris ptis.qꝛ ꝓcedit cāu illo.ꝛ ita rn̄dēt ad.l.pp
litē.ff.de excu.tuto.Tu pōdera tex.in.d.l.ſi.in ver.iactuſ
mora infert quē leuē ſenſum ꝛc.a quo eſt ſūptus iſte tex.
vbi nō ꝺclaraſ quātū dꝫ cē iſtud.dānū.ꝛ iō ſequiſ doctri
nā.c.de cauſis de offi.deleg.vt ſteſ arbitrio iudicis.Sꝫ ſi
mi⁹ vbis dareſ audacia forte errāt oēs ꝛ p hoc tex.auc.
hec quoqꝫ ars ꝙ mater in ver.ſi totius ſubſtātie molitus
eſt iacturā.C.de reuo.dona.vbi reqrif dānū totius patro
ni vel ſaltē maioris ptis.Ergo ſequiſ qꝺ iſte textus dꝫ in
telligi ſm illū.ꝛ ſic ē male dcm̄ ꝙ ſteſ arbitrio iudicis ex
7 ꝗ hēmus caſuꝫ legis expreſſum.¶ †Quid ſi eēt melior
res quā hēret in bonis vtrū hēret locū iſte tex.dico ꝙ ſic
p tex.qui nō ē alibi in.l.ſūma cū rōne.ff.ꝺ peculio.Quar
tus caſus ē qn̄ pſumpſit inferre piculū vite lꝫ effectus nō
ſit ſecutus.ſimile hr̄ in.c.pro humani de homi.in.vi.Ad
ditur ꝛ qntus caſus vltra cōnumeratos hic qn̄ donator
in donatōe adiecit modū q nō ſeruaſ a donatario qꝛ tūc
reuocaſ donatio vt in.d.l.ſi.quē caſum papa hic non po
ſuit ex eo qꝛ loquiſ de ingratitudine ꝓprie ſumpta.Ad
diſ ꝛ ſextus caſus ſi donatarius nō alimētauit donatorē
paupeꝫ.iſta ē gl.ſing.in.d.l.ſi.ſꝫ gl.ſinglis in.l.in ꝯdēna
tione.ff.de reg.iur.ſenſit ꝯriū vꝫ donatariū nō teneri aleſ
donatorē.qꝛ hoc nō ꝓbaſ iure.Cy.ꝛ Ray.i.d.l.ſi.vt re
fert.do.Pe.de anch.hic dicūt.aut donatio ꝯſiſtit in ma
gna re ſeu ꝗtitate ꝛ hēat locū gl.d.l.ſi.aut ꝯſiſtit in pua
re ſeu ꝗtitate ꝛ ꝓcedit gl.ꝯria.ꝛ ē diſtinctio ſatis equa
qꝺ ē bene notā.ſm.d.Abb.pro iſtis mulierculis maxie
ſenibus ꝗ donarūt pene oia bona ſua.ꝛ donatarij negli
gūt eas alimētare.ꝛ cōiter doctores hic ſequunſ iſtaꝫ di
ſtinctionē.Sꝫ Ang.in.d.l.ſi.dicit illā gl.fore notabilē ſꝫ
iure ñ ꝓbari.ꝛ iō doc.cā rephēdūt ſꝫ cū bal.ibi dīc doc.
cōiter tenere gl.in.d.l.in ꝯdēnatiōe.poſtea refert diſtin
ctionē Cy.ꝛ ſaly.ibi refert quoſdā tenere ꝙ gl.in.d.l.in
cōdēnatiōe.ꝓcedat in donatore rei ſingularis.ſꝫ gl.in.d.
l.in cōdēnatiōe ꝓcedat in donatiōe omniū bonoꝝ.Alij.
dicūt ſm eū aut ē factus egenus donator pp donationeꝫ
quā fecit ꝛ tūc dꝫ alimētari.Et ē rō qꝛ ſi nō tradidiſſet ſed
tm̄ ꝓmiſiſſet poſſet deducē ne egeret.aut ex alia cā ꝛ tūc
nō teneſ alimētare.Ipſe vō ibi dicit qꝺ iura allegata p
gloſā parū faciūt ſm opinionem eius que ſibi vr̄ vera ꝛ
equa.ꝛ ꝯria glo.ſapit impietatē imo infert ei nō leuē in
iuriā cū ad antidora ſit obligatus.l.ſꝫ ſi lege.§.conſuluit
ff.de peti.heredi.vn̄ vſqꝫ ad ꝯcurrentē ꝗtitatē fructuum
rei donate ꝺ equitate teneſ ei ꝯferre ꝑ alimētis.als igra
tus vr̄ dicit tn̄ cogitabitis.Sꝫ idē Bal.in loco exneo i.c.
8 i.de notis feudoꝝ i ſi.dicit † ꝙ vbi rōne pſone daſ priuile
giū vel rōne ꝯcaus vt in donatore nō teneſ qs niſi quate
nus facere pōt dꝫ ei remitti vn̄ viuat qꝺ hn̄ficiū hꝫ retinē
do ꝛ nō hꝫ petendo.qꝛ donator a donatario alimenta ſi
petit ꝛ tn̄ pro alimētis retinet qꝺ donat gl.ē ſing.ſm eū
in.d.l.in ꝯdēnatione quā quidā reprobāt p no.in.d.l.ſi.
Sꝫ dicit ꝯſidera qꝛ gl.illa ē va.qꝛ directe nō pn̄t peti ali
mēta reuocabiſ tn̄ donatio.qꝛ donatarius eſt ingratus.
Et dicit ꝙ hoc ꝓcedit in ſimplici donatiōe iſta ſūt forma
lia vba ſua.Ex dcō Bal.nō apparet clare qd velit ſenti
re tn̄ ꝯſidera qꝛ gl.in.d.l.ſi.pōt ꝯfundi hac rōne text.ibi
ꝛ hic fundat ſe ꝯ donatariū in his ꝗ cōſiſtunt in cōmittē
do denegādo alimēta ꝛ nō in obmutēdo ꝛ grauius deli
ctū eſt cōmittere ꝗꝫ obmittere.vt in.l.ſi mora ꝛ ibi Bar.
ꝛ Bal.ff.ſolu.ma.nihilominus.teneo gl.vt veriſſimaꝫ.in
d.l.ſi.primo p iura allegata in ea nā in illa.l.alimēta in
pn̄.priuaſ pronus iurepſonatus denegando alimēta li
berto paupi.qꝛ iudicaſ ingratus pp opas ad quas ſibi
teneſ libertus.ꝛ tn̄ pronus fecit illū de nihilo aliquid vt
in.l.qꝺ attinet.ff.de reg.iur.nōne multo fortius donata
rius vt ingratus priuabiſ donatiōe denegando alimēta
donatori cū nō hēat ab eo cāꝫ lucratiuā.ꝛ faciat rō viua
ſumpta ex illa.l.ſi.ꝛ ex textu iſto maior offenſio eſt dene
gare alimēta paupi per.c.paſce fame morientē.ꝛ per.l.
vel negare.ff.de libe.agno.ꝗꝫ inferre graue dānū in reb⁹
argu.l.ſancimus.C.de ſac.ſan.ecc.nihilominus reuocaſ
donatio pp graue damnū illatū in rebus.ergo multo for
tius reuocabiſ pp denegata alimēta.ꝛ gl.in.d.l.ꝯdēna
tiōe ſi ſubtiliter pōdereſ nō eſt ꝯria gl.d.l.ſi.Dicit.n.ꝙ
nō inueniſ qꝺ donatarius teneaſ alimētare donatorē qꝛ
iſtud eſt veriſſimū.qꝛ nō ē dare.l.expreſſaꝫ de hoc in iuſ
ſꝫ p idēptitatē rōnis ꝗ rō allegaſ ꝓ lege vbi lex nobis de
ficit.vt in cle.i.de elec.ꝛ ibi late dixi in pnc.Et ex iſtis nō
opꝫ tm̄ inſiſtere ꝛ dicere ꝙ ille gl.ſunt ꝯrie qꝛ vere ñ ſūt
Et pōdero gl.in illa.l.ſi.ꝗ illa iura allegat in arg.ꝛ ma
le fecit Saly.ibi dicere ꝙ gl.allegat iura ꝗ nō probāt ex
quo glo.allegat illa in argumētū.qꝺ ē ſubtilis inductio.
vt ꝓbat tex.in.c.forus.§.argumentū.de vb.ſigni.ꝛ iſtud
9 tene mēti.¶ †Et qrit hic Jo.an.qd ſi donatarius tēpta
uit inferre graue dānū ſꝫ nō intulit an hēat locū iſte text.
vr̄ ꝙ ſic pſumpſerit.ꝛ.d.auc.hec quoqꝫ ars ꝙ mater i v.
molitus.Sed Jo.an.hic dicit ꝙ in penis imponēdis ñ
ſufficit affectus niſi ſequaſ effectus fallit vbi reperiſ iure
cautū ꝯriū vt hic qn̄ pſumpſit iferre piculum vite.lꝫ do.
Ant.ꝛ do.Pe.dicāt Jo and.ſentire ꝙ vbi agiſ de dāno
vel iniuria pſone ꝙ tūc ſufficit tēptaſſe.Tu pondera.d.l.
ſi.in ver.iacture molē ingerat vel vite piculū intulerit.q
tex.ꝯdicit huic inquātū dicit pſumpſerit.ſiue ḡ agaſ ꝺ p
iudicio rerū ſiue vite reqriſ effectus.ꝛ ſic nō vr̄ hn̄ diceſ.
Et ad iſtū tex.inquātū dixit pſumpſerit poſſet rn̄deri ex
ponēdo.i.pſumptuoſe intulerit p tex.ꝛ gl.in.l.ſi.ff.ꝺ rex
ditl.ꝛ in.l.ſi.C.de do.ꝓmiſ.ꝛ i.c.i.&co.Et pondera etiā
dictā auctē.hec quoqꝫ ars qꝺ mater in vſi.ſi vite eius inſi
diatus ē ſi manus intulerit.qꝛ in illis vbis denotat effe
ctū.ꝛ in ver.ſubſtātie molitus ē iacturā.qꝛ vr̄ ſicophāta
dignū ꝙ ille tex.requirat ſolā conatū in dānificandis re
bus.ꝛ in inſidiāda vita ꝛ iniciēdo manus impias requi
rat effectū ꝯ no.in.l.in ſeruoꝝ.ff.ꝺ penis.Pōdera ſi dici
pōt ad ſaluādū illū tex.inquātū dicit molitus cū effectu.
ꝛ ita ſuppleſ.Poſſet ēt dici ꝙ ex quo ille tex.dicit totius
ſubſtātie voluit inducere hāc ſpālitatē ꝙ vbicunqꝫ quis
conaſ dānificare ſuū donatorē in tota ſubſtātia illius ſuf
ficiat affectus ſꝫ nō eſt bona rn̄ſio p.d.l.in ſeruoꝝ.Et lite
niſi fuiſſet donatio remuneratoria qꝛ tūc nō poſſet reuo
cari pp ingratitudinē ꝛ allegaſ tex.ꝺ hoc in.l.ſi pi.§.i.ff.
eo.gl.ibi tꝫ iſtud ſed nihil allegat.gl.i.d.l.ſi.allegat illū
.§.i.ꝛ dicit illā.l.ſi.nō hēre locū in donatiōe remunerato
ria.ꝛ vbicūqꝫ locut⁹ ſum de iſta mā ita tenuit.ſꝫ nūc pon
10 dera qꝛ doctores oēs hic ꝗnnt.† factū eſt pactū de ñ re
uocādo donationē an poterit reuocari pp īgratitudinē.
ꝛ ꝯcludūt oēs ꝙ ſic per.l.qro.§.interlocatoreꝫ.ff.locati
ecce nūc ꝙ lꝫ donatio ſit irreuocabilis nihilominus pp
ingratitudinem

ingratitudinē eſt reuocabilis.ſʒ.d.l.ſi pat.§.i.dicit φ ſi donauit illi q liberauit me a latrunculis talis donatio eſt irreuocabilis.ergo ſequit φ pp ingratitudinē ſiet reuocabilis.q2 iſta ſtant ſimul φ donatio dicat irreuocabilis. ⁊ tamen propter ingratitudinem reuocat ⁊ ſic ille tex.nō pbat illud ad φ cōis doctrina omniū allegat.Unde gl. in.d.l.ſi.dat duas ſolutiōes ad illū.§.i.Prima eſt φ idō nō reuocat q2 fuit remuneratoria.⁊ in hac ſolutione gl. ibi nō perſiſtit.Dat ſecūdam ſolutionē ⁊ in hac pſiſtit φ ibi donatio fuit ob cām.⁊ ſic nō pbat ille tex.cōem opinionē.Tertio allegat tex.d.l.ſi.dum dicit oēs donatiōes reuocant pp cās ibi poſitas.ergo cōprehendit donatio remuneratoria.Et ſi dicat amice pſidera tex.hic in verſi. liberalitas reuocat pp cās ſ poſitas ſʒ remuneratio ſi eſt liberalitas ergo.Ad qd rñde φ ſatis ē liberalitat] pſideratio φ nō poterit cōpelli aliqua actōe ad remunerādū. Et lʒ i.d.§.i.dicat qd ē irreuocabilis.Rñdeo ⁊ aliter vr qd ſunt plures modi reuocādi.q2 fuit facta motu vl fuit in menſa vel nō fuit inſinuata.vñ iſtis modis verificatur tex.ille qd ſit irreuocabilis.⁊ idō Barto.ibi dicit φ ille.§. iuncta.l.acquilius eo.titu.pbat φ donatio remuneratoria nō indiget inſinuatiōe.[a] ſʒ quo ad cās hic expreſſas.⁊ in.d.l.ſi.q ſapiunt delictū donatarij illud verbū irreuocabilis nō verificabit.q2 induceret dōatarius ad malignādū.⁊ mihi vr φ iſta ſit pura veritas.⁊ per hoc limitabit §.i.p iſtū tex.⁊ ſimiles.⁊ iſta meā cōmēda.q2 noua nec tacta ab aliquo.Limita ēt nō hēre locū qñ interuenit pactum de nō reuocando donationē pp ingratitudinē.Circa qd pcludit φ ſpec.§.i.verſi.qd ſi pactū tʒ tale pactū nō valere.q2 vr inuitare quē ad delinquēdū p.l.cōuenire.ff. de pac.do.Jo.an.ibi in addi.dicit qd ſi poſt cōmiſſaʒ ingratitudinē ſiat iſtud tʒ q2 dolus pteritus remitti pōt vt no.in.l.ſi vnus.§.illud.ff.de pac.Tu vide Jo.de imo.pſi. ſuo.xxxvi.Si vero ingratitudo ē cōmittēda ⁊ ſic futura nō tʒ pactū.⁊ ita pcedat dcm̄ Spec.vbi interueniſſet iuramentū.allegat no.in.c.quēadmodū de iureiur.⁊ iſtud dictū Jo.an.ē mirabile φ iuramentū firmet tale pactuʒ do.Ant.dicit iuramentū nō poſſe firmare tale pactū q2 eſt ꝯ bonos mores.poſtea dicit vel teneas dcm̄ Jo.and. p.d.c.quēadmo.vbi iuramētū tʒ ſed iurāti ſuccurrit per denūciationē euāgelicā.⁊ ita tranſit hic Jo.de imo.Tu
11 adde Bal.in.l.ſi.C.d bo.liberto.† vbi dicit nō valere pactū p φ patronus renūciat iuri reuocādi libertū in ſeruitutē pp igratitudinē q2 inuitaret libertū ad delinquēdū. Et idē dicit in alijs donationibus.vt in.l.ſi.C.de pac.idē Bal.dixit φ vʒ tale pactū quo ad ingratitudinē pteritā ſʒ quo ad futurā nō per.d.§.illud.Sʒ idē Bald.in.c.i.de feudo guardie dicit aut illa ingratitudo oriſ ex ꝯtu puta q2 vaſallus alienauit feudū dño icōſulto ⁊ tūc validū ē pactū de nō reuocādo pp ingratitudinē ēt futurā reſultātē ex ꝯtu.Aut ē ingratitudo reſultās ex delicto cōmiſſo dolo malo ⁊ tūc tale pactū nō valeat.alle.d.§.illud vide Bal.in.c.ſi cautio de ſi.inſtru.Sed idē Bal.in.l.i.de
12 rerū diuiſio.q.iij.† querit an valeat pactū φ p feloniam vaſallus nō perdat feudū.⁊ arguit p ⁊ ꝯ poſtea ſoluit ſi ē felonia in obmittendo valet tale pactū.ar.l.diuuſ.ff.ad ſille.ſecus dicit ſi felonia cōſiſtit in cōmittēdo poſtea ſubdit φ.d.l.diuus nihil fac q2 loquit poſt factū ⁊ i quodā delicto qd ex priuilegio dñi ē delictū nō ſui nā.hic vero loquimur ante factuʒ.ergo.⁊ idō ſoluit aut talis felonia eſt crimē ſed forte eſt obmiſſio ⁊ valet pactū.q2 reuerētia q debet iure ꝯtus ⁊ ſi iure pſone remitti pōt vt pulchre loquit tātus doctor ex cuius doctrina aperti ſunt oculi veſtri de iuramento.aut nihil dixit mihi.aut vr qd iuramētū nō firmet illud pactū d ingratitudine futura reſultāte ex delicto ⁊ moueor.ſunt qdā boni mores nāles ⁊ ſunt qdā boni mores ciuiles iuramētū ꝯ bonos mores ciuiles ſic.ita no.in.c.cū ptingat de iureiur.⁊ in regula nō ē obligatoriū in.vi.ſʒ cāe hic poſite pcernūt bonos mores nāles ergo ſequit φ tale iuramentū nō pōt firmare tale pactum ex quo eſt ꝯ bonos mores nāles.Scdo eo ipſo φ iuro nō reuocare donationē pp igratitudinē tale iuramentū patit vitiū formale.ſʒ vitiū forme vitiat ēt iuramentū. vñ ſingulariter dixit do.Bal.in.c.i.de iureiurā.qd ſi ego iuraui ſoluere aliqd noie vſuraꝝ φ tale iuramentum nō obligat.q2 patit vitiū forme.expraſſa.n.nocēt.c.expreſſa de re.iu.in.vi.⁊ idō tene aiose ⁊ intrepide tale iuramentū
13 nō obligare.¶ † No.φ ius agendi ad reuocatiōeʒ dōatiōis pp ingratitudinē nō trāſmittit ad hēdes.⁊ ē ratio. q2 iſta ē iniuria ⁊ actio iniuriaꝝ extinguit morte iniuriati l.cū qui.§.q iniuriarū.ff.ſi quis cau.inſtit.de iniurijs.§.ſʒ heredib9.Et idō Bal.in.l.rei iudicate in ver.heredi.ff.ſo. ma.dixit maritus ſciuit adulteriū vxoris φ nihilominus heres mariti nō pōt opponere adulteriū ꝯ illā vxorē ex eo quia tēdit ad merā vindictā q nō trāſit in heredes.gl.eſt ſing.in.l.cū emancipati.§.ſi emācipat9.ff.de colla.bono. facit φ hr in.l.i.§.ſi.cū.l.ſeq.ff.ad ſille.p quē tex.dicit ibi Nico.de nea.φ ſi dñs cui fuit cōmiſſa felonia nō reuocauit feudū a vaſallo qd heres dñi nō pōt reuocare feudū a vaſallo.Idē dixit ſi vxor pdit dotē pp adulteriū ⁊ maritus nihil dixit qd nō pōt opponi p heredē mariti.facit .l.ſed ſi maritus.ff.qui ⁊ a quib.faciat gl.loquens de vaſallo in.d.l.ſi.de reuoca.donatio.⁊ in.l.omnimodo.C.d inoffi.teſta.late ibi Saly.⁊ gl.i.c.i.§.porro.q fuit pma cā benefi.amit.⁊ in.l.impialē.§.inſuper.de pbibi.alie.feu. per Fede.⁊ in.c.i.§.itē ſi fidelis.qui.mo.feu.amit.Et ibi Ja.de belui.diſtinguit qd ſi dñs feudi ſciuit feloniā ⁊ habuit tps reuocādi ⁊ nō fecit tūc pcedāt gl.pſate.facit qd no.in.d.ver.heredi.aut ignorauit vel ſciuit ſʒ nō habuit tps reuocādi.⁊ tūc poſſit per heredē reuocari.arg.§.mater.C.de inoffi.teſta.⁊.l.mater.ff.eo.⁊.l.gayus.ff.de pig. ac.⁊ hoc ſequit Cy.in.l.i.C.de reuo.donatio.Jo.an.in Spec.de feudis.§.ſi.ver.ſed querit Bal.in.d.§.porro.⁊ in cōmēto.l.i.ff.de rerū diuiſi.q.xxix.Do.Car.hic litat hāc doctrinā cōem vʒ vbi agit de pena imponēda vt in caſu iſtius.c.ſʒ vbi pena eēt impoſita ipſo iure puta vaſallus veniens ꝯ.l.feudi perdit feuduʒ ipſo.iure φ tūc licet dñs tacuerit nihilominus ius reuocādi trāſit in heredē ⁊ mouet ex glo.ſingulari.l.iij.§.φ aūt.ff.qd quiſqʒ iuris ⁊ dicit hoc voluiſſe.d.Bal.in.d.l.ipialē.§.inſup ⁊ ita limitātur glo.pſate.ſed Jo.de imo.tʒ ꝯriū ⁊ ſequitur gl.ſupius allegatas ⁊ allegat qd hr in.l.i.§.fin.cum.l.ſeq.ff.ſi ager vectigalis.Sed tu allega Bal.in.d.l.ſi.vbi allegat glo. illā dicētē φ ſi vaſallus deceſſit heredi nō pōt moueri qd de felonia.lʒ ipſo iure feuduʒ videat reuerſum ad dñm. Idē vbicūqʒ diximus φ ipſo iure feudū reuertit ad dñm intelligit ſi dñs hoc vult ⁊ hoc petit als ſecus.allegat no. in.d.l.ij.⁊ ſic fuit ꝯrius in hoc lʒ eū ſi allegauerit.d.car. hic ⁊ Jo.d imo.Tu vo pſidera qd ſi nos loquimur d reuocāda donatiōe pp ingratitudinē ⁊ dōator ſciuit ⁊ tacuit ingratitudinē heres eius non pōt mouere qōnē illius ingratitudinis vt eſt tex.hic ⁊ in.d.l.ſi.in v.ſilētiū eius maneat ſemper intactū vt nō a poſteritate eius ſuſcitari concedit.Et ſi dicat qd imo pōt q2 iura actiōes ⁊ obligationes trāſeūt actiue ⁊ paſſiue in.l.heredē.l.pro hēditarijs .C.de hēdi.actio.⁊.l.ſi.de ſepul.q2 obligatio ex delicto deſcēdens trāſit ad hēdes ⁊ ēt in heredes quatenus puenit ad eas.l.i.ff.de priua.delictis.Rñde qd quedā eſt pena ordinaria ⁊ in iſta loquūtur ꝯria.quedā ē ſpālis ⁊ extraordinaria inducta ex quadā equitate vt eſt facultas reuocādi donationē ꝯceſſā a donāte.⁊ q2 ē introducta ꝯ oēs regulas dicētes qd dōatio pfecta nō dʒ reuocari.l.pfecta .C.de dona.q ſub mō talis pena dʒ reſtringi ⁊ nō āpliari.vt in regula q a iure li.vi.Si vo loquimur i feudo ⁊ dñs ſciuit ⁊ tacuit feloniā vaſalli.⁊ dr tacere ſm hoſti.⁊ cōiter doc.qñ nō inſtituit iudiciū nec ppararauit ſe ad iudiciū pp illā ingratitudinē.tūc pcludunt glo.oēs pallegate ⁊ ēt doc.qd hēs domini nō poterit pſequi illā ingratitudinē ꝯ vaſallū.Ego vo dubito vehemēter de h ⁊ ēt φ gloſe pſate nō loquūtur deciſiue ſed loquūtur arguēdo.nec

[a] ¶ Inſinuanōe.Lita iſtaʒ pctonē tenere ſi merita erant obligatoria vt tenet.d.alex.d imo.in.l.iuriſgentiū.§.qn imo.ff.d pa.⁊ in.l.ſi donatione de colla.⁊ l pſil.xlij.in.iiij. parte.

reperio tex. in iuribus feudalibus hoc determinantem. vñ
in. c. i. §. porro ꝑallegato vbi beneficium amittat ⁊ in. d.
c. i. §. itē ſi fidelis. ⁊ i. §. ſequēti dicit feudū amittere cēſet
amiſſione feudi mulctabitur. vnde nō exprimūt iura feu-
dalia feudū amittere cēſet ſi dñs voluerit. vt l. d. l. ij. ⁊ in
ver. volēti. d iure emphi. ⁊ hic glo. ergo ſtabimus regulis
cōibus qꝺ actiōes actiue ⁊ paſſiue trāſeunt a defuncto in
heredē eius vt in. l. i. C. vt actiones ab heredibus ⁊ con-
tra heredes. faciat. l. iij. §. nō ſolum. ff. de adimē. lega. vbi
ꝑp ſequutam inimicitiā inter teſtatorē ⁊ legatarium re-
uocat legatum. ita dicamus eo ipſo qꝺ vaſallus cōmittit
feloniā cōtra dominū cōtracta eſt inimicia. ⁊ lʒ dominus
taceat nihilominus acquiſitū eſt ius ſibi ⁊ heredi eius ꝑ
uandi vaſallum feudo nec taciturnitas videt priuare eū
iure ſibi queſito per id quod voluit Inn. in c. in genesi de
electio. Nec obſtant iſte tex. ⁊. d. l. fin. ⁊ ſimiles. qꝛ vltra
ꝓceſſerūt denegādo poteſtatem reuocādi heredi. ⁊ ꝑ cō-
ſequens heres domini poterit contra vaſallū ingratū i
tentare priuationē. ⁊ hoc mihi videt verius. qꝛ ꝑ iſtō mi
nus ledunt cōmunes regule. Et ſi dicat validū eſt argu
mentū de emphiteoſi ad feudū. ⁊ ſic. d. l. ij. loquens in em
phiteoſi habet locum in feudo. vide reſponſū per ea que
dixi in rubrica ſupra de feudis alias in rubrica ſupra de
locato. Et ſi dicat feuda regulātur a iure cōmuni ſi nō ha
bent ius expreſſum feudoꝝ vt eſt caſus ſing. in. c. i. de feu-
di cogni. Reſponde qꝺ ſatis eſt expreſſum in iuribus feu
dalibus preallegatis cōiunctis cōmunibꝰ regulis iuris
ciuilis. vt. d. l. ꝑ hereditarijs cum ſi. Et adde ēt elegans
dictū Bal. in. l. fi. C. de adul. vbi dicit hoc procedere qntū
ad agendū. ſed quantū ad excipiendū non. vñ poterit he
res donatoris excipere d ingratitudine ꝯ donatarium lʒ
donator tacuerit per illā. l. fi. vbi dꝫ mulier deceſſit poſt
diuortium in mala gratia mariti heres eius petit dotem
maritus excipit ꝙ mulier deceſſerit poſt diuortiū. dꝫ ibi
maritū excipere poſſe. Et adde ēt Bal. in. d. l. fi. de reuo-
cat. dona. vbi dixit ꝙ lʒ ſucceſſor ñ improbet factū dfūcti
ſi ipſe defūctus noluit iprobare ꝙ nō hʒ locum in electio
nibus ꝑlatorum. vnde dicit ꝙ ſi electio fuit facta ꝯtēpto
canonico qui electioni debuit intereſſe quātumcūqꝫ ipſe
nō reclamauerit nihilominus ſuccedens tali canonico in
honore poterit conqueri ⁊ ipugnare electionem. allegat
Inno. in. c. ꝙ ſicut de electio. Tu vero pondera qꝛ gl. ibi
tʒ ꝯrium. dicit. n. hoc habere locum in ſucceſſore prelatu-
re vʒ ꝙ non poſſit reclamare ⁊ cōqueri lʒ predeceſſor nō
fuerit cōqueſtus. ſecus dicit glo. in canonico. qꝛ canoni
cus ꝓprie nō dꝫ habere ſucceſſorem. ⁊ in hoc illa glo. eſt
ſing. ⁊ vnica. ⁊ ſic Bal. vi dixiſſe ꝯ illā glo. Jo. de imo. in
d. c. ꝙ ſicut repꝛehendit illam glo. dicens ꝙ ſucceſſor pre-
lature nō pōt ipugnare electionē. ⁊ allegat. d. l. fi. Et no.
hic credo ꝙ male loquatur ⁊ male repꝛhēdat glo. qꝛ pla
tus ſuccedit in omni iure competēti ꝑdeceſſori. qꝛ platu-
ra non moritur. c. liberti. xij. q. ij. nec debent alterari iura
ꝑlature ꝑp mortē ꝑdeceſſoris. ⁊ tex. iſte ⁊. d. l. fi. loquunt
in donatiōe quo caſu nō loquit glo. in. d. c. ꝙ ſicut. Pō-
dera qꝛ Bal. non allegauit glo. dicti. c. ꝙ ſicut. ſʒ allega-
uit Inno. ibi Inn. vero ibi dicit ſecus eſſe in canonicis qꝫ
in ꝑlatis. nam canonici q ſubſtituunt canonicis nō ſucce
dunt in honore ⁊ onere. ſed capitulum eis ſuccedit. c. re-
14 latum de teſta. iſta ſunt formalia verba Inn. ¶ †Ex qui
bus infertur ꝙ ſi canonicus vt canonicus fuit ꝯtēptus
in electiōe alterius in qua iure ſingulari debebat intereſſe
rōne canonie quo deo mortuo ꝯ. ꝺꝰ agendi de ꝯtemptu
poterit capitulū agere de ꝯtemptu ſicut ꝑlatus agit d cō
temptu ſui predeceſſoris ex quo capitulum non conſenſit.
⁊ ita tʒ ibi do. Abb. ⁊ per iſta intelligis doctrinā. Bal. ſi
clare expreſſam ab eo in. d. l. fi. Sed quō practicabit iſta
15 decretalis in ꝑlato ⁊. c. igratis erga donatorē. ¶ †Po
ne quod quidā baro edificauit monaſteriū ⁊ illud dota-
uit. abbas monaſterij ⁊ monaci cōmiſerūt ingratitudinē
ꝯ illum baronē in caſibus hic expꝛſſis. an reuocabitur illa
donatio. Spec. in eo. ti. §. i. ver. quid ſi baro refert duas
opiniones. prima eſt qꝺ ſic ⁊ ꝑp hoc monaſteria deſtruē
tur. ſicut in ſimili dicimus d ciuitate paſſa eretrū ꝑp ſuos
ciues delinquētes. de quo vide qꝺ repetij i. c. dilectus d. ij.
de ſimo. Ita ēt priuat ciuitas dignitate epali ꝑp delictū
ciuiū vt in. c. ita nos. xxv. q. ij. facit. l. iubemus. C. de ſacro
ſan. eccle. gl. in regula delictum ꝑſone lib. vi. ⁊ in. c. ij. de
ordi. cogni. Secūda opinio ē ꝙ monaſteriū non deſtruet
ſed expellent ille perſone ⁊ alie ſubſtituent. ⁊ hec opinio
eſt benignior vt potius puniantur perſone quam eccleſia
argumento. c. romane in fi. de ſen. excōica. in. vi. ⁊ iſtam
opinionē ſequit Spec. ⁊ cum eo tranſit ibi Jo. an. remit-
tens ſe ad Spec. ſequit do. Anto. dicēs eſſe valde no. qꝛ
declarat illā regulā qualiter delictū prelati noceat eccle
ſie. de qua per gl. in. d. c. delictū ꝑſone. ⁊ in. d. l. iubemus
⁊ in. d. c. ij. qꝛ itelligitur nō vt per hoc eccleſia priuet ſuis
bonis. Sed vt ipſi de eccleſia puniantur ⁊ priuentur con
modis ab eccleſia prouenientibus. quod dictum dicit do
minus Anto. eſſe verum qñ delictum nō fit nomine eccle
ſie nec id ꝑp quod delinquit ſpectat ad eccleſiam alias ſe
cus. do. meus Jo. de imo. ꝯ ſupradicta allegat. d. l. iube-
mus. ⁊ ſubdit ꝯcordādo ꝙ iſta ſecūda opinio ꝓcedit eo
caſu quo ꝑp delictū ꝑlati ⁊ capituli eccleſia priuaret oi-
bus ſuis bōis vel maiori pte. ⁊ ꝑp hoc ceſſaret a diuinis.
Sʒ ſi eccleſia ꝑuaret ſolū aliqua re ⁊ remanerēt tot bona
eccleſie qꝺ nō fraudaret in diuinis. tūc ꝑp delictū prelati
⁊ capituli priuaret eccleſia re ſua. ꝑ. d. l. iubemus. ⁊ dicit
iſtud dctm̄ ſuū fore tenēdū menti. qꝛ cōiter doc. tranſeunt
cum hac opinione ſecūda ⁊ ſic voluit dicere ꝙ dctm̄ ſuū
erat nouū ⁊ nō traditū ab aliquo. Tu vo adde ꝙ illa. l.
iubemus nō ob. ꝯ doctrinā Spec. loquit. n. ille tex. eo ca-
ſu quo agit d vtilitate publica quo caſu nō eximit eccliā
facit. l. nullus. C. de curſu publico li. xij. ⁊ ꝙ no. ibi Bar.
Glo. tamen in. d. l. iubemus dat tres ſolutiōes ſʒ iſta eſt
aliena ab illis. Uel ſecundo poteſt reſponderi ꝙ illa. l. iu
bemus eſt preiudicialis eccleſie. ergo non obligat eccle-
ſiam niſi expreſſe ſit approbata a papa vt fuit ſingularis
doctrina hoſti. in. c. fi. de ſolutio. ⁊ nō probat illa. l. opi.
Jo. de imo. Faciat etiam dominus rerū eccleſiarū eſt ie
ſus chriſtus. vt no. Inno. in. c. cum. ſuper de cā poſ. ⁊ pro
prie. dixi ſupra in rubrica de rebus eccle. non alie. ergo ſe
quitur quod prelatus ⁊ capitulum ſunt adminiſtratores
⁊ non domini. ergo delictū eorum non nocet domino. c.
i. vt lite non cōteſtata. ⁊ maxime qꝛ quicquid eccleſia hʒ
eſt pauperum. vt in. c. fi. xvi. q. i. ergo non pōt capitulum
⁊ prelatus ſimul preiudicare pauperibus. Et ſi ꝯriuʒ di
ceremus ſequeret quod illud qꝺ non poſſet facere ꝑlatꝰ
⁊ capitulū ꝑ viā cōtractus. vt in. c. ſine exceptiōe. xij. q. ij.
faceret ꝑ viā delicti ꝙ eſſe nō pt. c. quāto d diuor. cū ſimil.
ergo ſicut nō pñt damnificare in omnibus rebus. ita nec
in vna re. quia validū eſt argumentum de toto ad partē
. l. q tota. ff. de rei vendi. ⁊ iſta tene mēti. Tu adde Bal. i
d. l. fi. vbi limitauit iſtud. c. in illa. l. niſi iſta ingratitudo
inſurgeret propter pacta nō ſeruata. qꝛ tunc poteſtas re
16 uocādi trāſit in heredē dōatoris vt ibi eſt caſus. ¶ †Sʒ
an hēat locū in herede dōatarij. illud ꝙ dicit puta dona
tor nō reuocauit viuo donatario donationē an poſſit illā
reuocare eo mortuo. ⁊ ſic agere cōtra heredes donatarij
glo. hic tenet quod non. ⁊ idem ſequitur do. Pe. q limi
tat quando donator vellet agere contra heredem dona
tarij quia iam tradiderat rem donatam. Sed ſi forte ex-
ciperet puta qꝛ res adhuc erat penes donatorē qꝛ illā ñ
dū tradiderat. do. Pe. hic dicit ꝙ pōt excipere allegat
d. l. fi. C. de adul. vide Bal. ibi ⁊ in. d. l. fi. C. de reuoca. do
nat. ⁊ pro dicto glo. vide tex. i. l. de his ſolis in verſi. nec
17 in heredē nec heredi tribuit. C. de reuo. dona. ¶ †Sʒ an
iſte tex. habeat locū in collatore beneficij ꝙ poſſit reuo-
care beneficiū ꝑp iniuriam ſibi illatam vt hic habet Jo.
de imo. ⁊ docto. cōiter cōcludunt hic ꝙ non. qꝛ nō ē pro
prie donator vt not. in. c. relatum de preben. ꝙ dictū tene
menti

menti qꝛ ſentit ꝙ iſtud.c.ſi hʒ locū in donatione ipꝛopꝛie
ſūpta. ſʒ nō hʒ locū in donatōe ob cāmnec in donatione
fcā pcedēte obligatiōe nāli ad antidoꝛa.iuxta no.in.d.l.
ſʒ ſi lege.§.ꝯſuluit.ſecus dicit ſi fiat iniuria eccleſie in qua
beneficiaſ.vt eſt no.tex.in.c.ſi.ꝺ́ poſtu.Tu pōdera tex.
d.l.ſi.qui dicit omnes donatiōes.ſʒ collatio beneficij eſt
donatio.vt.d.c.relatum de preben.ſaltē reſpectu eius q
18 cōfertur.¶ †Quid aūt ſi iſta iniuria nō fuit illata pſone
nec fuit piculū vite ſʒ fuit piculū honoꝛis ⁊ fame poterit
ne priuari donatarius tāꝗ̄ ingratus vꝛ̄ ꝙ nō.qꝛ iſte tex.
eſt penalis ergo reſtringēdus ar.c.in penis de reg.iur.in
vi.⁊ allego tex.in.d.l.ſi.in ver.in his tāmmodo caſibꝰ
ergo in caſibus extra ꝯnumeratos ibi non hʒ locum iſte
tex.nec ille.⁊ pp hoc poſſet dicere qſpiāʒ ſubtiliter ꝙ gl.
ibi male dixit inquantū voluit ꝙ donatarius denegādo
alimēta donatori poſſit priuari rebus donatis.qꝛ in ꝯ̄triū
eſt ibi tex.apponens dictionē taxatiuam.nihilominus te
neo ꝯ̄triū pp idemptitatem rōnis.maioꝛ eſt honoꝛ pſone
quam ſunt bona.facit ꝙ no.glo.in.l.in eadē.ff.ex quibus
cau.maio.⁊ in.d.l.ſi pater.§.i.ff.eo.⁊ Bar.in.l.vt vim.ff.
de iuſti.⁊ iur.⁊ doc.oēs in cle.i.de homi.⁊ Bal. in repe.
l.i.C.vñ vi.Nec ob.illa dictio taxatiua tm̄ qꝛ nihilomi-
nus extendiſ ad ſimiles caſus eiuſdē rōnis vt eſt tex.me
lioꝛ ꝺ́ coꝛpoꝛe iuris ſm̄ Bal.i.d.l.his ſolis.⁊ facit tex.in
.l.ob es.C.de pre. minoꝝ.¶ Sʒ quō pbabiſ iſta igrati
tudo tex in.d.l.ſi.dicit dilucide.⁊ idō Bal.i.l.ſi.C.de ſecū.
nup.ſinglr̄ loquiſ ꝙ ingratitudo nō pōt pbari per vnū
a teſtem cū delatione iuramentiᵃ p illum tex.inquantū dicē
dilucide probari ⁊ facit ſing.dictū Bal.in.c.i.in tit.quot
teſtes ſint neceſſarij ad pbandam ingratitudinē vaſalli
vbi dixit quod ingratitudo probari non pōt per teſtes i
fames īfamia facit.⁊ iſte exuiſcerāt tex.decretalis veſtre.
Et inquantum gl.prima hic allegat.l.ſi donationē.C.de
reuo.dona.que dicit qꝺ́ donatio perfecta nō reſcinditur
p reſcriptū pꝛīcipis.adde ꝙ p illā.l.dixit Inn.i.c.in cau
ſis de elec.ꝙ ſi aliquibus eſt miſſa poteſtas eligendi pre
latū ꝙ ē quedā donatio.⁊ idō nō reuocaſ.nō aūt eſt māda
tum ſimplr̄ nec iuriſditiōis ꝯceſſio.⁊ hoc qñ cōmiſſio ē fa
cta in eos non vt cōpꝛomiſſarios.tūc.n.poſſet cōpꝛomiſ
ſum per pniam cōpꝛomittētis reuocari ⁊ cum hoc dicto
19 tranſiuit Bal.in.l.ſi donatione.† ⁊ ex iſta glo. habes ꝙ
ēt donatio pfecta nō ſolum reuocaſ pp ingratitudinē de
qua hic ſed ēt reuocaſ ceſſante ingratitudie ex pſumpta
volūtate donantis puta pp natiuitatē filioꝝ ſupueniētiū.
Idē ēt reuocaſ qꝛ inofficioſe facta reſpectu filioꝝ natoꝝ
tpe donationis.vt qꝛ effudit patrimonium donando ⁊ nihil
vel parum relinquēdo liberis ⁊ de hac ſpecie reuocatio
nis varie ſunt antiquoꝝ opiniones qꝛ iura ciuilia vario
modo loquunſ Io.an.refert illoꝝ opiniones Bart.in.l.
titia.§.impatoꝛ de leg.ij.diſtinguit qñ qꝫ queriſ de reuo
catiōe donationis fienda ex pſumpta voluntate donātis
anteꝗ̄ p remediū querele de inofficio.donatiōibus.pmo
caſu aut donatio facta eſt in pſona liberti aut extranei ⁊
reuocaſ in totū donatio ipſo iure quaſi donatoꝛ hoc taci
te intellexerit.l.ſi vnquam cū ſua glo.C.de reuo.dona.ſʒ
gl.hic aliter intellexerit.Aut donatio.fuit facta in pſona
vnius ex liberis ⁊ tūc nō reuocaſ in totum pp natiuitatē
alioꝝ filioꝝ ſed vſqꝫ ad debitū bonoꝝ ſubſidium.i. vſqꝫ
ad legitimā.⁊ ita intelligiſ.l.ſi totas.C.de inoffi.donat.
20 ¶ †Ex quo infert do.Abb.ꝙ donatio facta monaſterio
nō reuocaſ in totū pp natiuitatē filioꝝ de ſtricto iure qꝛ
monaſteriū hꝫ loco filij.c.in pñtia de probatio.Et qꝛ do
natio eſt facta in fauoꝛē anime que non dʒ eſſe minus ca
ra quam filius.vt in auc.ſi qua mulier.C.de ſac.ſan.eccl.
⁊ ita intelligiſ tex.⁊ glo.in.c.quicūqꝫ.xvij.q.iiij.⁊ ꝺ́ ſen
tit iſta gl.i.inquantū dicit ꝙ donatio in caſu dicti.c. qui
cūqꝫ reuocaſ in totū iure poli.i.iure celi ex quadā equita
te nāli non aūt iure foꝛi.i. non ſm̄ leges humanas. ⁊ dicē
hoc ſentire Bar.in quadam qōne in.d.l.titia.§.impatoꝛ
allegat ēt qꝺ́ no.idem Bar.in.l.i.C.ꝺ́ ſac.ſan.ecc. Scdo

caſu aut donatio fuit facta vni ex liberis ⁊ nō reuocaſ p
alios liberos vſqꝫ ad legitimā ēt ſi donatio fuit inofficio
ſa re ⁊ ꝯſilio de q̄ vꝛ̄ tex.in.l.ſi liqueat.C.de inoffi.donat.
aut fuit facta donatio alteri ⁊ tūc ſi liberis fuit aliqd re
lictū nō reuocaſ niſi vſqꝫ ad legitimā.l. omnimodam.C.
de inoffi.teſta.aut nihil relinquit ⁊ donatio ē inofficioſa
re ⁊ cōſilio ⁊ reuocaſ in totū arg.l.ſi libertus.ff.de ope.
liber.Si aūt fuit inofficioſa re tm̄ ⁊ non ꝯſilio tunc nō re
uocatur niſi vſqꝫ ad legitimā.l.i.C.de inoffi.dona.Tu ad
de quo ad intellectum.d.l.ſi vnquam quam Saly.ibi re
putat ſingularem inquantum dī ꝙ natiuitate filioꝝ ē ip
ſo iure reuocata dōatio vt voluit gl.ibi.Certe tex.ibi cō
trariū probat dum dicit reuertatur in eiuſdem donatoris
arbitrio iuncta.l. in criminali.C.de iuriſdi.om.iudi.⁊.l.
iubemus.§.ſane.C.de ſac.ſan.eccle.⁊ ꝙ no.in.c.ſi diligē
ti de fo.cōpe.vbi illud verbū itelligiſ per ſniam. ergo nō
eſt ipſo iure reuocatū.Adde ſcdō ꝙ inquantum hic do.
Abb.dicit ꝙ ſi iſta donatio eſt facta mōaſterio ſeu eccle
ſie reuocaſ vſqꝫ ad legitimam ⁊ non in totū natiuitate fi
lioꝝ.qꝛ non minus eſt cara aīa teſtatoris ꝗ̄ filius. Iſta
queſtio eſt ſolēnis ⁊ indigeret inueſtigatiōe permaxima
⁊ eam cum adiutoꝛio altiſſimi reaſſumā in repeti.l.cum
acutiſſimi.C.de fideicōmiſ.Sed ne nūc qꝛ terā tempus in
21 vtiliter adde Bal.i.d.l.cū acutiſſimi. vbi dixit † teſtatoꝛ
inſtituit filium ⁊ nepotē.⁊ poſt moꝛtē filij iuſſit conſtrui
monaſteriū ꝙ natiuitate nepotis ex filio excludiſ mona
ſteriū in totum.qꝛ hoc caſu monaſteriū nō habeſ loco fi
lij qꝛ rō naturalis eſt potentioꝛ ꝗ̄ fictio.l.filio quem pa
ter.ff.de libe.⁊ poſthu.l.qui hʒ.ff.de tutelis.⁊ refert ita te
nuiſſe Ricar.de malum.⁊ ſm̄ iſtam partem vidi conſul
tum per quoſdā fratres ſola recitatiōe Bal.⁊ ſic Ricar.
⁊ Bald. ſenſiūt ꝯ̄triū eius qꝺ́ ſentit glo.iſta ⁊ do.Abba.
⁊ pōt fundari rōne ⁊ ſic pſuaderi fauoꝛabilioꝛ ē cā filio
rum ꝗ̄ cā pia ſeu eccleſie vt voluit Augu.relatus ab Ac
cur.in.l.ſi qs ad declinādā.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ a Gratiano
in preallegato.c.quicūqꝫ.⁊ no.Bal.in repeti.l.in ſuis.ff.
de libe.⁊ poſth.⁊ in repe.l.i.C.de ſac.ſan.eccle.⁊ in.l. iu
bemus.C.de teſta.⁊ in.l.⁊ in epiſtola.C.fideicōmiſ.ergo
ſequiſ ꝙ natiuitate filij reuocabiſ in totū donatio facta
monaſterio lʒ Bal.in.l.i.C.ꝺ́ inoffi.do.dixerit ꝙ ſi pater
donaſſet extraneo reuocaſ donatio in totū. Sed ſi donaſ
ſet eccleſie nō reuocaſ niſi vſqꝫ ad legitimā.allegat quod
hꝫ in.d.c.quicūqꝫ.qꝛ non vꝛ̄ bene dixiſſe.qꝛ ſi carioꝛ eſt fi
lius ꝗ̄ cā pia.ḡ filius ex preſumpta mente patris excludit
in totū eccleſiā.Scdo faciat nā ⁊ votū parētū vocāt filios
ad coꝝ ſucceſſionē.l.ſcripto ad ſi.ff.vñ liberi. ⁊ ſic dupli
ci vinculo inducit pater ad relinquēdū bona ſua liberis
ſ.natura ⁊ volūtate.l.nihil.§.facilioꝛ.ff. de bo.liber.ſʒ vt
quis relinquat pie cauſe non induciſ diſpōne nature ſed
ſua voluntate.arg.eius quod hꝫ in.c.anime defunctoꝝ.
xiij.q.ij.ergo potētioꝛi vinculo aſtringiſ pater filio ꝗ̄ pie
cauſe argu.c.i.de treuga ⁊ pace cū ſi.⁊ maxie hoc pcede
ret ⁊ ſi naſcerenſ ſibi plures filij.p tex.ſinglarē in.l.cū rō
.§.ſi plures filios in verbo fauoꝛabilē apud me cām libe
roꝝ filioꝝ nūerus.ff.de bonis dānatoꝝ.Tertio faciat pie
tas eſt ꝙ pater relinquat liberis.l.nā ⁊ ſi parētibus.ff.ꝺ́
inoffi.teſta.l.nec in ea.§.ius occidēdi.in ver.pietaſ pater
ni nominis.ff.ꝺ́ adul.ergo ſequiſ.ꝙ vtraqꝫ donatio dicit
pia qꝛ ita reperiſ priuilegiatus filius ſicut ⁊ cā pia ſʒ vbi
cunqꝫ duo priuilegiati ꝯcurrūt adinuicē ⁊ vnus tractat
de dāno euitando ⁊ alter tractat ꝺ́ lucro captādo tūc tra
ctās ꝺ́ dāno euitādo prefertur. ita no.per omnes.in auc.
quas actiones.C.de ſacroſanc. eccle.in.c.in preſentia.de
probatio.⁊ in.l.iubemus.C.ad trebel. ſed filius quo ad
bona paterna dicitur capere debitum.l.in ſuis.ff.de libe.
⁊ poſth.l.i.C.de iponēdā lucra.deſcrip.li.x. ⁊ etiam tra
ctat de lucro captando.Ergo ſequitur ꝙ filius iſto caſu
prefert.⁊ per ꝯñs natiuitate filioꝝ reuocabiſ in totū
donatio.⁊ ideo dicendū eſt vt voluit Auguſtinus in ſer
mone de vita clericoꝝ quidam.n.cuꝫ filios non haberet

ᵃ¶ Iuramenti. Adde bar.in l.liber.C.de in offi.teſta.⁊ in l.oīmō eo.ti.⁊ ibi ſcribentes.

nec ſpectaret res ſuas oēs retento ſibi vſufructu donauit
eccleſie nati ſunt illi filij reddit ei epus res illas vt in.c.q
cunqȝ.⁊ ſic vꝫ qḋ dcm̄ Abb.⁊ gl.nō ꝓcedat do.Pe.de
anch.in.c.in pñtia de ꝓbatio. queſiuit de qōne preal|le.
Bal.⁊ nō fuit auſus nec reprobare nec approbare.ſꝫ re
linquit cogitādū.ſed pro nunc vꝫ verior doctrina Ricar.
12 ⁊ Bald.vt in totū reuocet.¶ † Quid ſi pater hēbat vni
cā filiā ⁊ cuidā extraneo donauit ſubſtantiā ſuā totā dein
de naſcunt filij an donatio reuocet. Bal.in.d.l.ſi vnquā
dicit fuiſſe ꝑdidie de facto.⁊ decidit ꝙ pp identitatem
rōnis hꝫ locuȝ diſpoſitio illius.l.eo caſu quo eſt veriſimi
le patrem non donaſſe ſi ſciuiſſet ſibi alios filios naſcitu
ros.forte.n.non curauit de filia qꝛ ſatis ei remanſit ꝑ ea
dotāda.ſed filij maſculi ſuꝑuenientes egeſtate laborarēt.
dicit ēt ibi Bal.illam.l.habere locum in mera donatiōe
ſecus ſi eſſet donatio remuneratoria.qꝛ tūc hēret locū di
ſpoſitio illius legis.Tu ꝯſidera aut illa donatio reſpectu
remunerationis fuit immenſa.qꝛ ſeruitiū nō meruit tātam
donationē de quo per glo.ſing.in.c.ſi quos.xu.q.ij.⁊ per
Saly.in.l.ſi donatiōe.C.de colla.⁊ dixi.ſ.eod.in rub.tūc
quo ad illud ſuperfluū haberet locū diſpoſitio.d.l.ſi vn
quam ⁊ eſſet hoc indubitatū ⁊ nō ꝓcedat doctria Bal.
qꝛ veriſimile eſt ꝙ ſi donator cogitaſſet de filijs futuris ſi
ꝑmiaſſet in tm̄ donatariū.Si vero ſeruicia ſint cōformia
donationi adhuc dubito qꝛ ſi preſumere poſſumus ꝙ ſi
donator cogitaſſet de filijs nō remuneraſſet illuȝ ſeruito
rem ex quo iure actionis compelli non poterat ſtabimus
diſpoſitioni illius.l.Et licet in.l.ſi pater.§.i.ff.eo.dicat ꝙ
illa donatio ē irreuocabilis nō eſt abſurdū limitare illuȝ
13 tex.qꝛ natiuitate filioꝝ ſit habil ꝑ.d.l.ſi vnquā.¶ † Quid
aūt ſi donator donauit.ſ.dimid.ā bonoꝝ ſuoꝝ habebit ne
locū diſpoſitio.d.l.ſi vnqȝ Bal.in.l.ſi cū vel i vtero refert
do.Ricar.de Saly.ꝯſuluiſſe i qōne facti diſpoſitionē.d.
l.ſi vnquā hēre locū qñ donator dōauit maiorē ꝑtē bono
ruȝ ſuorum vel dimidiā ſecus ſi.ſ.dimidiam.⁊ videtur ibi
tranſire cum illo cōſilio do.Ricardi ſꝫ in.d.l.ſi vnquam
refert illud cōſilium Ricardi ⁊ videt damnare illud con
ſilium per illum tex.inquantum dixit ꝑtem aliquam lꝫ.n.
appellatione partis veniat dimidia bonoꝝ.l.nomē filio
rum.§.portiōis verbū.ff.de verbo.ſigni.tamen vbicunqȝ
apponit illa dictio aliqua ⁊ reſtringit ſignificatum eius
⁊ iportat minus dimidie.⁊ de hoc allegatur glo.ſing.in
cle.prima de ſo.compe.facit tex.in.c.i.§.cum autez de cō
trouer.inueſtit.⁊ in.l.etiam.ff.de vſufructu.⁊ in.l.ſi quis
argentum.§.ſed ⁊ ſi quis.C.eo.⁊ in.c.i.de ꝓhi.alie.feu.ꝑ
Fede.nihilominus idem Bal.in.l.i.C.de inoffi.donatio.
in penul.col.dicit eē tutius teneri ꝙ.d.l.ſi vnquā habeat
locum qñ donat dimidia pars bonoꝝ vel equipollens di
midie.Item qñ donatur maior ps bonoꝝ.Item qñ do
nant oīa bōa.vnde illa dictio aliqua refert ad minus ad
dimidiā ꝑtē.⁊ allegat Bar.i.d.l.i.§.imparator qui dicit ꝙ
etiam diſpoſitio eius habet locū ſi donator iuraſſet nō re
uocare.qꝛ intelligit iuramentū ſm naturam ꝯtus ham
buli.vt i.l.ſi.C.de non nu.pecu.plene dicā de mā in repe.
d.l.cū accutiſſimi.Domi.Andreas barbatia ſiculus.

¶ De peculio clericorum. Rubrica.

¶ Continuat ad precedētem ſic quandoqȝ clerici d ſuo
1 peculio donare poſſunt ſeu teſtari † ⁊ cuȝ filiuſfami.hoc
poſſit facere de caſtrēſi peculio.ff.d dona.l.filiuſfamilias
in ſi.ideo poſt titulum de donationibus ⁊ añ titulū d teſta
mētis d ipſo peculio videamus.Ita cōtinuauit hoſti.in
ſūma tituli huius.⁊ de materia habet.xiij.q.i.in.q.iij.per
totum.⁊ habet.ff.d peculio ⁊ i infortiato de peculio lega
2 to † ⁊ di peculiū ᵃocto modis.vt eſt gl.magiſtra in rubri
3 ca.ff.de peculio.dī aūt peculium a pecunia.pecunia vero
a pecoribus.qꝛ antiquorū pecunia ſeu bona in pecoribꝰ
erat.i.q.iij per totum.⁊ per hoſti.in loco preallegato.⁊
⁊ ēt dicit peculiū quaſi puſilla pecunia.l.depoſiti.§.pecu

a ¶ Peculiū. Adde ad hoc d.alex.d imo.i.l.frater a fra tre de ꝯdi.ide bi.⁊ vide gl.in l.ſi peculiū.§.ſi cre.ff.de pecu.⁊ de ſpeci.huiꝰ peculij vid ſpe.in tit.de actore.§.item cū agi tur ⁊ ſeq.

liuȝ.ff.eo.⁊ hoc ex eo qꝛ illud qḋ ſuperat dño ex parſimo
nia cōſueuerat dari ſeruo vel filio fami.in peculium ⁊ id
peculium eſt quedam parua pecunia.quaȝ ſeruus vel fi
liuſfa.per quādam parſimoniā acquiſiuit.Pone ſepenu
mero contingit ꝙ habentes ſeruos caſtaldos dant eis ꝓ
coꝝ victu ſingulis menſibus quinqȝ florenos ſiquidē ſer
uus fidelis poteſt tranſire cum tribus ⁊ duos pſimonizet.
Iſta parſimonia appellat pſimonizatio.exemplū iſtud i
ſeruo ⁊ filiofami.ꝓcedit ⁊ hoc totiens peculiuȝ efficitur
quotiens dñs hoc agit vt ſerui peculium efficiatur.Pōt
poni ſm exemplū cuȝ bene merēti dñs vel pater peculiū
cōcedit ⁊ in ſeruo ꝓcedit hoc ſine aliquo dubio.ſed in fi
liofami.nō videt ꝓcedere ſm iura codicis vꝫ auctēticoꝝ.
Nam ſm iura ffoꝝ ꝓcedebat ſicut in ſeruo quādo illud
eſt peculium ꝙ filius habet a patre cuius tm̄ adminiſtra
tionē ⁊ nō ꝓprietatē hꝫ.ſꝫ ſi pater filio merēti donat quā
ta ſit portio inter meritū ⁊ merentē.vt in.l.ſi donatōe.C.
de colla.catenus capit filius vt extraneus ⁊ ſtatim ſit do
minus.⁊ vt aduenticium cenſet hodie olim erat ſecus.qꝛ
aduenticia erant patri ſuo.Ita determinat Bar.in rub.
ff.eo.ſtricte autem ⁊ proprie peculium dicit habere qui
3 eſt in ꝑtāte alterius vt ſeruus ⁊ filiuſfamilias.¶ † Ex q̄
infero quod mōachus eo quia equiparatur ſeruo.vt no
tat Inno.in.c.cum olim de priuilegijs dicetur habere pe
culium ſi abbas ſibi illud conceſſerit.ita dixit Bal.in.l.
ſi.C.quod cum eo.nam monachi ſm eum ex promiſſio
ne abbatis hñt peculiū maxime quādo habent priorat us
4 obediētiarios vt in.c.q̄ro.de priuile.¶ † Ex quo etiā in
fero ꝙ filij britonū ⁊ galloꝝ ſi dicunt hēre peculiū eo qꝛ
nō ſūt in patris poteſtate conſtituti.vt eſt glo.inſti.de pa
tria poteſtate in princi.quam glo.reputauit ſingula.do.
Bal.in.c.ſi duo fratres.de duo.fratri.de nouo benefi.inue
5 ſti.in vſi.feudo.¶ † Infero ēt ꝙ filij iudeorū ſi baptizati
ſunt nō dicūtur habere peculiū ex eo qꝛ non ſunt i patria
ꝑtāte ſacrū.n.baptiſma liberat illos a iugo poteſtatis pa
trie iſta eſt glo.ſingula.⁊ vnica in.c.iudeorum.xxviij.q.i.
6 ¶ † Infero ēt quod filij hereticorum ⁊ ſciſmaticorū nō
dicuntur habere peculium qꝛ nō ſunt in patria poteſtate
heretici enim perdunt patriam poteſtatem in filijs vt in
c.i.alias.ij.d heretici.li.vi.⁊ etiā ſciſmatici perdūt patriā
poteſtatem.Ita ſingulariter dixit Bal.in.l.naȝ ⁊ ciuiū.
ff.de his q ſunt ſui vel alie.iur.facit i arg.auc.gazaros.C.
7 de here.dixi in rub.d iudeis.¶ † Infero ēt ꝙ epūs non di
cet ꝓprie habere peculiū qꝛ ꝑ dignitateȝ pontificalem li
beratur a patria ꝑtāte vt in auc.ſed epalis dignitas.C.d
epiſ.⁊ cleri.Tu tempera hoc ⁊ dicas ꝙ quo ad ea q̄ ſūt
epo vtilia dicit eſſe in patria ꝑtāte.ſed quo ad ea que ſunt
8 ſibi dānoſa bene dicit eſſe extra patriā ꝑtātē.¶ † Uñ ſta
tuto cauetur ꝙ ſi pater deceſſerit nō relicto filio in pote
ſtate ſuccedat curia in bonis defuncti.Modo pater de
ceſſit relicto filio ꝙ bona ſpectabunt ad epiſcopum ⁊ nō
ad curiam.qꝛ per dignitatē epiſcopalē filius dicitur ex|i
re patriam poteſtatē quatenus eſſet ſibi preiudiciale.ſed
quatenus eſſet ſibi vtile dicit eſſe in patria poteſtate.ita
dixit Bart.in.l.item i poteſtate.ff.de his qui ſunt ſui vel
alie.iur.Idem ſequit ibi Nico.de neapo.facit gl.in auc.
conſtitutio que de dignitatibus.§.i.⁊ in.l.i.§.ſi.ff.ad ma
cedo.⁊ Bal.in auc.ſed epiſcopalis dignitas.dixit quod
epiſcopus filius poterit trāſmittere hereditatē patris tā
quam ſit in patria poteſtate ꝯſtitutꝰ.allegat Gul.⁊ Cy.
ibi.Et vidi dubitari de facto in ciuitate Piſauri.quidā
iudeus filiuſfamilias effectꝰ fuit chriſtianus fuit dubita
tum vtrum quo ad ea que erant ſibi vtilia eſſet in patria
poteſtate adeo quod tranſmitteret hereditatē patris cō
ſului quod ſic per predicta.⁊ eſt ſolemnis limitatio ad il
lam glo.ſingularem in dicto.c.iudeorū.Sꝫ quo ad dictū
Bar.Nico.de neapo.⁊ aliorū cum debita coꝝ reuerētia
dicas ꝙ nō oportebat dare illū intellectum ad illud ſta
tutū.quia illud ſtatutū nullo modo cōprehēdit epuȝ nec
eccleſiaſticas pſonas.qꝛ ſtatutū generale laycoꝝ nō cō
prehendit

prebendat clericos ⁊ eccleſiaſticas pſonas voluit Jo. mo
nacl. in. c. vt aiarum de conſtitu. in. vi. refert do. An. in. c.
ſancte Marie de conſtitu. tenet Bal. in. l. fi. §. in cõputa
tiõe ad fi. C. de iure delibe. ⁊ in. l. fin. C. de ſacroſan. eccle.
⁊ in. l. ſacroſancte. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ late dixi in repe. rub.
de rebus eccle. non alie. ⁊ in hoc deficit vberrimũ ingeni
9 um tantorum patrũ. ℭ †Eſt autem quadruplex peculi
um ſcilicet caſtrenſe vel quaſi de primo habetur in. l. i. ff.
de caſtrenſi pecul. de ſecundo in. l. fi. C. de inofficio. teſta.
⁊ aduenticiũ ⁊ pfecticium. l. cũ oportet. C. de bonis q̃ li
be. ⁊ iſta procedũt in laycis. In clericis autẽ ſm Hoſt.
⁊ Jo. de imo. cõſideratur duplex peculiũ. ſ. profecticiũ qḋ pue
nit ex rebus eccleſie vel aliunde reſpectu tamẽ eccleſie ⁊
de hoc clericus teſtari nõ poteſt. c. i. ⁊. ij. infra de teſtamẽ.
Dicitur autem peculiũ aduenticiũ qḋ clerico aliunde puenit
a puta ex induſtria vel relictis vel aliquo alio modo*. qḋ pe
culium aduenticium in clerico nõ hʒ ppriã naturã aduẽ
ticij ſm hoſti. ⁊ alios hic. ſed cenſetur in clerico eſſe qua
ſi caſtrenſe intantũ qḋ licet clericus ſit in patria ptãte de
quo in. c. indecorum de etate ⁊ qualita. vbi p ordinẽ cle
ricalẽ ſm Inno. quis nõ liberatur a patria poteſtate po
terit de illo teſtari vt in. d. l. ſacroſancte ⁊ in aucten. pre
ſbyteros. C. de epiſ. ⁊ cle. no. in. c. q2 nos de teſta. Tu ad
de Bar. in. l. litis. §. pater. ff. de neg. geſt. vbi per illũ tex.
10 dicit † pater emancipauit filium ⁊ eũ retinuit in domo ⁊
adminiſtrauit illud qḋ ſibi donauerat ⁊ eadem rõe in oĩ
bus his que querũtur filio quoꝝ patri nõ acquiritur vſuſfru
ctus tenetur filio actione negocioꝝ geſtorum reddere ratio
nem ⁊ ſubdit pater adminiſtrauit bona prebende filij qḋ
tenebitur ei actione negociorũ geſtorũ reddere rationẽ
adminiſtrationis. allegat. d. l. ſacroſancte vbi dicitur qḋ iſte
pbende habentur loco caſtrenſis peculij vel quaſi ⁊ hoc
dicit ſe vidiſſe in queſtione facti. certe tex. in. d. l. ſacroſan
cte dicit qḋ eſt peculiũ ſed non aperit an ſit caſtrenſe vel
quaſi. Bal. ibi dicit qḋ clericatus ñ liberat a patria pote
ſtate. vt in dicto. c. indecorũ. ideo clerici dicuntur habere
peculiũ. nam ſi eẽnt ſui iuris non diceretur peculiũ. l. fin. C.
de inoffi. teſta. monachi vero ⁊ canonici regulares nõ ſũt
in poteſtate parentum. q2 tranſlati ſunt in alteram pote
ſtatẽ que eſt plenior q̃ patria poteſtas. vt notatur in. l. ſi ex
cauſa. §. papinianus. ff. de minori. nam monachi ⁊ oẽs re
gulares redacti ſunt ad inſtar ſeruorũ. vt voluit Inno. in
d. c. cum olim. ⁊ dicit hoc procedere quo ad temporalia
ſʒ quo ad ſpũalia ⁊ beneficialia ſunt ſui iuris. c. ſi. de iudi
cys in. vi. quod dicit eẽ vtile ad queſtionem ſtatuto cauetur
qḋ filiuſfamilias nõ poſſit ſe obligare an cõprebendat cle
ricos ⁊ ſacerdotes quoꝝ prẽ legitimus adminiſtrator nec
ſunt emancipati. preſuppoſito qḋ ſtatutũ priuilegiatiuũ
poſſit extẽdi ad clericos vt in. c. ſi in adiutorium. x. diſt. iõ
ſtat in hoc an ſint in patria ptãte quod eſt expeditũ per
d. c. indecoꝝ. Et ſubdit qḋ pater clerici in peculio filij nõ
hʒ vſumfructũ. Adde Jo. an. i addi. Spec. in rub. huius
tituli. vbi dicit qḋ id qḋ acquirũt clerici patrocinãdo i ec
cleſiaſticis cãis maxie in romana curia eſt peculiũ quaſi
11 caſtrẽſe. allegat Rofre. in libellis iuris canonici. ℭ †Sʒ
vtrum hoc procedat in monacho cũ monachus poſſit ha
bere peculium quaſi caſtrẽſe vl caſtrenſe reperio Vincẽ.
in loco valde extraneo. in. c. cum ad monaſterium. in pn.
de ſtatu monacho. vbi dicit qḋ non lʒ monacho aliquid
hẽre qḋ Abbas non dederit vel hẽre permiſerit. ⁊ tenetur
reſignare abbati. Limita hoc valde ſingulariter niſi roma
nus pontifex aliquid donaſſet monacho. q2 non cogitur
illud dare abbati nec acgrit abbati ſicut dicimus in filio
fami. cui donatur a principe quia in illo nihil acgrit patri
ſed pleniſſimo iure acgrit filio ⁊ hʒ omnẽ facultatẽ diſpo
nendi ad ſimilitudinem peculij caſtrenſis. vt eſt text. ſing.
⁊ vnicus in. l. cum multa. C. de bonis q̃ liber. Facit qḋ ha
betur in. c. cum inter de elec. ⁊ in. c. niſi de preben. ⁊ eſt ca
ſus mirabilis in. d. l. cum multa inquantũ loquitur de filia
familias vt ſit dare caſum qḋ filia poſſit habere peculiũ
quaſi caſtrenſe ſeu ad ſimilitudinem caſtrenſis peculij in
donatis a principe vel ab augusta qḋ alibi nõ reperitur ſʒ
Bal. in. l. cum nõ ſolum in prin. C. de bo. q̃ libe. ⁊ Nico.
de neap. in. l. filiuſfamilias. ff. de manumiſſio. titulo gene
rali allegauit ad hoc. tex. i. d. l. cũ multa pro vnico ⁊ ſin
gulari. Et ita habeo elegantẽ extẽſionẽ ad. d. l. cũ multa
vt habeat locũ etiã in romano pontifice. Et pondera qḋ
etiam videtur habere locum in rege vt extendatur ad re
gem per elegantem doctrinã Bal. in. l. pe. C. de donatio.
inter vir. ⁊ vxo. vbi donatio inter impatorẽ ⁊ auguſtã tʒ
lʒ regulariter ſit phibita qḋ pcedit ille tex. ẽt in rege ſm
eum. ⁊ Oldra. multũ ſingulariter conſi. cclv. extẽdit illã
. l. ẽt ad regem ⁊ filium eius. Et hoc anno cũ repeterẽ ru
bricam de rebus eccle. non alienan. commemoraui qõnẽ
que fuit ardua in curia romana inter inclitum primoge
nitũ regis aragonũ ⁊ inter ſcdo genitũ q̃ retulit Albert
cus de roſate in ſuo ſolemni tractatu ſtatutorum vtrũ do
natio inter regum aragonũ tũc ⁊ filiũ valuerit. Et põde
ra ẽt Andreã de iſer. in. c. i. in. iiij. col. q̃ feudũ dare põt.
12 † vbi refert quãdam mulierẽ habuiſſe a rege comitatũ ⁊
ſic erat peculiũ quaſi caſtrẽſe que mortua ſucceſſit filius
fuit dubitatio nõ mediocris in facto vtrũ pater illius poſ
ſit acquirere vſumfructũ. ⁊ fuit determinatũ qḋ nõ per. d.
l. cum multa. ⁊ ſic incidẽter ⁊ forte ex mentẽ ſuã ſenſit qḋ
illa. l. extenditur de impatore ad regẽ. Et pondera q2 forte
Vincentius peſſime loquitur. q2. d. l. cum multa loquitur
de donatiõe facta a principe filiofamilias. ⁊ monachus
magis equiparatur ſeruo quã filiofamilias vt no. Inno.
in. c. cum olim de priuileg. ⁊ maxime cũ monachus hẽat
propriũ Et iõ vr dicendũ quod dictum Vincen. poſſit ſu
ſtentari hoc modo vt a papa loco abbatis teneatur ad nu
tum eius remouibile iuxta no. in. c. cum inter de renũci. ⁊
ſic. d. l. cum multa non meruit ad hoc allegari dicã in. d.
c. cum ad monaſteriũ vbi eſt mã ⁊ vide hic do. Anto. Et
adde ad predicta elegantem doctrinã Bal. ⁊ etiã Bar.
in. l. ex facto. ff. eo. vbi inducit illũ tex. in argumentũ ad
13 qõnẽ. † aliquis geſſit ſe pro libero ⁊ acquiſiuit magnum
pfimoniũ mõaſteriũ poſtea vendicat illũ vt ſuũ mõachũ
vel vt ſuũ puerſum cum toto pfimonio qḋ hʒ an tenebitur
mõaſteriũ de illo pfimonio vtili actiõe de peculio. ⁊ dter
minat qḋ ſic. arg. illius tex. Et adde Hoſti. in ſũma. eo. ti.
14 §. fi. v. illud in ſũma. ℭ † No. qḋ ſi ſit dubiũ vtrũ peculiũ
ſit pfecticiũ vel q̃ſi caſtrẽſe in clerico. decidit qḋ pſumitur p
fecticiũ ſi hʒ eccleſiã. allegat. c. i. l. eo. Sed ſi nõ hʒ eccleſiã
tũc pſumitur q̃ſi caſtrenſe. allegat in arg. l. ſi defunctus. C.
arbitriũ tutele. Et ſubdit hãc regulã tenens qḋ in iſto titu
lo peculiũ illud cenſetur pfecticiũ qḋ clericus nõ acquiſiuiſ
ſet ſi eccleſiã nõ habuiſſet. c. requiſiſti. §. illud de teſtamẽ.
⁊ idem dicit in obligationibus datis vt appellentur pecu
15 liũ pfecticiũ. ⁊ idẽ dicit i obligatiõib9 viatoris. ℭ † Vl
timo adde Jo. an. in addi. Spec. in rub. eo. titu. vbi dicit
miles hʒ priuilegiũ vt poſſit decedere p pte teſtatus ⁊ p
pte inteſtatus. l. i. C. de teſta. mili. vñ cũ clericus hʒ pecu
liũ ſicut ⁊ miles pfimoniale paganicũ ⁊ qḋ pfectũ eſt ex
bonis eccleſie. an idem priuilegiũ habeat vr qḋ ſic. q2 mi
les ẽ. c. i. de cleri. egrotã. cũ ſi. Cõtrariũ concludit q2 hoc
priuilegiũ non apparet clericis conceſſum ⁊ ſic in quocũ
q5 inſtituat inſtitutus intelligitur in toto. eo qḋ teſtari poſ
ſit. allegat. d. l. ſacroſancte. ſʒ in equitibus cruce ſignatis
q ſũt vltra mare exponẽtes ſe morti p honore fidei gau
dent illo priuilegio q2 plus dʒ eis concedere ſignum cru
cis q̃ nota in brachio ⁊ reliqua que habẽt milites ſeculi
de quibus in Spec. de pcuratore. §. i. verſi. item qḋ miles
⁊ allegat quod habetur in. c. ad liberãdã. de iudeis p hoſt.
Et audiui a quodã excellẽtiſſimo doctore dño Hierony
mo meſſanẽſi. qḋ inclitus rex aragonũ modernus inſtãtiſ
ſime petijt ab eo ⁊ a pluribus alijs iuriſperitis quis dice
retur eſſe populus pecualiaris. quid fuerit reſponſum ſancte
corone ignoro. ſed tex. aureus in. l. i. C. cõmunia de manu
miſſionibus in ver. peculiale. bal. ibi exponit pprie ⁊ per

a ℭ Alio mõ. Sed nunquid melioramenta que faciũt clerici in terris eccleſie eoꝝ peculiũ dicatur. Dic qḋ non vt tenẽt doc. in. c. vlti. hoc eo. tit. ⁊ l. i. i. C. de caſtre. pec. pa'a. li. x. ⁊ vide oẽs ſummiſtas hic.

tinēs referens ſimile dicimus iſte populus eſt peculialis eccleſie romane.i. imediate ei ptinēs forte eſſet melius dicere populus peculialis.i. populus ſpūalis ꝛ populus electus. ꝛ ideo in veteri teſtamēto ſepenumero deus dixit populo iudaico.eritis mihi in peculium. ꝛ glo. in caplo quidā in ver.peculiales.exponit.i.ſpirituales. de celebr. miſſarū.ꝛ ſic populus peculialis dicit populus pelectus
16 ꝛ ſpiritualis. ¶ †Utrū aūt actio de peculio ſit in rē.vel in pſonā lōga eſt deſiratio.vide plene p Bart.in.l.i.ff.eo.

Queſtigandum.

1 †Queſitū a rectore eccleſie tpe pmo
2 tionis nihil habente pſumiſ de bōis eccřie acqſitū.h.d. Prio pōit quādā qōnē q̄ ſcđo ſoluit ibi qm̄. ¶ † Not. prio ꝙ paupraſ nō excuſat quomin' clericus pauper poſſit pmoueri ad eccleſiā lꝫ aliud ſit in tutore.inſti.de excuſa.tuto.§.ſꝫ pp paupratē.not.gl.xij.q.ij.c.i.Et eſt rō qꝛ bñficiatus pōt fructus ſui bñficij puertere in ſua alimēta.c.cū ſm ō pſedis ꝙ nō pōt tutor niſi aliud ſit ſibi puiſum.l.auctorib'.§.fi.ff.ō admini.tu.vide Lud.ro.ɔſi.clix.de pecunia clerici ſi pſumaſ de eccleſia ꝛ
3 ſi acquiraſ eccřie res empta ō pecunia eccleſie. ¶ † No. ſecūdo ꝙ clericus nihil hñs tpe pmotiōis quicquid acq rit preſumitur acquirere de bonis beneficij. Simile dicimus de vxore ꝙ queſita p eam pſumunſ queſita ex bonis mariti.l.quintus.ff.de dona.inter virū ꝛ vxo.l.ēt.C.e.qꝛ nō patitur honeſtas mulieris eam alicui negociationi pēē ex qua poſſit lucra facere.vt dixit text.in.l.femine.ff.de edēdo.ēt ſi vxor eēt adultera.qꝛ preſumereſ in bonā pteꝫ ꝙ potius acquiſiuerit ex bonis mariti q̄ aliūde.arg.tex. qui eſt tex.ſingu.in.l.miles.§.miles.ff.de adulte. ita dixit Bal.in.l.cum oportet.C.de bo.q̄ libe. Et idem dixit ibi Bal.in ɔcubina.vt preſumaſ q̄ſiſſe ō bonis cōcubinarij. ar.l.ſi.ff.de actio.ꝛ obliga.ſm Bal.in.d.l.cum opꝫ limitat ibi niſi vxor publice negociareſ.qꝛ tunc preſumeretur ex queſtu q̄ſiiſſe ꝛ nō ex bonis mariti.vide eundē Bald. in.l.i.C.de eden.referentem ꝙ in francia mulieres negociantur. Limitat ēt hic do.Ant.ꝛ do.Pe.niſi mulier eēt diues ꝛ caperet virum pauperē.qꝛ tūc bona nō preſumerētur mariti imo ipſius mulieris.facit glo.in.c.ſignificāte.de pigno.ꝛ ſic.d.l.quintus.hꝫ locum in preſumptione ergo ſi aliter appareret veritas cederet preſumptio veritati.l.cōtinuus.§.cū ita. de verbo.ob.cum ſi. ꝛ hoc optime probat tex.in.d.l.quintuſ.in ver.vnde demōſtrauerit.qn imo poſſet attentari ꝛ eſſet verū dictū ꝙ ſi pſumptio eſſet violētior ꝙ aliūde queſiuerit q̄ ex bonis mariti ſtarem' pſumptiōi vehemētiori.ar.c.afferte.de preſump. cū ſi.ita ergo dicendū eſt in clerico ꝙ ſi ante habitā a ſe eccleſiam opulētam nihil habebat in bonis nec habebat aliqđ officium per quod potuiſſet acquirere emēdo poſtea aliquid preſumiſ de redditibus eccleſie emiſſe vt hic. ꝛ in.c.placuit.xij.q.ij.ꝛ per Inno.in.c.cū in officijs.de teſta.ꝛ per glo.xij.q.i.c.ſint manifeſte.ꝛ in.c. ſacerdotes.xij.q.iiij.ꝛ in.c.nulli dubium.xij.q.v.ꝛ per oēs ſcribētes in aucten. licentiam.C.de epiſco.ꝛ cle.ꝛ p Bal.in.c.i.in ti.de ɔtētione inter do.ꝛ fidelē.Et ē rō qꝛ nō lꝫ clerico aliquo modo negociari.ꝛ ſic nec ex negociatiōe preſumitur querere lucrum.Simile dicimus in filiofami.preſumitur.n.ex bōis patris queſiiſſe quādo pater eſt diues ꝛ ipſe filius ē paup ꝛ negligēs nec ſcit operari qꝛ nō pōt preſumi ꝙ aliunde queſierit q̄ ex bonis patris. facit gloſ.in.d.l. cum opꝫ.ꝛ glo.in.d.l.quintus.facit tex.in.l.ſi defunctus.C.arbitriū tutele.illa.n.loquuntur in tutore qui ꝛ ſi inops fuerit ante aſſumptū onus tutele.tamē īduſtrioſus erat potētia ꝛ actu vt ibi textus preſupponit.vnde ex induſtria videtur
4 queſiiſſe.facit quod pulchre voluit Ludouicus roma.in cōſilio.cccxxxviij.vbi cōſuluit † quidā ɔtrit ſocietatem. ꝛ tunc temporis erat pauper nec in alio ſe exercuit niſi in illa ſocietate.nec poterat apparere vnde queſiuerit multa bona que habebat conſuluit preſumendum eſſe quod de bonis ſocietatis queſiuerit.ꝛ ideo veniunt communicanda.ꝛ eſt quottidianum dictū ꝛ lucratiuū ꝛ ſic ſicut dictū eſt de vxore ita videtur dicēdū de rectore qui dicitur maritus eccleſie vt in.c.ſicut alternis.vij.q.i.ideo nō diceſ pſlatus acquirere de bonis eccleſie.ꝛ ſic.d.l. quintus facit ɔtra iſtū tex.Sol.iſtud ɔtrarium pcedit in viro carnali ſi autem in viro ſpūali.Et eſt ratio qꝛ vir ſpiritualis eſt adminiſtrator rerum eccleſie.ꝛ ipſa eccleſia dicitur domina ſeu ipſe xp̄s vt not.Innoc.in.c. cum ſuper.de cā poſſeſ.ꝛ facit.c.ceterum ſupra eo.ti.ꝛ.c.ij. vbi plat9 ē pcurator ſecus in viro carnali qui diciſ dominus rerum dotaliū.l. doce.C.de rei vendi.Uel dicas ꝙ nō pcedit argumentū de viro carnali ad rectorem eccleſie ꝛ ſic ad virum ſpiritualem.qꝛ in multis differunt.vt no.Jo.and.in.c. tua de
5 ſponſali. ¶ †Utrū aūt pſumptio ō qua hic habeat locū in officiali fiſci ꝛ ſic in adminiſtratoribus ciuitatū terrarū ꝛ ſimiliū vt qcqd acqſiuerit pſumiſ acqſitū de bonis fiſci ciuitatis ꝛ ſimiliū.gl.in.l.facultas.C.de iure fiſci.li.x. tenet ꝙ ſic.Bal.in.l.ſi ōfunctus.C.arbitrium tutele dicit quod alia preſumptio quaꝫ habebaſ in.d.l.ſi defunctus pſumitur in adminiſtratorib' ciuitatis allegat gl.illā lꝫ quidam non teneant illam gl.per tex.d.l.ſi defunct' ipſe credit ꝙ bene dicant purgaſ ꝛ redditis rationibus.ſed interim illa glo.dicit veritatem.ſꝫ idem Bald.in.l.iij.C. de donatio.inter vir.ꝛ vxo.dicit illam glo. dicere verum in publico officiali ſecus in officiali priuato. vt ibi gloſa. ꝛ dicit nō habes alibi glo.d.l.facultas.ſed idē Bal.i.l.i.C.de hereditate vendita dicit ꝙ officialis ditatus durāte officio pſumiſ ditatus de bonis fiſci allegat glo.d.l.facultas ꝛ dicit hoc bene eſſe cuſtodium a tyrannis qꝛ raro officiales recedant ab eis cum pecunia.ſed in.l. qſqs .C.ſi cer.peta.idem Bal.†querit officialis fiſci emit pdiū an pſumatur emiſſe de pecunia fiſci ꝛ dicit ꝙ ſic per illaꝫ glo.preallē.ꝛ refert Guil.de cu.dicere contrariū ne preſumamus ſiniſtram ſuſpitionē ꝙ ille officialis ſubtraxerit pecuniaꝫ illā a fiſco.ꝛ hoc voluit Guil.prefatus in aucten.licētiam.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝙ dictū dicit ibi Bal.eē pbabilius ꝛ verius niſi per coniecturas aliud in cōtrariū appareat.Sed idem Bal.in.c.i.de cōtentiōe inter dominum ꝛ fidelem vbi eſt tex.quod ratiōe officij preſumitur cōtra officialē ipſe allegat in contrariū.d.l.ſi defunctus ꝛ poſtea diſtinguit aut aliqđ de bōis dñi reperitur apud euꝫ qui gerit officiū ꝛ tunc in dubio preſumiſ ſubtraxiſſe a domino niſi probet dōationē ſibi factā a domino ar.l. qui vas.§.vetare.ff.ō furtis.aut de bonis domini nihil reperiſ apud eū ꝛ tūc ceſſat illa ſiniſtra pſūptio niſi ɔtriū pbeſ poſtea allegat in cōtrarium glo.d.l. facultas ꝛ idem dicit eē in eccleſia quia reſpublica ꝛ eccleſia equiparantur.l.ſi.C.ō ſacroſan.eccl.ipſe damnat iſtā ſimilitudinem qꝛ plat' teneſ acqrere eccřie ſecuſ in magiſtratu reipublice cuius officiū ē ſtudere ad cōſeruādum ꝛ non ad lucrādum vel dic melius ſm eum.ſi reddidit cōgruā rationeꝫ de geſtis ꝛ reliqua ſoluit nō pſumiſ de publico queſiiſſe. quia apparet contrarium ſecus ſi reliqua non reſtituit vt non ſolum per ypothecam.ſꝫ ēt p vtileꝫ rei vēdicationem poſſit pſequi acqſita prelatus.aut raro reddit rationem de adminiſtratione. iō magis preſumiſ ꝙ ea que emerit acquiſiuerit de bonis eccleſie allegat no.in.l.i.C.de contractibus iudicū.ꝛ not.a Cy.in auc.quibuſcunqꝫ modis .C.de ſac.ſan.ecc.Sꝫ idē Bal.in.d.auc. licētiā loquēs i theſaurario alicui' dñi tpalis allegat gl.d.l. facultas ꝛ refert Guil.ꝛ Pe.dicere contra illaꝫ.qꝛ cū teneaſ reddere rōnē adminiſtrationis.talis theſaurarius aut eaꝫ reddidit ꝛ bene ꝛ cōſtat p eo aut reddidit ꝛ male ꝛ ɔdēnatur ꝛ ſic non eſt contra dictā aucten.licentiā que loquiſ i illis adminiſtratoribus qui ſi conſueuerūt reddere rōnē adminiſtrationis cū ſint ppetui ꝛ refert hoc notaſſe Rofred.in tit.ō pecul.cleri.Bal.arguit hic contra iſtā rationē dicens hoſpitalarij teneaſ reddere rōneꝫ quolibet anno.ꝛc.

a ¶ Queſitu 3. Uide ad mām h' text.d.alex. de imo.in ɔſi. xxx.in.iiij.pte doct.in auc.ex teſtamēto.C.de coll.ꝛ vide nō uiſſimos ſcribentes hic.

no.cle.qꝫ cõtingit de religio.domi. ⁊ tñ in eis hꝫ locũ.d.
auc.licentiã vñ iſta ratio differentie nõ eſt bona ſm eos.
Sed ſaluãdo illã glo.dicit eẽ ſpãle in adminiſtratore fi-
ſci vt idẽ ſit in eo ꝙ in prelatis.idẽ Bal.in.l.pncipalib⁹
ff.ſi cer.pet.allegat illã glo.ꝙ nõ habeat locũ in officia-
li ꝑpetuo qꝫ p̄ſumit̃ ꝙ lucrat⁹ ẽ ex ꝓpria pecunia ⁊ ex ꝓ
pria negociatione arg.illius tex.Adde eũdẽ Bal.in.d.
l.cũ os vbi reputat illã glo.ſing.⁊ cũ ea trãſit Bar.vero
in.d.l.facultas dicit illã gloſ.fore no.ſed nõ verã ⁊ ↄ̃ eã
allegat.d.l.ſi defunctus ⁊.l.iij.§.multa.ff.de iure fiſ.vbi
liqͥde pꝫ hoc ꝓbari que iura allegauit Guil.de cu.ↄ̃ illã
glo.Adde Saly.in.d.l.qſqs ſi cer.pet.ad fi.vbi dicit do
ctores cõiter poſt Guil.de cu.tenere ↄ̃ illam glo.p.d.l.ſi
defunctus.⁊.d.§.multa ⁊ qꝫ qlꝫ p̄ſumit̃ bon⁹.c.l.de ſcru
tinio cũ ſi.⁊ a.d.§.interdicimus in auc.de eccle.ti.alſatuꝫ
per illã glo.reſpondet ꝙ loqͭr in p̄lato eccleſie qui ad
miniſtrat q̄ͣdiu viuit ⁊ ꝙ ei ſupeſt ſi in opus piũ nõ di
ſpenſet tenet̃ ſeruare eccleſie q nec opera nec induſtria ꝓ
ſumit̃ lucrari nos autẽ loqmur in officiali q adminiſtrat
alteri ⁊ non ſibi vt facit p̄latus nec ẽ ꝓhibit⁹ ex opa vel
induſtria ſibi lucrari ⁊ quottidie locupletari nec ꝓpte-
rea min⁹ fideliter eius offiñ exercere.Sꝫ Jo.d pla.i.d.l.
facultas refert doc.dicere in auc.de manda.princi.§.os.
ꝙ aut ſunt tales officiales qui pñt negociari ⁊ tũc p̄ſumi
tur ꝙ queſiuerint induſtria.Alij dicunt ꝙ aut infra pro
uinciam acqſiuit officialis ⁊ tunc aut fuit ſubiect⁹ ille cũ
quo ↄ̃xit ⁊ p̄ſumit̃ habuiſſe ex adminiſtratione aut non
fuit ſubiect⁹ ⁊ tũc p̄ſumit̃ ꝙ ex induſtria acqſiuerit.l.acq
ſitus.ff.eo.ipſe vero dicit ꝙ ſi talis officialis eſt ꝓhibitus
ↄ̃here p̄ſumitur iniuſte queſiuiſſe.d.l.quiſquis.Si ṽo eſt
ꝑmiſſum ſibi ↄ̃here ⁊ nõ habeat adminiſtrationẽ pecu-
niariã tũc nõ preſumit̃ queſiuiſſe ex officio.l.preſides.ff.ſi
cer.pet.Jdẽ ſi habeat adminiſtrationẽ pecuniariã ſi tñ
reddat bonũ cõputum preſumit̃ iuſte queſiuiſſe per.d.l.ſi
defunctus ſec⁹ ſi nõ reddat bonũ cõputũ ⁊ ita intelligat̃
glo.d.l.facultas.⁊ ita quieuit ille pater Rapha.fulg.i
d.auc.licentiã ⁊ trãſiuit cũ dicto bal.ibi ⁊ preſate gl.facit
c.i.§.ſi vero de feu.guardie.vbi illa que fiunt ab officiali
durante officio p̄ſumunt̃ facta reſpectu officij.Et iõ dicit
ibi And.de yſer.⁊ Nico.de neapo.ꝙ ſi officialis emit ꝓ
ſumit̃ emiſſe de bonis officij ⁊ ſic videt̃ tenere gl.in.d.l.
facultas ſed ſi vult ꝓbare ꝙ emit de ſua pecunia poterit
hoc ꝓbare ⁊ talis ꝓbatio tollit illã ſiniſtrã ſuſpitionẽ q
laborabat ↄ̃ eũ.Tu allega gl.ſi.hic que premittit ꝙ pre
latus poſſit ꝓbare ↄ̃ͣrium eius qđ hic p̄ſumit̃.xij.q.i.c.
ſint manifeſte ⁊ ſic iſte tex.nõ inducit preſumptõem iuris
⁊ de iure.Tu pondera p̄mo qđ.d.l.facultas hꝫ duos i
tellectus.Prim⁹ eſt vt eius diſpõ hẽat locũ i officiali fi-
ſci vꝫ vt poſſit ſe defendeŕ ↄ̃ fiſcũ officialis eius ⁊ ſm iſtũ
intellectũ illa glo.nõ dicit veꝝ.Scđs intellect⁹ eſt vt nõ
hẽat locũ in officiali fiſci qꝫ nõ poterit defendeŕ aliq̃ bo
na que hꝫ cõtra fiſcum ⁊ ſic in ĩa illa.l.nõ hꝫ locũ in of
ficiali fiſci glo.ibi dicit ꝙ p̄mus itellect⁹ eſt tutior ſeu ve
rior ⁊ ſic glo.trãſit cũ illo p̄mo intellectu.Et per conſe
quens male eſt ponderata per doc.dicẽtes ꝙ glo.tenuit
ſm intellectuꝫ ⁊ ſic tyranni antiqui ⁊ tyranni moderni
peſſime faciũt allegare illaꝫ glo.ↄ̃ officiales eorum.ſed
ope preciũ eſt videre veꝝ dcm illius glo.ſit verũ de quo
eſt varius diſcurſus doctoꝝ ⁊ cõſidero ꝙ illa gl.fundat
ſe ſuper cõſuetudine dicit enim ꝙ ꝓpter ↄ̃ſuetudineꝫ eſt
excipiendus officialis fiſci allegat.l.iij.§.ſi.C.de epiſco.
audi.⁊ ſic voluit illa glo.preſumi contra officiales in eo
ꝙ facere ↄ̃ſueuerũt qꝫ ↄ̃ſueuerũt locupletari de bonis ⁊
pecunia fiſci.⁊ ſic ex cõſuetudine patrifami.preſumit̃ vt
in fili hẽ i.l.vel vniuerſoꝝ.ff.de pigno.actio.l.q ſemiſſes
ff.de vſur.cum ſi.ergo non eſt iuris diſpoſitio vt p̄ſumat̃
contra officialem fiſci ex quo glo.fundat ſe ſup ↄ̃ſuetudi
ne officialiũ ⁊ eſt illa preſumptio veriſimilis per elegan
tem doctri.Bar.in.l.oẽs populi in.xj.col.ver.circa pri
mum ad fi.ff.de iuſti.⁊ iure.ibi appellat iſtos officiales

canes curiaꝝ ⁊ deuoratores ciuiũ ⁊ i illo beato ſeuerino
ſcribit̃ in p̄mo de ↄ̃ſolatiõe philoſophice i proſa magna
palatini canes ⁊c.⁊ iſte eſt verus itellectus ad illã gl.q̃
male fuit recitata p alios ⁊ peſſime itellecta ⁊ poſito ſine
p̄iudicio qđ doc.bñ reprehẽdant illã glo.ſm ꝙ ipi itelli
gũt nihilomin⁹.§.multa quẽ ita ſtricte allegarũt ↄ̃ gloſ.
nõ ẽ ↄ̃ gl.p̄mo qꝫ nõ appꝫ ꝙ loqͣt̃ i officiali fiſci nec appꝫ
quod loquat̃ de debito ↄ̃cto tpe quo quis eſſet officialis
⁊ iſta menti cõmenda.Et adde ang.in auc.de eccle.tit.
in.§.interdicimus vbi dicit monachus ſancti Petri fa-
ctus eſt p̄or eccleſie nõ ſubſtitute monaſterio ſancti Pe
tri ⁊ poſtq̃ factus ẽ p̄or multa queſiuit ⁊ deceſſit ab ite
ſtato an oia q̄ſita p eũ ꝑtineãt ad eccliã cui⁹ erat p̄or al-
legat no.p bar.i.l.ſi ſeruus cõis.ff.d ſtip.ſeruo.ſubdit ibi
7 ¶ †Quid ſi ex diſpenſatõe pape mõachus habet mul-
tos p̄oratus ⁊ multa bona ibi reperiunt̃ cui eccleſie de
bẽtur.decidit ꝙ fiet diuiſio viriliter inter illas eccliãs ſi-
cut dicim⁹ in ſeruo cõi qui aliqđ acqͥrit.qꝫ vtriqꝫ dño vi
riliter querit̃ vt.d.l.ſuus cõis.Uel põt dici ſm eũ ꝙ q̃ſi
ta ex ope monachi viriliter diuidant̃ p.d.l.ſi ſuus ſed q̃
ſita ex boni eccleſiaꝝ diuidãtur ꝓut acqſita ſunt ex cõtẽ
platõe vel ex bonis illius applicent̃ ſicut dicim⁹ in ſeruo
q aliqđ de bonis dñi q̄rit nã ei querit ex cuius bonis vel
cõtẽplatione q̄ſiuit.d.l.ſi ſeruus.Si ṽo eſt dubiũ ex qb⁹
bonis q̄ſiuerit p̄ſumit̃ de bonis eccleſie argu.d.l.quintꝰ
de dona.inter vir.⁊ vxo.iõ ſiet ↄ̃ſideratio quaten⁹ cuilꝫ
reddat̃ arg.dictoꝝ iuriũ.Sed ſi hoc non põt apparere
q̃ͣtum acqſiuerit ex quacũqꝫ eccleſia ipſe hoc nõ tangit.
Tu dicas ꝙ ſiet diuiſio viriliter inter eas p glo.ſingu.in
c.ſacerdotes.xij.q.iij.Et adde Bar.in.l.ꝙ ſeruus.ff.de
ſtipu.ſeruo.vbi dicit ſi monachus eſt ſine monaſterio ei⁹
ſtipulatio nihil vꝫ vt ibi.Si dicas nõ põt eſſe monachus
ſine monaſterio rñdet ꝙ imo eſt dare religioſuꝫ i gñe vt
in.c.nõ ſolũ de regu.in.vi.vt nõ ſit obliget⁹ magis huic
religioni q̃ illi.⁊ ſic eſt dare monachũ ſine monaſterio.
⁊ p ↄ̃ñs ſtipulatio ei⁹ nõ vꝫ.Et ideꝫ dicit ſi aliqs ꝓfitet̃
religionẽ in manib⁹ vni⁹ mõachi qͥ nõ potuit recipe ꝓ
feſſionẽ vt p hoſti.⁊ Jo.an.in.c.porrectũ d reg.ꝙ ille ta
lis efficit̃ religioſus in gñe ſed nõ icorporat̃ illi monaſte
rio.vñ erat recipiẽs.qꝫ non habet ꝑtãtem incorporandi
in ſuo monaſterio ⁊ per ↄ̃ñs ſtipulatio eius non vꝫ.Tu
dicas melius ſm Bal.⁊ Angel.ibi ꝙ licet talis mona-
chus ſit ſine monaſterio tñ eſt imediate ſubiect⁹ pape ⁊
eccleſie romane.⁊ per ↄ̃ñs eius peculium aut ſtipulatio
8 acquireretur eccleſie romane.¶ †Quid ſi eſt capituluꝫ
ſine monaſterio qꝫ eſt occupatuꝫ a ſaracenis vel a mari
quid erit de iſtis monachis Bar.ibi idẽ dicit ꝙ equperat̃
ſeruis hereditarijs quorũ dominus mortuus eſt ⁊ expe-
ctatur ꝙ alij locũ eorũ aſſumant ⁊ ſic acqrũt futuro mo
naſterio ⁊ futuro eorũ capitulo quod ſuccedet in locũ ꝓ
mi vide Bal.in.d.auct.licentiam vbi querit an iſte text.
habeat locũ in rectore nõ habente adminiſtrationem ec
cleſie puta qꝫ epat⁹ eſt apud ſaracenos.cõcludit tex.iſtũ
9 nõ habere locum qꝫ ceſſat p̄ſumptio eius.¶ †Sed an
habeat locũ in rectore hoſpitalis vidi dubitari de facto
⁊ erat dubitatio nõ mediocris in ciuitate regij qdam re
ctor hoſpitalis tpe aſſumptiõis nihil hẽbat nec i aliquo
ſe exercuit poſtea mlta queſiuit nec aliũde poterat oñdi
an eẽt p̄ſumptio ꝙ de bonis hoſpitalis q̄ſiuerit ↄ̃ſului ꝙ
ſic ⁊ allegat Bal.in.d.auc.licentiam vbi allegat text.in
corpore vnde auctentica illa ſumit̃ allegat ẽt decretaleꝫ
noſtram.nec eſt mirũ qꝫ hoſpitalia gaudẽt eodẽ priuile
gio quo gaudent eccleſie.l.omnia priuilegia.C.de epiſ.
⁊ cleri.c.regſiſti ⁊.c.ſi.de teſtamẽ.c.ij.⁊ ibi Joã.and.de
10 in iteg.reſti.¶ †Quid aũt in vicario eccleſie an p̄ſume-
tur queſiuiſſe de bonis eccleſie.Jo.and.hic dicit ꝙ ſi ẽ vi
carius tẽporalis habens certã mercedẽ ꝓ ſeruitio ceſſat
illa preſumptio quia nõ dicit̃ habere adminiſtrationem
eccleſie.c.cõſtitutus de fil.preſby.c.i.de priuil.in.vi.Si
aũt eẽt perpetuus tunc ex qualitate vicarie ⁊ q̃ͣtitate pa

trimonij. ⁊ ex his que ex pſpera fortuna ſibi queſiuit bo nus iudex iudicat vel p heredib⁹ vel eccleſia vel diuidet inter eos ſm ꝙ ſibi videbiť .c.ſi.de trāſac.c. relatū.el.ij. de teſta. Tu adde glo.in preallег.c.ſacerdotes ⁊ eandē pſiderationē ſm do. Pet.hic poteſt habere in rectore ⁊
12 prelato eccleſie. ¶ † Quid ſi aliquis eſt rector eccleſie ex qua modicū vel nihil percipit ⁊ hȝ officiū lucroſuȝ qꝛ forte eſt doctor ſalariatus ad agendū vel eſt aduocatus ⁊ pſulendo ⁊ aduocādo multa queſiuit lȝ hodierna die pauciſſimi reperiunť ita ſūt dñi clerici pingues ꝙ paruȝ ſe exercent in cōſulendo vel aduocando dic ꝙ tūc nō acquiriť eccleſie qꝛ ceſſat pſumptio iſtius text. ¶ † Quid aūt ſi aliquis laycus adminiſtrauit negocia magni dñi demū reddit ad ciuitatē cū centū milibus ducatoꝝ an pſumať queſiuiſſe ex bonis illius dñi an ex induſtria ſua. ⁊ ſam pua erat induſtria cōſiderato cumulo tot ducatorū do. Pe.de ancha.refert vidiſſe ō facto ⁊ dicit ꝙ potuiſſet eſſe induſtria in baratarys extorquēdo mō ab iſto mō ab illo aliter nō decidit.ego credo ꝙ voluerit dicere ꝙ partiȝ acqſiuerit ex induſtria ⁊ ptim ex bonis illius dñi Jo.de imo.hic dicit ꝙ ſi ille talis reddidit rōnē adminiſtrationis nō preſumiť de bonis dñi queſiuiſſe alias ſec⁹. Tu pōdera qꝛ poſito ꝙ rōnē adminiſtratōis reddidiſſȝ nihilomin⁹ pſumiť ꝙ illa bona nō qſiuerit ex barataryſ ſȝ poti⁹ preſumiť ꝙ acqſiuerit ex bonis dñi qꝛ min⁹ delictū ē pſumē ꝙ acqſiuerit de bonis dñi qꝫ ꝙ acqſiuerit ex baratarys extorquēdo mō ab iſto mō ab illo ⁊ pſumere dēmus min⁹ delictū arg.l.marito.ff.pro ſo.c.i.de ſcrutinio cū ſi.nihilomin⁹ mihi vř dicendū ꝙ iſtud ſtabit i arbitrio iudicis alio nō apparente cōſiderata qꝫtitate pſimonij illius dñi ⁊ pſiderata qlitate iſtius ⁊ ſic bonus iudex arbitrabiť vñ acqſiuerit tot bona arg.c.de cauſis de
13 offi.deleg. ¶ † No.ꝙ res acqſita ex pecunia eccleſie per talē adminiſtratorē efficiť eccleſie lȝ clericus emerit nomine pprio ⁊ ita expreſſerit in inſtrō qꝛ ſi emiſſet noīe eccleſie nō oporteret inueſtigare vtrum habuerit pſimoniū vel ne. Et iō intelligiť iſte tex.qñ fraudulenter emit noīe ſuo pprio ⁊ de pecunia eccleſie ⁊ ſic iſte tex.pōit caſum ſpecialē in eccleſia qꝛ regula eſt in ꝯtriuȝ qꝛ res ēpte ex pecunia mea eſt mea.facit.c.ingrendum.J.eo. ⁊ ibi dicet alias vidi dubitari ō hoc. Et cōſului ꝙ acqrať eccleſie ⁊ nō attendatoꝛ tenoꝛ iſtrumēti ⁊ allegaui dcīn bal. in terminis in.l.mancipia.C.ſi quis alteri vel ſibi vbi allegat illū tex.ꝯ dños pſlatos qui faciūt apponi nomē alterius in inſtrō emptiōis ⁊ emūt de pecunia eccleſie ⁊ ħ faciunt ne acqratur eccleſie ſed ꝯ eoꝝ dolū aperta eſt via qꝛ eccleſie acqritur allegat.l.vxoꝛ marito.ff.de dona.inter vir. ⁊ vxo. ⁊ ibi glo.multū pegrina dicit argumētū ꝯ pſlatos cū emerint rē aliquā vt dicatur vtilis rei vēdicatio ſi mō pbeť ꝙ de ſua pecunia eſt empta. Tu dicas ꝙ eo ipſo ꝙ pbat hoc eccleſia ſi pbeť ꝙ tpe pmotionis ad eccleſiā pſlatus nihil habebat p tex.iſtū ⁊ ſic illa gl.recipit declarationē ab iſto tex.allegat ēt ibi Bal. Inno. i.c.cū in officijs de teſta.facit ꝙ not.idē Bald.in.l.cū ipſe.C.ō ꝯhen.emp. ⁊ in.l.ſi vt pponis.C. de rei ven. Et pulchre
14 voluit idē Bal.in.l.nō dubiū.C.de legi. † Statuto cauetur ꝙ magnates nō poſſint emere poſſeſſiones in territorio ⁊ magnas emit ⁊ fecit apponi in inſtrō nomē famuli vel alteri⁹ ꝙ nihilomin⁹ fra⁹ iſta ſibi ſi.pdeſt.l.fra⁹.ff. de legi.facit qō habeť in.c.plerūqꝫ.xiiij.q.iij. facit ꝙ no. do.abba.in.c.i.J.de teſta. ⁊ in.c.cū ſit generale de fo. cōpe. ⁊ iſta no.ꝯ quoſdā miſeros pſlatos qui ō pecunijs eccleſiaꝝ emūt poſſeſſiones ⁊ in inſtrumētis faciūt apponi noīa ſuoꝝ ⁊ cōſanguineoꝝ. Et pondera iſtū text.in pnc. Inqꝫtum dicit inueſtigandū quaſi velit ꝙ pſumptō ſit ꝙ habuerit patrimoniū tpe pmotionis ⁊ ſic pſumiť aliqs hře patrimoniū facit.l.ſi cura.§.deficiētiū.ff.de mune. ⁊ hono.l.ſi defunctus.C.arbi.tut. Et ſi dicať ꝯ imo qlibet pſumiť bonus ē verū bonitate intrinſeca ſȝ bonitate extrinſeca ſi vt ē gl.ſing.in.l.ſi ſo.§.qui pro rei qlitate.ff.q ſatiſda.cog.ſicut dicimus in ſimili ꝙ nemo pſumiť ſciēt
15 ſicus vt eſt glo.ſing.in.c.ſi forte de elec.li.vi. ¶ † Eſt enī ſcientia bonitas quedā pueniēs nobis ab extrinſeco cū
a aīa nřa naſcať vt tabula raſa in qua nihil eſt depictuȝ.ª Rñde qō in laycis pſumptio eſt ꝙ lucrenť vt in.d.§.deficientiū.ſed in clericis ceſſat iſta pſumptio p iſtuȝ tex. Et licet ſit preſumptio qō layci lucrēť nō tñ eſt preſumptio quod ſint diuites. Et ideo dicas quod ille tenetur pbare clericum habuiſſe patrimoniū tpe pmotionis q agit vñ ſi heredes clerici poſſident acqſita p clericuȝ noīe ſuo ⁊ eccleſia agit tenebiť eccřia pbaŕ qō ille nihil habebat tpe pmotionis. Si vero eccleſia poſſidet ⁊ heredes clerici agūt ꝯ eccleſiā allegātes ꝙ tpe pmotionis habebat patrimoniū tūc eis incūbit onus pbandi .l.ei qui.ff de probatio.l.actoꝛ.C.eo. ⁊ ſic habes caſum ꝙ negatiua ꝙ qs nō poſſideat bona probari pōt vide late Bart. in.l.hoc iure ⁊ in.l.in illa.ff.de verbo.obli. Et etiaȝ habes ex iſto tex.ꝙ paupertas nō ipedit pmouendum. Et adde ſimile qō dixit gl.ſing.in.c.quoniā vetus.xxiiij.q.i. que dicit
16 † ꝙ cum fuiſſet diſceptatio in electione pape quidaȝ aſſerebat ſe nobilē alter reſpondit piſcatori Petro fabri filio nō auguſto iperatori ſucceſſorē querimus ⁊ facit ꝙ refert do. Pe.de ancha.in.c.graue de prebē. poſt hoſt. dictum quoddā ſatis ſolatioſum de canonicis argētinis qui nō valētes cōcordare in electione canonicoꝝ pueneruit ꝙ quilibȝ noiaret ſuū cōſanguineū tantū nobilem. quidam romanus dicte eccleſie canonic⁹ noiauit aſinuȝ canonicū dicēs iſtum alijs preferendum qꝛ ſemper portauit vtilia eccře ⁊ abſtinuit a dānis eccře qō alij ñ fecerunt. Et inqꝫtum iſte tex.dicit ad ordinem eccleſiaſticuȝ intellige ſm doc.hic.i.ad titulū.i.ad adminiſtratiōeȝ eccleſiaſticam. ⁊ de hoc allego notabi.tex.in.c. ſequētī ibi ab eius ordinatione diſcedat. Et ad predicta adde ele
17 gans conſilium Lodo.roma.clv. † vbi pulchre tāgit an qſita per pſlatum pſumenť queſita ō bonis pprijs aut eccleſie quidā hñs adminiſtrationē eccleſie certā pecuniaȝ in monte florentino poſuit quo mortuo fuit dubitatuȝ inter heredes eius ⁊ ſucceſſoreȝ pſlature cui acqrať ⁊ dicit circa hoc ſe facere tria mēbra vȝ aut certū eſt ꝙ clericus habebat patrimoniū tpe ſue pmotionis aut certū eſt ꝙ nō habebat aut eſt dubium primo caſu aut poteſt cōſtare ex quibus redditibus queſiuerit ⁊ tunc bona erūt illius ex cuius redditibus ſūt queſita vt in.d.c. ſint manifeſte ⁊.c.iquirendū.J.eo.res enim acqſita ex meo mea efficitur .l.de eo.§.ſi quis .ff.ad exhibendū aut dubitať ⁊ tūc clericus dicit fuiſſe in culpa ita pmixtim vtēdo reb⁹ eccleſie. ⁊ allegat .d.c.ſint manifeſte merito bona illa pſumunť acqſita tā ex bonis pprijs qꝫ eccleſie. ideo diuidēda ſunt iter heredē clerici ⁊ eccleſiā ſm qꝫtitateȝ pſimonij cuiuſcūqꝫ eorū exemplū ſit de fructib⁹ patrimonij ſui pcipiebat clericus centū ex fructib⁹ autē ſui beneficij ducenta detractis neceſſarijs tunc in dubio de bonis acqſitis per eū eccleſia hēbit duas partes heres tñ clerici vnā tantū iſte eſt caſus ſing.ſȝ cū in.d.c.ſacerdotes.xij.q.iiij. quē ita declarando intelligit glo.ibi. Secundo caſu qñ certum eſt ꝙ nihil habebat tūc aut nō habebat artificiū aliquod ex quo potuiſſet acqrere ⁊ tali caſu pſumiť pro eccleſia.c.placuit.xij.qō.iij. allegat ſimile ꝙ dicimus de vxore vt.d.l.qntus ⁊ ſimile ꝙ dicimus de officiali p gl. in.d.l.facultas. Nec ob.d.l.ſi defunctus.C.arbit. tutel. vbi tutoꝛ nō pſumiť de bonis pupilli queſiuiſſe lȝ tpe aſſūpte tutelle nihil haberet quia ſibi licitū eſt negociari clerico autem minime.c.i.ne clerici vř monachi.ideo ſi nec pſimoniū nec artificiū clericaſ habebat pſumitur de bonis eccleſie acqſiuiſſe aut habebat artificium vř doctrinā ex quibus poſſet acqrere.vt in.c. relatum.el.ij.de teſta. tunc idem eſt dicenduȝ ꝙ dcīn fuit qñ clericus habebat patrimonium ⁊ pmixtim vtebať bonis pprijs ⁊ eccleſie allegat glo.in.d.l.cū oportet.C.de bonis q li.i.q.illa an filiuſfami.pſumať acquiſiuiſſe ex bonis patris. Tertio caſu

a ¶ Depictum ſecus tñ ſȝ opinionem. plato.q imaginatuſ ē aīam noſtrā pduci a deo glorioſo cū oīb⁹ habitibus practicis ⁊ ſpeculatiuiſ vt ħ.copioſe dixímus ⁊ hř late in.iij.de anim. text.comen.ad ꝙ vid bal.in pohe.ff.in.iij.col. q de hoc infinita pulchra dícit.

cis caſu q̄ñ dubitat. ⁊ tūc an dubitaſ an q̄ſiuerit illa bōa ante ſuā ꝓmotionē vl̄ poſt ⁊ tūc is qui eſt ī poſſeſſiōe bonoꝝ defendet quouſqꝫ ꝓbabit eccleſia poſt ꝓmotionē q̄ſita. illa q̄ſita fuiſſe caſum dicit eē notabilē ī.c.nulli ſm gl. que ita intelligit tex.ibi.xij.q.v. Aut dubitaſ an habuerit aliqua bona ex q̄bus potuerit illa acq̄rere de q̄bus eſt p̄tētio ⁊ tūc ſtāt p̄ſumiſ ꝓ eccleſia ar.iſti° decretal ⁊ .c.i.xij.q.iij. Hoc vltimū mēbrū firmat Jo.an.hꝫ eū in.c. tertio.ſ.e. ⁊ iſta tene menti.

1 P Reſbyter. † Inſtrumētū emptionū cōficere dꝫ p̄ſbyter noīe eccleſie ⁊ nō alterius.h.d.ꝓp ſuā breuitatē nō diuidit.
2 ¶ † No.p̄mo q̄ epūs appellatur p̄ſbyter intelligendo iſtū tex.ꝓ epo nā grece latine idē eſt qḋ ſenior ⁊ hoc nō ꝓp etatē ſed ꝓp reuerentiaꝫ.c. cleros.xxi.di.ibi ēt epi grece latine ſuperintendētes dicunt ⁊ facit .c.qui epatū.viij.q.i.iure ergo vocabātur epi etiā apoſtoli qui vna cū Petro vniuerſali eccleſie ſuperintendebant ita dicamus in epis qui vna cū papa ſuperintēdūt eccleſie vniuerſali recte ēt appellanſ ſacerdotes ⁊ ita etiā apoſtoli q2 vniuerſali eccleſie ſacra miniſtrabāt nec oliꝫ alius erat epūs q̄ꝫ p̄ſbyter imo ipſi p̄ſbyteri epi appellabanſ. Un̄ paulus in epiſtola dicit.oīb9 ſanctis qui ſūt phǘippis cū epis.i.p̄ſbyteris. Refert grattanus in.c.legimus.lxxxxiij.di. Poſtq̄ꝫ vnuſqſqꝫ ad ſe trahere eccleſiam xp̄i conabaſ que ſciſſuram patiebaſ in toto orbe vt ſciſmatū ſemina tollerenſ vt vnus ceteris decretū ꝓponeret quē epm̄ nolarent in excellentiori gradu collatum noſcant ḡ epi ſe magis ↄſuetudine q̄ꝫ diſpoſitione dñice veritatis certis p̄ſbyteris eē maiores tex.eſt no.lxxxxv. di.c.olim.
3 ¶ † No.q̄ ex pecunia illi° p̄ſumiſ empta res cuius nomē appoſitū eſt in inſtrō facit.c. vltimum.xij.q.iiij.vide ſing.tex.in.l.cū ꝓponas.C.ꝓ ſo. ⁊ ibi dicit bar. frater emit fundū ꝓ ſe ⁊ pro ſuo fratre q̄ p̄ſumiſ d̄ ſua ꝓpria pecunia. ⁊ iō poterit repetere partē p̄cij a fratre. Et iō Bar.ibi dat cautelā vt in inſtrō dicaſ q̄ de pecūia cōi ſoluit q̄ dicit valere mille aureos. Et tūc hoc niſi ꝓbari poſſet q̄ de pecunia alterius emit. ⁊ iō vidi dubitari de facto fundus fuerat ēptus de pecunia patris ſꝫ in inſtrumēto erat appoſitū nomē filij.fuit dubitatū an fūdū acq̄ratur patri. Et ↄſului q̄ ſic.ꝑ tex.in.l.cū ꝓpria ⁊ qḋ no.ibi glo.C.ſi quis alteri vel ſibi ⁊ per tex.in.l.ſi filij tui
4 .C.de dona.inter vir. ⁊ vxo. ¶ † Ultimo nota q̄ ſicut ꝑlatus alienāe queſita ꝑ eccleſiā dꝫ adminiſtratione ꝑtnas
a ri°.c.q̄ ſicut d̄ ele.c.admonem°.xij.q.ij.ita ſi fraudat eccleſiā in acq̄rēdis vt q2 acq̄ſita ex redditibus eccleſie appropriat ſibi vel alteri ſed pone q̄ aliqs volebat relinquere eccleſie. ⁊ rector eccleſie blando ſermonē iduxit teſtatorē ad relinquendū ſibi Cyn.tangit iſtam q̄ōnem poſt glo.in.l.q̄cq̄d.C.arbit.tutel.in tutore q blando ſermone induxit teſtatorē ad relinquēdū ſibi illud q̄ volebat relinquere pupillo glo.ibi dicit q̄ eſt q̄ſ ſabbatina Cy.refert Marti.de ſuſima.tenere q̄ tutor teneaſ pupillo ad intereſſe ꝑ id qḋ hr̄ in auc.vt nulli iudicū.§.⁊ hoc placuit Finaliter Cy.ibi ↄcludit q̄ aut blando ſermone iduxit ⁊ nō teneſ per.d.l.ſi.ff.ſi qs aliquem teſtari ꝓhibuerit.⁊ ꝑ.l.ſi.C.eo.ti.ita videſ dicēdū in rectore eccleſie ⁊ ita tenuit do.Pe.hic ſed do.meus Jo.de imo.hic mordet diſtīctionē do.Pet. quo ad ꝑlatū dicēs q̄ imo ꝑlatus teneſ eccleſie indiſtincte ⁊ allegat glo.in.c.q̄cūqꝫ.xij.q.iij.⁊ ēt Archi.ibi dicentē q̄ ſi p̄latus potuit ſaluare res ſuas ⁊ res eccleſie ab incēdio debuit ſaluare vtraſqꝫ ſi vō potuit ſaluare vnā tantū tūc dꝫ attendi que erāt ꝑciſiores ⁊ illas ꝑferre ſi vero erāt equales tūc debēt ꝑferri res eccleſie ꝓpter9 q2 vtilitas publica ꝑferēda eſt priuate.c.bone de poſtu.ꝑlato.l.i.ad ſi.C.de cadu.tol. Tu adde ang.in.l.nō eſt.ff.de inoffi.teſta.vbi gloſ.dicit q̄ q̄ñqꝫ iſte blādicie cōceduntur a iure allegat.l.ſi.C.ſi quis aliquem teſtari ꝓhibuerit. Ipſe vero ibi dicit illud eē verū quando blandicie tendunt ad ſui cōmodū tantū puta quādo blanditur teſtatori vt eum heredem inſtituat ſecus ſi blāditur in ꝑniciem alterius ſuggerendo falſas cāas teſtatori vt tollat hereditatē iam inſtituto ⁊ ita intelligit illā
5 .l.allegat.l.i.ff.d̄ doli excep. † ⁊ per hoc dicit ſe obtinuiſſe ſemel quādam magnā hereditatem in fauorē pauperum nam eis erat relicta ⁊ quidaꝫ ſuaſit teſtatori q̄ꝺ nō erat bona elemoſina nec acceptabilis deo ⁊ illi quibus relinquerat nō erāt bone conditionis ⁊ fruſtrauit propoſitum teſtatoris ꝓpter hoc teſtator mutauit teſtamentum ⁊ agnatos heredes inſtituit auocanda enim eſt talis hereditas ab agnatis. ⁊ ita dicit fuiſſe auocataꝫ ⁊ cōceſſam dictis pauperibus per.d.l.nō eſt ⁊ allegat not. per Cy.in.d.l.q̄cq̄d ⁊ idē etiam voluit idem Angel. in.d.l.ſi.cōmemorans q̄ōnem p̄fatam. Adde Bal.in.l.i.C.ſi quis aliquem teſtari ꝓhibuerit vbi dicit quod ſi interuenit bonus dol° quia frater meus volebat īſtituere turpem perſonam ego ſuaſi ſibi quod illa turpis perſona erat mortua ⁊ q̄ inſtitueret me q̄ ego nō puniar.q2 talis dolus eſt irreprehenſibilis arg.l.cū pater.§.titio d̄ lega.ij. ⁊ de iſto bono dolo vide ſing.gl.in.l.i.ff.de dolo. Si vero eſt dolus malus cōmiſſus in p̄iudiciū deſcendentium tunc teſtm̄ eſt nullum in auc.vt cum d̄ appel.cognoſcitur.§.in aliquo aut in ꝑiudiciū trāſuerſaliū ⁊ tūc teſtm̄ valet tamen ſi ipſi poſſident ⁊ ego doloſus ago repellor doli exceptione.d.l.i.de doli excep. Si aūt poſſideo fiſcus a me auocabit tanquā ab indigno q2 ratione doli mei teſtator fuit deceptus in perſona vt eſt gl.ſing. in.l.quotiēs.ff.de heredi.inſti. Et ſubdit qḋ non eis qui ꝓcurat ſe inſtitui eſt in dolo niſi q̄ñ malis artibus ⁊ doloſis q2 licitū eſt ꝓcurare ꝓpriam vtilitatē ſine dolo allegat no.in.d.l.q̄cq̄d. ⁊ in.d.l.ſi. ⁊ in.l.ſi quādo.§.illud .C.de inoffi.teſta. ⁊.l.ſi.C.de ſen.paſ. ⁊.l.ſi.ff.ſi quis aliquem teſtari ꝓhibuerit. Adde Jo.and.in addi.Spec. in ti.de iudi.§.generalia in addi.que incipit ad.d.l.q̄cq̄d vbi refert pulicē q̄ōne.xxvij.tenere in q̄ōe ꝓpoſita qḋ tutor teneaſ ſi manifeſte apparet ꝑſuaſione tutoris pupillo nō relictū q̄ teſtator relinquere volebat Saly.i.d.l.q̄cq̄d tranſit cū diſtinctiōe Cy. ⁊ ibi Bal.dicit iō ꝑcedit illa deciſio Cy.quia agitur de lucro pendente ex libero arbitrio alterius quia licitum eſt teſtatoribus ſuadere. ⁊ allegat.d.l.ſi.C.ſi quis aliquem. Et per iſta relatoſ habetis antiquos ⁊ maiores patres noſtros in hac eleganti queſtione. Et ne hoc mente videar tranſire cum vigilia eoꝝ. Adde ⁊ p̄mo longe mirandum eſt quomō doc.p̄fati colligant ex tex.iſto q̄ p̄latus negligendo acquirere eccleſie ſue priuaſ eccleſia illa naꝫ iure aperta ſunt ꝑlatū poſſe p̄iudicare eccleſie in querendis vt late ſcripſit Fede.d̄ ſenis ↄſilio.ix. ⁊ do.Car.in.c.tua.de his que fiunt a p̄lato. ⁊ in.c.potuit de locato ⁊ ibi dixi ⁊ i.c.vt ſuper de rebus eccle.nō alie. ⁊ vide ibi que allegaui ⁊ per do.Anto. ⁊ alios in.c.i.de dolo ⁊ cōtuma. ⁊ facit l.qḋ autem.ff.que in frau.credi.ergo doctrina doctoꝝ nō eſt vera ⁊ forte eos decepit tex.iſte. Et ad iſtū tex.poſſum reſpondere cōgrue ⁊ apte.loquiſ enim q̄ñ p̄latus neglexit acq̄rere eccleſie de redditibus ⁊ bonis ipſius eccleſie quo caſu effectualiter dicit p̄iudicare eccleſie i q̄ſitis. ⁊ iō nō eſt mirum ſi hoc caſu priuabitur eccleſia. ⁊ illud tene menti quia eſt nouum nec tactum ab aliquo. Et per hoc ſi verbis daretur audatia male fecit do.pet. inducere iſtum tex.ad q̄ſtioneꝫ de tutore per no.i.d.l.q̄cquid.
6 Nūc vō vidēda ſunt duo.vnū.ſ. † verū p̄latus q blādo ſermone iduxit teſtatorē ad legādum ſibi potius q̄ꝫ eccleſie. Et circa hoc breuiter me expedio ⁊ alio textu. formalē ⁊ in terminis quē iſti patres noſtri hic nec allegarūt nec ponderarūt in cle.i.in.§.quibus etiaꝫ d̄ priuil. in verſ.aut legatis matricibus eccleſiis faciendis retrabant teſtatores nec legata aut debita aut male ablata i certa ſibi aut ſingularibus ſui ordinis fratribus vel conuentib° in alioꝝ ꝑiudiciū fieri ſeu erogari ꝓcurēt vbi videſ caſus in iduuiduo ꝓ iſta q̄ōne ⁊ ibi.d.pe.dicit in.ver.

a ¶ Preſerti. vīō ad d̄ bal ⁊ ange i l.nō eſt ſignotū C.d̄ ad nunu.tu. ⁊ vide c.ſi ꝫ hely d̄ ſe ſti. ⁊.c.q̄ñ ⁊ q̄ñ cl.ij.d̄ acc.for.i q̄ d̄ iſtr. edil.§. pag.d̄.q̄d ſi exe cutor eſt ſuſpe ctuſ vbi de hoc late.

notabili quod religioſi non debent retrahere teſtatores
ad relinquendū ſibi vel cōuentui in preiudiciū alioꝝ qꝛ
nō eſt vni cū alterius dāno cōſulendū.xiiij.q.v.c.deniqꝫ
c.ſuam de penis ⁊ eſt mirabile ſm eū ibi.qꝛ ſi pcuro mi
hi relinqui ꝙ teſtator alij erat relicturus ꝙ tale relictū
tꝫ ⁊ dicit tangere Accur.ſimile in qōe in tutore i.d.l.qc
qd ⁊ cōmemorat qōnē Cy.ibi tacitā ⁊ cū eius deciſione
geſcit.d.Car.vt refert zēzelinū arguere ꝯ illū tex.qꝛ imo
potius tenet pcurare legari ſibi quā eccleſie ⁊ reſidet in
hoc ꝯrio zenze.ibi do.Cardi.dicit ꝙ zenze.nō habuit in
tex.ſuo illud verbū ſibi ⁊ pp hoc genuit in ꝯrio ⁊ ita eū ex
cuſat more boni viri ipſe vero tꝫ ꝯrium ⁊ rn̄det ad oppo
ſitionē zenze.ꝙ licitū eſt pferre vtilitatē ſuā alīq.nō tn̄ pīu
dicando iuri alterius vnde licite pōt qs inſtare ꝙ teſtōr
potius ſibi quaꝫ alteri cui volebat relinquere ita ꝙ etiā
tutor poteſt ſuaderi teſtatori vt potius relinquat ſibi quā
pupillo allegat nota.per Cy.in.d.l.quicqd in caſu aut
illius cle.eſt ſcens peccant eni religioſi inducēdo teſtōreſ
ad relinquēdū ſibi id ꝙ alijs volebāt reliquere ⁊ hoc qꝛ
notat eoꝝ cupiditas ⁊ auaritia q̄ in clericis reprobat al
legat.c.auaritie de elec.lib.vi.⁊ ſic expeditū eſt pmū ⁊ p
pſio.l.ſi.C.ſi quis aliquē teſtari pbi.⁊.l.ſi.ff.e.nō būt lo
cū in religioſis ⁊ in clericis nō ſolū qñ teſtator vult relin
quere eccleſie eoꝝ ⁊ ipſi pcurāt vt relinquat ſibi.ſꝫ etiā
qñ volunt relinquere alijs pſonis vel eccleſijs tene men
ti qꝛ iſta doctrina eſt ſolēnis ⁊ alibi non fuit tradita ita hñ
7 ¶ Circa ſm vꝫ an tutor poſſit pcurare vt teſtōr leget ſi
bi id ꝙ relicturus erat pupillo ipſius tutoris doc.diſtin
guunt aut dolo fecit ⁊ non pōt ſecus ſi ſine dolo mihi vi
det ꝙ indiſtincte tutor teneatur ſi pſuaſio ſua eſt manife
ſta.⁊ ad hoc pondera.d.l.qcqd in ver.dolo aut lata cul
pa aut leui curatoris nō queſierint vbi pbat ꝙ ſi ēt cul
pa leui ipſius tutoris pupill' nō acqſiuit tenet tutor ad
intereſſe qꝛ tenet acqrē pupillo.ſed eo ipſo ꝙ teſtōr vult
relinquere pupillo ⁊ tutor inducit blando ſermone teſta
torē ad relinquēdū ſibi potius poſito ꝙ nō ſi in dolo vel
lata culpa nōne ē in leui culpa ⁊ ad.d.l.ſi.rn̄deri pōt lo
quit enīꝫ in marito inducente vxorē ad relinquendū ſibi
potius q̄ȝ alijs nō enim tenebat maritus acqrere alijs ſꝫ
tutor tenet acqrere pupillo vt in.d.l.qcqd ꝗ ſeqtur ꝙ il
la.l.nō pōt allegari in fauorē tutoris facit ēt glo.in.c.q
cunqꝫ.xij.q.iij.que dicit ꝙ prelatus tenet potius acqre
re eccleſie q̄ȝ ſibi ad inſtar tutoris ⁊ p iſta audeo dicere
ꝙ opi.Pillei relata p Jo.an.i.d.§.⁊ gñalis eſt verior.

1 **Cvnuſquiſqꝫ.** † Queſita p
epm poſt pſe
crationē ſuā ſunt eccleſie relinquēda ⁊ idē di
cas in alio prelato ⁊ pōt intelligi iſte tex.in
quolibet rectore eccleſie nec cōmode diuidi pōt iſte dere
t alis ⁊ pbat ꝙ epus dicitur preſbyter vide dicta in.c.pre
2 cedenti.¶ † No.primo ꝙ prelatus nō pōt in vltima vo
luntate relinquere bona acqſita intuitu eccleſie alij.facit
3 c.qꝛ nos ⁊.c.relatū de teſta.† Et pōdera verbū reliquat
qꝛ nō ſolū verificat in actu vltime volūtatis ſꝫ ēt verifica
tur in actu inter viuos.l.hoc ſermone.ff.ſi liber.inge.eſſe
dicat.l.ſi aūt.C.de dona.ante nupt.l.ēt.C.de iure dot.l.
cū oꝫ.§.ſin aūt.C.de bo.qꝫ li.l.ſi optio.ff.de optio.lega.vi
de elegātē glo.in cle.ſi.de iure patro.in ver.relicti hr̄det
q̄ dicit qđ verbū reliquo adaptat ēt ad actū inter viuos
⁊ ſemel pſuluſ p ſplēdidos officiales eccleſie ſancti pe
tronij cui exigenti' ꝯceſſit bullā ꝙ de relictis ad pias cau
ſas ſoluat certū qđ ꝙ cōprehēdit dōatio inter viuos ita
rn̄di ⁊ alegabā elegātē doctrinā ſubtiliſſimi doc.domi.
Bn̄dic.ꝺ plūbi.i.d.l.hoc ſermone vbi dicit aliqs fuit cō
dēnatus relinqre quicquid hēbat de bonis titij ꝙ intel
ligit incōtinenti nec oꝫ expectari actus vltime volūtatis
verificat ēt in actu vltime volūtatis tex.ē in.d.l.i.C.ꝺ pe
culio eius qui libertatē meruit vbi verificat in actu vltie
volūtatis faciat glo.ſing.ſm Dy.refert Nico.de neap.
in.l.his verbis in pn̄.ff.de here.inſti.q̄ vult ꝙ qñ ali' eſt
inſtitutus heres ⁊ teſtator dicit relinquo tibi oīa bona
mea ꝙ tūc videt facere te fideicōmiſſariū vniuerſalem.
Sed Nico.de neapo.ibi dicit eſſe aliā glo.in auc.ꝙ loco
.C.ſi mulier ſcdo nupſerit ⁊ idē Nico.de neapo.in auc.ꝺ
here.⁊ falci.in.§.⁊ hec quidē oīa in.v.relicti.vbi glo.di
cit ꝙ ſi teſtator dicat relinquo oīa bona mea titio ꝙ tūc
verbū relinquo adaptat ad inſtitutionē pp vniuerſalita
tē bonoꝝ cui adiūgit vñ verbū relinquo aptū natū eſt cō
prehēdere inſtitutionē heredis ꝙ eſt bñ notā.pp moder
nā ꝯſuetudinē teſtātiū in teſtō ſuo dicentiū relinquo oīa
bona mea titio nec dicūt heredē iſtituo.facit.l.ſi cogi.§.
⁊ gñaliter.ff.ad trebel.⁊ elegans dcīn ſpec.in ti.de teſta.
§.i.ꝟſi.quid ſi qs dicat relinquo oīa bōa mea gayo.Ip
ſe vero Nico.de neapo.in.d.§.⁊ hec qdē oīa intelligit ꝓ
dicta vera alio nō inſtituto herede ſed alio inſtituto he
rede hī loco fideicōmiſſarij vniuerſalis ⁊ dicit eē gl.ſin
gu.ſm Dy.in.d.l.his verbis.ſed glo.illam ꝓallegatam
ibi nō allegauit.Sꝫ refert gui.de cu.dicere caſum eē pro
illa glo.in.l.i.§.ſi ex fundo.ff.de heredi.inſtitu.vide ibi
Ang.⁊ Jo.de imo.⁊ bal.in.l.precibus.C.ꝺ ipub.⁊ alijs
ſubſti.⁊ Bar.in.l.cēturio.ff.de vulg.⁊ pup.vbi apertiſſi
me loquuti ſūt de hoc verbo relinquo ⁊ facit.l.hāc aita
tia.§.litima potrōe relicta.C.de ipub.⁊ tex.in.c.raynuti'
4 .ii.i.⁊ iſta p nūc mēti cōmēda.¶ † Sꝫ quid ſi mortuo
plato reperit platus acquiſiuiſſe bōa ⁊ ignorat an ex idu
ſtria an intuitu pſone quid erit hendū.Cōcludit ꝙ ſi tpe
p motiōis plat' nihil hebat tūc iudicabit i fauorē eccle
ſie niſi aliter heres clici pbaret puta vñ illa acquiſiuerit
Si vō tpe pmotionis hēbat patrimoniū clicus tūc pſu
mit pro poſſeſſore iō ſi heres ē in poſſeſſiōe illoꝝ bonoꝝ
tūc eccleſie icūbet onus pbandi ꝙ de redditibus eccle
fuerit queſita ⁊ ita pcedat dcīn Hoſt.hic.Et iō dicebat
Ja.bu.in au.c.licētiā.C.de epiſ.⁊ cle.quē refert ⁊ ſequit
ibi Saly.ꝙ ille pbet q agit ⁊ iō ſi ſucceſſores poſſidēt
tūc onus pbandi incūbit heredib' ⁊ ſucceſſorib' clerici
agentib' debēt eni pbare pus q̄ſita.l.arcibuſa.ff.de ſta.
homi.l.matrē.C.de pba.⁊ allat Saly.ibi Hoſti.⁊ Jo.
an.in.c.i.ꝺ.eo.⁊ putat hec vera Saly.ibi niſi tpe mortiſ
epi vel plati ille res fuiſſent intra domos epal' in qbus
domibus habitabat epus ⁊ poſt mortē ei' exportate ſūt
ex qꝛ pſumēdū eſt ꝙ ſint eccleſie q̄ vt pſona repñtata dr̄
poſſidere domū ⁊ ea q̄ ſūt in domo arg.l.ij.C.ne vxor p
marito.⁊.l.i.C.de priui.ſi.cū ibi no.Et hoc caſu lꝫ eccle
ſia agat nihilominus ſibi nō incūbit onus pbandi.⁊ eſt
dcīn recitatiōe ⁊ auditu dignū.Et vide q̄ dixi in.c.i.ꝺ.e.
⁊ qđ voluit Lodo.ro.pſi.cl.ꝟ.allec.i palle.c.i.aut dubitat
⁊ tūc pſumit p eccleſia poterit tñ heres pbare ꝯrium vt
no.glo.ꝺ.eo.c.i.ſm Jo.an.hic.⁊ ita trāſeunt cōiter doc.
oēs ⁊ in cōtingentia facti refert do.car.ſe ita cōſuluiſſe
in.c.cū in officijs.ꝺ.de teſta.⁊ pdicta limita niſi eēt plat'
regularis ēt ſi eēt cardinalis qꝛ tūc quicquid acquireret
eēt eccleſie.Ita dixit bal.in.d.auc.licētiā nō enim digni
tas liberat monachū a ſubſtātialib' regule dixi de hoc la
5 te in tractatu meo de pſtātia cardinaliū i pn̄.¶ † Quid
ſi rector eccleſie reperit mutuaſſe multā pecuniā noīe ſuo
pprio an poſt mortē ſuā pſumat dcā acquiſita de bonis
eccleſie do.Anto.cōcludit ꝙ ſi cleric' habebat ſufficiēs
patrimoniū tpe pmotōis vl̄ erat induſtrioſus vel doctor
legēs cū ſalario tūc nō pſumit de reb' eccleſie.Sꝫ tu pō
dera vnū qꝛ ex dicto.d.ant.h oꝛi quedā pſumptio ꝙ cle
ricus potius viuat de redditibus eccleſie ⁊ conſeruet ſi
bi pſimonialia ſua ꝙ qualiter poſſit facere ſalua cōſcīa
dixi p modū diſputationis in repetitōe.c.p tuas ⁊ i tra
cta.de pſtantia cardinal.ū in pn̄.⁊ aliquid i.c.in nr̄a ꝺ re
ſcrip.Et adde ſimile qđ voluit do.Pe.de anch.in.c.ad
noſtram de empt.⁊ vendi.vbi dicit ꝙ ſi aliquis exercuit
mutuū nec fecit aliquod aliū exercitiū nec pbat vſurari
us ⁊ ē effect' locuplex ⁊ opulēt' ꝙ pſumit ex vſuris qñ
iſſe dicit tñ ꝙ oꝫ concurrere fama vicinie.facit glo.in.c.
q̄ȝ de vſur.li.vi.⁊ tex.in.c.cū in dioceſi de vſur.qđ ē hñ
notandum

notandū ꝯ multos qui hodiernis tꝑibus nō exercent ſe
niſi ī mutuo ⁊ mirū imodū locupletātur ⁊ ſunt de gente
ſolita facere vſuras q̄ꝛ tunc credo ꝙ lꝫ nō ꝯcurrat fama
vicinie nihilominus ſufficiat ꝑſumptio ſiniſtra q̄ꝛ ſūt de
gente nō ſancta nec bona ⁊ ſolita huiuſmodi vſuras fa-
cere hoc dico ꝑ elegantē ⁊ ſing. doctrinā Ang. i. l. ſi fugi
tiui. C. de ſer. fugiti. vbi arguit ꝯ eum qui natus eſt ex pēti-
libus inimicis ſtatus vide ibi per eū ⁊ facit qḋ hr̄ i. l. ꝙ
ſi nollit. §. ſi mancipiū. ff. de edil. edic. ⁊ vide ad mām iſti
us. c. que dixi in. c. i. ꝫ. eo.

1 **Aquirendum.** † Empta ꝑ
platū ex emo
lumentis eccleſie efficiūt eccleſie licet prelat⁹
emerit noīe alieno. h. d. Et diuidit i tres ptes
in primo cōcilīū iubet fieri inquiſitionē. ſcḋo cāꝫ ponit ibi
2 q̄ꝛ tertio illā aggrauat ibi qm̄. ¶ † No. pmo ꝙ qui ꝓhi
bet noīe ꝓprio ꝯhere ꝓhibet ēt noīe alterius cōtrahere
q̄ꝛ tūc fit fraus de noīe ad nomē facit elegās dctm̄ Bal. i
. l. nō dubiū. C. de legi. magnates ꝓhibētur emere imobi
lia ex diſpoſitione ſtatuti ꝙ ēt nō poterūt emere ꝑ alios i
3 ſerendo nomē illoꝝ in inſtr̄o ⁊ ſic facit † ſtatuto cauetur
ꝙ foꝛenſis nō poſſit acqrere bona imobilia i ciuitate ꝙ
ēt nō poterit acqrere ꝑ aliū facit qḋ not. in cle. ſi religio-
ſus de ꝓcurato. facit qḋ no. glo. ſing. in. l. quotiens. C. de
priuile. ſchola. li. xij. que arguit ꝯ Ottonē qui cū nō poſ
ſet eſſe pēās bononie q̄ꝛ ꝓhibitus erat fecit ſe fieri defen
4 ſorem vide que dixi ꝫ. eo. c. i. ¶ † No. ſcḋo ꝙ res empta
de pecunia eccleſie videt̄ poſſe peti per eccleſiaꝫ facit qḋ
habet̄ in. l. ſi vt ꝓponis. C. de rei vendi. ⁊ l. ſi ex ea co. ti.
⁊. c. apoſtolicos. xij. q. ij. ⁊ glo. in. l. vxoꝛ marito. ff. de do
na. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ Spe. in ti. de ēptio. ⁊ vēdi. §. iij. vſ.
hoc aūt ſcias. Et dicit hic Hoſti. ꝙ nō eſt dare ius expꝛeſ-
ſum de hoc. Et ſi bene ꝯſideret̄ iſte tex. ſecūdū eū nō pro
bat ꝙ res empta de pecunia eccleſie ſit eccleſie nec etiaꝫ
aliud ius ħ ꝓbat ſed fuit interpꝛetatio magiſtroꝝ ⁊ do
ctoꝝ que hoc hꝫ ⁊ habuit vt ſit ſpāle i eccleſia vt res em-
pta de pecunia eccleſie ſit eccleſie ſicut dicimus in milite
pupillo ⁊ ideo glo. hic eqꝑat eccleſiā militi ⁊ pupillo
⁊ in hoc glo. iſta eſt ſingu. ſm do. Car. ꝙ eccleſia eqꝑat̄
pupillo. Sed do. Anto. dicit ꝙ imo hoc ꝓbat̄ iure ⁊ al
legat. c. i. ꝫ. ti. i. dum dicit i dn̄io eccleſie ꝯſeruet̄ nihilomi
nus cōiter tenet̄ dctm̄ Hoſti. ꝙ hoc nō ſit expꝛſſum in iure
ſed auctoꝛitas magiſtroꝝ ⁊ doctoꝝ hoc idu̅xit. Et pon-
dera bene q̄ꝛ ex dcō Hoſti. infert̄ vnū qḋ aureis lr̄is eēt
ſcribēdū iudicio meo ꝙ vbi nō habemus caſuꝫ. l. ē licitū
nobis allegat̄ auctoꝛitates maioꝝ pro lege ꝙ dctm̄ ē ve
riſſimū ⁊ ꝓbatur in tex. aureo in. l. ſi idē cū codē ⁊ ħ col
ligit ibi ang. ff. de iuriſ. om. iudi. lꝫ nō faciat mentionem
de hoc dcō Hoſti. qḋ eſt bñ notā. ad intellectū. l. nō poſ-
ſunt. ff. de legi. Dicit tñ do. Anto. qḋ tex. in. d. c. i. de teſta.
poſſet ſubtilizari quaſi velit ꝙ aperte ꝓbet ꝯtrium eius
qḋ voluit hoſti. Jo. an. ⁊ cōiter alij ſequūtur doctrinam
Hoſti. ⁊ dicit Jo. an. ꝙ ſi clericus de pecunia eccleſie fe
cit edificiū in ſolo ꝓprio de quo tegit glo. ſing. in. c. apo-
ſtolicos. xij. q. ij. que voluit ꝙ fauoꝛe eccleſie ſolum cedit
edificio. ⁊ in hoc illa glo. eſt multū ſing. ⁊ de ea late lo-
quutus eſt Lodo. ro. repetens auc. ſiꝫ. ter. C. ad. l. falci. lꝫ
regulariter edificiū ced. t ſolo inſti. de re. diui. §. ex diuer
ſo. Sꝫ Jo. and. in addi. ſpe. in ti. de empt. ⁊ ven. §. tertio
loco verſi. hoc aūt ſcias. Putat equius eē ꝙ res ſit cōis
eccleſie ⁊ clerici vt edificiū ſpectet ad eccleſiaꝫ ⁊ ſolū ad
heredes ipſi⁹ clerici ⁊ hoc ne eccleſia locupletet̄ cū alie
na iactura. l. nā hoc nā. ff. de cōdi. inde. Itē q̄ꝛ regula eſt
in ꝯtrium vt. d. §. ex diuerſo. Itē q̄ꝛ nō apparet aperto iu
re ſcriptū ꝙ id qḋ ē bonis eccleſie ſit ſit eccleſie ſed poti⁹
hoc itroductū eſt ex interpꝛetatōe magiſtroꝝ. Et dicit ēt
do. car. hic inꝗ̄ꝫtum iſta gloſ. eqꝑat eccleſiā pupillo ꝙ ēt
eccleſia eqꝑat̄ fiſco allegat glo. in. l. ſi ꝓcuratoꝛ. §. i. ff. de
iure fiſci. Vñ ſi ꝓcuratoꝛ fiſci vēdit rē fiſci non ſufficit ꝙ
hēbat fidē de ꝑcio vt ibi ita ēt in eccleſia ſꝫ gl. ibi ⁊ bar.

ꝙ do. Cardi. dicit ꝓcedere quando alienat̄ res eccleſie
que requirit ſolemnitatē iuris ſecus ſi prelatus vendat
fructus eccleſie quos libere pōt diſtrahere. c. nulli de re-
bus eccle. nō alie. q̄ꝛ tunc ſufficit ꝙ ſit habita fides de ꝑ-
cio vt eſt in priuato vt inſti. de reruꝫ diuiſione. §. venditre
⁊ ita dicit ſe in queſtione facti conſuluiſſe. Tu adde ꝙ ꝑ
mo inꝗ̄ꝫtum doc. dicunt ꝙ eſt interpꝛetatio magiſtroꝝ
⁊ doctoꝝ ꝙ ſi eſt res ēpta de pecunia eccleſie alieno no-
mine poſſit vtiliter vendicari per eccleſiam de hoc eſt gl.
in. l. ij. ff. quando ex facto tutoꝝ ⁊ i. l. vxoꝛ marito. ff. de do
na. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ in. l. ſi vt ꝓponis. C. de rei vendi. ⁊
glo. hic ⁊ videt̄ qḋ imo ſit iure expꝛeſſum primo ꝑ. d. c. i.
de teſta. ſcḋo per tex. in auc. licentiā in ver. ceteris rebus
ab eo alio modo acqſitis domino eccleſie reſeruatis. C.
de epiſ. ⁊ cle. vbi ꝓbatur formaliter doctrīa iſta. Tertio
allegat. c. placuit i ver. quecūꝗ̄ predicta ſuo nomine cō
paret tanꝗ̄ rerū dominicaꝝ inuaſionis crimine tenean
tur vbi eoipſo qḋ rectoꝛ eccleſie acqrit nomine ſuo ⁊ nō
eccleſie aliqua de redditibus eccleſie tenetur de crimine
ac ſi inuaſiſſet res eccleſiaſticas. xij. q. iij. ergo ſeqtur ne-
ceſſario qḋ eoipſo acquirunt̄ eccleſie dixerit qcquid vo-
luerit Hoſti. ⁊ cōiter ſcribentes faciat etiam. c. ſacerdo-
tes. xij. q. iiij. ⁊. q. v. c. ſtatum vbi dicit̄ ꝙ eccleſia poteſt vē
dicare dicta bona ſic ēpta ergo ꝑſupponit̄ dn̄iū eē apud
eccleſiā. l. officiū. ff. de rei vēdi. cū ſi. faciat etiā furtum eſt
cōtractatio rei aliene inuito domino facta. l. i. ff. de furt.
cū ſi. lꝫ hic dr̄ ꝙ emendo alieno noīe de redditib⁹ eccl'ie
vel oblatiōib⁹ vl̄ votis fideliū cōmittit furtū ꝯ ꝓbat iſte
tex. ꝙ ille res ſūt eccl'ie alias non cōmitteret̄ furtū ⁊ be-
ne notent miſeri prelati q̄ꝛ iſto cāu equiperant̄ iude furi
vidi dubitari de hoc ⁊ ꝯſului per iura ꝑalleg. ꝙ nō erat
interpꝛetatio doctoꝝ vt voluit hoſt. ⁊ ſequaces imo erat
aperta ⁊ clara iuris cenſura. Et iſta tene mēti q̄ꝛ nec ſūt
dicta nec allegata ꝑ aliquē aliuꝫ. Adde ꝙ iſte text. dicit
ſi quis preſbyteroꝝ q̄ꝛ non aperit vtrū iſte ꝑſbyter ſit
rectoꝛ vel ꝑlatus iſti⁹ eccleſie ē cuius redditib⁹ emit vē
ne q̄ꝛ videatur reprobari iudicio meo opinio. Guil. ē cu.
Bar. ⁊ Bal. in. l. ſi vt ꝓponis. C. de rei vendi. vbi dicunt
quod quando de pecunia militis vel eccleſie emitur res
ab ex̄neo ⁊ nō a ꝓprio adminiſtratoꝛe nō acqrit̄ dn̄ium
illius rei vtile militi pupillo aut eccleſie ſed res illa ēpta
eſt obligata obligatione generali inducta per legem ⁊
dicit ibi Bal. eſſe no. tex. in. l. iij. in princip. ff. de reb. eoꝝ.
Tu pondera q̄ꝛ illa. l. iij. loquitur in pupillo ⁊ nō in mi
lite nec loquit̄ in eccleſia ergo nō eſt extēdēda ad militē
⁊ ad eccleſiā vt voluerūt illi patres. Primo q̄ꝛ de eccle
ſia caſus eſt hic cōtra eos inꝗ̄ꝫtum dicit ſi quis preſbyte
roꝝ ⁊ ſic ſiue emat̄ a ꝓprio adminiſtratoꝛe ſiue emat̄
ab extraneo de pecunia eccleſie noīe alieno ⁊ nō eccleſie
vtile dominiū acqrit̄ eccleſie ⁊ hoc tene pro indubitato
ad dentes bar. ⁊ bal. lꝫ hoc nō ſit ponderatū ꝑ aliquē do
cto. q ſcripſerit hic. Et iō Saly. in. d. l. ſi vt ꝓponis dicit
qḋ illa lex militat ſiue de pecunia militis emat̄ a ſuo ad-
miniſtratoꝛe ſiue ab ex̄neo ꝓcedat diſpō illius. l. ꝑ gñali
tatē eius in prin. Et ideo dicit ꝙ. l. iij. nō extenderetur ad
militē glo. in. d. l. ſi vt ꝓponis per verbū ſorte dicit ꝙ il-
la. l. loqtur eo caſu quo erat ꝓcuratoꝛ vel negociorū ge-
ſtoꝛ ille emēs ⁊ poſtea dicit ſꝫ idē ſi nō eſſet adminiſtra-
toꝛ ſm quoſdā ⁊ ita reſidet. Cū ergo hoc ſit itroductuꝫ
in fauorē eccl'ie ſeqt̄ a quocūꝗ̄ emat̄ ſi tñ pecunia eſt ec
cleſie poterit res vēdicari ab eccleſia ꝑ iſtū tex. Et ſi qſ-
piā dixerit amice iſtud eſt ꝯ diſpoſitionē iuris cōis vt i. l.
ſi ex ea pecunia. C. de rei ven. ergo nō dꝫ extēdi ad extra-
neum ementē q̄ꝛ ad hoc rñdeo nulla eſt extēſio ſed eſt iu
ris diſpoſitio vt hic apparet inducēdo vt induxi. Et ꝑp
hoc nō erit neceſſaria doctrina bar. in. l. filie. ff. de ſolut.
que originaliter fuit Ja. de are. in. l. ij. ff. quando ex ſcḋo
tutoꝝ qui dixerūt ꝙ quādo emit̄ ab extraneo pōt in ſub
ſidiū res vēdicari. allegat. d. l. filie Bal. tamen dicit i. d.
l. ſi vt ꝓponis ꝙ. l. filie hoc nō dicit q̄ꝛ ibi nō erat empta

res de pecunia minoris ſed erat res minoris vẽdita per
matrẽ mediãtibus argẽtarijs ⁊ mr̃ erat ſtipulata p̃cium
ab ipſis argentarijs q̃ mandato matris vẽdiderant q̃rit̃
ſbi an argentarij ſoluẽtes mr̃i liberẽt̃. ⁊ ſceuola dicit ibi
ꝙ ſic claudi⁹ dicit ꝙ ſi mr̃ nõ ẽ ſoluẽdo nõ ſunt liberati.
q᷑ vtilis actio i ſubſidiũ cõpetit minori ꝯ̃ argentarios ꝗ̃
nõ diſponit illa.l. de dñio ſed d̃ obligatõe pſonar̃. Adde
ẽt ꝙ Bernard.hic dicit idẽ in pupillo ⁊ allegat.l.iij.C.
arbitriũ tute. ⁊ colligũt oẽs ſcribẽtes hic ꝙ gl.iſta ſenſit
ꝙ pupillus ⁊ eccleſia equiperent̃ in h̃. Põdera primo
ꝙ illa.l.iij.loqtur in minore ⁊ nõ loqͥ in pupillo ꝗ̃ dcm̃
glo.vʒ intelligi ſm legẽ q̃ allegat ſʒ.l.q̃ allegat loqͥ in
minore ergo poti⁹ ẽ dicendũ ꝙ allegatio ſua inferat ꝙ
ẽt in hoc equpetur minori ⁊ ſic nõ bñ eſt ꝯſiderata nec in
tellecta a docto.glo.iſta ⁊ mirũ eſt ꝙ Bernar. defecerit
in ſuo ſaluctari q᷑ de pupillo hʒ tex.expſſuʒ i.l.ij.ff. qñ ex
fcõ tuto. Et põdera ſubtilius ꝙ i alio errauit vehemẽter
Bernar. q᷑ ſi eccleſia i hoc equpet̃ pupillo ſeqͥ vnũ incon
ueniẽs vʒ ꝙ pupillus ſi ẽ priuilegiat⁹ qñ de pecunia ſua
emit̃ ab extraneo vt in.d.l.iij.ff.de re.co.ſʒ eccl̃ia ẽ p̃uilegia
ta ſi de pecunia ſua emat̃ vel ab adminiſtratore ſiue ab
extraneo ꝗ̃ equatio q̃ fecit iſte vberrimus iuris fons Ber.
de iure nõ p̃cedit. Adde ẽt ꝙ ſi pupillus ⁊ minor repe‑
riũtur p̃uilegiati i hoc ergo idẽ dicemus i furioſo ⁊ p̃di
go cui bonis ẽ iterdictũ p glo.ſing. ⁊ vnicã in.l.ij.C.d̃ cu
rato.furio.q̃ vult ꝙ oia priuilegia indulta pupillis. ⁊ mi
noribus videant̃ indulta furioſis ⁊ p̃digis quib⁹ eſt bo
5 nis interdictũ facit qd̃ not.bal. in.d.l.ſi vt p̃ponis.† Sʒ
dubitabit qſpiã ſi ſes armate militie gaudet h̃ p̃uilegio
vt in.d.l.ſi vt p̃ponis lʒ Guil.de cu.dixerit ibi ꝯ̃rium vʒ
ꝙ illa.l.habeat locũ in milite degẽte in caſtris nihilomi
nus cõiter doc.dicũt ꝙ hʒ locũ ẽt in milite armate mili‑
tie lʒ nõ viuat i caſtris ſʒ an hẽbit locũ i milite celeſtis mi
litie vt ſunt dñi mei clerici dicas ꝙ nõ p ea que dixi.ſ.e.
in rub.p doctrinã Jo.an.in addi. Spec. in rub.de pecu.
clerico.quã retuli.ſ.eod.in rub. Dic tñ ꝙ hẽbit locũ il
la.l.in cruce ſignatis euntib⁹ ad defenſionẽ terre ſancte
q᷑ ſi illa ſtigmata que habẽt milites ſeculares ⁊ illud ex
ercitiũ armor̃ cõcedit eis illud priuilegiũ multo magis
venerabile ſignũ crucis pugnantibus pro honore dei dʒ
afferre imunitatẽ vide q̃ dixi.ſ.eo.in rubric. ⁊ allegaui
dcm̃ Jo.an.in addi.ſpe.in rub.eo.ti. ¶ No. iſtũ tex.vbi
dicit ingrendũ ⁊ glo.dicit a prelatis eccleſie ⁊ ſimi tex.
habuimus in.c.i.ſ.eo.vbi dicit ineſtigãduʒ ẽ ⁊ gl.ibi ſup
plet.ſ.a iudicibus ⁊ p̃bat̃ hic ⁊ ibi ꝙ lʒ in cauſis ciuili‑
bus nõ hẽat locũ iquiſitio nihilomin⁹ hʒ locũ vbicunqȝ
agit̃ de fauore eccleſie põt eñi epũs ingrere ſi aliqui ſint q
detineãt res ſpectãtes ad eccleſiã ſicut dicimus in ſiſco q᷑
p̃mittit̃ inqſitio ſi aliq ſint qui detineant res ſpectãtes ad
ſiſcũ ſicut eſt no.in.l.ſi vacantia.C.de bo.vacã.lib.x. ⁊ ibi
pulchre dixit bar.ꝙ in cauſis ciuilib⁹ ad publicã vtilita
tẽ admittit̃ inqſitio ⁊ ſubdit ibi videri caſum ꝙ epi poſ‑
ſunt ingrere ꝯ̃ tenẽtes bona que debẽt diſtribui i paupe
res ⁊ in alias pias cãs ad vtilitatẽ autẽ priuatorũ dicit
ibi bar.ſe nõ inuenire.l.contrã niſi in.l.iij.§. preterea.ff.d̃
ſuſpec.tu. Tu vide caſuʒ ſingu.in.l.eũ qui res agit h̃dũ
.C.de p̃cu.vbi in cã ſuſpecti p̃curatoris licitũ eſt iudici i
quirere ⁊ remouere eũ ab officio ⁊ idẽ dicit ibi bal.i cõe
curatore electo ad diſtribuẽda bona pauperibus q᷑ poterit
iudex ex officio ſuo iquirere ſi erit negligens illum re‑
mouere. ⁊ de illo text.fecit feſtum Angel. in commen‑
to.d.l.ſi vacantia ⁊ Bald.in.c.i.§.ſi tres de pace tenen.
Et ibi dicit ꝙ vbicũqȝ fauor pſone aut ipa pietas iducit
iudicẽ ad ciuilẽ iqſitionẽ põt iudex ingrere ⁊ allegat gl.
Accur.quã dicit alibi nõ repiri in.l.i.ff.de ſuſpec. tu. Et
idẽ dicit in cã vſurarũ ꝙ poterit iudex igrere.c.ad nr̃am
de iureiurã. ⁊ idẽ dicit in cã ſuſpecti tutoris.d.l.i. ⁊ .d.l.
iij.§.pterea.ff.de ſuſpec.tu. Et idẽ dixit Jo.an.qñ cẽnt p‑
ſone miſerabiles q᷑ in fauorẽ earũ poterit iudex ciuili‑
ter igrere ita dixit in.c.qualr ⁊ qñ el.ij.de accuſ. Et vide

pulchrã doctrinã bar.in.l.ſub p̃textu.ff.d̃ colle.illici.ſ.de
de extraordi.cri.vbi ptãs loci põt iquirere ꝯ̃ ſtatuta iſtaruʒ
ſocietatũ ſi cõtineãt aliqd ꝯ̃ religionẽ vel ꝯ̃ rẽpub.de q̃
dcõ fecit feſtũ bal.in.l.i.C.de monopo. ⁊ i.c.i.§.hec autẽ
ſacra de pa.iur.fir.in vſi.feu. ⁊ iſta mẽti cõmẽde ⁊ põde
ra gl.in.d.l.vxor marito q̃ i iſta mã eſt magſa ⁊ melior
q̃ ſit in corpe iur.nã gl.i.d.l.ſi vt p̃ponis breuiter ſe expe
diẽs dicit idẽ in eccl̃ia ⁊ idẽ fecit in.d.l.ij.qñ ex fcõ tuto.
ſʒ i.d.l.vxor dixit argumẽtũ ꝯ̃ platos emẽtes res d̃ pecu
nia eccl̃ie q᷑ cõpetit vtilis rei vẽdicatio eccl̃ie ſi p̃bet ꝙ
de pecunia ſua emit ⁊ eſt optimũ ar.gl.illi⁹ q᷑ plat⁹ eſt
marit⁹ eccl̃ie.c.qm̃ frequẽter.§.porro vt li.nõ ꝯteſt.dixi
ſ.c.i.ſ.eo. Sʒ accur.nr̃ cũ ſupportatõe ſua poterat dicere
eẽ iura de hoc expſſa q̃ ſupius retuli ⁊ non dicere argu
mẽtũ p.c.forus.§.argumẽtũ de.v.ſig. Et adde dcm̃ bal.
in.c.i.§.ſi.in ti.q feu.dare nõ poſ.vbi p̃bat̃ ꝙ i mã feuda
li nõ refert cui⁹ pecũia ſit emptũ feudũ fallit ſm eũ i pe
cunia militis ⁊ pupilli fallit ẽt i pecunia dotali i ſubſidiũ
tñ.l.p̃culus.ff.de iure dot. ⁊ .d.l.vxor marito idem dicit
de pecunia eccl̃ie ⁊ itelligit hoc ſimiliter i ſubſidiũ. Et põit
exẽplũ abbas vel monachus q nihil habẽt p̃priũ d̃ pecu
nia mõaſterij emerũt p̃dia noie alieno q᷑ tũc mõaſteriũ
in ſubſidiũ vẽdicabit p̃dia illa ⁊ allegat no.glo.in auc.qui
res i tertia glo.C.de ſa.ſan.ecc. Et idẽ dicit i quolʒ plato
allegat Inn.i.c.cũ officijs de teſta.q᷑ ſi velit emere noie ec‑
cleſie ſiue ius nõ diſponit ꝙ acqrat̃ eccl̃ie nõ poſſũt face
re ꝯ̃hẽtes ꝙ in actib⁹ cor̃ legis diſpoſitio nõ vẽdicet ſi‑
bi locũ allegat.l.ſi.ff.d̃ ſtipu.ſer.l.nẽo põt de le.i. ⁊ c. reqſi
ſti de teſta. ⁊ ſic ſentit bal.ꝙ nõ acqrat̃ eccl̃ie niſi i ſubſi‑
diũ. ⁊ p certo peſſime loqͥ p̃io loqͥ ꝯ̃ glo.i.l.ij.qñ ex fa
cto tuto. ⁊ in.d.l.ſi vt p̃ponis ⁊ in.d.l.vxor marito ⁊ in
c.iſto ⁊ loqͥ ꝯ̃ oẽm interpretationẽ doctor̃ ⁊ ẽt ꝯ̃ eũ ca
ſus eſt hic ⁊ in.c.i.ſ.eo. ⁊ in.c.i.ſ.de teſta. ⁊ in.d.auc. licẽ
tiã. ⁊ in.c.placuit.xii.q.iii. ⁊ ꝯ̃.c.ſacerdotes.xij.q.iiij. ⁊
ꝯ̃.c.ſi q̃s .xij.q.v. ⁊ ẽt loqͥ ꝯ̃ deciſione ſuã in.d.l.ſi vt pro
ponis vt diſtinxit aut emit vt ab adminiſtratore eccl̃ie
⁊ tũc acqrit̃ eccleſie recta via aut ab extraneo ⁊ tũc acqrit̃
eccleſie in ſubſidiũ lʒ h̃ vitio cãu ẽt male loquat̃ q᷑ ꝯ̃ euʒ
eſt hic tex.quẽ heri vobis induxi mirũ ẽ ꝗ̃ cũ i dcõ.c.i.lo
quat̃ de abbate vl̃ plato emẽte ⁊ cũ reuerẽtia ſua gl.iii.
in.d.auc.q re loqͥ in alio caſu vʒ qñ adminiſtrator eccle
ſie nõ eſt ſoluẽdo ⁊ eccleſia ẽ fcã locupletior q᷑ tũc tenet̃
eccleſia ⁊ ẽt Inno.nõ loqͥ in.d.caʒ in officijs ita vt ipſe
6 ſenſit ſed loqtur eo mõ quo retuli in.c.i.ſ.e. ¶ † Sʒ po
ne vnũ qd̃ eſt mihi nouũ in iſta decretali platus erat mͣ
tũ ſagax ⁊ aſtut⁹ ⁊ reddit⁹ eccleſie ſeu oblatiões aut vo
ta fideliũ vẽdidit ⁊ reduxit ad pecuniã poſtea d̃ illa pe‑
cunia emit p̃dia noie ſuo vel alieno vẽdicabit ne ſibi lo‑
cũ decretalis iſta vr̃ ꝙ nõ q᷑ loqͥ qñ de redditib⁹ eccl̃ie
7 cõparauit † ⁊ illa dictio d̃ in p̃prio ſignificato iportant
cãʒ imediatã ⁊ p̃pinquã iꝓprie aũt iportat cãm remo
tã ⁊ mediatã.l.ſi finita.§.i.ff.d̃ dã.infec.bar.i.l.nõ dubiũ
.C.de legi. ⁊ in.l.ait ptor.§.ꝙ de fructibus.ff.de bo.au‑
iudi.poſ. ⁊ in.l.cum filius.§.heres meus de lega.ij. ⁊ in
.l.i.§.ex incendio.ff.de incen.rui.naufra. ⁊ in.l.i.§. nunc
videamus.ff.d̃ cõiungẽdis cũ emãcipato liberis ⁊ bal.
in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti. ⁊ iur. ⁊ .l.de pecoribus .C.ad
.l.aqͥl. ⁊ in.l.iij.C.de epi.ẽpc. ⁊ .d.l.nõ dubiũ ⁊ .d.ant.
in.c.i.d̃ cle.pugnã.in duello ⁊ Jo.an. ⁊ alij i.c.qr̃ d̃ ele‑
ctio. ⁊ maxie q᷑ iſta d̃cretalis ponit caſum exorbitãteʒ a
regulis cõibus vt in.d.l.ſi ex ea pecunia bal.i.d.l. ſi vt
p̃ponis ponit in ſimili patru⁹ inqͥt ⁊ nepos habebãt bo
na cõia. ⁊ patruus ſagax vẽdidit fruct⁹ ⁊ emit p̃dia ſuo
noie p̃prio.querit an illa p̃dia ſint cõicanda.refert Ry‑
car.malũ.dicere ꝙ nõ p.l.ſi patruus.C.cõia vtriuſqȝ iu
di. ⁊ p.d.l.ſi ex pecunia nõ eñi dicunt̃ illa p̃dia empta d̃
pecunia minoris ſʒ d̃ pecunia redacta ex re minoris q̃ pe
cunia erat effecta ipi⁹ patrui cui erat tradita allegat.l.ti
tiuʒ ⁊ meuiũ.§.altero.ff.de admi.tu. Sʒ in veritate aſſe‑
rere ꝯ̃riũ in qõne nr̃a mihi vr̃ verius ⁊ ad hoc cõſidero
iſtũ tex.

iſtū tex.in.c.fraudē facere ſ facultatib⁹ eccl'iaſticis vbi papa ꝓhibet pſbyterū facere fraudem de reb⁹ eccl'iaſti cis ſed iſto caſu facit fraudē de re ad rē ad ſ ut eccl'ie nō queraſ ut in.c.plerięꝫ ⁊ in.c.putāt .xiiij.q.iij.ſ iſta fra⁹ nō dꝫ ſibi ꝓdeſſe.c.ex tenore ⁊.c.ſedes de reſcrip.c.q̄ſto de diuor.c.porro de pui.l.fraus.ff.de legi. Nec ob.cū di cebā ꝙ ſ ponit caſus exorbitās ⁊ dictio de denotat cām ꝓpriā ⁊ imediatā qꝛ hoc tollit p iſtū text.dicētē ſ ōſe ſie ri fraudē de reb⁹ eccleſie ſed illo mō fit fraus ſ ⁊ eſt no ua doctrina pōdera eā bñ ⁊ menti cōmēda. Et adde ꝙ poſſet qſpiā dubitare hēbit ne locū iſte tex.ſi prelatus nō ſolū emerit ſꝫ et pmutauerit reddit⁹ eccl'ie cū alijs reb⁹ nō reperio hoc tactū ab aliquo pře nřo. Et dicas ſiōſe ꝙ ſic p iſtū tex.i vbo cōparuerit vbū eni cōparo ē gñale ⁊ cōprehēdit ēptōem ⁊ pmutationē.l.i.C. de re.pmu. ⁊
8 ibi dič bal.† ſtatuto cauet ꝙ ſ qualꝫ cōpa ſoluaſ gabel la an ſoluet ſ pmutatiōe ⁊ determinat ꝙ ſic ⁊ bar.i.l.i. ff.de ꝯhē.ēpt.dixit ꝙ vbū cōparo ē vbū gñale ad pmu tationē ⁊ ēptionē dixi de hoc late i rub.C.ſ re. pmu. Lū ſ hic ponaſ verbū cōparauerit ſ cōprehēdiſ et pmuta tio ⁊ hoc oñdo ad oculum nā hic dſ ſ redditibus eccl'ie cōparauerit pone ꝙ redditib⁹ cōſiſtāt in reb⁹ ⁊ nō i pe cunia numerata ſ illis redditibus cōparat nō erit ēptio ſꝫ pmutatio ēptio eni reqrit pciū in pecunia numerata ſa ſti.de ꝯhē.empt.§.pciū.l.i.ff.e. Et inq̄ſtū heri dicebā qđ iſtud priuilegiū militis ut de pecunia ſua ēpta res acq raſ ſibi nō habēt clerici do. Abb.dicit hic ſe credere qđ īmo hꝫ locū i quolꝫ clerico.⁊ alleg.glo.⁊ bar.i.l. miles ff.de re iudi.ꝗ gl.dicit ꝙ priuilegiū militis ne exigaſ vl tra quā facere poſſit hꝫ et clericuſ illud priuilegiū ſ qua glo.multa pulchra dixi i.c.odoardus de ſol.⁊ ibi ſ hoc allegaui gl.canoniſtalē i.c.ſtudeat .l.di.⁊ certe male lo quiſ qꝛ illō priuilegiū ne qs exigaſ vltra q̄ȝ facere poſſit nō ſolū habēt illud milites ſꝫ et hñt multe alie pſone de qbus dixi i.c.odoardus ⁊ et nō eſt mirū ſi et cōpetat cle rico qui miles dſ.c.i.de clerico egro. ſꝫ iſtud priuilegiū de quo hic daſ obtentu militie ut eſt tex. formalis i.d.l. ſi ut ꝓponis ⁊ rariſſimis pſonis cōcediſ ⁊ facit qđ not. bar.in.l.i.C.de iur.⁊ fac.igno.iō nō eſt extēdēdū ad clē cū p id qđ voluit Jo.an.in addi.ſpe.in rub.de pecu. clē. Sꝫ pone ꝙ iſte pſbyter emit ꝓ alia eccl'ia erit ne priuile giata eccleſia ſ cuius pecunia facta eſt ēptio ut hic dſ ꝯ aliā eccl'iā priuilegiatā dicas ꝙ ſic.⁊ ad ſ alſo tex.in.l. iij.ff.de reb.eo.⁊ glo.ibi dicit ꝙ priuilegiat⁹ iſto cāu vtiſ priuilegio ꝯ priuilegiatū ⁊ iō ſi de pecunia populi fuit ēptus fundus alteri pupillo vteſ iſto priuilegio ꝯ alterū
9 pupillū [illegible] dicam⁹ i eccleſia ꝙ ē ppetuo.no. ¶ †Nota iſtū tex ꝯ infideles ſeruitores q ſubtrahūt de eo ꝙ teneſ diſpenſare vide ſing.gl.in.l.iulianus.§.i.ff.de actio.em. ꝗ dicit ꝙ ſi eſt ſeru⁹ ergo ē fur ᵃ maxie dapiferi q ſi nihil aliud poſſunt cinerem tñ ſurripiūt ⁊ fur eſt q nō ſolum extraneo ſꝫ dño ſuo furtū cōmittit.l.ꝙ ſi nollit.§.i.ff ſ edil. edic.⁊ allegat Uirgiliū dicētē qđ dñi facient audent cū talia fures ⁊ vide no.glo.in auct. de exhib.reis ad ſ.de ſeruitore vel famulo fugiēte qꝛ preſūptio ē ꝙ ſurripue rit illud ꝙ in domo deficit ⁊ ibi ang.arguit ꝯ ſeruos re cedentes ſine licentia. Et adde Bald.in.c.i.§.furtum ſ pace iur.fir.vbi dicit de famulis ſcholariū q faciūt eis q daꝫ furtula an ex hoc dicanſ fures ⁊ an pro multis par uis poſſit quis ut famoſus furca ſuſpendi.allegat not. p Ly.in.l.apud antiquos.C.de fur.dicit dapifer hodie fu raſ vnā rem dño cras aliā ita qđ in multis vicibus mul tas res viles ſubtraxit ꝙ poterit puniri actione furti.al legat Ꝺdoſ.and.de piſis ⁊ nicho. de matta.arg.l.iij.§. ſi.C.de epiſ.audi.⁊ facit qđ voluit idē bal.in.c. de appel lationib⁹ de appel.⁊ iſta bñ notabis pro intellectu.l.re ſpiciendū.§.furta domeſtica.ff.de pe.⁊ vide ad pdicta ꝙ qđ hř i.l.i.⁊ ibi bal.C.ſ latina liber.tol.⁊ i.l.labeo.ff.de
10 pac. ¶ †Not.ꝙ in ſubtractione redditu͂ eccl'ie non cō mittiſ ſimplex furtū ſꝫ et ſacrilegiū ⁊ et dicas ꝙ ē furtū

peculat⁹ q̄ſi furtū factū reipublice qꝛ iuſ publicū cōſiſtit i ſacriſ ⁊ ſacerdotib⁹.c.iuſ publicū.i.di.l.i.ff.ſ iu.⁊ iu.⁊ fac c.qđ ſ.xxiij.q.iiij.⁊ et dſ homicida.xij.q.ij.c.i.⁊ vide no. tex.i.c.dudū eccl'ia el.ij.ſ elec.vbi dicit tex.quodāmō fa cit furtū loqſ tñ ibi ſ eo q intruſit ſe in bñficio qꝛ ꝓpē nō dſ furtū cōmittere reſpectu bñficij ex quo ē imobile ſꝫ re ſpectu fructuū bñ dſ fur.⁊ ꝓprie dſ cōmittere furtū ex q ē male fidei poſſeſſor facit qđ not.bar.i.l ſeqſ.§.fructus
11 ff.de vſucap.⁊ Ly.i.l.ancille.C.de fur. ¶ †Ex q infero vnū qđ mihi ē nouū ꝙ plat⁹ ſubtrahēs reddit⁹ eccl'ie dſ cōmittere furtū qualificatū ⁊ iō ſi cōſtitutio remittit pe nā furi nō videſ remittē penā huic plato ex q illō furtū ē qualificatū.⁊ alſo allegātē doctrinā.d.pe.ſ anch.i.c.cū nō ab hoīe de iudi.⁊ i.c.i.ſ homi.⁊ i.c.ea q ſ re.iu.i.vi. vbi dicit ꝙ iura vel ſtatuta loquētia ſ homi.nō habēt lo cū i homicidio qualificato puta ſi aliqs occidiſſꝫ patrē vel occidiſſet platū ut accidit de facto venetijs tūc tpis ⁊
12 facit no.dcm̄ bal.i.l.data opa.C.de dona. ¶ †No.ꝙ p latus cōmittit furtū ⁊ ſacrilegiū acgrēdo ꝯſanguineis vl ſibi ſ redditib⁹ eccl'ie pōt tñ ſuis cōferre cōpetēs ſbſidiū qꝛ potius teneſ ſubuenire ſuis quā alienis.c.nō ſatis.lxx xvi.di.c.ſi q ſilij.xxx.di.c.i.de cohabi.cle.⁊ muli.ſꝫ nō dꝫ eis tñ largiri ut eos locupletes efficiat ſꝫ ut eis ſubueni at ut alijs indigentib⁹.xij.q.ij.c.amonem⁹ facit ſing.di ctū Hug.i.c.nō liceat pape .xij.q.ij. vbi dič papā peccaſ mortaliter ſi de bonis tpalib⁹ eccl'ie faciat ſuos ꝯſangui neos locupletes ⁊ opulētos vide elegātiſſimū.d.pe.ſ an cho.i tracta.ſuo quē ipſe cōpoſuit ſ ſciſmate vbi dixit ꝙ pp ſedādum ſciſma poſſent capi bona tēporalia eccleſie ⁊ donari ꝯſanguineis pape ad hoc ut renūciet papa pp ſedandū ſciſma de quo dicto nō intendo aperire ſꝫ remit to me ad deciſionē ſacroſancte romane eccleſie cū qua i
13 tendo viuere ⁊ mori. ¶ †No.ꝙ appellatiōe redditūꝫ ꝓprie nō veniūt oblationes ⁊ vota fideliū ſed redditus tpales ꝓpter alternatiuā hic poſitam.ita nec etiā appel latione votorū veniunt oblationes facit.l.hec verba ⁊.l. ille aut ille.ff.ſ verbo.ſigni.⁊ de iſtis oblationibus vide not.glo.in.c.cauſa carpenſis plebis de verbo.ſigni.⁊ qđ habeſ in.c.oblationes.lxxxx. diſtin. Et vnum pondera quare eſt quod clementiſſimus noſter Jeſus chriſtus p poſuerit iudam oblationibus ſiendis ⁊ diſtributionib⁹ pauperum cum ſciret illam diſpoſitaꝫ ad furandū ⁊ age batur etiam de preiudicio anime.⁊ glo.multū ſolemnis in.c.clericos de cohabi.cle.⁊ mulie.dicit quod iudex non debet exigere iuramentū ab eo quē ſcit veriſimiliter deieraturū ſoluet ille qui nihil ignorat ⁊ vide quod hř in.d.c.quid ſ.xxij.q.iij. Et inq̄ſtūꝫ heri dixi quod priui legiū de quo dic per glo.datum pupillo hꝫ locum in fu rioſo ⁊ ꝓdigo ⁊ allegaui gl.ſing.in.l.ij.de curato.furio. vide Bal.allegantēꝫ illam glo.pro mirabili in.c.i.de be neficio fratris ⁊ vide do.Anto.⁊ do.abb.⁊ ibi dixi in.c. cum nō liceat de preſcrip. Et adde Bal.in.d.l. vxor ma rito in ſuis recollectis licet hoc nō dicat in lectura vbi di cit illam.l.et hře locum ſi vxor faciat inſtrumentū canta re in alia perſona q̄ȝ ſua ⁊ allegat .l.iij.§. ſi ab ignoto. ff.de manumiſ.non tamē allegat iſtū tex. qui melius pro bat dicit et ꝙ ſi mulier vult caute agere faciat apparere ꝙ iſta pecunia proueniat aliunde a conſanguineo vl ab amico.⁊ per hoc et ſe tenebiſ a diſpoſitione .l.quintus. ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.vꝫ ut faciat ſibi dari pecuniaꝫ ab aliquo conſanguineo ſuo ⁊ de illa pecunia emat ⁊ di cit fuiſſe cautelā Rycar.malum.⁊ Ly.ibi in addi.⁊ erit optima cautela contra iſtum tex.⁊ ſimiles. Sed male lo quūtur ⁊ dicunt ꝯ caſum iſtius decretalis inq̄ſtū ꝯſiderat ꝙ nō pōt fieri fraus ſ facultatib⁹ eccl'iaſticis nec ſuo no mine nec noīe alieno ⁊ iō ſi de iſta fraude conſtabit non ꝓderit ſibi fraus ſi vero non conſtabit ſtabimus in pſum tionibus qꝛ non eſt pſumptio ꝙ conſanguine⁹ donet cle rico ut cōiter hodie videmus. Et adde ſing.dcm̄ bart.in d.l.iij.§.vnde queri.ff.de manumiſ.vbi dicit ſi ego dico

a¶ Ergo fur. iſtā et flebilem pñaꝫ facit bal. in.l.penul.i ſi. C.ſ iib.⁊ ſ[illegible] liber. Nam [illegible] itaqꝫ ſi bart. in l.ſeruus.ff. de accuſ.appellat ſeruoſ in [illegible] reliquā infami tatū eripuiſſet ipſoꝝ ſeruoꝝ vide p totū coe pus iuris lau detur ergo de⁹ q me liberū nō ſeruū ꝓduxit nam ſ[illegible].l vl mihi ducere in carcere eſſe q̄ȝ hīc eē ſeruile ſꝫ pōt i ꝯtū ar guant poſſꝫ ta men ſ mēte do ctoꝝ meī i iiij. ſen.di.xl.vbi ſ pena dānatoꝝ agit pulcherri me diſtinguit. ſed quomõ pre ſentis ſpecula tionis non ſūt continuantur.

ſibi volo quod emas domū pro me ⁊ tu dixiſti ea mihi
pecuniā ⁊ ego nō dedi ita cito ⁊ tu emiſti p te ⁊ tuo no-
mine ꝙ tunc lex preſumit de pecunia mea eſſe empta ꝙ
ꝙ eſt mirabile cōtra fraudes hodiernas p illo dicto ſuo
dico fore caſum valde aurū in.l.ſi ita quis.§.ſex a.ff.de v
bo.obli.de cuius intellectu melius dixi q̄ȝ per aliquē ſcri
ptum ſit in.l.qui in alie.§.ſi is qui.ff.de acquir. here. qui
tex.fuit allegatus originaliter per Jaco.de are. lȝ Pa.
de caſt.approbauerit ſibi illū tex.⁊ male vide ibi dicta p
me. Et ad ſupradicta adde Lapū in allegationib⁹ ſuis
allegatione.lxxij.in prin.vbi querit an res empta de pe-
cunia eccleſie efficiat ipſius eccleſie poſſit illā vendicare
refert glo.aſſertiue dicere ꝙ ſic.⁊ allegauit duas glo.ad
hoc gl.ſili⁹.c.⁊ glo.c.apoſtolicos.xij.q.ij.⁊ qd̄ habet in
c.ſacerdotes ⁊ in.c.fixum ſuperius allegatis.⁊ in.c.res
eccleſie.xij.q.i.ipſe vero animoſe loquit dicens ego nūq̄ȝ
vidi text.hoc pbantem imo regula hȝ contrariū vt in.d.
l.ſi ex ea pecunia ⁊ in.d.l.ſi patruus ⁊ in.d.l.ſi tua.C.de
dona.inter vir.⁊ vxo.que regula fallit ſm eum in pluri
bus caſibus in iure expreſſis vt in milite ⁊ pupillo ⁊ i re
empta a marito de pecunia vxoris vt in legibus ſuperi⁹
allegatis ⁊ in re empta a liberto de pecunia ſibi data a
patrono que reuocatur ſola obſequij ratione non preſti
ta.l.i.C.de reuocan.donatio.refert quoſdaȝ addere idē
in re empta de pecunia feneratitia per nota.in.c.cum tu
de vſur.licet de hoc ſit dubium inter doc.ſed ī eccleſia di
cit ꝙ in mūdo nō reperit text.ad tex.in ꝯtrarium allega
tos dicit qd̄ ſi bene videantur non pbant ⁊ facile eſt rñ
dere ſm eum in quibus dicit ſe nolle inſiſtere non tamen
allegauit Hoſtienſ.cui⁹ doctri.tradita eſt originaliter
⁊ in vero.c.fixum ⁊.c.ſacerdotes que ſuperius induxi ꝯ
eum non pbant ſed nunc dico eē text.ad quem non rñde
ret ipſe in.c.pontifices in ver.aut in eccleſia functō verſi.
quaſi dimiſſis intra facultates eccleſie ſit vbi tex.probat
iſtam doctrinā ſatis expreſſe.xij.q.iij. Adde etiam ad p
14 dictā do. Pau.de caſtr.ꝯſ.ccclxxi.vbi conſuluit † tutor
emit noie proprio de pecunia redacta ex fructibus cōib⁹
inter ipſuȝ ⁊ pupillū an pro pte acquiratur pupillo ⁊ re
fert doc.dicere ꝙ non in.d.l.ſi patruus ⁊ allegat gl.ibi
⁊.d.§.altero.⁊ alle.l.qui vas.§.ſi.ff.de furt. Tu adde ꝙ
ꝙ internūtius hāc doctrinā tradidit bal. in.d.l.ſi vt ppo
nis ⁊ contra eos caſus eſt hic manifeſtus inducendo vt
heri induxi. Et ſi dicat ꝙ tex.iſte loqtur in eccleſia ⁊ nō
loqtur in pupillo ad hoc reſponde ꝙ gl.in.d.l.ſi vt pro-
nis ⁊ i.d.l.ſi vxor a marito.⁊ in.d.l.ij.quādo ex facto tu
torū ⁊ glo.etiam hic equiperat in hoc caſu eccleſiā ⁊ pu
pillos ⁊ iſta via eſt fauorabilior pupillo ⁊ eſt ꝯtra frau
dem ipſius tutoris ergo. Adde etiā ad materiā elegans
ꝯſilium do. Gaſpar.de cald.in hoc ti.in conſi.i.vbi in cō
15 tingentia facti fuit dubitatū † qdam abbas ſuis demeri
tis exigentibus fuit depoſitus a dignitate poſtea fecit de
poſitum cuiuſdam quātitatis pecunie penes mercatores
deinde mortuus eſt fuit dubitatum qs poſſet exigere pe-
cuniam illā an collector ſedis apoſtolice an abbatia ⁊ ō
cidit ꝙ ſi bona dicti monaſterij non ſunt diuiſa inter ab
batem ⁊ cōuentum collector apoſtolicus nō pōt illā exi
gere qꝛ reſeruatio apoſtolica ſuper fructibus eſt contra
ius cōmune.c.qꝛ ſepe de electi.vi.⁊ iō ſtricte dȝ intelligi
c.q̄ a iure de regu.iur.in.vi.ſed reſeruatio nō reſeruat ni
ſi bona ⁊ credita abbatis cū de abbatibus loquatur habē
tibus bona diuiſa. Si vero bona erāt diuiſa inter abba-
tem ⁊ conuentū adhuc dicit idem ꝙ collector apoſtoli
cus non pōt illam exigere qꝛ ſiue fuerit illa pecunia acq
ſita in abbatia ſiue poſt depoſitionē tñ ipſe depoſitus re
remanſit monachus illius monaſterij vt no.in.c.cum ad
monaſteriū de ſta.mona.ideo apud ipſum monaſteriuȝ
dȝ remanere vide ibi per eum. Et ſiniſtrum iſte tex.dicit ſ
eſſe ſacrilegiū poſſet quiſpiam veſtrū dubitare ſacrilegi
um aliter cōſideramꝰ a lege canonica quō capiatur hic
ſacrilegiū dicas vna cum dño Bal.in.l.ſi nōdum.C.de

a ¶ Canonici. adde bar.depo. i.l.nominis.§. verbuȝ in vii. col.de vb.ſig. bal.in.l.ſi non dū ver.ſȝ dubi tatur.C.ꝺ fur. pau.de caſt.in ꝯſ.cl iij. incipi. nō ē dubiuȝ q mltis pulchra tangit.

b ¶ Vlam ſuſ iſta ꝯcluſio cre do ꝙ valeat ſi melioramenta per plātū facta fuerint ſumpti bus ſui pſtamo ni ⁊ nō aliter vt no.xij.q.iij. c.ij.i glo.⁊ late p.abb.⁊ nouiſ ſimiſcribētes ſ quos vid. p te.

fur.vbi dixit ꝙ ſi ſtatutum laycoꝝ loqtur de ſacrilegio
telligitur ſm diſpoſitionē iuris ciuilis. Si vero exprimi
tur a ꝯſtitutione eccleſiaſtica intelligit ſecūdū diſpoſitio
nem iuris canonici cū ergo hic exprimat a lege canoni
ca ergo intellcū ſecundum ſacroſ canones faciat in ſimili
ſingulare dictum eiuſdē Bald.in.l.i.C.qui bo.ced.poſ.
vbi dixit quod in terris imperij dubiū ſtatutū interpreta
tur ſecūdum diſpoſitionē iuris ciuilis in terris vero pa
pe dubiū ſtatutū etiaȝ ipale interpretat ſecūdum diſpo
a ſitionem iuris canonici^a facit.c.ſi duobus de appe.pōt
allegari pulchrū ⁊ no.dictum Bal.in.l.ſi qn̄.C.ꝺ inoffi.
teſta.vbi dicit ꝙ ſi papa concedit facultatē teſtandi reli
gioſo intelligit ſm diſpōnem iuris canonici. Et p iſta cū
laude dei ſit expedita decretalis iſta.

J quis ſane.

Iſta decretalis eſt ſolemnis ⁊ conti-
net materiam in glo.ſua quotidianā erit er
go plenius examināda vt iuriſcōſulti verbis
vtar in.l.legavi in ver.pleni⁹ atingas queſo quotidia-
a na enim ſunt.ff.de libe.lega.⁊ hoc intendit.† Res eccle
ad culturam reducte non efficiunt pprie cultiuantis ſed
eas vſqȝ ad vitā tenere poteſt.h.d. Et ſūt due partes pn
cipales.ſcdā ibi verū. Vel ſic ſm do.car.melioratione
facte p prelatū in rebus eccleſie ſunt ſue in vita ſed ō he
teſtari nō pōt.h.d.⁊ eſt hic caſus ſing.⁊ mirabilis ſcdm
vnū intellectū quē poſuit hic Inno.dicens ꝙ ſi rector ec
cleſie plantauit vineā in terrā inculta eccleſie ſuis labori
bus ⁊ expenſis cā ſue ſuſtentatiōis ꝙ lȝ priuet beneficio
illo ratione delicti.illa tñ terra ſibi relinquit vſqȝ ad vi
tam ſuam refert tñ Inno.quoſdā tenere ꝯtrium niſi cum
ꝯſenſu epi ⁊ fecerit ⁊ allegat ad h.c.ad aures de.re.ec.n
alie.ſȝ pcedēs dcm̄ ē veri⁹ ſm do.car.⁊ alios ſcribētes ⁊
ad.c.ad aures pōt rñderi ꝙ loquat de illis pſonis q̄ nō p
ſūt eccle ⁊ ſic loqt qn̄ melioratio ſit p aliū q̄ȝ p cheri ti-
tulatū ſȝ hic loqt ō rectore eccle ⁊ p ꝯñs loqt qn̄ melio-
ramentū fcm̄ ē p clicū hn̄tē titulū ⁊ rō eē pōt vt bñficia-
ti inducant ad meliorādū res eccleſie. Et iō refert do.car.
ꝙ i qbuſdaȝ locis ē ꝯſuetudo ꝙ ſi aliqs ō eccſia recipet
aliqua bōa eccleſiaſtica occupata p aliquos teneat ipe illa
in vita ſua ⁊ ſi nō ſpectet ad bñficiū ſuū. Et ſi dicat ꝙ eſt
alienatio vt i ti.c.i.ō reb.ec.n alie.nihilominꝰ fallit i cāu
iſto. Tu allega in ſili ſing.tex.in.c.ij.ō.de ſen.⁊ i ſili ſing.
text.in.l.quicūqȝ.C.de oī agro deſer.li.xi. Et pondera qꝛ
iſte tex.dicit vſqȝ ad vite ſue obitū poſſideat clarū ē ꝙ bñ
ficia regulr ſūt ppetua vt nō.i.c.i ſi a de reſcrip.⁊ ibi vi
de late Jo.cal.in ſua repe.ſequit ſ ꝙ cū de iure cōi quis
poſſit retinere beneficiū vſqȝ ad vitam ⁊ tex.hic dicat qd̄
faciēdo agella vel vineolas de quo agello vide illō ꝙ hr
apud. Eſopū vbi dicit ō vili ſurgat agello qꝛ itellr breuiȝ
cāp⁹ ⁊ ō vbo vineolas vide tex.i.c.terrulas.xij.q.ij.pōt
ergo retinere vſqȝ ad vitā ſuaȝ ⁊ hoc vt ſibi datū i premiū
ſeqt ꝙ iſte loquat eo caſu quo bñficiatus careat illo bñfi
ci quocūqȝ ergo amittat bñficium ſiue pter delictū vt
pp aliquā aliam cām poterit retinere illaȝ terrā inculta
b taȝ vſqȝ ad vitā ſuā^b.⁊ ſic Inno.recte loquit. Nihilomi
nus dubito ⁊ forte male loqtur p notabilē tex.in.l.actōe
§.itē ſi ſocietatē.ff.p ſo.vbi eſt caſus aliquis hȝ ſocietatē
mecū ⁊ pp ſuus defectū deſinit eē ſocius qd̄ itelligit quo
ad dāna ſua ⁊ bar.l.i.i.C.de filio fa.li.x.⁊ in.l.i.C.de di-
gnita.li.xij.dixit aliqs pp ſuū delictū pdit nobilitatem ⁊
ſic deſinit eē nobilis ꝙ itelligit quo ad oīa cōmoda ⁊ ad
oīa honores.ſȝ quo ad dāna ſua ⁊ onera hñ remanet no
bilis ⁊ bal.in.l.cū quis.C.ō natura.li.⁊ i auc.habita.C.
ne filius p pa.⁊ facit.l.ſi exheredat⁹.§.i.ff.ad ſille.⁊ no.
ibi Lodo.ro. Cū ergo in pposito noſtro pp delicta ⁊ de
merita iſte pdat titulū ergo pdit illū quo ad oīa vtilia ⁊
p ꝯñs nō eſt verū dcm̄ Inno.niſi ſaluādo Inn.dicas ꝙ
pdit oīa vtilia pueniētia ſibi ex titulo ⁊ ita i eo q deſinit
eē nobilis pp delictū vt dicat pdere oīa cōmoda puenīē
tia ſibi a nobilitate ⁊ ita dicamus i eo q pp defectū ſuū
deſinit

deſinit eſſe ſocius vt pdat oīa cōmoda ꝑueniētia ſibi re ſpectu ſocietatis.ſʒ ſi aliūde ſibi ꝑueniāt nō ꝓcedant illa iura qꝛ limitata cū limitatā pit effcūʒ.l.i agris.ff.de acq. re.do.ſʒ i caſu nro ꝙ iſte poſſideat iſtā terrā melioratā a ſe nō ꝑuēit ſibi a iure pp melioramēta fcā p eū.ʒ.ꝛ h̄ mō pōt ſaluari iſtud ſing.dcm̄ Jnn.ꝙ oēs pꝛes nri ſequunt̄ vno oꝛe ꝛ eſt fauorabile eccl'ijs vt inducant̄ bn̄ficiati ad melioāda bōa eccl'iaꝝ.ꝛ ſic ſequēdū eſt h̄.ar.l.ſunt ꝛ p ſone.ff.ð reli.ꝛ ſūp.fu.nihilominꝰ ſine iſto ꝑmio dn̄i mei
2 clici opēie laborāt ad meliorāda coꝝ bn̄ficia.℄ †Nota ꝙ rectoꝛ eccl'ie pōt vineaʒ plātare i territorio eccl'ie ſi tn̄ tenet̄ pſe h̄ facē.ꝛ pluꝰ iuris hʒ platꝰ in bōis eccl'ie q̄ʒ vſufructuariꝰ q̄ h̄ facē nō pōt.ita expſſe ſenſit glo.ij.h̄ ꝛ alle.tex.i.l.vſufructuariꝰ.ff.de vſufru.vbi dicit ꝙ vſufru ctuariꝰ nō pōt facē nouū edificiū extollēdo gl.ibi expo nit.i.edificādo.ꝛ dic̄.ſic̄.n.ꝛ arare ꝛ ſemiare ē cultura ru ſticoꝝ pdioꝝ.ita edificare vel reficere ē cultura pdioꝝ vr banoꝝ.ꝛ ille modus loquēdi i gl.illa ē ſing.ꝛ nō ē alibi ſm Ang.Et pōdera bn̄ qꝛ tex.ille loquit̄ i nouo edificio ſʒ ſi ꝓbat ꝙ vſufructuariꝰ rē ſterilē nō poſſit reducē ad culturā.Et ē alia.l.icipiēs vſufructuariꝰ nouū riuū.ff.ð vſufru.ꝛ ibi dicit Ang.ꝙ ſi relinq̄t vſufructꝰ caſalinoꝝ ꝙ vſufructuariꝰ nō poterit illa pficere ēt ſi uſ vti ſi poſſit p illū tex.nihilominꝰ ſi ꝓbat ꝙ vſuf.ſi poſſit reducē terrā icultā ꝛ iarabilē ad culturā ꝛ aratrū.ꝛ ſic dubito debe
3 mēter de dcō iſtiꝰ gl.℄ †No.ꝙ lʒ ð acq̄ſita ex iduſtria
a poſſit platꝰ teſtariꝰ ꝛ hr̄e ſucceſſores i illis talibꝰ.vt i.c. qꝛ nos.ꝛ i.c.relatū.ei.ij.ð teſt.nihilominus nō pt ſi illa ipēdit i rebus eccl'ie.cedit.n.eccl'ie augmētū ꝛ vtilitas ānexa ſuis rebus bn̄ facit gl.ſing.i.c.apl'icos.xij.q.ij.ſecꝰ qn̄ ē vtilitas ſepata a rebꝰ eccl'ie.qꝛ tūc de illa poterit te ſtari ꝛ largiri ꝓut voluerit.ꝛ ita dicit.d.Jo.de.poſſe colli
4 gi h̄ ex iſto tex.℄ †Sʒ pōe ꝙ platꝰ expēdit aliqd ð ſuis pꝛimonialibꝰ in rebus eccl'ie nō cōtēplatiōe ſua.ſʒ eccl'ie an poterit ipſe repetere vel hr̄es ſuꝰ.vide no.tex.cū gl.xij.
5 q.iiij.c.ij.℄ †No.ꝙ platꝰ bona eccl'ie ſeu q̄ſita de bōis eccl'ie pōt dōare bn̄meritis qn̄ illa bn̄merita reſpiciūt ec cleſiā ipſaʒ nō ſolū pſonā plati.qð eſt bn̄ no.p no.i.c.ij.ð dōa.ꝛ i.c.ſi quos.xij.q.ij.ꝛ i.l.iubemꝰ.C.ð ſa.ſan.ec.dn̄t tn̄ iſta bn̄merita ꝓbari.qꝛ ſi ſtaret̄ ſimplici aſſertōi plati vt eſt gl.i.l.ſi donatiōe.C.ð colla.Bart.in.l.ſi forte.ff.de caſ.pe.ꝛ i.l.p diuerſas.C.mā.ꝛ ē tex.melioꝛ de corpe in ris ſm Ang.in.l.ēt.§.ex pterito tpe.ff.de maū.als ð me. vin.Et pōdera vbū relinq̄t h̄ poſitū.qꝛ iportat actū vir tie volūtatis.vide.c.iij.ð.e.ꝛ q̄ ibi dixi.Pōdera tex.in v̄.p babil.qꝛ nō ſtat̄ ſimplici aſſoni clici ititulati aſſerētis ſe feciſſe vineolas in terris icultis eccl'ie.ſʒ ē necē ꝙ iſtud ꝓ bet̄ facit gl.i.l.magis puto.§.illud.ff.de re.coꝛ.ꝛ in.c.nō eſt de pſue.li.vi.ꝛ in.c.a nobis de deci.ꝛ in.c.ad decias. de reſti.ſpo.in.vi.ꝛ gl.in.l.i.ff.ſi q̄drū.pau.fe.di.Et pon dera iſtū tex.in verſi.agella vel vineolas.loquit̄.n.qn̄ re ctoꝛ eccl'ie in terra iculta eccl'ie plātauit vineolas vl̄ fecit agella q̄ iura oīa volūt ꝙ de iſtis puis ꝛ minis nō curet̄ l.ſcio.ff.de in ite.reſt.l.ſi oleū.ff.de dolo.c.terrulas.xij.q. ij.ꝛ iō dixit Bar.i.l.leuia.ff.de accu.ſtatutū itroduxit q̄ʒ dā ſolēnitatē i accuſatiōibꝰ ꝙ nō hēbit locū i accuſatiōi bus puis ꝛ leuibꝰ facit auc.niſi breuiores.C.ð ſen.ex pi. reci.ꝛ gl.i.c.ſi.de re iudi.li.vi.ꝛ iō nō vī mirū ſi tex.iſte pmittat ꝙ ðpoſito rectore eccl'ie pp crīa ꝛ demerita ſua ſm intellm Jnn.poſſideat vſqʒ ad diē obitus ſui dictam terrā melioratā.qꝛ loquit̄ ð vineolis.ꝛ ſic de puis melio ratiōibꝰ ꝛ tenet̄ ꝓbare duo ꝙ melioꝛauerit ꝛ ꝙ cā ſuſtē tandē vite h̄ fecerit ſʒ ſi nō ꝓbaret ꝙ cā ſuſtētādē vite ſue fecerit vel ſi nō eēnt vineole ſʒ eēnt magne poſſeſſiōes vi deret̄ ꝙ nō hr̄et locū diſpō iſtius tex.qꝛ videretur agi de graui ꝛ enormi pꝛiudicio ipſius eccl'ie.ꝛ iō vī mihi dōm ꝙ ſi cā ſuſtētādē vite ſue rectoꝛ eccl'ie plātauerit vineolas ꝛ iſtis poſito ꝙ eēnt magne ſi tn̄ grā ſuſtētādē vite ſue fe cit tūc hēat locū diſpō iſtiꝰ dcretalis.Et ex glo.ij.collige
6 †ꝙ clici eqpant̄ vſuarijs ꝛ nō vſufructuarijs.de quo p Bar.in ꝯſi.viij.icip.do.Jo.ꝛ quotidie gl.iſta ad h̄ alleḡ vt eſt gl.i.c.ex iſtis.de pig.ꝛ i.c.puēit ð fideiuſ.ꝛ i.c.poſ ſeſſiōes.de re.ec.nō alie.ꝛ i.c.cū oli.de re.pmu.ꝛ in.c.qꝛ nos.de teſta.ꝛ ē pelagus ſine fundo nauigare ſub paſſu iſto dubitabili ſatis ꝛ illuſtres doc.ꝛ ēt gl.q ſunt ydola nr̄a.vt ſnia Cy.vtar i.l.nō moꝛituꝝ.C.de ꝯben.ꝛ cōmi. ſti.ꝛ Bal.i peculio ſunt i diuerſa vota ꝛ varie ſe diuiſeſt ꝛ iō altiꝰ ꝛ copioſius mā iſta erit attingēda h̄.qꝛ cōiter tangit̄ p oēs hic.Et pꝛio allego gl.i terminis q̄ ad hoc eſt ſingularis ꝛ vnica nec ab aliquo ſcribēte hic allega ta i.l.i.C.de anno.ciui.li.xi.que iducit illā.l.i ar.ꝙ ſi cle ricus decedat poſt pceptos fructus prebēde ꝙ illos trāſ mittit ad heredes ſuos.ꝛ ſic eſt glo.ibi formalis ꝙ cleri cus bn̄ficiatꝰ equipat̄ vſufructuario bar.ibi tangit ꝛ re mittit ſe ad notata i.c.i.ð of.ord.li.vi.dhuit allegaſſe gl. i.c.pſenti.§.porro ꝛ ſic bar.receſſit a deciſiōe illius glo. Sed idē Bar.i.d.l.diuortio.ff.ſolu.matri.dixit ꝙ ð iure canōico idē dicēdū eſt i canōico ꝛ pbēdato ꝙ dicit̄ ibi i marito iō canonicꝰ trāſmittit ad ſuos ſucceſſores fructꝰ pceptos vel pcipiēdos ꝓ rata āni quo ſtetit i canonicatu nō eni pcepit vſufructꝰ tāq̄ʒ ſimplex fructuariꝰ ſʒ pp one ra eccl'ie q̄ ſuſtinet.Subdit poſtea ibi bar.ſʒ canōiſte ali ter dicunt quibꝰ i hoc eſt ſtādum.ꝛ ita Bar.reſidet.Sʒ idē Bar.i.d.l.ſacroſancte.C.de ſacroſan.eccle.dicit p il luʒ tex.ꝙ clerici poſſunt dōare de fructibꝰ ſue pbēde cui volūt ſi ſunt clerici ſeculares ſecus ſi monaci.qꝛ acqrunt ſuo monaſterio.ꝛ ſic Bar.videt̄ tenere cōtrariū eius qð tenuit in pallegatis duobus locis.ꝛ ſic ſtat i cōcluſione glo.i.d.l.i.ꝛ ſic ppetuo tenebis mēti glo.illam iquātū equiparat militē terrene militie ꝛ militē celeſtis militie Dicit eni ꝙ mortuo milite ſtipēdia pcepta trāſeūt ad he redē eiꝰ.ꝛ ita i clico pbēdato iaʒ mortuo.Adde gl.in.l. miles.ff.de re iudi.ꝛ i.l.ſtipēdia.C.ð exe.rei iudi.ꝛ in.l. milites.C.locati.ꝛ i.l.ij.§.ignominie.ff.ð his q not.infa. q̄ gl.ꝯpāt milites terrenos ꝛ milites celeſtes.Et adde. Ange.i.l.ſi ſeruꝰ cōis meuij.§.ſi.ff.ð ſtipu.ſeruo.vbi alle gat glo.in.d.c.pn̄ti.§.porro.ꝛ idē fecit in.d.l.diuortio ꝛ dicit ꝙ totus mundus allegat glo.dicti.§.porro.Adde Bal.in.l.ij.C.de epiſ.ꝛ cleri.referētem Jac.butri.quere re an clerici percipiētes fructus beneficiorum dicantur vſuarij an vſufructuarij.naʒ ſi dicis ꝙ debēt habere ſolū id qð eis eſt neceſſarium ſunt vſuarij.ꝛ de iſtis vſuarijs habet̄ in.l.i.ꝛ.ij.ff.de vſu.ꝛ habita.Si vero dicis qð ha beāt totū ꝛ diſtribuāt reſiduū dicunt̄ vſufructuarij.Jac. butri.ibi p illā.l.ꝯcludit qð teneāt medium clici bn̄ficia ti inter vſuariū ꝛ vſufructuariū nā in pcipiendo ſunt vſu fructuarij.ſʒ in diſponēdo ꝛ diſtribuēdo reducunt̄ ad in ſtar vſuarij p illum tex.ita ſeqtur ibi Bal.Sed Rapha. fulgoſius ibi remittit ſe ad gloſam iſtam.ꝛ ad glo.dci. §.porro.Sed idem Bal.i auten.licētiā ad ſi.C.ð epi.ꝛ cler.†Pone iquit ꝙ rectoꝛ eccl'ie pcepit fructꝰ ꝛ potu it cōſumere plus q̄ʒ ꝯſumpſit donec ipſe viuit pōt iſtos
7 fructꝰ diſponere ad pios cās.℄ †Sʒ nūqd moriēs poſ ſit relinquere de eis i ſuo teſtō paupibus vel i ſubſidium terre ſancte.refert canoniſtas dicere ꝙ nō.qꝛ viuēs equi parat̄ vſufructuario.ꝛ ideo hʒ liberā adminiſtrationeʒ fructuū.ſʒ in morte aſſimilat̄ vſuario qui ſuū facit quate nus ꝯſumit ꝛ nō vltra in talibꝰ nō poterit teſtari ſm ca noniſtas.Refert tn̄ Petrū vltramontanū repꝛhēdere ca noniſtas.dicit eīm ꝙ hoc ē icidere i legē ſuſſiam cani nam ꝙ qs poſſit in vita ꝛ nō in morte ſm Cy.ē incidere in illā.l.Sed ipſe Bal.dicit ꝙ canoniſte dicūt veruʒ qꝛ in adminiſtratōibꝰ potius eſt i vita q̄ʒ i morte.nō obſtat l.ſuſſia canina allegata a Petro.qꝛ loquit̄ in habētibꝰ dn̄iū ꝙ trāſmitti pōt.ſed adminiſtratio trāſmitti nō pōt. ff.de admini.tuto.l.cuius bonis.Dicit poſtea Bal.ad dēdū eē ꝙ not.i.d.l.i.C.de ānonis ciuilibus li.xi.ꝛ ita re ſidet.Sʒ idem Bal.in.l.cū oportet.§.nō aūt in ver.ſi qd ex vſu carū.C.de boniſqʒ libe.dixit iſtū tex.eē valde not. ꝛ eſſe argumentum ad queſtionē quod prebendarij qui

a℄ Sed nūqd vide ꝓ huiꝰ co cluſiōis dcīſio ne.d.Alex.de imo.in ꝯſi.xv. in.ij.pte q mul tos.q.de h̄ ſuc ceſſiue tāgit ꝛ i.l.militibꝰ.C. de te.mili.ꝛ ibi pau.de ca.vbi multa de cleri coꝝ teſtamen tis habes.

lucrant fruct⁹ ſuarũ pƀẽdarũ poſſunt poſtq̃z licẽtiati ſunt te lari ⁊ cõtrahere d̃ ipſis fructib⁹ poſtea remittit ſe ad not.i.d.c.pſenti.§.porro.⁊ ſic ex dictis ei⁹ ñ poteſt apparere vera doctrina.Sʒ idem Bal.i.d.l.ↄ̃fuctꝰ.ff.d̃ vſufru.vbi hr̃ q̃ pẽſio debita ꝓ fructib⁹ tñ pceptis ptinet ad heredẽ fructuarij lʒ deceſſerit añ tp̃s appoſitũ ſoluende penſioni.Et ibi Bald.in glo.in verb.fructuario allegat ſpecu.i ti.de locato.§.nunc aliqua ver.decio quero.⁊ Archi.i.c.alienatões.xij.q.ij.⁊ i.c.ſi quis.xxi.q.ij.per quas remiſſiões dicit ibi Bal.appere qd de prebẽdario.⁊ allegat qd̃ no.in.l.ſi quis nec cãu.§.reo pignori.ff.ſi cer.pe. Sʒ idẽ Bal.i.l.pſ̃ces.C.d̃ trãſac.i ṽ.ſʒ hic qnto querit an epi poſſint donare vel remittere quartas mortuariorum ⁊ vĩ q̃ nõ ꝑ illũ tex.Sʒ cõtrariũ dicit eẽ verius.quia iſta quarta debet pſone ⁊ nõ eccl̃ie.debet eim ep̃o rõne miniſterij.vñ hoc ſuũ facit merito remittere põt q2 in hoc eſt dñs ⁊ nõ ẽ adminiſtrator ſicut tutor cui eſt relictuʒ cõtẽplatõe tutele nõ ẽ dubiũ qd̃ põt iſtud relictũ remittere.⁊ de eo grãm facere.⁊ ita dicit q̃ cõſuetudo ſeruat ⁊ ego vidi dubitari d̃ hoc ⁊ ↄ̃ſului ſm doctri.Bal.⁊ vltra cũ allegabã elegantem doctrinam Jo.an.in.c.requiſiſti de teſta. dicẽtis q̃ ep̃s nõ tenet cõicare ſue eccl̃ie quartam quam pcipit d̃ mortuarijs.⁊ mirũ ẽ q̃ Bal.hoc ñ viderit ⁊ etiã vltra allegaui.c.officij.i ṽ.propriã portionẽ.J.d̃ teſta.vbi dr̃ q̃ illa quarta ẽ portio ꝓpria ipſius epi.ergo eſt ibi caſus q̃ illa portio eſt ſua ⁊ nõ eccleſie.⁊ dicebã fore ibi caſum nouũ ad quẽ ↄ̃fecit illuſtre igeniũ do.Bal.nec ꝑ aliquẽ canoniſtã allegat qnimo vidi dubitari de fcõ ep̃s cõpromiſerat de iure ⁊ de fcõ ſup illa quarta quã dicebat ſibi deberi fuit refricatũ i dubiũ ſi tale cõpromiſſuʒ tenebat.⁊ dicebat q̃ ñ ꝑ elegãtẽ doctri.Ange.i.l.iperatores ff.de pac.vbi dicebat q̃ tutores plati ⁊ huiuſmõi adminiſtratores non pñt cõpromittere i aliquẽ d̃ iure ⁊ d̃ fcõ q2 illo mõ cõpromittere ẽ remittere qd̃ facet nõ pñt.vt i d.l.preſes.⁊ i.c.ij.⁊ i.c.paſtoralis d̃ dona.cõſuluit ↄ̃trarium q2 ſi ep̃s põt facere gratiã d̃ illa quarta ⁊ illam donare multo magis ſup ea cõpromittẽ d̃ iure ⁊ d̃ fcõ ꝑ ſupradic.⁊ vt quotidianã mẽti cõmẽda.Do.Bartobolo.de ſalice.i.d.auc.licẽtiã querit an clerici eqparẽtur vſufructuario ⁊c.remittit ad dcã ꝑ ſe i.d.l.ij.C.de epi.⁊ cle.ibi ṽo nihil de hoc dixit credo q̃ voluerit trãſire cum opi. Jaco.bu.ibi ⁊ ſi verbis daret audacia adducerẽ i mediũ pulcra verba glorioſi Hieronymi i ꝓlogo bilie vbi reprehẽdit quoſdaʒ dicentes virgiliũ ſenſiſſe de chriſto cũ dixit. Jã noua ꝓgenies celo demittitur alto ⁊c.ſubdit.poſtea puerilia ſunt hec circulatori ludo ſimilia tractant inque fabrilia fabri.⁊ id lõge mirãdũ ẽ q̃ hi patres pallegati tãgẽtes hũc paſſuʒ defecerũt i iuribus ꝓprijs q̃ iura ſunt copioſiſſima in decreto.⁊ nihilominus nullũ in mediũ adduxerũt ⁊ id reliquam eos tanq̃ deficiẽtes in ſuo ſalutari.vñ gl.i.c.duo ſunt genera.xij.q.i.dicit q̃ clerici tñ ſunt domini fructuũ collectoꝝ.⁊ ſubdit q̃ licet illa ꝓprietas fructuũ ſit ipſoꝝ clericoꝝ tñ i morte nõ poſſunt eã alicui largiri ratiõe teſtamẽti ſʒ intuitu elemoſine ſic.vt in.d.c.ad hec infra de teſta.ſicut heres qui licet ſit dñs rerũ quas tenet ꝑ fideicõmiſſariũ alteri reſtituere nihilominus nõ poteſt illas alienare.vt i.l.ſi.C.cõia delega.Sed Archi.i.c.ſtatutũ.§.aſſeſſorẽ de reſcrip.li.vi.ſolẽni ſtilo aggreſſus eſt

8 iſtã qõeʒ.Et tʒ † q̃ clerici in bñficiis ſuis equipent vſuarijs ⁊ non vſufructuarijs.nec faciunt fructus ſuos q ſup ſunt deductis expẽſis.vñ poterũt fructus cõuertere i eorũ victũ ⁊ veſtitũ ⁊ i vtilitatẽ vel neceſſitatẽ eccleſie ⁊ illud q̃ ſupeſt paupib⁹ erogare ꝑ.c.i.xii.q.iii.⁊ ita intellexit Bartbolo.brixẽſis illũ canonẽ vt patet.xii.q.iiii.c.i.§.ſi.adeo qd̃ res acq̃ſite de bonis eccleſie nõ ſunt ipſoꝝ clericorũ.xii.q.i.c.res eccleſie.⁊ qd̃ not.Jo.⁊ in.c.ſacerdotes.xii.q.ii.⁊ in.c.xp̃ũ.eadem cã.q.v.⁊.c.pontifices eadẽ cã.q.iii.⁊.c.apoſtolicos eadem cauſa queſtione.ii. ⁊ de hoc dixi in.c.inquirendum ſupra eod.⁊ facit.c.res. xij.q.i.Et ideo dixit Archi.in.d.§.aſſeſſorẽ hereticũ eſſe

aſſeret q̃ d̃ iure canõico bñficiat⁹ faciat fruct⁹ ſuos.⁊ ſi repiat expſſo iur cauتũ q̃ ſint dñi fructuũ intelligit q̃ ad fidelẽ diſpẽſationẽ.allegat q̃ hr̃ i.c.omnino.xxxi.diſ.c. ſtudeat.l.diſ.xii.q.ii.c.ep̃us.⁊.c.epi.xij.q.i.nõ eni dicũt dñi ſʒ pcuratores.xvij.q.i.§.i.i ſi.c.paſto.⁊.c.ij.de dona. ⁊ allegatur tex.in.c.clericus.i ṽſi.aut ego pars dñi ſuʒ ⁊ funicul⁹ hereditatis ei⁹ ñ accipio ptẽ inter ceteras trib⁹ ſʒ quaſi leuita ⁊ ſacerdos viuo d̃ decimis ⁊ altari ſeruiẽs altaris oblatõe ſuſtẽtor habẽs victuʒ ⁊ veſtitũ his cõtent⁹ ero.nudã crucẽ nud⁹ ſequor.xii.q.i.vbi ẽ tex.formalis ⁊ loqt i clerico.⁊ illũ tex.allegauit ad hoc ſolemnis doctor do.Dñi.i pallég.c.pſenti.§.porro.⁊ ẽt illũ tex.allegauit do.Abb.in cõmẽto.c.cũ eẽs d̃ teſta.⁊ facit optimus tex. i.c.ep̃s eccliarũ.xii.q.i.in ver.pticipet aũt ipſe qbus indiget tñ i ſe quã i frꝭ q ab eo ſuſcipiunt neceſſarijs vſibus iuxta apoſtolũ dicẽtem habẽtes victũ ⁊ tegumẽtum his cõtenti ſumus.⁊ iſtam partem tenuit ſubtiliſſim⁹ doctor

9 Jo.de ligna.in cle.gratie de reſcript.dicens † quod ſi clericus expendit aliquid voluptuoſe de redditibus beneficii tenet ad reſtitutionem.facit quod voluit Hieronymus. xlii.diſ.in prin.dum dicit.O ſacerdos tibi dico d̃ altari viuere non luxuriari permittitur.Et ibi dixit gl.q̃ clericus neceſſaria tñ habere dbet ab ecclia.⁊ illa neceſſitas artat ad victũ ⁊ veſtitũ.vt i.d.c.ep̃us ⁊ in.d.c.cleric⁹.⁊ facit q̃ voluit Inno.i.c.cũ in officiis de teſta.vbi dicit q̃ varias ⁊ delicatas expenſas debet iudex deducere ſuper bonis ipſius clerici.ſolas aũt expẽſas approbauit iudex d̃ bonis eccl̃ie q̃ facte ſunt i alimoniã ſuoꝝ ⁊ paupũ vl̃ in redemptionẽ captiuorũ vl̃ i hoſpitale vl̃ alias pias cauſas xii.q.ii.c.aurũ hʒ ecclia.⁊.c.glorioſã epi cũ ſi.⁊ facit quod voluit idẽ Inno.i.c.indecorum de etate ⁊ quali.⁊ iſtã opi.ſequut⁹ eſt do.Anto.i.c.ſi.d̃ cau.poſſeſ.⁊ ꝓprie. q̃ʒ dicit d̃ iure verã.ſeqt etiã do.Abba.hic ⁊ latius ꝑ eũ i repeti.c.cũ eẽs palle.⁊ Jo.d̃ imol.hic ⁊ do.Domini.i.d.c.pſñte.§.porro.⁊ ẽt ſequit ibi verus iuris iterpret.Jo. d̃ fantu.refert tñ ibi Jo.d̃ lig.dicere in hac decretali q̃ lʒ opinio archi.Inno.⁊ gloſatorũ ſit d̃ iure vera.nihilominus ↄ̃ſuetudo hʒ eũ ſe habʒ i cõtrariũ quod papa ſcit ⁊ tollerat.nihilominus ꝓ opiniõe Archi.allego caſuʒ i.c.cũ. M.d̃ ↄ̃ſtitu.vbi ꝓbat formaliter q̃ canonici i ꝓbendis habẽt ſolũ vſuʒ.vñ ñ dicũt ꝓprie vſufructuarii ſʒ vſuarii.⁊ h tʒ ibi do.Anto.ꝑ illũ tex.d̃ quo apparebit iferi⁹. Sed Hoſti.hic fuit i alia opiniõe videlicʒ diſtiguẽdo an cleric⁹ bñficiat⁹ hẽat adminiſtrationẽ ⁊ tũc i vita eqpat vſufructuario.⁊ ſic i vita poterit diſpõet d̃ fructib⁹ moderate tamẽ ꝑ not.i.c.ij.⁊.c.cetera d̃ donat.i morte vero eqpat vſuario.q añ poterat teſtari d̃ fructib⁹ poſſet tñ intuitu elemoſine aliquid de ipſis elargiri.lʒ nõ poſſit per vĩ vltĩe volũtatis diſponere.c.ad hec.⁊.c.relatũ.el.ij.de te.

10 ¶ †Quid aũt ſi ſit clericus nõ habẽs adminiſtrationeʒ ſʒ ſimplex bñficiũ tũc equiparat vſufructuario in vita ⁊ in morte ⁊ ſic de illis libere poterit teſtari in morte ⁊ in vita largiri.⁊ ad hoc allegat capitulũ requiſiſti infra titulo primo.⁊ hoc ſequitur glo.Joã.an.in.d.c.preſenti.

11 ¶ †Quã autẽ dicat bñficiat⁹ hẽe adminiſtratiõʒ apparebit ex infra dicẽdis.⁊ etiã plus dixerũt qdã q̃ ẽt ſi habeat adminiſtratiõʒ puta q2 ẽ canõic⁹ habẽs diſtictã ꝓbendã ⁊ ſic hʒ adminiſtratiõʒ ipſi⁹ ꝓbẽde.tñ ex quo hʒ ſimplex bñficiũ q̃ talis facit fruct⁹ ſuos.⁊ d̃ iſtis poterit liber diſponere ⁊ de eis teſtari.⁊ iſtam opi.tetigit Archi.i.d.§.aſſeſſorẽ.ſed illã nõ tʒ ⁊ ẽt illã tetigit do.Anto.i.c.cũ in officiis.J.ti.i.vbi eã ẽt ñ tʒ.⁊ de ↄ̃ſuetudie hual ſm Hoſt. vt ꝑ gl.i.d.c.pñti.⁊ tal ↄ̃ſue.tollerari põt ꝑ not.in.c.ſi pp de reſcripti.in.vi.⁊ in extrauaganti Joannis incipien. ſuſcepti.⁊ ꝑ id q̃ ẽt dixit Jo.an.i mercurialib⁹ i regula nemo pl⁹ iuris.li.vi.vʒ q̃ valet ↄ̃ſuetudo qd̃ fruct⁹ beneficij vltimi ãni i quo cleric⁹ dcedit ẽt ſi ñ ſunt pcepti ſpectẽt ad heredẽ ipſius clerici.⁊ ſic videt quod ↄ̃ſuetudo i talib⁹ multũ opari põt.⁊ id non eſt miruʒ ſi conſuetudo operet tollerãtiã opinionis Hoſt.⁊ ſic cũ bona ↄ̃ſciẽtia

poterit

poterit cleric⁹ habēs fruct⁹ bñficij vel q̄ſita ex illis diſpo nere vt d̄ alijs reb⁹. Et dicit hic do.me⁹ Jo.d̄ imol.ſe pu tare q̄ ꝓpter d̄bitū clerici habētis bñficiū cum admini ſtratione ꝯctū ex alia cauſa q̄ꝫ ex cauſa donationis pote rūt capi fruct⁹ bñficij i cā iudicati ēt ſi ſit debitū magne quātitatis p no.i.c.ꝑuenit de fideiuſ.nam talis alienatio vr̄ eē quedā neceſſaria alienatio cū fiat i iudicio qḋ red dit̄ i initū.l.ter ſtipulātē.§.i.de v̄.ob.iō illa facilius per mittit̄ q̄ꝫ volūtaria.l.iij.§.itē queri pōt.ff.d̄ reb.eoꝝ.et dictū fuit ꝑ alle.c.ꝑuenit.Et cū hac opi.hoſtien.tranſiuit hic do.Pe.⁊ vr̄ trāſiſſe bar.i.d.l.i.d̄ annonis ciuilibus li.xi.⁊ i ꝑ alle.l.diuortio.⁊ tranſiuit ibi cū ea Jo.d̄ imol. ⁊ ēt i.d.l.ſi ſeruus cōis.§.ſi.de ſtipu.ſer.Sꝫ hic dixit opi nionem Innocen.et Archid.fore veriorem.Sed Joā nes calderi.hic dicit quod ꝯſuetudo approbat opiniōꝫ Hoſti..⁊ placuit dn̄o ⁊ patri ſuo q̄ fuit Jo.an.i dicto.c. ꝑ ſenti.Refert hic alios dicere q̄ cleric⁹ i vita eq̄ꝑat̄ vſu fructuario i morte eq̄ꝑat̄ vſuario nō diſtiguēdo iter bñtē adminiſtrationē ⁊ nō bñteꝫ vel principaliter.p.c.relatū el.ij.l.rit.i.⁊ p.d.c.ꝑuenit d̄ fideiuſſo.Sꝫ ſibi dicit placere q̄ ſalua modica erogatōe q̄ꝫ poteſt facere prelatus vbi hoc ꝯſuetudo habet.vt i.c.ceterū.ſ.ti.i.que conſuetudo valeret i morte nō ſolū quo ad ꝑceptos ſꝫ ēt quo ad ꝑci piēdos.⁊ allegat dictā extrauagātē ſuſcepti.vbi ꝓbatur ꝯſuetudo p quā fructus ad tp̄s applicantur defuncto q̄ non iꝓbabiliter itelligatur de his vt diſponat̄ ꝓ ſalute aīe d̄functi cū ꝓprie ei applicari dicit̄ ⁊ non alteri.xiij.q. ij.aīe d̄functoꝝ.⁊.c.tp̄s.lxxxj.diſ.c.ꝑ ſbiter.xxv.di.qualis ſalua ēt modica erogatōe ituitu ſuitij.⁊ i.d.c.ad hec.⁊ i.d.c.relatū el.ij.⁊ hoc mō ꝓcedat opi.archi.⁊ ſequaciū q̄ clericus nō faciat fructus ſuos p iura allegata p eum itelligēdo tñ q̄ hita cōſideratōe cōditōis pſone.allegat c.qꝛ tua.l.ſi.c.d̄ monacis.c.de multa.⁊.c.extirpande de ꝑben.c.cū adeo.d̄ reſcri.q̄cq̄d ſupeſt clerico dꝫ pauperi bus erogari.Et dicit q̄ ſuo iudicio hoc ꝓbat̄ optie p.c. ij.⁊ p.c.iiij.hu⁹ti.q̄ dicūt q̄ ſi ex redditib⁹ ecclie emit ꝑ diū dꝫ emere ſub noīe ecclie alias dꝫ ab eccliā remoueri. Et idē dicit canon.xii.q.iiij.c.i.Et bn̄ facit.c.cū i officiis cōtrāctum cū.c.relatū el.ij.l.ti.i.Naꝫ cuꝫ.c.i officiis dicat clericos teſtari nō poſſe de bōis queſitis p eccliaꝫ hoc de clarat.c.relatū hēre locuꝫ ēt i cl̄ico bñte adminiſtratōeꝫ vt ibi pꝫ in v̄.no.q̄ d̄ fructibus etiam perceptis ⁊ recondi tis intelligitur.hoc patet ibi in verſicu.reſpondemus.⁊ ad.c.qꝛ Joānes.xii.qōe.v.reſpōdet illud ꝓceſſiſſe d̄ ſpe ciali ꝯfirmatōe pape vt ibi patet ⁊ ſic facit potius ſcdm̄ eum pro opinione Archi.ad.c.peruenit de fideiuſ.refert Archi.reſpōdere q̄ illud factum fuit de mandato pape. Uel aliter ſm̄ Archi.vt ipſe hic refert quod ibi dicitur d̄ redditibus ſatiſfit itercessori intelligit̄ de redditib⁹ patri monialibus ſi hꝫ ⁊ ſi nō hꝫ de redditib⁹ ecclie.Uel dicit Jo.calde.q̄ illud q̄ clericus ꝓbabili rōe ꝯſumit que cō uertat i victū vel veſtitū facit ſuū.⁊ de illo q̄ hoc modo facit ſuum ſufficiet intercessori ſuo ſicut facit ſibiipſi.ſic ēt pōt intelligi ꝑ allegatū.c.de multa.⁊ ad.c.vnicū de cle. ſi reſiden.li.vi.vbi dicit̄ q̄ facit fruct⁹ ſuos rñdet illo ca ſu.ſ.cuꝫ clericus non itereſt diuinis quotidianas diſtribu tiones nō ꝑcipiet vel non faciet eas ſuas ēt pp victum ⁊ veſtitū ſine ꝓbabili ꝯſūptiōe.⁊ iſta ſunt verba formalia Jo.cal.hic i addi.Et notabis bn̄ q̄ ipſe fuit auctor idu cēdi.c.relatū.⁊.c.cū in officiis illa ſimul iūgēdo ꝓ opi. Archi.⁊ Inno.cōtra hoſti.Garſiaꝫ ⁊ alios ſequaces lꝫ ꝑ ſumptio ⁊ temeritas in hoc paſſu do.abbatis magna fuerit i repeti.c.cū eſſes.i.xii.col.d̄ teſta.q̄ allegauerit ⁊ idu xerit illos duos tex.ꝯ hoſti.⁊ Jo.an.⁊ alios.nec al legauit auctorē iſti⁹ iductōis q̄ fuit Jo.cal.i loco apto ⁊ famoſo.Et iō vt bal.vtar verbis i.l.ꝑcib⁹.C d̄ ipuberū nō cōgruit bono viro maiorū ſibi appropriare igenia ⁊ eorū tacere noīa.Sꝫ reuerēdus do.Cardi.hic fuit i alia opi.⁊ dicit q̄ aliq̄d dici ꝓpriū pōt dici duob⁹ mōis.vno mō quo ad hoc vt libere ⁊ ipune poſſit diſponere prout

vult.⁊ hoc mō dicunt̄ nr̄a quorū hēmus dn̄iū d̄ iure gē tiū vel ciuili ita q̄ illa poſſum⁹ vēdicare.l.i rē actio.ff.d̄ rei vē.no.i.c.i.d̄ poſtu.ꝑla.p glo.Secūdo mō dr̄ ꝓpriū id d̄ quo quis hꝫ liberam diſpōnē nō tñ ois libere ⁊ ipu. ⁊ in hoc differt a mēbro precedēti.⁊ de hoc hr̄ i.l.is qui ff.d̄ reg.iu.⁊ ſm̄ primū modū ꝓcedit illa regula i re ſua q̄liber ē legitimus moderator ⁊ arbiter.l.i re mādata.C.mā dati.c.d̄ his.d̄ ſepu.Sꝫ accipiēdo ſo mō dicit q̄ fructus bñficioꝝ ſunt ipſoꝝ bñficiatorū.nā d̄ ipſis pñt libere di ſponere.⁊ quocūq̄ꝫ mō diſponāt nō pōt reuocari qḋ per eos factū ē ſꝫ pp malā diſpēſationē pōt corrigi ⁊ puniri adeo q̄ q̄n̄q̄ꝫ poterit ab ecclia remoueri.vt in.c.i.ſ.eo. Nec ob.ꝑ dcis.c.ij.⁊.c.iiij.ſ.e.qꝛ ipſe rñdet q̄ illa.c.pro bāt hoc ſolū q̄ ſi emit̄ res d̄ redditib⁹ ecclie dꝫ iſtrm̄ cōfi ci noīe ecclie.ſ tñ pp hoc tollit̄ q̄n cleric⁹ poſſit fruct⁹ be neficij donare cui vult ſi tñ aliquid acq̄rit ex eis dꝫ acqui rere eccleſie vt in dictis iurib⁹.Et finaliter ꝯcludit ſi que ratur de poteſtate clericorum vel perſonarum eccleſiaſti carum circa fructus vel circa bona eccleſiarū.aut queri tur de bonis eccliarū ſi pñt alienari.⁊ tūc ſtādum eſt his que habentur.xii.q.ii.i ſumma.⁊ in.c.ſine exceptōe.⁊ d̄ rebus eccle.nō alienan.c.nulli.⁊ in.c.i.eo.ti.li.vi.aut q̄ri tur de fructibus beneficiorum.⁊ tūc aut loquimur in ad miniſtrationibus que nō ſunt ꝓprie beneficia.aut loqui mur de bñficiis ſimplicibus.Primo caſu ponit exēpluꝫ a i hoſpitalibus que nō ſunt ꝓprie beneficia a.vt in cle.per litteras de prebē.⁊ in cle.qꝛ ꝯtingit d̄ religio.domi.tūc dicit q̄ in talibus idiſtiacte nō facit fructus ſuos vt pꝫ in d.clemē.qꝛ cōtingit.Scdo caſu ſubdiſtiguit.aut queritur an bñficiatus faciat fructus ſuos.ita q̄ libere diſponere poſſit.⁊ dicit q̄ non p ſupradicta.aut queritur vtrum fa ciat fructus ſuos itantū q̄ poſſit illos ſibi cōſeruare vel ex eis aliquid acq̄rere q̄ ſit ſuum ⁊ ad hoc dicit q̄ quo ad hoc facit fructus ſuos p id quod hr̄ i.c.iii.ſupra eod. Aut queritur an faciat fruct⁹ ſuos ita q̄ d̄ eis poſſit diſpo nere i vltia volūtate aut iter viuos.Si i vltia voluntate cōiter cōcluditur ſm̄ eum q̄ nō poteſt p id q̄ habet̄ i.d. c.ad hec ⁊ i.d.c.relatū.Si vero vult diſponere iter viuos ⁊ tūc dicit q̄ idiſtincte poterit ēt donādo.qꝛ cl̄icus bñfi ciatus efficit̄ dn̄s fructuū quos ꝑcipit.⁊ dicit hoc ꝓbari in precalleg.c.vnico ad ſ.de cle.nō reſi.⁊ hoc cōiter intel ligūt oēs ſecundum eum de fructibus ꝑceptis.⁊ recon ditis nam cōparat clericos vſufructuario qui facit fru ct⁹ ſuos quādo ſunt ꝑcepti ⁊ recōditi i horreo ⁊ ſ pri⁹ vt vr̄ ꝓbari i tex.l.ſi vſufructuarius.ff.quib⁹ mod.vſufruc. amitt.illa tñ lex ſm̄ eū hoc ſ dicit ſꝫ veꝝ intellectū eī di cit veri⁹ eſſe q̄ ſicut bonefidei poſſeſſor facit fruct⁹ ſuos ſtatim cum a ſolo ſunt ſeparati q̄ꝫuis ēt nō ſunt recōditi ſic ⁊ ēt vſufructuarius ē tñ dr̄ia iter vſufructuariū ⁊ bo nefidei poſſeſſorē i alio.qꝛ fruct⁹ efficiunt̄ bonefidei poſ ſeſſoris per quēcūq̄ꝫ ſint ſeꝑati a ſolo.vſufructuarii vero tūc ſunt fructus cū p ipſuꝫ vel eius nomine fuerint ſeꝑati ⁊ iſtū dicit eē verū intellectū illius.l.vſufructuari⁹ vt vo luit etiā Cy.⁊ Bar.i.l.certū.C.d̄ rei vendicatio.lꝫ aliter videat̄ ſentire glo.i.d.c.ꝑ ſenti ſꝫ ſ bn̄ ſm̄ eū.bñficiatum eni magis cōuenieter poſſum⁹ ſꝫ eū cōparare bonefidei poſſeſſori q̄ꝫ vſufructua.cuꝫ differat ab illo vt voluit iſta glo.ii.hic ⁊ ita reſidet hic do.Cardi.Et idem ēt voluit i.d.c.cetēꝝ ⁊ i.c.peruenit.⁊ ſic ꝯcludit q̄ cl̄ici bñficiati ſunt dn̄i fructuū ⁊ pñt illos alteri donare ⁊ i magna q̄ꝫ titate.nec reuocat̄ talis donatio.⁊ facit ꝓ opinione ſua gl.in.d.c.duo ſunt genera.ſed clariſſim⁹ iuris interpres do.Abbas i cōmento.d.c.cum eſſes i.xii.col.meli⁹ ⁊ ſub tilius arguit contra Hoſtiē.Garſiaꝫ.Jo.an.⁊ ſequaces q̄ꝫ fecerit aliq̄s modernus q̄ ſcripſerit vſq̄ꝫ ad ſecula iſta Et dic̄ opinionē Archi.⁊ Innoc.veriorē p.c.cleric⁹.⁊ p dictū.§.i.xiiii.q.i.q̄ iura allegauit poſt Jo.d̄ ſan.do.Do mi.in.d.c.ꝑ ſenti allegat ēt.c.videtes.xii.q.i.vbi dicit̄ qḋ bōa ſunt reſeruata ecclie nec vēdūt̄ vt oli ſiebat vt ex ſum ptibus eoꝝ tribuerēt̄ neceſſaria egētib⁹ ⁊ cōꝫ vitā ducēt

a Bñficia. adde.d.abb.i c.ij.de ꝯſuet.⁊ d.Car.in cle.i. q.iij.de iudi.ſ tñ negādū eſt q̄n hoſpitaliū bōa gaudeant eo iure quo bo na ecclie vt tꝫ d Alex.d̄ imo. in ꝯſi.cxx.in i. pte.⁊ i ꝯſi.xxx. in.ij.parte.

b⁹.⁊ ſic apparet ꝙ idiſtincte ſiue cleric⁹ hꝫ adminiſtratio
né ſiue nó non dꝫ ab eccłia pcipere niſi neceſſaria tātū.⁊
ſic nó poterit ꝺ fructib⁹ ſui bñficij diſponere.allegat etiā
c.ſi.ꝺ his q̄ ſiūt a maio.pte cap.vbi maior ps canonico-
rū inita minori pte pōt ſtatuere ꝙ qlibꝫ canonic⁹ teneaᷣ
certā ꝓtioné ſuoꝝ redditиū ad opus fabrice cōferre.ꝙ
nó eēt ſi canōici facerēt fruct⁹ ſuos cū tūc nó valeret illō
facere.vt i regula in re cōi li.vi.⁊ ꝙ no.i.c.cum oēs ꝺ cō
ſtitut. Nec ob.ſi dicaᷣ ꝙ imo hꝫ vltra neceſſitatem.quia
pōt ꝺ bōis eccłie facere elemoſinaꝫ ᵃ.vt i.d.c.ad hec.⁊.c.
relatū.⁊ moderate donare ſi hoc hēbat ꝯſuetudo.vt i.c.
ceterū de donatio.qꝛ reſpōdet ꝙ id ē qꝛ illō facit tanquā
adminiſtrator eccłie ad queꝫ ſpectat diſpēſatō.ſꝫ ſec⁹ eēt
teſtādo.qꝛ tūc ſtareᷣ volūtati ſue.quo caſu nō teſtaᷣ ꝺ re
bus alienis vt not.glo.i.c.qꝛ nos ꝺ teſtamen.⁊ qꝛ teſta-
mētū ꝯfirmaᷣ morte vt i.d.c.cū marthe.ꝺ celeb.miſſa.⁊
illo tpe eccłia ē ſoluta a.l.illi⁹ ſicut vxor a lege mariti.⁊
hāc ptē dicit eſſe ꝺ iure veram. Et ad opi. Hoſtiē.reſpō
det qō non eſt vera nec iure aliquo ꝓbaᷣ.c.reqſiſti ꝙ eſt
fundamētū hoſti.⁊ glo.i.d.c.pñti.dicit ꝙ poti⁹ facit cō-
tra eos ibi eīm dᷣ ꝙ ſi aliqd relinquiᷣ nō hñti admiſtra-
tioné qꝛ tūc ꝓſumiᷣ relictū ītuitu ꝑſone ⁊ nō ītuitu eccłie
⁊ ſic ſentit ibi tex.vt volūt ibi doc.ꝙ ſi p ꝓſumptōes ꝓba
biles vel ꝓbatōes cōſtaret ꝙ illō fuit relictū ītuitu eccłie
ꝙ ille cleric⁹ nō facit relictū ſuū ⁊ ſic ꝓbat ille tex.ꝙ nul
la dīia eſt inter clericū habentē admiſtrationē ⁊ nō hñtē
niſi quo ad preſumptōꝫ.vñ ceſſante ꝓſumptōe pari paſſu
ambulāt hñs bñficiuꝫ ſimplex ⁊ hñs admiſtratōeꝫ.⁊ ſic
dicit ꝙ glo.male allegauit illuꝫ tex.qꝛ potius facit ꝯ cū
ad.c.vnicū ꝺ cle.ſi reſi.lib.vi.vbi ꝓbaᷣ ꝙ canonic⁹ facit
fructus ſuos.rñdet ꝙ cleric⁹ recipiēdo fruct⁹ ſui bñficij
dᷣ illos facere ſuos quo ad hoc vt ſibi ꝓuideat pzio ⁊ de
ſupfluis diſpēſet in vſus pios allegat.c.ſi.⁊ §.vlti.xij.q.
i.nō aūt vt de ipſis poſſit teſtari ⁊ pro libito volūtatis di
ſponere.⁊ dicit de hoc eē tex.opti.i.c.ſi quos de huis.xij.
q.ij.alleg.ēt ꝓ hoc.c.indicatū.lxxxiiij.di.vbi dᷣ qō epa
tus ē patrimoniū epi.qꝛ itelligiᷣ quo ad fidelē diſpēſatio
né.vt in iuribus preallegatis.⁊ ſic debēt itelligi omnia
iura dicētia ꝙ clerici ſunt diſpēſatores ⁊ domini vſufru
ctuū ſcilicet quo ad fidelē diſpēſationē.ſunt eīꝫ diſpēſato
res ⁊ habent ptātem bene diſpēſandi res eccleſie vt in.c.
epiſcopus.x.q.ij.⁊ i.c.precipim⁹.xij.q.ij. Et ad.c.ſiquis
qūalibet.xij.q.ij.⁊ ad ſimilia iura dicentia ꝙ eps pōt in
ſuo teſtamēto reliquere rem eccłie Reſpōdet ꝙ ꝓcedūt
vt in eis habeᷣ quādo eps valet tantūdem donare ꝺ ſuo
eccleſie. Et qō nō ſit dare differētiā inter clericū ſimpli
citer beneficiatum ⁊ habentem adminiſtrationem dicit
eſſe caſum in dicto.c.relatum iuncto.c.cum in officijs.c.
qꝛ relatū venit dclaratiue ad.c.cuꝫ i officijs vt ibi patet ⁊
ibi diciᷣ ꝙ acquiſita p eccleſiā dei remanere debēt penes
ipſam eccleſiam ſiue clerici deceſſerit teſtati ſiue inteſtati ⁊
illud.c.dꝫ intelligi tam i habēte adminiſtrationē quam i
nō habēte.vt pꝫ i.d.c.relatū i ver.nomine eccłie.⁊ ſic ex
preſſe pꝫ ſm eum ex illis capitulis ꝙ clericus nō habēs
adminiſtrationē nō pōt in talibus rebus diſponere i teſtō
cuius cōtrariū tenuit gl.i.d.c.pñti.ꝟ.reſeruari lꝫ ſupius
allegauerit i.§.porro.i pri.i ꝟ.⁊ reſeruari ⁊ nō bñ. Et ſi
velles iſtare ⁊ male dicendo ꝙ dꝫ itelligi de acquiſitis p
eccleſiaꝫ.i.de relictis ipſi eccłie dicit ꝙ talis reſtrictio ſta
re nō pōt p tex.d.c.relatū i ver.poſt acquirētis obituꝫ.q̄
verba clare declarāt tex.ꝓcedere ēt i acquiſitis p clericū
ex redditib⁹ ipſius eccleſie ſeu bñficij vt probat ibi tex.in
ꝟ.ceterū.⁊ ad hoc dicit ſe nō videre aliquam bonā rñſio
né allegat ēt illū tex.i ver.lꝫ.vbi dᷣ ꝙ tm̄ pōt vigore con
ſuetudinis donare aliqua ītuitu elemoſine.⁊ ſic apte inu
it ꝙ teſtari nō pōt.nec ēt de oibus diſponere i egritudine
donādo. Nec ob.ꝙ dicit Jo.an.illū ver.itelligēdū in cle
rico habēte admiſtratioñē.⁊ qꝛ hoc ē diuinare.⁊ qꝛ apte
ē cōtra illū tex.qui totus venit ad declarādū dictū.c.cum
i officijs vt ꝓbaᷣ i.d.c.relatū i verbo noie eccłie.itē venit
cōtinuatiue ad illū ꝟ.noīe.vbi ſimplr dicebaᷣ qō bona p
eccliam acqſita debēt remanere penes ipſā eccłiaꝫ.i.col-
legiū ſiue ſucceſſorē.⁊ i ver.lꝫ dicit ꝙ ex conſuetudie pōt
aliqua donare ītuitu elemoſine.⁊ ſic dꝫ itelligi idiſtīcte p
vt loquiᷣ ꝟ.noīe allegat ēt illū tex.i ver.ſi.vbi dᷣ qō talia
bona debēt diuidi iter plures eccłias i qb⁹ hēbat bñficia
⁊ ꝓprie venit cōtinuatiue ad ꝟ.noīe ⁊ declaratiue ad.d.
c.cū in officijs.vbi ſiebat mētio ꝺ hñte vnaꝫ eccleſiam dū
taxat ibi declarat quid iuris in hēte beneficia in diuerſis
eccłijs.⁊ dicit ꝙ debēt diuidi vt ibi habeᷣ.⁊ ſic aperte lo
quitur in clericis non habētibus adminiſtrationeꝫ. Nec
obſtat dictum glo.in dicto.c.preſenti inteligendo illum
verſi.i decedēte ſine teſtamento.qꝛ illud ē diuinare. Idem
ex quo venit declaratiue ad.c.cū in officijs dꝫ itelligi idi-
ſtincte ſicut loquitur ille.tex. Et per iſta concludit quod
clericus bñficiatus carēs adminiſtratiōe lꝫ de rebus pro
prijs teſtari poſſit ꝺ fructibuꝫ tñ ex ſuo beneficio pceptis
teſtamētū cōdere nequit.⁊ ita qeſcit i hoc paſſu tāt⁹ do-
ctor dampnata opinione Hoſt.⁊ Jo.an. Et idē voluit h
⁊ i.d.c.reqſiſti. Adde do. Cardi.i cle.gratie ꝺ reſcri.vbi
dicit ꝙ opinio Archi.eſt ꝯtra caſum expſſum a cōtrario
ſenſu.i.d.c.i.de cle.nō reſiden.i.vi.vbi ē tex.ꝙ nō dſeruiē
tes i diuinis nō dbēt pcipere diſtributōes quotidianas
⁊ ſi pcipiūt nō faciūt ſuas nec acqrūt dominiū.ergo a cō
trario ſenſu ſecus ſi deſeruiūt ad idē allegat.d.c.peruenit
de fideiu.vbi ꝺ redditibus clerici ſoluiᷣ ius creditoribus
⁊ refert rōes Archi.ad ꝯcā duo iura reſpondet ⁊ cōclu
dit quod clīcus ſine cā rōnabili poteſt dōare fructus nec
reuocabitur talis donatio ſed ipſe puniēᷣ tanquam dila
pidator ⁊ iſto mō dicit ꝓcedere iura dicētia clericum de
bere eē ꝯtentum victu ⁊ veſtitu.⁊ ad.c.i.xij.q.iii.rñdꝫ ꝙ
ſolum ꝓbat ꝙ clericus qui nihil habēs cōſequutus fuit
beneficiū preſumiᷣ ꝙ acqſiuerit ītuitu beneficij ⁊ allegat
iſtud.c.ſi.⁊ dicta per ſe hic p.d.c.cū in officijs. Adde do.
Pet.de ancha.qui licet hic trāſiuerit cū opi. Hoſt.⁊ gl.
Jo.and.tñ maturi⁹ hoc ꝯſiderās i.d.c.pñti dicit ſe crede
re opinionē Archi.veriorē de iure.nec multū ē ꝓbabi-
lis illa diſtinctio ſm euꝫ inter clericū ſimpliciter bñficia
tū nō habētem adminiſtrationē ⁊ clericū habētē admini
ſtrationē.nam faueret magis clerico nō habēti admini-
ſtrationē.q̄ꝫ clerico hñti circa facultatē teſtādi de ꝓuēti-
bus pceptis ab eccłia qꝛ caret rōe ⁊ vrgēt i oppoſitū.qꝛ
maius onus icūbit ꝓlato cui plus deberet fauoris ipēdi
ſup hoc.vt ſic iuxta ſeruitij ⁊ laboris meritū bñficia confe
raᷣ.⁊ alle.d.c.relatū. Preterea ibi vi tex.hꝫ eum in con
trariū i clerico nō hñte adminiſtrationē.nam clericus ſim
plr bñficiatus dᷣ ille qui recipit bñficiū ſine admiſtratōe
ſicut ē canonicus.⁊ tñ aggregatio ſibi ſuccedit vt ibi di
cit tex.⁊ ita dicit ſe ſcripſiſſe in quarto notabili ibi. Item
ſequereᷣ abſurdū ſm eum qō clerici diuidēdo bōa eccłie
per prebendas pingues de ipſarum fructibus teſtarenᷣ
ꝓ libito volūtatis.⁊ ſic pie vountates defunctorum di-
ſponētiū bona relicta paupibus errogari cōmutareᷣ alr
⁊ i pe⁹ ꝙ nō pōt facere niſi papa cle.qꝛ cōtingit de reli.
do. Clandēda ē igiᷣ iſta via q̄ aperit viā ad alr diſponen
dū ꝺ redditib⁹ eccleſie quā decernāt ſacri canōes allega-
ti ſupra per Archidia.quod eſſe nō debet capitulo q̄rto
de diuor.c.tue ꝺ pcurat. Dicit tñ ꝙ p iſta nō itēdit ſenti
ret ꝯ dciſionē Jo.an.i.d.rła nemo plus iuᷣ lib.vi.vbi ap
probāt ꝯſuetudinē eccłie Mutinēſis q̄ pmittit canōicos
teſtari ꝺ frutib⁹ ꝓbēdaruꝫ ſuaꝝ pcipiēdis poſt mortem
vſqꝫ ad ānū.qꝛ talis conſuetudo valet p dictā extrauagā
tem ſuſcepti.qꝛ nō multū p ipſam cōſuetudinē grauaᷣ ec
cleſia ⁊ i iſtis modicis ⁊ q̄tū eſt ad facultatē teſtandi ⁊
q̄tū ad fructus primi anni beneficij vacātis debentis ali
cui ex cōſuetudine expſſe approbat tex.i.c.ſi pp de reſcri.
in.vi.⁊ dicto.c.relatū.⁊ ita ibi reſidet. Adde Bal.in.l.
mādatuꝫ.C.mādati in ver.nunc venio ad ſecūdā.vbi po
nit dīiam iter ꝓcuratorē ꝯſtitutū a prelato ⁊ ꝓcuratorē
ꝯſtitutū ab adminiſtratore ciuitatis. Et dicit ꝙ rectores
eccleſiarū

ᵃ ¶ Elemoſinam. Adde ad iſtaꝫ ꝯcłoné.c. an monachis. de prebē.⁊ ibi doct. laycus ēt vrgēte neceſſitate p cenſurā eccłiaſticam vt elemoſinaꝫ faciat cōpelli ſꝫ argu.c. paſce. lxxxvi. diſt.⁊ lxxxiij. di.c.i.⁊ ſecundo.

eccleſiarum equiparanſ vſufructuarijs ⁊ in hoc vſufru
ctu fundaſ mādatum l.ſiquis domuꝫ.§.i.ff.locati. Et ſic
Bal.nullam facit differētiā an i morte an in vita equipa
renſ vſufructuarijs.⁊ loquiſ i clericis habētibus admi
niſtrationē. Adde eūdem Bal.in.l.neqꝫ.C.de procura.
vbi dicit ꝙ prelat⁹ pōt ↄſtituere ꝓcuratoreꝫ in rebus ec
cleſie ante litē ↄteſtatā.qꝛ reddit⁹ eccleſiarū ad prelatos
ſpectāt.⁊ per hoc dicit ꝙ nō ſunt nudi miniſtri ſꝫ eqpa
ranſ vſuarijs.⁊ ita dicit debere itelligi ꝙ habeſ in aut.
ḋ ſanctiſſimis epiſco.§.ſi quādo.⁊ ſic verius ē nec ↄgruit
tanto viro. Et ideo belliſſime ſcripſit Seneca in ſecunda
epiſtola. Primū argumētū cōpoſite mētis exiſtimo poſ
ſe ↄſiſtere ⁊ ſecū morari.nihilominus excellētia igenij ei⁹
cām ḋdit ſue variationi. Adde Jac.but.i.d.aut.licentiā
in finalibus verbis.vbi dicit ꝙ epiſcop⁹ vel qcūqꝫ alius
adminiſtrator ſi hꝫ alia bona ꝙꝫ bona eccleſiaſtica tunc
de bonis eccleſie deducitur tātum quātū ſufficiat ſibi ad
alimēta.qꝛ ab ipſa ſꝫ qualitatē eius ⁊ officij alēdus eſt.
⁊ ſic tenet ibi Jac.butri.ꝙ clericus habēs adminiſtratōꝫ
in vita equipaſ vſuario.ꝙ ē contra Hoſt.⁊ Jo.an. Ad
de eūdem Jac.butri.i.l.ij.C.ḋ epiſ.⁊ cleri.vbi dicit quod
quedā habēt clerici ex ſuo pātrimonio ⁊ poſſunt de illis li
bere diſponere.quedā habēt de bonis eccleſie ⁊ illud de
bēt ſeruare pauperibus.⁊ ſic loquiſ de clericis nō habēti
bus adminiſtrationē quos equipat vſuarijs ſeu ſaltē nō
equipat vſufructuarijs. Adde do. Bartolo.de ſalice.in
.l.nō plures.C.de ſacroſan.eccle.vbi dicit ꝙ ſi clericus ac
qſiuit ex re eccleſie vel pp rem eccleſie ⁊ ſunt fructus fun
di vt pēſio domus ⁊ ſimilia tūc ſunt ecclie.l.plꝫ eo.tit.⁊
hoc procedit de iure ciuili.ſed ḋ iure canonico prelati ha
bentur loco vſufructuarij ↄfirmati i vſuarios trāſformā
tur.pſbiteri vero clerici ſuos faciūt fructus cuꝫ ſunt recō
diti i horreis.⁊ allegat glo.i.d.c.pñti. Adde do.Domi.
in.c.ſi priuatum.xij.q.i.⁊ in.c.ſi.v.q.iij.vbi dicit ſi queriſ
an clericus hēat liberam adminiſtrationē fructuū ⁊ reꝝ
ecclie.⁊ credit ꝙ ſic dūmodo diſpēſet i vſus a iure pmiſ
ſos ⁊ ita dic.ꝙ loqſ tex.i.c.relatio.xx.q.i.⁊ i.c.⁊ tēporis
xvi.q.i.licet videaſ iſta ei ↄcedi ad diſpēſandū tñ hꝫ libe
ram ſaltē i ei dando ſicut.dixit.glo.i.c.relatū ḋ prebēdis
12 ¶ Si vero qriſ an hēat libereꝫ vt poſſit in qbuſcūqꝫ vſib⁹
diſpenſare pro libito volūtatis ⁊ dicēdum eſt ꝙ non ita
dicit ꝓcedere gl.i.d.c.ſi priuatū.⁊ hāc diſtinctōꝫ putat ſē
ſiſſe gl.illā lꝫ nō ſic explicite. Adde eūdem Dom.in.d.c.
pñti vbi ſequiſ opi.Archi.ſed querit an poſſit teſtari.⁊
dicit ꝙ ſi clericus hēat adminiſtratōꝫ nō pōt ḋ fructibus il
lius adminiſtratōis teſtari de iure cōi niſi aliter ſe hēat cō
ſuetudo vl ſtatutū ecclie dūmō nō ſit nimiſ oneroſa ecclie
p.c.i.de ↄſue.li.vi.⁊ allſat dictā extrauagātem ſuſcepti.⁊
hoc dicit ſequi paulū i.q.ſua icip.queriſ vtrū i ſolutione
qōnis. Si vero cleric⁹ non hꝫ adminiſtrationē ſꝫ eſt ſimplr
bñficiatus tūc pōt teſtari de talibus fructibus.qꝛ facit il
los fructus ſuos ꝓut voluit gl.ibi.ꝙꝫ putat eē verā recte i
tellectam ꝓut magiſtraliter ē locuta ſꝫ eū.naꝫ qdā itelli
gūt eaꝫ ꝙ qlibꝫ hñs bñficium ſimplex poſſit teſtari qḋ di
cūt eē falſuꝫ ⁊ cōtra tex.c.relatū.el.ij.ꝙꝫ alleg.ꝙ loqſ i ca
nonico ⁊ ſic in hñte bñficiū ſimplex.tñ vt ibi pꝫ talis non
pōt teſtari.⁊ hoc fateſ ipſe Domini.⁊ credo ꝙ ipſe itelle
xerit ꝓ dño Petro de ancha.ibi.⁊ mirū ē ḋ tāto pſē qñ il
la lec.ſexti allegat Jo.ḋ imo.i pluriꝫ locis.⁊ Jo.ḋ imo
la cōtinue allegauit do.Pe.⁊ ipſe Dñicus nō fuerit di
gnatus expreſſe allegare illū monarchā iuris do.Pe.ḋ
anch.dicit ibi Dñicus ꝙ illa gl.hoc nō dicit ſꝫ reqrit ad
hoc vt poſſit teſtari bñficiatus qḋ tria iteruenīāt. Primo
qḋ nō hēat adminiſtrationē. Secūdo ꝙ bñficiū ſit ſimplex
Tertio ꝙ illḋ ſibi obueniat pſonalr tm̄.⁊ ſic vt tales fru
ctus ſint ſibi cōceſſi rōne ſtipēdij pſonalis.⁊ his cōcurrē
tibus pōt teſtari. Et iſto iferſ ſm euꝫ ꝙ ſi canonicus hꝫ
diſtinctā prebēdam i ecclia cū talis dicaſ hēre adminiſtra
tionē nō poterit teſtari ḋ fructibus talis pbēde iſtū dicit
eē caſum rotūdū i.d.c.relatū el.ij.⁊ iſtud dicit expſſe vo
luiſſe Inno.i.c.nouū genus.i ſi.magne gl.de deci. Iſtō
tenꝫ Pau.de leaza.i.q.ꝙ icipit lata ſnīa i ſolutōe qōnis.
⁊ ita dicit ꝓcedere dictū Spec.i ti.de ſta.regu.ꝟ.lxiij. In
fert ēt ꝙ canōic⁹ teſtari pt ḋ quottidianis diſtributōib⁹.
qꝛ ille dātur pp ſtipēdiū pſonale ⁊ ꝓ labore diurno.c.i.
de cle.nō reſid.in.vi.vnde de illo denario diurno poterūt
teſtari ſicut mercenarius ⁊ ruſticus de precio ſibi dato ꝓ
opere ſuo diuturno.allegat in argu.ḋ not.Hoſti.i iſto.c.
⁊ in.c.requiſiſti de teſtamē.⁊ iſtam dicit eē cōcluſionem
Gui.i.d.extrauagan.ſuſcepti in ꝟbo cōuenit.⁊ i cle.ſi.de
prebē.ſuper ꝟ.prebēda.⁊ ita dicit poſſe intelligi glo.i.d.
c.pñti.qꝛ talis dñr quo ad diſtributōes quotidianas bñ
ficiati ſimplr ⁊ pſonalr qꝛ dātur ꝓ ſtipēdio pſonali tātū.
nec hꝫ adminiſtrationē rerū.vñ tales diſtributōes ſoluunſ
ſingulis dieb⁹.⁊ iſtā ptē vſ tenere Pau.i pfata.q.vbi di
cit ꝙ illa que cleric⁹ recipit ituitu ſeruicij perſonalis tñ
trāſmittit ad ſucceſſores eius. Infert ēt ꝙ ſi pbēde ſi ſint
diſtīcte i ecclia.qꝛ oīa veniūt i cōi ⁊ poſtea diſtribuūſ ſin
gulariter ꝓ quolibꝫ ꝙ ḋ iſtis ḋ iure teſtari nō poterit.qꝛ
iſte portōes que danſ i ecclijs nō nūeratis ſuccedūt loco
prebēde ⁊ ḋ eis iudicaſ ſicut ḋ pbēda vt no. Inno.i.c.di
lectus.el.i.de pbē.⁊ i.c.ex pte.ḋ ↄceſ.pbē.ſꝫ ḋ ſua pbēda
non pōt cleric⁹ teſtari.vt i.d.c.relatū. Itē iſti fruct⁹ qui
recipiūſ i ecclia nō numerata dicūſ bñficiū ⁊ ituitu bñfi
cialis tituli recipi.vt ꝓbat tex.i.c.de cetero.de cle.non re
ſid.ergo teſtari nō pōt.⁊ ita vſ ſentire Inn.i.d.c.relatū.
vt ꝓcedat ēt vbi pbēde ſi ſunt diſticte.⁊ idē gl.ibi. Et p ꝑ
miſſa dicit ḋcidi qōnē ḋ hñtibus capellanias in certis ec
cleſiis ad nutū remouibiles qꝛ non dantur in titulum.ſꝫ
dantur ꝓ ſuo labore certa ſtipēdia i āno i pecūia ſicut eſt
i ecclia Senēſi.⁊ ita ēt ē hic i ecclia ſancti Petronij.qꝛ
ḋ tali ſtipēdio poſſunt teſtari.qꝛ daſ eis ituitu perſone ꝓ
ſuo labore.ergo poterūt teſtari vt in.d.c.relatū ver.cete
rū. Et ita poſſet ēt alio mō itelligi glo.illa.nā tales ſunt
ſimpliciter ⁊ pſonaliſ bñficiati abſqꝫ aliq̄ adminiſtratōe
13 ⁊ p pmiſſa dicit ¶ ḋterminari qſtionē qd ḋ ſacerdotib⁹ q
ſunt i ↄſortio ciuitatis ſicut eſt hic Bonōie.qꝛ habentes
beneficium in ciuitate Bononie ponanſ in qbuſdam cō
ſortijs ⁊ vniuerſitatibus.⁊ cōueniūt ſe i certis eccleſiis ad
miſſaꝫ celebrādū.⁊ habēt poſſeſſiones illi ↄſortio depu
tatas de quarū fructib⁹ daſ tm̄ veniēti ad illā miſſaꝫ.an
a de talib⁹ poſſunt teſtari ᵃ vſ ꝙ ſic.qꝛ illḋ daſ ratiōe illius
ſeruitij pſonalis ⁊ non pncipaliter ituitu ecclie. Et ſic vi
deſ ꝙ poſſunt teſtari.ſicut dcm̄ eſt de quottidianis diſtri
butionibus ⁊ ita reſidet do.Domini.i.d.c.pſenti. Adde
Bal.i.l.i.ff.de ꝓcurato.vbi dicit ꝙ plat⁹ ē quaſi dñs re
rū eccleſie. Et ideo cōſtituit procuratorem ante litis con
teſtationē.⁊ ſic ſentit quod ē dominus fructuū pceptorū
Adde eundē Bal.i titu.ḋ offi.ordina.li.vi.i ſuis ꝟbis fi
nalibus.vbi dicit ꝙ clerici fructuū pceptoꝝ ſunt dñi qꝙ
tū ad debitaꝫ diſpenſatōꝫ ſibi ⁊ ſuis ⁊ ſic tꝫ ꝙ non faciūt
fructus ſuos. Adde do. Anto.i.c.ceterum de donat.vbi
dicit ꝙ ſi prelatus donat rē mobilē nō precioſam ⁊ tūc ſi
donationē facit de redditib⁹ quos facit ſuos tūc talis do
natio valet ſed quādo faciat fruct⁹ ſuos dicit recurrēdū
eē ad glo.in.d.c.pſenti nec in tali donatiōe fructuū exigi
tur ↄſenſus capituli ſꝫ eū ⁊ ſic multū ē cōtrari⁹ ſibi. Ad
de eundē dñm Anto.i pallegato.c.relatū dicētē ꝙ ſi ille
tex.vꝫ intelligi ēt in clericis nō habētib⁹ adminiſtratio
nē vt eis decedētib⁹ queſita ex bōis eccleſie ſpectēt ad ec
cleſiā deſtruiſ totuꝫ ꝙ dixit glo.i.d.c.preſenti qꝛ mens il
lius tex.eſt nō ſolū diſponere qd iuris quādo aliqs iteſta
tus decedit ſꝫ ēt quo ad poteſtatē teſtādi ⁊ ideo ver.cete
rū ibi poſitus vt faciat ad titulū illū q loquiſ ḋ teſtamen
tis dicit ꝙ declarat quod de bonis proprijs teſtari pōt
nō de his ꝙ acquiruntur ex bonis eccleſie.⁊ ſic dicit verā
eſſe opinionem Archidiaconi licet ſecundum eum glo.
Jo.an.ſeruetur in practica. Adde eūdem do. An.in pre
allegato.c.requiſiſti vbi refert doc.allegare illū tex.pro
declaratiōe glo.in.d.c.pſenti ⁊ male allegent ſm eum.

a ¶ Teſtari ad
de ad iſtā ↄclo
nē Bar. repo.
cautella.ccc.⁊
vide panor.in
c.cū in officijs
in.ij.no.de teſ.
⁊ vide nouiſſi
mos ſcribentes
hic.

Et pondera bñ q2 doc.cōmuniter reprehēdūt glo.illā3
qño ergo dixit do. Ant.doc.allegare illū tex.pro glo.di
cas ꝙ itelligit͛ de doc.ſequētib⁹ gl.illam facit gl.i.l.iter
dēs ff.qui ſatiſdare coga. Adde eūdē3 do. Ant.i.c.cum.
M.ð ꝯſtitu.vbi allegauit illū tex.ꝙ clerici dicūt͛ vſuarij
⁊ nō vſufructuarij.adde do. Pet.ð ancha.i.d.c.relatum
vbi dicit ſe nō videre rationē3 quare i q̄ſitis ꝑ eccleſiā ſit
magis fauēdū ſimplici clerico q̄3 dignitatē vel admiſtra
tionē hñti cū maius ſit on⁹ ꝑlati q̄3 ſimplicis clerici vl͛ ca
nonici.⁊ iō maior fauor ⁊ nō mior ſibi debet͛ i teſtādo l3
q̄ſitū ad q̄ſita ſi dubitet͛ vtrū pſumat͛ q̄ſita reſpectu ⁊ cōtē
platōe eccl'ie vel ꝑſone ipſius rectoris ſit optia diſta inter
eos.vt ꝓbat͛ i.d.c.requiſiti i.§.illō. S3 qñ eſt certū3 ꝙ ſunt
q̄ſita ex bōis ſeu reddit ib⁹ ꝑmitteret͛ pl⁹ i talib⁹ ſimplici
clerico q̄3 ꝑlato vel rectori q lōgiora onera ſupoztant vr͛
carere oi rōne. Et cōtra illā gl.dicit eē tex.i.d.c.relatum
i quātum ꝓbat ꝙ bñficiat⁹ i cōgregatōe hēat eccliā3 in
ſucceſſorē3 cū talis dicat͛ hr̄e bñficiū ſine admiſtratōe ſi
cut cōtigit i canōico.⁊ ita reſidet. Adde.d.car.i.d.c.rela
tū vbi vř dicere quod ille tex.⁊.§.l3 debēt itelligi quo ad
bona mobilia q̄ſita intuitu eccl'ie l3 nō quo ad fruct⁹ q2 il
li ſunt i libera ꝑtāte clericorū.⁊ ð illis teſtari pñt ſiue habe
ant admiſtratōē3 ſiue ñ. Jo.ð imol.ibi dicit ꝙ cōiter ſuat͛
opi.gl.q̄ vr͛ eē i.d.c.pñti.§.porro. Sed in veritate eſt
in ꝑun i verſi.reſeruari. Recitatis ergo varijs illuſtrium
doctorū opiniōib⁹ illud afferā in mediū qō virgilio nr̄o
placate venit i mētē.claſſiq3 immittit habenas ⁊ tādē cā
bolcis camarū allabit͛ oris. Jō ad finē ducta ē qō iſta.⁊
qd ſit de iure tenendū ꝑ quē l3 timorate ꝯſciētie clici i tā
ta opiniōe ⁊ ꝓuincia nō ē adhuc bñ declaratū.⁊ l3 gl.in
d.c.pñti dixerit ꝙ ꝯſuetudo approbat q̄ſi vtriq3 opionē
Hoſt.quā ſequit͛ ē Garſias.attamen dico ꝙ ꝯſuetudo
irrationabilis l3 excuſet a pena tꝑali.vt eſt glo.ſing.i.c.
cū3 venerabilis de cōſue.non tñ excuſat a pena eterna ⁊
ſpūali.vt eſt glo.ſingul.iiij.diſ.c.deniq3. Et iō paſſus iſte
dignus eſt deciſione pōtificia ⁊ papali tacitus ⁊ trepid⁹
ac obmuteſcens vt agnus corā3 tōdente re3 aggrediar.
res eīm eſt pyſſimi iheſu xp̄i penes quē3 rerū eccl'ie domi
niū omne cenſet͛ eſſe vt omnes vno ore depingūt i.c.cum
ſup de cā.poſ.⁊ ꝓprie.⁊ i.c.expedit.xij.q.i. Eius ergo ꝑ
clar.ſſimo noīe medio glioſus deus labia mea aperiat
vt eiuſdem verbis ac deuotione ſumma vtar.vt ſcribitur
apud Joānē3. Quicqd petieritis pr̄em noīe meo ipſe vo
bis dabit oia. Erit ergo priovidendnm ſi clericus ſimpli
citer bñficiatus aut habens admiſtratōē3 lucri faciat fru
ctus beneficij ſuos ⁊ de eis recōditis ⁊ perceptis largi
ri i vita ⁊ teſtari in morte poſſit.⁊ ēt an dicat͛ vſufructua
rius. Et añ oia premitto quis dicat͛ hr̄e admiſtratōē3 ſeu
bñficiū cū admiſtratōne ꝙ erit ðclaratio huius materie
⁊ glo.i.c.ex tue.de cle.nō reſidē.dicit ꝙ omnes ꝑlati di
cūt͛ hr̄e admiſtratōē3. S3 tex.in.d.c.requiſiti ad ſ.ꝙ ēt alij
ſi habētes dignitatē dicūt͛ habere adminiſtratōē3. Et Jn
no.ibi idē vř ſentiř ð quocūq3 habēte curā aiarū i admi
niſtratiōe ſacramentorum hr̄e.tales enim dicunt͛ hr̄e ad
miniſtrationem ſcil3 poteſtatē iniūgēdi penitētias.facit ꝙ
ipſe notat i.c.cū iter ð ṽbo.ſigni.vbi dicit ꝙ illud qō ac
grit ſacerdos iniūgēdo pnias ſuis parochianis acqrit ec
cl'ie. Jdē dič Jnno.ð canōico habēte ꝑbendā diſtictā vt
talis dicat͛ hr̄e admiſtratōē3.vt ipſe no.i.c.ex lr̄is.de pro
ba.⁊ i.c.trāſmiſſā3.ð elec.⁊ ꝓ dcō ſuo vř tex.xij.q.i.§.ſi.
iūcto.§.ꝑcedenti.q tex.loqt͛ i canonico ſm itellectū Gra
tiani ibi poſitū.⁊ ſic quicūq3 hñs bñficiū quātūcūq3 ſim
plex in titulū cui ſit aſſignata certa dos iſte talis dr͛ hēre
bñficiū cū admiſtratōe cū tūc dicat͛ hēre admiſtratōē3 il
lius dotis. Jo.an.i.d.c.requiſiti dicit ꝙ ꝑlatura ibi ſumit͛
late ꝓ quolib3 hñte curā aiarū.alleg.c.cū ap eccl'iarū.ð
offi.or.ð h vide que dixi i.c.ij.ð iudi.⁊ i rubri.ne ꝑlati vi
ces ſuas.talis.n.acqrit eccl'ie vel capelle cuius curā3 ge
rit vel dignitati etiam ſi ſit i cōgregatione dūmodo habe
at reddit us ſeꝑatos. Abbas vero antiquus i.d.c.requiſi.

ti dixit ꝙ ille dicit͛ ꝑlatus q h3 adminiſtrationē ꝑpetuā
vt q2 eſt rector.vl͛ q2 ē ꝑpetu⁹ vicari⁹ eccl'ie.⁊ ille dicitur
habere adminiſtrationē q2 eā h3 tēporalit͛ vt ſunt ꝑores
regulares ⁊ cōmēdatarij cōdictīcij a ſuis ſupīorib⁹ amo
uibiles.ſ3 Cardi.ibi dicit ꝙ cleric⁹ habet officiū ꝑ ꝙ ad
miniſtrat bōa eccl'ie.puta q2 ē yconom⁹ vl͛ ſacriſta.tunc
ſatis dr͛ habē admiſtratōē3 vt tūc relictū tali itelligat͛ re
lictū cōtēplatiōe eccl'ie.⁊ idē ⁊ forti⁹ ſi haberet eccleſiā i
cōmēdā ſ3 formā.c.nemo.ð electio.li.vi. Uel alio mō vt
dixit Abbas.ſec⁹ vř ſi h3 officiū ſeu miniſterium eccl'ie ꝑ
ꝙ nō h3 adminiſtratōē3 bonoꝝ eccleſie ſ3 ſolū3 ſui bñficij
vt cōtigit i canōico. Et ꝑ hoc videt͛ poſſe attētari ꝙ ð iu
re canonic⁹ hēns ꝑbēdā diſtictā nō dicat͛ habet͛ admini
ſtratōē3 vt relictū ſibi dicat͛ rlictū cōtēplatōe eccl'ie l3 Jo.
an.⁊ cōit͛ doc.teneāt ꝯriū.⁊ l3 canonic⁹ habeat diſtinctā
ꝑbēdam vel non ꝙ dicit͛ habere admiſtratōē3 eccl'ie ex q̄
nō h3 adminiſtratōē3 bonorū3 eccleſie vbi aūt quis non
eēt rector eccleſie ſ3 eēt beneficiatus i eccleſia vt q2 habe
ret aliquē clericatū cuius occaſione aliqua quātitas ſibi
daret͛ annuatim tūc ē certū ꝙ talis nō dicit͛ hr̄e admini
ſtratiōnē3.⁊ hoc iō q2 h3 bñficiū ſimplex ſecus vř ſi hr̄et
dignitatē vel ꝑſonatū ⁊ ſic ꝑlationē q2 tūc relictū tali nō
vř relictū cōtēplatōe eccl'ie.⁊ cum iſto dcō do. Car.trāſi
uit do.meus.i.d.c.requiſiti. Et tu pondera gl.i.d.c.pñti
in q̄3tum itellexit tex.d.c.ſtatū.vt loquat͛ i fructibus vel
reddit ib⁹ eccl'ie vel i queſitis ex illis fructibus vt bona
illa ſpectēt ad eccliam qñ cleric⁹ deceſſit iteſtat⁹.q2 tūc in
illis talibus ſuccedit eccl'ia iūcto dicto Jnno.ibi iquātū
intellexit illū tex.ꝓcedere i canonico hñte diſtictā ꝑbedā
ꝙ talis canonic⁹ l3 hēat diſtictā ꝑbēdā.nihilomin⁹ ñ dr͛
hr̄e admiſtratōē3.⁊ ſic ꝓ dcō do. Car.nō pōt allegari ve
rius. Hoc ꝑmiſſo capio titu.qōnis ꝙ clericus bñficiat⁹
nō lucrifaciat fructus.⁊ videt͛ ꝙ ep̄s aut yconom⁹ non
poteſt dare fruct⁹ eccl'ie niſi bñmeritis ⁊ eis quib⁹ ꝑmiū
eccleſia debet͛.⁊ hoc iō q2 recipiūt debitū.tex.ē iūcta gl.
⁊ doctri. Bar.i.l.iubemus nulli i pri.C.ð ſa.ſan.ec.ergo
ſequit͛ qō nō merētib⁹ ñ pñt donari fruct⁹ eccl'ie.⁊ ſic cū
ille ſit caus ſpālis i cōtrariū eſt ius cōe.l.ius ſingulare.ff.
de legib⁹ cū ſimi.⁊ ſic ſequitur ꝙ prelatus nō facit fruct⁹
ſuos. Et ſi quiſpiam dixerit amice illa doctrina itelligit͛
ð fructibus datis ad modicū tempus quo cā cōꝑhēdi
tur tempus poſt mortē prelati.⁊ illa ſpālitas cōſiſtit in h
ſ3 de fructibus iā ꝑceptis ⁊ recōditis hoc ibi nō dicitur.
Quia ad hoc reſpōdeo ꝙ iſtō ē reſtringere illū tex.⁊ ad
hoc allego tex.i.l.placet.i ver.ne ꝑdia vſibus celeſtiū ſe
cretorū dedicata.C.ð ſacroſan.eccle.vbi fructus predio
rū eccleſie ſunt dedicati rebus diuinis.ergo ſiue ſit ep̄s ſi
ue alius prelatus ſiue clericus ſimpliciter bñficiatus nō
pōt illos fructus aliter dedicare.ſiue ergo ſint percepti
ſiue ꝑcipiēdi nō poterit.q2 eadem rō eſt in vtroq3 niſi cā
remuneratōis vt dictum eſt faciat.l.ij.i verſic.ſi quid eīm
parſimonia vel ꝓuiſiōe vel mercatura honeſtati conſcia
cōgeſſerint idipſum in vſum pauperū3 atq3 egētiū mini
ſtrari oportet.C.ð epi.⁊ cleri.vbi eſt caſus ꝙ illud ꝙ ſu
pereſt clerico ꝑſimonizādo.puta q2 parū cōſumit de fru
ctib⁹ ⁊ multū reſeruat o3 erogari i paupes.⁊ l3 gl.ibi di
cat ꝙ ṽbū o3 ſtat ꝓ decet. Rñdeo ꝙ quātū ad id qō ſibi
ſupeſt de fructibus bñficij iportat neceſſitatē.facit quod
hr͛ i ꝓhemio iſtitu.i ṽ.op3.⁊ i.l.i.i pri.in ṽ.op3 de iuſti.⁊
iure.⁊ maxie q2 illud qō eſt indecēs ē ipoſſibile vt voluit
do. Car.i repe.c.ꝑpēdimus de ſen.ex. Et pōdera diligē
ter illū tex.i ver.parſimonia.q2 cōprehēdit fructus iā ꝑ
ceptos ⁊ ꝑſimonizatos. Scdō moueor rōne incōuicibili
hoc mō.clericus ſi hēat patrimoniū3 vñ poſſit viuere.⁊
hēat beneficia eccl'iaſtica nō pōt viuere ð redditibus ec
cleſiaſticis ex quo h3 patrimoniū vñ poſſit viuere.q2 tūc
dr͛ ſurripere cibos pauperū qui ſunt alēdi de redditibus
eccl'ie.vñ ſi ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſuo vſu nō poſſit capere fruct⁹ eccl'ie.
vt ex illis viuat ex quo h3 vñ viuere poſſit.q̄3to ergo mi
nus poterit reddit⁹ eccl'ie q ſibi ſupfluūt donare alijs q̄3
paupib⁹

pauperibus.certe nullo mõ hoc facere poterit. ⁊ iudicio
meo iſta rõ ita formalis tollit ḋ medio omnẽ opinionez
contra Archi. ⁊ ſequẽtes.aſſumptũ ego probo p tex.i.c.
paſtor. ⁊ i.c.clericos.i.q̃ne.ij.vbi diciẽ paſtor eccſie bis
qb⁹ ſua ſufficiũt nõ debet aliqd erogare.q: habẽti dare
nihil aliud eſt q̃ pdere nec illi q ſua poſſidẽtes dari ſibi
aliqd volũt ſine grãdi peccato ſuo.vnde paup victurus
erat accipiũt ⁊ i.c.ſacerdos eadẽ cauſa ⁊ q̃ſtione dẽ cle
rici paupes ſiue ex neceſſitate ſiue ex ppria volũtate lici
te viuũt ex bonis eccſie q: ad ea accipiẽda nõ cupiditas
eos ducit ſed viuẽdi neceſſitas cogit ⁊ ſubdit q ḋ talibus
clericis vẽ apoſtolus dicere q i ſacrario operãẽ q̃ ḋ ſacra
rio ſunt edãt ⁊ q altario deſeruiũt cũ altario participẽt.
facit.c.ſi qs pp eadẽ cauſa ⁊.q.i vẽ.nõ eſt meũ dicere q̃le
peccatũ ẽ q cibos pauperũ ꝯſumẽdo ſuſcipiũt qui eccleſi
am quaſi iuuare de ppriis facultatib⁹ debuerãt ſuis ex
penſis inſuper grauant.facit.c.quoniam.xvi.q.i.in verſ.
qui bõis pentũ ⁊ opibus ſuſtẽtari poſſũt ſi q pauperũ ẽ
accipiũt ſacrilegiũ pfecto incurrunt ⁊ cõmittunt ⁊ per
abuſionẽ taliũ ſibi iudiciũ mãducãt ⁊ bibunt.facit.c.illi.
xij.q.i.⁊.c.ſi priuatum.⁊.x.q.iij.cauẽdum in verſ.ſi pro
prij ſumptus deſunctiẽ frĩbus accipiãt ⁊.c.expẽdit.xij.q.
i.que iura manifeſte pbat q quãdiu clericis ſua ſuppe
tũt nõ poſſunt ꝯſumere fructus eccleſiaſticos q ſunt cibi
pauperũ.Si ergo p ſe beneficiati nõ poſſunt conſumere
fructus quãdo habẽt vnde viuant q videbatẽ fortius eſſe
cõcedẽdũ per.l.pſes.C.de ſeruitu.ordinata eĩm caritas
incipit a ſe.ergo multo minus poterũt fructus qui eis ſu
pſunt vltra neceſſaria largiri q̃ pauperib⁹ ⁊ ſic nec eos
donare poterũt nec de eis teſtari.Et ſi q̃ſpiã dixerit q̃ hẽ
ce illa iura loquuntur i eccſia primitiua tẽpore apoſtolo
rũ.ſz hodie poſſunt clerici tenere ppriũ p̃rimoniũ ⁊ viue
re de fructibus eccleſie per.c.ſi.i.q.ij. ⁊ q: nemo cogitur
ſuis ſtipẽdijs militare.c.cũ ex offici.de pſcript. ⁊ hoc te
nuit Inno.i.c.epo.ḋ pbẽ. ⁊ facit.c.tuis.e.ti. ⁊ hoc tz Hugu
tio i.c.illi aũt.xii.q.i.q: ad hoc rñdeo q illõ adhuc ẽ ſub
iudice. ⁊ de hoc doct.dubitarũt ⁊ ẽt dubitãt in locis ſupe
rius alle. ⁊ late dixi in tractatu meo de pñtia cardinali
um. ⁊ in.c.p tuas de ſymo.Sed poſito q ſit ita q ſit receſ
ſum quo ad hoc dũtaxat vt poſſint viuere de redditibus
eccſie ⁊ ꝯſeruare ſibi patrimoniũ. ⁊ in hoc ẽ receſſum ab
illis cõſtitutiõibus ſcõrũ patrũ vt ibi.pz. ⁊ ſic ẽ receſſum a
iuribus prefatis quo ad victũ ⁊ veſtitũ ⁊ alia neceſſaria
ſz cõditõz ⁊ qualitatẽ ipſius clerici.ſz quo ad id qḋ ẽ vl
tra neceſſaria vite remanebim⁹ i illis iurib⁹ ãtiquis.vt
poſſint tantũ clerici habere quãtum eis ſufficiat ad vitaz
ducẽdam. ⁊ p ꝯſequẽs ſequiẽ q non lucrifaciũt fructus
beneficiorũ. ⁊ ſic nõ poterũt donare aut relinquere cui vo
luerit illos tales fructus ⁊ ẽ bene põderãdũ q: iura pre
allegata paſſim loquũẽ tam in clicis beneficiatis nõ ha
bẽtibus adminiſtrationẽ.quam etiam in clericis habẽti
bus adminiſtrationez.nec ſcio nec videre poſſum p nũc
reſpõſionem ſufficiẽtẽ ad hac rõnẽ pro ſuſtẽtãda opi
nione Hoſti. ⁊ Jo.an.quam puto de iure nõ veram.Et
ex iuribus prefatis reſultat vnũ q ẽ nouũ q clerici habẽ
tes patrimonialia ſufficiẽtia tempe primitiue eccleſie nõ
poterãt equipari nec vſufructuario nec vſuario q hñ no
tabis ad limitationẽ gloſarũ ⁊ doctorũ.Tertio faciat ḋ
putata ad certũ vſum piũ non poſſunt deputari ad ali
um vſum etiam pium niſi ex diſpenſatione ſedis apoſto
lice vt i clementi.q: cõtingit ḋ religio.do.l.legatum cuz
ſi.ff.ḋ vſufru.lega.ſz fructus eccſiaruz ſunt deputati in ali
moniã pauperũ.c.aurũ hz eccſia ⁊.c.gloria epiſcopi.xii.
q.ii. ⁊.c.quoniã i vẽ.qcqd eccleſia habet pauperuz eſt.
xvi.q.i.quo ergo colore poterit clericus beneficiatus lar
giri fructus ſuorũ bñficioz ḋputatos ad vſus pauperuz
aut relinqueẽ aliis q̃ pauperib⁹ certe nullo mõ poterit
⁊ ideo ſingulariter dicebat Huguitio quẽ refert ⁊ ſequitur
Archidi.i.c.nõ liceat pape.xii.q.ii.q pape nõ ẽ licitũ de
tẽporalibus eccleſie facere locupletes ſuos ꝯſanguineos

⁊ ſi facit peccat mortaliter.bõa eñi eccſie ſunt xpi.vt not.
gl.i.d.c.expedit. ⁊ Inno.i.d.c.cũ ſup ḋ cau.poſſeſ. ⁊ pro
prie.ergo clerici qcũqz ſint ñ lucrifaciũt fruct⁹ bñficioz.
Quarto faciat.c.quatuor.c.cõceſſo.c.ḋ reddibus.xii.q.
ii. ⁊ q not.i.c.antiquos ⁊ in capitulo de his.x.q.ij. ⁊ no.
in capitulo certificari ḋ ſepul.vbi ḋ redditib⁹ eccleſie ⁊ ḋ
oblationib⁹ dẽbẽt fieri quatuor portiones.vna eſt epiſco
pi alia clici.tertia fabrice.quarta pauperũ.ergo ſequiẽ
quod clericus ñ lucrifacit fructus beneficiorum.Quito
faciat ſacri canones diſponũt q ſi de redditibus eccleſie
vel de oblatõib⁹ vel votis fideliũ emanẽ bona noie alte
rius ab ipſo plato ſeu clerico beneficiato ipo facto acq
runẽ eccleſie.c.i. ⁊.c.ingrẽdum ſupra eo.xii.q.iii.c.i. ⁊.c.
põtifices. ⁊.i.q.iiii.c.ſacerdos. ⁊.iij.q.v.c.ſicut. ⁊ gl.i.l.ſi
vt pponis.C.de rei vendi. ⁊ i.l.vxor marito.ff.de don.in
ter virũ ⁊ vxor. ⁊ in.l.ii.quãdo ex facto tuto. ⁊ in.c.apo
ſtolicos.xii.q.ii. ⁊ in.d.c.iquirẽdum. ⁊ facit.c.i.de teſta.
⁊ auc.licitũ.C.de epi. ⁊ cle.Si ergo pbibeẽ clic⁹ trãſfer
re i aliũ reddit⁹ eccſie p viã idirectã.ſ.emẽdo de reditib⁹
eccſie noie alteri⁹.ergo multo forti⁹ pbibebiẽ quãdo di
recta via donat ⁊ trãſfert reddit⁹ eccſie i aliũ.Et ſi aliter
diceremus ſeq̃reẽ q illa iura ſeruirẽt nobis ḋ vento.q: ſep
poſſet dicere ille cui⁹ noie illa bõa ſunt ẽpta ḋ redditib⁹
eccſie platus mihi donauit ſi verũ eſſet dicere q potuerit
illos reddit⁹ donare. ⁊ ſic fieret fraus illis iurib⁹ q fieri
nõ dz.l.fraus.ff.ḋ legibus.c.quãto ḋ diuor.Et audiui q
in facto qdaz epus emerat ḋ pecũia epat⁹ ⁊ hoc cõſtabat
⁊ inſtro fecerat apponi nomẽ matris mortuo epo ſucceſ
ſor in epatu vẽdicabat illos ſeruos ẽptos ḋ pecunia epat⁹
opponeẽ q epus donauerat illos ſeruos mrĩ ſue nec ali
ter apparebat de illa donatione audiui fuiſſe iudicatũ qḋ
ſucceſſor ñ potuit vẽdicaẽ illos ſeruos ⁊ male ⁊ peſſime.
q: ex hoc illa iura ſemper eẽnt fraudata qḋ nõ eſt dõm.
Sexto faciat tex.i.d.c.phil i ẽ i vtilitatẽ eoꝝdẽ dz expen
di vel futuris ſucceſſorib⁹ reſeruari.vbi fructus q reme
nẽt mortuo rectore debẽt reſeruari futuris ſucceſſoribus
ergo beneficiatus non potuit in morte illos donare aut
ḋ eis teſtari.Et ſi diceẽ ille tex.loquiẽ i platis ⁊ i clericis
hñtib⁹ adminiſtrationẽ ⁊ nõ i clericis ſimplr bñficiatis.rñ
deo q imo ẽt ille tex.cõprehẽdit clicos ſimplr beneficia
tos.vt apparet ex illo tex.in.ver.eccleſijs quibuſcunque.
Septimo faciat vbicunqz alicui delegatur totum ḋlega
tur ⁊ qlibet ps toti⁹.l.q ḋ tota.ff.ḋ rei vẽdi.c.ſup q̃ſtionũ
de offi.deleg.cũ ſi.ſz vſufruct⁹ eſt ps dominij.tex.eſt for
malis i.l.iiij.ff.ḋ vſufruc.ſz rector aut plat⁹ eccſie non eſt
domin⁹ rerũ eccſie vt in.c.ii.de donatio. ⁊ i.c.ſi.xij.q.i. ⁊
xiiii.q.i.§.i.ergo ſequiẽ neceſſario q ſi nõ ſunt domini re
rũ eccleſie q nõ ſunt vſufructuarij.q: ẽpte dicerentur dñi
q omnino pbibet tex.dicti.c.ij. ⁊ ſimiliũ.Et indubitan
ter iſta rõ euertit i totũ fundamentum Hoſt. ⁊ Jo.an.nec
ſcio videre quo tãtũ laborauerit pfundiſſima igenia tan
toꝝ patrũ aſſerẽtiũ clericos vſufructuarios eẽ aut ſimi
les vſufructuario.Nec ob.d.c.requiſiti.§.illud ſup quo
fundat ſe Jo.an. ⁊ Hoſt.iquãtũ facit dñiam iter clericuz
habẽtez adminiſtratõz ⁊ clericũ nõ habẽtẽ.q: ſup hoc cõ
ſidera q dñia ẽ pmaria iter ius acquirẽdũ ⁊ ius acqſitũ
abdicãdũ.l.qui ãt.ff.que in frau.cre.l.ſi ſpõſus.§.ſi mari
tus.ff.de dona.iter vi. ⁊ vxo. ⁊ iõ cõſulatũ Fed.ſenẽſis cõ
ſi.ix.q platus põt repudiare legatũ relictũ eccſie.q: agi
tur de iure q̃rẽdo ſup iure ãt queſito nõ poſſet eccſie pẽiu
dicare dixi i.c.vt ſup.de reb.ec.nõ alie.Mõ ad ppoſitũ
tex.dicti.§.illud põit dñiam iter clericũ hñtẽ adminiſtratõz
⁊ clericũ nõ habẽtẽ quo ad acqrendũ eccſie.q: ſi relinq
tur ab aliquo alicui clerico ſimplr bñficiato pſumiẽ reli
ctũ cõtẽplatõe pſone ſue ſi vero ſi hz adminiſtratiõz pſumi
tur relictũ cõtẽplatõe eccſie. ⁊ per ꝯñs acqriẽ eccſie. ⁊ ſic
agiẽ ḋ iure querẽdo.Sz i caſu q̃ñis nře agiẽ ḋ iure q̃ſito
ipſi eccſie pdẽdo q: loquimur ḋ fructibus ipſi⁹ eccſie.er
go illa equipatio non procedit in caſu noſtro. ⁊ ſic male
adduxit Jo.an.illum tex.volẽs inferre de iure querẽdo

ad queſitum quo caſu non valet allatio p iura ſallegata
Primo ſi dicaſ vt iā dicebaſ ꝙ in.c.i.ō cleri.nō reſiden.
erat caſus ꝯ Arch.ꝛ reſpōſio data p eū dānaſ a multis
ex eo qꝛ violat tex.illū ad ħ adduco tibi i mediū auctori
14 tatē magni doct.oldradi laudēſis cōſilio.cxviij.† vbi re
fert fuiſſe pceſſaʒ gratiā vt ꝓuideaſ titio paupi ō bñficio
cui⁹ ānui reddit⁹ nō excedūt.xxx.aureoſ. Modo reddit⁹
pbēde ſibi collate nō excedebāt.xxx.ſʒ vltra illos reddit⁹
xxx.ducatoꝝ erāt certe diſtributiōes quotidiane q̄ pſta
baſ itereſſentibus diuino officio ſingulis diebus ꝛ certis
horis q̄ ſi cōiungaſ cū fructib⁹ bñficij excedūt ſummā.xxx.
aureoꝝ. Si vo nō ꝯiūgant nō excedūt ꝯſuluit ꝙ nō dʒ ſi
eri cōiūctio qꝛ cū ille diſtributiones ōbeaſ rōe pſone nul
lā habēt cōiōnē cū fructib⁹ bñficij.l.i.ſecūdo reſpōſo.ff.
ſi menſor falſuʒ moduʒ dixerit.l.ſi duobus.§.ſi i coeunda
.ff.p ſocio.ꝛ ſic cū debeanſ pp opaʒ pſtitā pſonalē nullā
cōmunionē habēt cū redditib⁹ prebēde.pendet enim ex
euentu talis pceptio quotidianarū diſtributionū ꝛ fa
cto hōis acquirunſ ꝛ diuidanſ p ſingulas horas ꝛ dies
qb⁹ deſeruiet nō ē de ipſis ad fructus pbēde faciēda cō
iūctio allegat.l.ſancimus.§.ſiqs aūt.C.ō donatio. Et ſic
Old.in illo ꝯſilio ponit dr̄iam iter fructus pbēde ꝛ quot
tidianas diſtributōes.vnde lʒ clericus nō faciat fructus
ſuos vt dictū eſt nihilominus diſtributōes quotidianas
facit ſuas ꝛ earū dominiū acqrit.vt ꝓbat tex.i.d.c.i.i ꝟ.
diuum quotidianarū diſtributionum i ver. ꝛ illas faci
at ſuas. Et ſic ſequiſ ꝙ ille tex.non meruit allegari cōtra
Archi. Inno.ꝛ ſequaces qꝛ nō loquiſ i fructib⁹ ſeu red
ditibus ſʒ i diſtributōib⁹ quotidianis.ꝛ iſta iter ſe diſtāt
vt voluit Oldra.in ꝑalleg.ꝯſil.ꝛ iō optie dicebat Guil.
naſo in dicta extrauagāt ſuſcepti ꝙ de talib⁹ diſtribu
tōibus clericus poterat teſtari.qꝛ caſus eſt formalis i.d.
c.i.inquantum tex.ibi facit eum dominum.ꝛ ideo in fru
ctibus ꝛ redditibus beneficiorum ſtabimus diſpoſitio
ni ſctōꝝ patrum ꝛ cēſure ſacroꝝ canonū q̄ ſupi⁹ late fue
rūt adducte. Et ex iſtis reddiſ opi. Archid.vera ꝛ ſine ru
ga.ꝛ ē terribilis oībs clericis bñficiatis. Et iferſ ēt ex ſu
pradictis nō bñ ſentire doctores iquātū faciūt clericos ſi
miles vſufructuarijs. Et pondera accurate glo.i.d.c.pre
ſenti i vbi.reſeruari.ō cuius intellectu aliquas apuit nobis
Dñi.vt ſupius dictū ē. Tu vero eā pōdera.dicit enim qꝺ
clericus habēs adminiſtratōēʒ q̄ʒdiu viuit ꝛ ſan⁹ eſt pōt
donare moderate.c.ceterum ō donatio.cōpaſ eni vſufru
ctuario qꝛ ei⁹ morte finiſ ſicut morte vſufructuarii.iſtitu.
ō vſufr.§.finiſ. Cuʒ vero icipit ifirmari equipaſ vſuario
ꝛ ita nihil hʒ niſi vſumfructū tātū.elemoſinā tñ faceſ pōt
c.ad hec.ꝛ.c.cū i officijs ō teſta.iſta ſunt formalia verba
ei⁹. Tu cōſidera ꝙ glo.nō bene loqſ.qꝛ dicit qꝺ eqpataſ
vſufructuario ꝛ pōt donare moderate nā vſufructuari⁹
ē dñs fructuū ꝛ eos oēs donare pōt pro libito.qꝛ vſufru
ctus ē ius vtēdi ꝛ fruēdi ſalua rei ſubſtātia.l.i.ff.de vſuſ.
Si ḡ clicus nō pōt donare niſi moderate.ergo nō ē vſu
fructuarius ex quo nō pōt donare ꝓ libito fructus. Pō
dera ēt qꝛ allegat.c.ceterū ſm illū text.male pōderat gl.
quia tex.ille fundat ſe ſuper duobus.ſ.ſuper modica quā
titate ꝛ ſuper ꝯſuetudine loci ergo nō poterit clic⁹ bñfi
ciatus donare fruct⁹ bñficij moderate niſi cōcurrat ꝯſue
tudo loci. Et ēt ſm intellectū illū allegatū ibi nō ꝓbatur
iſta doctrina.quia ille tex.loquitur de erogatione in pau
peres licet ſecundum alium intellectum intelligaſ de do
natione mera ſi cōcurrat loci conſuetudo. Et pōdera qꝛ
ille tex.deſtruit glo.illā.qꝛ ſi opʒ quod cōcurrat cōſuetu
do loci vt ibi dicit.ergo clericus non eſt domin⁹ fructuū.
ꝛ per conſequēs invita nō eqparaſ vſufructuario. Pon
dera ēt.qꝛ illa glo.ſentit ꝙ dictū.c.ceterum loquatur in
fructib⁹ beneficij.ſed iſte tex.nō loquitur in fructib⁹.di
citur eni ſm quātitatē rei.ꝛ ibi do.Cardi.dicit ꝙ ēt hʒ
locū in reb⁹ imobilib⁹.vide q̄ dixi i.d.c.ceterū cui adde
illā gl.i.d.c.pñti.iquātū ſentit ꝙ.c.ceterū loqſ i fructib⁹
bñficij. Pōdera ēt qꝛ gl.dicit ꝙ ifirmitate ꝛ morte equi
peraſ vſuario tñ pōt facē elemoſinā iſtud iducit ꝯdictōē
qꝛ vſuari⁹ tm̄ capē pōt q̄ſtū ꝯſumit ꝓ ſe vt ſupius dctū ē
ḡ ſi pōt dare elemoſinā ꝓ alijs nō eſt vſuari⁹.ꝛ ſic gl.male
loquiſ. Et pōdera qꝛ nō vr̄ verū ꝙ in morte ſit vſuari⁹ ꝛ
in vita vſufruc.qꝛ vna ꝛ eadē pſona nūcꝫ nō pōt diuer
ſo iure cēſeri.l.cū q edes.ff.de vſucap.facit.l.ſi pater.ꝛ.l.
duob⁹.ff.de li.cā.vbi qs nō pōt eē liber ꝓ tpe ꝛ ꝓ tpe nō
facit.l.hēditas ex die.ff.ō he.iſti.vbi qs nō pt eē hēs vno
tpe ꝛ alio ñ faē.l.tōcꝫ.ff.de ma.te.facit qꝺ dixit Bal.i.l.
ſentē.C.q te.face.poſ.ꝙ qs nō pt eē in duplici ſtatu ꝯrio
l.i.§.i.C.de lati.li.tol.facit glo.opria in.c.ſi.de cladeſt.de
ſpō.facit ēt.l.iiij.ff.de vſufru.vbi ſi clicus eſſet vſufructua
rius eēt dñs in pte ꝙ oīa iura negāt.vt in.c.ij.ō donatio.
cū ſi. Et pōdera ſi dici poſſit ꝙ clicaʒ ſit quoddā pricipiū
inter vſufructuariū ꝛ vſuariū vʒ qꝛ in pte ſapiat nāʒ vſu
fructuarij inqꝫtū capit totū ꝛ diſtribuit paupib⁹.ꝛ i pte
ſapiat nām vſuarij iqꝫtū capit neceſſaria vite ſue vt ſuit
dctū Ja.bu.i.l.iij.C.de epi.ꝛ cle.faciat ſiſe ꝙ voluit bar.
i.l.ex fcō.ff.de he.iſti.vbi dixit ꝙ hēs iſtitut⁹ ex re certa ē
quoddā mediū ꝛ pricipiū qꝛ ptē capit a nā hēdis ptim a
nā legatarij.vt voluit Saly.in.l.quotiēs.C.de her.inſti.
ꝛ in.l.ij.i.xx.q.C.de iuī ēpbi.faciat ſiſe ꝙ dī de dubitāte
qꝛ eſt quoddā mediū inter ſcientē ꝛ ignorantē ō quo di
xi late in.c.illud.ā.de pſcri.ꝛ p doc.in.l.nāſr.ff.de vſuca.
ꝛ facit ꝙ dixit Bal.in.l.ab eo.C.de fideicō.ꝛ p iſta hēs
declaratā pmā ptē illius gl.lʒ p aliquē q ſcripſit ꝛ ibi ꝛ ħ
nō fuerit ſic dclarata. Pōdera ēt ſcdaʒ ptē illi⁹ glo.dicit
n.ꝙ ſi eſt cleric⁹ nō hñs admiſtratōēʒ ꝛ eſt pſonalr ꝛ ſim
plr bñficiat⁹ tūc ꝛ in morte ꝛ in vita facit fruct⁹ ſuos.al
legat.d.c.relatū.quō aūt intelligaſ gl.illa.Dñi.ibi vt ſu
pius retuli dicit reqri tria.ſ.vt nō hēat admiſtratōēʒ vt
ſit bñficiatus ſimplr.ꝛ qꝺ illud ſibi obueniat perſonalr.
Tu pōdera qꝛ ſalua reuerentia Dñic.illa gl.dʒ intelligi
ſm tex.quē alle.ꝛ iā allat.d.c.relatū.ꝛ ille tex.loquiſ in
canōico nō hñte admiſtratōēʒ vt eo ōcedēte eccleſia hēat
oīa q̄ſita intuitu eccłie ſiue ōcedat teſtat⁹ ſiue iteſtat⁹ ſiue
illa q̄ſita fuerit ex fructib⁹ eccłie ſiue aliūde.ſi tñ ſunt q̄ſi
ta ituitu eccłie ꝛ ſic opʒ fateri ꝙ illū tex.gl.male pōdera
uit q ōſtruit opi.ei⁹ ꝛ de clico nō hñte admiſtrationeʒ ꝛ
ſimplr ꝛ perſonaliter beneficiato quod faciat fruct⁹ ſu
os ego nō reperio caſuʒ i iure ꝛ tex.ſingul.ꝛ melior ō iuſ
qui hoc probat eſt.c.primū de cleri.nō reſid.in.vi.vbi lo
quiſ i canonico vel i alio clerico nō habēte admiſtratio
nem ꝛ pſonaliter ꝛ ſimpliciter bñficiato qui facit quo
tidianas diſtributiones ſuas ſed de fructibus beneficij nō
loquiſ.ꝛ ſic q̄ ad illos remanebim⁹ i diſpoſitione illoruʒ
iuriū.ꝛ ideo ſtat concluſio vera ꝙ clericus nō habēs ad
miniſtrationē pſonaliter ꝛ ſimpliciter beneficiatus equi
paratur vſufructuario in morte ꝛ in vita quo ad diſtri
butiones quotidianas per illū tex.ꝛ ita debet intelligi
gl.in.d.c.preſenti. Sed q̄ ad fructus beneficij erit quod
dam participium per ſupradicta ꝛ facit prealle.ꝯſilium
Oldra. Et inquantū ſupius do.Car.allegabat glo.i.d.
c.pñti.ꝙ fructus ōbēt eſſe ſeparati ꝛ recōditi. Tu adde
aliam glo.in.c.ſi ppter ō reſcript.in.vi.que hoc ibi volu
it ꝛ ibi Jo.de ligna.dixit ꝙ omnis opinio tenet illud qꝺ
tenet ibi glo. Adde gl.in.l.ex diuerſo.ff.de rei vēdi. Azo.
in ſumma de vſufru. Spec.in titulo de fructibus ꝛ itereſ
ſe dicit idem de verbo ad verbuʒ ꝙ tenuit illa glo.ꝛ fuit
opi.do.Labeonis iuriſcōſulti i.d.l.ſi vſufructuarius.ſed
a ibi poniſ alia opi.ꝙ ſufficiat fruct⁹ eē ſeparatos a terra
licet nō ſint reconditi vt tenuit ſuperius do.Cardi.ꝛ iſta
eſt vera opinio.quam tenebat Frāc.accurſii Pet.Cy.
Jac.de bel.Bal.Saly.i.d.l.certuʒ ꝛ Bar.i.d.l.ex diuer
ſo facit.l.ſi ſeruus.§.locaui.ff.de furtis.ꝛ iſtā parteʒ tenʒ
Domini.ꝛ Joan.de imola.in dicto.c.ſi propter. Et per
iſta finem in dicendo impono.ꝛ ſupradicta ſubijcio cor
rectioni ſacroſancte ro.eccłie. Andreas barbatia ſiccul⁹
meſſanenſis vtriuſqꝫ iuris monarcha ꝛ in hac tempeſta
te primarius.

a Terra. Adde doct.in.l.ſi fuit.ff.de vſufruc.ꝛ ibi abūde Bar.q hoc no.dicit.

De teſtamentis.

¶ De teſtamentis. Rubrica.

m Emini apoſtolum ad romanos ꝑmo diuina voce ſcripſiſſe ſe ſicut in ceteris gentibus grecis barbaris ſapientibus ⁊ inſipientibus debitorē eſſe ⁊ parentē illū phie ab oī natione celebratū platonē celeſti quodā oraculo dixiſſe. Non nobis ſolis natos eſſe ſed patrie ⁊ amicis ⁊ iuris ꝓſultus cognationē quādā inter nos a nā cōſtitutā ꝓmulgauit. l. vt vim. ff. de iuſti. ⁊ iur. Quodobrē celeberrimi patres ⁊ optimi domini ⁊ ꝓſtātiſſimi viri ego Andreas ſiculus meſſanēſis. V. J. interpres minimus cū me huic inclite ac regie vrbi honōis ſulloꝫ achademije vſo hūaniſſimo certa obnoxiū eſſe videā rubricā de teſta. magno ⁊ excelſo iuriſcōſulto dignā repetere ac cōmētare mediocri ſtilo nouiter inſtitui. Deū imortalē teſtor o viri ampliſſimi nullā vnq̄ me maiorē ſcribēdi cupiditatē. aut cōmētandi volūtatē tenuiſſe q̄ȝ eā q̄ hodierna die magno a me ac libēti aīo ſuſcepta eſt tū qꝛ apud excellētes pontificia ⁊ impatoria cenſura viros teſtāriā ꝯcertationē ſum facturus tū qꝛ in hac vrbe oīuȝ artiū doctrinaꝝ ſtudioꝝ ⁊ liſaꝝ inuētrice q̄ plurimos iuriſ deos pepit coluit ⁊ enutriuit hūc latiſſimū diſputādi cāpū acceſſurus ſum. ea. n. ciuitas q̄ de oī gn̄e diſcipline laudis atq; virtutis cum quauis nō modo earū que hac tēpeſtate ꝓclare ac celebres hn̄r. ſed etiā cum omni poſt memoria ꝯtendere. Ideo pro clariori inueſtigatiōe eoꝝ que hic dicturus ſum morē illum ſequar queȝ gracianus ſupꝛemus iuriſ antiſtes obſeruare in decreto ꝯſueuit ponam igitur thema. ⁊ ex eo queſtiōes eliciā ⁊ ad ſingulas put deus dederit rn̄debo.

¶ Julius phebꝰ ſacroſancte ortodoxe fidei ꝓfeſſor ſepulchꝝ dn̄i cum pro ſua ſumma deuotiōe viſurus conſtitutus in terra machometi veri perfidi theucrorum ducis nullū habens patrimoniuȝ obmiſſa romani iuris diligentia ſuum extremuȝ condidit teſtm̄ ⁊ in eo ceteros eiuſdem ſepulchri peregrinos ſibi heredes in vniuerſum inſtituit ⁊ ſacratiſſimo templo hyeroſolimis cētum reliquit. Quo defuncto inſtituti heredes hereditate non adita in factū inciderūt lui ex quo themate hec orte ſunt qōnes prima eſt quomodo fuit introducta teſti factio an iure gentiū an romano ⁊ ſi modo romano ſequitur correlariū ꝙ moderni tyrāni ſunt teſtādi incapaces.

¶ Secunda an homo chriſtianus exiſtens in terris teucrorum debeat in teſtō adhibere iuris ciuilis diligētiaȝ. ¶ Tertia erit an nullū habens patrimonium poſſit cōdere teſtamentum. ¶ Quarta an peregrinantes in terram ſanctam teſtari poſſint circūſcripta iuris ciuilis ſolemnitate. ¶ Quinta vtrū ad pios vſus relicta debeantur hēditate nō adita ⁊ ante oīa illud afferam in mediū ꝙ vberrimo ſapientie fonti venit in mentē prouerbioꝝ. xij. Qui in cogitationibus ſuis ꝯfidit impie agit ⁊ ꝑmo regū. c. ij. Nolite loqui ſublimia gloriantes qꝛ deus ſciarum eſt dn̄s. ⁊ apud ſtatium achilleidos preclarē ſcribiſ. Da fontes mihi phebe nouos ac frōde ſecunda. Necte comas ⁊ Ambroſius ſuper epiſtola colloceaſium. oīs inquit ratio ſuperne ſcientie ⁊ terrene creature in eo eſt q eſt caput earum ⁊ auctor vt qui hunc nouit nihil vltra q̄ erat qꝛ hec eſt pfecta virtus. xxxvij. diſti. hinc ēt pulchre ſcripſit dn̄ica veritas luce. xxi. Ego enim dabo vobis os ⁊ ſapientiā cui nō poterunt reſiſtere. ⁊ propheta clariſſimus pſalmo. ciij. beatus inquit homo queȝ tu erudieris dn̄e ⁊ apud Claudianum de raptu proſerpine. Uos mihi ſacraꝝ penetralia pādite rerū. Et veſtri ſecreta poli ⁊ ꝓuerbioꝝ. iij. in oībus vijs tuis cogita illū ⁊ ipſe diriget greſſus tuos ⁊ eccleſia. ij. Quis inqt inuocauit illū ⁊ illū deſpexit qm̄ pius ⁊ miſericors ē deꝰ ⁊ ſapiētie. vij. In manu illius nos ſermones nr̄i ſapiētia oīs ⁊ opeꝝ ſcie diſciplina ⁊ palipomenō. i. c. Da inquit mihi ſapientiā ⁊ intelligentiā vt ingrediar corā populo tuo ⁊ egrediar. Et apud pacientiſſimū Job. xxxviij. Quis poſuit in viſceribꝰ hoīs ſapientiā aut qs dedit gallo intelligentiā qđ eſt cōforme illi qđ in medium attulit Perſius in ꝓlo. Quis expediuit pſitaco ſuū chere ⁊ apl's. ſiue mādūcaueritis ſiue biberitis ſiue qđ aliud feceritis ī noīe dn̄i ieſu xp̄i facite. xxvi. q. vlti. c. nō obſeruetis ⁊ ꝑmo ad ephesios. deus pater dn̄i nr̄i ieſu xp̄i det nobis ſpūȝ ſapiētie ⁊ reuelationē. ⁊ Ouidiꝰ in faſtis Da mihi te placidū dederis in carmina vires. Ingeniū vultu ſtatq; caditq; tuo. ⁊ ꝑ pe. di. iiij. ſm̄ apoſtoluȝ. qđ habes inqt ꝙ nō accepiſti ⁊ gl. ibi dicit ex ope celeſti ſit qcquid hr̄ honeſte ⁊ apud Ualeriū in ꝑncipi. Nā ⁊ ſi priſci oratores a Joue optio maximo bene orſi ſunt ſi excellētiſſimi vates a numine aliquo ꝑncipia traxerunt eo iuſtius mea ingenij puitas ad fauorē tuū decurrit quo ceterū diuinitas opiniōe colligiſ ⁊ exodi. iij. qs fabricauit mutuȝ ⁊ ſurdū ⁊ yſaye. xxxvij. ecce ego dabo ei ſpūm ⁊ eccleſiaſtici ꝑmo. oīs ſapiētia a dn̄o deo eſt ⁊ apud Lucanū in ꝑmo. Tu ſatis ad vires romana in carmina dādas ⁊ Daniel. ij. c. Ipſe inqt reuelat ꝓfunda ⁊ abſcōdita ⁊ nouit ī tenebris ꝯſtituta ⁊ lux cū eo eſt ⁊ apud Salomonē. dat ſapientiā ⁊ ex ore eiꝰ ſapia ⁊ prudētia hn̄ etenim cūcta gerunſ ſi ſiat ꝓncipiū decēs ⁊ amabile deo in auc. qōo opor. epiſ. in ꝑn. vbi xp̄s non eſt fundamentū nullū boni opis ſupeſt edificiū ⁊ difficile eſt vt bono pagenſ exitu q̄ malo īchoata ſunt ꝑncipio. i. q. i. c. cū paulus. ⁊ c. ꝑncipatꝰ. ⁊ apud Ouidiū ī prin. Dij ceptis nā vos mutaſtis ⁊ illas aſpirate meis ⁊ apō pſal. Inſtruā te in via hac q̄ gradieris. Nā q ſine ſaluatore ſalutē vult hr̄e ⁊ ſine vā ſapiētia exiſtimat ſe prudentē fieri nō ſanus ſȝ eger eſt nō ſapiēs ſȝ ſtultꝰ ī egritudie aſſidue laborauit ⁊ in cecitate maxie ſtultꝰ ⁊ demēs ꝑmanebit. ⁊ q ſine ſaluatore. xxvi. q. ij. facit. c. in noie dn̄i. xxiij. di. C. de off. pſc. pre. affri. l. i. l. in noie dn̄i. C. de vete. iu. enu. l. ꝯceo nobis. C. de epiſ. ⁊ cle. in auc. de armis in principi. c. in noie dn̄i. de teſti. Ait enim pſal. ꝓpe eſt dn̄s omnibꝰ inuocātibus eū in veritate ⁊ apud Thobiā. iiij. pete inqt ab eo vt vias tuas dirigat ⁊ oīa ꝯſilia tua in ipſo ꝑmaneant ⁊ Judith. v. dedit deus celi vtuteȝ reſiſtendi. ⁊ ix. c. Da inqt verbū in ore meo ⁊ ī corde meo ꝯſiliū corroborā ⁊ heſter. c. vij. Tribue inqt ſmonē cōpoſitū ī ore meo ⁊ apō ſtatiū thebaidos. ipſe tuis alte radiātē crinibꝰ arcū Imprimat aut magni cedat tibi Jupiter eq̄ pte poli. ⁊ pen. i. ad corin. Sapiētia nobis a deo iuſticia ſcificatio ⁊ redēptio ⁊ apud pſal. bonitatē ⁊ diſciplinā ⁊ ſciaȝ doce me dn̄e. ⁊ gen. xxxiiij. Dn̄s mittet angelū ſuum tecum ⁊ diriget viā tuā ⁊ Uirgi. in buc. A Joue principiū muſe Jouis oīa plena. gloſ. in. c. ſedes. de reſcri. ⁊ actuū. xv. c. Omnis quecunq; facietis in opere aut ſermone in noie dn̄i noſtri ieſu xp̄i facite. c. non liceat. xxvi. qō. vi. ⁊ apud Claudianū Pandite pontifices cantane carmina vatiſ ⁊ Hierony. ſuper malachiā inquit. ſi quis doctus ⁊ eruditus pōt alios erudire non oȝ ſue aſſignare prudētie ingenio que poſſidet ſed gratias agat primū dn̄o qui cuncta largiſ. deinde ſacerdotibus ac eius miniſtris a qbus edoctus eſt. ſi. n. non egerit gratias ſed ſciam vendicauerit in penuriā maledicet. ſed ſi intelliget largitorē deum ⁊ agens his gratias per quos eruditus eſt humiliauerit ſe ⁊ in horreū dn̄i intulerit cibos hoc eſt ſcripture alimenta in eccleſia populis miniſtrauerit ſtatim aperientur ſuper eū catarecte celi ⁊ deſcendet pluuia ſpūalis ⁊ mādabit nubibus ſuis vt pluāt imbrē ⁊ abūdātiā oīuȝ rerū c. reuerēmini. xvi. q. i. ⁊ apud Claudianū. Tu quoq; ſecuris pulſa formidie dlphis. floribus cultorē ange tuū ⁊ Boetius in. iij. inuocādū eſt in oīȝ rerū oīum patrem quo pretermiſſo nullū rite fundatur exordiū. Et ſapiētie. vij. optaui ⁊ datꝰ eſt mihi ſenſus inuocaui ⁊ venit in me ſpiritus ſapientie ⁊ eccleſiaſti. vlti. c. queſiui ſapientiam palam oratione mea ⁊ Apoſtolus nō. n. ſufficientes ſumus

aliquid ex nobis cogitare ſed ex deo eſt ſufficientia nr̃a ⁊ ſtatius thebaidos li.iiij.pande viros o memoris regia ſo nori caliope. Et pro certo habuit in p̃mo eneydos ubi innocauit poeta clariſſimus muſas Muſa mihi cāſas me mora. ⁊ ita etiā inuocat apud Dantē poetā clariſſimū o muſe o alto ingēio or me aiutate ⁊ ꝑfecto oēs modū iſtū hūerunt a vate ſupremo vñ dixit vos mihi nūc muſe.qd .n.non ordine noſtis. Vos a clara ducū claroſq; referre penates ſuiq; auctor Apolo aſpiretq; libens opi p ſingula nr̃o ⁊ exodi.iiij.c. Ego ero i ore tuo ⁊ docebo te qd loquaris ⁊ apud Hyeremiā in pncipio.ecce inqt ego dedi v̄ba mea in ore tuo ⁊ apud Matheū ſcribit p̃mū q̄rite regnū dei ⁊ oīa adijcient vobis ⁊ apud Ja.in ſua canonica oē datū optimū de ſurſum. ⁊ iō dicimus potētiſſimū regē Dauid donū ſcīe ex ſpū ſancto accepiſſe.xxxvi.diſ. ecce.iccirco ſupremū ⁊ imortalem deū oīpotentem vt deuteronomi v̄bis vtar.x.c.verſic.deus magnus potens ⁊ terribilis ex corde ⁊ aio ⁊c.huic cepto inuoco vt ſua ſoli ta liberalitate pyiſſimo ſaluatore nr̃o ieſu xp̄o medio gratiā ſui celeſtis roris mihi influat ingeniū ⁊ memoriā ſuppleat vt eoꝝ q̄ dicenda ſunt v̄itatē añ oculos pandā erroris nodos eijciā obſcura dilucidem dubia dclarē.c.i.d re li.⁊ vene.ſan. ⁊ ſic grā ⁊ ſcīa augeat iuxta illud qd cātauit pſalmiſta glorioſus de virtute in v̄tutē ābulabis.de pe.di.ij.vo ſanctā. Inſtitutū ergo opus diſputādi cū oī venia aggrediar. ¶ †Et optata aduenit.q.primo ꝓpo
a ſita quo.ſ.iure fuerit introducta teſti factio[a] ⁊ qdē bart. in rub.ff.de acq.here.in.i.col.verſi.ij.quero quo introducta eſt hereditas vi ꝙ de iure gentiū. nā omnes gentes iſto iure vtunt.tranſmittunt.n.hereditates ſuas ad poſteros. ⁊ hoc habem⁹ in veteri teſtō in multis locis nullum tñ locum allegat in indiuiduo arguit poſtea in contrarium ꝙ imo eſt de iure ciuili romanoꝝ dumtaxat allegat.c.ius quiritū.i.diſ.⁊.l.obuenire.ff.de ver.ſig. ⁊.l.tuteles.de capi.dimi. ⁊ qd no.in.l.i.ff.de acqui.re.do.h.d. apparere qꝛ deportati qui nō ſunt capaces hr̃ditatis vt in.l.i.C.de here.inſt.ꝑūt inſtitui a milite.vt.l.neq;.§.i.ff. de teſta.mili.poſtea decidit illud eſſe verū ꝙ hr̃ditas dicto modo ſumpta eſt ius quoddā per qd ſuccedit defuncto in oībus bonis q̄ defunctus habuit ⁊ eſt ſolū ciuium romanoꝝ ⁊ nullius alterius gentis. ⁊ ita ibi reſidet.ſed idem Bar.in.l.interdū.ff.de ꝯdi.inde.in.ij.col.dicit ꝙ lꝫ teſtm̄ ſit de iure ciuili cū additōe iſtaꝝ ſolēnitatū.vt.l.iu. ff.de teſta.mili.tñ ipſum teſtm̄ de ſe ſimplr̄ eſt de iure gētium.qꝛ eo ipſo ꝙ gentes eſſe ceperunt diſponebant de ſuis bonis poſt mortem vt de antiqs patribus in āntiquo teſtō legitur ⁊ poſtea ſubdit militem poſſe inſtituere deportatū.alle.d.l.neq;.§.i. Ex quibus verbis ſentit teſtm̄ militis fore de iure gentium allegat.l.i.ff.de teſta.mil. ⁊ etiam ſentit deportatū hr̃e de iure gentiū teſtificationem actiue ⁊ paſſiue. ⁊ iō Bal.i.d.l.neq; dicit ꝙ teſtm̄ i milite nō eſt de iure ciuili ſed de iure gentiū hoc allegat ex illo tex. ⁊ cōpetit deportato actiue ⁊ paſſiue ⁊ infert ꝙ in teſtō militis nō hꝫ locū regula carboniana ⁊ ex hoc īferri pōt ſtupendū dictū ꝙ teſtm̄ factum a dn̄o terre erit de iure gentiū ⁊ in eo poterit inſtitui deportatus. ⁊ ad hoc allego eundē Bal.in.l.precibus.in.x.col.C.de impub. vbi dixit ꝙ iſtud qd dictū eſt de teſtō militis hꝫ locum in teſtō dominoꝝ ciuitatū ⁊ terraꝝ mouet argumen.l.pe. .C.de dona.inter vi.⁊ vxo. ⁊ idem Bar.in repe.l.i.C.de ſa.ſan.eccl.in.iiij.col.in ver.ꝯceſſa eſt licentia dicit teſtm̄ militis eſſe liberū a ſolēnitate iuris ciuilis.ſed nō a ſolēnitate iuris gentiū. ⁊ in.d.l.neq;.dicit militibus eſſe conceſſum vt inſtituāt oēs q ſunt capaces de iure gentiū vel ciuili.ſed idem Bar.in.l.qui a latronib⁹ vr̄ tenere ꝯtrariū eius ꝙ ſupius dixi.dicit.n.legatus eſt apud hoſtes qualiter teſtabit vr̄ ꝙ ſm ꝯſuetudinē loci vbi fit teſtm̄.l.ſi ſuidas.ff.de exce.l.ij.C.quēadmo.te.aper.in ꝯtrium arguit cum illi ſint hoſtes populi romani. ⁊ ſic ꝑdiderunt ea q̄ ſunt iuris ciuilis.ideo nō poſſunt teſtari ſm ꝯſuetudinē

a ¶ Factio vid ad mām hui⁹ ꝯclōnis pau.de ca.⁊.d.frā.ar. in.l.i.ff.d teſt. ⁊ vide nouiſſimos ſcribētes hic ⁊ multa d mā teſtōꝝ p.d. alex.de imo. ⁊ Jaſo.de may. in.l.ij.C.de ſa. ſan.eccleſi.

eorum.qꝛ teſtm̄ eſt de iure ciuili allegat.l.iij.ff.de teſt. Et hoc putat eſſe verum nec ob.ꝯtrium qꝛ procedit quando teſtamentum fieret in ſolo romano. ⁊ ſic ſtatuta vel conſuetudines nō ſunt approbate a iure romano.ſed qñ fieret apud hoſtes deberent ſeruari iura noſtra ⁊ noſtre ſolemnitates per illam.l.qd dicit eſſe menti tenendum mihi videt p̃mo ꝙ Bar.i.d.rub.voluerit ſentire ꝙ ſucceſſio ꝓut ſonat in factum qꝛ eſt apprehenſio bonoꝝ que dfunctus habuit eſt de iure gentium ſꝫ ꝓut ſonat in ius qꝛ eſt ſucceſſio in vniuerſū ius qd habuit defunctus ē d iure ciuili. Iſta ē vera intēcio Bar. ⁊ ſic ꝯſiderādo ſucceſſionē in p̃mo latere eſt de iure gentiū ſed conſiderando eam vt cōſiderauit iureconſultus quia quo ad efficatiā eſt de iure ciuili ⁊ allego ſimile appellatione vēditionis venit alienatio.l.ſtatu lib.a ceteris.§.quintus.ff.d ſtatu liberoꝝ. ⁊ hoc fuit in p̃mo latere iuris ciuilis poſtea magis ꝓprie conſiderata a iurecōſulto ita formalr̄ dixit Bal.in.l.volūtas.C.de fideicōmiſ. Nūc vr̄ mihi ꝙ Bart.nō bene dicat qꝛ imo ſucceſſio ē de iure diuino ⁊ ad hoc allego tex. leuitici.c.xxv.vbi dr̄ hereditario iure trāſmittēs ad poſteros ⁊ numeri.c.xxvij.dr̄ ad filios iſrel aūt loqueris h homo cū mortuus fuerit abſq; filio ad filiā tranſibit hereditas ſi filias ñ habuerit habebit ſucceſſores ſuos ꝙ ſi fratrē nō habuerit ⁊.c. ⁊ illum tex.allegauit Ang.in diſputatiōe ſua nobilis quidā genere ⁊ in ꝯſilio.cccxix.qd incipit punctus talis ē ⁊ ſali.in.l.i.C.de ſum.tri. ⁊ dr̄ ibi hoc filij iſrael lege ꝑpetuā ſancitū erit facit deuteronomij. ij.c.ibi dat nobis terrā hanc i hereditatē ⁊ i eodē li.c.iiij. ibi populū hereditariū ⁊ i pſalmo.ij.dr̄ dabo tibi gētes hereditatē tuā ⁊ poſſeſſionē tuā ⁊ heſter.c.vij.in v̄.funiculo hereditatis tue de quo hr̄ in pſal. Cōfitemini domino ibi funiculū hereditatis noſtre ergo ſeqt ꝙ nō eſt de iure gētiū vt dixit Bar.imo ē de iure diuino qnimo plus dico ꝙ hereditas ē introducta a iure nāli ⁊ ꝑ ꝯñs ab eo ē denominādaꝗ̄ꝫ effect⁹ a ſua cā efficiēte. Et d hoc ego allego vobis tex.in indiuiduo l.i.ſi.C.quoꝝ bo.in v̄.lex nature fecit ſucceſſiōes ⁊ allego gl.hoc dicētem in.c.ius nāle.i.di. ⁊ dico fore ibi tex.formalē ſꝫ vnū intellectū ⁊ hoc tꝫ ibi expſſe do. Domi.d ſan.ge.in.d.c.ius nāle. ⁊ de h alīo vobis dictū Bal.in.l.q ꝯ.C.de ince.nu. Ubi dixit ſacerdos ꝯtraxit mr̄imoniū cū ignorāte eū eē ſacerdotē ꝙ filij inde nati ſunt legitimi.vt in.c.ij.q fi.ſunt le. ⁊ ſuccedunt ꝑentib⁹ ex eo qꝛ ſucceſſio ē de iure nāli. Itē faciat pro hoc tex.in auc.de heredi. ⁊ falci.§.principium itaq; ſm ipſam nām eis debeat ſucceſſio.ergo ſequit ꝙ denominatio dꝫ fieri a nā tanꝗ̄ ab antiqori.vt.l.i.ff.de acq.re.do. ⁊ ēt tanꝗ̄ a nobiliori.vt in.l.i.ff.de alb.ſcrib. ⁊ qd voluit pħs in.i.de aīa. ⁊ clarum eſt ꝙ nā antiqor ⁊ nobilior eſt iure poſitiuo arte.ars.n.imitat nām inq̄ntum pōt vt dixit Ariſto.in.ij.phiſi. ⁊ tex.in.l.adoptio.ff.de adop. ⁊ apud Ciceronē de ſenectute in hoc inqt ſumus ſapientes ꝙ nām tanꝗ̄ deum ſequimur eiq; paremus ⁊ apud Dantē vi che larte noſtra quela ſeq quāto poti faciat ꝯ Bar.l.cū rō.ff.de bon.dā.l.ſcripto.ff.vñ libe.l.nihil.§.facilior.ff.de bo.lib. ⁊ ꝑ iſta reddit dubitabilis paſſus iſte pōt dici ꝙ aut loquit de iure naturali ꝓut ius naturale ſumitur a iure ꝯſulto.vt.l.i.§.ius naturale.ff.de iuſt. ⁊ iure. ⁊ ab iſto iure nō fuit introducta ſucceſſio ꝙ ad oculū apparet.nam iſtud ius eſt cōe oīb⁹ animātibus.ſed talis acqſitio ꝑ ſucceſſionē nō ꝯuenit brutis ſed dūtaxat hoīb⁹ ergo ex tali iure non habuit exordium ſucceſſio aut accipimus ius nāle ſcdo modo ꝓut eſt ius gentiū primeuum ꝙ fuit eoipſo ꝙ gētes eſſe ceperunt qd eſt cōe hoīb⁹ dūtaxat. ⁊ iſto modo intelligit tex.in.c.ius naturale.i.di. ⁊ ab iſto iur̄ ſucceſſio nō habuit originē. ⁊ iō h eſt ꝙ iſtud ius gentiū primeuū dr̄ ius naturale.hoies.n.naturalr̄ viuebant ſicut ⁊ aīalia bruta ⁊ ex iſto iure introductum eſt dn̄ium in rebus q̄ in celo terra mariq; naſcūtur.c.ius naturale.i.di.l.i.ff.de acq.p oſ.in reb⁹ aūt imobilibus lꝫ nō fuit ex illo iure introductū dn̄ium. ⁊ per ꝯñs nec ſucceſſio ſed

ceſſio ſʒ cōmunis erat omnium poſſeſſio vt ibi dʀ poſtea vero p ius gentiū ſecundarium incepit fieri occupatio.c. ius gentiū.i.di.que occupatio idē eſt ꝙ diſtinctio ð que diſtinctiōe ex hoc iure.l.loqꝛ.ff.de inſti.ꝛ iu.ꝛ iſto iure gētiū fuit introducta ſucceſſio. Nam inducta diſtinctione rerū filius ſuccedebat patri.ꝛ ð hoc iure gētiū natiuitatē dicimus habuiſſe ſucceſſionē ꝛ cū Bar.voluit ꝙ erat de iure gētiū introducta dʒ intelligi de iure gentiū ſecundario quo iure diſtincta fuerūt rerꝫ dñia ꝛ ad iura allata p me in cōtrariū inquantū probant ꝙ ſucceſſio erat ð iure naturali poteſt dari hec diſtictio aut nos loqmur q̄ ad legitimā que a parētib⁹ debeꝛ filijs ꝛ iſto caſu dicaꝛ eſſe ð iure naturali qð euidenti medio ita oſtendo parētes tenenꝛ ad alimēta filiorꝫ ð iure naturali inſti.de iur.na.gē.ꝛ ciui.in pn.in ꝟ.liberorꝫ educatio ꝛ in.c.ius naturale.i.di.ſʒ legitima ſuccedit in loco alimentorꝫ vt plene p Hy.in.c.indultū ð regu.iur.li.vi.ꝛ p Cy.in.l.ſancimus.C.ð de nup.ꝛ p Saly.in auc.nouiſſima.C.de inoffici.teſta.de quo vide que late dixi in repe.c.raynutius.ſ.eod.ergo talis ſucceſſio eſt de iure naturali ſʒ vltra legitima ſucceſſio erit de iure gentiū ꝛ ita itelligiꝛ.l.ſi.C.quorꝫ bonorꝫ ꝛ.§.pñ̄ itaqꝫ ꝛ alia iura ſupius a me inducta ꝛ cū opponebā ꝙ imo ſucceſſio erat de iure diuino pmo ꝙ illud ꝙ dʀ deuteronomij.xxi.c.nō pbat ꝙ ſucceſſio ſit ð iure diuino ſʒ bñ probat vt filius excludat filiam in ſucceſſiōe patris eſt introductū ð iure diuino ꝛ ſic modus ſuccedēdi q̄ ad maſculos eſt introduct⁹ a lege diuina ñ aūt ipſa ſucceſſio ꝛ ſic pbat ꝙ qualitas ſuccedēdi ꝛ ñ ſucceſſio fuit itroducta a iure moſayco ꝛ ſi ꝟbis dareꝛ audatia nō eēt appōere os in celū fateri imperatorē parꝫ ꝯſiderate locutū in.l.maximū vitiū.C ð lib.ꝑte.vbi voluit ꝙ conſtitutio excludēs filias ꝛ includēs filios erit iniqua ꝛ bar.in.l.cūctos ppl'os.C.ð ſum.tri.dixit ꝙ ſtatutū excludēs feminas a ſucceſſiōe parētū pp exiſtētiā filiorꝫ erat irratōabile ꝛ idem voluit in.l.liberorꝫ.ff.ð ꝟbo.ſig.bal.i.l.ſi defunctus.C.ð ſuis ꝛ legi.dixit ꝙ tale ſtatutū erat equū eqtate abuſiua ꝛ ñ ꝓpria ꝛ vera equitate qꝛ dictū corꝫ manifeſte ē ꝯ ius diuinū vt in.d.c.xxvij.vide q̄ dixi in rubrica ð ſucceſ.ab.ꝛ p ꝯñs auctās illa nō obſtat huic ꝯcluſioni ꝛ ad illud ꝙ dʀ leuitici.c.xxv.reſpōdeo ꝙ nō loqꝛ ð ſucceſſiōe in genere ſʒ loqꝛ in filijs natis ex ſeruis vt illi tāq̄ famuli iure hēditario trāſmittāꝛ ad poſteros ꝛ ſic nō pbat ꝙ ſucceſſio in genere ſumpta ſit ð iure diuino nec ēt alie auctoritates obſtant loquūꝛ eni eo caſu q̄ deus dedit filijs iſrael terrā ꝓmiſſiōis q̄ꝫ tenebāt iure hereditario pōt etiā dari alia rñſio ꝛ erit multū ſolemnis hoc mō ſcʒ ius diuinum

a qƺtū ad ꝓpoſitū capiꝛ duob⁹ modis.ꝑ pmo capiꝛ ꝓ ipſa natura create a deo ꝛ illud eſt ius naturale inſitū animātib⁹ a natura ſine aliqua ꝯſtitutiōe ſcripta ꝛ de iſto iure

b diuino nō fuit itroducta ſucceſſio⁎ qꝛ cū ſucceſſio ſit corꝫ q̄ defunctus habuit pſupponit dominiū ſʒ illo iure ñ erāt diſtincta rerū dominia ergo ſeqꝛ neceſſario ꝙ illo iure ñ fuit itroducta ſucceſſio.ſcðo mō capiꝛ ius diuinū ꝓ lege moſayca q̄ fundata eſt ſup ratione naturali ꝛ illud dʀ ius poſitiuū nec iſto iure fuit itroducta ſucceſſio qꝛ anteq̄ eēt lex moſayca erāt diſtincta rerū dominia vt apparet gen.xiij.c.in ꝟ.erat qdeꝫ ſubſtātia corꝫ multa vbi Abrahaꝫ ꝛ loth nepos eius diuiſerūt bōa q̄ habebāt ꝛ relicta fuerāt a patre ipſius loth.ſʒ iſtð nō fuit niſi ð iure gētiū ſecūdario ꝙ fuit ante legem moſaycā ꝛ ſic fuit mediū inter ius diuinū pmo caſu ſumptū ꝛ legē moyſaycā ꝛ plus dico ꝙ nō eſt dare meliorē auctoritatē ad ꝓbādū ꝙ ſucceſſio ē ð iure gētiū q̄ꝫ illā q̄ dʀ i.d.c.xiij.ꝛ ex iſtis eliciꝛ iſta cōcluſio ꝙ ſucceſſio ē de iure gētiuꝫ originalr approbatiue aūt ꝛ formaliter ē ð iure ciuili vt eſt tex.melior ð de iure i d.l.ſi.i.ꝟ.omniū pradētiū rñſa ꝛ quorꝫ bonorꝫ tene mēti qꝛ alibi nō repico paſſuꝫ iſtuꝫ ita enucleatū itē cōſidera ꝙ bar.inq̄tū voluit teſtm̄ fore originaliter ð iure gētiuꝫ pmo in veteri teſtō nihil allegauit certi.Secūdo ad hoc ꝓbādo allego.l.i.ff.de teſta.mili.dicens teſtm̄ militis ſore de iure gentiū ꝛ ad hoc allego.l.illam.ꝛ.d.l.neqꝫ.§.i.ꝛ cum eo tranſiuit Bal.certe.d.l.i.probat contrariū nā in ver.diuus nerua pleniſſimam contulit indulgētiā in milites vt quoquomodo teſtati fuiſſent rata eēt eorꝫ volūtas ergo lex imperialis contulit militibus poteſtatem teſtādi quomodo volunt ꝛ quōmō poſſunt ergo ſeqtur ꝙ teſtamentū militis eſt de iure ciuili ꝛ effectus denominaꝛ a cauſa.l.i.ff.ð acq.poſ.l.i.ff.de teſta.tu.ꝛ lʒ tex.i.l.milites.C.ð teſta.mili.dicat teſteꝛ quomō velint nihilomin⁹ talis poteſtas ſibi data fuit a.l.ciuili vt eſt tex.in.d.l.i.ꝛ ſi mihi dicaꝛ amice imperator cōtulit poteſtatē teſtandi ſine diligētia iuris ciuilis ergo reduxit militem ad ſolēnitatē iuris gētiū ego hoc ꝯcedo ſʒ nō ſeqꝛ miles teſtari pt cū duob⁹ teſtib⁹ ergo teſtm̄ eius eſt de iure gētiū aliud ē dicere ꝙ in teſtō obſeruet ſolemnitas iuris gentiuꝫ ꝛ aliud eſt dicere teſtm̄ eſt de iure gentiū lʒ.n.illa auctoritas i ore duorꝫ vel triū ſtat omne ꝟbū de qua habetur ð vtero nomi.ix.c.ꝛ.c.cū eſſes ꝛ in.c.relatū.ſ.eo.non tamen ſeqꝛ ꝓpter hoc teſtamētū eſſe de iure gentiū ꝛ lʒ illa auctoritas ꝙ de iure gentiū ſufficiant duo teſtes videatur conſiderata a Bar.nihilominus non loquitur in teſtō nec eſt dare quotā ꝙ teſtamentuꝫ requirens quattuor teſtes ſit de iure gentiū ꝛ ð hoc vide dicta p me in.c.cū eſſes.ſ.eo.ꝛ lʒ bar.nitaꝛ h̄ ꝓbare ex eo qꝛ miles pōt inſtituere deportatū q ð iure ciuili non ſuccedit nec hʒ heredē ab inteſtato ſi fiſcus nō vult bona ſua capere iſta eſt glo.ſin.in.l.ex ſola.ff.de reg.iur.ſʒ bal.in.l.eam quā.C.de fideicom.qꝛ reſpōdeo ad bar.iſtud eſt introductū in puilegio militis vt deportatus aqrat ex teſtō militis vñ deueniꝛ ad pmiſſum cū ꝓhibito licʒ.n.deportatus nō poſſit acqrere ð iure ciuili vt in.l.i.C.ð here.inſti.nihilominus acquirit ex teſtō militis ꝛ hoc ꝓpter teſtm̄ militis puio plus videtur ſi teſtamentum militis eſt de iure gentium ꝛ deportatus acquirere poteſt de iure gentiū.vt in.l.ſi ribi.§.ideo cui⁹.ff.man.nullū eſſet priuilegiū militis ꝛ ideo iſta rō bar.eſt cōtra euꝫ qꝛ ſi priuilegiū indultū eſt militi vt poſſꝫ inſtituere deportatū ergo teſtm̄ militis eſt de iure ciuili qꝛ ſi eſſet ð iure gētiū nullū priuilegiū eſſet ꝛ ꝯñs nec tex.d.l.i.nec ratio bar.ꝓbat dictū eius ꝛ etiā male loqꝛ bar.inquātū voluit in.d.l.precib⁹ ꝙ teſtm̄ factuꝫ a dño ciuitatis ē ita priuilegiatū ſicut eſt teſtm̄ militis ſcðm eū ð iure gētiū eodē mō erit ð iure gētiū teſtamētū factū a domino terre ꝛ eodē mō poterit inſtitui ðportatus domini ciuitatis.pmo bal.nihil allegat ꝙ hoc probet.ſcðo ipſe mouetur p.l.pe.C.de dona.inter vi.ꝛ vxor.illa lex loqꝛ i principe maximi gradus ꝛ eſt priuilegiatus ergo nō dʒ extendi ad inferiora qꝛ nō eſt eadē ratio in vtroque.Itē qꝛ illa.l.ē exorbitans ꝛ cōtra cōmunē regulā ergo nō ē extendenda.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.ma.Itē qꝛ illa.l.loqtur in ꝯctu ergo non dʒ extendi ad vltimā volūtatē ꝯ regulā iuris itē priuilegiū indultū militi in teſtando ē ꝓpriū ꝛ ſingulare militis hoc decidit tex.formaliter i.l.ij.in ver.ꝓpria ſingularia priuilegia.ff.ð teſt.mili.ergo nō ſunt extendēda ad aliā pſonā.c.qꝛ pſonale de reg.iu.lib.vi.cū ſi.Itē qꝛ nō eſt eadē rō in dominis terre que eſt in militib⁹ Militibus.n.indulta ſunt illa priuilegia pp labores quos tollerant pp rēpu.ꝛ ꝓ imperio vt in.d.l.i.ff.de teſta.mili.l.aduoca.C.de aduo.diuer.iudi.Sʒ iſta rō non hʒ locū in dñis terrarꝫ q ſanguinē populorꝫ exhauriunt ꝛ vix pcariū dimittūt ſpiritū ꝛ cū Bar.voluit ꝙ miles pōt inſtituere deportatū ſʒ ſeruuꝫ inſtituere nō pōt in d.l.neqꝫ.§.ſeruū qꝛ ſtatus eius ē anichilatus de iure gētiū qꝛ ſeruitus ē ꝯſtitutio iuris gētiū ꝯſidera qꝛ nō vʀ bñ loq̄ nā certū eſt ꝙ miles nō pōt inſtituere ſeruū ꝓpriū quē putabat liberꝫ etiā iſtud nō ē impedimētū iuris gentiū ex eo qꝛ ſeruitus ē introducta iure gētiū nā pari rōne miles nō poſſet inſtituere ſeruū pone qꝛ eſt impedimētū iuris gētiū eodē mō nō poterit inſtituere ſeruū ꝓpriū ꝙ eſt ꝯ.d.l.cū ꝓponas itē qꝛ in.d.l.neqꝫ.§ q ſeruuꝫ non ē impedimētū iuris gētiū ſʒ iuris ciuilis ex eo qꝛ nō erat

a ℭ Succeſſio. vide ad iſta.q. hoc.i.l.lege.C.de leg here.vbi bal.in.i.col.ſtri.vʀ dic oēſ ſucceſſiones late facit gloſ.ſing.in.l.i.C.vñ vir.ꝛ vxor ꝛ ibi tex.quem bal.ad hoc ſum me notare vʀ.

a ☙ Gentium. imo fere oēs de iure gentiū introducti ſunt ꝑ not.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſt. ⁊ iur. ad qd vi de ſpe.in tit.de loca.§.nūc aliq̄ circa ꝑnc. vbi de hoc late

perſona cui cōmodū talis inſtōnis acqri poſſet nō ipſi te
ſtanti nō futuro heredi ltio q de iure ciuili eadē pſona fin
git cū defuncto in auc.inſtu.qd pſtat ab his.in pn.⁊ hoc
eſt ꝙ voluit glo.formalis in.l.neqꝫ.§.qui ſeruū.itē dixit
Bar.ꝙ in veteri teſtō ſancti patres diſpoſuerant de bo
nis ſuis.⁊ de hoc nihil allegat potuit tñ ꝺ hoc.allegaꝛ
Thobiā.iiij.c.vbi putauit ſe exauditū a deo vt tūc mori
potuiſſet vocauit ad ſe filiū eiqꝫ dixit cū accepit deꝰ aīaꝫ
meā corpus meū ſepeli ⁊ poſtea ſubdit indico ēt tibi de
diſſe.x.taleta argēti cū eſſes infantulus gabello ⁊ cyro
graphū apud me hēo pergre cū ⁊ ab eo recipias.Et ge
ne.xlix.c.in ver.cantiqꝫ Jacob filios ſuos ego rñdeo ad
iſta.c.⁊ dico ꝙ nō ꝓbant teſtm̄ inuentū eſſe de iure gen
tium nā Thobias nō fecit teſtm̄ ſed fecit quandaꝫ inſtru
ctionem ⁊ monitionem per modū mandati filio ſuo q̄r
deberet dirigere omnes actiones ſuas ad honorem ⁊ ti
morem dei ⁊ eodē modo fecit Jacob qui etiam nūciauit
futura filijs ſuis iſtud nō fuit teſtari ſed fuit inſtruere fili
os ſuos nā teſtari eſt diſponere de ꝓprijs rebus vt in.§.ſꝫ
aliud ver.ſed de ꝓprijs rebus.xiij.q.ij.gl.c.ij.ꝭ.eo.⁊ ideo
Bal.in.l.ſenium.C.qui teſta.fa.poſ.dicit ꝙ vna de rōni
bus quare filiusfa.teſtari nō pōt eſt qꝛ teſtm̄ eſt diſpoſitō
bonoꝝ que hꝫ teſtator poſt mortem ſuā.hoc dicit colligi
ex.l.i.ff.eo.ergo ſequiꝛ ꝙ vbicūqꝫ nō eſt diſpoſitio bono
rum ibi non eſt teſtm̄ ſed antiqui patres diſpoſuerunt in
ſtruendo filios ad bene ⁊ beate viuendum.ergo talis di
ſpoſitio nō dr̄ eſſe teſtm̄.ſꝫ.n.teſtm̄ ſit mentio teſtatō tñ il
la eſt ethymologia ⁊ alluſio vocabuli.nō tñ eſt eius dif
finitio.ergo ſequiꝛ ꝙ talis diſpō nō dr̄ eſſe teſtm̄ ⁊ ſi qſ
piam oppo.imo Thobias diſpoſuit de bonis vꝫ de.x.ta
lentis argenteis q̄ ſibi debanꝛ.ego reſpondeo ꝙ illa non
fuit diſpō teſtamentaria ſed fuit quedā indicatio ignora
bat.n.filius illa eſſe debita patri.ideo ne pderenꝛ Tho
bias indicauit filio hoc pp rē formalē in preallegato.c.
iiij.in ver.indico ēt tibi fili mi ꝯiuncto ver.cū eſſes infan
tulus.⁊ ſic ſancti patres remanebant ſub diſpōne iuris
gentiū quo iure introducta fuit ſucceſſio.⁊ ideo de bōis
aliter nō diſponebāt ⁊ iſtā puto veritatē.tene mēti.ergo
teſtm̄ fuit incognitū de iure gentiū item cuꝫ Bar.poſtea
voluit in.d.l.qui a latronibus teſtm̄ eſſe de iure ciuili pt
reſponderi ⁊ ſaluari a contrarietate vt dicamus ꝙ origi
naliter teſtm̄ fuit inuentio iuris gentium.ſed formaliter
⁊ ſolēniter fuit de iure ciuili ⁊ ſic Bar.nō erit ſibi ꝯrius
⁊ ad hoc Bar.in locis allegatis ſupius adduxit tria iu
ra probantia teſtm̄ fore de iure ciuili.vꝫ.d.l.obuenire.⁊
d.c.ius quiritum ⁊.l.tutelas.ff.de cap.dimi.Videamus
quero ſi iſta iura probant dictum eius ⁊ indubitāter.d.
.l.obuenire probat ꝯtrariuꝫ eius ad quod eam adduxit
Bar.dicit.n.tex.ibi ꝙ hereditates teſtamētarie ſunt cō
firmate a.l.xij.tab.ergo ſequitur ꝙ nō ſunt introducte a
.l.xij.tab.⁊ ſic a.l.ciuili qꝛ ꝯfirmatio pſuppōit ꝯfirmabi
le ergo ante.l.xij.tab.erat teſtm̄.⁊ per ꝯñs ius ciuile nō
introduxit iſtud ſed bene confirmauit ⁊ ſi liceret de tāto
viro loqui forte male ꝯſiderauit illum tex.allegat ⁊ ſo
l.c.ius quiritū.i.diſ.vbi tex.formalis dicit iure romano
agitur de legitimis hr̄ditatibus ⁊ ibi gl.dicit ſiue ab in
teſtato ſiue ex teſtō modo ſequēdo intellectū Bar.ad il
lum tex.dico ꝙ ibi eſt glo.ſing.nō ponderata nec ꝯſide
rata p aliquē vſqꝫ ad ſecula hec ꝙ hr̄ditas ab inteſtato
⁊ ex teſtō eſt introducta a iure ciuili quo ad coniunctos
ergo nō eſt de iure gentium cuius contrarium ſupra pro
baui ⁊ ſic Bar.ſe percutit cū ligone ſuo.⁊ ideo dico ꝙ il
le tex.non ꝓbat doctrinam eius.ibi enim dr̄ ꝙ de iure ci
uili agitur de legitimis hr̄ditatibus quaſi velit ꝙ actio
cōpetens ad hereditatē legitimā ex teſtō vel ab inteſtato
cōpetit de iure ciuili ⁊ eſt noua ꝯſideratio ⁊ vera ad illū
tex.tene menti.⁊ in hoc dormitauit illuſtre ingeniū bar.
allegat ⁊ tertio.l.tutelas vbi tex.dicit ex.l.xij.ta.⁊ ex no
uis legibus hr̄ditates lrie deferunꝛ ad agnatos iſte tex.
nō negat qn hr̄ditates legitime deferanꝛ agnatis alio iu

re ſic iſta ſtant ſimul ꝙ deferanꝛ a iure ciuili ⁊ ēt a diſpō
ne iuris gentiū.⁊ de hoc allego tex.in iduiduo in.l.ſi.C.
quoꝝ bo.vbi tex.dicit ꝙ lrie hr̄ditates dferunꝛ ꝯſangui
neis ex rñſis prudentū ex ſenatus ꝯſultis ⁊ ex.l.nature ⁊
erit interpretatio ⁊ ſuppletio mirabilis ad.d.l.tutelas.
⁊ p ꝯñs illa.l.nō ꝓbat doctrinā Bar.poſſet ēt dari alia
rñſio vt intelligaꝛ ꝙ deferunꝛ a.l.xij.tab.approbatiue ⁊
ꝯfirmatiue.vt dixit tex.in.d.l.obuenire Bal.do i.l.i.C.
de he.inſti.in.i.col.in ꝟ.itē opp.l.ſi tibi mādauero.§.his
cuiꝰ.ff.mād.vbi ꝺportatꝰ acqrit efficaciter ſibi ipſi rñdet
ꝙ illa.l.loquiꝛ in acqſitōe iuriſgētiū q̄ pcedit ex qbuſdā
a ꝯctibus nā multi ꝯctus ſunt de iuꝛ gentiū ſꝫ.d.l.i.loqꝛ
in acquiſitōe de iure ciuili nā omnis vltima volūtas eſt
de iure ciuili ⁊ ēt acqſitio ex illa alꝛ.no.in.l.fr a fre in gl.
magna.ff.de ꝯdi.inde.que gl.dicit ꝙ acqſitiones facte p
filiū de iure ciuili transferunꝛ in patrē ⁊ acqſitio hr̄dita
tis eſt de iure ciuili nō tñ diſtinguit ibi Bal.an quo ad i
uentionē an quo ad formā ⁊ ſolēnitateꝫ tu potes allꝛre
alias glo.dicentes ꝙ acqſitio hr̄ditatis eſt de iure ciuili
vꝫ in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ in.l.i.ff.de acqrē.re.
do.⁊ inſti.de teſta.in pn.ſꝫ Moder.qdā in.l.ſi teſtm̄.C.
de teſta.dicat gl.in.d.l.i.de acq.re.do.fore vnicā ⁊ ſing.
⁊ rurſus dico ꝙ ſi ſubtiliter ponderet glo.in.d.c.ius qri
tum ſequēdo intellectū datum a me ſupius ad illū textū
ſubtiliter itellecta dicit hec ad iſtud dictū bal.ꝯſidera in
ꝯtrū dicit oēm vltimā volūtatē eē de iure ciuili cōprehē
dit codicillos.vt inſti.d iure codi.in pn.cōprehēdit dōna
tionē cā mor.l.ſi.C.de do.cā mor.Itē comprehēdit mor
tis cā capionē.vt in.l.inter mortis.ff.d do.cā mor.itē cō
prehēdit vltimā volūtatē in genere iſta ē glo.ſing.in.l.ij
.C.de pac.ꝯiuncto tex.vbi ꝓbaꝛ ꝙ ē dare vltimā volūta
tem in genere cōprehēdit ēt teſtm̄.l.i.ff.eo.cōprehendit
ēt ſucceſſionē ab inteſtato que ē vltima volūtas.vt l.i.cō
ficiunꝛ in ver.crediꝛ ſponte ſua.ff.de iu.codi.vbi ſi qs de
cedit ab inteſtato pſumiꝛ voluiſſe hr̄ditatē ſuā dferri ad
eius ſucceſſorē venientē ab inteſtato.ſꝫ iſtud nō eſt bn̄ di
ctū.qꝛ imo ſucceſſio ē de iure gentiū vt ſupius dictum ē ⁊
ēt Bal.nihil allegat ꝙ ois vltima volūtas ſit d iure ciui
li ſed idē Bal.in.l.decernimus.C.d ſa.ſan.ec.ad ſi.vbi de
teſtō tyrāni breuiter dicendū ē nō valere ⁊ moueꝛ qꝛ te
ſtamentū eſt d iure ciuili ⁊ tyrānus reus eſt pduellionis
.l.cū filius.§.ſi.ff.d le.ij.ergo teſtm̄ eius nō valet ⁊ ſic ni
hil allegat ꝙ teſtm̄ ſit de iure ciuili.l.illam.C.de coll.in
auc.de trien.⁊ ſemiſ.§.ꝯſideremus.ſed ſubtiliſſimꝰ doct.
d.Rycar.d ſaly.in repe.l.i.C.d ſac.ſan.eccl.vbi conatus
fuit rñdere ad oia dicta Bar.dānādo Bar.volētē teſtm̄
fuiſſe introductū d iure gentiū dicit ꝙ d iure gētiū teſtm̄
nō fuit cognitū ⁊ allegat ad hoc duo iura vꝫ.l.iij.ff.de te
ſta.vbi dr̄ ꝙ teſti factio ē publici iuris certe ſi bn̄ ponde
retur ille tex.nō ꝓbat illud ad qd.d.Rycar.allꝛat qꝛ licꝫ
dicat ꝙ teſtm̄ ē iuris publici nihilominus adaptari pnt
iſta verba ita ad ius gentiū quēadmodum ad ius ciuile
multo fortius debēt illa ꝟba adaptari ad ius gentiuꝫ ex
eo qꝛ ē cōius q̄ꝫ ius ciuile.⁊ p ꝯñs ille tex.nō ꝓbat dcm̄
eius itē allegaꝛ pro dicto ſuo.inſti.de teſta.in pn.ſed cer
te Impator cōnumerat ibi tria genera teſtōꝝ diuerſo
mō introducta ⁊ ſic loquiꝛ tex.quo ad diuerſitatē forme
quaſi velit ꝙ forma teſti diuerſimode fuit introducta de
iure ciuili.⁊ p ꝯñs illa duo iura nō ꝓbant dcm̄.d.Ryc.
qnimo plus dico ꝙ teſtm̄ in gñe ſumptū fuit cognitū de
gentiū.⁊ de hoc allego mirabilē tex.in.l.qdaꝫ in iure.§.
q donationē ver.aduerſus ius gentiū.ff.de dona.ſꝫ pau.
de ca.in repe.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iur.dixit ꝙ ſucceſ
ſio hr̄ditaria eſt de iure nāli quo ad facti ſucceſſionē ⁊ q̄
ad occupationē.⁊ ita dicit ꝓcedere tex.c.ius natu.i.diſ.
ſꝫ ad iuris ſucceſſionē hr̄ditariā vt hīs adeundo repñtet
pſonā dfuncti dicit ꝙ eſt de iure ciuili.⁊ ad h allꝛo.l.ob
uenire.ff.de ꝟ.ſig.⁊ aliud ſup h nō dixit mirādū ē de hoc
hoie.nā iſta vr̄ ꝯſideratio Bar.⁊ cū nō allꝛat in rub.ff.de
acq.here.l.itē obuenire allegata p eū ꝓbat contrarium

eius ꝙ

eius ꝙ ipſe voluit vt iaꝫ ſupius dixi. Itē dico ꝙ male ↄſi
derauit tex. d. c. ius naturale ⁊ eodē modo peſſime illum
conſiderauit Bar. in preallegata rubrica. ibi enim loqꝛ
de ſucceſſione bonorum. l. de propagatione liberorū qn
imo plus dico ꝙ ille tex. deſtruit dictum Bar. dixit enim
ꝙ hereditas ſeu ſucceſſio eſt de iure gentiuꝫ originaliter
⁊ ad hoc alleg. d. c. ius naturale. ſed. c. illud ꝓbat ꝙ ſuc
ceſſio liberoꝝ eſt de iure naturali. ergo male illū tex. bar
to. cōſiderauit. poſſet tñ allegari pro dicto eius illud qđ
hyeremie venit in mentē in oratiōe quā poſt lamētatiōes
fecit dum dixit hēditas nr̄a verſa eſt ad alienos domus
noſtre ad extraneos. tñ rñderi pōt qꝛ propheta ibi nō de
clarat quo iure introducta fuerit hereditas. Et per ↄñs
Pau. de ca. in repe. d. l. ex hoc iure peſſime conſiderauit
d. c. ius naturale ⁊ re vera nō fuit farago ſua ſed Bart.
vt ſupius dixi glo. tñ in. d. c. ius naturale dicit illuꝫ textū
poſſe intelligi de ſucceſſiōe p hēditatē q̄ debeꝛ liberis. qꝛ
illa bene eſt de iure naturali allegat. l. ſcripto preallega
tam ⁊ ſic ſentit glo. ꝙ de iure naturali eſt ꝙ filiꝰ ſuccedat
patri de quo dixi ſupius. ⁊ ſm̄ iſtum intellectū Bart. nō
allegauit illū tex. ſed primus intellectus eſt verior ꝓpter
ba que poſtea ſequunꝛ dū dicit pueroꝝ educatio. vñ pri
mo poniꝛ liberoꝝ ꝓpagatio ⁊ poſtea ſequiꝛ educatio. ſa
tis. n. incongrue loquereꝛ tex. ſi primo faceret mentionē ꝺ
ſucceſſione q̄ꝫ de educatiōe. eſſet. n. qdam bonoꝝ ꝑpoſte
rus ⁊ impropriatio eſt euitanda vt dixit glo. magr̄a in. c. ꝓ
terea. de ver. ſig. ⁊ ꝙ iſte ſit verus intellectus ad illū tex.
ꝓbo p tex. in. l. i. §. ius naturale. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ inſti. ꝺ
iure natu. in princ. in ver. liberoꝝ ꝓcreatio ⁊ educatio. ⁊
per ↄñs vſqꝫ huc non habeꝛ veritas huius queſtionis. ⁊
ideo Ia. de are. quē nec Rycar. nec Bal. in locis preallc
gatis alſauerūt dixit teſtm̄ originale ⁊ formale fuiſſe in
troductū a iure ciuili ⁊ nō a iure gentiū. ⁊ mouetur me
dio ſatis euidenti. nā nō cogunꝛ iure gentiū ſm̄ eū diſpo
nere de dñio rerum eo tempore quo quis nō eſt futurus
dñs. nemo enim dat ꝙ non hꝫ. de conſecra. di. iiij. c. ſolet
⁊. c. qūo. ⁊. i. q. i. grā. c. qui perfectionē. ij. q. vij. oy abertū
. l. nemo. ff. de re iudi. l. traditio. ff. de acq. re. do. ſed teſtoꝛ
diſponit de rebus eo tempore quo nō eſt futurus dñs. er
go teſtm̄ nō ē originalr̄ de iure gentium aſſumptū hoc ꝓ
bat glo. multū ſing. in. l. illa inſtitutio. ff. de here. inſt. que
dicit ꝙ teſtm̄ eſt ſtatuere de rebus in eo caſu quo ſue fu
ture nō ſunt. ⁊ ego allego in ſimili gloſ. ſing. viij. q. i. §. ex
his oibus que dicit ꝙ papa nō pōt eligeꝛ ſibi ſucceſſorē
qꝛ conferret in tpe quo nō eſſet futurus papa. ⁊ ego alſo
ſtupendū tex. in. l. cū pro quo. §. ſi. ff. de iuri. om. iudi. ⁊ iō
multū eleganter dicebat rñdens. d. Abb. in hac rub. qđ
de gratia fuit ↄceſſuꝫ ꝙ qs teſtari poſſet. qꝛ teſtaꝛ in tpe
quo bona ſunt futura ſua. ⁊ alle. gl. in. d. l. illa inſtō ⁊ ſic
ↄcludit Ia. de are. per hoc teſtm̄ nō fore originatū a iuꝛ
gentiū ſed principia ſua traxit a iure ciuili. ſed ↄ̄ dictum
eius ego allego. l. ſi teſtm̄. C. de teſta. vbi teſtm̄ rite factū
non pōt tolli per principem. ergo ſequiꝛ ꝙ origo ſua in
troducta eſt a iure gentiū. nam ſi eſſet de iure ciuili intro
ductū bene poſſet tolli. hꝫ. n. princeps ꝑtatem oimodam
quo ad ea que ſunt iuris ciuilis. vt no. in. l. ſi. C. ſi ↄ̄ ius ⁊
in. c. que in eccleſiaꝝ de conſti. ⁊ ideo dicimus principeꝫ
tollere poſſe ſolēnitatē teſti introductā a iure ciuili ⁊ ꝓ
baꝛ in. l. milites. C. de teſt. mi. in. l. i. ff. eo. teſtm̄ aūt ſimilr̄
tollere nō pōt. vt in. d. l. ſi teſtm̄. ergo peruerſe locutus ē
Ia. de are. Itē ↄ̄ eum allego. l. quidam in iure. §. qui do
nationē in verſ. aduerſus ius gentiū. ff. de dona. Item ↄ̄
eum pōt allegari auctoritas a me nouiſſime conſiderata
apud prophetam rub. y. c. benedictus ſit a domino qui
eandē gratiam quam tribuerat ⁊ viuus ſeruabat ⁊ mor
tuus. Item ↄ̄ eum ſequeretur abſurdum quoddaꝫ ꝙ nō
habens bona teſtari nō poſſet qđ eſt ↄ̄. dñatū vt elegan
ter diſputauit Ang. peruſinus in diſputatione ſua incipi
ente in refulgenti palatio deliciaꝝ dñi paduani ⁊ ad for
mā argumenti formati per eum facilis erit reſponſio. aut
enim conſideramus tpe quo teſtaꝛ quis. ⁊ tūc certum eſt
ꝙ tunc res ſue ſunt ⁊ tūc teſtari poterit. ↄſideramus eni
principiū actus ⁊ nō finē. l. ſi. ff. de mor. inferendo. l. ij. §.
ſi quis cū minore. ff. de dona. c. per tuas. de dona. c. litis ꝺ
reſcrip. Aut conſideramus tempus in quo hereditas eſt
iacens. ⁊ tūc hereditas repreſentat pſonā defuncti. l. cuꝫ
hereditas. C. depoſi. l. hēditas. ff. de acqrē. re. do. ⁊ p ↄñs
falſum eſt dicere ꝙ interim defunctus nō fuit dñs p rep
ſentationē ⁊ ſic diſponit in illū caſum in quo eſt dñs. aut
conſideramus tpe quo heres adiuit hereditatē ⁊ tūc cer
tum eſt ꝙ heres eſt eadē perſona cū ipſo defuncto ⁊ ſer
mo defuncti dꝫ eſſe ſermo ꝓprius heredis. tex. eſt in auc.
de iu. iu. amo. preſt. in prin. in ver. vnam eſſe heredis pſo
nam ⁊ ver. circa ꝓprios reluctari ſermones. itē ius gen
tium ſemper eſt bonū ⁊ equū. c. ius gentiū. i. di. ſꝫ intro
ductio teſti venit ex ſūma eqtate vt illa fides que ſeruaꝛ
viuo ſerueꝛ ⁊ mortuo. ergo talis eqtas nō repugnat iuri
gentiuꝫ bono ⁊ equo. facit illud qđ ſupius dixi. d. c. y. de
ꝓpheta rub. facit ēt ↄ̄ eundem Ia. gloſ. vnica ⁊ ſing. in
. l. i. i. ꝑñr. §. ſed cū emolumentū. ff. ſa. her. vbi dicit ꝙ iter
heredē ⁊ teſtatorem oritur quaſi ↄ̄ctus ⁊ ſic vi ꝙ diſpo
ſitio teſtatoris aſſumat effectū in vita ipſius lꝫ non hēat
executionem niſi morte ſecuta. ⁊ ſic non eſt verum dicere
ꝙ ſimpliciter diſpoſitio teſtatoris referatur ad tempus.
quo non eſt futurus dñs. qꝛ ſatis eſt eſſe hēdē ſibi obliga
tum in vita lꝫ executio obligationis hēat locū poſt mor
tem ⁊ aditionē facit elegans dictū. d. Cy. in. l. ſi pē. C. de
ſpon. ſequiꝛ ibi Bal. ſtatuto caueꝛ ꝙ filius nō poſſit ↄ̄ha
here ſine ↄſenſu patris ꝙ nihilominus pater in morte po
terit ↄſentire ⁊ ↄ̄ctus habebit effectum poſt mortē. vide
ibi p eū. ⁊ p ↄñs rō Ia. de are. deducta eſt in ꝓfundū. itē
moueꝛ ēt Iac. de are. deportatus inquit retinet ea q̄ ſunt
iuris gentiū. l. ſi tibi. §. is cuius. ff. mand. amittit aūt ea q̄
ſunt iuris ciuilis. vt in. l. i. C. de here. inſtit. l. qdā. ff. de pe.
ſed nō hꝫ teſtamenti factionē actiuā nec paſſiuā. l. eius q̄
ff. eo. ⁊. d. l. i. ergo ſequiꝛ ꝙ teſtm̄ non eſt de iure gentiuꝫ
ſed de iure ciuili. Ad hoc rñdeo ꝙ nō ſequiꝛ ergo teſtm̄
eſt de iure ciuili. nam qualitas adueniēs enti illud quali
ficat ⁊ reponit in eſſe ſpecifico diuerſo a primo de hoc al
lego duas gl. mirabiles ⁊ ſing. in. c. admonere. xxxiij. q.
ij. ⁊ in. c. pſbyter. lxxxij. di. q̄ dicūt ꝙ illis diebꝰ qbꝰ lici
tū eſt comedere oua licitū eſt comedere ſanguinē. ſꝫ nō ē
licitū comedere carnes. ⁊ ſic illud accidēs adueniēs ſan
guini diuerſificat. illud eſt. n. caro ſanguis coagulatꝰ. iu
xta illud Iob me ſicut caſeū coagulaſti. facit. c. ↄſuluit ꝺ
iude. facit gl. ſing. in. c. ſtatutū. de elec. li. vi. ↄiūcto. c. lꝫ ca
nō. e. ti. vbi appellone eccl̄ie pochiaꝛ ſuēit eccl̄ia pochia
lis collegiata faꝛ. l. ius ciuile. ff. ꝺ iuſti. ⁊ iur. ⁊ qđ voluit
Cul. ꝺ cu. i. l. edita actio. C. ꝺ edē. ⁊ vide pulchra dicta ꝺ
hoc relata p me i. c. i. ꝺ reſcri. mō in ꝓpoſito ſolēnitas in
troducta a iure ciuili circa teſtm̄ trāſtulit illud de iuꝛ gē
tiū ad ius ciuile lꝫ ergo ꝺportatꝰ poſſit acqrere ꝺ iure gē
tiū nō tñ pōt acqrere ex teſtō trāſlato in ius ciuile vñ iſta
ſtant ſimul teſtm̄ originalr̄ eſſe introductū a iure gentiuꝫ
⁊ formalr̄ a iure ciuili ⁊ ꝺportatum nō poſſe acqrere ex
teſtō. ⁊ iō ſileant fauces tanti doctoris ſupremi ſubtilis
doc. Raph. ful. in. d. l. ex hoc iure. ⁊ dicit ꝙ cōis opinio
ſequiꝛ do. Bart. vꝫ ꝙ originalr̄ eſt de iure gentiū. ſꝫ for
maliter de iure ciuili circa hāc ēt doctrinā ↄſidera qꝛ for
te vehementer errat. nā Bart. in. d. l. q a latronibꝰ eſt ſibi
ↄ̄rius ⁊ indiſtincte tenuit teſtm̄ eſſe inuentū a iure ciuili
idem tenuit Iac. de are. Ricar. ꝺ ſaly. ⁊ Bal. q fuerunt
doctores ſupremi nam cōis opi. dꝛ illa q̄ teneꝛ a pluribꝰ
⁊ grauioribus doctoribus. ⁊ ſi ex vna parte ſunt plures
⁊ ex alia pauciores grauiores. tñ auctoritate lꝫ minoreꝛ
in vno tñ maior pars dꝛ illa que teneꝛ a grauioribꝰ tex.
eſt formalis in. c. in canonicis. xix. di. ⁊ gl. ordi. ibi h̄ col
ligit. ⁊ iō gl. ſing. ſm̄ Nico. ꝺ nea. in. l. vbi abſunt. ff. ꝺ m.
⁊ ea. da. ab his. dicit ꝙ maior pa ſūrōe dignitatis ⁊ nō
numeri. facit ꝙ habeꝛ in. l. maiorē. ff. ꝺ pac. ergo non eſt

verum eſſe cōem opi.ſed excelſus doct.d.Ant.in repe.c.
per venerabilē q fi.ſint legi.in.xv.ver.circa qð aduerten
5 dum dicit † ꝙ ꝑmeuo iure añ corruptā nām humani ge
neris fuit a nā ⁊ a deo dat⁹ modus ꝓcreandi liberos vt
actui mřimoīj inſiſterēt ⁊ ꝓcreationi ꝓlis quo tempe fu
it ꝓcreatū matrimoniū allegat dicta per ſe in.c.ſi.de fri.
⁊ male.ſed ſm hoc tpe nō fuit ius ſucceſſiōis. qꝛ adhuc
nō erat meū ⁊ tuū ſ; fuit poſt peccatū adeo. oīa.n.erant
cōia poſt naturā aūt corruptā anteq̄ȝ gentes ceperint ci
uiliter viuere paꝝ vtebanť mřimonijs ⁊ ꝓmiſcue qꝛ non
erāt q ꝓhiberēt.iō illicito coitu vt aīalia bruta ꝓmiſcue
vtebanť poſt hoc gētes ceperūt cū rōne viuere ⁊ datuȝ ē
meū ⁊ tuū quo tpe fuit ius gentiū ⁊ ſ; h tpe data appro
batio mei ⁊ tui qð fuit de iure gentiū. vt.d.l.ex hoc iure
nō erat dřia īter ſucceſſiōes ltias ⁊ illegitimas ſ; ex ſolo
iure ſanguinis ꝓmiſcuitatis ſuccedebāt ⁊ hec ſucceſſio fu
it de iure gētiū q̄ deferebať ꝓmiſcuitatis noīe poſt hoc ius
gentes ceperūt ciuilř viuere ⁊ tunc moribus fuit appro
batū mřimoniū ⁊ a iure ciuili ſuadēs finē ciuilitatis ma
nutenēde.videbāt.n.ex coitu ꝓmiſcuo maioreſ dꝑrauari
⁊ ex hoc rixas ſurgere ſocietatē ciuilē ꝯfundētes ⁊ dāna
runt coitus illicitos vt ab ipſis vltra alias penas retra
herēt eos puniebāt in ꝓle eos excludebāt a ſucceſſiōe ⁊
ſtatim cū approbauerūt ſucceſſionē inuenerūt duo vincu
la qbus pñt ſuccedere agnatis cognatis ⁊ aliud circa h
d. Anto.nō dixit. Relati ſunt ſcribētes ſup hoc paſſu du
bitabili.ego pro dicto Bar.allego ſiře ꝙ dicimus d mři
monio qꝛ ꝯſiderādo mřimoniū reſpcū finis eſt de iuř nā
li qꝛ nāliſſimū eſt ꝓducere ſibi ſiře.⁊ iō gloſ.magſa in.c.
ius natu.i.diſ.dicit ꝙ nā eſt ius inſita rebus ex ſiřib⁹ ſilia
ꝓcreans.ideo ſi capimus matrimoniū ꝓut eſt cōiunctio
corpoꝝ eſt ius nāle ꝓueniens ex ſenſualitate itē ꝯſiderať
matrimoniū quo ad ꝯſenſuȝ animoꝝ.⁊ tūc eſt de iure gē
tium qꝛ ꝯſenſus nō eſt in brutis qꝛ ꝯſenſus eſt actus itel
lectiuus qui h; fieri per rationem ⁊ intellectum. Tertio
modo ꝯſiderať quo ad formā ⁊ modum ꝯhendi ⁊ eſt ex
preſſio verboꝝ vt not.glo.in.l.cū notiſſimi.C.de preſcri.
xxx.annoꝝ.⁊ illo modo eſt de iure ciuili. Quarto modo
conſiderať ꝓut eſt ſacramentū ⁊ tunc eſt de iure diuino.
Item conſiderať quo ad ꝓhibitionē ⁊ permiſſionem in
gradibus.⁊ tūc eſt de iure canonico.c.non d; de conſan.
⁊ affi.ita dicamus in teſtō ꝙ inuentiōe ſit de iure gentiū
ſed ſolēnitate de iure ciuili facit ſimile iuriſditiones ſunt
de iure gentiū.ſed de iure ciuili ꝓceſſit diſtinctio noīuȝ ⁊
formaꝝ tam iuriſditionū q̄ȝ officioꝝ.l.imperiū.ff.de iur.
om.iudic.facit ſimiles actiones egredientes de potentia
ſunt de iure gentiū caſualiter ſed formalř ⁊ intēratiue ſūt
de iure ciuili qꝛ modus ꝓponēdi eas eſt d iure ciuili iſti.
de act.§.alie.facit ſiře ꝙ dixit Specu.in ꝓhe.in.§.ſane ꝙ
ſucceſſio fuit inuēta in paradiſo excipiēte Adam ꝙ dece
pt⁹ ab Eua peccauerat tñ quo ad modū excipiēdi ⁊ for
mam verboꝝ fuit introducta a iure ciuili facit ſiře ꝙ dič
glo.elegās in.l.eas.ff.de capit.di.vbi dixit ꝙ emptio eſt
6 de iure gentiū * quo ad naturalē eq̄tatē tñ eſt itroducta
de iure ciuili iſta erāt q̄ pulchre aſſeri poterant pro opi.
Bar. Modo vero vř mihi ſaluo tñ meliori deliberatiōe
ꝙ teſtm̄ originale ⁊ formale fuit introductum iure ciuili
qð ſic oſtendo poteſtas teſtādi eſt data a nobis a legib⁹
ciuilibus ergo ſequiť ꝙ de iure ciuili ē itroducta.aſſum
ptum ꝓbo p tex.q in indiuiduo hoc decidit in.l.teſtandi
ver.a lege facultas teſtādi ꝑmiſſa eſt.C.de teſta.pōdera
iſtud verbū facultas qꝛ nō denotat modū ⁊ formā teſtā
di ſed dnotat ipſaȝ ptātē teſtādi.ergo ſequiť ꝙ teſtm̄ ori
ginaliter eſt introductū a.l.ciuili. Subdit poſtea ibi tex.
nec iuriſditiōis eſt mutare formā nec cuiq̄ȝ iuri publico
derogare ꝑmiſſuȝ eſt ex qb⁹ colligiť ꝙ ſolēnitas ⁊ forma
teſtādi itroducta a iure ciuili nō pōt p aliqueȝ tolli ⁊ ſic
ꝓbať ibi ꝙ tā ptās teſtādi q̄ȝ forma ei⁹ eſt itroducte a le
gibus ciuilibus nec eſt dare tex.clariorē in iure ꝓbantē
ꝙ tā teſtm̄ ⁊ forma q̄ȝ modus ei⁹ itroducti ſunt a iure ci

n ℂ Gentium.
adde bal.i ru.
C.de ꝯtrā.ep.
q hoc amplia
diſcurrendo p
multos caſus
vbi vide Mo
der.ſcribētes.

uili. Scdo ad hoc induco tex.in.l.iij.ff.eo.vbi dř teſti fa
ctio nō priuati ſed publici iuris eſt ideo pacto priuatoꝝ
forma eius nō lediť ⁊ ad hoc ꝯiungo tex.in.l.i.§.ius pu
blicū eſt ꝙ ad ſtatum rei romane ptinet.ff.de iu.⁊ iu.ius
ꝟo priuatū eſt ꝙ ad ſtatuȝ ſinguloꝝ ſpectat. Ex quo tex.
dať diſſilis intellectus ⁊ ſine mō aliquo ad.d.l.iij.ꝙ teſti
factio eſt de iure publico romanoꝝ introducta ⁊ non de
iure priuatoꝝ.⁊ p ꝯñs ſequiť ꝙ originaliter teſtm̄ eſt d
iure ciuili ⁊ loquiť iſte tex.in prin.de ptāte ⁊ facultate
teſtādi vt loqť.d.l.ſi teſtādi ⁊ cū poſtea ſubdit ibi tex.iō
forma eius nō lediť pcō priuatoꝝ ꝓbat p locū a maiori
ꝙ forma ⁊ modus teſtādi ſunt itroducti a iure ciuili nā
ſi ptās teſtādi eſt a iure ciuili ꝯceſſa.ergo multo fortius
forma ⁊ modus auc.multo magis.C.de ſa.ſan.ec.c.cū i
cūctis d ele.⁊ iuxta illud Dñi.ſi in viridi ligno h faciūt i
arido qd fiet ⁊ iuxta illō qd dñi faciēt audēt cū talia fu
res ecce nūc qualř in indiuiduo ꝓbat ille tex.formalř ⁊
originalř teſtm̄ eſſe introductū de iure ciuili ⁊ p illō col
ligiť rñſio ſuperius data a me q̄ȝ ēt tradūt Moder.i.l.
ſi teſtm̄.C.eo.vȝ nō ſequiť teſtm̄ eſt iuris publici ergo eſt
iuris ciuilis ⁊ mouetur ad ſic rñdendū qꝛ ꝯtrus ſunt pu
blici iuris vt de ſe pȝ ⁊ tñ non ſequiť ergo tales ſunt d iu
re ciuili quinimo ſunt de iure gentiū.vt.l.ex hoc iure.ff.d
iuſti.⁊ iu.ita rñdent qdam moderni qui tpe ſuo mirum
in modū in iure claruerūt putabant tñ ſe attigiſſe miner
ue arcē ita dicūt in.d.l.ſi teſtm̄ certe peſſima eſt rñſio pri
mo nō ꝯſiderauerūt tex.in.d.§.ius publicū p quē tex.cō
fundiť eoꝝ rñſio vt ſuperius dixi nec eſt veꝝ dicere ꝙ ta
les ꝯtrus inducti a iure gentiū dicanť ꝯtrus publici iu
ris qꝛ dicunť.imo ꝯtr⁹ iuriſ gētiū nā ſi dicerēť publici iu
ris ſequereť ꝙ eſſent iuris ciuilis.vt in.d.§.ius publicuȝ
bene.n.fateor ꝙ quo ad formā ⁊ modū ꝯhendi dicūtur
eſſe iuris ciuiľ ⁊ ſic appet ꝙ.d.l.iij.māifeſte ꝓbat ꝯ bar.
Rap.pau.de ca.⁊ mode.nec p alios ē ita iducta vt ego
induxi l; cōiter illa.l.ad hoc allegeť ⁊ pp h ille ſubtiliſſi
mus doc. Rycar.de ſaly.in repe.l.i.C.de ſac.ſan.ec.dicit
teſtm̄ nō fuiſſe cognitū a iure gentiū. Tertio dico d hoc
fore tex.inſti.de teſta.in prin.vbi dř ſed vt antiqtatis pe
nitus nihil ignoretur ſciendum eſt duo teſtōꝝ genera in
vſu fuiſſe.⁊ acceſſit deiñ tertiū gen⁹ teſtōꝝ qð dicebať p
eſ ⁊ libram ⁊ glo.ibi in ver.acceſſit. Dř ſimiliter de iure
ciuili ⁊ ſic dicať itellectus clarus ad illō tex.ꝙ antiquo
iure ciuili fuerūt duo genera ⁊ teſtōꝝ introducta poſtea
ēt de iure ciuili acceſſit tertium genus teſtamentoꝝ.⁊ pp
hoc glo.ibi vtitur illo ꝟbo ſiř a iure ciuili quaſi velit qð
illa duo ꝑcedentia orta fuerint d iure ciuili.ecce nūc qř
ibi tex.eſt māifeſt⁹ ꝯiūcta gl.illa teſtm̄ fuiſſe itroductū a
iure ciuili. Quarto aſſo elegantē mirabilem text.ad h i
l.i.ff.de pet.here.vbi tex.dicit hřditas ad nos ptinet aut
veteri iure aut nouo.veteri ex.l.xii.ta.vt ē tex.⁊ glo.mul
tum ſolēnis.vt.l.i.ff.de ꝯdi.ex leg.vbi dř ꝙ ius vetus dř
ius.xij.tab.⁊ lex noua dř omnis lex q̄ eſt facta poſt.l.xij.
tab.vt eſt tex.⁊ gl.multū ſolēnis in.d.l.i.in ver.hřditas
exponiť ſiue ex teſtō ſiue ab inteſtato.ecce nunc qualiter
ꝓbať ibi manifeſte ꝙ hřditas ex teſtō defertur a.l.xii.ta
bu.ergo ſequiť ꝙ non a iure gentiū.⁊ per ꝯñs teſtm̄ ha
buit origineȝ a iure ciuili.⁊ ſi oppoiť amice fateor tibi
ꝙ habuit originē a iure ciuili approbatiue ⁊ cōfirmati
ue nō aūt ex inuentōe.qꝛ añ.l.xii.tab.teſtm̄ erat introdu
ctum a iure gentiū.ego ad hoc reſpondeo prio nō eſt iu
re expreſſuȝ.nā nō reperiť.l.dicens teſtm̄ fuiſſe introdu
ctum d iure gentiū.l.illaȝ.C.de coll.in.§.conſiderem⁹.in
auc.de trien.⁊ ſemiſ.item iſtud dicere eſt violare tex.l.n.
d; intelligi ſm verba appoſita in.l.ille aut ille.§.cū ver
bis.l.non aliter.ff.de leg.iij.ſed verba illius tex.clare cō
cepta ſunt.dicunt.n.ex.l.xij.tabu.nam dictio ex d ꝓprio
ſuo ⁊ naturali ſignificato importat cām imediatā ⁊ ꝓpin
quā.l.nō dubiū.C.de leg.l.i.C.ſi ſer.extero.l.eo tpe.in fi.
ff.de pe. Bar.in.l.i.§.ex incendio.ff.de incen.rui.nau.⁊ i
l.cum filius.§.heres meus.ff.de lega.ſecundo ⁊ in.l.ait

pretor

ſtor.§.qđ de fructibus.ff.de bo.au.iu.poſ.improprie aūt dicit cauſam remotā vt in.d.l.i.§.ex incendio. ¶ Similiter dicamus de hac dictione de quo per Bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ in.l.ſi.ff.de.ll.i.đ pecoribus.ff.ad .l.acquil.⁊ i.l.iij.C.đ acti.emp.⁊ in.c.penul.đ off.dlega. Jo.an.in.c.qualiter de elec.tex.in.c.penulti.§.ſi.de offi. deleg.li.vi.⁊ ibi per do.Dominicū ⁊ per eundem.c.i.de homi.lib.vi.⁊ per do.Anto.in.c.i.de cleri.pugnā.i duel. ⁊ per do.Pe.de anch.in repe.c.ſi pp de reſcrip.li.vi.cū ergo hereditas ex teſtamēto habuit originē ex.l.xij.tab. tā𝔮̄ a cā ergo i inuētiōe ē a iure ciuili ⁊ nō approbatiōe. Quinto hoc decidit textuſ formaliter in.l.obuenire.ff.de verb.ſigni.⁊ ſi quiſpiā diceret tex.illuꝫ dicere ꝙ legitime hereditates a.l.duodeciꝫ tabulaꝝ cōfirmate ſunt ego reſpondeo ꝙ intelliguntᷣ date nec eſt miꝝ ꝙ vna dictio ponatᷣ ꝑ altera vt.d.glo.in.l.data.ff.de re iudi.⁊ in.l.heres.ff.đ cōdi.⁊ demō.quinimo ita dꝫ exponi per tex.d.l.i.đ peti.here.⁊ đ hoc allego ſimile elegantiſſimū in.l.i.ff.ad .l.fal.i prin.in ver.ddit vbi tex.diċ ꝙ.l.falcidia pmo capite ptāte legandi dedit glo.ibi arguit ɔ̄ imo data eſt poteſtas illa a.l.xij.tabu.⁊ ad hoc allegat.d.l.obuenire ⁊ ad tex.illū dum dicit dedit exponit.i.datā ɔfirmauit ecce nūc qualiter glo.in indiuiduo intelligit.d.l.obuenire ꝙ date fuerūt ⁊ nō ɔfirmate legitime hereditates a.l.xij. tab.⁊ nō eſt mirū đ q: poſteriores.ll.itelligi dñt ſi tm̄ ſꝫ ꝑores.ll.ſꝫ ⁊ poſteriores.ff.đ leg.tene tū mēti q: vſqꝫ hic nō fuit ꝑ alios adducta glo.ad hoc ad intellectū.d.l.obuenire ⁊ ꝑ ɔn̄s ꝓbat ibi tex.ꝙ poteſtas diſponēdi đ bonis ſuis data fuit a.l.xij.ta.originaliter ⁊ n̄ a iure gētiū. Sexto de hoc dico ſoro caſum in auc.de nup.§.diſponat coll.iiij.vbi tex.extractus ab imo pectoris formaliter ꝓbat in ℣.vnuſquiſqꝫ ſicut ⁊ antiqſſima nobis lex vbi tex. cōmemorat antiquiſſimā.l.xij.tab.que pmā nobis ptātē teſtādi dedit ⁊ vt nihil antiqtatis ignoretᷣ illū tex.allegauit gl.formalis in.l.i.in prin.ff.ad.l.fal.ſi ergo lex.xij.tabu.fuit pma a qua data eſt nobis iſta poteſtas ergo cōcludit ius gētiū ⁊ ꝑ ɔn̄s natiuitate introducta ē a iure ciuili nec ad đ ille tex.volauit ꝑ os alicuꝰ doctoris ⁊ ſi qſpiā opponat Amice vbū pene ibi poſitū importat diminutōꝫ vt in.l.i oiꝫ fere.ff.đ adop.⁊ ꝑ ɔn̄ſ nō fuit pma que nobis tradidit poteſtatē. Quia ad hoc reſpōdeo ꝙ lꝫ ille tex.dicat pene nihilominus nō iportat diminutionē q̄ ad hoc vt.l.xij.tab.nō fuerit pma que nobis tradidit poteſtatē legādi ⁊ diſponēdi ſꝫ iportat diminutionē quo ad hoc vꝫ ꝙ.l.xij.tab.nō fuit pma in vrbe.ſꝫ alie.ll.fuerunt āte eā vt.l.ij.pmo reſpōſo.ff.đ origi.iuris ⁊ ita diċ gl.in d.§.diſpōat in ℣.pene ⁊ ꝑ ɔn̄s tex.eſt ibi in terminis tollēs omnē dubitationē. Septimo facit tex.inſti.de viu.⁊ habi.vbi Imperator cōtinuās ſequētē rubricā ad precedētis dixit ſe vſqꝫ ibi dixiſſe de his que acquirunt de iure gētiū exinde autē dicit ſe velle tractare de acquiſitis iure ciuili ⁊ poſtmodū poſuit rubricā de teſtamētis ergo ſeqt ꝙ teſtm̄ ē de iur ciuili poſtq̄ illud ꝙ acqrit ex eo dr acqri de iure ciuili ⁊ rurſus allego ſimile iſti.de ppe.⁊ tem. ac.vbi dicit impator ſe velle tractare de his actiōibus q̄ ex.l.vel ex ſacris ɔſtitutionibꝰ ꝓficiſcunt poſtea i ſequēti vero tractat de actionibus que largo mō dicunt actiones ex q̄ ſeqt ꝙ exceptio ſumpſit originē a iure ciuili ꝙ ē ɔ̄ illud ſpecu.allegatū ſupius đ quo vide que dixi in rubrica đ exceptionibus cle.iij. Octauo facit tex.in.l.℣bis. l.xij.ta.de ℣.ſi.vbi ac ſi legaſſet rē ſuā ita ius ex ea ⁊ latiſſime ptās tributa vī ⁊ ꝙ hr̄des iſtituēdi ſꝫ ecce nc̄ ꝙ ſi ptās teſtādi data eſt nobis a.l.xij.ta.ḡ n̄ eſt veꝝ dicere ꝙ ſola forma teſtādi ē data a.l.ciuili imo ē data ptās ⁊ ꝑ ɔn̄s n̄ fuit itroductū teſtm̄ a iure gētiū nā ſi de iure gētiū fuiſſet introductū iuriſcōſultus veriſimiliter retuliſſet ius gētiū ſicut ⁊ retulit ius.xij.tab. Nono ad hoc adduco tex.in.l. tutelas.ff.de capi.dimi.in ver.legitime hereditates deferūtᷣ vbi hereditas ex teſtō ⁊ etiā ab iteſtato deferī nobis a.l.xij.tab.facit ad hoc tex.iuncta glo.ſua in.l.i.ff.de condi.ex le. Decimo hoc decidit gl.in.l.frater a fratre in gl. magna videtᷣ tū ɔ̄ quod dicatᷣ đ.l.penul.ibi ſicut in ciuili acqſitione fuit glo.azo.que rn̄dendo ad.l.pe.ff.de acqui. here.dicit ꝙ acqſitio hereditatis ē de iure ciuili ⁊ idē voluit gl.in.l.ex hoc iure de iuſti.⁊ iur.⁊ i rub.ff.de acq.re. do.⁊ inſti.đ teſta.§.i.in ver.acceſſit. Undecimo dico ſorecdum in.c.ius quiritū.i.di.in ℣.in quo agitᷣ de hereditatibꝰ legitimis tutelis ⁊ vſucapiōibꝰ ɔiuncto ver.que iura apud nullū aliū populū q̄ꝫ romanū reperiuntᷣ ſunt enim ꝓpria iura romanoꝝ quē tex.nouiſſime ita iduco ius gētiū ē quo oēs gentes vtuntᷣ vt.§.ius gentiū.i.diſtinctione ſed hereditates legitime tutele vſucapiones ⁊ ſimiles vt ibi dr ſunt iura ꝓpria populi romani ⁊ ad ſolū populū romanū ſpectant ergo hereditas ex teſtō nō ē de iure gētiū ⁊ ꝑ ɔn̄s teſtm̄ originaliter eſt introductū a iure ciuili. Duodecimo tutele ⁊ hereditates ex teſtō vel ab inteſtato quo ad inuentionē equipantᷣ tex.ē formalis in.d.l.tutelas ſꝫ tutele ſunt introducte a iur ciuili vt ibi ergo ſeqtur ꝙ ēt hereditates ⁊ ſi opponatᷣ amice pnceps nō pōt auferre hereditatē in qua aliqs ē legitime inſtitutus tex.ē in.l.ſi teſtm̄.C.de teſta.ergo dn̄iuꝫ hereditatis qđ heres acqſiuit eſt de iure gētiū pnceps enī nō pōt tollere nobis acqſita de iure gētiū niſi legitima cā ſubſiſtēte ⁊ certuꝫ ē ꝙ ſi acqſitio ex teſtō eſſet de iure ciuili pnceps poſſet iſtō acquiſitū tollere.l.ſi nō ſpeciali.C.đ teſta.l.quotiēs.C.đ pred.impera.off.ergo ſeqt ꝙ ē đ iure gētiū q: ad hoc reſpōdeo tex.ille nō dicit ſimplr ꝙ a principe tolli n̄ poſſit ſꝫ reſtringit ſe ad viā reſcripti vt appꝫ in ℣ſi.aut reſcrip. nſi tolli nō pōt vn̄ nō ſequitᷣ ergo ſimpliciter a principe tolli nō poterit vnde nō negat tex.ibi ꝙ ꝑ viā legitime cōſtitutiōis tolli nō poſſit ⁊ iō dicebat Inno.in.c.q̄ꝫ̄to de ɔſu.ꝙ potentior ē diſpoſitio que fit ꝑ viā cōſtitutionis q̄ꝫ reſcrip.retulit illud dictū Bal.in.l.i.ff.de ɔſti.prin.⁊ facit elegās tex.i.l.in vrbe.ff.de ſta.ho.⁊ in.l.i.in prin.ff.de munici.vbi potētior ē ciuilitas collata alicui ꝑ viā cōſtitutionis q̄ꝫ ꝑ viā reſcrip.⁊ ꝑ ɔn̄s lꝫ ibi tex.loquatᷣ in reſcripto nō tn̄ vēdicat ſibi locū in ɔſtitutiōe. Itē poſſet dare alia rn̄ſio negādo abſurdū vꝫ ꝙ princeps tollere non poſſet lꝫ.n.ille tex.dicat nō pōt dꝫ itelligi.i.n̄ dꝫ.ar.eiꝰ qđ hr in.l.digna vox.C.de.ll.⁊ hoc oſtēdo ad oculū hoc mō poſito ſi tū ɔceſſo ꝙ teſtm̄ eſſet introductū a iur gētiū nihilominꝰ pp formā ſibi traditā a.l.ciuili ē trāſlatū in ius ciuile vt i.l.ius ciuile.ff.de iuſti.⁊ iur. Sꝫ pnceps pōt tollere ea q̄ ſunt iuris ciuilis vt dictū ē ergo ſeqt đ neceſſitate ꝙ iſte tex.dꝫ exponi.i.n̄ dꝫ ⁊ ꝑ ɔn̄s nō ꝓbat ille tex.ꝙ dn̄iū acqſitū nobis ex teſtō dicatᷣ acquiſitū đ iure gētiū ⁊ pōdera accurate illū tex.ita intellectū ⁊ declaratū q: turbat ſpiritū modernoꝝ multorū in.d.l.ſi teſtm̄ vbi tenuerūt ꝙ inuentione erat de iure gētiū ex quo dn̄iū in illo caſu nō pōt tolli ꝑ principē ⁊ miratᷣ de Bar.q in.d.l.inter dū.C.de cōdi.inde.tenuerit teſtm̄ fuiſſe inuētiōe de iure gētiū quare nō allegauerit ꝓ opinione ſua tex.d.l.teſta. ⁊ re vera ille tex.nō ꝓbat vt dixi ⁊ ideo in đ defecit ingeniū eoꝝ ⁊ ſi qſpiā obſtinatus alleget.l.qdā in iure.§.qui donationē q̄ꝫ ſuperius allegaui ꝙ imo teſtm̄ fuit cognitū a iure gentiū incq̄ꝫuꝫ tex.ibi dicit aduerſus bonos mores ⁊ ius gētiū q tex.pōt ſubtilr iduci hoc mō ibi cognatus donauit bona cognate viuētis dr ꝙ ꝓpter hoc denegantᷣ ei actiones hereditarie qđ eſt ɔ̄ bonos mores ⁊ ɔ̄ ius gentiū ⁊ ꝑ ɔn̄s ꝓbat ibi tex.ꝙ vt cognatus excludatᷣ a ſucceſſione bonoꝝ cognati eſt ɔ̄ ius gentiuꝫ quaſi velit ꝙ de iure gentiū inductū eſt vt ſuccedat ⁊ iſtud ē tā ex teſtō q̄ꝫ ab inteſtato ecce nūc ꝙ ita inducendo illū tex.erit ibi caſus ſing.⁊ nouus ꝙ teſtm̄ fuit cognitū a iure gētiū nihilominus iſta inductio nō videtᷣ mihi vera ⁊ eſt ɔtra mentē ⁊ ſpiritū ⁊ etiā verba illius tex.ibi enī dicatᷣ ꝙ donatio partis bonoꝝ cognati viuentis nō valet fcā a ꝓximo ⁊ ꝓximus q illam donationē fecit qui poſtea iure ꝑtorio illi ſuccedit nō habet actionē hereditariaꝫ ex eo q: feſtinaſſet ad ſuccedēdū ꝓximo viuenti ⁊ ꝑ ɔn̄s fecit cō

ꝯtra bonos mores ⁊ ꝯtra ius gentiū ſciendū ꝙ ſunt qdaȝ
boni mores naturales vbicūqȝ fit pactū ſucceſſionis futu
re affirmatiuū tacitū ⁊ expreſſuȝ dī eē ꝯtra bonos mores
naturales qꝛ ex eo daꝛ votum captande mortis alterius
.l.fi.C.de pac.l.pactū.C.ꝺ coll.l.ſtipulatio h̄ modo cōce
pta.ff.de ver.ob.⁊ iſtud eſt ꝯ̄ bonos mores naturales.c.
ne captande de ꝯceſ.preben.li.vi.c.ꝓpoſuit eo.ti.ideo di
cimus tale pactū ñ firmari iuramēto vt no.ī dictis iurib⁹
⁊ in.c.q̄uis.ꝺ pac.li.vi.iuramētū eni qꝺ eſt ꝯtra bonos
mores naturales nō obligatoriū ⁊ ita intelligiꝛ.c.ñ ē ob
ligatoriū de reg.iur.li.vi.idē dicimus ī macedoniano ta
mē ꝯtra bonos mores ciuiles bene obligat vt eſt caſus ī
c.cū ꝯtingat de iu.iu.⁊ ſic inquātū tex.ibi dic ꝙ fuit ꝯtra
bonos mores intelli ze naturales dic poſtea ꝯtra ius gē
tiū hoc ꝺmōſtraꝛ ad oculū nā ꝑ huiuſmodi diſpoſitionē
cognat⁹ inclinaꝛ ad inſidiādū vite cognati vt citius mo
riaꝛ iuxta illud Ouidianū iminet exitio ius cōiugis illa
mariti iſtud eſt ꝯ̄ ius gentiū vt.l.vt vi.ff.de iuſt.⁊ iu.⁊ eni
inter homines a natura ꝯſtituta ē quedā cognatio vt ibi
⁊ iſta vī veriſſima inductio ad illū tex.⁊ poſito ñ tamē cō
ceſſo ꝙ ꝑma inductio eſſet vera tamē ñ obſtat huic ꝯclu
ſioni loqꝛ eni tex.ab inteſtato ⁊ tūc erit caſus ꝙ ꝯtra ius
gētiū eſt ⁊ ꝯ̄ bonos mores ꝙ ꝯiunctus nō ſuccedat ꝯiū
cto ⁊ de hoc ē caſus in.l.fi.C.quoꝝ bo.⁊ ſic ſucceſſio con
functoꝝ erit de iure gētiū vt ſuperi⁹ in ꝯcluſiōe ꝑia tenui
tene mēti.ꝓ declaratōe.d.§.q donationē qꝛ ibi nō ē decla
ratū ab aliquo docēte. Tertiodecio faciat iuꝛ cōſult⁹ in
.l.ex iure cōnumerat omnia que introducta ſunt de iure
gentiū vt bella ſeruitutes diſtictio dominoꝝ ⁊ regnoꝝ cō
mertiū ēptiones ⁊ locatiōes ibi cōnumeranꝛ ſȝ inter illa
nō expſſit teſtamētū ergo ſeqꝛ ꝙ teſtamentū nō fuit intro
ductū a iure gētiū veriſimile.n.ē ꝙ illud cōnumeraſſȝ ꝙ
nō fecit ergo tn̄ ſubtiliter ad illū tex.reſponderi pt ꝙ ibi
cōnumerat inuēta de iure gētiū q̄ ius ciuile nō imutauit
ſed teſtamētū fuit imutatū a iure ciuili ex eo qꝛ fuit tradi
ta forma teſtādi ⁊ mod⁹ a iure ciuili ideo iure cōſultus
nō cōnumerauit teſtamētū hic ⁊ ꝓ certo eſt ſubtilis inuē
tio tene mēti.tn̄ pōt reſpōderi iudi.eſt ꝺ iure gētiū eſſen
tialiter qꝛ introducta ab eo iure ⁊ tamē a iure ciuili fuit
tradita dicta forma vt ibi expreſſe dicit bal.⁊ tn̄ ꝯnume
raꝛ ergo ñ ē vera reſpōſio dicere ꝙ ibi ꝯnumeraꝛ ea dūta
xat q̄ ius ciuile nō imutauit itē poſſet qſpiā ſubtilius con
ſiderare vȝ ꝙ imo in.d.l.ex h̄ iure ſatis fit mētio de teſta
mēto ibi eni dꝛ ꝙ obligatiōes ſunt introducte a iure gē-
tiū ſȝ inter teſtatorē ⁊ heredē cōtrahiꝛ quedā obligatio
vt ibi gl.ſing.ſȝ Ray.de forli.in.l.is ꝯſequēter.§.ſȝ cum
emolumētū.ff.ſa.herciſ.nihilominus reſpōde ꝙ iquātuȝ
tex.dic ꝙ obligatiōes orte ſunt ex iure gētiū itelligiꝛ de
mū iure gētiū ſȝ teſtm̄ nō eſt de mū iure gentiuȝ ergo ali-
as ſequereꝛ abſurdū ꝙ ſtipulatio que ē introducta a iu-
re ciuili diceretꝛ introducta ꝺ iure gētiū ex eo qꝛ parit ob
ligatōnē tene mēti ꝓ declaratiōe.d.l.⁊ ꝑ ꝯñs ſtat firma
īductio mea ex illa.l.⁊ ſiquiſpiā opponat amice ex teſta
mēto minus ſolēni oriꝛ obligatio naturalis vt voluit gl.
in.l.i.ff.de cōdi.inde.⁊.l.cū qs.C.ꝺ iu.⁊ fac.igno.⁊ in.c.
fi.ꝺ ſolu.facit.l.fideicōmiſ.ff.ꝺ cōdi.indebi.l.i.eo.ti.⁊.l.
fi.C.ꝺ fideicōmiſ.l.milites.§.veteran⁹.ff.ꝺ teſtam̄.mili.l.
penul.ff.de confeſ.ſȝ bar.in.d.l.i.ff.de cōdi.inde.allegat
ratiōeȝ quare oriaꝛ obligatio naturalis ex teſtamēto mi
nus ſolemni ex eo qꝛ obligatio naturalis ē illa q̄ oriꝛ de
iure gētiū.l.cū amplius.§.i.ff.de regu.iu.ſȝ de iure gētiū
nō requiriꝛ in teſtamēto certa ſolēnitas numeri teſtiū ex
eo qꝛ de iure gētiū ſufficiūt duo teſtes hoc vī pateꝛ ī mili
te q corā duob⁹ teſtib⁹ inſpecto iure gētiū teſtari poteſt
allegat.l.i.ff.de teſta.mili.bn̄ facit.c.cū eſſes ⁊.c.relatū.ꝺ
eo.ergo ſeqꝛ ꝙ inſpecto iure gētiuȝ obligatio naturalis
oriꝛ ex teſtamēto minus ſolēni ⁊ ſic teſtm̄ vī introductuȝ
a iure gētium. Ego reſpōdeo negando aſſumptū ꝙ ex
teſtamēto minus ſolēni oriaꝛ obligatio naturalis ſȝ eniȝ
gloſatores hoc voluerūt tn̄ doc.vltramontani tenuerūt
ꝯtrariū ⁊ ſic magno ſe iudice quiſqȝ tueꝛ vt patet in locis
ꝓallegatis itē rō Bar.ñ eſt vera qꝛ poſito ñ tn̄ ꝯceſſo qꝺ
teſtamētuȝ ſit de iure gētiū tn̄ nō eſt poſſibile ex eo oriri
obligationē naturalē qꝛ ꝑꝑ habitā formā teſtādi a iure
ciuili trāſlatuȝ fuit ius ciuile ⁊ ſic ex eo nō pōt obligatio
naturalis ad.d.l.i.ff.de teſta.mili.reſpondeo ꝙ nō diciꝛ
teſtamētū militis eſſe de iure gentiū qnimo vt ſupius in
duci ꝓbat ꝯtrariū nec etiā.c.relatū ⁊.c.cum eſſes dicunt
teſtm̄ eſſe ꝺ iure gentiū ſed bn̄ dicūt ꝙ ſufficiūt duo teſtes
qꝛ iuris gentiū in ore duoꝝ vel triū ⁊c. Nec etiā ob.ſi qs
opponat ius gentium dī illud quo omnes gentes vtūtur
.l.i.§.ius gentium.ff.de iuſti.⁊ iu.ſed oēs gentes vtuntur
teſtō.ergo teſtm̄ eſt de iure gentium ad hoc dico ꝙ teſta
mento vſi ſunt omnes poſtq̄ȝ leges ſibi ꝯſtituerunt ⁊ ſic
poſt ius gentiū nec ēt ob.l.fi.C.quo.bo.loquiꝛ.n.de ſuc-
ceſſiōe ab inteſtato facit.c.moyſes.vij.di.vbi numa Pō
pilius añq̄ȝ leges ꝯſtituerenꝛ romanis ſucceſſit romulo.
Decioq̄rto dico ꝙ ſi iura oīa deficerent que ſupius alle-
gaui ego dico fore tex.cum glo.ſua formali in.l.qdā.ff.ꝺ
pen.in.ver.ea que iuris ciuilis ſunt nō habeant ⁊ glo.ibi
dicit vt teſtamētū ⁊ ſic ꝓbat mirabiliter ꝙ teſtm̄ ē ꝺ iure
ciuili vbi dꝛ deportatus nō cadit a teſtō qꝛ habere pōt q̄
ſunt iuris gentiū ſȝ nō que ſunt iuris ciuilis ⁊ gl.ibi po-
nit exemplū vt eſt teſtari ⁊ licet ſupius allegaueriȝ mul-
tas gl.de hoc accumulabis gl.d.l.qdā. Decimoquito ꝺ
iure gētiū nō eſt introducta obligatio iter teſtatorē ⁊ he
redē ⁊ iō ſcribiꝛ apud ꝓphetā rutb.ſcdo.c.bñdictus ſit
dominus qꝛ illam gratiā quā ſeruauit viuis ſeruauit ⁊
mortuis ecce nūc ꝙ ē gratia ergo ñ eſt obligatio aut in-
ter teſtatorē ⁊ heredē eſt ꝺ iure ciuili vt.d.l.his ꝯſequēꝛ
.§.ſȝ cuȝ emolumētū ergo impoſſibile ē tenere teſtm̄ fore
introductū ꝺ iure gētiū qꝛ impoſſibile fuiſſet introductū.
Cōcepi animo dicere ꝙ quo ad equitatē naturalē teſtm̄
ē ꝺ iure gētiū ſȝ originaliter ⁊ formaliter eſt ꝺ iure ciuili
⁊ ad ſic dicēdū moueor ex gl.multuȝ ſing.in.l.eas.ff.de
capi.dimi.que dicit ꝙ emptio eſt de iure gētium quo ad
naturalē equitatē tn̄ eſt de iure ciuili introducta ⁊ eſt ma
gna declaratio illius gl.ad.d.l.ex hoc iure ⁊ ad.d.l.i.ff.
de cōtrahē.em.⁊ lȝ bar.in.d.l.i.mordeat illā glo.⁊ bal.
ī cōmēto rubrice.C.de ꝯ̄he.⁊.emp.nihilominus ego ſub-
4 ſtinui illā glo.in rubrica de emp.⁊ ven.† ⁊ ex iſtis elicio
talē ꝯcluſionē ꝙ tā teſtm̄ militis quā teſtm̄ dñoꝝ canoni
ce ⁊ legitime dominātiū ciuitatib⁹ ⁊ terris q̄ȝ ēt ꝑuatoꝝ
rū hominū ē origialiter ⁊ formaliter de iure ciuili intro
ductū ſȝ quo ad naturaleȝ equitatē eſt de iure gētiū. Si
qd correctiōe dignuȝ dixeri attribuaꝛ mihi ſȝ ſi qd boni
5 dixeri omniū artifici ⁊c. Et iſtis † inferꝛ ad correlariū
ꝙ tyrāni ſunt teſtandi incapaces ⁊ qꝺ bal.i.l.decernim⁹
ī ſinalib⁹ vbis.C.ꝺ ſacroſan.ec.breuiſſime ſe expediuit di
cens nō valē teſtm̄ eoꝝ qꝛ teſtm̄ ē ꝺ iure ciuili ⁊ tyrān⁹ ē
re⁹ ꝑ duellionis vt.l.cū filius.§.fi.ff.ꝺ leg.ij.⁊ aliud ñ dicit
⁊ cū hac deciſiōe trāſiuit diſcipulus ei⁹.D.Pe.ꝺ anc.i.c.
fundamēta ꝺ elec.lib.vi.referēs iſtud dictū bal.⁊ allegat
d.l.cū filius.§.fi.⁊ iſti.ꝺ here.ab inte.§.ꝑ ꝯ̄riū ſȝ ē miruȝ
ꝙ gl.i.l.ſi queramus.ff.de teſte.q̄ cōnumerauit oēs pſo
nas ꝓhibitas teſtari nō ꝯnumerauit tyrānū niſi forte qſ
piā dixerit ꝙ ſatis cōnumeraꝛ iter alias generales cōpo-
ſitos ꝺ pſonis teſtari ꝓhibitis ī qb⁹ dī qui maieſtatē leſe
rit apparebit ex inferius dicēdis ⁊ ātē oīa afferā aliqua
ꝺ tyrānis breuiter ⁊ ſuccincte ad enucleādū pñs correla-
riū auditu ⁊ relatione digniſſimū ⁊ de his tyrānis hꝛ in
iure apte vȝ in.l.fulcinius.§.qd ſunt latitare ī ⁊.q tyrāni
crudelitatē timet.ff.ex q cau.i poſ.ea.⁊ in.l.ſacri affatus
in ver.tyrānico.C.ꝺ diuer.reſcrip.i.l.decernimus ⁊ in.l.
omni nouatione.C.ꝺ ſacroſan.ec.c.nomine domini.xxiij.
di.⁊ in.c.ꝓcipimus.xciij.di.⁊ in.c.neqȝ.xiiij.q.iiij.⁊ in.c.
principatus.i.q.i.⁊ in.c.ſiqs.viij.di.⁊ in.c.pſidētes ꝺ he
re.li.vi.nec tyrāni ſunt de iure gētiū nam ius gentiū bo-
num ſemper eſt ⁊ equū nomine ⁊ re ⁊ ē amicū humani
generis nutrix eni ꝯcordiā omniū ⁊ qꝛ ignorato qd ꝑ no

men dicit neceſſe eſt artē ignorare vidēdū ē ideo vn̄ dr̄
a tyrānus ꝰ ꝛ dr̄ a tyro grece ꝛ latine dr̄ fortis vl̄ anguſtia
vn̄ fortes reges tyrāni olī appellati ſūt poſtea vō tyrā/
nos dicim⁹ peſſimos ꝛ iprobos reges luxurioſe ꝛ cupidi
tate dominatōis crudeliſſimā dominationē exercētes ꝛ h̄
mō iterpᵗaret a tyro ꝙ ē āguſtia cruciāt eniꝫ ꝛ āguſtiāt
ſuos ꝛ facit qḋ glorioſo Hierony. venit i mentem in pro
logo biblie i. ꝙ.tyrāno crudeliſſimo paruit ꝛ iō dicebat
Bal.i.l.eā quā.C.d̄ fideicō.ꝙ malus rex tyrannus eſt ꝛ
iō ſi virgo cōcipiat ex tyrāno vel malo rege ꝙ filius ide
nat⁹ ſuccedit matri tā ab iteſtato ꝙ̄ ex teſtamēto ſꝫ bal.
ibi ꝛ qꝛ oīs qḋ ō offō dꝫ a diffinitiōe ꝓficiſci teſte huma
ni eloquii auctore Cicerone in prin.officiox ꝛ vbis La
cani vtar i.vi.facit.l.oīs diffinitio.ff.de regu.iur.ꝛ.l.i.ff.
d̄ dolo.merito vidēdū erit d̄ diffinitione ipſi⁹ tyrāni ꝛ q
dē grego.xii.li.moraliū ita diffinit tyrānus dr̄ q i cōi re.
p.nō iure principat̄ ꝓpᵉe ꝛ forte potuiſſet ad hāc diffi/
tionē addi vꝫ cū peruerſione diuinax humanarūqꝫ legū
ꝛ ad hoc allego illud qḋ Ciceroni venit i mētē i pri.offi.
vbi d̄clarauit temeritatē.C.ceſaris qui oīa iura diuina ꝛ
humana puertit ſubdit Gregori⁹ i loco pallegato ſꝫ ſciē
dū ē ꝙ oīs ſupbus iuxta morē propriū tyrānidē exercet
nā nōnunqꝫ alius in re.p.per acceptā dignitatē poteſtaꝫ
alius in ꝓuincia alius in ciuitate alius in domo propa
ali⁹ p neqtiam hoc exercet apud ſe in cogitatiōe ſua nec
intuet̄ deū qꝫtuꝫ mali valeat facere ſꝫ qꝫtū velit ꝛ cū deſt
ptās reus apud ſe tyrānus ē cui hereditas dominat̄ iuſ
qꝛ ſi exterius n̄ affligit,pximos interius ptātē habere ap
petit ꝛ affligit hec ſunt dcā bal⁹ doctoris illuminatiſſimi
i quātū dicit ꝓpe tyrānos ſic hēto.ſicut.n.impator ꝛ rex
ꝓpᵉe verus ꝛ iuſtus dn̄s ē adeo ꝙ melior ē bon⁹ rex ꝙ̄
bona lex.l.ꝓſenti.C.d̄ his qui ad eccle.cōfu.Bal.in.l.ex
hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ iur.ita ꝛ ſi qs illū locū velit iniuſte
tenere ꝓpᵉe tyrānus appellat̄ ꝛ d̄ tali tyrāno locuta ſūt
iura ſuperius allegata a me itē qn̄ dicit i cōmuni re.p.i
tellige romanox ar.l.cū qui vectigal.ff.d̄ ver.ſigni. Itē
cū dicit nō iure ꝑncipat̄ intellige ꝙ titulo ꝑcipat⁹ caret
puta qꝛ nō fuit elect⁹ a ꝑncipatu vt i.c.venerabilē d̄ elec.
vel qꝛ elect⁹ ē ꝛ minus canonice vn̄ dicebat Bal.multū
eleganter in.l.impetrata.C.ſententiā reſcin.n̄ poſ.ꝙ ſi pa
pa n̄ ē canonice electus dicit̄ diabolus i terris ꝛ nō dicit̄
apoſtolicus ſꝫ apoſtaticus vt in.c.ſi qſ.lxxix.di.ꝛ iō n̄ hꝫ
ſꝫ cū claues regni celox ſꝫ inferni ꝛ iō gl.multū ſingu.i
c.Acban⁹.xxiiii.q.i.dicit ꝙ antipapa mioꝛ ē oī xpiano
facit tex.vnicus ꝛ ſing.i.c.in noīe dn̄i di.xxiii.ꝙ elect⁹ in
papaꝫ p ſeductionē vel ꝓſumptionē vel quolibet igenio
n̄ dicit̄ papa verus ꝛ ſic dicit̄ verus tyrānus qꝛ n̄ ē cano
nice elect⁹ facit ꝙ ſcribit̄ numeri.xvi.ꝛ.xvii.vbi datan ꝛ
abirō q ſurrexerāt ꝯ moyſeꝫ ꝛ arō ꝛ volebant ſibi vſur/
pare pōtificatū iudicio dei terra eos abſorbuit ꝛ ignis
exiuit terribilis ꝛ cōbuſſit.ccl.viros q illox fuerūt cōpli
ces ꝛ ſeq̄ces vn̄ ſi obtinuiſſent pontificatū fuiſſent tyrāni
qꝛ nō per electionē ſꝫ p vſurpationē ſibi quēſiſſent ꝑnci/
patū.Dicit̄ etiā tyrānus ſi eſt legitime electus ꝛ corona
tus ſed poſtea propter ſua demerita reprobatus vt i.c.
ad apoſtolice d̄ re iu.li.vi.ꝛ etiaꝫ dicimus d̄ Saul rege
primo regū.c.xiii.vn̄ Samuel propheta ſibi dixit ſtul/
te egiſti ꝛ cuſtodiſti mādata dn̄i dei tui qui pcepit tibi ꝙ
ſi feciſſes iam nō pdidiſſes regnū ſuper iſrael i ſempiter
nuꝫ ſed nequaquā regnum tuuꝫ vltra conſurget appet
ergo ꝙ ꝓpter peccata rex priuatus regno tyrānus ē qꝛ
nō iure principatur ꝛ hoc mō capit̄ tyrānus ꝓ tyrāno i
vniuerſali dn̄ poſtea Gregorius dicit omnis ſupbus lo
quitur d̄ particulari tyrāno qui propᵉe tyrānus nō ē ſu
perbia enim ē radix omniū malox q̄ precipue i tyrānis
apparet ꝛ ꝓſequit̄ qnqꝫ ſpecies tyrānox quos ꝓſequit̄
ex eo loco nam alius ē tyrānus generalis i cōi re.p. Ro
manox alius ꝓuincialis qui i ꝓuincia iure n̄ principat̄
alius i ciuitate alius vnius domus alius ſui ipſi⁹ poſtea
dicit p acceptaꝫ dignitatis potētiā. Hoc pōt determinare

precedētia ꝛ ſequētia ꝛ eniꝫ tyrānus in ꝓuincia dicitur
ſi qs fuerit factus preſes ꝓuincie ad tēpus vel ad bene
placitū ꝛ finito ſuo tēpore ſucceſſorē nō admiſit h̄ tyrā
nus ē q incidit in.l.iul.maie.vt.l.ii.ff.ad.l.iul.ma.ali⁹ ē
b tyrānus in ciuitate.i.q i ciuitate nō iuſte principat̄ ᵇ ꝛ ſi
cut ſi iuſte ꝑnciperi dicit̄ multis modis ita multe ſūt ſpe
cies tyrānorū.Nā qdaꝫ eſt manifeſtus quidam occult⁹
et manifeſtū tyrānū ꝯtingit quandoqꝫ ex pte tituli quā/
doqꝫ ex parte exercitii eodē mō tyrānus velatus quan/
doqꝫ pp titulū qnqꝫ pp defectū tituli ex d̄fectu ē q ſine iu
ſto titulo principat̄ qḋ multis modis ꝯtingit pᵉo ſi ciui
tas vl̄ caſtx inuadit̄ nec hꝫ ius eligendi rectorē ſi qſ i illa
ciuitate ſe gerat rectorē tyrān⁹ ē ꝛ n̄ iuſte ꝑncipat̄ ꝛ te/
net̄.l.iul.maie.l.iii.in ſi.ff.ad.l.iul.maie. Itē ſi eo inuito
ad quē ptinet ꝑncipatus remaneat i illo vt ibi ſi vero hꝫ
ius eligēdi ſe rectorē ꝛ in aliquo tranſtulit iuriſdictionē ſꝫ
p vim tyrānus ē qꝛ iuriſdictio dꝫ tranſire volūtate ꝛ n̄ p
p metū.l.ii.ff.de iud.Dicit̄ etiā tyrānus exercitio qꝛ dux
marchio comes ꝛ baro ꝛ ſiles habēt titulū iuſtū tn̄ ſūt
tyrāni exercitō.xxiii.q.iii.c.neqꝫ tyrān⁹.n.ex pte exercitii
dr̄ ille q opera tyrānica facit hoc ē opera eius n̄ tendūt
ad bonū cōe ſꝫ ꝓpriū ipſius tyrāni ſtō.n.nō ē iuſte ꝑnci
pare tyrānus eniꝫ affligit ſubditos ꝛ opa tyrānox ꝯnu
merat Ariſtotiles.v.politicox ꝛ Egidi⁹ d̄ regimine ꝑn
cipuꝫ ꝛ dicūt ꝙ ꝑmo tyrān⁹ debet excellētes ꝛ potētes
hoīes cūctos pimere ne cōtra ipſuꝫ poſſint iſurgere vide
m⁹ ſepenumero ꝓpinquos fratres ꝯſanguineos occidi
a tyrānis ꝙ ſignū ē peſſime tyrānidis facit illḋ ꝙ ſcribit̄
apud Boetiū d̄ ꝯſolatōe nouiu⁹ qꝫtas ōderit ruinas vr
be flamata prībuſqꝫ ceſis ꝙ lita niſi ex iuſta cā fieret. Vt
d̄ Romulo q fecit occidi ex cā iuſta fratrē ſuū vt i.l.ii.ff.
d̄ re.di.nā ſi eēnt rixoſi ꝛ ſeditioſi poſſent a ciuitate expel
li a quocūqꝫ iudice.l.capitaliū.§.ſolēt.ff.d̄ penis idē ſi eſ
ſent iſames ꝛ corrūperēt alios ad malos mores tūc.n.
eēnt ab vrbe expellēdi i auc.d̄ leno.ad ſi.ꝛ qḋ voluit ibi
Alc.de nea.ꝛ facit qḋ voluit ibi Gul.d̄ cu.ꝛ bal.i.l.nul
lus.C.d̄ ſum.tri. ¶ Scdō deſtruūt ſapiētes ne cognoſcē
tes eox mala eos arguāt ꝛ populos ꝯ eos incitēt ꝛ ꝓuo
cēt ꝙ ē ſignū tyrāni quoniā ciuitas ē ꝛ grauibus ꝛ ſeni
bus replenda ideo dicebat bal.in.l.ſi qſ ſeruū.C.cōmu
nis d̄ mā.ꝙ ciuitas dꝫ abūdare liberis ꝛ grauib⁹ viris ꝛ
nō ſeruis ꝛ iſantibus ꝛ in.l.i.ff.ſolu.ma.dixit idē bal.ꝙ
ciuitas dꝫ ipleri legitimis viris ꝛ n̄ baſtardis facit ꝙ ſcri
pſit Boeti⁹ in primo beatā iquit fore reſpu.ſi eas ſapiē
tes regerēt aut eax rectores ſtudia ſapiētie tetigiſſent qn
imo pl⁹ dico ꝙ ꝓpter excellētiā eox deberet recedi a ſta
tuto cōis ciuitatis ex.ē ſin.i.l.ſꝫ ꝛ reprobari.§.ſi.ff.de ex
cu.tuto. ¶ Tertio ſtudia ꝛ diſciplinā pimūt ꝛ nō ſolū p
hibēt.n.eſſe ſapiētes ſed ēt operant̄ ne faciāt ſemp.n.ti
mēt p ſapientiā d̄pdi faciūt que nūc prime allegaui.Et
eniꝫ iuſti ꝑncipes debēt ſecū habere milites ſapiētes ꝯſi
liarios ita pulchre dicebat bar.i tractatu d̄ regimine ci
uitatis nā populus Roman⁹ habuit ſenatū cui⁹ ꝯſilia
oīa regebant̄.c.eccliā.xvi.q.i.nā i vera monarchia req
rūtur tria diuitie⁹ cali⁹ ſapiētia ꝛ potētia ſm old. ꝯſil.
lxiii.ꝑnceps eniꝫ bon⁹ magis debet velle bonū publicū
ꝙ̄ ꝑuatū faciat ēt auc.habita d̄liberatōe Abbatū ducū
ꝛ procex.C.ne ſi.pro pa.vbi ꝑnceps hꝫ excellētes ſapiē
tes ꝛ religioſos viros i ſuo cōſiſtorio ꝛ latere facit.l.hu
manū.C.d̄.li.ꝛ.l.quiſqſ.C.ad.l.iul.maie.ꝑnceps eīꝫ iu
ſtus dꝫ eſſe ꝛ querere bonā ꝯſciētiaꝫ quo ad deū ꝛ bonā
famā quo ad homines ita ē gl.ſolēnis i.c.nono.xii.q.i.
nā ſolū deū hꝫ vltorē gl.ē elegās d̄ pen.di.i.c.agite peni
tētiā. ¶ Quarto ꝯgregatōes licitas nō pmittūt tyrāni
timēt.n.ne cōtra ipſos inſurgāt iſte ē act⁹ tyrānic⁹ nā cō
gregatōes ad piuꝫ vſū a iure pmittūt̄.l.i.ff.d̄ colle.illi.ni
ſi ex cauſa illicita cōgregatio d̄linquet.l.iii.§.ſi plures.ff.
d̄ re mili. ¶ Quinto habēt tyrāni p ciuitates multos ex
ploratores cū.n.cognoſcūt ſe male agere credūt ſēp ho
mines male d̄ eis loq iuxta illḋ Catonicū ꝯſā⁹ ipſe ſibi d̄

a ¶ Tyrānus. De iſta ethimo logia vide bar. in tracta.d̄ tyrāno i i.q.pri. ꝛ docto. vltra bal.in .l.decer nimus.C.d̄ ſa croſan.eccl. ꝛ qs ꝓpᵉe tyrānus dicat̄ vide ꝑcipue p bal. i l.ſacri.C.de di uer.reſcri.

b ¶ Principa tur. Vide d̄ tyrāno multa p panor. in ꝯſil. lxi. ibi quarto optime in vlti. col.ꝛ qcqd dici pōt d̄ geſtis tyrāni p.d.Jo an.de anna.in c.i.i.i.ꝛ.ii.col. de ſciſma. quē oīo videto qꝛ oīa neceſſaria tangit.

ſe putat oīa dici. ⁊ ex hoc tales relationes libenter audiūt. ¶ Sexto tyrānus nitit̃ ſeruare ciuitatē in diuiſione ⁊ quālibet partium timens ne alia cōtra eum reſurgat iſte actus eſt horrēdus ⁊ deteſtādus ⁊ tyrannicus q2 ad iuſtū iudicē ſpectat quies populi. l. i. §. geſ. ff. de offi. pre. vrb. l. eq̄ſſimum. ff. de vſufruc. c. placuit. xc. di. facit ꝙ pulchre ſcribitur apud Uirg. in bucco. en quo diſcordia ciues perduxit miſeros. Inſere nunc melibee piros pone ordine vites ⁊ tex. in. l. ſi qs ingenuā. §. in ciuilibus diſcē ſionibus ⁊ apud Ciceronē de amicitia que domus aut ciuitas tam firma tamq3 ſtabilis eſt que nō odijs ciuiu3 labefactet̃. ¶ Septimo curat tyrānus ſubditos facere pauperes vt ſic occupent̃ circa curam ipſoꝝ vnde viuāt ⁊ cōtra eu3 nō cogitent aliqd mali iſtud eſt alienū ab oī iuſto ꝑncipe curat eni3 ꝑnceps facere ſubditos locupletes in auc. de mā. ꝑn. i p̄i. in auc. vt iu. ſine quoq̄ ſuffra. §. ꝯſiderādū in. l. iube. C. ad. l. iul. repe. ¶ Octauo ꝓcurant bella ⁊ mittere bellatores ad partes cōtrarias ita vt intendāt ad illa ⁊ nō cogitent cōtra eum q2 per bella homines depauperant̃ ⁊ a ſtudijs auocant̃ qđ tyrānus querit iſte eſt actus tyrannicus ꝓcurare bella iniuſta. c. domino guerram in titulo incipi. conſu. reg. facit. l. i. C. de cadu. tol. c. piſanis de reſti. ſpo. facit glo. ſing. in. c. ad apoſtolice de re iudi. lib. vi. que ꝯnumerat cās quare deus mittit bella ⁊ guerras inter hoīes. ¶ Nono cuſtodiam ſui non faciunt per ciues ſuos ſed per forenſes timēt enim de ſuis ciuibus iſte actus pōt eſſe iuſtus puta ſi populus eſſet peruerſus nec dñs poſſet iuſte confidere de eo. ſimile facit Imperator quādo ꝯbellat ciuitates aliquas vt in. l. certa forma. C. de iure fiſci li. x. ¶ Ultimo cu3 in ciuitate ſunt partes tyrānus adheret vni ⁊ cum illa ꝓcurat affligere aliā certe actus iſte eſt tyrānicus facit ꝙ ſcribit̃ apud Ciceronem tertio de offi. cu3 dicit q oīo rei p. profecturi ſunt duo Platonis precepta teneāt nedū vnam partē foueant alterā negligant ⁊ qđ habet̃ apud Lucanū in ſcđo in cōmune bonu3 iſto modo ſunt depoſitōe digni. l. i. circa prin. C. de offi. pfec. preto. affri. l. in nomine dñi. ver. fortiſſimos tyrānos eo. ti. facit text. i. l. ij. §. dominoꝝ. ff. de his q ſunt ſui vel alie. dominus ꝓpter ſeueritate3 cogit̃ vendere ſeruū ⁊ p illum text. dicit Bart. poſt alios ꝙ p̄ſes oȝ deponi ab officio pp nimiam ſeueritatē ⁊ eſt ibi caſus multū ſing. ad ꝓpoſitū de eo q ē tyrān⁹ exercitio nā ille tex. loqt̃ in eo q licite acq̄ſiuit dñiu3 ſerui ⁊ tñ pp iniuſtū exercitiū p̄iuat̃ dñio multo fortꝰ ꝑuat̃ tyrānus dñio ſubditoꝝ ar. eius qđ habet̃ in. l. i. §. potuiſſe. ff. ad ſille. Modo ſi nos loqmur de tyrāno nullu3 hñte titulū ⁊ minus canonicū iſte icidit i crimē leſe maieſtatis aut ē tyrān⁹ exercitio q2 ſubditos ſuos cruciat ⁊ affligit in corpus ⁊ ſic incidit in crimē. l. iul. ꝺ iu. pu. ⁊ dicebat Alb. de ro. in. l. decernimus. C. de ſac. ſan. eccl. ꝙ ꝑnceps ē ymago diuie maieſtatis q nō oȝ ſeruire i ſubditos ſ̄ites ex eo q2 t3 ciuitatē in diuiſione nec patit̃ iudicia fieri incidit in. l. iul. de vi. pub. l. q dolo malo. ff. ad. l. iul. ꝺ vi. pub. itē ex eo q2 nouas exactiones iponit ⁊ noua vectigalia i ea. l. incidit. l. ſi. eo. tim. cui⁹ pena ē ꝺportatio inſti. ꝺ pub. iud. §. itē lex ⁊ p ꝯñs amittit oīa que ſunt iuriſ ciuilis vt i. l. qdā. ff. de pen. ⁊ ſic tanq̄3 īfamis ꝑdit dignitatē ⁊ iuriſdictionē vt expreſſe dī. ff. ad. l. iul. ꝺ amb. l. i. §. x. l. ſi. C. ne nou. vectiga. ⁊ ēt incidit in penam capitalem vt i. l. i. C. ꝺ ſup exac. li. x. ⁊ exiſtens i tali tyrānide ſi publice vel occulte aliqd machinaret̃ ꝯ̄ principē vl̄ eius officialē ipſo iure ē rebellis iperij ⁊ dignitatē ꝑdit ꝯm. l. nouā hēnci iperatoris ⁊ iſta firmauit Bar. in trac. tyrānidis indubitāter ꝺ hoc paſſu multū dubito p elegātē doctrinā Saly. in. d. l. q̄ſquis. C. ad. l. iul. maie. vbi querit aliqs cōmittit ꝑditionē ꝯ̄ aliquē ex iſtis tyrānis italie vt verbis Saly. vtar diſtiguit ibi aut ille tyrān⁹ nō recognoſcit ſuperiorē ⁊ tūc ꝺ eo vt de ꝑncipe iudicādū erit allegat no. p ſcribētes in. l. hoſtes. ff. de capti. ⁊ Guil. in. l. ex hoc iur. ff. de iuſt. ⁊ iur. Ibi eni3 dicunt ꝙ populus nō recognoſcēſ ſupiorē ēquipat̃ ꝑncipi ⁊ ego allego bar. ꝺ hoc i. l. i. C. ne qs in ſua cā ⁊ in. l. i ſamē. ff. ꝺ publi. iud. ⁊ i. l. ſi ambigit. ff. de. ll. ⁊ in. l. i. §. de quo. ff. de poſtu. ⁊ in. l. iiij. §. actor. ff. de re iu. ⁊ in. d. l. hoſtes ſ3 tu circa hoc pōdera q2 ſcribētes i locis ꝑallegatis nō dicūt ꝙ ſi recognoſcēs ſupiorē ſit tyrānus. vt dicit Salyc. aut recognoſcit ſupiorē vt ē vicarius Imperatoris vl̄ eccl. ⁊ hñt ciuitatē i vicariatū ⁊ tunc cōmitit̃ crimē leſe maieſta. allat. l. i. §. i. ff. ad. l. iu. ma. ſ3 pena ſi extendit̃ ad liberos ex quo dicit reſultare q̄dā mirabile ꝙ maior pena imponit̃ qñ delinquit̃ ꝯ̄ eū q dominat̃ ꝺ iure. Ego dico ꝙ iſtō mirabile capiat ſibi ſp ſcapulis ſuis ꝑmo Uicarius imperii nō ē tyrānus repſentat. n. ipm Imperiū. l. i. C. ꝺ eo. q vi. ali. ge. c. ꝑcipim⁹ xciij. di. c. eccle. vt lit. pē. q̄rtimo dicit Bar. i extrauagāti q ſunt rebelles ver. rebellando ꝙ cōmittēs crimē ꝯ̄ Uicariū imperij icidit i crimē leſe maieſtatis q2 iniuria que infert̃ ſibi iferetur Imperatori ⁊ facit ꝙ dicit bal. i. l. i. C. ꝺ fal. mo. ⁊ in cōmento. l. data opa in. v. col. C. q accu. nō poſ. ⁊ i. l. falacis. C. ꝺ aboli. ⁊ Ang. i. l. i. ff. ad. l. iul. ma. ⁊ ſic in hoc ſo cu3 reuerētia ſui male lqtur pro ꝑmo ēt dcō ſuo potuiſt tātus doctor adducere i mediū illō qđ ꝓphete clariſſimo venit i ore Regū ſo. c. i. vbi Saul. poſtq̄3 p ꝓphetā fuit ꝑuat⁹ titulis fuit anihilat⁹ ⁊ ꝺ rege fuit effectus tyrānus ⁊ nihilomin⁹ Dauid fec̄ occidi pueꝝ q exanimauerat regē Saul. ex eo q2 occiderat xpm dñm iſtō ē admiratiōe dignum ꝙ rex ꝑuatus titulo ad effectus tyrānus vocat̃ xp̄s dominus ⁊ inuehens in eu3 incidat i crimē leſe maieſtatis mirabile ē ꝑfecto pōt dici ꝙ ꝓpter reliqas regalis maieſtatis iuſto titulo collate ille incidit i crimē leſe maieſta. ar. l. i. ff. ꝺ ꝺ cu. ⁊ ꝙ hr̄ i. c. inde lxxxi. di. cōtra primū dictū Saly. ego allego gl. ſingu. ⁊ vnicā i. c. ſane. xvi. q. vij. que dicit ꝙ licita ē ꝯiuratio ꝯ̄ tyrānū ergo. d. Saly. ꝺ fecit ſalutari ſuo ⁊ vide. d. And. ꝺ yſer. in. c. in qb⁹ mo. feu. amit. i vſi. feu. vbi dicit ꝙ hoīe3 mortiferre vulneratū nemini ē licitū exanimare ⁊ ad hō allegat̃ illō qđ dīp ꝺ Saul. ſed nō ꝓpoſitū ad qđ induxi ſ3 qd dicem⁹ ꝺ multiſ tyrānis quos audiuimus ⁊ legim⁹ quos ēt pōtifices Romani ⁊ etiā ſacri imperatores ſciētes illos eē tyrānos ꝯſtituerūt in terris eccle. ⁊ iperij Uicarios vt fuit clemēs ſextus q dedit regiam hanc Urbē Bononie in vicariatū. d. Thadeo ꝺ pepulis ⁊ filijs ei⁹ ⁊ charolus Imperator in Lombardia ⁊ etiā legati apoſtolici fecerūt in marchia anchonitana Bar. in tractatu tyrānidis in. x. q. dicit pſumendum eſſe ꝙ tanti domini nō ſine magna cauſa hoc faciūt ⁊ aſſignat duplicē cām primo pp magna ⁊ ardua que eis expedienda incubūt ſicut. n. diligens nauta proicit viliora vt ſaluet pcioſiora. l. i. qui leuādo. ff. ad. l. rhod. de iac. ⁊ diligēs paterfa. debet ꝑeligere vt pcioſiores res ſaluas faciat. l. ſi vt certo. §. ꝙ ſenectute. ff. cōmoda. Sic q̄nq3 iuſtus dñs cū vno tyrāno pertranſit ⁊ eū vicariū facit vt poſſit ꝑus ea q̄ ſunt magna ⁊ ardua reformare. ſe rō pēt charitas ⁊ dilectio eoꝝ qui ſunt ſub tyrāno ſicut enim videmus nāliter medicos facere qñ vna infirmitas nō pōt ſine magno pſone ꝺtrimēto curari tūc ipſi ꝓcurāt ſuſtētare nā3 ne īfirmitas vlterius procedat ex quo cōtingit ꝙ nā ſemet iuuat nā q rectus princeps facit ita vidēs ꝙ quādoq3 vn⁹ tyrānus nō poſſet deponi ſine magno dāno eoꝝ qui ſunt ſub tyrāno pp bonū ipſoꝝ facit eū vicariū vt ex hoc ille tyrānus minus timeat ⁊ minus populū grauet ⁊ ſi iteri3 caſus occurret pp quē ſuadēte iuſticia ſine ꝺtrimēto populi deponet̃ tyrānus pp titulū ēt ſuperuenictem dicit tyrāni nō deſinunt eſſe tyrāni ſi poſtea exerceāt dicta opera tyrānica nō enim veniunt delicta in generali eius cōmiſſione facta. l. ſi pater. ff. que in frau. credi. l. ſi procur. ff. ꝺ cōdi. inde. l. iij. §. ꝙ ſi ꝓcurator. ff. ꝙ quiſq3 iur ⁊ ita
7 genit Bar. in. d. tractatu tyrānidis ⁊ ſic ſenſit ꝙ ſi aliqſ occupauit terras aut caſtra ſine aliquo iuſto titulo ⁊ ſic eſt effectus tyrannus ſi poſtea caſtra ꝯfirmant̃ a principe vel a papa deſinit eſſe tyrānus niſi exerceat opera tyrānica he

rannica hec doctrina bar. non videtur vera ⁊ in contrarium allego tex. in. l. auctoritate. C. vnde vi. vbi probatur ꝙ per reſcriptum principis violata poſſeſſio nõ cõfirmatur ⁊ ibi dicit bar. ꝙ ſi aliqs occupat alicui terrã vi ⁊ poſtea facit ſibi illã ꝯfirmari a ſupiore nõ ꝓdeſt ſibi talis ꝯfirmatio cũ expoliatus ſit reſtituend⁹ ⁊ forte ſecũdũ eũ conceſſio nõ valet ⁊ ita dicit ſe in cõtingẽtia facti vidiſſe ⁊ ad hoc allegat glo. q̃ ẽ ſing. ⁊ vnica i. l. ij. C. d ſũ. ⁊ ſal. li. xij. Idẽ voluit Bal. in. l. ij. C. d. ll. vbi arguit cõtra florẽtinos occupãtes caſtra aliena ⁊ poſtea faciũt ſibi ꝯcedi ab Imperatore ⁊ talis cõceſſio ſeu ꝯfirmatio nõ valet allegat ad hoc gl. d. l. ij. ⁊ idẽ voluit bal. i. d. l. decernimus. C. d ſacroſ. eccl. ⁊ in. c. p quos fiat inueſti. ⁊ in tractatu ſciſmatũ quẽ poſuit in Rub. C. ſi quis aliq. teſta. probi. idẽ etiã voluit Bal. in. l. i. ff. d ꝯſti. prin. ⁊ i. l. ij. C. d ſerui. ⁊ in. l. reſtituẽdo. C. d ꝯdit. ob turpẽ cauſam. Idez voluit Pe. de anch. in repe. c. ſi ꝓpter de reſcrip. li. vi. in ſcđa oppo. idẽ voluit Ang. i. l. pau. §. q pignori. ff. q. mo. pigno. vel hypo. ſol. idẽ voluit Saly. i. l. ij. C. ne rei dñice vel temp. ſed idẽ Salyce. in. d. l. dicit ſe vidiſſe d facto iſtã qõnẽ qdaz occupauerat certas terras eccleſie poſtea papa ſciẽter illas ꝯfirmauit decidit ibi talẽ cõfirmationẽ aut ꝯceſſionẽ valere ⁊ preſtare ſibi titulũ im putet ſibi papa ex quo ſciẽter ꝯceſſit ⁊ ꝯfirmauit nã tũc videt remittere omnẽ iniuriaz. tu vero cõclude hoc mõ breuiter aut princeps ꝯfirmat ex certa ſua ſciẽtia ⁊ agit dũtaxat d preiudicio principis ꝯfirmãtis ⁊ tũc valet ⁊ ita ꝓcedat dictũ Saly. ⁊ ad hoc allego elegãtiſſimũ dictũ Inn. in. c. ꝯſtitutus d fili. pſby. qđ dictũ ad hoc allegat Ang. i. d. l. paul. §. qui pignori aut agit d p̃iudicio tertij ⁊ nõ valet ⁊ ita ꝓcedat glo. in. d. l. ij. §. merito ⁊. §. ſi qs a p̃ncipe. ff. ne quid i loco publico niſi ex cauſa legitima p̃nceps hãc ꝯfirmationẽ ⁊ ꝯceſſionẽ faceret p no. i. l. in cíuſ. ff. d euic. ⁊ in. l. itẽ ſi vrbe ratũ. ff. d rei vẽ. ⁊ ita reduxi vobis ad ꝯcordiam iſtos patres ⁊ inq̃ſitã ſuperius dixi ꝙ cõtra tyrãnos licita eſt cõiuratio vt voluit gl. in. d. c. ſane cõtra hoc facit ꝙ voluit Bal. in. d. l. ex hoc iure. ff. d iuſti. ⁊ iure in. i. col. vbi querit an regem pp ſuã itollerabilẽ iniuſtitiam ⁊ facientẽ opera tyrãnica ſubditi poſſint expellere de regno videtur ꝙ ſic p. l. ij. §. exactis. ff. d origi. iur. nã malus rex tyrãnus ſit Itez vnuſquiſqz pt ꝓpriã ſalutẽ tueri. l. vt vi. ff. de iuſti. ⁊ iure itez a quo remouetur effectus nominis debet remoueri ipſuz nomẽ nã reatus excludit omnez honorez. l. quotiẽs. C. vbi ſena. vel clari. faciat quod ſcribiſi. c. admonere. xxxiiij. q. ij. ⁊ gl. ibi dicit re priuerís nec nomẽ habere mereris i cõtrariũ decidit ibi bal. ⁊ mouet ſubditos non poſſe drogare viri ſupioris vnde licet de facto expellat tamẽ ſupior non admitit ſuã dignitatẽ ⁊ pp hoc videt ꝙ iuſto iudicio dauid fecerit occidi illũ q exanimauit regẽ Saul tãqz occidiſſet xpm dominũ facit gl. in. c. in apibus. vii. q. i. q̃ dicit ꝙ Imperator grecoꝝ ꝓprie nõ ẽ imperator ſꝫ imperator alemanoꝝ ⁊ clarũ ẽ ꝙ imperiũ fuit trãſlatũ d grecis i germanos vt no. in. c. venerabilẽ d elec. põt ẽt ſic diſtingui qdã ſũt tyrãni habitu ⁊ actu puta qꝛ nõ hñt titulũ p̃ncipat⁹ ⁊ exercẽt opera tyrãnica iſto caſu dicamus licitã fore cõiurationẽ ꝯ iſtos tales ⁊ ita ꝓcedat glo. ⁊ iura all. i ea in d. c. ſane qdã ſũt tyrãni actu ⁊ ñ habitu. i. habẽt titulũ p̃ncipat⁹ ſꝫ nõ exercẽt opera tyrãnica ⁊ tũc dicamus ñ poſſe fieri cõiurationez ꝯ eos niſi ſint p ſñiam priuati ⁊ ad hoc allego. c. nõne. viij. q. iiij. ⁊ hoc caſu ꝓcedat dictum bal. ⁊ ſequaciũ ſꝫ. n. quis vt tyrãnus veniat deponẽd⁹ ꝯ. p̃ncipatus tamẽ ãte depoſitionẽ dicit rex facit elegãs dictũ bal. in. l. cũ fratres. ff. d his qui. vt indi. in v. vnũ ſciens ꝙ notoriũ nunquã hꝫ vires ad aliquez dponendũ niſi ſequat ſñia depoſitionis vel priuatõis ⁊ iõ dixit ꝙ lꝫ aliquis platus ſit notorie criminoſus nõ tñ p hoc eſt dpoſitus ipſo iure ẽt ſi ſit homicida allegat Inn. in. c. cũ noſtris d ꝯceſ. pbẽ. ⁊ dicit ꝙ lꝫ aliqs ſit notorie ꝓdignus tñ niſi ſit ab adminiſtratione bonoꝝ ſuoꝝ depoſitus p ſñiaz

põt ꝯhere ⁊ teſtari. l. i. ff. de cura. fur. l. is cui. ff. d teſta. l. is cui. ff. d ver. obli. nã ſi notoriũ nõ inducit priuationẽ in adminiſtrationez bonoꝝ alterius multomin⁹ i adminiſtratõe ꝓprioꝝ bonoꝝ. Iſtis mõ p̃miſſis ꝓ aliquali hu ius heſitationis cognitione aggredior correlariũ ſupi⁹

a 8 expſſum vꝫ † an tyrãnus ſit capax teſtamẽti⁹ ⁊ ante oĩa p̃mitto illõ ꝙ voluit rñdus. d. Car. in repe. c. ꝓpẽdim⁹ d ſen. exco. q. xxxviij. vbi diſputat an excõicatus poſſit facere teſtamẽtũ ⁊ ad ꝓpoſitũ noſtrũ refert do. Io. cal. i ſua elegãti. q. incipiẽte excõicatus maiori excõmunicatõe in ſolutõe ſcđi articuli p euz tacti vbi tꝫ ꝙ excõicatus teſtari ñ põt ⁊ mouet ꝙ lꝫ teſtamentũ ſit quaſi ꝯtꝰ tñ ei⁹ factio ẽ d iure ciuili allegat inſti. d teſta. in prin. cũ ab acti b⁹ ciuilib⁹ habẽtib⁹ formã a iure ciuili ſit remot⁹ ⁊ ibi multũ elegãter dicit. d. Car. ꝙ ſi ꝯſideramus teſtamẽtũ ſꝫ volũtatẽ ipſius teſtantis q ñ teſtat ratiõe alicuius officij publici ſꝫ tãqz ipſe ꝙ iſto reſpectu dicit teſtamẽtũ de iure naturali ⁊ facit ẽt ꝙ voluit bal. in repe. l. i. C. d ſacr. eccl. in. v. col. vbi dicit qđ teſtamenti factio ẽ d iu. romano dato qđ habeat radicez i iure ciuili vt. d. l. i. tñ formã ⁊ ꝑfectionez hꝫ a iure ciuili adeo ꝙ ex teſtamento dpoꝛtati ñ orit obligatio naturalis ſcđm eũ ⁊ ſic ſto i iſta cõcluſione teſtm̃ eſſe de iure ciuili ⁊ iſta adite ad ea q̃ dicta fuerũt in queſtione ꝓcedenti. Mõ dmõſtro ad oculũ nõ poſſe teſtari hoc mõ hereticus eſt incapax teſtamenti ḡ ⁊ tyrãnus aſſumptũ ꝓbat i auc. credentes de here. ⁊ in c. excõicamus. §. credentes d her. ⁊ iõ gloſ. ſolẽnis in. c. ſi. de ſucc. ab in teſta. vbi tex. dicit ꝙ decedẽti ab iteſtato ſuccedũt ꝯſanguinei ſi ſũt idonei ⁊ gl. ſi. ibi dicit puta qꝛ nõ ſũt heretici ⁊ ſic heretic⁹ nec habet teſtamẽti factõez actiuã nec paſſiuã ꝯſequentia ꝓbat offenſio diuine maieſtatis vt ẽ i heretico ⁊ offenſio maieſtatis terrene vt ẽ i tyrãno qꝛ incidit i crimez leſe maieſtatis vt i. l. ij. ff. ad. l. iul. maie. vt ſupius dictũ fuit equperat. c. cum ſcđm leges d here. li. vi. vbi gl. dicit idẽ in crimine leſe maieſtatis ⁊ ſi quiſpiam oppo. ꝙ crimina nõ equiperẽt ⁊ de hoc videt gl. elegans in. l. Pantbomimus. §. cũ perduellionẽ. ff. d acqui. here. nã ſñia lata hereſis nõ appellatur. c. inquiſitionis de here. lib. vi. bal. in. l. i. C. de ſum. tri. tamen in crimine leſe maieſtatis appellari põt ſcđz gl. ibi qꝛ ad hoc reſpondeo ꝙ nõ bene logt nã vbicũqz intereſt rei. p. tria celeriter puniri abſqz tarditate tũc a ſñia lata ſup crimen nõ appellatur. l. ꝯſtitutionem. ff. de app. ſed crimẽ leſe maieſtatis eſt hmõi ergo facit. d. l. ꝯſtitutionem vbi nõ põt appellari a ſñia contra facientes factionem ſed ſub verbo factionis ꝯtinetur crimẽ leſe maieſtatis vt probatur i. l. quiſqs ꝯiũcta gl. C. ad. l. iul. ma. facit tex. i. l. ſi qs filio. §. q cuz ꝯiuncto ⁊. §. hi ⁊ omnes. ff. de iniuſt. teſt. ⁊ p ꝯñs gl. illa nõ dicit verũ ⁊ ꝙ iſta crimina equperẽt allego tex. hoc dicẽtẽ in. l. iiij. C. de her. ſicut ergo hretic⁹ teſtari nõ põt ita tyrãnus effectus reus leſe maieſtatis. ¶ Scđo cui nõ cõpetit diffinitio nõ cõpetit diffinitũ. l. oĩs diffinitio. ff. d re. iuris facit ꝙ not. bar. i. l. i. ff. d teſta. ſꝫ diffinitio teſtamẽti ñ cõpetit tyrãno reo leſe maieſtatis ḡ nõ cõpetit teſtamẽtũ minor ꝓbat in. §. ſꝫ aliud. xiii. q. ij. vbi teſtari ẽ d ꝓprijs rebus poſt mortẽ ſuaz diſponere ſꝫ tyrãnus reus leſe maieſtatis nullũ hꝫ bonuz ḡ ſeqt ꝙ nõ poterit teſtari ꝙ nihil habebat ꝓbo qꝛ eoipſo ꝙ incidit i tale crimẽ dſinit habere bona ⁊ dñiũ eorũ iſta ẽ gl. Io. an. in. d. c. cũ ſꝫ leges ⁊ dicit ꝙ bona hrticoꝝ ipo iure cõfiſcata ſũt a tpe cõmiſſi criminis. Idẽ dicit eſſe in eo q incidit i crimen leſe maieſtatis vt eſt tyrãnus vt a tpe cõmiſſi criminis pdat dñiũ rerũ facit ꝙ voluit Bal. i. l. ſi. C. q teſta. fa. poſ. ⁊ in. c. i. de pace tenẽ. i vſi. fe. ⁊ iõ idem Bal. i. l. data opera. C. q accu. ñ poſ. in. xi. col. dicit ꝙ q nulla bona religt qꝛ iam ſunt ꝯfiſcata nullũ hꝫ hrdẽ ⁊ ꝓ certo hoc decidit tex. in. d. l. qſqs i ver. addite ꝙ hũz denotat executionẽ facti ⁊ ꝓſupponit iam factã iuris executiõez facit ſile qđ dicit. d. Ant. d hoc v. ſpoliari i. c. ſi. d poſtu. ⁊ iõ ꝯſuluit. d. Pe. de ãch. ꝯſi. cxlv. quod icipit ex pre

a ¶ Teſtamẽti de iſta mã vide doc. ⁊ bal. ꝓcipue in auc. de cernimus. C. d ſac. ſan. eccle. vbi hoc cumulatius examinatur.

dicta facti narratõe φ legatus pape potuit apphẽdere
ð facto terras ⁊ caſtra cuiuſdã comitis q cõmiſit crimẽ
leſe maieſtatis ꝯ ipſuz legatũ ⁊ iõ dicit archi.in.c.felicis
ð pe.li.vi.φ i crimẽ leſe maieſtatis q̃ ad penam corpo-
ralẽ ⁊ quo ad cõfiſcationẽ bonoꝝ ſufficit ðclarare illũ
eẽ tale ⁊ eũ incidiſſe i tale crimẽ allegat.§.per ꝯrũ iſti.
ð here.ab inteſ.⁊ ſubdit φ bona ⁊ ipſoꝝ oſſiũ ðſinũt eẽ
ipſius criminoſi ⁊ incipiũt eẽ fiſci ipſo facto ſine ſnia ⁊
ſine traditiõe ſicut bona igredientiũ monaſteriũ vt i auc.
ingreſſi.C.ð ſacroſa.eccle. ¶ Tertio teſtari ẽ quoddam
alienare vt no.in auc.ꝯ rogatos.C.ad trebel.ſz tyrãnus
leſe maieſtatis reus nõ põt alienare bona q̃ hz ex eo.qꝛ
ſũt fiſci a tpe cõmiſſi criminis vt dcm̃ ẽ. ¶ Quarto huiuſ
modi tyrãnus repellit̃ ab oĩ actu legitimo vt no.i.d.l.
qſquis ſz teſtm̃ cõnumerat̃ iter actus legitimos.l.act⁹
legitimi.ff.ð re iu. ¶ Quito teſtari ẽ publicũ officiũ vt
no.in.l.teſtamenti factio.ff.ð teſta.ſz tyrãnus repellit̃ ab
oĩ publico officio vt no.i.l.decernimus.C.ð ſacroſa.eccl.
nã tanq̃ ifamis pdit dignitatẽ vt.l.i.ff.ad.l.iul.ð amb.
ergo repellit̃ a teſtamẽti factione. ¶ Sexto ſi opponat
qſpiã amice multi ſunt tyrãni qui nõ incidũt i crimẽ leſe
maieſtatis puta qꝛ ſũt tyrãni actu ſz nõ habitu vel qꝛ nõ
recognoſcũt ſupiorẽ vt dicit Saly.i.d.l.qſqs vł qꝛ occu
pãt terras ⁊ ciuitates alioꝝ dominoꝝ quib⁹ nõ ſũt ſub
iecti tũc.n.dicũt̃ hoſtes ⁊ nõ incidũt in crimẽ leſe maieſta
tis glo.ẽ multũ ſing.i.l.hoſtes.ff.ð capti.quã ita allega-
uit Bal.in.l.nihil.C.de vindi.manu.facit tex.⁊ gl.ð ß in
cle.paſtoralis ð re iu.⁊ φ voluit .d.Car in.c.vergẽtis
ð here.⁊ pe.ð anch.ꝯſilio.cclxxvi.⁊ i.c.q̃uis ð penis li.
vi.⁊ vltra alios melius locutus ẽ oldr.ꝯſi.xliij.⁊ qð not.
Bal.in.l.ij.C.ð fal mo.⁊ in.d.l.data opera ergo ſequit̃
φ cũ oẽs ratões ſuperius allegate tendant φ iõ tyrãn⁹
nõ põt teſtari qꝛ reus ẽ leſe maieſtatis ſz in caſu iſto ñ eſt
reus leſe maieſtatis ergo ratões nõ vẽdicãt ſibi locũ i eo
quid ergo dicẽdũ iſto caſu dicas animoſe φ pp opera ty
rãnica q̃ exercet dz deportari interim bene poterit teſta
ri ſz poſt deportationẽ non per.l.quidam.ff.de penis φ
debeat deportari caſus ẽ inſti.de publi.iudi.§.itez.l.iul.
ſa.ver.itẽ ðportatio ei irrogat̃ ꝯiũcta.l.ſi.ff.ad.l.iul.ð ui.
pub.⁊ ſic tyrãnus leſe maieſtatis nõ poterit teſtari req
ritur tñ ðclaratio vt in.c.cũ ſecũdũ leges ð here.li.vi.l.
eius qui.ff.de iure fiſ.ſi vero venit deportãdus poterit te
ſtari interim ſz poſt ſententiam deportatiõis nõ ⁊ ſi qſ ꝯ
hanc ꝯcluſionẽ opponat φ imo tyrãnus ðportatus po-
terit facere teſtm̃ cũ duobus teſtibus ad pias cauſas itez
põt teſtari in terris eccle.ſecũdũ diſpoſitionẽ.c.cũ eſſes.⁊
e.itẽ poterit teſtari hodie cũ duob⁹ teſtib⁹ inter liberos
iſta ſũt pulchra ⁊ hoc ad ꝓpoſitũ nous labor erit ſi mo
dic⁹ poſſe ea reddere i mediũ ꝓbabilia de⁹ ſupm⁹ labia
mea aperiat amẽ. Et demõſtro φ teſtamẽti factio ẽ po-
teſtas ⁊ volũtas teſtãdi qua quis diſponit qd fieri velit
ð reb⁹ ſuis poſt mortẽ ſuã vt in.d.§.ſz aliud.xiij.q.ij.⁊ in
.l.i.ff.ð teſta.ſz iſta poteſtas fuit itroducta anteq̃ eẽt ali
qua lex i mũdo qꝛ prima lex fuit data p ipſuz deũ viuum
moyſi ⁊ p moyſez fuit data hebreis vt i.c.moyſes.vij.di.
Et põt dici illã fuiſſe ius ciuile φ populus iſrael ſibi cõ
ſtituit ex eã diuina ⁊ iõ ſcribit̃ i paſſione dominica nos le
gẽ habem⁹ ⁊ ẽt xp̃s dixit ſepenumero i lege veſtra ꝯſtat
aũt φ anteq̃ moyſes eẽt ⁊ ſic iſtud ius hebreoꝝ fuit teſta
mẽti factio vt pz i iſtitutiõe quã fecit Yſac q iſtituit Jacob
fraudulẽter vt hꝫ gen.xxvii.⁊.xxviii.c.φ aũt illa fuerit
inſtitutio ego allego gl.accur.i.l.quotiẽs.ff.ð here.inſti.q̃
dicit φ inſtitutio facta ð Jacob.nõ tenuit nec ð eſau.qꝛ i
vno errauit Yſac i corpore in alio nõ fuit volũtas Yſac ⁊
ſic põdera gl.illã q̃ dicit illã fuiſſe inſtitutionẽ certũ ẽ qð
ð iure ciuili nõ fuit qꝛ adhuc nõ erat itroductũ g̃ neceſſe
ẽ dicere φ fuit de iure gentiũ ⁊ ad hoc ꝓpoſitũ nuſq̃ fuit
illa glo.ꝯſiderata p aliquẽ niſi ad hoc videlz φ error in
corpe viciat inſtitutionẽ vt ibi ⁊ ẽt glo.illa male ponde
rauit text.biblie qꝛ poſtq̃ Eſau.rediit ad Yſac ⁊ ꝯſiniit

a ¶ Teſtes duos. Maxime iſta ꝯcluſio de duobus teſtib⁹ ſz ad ꝓbandũ ſolẽnitatẽ ꝓbatiõis teſti vt tz eleganter bal. in.l.i.in.f.oppoſi.pauloppoſt pri.C.de ſecũ.tab.ad mãz ẽt ꝯcluſiõis vide c.inotuit ð ce.c.cũ eſſes ⁊.c.relatũ hoc.eo.ti.pau.ð ca.in cõſil.ccclxviij.

hñdictiões ſz Yſac cognouiſſet deceptionẽ rñdit benedi
xi ſibi ⁊ erit hñdictus ſz quo ad iuris diſpoſitonẽ bñ loq
tur illa glo.pz ẽt in teſtamẽto Jacob.q iſtituit.xij.filios
vt pz gen.penul.⁊ vlt.c.pz i teſtõ Joſeph.filii Jacob
⁊ i teſtamẽto Tobie ⁊ φ illa fuerint teſtamẽta allat.c.
ebron.fuit ciuitas.xiii.q.ii.vbi in queſtione tãgit̃ ð teſta
mento ⁊ vltima volũtate vt appareti.§.ſed aliud ⁊.c.vo
lũtas vltia ea.cã ⁊.q.ſed.c.ebron.ꝯnumerat vltiaz volũ
tatẽ Tobie ⁊ Yſac ⁊ Joſeph ⁊ Jacob g̃ ſeqt̃ φ illa fuerũt
teſtamẽta dz.n.intelligi caſus ſcðm Rubricã i qua poni
tur vt in.l.imp atores.ff.de in diem adiec.⁊ gl.in.c.vbi q
ð reſcrip.li.vi.ergo ſeqtur neceſſario φ illa fuerũt teſta
mẽta ſz illa fuerũt ante.l.moſaycam ⁊ ante ius ciuile g̃
ſeqtur teſtamẽti factio ẽ introducta de iure gẽtiũ illo.n.
tempore nõ inuenitur φ eẽt inuenta aliqua ſolẽnitas te
ſtamẽti ſine ꝓbatõe fienda p teſtes ſz prius fuit inuenta
p ipſuz deũ in.l.data moyſi puta quando dixit i ore duo
rũ vel trium ſtat omne verbũ Mathei.xviii.c.⁊ deutro
nomii.xix.c.⁊ hꝫ in.c.in nomine domini de teſti.⁊ i.c.cũ
eſſes ⁊.c.relatũ.⁊.eo.⁊ põdera illud dũ dicit omne ṽbum
qꝛ ſiue ſit de geſtis inter viuos ſiue de geſtis in vltia vo-
a lũtate vtrobiq̃ ſufficiebat ꝓbatio per teſtes ẽt ad hoc
ſubtiliter põdero gl.i.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.⁊ iu.q̃ dicit
φ ius gentium erat tũc cum pcepta moſayca dabant̃ ſz
illud φ i ore duoꝝ vel triũ ⁊c.licet fuiſſet datũ i.l.moſay
ca tñ erat ante de iure gentium ⁊ ſentit ibi glo.φ ſolẽni
tas duoꝝ teſtium fuit introducta de iure gentiũ ⁊ p ꝯñs
ẽt ſequit̃ φ fuit inuenta ⁊ ſz Bar.in.l.oẽs populi.ff.ð iu
ſti.⁊ iur.dixerit φ ſtatutũ diſponẽs φ lex ciuilis φ in te
ſtamento debẽt iteruenire.vii.teſtes tũc diſtinguit ius di
uinũ ⁊ ſic ſentit φ auctoritas illa in ore duoꝝ ẽ introdu
cta ð iure diuino ⁊ idẽ ſentit gl.i.l.oẽs.C.ſi ꝯ ius vł vti.
publi.põt dici φ illa auctoritas ẽ ſumpta ð iure diuino
⁊ ð iure moſayco ſz originẽ habuit ꝓus a iure gẽtiũ ⁊ iõ
tex.i.c.cũ eſſes.⁊.e.dicit ſcriptũ eẽ i ore duoꝝ ⁊ ñ declarat
i q̃ iure auctoritas illa ſcripta ſit gl.vero ibi ſup ṽbo ſcri
ptũ ẽ dicit vz i lege moſayca ⁊ i euangelio ⁊ iõ ð iure gẽ
tiũ fuit reſcriptũ φ duo teſtes deberẽt iteruenire i oĩ actu
⁊ p ꝯñs ꝯprehendit̃ teſtm̃ ſed qꝛ ſupuenit ius ciuile ro-
manoꝝ qð fuit ſextũ ⁊ vltimũ vt pz in.c.moyſes.vii.di.⁊
iõ gl.multũ ſing.i.d.l.oẽs dicit φ ius ciuile diſtinguit il
lã auctoritatem in ore duoꝝ ⁊c.vt ſi haberet locũ i teſtõ
⁊ hoc p rationẽ tex.in.l.ſi.i ver.p ampliores hoies.C.ð
fideicõ.⁊ in.c.lz cãm ð ꝓba.nõ tñ diſtinxit ⁊ modifica-
uit in teſtamẽtis q̃ fiunt p parentes iter liberos q̃re in il-
lis adhuc ſufficit ꝓbatio duoꝝ teſtiũ ẽt ſi nõ ſint rogati
vt.d.glo.in.l.ſi.C.ð fideicõ.iuxta ea q̃ no.i.l.ſi.C.fami.
her.⁊ i.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex impfecto ⁊ in auctẽn.iter
liberos.C.ð teſta.⁊ ſic in teſtõ patris iter filios ſtat illa
auctoritas i ore duoꝝ ⁊ ſic ius ciuile i hõ approbauit ius
gentiũ ⁊ ſic teſtm̃ inter patrẽ ⁊ filiũ ẽ ð iure ciuili appro
batõe ſz nõ inuentione itẽ ius ciuile romanoꝝ ꝓus inue-
nit penã interdictõis ignis ⁊ aq̃ cui ſucceſſit poſtea pena
deportatõis.l.ii.§.ꝯſtat.ff.de pe.l.iii.ff.ad.l.iul.pe.l.i.§.
hi qb⁹ ð legi.⁊ iſti deportati pdũt ea q̃ ſunt iuris ciuilis
nõ ea q̃ ſũt iuris gent.ũ vel alteri⁹ iuris.l.qdã.ff.de pe.g̃
nõ pdũt ea q̃ ſunt iuris diuini vł iuris hebreoꝝ ſm ẽt φ
de iure romano teſtm̃ iter liberos vz cũ duob⁹ teſtib⁹ cũ
ergo deportati illud nõ pdant ſeqtur φ ſm illud teſtari
poterũt nã iuriſꝯſultus in.d.l.i.§.hi qb⁹ aſſignat rõnẽ q̃
re deportati teſtari non poſſũt ⁊ dicit φ ſunt appollites
ſed i.d.l.qdam.ff.de pe.dicit φ illi dicunt̃ appolites qui
ſunt ſine ciuitate ⁊ pdũt ea q̃ ſunt iuris ciuilis ſed retinẽt
ea q̃ ſunt iuris gẽtium ⁊ p ꝯñs poterũt ſecũdũ illð ius te
ſtari ⁊ ſi qſpiã dixerit amice.d.c.ebron loqt̃ de his q ele
gerũt ſibi ſepulturã apud eoꝝ parẽtes ſz electio ſepultu
re ñ ẽ teſtm̃ vt in.c.lz de ſepul.li.vi.vbi filiuſfa.teſtari nõ
põt ⁊ tñ põt eligere ſibi ſepulturã qꝛ ad hoc rñdeo φ lz
eligere ſepulturã dũtaxat nõ ſit teſtm̃ nihilominus in te
ſtamẽto veteri ñ ſolũ eligebãt ſibi ſepulturã ſz ẽt ð bonis
diſponebãt

diſponebát vt epps in tex. Tobie nec vȝ reſpōſio ſupius
a me data vȝ q illa fuit indicatio debiti nā licet q̄ ad ṽ
ba fuerit indicatio tñ quo ad effectū fuit diſpoſitio illi⁹
debiti q2 ad illū effectū indicauit filio vt fili⁹ illō ꝯſeque
ref poſt mortē patris q2 ṽbū indicat nō repugnat teſtō
τ ſimiliter allego tex. ſing. in. c. lȝ ð ſepul. li. vi. vbi ṽbum
indicans adapꝫ teſtō ꝙnimo tex. eius Tobie. viij. c. ꝓbat
teſtm̄ fuiſſe ð illo iure ibi. n. Rachel ſocer Tobie ex oib⁹
q̄ poſſidebat dimidiā ptē fecit Tobie i vita τ poſtea fecit
hác ſcripturā vt altera dimidia q̄ ſuperat poſt obitū ſuū
ad Tobiā deueniret ecce nūc i indiuiduo ibi ē tex. ð hoc
τ ēt allego tex. mirabilem geñ. xviij. c. vbi Jacob iſtituit
duos filios Joſeph filij ſui in locū Rubeth τ Simonis
i poſſeſſionibus ſuis vbi manifeſte ꝓbatur teſtm̄ fore de
iuꝛ gentiū accedat ad hoc q voluit Ang. i. l. iij. ff. ð teſta.
vbi voluit q lȝ ſtatutū poſſit tollere ſolēnitatez introdu
ctā ð iure gentiū q̄ eſt vt in ore duoꝝ vł triū vnde nō vale
ret hȝ cū ſtatutū diſponēs teſtm̄ ē validū cū vno teſte nec
obſtant iura dicentia deportatū nō poſſe teſtari imo te
ſtamētū factū ab eo irritari. l. ei⁹. §. fi. ff. ð teſta. q2 rñdeo
verū ē ſi vult teſtari cū. vij. teſtibus ſȝ iure ciuile qð iā ꝑdē
dit vt. d. l. qdam ſȝ ſi velit teſtari ſȝ iure diuinū vel ſȝ iure
ciuile hebreoꝝ quo ēt nō vtimur inter filios vt dictū eſt
tunc bene pōt nec obſtat ſi dicaꝛ q deportatus ꝑdit ius
patrie ptātis τ ſic eius liberi deſinūt eſſe in patria ptāte
vt inſti. qui. mo. iuſ. pa. po. ſol. §. cū aūt ex eo q2 eſt ð iure
romanoꝝ introductū inſti. de pa. po. l. i. §. nā τ eius. ff. de
his q ſunt ſui pōt teſtari iter liberos minus ſolēniter vt
d. §. ex impfecto τ ēt ſi illos nō habeat i poteſtate vt no.
in. d. §. ex impfecto τ in. d. l. fi. C. fam. her. vbi doc. dubi
tant qd in baſtardis nec ob. ſi dicaꝛ bona deportati pu
blicátur. l. ðportatoꝝ. C. de pe. ergo cū nō habeat bona
teſtari nō poterit vt in auc. ingreſſi. C. de ſacroſa. ec. l. lex
cornelia. ff. ð vul. τ pu. vbi ille qui nulla bona in ciuitate
reliqt heredē habere nō pōt idō nō ē vtile querere an poſ
ſit teſtari inter liberos ex quo qd teſteꝛ nō habet q2 ad h̄
reſpōdeo nō ſeqtur quis nō hȝ bona ergo teſtari ñ pōt
vt ꝓbaꝛ ex his que habenꝛ in. l. q ſoluēdo non erat. ff. de
here. inſti. ñ obſtat illa auc. ingreſſi q2 nō erat ibi rō fina
lis ſȝ impulſiua vt in ſimili dicꝛ in. l. i. §. ſcyū. ff. ð poſtu.
vł reſpōde ibi loqtur in eo qui volūtarie ſe priuauit bo
nis vt ibi dicūt ſcribētes vł reſpōde hoc mō q2 poſſibile
erit deportatū reſtitui vt in. l. fi. C. de ſen. paſ. τ iſtō a iuꝛ
ꝯſiderari pōt τ huiuſmodi reſtitutio expectari tex. ē mul
tū ſolemnis in. l. interdicit. ff. de ꝯdi. τ de. ſi deportatus
fecit teſtm̄ inter liberos ſuos tempore quo erat deporta
tus τ deinde moriꝛ cū illo teſtō valebit teſtm̄ τ habebit
effectū τ ſi dicaꝛ amice iſta diſpenſatio ſeu reſtitutio pē
det ex volūtate ſolius principis ḡ cenſeꝛ impoſſibilis tex.
ē ð hoc in. l. apud iul. §. fi. ff. de leg. i. Inno. in. c. filius de
teſta. Bar. i. l. q̄diu. ff. de acq. her. τ in. l. i. ff. ð ꝯdi. iſer. τ
in. l. cōtinuus. §. cū quis. ff. de ver. ob. τ in. l. i. ff. de vul. τ
pu. ergo nō dȝ attendi τ ē doctrina cōis nihilominus ꝯ
illā cōmunē doctrinam dico fore tex. in. d. l. interdicit ad
. l. apud iul. §. fi. reſpōdeo q ille tex. ē peſſime ꝯſideratus
a doc. nam tex. in fi. verbis dicit cū nō ſileat probat enim
illud reputari impoſſibile q dependet a ſolius ꝑncipis
voluntate τ princeps nō cōſueuit illud facere τ ita decla
rani illuȝ text. in. c. rainucius. ꝯ. eo. vbi vide τ in Rubri.
de re. ecc. nō alie. ſed reſtituere deportatū ē ð ꝯſuetiꝛ fieri
per principez vt q̄tidie fieri videmus ergo tene bñ mētē
iſtum intellectū ad illū. §. fi. q poſſet dici q licet deporta
tus perdat bona que tūc habebat tñ poteſt ð nouo acq
rere ex cōtractu cū cōtractus ſint de iure gentium vt. d.
. l. ex hoc iure hoc probatur expreſſe i. l. ſi tibi. §. is cuius
ff. man. τ in. l. ſi deportati ſeruo. ff. de le. iij. itez faciat ad
hoc q voluit Ja. de bel. in auc. ð ſanc. epiſ. §. omnib⁹ vbi
dicit q volūtas τ ptās teſtādi ē ð iure gētiū iſtō retulit
Jo. an. i. c. decernimus de ſen. ex. li. vi. τ ſequiꝛ ad h̄ allꝫ
. l. teſtādi. C. de teſta. τ iſtō voluit bal. i. l. ij. C. quēadmo.
teſ. ap. ergo ſequiꝛ q deportatus nō ꝑdit poteſtatē teſtā
di facit ēt q prohibitus teſtari nō videꝛ ꝓhibit⁹ teſtari
iter liberos. l. ſi quis. C. ð iceſtis nuptiis τ ſi opponaꝛ q
lȝ teſti factio τ ꝓbatio per duos teſtes ſi ſit ð iuꝛ ciuili τ
ſic ꝯpetat ðportatio tñ hoc nō ſufficit q2 acquiriꝛ ſubſcri
ptio τ ſolēnitas ð q̄ habeꝛ in auc. ſi mō. C. famil. her. q2
ad hoc reſpōdeo fatēdo eſſe neceſſariū dicere q ꝯſtitu
tio mea ꝓcedat quādo teſtaꝛ deportatus ſine ſcptis vł i
dictis iurib⁹ notaꝛ. Itē q poſſit deportat⁹ teſtari cū illa
ſolēnitate iuris gētiū in terris eccl. τ ad pias cās pȝ i. c.
cū eſſes τ in. c. relatū. ꝯ. eo. q̄ iura in terminis ſuiſ remittūt
teſtm̄ ad terminos iuꝛ gētiū nec ob. q dicit ibi gl. q ille
due decre. loquūꝛ de eodē facto eiuſdē loci q2 illō negaꝛ
q2 cū. d. c. cū eſſes dirigaꝛ epō hoſt. τ. c. relatū dirigaꝛ iu
dicib⁹ veletrenſibus iſte ſūt due ciuitates dЇpſe τ vna ni
hil hȝ cōmune cū alia. ¶ Preterea ſecūdū h̄ altera illa
rū eēt ſuperflua ꝯ id q habeꝛ in ꝓhemio grego. τ iſtō te
nuit bar. brixiē. in. q. iiij. §. i. τ iſtud iuuabit q2 iura eccle.
nō poſſūt diſſolui iudicio impiali. x. di. c. lege. vñ lex ciui
lis diſponēs ðportatū nō poſſe teſtari nō extēdiꝛ ad ter
ras ecc. τ ad pias cās i quib⁹ ius canonicū ſeruaꝛ τ iſtō
forte ſentit Inn. i. d. c. relatū vbi recitatiſ opinionib⁹ re
mittit ſe ad no. x. di. i ſu. τ lȝ Jo. an. τ cōmuniter oēs di
cūt in. d. c. cū eſſes regri pluſq̄ parochialē nihilomin⁹
vꝛ q illa duo capitula debēt itelligi q duo teſtes ſufficiāt
q ꝓbo hac ratione vbicūqȝ ratio ē generalioꝛ dicto di
ctū itelligiꝛ ſecūdū rationē ita ꝓbaꝛ i. l. pꝛ filiū. §. ſūdū. ff.
ð le. iij. gl. i cle. i. de ele. ſȝ ratio dictoꝝ iuriū ſūdaꝛ q2 ſcri
ptū ē in ore duoꝝ vel triū τ c. ſequiꝛ q lȝ in. d. c. cū eſſes
dicaꝛ ð pſbytero parochiali tñ idē ē ſi nō iteruenit pſby
ter pochialis vltra duos teſtes facit ēt gl. multū ſing. i. l.
ea ſola. ff. de regu. iur. que dicit q ſi fiſcus nō occupat bo
na deportati τ moriꝛ q ðportato ſuccedūt veniētes ab i
teſtato τ claꝝ ē q iſtō ñ ē ð iuꝛ ciuili ſed ē ð iuꝛ gētiū per
d. l. quidam ſicut ḡ deportat⁹ habet ſucceſſores ab inte
ſtato iuꝛ gētiū ergo eodē modo habebit ex teſtō facto ſe
cūdū diſpoſitionē iuris gētiū nec ob. infinita pene iura
allegata ſupius q poteſtas legādi τ teſtādi fuerat data
a lege. xii. tabulaꝝ q2 debēt itelligi approbatiue τ quali
ficatiue tradēdo formā τ modū q2 ſi ante legē. xii. tabu
laꝝ erat nō fuit data lege. xii. tab. niſi q̄ ad ꝓbationē τ
formā τ nō ē dare meliorē tex. ð iuꝛ hoc ꝓbātē q̄ in. l. ob
uenire i ver. ꝯfirmate ſunt. ff. ð ver. ſigni. q lex. xii. tab. cō
firmauit τ approbauit ptātē teſtādi q̄lificatiue τ nūc ha
9 bes mā ſuſtentandi quā partē volueris. ¶ †Et ex iſtis
elici poſſūt iſte ꝯcluſiones q tyrān⁹ reus le ſe maieſtatis
10 actiue τ paſſiue icapax ē teſtamēti. ¶ †Scda cōcluſio
ē q tyrān⁹ actu τ nō habitu ante ſniaz ðportatōis pote
11 rit teſtari ēt ð iuꝛ ciuili. ¶ †Tertia ꝯclō q tyrānus poſt
ſniaz ðportationis poterit teſtari ad piaſ cās qð ē ꝯ bal.
τ alios i. l. i. C. de ſa. ſa. eccl. ¶ Quarta ꝯcluſio q hodie
deportat⁹ poterit teſtari iter filioſ nūcupatiue. ¶ Quī
ta ꝯcluſio q i terris ecc. deportat⁹ poterit teſtari cū duo
bus teſtib⁹ τ ex iſtis eliciꝛ correlariū q bānitus cū publi
catōe bonoꝝ lȝ nudus exulet poterit teſtari ad pias cās
itē poterit teſtari iter filios nūcupatiue itē poterit teſtari
i terris eccclie adhibita diligētia iuris gētiū τ ad dicta ſu
piora in quātū reſpōdi ad. d. l. lege obueniꝛ. ff. ð ṽ. ſigni.
vide q ṽbū ꝯfirmaꝛ ibi poſitū pōcbaꝛ. i. dare addite gl.
que hoc dicit in idiuiduo in. c. veniens ð trāſac. addite ēt
bal. i. l. lege. xii. tab. C. ð legi. here. vbi text. ꝓbat q ſolis
filiis debeꝛ ſucceſſio ð iure naturali ſȝ vlterioꝛib⁹ nō bal.
ibi reddit rōnē q2 legitima ſuccedit loco alimētoꝝ ſed
nullū aial alimētat niſi genitū ꝓpriū q ḡ dꝛ in. l. gallus
i. §. omnib⁹ ff. de libe. τ poſt. ðterminaꝛ p pdicta q2 ð iu
re artificiali ſiue poſitiuo nō ð iure naturali p ꝓmā iuris
prudētiā filius poterit exheredari iuſte vł iniuſte. l. i ſuis
ff. de lib. τ poſtu. vel dicit oēs ſucceſſiones mūdi eē ð iu
re poſitiuo τ ſi que dicꝛ eē ð iuꝛ naturali itelligiꝛ q̄ ad
inductionē. l. pnūciatio. §. familie. ff. ð ṽ. ſing. τ ideo cū om

de iure ciuili ſit mutabile valent ſtatuta diſponētia ſuper
ſucceſſione filioꝝ ꝛ filiaꝝ ꝛ ſufficit ꝙ ſtatutū hēat aliqđ
motiuū lꝫ nō ꝯtineat eq̄tatē ſed ſtatuētiū volūtatē vide q̄
14 dixi late in rub. de ſuc. ab inte. ¶ †Supradictis accómo
daſ qō quotidiana an filiuſfa. p̄ris accedēte ꝯſenſu po
a terit facere teſtū ad pias cās de bonis aduenticijs[a] ꝛ qꝛ
quotidiana eſt qō merito plenꝰ erit attingenda vt iuriſ
cōſulti verbis vtar in. l. legaui in ver. plenius attingas q̄
ſo quotidiana ſūt. ff. de lib. leg. iō prout deus glorioſus
dederit vires ipreſentiaꝝ examinabiſ ꝛ qdē gl. antiquꝰ
Jo. an. in. c. lꝫ de ſepul. li. vi. in ver. iudicare exponit illū
text. i. in vltīa volūtate relinquere cuꝫ ꝯſenſu p̄ris ꝛ hoc
eſt ſecutus doctor ſupremus Bar. in. l. q in p̄tāte. ff. de te.
ꝛ allegat rōnem ꝛ iō filius ꝓhibeſ teſtari de ꝯſenſu pa
tris ne videaſ teſtū pēdere ex arbitrio alieno. l. ſeniū. C.
q teſta. fac. poſ. ſed in relictis ad pias cās p̄ñt pendere ex
arbitrio alieno ad hoc allegat. c. cuꝫ tibi. ex. eo. ergo filius
p̄ris accedēte ꝯſenſu poterit ad pias cās teſtari. ¶ Se
cundo ꝛ hoc dicit fore caſum in. d. c. licet a ꝯ̄rio ſenſu ꝛ
aliud ſup hoc paſſu Bart. ibi nō dicit ſed in ſua elegāti
repet. in. l. i. C. de ſacroſan. eccle. in. iiij. col. ver. iiij. q̄ro qđ
de filioſa. dicit fore diſpēſatū p illā. l. i. circa hūc defectū
ꝙ vltīa volūtas nō poſſet depēdere ex alieno arbitrio al
legat. d. c. cū tibi. Et ſubdit ꝙ filiuſfa. ꝯſtituꝰ i extremis
ſeu in articulo mortis ꝯſentiente p̄re p modū vltime vo
luntatis de aduenticio peculio diſponere poterit p illā. l.
i. ꝛ ēt allaſ. d. c. lꝫ de ſepul. li. vi. mō accurrate cōſidera qꝛ
Bart. in. d. l. i. vſ reſtringere dictū eius ꝙ voluit in d. l.
q in p̄tāte ibi enim ſimplr voluit filiū ad pias cauſas de
p̄ris ꝯſenſu teſtari poſſe de bonis aduenticijs ſimpliciter
ſed in. d. l. i. reſtringit ſe ad filiumfa. ꝯſtitutū in articulo
mortis ꝛ hanc dr̄iam poſitā neminē modernoꝝ doctoꝝ
legi vſqꝫ ad iſtos dies ꝯſideraſſe facit ſin. ꝛ noua opinio
eiuſdeꝫ Bar. in repe. d. l. i. C. de ſac. ſan. ec. vbi dicit ꝙ ēt
de iure ciuili ꝯſtitutus i extremis ſeu in articulo mortis
pōt teſtari ad pias cās cum duobus teſtibus ꝛ ſic Bar.
adhibuit dr̄iam an laborans in extremis faciat teſtamē
tum ꝛ de laborante in extremis allego vobis text. in. c.
ray. ex. eo. in p̄nci. ꝛ in. l. ſeya. §. cū pr̄ verſi. in extremis vite
ꝯſtitutus. ff. de dona. ꝛ in. l. ſi pr̄. §. q̄dam ver. cū extrema
eſſet valitudine. ff. de fideicō. lib. ꝛ lꝫ vno ore oēs reprehē
dant illā nouā opinionē Bar. nihilominus in. d. §. q̄daꝫ
eſt ſin. caſus ꝓbans opi. Bar. quē text. nullus ſcribentiū
ad hoc ꝯſiderauit excepto ſolo Ang. in. d. l. ſi pr̄. §. q̄daꝫ
vbi dixit eſſe caſum nouū ꝓ opi. Bar. facit ēt text. i. l. pā
philo. §. ꝓpoſitū ver. in diſcrimine vite ꝯſtitutū per infir
mitatem. ff. de le. iij. ꝛ iō Ang. in. l. cū antiq̄s. §. cū autē
C. e. dixit ꝙ ex̄ns in extremis pōt teſtari ad pias cās cū
duobus teſtibꝰ vel extra pias cās cū duobꝰ teſtibus ꝛ p̄
ſentia p̄ſbyteri pochialis de quo dixi in. c. cū eſſes. ex. e. ꝛ i
c. ray. in v̄. in extremis. ex. e. ꝛ facit tex. multū ſin. i. l. alūne
§. ſi. ff. de adimē. leg. quē tex. hal. in loco pegrino vꝫ i. c.
15 i. de pac. iduxit ad q̄ōnē. †Statuto caueſ ꝙ laborātes in
extremis nō poſſint ꝯ̄here ſine licentia ꝓpinquoꝝ nūqđ
dr̄ laborare i extremis ille q poſt ꝯ̄tcā vixit multis diebꝰ
r̄ndet ꝙ ois q ex illa īfirmitate decedat abſqꝫ ſanitatis
īteruallo dr̄ laborare i extremis ꝛ de hoc dīr eē caſū vni
cū ꝛ ſing. in. d. l. alūne. §. ſi. quē tex. addite ad ea q̄ dixi in
d. c. ray. per quē tex. declaranſ ois iura ſupiora a me allſ.
ꝛ tēperabis hoc dictū Bar. qñ ꝯſtituꝰ in articulo mor
tis articulate loqtur ſecus ſi eſſet balbuciēs qꝛ tūc nullū
teſtū aut ꝯ̄tcū facere poſſet tex. dī ſolēnis i. l. habemꝰ. C.
de teſta. ita refert Bar. ibi i accidētia facti ꝯſuluiſſe ꝛ cū
loqtur de filioſa. ꝯſtituto i articulo mortis itellige ꝛ arti
culate loquēte. Superuenit ſolēnis doc. Ludo. ro. in ſua
eleganti repet. auct. ſilr. C. ad. l. fal. vbi oēs fontes ſui in
genij circa iſtū paſſum ſpſiſſe vſ ꝛ recitat Bart. in. l. q in
p̄tāte ꝛ in. d. l. i. nō tñ pōderauit dcm̄ Bar. vt ſupius pō
deratū eſt ꝛ ēt allaſ Bal. i repe. d. l. i. ꝛ in. l. ſeniū. C. q te
ſta. fa. poſ. ꝛ in. l. i. §. ſi filius. ff. de le. iij. ꝛ Fed. de ſe. cōſi.

a ¶ Aduētitijs addē bal. i. l. i. §. i. de le. iij. an ge. in auc. ō nu pti. §. veniēt ꝛ nouiſſimoſ ſcri bentes.

clxxxv. ꝛ ꝯſi. clxxxix. lꝫ nō hñ firmauerit iſtā opi. refert
poſtea Jo. an. tenere ꝯ̄trariū in. c. ſi pr̄ de teſta. li. vi. quē
refert Fede. in. d. ꝯſilijs ꝛ Bal. in. d. l. i. in aliquibus ſeq
tur. ¶ Scda opi. roboraſ iſtis rōnibus ſcōm euꝫ ratio
quare filiuſfa. in p̄tāte teſtari nō pōt etiā de patris cōſen
ſu in aduētitijs eſt duplex prima ex alterius volūtate te
ſtamentū dependere nō pōt vt dictū eſt. ¶ Scda qꝛ te
ſtamēti factio eſt publici iuris iō nō pōt volūtate priua
toꝝ auferri. l. i. ff. de teſta. lꝫ ergo ceſſet rō prima cū filius
teſtaſ ad pias cās vt voluit Bar. p. d. c. cū tñ tibi nō ceſ
ſat ſcda rō tūc ſuccedit regula ꝙ vbicunqꝫ due rōnes ꝓ
hibitiue ꝯcurrūt ſi vna ceſſat ꝛ altera remaneat tūc ſtat
firma iſta diſpō ꝓhibitiua. l. liberoꝝ. §. notanter. ff. ō his
q no. infa. inſti. de nup. §. affinitatis cū ſi. ꝛ per ꝯ̄ns nō po
terit teſtari accedēte p̄ris ꝯſenſu ad. d. c. lꝫ r̄ndet ꝙ non
eſt licitū aſſumere argumentū a ꝯ̄rio ſenſu ex quo reſul
tat iuri abſonus intellectus. l. ſi. C. de ꝯdi. inſer. l. cōuen
ticulā. C. de epiſ. ꝛ cle. c. cuꝫ apſica de his q̄ ſi. a pla. ſed a
ꝯ̄rio ſenſu illius reſultat ſenſus ꝯ̄rius iuri qꝛ lex ꝓhibet
filijſa. teſtari reglr extra caſtren. vel quaſi peculiū. l. pen.
ꝛ ſi. C. qui teſta. fa. poſ. ergo. Itē qꝛ verbū idicare appo
ſitū i. d. c. lꝫ ē equocū aptū plura ſignificare vt no. gl. i. c.
in iudicijs de re. iur. li. vi. ꝛ in. c. i. §. donare in titulo qua
liter olim feu. po. ali. ꝛ i. c. i. de ꝓhi. alie. feu. p Fed. iō dꝫ
interp̄tari ſcōm regulā iuris ciuilis ideo dꝫ interp̄tari in
donatione cauſa mortis ꝛ iſta interpretatio eſt capiēda
qꝛ in mā vltime voluntatis non eſt abſurdū ſi lex ciuilis
interpreteſ canonicā vt no. gl. elegās in. c. ſi heredes. ex. e.
tñ qꝛ ex hoc reduceſ ius canonicū ad ꝯcordiaꝫ cū iure ci
uili. c. cum expediat de elec. li. vi. l. i. C. de offi. decu. Item
qꝛ illa verba ꝓ aia appoſita in. d. c. lꝫ ſunt negatiua ideo
nō inferunt affirmatiuā certe iſte rationes eius non ſunt
Fede. de ſe. in ꝯſi. p̄allegato ſed ad. d. l. i. C. de ſacroſan.
eccle. quam Bar. allegat ꝓ opinione ſua non r̄ndet nec
de illa mentionē facit nec ēt ponderauit Bar. inquantū
loqtur de filio cōſtituto in articulo mortis ſed iſtis non
obſtātibus tenet ꝯ̄rium videlꝫ ꝙ poſſit teſtari ꝛ dicit de
hoc fore caſum in. d. c. licet quem text. tripliciter dicit ſe
ad hoc inducere p̄io ſi v̄bū indicare exponaſ ideſt mor
tis cā donatōe tūc illud verbū ꝓ aia ibi poſitū nihil ope
rabiſ qꝛ nō ſolum ꝓ aia ſed etiam q̄ocunqꝫ filiuſfa. pōt
donare cā mortis cum patris ꝯſenſu. vt. d. l. tam his. §. i.
ergo ne illud verbū pro aia ſit appoſitū fruſtra dꝫ ht̄ aliꝗd operari ꝛ per ꝯ̄ns intelligiſ in actu teſtādi certe iſta
inductio nō fuit ſua ſed Fede. de ſe. in ꝯſilio p̄allegato
ꝛ facit ꝓ eo. tex. in. l. i. ff. ꝙ metus cā vbi dicit ꝙ ſyllaba
nō dꝫ in. l. ſupfluo apponi facit tex. ꝛ gl. in. c. ſi romano
rū. xix. diſt. ſed iſta iductio nō videſ bona qꝛ ex eo indu
ciſ argumentū a ꝯ̄rio ſenſu ad correctionē iuris antiq ꝛ
iſtud fieri nō dꝫ gl. eſt elegans in cle. i. de ſup. neg. pla. ꝛ
in. c. ſtatutū de p̄bē. li. vi. q̄ dicit ꝙ extendiſ ſtatutū vt nō
corrigat ius cōe ꝛ gl. in auc. ex teſtā. C. de colla. dixit ꝙ
iproprianſ verba legis vt nō induceſ correctio legis ꝛ
lꝫ moderni ibi reputant illam gl. ſing. tñ tex. eſt in. c. cuꝫ
dilectus de ꝯſue. ꝛ ideo dicit Ja. bu. in. l. apud antiquos
C. de fur. ꝙ nō dꝫ ſūmi argumētū a ꝯ̄rio ſenſu ſtatuti vt
corrigeſ ius cōe ꝛ idē voluit Bar. in. l. oēs populi. ff. de
iuſti. ꝛ iur. ꝛ tñ dicit ꝙ ſuperflue videſ appoſitū verbuꝫ
ꝓ aia r̄nde iſtud non eſt abſurdū qꝛ tūc verbū appoſitū
in lege aliquid operaſ quādo operari pōt ſed i caſu iſto
ex quo iduxerūt correctionē iuriſ antiq dicemuſ ꝙ nihil
ominus ꝓ iſta iductiōe Fede. de ſen. ego allego gl. ſin. ꝛ
vnicā in. l. nulla niſi emerſis ꝯſuēta auc. ſua que incipit
diaconiſſa. C. de epi. ꝛ cle. de qua glo. magnū feſtū facit
ibi Raph. ful. vbi exp̄ſſe ꝯcordat cū dcō apli ſed a ꝯ̄rio
ſenſu illa lex ꝯ̄dicit aplo ꝛ corrigit dcm̄ apli ꝛ ſic auctē.
dis coniſſa ibi poſita corrigit legē nec poteſt corrigere
niſi a ꝯ̄rio ſenſu qꝛ exp̄ſſe ꝯcordat ꝛ ſi alr̄ diceret illa di
ſpoſitio nihil operaſ p quā gl. dicit ibi Raph. ꝯfūdi do
ctrinā Bar. in. d. l. oēs populi ꝛ Ja. bu. in. d. l. apud an
tiquos vbi

tiquos vbi dixit q nõ dʒ ſumi argumentũ a ɔ̃rio ſenſu ex
lege noua ad correctionẽ.l.antique ⁊ illã glo.reputauit
ſin.ad hoc Lodo.ro.in.l.ſi cũ dotẽ i pncipio.ff.ſolu.ma.
nulla facta mentione Repb.ſul.ſcđo illũ tex.inducit qꝛ
ñ ſolũ ɔſtitutio limitatiua iuris prout ẽ.d.c.lʒ ſʒ ẽt totali
ter eſt correctoria itroducta in fauorẽ anime ɔtinẽs i ſe
verũ ſignificatũ put ẽ dictũ.c.lʒ debet late itelligi ñ aũt
reſtrigi ⁊ dicit fore ſing.dictũ bar.i auct.ſacramẽta pu
berũ.C.ſi aduerſus ven.loqͥ fauore anime vbũ indicare
ibi poſitũ ⁊ cõprehẽdit actũ teſtãdi. ¶ Tu põdera qꝛ q̃
ad pcedẽtẽ reſpõſionẽ inq̃ſitũ dixi q potiuſ debebat ſup
flue vbũ p anima poſitum i.d.c.lʒ q̃ʒ iducere.l. antique
correctionẽ qꝛ bene reſpõſionẽ lʒ adhuc nõ vidiſſeʒ tra
didit pe.de anch.in.d.c.lʒ dicens dux eſſe dicere q ver
bum p anima ſuperflue ibi fuerit appoſitũ tamẽ durius
eſt ſʒ eum vt aſſumamus argumẽtũ a cõtrario ſenſu ad
correctionẽ iuris antiqui ⁊ iõ videſ verior illa reſpõſio
mea ⁊ cũ in ɔ̃rium allegat glo.in.d.l.nulla ɔiũcta auc.
diaconiſſa vbi induciſ correctio per argumentũ a ɔ̃rio
ſenſu quãdo lex noua nihil poteſt operi. Quia ad hoc rñ
deo q ſi bene .d.l.nulla nõ corrigit dictũ apoſtoli qꝛ cũ
apoſtolus ad Thymotheũ quinto vt refert glo.dixerit q
dyaconiſſa debet eẽ.lx.ãnoꝝ ⁊.d.l.nulla dicit q ſʒ apo
ſtolũ dʒ excedere.l.annos certe illa lex nõ corrigit dictũ
apoſtoli qꝛ in maiori ſumma ineſt minor.l.i.§.ſi.cũ ſi.ff.
de ver.ob. Ideo ex.d.auc.diaconiſſa nõ debet ſumi argu
mẽtũ a contrario ſenſu vt corrigat.l.quia q non debet
eẽ.iiij.annoꝝ nõ dicitur maior.xl. annis ⁊ per ɔñs non
debet ſumi argumẽtũ a ɔtrario ſenſu ad correctionẽ nã
per ſenſum ſubauditũ ⁊ impropriũ nõ inducetur legiʒ
correctio vt ẽ glo.ſin.in.c.cupiẽtes.§.q ſi pviginti de ele.
li.vi.⁊ per ɔñs ratio doctoris prefati nullo mõ obſtat.
¶ Reſpõdeo nunc ad primam rationẽ quã attulit.d.
bar.in.d.auc.ſacramẽta. Ibi eniʒ bar.voluit q dcã auc.
ſacramenta diſponens de cõtractu habeat locũ in quaſi
ɔtractu fauore anime mihi videſ dicẽdũ q circũſcripto
fauore idẽ erit in cõtractu vel quaſi ⁊ ad hoc allego ſtu
pẽdam glo.in.c.ſi.de for.cõpeten.que dicit q qs ſortiſ
foꝝ in loco quaſi cõtractus ⁊ hoc voluit Pe.de an.in.c.
romana.§.cõtrahentes de fo.cõpe.li.vi.⁊ allego Bar.
in.l.maior.ff.de acq.her.q voluit ſtatutũ ꝓhibitũ mulie
rẽ cõtrahere niſi interueniat certa ſolẽnitas ⁊ tale ſta
tutũ cõprehẽdit ẽt quaſi ɔ̃here de quo late dixit i.l.ma
tũ.§.i.ff.de acq.here.⁊ ibi pau.de ca.dicit hoc dictũ bar.
teneri i pratica ⁊ rurſus allego elegãtẽ gl.in cle.auditor
de reſcrip.que voluit q ius exorbitãs loquẽs de bñficio
debito hʒ locũ in beneficio quaſi debito facit ẽt gl.ſolẽ
nis i.l.nõ figura.ff.de ac.⁊ ob.q̃ dicit q appellatõe ɔ̃c⁹
nõ.ergo videſ neceſſe dicere vt dixit bar.q iſtud ẽ fauoſ
anime imo ceſſante fauore anime idẽ erit dicẽdũ i ɔ̃ctu
propter idẽtitatem rationis q aut fauore anime fiat ex
tẽſio vt ipſe doctor voluit alia erat ad ſuperos via ⁊ po
terat allegari ſin.dictũ Jo.an.in.d.c.ex tenore q ſi.ſi.le.
vbi dicit q illd .c.lʒ ſm goff.reſtringiſ ad ipedimẽtũ cõ
ſanguinitatis tñ ampliaſ ſʒ Jo.an.ad quodlibet aliud
ipedimẽtũ pp fauorẽ anime lʒ illud ſit penale qꝛ in his
que tẽdũt ad fauorẽ anime admittiſ extẽſio lʒ ſint pena
lia potuit ẽt allegare ſtupendũ dictũ Jo.an.in.c.i.§.i.de
homi.li.vi.vbi dicit q ille tex.loquẽs de principe hʒ lo
cũ i pncipe maximi grad⁹ lʒ ſit penalis moueſ qꝛ tẽdit
ad fauorẽ anime potuit ꝑfecto allegaſſe ſin.dictũ Jo.
cal.i.c.ſerieſ de teſtibus refert ſolẽnis doctor do.Abb.cõ
ſiculus me⁹ in.c.iurauit de ꝓbat.vbi voluit q diſpoſitio
c.ſeries loquẽs de mr̃monio hʒ locũ in ſpõſalibus qñ ſpõ
ſalia tẽdũt ad fauorẽ aie potuit allegaſſe elegãs dictum
bal.i.l.i.C.q ac.nõ poſ.vbi dr̃ q affinitaſ ſpũalis tra
hiſ ad iudicia tẽporalia fauore anime mõ ad rõnẽ ſuaʒ
rñdeo formaliter ipſe dicit q diſpoſitio.d.c.lʒ hʒ verum
ſignificatũ ⁊ proprium ſalua pace ſua dixeriʒ immo ha
bet ſignificatum equiuocũ vt dicit gl.in dicto .c. in indi

cijs de reg.iur.li.vi.⁊ iõ bal.in.c.i.§.done.in ti.q̃bꝫ ollʒ
ſe.po.ali.dixit q illud idicare erat verbũ cõmune ergo
ſeqͥtur q in dubio dʒ capi illud ſignificatũ per qđ ñ indu
catur correctio iuris antiq ar.c.cũ dilectus de ɔſuetudine
⁊ gl.in auct.ex teſtã.C.de colla.nec ob.cũ ipſe dicit q pp
fauorẽ aie vbũ indicare extendiſ ad teſtũ qꝛ circa hoc ac
currãt ɔſidera nã ſi filiuſfami.decedat ab iteſtato ſucce
dũt ſibi mr̃ pr̃ ⁊ fratres ⁊ ſorores in auc.ɔñs.C.ad tertu.
mõ ſi dicam⁹ patris ɔſenſum ſufficere vt filius teſteſ pro
aia ⁊ q fauoſ aie admittaſ iſta extẽſio certe iſtud erit i p
iudiciũ mr̃is fratris ⁊ ſororis vñ nõ dʒ faueri pie cãe i p
iudiciũ tertij facit.c.ex tenore de fo.cõpe.vbi dr̃ ſum⁹ pau
peribus in iuſticia debitores q alijs iniuſticiã nõ facia
m⁹ ⁊ p certo iſta ẽ rõ viua habẽs neruũ ergo nõ dʒ extẽ
di fauoſ pie cãe i preiudiciũ illoꝝ nec ɔſenſuſ pr̃is dʒ pa
rere p̃iudicium matri ſorori ⁊ ſimilibus ɔ̃ſũcte pſone ⁊ p
ɔñs rões prefate videt ſomnia. ¶ Tertio moueſ alia
rõe que ẽt fuit Fede.de ſe.dʒ exceptio declarat regulã in
caſib⁹ nõ exceptis ⁊ ẽt in illis regulã firmat.l.nã q liq
de.ff.de pe.lega.l.ɔ̃ſtitũ.§.idẽ rñdit.ff.de fun.inſtru. i auc.de
ſi alie.§.vt aũt mõ in.d.c.lʒ dicit q preter pr̃is ɔſenſaʒ fi
lijs indicare non põt niſi caſtrenſi peculio vl̃ quaſi exce
ptioñ. excipit ergo caſũ caſtrẽſis peculij qꝛ i his põt ipſe
filius nõdum inter viuos ɔ̃here ſed ẽt teſtari ergo regu
la que ex eodem ver.ſumiſ a ɔ̃rio ſenſu vl̃ q poſſit cũ pa
tris ɔſenſu cũ alio peculio p anima a dʒ ſilr̃ itelligi q̃ ad
actũ inter viuos ⁊ quo ad actũ teſti. ¶ Tu circa hoc ɔſi
dera q lʒ exceptio firmet regulã in caſibus hoc exceptiõ vt
in.d.l.nã qđ liqde quã.l.dicit eẽ ſing.do.meus Joã.de
imo.in repe.l.filio pterito.ff.de iniu.teſta.⁊ facit tex.i.l.
i.ff.de reg.iur.l.in his.ff.de ll.c.ij.de ɔiugio lepro.c.diſs
xxxij.q.vij.Dy.in rub.de regu.in.li.vi.bal.i.l.i.C.de ɔdi.
inde.tñ illam nõ ampliant vt ſub illa veniãt que ſui nã
nõ veniũt.l.naturali.§.vxori.ff.de vſufr.lega.⁊ ibi bar.
in.l.pediculiſ.§.idẽ cũ quereſ.ff.de au.⁊ ar.leg.c.in nr̃a in
ver.exceptiones armis ⁊ equis de ſepul.⁊ ibi p do.An.in
.l.lucius.§.ſi pluribus.ff.ad trebel.quẽ tex.ad hoc repu
tauit meliorẽ de corpe iuriſ Ang.in.l.i.ff.de reg.iur.lʒ g̃
exceptio firmet regulã nõ tñ illã ãpliat mõ rl̃a eſt q fili
a ussa.põt donare cã mortis ᵃ de ɔſenſu pr̃is ⁊ nõ teſtari vt
dictũ ẽ lʒ g̃ iſta exceptio de caſtrẽſi.vl̃ quaſi vt pter ɔſenſũ
firmet rl̃aʒ pr̃is poſſet donare nõ tñ ãpliat regulã ad te
ſtandũ ex eo qꝛ ex tali ampliatione oriſ correctio iuris
antiq. Item lʒ exceptio firmet regula tñ hoc ꝓcedit niſi
oriaſ contrarius iuri intellectus vt.d.l.ij.C.de ɔdi.inſer.
ſed ſi exceptio de caſtrenſi vel quaſi firmet regulaʒ q in
alio peculio poſſet teſtari p anima cũ cõſenſu pr̃is ſequi
tur ɔ̃rius iuri intellectus vt patet in legibus allegatis g̃
facit etiam vbicũqꝫ excep tio hʒ duo capita vnũ p qđ in
ducitur correctio legis antique aliud per qđ reduciſ ad
cõcordiaʒ debemus ſumere illud p qđ reduciſ ad ɔcor
diã.l.ſi ſeruũ.C.de noxa.c.cũ dilectus de cõſue.ſʒ illa ex
ceptio caſtrenſis peculij vel quaſi põt itelligi p viã ɔ̃c⁹
vl̃ donationis ⁊ per viã teſtamẽti ſeqͥtur q capietur per
viã donationis vt reducat regulã ad ɔcordiã.l.antique
16 ¶ Ultimo allegat q vnum determinãs adiectũ poſt
plura determinabilia dʒ ea pariter ⁊ vniformiter deter
miare.l.iã hoc iure cũ ſi.ff.de vul.⁊ pu.g̃ ſi vbũ indicare
determinat exceptionẽ caſtren.pecul.vl̃ quaſi ẽt quo ad
actũ teſtandi de eadẽ forma eadẽqꝫ pietate regulariter
in alio peculio loquenteʒ debet ibidẽ determinare ſum
ptuʒ a ɔ̃rio ſenſu ⁊ ex his cõcludit filiumfa.teſtari poſſe
p anima in bonis aduẽticijs patris accedẽte conſenſu.
Tu rñde ad hãc vltimã rõnẽ q vbũ indicare ibi poſitũ
poniſ p donare cã mortis qꝛ ex quo eſt equiuocum ca
pitur vtrũ corrigat. Item iſta ratio ſua ꝓcedit quãdo re
cte põt determinare vnũquodqꝫ equaliſ ex quo agiſ de
p̃iudicio matris fratrũ ⁊ ſoroꝝ qui ſucceſſerũt ab iteſta
to ergo iuſ dicaſ qđ equaliter determinat quo ad actũ do
nandi cauſa mortis ſed bal.i.d.l.i.§.ſi filius de le.iij.ſim

ᵃ ¶ Cã mortis vide ad hoc.d. Alex.de imol.i l.ſi cũ filius.§. ſi do.ff.de do.⁊ Bar.i.l.tã his §.filius de do. cã mortis.

pſr dicit ꝙ filius pōt teſtari de licētia p̄ris ad pias cau/
ſas allegat ad hoc.d.c.lȝ ɛ ideo Bal. in lectura.l.i.C.ꝺ
ſac.ſan.ecc.dicit ſpeciale eſſe vt filius teſteť ad pias cās
de conſenſu patris allegat.d.c.licet ɛ idem Bal. in.l.ſe
ninȝ in ſi.verbis.C.q teſta.fa.poſ.dicit ꝙ de iure canoni
co teſtari pōt filiuſfa.de ɔſenſu patris ad pias cauſas al
legat ad hoc Bart.in.d.l.qui in poteſtate alĺat ēt rōnē
qꝛ q̄ ſpū dei aguntur non ſunt ſub lege ɛ ad hoc alĺat.d.c.
licet. Tu ɔſidera qꝛ mirꝫ eſt ꝙ Bal.ita expedite allegat
d.c.lȝ ad hoc cū ille tex.ſit ad hoc dubi⁹ ɛ turbauit ſpūs
maiorꝫ nr̄orꝫ nec ēt ille tex.ꝓbat ꝙ illa q̄ ſpiritu dei agū
tur nō ſunt ſub lege ſed potuit allegaſſe.c.due ſunt leges
xviij.q.ij.ɛ.c.lȝ ꝺ reg.ɛ glorioſum ap̄lm ad galath.c.v.
ɛ Bar.in repe.l.i.C.de ſac.ſan.ecc.ɛ ēt potuit allegaſſe
illud ꝙ ſcribiť in cle.ad noſtrꝫ de her.in qua dr̄ vbi ſpūs
dei eſt ibi libertas cū ergo ſpū dei moueať fili⁹ ad teſtā/
dum ad pias cās ergo talis diſpō non eſt ſub lege qꝛ ad
iſta pōt rn̄deri primo Bal.ſeipſum ꝑcutit cū ligone ſuo
ipſe dicit ꝙ reqriť cōſenſus p̄ris ɛ certū eſt ꝙ ɔſenſus re
qriť ex diſpōne legis quare ergo ipſe dicit ꝙ que ſpū dei
aguntur nō ſunt ſub lege nā ſꝫm iſtā auctoritatē nō erat ne
ceſſe īteruenire ɔſenſus p̄ris qn̄ filius teſtať ad pias cās
itē ad illā auctoritatē rn̄deri pōt ꝙ que ſpiritu dei agun
tur nō ſunt ſub lege iniqua ita expoſuit magr̄ ſn̄iaꝝ illā
auctoritatē ad galath.v.c.itē ītelligiť ꝙ nō ſūt ſub lege
ɛ ſic nō ſunt liberi qꝛ ītelligiť de lege peccati iō vbi ſpūs
dei eſt ibi eſt libertas qn̄ ſunt liberi a ſeruitute peccati vn̄
nō ſunt liberi a ſeruitute qꝛ quātumcunqꝫ ꝑfecti ſūt aſtri
cti vel p̄latis eccle.vel ꝑncipibus tpalibus facit gl.ſin.in
cle.ad noſtrū de her.ɛ ꝙ voluit Inn.in.c.paſtoralis de
offi.ord.nā hō mortalē vitā agēs non pōt obtinere oēm
ſtatū ꝑfectionis vt abſoluať a p̄ceptis ecc.iō ſemp rema
net obedientia inferioris ad ſupiorē vnde paul⁹ apoſto
lus licet ꝑfectiſſim⁹ fuiſſet tn̄ per ieiuniū ɛ exercitiū caſti
gabat corpus ſuū ɛ p ɔn̄s tales ſunt de lege iuſta ɛ ſcā
ɛ rōnabili ſꝫm eundē Bal.in repet.d.l.i.C.de ſacroſan.
eccl.in.vij.col.ver.iuxta hoc q̄ro ſcīdēter vbi dicit ꝙ nō
eſt bona ratio in relictis ad pias cās valet diſpō capta-
toria ergo filiuſfa.poterit teſtari ad pias cās ꝺ ɔſenſu pa
tris nā illa eſt voluntas captatoria in qua teſtātor exꝑmit
animi ſui motū.l.clemēs p̄ronus.§.ſi.ff.ꝺ he.inſti.ſed illa
eſt diſpō captatoria in qua ſubſtantia diſpōnis ɔferť ad
ſecretū aliene volūtatis.l.captatorias.ff.de her.inſti.cum
igiť ɔſenſus p̄ris interueniat de p̄ſenti ɛ pure ideo p̄di/
cta nō ꝓcedūt nec ēt illatio.d.c.cū tibi ꝓcedit qꝛ conclu
dit ſi filiuſfa.teſteť ad pias cās ſub hac forma ſi p̄ri meo
placuerit ꝙ valeat ēt ſi pr̄ poſtea cōſentit ꝙ dicit eē fal/
ſum nā vbi ɔſenſus p̄ris reqriť ad ordinatōm act⁹ nihil
opať ɔſenſus ſubſequēs ꝙ dicit ꝓbari ex eo qđ no.Inn.
ɛ eius ſequaces.in.c.ɔſuetudines de cōſu.ɛ i.c.i.de reb.
ecc.non alie.li.vi.nā iſte ɔſenſus ē auctorizabilis ad pſo
nā iō nō pōt īteruenire ſeoſum alĺat qđ no.in.l.ſi.§.ne-
ceſſitate.C.de bo.q lib.nec ē p̄ciſe verꝫ ꝙ.d.c.cū tibi ꝓbet
valere diſpoſitionē captatoriā ad pias cās nam qn̄ ſub-
ſtantia diſpoſitionis non pēdet ex arbitrio tertij ſed me-
ra electio pſonaꝝ talis diſpō nō eſt captatoria.l.vtrum
§.cum qdam.ff.de re.du.ſic eſt in.d.c cum tibi nam ibi
cōmiſſarius nō habet in ptāte imo cogeť p̄ciſe diſtribue
re ſed non habet in ptāte cui diſtribuat ɛ qualr̄ ſicut ſi te
ſtator expreſſe diceret relinquo paupibus ſi titius volet
nō valet diſpō qꝛ an ɛ cui ɛ ſic tota ſubſtātia diſpoſitio/
nis eſt colligata in volūtate alterius ɛ refert hoc tenere
Cy.in.l.captatorias.C.de teſta.mili.ɛ ſubdit ꝙ ille do
ctor peſſime i oibus dixit loqtur tn̄ de Bar.ɛ ꝓ certe ſa
tis iprudenter oblogť de doctore tā ſupremo ipſe ꝟo di/
cit ꝙ rō eſt qꝛ cenſeť actus ɛ volūtas vnius ɛ nō pluriū
ɛ p hoc patet qꝛ aliud in teſtō aliud in donatiōe cā mor
tis ɛ loqtur de iure ciuili ɛ patet rn̄ſio ſcđm eum qꝛ do-
natio cā mortis eſt actus pluriū pſonarum ɛ non repu/
gnat ſi interueniat ɔſenſus pluriū ɛ ex hoc dicit patere

a ℭ Sub lege. Adde.d.Alex. de imol.in ɔſi. lxxxvi.in.iiij p t. qđ ad h ap plicare poteris ɛ facit.c.rele- tū.j.de teſta.

rn̄ſum ꝙ nō valet diſpō captatoriā ɛ eſt alia rō vꝫ ꝙ ac
tus morientis nō pōt pēdere ex ɔſenſu viuētis nec vnus
actus pōt ampliare actū viuētis ɛ moriētis nā nō eſſet
mera vltia voluntas.l.ſi.ff.cōis p̄di. Ita formalr̄ reſidet
bal.in repet.d.l.i.C.de ſac.ſan.ec. Tu ꝟo an̄ oia pōdera
ꝙ inq̄ſtū bal.vult ꝙ ſi filiuſfa.teſteť de ɔſenſu p̄ris ꝙ ta
lis volūtas nō eſt captatoria ɛ ita tollit fundamentum
Bart.re ꝺa ꝫ cū alĺo gl.formalr̄ in.l.ſeniū.C.q teſta.fa.
poſ. In ſcđa rōne q̄ dicit ꝙ filiuſfa.nō poſſit teſtari etiaȝ
de volūtate p̄ris ɛ reddit rōnē qꝛ iſtitutio non pōt pēde
re ex alieno arbitrio ɛ ad h alĺat.d.l.inſtō.ff.de he.inſti.
idē voluit gl.inſti.qbus pmi.ē fa.teſta.in ꝟ.pmiſerit i pn̄.
inq̄ſtū alĺat.d.l.inſtō idē ſentit gl.in.l.qui in ptāte.ff.de
teſta.ecce nūc qualr̄ ſentit ꝙ erit volūtas captatoria ſi
filiuſfa.teſteť de volūtate p̄ris ɛ pōt eſſe rō formalis qꝛ
ſatis ɔferť ſubſtantia volūtatis in ſecretū aliene volūta/
tis ſi validitas iſtōnis pēdet ex ɔſenſu p̄ris ɛ pōderādo
ſubtilr̄ tex.in.d.l.illa inſtitutio in ver.nā ſatis ɔſtāter ve
teres hereuerūt teſtamētoꝝ iura p ſe firma eē ex quo tex.
colligo ꝙ ēt dr̄ voluntas captatoria qn̄ teſtm̄ non reci
pit firmitatē per ſe ſed illā recipit ex aliena volūtate ſed
in iſto caſu teſtm̄ reciperet firmitatē ex ɔſenſu p̄ris ergo
dr̄ voluntas captatoria q̄ nō recipit firmitatē ex ſe ſed ex
altera voluntate iſtud aſſumptū ꝓbať in.d.l.illa inſtitu
tio in ver.nā ſatis ɔſtanter ſed iſtud teſtm̄ ē hmōi vt ex
ſe patet ergo ɛ per ɔn̄s nō meretur Bart.reprehendi in
ratione ſua a Bal. ℭ Poſſet tn̄ ideo Bal.morderi ali
ter ɛ hoc modo nā ſi fiat diſcurſus per oia iura loquētia
de voluntate captatoria loquuntur qn̄ perſona eſt habilis
ad teſtandū ſcđm ſubſtantiā ſue diſpoſitiōis quis ponit
in ſecretū aliene voluntatis ſed in caſu noſtro datur ha/
bilitas teſtandi in filiofa.vt in.d.l.qui in ptāte ɛ in.d.l.
ſenium ergo impoſſibile eſt dicere voluntatē captatoriā
qn̄ filius teſtatur p̄re pmittente ɛ iſta rn̄ſio mea eſt noua
ɛ habet neruū contra doctrinā ɛ rōnem Bart.ɛ cōtra
gl.d.l.ſenium ɛ ſimiles a me ſuperius adductas quin/
mo de vno vehemēter admiror qđ voluit Bart.ɛ eius
ſequaces dū voluerūt ꝙ ea que ſpiritu dei aguntur nō ſūt
ſub lege[a] ex quo ſequiť ꝙ ſi aſſumptū eoꝝ eſt verꝫ ꝙ filiuſ
fa.poterit teſtari ad pias cās ſine ɔſenſu p̄ris nam cū cō
ſenſus p̄ruus ſit de lege poſitiua vt in.d.c.licet ꝺ ſepul.li.
vi.ad quid ergo dicunt requiri conſenſum paternū ɛ ꝓ
certo ſatis iprudenter loqueretur ɛ probo ratione dēmō
ſtrabili videlicet in his que agitanť iudicio eccle.nō attē
ditur p̄ris poteſtas iſte eſt caſus i.c.ſi de iudi.li.vi.ſed re
licta ad pias cauſas regulantur in iudicio eccleſiaſtico
caſus eſt ſing.in.l.hereditas.ff.de peti.here.ergo ſeqtur
ꝙ in talibus relictis non curať de ɔſenſu p̄ris ex quo iſte
ro ꝙ eoipſo ꝙ ɔcludūt filiūfa.teſtari poſſe ad pias cās
videnť ɔcludere non reqri conſenſum patris ɛ ſi dixerit
qſpiam ꝙ contra hanc doctrinam caſus eſt in.d.c.licet
in verſ.preter aſſenſum patris ad hoc rn̄deo ꝙ non pōt
ſumi argumētū a ɔ̄rio ſenſu ex illo tex.vt ex inferius di/
cēdis apparebit.itē ſentit Bal.ꝙ cōſenſus p̄ris debet in
teruenire cū ipſo actu teſtandi eo caſu quo teſtari poſſet
in ɔſenſu p̄ris ego miror de Bald.q i mediū nō adduxit
Cy.in.l.ſeniū dubitantē an ſi fili⁹ donauit cā mortiſ ɛ ex
poſtfacto pr̄ ratificauit valeat donatio nō dcidit ſed ſub
dubio reliqt ſed Bal.in.d.l.i.ſentit ꝙ debet īteruenire i
ipo actu ego pōdero ꝙ Bal.peſſime loqť nā.l.tā is.§.ſi
liuſfa.ff.de do.ca.mor.vtiť hoc verbo p̄re pmittente ɛ eo
dē ver.vtiť tex.in.d.l.q in ptāte.ff.de teſta.ɛ inſti.qui per
mi.ē fa.teſta.in ver.pmiſerit ɛ ſic iura nō loquunť de per
miſſione quo caſu pmiſſio eſt quedā licētia ɛ debet p̄ce/
dere actū.vt i.c.cū venerabilis.in ver.licētia petita ꝺ cō
ſue.ɛ plene per Bar.i.l.ſi qs mihi bona.§.iuſſus.ff.ꝺ ac
q.here.ergo ſequiť ꝙ iſte cōſenſus dꝫ p̄cedere actū teſtā
di ɛ p ɔn̄s nō eſt ɔſenſus ſimplr̄ poſſet morderi doctri-
na Bal.p elegātē gl.in.c.edoceri de reſcri.que voluit ꝙ
vbi actus reqrit cōſenſum alicui⁹ ſufficit ꝙ īteruenlat ex
poſtfacto

poſtfacto ꝛ ꝑ ꝯñs dicēdū ꝙ ante ipſuʒ actū teſtādi requiritur ꝯſenſus pr̄is ꝛ re vera ē q̄dā ꝑmiſſio ꝙ oſtēdo rōne viua vbicūqʒ requirit̄ ꝯſenſus ad reītegrādā ꝑſonā alicuius requirit̄ ꝯſenſus interuenire ab initio iſta eſt doctrina bar.i.l.fi.§.neceſſitate.C.de bo.q̄ lib. ſed filiuſ.fa.nō eſt integer homo ad teſtādū vt in.d.l.q i poteſtate ergo eo caſu quo requirit̄ ꝯſenſus patris i teſtādo oportet ꝙ ꝑcedat actus teſtādi nā ante omnia legitimāda ē perſona.l.ſi queramus.ff.de teſta.l.libe. captus.C.ꝺ pe.here.c.i.ꝺ accu.c.querēdū.ij.q.vij. ¶ Sʒ idē bal.in.d.l.q in poteſtate tenuit ſimplicit̄ filiūfa.de ꝯſenſu patris teſtari poſſe ad pias cās ꝛ idē voluit ibi Ang. ꝛ idē voluit i.d.l.ſeniū Raph.ful.tamē tenuit ꝯtrariū ibi ꝛ nihil noui adducit Lo.ro.i.d.l.ſeniū tenuit ꝙ poſſit teſtari ꝛ idē voluit i.d.l.taʒ his.§.filiuſfa.ꝛ plenius ħ voluit i repe.dicte auct.ſimiliter vt iam ſupius retuli ſed do.meus Jo.de imo. in.d.l.tam his.§.filiuſfa.dicit qꝺ licet ceſſet illa ratio ꝙ pōt pendere ex alieno arbitrio volūtas captatoria non tñ ceſſat illa ratio ꝙ filiuſfa.nō cenſet̄ integra ꝑſona nec pater poteſt eū reintegrare ad actū teſtādi ꝛ remittit ſe ad dicta ſua in.d.l.qui in prāte ibi vero tenet ꝙ nō pōt teſtari ꝛ dicit hanc opinionē veriorem eſſe ꝺ iure ſed ꝯtria opinio eſt equior ſed ipſemet in.c.ij.ſ.eo. tangit iſtam queſtionē ꝛ refert Pe.de anch.ibi tangentē ꝛ referentem bal.in repet.d.l.i.C.de ſacroſan.eccl.ꝛ tenet ꝙ nō pōt teſtari ꝛ mouetur nā ſi auctoritas tutoris ñ extendit ſe ad hunc caſuʒ ergo multominus ſe extendit auctoritas patris allegat ꝙ no.in.l.ꝙ ſi infanti.C.ꝺ iur.ꝺli.ꝛ in.l.aurelio.§.Gayus.ff.de lib.leg.ꝛ ita reſidet.d.Pet.ꝺ anc.ibi ſed Jo.ꝺimo.ibi ſeqt̄ opi.Bar.vt veriorē ꝑ tex.d.c.iʒ a cōtrario ſenſu ꝛ ad rationē bal.reſpōdet ꝙ pupillus nō pōt teſtari qꝛ non hʒ integrum iudicium.l.fi.C.de teſta.mi.ꝛ in actu teſtandi auctoritas nihil hʒ operari per id qꝺ habet̄ in.d.§.Gayus ſʒ filiuſfa.habet plenum iudiciū quo ad actū teſtandi qꝛ adultus ſui iuris teſtari poterit.l.qua etate.ff.de teſta.ideo nimiꝝ ſi exiſtēs in ꝑtāte patris poterit teſtari ad pias cās pr̄e ꝯſentiēte ꝛ ad.d.l.penul.ꝛ fi.C.qui teſta.fa.poſ.reſpōdet ꝙ limitat̄ in teſtamēto ad pias cās ꝛ ſic in hoc paſſu Jo.de imo.ē ſibi cōtrarius ꝛ inquātū ipſe facit differentiam i adulto ꝛ pupillo quo ad actū vltime volūtatis potuiſſet allare caſuʒ ſing.in.l.i.in prin.ff.ꝺ tu.ꝛ ra.diſtra.vbi dicit ꝙ pupillus nō pōt donare cauſa mortis etiaʒ cū auctoritate tutoris qꝛ teſtari nō pōt ſed adultus cū ꝯſenſu pr̄is dōare pōt cā mortis i.d.l.tā iā.§.filiuſfa.ḡ ſeqt̄ ꝙ ſicͤ i actu vltie volūtatis dꝯfectus etatis q̄libʒ ipedit teſtamēti factio nē ita impedit donatōeʒ cā mortis ſecus vbi nō ē ꝺfectuſ etatis qꝛ lʒ ipediat̄ teſtamēti factio nō tñ ipedit̄ donatio cā mortis ꝛ illū tex.d.l.i.allat ꝑ ſin. Jo.ꝺ imo.i.l.ſciēdū.ff.de le.i. ¶ Sʒ.d.Ricar.ꝺ ſali.i ſua elegāti repetitōe.l.i.C.ꝺ ſacroſan.ec.in qua ꝑ viribꝰ conatus ē reprehēdere omnia pene dicta bar.que ipſe bar.poſuit in ſtupēda repe.quā fecit ad.d.l.i.ꝛ mouet̄ ibi Ricar.qꝛ teſtari ē publici iuris allegat.l.teſtamēti factio.ff.ꝺ teſta.Sed i his q̄ ſūt publici iuris patria poteſtas ñ repugnat allat̄ no.in.d.l.ſeniū ꝛ ꝙ ibi voluit Ja.bu.ꝛ allegat no.ꝑ Cy.in.l.fi.C.q teſta.fa.poſ.Sed re vera iſta ratio fuit gl.i.d.l.ſeniuʒ ꝛ nō fuit ſua ꝛ pōdera quia iſta ratio nō videtur ſufficiēs de mente ipſius glo.ꝛ hoc colligo ex iſto videlʒ ꝙ gloſ.nō fuit cōtēta illa rōne ſed tranſiuit ad aliā ideo reputauit eā inſufficientē ꝛ qꝺ ſit iſufficiens demōſtro ad oculū hoc modo nam inquātum.d.l.teſtamēti factio dicit ꝙ ē publici iuris expōit̄ ideſt iuris cōmunis ita exponit illā.l.i.Cy.i.d.l.ſeniū tūc arguo ſic iudicia ſūt publici iuris ꝛ cōis iuris.l.cū ꝑtor.ff.de iud.c.ſiſcitatꝰ ꝺ reſcri.ſʒ cōſenſus pr̄is reintegrat ꝑſonā filij ad iudicia vt.l.fi.§.neceſſitate.C.ꝺ bo.que lib.ergo rō Ricar.ꝛ ſequatiū laborat febre incurabili ꝛ ꝯfūdit̄ ꝑ hāc rōnē meā ſubdit poſtea Ricar.iꝺ in filiofa.ſiue vſufructꝰ acqrat̄ pr̄i ſiue nō cōcludit hoc mō.l.pen.ꝛ.l.fi.C.qui teſta.fa.poſ.ſiue rūt Juſti. vt ex tenore eaꝝ ꝛ ex ꝑmā gl.d.l.pe.appʒ ꝙ iuſtinianus ꝑ multa tp̄a fuit poſt Cōſtātinū vt ꝑbat̄ i auc.ꝺ ñ alie.i prin.ſed.l.i.C.ꝺ ſacroſa.ecc.fuit Cōſtātini ſed Juſti.poſt.d.l.i.ſiue peculiū aduentitiū queraſ pr̄i q̄ ad vſūfructū ſiue nō ꝑhibuit oīs filiūfa.teſtari ꝛ iuſſit ꝑ oēs leges antiquas que ꝑhibent filiūfa.teſtari debere ſeruari excipit tātūmodo in caſtrenſi vl̄ quaſi vñ ſi ꝑ.d.l.i. aliq̄ mō diſpēſaret̄ in aduētitio peculio poſſet teſtari ſiue cū cōſenſu pr̄is ſiue ñ expeditū ē in hoc articu.d.l.i.eſſe correctā per Juſtinia.ꝑ.d.l.penul.ꝛ fi.in q̄bus dicit eē aduertēdū ꝙ iuſtinianus notāter excludit oēm modū teſtādi in filiofa.ſiue fuerit ad pias cās ſiue nō ꝛ ad hoc ponderat tex.ibi iquātū dicit nullo ēt mō ꝑmittimꝰ ꝛ c. Jnſuꝑ dicit ꝑ oīa ꝛ q oīa dicit nihil excludit ātiq̄s leges ſeruari itē i.d.l.fi.vbi Juſtinianus v̄bis taxatiuis vʒ caſtrēſi vel quaſi habeat licētiā tm̄mō vltimas condere volūtates ceſſabit ḡ extenſio ad aliū caſum vt ꝑbat̄ in.l.i.ꝛ ibi ꝑ Cy.C.ꝺ pac.ꝛ in.l.iubemus ad trebe.Planū ē ergo eē ꝯ determinationē bar.ꝛ ita reſidet.d.Ricar.i ꝑfata ſua elegāti repe.ſʒ rōnes iſte nō ſtringūt ꝛ nego.l.i.eē correctaʒ ꝑmo correctio nō ꝑſumit̄ niſi expſſe ꝺ ea appareret i.l.tex.allego meliorē de corpore iuris in.l.i.ꝺ.ſpāſr.C.ꝺ indi.vid.tol.ꝛ facit.l.ſancimꝰ.C.ꝺ teſta.l.ꝑcipimꝰ.C.de app.c.cōſtitutionē ꝺ regul.li. vi.ſed nihil ſpeciale ē i d.l.pe.ꝛ fi.ꝙ corrigat.d.l.i.ergo ſtabimus iuri ñ correcto.vel ſecūdo rñderi pōt hoc mō nā.l.i.loqt̄ur i relictis factis ad pias cās ſeu factis eccleſijs ꝛ pijs locis ſʒ.l.fi.ꝛ penul.loqt̄ur ſimpliciter ergo nō ē vꝝ ſi limitēt̄ ꝛ reſtringātur ꝑ.d.l.i.nā leges poſteriores itelligūtur ſʒ priores leges.l.nā ꝛ poſteriores.ff.ꝺ.ll.ꝛ qꝺ ibi voluit glo.guil.de cu.ꝛ poſt eū Bar.ꝛ idē Bar.in.l.i.§.viʒ.ff.ꝙ vi aut clam ꝛ bal.in.l.maximū viciū.C.ꝺ lib.prete.ꝛ Pe.de anc.in.c.ſtatutū.§.cū aūt de reſcri.li.vi.vel ꝛ tertio rñderi pōt hoc mō nā lex non adaptat̄ ad impoſſibileᵃ ipſi ſtatuēti.c.tua de deci.c.a nobis de ſen.ex. Joan.mo.i.c.vt animaꝝ ꝺ ꝯſti.li.vi.do.Ant.in.c. eccle. co.ti.ꝛ i.c.qꝺ clericis ꝺ fo.cōpe.Bal.in.l.fi.§.ꝯputatōe.C.de iur.deli.ſʒ lex iperialis diſponēs i fauorē ꝛ priuilegiū eccle.cēſet̄ approbata ꝛ ꝯfirmata a papa ita pulchre voluit hoſti.i c.fi.ꝺ ſolu.ꝛ refert.d.Domi.i.c.lege.x.di. cū ergo ꝑ ꝯfirmatōem ꝛ approbationē videat̄ fcā lex papat̄ ſeqt̄ur ꝙ iꝑator ſtatuēdo gnālit̄ i.d.l.pe.ꝛ fi.ñ vr̄ ꝺrogaſſe.d.l.i.qꝛ ſi expſſe h facē voluiſſet ñ potuiſſʒ iſtꝺ ē ſin.ꝛ ꝑegrinū dictū Jnn.in.c.nouit ꝺ iudi.ꝛ facit elegās tex.i.l. priuilegia.C.de ſacroſan.ecc.ergo falſuʒ eſt dicere ꝙ Juſtinianus correxerit.d.l.i.ꝛ pro certo ē ſicophanta dignū allegare illꝺ ꝙ dixit Ricar.nec ēt ob.cū dixit ꝙ.d.l.pe.ꝛ fi.loquūtur taxatiue quādo excipiūt caſtrenſe peculiū vel quaſi nā exceptio facta ꝑ verba preciſa ꝛ taxatiua extendit̄ ad ſimilem exceptionē habētē eandē rationē vel maiorē tex.ē melior de iure canonico in.c.cū dilecta ꝺ ꝯfir.vti.vel inuti.ꝛ tex.ē melior de iure ciuili.in.l.his ſolis cōſācta gl.C.ꝺ reuo.do.ꝛ in.l. obſet̄.C.ꝺ predi.mino.vñ ſi filiuſfa.pōt teſtari caſtrenſe vl̄ quaſi videt̄ ꝙ multofortius poterit teſtari in pia cauſa cū ꝯſenſu pr̄is ar.c.relatū.ſ.eo.cū agat̄ de releuatione aīe a peccatis iuxta illud ꝙ ꝑclare ſcribitur apud pacientiſſimū Job.in prin. pellē inquit ꝑ pelle ꝛ oīa que habet homo dat ꝑ aīa ſua itē iſta argumentatio Ricar.ꝑcederet ꝺ iur̄ ciuili ſed de iure canonico ꝯfundit̄ ꝑ tex.d.c.lʒ itē mirꝝ ē ꝙ ñ allegauerit ſin.tex.i.l.generali.C.de ſacroſa.ec.vbi ē caſus formalis ꝙ teſtm̄ ad pias cās debet eē validū iuris ſolēnitate vñ ſi verū ē dicere ꝙ.d.l.i. derogauerit ſolēnitati iuris videt̄ ei derogatū ꝑ.d.l.i.itē inquātū dicit ꝙ.d.l.i.loqtur diſpenſatiue in filiofa.eſt diuinare ad illā.l.i.ꝛ ꝑ ꝯñs reuerentia tanti doctoris ſalua dixerim defecit in ſuo ſalutari ſʒ Jo.an.in.c.ſi pater.ſ.e.li.vi. itelligit.d.c.lʒ i vltima volūtate que nō ē teſtamētū ꝛ idem tenuit ibi ꝯeꝯe.ꝛ eos ſequitur Jo.de fantu.ibi ꝛ ad gl.d.c.licet reſpōdēt reſtrigēdo eaʒ ad donationē cauſa mortis ꝑ certo ſtud

ᵃ ¶ Jmpoſſibile. Adde.d.car.d.i cle.i.§.i.q.vitꝺ ſequeſt.poſ.ꝛ fruc.ad aptatur tñ ſēpꝰ ad ea q̄ raro accidūt cle.ꝯtingit i ꝑn.ꝛ ibi idē.d.car.ꝺ religi.domi.

eſt male dictū quia donatio cā mortis magis accedit cō
tractui quā vltime volūtati vt eſt glo.ſin.in.l.ij.ff.de do.
preal le.ergo.ſi.d.c.licet loquiſ de vltima voluntate ſi lo
quiſ de donatione cā mortis aliter illud v̄bum ꝓ anima
ibi poſitū eſſet ſuper fluo appoſitum ꝙ nō ē dicēdū nam
ſillaba nō debet apponi ſupfluo in lege vt ē glo.ſing.i.l.
i.ff.ꝙ me.cauſa facit gl.in.c.ſi romanoꝝ.xix.di.l.ſi quan
do.ff.de le.i.cū ſi.ſubdit Jo.de ſantu.in.d.c.lȝ nō ob.in
quit ſi diciſ ꝙ ſit ſpeciale cū relinquiſ pro anima qꝛ ſi iſtō
eēt verū idē d̄beret dici eadē ratōe de teſtō ꝙ tñ Jo. an.
⁊ ſenȝe.negāt ita dicit Joan.d̄ ſantu. ❡ Tu reſpōde ꝙ
imo idē ē in teſtamēto vt ipſemet Jo.an.voluit i ſua gl.
magiſtra in.d.c.lȝ ⁊ ſi mihi diceſ ꝙ ipſe mutauit opinio
nē in nouella i.d.c.ī pſ reſpōdeo ꝙ mutauit opinionē ī
deterius nec ē mirꝫ qꝛ pp diuerſa fantaſmata vt inquit
philoſophus quotidie in nobis generanſ diuer ſe itell
ctiones ita pulchre dixit bal.in.l.i.C.d̄ his q añ ap.hab.
⁊ ꝙ idē ſit in teſtō apparebit ex inductōe noua q̄ȝ ad.d.
c.liceȝ ieſu xp̄o medio dabo ſed Fede.d̄ ſeñ.ꝯſi.cclxxxiiij.
dicit ꝙ ſi vr̄ ꝙ filiuſſa.poſſit cū patris ꝯſenſu in teſtō vel
codicillis relinquere nec oȝ ſumi argumētū a ꝯrio ſenſu
illi⁹.c.licet cōtra iura vt no.in.c.publicato d̄ elec.⁊ ita i
telligit dictū io.an.ad.d.c.lȝ. ❡ Tu pōdera qꝛ ſi.d.c.lȝ
loqtur ſuperfluo niſi acciperemus argu. a cōtrario ſenſu
ꝯ iura ñ eē capiendū argumētū a ꝯrio ſenſu certe ſic vt i
fert⁹ oſtēdam ⁊ dicat mihi ꝯ que iura erit illud argu. a
ꝯrio ſenſu certe cōtra nulla iura qꝛ nullū ius expſſū ha
bem⁹ ꝙ filiuſſa.nō poſſit de cōſenſu patris teſtari ad pi
as cās ſed ipſe dicit ꝙ ſi volumus inherere tex.d.l.talis
.§.filius nō ſolū poterit donare cauſa mortis ꝓ anima d̄
patris cōſenſu ſed etiā ꝓ alia ⁊ ſic ſi tex.d.c.lȝ de illa do
natione intellexiſſet fruſtra dixiſſȝ ꝓ anima ⁊ dicit crede
re ꝙ ſimplicitas canoniſtaꝝ nō curaret d̄ hac ſubtilitate
qꝛ illō ꝙ fit ꝓ anima diciſ fieri ad pias cās vt ē glo.ſin.
in.l.ſi quis titio.ff.d̄ leg.ij.ſed in relictis ad pias cās ceſ
ſant iſte ſubtilitates legales ⁊ i eis ſunt multa ſpecialia
vt in.c.cū tibi ⁊.c.relatū ⁊.c.cū eſſes de teſta.ergo pote
rit d̄ cōſenſu patris legare vł teſtari ꝓ anima ad h̄ allꝫ
d.c.lȝ qꝛ nō ſine cā dixit ille tex.ꝓ anima indicare qd̄ v̄
bū fruſtra fuiſſet additū ⁊ ſic generalr̄ loquutus ē nō āt
dixit cā mortis donare ad hoc ēt allꝫ qꝛ cōiter tex.legal
nō ꝯſueuerūt eē obſcuri in eoꝝ itellectu ⁊ ita reſidȝ in eo
ꝯſilio ſed pro certo volēs tenere ꝯtrariū poſſet defēdi a
dicto Fede.lȝ enim canoniſte nō curāt de ſubtilitate itel
a ligiſ quādo ē pnicioſa ⁎ vt no.in.c.dilecti de iudi.ſȝ quā
do ē ſubtilitas cōmēdabilis tūc ſecus ſed iſta ſubtilitas
ē huiuſmodi vt ille teſteſ ad pias cās cui cōpetit ius te
ſtādi ⁊ ē habilis ad teſtādū vt.l.ſi queramus.ff.d̄ teſta.ſȝ
filiuſſa.nō ē habilis ad teſtādū vt.d.l.q in ptāte cum ſi.ḡ
nec ob.cū dicit ꝙ ſunt multa ſpālia i relictis ad piaſ cāſ
ꝙ rñdeo ꝙ ſunt expreſſa in iure vnde ſi iſtō nō eſt expſ
ſum in iure nō ſequiſ ergo iſtud ē ſpeciale in teſtamento
ad pias cās qꝛ relinquetur ſub diſpoſitione iuris cōmu
nis.l.extraneus.ff.d̄ cōdi.ob cau.cum ſi.ad.c.cum tibi ⁊
ad.c.relatū ⁊ ad.c.cum eſſes reſpōde ꝙ loquūtur i pſo
nis habilibus ad teſtādū ſed idē Fede.in cōſi.cclxxxix.
dicit ꝙ hec pars plus ſibi placet ꝙ nō poſſet teſtari tñ
cōtraria ē benignior ⁊ deo magis accepta ⁊ precipue ſi
in fine teſtamēti dictū ſit ꝙ valeat iuř cuiuſlibet vltie vo
lūtatis ⁊ precipue ſi filius nō hȝ deſcendētes nec colla
terales ſed ſolum patreȝ cuius preiudicio agitur dicit tñ
ꝙ nō auderet cōſulere ſm opi.licet benigniorē ꝙ poſſet
teſtari Pe.de anc.in.d.c.lȝ dicit ꝙ opinio Jo.an.ē ma
gis ſecura ⁊ de facto ꝯſuluit noluit ꝯſulere ꝯ opi. Jo.
an.ſȝ Jo.d̄ imo.dicit ꝙ imo audacter poſſet ꝯſului ꝯ opi
nionem Jo.an.ſed.d.Domi.dicit ibi ꝙ dictū Fede.pōt
bene ſatis ꝓcedere ⁊ iſta fuit rō quare papa poſuit ibi v̄
bū ita generale.ſ.indicare adaptabile cuilibet mō vltie
volūtatis nam papa ſciebat de iure nō valere ꝯſenſuȝ pa
tris in teſtādo vel codicillādo ⁊ ſi intellexiſſet ꝓcedere tā
tā donationē cauſa mortis id expreſſiſſet ⁊ nō per ver.
iſta latā ar.c.ad audientiā de deci.nec ob.ſȝ cū ſi diciſ ꝙ
p viā teſtamēti nō pōt qꝛ reqriſ heredis inſtitutio ⁊ iſte
nō pōt facere hr̄dē in omibus bonis patris ⁊ ſic decidit
ꝓ pte teſtatus ⁊ pro parte nō qd̄ eſſe nō debet.l.ius no
ſtrū d̄ reg.iur.qꝛ reſpōdet pater aſſignabit ſibi pone cē
tū ducatos vt illos poſſet ꝓ anima indicare ⁊ i iſtis cētū
poterit pauperes heredes inſtituere ⁊ ſic nō decedet ꝓ p
te teſtatus ⁊ ꝓ parte nō qꝛ totū ſuū patrimoñ ñ eēt illa
cētuȝ ⁊ ita reſidet ſed ꝓ certo iſte bonus vehemēter errat
⁊ ēt errauit Fede.⁊ ſequaces dicendo ꝙ papa poſuit il
lud v̄bū idicare vt latum et generale qꝛ ſalua pace imo
illō poſuit tāq̄ȝ ſpecificū ꝓ teſtamēto vł codicillus vt ad
oculū infra demonſtrabo ⁊ cū ipſe dicit ꝙ filius nō po
terit facere hr̄dē in oībus bonis patris tu ꝯſidera qꝛ do
ctoreſ q ponūt iſtā qōnē itelligūt d̄ peculio aduētitio vtꝝ
filiuſſami.poſſet teſtari d̄ peculio aduētitio ad pias cās
cū cōſenſu patris ⁊ ſic dicere illō qd̄ ipſe dicit eēt ſomniū
ſȝ Jo.cal.i ꝯſi.ſuis in titu.de teſta.ꝯſi.x.refert d̄ ſcō ꝯtin
giſſe qdam filiuſſa.pr̄e pñte ⁊ ꝯſentiente fecit teſtm̄ ⁊ q̄
dā aduētitia reliqt ad pias cās ⁊ q̄dā reliqt ad ñ piaſ cāſ
fuit dubitatū vtꝝ tale teſtm̄ eēt validū ⁊ ꝯſuluit ꝙ q̄ ad
relicta ad nō pias cās d̄ ꝯſenſu pr̄is nō valuit tale teſtm̄.
Sed quo ad relicta pro aīa ſi pater erat ⁊ ꝓmiſit ſe filio
ſoluere talia vł ꝯſenſerit talib⁹ relictis putat tale teſtm̄.
valere ⁊ allegat in ar.d.c.lȝ ⁊ ſic nō dicit ꝙ in.d c.lȝ eſt
cāus ſed illud adducit i arg. ꝙ ē quedā ſubtilis iductio
vt in.c.forus ver.argumē.de verbo.ſig.ſimilis gl.in.c.i.
d̄ pac.q̄ dixit no.argumētū ꝙ ex nudo pacto oriſ actio
ſed Jo.an.reprehendit illā glo.dicēs imo ibi ē caſus ita
dico ego in ꝓpoſito ꝙ immo ē caſus d̄ hac qōne in.d.c.
lȝ inducendo vt iferius iducā ⁊ p iſta relati ſūt patres ⁊
maiores noſtri ⁊ in hāc dubitabilē qōnē qd dicendum
deus aperiat ⁊ videſ ꝙ filiuſſa.nō poſſet teſtari ad pias
cās ēt cū cōſenſu patris ⁊ faciat tex.in.d.l.q in ptāte .v̄.
q̄uis pr̄ ei ꝓmittat.ff.de teſta.⁊ inſti.qbus nō ē pmiſ.fa.
teſta.in prin.in ver.pmiſerit ⁊ in.d.l.tā his.§.filius ver.
ēt cū volūtate patris ſi faciat que iura volūt ꝙ filiuſſa.
de pmiſſione paterna nō pōt facere teſtm̄ ⁊ ſi diceſ ꝙ nō
loquuntur in pījs relictis qꝛ rñdeo ꝙ ēt pia relicta ꝯſi
derata fuerūt a iuřconſultis q̄ȝq̄ȝ paganis.l.hr̄ditas.ff.
d̄ pe.here.l.i.§.municipiū.ff.ad.l.fal.cū ſi.⁊ tñ ſtatuerūt
indiſtincte filiumfa.teſtari nō poſſe ex pmiſſiōe paterna
ḡ itelligūt tā in relictis pījs q̄ nō pījs ar.l.i.§.gnāliter de
le.pſtan.facit ēt.l.ſeniū.C.qui teſta.fa.pol.⁊.l.ſi.§.filijs
.C.d̄ bo.q li.⁊.l.ſi.⁊.l.pe.C.q te.fa.pol.⁊.l.ſi.C.d̄ inof.
teſta.⁊.l.cū opȝ.§.exceptis.C.de bo.q lib.q iura diſpo
nūt filios in ptāte detentos nō poſſe teſtari ſiue ergo in
teruenerit ꝯſenſus patris ſiue nō ſtam⁹ regule negatiue
facit ēt.l.gnāli.C.de ſacroſa.ecc.verſi.oi iuris rōe muni
tū vbi teſtamētū ad pias cauſas dȝ eſſe munitū omni ſo
lēnitate iuris ſed inter iuris ſolēnia ē ꝙ faciens teſtamē
tū habeat ius teſtādi vt.l.ſi queramus.ff.de teſt.⁊ huiuſ
modi nō ē filiuſſa.ēt cū ꝯſenſu patris vt.d.l.q in poteſta
te cū ſi.ergo tale teſtm̄ nō erit iuris ſolēnitate munitū fa
ciat ēt exceptio firmat regulā in caſibus ñ exceptis ⁊ il
lā declarat.l.nā qd̄ liqde.ff.de pec.le.c.i noſtra d̄ ſepul.
l.i his.ff.d̄ le.ſȝ regulā ē ꝙ filiuſſa.nō pōt teſtari ēt d̄ pr̄iſ
ꝯſenſu niſi i caſibus exceptis.d.l.pe.⁊ ſi.C.q te.fa.pol.⁊
.l.cū oȝ.§.exceptis preallegatis in pia autē cauſa nihil
ē exceptū ergo remanebimus in regula facit ēt filiuſſa.
pōt ſibi eligere ſepulturā ſine pr̄is ꝯſenſu ⁊ hoc ē ſpecia
le vt in.d.c.lȝ ergo in ꝯrium ē ius cōmune.l.i.ad ſi.ff.ad
municipa.iteȝ rō quare filiuſſa.nō pōt teſtari ēt cū ꝯſen
ſu pr̄is eſt qꝛ teſtm̄ dȝ recipere firmitatē a ſe ⁊ nō ab alio
vt l.l.illa iſtitutio.ff.de here.inſti.nec actus moriendi dȝ
ſtare in pendēti.l.ſi.C.cōia predi.ergo nō poterit teſta
ri d̄ ꝯſenſu pr̄is faciat ēt teſtamēti factio ē publici aut cō
munis iuris vt.l.teſtamēti factio.ff.eo.ḡ debet ꝓcedi de
plico ⁊ ñ d̄ puato ⁊ p ꝯñs pr̄ ſi poterit ꝯcedē filio ſuo ꝙ
teſtatem

a ❡ Pernicioſa. Adde doc. i c. paſtoralis de iudi. ⁊ c. petr⁹ xxxv. q. vi. ⁊ ſpe. in ti. de aduo. §. vij. ver. item habeat.

teſtatem teſtandi ēt ad pias cās facit etiam cui nō cōpe
tit diffinitio teſtamenti nō cōpetit ipſum teſta.l.oīs diffi
nitio ō reg.iu.l.i.§.i.ff.ō do.bar.in.l.i.ff.de teſta.ſꝫ diffini
tio teſtamēti nō cōpetit huic teſtamēto facto a filiofa.cū
17 volūtate patris ergo ſequiť ꝙ nō ē teſtm̄ † teſtm̄ cuiꝫ eſt
noſtre volūtatis iuſta ſnīa.l.i.ff.eo.ſꝫ iſtud teſtm̄ non eſt
huiuſmodi quia pēdet ex volūtate patris ergo accedat
ēt nō dꝫ dari maioꝛ fauoꝛ pie cauſe q̄ꝫ debeť ſineriť.xvij.
q.iiij.c.quicūq̄ꝫ gl.in.l. Ꝓ̄ epi.§.ſi impera.ff.ō inoff. te
ſta.glo.in.l.ſi qſ ad declinandā.C.de epi. ⁊ cle.bar.in re
pe.l.i.C.ō ſacroſa.eccle. ⁊ in repe.l.in ſuis ō li. ⁊ poſthu.
⁊.l.iubemus.C.de teſta. ⁊.l.epiſtola.C.ō fideicō. Ꝑe.
ō ancha.in.c.ij.ſ.eo. Jo.de imo.in.c.ſi.ō do.ſed nō reperi
tur ꝯceſſuꝫ ꝙ filiuſfa.poſſet teſtari inter liberos ō volun
tate patris multominus dꝫ cōcedi in pia cauſa ⁊ p ꝯñs
remanebimus in diſpoſitiōe iuris cōis.l.ſi cū dotē i pn.
ff.ſol.ma.facit etiā qꝛ verba formalia.d.c.licet ſūt cōce
pta negatiue ex quibus nō inferť affirmatiua inducens
legū correctionē vt ꝓbať in.l.ticia in ſi.ff.de manumiſ.te
ſta.⁊in.l.cū tale.§.ſi.ff.ō cōdi. ⁊ demo.cū concoꝛ.allegat
ibi in gloſ. ergo.d.c.lꝫ nō dꝫ intelligi vt affirmet filiūfa.
poſſe teſtari cū ꝯſenſu patris ēt ad pias cauſas ⁊ ſi qſpiā
oppo.ꝙ ſolemnitati iuris ciuiľ quo ad pias cās eſt dero
gatū per iura canonica vt in.c.relatum ⁊.c.cū eſſes ⁊.c.
cū tibi.ſ.eo.reſpondeo ꝙ intelligiť derogatū quo ad ea
que exprimūť in dictis iuribus ſed in dictis iuribus non
exprimitur de filiofa.ergo ⁊ ſi opponať de lege.i.C.ō ſa
croſan.ec. inquātū loqtur gnāliter videlꝫ vnuſq̄ſq̄ꝫ ḡ in
telligiť ēt de filiofa.rādeo ꝙ reſtringiť p tex.ad hoc ſin.
.l.generali.C.eo.ti.vbi tale teſtm̄ debet eſſe omni iuris
ſolēnitate vallatū quinimo.d.l.i.loqť tm̄ ō facto q̄ꝫ ō inť
qꝛ multi credebāt nō relinq̄re poſſe eccľie ⁊ pijs locis.
Cōſtātius tollit illā vnā opin.p illā.l. Itē pōdero ꝙ vi
deť ꝙ.d.c.peſſime allegať per oēs ſcribētes vt loqtur in
teſtamēto pmo qꝛ ſi eēt veriſimile ñ eēt ꝙ papa locaſſet
illud in titulo de teſta.q̄ꝫ de ſepult.ſcdo qꝛ illud v̄bum in
dicare equocū ē ad mltavt no.i.c.iudicijs ō reg.iu.li.vi.
⁊ in Rub.de iudi.tertio inficiari nō pōt quin iſte tex. ſit
dubius ⁊ i intellectu ſuo variarūt maximi ⁊ legū ⁊ cano
nū vertices tūc arguo ſic vbicūq̄ꝫ lex ē dubia accipiť ille
intellectus q facit ad titulū.l. Imperatoris.ff.de in diem
adiec.ḡ capieť itellectus quo ad ſepulturā eligēdā a filio
fa.⁊ nō quo ad teſtm̄ ⁊ iſta ſunt que ego tenuis ⁊ bomū
cio excogitare potui ad ptēꝫ negatiuā. Et vltra p̄dicta fa
ciat gratianus xiij.q.ij.§.ē ⁊ aliud vbi dicit teſtm̄ diciť eē
oꝛdinatio bonoꝝ defuncti ſed filiuſfa. regulariter nihil
hꝫ ergo teſtareť de nō ſuo ⁊ iō dicebat bal.in.d.l. ſeniū
ꝙ vna de rationibus quare filiuſfa.teſtari nō pōt ē qꝛ ſi
hꝫ bōa poſito ꝙ pater cōſentiat tm̄ teſtať de eo ꝙ nō ē ſu
um ⁊ p ꝯñs patre ꝯſentiente teſtari nō pōt itē iduco ēt
aľr iſtō dictū gratiani nā ipſe dicit ꝙ dř teſtm̄ qꝛ in eo te
ſtať qs liber ex quo ſequiť ꝙ nō ō cōſenſu alieno iſta eſt
gl.pegrina in cle.dudū in ver.liberū ō ſepul.q̄ exponit il
lud v̄bū libere ſine cōſenſu alterius ergo ſequiť ꝙ teſtm̄
factū a filio de ꝯſenſu patris nō erit teſtamētū qꝛ in eo ſi
teſtatur libere faciat ꝙ no.in.c.de multa ō prebē.itēꝫ in
dubio correctio ē euitāda ēt p v̄ba impꝛopria gl.ē ſing.
in auc.ex teſtamēto.C.de colla.tex.in.c.cū dilectus ō cō
ſue.ḡ v̄ba.d.c.lꝫ ſūt iproprāda ad hoc vt nō corrigāt iu
ra cōmunia itē faciat ſi eccl.nō apparet expreſſe priuile
giata regitur ſcdm iura cōmunia.c.i.de ali.feu.facit in ſi
mili tex.ſolēnis in.l.non puto.ff.de iuř fiſci.l.in teſtō.C.
ō teſt.mili.ita dicamus vt diſpoſitio ꝯcernēs fauorē ani
me ſi ſi reperiať expreſſe priuilegiata a iuř regaľ ſꝫ iura
cōmunia ſꝫ per.d.c.lꝫ nō reperiť expreſſe ꝑuilegiata qꝛ
ille tex.ē dubius in intellectu ſuo ⁊ turbauit ſpirit⁹ antiq̄
rū ⁊ modernoꝝ q ſuo euo mirꝫ imodū in vtraq̄ꝫ cenſura
claruerūt ⁊ illud multipliciť exponiť cui⁹ veritas igno
rať itē ſi ē veriſimile papā p v̄ba ita dubia voluiſſe cor
rigere iura cōmunia.l.ſi quādo.C.de inoff.teſta.item fa

cit ꝙ ſi filiuſfa.ñ ē integra perſona ad teſtamētū vt in.d.
.l.q in ptāte eſt ſi.preallegata ergo nō fuit itegra pſona
volūtate patris ex quo nō ē iure expreſſū ⁊ licet hec colo
rata ⁊ apparentia ſatis argumēta ſint ad hanc partē ne
gatiuā nihilominus aduerſa ſnīa mihi videť non ſolum
de iuř benignioꝛ ſed ēt de iure verioꝛ. ¶ Et pro clario
ri huius ꝯcluſionis enucleatōe liber in mediū adducere
gl.cōi voto docentū ſing.in.l.nulla ꝯiūcta auc.diaconiſ
ſa.C.de epi. ⁊ cle.quā magnifacit ibi p̄ſtās doctoꝛ Rap.
ful.videlicet vbicūq̄ꝫ lex noua nō pōt aliquid operari ſꝫ
ſumendo argumētū a cōtrario ſenſu pōt aliquid opera
ri ēt ſi p illud argumētū corrigať ius cōe tūc argumētū
a cōtrario ſenſu aſſumiť per quā glo.dico cōfūdi doctri
nā Ja.bu.in.l.apud antiquos.C.ō fur.bar.in.l.oēs po
puli.ff.de iuſti.⁊ iu.vbi dicunt ꝙ.l.noua non debet ſumi
argumētū a cōtrario ſenſu ſi ex eo corrigeť.l.vetus nam
ibi dř oppoſitū qꝛ illa lex in expreſſo cōſenſu ꝯcordat cū
dicto apoſtoli ſed ex eo ꝙ ſurgit a ꝯ̄rio ſenſu cōtradicit
Imperatoꝛ apoſtolo ⁊ ſic ſi auc.diaconiſſa corrigit.l.codi
cillis vt dicit ibi gl.nō pōt corrigere niſi a cōtrario ſenſu
qꝛ in expreſſo ꝯcordant ⁊ ſic meuꝫ p̄ſuppoſitū ſtat firmū
vt in firma petra ꝙ vbi lex noua nō pōt aliquid operari
aſſumiť argumētū a cōtrario ſenſu ad correctionē.l.an
tique ſicut.n.v̄ba debent aliquid operari vt in.c.ſi papa
de priuile.li.vi.cū ſi.ita debet operari argumētū a ꝯ̄rio
ſenſu qꝛ ex mente.l.vt dixit gl. elegans in.c.humanū ge
nus.i.vi.ſed.d.c.licet in ſuis finalibus ver.dicit ꝙ p ani
ma ſua preter aſſenſū patris nō pōt iudicare niſi peculiū
caſtrenſe habeat ſi illud ver.preter aſſenſuꝫ patris ſi ope
rareť non ē mirum ſi inducatur correctio iuris papa po
tuit h̄ diſponere cum tēdat ad fauorē anime.c.relatū.c.
cū eſſes.c.cū tibi.ſ.eo.⁊ ex hoc tollitur illō qō dicebať ꝙ
argumētum a cōtrario ſenſu ceſſat vbi reſultat iuris cor
rectio itē ceſſat vbi reſultat abſonus itellectus qꝛ tendit
in fauorē animaꝝ ad queꝫ finē tēdit omnis cēſura pōtifi
cia vt i.c.vt animaꝝ ō ꝯſti.li.vi. ¶ Et p gl.in.c.cū ꝯtin
gat de iureiu.⁊ maxime qꝛ nō reperiť diſponēs ſpāliter
filiuſfa.ad piaſ cās teſtari nō poſſe patre ꝯſentiēte vñ po
tius diſpoſitio.d.c.lꝫ diſtiguit iura antiqua q̄ꝫ corrigeret
⁊ ſi opponiť de eo qō ſupꝛa ego oppoſui ꝙ ea q̄ ſpiritu
dei agūtur ſi ſub ſunt lege.vt.in.c.lꝫ ō reg.ergo in teſtō
filij ad pias cās ē neceſſarius cōſenſus patris qꝛ rńderi
pōt qꝛ ea q̄ ſpiritu dei agūtur ſunt ſub lege honeſta ⁊ ꝓ
ceptiua vt in cle.ad noſtrū de here.ſed.d.c.lꝫ diſponit ō
cōſenſu patris ergo ſeruabiť diſpoſitio nec dicat qſpiā cō
ſenſū patris reqri qꝛ agiť de p̄iudicio eius qꝛ ad h̄ dico
ꝙ ꝯſenſus patris ſi reqriť ad hoc ſꝫ reqriť ad reintegrā
dā pſonā filij ad teſtādū ⁊ iō dubitatio erit vtrū iſte ꝯſen
ſus pris p̄iudicet ſibi i vſufructu de q̄ faciā vnā relatōeꝫ
de pſe.Scdo dico ꝙ iſta ꝯcluſio ꝓbať formaľr in.c.lꝫ ad
ſi.queꝫ ita iduco ⁊ erit iductio noua ⁊ mea vꝫ lꝫ illō v̄bū
iudicare ſit equiuocū vt dictū ē tm̄ ſecūdū vulgare capiť
pro teſtari ⁊ relinquere in teſtō iſte ē tex.in.c.i.§.dona.in
tit.qualiter olim feu.poſ.ali.vbi ponūť v̄ba vulgariū in
troducentiū ꝯſuetudinē ⁊ faciat.l.imperialē in pn.in v̄.
pro aīa iudicare ⁊ idē dicit tex.in.d.§.dona.de ꝓhi. ali.
feu. per Fede.ſed v̄ba ꝯſtitutionis papalis intelligūť ſꝫ
modum cōmunē loquēdi vulgariter vt eſt tex.ſing.in.c.
preſenti.§.loca.de prebē.li.vi.gl.in.c.nōnulli ō reſcrip.
vbi plene dixi ergo ſequtur ꝙ illud v̄bū iudicare pro aīa
poniť p actu teſtandi ⁊ p ꝯñs ꝓbaľ ibi formaliter filium
fa.preter aſſenſum patris nō poſſe teſtari aut codicillari
p aīa ſed cū aſſenſu patris poterit.l.i.l.huius rei de offi.
ci⁹ ⁊ h̄ modo tolliť motiua illa fabricata p ſummū cano
niſtā ſed.de le.in paſť.ſuis ꝯſilijs vñ falſum ē dicere ꝙ v̄
bū iudicare ponitur ibi equiuoce qꝛ imo poniť p actu te
ſtādi ⁊ ſic ab initio ſeculi ille tex.ꝓbat iſtā opi.⁊ ē iuētio
mea iuxta illud ouidianū inuentuꝫ ē medicina meū ⁊ ex
h̄ cōfundiť ſing.dictū Bar.in repe.l.i.C.de ſacroſan.ec.
vbi temperauit iſtam queſtionem dicens ꝙ filiuſfami.

conſtitutus in articulo mortis teſtari pōt ad pias cās de
ꝯſenſu pr̄is ⁊ ſic vr̄ ſentire ſecus ſi eſſet ꝯſtitut⁹ in articu-
lo mortis ꝙ dictū pōderauit nemo doctorū quos ſupi-
us retuli eſt ergo mea ꝯſideratio nā dictū eius ꝯfundit
p.d.c.lꝫ iducendo vt induxi qꝛ non loqtur de ꝯſtituto in
articulo mortis.tertio iduco tex.d.c.lꝫ alr̄ ꝙ neceſſitas
pciſa eſt dicere ꝙ v̄bū indicare ponit̄ ꝑ teſtari filiusfa.te
ſtari pōt de caſtrenſi peculio vel quaſi. vt in.l.pe.⁊ fi.C.
q teſta.fa.poſſ.ſed illud verbū indicare refert̄ ibi etiā ad
caſtrenſe peculiū vel quaſi ergo recte ponit̄ ꝑ teſtari ⁊ ſa
tuſ̄ eſt dicere ꝙ ponat̄ ꝑ donatiōe cā mortis quarto fa-
ciat vbi vnū ꝺterminās ſeqt̄ duo determinabilia illa de-
terminat equalr̄.l.ſi legatarius.ff.de le.iij.l.iā h̄ iure.ff ꝺ
vul.⁊ pup.ſed verbū idicare poſitū in.d.c.lꝫ refert̄ ad pe
culiū caſtrenſe ⁊ ad peculiū nō caſtrenſe ſicut ergo ſtat ꝑ
teſtari quo ad peculiū aduentitiū ⁊ ſic pit̄er determinat
regulā q̄ colligit̄ ex illa exceptiōe in peculio aduenticio
⁊ illā exceptōem ꝺ peculio caſtrenſi vel quaſi.v.papa ve
riſimr̄ ſciuit ꝯſenſum pr̄is non valere in filio circa teſtm̄ ꝑ
ſumit̄ enim.h̄re iura oia in ſuis ſcrineis.vt in.l.oium.C.
de teſta.⁊ in.c.i.de ꝯſti.li.vi.⁊ ſi qſpiā oppo.de eo ꝙ di
xit Hieronymus in ꝓhemio biblie qđ medicoꝝ eſt pmit
tūt medici tractāt fabrilia fabri idō papa ꝑſumit̄ ſcire pō
tificia ⁊ nō ciuilia qꝛ ad hoc r̄ndeo ꝙ papa eoipſo ꝙ eſt
papa eſt doctor vtriuſqꝫ iuris ita dixit Bal.in.c.i.de cō-
feſ.ꝑ illū tex.dicit tn̄ ꝙ ſaltē eſt doctor iuris ciuilis auct.
lꝫ nō ſcientia qꝛ multi ſunt pōtifices q ius ciuile ignorāt
ſm̄ eum ſed Bald.re vera delirat ꝙ ꝑ papatū papa effi
cit̄ doctor in vtroqꝫ iure qꝛ illa regula ꝙ princeps ꝑſu-
mat̄ h̄re oia iura in ſuo pectore itelligit̄ in ſuis ꝯſiliarijs
proceribus ⁊ doctoribus in qbus repit̄ ſcientia vtriuſqꝫ
iuris ⁊ pp hoc dicimus ꝙ papa ꝑſumit̄ ſcire iura ciuilia
a ⁊ canonica ᵃ facit qđ no.Arch.in.c.i.de ꝯſti.li.vi.vn de
ſi voluit intelligere v̄bū idicare ꝺ donatiōe cā mortis il-
lud expſſiſſet argu.c.ad audientiā de deci.⁊.c.maiores.
de bapti.❡ Preterea faciat ꝙ ſi alr̄ diceremus illud
verbū ꝑ aia fuiſſet appoſitū ſupfluo vt nihil operaret̄ in
d.c.licet qꝛ nō ſolū ꝑ aia ſed quocunqꝫ caſu donare pōt
cā mortis cū ꝯſenſu pr̄is vt.d.l.tā lo.§.filius ſed nihil dꝫ
apponi ſupfluo vt in § qbus in.l.ꝯſti.C. Et ſi qſpiā op-
ponat ille tex.c.lꝫ ſupplet cū dicit ꝑ aia ⁊ maxime ⁊ ſic
eſt ſenſus ꝙ filiusfa.⁊ maxime ꝑ aia ſue pr̄is ꝯſenſu nō
donat qꝛ r̄ndeo iſtud eſt falſum qꝛ ſi extra piā cām filius
donare pōt cā mortis cū ꝯſenſu pr̄is vr̄ ꝙ in pia cā pōt ſi
ne ꝯſenſu patris qꝛ magna eſt rō que facit ꝑ religione.l.
18 ſunt perſone.ff.de religio.❡ Preterea facit † in dubijs
opinionibus debemus eligere opinionem que fauet pie
cāe.l.cum veterem.C.de fideicō.lib.l.fi.C.de cōi ſer.ma
nu.ſed iſta opinio eſt huiōi ergo item faciat fauore aie
verba legis fauorabilis nō extendunt̄ ſolū in caſu fauo-
rabili ſed etiā extendunt̄ v̄ba legis penalis in cāu penali
odioſo ⁊ correctorio ⁊ alſo dictū Jo.an.in.c.ex tenore
q fi.ſint legi.vbi dicit ꝙ lꝫ.c.fi.de clā.ſpon.ſit penale ⁊ re
ſtringat̄ ad ipedimentū ꝯſanguinitatis ſm̄ Hoſt. nihil-
ominus ampliat̄ ſm̄ Jo.an.ad qđlibet aliud ipedimen
tū qꝛ in his q̄ tendunt ad fauorem aie fit extenſio in pena
libus qđ eſt memoratu dignū ⁊ alſo ſin.dictū Joā.an.in
c.i.de ho.vbi dic̄ lꝫ illa ꝯſtō penalis ſit ⁊ loqt̄ de pncipe ⁊
nihilominus hꝫ locū in pncipe maximi gradus ex eo qꝛ
emanauit in fauorem aie ⁊ alſo ſin.dictū Hoſti.in.c.ij.
de adul.vbi ꝑ fornicatōem ſepat̄ mr̄imoniū ꝙ intelligit̄
de fornicatione corpali ⁊ ſpūali pp fauorem aie ⁊ alſo
ſing.glo.in.c.q̄ꝗꝫ de vſu.li.vi.que voluit ꝙ illa ꝯſtō pe
nalis loquens in teſtō extendit̄ ad donatiōem cā mortis
qꝛ emanauit in fauorem aie ⁊ alſo ſing.gl.in auct.ſacr̄a
pubeꝝ.C.ſi aduer.ven.q̄ vult ꝯſtō exorbitans de ꝯtcu ex
tendit̄ ad quaſi ꝯtcū ſi pp fauorem aie emanauit qđ vo-
luit ibi Bar.⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eſt mirꝫ ſi.d.c.lꝫ pp fauorem aie
extendat̄ ad teſtm̄ item faciat lex fideicōmiſſaria liber-
tas.ff.de fideicō.liber.vbi in pijs relictis diſpō teſtantis

pōt dependere ex alieno arbitrio ꝺ iure ciuili ergo mul-
to magis de eqtate canonica nec ob.iura allegata in ꝯtri
um primo cū allegant̄ iura ciuilia r̄ndeo ꝙ loquunt̄ in-
diſtincte ſed diſtinguunt̄ ⁊ limitant̄ per.d.c.lꝫ vt nō ha
beat locū i pia cā pp fauorem aie ⁊ eodem mō r̄ndeo ad
d.l.gn̄ali nec ob.ꝙ exceptio firmat regulā. qꝛ ꝯcedo ꝙ
p.d.c.lꝫ apponit̄ regula in relictis factis a filiofa.ad pi
as cauſas cū ꝯſenſu pr̄is valere nec obſt.cum dr̄ ꝙ teſtm̄
dꝫ recipere firmitatem a ſe nō ab alio qꝛ in caſu n̄ro nō
recipit firmitatem a pr̄e ſed recipit firmitatem a lege ex
quo.d.c.licet ita diſponit faciat qđ in ſimi dicit Barto.in
l.teſti facti.ff co.de iudice reſeruante ius teſtandi in ſuis
qꝛ illud dr̄ fieri a lege. Item ſatis dr̄ recipere firmitatē
a ſe ſi verꝫ eſſet ꝙ acciperet ex voluntate pr̄is qꝛ cenſent̄
eſſe vna ⁊ eadem perſona.l.fi.C de ipuber. Item ex hoc
tollit̄ illud ꝙ teſti factio ꝯcedit̄ ex publico non ex priua
to qꝛ ſatis ꝯcedit̄ ex publico ex quo ꝯcedit̄ ex diſpoſitio
ne.d.c.licet nec ob.ꝙ non competit diffinitio teſtamenti
huic teſtō facto a filiofa.qꝛ iſtud eſt falſum qꝛ filius di-
ſponit ⁊ ordinat ꝙ fieri vult poſt mortem ſuā lꝫ pr̄ ap
probet ex cenſura.d.c.licet nec obſt.cum dr̄ ꝙ maior fa
uor debet̄ filijs q̄ꝫ pie cāe in hereditate paterna ꝑmo pr̄
potius ꝑſumit̄ diligere aiam ſuam q̄ꝫ filios nā pellem ꝑ
pelle ⁊ oia que hꝫ hō donat pro aia ſua vt voluit Job ⁊
prima charitas incipit a ſeipſo.l.ſi ꝑſca.C.de ſerui.⁊ etiā
Auguſtinus loqtur eo caſu quo pater exheredat filium
⁊ inſtituit eccle.⁊ etiā qꝛ Ange.loqtur ꝑ viā ꝯſilij ⁊ etiā
Bar.in repe.l.i.C.de ſacroſan.eccle.maiorem fauorem
adhibuit pie cāe i hereditate paterna q̄ꝫ filijs.❡ Item
nego illud aſſumptū ꝙ filius non pōt teſtari inter filios
ꝯſentiēte patre qꝛ ſi pōt i pia cauſa vt in.d.c.lꝫ ergo ⁊ in
ter filios per id qđ hr̄ in.l.in ſolis.C.de reuo.dona.⁊ al-
go in ſiſi filiusfa.de iure ciuili nō pōt teſtari niſi i caſtrē
ſi peculio vel quaſi vt.l.pen.⁊ fi.q teſta.fa.poſ.⁊ loqtur
ibi tex.ꝑ verba taxatiua nihilominus illa exceptio exten
dit̄ ad ea q̄ donata ſunt filiifa. ab impiali culmie caſus
eſt ſing.in.l.cū multa.C.de bo.q̄ libe.ergo.❡ † Item r̄n 19
deo alr̄ nō ſequit̄ nō pōt iſto caſu teſtari inter liberos er
go nō poterit i pia cā nā lꝫ nō ſit expſſū i liberis eſt tn̄ ex
pſſū in pia cā vt in.d.c.lꝫ nec ob.cū dr̄ ꝙ verba ſūt con
cepta negatiue in.d.c.licet ergo nō iferat̄ affirmatiua qꝛ
ꝯcedo ꝙ affirmatiua nō infert̄ ex v̄bis negatiuis ſed hn̄
aſſumit̄ ex illo ver.pter pr̄is ꝯſenſum nec ob.cū dr̄ ꝙ nō
eſt derogatū.d.l.gn̄ali qꝛ ſatis eſt derogatū quo ad ca-
ſum noſtrū p.d.c.licet nec ob.ꝙ papa appoſuiſſet poti-
us hoc in titulo de teſta.q̄ꝫ in titu.de ſepul.qꝛ r̄ndeo ſuf
ficit ꝙ ita placuit ꝯditori canonis.c.ij.de reſcrip.nec eſt
hoc abſurdū nā Imperator multas leges loquentes ꝺ pa
ctis poſuit in titulo de tranſact.nec ob.cum dr̄ ꝙ tex.d.
c.lꝫ eſt dubius qꝛ ſalua pace imo ē clarior ſole iduct⁹ vt
ſupra induxi nec ob.ꝙ euitāda eſt correctio qꝛ ꝓcedunt
in dubio ſecus vbi expreſſe apparent vt in caſu noſtro
nec obſtat quod eccle. ⁊ ſic diſpoſitio anime non eſt ex
preſſe ꝑuilegiata qꝛ imo eſt expſſe priuilegiata vt in.d.
c.licet. Itē qꝛ pp fauorē aie ſit extenſio vt dictum eſt nec
ob.ꝙ teſtm̄ ſit de rebus ꝓprijs nā ſi filius habet ꝓpria
bona vt in caſibus no.in auc.excipit̄.C.de bo.q̄ li. teſta-
ri poterit ſcḋm ꝑdicta ⁊ ſi nō hēat bona nō ſequit̄ ergo
nō poterit teſtari qꝛ ſatis dr̄ h̄re bona eoipſo ꝙ pr̄ eius
ꝯſentit vt de bonis pr̄nis teſtet̄. Itē iſtud eſt dubiū vtrū
non hn̄s bona poſſit teſtari de quo aſſumet̄ qđ de per ſe
hic ⁊ idō dixit Bal.in.l.ſeniū ꝙ de iure ciuili filiusfa.nō
teſtat̄ ꝯſentiente pr̄e ſecus de iure canonico allegat.d.c.
licet qđ eſt optimū ꝑ multis r̄ſionibus datis a me ſupi
us dicit ēt ibi ꝙ in talibus relictis nō habet locū ius ac
creſcēdi de nō pia cā ad piā cām vt ſi legat̄ eccle. ⁊ titio
fūdus.nō accreſcet eccle.portio legata titio ꝑ tex.valde
ſin.in.l.ſi mulieri ⁊ titio.ff.de ꝯdi.⁊ dmō.qꝛ diſpēſatōes
ius accreſcēdi nō recipit ne multiplicet̄ icōueniēs ⁊ iſtō
voluit Jo.cal.in.iiij.cōſili.in hoc titulo iā allegato ſupe
rius. Item

ᵃ ❡ Canonica imo qđ eſt mirabilius o bone deus repatat̄ ſenctus. ⁊ oia celeſti arbitrio agere ꝑſumunt vt.tꝫ.d. Cer.in cle.i.ꝺ ꝓba.doc.in.l. i.in fi.C.ꝺ ſil. trinitate.

rius. Itē limita ſupdicta per elegātē doctrinā bal. i auc.
ingreſſi. C. ď ſacroſan. eccl. l. i. col. vbi dicit ſe credere ꝙ
ꝯſuetudo poſſʒ diſpōere ꝙ filiuſfa. poſſʒ teſtari qꝛ valēt
talis ꝯſuetudo in omnibꝰ que ſūt ď iure poſitiuo allat i
argumentū. c. Raynutius ⁊ qḋ ibi no. p Inn. Ico. ⁊ idē
dicēduʒ ē i ſtatuto populi vt poſſit habilitare filiūfa. ad
teſtādū ⁊ huiuſmodi ſtatutū viget hic Bononie ꝙ ē bñ
notandū dicit tñ ibi bal. ꝙ ꝯſuetudo nō pōt habilitare
monachū ad teſtādū vt ibi p eū. Ego allo elegās dictū
Bar. i. l. teſtamēti factio. ff. eo. ⁊ in. l. ſi queramus eo. ti-
tulo vbi voluit ꝙ ſtatutū ⁊ ſic ꝯſuetudo potuit diſpōere
ꝙ pupillus ꝓximus pubertati teſtari poſſit ⁊ ſi opponiſ
ꝙ in pupillo ē defectus mētis reſpō de ꝙ ē ꝑſumptus ⁊
nō verus iō p ſtatutū talis ꝑſumptio tolli pōt ergo ſeqſ
ꝙ multo fortiꝰ poterit ſtatutū habilitare filiūfa. adultū
ad teſtādū qꝛ mentē hʒ ſtabilē. l. Aurelio. §. Gayus. ff.
de lib. le. nihilominꝰ cōtrariū mihi videſ de iure verius
ꝙ talis ꝯſuetudo aut ſtatutū ñ teneat ⁊ ad hoc allo tex.
in. d. l. penul. qui teſta. fa. poſ. in ver. nullo enim mō hoc
eis ꝑmittimus ſʒ antiqua lex p oia ſeruetur que teſtamē
ta facere nullo modo ꝯcedit ex quibꝰ verbis videſ ꝓhi-
bita diſpenſatio ſiue fiat p ſtatutū ſiue p ꝯſuetudineʒ vt
teſtm̄ facere poſſit p glo. multum ſin. in cle. hi qui ď eta.
⁊ quali. que vult ꝙ p illa verba tollitur poteſtas diſpē
ſandi iſeriori ẜ ⁊ adduco Ang. in. d. l. teſtamēti factio re
prehendentē Bar. ꝙ imo ſtatuta populi nō poſſūt habi
a litare pupillū ēt doli capacē ad teſtādū ⁊ ad ſic dicēdū
mouetur per tex. in. l. ſi. C. de teſta. mili. in ver. nullo mō
cōcedimus p que verba ſcdm eū videſ ſublata ptās di-
ſpenſandi inferiori ⁊ eū ſeqtur Jo. de imo. i. d. l. teſtamē
ti factio ⁊ allegat gl. in. d. cle. hi qui ſʒ ad rōnem Bar.
nō reſpōdent. ¶ Tu vero rñde per text. inſti. qui. nō eſt
p miſ. fa. teſta. in. §. pterea vbi tex. loquēs ď ipuberibus
dicit ꝙ nulluʒ ē eoꝝ iudiciū ⁊ ſic ille tex. firmat pedes ꝙ
pupilli nullū iudiciū hēant ⁊ ſic oritur ꝑſumptio iuris ⁊
ď iure ⁊ ſic nō ē ꝑſumptio ſimpliciter ꝑſūpta a lege vt ſē
tit bar. ſʒ lex ſtatuit ⁊ firmat ſe ſup illa ꝑſumptōe ⁊ ideʒ
facit tex. i. d. l. ſi. C. de teſta. mili. in ver. cū qui ſtabilē mē
tē nondū adeptus ē ergo ſequtur ꝙ talis ꝑſumptio ñ pt
tolli ex ſtatuto inferioris ⁊ per ꝯñs Bal. male dixit i di
cto ſuo ⁊ etiā Bar. dixit peius. Itē limita ſcdo niſi in do
natis ab iperiali liberalitate qꝛ lʒ nō ſunt bona q̄ſita in
caſtris vel quaſi tñ pōt filiuſfa. in talibꝰ donatis teſtari
ita dixit Lo. ro. in. d. l. ſeniū ⁊ dicit ď hoc fore caſuʒ ſing.
i. l. cū multa. C. ď bo. q lib. nec allegat aliquē doctorē ẜ
dicētē ſʒ ſolēnis doctor Jod. ď an. i quadā apoſtilla quā
habeo manu ſua ꝓpria ſcriptam ad. l. pen. C. q teſta. fa.
poſ. ⁊ i auc. idē. C. de bo. que lib. ⁊ i. d. l. cū multa dedit
hāc doctrinā ꝙ i talibꝰ donatis filiꝰ teſtari poſſit ⁊ dicit
ſe a nemine ẜ dictū audiuiſſe ſʒ ex ſe hoc inuenit ⁊ ad ſic
dicēdū cāin ſibi dedit ſing. dictū Bal. i. d. l. cū multa licʒ
re vera illud poſuerit in. l. cū nō ſolum i prin. C. ď bo. q
lib. vbi dixit ꝙ filiuſfa. pōt habere peculiū caſtrenſe ⁊
dicit eē caſum ſin. ⁊ vnicū i. d. l. cū multa ſʒ i caſtrēſi vł q̄
ſi filiuſfa. teſtari pōt vt i. d. l. pe. ergo ſeqtur ꝙ in talibꝰ
ñ ſoluʒ maſculus ſed ēt femina in patria ptāte ꝯſtituta
teſtari poterit ſʒ ego dico fore caſum i idiuiduo i. d. l. cū
multa vbi tex. dicit ꝙ filij vł filiafa. habent oēʒ faculta-
tē diſponēdi ſup talibꝰ donatis ad ſilitudineʒ caſtrēſiuʒ
ſʒ in caſtrēſibus teſtari poſſūt ergo ⁊ in iſtis qnimo ſin.
dixit bal. i. d. l. cū multa ꝙ text. ille extēdiſ ad regem iō
data a rege cēſenſ eē caſtrēſia ⁊ per ꝯñs patri nihil acq
reſ ⁊ eodē mō dicamꝰ ꝙ ſi rex dotauerit filiāfa. ꝙ pote-
rit filiafa. teſtari ď tali dote ſicut ſi fuiſſe dotata ab impa
tore ⁊ facit ꝙ voluit pſtans doctor andre. ď yſer. in. c. i.
. iij. col. i titu. q feu. da. poſ. i vſi. feu. vbi refert quādā mu
lierē i ꝯtingētia facti habuiſſe comitatū a rege ⁊ ea mor
tua ſucceſſit filius i cōitatu fuit dubitatio nō mediocris
an pr illiꝰ poſſit acqrere vſumfructū cōmitatus refert fu
iſſe iudicatū ꝙ nō qꝛ tale peculiū erat quaſi caſtrenſe ex
quo ex liberalitate regis fuerat acquiſitū ⁊ ad hoc allat
d. l. cū multa ⁊ ſic extēdit illū tex. loquētē ď impatore ad
regē ⁊ allo elegās ſimile qḋ voluit bal. i. d. l. pe. C. ď do.
inter vir. ⁊ vxo. vbi donatio iter impatorē ⁊ auguſtā fa-
cta tʒ ipe extēdit illū tex. ad donationē factā a rege regi-
ne ⁊ allo ſimile ꝙ voluit old. ꝯſi. cclxxxviij. vbi extēdit
illū tex. ad donationē factā a rege filio ſuo ⁊ ēt facit ꝙ
pulchre voluit vincē. i. c. cū ad monaſteriū ď ſta. mo. quē
ibi refert ⁊ ſequiſ. D. An. ꝙ doatio facta a papa alicui
monacho ita acqriſ ſibi monacho ꝙ rē ſibi donatā ñ te-
neſ dare Abbati ſuo ⁊ ad hoc allat. d. l. cū multa q̄ oia
mēti comēda qꝛ ignota fuerūt comētātibus. d. l. cū mul
ta quos videre poteris. ¶ Nobi aūt videſ ꝙ illa. l. nō
pōt extēdi ad iſeriores ab impatore ⁊ ẜ decidit tex. i. l.
cū multa i ꝟ. vt. n. impialis fortuna oēs eminet alias ita
opʒ ⁊ ꝑncipalis liberalitatis culmē habere ꝓcipuū ⁊ ſic
ſicut iperator excedit oēs alios ꝑncipes ⁊ reges eodem
mō liberalitas ſua excedit liberalitates alioꝝ ⁊ ſic ē ꝓci
puū ⁊ ſpāle i dōatis ab iperiali liberalitate ergo i alijs
erit ſecꝰ. l. i. ad ſi. ff. ad munici. l. ius ſingul. l. ꝙ vero. ff. ď
ll. reges. n. eqpantur ꝑfecto ꝑtorio. l. i. ff. ď offi. ꝑfec. ꝑto.
qnimo dico diſpoſitionē. d. l. cū multa nō habere locū i
pupillo libero nō recognoſcēte ſupiorē nec i ꝑncipe ñ re
cognoſcēte ſupiorē qꝛ ex quo iſtud ē ꝓcipuū culmē ipe-
riale ẜ nō hʒ locū i donatis iſeriori ab impatore ⁊ p cō
ſequēs ñ bñ dixit bal. ⁊ ēt fuit male iudicatū i caſu An.
ď yſer. ⁊ ēt miror ď vin. ſummo canoniſta ⁊ ēt de. d. An.
i. d. c. cū ad monaſteriū nā. d. l. cū multa loqtur i filioſ. ſʒ
monachus magis eqperanſ ſuo vt no. in. c. cū oli ď ꝓui.
ẜ ſequiſ ꝙ nō pōt extendi ad monachū tene mēti ꝓdicta
qꝛ nō ſūt facta p aliquem limita ēt niſi filyfa. teſtareſ de
equis ⁊ armis etiā cōceſſis a patre qꝛ ď iſtis teſtari poſ-
ſūt ⁊ ē ratio qꝛ videnſ ꝯceſſa reſpectu caſtrēſis peculij
iſte ē caſus ſing. in. l. ſi filius. C. fami. her. ſecus in rebus
imobilibꝰ cōceſſis a patre qꝛ nō ꝑſumūſ ꝯceſſe reſpectu
caſtrēſis peculij vt decidit tex. i. d. l. ſi filiꝰ ita pulchre vo
luit bal. in. c. ſi duo fratres ď fratribus ď nouo beneficio
inueſti. in vſi. feu. limita etiam niſi eſſent britones ⁊ galli.
qꝛ teſtari poſſunt de aduenticijs ſcdʒ leges eoꝝ ex quo ñ
ſūt in patria ptāte que inuenta eſt de iure ciuili. l. nā ⁊ ci
uium. ff. ď his qui ſunt ſui vł alie. iu. ita ꝙ ď iure gētiū te
ſtari poſſūt ita dixit bal. in. d. c. ſi duo fratres ꝙ ē notan
dūhʒ cū qꝛ in italia q̄ ē ſepultura eoꝝ ſepenumero mori
untur allegat gl. quā dicit nō eſſe alibi inſti. ď pa. po. i ꝟ.
romanoꝝ dicit tñ ſe neſcire ſi dicat veꝝ ꝙ ita ſit de iure
francoꝝ ecōtra dicat illa gl. in ſclauis q vtūſ filijs vt ſer
uis. Limita ēt niſi eſſent preſbyteri dyaconi cantores ⁊
alie ꝑſone ꝯnumerate in auc. pſbyteros. C. epiſ. ⁊ cle-
ri. vbi ē caſus ſingu. ꝙ poſſūt teſtari ď aduēticijs poſito
ꝙ ſunt i patria poteſtate ꝯſtituti qꝛ talia aduēticia hñt
ſimilitudinē caſtrēſis peculij vt ibi dixit tex. limita ēt nō
hr̄e locū in filijs hereticoꝝ heretici. n. pp deteſtandā here
ſim perdūt patriā ptātem in filijs. c. ij. ď here. li. vi. ergo
poterūt teſtari limita āt in filijs ſciſmaticoꝝ. Sciſmati-
ci. n. perdūt patriā ptātē vt dixit pulchre bal. i. d. l. nā ⁊
ciuiū. ff. ď his q ſunt ſui vel alie. iur. quia filij eoꝝ teſtari
poterūt limita ēt nō habere locū i filiis iudeoꝝ baptiza
tis nā pp baptiſmū iudei ꝑdūt patriā poteſtateʒ glo. eſt
ſin. xxviij. q. i. c. iudeoꝝ alias. c. iudei quam gl. ego tēpe
ro filios iudeoꝝ baptizatos eſſe liberatos a patria po
teſtate quatenus eis eſt fauorbile ſed quatenus eſſet eiſ
preiudiciale nō cēſenſ liberati a patria poteſtate quia
cū ẜ fuerit itroductū in fauorē eoꝝ nō dʒ eis ꝑiudicaſ
. l. ꝙ fauore. C. ď ll. cū ſi. ⁊ ad hoc allego auc. ſʒ ē epālis
dignitas ⁊ ꝙ voluit Cy do. ⁊ ꝙ voluit Bart. i. l. item in
ptāte. ff. de his qui ſūt ſui vł alie. iu. ⁊ ꝙ voluit ibi Al. ď
nea. vbi pp dignitatē epāleʒ filiuſfa. liberaſ a patria po
teſtate qñ ſibi cedit ad icomodum ſʒ quatenꝰ cedit ad
cōmodū dʒ eē i pāa ptāte iō ſi ꝯſtō regni diſponit ꝙ
filiiſfa. maſculi ſuccedāt ptibꝰ comprehēdeſ epa ſʒ Al.

b ¶ Teſtandū Adde ad hoc pau. de caſt. in l. ſi frater. C. q teſta. fa. poſ. do cto. in. §. prete rea inſtitu hoc eo. tit. qui. om nia neceſſaria aggregant.

co.de nea.in.d.l.itez in poteſtate ita dicamus in ꝓpoſito
vt filij iudeoꝝ p baptiſmum liberati ſunt a p̄ria ptãte in
eoꝝ fauoꝛẽ ⁊ cõmodũ. Limita ẽt niſi eẽnt filij iudei exñ
tes in iudaiſmo q pñt facere teſtm̃ ita anno p̃terito i ſcõ
arduo ꝯſului ⁊ alſaui arch.in.c.q ſincera.xlviij.diſt. vbi
tz iudeos nõ h̃re filios in ptãte qꝛ ſunt ſerui principis vt
in.c.⁊ ſi iudeos de iudeis ergo alios in ptãte nõ h̃nt ſed
ꝯ̃riũ tz gl.in.d.c.iudeoꝝ ⁊ in ꝯ̃rium facit tex.in.l.item in
ptãte cũ.l.ſe.ꝯiuncta glo.ff.de his q ſunt ſui vel alie. iur.
⁊ iſti.de pa.po.§.ius aũt vbi dr̃ ius p̃rie ptãtis eẽ penes
oẽs romanos ſʒ iudei veniũt appl̃one romanoꝝ.c.ius q
ritũ ꝯiũcta gl.i.di.⁊ voluit Bar.in.d.l.nã ⁊ ciuiũ nihil
ominus cõſului ſm̃ Archi.⁊ r̃ndi ad ꝯ̃ria que formanr̃
ꝙ ad plens non examino qꝛ nõ expedit ⁊ ex ſupradictis
20 elicitũ ĩpma ꝯcluſio filiũfa.teſtari poſſe ad pias cauſas in
bonis aduenticijs quo ad ꝓprietatez in qbus vſuſfruct⁹
q̃rir̃ patri patre ipſo ꝯſentiente ꝯ̃ Joã.an.Fede.de ſenis
Zenze.Jo.de ſantu.Pe.de ancha.Ricar.de ſaly.Bal.
21 Raph.ful.Jo.de imo.⁊ ſequaces.¶ Scda ꝯcluſio ꝙ
ꝯſenſus patris debet p̃cedere actum teſtandi qd eſt ꝯtra
Bar.in.l.tã his.§.filiusfa.ff.de dona.cauſa mort.Bald.
in repe.l.i.C.de ſacroſan.eccle. ꝯ̃ Cy.Raph. ⁊ alios in
22 in.l.ſenium.C.qui teſta.fa.poſ.¶ Tertia ꝯcluſio ꝙ in
donatis ab imperatore filiusfa.⁊ filia in ptãte patris cõ
ſtituti pñt teſtari ſed nõ in donatis a rege vel ab alio in
feriori a principe ꝙ eſt ꝯ̃ And.de yſer.Bal.⁊ ſequaces.
23 ¶ Quarta ꝯclo ꝙ ꝯſuetudo vl' ſtatutũ populi nõ põt
habilitare filiũfa.adultũ vl' pupillũ ad teſtandũ in tali
24 bus aduenticijs ꝙ eſt ꝯ̃ Bal.Bar.⁊ ſequaces. ¶ Sʒ
qd in bonis in quibus patri ñ acquirir̃ vſuſfruct⁹ an po
terit filiusfa.teſtari nõ ſolũ ad pias cauſas ſʒ etiã quomõ
cunqꝫ ⁊ quidẽ gl.in.l.qui in ptãte.ff.eo.⁊ in.l.i.§.in filys
.ff.ad trebel.⁊ in auc.vt liceat matri ⁊ auie in prin.tenẽt
aperte ꝙ nõ,p eoꝝ opiniõe he rationes ꝯſueuerũt addu
ci nã ſpãle ẽ in his aduẽticijs que filiofa.adueniunt ex li
beralitate imperiali vt eſt caſus i.d.l.cũ multa iducẽdo
eã vt induxi vt licet nihil acquirar̃ patri in talibus reb⁹
donatis nihilomin⁹ teſtari poterit ⁊ põdera bene qꝛ in
talib⁹ reb⁹ donatis teſtar̃ filiusfa.ſine ꝯſẽſu patris vt i.d.
.l.fi.⁊ penul.q teſta.fa.poſ.pariformiter ergo ⁊ i iſtis ꝙ
mẽti comẽda qꝛ i p̃cedẽti qõe hoc ñ aperui nec aliqſ iſtõ
tetigit ſi ergo ẽ ſpãle in iſtis in ꝯ̃riũ ẽ ius cõe in alijs.l.iuſ
ſingulare.l.qđ vero.ff.de.ll.¶ Scdo ſpeciale ẽ i pſbyte
ris ⁊ pſonis nominatis in auct.preſbyteros.C.de epiſ.⁊
cle.vt in aduẽticijs talibus poſſint teſtari lʒ ꝯſtituti ſint i
p̃ria ptãte ergo i ꝯ̃riũ ẽ ci⁹ cõe.l.i.ad fi.ff. ad municips.
¶ Tertio faciat ratio q̃ ponir̃ in.l.fi.§.ſi his.C.de bo.q̃
lib.quare ſi filiusfa.teſtari nõ poſſit in hiſ aduẽticiis in q
bus pater hʒ vſũfructũ ne filij iuuenili calore omnia ꝓdi
galiter ꝯſumẽtes patri nocẽat cũ poſtea eos ad egeſtatẽ
deductoſ alere cõpellar̃.l.i.cũ ſi.C.de alẽ.lib.⁊.l.ſi qs a li.
.ff.de libe.ag. eadẽmet ratio hʒ locũ in his aduẽticijs in
quib⁹ patri nihil aquirir̃ qꝛ cõpellet̃ filios iã deductoſ ad
egeſtatẽ alere cũ ergo ſit eadẽ ratio i vtroqꝫ ergo erit ea
dẽ iuris diſpoſitio.l.illõ ad.l.acqui.c. iter corporalia de
trãſla. ꝑla.c.trãſlato de cõſti.⁊ ſi quiſpiã dixerit ꝙ h rõ
ibi p legiſlatorẽ reddita ñ referar̃ ad ꝓhibitionẽ de teſt.
factã in pſonam filij.ſed ad ꝓhibitionẽ de teſtãdo hec ra
tio nõ põt locũ habere qꝛ teſtamẽtũ recipe ꝯfirmatiõez
poſt mortẽ filij ꝑt i.c.cũ marthe de cele.miſ.⁊ iuxta illud
apoſtoli teſtm̃ morte ꝯfirmar̃ filius aũt mortu⁹ a patre
nõ differt ergo ad hoc r̃ndet̃ ꝙ lʒ ñ habeat locũ in pſona
filij iã mortui nihilomin⁹ verificari poterit i perſona ne
potis ex mortuo filio remanentis ſicute filium auus ale
re cogitur i egeſtate deductũ vt.d.ſi qs a liberis.§.vtr.
¶ Quarto accedat qꝛ ſicut nõ põt ipe filius teſtari cuz
vſuſfructus ẽ patriſ i ꝓprietate aduenticioꝝ q̃ tamẽ ẽ ſua
vt in.d.§.filys cũ ſi.ita ẽt nõ videt̃ poſſe teſtari cũ vſuſfru
ct⁹ ⁊ ꝓprietaſ aduẽticioꝝ ſua ſunt vt ꝙ iuris ſit de parte q̃
ad partẽ illõ idẽ ſit de toto quo ad totũ.l.que de tota.ff.de
rei ven.l.qui ſemiſſes.ff.de vſu.nec ob.ſi dicar̃ ꝙ idõ eo ca
ſu q̃ pater i aduẽticijs hʒ vſũfructũ filius teſtari nõ pt qꝛ
tũc pater ipſorũ aduẽticioꝝ eſt legitimus adminiſtratoꝛ
§.i.cum ſi.C.de bo.que lib.ſecus autem ſit vbi pr̃ vſũfru
ctũ nõ habet qꝛ tũc aduenticioꝝ nõ eſt legitim⁹ admini
ſtratoꝛ ex eo qꝛ ſcdʒ hoc ſequeretur ꝙ cũ curatoꝛ ſit legi
timus adminiſtratoꝛ bonoꝝ adulti qꝛ p̃ncipalr̃ curatoꝛ
dar̃ reb⁹ adulti ⁊ nõ perſone vt.l.in copulãdis.C.de nup.
per hoc adultus teſtari nõ poſſit ſed hoc ẽ falſuz qꝛ imo
teſtari põt vt.l.Aurelio.§.gaio.ff.de li.le.ergo.¶ Qui
to faciat tex.in.l.fi.C.de inoffi.teſta.⁊ in.l.fi.C.q teſt.fa.
poſ.que iura diſponũt per dictiões taxatiuas vʒ filios in
poteſtate detẽtos poſſe teſtari tm̃mõ i peculio caſtrẽſi vl'
q̃ſi ergo icludit oẽs alios caſus vt i eis teſtari ñ poſſint.
¶ Sexto faciat nã exceptiõis ẽ vt firmet regulã i caſib⁹
nõ exceptis.l.queſitũ.§. idẽ r̃ndit.ff.de fun. inſtru.l.i.his
.ff.de.ll.cũ ſi.ſed inſti.qui ẽ permi.fa.teſt.§.exceptis exci
pit regula ꝓhibẽte filiũfa.teſtari poſſe cã caſtrenſis pe
culij.vel quaſi ergo in aduẽticijs quibuſcũqꝫ remanem⁹
i regula vt teſtari nõ poſſit.¶ Septimo faciat.l.penul.
.C.q teſta.fa.poſ.vbi tex.dicit ſine partiũ ꝯſenſu bõa poſ
ſideant hʒ noſtre leges diſpõnẽ ſiue cũ volũtate parẽtis
filioſ i ptãte teſtari nõ poſſe mõ i illa.l.q̃ diſtiguit qñ fili
us poſſidʒ aduẽtitia ſine ꝯſẽſu parẽtis ⁊ qñ poſſidʒ cũ cõ
ſenſu parentis nõ reperir̃ alia q̃ʒ lex cũ nõ ſoluʒ.§.ſi vero
filius circa prin.C.de bo. q̃ lib.ſʒ illa.l.dicit ꝙ eo cãu q̃
fili⁹ ſine volũtate patris poſſidet aduẽtitia ẽ eoꝝ dñs q̃
ad ꝓprietatẽ ⁊ quo ad vſumfructũ ⁊ ſic clare decidit ꝙ
i aduẽticiis in qb⁹ patri querir̃ vſuſfructus fili⁹ teſtari ñ
poſſet.¶ Octauo nõ ẽ dubiũ ꝙ exceptio d̃clarat regu
lã in ñ exceptis.d.l.nã ꝙ liqde ſʒ iſti.qui eſt pmiſ. fa.te
ſta.§.exceptis ⁊ .§.preter hos excipit a regula ꝓhibẽte
filiũ i ptãte teſtari cã caſtrenſis peculij vel quaſi i qb⁹ ñ
ẽ dubiũ patri nõ queri vſũfructũ vt.l.cũ opʒ.C.de bo.q̃
lib.ergo illa regula declarata p exceptionẽ dʒ ẽt itelligi
in eo aduentitio in quo patri nõ querir̃ vſuſfructus ⁊ iſte
rõnes formaliter adducũr̃ p celebrẽ doc.d.Lo.ro.i rep.
auc.ſimiliter.C.ad.l.fal.referẽſ ꝙ dũ eẽt ſcholaris pusi
accidit iſta qõ in fcõ ⁊ motiua ſua fuerũt iſta ⁊ illi ꝯſilio
ſubſcripſerũt ſe valentiſſimi doctores ⁊ refert fuiſſe p̃mũ
cõſiliũ ꝙ ipſe ſcholaris cõſultuſ retulit.¶ Ego afferã
i medio illõ qđ bal.noſtro venit in mẽtẽ i.l.fi.C. de vſuf.
vbi dicit.d.Cy.multũ cõmẽdat ſe ſup iſta.l.ſʒ glorioſus
deus ſcit ſi dicat veritatẽ ita vr̃ dicẽdũ de do.Lod.ſit de
us ſi vera dicit ⁊ ꝓ certo optĩa ⁊ ſolẽnia ſũt hec motiua
maxime pp ſũmã gloſatorũ auctoritatẽ qb⁹ vt agn⁹ co
rã tondente acqſcere deberẽ tñ vt dem mãm alijs medi⁹
inueſtigandi ⁊ cogitãdi vr̃ aduerſa ſnĩa verioꝛ ⁊ ꝓ ea
dico fore tex.formalẽ i auc.vt liceat matri ⁊ auie i pn.
col.viii.vbi ẽ cãus ꝙ ſic relinquanr̃ res filiusfa.aut donet̃
cũ hoc ꝙ pr̃ nullũ habeat vſũfruc.ꝙ in talib⁹ bonis ſi
filij ſũt etatis idonee poſſũt diſponere quomõ volũt cõ
iuncto.c.qꝛ nos.l.eo.i ver.liberũ diſponere p quẽ tex.col
ligũt ibi ſcribẽtes ꝙ cleric⁹ exiſtẽs in ptãte parẽtis põt
de aduenticijs libere teſtari nulla habita licẽtia a patre
⁊ hñfaciat auc.pſbyteros.C.de epi.⁊ cle.ecce nũc qualr̃
iſtõ verbũ diſponere relatũ ad filiumfa.adaptar̃ vltime
volũtati ⁊ ibi ſingulariter dixit.d.Abb.ꝙ teſtm̃ clerici ñ
infirmar̃ ex p̃teritiõe parentis licet debita portio debeat̃
parenti moueẽ qꝛ ſi hoc ꝯcedir̃ militi armate militie foꝛ
tius eſt i milite dei ⁊ allegat Bar.i auc.ſi qua mulier.C.
de ſacroſan.eccle.⁊ Fede.de ſenis ꝯſi.clxv.⁊ monet̃ Bar.
ad ſic dicendũ.d.auc.ſi qua mulier ex tex.l.i.ff.de teſta.
mili.vbi tex.dicit ꝙ mulier teſtari põt quomõ vult ⁊ ſic
inquãtum tex.i.d.auctẽtica vt liceat matri ⁊ auie in pn.
dicit ꝙ filiifa. poſſũt diſponere intelligir̃.i.teſtari ꝯiũ
cto.d.c.qꝛ nos ⁊ ꝓbat ꝙ filiusfa.i aduenticiis i qb⁹ pa
tri nihil acqrir̃ teſtari põt ⁊ inquãtũ tex.ſubdit quomõ
voluerit dico ꝙ illa verba importãt volũtatẽ liberã nã
volũtas dr̃ libera vt ẽ melioꝛ tex.de iure ſcdʒ Bal.i q̃dã
ſuo conſilio

ſuo conſilio.l.iij.in.§.i.ff.de arbi. vbi dicit voluntas ē li bera z abſoluta poteſtas.l.fideicōmiſſa.§.q̄ſq̄3.ff.d̄ le.ij. xviij.di.c.d̄ eulogijs xiiij.di.c. q̄ emēdat .c. nulli.xxxviij. di.c.relatū.xxxvij.di.c.indicet.xiij.q.vij. z apponēdo il la verba quomō voluerint videt velle tex.q̄ diſponāt ſi ne licētia patris ſicut habet i.d.c.q: nos vbi verbū libe re ſportet q̄ ſine ꝯſenſu patris teſtari poſſit q: illō ſpor tat v.libere de.verbū in v.verbū in gl.d̄ ſepul.c.omnis vt riuſq̄ d̄ peni. z remiſ.c.d̄ multa d̄ preben.exquo videt ap te vſq̄ ꝓbari in ſupradictis iuribus cōiunctis z ita a me inductis filiūſa.teſtari poſſe ſine patris licētia i aduēti cijs in qbus patri nihil acqrit. ❡ Et ſi qſpiā opponat d̄ eo q̄ voluit gl.in.d.auc.liceat matri z auie in p̄n.q̄ colli git ex illo tex.q̄ z facit tex.ſcdm quoſdā q̄ ſi pateat vex al legat.l.tā his.§.filiuſſa.ff.de dona.cauſa mortis nā ēt i ꝓ prietate aduēticia filiuſſa.nō teſtat allegat.l.ſi .§. ipſuꝫ aūt.C.d̄ bo.que lib. z ſic gl.ibi tꝫ nō poſſe teſtari z itelli gis tex.illū loqui in actu inter viuos z ideo dixit bal.i.l. fenū.C.q teſta.fa.pol.q̄ filiuſſa.ſi teſtat d̄ dolo z idē vo luit ibi Ang.i.l.pe.eo.ti.ſꝫ idubitāter violāt z corrūpūt illū tex. z ēt reſtrīgūt nā tex.ibi dixit licere matri aut ex tra nec relinquere filiofa.vt i iſtis rebus neq̄ vſūfructū neq̄ quodlibꝫ penitus habeat participiū pater z poſtea ſubdit tex.q̄ d̄ talib⁹ bōis poſſūt diſponere eo mō q̄ vo luerint z ſi aliter dicerem⁹ ſequeret q̄ pater haberꝫ pti cipiū in illis bonis q: ſuccederet filio aliter ſi diſponēti i ter viuos vt i auc.d̄ſūcto.C.ad tertu.vnde cū tex.loquat manifeſte eos poſſe diſponere eo mō quo volūt z illō v. bū diſponē adaptat ad teſtamētū ſequit ſine dubitatiōe eos teſtari poſſe ſine ꝯſenſu patris nec ob.cū gl.ibi argu it q̄ filiuſſa.nō pōt teſtari i ꝓprietate aduēticia q̄ ad eū ſpectat q̄ nō poterit teſtari i rebus aduēticijs q̄ ſue ſūt z in qb⁹ patri nihil querit q: iſtud nō ſequit nā in ꝓprieta te aduēticia filī⁹ nō pōt alienare dominiū nec ypotheca ris ex ponere pignori vt ē tex.in.l.ſi.§.filius aūt.C.d̄ bo. que libe.ſꝫ in bōis in qb⁹ nihil q̄rit patri pōt diſponere quomō vult vt dictū ē ergo vana ē argumētatio glo. q: arguit d̄ ꝓhibito ad pmiſſuꝫ z ſic ex ſepatis qd ſi ē ſien dū.l.cū actū.ff.d̄ neg.ge.l.ſi maritus.C.d̄ donatione in ter vi.z vxo.cū ſi.ē enim ꝓhibitū filiofa. alienare ꝓprie tatē aduentitiā z ē pmiſſum filiofa.diſponere quō vult d̄ bonis in qbus nihil querit patri iō arguēdo de vno ad reliquū nō procedit argumētum z p ꝯñs ille tex.ſi pōt reſtringi ad actū diſponēdi iter viuos dūtaxat. ❡ Et ſi opponatur ad illū tex.q̄ dꝫ intelligi ſecūdū leges priores .l.nā z poſteriores.ff.de.ll.q: nō ē nouū leges poſterio res itelligi z reſtringi ſm priores que dicūt in talibus ſi poſſe teſtari vt i.l.penul.C.qui teſta.fa.pol. z ſic habebit locū illud auc.in actu iter viuos z ſi in actu vltime volū tatis z tūc erit ibi caſus ſing.q̄ ſicut filiuſſa.pōt aliena re caſtrēſia vl quaſi ſine ꝯſenſu pris ita pōt alienare ad uēticia i qb⁹ pri nihil querit p viā ꝯtrus q: ad h̄ rūdeo i terꝑtatio cadit vbi tex.eſt dubius.l.ij.C.de leg.c.cū ꝯtin gat d̄ reſcrip.ideo vbi lex poſterior ē dubia fit iterꝑtatio vt concordet ſe cū priori ſꝫ vbicūq̄ nō ē dubia nō ē op⁹ interpꝛtatione.l.ille aut ille.§.cum in verbis.l.non aliter de leg.iij.ſꝫ tex.d. auc.ē clarus z indubitatus iducendo ita vt induxi ego iō in re ita clara nulla cadit interpꝛta tio lex eniꝫ noua dꝫ aliqd operari vltra āntiquas leges.l. ſi qn.ff.de le.i.c.ſi romanorū.xix.di.vnde talis iterꝑtatio eē pimere tex.d.auc.q̄ eē nō debet vt ē tex.ſing.i.c.cū di lecti d̄ accu.tene mētī q: lꝫ doc.ſequāt opinionē gloſato rū z reſtrīgāt illū tex. z reſpōdeāt ita vt dictū ē th̄ ille tex. ꝓbat cōtrariū ſed a nemine moderno ſcribēte inducit z roborat ita vt ego feci z ideo menti comēda q: ē inētio mea. ❡ Iteꝫ z ſcdo datur alia reſpōſio ad illū text.alle gādo gl.in.l.ſciēdū in prin.ff.qui ſatiſd.cog. z i auc. offe rat.C.d̄ litiſ ꝯte.q̄ volūt q̄ lex poſterior loquēs i vna ma teria generaliter z affirmatiue ſi extēdit ad caſuꝫ ſpecia lē quē lex āntiquā i eadē materia ponit affirmatiue ſꝫ cer

tū ē q̄.d.auc.loquit generaliter ergo ſi dꝫ extēdi ad ca ſuꝫ quē.d.l.pen.ponit ſpecialiter z faciat ad hoc q̄ ha bet i auc.d̄ here.ab intel.in prin.i ver.nō obſtātib⁹ q: ꝓ certo iſta reſpōſio laboret eodē morbo quo laborauit ꝓma reſpōſio hic eniꝫ nulla fit extēſio ex quo v̄ba.d.auc. clara z apta ſūt z dicere aliter eēt reſtringere illū tex.q̄ ſi patit reſtrictiōeꝫ illā Secūdo ad hoc faciat tex.l.ſi.§.ſi li⁹.C.d̄ bo.que lib.vbi tex.dicit i ver.hijs aūt ſa.in his oē texat caſibus in qbus vſufructus apud parētes ꝯſtitu tus ē donec parentes viuūt nec teſtari d̄ hideꝫ reb⁹ poſ ſunt nec circa volūtatē eoꝝ in quoꝝ poteſtate ſūt vbi di cit q̄ filiuſſa.ē ꝓhibitus teſtari dumtaxat in his reb⁹ in quib⁹ vſuſfruct⁹ acqrit patri ergo in his reb⁹ i qb⁹ ſi q̄ri tur vſuſfructus poterit teſtari z ſic rūdeat q̄ legū corre ctio nō inducit p ſenſum ſubauditū z ꝯiecturatū vt ē gl. ſing.in.c.cupiētes.§.q̄ ſi per viginti d̄ elec.li.vi.ſꝫ illō q̄ aſſumit a ꝯrio ſēſu dicat aſſumi ꝯiecturatiue.l. apud an tiquos in ver.ꝯiectura.C.de fur. z illō qd aſſumit ex cō iectura dicitur aſſumi iproprie vt ē tex.ſing.i.l.i.§.i. ex ꝯiectura nō ꝓpe.ff.ſi tab.te.extā.ergo zc. z ceſſare dꝫ ar. a ꝯrio ſenſu vbi reſultat abſonus itellectus vel iuri ꝯri⁹ .l.ij.C.d̄ cōdi.inſer.l.cōuenticulaꝫ.C.de epi. z cle. z ēt q: ex.l.noua nūq̄ dꝫ ſumi argumentū a ꝯrio ſenſu ad cor rectionē iuris antiq voluit Bar.i.l.omnes populi.ff.de iuſti. z iur. z Ja.bu.i.d.l.apud āntiquos z bar.i.d.l.oēs populi gl.ē in.l.nulla penitus auc.diaconiſſa.C.d̄ epi.z cle.mō min⁹ hꝫ dubitationē h̄ q: illō argumētū a ꝯrio ſenſu hꝫ ꝯformitatē cū.d.auc.vt liceat matri z auie i p̄n. z reſpondeo multipliciter. ❡ Naꝫ poſito q̄ argu.a cō trario ſenſu nō poſſet aſſumi ad correctionē.l. antique ex.l.noua iſtō nō procedit qn̄ huiuſmodi argumētū cō grueret legi nouiſſime z ſic hēret robur ab ea q: argu mētū ſumptū a ꝯrio ſenſu i.d.§.filii aūt ē ꝯforme.d.auc. z ſic ceſſat obiectio i ꝯtrū vl pōt ſcdo rūderi q̄ illa obie ctio ſi ꝓcedat qn̄ lex noua nihil operatur vt ē glo. in.d. .l.nulla z.d.auc.diaconiſſa vel pōt rūderi negādo aſſū ptū q̄ argumētū a ꝯrio ſenſu dicat ſenſus iproprī⁹ z ad hoc allego ſolēneꝫ gl.i.c.humanū gen⁹.i.di.q̄ dicit q̄ il lud dicit cōprehēdi i.l.q̄ ſurgit a ꝯrio ſenſu legis q: vi det ſurgere ex mente legis z ſic argumētū a ꝯrio ſenſu dicit venire ex mēte legis de qua glo.facit ſeſtū ibi.d.do mi. z allego glo.in.l.qui teſta.§.mulier.ff.eo.vbi text.di cit ar.ē.l.iul. z gl.ibi notabile colligit q̄ argumētū a ꝯ rio ſenſu.l.accipit pro.l. z ſic ē tex.§. z tꝫ gl.in.d.l. apō āntiquos in verſ.p ꝯiecturā q̄ ꝯiectura taciti dicit ex lit tera z lꝫ tex.d.l.i.ff.ſi tabu.teſta.dicat q̄ ver.heredis icō ſulte fuit deletū vt penit⁹ legi nō poſſit etiā ſubdit q̄ he res videt ſcriptus ex ꝯiectura nō ꝓprie z gl.ibi exponit ideſt preſūptionibus z ſic gl.itelligit illū tex.i ꝯiectura q̄ ē pſumptio reſultans facto hominis ſꝫ ꝯiectura reſul tās facto legis nō dicitur improprie imo ē lex ꝯiectura legis vt ōcidit tex.i.l.i.C.d̄ teſta.mili. z gl.i.l.ſi tutor.C. d̄ peri.tu.ſꝫ nos loquimur de ꝯiectura legis ergo z iō gl. multū ſing.i.l.deſiderium.C.depoſiti in ver.arguit expo nit illū text.ibi argute probat z ſic ōcidit q̄ argumētū dicit ſubtilis ꝓbatio.c.fortus.§.argumentum de v̄borū ſigni. z ſic cuꝫ tex.in.d.l.q teſtamento.§.mulier dicat ar gumēto eſt lex iulia ꝓbat q̄ argumentū a ꝯrio ſenſu le gis eſt lex z videt eſſe ſubtilis inductio z ꝓbatio legis z ſic recte locuta eſt gl.i.d.c.humanū genus q̄ di ex mē te legis nā pꝛio recurrim⁹ ad mēteꝫ z adaptam⁹ v̄ba mē ti.c.marchion.i.q i.c.itelligentia.c.prerea d̄ v.ſi.imo di co oēs docto.ꝯcludere argumētū a ꝯrio ſenſu validū eē i ſtatutis vt p Ja.bu.i.d.l.apud āntiquos z bar.i.d.l.om nes populi z p bar.in.l.ſi cū dotē i prin.ſolu.ma. z p cō ſequēs nō obſtat talis obiectio. ❡ Tertio filiuſſa.iō te ſtari pōt i bonis caſtrēſibus vl quaſi q: in illis reputat libera pſona tex.ē in.l.i.ff.ad macedo.ſꝫ i aduēticijs i q bus nihil querit patri reputat libera pſona ex quo i eis pōt diſponere quō vult vt in.d.auct.ergo ſi rūdeatur q̄

ex auctoritate legiſlatoris poſſet īduci correctio iuris ꝑ
idēptitatē rōnis vt.l.his ſolis.C.de reuo.dona.nō tñ in
ducit per hoīem vt no.in auc.quas actiones.C.de ſacro
ſan.eccl.ꝛ in.l.ſi furioſi.C.de nup.ꝛ in auc.pterea.C.vñ
vir ꝛ vxor qꝛ ad hoc rñdeo nō reſultat correctio iuris ſꝫ
q̄dā limitatio ex eo qꝛ ius dicēs filiūfa.teſtari nō poſſe li
mitat̃ nō hr̄e locū in bonis in qbus nō q̄rit̃ vſufruct⁹ pa
tri vñ pt extēdi ad ſilēꝫ caſuꝫ exceptio vt voluit bar.i.l.ſi
ꝯſtāte.ff.ſo.ma. Jo.cal.i.c.ſenes ō teſti.d.Abb.i.c.iura
nit de ꝓba.tex.i.c.cū dilecta ō ꝯfir.vti.vł inut.l.libert⁹.§.
ſenat⁹ ō ri.nup.gl.i.d.l.ſi ꝯſtāte gl.i.l.i.C.ō his q ṽn ap.
tab.gl.i.l.i.C.de in.ꝛ fac.igno.etē poſito ꝙ eēt correctio
nō tñ fit ab hoīe ſꝫ a lege vt dcm̄ ē. ¶ Quarto faciat ꝙ
ſequeret̃ abſurdū nā ſi poſſet teſtari filiuſfa.de talib⁹ bo
nis ſeq̄ret̃ ꝙ eodē mō poſſet ꝯhere de illis bonis qꝛ ſi te
ſtando fieret preiudiciū patri ergo ꝛ ꝯtrahēdo ſꝫ nō eſt
ꝓhibitus cōtrahere vt dictū ē ergo nō erit ꝓhibit⁹ teſta
ri nec valida ē argumētatio filius teſtari pt ō collatis ſi
bi a pncipe vt ē caſus ſpālis in.d.l.cū multa ergo in ꝯriū
eſt ius cōe qꝛ ad illud appet rñſio ꝙ imo i bōis in qb⁹ ni
hil q̄rit̃ pr̄i regula ē ꝙ poſſit teſtari vt ē dictū qnimo po
ſito ꝙ ita ſit ꝙ i ſic donatis teſtari poſſet idē dicem⁹ i do
natis filio cū hoc ꝙ nihil q̄rat̃ pr̄i ꝛ ſic ille caſus extēdit̃
ad ſilēs ꝛ ita ēt dico ad caſuꝫ.d.auc.pſbyteros vt ſicut fi
liuſfa.clericus teſtari poſſit in aduētitijs qꝛ nihil q̄rit̃ pa
tri i āliis idē dicam⁹ i iſtis vel ſolue ꝙ nō ē neceſſaria ex
tēſio qꝛ tex.ē in.d.auc.vt liceat mr̄i ꝛ auie ꝛ i.d.§.filijs
aūt nec ob.rō ne fili⁹ ꝯſumet bona ſua ꝛ poſtea pr̄ cōpel
lat̃ eū alere qꝛ illa rō refert̃ ad caſuꝫ in quo loq̄t ille.§.
filijs aūt q loquit̃ eo caſu quo patri q̄rit̃ vſufructus ꝛ ſi
dicat̃ ꝙ rō generalior dicto extēdit dictū vt dixit gl.i cle.
i.de elec.ꝛ i.l.cū pꝫ.§.dulciſſimis i tex.ff.ō le.ij.qꝛ rñdeo
illa rō ē ipulſiua ꝛ nō ē rō finalis qꝛ eodē mō haberet lo
cū in bonis caſtrēſib⁹ vel quaſi ꝛ eodē mō hr̄et locū i ꝯ
tra ꝛ iō rō eſt ipulſiua ꝛ ꝑ ꝯñs nō militat in bonis in q/
bus nihil q̄rit̃ pr̄i nec ob.cū dicebat̃ ꝙ ſicut nō pōt teſta
ri in ꝓprietate aduentitia q̄ eſt ſua ita ſi bonā i totū ſunt
ſua arguendo de pte ad totū qꝛ rñdeo iſtud fuit arg.gl.
in.d.auc.vt liceat matri ꝛ auie ꝛ ſupius rñdi ex eo qꝛ i ꝓ
prietate aduentitia fili⁹ nō pt ꝯhere alienādo vt dr̄ i.d.
§.filijs ſed in bonis in qb⁹ nihil q̄rit̃ patri pōt diſpone
re eo mō quo vult ꝛ ſic nō vꝫ argumentū cū arguat̃ ex ſe
patis ꝛ diuerſis nec ob.l.ſi.C.de inoffi.teſta.ꝛ.l.pe.ꝛ ſi.
.C.qui teſta fa.poſ.in quib⁹ apponit̃ dictio taxatiua ꝛ
qꝛ exceptio firmat regulā in nō exceptis qꝛ rñdeo ꝙ di
cta iura limitāt̃ per tex.d.l.ſi.§.filijs aūt q tex.loquit̃ in
his dūtaxat in qb⁹ patri acquirit̃ vſufructus ꝛ ꝑ auc.li
ceat matri ꝛ auie lꝫ apponant exceptionē i caſtrēſibus
vel quaſi ꝛ in alijs apponāt regulaꝫ tñ illa regula reſtri
git̃ niſi ꝑ aliā legē opponat̃ alia exceptio que ponit̃ in
d.§.filijs aūt ꝛ in.d.auc.vt liceat matri ꝛ auie ꝛ maxie
qꝛ ſum⁹ i caſu fauorabili vt hoīes magis teſtati decedāt
q̄ inteſtati ē enim fauor publicus nec obſtat cū dicebat̃
ꝙ.l.pe.qui teſta.fa.poſ.in quātū dicit ꝙ.l.antiqua ſeruet̃
ꝛ illa.l.ē ſi.C.de bo.que lib.i.ṽ.ſiue filiuſfa.i pn̄.q̄ dicit
ꝙ eo cāu quo filiuſfa.poſſidet bona aduentitia ſine ꝯſen
ſu patris eſt dominus quo ad proprietatem ꝛ quo ad
vſumfructum ergo.d.l.que dicat ſiue cum conſenſu pr̄is
ſiue nō poteſt teſtari filius vt dictum ē ſupra ꝛ iō Ang.
in.d.l.penn.dicit per illū tex.fuiſſe ſopitas dicta q̄ſtio
nes prima eſt vtrum filiuſfa.poſſit teſtari ō aduentitijs
25 in qb⁹ patri nihil q̄rit̃ ſa vtꝝ filiuſfa.poſſit teſtari ō do
a te⁹ ꝛ decidit ꝙ nō poſſet teſtari ego reſpōdeo ꝙ lꝫ.d.l.
penul.dicat ſcḋꝫ noſtre legis diſtinctionē nō tamē refert
ſe ad.d.l.ſi.C.de bo.que lib.que eſt poſterior ea nec etiā
pōt referri ad illā qꝛ licet in.d.l.ſi.in prin.dicat̃ ꝙ filiuſ
fa.hꝫ aduētitia pleno iure q̄ñ pater recuſat adire aut ad
quirēdi conſentire tamen in.d.§.filijs aūt dicitur ꝙ in his
tātū bonis in qbus pater hꝫ vſufructuꝫ filiuſfa.teſtari ſi
poteſt vnde principiuꝫ illius.l.debet intelligi ſecundum

a ¶ Dote. De lucro tñ mr̄ne dotiſ teſtari po teſt. vt tenet Jo.ō prato. ꝛ docto in.l.pe. C.q teſta.face. poſ.vbi etiā ꝑ Ang.copioſe.

diſpoſitionē.d.§.filijs aūt ꝛ per ꝯñs.d.l.penul.non pōt
referri ad.d.l.ſi.Itē ꝛ poſito ꝙ ad illam.l.ſi.referat̃ nō
tñ refert̃ ad iuſ.d.auc.vt liceat mr̄i ꝛ auie ꝛ ꝑ ꝯñs.d.l.pe.
lꝫ dicat ꝙ i aduētitijs poſſeſſis a filio.ſiue ō ꝯſenſu pr̄is
ſiue nō.ſi poſſit teſtari tñ corrigit̃ ꝑ.d.§.filijs aūt ꝛ ꝑ.d.
auc.ꝛ ſi qs dicat vt cōiter dicūt oēs ꝙ non pōt ſūmi ar
gumētū a ꝯrio ſenſu i.d.§.filijs aūt rñdeo ꝙ illud argu
mētū eſt ꝯforme iuri nouiſſimo.d.auc.vt liceat matri ꝛ
auie ꝛ ſi dicatur ꝙ in contrarium eſt cōmunis opinio
gloſatoꝝ ꝛ doctoꝝ i locis allegatis ſupius rñdeo ꝙ cōīs
opinio cōuinci poteſt hoc voluit Jo.an.i.c.i.ō ꝯſtitu.ꝛ
dixit textus multū ſing.in.l.i.§.ſed neq̄.C.ō ve.iu.enu.
ꝙ ex multitudine auctoꝝ nō eſt iudicādū qꝛ forſitā poſ
ſet vnus deterioris ſententie multos ꝛ maiores in aliq̄
parte ſuperare ꝛ ſic decidit̃ ibi ꝙ cōmunis opinio cō
uinci pōt melioribus ratiōibus ꝛ ſubtilioribus motiuiſ
vt dixit tex.in.c.capellanus de ferijs ſtandū eſſe opinio
ni que mouet̃ melioribus rationibus ꝛ motiuis nā nos
dicimus ꝙ vbi nō ē dare caſuꝫ.l.ſufficit allegare aucto
ritatē maioꝝ vt eſt tex.ſing.in.l.ſi idē cū eodē ꝛ hoc col
ligit Ang.ff.de iuriſdi.om.iudi.ꝛ allego tex.in.c.i.ō de
ci.ſed nos habemus caſuꝫ legis de hoc vt in.d.auc.ꝛ in
d.§.filijs autē ergo ceſſabit auctoritas maioꝝ vt eſt cāuſ
multū ſing.in.c.ego ſolis.ix.di.ꝛ ſi dicatur amice hoc te
nuerunt glo.cōmuniter ꝛ auctoritas glo.omnes alios
anteceſſit vt dixit Bal.in.l.hereditas.C.de po.ꝛ in.l.i.
ff.de vul.ꝛ pu.ꝛ in.l.precibus.C.de impub.ꝛ in auc.
ceſſante.C.de legi.here ꝛ in.l.ſi.§.neceſſitate .C.de bo.
que libe.ꝛ in.c.i.de natura ſuc.feud.ꝛ in ſuo peculio.ꝛ
Ange.in.l.ij.ff.de accu.ꝛ Saly.in.l.traditionibus.C.
de pac.ꝛ bar.in conſilio ſuo icipiente Andriolus ꝛ Ja.
bu.in.l.i.C.q pro ſua iuriſ.qꝛ ad hoc reſpondeo ꝙ licet
ſumma ſit auctoritas glo.tñ ſuccūbit legi.c.i.ō ꝯſti.ꝛ ēt
qꝛ multi gloſatores tenuerūt iſtā partē vt refert glo i.d.
auc.vt liceat matri ꝛ auie ꝛ ēt faciat qꝛ quotidie vide
mus gl.reprobari ꝛ iō Bal.in.l.ij.C.q accu.nō poſ.i.i.
col.dicit ꝛ iſta ē ſūia glo.ꝛ eoꝝ q ſunt eius pedagogi ſꝫ
eſt opinio falſa ꝛ ſic de glo.nō facit extimationē vbi ha
bemus caſuꝫ legis ꝛ his cōſiderādo ſecutus ſui iſtaꝫ par
tē tanq̄ equiorē ꝛ benigniorē vt filiuſfa.teſtari poſſit de
dote ꝛ filiuſfa.ō aduētitijs in qbus patri nihil q̄rit̃ ꝛ
potius decedāt teſtati q̄ inteſtati lꝫ cōtrariū tenuerit bar.
i.l.q in poteſtate ꝛ in.d.l.i.§.in filijs ꝛ i repeti.l.i.C.de
ſacroſan.eccl.ibi tamē limitauit ꝙ in pias cā poterit te
ſtari de talibus rebus ſine conſenſu patris ex diſpoſitiōe
d.l.i.que loquit̃ ō rebus teſtantis que ſue durāt vſq̄ ad
temp⁹ mortis quādo filiuſfa.ē ꝯſtitut⁹ i articulo mortis.
16 ¶ Et ex iſtis elicitur hec cōcluſio vꝫ ꝙ filiuſfa.in his
in qbus nihil acq̄rit̃ patri pōt ſine cōſenſu patris ad pi
as cauſas ꝛ nō ad pias cās teſtari qḋ eſt cōtra glo.Dy.
17 Cy.Bar.ꝛ bal.cōiter oēs. ¶ Quid āt erit i vſufructu
q acq̄ritur patri an filiuſfa.poterit teſtari ō huiuſmodi
vſufructu patre cōſentiente ꝛ Lo.ro.in.d.auc.ſimiliter
dicit hāc queſtionē non eſt declaratā per aliquem docto
rē ꝛ arguit ꝙ nō poſſit qꝛ pr̄ vł donare vſumfructū filio
eoipſo ꝙ ꝯſentit filio vt de eo teſtet̃ ſed donatio iter pr̄eꝫ
ꝛ filiū cōſtitutū i patria ptāte nō tꝫ vt in.l.ij.C.de inof.
dona.niſi dicat hoc fore veꝝ niſi pater donet filio vt fili
us donet alteri qꝛ tūc tal̃ donatio valet vt in.l.in edib⁹
§.ꝙ ſi filius.ff.de dona.ꝛ ꝙ habetur in.l.ꝓfectitie.§.in
tepenal.ff.ō iure do.ꝛ in.l.ſi.§.ſi.ff.de bo.q̄ lib.ꝛ qḋ vo
luit Ang.in.l.volūtas.C.de fideicō.ſic ē in iſto caſu qꝛ
pater dōat filio vt de eo teſtet̃ ad pias cauſas ſꝫ hoc eſt fal
ſū hꝫ cū qꝛ iſtud procedit q̄ñ pr̄ donat filio vt alteri do
net ita ꝙ ad filiū res non ē reuerſura ſecus ſi ad eū eēt
reuerſura vt dixit bar.in.l.ſi filiuſfa.ff.ō donatio.ſic ē in
cāu nr̄o vbi filiuſfa.donat ꝑ viā teſti que eſt reuocabilis
vſq̄ ad extremum ſpiritum vite vt in.l.iiij.in ſi.ff.ō adi.le.
nihilomin⁹ putat tale teſtm̄ valē ꝛ mouet̃ qꝛ lꝫ donatio
inter patrē ꝛ filiū ſi valeat vt in.d.l.ij.in quo ad vſum
fructum

fructū vȝ tex. eſt ſing. ſm eū in. l. cū oportet. §. ſi aūt reſ. C. de bo. q̄ lib. e. ꝛ p ꝯñs valebit tale teſtm̄ ꝛ ibi bal. colligit talem donationē valē qꝛ eſt q̄dam refutatio ꝛ intātum vȝ talis donatio ꝙ nō eget cōfirmatione per mortē patris licet gloſ. tenuerit ꝯ̄rium ꝛ male ſm eum in. d. l. ij. C. d̄ inoffi. dona. ꝛ dicit Azo. ita tenere ꝛ Bal. dicit eē caſum p opi. Azo. in. c. i. de ali. feu. pa. ꝛ ſic reſidȝ Lo. in hac q̄ōne ꝙ poterit filiusfa. teſtari ad pias cās de vſufructu q̄ſito patri in aduēticijs ipſo patre ꝯſentiēte. ¶ Tu pōderas qꝛ p certo iſta ꝯcluſio nō eſt vera qꝛ. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. diſponit ꝙ q̄s teſtet̄ ad pias cās de rebus ſuis ꝛ ibi dixit Bart. ꝙ durent ſue vſq̄ ad eius mortē ꝛ faciat q̄d hr̄ in. c. filius. ꝛ. co. ſed vſuſfruct⁹ nō eſt ſuus ergo de illo teſtari nō pōt ꝛ accedat Bald. in. l. ſeniū. C. qui teſta. fa. poſ. vbi dixit ꝙ vna de rōnibus ꝓhibētibus filiumfa. poſſe teſtari eſt qꝛ q̄libet oȝ teſtari de bonis ſuis vt iaȝ ſuperi⁹ demōſtraui ſȝ filiusfa. regulariter nō hȝ bōa ꝑ̄ ꝛ talis vſuſfructus nō eſt filij ſed eſt patris ꝑ̄ ſequit̄ ꝙ ad pias cās regulariter teſtari nō pōt de alienis reb⁹ ꝛ ſi dicatur ꝙ eo ipſo ꝙ pater ꝯſentit filiū teſtari ad pias cās videt̄ donare ſibi vſumfructū ꝛ per ꝯñs p talē ꝯſenſuȝ vſuſfructus eſt effectus filij. ꝛ per ꝯñs teſtat̄ de ſuo ꝛ ſic valebit teſtm̄ qꝛ ad hoc rn̄deo regulariter donatio inter patreȝ ꝛ filiū eſt ꝓhibita. l. i. C. d̄ inoffi. teſta. ſed fallit qñ donat vſumfructū aduenticioꝝ pater filio vt in. d. l. cū oȝ. §. ſin aūt res ꝛ fallit ēt in certis caſibus ſpālibus cōnumeratis a Bal. ibi ꝛ ſic cōcurrit vnū ſpeciale vt in. d. c. iȝ ad fi. de ſepul. li. vi. vñ ꝯ̄ cōes regulas eſt ꝙ filiusfa. poſſit teſtari ex ꝓmiſſione paterna vt in. d. l. q̄ in ꝑ̄tate. ff. eo. ꝛ in. l. iaȝ hic. §. filiusfami. ff. de dona. ꝛ inſti. q. nō eſt ꝑmiſ. fa. teſta. in ver. ꝑmiſerit ꝛ in pia cā eſt ſpāle ſicut eſt ſpāle in. c. cuȝ tibi ꝛ. c. cū eſſes ꝛ in. c. relatū. ꝛ. eo. ¶ Sȝ duo ſpālia non poſſunt ꝯcurrere circa idē vt eſt tex. in. l. i. C. de dona. ꝓmiſ. ergo nō valebit tale teſtm̄ ꝛ id̄ nō ſine magno miniſterio doctores nō poſuerūt in ſpecie iſtā. q. vtrū filiusfa. poſſet teſtari in vſufructu aduenticioꝝ debito patri cum ꝯſenſu patris ad pias cās qꝛ habuerūt p claro ꝛ indubitato ꝙ nō poſſit ꝛ maxime qꝛ idē actus oparet̄ in actu viuentis ꝛ actu morientis q̄d Bal. expreſſe reprobauit in ſua elegāti repe. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. cui⁹ dictū retro ſi ſuperius in iſta. q. vtꝝ filiusfa. in aduenticijs i q̄b⁹ vſuſfruct⁹ q̄rit̄ patri poſſit ad pias cās teſtari ex ꝓmiſſiōe paterna. ¶ Modo in caſu iſto idē ꝯſenſus patris operaret̄ donationē vſuſfructus qui eſt actus viuētis ꝛ operet̄ auctoritatē ꝛ ꝑfectionē teſtādi qui eſt act⁹ morētis. ¶ Et de iſtis nō aiaduertit Lod. ro. q̄ putauit ſūmā mi-
18 nerue arcē pedib⁹ tetigiſſe. ¶ † Et ex iſtis elicit̄ hec cōcluſio ꝙ in vſufructu aduenticioꝝ filijfa. acq̄ſito patri nō pōt filiusfa. ad pias cās teſtari patre ꝯſentiēte ꝯ̄ Lo. ro.
19 ꝛ eius ſequaces. ¶ † Quid aūt de ſeruis ꝓdigis infamibus dānatis ad metallū ꝛ d̄ huiuſmodi ꝑſonis ꝓhibitis teſtari ñ examino hic vide p bar. ꝛ alios in repe. l. i. C. d̄ ſacro ſa. eccl. ¶ † Accedo nūc ad ſecūdā q̄ōnē ꝑncipalē huius thematis vȝ vtꝝ homo chriſtianus exiſtēs in terra ꝑfidoꝝ teuchroꝝ turcis aut i terris ſoldani babilonie non ſubiectis iꝑio romano dēat in teſtō ſuo adhibere ſolēnitatē iuris ciuilis ꝛ q̄dem Bar. in. l. q̄ a latronibus in ꝑn. ff. eo. q̄rit legatus qui eſt apud hoſtes in legatōe q̄liter faciet teſtm̄ ꝛ arguit ꝙ ſm ꝯſuetudineȝ loci in quo ſit teſtm̄ p. l. ſi fundus. ff. d̄ euic. ꝛ. l. ij. C. q̄uēad. teſta. ap. poſtea decidit ꝯ̄riū cū illi ſint hoſtes populi romani ꝛ ſic ꝑdiderūt ea q̄ iuris ciuilis ſūt id̄ nō poſſunt facere teſtm̄ ſm ꝯſuetudinē ipſoꝝ cū teſtm̄ ſit de iure ciuili allegat. l. iij. ff. eo. ꝛ iſtā partē putat verā nec obſtant allegata .ſ. in ꝯ̄riū qꝛ illa ꝓcedūt qñ teſtm̄ fieret in territorio romano ꝛ ſic ſtatuta ꝛ ꝯſuetudines loci ſunt approbata a iure romano ſȝ qñ teſtm̄ ſit apud hoſtes oȝ ſeruari ius ciuile ꝛ ſolēnitas iuris ciuilis p tex. d. l. qui a latronib⁹ ꝛ ita reſidet ibi Bart. ſed bal. in. l. ij. C. q̄uēad. teſta. ap. dicit ꝙ in accidentia facti q̄dam mercator Anconitanus exiſtens gratia negociandi in terris ſoldani babilonie ꝛ infirmitate oppreſſus cōdidit teſtm̄ non adhibita ſolemnitate iuris ciuilis refert ſe cōſultū vtrū tale teſtm̄ valeret rn̄diſſe ꝙ valebat teſtm̄ ſcḋm in talib⁹ terris hȝ morē iuris gētium qꝛ ius gētiū ꝓſumit̄ ibi vigere niſi ꝯ̄rium ꝓbaretur cū tale ius gentiū eſt bonū ꝛ equū ergo ſeruādū ꝛ qꝛ potius dēmus ſeruare ius canonicū q̄ȝ ius ciuile qꝛ ius canonicū inheret iuri diuino ꝛ ſub iure diuino ſūt oēs populi ꝛ oēs nationes. ¶ Tu allega q̄d hr̄ in. c. ꝙ ſup his de voto p Inno. ꝛ q̄d pulchre voluit Inno. in. c. i. d̄ ꝯſti. vbi dixit ꝙ conditori canonis eſt ſubdita ois creatura ꝛ iuxta illud ꝙ habetur in ſacro euangelio fiat vnum ouile ꝛ vnus paſtor ꝛ iuxta illud q̄d voluit ꝓpheta clariſſimus in omnē inq̄t terrā exiuit ſonus eoꝝ ꝛ in finē orbis terre verba eoꝝ ſed ius iꝑatorium ñ viget vbiq̄ȝ allegat q̄d no. in. c. q̄d ſup his d̄ vot. in. alia q̄d hr̄ in. l. cūctos populos. C. de ſū. tri. ꝛ fid. cat. ꝛ q̄d hr̄ in. l. ency. nō illi iꝑium pelagi. ¶ Nō ob. dictū Bar. ſm eū qꝛ loq̄tur i hoſtibus iꝑio romanoꝝ. l. in rebellibus quoꝝ cōſuetudo nō eſt ꝯſuetudo nec eoꝝ ſtatuta ſunt ſtatuta ꝛ id̄ tales cōſuetudines ſeu ſtatuta ſequēda minime ſūt auc. nauigia. C. de fur. nā teſtm̄ ꝙ fieret ſm ꝯſuetudinē eoꝝ non valeret ꝛ ita reſidet bald. in. l. ius ciuile. ff. de iuſti. ꝛ iur. dicit ꝙ de iure gentiū ſufficiūt duo teſtes in teſtō ſed ius ciuile addidit ad numerū teſtiū ꝛ ſubdit ſe in facto cōſuluiſſe ſuper teſtō cuiuſdā mercatoris facto i ꝑtib⁹ barbarie corā duob⁹ teſtibus ꝙ valebat ꝛ tenebat tale teſtm̄ cuȝ nō appareat q̄ forma ibi req̄rit̄ vñ preſumit̄ ꝙ ſeruet̄ ius gentiū tanq̄ȝ ius nāle ꝛ eq̄ſſimū allegat in arg. l. oēs populi in ꝑn. ff. de iuſti. ꝛ iur. ꝛ ita reſidet ꝛ ſic ſi bene ponderet̄ dictū eius vr̄ fore diuerſum ab eo q̄d ipſe voluit in d. l. ij. C. q̄uēad. teſta. ape. vbi voluit potius eē ſeruandū ius canonicuȝ ꝛ canones ꝛ claꝝ eſt ꝙ quo ad ſolēnitates teſtamēti differt ius canonicuȝ a iure gentium vt. d. c. cū eſſes. ꝛ. e. Itē Bal. in. d. l. ij. inculcat ius gentiū ꝛ ius canonicū qꝛ ibi iudicio meo nō vr̄ recte loq̄ nā ius canonicum introduxit certā ſolēnitatem in teſtō vȝ preſentiā ꝑſbyteri ꝑrochialis vltra numerū teſtiū vt apparet i. d. c. cū eſſes ꝛ hoc in teſtō ad nō pias cās facto in teſtō ad pias cās facto ēt requirit certā ſolēnitatē lȝ illaȝ relaxauerit quo ad numerū teſtiū vt ꝓbat̄ in. c. relatū. ꝛ. eo. tñ d̄ iure gentiū nō req̄rit̄ talis ſolēnitas item nec reperio. l. expreſſam dicentē ꝙ de iure gētium ſufficiāt duo teſtes in teſtō lȝ enim gn̄aliter dicat̄ deutronomij ꝙ de iure gētiū in ore duoꝝ vel triuȝ ſtat omne verbū de quo in. d. c. cuȝ eſſes tñ nulla auctoritas dicit exꝑſſe ꝙ teſtm̄ req̄rat duos teſtes ꝑ̄ ius gentiū nec vr̄ verū tñ dicit bal. ꝙ potius oȝ ſeruari ius canonicū ex eo qꝛ inheret iuri diuino ꝛ ſub iure diuino ſūt oēs populi ꝛ nationes nā illō nō ſeq̄t̄ oēs populi ſūt ſub lege diuina ꝑ̄ ſunt ſub lege canonica illud eſt falſuȝ nā iudei nō regūt̄ ſub iure canonico ſȝ iure moſayco iuxta illud ꝙ ſcribit̄ in paſſione dñica nos legem hēmus niſi in certis caſib⁹ vt not. Inn. in. c. ſup his de vo. Item bal. nō diſtinguit inter teſtm̄ ad pias cās ꝛ teſtm̄ ad nō pias cās tale enim teſtm̄ regulari oȝ ſm diſpoſitionē canonicā vt eſt tex. in. d. c. relatū. ¶ Scḋo caſu nō ꝓcedat dictū eius itē Bal. reſtringit dictū Bar. vt habeat locū quo ad rebelles imperij vt teſtm̄ factum ab eis ſine ſolemnitate iuris ciuilis nō teneat tanq̄ȝ habeat ius ſtatuendi aut introducēdi conſuetudinem enim non ſunt digni loquelis legū inodari. l. que adulterium. C. de adulte. ꝛ per ꝯñs ſentire videt̄ ſi fieret apud nō obedientes iꝑio romano nō teneat tale teſtm̄ ſine ſolēnitate iure ciuili nā ex hoc ſequeret̄ vnū abſurdū ꝛ incōueniens ꝙ cū populus venetus ꝛ florentin⁹ ꝛ populi lōbardie q̄ nō obediūt iꝑatori ꝛ ēt multi reges qui nō recognoſcūt iꝑatorē i ſuperiorem ꝙ ꝯſuetudo eoꝝ nō eſt ꝯſuetudo ꝛ eoꝝ ſtatuta nō ſūt ſtatuta ex quo ſeq̄t̄ ꝙ ſubditus iꝑio romano ſi facit teſtamētum in territorio florētino nō poterit facere ſm cōſuetudinē eoꝝ ꝛ per ꝯñs tale te-

ſtaměťū erit nullū ꝺꝫ ergo illud facere ſm ius gētiū aut
ſm ius canonicū ſm bal.ſꝫ iſtud aſſumptū eſt falſuꝫ per
id qꝺ voluit bar.in.l.cūctos populos.C.de ſū. tri.⁊ fid.
ca.vbi refert Cy.dicere ibi ꝙ iperator nō itendit ligare
populos quos de facto nō regit hoc ſi placet bar.ibi qꝛ
ex hoc ſeqret ſm eū ꝙ leges. Imperiales nō ligarēt flo
ren.q̄ ſunt inobidiētes ⁊ ita ſeqꝛ Saly.ibi qꝛ ſeqret ꝙ ſi
ligarēt populos lōbardie ⁊ iudeos ⁊ ſaracenos ⁊ alios
vñ eos voluit ligare ipator lꝫ ḡ ſint inobediētes ipatori
tñ ligāt legib⁹ iperialib⁹. Itē nō ēt vr̄ bñ dicere bal.dūꝫ
dixit ꝙ ius iperatoris ſi viget vbiqꝫ qꝛ imo de iure viget
vbiqꝫ lꝫ de fcō nō facit.l.deprecatio.ff.ad.l.rhod.de iac.
⁊ p bar.⁊ alios in.d.l.cūctos populos. Itē dicit Bal.
debere ſeruari ius canonicū in teſtō facto in talib⁹ terriſ
nā ſi ipſe itelligit in teſtō ad nō pias cās nō reqriſ pñtia
pſbyteri pochialis vltra numerū teſtiū reqſitū ō iure ca-
nonico vt in.d.c.cū eſſes. ¶ Ex quo ſeqꝛ ꝙ raro vel nū
q̄ꝫ poſſet fieri teſtm̄ in ptibus barbarie cū ibi de facili nō
repianſ pſbyteri pochiales ⁊ ſic dicta bal.nō videnſ mi-
litare ſed Lodo.de ro.in.l.ſi nō ſpāli.C.eo.refert bar.li-
mitare .l.ij.⁊ ſimilia iura.C.quēad.teſta.api.d.l.q̄ a la
tronib⁹ nō ꝓcedere in legato populi romani vel in alio
exiſtēte apud hoſtes populi romani qm̄ ibi teſtari nō ꝺꝫ
ſi ibidē moriaſ ſm ꝯſuetudinē hoſtiū ſed ſꝫ ꝯſuetudineꝫ
romane gentis ex eo qꝛ teſtm̄ eſt de iure ciuili vt in.l.te-
ſtaměti factio.ff.eo.hoſtes aūt populi romani nō habēt
ea q̄ iuris ciuilis ſunt ergo teſtari nō poſſunt nec itrodu
cere ſolēnitatē teſtādi et.d.l.ij.⁊ ſiſes ꝓcedūt in locis ſb
iectis populo romano nō aūt in locis hoſtiū dicti popu
li qꝺ dictū dicit eē ſing.no.dignū ꝓ italicis teſtātib⁹ apō
gētes barbaricas īfideles ⁊ hoſtes romani ipery qꝛ oñe
teſtari ſm ꝯſuetudinē ciuitatis ꝓprie nō ſm ꝯſuetudinē
illoꝝ. ¶ Subdit poſtea bal.ſimpliciſ ſe ꝯſuluiſſe ꝯ͂ bar
to.in.q.facti in.d.l.ius ciuile ſed nō meminit ei⁹ qꝺ vo-
luit bal.i.d.l.ij.C.quēad.te.ap.ipſe vero putat opi.bal.
veriorē qꝛ inq̄ꝫtū bar.dixit ꝙ teſtm̄ ē de iure ciuili ē fal-
ſum ⁊ allegat ad h̄ eūdē bar.firmantē in.d.l. interdū.ff.
de cōdi.inde.qꝛ teſtm̄ eſt ō iure gentiū. ¶ Ex quo iferꝛ
ꝙ iuſti hoſtes ipery romani hñt ius teſtandi qꝛ capaceſ
ſūt ad acqrendū dñiū qꝺ ē de iure gentiū.l.ex h̄ iure.ff.de
iuſti.⁊ iur.tñ qꝛ capti ab eis efficiūſ ſerui ipſoꝝ capiētiū
vt.l.i.p totū titulū.ff.de cap. ⁊ poſtli.reuer. Itē qꝛ capa
ces ſūt ꝯ̄hendi.l.in bello.§.ſi qs ſeruū.ff.de cap.clāꝝ aūt
eſt oēs fere ꝯ̄tus fore de iure gentiuꝫ vt in.l.ex hoc iure
.ff.de iuſti.⁊ iu.⁊ inſti.de iu.na.gen.⁊ ciui.§.ex hoc iure
dicit ēt Bar.male dicere inq̄ꝫtū dixit ꝙ nō hñt ptātē in-
troducēdi ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines qꝛ ex quo ſunt iuſti ho
ſtes populi romani q̄ ſūt ppłi liberi ñ ſubiecti hñt ius ⁊
ptātē lege romana firmata itroducēdi moreſ ⁊ ꝯſuetudi
nes ⁊ faciēdi ſtatuta vt ē tex.ꝯiūcta gl.i.l. poſtliminiū
in pn.ff.de cap.ḡ ſi ꝯſuetudo eoꝝ ē licita ⁊ rōnabiſ vr̄ ꝙ
dēat obſeruari p ſubiectū ipio romano ibidē decedente
ex regula.d.l.ij.quēad.te.ap.q̄ loqtur indiſtīcte ⁊ ſic ge
neraliter intelligi ꝺꝫ.l.i.§.⁊ gñalr.ff.de lega. pſtā.c.vt
circa de priuil.c. ſolite de maio.⁊ obe.pp iſta dicit ſe ſeq
opi.Bal.in.d.l.ius ciuile ⁊ ita reſidet Lod.ro. in.d.l.ſi
nō ſpāli ⁊ ſic vult ꝙ ſi ꝯſuetudo barbaroꝝ eſt rōnabiliſ
addita circa teſtamēta ꝯdēda ꝙ ſubiect⁹ iperio decedēs
in talib⁹ terris ꝺꝫ adhibere ꝯſuetudinē eoꝝ in tali teſtō
nō tñ vidit bal.in.d.l.ij.dicentē debere ſeruari poci⁹ ius
canonicū q̄ꝫ ius ciuile. Itē ipſe tacito auctore approba-
uit ſibi rōnes Io.de imo.i.d.l.q̄ a latronib⁹.i pn.vbi te-
nuit ꝯ̄ bar.ſꝫ tu cōſidera qꝛ imo vr̄ ꝙ ſint iniuſti hoſtes
lꝫ ipſo dicat ꝯ͂riū nā iperiū ꝓceſſit a deo trib⁹ modis pri
mo mō pmiſſiue ſcdo mō approbatiue tertio mō ꝯfirma
tiue ⁊ effectiue. ¶ Primo pmiſſiue qꝛ deus pmiſit hoc
pp bonū vniuerſale nec ē bonū pluralitas pncipū vt vo
luit phoꝝ pnceps ſcdo methaphiſice vn⁹ ḡ pnceps ⁊ iu-
xta illō qꝺ hr̄ in prima tragedia nō capit regnū duos ⁊
apud lucanū i pmo nulla fides regni ſocijs oiſqꝫ ptās i-
paciens ꝯſortis erit iuxta illō euāgelicū fiat vnū ouile ⁊
vn⁹ paſtor h̄.n.eſt pmiſſū a deo rōne finis vt mūdus op
timis legib⁹ regaſ nā ſm regulā pħi cuius finis bon⁹ ē
ipſuꝫ quoqꝫ totū ē bonū oia.n.rectificat finis iuſtū cui ē
a fine denoiari oia ſm Ariſtotē. ¶ Scdo mō ꝓceſſit ap
probatiue a deo xp̄o.n.approbauit iperiū dūꝫ dixit viſa
imagine Ceſaris q̄ ſunt ceſaris reddite ceſari ⁊ q̄ ſūt dei
reddite deo vt hr̄ in euāgelio niſi.n.xp̄s approbaſſet illā
imaginē nō eēt Ceſaris ñ deberet reſtitui i iuſto credito
ri qꝛ violētus poſſeſſor non fuiſſet defenſus a deo in ſua
poſſeſſione. ¶ Itē tertio mō ꝓceſſit a deo formalr ⁊ ef-
fectiue nā cū tota chriſtianitaſ hoc teneat ⁊ papa appro
bet vt in.c.venerabilē de elec.ḡ ſeqꝛ ꝙ ſūt hoſtes iniuſti
⁊ rebelles ipery ḡ nō dñt gaudere ptāte itroducta a legi
bus iperialib⁹.l.luci⁹.§.luci⁹ dāma.ff.de le.ij.l.q̄ adulte
riū.C.de adul. ¶ Et cū opponiſ ꝙ capti ab eis ḡ ſūt ſer
ui capiētiū pōt rñderi ꝙ de fcō ⁊ nō de iure ſicut de fcō
nō obediūt.l.iperiali nec eā recipiūt cū ō iure dñt ei obe
dire ⁊ eā recipe vel poſſet dici dicta iura ꝓcedere añq̄ꝫ i
periū romanū acqſiuiſſꝫ monarchiā ſꝫ poſtq̄ꝫ acqſiui ⁊
effect⁹ fuit dñs totius orbis nō ꝓcedūt vt in.d.l. depca
tio ⁊.l.i.C.de rap.virg.in.v.nři orbis ⁊.l.raptores.C.ō
epiſ.⁊ cle.⁊ qꝺ ſubdit bar.dixiſſe falſuꝫ dicēdo teſtm̄ eē
de iure ciuili qꝛ ꝓ certo lo.ro.peſſime loqꝛ pp ea q̄ hebō
de dixi in.i.q.hui⁹ repetitōis vbi tenui ꝙ teſtm̄ ſiue fiat
a militib⁹ ſiue a dñis terraꝝ ſiue a puatꝫ hoīb⁹ eſt forma
liter de iuꝛ ciuili ex quo ſeqꝛ ꝙ tales barbari ſunt icapa
ces iuris teſtandi ⁊ p ꝯñs nō poſſūt edere ſtatuta aut in
troducē ꝯſuetudinē circa ſolēnitatē teſtādi. ¶ Nec ob.
cū arguit ꝯ͂ deciſionē bar.h̄ mō barbari teucri ⁊ ſiſes ſūt
capaces dñij qꝺ ē ō iure gentiū vt.d.l.ex h̄ iure ḡ ſunt ca
paces dñij qꝺ q̄riſ ex teſtō qꝛ in hoc nō bñ dicit qꝛ fateor
ꝙ barbari tales ⁊ ſiſes ſunt capaces dñij qꝺ acqriſ ō iu
re gentiū iſta ē glo.quā multi reputāt vnicā ⁊ ſing.in.l.i.
ff.de acq.re.do.ſed ego alſo ſiſe gl.in.d.l.ex h̄ iure vñ ar
guēdo ꝙ acqrūt dñiū ex teſtō no ſeqꝛ debuit.n.argumē-
tari hoc mō barbari ⁊ ſiſes acqrūt dñiū ex iure gentiuꝫ
ſꝫ acqſitio dñij ex teſtō eſt ō iure gentiū ḡ ſed iſtō ē falſuꝫ
vt voluit glo.i.d.l.i.⁊ in.d.l.ex hoc iure ḡ ⁊ ſic nō recte
arguit. ¶ Nec ob.cū arguit oēs fere ꝯ̄ct⁹ eē de iure gē
tiū vt.d.l.ex hoc iure qꝛ rñdeo nos nō ſumus i mā ꝯ̄ct⁹
iuris gentiū ſꝫ ſum⁹ in diſpoſitōe teſti qꝺ ē de iure ciuili
vt late demōſtraui in.i.q.ergo nō recte arguit. ¶ Nec
ob.cū dicit ꝙ hñt ptātem itroducendi ꝯſuetudinē.l.ciuili
approbatā vt p gl.in.d.l. poſtliminiū qꝛ rñdeo illō ꝓce
dere q̄ ad caſuꝫ de quo loqꝛ ibi tex.vꝫ quo ad ius poſtli-
miny. Vel procedit añq̄ꝫ populus roman⁹ ſubiugaſſꝫ il
los barbaros ſꝫ poſtq̄ꝫ eos ſubiugauit effect⁹ fuit dñs to
tius orbis vt.d.l.depcatio ⁊ dicūſ iniuſti hoſtes ⁊ rebel
les iperio ⁊ p ꝯñs indigni bñficio idulto a legib⁹ roma
nis er.d.l.luci⁹.§.lucius dāma.ff.de le.ij. ¶ Nec ob. qꝛ
fundat ſe ſup gñalitate.d.l.ij.inq̄ꝫtū loqꝛ de legib⁹ ⁊ mo
rib⁹ locoꝝ vbi act⁹ exerceſ qꝛ itelligiſ de locis habētib⁹
ad edēdū leges ⁊ itroducēdū mores iuxta no.i.l.i.C.de
ſu.ſan.ecc.⁊ per iſta defenſata eſt opi.bar. Sꝫ do. meus
Io.ō imo.i.d.l.q̄ a latronib⁹ imemor ei⁹ qꝺ voluit bal.
in.d.l.ius ciuile de iu.⁊ iu.⁊ in.d.l.ij.quēad.te.ap.dicit
p verbū forte dubitādo nō affirmādo poſſe defendi ꝯ͂riū
eius qꝺ voluit ibi bar.⁊ moueſ qꝛ hoſtes populi roma
ni in ſuis locis ⁊ terris ſunt liberi ⁊ hñt dñiū reꝝ hinc ē
ꝙ exiſtēs de populo romano ſi capiaſ ab eis efficiſ eoꝝ
ſuus allegat.l.i.⁊ per totū.ff.ō cap.l.ſi qs filio exhēreda
to.§.irritū.ff.de iniuſt.teſta.not.in.l.hoſtes.ff.de cap.⁊ p
ꝯñs vr̄ ꝙ poſſint in ſuis locis condere leges ⁊ ꝓpria ſta
tuta hr̄e ⁊ ſilr ꝓprias ꝯſuetudines itroducere ⁊ ſic non
vr̄ abſonū dicere ꝙ ſufficiat teſtm̄ cū ē cōditū ſm ꝯſuetu
dinē ⁊ leges ipſius loci lꝫ ēt forte poſſet ꝯ͂ici ſm ius cōe
ꝙ forte ēt reqreret maiorē ſolēnitatē quā ꝯſuetudo illi⁹
loci ⁊ ita poſſꝫ itelligi qꝺ hr̄ i.d.l.q̄ a latrōib⁹. ¶ Pre-
terea lꝫ ibi dicaſ ꝙ talis legat⁹ pōt ꝯ͂dere teſtm̄ apō ho
ſtes nō

ſtes nō tñ negat ꝙ nō poſſet ꝯficere teſtm̄ ſm leges illi⁹ loci nec ēt rō reſtringit ad oppoſitū dicit ēt ꝙ tex.d.l.q a latronib⁹ dꝫ intelligi ſm gñalitatē.d.l.ij.quēad.teſta. ape.⁊ ita reſidet Jo.de imo.ibi ⁊ ſic voluit ꝙ ſiue teſtm̄ fiat in dictis locis ſm ſolēnitatē illoꝝ locoꝝ ſiue fiat ſm ſolēnitatem iuris ciuilis valebit ⁊ tenebit.Tu vero pondera p̄mo ipſe loqͥ dubitatiue ſo ego rñdi ad rōnes ſuas rñdēdo ad rōnes.d.lo.Sꝫ ſolēnis doc.pa. de caſ.i.d.l.q a latronib⁹ faciens mentionē de bal.circa hūc paſſū dicit ꝙ bal.nō recte loqͥ qꝛ attento iure gentiū nulla ſolēnitas reqͥrit in teſtō ꝯdendo ſufficit eñi de iure gentiuꝫ ꝙ teſtm̄ ꝓbeͥ per duos teſtes ēt nō rogatos ꝙ dicit patere in teſtō militis qḋ regulaͥ ſm ius gentiū vt.l.i.ff.de teſta.mi.⁊.l.milites.C.eo.iō nō recte loqͥ bal.de ſolēnitate iuris gentiū re vera bal.in.d.l.ij.dixit ꝙ valebat teſtamētū factū in terris ſoldani babilonie ſm mores iuris gentiū ⁊ itelligit bal.ſentire ꝙ ius gentiū introduxit ſolēnitatē circa teſti factionēꝫ.Pro certo ipſe male intelligit bal.⁊ ꝯ mētēꝫ bal.loqͥ ṽba.n.debēt cōgrueͥ materie ad quā referūͥ.l.ſi vno.ff.loca.l.pꝰ ſeuerinā.§.ꝯditionū ṽba.ff.de ꝯdi.⁊ demō.ſed ius gentiū nullā ſolēnitatem itroduxit circa teſti factionēꝫ gnimo vt dixi ſup⁹ ius gentiū nō loqͥ de teſtō ſꝫ gñalr ſtatuit in ore duoꝝ vꝉ triū ſtat omne verbū illa ṽba ergo ſm moreꝫ gentiū itelligunͥ ſm diſpoſitionē iuris gētiū qꝛ ṽba debēt ꝯformari mēe ſubiecte ⁊ ſic Bal.nullo mō ſenſit ius gentiū itroduxiſſe ſolēnitateꝫ in teſtis ſubdit poſtea do.Pa.de ca. Bal.dicere ꝙ ſi teſtm̄ eſt factū ſm ꝯſuetudineꝫ hoſtium nō dꝫ pone ingͥ ipſe ſtatutū eſt apud barbaros ꝙ valet teſtm̄ duobus adhibitis teſtib⁹ ⁊ fuerūt adhibiti duo teſtes certe hoc eſt plus ꝗ̄ obſeruantia iuris gentiū q̄ non reqͥrit vt adhibeaͥ duo teſteͥ nec bar.vult ꝙ teſtm̄ ſit nulluꝫ ex eo ꝙ factū ſit ſm ꝯſuetudinē hoſtiū ſed ex eo qꝛ ſi eſt adhibita ſolēnitas iuris ciuilis q̄ forte maior eſt ſꝫ ſi ſolēnitas hoſtiū eſſet maior nō vult Bar.ꝙ teſtm̄ ſit nullū iō verius dixit bar.ꝙ dꝫ ſeruari ſolēnitas iuris ciuilis vel maior ſi maior ſeruaͥ apud hoſtes ſꝫ ſi minor non vꝫ ſꝫ talis ibi eſſꝫ ꝯſuetudo qꝛ pinde eſt ac ſi nulla eſſꝫ ꝯſuetudo vt nō approbeͥ ⁊ iō ſicut in ſolo romano vbi ſi eſſꝫ alia ꝯſuetudo dꝫ ſeruari ius ciuile nec ſufficeret obſeruaͥ ius gentiū ita qñ teſtaͥ apud hoſtes ⁊ iſtā dicit fuiſſe itētioneꝫ bar.⁊ iō bal.nō vꝉ bene itellexiſſe bar.nec bene determinaſſe dicit tñ fore cogitāduꝫ iſta ſunt ṽba formalia Pau.de ca.i.d.l.q a latronib⁹ potuiſſꝫ tñ allegare bal.in.l.i.in.iiij.col.de te.mi.vbi dicit ꝙ ſꝫ teſtm̄ limitis ſit ſolutū a ſolemnitate iuris ciuilis nō tñ eſt ſolutū a ſolemnitate iuris gentiū ⁊ ita recte potuiſſet Pa.de caſt.dixiſſe bal.nō recte loq qꝛ ius gentiū nullā ſolēnitatem inuenit i teſtis ⁊ ſic Pau.ꝯfecit i ſalutari ſuo ⁊ etiā bal.nō bñ loquutus eſt.Iteꝫ pōdera quo ad menteꝫ ⁊ itentioneꝫ bar.in.d.l.q a latronib⁹ ipſe dicit ꝙ legatus exiſtēs in ptib⁹ barbaroꝝ ſi teſteͥ ſm ꝯſuetudineꝫ eoꝝ nō valebit teſtm̄ ſꝫ dꝫ ſeruari ſolēnitas iuris ciuilis vel patrie ꝓprie cū do pau.dicit ꝙ forte ſolēnitas eoꝝ eſt maior ſed ſi ſolēnitas eoꝝ eſſet minor nō vult bar.ꝙ ſit teſtm̄ nullū qꝛ ſalua pace ſua dixeri ſiue ſolemnitas itroducta ab eis circa teſtm̄ maior ſit ſiue minor ſolēnitate itroducta a iure ciuili teſtamētū nō vꝫ nec ſꝫ nā fundant ſe in hoc vꝫ ꝙ ꝯſuetudo eoꝝ nō eſt ꝯſuetudo ⁊ ſtatutū eoꝝ nō eſt ſtatutuꝫ vñ iſta rō bar.vēdicat ſibi locuꝫ ſiue ſolēnitas eoꝝ ſit maior ſiue minor circa teſti factionē ꝗ̄ ſit ſolēnitas iuris ciuilis alicuius loci vñ ſubiectus ē populo romano ⁊ ſic bar.nō dicit illud ad qḋ eū allegauit .d.Pa.imo recte itelligēdo dicit oppoſitū.¶ Itē bal.itelligit dcm̄ Bar.hoc mō.ſ.ꝙ ſi illi ſiue rebelles iperij romani vt ſūt illi q ſūt ſub iperio ⁊ reddūt ſe rebelles iperij romani illoꝝ ꝯſuetudo nō eſt ꝯſuetudo ⁊ ſtatutū eoꝝ nō eſt ſtatutū ⁊ ſic nō valuit teſtm̄ debuit eñi teſtari ſm ꝯſuetudinē patrie ſue aut ſm ſolēnitatē iuris ciuilis ſec⁹ itelligit ſi ſunt hoſtes populi romani puta populi liberi aut reges nō cognoſcentes ſupiorē qꝛ ſi fiat teſtm̄ in ſolo eoꝝ p ſubiectū imperio romano valebit ſm ꝯſuetudineꝫ ⁊ ſtatutuꝫ illoꝝ locorū qꝛ ius ipatorio nō viget in talibus locis ⁊ iō voluit bal.ꝙ ſi nō appet q̄ ꝯſuetudo aut lex ſeruetͥ in illis locis ſuabitur ius gentiū qḋ ē equuꝫ vel potius ſeruabitͥ ius canonicū ꝗ̄ ius ciuile ⁊ cū pa.de ca.intelligit dcm̄ Bar.ꝙ ſicut in ſolo romano ſi nō eſt alia ꝯſuetudo circa ſolēnitateꝫ teſti ſuabitͥ iuris ciuilis ſolēnitas ⁊ nō ius gentiū ita ſi fiat ext̄ ſolū romanū apud hoſtes nō ſeruabitͥ ſolēnitas iuris gentiuꝫ ſed ſeruabitͥ ſolēnitas iuris ciuilis ⁊ ita intelligit bar.voluiſſe ſed p certo bar.hoc nō dixit nec ſic itelligit nā nullā mētioneꝫ fecit de iure gentiū ſed dūtaxat dixit ꝙ cū teſtm̄ ſit de iure ciuili dꝫ ſeruari ſolēnitas iuris ciuilis ⁊ nō ꝯſuetudo illoꝝ qꝛ eoꝝ ſtatuta nō ſūt ſtatuta ⁊ eoꝝ ꝯſuetudines nō ſunt ꝯſuetudines habuit.n.bar.p abſoluto ⁊ idubitato ꝙ ius gentiū dꝫ ceſſare in tali teſtō qꝛ ex quo pp formā traditā a iure ciuili teſtm̄ ē de iure ciuili vel etiā p itentioneꝫ iō cuꝫ i loco illo fiat teſtm̄ ⁊ non ſit ꝯſuetudo nec ſtatutū circa hoc ꝙ ꝯſuetudo aut ſtatutuꝫ dici poſſet neceſſariū eſt dicere ꝙ ꝺbeat obſeruari cōſuetudo ſue patrie p illū decedenteꝫ in tali teſtō vel ſolēnitas iuris ciuilis ⁊ iſta fuit vera ⁊ indubitata itentio bar.qḋ demōſtro ſubtilr hoc mō aut dici⁹ ꝙ apō hoſtes ſufficit ius gentiū ⁊ hoc eſt falſum ex quo teſtm̄ regulaͥ ſm regulas iuris ciuilis ⁊ ē ꝺ iure ciuili vt.l.teſti factio ff.eo.⁊ tex.iūcta gl.in.l.qdam.ff.ꝺ pe.vbi tex.dicit ꝺportatū eſſe icapaceꝫ eoꝝ q̄ ſunt iuris ciuilis ⁊ glo.ponit exēplū in teſtō ꝗ teſtm̄ eſt de iure ciuili ⁊ nō de iure gentiū ⁊ p ꝯñs nō ſufficit ius gētiū aut dicimus ꝙ ſufficiat ꝯſuetudo loci vbi ſit vt in.l.ij.C.quēad.te.ap.⁊ iō ſufficit conſuetudo eoꝝ qꝛ ēt iſtud eſt falſuꝫ qꝛ ꝯſuetudo eoꝝ nō eſt ꝯſuetudo quo ergo mō regulabitͥ tale teſtm̄ neceſſariū ē fateri ſꝫ ſolēnitatē iuris ciuilis ſeu ꝯſuetudinē patrie vñ ille ſubiect⁹ iperio eſt ⁊ iſta fuit vera itentio bart.dixerit qcqd voluerit Pa.de ca.Sꝫ ang.in.d.l.q a latronibus in pn̄.colligit ex illo tex.ꝙ legat⁹ exiſtēs apō hoſtes pōt teſtari adhibita tñ ſolēnitatē iuris ciuilis ſꝫ eū ⁊ ſic vꝉ ſequi doctrinā bar.ibi ⁊ ibideꝫ Ang.i.l.ij.C.quēad.te.ap.colligit ꝙ in pͥncīpib⁹ ad ordinationeꝫ teſti dꝫ ſuari ꝯſuetudo vbi ſit teſtamētū vt ibi ē tex.Tēperat ⁊ limitat hoc dūmō ille loc⁹ ſit ſubiect⁹ iperio romano ſec⁹ ſi ſit rebellis qꝛ tūc oia eoꝝ ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines reprobāͥ ⁊ iō dicit teſtm̄ debere ordinari ſm regulas iuris ciuilis ⁊ ſubdit ꝙ ſi aliqͥs teſtaͥ i aliquo loco rebelli iperio romano vel eccle.romane ⁊ illud ordinat ſm ꝯſuetudinē loci diſcrepanteꝫ a iure ciuili tale teſtm̄ eſt nullū ⁊ alleͥt Bar.in.d.l.q a latronib⁹ in pn̄.⁊ ſic ang.formalr ſeqͥ opini.bar.ſed re vera ang.nō bñ nec recte itellexit dcm̄ Bar.bart.eñi ibi nō loqͥ de rebellib⁹ iperio romano ſꝫ loqͥ ꝺ hoſtib⁹ iperij romani nā quo ad rebelles iperio nulla ē dubitatio qꝛ teſtm̄ fcm̄ in terris eoꝝ ſm cōſuetudineꝫ eorū p ſubiectū iperio eſt nullū vt dixit Bal.in.l.ij.quēad.te.ap.vbi alleͥgaͥ dcm̄ bar.quo ad rebelles iperij ⁊ nō q̄ ad hoſtes iperij romani ⁊ ſic re vera ang.non intellexit dcm̄ bar.vel dicas ꝙ ang.vꝉ limitare ⁊ reſtringere dcm̄ bar.vt ꝓcedat in teſtō fcō in terriſ rebelliū iperij romani ⁊ nō in teſtis factis in terris hoſtiū romani iperij vt voluit bal.qḋ tñ eſt alienū a mente ang.ex quo alleͥt bar.p dcō ſuo ⁊ bar.loqͥ de hoſtibus ⁊ nō de rebellib⁹ iperij.⁊ pōdera accurate qꝛ ang.extēdit q̄ dicta ſunt ꝺ hoſtib⁹ ⁊ rebellib⁹ iperij ad hoſtes ⁊ rebelles eccl'ie romane.Sꝫ Raph.ful.in.d.l.ij.quēad.te.ap.nō tangit in ſpēm iſtaꝫ q.ſꝫ remittit ad dcā p bar.in.d.l.q a latronib⁹ in pn̄.⁊ ſic tacite vꝉ tenē opi.bart.ſaly.do i.d.l.ij.ꝛmittit ſe ad dcā p eū in.l.cūctos populos.C.de ſū.tri.⁊ ſi.ca.Sꝫ do.Flo.in d.l.ij.cōmemorat dcm̄ bal.ibi vt merus ⁊ ſimplex relator ⁊ dicit illū fore menti tenendū nō tñ fecit mentionē ꝺ bal.in.d.l.ius ciuile ſed idē bal.in repe.rub.ff.de re.di.i ṽſi.qro an portus maris ponit iſtā.q.ſꝫ in aliys terminis

31 refert ſ fuiſſe dubitatuꝫ in.q.facti illo dno vtrū teſtm̄ ſa

a ¶ Teſtō adde doct. ⁊ bal. in.l.i.C.d.her. inſti. ⁊ bal. i l eā quā.C. de ſi. deicōmiſ.

ctuz per quedā mercatores qui in portu cuiuſdā ciuitatiſ
ſoldani babilonie diceretſ factū in terris eoꝝ ſaracenorū
an diceretſ factū extra terras eoꝝ ⁊ ſic in locū ſpectantē etiā
ad romanū iperiū ⁊ dicebatſ ꝙ non videbatſ factū in ter
ris ſaracenoꝝ qꝛ port⁹ eſt publicus ⁊ ita eſt ſaracenorū
ſicut chriſtianorū nā hoc eſt itroductū de iure gentiuz ⁊
ſm hoc pōt dari noua cōcordia ad tam magnū cōflictū
docentū vt dicamus ꝙ opi. bal. ⁊ ſequaciū hꝫ locum qñ
teſtm̄ ſit in portu ciuitatis ſaracenoꝝ vt tūc valeat ſꝫ opi
nio bar. ꝓcedit qñ teſtm̄ ſit in ipſis terris barbaroꝝ ſub-
dit bal. poſtea aūt iſerebatſ ex hiſ q ibi idē bal. rettulit ⁊
vera ex p̄cedētibus dictis p bal. ibi vr̄ ſentire ꝙ illud qð
ſit in portu ciuitatis ſaracenoꝝ vr̄ factū in ciuitate ſara-
cenoꝝ ⁊ per ꝯñs āpliauit bal. iſtā ſuā deciſionē vt nō ſo
lū valeat teſtm̄ p chriſtianū decedentē in terra ſaraceno
rū ſi in illo portu fecit teſtm̄ ſm ꝯſuetudinez illoꝝ vel ſꝫ
ius gentiū qð eſt quottidianū pp multos mercatores in
firmos in portu ciuitatū ſaracenoꝝ teſtātes ibi ⁊ decedē
tes vt eoꝝ teſtā valeāt ſine ſolemnitate iuris ciuilis ⁊ ſi
ne ſolēnitate introducta in patria eoꝝ. Et faciat ad hoc
id qð voluit bal. in. l. ſi. C. de teſta. vbi q̄rit vtꝝ illud qð ē
factū mari dicatſ factū in rure ⁊ ſic i terra ⁊ dicit ꝙ rñſio
nem ⁊ colligit ex no. in. c. vbi piculū de elec. li. vi. ⁊ re vera
voluit allegare glo. in. d. c. vbi piculuz in. §. porro q̄ dicit
qð illud qð eſt factuz in portu alicuius loci dr̄ factū i ter
ritorio illius loci qð eſt notā. ſm do. Domi. ibi ꝓ bānie
te aliquez de ſuo territorio vt videatſ bānire illū de porti
bus ſui territorij dicit tñ ibi ꝙ illa glo. ꝓcedit i mā fauo-
rabili ſꝫ in mā penali ⁊ odioſa appellatōe territorij non
venit portus nec mare ⁊ ita reſidet ⁊ ꝓ certo ē ſic opīan
tū dignū dicere illō qð dixit. d. B. nā ang. in. l. inſule. ff. ð
iudi. dicit fuiſſe de cōſilio bar. in. q. facti determinatū in
ciuitate piſaꝝ ꝙ delictuz cōmiſſuz in mari ꝓpinquo por
tui piſano videbatſ cōmiſſum in territorio piſano ⁊ po-
terat delinquēs cōueniri ⁊ puniri piſis ⁊ idem dicit ibi
ang. eſt in mari multū remoto a portu ſi tñ nō eſt ali⁹ lo
cus ꝓpinquus illi mari ꝙ̄ portus ⁊ ſic nō ſolū factuz in
portu dr̄ factuz in territorio ſꝫ etiā in mari ꝓpinquo por
tui ⁊ etiā remoto portui ⁊ loqtſ ang. in mā penali ⁊ dicit
de hoc fore caſuz vnicū ⁊ ſing. in. l. i. C. de claſſi. li. xi. faci
at glo. multū ſolemnis in. c. lꝫ de fer. que dicit ꝙ factū in
portu dicitſ factū in territorio ⁊ ibi bal. colligit ꝙ mare
attribuitſ terre circūſtanti ⁊ facit qð voluit idem bal. i. c.
B ex lris de ꝓbs. vbi dixit ꝙ ēt in mari pōt agi finiuz re
gundoꝝ ſi ꝯtrouerſia eſt de iuriſditione maris inter ha-
bētes ꝯfines ⁊ dr̄ ꝙ aqua maris dr̄ eſſe alicuius alſat il
lud qð hr̄ gen. in pñ. duz dicitſ ⁊ ſpirit⁹ dñi ferebatſ ſup
aquas ita ferī ſup marī ptās hñtis iuriſditiōez alſat. d. c.
vbi periculū debuit allegare. §. porro in glo. ⁊ potuit al
legare meliorē text. de iure in. l. ſane. ff. de inſti. ⁊ iu. facit
qð voluit idez bal. in. c. lꝫ cām de ꝓbat. vbi voluit ꝙ fctū
in portu dr̄ factū in territorio ⁊ ſic dcīi do. ꝯfundit per
p̄dicta. Et ex iſtis ſequitſ ꝙ ſi dcīi bar. eſt verū ita annul
latur teſtm̄ ſi fiat in portu ciuitatis ſaracenoꝝ ac ſi fieret
in terris ſaracenoꝝ ſm ſolēnitatez eoꝝ p ſubiectū iperio
romanoꝝ decedentez ibi. Per p̄dicta relati ſunt patres
maiores noſtri circa huc paſſū dubitabilē. Sꝫ ope p̄ciuz
eēt videre qs iuſti⁹ dixerit glorioſus deus apiat q illumi
nat oēm hominē veniētez in hunc mūdū ⁊ pro certo ape
rienda eſt via ferro ⁊ vr̄ mihi ꝙ iuſtius dixerit bar. ꝙ de
monſtro ad oculū hoc mō nā. l. q a latronibus in p̄ncip.
dicit ꝙ captus a latronib⁹ teſtari pōt qꝛ p capturā nō ð
ſinit eſſe hō liber ⁊ legati apud hoſtes legatione fungē
tes teſtari poſſunt qꝛ p legatōez nō pdūt libertatē ⁊ idē
dicemus in illis q cā negociādi reperiūt ſe apō iſtos bar
baros ⁊ infideles et liberi remanēt iō teſtari pñt ſed quā
ſolēnitatez tenentſ adhibere teſtis ꝯdendis an iuris ciuil
an ſue patrie an loci ſaracenoꝝ in q teſtantſ ⁊ moriūtſ nō
eſt aperto iure deciſuz videtſ ꝙ dꝫ adhiberi ꝯſuetudo pa
trie aut iuris ciuilis ſi illa deficit ⁊ allo text. in. l. ſi qñ in

pñ. C. de inoffi. te. iducendo hoc mō hñtes ptātez a lege
vel a p̄ncipe teſtandi intelligitſ ſm diſpōnē iuris ciuilis
ſeruando ſolēnitatez introductā a iure ciuili ⁊ ibi Bal.
multū eleganter dixit papa cōceſſit monacho ptātem te
ſtandi de ſuo patrimonio qð ſepenumero fit vt itelligatſ
ſm diſpōnē iuris canonici ⁊ nō iuris ciuilis ita dicam⁹
in caſu nr̄o ꝙ exiſtens liber hō apō ſaracenos ⁊ barba-
ros teneatſ teſtari ſm ius ciuile ſeruādo ſolēnitatē tradi
tā a iure ciuili ⁊ per ꝯñs veꝝ dicit bar. cū exiſtēs apō ho
ſtes hēat ptātem teſtādi a lege ciuili vt in. d. l. q a latrōi
bus in pñ. ℂ Scdo faciat tex. in. l. cū ſpāli. C. eo. i verſ. ſi
nō ſpāli priuilegio patrie tue vbi in teſtō ſeruanda eſt ſo
lēnitas iuris ciuilis niſi p ſpāle priuilegiū cōceſſum a p̄n
cipe patrie teſtatoris aliter ſit ꝓuiſuz qꝛ tūc teſtōꝛ dꝫ te-
ſtari ſm priuilegiū patrie ſue ex quo ſeqtur a ꝯrio ſenſu
ꝙ ſi eſt cōſuetudo vel priuilegiū patrie aliene non debʒ
ſm illā ꝯſuetudinē teſtari ſed ſm ſolēnitatem iuris ciuil
cū ergo loc⁹ hoſtiū nō ſit patria ſubiectis romano impe
rio ꝯ̄ ſeqtſ ꝙ ſm ꝯſuetudinē illius patrie nō poterit teſta
ri argumentū enī a ꝯrio ſenſu eſt ex mente legiſ vt eſt gl.
elegans in. c. humanū genus. i. di. ⁊ dr̄ venire ex tex. illi⁹
. l. tex. ē in. l. q teſtō. §. mulr. ff. eo. ⁊ ſic validū eſt argumē
tū a ꝯrio ſenſu in iure. c. publicato de elec. l. i. §. huius rei
argumentū. ff. de offi. eius cui mā. eſt iuriſ. cū ſi. ℂ Ter-
tio faciat. l. ſi. C. e. vbi lꝫ ſit cōceſſum ruſticis teſtari ðm iuſ
corā quoꝝ teſtib⁹ ⁊ tñ qbuſlibet illuc eūtibus non ꝯceditſ
ſꝫ remanēt ſub diſpōne iuris cōis ergo multominus dꝫ
ꝯcedi exiſtentib⁹ in partib⁹ barbaroꝝ teſtari ſm ꝯſuetu
dinē eoꝝ cū ꝯſuetudo nō ſit cōſuetudo ⁊ ſtatutū eoꝝ nō
ſit ſtatutū. ℂ Et ſi qſpiam opponat ſi vera eēt opi. bar.
ſequeretſ quoddā incōueniēs ꝙ multi ſtantes in ptib⁹ ſa
racenoꝝ decederent inteſtati qꝛ nō poſſent hr̄e ðbitū nu-
merū teſtiū reqſitum a iure ciuili vñ ſi teſtm̄ factū ab eis
ibi nō valeret ſm ius gentiū nec valeret ſm ꝯſuetudinez
eoꝝ ſeq̄retſ ꝙ decederent inteſtati qð nō eſt dicendū ē. n.
ꝯ ius publicū ꝙ inteſtati decedam⁹. l. ⁊ qꝛ. ff. de interro.
ac. cū ſi. ⁊ eſſet ꝯ ius canonicū vt. c. tua ⁊. c. ſi hr̄des. l. eo.
⁊ ēt ꝯ ius ſanctoꝝ patrū vt in. c. vltima volūtas. xiij. q. ij.
iō vt teſtari potius decedāt relaxāda erit ſolēnitas iuris
ciuilis et in ſiñ allego ſing. dictū Nico. de mat. in. l. ſi. C.
eo. quē refert ⁊ ſeqtur ibi bal. ⁊ Saly. vꝫ ꝙ ſi qs ē i car-
cere tyrāni ⁊ facit teſtm̄ corā quoꝝ teſtibus vr̄ qꝛ nō pōt
hr̄e plures qꝛ eſt in carcere tyrāni vel qꝛ metu tyrāni nō
audent accedere ad eū decidit tale teſtm̄ valere ⁊ ſingu.
dixit bar. in. l. i. ff. ð bo. poſ. ex teſta. mili. vbi dixit ꝙ ſi eſt
peſtis in ciuitate ⁊ infirmus nō pōt hr̄e pfectū numerum
teſtiū reqſituz a iure ꝙ nihilominus poterit teſtari cum
pauciori numero teſtiū ⁊ iſtud dictum rettulit bal. i. d. l.
ſi. ⁊ addit idē ſi pp aliū caſum repētinū qꝛ ad hoc rñdeo
ꝙ lꝫ dicta iſta ſint equa ⁊ benigna ſatis nihilomin⁹ qꝛ
aperto iure hoc nō cauetſ ſtabim⁹ regulis cōibus. l. ſi cō
nexus. ff. de cōdi. ob. cau. l. ſi cū dotē in prin. ff. ſo. ma. ⁊ de
hoc allego tex. in indiuiduo dicentē hoc in. l. ꝯficiuntur. §.
i. ff. de iure codi. vbi ipedimentū numeri teſtiuz dr̄ ipedi
mentū facti ⁊ iputet ſibi qui in tali ipedimēto ſe arctauit
⁊ lꝫ bal. i. d. l. ſi. allegat bar. ita ex abrupto tñ bar. nō ita
laxauit habenaſ vt bal. rettulit bar. n. ibi ſētit ꝯriū dixit
enīꝫ ꝙ bonū eēt ꝙ ceſar ꝓuideret ⁊ iō opus eſſet decio
ne ipiali q circa h̄ eſſet eqſſima ⁊ iō iputēt ſibi mercato-
res accedētes ad partes barbaricas ſi nō ꝓuiderūt ſibi
de teſtis in loco vbi poſſet ſeruari debita ſolēnitas in te-
ſtamentis cōdēdis. Et ſi qſpiā opponat vt iam opponitſ
de. l. ſi fundus. ff. de euic. rñderi pōt ꝙ non loqtſ in teſtō
vt eſt caſus noſter ⁊ ſi opponitſ de. l. ij. quē ad. te. ap. vbi i
ſpicitſ lex ⁊ ꝯſuetudo loci vbi teſtm̄ aperitſ rñde vt ſupius
eſt rñſum vel reſponde vt voluit bar. i. d. l. q a latronib⁹
vt iam ſupi⁹ rettuli vel rñde ꝙ ille tex. loqtur de leui ſo-
lēnitate iō nō eſt curandum argu. l. i. §. i. ff. de vent. inſpi.
ℂ Quarto ad hoc faciat tex. in. l. obſides. ff. eo. in ver. nā
ſi pmittatſ vbi dr̄ ꝙ dati i obſides populo romāo ab ho
ſtibus

a ſtibus nõ poſſunt teſtari ᵃ ⁊ eſt rõ q: aut volũt teſtari de ante acq̄ſitis ⁊ nõ poſſũt q: pdiderũt eoꝝ dñiũ aut volũt teſtari de acq̄ſitis tpe quo ſunt obſides ⁊ non poſſunt q: ſic acq̄ſita q̄runt̃ ſiſco vt eſt tex. in. l. diuus. ff. de iure fi. ⁊ ſi acceperũt vſuʒ toge romane poſſũt teſtari vt. l. ſʒ ſi ecce pro. ff. de iure fi. vel ē eis pmiſſuʒ teſtari m̃o gl. in. d. l. obſides dicit ꝙ ille tex. loq̃t̃ de obſidib⁹ datis ab hoſtibus populo romano cũ idē dicit eē eʒ de obſidib⁹ datis a populo romano hoſtib⁹ poſtea glo. in ver. pmittat̃ q̄ris a q̄ dʒ pmitti vt obſes teſtari poſſit dicit a p̄ncipe vñ p̄nceps eſt ille q̄ pmittit obſidib⁹ datis p hoſtes populo romão ptãtem teſtãdi ḡ intelligit̃ ſʒ ius ciuile p. d. l. ſi q̄ñ ð inoſ fi. te. ſʒ eadē rõ eſt i obſidib⁹ datis a populo romano hoſtibus q: poſſũt teſtari ex pmiſſione p̄ncipis ⁊ ſic ĩpatoris romani ſeq̃t̃ ꝙ ĩtelligit̃ ſm̃ diſpoſitõeʒ iuris ciuilis. Ex q̄ ſeq̃t̃ apto ore ꝙ ibi ē cãus ꝙ exiſtẽs apd̃ barbaros lʒ nõ ſit captiu⁹ teſtari dʒ ſm̃ ſolẽnitateʒ iuris ciuilis ⁊ ſi ſm̃ ꝯſuetudinē barbaroꝝ q: ſi obſes datus a populo ro. hoſtib⁹ ex pmiſſione ĩpatoris romani teſtat̃ ſʒ leges ciuiles ergo ſeq̃t̃ ꝙ ſiue ſit legatus apud eos vel mercator apd̃ eos faciẽs teſtm̃ dʒ teſtari ſm̃ ius ciuile vel ſm̃ ꝯſuetudinē ſue patrie ⁊ nõ ſm̃ conſuetudinē illius loci p̄dc̃i. ¶ Quinto faciat q: vt dixit bar. teſtm̃ ē de iure ciuili tñ dixit bal. in. l. ij. C. de here. inſti. in. i. col. ꝙ oĩs vltima volũtas eſt de iure ciuili ⁊ acq̄ſitio ex ea eſt de iure ciuili al legat qð no. glo. in. l. frater a fratre. ff. de cõdi. inde. ḡ ſeq̃tur ꝙ apud eos nõ põt eē ptãs diſponendi aliquo mõ ꝯ

33 ipſuʒ teſtm̃. ¶ †Et ex iſtis elicit̃ prima ꝯcluſio ꝙ ſubiect⁹ populo romano exiſtẽs liber hõ apd̃ ſaracenos teſtari dʒ ſm̃ ꝯſuetudinē ꝓprie patrie vel ſm̃ diſpoſitionē iuris ciuilis ⁊ aliť teſtãdo teſtm̃ eſt nullũ qð eſt ꝯ bal. Jo.

34 de imo. La. ro. ⁊ ſequaces. ¶ †Scd̃a ꝯcluſio ꝙ ſubiect⁹ populo romano teſtãs in portu ciuitatis ſaracenoꝝ vꝫ teſtari in territorio ſaracenoꝝ iõ teſtm̃ factũ ſm̃ ꝯſuetudinē illoꝝ eſt nullũ ⁊ ſic factũ i portu ciuitatis dꝛ factuʒ

35 in ciuitate ꝙ ē ꝯ. d. Do. de ſan. ge. ¶ †Accedo nunc ad tertiã q̄ōnē p̄ncipalē q̄ fuit vtꝝ nulla hñs bõa poſſit ꝯdere teſtm̃ ⁊ ad partē negatiuã arguo ꝙ nullo mõ teſtari poſſit nã libertas teſtandi ĩpedit̃ duob⁹ mõis directe ⁊ indirecte. ¶ Primo mõ ĩpedit̃ q: ille q̄ eſt dñs rex nõ teſtat̃ iſte eſt tex. in auc. ingreſſi. C. ð ſa. ſa. ecc. in ṽſi. vt puta nec dñs rex vt nõ habẽs bona teſtari nõ põt. ¶ Scd̃o de hoc eſt tex. in. l. cõficiũt̃. §. ſi poſt ṽſi. lʒ. n. is teſtm̃ facere nõ poſſit de alienis quodã mõ rebus ſtat̃ vt. ff. de iure codi. ¶ Tertio hoc voluit glo. ordiaria in. l. i. C. q̄ te. fa. poſ. ¶ Quarto de hoc eſt tex. multũ ſolẽnis in. l. obſides. ff. de te. cõiuncta. l. diuus. ff. de iure fi. nã in. d. l. obſides dꝛ ꝙ obſes teſtari nõ põt ⁊ tñ in capite diminutus eſt ſed iõ nõ teſtat̃ q: bona ante obſidatū q̄ſita pdidit q̄ſita enĩ poſt obſidatũ q̄runt̃ ſiſco vt. l. diuus ⁊ per gl. i. d. l. obſides ecce nũc quatr q̄s nõ eſt capite diminutus tñ ſi nõ hʒ bõa ð q̄bus teſtari poſſit ſi poterit teſtari. ¶ Quīto vꝫ ꝙ p viã indirectã nõ hñs bona teſtari non poſſit ex eo q: nullus repiret̃ q̄ vellet talē hereditatē ãplecti ꝯſiderans ꝙ nulla bona habeat cũ nihil ſit de hereditate lateras. l. filiũ circa p̄n. ff. de leg. p̄ſtã. vñ ſicut directe nõ lʒ auferre liberã teſtãdi facultatē ita nec indirecte ne legi ſiat fraus. l. fraus. ff. de. ll. l. ſi libertus minorē. ff. de iu. pa. gl. in. l. i. C. ſi q̄d in frau. pa. regula. in. c. cũ q̄d vna via de regu. in. li. vi. c. putãt q̄dã ⁊. c. plerũq. xiiij. q. iij. ⁊ ꝙ nẽo ſit veriſimiliter talē hereditatē aditurus ꝓbat̃ inſti. ad. l. falc. in p̄n. ⁊ in. l. qð de bonis. ff. eo. cõiuncto tex. §. ſi ṽo expſſum in auc. de here. ⁊ fal. col. i. vbi hꝛ ꝙ nullũ cõmoduʒ acq̄rit heres ex hereditate carẽte bõis ⁊ p ꝯñs nõ repietur heres qui velit talē hereditatē adire ḡ faciat teſtm̃ ē de reb⁹ ꝓprijs. xiij. q. ij. §. ſed aliõ gl. in. c. ij. eo. ⁊ iõ bal. in. l. ſentiũ. C. qui te. fa. poſ. dixit ꝙ vna ð rõnib⁹ quare ſi litis teſtari nõ põt ē q: teſtm̃ nõ ē diſpoſitio bonoꝝ q̄ hʒ teſtator de q̄bus poſt mortē ſuã fieri vult ⁊ facit tex. ⁊ qð ibi voluit bar. in. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. vbi dixit ꝙ q̄s teſtatur de bonis ſuis ⁊ que ſua durãt vſq ad mortē ergo ſeq̃tur ꝙ in eo q̄ nulla bona hʒ nõ cadit teſti factio cum nõ poſſit adeſſe diſpoſitio ſuoꝝ bonoꝝ. ¶ Sexto fac̃ ꝙ ſcribit̃ per dd̃s in. l. ſi. C. de pac. ⁊ in. l. ſtipulatio hoc mõ cõcepta. ff. de ver. ob. vbi dicũt ꝙ donatio oĩum bonorũ p̄ntiũ ⁊ futuroꝝ iõ ē reprobata q: indirecte ĩpedit̃ teſtãdi libertas. ¶ Septĩo faciat. l. is cui. ff. eo. vbi ille cui ē interdictũ bonis teſtari nõ põt q: nõ hʒ bona ex q̄bus teſtet̃ ⁊ faciat. l. eius q̄. §. ſi. eo. ti. ¶ Nono faciat. l. lex cornelia in ṽſi. nulla bona in ciuitate reliquit. ff. ð vul. ⁊ pu. vbi nulla habens bona teſtari nõ põt. ¶ Decio faciat glo. in. l. hereditas in p̄n. ff. de pe. here. q̄ dicit ꝙ vbi non ſunt bona ibi nõ eſt hereditas ergo ſeq̃t̃ ꝙ nõ erit teſtm̃. ¶ Undecio faciat hereditaſ ē ſucceſſio in vniuerſuʒ ius qð defunctus habuit. l. hereditas. ff. de reg. iur. l. nihil aliud. ff. de ṽbo. ſig. ſed ſi teſtator nulla bona hʒ nõ põt hr̃e hereditatē q: nõ cõpetit diffinitio hereditatis vt nullus ſus habeat cui ſuccedat ergo ſeq̃t̃ ꝙ teſtari nõ poterit facit. l. ſi. in ver. de rebus ſuis. C. eo. ti. vbi teſtm̃ ſit de reb⁹ ꝓprijs faciat. l. i. ff. eo. q̄ dicit ꝙ teſtm̃ ē noſtre voluntatis iuſta ſñia de eo qð q̄s poſt mortē ſuã fieri velit ſʒ ille qui nõ hʒ bona nõ põt diſponere velle aliq̄d effectualiť iuxta illud ꝙ ſcribit̃ p philoſophũ in li. ethy. ſine bonis nõ cõtingit quē eſſe liberalē ⁊ per ꝯñs nõ hñs bona nõ poſſʒ diſponeꝛ poſt mortē ſuã velle aliq̄d effectiue ⁊ ſic ĩpedit̃ ptãs teſtãdi. ¶ Duodecio faciat. l. i. C. q̄ teſt. fa. poſ. vbi habẽs rem cõeʒ cũ alio põt teſtari q: ſibi cõpetit pars illoꝝ bonoꝝ ḡ ſi nihil ſibi cõpetit teſtari nõ poſſʒ. ¶ Tertiodecimo faciat ꝙ colligit glo. in auc. ſi qua mulier. C. de ſa. ſan. ecc. in ṽſicu. diuidere que colligit ꝙ nõ dñs nõ teſtatur ⁊ allegat. d. l. conficiuntur. §. ſi poſt. ¶ Quartodecimo faciat hereditas nõ ꝯſiſtit in alieno. l. nihil aliud. ff. de ṽb. ſig. ⁊ rõ eſt q: p aditionē transfert̃ dñiũ. l. cũ heredes. ff. de acq̄r. poſ. ſʒ trãſferri nõ põt illõ qð defũcti ſi fuit vt in. l. nẽo plus iure. ff. de re. iu. i. q. i. c. gr̃a. ij. q. vij. c. diſbertã ḡ ſeq̃t̃ ꝙ teſtari nõ poterit. ¶ Quintodecio vbi deficit ſubiectũ diſpõnis deficit ipſa diſpoſitio. l. inter ſtipulãteʒ. §. ſacrã. ff. de ṽbo. ob. l. eius qui in p̄uicia. ff. ſi cer. pet. ſed vbicũq aliq̄s nõ hʒ bona deficit ſubiectũ teſti q: teſtm̃ ē teſtari de bonis ſuis vt dcm̃ eſt ḡ ð ficit ipſa diſpoſitio teſtamẽtaria ⁊ iõ dicebat Rycar. de Saly. in. l. q̄ ſe patris. C. vñ liber. quē refert Saly. in. d. auc. ingreſſi ꝙ vbi q̄s oĩno nihil hʒ in mũdo ꝓprie nõ teſtatur nec diſponit ⁊ ita intellexit glo. in. d. auc. ingreſſi. ¶ Et ex iſtis videt̃ p parte negatiua cõcludi ꝙ nõ habens bona teſtari nõ poſſit. ¶ Et lʒ iſta ſint apparentis ſatis nihilominus aduerſa ſñia vꝫ ð iure verior vʒ ꝙ nulla habẽs bona teſtari poſſit ꝙ ad oculũ dẽmõſtro h̃ mõe ¶ Quilibet teſtari põt niſi repiat̃ ꝓhibit⁹ vñ titulus ð teſtamentis ē ꝓhibitorius ceteraꝝ pſonaꝝ ⁊ pmiſſiuus oĩum aliaꝝ a ꝓhibitis iſta ē glo. in. l. ſi q̄ramus. ff. e. q̄ dicit quẽlibet hr̃e teſti factionē niſi expſſe repiat̃ ꝓhibit⁹. l. ab ea parte. ff. de ꝓba. reperiunt̃ aũt ꝓhibite pſone de iu

b re cõi teſtari quas glo. ibi cõnumerat ᵇ ⁊ idē voluit gl. in. c. ij. J. eo. ⁊ faciat qð hꝛ inſti. qui. nõ eſt pmiſ. fa. teſta. ſʒ inter pſonas ꝓhibitas teſtari nõ reperit̃ expſſus ille qui nõ hʒ bona ergo ſeq̃t̃ neceſſario ꝙ remanet in regula pmiſſiua ⁊ per ꝯñs teſtari poterit. ¶ Secũdo hoc ðcidit tex. formalis in. l. hereditas in p̄n. ff. de peti. here. vbi dꝛ ꝙ hereditas ſine vllo corpore iuris itellectũ hʒ ⁊ p ꝯñs dꝛ hereditas ſine bonis ⁊ ibi Cy. in addi. quē ibi refert ⁊ ſeq̃t̃ bal. ⁊ iducit tex. illũ ad. q. ſtatuti diſponẽtis ꝙ repudiatio hereditatis dʒ fieri in cõſilio generali alias talis repudiatio nõ teneat mõ deceſſit q̄dam nullis bonis relictis vtrũ in illa repudiatione talis hereditatis ſeruari debeat ſolẽnitas talis ſtatuti ⁊ q̄dē glo. ðcidit ꝙ vbi nil eſt in bonis ibi nõ dꝛ eſſe hereditas ergo ſequit̃ ꝙ nulla erit repudiatio ar. l. manumiſſiones. ff. de in. ⁊ in. ⁊. c. ad diſſoluendũ de deſpõ. ĩpub. cũ ſi. Contrariũ tñ determinat ibi Cy. q: iſte talis põt hr̃e heredē ⁊ hereditas q̄

a ¶ Teſtari. vide ad h̃ elegantē glo. in. l. ſi q̄ramus. ff. ð teſta. ⁊ ibi Bar. adducẽtem ad caſum ſtatuti.

b ¶ Cõnumerat. vid ad h̃ ēt panor. ſupra in rub. ſpe. in. n. ð infr. edi. §. cõpendioſe ⁊ in ti. de teſta. i. §. i. ⁊ ⁊ vide nouiſſimos ſcribẽ. h.

adiri ⁊ repudiari pōt per illū tex. ¶ Et ſi qſpiā opponit de quo faciet inuētariū rñdet ſi nihil eſt in hereditate de nihilo fieri pōt ſi aūt ſunt debita d ipſis debitis inētariū facē pōt. l. ij. §. penul. ff. ad trebel. ¶ Tertio cedēs bonis nihil hʒ nihilomin⁹ teſtari pōt vt no. in. l. penul. C. q bo. ce. po. ergo. ¶ Quarto faciat nō dñs p abnegatiuā priuationē dñij puta qꝛ priuat potētia ⁊ actualit teſtari nō pōt nā q nulla bona in ciuitate relinqt teſtari nō pōt. l. lex cornelia. ff. de vul. ⁊ pu. ſed vbicūqꝫ hoc nō ē p abnegatiuā priuationē dñij qꝛ nō priuat quē dñio rex potētia ⁊ habitu ſed priuat pp facti ɔtingētiā puta qꝛ actu ⁊ exercitio nō hʒ bona nā etiā q de facto nihil hʒ pōt teſtari vt. d. l. hereditas talis idubitāter teſtari pōt iſtō aſſumptū ꝓbatur formalr ex. d. auc. igreſſi ibi no. p bal. ⁊ alias p ang. in. l. i. C. q teſta. fa. poſ. ⁊ in. d. l. hereditas in pñ. ⁊ plen⁹ in ſua elegāti diſputatōe in refulgenti palatio delitiarū dñi paduani ⁊ pleniſſime per eūdē ang. in quodā ſtupēdo ɔſilio ſuo vbi melius ⁊ copioſius eſt locut⁹ ꝗ̄ fecerit in ſua diſputatiōe ⁊ incipit illud ɔſiliū viſis inſtrūſ predictis ⁊ in ordinē. clxxvi. ſed in. q. nr̄a ille q nō hʒ bōa nō eſt p priuationē potētie ſed eſt pp facti cōtingentiā ergo ſeqꝛ ꝙ teſtari poterit nā in. d. auct. igreſſi ɔcurrit priuatio dñij dupliciter ⁊ p potētiā ⁊ habitū ⁊ ēt per actū ⁊ exercitiū. ¶ Quinto faciat vbicūqꝫ qs hʒ habitū ⁊ potētiā ſʒ nō hēat actū ⁊ exercitiū nihilominus quo ad iuris effectū perinde ē ac ſi haberet exercitiū ita pulchre hr̄ i. c. de multa de p̄ben. vbi quo ad mām illius. c. ſufficit ꝙ capella ſit curata habitu ⁊ potentiā ſʒ actu ⁊ exercitio non hēat populū faciat tex. mītū ſing. in. c. paſtoralſ de reſcri. vbi iudices hñtes habitū ⁊ nō actū ⁊ exercitiū iuriſditionis pñt illā cōmittere faciat qđ voluit bal. i. l. cūctos populos. C. de ſu. tri. ⁊ fi. ca. vbi loqtur de eccleſia curata ñ hñte populū in actu ⁊ de iperatore non hñte iuriſditionē in aliquo exercitio ⁊ actu hñt tñ in potentia ⁊ in habitu ſʒ ergo iſte nō habeat bona actu ⁊ exercitio nihilominus hʒ in habitu ⁊ in potentia poterit. n. acqrere. l. cura. §. deficientiū. ff. de iur. imu. ergo perinde eſt ac ſi hēat bōa quo ad iuris diſpōnē ⁊ p ɔñs teſtari poterit. ¶ Sexto faciat qđ dicimus de bānitis nr̄i tp̄is qui publicatis bonis exulāt equipanſ deportato vt eſt glo. ſing. inſti. q. mo. iu. pa. po. ſol. §. relegati ⁊ tñ teſtari pñt ſm ius cōe ſʒ teſtari nō poſſint ſm ius ſui municipij ita voluit Jac. de are. in. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad trebel. ⁊ Bar. in ſua ſolemni. q. incipiēte ſtatuto lucane ciuitatis ⁊ per eundem in. l. eius. §. i. ff. eod. ⁊ ibi per. d. Bal. ⁊ moder. ⁊ p Dy. Spe. de aucb. in. c. ij. l. eod. Ecce ḡ qualr nō hñs bona teſtaſ. ¶ Septio faciat nō hñs bōa teſtari pōt d reb⁹ alienis. l. cū aliena cū cōcordātijs poſitis ibi p gl. C. d lega. ⁊ no. in. c. filius. l. eo. ḡ ſeqtur ꝙ poſito ꝙ nō poſſit teſtari de ſuis poterit tñ teſtari de alienis. ¶ Octauo faciat. l. qui ſoluēdo nō erat. ff. de here. inſti. vbi hereditas dr̄ ei⁹ qui ſoluēdo nō ē vñ ſiue ex teſtō ſiue ab inteſtato qs ſuccedat ſibi tenebiſ creditorib⁹ inſolidū inuētario nō ɔfecto. §. ſi vō nō fecerit in auc. d here. ⁊ fal. l. fi. ⁊ l. ſi pſtā. C. de iur. deli. ¶ Nono faciat nud⁹ exiui de vtero mr̄is mee teſte Boetio de philoſophica conſo. ⁊ ſic hō naſciſ nudus ⁊ paup iuxta illud pſalmiſte qm̄ paup ſum ego mō ſi qs pp pauptatē eſſet inteſtabilis ſeqreſ ꝙ paupertas eſſet delictū ⁊ de gñe maloꝝ ꝙ eſt falſum [a] vt voluit glo. ſing. in. l. ſi vero. §. q pro rei qlitate. ff. qui ſatiſ. co. iuxta illud chriſtū paupes ſeqmur ⁊ vt dicit ph̄us i. ij. ethycoꝝ nec vicia nec virtutes inſunt nobis a nā cū ḡ nā ꝓduxerit nos paupes ⁊ nudos ſeqſ ꝙ nō ꝓduxit nos iteſtabiles. ¶ Decio faciat qđ voluit Azo quē refert glo. in auc. ſi qua mulier in. v. diuidere. C. de ſa. ſan. ecc. vbi colligit Azo ex illo tex. ꝙ diuiſio de q̄ ibi eſt teſtm̄ ⁊ ſic colligit ꝙ nō dñs teſtaſ allegat. l. femine. §. fi. de ſecū. nup. ⁊ inſti. de pupilla. ſubſti. §. nō ſolū ⁊. l. cū hic ſtatus. § ſi miles vxori. ff. de dona. inter vi. ⁊ vx. vñ dicit ꝙ in. d. l. femine. §. fi. nr̄ erat dñs ſʒ poſt mortē tñc dñiū ad filios pti

a ¶ Falſuʒ. ad de dec. ⁊ Inn. in. c. ſedes apoſtolica d reſcri. ſed nec videtur ꝙ ſit veruʒ qm̄ ipſa paupertas non hʒ in ſe aliquam pfectionē vt tenet d. cardi. in. c. fi. ne de re. q. pmꝫ. ⁊ in cle. exiui d paradiſo in. §. cetez. q. expoſ. de. v. ſig. cogita p ibi di. ta quo pacto reſpōdē poſſis.

neret eo ꝙ ad ſcda vota trāſiuit ē tñ ei licitū teſtari ⁊ vni filioꝝ dci bona relinqre ⁊ ſic nō hñs dñiū reꝝ poſt mortē de eis teſtari pōt ⁊ iō cū miniſterio gl. in. d. auc. ingreſſi dixit ꝙ rō auc. nō erat bona niſi ſumpta mō p̄dicto. ſ. ꝙ in eo qui nō eſt dñs nec pōt eſſe dñs. ¶ Undecio ſinge aliquē aſcriptū poſt mortē ſuā dare oīa bona ſua alteri dicemus ꝙ nō pōt illa eadem bona ſuo creditori relinquere ita ꝙ creditor ex teſtō debitoris nō poſſit illa eadē bona hr̄e ⁊ certe nō eſt q hoc dicit docēdo p aliquā. l. cenſurā vt. l. illā. C. de colla. §. ɔſideremus auc. de trie. ⁊ ſemiſ. qꝛ in ɔ̄riū eſt qđ hr̄ in. l. ſi rem. ff. de lega. ij. ⁊ in. l. ſi deportati ſeruo. §. fi. e. tit. ¶ Scdo faciat oīs chriſtiāo nr̄a fuit iſtructio vt dixit preſtās doctor Hieronymus in ꝓhemio biblie tex. in. c. ſignificaſti de electio. ſed pyſſimus ſaluator noſter ieſus chriſtus paup fecit teſtm̄ ergo ſeqtur ꝙ ⁊ nos nihil habētes teſtari poterim⁹. Nō obſtāt allegata in ɔ̄riū primo cū allegaſ auc. ingreſſi qꝛ ad hoc eſt aduertēdū qꝛ quidā ſunt qui nō ſunt dñi reꝝ actu nec potentia vñ nō ſunt dñi nec pñt eē dñi rerum vt ſunt frēs minores qui nec i cōi nec i ſingulari pñt hr̄e bona ſʒ p qſtuꝫ publicū vict⁹ eis pſtaſ. c. i. de reli. do. lib. vi. ſunt. n. ſicẽs volatilib⁹ celi quidā ſunt qui nō pñt hr̄e bona in ſingulari ſʒ in cōi vt ſunt monachi ꝓfeſſi qui ingrediēdo monaſteriū dedicāt ſe ⁊ ſua ⁊ ēt nō teſtanſ qꝛ nō ſunt dñi reꝝ potentia ⁊ actu ⁊ ſic itelligiſ auc. ingreſſi ⁊ in corpore vñ ſumiſ quidā ſunt dñi actualiter ⁊ potētialiter ⁊ iſti tales teſtari poſſunt ⁊ ita ꝓcedūt iura allegata ꝓ iſta pte ad illud qđ dicebaſ ꝙ idirecte priuabiſ ptāte teſtandi qꝛ nō iueniet heredem rñdeo ꝙ ſʒ nō poſſit acquirere hr̄s lucrū tp̄ale nihilomin⁹ acquiret lucrū ſpūale ⁊ ſue aīe ſalutare iſte eſt tex. in auc. de here. ⁊ fal. in. §. ſi vō expſſim vbi dr̄ ꝙ ſi teſtator ꝓhibuit falcidiā ⁊ ex illa hereditate hr̄s nihil ē lucratur⁹ nihilomin⁹ ſatꝭ lucrabiſ ex quo exequiſ volūtatē defuncti qꝛ exequendo facit opus piū ⁊ ſic acquirit lucrū aīe ſue quē tex. reputat ſin. her. in. l. nemo pōt. ff. de lega. i. ⁊ ſic acqrit iſte hr̄s iſtatus in tali teſtō lucrū aīe ⁊ p ɔñs nō eſt verū diceſ ꝙ nō repiet heredē. ¶ Et ſi quiſpiā opponit ꝙ iſtō poſſet ꝓcedere eo caſu quo teſtator hēret bona ſʒ nō eſſet ſoluendo debitorib⁹ qꝛ tūc hr̄s exeqndo acquirit lucrum aīe ⁊ tūc eſt aliqđ exequibile ⁊ pſupponit exequibile i tali hereditate quo caſu facit pulchre illud qđ ſcripſit ruth ꝓ pheta. c. ij. bñdictus inquit ſit a dño qm̄ eādē rōnē ꝗ̄ ſeruauit viuis ſeruauit ⁊ mortuis ſed in caſu huius. q. nr̄e pſupponēdo ꝙ nō hēat bōa in mūdo nō eſt aliquid exequibile ⁊ ſic ceſſat omne lucrū ⁊ tp̄ale ⁊ ſpūale ḡ ſeqꝛ ꝙ nō repiat heredē qꝛ ad h̄ rñdeo nō ē bona ɔña teſtās nō inuenit hr̄dē ḡ nō eſt teſtabilis nā ſm h̄ oēs qui d fcō nō inueniūt hr̄des nō poſſent teſtari hoc aūt nō eſt auditū ab aliquo nec ēt dcīm p aliquē. ¶ Jtē ñ ob. l. ɔficiūſ. §. ſi poſt ibi. n. loquiſ in filio arrogato ſm illa iura vñ ſi exiſtens in arrogatione ɔficit codicillos velut de alieno diſponēs nihil agit codicillādo niſi in ſuā ptātē mutaſ q̄ caſu vt ex noua volūtate reꝝ dñs exiſtens cōfirmare pōt eoſdē vt ibi no. ⁊ ſic intelligēda eſt gl. in. d. l. i. C. qui te. fa. poſ. q̄ dicit ꝙ dominus nō teſtaſ nā itelligiſ de eo qui non eſt domin⁹ nec pōt eē dominus ⁊ eodē mō nō ob. d. l. obſides ɔiuncta. d. l. diuus nā ſʒ obſes in obſidatu acquirere poſſit tamē acquiſita p eū ſunt fiſci ipſo iure ſine apprehenſione vt no. in. l. cōmiſſa. ff. de pu. ⁊ in. l. facultas de iure fiſ. vñ non eſt dñs potētia talis acquirēs ex q̄ ipſo iure acquiranſ alteri ſicut dicimus de iure antiquo in filiofa. ⁊ etiam in ſeruo quia nec momento queſita remanēt apud eos ſʒ eis qrunſ in quoꝝ ptāte ſunt ſubiecti vt. l. placet. ff. de acqui. here. ⁊. l. cū filio. ff. de leg. i. tenebā mīti hāc ſolutiōeꝫ nā ang. oppoſuit d hac. l. obſides in. d. q. in refulgenti palatio ⁊ dicit ꝙ fuit intentio ſua allegare. d. l. obſides ad hoc ꝓpoſitū ſed ibi ang. nō rñdet ad. d. l. obſides ⁊ Lo. ro. i. l. ſtipulatio hoc mō cōcepta tetigit. q. vtꝝ dōatio oīuʒ bonoꝝ pñtiū ⁊ futuroꝝ valeat

⁊ retulit

⁊ rettulit ang. diſputaſſe eam in.d.diſputatõe in refulgē
ti palatio poſtea dicit ſe dictuꝝ ſi nõ habens bõa teſtari
poſſit ⁊ vt merus relator tacito auctore rettulit argumē
ta p ⁊ ꝯ tacta p ang.in.d.diſputatõe eodē mõ Lo.nõ rñ
det ad.d.l.obſides ⁊ ſic trãſiuit vt muſcipula ſuper pru
nas ſed miror de eo ꝙ nõ vidit Ang.in ſallег.ꝯſi.cxxvi.
36 vbi rñdet ad.d.l.obſides dãdo ſolutionē ſupradcã.† Sꝫ
ſcireꝫ libēter qs ſpiritus reuelauit Angel.ꝙ bõa q̃ſita p
obſideꝫ ipſo iure acqrant̃ fiſco ſine apprehēſione ipſe ñ ĩ
nihil allegat ſed allegat iura gñalis diſponētia ꝙ bona
deuoluta ad fiſcũ deuoluũtur ipſo iure vt i.l.i.§.an bona
ff.de iur.fiſ. ⁊ in.d.l.cõmiſſa.cũ ſi.ſed ego allego text.in
indiuiduo ꝓbantē hoc in.d.l.diuus in vbi.dimodo ff.de
iur.fiſ.nã illõ vbũ dimodo ē canõ late ſnie vt eſt gl.ſing.
in.l.i.§.ſi pecunia.ff.de po.Sꝫ p certo non videbit̃ mihi
qõ ſolutio Ang.ſit bona ſolutio ad.d.l.obſides ⁊ inq̃ſitũ
glo.ibi allegat illã rõnē q̃ nõ hꝫ bona vt̃ glo.velle ſenti
re illud qõ ipſa voluit in.d.l.i.C.q te.fa.poſ. ⁊ i.d.l.hrdi
tas.C.de peti.here. ¶ Mihi vt̃ ꝙ va ⁊ recta ſolutio ad
d.l.obſides ē iſta vꝫ iõ obſides teſtari nõ pñt q̃ nõ ſunt
ſui iuris ſunt eñi in ptãte hoſtiuꝫ ⁊ equerant̃ captiuis ꝙ
patet q̃ qcqd acqrũt acqrũt fiſco ĝ nõ ſunt ſui iuris ⁊ p
ꝯñs teſtari nõ pñt.l.qui in ptãte.ff.eo.l.ſeniũ.C.q teſt.fa.
poſ. ⁊ iſta ē va ſolutio ad.d.l.obſides ⁊ ſi ſubtiliter põde
ret glo.in.d.l.obſides allegat in arg.l.ei⁹.ff.ñ teſta. vbi
dr̃ ꝙ capti ab hoſtib⁹ teſtari nõ pñt ⁊ ſic vt̃ eqparare ob
ſides captiuis faciat qõ no.bal.poſt And.de piſ.i pfata
l.obſides tene menti q̃ ē va ſolutio ad.d.l.obſides ⁊ eſt
noua. ¶ Et ſi qs opponat ptãs teſtandi nõ dꝫ pēdere ex
volũtate alteri⁹ vt in.l.q in ptãte ⁊ in.l.tã his.§.ſili⁹.ff.ñ
bona.cõ mor.q̃ eſt publici iuris vt in.l.teſti factio.ff.eo.
⁊ plene dictũ fuit ſupra i pcedētibus.q.ſꝫ obſides pñt te
ſtari ex pmiſſione alteri⁹ vt eſt text.in.d.l.obſides in vbi.
pmittat̃ ĝ tene mēti iſtud ꝯriũ q̃ pma facie deſtruit mul
ta dcã in illa q̃ſtione an filiuſfa.poſſit teſtari de volũtate
patris q̃ nihilomin⁹ Ang.rñdet ꝙ lꝫ in.d.l. obſides di
cat̃ niſi pmittat̃ ſubintelligit̃.l.a principe q̃ caſu talis p̃
miſſio eſt publica ⁊ non priuata põt.n.pnceps habilita
re ihabiles ad teſtãdũ.l.ſi qñ.C.de inoffi.te. ¶ Nec ob.
cũ dr̃ ꝙ teſtm̃ eſt diſpoſitio bonoꝝ ſuoꝝ q̃ iſta diffinitio
nõ dat̃ a iuriſcõſulto ⁊ lꝫ dct̃ a grãno.xiij.q.ij.§.eſt ⁊ ali
ud ⁊ per glo.in.c.ũ.Leo.tñ grãnus lꝫ fuerit excellens do
ctor tñ nõ fuit iuriſlator nec ē diffinitio ſed ē potius allu
ſio vocabuli. Nec ob.cũ allegabat̃ Bal.ꝙ vna de rõni
bus q̃re filiuſfa.teſtari nõ poterat eſt q̃ nõ hēbat ꝓpria
ſalua pace ſua dixeriꝫ illa rõ nõ eſt finalis ⁊ ipulſiua ſed
rõ finalis eſt q̃ ꝯſtitutus ē in ptãte alteri⁹ vt in.d.l. q in
ptãte q̃ rõ ceſſat in eo q non hꝫ bona nec ob.l.i.ff.eod.q̃
nõ loqt̃ de reb⁹ ſꝫ loquit̃ de eo ꝙ teſtator poſt mortē ſuã
fieri velit vñ põt velle aliqd de reb⁹ alienis vt.l.cũ alie
nã.C.de lega.poſſet allegari ſic matrimoniũ ꝯhit̃ pp ſo
bolē ꝓcreãdã.l.i.ſo.ma.nihilomin⁹ ſepe ꝯhit̃ in articu
lo mortis q̃ tpe nõ eſt ſpes ſobolis ꝓcreãde ⁊ tñ vꝫ mrĩ
moniũ tũc ꝯcũ vt no.i.l.ſi qs poſthumos.§. ſi filiũ ⁊ ibi
p glo. ⁊ bal.ff.de lib. ⁊ poſth. ⁊ p eãdē in.l.nup.C.ñ nã.
lib. ⁊ i.c.nãles in titulo ſi de feu.fu.ꝯtro. ⁊ in.l.gallus in
pn.de lib. ⁊ poſth. Bar.i.l.i.ff.de cõcubi.doc.in.c.cõmiſ
ſum ñ ſpõſ. ⁊ no.i.c.beata Maria.xxvij.q.ij. ⁊ p h̃ tollit̃
qõ hr̃ in.l.ſi.C.eo.vbi dr̃ de reb⁹ ſuis ⁊ ēt tollit̃ qõ hr̃ in
l.i.C.de ſa.ſan.ecc.vel poſſet rñderi ꝙ iperator ꝯſidera
uit cõem cõtingentiã q̃ qs teſtat̃ de ſuis reb⁹ nec ob.l.is
cui iterdictũ ē bonis.ff.q̃ loqt̃ i prodigo cui iterdicta eſt
adminiſtratio bonoꝝ vñ ſicut nõ poteſt adminiſtrare in
vita ita nec in morte pp vitiũ ꝓdigalitatis ē eñi vitiũ vt
no.in.c.pe.de ꝯſue.ſed in caſu nr̃o ē ſecus q̃ deficit vitiũ
nec ob.cũ loquit̃ de donatione oium bonoꝝ pſentiũ ⁊ fu
turoꝝ q̃ lꝫ a multis reprobet̃ tñ cõiter approbat̃ vt per
ang.in pfata diſputatõe ⁊ p alios in.l.ſi.C. de pac. ⁊ i.l.
ſtipulatio hoc modo.ff.de vb.ob.nec ob.cũ opponit̃ ꝙ
hr̃ditas eſt ſucceſſio q̃ itelligit̃ actu vel potētia vt eſt di

ctũ. Nec ob.l.i.q teſta.fa.poſ.q̃ ibi illa fuit rõ dubitãdi
⁊ glo.ibi intelligit de eo q nõ hꝫ bona actu ⁊ potētia vt
eſt dcm̃ nec ob.gl.in.d.auc.ſi qua mulier q̃ Azo ibi te
net ꝯriũ ⁊ veri⁹ vt ſupius dcm̃ eſt ⁊ faciũt ad pdicta no.
tex.in.l.ipenſa funeris ex hereditate eſt cũ bona nõ ſunt
ſoluēdo.ff.de reli. ⁊ ſump.fu.vbi hereditas dr̃ ēt que ſol
37 uendo nõ eſt. ¶ Et ex iſtis elicit̃ ꝯcluſio † ꝙ nõ hñs bo
38 na teſtari põt ꝯ glo. ⁊ ſequaces. ¶ † Ex quo infert̃ cor
relariũ ꝙ iõ obſides teſtari nõ pñt q̃ equerant̃ captiuis
⁊ nõ ſunt in ptãte ꝓpria lꝫ nulla hẽant bona ꝙ ē notuꝫ.
39 ¶ † Accedo nũc ad quartã qõnem pncipalē vꝫ vtꝝ pe
grinãtes in terrã ſanctã teſtari poſſint circũſcripto teſtiuꝫ
numero ſꝫ diſpõnē iuris ciuilis ⁊ iudicio meo iſta qõ lõ
go nõ indiget certamine ⁊ iõ breuiter ⁊ ſuccincte veniã
ad ꝯcluſionē ⁊ qdē doctor ſolēnis Ang.in auc.oẽs pere
grini.C.cõia de ſuc.refert ꝙ cũ ipſe legeret volumē cõti
nuo tenuit ꝙ peregrin⁹ teſtari põt corã duob⁹ teſtib⁹ ⁊
dicit ſe motũ fuiſſe p.d.auc.vbi vt̃ relaxari ſolēnitas iu
ris ciuilis ex eo q̃ tex.dicit liberã habeãt facultatē teſtã
di de rebus ſuis ⁊ põdera bñ illũ tex.inq̃ſitũ dicit ñ reb⁹
ſuis q̃ poſſet adduci ꝯ pcedentē.q.ſed rñde vt ibi rñſuꝫ
extitit ⁊ monet̃ Ang.q̃ p illud vbũ liberã facultateꝫ in
telligit̃ relaxata oĩs ſolēnitas iuris ciuilis allegat.l.i.ff.
de teſta.mili.vbi data fuit militib⁹ libera facultas teſtã
di ſubdit ſe nõ videre rõnē quare magis militi pugnãti
in ſeruitiũ imperatoris faueatur quo ad relaxationem
ſolēnitatis in teſti factõe q̃ꝫ repugnãti i ſeruitiũ dei ⁊ aia
rum q̃ ſunt corporib⁹ pferende vt in.l.ſancimus cũ ſi.C.
de ſa.ſan.eccl. ⁊ ita reſidet quo ad iſtũ paſſuꝫ ſꝫ idē ang.
in auc.de nõ alie.§.qõ aũt p illũ tex.dicit facere ad.q.nã
.l.caut̃ ꝙ teſtm̃ dēat fieri corã ſeptē teſtibus mõ qdam
dũ iret ad indulgentiã romanã infirmatus ē in quodaꝫ
caſtro ⁊ ibi fecit teſtm̃ corã duobus teſtib⁹ q̃ plures nõ
erãt an valeat iſtud teſtm̃ dicit illũ tex.facere ꝙ ſic tñ q̃
milites in expeditione degentes pñt teſtari corã duobus
teſtibus vt in.l.milites.C.de teſta.mili. q̃to fortius de
bemus dicere ꝙ iſte in pegrinatione degēs pp ſalutē aie
ſue in ſeruitiũ dei poſſet teſtari corã duobus cuꝫ deus ſit
pnceps ſup re publica vt in auc.qũo oꝫ epiſ.in pnci. ⁊ q̃
tractat̃ de ſalute aie dũ ad indulgentiã vadit ⁊ q̃ aia ñ
bet pferri oibus tanq̃ꝫ melior ⁊ pcioſior. Tu põdera di
ligenter iſta duo dicta Ang.q̃ vt̃ ſibi ꝯrius nã pmo dic
ꝙ.d.auc.oẽs pegrini relaxauit ſolēnitatē iuris ciuilis in
teſti factione in pegrinantib⁹ ſed in.d.§. ꝙ aũt reſtrigit
habenas ꝙ tunc videat̃ relaxari ſolēnitas iuris ciuil̃ qñ
pegrini teſtant̃ in loco vbi nõ poſſunt hr̃e legitimũ nũe
rũ teſtiũ ⁊ ſic ē ſibi ꝯrius ⁊ lõge mirandũ eſt q̃ in.d.au
ctē.oẽs pegrini refert ꝙ cũ legeret volumē continuo ita
tenuit ⁊ tñ in lectura voluminis vt̃ tenere ꝯriũ nihilomi
nus q̃n̄q̃ꝫ bonus dormitat homerus vt no.in.l.recuſari.
ff.de acqr.here. ⁊ ſic Ang.in.d.§.ꝙ aũt vult ꝙ rõne lo
ci pmittit̃ aliqd ꝙ regulariter nõ permitteret̃ faciat qõ
idē Ang.voluit in repe.l.ſi vacãtia.C.de bo.vac.li.x.vbi
dixit ſtatuto puiſo cauet̃ ꝙ certus actus dēbeat ſcribi p
notariũ talis porte ⁊ pp peſtē talis notarius eſt abſẽs ⁊
nihilominus poterit aſſumi notarius alteri⁹ porte ⁊ ꝯ
ctus valebit ⁊ tenebit faciat.l.ſi.C.de teſta.vbi ruſtici de
gentes rure teſtant̃ cũ q̃nq̃ꝫ teſtibus faciat qõ hr̃ in.c.ſta
tutũ de reſcrip.li.vi. ⁊ in.c.antiqua de priuile. ⁊ in.c.illa
xij.di. ⁊ in.l.reſcripta.ff.de teſta.mi. ⁊ qõ voluit Bar.i.l.
idēq̃ꝫ.ff.p ſo. ⁊ qõ voluit Nico.de mat. ⁊ Bal.in.l.ſi.C.
de teſta. vbi loquũt̃ in eo qui ē detentus in carcere tyrã
ni ⁊ in teſtõ ſuo nõ põt hr̃e legitimũ numerũ teſtiũ ⁊ qõ
voluit Bart.in.l.i.ff. de bo.poſ.ex teſta.mili. Et p certo
hec opini.Ang.eſt equa ⁊ benigna ⁊ deo ſupremo acce
ptabilis ꝓpter fauorē aiaꝝ quas pn̄imus Jeſus chri
ſtus ſuo precioſo ſanguine redemit ⁊ ēt pp auctoritateꝫ
ipſius Ang.nihilominus vt̃ ꝙ tantus doctor vehemen
ter erret ⁊ ꝙ peſſime intellexerit tex.d.auc.oẽs peregri
ni.nã glo.ordi.ibi in ver.liberã declarat illũ tex.vꝫ dum

modo teſtet̃ ſ3 ius cōe. Ecce nūc quãrr gl. illa itelligit il lud verſic. liberã ſm iuris cōis diſpōnē ⁊ ꝑ illa gl. ē caſus formal̃ in. l. ſi qñ. C. de inoffi. te. vbi iperator vtit̃ etiã illo v̾bo liberã facultatē ⁊ tñ intelligit̃ ſm ſolēnitatē iuris ciuilis qbus ēt verbis vtit̃. d. auc. oēs pegrini ḡ eodē mō dz intelligi vt ſtetur ſm ius cōe ⁊ allego ɔ̃ Ang. tex. cum glo. C. de ſacro. ſan. ecc. l. i. vbi iperator vtitur illo v̾bo liber ⁊ tñ glo. itelligit dūmodo teſtm̃ ſit iuris cōis ratione munitu3 ⁊ pro certo debuit Ang. magis colorate ponere hanc opini. v3 qñ peregrinus eſt in articulo mortis cōſtitutus vt in ſimili voluit Bart. in repe. d. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. ſed loqtur ita gñaliter ꝓ certo errauit. ¶ Et ſi qſpiam opponat amice. d. l. ſi qñ loqtur qñ cōcedit̃ libere ptās teſtandi illi qui aliaſ teſtari nō pōt illa tñ v̾ba reſtringunt̃ ad ius cōe ſed qñ cōcedit̃ libera ptās teſtandi alias habili ad teſtādū eſt ſec⁹ qꝛ tunc vr̃ derogatū regule iuris cōis vt no. in. d. l. ſi qñ ſed in caſu huius. q. pegrini ante. d. auc. habiles erant ad teſtandū nā qlibet ꝑ-

a ſum it̃ habilis ad teſtandū poſito ꝙ eſſet incognitus⁹ vt ꝓbat̃ in. d. auc. oēs pegrini ⁊ faciat no. tex. in. l. nulli. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ qd̄ voluit glo. in. l. ſi queram⁹. ff. eo. ⁊ gl. in. c. ij. ex. eo. cum ergo. d. auc. oēs pegrini cōcedat libera3 ptātem teſtādi peregrinātibus alias habilibus ad teſtādū ſequit̃ ꝙ videt̃ relaxare ſolēnitate3 iuris ciuilis quo ad pegrinos teſtantes qꝛ aliter ſeruiret nobis de vēto ⁊ nihil operet̃ ꝙ nullo mō eſt dicendū. l. ſi qñ. ff. de leg. i. c. ſi papa de priui. li. vi. cum ſi. qꝛ ad hoc rñderi pōt ⁊ recte l3 enim pegrinantes habiles eſſent ad teſtādū nihilominus ꝓpter ɔſuetudines ⁊ ſtatuta terrax̃ ipediebantur teſtari ⁊ pp hoc emanauit diſpoſitio auc. oēs pegrini vt remoueret ipedimentū facti ⁊ nō ipedimētū iuris ⁊ ꝑ ɔñs poſito ꝙ. d. auc. nō relaxet ſolēnitatē iuris ciuilis nihilominus operat̃ aliquē effectū qꝛ remouet de medio ſtatuta ⁊ ɔſuetudines ɔ̃rias ⁊ ſic verbū libera nō tollit iuris ſolēnitatem faciat tex. in. c. irrefragabili de offi. ordi. vbi do. An. colligit per illū tex. ꝙ vbicūq3 alicui ɔcedit̃ ptās libere ꝓcedendi vr̃ ꝓpter illa verba ſublata ptās ꝓcedēdi ſm diſpoſitionē iuris cōis ⁊ iō dicit conceſſa eſt ptās arbitrii libere ꝓcedendi ꝙ nō poſſunt ꝓcedere iuris ordine ſi ſeruato ⁊ ꝑ ɔñs nō bene dicit Ang. ¶ Itē ɔ̃ ei⁹ dictum dico fore caſum in. d. auctē. oēs peregrini qd̄ ad oculū ita demōſtro aut dicimus dcm̃ Ange. poſſe ſeruari ex diſpōne. d. auct. oēs peregrini aut ex eo qꝛ pegrini ſunt in loco vbi nō poſſunt hr̃e legitimū numerū teſtiu3 quo ad vtrūq3 caſum oñdo ꝙ male dicat nā primo caſu ipſe dicit ɔ̃ caſu3 ipi⁹ auc. vbi dr̃ vbi eni3 hñt liberā ptāte3 ordinandi de rebus ſuis vñ illa facultas nō ē libera ab ordine teſtandi l3 enim quo ad teſtandū illa facultas ſit libera nō tñ eſt libera quo ad ordinē vnde debent teſtari ſm ordine iuris itē hoc decidit ille tex. in v̾. quox̃ ordinatio incōcuſſa ſuet̃ quaſi dicat teſtent̃ ſm iuris ordinē ⁊ ſua ordinatio nō ceſſabit vigore alicuius ɔſuetudinis. Itē. d. auc. dicit oēs pegrini ⁊ aduene vñ nō ſolū loquit̃ de pegrinis ſed loqt̃ de aduenis ⁊ viatorib⁹ q non ſunt pegrini ⁊ eſt nomē gñale ad oēs vñ ſeqret̃ ex dicto ang. ꝙ aduene q nō eēnt pegrini poſſent teſtari circūſcripta iuris ciuilis ſolēnitate ꝙ aſſerere erit ſicophanta dignū nā tex. ibi equerat pegrinos ⁊ aduenas ꝙ habeāt liberā facultatē ordinādi de rebus ſuis vñ ſi pegrini eēnt in hoc ꝑuilegiati ḡ ⁊ eodē mō aduene qꝛ vbicūq3 vnū determinans ſeqt̃ duo determinabilia ille determinat iuxta equalitate ſeruata. l. ſi legatarius. ff. de leg. iij. l. iam hoc iure. ff. de vul. ⁊ pu. vñ neceſſariū eſt fateri ꝙ ille tex. nō relaxat ſolēnitatē iuris ciuilis in teſtō pegrinox̃ ⁊ aduenax̃ ⁊ ſic nō bñ vr̃ dixiſſe Ang. ¶ Capio ſm caſu3 ꝙ ēt rōne loci vbi nō pōt haberi legitimus numerus teſtium dcm̃ ang. ſuſtentari nō poſſe ⁊ allego tex. in. l. ɔficiūtur. §. i. ff. de iure codi. ⁊ alſo Bar. i. d. l. i. de bo. poſ. ex te. mi. inq̃ſtū dicit ꝙ bonū erat ꝓuidē ꝙ ɔſtitut⁹ i loco vbi nō pōt hr̃i legitim⁹ nūer⁹ teſtiū ꝓuideret̃ ꝙ poſſit teſtari cū pauciori nūero ⁊ dcm̃ Nico. de mat. ⁊ Bal. in. d. l. ſi. C. e. ɔfundūt̃ per. d. l. ɔficiūt̃. §. i. itē ɔ̃ ang. faciat. d. l. ſi. na. C. eo. vbi ſpāle eſt in ruſticis degentibus rure vt teſtētur cū pauciori nūero teſtiū nec illud ꝑuilegiū ɔceditur alijs nō degentib⁹ rure licȝ ibi teſtent̃ cū pauciori nūero teſtiū vt ibi eſt caſus vñ l3 pegrinus teſtaret̃ rure tñ deberet adhibere ſolēnitatē iuris ciuilis niſi teſtaret̃ ad pias cās vt in. c. relatū. ex. eo. itē qꝛ cū. d. l. ſi. deneget iſtud priuilegium alijs ꝑſonis ḡ deneget pegrinantibus. itē vt euitet̃. l. correctio vt. d. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſo. ma. non. n. eſt ꝑſumendū ꝙ ꝑnceps voluerit per illa verba gñalia tollere ſolēnitate3 iuris cōis vt in. d. l. ſi qñ. Itē ſi opi. Ang. eſſ3 v̾a de facili cōmitteret̃ fraus in teſtis pegrinantiū nā lex ciuilis inuenit numerū ſeptē teſtium in teſtis vt euitaret̃ falſitas vt in. d. l. ſi. C. de fideicō. ⁊ ēt ius canonicum itroduxit ꝑntiā pſbyteri parochialis que equalet duobus teſtibus vltra numerū teſtiū vt in. c. cū eſſes. ex. eo. ⁊ per ɔñs opi. Ange. nō eſt bona. ¶ Et cū opponit̃ ꝙ hoc ɔcedit̃ militibus pugnantib⁹ pro republica ergo multo forti⁹ pugnāti in ſeruitio dei ⁊ ſic ſue rñdeo qꝛ iſta rō ꝓcederet ſi pugnaret̃ ad defenſionē fidei catholice ⁊ ad ɔfuſionē infideliū tūc militaret rō Ang. ſed pegrināte̾s i terra3 ſanctā pegrinat̃ ad cōmodū ſic ſue pp idulgentias ⁊ ſic pro ꝓprio cōmodo pugnat pegrinus nā3 miles armate militie pugnat pro republica ⁊ ꝓ ſalute multox̃ qd̄ non

b eſt ſic i pegrino ⁊ ſic tollit̃ illud qd̄ dicebat̃ ꝙ ꝑnceps ē ſuperior re. pu. iuxta illud pſal. deus deox̃ qꝛ iſte nō pugnat pro deo ſupmo nec iſtud priuilegiū dat̃ per aliquā legē expreſſam pegrinātibus iō ſtabimus iuri cōi. l. ſi ex neus. ff. de cōdi. ob. cau. cū ſi. Item rñde ⁊ aliter v3 niſi ɔ̃rium eſſet iure cautū nam tex. d. auc. oēs pegrini vult ꝙ habeant liberā ptātem ordinandi teſtm̃ ⁊ ſic ꝑcipit ꝙ teſtamentū peregrinantiū ordinet̃ ⁊ ſic per regulas iuris ciuilis ⁊ ideo Salyc. in. d. auc. oēs peregrini colligit ꝙ pegrini nō pñt teſtari ſine ſolēnitate iuris ciuilis ⁊ alle̾t. l. i. ⁊ ad verbū liberā ptātem ibi poſitū rñdet Salyc. ꝙ prius ante diſpōnē. d. auc. pp cōtrarias ɔſuetudines pegrini nō habebāt ptātem teſtandi ⁊ iō imperator vt tolleret iſtas ɔſuetudines ɔtrarias vſus ē illis verbis liberā poteſtate3. ¶ Et ſi qſpiam oppo. d. l. ſi. C. eo. vbi tex. dicit ad dei humanitatē aſpicientes vbi iperator indulſit ruſticis teſtantib⁹ rure cū pauciori nūero teſtiū hab3 ē ad humanitatē ipſius dei reſpectū ergo mlto fortius dz dari pegrinantib⁹ in terrā ſanctā aſpiciendo ad humanitate3 ipſius dei. Ad hoc rñdeo tex. ille loqtur in ruſticis degentibus in rure vbi non eſt copia pitox̃ vel teſtiū duox̃ neq3 l3 ruſticis maxie firmis exire caſtra ⁊ venire ad ciuitatē ꝓ hñdis teſtibus in legitimo nūero qꝛ poti⁹ decederent inteſtati ⁊ iō Impator habuit ibi reſpectu3 ad humanitatē q rō ceſſat in pegrinantib⁹ potuerūt. n. ꝓuidere de ſibi ordinādis teſtis in aliq̃ ciuitate vel in aliquo loco celebri ⁊ inſigni ⁊ iō ceſſabit obiectio. d. l. ſin. nec ob. inq̃ſtū allegat̃. d. l. i. ff. de te. mi. qꝛ rñdeo ꝙ in militibus eſt inductū priuilegiū ſpāle ⁊ exꝑmit̃ ſpecifice a lege ⁊ cōceditur illis q de iure cōi teſtari poterant ⁊ nō erant ipediti aliquo ipedimēto facti ſ3 quo ad pegrinos nō eſt inductū hoc ꝑuilegiū nec eſt exꝑſſum a lege ſpālr ⁊ etiā peregrini ipediebāt̃ teſtari pp ɔſuetudines ɔ̃rias vt in. d. auct. oēs peregrini ergo. ⁊ ſi opponat̃ de multis iurib⁹ in quibus ponit̃ hoc verbū libera facultas vel libere faciat de quibus plene per me in. c. ij. de reſcrip. ⁊ i rub. ē. de peregri. qꝛ rñdeo ꝙ vario modo exponunt̃ ſ3 ſubiectā materiā vt ibi vide ⁊ hic exponit̃ ſm ſubiectam materiā ad tollendas ɔ̃rias ɔſuetudines ipedientes pegrinos teſtari ſi tñ peregrinus eēt cōſtitutus in articulo mortis poſſet opi. Ang. ſaluari per id qd̄ voluit bart. in

40 l. i. C. de ſa. ſan. ecc. ¶ Et ex iſtis elicit̃ cōcluſio † ꝙ peregrinantes in terrā ſanctā vel ad viſitanda limina ſanctorū in teſtamentis cōdēdis tenent̃ obſeruare ſolēnitatem iuris ciuilis niſi teſtarent̃ ad pias cās ꝙ eſt ɔ̃ Ang.

¶ Uento

a ¶ Incognit⁹ adde ſpe. in ti. de inſtr. edi. §. cōpendioſe in vi. pōt aūt teſtari ⁊ vid copioſi⁹ per nouiſſimoſ ſcribentes hic.

41 ¶ Venio nūc ad vltimā qōnē vʒ vtꝝ legata ad pias cāſ
debeātur hr̄ditate nō adita ⁊ eſt qō quottidiana ⁊ diffici
lis valde ⁊ in ea variarūt maximi iuris vertices ⁊ ꝓ nūc
habeatis has remiſſiones Bar. eāʒ ſolēniter tractauit in
repe.l.i.C.de ſa.ſan.ecc. ⁊ in.l.pri.ff.de his q in teſt.delē.
⁊ in.l.eā quā.C.de fideicō. ⁊ in.l.i.C.de bo. vacan.li.x. ⁊
Saly.in.l.i. ⁊ in.auc.caſſa ⁊ irrita.C.de ſacroſan.eccl. ⁊
Ang.in repe.d.l.eam quā ⁊ in.l.hr̄ditas.ff.de peti.here.
⁊ in.l.q filio.§.i.ff.de hered.iſti. ⁊ plene Lud.ro.in repe.
auc.ſimiliter.C.ad.l.fal. ⁊ in ɔſi.lxix. ⁊ Spec. in tit.de in
ſtru.edi.§.nunc aliqua ver.ſcias Raph. fulg.in.l.i.C. de
ſac.ſan.ecc. Bar.in.d.l.eam quā ⁊ in.l.ij.C.de fidei.libe.
⁊ in.l.ſi mater ⁊ in.l.fi.C.de teſt.manu. ⁊ in auc.hoc am
plius.C.de fideicō. ⁊ in.l.hr̄ditas.ff.de peti.here. ⁊ in.l.i.
⁊ fi.C.de cōi ſer.manumiſ. ⁊ in auc.ſi qua mulier ⁊ in re
peti.l.i. ⁊ in.l.fi.C.de ſacroſan.eccl. ⁊ in.l.id qō pauperi
bus ⁊ in.l.nulli.C.de epiſ. ⁊ cle. ⁊ Ricar.de Saly.in ſua
ſolē.repe.quā fecit ad.d.l.i.C.de ſacroſan.ecc. ⁊ per doc.
noſtros in.c.cū eēs.J.eo. ⁊ inferius plures ⁊ in maiori co
pia remiſſiōes dabunſ ſʒ hec ſūt quas hac nocte potui col
ligere ēt anteq̄ʒ aggrediar huius hēſitatiōis latiſſimū cā
pū hēatis has limitatiōes nā regulariſ legata peti nō pn̄t
hereditate nō adita.l.ſi nemo.ff.de teſta.in.l.ſi quis omiſ
ſa.ff.ſi qs omiſ.cau.teſt. ⁊ ratio eſt qꝛ in legatiſ ſemp ineſt
cōditio a iure ſubintellecta vʒ ſi heres hereditateʒ adiue
rit.l.hr̄dis aditio.ff.quādo di.le.ce.ergo anteq̄ʒ hec ɔdi
tio tacita adimpleaſ ꝑ ɔditionē ipſa peti non pn̄t qꝛ le
gata ſub ɔditione relicta peti nō pn̄t anteq̄ʒ adimpleaſ
a ɔditio°.l.legata ſub ɔditione.ff.d ɔdi. ⁊ demon.ſiue ɔdi
tio iplendā ſit tacite intellecta ſiue expreſſe. ſicut.n.expſſa
ɔditio pendens ſuſpēdit nām actionis que datur ꝑ lega
to vt.d.l.legata ita ēt ſuſpēdit pēdētiā cōditiōis tacite ꝟ
no.in gl.l.itē qꝛ.ff.de pac. Itē datur alia ratio vʒ ꝙ here
ditas iacens ⁊ ſic ante aditionē ꝑ hr̄dem factā repreſen
tat pſonā defuncti non aūt heredis inſtituti.l.nouatio in
fi.ff.de dona.inſti.de here.inſti.§.ſeruus alienus.l.heredi
tas.n. ⁊.l.hr̄ditas in multis.ff.de acquir.re.do.aut dices
ꝙ ante aditionē petanſ ab hr̄ditate iacente ⁊ repñtāte
pſonā defuncti ⁊ hoc nō pōt qꝛ ſicut defunctus in vita nō
tenebaſ ad legata.l.i.ff.eo.ita nec hr̄ditas ſubrogata i lo
cū eius aut dices ꝙ petanſ ab hereditate iacēte vt ipſa ⁊
tūc minus ab ea peti pn̄t qꝛ aduerſus illaʒ tanq̄ʒ corpus
inanimatū n̄ pōt dirigi petitio vt.l.i ſūma ad fi.ff.de re iu
di.l.pe.ff.que ſen.ſine app.reſcin.l.ſi ſeruus hereditarius
.ff.de ſtipu.ſeruo.aut dices ea peti poſſe ab herede ⁊ hoc
ēt eſt ipoſſibile ex eo qꝛ heres aliter nō obligaſ legatariſ
niſi hr̄ditatē adeat.l.apud Julianum.§.fin.ff.ex q.cau.in
poſ.ea. ⁊.l.ex maleficio.§.heres.ff.de ac. ⁊ obli.l.fi.ff.d ac
qui.here. Item allegaſ alia ratio qꝛ ſicut legatuʒ eſt nul
lum ſi nō ſit pſona cui debeaſ vt.l.quidā.ff.d iure cod.ita
etiam dʒ cenſeri nullū ſi nō ſit pſona aliqua cui debeaſ er
go. Modo hanc cōeʒ regulaʒ limita primo niſi ex teſtō
nō potuerit hereditas adiri ꝑꝑ errorem defuncti in con
iunctiōe legali ſeu ciuili nā vbi teſtator errat in ɔiunctio
ne legali hr̄dis ſcripti talis error nō nocet niſi heredi ſcri
pto ⁊ ipſa ſola iſtitutio euacuaſ legata aūt ⁊ fideicō.ma
nēt firma ⁊ debenſ ac ſi eēnt repetita a veniētibus ab ite
ſtato lʒ re vª nulla repetitio fcā fuerit a veniētibus ab ite
ſtato tn̄ ɔſeruanſ beneficio legis ⁊ cēſura legiſ nō tāq̄ʒ re
petita qꝛ de veniētib° ab inteſtato teſtōꝛ nō cogitauit iſte
eſt caſus ſing. ⁊ peregrin° in.l.eā quā.C.de fideic. ¶ Se
cundo lita niſi teſtator erraſſet in ɔiunctiōe naturali pu
ta teſtōꝛ reputabat ſibi patrē vel filiū eum qui re vª non
erat.l.ſi pater.l.nec apud.C.de here.inſti.l.noſtrā.C.d te
ſta.l.hereditas.C.de his qui.vt indi.qꝛ tūc ɔſeruāſ ar.d.
l.eā ⁊.l.fi.ff.de here.inſti. ¶ Tertio limita cum teſtator
dixit velle teſtm̄ valere iure cuiuſlibet volūtatis qꝛ tūc d
bentur legata hr̄ditate nō adita.l.i.C.d codi.l.codicillis
.§.fi.ff.de le.ij.quo caſu vʒ vt vltima volūtas in genere dū
modo quinq̄ʒ teſtiū nūero ſit firmata ⁊ ē reperire vltimā
volūtatē in genere vt eſt gl.q̄ reputaſ cōiter ſing.in.l.inter
priuatos.C.de pac.ſʒ bn̄ facit gl.i.l.i.C.d codi. ¶ Quar
to lita niſi talis legata eēnt repetita a venientibus ab in
teſtato qꝛ tūc deberenſ hr̄ditate nō adita.l.ex teſtō.C. de
fideicō.l.ſi iure.C.de teſta.manu.l.cohr̄di.§.cū filie.ff.de
vulg. ⁊ pupil.l.ɔficiunſ in pn̄.l.ſi qs eum nullā.ff.de iure
codi. ¶ Quinto lita niſi hr̄ditas ex teſtō ſolēni omittaſ
⁊ adeaſ ab inteſtato in fraudē relictoꝝ.tunc.n.nō ɔſeruā
tur vt repetita a venientibus ab inteſtato ſed ɔſeruanſ ꝑ
edictum ſi qs omiſ.cau.teſta.l.i. ⁊.y.ff.eo. ⁊ circa hoc eſt
aduertēdū qꝛ qn̄ inſtitutus repudiat ⁊ ipſemet agnoſcit
per ſe vel per aliā interpoſitā pſonā q̄ſi aperit viā legiti
mis aut ſubſtituto vulgari ⁊ tunc refert an repudiat ac
cepta pecunia nec ne vt ſic ſciri poſſit an repudiās ɔueni
ri poſſit an legitimus vel ſubſtitutus qbus via eſt aperta
⁊ an tale relictū vendicet ſibi locū cū fraude cōmiſſa he
reditas ad aliū decurrit ⁊ an omittēs accepta pecūia cō
ueniri poſſit priuſq̄ʒ hr̄ditatis poſſeſſor an vº inſimul cō
ueniri pn̄t ⁊ inq̄ʒtū iſte paſſus nō eſt hic examinādus vi
de amplā diſtinctionē Dy.nō tn̄ ꝑfectā relatā a Cy.in.l.
i.C.ſi qs omiſ.cau.teſta.vide ibi ꝑ ſcribētes. ¶ Sexto li
mita cū ex cā preteritiōis vel exhēdatiōis irritū eſt teſtm̄ vt
in auc.ex cā.C.de liber.prete.qꝛ ɔſeruanſ legata ⁊ alia ꝑ
diſpoſitionē.d.auc.ex cā ⁊ petunſ vtili actiōe ex teſtō nō
aūt petuntur a venientibus ab inteſtato tanq̄ʒ repetita.
¶ Septimo lita niſi teſtm̄ eēt ɔ̄ tabulatū qꝛ ɔſeruanſ le
gata ꝑ edictō.ff.de leg.preſtan.certis pſonis.vt libertis ⁊
parētibus ⁊ ſiſr hoc caſu nō videtur eſſe repetita a veniē
tibus ab inteſtato ſʒ ɔſeruanſ ꝑ illud edictū. ¶ Octauo
limita cū teſtator legauit ⁊ iurauit.nā ꝑ iuramētū videſ
porrexiſſe preces ad oēs hr̄des ⁊ hoc opaſ virtus iuramē
ti per qō intelligiſ teſtator recepiſſe a venientibus ab in
teſtato.caſus eſt ſing.in.l.cū pater.§. filius matrem.ff.de
lega.ij.ergo hoc caſu tacita repetitio a veniētibus ab in
teſtato opaſ ɔſeruationē legatoꝝ. ¶ Nono limita cū te
ſtator cācellauit dūtaxat inſtitutiones legata aūt voluit
ſalua fore q̄ ſaluari nō pn̄t niſi ex vi tacite repetitioniſ ab
inteſtato.l.prime.ff.de his q̄ in teſta.delen. ¶ Decimo
fallit in caſu ſingulari.l.fi.ff.de here.inſti.vbi ɔſeruantur
legata.⁊ rō ē qꝛ in eis teſtōꝛ non errauit. ¶ Undecimo
lita fauorē pietatis libertatis ⁊ affectionis qꝛ ɔſeruātur
talia legata ⁊ non tanq̄ʒ repetita a veniētibus ab inteſta
to ſʒ ɔſeruanſ ꝑ cēſurā.l.ſic diſponētis fauore libertatis
pietatis ⁊ affectionis.l.in teſtō. ⁊.l.antonius.ff.de fidei.
liber. ¶ Duodecimo lita qn̄ hr̄ditas indigni applicaſ
fiſco.l.cū fiſco.ff.ad ſylle.l.nō intelligitur.§.cū ex cā.ff.de
iure fiſci. Sʒ iſta nō vr̄ bona fallentia.qꝛ tūc adiſ hr̄ditaſ
ꝑ indignū ⁊ ab eo vt ab indigno auferſ ⁊ applicaſ fiſco
iō n̄ ē mirū ſi legata ɔſeruanſ.qꝛ fuit ex teſtō adita hr̄di
tas ⁊ trāſiuit ad fiſcuʒ cū onere legatoꝝ. ¶ Decioterti
lita cū qs aliquē teſtari ꝓhibuerit.l.i.§. ⁊ ſi legatur.ff.ſi
quis aliquē teſta.ꝓhibu. Sʒ ꝑ certo iſta nō eſt bona fal
lētia.qꝛ ibi ſiſr iſtitutus adiuit ⁊ legata debētur ex teſtō
lʒ quo ad vtilitatē ꝓhibētis vel ꝓhiberi faciētis teſtm̄ ſit
inefficax ⁊ ināe. ¶ Decimoquarto lita nō hr̄e locum in
caſu auc.ſi captiui.C.de epiſ.cle. ¶ Decimoquinto limi
ta nō hr̄e locū in caſu auc.ſi furioſi.C.d epiſ.audi. ¶ De
cimoſexto lita nō hr̄e locū in caſu auc.idem neſtorianus
.C.de hereti. ¶ Decimoſeptimo lita cū teſtator ꝓhibuit
falcidiā vt in auc.ſʒ cū teſtator.C.ad.l.falci. ⁊ in corpore
vn̄ ſumiſ.§.ſi vº expſſiʒ.hoc poſuit Bar.in.l. pactū inter
hēdē.ff.de pac. ⁊ in repe.l.i.C.de ſa.ſan.ecc. nā tunc talia
legata debenſ hr̄ditate nō adita. Iſtā tn̄ fallentiā vt rep
henſione dignā arguit Ang.in repe.l.eā quaʒ.C.de fidei
cōmiſ.dicens ꝙ ille tex.nō dicit legata ɔſeruari hr̄ditate
nō adita ſed per diſpoſitiōeʒ illius.l.ſi inſtitutus hr̄dita
tē adiuit ⁊ votū teſtatoris nō ipleuit. ⁊ hoc ſʒ eū decidit
gl.in.l.poſt aditā.C.de impube. ⁊ expſſius in.d.§.ſi vº ex
preſſiʒ nec mirū ſi ſeruanſ legata nā hereditaſ ibi fuit adi
ta ꝑ heredē ⁊ per ɔſequens legata videntur ɔfirmata. ad

a ¶ Conditio. Adde ꝙ neq̄ʒ interim ꝑ legatariū repudiari pn̄t vt tenet Bar.in.l.ſi ita ſcriptū.§.ſi ſub ɔditione.ff.de le.ij. ⁊ ibi doc.

hoc alſat et Ang.gl.in auc.hoc amplius.C.de fideicō.vñ
vr tūc apernisſe viā pſonis cōnumeratis i.d.auc. hoc am
plius.nec curat an fuerit ꝓhibitus detrahere falcidiam
an ne.q2 diſpoſitio illius auct.vtrobiqꝫ vendicat ſibi locū
pp ꝯtentā auctoritatē teſtātis ꝛ maieſtatē ꝓtoris.Lud.rō
ro.in.d.auc.ſitr conaſ ſubſtētare hāc lītationē Bart. lꝫ q
dā ſꝫ cū teneant ꝯriū nullā fecit mētionē de Ang.tenentē
hoc ꝯ Bar.in dicta repe.l.cū quā.Nec fecit aliquā men/
tionē de gloſis tenētibus ꝯriū alſatis ab Ang.qs autem
iuſtius dixerit deus glorioſus aperiat ꝛ Ludo.C Deci
mooctauo lita niſi eēnt relicta ad monumentū ꝓ funeri-
bus.q2 ad hos ſūptus vr teſtōr porrexiſſe pces ad quos
cūqꝫ hīdes.tex.eſt multū elegans in.l.hīditas.ff. de peti.
here.l.ſeruos.ff.d alimē.ꝛ ciba.lega.nec eſt mirandū. q2
tales expēſe reſpiciūt indifferēter oēs hīdes.C Decimo
nono lita niſi legatū factū p teſtatorē fuerit ſolutū i vita.
tūc.n.tranſiuit in donationē ſi nō fuit ſolutū ſub cōmemo
ratione legali.l.i.ff.de liber.lega.vnde nullus ex teſtō vel
ab inteſtato talē legatariū moleſtabit.C Uigeſimo lita
in donatis cā mortis.nā ꝛ illa relicta ſunt ꝛ tñ aditiones
hīditatis nullā reqrunt nec ex teſtō nec ab inteſtato. Gl.
magna in.l.ſiſſe.C.fami.herci.in.l.ſequēs qō.ff.de leg.ij.
fuit opi.Azo.recitata i.l.filiū quē habentē.C.fami.herc.
Idē tenuit gl.magiſtra in.l.ij.§.ſi.ff.d vinca.ꝓ here.bar.
in.l.i.§.i.ff.de vinca.ꝓ dona.vbi lꝫ donator ſine hīde de-
cedat tñ talis donatio ſubſiſtit et ſi fuerit reuocata p te-
ſtatorē qō eſt mirabile.l.i.ff.qui ſi.manu.ad liber.ꝑueni.
C Uigeſimoprimo lita niſi eēnt relicta ad pias cās.Et
q2 hec eſt principlr heſitatio nrā iō ſup ea ſūmope intēde
re opꝫ.Et qdē ſupmus doctor Bar.in repe.l.i.C. de ſac.
ſan.ecc.i ver.itē.quero an valeat talis volūtas ſine hīde
vel ſi nō adeaſ hīditas rñdet hoc mō qñqꝫ relinquiſ cer-
te res ꝛ de alijs nihil diſponiſ ꝛ tunc de iure cōi vꝫ vt co
dicillus.l.pamphilo.§.ꝓpoſitū.ff.d leg.iij.qñqꝫ relinquū
tur oia bona nec inſtituiſ hīſ.ponit exemplum ſi dico oia
bona mea diſtribuantur in paupeſ per talē decidit Bar.
tale teſtm̄ valere ꝛ ad hoc allegat.c.cū tibi cū ibi not.per
Inn.Leo.ꝛ allegat no.per Jo.an.in.c. Joannes Leod.ꝛ
Spec.in tit.de inſtru.edi.§.nūc aliqua v.ſcias de hoc vi-
de que pleniſſime dixi in.c.cū tibi.Si vo reliquit oia bōa
ſua pauꝑibus tūc ſi ipſi pauperes eēnt iſtituti heredes q2
verbū relinquo adiunctū vniuerſitati bonoꝝ trahitur ad
hīdis inſtitutiōesª iſte eſt caſus valde no.in.l.his vbis in
pn.ff.de here.inſti.Sed eo caſu quo aliquis priuatus eſt
inſtitutus ꝛ certa relicta facta ſunt ad pias cās ꝛ inſtitu-
tus non adit ꝛ hoc nō facit in fraudē ꝛ ſic nō vendicat ſi
bi locū hoc caſu titulus ſi quis omiſ.cau.teſta.An legata
ad pias cās debeanſ ꝛ arguit nō deberi q2 non vꝫ teſtm̄
ex quo nō adiſ hīditas.l. ſi nemo.ff.de teſta.tute.l.ſi nēo.
ff.de reg.iur.et talia relicta ſi valebūt ſi hīditaꝫ nō adeaſ
.l.ſi.C.de teſta.manu.l.ij.C.de fidei.liber.l.qui filio.ff.de
here.inſti.que iura loquunſ in libertate q̄ eſt fauorabilis
ꝛ pia ꝛ iō fuit introductū remediū ꝙ cū libertate bona
ſua adiciāſ ꝯſeruanda inſti.d eo cui bo.cau.liber.adici.
refert iſtā qōnē tāgi per Spec.in tit.de inſtru.edi.§.nunc
aliqua verſi.ſed pone lꝫ ſupius in remiſſionibus datis ad
hāc qōnē allegauerim ver.ſcias debui.n.alſaſſe verſi.ſed.
pone vbi ſpec.recitat opiniones ꝛ nihil boni allegat ſm
Bar.ipſe decidit ꝯrium ꝙ imo in legatis ad pias cās ad
eoꝝ ꝯfirmatonē nō reqriſ aditio hīditatiſ nō ſolū.l.i.C.
de ſac.ſan.ecc.nec in aliquo alio caſu naꝫ in eis ceſſat ois
ſolēnitas iuris ciuilis ſunt.n.redacta ad ius gētiū legata
ad pias cās vt in.c.relatū.Leo.ſed de iure gentiū non eſt
neceſſaria aditio vt debeanſ legata relicta i teſtō ꝗ aſſum
ptū iſtud ꝓbaſ dupliciter nā teſtm̄ militis relatū ē ad ius
gentiū vt in.l.i.ff.de teſta.mili.ꝛ in.l.milites.C.eo. ſed in
teſtō militis relicta debenſ hīditate nō adita nec requiriſ
aditio vt in.l.miles in.§.ſi.l.nec.n.§.ſi.ff.de teſta.mili.ꝗ ſe
quiſ ꝙ in relictis ad pias cās ꝯſeruādis nō requiriſ adi-
tio ex teſtō.Itē ꝓbat dcīm iuuru ex dicto apoſtoli dicētis

ª C Inſtitutio a
nē.Adde ang.
in auc. d here.
ꝛ fal.§ hoc q̄
dā col.i.doc.in
l.cogi.§.ꝯgna
liter ad trebel.
bal.in marga.
in ver.teſtator
in ſi.ſpec.in ti.
de teſta.§.i.

morte ꝯfirmaſ teſtm̄.c.cū marthe.de cele.miſ.Ex quo pꝫ
ꝙ de iure diuino ad ꝯfirmationē vltime volūtatis defun
cti ſufficit mors teſtātis nec de aditiōe hīditatis ſit mētio
ergo relicta ad pias cās manebūt firma lꝫ hereditas nō
adeaſ ex teſtō.Itē moueſ nā ſi ex diſpoſitōe hominiſ exp̄ſ
ſe ꝓhibentis falcidiā in teſtō valida ſunt relicta poſito ꝙ
heres adierit hīditatē vt ē caſus in auc.de here.ꝛ falci.§.
ſi vero expreſſim ergo a paritate rationis vt eo caſu quo
ceſſat detractio falcidie ex ꝓhibitiōe legis vt ē in relictis
ad pias cās in quibus ceſſat falcidia ſm opinionem cō-
munē in auc.ſimiliter.C.ad.l.falc.eodē mō debēt ſuſtine
ri relicta ad pias cās hereditate non adita.Subdit et ibi
Bar.ꝙ lꝫ teſtator poſſit mutaſ volūtatē nihilominus eo
mō ipſo mortuo i eadē volūtate ꝯfirmaſ ꝛ illa relicta ſūt
dbita ſicut ſi voluiſſet dare aliqd ad certū euētū ꝛ ille euē
tus veniſſet ē.n.hoc relictū quedā pollicitatio facta intui
tu mortis ſm voluntatē vt in.l.ij.ff.de pollici.ꝛ hoc col-
ligiſ ex diffinitione voti eſt.n.votum alicuius rei facta ꝓ
miſſio vel pollicitatio vt patet ex.d.l.ij.hoc eſt etiaꝫ veruꝫ
de iure ciuili.qō probaſ.q2 iure nouo ſtatuiſ ꝙ in relictiꝫ
ad pias cās ceſſat falcidia vt ē dcīm.ſꝫ vbi ceſſat falcidia
teſtm̄ nō irritaſ pp non aditam hereditatem.q2 alſs eſſet
ꝯ publicam vtilitē.nā heredes viderētes ſe priuatos ceſſa
rent adire ꝛ irritarenſ teſtā quod eſt notandū. Expedit
enim reipublice teſtamēta ſeruari.l.vel negare.ff.quēad.
teſta.aperi.iō de iure antiquo in libertate eſt ſtatutum vt
bona adicianſ vt ē tex.in.d.l.ij.ff.de fidei.liber. hodie vo
p.d.§.ſi vo expſſim ꝓuidet ꝙ valeant.ꝛ ſic Bar.remanet
in hac ꝯcluſione ꝙ relicta ad pias cās ꝯſeruentur ex iu-
ris cenſura lꝫ hīditas nō adeatur nec bona adqcianſ gra
tia legatoꝝ ad pias cās relictoꝝ ꝯſeruandoꝝ.ꝛ ita qeuit
in repe.d.l.i.Sꝫ idē Bar.in repe.quā fecit ad.d.l.i. lon-
ge aliter loquiſ.arguit.n.ꝙ relicta ad pias cauſas nō va
lent per gñalitatē illius tituli qō innuit tex.in.l.generali
.C.de ſa.ſan.ecc.vbi lex reqrit teſtm̄ ad pias cauſas eē oī
iuris ratione munitū ergo dꝫ interuēire aditio hīditatis
refert poſtea Spec.in.d.§.nūc aliqua verſi.ſed pone ꝙ lꝫ
nō adeatur hīditas tñ legata ad pias cās relicta valent
refert Spec.nō ꝓbare hoc aliqua bona.l.vl aliqua bōā
rōne ipſe vo dicit ꝙ cū aliter de ſcō iſtā qōneꝫ habuiſſet
adinuenit tale remediū ꝙ alicui adqcianſ bona teſtōris
ad pias cās relicta gr̄a dictoꝝ legatoꝝ ſuādoꝝ ſꝫ formā
.l.ſi.C.d teſta.manu.ꝛ inſti.d eo cui bona adi.gra.liber.
ꝯſer.ꝛ ſic aliter praticauit q̄ꝫ dixit in repe.d.l.i.Et idem
Bar.i.d.l.cū quā refert Spec.in.d.§.ſꝫ pone tenere talia
legata dēri hīditate ſi adita.ꝛ dicit ſe hoc ꝓbare p rōnē
dicti.§.ſi vo expreſſim.ꝛ vltra addit.l.i.C.de ſac.ſan.ecc.
vbi tex.dicit liber ſit ſtiluſ quaſi dicat iudiciū ad pias cāꝫ
ſit liberū a talis iuris ſolēnitatibꝰ ꝛ p ꝯñs nō reqriſ here
ditatis aditio.poſtea dicit tutius ſe putare ꝙ ſicut ſit adi
tio bonoꝝ gr̄a libertatū ꝯſeruādaꝝ ita fiat aditio bonoꝝ
gr̄a ſeruandoꝝ legatoꝝ ad pias cās qñ nemo reperitur
qui velit hīditatē adire.Et idē Bar.in.l.i.C.d bo. vacā.
li.x.vbi glo.tꝫ ꝙ fiſcus in bonis vacantibus debet adire
hīditatē.ſed ſibi nō ꝑiudicat aditio ſi bona nō ſunt ſoluē
do q2 hr̄ pro non facta a ꝓcuratore ceſaris.l.ij.ff. de offi.
procur.ceſa.ꝛ illam glo.ſequiſ ibi Bar.dicens ideꝫ eē in
relictis ad pias cauſas vt nō valeāt ſicut nō valēt liberta
tes niſi adeatur hīditas.allegat not.in.l.q filio.§.ſeruus
.ff.de hī.inſti.Et ſi nō eſſet aliqs qui vellet adire pp hoc
fuit inuentū remediū aditionis bonoꝝ vt in.d.l.fin.C.de
teſta.manu.ꝛ inſti.de eo cui bo.qō remediū dicit Bar.ſi
militer hēre locū in relictis ad pias cauſas ne pereāt.eſt
.n.libertaſ cauſa pia ſm eum.ideo idem eſt in relictis ad
pias cās qō dicit eſſe notādū.ꝛ ſic Bar.parificat legatū
libertatis ꝛ legatū ad pias cās.ꝛ idē voluit idē bar.i.d.
l.ꝓxime.§.ſi.ff.de his que in teſtamento delen. vbi in fa-
uore libertatis relictum ſi reperiatur cancellatum ꝓſumi
tur inconſulte cancellatum ꝛ deletū.ꝛ ibi Bar.dicit idē
eſſe in relictis ad pias cās vt cenſeanſ inconſulte deleta.
Et idem

Digitized by Google

Et idẽ Bar.in l.ſi vnus.C.de teſta.refert illo anno ſe cõ
ſuluiſſe in quodã teſtõ in quo erãt relicta ad pias cãs ⁊ ĩ
pte cancellatũ ⁊ in pte non vt quo ad relicta ad pias cãs
cenſeaᷣ cãcellatũ incõſulte. Et idõ pp tollẽdas dubitatio-
nes cõis pratica introduxit vt fiat mẽtio ſpecifica de can
cellatiõe vel interlineatura. ⁊ ſic Bart.fuit ſibi ꝯriũ ſup
hac dubitatiõe. ⁊ in oibus locis vbi hũc paſſum tetigit te
nuit legata ad pias cãs nõ ꝯſeruari hẽditate nõ adita ni
ſi loco aditionis adijciãtur bona.ſed in pfata repetitione
tenuit ꝯriũ. Sꝫ illa opi.vr cũ maiori deliberatiõe dari a
Bar.ar.l.diui fratres.ff.de iurepatro. Sꝫ Ang.in repe.
d.l.eã quã dicit dictũ Bar.in repe.d.l.ſ.videri falſũ. Nã
nihil ẽ magis pium libertate tñ illa nõ debeᷣ niſi ſit facta
repetitio a veniẽtibꝰ ab inteſtato.l.ſi iure.C.d teſt.manu.
ſaluo niſi cũ pietate cõcurrat certaꝝ pſonaꝝ affectio.vt ẽ
caſus in.l.in teſtõ.ff.de fidei.liber.⁊ no.glo.in.d.l.ſi iure
ſm vnũ intellectũ.vel ſaluo niſi ſuccedat q fuit ſubſtituꝰ
in teſtõ vt.d.l.qui in teſtõ vbi erãt inſtituti filij q erga te-
ſtatorẽ debẽt hẽre pietatẽ vel dicit ꝙ relicta ad pias cãs
principaliᷣ ⁊ per ſe puta pro remiſſione peccatoꝝ ꝯſeruã
tur ⁊ debenᷣ a venientibuſ ab inteſtato ẽt ſi hẽditas non
adeaᷣ nulla.n.maior affectio eſt quã illa q̃ eſt intra ſe vñ
ꝯcurrẽte affectiõe ex ſe ſi relinqᷣ ad pias cãs illud debeᷣ
a veniẽtibus ab inteſtato vt.d.l.in teſtõ multo fortius de
beaᷣ vbi qs reliquit ad pias cãs exercẽdas principaliᷣ pp
ſe aꝯs ſecus. Ego allego ĩ ſimili ꝙ voluit idẽ Ang. ĩ auc.
42 ex cã.C.de libe.pte.vbi voluit † ꝙ ſi pater ignorãs ſe filiũ
hẽre aliũ inſtituit ſibi hẽdeꝫ ⁊ multa legata fecit ꝙ nihil-
ominus talia legata nõ debenᷣ a filio qꝛ veriſimile eſt ꝙ
ſi pᷣ ſciuiſſet ſe hẽre illũ filiũ tot legata nõ feciſſet qõ litat
⁊ tempat niſi eẽnt legata ꝓ exoneratiõe ſue ꝯſciẽtie.qꝛ le
gaſſet ꝓ male ablatis.qꝛ tũc talia relicta deberentur. Et
idẽ voluit Bar.in.l.filio pterito de iniuſto teſte. Põde-
ra tñ qꝛ Ang.audet dicere dcm̃ Bar.falſum ſꝫ ꝯ eũ nihil
boni allegat niſi gñalia ⁊ vulgaria iura loquẽtia d liber
tate. ⁊ lꝫ libertas ſit legatũ piũ nihilominꝰ Bar. ⁊ alij lo
quunᷣ de legatis relictis ꝓ anima.vñ talia relicta ꝓſunt
aie teſtãtis.ſꝫ relicta libertatis ꝓſunt ſeruis. ⁊ ſic argum̃
tari de vno ad reliquũ nõ vᷣ bona argumẽtatio. Et ideo
cũ bar.arguit de libertatibus ad relicta ad pias cãs pro
aĩa arguit a ſeparatis ⁊ diuerſis qõ eẽ nõ dꝫ.l.papinianus
exuli.ff.de mino.cũ ſi. Item ang.nõ fecit mentionẽ q̃liter
Bar.in tot locis allatis ſuperius tenuit ꝯriũ eius qõ vo-
luit in dicta repe. Sed idẽ ang.in.l.q filio.§.ſeruus.ff.de
hẽdi.inſti.allaᷣ glo.ſing.ibi poſt Ja.de are. ꝙ relicta ad
pias cãs nõ debeanᷣ niſi ſaltẽ ab inteſtato adeaᷣ hẽditas
⁊ dicit eẽ caſum in.l.ij.ff.de fidei.liber. ⁊ dicit hoc tenere
Jo.an.in addi.ſpec.in.d.§.nũc aliqua v.ſꝫ pone. ⁊ dicit
ſe in fcõ feciſſe illo anno ita praticari hic bonõie Refert
tñ Bal.ibi dicere legata deberi lꝫ hẽditas non adeaᷣ.qꝛ
illa debeᷣ officio iudicis.vt i.l.hẽditas.§.i.ff.d peti.here.
qõ dicit ſibi nõ placere.qꝛ lꝫ officiũ nobile ſit actiuũ in p
ſona iudicis in qua reſidet nõ tñ inuenit ſubiectũ paſſiuũ ĩ
quo poſſet exerceri.nã in hẽditate iacẽte nõ poſſet exerce
ri.qꝛ ex quo nullus vult heres exiſtere nõ dᷣ hẽditas ſꝫ bo
na vacãtia. Et idẽ Ang.in.l.ij.ff.de fidei.liber.vbi legatũ
libertatis reqrit aditionẽ bonoꝝ.dicit idẽ eẽ ſi legata ſint
a ad pias cãs relicta.nõ.n.debenᷣ hẽditate nõ adita.ᵃnam
ſi libertas nõ debeᷣ vt ibi ergo nec legata ad pias cãs re
licta.qꝛ nihil magis piũ libertate. ⁊ dicit hoc tenere gl. ⁊
Ja.de are.in.d.l.q filio.§.ſeruus. ⁊ remittit ſe ad dicta p
eũ ibi. Refert tñ quoſdã dicere ꝯriũ eo ꝙ talia relicta ha
bent inſtar donationis cã mortis ⁊ petunᷣ officio iudicis
qõ nõ pſupponit actionẽ ⁊ obligationẽ.vt.l. quintus.ff.
de annuis lega.ꝯiuncta.l. hereditas.§.i. de peti.heredi.
⁊ allegat Jo.an.in.d.ver.ſed pone tenẽtẽ ꝙ reqraᷣ adi-
tio ⁊ bene ſm eũ.qꝛ caſus eſt in.d.l.ij.cui nõ poſſet rñde
ri ſm eũ.dicit tñ ꝙ cã legatoꝝ pioꝝ ꝯſeruandoꝝ pñt adij
ci bona ſicut in cã libertatis ⁊ ita dicit ſe praticaſſe in qõ
ne facti hic boñ.facit tñ mentionẽ de doctrina Bar.data
per.d.§.ſi v̉o expſſim ⁊ aliud nõ dicit Nic.de neap.in.d.
l.ij.dicit illã tex.allari ꝓ ſingulari ſm quoſdã. ipſe allaᷣ
ſimile in.§.in primis inſti.de eo cui bona addic. Et idẽ di
xit idẽ Nico.in.d.l.q filio.§.ſeruus. Sꝫ ꝓ certo rñderi pt
ad.d.l.ij.q̃ loquiᷣ in libertate vt non habeat locũ in reli
ctis ꝓ anima.nam iſta differunt legatum pium ⁊ legatũ
pro anima iſta eſt glo.multũ ſing.in.l.ſi qs titio de leg.ij.
ſi bene ponderetur inquantũ dicit legatũ pium vel ꝓ ani
ma lꝫ doct.cõiter allegent illam gl.paria eſſe facere lega
tum pium vel ꝓ anima.qꝛ pro certo illa glo.dicit ꝯrium
vñ omne legatũ pro anima dicitᷣ pium.ſed nõ omne lega
tum piũ dᷣ pro anima relictum. ⁊ ſic non bene extẽditᷣ.d.
l.ij.ad legatũ pro anima. Sed idem Ang.in auc.ſed cũ
teſtator.C.ad.l.fal.alias in auc.ſimiliter eo.ti. cõmemo-
rat doctrinam Bar.datam per dictum.§.ſi v̉o expreſſim
⁊ remittit ſe ad dicta per eum in.d.l.eam quam. Sed idẽ
Ang.in.l.i.C.ſi qs obmiſ.cau.teſta.dicit opinionẽ Bar.
⁊ alioꝝ eẽ falſam p.d.l.ij.ff.de fidei.liber. ⁊ allegat glo.
ſing.in.d.l.qui filio.§.ſeruus. Et ſi dicas erit obligata hẽ
ditas dicit hoc eẽ falſuꝫ.qꝛ hereditas repreſentat pſonaꝫ
defuncti nõ hẽdis futuri.l.hereditas.ff.de reg.iur.l.mor
tuo.ff.de fidei.ſed teſtator ad legata nõ fuit obligatus.§.
Si v̉o hereditas eſt adita ſaltem per veniẽtes ab inteſta-
to vel per pſonas quibus defertur per legis diſpoſitionem
cum teſtator prohibet falcidiã tũc ſit vera eoꝝ opi. ⁊ con
ſeruenᷣ legata. Sed ſi hereditas venit ad alios vel teſta-
tor nõ ꝓhibuit falcidiã tũc legata relicta ex teſtõ non de
benᷣ niſi ſint repetita a veniẽtibus ab inteſtato pter queꝫ
in caſibus notatis in.d.l.eam quã poſtea dicit ꝙ in reli-
ctis ad pias cãs nõ eſt neceſſariũ remediũ illiuſ edicti.qꝛ
de iure canõico debenᷣ lꝫ a nemine adeaᷣ hereditas.alle-
gat qõ no.in ſpec.de teſta.§.in primis verſic.pone nullus
⁊ in.§.reſtat poſt principiũ. ⁊ de inſtru.edi.§.nũc aliqua
ver.ſed pone. ⁊ qõ hᷣ in.d.l.in teſtamento.ff.d fidei.libe.
debentur.n.talia legata iudicis officio ſm eum ⁊ incipit
ab executione ſm eum.ad hoc allegat.d.l.hereditas.§.i.
de peti.heredita. ⁊ ſic non requirunt aditionem heredita
tis talia relicta ſicut nec donatio cauſa mortis.allegat.l.
ſequens qõ.ff.de leg.ij.que ad hoc eſt nota.ſm euꝫ. Ego
vehementer admiror de tãto doctore. Nam in.d.l.qui fi
lio.§.ſeruus ⁊ in.d.l.ij.de fideicom.liber. ⁊ in.d.l.eã quã
⁊ in.d.auc.ſed cũ teſtator tenuit ꝯrium ⁊ damnauit opi.
Bar. ⁊ ẽt dcm̃ Bal. ⁊ dicit ſe praticaſſe ꝯrium de facto ⁊
nunc ſꝫ totũ ꝯrium ⁊ remouet ſe a pratica ſua ⁊ nihil no
ui allegat. Pro certo nõ poſſuꝫ nõ admirari ipſe moue
tur ex.l.hẽditas.§.i. ⁊ fuit deceptꝰ auctoritate Bal.q idẽ
tenuit per dictũ.§.primũ. Reuera vehementer errãt ãbo
qꝛ in.d.l.hereditas.§.i.probaᷣ ꝯrium ibi.n.adita fuerat
hereditas. Sꝫ ſubtiliſs doctor Ricar.de Saly.in repeti.
d.l.i.C.de ſac.ſan.eccle.refert motiua Bar.ibi ⁊ dicit ꝙ
beneficiũ dicti.§.ſi v̉o expreſſim non tñ hꝫ locum in cano
ne ĩ quo teſtator prohibuit falcidiã imo tã ĩ hereditate ſi
adita quã adita ⁊ hẽde grauato exiſtẽte in ꝯtumacia nõ
adimplẽdo diſpoſita per teſtatorẽ prouideᷣ vt alijs defe
raᷣ ius aditiõis ⁊ geſtioniſ pro herede ⁊ nomẽ ⁊ effectꝰ
hẽdis vt in.§.ſi qs aũt nõ implẽs ⁊ in.§.omnibꝰ ad quoᷣ
d.§.ſi v̉o hꝫ relationem in auc.de here. ⁊ falci. ⁊ ſic lꝫ nõ
ſit aditio primi vel ſi eſt ipſo iure deſinit eſſe heres pp eiꝰ
ꝯtumaciã auctoritate legis deuolueᷣ ius aditiõis ⁊ nomẽ
hẽdis ꝯſequẽter ⁊ ad alios ſm ordinẽ datũ in.d.§.ſi qs
aũt nõ adimplẽs q̃uis.d.auc.hẽat relationeꝫ ad antiqᷣ
ſimas leges loqnẽtes de his qui liber.ca.bo.adi.vt.d.§.i
omnibus ⁊ ſic nõ vᷣ dicere abſq; aditiõe eſſe introductũ
a teſtatore vel aꝯs relicta tenere lꝫ Bar.voluerit eẽ intro
ductũ ſine aditiõe ⁊ ita reſidet Ricar. Bal. v̉o in repe.l.
prime dicit Bar.peſſime dixiſſe dicendo ꝙ in voto icipit
obligatio a defuncto ⁊ idẽ eſt in donatione cã mortis idõ
exigunt aditionem hẽditatis.ſꝫ in legato incipit obliga-
tio ab herede.vñ falſum eſt dicere ꝙ tale legatum eſt vo
tum allegat no.in.c.lꝫ d voto. ⁊ ita ſuccincte ⁊ leuato vo-

ᵃ Adita. Ad de bart.l.i.i.§. libertatibꝰ.C. de cadu. tollẽ. ⁊ vide bald.in marga. in vñ. eccleſia verũ.i. ſpec.in titu.de teſta.§.i.verſi. pone nullus.

lo Bal. tráſit ſup hoc paſſu. ſed obſeruande memorie doctor ſaly. in. d. l. i. ſolemniter húc paſſuȝ examinauit. ⁊ refert Ubertú de bobio de quo fecit métioné ſpec. in. d. §. ſꝫ pòe tenuiſſe legata ad pias cás relicta nó deri hdditate non adita. ⁊ mouet p. d. l. ſi néo. ff. de reg. iu. ⁊. l. ij. ſi qs omiſ. cau. teſta. vbi dicit ꝙ libertates non debent ⁊ tñ ſunt res fauorabiles ⁊ pie ⁊ ꝓ táto fuit inuentú vt bona adijceré tur cá ſeruandaꝝ libertatú. l. ſi. C. de teſt. manu. cú ſi. Jo. mo. i ſuis qónib⁹ nó vꝫ diuerſe voluiſſe vt refert ibi ſpec. Dixit. n. ſi teſtm̃ de iure nó vꝫ vel ex eo hdditas adiri non pót vel bonoꝝ poſſeſſio peti vel ſi pót tamé hꝭs ſcriptus omittit aut tertius ab iteſtato ſuccedit ꝓcedit opi. Uber. vt in. d. l. ij. In aliꝭs aūté in qbus legata vel fideicómiſſa deberent́ quis hdditas nó ſit adita vel adiri nó poſſit vt no. in. d. l. ei quaꝫ legata ad pias cás debent́ ⁊ ita refert Jo. an. in additi. in. d. ver. ſed pone. Sꝫ ſaly. tꝫ opi. Uberti ⁊ rńdet multú elegáter ad oés róes formatas a Bar. Primo cū Bar. dixit ꝙ in legatis ad pias cás ceſſat oiſ ſolénitas iuris ciuilis rńdet hác róné fore falſaꝫ p. l. gñali. C. de ſa. ſan. ecc. in ver. oi iuris róne munitú. Sed tu poſ ſes rńdere ad ſaly. defendédo Bar. in ſua róne prio. d. l. gñali nó loquit́ de ſolénitate iuris ciuilis ſed de róne. naꝫ alia eſt rō iuris alia ſolemnitas iuris vt ex ſe pꝫ. ergo. d. l. gñali nó ꝓbat illud ad qd eá allegat Saly. Item poſſet aliter rńderi ꝙ poſito ꝙ intelligat́ de ſolénitate iuris dꝫ intelligi ſm diſpoſitioné. d. l. i. C. de ſa. ſan. eccle. arg. l. ná ⁊ poſteriores. ff. de. l. ⁊ per ꝯñs nó ob. Ité pót ét rńderi ꝙ tex. d. l. gñali ꝓcedat ſm diſpoſitioneꝫ iuris ciuilis nó aūt ſm diſpoſitioné iuris canonici. vt é caſus in. c. relatú Jeo. Et idō in talibus relictis hébit locú. d. c. relatú vide q̇ late ibi dixi. Ité rńdet Saly. ad illá róné Bart. aliter vꝫ qd Bart. preſupponit teſtm̃ eſſe ſoléne. idō non ꝓcedit rō Bar. Tu dices ꝙ intelligit́ ſm ſubiectá mãm vñ ꝓſuppo nit teſtm̃ ad pias cauſas eſſe ſolemne vꝫ ea ſolemnitate q̇ requirit́ in teſtō ad pias cauſas. Item rńdet ſecundo ad auctoritaté apoſtoli ad hebreos. ix. allegata a Bart. volentis teſtm̃ morte ꝯfirmari. Nam apoſtolus dicit ibi ad hꝭeꝫ. vbi teſtm̃ é neceſſe é vt mors teſtatoris intercedat. qꝛ teſtm̃ morte ꝯfirmatum eſt ⁊ gl. exponit morte. Sꝫ ſaly. dicit ꝙ iſta rō bar. nihil vꝫ ex eo qꝛ ſequit́ ꝙ idé eét i legatis nó pijs. ḡ legata nó pia ꝯſeruarent́ hdditate non adita. vel dicit ꝙ apſus conſiderauit ius poli ⁊ non ius fori in quo reqrit́ aditio vt oia impleant́. l. omniū. C. de teſta. Uel melius ſꝫ Saly. apſus vult ibi ꝓbare ꝙ neceſſe fuit xp̄m incḣtú hó pati ⁊ mori vt ei⁹ teſtm̃ in quo oés ſimul inſtituti hérét effectú. qꝛ ante morté teſtatoris nó pt adiri hdditas ⁊ eo mortuo ꝯfirmatum fuit teſtm̃ vt vnuſquiſqꝫ hominú velut hꝭs inſtitutus ad vitá eterná vocatus adeat hdditaté mádata legis ſeruando ⁊ nó ſeruáti talia mádata ipute qꝛ ſibi datú é liberú arbitriú. nec aliq vocati ſunt ab inteſtato qd ſecus eſt in caſu nřo. qꝛ aliqui ſūt iſti tuti aliqui legatarij ⁊ aliq ſūt veniétes ab inteſtato. ⁊ ita rńdet ſaly. ad dictá auctoritaté apoſtoli adductá a Bar. Aliter ṽo ad illá auctoritaté apoſtoli reſpódet Lud. ro. i repe. auc. ſimiliter. C. ad. l. fal. quá tacito auctoꝛe habuit a dñó meo Jo. de imo. in. l. q filio. §. ſeruus. ff. de here. iſti. ⁊ in. c. cūꝫ eſſes. Eſt tñ cóis ⁊ vulgaris rńſio ⁊ attribuit gl. ꝯiuncto tex. in. d. c. cū marthe ꝺ. cele. miſ. vꝫ teſtm̃ morte ꝯfirmatur. i. non pót reuocari ſecuta morte [a] nam licet dum viuit poſſet reuocari teſtm̃ tamen poſt mortem nó pót qꝛ ambulatoria eſt volūtas teſtátis vſqꝫ ad mortem. l. ij. §. fin. cū. l. ſeq. ff. de adi. legatis. Reuera verba beati apoſtoli ſunt hec. ix. ad Hebr. vbi eſt teſtm̃ mors neceſſe eſt vt intercedat teſtatoris. teſtm̃. n. in mortuis ꝯfirmatuꝫ eſt alioquin non vꝫ dum viuit qui teſtatus eſt. ⁊ lꝫ prima expoſitio vera ſit in ſe ꝙ teſtm̃ mortuo teſtatore reuocari nó pót ⁊ ſit cóis interpretatio ad auctoritaté illá tamen iudicio meo ſeruit nobis de vento qꝛ qs dubitat ꝙ teſtatore mortuo teſtm̃ efficitur irreuocabile. mors. n. oia ſoluit ⁊ poſt morté nullú eſt arbitriú. l. i. C. de ſacroſan. ecc.

a ℭ Secuta morte. Sꝫ nū quid per miraculoſá reſurrectióeꝫ ſicut fuit in lazaro teſtm̃ reuocari pt dic ꝙ ſic. vt tenet bart. in. l. i. col. pe. C. de ſacroſan. ecc. allegat in tex. vbi vide modernos referentes.

Minimo vꝫ interpretatio iproprīa ⁊ expoſitio non conformis dicto Pauli ná ipſe dicit ꝙ in mortuis teſtm̃ eſt ꝯfirmatum. vñ vꝫ inferri ꝙ p morteꝫ teſtatoris teſtm̃ recipit executioné. ⁊ idō inquátú dicit ꝙ dū nó vꝫ teſtm̃ dꝫ exponi ꝙ nó hꝫ executioné. ná certú é valere in vita teſtátis teſtm̃ ſꝫ in morte recipit executioné. ⁊ ita dꝫ intelligi illa auctoritas ꝙ teſtm̃ ꝯfirmatú eſt in mortuis ⁊ in vita non vꝫ ꝙ mortuo teſtatore teſtm̃ recipit executioné. ⁊ p ꝯñs bñ allegauit illá auctoritaté Bar. ad ꝓpoſitú ſuú. Et cū oppo nit ſaly. ꝙ ſi dcm̃ Pauli faceret ad ꝓpoſituꝫ ſequeret́ ꝙ idé eét in relictis nó pijs qd dicit eé falſuꝫ. Sꝫ ego rńdeo poſito ꝙ dictú Pauli ꝓcedat q̇ ad ꝓpoſitú Bar. tñ extq̇ loquit́ ſimpl'r diſtinguit́ p leges dicentes hereditatem de here adiri. vt. d. l. ſi néo. ff. de teſta. tute. cú ſi. ⁊ ſic quo ad relicta nó pia ſeruabit́ lex ciuilis. Ité rńdet ſaly. cū bart. dixit ꝙ relinquens in piá cám vꝫ deo pollicitaſſe ⁊ voluiſſe. ſed heres eius tenet́ implere votú defuncti iſta rō ñ vꝫ ſm eū. ná falſú é ꝙ talia legata ſint votú cū ñ ſint obligatoria teſtátis ſeu pſone legantis. ſꝫ hꝭs eius obligat́ qꝛ cogit́ adimplere reale votú defuncti. tranſit. n. in eū obligatio defuncti. vt. d. l. ij. ff. de pollici. q̇ lex potius facit cótra Bar. ſm eū. Ego arbitror Bart. nó bñ dicere in hac ſua róne ⁊ moueor. ná non eſt obligare vouété. l. ij. in verſi. ꝑſoná vouentis obliget. ff. de pollici. iuxta illud. Reddite vota veſtra deo. c. ⁊ ſi xp̄s de iureiuran. vñ votum fundat obligationé in vouété. Et quo ſeqt́ ꝙ in heredé tráſire ñ pót ſi hereditaté defuncti nó adeat. qd ſic oñdo. heres tenet́ ad rem quá teſtator vouit ꝓſtendá hdditario nomie iſte é tex. in. d. l. ij. §. ſi. in ver. hereditario noie. ſed nomen hdditariú non cadit in eo q hdditateꝫ nó adiuit. ergo ſeqtur ꝙ tale relictú nó fuit votú. Prio nó obligauit legáté qꝛ vltia volútas é ábulatoria vſqꝫ ad morté vt dictuꝫ é. ḡ nó obligauit hꝭdé nó adeunté. qꝛ ſi eū obligat hdditario noie vt dcm̃ eſt ⁊ añ aditá hdditaté nó cógruit ſibi nomé hdditariú. ergo ſequit́ ꝙ rō Bar. non eſt vera. Ité rńdet ſaly. ad rónem Bar. cum arguit de dicto. §. ſi ṽo expſſim ⁊ dicit hác rónem falſam lꝫ coloratá nó vrgere qꝛ lex túc prouidet vt legata debeant́ qū heres ſcriptus nó adit ex quo qꝛ falcidiá nó pót detrahere pp expreſſaꝫ teſtatoris ꝓhibitioné quo caſu hdditas non ſtatim deuoluit́ ad venientes ab inteſtato ſed ad noiatos in teſtō ſm ordinem traditum in. d. auc. hoc amplius. Sed vbi legata fcā ſūt ad pias cauſas non teſtatore ſed lege ꝓhibente non pót detrahi falcidia qꝛ lex nó ꝓhibet qꝛ deuoluit́ hdditas ad aliquos noiatos i teſtō. ⁊ p ꝯñs diſponit ꝙ legata ſoluátur. ⁊ ſi per aliqué replicet́ ad vtrũqꝫ caſuꝫ ꝓuiſionem illá debemus extédere vt ſi minus operat́ ꝓuiſio legis q̄ꝫ prouiſio teſtatoris cum illa ſeruet́ vt lex vt in auc. de nup. §. diſponat ⁊ lex nó minus ꝓuideat in caſu ſue ꝓhibitiōis q̄ꝫ teſtatoris aſs daret cauſam vt indeficientiú voluntates non exeq̄rent́ cuius ꝯtriú leges anhelant vt in. d. §. diſponat. Ipſe rńdet ꝙ illud locú haberet vbi legata eént ad pias cás ⁊ hꝭs adiret. qꝛ falcidiá detrahere ñ poſſet. ⁊ túc fruſtra tractaret́ de legatis ad pias cás ſoluendis cū hdditas tota primo deberet́ ipſis legatarijs. vt. d. auc. hoc amplius. Sed vbi pauca legata eént ad pias cás relicta vel ſi nó ob illam cám ſed qꝛ morte ꝓuēto hꝭde ſcripto hdditas nó fuiſſet adita vel locus nó fuiſſet falcidie ⁊ ſic hdditas imediate fuiſſet deuoluta ad veniétes ab inteſtato ꝓcedit qd noſtra. nec rō Bar. hꝫ locuꝫ ⁊ per ꝯñs firma manet opi. Uberti de bobio. Dicit ét ꝙ róne pietatis ⁊ affectionis legata debent́ que alias nó deberent́. l. in teſtō. ff. de fidei. liber. ⁊ no. glo. in. d. l. eam quaꝫ. Modo arguit ſic. nulla maior affectio é ea quá qs hꝫ ad ſeipſuꝫ ⁊ ad aiaꝫ ſuá cū oís ordinata caritas icipiat a ſeipſo. allegat. l. ſi pſes. C. de ſeruit. ⁊ aqua. ⁊ qd ſcribit́ eccſiaſtici. xxiij. c. Miſerere aie tue. Sed ego allego illud ꝙ ſcribit́ apud Jo. in pricipio pelleꝫ pro pelle ⁊ oia que hꝫ homo donet pro anima ſua. Et illud qd hꝫ in illo Terenciano oés inge ſibi male quá alteri. Sꝫ legata pia relinquunt́ ꝓ

ſalute

ſalute aie relinquētis vt .l. nulli .C. ꝺ epiſ. ⁊ cle. ⁊ .l. ſi quis
ſticio in gl. de leg. ij. ergo ſeqꝛ ꝙ debenꝛ talia legata hꝛdi
tate nō adita. Ad hāc rōnē rñdet ſaly. dicēs nō vrgere qꝛ
in .d. .l. in teſtō vel legata fuerūt relicta a venientibus ab in
teſtato vel ibi filij nō poterāt ad libertatē pſtandā cōpel
li .l. nō dubiū .§. .i. .C. ꝺ teſta. qꝛ tñ pietatē nō pſtiterūt ⁊ vo
lūtatē defuncti impleuerūt cōpellanꝛ ad legatū pecunia-
riū. Itē rñdet ad gl. d. .l. eā quā ꝙ debeaꝛ tale legatū rōe
pietatis dūmmō pietas eos moueat ſed cōpelli nō pñt .l.
cū qdā .C. de ver. ſig. niſi prius agnouiſſent. ¶ Oppo. ēt
ad idē hꝛdes ſcripti teneanꝛ redimere ⁊ liberare teſtatorē
captiuū vt in auc. ſi captiui .C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ in corpore
vñ ſumiꝛ mō ſi corpus teneꝛ redimere ꝗ multo forti⁹ ani
mā liberat .n. animā eius a captiuitate diaboli ſoluēdo le
gata pia. Sꝫ huic rōni rñdet ꝙ illud hꝫ locū in detētis in
captiuitate nō in nō detētis iō iputet ſibi teſtōr qui ſcire ꝺ
buit venientes ab inteſtato nō teneri niſi ab eis tacite vꝉ ex
preſſe legata fuiſſent repetita vt in .d. .l. eā quā. Preterea
dicit de captiuitate eius anime non conſtat an poſſet libe
rari an ſi ſꝫ a diuina ꝓcedit miſericordia dicēte pſal. apō
te dñe nullꝰ iuſtificabiꝛ. Ego aliō illud ꝙ pſalmiſte vēit
in mentē vbi dixit nō intres i iudiciū cū ſeruo tuo dñe qꝛ
apud te iuſtificabiꝛ ois viuens. ⁊ ꝯcludit ſaly. opinionē
Alberti fore veriorē talia legata non deberi hꝛditate non
adita. Et idē ſaly. in cōmēto auc. caſſa ⁊ irrita .C. de ſac.
ſan. eccle. dicit ſtatuto caueꝛ ꝙ teſtm̄ debeat reponi in me
morialibus cōis aīs nō vꝫ mō teſtm̄ nō fuit poſitū in me-
morialibus cōis. ⁊ in tali teſtō certa legata erāt aſcripta
eccleſie an talia legata debeanꝛ eccle ⁊ dicidit ꝙ non ⁊
moueꝛ. qꝛ legata ad pias cās relicta nō debenꝛ hꝛditate
nō adita. ſed ex illo teſtō nō pōt adiri hꝛditas. ergo talia
legata nō debenꝛ ſꝫ Bal. in .l. .i. .C. de ſa. ſan. ecc. in lectura
circa hūc paſſuꝫ diſtinguit hoc mō. aut qrimus vtrū req-
raꝛ hꝛditatis aditio ꝗ ad officiū iudicis quo fit executio
taliū ⁊ dicit ꝙ nō reqriꝛ hꝛditatis aditio. allegat .d. .l. here-
ditas in fi. ⁊ .l. quintus de annu. lega. ⁊ .c. nos qdem .ꝗ. e.
aut quantū ad obligationē ⁊ actiōeꝫ ex teſtō ⁊ rei vendi
cationem ⁊ ypothecariā ⁊ tunc requiriꝛ aditio. allegat .l. .i.
vltra mediū .C. cōia de leg. Sꝫ ideꝫ Bal. in repe. quā fecit
ad .d. .l. .i. dicit ꝙ ante aditionē non eſt pſona cū qua agaꝛ
nec ceſſit dies ceſſione regulari ſed ceſſione irregulari ex ꝗ
oriꝛ iudicis officiū. vt no. in .l. ij. .C. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ dicit
fore gl. ordinariā ꝙ nō exigaꝛ hꝛditatis aditio in .d. .l. eā
quā. quā limitat niſi teſtator relinqueret ꝓ male ablatis
incertis. qꝛ in talib⁹ nō eſt facienda mora qꝛ agiꝛ ꝺ ſalute
anime. nā vbi agitur de ſalute corpis amputanda eſt dila
tio .l. .ſi. ff. de app. recipi. ergo multo fortius vbi agitur de
ſalute anime. Sꝫ idem Bal. in auc. ſi qua mulier .C. de ſa.
ſan. eccle. in vltima col. colligit ex illo tex. ꝙ ad pias cau-
ſas ſufficit mors teſtatoris ſine aditiōe hꝛditatis. qꝛ ꝓnon
tm̄ cōpellanꝛ hꝛdes ſed ēt executores. allegat tex. i cle. exijt
qui ſeminat .§. ad hec. ver. an pia legata de ver. ſigni. aīs
exiui de paradiſo quē tex. dicit eſſe meliorem de iure qui
ad hoc ſperiaꝛ. Nec ob. ꝙ ibi loquiꝛ i fratrib⁹ minorib⁹
qꝛ permiſſa eis ſunt de genere permiſſoruꝫ. vnde in omni
bus mendicātibus ⁊ nō mendicātibus ſūt vera ea que ꝓ
cedunt ſꝫ regulā pmiſſiueꝫ ⁊ ſic reſidet. Ego primo anno
ſtudij mei vidi Bononie quendā ſolēnē ſcholarē repeten
teꝫ in iſta mā ⁊ quidā ꝯſiculus meus ſcholaris allegauit ꝯ
eū tex. d. .§. ad hec ad quē multifarie conatus fuit rñdere
ſꝫ non bene. ⁊ ēt do. meus Io. de imo. q pſens erat nō hñ
rñdit. Sed idē Bald. in .l. .ſi. .C. de ſa. ſan. eccle. dixit ꝙ ad
pias cās nō ē neceſſaria hꝛditatis aditio nec ē neceſſariū
miſteriū hꝛdis adeuntis. Et idē Bal. in .l. nulli .C. de epi.
⁊ cle. in gſtū tex. ibi dicit ſine mutatiōe colligit ex illo tex.
ꝙ in legatis ad pias cās relictis lꝫ deferaꝛ hꝛditatis adi
tio nō tñ oꝫ ferri executio eoꝝ. Sꝫ idē bal. in auc. ꝺ āplius
.C. de fidei. dixit ꝙ monitio implēdi volūtateꝫ nō pōt fieri
hꝛdi niſi adita hereditate ad quā adeundam vel repudi
andā primo ei terminus pfigaꝛ in executione teſtamen
ti. Idem dicit in officio qō datur in teſtamento qꝛ non cō
ficiaꝛ niſi adita hꝛditate. limitat hoc vbi piculū eēt in mora
vt in viſurario ⁊ in his que relinquunꝛ pro aīa neceſſario
vt in reſtitutiōe vſuraꝝ ⁊ male ablatoꝝ in quibuꝫ obliga
tio incipit a defuncto. ⁊ ſic ꝯcordat Bal. cū eo qō voluit
Ang. in repe. d. .l. eā quam. Sed ſi ſponte quis pro ſalute
anime ſue relinquat puta .x. alicui pauperi opꝫ hꝛditateꝫ
adiri niſi aliqs ſuus hꝛs exiſtat. allegat .l. cuꝫ quaſi .§. ſed
⁊ ſi qs ff. de fidei. liber. ita dicit debere intelligi qō no. in
ſpec. de inſtru. edi. .§. nūc aliqua ver. ſed pone. Sed idem
Bal. in .d. .l. eā quā refert quoſdā dicere nō requiri aditio
neꝫ nec ex teſtō nec ab inteſtato. qꝛ officio epiſcopi dꝫ exe
qui .l. hꝛditaꝫ .§. .i. ff. de peti. here. Sed in ꝯtrium arguit. qꝛ
ſi hꝛditas ex teſtō non aditur omne ius teſtamenti ſoluiꝛ.
qꝛ vbi non eſt hꝛs non eſt pſona que obligetur. Itē vbi ñ
eſt pſona paſſiua ibi fundari non pōt actio. nā hereditas
iacens nō obligaꝛ ad legata qꝛ fungiꝛ vice teſtatoris nō
vice hꝛdis. Cōſtat .n. teſtatorē pro pijs legatis nō oblige
ri. ergo. Et pōdera bene qꝛ iſta motiua retulit Ang. i .d.
.l. qui filio .§. ſeruus ff. de here. inſti. ⁊ in repe. d. .l. eā quam
per que motiua tenuit iſtam ptem tacuit tñ nomen Bal.
⁊ ꝓ certo nō decet alioꝝ tacere noīa ⁊ eoꝝ appropriare
ſibi ingenia. Et ideꝫ Bal. in .l. id qō pauperibus .C. de epi.
⁊ cler. querit an annus currat executori ad pias cās aīī
aditā hereditatē. ⁊ decidit ꝙ ſic cū legata non pendeant
ab aditiōe hꝛditatis ⁊ aliud nō dicit. ⁊ idem Bal. i .d. .l.
hꝛditas .§. .i. dicit ꝙ in relictis ad pias cās non reqriꝛ adi
tio hꝛditatis. qꝛ in eis ꝓcediꝛ ꝑ officiū iudicis ⁊ per ꝯñs
nō requiriꝛ aditio. allegat qō no. i cle. diſpēdioſaꝫ ꝺ iud.
⁊ qō hꝛ in ſpec. de teſta. .§. reſtat circa principiū. Et idem
formaliter voluit idē Bal. in .l. q filio .§. ſeruus de hꝛ. inſti.
Sꝫ idē Bal. in .l. .ſi. .C. ꝺ teſta. manu. refert Bar. dixiſſe ꝙ
occaſiōe legatoꝝ ad pias cās debēt adijci bona ſicut adij
ciuntur ꝓ libertate ꝯſeruanda non tñ allegat locū i ꝗ Bar.
hoc dixerit. ſꝫ vide loca q ſupius adduxi. ſꝫ ipſe dicit Bar.
dixiſſe ꝯ caſum .l. ⁊ ꝯ .§. hec conſtitutio. inſtitut. de eo cui
bo. adij. ca. liber. vbi dicit ſi libertates nulle ſūt date ceſſet
hec cōſtitutio. Sꝫ tu potes defendere Bar. ab illo tex. qꝛ
legatū libertatis ⁊ legatū pro aīa equiperanꝛ. vt i .l. pri
me .§. .i. ff. de his que in teſt. delen. ꝑ Bart. ⁊ per eundeꝫ in
.l. ſi vnus .C. de teſta. ⁊ maxie qꝛ maior eſt ratio in relictis
ꝓ anima quā in relicto ꝓ libertate. Sꝫ ſolēnis doctor do.
Pe. de anch. in cōſilijs ſuis ꝯſi. cxxxiij. incipiente. Exhibi-
tis mihi cōſuluit i facto legata ad pias cās relicta debe-
ri hꝛditate nō adita ⁊ moueꝛ qꝛ tale teſtm̄ non ſubiacet
ſolēnitatibus legum allegat .c. cū eſſes. .c. relatū ⁊ .c. cum ti
bi .ꝗ. eo. ⁊ allegat Bar. in repe. d. .l. .i. .C. de ſacroſan. eccl. ⁊ ēt
idē voluit do. Pe. in .c. cū eēs .ꝗ. eo. ⁊ allegat Bar. in pſa
ta repe. quā opinionē dicit equā eſſe ſꝫ nō verā de iure. d.
meus Io. de imo. in .d. .c. cū eēs. Sed Raph. fulgo. in .d.
.l. .i. de ſa. ſan. eccl. dicit Bart. nō dixiſſe hñ cū ibi voluit ꝙ
in legatis pijs cōſeruādiſ debēt adijci bōa ſicut in liberta
te ſꝫ re ꝟa Bar. hoc nō dixit i repe. ſꝫ bene dixit i lectura
d. .l. .i. Et moueꝛ Raph. qꝛ ꝙ ſpecialiter eſt receptū aucto
ritate magiſtrali nō dꝫ extēdi ad alios caſus .l. ꝙ ꝟo ff. ꝺ
legi. Mirandū ē de iſto doctore primo ipſe potuit allegaꝛ
ꝯ Bar. tex. in .d. .§. hec ꝯſtitutio ſcdo iſtud fuit dcm̄ Bal. ⁊
non ſuum in .l. .ſi. .C. de teſta. manumiſ. tertio loquiꝛ ꝯ oēs
doctrinas que extendūt iura loquētia ſpecialiter ꝺ liber
tate ad relicta pro anima vt plene per Bart. in .l. ſi vnus
.C. eo. ⁊ in .d. .l. proxime .§. .i. Moueꝛ ēt Raphꝰ. qꝛ bona
adijciunꝛ cauſa libertatū cōſeruandaꝝ quando nemo re
periꝛ qui velit hereditatē. Nā ꝫ imperator prepoſuit bōa
fiſcalia iō iſtud ſtatuit ſi aūt ſic ē ꝺ qꝛ in caſu iſto ſūt veniē
tes ab inteſtato ſꝫ dcm̄ Bar. ꝺfendi pōt a dicto Raph. qꝛ
lꝫ ſint venientes ab inteſtato tñ nō debeꝛ legatū ab eis qꝛ
nō fuit ab eis repetitū vt no. in .d. .l. eā quā ⁊ ſupius dixi
Subdit ēt Raph. ꝙ lꝫ bar. i ſua repe. tenuerit talia lega
ta deberi hꝛditate non adita tñ non bene dicit ⁊ ꝯtra eū
ſꝫ moueꝛ qꝛ lege ciuili indiſtincte caueꝛ legata ñ dēri here

a ¶ Teſtamen a tis. Adde pau. de ca. in conſi. ccclxiij. incipiē te ſuper eo qđ q̄rit do. Alex. de imo. in cōſi. clxxvi. li. ij. col. canoniſtas dcī in .c. relatū in fra hoc eo. tit.

ditate nō adita. l. ſi nemo. ff. de teſta. tute. cū ſi. nec iure ca
nonico vr̄ hoc eē improbatū ꝛ dūtaxat de iure canonico
remiſſa ē ſolēnitas iuris ciuilis in teſtamētis a q̄ ad nume
rū teſtiū in. d. c. cū eſſes ꝛ. c. relatū. Jc eo. ſicut. n. leges non
dedignanř ſacros canones imitari ita ēt vbi nō ē in cano
ne expſſuz ɔ̄triū ſacri canones ſequnř ius ciuile. c. ſi in ad
iutoriū. x. di. c. i. de ope. no. nūci. Et rñdet ad rōnes Bar.
dū dicit ꝙ in teſtō militis vr̄ remiſſa ſolēnitas iuris rñdet
non ſequiř ergo vr̄ remiſſa in teſtō ad pias cās nā in teſtō
militis vr̄ hoc expſſum ſed in teſtō ad pias cās hoc nō eſt
expſſum. Nec ob. cū Bar. dicit ꝙ in teſtō militis nō reqri
tur aditio vt in. l. in fraudē. §. ſi. ff. de teſta. mili. Rñdet qđ
illa lex bene dicit teſtm̄ pupillare abſque eo quod adeař
hereditas ex teſtamento valere ſed quod hoc ſit cautum
de milite nō reperiř ꝛ eſt magna dīa a legatis pupillari
bus ad teſtm̄ militis. relicta igiř in teſtō non debenř non
qꝛ teſtm̄ non ſit ſolēne ſed qꝛ deficit volūtas teſtatoris. vt
. l. ſi pater. ꝛ. l. ſi. de fideicō. liber. ꝛ facile erat teſtatori re
petere ēt ab īteſtato ſi voluiſſet valere. nec eū monet ꝙ ſit
ſpecies voti. qꝛ nō eſt verū ꝙ voluerit ſe obligare ſed vo
luit obligari ſucceſſorē. Et ad rōnem quam aſſumit ex. §.
ſi vero expreſſim rñdet ꝙ eſt verū illud qñ hr̄des inſtituti
ideo reſpuunt hereditatē qꝛ nullū vident ſibi cōmodum
ceſſante falcidia. ſed pone ꝙ nō adeař alio caſu fortuito
hoc caſu nō eſt correcta regula antiqua imo manet incor
recta. vt. d. l. eā quā alias ſeq̄ref ſm auc. ſed cum teſtator
. C. ad. l. falci. ꝙ qñ heres reſpuit hereditatē priuſ veniret
ad veniētes ab inteſtato. ꝛ excluderenř veniētes ab īteſta
to. ꝛ ſic nō eſt vera iſta opinio Bar. Dicit tñ ꝙ pp aucto
ritatē ſpec. ꝛ Bar. nō audet recedere ab eoꝝ opiniōe. Sꝫ
idē Raph. in. d. l. eā quā dicit ſe nō moueri per rōnē bar.
ſumptā ex illo. §. ſi vero expreſſim. qꝛ tunc faciat. d. §. ſi vo
expſſiꝫ legata deberi cū heres repudiauit eo qꝛ ꝓhibitus
fuit a teſtatore detrahere falcidiā. ergo ſi nō ea rōe detra
here repudiaſſet non deberenř legata ēt ad pias cās reli
cta. dicit tñ eſſe ſing. nota dignū doctrinā Bar. ꝙ. §. ſi vo
expſſim hꝫ locū nō ſolū cū teſtator ꝓhibuit falcidiā gñalr
ſed ēt cum ꝓhibuit in vno legato vel qbuſdaꝫ ꝛ putat ꝙ
de iure ciuili legata ad pias cās nō debenř hereditate nō
adita. ſed qꝛ dñi canoniſte querūt ſūmo ſtudio ſuas bur
ſas īplere dicūt vt ſemp talia legata debeanř hereditate
nō adita ꝛ remittit ſe ad no. per Jo. an. in. c. Joānes. Jc.
ꝛ ita reſidet. Sed Jo. de imo. in. d. l. qui filio. §. ſeruus di
cit ꝙ de iure verior eſt opinio ꝙ talia legata nō debeanř
hereditate nō adita. ꝛ moueř qꝛ nō eſt de iure cautū talia
legata deberi ꝗ erubeſcimus. l. illā. C. de colla. Nec ob. l.
cũto. ꝛ. l. in teſtō. ff. de fideicom. liber. qꝛ ſpeciale ē in illis
caſibus. Nec ob. c. cū eēs ꝛ. c. relatū qꝛ loquūtur quo ad
numerū teſtiū. nec ob. auctoritas pauli dicētis teſtm̄ mor
te ɔ̄firmař. qꝛ intelligiř quo ad pniam ꝛ reuocationeꝫ vt
dcm̄ fuit. Jc ꝛ dicit ꝙ cōis opi. eſt ꝙ adījciant hōs ſicut in
libertate. ſaluat tñ opinionē Bar. Spec. ꝛ ſequaciū poſ
ſe ꝓcedere qñ ſtatutū vel ɔ̄ſuetudo diſponeret talia lega
ta deberi hr̄ditate nō adita. ar. l. oēs populi de inſti. ꝛ iu
re. ꝛ. c. cū dilectus de ɔ̄ſue. ꝛ hāc ptē ipſe tenuit in. c. cum
eſſes. Et pondera bene qꝛ Raph. retulit in. d. l. i. Bart.
allegaſſe. l. in fraudē. §. ſi. ſed re vera Bar. allegauit. l. mi
les ita. §. ſi. ff. de teſta. mili. an in teſtō militis requirař adi
tio. Sed miror de Jo. de imo. inquātū dixit ꝙ ſtatutum
populi pōt diſponere ꝙ debeanř legata hereditate ñ adi
ta ꝙ ad hoc ꝓpoſitū non allřauerit Bald. cuius fuit hoc
dictū in. l. i. C. ſi quis omiſ. cau. teſta. Scđo miror de alio
qs ſpiritus reuelauit ſibi ꝙ cōis opi. ſꝫ ꝙ legata ad pias
cās relicta debeanř hereditate nō adita. Nā Spec. bart.
Bal. in locis pene infinitis ſuperius a me connumeratis
ſequiř opi. Spec. ꝛ Bar. ꝛ eā ſequiř Pe. de anch. ꝛ in cō
ſilio ꝛ lectura. ꝛ Raph. dič ſe nō audeř recedere ab opi
niōe eoꝝ. ꝛ alij doctores ſupius narrati q fuerūt maiores
pondere numero ꝛ mēſura ꝗ fuerunt illi qui tenuerūt ɔ̄
triū. ꝗ potius cenſeř iſta cōis opinio. Et ad predicta etiaꝫ
adduco Bar. in. l. nēo pōt de leg. i. vbi dicit ꝙ i. d. §. ſi vo
expſſim ē caſus ſing. in quo vꝫ teſtm̄ ſine aditiōe nā iuriſ
cōſulti erāt pagani ſm eū ꝛ de pmio vite beate ꝛ eterne
nō ɔ̄ſiderabāt. iō cogitauerūt ꝙ ſi hr̄s cōmodū pecuniaꝝ
nō pciperet hr̄ditatē repudiaret. ſed iuſtinianus fuit ca
tholicus ꝛ ɔ̄ſiderauit ꝙ hr̄s lucrař exequendo volunta
tē teſtatoris ꝛ pietatē exercet ꝛ iō ita ſtatuit in. d. §. ſi vo
expſſiꝫ. Longe mirandū ꝙ iuriſcōſulti q fuerūt ſūmi viri
ꝛ aliqui habuerūt intellectū trāſcendēteꝫ vt ē tex. in. d. l.
a teſtatore. ff. de ɔ̄di. ꝛ demon. quē ad hoc allřat Bal. i. l.
oēs populi. ff. de iuſti. ꝛ iure. ꝛ facit tex. in. l. ſi opꝫ. §. ſi ma
xime. ff. de excuſ. tuto. nō ɔ̄ſiderauerit de pmio beate vite
tñ inuitauerūt hoīes ad virtutes ꝛ ad honeſte viuenduꝫ
vt in. l. i. ff. de iuſt. ꝛ iure. Et ɔ̄triū vř decidere Cicero ī ſō
no Scipionis ibi oibus qui patriaꝫ auxerint adiuuerint
atqꝫ ſeruauerint certū in celo eē diffinitum locū vbi beati
ſempiterno euo fruūtur. ecce nūc qualiter pagani habue
re noticiā ꝙ hoīes ꝛ bene ꝛ recte viuentes fruerenř bea
ta vita ꝛ euo ſempiterno. lꝫ. n. ſtatuerit falcidiā ꝓhiberi
nō poſſe nō iō fuit qꝛ nō cognouerūt beatā vitā ſed ɔ̄ſide
rarūt cōeꝫ inclinationē hominū. īclinātur. n. cōiter tā ad
cōmoda pecuniaria ꝗ ad cōmoda beate vite. nā pecūia
ē vita hoīs vt dixit glo. ſing. in. l. aduocati. C. de aduo. di
uer. iudi. Et idē Bar. in. l. i. in pnc. ff. ſi qs omiſ. cau. teſta.
dicit ꝙ hr̄ditate nō adita debenř legata qñ teſtator ꝓhi
bet falcidiā. ꝛ dicit fuiſſe dcm̄ Ja. de bel. in auc. de hr̄. ꝛ fal
ci. §. hic nobis. ꝛ ſic cū oēs attribuāt illud dcm̄ bar. re ve
ra fuit Ja. de bel. Eſt tñ verū ꝙ p illā extēſionē ō ꝓhibi
tiōe falcidie fcā a teſtatoř vt fiat extēſio ad ꝓhibitionem
fcāꝫ a lege vt vtroqꝫ cāu ḋbeanř legata ad pias cās hr̄di
tate nō adita fuit dcm̄ bar. nouū ꝛ ſtupēdū. habuit tñ cāꝫ
ſic dicēdi ex dicto Ja. de bel. Et re vera Ja. de bel. ibi lo
quiř p illā dictionē implicatiuā ēt. ꝛ ſic ſenſit ꝙ ille tex. ſi
ſolū hꝫ locū hr̄ditate non adita qđ dcm̄ attribuit ſibi Ri
car. de Saly. ꝛ in repe. l. i. C. de ſac. ſan. ecc. Et ad pdicta
vide Bal. i. l. ſi ſm. ff. ō teſta. mili. vbi colligit ꝙ hr̄ditate
nō adita ſi debenř legata ad pias cās. ꝛ faciat qđ voluit
idē Bal. in. l. ſi. C. de codi. vbi tradit regulā ꝙ vbicūqꝫ ñ
requiriř hr̄ditatis aditio vt ē in legatis ad pias cās ꝛ ni
ſi ꝓhita eēt falcidia. nā in iſtis duobus caſibus reqriř ꝙ
hr̄ditas adeař ex teſtō vel ab inteſtato. qꝛ officio iudicis
fit executio. allřat. d. l. hr̄ditas. §. i. ꝛ dicit idē videri in le
gatis pticularib⁹ ſi ē legatū corpus hr̄ditariū p. d. l. hr̄di
tas. §. i. qđ dič eē valde notādū. faciat qđ voluit ideꝫ bal.
in. l. i. C. ſi qs omiſ. cau. teſta. vbi oppo. ꝙ hodie nō ſit ne
ceſſariū edictū ſi qs omiſ. cau. teſt. qꝛ legata debenř ēt hr̄
ditate nō adita vt i. d. §. ſi vo expſſiꝫ. Soluit ſpāle ē cum ꝓ
hibita ē falcidia vt nō reqrař aditio ex teſtō allřat Ja. de
bel. in auc. de here. ꝛ falci. §. hinc nobis ꝛ Bar. in. l. nēo
pōt. ꝛ in. l. i. in pn. ff. ſi qs omiſ. cau. teſta. iō ħ caſu nō ē ne
ceſſariū edictū ptoris. Sed ſi bñ pōdereř tex. ſꝫ euꝫ ī auc.
ſꝫ cū teſtōr. C. ad. l. fal. pōt attētari ɔ̄triū p illū text. in ver.
ꝛ ſi hr̄des. nā lex hr̄di ſcripta ē ꝗ reqriř ꝙ ſit hr̄s. Prete
rea inqt īpoſſibile ē legata dēri ꝛ a nullo dēri. oꝫ. n. eē p
ſona q̄ debeat ꝛ cui debeař. l. qdā referūt. ff. de iure codi.
ꝛ iō dicit hāc opinionē ſibi ñ placere qꝛ caret rōne. allřat
no. in. l. q filio. §. ſeruus. ff. de here. inſti. Sꝫ poſtea aliq̄r
infert in ea. l. in ver. itē vnū dico ꝛ ē nouuꝫ. Subdit idem
bal. ꝙ ſi vera ē opi. Ja. de bel. ꝛ bar. ſemp teſtōr in teſtis
diſponere poterit ꝙ legata debeanř ñ adita hr̄ditate. nā
q̄ rōne pōt ꝓhibere falcidiā eadē rōne pt ħ ſtatuere. nihil
ominus dicit ſe nūqꝫ vidiſſe in teſtis hāc clāꝫ apponi. nec
videre ꝙ de iure ħ defendi poſſit. qꝛ nulla clā teſti vꝫ niſi
ɔ̄firmeř aditione hr̄ditatis. l. ſi iure. ff. de lega. iij. ſi tñ lua
demus nobis ꝙ dicta clauſula poſſet apponi tūc talia le
gata peterenř iudicis officio. qꝛ ceſſaret actio non adita
hereditate vt dicimus in relictis ad pias cauſas ꝛ idē di
cit in locis in quibus eſt ſtatutum ꝙ legata debeanř he
reditate non adita. Dič ēt ſe non putař ꝙ eo cāu ſint ꝓ le
gatis bona tacite obligata qꝛ ſtatutū ħ nō dictat ꝛ a iuř

cōi exorbitat ex quo nō ē adita hr̄ditas ⁊ qꝛ ypothecā ac
cedit obligatiōi pſōali ⁊ ipſa ēt actio ypothecaria hꝫ ali
qd impſonalitatis qꝛ hꝫ originē ex ꝯſenſu vel q̄ſi vt no.in
.l.ſi tibi.§.ſi pignore.ff.de pac.ergo ſine pſona q̄ ꝓprie eſt
ſubiectū ipſius obligatiōis pſōalis eē nō pt adde ēt ang.
in.l.pe.ff.ſi qs omiſ.cau.teſta.vbi dicit ꝙ oīa legata q̄ cō
ſeruanť ex aliqua iuris cenſura hr̄ditate nō adita conſer
uentur p titulū ſi qs omiſ.cau.teſta.Et ponit exēplū in le
gatis ad pias cās q̄ ꝯſeruanť ex teſtō hr̄ditate ñ adita ex
iuris cēſura.Et ſic pōdera bene qꝛ Ang.vř ſibi ꝯriꝰ nā
in locis allegatis ſupius a me ipſe tenuit aliter vide ēt eū
dē Ang.in.l.ſi qs omiſſa eo.ti.vbi tex.dič ꝙ legatū liber
tatis nō debeť hr̄ditate nō adita Ange.dicit ibi idē eē in
legatis pys vt nō petantur hr̄ditate nō adita ſecus dicit
de iure canonico ſꝫ vbi nō adiť ex teſtō vel ab inteſtato ēt
legata pia nō debenť de iure canonico vide eundē Ang.
in.l.qui aūt.§.certe eo.ti.vbi ſm eū eſt caſus mirabilis i
quo hereditate nō adita nec ex teſtō nec ab inteſtato lega
ta ēt ſi pia debenť iſtud addite ad litatōes q̄s dedit ſupra
in prin.huius q̄ōnis.Et ſubdit ibi ang.ꝙ vbi hr̄ditas nō
adiť nec ex teſtō nec ab inteſtato ēt legata ad pias cās nō
debenť vide ēt eundē Ang.in.l.ſi ſm.ff.ď teſta.mili.vbi ſi
hr̄ditas militis ñ adiť ꝓut ipſe diſpoſuit ex eiꝰ teſtō hr̄di
tas caſtrēſiuꝫ ñ debeť.Ang.ibi dič ꝙ legata ad pias cās
relicta ñ debenť ex teſtō ſi ñ adiť hr̄ditas ex teſtō p here
des ſcriptos ex eo qꝛ ꝯditio ſub q̄ fuerūt iſtituti ñ fuit im
pleta p eos lꝫ alās ſoleant legata pſtari lꝫ nō fuerit repeti
ta ab inteſtato.qui litat oēs caſus poſitos in.d.l.eaꝫ quaꝫ
in quibus legata relicta in teſtō ēt non adita hr̄ditate ex
teſtō nihilominus debenť a venientibus ab inteſtato lꝫ nō
ſint repetita qꝛ verū eſt ſi hereditas adiri pōt alias ſecus
⁊ ſic ꝯcludit ꝙ legata ad pias cās relicta non debenť he
reditate nō adita.Faciat ēt ad p̄dicta ꝙ voluit do.Jo.ď
pla.in.l.i.C.de bo.vacā.li.x.inquantū Bar.ibi tꝫ ꝙ in le
gatis ad pias cās relictis requiriť aditio dicit ꝯ bar.face
re.d.l.hereditas in ñ.dicit ēt ꝙ ſimilitudo ď libertate ad
pia relicta facta p Bar.totaliter nō ꝓcedit qꝛ libertas ñ
ē preciſe cā pia qꝛ non reſpicit animam allegat no.in.l.ſi
quis ticio.§.ticio.de lega.ij.allegat ēt Bal.in.l.ñ.C.ď ſa.
ſan.eccl.⁊ in.l.eā quā.C.de fideicō.⁊ in.l.ñ.C.de teſt.ma
numiſ.⁊ Ang.in.d.l.eā quā ⁊ Saly.in.l.i.C.de ſac.ſan.
eccl.⁊ dicit ꝙ verioꝛ opinio eſt ꝙ nō debeantur heredi
tate nō adita lꝫ opinio ſpec.Bar.⁊ ſequacium ſit equioꝛ
facit ad p̄dicta ꝙ voluit ſolēnis doctoꝛ Benedi.de plum
bino in.l.antonius.ff.ď fideicō.liber.vbi tangit q̄ōnē iſtā
arguit p̄mo ꝙ nō valeāt hr̄ditate ñ adita * p regulā.d.l.
ſi nemo cū ñ.ff.de re iudi.Scđo qꝛ legatū libertatis nō tꝫ
hr̄ditate ñ adita.d.l.ij.ff.de fideicō.liber.Tertio dicit idē
iudicamus de relicto libertatis ꝙ ē purū q̄ð iudicamus
de relictis pecuniarijs.l.gn̄aliter in p̄n.ff.ď fideicō.liber.
⁊ q̄ð hꝫ in.l.dn̄s teſtō.ff.de condi.inde.Sed relicta pecu
niaria nō debenť hr̄ditate non adita.ergo eodem mō nō
debenť legata ad pias cās relicta.poſtea arguit in ꝯriuꝫ
primo allegat.d.l.anto.⁊.l.in teſtō eo.ti.ſo allegat glo.
in.d.l.eā quā in verſi.decimo pp pietatē.⁊ q̄ð no.in.l.cū
quaſi.§.ſed ⁊ ſi qs ⁊.§.eleganter.ff.de fideicō.liber.Po
ſtea dicit hanc q̄ōnē fore antiquā ⁊ eā format ſpecu.d.§.
nūc ṽo aliqua ṽ.ſed pone ex teſtō.⁊ in ti.de teſta.§.i.ver.
nullus vbi recitat opiniones nā aliq dicūt nō valere aliq
dicūt valere his caſibus qbus vꝫ libertas vt ibi appet.⁊
hoc ſeqť ibi Jo.an.ſm eū poſtea refert Bar.in repe.d.l.
i.C.de ſac.ſan.eccle.⁊ refert oīa motiua ⁊ rōnes Bart.⁊
dicit eis faciliter rñderi poſſe.nam.d.l.i.per quā Barto.
fundat reſtringiť p alias leges vt ibi no.per glo.⁊ doct.
Item reſpondet ſcđo ad dcm̄ apoſtoli dicētis teſtm̄ moꝛ
te ꝯfirmari.dꝫ.n.intelligi reſpectu ſpūalium ⁊ iure poli
ñ aūt iure fori.qꝛ alias ſequeretur ꝙ relicta nō pia debe
renť.l.iij.§.ſi quis hr̄di.ff.de ſta.lib.vel ibi loqtur ď teſtō
xp̄i quod eius morte fuit ꝯfirmatum reſpectu redemptio
nis generis humani qꝛ oēs eius filij ſumus igitur ⁊ ime

diate heredes.qꝛ inter tp̄s mortis ⁊ exiſtentie ſue heredi
tatis non eſt dare medium.l.ñ.ff.de condi.inſti.Sed pro
certo iſte non fuerunt reſponſioneſ ſue ſꝫ fuerūt Saly.i.l.
i.C.de ſacroſan.eccle.Item reſpondet ad tertiam q̄ōnem
Bar.ꝙ videať douere.l.verba.ff.de verbo.ſigni.l.i.C.de
fal.cau.adiec.legato.alias ſequeretur ꝙ legata ad pias
cauſaſ relicta nunq̄ꝫ poſſent reuocari q̄ð eſt abſurdū.Sꝫ
adhuc poſſet defendi Bar.Naꝫ Bar.dixit ꝙ vř douere
in euentū mortis.vnde di votum eo mortuo ante ṽo non
eſt votum.Reſpondet etiā ad quartam q̄ōnem de prohi
bitione falcidie.qꝛ illud eſt verū ſm eum vbi teſtatoꝛ ꝓhi
buit falcidiā alias ſecus vt ibi apparet.ſꝫ ipſe non rñdet
formaliter ad rōnem Bar.Bar.n.voluit ꝙ nō plus de
buit operari prouiſio hominis q̄ꝫ ꝓuiſio legis.Itē rñdet
ad rōnē dicte auc.ſi captiui.vꝫ ꝙ de captiuitate aie ipſiꝰ
teſtātis nō ꝯſtat que reſponſio fuit Saly.Itē nō ꝯſtat ꝙ
per talē ſatiſſactionē liberareť a captiuitate.⁊ iō cogi nō
pōt.Refert poſtea tertiā opinionē fuiſſe Bal.vꝫ aut que
rimus an dicta legata valeāt vt poſſit agi actiōe ex teſtō
vel rei vēdicatiōe vel ypothecaria.⁊ dicit ꝙ nō vt in iuri
bus allegatis ꝓ pria opiniōe.ſꝫ officio iudicis pñt execu
tioni mādari.d.l.hr̄ditas ad ſinē.⁊.c.nos quidē.Le.⁊.l.
quintus.ff.de annu.lega.Sed ipſe dicit ꝙ ſi velles rñdeť
ad dicta iura poteris dicere ꝙ.d.l.hr̄ditas ñ ob.qꝛ loqť
in negocio hr̄ditario q̄ð nō ſolū tēdit ad volūtatē teſtato
ris ſed ēt hr̄dis.Non ob.d.l.quintus qꝛ ibi loqtur in di
ſpoſitiōe valida ſimile in.c.nos quidē.Leo.⁊ ꝯcludit reli
cta ad pias cās nō valere ſi hr̄ditas nō adeať ex teſtō fal
lit ſi tale relictū redundaret ēt in vtilitatē heredis.vt.d.l.
43 hr̄ditas.⁊.l.in teſtō.ff.ď fideicom.liber.¶ † Queritur etiā
an ſaltē legatarij ad piaſ cauſas poſſint petere ſibi adijci
bōa ſicut dicimus in libertatibus iſta fuit opinio Jo.an
tiqui ꝙ ſic ď qua facit mentionē Jo.an.in.d.§.nūc ṽo ali
qua ver.ſed pōe.⁊ eā ſequi vř ibi refert Bar.tenere ita i
d.l.i.C.ď ſacroſan.ecc.in lectura.⁊ clarius in.d.l.eā quā
potuit allaſſe Bar.vbi clarius loqť in.l.i.C.de bo.vacā.
li.x.Et hec opinio ſꝫ eū nitiť equitate quaſi legata ad pi
as cauſas libertatibus equiperenť.Sed ꝯtra hāc doctri
nā dicit ſe allegare caſuꝫ in.l.primo gradu.ff.que in fraū.
credi.vbi aliud iudicať in legato libertatis aliud in lega
to alimētoꝝ quā.ūcūq̄ꝫ tale legatū factū pauperi pſōe ſit
ad pias cās.allegat no.in.d.l.ſi qs titio cū ñ.ff.ď leg.ij.⁊
ꝓ ſolutiōe relinqt cogitandū.ſed ꝓ certo potuit allegare
ꝓ ſua opiniōe.§.hec ꝯſtitutio quē ſupius allegaui.p quē
tex.Bal.in.l.ñ.C.de teſta.manumiſ tenuit legatarioſ nō
poſſe petere ſibi adijci bōa i relictis ad pias cās ſicut pñt
i libertatibus.nō tñ Bal.allauit.d.l.prio gradu.⁊ iſtud
ēt tenuit Repb.vt ſupius dixi lꝫ non allauerit.§.hec con
ſtitutio ꝓut.d.l.primo gradu nec Bal.in.d.l.ñ.accedat
ēt q̄ð voluit Ludo.roma.cōſi.lxix.incipiēte viſis dubūs ꝓ
poſitis.vbi ꝯſuluit ꝙ lꝫ legatū vſuſfructus non debeatur
niſi hr̄ditate adita nō ē verū niſi ex ṽbis teſtatoris aliud
cōphenderetur tacite vel expſſe.ad hoc adducit q̄ð allat
Bar.in.l.nemo pōt de lega.i.⁊ in.l.i.in p̄nci.ſi qs omiſ.
cau.teſta.ꝙ per ꝓhibitionē falcidie a teſtatore factaꝫ de
benť legata hr̄ditate nō adita.vt in.d.§.ſi ṽo expreſſiꝫ.⁊
ſic nō ſolū tacite ſꝫ expſſe pōt hoc diſponere teſtatoꝛ.naꝫ
facere pōt teſtatoꝛ ꝙ legatariꝰ capiat ſibi rē legatā ꝓpa
auctoritate hr̄ditate nōdū adita.l.ticia.§.i.de leg.ij.⁊ ſic
Lud.ro.ampliat dictā doctrinā Bar.Sed p̄dicta bñ pō
dera.qꝛ.§.ſi ṽo expſſiꝫ loqtur in materia correctoria ⁊ ex
orbitanti.⁊ in correctorijs ⁊ exorbitantibꝰ nō admittiť
extēſio.l.ſi ṽo.§.ď viro ſo.ma.⁊ vidē Lud.i repe.auct.ſimi
liter ad.l.falci.vbi ſparſiſſe vř circa hanc q̄ōnem omneꝫ
ſui ingenij fontem p̄io allegat remiſſiones vꝫ Barto.in
repe.d.l.i.de ſacroſan.eccle.⁊ in.l.i.de bo.vacan.li.x.⁊ i
d.l.eam quā ⁊ Bal.in.l.ñ.C.de ſa.ſan.eccl.⁊ in.l.q filio
.§.ſeruus de hē.inſti.⁊ in.l.eā quā.⁊ Ang.in.d.l.hr̄ditas
qui re vera de hoc nihil ibi dicit.lꝫ re vera ego.Li in remiſ
ſionibus allegaueriꝫ Ang.in.d.l.hr̄ditas cōſilus ď reuę

a¶ Nō adita. Uid ad ħ lite nōeſ quaſ pōit d.alex.de imo. in.l.exneā.C. de heredi.inſt. ⁊ pan.de caſt. i ꝯſi.cccxxxix. ad mīꝫ.q.vid doct. in.l.eam quam.C.de fideicō.vbi eis neceſſaria habebis.

rētia Lodo.nō hn̄ allegātis.Et lʒ allegauerit ſpec.ꝛ Jo.
an.in locis ſupra allegatis.Et arguit p̄io ad partē affir
matiuā ꝙ legata ad piaſ cāſ relicta debeanſ hr̄ditate nō
adita.ꝛ moueſ ex rōnibus Bar.lʒ nō ex oībus.Primo qꝛ
videmus in teſtō militis reducto ad iuſ gēnīā ꝙ relicta dbē
tur hr̄ditate nō adita.allʒat Bar.l.miles ita.§.ſi.ff.ꝺ teſt.
mili.Sed idē Lodo.dicit illum tex.nihil facere ad ꝓpoſi
tū.ibi.n.dī ꝙ lʒ militis nō fuerit adita hr̄ditas tn̄ pupil
laris ſubſtitutio quā pupillo fecit valida eſt.Sʒ dici pōt
hoc nō eē ex eo.qꝛ teſtm̄ militis nō requirit aditionē ſʒ ex
eo qꝛ iure ſpeciali miles pupillo ſoli teſtm̄ facere pōt quā
uīs miles ſibi teſtm̄ nō faciat vn̄ poſito ꝙ ex teſtō ſuo ſua
hr̄ditas adita nō fuerit tn̄ validū erit teſtm̄ qđ fecit pupil
lo qꝛ ſubſtituere potuiſſet lʒ miles ſibi teſtm̄ nō feciſſet.vt
hʒ in.l.miles ad tp̄s.ff.de teſta.mili.ꝛ ſic tex.iſte nō ꝓbat
dcm̄ Bar.fore verū.ꝛ pro illo dico fore caſum in.l.neqʒ
.n.§.ſi.ff.de teſta.mili.ꝛ.l.antonius.ff.de fideicō.liber.vbi
fideicōmiſſum vniuerſale vel ꝑticulare ꝛ per ꝯñs legatū
ar.l.i.ff.de lega.i.facta in teſtō militis valida ſunt lʒ here
ditas nō ſit adita ex tali teſtō.Tu vero cōſidera qꝛ iſtud
argumētū ꝙ in teſtō militis debeanſ legata hr̄ditate nō
adita facit Bar.in repe.l.i.ꝛ allegat.d.l.miles ita.§.fin.
ad hoc ꝓpoſitū.Sed reuera idē Bar.in.d.l.neqʒ.n.alle
gauit.d.l.miles ita.§.ſi.ad aliud ꝓpoſitū dicit vʒ ꝙ tabu
le pupillares ꝯfirmanſ lʒ non adeatur hereditas ex teſtō

a ¶ Adita. Vi
de ad hoc bal.
ꝛ doc.in.l.i.§.
ſi libertatibuſ.
C.de ca.tol.ꝛ
vide nouiſſi
mos ſcribētes
hic.

militis ꝛ ſic nō allegauit iſtū tex.ꝙ legata ex teſtō militiſ
debeanſ hereditate nō adita ſʒ ꝙ tabule pupillares con
firmanſ lʒ miles non fecerit teſtm̄ vel ſi fecit ex eo nō fuit
adita hereditas.Vn̄ ego fateor ꝙ ille tex.non ꝓbat lega
ta deberi lʒ ex teſtō militis nō adeaſ hereditas nā ibi ver
ſatur fauor pupilli vt ſubſtitutio pupillaris teneat.Itē
pondero qđ Bar.in.d.l.neqʒ.n.cōnumerauit ēt ꝑuilegia
conceſſa militibus circa teſtā cōdenda ꝛ inter illa priuile
gia non cōnumerauit iſtud ꝙ legata debeanſ hereditate
nō adita ergo vr̄ ꝙ intentio ſua fuerit milites nō fore pri
uilegiatos circa hoc lʒ aliter dixerit in repe.d.l.i.Itē pō
dera qꝛ.d.l.neque.n.§.ſi.nō ꝓbat legata deberi heredita
te nō adita ex teſtō militis loquiſ.n.in libertate ꝛ ſic in
relicto pio ergo ſecus in relictis non ꝑūs vn̄ vr̄ ꝑuilegia
tus miles in hoc ꝙ lʒ regulariter legatū libertatis requi
rat aditionē bonoꝝ qn̄ hereditas nō adiſ ex teſtō tn̄ in te
ſtamento militis legatū libertatis debeſ lʒ non adijcianſ
bona ꝛ ſic peſſime Lod.ro.allegauit.d.§.ſi.ꝛ ēt nō pōde
rauit dcm̄ Bar.in.d.l.n.¶ Sʒ ſi queraſ a me ē ne verū
ꝙ legata debeanſ ex teſtō militis hr̄ditate non adita vt
voluit Bar.in.d.l.i.Ego nō video caſū in iure expreſſū
de hoc ſʒ dari poſſet hec doctrina ꝙ ſi teſtm̄ militis tale
ſit ꝙ ex eo adiri poſſet hereditas debeanſ legata heredi
tate nō adita ſecus ſi teſtm̄ eſt tale ꝙ ex eo nullo mō poſ
ſet adiri hereditas tūc.n.legata nō debenſ hereditate nō
adita iſte eſt tex.quē reputo vnicū ꝛ ſingularē in iure i.l.
ſciēdū.ff.de teſta.mili.Itē moueſ ēt Lodo.ex rōne Bart.
ſumpta ex.d.§.ſi vō expreſſim ꝛ lʒ ſm̄ eū quidā tenuerūt
ꝯriū ꝙ in caſu.d.§.ſi vō expreſſim hr̄ditas fuit adita ꝛ re
licta maneāt firma tn̄ hoc eſt falſum ſm̄ eum primo ex ꝟ
bis illius tex.in ver.ſi voluerit.Ex quibus ꝟbis patet he
reditatē dicto caſu non fuiſſe aditā nā ſi adita fuiſſet p he
redem non potuiſſet tunc ab inſtitutione recedere ex cl'a
dicente ꝙ ſemel heres nō pōt amplius deſinere eſſe heres
l.ſicut.C.de repu.here.ꝛ.l.ſi fine.§.ſed ꝙ papinianus.ff.
de mino.Et ſi reſtituaſ nō pōt amplius deſinere eē heres
facto hominis ſʒ legis ſic lex.n.ciuilis ſemel heredē pōt
facere deſinere eſſe heredē vt no.gl.in.l.ſubſtitutiōe.ff.de
vulg.ꝛ pupil.Dicit ēt ꝙ in.d.§.ſi vō expreſſim preſuppo
nitur hereditatem non fuiſſe aditā ex teſtō ꝙ patet hʒ eū
ex alijs verbis ibi poſitis vʒ locum vō fieri vt dudū dixi
mus vbi eſt caſus notabilis ꝙ imperator diſponit quod
ſi heres contra expreſſam prohibitionem teſtamenti vult
detrahere falcidiam habeatur pro non inſtituto ꝛ locuſ
ſiat legatarijs ꝛ ſubſtitutis eiuſdem teſtamenti.ꝛ refert

deciſionē.§.ſi qs aūt ad quā refert ſe impator in.d.§.ſi vō
expreſſiʒ.vt patet in illis ꝟbis ſicut dudū diximus hʒ locū
ēt hr̄ditate nō adita.vt eſt tex.in.d.§.ſi quis aūt in verſi.ſi
vō nullus el.ij.ita locum habeat diſpoſitio ſe referens cū
iuris regula ſit vt ea cōtineanſ in referēte que cōtinentur
in eo ad qđ fit relatio.l.ſi ita reſcripſero ꝺ ꝯdi.ꝛ demon.
.l.aſſe toto.ff.de here.inſti.ita reſidet circa intellectū.d.§.
ſi vō expreſſiʒ.nō tn̄ allegat Ja.de bel.in.d.§.hinc nobis
in eodē auctētico.nec allegat gl.quas adduxit Ange.vt
iam.ſ.retuli.¶ Vtrū aūt iſte intellectus ſit vͬus ad.d.§.
ſi vō expſſim nunc nihil dico ſed ex inferius dicēdis appa
rebit veritas.Mouet ēt p iſta pte.nā lʒ p legatiſ ꝯſequē
dis ꝓdita ſint tria remedia de qbus in.l.i.C.cōi.de leg.cū
ſi.tn̄ p relictis ad pias cāſ ē ꝓditū quartū remediū.ſ.iu
dicis officiū p qđ illa peti pn̄t de quo in.l.hr̄ditas.§.ſi.ff.
de peti.here.cū ergo iudicis officiū ad ſuī exercitiū requi
rat ſolam equitatē vt in.l.quintus.ff.de annu.lega.cū ſi.piū
ꝛ equū ē vltimas voluntates exeq lʒ inualidaſ ex defectu
aditionis ꝯſumantis teſtm̄.l.in teſtamento.ff.de fideicō.
liber.l.i.§.illo.C.de neceſ.ſeruiſ.debemus dicere ꝙ ſaltem
iudicis officio debeanſ ſaltem pp equitatē.ſed pro certo
iſta fuit rō ꝛ opinio Bal.ſupius in pleriſqʒ locis a me re
lata ad quā ſepe ꝛ ſepius reſponſum eſt.Vltimo ad hoc
allegaſ.d.l.anto.ꝛ.l.tractabatur.ff.de teſt.mili.vbi lega
tum libertatis debetur lʒ poſt mortē teſtatoris inſtitutꝰ ꝺ
ceſſerit hr̄ditate ñ adita[a].lʒ iſta iura adducta fuerūt ſupe
rius per Ang.ꝛ alios.ꝛ ex ſupius dictis apparet reſpon
ſio.nā ꝓcedunt in libertate relicta teſtamēto militis vnde
ꝯcurrit fauor militis ꝛ fauor libertatis.ꝛ inquātū oēs al
legant.d.l.in teſtō.tu vide que late dixi in.c.relatū.ꝛ.eo.
vbi retuli multos doctores multifarie loq̄ ad itellectū
illius.l.ibi vide oīno.In ꝯtrariū poſtea arguit.ſ.ꝙ nō ꝺ
beanſ hr̄ditate nō adita.primo per cōes regulas.l.ſi nēo
cū ſi.de teſta.tut.ſcđo qꝛ fiſcus ꝛ eccleſia equiperāſ.ſed in
fiſco requiriſ aditio.vt per glo.in.l.i.§.an bōa.ff.de iur fi
ſci.ergo idē in eccleſia.tertio allegaſ ſi in libertate requiſ
aditio bonoꝝ ergo ꝛ in relictis ad pias cāſ.l.fin.C.de te
ſta.manumiſ.Dicit tn̄ ꝯtra hāc rōnē facere tex.ſupius al
legatū.§.hec ꝯſtitutio.Sʒ reuera illū tex.ꝯ Bart.ad hoc
allegat Bal.i.d.l.ſi.C.ꝺ teſta.manumiſ.ꝛ ex iſtis dicit hāc
qōnē fore dubiā ſʒ nihil noui allegat.nā iſta motiua ſunt
cōia doctoꝝ vt iā ſupius retuli.Deuenit aūt ad hāc di
ſtinctionē vʒ aut hmōi relicta ſunt in teſtamento militis
aut ſunt in teſtamento pagani.primo caſu dicendū eſt le
gata fore valida lʒ hr̄ditas nō adeaſ ꝛ ꝓpria auctorita
te apprehendi poſſunt.allegat.l.in fraude.§.ſi.ff.de teſt.
mili.ꝛ.l.anc.ff.ꝺ fideicō.liber.arguēdo ꝺ fideicōmiſſo
ad legata qđ argumentū validū eſt in iure.l.i.ff.de leg.ꝓ
mo.Tu vero ꝯſidera qꝛ vr̄ ſibi ꝯtrarius.nam in precedē
tibus dictis voluit legata relicta i teſtō militis deberi he
reditate nō adita ꝛ approbauit rōne Bar.licet nō ap
probauerit tex.alle.a Bar.nūc aſtringit ſe ad legata pia
relicta ꝛ ſic tʒ ꝯtra rōnem Bart.quā ipſe approbat.ꝛ ēt
tʒ ꝯ tex.quem ipſemet allegauit pro dicto Bar.d.l.neqʒ.§.
ſi.Item tʒ contra caſum.l.vʒ.l.ſi ſciendum.ff.de teſt.mili.
Secundo vō caſu quando ſunt relicta in teſtamēto pa
gani diſtinguit.aut hereditas ex teſtō non aditur qꝛ deceſ
ſit heres viuo teſtatoꝛ vn̄ nō eſt qui adire poſſit.ꝛ tūc aut
deceſſit eo ſciēte ꝛ tūc legata ad pias cauſas ſunt nullius
momēti.aut ignorāte ꝛ tūc de equitate ſubſtentaſ.iſte eſt
caſus ſing.ſm̄ eū in.l.tractabaſ.ff.de teſt.mili.q̄ dʒ itelli
gi in legato libertatis dūtaxat ꝛ ſic i legato pio lʒ lex illa
loquaſ indiſtincte ita declarat eā iuriſcōſultus in.d.l.an
tonius ad finē.Tu vide Ang.in ꝯſi.x.vbi allegat.d.l.tra
ctabaſ pro ſingulari ꝛ mirabiliter ꝛ multū plene loquiſ
de ea.Aut hr̄ditas nō pōt adire qꝛ deceſſit hrs antequā
hr̄ditatē adiuerit caſu repētino ꝛ tūc legata ad pias cāſ
valida remanent.d.l.tractabatur.ex eo qꝛ eadē rō eſt ꝯ
caſu q̄ ē in eo caſu in quo iuriſcōſultus in eadē lege vult
talia legata ſuſtineri moriēte hr̄de i vita teſtatoris eo tn̄

ignorāte

ignorāte aut nō adit hrēditas ex eo q2 heres n̄ vult adire
et tali caſu ꝯcludit ꝙ q̄dā ſunt legata pia q̄ ꝯcernūt ſolū
honorē corꝑis ipſius teſtatoris vt ſunt legata facta ꝑ ſe
pultura que reſpiciūt honorē corporis et cōmodū anime
teſtatoris et tūc talia adimpleri poſſunt auctoritate ꝓ-
ria vt.d.l.hrēditas.§.i.Quedā ſunt legata pia q̄ n̄ ſolū re
ſpiciūt cōmodū et fauorē aie ꝺfuncti ſ3 cōmodū alterius
puta legata fcā pijs cauſis et tūc aut teſtator ꝺdit auctori
tatē legatarijs ītrādi poſſeſſionē rei legate et tūc ēt hrēdi
tate n̄ adita pñt ēt legata apphēdi et ſic erūt efficatia.ad
h̄ allat no.p gl.i.l.titia.§.i.ꝺ leg.ij.Et idē ſi poſt facta le
gata teſtator adiūxiſſet h̄ vba videl3 legatarijs meis vi3
fieri veto.q2 p illa vba vī teſtator ꝺdiſſe legatarijs ptātē
capiēdi rē legatā ꝓpria auctoritate.tex.ē ſing.ſ3 cū i.l.
ſi.§.ſpēs.ff.ꝺ acq.poſ.quē tex.ꝯſiderauit ad h̄ ſm eū ſolū
Bal.i.l.i.ad ſi.C.cōis ꝺleg.Sed re vera ille tex.hoc nō
ꝓbat ꝺ quo dicēdū vt ibi.Aut dedit hrēs ptātē legatarijs
capiēdi legata ꝓpria auctoritate etiā hrēditate n̄ adita.et
tali caſu legata remanebūt valida poſito nō ſeqꝰ aditio i
.l.i.§.ait ꝓtor.ff.quoꝝ legatoꝝ.Aut ſumus in caſu dubio
puta q2 nec apparet de data licētia a teſtatore et tunc l3
olī3 legata pia hrēditate ex teſtō nō adita caducarent vt
.l.ij.C.ꝺ teſta.manumiſ.cu3 ſi.tñ hodie benigne introdu
ctū eſt ipſa legata remanere valida et in eiſde3 volūtate3
teſtatoris habere effectū adiecto hrēditario patrimonio
vni q appbendat caueatq3 de vltima teſtatoris volūtate
implēda.Si eni hoc introductū ē fauore libertatis hu-
mane fortius ꝑ ſalute anime.c.cum infirmitas de pen.et
remiſ.cū ſi.et ille erit cui bōa adjciant quē ꝓtor dabit eī
a3 inuitū.l.ij.§.queraſ.ff.de cura.bo.da.vel erit epus cui
talis bona adijciēt.arg.c.ſi hrēdes et.c.nos quidē.J.eo.Et
idē vꝫ ēt in relictis nō pꝗ vt in.d.§.ſi qs aūt nō implens.
Et ſi teſtator elegit aliquē ex hrēdibus ad h̄ exequēdū da
ta negligētia eius ſiet executio p hrēdē.p id qꝺ hr̄ in auc.
de eccleſia.tita.§.ſi qs autē.et ita quieuit circa hanc que-
ſtionē tantus doctor in pfata ſua celebri repetitiōe.Libet
nunc in mediū adducere illud qꝺ poete preſtanti Virgi
lio venit in ore in.vi.eneydos i princ.Sic fatur lacrimās
claſſiq3 imittit habenas.Et tādē3 euboicis cūaꝝ allabiſ
oris.Relata eni ſunt oia et quedā alia que et antiqua et
moderna iuris prudētia i hac dubitabili queſtiōe ſenſit
cogitauit et in mediū preſcripta attulit.Aperiēda ergo
erit nūc via ferro et ꝙ tenēdū ſit ſuppmus deus aperiat.
Et ꝑ certo lōge mirādū ē ꝺ vehemēti ſciētia Bar.q in il
la elegāti repetitiōe.l.i.dederit ꝓcipuū lumē ad hāc qō3
formādo motiua noua et adeo difficilia ꝙ ad illa tollēda
laborauerūt oēs ſcribētes vſq3 ad h̄ ſecula et vix illa ſolue
re potuerūt reſpōſu3 fuit ſuꝑius multis modis.Ego ātē-
quā aggrediar iſtā qō3 aliquas ſolutiōes dabo ad moti
ua Bar.diuerſas lōge ab his q̄ data fuerūt p docentes.
Primo mouet bar.ex teſtō militis ꝑ certo nō eſt bona
argumētatio nā milites teſtari poſſunt quomō volūt et
qūo pñt.l.i.ff.de teſta.mili.l.milites.C.e.cū ſi.S3 nō repi
tur expreſſe cautū ꝙ teſtātes ad pias cauſas teſtent qūo
volūt et qūo pñt quinimo eſt data certa forma vt in.c.re
latū.J.eo.ergo ſequit ꝙ ſtabimus diſpoſitiōi iuris et non
ſiet extēſio de milite ad teſtantē ad pias cauſas.Secūdo
mouet bar.ex.l.i.C.ꝺ ſacroſan.eccl.mirādū eſt ꝺ eo vehe
mēter q2 in.d.l.i.ipſe fuit in noua et ſubtili opinione vt ꝑ
cedat in eo q eſt ꝯſtitutus i articulo mortis et poſtea vult
qꝺ illa.l.ꝓcedat generaliter n̄ fuit honeſtū tāto viro ſibi
cōtrariari in eadē.l.i.C.de cu.fu.cū ſi.Itē cōfundit dictū
eius p auc.oēs pegrini ibi eni dat libera facultas teſtādi
ꝺ reb9 ſuis pegrinis et nihilominus tenet obſeruare ſolē
nitatē iuris ciuilis vt ſuperi9 in penul.qōne huius repeti
tōis demonſtraui.l3 ergo.d.l.i.vtat eadē cōceptiōe vbo
ru3 nihilominus p eā nō eſt derogatū ſolēnitati iuris ci-
uilis.l.ſi qñ.C.ꝺ teſti.teſta.Itē ꝯfundit etiā dictū bar.p
ſſtum tex.in v.ſtilis ꝯiuncta dicta.auc.oēs pegrini in vſ.
liberā habeāt ptātē ordināḋi de ſuis reb9 vnde vult ꝙ li-
bere teſtet tamē ſm ordinem.et illud verbu3 libere tollit
cōſuetudines et ſtatuta cōtraria vt recte ibi decidit tex.ſ3
in.d.l.i.illud v.ſtilis h3 denotare ordinē.ergo ſeqꝰ ꝙ d3
teſtari ſm ordinē tamen libē ſublatis cōſuetudinibus et
ſtatutis ꝯtriu3 dictātibus.Tertio nō obſtat cū dicit teſtm̄
morte ꝯfirmari.q2 male itellexit dictū apoſtoli.hoc oſtē-
do p vba apoſtoli ꝓcedentia.dicit eni ꝙ cū teſtator viuit
teſtm̄ eſt validu3 l3 dicat poſtea ꝙ i mortuis teſtm̄ ē cōfir
matum intelligit ꝙ effectu eſt validū.q2 ex ꝓcedentibus
dat intellectus ad ſequētia.tex.eſt melior ꝺ iure ſ3 bar.et
Bal.in.l.ſi.ff.de here.inſti.Tu allega tex.meliorē in.l.i.
in prin.ff.ad macedo.et ibi Bar.et tex.in.l.illam.§.l3 in
ver.iniciu3 ꝯſtitutiōis ꝺmōſtrat.ff.de iur.et fac.igno.quē
tex.ad hoc allegat do.Anto.in cle.i.de ele.et allego tex.
in.d.c.penul.ꝺ cle.ꝯiug.que3 ad hoc allegat do.Cardi.
ibi et facit tex.in.c.ex multa de voto.quē allegat do.Ab.
ibi et allego tex.bar.et bal.in.l.cū hi.ff.ꝺ trāſac.et ſingu.
gl.in.l.i.ff.de iudi.quā ad hoc pōderat ibi Ang.et Bal.
in ꝑma ꝯſtitutione.C.§.quib9.et in.l.i.ff.de orig.iur.et in
.l.vt liberis.C.ꝺ colla.et in.l.hec vba.C.ꝺ fal.cau.adiec.
lega.et ꝙ ipſe voluit in.l.p retentionē.C.de vſur.et bar.i
.l.cum quid.ſi cer.pete.et in.l.falſa demonſtratio.ff.ꝺ cō
di.et demō.et in.l.itē q2.ff.de pac.et in.l.titia.§.idē reſpō
dit ꝺ verbo.obli.vñ iſta ſtant ſimul ꝙ teſtm̄ ſit factum et
nihilominus legata nō ꝺbeant hrēditate nō adita et ſic ſi
liceret dicere de tanto viro pro certo nō intellexit dictū
apoſtoli et ēt gl.ad hebreos.ix.exponēs illa3 auctorita-
tē pauli minus bene dixit.Nec ob.quarto cum dixit qꝺ
hereditate nō adita debēt legata qñ heres ē ꝓhibitus a
a teſtatore expſſe ꝺtrahere falcidiā [a] ergo eodē mō ꝺbēt he
reditate nō adita quādo lex prohibet falcidia3 detrahi.
Ego tollo iſtā rationē ad oculū hoc modo ꝺ iure ātiquo
teſtator nō poterat ꝓhibere falcidiā vt.d.l.ꝙ ꝺ bōis cū
ſi.ff.ad.l.falci.ſuꝑuenit ius nouiſſimū et correxit leges an
tiquas videl3 ꝙ ſi teſtator expſſe ꝓhibuerit falcidiā ꝺtra
hi teneat talis ꝓhibitio et ſic ſumus in materia correcto
ria et exorbitāti vñ poſito ꝙ in.d.§.ſi vero expreſſi3 ꝓba
ret ꝙ legata ꝺberēt hereditate nō adita ꝓcedit qñ teſta
tor expſſe ꝓhibuit falcidia3 detrahi ſ3 dicere mō vt dicit
bar.idē eē qñ lex ꝓhibet detrahi falcidiā vt debeāt lega
ta hereditate nō adita eſſet extēdere lege3 corrigēte3 ad
caſu3 nō expſſu3 ꝙ nullo mō ē ſiendū vt voluit gl.in auc.
quas actiōes.C.de ſacroſanc.eccl.et not.in.l.ſi vero.§.de
viro.ff.ſolu.matri.cū ſi.vñ reſtringēdus eſt tex.ille ad ca
ſu3 in q̄ loqꝰ et nō vltra.l.ſi ſuus.§.ſi dixit ꝓtor.ff.de acq.
heredi.et ſic remanebimus extra illū caſu3 in diſpoſitio-
ne legū ātiquarū.Et cū bar.dicit ꝙ nō d3 eē maior ꝓui
ſio hominis facit eni ceſſare ꝓuiſionē legis.l.i.C.ꝺ pac.
cō.Itē cōcurrerūt duo ſpālia.ſ.ꝙ legata ꝺberēt hrēdita
te n̄ adita et ꝙ ꝺ eis nō detrahiꝰ falcidia et ſic illa rō bar.
nō ē vera.Nec ob.hic cū dixit bar.et ꝙ ē votū ꝙ hrēs ob
ligat ex illo voto vt heres.l.ij.§.ſi.ff.ꝺ pollicita.ſ3 inſtitu
tus nō adeūdo nō vꝫ eſſe heres ergo nō eſt obligat9 im-
plere votu3 defuncti poſito ꝙ eſſet votū.Nec ob.cū dicit
ꝙ hrēs tenet redimere teſtatorē captiuū vt in.d.auctēn.ſi
captiui.ſ3 nego ꝙ iſte ē hrēs.q2 ſi adeūdo ꝑſcribit iuri ad
eundi vt no.in.l.l3.C.de iure delibe.Itē nō adeūdo non
h3 hereditatē ergo nō obligat vt heres et iſta tene mēti.
Reſtat mō videre quid tenēdū in hoc dubitabili paſſu.
mihi vꝫ pro enucleatione hui9 queſtionis examinare iſta
videlicet ꝓmo vtrū.§.ſi vero expreſſi3 loquat hereditate
nō adita et ſic p expreſſa3 ꝓhibitiōe3 falcidie factā a teſta
tore debeāt legata hrēditate nō adita.Secūdo poſito qꝺ
.l.ſi vero expreſſi3 loquat qñ hereditas eſt adita vtrū ex-
tēdat ad ꝓhibitionē falcidie factā a lege in mā exorbitā
ti et correctoria.Tertio vtrū ex cenſura iuris ciuilis lega
ta ad pias cās relicta debeant nō adita hrēditate.Quar
to poſito ꝙ de iure ciuili nō debeant vtꝝ de benignitate
canōica ꝺbeant iudicis offō aut ꝯditiōe ex canōe.Quin-
to poſito ꝙ nullo iuꝛ expſſo ꝺbeant hrēditate n̄ adita vtꝝ

[a] Falcidia3. vide ad h̄ rap. i.l.eā quā.C.ꝺ fideicō.et in.l. nemo pōt ꝺ le. i.et in.l.i.C.de ſa.ſan.ec.et ibi doc.mode.ip3 referentes.

remediū aditiōis bonoꝝ īrtroductū fauore libertatis cō-ſuādē extēdaſ ad legata ad pias cauſas relicta. ⁊ iſta ſo-lemni animaduerſiōe pēſata remāebit pura ⁊ idubitata veritas huius deſutatiōis. Uenio ad primū ⁊ vī in.d.§.ſi vō expreſſim ꝙ probeſ ꝙ hereditas fuerit adita ⁊ ſi non fuit adita debeat adiri. nā ibi dī ſi vero expreſſiꝫ deſigna-uerit ſi velle herēdē retinere falcidiā neceſſe ē teſtatoris valere ſentētiā. Naꝫ p iſta verba fateor nō videri aditaꝫ hrditatē. Subdit poſtea tex. aut volētē eū parere teſtato-ri nō videri ſine lucro eſſe huiuſmodi hrditatē. Et qbꝰ v̄-bis vī ꝙ hereditas adita fuerit. nā facto oſtēdiſ volūtas .l. repbēdēda. C. de inſtitu. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fac. glo. i. l. de qbꝰ. ff. de. ll. ⁊. c. ij. de renūci. li. vi. Cuꝫ ergo ille tex. dicat herēdē velle pareſ teſtatori ſeqſ ꝙ hereditatē adiuit qꝛ voluntas oſtēdiſ facto. iuxta illud ⁊ facta loquūtur. nam nō adeūdo nō dī heres velle parere teſtatori. iuxta no. in .l. potuit. C. ō iure delibe. ⁊ in. l. ꝓ herede. ⁊ in. l. gerit. ff. ō acq. heredi. Et ſi opponiſ hrditas dī āte aditōeꝫ ſic pꝰ aditionē heres dī dominus. ⁊ ibi tex. loqſ ō hrditate cuꝫ dicit huiuſmodi hrditatē vñ vī ꝙ hereditas nōdū adita fuerat. Quia reſpōdeo iſtud eſt veꝝ niſi ex mēte legis alī ud appareret rōe materie ſubiecte vt ibi ē tex. Nā impa-tor ibi intēdit oſtēdere ꝙ hrditas ē lucro lꝫ heres ſi dtra hat facidiā ex quo pie agit vñ quo ad animā ⁊ q̄ ad deū lucraſ vñ lꝫ heres adimerit tñ oportuit ꝙ lex vtereſ iſtis v̄bis ꝙ illa hrditas ñ erat ſine lucro. Itē qꝛ pp v̄ba ꝑce-dētia hoc oſtendiſ liquide inquātū dicit tex. ibi volētem eū parere teſtatori. Subdit poſtea ibi tex. aut ſi voluerit eū qdē recedē ab huiuſmodi iſtitutiōe. nā ꝓuatio preſup-ponit habitū. c. ad diſſoluendū ō deſpon. impuber. l. dcē ō v̄. obli. cū ſi. Et ſi quiſpiā dixerit q̄uo pōt recedē ab hr-ditate iā adita. qꝛ qui ſemel fuit hrs nō pōt amplius de-ſinere eſſe heres vt ſuperiꝰ argumentatū eſt. Reſpōdeo iſtō eſt regulare. ſꝫ i caſu iſto eſt ſpeciale pp ꝯtumaciā eiꝰ qꝛ nō vult parere volūtati teſtātis vñ dī deſinere eſſe hrs pp cōtumaciā ſuā ex diſpoſitione legis quod fieri pōt vt aucten. hoc amplius. C. de fideicō. libe. cū ſi. Et ſi oppo-niſ tur ō eo tex. in ver. locū vero fieri ſicut dudū diximus naꝫ vult ille tex. ꝙ ſi hrs nō paret volūtati teſtātis habebit lo-cū diſpoſitio. §. ſiqs autē nō implens. ſꝫ in. d. §. ſiqs auteꝫ nō implens in v̄. ſi vero nullus tex. diſponit qñ heres nō adiuit hrditatē ergo ſeqſ ꝙ. §. ſi vero expreſſim intelligiſ ſm. §. ſiquis autē nō implens ver. ſi vero nullus ad queꝫ §. impator refert ſe in. d. §. ſi vero expreſſiꝫ. ⁊ iſta erat in-ductio q̄ faciebat Lodo. ro. in. d. auctē. ſimiliter. Quia ad hoc rñdeo ⁊ allego tex. cui nō poterit reſpōderi vide-lꝫ in. §. inordinatū in dicta auct. de here. ⁊ falci. in ver. ꝓ-pterea nāqꝫ reſpeximus ad tātas ſucceſſiōes vt nō rema-neat ſine aditione moriētis hrditas vult ibi tex. ꝙ iō ſta-tuit hrditatē defuncti deuolui ad pſonas ibi cōnumera-tas ad hoc vt ſit q talē hrditatē adeat. ex quo tex. ſeqſ re-ſpōſio vera. ad. d. v̄. nullus vero. el. ij. vbi dicit ꝙ ſi nullus hrdū aut ſubſtitutoꝝ aut legatarioꝝ aut ſeruoꝝ liberta-te donatoꝝ voluerint adire deuolueſ hrditas ad veniē-tes ab inteſtato vel ad extraneos. qꝛ ille tex. intelligiſ dūmō illi veniētes ab inteſtato vl̄ extranei adeant p dictū. §. in-ordinatū. ⁊ ſic lꝫ teſtator ꝓhibeat falcidiā dtrahi nihilo-minꝰ hrditas dꝫ adiri ad h̄ vt volūtas teſtātis mādeſ exe-cutioni. ⁊ ſic ſi bar. ⁊ eiꝰ ſequaces ꝯſideraſſent. d. §. inor-dinatū nullo mō ꝓrupiſſet i illā q̄ſtionē q̄ ꝑfecto ē falſa. Et etiā hoc ꝓbo apertius p tex. i. §. in omni in codeꝫ auc. vbi formaliter ita dicit. oibꝰ talibus pſonis ⁊ aditionis habere iura. Et ſubdit ꝙ antiqſſime leges hoc faciebāt vt cēnt hrdes illi q nō erāt ſcripti hrdes vt hꝫ inſti. ō eo cui bo. adi. cau. liber. cōſer. ⁊ in. l. uiij. §. i. ff. ō fideicom. liber. cū ſi. Cuꝫ ergo. §. ſi vero expreſſim referat ſe ad. §. ſiquis autē nō implēs ⁊ ad. §. preallega. inordinatū ⁊ ad. d. §. in omnibꝰ ⁊ ibi dicaſ ꝙ hereditas dꝫ adiri ne moriētis he-reditas remaneat ſine aditiōe eſt ibi caſus formalis ꝙ. §. ſi vero expreſſiꝫ requirit hereditatē adiri vel p herēdē in-

a ℭ heredis. alioqn ēt nullū vi eſt elegās tex. in. l. fi. de vul. ⁊ pu. bar. ⁊ doc. in. l. co-hēdi. §. fi. e. tit.

ſtitutū volētē parere volūtati defuncti vl̄ p pſonas cōnu-meratas in. d. §. ſi quis autē cū ſeq. ⁊ p ꝯñs nō ꝓbat ꝙ he-reditate nō adita debeanſ legata imo ꝓbat totū ꝯtrariū. Et faciat tex. in. d. §. ſi quis aūt i v̄. nullus vero et ꝑmo ibi licentia ꝑbeaſ adire vbi pſone qbꝰ hereditas deuoluiſ ꝓ-pter cōtumaciā heredis debēt adire ergo requiriſ omni-no hereditatis aditio. Et ſi mihi dicaſ ſi heres adiuit cō-firmatum eſt teſtm̄ p aditiōem vt. d. l. ſi nemo. ff. de teſta. tut. cuꝫ ſi. ad quid ergo reqriſ ꝙ p pſonas cōnumeratas ibi adeaſ. Reſpōdeo ꝙ poſito ꝙ heres adiuerit nihilo-minus pp ſuā cōtumaciā quare nō vult parere volūtati teſtatoris hꝫ perinde ac ſi hereditatē nō adiiſſet. Et facit qō ibi voluit Iaco. de belui. i ꝑma. op. opponit eim. de. l. eaꝫ q̄. C. ō fideicōmiſ. ⁊ de. l. ſi nemo ⁊ ō multis iuribus diſponētibꝰ legata nō deberi niſi adita hereditate. Sol-uit ꝙ ibi heres adiuit ⁊ poſtea factꝰ eſt inobediēs. Uel ſcdō ſoluit ꝙ ſemp ē aliqs heres qꝛ ſcripto excluſo ſtatiꝫ aliqs efficiſ heres allegat. §. in omnibꝰ. Uel tertio ſoluit ꝙ. d. l. eā quā ⁊. l. ſi nemo ⁊ ſimiles ſunt correcte q̄ ſolutiō ſibi nō placet. Et ſic pōdera accurate ꝯtenere qō. §. ſi ve-ro expreſſiꝫ ⁊. §. ſi qs aūt non implēs v̄. nullus vero. el. ij. diſponāt ꝙ legata debeanſ hereditate nō adita eſt corri-gere omnia iura diſponētia ꝯtrariū ꝙ nō eſt dicēdū ar. ſancimus. C. ō appel. ⁊ faciat tex. in. d. §. ſi qs aūt nō im-plēs i v̄. ſi qdē alij ſcripti ſunt heredes ex quo tex. colligit ibi Ang. ꝙ ēt adita hereditate inter heredes ēt locus eſt iuri accreſcēdi ꝙ dīc eſſe ſpeciale in caſu illo ſꝫ olim ꝯ̄ vt in. l. i. in fi. ff. de vſufruc. accreſ. Et ſic Ang. tꝫ ibi heredita-tē fuiſſe aditā p herēdē. Itē dū tex. in. §. i omnibꝰ refert ſe ad ātiqſſimas leges q̄ volebāt ꝙ eo caſu q̄ hereditas nō adireſ deberēt adiri bōa cauſa libertatū ꝯſeruādaꝝ. Itē vult eo caſu q̄ heres ſi vult adire hereditatē pp ꝓhibitōꝫ falcidie ꝙ hereditas deuolueſ ad alios q adeāt heredi-tatē vel illis adijcianſ bōa. Preterea faciat ſi diceremꝰ ꝙ ex diſpoſitiōe teſtatoris ꝓhibēdo falcidiā dbereſ lega-ta hereditate nō adita ſequereſ ꝙ valeret diſpoſitio teſtā-tis p q̄ vellet p viā idirectā leges in ſuo teſtō nō habere locū ꝙ nō eſt dicēdū. l. nemo pōt de leg. i. c. reqſiſti de te-ſta. ēt p viā obliq̄. l. ſeyus ⁊ augerius. ff. ad. l. falci. l. fraꝰ ff. ō le. cū ſi. Sꝫ lex diſpōit legata ſi dēri hrditate ſi adita d. l. ſi nemo ⁊. d. l. eā q̄ cū ſi. ergo. preterea nullū ē teſtm̄ nec momēto ſubſiſtere pōt ꝙ herēdē ñ habeat. l. ꝓxime ff. de hīs q̄ in teſta. delen. iſti. de leg. §. ſꝫ an heredis ſꝫ nō intelligitur teſtamētum habēre vires niſi poſt aditā he-reditatē. l. heres quādoqꝫ. ff. de acqui. here. ergo nō potu-it teſtator ꝓhibere aditionē hrditatis p viāꝫ indirectam ꝙ fieret ſi ꝓhibēdo expreſſe falcidiaꝫ legata deberentur hrditate nō adita. Preterea ad validitatē legatoꝝ opꝫ ꝙ ſit pſona a qua petanſ ⁊ dentur requiriſ eniꝫ ſubiectū paſſiuū vt. d. l. ſi nemo. ſꝫ ſi nō eſt hrs nō eſt pſona a qua petāſ ⁊ denſ legata. ergo nō potuit teſtator p illam ꝓhi-bitionē facere ꝙ accidens ſtaret ſine ſubiecto. l. eiꝰ qui i ꝓuincia. ff. ſi cer. pet. Preterea teſtm̄ ꝓ ſua forma ſubſtā-

a tiali requirit inſtitutionē hrdisꝰ tanq̄ caput teſtamēti. l. i. in prin. ff. de here. inſt. ergo ſequiſ ꝙ ex diſpoſitiōe teſta-toris h̄ ſolēnitas auferri nō pōt. l. teſtamēti factio. ff. eo. ne pactis ꝓuatoꝝ forma eius ledaſ. ſꝫ teſtatore ꝓhiben-te falcidiam ⁊ hrde nō adeunte ſi legata debeanſ ſeque-reſ ꝙ teſtm̄ valeret ⁊ teneret ſine forma ſubſtātiali ꝙ eſſe nō dꝫ qꝛ forma dat eſſe rei ⁊ cōſeruat rem ineſſe. l. ſꝫ ⁊ ſi quis. §. iulianus. ff. ad exhibē. c. cū dilecta de reſcrip. cum ſi. ⁊ p ꝯñs. §. ſi vero expreſſim nō ꝓcedit hereditate non

44 adita. ℭ † Et ex iſtis eliciſ cōcluſio ꝙ in diſpoſitione. §. ſi vero exp̄ſſiꝫ legata nō dbeſ hrditate ſi adita ꝙ ē ꝯ̄ bar. ⁊ eiꝰ ſequaces. tene mēti qꝛ multa noua apui circa hoc q̄

45 in euū erūt illuſtriora. ℭ † Accedo nūc ad ſm dubiū po-ſito ꝙ. §. ſi vero expreſſim procedat hrditate nō adita nō tamē conceſſo vtrum ſicut debenſ legata hrditate ſi adi-ta qñ teſtator probibet expreſſe falcidiā detrahi p hrdē eodeꝫ modo debeāſ hrditate non adita quando ipſa lex probibet

pꝛohibet falcidiā detrahi ⁊ nō teſtator. Et mihi videtur dicēdū ꝙ nō. quod ſic pꝛobo. diſpoſitio. §. ſi vero expreſſim corrigit iura antiqua diſponētia teſtatorē non poſſe ꝓhibere falcidiā. ⁊ illam correctionē limitat ⁊ tēperat videlz eo caſu q̄ teſtator expreſſe ꝓhibuit adeo ꝙ ꝯſulue runt multi ꝙ ſi tacite ꝓhibet falcidiā detrahi nō ē ſatiſfa ctū diſpoſitioni. d. §. ſi vero expꝛiſſꝫ ex quo diſpōit ꝓhiberi debere expꝛeſſe. ita dicit Ang. in. d. §. ſi vero expꝛeſſim ꝑ .l. ſi totā. ff. ad trebel. vbi hēs rogat⁹ reſtituere totā hēditatē detrahit falcidiā ⁊ tñ totaliter excludit omnē dimi nutionē. ad hoc faciat. l. cū virū. C. de fideicō. vbi rogat⁹ reſtituē quicquid ad eū puenerit pō detrahere quartam trebellianicā ⁊ tñ verbum quicquid totū cōpꝛehēdit. Et idē voluit Ang. in. d. l. cū vnam ⁊ faciat qđ voluit ipſe in. l. centurio. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in. l. ij. C. qñ ⁊ a qbus quarta pars debe. li. x. ⁊ Bal. in auct. ſꝫ cū teſtator ad. l. fal. de quo nihil dicā ad pꝛeſens. ſꝫ deo hēs iuuāte dicā in repe. c. raynal. x. e. ḡ ſequit ꝙ ſi fiet extenſio i correctorijs ad ꝓhibitionē legis cū nūc ſit expꝛo iure expꝛiſſꝫ legata ꝺ beri hēditate non adita qñ lex ꝓhibet falcidiā. facit. l. ſi ſuus. §. nō dixit pꝛior. ff. ꝺ acq. here. faciat gl. in. c. ſtatutū ꝺ pꝛebē. in. vi. que vult ꝙ lex vel ſtatutū extēdit de ꝓpꝛio ſignificato ad ipꝛopꝛiū ad hoc vt nō corrigat ius cōe. er go multo fortius reſtringet ⁊ ſi extēdet ad correctionē cōis. Et ſi quiſpiā opponat amice nō dꝫ plus operari ꝓ uiſio hominis q̄ꝫ ꝓuiſio legis imo multo minus q̄ rō fuit hat. ſuppōni doctoris ſꝫ ſi ꝓhibitio teſtatoris hoc opera tur nōne multo fortius hoc operabit ꝓuiſio iuriſlatoris qꝛ ad hoc reſpōdeo negādo iſtō aſſumptū imo potētior ē ꝓuiſio homis q̄ꝫ ꝓuiſio legis nam ꝓuiſio hois fac̄ ceſſare ꝓuiſionē legis. l. ſi. C. ꝺ pac. ꝯuēti. Et pulcre dicit Ab ān qu⁹ i. c. vt clericoꝝ ꝺ vita ⁊ ho. cleri. ꝙ ſuſpēſus ab homi ne celebrās dꝫ ꝺponi ſecus ſi ē ſuſpenſus a iure ⁊ ſic plus operat ꝓuiſio hominis q̄ꝫ ꝓuiſio legis faciat ꝙ pulchꝛe dixit Jan. in. c. ſi. de ꝑcur. ꝙ excōicatus ꝑ ſniaꝫ hominis nō tolleret ſecus ſi ē excōicatus ꝑ ſniaꝫ legis ⁊ faciat gl. ⁊ qđ ibi voluit bal. in. c. ꝙ trāſlationē ꝺ offi. lega. ꝙ lega tus nō abſoluit excōicatos a papa vel a delegato ſꝫ excōi catos a lege hēt abſoluit. Et faciat ꝙ pulchꝛe voluit bal. in. l. i. ff. q ſatiſ. cog. vbi dicit ꝙ qñ ſatiſdatio ꝓſtatā a iu re verificat i fideiuſſore vel pignore ſꝫ ꝓſtatā ab homine verificat in vera ſatiſfactiōe faciat quod pulchꝛe voluit Hoſti. i. c. cū olim ꝺ arbitri. vbi dī ꝙ ſi ex diſpoſitiōe legis iudex teneret ferre ſniam cū cōſilio alicuius nec lex aliā illā ſniā ifringit ꝙ ſnia tꝫ lꝫ ſi fuerit lata cū cōſilio illius ſecus dic̄ ſi ex diſpoſitiōe hominis qs tenet ferre ſniaꝫ cū cōſilio alterius qꝛ ē ipſo iure nulla lata ſine cōſilio illius Facit qđ pulchꝛe voluit Saly. i. l. vnica. §. exactio. C. de rei vxo. acti. vbi limitat gl. q̄ reputat ſing. i. l. ſicut ꝺ ope. libe. q̄ dic̄ ꝙ vxor tenet operari heredibus viri ſi ab eis aliat ipſe dic̄ illā ꝓcedere i diſpoſitiōe hominis facit gl. q̄ reputat ſing. in auc. de exhibe. reis i pri. ⁊ ꝙ pulchꝛe no. ibi ange. ⁊ ēt voluit gl. i. l. nō ſolū ⁊ ibi Ang. ff. de rei vē. Et qb⁹ colligit ꝙ potētior ē ꝓuiſio homis q̄ꝫ ꝓuiſio le gis ſꝫ cū nos ſum⁹ i mā correctoria exorbitāti ⁊ odioſa ⁊. d. §. ſi vero expꝛiſſꝫ loq̄t i expꝛiſſa ꝓhibitiōe hominis ḡ ſi ꝺbem⁹ extēdere ꝓhibitionem legis ad correctionem iu riū antiquoꝝ. Et iō dicebat Jaco. de bel. i. §. ſi qs aūt nō implēs i co. auc. ꝙ intelligere illuꝫ tex. hēditate nō adita erat corrigere totā iuris cēſurā diſponētē legata nō debe ri hēditate nō adita. Et ſi qſpiā oppo. de gl. q̄ reputat ſin gularis i cle. i. ꝺ elec. q̄ voluit ꝙ ſtatutū corrigēs ex idem titate legis ſcripte extēdat in correctorijs lꝫ ſit gl. i aut. minoris ⁊ i corpe vñ ſumit. C. q dat. tut. poſ. Quia reſpō deo illā gl. ꝓcedere q̄ꝛ illa extēſio fit ꝑ legem. vt ē tex. ſing. in. l. his ſolis. C. de reuo. dona. ſec⁹ ſi illa extēſio fierꝫ per hominē. iſta eſt gl. multū ſolemnis in auctē. quas actio nes. C. ꝺ ſacroſan. eccle. Itē diſpoſitio glo. d. cle. i. ꝓcedit in extenſione q̄ fit ad caſuꝫ qui pōt cōpꝛehēdi ſub expꝛiſſo ſaltē ſub lata ſignificatione vocabuli. qꝛ ita intelligit il la glo. attento eo ꝙ ibi no. Paul. Naꝫ ſub electiōe de q̄ ibi pōt compꝛehēdi ꝓuiſio in lata ſignificatiōe vocabuli ⁊ ad hoc faciat glo. in cle. auditor de reſcript. ⁊ in. c. ſi poſt q̄ꝫ. §. ſi. de electio. lib. vi. Itē illa gl. ꝓcedit qñ eſt eadē rō in vtroqꝫ quod nō ē in caſu noſtro. qꝛ potētior eſt ꝓuiſio hominis q̄ꝫ legis vt demōſtraui. Preterea aut dicimus ꝙ heres adiuit hēditatē nō obſtāte ꝙ lex ꝓhibeat falci diā detrahi ⁊ tūc queſtio noſtra nō ꝓcedit qꝛ adita hēdi tate legata debent. vt. d. l. ſi nemo cū ſimi. Aut dicim⁹ ꝙ heres nō adiuit ꝓꝑ ceſſationē falcidie ⁊ tūc dicunt ꝙ hē ditas deuoluitur ſꝫ ordinē datū in dicta autē. hoc ampli us ⁊ in. d. §. ſi qs aūt nō implens. ⁊ tūc ēt fruſtra querit ſi debeāt legata hereditate nō adita qꝛ adiri dꝫ ꝑ eos ad quos ꝺuoluit vt ꝓbat i. d. §. iordinatū i auc. ꝺ hē. ⁊ falci.

De teſtamentis. Rubrica.

Impulſus cre bro rumore eius ꝙ ꝓclariſſimo diui naꝝ liraꝝ interpꝛeti Hierony. ſuper Malachiā tertio. c. belliſſime venit in ore hoꝛtat inuitat monꝫ ⁊ allicit ma gnos virtute excellentes doctrina vi ros i horreū dñi cibos afferre h̄ ē ſcripture alimēta in ec cl'ia populo miniſtrare refert ſum⁹ i iuꝛ vir Gratia. c. re uertimini. xvi. q. i. ⁊ i ꝓlogo libri Regū ꝓuocat vnūquē ꝙ in tabernaculo dei offeret ꝙ pt. ē aūt dei tabernaculū hodie i eccl'ia militante vt ſcripſit Joan. in apocalipſim xxi. c. Audiui inquit vocē magnā ꝺ throno dicētē. ecce ta bernaculū dei cū hominib⁹ ⁊ habitabit cū eis. q̄re tēuis homo ⁊ minime doctus ⁊ vt anſer iter olores in tāto ſa pientiſſimoꝝ patrū couētu teſtāriā cōcertationē in taber naculo dñi afferre q̄ pacto factur⁹ ſim ſi video. Nō. n. iſta decēt humeros geſtamia meos. Sꝫ gloſo Hiero. vocāti nō mō ꝑ virib⁹ verū ēt ſupꝛa vires audiēdū eſt ⁊ qꝛ oīa recte gerūt ſi ſiat pꝛicipiū dcēs ⁊ amabile deo i auc. q̄uo dꝫ epōs in pꝛicipio. Spirit⁹ ſancti ex corde inuocato pꝛi dio ꝑiſſimo ſaluatore dño nr̄o ihesu xp̄o medio ꝺ cuius plenitudine ſm apoſtolū oēs accepimus ꝓ ſuo in genus humanū amore veritatē iuriū ponat in ore meo cū om niū venia inſtitutam rubricā de teſtis ꝓſequar ⁊ vtriuſqꝫ a iuris cēſure pōtificie ⁊ romāe felici duplomate vtar ī iu ris. n. canonū ſanctitat iuris ciuil ſubtilitate ꝺcorat ⁊ iuri ciuilis maieſtat canonū auctē firmat. Ita ꝓclare ſcripſit Bal. ſupꝛa in ꝓhemio Gregoriano. ⁊ in. c. cū cauſaꝫ de ꝓbatio. dicit ſe trahē ſciaꝫ noſtrā ad intellectū naturalē ſicut eni ex philoſophia ⁊ medicina fit pfect⁹ medic⁹ ita ⁊ ſciens ius ciuile ⁊ canonicū efficit pfectus legiſta. ⁊ ni ſi ſciat canones nō guſtat hāc dulcedinē. nec. pōt legū ⁊ iudicioꝝ pfecte cognoſcere ſm bal. ibi. Scio tñ hoc fore duriſſimū dictū multis impitis cū ſtomacho obtectātib⁹ has diuinas noſtros canōicas ſanctiōes. Et dic̄ hic reue b rēdus pr̄ do. Ab. ꝯſiculus meus † ꝙ iſta facultas teſtan a di fuit oīb⁹ quaſi gratioſe ꝯceſſa ᵃ. qꝛ teſtator diſponit in id tēpus quo nō eſt futurus dñs. qꝛ teſtm̄ morte ꝯfirmat vt inquit apoſtolus. ⁊ ꝓbat. in. c. cū marthe de celebra. miſ. ſꝫ poſt mortē qs deſinit eſſe dñs. iō lꝫ diſpoſitio fiat tē pore habili tñ effectus cōfert in tp̄s ihabile qđ de mero iure fieri nō deberet. ⁊ ad hoc allegat elegātē gl. in. l. illa iſtitutio. ff. ꝺ hered. inſti. ⁊ in ſimili allegat glo. ſingularē xviij. q. i. §. ex his oībus q̄ voluit ꝙ papa nō pōt eligere ſi bi ſucceſſorē. qꝛ ꝯfert in tēpus quo nō eſt futurus papa ⁊ ita reſidꝫ tātus doctor. ⁊ ꝑ dicto ſuo faciat optim⁹ tex. in. l. cū q. §. ſi. ff. de iuriſdi. om. iudic. in v̄bo eo die quo ꝓ nati futuri ſint. ⁊ cū reuerētia glo. in. d. l. illa inſtitutio ⁊ cū pace domini Abbatis nō dicunt verum. ⁊ capio me diū incōuincibile. aut loqmur tempore quo hēditas ē ia cens ⁊ tunc falſuꝫ eſt dicere ꝙ defunctus nō ſit dominus hēditas eni iacēs repꝛēſētat ꝑſonaꝫ ꝺfuncti. l. cū hēditas. C.

a ¶ Conceſſa: vide ad h̄ ſpe. in tit. de teſt. §. q̄. ⁊ de iſtr. edi. §. cōpē. hoſe. ⁊ ꝑ. pōt aūt teſta ri. ⁊ vid. nouiſſimos ſcribē. h̄ ⁊. l. i. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊ in auc. de here. ⁊ fal. colla. i.

depoſiti.l.hereditas.ff.ð acq.re.domi.cū ſi. ⁊ ſic teſtator
diſponit in id tēpus q̄ res ſunt ſue ex iuris diſpoſitione. ⁊
ſic talis diſpoſitio valet ð mero iure ⁊ p ꝯñs falſuꝫ eſt di/
cere ꝙ de gratia. ⁊ iſtud formaliter voluit Bal. ⁊ Ang.
i.d.l.illa inſtitutio. Aut loquimur in quātū hēs adiuit here
ditatē ⁊ tūc certū eſt ꝙ heres repſentat pſonā defuncti ⁊
eſt idē cū ipo defuncto vt i aucten.ð iureiurā.a moriēte p̄
ſtito in prin.in ṽbo vnaꝫ eſſe hēdis pſonā. ⁊ in ṽbo circa
ꝓprios reluctari ſmones ⁊ ibi dič gl.legē fingere vnaꝫ
eſſe pſonā hēdis ⁊ teſtatoris ⁊ Ange.in.l.poſtulante.ff.
ad trebelli.dicit fuiſſe determinatū de facto pūſi. Stātū
tū diſponebat debitorē capi poſſe ꝙ habuit locū in here
de debitoris. ⁊ idem voluit in.l.iij.C.de pignori. ⁊ facit
ꝙ ipſe voluit in.l.ii.C.ſi vnus ex heredib9 creditoris. ⁊
ſaly.in.l.fi.§.in cōputatōe.C.ð iure delib.licet alit volue
rit bal.in.l.i.C.de execut.rei iudi.ergo ſeqꝭ ꝙ ipſe defun
ctus dr̄ eſſe dñs ex legis diſpoſitiōe. Scd̄o moueor ex gl.
ſingulari ⁊ mirabili ſm Ray.de forliuio in.l.is ꝯſequē
ter.§.ſꝫ cū emolumētū.ff.famil.hercīſ.que dicit ꝙ inter te
ſtatorē ⁊ heredē oriꝭ q̄ſi cōtractus. ⁊ ſic vī ꝙ diſpoſitio te
ſtatoris aſſumat effectū in vita lꝫ nō habeat executioneꝫ
niſi morte ſecuta. ⁊ ſic nō eſt verū dicere ꝙ diſpoſitio refe
raꝭ ad tempus quo nō ē futurus dñs.q2 imo ſatis ē futu
rus dominus ex quo hēs eſt q̄ſi obligatus i vita ipſi teſta
tori adimplere diſpoſita p eū ſecuta morte dfuncti ⁊ adi
tione heredis. Et ſi quiſpiam ſubtiliter dicat ꝙ illa ob-
ligatio contrahitur inter heredem ⁊ defunctuꝫ per adi/
tionem. ⁊ ita Bal.in loco extraneo intellexit illam glo.
videlꝫ in rubrica.C.res inter alios acta.q2 reſpōdeo non
eſſe veꝝ.q2 tūc tēpis nō eſt dare ſubiectū ſuſceptiuū illi9
obligationis.q2 iā teſtator defunctus eſt ⁊ act9 actiuoꝝ
ſunt in patiēte bñ diſpoſito vt voluit Ariſtotiles philoſo
phoꝝ facile princeps in ſcd̄o de aīa. ⁊ faciat ſing.dictum
Inn.in.c.fi.de ſucceſ.ab inteſta.refert do.Anto.l.fi.ð cō
feſ.vbi dič ſi mitto tibi lraꝫ in q̄ ꝯſtituo me tibi dbitorē ⁊
me mortuo pſentaꝭ tibi lra ꝙ nō ꝯhiꝭ obligatio.q2 nō ē
dare ſubiectū habile i illa obligatōe paſſiuū.ita dicēdū i
ꝓpoſito.ergo p aditionē nō ꝯhiꝭ illa obligatio inter dfun/
ctū ⁊ heredē. Tertio faciat ex diſpoſitiōe iuris cōmunis
ē vt attēdamus principiū act9 ⁊ nō finē qñ finis ē inhabi-
lis.l.iij.§.i.ff.ð mino.c.p tuas ð donatio.§.fi.ff.ð mortuo
inferēdo.gl.in.l.minorib9.C.ð his qb9 vt indignis ⁊ in
.l.i.C.in qb9 cauſis reſtitutio i integrū nō eſt neceſſaria.
cuꝫ ergo principiū ſit habile q2 teſtaꝭ eo tēpore quo ē dñs
ergo ſequiꝭ ꝙ poſito ꝙ poſt mortē deſinat eſſe dominus
attēdeꝭ illud principiū ⁊ per ꝯñs nō erit ð gratia. Quar
to poteſtas teſtādi eſt introducta de iure gētiū vt firmat
Bar.in.l.interdū.ff.de cōdi.indebi.lꝫ enim teſtamentuꝫ
cū adiectione ſolēnitatis fit ð iure ciuili vt.i.l.iij.ff.e.tamē
de ſe ſimpliciter eſt ð iure gentiū.nā eoipſo ꝙ gētes eſſe
ceperūt diſponebāt de bonis ſuis vt in veteri teſtamento
legiꝭ ð antiquis patribus. ⁊ iō tex.ſolēnis in.l.lege obue
nire.ff.ð ṽ.ſign.dicit lege.xij.tabulaꝝ teſtamētarie hēdi/
tates ꝯfirmaꝭ.ergo ſequiꝭ ꝙ añ teſtamētarie hēditates
erāt. ⁊ ſic pbat aperte ꝙ hēditas erat de iur̄ gētiū ⁊ ſic ſi
erant bona vacantia. ⁊ iō glo.in.l.i.in prin.ff.ad.l.falci.
exponit illū tex.in ṽ.data.i.ꝯfirmata. ⁊ ita intelligaꝭ tex.
in.l.verbis.ff.de verbo.ſigni.lꝫ glo.que reputaꝭ ſingula-
ris in.l.i.ff.ð acq.re.domi.dicat ꝙ acqſitio ex teſtamēto
eſt de iure ciuili.ſimilē glo.habes in.l.ex hoc iure.ff.de iu
ſti. ⁊ iu.niſi alibi reperiunꝭ. ⁊ ſi allegareꝭ glo.i.§.poſtea
vero in ṽbo acceſſit inſti.eo.inquātū tex.ibi voluit ꝙ ter
tiū gēus teſtamentoꝝ fuit introductū. ⁊ gl.ſuppleꝭ.i.de
iure ciuili.vñ nō loqꝭ de acqſitione ex teſtō ergo ſeqꝭ
ꝙ ſi ex diſpoſitione iuris gentiū introducta eſt ptās teſtā/
di ergo iura ciuilia nō ꝯceſſerunt hoc gratioſe. Quinto
faciat doctores tenēt ꝙ nō habens bōa teſtatur vt diſpu
tauit Ang.in ſua q̄ſtione in refulgēti palacio. ⁊ iſtud ē
ſpāle ⁊ gratioſum ꝙ qs teſteꭍ eo tēpore quo nō ē dñs ⁊
ꝙ illā diſpoſitionē deducat ad tēpus q̄ nō eſt dñs cōcur/
rūt duo ſpālia ad idē ⁊ ex eodē fonte ꝙ ē a iure ꝓhibitū
.l.i.C.de dot.pmiſ.ergo ſeqꝭ ꝙ nō fuit ꝯceſſuꝫ ð gratia.
Eſt tñ dubitatio nō mediocris ſi nō habēs bona teſtari
poſſit de q̄ p glo.in.l.i.C.q teſta.fa.poſ. ⁊ plene p Ang.i
dicta ſua diſputatione. ⁊ melius loquutus eſt in quodaꝫ
ſuo elegāti ꝯſilio de quo dicam i repetitōe iſtius rubrice
q̄ꝫ nouiſſime repetēdā aſſumā. Et obmiſſis alijs cōtinua
tionib9 cōtinuaꭍ rubrica illa ſic i ꝓximo titulo dictū fuit
de peculio clericoꝝ habēt eni peculiū aduēticiū. ⁊ q2 du/
bitari poterat an ð illo peculio poſſent teſtari ⁊ vltias vo
lūtates cōdere.iō iuriſlator pñtem annectit rubricaꝫ ⁊ ē
ꝯtinuatio vera.q2 fit ad ꝓxima.l.cū delationis.§.aſinā
in ṽbo p̄mis qbuſqꝫ optima copulata ꝓcedunt.ff.ð fun.
inſtr.l.ij.ff.de ſtatu ho. ⁊ ð mā hī.xij.q.v.p totū ⁊.ij.q.iij.
c.ij.xiij.q.ij.c.vltia volūtas.xvi.q.i.c.admonē. Sꝫ cōtra
ſituationē rubrice opponiꭍ a dignioribus p̄mo ē ſumēda
ſpeculatio.c.ſi animus ⁊.c.i.de maio. ⁊ obedi.l.i.ff.ð al/
bo ſcriben.lꝫ teſtm̄ dr̄ dignius q̄ꝫ actus inter viuos ex eo
q2 eſt actus ſolēnior fauorabilior ⁊ fortior.c.cū marthe
de celebra.miſ.c.fi.de re iudi.c.i.J.e.ergo debuit aſſumi p̄
us iſta rubrica q̄ꝫ actus inter viuos. Solutio ꝙ ita placu-
it cōditori canonis.c.ij.de reſcriptis. Uel reſpōde meli9
ꝙ actus inter viuos eſt dignior teſtō prioritate q2 primo
homines ceperūt ꝯtrahere q̄ꝫ teſtari vita eni p̄cedit mor
tē facit qð hr̄ in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti. ⁊ iu. ⁊ iō nimirū
ſi actus inter viuos precedat. ¶ Opp.ēt de ſuper fluita
te dum dixit de teſtamētis ⁊ vltimis volūtatibus ſufficie
bat eni dicere de teſtis q2 vltima volūtas venit appella/
tione teſtamēti. Io.an.ſoluit ꝙ ad noſtrā inſtructionem
papa hoc fecit. Sꝫ iſtud nō eſt bñ dictū q2 lꝫ appellatiōe
teſtamēti veniat ēt vltima volūtas vt eſt codicillus ⁊ ſi/
miles nihilominus ñ venit ex larga ſignificatiōe ⁊ ipro-
pria hoc dixit glo.in.l.ij.C.cōis delega. ⁊ l.c.q̄ꝫq̄ꝫ ð vſur.
in.vi. ⁊ inſtitu.eo.in prin. ⁊ iō teſtm̄ ꝓprie ſumptū nō cō/
phēdit codicillū ⁊ donationeꝫ cauſa mortis ⁊ iō merito
expreſſit de vltimis volūtatib9. Et q2 ois ð teſtō queſtio
dꝫ a diffinitione pncipꝭ iō tractaturus ð teſtis pus noſcē
oportet qd ſit teſtm̄ p diffinitionē eni cognoſciꝭ ſubſtātia
rei diffinite q2 per eā oſtendiꝭ ꝙ quid eſt ſm Ariſtotileꝫ
a 3 probatur i.l.i.ff.de inſti. ⁊ iur.ideo diffiniꭍ ſic † teſtm̄9 eſt
noſtre voluntatis iuſta ſentētia de eo qð qs poſt mortē
ſuā fieri velit.l.i.ff.eo.cōtinet eī tria iſta diffinitio.i.ipſuꝫ
diffinitū dum dicit teſtm̄ genus ſub quo illa ſpecies cōti-
neꭍ.ſ.ſentētia cōtinet ēt differētias dum dicit voluntatis
nr̄e.ſnīa enim poniꭍ vt genus q2 idē eſt qð deliberata di/
ſpoſitio ſm gl.i.d.l.i.ff.eo. ⁊ nedū ſnīa p̄dicaꭍ de teſtō ſꝫ
ēt de ſentētia legis.l.ex ſententia.ff.de teſta.tute.inſtit.de
iure naturali.§.reſponſuꝫ ⁊ ð ſnīa iudicis vt p totū.C.de
ſentē. ⁊ ð ſnīa cōtrahentiū.l.impuberib9.§.preterea.ff.ð
ſuſpectis tuto. ⁊ de ſnīa teſtatoria que hꝫ vim ſentētie le/
gis vt in.§.diſponat in auct.de nuptijs ⁊ hoc mō dicim9
diffinitionē teſti cōtinere genus cōtinet ēt differētias dū
dicit volūtatis ad differētiā ſnīe iudicis q̄ nō cōtinet vo/
lūtatē ſꝫ iudiciū iuris declarat eni id qð eſt iuris.nō aūt
id ꝙ mere vult facit.l.i.ff.ad turpil.qð eſt ꝯ practicā mo
dernā aſſeſſoꝝ faciētiū citari partes ad audiēdū volūta
tē ſuā quare nō eſt bñ factū ⁊ ideo dixit glo.ſing.in.c.in
dicet.iij.q.vii.ꝙ iudex ðbet iudicare ſꝫ ſuā opinionē ⁊ ñ
ſꝫ ſuā volūtatē ⁊ ad hoc allego iura optime appellātis
ſentētias iudicū opiniones coꝝ.l.quoniā nulli ⁊.l.a pro
cōſulibus ⁊.l.eos.§.ſuper his.C.de appella. ⁊ in.d.§.re
ſponſa ⁊ in.l.magis.§.ſi prior in ṽ.mea fert opinio.ff.de
reb9 coꝝ ⁊ ēt poniꭍ ad differētiā diſpoſitōis nō volitiue
vt ē diſpoſitio enūciatiua.c.fi.ð ſucceſſiōi.ab inteſta.l.ex
hac ſcriptura.ff.de dona.ponit verbū noſtre ideſt noſtrū
q2 ciues romani ſumus nā ſerui ⁊ ſubditi alteri9 teſtari ñ
poſſunt.l.iiij ⁊.l.qui in poteſtate.ff.e.nā teſti factio eſt ð iu
re ciuili eo mō quo ſuperius dixi. Nec ob.ꝙ vſus teſtādi
vigꝫ apð illos q nō viuūt legib9 romanis ⁊ ſic vī eē ð iu
re gētiū q2 nō viget eodē mō vt fiaꭍ illa ſolemnia q̄ ap
ponuntur

a ¶ Teſtm̄. vide pau. de caſ. ⁊ fran. are. l.i. ff. de teſt. vbi de iſta diffinitione multa vltra Bar. colligeo.

porrauatur a iure ciuili ⁊ ſucceſſio ex teſtō nō habet illos effect⁹ quos hȝ penes illos q viuūt legibus romanis vt hēs repñtet pſonam defuncti ⁊ vt p ſolam aditionē verbalē acqrat̄ dñium omniū rex. qz hoc eſt inuentū de iure ciuili lȝ apud illos ꝯſeruetur ius gentiū tantū neceſſaria erit apphenſio poſſeſſiōis. l. i. ff. de acqui. poſ. iuxta id qḋ cūq ꝫ calcaueris pes tuum erit. Et in quārū dixi ḋ ſnia facit illud virgilianū. q̄ te genitor ſnia vertit. Apponit̄ verbum iuſte qḋ exponit glo. in. d. l. i. ideſt ſolēnis ꝙ eſt memoratu dignuȝ. qz referēdo gl. ad tex. pbat̄ ꝙ ſiqs corāȝ iudice appellatōis dicit ſniaȝ iniuſtā ⁊ poſtea ꝓbat ſniaȝ latam ꝯ̄ ordineȝ iuris ꝙ obtinebit. qz ſnia nō ſolēnis dr̄ iniuſta. ita dixit verus iuris interpres Paul. de caſt. i. d. l. i. ego ꝓ hoc dicto allego tex. in. c. cum olim abbas de officio deleg. vbi dicitur vbi ſententia nulla minus iuſta ita colligit ibi Bal. vide q̄ ibi dixi ⁊. c. i. de cler. excō. miniſ. in ver. iuſte ibi vr̄ ꝙ ḋnotet ordinē iuris. Alio mō dr̄ iuſta ideſt legitime quaſi a iur̄ approbata. qz ſiqs iſtitueret incapacē vel diſponeret ali qḋ turpe nō eſſet teſtm̄. l. qdam in ſuo. ff. de condi. inſtitutionuȝ. Alio mō dicit̄ iuſta ideſt pfecta ſm bar. in. d. l. i. allegat ſimile ꝙ dicimus de etate iuſta ideſt pfecta. l. cum filio ad fi. de leg. iij. ⁊ ibi reputat illam. l. ſingularē. ſed Ang. in. d. l. i. allegat aliam in. l. qḋ ſuius. ff. de ꝯdi. ob cau. Et ſubdit ibi Bar. ꝙ diffinitio iuriſcōſulti fuit pfecta ex quo dixit iuſta ergo nō fuit opus addere cū iſtitutiōe hēdis vt voluit gl. d. l. i. ⁊ ita reſidet Bar. ibi. Tu vero pondera qḋ ego miror de tāto patre ꝙ nō viderit textū in terminis in autētico de teſtis imperfectis in. §. ⁊ ſi qdē in ver. pfectā ſniaȝ. vbi impator appellat teſtm̄ ſolemne ſniam pfectam. qd ergo oportuit ire mēdicādo ſup hoc pūcto nō fuit ꝯgruum tāto viro. Secūdo allego tex. formalē i. l. i. ff. ḋ iniuſto teſtamē. iuncta rubrica. dr̄ eni ibi iniuſtū teſtm̄ dicit̄ vbi ſolēnia iuris defuerunt. ergo a ꝯtrario iuſtū dicit̄ teſtm̄ i quo iuris ſolemnia interfuerunt. ſȝ inter ſolēnia iuris ē vt inſtituatur hēs. qz inſtitutio ē caput teſtamēti. l. ꝑrime. ff. de his que in teſt. dele. ergo ſeqtur ꝙ eo ipſo ꝙ lex dixit ꝙ erat iuſta ſnia cōphēdit omnē ſolēnitatē iuris. Tertio allego glo. q̄ ego ſolus ad ḋ iduco i auc. de hered. ⁊ falci. §. ex hēdatos in ḃbo iuſte. que dicit ꝙ ḃbū iuſte referr̄ ad iuſticiam legis ⁊ hominis ⁊ ſic iportat ordinē iuris ⁊ iuſticiā ex ꝑte ſubiecti. ⁊ p illā glo. dicit ibi Ang. Superior cōmittit mihi cauſaȝ vt audiā ⁊ iuſticiā faciā ꝙ videt̄ mādat̄ duo vt ordinē iuris ſeruē ⁊ iuſticiā ex parte cauſe adminiſtrē ergo ſeqr̄ ꝙ cū dicta. l. i. dicat iuſta ſnia importat ſolēnitatē iuris ⁊ iuſticiam ex parte ſubiecti. ⁊ p ꝯñs importat oīmodā perfectionē teſtamēti. Quarto allego tex. cū ſua gl. i. l. ij. ff. de iniuſto teſta. vbi dr̄ primū teſtm̄ tollit̄ ſi poſterius recte pfectū ē. ff. de iniuſto teſta. ⁊ gl. ibi declarat qñ dicat̄ teſtm̄ pfectū. ⁊ dicit ꝙ ex eo qs poteſt eſſe heres ⁊ allegat. d. l. i. ſȝ illa. l. i. loquit̄ ḋ teſtō iuſto. ergo ſeqtur ꝙ idē ē dicere iuſtū teſtm̄ ⁊ pfectū. Quīto allego dictum bar. lȝ omnes moderni q tempe ſuo claruerunt attribuāt Bar. ſalua eoꝝ reuerētia nō fuit Bar. nec inuētio ſua. ſȝ fuit dictū illius luminaris Hoſti. in ſumma eo. tit. in pri. vbi dicit teſtm̄ ē iuſta ſentētia voluntatis noſtre de eo qḋ poſt mortē noſtrā heredē inſtituēdo fieri volumus. ⁊ ſubdit ſe nō dicere iuſta ideſt ſolemnis vt quidā dicunt ſȝ iuſta prout ad litterā ſonat. nā ſi iuſta ē ſentētia ꝓ lege ſuadā ē in auct. de nup. §. diſponat. ⁊ ſic voluit ꝙ eo ipſo qḋ iuriſcōſultus dixit ꝙ teſtamentum ē iuſta ſnia importat omnē pfectioneȝ teſtamentariā. ⁊ ſic nō fuit auſus dicere iuſta ideſt ſolemnis. vt dixit gl. i. d. l. i. ⁊ ſic doctrina bar. fuit inuētio Hoſti. lȝ nēo hoc apuerit vſq ꝫ ad iſtos dies. Et pōdera qz Bar. nō bñ pōderauit glo. d. l. i. que non dixit ꝙ iuriſcōſultus fuerat diminutus vt ſenſit Bar. ſed ſolū dixit vt euitet̄ ꝯ̄ria ſubaudiēdū erat cū hēdis inſtitutiōe. ſi autē dixit hoc eſſe neceſſariū vt intellexit pr̄ noſter bar. Et ex iſtis apparet ꝙ iuriſcōſultus nō fuit in aliquo diminutus. ⁊ licet Hoſti. videat̄ reprehēdere glo. in ꝯ̄tū expoſuit iuſta. i. ſolemnis. dices ꝙ dictū glo. ē veꝝ p iura ꝓallegata lȝ nō fuerit neceſſariuȝ ꝙ gl. ita expōeret. ⁊ de hoc forte Hoſtiē. vī reprehēdere gl. Et adde ꝙ gloſ. in c. ij. l. eo. dicit teſtm̄ ē teſtatio mentis qua diſponit̄ quid ḋ reb⁹ ſuis teſtator fieri velit poſt ſuū deceſſuȝ. ſȝ reuera iſta ē quedā deſcriptio ⁊ videt̄ etiā cōpetere codicillo iō reliquemus eā cū ſua deſcriptiōe. Sed Gratianus. xiij. q. ij. §. ſed aliud dicit teſtm̄ appellat̄ qz i eo qſq ꝫ libere teſtatur quid poſt ſuū deceſſum de ꝓpriis rebus fieri velit. ⁊ etiā iſta diffinitio peccat eodē morbo quo peccauit diffinitio gl. Sȝ dictū eius reputo mirabile ad vnū duȝ dicit ꝙ libere teſtat̄. qz iudicio meo ſentit ꝙ teſtm̄ metu factū eſt ipo iure nullū. qz ſi reqrit libertateȝ. ergo ſeqt̄ ꝙ eo deficiēte nō erit teſtm̄. ⁊ hoc voluit gl. in. d. l. i. ff. eo. i quātū expōit iuſta. i. legitima alias nō tenet. alleg. l. i. C. ſiqs aliquē teſtari ꝓhibuerit. ⁊ ibi do. meus Jo. de imo. ſeqt̄ illā gl. allegādo. l. i. C. ḋ ſacroſan. eccle. vbi libera dȝ eſſe volūtas teſtādi ergo coactio ānullat teſtm̄ ipſo iure ſicut annullat matrimoniū. qz in eo debet eſſe plena libertas c. cuȝ locū. ⁊. c. veniēs de ſponſa. ⁊ qḋ no. in. c. abbas qḋ met. cā ⁊ in. l. mulier. §. ſi dos. ff. e. ti. refert aliquos in. d. l. i. ſiquis aliquē velle ꝙ teneat teſtm̄ ⁊ fiſcus auferat tāq̄ ab indigno. ⁊ dic̄ ꝙ iura allegata p eos loquūt̄ in caſu diuerſo nec illos doctores nominat nec eoꝝ iura ſpecificat. ⁊ dicit ſe reputare illam glo. ſingularē circa intellectū. d. l. i. ⁊ allegat aliam gl. in. l. i. §. ſi. ff. de auc. ⁊ ꝓ illis dicit eſſe optimū tex. in. l. q teſtō. §. ſi. eo. ti. ff. eo. ſȝ do. me⁹ Jo. de. ana. in quadā ſua apoſtilla in. d. l. i. ff. eo. ſeqt̄ hoc ⁊ mouet̄. qz in metu ineſt dolus. l. ſi cū exceptiōe. §. eū qui ff. ꝙ me. cau. ſȝ ſimplex dolus dat cām ꝯtcui hōe fidei ⁊ annullat ipuȝ ipſo iure. l. elegāter in prin. ff. de dolo ergo annullabit teſtm̄ qḋ habet inſtar bone fidei. l. in minorū. C. in quib. cau. in integ. reſti. nō ē neceſ. Mouet̄ etiā qz inſtitutio facta metu pene pecuniarie ē nulla ipo iure. l. ille aūt. ff. ḋ her. inſti. ergo multo fortius ſi fiat metu mortis aut cruciatus corporis. arg. l. in fuoꝝ. ff. de pe. ⁊ ꝙ ḋ tali metu loquat̄ allegat tex. in. l. interpoſitas. C. ḋ trāſacti. Tu de hoc vide notabile dictū Inno. in. d. c. cū locuȝ vbi dicit ꝙ metus ꝓprie adeqatur morti vel cruciatui corporis. Sȝ tu ad hoc allega ꝯ̄ eū. l. qui in aliena. §. ſi. i ḃbo metu verboꝝ vbi vr̄ ſufficere metus verboꝝ allegat ēt. d. l. qui teſtō. §. ſi. ⁊ per iſtas rōes dicit feciſſe ꝙ quidā animoſe ſuſtinuit iſtā partem in publica repetitiōe. Ego miror vero ꝙ nō viderint Gratianuȝ hoc tenētē in. d. §. ſȝ aliud ⁊ ēt miror ꝙ nō viderint glo. in terminis tenētē ꝯ̄riū in. l. ii. C. ſi quis aliquē teſtari ꝓhibuerit. Et ſi bene pōderet̄ gl. in. l. i. hoc nō dicit aperte ſȝ glo. q̄ reputo ſingularē in hoc in. d. l. i. ad fi. ḋ auctorit. tuto. bñ hoc tenet aperto ore ⁊ eſt glo. melior de corpore iuris ſm Nico. ḋ neapoli ibi ⁊ bene faciat elegans dictū bal. in. l. decernimus ad fi. C. de ſacroſan. eccl. vbi dicit ꝙ teſtm̄ tyrāni eſt ipſo iure nullū ⁊ mouet̄ qz teſtm̄ eſt ḋ iure ciuili tyrānus ē reus ꝑduellionis. l. cū filius. §. fi. de leg. ij. ꝙ qualiter ꝓcedat dicet̄ in repetitiōe huius rubrice. Et cōtra iſtos patres ⁊ glo. ſuā dico fore tex. apertuȝ in. l. i. in ḃ. denegandis actiones. ff. ſi qs aliquē teſtari ꝓhibuerit vbi ſi aliqs

a fecit quē teſtari p metū denegat̄ ſibi actio ex illo teſtō [a] q̄ ſeqt̄ ꝙ oriꝫ actio ⁊ ſic teſtm̄ nō eſt nullū ipſo iure qnimo dico ꝙ poterit agere lȝ p exceptioneȝ poſſit repelli. l. i. §. ſublata. ff. ad trebel. nec. l. q teſtō. §. ſi. loquit̄ ḋ metu teſtatoris vt ē caſus nr̄ ſȝ loquit̄ in teſtibus coactis nec. l. i. C. de ſacroſan. eccl. loquit̄ de volūtate teſtatoris ſȝ loquit̄ ḋ ſtilo. i. de diſpoſitione in ſcriptis vt dicit ibi glo. ⁊ ſic non loquit̄ de volūtate ſȝ loquit̄ de ordinatione quā hȝ quis teſtādo i fauorē eccleſie. ⁊ ideo doctores ibi dubitāt vtꝝ per illa ḃba liber ſit ſeruus ſit ſublata ſolēnitas iuris ciuilis nec etiā. l. q in aliena. §. ſi. allegata p gl. i. d. l. i. de auc. tuto. ꝓbat dictū eius. qz nō loqt̄ de metu illato alicui ad teſtādūȝ. Et inquantū Jo. de imo. allegat aliqua iura de matrimonio deꝫ dote illa iura ſunt aliena a caſu noſtro.

[a] Teſtō. imo teſtm̄ ē ipſo iure nulluȝ vt tȝ Bart. cep. i ru. de teſta. Jo. de anna. in. l. i. ff. ſi qs nul. te. ꝓhi. ⁊ nouiſſimi ſcribentes ḃ.

Nihilominus tene gl.d.l.i.ꝛ moueor iſto motiuo ad h
nouo ꝙ vbicūqȝ in aliquo actu reqrūtur duo copulatiue
ad ſubſtātiā ei⁹ reqrit̄ ꝯcurſus vtriuſqȝ ꝑ no.in.l.ſi h̄ſdi
plures.ff.ō cōdi.inſti.ꝛ magis in idiuiduo allego tex.ſin
gularē ꝛ meliorē.de iure in.c.vbi piculū.§.ceterū ō elec.
li.vi.vbi in electōne ſienda reqrit̄ volūtas ꝛ libertas ꝛ ſi
interuenit volūtas ꝛ nō libertas actus nō tenet.iſta ē gl.
ſingu.in.c.notificaſti.xxxiij.q.v.ſȝ teſtō reqrit̄ volūtas ꝛ
libertas ꝙ teſtm̄ ē ipſo iure nullū.metus eni paſſio ē vo
lūtatis ꝯtra naturaȝ.qꝛ homo ē animal naturaliter libe
rum.ita dixit Bal.in rubrica.Q.qḋ metus cā.ꝛ Cicero i
libro ō qōnib⁹ tuſculanis dicit ꝙ metus facit quendā re
ceſſuȝ animi ꝛ fugaȝ.ꝛ iſtud etiā allegat ibi bal.qui etiā
introducit Albertū magnū li.xv.ō ꝓprietatib⁹ rex dicē
teȝ ꝙ libera gens ē cui libera mens ꝛ libera ligua adeſt
ꝛ ibi ēt dixit Bal.ꝙ vbi de ſuba actus dȝ eſſe voluntas
qualificata puta libera ſi non adeſt illa q̄litas libertatis
actus ē nullus ipſo iure allegat dictū.c.cū locū.ſed caſuȝ
habemus apertū ꝙ in teſtō requirit̄ voluntas ꝛ libertas
i.d.l.i.C.ſiqs aliquē teſtari ꝓhibuerit in v̄.nō ſua ſpōte.
Et ſic habes nunc ꝯcluſionē veracem obmiſſis ambagi
bus aliorꝫ.ꝛ ꝑ illā.l.interpꝛetatur nunc.d.l.i.vū dixit actio
nes denegari qꝛ ſuppleſ ex eo qꝛ nate nō ſunt ex teſtō nul
lo ꝛ nō imerito gl.accurſii in.d.l.i.ff.eo.allegenit illaȝ l.
Et inquātū dixit de eo ꝙ poſt mortē amariſſime dubita
ui illud v̄bū ō eo intelligat̄ ideſt de ſuis ꝓprijs rebus ꝛ
Gratianus in.d.§.ſȝ aliud dicit de ſuis ꝓprijs reb⁹ ꝛ gl.
in.c.ij.l.eo.idē dicit ꝛ ſic videnſ ſentire ꝙ intelligatur de
ſuis rebus reperi do.Bal.in.l.ſeniū.C.q teſta.fa.po.vbi
dicit ꝙ vna ō ratiōibus quare filiuſfa.nō pōt teſtari dicē
ꝙ ē qꝛ teſtm̄ ē diſpoſitio ꝛ ordinatio bonorꝫ defuncti de
eo qḋ poſt mortē ſuā fieri vult ꝛ dicit hoc colligi ex.l.i.ff.
e.Sȝ do.Paulus de ca.in.d.l.i.ff.eo.refert doctrinam
bal.in.d.l.ſenii ꝛ dicit ſibi nō placere qꝛ imo ille q nulla
bona hȝ pōt teſtari ꝛ heredē inſtituere ꝛ grauare ſi tamē
eſt capax ad hn̄dū ꝛ iputet ſibi heres ſi adeat ſecus ſi nō
ē capax ad acquirēdū allegat qḋ hſ in auc.ingreſſi.C.de
ſacroſan.eccl.ꝛ in.l.lex cornelia.ff.de vul.ꝛ pupil.de hoc
dſ cū laude dei in repet.huius rub.Sed ꝯ diffinitionem
iuriſcōſulti opponiſ dū dicit volūtatis noſtre ꝛ ſic reſtri
git ad ciues romanos ꝛ loquiſ in ꝑma ꝑſona ꝛ in plura
li numero ꝛ poſtea dicit de eo ꝙ qs poſt mortē ſuā fieri
velit qꝛ illa dictio quis vſ āpliare v̄bū noſtre.Itē vſ va
riare latinitatē qꝛ rectius videbaſ dicēduȝ de eo ꝙ poſt
mortē noſtrā fieri velimus niſi dicas ſaluādo cū ſupplē
do videlȝ de eo ꝙ qs noſtrū fieri velit.Scdo dū dicē poſt
mortem.ꝛ Gratianus in.d.§.ſȝ aliud dicit poſt ſuū deceſ
ſuȝ.ꝛ idē dixit gl.in.d.c.ij.qꝛ nō vſ ꝓprie loqui.qꝛ illa di
ctio poſt denotat lōgū interuallū de ſuo ꝓpō ꝛ v̄o ſigni
ficato.iſta ē glo.quā ego ſolus pondero in.l.cū fundū.ff.
de vi ꝛ vi ar.ꝛ ē gl.in.l.pacta ꝯuenta.ff.de ꝯhē.emptio.
ꝛ fac.l.ij.ff.de cuſto.reo.lȝ in aliqb⁹ caſib⁹ ſit ſpeciale vt
nō denotet interuallū.vt ē no.tex.in.l.quotiēs.§.ſi qs.ff.
de heredi.inſti.ꝛ ibi Bal.allegat mirabilē gl.i.l.q ō cri
mine.C.de accuſa.ꝙ ſi i libello libellaui inſultaſti titiū ꝛ
poſtea ꝑcuſſiſti ꝛ ita ꝓbani ꝙ itelligitur icontinenti.ꝛ ē
vnicū delictū ꝛ puniſ de vno delicto odio penali ꝛ pro
batio interpꝛetabitur ꝯ probātē.ꝛ dicē ibi bal.eſſe glo.ſin
gularē in.c.in ꝑſentia de ꝓbatio.ꝛ ſic vſ nunc ꝙ teſtator
interuallo velit teſtm̄ ſuū exequi ꝙ nō vſ dicēdū.qꝛ pre
ſumptio eſt ꝙ voluerit q̄ꝓrimū ſuaȝ volūtatē exeq ar.l.
iij.ff.de teſta.mi.ꝛ.c.ſi heredes.l.e.ꝛ iō glorioſus Pau
lus dixit teſtm̄ cōfirmari morte.c.cū marthe de celebra.
miſ.ꝛ ideo vſ ꝙ potius erat dicēdū de eo qḋ qs noſtrum
morte ſua ſecuta fieri velit.Pondera vt dicamus ꝙ illa
dictio poſt intelligaſ ꝛ ſtatim ꝛ etiaȝ ex interuallo ꝓpter
tempus deliberandi indultū a lege heredi ad adeūdū.ꝛ
ideo dixit Dominicus in.c.i.de ꝯſtitu.li.vi.ꝙ ſi ego dico
titius poſſedit p⁹ ſemproniū pōt intelligi ꝛ imediate ꝛ
ſtat gl.in.c.cū vintonienſis.S.de electio.Pondera etiaȝ

.l.ſi.C.ſi qs aliquē teſtari ꝓhibuerit in verbo iudiciū po
ſtremū vbi teſtm̄ appellaſ iudiciū poſtremū.ꝛ ibi multū
elegāter dixit Ang.ꝙ illud v̄bū iudiciū poſtremū ē v̄bū
vniuerſale cōꝑhendēs teſtm̄ ꝛ omnē aliā vltimā volūta
tē qḋ dicit eſſe bene notādū ꝓ teſtātibus qui dicūt ſe cōfir
mare vel infirmare oīa alia ſua iudicia.qꝛ cōꝑhēdūtur
teſtā codicilli ꝛ ſilia.ꝛ faciat ꝓ illo v̄bo iudicia tex.in.l.
i.C.de ſacroſan.eccle.ꝛ in.l.iij.ff.de teſta.mili.Et etiam
pondera qꝛ illud v̄bū iudiciū infert deſcriptionem.ꝛ iō
dicimus pupillū teſtari nō poſſe qꝛ nō hȝ iudicium vt in
.§.preterea.inſtitu.qb⁹ nō ē ꝑmiſſuȝ facere teſtm̄.Ex qui
bus videtur inferendū ꝙ hoc verbuȝ iudiciū poſſet poni
in diffinitione teſti tanq̄ȝ genus qꝛ verificaſ de pluribus
ꝛ cōpetit pluribus per totū de iudicijs.ꝛ apō pſalmiſtā.
Non intres in iudiciū cum ſeruo tuo.ꝛ apō Virgiliū in
ꝑmo eneydos.iudiciū paridis.Et etiā excludit pupilluȝ
qui ē incapax teſtādi.Et ideo poſſet teſtamentū diffiniri
hoc mō teſtm̄ eſt nr̄e voluntatis iuſtū iudiciū de eo quod
qs noſtrū inſtituēdo heredē ſecuta morte fieri velit.ꝛ ꝓ
cedit iſta diffinitō ſine ruga ꝛ macula aliqua.ꝛ ita videſ
mihi dicēdū ſine felle rancoris ꝛ inuidie vt v̄bis Archi.
4 vtar.i.c.plectis.xxv.di.¶ † Vtrū aūt teſtm̄ ſi qd itelſua
le ꝓprie ꝛ nō corporale.gl.in.l.i.ff.eo.tenuit ꝙ ſic quod
Bar.ibi inducit ad queſtionē ſtatuti dicētis ꝙ ō quoli
bet teſtamēto ſoluaſ gabella ꝙ ſi ex vno teſtamēto fierēt
mille ſcripture vnū ē teſtm̄ ꝛ vnica gabella eſt ſoluenda
qꝛ refert ſe ad teſtm̄ qḋ ē ſnia nr̄e voluntatis.ſecus ſi ſta
tutū diceret ꝙ ō quolibet teſtō ſcripto ꝑ notarium capia
tur tātuȝ ꝙ ſi mille vicibus notari⁹ ſcriberȝ mille vicib⁹
deberet ſibi ſolui tātum qꝛ refert ſe ad ipſum corpus ſcri
pture teſti ꝙ eſt bene notāduȝ.Azo.tn̄ diffiniuit hoc mō
qḋ ē quedā ordinatio ſolēnis cum inſtitutione h̄ſdis.ni
hilominus de tali diffinitōe parū ē curādū ꝛ faciat glo.
in.d.l.i.ad ſi.que dicit expſſe ꝙ teſtm̄ ē quoddam intelle
ctuale.ꝛ cum duob⁹ codicibus fieri pōt.l.vnum.ff.eo.ꝙ
intellige cartis.l.i.§.ſiquis in duobus.ff.de ſcōm tabulis
inſti.eo.§.ſi.quaſi velit dicere ꝙ mens teſtatoris promul
gata vel ſcripta ē teſtm̄ ꝛ lȝ eſſent decem ſcripture nō eſt
niſi vnum teſtm̄ figura eni litterarꝫ ꝓprie nō ē teſtm̄.ſed
ideo pulchre dixit bal.in.d.l.i.ꝙ ſi inſinuaſ vna ex illis
ſcripturis ſufficit ꝓ oibus.facit.l.ſempronius ō legat.ij.
Et ex hoc infert ꝙ ſcriptura ſnie iudicis ꝓprie nō dſ ſnia
ſȝ illud ꝙ ſignificaſ ꝑ ſcripturā.allegat not.i.l.labeo.ff.
de pac.Faciat elegans dictū eiuſdeȝ bal.i.d.l.vnum ꝙ ſi
notarius ō ſuo falſo rogitu ḋdit plura falſa exempla vni
ca pena puniſ qḋ vnicū maleficiū eſt itellectualiter ꝛ ſi
teſtis pluries depoſuit falſuȝ ſup vno ꝛ eodē teſtō vnica
ē falſitas ꝛ vnica pena puniſ.Et ſi ꝯ ꝓdicta opponaſ ō
.l.ſi.i. verſi.ꝑma figura.C.ō edic.diui adri.vbi attendiſ
figura teſti.ꝛ ſic ē quid corporale.ꝛ de.l.paulus in v̄ſi.
niſi teſtm̄ ſurreptū arguaſ.ff.ō fal.ꝛ de titulo quēadmo.
teſta.aperi.qꝛ ad iſta iura reſpōdet bar.in.d.l.i.§.eo.vi
delȝ ꝙ ꝓcedant ḃȝ vulgarē modū loquēdi.ꝛ cū hac do
ctrina tranſit Jo.de imo.ꝛ cōmuniter legiſte ibi.Tu ad
de tex.in.l.nō figura litterarꝫ ſȝ oratione quā exꝑmūt lit
tere obligamur.ff.ō actio.ꝛ obli.vbi ſignificatū litterarꝫ
obligat ꝛ ſic ipſum intellectuale ꝛ non littere.Ita dica
mus in ꝓpoſito ꝙ teſtm̄ dſ illud quod figura litterarum
importat ꝛ nō ipſam figurā litterarum ꝛ ꝑ ꝯñs nō ipſa
ſcriptura.Pondera tn̄ ſi dici poſſet ꝛ melius hoc mō.
aut ꝯſideramus teſtm̄ ꝓut eſt in potentia.aut conſidera
mus illud ꝓut ē in fieri aut cōſideramus illud ꝓut eſt in
operari.Primo mō prout ē i potētia ē quid itellectuale
qꝛ ē de iure gētiū.Scdo modo ꝓut eſt in fieri ꝛ ſic ipſum
teſtari ē quid corporale ex eo qꝛ ē facti ꝛ in facto cōſiſtit
ꝛ hoc mō ꝓcedat.l.ſi.ꝛ.d.l.paulus ꝛ ſimiles ꝛ nō vſ bo
na reſpōſio dicere ꝙ illa iura ꝓcedūt ḃm vulgarē modū
loquēdi qꝛ non ē veriſimile ꝙ imperator locutus fuerit
more plebeiorū ꝛ vulgariū.l.ſi dictū ver.nō ita vt vulg⁹
opinaſ.ff.de euicti.ꝛ gl.in.l.qd ſi nepotes.ff.de teſta.tut.

Tertio mō

Tertio mō ꝑut eſt in operari ⁊ ſic ē quid intellectuale qꝛ ꝓducit obligationē q̄ eſt iuris reſpcū additiōis hēde p herede ad hanc diſtinctionē adduco elegans ſimile ꝙ dicimus de cōtractu emptionis qꝛ ꝑut ē in potētia ē de iure gētiū ⁊ ſic ē iuris ⁊ p ꝯñs quid intellectuale ꝑut vero ē in fieri vt ē ipſum cōtrahere ē facti ſꝫ ꝑut ē in operari ⁊ in ꝓducendo obligationē ē iuris ita dixit bar. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſti. ⁊ iur. ita dicamus ī teſtō ⁊ iſta mihi vr̄ ⁊ noua ⁊ verior doctrina. Pondera ēt ſi dici poſſit ꝙ quodꝫ teſtm̄ ſcriptū ē corporale ⁊ intellectuale ex eo qꝛ ibi ē ſententia aut iudiciū volūtatis ⁊ ē ēt ſcriptura ⁊ p ꝯñs dicēdū ē ꝙ in ſimili dicimus vbi ē ſcriptū teſtm̄ dicim⁹ eſſe ⁊ corporale ⁊ intellectuale ⁊ ſic iſto mō dicit teſtamētum accipi in cōcreto ⁊ ſic erit intellectuale ⁊ corporale ſꝫ capiendo teſtm̄ ſimpliciter in abſtracto dicetur teſtamētū intellectuale ⁊ ideo ſtatutū loquens ꝙ d̄ teſtō ſoluaꝛ gabella nō intelligaꝛ de teſtō intellectuali ſꝫ de teſtō ſimul intellectuali ⁊ corporali cape enī intellectum ſi potes ⁊ ſic abſurdū vr̄ dicere ꝙ intelligaꝛ de teſtō intellectuali nātaꝫ qꝛ de tali ſtatutū ſentire nō poteſt cū illū nec tangere nec exequi poſſumus ⁊ ideo forte illa doctrina cōis non ꝓcedit. Fateor tn̄ tale ſtatutū verificaꝛ in vno teſtō corporali ⁊ intellectuali pluries ⁊ ſepius ſcripto ⁊ iſta mēti cōmendo. Et inquātū hic dicit de teſtamētis ⁊ vltimis

5 volūtatibus querit hic do. Pe. de anch. † Statuto cauetur ꝙ minor. xxv. ānis nō poſſit teſtari an poterit codicillari ⁊ decidit ꝙ non ⁊ allegat bar. in. l. ſciendū. ff. de leg. i. qꝛ licꝫ nō obſtat fieri extēſio in his que ſunt ſeparata ⁊ diuerſa vt in. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſolu. matri. c. cōſtitutionē de regularibus in. vi. Fallit tn̄ qn̄ ſit extēſio ex regula legis antiq; nā illa regula ē q̄ extēdit ad aliū caſum p ea q̄ habentur in. l. ſi qs ſeruo. C. de furtis ⁊. l. vt tantū. ff. de ſeruo corrupto ⁊ in. l. i. §. i. ff. ad. l. falci. ⁊ in. l. i. §. i. ff. de mane. ⁊ bono. ⁊ in. l. ꝙ vero. ff. de legibus ⁊ p bar. in. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ in. d. l. ſi qs ſuo ⁊ in. d. l. vt tantū ⁊ p Jo. an. in. c. quāq; de vſur. in. vi. ⁊ plene p Jo. de imo. in. d. l. ſi vero. §. de viro. Sed regula iuris antiq ē ꝙ q nō pōt teſtari non poteſt codicillari vt in. d. l. ſciendū. ergo ſtatutū ꝓhibēs minorē teſtari vr̄ ēt prohibere codicillari vigore regule iuris antiqui ⁊ cū hoc dicto tranſit hic Jo. de imo. Pondera tamē vnū quāſtū ad p̄ſata infra qꝛ reperio do. Jo. d̄ ana. in quadā apoſtila ſua in. d. l. ſi qs ſuo vbi refert ꝙ in publica repetitione quidā repetēs reſpondit ad illa iura q̄ loquūtur in mā correctoria licꝫ enim fiat extenſio p regulam legis antiq; nō tamen fiat in materia correctoria nec illa iura probant id ad ꝙ cōiter allegan̄ per omnes. Quia ad hoc potuiſſet reſponderi illi repetēti ꝙ dictū doctoꝝ ē veriſſimū. qꝛ ſi in penalib⁹ ſit extenſio p regulā. l. antiq; vt in p̄allegatis iuribus. ergo multo fortius dꝫ fieri in mā correctoria. pena enī non debet excedere ꝓpriū caſum vt eſt tex. ſolēnis de peni. diſ. p̄ma. §. pene. ⁊ tamen p regulam legis antiq; ſit extēſio vt in. d. l. ſi qs ſeruo. ergo multo magis ī materia correctoria. Sed Bal. in. l. ſi. C. de teſta. tenuit cōtrarium. ⁊ moueꝛ p. l. qui filiū. ff. ad trebel. Lodo. ro. in. l. ſi quis in graui. §. ſi autem non totū. ff. ad ſille. inducit illum tex. ad illā queſtionē qꝛ ſi alicui ē facta ꝓhibitio de toto vr̄ etiā facta de parte p illū tex. Ita in ꝓpoſito ſi facta eſt ꝓhibitio de teſtō ergo ē facta d̄ codicillo. Sed certe ille tex. ad hoc non pōt induci loquiꝛ enī de parte q̄ ē indiuidua ad ipſum totū. vn̄ ſi quis aperuit partē teſtamēti videtur apuiſſe totū. ſꝫ codicilli n̄ ſunt pars indiuidua cū ipſo teſtō ergo. Dicit etiā ſe allegare tex. pro bar. i. l. diui. §. penu. ff. de iure codi. ſed certe ille tex. ē ſimilis dicte. l. ſciendū d̄ leg. i. ⁊ ſic nihil noui per Bar. allegauit. Et ad rōnem bal. dum dixit ꝙ ſtatutū nō debet extendi dicit procedere niſi extendaꝛ p legē. ſed in caſu noſtro lex extendit ⁊ non nos. Dicit tn̄ ꝙ ſi ſtatutū iponeret maiorē ſolemnitatē in teſtō ꝙ nō traheretꝛ ad codicillos qꝛ in hoc ſunt penitus diuerſa. allegat. l. ſi. C. d̄ codicillis. inſti. eo. in princi.

Sed certe cōtra iſtud vltimū dictū ſuū ē caſus formalis ⁊ ſm Ang. ſingularis ⁊ vnicus in. l. hac ꝯſultiſſima ver. in eundem. C. q teſta. fa. poſ. vbi lex adhibuit maiorē ſolemnitatē in teſtō ceci q̄ȝ in alijs teſtamentis ⁊ tn̄ dicit hoc ꝙ etiā illa maior ſolēnitas adhiberetꝛ in codicillis ipſius ceci. ꝙ qualiter ꝓcedat apparebit ex infra dicēdis. Dicit etiā ꝙ ſi ſtatutū adhiberet minorē ſolēnitatē in teſtō ꝙ etiā haberet locū in codicil. dicit tamē ſe dubitare de hoc per. d. l. ſi. C. de codi. ⁊ etiā allegat. l. ꝯficiuntur. ff. eod. Subdit tn̄ ꝙ ſi in caſu neceſſitatis ſtatutum diſponeret duos teſtes ſufficere in teſtō bene traheretꝛ ad codicillos qꝛ hoc ꝯſonat iuri cōi quo ꝑmittitur caſu neceſſitatis teſtari cū duobus teſtibus. allegat bar. i. l. i. ff. d̄ bo. poſ. ex teſtō militis. ſed re vera bar. hoc nō dicit nec firmat ibi. ſed hoc dicit eſſe bonū ꝓuidere. Et ꝯtra hoc ē caſus in. d. l. cōficiunt licet Bald. hoc voluerit in. l. ſi. C. d̄ teſta. p quo dicit ſe allegare tex. in. l. ſi. C. de teſt. mili. ſi ille tex. ſimpliciter intelligaꝛ. Aut ſtatutū diſponit in omni caſu cū minori numero teſtiū valere teſtamentū tunc nō putat trahi ad codicillos ꝓpter eoꝝ diuerſitatem. Dicit tamen eſſe videndū ꝙ hr̄ in. d. l. ꝯficiūt. §. codicilli. Sed Raph. cumanus in. d. l. ſciendū refert Bal. tenere ꝯtra bar. in. d. l. ſi. ⁊ dicit ꝙ. l. q filiū allegata a bal. nihil facit ad ꝓpoſitū. Sed certe in illa. l. potius ꝓbaꝛ cōtrariū eius q̄ dixit bal. qꝛ teſtator ibi prohibuit teſtari ⁊ in ꝯſequentia vr̄ ꝓhibuiſſe codicillari. qꝛ p codicillū heres veniebat cōtra diſpoſitionē defuncti. Putat tamē Raph. dictū bal. veꝝ ⁊ dictū bar. falſū. qꝛ dato dixit ꝙ illud ſtatutū extendaꝛ vigore regule dicit nō eſſe bonū argumētū. quia regula iuris antiq nō dꝫ extēdi ad nouas leges. allegat. l. ſi. ff. d̄ regula. carboniana. ſed certe illa lex habet plures lecturas. ⁊ glo. ibi intelligit illū tex. inquātū dicit ad nouas leges. i. ad noua reſcrip. ⁊ ſic raph. nullo ſuſtētabili medio rephēdit bar. Ego vero ante omnia dico ꝙ cauſa illi⁹ ſtatuti ꝓhibētis minorē teſtari habuit originē ex caſu ſingulari ⁊ mirabili ad hoc videlꝫ ex. l. ſi. C. de teſta. mili. in verbo parentib⁹ aut aliis ꝓpinqs vbi lex iō ꝓhibuit pupillus etiā militē teſtari ne bōa q̄ relinquēda eſſent parētibus aut ꝓpinqs trāſirēt in extraneos p teſtm̄ illius. ⁊ iſta fuit cauſa originaliter mouēs modernos iuriſtatores ad ſic ſtatuēdum. Hoc preſuppoſito dico fore tex. i. l. diſcretis. C. q te. fa. poſ. vbi ponit lex noua diſponēs d̄ muto ⁊ ſurdo ſimul ⁊ nā ꝙ ſi poſſit teſtari. ⁊ poſtea dicit nec codicillos aut fideicommiſſum aut donatiōes cauſa mortis facere. ſi ergo lex noua ꝓhibens teſtari vr̄ ꝓhibere etiā codicillari ad qd tex. ibi facit mētionē de codicillis. qꝛ ſatis erat cōprehenſū dū ꝓhibuit teſtari p regulā legis antiq; nō enī in lege dꝫ apponi ſyllaba ſupflua vt eſt tex. ⁊ gl. i. l. i. ff. q̄ metus cā ⁊ in. c. ſi romanoꝝ. xix. diſ. Et ſi dicaꝛ ꝙ hoc fuit factū gratia noſtre inſtructionis ⁊ declaratōis rn̄det ꝙ iſtō ē diuinare. qꝛ ſatis erat nobis declaratū p legē antiq;. Scdo ꝯ Bar. facit. d. l. hac ꝯſultiſſima vbi lex noua diſponēs d̄ teſtō facit expreſſam mentionē de codicillis. ita dicemus in ſtatuto ſi ꝓhibeat minorē teſtari debuit facere mentionē de codicillis. ⁊ ideo nō faciēdo mētionē de codicillis relinqꝛ iure cōmuni. l. ſi extraneus. ff. de codi. ob con. cā ſi. Nihilominus tene doctrinā bar. firmam vt in firma petra. ⁊ allego ad hoc rationē. l. ſi. C. de teſta. mili. ⁊ glo. Jo. an. in. c. quanto d̄ vſuris in. vi. ratio enim. d. l. ſi. eſt ne patrimoniū minoris vadat ad extraneos ⁊ Jo. an. in. d. glo. dicit ꝙ ratio mouēs papam ad diſponendū d̄ teſtamēto vſurarij militat in codicillis vſurarij. Et ſꝫ collegium mediolanenſe vt refert ⁊ ſequitur Bal. i. l. executorē. C. d̄ execu. rei iudi. ⁊ Ang. in qōne aſtenſis milites tenuerit cōtrarium tamen nō bene. qꝛ eſt ꝯtra mentem illius tex. ſed per codicillum minor trāſfert patrimonium in extraneos q̄ ē contra mentē ſtatuti ergo. Scdo adduco glo. in. l. ij. C. cōia de lega. ⁊ inſti. d̄ teſta. in prin. ⁊ in. d. c. quāq; que dicunt ꝙ ex larga ſignificatōe teſtm̄ cōprehendit codicillum. Cum ergo eadem ratio in caſu

huius ſtatuti in teſtō ⁊ codicillis factis ꝑ minorē ⁊ lato ſumpto vocabulo appellatione teſtamenti venit fideicō miſſum. ergo ſequit̄ ꝙ ſi ſtatutū ꝓhibuit teſtari ꝓhibuit codicillari. ⁊ ad h̄ allego iſtas glo. in cle. ij. de reſcrip. cle mē. i. ⁊ elec. c. ſi poſtq̄. §. ſi. eo. ti. li. vi. c. Quis. ⁊ offi. or. eo. lib. c. ſi. de elec. eo. li. c. i. de poſtula. prela. Fatendū eſt tñ ꝙ ſi minor in iſtis codicillis diſpoſuiſſet in extraneū de minima vel aliqua re non eēt ꝓhibitus codicillari. ⁊ ad hoc moueor ex ratione viua dicte. l. ſi. de teſta. mi. ⁊ ex di cto dñi mei Jo. de imo. in. c. q̄q̄ de vſur. li. vi. relato ibi ꝑ Domini. vbi dixit ꝙ vſurarius pōt codicillari de mini mis rebus nō ſuata forma. c. q̄q̄ qꝛ in illis minimis ſi vēdicat ſibi locū rō ꝓhibitiua. Et ꝑ hoc poſſunt reduci ad ꝯcordiā opiones ꝯtrie. ⁊ ita poſſunt reduci ad ꝯcordi am collegiū mediolanēſe cum ſequacibus ꝯ gl. c. q̄q̄ ⁊ ē noua ꝯcordia. reliq̄ examinabūt in repetitōe hui⁹ rubri ce. ⁊ ⁊ oīb⁹ ſupiorib⁹ dictis refero īgētiſſimas grās deo. Et adde ēt ad ſupradicta gl. i. d. l. i. ff. e. q̄ dicit ꝙ iuriſcō ſultus trāſit de pluralitate ad ſingularitatē. ⁊ de p̄ma ꝑ ſona trāſit ad tertiā ⁊ bal. ibi dicit ꝙ illa digreſſio de p̄ ma pſona ad tertiā nō vitiat allfat. c. dudū de cōuerſ. cō iugato. facit qḋ voluit idē bal. i. c. i. ⁊ noua forma fidelita tis vbi allfat tex. dicti. c. dudū ꝓ ſingulari ꝙ inſtꝫ pōt for mari in p̄ma pſona ⁊ ēt in tertia nec ꝓpter hoc tabellio dʒ variare in ſtilo nec in facto ſiuꝫ īſtrꝫ ſcribat in p̄ma pſona ⁊ aliud in tertia ⁊ idē voluit idē bal. i. c. i. §. ſi. qui feudū dare poſſunt ⁊ in. l. in cauſis. C. ⁊ accuſa. ⁊ in auc. ſi qñ. C. de cōſt. pecunia ⁊ in. l. imperator. ff. de ſtatu ho. ⁊ glo. facit ⁊ ibi Lod. roma. in. l. lecta. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. ſci endum. ff. de v. ob. ⁊ Jo. ⁊ imol. in. l. ſi ſic. §. i. de lega. i. ⁊ Ang. in. d. l. i. ⁊ do. Abbas in. c. tua de ſponſa. ⁊ in. c. cū aūt de iurepatro. Dicit ēt bal. in. d. l. i. nō eſſe verū ꝙ fa ciat trāſitū ⁊ p̄ma pſona ad tertiā vt dixit ibi glo. ſꝫ bñ fa cit trāſitū de ꝓnomine p̄me pſone ad tertiā nō aūt de p̄i ma pſona ad tertiā qꝛ illa dictio noſtre eſt tertie pſone ⁊ nō p̄me ſꝫ eū ⁊ ſeq̄t ibi Jo. ⁊ imo. hāc ſuā doctrinā ſꝫ cer te imo eſt p̄ime pſone diceret ipſe verū ſi poſtea vbū n̄re fuiſſet relatū ad tertiā pſonā hoc mō videlicꝫ de eo ꝙ no ſtra voluntas poſt mortē noſtrā fieri velit ⁊ ita poſſes ſal uare dictū bal. nec credo qḋ dicat verū habito intellectu ad illaꝫ gloſam erga textū. qꝛ ipſe vr̄ ſentire ꝙ in eodem inſtr̄o notarius pōt facere tranſgreſſaꝫ vt mō loquat̄ in prima pſona ⁊ modo loquat̄ in tertia ⁊ in eodem inſtr̄o eſſet magna variatio ⁊. c. quorum ⁊. c. dudum allegatū per eaꝫ nō loquunt̄ in caſu iſto. Laus deo.

t a

q

Uorundam. †Epiſcop⁹ a teſta ri pōt ⁊ rebus ꝑ prijs ſi eccleſie aut intuitu eccleſie queſitis. h. d. Primo ponit̄ factuꝫ ſcḋo ponit̄ cōmiſſio ibi hortamur. ¶ No. ꝙ habēs filios pt̄ ꝓmoueri in epiſco pū facit. c. epiſcop⁹ q filios. xij. q. ij. ⁊. c. ſint manifeſte. xij. q. i. ſꝫ in ꝯtriū facit. c. carbōieſis. lxi. di. c. ⁊ ſyracuſane ⁊. c. ꝑuſq̄. xviij. diſ. Inno. fatet̄ illa cōtraria ⁊ dicit ꝙ de iure cōi ꝓmoueri ñ pōt niſi ex diſpenſatōe ⁊ reqrit̄ iuſta cauſa diſpēſandi videlꝫ qꝛ p̄ceſſit lōga ꝯtinētia ⁊ cū cautela ap poſita in. d. c. de ſyracuſane qꝛ dʒ cōficere inuētariū ⁊ bo nis ecclie ⁊ ⁊ bonis ꝓprijs vt appareat q̄ ſint ꝓpria ⁊ q̄ ſint ecclie ⁊ cauebit de nō dādo ecclie bona filijs aut ne potibus ⁊ hoc mō poterit ꝓmoueri niſi aliter eſſet ſuſpe ctus. Dicit tñ Inno. ꝙ tempore eccleſie p̄imitiue pote rat ꝓmoueri. §. neceſſe. xlvij. diſ. Sed Hoſti. ſꝫ ꝙ imo de iure cōi pōt ꝓmoueri allegat dictū apoſtoli oportet epꝫ vnius vxoris eē virū ſꝫ refert ꝙ beat⁹ Petrus habebat filiā petronillam tēpore ſue ꝓmotionis ⁊ ēt Clemēs q̄r tus habuit duas filias tēpore ꝓmotionis ⁊ dicit nō ob ſtare ⁊ timore carnalitatis quo ad bona eccleſie qꝛ ſi ille attendat̄ tūc habens attinentes nō poſſet ꝓmoueri qꝛ in eis ſubeſt idē timor ꝑ no. in. c. graue de p̄ben. ⁊ in. c. moy ſes. viij. q. i. ⁊ h̄ ſeq̄t do. Anto. ⁊ do. Pet. hic. ⁊ allegant iſtam tex. Jo. ⁊ imo. ibi dicit ꝙ de facili nō pōt ꝓmoueri ſi alius ydoneus haberi poſſit ꝑ. d. c. carbonieſis aut ali⁹ nō repitur ydoneus ⁊ tūc ꝓcedat opi. Hoſti. ⁊ ſeq̄ciū. d. Ab. dic̄ opi. Inno. veriorē ꝑ. d. c. de ſyracuſane. qꝛ ius cōſiderauit amorē paternū q vincit omnē aliū affectū. l. ſi. C ⁊ cura. furio. ⁊ iō glo. ſingu. in. c. peruenit. i. q. iij. di cit ꝙ epiſcopi ſunt ceci erga nepotes. ⁊ etiā hoc ē expſſuꝫ de iure ciuili in auc. q̄ōo oportet epos. §. i. vbi etiā expri mit de nepotib⁹ qḋ intelligit ꝓprie ſumptis vt ſunt nati ex filio qꝛ tales amant̄ vt filij. l. liberoꝝ. ff. de v̄bo. ſig. Et ad dictū apoſtoli reſpondet ꝙ nō p̄cipit ſed diſponit ꝑp euitandā bigamiā vt ꝓmouēdus habeat vnicā ⁊ virginē iō ꝑmiſit talē ꝓmoueri. ſꝫ ecclia potuit ſup hoc ꝓuidere ne male tractarent̄ res eccleſie ꝓpter filios epoꝝ nec ē re p̄rehēſibile ꝓpter varietatē tempoꝝ ſtatuta humana mu tari. c. nō dʒ de ꝯſang. ⁊ affi. facit. §. erit autem lex. iiij. diſ. dicit tamē ꝙ in defectū bñ poterit ꝓmoueri ⁊ ita reſidet. Tu adde tex. i. l. ſacroſancte quē nemo allegat. C. ⁊ epi. ⁊ cle. vbi dr̄ ꝙ epiſcopi poſſunt teſtari ⁊ filijs ſuis bona ſua relinquere. Et pondera qꝛ lꝫ Innoc. ⁊ omnes hic al legent dictum. §. i. in auc. quō oportet epos ego pondero ante oīa glo. ibi cōnumerātē oīa q̄ debēt adeſſe ꝓmouē do in epm̄ ⁊ tamē non cōnumerat ꝙ non habeat filios aut nepotes. ⁊ tex. ibi in v̄ſi. ⁊ neqꝫ vxori in v̄bo filios deo odibiles dicit ꝙ ſi ꝓmouēdus in epm̄ habeat filios deo odibiles ñ pōt ꝓmoueri. ⁊ ibi dicit gl. q nati ſunt ex vxo re nō virgine aut vidua. ergo ſeq̄t ꝙ ſi nati ſint ex legiti ma ⁊ virgine vxore poterit habens filios promoueri in epiſcopuꝫ. ⁊ ad hoc allego tex. ibi in v̄. vxori. tñ nō cohe rentes aut filios aut nepotes hñs. vbi iudicio meo ē tex. ꝓ opi. Hoſt. ꝙ ſi habeat filios aut nepotes non coh̄rn̄s vxori poterit ꝓmoueri. lꝫ Inn. ⁊ omnes dicāt ibi fore ca ſuꝫ i contrariū. qñimo Ang. ibi dic̄ ꝙ ille tex. ꝓbat qḋ ordinandus in epm̄ nō dʒ habere ꝯcubinā aut filios aut nepotes naturales vel inceſtuoſos ⁊ ſic ſentit opinio Ho ſti. lꝫ ipſe hoc nō dicat. ⁊ videmus de facto habētes filios ⁊ nepotes ꝓmoueri i epos ⁊ ꝙ potiſſimū ē i cardiales vt fuit cardinal̄ nouarieſis ⁊ iō gl. i. d. c. ⁊ ſyracuſane dicit ꝙ qñ filij mali ſunt vel nepotes tūc nō pōt pſ ꝓmoueri. vel qñ ita temer̄ diligit eos ꝙ preſumptio eſt ꝙ dilapidabit bōa eccleſie ꝑp filios. ⁊ idē dicit ſi hꝫ patreꝫ vel fratres ⁊ qb⁹ ē timor. alias nō repellit̄ qa ꝑp vxorē vel filios cuꝫ h̄ ꝑmittat apoſtolus. ⁊ idē tenuit gl. in. d. c. carbonieſis. Et ꝑ iſta vr̄ ꝙ opinio Hoſti. ſit verior. Sꝫ pōdera ſubtiliter qꝛ male ⁊ peſſime do. Anto. ⁊ do. Pet. ⁊ Jo. de imo. al legāt iſtuꝫ tex. ꝙ habens filios poſſit ꝓmoueri in epm̄. ⁊ dicunt hic fore tex. Primo qꝛ gloſ. ordinaria in. d. c. de ſyracuſane inducit ad hoc iſtuꝫ in argu. ergo ſeq̄t ꝙ hic nō eſt caſus. c. forus. §. argumētū ⁊ v̄bo. ſigni. ⁊ ideo cau te do. Ab. h̄ dixit nota ar. ex iſto textu ſed illaꝫ gl. ad hoc nō ponderauit. Secundo imo nec ꝑ ar. iſte tex. ꝓbat iſtā doctrinā. ⁊ nouiſſime induco cū hoc mō iſte epus inſtituit nuꝝ ⁊ nō filiū vt apparet ex ſui ſerie. ergo ſeqtur veriſimi liter ꝙ filiū nō habebat tunc tp̄is. qꝛ nō eſt p̄ſumptio ꝙ p̄tuliſſet nuruꝫ filio. l. ſcripto. ff. vñ liberi. c. q̄cūqꝫ. xvij. q. iiij. imo teſtū peccaſſet auc. preſbiteros. C. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ ſic ſi tēpore teſti nō habebat filiū non poſſumus preſu mere neceſſario ꝙ tempe ꝓmotiōis filiū habebat ⁊ iſta nurus erat nurus de p̄terito. ſimile dicimus de vxore re gis ꝙ etiā eo mortuo vocat̄ regina. c. ex pte ⁊ foro cōpe. facit. l. ſi. §. vidua. ff. ad municip. Et ꝯtra Hoſti. eſt caſus apertus ⁊ miror doctores non animaduertiſſe in auc. ⁊ ſan. epi. in p̄n. i v̄. neqꝫ vxorē neqꝫ filios neqꝫ ꝯcubinā aut filios naturales habuiſſe aut habere. ⁊ iō gl. ordinaria i d. c. ſint manifeſte arguit de dicto. c. de ſyracuſane vbi ꝓ hibet̄ habere filios q ꝓmouet̄ i epiſcopū. ⁊ glo. reſpōdet ꝙ ille canon epus q filios ꝓcedit ſm̄ tēpora apoſtoloꝝ ⁊ i p̄mitiua eccleſia nec. d. l. ſacroſancte obſtat qꝛ etiā in telligit̄ in eccleſia p̄imitiua ſq̄uātū ꝑmittit habētē filios epiſcopari. Nec rō Hoſti. obſtat qꝛ nō eſt eadē rō ꝓhibi tionis in habēte attinētes q̄ ē in habēte filios. nā habito

reſpectu

a ¶ Cho. vide ad mām huius tex. doc. i auct. de eccle. tit. §. i terdicimus ⁊ i auc. licen. tem. C. de epi. ⁊ cle: ⁊ in. c. qꝛ nos. de teſta.

reſpectu ad filios attinentes dicuntur extranei. inſtit. de heredi. quali. & differen. §. ſui. l. cum acutiſſimi. C. de fideicómiſ. & per pñs tene opinionem Inno. vt veriorē.
1 ¶ † No. q ecclesia hʒ fundatā intentionē de iure cómu
2 ni ſuper omnibus bonis poſſeſſis a prelato dfuncto.* vñ omnia preſumuntur eſſe eccleſie niſi probetur contrariū hoc pbat iſte tex. in ver. quicquid ipſum patuerit. ſed. d. Abb. tenet contrarium. & ad hoc allegat tex. in. c. i. xij. q. v. vbi tex. innuit q ſi heres clerici eſt in poſſeſſione & dubitetur vtrum iſta bona habuerit clericus ante prelaturam onus probandi incūbet eccleſie allegat etiā. c. i. dū dicit inueſtigandū eſt. & titu. i. allegat etiam no. per ſe in c. inquirendum eo. titu. & notata per ſe in repetitione. c. cum eſſes. de teſta. & hoc voluit elegans doctrina Lud. roma. conſilio. clv. vbi conſuluit quādo dubitatur an habuerit bona ante promotionem vel ne conſuluit q ille q eſt in poſſeſſione bonorum defendetur in ea quouſq eccleſie probabit contrarium. & dicit eſſe caſuʒ in. d. c. i. xij. q. v. ſm gl. ibi ita intelligentem illum tex. & tu allega gl. clariorem in. d. c. ſint manifeſte. & allegat Iaco. butri. & Saly. in auc. licentiam. C. de epiſco. & cleri. vbi dicūt q ille debet probare qui agit. & ideo ſi heres epiſcopi poſſidet & eccleſia agit onus probandi incūbit eccleſie. ſi vo eccleſia poſſidet & hres prelati agit ſibi incumbit onus pbandi. & ibi Saly. limitat illam doctrinam Iaco. bu. & in conſequentiam doctrinam illarum gloſaꝝ niſi tempore mortis epi ille res fuiſſent intra domum epiſcopatus vbi epiſcopus habitabat & poſt mortem epi fuerunt exportate extra qꝛ pſumptio eſt q ſint eccleſie. & ideo licet eccleſia agat nó incumbit ſibi onus probandi. quia poſt morteʒ plati pſumit eccleſia poſſidere. & eſt notabilis & ſingularis limitatio ad pſatā doctrinaʒ. & hoc qḋ tenuit hic. d. Abb fuit dictum Goffre. & illud ego tenui in. c. i. & in. c. iij. ē. titu. i. ¶ Sed mihi vr q doctrina illa nó ſit vera. primo per illum tex. dum dicit quicquid ipſum habuiſſe potuerit nullaten⁹ patiaris retinere niſi hoc ſoluʒ q eum ante epatus ordinem ꝓpriū habuiſſe ꝯſtiterit. vñ probat q niſi probeƚ habuiſſe ꝓprium ante aſſumptióʒ ad epatum quicqd reperiƚ hres eſt eccleſie & allego textū formalē ponentē gladiū ad hoc in. d. auc. licentiā in vbo quodcūq ante epatum pbatū fuerit habuiſſe. vñ reqriƚ q pbetur q ante epatum habuerit. ergo in dubio preſumitur pro eccleſia. & d. Bal. ibi dicit q vbi non apper ō tempore acquiſitiōis preſumiƚ pro eccleſia. qꝛ hoc cōtingit pp culpā plati. qꝛ debuit facere inuentariū. vñ ſi hoc obmittit preſumiƚ ꝯ eum ſicut preſumiƚ ꝯ tutorem. l. tutor qui repertoriū. ff. de admi. tuto. & allegat Inno. in. c. cū in officijs. eo. & iudicio meo eſt caſus in. d. c. i. in ver. vt ſi hoc ꝯſtat. xij. queſtio. v. nam illa ancilla dicebat illa bona ante epatuʒ fuiſſe illius epiſcopi. tex. ibi dicit ſi hoc conſtat non dʒ aufferri ſibi id qḋ poſſidet. & ſic apparet q illa poſſidebat. & tñ ēguſtinus requirit ibi probari q antea illa bona fuerint epiſcopi. & lʒ glo. ibi dicat q on⁹ probandi incumbit eccleſie. tamen glo. in. d. c. ſint manifeſte de hoc dubitauit & dedit tres reſponſiones & ſic gl. nō bene firmauit pedes. lʒ ita tenuerit & etiā pro iſta pte vr tex. in. d. c. ſint manifeſte in ver. ea que epiſcopi pbantur eſſe interdicantur vbi requiritur pbatio. ergo. Nec ob. d. c. i. de peculio clericoꝝ. qꝛ ſatis hoc inueſtigandū eſt ſi contrarium nó probeƚ arg. eius q dixit glo. in. l. ſi creditor. C. de pignor. actio. & in. l. i. C. de teſta. mili. & in. l. in teſtō eo. ti. & in. l. ſuper ſeruis. C. qui milit. non poſ. lib. xij. & in. c. ſuper eo de teſti. cogen. & in. c. ſicut. el. ij. de iureiuran. & in. c. penul. de exceptio. & in. c. iiij. de preſcr. & in. c. propoſuiſti. lxxxij. diſtin. ¶ Nota ſm do. Abba.
3 † q clericus etiam prelatus non tenetur inſtituere eccleſiam ſuam in teſtamento. ſed poteſt cui vult bona dimittere. ego allego text. in. c. i. de ſucceſſioni. ab inteſtato. & c. ſint manifeſte in verſi. epus ſicut voluerit & quibus voluerit derelinquere. xij. q. i. & allego eundem dom. Abb. in. c. ſi quis epiſcopus & in. c. ſeqn. eo. de hereti. Sed pondera qꝛ dictum eius non videtur verum. imo ſi epus non habet conſanguineos debet inſtituere eccleſiam ſuā hoc dixit glo. aurea in. d. c. ſi quis epiſcopus. & iſte tex. nó pbat aperte dictum eius. qꝛ epiſcopus inſtituit nuruʒ ſuā & ſic non inſtituit penitus extraneum. & etiaʒ inſtituit eccleſiam ſuā & ſic nonprobat dictum. d. Abba. Scdo allego tex. formalem in. d. c. epus qui filios in verſi. aliū qꝫ eccleſiam nó relinquat heredē. & ſic nō teneƚ preferre eccleſiam ſuā extraneis. lʒ glo. ibi dicat q ille canon eſt cōſiliū ego rñdeo hoc pcedere qñ hʒ vxorem vel ſeruos. qꝛ tunc eſt conſiliū vt potius inſtituat eccleſiam qꝫ vxorē vel ſeruos. & allegat glo. ibi. d. c. ſint manifeſte. ſed non dicit q eſt conſiliū qñ non hʒ filios aut nepotes vxorem aut ſeruos q inſtituat eccleſiam potius qꝫ extraneum. & ad. d. c. ſint manifeſte reſpondeo q intelligitur qñ hʒ coniunctos. qꝛ tunc pōt preferre quē vult de illis coniunctis eccleſie. & ſic ille tex. nullo modo ob. nec ob. c. i. de ſucceſſi. ab inteſt. qꝛ nō loquiƚ de teſtō & illa vba cui voluerit debent intelligi de aliquo ꝯiūctoꝝ. & iſte intelle eſt capiendus. qꝛ eſt eccl'ie fauorabilior. l. ſunt & pſone. ff. de relig. Ultimo induco tex. ad hoc in. d. c. ſi qs epus. vbi ſi epus inſtituit ext'neos hrdes a ſua cōſanguinitate aut hereticos ꝯſanguineos puniƚ. vt ibi dē. nam ſi ille ver. aut hreticos ꝯſanguineos vel ver. extraneos heredes loqueretur qñ inſtituit extraneū hereticū ſupflueret qꝛ ſi puniretur qñ inſtituit conſanguineos hereticos. ergo multo magis qñ inſtituit extraneos hereticos. Et iō dū text. ibi dixit extraneos hrdes intelligiƚ nō hereticos quo caſu lʒ non hēat locū pena ibi inſerta habebit tñ locū diſpō. qꝛ nō poterit preferre extraneos ſue eccleſie. & iō ad epm vr mihi diſſinium q nó poſſit inſtituere extraneū pterita ſua eccleſia. In alijs vo clericis pcedat dictum. d. Abb. ¶ No. hic
4 tex. pbantē cōem interpretationē doctoꝝ † q res acqſitas ex bonis eccl'ie acqriƚ eccl'ie ſm. d. Ant. hic de q vide dicta p me in. c. ingrendū. ē. ti. i. vbi Hoſti. voluit q iure apto hoc non pbaƚ. d. Ant. ibi dixit q ſubtilizādo iſtum tex. pbat. ego ibi dixi fore caſum aptū in. c. placuit. xij. q. v. & in auc. licentiā. C. de epi. & cler. qnimo eſt hic caſus ꝯ Bal. in. c. i. §. ſi. q ſeu. da. poſ. vbi dicit q in ſubſidiū petiƚ res ēpta de pecunia eccl'ie a alr nō pōt puideri eccl'ie ponit exēplū in mōacho & abbate de pecūia mōaſterij emētibus pdia noie alteri⁹. qꝛ tūc mōaſteriū in ſubſidiū vendicabit illa bona. qꝛ ꝯ eū caſus eſt hic aptus i vbo ei dec
5 ſic dñio ꝯſeruetur. ¶ † No. q per verbū hortamur daƚ iuriſdictio. facit. c. nos qdem. eo. ij. q. vij. c. ſicut. & gl. ibi & pcedit ſm. d. Card. ibi pter alia verba hic poſita vʒ diſcutias & cognoueris. p que verba ſatis apparet q papa ꝯtulit iuriſditionē aliter hoc verbū de per ſe nō operatur iſtud ſicut nec verbū monemus. de quo p Io. an. i. c. ſi pauper de pben. in. vi. & p Pau. in cle. i. de pbend. Ex glo. i. ibi in duabus partibus hereditatis habes ex ea q hereditas diuidiƚ in. xij. vncias. inſti. de here. inſt. §. hereditas. Adde Bar. in. l. interdū. ff. de here. inſti. vbi extendit hoc ad rē dicens q res in dubio itelligiƚ diuidi i. xij. partes. & ideo docet cautum eſſe actorē in libello vt ſi peteret duas partes rei ex tribus totius vt dicat duas ptes de tribus totius rei. qꝛ ſi ſimplr peteret duas partes i dubio intelligiƚ duas de duodecim vt ibi. Et ſi dicas q loqtur in hrditate vt dicit glo. nr̄a ipſe rñdet q eodē modo qlʒ fundus diuidiƚ vt hrditas. l. quotiēs. §. ſi duo. ff. ō here. inſti. l. cū queſtio. C. de leg. Ang. in. d. l. interdū. §. i. tʒ ꝯtriū. & dicit q ex dicto bar. ſequereƚ q ſi ego peterē ptē rei intelligereƚ de pte duodecima qḋ eſt falſum. imo intelligiƚ de dimidia totius. l. nomē. §. portionis. ff. de v. ſign. Ioan. de imo. ſequiƚ ibi Bar. & ad dictū Ang. rñdet q Bar. dixit qñ qs peteret duas partes & nó dixit qñ peteret ptē qꝛ tunc dictū Ang. eſſet verū. & in veritate male itellexit dictū Ang. qꝛ Bar. ea rōne qua voluit q ſi peto duas ptes intelligiƚ de duabus ptibus habito reſpcū ad

1 ¶ Defuncto adde arch. i. c. ſtatutū. §. aſſeſſorem ō reſcr. in. vi. bal. i. l. ſi qs pſbyter de epiſ. & cle. ſpe. in ti. ō ſta. mo. verſic. lviij.

duodecim.ita vř intelligere ſi diceat peto partē vnā rei in
telligiř ď duodecia.⁊ ita credo ꝙ voluit itelligere Ang.
ſ3 iſtud nō expreſſit ⁊ ideo abſurdū aſſumptū ab Ange.
ꝯ bar.male eſt aſſumptū.qꝛ bar.nō dixit peto partem ſ3
videř dixiſſe ſi peto vnā partē videoꝛ petere duodecimā.
Et ſic apparet ꝙ Ang.male arguerit cōtra bar.⁊ Jo.ď
imo.peſſime intellexerit dictū ang.Sed cōtra Barto.⁊
Jo.ď imo.ego allego tex.⁊ do.Pe.ď ancha.i.c.extirpā
de in quarto notabili.de prebend.vbi dicit p illū tex.ꝙ
appellatione quarte venit quarta totius rei ſ3 legalis di
uiſio cuiuſlibet rei fiat i duodeci3 partes reph̄ēdit doctri
nā bar.in.d.l.interdū.⁊ dicit cōtra illam fore tex.in.d.c.
extirpāde ⁊ contra cōem vſu3 loq̄ndi qui tertiā quartā ⁊
ſimilia intelligit p reſcriptū ad rem ⁊ ibi Jo.de imo.ſeq
tur doctrinā do.Petri.Et etiā ꝯ bar.allego tex.in.c.in
dēnitatibus.§.ſane de elec.li.vi.vbi ſit mentio ď duabus
partibus capituli intelligiř reſpectu totius.⁊ ibi Pe.de
ancha.dicit illū tex.eſſe cōtra bar.ꝙ due partes rei intel
ligant̄ p reſpectū ad totā rem nō cōſiderata illa diuiſiōe
duodecim unciarū.⁊ dicit teſtatoꝛ dixit relinquo Titio
duas partes hereditatis mee ⁊ reſiduū ſeyo ꝙ iſte ſeyus
habebit tertiā tantūmodo arg.illius tex.⁊ allegat.l.pla
6 ne ⁊.l.nulli.ff.ꝙ cuiuſq3 vniuerſitatis nomine.† Et que
rit hic Pe.de ancha.teſtatoꝛ reliquit decē ſorori ſue ⁊
iuſſit ꝙ plus petere nō poſſit ⁊ inſtituit Titiu3 in fundo
titius acqrit totā p ius accreſcēdi p.l.i.§.ſi ex fundo.ff.de
here.inſti.an ſalua cōſciētia poſſit hereditatē totā retine
re.Et cōcludit ꝙ ſic qꝛ leges nō ꝯdicētes canoni appro
baň p eccleſiā.c.i.de ope.no.ſ3 ꝙ heres in re certa alio nō
iſtituto acqrat totū ē introductū lege.d.§.ſi ex fundo er
go.Limitat tñ hoc niſi teſtatoꝛ dolo fuiſſet inductus qꝛ
ꝯſultū fuiſſet ſibi ꝙ inſtitutus in re certa nō poſſet vltra
petere qꝛ tūc ſalua ꝯſciētia nō poſſet totā hereditatē pe
tere ſ3 potius deberet veniētib⁹ ab inteſtato dare ⁊ alle
gat Fede.de ſenis ꝯſi.cxxxi.⁊ cū hoc dicto tráſit hic do.
meus Jo.ď imo.Tu adde elegantē doctrinā do.Petri
in cōmento.c.ij.de reg.iur.li.vi.Et pōdera melius q̄3 ipſi
fecerūt nā bal.i.auc.ingreſſi in.viij.col.C.ď ſa.ſan.ec.inqt
teſtatoꝛ inſtituit fratres minores q ſunt incapaces an he
redes ab inteſtato poſſint ſalua cōſciētia hereditatē illā
retiere ⁊ refert bar.vehemēter dubitaſſe i tractatu mio
ricaꝝ in.i.qō.Ipſe vō dicit recte dubitaſſe qꝛ vbi lex vř
canon ſtatuit aliqd ſup certo ⁊ vō ſp illō ꝙ ē ſtatutū i fo
ro ꝯtētioſo ſtatuiř i foro ꝯſcie ⁊ hāc rōe3 attribuit glorio
ſo doctori bea.Thome.Modo i ꝓpoſito nřo omnis do
ctrina docētū in.d.§.ſi ex fundo dicit ꝙ ille.§.ē fundat⁹
ſup ꝑſumpta mēte teſtatoris ꝙ voluerit totā h̄ēditatē de
uenire ad inſtitutū i re certa.ergo ſeqř ꝙ ſalua cōſciētia
nō poterit retinere totā h̄ēditatē.⁊ eſt doctrina noua ⁊ re
citatiōe ⁊ dictu memorāda.⁊ deſtruit ex toto doctrinam
Pe.ď anch.⁊ ſeq̄tiū.Poſſet tñ ſaluari h̄ mō.teſtatoꝛ ꝓ
ſumiř teſtatus ſm ꝙ iura volunt ar.l.nemo pt.ff.ď leg.i.
ergo ſeqř ꝙ cu3 ex diſpoſitiōe legis ille heres pticularis
vocet̄ ad totū ꝙ teſtatoꝛ idē voluit.⁊ ꝑ ꝯñs heres ſalua
7 cōſcia totū poterit habē.⁊ iſtud mihi vř verius.¶ † Ex
gl.ij.nota ꝙ h̄ēs ꝓ ea parte ꝓ q̄ ē inſtitutus teneř appro
bare alienatiōe3 q̄3 ď reb⁹ ſuis ďfunctus viuens aliena
uit ⁊ eſt rō qꝛ teneř ď euictione.l.exceptionē.C.de euict.
c.ſi qs preſbiteroꝝ de reb.eccle.nō alienan.⁊ ſic facit ad
q̄ſtione3 př alienauit rē filij ꝙ filius iſtitutus ab eo teneř
approbare illa3 alienationē ď quo in.l.fi.§.in cōputatōe
.C.de iure delibe.⁊ h̄ tempat gl.iſta niſi heres fecerit in
uentariū qꝛ tūc poterit venire ꝯ factū defuncti.gl.ē ſingu
laris.i.d.§.i cōputatōe.Et addo mirabilē q̄ſtionē tacta3
a Pe.de anch.i.c.raynaldus.Jeo.in.xiij.col.v.quero ď
qōne i q̄ pridie ꝯſului h̄ēs ꝯfecto inuentario venit ꝯ tran
ſactionē defuncti pene appoſitione firmatam petiř pena
opponiř ad illa3 qꝛ erat valde magna ꝙ nō teneř h̄ēs vl
tra vires h̄ēditarias replicař ꝙ nō d3 ſibi ꝓdeſſe bñficiū
inuentarij.iſto caſu cōſuluit do.Pe.ꝙ imo ꝓdeſt h̄ēdi

a ¶ Inuentariū vide ad h̄ doc. ⁊ Bal in auc. ſicut alienatio C. de ſac. ſanc. ec. ⁊ in. l. fi. in pnc. C. de iure deli. bar. in. l. i. ſiij. q. pzinc. C. eo. titu.

qꝛ l3 illa pena fuerit cōmiſſa ex facto heredis tñ deſcēdit
ex ꝑſona defuncti ⁊ h̄ēditaria ⁊ dici pōt.l.h̄ēditariū.ff.ď
bo.auc.iudi.poſſi.l.creditorib⁹.ff.ď ſepatiōib⁹.⁊ multū
elegāter arguit ꝓ iſta pte.⁊ dič ꝙ pena ꝑuationis a bñfi
cio inuētarij nō eſt iure ſcripta.ergo p rationes ꝑuare he
redē illo bñficio dič ſe nec ꝑſumere nec audere.c.odia de
regu.iur.in.vi.Ego allego glo.ſingula.in.c.ſi.ď iure pa
tro.q̄ dicit ꝙ vbi pena ꝑuationis a bñficio non reperiř
appoſita a iuř nullo mō ea3 imponere poſſumus vide ibi
8 p.d.Pe.¶ Et ex eadē gl.no.† ꝙ eccl̄ia heres inſtituta
a teneř vltra vires h̄ēditarias ſi ñ ꝯficit inuentariū ᵃ ď q̄ ego
dicā poſt gl.In gl.penultima ibi renūciauit ꝓprijs vult
dicē ꝙ iſte epus erat religioſus iō acq̄ſiuit epiſcopatui.
Cōtrariū te3 Hoſt.qꝛ ex quo habebat adminiſtrationē
poterat libē ď his bōis diſponē.Jo.an.ſeqř gl.⁊ melius
qꝛ religioſus ꝓmotus ad ꝑlaturā qcqd acquirit eſt eccle
ſie.c.i.xviij.q.i.c.cū olim ď priuile.heb3 tñ adminiſtratio
nē illoꝝ bonoꝝ ex quo eſt ꝑlatus.d3 tñ vti non vt ꝓprijs
ſ3 vt reb⁹ eccl̄ie h̄3 Jo.an.ꝙ ē nota dignū.Tu vide bal.
in dicta auc.licētiā vbi dicit ꝙ etiā ſi religioſus eēt cardi
nalis ñ poſſ3 teſtari.qꝛ nulla dignitas liberat monachū
a ſubſtātialibus regule.⁊ l3 iſte intellectus ſit in ſe verus
nō tñ ꝯgruit litere.qꝛ iſte nō erat religioſus qꝛ hēbat ꝓ
pria vt ſequiř i gl.ideo tex.intelligi d3 ď queſitis cōtēpla
9 tione eccleſie ⁊ nō ꝑſone.¶ † Et ex hac lectura no.ꝙ ēt
epus acquirit ſibi q̄ſita intuitu ꝑſone ſicut dicim⁹ i clerico
ſimplici.c.qꝛ nos.Jeo.Ego vō tetigi hūc paſſu3 i tracta
tu meo ď ꝑſtātia cardinaliū i tertia qōe.⁊ alleg.ui Jac.
but.⁊ petrū tenentes cōtrariū in epiſcopo.⁊ eſt caſus cui
nullo mō poſſet rñderi in auct.licētiam in v̄bo ceteris re
bus ab eo alio mō acq̄ſitis dñio eccl̄ie reſeruatis vbi tex.
ďſtruit ꝯriā doctrinā.ſi tñ eēt epus cuius epat⁹ eſſet apud
theucros vel eſſet inundatus a mari hñ fateoꝛ ꝙ ꝑſata do
ctrina ꝓcedēt.facit qō voluit Bal.in dicta auct.licētiā.
Et inquantū gl.iſta te3 eccl̄iā teneri ad cōfectionem inuē
tarij paſſus ē quotidianus ⁊ p ſcribētes nō accurate ex
aminatus bar.in.l.ſi.§.ſi.C.ď iure delib.tangit ⁊ non de
terminat ſ3 remittit ſe ad dicēda p eū i auct.ſ3 cū teſtatoꝛ
.C.ad.l.falci.ibi vero reliquit cogitandū.ſ3 in comēto.l.
ꝑme.C.ď ſacroſan.ecc.v.ilij.quero quid ſi eccleſie vř pau
peres inſtituant̄.⁊ determinat eccleſiā vel paupes nō te
neri ad cōfectionē inuētarij.Motiua ſua ſunt iſta vide
l3 fiſcus nō teneř vltra vires h̄ēditarias ſi nō cōfecit inuē
tariū.l.i.§.an bona.l.nō poſſunt.ff.ď iure fi.ergo idē erit
in eccleſia.Ad iſta3 rationē rñde ꝙ illa iura loquūř i fi
ſco ⁊ loquūtur in bonis vacātib⁹ delatis fiſco non aūt in
h̄ēditate.⁊ ideo Jo.de imo.in rub.ff.ď acqui.hē.⁊ in.l.ij.
ff.ſi cui plus dicit adducendo opiniones ad cōcordiam
ꝙ in bonis vacātibus delatis fiſco ñ teneř facē inuētariū
ſecus in h̄ēditate ſibi delata.ſ3 hoc ꝓcedit i caſu nřo loq
mur enim in h̄ēditate delata eccleſie p inſtitutionē.⁊ illa
cōcordia nō fuit Jo.de imo.ſ3 fuit bal.in.l.ſi.in pnn.C.ď
iuř delib.⁊ illam ſeq̄tur do.Cardi.in.c.i.ē.ď ſolu.⁊ hoc
mō argumētū bar.ñ militat.Scdo moueř iura ciuilia ñ
poſſunt obligare eccl̄ia3 ⁊ pia loca vltra vires h̄ēditari
as cū talis obligatio nō ſit de iure naturali.certe iſta nō
eſt bona ratio.qꝛ imo potuerunt eccleſiā obligare ſup re
bus querendis ⁊ ſuper reb⁹ ſubditoꝝ ſi fundata ſunt iu
ra ciuilia ſuper honeſtate vt dicā inferius.⁊ voluit Pe
trus ď ancha.in.c.i.de cōſti.in cōmēto.Et ēt ſcdo rñderi
pōt iura ciuilia i hoc fuerūt approbata a iure cāonico vt
in.c.raynald⁹.Jeo.ergo q̄tenus fuerūt approbata a pa
pa ligarūt eccl̄iā ⁊ rō bal.in regula cuil3 li.vi.dixit ꝙ l3
epus vēiens ꝯ ſtatutū ſuū nō incidat in pēa3 ibi cōtentā
tñ ſi eſt approbatū a papa hñ incidit in penā ar.c.i.⁊.ij.
ď cōfirma.vtili vel inutili.Tertio moueř bar.rō q̄re h̄ēs
ſi ꝯficiēs inuētariū teneř vltra vires h̄ēditarias ē qꝛ ꝑſumiř
ſubripuiſſe bōa.§.ſancimus i auc.ď here.⁊ fal.q̄ rō ceſſat
in eccl̄ia ⁊ i alijs pijs locis.Quia ad h̄ rñdeo ꝙ l3 ceſſ3 i
eccl̄ia vt eccl̄ia q̄ eſt corpus ſicrū ⁊ repſentatū ſ3 put re
ꝑſentatur

pſentaſ p ſurreptorē ñ ceſſat illa ſiniſtra ſuſpitio. Quar-
to dicit e ē caſuȝ i auc. ſicut. C. ō ſacroſan. eccl. rñdē ꝙ ille
tex. nō loqꝰ in hꝰditate ſȝ loqꝰ in re ſterili dānoſa eccłie ſȝ
i caſu noſtro nō pſumiſ hꝰditas dānoſa qñ eccłia eā adijt
ſine bñficio inuētarij. Dicit bar. † ꝙ ſi aliqs ſacerdos iſti-
tuaſ hꝰs a cōiuncto vel amico tunc putat eū teneri vltra
vires hꝰditarias ſi nō cōfecit inuētariū alſat. §. ſi. in auc.
ō her. ⁊ fal. ſecus ſi inſtitueretꝰ ab alio quia tūc eēt pſum-
ptio ꝙ amoꝰ dei vel ꝓanima illiꝰ fuit inſtitutus ⁊ iō te-
neretꝰ cōficere inuētariū ⁊ eſt mirabile dictū ad dcm. §. ſi.
⁊ ē magna dimiatio ad illū tex. vt iferꝰ aplā ⁊ ita reſidet.
Sȝ ang. in. d. l. ſi. § ſin autē refert bar. dubitaſſe ō hoc ⁊ ſi
determinaſſe nō cōgruit tāto viro nō vidiſſe bar. determi
nātē in. d. l. ſ. ipſe vero dīc ꝙ ſi nō cōfecerit inuētariū nō
gaudet cōmō falcidie. Sed ſi hꝰditas nō eſt ſoluēdo nō
teneſ ꝯficere inuentariū nec opꝰ ē ꝙ reſtituaſ aduerſus
ēditōȝ. qꝛ hꝰ ꝑ nō facta. allegat dictā auc. ſicut. Et idem
Ang. in auc. de alie. ⁊ emphi. §. ſi vero quidā tȝ ꝙ non te
neſ ꝯficē inuentariū nec opus ē reſtōne in integrū. qꝛ ꝯfe
ctio inuētarij nō aſtrigit eccłiā ſȝ eū ſȝ bñ aſtrigit pupillū
q reſtitueſ in integrū vt in. §. pupillis in auc. ō hꝰdi. ⁊ fal
ci. ⁊ dicit ꝙ in hoſpitalibꝰ erit idē quod in eccleſia ꝑ illū
tex. loquētē de omnibꝰ eccleſijs ⁊ idē dicit eē i fiſco. Ideȝ
voluit bal. in. d. l. ſi. in prin. in. v. ⁊. vi. qōe. ⁊ in. l. cū e ma
tre. C. de rei vendi. vbi dixit ꝙ de eqtate canonica nō eſt
neceſſariū inuentariū. ⁊ idē tenuit reuerēdus do. Car. in
c. i. de ſolut. Idem tȝ hic do. Abb. dicens iſtaȝ ptem fore
eccleſie fauorabiliorē ideo tenēdā ar. l. ſunt ⁊ pſone. ff. de
religioſis. ⁊ i repeti. c. cū eſſes. Leo. aliqualiter dilatauit
ſibi fimbrias ſup hoc. ⁊ allegauit bal. in. d. l. ſi. ⁊ bar. ⁊
rationes eius in. d. l. ſ. Ideȝ voluit do. Pet. de. anch. ꝯſi
lio. ccclxxxij. incip. ꝑma facie vi. ⁊ allegat Bar. in. d. l. ſ.
⁊ dīc nō obſtare. c. raynaldus inquātū facit mentionē ō
inuentario hꝰdis ō iure canonico. qꝛ ipſe dicit ibi ꝓbari
ꝙ heres pōt detrahere falcidiā ſi ꝯfecit inuētariū. nō aūt
dicit tex. ꝙ ſi ꝯficiens teneaſ vltra vires hꝰditarias. iſtō
etiā tenuit do. Anto. in. c. in litteris de raptoribuſ. vbi vo
luit ꝙ in foro canonico cōtentioſo non teneſ heres vltra
vires hꝰditatis. ⁊ remittit ſe ad nota. in. c. qꝛ plerique ō
imuni. eccle. ⁊ idē do. Anto. in. d. c. raynaldus in notabi
libus dicit ꝙ iura loquētia ō inuētario q ad excludēduȝ
hꝰdē a falcidia detrahēda habēt locū ō iure canonico. ſȝ
an habeant locū ad penā grauādi hꝰdē vltra vires hꝰdi
tatis remittit ad Io. an. in. c. q̄ꝗ de vſur. in vi. ⁊ ad bar.
in pālleg. l. ſ. ⁊ ꝑ iſta opini. arguo hoc modo. nō eſt lege
cautū eccleſiā teneri ad cōfectionē inuentarij ne teneaſ
vltra vires hꝰditarias. ergo erubeſcimus cū ſine lege loq
mur. l. illaȝ. C. ō collatio. Non. ob. §. ſi. in auc. de hꝰdi. ⁊
falci. vbi dixit in omni pſona militari ſacerdotali ⁊ iperia
li. qꝛ loqꝰ ō quadā dignitate tempali q vocabaſ ſacerdo
tiū vt in. l. ſ. C. de natura. liber. ⁊ in. l. pe. C. ō pact. ⁊ facit
ꝙ hꝰ in. l. i. in prin. ff. de iuſti. ⁊ iure. vba eni generalia le-
gis nō adaptanſ ad impoſſibilia legiſlatori. c. a nobis ō
ſent. excō. c. tua ō decimis Io. mona. in. c. ij. de ꝯſti. Bal.
in. l. ſi. §. in cōputatione. C. de iure delibe. ſȝ iperatoꝛ non
a habet poteſtatem ſuper eccleſiam. immo eſt ſeruus * ec-
cleſie clementina prima de iureiurando. ergo. Secundo
vba illius. §. ſunt cōcepta in pſonā vbi dicūt i omni pſona
ergo ñ cōphēdūt eccłiā. qꝛ eſt corpus fictū repſentatū. fa
cit qō dixit do. Anto. in. c. graue de pben. ⁊ bal. i. c. i. §. cō
uenticulas ō pace iura. firman. ⁊ in rub. C. ad trebel. ⁊ i
. l. metū. §. animaduertēdū. ff. qō me. cau. ergo ſeqꝰ ꝙ ille
tex. ñ loqꝰ de eccłia ⁊ iō dicit do. Abba. in repe. dicti. c.
cū eſſes qō clericꝰ bñ teneſ ꝯficere inuētariū ſȝ eccłia nō
⁊ voluit bar. in. d. l. ſ. Tertio facit rō q̄re teneſ vltra vires
hꝰditarias ē qꝛ hꝰs cōtempſit legē loquētē de inuētario
d. l. ſi. §. ſi vo poſtq̄ꝫ ſȝ lex ciuilis nō obligat eccleſiā vt in
c. bñ qdē. lxxxxvi. di. ⁊ in. c. eccłia ſancte marie de ꝯſtitu.
Quarto faciat vt hꝰs nō cōficiēs inuētariū teneaſ ⁊ c. ē pe
na vt in. §. ſi vero nō fecerint in auc. de hꝰ. ⁊ falci. ſȝ lex ci

uilis nō pōt punire eccłiā. qꝛ iuriſditionē nō hȝ ſupra eū
vt in pallegatis iuribus ergo. Fuit ⁊ ſcōa opinio videlȝ
ꝙ eccleſia teneaſ vt eſt gl. h q̄ꝫ do. Ab. reputat ſing. ⁊ nō
alibi inquātū loqꝰ de eccleſia ſȝ aliq̄liter hoc tetigit glo.
in. d. c. epo q ſilios. ⁊ ideȝ voluit glo. in. c. i. de ſolu. loqui
tur tñ de clerico. ⁊ idē voluit glo. in. c. in litteris de rapto
ribꝰ. loqꝰ tñ ſimpliciter in hꝰde nō cōficiēte inuentariuȝ
Io. an. hic dicit ꝙ eccleſia ſi non facit inuentarium pdit
falcidiā ⁊ alia. ⁊ ſi eſt dānificata pōt reſtitui in integruȝ
ſi hꝰditas erat dānoſa qō eſt verū ſm do. Cardi. ſi a prin
cipio erat dānoſa ſecus ſi ex poſt facto. ⁊ iſtā partē tenuit
Ang. in. d. §. ſi. i auct. de hꝰ. ⁊ falc. ⁊ in tractatu quē fecit
de inuētario quē po uit in. l. ij. ff. ſi cui plus. ⁊ reſtitueſ in
integrū ſm eū vt in pupillo. vt in auc. i hꝰdi. ⁊ falci. §. pu
pillus. ⁊ allegat gl. q̄ꝫ dicit nō eē alibi i. l. auxiliū. ff. ō mi
no. ſȝ ſatis ꝯcordat gl. in. d. §. pupillis. ⁊ in auct. ſi minoꝛ
. C. de tēpo. reſtitutiōis in integꝝ petēde. ⁊ idē voluit Lo
do. roma. in rubꝛ. ff. ō acq. hꝰ. Dicit tñ Lodo. ibi ꝙ dictꝰ
. §. ſi. nō loquiſ de eccleſia ⁊ iſta poſſunt ſimul ſtare qō ſit
relictū clerico ⁊ non ſit relictū eccleſie nec acqraſ eccleſie
vt in. c. requiſiſti. Leo. ſed certe hoc fuit dictū bar. i. d. l. ſ.
ſȝ ipſe nō dicat. dixit ēt ꝙ ille. §. tāq̄ꝫ odioſus nō dȝ exten-
di ad eccleſiā. Ad dictaȝ auc. ſic rñdet ꝙ loqtur in fundo
ſterili nō autē hꝰditate dānoſa. ⁊ ſic a diuerſis nō ſit illa
tio. l. ſi. ff. ō calūni. dicit tñ ꝑ vbū forte ꝙ eccleſia reſtitueſ
ad ꝯfectōeȝ inuētarij vt reſtituaſ pupillus. ⁊ minoꝛ. vt i
d. §. pupillis. ⁊ in. d. l. auxiliū. Et ſi dicaſ ꝙ nō dȝ lex ꝯ li
bertatē eccłie rñdet illud ꝓcedere niſi induceretꝰ mā de
linquendi vel peccandi quod eēt in caſu iſto. quia eccłia
gubernaſ ꝑ ſacerdotes in qbus pōt eſſe eadē rō que in ſe
cularibus. Idem ēt tȝ do. Ant. hic dicēs ꝙ de iure ciuili
nō reſtitueſ in integrū ſȝ de iure canonico ſic idē ſeqꝰ Io.
de imo. hic. ⁊ in. c. i. de ſolu. d. Pe. de anch. hic dicit iſtā
glo. eſſe bene notādā ⁊ remittit ſe ad dicēda ꝑ eum in. c.
raynaldus. Leo. ibi vero nihil dicit ſȝ in repe. c. i. de cōſti-
tu. ſeqꝰ iſtā glo. ⁊ moueſ qꝛ iuriſcōſulti diuino ſpiritu ad
leges cōdēdas deuenerūt vt in. l. ſi. C. de pſcrip. lon. tēpo.
nec talis lex dici pōt clericis vel eccleſijs dānoſa qꝛ lega
lis ꝓuiſio pōt eē vtilis eccłie ⁊ dānoſa ſȝ facti accidētiā
q caſu ille qui ſe hȝ pariter ad dānū ⁊ vtile nō pōt ꝑtē
deꝛ leſionē licet forte ſiniſtrū euenerit. ar. l. ſi pꝛ. C. ō ioffi.
teſta. ⁊ qō no. in. c. ꝑ tuas ō dote poſt diuortiū reſtituēda
⁊ hoc dīc eſſe ō mente omniū canoniſtaꝝ allegat Hoſti.
in. c. eccłia el prio vt lite pendē. ſup gl. ſi. Dis eni cōſibus
ſȝ eū canones adiuuanſ ꝑ leges. c. i. de ope. no. nun. ⁊ in
telligiſ tūc legē eē ꝓiudicialē ſi iferat ꝓiudiciū ſine cauſa
ſecꝰ ſi cū cā. xi. q. iij. c. dignū. Et ꝯcludit ꝙ clericus iſtitu
tus ſi non facit inuētariū teneſ vltra vires hꝰditarias ⁊
ita tȝ Rapha. ful. i. d. auc. ſicut ⁊ damnat opinionē bal.
ibi. Et idē voluit i. d. l. ſi. C. ō iur. dlib. ⁊ ꝑ iſta relati ſunt
in mediū patres noſtri q ſup hoc variant. Reſtat nūc ac-
curate vidē q opinio ſit in iure ſaſtētabilioꝛ ſed de vno lō
ge miroꝛ q̄re gl. iſta ad hāc qōnē ñ allegauit dictū. §. ſi. i
auc. de here. ⁊ falcid. q ſpiritu ducta fecerit ego ignoro.
Et ante oīa poſſet dici ꝙ ipſa eccłia ſuccederet mōacho
⁊ tūc nō teneretꝰ ꝯficere inuētariū dictū fuit bal. in. l. inbe
mus. C. ad trebel. in. v. col. ſeqꝰ Lodo. ro. in rubꝛ. ff. de
acqui. her. ⁊ allegat Ia. bu. in. l. ij. C. ad. l. iulia de vi. ſȝ i
lecturā mea hoc ñ reperio apud butricariū. ⁊ ego addo
rōnem ꝙ ideo hoc ē qꝛ ille q ſuccedit ꝑ ſtatus mutationē
alicuius nō dꝛ hꝰs tex. eſt ſingularis in. l. quotiēs. §. ſi. ff.
ō bona. ita allegat eū bal. in. c. i ꝑſentis ō ꝓbati. ⁊ dīc ꝙ
iſto caſu eccłia ñ vi qñ ꝯhē cū creditoribꝰ qꝛ ñ dꝛ here-
nā qñ dicimus ſȝ eū ꝙ hꝰs dꝛ cōtrahere cū legatarijs ⁊
⁊ creditoribꝰ. allegat gl. ſingu. ſm eū in. l. q cū alio. ff. de
re. iur. qꝛ ipſe dfunctus ꝑ hꝰdē ſuā ꝯhere videſ qꝛ prebet
cāȝ aditionis. ⁊ dīc ꝙ illa glo. raras hȝ ſimiles. ⁊ ſubdit
ꝙ monaſteriū ſuccedēs mōacho dꝛ hꝰs anoꝛmalus per
not. inſtit. de eo cui bona addicunſ cā libertatis cōſeruā
de. ⁊ hoc mō poſſent reduci opiniōes ad ꝯcordiā. vt iſto

a ¶ Seruꝰ. vel
ꝑ. nꝰ dicas ſili
us eccłie. xcvi.
diſ. ſi imꝑator.
Bal. in auc. C.
ne ſi. ꝑo pa. ō
quo. a. in. c. no
uit de iudic. in
appoſtilla ad
d. andre. mul-
ta opinatur.

modo p̄cedat opinio Bar. ⁊ ſequatur. Nihilominus
pōdera gl. in. c. i. de ſolu. q̄ allegat ꝙ clic⁹ tenet̄ vltra vi
res hr̄ditarias ſi nō ꝯfecit inuentariū. ⁊ tñ glo. ibi dic̄ ꝙ
clicus ſucceſſor p̄lati eſt q̄ſi hr̄s ⁊ nihilominus tenet̄ ꝯfi-
cere inuentariū. ergo ſequit̄ ꝙ ille q eſt quaſi hr̄s tenebi
tur. ⁊ p ꝯñs monaſteriū hoc caſu tenebit̄ ꝯficere inuēta-
riū ⁊ allego ſile incōuincibile ep̄s in diſtribuēdis bonis
relictis paupibus eſt executor ⁊ quaſi hr̄s. tñ tenet̄ ꝯfice
re inuentariū. vt. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. ergo eodē mō in
caſu iſto. Et l3 Ang. in tractatu de inuentario ſequat̄ il-
lud dictū Bal. tñ nō hn̄ loquunt̄. ⁊ deduco rē ad indiui
duū. ſi monaſteriū nō faceret inuentariū poſſet incurrer̄
infamiā. iſte eſt caſus in. c. ſunt manifeſte in di. ne iniurijs
infament̄. xij. q. i. ⁊ iō mihi vr̄ indiſtincte ꝙ eccleſia teneat̄
ꝯficere inuentariū. qđ oſtendo hoc mō tex. in. l. ſi diuina
domus. C. de exacto. trib. iuncta ſingulari doctrina bar.
lib. x. vbi dixit ꝙ in hoc differt lex imp̄ialis a ſtatuto po
puli. q2 lex imp̄ialis pōt eccleſiā ligare. ſtatutū vō ppl̄i ſi
⁊ iō refert ſubtilis ſcie doctor Ricar. de ſaly. in repe. l. i.
C. de ſa. ſan. ec. ꝙ ſi ſtatutū populi diſponit rem imobilē
nō poſſe alienari in nō ſubditū ſine certa ſolēnitate ꝙ ta
le ſtatutū cōp̄rehendit eccleſiā. ⁊ dicit ſe diſputaſſe in ſa-
la dñi Joānis vicecomitis archiepi mediolanenſis cōui
uente mediolani vocatis collegio mediolanēſi ⁊ alijs in
iuriſperitis exiſtētibus tūc mediolani. eccleſia. n. in reb⁹ p̄-
uatoꝝ acq̄rendis patit̄ legē impoſitā a priuato in auc. ō
nō alienā. §. ſanciſſimus. ⁊ ego allego. l. ſi qs ita. ⁊ bal.
ibi. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. fortius ergo imp̄ator po-
tuit legē appōere circa hr̄ditates ſubditoꝝ deferēdas ec
cleſie. ar. l. itē ſi verberatū. ff. de rei vē. cū ſi. ergo nō. n. eſt
nouū ꝙ res puati affecta cū ſua affectiōe trāſeat in eccle

a Abbatiſſa infra tñ annū ꝓfeſſionis cre do ꝙ mōialis vnaqueq3 te-ſtari poſſitet ıt elegāter bal. in l. gnali i pn. C. de ſa. ſan. eccl. ad mām huius tex. vide nouiſ ſimos ſcriben tes hic.

ſiam. d. l. ſi qs ita. ⁊ allegat ſile qđ voluit Ja. bu. in auc.
caſſa. C. de ſac. ſan. ec. ⁊ l3 imp̄ator ſit ſeruus eccleſie. l. i.
C. de offi. p̄fe. p̄eto. tñ in acq̄rendis ſeruus pōt p̄tātē
dñi refrenare. l. ſi. C. de acqui. po. l. ſeruus. C. de pac. Itē
ratione publice vtilitatis res eccleſie lege imperatoris
opprimuntur. l. neminem. l. ad inſtructionem. l. iubem⁹
nulli. C. de ſac. ſan. eccle. l. nullus. C. de curſu publi. li. xij.
Et eſt ratio q2 de facili diuini numinis veniam impetra
tur ex quo ſalus ſubditoꝝ p̄curatur. l. puinciarum. C. ō
fer. Cū ergo lex imp̄ialis loquēs de inuentario emana-
uerit pp bonū publicū ⁊ ſubditoꝝ viuentiū ⁊ morientiū
vt in. d. §. ſi. in auc. de here. ⁊ fal. ergo ſequit̄ ꝙ potuit li-
gare eccleſiā. ⁊ maxime q2 fundat̄ ſub honeſtate ⁊ pieta
te. q2 piū eſt volūtates deficientiū ſortiant̄ effectū. vt eſt
tex. ſing. in eodē auc. §. ſi vero expſſim. ⁊ eccleſia ē cultrix
honeſtatis ⁊ iuſticie. vt in. c. i. §. ſed diuerſū de alienatio
ne feudi. ergo potuit eccleſia ligari a lege imp̄iali. ⁊ p h̄
ſublata ſunt multa ꝯria cum dicebat̄ verba generalia le
gis nō adaptant̄ ad impoſſia diſponēti. q2 iſtud nō ē im
poſſibile legi imp̄iali. ⁊ faciat tex. in. c. ſunt manifeſte vbi
dī ꝙ ſi nō fieret inuentariū eccleſia poſſet infamari. ⁊ ab
oī eo qđ h3 ſpēm mali eſt ab eccleſia abſtinendū. c. cū ab
omni de vita ⁊ hone. cle. Et ex iſtis apparet ꝙ lex ciuiliſ
potuit in hoc ligare eccleſiam. qđ aūt ligauerit p̄batur
in. d. c. ſi. dum loquit̄ de ſacerdote inſtituto. nec eſt vā il-
la reſtrictio Bar. q2 cū ille tex. emanauerit in fauorē mo
rientium ⁊ viuoꝝ pariter h3 tam in ſacerdote q̄3 in eccle
ſia inſtitutis. ⁊ ōducit̄ dictū Bar. ad incōuenīēs v3 ꝙ lex
poſſet ligare clicū ⁊ nō eccleſiā. ⁊ iſtud nō eſt vex. vt i. c.
eccleſia ſancte marie de cōſti. q2 ſi nō poſſet ligare eccle-
ſiam nec ligare clericū. nec ē vex ꝙ ille tex. loquat̄ de ſa-
cerdotio put̄ ē dignitas tp̄alis. q2 vbi lex diſponit ō tali
ſacerdotio apponit aliq̄ vba p que appet ꝙ de illo itelle
xerit vt in ꝓalleg. l. pe. in ver. ſacerdotū p̄rogatiue. ⁊ i
d. l. i. in ver. ſacerdotio ornamēta. alr̄ nō loquit̄ ſimplr̄ ō
ſacerdotio intelligit̄ put̄ ſacra miniſtrat. vt in. l. nō diſti
guemus. §. ſacerdotio. ff. de arbi. ⁊ ꝙ ille tex. loquat̄ ō ec
cleſia nō ſolū de pſona eccl̄iaſtica appet. q2 dicit illā. l. eē
dem in pſona priuata militari ſacerdotali imp̄iali. aut

alteri⁹ cuiuſlibet que dictio copulat maiora expſſis vt ē
gl. in cle. i. de re iudi. in cle. ne romani de elec. ⁊ dictio im
portat collegia eccl̄ias capl̄a ⁊ ſilia q̄nimo tex. ibi dicit i
oībus hoībus hāc legē cōe3 iponimus ſ3 appellōne hoīs
venit fiſcus vt ē gl. in. l. eos. C. ō viur. ergo cōp̄rehēdit̄ fi-
ſcus nō oportuit tñ laboraſſe āntiquos ⁊ modernos vex
fiſcus ligaret̄ illa. l. loquēte de inuētario. Et ſic appet ex
p̄dictis ꝙ ille. §. ſi. diſpoſuit de eccl̄ia ⁊ diſponer̄ potuit.
Tertio p̄bo ꝙ lex ciuilis loquēs de inuētario vt hr̄s te-
neat̄ vltra vires hr̄ditarias ſi nō ꝯfecit inuentariū ē ap-
probata p iura canonica. ⁊ ad hoc alīo Hoſti. quē ūeo
ſcribētē vidit in eo. ti. in. xv. col. in ſūma eiuſdē titu. §. ad
qđ v. qđ ſi nō ſufficit hr̄ditas ibi aut nō fecit inuentariū
⁊ tenet̄ vltra vires hr̄ditarias ⁊ idē vr̄ ſm iura canonicā
iſta ſunt formalia vba ſua. ⁊ allat̄. d. c. raynal. falſum er
go fuit dcm̄. d. Pe. ⁊. d. Ant. volentiū. c. raynaldus ap
probaſſe ſolū quo ad cōmodū falcidie. ⁊ p̄bo p text. i. l.
i. ad fi. in v. ea inefficax quātum in eā p̄tē remaneat. C. de
la. liber. tol. vbi qñ lex vult derogare alteri legi in p̄te dū
taxat ⁊ in p̄te nō facit mentionē expreſſam ita feciſſet h̄
papa ſi in p̄te voluiſſet approbare ⁊ in p̄te nō. ſ3 iſta fuit
accidentia facti. q2 quo mō falcidie tñ dubitabat̄ in. d.
c. raynaldus. Et ideſitū ſupius allegaui. d. Pe. ꝯ Bar.
in. d. l. interdū vide eundē Pe. in. c. cū hoīes de decimiſ
vbi allegat illum tex. ꝯ Bar. ⁊ per iſta ſit lecta ⁊ intelle
cta decretalis noſtra.

Quia ingredientibus.

1 a ¶ †Abbatiſſa[a] teſtari nō pōt et ſi nūq̄3 idu
it habitū monachalē. Id ſic teſtm̄ p̄lati reli
gioſi nō v3 et ſi de ꝯſuetudine adiunct hoc dicit in prima
2 ponit q̄rela. in ſcda puiſio ibi neceſſariū. ¶ †No. ꝙ mo
nialis ⁊ abbatiſſa tanq̄3 p̄priuni nō hn̄s non pōt teſtari
poſt ꝓfeſſionē tacitā vel expſſam ꝯcordat. c. q2 ingrediē-
tibus allegatū h̄ in glo. ⁊ qđ hr̄ in auc. ingreſſi. C. de ſac.
ſan. ec. ⁊ ecōtra aut ante ꝓfeſſionē infra annū teſtari pōt
. l. generali. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ ibi Bal. Archi. in. c. bñficiū
de regula. in. vi. ⁊ ſubdit hic. d. Pe. qōnem multū elegā
3 tem. †Ingreſſus mōaſteriū ſi infra annū ꝓfeſſiōis dece-
dit in monaſterio ſine teſtō ad quē ſpectabūt bona eius
an ad monaſteriū an ad veniētes ab iteſtato refert q̄ſdā
dicere aut pure ſe dedicauit infra annū cū poſſit renūcia
re bñficio anni. c. ad apl̄olicā. de regula. ⁊ tūc acq̄rit mo
naſteriū. aut ſe dedicauit ſub ꝯditiōe ſi ꝑſeuerauerit per
annū. ⁊ tūc nō veniūt ad monaſteriū. allat no. in ſili in. l.
ij. ff. de in diē adie. Si vō ē dubiū tūc dicūt qdā ꝙ ex quo
deceſſit vt mōachus vr̄ ſibi placere ꝙ ſit mōachus ⁊ bo
na ſua ſint mōaſterij. ⁊ hec vr̄ ſua vltima volūtas niſi ex
preſſe diceret ꝯriū. ⁊ hec opinio ē dura vt excludantur
veniētes ab inteſtato. tñ ſumma ē rō que fauet religioni
. l. ſunt ⁊ pſone. ff. de religioſis. In ꝯrium facit. q2 añ p-
feſſionē nō ſit tranſlatio pſone qđ ē principale. ergo nec
bonoꝝ qđ ē acceſſoriū in auc. de monac. §. ſancimus. l. ſi
pater a ꝯrio ſenſu. ff. de adop. Soluit. d. Pe. ꝙ ꝑſeuerā
tia facta in ſtatu religionis vſq3 ad tp̄s mortis declarat
animū ⁊ volūtatē illius. ⁊ per ꝯñs tacitā dedicationem
arg. l. iij. ff. de diuor. ⁊ ē ratio ne ſtatus viuentis aut mo-
rientis tp̄e varietur. argu. c. maiores. de baptiſ. Poſtea
dicit in ꝯrium facere no. in. c. beneficiū de reg. in. vi. bar.
in auc. ſi qua mulier ad ſi. C. de ſa. ſan. ec. arguit ꝙ mona
ſteriū nō ſuccedit tanq̄3 poſthumus q nō venit ad lucem
. l. pe. C. de poſthu. here. inſtitu. Poſtea arguit ꝙ mona
ſterium ſuccedat. ⁊ alleg. c. ſi. de ſucceſ. ab inte. ⁊ alr̄ non
decidit ſed remittit ad dños canoniſtas. qđ ē bene not. ꝯ
imp̄itos decretiſtas quottidie canoniſtas Jo. de imo. hic
dicit tenendā eſſe menti doctrinā. d. Pe. que fuit Jaco.
de are. Pe. ⁊ Cy. in. d. auc. ingreſſi. ꝙ ipſe dicit ꝙ vior
opinio ē ꝙ ſuccedant veniētes ab inteſtato. q2 nō repit̄
iure cautum ꝙ infra annum p̄bationis inducatur tacita
ꝓfeſſio. ⁊ ſic in dubio videtur velle ꝙ ſua bōa veniāt ad
venientes

venientes ab inteſtato p no. in. l. conficiunt. ff. de iure codi. et ad. c. ſi. allegatū a Bar. rūdet ꝙ ibi ille fuerat pfeſſus. d. Rapha. ful. in. d. auc. ſi qua mulier tenet ꝙ monaſteriū excludat. pmo qꝛ nondū eſt monachus lꝫ reputetur pſona eccleſiaſtica. et dicit ſe nō inuenire caſum legis ꝙ monaſteriū ſibi ſuccedat ab inteſtato. vt in. l. ſi qs pſbyter. C. de epi. et cler. Nec ex teſtō qꝛ teſtm̄ nō fecͭ nec eſt aliqua tacita voluntas. et dicit ꝙ ipſe ſumpſit hoc ex ceruice ſua. et iō dicit ꝙ veniūt venientes ab inteſtato p d. c. beneficiū. et rūdet ad. d. c. ſi. ꝙ ibi erat pfeſſus expſſe dicit tn̄ ſaluis deciſiōe dominoꝝ canoniſtaꝝ. Longe mirandū eſt ꝙ Jo. de imo. diſcipulus. d. Pet. non viderit d. Pe. in. c. cum cām. de elec. vbi refert ſe diſputaſſe iſtaꝫ qōnem Padue. et in quodā ſuo eleganti ꝯſilio qd eſt ſexageſimūqntū ꝯſuluit. et ēt refert ſuā diſputatōeꝫ paduanaꝫ in fauorē monaſterij. et motiua ſua ſunt hec. qꝛ interi ipſe magis participat de religiōe q̄ꝫ de vita ſeculari. qꝛ q̄ religioſis adherēt ipſa quoqꝫ religioſa ſunt. l. q̄ religioſis. ff. de rei ven. c. religioſo. de ſen. excō. in. vi. ſed ipe viuit religioſe et ſtat in religiōe. ergo interim religioſus dr̄. et ꝙ interim dicat religioſus voluit. d. Car. in cle. i. de elec. Scdo allegat dictū Jo. an. poſt Goffre. et Hoſti. in. c. de his de ſepultu. vbi dixit ꝙ canonica portio in bonis defuncti in religione infra annū pbationis nō debet pme eccleſie. qꝛ vr̄ deſiſſe et voluiſſe deſinere eſſe illius parochianus. c. ſi. de paro. et allegat no. in. d. c. bn̄ficiū. mouetur ēt qꝛ per actū inceptuꝫ lꝫ nō ꝯſumatū habet opus p pfecto. l. cū quidā. et in. l. ſi nō fuerit. §. ꝙ ergo. ff. de auro et ar. leg. vbi legato argento facto venit argentū ꝙ erat in fieri. et facit tex. ſingu. in. l. veſtimētū. eo. ti. vbi legatis veſtimētis veniūt veſtimenta q̄ erant in fieri. facit cle. ne romani de elec. l. ex facto. ff. de here. inſti. dicit ēt ꝙ in caſu rei publice ſufficit cepiſſe. l. i. §. cepiſſe. ff. de pollic. Ita dicemus in caſu religionis. a pꝛimordio. n. ſtrali poſterior format euentus. l. i. C. de impor. lucra. deſcrip. lib. x. Ultimo dicit ꝙ vr̄ obligare ſe monaſterio pure intrādo religionē. ſed illa obligatio pura reſoluit in conditioneꝫ ꝯtriā ſue volūtatis. et ideo in multis iuribus dr̄ ad priorē ſtatum reuerſo. c. ſup eo. et. c. ſignificatū de regul. Et per iſta vr̄ opinio Ja. Pe. et ſequaciū verior de iure. d. An. in. c. in pn̄tia. de pba. ſequit opi. Ja. et Pe. ſed. d. Abb. ibi dicit ſe putare ꝙ ſi expreſſe contulit bona ſua monaſterio ad qd ingredit pcedat opi. Jaco. et alioꝝ. qꝛ tunc ſumus clari de intentione ipſius ingredientis ꝙ data pſeuerantia volebat ipſa bona eſſe monaſterij. aut expſſe nō ꝯtulit ſed ſimplr intrauit cā pbationis. et tunc dicit ſe nō videre ꝙ iure poſſit ſaluari dicta opinio cū nō fuerit religioſus cum effectu vt in. c. religioſo de ſen. excō. li. vi. et ſic bona nec tacite nec expreſſe tranſiuerūt in monaſteriū. et allegat in ſimili de clerico ſeculari moriente ſine teſtamento. qꝛ ſibi ſuccedūt ꝯſanguinei et non eccleſia q̄ in ſubſidiū ſuccedit. xii. q. vlti. c. ſi. ergo multo fortius in eo qui nō eſt clericus nec religioſus. et ita reſidet. certe iſtō ſile nō vr̄ bonū qꝛ p clericatū nō tranſeunt bona in eccleſiam. ſed p ingreſſum religiōis bn̄ tranſeunt bona i monaſteriū. vt in. d. auc. ingreſſi. vn̄ ſi pſumptio eſt ꝙ voluerit dedicare pſonā. ergo multo fortꝰ et bōs. nec motiua d. Pe. ſtringūt aut pungūt. qꝛ lꝫ in materia fauorabili inceptū habeat pro cōpleto non eſt verū in caſu nr̄o. qꝛ infra annū religiōis nō habet ipe inceptū pro completo. imo requirit lapſus vel profeſſio. c. ii. de regula. libꝛ. vi. et cum dicebat ꝙ obligatio pura eſt reſoluenda in ꝯditiōꝫ rn̄deo illud eſt verū elapſo anno. ſꝫ infra annū ſtat in pēdenti. et ſic illa obligatio nō ſortit effectū niſi per pfeſſionem tacitā vel expreſſam Bar. tn̄ in. d. auc. ſi qua mulier vr̄ inclinare in fauorē monaſterij. ſed mihi vr̄ ꝙ ꝯtria opinio ſit verior. et ad hoc adduco ante oīa notabilē doctrinam eiuſdem Bar. in. d. auc. ſi qua mulier ad ſi. in verſi. hoc ēt intelligo. vbi dicit ꝙ infra annū pfeſſionis nō dr̄ nouicius pprie ingreſſus monaſteriū. non. n. ibi ingreditur animo remanendi. ſed experiendi. allegat auc. ſed neqꝫ. C. de epi. et cle. et idem Bar. in. l. nulli. C. ne ſacrum baptiſma. vbi tex. loquit de cathecuminis diſponētibus ſe facere xpianos. et añqꝫ xpiani ſiāt volūt expiri vitaꝫ et mores xpianoꝝ ꝙ interi nō ſunt xpiani. Et ſubdit ibi pbari ꝙ ille qui eſt infra tpe pbatōis nō hr̄ vt probatus.

4 † Et ibi dicit ſtatuto cauet ꝙ q habitauerit in ciuitate p certū tpe habeat pro ciue ꝙ infra illud tpe nō habebit pro ciue. et dicit ꝙ ille q ingredit religionē infra annū pbationis nō dr̄ monachus. dicit tn̄ interrogādos fore de hoc canoniſtas. ſequit cū ibi Rap. q allegat Jo. an. i. d. c. beneficiū. Ego dico fore caſum in. d. l. beneficiū. in ver. ingredit vbi infra annū dr̄ ingredi et nō dr̄ ingreſſus. et facit. c. ſi ſeruus. liiii. di. vbi dr̄ ꝙ ſeruus dꝫ remanere per triēniū et poſtea effici monachus. et ſi pbat ibi ꝙ ī illud trieniū nō eſt monachus. et facit. c. pñs. xx. q. iii. et ꝙ hr̄ in. c. indēnitatibꝰ. de elec. li. vi. et h̄ ſit pmū ꝑſuppoſitum. Scdo ꝑſuppono doctrinā glo. quā reputo ſingu. et aureā in. c. ii. in ver. indiciꝫ de regula. li. vi. vbi tex. loquit in pfeſſo tacite vel expſſe vel euidenter p indicia. Glo. ibi ponit exēplū puta ſi beneficio renunciauit vel de pprijs bonis diſpōnē fecit quo caſu dr̄ p indicia ꝯſtare de pfeſſiōe. ergo ſequit a ꝯtrio ꝙ ſi ingredit religionē nec teſtm̄ nec diſpoſitionē de bonis ſuis fecit vr̄ nolle ꝓfiteri ante annuꝫ. ergo ſequit ꝙ ſi morit ī annuꝫ illa volūtas dr̄ durare de nō ꝓfitendo infra annū. ergo ſequit viua rōne qd vr̄ vocaſſe potius veniētes ab inteſtato q̄ꝫ monaſteriū. l. ꝯficiunt. ff. de iure codic. cū ergo ī annū dicat ingredi velle et nō dicat ingreſſus et nō diſponēdo de bonis ſuis vr̄ nolle infra annū ꝓfiteri. ergo ſequit ꝙ nullo mō mōaſterium vocabit. Tertio dico fore caſum in terminis ad quē nr̄i maiores nr̄os nō aduertiſſe in. d. auc. ſi q̄ mulier. i v. ſi poſt ingreſſuꝫ monaſterij moriat filij liiaꝫ recipiāt reliqua ſub a monaſterio cōpetente. vn̄ ſequit a ꝯtrio ꝙ ſi añ ingreſſum moriat bona nō veniūt ad monaſteriuꝫ. ſꝫ ad veniētes ab inteſtato ſꝫ moriendo infra annū pbōnis dr̄ mori ante ingreſſuꝫ qꝛ ingreſſus pprie dr̄ poſt factaꝫ pfeſſionē vt dictū ē et pbat in. d. auc. ingreſſi. ḡ ibi ē caſus formalis ꝯ Pet. Cy. et alios. Quarto dico de hoc fore caſum in. d. c. beneficiū. in ver. aut ꝯſtet ꝙ voluerit vitaꝫ mutare vbi ſi bn̄ficiatus ingredit religionē nō pōt infra annū pbōnis ꝯferri eiꝰ bn̄ficiū niſi ꝯſtet ꝙ voluerit vitā mutare. ḡ ſequit ꝙ ī annū nō pſumit velle mutare vitaꝫ. ergo ſequit ꝙ p mortē nō inducit ꝯtria volūtas. d. c. maiores de bapt. Quinto ad hoc allego Bal. in loco ſīneo in. l. ſi qñ. C. de bo. va. li. x. ad ſi. vbi dicit ꝙ añ pfeſſioneꝫ qs nō dr̄ ingreſſus nec bona acqruntur monaſterio niſi poſt factā pfeſſionem. et allegat Andre. de baru. ibi. Et p iſta indubitata ſit ꝯcluſio venientes ab inteſtato vocari ad ſucceſſionē et nō monaſteriū. tene menti. qꝛ alibi nō legi iſtū articulū ita diſcurſum. ſꝫ. d. Ant. in. c. ii. de foro cōpe. tꝫ ꝯtriū. ℂ No. ꝙ iſta non allegabat illā non pfeſſam. ſed nō induiſſe habitū ex qua nō delatione volebat inferre illā nō pfeſſam. et ſic poſſet teſtari. xii. q. vlti. c. ſi. Sed dicit Joā. an. ꝙ eo ipſo qd nouicia patit ſe eligi vr̄ tacite ꝓfiteri. qꝛ qui vult ꝯñs vr̄ velle añcedens ſine quo ad illud ꝯñs venire non poſſet. l. illud. ff. de acq. here. Sꝫ ſm euꝫ hoc non pcedit in electione. qꝛ tunc electio eſſet nulla. qꝛ tacite pfeſſus eligi non pōt. c. nullus de elec. li. vi. ſed p viā poſtulationis et puiſiōis poſſet pcedere qd dictū ē ſm eum. et cū hoc dicto tranſeunt oēs ſcribentes hic et reputāt illud eſſe ſingulare ꝙ ius nouū. d. c. nullus diſponēs nō valere electionem ad prelaturā regulareꝫ de nō expſſe pfeſſo non hꝫ locū in puiſione facta p viā collationis vel poſtulatiōis. et ſic tꝫ collatio abbatie ſcd de nō expſſe pfeſſo. qꝛ ius penale loqns de electiōe nō vendicat ſibi locū in poſtulatiōe. Addite ꝙ iſta fuit opinio Archi. in. d. c. nullus. arg. illius lr̄e. et maxime hoc pcedit in abbatiſſa ſꝫ Archi. i. d. c. idēnitatibꝰ. et plus ibi dixit ꝙ epus poterit illā puiſiōꝫ amitē p viā poſtulatōis et

a ℂ Vide ad h. d. Card. in cle. ſi. in pn. de pe. et Bar. l. i. ſi. §. quoties. ff. de publi. ad quod de. d. elect. de imo. in ꝯſ. xxvi. in iii. parte.

idem voluit Compoſt.in.c.officij.de elec.⁊ ibi dixit ꝙ le
gatus de latere poterit ẽt illã amittere.⁊ illud tenuit ibi
5 Bal.q colligit vnũ pulchrũ ex illo tex.† ꝙ filij magnoꝝ
comitu ⁊ ducum nõ pñt aſſumi ad apicẽ doctorat⁹ niſi
ſint docti.Sed iſta opi.ꝙ epũs poſſit admittere reprobaſ
p tex.viuũ in cle.i.ð ele.⁊ p gl.ibi ⁊ voluit Jo.de ſan.ibi
⁊ Jo.an.in addi.Spe.in ti.de diſpenſ.§.ꝯſr.⁊.d.Abb.
6 ⁊ alij in illo.c.officij.☙ †Sed dubito ego de vno qꝛ po
ſtulatio ⁊ electio equipanſ ⁊ ſi aliqs eſt ꝓhibitus eligi ẽ
ꝓhibitus poſtulari vt voluit gl.ſing.in.c.i.de poſtu.pla.
⁊ eadẽ rõ eſt in vtroqꝫ lꝫ ergo.c.nullus ſupradictũ ꝓhi
7 beat eligi tñ cõprehẽdit poſtulationẽ.☙ †No.ꝙ mõia
les teneñ deferre habitũ monialẽ nec valet ꝯſuetudo in
ꝯtriũ.ſed pondera qꝛ expꝛſſm videmus ſolũ deferre veſtes
nigrã ⁊ velũ ꝓfeſſionis an p hoc illa talis ꝯſuetudo
ſit ſublata.dic ꝙ non p id qð hꝛ in tex.⁊ glo.in cle.ne in
agro de ſtatu regulariũ vbi dꝛ ꝙ pñt portare pãnu ſm
8 ꝯſuetudinẽ loci.☙ †No.ꝙ ad eſſe abbatiſſe nõ ꝯcurrit
ſolo habitus monachalis qꝛ ꝓfeſſio ⁊ nõ habitus mona
chũ.facit.c.porrectũ de regula.l.herẽnius.ff.de decuri.⁊
ſꝫ hoc vꝛ ꝙ iſta abbatiſſa allegabat ꝯ ſe qꝛ dicebat quã
dam abbatiſſam nõ aſſumpſiſſe habitũ monachalẽ ⁊ ſic
videbaſ ꝙ poſſet facere teſtiñ Jo.an.hic dicit ꝙ id fecit
vt nõ poſſet notari de ſubreptiõe.☙ Cõtra tex.opponi
tur qꝛ p annũ inducit ꝓfeſſio.c.ſtatuimus de regula.ſed
hic dꝛ de pluribus annis ergo ſubaudi ſm Hoſti.maxi
me vel ſm Hoſti.hic loquiſ qñ ingrediſ religionẽ i q̃ ñ
ſeruabaſ rłã.iõ lꝫ ibi ſtaret p plures ãnos nõ vꝛ ꝓfiteri.
ſꝫ cogi dꝫ vt ꝓfiteaſ aut exeat mõaſteriũ.c.cũ mõaſteriũ
de reg.Jtẽ ſi ibi ſeruabaſ rłã ſꝫ recipiſ cũ ꝓteſtatõe.c.ij.
de regu.Sed certe ꝯ Hoſtiẽ.eſt tex.in cle.i.de regu.ex q̃
appoſtauit habitũ per annũ vꝛ tacite ꝓfiteri lꝫ ibi nõ ſer
uetur regula ⁊ loquiſ ille tex.indiſtincte faciat ẽt iſte tex.
qꝛ hic nõ apparet ꝙ iſta abbatiſſa fuerit expꝛſſe ꝓfeſſa fa
ciat ẽt intellectus poſitus hic p Jo.an.ꝙ nouitia aſſum
pta in abbatiſſam tacite vꝛ ꝓfiteri qꝛ ingerit ſe actib⁹ ꝓ
9 feſſoꝝ.c.vidua de regula.☙ †Ultimo no.ꝙ bona igre
dientis monaſteriũ ſunt monaſterij ex quo ſequiſ ſm.d.
Pe.ꝙ nõ poterit teſtari cũ non ſit rerũ dñs.⁊ iſtã rõnẽ
reddit tex.in.d.auc.ingreſſi.qꝛ qui nõ hꝫ bona teſtari nõ
põt vt ibi ⁊.l.lex cornelia.ff.de vul.⁊ pu.⁊ dicit ſe intelli
gere qñ de iure hñe nõ põt ſi aũt nõ hꝫ de facto qꝛ ẽ pau
per dicit ꝙ põt teſtari.qꝛ in non hñte bona cadit titulus
teſti qꝛ hẽditas alicuius dꝛ ẽt ſine bonis ⁊ iuris itellectu
hꝫ.l.hẽditas.ff.de ver.ſigni.Et ſi dicaſ ad qd eſt hoc vti
le ſcire dicit pp ſubſtõnes pupillares.qꝛ ſi non poſſet te
ſtari nõ poſſet filio ſubſtituere.l.ij.§.prius.ff.de vul.⁊ pu
pil.Jtẽ pp datiõnẽ tutele ⁊ allegat.d.ſuũ q fuit Bal.in
rub.ff.de acq.here.⁊ cum eo tranſit hic ſimplr̃ Jo.ð imo.
qui ad hoc allegat Bart.in.d.auc.ingreſſi.Ego dubito
de hoc pmo p tex.in.l.i.C.de ſa.ſan.ec.vbi dꝛ teſtari ð re
bus ſuis.ergo de alienis nõ poterit.Scðo p glo.hic dũ
dicit de rebus ſuis qd fieri velit.⁊ p.§.ſed aliud hic alle
gatũ.⁊ per illud qð dixit Bal.in.l.ſeniũ.C.qui teſta.fa.
poſ.⁊ per gloſ.in.l.i.C.eo.⁊ p duas leges q̃ ad hoc ſunt
ſingulares ⁊ meliores de iure in.l.obſides.ff.e.⁊.l.diu⁹
ff.de iure fiſ.⁊ p hãc rõnẽ viuã nã in auc.de he.⁊ fal.§.ſi
ðo expꝛſſim dꝛ ꝙ ſi hẽs nullũ cõmodũ reportabit ð hẽdi
tate nihilominus dꝫ exeq voluñtatẽ defuncti.qꝛ exercebit
opus piũ ⁊ habebit lucrũ aie.ergo ſequiſ ꝙ vbicunqꝫ te
ſtator nihil habuit lex nõ imitat hẽdẽ ad adeũdũ hẽdi
tatẽ.ergo ſeqꝛ ꝙ nõ iueniet hẽdẽ ad qd ĝ eſt ſibi pmiſſũ
teſtari fateor ꝙ pt teſtari i potẽtia nõ i actu ꝙ alr̃ nũc ñ
examio.qꝛ intẽdo repetere iſtã rubꝛicã vbi examinabiſ.
vide Ang.l.q.ſua i refulgẽti palatio ⁊ meli⁹ i ꝯſ.cxxvi.
10 ☙ †Sꝫ an bõa igreſſi trãſeãt in mõaſteriũ q̃ ad dñiu ⁊
poſſeſſionẽ ſine corpali apprehẽſiõe.dic ꝙ ſic.qꝛ ſi trãſit
ꝑſona qð eſt pncipale.ergo multo magis bõa q̃ ſunt ac
ceſſoriũ.hoc tenuit hic Hoſti.p.c.ex pte.de ꝯſue.d.Pe.
p.l.ſi adoptauero.ff.de pcã.Cy.in.d.auc.ſi qua mulier.

a ☙ Bñdicit. Adde Jo.an.i c.mem inimus de accuſ. ⁊ oĩs doc.hic.

Bal.⁊ Saly.in.d.auc.ingreſſi.Archi.ix.q.viii.ſi q̃ mu
lier Bart.in.l. q vniuerſas.§.ſi is.l.cũ heredes.§.ſi.ff.de
acq.poſ.⁊ in.d.l.ſi adoptauero.Jnnoc.in.c.in pñtia de
ꝓba.Spe.in ti.de ſta.mo.§.i.verſi.liij.⁊ faciat tex.in.l.ſi
pater.ff.de adop.⁊ pulchrũ verbũ bal.ibi dicẽtis ꝙ illo
anno qdã duces ⁊ barones trãſtulerãt ſe ad iuriſdictionẽ
incliti regis vngarie ꝙ videnſ trãſferre ſubditos ſuos ⁊
iuriſdictiões ſuas ⁊ oĩa q̃ hñt.☙ Et ſi opponiſ a patre in
filiũ nõ trãſferſ poſſeſſio.vt no.in.d.l.cũ hẽdes.ergo nec
in monaſteriũ q hꝛ loco filij.rñde vt dixit Bal.in.d.auc.
ingreſſi.vꝫ ꝙ p mortẽ patris interuertiſ poſſeſſio.iõ non
ꝯtinuaſ in filiũ nõ eſt ſic in ingreſſo.qꝛ efficiſ ſeruus mo
naſterij.⁊ per ſeruũ acquiriſ poſſeſſio dño.l.ꝙ ſeruus.ff.
de acqui.poſ.cum ſi.Et ingꝛtum gl.i.diffinit qd ſit teſtũ
vide que dixi.ſ.eo.in rub.Et ingꝛtuꝫ glo.ij.dicit ꝙ lega
tum eſt donatio quedaꝫ dico ex eo eſt.qꝛ teſtator vult ꝙ
poſt mortẽ ſuã ſibi doneſ.⁊ pp hoc dꝛ donatio quedam.
☙ Jn glo.quarta ibi vel ꝯſecrata in hoc nõ bñ dicit.qꝛ
a abbatiſſa nõ ꝯſecraſ.ſed bñdiciſ a ⁊ eſt ſimplex bñdictio
ſecus in beneficio abbatis.qꝛ illa eſt ꝓim ordiatoria.⁊
p eã ꝯſequiſ ptãtem ꝯferendi ordines minores.c.tue.de
eta.⁊ q̃.vide gl.in cle.attẽdẽtes.de ſta.reg.☙ Gl.in ꝟ.
pene.iſta dictio ñ ſolũ iportat idẽ qð ẽ fere ſꝫ.d.car.ſꝫ ẽt
importat quoddã tpa mentum vt intelligaſ licuiſſe pene
.i.videri licuiſſe cum tñ non licuiſſet.☙ Et no.ẽt ex iſta
11 glo.† ꝙ dictio forte nõ eſt no.dubitatiõis.alle.qð hꝛ in
euange.Joan.xiiij.c.ſi cognouiſſetis me forſitan ⁊ pře
meũ allegat pulchꝛa iura vt in ea hẽs.vide glo.in.l.mu
tus in pn.ff.de ꝓcur.⁊ in.l.ſi duo.§.i.ff.de arbi.que dicit
ꝙ ſub dubio forte rñdent ſepe piti.⁊ in.l.in cõmodato.
§.ſicut.ff.cõmod.⁊ in.l.i.§.ſi.ff.de ſer.⁊ in.l.in ſubſtõne
.ff.de vul.⁊ pu.⁊ ibi dixit Ang.ꝙ ſi ꝯſultor in ꝯſilio vtiſ
verbo forte nõ ꝓpter hoc ꝯſiliũ eſt dubiũ.qꝛ ita ꝯſueue
runt rñdere piti.facit.l.gallus.§.forſitan.ff.de li.⁊ poſt.
ſed ego vidi obſeruande memorie dñm meũ Jo.ð imol.
in cathedra dubitantẽ de iſto paſſu.⁊ nõ auſuꝫ dedidere
vius hoc verbo forte.⁊ ſic rñſio ſua dubia erat.⁊ ego al
lego tex.in.l.i.in.§.i.ver.niſi forte.ff.de rei ven.⁊ ibi glo.
arguit nõne qð ibi dicit iuriſconſultus repetiſ in ſequẽti
verſi.ergo eſt ſupfluũ.⁊ glo.ibi rñdet ꝙ nõ qð pmo ſub
dubio poſuerat ⁊ poſtea ponit ſub certo.⁊ ſic ille tex.cũ
gl.'ua dꝛſtruit oẽm hãc doctrinã ⁊ ſepenũero ꝯſulẽdo di
xi p illũ tex.⁊ gl.⁊ in repeti.ad.c.ex liña de reſcrip.in ꝟ
bo forſan vide ibi.⁊ vide.c.i.de poſtula.⁊ ibi.d.Car.de
verbo forte.⁊ adduco glo.valde elegãtẽ in.c.accedẽs ñ
.i.vt lite nõ ꝯte.que dicit forte.imo ſine forte rñſa docto
rũ p verbũ forte fore dubia ⁊ nõ certa.Nec ob.illud qð
dꝛ in euangelio qꝛ dictio forſitã poniſ iproprie ibi.⁊ ad
12 alia iura rñde ꝙ ꝓcedunt in legiſlatore.☙ †Extra gl.
tangit hic.d.Pe.q̃ ꝑſone ꝓhibite ſint teſtari.⁊ tradit re
gulã ꝙ qlꝫ teſtari põt niſi repiaſ ꝓhibitus a iure.gl.i.l.
ſi queramus.ff.eo.cõnumerat ꝑſonas ꝓhibitas teſtari.⁊
inter illas ꝯnumeraſ pupillus.l.q̃ etate.ff.eo.l.ſi.C.ð te.
mi.⁊ dicit hic.d.Pe.ꝙ pupillus doli capax ẽt ad pias
cãs teſtari nõ põt.qꝛ eſt defectus nãlis in eo.⁊ p ſtatutũ
populi tolli non põt.⁊ alle.Bar.in.d.l.ſi q̃ramus ⁊ ad
ducit rõnẽ qꝛ ſi poſſet teſtari ad pias cãs ſeqꝛeſ ꝙ pater
non poſſet ſibi ſubſtitueſ ad pias cãs qð eſt falſuꝫ.c.ſi pꝛ
.ſ.eo.in.vi.Jo.de imo.ĥ addit ꝙ Bar.in.d.l.ſi q̃ram⁹ tꝫ
ꝯtriũ ꝙ imo ſtatutũ poſſit diſponere ꝙ pupillus doli ca
pax teſtari poſſit.⁊ eſt rõ.qꝛ ei⁹ dꝛfectus eſt iuris poſitiui
qð Ang.ibi reprobat p.d.l.ſi.vbi pupillus nullo mõ te
ſtari põt q̃ ꝟba videnſ ꝓhibere ne ſtatuta populi hoc ꝑ
mittãt ⁊ ſeqꝛ hoc Jo.de imo.ĥ ⁊ ibi.⁊ alle.in ſiñ gl.ſin
gu.in cle.hi q de eta.⁊ qũ.vbi p illa ꝟba nulla tenuiſ.aut
nullo modo tolliſ epõ ptãs diſpenſandi ꝯ illuꝫ tex.ita p
illa verba impator vꝛ tollere ptãtem populis ſtatuendi
ꝯtrium.⁊ ſequiſ hic Jo.ð imo.d.Pe.per.d.c.ſi pater ꝙ
pupillus ſagax non põt teſtari ad pias cãs.Adde Bal.
in repeti.l.i.C.de ſacroſan.eccle.vbi dicit ꝙ iſta queſtio
eſt ſoluta

eſt ſoluta p. d. c. ſi pater. qꝛ cū poſſit pupillo pr̄ ſubſtitue re ad pias cās ſequit̄ ꝙ ipſe pupillus teſtari non pōt. qꝛ pupillaris ſubſtō eſt introducta in ſubſidiū. qꝛ pupillus nō poterat ſibi teſtari. inſti. de pu. ſub. in prin. allegat ēt d. l. ſi. Tu pondera qꝛ mirū eſt de Bal. in. c. ſi pr̄ non di ſtinguit an pupillus ſit doli capax vel ne. ideo dꝫ itelligi de pupillo ñ doli capace. qꝛ ſi eēt doli capax poſſet teſta ri ad pias cās. vt ꝫ dicā. ꝛ ſic per illū tex. nō ē ſoluta qō. ꝛ etiam pondera qꝛ ille tex. loquit̄ in pupillo exiſtēte i pa tria ptāte. quo caſu ꝯcurrunt duo ſpālia vnū qꝛ pupillus aliud qꝛ in patria ptāte. ꝛ duo ſpālia non pñt ꝯcurrere i ſimul. l. i. C. de do. ꝓmiſ. ēt fauore eccleſie vt voluit Guil. de cu. in. l. ab emptiōe. ff. de pac. ꝛ Bar. in. l. ij. ff. de poll. ergo. pondera ēt qꝛ per. d. c. ſi pater nō elicit̄ gñalis deci ſio ex eo. qꝛ loquit̄ de pupillo hñte patrē de pupillo vero nō hñte patrē nō loqt̄. ꝛ ſic nō pt̄ eē ſoluta qō p illū tex. vt voluerūt ſōnia ſi liceret dicere iſtoꝝ pluꝫ. Adde bart. in repet. d. l. i. vbi dicit ꝙ lꝫ pupillus doli capax obliget̄ naturalr̄ ꝯhendo cū alio. vt in. l. i. ff. de nouа. nō tñ ſe ob ligat vouēdo deo. l. ij. §. voto. ff. de pollici. nec. d. l. i. diſpē ſat circa defectū intellectus. nec ad hoc ꝯfert auctoritas tutoris. qꝛ ꝯfert̄ poſt mortē. ꝛ ſic in tp̄e finite tutele qō ſi lꝫ. l. qō ſponſe. C. de dona. ante nup. Item hoc diſponere eſt donare. l. legatum. de leg. ij. ſed in donendo tutor nō preſtat auctoritatem. l. i. §. i. ff. de tutel. ꝛ rati. diſtr. a. ergo allegat etiaꝫ. c. lꝫ de ſepultu. in. vi. Sed preclarus doctor d. Ricar. de Saly. in repe. d. l. i. tenet ꝯtrium per ratiōes que dicent̄ in ſequēti qōne. ꝛ ēt dicit in lucro captādo pu pillus infantie ꝓximus di habere intellectum ſufficientē. l. ſeruū. ꝛ. l. cū pupillus. ff. rem ra. habe. nam cum poſſit ſtipulari rē eius ſaluam fore quare nō poterit diſponere aiaꝫ ſuā ſaluā fore dicit ſe nō videre rōnē in ꝯtrium. Item impubes aſtringit̄ religioni iuramēti. l. ſi. ff. de libe. cau. ꝛ p hoc dicit nō obſtare. d. l. ſi. qꝛ ibi nō tractat̄ de com modo aie. Ad. §. voto rñdet multū ſubtiliter interdū loq mur de voto ad rem ꝛ ad pecuniā inſpiciēte ex quo obli gat̄ pſona. ꝛ tūc dicit ꝙ poſſumus notare regulā ꝛ inſtā tiam a rl̄a. rl̄a eſt vt nō obliget̄. vt in. d. §. voto fallit i. d. l. ſi. de li. cau. ꝛ hoc ē qō no. in. d. l. q iuraſſe. ff. de iureiur. Interdū capimus votū largo mō ſumēdo pro quadam vltima volūtate ad pios actus deſtinata ꝛ nō obligato ria. ꝛ iſto mō nō ꝓcedit. §. voto. ꝛ hoc mō loquat̄. d. l. i. ad. d. c. lꝫ rñdet ꝙ eligere ſepulturā ꝛ de bōis ſuis diſpo nere ad pios actus ſunt diuerſi caſus vt colligit̄ in. d. c. lꝫ ergo ex diuerſis nō infert̄. l. ſi. ff. de calūn. cū ergo in caſu iſto pie agit̄. ꝛ ex h̄ pio actu inſurgat cōmodū aie diſpo nētis ꝛ cōmodū eccl̄iaſticis pſonis vr̄ ꝙ. d. l. i. circa pu pillū diſpōat ceſſante īpedimēto dfect⁹ ꝛ ſic ꝯ dterminatiōꝫ bar. ꝯcludit. Tu vō ꝯſidera ꝙ opi. d. Ricar. mihi vr̄ pu ra vitas. ꝛ ad hoc pōdero. d. l. ſi. C. de teſt. mi. vbi pupil lus ſm leges antiqs poterat teſtari. ꝛ p ꝯñs ſequit̄ ꝙ ad pias cās poſtea p legē ciuilē fuit ſublata illa ptās vt ibi ergo ſi potuit tolli cū piudicio pie cāe. arg. c. ad apoſtoli cam de ſymo. lege oia priuilegia ꝛ qō nota. ibi Bar. C. de ſac. ſan. ec. alſ de epiſ. ꝛ cle. Pondero ēt ꝙ relicta ad pias cauſas nō gubernant̄ lege ciuili poſitiua. ſꝫ canoni ca. c. relatū. de teſta. Cū ergo iſta ꝓhibitio ſit edita a lege poſitiua ciuili. ergo nō habebit locū i pia cā. q. n. ſpū dei agunt̄ nō ſunt ſub lege. ꝛ ſic vr̄ opinio. d. Ricar. eē vera.

13 ¶ †Tangit ſcdo. d. Pe. ꝙ furioſus mente captus non

a poterit teſtari *ēt ad pias cauſas. c. ſi. de ſucce. ab inteſta. nec ſtatutū habilitaret furioſum ad teſtandū qꝛ talis de fectus ꝓcedit a natura ſecus dicit ſi talis dfectus ꝓcede ret ex pſumptiōe iuris poſitiui vt ꝯtingit in ꝓdigo qꝛ ex quo dicta ꝓhibitio ſurgit a iur̄ ciuili pōt p ius ciuile tol li. l. omnes populi. ff. de iuſti. ꝛ iur. ꝛ alleg. Bar. in. d. l. ſi queramus. ꝛ cum eo tranſit hic Joan. de imo. Tu adde Bar. in repe. d. l. i. in. iij. col. verſi. l. qro vbi idē ꝯcludit ꝛ mouet̄ primo. qꝛ nō hꝫ arbitriū. ſcdo qꝛ eſt defect⁹ iuris nālis niſi fieret eo tp̄e quo hrēt dilucida interualla. l. fu

rioſum. C. qui teſt. fa. poſ. allegat ſimile qꝛ ſi militi eſt cō ceſſa libera facultas teſtādi intelſr a ſolēnitate iuris ciui lis nō iuris gentiū. l. neqꝫ. n. §. i. ff. de teſ. mi. vbi miles nō pōt inſtituere ſeruū ꝓprium cuius ſtatus eſt anihilatus de iure gentiū. qꝛ ſeruitus eſt conſtitutio iuris gentiū pt̄ aūt inſtitui deportatus in quo eſt defectus iuris poſitiui idem dicit de mente capto ꝛ ſimilibus ꝛ ſic ꝯcludit ꝙ ad pias cauſas teſtari nō pñt Bal. in repe. d. l. i. ſequit̄ hoc. qꝛ furioſus non hꝫ animi motum nec iudiciū diſcretiōis ideo impedit̄ a natura. l. cū pretor. §. non aūt oēs. ff. de iudi. allegat qō in ſimili voluit Inno. in. c. ſuſcitatus. de reſcr. idem dicit eſſe in dormiente qui loquitur ſolēniter. ꝛ de iſto dormiēte q ſurgit de nocte armatus ꝛ loqt̄ ꝛ mirabi lia facit dormiēdo vide relata p. d. Pe. in cle. ſi furioſus de homicidio. quātū vō ad ꝓdigū dicit ibi Bal. ꝙ aut ē interdictū bonis p ſniaꝫ. ꝛ tūc de iure ciuili teſtari nō pōt. l. is cui. ff. eo. In ꝯtriū allegat qꝛ ceſſat cā finalis interdi ctionis. qꝛ tunc bñ vtit̄ ſubſtātia ſua ꝛ ſibi facit ꝯditionē meliorē. ꝛ iſtā ptē putat veriorē nec exigit ꝯſenſū curato ris. Adde eundem. d. Ricar. in repe. d. l. i. in ver. exemi nemus ſpāliter. vbi dicit doctrinā Bar. ꝓcedere in furio ſo ꝛ mentecapto. ſꝫ in ꝓdigo dicit Bar. male loq. ꝛ mo uet̄. qꝛ interdū tractamus de ꝑdendo. ꝛ tunc ꝓdigus nō dꝫ hr̄e ꝯſenſuꝫ. ideo naturalr̄ nō obligat̄. l. marcellus. ff. de fideiuſ. l. is cui. de ver. ob. Interdū tractam⁹ de diſpo nendo in vltia volūtate. ꝛ tunc aut ſimplr̄. ꝛ ita loqt̄. d. l. is cui. aut ad pias cās. ꝛ tūc qꝛ pie agit intelſr lucrari l auc. de here. ꝛ fal. §. ſi vō qꝛ magnū eſt lucrū aie q̄ cūctis pfert̄. l. ſancim⁹. C. de ſa. ſa. ec. interdū tractam⁹ de lucrā do. ꝛ tunc ꝓdigus dꝫ hr̄e ꝯſenſum ꝛ ptātem diſponēdi. d. l. is cui. de ver. ob. ꝛ pro hac diſtinctiōe dicit facere. l. mutuū. ff. de acqui. here. Si igitur cenſet̄ hr̄e intellectuꝫ ꝛ diſcretionē circa cōmodū corpis quare nō multo ma gis circa cōmodū aie. ꝛ ſic ceſſabat in eo impedimentuꝫ intellectus. Et ad. d. l. ſi. C. de teſta. mili. rñdet ꝙ iſti non diſponebāt ad pias cās. ꝛ ſic nō tractat̄ de cōmodo aie. ꝛ grauiter reprehendit doctrinā Bar. inqtū dicebat de teſtō militis vt p eū videre poteris. ꝛ ſic ſtat ꝯcluſio nunc ſm Bal. ꝙ ꝓdigus cui eſt interdictū bonis a iudice pōt teſtari. ꝛ dicit ꝯ caſum. l. in. d. l. is cui. Sed ſm. d. Rica. ſtat ꝯcluſio ꝙ ꝓdigus poterit teſtari ad pias cās contra

14 Bar. ſed furioſus ꝛ mentecaptus non. † Et refert. d. pe. hic Bal. dicere in. d. l. i. ꝙ ꝓdigus teſtari nō poſſit ēt ad pias cauſas. qꝛ eſt ꝓhibitus alienare ēt in piaꝫ cām ꝛ ſic in eccleſiā. vt no. in. l. ſi itaqꝫ. §. ea lege. de ver. obli. Fatet̄ tñ ꝙ teſtm̄ factū ante interdictionē bonoꝝ non rūpit̄ p no. in. l. i. §. exigit. de bo. poſ. ſm tabu. qꝛ ꝓdigus nō de linquit in aliū niſi in ſeipm̄. ꝛ ēt qꝛ ꝓdigo nō auffert̄ ius bonoꝝ ſuoꝝ ꝛ adminiſtratio futura poſt iterdictū. ꝛ ita

15 ſequit̄ hic Jo. de imo. † Uos addite ꝙ ea q̄ dicta ſunt h̄ furioſo hñt locū in frenetico. i. in infirmo q ꝓpter febres patit̄ exiliū mentis tex. eſt in. c. ſi. ꝫ ti. i. ꝯiuncta. l. ob q̄ vi cia. ff. de edil. edic. Et vidi annis ſupioribus ꝓponi con tra teſtm̄ cuiuſdā incliti principis. Et pōdera qꝛ Jo. an. in. c. ſi. ꝫ tim. i. refert ꝛ ſequit̄ Bal. in. c. i. in ti. p quos ſiat inueſtitura ꝙ ſi furoris tp̄e furioſus recte teſtet̄ teſtm̄ ei⁹ eſt validuꝫ nec ꝓpter furorem annullat̄. ꝛ ad hoc allegat Ualeriū referentē per ſenatores ꝯfirmatum fuiſſe teſtm̄ cuiuſdam furioſi ſolēniter factuꝫ. ꝛ pōt eſſe rō. qꝛ ex quo ſic teſtatus eſt preſumit̄ ꝙ tunc tp̄is fuerit ſane mētis. qꝛ fatuus eſt q fatue loquit̄. l. is q. §. ſi. ff. de tut. ꝛ cu. da. ab his cum ſi. ꝛ cū hoc dicto tranſiuit Lud. ro. in. d. l. furio ſum. ꝛ eſt limitatio mirabilis ad oia iura ſupius allega ta. ꝛ p optime allegari poſſet qō refert Hoſti. ꝛ Jo. an. A. de conſuetu. c. ad noſtrā. de ſnia lata ab illo fatuo pa riſienſi qꝛ fuit valida. qꝛ Gratianus nō potuiſſet melius decidē. ex q̄ infero ꝙ ſi furioſus teſtat̄ ad pias cās teſtm̄ erit validū. qꝛ quilibet exercitatus ꝛ optimus intellectus ita diſponeret. ꝛ euertit hoc doctrinā Bar. ꝛ Moder. ¶ Sed in ꝯtrium dico fore caſum in dicto. c. ſi. ꝫ ti. pri.

a¶ Teſtari ad de. d. A. extā. de imo. l. i. furioſū q teſta. fa. poſ. ꝛ ſpec. in ti. de in ſtr. edi. §. xij. verſi. verum. ꝛ docto. hic.

mo.vbi tanq̃ freneticus qs ƀdicauit ſe ⁊ ſua monaſterio
⁊ tñ dedicatio ñ tenuit vt ibi ita dicamus in ꝓpoſito.nã
teſtm̃ eſt noſtre volũtatis iuſtũ iudiciũ vt dictũ ẽ.ſ.eo.i ru
brica.Sz i iſto furioſo ñ adeſt volũtas nec iudiciũ.ergo
ſeqꝛ ꝙ teſtm̃ lz ad pias cãs factũ ſit ab eo eſt nullũ.nec ẽ
dicẽdũ ꝙ ex iudicio ſuo fecerit ſed potius ab ĩpulſu quo
dã corpoꝝ ſupioꝝ.Nam vt ſcribit btũs Thomas p̃ma
p̃me.iſti fatui regunꝛ impulſu corpoꝝ ſuperioꝝ.⁊ iõ ẽ ꝙ
ſepenumero vaticinãtur futura.⁊ ſic doctrina illa nõ eſt
vera.Fateor tñ ꝙ ſi tempore teſtamẽti nõ eſſet in furore
⁊ teſtareꝛ ita recte preſumptio eẽt ꝙ haberet dilucide i-
teruallũ.quãtũ vero ad ꝓdigũ dico ꝙ ſi a iudice fuit in
terdicta ſibi ad miniſtratio quo caſu loquiꝛ bar.i.l.tres
tutores.ff.ď adminiſtra.tuto.⁊ in.l.is cui ď ṽ.obli.⁊ bal.
in.l.i.C.ď curat.furio.⁊ i.l.i.ff.eo.⁊ i.l.cũ fratrẽ.C.ď his
qbus vt idi.⁊ i.d.l.is cui.ff.eo.ꝙ iſto cãu ſit ṽiſſima opi.
Rich.qꝛ cũ de iure poſitiuo fuerit itroductũ ꝓdigũ teſta
ri nõ poſſe.⁊ legata ad pias cãs ñ ſubijciũꝛ iuri ciuili vt
16 in.c.relatũ.ĩ.eod.ergo.¶ †Quid ď dãnato ad carceres
ꝑpetuos tetigit h do.Ab.ſ.eo.in rub.⁊ dicit ꝙ in laico
certũ eſt eẽ teſtabilẽ allegat.l.ij.ff.de publi.iudi.ſz in cle
rico dicit ſe audiuiſſe varie fuiſſe ↄſultũ.qdã ꝙ teſtari ñ
põt ↄſuluerunt qꝛ illa pena aſſimilaꝛ pene mortis vt vo
luit Inn.in.c.qualiter el.ij.ĩ.de accu.ſz qdã ↄſuluerũt ↄri
uz.qꝛ ius canonicũ nõ imponit ꝑpetuũ carcerem ad pe
nã.ſz ad penitẽtiã.c.nouimus de ṽ.ſigni.c.penul.ď heret.
c.q̃uis ď pen.in.vi.ergo nõ dꝫ ꝓuari ptãte teſtãdi.⁊ hãc
opinionẽ dicit eſſe eqorẽ.ſz aliã de iure veriorẽ.qꝛ negari
non põt ꝙ ibi ſit quaſi mortuus.⁊ ita reſidet.Sz idẽ do.
Ab.in.c.tue de penis tenet ꝙ nõ ꝑdit teſtamẽti factiõez
ego ſibi addo Bal.in rep.d.l.i.vbi dicꝛ ꝙ dãnatꝰ ad car
cerem ꝑpetuũ de iure ciuili nõ põt facere teſtm̃.qꝛ hodie
nemo hñ natus efficiꝛ ſeruus pene.nec ẽt eqꝑaꝛ deporta-
to qꝛ hoc nõ eſt lege cautũ.Et ↄſidera qꝛ male loqꝛ duz
dixit de laico.qꝛ de iure ciuili liber homo nõ põt dãnari
ad perpetuũ carcerẽ vt determinauit bar.in.d.l.ij.de pu
bli.iudi.⁊ eſt tex.in.l.aut dãnum.§.ſi.ff.de pe.Scđo cum
ipſe loqꝛ de clerico ẽt male loqꝛ ex eo qꝛ dãnatus ad per
petuũ carcerẽ equipaꝛ dãnato i metallũ.vñ illa pena ſuc
ceſſit in locũ pene metalli.h fuit ſingulare dcm̃ Inno.in
d.c.q̃liter.⁊ hoc ẽt ſeqꝛ bar.allegat Inno.in.d.c.ij.Sed
dãnatus in metallũ ꝑdit teſtamẽti factionẽ.l.ſi in metal-
lum.ff.de his que ꝓ nõ ſcriptis habenꝛ.Cũ ergo de iure
canonico pena ꝑpetui carceris ſit introducta in locũ pe-
ne metalli vt voluit ibi Inno.ergo ſeqꝛ ꝙ ſortiꝛ omnem
eius effectũ.c.eccl'ie.vt lite pẽd.cuz ſimilibꝰ.Tertio alle-
go tex.quẽ ipſe nõ vidit l.i.i.C.q ad liber.ꝓueni.nõ poſ.
vbi dãnatus ad ꝑpetua vincula ꝑdit teſtamẽti factionẽ
actiue ⁊ paſſiue ⁊ ibi bal.in indiuiduo ponit queſtionez
cuiꝰ ẽ dãnatꝰ ad ꝑpetuos carcereſ di iteſtabilis actiue ⁊
paſſiue niſi quo ad alimẽta ⁊ refert Io.de imo.in.d.l.ij.
celebrãde memorie do.Benedi.ď plõbino allegare.d.l.
i.ꝙ dãnatꝰ ad ꝑpetuos carceres forte ex forma ſtatuti qꝛ
ď iure cõi hoc nõ fieri põtuit dictũ ẽ nõ poterit acqrere ex
teſtõ vltra alimẽta de bal.aũt nõ fecerũt mẽtionẽ ⁊ dicit
Io.de imo.ꝙ ď iure canonico q̃ ẽ ꝑmiſſa iſta pena ẽt ali
mẽta relinq non pñt dãnato ad carceres ꝑpetuos ⁊ iſta
17 mẽti cõmenda.†Et inquãtũ hic.d.Pe.tãgit de excõica
a to an poſſit teſtariꝰ gl.in.c.decernimus de ſen.excõ.l.vi.
tꝫ ꝙ nõ ⁊ ſm̃ illaz glo.refert do.Pe.fuiſſe ↄſultũ Pe
ruſii poſtea Io.an.in nouella mutauit opinionez ꝙ imo
poſſit teſtari qꝛ nulla lege reperiꝛ ꝓhibitũ ⁊ ſpeciale eſt
i auc.credẽtes.C.de here.ergo in ↄriũ ẽ ius cõe hoc tenu
it Iaco.de bel.diſputãdo in auc.ď ſanctiſſimis epiſ.⁊ Fe
de.ď ſenis ↄſi.lxxij.Inn.i.c.cũ volũtates ď ſen.excõ.bar.
i.d.l.ſi q̃ramus ⁊ refert do.Pe.bar.ibi dicere ꝙ ſi excõi
catus legat ꝓ anima ſua nõ valet legatũ ⁊ idẽ i q̃libet no
torie criminoſo per.c.placuit.xxij.q.v.⁊ Inn.in.d.c.cũ
volũtate tenuit ꝙ excõicatus nõ põt ꝓ anima relinquere.
Refert do.Pe.bal.tenere ↄriũ in repe.d.l.i.valere tale

a ¶ Teſtari vi
de ad h Jo.fa.
inſti.ď teſta.§.
teſtes Bal.in
marg.ď excõi-
catus.ď.xx.c.
volũtate.⁊ ibi
doc.ď ſen.exc.

relictũ ꝓ anima qꝛ nõ ẽ culpa eccl'ie ſz ẽ culpa ipſius ex-
cõicati vt nõ ſepeliaꝛ i eccl'ia ar.l.miles.§.reã.ff.ď adulꝛ.
⁊ h ſeqꝛ do.Pe.hic.Sz Io.ď imo.dicꝛ viorẽ eſſe opinio
nẽ Inn.qꝛ incõgruũ vꝛ ꝙ eccl'ia capiat relictũ ab eo q ď
ceſſit in notorio peccato mortali ⁊ qꝛ hꝫ cauſaz mali exẽ
pli.c.cũ ab omni ď vita ⁊ honeſta.cleri.Tu adde bar.in
d.l.i.ṽ.vl.q̃ro vbi dicꝛ ꝙ eccl'ia nõ dꝫ acceptare legatũ fa
ctũ a quocũqꝫ quez cõſtat deceſſiſſe i peccato mortali vt
qꝛ fuit iterfectus vel ſeipſum occidit ⁊ ſimilia alleg.d.c.
placuit ⁊ ꝙ hꝛ i.c.q cũ fure.ĩ.ď furt.⁊ in.c.qꝛ i oibꝰ ď vſu
ris.Adde do.Pe.ĩ.eo.in.c.filius vbi dicit aliqs legauit
eccl'ie gratia ſepulture ⁊ ibi nõ põt ſepeliri qꝛ ẽ excõica-
tus an eccl'ia poterit illud acceptare dicꝛ ꝙ ſic qꝛ p eccl'iã
allegat not.p Dy.i.§.reã ſupradicto.Idẽ voluit ibi bal.
in.l.i.ad ſi.C.ď his q̃ pene noĩe ⁊ in.l.ſi qs ad declinãdã
.C.ď epiſ.⁊ cleri.Io.de imo.in.d.c.filius allegat in ↄriũ
Inno.in.d.c.cũ volũtate ⁊ bar.in.d.l.i.Et cõcludit ꝙ ſi
legat ꝓ anima alicui eccl'ie.eccleſia ñ dꝫ acceptare illud
legatũ ex quo legãs deceſſit in notorio peccato mortali ⁊
ita ꝓcedat dictũ Inno.in.d.c.cũ volũtate ⁊ bar.in.d.l.i.
aut relictũ fuit factũ ab eo q poſt teſtamẽtũ ďceſſit excõi
catus tũc cũ legatũ fuerit a principio validũ ⁊ p eccl'iã ñ
ſtat ſz potius p factũ ipſius excõicati vꝛ tale legatũ peti
poſſe qꝛ lz legatũ ꝙ preſtaꝛ eccl'ie dicaꝛ pſtari in piã cãm
vt voluit Specu.in ti.de inſtr.edi.§.nũc vero aliqua ṽ.⁊
ſcias el.ij.nõ tñ neceſſario recipiꝛ ꝓ anima ex quo hoc nõ
fuit expreſſuz interdũ ſimpliciter legat eccl'ie ⁊ tũc ẽt ſi ſit
factũ p excõicatũ eccleſia põt illud acceptare ſicut quili-
bet extraneus ⁊ hoc voluit Inno.in.d.c.cuz volũtate qꝛ
tũc neceſſario nõ vꝛ factũ ꝓ anima ſecus qñ eſſꝫ expreſſe
factũ ꝓ aĩa vel p hẽdem fieret aliqua oblatio eccl'ie ꝓ de
functo q deceſſit in notorio peccato mortali qꝛ eccl'ia nõ
dꝫ recipere qꝛ videreꝛ fauere aĩe illiꝰ.c.qꝛ in oibꝰ ď vſur.
bal.vero in.l.iubemuſ.C.de teſta.dicit ꝙ ſi teſtator deceſ
ſit in tali ſtatu ꝙ de fauore aĩe ſue nõ ſit tractãdũ.vel qꝛ
ďceſſit excõicatus vel in velle iniuſto ⁊ ſimilibꝰ tũc teſtm̃
ab eo nunc factũ nõ valet.⁊ allegat gl.in.c.decernimus de
ſen.excõ.l.vi.Et ſi dicaꝛ q̃uo ſcire poteſt an deus miſereaꝛ
an nõ.rñdet ipſe ſufficeret hominẽ de p̃ma facie iudicare
.l.ſi.C.ď edic.diui adri.Sed idem bal.in.d.l.i.dicit bar.
male loq p tex.in.l.nulli in ver.barbarice nationis .C.ď
epiſ.⁊ cleri.Nã vt patet de facto ⁊ ẽt dicit qꝛ elemoſina
extinguit peccatũ.xiij.q.ij.c.anime defũctoꝝ.Et ad.d.c.
q furẽ rñdet ꝙ ibi ď alieno teſtabaꝛ hic de ſuo nõ ď re fu
rata do.Richa.ď ſaly.in.d.l.i.dicꝛ ꝙ lz vſurario manife-
ſto vꝛ alias doloſo ſeu exiſtẽti in notorio peccato morta
li nõ ďeat dari bñficiũ.l.i.⁊.l.curiales.C.de hẽr.tñ i caſu
noſtro ex q̃ habẽs firmũ ꝓpoſitũ redeũdi accedit ad ec-
cl'iã eiꝰ ďlicto poſtpoſito.⁊ p̃ma itẽtiõe ꝯpulſa eccl'ia dꝫ il
lius volũtatẽ recipe vt i auc.liquet.C.ď ſũ.tri.Et ď hmõi
ꝓpoſito ex ſmone extrinſeco apparebit.l.is q.§.ſi.ff.ď tu
to.⁊ curat.da.ab his.nec q̃ ad ꝑdicta ſatiſdatio preſtita
ſeu dãda hꝫ formã.c.q̃ꝗ̃ ď vſur.in.vi.hꝫ imutare in ma-
liuolũ ꝓpoſitũ ſeu malignũ ipſius vſurarũ.l.qꝛ.ff.de ſu-
ſpe.tuto.vñ dicꝛ ſe videre q̃re circa illã ſatiſdatõez obmiſ
ſaz diſpoſitio.d.l.i.ñ poſſit diſpẽſare.⁊ ſic tꝫ ꝙ eccleſia po
terit acceptare legatũ ꝓ aĩa factũ ab vſurario manifeſto
vꝛ ab exiſtẽte i notorio peccato mortali.qꝛ tũc ẽ ſignũ cõ
tritõis ⁊ velle redire ad vnitatẽ eccl'ie ⁊ ita reſidet.Tu ve
ro põdera ꝙ cuz reuerẽtia do.Bal.nõ bñ animaduerit
ad.d.l.nulli.p̃io qꝛ gl.ibi in ṽ.barbarice expõit ideſt in
cognite nationis.erat eñi icognita patria illius ďfuncti.
⁊ h ꝑportat ṽbũ barbarice ibi poſitũ.Scđo tex.ibi dicꝛ q
teſtatoris ⁊ clarũ ẽ ꝙ illa ṽba ñ adaptãꝛ ad barbaros.
⁊ infideles ſunt.n.pfidi ⁊ impij.⁊ ideo Liuius ď ſo bello
punico in p̃ncipio cũ cõnumeraſſꝫ virtutes ⁊ vicia ducis
Hanibalis inquit.inhumana crudelitas pfidia plus q̃
punica.Tertio quia iura loquẽtia de teſtamẽtis nõ ven-
dicãt ſibi locũ in teſtĩs illoꝝ infideliũ barbaroꝝ.facit qđ
voluit Bar.in.l.q a latronibꝰ.ff.e.nec ob.cũ ipſe dicebat

ꝙ licet

ꝙ licet excōicatus ſeu exiſtēs in notorio peccato mortali legat eccl'ie lȝ nō ꝓ ſua aīe ſiue ꝓdeſt tñ eccl'ie qꝛ iſtud nō eſt bene dictū. eccleſia enī nō dȝ acceptare oblatōes ⁊ ſic legata ex teſtō ab his q nō deceſſerūt vt veri xpiani. tex. eſt in. c. ꝑ obeūtibus. xiij. q. ij. lȝ enī accceptare poſſit elemoſinā a peccatoribus ⁊ idignis ex eo qꝛ priuate fit nō tñ pōt acceptare oblationes a peccatorib' ⁊ idignis. qꝛ oblatōes fiūt palā. vt in. d. c. ꝑ obeūtibus. ⁊ ibi dixit glo. nō eſſe orandū ꝓ eo q deceſſit in notorio peccato mortali puta qñ ſeipſuȝ occidit. ⁊ ſic Bal. ⁊ Pe. de anch. ⁊ ſequaces nō bñ loquunt̄ in hac mā. nec ēt bñ loquit̄ Jo. de imo. dū voluit ꝙ ſi qs legat eccl'ie ꝓ aīa ſua ⁊ poſtea cōmittit peccatū mortale notoriū ꝙ eccl'ia pōt illud acceptare. qꝛ vr̄ doctrina iſta deſtrui ꝑ tex. i. d. c. ꝑ obeūtib' vbi reqrit ꝙ tpe mortis ſint vi xpiani. vñ ſi morit̄ i notorio peccato mortali nō vr̄ mori vt verus xpianus. nec ēt vr̄ bona dīa Innoc. dū voluit facere dr̄iam excōicatus leget ꝓ aīa an leget eccleſie ſimplr̄ qꝛ non reperio hoc aliquo iure expſſo ꝓbari. ⁊ vr̄ ꝙ non bene dicat. ⁊ hoc ſentit Bar. in preallē. l. i. dū voluit ꝙ eccleſia nō dȝ acceptare legatū a quocūqȝ decedēte in notorio peccato mortali. ſiue ergo leget eccleſie ꝓ aīa ſiue leget eccleſie ſimplr̄ eccleſia non dȝ acceptare legatū. ⁊ ꝑ hoc faciat. iſtud legatū qꝛ fit in teſtō eſt actus publicus. ⁊ eccl'ia nō dȝ acceptare oblatōes factas a notoriis peccatorib' vt i. d. c. ꝑ obeūtibus. ergo nō dȝ acceptare legatū fcm̄ a talib' peccatoribus. eēt enī peſſimū exēplū. qꝛ videret̄ ꝙ eccl'ia faueret talibus notoriis peccatorib' ⁊ de facili traheret̄ illud exēplū i peſſimū ꝑiudiciū aīap ⁊ fidei catholice. l. ſi qs aliqd. §. q abortōis in ver. peſſimi exēpli reus eſt. ff. de pen. Nec ēt bene loquit̄ do. Ricar. inquantū dicit ꝙ vſurarius manifeſtus pōt relinqre eccl'ie ⁊ eccl'ia pōt tale legatū acceptare. qꝛ non dȝ claudere gremiū redeuntibus qꝛ vere tale maledictus vſurarius ex quo non reſtituit vſuras extortas nec cauit illas reſtituendas non vr̄ hereticum redeuntem ad vnitatē eccleſie. ⁊ iō tūc faciat dictuȝ c. placuit. ⁊ d. c. ꝑ obeūtibus. ⁊ iō diſtingue hoc modo. aut aliqs eſt in notorio pctō mortali ⁊ eſt ſanus ⁊ ꝯdit teſtm̄ in quo legat eccl'ie vel ſimplr̄ vel ꝓ aīa ſua ⁊ poſt teſtm̄ ſupuixit ⁊ ꝯtinuat in illo peccato mortali ⁊ morit̄ ꝙ tūc eccl'ia nō dȝ acceptare tale legatū vt in. d. c. placuit ⁊. d. c. ꝑ obeūtib'. Si vo tpe teſti nō eſt in notorio peccato mortali ⁊ poſtea tpe mortis morit̄ i notorio peccato mortali idē qꝛ eccleſia nō tenet̄ acceptare tale legatū qꝛ dȝ ꝯſiderari tps mortis vt in. d. c. ꝑ obeūtib'. Si vo eſt in notorio peccato mortali ⁊ legat eccl'ie ⁊ morit̄ ſiue leget ꝓ aīa ſiue leget eccleſie ſi oſtēdit ſigna ꝯtritōis ⁊ penitētie eccleſia non dȝ reſpicere p̄cedentē vitā eius ſed dȝ reſpicere vltimū inſtās ⁊ extremū vite eius ⁊ acceptare illū redeūtē. nā quacūqȝ hora peccator igenuerit ſaluus erit. Et inquantū ſupius dixi ꝙ ſi tpe furoris furioſus teſtatur ita recte ac ſi eēt integre mētis teſtm̄ eius nō tȝ. ad de elegāo ꝯſiliū Ang. xxxij. vbi ꝯſuluit. qdā in teſtō inſtituit hr̄deȝ hoſpitale futurū edificādū ꝑ ſuos executores fuit oppoſitū de furore teſtatoris eo mortuo Ang. ibi ꝯſuluit ꝙ oportuit ꝓbare ꝙ tpe teſti inerat furor. tūc enī ꝯſideraī furor vel amētia ad ipugnandū teſtm̄ nō furor āteceđēs vel ſequēs. allegat. d. l. furioſū ecce qualr̄ illud
18 teſtm̄ fuit ad pias cās ⁊ nihilominus vult ꝙ ſi tpe teſti inerat furor tale teſtm̄ ad pias cās factū non tȝ. † Et inquantū do. Pe. hic tangit qōnē de aduocato q i infirmitate ꝑdidit linguā an ad īterrogationē cuiuſdaȝ religioſi dicētis ſibi ſi vis ꝙ paupes xpi ſint hr̄des tui ſtringas manū meā i tuā ⁊ ille ſic fecit an valuerit teſtm̄. Iſta qō eſt multuȝ ſolēnis ⁊ ardua fuit anno p̄terito in ciuitate Peruſij ⁊ cōſului ⁊ eā poſuit Ange. in. d. l. diſcretus. C. q teſta. fa. poſ. ⁊ in. l. vbi nō voce. ff. de regu. iur. ego dicā de hoc in repe. iſti' rubrice. Et inquantū tangit hic do. Pet. de ꝑſonis ꝓhibitis teſtari ⁊ eā referat hic Jo. de imo. tāgā ꝑ viā diſputatōis in hac rubrica ⁊ addē hal. in

l. decernimus. C. de ſac. ſan. ec. vbi dixit ꝙ tyrān' nō pōt facere teſtm̄ qꝛ teſtm̄ ē iuris ciuilis ⁊ tyrānus eſt reus iuris ciuilis. Et ad illud de excōicato vide do. Abb. ī eo. in rubrica vbi dicit cōem opinionē eſſe excōicatū poſſe teſtari vide do. Do. ⁊ do. Pet. in. d. c. decernimus ⁊ ibi Do. refert opiniones oīum ⁊ vide do. Car. in repet. c. ꝑ pendimus de ſentē. excō. qōne. xxxviij. vbi ſeqt̄ iſtā cōem opi. ⁊ vide Bar. ꝯſi. lxvi. inci. exiſtēs publice excōicatus vbi olo refert tamē ſubtiliſſimū docto. Joā. calde. in ſua elegāti. q. excōicatus maiori in ſolutōe ſcđi articuli tenere ꝯtrariū qꝛ lȝ teſtm̄ videat̄ quaſi ꝯtctus tñ ipſius factio eſt de iure ciuili inſtit. de teſta. in prin. iō non tȝ eius teſtm̄ qꝛ ab actib' hr̄ētibus formā a iure ciuili eſt remotus excōicatus vt in. d. c. lȝ de ſen. excō. in. vi. vbi dr̄ ꝙ dȝ remoueri a legitimis actibus ego vo tangā late in ꝑallegata repetitōe huius rub. Sed ꝓ nūc pōdera qꝛ magnū fundamentū faciūt oēs p. c. excōicamus. §. credētes. de here. ⁊ ꝑ auc. credētes. C. eo. vbi dicūt ſpāle eē in excōicato ꝑ ſuſpitōem hr̄ſis qꝛ ꝑdit teſti factionē poſt annū ꝙ in ꝯtriū ē ius cōe. Tu vo ꝯſidera illū tex. qꝛ eadē diſpō q ponit̄ in alijs excōicatis ponit̄ in excōicatis in caſu illius auctēn. ibi enī dr̄ ꝙ pōt cōueniri ⁊ non agere. ſed iſtud ē ius cōe oībus excōicatis. c. itelleximus de iudicijs. ergo ille tex. nō ponit ſpecialitateȝ. Item dr̄ ibi ꝙ ſnīa lata per tales non tȝ. ſed idē eſt in alijs excōicatis. c. ad ꝓbanduȝ de re iudic. in quo ergo erit iſta ſpecialitas niſi dicas ꝙ eſt in hoc. qꝛ excōicatus pp ſuſpitionem hereſis poſt annū hr̄ ꝓ cōuicto ⁊ pōt vt hereticus puniri. nec auditur volens ſe excuſare. ſecus in alijs excōicatis ꝓpter alias cauſas. Itē eſt ſpālitas ꝙ credētes ⁊ receptantes hereticos ſint excōicati. voluit ergo ille tex. ꝙ excōicatus pp illas cās poſt annū ꝓhibeat̄ ab oībus illis a qbus ꝓhibentur alij excōicati. ¶ Pondera ēt aliud ex illo tex. qꝛ dicit ꝙ excōicatus icurrit illas penas ſi infra annū ſatiſfacere cōtēpſerit. ⁊ appōit iſta vba ex tūc qñ ī ānū nō repellat̄ ab illis actib' ⁊ ſic vr̄ ꝙ excōicat' pp ſſpitōeȝ hr̄ſis nō ſtatī repellit̄ ab illis actib'. ⁊ in hoc vr̄ ꝙ ſit melioris cōditionis q̄ȝ alij excōicati q incōtinenti poſt excōicationem repellunt̄ ab illis actibus. ⁊ ſic vr̄ ꝙ nō magis aggrauet̄ excōicatus pp ſuſpitiōem hr̄ſis q̄ȝ alij excōicati pōt dici ꝙ iō eſt illud qꝛ excōicati ſunt pp ſuſpitionē. Et ꝯ cōem opin. pondera ꝙ actus teſtandi eſt actus legitimus. l. i. cum ſua gl. ff. de acqr. re. do. inſti. de vſu ⁊ habi. §. fi. lȝ excōicatus repellit̄ ab oī actu legitimo vt dictum eſt ergo. Itē actuī teſtādi eſt qđā legitima cōio. l. hac ꝯſultiſſima cū ſi. C. eo. ſed cōio eſt denegata excōicato vt in. d. c. itelleximus ergo. Itē teſtes pñt compelli ad ferendum teſtimoniū. c. dilectoꝝ de teſt. cogen. ex quo ſeqret̄ ꝙ in pīculū aīe ſue teſtes deberēt cōicare excōicato qđ eſſe non dȝ c. exceptionem de except. ¶ Iteȝ excōicatus non poteſt eſſe teſtis ergo non poterit facere teſtm̄. ita arguit tex. in l. is cui. §. fi. ff. eo. niſi dicas illum tex. ponere caſum ſpecialem. qꝛ infamis pōt teſtari. vt in. l. i. C. de ſecun. nup. ⁊ tamen non poteſt eſſe teſtis. c. teſtimonium. ī de teſti.

1 **Os quidem.** † Propter negligentiaȝ' here-
6 dis epis exequit̄ piam voluntatem defuncti.
Uel ſic. ſi infra annum a die monitionis non fit executio teſtamenti per debētem exequi deuoluit̄ executio ad epiſcopuȝ. hoc dicit. Primo ponitur narratio
2 ſcđo ꝯuiſio ibi quam ob rem. ¶ † Nota ꝙ quis pōt relinqre in teſtō vt monaſteriū ꝯſtruat̄ ⁊ legare bona monaſterio futuro. Simile dicimus in poſthumo q eſt futurus homo. l. placet. ff. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ ibi Bart. dicit
3 ſe ꝑdie allegaſſe illā. l. in qſtione facti. † Quidā iuſſit fieri hoſpitale in domibus ſuis ⁊ illud heredem inſtituit poſthum' ſupueniēs domos illas alienauit ⁊ alias emit de cidit ꝙ lȝ illa verba in domibus ſuis referant̄ ad tps teſtamenti. l. ſi qs ita. ff. de aur. ⁊ argē. lega. tñ fauore inſtitutionis ⁊ teſti conſeruandi referunt̄ ad domos poſtea

a ¶ Propter negligentiam. adde ad mām huius tex. doc. ⁊ Ang. in auc. de eccle. ti. §. ſi qs aūt card. in cle. i. q. i. de teſt. ⁊ vide nouiſſimos ſcribētes hic.

emptas per illā.l. Adde Ange.ꝯſilio.cxxxij.vbi ꝯcludit relictū factū templo futuro valere.allegat.l. annua.§.i. de ānu.leg.ꝛ in auc.de ſanctiſ.epiſ.§.ſi qs in noīe ꝛ.§.ſi qs edificatōe ꝛ allat tex.noſtrū ꝛ dicit ꝙ Spec.ponit in terminis in ti.de inſtru.edi.§.nunc aliqua ver.qd ſi teſtator vult fieri pontē vel hoſpitale nō tñ poterit edificari ille locus vt ſit ſacer ſine licētia dioceſani in corpore ꝺ eccleſiaſticis titulis.§.ſi qs aūt voluerit.Et dicit ꝙ ſi teſtator fuit habilis ad teſtandū non opꝫ dubitare de valore talis relicti.ꝛ dicit ꝙ executor talis hoſpitalis cōſtruendi dꝫ agere ꝯditōe ex.l.nulli.C.ꝺ epiſ.ꝛ cle.ꝛ cōpetit ei offi ciuꝫ iudicis.ꝛ pñt executores aduocare bona illius hꝛdi tatis relicte dicto tēplo futuro.ꝛ eundē Ang.vide in ꝯſi lio.cxxvi.ꝛ multū pulchre loquiſ in illis duob⁹ ꝯſilijs.ꝛ vide Lud.ro.ꝯſi.clxxvi.vbi ꝯſuluit ꝙ li.itū fuit teſtatori diſponere vt in ſuis domib⁹ edificareſ tēplū monaſterij ſancte Clare vide ibi p eū.ꝛ vide Bar.i.l.ſeruos.ff.ꝺ ali mē.lega.vbi dicit fore caſum ꝙ tēplo futuro legari pōt. ¶ Sed in ꝯtriū allegat.c.abbate de re iud.li.vi. Rñdet ꝙ ꝓcedit in donatōe.qꝛ dōatio ē ꝯtā⁹ reqrēs pſonā verā vel fictam cū qua ꝯhaſ.ſed ſi fieret donatio aliꝗ q ꝓmitte ret reſtituere templo futuro tūc valeret talis donatio.ꝛ facit qꝺ habeſ in.c.ad audientiaꝫ el.ij.de eccle.edifi.vbi tēplo futuro nō pōt ꝯcedi ꝓuilegium vt ex tūc valeat ſed vt incipiat habere vires cū factum fuerit templum.vide ibi do.Pe.ꝛ alios.ꝛ eūdē do.Pe.in.c.cū olī de ꝯſue. ꝛ in.d.c.abbate.ꝛ do.Benedictū de plūbi.in.l. ſeruos. ff.de libe.cau.Et adde do.Car.in cle.qꝛ ꝯtingit de reli. do.ꝛ qꝺ voluit Bar.in.l.id qꝺ apud hoſtes de legat.i.
4 vbi dicit.† Papa ꝯceſſit regnū Jeruſalem regi Carolo ꝛ ſucceſſorib⁹ ei⁹ ꝙ ꝯceſſio illa valuit.qꝛ licꝫ illud regnū fuit eccl'ie ꝛ ſic tꝫ diſpō pp ſpem poſtliminij.ꝛ iō illud qꝺ ſemel fuit noſtrū lꝫ nūc ſit apud hoſtes ꝺ facto pōt donari ꝛ legari faciat qꝺ voluit Bar.in.l.liber homo.ff.ꝺ ver.obli.ꝛ Jo.de fantucijs ꝛ Pe.de anch.in.d.c.abba
5 te. ¶ † No.ꝙ perſona ēt laica honeſte viuens dꝛ religioſa.c.cū laycus de reb.eccle.nō alie.c.eccl'ia de ꝯſti.c.hꝫ quidē.lxxxvi.diſ.ꝛ qꝺ not.gl.i.c.ex pꝛte ꝺ voto ꝛ Jnn. ꝛ Jo.an.in rub.ꝺ regula.proprie aūt ꝛ ſtricte religioſi dicuſ q ꝓmittit tria ſubſtantialia regule glo.ē in cle.i.de deci.ꝛ iō refert i accidētia facit Pe.ꝺ anch.in rubꝛ.i.de
6 regulari.† Statuto ſeneñ cautū erat ꝙ religioſi ñ poſſent aſſumi ad officiū cōitatis mō qdā rector miſericordie portans veſtē certi coloris cū cruce i pectore fuit nominat⁹ i porē dubitabaſ an poſſet aſſumi ad officiū illō ꝛ cōſului ꝙ ſic merito tñ habitu ꝛ ita fuit praticatū ibi qꝺ ñ placet dom.Abbati ibi qꝛ ibi ſtatutū loquēs ꝺ religioſis itelligiſ ꝓprie ꝺ religioſis p not.p gl.i.d.cle.i.de decimiſ.Ego ꝯſidero ꝙ tale ſtatutū ñ loquiſ ꝺ religioſis ſtricte ſumptis vt ipſe voluit ꝛ male primo quia ad qd clarū ē eni ꝙ religioſi ſtricte ſumpti ñ pñt imiſcere ſe offi cijs laicoꝝ vt p totū ne cleri.vel mona.qd ergo opareſ ſtatutū illud certe nihil ꝛ ēt qꝛ ſtatutū populi ñ pōt ligare religioſos ex pſſe vt i.d.c.eccl'ia ꝗ nec gnālr.c.tua ꝺ deci mis ꝗ ſeqſ ꝙ loqſ ꝺ layco religioſo vt ſūt milites beate virginis ꝛ ſilēs.ꝛ rectores hoſpitaliū portātes certū habitū aſpirātē ad religionē ꝛ iō ille rector hoſpitaſ vꝛ ꝓ hibit⁹ ex dcō ſtatuto ꝛ cautela ꝛ ꝓlica.d.pe.ꝯſūdiſ p tex. ſing.i.l.ij.C.ꝺ ꝓmicerio li.xii.ꝛ ibi dixit Bar.p illū tex.
7 † ſtatuto ꝓhibeſ deſcriptū i matricula notarioꝝ aſſumi i porꝫ mō deſcript⁹ i illa matricula facit ſe cācellari vt ꝓmoueaſ i porē determinat nō poſſe fieri i fraudē ꝛ ita
8 in fraudē ſtatuti Senē.illa pratica emanauit. ¶ † No. ꝙ p verbū hortamur aliqñ excitaſ iuriſditio ordinaria
9 aliqñ cōferſ delegata vide dicta i.c.i.ꝺ eod. ¶ † No.ꝙ vbi monaſteriū ñ pōt edificari i loco deputato p teſtatorē pōt arbitrio epi ad aliū locū fieri alteratio ꝺ q vꝛ hic caſus ꝛ tꝫ Jnn.hic dicēs ꝙ ſi teſtator mādauit i certo loco fieri monaſteriū ꝛ ibi fieri ñ pōt fiet alibi.Idē voluit ſpec.i titu.ꝺ inſtru.edi.§.nūc aliqua v.qd ſi qſ legauit ei

a ¶ Voluntatē. Adde ocī doc. in cle.qꝛ ꝯtigit de relig.domi. ꝛ vide pau.de ca.in ꝯſi.xvi.ꝛ oēs ſcribentes hic.

ver.qd ſi teſtator ꝛ adde Jac.bu.ꝛ bal.refe rētē i.l.ſi qs ad declinādū.C.ꝺ epiſ.ꝛ cleri.vbi dat regulā ꝙ vbicūqꝫ diſpoſitio teſtatoris ē certa reſpectu pſone vꝉ loci ꝛ ē cā poſſibiſ ꝛ loc⁹ poſſibiſ ꝺ iuř ꝛ ꝺ fcō ibi ñ pt p epꝫ alterari ſecus ſi ē ipoſſibiſ ꝺ pſona alle.d.l.ſi qs.§.ſin aūt ꝺ locorꝫ cā alle.cle.qꝛ ꝯtingit ꝺ relig.do. ¶ Et pōdera accurate
10 iſtū tex.qꝛ loqſ ꝺ mōaſterio edificādo. ¶ † Sꝫ qd ꝺ edificato an poterit epꝯ trāſferre mōaſteriū edificatū ꝺ vno loco ad aliū puta quo ad reddit⁹ ꝛ poſſeſſiōes ſupiorib⁹ dicb⁹ in ciuitate Ceſene fuit dubitatū ꝛ reuerendiſſimus dñs legat⁹ modern⁹ noluit trāſferre dubitauit dominatio ſua qd iuris ꝛ me iterrogauit rñdi vt iferi⁹ videbiſ ꝛ fiet h cōmutatio auctoritate epi ſi legatū erat fcm̄ loco eccl'iaſtico vt h patet i v.tecū iplere i alijs aūt relictis poterit fieri iſta cōmutatio ꝺ volūtate hꝛdis ꝛ eius cuius itereſt.l.legatū in ver.adhibitis hꝛdib⁹ ff.ꝺ viſuf. lega.ꝙ ꝓcedit niſi teſtator in teſtō ꝓuidiſſet qꝛ dixiſſet ſi nō pt fieri i tali loco fiat i iſto hoc tenuit bar.i.d.l.legatū ꝛ ex tex.ſin.i.l.liberto.§.lutius ꝛ hoc tenuit ibi bar.ff. ꝺ annu.le.ꝛ hoc ſeqūſ hic doctores ꝙ dictū bal.multū ſingulariter limitauit lꝫ Jo.ꝺ imo.ꝛ Pe.ꝺ anch.hic ñ dicāt i.l.dictā.C.ꝺ ꝯdi.ob cau.apparebit iferi⁹.Et dicit do.Car.ꝙ ex cā dꝫ fieri iſta cōmutatio vt hic ꝓbaſ ꝛ voluit Spe.i.d.v.i.quid ſi qſ legauit ꝛ dicit hic pe.de an.ꝛ Jo.ꝺ imo.ꝙ vbi volūtas teſtatoris ñ pōt impleri vt voluit ē aliter cōmutāda.Si vero pōt impleri vt voluit teſtator tūc nō pōt in aliō cōmutari niſi ꝺ volūtate pape vt i.d.cle.qꝛ ꝯtigit nec ſufficiet auctoritas epi vt ibi ꝛ i.d.l. ſi qs ad declinādū ꝛ voluit bar.i.d.l.legatū ꝛ dicit hic Jo.ꝺ imo.ꝙ qñ nō poſſet ꝯſtrui mōaſteriū i loco quē teſtator deputauit qꝛ dñs loci ñ ꝯſentit ꝓcedit ꝙ hic dꝛ lꝫ ſi nō pōt ipleri ꝓhibēte ꝯſtitutōe papali q caueſ ꝙ mēdicātes ñ poſſint acqrere noua loca ad habitādū vt i cle. ſi.ꝺ penis ꝛ teſtator mādauit eccl'iaꝫ ꝯſtrui in certo loco cū domo ſufficiēte decē frib⁹ miorib⁹ ad habitādū ꝛ reliqt decē milia ducatoꝝ an qꝛ eccl'ia ꝓhibeſ ꝯſtrui ꝓ dcis fratribus hoc legatū erit caducū an conuerteſ i alium piū vſuꝫ ꝛ tꝫ ꝙ ſic ꝙ ꝯuertaſ i aliū vſū piū p.d.l.legatū ꝛ no.ibi p bar.nec ē expectādū ꝙ papa illū locū ꝯcedat ꝓ fribus minoribus qꝛ cēſetur ipoſſibile.l.apō iulianū.§. ſi.ꝺ le.ꝓmo niſi teſtator dixiſſet ꝙ ſi on⁹ ꝓdictū ꝺ iuř impleri ñ poſſꝫ habeaſ ꝓ nō ꝓpoſito ꝛ ita dicit debere itelligi qꝺ voluit Fe.ꝺ ſe.ꝯſi.cv.Uos addūt qꝛ iſte paſſus ē quottidian⁹ ꝛ eget ꝺclaratōe ꝛ iueſtigatōe ñ mediocri.
11 † Et primo capio iſtud vꝫ teſtator legauit ad piū vſum ꝛ ad illuꝫ vſuꝫ exequi pōt volūtas ſua cōiter doctores qs audiſtis tenēt ꝙ ſol⁹ papa poterit alterare iſtā volū
a tatē ꝛ ꝯuertere ad aliū vſuꝫ piū inferior autē nullo mō poterit ꝛ mouenſ oēs p dictā cle.qꝛ ꝯtingit dū dicit ſalua ſedes apoſtolice auctoritate ꝛ p.l.legatū.ff.de admi niſt.rex ad ciuita.perti. ¶ Tu ꝯ hāc doctrinā cōmunē allega.mirabilē tex.i.l.ſi teſtis.C.ꝺ teſtamē.ꝛ Bal. ibi colligētē arg.ex illa.l.ꝙ nō lꝫ pape alterare vſuꝫ eoꝝ q p fideles donata vel relicta ſūt ꝛ allat.c.nō liceat pape xij.q.ij.Dicit tñ ꝙ ꝺ plenitudine poteſtatis pōt ſi vult ꝛ nūquā videſ vti illa ptāte ꝯ ſue niſi apponat clauſulā ñ obſtāte ita ꝙ clare appereat de eius mēte quaſi intēdat vti ſuprema iuris ptāte ꝛ ita dicit debē itelligi dcāꝫ cle. qꝛ ꝯtingit ſuper vbo apoſtolice ſedis ꝛ hoc voluit ſaly. in.d.l.ſi teſtīs ꝛ Ang.ibi dicit illā.l.allegari ꝙ legata ad certos pios vſus per ſuas lras nō pōt i aliū vſuꝫ piū conuerti qꝺ dicit eē verū ex ptāte ordinaria niſi iuſta cā ſubſit puta qꝛ vſus deputatus nō pōt perfici vꝉ non commode.d.l.legatū.Ex ptāte vero abſoluta pōt alegat.l. quotiēs.C.de preci.impe.offe.Et ſic cōcludūt ꝙ de poteſtate abſoluta papa pōt iſtā cōmutatōeꝫ facē ꝛ nō ꝺ poteſtate ordinaria ꝛ iō nō ē bene factum ſi ſine cauſa iuſta ꝓnceps vtaſ illa abſoluta ꝑtāte.ꝛ iō ſingulariter dicebat Jnn.in.c.inotuit ꝺ electio.ꝙ papa ñ dꝫ vti in ptāte abſoluta ſine cā faciat qꝺ voluit Lap⁹ quē refert ꝛ ſeqſ Jo.

an.in

an.i.d.cle.qȝ ɔtigit vbi dicit ꝙ ideo legatus ð latere nõ põt alterare piã voluntatẽ defũcti qȝ ẽ ð plenitudine poteſtat is. Et ex hoc ſeqꝛ vnũ mirabile ꝙ nec legatus ð latere nec epõs loci ẽt heredibus cõſentiẽtibus nõ poterũt iſtã alterationem facere ⁊ refert ibi do. Cardin. ſe pl'ies dixiſſe in hoc capitulo. Et dicit ibi Laudi. ꝙ ĩõ papa põt qȝ põt diſponẽ de pijs legatis ꝓut vult cle. dudũ. §. pe. ð ſepultu. Eſt.n. gubernator iſolidũ vniuerſalis eccſie cuius caput ẽ eccſia romana ideo eius ẽ tanquã capitis ad mẽbra ſingula alimẽta trãſfũdere. ix. q. iij. c. cũcta ꝑ mũdũ ⁊ inducit ſimile de principe ſeculari ego vero ɔſidero ꝙ alterare volũtatẽ defũcti ẽ alterare legẽ voluntas .n. defũcti ſeruatur ꝓ lege in auc. de nup. §. diſponat cum ſi. quis .n. dixerit ꝙ alterare legẽ ẽ abſoluta potẽtie principis certe nullus. ⁊ .d. l. lex legatũ iquantũ vult ꝙ ad pncipẽ ſpectat itelligitur ð potentia ordinaria qȝ i dubio princeps vꝛ viuere lege cõi. l. ex imꝑfecto. C. eo. l. digna vox. C. ð legi. cũ ſi. nec. d. l. ſi teſtm̃ põt allegari vt eã allegauit bal. loquitur enim qñ imperator ꝑ viam reſcripti vult priuare me hẽditate mihi queſita ex teſtõ ꝑfecto qð eſt alienũ a caſu noſtro nã ſi papa alterat diſpoſitionẽ pijs. viuſ ad aliũ nõ pnat eccleſiã qð ð vno mẽbro trãſfert ad aliũ eiuſdẽ corporis qȝ eccleſia vnica ẽ. c. loqꝛ. xxiiij. q. i. ⁊ qð ſcribit apud Jo. xi. apocalipſis vidi ieruſalẽ nouã deſcẽdẽtẽ dẽ celo de quo ꝑ glo. ſing. in cle. i. ð hẽti. miror de bal. Saly. ⁊ Ang. qui voluerũt extẽdere illã. l. ad reſtringẽdũ ptãtẽ prime ſedis. ¶ Et vnũ pondera quod ẽ nouũ ad illã. l. inquantũ dicit auctoritate reſcripti vix habeat locũ ſi fiat auctoritate legis. ⁊ ſic illð qð nõ fit a pncipe per reſcriptũ poſſit fieri per legẽ ñ ẽ tactũ ab aliquo ſcribẽte ibi dicã in repe. rub. huius ti. ⁊ ſicvꝛ ꝙ nõ ð ptãte abſoluta pnceps faciet hoc niſi dicas ⁊ erit noua doctrina ꝙ illð qð facit princeps ex pꝛiuilegio vꝛ facere ð ptãte abſoluta ita pulchre dixit ang. i. l. i. ꝑ illũ tex. ⁊ .l. hñ a' zenone. C. ð quadrie. preſcrip. ¶ Scdo pōdera qȝ oẽs vno ore dñr ꝙ legatus de latere nõ poterit alterare iſtã piã voluntate defũcti ɔ eos allego nouiſſimũ ⁊ ſingulare dictũ Inno. in. c. ſignificatũ ð pbẽ. vbi dicit ꝙ papa ⁊ ẽt inferior eo põt ɔmutare relicta ad pios vſus ſȝ aliãs ſint licita ſi ɔcernũt ſpũualitatẽ ſȝ ſi reſpiciẽt tpalẽ cõmodũ tũc iferior a pncipe nõ poterit imutare qð ẽ ſingulare dictũ ⁊ .b. Ant. ibi dicit illud dubiũ fore peregrinũ ⁊ meu' ſãgit ibi q̃ alibi. Et ad dcã cle. qȝ ɔtigit dicit poſſe rñderi ꝓpoȝ itelligi ſȝ pdicta qȝ qñ ſapit ſpũalitatẽ poterit iferior ſȝ qñ ſapit tempalitatẽ poterit ſoluſ papa. Et ex hoc habes limitatõeȝ nouã ad pcedẽtẽ doctrinã i quantũ bal. ⁊ alij voluerũt ꝙ ex ptãte abſoluta pncipis ſi ꝓcedit qñ ſapit ſpũalitatẽ qȝ tũc iferior poterit diſpenſare. ¶ Sȝ do. meus Jo. de imo. in. d. c. ſignificatũ dicit illud Inn. eẽ cõtra generalitatẽ illius cle. qȝ cõtigit ⁊ cõtrariũ vꝛ ſm eũ ſentire bar. i. d. l. legatũ ð vſufruc. leg. miror ð tanto viro ⁊ ſibi ſimili Bart. i. d. l. legatum primo nõ vidit Inn. in. d. c. ſignificatũ ſecũdo nõ facit aliquam dñiaȝ inter legatũ ſapiens ſpũalitatẽ ⁊ tẽporalitatem m. ⁊ ĩõ potius dȝ itelligi dictũ barto. ſm diſtinctionẽ Inno. ¶ Pōdera tex. dicte cle. qȝ contingit dum dicit ⁊ erogationibus dotata fuerint vt pauperes recipetur ibi ⁊ ex ꝓuentibus illoꝝ ſuſtẽtẽt ⁊ poſtea cũ dicit cũ tã ea q̃ que ad certũ vſum largitiõe ſũt deſtinata fideliũ ad illũ dẽnt ⁊ nõ aliũ ɔuerti. Et claȝ ẽ ꝙ fideles nõ pñt largiri ſpũalia eccleſije ſed tempalia ſic ⁊ ideo viua rõne ẽ ibi caſus ꝓ dcõ Inn. Jo. ð imo. ɔ bar. ⁊ cõiter dẽs ⁊ miror ꝙ nec ibi nec hic doctores iſta viderint ⁊ potius muſſauerint. Et adde ẽt qð dixit Bal. i. d. l. ſi teſtm̃ ꝙ ꝑ ſtatutũ ciuitatis talis vſus pius alterari vꝛ comutari nõ põt etiã ð loco ad locũ. qȝ plus ⁊ minus ẽ in loco ſicut i tempore. l. ſi teſtamẽto. §. ſi. ff. de fideiuſſo. Et epõs qui ẽ pater vltimarũ voluntatũ ad pias cãs ñ dȝ ꝑmittere ꝙ laici ſpãlꝛ vſurpẽt ſicut nec ɔ laici ꝑmittũt iuriſdictionẽ ſuã ſibi vſurpari l. cõſulta. C. eo. dicit ꝙ alteratio ẽ quadruplex neceſſaria vtilis tollerabilis ⁊ temeraria prĩa ꝓcedit cã cognita qȝ neceſſitas facit ꝓbabile qð aliaſ eſſet iprobabile. l. qui poterũt. ff. de manumiſ. teſtamẽ. ſcda ⁊ tertia nõ vꝛ cõcedi niſi pncipi. allegat. d. l. legatũ vꝛ dicit ꝙ pp vtilitatẽ ẽ ꝑmiſſũ. l. ſi. ff. de operi. publi. ſȝ pp volũtatẽ nõ ẽ ꝑmiſſũ niſi principi. l. ꝓhibere. §. plane. ff. quod vi aut clam ꝑ temeritatẽ autem nullus rationabiliter põt cũ adita hereditate ſit nata naturalis obligatio ad obſeruantiaȝ teſti que auctoritate reſcripti nõ tollꝛ vt ibi tamen ſi pnceps apponeret clauſulã nõ obſtãte ſȝ pactũ eius reprehẽdi ſi poſſet tñ iniuſte agit ſemetipſuȝ. ¶ Adde eundeȝ bal. in l. i. ad ſi. C. ð his q̃ pene noĩe vbi dicit ꝙ epõs dȝ eſſe teſti ſuffragator nõ impugnator qȝ cũ dixit apoſtolus teſtm̃ more ɔfirmaꝛ nõ ſupaddit vel mutat allegat dictã cle. qȝ ɔtigit cũ ergo epõs alterat teſtm̃ hoc nõ dȝ facere niſi i caſu neceſſitatis vñ ſi in anguſto loco mãdauit capellam fieri poterit ex diſpẽſatõe epĩ alibi ɔſtrui ſȝ ſi ibi põt edificari nõ dȝ locus mutari vt. d. l. legatũ ⁊ dicꝛ legauit teſtator ꝓ virginib' maritãdis ꝙ nõ põt ɔmutari i aliũ piũ vſum ⁊ dicit ita fuiſſe ɔſultuȝ ꝑ vtrunqȝ collegiũ bononiẽſe vt refert bo. i. d. l. ſi qꝛ ad declinãdũ ſȝ ſi teſtator i his piã quãtitatẽ ðputaſſet nõ poſſet epõs cogere hẽdes ad maiorẽ quãtitateȝ. l. q in aliena. §. libert'. ff. ð nego. geſ. ſȝ dȝ ɔuerti in aliud opus pium ⁊ poſſibile. d. l. legatũ ð adminiſtratione rerũ ⁊ .l. cũ qdã ð le. ij. Adde eũdẽ i. l. cũ alienã. C. de le. vbi refert bar. dicere ꝙ ſi relinquꝛ fratribus medicãtib' aliqð podere ⁊ cũ onere ꝙ ibi debeãt ɔſtruere locũ i quo morenꝛ certi frẽs alſ pdãt relictũ ꝙ illud on' adiectũ nõ vȝ qȝ ẽ ipoſſibile ideſt nimis difficile cuȝ nõ poſſint noua loca acquirere niſi ex diſpoſitiõe pape ꝙ eſt impoſſibile eos ɔ ſacrũ cõciliũ obtẽturos vt no. i. c. i. ð religio. domi. li. vi. ⁊ ita dicꝛ bar. pluries ɔſuluiſſe ipſe vo dicit cauẽduȝ eſſe ne erreꝛ ⁊ tũc bar. dicꝛ ꝙ iſtð on' adiectuȝ nõ vȝ qȝ dȝ itelligi ꝙ transferaꝛ ad alium vſum piũ arbitrio ſupioris vt i. d. cle. qȝ contigit puta in cõſtructione alicuius honorabilis capelle i eoꝝ eccſia vbi ꝓ aĩa teſtatoris celebrenꝛ officia diuina ⁊ ſi in hoc ſũt negligẽtes priuabunꝛ relicto ſm formã teſti ſȝ ſit argumentuȝ ɔ qȝ ceſſat pena ſi i aliũ vſum dȝ fieri trãſlatio. l. multa in prin. ff. de ɔdi. ⁊ demõ. qð forte dicit eẽ verius. ⁊ iſtud adde ad do. Pe. de anc. ⁊ Jo. ð imo. hic ⁊ ad bal. adde bar. in. l. apud iulia. in. §. ſi. ð le. i. vbi tradit illã doctrinã ⁊ melius ꝑ eũdẽ i tractatu minoricaꝝ i

12 ſecundo libro in vſi. † pone aliqs reliquit frĩbus minoribus vt ibi ɔſtruaꝛ eccleſia ⁊ loc' fratruȝ vt ibi celebreꝛ diuinuȝ officiũ ꝑ eos ibi habitãtes an valeat tale relictuȝ ⁊ arguit ꝓ ⁊ ɔ ⁊ decidit valẽ nõ vt illud qð teſtator iuſſit obſeruet ſȝ vt in aliam cauſaȝ trãſferaꝛ vt memoria ⁊

13 ſalus anime defuncti obſeruet allegar. d. l. legatũ †. Et poſtea querit ꝑ quem fiet iſta cõmutatio ɔcludit quãdo res licite deduci põt ad vſuȝ deputatũ a teſtatore ð iur ⁊ de facto requirit licẽtia pncipis. Si vo de iur ñ põt deduci reqrꝛ cõſenſus vtriuſqȝ ptis vt i. d. l. legatũ. Si vo põt deduci de iur ſȝ nõ de facto tũc reqrꝛ ɔſenſuſ vtriuſqȝ ptiſ puta qȝ pecunia deputata nõ ſufficit. d. l. legatũ ſi vero partes ſunt in diſcordia ſtabitur arbitrio iudicis ⁊ ĩõ fiet iſta cõmutatio volẽte hẽde ⁊ miniſtro vꝛ cuſtode fruȝ ⁊ ſi erũt diſcordes iudex erit medi'. Adde bald. i. l.

14 monumẽta. C. ð le. † teſtator inquit legauit patrimoniũ ſuũ fraticelliſ poſtea papa caſſauit eoſ tãquã hoĩes fictoſ i eccſia dei qd fiet ð boniſ illiſ dicit vacabũt eccſie romãe ɔuertẽda in meliores vſus allꝫ no. i. c. i. ð relig. domi. li. vi. ſȝ ſi ñ fuiſſẽt caſſati ſȝ trãſlati ad aliũ ordinẽ ꝙ bõa ẽt fuiſſent trãſlata qȝ fortuna ſequiꝛ caput. l. q ex liberiſ §. teſtõ. ff. de ſecun. tabu. allꝫ Jo. an. in. d. c. i. Adde eun

15 dẽ in auc. niſi rogati. C. ad trebel. i. iij. col. † vbi dicit ꝙ executor dat' ad virgines maritãdas nõ põt dare hãc quãtitatẽ virgini itranti mõaſteriũ qȝ ſi hȝ i mãdatis qȝ maritaꝛ pauꝑes ẽ pia cã q̃ nõ põt excludi ꝑ aliũ piũ vſũ allꝫ dictã cle. qȝ ɔtigit ⁊ ẽ mirabile dictũ eo qȝ vita cõ

tēplatiua ē acceptior dō vt no.i.c.diuerſis fallacijs ď cle
ri.cōiuga.ⁱ nō pōt dare meliorem cōmutationē q̄ votū
caſtitatis ⁊ faciat qđ retulit do.Car.in.iij.q.in.d.cle.qꝛ
16 cōtingit † teſtator legauit hoſpitale fieri ꝑ executores in
fūdo ſuo ⁊ dotari ad vſuȝ paupuȝ ⁊ ꝙ rector poneref ⁊
remoueref ꝑ quēdā plātū executores volūt auctoritate
dioceſani facere ecclīā religioſoꝝ an poſſet maxime ꝯdi
cēte illo plāto vř ꝙ nō ꝑ iſtā doctrinā bal.⁊ dictā cle.qꝛ
ꝯtingit.Sȝ ꝯtrū cōſuluit iuris fūdamētū qđ fuit Jo.an.
vt ďbis bal.vtar in.c.cū olim de re iud.cū quibuſdā alijs
ſolēnib⁹ doctorib⁹.Jta refert Lap⁹ ⁊ mori fucit qꝛ ꝗ me
li⁹ ⁊ magis facit ñ facit aliud ſȝ idē plus aūt ē ecclēſiā re
ligioſoꝝ facere q̄ hoſpitale.c.ſcripture de voto ⁊ i regu
le plus lib.vi. Jta dicamus ꝯ bal.ꝙ plus ē ďdicare vir
a ginē mōaſterio q̄ matrimonialiter copulare * nihilomi
nus ꝯtrū tenuit Lapus quē ſequif do.Car.ibi ⁊ mouef
volūtas teſtatoris ē ſeruāda ꝑ lege.c.tua J.eo.c.vltima
volūtas.xiij.q.ij.ſicut ⁊ forma mādati nec plus hoc cāu
ꝯtiet min⁹.c.cui ď renū c.cū illis ď pbē.i.vi.⁊ qđ no.i.d.
regula plus ⁊ remittit ſe do.Car.ad dicta ꝑ ſe in hoc ca
pitulo ⁊ ego ſequor iſtā ptē ⁊ allego aureū tex.in.l.ſi qſ
pſbyter iūcta doctr.bal.ibi.C.de epi.⁊ cle.vbi dixit ꝙ i ꝑ
iudiciū patroni laici eo inuito nō pōt eccleſia ſimplex fie
ri collegiata ⁊ facit qđ hř in.c.paſto.ẽ de dona.Jta i ꝓ
poſito inito illo plāto ñ poterit eligi i eccleſiā religioſoꝝ
faciat tex.fin.i.l.iij.§.in bello.ff.de re mili.vbi nō pōt mā
datariuſ excedere fines mādati lȝ excedēdo faciat melio
rē ꝯditionē domini ⁊ qđ ſcripſit Valeri⁹ i ti.ď iſtitutis an
tiquiſ tene mēti.℄ Adde eundē Bal.i.l.dictā.C.ď ꝯdi.
17 ob cau.ed ſi.† quidā reliquit ꝓ ꝯſtructione capelle que
forte ꝯſtrui nō pōt i eccleſia deputata qꝛ locus nō ē apt⁹
certe eccleſia dȝ hēre relictū ⁊ ꝯuertef i aliū vſum alfar.
d.l.legatū.⁊ dictā cle.qꝛ ꝯtingit idē dicit ſi illa pecunia
ad illū vſum nō ſufficit vt in.d.l.legatū.⁊ idē ſi legatū ē
magiſ dānoſuȝ q̄ vtile eccleſie qꝛ tūc ꝓuidebif eccleſie vt
i aliū vſuȝ ꝯuertaf.Et ſubdit bar.limitaſſe i.d.§.lutius
niſi teſtator dixiſſet ꝙ illo nō facto qđ iuſſit fieri legatuȝ
remaneat apđ hřdē vel trāſeat ad aliā pſonā qꝛ tūc non
pōt fieri cōmutatio cū teſtator preciſe ſenſerit ď ipletōe
formali qꝛ ipe limitat vt intelligaf ď ꝯuerſatiōe liciti ad
licitū ⁊ ita dicit ꝓcedere dictū.§.lutius ſec⁹ ſi ad licitū.
qꝛ tūc nō poſſet teſtator trāſferre licitū ad illicitū.l.vxo
rez.§.hřs de leg.iij.Adde eūdē in.d.l.ſi qſ ad declinādā
18 in.iij.col.ver.iuxta hoc querit do.† Jacobus teſtator vo
luit ꝙ expendaf certū quid i vnā certā cauſaȝ piā an po
terit in aliā cauſaȝ piā expendi decidit ꝙ nō ita ꝯſuluit
collegiū bononiēſe.Et ſi teſtator iuſſit capellā fieri i cer
to loco ⁊ epūs nō vult ꝯcedere illū locū ſed vult trāſferre
ad aliū locū dicit ſe nō poſſe ſm Jac.bu.qꝛ vbi diſpoſi
tio teſtatoris ē certa rōe loci pōt alterari per epiſcopū
vt.d.l.ſi qs ad declinādā.§.ſi aūt ⁊ dicit pone ꝙ cā nō ē
ſpecificata i ſpecie ſpāliſſima ſȝ pōt cōprehendere plureſ
19 ſpēs.Exemplū † teſtator mandat expendi bōa ſua i pau
peres mō quedā eccleſia indiget refectōe epūs vult attri
buē fabrice an poſſit decidit ꝙ ſic qꝛ iſta qualitas pau
pertatis tanquā ſpēs incluſa ſub genere paupertatis iclu
dif ſub illo genere allegat Jo.an.in nouella i.c.ſi.J.eo.i
20 vi.Dicit ēt † teſtator mādauit bōa ſua diſtribui ꝓ male
ablatis mō nō apparēt tot male ablata q̄ extenuāt quā
titatē taxataȝ a teſtatore qđ fiet ď reſiduo an cōmiſſari⁹
reſtituet hřdi an ꝓ aīa teſtatoris refert Jo.bu.i tractatu
executoꝝ diſtinguere vide ibi ꝑ bal.Adde eūdē bal.in
21 auc.hoc ius.C.de ſacroſa.ecc.in vltia col.† vbi dicit teſta
tor legauit domū eccleſie ad hoſpitalitatē ⁊ ꝓhibuit alie
natōeȝ eccleſia ē in neceſſitate vult illā vedef an poterit.
ďcidit ꝙ nō qꝛ cōmutari nō pōt ad aliū vſuȝ niſi cū aucto
ritate pape vt dcā clemē.qꝛ cōtingit.Adď Saly.i.l.i.C.
22 ď ingenuis manumiſ.vbi dicit illā.l.eē argumētū † ꝙ ſi
hoſpitali fūdato ꝯ vel ſine licētia epiſcopi aliqua ſint re
licta ⁊ poſtea epūs declaret hoſpitalitatē ñ poſſe ibi tene
ri ⁊ ita faciat obſuari ⁊ ſi domus reducaf ad ꝓphani
tatē ꝙ illa bona remanebūt fūdatori ꝯtrū determinat
qꝛ illa ſunt relicta in piā cauſaȝ ⁊ ꝓ aīa idō in ſimilē cāȝ
ꝯuertēda ſūt vt volūtas defūcti impleaf ⁊ nō ē hec cō
uerſio volūtaria ſȝ neceſſaria idō nō vř iterdicta ar.l.alie
natiōes.ff.famil.hercil.⁊.d.l.ſi qſ ad ďclinādaȝ.Adde
Ang.i.l.alīcō.§.ſi is cuius.ff.de fideicōmiſſarijſ liberta
23 tib⁹ vbi ꝑ illū tex.† dicē teſtator grauat hřdē emere locū
vt ibi ꝯſtruaf eccleſia vel hoſpitale ď licētia dyoceſani ꝙ
ſi dñs loci ñ velit vēdere locū nulle ſūt partes dioceſani
ad cōpellēdū hřdē ꝯuertere in aliū piū vſū imo remane
bit apud hřdē certe iſta ďciſio ē erronea ⁊ ꝯfūdif ꝑ ſupe
riora dicta ⁊ i indiuiduo allego dictā.l.legatū ď vſufru.
legato vbi teſtator legauit ad vſuȝ nō licitū ⁊ tñ dicit
ibi tex.iniquū eē lucro hřdū cedere ⁊ loqf i relicto ciui
tati ⁊ ēt loqf in pompa ⁊ memoria ꝯſeruāda ipſi⁹ ďfun
cti quāto fortius erit iniquū in cāu noſtro cedere iſtud lu
crū hřdi qꝛ agif de relicto licito in fauorē ecclīe ⁊ i fauo
rē aīe ar.l.ſancim⁹.C.ď ſacroſa.ec.⁊.c.cū infirmitas de
peni.⁊ remiſ.℄ Nec ob.§.ſi is cuius qꝛ teſtator ibi iuſ
ſerat ſeruū emi ⁊ manumitti.⁊ ſi dñs illius ſerui noluit il
lū vēdere ꝙ nulle erūt ptes ptoris teſtōr eni ibi nō lega
uit ꝓ aīa lȝ.n.legatū eēt piū tñ teſtator habuit affectōeȝ
ad illū ſuū ſȝ in caſu noſtro vř legaſſe ꝓ aīa lȝ ꝗ legatuȝ
ꝓ anima nō poſſit ſortiri effectū in iſto loco tñ ſortief ef
fectū i alio loco ⁊ vtrobiq; ſuaf affectio teſtatoriſ.Adď
ēt bar.in.l.i.ff.de cōdic.inſtitu.vbi dicit relinquif aliqđ
ſub mō vel conditione i ſe turpi ſi tamē reſpiciat aliquē
24 finē moleſtū ꝙ tūc ꝯuertif in aliaȝ piam cāȝ exēplū.† re
linquif ꝓ miſſis celebrādis ⁊ eccleſia ē interdicta ꝙ tūc
fiet cōuerſio in aliam piā cām ⁊ allegat.d.l.legatū ⁊ ſic
eam ampliat inquātum loquif de mō i ſe illicito vt extē
daf qñ relinquif ſub ꝯditōe in ſe illicita ⁊ dixit ibi Jo.ď
imo.ꝙ ſi ciuitas ē interdicta ⁊ ñ eccleſia poterit legatuȝ
ipleri.qꝛ poterūt miſſe celebrari ſuppreſſa voce ianuis
clauſis vt i.c.ſi.ď ſen.excō in.vi.ſecus ſi eccleſia eſſet iter
dicta.dicit ēt ꝙ iſto caſu nō ex toto impedietur volūtaſ
teſtantis ſed ad tempus donec eccleſia vel ciuitas duret
iterdicta ⁊ ſic forte nō ē abſonū ſm eū dicere ꝙ expecta
bif donec relaxabif iterdictū vt ſic formaliter ipleaf volū
tas defūcti ar.l.meui⁹.⁊.l.q̄ hřdi.ff.de ꝯdi.⁊ dmō.Nec
ob.d.l.legātū.℄ Tu vero ad hoc pōdera qꝛ ſi illđ iter
dictū ventebat de ꝓximo relaxādū tūc ꝓcedat dictū Jo.
de imo.l.ſi vēti.§.in bonis.ff.ď priui.credi.l.ſi.alias pe.
ff.de teſta.mili.ſecus ſi ex longiquo qꝛ nō dȝ diu volū
tas teſtatoris ſtare in ꝓcedēti.l.cū.ff.de ſerui.ruſti.ꝓdio.
25 Adde ēt ang.in.d.l.i.vbi dicit † ꝙ ſi relinquif ciuitati vř
eccleſie ꝓ ꝯſtructiōe alicuius fabrice vř alteri⁹ neceſſita
tis quā teſtator putabat icūbere ꝙ ſi alias maior neceſſi
tas incumbit i illā potius dȝ erogari caſus ē fin.in.l.pe
cuniā.ff.ď oper.publi.⁊ ibi dixit Bar.notabile argumē
tū ꝓ epō vt poſſit relictū ad mōaſteriū vř eccleſiam ď no
uo edificandū cōuertere in eccleſiam vř mōaſteriū iā cō
ſtructum q̄ egerēt reparatione cū multa ſint mōaſterio
vel eccleſie iā conſtructe ⁊ i hoc ille caſus eſt ſingularis
℄ Sȝ dubito quo ſpiritu ductus bar.voluerit ꝙ aucto
ritas epī ſufficiat ⁊ ſane intelligas dcm̄ ei⁹ qñ i ciuitate ſūt
multa alia ſimilia edificia ⁊ aliter nō pōt repiri pecunia
ad illa edificia reparāda quia tūc ꝓcederet dictum eius
vt ꝓbat ibi tex.⁊ idō † ſi quis relinquat eccleſiaȝ nouiter
edificādā ⁊ ſūt multe alie eccleſie q̄ egēt reparatōe ⁊ ali
ter ñ pt eis ꝓuidere ꝙ tūc ꝓuidebif ď illa pecunia q̄ erat
deſtinata ad nouā ecclīā edificādā ⁊ facit qđ voluit Jo.
an.i.c.ſi.J.e.Et pōdera tñ qꝛ tex.d.l.pecuniā loquif i re
lictis factis ciuitati.Sȝ bar.⁊ cōiter oēs extēdūt ad ec
cleſiā faciat i ar.l.ſi.C.ď ſacroſa.ec.ſȝ ꝙ auctoritas epī
ad h ſufficiat ego dubito ⁊ credo ꝙ bar.ñ hñ loquaf ex
eo qꝛ regulaȝ habem⁹ ꝙ qñ teſtator legauit ad pium
vſū ⁊ pōt exeq volūtaſ ſua ad illū piū vſū ďſtiata tūc cō
mutaf illđ legatū ſpectat ad ꝓncipē ex potētia ſua abſo
luta vt

a ℄ Copulare
Ann̄ ⁊ ſi ñ nu
bat vt caſta oī
potēti deo vo
uat priuilegijs
nuptiaꝝ gau
det vt lȝ nota.
bal.in.i.ſpualſ
i.ii.col.ď nup.
⁊ quibus alijs ꝓ
uilegijs gaudeat
vide ꝑ bar.i.l.
quotiēs.C.de
priuileg.ſcho.
li.xii.

lata vt ſupius dictũ fuit ⁊ pbat̃ i.d.cle.q2 ptingit ⁊ i.d.l.
legatũ de admini.rex ad ciuita.perti.ſ3 ĩ legati ẽ bmõi
ergo bar.nõ bene locut⁹ ẽ. Et ſi ſubtiliter põderet̃ tex.ĩ
d.l.pecuniã nõ aperit p quẽ fieri debeat illa cõmutatio
q̃ remanebit ſub illa diſpoſitiõe iuris ꝙ ad ſolũ pncipẽ
ſpectat. Et ẽt ſi bñ põderet̃ dictũ bar.ibi nõ loqt̃ deciſiue
ſ3 loqt̃ arguẽdo ⁊ ſic colligit argumẽtũ ex illo tex. ⁊ licet
Jo.d imo.i.d.l.i.ff.d cõdi.iſtitu.teneat dictũ bar. ⁊ reſpõ
deat ad dictã cle.q2 cõtingit v3 ꝙ loquat̃ quãdo volũtas
teſtatoris fu ẽ ſemel executõi mãdata ſ3 nos loquimur quã
26 do erat mãdata. † S3 tu dicas ꝙ ñ ẽ bona reſpõſio ad il
lũ tex.q2 loquit̃ i rebus deſtinatis ad certũ vſũ piũ vt ap
paret i ver.largitiõe ſũt deſtinata fideliũ ⁊ ſic loquit̃ i re
tax mandate executõi q̃3 mandãda ⁊ ad hoc alle tex.i ṽ.
deſtinauerit i.l.legatũ.ff.de vſufruc.lega. ⁊ p pſequẽs do
ctrina bar.nõ ẽ vera. ¶ Et ſi qſpiã ſubtilis iueſtigator
dixerit ꝙ iſto caſu nõ põt exequi ad vſu3 deputatũ a te
ſtator̃ qñ ſũt multe res ſimiles egentes reparatõe ⁊ iõ
ep̃s poterit tũc cõmutare nã i.d.l.pecuniã dicit̃ ꝙ d3 cõ
uerti ad reparatõe3 aliax ⁊ iſto mõ poſſet ſuſtẽtari opi
nio bar.p illũ tex. Et tñ poſſet huic ratiõi reſpõderi q2
d.l.pecuniã nõ loquit̃ in relictis eccleſie ſ3 ciuitati ⁊ iõ i
relictis factis eccleſie ſtabimus deciſioni dicte cle.q2 cõti
git ⁊ p pñs dictũ bar.ẽ ſub magna dubitatõe. Adde ẽt
ꝙ quãdo nõ ex toto infringeret̃ volũtas teſtatoris ſ3 ſo
lũ p tpe ⁊ ieſſ3 aliqua neceſſitas eccl̃ie cui nõ poſſ3 aliter
ſubueniri ꝙ tũc d auctoritate ep̃i poſſet pueniri i illã ne
ceſſitatẽ ar.l.i.C.d expẽſis publicox ludox li.xi.voluit
27 Vincẽ. ⁊ Jo.an.i.c.ſi.Le. ⁊ ex ĩ iferũt † teſtator reliqt.x.
ãnuatĩ alicui eccl̃ie p ãniuerſario faciẽdo ãnuatĩ illa ec
cl̃ia3 reparatõe nec põt reperiri pecuniã vñ poſſit repari ꝙ
tũc d auctoritate ep̃i poterit illa pecunia ãniuerſarij con
uerti in repatõe3 eccleſie ⁊ p⁹ factã repatõe3 exponet̃ illa
pecunia p anniuerſario faciẽdo ⁊ ĩ dicũt p.d.l.i. Tu vo
põdera illã.l.q2 loquit̃ d ipenſa q̃ erogabat̃ in editione
certaminis ⁊ fuit trãſlata i refectõe murox ciuitatis d̃r
ibi ꝙ nõ reuocabil̃ q2 ſalubriter expẽſa fuit vñ nõ vr̃ ꝙ
d directo poſſit adaptari ad dictũ Vincẽ. ⁊ Jo.an.quia
teſtator nõ legauit ĩ ad pompã vt i.d.l.i.ſ3 p ſalute aie
ſue ⁊ iõ vr̃ ꝙ auctoritas ep̃i nõ ſit ſufficiẽs cõiter omnes
trãſeũt cũ dicto Vincẽ. ⁊ Jo.an. Adde ẽt ꝙ oĩs ⁊ anniq̃
28 ⁊ moderna iuriſprudẽtia iterptata ẽ † ꝙ ſi teſtator legat
in vſum piũ ⁊ pecunia nõ ſufficit ad illũ vſũ ꝙ poterit cõ
a uerti in aliũ piũ⁹ vſu3 de auctoritate inferioris a pncipe
ita dixit bar.i.d.l.legatũ ⁊ in tractatu minoricax i loco
ſupius allegato ⁊ mouet̃ ocõ p.d.l.legatũ d adminiſtra
tõe rex vbi dicit̃ legata municipio pecunia i aliã rẽ q̃3 d
fũctus voluerit cõuertere citra pncipis auctoritatẽ nõ
l3 ⁊ iõ ſi vnũ opus fieri iuſſit ⁊c.vñ illa lex i pncipio dicẽ
ꝙ auctoritatẽ pncipis ſpectat ⁊ poſtea ponit exemplũ
in ĩo rñſo v3 qñ pecunia nõ ſufficit ⁊ ſic vr̃ ibi pbari c̃
riũ ꝙ ad ſolum pncipẽ ſpectat niſi dicas ſaluãdo cõem
opinionẽ ꝙ ſm rñſum illius.l.nõ refert̃ ad pmũ nã i co
d̃r pmittit̃ in id qõ ciuitas vult ex quibus vbis apparet
aperto ore ꝙ ſi pmitit̃ ergo a iure cõi ⁊ p pñs nõ ſpectat
ad ſolũ pncipẽ ⁊ de hoc dico fore caſu3 ſingularẽ in iſto
caplõ nã hic d̃r ꝙ qñ mõaſteriũ ñ põt edificari i loco d
putato p teſtatorem ep̃s põt in aliũ locũ trãſferre. Ita
dicamus in pposito qñ pecunia nõ ſufficit ad certũ vſu3
deputatũ deputabil̃ ad aliũ ep̃o auctorante. Et pp hoc
cõis opinio ẽ ſine ruga ⁊ macula. Et põdera vnũ q2 ibi
dicit̃ i id qõ ciuitas vult ⁊ i.l.legatũ d vſufru.lega.dicit̃
adhibitis hẽdibus ⁊ pmatibus ciuitatis ⁊ ſic requirit
ibi cõſenſum hẽdũ ⁊ ciuitatis ⁊ in.d.l.legatũ d admi
niſtra.rex ĩfert̃ ꝙ ſufficiat pſenſus pmatũ ciuitatis nec ali
qs ſcribentiũ hoc aiaduertit q2 illi tex.ſũt c̃rij adiuicẽ.
Cõſidera ꝙ in.d.l.legatũ d vſuſ.legato fuit factũ lega
tũ aduſũ illicitũ ſ3 i c̃rio fuit factũ ad vſũ licitũ ⁊ iſto mõ
poſſent illi tex.reduci ad pcordiã. Et ſi aliqs dixerit tute
pcutis cũ ligone q2 hic ẽ caſus formalis i c̃rium i verbo

ſectũ adimplere vbi fuit relictũ ad vſu3 licitũ ſ3 nõ pote
rat impleri i loco deputato ⁊ hic d̃r ꝙ requirit̃ ẽt pſẽſus
heredis ⁊ iõ.d.l.legatũ d3 intelligi ſm iſtũ tex. ⁊ ſm.d.
29 l.legatũ d vſu.legato ⁊ iſta nõ tradas obliuiõi. ¶ † No.
ꝙ ſi teſtator mãdat eccleſiã pſtrui ⁊ nõ dicit p quẽ ꝙ ad
hẽdẽ pncipaliter ſpectat adimplere volũtatẽ dẽfũcti nec
mir q2 in ipſu3 trãſeunt oĩa iura bõa dẽfũcti ⁊ cẽſet̃ eadẽ
pſona in auc.cũ eo de iureiurã.a moriẽte pſtito i pn.ſec⁹
dicas in relictis factis paupibus vel pro redẽptiõe capti
uox q2 ſi teſtator nõ puidet ſpecifice d executore d3 ep̃s tã
q̃3 pater paupex exeq.hoc pbat tex.in.l.nulli.C.d ep̃is ⁊
cleri. ⁊ i auc.d eccle.titu.§.ſi qs edificationẽ iũcto.§.ſiqs
p redẽptione ita loquũtur ſcribẽtes hic. Tu vo dicas ꝙ
iõ heres tenet̃ adimplere potius q̃3 alius q2 inter eũ ⁊ te
ſtatorem oritur quaſi pctus vt ẽ gl.ſingu.in.l.is pſequẽs
ter.§.i3 cũ emolumẽtũ.ff.famil.her. ¶ Et ẽt pondera ꝙ
ſi heres ẽ negligẽs cõpetit actio cuilibet de populo vt re
licta ad pias cãs exequantur Lo.roma.in auc.ſimiliter
.C.ad.l.fal.dicit d hoc ſe allegare caſu3 ſingularẽ i auc.
de eccle.ti.§.fin ãt ſanctiſſimas ⁊ rectius locut⁹ fuiſſ3 ſi ĩ
dictũ attribuiſſ3 auctori proprio Ange.in.d.§.fin ẽt i ṽ.
omni aliũ dicit ſe allegare illũ tex.ad hoc ꝙ actio cõpe
tat cuilibet de populo ad legatũ piũ exequendũ ⁊ bart.i
.l.ne qcq̃3.§.ſi.ff.d offi.pcon.dicit ꝙ iudex curare d3 vt re
licta ad pias cãs exequãt̃ ſi heres ẽ negligẽs i ſoluendo
vel ep̃s i hoc ſit negligẽs ⁊ nõ petat̃ ab aliquo dicẽ d ĩ fo
re tex.in.d.§.fin autẽ ſanctiſſimas ꝙ dicit valere ad hoc
v3 ꝙ l3 fratres minores nõ ſint capaces relictox vt i cle.
exiui de ver.ſig. ⁊ ſic nõ pñt petere tamẽ pſulit eis iudicis
officio vl̃ ad petitionẽ cuiuſcũq3 petẽtis vel ex ſuo officio
allegat.l.hereditas.ff.de peti.heredi. ⁊ .l.quint⁹.ff.d an.
lega. Adde ꝙ de hoc ẽ caſus formalis ad quẽ pĩres iſti
ñ animaduertunt i.d.l.nulli in finalibus vbis hoc colli
git ibi.d.bal. Et idẽ voluit Hoſti. ⁊ Jo.an.i.c.ſi hẽdes.I.
eo. ⁊ ſequit̃ ibi do. Pe.q allegat Senecã i declamatio
nibus dicẽtẽ tota vis teſtamẽtox tollit̃ ſi viui neglexerit
imperia defũctox voluit Spe.in titu.d inſtru.edi.§.nũc
30 vo aliqua verſi.ſ3 nõne quilibet d populo. ¶ † No.ꝙ te
ſtator hic mãdauit mõaſteriũ ſimplr̃ pſtrui nec declara
uit lõgitudinẽ aut latitudinẽ nec numex miniſtrox ⁊ tñ
valuit legatũ nec viciat̃ rõe incertitudinis q2 veniet cer
tificãdũ arbitrio ep̃i pſideratis facultatibus dẽfũcti ar.l.
quero.ff.d iur̃ dotium ⁊ .l.qui ſemiſſes.ff.de vſuris. ⁊ ita
reſidẽt hic docto. Ego addo tex.i.l.cũ poſt.§.gener.ff.d
iur̃.dotiũ vbi ſtipl̃o icerta l3 q2 certificat̃ ex qualitate ⁊
q̃litate pſimoniũ. ⁊ hoc iõ q2 ẽ cauſa pia q̃ nihilo magis
valebat legatũ incertũ ad pias cãs ar.l.in teſtamẽtis.ff.
de reiu. Et addo ſingularẽ dictũ Go.i.c.ex parte d cen.
vbi dicit ꝙ ſi in voto nõ expreſſa certa quãtitas v3 quia
intelligit̃ ſm quãtitatẽ pſimonij ⁊ qualitatẽ pſone ⁊ al
lego ſtupẽdũ dictũ Arch.i.c.ſũt nõnulli.ij.q.i.vbi dixit
q §.gener.h3 locũ in omni alio cõtractu vt arbitrio bõi
viri declaret̃ de equitate canonica d quo exclamauit mi
rũ i modũ do.Ant.in.d.c.ex parte ⁊ iõ dixit gl.not.hic
valere legatũ vt edificet̃ mõaſteriũ l3 ñ ſit ſpecificat⁹ lo
cus l3 aliq gloſatores dubitauerint ⁊ allego elegãs di
ctũ dñi bal.in.l.hẽditas.ff.de peti.hẽdi.vbi dicit ꝙ ſi ſit
legatũ p monumẽto v3 l3 ſit incertũ q2 certificat̃ ex quãti
tate pſimonij ⁊ q̃litate relinquẽtis alle ẽt.d.bald.i.l.ij.
.C.d furtis vbi dicit ꝙ i legatis ad pias cãs ſemp eſt pue
niu3 arbitriũ boni viri alle ẽt ꝙ voluit Tãcredus in deci
ma rũ.in.ij.q.vbi dicit teſtator legauit calicẽ nec expſſit
metallũ aut pciũ ꝙ tale legatũ valebit ⁊ dẽbebit̃ d argẽ
to pſiderata q̃litate pſimonij ar.tex.fin.i.l.titia.§.ſeya.ff.
d auro ⁊ argen.lega.allego ẽt.bar.i.l.ſi cui.ff.d ãnu.le.
vbi legatũ alimẽtox icertũ l3 ⁊ ibi dicit bar.idẽ eẽ i cete
ris pijs cauſis ⁊ idẽ ẽ in legato ad viã reficiẽdã.l.qdã.ff.
d le.ij. ⁊ idẽ dixit bar.i.d.l.ſi cui fore in ceteris pcũb⁹ ad
31 pias cãs p.d.§.gener. ¶ † S3 qd ſi ep̃o expẽdit ĩedifica
tõe mõaſterij pl⁹ q̃3 teſtõr mãdauit an poterit illõ exige.

a ¶ Piũ vſu3 adde.d.car. in cle.q2 ptingi. q.vi.de religi. do. ⁊.d abb. p ter ocẽs doc. B.

a ℭ Voluntatē. vide ꝺ hoc pul chꝛā litatōem q̄ꝛ poſuit pau. ꝺ ca i ꝯſi.cxiv. in fi. bal.i.l. id qꝺ pauꝑib⁹ ri l.nulli.C.ꝺ epi. ꝛ cle. ꝛ oēs fo re doc.hic.

re ab h̄ſde Jo.an. ꝛ do. Ant.ꝯcludūt ꝙ nō ꝑ no.in .l.q̄
aliena.§.i.ff.de neg.ge. ꝛ in.c.filius.J.eo. ꝛ in.c.ex pte de
cenſi.debuit.n.ſeruare formā traditā a teſtatore. ꝛ ad hoc
vide mirabile dictū.d.Bal.in.l.ſi puella.C.ſi mācipiuz
ita fuerit alienatū.h̄ſs vō pōt expendere vltra ſummā ta
xatā a teſtatore.ſibi enim pōt p̄iudicare pl⁹ expēdendo
32 l.cū teſtō.ff.de ver.ſi. ℭ †Quid i alijs legatis puta lego
Titio domū vł fundū vł boueʒ ꝛ filius nō fcā alia ſpecifi
33 catōe vide Bar.i.l.legato gn̄alr de leg.i. ℭ †No.ꝙ J.
a annū dʒ h̄ſs exeq⁹ voluntatē ꝺfūcti cōputādo a monitōe
fcā ꝑ iudicem ꝛ nō a morte teſtātoris faciat gl.ij. h̄ ꝛ auc.
hoc āplius.C.de fideicō. ꝛ dicit.d.Car.hic ꝙ ex hoc eſt
dare p̄ſcriptōem vni⁹ anni q̄ currit nō iplenti voluntatē
ꝺfuncti. Tu adde aliū caſum ſinglēm de p̄ſcriptōe vni⁹
anni i.c.titius ſi de feu.ſue.ꝯtrouer. ꝛ dicit.d.abb.h̄ ho
die cōiter epōs h̄ꝛe ꝯſtōnes in qbus monent debentes
exeq a morte teſtātoris. ꝛ ſic ſentit ꝙ illa monitio gn̄alis
appoſita in ꝯſtōnibus epālib⁹ ſufficiat ꝓ monitōe fien
da a iudice. ardua fuit de hoc qꝺ anno ſupiori Ferrarie
ſtante dicta ꝯſtōne epāli. ꝛ ꝯſului ſequendo iſtā ptem. ꝛ
allſaui in idiuiduo elegās ꝯſilium Lud.ro.qꝺ eſt.ccxxv.
ꝛ moueꝛ q2 ꝯſtō ipſa ſemꝑ loquiꝛ ſemꝑ monet.l. arrie
ni.C.de h̄ſti.moueꝛ etiā q2 vbi iudex ꝓtendit iuſtā igno
rantiā pticularium h̄ſdum aut executoꝝ pōt eos gn̄alr
monere ꝛ citare vt voluit Inn.i.c.ſi.q matri. accu. poſ.
facit.c.ſi.de ele.in.vi.l.ſi eo tpe.C.de remiſ.pig. ꝛ aliud
nō dicit. Allegabā etiā bal.in.l.cū coꝝ.ff.ꝺ poſtulā. vbi
allſat illā glo.in arg.ꝙ idem opaꝛ monitio ꝯſtōnis epā
liſ q̄ monet executores teſtamentoꝝ qꝺ opaꝛ monitio iu
dicis ꝛ factum legis. allegabā etiā Bal.i.d.l.qꝺ paupi
bus.C.de epiſ. ꝛ in cle.in.ij.col.vbi dicit doctores tenere
ꝙ iſte ann⁹ currit a die monitōis ꝛ allegat iſtū tex. ꝛ iō
ſm eum epi faciūt cōſtitutiones ſuas monentes execu
tores ad exequendas voluntates pias ꝺfunctoꝝ. quo ca
ſu nō reqriꝛ alia monitio ſm eum allſaui etiā bar.i.l. cū
q̄ iā de leg.ij. ꝛ bal.in.l.captatorias.C.de teſta. milit. ꝛ
ꝛ qꝺ ipſe voluit in.c.i §.ſi.de pace iur.fir. ꝛ Ange.in.d.
auc.hoc ampli⁹.ſed certe lʒ iſta ꝯſuluerim ꝛ ita voluerit
tot illuſtres pr̄es tn̄ iſta doctrina eſt erronea ꝛ peccat in
duobus. p̄mū ē vbicūqꝫ merus executor ſcit ſe eſſe execu
torem nō dʒ moneri. ꝛ moueor p̄mo nō eſt iure apto ex
p̄ſſum ꝙ mer⁹ executor ſciens ſe executorem ſit monen
dus. ꝛ ſi fiat diſcurſus ꝑ oīa iura mūdi loquentia ꝺ hoc
loquunꝛ in h̄ſde ꝛ in executore cui aſcriptum eſt legatū
ꝛ ita loqꝛ iſte tex. ꝛ.c.ſi h̄ſdes.J.eo. ꝛ.d.auc.hoc ampli⁹
ꝛ ſilia iura. Scdo moueor ex ſinglī no.ſpe.i ti. ꝺi.iſtru.
§.nūc vō aliq̄ ꝺſicu.qd ſi executor in potentia iuris vel
facti. vbi voluit ꝙ tempus anni datum executori ad exe
quendum. de quo in dicta.l.nulli currit executori igno
ranti ꝛ impito.qꝺ dictū do.d.Car.hic dicit eſſe ſing. ꝛ i
c.q2 diuerſitatem ꝺ ꝯceſ.pb.refert ſe ꝺ fcō ita ꝺterminaꝛ
ſe Padue ſcḋm dictū ſpec. ꝛ.d.Tho.de curſi. de flo
rentia quem refert ꝛ ſeqꝛ bal.i.d.l.captatorias. dicit ꝙ
de ꝯſuetudine ita ſeruaꝛ. ꝛ lʒ ꝯ̄ ſpe.teneat hic Jo.ꝺ imo.
ꝛ late.d.Abb.in rep.c.cū eſſes.J.eo. ꝛ it ꝯſuluerit.d.Lu.
in pallegato ꝯſilio de quo appebit īferius.ſi ergo ann⁹
currit executori ignorāti.ergo nō eſt neceſſaria monitō.
ꝛ hʒ rōnem in ſe q2 iſtud tpꝰ nō tendit ad p̄iudiciū ei⁹ ſʒ
in fauorem pie cāe. ꝛ iō currit p̄ſcriptio ignorāti.iſta eſt
gl.ſin.in.c.ſtatutū ꝺ p̄ben.in.vi. Tertio alſo tex.iudicio
meo nouū ad h̄ i.l.manente officij ſollicitudine.C.ꝺ rele.
li.x. ꝛ ibi gl.diꝛ ꝙ offiū monet officialem qꝺ plʒ ibi bar.
Cū ḡ nūc i ꝓpoſito iſte eſt executor ꝛ ſcit ſe eſſe executo
rē deputatū ad exeq̄ndū ꝛ nō agiꝛ de p̄uādo eū iure ſuo
ad qd ḡ dʒ moneri ſatis ē monit⁹ ab ipo offō q̄nimo pl⁹
dico ꝛ h̄ eſt mirabile bar.i.l.i.locoꝝ.C.de oī agro ꝺſer. li.
34 xi.dixit †ꝙ ſi eccl̄ia monet emphiteotā ad ſoluādū cano
nē q poſt monitōem fuit negligens ꝑ ſex mēſes ad ſoluē
dū ꝙ illa monitio cū lapſu ſex menſiū excludit eū a toto
biennio ꝑ illū tex. ꝛ eſt litatio aurea ad.c.potuit ꝺ loc. ꝛ
ad.l.ij.C.de iur.emphi. Et lʒ nō tenuerim h̄ dcm̄ bar.in
d.c.potuit tn̄ in caſu noſtro optie ꝓcedit q2 nō agiꝛ de p̄
uādo executorem iure ſuo ꝙ ſit grauis p̄iudicij ꝛ iō illa
monitio fcā in ꝯſtōne epāli opabiꝛ h̄ ꝙ lʒ nō ſit monēd⁹
merus executor tn̄ ſi moneꝛ monitio opaꝛ cum lapſu ſex
menſiū p̄uatiōem ab executōe ꝛ iſtud eſt mirabile ꝛ eſt
nouū ꝛ fuerūt iſta dcā icognita.d.Lud. ꝛ modernis. ꝛ
ad rōnem pōt r̄ſideri ꝙ tūc iudex pōt gn̄alr monere q̄n
icertitudo cātur ab alio ſed q̄n cātur ab ipſomet epo erit
ſecus q añqꝫ ſiāt teſtā fecit illā ꝯſtōnem ꝛ iō dʒ iqrere ꝛ
ſi nō inqrit iputabiꝛ ſibi ar.c.inotuit de elec. ℭ Scdo di
co ꝙ ēt illa pratica peccat i alio ꝛ poſito ꝙ executor me
rus dēret moneri tn̄ dico ꝙ nō pōt moneri ꝑ ꝯſtōnem. ꝛ
ad h̄ alſo iſtū tex.in vbo te hortamur vt eā moneas.ex q̄
eliciꝛ ꝙ illa monitio eſt fienda ꝑ ipſuʒ iudicē ꝛ eſt ſolem
nior ꝛ maioris efficacie q̄ꝫ q̄n ſit ꝑ aliū ēt iudice mādāte
vt eſt gl.in.c.ꝯſuluit de offi.dele. ꝛ tex.ſing.in.l.ij.C.qūo
ꝛ q̄n iud.ergo ſeqꝛ ꝙ non pōt fieri ꝑ ꝯſtōnem. ꝛ ad hoc
nemo vnqꝫ iſtū tex.ꝯſiderauit. Tertio alſo doctrinā An
35 ge.i.d.auc.hoc ampli⁹ vbi dicit †qd ſi h̄ſs nō moneꝛ a iu
dice ſed a ꝯſtōne ꝙ J.certū tpꝰ debeat ſoluere legata ad
pias cās. ꝛ ꝑ ipam ꝯſtōnem monitus intelligaꝛ vel dicit
monemuſ oēs h̄ſdes ꝑ hāc ꝯſtōnem an ſufficiat. dicit ꝙ
nō q2 illa lex eſt penalis ꝛ odioſa ꝛ hʒ certā ꝛ ꝺterminā
tā formā vt moneaꝛ a iudice. vn̄ nō eſt recedendū a for
ma.l.cū hi.§.ſi ꝓtor.ff.de trāſac.nec dʒ ad aliū caſum ex
tendi in r̄ſa odia li.vi. Nec ob.ꝙ nō dʒ min⁹ opaꝛi mo
nitio legis q̄ꝫ iudicis.q2 h̄ ꝓcedit niſi effectus attribuaꝛ
forme vt in caſu iſto. ꝛ dicit hāc q̄ōnem fuiſſe de fcō pulg
co exiſte aduocato ſed nō fuiſſe ꝺciſam. Et idem ang.in
auc.de here. ꝛ falci.§.ſi qs aūt nō iplens dicit eſſe neceſ
ſe ꝙ iudex met moneat h̄ſdem ꝑſonalr vt hēat locū pe
na illius.l. ꝛ alr fieri nō ſufficit. Et ſi ꝯ̄ Ang.diceꝛ ꝙ illē
tex.nō loquiꝛ i relictis ad pias cās ꝛ i vō ita eſt tn̄ ab h̄
pōt defendi per iſtum tex.loquentem in pia cā. ꝛ per tex.
in auc.de eccle.titu.§.ſi āt q edificare iuſſi ſunt in vbo ab
epo vel yconomis vel per publicas ꝑſonas admoniti.
Accedat etiā ſinglē dictum Jo.an.in add.Spe.in rub.
36 de cleri.non reſi.vbi dixit †ꝙ q̄n agiꝛ de p̄uādo aliquem
iure ſibi q̄ſito nunqꝫ valet vnicum edictū ꝑemptorium ꝓ
trib⁹.q2 nō ita afficit vt citatio q̄ ſit in ꝑſonā.ita dicam⁹
in monitōe facta ꝑ ꝯſtōnem. Et ſic ex iſtis doctrina cōis
nō ꝓcedit in h̄ſde aut executore q ꝯſequuntur relicta ex
teſtō.lʒ in executore mero poſſet illa doctria ꝓcedere eo
caſu quo dēret moneri.q2 agiꝛ de modico p̄iudicio ma
xime q2 officiū exeq̄ndi eſt onero ſum.vt in.c. Joānes ꝛ
ibi ꝑ Jo.an.J.eo. ꝛ iſta menti cōmenda. Et pondera ali
ud q2 Lu.ro.in.d.ꝯſilio.ccxxv.rep̄hendit oēs doctores
dicentes ꝙ in mero executore reqriꝛ monitio elapſas an
ni.q2 non bene loquunꝛ ſm eum.nam iſte text. ꝛ ſimiles
loquuntur de priuando heredem hereditate vel execu
torem relictis ſibi.ſed in mero executore non eſt ſic.quia
ſolum agiꝛ de p̄uādo eum a iure exequēdi qꝺ ꝓprie n̄ eſt
dānum.q2 dānum eſt diminutio p̄rimonij.l.dānum.ff.de
dā.i'fec.vn̄ facil⁹ hoc caſu poterit ipſum annū h̄ſi ꝓ mo
nitōe ꝛ p̄uatōem iducere. ꝛ ſic ſentit ꝙ ſi reqriꝛ monitio
37 ꝛ optie loqꝛ vide ibi ꝑ eū. ℭ †Sed an vnica monitio ſuf
ficiat.d.Car.dicit ꝙ ſic quo ad deuoluendā executionē
epo.ſed ad hoc vt ꝑdat h̄ſditatem ꝛ relicta in teſtō req
ritur bina monitio ꝑ no.in auc.lʒ.C.de epiſ. ꝛ cle. ꝛ i.d.
§.ſin aūt q hoc Jo.de imo.dicit ꝙ imo lapſus anni cum
vnica monitōe excludit eū ab oībus relictis ꝛ applicanꝛ
pie cāe ſi neglexit exeq voluntatem defuncti ad piā cām
diſpoſitā vt h̄.ſed vbi nō iplet voluntatem nō piā tūc bo
na ꝺbent venire ad ꝑſonas ꝯnumeratas in.d.auc. h̄ am
pli⁹. ꝛ h̄ q̄n iteruenit vnica monitio ſed q̄n iteruenit bi
na vt ipleat diſpoſita in piā cām tūc ante lapſum anni ꝑ
dit oīa ſibi relicta in teſtō. ꝛ h̄ voluit glo in.§.ſi qs aūt
nō iplens. ꝛ ꝑ hoc dicit do.Car.nō ꝑfecte fuiſſe locutuʒ.
ℭ Tu adde ad Jo.de imo.Ang.in.d.§.ſi quis aūt non
implens.vbi

implens. vbi dicit φ ſi heres puatur incontinenti ſuo iure requirit bina monitio. Si vo hʒ tpˢ anni ⁊ non puat incontinēti ſufficit vnica monitio. Sed idez ang. in. d. §. ſi qs ꝑ redemptōe dixit φ ſi hꝰs ꝑ annū nō exeqŭt relicta ad pias cās executio deuolŭt ad epm. ſed ad hoc vt puet hꝰditate defuncti ex quo nō ſatiſfecit īfra annū neceſſe eſt vt bis fuerit monitus. ⁊ ꝑ hoc dicit patere φ vbi iudex vult priuare me iure meo ex eo qꝛ iuſſit vt aliqd faciā ⁊ nō feci dʒ bis me monere qḋ dicit eē bn̄ notādū ad mām. l. diffamari. C. de inge. manumiſ. Adde Ja. ď bel. i. d. §. ſi qs aūt nō iplens. vbi diſtinguit hoc mō. aut pēa ɔſiſtit in lucro pdēdo aut in dāno īfligēdo. p̄io cāu aut in relictis vſat fauor religiōis vel getis ⁊ tunc reqrit bina monitio. qꝛ icōtinenti puat relictis. vt in. d. §. ſinaūt q hec. Sed in vitate hoc nō eſt bn̄ dictū. qꝛ in. d. auc. hoc amplius erāt relicte libertates q̄ ſūt pie ⁊ tn̄ vnica monitio cū lapſu anni reqrit vt oēs firmant ibi ergo nō bene loquit. Et ēt pondera ſubtiliter qꝛ. d. §. ſi aūt q nō loquitur ita vt alſat ꝑ doc. ⁊ forte male eſt itellectus qꝛ refert ſe ad paſos pcedentes ⁊ in paſis pcedētibus loquit tex. qn̄ fuit relictū ꝑ paupibus alimentādis vel ꝑ captiuis redimēdis. qꝛ tūc ſufficit ſcḋa bina monitio ad ɔuicēdā negligentiā exeq debētis. ⁊ ſic ponit caſum ſpālem in illis relictis requirētibꝰ celeritatē. ergo i alijs caſibus ēt ad pias cās relictis nō ſufficit bina monitio imo requiritur lapſus anni cū vnica monitōe pcedēte. ⁊ ſic ſi liceret dicere errat mūdus in hoc dicēdo φ i oibus relictis ad pias cās ſufficit bina monitio ad priuatōez executōis ⁊ relictoꝝ añ annū ⁊ ad hoc alle tex. iſtū hic eni fuit relictū ad pias cās ⁊ tn̄ hꝰs ꝑtrahebat executōem relictoꝝ ⁊ papa hic mādat φ moneat ⁊ ſi ɔuincat in negligētia p ānuʒ quīſ dubitaret φ ſi bina monitio ſufficiebat ad puandū iſtū hꝰdē ab executōe ⁊ ab hꝰditate φ papa potius mādaſſet illū bina monitōe moneri ⁊ tn̄ nō fecit ⁊ h ıō fuit qꝛ nō poterat p binā monitionē priuari añ lapſuʒ anni ⁊ in h defecerūt ſcribētes tene menti qꝛ eſt ɔſideratio memorāda. Aut nullus talis fauor vſat ⁊ tūc ſufficit vnica monitio cū ſpacio anni ⁊ ēt hoc ē male dcm̄ qꝛ i. d. auc. h āplius fuerūt legate libertates ⁊ tn̄ requirit annꝰ ⁊ monitio ergo male locutꝰ eſt Jaco. de bel. Scḋo caſu qn̄ agit de dāno īfligendo tūc requirit trina monitio vł ſaltē bina ſm qualitatē delicti ⁊ pene vt in. §. ſi qs in ſua ſn auc. vt liceat matri ⁊ auie. Saly. in. d. auc. h āplꝰ diſtinguit ſic aut loqmur de priuatōe hꝰdis aufferēdo ſibi relicta ex teſtō ⁊ tūc ꝓcedat. d. auc. vt vnica monitio cū āno ſufficiat aut loqmur de priuatōe executoris dati in cām piā ⁊ de cōmodo ſibi relicto ⁊ tūc eſt neceſſaria bina monitio vt icōtinēti puet ⁊ tēperat eo cāu q̄ fuerunt relicta alimēta paupibꝰ vel ad redimēdū captiuos ⁊ ita dicit ꝓcedere. d. §. ſi aūt q ⁊ ıō ſi expectat ānꝰ qꝛ res ōſiderat celeritatē qꝛ ē piculū vite ⁊ ita reſidʒ ⁊ ꝓ certo optie loqt ſed in vno male itellexit fecit eni oſtiam īter hꝰdē ⁊ executorē vt hꝰs nō poſſit priuari niſi poſt annū pcedēte monitōe ēt qn̄ relinquunt alimēta paupibus qꝛ in ɔriū ē tex. in. d. §. ſinaūt q hec facere q tex. pꝛiter loqt in hꝰde ⁊ executore debētibꝰ exeq relicta ꝑ paupibꝰ alimētādis ⁊ ꝑ ca-

38 ptiuis redimēdis. ❡ Et ex iſtis elicio talē ɔclōnez φ hꝰs priuabit relictis ⁊ executōe p lapſum anni pcedente monitōe ſiue dēat exeq ad pias cās ſiue nō nec p binam monitōem priuabit relictis icōtinenti ⁊ ita in executiōe p iſtū tex. ⁊ ſic eſt fallit niſi eſſent relicta ꝑ paupibus alimentādis vel captiuis redimēdis. Et ad illā glo. §. ſi qs aūt nō iplens inqſitū dixit φ p binā monitōem priuat incōtinēti ⁊ ſi alr diceremꝰ auctoritas iudicis eēt ludibrio qꝛ ad hoc rñdeo iudex nō dʒ aliter diſponere q̄ʒ lex iubeat ē eni pediſſequꝰ ad ipam legē i auc. iuſiurādū φ pſtat ab his. c. violatores. xxv. q. ij. ſed iura diſponūt de anno cū monitōe ergo iudex nō dʒ aliter iterponere ſuā auctoritatē ⁊ ſi erit ludibrio ſibi iputet qꝛ illā iterponit cōtra iuris debitā diſpōnez maxime qꝛ ille anꝰ eſt datꝰ a lege ſine iudicis miniſterio vt hic ḡ ſeqt φ nō poterit illū abbreuiare vel tollere bis monendo. c. ſtatutū de re. iu. i. vi. l. ij. ff. ď re iud. cū ſi. Et ad dcm̄. §. ſinaūt q hec appet rñſio ex pdictis qꝛ loqt in caſu ſuo ⁊ iſtū articulū male repi ď claratuʒ p doctores relatos ſi bn̄ eſt nūc ďclaratꝰ laudet deus clementiſſimus ſin aūt male errioꝝ q̄ſo dubitis. Et adde. d. Bal. in. l. cōſulta. C. eo. vbi dicit qḋ nullus cāus euenire pōt de mero rigore iuris ciuilis q ipediat executiōem relictoꝝ ad pias cās. ⁊ in hoc allegat iſtū tex. Et ēt pondera qꝛ eſt dare pratica mirabilē vt executor aut hꝰs excludat ab iſto āno ſibi idulto. ⁊ repio Bal. i. l. iij. C. de ꝓcura. vbi colligit argumentū φ lʒ officiū executoris ad pias cās duret p annū. tn̄ ſi interi eſt ɔtumax i aliquo iuſto pcepto ſibi facto p epm φ ſtatim pōt remoueri a cōmiſſaria ex offō epi abſqʒ nouo pceſſu alſat. l. etiā. §. pterea. ff. de ſuſpec. tu. l. ſi. ff. vbi pup. educa. dʒ ⁊ idem Bal. in. l. ij. ff. de fer. vbi tex. monet tutores ⁊ ibi O dof. ſupplet vt ꝓbe agant officiū. Ex quo Bal. ibi dicit ſe notare φ epˢ pōt aſſignare terminū executori vltie volūtatis ēt tpe feriato. ⁊ ſi ꝑ illū terminū nō agit pōt epˢ cū remonē ⁊ ad ſe executōez deuoluē. alſat i ar. d. l. iij. ⁊ ꝓ certo eſt mirabile dcm̄ ⁊ memorie cōmendādū nec viſū nec relatū ab aliquo ſcribente hic. Ego vero dubito p̄io p dictū eiuſdē bal. in. l. id qḋ paupibus in vlt. col. de epiſ. ⁊ cle. vbi dicit φ merus executor nō pōt vt ſuſpectus remoueri ſed dʒ cōpelli pciſe exeq ⁊ alſat corā Spec. vt ibi p eū. Et ɔ̄ doctrinā eius ego allo tex. in. d. §. ſi qs aūt nō iplens in v. totū annū exceſſit vbi reqrit φ labat totꝰ annus ergo antea nō pt priuari. ⁊ ɔ̄ ſcḋ caſus eſt hic in v. ꝓtrahit ſacto vel iplere neglexerit infra pdictū tpˢ vbi iſta hꝰs erat ɔuicta ď negligētia ⁊ tn̄ papa mādat vt moneat ⁊ expectet p annū. Poſſes ſaluare doctrinā bal. vt ſi eſſet aliqua magna negligentia vel res appeteret celeritatē. qꝛ tūc licitū eēt iudici trāſgredi leges p ſingulare dictū Jnn. in. c. i. de ɔſtitu. Et inquantū gl. ij. ibi allegat §. ſi qs edificatōe. pōdera qꝛ facit ɔ̄ iſtum tex. ibi eni dr̄ φ oratoriū dʒ ɔſtrui īfra qnqennīū hoſpitale vero. a ꝑ an-

nū. ıō vř φ heres debuit hēre qnquennīū Jo. an. dicit illud ꝓcedere ſm leges. ſed hodie ſtandū eſt huic caplo lʒ hoc Hoſti. ⁊ do. Pe. ⁊ cōiter oēs lʒ alr dixerit. d. cardi. ſi quit Fede. de ſenis ɔſilio. cxxiij.

a ❡ Annū. vid ad mām huius ɔclōnis flor. i. l. ſi prem in pn ci. ff. emend. ſer. anni. ⁊ illa doc.

39 ❡ Quid ſi hꝰs inchoauit ⁊ fecit qcqd potuit ⁊ tn̄ cōplere nō potuit monaſteriū pp magnitudinē opis an fiet deuolutio ad epʒ oēs tenēt hic φ nō ar. c. iputari de reg. iur. in. vi. Pōdera tn̄ iſtum tex. in ver. ordinari qḋ nō dʒ denotare pfectū cōplementū. ⁊ adde elegās dcm̄ Bal. in. l. iij. C. de furt. vbi dicit φ lʒ teſtator māder in domibus ſuis fieri eccleſiā tn̄ adhuc nō eſt eccleſia. facit qḋ not. in cle. lr̄as de reſcri. ❡ Et pondera qꝛ in materia fauorabili deſtinatio ad opus hꝰ ꝑ ope pfecto. l. ex facto. ff. de here. inſti. cle. ne romani de elec. ergo ſequit φ ſi hꝰs īfra annū ďſtinauit monaſterium edificāduʒ ⁊ edificauit q̄ntum potuit euitabit penā iſtius capituli.

40 ❡ Querit hic. d. Pe. teſtator mādauit cētuʒ diſtribui īter pauperes eligēdos per ſuuʒ executorē datum in teſtō qui ꝑ annū nō elegit ſed poſt annum elegit. bar. i. l. cū quidā de leg. ij. dicit φ valebit electio poſt annū fcā per ipſum executorē referens ſe ɔſulo iſſe ɔſtōne epali diſponit φ ſi executor nō fuerit executꝰ īfra ſex mēſes ďuoluat executio ad epm. Et dicit φ poſt illud tpˢ poterit purgare morā ⁊ aliud ē ďclarare ⁊ aliud exeq. l. executorē. C. de exec. rei iud. ⁊ ıō poſt illď tpˢ executor eliget ⁊ epˢ diſtribuet. ⁊ cū hoc dcō trāſit hic do. pe. ɔ̄rium tenet hic do. Cardi. quē ſequit Jo. de imo. referens ēt ɔ̄ eum tenuiſſe in. d. l. cum quidā. ⁊ ſm. d. Car. cōis obſeruantia dñoꝝ epoꝝ eſt ɔ̄ Bart. ⁊ nitunt ipſe ⁊ Jo. de imo. rñdere ad rōnem Bar. ⁊ aliud non dn̄t. Tu adde φ Lud. ro. in ɔſilio. cc xxv. ſequit opi. Bar. ⁊ allegat. d. Pe. in ɔſilio incip. ɔ̄ heredes ⁊ aliud nō allegat. Mirum eſt qḋ Jo. de imo. Lu. ro. qui arbitrati ſunt ſūmā minerue arcē attigiſſe non viderint. d. Ant. in. c. tua

nobis belliſſime argumentāſē de hoc.Jo.refert enim ſe
vidiſſe dubitari ſepenumero ꝛ pēdebat tūc de fcō teſtōꝛ
īſtitueret paupes xpi ꝛ illos dūtaxat ꝛ nō alios quos ta
lis elegerit ſtāte ꝯſtōne epali pdicta.ille elegit paupes
poſt tps eps.vero eligit alios paupes qui ſint pferendi
arguit ꝙ eps qꝛ p ꝯſtōnem eſt deuoluta ptās ad eū ꝛ nō
pōt moꝛa purgari.c.lr̄as de ſupplen.negli.pla.ꝛ p illaꝫ
regulā.qꝛ vbi eſt executio facta a iure nō amittiſ purga
tio moꝛe.vt in.d.c.lr̄as.ꝛ no.in.l.ſi inſulā de ver. oblig.
Non ob.ſi dicaſ ꝙ ipediaſ volūtas dfuncti ſi eps eligat
qꝛ teſtōꝛ voluit ꝙ nō eēnt alij hēdeſ ꝗꝫ quos ille elegerit
qꝛ ſi eligit eps ſubrogaſ loco illi᷒.ꝛ qꝛ ſi potuit teſtōꝛ ex
cludere epm directe ḡ nec idirecte.In ꝯtrū arguit qꝛ te
ſtatoꝛ pōt eligere viā teſtati ꝛ īteſtati.nec hoc repugnat
iuri.ſꝫ bn̄ repugnaret iuri ſi teſtatoꝛ voluiſſet teſtm̄ vale
re ꝛ ꝙ eps non poſſit hr̄e ptātē. Sed ꝓ pria pte dicit fa/
cere.qꝛ illa ṽba q̄ dicunt īſtituo paupes xpi quos elege/
rit talis ꝛ nō alios ꝺbent intelligi niſi ali᷒ loco ei᷒ ſubro
geſ ꝛ ſi eps ſubrogaſ loco ei᷒ vr̄ ꝙ teneat electio epi.dic
tn̄ ſe non decidere ꝓ tunc qꝛ pēdebat de facto.ſed in.d.c.
lr̄as.d.Ant.determinauit ſequēdo opi.Bar.Adde do.
Pe.conſil.cccxciij.vbi ꝯſuluit ſm opi.Bar.ꝛ moueſ qꝛ
actus electōis nō eſt executio volūtatis dfuncti.conſiſtit
enim executio in actuali exercitio nō verbali.ꝛ etiā q̄ de
clarat nihil de nouo facit.l.hr̄des palam.§.ſed ſi no.ff.e.
Itē tres minores non pn̄t eſſe executores teſti n̄ pmittiſ
eis dare ꝯſiliū in executōe.ꝛ ſic iꝫ priueſ qs iure exequē
di non tn̄ pnaſ iure eligendi qd in ſola ai declaratōe ꝯſi
ſtit.ꝯſtō ergo q̄ de executōe loquiſ nō extendiſ ad diuer
ſum.l.ſi eū dotē in pri.ff.ſol.ma.ꝛ dicit ſummū doc.bar.
ita ꝯſuluiſſe in cōſilio Conſtōne camarinenſiſ epi.ꝛ hāc
opi.Bar.ſequiſ hic.d.Abb.nihil ṫn allegauit niſi ſoluꝫ
Bar.in.d.l.cū qdā.Adde eundē do.Pe.in ꝯſi.ccclxix.
vbi ꝯſuluit ꝯ Bar.ꝛ dicit ꝙ electio fcā per illuꝫ poſt an
nū eſt ipſo iure nulla.ꝛ allegat caſum in.d.c.lr̄as recitat
tn̄ Bar.tenere ꝯtrū.poſtea allaſ Ja.de are.ꝛ Bal.in.d.
l.cū qdam ꝛ ꝯſuetudinē ꝛ praticā cōem ꝯ Bar.ꝛ moue
tur electio eſt pambula ad executioneꝫ facti.vn̄ ſublato
ꝯſequenti vr̄ ſublatū ēt añcedens.l.oro.ff.de ſpon.ꝛ ſub/
dit ꝙ ſi vicari᷒ epi ꝯfirmauit electionē factā ab illo poſt
tps ꝯſtōnis dicit ꝙ talis ꝯfirmatio non opitulaſ ex quo
electio eſt ipſo iure nulla.Adde Bal.i.d.l.capitatoꝛias
vbi ſequiſ opi.Bar.ꝛ allaſ ꝯſilium eius ſed in.d.l.cum
qdam tenuit ꝯ Bart.ꝛ ēt ſequiſ ibi Raph.cu.ſed idem
Bal.in.l.ij.§.i.C.cōia de lega.vbi Bar.ponit illud ꝙ po
ſuit in.d.l.cū qdā ꝛ dicit opi.Bar.quo ad relicta ad pi
41 as cās non pcedere ſed extra pias cās pcedere.†Et di/
cit ſiue mādauit reſtitui vſuras extortas a patre illis p
ſonis quas titius declarabat decidit ꝙ elapſo anno non
poterit titius declarare Ang.vero ibi dicit ꝙ ſi poſt ele
ctōem nihil aliud reſtat agere ꝓ executōe volūtatis dfū
cti ex eo qꝛ paupibus electis in eos trāſit dn̄iuꝫ recta via
qꝛ tunc ipſum eligere eſt exeq voluntateꝫ defuncti ideo
elapſo tpe prefixo executoribus p legē vel ꝯſtōnem finie
tur eligēdi ptās.d.l.ſi qs ad declinandā Jo.de imo.i.d.
l.cum qdā dicit dictū Bar.non pcedere ſi ꝯſtō dicit ꝙ ſi
executores nō exequanſ voluntatē teſtātis īfra ſemeſtre
ꝙ deuoluaſ ad epm ptās qꝛ tūc cōprehendit īdifferēter
qn̄ocunqꝫ ſit negligens erga voluntatē defuncti iō cū te
ſtatoꝛ voluit duos paupes eligi ꝛ eis dari non pōt nega
ri qꝛ dicaſ negligens in exequenda volūtate defuncti re
ſpectu vtriuſqꝫ ideo tunc vr̄ ſuccedere ꝯſtō cuius verba
ad dictū caſum adaptanſ.l.qd conſtitutū.ff.de teſta.mi/
li.dicit tn̄ dictū Bart.poſſe ſaluari ſi ꝯſtitutio loqreſ de
negligentia executoris circa ſolonem legatoꝝ ꝛ ita reſi
det.Et per iſta relati ſunt doctores variātes ſup iſto pū
cto nō eſt meū ꝯpire os ad dicta tantoꝝ patrū examinā
da.Nihilominus ante oia dico ꝙ inquantū illa ꝯſtō ab
breuiat tps anni de quo loquiſ iſte tex.ꝛ abbreuiat ſeme
ſtre eps dico eā foꝛe optime fundatā p tex.q non eſt eli-

bi in.§.ſi aūt legatū in auc.de eccle.ti.voluit Saly.in.d.
auc.hoc ampliuſ.Scdō dico ꝙ ſi teſtatoꝛ deputaſſet cer
tū executorē ad exequendū diſpoſita p eum in teſtō.ꝛ in
eodē teſtō deputaſſet aliū ad eligēdū paupes ꝛ ſiſtes tūc
hoc caſu poſſet ſaluari opi.Bar.ꝛ hoc tēdit lex executo
rē allegata p eū qꝛ loquiſ qn̄ alius erat executoꝛ ꝛ alius
fuerat declaratoꝛ ꝛ pnunciatoꝛ ꝛ ad hoc vr̄ tendere rō
Bar.vrgentiſſima.Et omiſſis ſomnijs alioꝝ iſto caſu pt
ſuſtentari opi.Bar.ſed eo caſu quo in eadē pſona ꝯcur/
rit electio paupum ꝛ executio actualis dico foꝛe ipoſſibi
le ſuſtentari opi.bar.ꝛ pbo incōuincibiliṫ hoc mō.Exe/
cutio eſt pductio diſpōnis ad oēm ſuū finalē effectuꝫ.l.
executorē ꝑalle.ꝛ ꝓ iſto aſſumpto allo Ange.in.l.talis
42 ſcriptura.ff.de leg.i.†vbi Bart.dixit volo legata per me
executōi mādari p meos executores ꝙ talia ṽba nō cō/
prehendunt rē ipſius teſtōris legatā.qꝛ executio talis le
gati ſit p legē.Contrariū tꝫ ibi Ang.ꝛ moueſ p illud aſ
ſumptū.qꝛ executio eſt pductio diſpōnis ad oēm ſuū fi/
nalē effectū.ꝛ allegat.d.l.executorē.ſed finis executiōis
eſt eligere ꝛ exeq qn̄ deputatuꝫ eſt ad eligendū.iſte ē tex.
pbans in indiuiduo in.d.l.nulli in pri.ibi.p ſua ꝯſciētia
votū adipleat teſtatoris.ꝛ allo tex.in auc.de eccle.titu.
.§.ſi qs aūt ꝓ redemptiōe vbi executoꝛ dꝫ eligere ꝛ exeq
īfra tps taxatū a lege.ergo poſt tps non poterit nec eli/
gere nec diſtribuere.ꝛ ibi gl.dicit de talibus executori/
bus iſti ſunt quos vulgares bononiēſes cōmiſſarios a/
pellāt.Si ergo ꝯſtitutio epalis excludit ab executiōe ex
cludit ab oi effectu finali ipſius executōis cuius eſt elige
re ꝛ diſtribuere vel adimplere ꝛ ꝙ ꝯſtō excludendo ab
executōe vr̄ excludere ab electōe ꝛ declaratiōe.faciat ēt
tex.in.d.§.ſi qs aūt nō iplēs in ver.nō agēs h ꝙ pceptuꝫ
eſt iūcto ver.ā monitus totū annū ptrāxerit in auc.de he
re.ꝛ falcidi.vbi ſi per annū ſtetit ꝛ nō fecit ꝙ teſtatoꝛ p
cepit excluditr ſed teſtatoꝛ precepit eligere ḡ per negligē
tiā anni excluſus eſt ab eligēdo faciat ēt.d.l.nulli i verſ.
vt per oia ipleanſ pie deficientiū voluntates ergo ſequiſ
ꝙ īfra annū debuit eligere.Ad rōnes Bar.ſatis eſt rñ/
43 ſum per doctores ſuperius allatos.¶†No.ꝙ vbi hr̄s
eſt negligēs per annū a die monitōis i non iplēdo volū/
tatē defuncti ꝙ oia pn̄t ab eo auferri ꝛ aſſignari pio lo
co q debat ꝯſtrui.facit.c.ſi heredes.J.e.ꝛ ibi diceſ.Et hꝫ
rōnem in ſe qꝛ qn̄ aliquid auferſ alicui intuitu tertij ac/
quiriſ illi tertio iſte eſt text.melioꝛ de iure in.l.ſi defūct᷒
ſm Bal.ibi.C.de ſuis ꝛ legi.ꝛ per Bal.in.l.maximū vi
tiū.C.de lib.prete.ꝛ in.l.i.C.de ſecū.nup.ꝛ in.l.qd ṽo.ff.
de legi.ꝛ in.l.ſi ṽo.§.de viro.ff.ſo.ma.ꝛ per bar.in.l.ij.§.
videndū.ff.ad tertul.ꝛ per Jo.an.in rub.de ſucceſ.ab īte.
in addi.Spe.in.ij.col.ꝛ pcedit hoc ſm vnū intellectuꝫ
decretalis.Sed.d.Car.dicit hic ꝙ ſi teſtatoꝛ mandauit
aliqua aſſignari mōaſterio edificādo puta certa predia
ꝙ aſſignabunſ cū fructibus perceptis a moꝛte teſtatoriſ
allaſ qd hr̄ i.l.ſi ita relictū.§.pegaſus ꝺ leg.ij.ꝛ dicit ita
ꝯſuluiſſe Bar.ꝛ Fran.de alber.qd dicit eſſe valde notā
dū ꝛ ſic reſtrigeſ iſte tex.vn̄ dicit oia ſine diminutōe ꝛc.
vt itelliganſ.ſ.relicta ipi monaſterio ꝛ erit alius itellect᷒
ad iſtū tex.ꝛ cū hoc trāſit hic do.meus Jo.de imol.ꝛ ēt
do.Abb.qui tacito auctoꝛe do.Car.refert Bar.ꝯſuluiſ
ſe ꝛ ſequutus.Tu pondera iſtū tex.in ver.tūc qꝛ loquiſ
qn̄ i penā oia aſſignanſ mōaſterio edificādo ꝛ ſic loquiſ
qn̄ hr̄s fuit negligēs iplere ꝛ per ꝯſ nō pbaſ hic dictū
d.Car.ꝛ ſequaciū.Scdō pondera ſi dictū eoꝝ eſt veruꝫ
qꝛ vr̄ ꝙ ſic vꝫ ꝙ debeanſ fruct᷒ a moꝛte ipſius teſtōris ſi
executoꝛ vel hr̄s fuerit negligēs ꝛ de hoc allo tex.in in/
diuiduo in auc.de eccleſia.ti.in.§.ſi aūt legatū in ver.ſi
aūt diſtulerint legatū pbere ꝛ fructus ꝛ vſuras ꝛ oē le/
gitimū exigaſ augumētū a tpe moꝛtis eius qui reliquit
ſi aūt non fuit in moꝛa ꝛ tūc vr̄ ꝙ non debeanſ per id ꝙ
hr̄ in.l.ſi.C.de vſuris ꝛ fructibus legatoꝝ vbi fructus ꝺ
benſ ab adita hereditate niſi heres fuiſſet in moꝛa i ade
undo vt voluit Bal.in.l.i.eiuſdē tituli ergo ſequitur ꝙ
etiam in

ēt in pia cā nō debent a morte defuncti ſed ab adita he-
reditate niſi ſequēdo cōēꝫ opinionē dicas relicta ad piaſ
cāſ nō egere aditiōe hereditatis de quo ꝑ bar.i repe.l.i.
.C.de ſacroſan.ec.de quo dicaꝫ in.c.relatū.ſ.eo.Et ad di
ctū bar.⁊ ſequaciuꝫ pōdera qꝛ fūdamētū eoꝝ ē ꝑ dictū
.§.pegaſus ⁊ ibi diſtinguiſ aut mediū tēpus appoſitū ē
in fauorē heredis ⁊ tūc interim heres lucraſ fruct⁹ aut
ē appoſitū in fauorē legatarij ⁊ tūc fructus medij tēpo
ris debēſ legatario. In cāu nro qñ teſtātor voluit certa ſua
bona dari mōaſterio edificādo illō tēpus intermedium
potius ꝯſiderauit eē in fauorē mōaſterij ꝗ̄ hēdiſ appo-
ſitū ⁊ ꝓp hoc vr̄ voluiſſe ꝙ fruct⁹ debeāſ mōaſterio a mor
te defūcti. Et inquantū gl.penu.hic dicit ꝙ relictū fieret
44 caducū.†Abb.antiquus tāgit qñ legatū dicaſ caducū ⁊
ēt Jo.an.Cōcludē ꝙ legatū vno mō hr̄ pro nō ſcripto
⁊ ē qñ relinquiſ iā mortuo. Alio mō dr̄ eē in cā caduci vꝫ
qñ ille cui relinquiſ viuebat tpē teſtamēti ſꝫ moriſ viuo
teſtatore. Alio mō dr̄ eē caducū qñ poſt mortē teſtato
ris moriſ pendēte cōditione legati.l.vnica.§.ſꝫ cū tripli
ci.C.de cadu.tol. Et ꝑ hoc dicit do.Car.hic ꝙ gloſ.ſi hñ
loquitur cū dixit ꝙ ꝓp incertitudinē legatū ē effectū cadu-
cū ⁊ ex gl.iſta colligiſ legatū ad pias cās poſſe fieri ca-
ducū. Cōcludē poſt bar.in.l.cū pr̄.§.tuſculanus de le.ij.
ꝙ ſi teſtator legauit in certū piū vſum pōt fieri caducū
qꝛ ſi nō pōt exequi in illū vſuꝫ cōmutabiſ i aliū ⁊ alleſ
iſtū tex.⁊.l.legatū ſupius allegatā cū ſi. Et idē dicit ſi le
gauit alicui paupi ꝓ aia relicturus alteri ſi ille nō fuiſſꝫ
capax. Interdū relinquiſ collegio ꝑncipalr̄ reſpectu col
legij vel ꝑſone ꝑncipalr̄ reſpectu ꝑſone ⁊ tūc pōt effici ca
ducū ꝑ tex.in.d.§.tuſculanus interdū dubitaſ an reſpe-
xerit potius cāꝫ ꝗ̄ ꝑſonā cui reliquebat tūc ſi expꝛ̄ſſit cāꝫ
piam potius vr̄ habuiſſe reſpectū ad illā ꝗ̄ ad ꝑſonā ar.
.l.ſūt ꝑ ꝑſone.ff.de religio.ſecus ſi cāꝫ nō expꝛ̄ſſit vt ipſe not.
i.d.§.tuſculan⁹ cū dicto ei⁹ traſeūt oēſ ſcribētes h̄. Adde
pulchre ꝯſiliū Pet de anch.clxxxvij.teſtator legauit ec
cleſie fratꝝ minoꝝ q nō poſſūt acquirere ⁊ legatū hr̄ ꝓ
nō ſcripto ꝙ hñſ poterit ſibi retiere ſalua ꝯſciētia lꝫ bar.i
tractetu minoricarū dixerit ꝙ acquiriſ eccleſie romane
⁊ ꝯ eū cōſuluit ibi do.Pe.⁊ ꝯ bar.cōſuluit Ang.in au
ctē.vt determinat⁹ ſit numerus cleri.in prin.per iſtū text.
⁊ ꝯ bar.cōſuluit bal.vt refert do.Pet.in clemen.exiui.
de ver.ſigni.⁊ ꝯ̄riū tenuit bal.in auc.ingreſſi.C.de ſac.
eccleſiiſ ⁊ ꝯ bar.eſt tex.in.l.i.C.de ꝯductoribus ⁊ ꝓcura-
toribus li.xi.⁊ ibi bar.met allegat iſtū tex.cōtra dicta ꝑ
ſe in contractu minoricaꝝ de legato caduco vid bal.l.l.
monumēta.C.de leg. Et inquantū iſte text.dicit ꝙ ānus
incipit a die monitiōis.d.Pe.dicit hoc eē vex vbi nō fu
it tēpus a teſtatore ꝑfixuꝫ ipſi operi ꝯſtruēdo aliaſ tem
pus a teſtatore ꝑfixū curreret a die adite hereditatis ⁊ ſciē
tie ꝑ.l.ſi.§.ſin autē dubi⁹.C.de iur delī.⁊ ꝑ hoc dic̄ ſe cō-
ſuluiſſe in quadā queſtione i ciuitate Senaꝝ de quo di-
cā i.c.ſi hēdes.ſ.eo. Et adde bal.i auc.lꝫ.C.de epiſ.⁊ cleri.
q limitat iſtū tex.ꝓp negligentiā executoris nō ſuccedat
epūs vt teſtator ſubſtituat alium in cōmiſſariā ꝓp negligē
tiam executoris qꝛ tunc teſtamētarius executor preferſ
legittimo ⁊ idē voluit in.l.vnica.in prin.C.de cadu.toll.
⁊ ibi dicit fuiſſe determinatū ꝑ ſapienteſ teſtator ſubſtitue
rat executoreꝫ negligentē ſibiipſi ꝙ talis ſubſtitutio non
valuit tāꝗ̄ facta i fraudē iuriſditiōis epālis ⁊ adde do.
Pet.in.c.relatū.ſ.eo.l.xij.oppoſitione vbi litat iſtuꝫ tex.
ꝙ ſi teſtator appoſuit penā ꝑuationis ante lapſuꝫ āni ꝙ
patiaſ illā penā vt ibi ꝑ eū. Et inquantū ſupius dixi ꝙ i
executore mero nō reqriſ monitio facit.c.lꝫ canō de elec.
in.vi.vbi apponiſ pēa ſine monitiōe. facit.c.cupiētes in
prin.eo.li.⁊ i titu.facrilegio.ſing.l.i.i.C.de his qb⁹ vt indi-
gnis ⁊ qō voluit bar.in.l.cognitione.ff.ad ſylle.vbi qs
puniſ ſi nō fecit illō ad qō tenebaſ ratōe officij lꝫ nō fuerit
monit⁹ ⁊ ad ſingulare dictū In.i.c.extirpāde.§.q vo de
ꝓben.inquātū voluit ꝙ i facto negatiuo ⁊ penali reqriſ
monitio qꝛ reſpōde ꝓcedit illō niſi fuerit appoſitū tēp⁹

determinatū a lege qꝛ tūc icidit i penā lꝫ nō moueaſ ſꝫ h̄
apponiſ tēpus āni q̄. Et ad.d.l.ij.ff.de ſeruis inquātū dic̄
ibi moneanſ tutores q tex.deſtruit dictū Inn.i.d.§.q ve
ro.vbi dixit ꝙ i fcō affirmatiuo nō reqriſ monitio ⁊ ēt d
ſtruit tex.d.l.monere quia rñde quod monitio non erat
neceſſaria ibi ſꝫ ꝑtor fecit i fauorē pupilli ad excitādū tu
torē vt recte agat ſuū officiū.poteſt ēt cōpelli executor ex
equi vt i.c.Jo.ſ.eo. Et ꝑ iſta ſit expedita vr̄a decretalis.

a 1 **Ndicante.** †Debeſ͡ relictū nu
dis ṽbis a teſtatore
ſcḋm h̄ dicit. In pria narrat factū i ẛe ꝓuidet
ibi i qbus ⁊ ꝑ ṽo optīe poſſet adduci aucto-
ritas patiētiſſimi hoīs Job.inqſtū iſte tex.dicit indicāte
Indicat inquit iob mi. Et ꝑ intelligētia iſtius tex.dicas
ꝙ illa ṽba h̄ poſita nudis ṽbiſ itelliguſ ideſt ſine ſcriptu
2 ra ⁊ ſic ſine ſolēnitate ſcripture.†Ex quo notāt hic doc.
ꝙ ſcriptura nō ē de ſubſtātia teſtamenti faciat diffinitio
teſti tradita.ſ.eod.in rubrica ⁊ qō hr̄ in.l.hac conſultiſ
ſima.C.eo.⁊ in.l.ſi.C.de fideicōmiſ.facit.l.contrahiſ.ff.
de pigno.l.pactū.C.de pactis vbi ſcriptura nō eſt de ſub
ſtantia pacti. ¶ Tu inquātū ad hoc cōſideras ꝙ ſi ſcri-
bentes itelligūt ꝙ hic fuerūt facta relicta nudis ṽbis.i.
in teſtō ſine ſcriptura celebrato dic ꝙ nō bene loquūtur
qꝛ tūc legata nō dicūſ nuda.qꝛ ſatiſ ſunt in teſtō veſtita
in quo facta ſunt. Nec apparet quomō verba relictoꝝ
fuerūt nuda qꝛ tex.dicit ꝙ reliqt mōaſterio ſcutellā ar-
gēteā ⁊ ēt iſte tex.nobis tūc ſeruiret de modico qꝛ nemo
dubit abat ꝙ teſtm̄ ſine ſcriptis valet ⁊ legata in eo cōtē
ta ſiñ ſcriptura valēt ⁊ ſic male colligit Jo.de imo.ꝑmū
notabile dū dicit hic ꝓbari ſm̄ vnū intellectū ꝙ ſcriptu
ra nō ē de ſubſtātia teſtamēti qꝛ hic nullū factū fuit teſte-
mētū. Et ſi qſpiā opponat nos ſumus in titulo de teſtis ꝗ̄
iſte tex.dꝫ adaptari titulo.ar.l.imperatores.ff.de i diē adie
ctione. Ego reſpōdeo ꝙ adaptabiſ ſecūde parti rubrice
dū dicit ⁊ vltimis volūtatib⁹ qꝛ iā legatū ē vltia volūtaſ
vt dixi.ſ.eo.in rubrica. Nec ex iſto text.colligi pōt clare
ꝙ illa mulier fecerit teſtm̄ ⁊ iō tex.dꝫ intelligi nudis ṽ-
bis ideſt ſine ſcriptura ⁊ iō gl.hic allegat.l.ſi.C.de fidei
cōmiſ.vbi qdā reliquit fideicōmiſſū ſine ſcriptura ⁊ bal.
colligit ibi ꝙ illa fuit nuda volūtas ⁊ text.dicit ſine ſcri-
ptura. Ex quo ifero ꝙ recte exponiſ iſte tex.dicit ſine ſcri
ptura quaſi velit ꝙ illa mulier iuſſit vendari cōcbā ⁊ ſic
reliqt ſine aliqua reſonāte ſcriptura.vñ ſi referſ ad ſcrip
turā teſti ſed ad ipſa relicta fcā ſine ſcriptis ⁊ ꝓp hoc gl.
allegauit dcāꝫ.l.ſi. Alio mō exponiſ nudis verbis ideſt
ſine iuris ſolēnitate.⁊ ſic legauit ſine ſolēnitate iuriſ ꝑ ꝙ
dicit do.Ant.valere teſtm̄ factū ad pias cās lꝫ nō iterue
nerit rogitus teſtiū.lꝫ alias fuerit cōſultū ꝯ̄riū hoc non
cadit hic ſꝫ in.c.cū eſſes.ſ.eo.⁊ ibi diceſ. Nec ēt h̄ dictum
ꝓbatur hic inquātū legauit libertis qꝛ nō apparet ſi il-
li liberti erāt pauperes. Dicit ēt ꝙ teſtm̄ ſine ſolēnitate
teſtiū requiſitoꝝ a iure ciuili vꝫ quo ad relicta ēt nō pia
de iure ciuili iſtud ē ſomniū prio qꝛ iſte tex.nō loquiſ de
teſtō.ſꝫ cōis opinio ē in cōtrariū in.d.c.cū eſſeſ ⁊.c.re-
latū.ſ.eo.⁊ ibi diceſ. D.Car.hic dicit ꝙ dꝫ expōi ideſt
ſine iuris ſolēnitate ⁊ dicit ꝙ per docto.nō ē declaratū.
Ipſe ṽo declarat dupliciſ vno mō nudis ṽbiſ.i.enūcia
tiuis ⁊ ſic valet.relictū ad pias cās ſcḋm per ṽba enūcia
tiua alleſ.c.ſi.ſ.ti.ꝓmo ⁊ qꝛ idē ē i milite.l.ex hiſ ṽbiſ.C.
de teſta.mili.⁊ qꝛ talia ṽba nō diſponūt ex diſpoſitōe iu
ris poſitiui ſed diſpoſitio talis iuris ſi hꝫ locū i talib⁹ re
lictis vt in.d.c.relatū ꝗ̄ hoc tꝫ Bar.in repetitione.l.i.ad
ſi.C.de ſacroſan.eccle.h̄ ſequūſ cōiter doc.⁊ tenuit Ric.
de ſaly.in cōmēto.d.l.i.ſꝫ materia iſta cadit in.d.c.ſi.ibi
dicetur. Et pro nunc adde tex.ſing.in.l.paulus.§.paul⁹
.ff.de fideicōmiſ.liber.vbi teſtator dixit royſe crede mi
hi gratias tibi reddet filius meus ꝙ per talia verba vi-
3 deſ legaſſe libertatē ⁊ ibi dixit ang.†imꝑator mittit ora
toreſ ſuoſ ⁊ dic̄ ꝙ redāt gratiaſ ꝓ meritis ⁊ bñficijſ fcīſ ma
ieſtati iꝑatoris ꝙ illi ꝑſr̄ facē īmunitatē exēptiōꝫ bal.tē.

a ¶ Debeſ. ad
de ad mām hu
ius text.pau.d
ca.in.l.iubem⁹
C.de ſac.ſanc.
eccl.⁊ in ꝯſilio
clxxxv.doc.in
c.cum ibi hoc
eo.ti.⁊ vide no
uiſſimoſ ſcribē
tes hic.

men in repeti.d.l.i.dicit ꝙ vbi v̄ba enūciatiua nō diſpo
nūt ex imperfectiōe diſponētis.q2 teſtator nō pōt pfecte ex
primere animū ⁊ volūtatē tūc nō diſponūt ēt in pia cā
q2 ſic ē defectus i pſūptōe volūtatis ⁊ nolūtatis aut ta
lia v̄ba principaliter propter ſe pricipalr iducerēt diſpo
ſitionē tn̄ ſi enūciatiue proferūt nō diſponūt ⁊ ad.d.c.ſi.
rñdet ꝙ papa ex plenitudine poteſtatis fuit interpret⁹
illa v̄ba ꝺ hoc vī.d.c.ſi.ſ3 iſte intellectus nō ꝯgruit huic
littere i v̄bo iuſſit ⁊ in v̄bo reliquiſſe vbi v̄ba ſunt diſpo
ſitiua ⁊ nō enūciatiua. Alio mō expōit nudis.i.ſine teſtō
⁊ hoc ſentit iſta gloſ.ſm eū inquātū allegat dictā.l.ſi.⁊
pp hoc legata erāt nuda hic q2 nullū factū fuerat teſtm̄
Cōtra hoc opponit ergo legata fuerūt nulla ſi teſtm̄ fu
it nullū.l.ſi inf.C.de teſtamē.manumiſ. Soluit ꝙ ſi con
ſtat ꝙ teſtator voluit decedere iteſtatus ꝙ apperet qñ ñ
fecit teſtm̄ vt hic tūc valēt legata ſine teſtō. Si vō cōſtat
ꝙ voluit decedere teſtatus q2 cōdidit teſtm̄ ⁊ nō tenuit
tūc nō v3 legata niſi appoſuiſſet clauſulā codicillarē vel
dixiſſ3 velle illa deberi ēt ab inteſtato vt l.d.l.ſi inf ⁊.l.i.
ff.ꝺ iuſ codicil. Si vō ē dubiū an voluerit decedere teſta
t⁹ ⁊ tūc ſi fecit legata ſine hr̄dis inſtitutōe pſumēdū ē eū
voluiſſe decedere inteſtatū vt hic Do. Ab. breuiſſimis v̄
bis vr̄ amplecti hāc doctrinā dn̄.Car. eo tacito ⁊ ſi con
gruit tāto viro. Tu pōdera prio ꝙ l3 dicaſ hic ꝙ verba
erāt nuda tn̄ ſunt veſtita auxilio iſtius.l.⁊ allego ſimile
ꝙ dixit bal.in.d.l.ſi.ꝙ l3 vltima volūtas ibi poſita ſit nu
da tn̄ ē veſtita auxilio illius.l. Ita dicamus hic. Et con
ſidera q2 gl.hic ⁊ doctores oēs allſat illā.l.ſi.p ꝯcordātia
iſtius capituli. Ego vero pp imbecillitatē itellect⁹ mei
nō poſſū hoc capere nā tex.illius.l.loquiſ qñ hr̄s fuerat
inſtitutus vt p3 i ver.hr̄dis iuramētū ⁊ patet ad finē illi⁹
.l.in ver.teſtatoribus ⁊ ſic teſtm̄ fuit factū ibi ſolēniter ſ3
fideicōmiſſū fuit relictum ſine ſcriptura ⁊ ſine teſtiū pre
ſentia ⁊ p ꝯñs v̄ba fideicōmiſſi fuerunt nuda a ſcriptura
⁊ a teſtibus pſentib⁹ ſi ergo ſcribētes hic pſupponūt nul
lū interueniſſe teſtm̄ ad quid ergo gl.allſat illā.l.ſi. cum
ibi fuerit factū teſtm̄. Et ēt pōdera q2 i illa.l.ſi.nō cōſta
bat de volūtate teſtatoris quo ad fideicōmiſſa ſ3 hic hn̄
cōſtabat de volūtate iſtius mulieris vt apparet i ver.vo
lūtate eius volumus p omnia adimpleri ⁊ ſic idubitanſ
illa lex nō cōcordat cū iſta. Et ſi quiſpiā dicat ꝙ iſta reli
cta fuerūt facta nutu iſta nō ē bona reſpōſio q2 tex.ħ di
cit v̄bis ⁊ iſta differūt vt dicit tex.i.l.i.§.aſſignare i v̄bo
quibuſcūqʒ v̄bis vl̄ nutu.ff.de aſſignādis libertis Inn.
hic dicit nudiſ v̄bis.i.ſine ſcriptura ēt ꝺ iuſ ciuili ⁊ allſat
d.l.ſi. Pōdera q2 hic fuit factū relictū mōaſterio ⁊ fuit
fcm̄ liberis ſ3 ꝙ colligit ħ do. Pe. q2 vr̄ ꝙ habuerit in
libro ſuo liberis. Et iquātū tex.dic̄ liberis ſupplēt doctores
⁊ paupib⁹ ⁊ ſic iſti liberi erāt paupes ⁊ p ꝯñs tale relictū
fuit ad pias cās ⁊ ſic ſi cōcordat iſta decretal' cū illa.l.ſi.
Pōdera ſi dici poſſit ꝙ ħ i.ſ.ñ fuit fcm̄ teſtm̄ vt dcm̄ ē ⁊ v̄
ba plata p illā morietē ñ erāt apta nata ad legata q2 iuſ
ſit denudari ⁊ dari libertis ⁊ iō iſta relicta fuerūt fcā nu
dis v̄bis idest v̄bis nō cōgruētibus nature legatoꝝ. Et
ad tex.vbi dicit reliqſſe rñde ꝙ ſūt v̄ba pape ⁊ iō erit ca
ſus ſinglis hic ⁊ aureus ꝙ nullo fcō teſtō relicta f.a nu
dis v̄bis nō cōgruētibus nature legatoꝝ valēt ⁊ tenēt ſi
ſiūt in pias cās ⁊ iſte vr̄ elegās ⁊ nou⁹ intellectus ad iſtā
decretalem. Pondera ēt iſtū tex.inquātū dicit moriens
q2 ꝓbat ꝙ iſta erat in articulo mortis ꝯſtituta quo cāſu
in relictis ad pias cās ē ſpāle vt valeant circūſcripta ſolē
nitate iuris ciuilis ēt de ipſo iuſ ciuili ⁊ fuit ſingularis ⁊
noua opinio barto. in.d.l.i.C.ꝺ ſacroſan.eccl. ⁊ vltra al
legata p eū ibi allego tex.q nō ꝯſueuit allegari ad ħ i.l.
ſi pater i.§.ſi.ff.ꝺ fideicō.libert.in verſi.cū in extrema va
litudine eēt pñtibus honeſtis viris quāpluribus ⁊ ma
tre ſua ad quā legitima eius hr̄ditas ptinebat ancillas
meas liberas eē volo ⁊ inteſtata deceſſit ꝙ tale relictū va
luit ⁊ tenuit ēt ꝺ iuſ ciuili. Et iſtū tex. pōderauit ibi ang.
ꝓdicto bar.in pal.l.i. Et iō nō ē mix i cāu iſto ſi iſta reli
cta valuerūt facta ſine ſolēnitate iuris ab iſta q̄ erāt i ex
tremo articulo mortis ⁊ intelligendo ꝙ iſti liberti non
erāt paupes ꝓbaſ dictū bar.hic. Et ſi dicaſ ꝙ i.c.relatū
ad pias cās valēt ⁊ tenēt ſine ſolēnitate iuris ciuilis ēt ſi
fiant ab eo q ē i bona valitudine.g nō reqriſ ꝙ diſponēſ
ſit in articulo mortis rñde ad hoc q2 tex dicti.c.relatū de
rogauit iuri ciuili in numero teſtiū ſ3 in aliȷſ qualitatib⁹
nō derogauit vt p3 p illū tex.in v̄bo duobus legitimis
teſtibus ⁊ iō in aliȷs qualitatibus ē ꝺrogatū p iſtū tex.
dūmodo ꝙ diſponēs ſit in articulo mortiſ ꝯſtitut⁹ ⁊ iſtō
ē nouū ⁊ nō tactū ab aliquo ⁊ tremulentus illud aſſero
deus glorioſus appetiat veritatē. Et dicit ħ.d. Pe. put
hr̄ in lr̄a liberis ꝙ diſpoſitio facta iter ꝯiunctas pſonas
⁊ pulegiatas ēt qñ ſit p aīa v3 l3 ſit impfecta rōe ſolēni
tatis.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex ipfecto.C.e.⁊ qō hr̄ i.l.ſi.C.
fami.her. Ego hoc nō affirmo p nūc q2 paratus ex imp
fecto ē correctorius iuris cōis ⁊ loquiſ in teſtō iter libe
ros ꝙ extendaſ ad piā cāſ.⁊ ēt q2 iſte tex.nō loqſ i teſta
mēto vt dictū ē. Dicit ēt ſe nō crederē hic aliqd fuiſſe ſpe
ciale q2 ēt inter extraneos valeret puta ſi eſſet codicillus
ſi qnqʒ teſtibus ꝓbareſ l3 nō interueniſſet ſcriptura.l.⁊
in epiſtola.C.de fideicō. S3 certe iqūtū tex.pōderat v̄bū
moriēs iduciſ ſpālitas vt dixi ſed p quē debuiſſet fieri vē
ditio de qua in tex.dicit p hr̄dem q2 in dubio verba teſta
mēti referunſ ad hr̄dem vt not.in.l.peto.ff.de lega.ij. Et
inquātū gl.hic allegat.l.ſi.dic ꝙ illa.l.h3 duos itellect⁹.
primū qñ teſtator diſpoſuit ſine ſcriptura ⁊ teſtibus ⁊ in
fide hr̄dis poſuit vt legatū ſoluat ſi legatarius hoc allſat
ad eius inſtātiā cogeſ hr̄s iurare ſi hoc ē v̄ꝝ ⁊ ſi fateſ d3
ſoluere l3 aliter nō ꝓbeſ p teſtes vel ſcripturā. Si vō iu
ret nō eē verū nō cogiſ ſoluere niſi aliō ꝓbeſ ſ3 ſi ꝯfiteaſ
teneſ ſoluere ēt ſi dicat ꝙ ſi interuenit debita ſolēnitas
teſtiū q2 illa ſolēnitas ꝓcedit qñ teſtator voluit ſolēnr̄
teſtari ⁊ nō cōfidere de fide hr̄dis. ¶ Alius itellect⁹ ē
ſi legatari⁹ petit legatū ⁊ hr̄s negat illud relictū ⁊ poſt
legationē legatari⁹ ē ꝯtētus ſtare ſuo ſacramēto ꝙ tene
tur iuraſ alias tenetur ſoluere legatū.nec audieſ ſi vellt
dicere ꝙ fuit relictū i min⁹ ſolēni volūtate ſecus qñ a pn
cipio ꝯfiteſ legatū eē relictū ſ3 i min⁹ ſolēni volūtate q2
tūc ñ cogeſ ſolueſ.l.ſi veritas.C.ꝺ fideicō.⁊ dicit ħ do.
Pe.quē ſeqſ Jo ꝺ imo.teſtator dic̄ velle Titius hēe.x.
an iducaſ legatū ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic qñ illa v̄ba ꝓferūſ a te
ſtōre exiſtente i actu teſtādi vel ꝯdēdi vltimā volūtatē al
legāt.l.pāphilo.§.ꝓpoſitū ꝺ le.iij.quātū ad hoc nō ape
rio nunc ſ3 mā erit in.c.ſi.Iti.i. Et inquātū glo.i.dicit ꝙ
per nuda v̄ba qſ obligaſ ꝺ hoc remitto ad.c.i.ꝺ pac.vbi
eſt mā ꝓpria dicas tn̄ ꝙ nō debent eſſe nuda a cā per ea
q̄ habenſ in.d.c.i. Et inqūtū tex.hic dicit cuidā monaſte
4 rio querit gl.ij. ¶ Quid ſi ſūt plura mōaſteria eiuſdē
a nominis cui ꝺbebiſ legatū ⁊ rñdet pauꝑiori⁹ allſat.§.ſi
qs in noie i auc.de ecc.titu.facit.l.ſi qs ad declinādā.C.
5 de epiſ.⁊ cle. ¶ S3 ſi qſpiā dubitaret qñ dicaſ eccl'a eē
pauperior doctores hic nō aperiūt bal.ibi ħ determinat
habito reſpectu ad numeꝝ pſonaꝝ ⁊ quātitatē expēſaꝝ
vñ ſi in vno hoſpitali ſi regūſ niſi duo infirmi ⁊ h3 centū i
bōis ⁊ aliō hoſpitale regit qnquaginta infirmoſ ⁊ h3 in
bonis duo milia dr̄ pauꝑius habito reſpectu ad expen
ſas ar.l.ſilie ꝺ le.iij.meli⁹ facit.l.mediterraneę.C.ꝺ exa.
tribu.li.x.⁊.c.terrulaſ.xij.q.ij. Et ēt adde ꝙ data ꝑitate
bonoꝝ mōaſteriū monialiū dr̄ pauꝑius monaſterio mo
nachoꝝ q2 maſculi pñt robuſtius operari q̄ femine ar.l.
ſiqs.§.ſiliaſ.C.ad.l.ful.maie.⁊ ceteriſ parib⁹ mōaſteriū
monialiū dr̄ paupi⁹ ⁊ loc⁹ magis pi⁹ iō in legato eis ꝓ
ferſ pauꝑior ⁊ vr̄ relictū pauꝑiori ita dixit bal.⁊ ſaly.⁊
6 ang.poſt Cy.i.l.cū mſte.C.ꝺ do.ante nup. ¶ S3 qd ſi
dubiū ē qs dicaſ pauꝑior dic ꝙ ſtabiſ arbitrio epī p.d.
.l.ſi qs ad declinādā ita dixit ang.in.d.§.ſi qs ⁊ limitaſ
glo.iſta niſi ex ꝯiecturis poſſemus pſumere ꝺ mēte teſtā
tiſ cui poti⁹ voluerit reliquere.vt q2 vnū mōaſteriū erat
in parochia ſua aliud erat extra parochiā ſuā q2 pſumptio ē
qō voluerit

a ¶ Paupio ri. vide ad hoc ſpec. in ti. de in ſtru. edi. §. cōpē ſ. qd ſi qs ho ſti. in ſūma de teſt. in. §. ſi. ſ. ⁊ no. doc ſcri bentes hic.

ꝙ voluerit reliquere mōaſterio ſuo pochie p caſum ſin-
gularem qui nō eſt alibi ſm bal.in.l.quē cōditio.§.ſi.ꝛ
hoc voluit ibi bar.ff.ď cōdi.ꝛ demon.idē ſi i altero ꝑdi-
ctoꝝ magis ꝯuerſabaꝉ teſtator ar.l.q ſemiſſes.ff.ď vſur.
Jta dixit Cy.in.l.i.C.ď ſacroſā.ec.Si aūt ambo mōaſte
ria erāt in ſua pochia ꝛ equaliꝉ ꝯuerſabaꝉ in vtroq; tūc
ꝓcedat dciſio huius gl.Si vero ambo eſſent in pochia
teſtatoris ꝛ equalis ꝯditionis dicūt qdā ꝙ legatū dabiꝉ
ꝑmo petēti ar.l.ſi plurib⁹ ď le.i.Aliqui dicūt ꝯſiderādū
ſi ab aliquo ipſoꝝ aliqua bñ merita teſtator recepat tūc
ei ďbebiꝉ legatū.Si ṽo nulla merita ꝓceſſerūt tūc ē loc⁹
gratificatōi poterit eps q ſuccedit loco bñdis alteri eoꝝ
gratificare vel inſimul inter illa mōaſteria diuidere ar.
c.i.ď pochijs ꝛ.l.titie teſtatori.ff.ď le.i.ſꝫ Hoſt.ꝛ Jo.
an.hic ꝛ ēt p eundē in addi.Spe.in titu.ď inſtru.edi.§.
nūc vero aliqua in ſeptima carta i addi.q incipit hic cō
uenit q̄ſtio ꝛ ibi refert Cy.ꝛ ēt hic dicētes legatū nulli ď
beri quaſi incertū eēt.Soluit ꝙ debeꝉ eccleſie pochiali
Sꝫ guil.q dixit dari paupiori qdā ṽo dixerūt dari eccl'ie
q̄ ē caput omniū eccleſiaꝝ ita refert ibi Jo.an.d.Pe.ꝛ
d.Ant.hic ſequunꝉ opi.hoſt.ꝙ legatū teneat ꝛ erit loc⁹
gratificationi ď ſequiꝉ Ang.in.d.§.ſi qs ꝛ iſta opi.vꝉ ve
rior vꝫ ꝙ diuidaꝉ p mediū tex.ē melior ď iure i.c.cū gl.§.
i.de ſepultu.i.vi.ꝛ facit.c.relatū Leo.ꝛ hoc ē verius ſano
re pie cie.Et ſi ſi eēt niſi vnū mōaſteriū i ciuitate illi ďbeꝉ
ſꝫ ſi nō eēt in ciuitate ſꝫ i territorio ciuitatis illi ďbereꝉ ſi
vero nullū mōaſteriū eēt in ciuitate vꝉ territorio ei⁹ tūc
ďbereꝉ eccleſie cathedrali i q̄ teſtator hēbat domicilium
7 ¶ †Sꝫ pone ꝙ quis relinqꝉ ſimpliciter eccl'ie vt ſepenu
a mero faciūt ruſtici ď q̄ eccl'ia itelligiꝉ dic pochiali⁹ ipſi⁹
teſtatoris p.d.l.q conditio.§.ſi.ꝛ p.d.c.i.ď parochijs ita
dicit hic.d.Ab.ꝛ ſentit Cy.i.d.l.i.de ſacroſan.ec.Sꝫ ꝯ-
triū dicē ibi Ricar.ď ſaly.ꝙ imo itelliḡ de eccl'ia cathedra
li in qua teſtator habebat domiciliū ꝛ allegat dictā.l.q
cōditio.§.ſi.ꝛ dictū.§.ſi qs in nomie.Et allegat rōeꝫ qꝛ
teſtator nominādo eccleſiā intelligit de maiori inſti.ď iu
re nāli.§.ſꝫ iua.l.i.ff.ſi ager.vectigalis.ꝛ idē dicit ſi teſta
tor dixit lego eccl'ie mee qꝛ nō venit eccleſia pochialis p
ſupradicta ꝛ repḣēdit Cy.ꝯtriū ibi dicētē.Tu ṽo tene ꝯtriū
ꝙ imo vēit eccleſia parochialis in vtroq; caſu ꝛ hoc vo
luit bal.ꝛ bar.in.d.l.que ꝯditio.§.ſi.teſtator dicūt lega-
uit eccleſie ꝙ intelligiꝉ ď ſua eccleſia parochiali ꝛ ħ pro
bat ibi in ṽ.eius municipi foro in quo q teſtm̄ fecit domi
ciliū habuit nec.§.ſi qs in noie ꝓbat dictū Ricar.ibi.n.te
ſtator legauit in noie magni dei.Nec ob.ꝙ ṽbū eccl'ia
capiꝉ in potiori ſignificato qꝛ illď ꝓcedit niſi aliꝉ demē-
te ꝓferētis ꝯſtaret vt ē i caſu noſtro qꝛ ꝯſtatiꝉ ꝙ teſta
8 tor ſenſerit ď ſua eccl'ia parochiali. ¶ † Quid ſi teſtator
legat eccl'ie ſue parochiali ꝛ hꝫ duas eccl'ias pochiales
an tenebit legatū vna opinio ē ꝙ ſi rōe icertitudinis.l.
duo ſūt titij.ff.de teſtamētaria tutela.l.ſi qs ſeruū.§.inter
duos ď le.q.Alia opinio ē ꝙ vꝫ ꝛ vteroq; iſolidū debeꝉ.
Alia opinio ē ꝙ debeaꝉ vtrōq; ꝛ pariter diuidaꝉ facit.d.
c.relatū ꝛ dictū.c.cū quis.§.i. Cy.in.d.l.i.tenuit primā
opinionē.Sꝫ bartholomeus de ſaly.ibi l.iij.q.diſtiguit
hoc modo ꝙ illa eccleſia preferꝉ in cuius parochia ē il-
la pars dom⁹ p quā habet aditū ꝑncipalē ꝛ frequētatū
i domū ar.l.cōclaue.ff.ď dāno iſec.ꝛ.l.ꝑdia.§.pe.de le.
iij.niſi ille aditus eēt cōmunis ad vtranq; pochiā qꝛ tūc
dicit ꝓcedere opinionē Cy.ꝛ Pe.Tu vero tene illď ꝙ
9 dixi ꝙ dꝫ fieri diuiſio equalr. ¶ †Quid ſi tpe teſtamēti
habitat in vna pochia ꝛ tpe mortis habitauit in alia ꝛ
teſtator legauerat ſue eccleſie pochiali vide Jo.an.refe
rētē opiniones in.d.c.cū qs.§.i.ꝛ cōcluſio ē aut ex ꝯiectu
ris apparere pōt de qua pochia ſenſerit ꝛ illud ſuꝫ.l.ſi
ſeruus pluriū.§.ſi.de le.i.Aut nō apparet ex ꝯiecturis ꝛ
tūc ſi legatū ē modicū habebit eccl'ia ſepulture.l.ſuū.ff.
de reg.iur.aut ē magnū ꝛ tūc habebit eccleſia pochialis
tpe teſtamenti qꝛ ad ipſam vꝉ habuiſſe affectionē.l.ſi ita
ff.de aur.ꝛ argē.leg.nō ad illā q̄ ē tpe mortis.Nec ob.l.

mācipia ꝛ.l.pau.ff.de fun.inſtru.ꝛ.l.ſi.ff.de optio.le.qꝛ
loquunꝉ in rebus nō in ꝑſonis ꝛ ita voluit Cy.in.d.l.i.
Ric.tñ ibi tꝫ ꝯꝫ debeꝉ eccleſie maiori i qua teſtōr habuit
domiciliū.Et adde Cy.in.d.l.cū multe quē refert Lo.
ro.i auc.ſimiliter.C.ad.l.fal.ꝙ ſi ſunt pl'es eccleſie domi
cilij ꝛ in vna reſidēt religioſi ꝛ in alia nō reſidēt religio
ſi ꝙ legatū debiꝉ eccleſie religioſoꝝ. ¶ Tu alla i argu
mētū optimā gl.i.c.a ſubdiacono.xcij.di.Et vidi dubi-
tari ꝗdā teſtator legauit ymagini appoſite i pariete lo-
ci ꝑuati dñs loci petebat legatū eps ēt petebat cui debe
lt applicari vide.d.Ant.i.c.pa.ď his q̄ ſiūt a pla.ꝛ refert
ſe dixiſſe in quadā cle.de q̄ dicit ſe nō recordari.Tu vide
eūdē in cle.p litteras de ꝓben.vbi mirabiliter tangit ꝛ
ibi p Jo.de imo.ꝛ ang.in auc.ſimiliter.C.ad.l.faci.ꝛ i
auc.oēs pegrini.C.cōia de ſucceſſio.ꝛ i qōe in refulgēti
palliacio ꝛ i.l.in rem.§.itē quecūq;.de rei ven.ꝛ in.l.ſta
tue.ff.de vſufructu vbi ē glo.ſin.de vultu ſctō q ē apud
Lucā ꝛ de leonibus q ſūt Florentie.ꝛ facit quod no.gl.
in.l.iiij.ff.ad.l.iuliā peculatus ꝛ bal.in.d.l.ſi qs ad de-
clināddā ꝛ dñm Abb.ꝛ alios i rubri.de parochijs ꝛ i.c.
ad audientiā de eccle.ediſi.ꝛ in.c.quoniā ď decimis.Et
ſentit iſta gl.q̄.hic ibi item pōe ꝙ ſi teſtator habuit pl'es
ſcutellas argenteas inter quas vna erat melior cui⁹ erit
electio erit hēdis ſꝫ ſi ē in mora trāſfertur in legatarium
de quo tetigit glo.mag.in.l.legato generaliter de.le.i.
d.Ant.pulchre hic diſtinguit dicens ſi legatū ē incertū
rōi loci recurre ad dcā in.c.ꝓcedēti ſi ṽo ē incertū rōe ꝑ
ſone recurre ad bar.in.l.qdā.ff.de reb.dub.ꝛ ad Cy.i.l.
id qď pauperibus ꝛ in.l.nulli.C.ď epiſ.ꝛ cle.ꝛ ad no.i.l.
10 duo ſūt titij.ff.ď teſt.tu.ꝛ ad.c.ioā.ꝛ ibi de ħ dicā.Le.ſ.ꝛ
iducit hoc do.Pe.ad qōeꝫ de duobus currētib⁹ ad bra
uiū ꝛ pariter applicātibus cū ſuis equis ad brauiū nec
appet qs fuerit ꝑoꝝ vtꝝ ambo vel null⁹ eoꝝ debeat hēre
brauiū.Et cōcludit hic Jo.de imo.ꝙ nullus niſi aliud
habeat cōſuetudo.ar.l.minime.ff.de leg.Aliqñ tñ ſunꝉ
ꝙ oēs iterū currūt aliquādo ꝙ illi duo tātū aliqñ diui-
diꝉ inter illos duos ſꝫ de iuꝛ nullus eoꝝ dꝫ hēre p.l.ſi fue
rit.ff.de reb.du.ꝛ allegat Ja.ď are.i pūs ꝯſtitutōe floꝝ.
§.noſ autē ꝛ ita reſidet hic Jo.ď imo.Certe iſta queſtio
nō cadit hic ꝛ loquiꝉ ſatis imperfecte Jo.ď imo.ħ.Tu ď
hoc vide bal.elegāter loquētē in ꝑma cōſtitutiōe floꝝ.
Bar.ꝛ bal.i.l.hoc articulo.ff.de hēdi.iſti.dñm Anto.ꝛ
alios i cle.ſi ꝑncipalis de reſcrip.Cy.i addi.i.l.q filia-
bus.§.i.de leg.i.ꝛ ibi refert Frāci.accur.diſputaſſe iſtā
qōeꝫ ꝛ p bar.in.l.ij.§.itē acquirimus ꝛ ibi p alios.ff.de
acq.poſſe.ꝛ p bal.in.l.ſi in duob⁹.§.i.ff.quēadmo.teſta.
aperi.ꝛ ibi melius de hoc poteris videre.Aliq; legatū ē
incertū reſpectu rei.ꝛ tūc aut pp generis diſpoſitionem
in pluribus verificabilē vel pp diſpoſitionē alternatiuā
ꝑmo cāu ſi legatū ē generis generaliſſimi puta lego ſub
ſtātiam vꝉ rē nō vꝫ tale legatū qꝛ eſſet deriſoriū dando
n.vnā paliā eēt verificatū legatū generiꝉ ſubalterni qď
ē ſub ꝑmo genere ꝛ ꝑdicaꝉ de pluribus differentib⁹ ſpe
cie vt ſi lego corpus vel animal tūc idē qꝛ dando muſcā
liberareꝉ.Si ṽo legatum ē generiꝉ inferioris qď appel
laꝉ ſpēs apd logicos vt homo equ⁹ ꝛ ſilia tūc aut hꝫ cer
tos terminos ſola hominiꝉ deſtinatione vt fūd⁹ vt i.l.qď
i rerū ď le.i.tunc legatū ē inualidū ꝛ deriſoriū poſſet.n.
dare fundū vnius digiti de hoc hꝫ in.l.cū poſt.§.gener
ff.de iure do.Si autē hꝫ certos terminoꝉ facto hominiꝉ
vt domus ꝛ tūc teſtator reliquit aliquas in ꝑtimōio ꝛ
vꝫ aut nō ꝛ ſi vꝫ qꝛ eſſet deriſoriū.l.ſi dom⁹ de le.i.Si āt
genus cōprehēdit ſpēs numero differētes habētes cer
tos terminos a nā tūc ſꝫ oēs legatū rꝫ puta lego equū
vꝉ bouē ſꝫ cui⁹ erit electio fuerūt opiniōes vt i.d.l.lega
to gnalr.Et circa ħ ꝯcludit aut legatū ē ſpēi ſpecialiſſi-
me tūc aut ṽba dirigūꝉ ad hēdē puta hēꝉ mi de titio ſuū
ꝛ tē electō ē hēdiꝉ aut dirigūꝉ legatariū ꝛ electōe legata
rij.l.plāc.§.pe.ď leg.i.l.q ꝯcubias.§.i.ď le.iij.aut ṽba neu
tri dirigūꝉ ꝛ tūc aut legat icertū ď certiꝉ puta vnū ď ſuis

a ¶ Parochia
li.adde Jo.ď
pra.in.l.q cōdi
tio in.§.cū ita.
de ꝯdi.ꝛ dēmō.
do.c.a.c.ſi.de ſe
pul.Jo.an.in
additio.Spe
cu.in ti.de in-
ſtru.edi.§.nūc
vero aliqua ṽ.
qd ſi teſtator.

lego ꝛ tūc ſi teſtator ſenſit de certo ꝛ nō apparet ď quo
hǁdis ē electio puta legauit ſtichū ꝛ plures habebat ſti
chos tūc ad eū ſpectat declarare volūtatē ďfūcti q̄ ideꝫ
cenſet̄ vel loco eius ſuccedit.l.ſi q̄s filio.§.fi.de le.i.Et ſi
opponit̄ ꝙ declarare volūtatē ďfūcti nō ſpectat ad hǁdeꝫ
vt ē gl.fin. i.l.itē pōponi⁹.§.fi.ff.ď rei vē.Soluit q̄nqꝫ ex
ďclaratōe hǁdis pōt tertius ledi puta legatis reb⁹ ma-
gnis medijs ꝛ minimis ſꝫ ſi ipſe ſolueret mimas tūc ad eū
nō ſpectaret vt i ꝯrio nā ſi repiant̄ res magne medie ꝛ mi
nime ſolui debēt mediocres.l.ſi q̄s argētū.§.ij.C.ď don.
l.fi.§.i.C.cōia ď leg. Q̄nqꝫ ex ei⁹ declaratōe ali⁹ nō ledit̄
puta q̄ res ſūt pares tūc hǁs pōt declarare.d.l.ſi q̄s a fi-
lio.§.i.aut nō ſenſit de certo ꝛ tūc legatarij ē electio puta
dixit vnū ex ſeruis meis lego.l.q̄ duos de le.i.ſi legauit
incertū de incertis q̄ dixit lego ſeruū vl̄ lego equū ꝛ te-
ſtator dimiſit i ſuo pǁmonio ſpēs illi⁹ generis tūc electio
ē legatarij vt mediocrē eligat.l.ſi duos.§.cū bonis ď le.
i.Et ē ratio quare transfert̄ electio i legatariū q̄ cū plu
res actōes cōpetāt ꝓ legato ꝛ actōis electio ſit legatarij
l.cū fili⁹.§.varijs ď le.ij.ne tollat̄ electō actōuꝫ iō nō tollit̄
ſibi electio reꝝ naꝫ ſi legatario offerat̄ electio reꝝ tollet̄
ēt ei electio actionū qď ius nō patit̄.l.ij.§.ſceuola.ff.ď eo
qď certo loco. Aut teſtator nullos relinqt i pǁmonio pu
ta dixit lego hoīē ꝛ nullū hēbat ꝛ electio ē hǁdis.d.l.le-
gato generaliter.§.fi.vbi vō teſtator extra pǁmoniū le-
gat equū vl̄ bouē electio ē hǁdis.l.iij.ꝛ iiij.ff.ď vino lega.
ꝛ ſi nō poterit habere dꝫ ſoluere eſtimatōeꝫ ꝛ rō ē q̄ cū
nō ſint teſtatoris ad illos nō pōt cōpetere actio realis lega
tario ſꝫ tantū pſonalis cuius electio ſibi nō tollit̄ electio
ē hǁdis q̄ ſolū vr̄ grauat⁹ i q̄ntitate q̄ dꝫ redimere vel
dare iō electio ē hǁdis.Scđo caſu q̄ndo legatū ē īcer
tū q̄ ē alternatiuā ꝯcludit aut v̄ba executiua referūt̄ ad
hǁdē q̄ dixit dabis ſtichū aut pamphilū ratio ꝛ electio
ē hǁdis.l.ſi ita relictū.§.fi.ď le.ij.aut referūt̄ ad legata-
riū ꝛ electio ē legatarij.l.planc.§.fi.ď le.i.l.lutio ď le.ij.
Aut ad neutrū ꝛ tūc electio ē legatarij fauore vltie vo
lūtatis vt plenior fiat interp̄tatio.d.l.lutio nec obſtat.l.
plerūqꝫ.ff.ď iur dotiū q̄ loquit̄ in ꝯtrib⁹ ſecus in vltima
volūtate facit regula in alternatiuis li.vi.Et ſi opponit̄
de.l.ſi ita ſcriptū de le.i.vbi nulli dat̄ electio ſꝫ ꝙ mini-
mū eſt vr̄ relictū.Soluit vbicūqꝫ dat̄ electio hǁdi ꝑdicta
lex nō ꝯdicit cū preſumptio ſit ꝙ eligat minimum vt.l.ſi
apđ.§.ſcio ď le.i.nec cōtradicit in caſibus vbi data ē ele
ctio legatario q̄ intelligit̄ q̄ndo teſtator vnū reliquit ď
certis vl̄ incertis adeo ꝙ electio pōt intelligi tranſlata
in legatariū ſed i.l.ſi ita ſcriptū v̄ba fuerūt ita cōpoſita
ꝙ nullo mō pōt itelligi ꝙ ſint relicta optimo marito ǧ
qď ē minimaꝫ dat ꝛ eſt diſtinctio aſtuꝫ ſolēnis ꝛ magi-
a ſtra. ¶ Quid ſi ſeru⁹ legat⁹ ē in fuga cui⁹ expēſis ſit in
q̄rēdus ꝛ reducēd⁹ gl.iſta dicit ꝙ expēſis hǁdis.Lōcla
de p⁹ oēs ſcribētes ď ſi ſeruus erat in fuga tpe quo te-
ſtator illū legauit tūc expēſis hǁdis ē q̄rēd⁹ ꝙ ꝓcedit
q̄n ē lōge abſens ſecus ſi ē i ꝓpinquo q̄ tūc debet̄ vbi ē
ſicut dicim⁹ i alia re legata q̄ ſi ē a lōge expēſis hǁdis dꝫ
ꝯduci ſi vō ē i ꝓpinquo debet̄ vbi ē.l.cū res de le.i.ꝛ ď
ſit ex pſumpta mēte teſtatoris nā ſi ſeruus lōge abeſſꝫ ꝛ
q̄ri deberet expēſis legatarij futuꝝ eēt forte ꝙ nulluꝫ
cōmodū ꝯſequeret̄ ex legato legatari⁹ iō pſumptio ē ꝙ
aliđ ſenſerit teſtator. Si vero ſeruus ē i fuga poſt teſtm̄
tūc dꝫ q̄ri opa hǁdis ꝛ ſumptib⁹ legatarii q̄ teſtator
nō aggrauauit hǁdē in ſūptib⁹ cū nō cogitauerit ď fuga ſꝫ
hǁs dꝫ ipēdere operā q̄ tenet̄ tradere ſi vō arripuit fugā
p⁹ teſtm̄ ꝛ poſt mortē teſtantis ꝛ añ aditā hǁditatē tūc
tūc aut culpa hǁdis id accidit ꝛ tenetur ad eſtimationeꝫ
aut ſine culpa ꝛ tūc nō tenet̄ niſi dūtaxat pſtare cautio-
nē ď tradēdo ſi ad manus ſuas pueniret ꝛ idē ē dicēdū ſi
p⁹ aditā hǁditatē arripuit fugā eadē rōne.Et rō diuerſi
tatis iter iſtos duos caſus ꝛ ꝑores ē.q̄ i iſtis nūq̄ teſtōr
cogitauit grauare hǁdeꝫ i aliquo cū fuga ceperit p⁹ ipſi
us morteꝫ vñ ſicut liberat̄ hǁs iteritu ſpeciei relicte vt.l.

qď te.ff.ſi cer.pe.ita ex fuga hoīs ſine culpa ſua ꝑueniente
ſꝫ in ꝑoribus caſib⁹ teſtator viuebat ꝛ nihilominꝰ volu
it valere relictū.Et p iſta ſint expedita textualia ꝛ ēt gl.
huius capituli. Limitauit.d. Pe.nō habet̄ locū i legatis
ad pias cās ḡnalr facti q̄ nō ďbet̄ minimū nec mediocre
q̄n relicta ſūt icerta ſꝫ debet̄ qď eſt melius allat tex.i.l.ſi
b tia.§.ſeya.ff.ď au.ar.leg.ꝛ bar.ibi dicens ē † teſtator le-
gauit calicem eccľie ꝙ ďbet ď argēto ꝛ nō ď plumbo aut
ere.ꝛ ibi ēt bar.refert ſe habuiſſe ď facto q̄dam reliquit
fieri in quadam eccľia figurā ieſu xpi cū apoſtolis ꝙ cer
te dꝫ intelligi ď duodecim apoſtolis.Et ſi aliqs legauit
planetā eccľie intelligit̄ ď ſerico ꝛ dicit hic.d. Pe.ꝙ ſi
teſtator hēbat ſcutellā argēteā ꝛ aliā ď peltro ꝛ legauit
eccleſie ſcutellā ꝙ vr̄ legaſſe illā ď argēto ſec⁹.ſi legaſſet
ſcutellā cāe nō pie q̄ tūc veniret illa ď peltro ꝛ iō ď rōne
dicit ſi venetus legaret tibi centū libras itelligit̄ ď libris
marchetoꝝ ꝛ nō de libris groſſoꝝ ꝛ cū hoc trāſit ibi Jo.
de imo.ꝛ ēt reuerēd⁹ do.ab.Sꝫ ad eos adite Nic.ď ne.
i.d.§.ſeya.vbi dicit eſſe illū caſuꝫ ſingularē ad hoc ꝓpo
ſitū ꝛ bal.in.l.ſi nōdū.C.de furtis vbi dixit teſtator mā-
dauit in eccľia fieri calicem nec explanauit ꝑciū nec māꝫ
ꝙ intelligit̄ de calice honorabili ſꝫ ꝯſuetudinē eccľie ꝛ
facultatē ipi⁹ teſtōris q̄ i relictis ad pias cās ſemp ē ine
xuꝫ tacite arbitriū boni viri ꝛ allegat in argumētū.d.§.
ſeya facit qď voluit idem bal.i.l.volūtatis.C.ď fideicō.
ꝛ i.l.ſi q̄s ad declinādū.C.ď epi.ꝛ cleri.ꝛ qď voluit Lan
credus in decla rubri.q.ij.q̄ndo teſtator legauit calicē
nec expreſſit preciū q̄ intelligit̄ ſꝫ ſupradictuꝫ.§.ſeya.ꝛ
do.bal.in ꝓhemio decretaliū in pn̄.dixit ꝙ honor debet̄
deo pp magnaꝫ ſuā gloriā allegat dictū.§.ſeya vbi dr̄ ꝙ
pp honorē dei auget̄ interpretatio teſtamēti ꝛ dicit eſſe
tex.illuꝫ valđ notabilē. ¶ Nunc pōdera q̄ caſus miſtuꝫ
ſimilis ē in ꝯrium in.c.ex pte ď cenſi.vbi in voto ꝙ debe
tur deo imortali ſit interp̄tatio vt minus obliget vouētē
quidā voluit ſoluere eccľie aliquas mēſuras vini aut fru
menti vel ſimiliꝫ ꝙ intelligit̄ ď menſuris minorib⁹ ꝛ tū
votuꝫ illđ factū fuit i honore dei ꝛ pōderet̄ iſte tex.q̄ nul
lo mō ꝓbat o.l.doctoꝝ hic.n.legauit ſcutellā argēteā ǧ
a ꝯrio ſenſu ſi ſimpliciter legaſſet ſcutellā nō veniret de
argēto ſi aliter nō appareret ď volūtate teſtātis.Tertio
pōdero tex.q̄ fuit ibi taxata pecunia taxauit eniꝫ teſta-
trix ibi cētuꝫ libras ꝛ tex.ibi dicit ꝙ cū ibi erāt ſtatue ar
gētee ꝛ eree ꝙ dēat fieri ſtatua ď argēto illđ iō eſt q̄ te
ſtator taxauerat pecunias.ſꝫ pone ꝙ pecunia nō fuit de
putata p teſtatorē ſꝫ dixit qď volebat fieri calicem i eccle
ſia nō ꝓbat ibi tex.qď debeat fieri ď argento ꝛ bar.ibi for
ſit hoc ꝙ ille tex.hoc nō ꝓbet imo vr̄ qď debeat fieri de
ere.ꝑ dictū.c.ex parte nec fuit opus opponere ibi vt op
ponit gl.dicendo qď imo qď min⁹ eſt debet̄ p.l.ſi ita ad
fineꝫ de le.i.q̄ eſt vna argumētatio q̄ illa teſtatrix iam
ďputauerat centū libras.Quarto reperio do.ab.i.d.c.
ex parte arguētē de illo tex.ꝯ dictū.§.ſeya.ꝛ dicit qď ꝓ
cedit in legato vbi ſit interp̄tatio potius ꝯ legātē ſeu do
nātem nā pſumptio eſt qď teſtator intellexit de melior i
fauore pie cāe ſed ibi loqt̄ de iterp̄tatiōe fienda ꝯ ipſum
vouētē q̄ negabat ſe itellexiſſe ď maiorib⁹ menſuris. Jtē
iſta iterp̄tatio ſit ibi ſtricte pp rationē illius tex.ne cleri
ci videant̄ exactores improbi ꝛ inhiare reb⁹ tempalib⁹
ꝛ ꝑ hāc rōeꝫ dicit ſe dubitare ꝛ relinqt cogitādū ꝙ ſi ali
quis ex voto obligauit ſe facere fieri calicē i eccleſia vtꝝ
teneat̄ facere fieri ď argēto ꝛ lꝫ dubitet tñ vr̄ iclinare ꝙ
nō teneat̄ ꝛ ꝓ certo res ē mihi dubitatiſſima nec video ra
tionē aliq̄ꝫ vt dicamus ꝙ ēt i relictis debeat̄ ď argēto ni
ſi pp fauorē religiōis.ar.l.ſūt ꝑſone.ff ď reli.ꝛ ſump.ꝛ
pp dignitatē legatarij q̄ ē ipſe deus viu⁹ vt ēt ſenſit gl.i
d.§.ſeya. ¶ Sꝫ quo ad ipſū votū vr̄ mihi dicendum ꝙ
aut loquimur quo ad ipſum vouentē ꝛ videt̄ ꝙ teneat̄
facere ď argēto ſꝫ ꝯſuetudinem eccľie ꝛ honorē ipſi⁹ dei p
dictū.§.ſeya ꝛ p gl.ibi.Si vō loquimur quo ad ipſos cleri
cos q̄ poſſūt exigere ab inito vt adimpleat votū vr̄ ꝙ nō

poterūt

poterũt cogere vt illũ faciat de argento. qꝛ clerici benigni
us dẽbẽt ſe hr̃e circa talia vt ibi dicit tex. ⁊ iõ dixit ibi.d.
Ant. ꝙ lȝ in donatõe fiat larga interp̃tatio ꝯ donãtẽ tñ
ex pte exigentis ſit ſtricta maxime dicit hoc ꝓcedere qñ
exigẽtes ſunt clerici. iõ dicit ꝙ ceteris pib⁹ viri eccl̃iaſti
ci debẽt eẽ benigniores laycis in extorquẽdis pecunijs
⁊ in cãis eccl̃ie ne tãq̃ȝ iꝓbi executores videant̃ inhia
re tp̃alibus. c. ſuã de penis. Pondera ⁊ melius prio qꝛ
ego replo dictũ. §. ſeya variũ vno mõ dicit cũ in eo tẽplo
nõ niſi erea aut argẽtea tñ ſint dõa q̃ caſu dicit ibi bar.
ꝙ in fauorẽ religiõis accipim⁹ id qđ ẽ maius ⁊ ĩ dubio
debemus iſpicere illud qđ eſt magis p̃cioſum in qualita
te. alio mõ ſtat tex. cũ ĩ eo tẽplo nõ niſi aut erea aut argẽ
tea tñ ſint dona. r̃ndetur argentum ponendũ. ⁊ hoc mõ
nõ ꝓbat illud ad qđ cõiter allegat̃. ſ. ꝙ magis p̃cioſum
ſit attẽdendũ. imo ꝯſiderat mediocre qs ergo fauor erit
religionis certe nullus iſto caſu. ad qđ ergo. gl. ibi dixit
ꝙ attendit̃ fauor religionis ⁊ dignitas legatarij ⁊ hoc
iõ ſcđo mõ nõ ſtat bñ tex. ibi ⁊ iõ ſcđm primam lr̃am mi
hi vr̃ ꝙ ille tex. ꝓbet id ad qđ cõiter all'atur nec ſupius
fuit bñ dictũ ꝙ quãtitas p̃cij fuerat ibi taxata. qꝛ tex. dȝ
itelligi ꝙ ſignũ dei fieri dẽbat ex centũ libris ⁊ ſic refert̃
tex. ad põdus. Nec ob. dictũ Bar. dũ dicit ꝙ ibi taxauit
quantitatẽ. qꝛ r̃ndeo taxauit quãtitatẽ põderis nõ tñ ta
xauit qualitatẽ metalli. vñ voluit ſignũ dei fieri ex centũ
libris in põdere in illo tẽplo erãt ſigna argẽtea ⁊ erea iõ
ſit interp̃tatio de argẽto in honorẽ dei. ⁊ h̃ mõ tex. ille ꝓ
bat cõem opin. quimo ẽt dico ꝙ ille tex. nõ ſolũ hȝ locũ
in legato ſed ẽt locũ hȝ in voto. ibi enim tex. in pri. ſui po
nit duplicẽ caſuȝ voti ⁊ legati. ⁊ ad finẽ r̃ndet̃ vnica ſolo
ne tũc ſuccedit doctrina gl. ⁊ Ang. in auc. de hr̃d i. ⁊ fal.
§. hinc nobis vbi dicit ꝙ qñ ꝯſultori ꝓponunt̃ due qõ
nes ⁊ ꝯſultor vnica ſolõne r̃ndet ꝙ vr̃ ambas qões d
terminare. c. iquiſitõi. c. ij. regris de app. l. talis ſcriptura cũ
ſi. de leg. i. ⁊ ſic appet deciſuȝ de quo do. Abb. vehemen
ter dubitauit ad dictũ. c. ex pte r̃ndeo hoc mõ ẽ qõdã vo
tũ factũ ſup re q̃ imediate deſeruit honori ⁊ ſeruitio ipſi⁹
dei vt eſt in calice ⁊ in paramẽtis ⁊ ſilibus p q̃ imediate
miniſtrat̃ honor deo nr̃o imortali. ⁊ iſto caſu attẽdit̃ di
gnitas ipſi⁹ dei. facit text. in. l. ex militari. ff. teſta. mili. ⁊
ibi Bal. dixit papa ꝯceſſit epo tpe interdicti poſſe dicere
miſſaȝ ꝙ intelligit̃ ſm dignitatẽ põtificalẽ. ⁊ ſic poterit
celebrare in põtificalibus. ⁊ faciat dictũ eiuſdẽ bal. in. l.
plenũ in. §. eqtij. ff. de vſu ⁊ habi. vir legauit vxori in teſtõ
lectũ ꝙ nõ vr̃ legare cũ culcitra de ſerico ⁊ ſimilib⁹ orna
mẽtis qꝛ nõ ꝯgruũt vidue. Ita dicamus in ꝓpoſito eo ipſo
ꝙ qs vouet de dãdo aliqd in honorẽ ipſius dei vr̃ hr̃e
reſpectũ ad dignitatẽ ipſi⁹ ſi facultates vouẽtis hoc pa
tiant̃. faciat in ar. l. ſi ſeruus pluriũ. §. ſi. in ṽbo dignitas
legatarij. ⁊ in ṽbo affectio vr̃ neceſſitudo. de le. i. vbi affe
ctio diſponẽtis ⁊ dignitas legatarij augumẽtãt legatũ.
ſed in caſu ꝯcurrit affectio aie ⁊ dignitas ipſi⁹ dei. ⁊ fa
ciat qđ dixit Bal. in. l. i. C. d ver. ſi. ⁊ hoc mõ nõ ꝓcedat
tex. dc̃i. c. ex pte. ⁊ hoc ꝓbo rõne vïua. ibi eni dr̃ ne cleri
ci videant̃ ĩhiare tp̃alib⁹. ſȝ iſta rõ nõ hȝ locũ in cãu nr̃o
qꝛ iſtud imediate ẽ deputatũ honori dei nec clerici ſibi ĩ
burſant ergo. Eſt qõdã votũ fcm̃ ſup re q̃ applicat̃ ipſis
cl̃is in fauorẽ eoꝝ vt loquit̃ dictũ. c. ex pte ⁊ hoc mõ nõ
pñt exigẽ niſi illud ꝙ minimũ ꝙ ẽ tene mẽti ſi aliqs vo
uit dare prãdiũ fratrib⁹ qꝛ nõ poterũt exigere in piſcib⁹
magnis ſȝ in minimis ꝙ grauiter tollerabũt ⁊ p iſta in
13 tellecta eſt nũc illa mã. ¶ †Querit hic. d. Pe. vltra ali
os ſe cõmẽdãs. teſtatrix iuſſit dari concheȝ ſuis liberis
ſed tpe mortis habuit plures liberos an dȝ intelligi ẽt d
liberis natis tpe mortis vr̃ ꝙ nõ qꝛ idẽ eſt in rebus ſi le
go res meas veniũt quas hẽbam tpe teſti ⁊ nõ quas ha
bebo tpe mortis. l. ſi ita. ff. de aur. ⁊ arg. leg. Cõtra. deci
dit qꝛ ſi lego cognatis intelligit̃ ẽt de cognatis q erunt
tpe mortis teſtatoris. l. ſi cognatis. ff. de rebus du⁊ p. l.
placet. ff. de libe. ⁊ poſth. vbi ſi iſtituo poſthumos naſci
turos intelli̇r de naſcituris ex vxore quã hẽo vel hẽbo po
ſtea ⁊ allegat Bar. in. d. l. ſi cognatis vbi voluit ꝙ lȝ ver
ba in dubio referant̃ ad tpe teſti tñ fallit fauore teſti ⁊
cognatiõis ipſius teſtõris ⁊ itelligit̃ de cognatis q erãt
tpe mortis natis nõ ꝯceptis tñ. l. q filiabus de leg. i. nec
trahit̃. d. ſi cognatis ad cognatoſ tertij puta relinquo nil
le cognatis ticij qꝛ itelligit̃ de his q extãt tpe teſti p. d. l.
ſi ita ⁊ ſic. d. l. ſi cognatis tanq̃ȝ exorbitãs dȝ itelligi d co
gnatis ipſius teſtõris ⁊ nõ de cognatis tertij Jo. d imo.
hic dubitat ⁊ vr̃ inclinare ꝙ imo extẽdat̃ ſed nihil all'at
ꝙ ſtringit. Tu vero adde ꝙ iſte tex. nõ loquit̃ de liberis
ſed loquit̃ de libertis. ⁊ ideo debuit do. Pe. ponere ca
ſum in libertis. ⁊ potuit all'are caſum de hoc in. l. titia. ff.
de manumiſ. teſta. ⁊ Ange. ibi dicentẽ. teſtator legauit
ſuis familiarib⁹ ꝙ veniũt illi q famulant̃ tpe mortis. ⁊
all'at. d. l. ſi cognatis. ⁊ ibi ẽt dicit teſtõr legauit libertatẽ
ſuis pediſſeqs ⁊ q̃dã erat pediſſequa tpe teſti ſȝ tpe mor
tis teſtõris nõ ꝙ nihilominus ꝯſequit̃ libertatẽ qꝛ ẽt at
14 tendit̃ tps teſti vt in. d. l. ſi cognatis. ¶ Et ſubdit †ſtatu
to Florentie cauet̃ ꝙ nobilis capiẽs plebeiã deſinat eſſe
de nobili cognatione. ⁊ quidam reliquerat ſuis cogna
tis ⁊ illo tempore teſtamenti erat nobilis cognatis ſed
tpe mortis teſtõris nõ qꝛ ꝯtrerat cũ plebeis ꝙ nihilomi
nus debuit hr̃e legatũ qꝛ attẽdit̃ tps teſti p. d. l. ſi cogna
tis. Et põdera qꝛ Bal. in. d. l. q filiabus videt̃ deſtruere
oẽm iſtã doctrinã. dicit eniȝ ꝙ ſi qs legat oibus eccleſijs
ciuitatis nõ veniũt eccleſie future. allegat no. in cle. litte
ras de reſcrip. ⁊ ẽt faciat. d. l. q filiabus vbi ſi legat̃ filia
bus nõ veniunt poſthume. nihilominus tene dcm̃ bar. ⁊
do. Pe. eo caſu q̃ naſcũt̃ viuo ipo teſtõre ſec⁹ ſi poſt mor
tẽ. vt no. ipſe Bar. ibi ⁊ i. d. l. ſi cognatis. Et ad dcm̃ bal.
dicas ꝙ ſi qs legat oibus eccleſijs ciuitatis ⁊ tpe mortis
teſtõris facte ſunt alie eccleſie ꝙ vocabunt̃ ad illud lega
tũ p tex. d. l. ſi cognatis. ⁊. d. l. ticia. Nec obſt. d. cle. lr̃as
qꝛ loqt̃ ĩ mã ãbitioſa. Et ad dictũ Jo. d imo. r̃nde ꝙ illa
l. ſi cognatij itelli̇r d cognatij ipſi⁹ teſtõris p. l. cuȝ acutiſſi
mi. C. de fidei. ⁊ in hoc ꝯſiderat̃ affectio teſtatoris ⁊ iõ di
xit Bar. ibi ꝙ ſi teſtator legauit ſuiſ cognatis nõ veniũt
oẽs inſimul ſed ordine ſucceſſiuo vt priores in gradu p̃
ferant̃ qꝛ teſtator vr̃ habuiſſe affectõeȝ ad ꝓximiores. ſe
cus ſi legaſſet cognatõi alterius. qꝛ tũc venirẽt ĩſimul qꝛ
teſtator nõ vr̃ legaſſe tunc ordine ſucceſſiuo qꝛ ceſſat illa
affectio. l. peto. §. fratre. §. cũ pr̃. l. cũ ita. §. i fideicõmiſſo.
de leg. ij. l. hr̃des mei. §. ſi. ff. ad tre. Ita dicit Ange. fuiſſe
obtentũ peruſij eo exiſtẽte aduocato in. l. ſi. C. de ṽb. ſig.
15 facit qđ no. do. Pet. ꝯſi. xxv. ¶ †Quid ſi teſtõr illã ſcu
tellã argenteã redegiſſet ad maſſaȝ ⁊ feciſſet fieri coclea
ria an dẽat̃ illa noua ſpẽs. d. Pe. remittit ad no. i. l. q̃ſi
tũ. §. illud de le. iij. ⁊ ſic ſentit ꝙ dẽat̃ illa noua ſpẽs cũ il
la poſſet redigi in primã maſſaȝ legatã Jo. de imo. dicit
forte ꝯtriũ eſt verius qꝛ pria ſpẽs eſt extīcta vt in. l. ſeya
ff. de aur. ⁊ ar. le. i v̇. nã q̃dãmõ extict⁹ ſit. Et all'at Bar.
in. l. rẽ legatã. ff. de alimen. leg. ⁊ ad. §. illud r̃ndet qꝛ lo
quit̃ qñ legata fuit maſſa qꝛ tũc venit argẽtũ fcm̃ ex illa
maſſa ⁊ eſt rõ qꝛ redigi põt ad primã mãm ſed nos loq
mur qñ legauit certã ſpẽm argẽti q̃ ſi trãſmutet̃ in aliaȝ
ſpẽm extinguit̃ primũ legatũ ⁊ recte loquit̃ per. d. l. ſeya
⁊ hoc decidit Bar. in. d. l. rem legatã. Sed tu adde do.
Pe. in. c. cõmiſſũ. J. de decī. vbi dicit legaui taceã argẽti
vel aliquã aliã ſpẽȝ talẽ quã poſtea redegi ĩ maſſã vel ex
de maſſa legata feci fieri ſpẽm an extinguat̃ legatũ alle
gat no. tex. in. d. §. illud ⁊ in. l. ſeruũ filij. §. ſi pocula de le
ga. i. ⁊ ſic videt̃ ſentire illud qđ ſentit hic ſed Bar. ibi di
cit ꝙ ſi legat̃ mãe q̃ poſtea reducit̃ in ſpẽm talẽ q̃ reduci
pt̃ ĩ pmã mãȝ legatũ dẽbet̃ ſec⁹ ſi reduci nõ pt̃ ⁊ iõ ſi de la
na fiat pãn⁹ nõ dẽbet̃ pãn⁹ qꝛ ſi pt̃ reduci ĩ p̃ſtinã mãm.
16 ¶ †Querit ẽt. d. Pe. teſtõr dicit lego poſſeſſiões meaſ
ꝯcludit ꝙ itelligit̃ d illis qs hẽbat tpe teſti tñ. vt. d. l. ſi
ita. ſec⁹ dicit. d. pe. in his q̃ vſu ꝯſumunt̃. ⁊ iõ ſi dicit reli
quo vinũ meũ ⁊ poſtea illud ẽ ꝯſũptũ ⁊ tpe morti repit̃

aliud viuū qꝛ intelligiᷣ legatū. allegat Bar. in. d. l. ſi ita
ꝛ idē dicit ibi Bar. in veſtibus legatis ſi ſunt ↄſumpte ꝛ
alie facte veniūt ille alie p. l. ſilie. ff. de ↄdi. ꝛ dmō. l. iuli
us de leg. ij. ꝛ. l. fruct⁹. ff. ſo. ma. ꝛ. l. itē ſi fundi. §. ſemina
rios. ff. de viuf. ꝛ hoc voluit Jac. de are. in. l. ſi ſeru⁹. §. q
gnoꝝ. ff. de leg. i. ꝛ ibi Bar. ꝛ ibi ēt dixit Bal. ꝙ ſi teſtōꝛ
legat veſtes vxoꝛi itelligiᷣ de his q̄ erāt tpe moꝛtis. idēꝫ
voluit Bar. in. l. qdā. ff. de vino leg. vbi dicit teſtōꝛ legat
vxoꝛi frumentū itelligiᷣ de eo ꝙ erat tpe moꝛtis. Et idē
voluit Bal. in rub. C. de ver. ſi. vbi allegat Bart. in. d. l.
17 qdā. ¶ †Quid ſi teſtōꝛ legat appothecam pānoꝝ an vi
deat legaſſe pānos an ſolā appothecā. d. pe. h̄ dicit ſolaꝫ
appothecā. allēat Bar. i. l. cū pr̄ in. §. mēſe de le. ij. Jo. de
imo. hic dicit recurrēdū ad no. p bar. i. l. cū tabernā. ff. ō
pig. qꝛ ſi teſtatoꝛ nullū ius hēbat in appotheca ſeu in lo
co appothece tūc vr̄ itelleriſſe de appotheca pānoꝝ ꝛ ſi
de loco. Si aūt hūit ius in ipſa appotheca tunc vr̄ legare
locū p. l. cū tabernā. ff. de ↄhen. emp. ꝛ ſic tūc nōvideᷣ le
gari pāni exiſtentes in appotheca. Tu pondera qꝛ bar.
in. d. l. cū tabernā loqͥtur qñ obligaᷣ appotheca nō aūt
qñ legaᷣ. Pau. de ca. ibi. dicit idē qñ legaᷣ. ſed ego alle
go Bal. in. l. certo generi. ff. de ſeruitu. ruſtico. pdio. vbi
dicit aut teſtatoꝛ hēbat domū cōductā ꝛ tūc videᷣ lega
ti panni. aut domus erat ſua ꝛ tunc vr̄ legata ſola appo
theca qḋ dicit eſſe notandū p hn̄tibus appothecas i pla
teis ꝛ legātib⁹ illas. Sed certe tex. in. l. ſi. ff. de pe. leg. ꝛ
ibi dixit Bar. ꝙ ſi teſtōꝛ legat vxoꝛi camerā ꝙ vr̄ legare
ea q̄ pata erant pp camerā ēt ſi tpe teſti non erant in ca
mera. ꝛ hoc idē tenuit Bal. in rub. C. de ver. ſig. vbi dicit
ꝙ poniᷣ ↄtinens p rebus ↄtentis ꝛ allegat Bar. in. d. l.
ſi. ꝛ ſic vr̄ deſtructa pcedēs opinio niſi eā ſalues diſtinguē
18 do vt dixit Bal. in. d. l. certo generi. ¶ †Quid ſi teſtōꝛ
legat ſcutellaꝫ argenteā ꝛ in illa erāt lapides pcioſi ma
ioꝛis pcij vel minoꝛis q̄ꝫ ſit ſcutella an veniant in legato
d. Pe. dicit ꝙ ſic per. l. ſi nō ſint. §. pucmamus. ff. de au
ro. ꝛ argen. leg. ꝛ idē dicit ſi legat vxoꝛi veſtes ꝙ veniūt
a ornamēta affixa veſtibus⁹ p. l. cū aurū eo. ti. ¶ Sed du
bitat de vno certū ornamētū applicaᷣ veſti ad tps ꝛ ide
leuaᷣ ꝛ poniᷣ ad libitū an tale ornamētū accedat legato
dubitat ꝛ nō decidit Jo. de imo. dicit nō venire arg. l. ſi
fund⁹ de leg. iij. hic autē vr̄ dicendū ꝙ ſi illo ornamēto
vtebaᷣ ille in pluribus veſtib⁹ tūc legato vno veſtimēto
nō venit illud ornamētū. ar. d. l. ſi fundus. ꝛ hoc videm⁹
hodie in curijs pncipū in qbus ſepenumero curiales ap
poꝛtāt aliq̄s cathenas aureas paſſim in veſtib⁹ ſuis. ꝛ
ēt pricipes ↄſueuerūt appoꝛtare aliq̄s gēmas pcioſas i
veſtib⁹ paſſim nō magis i vna veſte q̄ꝫ in alia. Sꝫ ſi i vna
veſte teſtōꝛ vtereᷣ illo ornamēto vel iocali ꝛ nō in alijs
veſtib⁹ tūc videreᷣ ꝙ teſtōꝛ deputaſſet illud ornamētuꝫ
p illa veſte. ꝛ legādo veſtē illā videreᷣ ēt legare illud oꝛ
namētū ꝛ alſo in ſilī no. tex. i. l. ſi. ff. de pe. leg. vbi ſi teſtōꝛ
legat camerā vxoꝛi vr̄ legare ea q̄ ſunt pata ad cameraꝫ
lꝫ nō ſint in camera. ita dicam⁹ in pppoſito. ꝛ faciat qḋ i
ſilī dixit Ang. in. l. ex ſcō. ff. de her. iſti. ꝙ ſi ſcholaris faci
at teſtm̄ ꝛ leget bona q̄ h̄ hꝫ vr̄ legaſſe libꝛos quos ſolū
h̄ tenebat ad tps pp ſtudiū lꝫ illos dēbat repoꝛtare do
mū. Et ad illā. l. ſi fundus pōt rn̄deri. qꝛ loqᷣ in his que
fuerūt in fundo tps nō fundi cā. ſed in caſu nr̄o illud oꝛ
namentū lꝫ fuerit ad tps illi veſti appoſitū. nihilominꝰ
cā veſtis fuit appoſitū. ꝛ iſtud mihi videtur veriſſimum.
19 ¶ †Quid ſi teſtōꝛ legat rē agnationi titij q titius erat
moꝛtuus an valeat tale legatū do. Pe. ↄcludit ꝙ ſic. al
legat bar. in. d. l. ſi cognatis. qꝛ vr̄ legaſſe oib⁹ q ſunt de
agnatiōe titij. l. pnūciatio. §. familie ō ver. ſi. Tū ēt qꝛ ſic
ſe hꝫ cōis mod⁹ loquēdi vt appellem⁹ aliquos ō familia
20 iā moꝛtui. ¶ †Quid ſi teſtoꝛ ē doctoꝛ ꝛ dicit iſtiuſ mi
hi hr̄dē unū doctoꝛē ꝛ grauat euꝫ vt det libꝛos ſuos ſe
yo an itelligaᷣ de libꝛis ipſi⁹ teſtōꝛis. cōcludit. d. p. et. ꝙ
nō ex quo teſtm̄ eſt pceptū in pria pſona. ſecus ſi eēt ↄce
ptū in tertia puta notari⁹ dixit titius fecit teſtm̄ ꝛ grauas

a ¶ Veſtib⁹. vi
ō p dēciſiōe hu
ius. q ſlo. in. l.
ſed ꝛ ſi qd. §.
pprietatis de
viuſfruc. bart.
ꝛ doct. in. l. li
beroꝝ. §. ſin. de
leg. ij.

uit hr̄dē vt donet libꝛos ſuos ſeyo. qꝛ intelligiᷣ de libꝛis
ipſi⁹ teſtōꝛis iſtud fuit notabile dictū Bar. i. l. cū teſtō. ff.
21 de aur. ꝛ ar. leg. ¶ †Quid ſi teſtōꝛ dixit lego appothe
cā pānoꝝ cum oib⁹ q̄ ibi ſunt an videanᷣ legata debita ꝛ
credita. bar. in. d. l. cum pr̄. §. mēſe determinauit ꝙ nō ni
ſi ↄcipiat vba magis vſia vꝫ cum oibus q̄ ibi ſunt ꝛ cre
ditis ꝛ debitis. ita ēt ſequiᷣ hic do. Pet. ꝛ de hoc dicto
fecit feſtū ang. i. d. l. cū tabernā. ff. de pig. Et ad pdcā ad
22 de bal. in. l. i. C. de ver. ſi. †vbi dicit teſtōꝛ armabat equū
diuerſis modis cum ibat ad toꝛniamētū ponebat ſibi oꝛ
namēta de plis ꝛ auro. ſed qñ ibat ad bellū ponebat oꝛ
namēta de coꝛio legauit equum cum oꝛnamētis q̄ oꝛna
mēta videanᷣ legata. ↄcludit minoꝛa vel mediocria ni
ſi pp nimiā nobilitatē teſtōꝛis ꝛ legatarij amplius pſu
maᷣ ar. l. filius. ff. de dona. ꝛ. l. vxoꝛi de leg. iij. ꝛ. l. plenū
§. eqtij. ff. de vſu ꝛ habi. ¶ Et inquātū ſupius dixi de in
tellectu. §. ſeya ꝛ. c. ex pte de cenſi. pōdera duo ſpālia nō
pn̄t cōcurrere ad inuicē. l. i. C. de dot. pmiſ. ſi ex voto qs
obligareᷣ ad id qḋ eſt maius ↄcurrerēt duo ſpālia q̄ nō
pn̄t ↄcurrere ēt fauoꝛe eccleſie vt dixit Guil. de cu. i. l. ab
emptiōe. ff. de pac. ꝛ Bal. in. d. l. i. ꝛ Bar. in. l. ij. ff. de pol
licita. quō ergo poterunt ↄcurrere in voto duo ꝙ qs ob
ligeᷣ ex voto ſimplici ꝛ ēt obligeᷣ ad id qḋ eſt maius eſt
ↄtrium difficile ꝛ nō tactum p aliquē ad itellectum. d. l.
ex pte. ꝛ. d. l. titia. §. ſeya. Rn̄de ꝙ vnum ſpāle eſt princi
pale vꝫ ꝙ obligeᷣ ꝛ aliud eſt dependēs quo caſu ↄcurre
re pn̄t. Ita dixit Cy. ꝛ Bald. in. d. l. i. vel rn̄de alr̄ ꝙ nō
vr̄ ſpāle vt icerta pmiſſio valeat in voto quo ad id qḋ ē
maius qꝛ attēta rōne cāe ꝛ attēta dignitate legatarij vr̄
cogitatum de melioꝛi vt eſt caſus ſing. in. d. §. ſeya. Et in
q̄ꝫtum ſupius dixi ſi teſtatoꝛ legauit ſue parochie ꝛ ha
bebat multas pochias de qua itelligaᷣ adde Bal. in. l.
ſi qs ad declinandā p alleg. vbi dubitat rex vel dux circū
ambulet terras regni vel ducatus mō hac mō illuc lega
uit ſue pochie dubitaᷣ q̄ parochia veniat remittit ad no
tata p Inno. in. c. ij. de ſepul. ꝛ ibi diceᷣ. Et inquātum in
c. pcedēti dictum fuit ꝙ fructus hēnᷣ capelle edificāde
in bonis relictis a moꝛte teſtōꝛis adde ꝙ Bar. de ſaly.
in. l. iij. C. de fur. tenuit ↄtriuꝫ ꝛ male loqͥtur ꝛ nihil allēat
ꝛ dixit ↄ caſum. c. precedētis vide ibi dicta. Et per iſta
ſit lecta ꝛ intellecta iſta decretalis laus deo.

f **Jlius.** Decretalis iſta eſt famoſa ꝛ
in ſuo intellectu turbauit ſpiri
tus antiquoꝝ ꝛ modernoꝝ tam in iure ciuili
q̄ꝫ canonico veritatē eius deus ſcit q ſua cle
1 mētia digneᷣ nobis eā aperire hoc intēdit. †Non debeᷣ
legatum cum teſtōꝛ rē nō ſuā ſed eccl'ie legat alteri eccl'e
ita ſummaᷣ cōiter p oēs. Sed ſm verum intellm̄ iſtius
decretalis nō ē bonum ſummariū vt appebit ex īfra di
cēdis. Et diuidiᷣ. in pria poniᷣ pō. in ſcda pūſio ibi ꝛ q
2 dē. ¶ †No. ibi ueſtre qꝛ auctoꝛ hui⁹ loqᷣ ex nimia hu
militate. qꝛ loqͥtur epo in plurari numero vt appet inu
cta ſupraſcriptiōe. ꝛ pcedit ſm antiqua tpa. ſed ſm tpa
moderna ſanctiſſimus nr̄ papa loquiᷣ i ſingulari nume
ro cuicūqꝫ pſone q̄ꝫq̄ꝫ illuſtriſſime alr̄ viciareᷣ reſcriptū
c. q̄ꝫ graui de crie falſi. Tu adde ſingu. tex. in. l. i. C. de ve
teranis li. vij. vbi nō nō ē irreuerēter dcm̄ ſi qs dicat im
peratoꝛi vel magno principi tu niſi alr̄ ſe hr̄et ↄſuetudo
qḋ ē memoꝛatu dignum ſm Bar. ibi. Et ēt pōdera iſtū
tex. in ver. mihi vr̄ qꝛ papa de ſe loqᷣ in ſingulari nume
ro. ego alſo ſilem tex. in impatoꝛe in. l. ij. in ver. reſcripti
mei. C. de app. ꝛ in. l. ij. C. de don. inter vir. ꝛ vxo. ꝛ in. l.
i. in pri. ff. de teſta. mili. ꝛ in. l. minoꝛibus. C. de his qb. vt
indig. ꝛ in. l. i. C. q ad liber. pueni. nō poſ. ꝛ in. l. ſi. C. nul
3 li licere li. xi. ¶ †No. ꝙ licite aliqd relinquiᷣ eccl'ie gr̄a
ſepulture. Sed quid ſi ibi non poſſet ſepeliri. qꝛ poſtea
eēt excōicatus an eccleſia poſſet petere legatū tāgit hic
d. pe. ꝛ ↄcludit ꝙ ſic per. l. miles. §. reā. ꝛ qḋ no. ibi bar.
poſt Cy. ff. de adul. Tu de hoc dicas vt plene dixi in. c.
ij. T. eodem. Et adde Nicola. de neapo. in. l. alumne. §. le

ta. ff. de

¶a.ff.ō aliment.lega.vbi dicit illū tex.allegari q ſi teſtator
reliquit centū fratrib⁹ minorib⁹ p ſua ſepultura q ſi ali
4 bi ſepeliat nō debebit legatū. ¶ †No.hic q epiſ igetat
filiū q fieri pōt ſz do. Pe.quādo imiſcuit ſe hereditati
paterne alias ſecus q tūc nec tenet legatario nec credi
torib⁹ ō quo in.l.neceſſarys.ff.ō acq.here.ꝛ p gl.fin.i.l.
ſi cū dotē.§.tranſgrediamur.ff.ſol.matri.q dicit nō eē fun
datā intentionē creditoꝝ ꝯ filiū tanq̄ filiū niſi pbēt eū
ſe imiſcuiſſe hereditati paterne certe tex.iſte nō aperit q
iſte filius ſe imiſcuerat hereditati paterne ꝛ in ꝯriū alſo
elegā ē tex.in.c.i.ō ſolu.ꝛ gloſ.ſing.in.l.hereditas.C.
depoſiti que voluit q vbi ē ſuus nō ē dare hereditatē iacē
tē.Et ſi mihi dicaſ glo.illa loquiſ in his que ſūt fauora
bilia ſuis ergo ſecus in his que ſūt ſibi dānoſa vt voluit
bar.ꝛ cōiter oēs in.l.neceſſarys q ad hoc reſpondeo q
gl.illa nō reſtringit ſe ad vtilia dūtaxat ꝛ ꝯ hoc alſo glo.
in auc.vt obligatas res minoꝝ.§.iācimus q dicit q ſi pa
ter fuit debitor ergo ſuus ē debitor glo.reputauit ad h
ſingularē ꝛ vnicā bal.in.l.apud hoſtes.C.de ſuis ꝛ legi.
ꝛ facit q voluit glorioſus Pau.filius ego heres pbet
q ſe abſtinuiſſe a paterna hereditate ꝛ iſta ponūt ad terrā
cōmunē opi.nihilomin⁹ p cōi opinionē dico fore caſuz
nō ponderatū ab aliquo in.c.ex preſentiū i ver.ius patri
monij dicit obtinere.ꝯ ō pigno.vide ibi dicta p me ꝛ ēt
5 in.d.c.i.ō ſolu. ¶ †No.q ius ciuile appellaſ lex ſeculi.
Adō tex.in.c.lege.x.diſ.i v.humana lex appellaſ ibi lex
humana vide.§.cū vero in verbo nec humanis legibus
eadē di.ꝛ.c.i.de iura.calū.in v.humanas leges vide.c.
ij.ō pſcri.l.i.vi.c.ij.ō cle.pug.c.venientes ō iureiu.c.i.de re
iudi.vide.c.i.de tranſla.prela.ꝛ ibi dicit do.Car.q iura
canōica dicūt diuia q emanarūt a puilegio dato Pe.
ꝛ ſucceſſoribus a deo vide ibi omnino ꝛ.c.i.de iura.ca.
p do.Abb.ꝛ alios in.c.ſuper eo.el.ij.de appel.i.c.quali
ter.el.ij.de accuſa.vbi appellanſ canonice ſanctiōes.c.ſi
pfodiēs de homicidio appellāſ leges ſeculares facit.c.
ij.de adul.vbi appellat legē ſimplr vide.c.ſi dz de ꝯſan.
ꝛ affini.vbi appellat ſtatuta humana vide bal.in.c.lz el
i.de teſtibus vbi dicit q ius canonicū nō appellaſ ius
diuinū ſed potius ius ciuile niſi cōtineat euāgeliū vid.c.
cū a nobis ō teſtib⁹ vbi per.d.Abb.Et ſi opponiſ nōne
ſunt leges p ora principiū diuinitus pmulgate.vij.diſ.
q iuſ.Arch.in.d.c.ij.reſpondz q hr reſpectus ad ipſos
pmulgatores alibi enīz canon appellat eaſ legeſ ſimpli
citer.c.relatū.ꝛ eodē.c.i.ſupra ō re iu.c.clerici ō iudiciis
aliqui appellāt eas capitula tex.ē i.c.de capitulis.x.di.
vbi lex imperialis appellaſ capitulū ꝛ ibi do.dicit eē tex.
optimū ad excuſandū baptizātē leges capitula ſz ſtaret
pūctus in hoc vtrū ille ſic allegās ſerioſe ita allegaret ha
bito reſpectu ad illū canonē ſz quādo ex vacuo errore il
lud aſſerreret potius cēt vituperādus ꝛ ſi qſpiā dixerit q
re lex ciuilis appellaſ lex ſeculi dic q ſi tendit pncipalr
ad beatitudinē ſz vt hoies quiete viuāt in hoc ſeculo lex
vero canonica ꝛ theologalis appellaſ lex dei q tractat
ō deo ꝛ pncipalr itēdit tollere peccatū ꝛ dirigere aiaz in
ipſum deū gl.ē fin.i.c.cū cōtingat.ꝯ de iureiu.q dclarat
finē legis ciuilis ꝛ legis canonice ꝛ p illa gl.ego alſo ca
6 ſus in.c.vt animaꝝ periculis ō cōſti i.vi. ¶ †Sz vtꝝ hn
dicant doctores hic q lex canonica dr lex dei hoc non
examino nūc q i eo pēdet maxima difficultas iſti⁹ text.
7 patebit ex inferius dicēdis. ¶ †No.q res vni⁹ eccl'ie nō
pōt alteri eccl'ie legari nec tali titulo inualido ſtineri p id
qd dicit i tex.q epiſ erat i poſſeſſione coꝝ legatoꝝ q po
tuit ꝯtigere q forte teſtator accōmodauerat epo vl forte
hrs p⁹ mortē vl q ſoluit credēs illas fuiſſe pprias teſta
toris ꝛ ſz hoc epiſ nō occupauit ipſas res legataſ aucto
ritate ppria.Si aūt occupaſſet ppria auctoritate cecidiſ
ſet a iure ſuo.l.i.ff.quoꝝ legatoꝝ.l.ſi dubiū.C.ō leg.do.
Pe.dicit q pcedit qñ plat⁹ vna cū capl'o occupaſſet p
no.i.c.ij.ō ordine cogni.alias ſecus vt i regula dictū p
ſone li.vi.Et pōdera q iſtō notabile pcedit ſz itellectū

8 Inn.an autē pcedat inferi⁹ oſtēdeſ. ¶ †No.ſz.d.abb.
q lz cōis doctrina ſit q vbi ius ciuile expſſe nō reprobaſ
ab eccl'ia nec ꝯtinet i ſe peccatū dz obſeruari i foro aie.c.
i.de oper.no.c.ſi in adiutoriū.x.di.ſz iſte tex.pbat ꝯtrium
ſz eū q lex ciuilis diſponēs legatū rei aliene ſciēter fa
ctū valere.l.cū alienā.C.ō le.nec reprobaſ expſſe aliqua
lege canonica nec ꝯtinet in ſe peccatū cū pcedat ex pſū
pta mēte teſtatoris ꝛ tñ dr hic q iſte epiſ ñ debat obſua
re illā .l.ciuilē.Et ꝑt eē rō q illa lex fouet qdāmō lucrū
odioſū hrdi nec vr fūdata ſup eqtate nāli ex quo dic tra
di mirabilē limitatōz ad dcāz doctrinā cōez q vbi lex ci
uilis fouet lucꝝ primo odioſū vl rigorē q̄ndā q tūc ñ eſt
obſuādā i foro canōico lz expſſe ñ reprobeſ alſo not.i.c.
dilecti ō in.ꝛ i.c.i.ō do.ꝛ cōtu.qd dictū dic eē ſingulaſ ꝛ
mirabile.Tu pōdera q imo iſte tex.pbat q ñ ē differē
tia iter ius canonicū ꝛ ciuile niſi papa expmat vt hic ꝛ i
.c.q̄zuis ō pactis in.vi.ꝛ ſi dcm̄ cēt vez ſeqreſ inſta in
cōueniētia q i foro canōico hrs nō ꝯficiēs inuētariū nō
tenereſ vltra vireſ hrditarias ō quo vide dcā p me i rub.
ō acq hrd.ſequereſ ēt q eccl'ia nō tenereſ ꝯficere inuēta
riū ō quo dixi late i.c.i.ſupra eodē ꝛ iſtō notabile ſuū nō
9 colligit ex iſto tex.recte itellecto. ¶ †Ultio no.ſingu.ca
ſū ſz vnū intellectū q legatū rei aliene ad pias cās ñ vz
ēt vt debeaſ eſtimatio ſz ſz aliū itellectū nō pcedit ꝛ ſup
hoc pēdet tota difficultas iſti⁹ dcretalis.Et ante oia pō
dera iſtū tex.inquātū dicit filius nr poſtea dicit mihi vr
ꝛ ſic papa variat in vbis q prio loquiſ i plurali ſcdo lo
qſ in ſingulari nūero.ꝛ vide tex.i.l.ſi.C.de edēdo vbi ēt
impator loqſ de ſe in ſingulari numero ꝛ heri mlta ele
gātia iura allegata fuerūt ꝛ iō nō ē mirū ſi in itellectu vi
deaſ papa hic vari⁹ q ſi variauit i vbis ſimile fecit iuriſ
cōſultus i.l.i.ff.eo.vide q dixi.ꝯ eo.in rub.ꝛ p iſtū text.
pōt ſaluari dictū bal.i.d.l.i.vbi dixit q ſi notarius loqſ
in tertia pſona ꝛ ēt in prima pſona i n eodē inſtrumēto
q pp hoc inſtrm nō viciaſ ꝛ reprobaui dictū eius.ꝯ eo.
in rub.ſed apprime pōt adduci iſte tex.p eo nihilomin⁹
male locut⁹ ē vt ibi oſtēdi.Et ad iſtū tex.reſpōde q loq
tur in papa q ē ſupra ius nec ligaſ ſolēnitate iuris l.prin
ceps.ff.de legibus.c.ſepe de appel.ꝛ iō dixit do.Ant.in
c.lz hely.de ſymo.q pōt ferre ſniaz nō cōformē libello.
allegat Spec.in ti.de actōe ꝛ petitōe vide ibi per eū ꝛ
iō dixit bal.in.c.i.ſi de inueſtitura inter dñz ꝛ vaſallū lis
oriaſ q ſolus princeps pōt mādare facias ſic ſz inferior
nō pōt ſz dz dicere facias iuſticiā allegat Inn.i.c.ſigni
10 ficāribus de offi.dele. ¶ †Circa intellectū dcretalis ſi
legaſ res aliēa ſciēter an poſſit de iure canōico peti illi⁹
eſtimatio varie lecture danſ.Prima daſ i glo.ſi.hic in
pncipio vbi dic q iſtō.c.pcedit ō benignitate caōnica vt
ſi poſſit peti eſtimatō ō benignitate canōica lz ō iuf ciui
li ſit ſecus.d.l.cū alienā ꝛ htenuit gl.Accur.i.d.l.cū alie
nā nō tñ dicit ō benignitate canonica.ſz dicit aliud ō iuf
ciuili vt ibi ꝛ aliud ō iuf canonico vt h ꝛ ita reſpondet
ad.c.ſi epiſ.xij.q.v.hāc lecturā ipugnat.d.Car.q ñ elici
tur ex tex.qui nullaz facit mētionē de rigore vl equitate
Sed do.Abb.in repe.c.cū eſſes.ꝛ eo.dicit q imo optie
iſta lectura colligiſ ex iſto tex.vbi dicit ſed q lege dei vi
uis ꝛ ñ ſeculi ꝛ ſic voluit imitari equitatē ꝯ rigorē iuris
ciuilis ꝛ idē do.Abb.hic eodē mō iducit iſtū tex.ꝯ do.
Car.ꝛ ēt ſolēnis doctor do.Lo.roma.in cōmento auc.
ſimiliter in.x.fallētia.C.ad.l.falci.reprobat do.Car.d.
meus Jo.ō imo.hic vr approbare iſtā reprobatōez fa
ctā per.do.Car.eo q tex.nō vtiſ illis vbis ō eqtate aut
rigore.hāc aūt lecturā glo.ſequiſ do.Abb.ꝛ hic ꝛ i.d.
c.cū eſſes.qui dicit iſtū tex.ponere diuerſitatē iter ius ca
nōicū ꝛ ciuile dū dicit leges ſeculi habent vt hrs ad ſol
uēdū cogaſ ſi ei⁹ auctor rē legauit alienā ſz q lege dei
viuis nō aūt lege ſecli ꝛ ſic apte voluit facē dñaz q ad ſol
uēdā eſtiatōez q aliō ſit ō iuf canōico ꝛ aliō ō iuf ciuili ꝛ
ꝑt eē rō iuris canōici q q dēaſ legatū vl eſtiatio pcedit
ex tacita volūtate teſtātis ñ expſſa.Un ſi eccl'ia pmittēt

¶ Lex del.de hoc aūt ſi cupis ſcire vide Pa.i tracta. ſciſma.q elegā ter pñt affirma tiuā tenet ad ō claratōēm aūt no.qd ponit ō mēte.d.Abba. vid Cy.i auc. cāmqz.C.ō epiſ co.ꝛ cle.ꝛ ſpe. in ti.ō diſpu.ꝛ alleg.i.§.v.vt. ſed nunqd in cauſa.

ꝙ legatū peteretur vel eius eſtimatio ab herede iuſto ſaltē
quo ad vulgi opinionē videretur inhiare lucris tēporali-
bus ⁊ odioſis a quibus ē abſtinēdū vt i.c.ex parte ð ceſi-
bus ⁊ i.c.quicūqꝫ.xvij.q.iiij. Et hec ratio vrgēs vˀri ſi poſſit
tū ſufficit ita eē.l.ſcriptū .vi.q.i.c.ſcriptū eſt in lege. Et p
iſtas ratiões tacito auctore domino Abb.ſequitur iſtam
lecturā do.Lo.in dicta decima fallentia nec cōgruit tan
to viro nō allegaſſe auctorē. Iſtā lecturā ēt ſequitur Jo.ð
imo.⁊ aſſīat ratiōnē ſurgētē ex iſto tex.videlꝫ qꝛ ius cano
nicū voluit tollere materiā occupādi res alienas idō i fo
ro canonico ⁊ in terris tēporaliter ſubiectis eccl'ie ſeruabi
tur iſta decretalis ar.c.ſi duobus de appellatio.⁊ gl.i.c.
ij.de arbitris i.vi. Sed lex cū alienā ſeruabitur i foro ceſaris
lꝫ idē Jo.ð imo.aliter loquatur in.l.apud iulianū.§.ſi.ð le
ga.i. ¶ Tu vero adde ꝙ lōge mirandū ē ꝙ ita exabru
pto papa voluit derogare iuri ciuili introducto diuinitus
p ora principū.c.quo iure .viij.di.c.ſi imperator.lxxxvi.
di.quinimo mihi videtur ꝙ ēt de iure canonico ꝓcedat.d.
lex cū alienā ⁊ ad hoc pōdero primo.c.ſi epiſcopus cū .c.
ꝓcedēti.xij.q.v.vbi dicitur ꝙ ſi prelatus legauit ð reb⁹ ec-
cl'ie nō valet legatū niſi tātū ex proprij iuris facultate ſup
pleuerit ecce qualiter validū ē legatū rei eccleſiaſtice ſi ꝓ
latus tātū de ſuo ſuppleuerit ergo multo fortius valebit i
caſu noſtro cum legando rē alienā in nullo ꝑiudicetur do
mio rei qꝛ ſolū debetur ab herede extimatio vt.d.l.cū alie
nā. Secūdo pōdero ⁊ ſubtiliter iſtū tex.in ṽbo valde in
iuſtū mihi videtur qꝛ ſi ita eſt vt iſti patres ⁊ dñi noſtri dicūt
ꝙ aliud ē ð iure canōico ⁊ aliud ē de iure ciuili ⁊ ꝙ iſte
tex.ponat diuerſitatē iter ius canonicū ⁊ ciuile ſequitur ꝙ cū
iſte tex.dicat qð ē valde iniuſtū ꝙ declarat iniuſticiā ⁊ ir
ratōabilitatē iuris ciuilis maxime qꝛ dicūt ꝙ illa ṽba lege
dei cōprehendūt ius canonicū ex quo dicto ſequitur ꝙ illa
lex cū alienā erit ⁊ iniuſta ⁊ irrōnabilis.ergo nō ligabit nec i iure
ciuili nec i iure canōico qꝛ ſi ē nutritiua iniuſtitie ergo ē nutri
tiua peccati ⁊ p ꝯñs deſiit lex eē ⁊ lex vocari.iiij.di.§.erit
autē lex iuſta ⁊ idō dicimus ꝙ ex quo lex iuſta ē ex auctori
tate dei edita ⁊ ipſe deus videtur illā edidiſſe p ſuos mini
ſtros vñ ⁊ dēmoſthenes donū dei legē eē dixit.l.ij.ff.ð le.
⁊ idō dixit bar.in.l.ſi qs p eo.ff.ð fideiuſ.ꝙ veniēs ꝯ legē
poſitiuā iuſtā peccat mortaliter ſi ergo lex ē iniuſta nec eſt
lex nec ligat ⁊ ēt qꝛ papa hic appellat illā valde iniuſtā.
Ex quo ſequeretur ꝙ nec ꝓcederet ð iure canonico nec de
iure ciuili ſꝫ iſtud ſentire eēt erroneū ⁊ i iure eēt hereticū ⁊
ipſimet fatentur ꝙ illa lex ꝓcedit de iure ciuili.ergo ſequitur ꝙ iſte
tex.nō ponit diuerſitatē iter ius canonicū ⁊ ciuile. Tertio
eccleſia tenetur fouere volūtates defūctoꝝ vt plenū ſortiātur
effectū.c.ſi heredes.e.eo.c.nos quidē.e.eo.⁊ deus ⁊ ſan-
cti patres voluerūt vltimā volūtatē modis oibus obſer-
uādā ſi iuſta ē.c.vlt.volūtas.xiij.q.ij.iſta diſpoſitio legati
rei aliene ē iuſta qꝛ nō agitur de ꝑiudicio dñi cuius res
ē cū debeatur eſtimatio.d.l.cū aliā ſequeretur ꝙ eccleſia retra-
heret ſe ab executiōe vltie volūtatis imo eā infringeret
qð nō ē dicēdū cū ſit mater noſtra ⁊ ita ipſe ſe habeat ergo
filios.xij.q.ij.c.q abſtulit nec ē verꝫ ꝙ cū dicitur qð eccleſia
pp hoc videtur inhiare temꝑalibus qꝛ hoc nō tendit neceſſa
rio ad vtilitatē eccleſie nec ꝓncipaliter.tendit ad vtilita-
tē eius ſꝫ ad executiōeꝫ vltie volūtatis ⁊ piū ē illā exeq vt
i aut.de her.⁊ fal.§.ſi vo. Nec ob.rō.c.ex pte qꝛ militat i
caſu iſto qꝛ loquitur de eo qð clerici volebāt ſibi imburſa
re ⁊ ab inuito extorqueri ſꝫ in caſu .d.l.cū alienā nulla ſit
ſibi extorſio qꝛ hres volūtarie ſe obligauit adimplendam
volūtatē defuncti.ar.l.n.quaſi ꝯtractus inter eū ⁊ teſtatorē
vt adimpleat diſpoſita i teſtō vt ē glo.ſin.i.l.i.e ꝯtr.§.ſꝫ
cū emolumētū.ff.fami.hercis.⁊ ita ēt nō ob.rō.dicti.c.q
cūqꝫ nec ēt ob.rō.Jo.de imo.cū ipſe dixit ꝙ ius canoni
cū voluit tollere mām occupādi reꝫ alienā.qꝛ iā ſatis pu
nitur a lege ſi legatarius occupat rē legatā p totū titulū.ff.
quoꝝ lega.vñ ego neſcio videre i quo ē iſta benignitas
iuris canonici ad ꝑimendū vltias volūtates deficiētiū
⁊ diſpoſita i teſtamentis eoꝝ. Preterea pondero iſtum

tex.i ṽ.a te teneāt qꝛ illa ṽba valdē iniuſtū vt mihi videtur reſe
rūtur ad illud ṽbū a te teneāt ⁊ ſic papa dānat illā detētio
nē rex legatoꝝ ⁊ arguit ꝙ ð iure ciuili ſi poſſūt retineri ſꝫ
ſolū debetur eſtimatio ergo multominus detineri poſſūt p epm
q lege dei viuit ⁊ ſic cōparatiue ponitur hic lex ſeculi ad le
gē dei ⁊ idō eo ipſo ꝙ papa hic reputat iſtā detentiōeꝫ iniu
ſtā vˀr approbare eſtimatiōeꝫ.c.nōne ð pſūp.l.marit⁹.C.
ð ꝓcur.cū ſi.⁊ iſta ē veritas i hoc.c.cōiter icognita. Datur
⁊ ſcđa lectura p gl.iſtā i ſuis finalib⁹ ṽbis vꝫ ꝙ pōt peti
eſtimatio ſꝫ ꝙ iure ciuili canetur ⁊ ad iſtū tex.rñdetur ꝙ ſolū
ꝓhibet ne teneātur res legata nō autē ꝙ nō poſſit peti eſti
matio ⁊ ſic nulla erit diſcrepātia i hoc iuris noſtri pōtifi
cij ⁊ romani. Nec ob.tex.qꝛ nō ꝓhibet eſtimationē peti
ab herede ſꝫ vt res aliena nō teneātur inuito vero dño ⁊ hoc
ēt ꝓcedit ð iure ciuili. Sed.d.Abb.dicit hāc lecturaꝫ non
cōgruere huic textui in ṽ.⁊ quidē vbi ſit mētio de eſti-
matiōe debita ſꝫ legē ciuilē.⁊ poſtea ſubijcit ſed qꝛ q di-
ctio aduerſatur ad ꝓcedētia ⁊ denotat.diuerſitatē reſpectu
eſtimatiōis inter ius canonicū ⁊ ciuile ⁊ ēt alij doctores
reꝓhēdūt lecturā illā. Mihi venit in mentē illō ꝙ ſcribi
pſalmo.lxviij.aduerſū me loquebātur qui ſedebāt i porta.
Et apud ſapientē.c.v.cāticoꝝ ꝑcuſſerūt me ⁊ vulnerauē
rūt me tulerūt palliū meū ita liber exclamare ꝯ iſtos dā-
nātes lecturā iſtā qꝛ illa lectura videtur veriſſima ⁊ ſalye.i
d.l.cū alienā reprehēdit gl.illā ⁊ per ꝯñs primā lecturā
hic ⁊ dicit verius eē ꝙ legatū ſi vꝫ i ꝑiudiciū veri dñi ſꝫ
i ꝑiudiciū hredis hñ vꝫ ⁊ ita dic ðbē itelligi iſtō.c.⁊.d.c.ſi
epūs ⁊ aſſīat gl.hic ⁊ ego ꝯſidero iſtū tex.dicētē filius nr
ꝯqueſtus ē q verba verificāda ſūt i querimonia iuſta vñ
nō vr veriſimile ꝙ iſte filius fuiſſet ꝯqueſt⁹ ſi eccl'ia lega
taria petijſſet eſtimatōem qꝛ hoc erat pmiſſū a lege ciui
li ⁊ mlto magis i caſu iſto qꝛ legatū factū fuerat gratia
ſepulture ⁊ erat factū eccleſie ⁊ ð iure ciuili erat validū vt
d.l.cū alienā nec erat iure canōico cautū ꝯriū nec appet
ex iſto tex.ꝙ iſte filius erat tēporaliter ſubiect⁹ pape vñ
nullā iuſtā querimoniā habebat ꝯ eccleſiā legatariam q
ad eſtimationē ⁊ idō nō fuit cōqueſtus de eſtimatiōe nec
potuiſſet ſua querela iuſtificari ⁊ idō neceſſario ē dicēdū
quod fuit cōqueſtus qð ille epiſcopus tenebat res lega
tas que erant cuiuſdā eccleſie quas ſecūdū legem ſeculi
nō poterat detinere ⁊ idō papa mādat qð illas reſtituat
qꝛ ſi ſꝫ legē ſeculi nō pōt res aliena legata retineri ſꝫ ſo
lū peti eſtimatio multominus poterat retineri p epiſco
q viuebat lege dei.⁊ ſic nō venit aduerſatiue ad ius ciui
le ſꝫ potius compatiue.⁊ idō prohibet iſte tex.ſolā detētio-
nē.⁊ hꝫ rationē i ſe hoc qꝛ ſi aliter diceremus periret vo
lūtas defūcti legitima qð eſſe nō dꝫ.vt.d.c.vlti.a volūtas
⁊ optīe facit iſte tex.i ver.valde iniuſtū idūcēdo vt ſup⁹
idaui.⁊ idō tex.iſte fūdat ſe qð aliena reſtituere dꝫ ſꝫ eſti
matio nō ē res aliena ſed ipſi⁹ teſtatoris ⁊ p ꝯñs iſte tex.
nō ponit diuerſitatē iter ius ciuile ⁊ canōicū. Et rō dubi
tādi fuit hec qꝛ eccleſia maiori ꝓuilegio fungitur qꝫ ꝑſona
priuata vt p totū de i integ.reſti.⁊ idō videbatur ꝙ ſi i priua
to debeatur eſtimatio vt in.d.l.cū alienā ꝙ in eccleſia debe
ret ipſa res ⁊ idō papa hic tollit iſtā dubitatōeꝫ arguēdo
hoc mō ſi ſꝫ legē ſeculi nō debetur res ſed eſtimatio ergo mul
tominus debebitur res illi q lege dei viuit.⁊ iſta vr veritas
obmiſſis dictis alioꝝ. ¶ Et pōdera iſtā gl.vbi dicit po-
terat agere ꝯ heredē ſi ſcienter res illas legaſſet qꝛ cū re
uerētia noſtri gloſatoris dixerim male loquitur ⁊ moueor
rōe vltima vñ i.d.l.cū alienā dicitur ꝙ ſi teſtator legauit rem
alienā ignorāter ꝯiūcte perſone vel tali cui veriſimiliter
legaſſꝫ lꝫ ignoraret rem alienā tale legatū vꝫ ita dicēdū
ē in ꝓpoſito ſi teſtator legat eccleſie reꝫ alienā ignorāter
vꝫ legatū quo extimatōeꝫ ptio qꝛ legādo eccl'e legat deo
⁊ de⁹ dicitur pater noſter vt in oratōe ⁊ apud boetiū iter
tio de pater anguſtā ⁊ i.c.qui abſtulit.xij.q.ij.⁊ i.c.ſi qs
iraſcitur.xij.q.ij.ita ēt ⁊ eccleſia dicit mater noſtra.c.ſi.de
ſo.cōpe.c.dānamus de ſumma tri.⁊ ſi dicitur ille text.loq
tur i cōiunctiōe ſanguinis ergo ſi ꝓcedit i ꝯiūctiōe ciuili

.l.ſ.C.de his qui veniā etatis. q2 ad hoc rñdeo ꝙ imo illa lex loquit̄ ēt in ꝯiunctiōe ciuili q2 loquit̄ in amico grādi amicitia iuncto vt eſt gl. ſingularis in .l. ſi teſtō.ff.de fideicō.liber. ⁊ de hoc poſui quādā ꝯclōnē nouā cū ſuperioribus diebus repererē .l. cū acutiſſimi.C.de fideicō. ⁊ ēt ille tex. loquit̄ in pſona affecta teſtō ſed nō eſt dare maiorē affectionē illa q̄ eſt ad ipſū deū fauore aie .l. ſancimus .C.de ſa.ſan.ecc.cū ſi. ⁊ ſic gl. iſta male loquit̄ in hoc. ⁊ p illa defenſata eſt ſecūda lectura. Sed Inno. poſuit tertiā lecturā hic ⁊ illā poſuit glo. Jo. theutonici in .c. ſi epus .xij. q.v. dicētes hūc tex. pcedere qñ legat̄ res eccleſie. tale.n. legatū cuicūqꝫ factū ē efficit̄ inutile ēt reſpectu eſtimatiōis petende ⁊ mouet̄. q2 res eccleſie cū maxia difficultate alienant̄. vñ ſicut nō vꝫ legatū rei ceſaris pp difficultatē alienatiōis. vt in .l. apud iulianū ad fi. de leg. i. ita nec legatū rei eccleſiaſtice. Itē bona eccl'ie ſūt deputata publico vſui .c. videtes .xij. q.i. ſꝫ legatū taliū rex ē inutile .d.l. apud iulia. ad fi. ſ. Itē de re eccleſiaſtica nō ē cōmerciū iter laycos. .xij.q.ij.c. nō liceat pape ergo legatū ē inutile q2 qñcunqꝫ legat̄ res cuius cōmerciū non hr̄ legatum eſt inutile .d.l. apud iulia. ad fi. cū .l. ſequē. ⁊ ſic ſentit Inn. ꝙ ſi res aliena nō eccleſiaſtica legat̄ eccl'ie debet̄ eſtimatio ſcḋm diſtinctionē pdictā ⁊ ad iſtū tex. rñdet ꝙ pōt intelligi lege dei viuis .i. ꝙ res eccl'ie nō ſūt cēſende ſicut res ſeculi ⁊ hanc opi. ſeqt̄ Bar. in .d.l. apud iulia. §. fi. ⁊ idē vr̄ ſentire in .l. ꝯtinuus. §. cū qs de ver. obli. ⁊ ſequit̄ hic do. Anto. ⁊ Jo. de imo. hic dicit qḋ doc. cōiter ſequunt̄ opi. Inn. hic ⁊ eā ſequitur hic do. Pe. ſꝫ do. Abb. hic ⁊ in repe. d.c. cū eſſet dicit nō eſſe bonā lecturā ad iſtū tex. imo Inno. p vim eā extorquet q2 tex. iſte loqt̄ de lege ſeculi ⁊ .l. dei nō aūt de rei qualitate. Itē ſcḋm lecturā Inn. nō eēt dīa inter ius canonicū ⁊ ciuile quā tñ dīaꝫ ille tex. apte denotat. nec iſtā lecturā ſequit̄ hic Hoſt. ⁊ dicit do. Abb. ꝙ ēt nō eſt vera. q2 in multis caſibus pñt alienari bona eccleſie .xij.q.ij. in ſūma. nō ſic res ceſaris. pcederet tñ dcm̄ Inn. in re ſacra. ⁊ hoc vr̄ ſentit̄ hic Hoſt. q dic̄ ꝙ vbi legat̄ res eccl'ie vꝫ legatum ad hoc vt debeat̄ eſtimatio dō tñ illa ſit in cōmercio nr̄o quaſi velit ꝙ ſi res ſacra legaretur nō poſſet peti eſtimatio cū nō ſit in nr̄o cōmercio .c. ſemel deo ð reg. iur. in .vi. Idē tꝫ do. Car. hic dicens ꝙ lꝫ ſit difficilis alienatio rei eccleſiaſtice nō tñ adeo ꝙ reputet̄ impoſſibilis vt eſt in rebus ceſaris. pñt.n. res eccl'ie alienari iminēte vtilitate* cū ſolēnitate canonica. ⁊ ſic nō cōſiſtit alienatio in ꝑtate vnius tm̄. ⁊ repħēdit hic do. Abb. reprobatiōeꝫ factā p do. Ant. de hoc dicto Inno. q dixit ꝙ illa verba lege dei viuis fuerunt allegatio ptis. q2 papa hic loqt̄ ð epo dicēdo q2 lege dei viuis ⁊ ſic nō ſūt v̄ba ptis. Itē q2 i illis papa reddit rōnē ſue diffinitiōis idō ſibi non placet. Itē q2 diuinat ⁊ diuinare nō dēmat̄ vt in .c.i. vt eccleſiaſtica bñficia. gl. in .l. aliā .C. fami. her. Lud. ro. in .d. auc. ſitr repħēdit illā lecturā Inno. ⁊ dicit ꝙ fuit i accidētia facti ꝙ legata fuerit res eccl'ie. ⁊ idō nō ē arguendū ex narratiōe facti ad decīſionē vt voluit gl. ſing. i .l.i. C. qñ nō petētiū ptes. ⁊ Jo. an. in .c. olecto ð pben. Et q2 papa hic ponit rōeꝫ gñales in decidēdo. ḡ ēt ꝯͣ lecturā Inn. faciūt q̄ dixi ſupius i ſcḋa ⁊ pma lectura. Sed hoſti. poſuit h̄ quartā lecturaꝫ dicēs iſtud .c. velle qḋ ð iure ciuili ⁊ iure canōico legatū rei aliene ſcięter factū eēt validū ex eo q2 nō reperit̄ iure canonico expſſum ꝯͣriū ergo ſtandū erit diſpoſitiōi iuris ciuilis .c.i. ð ope. noui .c. ſi in adiutoriū .x. di. ad iſtū text. rñdet ꝙ papa hic nō vult in totū derogare iuri ciuili ſꝫ illud tēperare cū equitate volēs in v̄bis hic poſitis ꝙ eo caſu quo heres inſtitutus nimiū grauaret̄ ſoluēdo totuꝫ preciū rei legate tūc eccl'ia que nō dꝫ cū alioꝝ incōmodo nimiuꝫ ſibi lucrū capeat̄ .xvij. q. iiij. c. ſi. ſi poſſet legatū illud quo ad preciū exigere vñ diſpoſitio iuris ciuilis reſtringitur eo caſu quo heres nimiuꝫ grauaretur ex ſolutione eſtimationis. Etiā lectura iſta reprobat̄ q2 ad iſtuꝫ tex. diuinat ⁊ diuinatio ē fugiēda .d.c.i. vt eccleſiaſtica bñficia. Scḋo q2 manifeſte repugnat intentiōi ꝯdētis q2 ille tex. dicit ꝙ lꝫ leges ſeculi cogāt hr̄ēdes ad ſoluēdū cū auctor ſuus legauerit rē alienā tñ tu lege dei viuere debes non ſeculi vñ manifeſta eſt intentio pape ꝙ nullo modo lege dei cōpellat̄ ſoluere precium ſiue parū grauet̄ ſiue multū ex quo ita indiſtincte loquit̄ .l. de precio .ff. de publiciana ita eam repħendit do. Lo. in .d. auc. ſitr ⁊ eā ēt reprehendit do. Abb. hic dicens ꝙ forte hec lectura non ꝯgruit huic textui vbi nulla ſit mētio de grauitate pcꝫ ſoluēdi ſꝫ ſoluꝫ ſit mentio de eſtimatiōe ſiue ſit magna ſiue ſit parua alleḡt tñ Hoſti. ꝓ ſua opiniōe no. in .d.c. ex pte ⁊ in .d.c. quicūqꝫ ⁊ in r̄la locupletari in .vi. ⁊ in .c. ꝙ ad te ð cleri. ꝯiuga. ⁊ ita dicit eſſe intelligēdū ꝙ ipſe notauit in ſumma huius titu. §. ad qd heres ver. quid ſi rē. Do. Car. hic dicit ꝙ ſi velles tenere opi. Hoſti. poſſes rñdere ad rōnem Inn. dum dixit ꝙ impoſſibilis eſt alienatio rei eccl'iaſtice ſicut alienatio rei ceſaris q2 iſtud nō eſt verū q2 imo res eccleſie alienari pñt ſine licētia principis ſeruata ſolemnitate canonica .c. ſine exceptiōe .xij. q. ij. Do. Pe. hic dicit opi. Hoſti. non pcedere q2 ēt de iure ciuili heres nō tenet̄ vltra iuſtū preciū ſoluere .l. nō dubiū. §. fi. de leg. iij. Et ſic nō eſt verū dicere ꝙ ius ciuile in hac mā fuerit rigoroſuꝫ ⁊ idō ſeqt̄ opi. Inno. certe iſta opi. Hoſti. ē ſatis equa ⁊ ꝯſiderauit cōeꝫ accidētiā rerū eccleſiaſticaꝝ q2 carius extimant̄ q̄ res ipſorū laycoꝝ ſꝫ ad iſtuꝫ tex. lectura ſua nō congruit hic.n. fuit cōqueſtus de epo ꝙ tenebat res alterius eccl'ie ſibi legatas nō aūt conqueſtus fuit de pcio aut eius qualitate. Et idō dat̄ quinta lectura q̄ꝫ poſuit ēt hic Inn. ꝙ teſtator ignorauit rē eſſe alienā vt hic refert Jo. de imo. idō legatū nō tenuit ⁊ rñdet ad hoc q2 ēt ð iure ciuili nō tꝫ qñ teſtator ignorāter legat vt .d.l. cū alienam certe Inno. non dicit aperte ꝙ teſtōr ignorāter legauit rem alienaꝫ hic ⁊ ēt eſt male dcm̄ q2 ēt de iure ciuili legatū rei aliene ignorāter factū eccl'ie tꝫ vt in .d.l. cū alienā ⁊ ſupius dixi ⁊ hoc ēt voluit Bal. in repe. l.i. C. ð ſa. ſan. ecc. ⁊ ēt voluit hic ipſemet Jo. ð imo. lꝫ aliter dicat hic do. Ant. ⁊ nō bñ vt ſupius oñdi ⁊ ēt ego neſcio videre a quo ſpū reuelatū habuerit ꝙ ignorāter teſtōr hic legauerit imo pſumptio eſt ꝙ ſcienter legauerit hūo reſpectu ad q̄litatē rei legate q2 iter iſtas res legatas vt appet ex āriqua cōpilatiōe erat qdā calix veriſimile eſt ꝙ teſtōr ſciebat eē alienū. Septimā lecturā poſuit ēt hic Inno. ꝙ lꝫ mandet̄ legatario reſtituere rē eccl'ie nō pp hoc liberat̄ hr̄s a pſtanda eſtimatiōe. Et dicit Cy. poſt Pe. in .d.l. cum alienā ꝙ legatum rei aliene factū a ſciente vꝫ in pīudiciū hr̄dis vt ibi nō aūt in pīudiciū dñi. vt dr̄ in iſto tex. ⁊ ſic intelligūt iſtud .c. ꝙ hr̄s tenet̄ ad eſtimationē. iſta lectura repħendit̄ hic p oēs q2 iſte tex. facit dīaꝫ inter ius ciuile ⁊ canonicū. ⁊ ſꝫ iſtā lecturā nullā faceret dīaꝫ certe iſta lectura ē ꝯformis cū ſcḋa poſita h̄ p gl. idō vr̄ tenēda vt ſupius oñdi. Septimā lecturā poſuit hic do. Car. vꝫ ꝙ hic nō ponat̄ regula gñalis ꝙ de iure canonico legatū rei aliene ſiue ſcienter ſiue ignorāter fiat nō valeat. ſꝫ ponitur caſus ſpālis vꝫ qñ res vnius eccl'ie p teſtatorē alie eccleſie legat̄ non valeat tale legatum ne oriat̄ diſcordia inter eccleſias. ⁊ ſic reſtringit iſtū tex. qñ ſit legatū de re vnius eccl'ie alteri eccleſie. ⁊ ꝓ hoc alleḡt ſupraſcriptionē iſtius .c. vbi papa loqt̄ epo cū ſue eccleſie factū fuerat legatū ⁊ tex. iſtum in ver. cuiuſdā eccleſie ⁊ ſic iſtis duobus ꝯcurrentibus ꝙ res legata erat vnius eccleſie ⁊ legabat̄ alteri eccleſie iſto caſu legatum non tꝫ ⁊ hoc mō corrigit̄ ius ciuile. ⁊ ſi dicat̄ ꝙ reſpectu hr̄dis nō ē vis an res ſit eccleſie an alterius. ⁊ an leget̄ eccleſie an alteri. ipſe rñdet ꝙ imo ē vis q2 nō ita facile pōt res eccleſie ſicut alia res priuata ⁊ ſi valeret tale legatum ſequeret̄ ꝙ eccleſia legataria induceret̄ ad occupandas res alterius eccl'ie ſibi legatas ꝑut hic de factō fuit idō ne h̄ fiat fuit ſtatutū legatū nō valere ⁊ ꝓ hac ſua lectura dic̄ tales rationes poſſe reddi ⁊ etiam dicit ſufficere ita eē lege ſcriptum dicto .c. ſcriptum ē .l. proſpexit .ff. qui ⁊ a qb' cōiter lectura iſta repħendit̄ per rōeꝫ gñalem poſitaꝫ hic in textu dum dicit aliena reſtituere debuiſti. q̄ rō ꝯcludit

*Utilitate. Quibus i cauſis rei eccleſiaſtice alienatio pmiſſa ſit vide bal. in auc. hoc ius porrectum in verſi. ſubſequenter nemo .C. de ſac. ſan. eccle. de ipſius alienatiōes aūt ſolēnitatib' vide p pau. ð ca. in .l. cum lx. §. preter. ff. de trā ſac. ⁊ in .l. iā. §. i. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. ⁊ infinita q̄ .ſ. diximus.

tã in re eccleſiaſtica legata q̃ in alia re quacunq;. ⁊ q2 pñ
cipiũ iſtius tex. nõ ponderat an res fuerit eccleſiaſtica vl'
ne. q2 nullum p̃iudicium irrogat eccleſie ꝓprietarie cum
ſola eſtimatio debeat ab herede. ⁊ iſta lectura ẽt reſtrin-
git nimis iſtũ tex. ⁊ ẽt faciat q2 ita poſſet induci eccl'ia ad
occupãdũ qñ legat res priuati hominis ſicut qñ legat ſi-
bi res alterius eccl'ie. ⁊ ẽt ꝯ hãc lecturã faciat. q2 vbicũq;
rõ decidẽdi poſita in lege eſt gñalior diſpoſito tũc diſpo
ſitũ extendit ⁊ ampliat ad terminos rõnis gñalioris iſta ẽ
gl. no. in cle. i. de elec. ⁊ per ꝯñs lectura iſta nõ ꝓcedit tã-
q̃ repugnet gñalitati rõis hic poſite. Subdit ẽt d. Car.
dando aliã lecturã q, iſte tex. loquit in foro pniali. ſed d.
l. cũ alienã loquit in foro ꝯtentioſo. hoc ꝓbat p iſtũ tex. in
ṽbo lege dei. i. lege ꝯſciẽtie. ⁊ per ꝯñs ſentit q, in foro cõ-
ſciẽtie nõ debet legatũ rei aliene. Et ponderat tex. iſtũ. q2
papa hic nõ cõpellit ad res alienas reſtituẽdas. ſ; enũcia
tiue. dicit iniuſtũ eẽ eas teneri ⁊ tñ ſup hoc erat facta qõ
vt p; in pñ. ⁊ ẽt mouet. q2 vt debeat eſtimatio eſt quidã ri
gor ⁊ lucrũ odioſu;. idõ d; abſtineri in foro ꝯſcientie nihil
omin⁹ ipſe nõ ꝑſiſtit i hac lectura ſ; ⁊ ꝑſiſtit in ꝑcedẽti. ⁊
hãc lecturã rep̃hẽdit d̃ Jo. de imo. dicẽs q, q̃rimonia fuit
fcã d̃ publice ⁊ papa publice r̃ndet publicãdo ꝑſonas q,
nõ fit in foro ꝯſcientie. vt in. c. oĩs vtriuſq; ſexus de peni.
⁊ remiſ. Et ſi aliquis vellet inſiſtere q, imo ṽba illa lege
dei referunt ad ipſa; legẽ diuinã ⁊ nõ ad eccl'. aſticas con
ſtitutiões q̃ ſũt ius canonicũ p. c. lege. x. di. in ṽbo lege dei
⁊ per id quod alibi dr lex dei eius in corde ipſius. ⁊ alibi
dr lex dñi imaculata ꝯuertens aĩas. q̃ verba emanarunt
antequam fuiſſent cõdita iura canonica. ⁊ optime ꝓbat
ille tex. q, finis legis dei eſt dirigere ⁊ ꝯuertere aĩas ad ip
a ſa; deũ⁹. q2 ad h̃ r̃ndeo q, ẽt cõp̃hendit ius canonicu;. vt
eſt caſus in. c. i. de iura. calum. d̃ quo vide q̃ late dixi in. c.
nimis de iureiurãdo. ℂ Octauã lecturã poſuit Bal. i re
pe. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. vbi dic̃ q, de iuris ciuilis diſpoſitio
ne cũ res aliẽa legat ignorãter eccleſie v; tale legatũ. per
tex. in. d. l. cũ alienã in ver. ꝓrie ꝑſone ẽt q̃ ad eſtimationẽ
q2 eccl'ia dr mr nr̃a. c. dãnamus de ſum. tri. c. ſi. d̃ fo. cõpe.
⁊ ẽt xp̃s dr pr noſter. c. qui abſtulit. xiiij. q. iij. c. ſi qs iraſcit.
xiiij. q. iij. Et l; do. Abb. in. d. c. cũ eſſes nõ teneat hoc dcm̃
⁊ Lud. ro. in. d. auc. ſimiliter teneat iſtud dcm̃ reprobatũ
tñ rõne Bal. ⁊ ẽt do. Anto. hic illud nõ teneat nihilomi
nus dcm̃ Bal. ẽ verũ ⁊ firmũ vt in firma petra nõ p rõe;
ſuã extractã ab illo ṽbo ꝓprie ꝑſõe. nec ẽt p rõe; lud. ro.
q tenuit dcm̃ Bal. arguendo de libertate ad eccl'iam p. l.
paulus ff. de fidei. liber. quẽ allat gl. ⁊ Bar. in. d. l. cũ alie
nã ⁊ iudicio meo p mẽdicata ſuffragia ⁊ paupie; nõ me
diocrẽ ita allauit q2 caſus eſt de hoc formalis in. d. l. cu;
alienã in verbo vel aliq̃ tali inducendo vt ſupius induxi ⁊
iſto caſu valeat legatũ rei aliene ſciẽter factũ eccl'ie d̃ iur
ciuili quo ad eſtimatiõe; aut loqmur de benignitate cão
nica ⁊ tũc legatũ rei aliene fcm̃ eccl'ie ignorãter quo ad
eſtimatiõe; ſi t; ⁊ ita dicit dẽre itelligi iſtũ tex. quẽ ſimpli
ces canoniſte nõ intelligũt ſm eũ. ⁊ ita ẽt t; do. Ant. hic
q, de iure canonico tale relictũ eccl'ie ignorãter fcm̃ nõ t;
quo ad eſtimatiõe; dicens doctores ita ſentire ⁊ ſepenu-
mero vidiſſe ita dubitari. iſta lectura rep̃hẽdit p. d. abb.
in. d. c. cũ eſſes. ⁊ p do. Lud. in. d. auc. ſilr ⁊ repugnat iſta
lectura rõni deciſiõis iſtius capituli. ⁊ ẽt q2 hic nõ appet
q, fuerit dubitatũ d̃ valor legati. ſ; fuit dubitatũ dũtaxat
vtrũ ille ep̃us poſſet detinere rẽ alienã legatã. ⁊ ſuper hoc
emanauit deciſio pape. ℂ Decia ⁊ vltia lectura fuit dñi
Bal. in. d. l. apud iulia. §. ſi. ⁊ in. d. l. cũ alienã vbi diſtin-
guit hoc mõ. aut p teſtatorẽ legat res romane eccleſie ⁊
tunc nõ v; tale legatũ nec quo ad ad ipſa; rẽ nec quo ad
eſtimatiõe;. q2 illa nõ põt eẽ in cõmercio nr̃o. i. eſt inalie
nabilis niſi de ꝯſenſu pape. vt in. d. §. ſi. aut ſumus in re in
ferioris eccleſie ⁊ tũc v;. q2 illa res ẽ alienabilis ⁊ ꝯſequẽ
ter in nr̃o cõmercio. q2 eccleſia de facili ꝑmutat ſuã cõdi-
tionẽ in melius. ⁊ hoc caſu validũ ẽ legatũ. ſecus in re ce
ſaris vel in ꝓprio ꝑrimonio beati petri. q2 tũc non debet
eſtimatio. vt. d. l. apud iulia. §. ſi. hãc lecturã rep̃hendit d̃
Jo. de imo. p iſtũ tex. vbi loqtur d̃ re eccl'ie inferioris ⁊ tñ
legatũ nõ t;. Et ẽt ita eã rep̃hendit Lud. ro. in. d. auc. ſilr
⁊ ſic ſentiũt legatũ nõ valere quo ad eſtimatiõem in caſu
iſtius capituli. ⁊ vide eundẽ Bal. inſti. de legatis. §. nõ ſo
lũ vbi q̃rit teſtãr legauit rẽ eccl'iaſticã an valeat vt debea
tur eſtimatio ⁊ allat Inn. hic q, nõ poſtea arguit q, lega
tũ rei aliene fcm̃ ẽt ſcienter nõ valeat. ⁊ allegat iſtu; text.
poſtea ſoluit q, ſm Inn. legatũ nõ t; in p̃iudiciũ dñi ſed i
p̃iudiciũ hẽdis ſic. Et ex iſtis relatũ eſt ad plenu; qd ſen-
tiãt maiores nr̃i in hoc eleganti ⁊ dubitabili paſſu. ⁊ ẽt
relatũ ſit qd eſt tenẽdũ. tenuit. n. ſecũdã lecturã. Et l; ipar
ſim in numero tãto; patrũ. nihilominus põt dari lectura
vndecima. nõ. n. inficiari poſſu; qõ illa verba ſed q2 poſi
ta hic in tex. ⁊ illa verba nõ aũt nõ importẽt diuerſitate;.
Iuxta legẽ dei ⁊ legẽ ſeculi. l. hoc amplius ff. de dam. infec.
l. ſed ſi lege ff. de peti. here. ⁊ ibi ang. dat doctrinã p glo.
11 ibi poſitã i q, vbicũq; copula ponit inter aduerſatiua; ſ;
⁊ dictionẽ ſi denotat diuerſitas in fcõ ⁊ idẽptitas in iure
ſed vbi non eſt copula denotat diuerſitas in facto ⁊ in iu
re ⁊ ad hoc ꝯtinue allegat tex. ille cũ gl. cũ ergo hic non
apponat dictio copulatiua ⁊ apponant due dictiões v;
ſed q2 ⁊ dictio aũt ⁊ q̃libet importat diuerſitatẽ q̃ aperto
ore hoc p; q, denotat diuerſitas inter vtrũq; ius niſi dice
ret q, vt euitet diuerſitas ille dictiones ponũtur iproprie
nec eſt miru; q2 verba iproprient vt excludat diuerſitas
iuriũ gl. eſt ſing. in auc. ex teſtõ. C. de colla. tex. in. c. cũ dile
ctus de cõſue. ⁊ l. c. cãm q̃ d̃ reſcriptis. ⁊ iſto mõ poſſet r̃n
deri nihilominus vulnerant vocabula ab eo; ſignificato
nãli idõ dici poterit q, in. d. l. cũ alienã dr q, res aliẽa lega
ta peti põt l; hẽs liberet vel dãdo illã rẽ ſi a dño redimat
vel dãdo iuſtã eſtimatiõe; vt ibi ⁊. l. nõ dubiũ. §. ſi. d̃ leg.
iij. ſi ṽo legatarius det rem alienã legatã legatario añq̃
redimat a ṽo dño põt legatarius illã retenere vt colligit
ibi q2 ſi põt illã petere q̃ multo fortius traditã ſibi retine-
re ſed hẽs tenebit illã redimere ſi poſtea mouebit qõ le-
gatario de tali re a ṽo dño vt ẽt colligit hic ⁊ iſtud eſt d̃
iure ciuili ſupuenit iſtud capitulũ ⁊ decidit q, hoc nõ ꝓ-
cedit ſm legẽ dei q2 l; hẽs dei rem alienã legatã p teſtõrẽ
legatario vel aliter repiat penes legatariũ añq̃ illã redi
mat hẽs q, legatarius non d; illam acceptare nec tenere
niſi ſciat prius redẽptã fuiſſe a ṽo dño ⁊ idõ ſi illã deti; in
iuſte facit q2 tenet aliena reſtituere ⁊ iſta rõ militat nedũ
in ꝑſona eccleſiaſtica ſ; ẽt legali ⁊ in hoc lex dei differt a
lege ſeculi q2 de lege ſeculi poterat acceptare de lege dei
nõ ⁊ iſte vr mihi clarus ⁊ verus intellectus ad iſtũ tex. ⁊
ꝓcedit ſine graui leſione iuris ciuilis. Poſſet dari duo-
decima lectura ⁊ iudicio meo erit veriſſima non viſa nec
dicta vſq; ad iſta moderna tp̃a nã iſte tex. loquit qñ fue-
rũt relicta bona aliena ignorãter a filio teſtõris quo caſu
l; de iure ciuili debeat eſtimatio qñ relinquit etia; a filio
ignorãter tali ꝑſone cui veriſilr teſtõr legaſſet ⁊ ꝓcedit h̃
ẽt ſit eẽt eccl'ia legataria vt ſuperius dixi declarãdo intel
lectũ dicte. l. cũ alienã. Supuenit iſtud capitulũ ⁊ diſpo-
ſuit q, eccl'ia nõ d; acceptare iſtud lucrũ cũ dãno aliq̃ ar.
eius q, dixit Auguſtinus i. c. qcũq;. xvij. q. iiij. ⁊ id qõ vo
luit gl. in. l. ſi qs ad declinãdã. C. de epiſ. ⁊ cle. vñ l; eccle-
ſia ſit talis q, veriſimile eſt q, ſi teſtõr ſciuiſſet rem alienã
tñ legaſſet eccleſie ẽt a filio ſuo. vt in. d. l. cu; alienã tñ de
iure canonico eccl'ia nõ d; nec põt acceptare tale legatũ
ẽt quo ad eſtimationẽ ⁊ idõ cõcludo q, aut legata a filio
hr de inſtituto pater legat rẽ alienã eccl'ie ignorãter ⁊ tũc
de iure ciuili debet eſtimatio ſ; de iure canõico nõ debet
eſtimatio vt hic ẽ caſus ſing. quẽ ſolus ꝯſidero aut legat
ab alio q̃ a filio ⁊ tũc remanebim⁹ in diſpoſitiõe iuris ci
uilis. q2 iſte tex. hunc caſu; nõ decidit niſi qñ legat a filio
⁊ idõ remanebimus in diſpoſitiõe iuris ciuilis. l. ſi ex neuo
ff. de ꝯdi. ob cau. l. ſi cũ dotẽ ff. ſo. ma. Et ſi dicat q, rõ iſti
us tex. ẽ gñalis. ⁊ inq̃ntũ loqt de filio ẽ accidẽtis facti. q2
ad hoc r̃ndeo q, l; rõ ſit gñalis tñ ex quo agit de deroga
dõ iuri

a ℂ Ipſum. deu;. De hoc vide late do. abb. in ꝓhe. de creta. ⁊ i. c. de rici de iudi. ⁊ ibidem ſelg. ⁊ oẽs doc. quib⁹ in locis maxie ꝯtrouerſie iter artiſtas ⁊ legiſtas a ſcribentibus decidũt.

dū iuri ciuili dʒ illa gn̄alitas reſtringi vt q̄ꝫ minus poſſit
deroget iuri cōi nec vr̄ p̄ꝫ ꝙ hic denotaꝛ accedētia facti
inq̄ꝫtum loqꝛ de filio.qꝛ imo denotat quandā ſpālitatē re
ſpectu filij ı̄ eccl'ia.ꝛ ſic opꝫ oimodo fateri ꝙ hic teſtātoꝛ le
gauit ignorāter rē alienā.nec ob. vt ſupius dixi ꝙ exquo
inter iſtas res erat qdā calix legatus ꝙ ex hoc eēt pſum
ptio ꝙ legauit rē alienā qꝛ nō ſequiꝛ neceſſario.l.nō ob.
hoc.C.vñ cognati cū ſi.Et p iſta habetis clarū intellectū
ad iſtā decretalē lʒ do.Abb.hic auſus fuerit diceꝛ ꝙ per
12 aliū iſta decretalis nō eſt declarata niſi p eū.ℭ †Utrum
aūt pſumaꝛ ſcia vel ignorātia ı̄ dubio Bal.i.d.l.cū alienā
a dicit aut ius ꝯſiſtit in fcō ꝓprio ꝛ pſumiꝛ ſcientia a lʒ ſepe
obliuio mētis hominū circūueniat.l.ſi. in pn̄.ff.de liber.
legat.tñ obliuio nō pſumiꝛ.l.magnam.C.de ꝯtrah.ſtipu.
aut ſumus in fcō alieō ſepius tractato ꝛ diſcuſſo tūc pſu
miꝛ ſciētia.l.paula.ff.de ꝓba.l.ſi patronus.ff.ḋ ꝯſir.tuto
re.aut idiſcuſſo ꝛ pſumiꝛ ignorātia.l.ſi.ff.p ſuo.l.q̄ꝫq̄ꝫ.ff.
ad velley.l.ſi qs delegauerit.ff.ḋ noua.vide plene.d.ant.
ꝛ alios in.c.ab excōicato de reſcrip.Bar.in.l.nō fateſ.ff.
de ꝯfeſ.ꝛ in.d.l.ſi qs delegauerit.ꝛ in.l.ſi res ḋ leg.i.ꝛ in
.l.ij.§.ſinaūt obſeruari.C.de iura.calū.ꝛ ang.in.§. illud ı̄
auc.de trien.ꝛ ſemiſ.ꝛ i.d.l.ſi qs delegauerit ꝛ Lud.ro.
in.l.cū falſum.ff.ḋ acq.hered.ℭ In glo.ij.dic latius aut
aliqs legat reʒ alienā in qua hʒ aliqḋ ius ꝛ tūc vr̄ legare
ſolū ius qḋ hʒ.l.ſerui electiōe de leg.i.idē ſi eſtimabat ſe
hr̄e aliqḋ ius in re.l.vxoꝛ patrui.C.de leg.p qḋ pōt īferri
ꝙ ſi teſtātoꝛ legat rē ſibi pignoratā vr̄ legaſſe iuſ pignoris.
aut legat rē cōem ſibi ꝛ alteri ꝛ tūc vr̄ legare pte ſuā tm̄.
vt.d.l.ſerui electiōe.ꝛ .l.domus.§.ſi.de leg.i.niſi teſtātoꝛ di
xiſſet lego totā rē.l.iulia.de leg.iij.no.Bar.i.l.cū alienā.
aut legat rē oino alienā ꝛ tūc ſi erat hr̄dis talis res debe
tur legatario.l.vnū ex familia.§.ſi rē ḋ leg.ij.aut erat al
terius ꝛ tūc ſi ſciēter illā legauit debeꝛ res vel eſtimatio.
vt.d.l.cū alienā dūmodo ſit talis res cuius cōmerciū hr̄i
poſſit.l.apud iulia.§.ſi.de leg.i. Aut legauit rē alienam
ignorāter.ꝛ tūc ſi legauit extneo nihil debeꝛ.d.l.cū alienā
aut legauit ꝯiūcto ꝛ debeꝛ vt ibi.Et lita illā.l. cū alienā
nō hr̄e locū qn̄ dn̄s nude ꝓprietatis legat vſūfructum qꝛ
tūc non debeꝛ eſtimatio ſed vr̄ legaſſe ſolam ſpem cōſoli
dationis ꝛ in eo caſu admittiꝛ legatarius ad legatū.ꝛ ſi
añ caſus eſt multū ſingu.in.l.ſi dn̄s nude ꝓprietatis.ff.de
vſufructu.ꝛ vide Bal.in auc.vtrū.C.de ſecū.nup.vbi ſin
gulariter loquiꝛ de intellectu dicte.l.cū alienā qn̄ dn̄s nu
de ꝓprietatis legat vſumfructū.qꝛ tūc ñ debeꝛ eſtimatio
ſed vr̄ legaſſe ſolā ſpem ꝯſolidatiōis ꝛ in eo caſu admit
titur legatari⁹ ad legatū ꝛ nō añ caſus ē ſing.in.l. ſi dn̄s
nude ꝓprietatis.ff.de vſufru.ꝛ vide Bal.in auc.vtruꝫ.C.
de ſecū.nup.vbi ſinglr̄ loquiꝛ de intellectu.d.l.cū alienā.
Et inq̄ꝫ do. Pe.hic dicit ꝙ ſi nō eſt cōmerciū rei legate
13 nō pp delictū ſed qꝛ aliqs eſt forēſis †ꝛ ſtatuto caueꝛ vt ē
Peruſii ꝙ forēſis nō pōt acqrere in loco illo bona imo
bilia ꝛ teſtātoꝛ legat forēſi rē imobilē in loco ꝓhibito ꝙ lʒ
nō poſſit acqrere rē poterit acqrere eſtimationeʒ ſecus ſi
forēſis ſtipulareꝛ dari ſibi rē imobilē in tali loco ꝓhibito
qꝛ tūc nō debeꝛ eſtimatio.l.multū ꝛ ibi Bar.ff.de verbo.
ob'i.ꝛ ſic ſ.notabilioꝛ ē vltia volūtas q̄ꝫ ꝯtus ſequiꝛ ſi
Jo.de imo.Tu adde ꝙ ſi fuiſſet data res forēſi cū hoc vt
illā vēdat ꝛ accipiat ſibi pciū ꝙ tūc fieri poterit ꝛ ad hoc
allego pulchꝛ dcm̄ do.Bal.in l.cū qḋ.C.ḋ leg. vbi dicit
ꝙ lʒ fratres pdicatores ſint mēdicantes tñ eis pn̄t legari
imobilia cū hoc ꝙ illa vēdant ꝛ de pcio viuāt p gl.ad ſi
ſing.in.c.i de religi.do.li.vi.facit elegās dcm̄ Bar.in.l.ſi
iuſta.§.ſi qd alicui de leg.i.vbi dicit ꝙ ſi legeꝛ fundus nō
alibrato in ciuitate vbi ē ſtatutū ꝙ nō alibratus nō poſſʒ
acqrere imobilia ꝙ ei debebiꝛ eſtimatio p illū tex.ꝛ hoc
voluit Alber.de roſa.in.ij.pte ſtatutoꝝ.q.ij.ꝛ idē voluit
Bal.in.d.§.ſi qd alicui vbi dicit ꝙ ſi forēſis nō pōt acqre
re bōa imobilia ꝙ ei debebiꝛ eſtimatio facit.l. fideicō.§.
ſi ſeruo de le.iij.p quē tex.ꝯcludūt oēs illi ſcribentes ꝙ ſi
legaꝛ ſciēter mulieri ornamētū ꝓhibitū apportare debe

biꝛ eſtimatio facit ꝙ voluit Barto.in.l.ſin.§.de veſtibus
libro xi.ꝛ in.l.q̄ꝫuis.ff.de auro ꝛ argen.le. ꝛ Bald.in.l.
ſi.C.de ꝯdi.ob cau.ꝛ vltra allēata p alios allego text.for
malē in.c.recolētes de ſtatu mōacho.vbi lʒ ciſtercienſibus
ſit īterdictū teneꝛ caſtella tñ ſi acquirāt pn̄t illa cū alijs re
bus pmutare ꝛ ibi dixit do.abb.ꝙ ſi relinqꝛ collegio res
quā nō pn̄t acqrere poterit illā pmutare cū alia re nō ꝓ
hibita acqrere faciat ꝙ voluit do.meuſ Jo.de imo.in.d.
l.apud iulianū.§.ſi.ꝙ ſi relinquiꝛ fribus mēdicātibus ali
qḋ imobile pn̄t illud vēdere ꝛ pciū ꝯuertere in alimēta.
allegat gl.dicti.c.i.de reli.do.ꝛ Cy. in.l.deo nobis.C.de
14 epiſ.ꝛ cle.ꝛ iſta ſunt pulchra nec cōtēnēda.ℭ †Querit
hic.d.Pe.de notabili ꝛ quotidiana qōne q̄ ſepenume
ro occurrit in fcō ꝛ ego vidi eā ſepe ꝯſari in pallatio ꝛ cō
ſului.pr̄ reliquit in teſtō ſuo filie ducēta ꝓ ipſa maritāda
poſtea pr̄ viuens ipſaʒ maritauit dando ſibi centum noīe
dotis an mortuo pr̄e poſſit dicta petere alia cētuʒ vr̄ ꝙ ſic
per.l.lutius de leg.ij.Cōtrariū determinat Dy.p tex.in
.l.libertis in pn̄.ff.de alimē.ꝛ ciba.lega.ꝛ per id qḋ not.
gl.in.l.quinquaginta.ff.de ꝓbat.d.Pe.tʒ hic ꝯriū vide
lʒ ꝙ poſſit petere reſiduū ꝛ iſtud voluit Old.ꝛ Bar.i.d.
l.lutius ꝛ mouenꝛ qꝛ qn̄ legatū eſt ſcm̄ taxata certa quā
titate nō vr̄ minui p adiectionē cauſe.allegāt.l. lutius.ff.
de alimē.ꝛ ciba.lega.ꝛ.l.creditoꝛ.§.ſi iter.ff.mādati.ꝛ lō
cū illi ſit legata certa q̄ꝫtitaſ nō dʒ diminui exquo adiecit
ꝓ illa maritāda.d.meus Jo.de.imo.hic dicit ſe tenuiſſe
in.d.l.lutius ꝯ Old.ꝛ Bar.ꝓ opi.Dy.q̄ ſibi vr̄ verioꝛ p
.d.l.libertis.ꝛ p gl.in.d.l.qnquaginta.nec vr̄ bōa rn̄ſio.
Oldra.ad.l.illā libertis inq̄ꝫtum dicit ꝙ ibi in ſcḋo lega
to ꝯtineꝛ pluſq̄ꝫ in pmo qꝛ illud nō eſt verū imo ibi plus
ꝯtinebaꝛ in pmo.qꝛ in pmo ꝯtinebanꝛ cētū viginti.qꝛ ſin
gulis mēſib⁹ decē erāt legata ſʒ ı̄ ſcḋa ꝯtinebanꝛ cētū q̄ꝫtu
oꝛ qꝛ legata erāt ſeptē meſtrua ſingulis mēſibus q̄ in āno
aſcēdūt a.lxxxiiij.ꝛ legata erāt decē annua ꝛ ſic.xx.l. ſi qs
teſtā.de leg.pmo ꝛ ſic erāt cētū quattuoꝛ.ꝛ qꝛ primū le
gatū ꝛ ſm erat ſcm̄ ob certaʒ cām.ſ.alimentoꝝ tm̄ ſm
legatū petiꝛ.nec pōt peti illud plus quod erat in primo.
faciat glo.in.l.qnquaginta.nec ob.l.lutius de alimen.le
ga.qꝛ ponit caſuʒ diuerſum a noſtro.teſtātoꝛ legauit ibi cer
tā quantitatē ꝓ alimentiſ ꝛ voluit certa pdia obligari ꝛ
ex redditu ipſoꝝ dictā quātitatē preſtari.vr̄ ibi ꝙ ſi min⁹
percipiꝛ ex dictis pdijs q̄ꝫ ſit q̄ꝫtitaſ relicta nō nocet lega
tario qꝛ teſtātoꝛ vr̄ demonſtraſſe vñ dicta q̄ꝫtitas ſolUereꝛ
nō aūt per hoc reſtrinxit legatum.l.qdam teſtō de leg.i.
nos aūt loquimur qn̄ diuerſa legata fuerūt facta ſucceſſiue
ob eandē cām.Nec ob.d.§.ſi inter qꝛ loquiꝛ in caſu diuer
ſo.ꝛ ita reſidet ꝛ quieſcit hic Jo.de imo.Tu adde eūdeʒ
in.l.hmōi.§.cum pater de lega.i.vbi melius loquiꝛ q̄ꝫ ſi
ꝛ q̄ꝫ in.d.l.lutius.ꝛ dicit ꝓ opinione Dy.fore gl.quā ipſe
reputat ſing.in.l.cum pr̄ dotem filie.ff.ḋ iure dot.q̄ argu
it ꝓ ꝛ ꝯ.ꝛ poſtea ſoluit per.d.l.libertis.ſʒ Barto.in.d.l.
lutius diſtinguit ꝙ ſi relinquiꝛ ꝓ filia maritanda ꝓcedat
opi.Dy.ſi vo relinqꝛ ꝓ dote ꝓcedat opi.Oldra.qꝛ dos
pōt recipe augumētū in auc.ſed iaʒ neceſſe.C.ḋ dona.an
te nup.Sʒ Bal.in.d.l.lutius refert illam diſtinctionem
Bar.ꝛ ſibi nō placet.ꝛ dicit ſe credere ꝙ aut ſūt indicia
mutate voluntatis puta qꝛ pr̄ poſt teſtm̄ genuit tres libe
ros maſculos ꝛ tunc intelligiꝛ mutata volūtas pp nume
rū liberoꝝ.arg.l.filie de leg.iij.ꝛ allegat no.Ja.de are.i
.l.q filiabus de le.i.aut indicia nō apparēt mutata ꝛ tūc
ſeqꝛ opinionē Oldra.indiſtincte qꝛ iſto caſu nō eſt extin
cta cā ſʒ potius ipleta idō dʒ potius roborare legatū.alle
gat.l.ſi iā fcā.ꝛ.l.ꝯditionū.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.Et ſubdit
ibi Bal.ꝙ ex opiniōe dy.ſeqreꝛ abſurdū ꝙ ſi filia marita
reꝛ ſine dote ꝛ legatū eēt ſcm̄ ꝓ ea maritanda ꝙ ſm opi.
Dy.remanebit filia indotata ꝛ quodammō iputareꝛ pa
tri q̄re in pma etate maritauit filiaʒ Jo.de imo.in.d.§.cū
pr̄ ad hanc rōeʒ rn̄det ꝙ nō eſt veriſimile ḋ mēte pr̄is quī
idō vr̄ legaſſe ꝓ ipſa maritanda vt in effectu eēt ꝓ dote vt
eſt caſus iuncta gl.in.l.vxoreʒ.§.teſtō de lega.iij.l.tali.§.

a ℭ Scientia Vide ad hoc bar.in auc.Sʒ cū teſtatoꝛ ı̄ ḋ. quero dr̄ ḋ.C. ad.l.falc.ꝛ facit quod voluit d.alex.ḋ imo. in ꝯſil.cxj. in.i. pte quem olo vide.

l.ff.de iure do.nec ob.cũ dixit Oldra.ꝙ q̃titas eſt expſſa ⁊ ſic nõ dꝫ curari de cã qꝛ hoc ẽ ꝯ tex.d.l.libertis ⁊ ſic cõcludit ibi Jo.de imo.ꝯ Oldra.Bar.Bal.⁊ ſequaces ſequẽdo opi.Dy.Sꝫ Rapha.cuma.i.d.l.lucius ſeqꝉ opi.dy.q̃ꝫ dicit eſſe veriorẽ de iure ⁊ mouetꝉ qꝛ cã maritari pſumiꝉ eẽ cã finalis relicti.l.ticio cẽtũ.§.ſed cũ añ nup.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.iõ ea deficiente legatũ expirat ſi ergo eſt maritata cã expirauit.⁊ p ꝯñs expirauit legatũ qꝛ nõ põt impleri amplius ꝓ ea maritãda iõ deficit alleꝉ tex.l.alũne §.ſeya.ff.de alimẽ.lega.⁊.l.medico ad ſi.de auro ⁊ arg.le.q̃ iura cũ ſupportatione ſua allegauit Bal.in.d.l.lucius dicit tñ ꝙ cõis opi.eſt in ꝯriũ do.Flori.in.l.filia legatoꝝ.C.de leg.refert opi.Old.⁊ opi.Dy.⁊ nil aliqd bono alleꝉ.ſꝫ in.d.l.creditoꝛ.§.inter refert iſtã diſtin.Bal.⁊ iura alleꝉa p eũ ⁊ ſic ſeqꝉ opi.Bal.Sꝫ idẽ Bal.in.d.l.filia legatoꝝ rephendit diſtin.Bar.⁊ ſequitur opi.Oldr.Ang.ibi dicit eẽ caſum ibi ꝯ Dy.ꝓ opi.Old.dic̃ tñ opi.Dy.ꝓcedere pp natiuitatẽ filioꝝ ſupuenietẽ.ar.l.ſi vnq̃ꝫ.C.de reuo.dona.qđ dcm̃ fuit Bald.lꝫ tacito auctore ſibi appropriet.Sꝫ do.Bart.de ſaly.dicit diſtinctionẽ Bar.fore pnicioſam.qꝛ ſi tpe legati nõ erat nupta pr̃ q dixit ꝙ legabat ꝓ dote itellexit vt maritareꝉ ex illa ⁊ ſic cã ſe maritãdi vñ poſſit eẽ dos ſine mr̃imõio refert poſtea ibi dcm̃ Bal.ibi.⁊ ſequiꝉ opi.Old.⁊ ſubdit ſe mouere nouũ dubiũ an reſiduũ teneaꝉ dare marito ⁊ augumẽtũ dotis.vt putat ꝙ ſic qñ reliqt ꝓ dote vel dotis noĩe ſed ꝯriũ eẽ putat qñ reliqt cã ſe maritãdi qꝛ mr̃imoniũ põt eẽ ſine dote ⁊ ſic verba nõ neceſſitãt nec iportãt ꝙ neceſſario det ĩ dotẽ ⁊ ita ipſe reſidet hic.Tu pmo ꝯſidera qꝛ.d.l.filia legatoꝝ nõ ꝓbat doctrinã Ang.in ver.ſi ea q̃ in teſtõ reliquit viuus pr̃ in dotẽ dedit qꝛ ꝓbat ꝙ ſi pr̃ dat viuus filie in dotẽ ea q̃ ſibi in teſtõ legauit ꝙ nõ hꝫ actionẽ ex legato ⁊ ſic loquiꝉ qñ tñ dedit quantũ ſibi legauerat ſed qđ ẽ qñ dedit minus ⁊ ſic ille tex.nõ ꝓbat dcm̃ eius niſi velis dicere ꝙ a ꝯrio ſenſu ꝓbet.Scđo põdera ꝙ dcã lex libertiſ nõ ꝓbat opinionẽ dy.qꝛ loquiꝉ qñ vterq̃ꝫ actus eſt vltie volũtatis ⁊ ob eandem cãm diuerſe ſunt ſũme legate quo dubitatꝰ ꝙ ſtaꝉ vltime diſpoſitioni qꝛ vltima voluntas eſt ambulatoria vſq̃ꝫ ad mortẽ.l.iiij.ff.de alimen.lega.vñ vr̃ teſtatorẽ penituiſſe ex quo illi duo actus ſortiunꝉ effectuꝫ mortuo teſtõre ⁊ ſũt ob eãdeꝫ cãm ⁊ minus debeꝉ in vltio q̃ꝫ in primo ⁊ iõ ſtabiꝉ vltimo exquo eodem tpe debeaꝉ poſt mortẽ teſtõris ſed in caſu nr̃o qñ teſtõr legat centũ ꝓ dote ⁊ poſtea dat quinquaginta pro dote in vita iſti duo actus nõ ſunt eiuſdẽ nãe qꝛ primus eſt vltie volũtatis ſecũdus eſt inter viuos ⁊ ſic ſunt diuerſe eſſentie ⁊ effectus eoꝝ nõ porrigiꝉ ad idẽ tpe qꝛ actus legãdi porrigitur ad tp̃s mortis ⁊ actus dãdi hꝫ locũ viuo teſtõre ⁊ lꝫ actus legãdi hoc caſu ꝯtineat plus re tñ actus dandi ꝯtinet plus tpe vñ teſtõr legãdo poſt mortẽ nõ ita exhaurit ſuũ patrimoniũ qꝛ deducit actũ ad tp̃s quo nõ ẽ futurus dñs dixit gl.elegans in.l.illa.ff.de here.inſti.vñ pſumiꝉ liberalioꝛ.ſed qñ dat in vita qꝛ actus incõtinẽti ꝯſequiꝉ effectũ ⁊ daꝉ exhaurit ſuũ pr̃imoniũ ñ vr̃ diminuiſſe legatũ exquo poſt mortẽ debeꝉ ⁊ ſic vr̃ qđ in vita dãtis hebit illud qđ ſibi õdit ꝓ dote ⁊ illo mortuo ꝯſequiꝉ reſiduũ ex legato.⁊ ſic.d.l.libertis põit caſum diuerſum a nr̃a.q.iudicio meo.⁊ ſic nõ mereꝉ allegari ꝓ Dyno.Pondero ẽt.d.l.qnquaginta q̃ ponit vtrũq̃ꝫ actũ eẽ vltie volũtatis.⁊ loqtur qñ ſũme legata in teſtõ ⁊ codicillis erãt pares.⁊ gl.ibi allegat in ꝯriũ.d.l.libertꝭ.certe nõ vr̃ ita ꝯria.qꝛ ibi non erat eadem ſũma legata in teſtõ ⁊ codicillis vt erat in.d.l.qnquaginta ⁊ forte nõ ſine miſterio.gl.in.d.l.quinquaginta dixit argumentũ ꝯ.de.d.l.libertꝭ.⁊ lꝫ gl.ibi ſoluat ⁊ iõ õbetur legatũ ex codicillis.qꝛ ibi ob cãs relinquiꝉ in teſtõ.vñ ea impleta in codicillis ceſſat petitio ex teſtõ.ſed iudicio meo vr̃ dicendũ ꝙ iõ eſt qꝛ ſumma non erat equalis.⁊ iõ ſtatur vltime diſpoſitioni.ſed ſi ſũma fuiſſet equalis debereꝉ ex teſtõ ⁊ non ex codicillis ⁊ iſte vr̃ clarioꝛ intellectus ad illam.l.⁊ ſm hoc non ꝯdicit.d.l.quinquaginta.⁊ ẽt illa.l.libertꝭ.nõ fundat ſe ſup idẽmptitate cauſe ſꝫ fundat ſe ſup relictis vt appet in ver.pp ea q̃ in codicillis relicta ſunt.⁊ glo.ibi dicit ſm vnã ſolutionẽ ꝙ ille tex.ꝓcedit qñ legauit ab vno ſecus ſi a diuerſis qꝛ tũc debereꝉ ex teſtõ ⁊ codicillis ergo ſequiꝉ ꝙ nõ ꝯſideraꝉ idẽptitas cauſe ⁊ ſic apparet ꝙ dcm̃ Oldra.⁊ Bart.non cõfundiꝉ per.d.l.libertis.Nec per gl.in.d.l.quinquaginta ꝓbaꝉ ſua opi.per.d.l.creditoꝛ.§.inter vbi eſt caſus ꝙ adiectio cauſe non minuit relictum certe q̃titatis ⁊ p illum tex.dixit Lud.ro.in.l.diuortio.ff.ſo.ma.ꝙ heres mariti qui teneꝉ alere vxorẽ.ſ.annum ſi fructus dotis ſuperãt preſtationẽ alimẽtoꝝ ꝙ illud plus acquiriꝉ ei s hoc tꝫ Bart.⁊ Bal.ibi lꝫ dcm̃.§.inter ad hoc nõ allegauerit ⁊ faciat.l.lucius.§.hẽdũ.ff.ad trebel.⁊.l.iiij.⁊ qđ ibi no.Bart.ff.de alimẽ.⁊ ciba.lega.nec gl.in.d.l.cũ pr̃ dotẽ ꝓbat illud qđ dicebat Jo.de imo.qꝛ ſolũ arguit ⁊ nõ decidit ⁊ ita loqꝉ ibi Bal.nec ille tex.loqꝉ qñ diuerſa q̃titas erat in vtroq̃ꝫ legato ſi ſic dcm̃ Oldra.erat verius ⁊ iſta pñt induci ad q̃onem ſimilem teſtõr legauit mille pro capelle dotande poſtea ſupuixit ⁊ dotauit capellã ꝓ qnquigentis q̃ mortuo capella petit reſiduũ pp ꝓdicta vr̃ ꝙ poſſit ⁊ alleꝉ gl.in.c.ꝙ ſicut de ꝯſecra.eccle.vel alta.q̃ eqperat eccleſiam dotandã filie dotande a pr̃e ſuo per.l.qui liberos.ff.de ritu nupti.⁊ iſtã menti cõmenda.Et adde do.Bald.i.l.cũ alienã vbi dicit teſtõr legauit rem alienam ignorãter ſibi ꝯiuncto ab hr̃de ſuo q erat ſibi magis ꝯiunctuſ q̃ꝫ legatarius puta qꝛ erat filius teſtõris ꝯcludit tale legatũ eſſe inutile qꝛ ceſſat talis affectio arg.l.ſi vnquã.C.de reuo.dona.⁊.l.cũ accutiſſimi.C.de fideicõ.⁊.l.ſi vel in vtero.C.õ teſt.mili.⁊ p ꝯñs vr̃ ſentire ꝙ iſto caſu nõ õbereꝉ eccl̃ie a filio inſtituto.Tu ṽo ꝯſidera ⁊ melius ſi legatũ ẽ tale ⁊ ẽ relictuꝫ talibꝰ ꝯiũctis qbus veriſimile ẽ ꝙ teſtõr legaſſet ẽt ſi filios habuiſſet ꝙ tale legatuꝫ valeret ⁊ multo magis ſi fieret eccl̃ie ad hoc alleꝉ memorandũ ꝯſiliuꝫ.d.Pe.de anch.ꝯſi.xliij.⁊ qđ dixit Ang.in.d.l.cũ alienã.⁊ i auc.ex cã.C.õ lib.ꝓteri.⁊ in.l.filio pterito.ff.de iniuſto teſta.⁊ in ꝯſi.cvi.⁊ Bar.in.l.ſi.ff.de here.inſt.⁊ in.l.demonſtratio §.i.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.⁊ pleniſſime per Jo.de imo.i repe.

15 dicte.l.filio pterito.¶ Quid ſi teſtõr legauit mihi fundum quẽ hr̃s mihi tradidit ſꝫ poſtea eſt euictus a me an hr̃s tenebiꝉ de euictione tangit hic do.Pe.⁊ Cy.in.d.l.cũ alienã.⁊ gl.⁊ Bar.in.l.ſi domus.§.de euictõe.ff.õ leg.i.⁊ in.l.cũ pr̃.§.euictis de le.ij.⁊ ꝯcludũt ꝙ qñ legaꝉ res aliena ſcienter vel legaꝉ ignorãter ꝯiũcte pſone debeꝉ euictio.ſꝫ tu põdera iſtũ tex.qꝛ hic fuit legata res aliẽa ignorãter eccl̃ie.⁊ euinciꝉ res ab eccl̃ia legataria ⁊ decidittur ꝙ nec debetur eſtimatio rei ergo non debeꝉ euictio ꝙ ſic induco iſte filius agebat ꝯ eccleſiã legatariã ĝ nõ tenetur de euictione qꝛ quẽ de euictiõe tꝫ actio eũdẽ agentẽ repellit exceptio.l.vendicantẽ.ff.de euic.⁊ ſic ꝓbat ille text.ꝙ iſta eccl̃ia legataria nõ poterit agere de euictiõe qꝛ reſtringe qñ filius fuit inſtitutus ⁊ ab eo facta fuerũt illa legata ſꝫ nouã lecturã a me ſupius traditã q̃ hꝫ optimã rõnẽ ſumptã a rõne capituli quicũq̃ꝫ.xvij.q.iiij.⁊ p eaꝫ minus vulneranꝉ regule iuris ciuilis ⁊ vide qđ dixit Ang.in.d.l.ſi domus.§.de euictione.Et inq̃ꝫtum in precedẽti capl̃o dixi de eo q leget calicẽ vr̃ legaſſe de argẽto adde ꝙ tota illa difficultas tradita per doctorẽ ibi habuit originẽ a legetitia.§.ſeya de auro ⁊ arg.le.certe illa difficultas proceſſit oliꝫ tpe illius.§.ſꝫ hodie iudicio meo nõ ꝓcedit ex eo qꝛ calix dꝫ eẽ õ auro aut oĩo de argẽto niſi pp extremam paupertatẽ fieret õ ſtagno vt ẽ tex.in.c.⁊ calix de ꝯſecra.di.i.ſi ĝ hodie aliqs legat calicẽ vr̃ p illã doctrinã traditã in.d.§.ſeya ꝙ debeaꝉ de auro ⁊ nõ de argẽto ſi tñ facultates teſtãtis ſufficiant.nã in.d.c.⁊ calix diciꝉ ꝙ dꝫ fieri de auro aut oĩo õ argẽto ⁊ i.d.§.ſeya diciꝉ ꝙ dona dei erãt õ argẽto aut õ ere ⁊ teſtõr legauit fieri donũ dei ⁊ deciditur ibi ꝙ intelligiꝉ õ argẽto ita erit in caſu dicti.c.⁊ calix ⁊ ſic ſi teſtõr legat fieri calicẽ in eccl̃ia itelligiꝉ õ auro ſi facultates ſue ſufficiãt in dubio ⁊ iſta doctrina ẽ veriſſima

⁊ eam

⁊ eum amplectere iudicãdo ⁊ ꝯſulẽdo cõiter tñ videm⁹
ꝙ ſit ꝯ̃ argẽto ⁊ iudicio meo male. ⁊ ẽ doctria nouiſſima
iſta ⁊ mẽorie tradẽda. ⁊ ꝑ iſta ſit lecta ⁊ itellecta preſens
decretalis. Andreas barbatia.

1 J heredes. †Heredes ñ implẽte
teſtõris volũtatẽ ep̃s
põt eũ cogere ad ipſam iplẽdã. h.d. Et nõ re
cipit cõmodã diuiſionẽ ſm Jo. an. ⁊ do. An.
Sʒ do. Car. dicit ꝙ iſta decretalis hʒ tres pncipales le
cturas. ⁊ vt oibus cõueniat põt ſic ſummari ſm eũ. hẽdi
nõ implẽti ius teſtõris ab ep̃o iterdr̃ res a teſtõre relicta
h.d. ⁊ attribuit ſibi hoc ſũmariũ hic do. Abb. tacito dño
Car. primo ponit̃ exceſſus. ſcdo ꝓuiſio ibi ab ep̃o. tertio
2 ratio ibi vt no. ¶ †No. quod ad iudicem eccliaſticũ ſpe
ctat vt vota pia defunctoꝝ mandentur executioni ſʒ certe
iſte tex. ſe nõ reſtringit ad vota pia ſed loquit̃ ſimpliciter
ad iuſſa teſtõris ⁊ ſic ad pia ⁊ nõ pia de hoc dicetur infe
rius dicit tñ do. Abb. ꝙ eſt mixti fori. qꝛ etiam ſpectat ad
iudicem laycũ ⁊ allegat. §. ſi qs aũt edificatione in auc. ꝯ̃
eccleſiaſticis titulis ⁊ auc. hoc amplius. C. de fideicõmiſ.
Sed tu põdera qꝛ illa auc. non loquit̃ in legatis pijs niſi
dicas ꝙ loqt̃ in libertat. hus relictis. Sʒ tu adde notabi
lem ⁊ ſingularẽ tex. in. l. hẽditas. §. i. ff. de peti. here. vbi re
lictum ad pias cãs mandat̃ executioni nõ ſolũ ꝑ iudicem
eccleſiaſticũ ſed ẽt per iudicẽ ſecularẽ ⁊ vterqʒ hʒ iuriſdi
ctionẽ tpalez in laycos quo ad talia relicta vt ibi ẽ caſus.
⁊ hoc firmat ibi Bal. ⁊ Ang. q allegãt not. per Inn. i. c.
nos qdem. Leo. ⁊ ꝑ Archi. in. c. ſiluester. xi. q. i. ⁊ ſpecu. in
ti. de offi iudi. §. i. ver. item imploret̃ ꝯ̃ heredem. ⁊ ẽt dicit
ibi Bal. ⁊ ang. ꝙ nemine petẽte pt ep̃s monere ⁊ ex offi
cio ſuo cogere ad exequẽdũ. allegat ſpec. in ti. de teſta. §.
in ꝑmis ver. pone nullus. ⁊ dicit hic hoſti. ⁊ Jo. an. ꝙ ẽt
quilibet ꝯ̃ pplo põt agere ⁊ ſollicitare vt cauſe pie modis
oibus ipleãtur vt in. §. ſi aũt in auc. de eccle. tit. de h̃ vide
q̃ plene dixi in. d. c. nos qdem. ⁊ ad dicta ibi adde Ludo.
ro. ꝯ̃ſi. lxvij. ⁊ Bal. in. d. auc. hoc amplius vbi dr̃it ad cu
ſus petitionẽ priuabit̃ hẽs q nõ ipleuit volũtatẽ defuncti
Jennũ. ⁊ dicit ꝙ põt ꝑ quẽlibet deferri. allet in arg. l. ci
uitatibus de leg. i. ꝑ quã. l. dicit ꝙ ꝑ ſtatutũ ciuitatis pñt
deputari executores teſtamẽtoꝝ qđ ẽt voluit ſpec. in titu.
de inſtr. edi. §. nũc võ aliqua paꝝ poſt principiũ qđ dicit
eẽ valde notandũ ⁊ idez Bal. in. d. l. ciuitatib⁹ dicit ꝙ ſi
relinquit̃ paupibus põt ſindicus ciuitatis agere vt illud
relictũ det̃ ⁊ diſtribuat̃ paupibus. qꝛ ẽ honor ciuitatiſ. ex
quo dicto vr̃ ſentire ꝙ relicta facta paupibus videnẽ fcã
paupibus ciuitatis. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs nõ veniũt paupes foreſes. ⁊
de hoc allego caſuz ſingularẽ in. l. ij. C. de annonis ciuili
bus li. xi. ⁊ ibi dixit Bar. ꝙ ſi alique elemoſine ſint diſtri
buẽde ꝑ ep̃m paupibus ꝙ veniũt paupes ciues ⁊ nõ pau
3 pes alienigene. ⁊ iſta tene menti ppetuo. ¶ †No. ꝙ ep̃s
ſuccedit in ptãte exequendi teſtã in quibuſcũqʒ legatis ẽt
nõ pijs vt ꝓbat iſte tex. inqʒtũ dicit iuſſa teſtõris ſimplr. ĝ
veniũt pia ⁊ nõ pia. ⁊ ita induxit iſtũ tex. Inn. Le. c. nos
qdẽ. ⁊ iſtud tʒ gl. ij. hic inqʒtuʒ dicit ⁊ hoc ꝑcipue in his q̃
ad pias cãs relinquunt̃. nã illa dictio ꝑcipue ẽ implicati
ua ⁊ ſic cõphendit lata nõ pia. hoc ẽt voluit Hoſti. vt re
fert Jo. an. in. c. Joan. Leo. ⁊ allẽgat. c. tua inqʒtuʒ tex. ibi
dicit vniuerſa ꝙ verbũ eſt vniuerſale. ⁊ cõphendit iuſſa
pia ⁊ nõ pia allẽgat ẽt tex. in auc. de eccle. titu. §. ſi quis ꝑ
redẽptione duʒ tex. dicit oia q̃ verba includũt executiõez
ſpectare ad ep̃m tã in legatarijs pijs q̃ʒ nõ pijs allẽgat ẽt
qꝛ magna vr̃ eẽ pietas adimplere votũ illius qui nõ põt
ſe iuuare nec loqui cũ mortu⁹ ſit facit. l. i. C. de ſa. ſan. ecc.
c. vltima volũtas. xiij. q. ij. allegat ẽt Hoſt. ꝙ expedit rei
publice ne qs re ſua male vtat̃ ⁊ ſup hoc ẽt ꝓuidet inſtit.
de his q ſũt ſui vel alieni iuris. §. ſʒ hoc tpe ⁊ ſic eadẽ rõe
⁊ fortiori circa defunctoꝝ volũtates vr̃ eẽ prouidendum
nam iudicium defuncti vr̃ eſſe pium ꝙ dicit patere ex eo
qꝛ ad executionem teſtõrũ põt ꝯ̃ſtgi religioſuſ in executo
re. c. ij. Leo. in. vi. ꝙ alſ nõ vr̃ fieri poſſe facit ꝙ hʒ in. c. i. ⁊

§. de poſtulãdo Jo. an. in. c. Joannes Leo. dicit eẽ diſtin
guẽdũ aut ep̃us vult ſe intromittere i relictis ad nõ pios
vſus ex ſuo offõ vt executor ⁊ põt ꝑ iura ſupius allegata
aut ꝑ viã actiõis ⁊ tũc nõ põt ꝯ̃ hẽdes laycos ſed ſolẽnis
doctor do. Pe. de anch. dicit hic ꝙ nec Jo. an. nec Inn.
⁊ Hoſti. rñdent ad dcm̃. §. ſi quis aũt nõ implens in auc.
de here. ⁊ falci. nec ad. d. auc. hoc amplius nec dicta iura
allegant̃ ab eis ⁊ iõ dicit ꝙ quicquid ſit vt pſonis debili
bus ⁊ miſerabilibus qbus reperiant̃ fcã legata in qbus
pſonis põt ꝓcedere opi. Inno. ⁊ alioꝝ vt in fauorẽ taliũ
pſonaꝝ deuoluat̃ executio ad ep̃m tñ quo ad alſ pſonas
qbus relicta ſũt facta in teſtõ vel ad quas ex iuris ꝓuiſio
ne hereditas deuoluit̃ dicit ſe non videre quõ ep̃us poſſit
ſe de talibus intromittere ⁊ ꝓ hoc allegat rubricã qꝛ nõ
dʒ iudex impendere officium ſuum nõ petitũ niſi ꝓ pſõis
miſerabilibus vt voluit Inno. in. c. ad noſtrã ꝯ̃ iureiur. ⁊
in certis caſibus de qbus ꝑ Bar. in. l. iij. §. hoc aũt iudi
ciũ. ff. de dam. infec. ⁊ hʒ i. c. bone ꝯ̃ poſtu. pla. Scdo alle
gat qꝛ ſi illi ad quod ſpectat cõmodũ hereditatis in caſu
in quo heres priuatur volũt tacere ⁊ differre vr̃ abſurdũ
ꝙ ep̃s illos cõpellat agnoſcere qꝛ forte ꝓ tũc nolũt agno
ſcere ſʒ volũt in ſuſpenſo retinere agnatiõi. n. recte termi
nus ꝑſigit̃ ad petitionem eiuſ cuiuſ intereſt ꝓpter emolu
menti ad eũ ꝯ̃uoluẽdi. l. q̃ʒdiu. ff. de acqui. here. ep̃s aũt eſt
merus executor ⁊ ex ꝓuatiõe nullũ cõmodũ dʒ cõſeq ſed
onus ꝑ no. in. d. l. ſi quis ad dechnãdã de epiſ. ⁊. cleri. iõ
quo iure ep̃us poſſit ſe intromittere dicit ſe nõ videre pre
ſertim qꝛ ꝯ̃ negligentiã nõ implẽtis votum defuncti ẽ ple
ne ꝓuiſum ꝑ legẽ. vt in. d. auc. h̃ amplius. ⁊. d. §. ſi qs aũt
nõ implens. ⁊ aſſerere ꝯ̃triũ eẽt ꝯ̃ illos tex. q voluit ꝙ pre
ſtet̃ cautio idonea ꝑ illũ ad quez fuerit deuoluta hẽditas
ex diſpoſitiõe dicte auc. hoc ãplius. ⁊ iõ eſſet intricare ne
gociũ dicere ꝙ ep̃s poſſit ſe intromittere ꝯ̃ not. in. c. tuam
de ordi. cogni. ⁊ dicit ꝙ ep̃s dʒ eẽ ꝯ̃tent⁹ ſuis terminis ⁊
ꝓ relictis ad pias cãs tñ ſe impedire nõ aũt tuitionẽ to
tius teſti ſuſcipe ꝯ̃ no. in. c. ep̃s. lxxxiij. di. ⁊ hanc opinionẽ
tenuit gl. in. c. tua. Leo. lʒ ꝯ̃triuz tenuerit gl. ij. hic ⁊ ad dcm̃
c. tua ⁊ ad dcm̃. §. ſi qs ꝓ redemptiõe iuncto. §. ſi aũt qui
hoc rñdet Jo. de imo. ꝙ loquunt̃ ad pias cãs. nec ob. ꝙ
cenſet̃ eẽ pium implere voluntatem defuncti. vt in. §. ſi võ
in auc. de here. ⁊ falci. qꝛ nõ ꝑ hoc ſequit̃ ꝙ ep̃us poſſit ſe
intromittere i legatis nõ pijs. ⁊ ita rñdet ad illa iura Jo.
de imo. hic qui dicit canoniſtas tenere opinionẽ Inno. ⁊
Hoſti. ⁊ voluit Archi. in. d. c. ſiluester. xi. q. i. ſaltem cum
diſtinctione Jo. an. ſequit̃ hic. d. Car. ipſe vero dicit ꝙ ſi
ꝯ̃ſideramus iura ciuilia ꝓcedit opi. do. Pe. ꝑ iura alle
ta ꝑ eũ ſed ſi ꝯ̃ſideramus iura canonica ſupius relata vr̃
ꝙ indiſtincte ep̃s poſſit ſe intromittere. ⁊ ſic in foro cãoni
co ⁊ in terris eccleſie ſeruabit̃ opi. Inno. ⁊ alioꝝ. ⁊ ſm h̃
iſte tex. corrigit ius ciuile dicte auc. hoc amplius. ⁊ dicti
. §. ſi qs aũt nõ implens in relictis ad pias cãs. nec reſidet
in hoc ſuo dcõ. qꝛ euitãda ẽ iuris correctio. §. ꝑcipim⁹. C.
de app. ⁊ iõ dicit aut ep̃s vult ſe intromittere qñ hẽs ẽ ne
gligẽs in relictis nõ pijs ſubtrahẽdo fructus ⁊ alia emo
lumẽta nõ aũt veniẽdo ad ꝓuatiõez hẽditatis ⁊ tũc itelli
gat̃ iſtud capſm. Aut vult ſe intromittere ꝓuãdo hẽdez ⁊
tũc vr̃ ꝙ nõ poſſit ſe intromittere vt capiat hẽditatẽ ⁊ ipſe
diſtribuat ſed ad finẽ vt deferat pſonis ꝯ̃ qbus in. d. auc.
hoc amplius iſtud bene poſſet facere ⁊ ſic ẽt põt iſtud. c.
intelligi ⁊ ſuppleri ꝑ dictã auc. hoc amplius. ⁊. d. §. ſi qs
aũt nõ implens. ⁊ ſm hoc dicit ꝙ pſone noiate in. d. auc.
hoc amplius habent electionẽ an velint agere ꝯ̃ hẽdẽ nõ
implẽtẽ corã iudice ſeculari an corã ep̃o. Dicit ẽt poſſe di
ci ꝙ aut ep̃s ſolũ vult ſe intromittere vt faciat executiõez
relictoꝝ ad nõ pias cãs. ⁊ tũc ꝓcedat opi. Inn. ⁊ Hoſti.
aut ad finẽ vt tota hẽditas deferat̃ ⁊ tũc nõ hʒ ſe itromit
tere ꝑ dictã auc. hoc amplius. Dicit tñ ꝙ cõiter praticat̃
ꝙ epi ſe nõ impediũt de relictis ad nõ pias cãs. ⁊ eſt hʒ
eã opi. expeditior ⁊ ita hic reſidet. Sʒ do. Abb. dicit opi.
do. Petri prima facie forẽ ſubtilẽ. ſed in veritate nõ fuit

ad. hẽde. Adde ad mãm h⁹ tex. pau. de ca. in ꝯ̃ſi. cxlv. bal. i. l. iij. C. ꝯ̃ pc. ⁊ Jo. de poz. in l. ſi fundum. §. ſtichũ ꝯ̃ leg. i.

opi.do. Petri.ſʒ gl.in.d.c.tua voluit dicere rõnes dom.
Pe.fuiſſe fabricas.ſʒ in ꝯriũ allat iſtũ tex.dum loqͥ ge-
neraliter.ꝛ ẽt mouet.qꝛ intereſt iudicis eccl'iaſtici volun
taté defuncti per oĩa obſeruari.c.vltĩa volũtas.xiij.q.ij.
ꝛ ẽt qꝛ iudex eccleſiaſticus dʒ ſubuenire omnibus oppꝛeſſis
ꝛ pſonis miſerabilibus dſtitutis oĩ auxilio.c.ſup quibuſdã
de ver.ſig.lxxxvij.di.p totũ.ſʒ defunctus eſt pſona miſe-
rabilis cũ ſit deſtitut⁹ oĩ auxilio ꝛ nõ hẽbat amplius vel
le merito iudex eccl'iaſticus ipartiſ officiũ ſuũ ñ iploratũ
ꝛ p hoc dicit ſe tollere funditus primũ argumẽtũ.d. Pe.
nã iudex eccl'iaſticus nõ hʒ reſpectũ ad legatariũ ſʒ ad vo
luntaté defuncti q̃ ẽ pſõa miſerabilis.ꝛ h voluit iſte text.
in fine.tñ ſaluãdo vtrãqʒ lecturã dicit poſſe diſtingui hoc
modo aut epũs vult ſe ipedire anteq̃ hꝛs ſit priuatus hẽ
ditate.ſ.añ lapſuʒ anni ꝛ põt p rõné pcedenté.ꝛ hoc cãu
ceſſat argumẽtũ do. Petri.qꝛ hẽditas adhuc nõ puenit
ad aliũ.aut epũs vult ſe ipedire poſtq̃ hꝛs incidit in pe-
nã puatiõis.ꝛ tũc ſi hꝛs de facto poſſidet hẽditaté qꝛ néo
eã petit ꝛ põt epũs ſe impedire.qꝛ ceſſat rõ premiſſa ꝛ hʒ
locũ iſte tex.ſm aliũ intellectũ. aut hẽditas venit ad alios
ꝛ nõ ipediet ſe niſi reſpectu cõpulſionis fiende ꝛ cõpellet
hẽdé nouũ ad exequẽdũ.ꝛ ſic põt concordari.d.auc.hoc
amplius cũ iſto.c.ꝛ alijs iurib⁹ allegatis.ꝛ ita reſidet hic
do.abbas audẽs dicere ſe iſtam mãm declaraſſe melius
q̃ alius ſit in noĩe dñi ita vt ipſe dicit.ſed ego addo do.
Ant.in.c. Jo.Leo.vbi refert doctores cõiter ſequi iſtã gl.
ꝛ Inno.in.d.c.nos quidé.ꝛ hoſt.in.d.c.tua.ꝛ facit illud
q̃ ſcripſit baruch.ij.c.benedictus ſit a dño q̃ eandé fidem
quaʒ pmiſit viuis ſeruauit ꝛ mortuis.allat ẽt.d.c. Joan
nes.vbi teſtõr mãdauit executoribus ſatiſfacere credito-
ribus eius ꝛ ſic illa cauſa non erat pia ꝛ tamé epiſcopus
compellit illos executores ad exequendũ.refert poſtea di
ſtinctioné Jo.an.ſupius relatã.ꝛ dicit eſſe veraʒ.ꝛ cõiter
ita obſeruari. Adde dñm dñicũ.in.d.c.ſilueſter.vbi ſeqͥ
opi. Inno.ꝛ Hoſti.cũ diſtinctione Jo.and.ꝛ adde bal.
ꝛ Ang.in.d.l.hẽditas.§.i. vbi remittunt ad notata ple-
ne p Inn.in.d.c.nos quidé.ꝛ per Archi.in.d.c.ſilueſter.
ꝛ ſic vꝫ ſequi opi. Inno.ꝛ Archi.ꝛ ẽt dñs Florianus do
ctor bononieñ.in.l.q̃ erat.ff.fami.hercĩ. tranſplantando
dcã Bal.in.d.l.hẽditas.allat Inno.in.d.c.nos qdem.ꝛ
Archi.in.d. ſilueſter. Et p certo dico fore caſum nouuʒ.
nec põderatũ p hominé ad hoc ppoſitũ.in.d.l.hẽditas i
finalibus vbis.ibi pncipali vel pontificali auctoritate cõ
pelluntꝰ ad obſequium ſuppreme volũtatis vbi ẽt ipator
ꝛ ẽt papa ſeu epũs põt cõpellere hẽdem ad exequẽdã vo
luntaté vltimã defuncti nec tex.reſtringit ſe ad piã vel nõ
piaʒ voluntaté ſʒ ſolũ loquitꝰ de obſequio vltie volũtatis
qui tex.eſt ꝯformis huic textui noſtro i vbo iuſſa teſtõris
ꝛ in vbo vt vota defuncti ipleantꝰ.ꝛ vtinaʒ maiores nři
illuʒ tex.ad hoc ꝯſideraſſent qꝛ impoſuiſſent gladiũ ꝯriũ
aſſerentibus.ꝛ ſic p opi.cõi caſuʒ hẽs ibi formalé. Scdõ
publicus fauor eſt vt volũtates decedentibus mãdentꝰ exe
cutioni.l.cauentibus de leg.ij.l.ꝛ qꝛ.ff.de interro.actio.ꝛ
no.in.d.auc.hoc amplius.ſed vbicũqʒ tractatur publica
vtilitas põt iudex minor preuenire iudicé potioré ꝛ exeq
publicã vtilitaté.l.potiores.C.de offi.recto.puin. quãto
ergo magis iudex eccl'iaſticus q̃ eſt maior layco poterit
pueniré iudicé laycũ ꝛ exeq volũtates ẽt ñ pias mortuoꝝ
ꝛ p hoc vꝫ q̃ opi.cõis reddatꝰ ſuſtẽtabilior ꝯ gl.ꝛ Pe.d
anch. Et ſʒ iſta ſint colorata tñ altiori ingenio paſſus iſte
eſt exordiẽdus. Primo mihi vꝫ q̃ diſtinctio Jo.and.nõ
ſit va.ꝛ moueor hac rõne.iudex eccleſiaſticus nõ põt adi
ri p viã actionis vt cogat hẽdes laycos ad exequendum
legata nõ pia vt ipſe Jo.an.fatetꝰ ergo nõ poterit ex offõ
ſuo illud facere.ꝛ ad hoc allego.l.nõ ſolũ.§.q̃ſ.ff.de in
iur.ꝛ doctrinã Ja.bu.relatã ibi a Bar.q̃ voluit q̃ ſi iu-
dex nõ põt adiri p viã actiõis ipſe nõ poterit offĩm ſuum
impartiri.tex.ꝛ ibi Bart.referẽs diſputationé Ja.d are.
in.l.i.§.q̃ aũt.ff.de aleato. Bal.in.l.cũ lege.ff.de teſt.ꝛ in
.l.ij.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.ꝛ in.l.falſi.C.de fal

ſis.ꝛ in.l.ſi.C.de edilicijs actio.ꝛ iõ dixit Bar.in.l.q̃rela
.C.de fal.q̃ eo tpe quo tollitꝰ inq̃ſitio q̃ ſit iudicis officio.
vt voluit do. Pe.in cõmẽto.c.i.de ꝯſti.ꝛ Lud.ro.in.l.de
pupillo.§.ſi pcurator.ff.de oper.noui.ꝛ ſm dñi. Jo.an.
fieret fraus iuri iudicis layci.quia eo caſu quo non poſ-
ſet ſibi ꝟndicare p viã actionis ꝟndicaret iuriſdictiõé lay
ci ex officio ſuo ſcio tñ q̃ hoc placebit dñis clericis anhe
lãtibus ad iuriſditioné tpalem ſicut pſcis ad equor ideo
diſtinctio illa mihi non vꝫ vera. Scdõ aggredior diſtin-
ctioné dñi mei Jo.d imo.dicit.n.aut epũs vult ſe intromit
tere ad interdictionem fructus ꝛ res relictas qñ hꝛs eſt
negligens ꝛ tũc pcedit ille tex.hoc nõ eſt bene dctũ pmo
qꝛ nihil allegat.l.illã.C.de colla.cũ ſi.ſcdõ qꝛ lʒ ſit negli-
gens nihilominus hʒ annũ vt in.d.auc.h amplius ꝛ ñ in
terim interdicatꝰ ſibi res ꝛ fructus rei relicte ꝛ poſt annũ
a die monitiõis priuetꝰ hẽditate vt.d.auc.hoc amplius ſe
queretꝰ q̃ duplici pena veniret puniendus ꝛ nemo eſt pu
niendus duplici pena.l.ſenatus cenſuit.ff.de accuſ.c.at ſi
clerici ad ſi.de iudi. Et ſi dicatꝰ q̃ quis põt puniri duplici
pena qñ vẽit ex diuerſo iure qꝛ vna vẽit ex iure ciuili alia
ex iure canonico. Ad hoc rñdeo q̃ iſta pena nõ eſt hic in
ſerta ꝛ dicere illud eſt reſtringere.iſtum text.qui ſm gl.h
in ver.interdicatꝰ pbat priuatiõeʒ ppetuã omniũ relictoꝝ
vt in.l.ſi.ꝛ in.d.auc.h amplius.C.de fideicõ.ꝛ ſic male i-
tellexit iſtũ tex.dũ vo poſtea dicit q̃ ille tex.pt intelligi q̃
epũs poſſit puarꝰ illũ negligẽté relicti ꝛ applicarꝰ pſõis noia
tis in.d.auc.hoc ãplius ꝛ ſic ille pſone poterũt intentare
remediũ iſtius.c.ꝛ illius.§.ſi q̃s aũt nõ implens ꝛ.d.auc.
h amplius qꝛ certe hoc ꝯſideranã glo.hic in ver.interdi-
catꝰ intelligit iſtũ tex.ſm diſpoſitioné legiſ antique q̃ ẽ.d.
l.ſi.dcicõ.ꝛ hodie ſm diſpoſitiõeʒ dicte auc.hoc amplius
ꝛ ſic ſentit glo.expſſe q̃ iudex eccl'iaſticus põt puare he-
redé nõ impléteʒ voluntaté non piam ꝛ applicare hẽdi-
taté pſonis noiatis i.d.auc.hoc amplius ꝛ per ꝯñs iſtuʒ
dictũ Jo.de imo.q̃ ſibi appropriat eſt iſtius gl.ꝛ ẽt vo
luit gl.ij.huius.c.ſʒ gl.iſta ad hoc nõ eſt ponderata p ali
qué nec iſte tex.aperit clare q̃ loquitꝰ i relictis ñ pijs ꝛ ſic
iſtud nõ eſt ꝯcordare opiniones vt credidit facere Jo.de
imo.ſʒ eſt maiorem dubitatiõeʒ ingerere ꝛ vꝫ mihi valde
abſurdũ q̃ pſone ibi noiate recedat a pmo iudice nõ ne-
gligente ꝛ accedãt ad iudicé eccl'iaſticũ ꝛ ſic tollatꝰ ſpecifi
cata diſpoſitio illius auc.p gñalem diſpoſitioné iſtius.c.
ꝛ vꝫ iſta opi.ſapere ambitioneʒ quo ad ipſos clericos vt
vꝫ inhiare iuriſditioni tpali ꝛ ẽe nõ dʒ.c.ex pte de cẽſi.cũ
ſi.ꝛ cũ poſtea dicat q̃ ſi iudex eccl'iaſticus vult ſe impedirꝰ
vt hꝛs exequatꝰ ꝛ cogere euʒ ad exequendũ relicta nõ pia
tũc pcedat opi. Inno.ꝛ hoſti.ſʒ õ hoc nihil allat ꝛ in hoc
pendet tota difficultas hui⁹ dubitatiõis aut dicat vult ſe i
pedire vt hꝛs puetꝰ ꝛ hẽditas deferatꝰ ad pſonas ptextas
in.d.auc.hoc ãplius ꝛ tũc dicat q̃ nõ põt certe iſtud eſt ꝯ
gl.huius.c.in ver.interdicatꝰ ꝛ ẽt ipſemet tenuit ꝯriuʒ.ꝛ
ſic vꝫ manſiſſe in hoc paſſu ꝛ defeciſſe in primo ſaltem.
Ad dñm Abb.addite dum ipſe dicat q̃ iudicis eccl'iaſti-
ci intereſt q̃ p oĩa obſeruetꝰ vltima volũtas ꝯcedo hoc ſʒ
ſatis ſeruatꝰ ſi iudex laycus facit illã obſeruari in relictis
nõ pijs vñ nõ data negligentia iudicis layci non poterit
epũs ſe impedire.ſʒ data negligẽtia bñ poterit ſicut ꝛ cõ
tra ꝛ iõ dixit bar.in.l. negcõꝝ.§.obſeruare.ff.de offi.pcõ.
q̃ iudex curare dʒ vt relicta ad pias cãs exequantꝰ ſi hꝛs
eſt negligẽs in ſoluẽdo vel epũs in hoc ſit negligens ꝛ nõ
petantꝰ ab aliquo allegat tex.in auc.de eccle.re.§.ſinaũt ꝛ
eſt mirabile dctũ hoc q̃ pp negligẽtiã iudicis eccleſiaſti-
ci ſuppleatꝰ iudex laycus. Et cum dicit do. Abb.q̃ iudex
eccleſiaſticus dʒ ſubuenire deſtitutis omni auxilio iſtud ẽ
verũ.ꝛ militat iſtud argumentũ data negligẽtia exeq de
bentis ꝛ ẽt iudicis layci.ꝛ iõ in caſu nřo iſta vltima vo-
luntas nõ pia nõ ẽ deſtituta oĩ auxilio.qꝛ hʒ auxiliũ dicte
auc.hoc amplius ꝛ dicti.§.ſi q̃s aũt nõ implens. Cũ vo
dicit q̃ ſi ante annũ epũs vult ſe impedire vt exequatꝰ ꝛ tũc
põt.ꝛ ita pcedat ille tex.ꝛ ita dicit dꝫ intelligi.certe ma

le loquitur

l e loquit.primo nihil allegat.scdo 9tiu determinat gl.h
in ver.interdicat du refert se ad dictas auc.hoc amplius.
Tertio est 9 istu tex.in ver.canonice interdicat qd verbu
psupponit monitione & lapsum anni.vt in.c.nos quidem
eo.& pp hoc no vulnerat.d.auc.hoc amplius.Cu vero
dicit q aut eps vult se impedire postq hres incidit in pe
na puatiois & de facto possidet & nemo petit hditate isto
est optime dem.qr isto casu vr voluntas defuncti destitu
ta oi auxilio.& p hoc faciat illud dcm Bar.in.d.§.obser
uare.Cum vo dicit q aut venit ad aliu hdem sm dispo
sitione dicte auc.hoc amplius & circa h se ipediet & copel
let nouu hde ad exequedu.& illo mo iste tex.9cordat cu
d.auc.hoc ampli.ista e pegrina diuinatio ad istu text.vt
loquat de nouo hde post primu hde puatu hditate co
pelledo p iudice ecclesiasticu ex eo qr i.d.§.si qs aut no im
plens dr q no dabit hditas nouo heredi nisi nouus hs
caueat de adimpledo disposita recte p ipsu testore.& ex
istis ista qd reddit dubia.soluat apollo. Sed mihi vr q
opi.glo.dicti.c.tua & do.Petri sit verior q eps no possit
se impedire de legatis ad no pios vsus.& ad hoc allo gl.
q in terminis hoc sentit i.d.l.hditas.§.i.vbi tex.dicit pn
cipali vel impiali auctoritate & gl.ibi dic.Et sic no.q ad
epum hoc spectat sicut & alia q ad religione spectat alle
gat dicta.l.nulli de epi.& cle.& dicit qd eps se ipedit d spe
ctantibus ad pietate & religione g de aliis se no impedit
& pp hoc tollit ille tex.inqtum eu allegaui p dicto Inn.
qr intelligit de extrema volutate tedente ad actum pieta
tis vel religiois & sic no ob.Scdo de hoc dico fore casum
in.d.c.nos qdem in verbo sic.n.sm pijssimas leges dila
tatas defunctor pias volutates decet epali est studio ad
impleri & gl.ibi allegat dicta.l.nulli & sic pbat q sz leges
ciuiles decet epum exequi relicta ad pias cas ergo ad no
pias cas est indeces epali officio & ro est qr satis est puisu
de hoc de iudice layco sm iura ciuilia & io est indeces qr
videret inhiare epus iurisdictioni tpali. ¶ Tertio ad h
pondero tex.in.d.c.tua q est extractus de spiritu dicti.§.si
qs aut p redeptione.& ibi tex.dicit si aliqd est relictu pro
redeptioe captiuor nec noiauerit p que obtineat fieri iu
bemus res ad hoc relictas locor epum accipere & hmoi
opus piu implere in oibus.n.talibus pijs volutatib loco
cor epos volumus puidere vt sm defuncti volutate vni
uersa pcedat & sic illa verba vniuersa referunt ad volunta
tes pias & p 9ns intelligit vniuersa.s.pia ergo ea que no
sunt pia no spectabut ad epm. ¶ Quarto 9sidero tex.d.
c.Ioan.vbi testor costituit duos executores vnu clericu
& alteru laycu.& eis madauit vt satisfaciat creditorib ci
tex.dicit ibi q eps poterit eos copellere ad satisfaciendu
coiungo doctrina Bar.ad illum tex.in.l.pcipimus.C.eo
de obseruado.C.de app.vbi dicit q qn clericus & laycus
habent cam coem & agit 9 eos rone mixture psonar adit
iudex ecclesiasticus.qr nobilius attrahit ad se minus nobile
& ide voluit Bar.in.l.solet.ff.de alime.lega.& allat text.
in.l.si coem.ff.que ad.serui amittat.& sic pbat ex hoc q si
ambo illi executores fuissent layci non potuisset eps eos
copellere.qr bene poterat copelli p iudice suum laycum.
¶ Quito podero tex.in.§.si qs edificatione in ver.epi &
ciuilis iudicis in auc.de ecclesia.tit.vbi circa executione
pior relictor pot se ipedire eps vl iudex laycus.& in.d.l.
nulli di qd pot denuciari pium legatu epo vrbis vel re
ctori puincie.& sic iure expresso cautu est qd iudex laycus
pot impartiri officiu suu circa pia relicta exequedu sz q
eps possit se impedire de relictis non pijs no est iure exp
so cautu & ad istu tex.pot rnderi q intelligit quo ad reli
cta pia.Et si dicat nimis restringis text.rndeo non ego sz
dcm.c.nos quide inqtum infert q est indecens offo epa
li restringit istu text.nec est miru q vna.l.restringat per
alia.& ad.c.indicate allegatu p eos rnde q quo ad mo
steriu loquit in relicto pio & quo ad libertos et coiuncta
doctrina doctor ibi dicetiu q illi liberti erat paupes.&
et pot rnderi qr ille tex.loquit quo ad validitate legator
qr nudis verbis relicta fuerut.& isto mo sustetata est opi.
gl.& do.Petri. Podera si dici possit vz q ista decreta
lis apponat nouu remediu no excogitatu a iure ciuili vz
q iudex ecclesiasticus pot mouere herede ad exequenda
vota defuncti q pmu pot alias iterdicet sibi admistratio
nem bonor hditati.& sic ille tex.no loqtur de interdictoe
ppetua vt supius dixi & vr sentire gl.hic in ver.interdicat
& no bene inqtu allegat.d.auc.hoc amplius & io Bart.
ibi dicit q pot adhibere remediu 9 heredem vt iterdicat
admistratio bonor hereditatis & allegat istu tex.& sic sen
tit q p epz poterit fieri vt dicit iste tex.& isto mo apponit
finis ad hanc perplexitate doctor & est 9sideratio multu
solenis & sine scrupulo aliquo.Vel pondera si dici possit
p 9cordia opinionu q aut in hditate sunt relicta no pia
& et relicta pia & illo casu roe mixture poterit iudex eccle
siasticus cogere hde p interditionem bonor ad exeque
dum relicta pia & no pia & isto mo pcedat opi.istius gl.
Inn.& sequaciu.& moueor ex tex.dicti.c.Ioa.vbi sic eccle
siasticus iudex pot copellere laycu ad exquedu in ca non
pia pp mixtura clerici ita poterit copellere ad exequeda
legata no pia pp mixtura legator pior.faciat ad hoc.l.
is q duos.ff.de libera.legata & d.lexu coez & qd voluit.d.
Abb.in.c.i.de pscrip.& Bal.in.c.i.qb.mo.feu.amit.& gl.
in.l.fi.C.de mune.& one.non 9tinua.li.x.& tex.in.c.ij.d iu
de.& Bar.i.d.l.pcipimus.§.eode obseruado.Et isto mo
suppleat.d.auc.hoc amplius inqtum loquit de relictis n
pijs & d relictis alijs qr loqt d relicto libertati.Aut sut so
la legata no pia nec sut admixta legata pia & tuc pcedat
opi.gl.i.d.c.tua & do.Pe.& sequaciu.& ista e noua opi.
& p ea reducut varietates scr.hetiu ad 9cordatia.Et p p
cedete 9cordia posset saluari doctria Bal.in.l.ij.ff.d ser.
& in.l.ij.C.d pen.q reprobaui.eo.c.nos qde & nuc me
rito dici pot q iste articulus n fuit exaiatus p aliqué vsq
4 ad ista secula. ¶ No.ibi ab epo loci † q si hres negligit i
plere volutate defuncti deuoluit executio ad epm loci in
quo hz domiciliu.l.si qs ad declinadu.C.de epi.& cler.&
facit tex.in.d.§.si qs edificatoez in vbo locor epi.Sz tex.
in.d.l.nulli loquit de epo originis glo.ibi dicit q vterq
eps poterit exeq do.Pe.hic dicit q ambo epi debet co
uenire simul in executioe ar.l.iurisperitus.§.q oriudus.ff.
de excusa.tuto.iste articulus eget exaiatioe exaiabit i.c.
Ioan.Ieo.Sz p mo dicas q ille eps exequet q pot cele
rius exeq istud fuit dcm Bal.in.d.l.nulli mouet p illum
tex.inqtu dicit sine vlla cuctatioe & dilatioe tu alla in ar
gumentu optima lege in.l.potioris.& allegata qd si erit
eps negliges dic q metropolitanus supplebit vt in auc.
5 de ecclesiasticis titulis.§.fin aut.l.sancimus. ¶ † Sz an iu
dex laycus poterit supplere Bar.in.d.§.seruare sentit q
no p tex.que allat in.d.§.fin aut ego puto 9triu e verius
vt supius dixi.pmo p.d.l.hditas.scdo p.d.§.si qs edifica
tione in ver.vel ciuilis iudicis.Tertio per tex.in.d.l.nul
li in ver.vel viri clarissimi rectoris puincie vel vrbis epi.
6 Quarto p tex.d.l.potioris & istud vr verius. ¶ † No.q
hres q no implet volutate defuncti puat fructibus & cete
a ris emolumetis qd aut sit emolumetu vide Io.an.in.c.
neo de symonia vbi dicit q pprie e lucru pueniens ex mo
ledino sz late sumpto vocabulo copbendit oe lucru vt ibi
colligit.Ex hoc no.do.Pe.q vbi resoluit titulus quez
possessor hz si resoluit sua culpa titulus & bona fides pce
des no excusat fructibus vt.n.sm cuz extingui in ipso he
rede titulus & nome hdis vu lz semel fuerit heres tn desi
nit esse hes ex iuris dispositioe vt no.p gl.in.§.si qs aut n
7 implens. ¶ † Not.quid fiendu de istis bonis q deferunt
ad epm qr no vt illa sibi imburset sz vt distribuat & votu
defuncti adipleat & dicit hic do.Pe.q no dz capere illa
in occulto sed publice vt hr in.d.l.nulli licet male de fa
cto seruet vt ibi dixit Ia.bu.qui et ibi voluit q si testator
iussit expedi pecunia in aliqua pia causam non debet eps
couertere in alia vt in cle.qr 9tingit de religio.do.dixi in
c.nos quide.Et adde elegatissimu dcm Bald.in.l.fi.C.

a ¶ Emolume
tis. Limita tn
ista 9clusiones
vt p sede.de se.
in 9n.expiu.&
doct.i auc.hoc
iuo porrectum
allega. in text.
& vide no
uissimos scri
bentes hic.

mācipiū ita fuerit alleātū vbi dixit teſtātor mādauit ꝙ exe
cutor exeq̄ref ſm ꝯſiliū guardiani ꝙ lꝫ ꝓp negligētiā exe
cutoris deuoluaf executio ad epm nihilominus epus dꝫ
exequi ſm ꝯſiliū guardiani qꝛ lꝫ ſit receſſum a ꝑſona non
tñ eſt receſſuꝫ a forma tradita p teſtatorē ꝙ eſt nota dignū
ſm eū. Tu allega cle. qꝛ regulares ð ſupplē. negli. prela.
⁊ doc. ibi ⁊ qđ voluit Jo. an. in. c. publicatio. ē. de cle. gl.
i. in fi. vult ꝙ hēs hꝫ annū, ad exequēdū volūtatē defuncti
⁊ alleĝat dcm̄. c. nos quidē ⁊ dictā auc. h amplius ⁊ ſic vult
ꝙ habeat annū. Sꝫ in ꝯtriū facit. §. ſin aūt legatuꝫ in auc.
de ecc. tit. vbi ſufficit ſpaciū ſex mēſiuꝫ lꝫ ꝯ illū tex. ē caſus
in. §. illud quoqꝫ ⁊ in. §. ſi qs aūt nō iplens in auc. de here.
⁊ falci. vbi reqriť annus gl. in. d. §. ſin aūt ſoluit qđ ē ſpāle
in legatis pijs vt ſufficiat lapſus ſex menſium. ſecus in re-
lictis ad nō pias cās ⁊ ita ꝓcedant dicta ꝯtria. Sed ꝯ illā
glo. tex. eſt in. d. c. nos qdē vbi tex. loquitur in relictis ad
pias cās ⁊ tñ reqriť annus ꝙ Jo. de imo. hic dicit ꝙ doc.
hoc nō declarāt. ſed ipſe declarat hoc mō ꝙ quo ad hoc
vt hēs priueť oībus relictis ſibi reqriť lapſuſ anni ēt in re
lictis ad pias cās qñ vnica monitio interuenit. lꝫ quo ad
hoc vt poſſit id qđ eſt legatū in piam cām auferri cum oī
emolumēto tūc ꝓcedit. §. ſin aūt legatuꝫ qꝛ poſt ſemeſtre
poterit auferri. ⁊ vult ibi tex. ꝙ incipiat ſemeſtre ab inſi-
nuatiōe ſeu publicatiōe teſti. ⁊ ſi quātitas ē relicta ad piā
cām teneať grauatus ēt ad vſuras dicte q̄ntitatiſ. ⁊. vť ve
le ibi gl. ꝙ ſit ſpāle in caſu illo ꝙ poſſint peti vſure. lꝫ iſtō
nō ꝓcedit de iure canonico p no. in. c. qꝛ i oībus. Jō vſur.
Tu vero adde ad Jo. de imo. ꝙ dcm̄ eius eſt ꝯ tex. dicti.
c. nos qdem ſm vnum intellectū quem ſequiť ibi. d. Car.
vide ibi dicta p me. ⁊ adde Jac. de bel. in. d. §. ſin aūt ð he
redita. ⁊ falci. ⁊. d. c. nos quidem ⁊ rñdet ꝙ in illis iuri-
bus poniť regula. lꝫ in. d. §. ſin aūt legatuꝫ poniť ſpālitas
ſalua reuerēria tāti doctoris. c. nos quidem loquiť in reli
ctis ad pias cās. ⁊ ita ēt illud allegauit ad hoc Bal. in. l.
ꝯſulta. C. eo. Et pondera ꝯ omnium opiniones ꝙ. d. auc.
hoc amplius ē loquiť i legatis pijs ⁊ tñ reqriť lapſus an
ni qꝛ ille tex. deſtruit cōem doctrinā. Pondera ēt qꝛ gl. iſta
cum ſua reuerētia diuinat ad iſtū tex. hic non poniť meta
anni qs ꝙ ſpūs ſibi reuelauit ꝙ loquať de lapſu anni cer-
te non eſt bñ dcm̄. Reuerendus. d. Abb. ſuper iſta glo. di
cit duo eſſe vidēda. primū q̄ntū tps detur ad exequenduꝫ
teſtm̄. ſm eſt. l. quantum tps deuoluiť executio ad epm.

a ¶ Teſtamē-tum. Uide ad hoc pau. de ca. i ꝯſ. clxv. hoc. in auc. hoc amplius. C. de fideicom. ⁊ videt nouiſſimos ſcribentes hic.

8 ¶ Circa primū ꝯcludit ꝙ ſi res legata eſt in patrimo-
nio defuncti dꝫ ſolui ſine mora. l. cum res de lega. i. ideꝫ
dicit in pecunia legata. l. ſi pecunia de leg. ij. ⁊ iſto mō pt
intelligi iſte tex. q nullā facit mētiōeꝫ de anno nec de priua
tiōe hēditatis lꝫ ſolū de interdicēda admiſtratiōe. Tu pon
dera ad iſtud ꝙ ſi legeť pecunia cogiť hēs ſoluere pecu-
niā iſtud ſeqť ex dicto ſuo. qꝛ iſtud nō eſt bene dcm̄ p text.
in. l. ſi. §. ⁊ ſi factā. C. de iure delibe. vbi alternatiue cogiť
hēs q ꝯfecit inuentariū ꝓſtare rē aut ſoluere pecuniam lꝫ
aliter dixerit Bal. poſt Jac. de are. in. d. l. ſi pecuniā vide
ibi Jo. de imo. Si aūt hēs negligit ſoluē legatū ad pias
cās. l. ſex menſes tūc incidit in penā dicti. §. ſin aūt legatuꝫ
de qua ſupius eſt dcm̄. ⁊ iō ſūt plura remedia circa hoc.
qꝛ aliqñ epi ſūt negligētes in interdicēdo bona vt hic. vť
forte legata ſūt occulta ⁊ iō ſi heres differt ſoluere vltra
ſex mēſes incurrit illā penā. §. ſin aūt legatū. nec ſeqť quin
ꝓ prius poſſit cōpelli ad ſoluendū vt dcm̄ eſt. ſi ꝟo hēs ne
get hmōi relicta ad pias cās ⁊ ꝑſeuerat negādo vſqꝫ ad
ſniam ꝯdemnať maiori pena. §. itē mixta inſtitu. de actio.
Bart. in. d. auc. hoc amplius. Si ꝟo hēs a tpe monitiōis
ſibi facte per iudicē differt ſolueť vltra annū tunc priuať
hēditatē vt. d. auc. h amplius. ⁊ hoc voluit ſentire illa gl.
q pena eſt inflicta ad priuandū eū hēditate non tñ ad exe
quendū. ⁊ iō poterit iudex alijs remedijs vti cōpellendo
hēdē ad exequendū teſtm̄. ⁊ ita pōt intelligi iſte tex. ⁊ ſic
9 poniť remediū ſeparatū. d. auc. hoc amplius. ¶ Quo ad
ſecūdū ꝯcludit aut defunctus ꝓuidit ſibi de executiōe ⁊
tūc ad illū ⁊ nō ad epm ſpectat executio ēt in pijs relictis

.d. c. tua. Jeo. ⁊. d. c. ſi qs aūt pro redēptione aut teſtātor nō
ꝓuidit ſibi ſpecifice de executore in teſtō ⁊ tunc i legatis p
redēptione captiuoꝝ vel p alimētādis paupib⁹ ſuccedit
epus. d. §. ſi qs aūt p redēptione ⁊. d. l. nulli ðepi. ⁊ cler. i
alijs ꝟo ſuccedit heres vt hic ⁊. d. c. nos qdē vide de hoc
q dixi i. d. c. nos qdē gl. ij. fuit expedita ſupius in pmo no-
tabili. Et inqñtū allegat. l. cōſulta. C. eo. ⁊ vult ꝙ illa ꝓce
dat in publica actione teſtamenti nō aūt quo ad executio
nem teſtamenti. nec aliquiſ ſcribentiū dicit aliquid ſuper
glo. iſta. Tu adde Jo. and. in. c. ſi. de fide inſtrumen. vbi
dicit ꝙ in cauſis eccleſiaſticis fiet publicatio corā eccleſia
ſtico. in cauſis ꝟo ciuilibus fiet corā iudice layco. ⁊ ita di
cit poſſe intelligi dictā. l. cōſulta. ⁊. l. repetita. C. ð epiſ. ⁊
cle. exquo dicto inferť ſingulariter ꝙ inſinuatio teſtamēti
ad pias cās fiet corā epo ⁊ nō corā layco. ſed iſtud eſt for
maliter ꝯ illā. l. cōſulta vbi dť eſſe obprobrium clericis ſi
volunt eſſe periti diſceptationū forenſiū. rñdet Jo. an. ibi
ꝙ. d. l. cōſulta ⁊. d. l. repetita debēt intelligi ſm diſtinctio-
10 nē ꝓcedentē. ¶ Ex quo infero ꝙ in legatis nō pijs non
pōt ſe īpedire epus. ⁊ ſic Jo. an. ibi ſētit ꝯtriū ei⁹ qđ voluit
h. Uel dicit Jo. an. ꝙ ille. ll. pñt loq de religioſis ſimpli-
cibus. ar. c. ij. de poſtulan. vel ſm Hoſti. ibi. d. l. repetita.
⁊. d. l. cōſulta ſunt correcte nec ille leges vel ſimiles ſtrin
gūt clericos niſi in fauorē clericoꝝ p no. i. c. ſi. ð ſolu. Ra
rus ē ſermo ꝙ ille leges ſint correcte hodie ⁊ accurate q
ſimi miſeros ſcribentes in. d. l. conſulta ⁊ in. d. l. repetita ſi
de hoc dicto Hoſti. feciſſent aliquam mentionē ⁊ nēo eo
rum retulit. do. Abb. in. d. c. ſi. dicit ꝙ nō ſūt correcte qꝛ
emanarūt vt darent quietē clericis. ⁊ iō publicatio teſta-
menti nō poterit fieri corā epo p illa iura. Ego puto ꝙ ſi
teſtm̄ fiet ad pias cauſas ꝓcedat dcm̄ Hoſti. ar. c. relatū
Jeo. ⁊ ideo dixit Bal. in. d. l. ꝯſulta ꝙ in relictis ad pias
cās nullus caſus de rigore iuris ciuilis euenire pōt vt im
pediat illoꝝ executiōeꝫ alleget dcm̄. c. nos qdē. aut teſtm̄
nō eſt ad pias cās ⁊ tūc habebit locū leges ꝓdicte. Ex gl.
ſi. no. bñ vltimā opinionē poſitā in glo. q licet dictā auct.
hoc amplius vt filius inſtitutus hēs nō adimplēs volun
tatē defuncti in relictis ad nō pias cās priueť ſucceſſione
defuncti nō tñ priueť debito iure nature. lꝫ ſi relicta ſunt
ad pias cās ꝓueť ēt iure nature lꝫ gl. hic in ſi. nō videatur
hāc opi. vſqꝫ quaqꝫ firmare. tñ Hoſti. ſequiť hic hāc opi.
ar. iſtius tex. ⁊. §. ſi qs alleĝati hic in glo. Fateť tamen ꝙ ſi
filiū peniteret poterit eccl'ia ſibi facere aliquā elemoſinā.
Abb. dicit ſe dubitare an hoc dcm̄ ſit veꝝ ex eo qꝛ iura lo
quūť de relictis in teſtō. lꝫ portio debita filio debeť eť dē
teſtm̄. eſt. n. quaſi debita. ⁊ ideo iura voluerunt ꝙ priueť
relictis in teſtō exquo voluit onus teſti adimplere que nō
ceſſat in debito iure nature qꝛ ſibi debetur abſqꝫ aliquo
onere. l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi. teſta. item negare nō
poſſumus qn res ſit dubia. ⁊ in dubijs benigniorē partē
ſeq debemus. l. benignus. ff. de legi. c. odia. de reg. iur. in
vi. ⁊ ita reſidet tacito tñ auctore Jo. an. tranſit hic cū gl. ⁊
hoſti. ⁊ Archi. i. c. ſiluester. xi. q. i. ⁊ ibi ſubtiliſ doctor Jo.
cal. in quadā additiōe vt refert hic. d. Ant. ſequūť iſtam
opi. ⁊ ēt. d. Ant. hic q ꝯcludit ꝙ ſi ſcm̄ ē relictū in piā cāꝫ
pratica erit ꝙ pmo interdicanť ſibi redditus ⁊ ſiet ſolutio
ex eis ſi ex illis ſatiſfieri pōt ſi ꝟo ex illis nō poſſit ſatiſfieri
⁊ ad huc ꝑſeuereť in ꝯtumacia tūc exigēte ꝯtumatia pōt
totali hēditate priuari ſiue ſit extraneus ſiue ſuus hēs ⁊ iſtaꝫ
ptē ſeqť hic do. Pe. de anch. ⁊ in. c. lꝫ ð voto ⁊ idē tenuit
do. Do. i. d. c. ſiluester ⁊ hāc opi. dicit eē cōeꝫ Jo. de imo.
hic. Sꝫ do. Car. hic tꝫ ꝯtrium dicēs ꝙ attēto ꝙ legitima
ꝓprie non venit a defuncto vť verior ſcđa lectura vt intel
ligatur littera. ſ. legitima ſalua nec cōtradicit huic intelle
ctui iſta littera in eo ꝙ interdicanť oia relicta qꝛ legitima
debeť alliūde q̄ ex teſtō vt i. c. raynucius Jeo. ⁊ alleĝat dcm̄
§. ſi qs aūt iplens vbi text. dicit hēdeꝫ priuandum oībus
relictis ⁊ tūc ñ dicit ꝙ priueť eo ꝙ ſibi debeť ex iuris diſpo
ſitiōe Jo. de imo. h dič opi. d. Car. fore veriorē de iure qꝛ
magis ē fauēdū filio q̄ pie cāe. c. quiqꝫ. xvj. q. iij. dicit tñ
ꝙ rationi

ꝙ rõni dñi cardinaľ poſſet rñderi qꝛ lȝ legitima debeaľ
a iure ⁊ nõ a defuncto tñ hereditas ſibi relinquiť a dfun
cto ⁊ tex. hic vult ꝙ priueť omnibus relictis ſibi a dfun
cto vt. d. §. ſi qs aũt nõ implẽs ⁊ ſic ſatis dicta verba poſ
ſunt verificari in filio dicit tñ equũ eẽ ꝙ ſibi reſeruetť legi
tima tñ eſt cõis opi. eſt cũ hoſti. mirũ ẽ ꝙ ſi viderit bal.
in. d. auc. amplius vbi tangit hãc qõnez ⁊ arguit de illo
t. ⁊ de. d. c. ſiluester. ⁊. d. c. lȝ. ℭ Et ad. c. lȝ rñdet ꝙ loqť
de regno ꝙ eſt indiuiſibile qꝛ corona nõ põt diuidi ⁊ ħ
ĩportat corpus ſpericũ ipſius corone cuius figura dſtrue
retur ſi diuideretť in partes. Jtẽ qꝛ maxie dignitates non
diuidunť. c. i. de feudo marchie ⁊ hoc ſuadet vtilitas ſub
ditorũ qꝛ expedit multitudinez regi ab vno. l. ij. §. nouiſſi
me. ff. de ori. iur. vnus ĝ pnceps. xij. methaphiſice ⁊ l. i. tra
gedia nõ capit regnũ duos ⁊ apud lucanũ in pmo om
niſqȝ ptãs ĩpatiens cõſortis erit. Jtẽ regnũ eſt qd perfe
ctum ſed pfectũ nõ põt eſſe niſi vnũ ergo itẽ ſpãle eſt i. d.
c. lȝ nec dȝ trahi ad pñam alterius precepti vñ nõ putat
ibi Bal. ꝙ ſi rex in teſtõ ſuo relinqueret legata vel fidei
cõmiſſa ꝙ filius ei inobediens pu̾areť regno nec baro p
uareť ſua baronia que nõ ẽ pprie corp⁹ hereditariũ ad
d. c. ſiluester ⁊ ad illud. c. rñdet nã dicũt quidã ꝙ ẽ ſpãle
in pia cauſa ſed ipſe dicit hoc eſſe falſum qꝛ legitima po
tentior eſt q̃ȝ quicũqȝ legatarius ad pias cãs nec põt eẽ
in mora filius reſpectu legitime nã nõ videť eẽ legatũ id
ꝙ iure nature dtrahiť. d. l. qm̃ in priorib⁹ ⁊ dicit ꝙ iſta
capitula debẽt intelligi ſalua legitima nã ius canonicuȝ
diſtinguiť per ius ciuile per qõ ẽt diſtinguiť ius diuinuȝ
⁊ illud ꝙ dicit eẽ in legitima dicit eẽ ẽt ĩ augumẽto eius
vt in dote ⁊ donatione pp nuptias in qbus filius nõ põt
grauari vt in auc. res q̃. C. cõia de leg. dicit tñ ꝯſidera hoc
dcm̃ Saly. ibi limitat illã auc. nõ hr̃e locũ in rege per. d.
c. lȝ ⁊ aliud nõ dixit ⁊ ſic ille. §. eſt dubitabilis valde pp
auctoritatẽ doctoꝝ variantiũ ſuper eo ſoluat ille q nihil
ignorat. Sed ꝯ̃ cõem opi. tex. eſt formalis in. d. auc. hoc
amplius ibi enim facta fuerunt relicta ad pias cãs ⁊ ad
nõ pias cãs ⁊ tñ filio monito ⁊ p annũ negligenti reſer
uaľ legitima ergo mľto fortius dȝ reſeruari qñ ſunt ſola
relicta ad pias cãs arg. c. i. de treuga. ⁊ pace ⁊ auc. itaqȝ
. C. cõia de ſucceſ. Scd̃a pena priuatõis nũq̃ȝ a iudice eſt
ĩponẽda niſi repiaľ expreſſa a lege glo. ẽ ſing. in. c. ſi. d iu
re patro. ⁊ maxie in legitima qꝛ nũq̃ȝ filius puaľ legiti
ma niſi ſpãliter ſiat mentio de legitima vt eſt caſus ſing.
melior de corpe iuris in. l. ſi qñ. §. gñaliter. C. de inoff. te
ſta. cũ ergo nõ repiaľ tex. expſſus in iure ꝙ filius negli
gẽs adimplere piã voluntatẽ patris priueť legitima er
go ſequitur ꝙ nullo mõ pdet legitimã ſȝ ꝑ cõi opi. ꝙ imo
puet legitima eſt caſus in. d. auc. de ecc. ti. in. §. ſi aũt qui
hec facere. vbi eſt tex. in indiuiduo in ṽſi. iplere diſtulerit
iubemus eos omne lucrũ relictuȝ eis ab eo q hec pcepit
amittere ſed difficultas ſtat nũc in hoc qꝛ ex quo ille tex.
priuat eũ oĩ lucro relicto ⁊ vtꝝ legitima debita filio di
catur lucrum ⁊ pro certo iura ſunt in medio ꝙ dicatur
a debita ᵃ ⁊ nõ dicaľ lucrũ. l. ſi. §. i. in ṽbo debita pdere. C.
de codicil. ⁊ in. l. i. C. de iponẽ. lucra. deſcrip. li. x. ⁊ in. l. ſi
ſuis. ff. de libe. ⁊ poſth. ⁊ in. l. cũ rõ. ff. de bo. dã. ⁊ iõ gl. ſo
lẽnis in. l. ſi qs legatũ. §. ſi. ff. de fal. dixit ꝙ filius in legiti
ma equipaľ ṽo creditori. ⁊ tex. in. l. ſi. in §. i. in ṽſi. qñ de
bita hr̃ditas. C. d cur. furio. Cũ ergo tex. d. §. ſinaũt quo
ad ṽba nõ poſſit adaptari quo ad legitimã ergo nõ põt
adaptari quo ad diſpoſitionẽ qꝛ ex quo loqť de lucro ⁊
legitima nõ eſt lucrũ ſed eſt debitũ p iura pallegata ⁊ ꝑ
ho formalius in. d. auc. hoc amplius in ṽbo debito nãli.
⁊ ſic nõ hẽbit locũ diſpoſitio. l. i. §. loqtur. ff. d magiſt. cõ
uenĩẽ. c. ex pte aſtenſis de cõceſ. pben. c. idẽnitatibus. §. lȝ
tñ eas de elec. lib. vi. ergo eſt ibi caſus ꝯfundens opi. do.
ter. Bal. ⁊ ſequaciũ. Sed in ꝯ̃riũ videť ꝯcluſio verior vȝ
ꝙ legitima potius dicaľ lucrũ q̃ȝ debitũ ⁊ de ħ alſo glo.
vnicã ⁊ meliorẽ de corpe iuris i. l. iij. C. de iur. ⁊ fac. ign.
que vult ꝙ legitima dĩ quaſi debita ⁊ ẽt dĩ lucrũ ſȝ ma

gis accedat a nã lucri ⁊ de ea iudicaľ tanq̃ȝ de lucro. ⁊ il
lam glo. ſeqť ibi bar. ⁊ de ea fecit mentionẽ idẽ bar. i. d.
l. ſi qs legatũ. §. ſi. ⁊ faciat qõ voluit idẽ bar. i. l. poſt emã
cipationẽ. §. i. ff. de libera. lega. ⁊ in. l. ſi. ff. de lib. agnoſ. ⁊
in. l. i. §. ſi ipuberi. ff. de colla. bono. Cũ ergo ille tex. puet
ab oĩ lucro relicto ergo priuat a legitima ⁊ dicebam fo
re caſum quẽ nemo vidit vſqȝ ad iſta ſecula in. l. ſi. §. i. in
ver. quaſi ex dona. ff. que in frau. cre. iuncta. l. ſi. C. d dot.
ꝓmiſ. ⁊. l. q libros. ff. de rit. nup. que iura nouiſſime pro
bant dcm̃ illius glo. ergo ſeqtur qõ filius hñs nõ adim
plẽs piã voluntatẽ patris defuncti priuaľ legitima ⁊ iſte
ſunt inductiones noue ⁊ hoc mõ ſuſtentaľ glo. nr̃a dãna
ta ab illis patribus. Sȝ pro deo põdera ſubtilius qꝛ for
te ille paſſus non eſt intellectus ⁊ forte bernardus nimiſ
voluit ampliare dcm̃. §. ſinaũt q ⁊ põdera tex. illũ ⁊ pa
rafos pcedentes in qbus nõ repies ꝙ ĩpator ibi loquaľ
de filio inſtituto ⁊ gl. ibi allat. l. nẽſennius ẽ pn. ff. d excu.
tuto. ⁊. l. i. §. ſi. ff. vbi papillus educari dẽat ⁊. l. pe. C. de
lega. que iura loquũtur in legatario negligẽte iplere vo
luntatez defuncti ⁊ ſic intellexit gl. illũ. § ꝙ loquaľ in le
gatario ⁊ ſic nõ in filio inſtituto. Et põdera vnũ qõ ẽ no
uũ qꝛ tex. ille refert ſed a legatũ ꝓ redẽptione captiuorũ
⁊ ad legatũ ꝓ alimẽtandis pauplbus ſed ego hẽo caſuȝ
mirabilẽ ⁊ ſingularez ⁊ fauorabilius eſt legatũ liberta
tiſ quã ſit legatũ alimẽtoꝝ. l. ſi a primo. ff. que in fra. cre.
ſed p legatũ libertatis factuȝ a teſtatore nõ adimpletũ a
filio nõ priuaľ filius legitima vt ẽ tex. in. d. auc. hoc am
plius ĝ multominus puabiť filius legitia ſi nõ iplenit re
licta ꝓ paupibus alimẽtandis ⁊ faciat tex. ſing. ſȝ ang.
in. l. papinian⁹. §. iiij. ff. de inoffi. teſta. vbi pp paupertatẽ
diminuiť letitia filij ſed pp nõ adiplemẽtũ nõ puaľ legi
tima ĝ nec puabiť non adimplenit in alijs pijſ relictis ⁊
faciat dcm̃ bar. in. l. prime. ff. de his que in teſt. delẽ. vbi
fauor datus legato libertatis extẽdiť ad alia relicta pia
faciat. l. illud. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊ ſic ſto in illa ꝯcluſione
ꝙ fili⁹ nõ priuabiť legitima lȝ non adimpleuerit relicta
ad pias cãs in teſtõ patris ⁊ iudicio meo illa eſt pura ve
ritas ⁊ pdicta nõ ſunt cõtẽnẽda nec plebi nec vulgo tra
dita ſȝ qꝛ i. d. c. nos qdẽ obmiſſi tãgeť ⁊ an executori igno
ranti currat tps annĩ aut ſemeſtre ẽm diſpõnẽ ꝯſtõnũ ſi
nodaliũ an ṽo currat a tpe ſcientie qꝛ onerata ſatis erat
in ſua mã decretaľ illa oportunũ fuit reſeruare in hoc. c.
Et qꝛ paſſus eſt vtilis ⁊ quottidianus erit tãgendus ad
ſũmuȝ ſi deus glorioſus dederit ⁊ incipiã a moderniori
doctore Lo. ro. ꝯſi. ccxxv. incipit ꝓ plena diſcuſſione vbi
dicit ꝙ nõ currat ⁊ motiua ſua hec ſunt primo qꝛ curſus
tpis inducens dãnum nõ currit ignorãti. l. quinquaginta. ff.
de excuſ. tu. ſȝ in caſu nr̃o curſus tpis dãnũ iducit i pſona
executoris qꝛ iducit priuationẽ ab offõ q eſt pena ⁊ ꝯſr
dãnũ. l. teſtõ cẽturio. ff. de manumiſ. teſta. ſcdõ qꝛ allegãſ
ignorãtiã allegat ĩpedimentũ cũ ignorans exeq nõ poſ
ſit. l. quero. ff. de eo qui pro tutore ſed ĩpedito tps nõ cur
rit ſaltem in effectu. l. i. in ſi. l. vt pfectius. C. de anna. exce
ptione. l. attilicin⁹. ff. de ſerui. ruſti. pdio. l. ſenatus. ff. de
offi. pſidi. l. ij. in ſi. ff. de iudic. l. ſed ſi p pretorẽ. §. ait ptor.
ff. ex qbus cau. maio. l. ſi cum ipſe. ff. de excuſ. tuto. l. ſi. C.
de adul. ⁊ qõ habeť in auc. ſi tñ. C. de tempo. app. ergo.
Tertio arguit d tpe pfixo a teſtõre ad tps pfixũs ꝯſtitu
tione ſed tps pfixum in teſtõ nõ currit niſi a die adite he
reditatis ⁊ ꝯſr ſcientie habite eoruȝ que i teſtõ ſunt ſcri
pta coniuncta regula iuris antiqui volẽte hr̃ditatẽ clau
ſis tabulis adiri non poſſe vt eſt caſus notabilis in. l. iij.
§. ſi quis heredi. ff. de ſtatu libe. ergo nec pfixuȝ execu
tori. Quarto ꝓbat ſumpto argumento tpis a lege pfixi
heredi ſi enim illud ſibi nõ currit niſi a die adite hr̃di
tatis ⁊ ꝯſr ſcientie iuncta pdicta regula vt no. gl. elegãſ
in. l. ſi. §. ſinaũt dubiũ. C. de iur. delibera. ergo nec pfixum
executori. Quinto hoc ꝓbaľ ſumpto argumento de tpe
pfixo comparere debenti cum ⁊ illud non currat niſi
a die pſentationis lraꝝ ⁊ ꝯſr ſcientie. c. ſuper eo de ap.

a ℭ Debita vi
de p ħ. bald. in
l. q̃mus. C. de
hered. in ſti. ⁊ vi
de lo. põ. i auc.
ſiũt ad. l. falci. ⁊
pa. de ca. in ꝯſ.
cclxxx. ⁊ oẽs
doct. hic.

pellat. Sexto ꝓbaſ argumēto ſumpto a tēpore ꝑfixo ad interponēdam appellationē cū ⁊ illud a tpe ſcientie incipiat currere tex. eſt ſolēnis cū ſua glo. c. cōcertatōi de appel. in. vi. ⁊ in auc. hodie. C. e. Septimo ꝓbatur argumēto ſumpto a tpe prefixo ad ſoluēdū i arbitratorio laudo ꝙ ſimiliter nō currit niſi a die ſcientie lati laudi ita determinat Bar. ſuo ꝯſilio incipiente q̄riſ ſi arbiter. ⁊ allegat d. l. iij. §. ſi qs heredi. Octauo moueſ ar. eius qđ cōſuluit bal. in. d. l. qnquaginta. ⁊ in. l. quādiu. C. q admitti dicēſ argumēto illoꝝ iuriū tps ad inſinuādū teſtm̄ ꝑfixū ꝯſtōne nō currere niſi a die ſcientie. Nono moueſ ex dictis a bar. in. l. pen. ff. ſi qs teſtō lib. eē iuſſus ⁊. l. diuus. ff. de cu. reo. ⁊. l. cū q. §. in popularib⁹. ff. de iureiur. ⁊ bal. in. l. annus. ff. de calū. ⁊ in. l. i. §. occiſoꝝ. ff. ad ſylle. q decidūt tpſ ꝑfixum ſindico ad denūciandū maleficia in preiudicium eiuſdē nō currere niſi a die ſcientie arg. l. ſemp. §. h iterdicto. ff. qđ vi aut clā. Decimo qꝛ hec ꝯſtō epi vt not. Bal. i. l. genero. ff. de his q no. infa. dr̄ ius ꝓꝓriū arg. notatorū in. l. i. ff. ꝙ qſqꝫ iur. ſed tps ꝑfixum a ꝓꝓre cū ſit vtile vt ē glo. aurea inſti. de ppe. ⁊ tpali. actio. i ꝑn. nō currit ignoranti. l. cū ſex. ff. de edil. edict. ⁊. d. l. ānus ḡ nec iſtud tps ꝑfixuꝫ a ꝯſtōne ſinodali currit executori ignorāti. l. ſi. C. ꝺ pſcrip. lōg. tēp. Undecio moueſ argumēto ſumpto eius qđ dicim⁹ in epo cui ad exequēdū volūtatis defuncti cōcediſ annus qꝛ nō currit ignorāti ſed ab eo tpe iniciū capiens quo res diſtribuēde in ſuā venerint ꝑtātem ⁊ ꝯñr ſciente vt no. glo. ſolēnis in. l. nulli in ṽbo anni. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ hanc dicit eē cōem ſniam Bar. bal. ⁊ Ange. in d. l. gño ⁊ Bal. in. l. captatorias. C. de teſta. mili. vbi retulit do. Tho. de curſ. de florentia ꝯſulentē ⁊ idē voluit in. l. vnica in ꝑn. C. de cadu. toll. ⁊ in. l. id qđ paupib⁹. C. de epiſ. ⁊ cle. quā cōem ſniam dicit ſe firmaſſe rōnib⁹ antedictis. ⁊ ita gnit in prefato ꝯſilio. Adde eūdē do. Lo. in. l. i. §. occiſoꝝ. ff. ad ſylle. vbi tenuit idē qđ i ꝑfato ꝯſilio Adde do. Pe. in. d. c. nos qdem vbi refert ſe in ciuitate Senēſi cōſuluiſſe teſtōꝛ titio ſuo debitori in centuꝫ reliqt liberationē ſi dederit quinquaginta hoſpitali .i. menſem a die ſue mortis alias illa centū reliqt hoſpitali ꝙ lꝫ ille debitoꝛ legatarius nō ſoluerit .i. mēſem poſt mortē teſtatoris dcā quinquaginta qꝛ ignorauit teſtm̄ ꝙ ēt elapſo mēſe potuit iplere dictā ꝯditionē ex eo qꝛ tps menſis currit a die ſcie allegat. d. l. iij. §. ſi qs hrdi ⁊. d. l. ſi. §. ſin autē dubiū. C. de iure deli. ſed. do. Car. i. d. c. nos qdē q̄rit qd ſi executoꝛ ſit ipeditus ipedimento iuris vł facti an currat tps ſibi ⁊ allegat ſtupendū dcm̄ Spe. in ti. de inſtr. edic. §. nūc aliqua ṽſi. quid ſi executoꝛ in potētia iuris vel facti vbi tꝫ tps currere allegat. d. l. nulli ⁊. l. ſi qs ad declinādā. C. ꝺ epiſ. ⁊ cle. que leges ſm do. Car. nō ꝓbant dictū Spe. ipſe aūt ſeqſ illud vt firmū in firma petra ⁊ pro eo allegat qꝛ omne tps eſt ꝯtinuū niſi aliud appareat vt eſt glo. ſing. in rub. de diuer. ⁊ temp. pſcrip. facit. l. nudū. ff. ꝺ vſuca. ⁊ maxie hoc dicit ꝓcedere in locis vbi ſunt cōſtitutiones ſinodales limitātes tps anni a morte teſtōris moueſ ēt qꝛ ñ agiſ de ꝑiudicio executoris ſi deuoluaſ poteſtas exequēdi ad epm̄ qꝛ nō refert p queꝫ fiat executio ⁊ ſic Spe. ⁊ do. Car. tenuerūt ꝯtriū eius ꝙ tenuit Lo. roma. ꝯſulendo mirū eſt ꝙ eos nō viderit ⁊ non niſi cū rubore p mario. Sꝫ Jo. ꝺ imo. in. d. c. nos quidē refert iſtō dcm̄ do. Car. ⁊ Spec. ⁊ ꝯ eos tꝫ dicēs illū annū dari ad ꝯuincendā negligētiaꝫ executoris ergo ſi eſt ipedit⁹ non eſt negligēs ⁊ per ꝯñs nō currit ſibi ānus allegat in ſili qđ voluit Bar. in. d. l. genero mirū ē ꝙ nō viderit bar. i ꝯſilio incipiente ꝯſtō camarinenſis epi vbi i terminis cōſuluit ꝙ nō currat annus executori ignorāti allegat etiā qđ hr̄ in. c. qꝛ diuerſitatē ꝺ cōceſ. ꝓben. ⁊ dicit nō eē diuiā an ipedimentū veniat a principio qñ executoꝛ vellet inchoare an ex poſt facto poſtꝙ incepit exeq. Nec obſt. ꝙ tps ꝑſumaſ in dubio eſſe ꝯtinuū qꝛ ꝓcedit qñ ſimplr̄ ſtatuitur ſecus qñ ſtatuiſ ad negligentiā cōuincendā qꝛ tūc tps cenſeſ vtile per no. in. d. l. genero. Nec ob. ꝙ ſi refert

a℄ Lectū Jn auc. de q̄ſto. §. ſi. ⁊ ipſa eruditionis noueꝛ ca vt tꝫ. d. car. i cle. ij. §. i. ꝺ ſepul. de q̄ vide multa p do. ab ba. i. c. capſm ꝺ reſcrip. ⁊ p dñi cū ꝺ ſan. gemi. in. c. ei qui eo. tm. in. vi.

per queꝫ fiat executio qꝛ nō ꝓcedit qñ ſit ꝯ volūtatē eius ad queꝫ ſpectat executio ⁊ q nō erat illa executiōe ꝑuat⁹ per no. in. l. pe. ff. de cōdi. ob cau. ⁊ ita reſidet reꝓhēdens ſpe. ſimul ⁊ do. Car. dixit tñ do. Car. ꝙ dcm̄ ſuū ⁊ ſpec. ꝓcedit quo ad deuoluēdā executioneꝫ nō aūt quo ad h vt executoꝛ priueſ relictis iuxta diſpōnem. d. auc. h apli⁹ ⁊ ſiliū. Adde ad Jo. de imo. do. car. in. d. c. qꝛ diuerſitatem vbi ꝓ hoc dicto ſuo allegat glo. ſing. in. c. ſtatutuꝫ de ꝓben in. vi. ⁊ allegat ꝑfatū dcm̄ ſpe. ⁊ refert ſe in ꝯtingentia facti vidiſſe terminari ⁊ decidi ſꝫ illud dcm̄ ſpe. Jo. de imo. ibi dicit illud dcm̄ nō eē ſine dubitatione qꝛ lꝫ ipedimento facti currat tps tñ reſtituiſ in integr. vt eſt no. tex. in. l. i. §. ſi qs pp. ff. de iti. actuqꝫ ꝑuato ⁊ ita ibi reſidet adde do. Abb. in repe. c. cū eſſes. ꝺ te. in vlti. colū. vbi belliſſime ⁊ vniuerſis ſcientie ſue neruis effuſis tetigit articulū iſtū ⁊ arguit ꝑmo tps non currere executori ignoranti ꝑmo p. d. c. qꝛ diuerſitatē ⁊ p regulā iputari lib. vi. poſtea allegat in ꝯtriū dcm̄ ſpec. ꝑalle. ⁊ dicit ꝙ lex nulli ⁊ lex ſi qs ad declinādā alſate p ſpe. nō ꝓbāt dcm̄ eius ē tñ verū dcm̄ ſpe. qꝛ omne tps eſt ꝯtinuū niſi aliō appeat alſat gl. i. d. rub. ꝺ diuer. ⁊ tpali. pſcrip. ⁊ qđ no. Jo. an. in. d. c. ſup eo ꝺ app. dicit tñ ꝙ executoꝛ nō ꝑuabiſ pp h relictis in teſtō allegat ēt gl. ſing. iuncto tex. in. d. c. ſtatutum vbi qñ tps ſtatuiſ nō in odiū negligētis ſed in fauoreꝫ alicui⁹ ꝙ tūc tps currit etiā ignorāti ⁊ nō negligenti lō cū annus ſit ꝑfixuſ executori nō in ſui odiū ſed in fauorem defuncti vt colligiſ ex. d. c. nos qdē ad ſi. dꝫ currere etiā executore nō negligente. qꝛ ñ agiſ ꝺ ſuo magno ꝑiudicio nec refert p queꝫ fiat executio ⁊ p h dicit patere rñſum ad ꝯtriū dū dicebaſ ꝙ nō valenti agere nō currit pſcriptio qꝛ dꝫ intelligi qñ tps eſt ſtatutū in odiū negligētis ⁊ qñ agiſ ꝺ ſuo magno ꝑiudicio ſed certe oia illa motiua fuerūt. d. car. ⁊ euꝫ nō allegauit ⁊ tñ fuit diſcipuluſ eius poſtea dicit ꝑdictis nō obſtantibus ꝯtriū eſt verius vꝫ ꝙ tps nō currat primo per regulā nō valenti agere ñ currit pſcriptio vñ dixit hoſti. in. c. qm̄ de iure pat. ꝙ illa rła ſemp vendicat ſibi locū niſi in caſu vbi repiaſ lex i iure. ſed iſto caſu nullibi nuſquā repiſ lex imo potius repiſ ꝯtrium iure expſſum allegat. d. c. nos qdeꝫ vbi papa mādat monitioneꝫ fieri qñ nō fieret ſi tps curreret ignorāti qꝛ monitio ſit vt cōuinceaſ in negligentia vt in. c. i. ꝺ ſup. neg pla. ⁊ in. c. indigne. xij. q. ij. iducit etiā. d. c. nos qdeꝫ vbi papa mādat tria anteqꝫ executio fiat p epꝫ cū executoꝛ adiplere neglexerit. ⁊ qs nō dr̄ negligeſ qñ eſt legitime ipeditus vt in. d. c. qꝛ diuerſitatem ⁊ in. c. ij. ꝺ ꝯceſ. ꝓben. iducit etiā tex. d. c. nos qdem in ṽbo volūtas dilata dꝫ epali ſtudio ⁊ c. qꝛ reqrit ꝙ executoꝛ diſtulerit ad h vt talis volūtas deuolnaſ ad epm̄ ſꝫ ille q eſt ipedit⁹ nō dr̄ differre vt no. gl. in. c. qꝫ ſit de elec. i. vi. ⁊ ꝓbaſ i. c. ij. de ꝯceſ. ꝓben. iūcto. d. c. qꝛ diuerſitateꝫ. nō ob. cuꝫ dr̄ qñ tps ſtatuiſ in fauoreꝫ alicui⁹ currit tps ipedito eo. qꝛ ꝓcedit qñ ſimplr̄ ſtatuiſ i fauoreꝫ ſecus ſi in fauoreꝫ vnius ⁊ in odiū alteri⁹ qꝛ tūc nō currit ipedito vt in. d. c. qꝛ diuerſitateꝫ ⁊ ita eſt in caſu iſto. nā iſtud tps āni non tm̄ ſtatuiſ in fauoreꝫ defuncti ſꝫ etiā in odium executoris negligentis vt ibi pꝫ dū mādat illū moneri ⁊ ſi adimplere neglexerit ꝙ eps exequaſ nec ob. ꝙ omne tpſ eſt cōtinuū qꝛ illud eſt niſi aliud appareat ex lege vt eſt in caſu nr̄o qꝛ p d. c. nos quideꝫ clare appet tps fore vtile ⁊ nō cōtinuū ⁊ ita dicit tenuiſſe Fede. de ſe. ꝯſi. cxliij. ⁊ hoſti. in. d. c. nos qdeꝫ ⁊ ita gnit in illa ſua repetitiōe. Adde Bal. in. c. lꝫ de ſup. neg. pla. vbi colligit ex illo tex. ꝙ ois potentia incipit diebus vtilib⁹. .i. a diebus ſcientie vñ ſi ſtatutū dicat ꝙ niſi teſtm̄ ſit inſinuatū .i. ſex menſes a die ſcientie quo inſinuari potuit nō currit tps ignoranti referens ita cōſuluiſſe bar. per. d. l. quinquaginta ⁊. d. l. annus ⁊. d. l. cuꝫ ſex ⁊ idem bal. in. c. fine. de electio. dixit ꝙ impeditus nō dicitur negligens ſecus ſi fuiſſet quia qui negligit ſua in re perdit negligētia cuiꝫ oia ledit⁹ ⁊ refert iſtos verſus fuiſſet deſcriptos litteris aureis ſuper hoſtio camere

tepis

regis roberti vʒ negligentia par ð dino anchuo faro do
man faro caciare altrui fora de guadagno. Adde bal.
in.d.l.captatorias vbi refert bar.i illo ꝯſilio ꝯſtõ came
rinẽſis epi ꝯſuluiſſe annũ nõ currere executori ignoranti
refert tñ alios dixiſſe ꝯ̃riũ ex eo qꝛ ille ann⁹ nõ aſſigna
tur fauore executoris ſʒ fauore pauperuʒ qui nõ debẽt pati
morã ⁊ iõ ad epm libere deuoluiſ executio ⁊ allat ſiſe ꝙ
dixit glo.in.c.ſtatutũ de ꝓben.in.vi.⁊ ita de fcõ ſeruatur
vbiqȝ locoꝝ ſm euʒ ⁊ cũ de fcõ fuiſſet iſte qõ in ciuitate
florentie do. Thomas de curſi.dixit ꝙ de iure nõ curre
bat executoribus ignorãtibus ſʒ de ꝯſuetudine ſic cui ẽ
ſtandũ qꝛ bona ⁊ equa ⁊ ſic ignorans ⁊ abſens merus
executor excludiſ qꝛ nõ tractaſ de ſuo ꝑiudicio. Sʒ idẽʒ
n bal.in.l.id qd pauperibus in.iij.col.in verſi.iiij.qro † ꝯſtõ
epi monet executores teſtõrũ ꝙ exequãſ.ĩ.anũ a die mor
tis teſtõris.an iſte annus currat executori ignorãti ⁊ cõ
cludit tres fore caſus qñqȝ curſus tpis iducit fauorẽ igno
ranti ⁊ tunc currit ad eius cõmodũ allat.d.l.gño qñqȝ
curſus tps inducit dãnũ tũc nõ currit ignorãti.allat.d.l.
cũ ſeq.Et iõ vr ꝙ cũ ꝯſtõ epi ſit ius ꝓpriũ ꝙ tps nõ cur
ret ignorãti iuxta doctrinã gl.in ſi.de ppe.⁊ tẽpo. act.in
ꝑn.niſi diceres ꝙ caſus nr nõ cadit ſub h mẽbro.nam ex
cludere executorẽ ab officio nõ eſt dãnũ ꝙ currit ignorã
ti vt.d.c.ſtatutũ breuiter dicit in hoc eẽ ſtãdã ꝯſuetudi
nẽ ſʒ de iure cõi ñ currit ignorãti rõ hec ẽ qꝛ ignorãs ñ põt
exeq vt in.l.penul.ff.ð eo q ꝓ tutore ğ eſt ipedit⁹ exeq ſed
ĩpedito nõ currit tps ꝯſtõnis cũ ſit tps ꝓpriũ ⁊ per ꝯñs
vtile ſaltẽ quo ad ſui ꝑncipiũ vt in.l.ſupuacuas.C.de tẽ
po.reſti.in integ.perẽde.Et cũ dr ꝙ excludere ab officio
nõ eſt dãnũ ipſe rñdet ꝙ qñ qs ipediſ pp ſuũ defectum ⁊
pp ſuuʒ defectũ priuaſ tũc bñ eſt dãnũ pp infamiã. ⁊ ita
intelligit.d.l.teſtõ centurio de manumiſ.teſta.Adde eũ
dẽ bal.in.d.l.gño vbi dicit ꝙ ꝯſtõ epi eſt ius ꝓpriũ ⁊ tẽ
pus in ea appoſitũ nõ currit ignorãti .d.Flo.ibi dicit ꝙ
iſtã qõnẽ habuit de fcõ bal.⁊ cõſuluit ꝙ de iure cõi ñ cur
rit ſʒ de ꝯſuetudine bñ currit ⁊ ita ſeruaſ.ſʒ vbi bal.hoc
dixerit nõ allat.Sʒ ang.in.d.l.gño refert fuiſſe de facto
florentie ⁊ p do.Tho.de cur.fuiſſe cõſultũ ꝙ nõ currit p
d.l.iij.§.ſi qs ab hrdi ⁊ p.l.tali.ff.de iure do.⁊ p.d.l.ſi.§.
ſin aũt dubius.C.de iur.dl.⁊ qꝛ epũs eſt magrat⁹ ⁊ dcm
magratus nõ ligat ignorãteʒ ⁊ vulnus infert ad ꝑncipẽ
vel papa põt ligare ignorãtẽ allegat Cõpoſtel.in.c.ca
pitulũ ſancte crucis ð reſcrip.⁊ qꝛ remouere quẽ inuitũ
ab officio eſt pena.allegat.d.l.teſtõ cẽturio ⁊ hãc partẽ
dicit eſſe verã.Adde bal.in.l.ſi in die.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.
vbi eſt tex.multũ ſolẽnis ꝓbans ꝙ tps adiectũ a teſtõre
in dubio vr incipere a die adite hrditatis ⁊ ibi dicit bal.
eẽ no.tex.p executorib⁹ teſtamẽtoꝝ qbus ẽ ſtatuta dies
ad exequẽdũ vt icipiat demũ ab adita hrditate ⁊ p ꝯñs
a tpe ſcientie.Et adde ad ꝑdicta qd voluit bal.in .l.ſi.§.
ſed ſi qs.C.cõia de leg.⁊ in auc.cui relictũ.C.de indic.vi
duita.⁊ eũdẽ in.l.vnica in ꝑn.C.de cadu.tol.vbi dicit cõ
ſtitutio ſpalis diſpõit ꝙ tps currat executori ignorãti ⁊
ꝙ nõ poſſit allegare ſuã ignorãtiã ꝯcludit taleʒ ꝯſtõneʒ
nõ valere ⁊ moueſ p.d.l.nulli in verſi.p ſua ꝯſcia.C.de
epi.⁊ cle.allegat ẽt.d.l.genero.Quo ad iſtõ vltimũ ad
de eũdeʒ bal.in.l.i.ff.de legi.vbi tenuit nãle ſtatutũ ꝙ qs
nõ poſſit allegare ignorantiã ⁊ moueſ p.l.diuus.ff.ð fal.
qd dcm vr ꝯ̃riũ eius qd voluit in.d.l.vnica ſed certe ma
le loqſ in.d.l.i.⁊ ꝯ̃riũ tenuit Saly.in.l.ſenatus.C.ð his
q ſibi aſcribũt ⁊ in.l.ita pudor.C.de adulte.vbi voluit ſu
ã ignorãtia allegari poterit ſtante ſtatuto ꝑfato.⁊ ad
d.l.diuus rñderi põt ꝙ loquaſ de ignorãtia iniuſta ⁊ ꝯ̃
bal.faciat .l.de pupillo.§.nũciationẽ.ff.de op.no.⁊ ꝯtra
bal.ibi tenuit Lodo.ro.ſʒ nõ viderit Saly.Reſtat nunc
videre cõcluſionẽ in hoc cõſilio doctoꝝ ⁊ ante oĩa pon
dero.d.l.teſtõ centurio ſup qua doctores aſſumunt ma
gnũ fundamẽtum ꝯ̃ ſpe.⁊ do.Car.⁊ iudicio meo nõ me
retur allegari in hac.q.ꝓpoſita ex eo qꝛ ille text. in vbo
remoueri loqtur i eo q habuerat officiũ ⁊ miniſtrauerat

⁊ ꝓpter ſuã malã adminiſtrationẽ vt ſentit ibi gl.fuerat
remotus ab officio.⁊ ſic loqtur in officio adepto ⁊ nõ lo
quitur in officio adipiſcendo ſi eniʒ remot⁹ ab officio fu
it ergo ſeqtur ꝙ officiũ habuerat.c.ad diſſolẽdum de de
ſponſa.impub.l.x.de verb.ob.cuʒ ſi.quo caſu ſi hẽbat of
ficiũ ⁊ miniſtrabat ⁊ pp malã adminiſtrationẽ ſuã fuit
remotus ab officio claꝝ eſt ꝙ cũ ðdecore ⁊ vituperio ac
cidit remotõ ab officio ⁊ iõ cenſeſ pena illa remotio pẽa
enim arguit delictũ ꝑceſſiſſe.c.cognoſcẽtes de cõſti.l.ſan
cimus.C.de pe.cũ ſi.⁊ iſte eſt verus ⁊ indubitatus intel
lectus illius.l.neſcio videre quo ſpiritu freti poterũt do
cto.adducere illã.l.ad qõnã noſtrã.⁊ ꝙ nõ potuerint oñ
do incõuincibiliter hoc mõ nõ ſunt paria excludere ali
quẽ ab officio adepto ⁊ acqſito ⁊ excludere ab acqrẽdo
qꝛ facilius abdicaſ nobis ius querendũ qȝ ius qſitũ vt ẽ
no.text.i.l.quid aũt.ff.que i frau.cre.⁊ in .l.ſi ſponſus.§.
ſi maritus.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ iõ dicebat obſer
uande memorie do.Federic.de ſen.ꝯſili.ix.ꝙ ꝑlatus po
terat repudiare hereditatẽ delatã eccleſie qꝛ agiſ de iuſ
querẽdo ⁊ moueſ p elegãs ⁊ ſingulare dcm Inno.in.c.
admonet ð renũ.⁊ hoc dcm retulit reuerẽdus.d.Car.
in.c.vt ſup de reb.ecc.ñ alie.⁊ ãno ſupiori late rettuli ſcri
pta apud legiſtas ⁊ canoniſtas ſup illo ꝑcto in.d.c.vt
ſup vide ibi oino. ¶ Modo in ꝓpoſito nřo agiſ ð offõ
qrendo ⁊ nõ de officio qſito qd qñdo hoc mõ teſtator in
teſtõ deputauit ſuũ executorẽ abſenteʒ ⁊ ignorãtem qui
iſtõ officiũ nõ agnouit interiʒ nõ dr executor.c.ſi tibi ab
ſenti de ꝓben.in.vi.c.ſi tibi abſenti de reſcrip.eo.li.l. qui
abſenti.ff.de dona.l.ſi abſenti.ff.ð acqr.poſ.Et ſi quiſpiã
dixerit amice abñs ꝑſumiſ cõſentire qꝛ agiſ de cõmodo
ſuo ⁊ iõ allegaſ ſingulare ⁊ ſtupendũ dcm Inn.i.c.i ge
neſi de elec.ꝙ in actu honorabili ⁊ cõcupiſcibili tacens
ꝑſumiſ cõſentire qꝛ ad hoc rñdeo primo iura ꝑallegata
aperto ore decidũt ꝯ̃riũ ⁊ p illa iura ꝯſuluit excellẽs do
ctor Pe.de anch.in ꝯſilijs ſuis ꝓpe finẽ papa ꝯceſſerat
lr̃as familiat⁹ cuidã abñti ignorãti ⁊ ꝙ iteriʒ nõ potuit
gaudẽ ꝑuilegio familiariũ pape oportuit.n. ꝑuſ habuiſ
ſe noticiã ꝑuilegij ⁊ Lo.ro.refert fuiſſe cõſultũ p claros
⁊ ſolẽnes in iure docentes in.d.l.ſi abſenti ciuitas cõceſ
ſerat ꝑuilegiũ ciuilitatis cuidã abſenti ꝙ nõ potuit gau
dere priuilegio ciuilitatis ante habitã noticiã priuilegij
ita dicamus in ꝓpoſito nõ potuit dici executor abſens ⁊
ignorans ⁊ ad dcm Inno.poteris apponere gladiũ qꝛ
loqſ in ꝑñte ſciente ſʒ tacente ⁊ iſte nõ eſt caſus nr. Po
teris ẽt rñdere aliter ⁊ ſubtili⁹ ꝙ dcm Inn.ꝓcedit in ac
tu honorabili ⁊ cõcupiſcibili ſed eẽ executorẽ ẽ act⁹ one
roſus ita ꝓbaſ in.c.Ioannes.Leo.⁊ pulchre dicebat ibi
Io.an.ꝙ ſi teſtõr deputat executorẽ titiũ ꝑñtem ⁊ tacen
tem ꝙ nõ ꝑſumiſ ꝯſentire oneri executiõis aſſumende p
l.filiuſfa.§.initus.ff.de ꝓcur.ꝙ dcm rettulit Lo.ro.i.l.q
dotis.ff.ſo.ma.ſʒ ſpec.dixerit ꝯ̃riũ ⁊ nõ bñ vide ibi p euʒ
qͣ mõ lex teſtõ cẽturio potuit adduci p doctẽs ꝯ̃ ſpec.
⁊ do.Car.certe nullo mõ. ¶ Et ex iſtis eſt ſublatũ ma
gnũ fundamẽtũ tenẽtium ꝯ̃rium ⁊ ẽt reuerendus domi.
Abb.fundabat ſe per.d.c.nos quidẽ tripliciter iducen
do illud vere ſi verbis dareſ audacia ſomniũ eẽ vr qꝛ.l.
nos quidẽ nõ loqſ in executore mero imo loqſ ſʒ diſpõ
nem.d.auct.hoc amplius nec ẽt alia iura iducta p iſtos
patres attingunt fimbrias huius heſitatõis ex eo qꝛ lo
quũtur qñ agiſ ð ꝑiudicio ignorãtis ſed in caſu nřo agi
tur de exonerãdo executorẽ ab onere ⁊ agiſ ð fauore vo
lũtatis teſtõris ⁊ de fauore pauperũ ⁊ pie cauſe ⁊ diceſ
ꝯ̃riũ ſequereſ ꝙ ille executor hẽret aliũ annoʒ idultuʒ ſi
bi a lege ⁊ ſic nimis in longũ duceret voluntas deficien
tis ⁊ iã mortui ꝙ eſſe nõ dʒ ⁊ ẽt nimis in lõguʒ duceret
fauor pietatis ⁊ maxie ſi eẽt executio ſiẽda p paupib⁹ a
limẽtãdiſ aut captiuis redimẽdiſ.Et ſi dicaſ vt heri dice
bat quidaʒ ex bonis ꝙ imo agiſ de ꝑiudicio executoris
qꝛ priuat euʒ lucro anime piũ eſt eniʒ ⁊ anime lucroſuʒ
exequi vltimã volũtatẽ deficientiũ vt eſt tex. in.§.ſi vero.

In auc. de here. et falci. quē allegauit pro ſing. ſuppremꝰ
doc. bar. in. l. nemo pōt de leg. i. qꝛ rñdeo ꝙ nihilominꝰ
nō agiſ de p̄iudicio vt fundāt ſe oēs tenētes ɔ̄triū et facit
elegās dcm̄ bal. in. l. nemo martires. C. d̄ ſac. ſan. ec. Itez
et rñdeo alr̄ qꝛ ex quo agiſ de exequēda volūtate defun
cti et de fauore pauperū prepōderat lucro executoris et
ad hec ɔ̄ſidero tex. ponētē qetē et finez in iſtis. q. l. d. l. nul
li. C. de epiſ. et cle. in ṽſi. piū defuncti ꝓpoſitū ſine vlla cūc
tatione vt cōuenit impleturꝰ q tex. ꝓbat eē conueniēs im
pleri volūtatē dfuncti ꝙ̄ citius pōt ergo ſeqtur ꝙ dꝫ at
tendi iplemētuz volūtatis ꝙ̄ ꝓmū fieri pōt et ad iſtō oia
iura inclināt facit illud qđ ſcribiſ primo eneydos tendi-
mus in latiū. Nec ob. cū dſ ꝙ tp̄s appoſitū a ɔ̄ſtitutiōe
ep̄ali dſ appoſitū a lege pretoria hoc voluit Bal. in. l. id
ꝙ paupibꝰ preaſſe. et. d. l. genero et. l. certū. C. vñ cogna
ti et in rub. C. q admitti et in. l. ij. C. de cōſtit. pecu. et facit
glo. in. c. i. in ti. ſi de feudo fue. ɔ̄tro. inter do. et vaſ. q pro
bat dcm̄ eius inq̄tum voluit ꝙ ſtatutū marchionis ɔ̄ſi-
liū dſ ius ꝓrorū et bart. in. l. i. in fi. ff. de bo. poſ. titulo ge
nerali et in. l. fi. ff. de pe. et in. l. ij. in. §. fi. ff. de vſucap. ꝓ em
ptore et in. l. ſtipulationū. ff. de ver. ob. et ang. in. d. l. gñō
et Jo. de imo. in cle. i. in glo. cōtinuū de in integ. reſtit. et
ego allego gl. in. c. i. de offi. ordi. li. vi. q eqꝑerat ep̄os de
ſenſoribus ciuitatū et archiep̄os ꝓ̄ſidibꝰ ꝓuinciaꝝ. et di
ctū Cōpoſtel. in. d. c. capl̄m ſancte crucis qꝛ ad hoc rñ-
deo ꝙ ex quo iſta cōſtitutio emanauit in fauorē defun-
ctoꝝ et officiū executoris eſt onus vt dcm̄ eſt ſuccedit ſin-
gulare dcm̄ Guil. de cu. in. l. ſi cū exceptione. §. ſatis cle-
menter. ff. qđ me. ca. vbi voluit ꝙ qñ agiſ de odio finien-
do tp̄s ſemꝑ intelligiſ ɔ̄tinuū. ſed hic agiſ de onere finiē
do et de fauore vltime volūtatis dfunctoꝝ ḡ tp̄s erit cō
tinuū vel rñde ſic inq̄tū iſta ɔ̄ſtitutio ſinodalis apponit
tp̄s ſemeſtre dſ eē ɔ̄formis iuri cōi vt in. d. §. ſinauit lega
tū. et ſic ſuccedit i locū iuriſ cōis ita voluit Saly. i. d. auc.
hoc āplius et ꝑ ɔ̄ñs tp̄s intelligiſ ɔ̄tinuū et ita vſ mihi di
cēdū in hac qōne. Et inq̄tū in. d. c. nos qdez tenui ɔ̄tra
bal. in. d. l. cū qdam de leg. ij. q voluit ꝙ lꝫ poſt ānū exe
cutor nō poſſit exeq tñ pōt eligere et declarare. Adde ꝙ
ɔ̄ bar. eſt caſus in. l. ſi qs in teſtō et ibi bal. allegat iſtum
tex. ɔ̄ bar. C. de fideicōmiſſ. liber. Et per iſta ſit lecta et itel
lecta decretalis veſtra.

a ¶ Bñficium vide ad hoc affluenter p do. Car. in cle. i. §. ideoq; de reli. et venerat. ſanctoꝝ q diſcurrit p oēs caſus et p hoſti. in ſū. de pe. et doc. in. c. trāſmiſſa de decimis.

1 ## Cum in officijs.
c †De bōis per eccliaz
acq̄ſitis clericuſ teſtari nō pōt. h. d. primo po
2 niſ exceſſus ꝓ pulſio ſibi hoc agiſ. ¶ †No.
ꝙ in bñficijs ipendendis dꝫ hñi reſpectus ad pſonas vñ
potiꝰ eſt dāda elemoſina ei a quo quis recepit bñficiūᵃ
id dixit Cicero in primo offi. vt refert hic do. Pe. optie
aūt ſocietas hominū coniunctioq; ſeruabiſ ſi prout qſq;
erit cōiunctiſſimus in eū benignitatis plurimaꝫ ɔ̄feraſ.
faciat illud qđ ſcripſit idē Cicero i de amicitia. potiores
ſunt nobis ciues ꝙ̄ pegrini et iđ dicit gl. ſolēnis in. c. nō
ſatis. lxxxvi. di. ꝙ filius teneſ potius ſubuenire ſuo p̄ri lꝫ
heretico ꝙ̄ catholico ſancto et idē voluit glo. in. c. ſilij q
3 xxx. di. ¶ †No. qꝛ ex ꝓncipio iſtiꝰ tex. ꝓbaſ ꝙ mēs cō-
dētis colligiſ ex ꝓhemio et ꝓ̄fatione facit. c. ex multa de
voto. et qđ voluit. d. Car. in. c. pen. de cle. ɔ̄iug. et tex. me
lior de iure in. l. rēs. §. lꝫ in verbo iniciū ɔ̄ſtitutōis demō
ſtrat. ff. de iur. et fac. igno. quē ad hoc allegat. d. Anto. in
cle. i. de elec. faciat tex. in. l. ſi. ff. de here. inſti. quē ibi ma-
gnifacit bal. lꝫ ſibi appropriet. d. Chriſtofo. de caſtel. fa
ciat tex. in. l. i. in p̄n. ff. ad maced. et ibi Bar. et ꝑ eundem
in. l. cū qd. ff. ſi cer. pet. et in. l. cū hi in p̄n. ff. d̄ trāſ. et ꝑ an-
ge. in. l. i. ff. d̄ iudi. et per bal. in. l. ɔ̄ſti. C. et in. l. i. ff. d̄ orig.
iur. et in. l. vt liberis. C. de colla. et in. l. i. C. de adie. ſal. cū
et in. l. ꝓ retentatione. C. de vſur. et in. d. l. cū hi. et facit. l.
4 ticia. §. idē rñdit de verb. ob. ¶ †No. ſm do. Pet. et ꝙ
bñficiū mihi ab aliquo collatū ɔ̄ſtituit me obnoxiū ſibi
et hoc eſt qđ dicit iſte tex. in ver. teneantur vide not. text.
et Ang. in auc. de nō eligē. ſecū. nubē. in ṽſi. rurſus dona

tione vide ibi caſum ꝙ ſi donās ſuccedit donatario vel
ab inteſtato vel ēt ex teſtō ꝙ hēditatē dſ ɔ̄ſequi potiꝰ ꝑ
viā cuiuſdam remuneratōis ꝙ̄ per viā mere ſucceſſionis
ꝓ̄ſumptio eniz iuris eſt ꝙ ei donare voluerit ꝓp donatio
nē in eū iam collatā. l. ſi vero. §. idē papinianus. ff. mā. et
ꝓ̄ſumptio iuris eſt vt bñfacīēti benefaciamꝰ et ꝑ illū tex.
in ver. extimauit dicit ibi ange. eſſe expꝛ̄ſſuz ꝙ obligatio
ad antidora ɔ̄hiſ inter extraneos cū vnus alterū ꝓmi-
at. l. ſed ſi lege. §. ɔ̄ſuluit. ff. de pe. here. l. ſi pignore. §. i. ff. d̄
fur. ita ēt cōtrahiſ inter matrez et filiuz vt ſi filius ꝓmiat
matrē mater teneaſ filio ad ātidora. Sꝫ an talis obliga
tio ad antidora ſit tante virtutis vt poſſit in cōpenſatio
nem deduci dicit eſſe tex. ſing. in. l. ſi ex teſtō. §. i. ff. d̄ fide-
iuſſo. Adde eūdez ang. in. d. §. ɔ̄ſuluit vbi eſt caſus ꝙ qs
nō videſ factus locupletior habēs obligatū aliū ad an
tidora niſi poſtq̄ ab eo recepit remunerationez et refert
Inn. dicere in. c. tuā de eta. et quali. ꝙ ſi donatarius vt ſe
liberet a tali obligatōe ꝓcuret in curia viginti vt detur
bñficiū dōatori ꝙ videſ ɔ̄mittere ſymoniā. in que dicit an-
ge. inuolutos eē do. car. et male loqtur. et forte ɔ̄ verita-
tem qui factis ſibi donis ꝓcurāt bñficia ɔ̄ferri ſuis dona
toribus apud ſūmū pontificē vñ caueant dicit vt ab igne
et eſt talis obligatio ad antidora nāe potentis ꝙ ſi dōa-
tarius donet ſuo donatori dōatio non eget iſinuatōe al-
legat gl. ſing. in. l. eqlius. ff. de dona. qđ dicit eſſe veruꝫ
ſi nō excedit metas ꝓme dōationis. qꝛ q̄tenus excedit nō
eſt dōatio ob cāꝫ et ſic ab inde iſinuatōe eget ſi vltra qui-
gētos aureos fieret. Et dicit ꝙ talis obligatio ipedit re
petitionē indebiti ſoluti qñ ſoluiſ illud idē ꝓ quo eſt ɔ̄-
cta obligatio vel tandūdē in gñe allegat. d. l. ſi teſtō. §. i.
Si aūt ſolueret aliud indebitū nō ipediſ repetitio ſaluo
niſi ꝑ talez ſolutionē nihil ad ſit ipſi ſoluēti hec duo mē-
bra ꝓbanſ ſm eū in. l. ſi nō ſortē. §. liberꝰ. ff. de ɔ̄dit. idē.
et ita dicit intelligendā fore glo. obſcure loquētē que nō
eſt alibi. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſti. et iur. dicit ēt ꝙ dicta
obligatio opatur qꝛ taſ obligatꝰ ſoluēs ſuo dōatori ſi ñ
apparet de cā ꝑ quā ſoluit in dubio ꝓ̄ſumiſ qꝛ ꝓme libe
ralitas ɔ̄prehēdit ſcđam. caſuꝫ dicit eē no. i. d. §. idem pa
pinianus. Adde bal. in ti. de vſur. li. vi. in ſuis apoſtillis
in vlt. col. in ṽſi. ego dico vſurarius offert mihi pecuniaꝫ
paratā ante oculos quam extorſerat ꝑ vſuras nec ṽſatur
aliqua fictio ꝙ ego poſſum ſibi illā pecuniā remittere ſi
reputo me obligatū ſibi ad antidora nō ex pacto ſed ex
lege nāe poſſuꝫ ſibi illā donare. alſat no. in. l. rogaſti. §. ſi
tibi. ff. ſi cer. pe. qđ dcm̄ ē mirabile et vidi quēdā vſurariū
hñtem pecuniā in ſacculo extortā ꝑ vſuras et reſtituētez
illi a quo extorſerat et ille talis voluit acceptare aſſerēs
ſe multa lucratū ex ſorte et vſurarius ſibi retinuit ꝙ po
tuit ꝑ iſtā mirabilē doctrinā bal. cōiter incognitā arg. d.
§. ɔ̄ſuluit. ſꝫ idē bal. in. l. ab anaſtaſio. C. mā. alſat ibi gl.
in argumētū ꝙ plātus q ſuo ꝓmotori aliqua dōauit qꝛ
cū nō eēt alſs donaturus niſi fuiſſet ꝓmotꝰ taſ donatio ꝓ̄
ſumiſ colorata et ſimulata et ñ liberaſ et dicit eē argumē
tū ɔ̄ feneratores recipiētes remiſſionē vſuraꝝ ex cā dōa-
tionis qꝛ illa donatio ꝓ̄ſumiſ colorata eſt. n. facta vt re-
mittēs hēat gratioſiorē extortorē et nō aio liberali vidē
bal. in. l. ɔ̄ſtitutōnibꝰ. C. d̄ vſur. alſat gl. ſing. in. c. ꝑuenit
de fideiuſ. ꝓ feneratoribꝰ qbus licitū ē retinē vſuras ſciē
ter ſolutas cū bona ɔ̄ſcia tāq̄ donū lꝫ ipſe nō credit illā
gl. verā. Et eſt rō ſm eū qꝛ ipſi receptōi vſurarū ē ānexū
delictū qꝛ vſurarius eqꝑaſ raptori et iđ ſub nullo colore
pōt retinere. c. peccatū de reg. iur. in. vi. Tu ṽo dicas ɔ̄ſi
derandā eſſe qualitatē pſonaꝝ et adde mirabilē gl. i. c. ſi
fenerarius. xiiij. q. iij. que dicit ꝙ ſi mutuo tibi pecuniaꝫ
caꝫ pcđ ꝙ tu mutues mihi qñ hēbo neceſſitatez ꝙ nō vꝫ
pactuꝫ qꝛ nō pacto deduci i pactū obligatio nāliſ ad an
tidora vt benefacienti benefaciamꝰ. Adde Bal. i. d. §. cō
ſuluit vbi dicit illuz tex. ē ſin. et ſubdit ꝙ obligatō ad an
tidora eſt ſpecies de per ſe et ꝓpriā nomē ſic appellaſ in
qua nō verificaſ diffinitio obligatōis qꝛ nō eſt vinculuꝫ
neceſſitatem

neceſſitatē īpoſtās ⁊ deſcēdit talis oblō ex nāli inſtinctu
nature nō ex vi ꝯctus ſm glo.ibi alias traheret̄ ad neceſ
ſitatē preſtationis ꝙ eſt falſum ſm cū ibi nec tal̄ obliga
tio ꝯbitur ad aliquid certū in ſpecie vel in ſuo genere re
gulariter ſꝫ ſtatꝫ i genere gñaliſſimo nō enīꝫ obligat̄ qs
ad remunerandū bñfactorēꝫ plus in vno q̄ꝫ in alio vñ ſi
tibi ſeruiui de pecūia poteſ mihi ſeruire de verbis ⁊ eꝯ
⁊ vocat̄ iſta obligatio ad ātidora ab anti ꝙ eſt ꝯ quaſi
ꝯ donatio ſm glo.in.d.§.ꝯſuluit ⁊ facit glo. in cle.i.ď iu
reiur.⁊ belliſſime dixit Ja.bu.in.d.l.ex h̄ iure ꝙ iſta ob
ligatio ad antidora cōſiſtit in puris mētibus laycoꝝ qd̄
vbū pulchre declarauit in ſua ſolēni repe. Pau. de caſ.
ſſ.l.ex hoc iure nā ille q recipit ſeruitiū vel bñficiū ſꝫ
diſcretionē nālem hꝫ mouet̄ ad remunerādum ne repute
tur ingratus nō enīꝫ oritur iſta obligatio ex aliquo pre
cepto coarctāte ſed ex quadā diſcritione vel iſtinctu.Tu
vero pondera iſtū tex.in vſi.teneantur q2 vī ꝓbare ꝯriū
ꝙ īmo ſimus obligati bñfacere bñfaciētibus ex ꝑcepto
coarctāte niſi dicas ꝙ tenemur ex officio charitatiſ ⁊ ita
formaliter itelligat̄ ille text.Et per iſta declarata ē gl.i.
5 ¶ †No.ꝙ obligatus pluribus primo dꝫ ſatiſfacere illi
cui grauius eſt obligatus ſimile dicit lex ꝙ obligatꝰ vni
ex pluribus cauſis ſoluēdo partē dbiti preſumit̄ ſoluiſſe
in duriorē cām.l.i.l.cū ex pluribus.ff.de ſo.⁊ qd̄ not.i.l.
i.C.eo.⁊ Ang.in.l.i.ff.eo.⁊ vidi dubitari ď facto hic bo
nonie quidā erat debitor ex duplici quātitate ⁊ nō ſpeci
ficauit tpe ſolutiōis ꝓ q̄ quātitate ſoluebat fuit dubitatū
vtꝝ videat̄ ſoluiſſe ꝓ ea quātitate in qua non dederat ſi
deiuſſores an pro alia q̄ntitate in qua nō dederat fideiuſ
ſorem ⁊ ꝯſului ꝙ erat in electione creditoris ſi debitor
tpe quo ſoluit nō ſpecificauit in quā cām ſoluebat ⁊ mo
tus fui per tex.in.l.vbi ob triginta.ff.de ſo.ꝙ eſt bñ not.
Et pondera iſtū tex.in verſi.trāſferre ꝑſumunt q2 intelli
gitur ex teſtō vt faciat ad titulū ⁊ de iſto verbo ꝑſumunt
dic ꝙ capit̄ in malā partē tūc enī dr̄ quis ꝑſumere qñ au
ctoritate ꝓpria facit id ꝙ facere nō dꝫ.c.decernimus de
iudi.⁊ qd̄ ibi no.do.Car.facit.c.i.⁊.c.monaſteria de vi
ta ⁊ ho.cle.c.ſi.de elec.c.omnis.§.caueant de peni.⁊ re
miſ.c.ſi.de tem.ordi.li.vi.c.i.ne prelati vices ſuas ſecus
ſi faceret auctoritate eius qui hoc mādare pōt ſm elegā
6 tem glo.in.d.c.decernimus. ¶ †Querit hic Inno.de q
bus bonis clerici teſtari pñt ⁊ quid iuris ſi mortuo pre
lato qs occupat bona poſſeſſa per ipſum .Circa primuꝫ
cōclude quedā ſunt bona acqſita a clerico intuitu ſue ꝑ
ſone puta ex ſucceſſione cōiūctoꝝ vel ex donatione ami
coꝝ vel ex induſtria ipſoꝝ clericoꝝ puta q2 forte clericus
eſt doctor ⁊ aduocādo ⁊ cōſulēdo multa q̄ſiuit vel ex ar
tificio ſuo q2 forte erat bonus ſcriptor de huiuſmodi bo
7 nis teſtari pōt.c.q2 noſ.Le. ¶ † Sꝫ dubitarē vehemēter
ſi iſto caſu nō haberet ꝯſanguineos an potꝰ teneret̄ iſti
tuere eccliaꝫ ſuā an ex̄neū ⁊ cōiter doctores tenēt ꝙ non
q2 libera eſt ſibi falcultas reliquere cui voluerit. tñ ꝯriū
tenui in.c.i.ē.eo.⁊ in trac.cardi.circa princ.vide ibi ⁊ di
cit hic do.Anto.ꝙ ſi clericus decedat ab iteſtato nec ha
beat agnatos nec cognatos vſqꝫ ad ſeptimū gradum ꝙ
tūc ſuccedit eccleſia ſua allegat.c.ſi.xij.q.v.⁊.c.ſi eps ea
dē cā ⁊ qōne.Sꝫ Jo.de imol.hic dicit ꝙ hodie cognati
ſuccedūt vſqꝫ ad decimū gradū vt no.gl.inſti.de ſucceſ.
cogna.§.ſi.nā agnati ſuccedebāt vſqꝫ ad decimū gradū
vt ibi ſed hodie ſublata ē p iꝰ aucteticoꝝ dr̄ia agnatio
nis ⁊ cognatōis vt i auc.de here.ab inte.⁊ ꝑ ꝯñs cogna
ti ⁊ agnati ſuccedūt vſqꝫ ad decimū gradū.⁊ ſic ſentit ꝙ
eccleſia excludet̄ a ſucceſſione clerici vſqꝫ ad decimū gra
dū incluſiue.⁊ ita hic reſidet.Tu adde archi. in.c.eps q
filios aut nepotes.xij.q.ij.vbi ſi eps ñ hꝫ filios aut nepo.
tes dꝫ inſtituere eccleſiā ⁊ ibi Archi.intelligit illum tex.
etiāꝫ ſi hꝫ ꝓpinquos vſqꝫ ad ſeptimū gradū ⁊ ſic ſentire
videt̄ ꝙ eccleſia vſqꝫ ad ſeptimū gradū excludet̄ ⁊ nō vl
tra.⁊ ꝑ ꝯñs vī ſentire illud qd̄ voluit do.Ant. Ego do
cōſidero tex.d.c.ſi.in vſi.ſine cognatione dicit.n.ꝙ ſi cle
ricus decedat ſine cognatione ſibi ſuccedit eccleſia.ergo
ſentit ꝙ quādiu extāt cognati eccleſia excludit̄ ſꝫ vſqꝫ ad
decimū gradū cognati dicitur extare quo ad ius ſucce
dēdi vt voluit .d.gl.ſi.ergo dcīſi do.Ant.⁊ arch.nō ē ve
rū .Scdo pondero tex.in auc.de ecc.titu.§.ſi qs eps aut
clericus in ver.ſine legitimis ſucceſſoribus ſucceſſio com
petat ecclie vbi tūc ſuccedit ecclia ab inteſtato qñ cleri cꝰ
ſine legitimis ſucceſſoribus decidit ſꝫ vſqꝫ ad dcimū gra
dū ſūt legitimi ſucceſſorihꝰ ḡ.Tertio cōſidero.d.c.ſi eps
xij.q.v.in vſi.nec aliqui inuēti fuerint q iur̄ cognatōis ei
ſuccedāt ſuccedit ecclia ſꝫ vſqꝫ ad dcimū gradū cognati
8 ſuccedunt vt dcm̄ eſt ḡ ⁊ iſtō mihi vī verius. ¶ †Et ex
iſtis ſeqt̄ ꝙ clicus hñs eccliaꝫ ſibi ⁊ non ecclie lucrat̄ ex
a ſua induſtria ⁊ in hoc differt a coniuge carnali q̄ opat̄
ad vtilitatē mariti.l.ſicut.ff.de op.libert.ſꝫ clericus opat̄
ſibi ſm Inn.hic fallit in epo qui ex induſtria ſua lucrat̄
eccleſie ⁊ nō ſibi ſm Pe.vt refert Cy.i auc.licētiā.C.de
epiſ.⁊ cle.ꝑ illū tex.de quo vide q̄ dixi in.c.i.ē.e. Quedā
ſunt bōa acqſita a clerico intuitu ecclie ⁊ de hoc ꝯſtat ⁊
de talibus bonis clericꝰ teſtari nō pōt q2 debēt remanet̄
in dñio eccleſie vt in.c.i.ē.eo.⁊ hic.Et pōderabis perpe
tuo iſtū tex.ad hoc in q̄ꝝ dicit remanere q2 ꝓbat forma
liter ꝙ q̄ſita intuitu ecclie vī de bōis ecclie q̄ ad dñiū re
grūtur ecclie nec iſte tex.allegatꝰ eſt ad h̄ p aliquē adde
ad eū plene dcā in.c.i.ē.e.⁊ ad.c.ingrēdū.ē.ti.i.⁊ iſta eſt
rla fallit in qbuſdā caſibꝰ. Primo ſi clicus aut platꝰ ec
cleſie tātūdē cōtulerit de ſuo ecclie q̄ꝝ vult relinquere
ex facultatibꝰ ecclie.xij.q.ij.c.ſi qs glꝫ ⁊.c.ſi eps.xij.q.v.
¶ Fallit ēt ſi hoc hꝫ ꝯſuetudo q2 tunc poterit teſtari re
ctor eccleſie de talibus rebus ⁊ ꝓcedit hoc quo ad bōa
mobilia ⁊ modica p.c.cetꝝ ď dona.vbi vꝫ ꝯſuetudo vt
ꝑlatus poſſit donare modica ita eſt dicendū reſpectu fa
cultatis teſtandi nā ſi cōſuetudo diſponeret de rebꝰ ma
gis illa eēt grauis ecclie.c.i.de ꝯſue.lib.vi.⁊ ita tꝫ h̄.d.
abb.reſpectu aūt bonoꝝ imobiliū nō vī ꝯſuetudo ſufficē
p.c.ſine exceptōe.xij.q.ij.vꝫ tñ ꝯſuetudo vt canonicꝰ poſ
ſit teſtari ď redditibus ꝑcipiēdis āno ſeqnti poſt morteꝫ
ſuā q2 potiꝰ ꝑiudicat ſucceſſori q̄ꝫ ecclie ď q̄ plene p Jo.
an.in.c.nemo de re.iur. i.vi.in mercuria.⁊ facit qd̄ hr̄ in
c.ſi pp de reſcrip.in.vi.⁊ in ex̄us. Jo.xxij.icipit ſuſcepti.
¶ Fallit ēt in donatione q̄ꝫ clericꝰ ꝯſtituitꝰ in egritudi
ne faceret iuitu elemoſine.c.relatū.el.ij.Le.dixit tñ Vin.
in.c.ſeqnē.ꝙ ꝯſuetudo nō excuſat clericū q oia bōa mo
bilia acqſita intuitu eccleſie dimittit i morte ſuiſ ꝯſangui
neis. ¶ Fallit ēt cū clericꝰ vult remunerare ſeruitia ac
ceptatā a ꝯſanguineis q̄ꝫ ab ex̄neis pōt enī aliq̄ de rebꝰ
mobilibus eccleſie in tales cōferre vt in.d.c.relatū.Leo.
qd̄ de bōs acqſitis p ipſuꝫ ꝓmiſſis dicēdis ⁊ maxie hoc
ꝓcedit qñ qs reliquit certū ꝓ miſſis dicēdis Pet. vt re
fert Cy.in.d.auc.licentiā dic qd̄ poterit teſtari h̄ ſeqt̄ ho
ſti.in.c.q2 nos.Le.eo.vbi dicit ꝙ ſi clericꝰ acqſiuit aliquid
puta q2 erat capellanus ꝑncipis pōt teſtari quaſi iuitu
ꝑſone fuerit acqſitū ⁊ ex ho infert.d.abb.ad qōneꝫ ď q̄
9 dicit fuiſſe iterrogatū an ď legato ꝓ miſſis dicēdis dēat̄
q̄rta canonico epo ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic ſi teſtōr habuit reſpe
ctū ad eccliaꝫ.puta q2 legauit pſbytero pochial̄ aīs ſibi
ſi reliqſſet ſi ñ fuiſſet ſuus pſbyter pochialis ſecus ſi pſo
nā clerici dūtaxat ꝯſideraſſet .c.reqſiſti.Le.iſtud eſt tan
gendū hic ſꝫ tanget̄ i.d.c.reqſiſti. Quedā ſunt bona ď q
bus ē dubiū an ſint clerici an ſint eccleſie ⁊ tūc dicit hic
do.car. Inn.dicere hic ꝙ iudex debebit arbitrari q̄ntuꝫ
ſit patrimoniū clerici ⁊ quot ſint redditus illius pīmo
nij.⁊ ſilr dꝫ arbitrari quot ſint redditꝰ eccleſie vel ſi for
te clericus potuit lucrari ex doctrina vel artificio ſuo q̄
caſu arbitrabit̄ iudex q̄ntū potuit lucrari ⁊ iſtud intelli
git do.car.eē vex qñ extāt cōiecture ꝙ aliqua q̄ſiuit itui
tu pſone ⁊ aliqua intuitu eccleſie in domo aūt ꝑſumet̄ ec
10 cleſia allegat.c.iij.ē.ti.i.⁊ Inn.hic † ⁊ inducit ad qōnem
que fuit ď facto ſummus vates ⁊ orator.do.Frā. petrar
cha dũ vixit poſſedit quaſdā domos ciuitate parme ſue

a ¶ Induſtria
adō ad materi
am doct.i.c. q2
nos ⁊ i.c.rela
tum hoc eo.ti.
⁊ in.c.ij.de ſuc
ceſ.ab inteſt. ⁊
dcā ſcriben.h.

erat enī archidiaconus parmēſis quo defuncto heres eī⁹ qui erat laycus tenuit dictas domos. deinde tractu tp̄is ipſo hērede abſente ſucceſſor ī archidiaconatu occupauit dictas domos. quo caſu fuit orta qō inter ip̄m ſucceſſorē in archidiaconatu ⁊ inter ip̄m hērdez fuit dubiū qd eēt p̄ſumēdū hēs dicebat .d. Frā. q̄ſiuiſſe illas domos anteq̄ eēt archidiaconus ille ſucceſſor hoc negabat aſſerēs q̄ imo erāt q̄ſite intuitu archidiaconatus. finaliter fuit conſultū aut ꝯſtare poterat tales domos fuiſſe q̄ſitas añ archidiaconatū aut nō. p̄mo caſu tales domꝰ cenſentur eē peculiū quaſi caſtrenſe iō potuit ō talib⁹ teſtari. c. qr noſ. ⁊ l. ſacroſancte. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ poſito q̄ ille .d. Frā. nō diſpoſuiſſet de talib⁹ rebus tñ in illis ſucceſſit hēs eī⁹ lʒ layc⁹ .d. auc. licentiā. c. ſint manifeſte. xij. q. i. c. i. ij. ⁊ .iij. ꝯ. ti. i. Si vero nō pōt cōſtare q̄ q̄ſiuit añ archidiaconatum tūc p̄ſumiſ pro archidiaconatu per no. in. c. penul. ꝯ. ti. i. In cōtrariū facit q̄ hēs laycus poſſedit aliquandiu dictas domos iō ſibi vr̄ cōpetere interdictū vñ vi ſi non fuit admiſſus ad poſſeſſionē per id qō hr̄ in. c. olim cām de reſti. ſpo. ⁊ in. l. clam poſſidere. §. qui ad nūdinas. ff. ō acq̄rē. poſ. finaliter dicit fuiſſe cōcluſuʒ q̄ aut ꝯſtabat q̄ anteq̄ fieret archidiaconus habebat ꝓpriū p̄ſimoniū. aut ꝯſtabat q̄ ñ hēbat. aut erat dubiū p̄mo caſu acq̄ſita nō p̄ſumebanſ intuitu eccl̄ie nec pſone ⁊ ſic nō erat p̄ſumptio ꝓ hērde nec ꝓ ſucceſſore ī archidiaconatu. c. i. ꝯ. tit. i. iō ſtabimus regule vt preſumaſ ꝓ poſſeſſore. xij. q. i. c. i. iō hēs ille debuit ante oīa reſtitui p. c. in l̄ris. ⁊ .c. itē cum q̄s de reſtit. ſpol. ⁊ ſic ſucceſſori agenti incūbit ꝓbatio. c. ex l̄ris de ꝓba. ſi aūt heres nō fuiſſet in poſſeſſione tūc dicit q̄ locus erit arbitrio iudicis q̄ hēbit arbitrari ex coniecturis de q̄bus ſupra voluit Inno. Sʒ Io. ō imo. dicit q̄ forte melius dixiſſet q̄ tūc p̄ſumiſ pro archidiaconatu ſi ſucceſſor in archidiaconatu poſſidebat p id qō hr̄ in d. c. ex l̄ris ⁊ ſic obtineret ipſe ſucceſſor in archidiaconatu niſi hēs ꝓbaret vere vel p̄ſumptiue q̄ fuiſſent q̄ſite aliunde q̄ ex bonis archidiaconatus ⁊ in p̄ſumptiua ꝓbatione hñ erit locus arbitrio iudicis ex cōiecturis de q̄b⁹ ſupius dictū eſt. ⁊ idē dicit eſſe dicendū in caſu ꝓrime p̄cedēti. ſi aūt cōſtat q̄ ante archidiaconatū nō hēbat p̄ſimoniū vel eſt dubiū tūc p̄ſumeſ pro ſucceſſore p. c. vnuſquiſq̄. ꝯ. ti. i. ⁊ ita reſidet hic do. Cardi. Sʒ do. Anto. circa iſtū tertiū caſum qñ dubitaſ an bona ſint clerici an eccleſie ꝯcludit hoc mō q̄ ſi clericuſ nō hʒ bñficiū tūc queſita p̄ſumuntur a ſe ex ſuo reſpectu. aut hēbet bñficiū ⁊ tūc ſi cōſtat tp̄e acceptationis bñficij clericuʒ nihil habuiſſe tūc queſita p eū p̄ſumūtur q̄ſita intuitu eccl̄ie. ꝯ. e. c. i. ⁊ .c. inquirēdū. ꝯ. ti. i. aut ꝯſtat habuiſſe patrimoniū añ ꝓmotionē vel bona que hʒ q̄ſiuiſſe ex artificio aut doctrina vel reſpectu pſone ⁊ tūc vt voluit Inno. in talibus multū vʒ arbitriū iudicis in p̄ſumendo ex circūſtantijs cū de facilī nō poſſint haberi certe ꝓbationes ideo iudex pōderabit valorē queſitoꝝ ⁊ q̄ūtitatē redditunū eccleſie arbitrabiſ ex circūſtantijs. c. ſacerdotes. xij. qō. iij. ⁊ in dubio dicit q̄ iudex p̄ſumet ꝯ̄ clericū ſi nō ſegregauit bona ſua a bonis eccleſie faciendo inuentariū p. c. ſint manifeſte. xij. q. i. qnimo poterit deferri iuramentū eccleſie in litē ad inſtar tutoris q̄ nō fecit inuentariū per id qō hr̄. ij. q. i. in p̄mis p̄cipue ſi lata culpa deprehēdiſ in clerico vel p̄lato ſicut in ſimi of de tutore. l. i. C. de in lit. iurā. l. tutor q̄ repertoriuʒ. ff. de admi. tu. ⁊ qō hr̄ in. c. ſup eo q̄ met. cā. Si vero nō fuerit i culpa qr fecit inuentariū ō bonis ſuis ⁊ de bonis eccleſie tūc nō eſt magis p̄ſumendū pro eccleſia q̄ ꝓ herede clerici ſeu prelati iō grauabiſ onere ꝓbandi ille qui nō poſſidet. ſi aūt vterq̄ cōcurreret in agendo tūc in dubio p̄ſumeſ pro eccleſia arg. c. penul. de re iudi. Sed do. Pe. de anch. hic refert opi. Iac. de aret. ⁊ Iaco. but. in d. auc. licentiaʒ vbi voluit preſumi ꝓ eccleſia ſi poſſideat alias p̄ſumeſ pro herede prelati ſi heres ille poſſideat ⁊ h̄ qñ dubitaſ an ille res fuerit q̄ſite p p̄latum aut clericū añ vl̄ poſt ꝓmotionē. poſtea refert opi. Inno. h̄ q̄ voluit nō eē diſtiam q̄s poſſideat ſed ſemp p̄ſumere ꝓ eccleſia niſi hēs clerici vel p̄lati ꝓbauerit añ clericatū vel poſt illa bona fuiſſe queſita. ⁊ ſic do. Pe. nō tʒ opi. Iaco. de are. ipſe vero dicit nō abſurde poſſe dici q̄ ſi clericus vel p̄latus nō fecit inuētariū ꝓcedat dctū Inn. ſed ſi fecit inuentariū tūc illa que p̄latus repiſ poſſidere tp̄e mortis ſi nō ꝯſtat illa poſt p̄laturā fuiſſe queſita p̄ſumaſ pro clerico vel p̄lato ⁊ ꝓcedat opi. Ia. de are. Sʒ Inno. ⁊ Io. an. ⁊ do. Anto. tenēt opi. Innoc. indiſtincte ⁊ eos ſeqſ Io. de imo. h̄ ſed certe opi. do. Pe. fouet equitatē. Tu v̄o adde q̄ opi. do. Car. ſuperiꝰ relata fuit opi. Io. an. i. c. iij. ꝯ. de pecul. cle. dicit eniʒ q̄ ſi cleric⁹ tp̄e ꝓmotiōis hēbat patrimoniū p̄ſumitur ꝓ herede clerici ſi poſſideat vl̄ preſumiſ ꝓ ſucceſſore prelati ſi poſſideat iō agens dʒ ꝓbare q̄ fuerint illa bona q̄ſita de bonis eccleſie ⁊ ad hoc allegat. c. i. de pecu. cle. Si v̄o nihil habuit tp̄e ꝓmotōis p̄ſumiſ ꝓ eccl̄ia ſi vero dubitaſ ēt p̄ſumiſ ꝓ eccl̄ia maxie ſi p̄latus nō fecit inuētariū tp̄e ꝓmotionis que duo dcā non videnſ v̄a p̄mū eſt ꝯ̄ tex. in. c. i. xij. q. iiij. ⁊ ibi glo. ſolēnis vbi ꝓbaſ q̄ ſi clericus hʒ p̄ſimoniū ⁊ bñficiū ⁊ acquirit aliqua in dubio p̄ſumiſ q̄ fuerit acq̄ſita tā de bonis clerici q̄ de bonis eccleſie iō in dubio debēt diuidi ſ̄m q̄ātitatem p̄ſimonij ⁊ reꝝ eccleſie vñ ſi clericus ex fructibus ſui p̄ſimonij pcipiebat centū ⁊ ex fructibus bñficij ducēta ſubtractis ſibi neceſſarijs in dubio de bonis p eū acq̄ſitis eccleſia habebit duas ptes ⁊ heres clerici habebit tantū vnā partē ⁊ ſic tex. ille cū gl. ſua deſtruit dctū Io. and. ⁊ ēt dctū do. Car. ⁊ ad .d. c. i. de pecu. cle. inductuʒ p Io. and. rñde q̄ ibi inq̄ritur ſi clericus nihil hēbat tp̄e ꝓmotionis ad effectū vt eccleſia oīa poſſet vendicare nō aūt vt poſſet vendicare partē qr ptem dino vēdicare poterat vt in .d. c. i. xij. q. iiij. Itē ille tex. nō ꝓbat dctū Ioā. and. vbi a ꝯ̄rio ſenſu cui nō eſt ſtandū qñ ꝯ̄rium eſt in iure expſſum. l. ij. C. de cōdi. inſer. l. cōuenticulā. C. de epiſ. ⁊ cle. c. a nobis de ſent. excōi. ad. c. i. xij. q. v. allegatū per do. Car. lʒ ſuperius ex errore allegauerim. xij. q. i. c. i. debuit eniʒ allegari. q. v. rñdeo q̄ potius fac ꝯ̄ eū ibi. n. mādatur q̄ ſi cōſtiterit illa bona eē in ep̄atu q̄ oīa taliter acq̄ſita cederent eccleſie. Sʒ ſi dubiū eſſet an illa bōa habuerit ante ſuā ꝓmotionē vl̄ poſtea acq̄ſiuerit tūc ſucceſſor clerici defendeſ in poſſeſſione donec ꝓbatū fuerit dicta bona fuiſſe q̄ſita poſt ꝓmotionē. Et per iſta dico q̄ ēt aliud .d. Io. and. ⁊ ſequaciū nō vr̄ verū vʒ qñ dubitaſ an clericus habuerit aliqua bona tp̄e ſue ꝓmotōis q̄ p̄ſumiſ ꝓ eccleſia qr imo dʒ diſtingui vʒ ſi dubitaſ an illa q̄ſiuerit añ ꝓmotionē an poſt nō p̄ſumeſ ꝓ eccleſia ſʒ ꝓ poſſeſſore ⁊ defendeſ in poſſeſſione donec p eccleſiā fuerit ꝓbatū q̄ illa bona acq̄ſita fuerūt poſt ꝓmotionē p .d. c. i. xij. q. v. ⁊ hoc tʒ ibi glo. nec reperio iure cautū q̄ ſi p̄latus nō fecit inuētariū p̄ſumaſ ꝯ̄ poſſeſſorē ⁊ iureſ in lite ꝯ̄ heredē prelati lʒ hoc ſit expſſum in tutore nō eniʒ p oīa equperanſ p̄latus ⁊ tutor vt per glo. magiſtrā in. c. ſi. v. q. iij. nec .d. c. ſint manifeſte ꝓbat doctrinā eoꝝ ⁊ gloſ. ibi dicit q̄ onus ꝓbandi incūbit heredibus p̄lati q̄ ille res erant p̄lati poſtea dicit ibi gl. q̄ ſi certū eēt q̄ ep̄s habebat bōa añ ep̄atū incūbit eccl̄ie onus ꝓbādi res eē q̄ſitas de bōis eccl̄ie. Poſtea vero ⁊ vltio dicit gl. ibi q̄ ſi poſt mortē p̄lati eccl̄ia inueniſ in poſſeſſiōe reꝝ tūc icūbit hērdib⁹ ꝓbatio. ſʒ ſi hērdes ſint in poſſeſſione tunc ꝓbabit eccleſia ⁊ allegat .d. c. i. xii. q. v. ⁊ in hac vltia ſolutiōe reſidet ibi. Ecce ḡ q̄r ibi p̄latus nō fecerat inētariū ⁊ tñ p̄ſumiſ ꝓ poſſeſſore ⁊ iſtō mihi vr̄ verius ⁊ iſta tene mēti qr ſunt noua. Si vero cōſtat bona fuiſſe q̄ſita poſt p̄laturā ſed ignoreſ cuius reſpectu fuerint q̄ſita ꝯcludit do. pe. p̄ſumi reſpectu eccl̄ie vt voluit Inn. niſi ꝯiecture eēnt in ꝯ̄riū puta qr fuiſſent relicta a ꝯſanguineo clerici niſi eccleſia ꝓbaret ꝯ̄riū. ſ. q̄ ille ꝯſanguine⁹ reliq̄t reſpectu eccleſie ſi vero fuerūt relicta ab extraneo p̄ſumiſ reſpectu eccleſie vt i. d. c. reqſiti. Leo. Si v̄o dubitaſ tūc p̄ſumiſ ꝓ eccleſia ſicut dicim⁹ in ſimi in vxore. l. q̄ntus. ff. ō do. inter vir.

⁊ vxoreʒ

⁊ vxo. ⁊ p iſta ſit expeditũ primũ dictũ Inno. vide tñ q̃ di
n xi in.c.ij.⁊.iiij.ẽ.ti.i. † Sʒ ope p̃ciũ eſt vidẽ an papa poſ
ſit dare p̃tãtem clerico aut prelato aut cardinali teſtãdi
⁊ diſponẽdi de bonis acq̃ſitis intuitu eccleſie ⁊ quottidie
hoc videmus i venerãdis dñis Cardi. ſepenumero hñt
hãs p̃tãtẽ a papa teſtãdi de bonis acq̃ſitis intuitu cardia
latus. ⁊ nõ eſt meũ apire os ad iſtã q̃onem. ſubmitto tñ
me deciſioni ſacroſancte romane eccle. ⁊ mihi vr̃ ꝙ ſine iu
ſta cã papa nõ poſſit cõcedere illã poteſtatẽ. bona enim
acq̃ſita eccleſijs ſunt ipſius dei imortalis ⁊ dñiũ eſt apõ
ipſum deũ lʒ de hoc ſint opi. de quo per gl. in.c. expedit.
xij.q.i.⁊ in.c. cũ de verbo. ſig. ⁊ no. Inno. in.c. cũ ſup ð cã
poſ.⁊ ꝓpꝛie. ⁊ facit.c. tua de deci.c. cũ ex eo ⁊ ibi gl. ð ele
ctio. li. vi. ⁊ dixit bal. in.c.i. ð iudi. ꝙ ſunt ieſu xp̃i vnde ſi
ſunt dei videt̃ ꝙ papa nõ poſſit hãc p̃tãtẽ teſtãdi ꝯcede
re qꝛ illud ꝙ eſt dei nõ põt tolli ſibi ſine facto ſuo.c. que
in eccleſiaꝝ de ꝯſti. l. id ꝙ noſtrũ. ff. de reg. iur. l. ſi. ff. ð pac.
ergo ſeq̃tur ꝙ papa nõ põt tollere illud ius deo facit ẽt
papa eſt vicari⁹ ipſius dei viui.c. vt noſtrũ. vt eccliaſtica
bñficia. ſed in vicariuʒ nõ tranſit p̃tãs donandi.c. ſi. ff. de
off. vica. li. vi. ergo faciat ſingulare dictũ Hug. in.c. nõ li
ceat pape. xij.q.ij. vbi dicit ꝙ papa peccat mortaliter ſi
de bonis tp̃alib⁹ eccleſie velit locupletare ſuos ꝯſangui
neos eq̃ito ergo minus poterit cõcedere prelatis iferiori
bus p̃tãtem teſtandi ⁊ locupletandi ſuos cõſanguineos
facit ẽt tex. d.c. nõ liceat in ṽſi. quocũq3 mõ vbi eſt ꝓhi
bita omnis via pape per quam deueniat ad alienanda
bona eccleſie. ſed per iſtã viam alienarent̃ bona eccleſia
rũ ergo nõ vr̃ licita via facit ẽt qꝛ q dimittit õbita dei ip
ſum deũ offendit.c. is q. xxiij.q.iiij. Et ſi dicat̃ papa facit
vnũ tribunal cũ ieſu xp̃o vt in.c. q̃nto de trãſla. ⁊ eſt ei⁹ vi
carius rñde ꝙ nihilominus tenet̃ legitime adminiſtrare
⁊ nõ diſſipare qꝛ ex officio ſuſcepto nõ licentiã peccãdi lʒ
neceſſitatẽ bñ viuendi aſſecutus eſt. xl. di. §.i. Faciat etiaʒ
bona cõſeruãtur eccleſijs vt de fructibus ſubueniat̃ pau
peribus.c. videntes. xij.q.ij. vnde nulla rõ ſuadet vt illud
ꝙ pro cõi vtilitate datũ eſt vſibus cuiuſlibet applicet̃ de
ꝓben.c. ratio. Faciat ẽt qui ſubtrahit bona eccleſie dr̃ ho
micida qꝛ vr̃ negare illos pauperes q victuri erant ex il
lis bonis.c. q abſtulit. xij.q.i. ergo pp hoc facere nõ pote
rit niſi aliqua iuſta cã ſuadente ⁊ iſta menti cõmenda.
o ¶ † Circa ſʒ quid ſi mortuo prelato poſſit occupare bo
na per ipſuʒ poſſeſſa. do. Spe. ꝯcludit ſi clericus aut p̃la
tus deceſſit aut inteſtatus aut teſtatus primo caſu aut he
res eius occupat ea que erant ipſius clerici ſeu prelati ⁊
tũc in nullã penã incidit aut occupat illa q̃ cõſtat eẽ eccle
ſie vel de qbus eſt dubiũ an fuerũt eccl̃ie ⁊ tunc non põt
illa occupare alias incidit in penaʒ. l. ſi qs in tantã. C. vñ
vi. ⁊ edicto diui marci. de quo in. l. extat. ff. ꝙ met. cã ⁊ ẽt
tenet̃ vi bonoꝝ raptoꝝ ⁊ furti actio nõ expilate hẽdita
tis vel edictũ diui adria. de quo in. l. edicto. C. de edi. di.
adri. nõ cõpetit qꝛ eccleſia nõ petit predicta tanq̃ heres
ſʒ tanq̃ dña. Scdo caſu q̃ñ deceſſit teſtatus ⁊ diſpoſuit
de bonis q̃ in vita poſſidebat ⁊ tũc cõcludit ꝙ aut diſpo
ſuit de bonis que cõſtabat eſſe ipſius prelati ⁊ tũc heres
põt illa occupare ſine pena aut diſpoſuit de bonis q̃ ꝯſta
bat eſſe eccleſie ⁊ tũc vr̃ ꝙ heres ſine pena dictaꝝ conſti
tutionũ poſſit illa occupare qꝛ teſtator taliter diſponen
do videt̃ interuertiſſe poſſeſſionẽ arg. l. colonus. ff. de vi
⁊ vi ar. ⁊ h̃ nõ eſt verũ ſm Inno. qꝛ ſic ſimpliciter diſpo
nẽdo nõ potuit poſſeſſionẽ nuda volũtate iteruertere. l.
cũ nemo. C. ð acq̃r. poſ. nã tunc qs dr̃ interuertere poſſeſ
ſionẽ q̃ñ alij tradidit vel expellit poſſidẽtẽ vel aliũ deti
nentẽ. l. peregre. §. qbus. ff. ð acq̃r. poſ. ⁊ ſic vr̃ velle In
no. ꝙ nõ poſſit predicta bona occupare q̃ñ ꝯſtat illa fuiſ
ſe eccleſie. Si aũt teſtõr reliquit illa de qbus eſt dubium
an ſint eccleſie vt qꝛ poſt ꝓmotionẽ fuerant acq̃ſita tũc il
la poterit hẽs occupare ex quo ſunt ſibi relicta ⁊ de illis
dubitat̃ qꝛ in electione p̃lati fuit q̃ñ illa q̃ſiuit vtꝝ ſuo no
mine acciperet an ṽo noie eccleſie lʒ male fecerit h̃ nõ ex

p̃ſumere iõ hẽs poterit illa occupare qꝛ non preſumit̃ ꝙ
clericus vl̃ p̃latus fuerit imemor ſalutis eccl̃ie. i.q. vij.c.
ſanci. Nec ob. §. ſcðo iſtituta vi bono. rap. vbi credulitas
vel opinio ſi vitãs eſt in ꝯtrã nõ excuſat a pena. l. ſi i tm̃.
C. vñ vi. qꝛ ille. §. loq̃tur q̃ñ quis errauit in iure credens
ſibi fore licitũ ꝓpꝛia auctoritate occupare rẽ ſuã ab alio
poſſeſſaʒ ſecus ſi errauit in facto qꝛ quis credit rem fore
ſuã q̃ re ṽa eſt alteri⁹ vt cõtingit in caſu iſto. nã tal̃ error
tollerat̃ potiſſime in hẽde q licite apprehẽdit ẽt res alie
nas repꝛtas in hẽditate vt res cõmodatas ⁊ depoſitas.
⁊ p̃ſumendũ ẽ ꝙ accipiat vt reſtituat illi cui debent̃. ⁊ h̃
eſt verũ q̃ñ p̃latus aut cleric⁹ reliquit rẽ de qua ẽ dubiũ
vñ q̃ſiuerit. Si ṽo ꝯſtaret ꝙ eẽnt eccleſie tũc hẽs nõ dʒ il
la occupare ⁊ eccl̃ia põt illũ ꝓhibere dicit ẽt. d. Spe. ꝙ
ſi p̃latus occuparet bõa q̃ p̃deceſſor emerat noie ꝓpꝛio
nec expſſe p̃latus illa reliq̃ſſet hẽdi ꝙ ſi ſucceſſor illa oc
cuparet icideret in penã. d. l. ſi qs in tantã. vel ſaltẽ poſſʒ
ꝯueniri ex ꝯditione.c. placuit. xvi.q. vi. ſecus ſi ſucceſſor
ignorãter occupaſſet vt qꝛ credebat p̃latũ noie eccl̃ie nõ
ꝓpꝛio noie q̃ſiuiſſe ſicut credere tenebat̃ per id qð hr̃ i.c.
i.q.ij.⁊.iiij.ẽ.ti.i. hẽs aũt p̃lati nõ excuſaret̃ talia relicta
occupãdo q̃ñ nõ emiſſet p̃lat⁹ noie ꝓpꝛio niſi fuiſſent ex
preſſe relicta. Et ſentit ẽt Inno. ꝙ hẽs p̃lati ſemp poſſet
excuſari lʒ occupet rẽ quã cõſtat eẽ eccleſie vel de qua du
bitet̃. qꝛ põt preſumi ꝙ occupat nõ vt ſibi appropꝛiet ſʒ
vt reſtituat illi cui debuit reſtitui tuti⁹ tñ eſt de h̃ p̃ſta
ri ⁊ ẽt tuti⁹ eſt abſtinere ab occupãdo rẽ eccl̃ie q̃ñ ꝯſtat
illã eẽ eccl̃ie. Si aũt ipſe p̃latus vel clericus rẽ q̃ſitã intui
tu eccl̃ie in vita ſua trãſtulit in aliũ tũc eccl̃ia nõ hẽt niſi
rei vendicationẽ vel actionẽ ad exhibẽdũ. h̃ ſentit Inn.
hic in hoc ſcðo q̃ſito dicit ẽt. d. Spe. ꝙ iſta occupatio pa
rũ ꝓdeſt ſi hñti ius q̃ñ ius ꝯ eũ p̃ſumit qꝛ talis poſſeſſio
nõ releuabit ab onere ꝓbandi ⁊ cũ hac doctrina regeſ
cunt patres nr̃i hic ſcribẽtes. ¶ Uos ṽo addite. d. bal.
in. d. auc. licẽtiã. C. de epi. ⁊ cle. vbi magnifecit doctrinã
Inn. hic ⁊ in.c.i. de clerico q inueſtiturã fecit in vſi. feu. q̃
finit qd ſi i dubio nõ cõſtat cuius ſunt res feudales vtꝝ p̃
ſumant̃ clerici an eccl̃ie remittit ſe ad Inno. h̃ ſubdit ho
ſti. breuiter circa h̃ ſe expedire dicẽtes ꝙ ſi nõ appet cui⁹
res ſint p̃ſumant̃ eẽ eccleſie ⁊ ad hoc allegat.c.i. ð feudo
marchie ⁊ ꝙ dicimus in ſiſi in officialis ipſius fiſci allegat
glo. ſing. i. l. facultas. C. de iur. fiſ. li. x. referens multos glo
ſatores illã dimare ꝓ illa glo. videre dicta p me in.c. ſi. ẽ.
ti. i. §. penul. Addite ẽt bal. in. l. ſi qs pr̃biter. C. de epiſ. ⁊
cle. ad h̃. vbi dr̃ pr̃biter eſt mortuus remãſerũt ſui agna
ti mõ eccleſia vult occupare bõa clerici qꝛ dicit ẽpta fuiſ
ſe de bonis eccl̃ie ſʒ illi agnati volũt ſiſr occupare ⁊ dñt
ſe eſſe vniuerſales ſucceſſores ⁊ ſi eccleſia vult aliqd pe
tere petat ab eis mõ q̃ritur qd iuris allegat Inn. hic ꝙ
poſſeſſionẽ vacanteʒ qlʒ eoꝝ poſſet occupare. Nõ ob. ꝙ
agnati ſunt hẽdes vniuerſales ⁊ iõ videbat̃ ꝯ eos dirigẽ
da petitio nã illud eſt verũ ſi poſſiderent nõ ſunt aduerſa
rij in actiõe reali nec poſſet cũ eis fundare iudiciũ ⁊ ita
reſidet. Cõſidera qꝛ dictũ eius nõ vr̃ verũ nam heres vni
uerſalis ꝯſtituit̃ p interdictũ quoꝝ bonoꝝ ⁊ poſſeſſionẽ
adipiſcet̃ per illud interdictũ eo ipſo ꝙ eſt heres vniuer
ſalis adipiſcet̃ poſſeſſionẽ reꝝ teſtõris per illũ interdictũ
. l. i. ff. quoꝝ bonoꝝ ergo nõ eſt verũ dictũ ꝙ eccl̃ia pote
rit occupare. Scðo adde ad glo. Inno. hic ⁊ ad cõeʒ do
ctrinã glo. valde elegantẽ in.c. ſi. de ſucceſ. ab inte. in gl.
penul. que dicit ꝙ. d. l. ſi qs in tantã nõ hʒ locuʒ hẽditate
nõdũ adita vel adita ſed nõdũ apprehenſa poſſeſſione q̃
nõ q̃rit̃ p verbalẽ aditionẽ. l. cũ hẽdes. ff. de acq̃r. poſ. er
go ſeq̃tur ꝙ eo caſu quo hereditas nõdũ eſt adita vl̃ ſi ẽ
adita nõ ẽ adhuc apprehẽſa poſſeſſio ꝙ ꝯ occupãtẽ talẽ
rẽ nõ poterit ꝯueniri hẽdi p remediũ. d. l. ſi qs in tãtã ⁊
eſt litatio multũ ſolẽnis ad hãc doctrinã Inn. ¶ Tertio
addite in q̃ſtuʒ ſupius dictũ fuerat an errãs in iure icidat
in penã. d. l. ſi qs in tantã ⁊ glo. valde ſing. xxxviij. diſt. in
ſumma q̃ dicit ꝙ i vãno vitãdo iuris ignorãtia ſi nocet niſi

ſi in his que introducta ſunt ad rigorē iuris ↄſeruādū ⁊ allegat.d.l.ſi qs in tantū qd̄ eſt ꝑpetuo not.ad limitatiōnē coꝝ q̄ ſupius dicta ſunt. ℂ Quarto addite inq̄ſitum voluit Inno.heredē ſemp excuſandū ſi occupat rē q̄ ↄ̄ſtat eſſe eccleſie qd̄ elegāter voluit bar.in.l.nō ſolū.§.ſed vt ꝓbari.ff.de ope.no.nū.vbi voluit ꝙ ſi certa pte menſis aliqs erat ꝓhibitus intrare palatiū dn̄oꝝ ⁊ certa pte tpis erat ſibi pmiſſum intrare ⁊ accuſaſ ⁊ ꝓbaſ p teſtes ꝙ illo menſe intrauit nec appet an de tpe ꝓhibito an pmiſſo ꝙ pſumeſ ꝙ tpe pmiſſo itrauit faciat ſingulare dictū Inno.ẜ.de elec.c.dudū el.ij.vbi dicit accuſaſ epūſ ꝙ eſt iraſcibilis ⁊ alienat eccleſiaſtica ſub annuo cenſu ⁊ p teſtes hoc ꝓbaſ ꝙ nihilomin⁹ nō punieſ vt ſymoniacus qꝛ capiſ intellectus ꝙ alienabat eccleſiaſtica tpalia ⁊ nō eccleſiaſtica ſpūalia ad hoc vt excludaſ dlictū ⁊ ēt capietur ſenſus in bonā ptem ꝙ erat iraſcibilis iuxta illō iraſcimini ⁊ nolite peccare ſȝ quo ad dcm̄ Inn. hic ēēt diſtīguendū circa qualitatē pſone hr̄dis occupantis qꝛ ſi forte ēēt tyrānus vel eſtȝ homo male vite q libenter diripit aliena tūc illo mō excuſareſ ergu.eius ꝙ dixit text.in.l.i.C.ſi qs impatori maledixerit ⁊ iſtud vr̄ verius. Adde ēt inq̄ſitum ſupius dcm̄ fuit ꝙ eccleſia admittiſ ad ſucceſſionē clerici ſi clericus decedat ab inteſtato ſine cognatis vſq̄ȝ ad decimū gradū tex.i.d.l.ſi qs pſbyter qui ad ſucceſſionē clerici decedentis ab inteſtato eꝗperat agnatos ⁊ cognatos ⁊ ēt diſpōit ꝙ vxor ipſi⁹ clerici ē vtiſ ecclie ⁊ iō Hoſti.in ſum.de ſucceſ.ab iteſt.in pn̄.dicit ꝙ ſi clerico nō ſuperſunt agnati vel cognati nā potiores ſunt in ſucceſſione.xij.q.ij.c.vlt.⁊.q.iij.c.quicūq̄ȝ itē vxor clerici eccleſie pfertur allegat.d.l.ſi qs pſbyter ⁊.l.vnicā.C.vn̄ vir ⁊ vxor ergo in ſubſidiū ſuccedit eccleſia ⁊ ad hoc allegat.c.reqſiſti ⁊.c.relatū.ẜ.eo.⁊.d.c.ſi.⁊ ſic Hoſti.intelligit.d.c.finalē ſm̄ diſpōnē.d.l.ſi qs pſbyter vt eccleſia excludaſ ab vxore clerici in ſucceſſione eius licȝ.d.c.ſi.⁊ alia iura canonica nō faciāt mentionē d̄ vxore. Adde ēt inq̄ſitum ſupius tenui ꝙ papa nō pōt cōcedere licentiā pſlato aut cardinalibus teſtandi de bonis intuitu eccleſie acqſitis gl.ē in auc.ſi qua mulier.C.de ſa.ſan.eccl.q̄ dicit ꝙ lex potuit ↄcedere ptātem teſtādi ſeruo ⁊ p ↄñs monacho ḡ multo fortius papa q eſt lex corporea ⁊ aīata ⁊ ēt Hoſti.in ſum.de peni.⁊ remiſ.§.cui ↄfitendū vbi dicit ꝙ cardinales debēt cōfiteri dn̄o pape ſine cuius licētia nō poſſunt facere teſtm̄ ⁊ ſic ſentit ꝙ papa pōt ↄcedre cardinalibus ptātem teſtādi nō aūt ſpecificat de qbus bōis Adde ēt do.Abb.in repe.c.cū eſſes.ẜ.eo.vbi tenuit papā nō poſſe ſine iuſta cā ↄcedere talē licentiā loqtur tm̄ de clericis ⁊ prelatis ſed do.Car.mentionē nō facit. Adde Ang.in.l.ſi ſeruus cōis meus ⁊ caſtrenſis peculij.ff.d̄ ſti pu.ſeruo.vbi dicit ꝙ Car.ex priuilegio pape teſtari pōt ⁊ ſeqtur ibi Io.de imo.nō aūt ſpecificant de qbus bōis Ego aūt lȝ trepidus nō diſcedo ab eo ꝙ heri tenebam ⁊ ad glo.in.d.auc.ſi qua mulier rn̄deo ꝙ loqtur in pſtrimonio monachi nō aūt loquiſ in rebus eccleſie ⁊ iō bal.in l.ſi qn̄.C.de inoffi.teſta.dixit ꝙ papa pōt dare monacho ptātem teſtandi de bonis paternis ſicut plerūq̄ȝ facit.⁊ idē dixit in.l.certū.C.vn̄ cognati.ergo de reb⁹ eccleſie nō videſ ꝙ poſſit cōcedere. Et ad dcm̄ Hoſti. ⁊ Ang.⁊ ſequaciū rn̄de ꝙ dȝ intelligi quo ad bona mobilia nō precioſa nec grauia eccleſijs ⁊ faciat ēt qꝛ qlibet teſtatur de bonis ſuis regulariter.l.i.ff.eod. Si ergo papa cōcedit licentiā pſlato teſtandi de rebus ecclie videſ facere prelatū dn̄m illaꝝ reꝝ.ſed dn̄ū illaꝝ reꝝ eſt xp̄i ergo ſine iuſta cā xp̄s nō poterit priuari dn̄io illaꝝ reꝝ.

13 ℂ † Utrum aūt heres clerici vel prelati teneaſ eccleſie de his q̄ male geſſit. Concludit Io.an.poſt Inn.ꝙ ſic per no.in.c.eps qui filios.xij.q.ij.⁊ in.c.qm̄ de pigno.⁊ ſubdit ꝙ teneſ ꝑlatus ad ſilitudinē tutoris ⁊ ſimiliter eius heres tenebiſ de doloſe geſtis ⁊ de lata culpa.qꝛ de illis teneſ prelat⁹ ſicut ⁊ tutor.nō tm̄ teneſ de leuiſſima.l.qcqd.C.arbi.tut. de leui vero culpa heres pſlati regulariter nō teneſ ſicut nec heres tutoris qui nō teneſ niſi in certis caſibus de qbus in.l.i.§.⁊.iij.C.de here.tuto. vt hic p eū. Adde ſing. glo.in.c.ex lr̄is de pigno.que voluit ꝙ bona pſlati ſunt obligata pro mala adminiſtratione ſicut in tutore vt i.l.ſi p officio.C.d̄ admi.tuto.adde ēt bal.in.l.ſi qs pſbyter vbi dicit ꝙ glo.decreti hoc tȝ ⁊ nō allet vbi ſit illa gl.ſȝ allega eā in.c.ſit.xvi.q.i.iſte videm⁹ in orphanotropho vt in.l.orphanotrophos.C.de epi.⁊ cle.

14 ℂ † Ultimo pone clericus nō hȝ filios aut ꝓpinquos ſed bn̄ hȝ filiū ſpuriū q ſm̄ glo.dr̄ inceſtuoſus in.l.ij.C.de epiſ.⁊ cle.quam glo.ſumme no.ibi Bar.⁊ eā legi ibi Bal.dicens ꝙ i qōne facti fuit determinatū cū ſtatutū loqretur de inceſtuoſo ꝙ cōprehēderet filius clerici ⁊ ſic fuit deciſuȝ ſm̄ illā glo.tn̄ Ia.bu.⁊ Cy.eā reprehēdūt ibi de qua dicendū eſt vt p doc.ſcribiſ in.c.p venerabilē q ſi.ſint legi.cōſiderā tn̄ qꝛ oīs illicitus cōcubitus diciſ iceſtus largo mō vt no.glo.in auc.de inceſt.nup.in pn̄.modo iſte pſbyter fecit teſtm̄ ⁊ inſtituit heredē fratrē ſuū qui tacite accōmodata fide teſtatori per ſecretā cautionē ſe aſtringit ad reſtituendā hereditatē illi ſpurio ſeu inceſtuoſo teſtatoris filio modo queriſ cū hereditas dȝ auferri ab illo tanquā ab indigno an applicabiſ fiſco eccleſie an fiſco imperij ⁊ videſ ꝙ fiſco eccleſie qꝛ in bonis pſbyteri pferſ ecclia fiſco iperij vt in.d.l.ſi qs pſbyter.⁊ in auct.de eccleſiaſticis titul.§.interdicimus ⁊ in auc.vt cū de appellatōe cognoſcit.§.ſi vo filij in ↄ̄triū facit regula.l.papinianus.§.meminiſſe.ff.de inoffi.te.⁊.l.ex pcō.§.ſi.ff.de vulga.⁊ pupil. ℂ Preterea iſta pena deſcendit a iure ciuili ḡ dȝ applicari fiſco ciuili ⁊ nō eccleſiaſtico vt in.l.ſi qua p calūniā.C.de epiſ.⁊ cle.in ꝟſi.publicis calculis Bal. tangit iſtā qōnē in.d.l.ſi quis pſbyter. Et cōcludit ꝙ ſi bona auferunſ de manu heredis q eſt laycus ⁊ cui erat iure q̄ſitum appplicanſ fiſco iperij. Nō ob.illa.l.ſi qs pſbyter.qꝛ loqtur de imediata ſucceſſione clerici.ſȝ hic qꝛ q̄ritur d̄ ſucceſſione imediata magis attendiſ pſona ꝓpinqua q̄ȝ remota.⁊ ſic cōcludit ꝙ ſi ille heres ēēt pſbyter ꝙ attenderetur eius pſona q̄ in hoc puniſ.⁊ que eſt d̄ foro eccleſie qd̄ dicit eſſe notā. Et fundat ſe rōne qꝛ idem opaſ ſnīa iuris ⁊ iudicis cōſtat eni bona clericoꝝ p ſnīaȝ iudicis nō poſſe fiſco iperij applicari ergo idē dicem⁹ i ſnīa legis ⁊ ita reſidet bal.ibi. Tu vero adde iſte qd̄ dixit idē Bal. i

15 auc.caſſa.C.de ſa.ſan.ec.† vbi dixit ſtatutū laycoꝝ diſponit ꝙ teſtamēta nō inſinuata ītra tres mēſes irriteſ an valeat teſtm̄ clerici ſi heres nō fecit illud inſinuari.⁊ dcidit ꝙ ſi heres inſtitutus a clerico eſt laycus pōt pīuari p ſtatutū cōmodo teſti ſicut priuareſ ſi nō vendicaret necem clerici defuncti.l.in cognitōe.ff.ad ſille. Si aūt ēēt heres clericus nullo mō poſſet ſtatutū laycoꝝ eū excludere.qꝛ ſtatutū gn̄ale nō includit pſonā ſup qua nō pōt ſpāliter ſtatuere. Et eſt ratio belliſſima ⁊ fuit Io.mona.lȝ ipſe nō dicat in.c.vt aiaȝ de ꝯſti.in.vi.refert illā do. Ant.i.c. eccleſia ſancte Marie.de ꝯſti.⁊ voluit idē bal.in.l.ſi.§. in cōputatōe in finalib⁹ ꝟbis.C.de iur.deli.⁊ in.l.ſi.C.d̄ ſa.ſan.eccl.⁊ p iſta ſit lecta ⁊ intellecta decretal' veſtra.

61 ᵃ **D hec.** † Moderatā ᵃ elemoſinam de bonis p eccleſiā acqſitis. clerici facere poſſunt ſed d̄ his teſtari nō poſſunt.h.d. Et ſunt duo dicta q̄ de ſe patēt ſm̄

1 ſibi vidēntes. ℂ † Not.ꝙ clericus ēt intuitu elemoſine nō pōt imoderatā donationē facere.nā in reb⁹ pcioſis ēt mobilibus reqriſ ſolēnitas canonica vt i.c.ſine exceptōe xij.q.ij.alias nō vȝ alienatio facta gl.in.c.tua de his q̄ ſi

3 unt a plato. ℂ † Not.ꝙ īterdū qs pōt donare inter viuos ꝙ nō pōt facere poſt mortē nā clericus pōt aliqua donare intuitu elemoſine de reb⁹ ecclie nō tm̄ pōt qcquā de eis diſponere in teſtō ⁊ ſic aliqd pōt p ſe facere ꝙ non pōt relinquere faciendo poſt mortē faciat ꝙ dicimus de epo qui dū viuit pōt dare centeſimā vel qnquageſimam eccleſie p eū cōſtruēde ſeu cōſtructe nō tm̄ pōt relinquere poſt mortē.c.apoſtolice de dona.⁊ pōt eē rō diuerſitatis

ſecundū

ᵃ ℂ Moderatā. Uide ad materiā tex.bal.in l.iubem⁹ la.ij. ver.deinde iu dex.C.d̄ ſacroſan.ecc.doc.in c.relatū hoc eodē ti.⁊ notiſſimos ſcribētes hic.

ſm.d.Abb.qꝛ teſtm̄ morte ꝯfirmaꝛ.c.marthe de cel.mi. effectus ergo ꝯferꝛ in tp̄e quo nō eſt futur⁹ plātus.ideo nō pōt alio mō diſponere de facultatib⁹ eccľie poſt mortē.⁊ nihilominus iſta rō eſt.d.Pe.hic q arguit ꝯ iſtum tex.dicēs ꝙ ſi qs pōt diſpōere in vita ergo ⁊ in morte.l. l.C.de ſa.ſan.ec.Et reſpondet ad hoc ꝯriū ꝙ ꝓcedat qñ quis vult diſponere tanq̄ dñs quo caſu ſi pōt in vita ergo ⁊ in morte.ſecus qñ quis vellet diſponere de aliq̄ qḋ hꝫ in vita vt diſpenſator vel ꝓcurator ſicut eſt plātus vel clericus.vt in.c.ceterū.ꝫ.de donat.nā cū tale offm̄ morte finiaꝛ nec trā eat in hrdē.viij.q.i.apoſtolicaꝫ.l.ſi cui⁹.ff. de cu.fu.nō pōt in morte diſponere.qꝛ tūc diſponeret eo caſu quo nō eſſet adminiſtrator.⁊ iō hoc facere nō pōt .l.cū q.ff.de iur.om.iudi.⁊ per hoc refert ſe dixiſſe in ſcō ꝙ executor deputatus in ſuo teſtō pōt facere aliū executorem vt diſpēſet in paupes illud qḋ ipſe debat diſpēſaꝛ.ſꝫ in paupibus poſſit diſpēſare ſiue paupes eligere ⁊ electū aliq̄ onere grauare.⁊ allꝫat dictū Bar.i.l.vnum ex familia.§.fundo de le.ij.vbi dixit Bar.executor cui ē cōmiſſa executio ⁊ diſtributio bonoꝝ iter paupes eligit aliqueꝫ i paupeꝫ in vno fundo h acto vt poſt mortē ſuā reſtitueret cuidā alteri.vel ꝙ daret poſt mortē ſuā certam q̄titateꝫ an iſtud onus valeat.tex.vꝛ ibi ꝙ nō qḋ eſt veꝝ ſm euꝫ ſi poneremus illū aliū cui dꝫ reſtitui nō eē de nūero paupū ⁊ ſic tūc vꝛ dari extraneo ⁊ nō ei q erat d familia.ſꝫ ſi eēt de nūero pauperū valeret vt ibi p Bar.⁊ ita ſeqꝛ h Jo. de imo.Sed vos addite q̄ late dixi in.c.ſi.ꝫ.ti.i.vbi allegani Bal.in auc.licentiā.C.de epi.⁊ cle.dicentē.pōam⁹ ꝙ rector eccleſie pcepit fruct⁹ ⁊ potuit ꝯſumere plus q̄ ꝯſūpſit donec ipſe viuit pōt diſponē iſtos fructus ad pias cāu.

4 ¶ †Sꝫ nūqd moriēs poſſit relinqre d eis i teſtō paupibus vel in ſubſidiū terre ſancte refert canōiſtas dicere ꝙ nō ſꝫ nihil allꝫat.tñ caſus eſt hic de hoc.qꝛ viuens eq̄paꝛ vſufructuario.⁊ iō hꝫ liberā adminiſtratōꝫ fructuū. ſꝫ in morte aſſimilaꝛ vſuario q ſuū facit q̄tenus cōſumit ⁊ nō vltrā.iō d talib⁹ teſtari nō pōt ſm canōiſt.⁊ refert Pe.repbendentē canōiſtas ⁊ dicentē h eē icidere in legē ſuſiā caninā.nā ꝙ poſſit qs in vita ⁊ nō i vltia volūtate ē incidere in illā.l.⁊ ita momordit ille ſaturninos pſeſ nr̄os canōiſtas.ſꝫ Bal.ibi dicit canōiſtas dicere veꝝ.qꝛ in adminiſtratorib⁹ potētiꝰ ē ius in vita q̄ i morte nō ob. lex Pe.qꝛ loquiꝛ in hñtibus dñ:ūꝫ qḋ trāſmitti pōt.naꝫ adminiſtratio trāſmitti nō pōt.alleg.d.l.cui⁹ bōis.facit.l. pe.ff.de tu.⁊ ſic illa declaratio.d.Pe.ad iſtā decretaleꝫ habuit ortū ex ſudoribus.d.Bar.in.d.auc.licentiā.⁊ ita ſcriptū eſt vſq ad iſtos dies ad declarationē huius decretalis.Tu vero accurate ꝯſidera vba iſtius tex.dū dič ſui cōpotes moderare aliquo intuitu elemoſine.qꝛ multum iſta vba reſtringūt elemoſinā ſiedā.ꝓmo reqriꝛ ꝙ ſint cōpotes.⁊ ſic ſi eēnt furioſi aut ꝓdigi ñ poſſent largiri elemoſinā in paupes qḋ ego intelligo verū ſi ꝯſtaret de ipa demētia tpe largitōis i elemoſinā.ſꝫ ſi tūc tpis nō ꝯſtaꝛꝫ dic ꝙ talis largitio valeret ⁊ teneret qꝛ pſumeretꝛ eē cōpos mētis p illū actū largitionis elemoſine ⁊ moueor p ſing.dcm̄ Jo.an.in.c.ſi.l.ti.i.vbi voluit illo caſu teſtm̄ furioſi valere dixi de hoc.ꝫ.eo.in rub.Poſtea dꝛ i iſto tex. viuētes in egritudine ꝯſtituti.pōdera aut iſte tex.ita diſpoſuit hñdo reſpectū ad fauorē pauperū qbus iſta elemoſina largiꝛ.⁊ tūc vꝛ ꝙ eodē mō vlaꝛ ille fauor ſi fiat i teſtō ſicut ſi fiat inter viuos.⁊ iō vꝛ ꝙ in teſtō poterit relinquere intuitu elemoſine aut ꝯſiderauit fauoreꝫ ipſius clerici largientis.⁊ p ꝯñs fauorē aīe ſue.⁊ tūc multo fortius deberet poſſe diſponere poſt mortē q̄ in vita qꝛ viuens pōt bñ opari ⁊ bona exercere.ſꝫ mortu⁹ nō cū amplius nullū ſit arbitriū.l.i.C.de ſa.ſan.eccl.Et ſi dicaꝛ ꝙ papa noluit intm̄ pindicare eccliis.ad hoc rñdeo ꝙ modicū ⁊ minimū erit iſtud pindiciū eccleſie cū tex.ille loquaꝛ multū ſtricte.loquiꝛ.n.de rebus mobilib⁹ ⁊ ꝙ aliq̄ de illis ⁊ moderate largiaꝛ.⁊ ſi dicaꝛ vt dixit Bal.ꝙ eſt adminiſtrator ⁊ adminiſtratio expirat morte nec pt adminiſtrare in tp̄e quo nō eſt futurus adminiſtrator vt voluit ēt d.Pe.qꝛ ad hoc dico ꝙ eodē mō vꝛ dōm in vo dño qꝛ teſtādo de bōis ſuis diſponet in tp̄e quo vē nō eſt futur⁹ dñs vt eſt gl.ſing.in.l.illa inſtō.ff.de here.inſti.ꝓ cui⁹ intellectu vide q̄ dixi.ꝫ.eo.in rub.in pnc.⁊ tñ pōt teſtari.ſic ergo p mortē verus dñs deſinit eſſe dñs.⁊ tñ teſtari pōt. ita nō videbaꝛ abſurdū ꝙ lꝫ plātus nō ſit futur⁹ adminiſtrator tñ intuitu elemoſine potuiſſet teſtari.⁊ iō pp paupertatē mei intellect⁹ nō poſſuꝫ videre bonā rōnē iſti⁹ tex. Poſſet dici ꝙ papa ideo ita diſpoſuit h vt paupes hērent faciliorē expeditōꝫ ꝯſeqndi elemoſinā.facilius.n.cōſequenꝛ elemoſinā ſi erogeꝛ in vita ipſius clerici q̄ ſi relinquaꝛ poſt morteꝫ.⁊ iſta vꝛ rō motiua iuriſlatoris.iuxta illud ad pñs oua cras pullis ſunt meliora vt dixit gl.i.l. cū hi.ff.de trāſa.rō tñ.d.Bal.⁊.d.Pe.eſt ſolēniꝛ.Et pōdera qꝛ dñi clerici facilius relinquerent in morte ex quo nō ſunt futuri adminiſtratores q̄ largirenꝛ in vita.⁊ iō ꝓuidit iſte tex.ꝙ poſſint largiri in vita.per q̄ viā ſuccurriꝛ paupib⁹ vt citius ꝯſequanꝛ elemoſinā.⁊ eſt in ar.iſte tex.ꝙ dānat⁹ ad mortem de crīe capitali lꝫ nō poſſit facere teſtm̄.l.eius.ff.eo.nihilominus vꝛ ꝙ poſſit aliqd diſponere intuitu elemoſine de quo p Joā.an.in.c.q̄q̄ de vſur.in.vi.in nouella.vbi decidit ꝙ nō pōt diſponere intuitu elemoſine.qꝛ talis de iure pdit ptātē diſponēdi de bonis cū efficiaꝛ ſeruus pene.l.q vltio.ff.de pe.

5 ¶ †Utꝝ aūt ſucceſſor plāti ſeu clerici teneaꝛ hr̄e ratā talē dōationē factā intuitu elemoſine.dic ꝙ ſic per.c.tuas.ꝫ.de dōa. ⁊ dicit hic Jo.an.ꝙ gñalis ꝯſuetudo nō excuſat qua diſponiꝛ ꝙ clerici poſſint donare oīa bona mobilia parētibus vel relinquere qꝛ ſolū vꝛ valere ꝯſuetudo ꝙ modicū de ipſis bonis donet p hic no.hic tñ loquitur qñ intuitu elemoſine quo caſu ſine aliqua ꝯſuetudine vꝛ valere vt h dꝛ.ſed qñ eſſet ꝯſuetudo ꝙ modicū de mobilibus poſſet donare ēt non intuitu elemoſine vꝛ ꝙ illa poſſit tollerari per id qḋ hꝛ in.d.c.ceterū de dōa.vide ibi dcā.

6 ¶ †No. ꝙ ad hoc vt valeat iſta donatio eſt neceſſe ꝙ ipſe in vita tradat rē pro elemoſina.ſi aūt viuus nō tradidit non dabiꝛ poſt mortē eius.iō ſis cautus ꝙ facias tibi erogare in vita.qd ſi iſte clericus eſt in egritudine.vt dixit h text. an poſſit moderate erogare in paupes aliqua de mobilibus vt hic dꝛ.vꝛ ꝙ ſic.qꝛ bona eccliaꝝ ſunt deputata ad vſus pauperū.c.aurū hꝫ eccleſia ⁊.c.glorie epi.xij.q.ij.⁊ c.ſi.xvi.q.i.⁊ ſm.d.Pe.iō ſic dixit qꝛ ꝙ poſſet in vita ⁊ i ſanitate ita largiri ñ erat dubiū.ſꝫ erogatio i morte ſeu egritudine magis erat ſuſpecta ſicut pmutatio beneficij facta tali tpe.vt in.c.ij.de renū.lib.vi.

7 ¶ †Querit hic.d. a Anto.an donatio facta in piā cām debeat inſinuari[a] refert doct.dicere ꝙ nō p.l.illud.C.de ſa.ſan.ec.⁊ ſequiꝛ h Jo.de imo.Tu adde glo.in.l.ſancimus.C.de dona.⁊ in d.l.illud.⁊ in auc.de non alienā.§.ſi minus.vbi volūt ꝙ dōatio fcā eccľie reqrit iſinuationē alſ nō vꝫ.qꝛ ſi ſpāle ē in donatiōe fcā in redēptōeꝫ captiuoꝝ.⁊ in alijs caſibus notatis in.l.ſiqs pro redemptiōe.C.de dona.inter quos non cōnumeraꝛ caſus ille.ergo in ꝯriuꝫ erit ius cōe.ſed Hoſti.⁊ Jo.an.in.c.ſi.de ſi.inſtru.tenent ꝯrium allegātes.d.l.ſancim⁹.que reuera ꝯ eos facit.⁊ idē tenuit Jo. an.in addi.Spec.eo.tit.§.porro in addi.que incipit illa lex.⁊ allꝫat rōnē.qꝛ ſi ꝓnceps ⁊ ſacerdotiū equipanꝛ vt in auc.quō oꝫ epos.in pn̄.⁊ in.c.omnis aīa de cenſib⁹.⁊ in principe valet donatio facta ſine inſinuatione.vt in.d.l. ſancimus.⁊ in auc.ibi poſita.ergo idē eſt dicendū in donatione fcā eccľie.Tñ ad iſtam rōnē rñderi pōt ꝙ nō vꝫ cum ex ea ſequaꝛ legū correctio que non hꝫ locū vbi etiā eſt idēptitas rōnis.vt no.in auc.quas actiōes de ſa.ſan. eccle.⁊ qꝛ in iure canonico nō reperitur expreſſum ꝯriū ergo ſtabimus diſpōni iuris ciuilis per.c.ſi in adiutoriū x.diſ.Pro ſaluanda tamen opinione Hoſti.⁊ Joā.an. facit qꝛ in ꝯtrībus celebratis cū eccľia non reqriꝛ ſolēnitas iuris ciuilis.⁊ in.l.generali.cū ibi no.C.de ſa.ſan.eccle.⁊.c.cū eſſes ⁊.c.relatum.l.eo.⁊ ſaltē de eqtate cano

[a] ¶ Inſinuari vide addō pan. de ea in conſt. xxx.⁊ i pñ.cā. ⁊ vide nouiſſimos ſcribētes hic.

nica opinio eoꝝ eſt vera ⁊ facit ratio q᷑ inſinuatio ē inuē
ta ad reyciēdas fraudes que fiunt cōtra actu donationis ⁊
hec fuit ratio motiua iuriſlatoris ad introducēdam inſi
nuationē vt in.l.data.C.ꝺ dona. Sed iſta ratio ceſſat in
eccl'ia q̄ eſt cultrix iuſticie ⁊ veritatis.c.i.ꝺ alienatōe feu
di.not.in cle.i.ꝺ renunci.ergo ceſſabit diſpoſitio inſinua
tionis iſta ſunt v̄ba formalia Lodo.rom.in.l.modeſtin⁹
ff.ꝺ dona. Tu adde ꝙ hoſti.in.d.c.ſi.dixit ꝙ publicatio
ſeu inſinuatio q̄ fieri ꝺ; iuxta diſpoſitionē.l.repetita.C.ꝺ
epiſ.⁊ cleri.⁊.l.cōſulta.C.de teſta.⁊ ſimiliū legū nō ha-
bēt locū in eccleſiis nec in clericis ⁊ ꝑ ꝯñs ſentit ꝙ leges
loquētes de iſinuādis dōatōib⁹ ſi hñt locū; i dōatōe ſcd
eccl'ie bar.in.d.l.illā dicit ſe putare ꝙ indiſtincte v; dona
tio facta in eccl'iā ſine iſinuatōe.bal.vero ibi in.ij.col.dic̄
veritatē eſſe ꝙ nō valet ſine inſinuatōe.⁊ idē tenet Guil.
de cu. Tu vero ꝓ opi. Hoſti.⁊ ſequaciū allega tex.in di
cto auc.ꝺ nō alien.§.ſi minus vbi donatio facta eccleſie ſi
pōt inualidari ex eo q᷑ ē imenſa.ergo fruſtra loquur ꝺ
inſinuatione. Scdo faciat q̄ ſpiritu dei agunt nō ſubijci-
untur legi.c.l; de reg.ſ; qñ quis donat eccleſie mouetur
ſpiritu dei.nā ad bonū opandū nō ſumus ſufficiētes ſed
ſufficiētia noſtra eſt ex deo vt dixit glorioſus apoſtolus.
facit.c.cū pau.⁊.c.principatus.i.q.i.ergo. Accedat ēt q᷑
ſiqs pōt donare ſuā; pſonā eccl'ie vt in auc.ingreſſi.C.de
ſacroſan.ec.ergo multo fortius bōa queciiq; ſint.nihilo
minus teneo ꝯ̃riam hac rōne.vbicūq; bona donātur ſeu
acqrunt̄ eccl'ie regulant̄ legib⁹ impialib⁹.tex.ē in.c.quo
niā.x.diſ.qb⁹ ceſſantibus nemo pōt dicere hoc eſt meū.
viij.diſt.in.c.quo iure ſ; lex ciuilis reqrit iſinuatōe; vltra
legitimā ſummā.nec lex canōica diſpōit ꝯ̃riū ergo ſtabi
mus iuri ciuili l; eni dōatio nō poſſit dici imēſa reſpectu
eccl'ie.q᷑ ſit deo cuius ē terra ⁊ plenitudo eius.c.tua de
deci.nihilominus donās poſſet induci a clericis fraude
⁊ dolo ad imenſe donādū ⁊ reſpectu donātis hñ diceretur
imēſa.nec eēt peccatū in ſpiritū ſanctū dicere clericos in-
cidere ad inducēdū alios fraude ⁊ dolo ad donādū.fa-
cit.c.ꝯſtituit iv̄bo i auaricia ⁊ turpe lucꝝ ibidē res coꝝ
tali ſuaſiōe ſubripuerūt.xx.q.iij.⁊ iō dixit gl.ſolēnis in
.l.i.C.ꝺ fide iſtru.⁊ iur haſte fiſcalis li.x.ꝙ eoipſo ꝙ ꝑ ꝑ-
tes nō adhibet̄ iuris ſolēnitas pſumit̄ fraus.⁊ maxie q᷑
lex loquēs de donatōe iſinuāda ē fundata ſub maxia ho-
neſtate ⁊ iuſticia q̄ʒ eccl'ia ⁊ eccl'aſtice pſone ſeq debēt.⁊
faciūt no.a bar.i.l.i.C.ꝺ ſum.tri.faciat etiā tex.ſing.in.c.
ſunt q opes.xvij.q.iiij.vbi donatio bonoꝝ facta ab irato
eccl'ie ſi t;.q᷑ ñ pſumit̄ volūtarie illā feciſſe.eodē mō erit
dicēdū qñ donat ſine iſinuatiōe.q᷑ tūc fraude ⁊ dolo pre
ſumit̄ induct⁹ ⁊ ſic nō voluntarie.nec videat̄ mirū ꝙ diſ
clerici inhiant tpalib⁹ ꝺ q̄ in.c.ex parte ꝺ cēſib.q᷑ de hoc
teſtis ſit nobis illuminat⁹ doctor Hieronymus ad ruſti
cū narbonēſe; epm relat⁹ a gratiano.lxxxiij.diſ.c.diaco
ni in v̄.nūc aūt ex quo i eccl'ys ſicut romano iperio creuit
auaritia perijt lex ꝺ ſacerdote ⁊ viſio ꝺ ꝓpheta nō ſolū;
ꝙ ſibi aſcriptū eſt vēdicāt ſ; cūctis auferūt vniuerſa ergo
faciat ēt magis bōa patris debent̄ filio q̄ʒ eccl'ie.xvij.q.
iiii.c.qcūq;.ſ; talis iſinuatio d; iteruenire i dōatōe facta
a patre filio vltra legitimā ſummā.vt i.d.l.data g̃ mul-
to fortius idē erit i eccl'ia.⁊ cū dicebat̄ ꝙ talis donatio
nō ſubiicit̄ legi intelligo iniq; ſ; legi honeſte ſecus ⁊ iſta
8 mēti cōmēda. ¶ No.ibi elemoſine q᷑ tex.iſte ꝓbat ī ꝙ
iſta donatio ē fiēda idigēti ꝙ apparet ex v̄bo elemoſinā.
q᷑ debito intellectu facit relatationē ad paupes ⁊ indi-
gētes.elemoſine eni dāde ſunt paupib⁹.l.i.C.ꝺ mēdicāti
b⁹.lib.xii.⁊ iō dixit bar.in repet.l.i.C.ꝺ ſacroſan.eccl.in
vi.colū.v.quero qd ſi relinqt̄ homini locupleti euidēter
amore dei vr̄ ꝙ valeat qſi deo relictū.l.fideicōmiſſa.§.in
terdū.ff.ꝺ leg.iij.faciat.l.penul.C.de iure deli.l.auia.§.a
tauia.ff.ꝺ annu.le.l.filio.⁊.l.titio.ff.ꝺ cōdi.⁊ demō.q̄ iura
ꝓbāt ꝙ videat̄ relictū deo.ſ; deo reliq̄ pōt ſimpliciter.
vt i.§.ſi qs in noie magni dei i auc.de eccle.titu.ergo mul
to fortius reliq̄ pōt homini diuiti.ipſe vero putat ꝙ nō

vr̄ relictū ad pias cās vt gaudeat ꝑuilegio.d.l.i.vel alio
cōceſſo relictis ad pias cauſas.d; enī talis relatio fieri
pauperi nō autē diuiti.allegat.c.nō ſatis.lxxxvi.diſ.⁊.c.
qiſquis epus.xii.q.ii.⁊ dic̄ hoc ſentire gl.in.d.l.illud' alle
gat etiā ꝙ hr̄ in.l.ſi forte.ff.de caſtren.peculio.⁊ in.d.l.i.
ꝺ mēdicātib⁹ pōt tñ aliqs diues eſſe indigēs alicuius rei
ſm ſtatū ſuū ⁊ tūc eſt laudabile ei facere elemoſinā al
legat beatū Thomā in ſecūda ſecūde queſtione.xxxvii.
articulo.vij.ſed dare euidēter diuiti nō eſt dare ad pias
cauſas vt ibi dic̄ beatus Thomas ſed ſi ei dat̄ magis vr̄
dari cauſa amicitie vel ꝯſanguinitatis ⁊ ꝑmij vt in hiſtriōi
b⁹ ⁊ ſimilib⁹ q̄ʒ amore dei vt dicit glo.in.d.l.illud ⁊ alle
gat.lxxxvi.di.c.ſequēti ſi aūt aliqs reliquit diuiti quē pu
tabat inopē quāti ad ſe relinquit̄ ad pias cauſas vt in.c.
quieſcamus.xxxx.di.ſed ab illo diuite forte eſſent legata
auferēda ⁊ ꝯuertēda in aliū vſū; piū allegat in ar.lege;
legatū.ff.ꝺ vſufructu legato ꝙ dictū eſt mirabile ad ea q̄
dixi in.c.nos qdē ſupra eo.⁊ ad cle.q᷑ ꝯtingit de religio
ſis.do.ita dicamus in ꝓpoſito ſi ꝑmittit clerico donare
aliqua de mobilib⁹ q̄ſitis ꝑ eccleſiā intuitu elemoſine qꝺ
tenet̄ illa donare pauperi ⁊ ſic v̄bū elemoſina refert̄ ad
pauperē q᷑ ad eū caſu; adaptat̄ diſpoſitio.l.ad quē ad-
aptant̄ v̄ba ſua.c.ex parte aſtēſis ꝺ cōcceſ.pbē.c.indēnita
tib⁹.§.ſ; cū eas de electi.lib.vi.l.i.§.loqt̄.ff.de magiſtra.
cōue.l.iiij.§.totiēs cū ſi.ff.ꝺ dāno infe.ſ; bal.in repetitōe
d.l.i.in.xv.colū.dicit aut eſt diues ſm cōditionē ſue pſo-
ne ⁊ rē donare nō eſt pie donare ſ; eſt fruſtra donare ⁊ ꝑ
dere.i.q.ij.c.paſtor.⁊.d.c.nō ſatis v.ē pauper ꝯſiderata
q̄ʒtitate pſimonij ⁊ q̄litate pſone ſue tūc pie dat̄ quaten⁹
egēti dat̄.ſ; quaten⁹ daret̄.ā.dotū ſi eēt dare ſ; ꝑdere.nec
eēt pietas nec virtus ſ; ꝓdigalitas q᷑ ſi eſt ꝑdere ergo ē
ꝓdigalitas q̄ ñ eſt pietas.ſ; ſi teſtatōꝛ errauit in hoc q᷑ pu
tabat eū pauperem cui reliquit ſ; erat diues refert Bar.
dicere auferēdū diuiti ⁊ ꝯuertēdū in aliū pium vſū; ip
ſe vero dic̄ h̄ eſſe falſū; imo legatū eſt ꝓ ñ ſcriptū quo ad
illū diuitem vt in.l.ea; q̄ʒ.C.ꝺ fideicōmiſ.l.pr̄ filiū.§.ma-
ſculanus de le.iij.nec tñ deficit ſ; remanet relictū; impſo-
nale ꝙ v; ad pias cās allegat.c.cū; tibi.leo.⁊.l.nulli.C.
ꝺ epi.⁊ cle.nec ꝯuertit̄ i aliū piū vſū; ſ; ad eundē vſū; vñ
cū pauperi ſit relictū dabit̄ q᷑ cū poſſumus ꝯuertere ad
vſū; pñtē nō debemus in aliū piū vſū; cōuertere vt in.d.
9 cle.q᷑ contingit. ¶ Qñ donat̄ diuiti vide Lodo.ro.⁊
Jo.ꝺ imo.in.l.ſi ſtichū aut pāphilū.§.ſtipulatio.ff.de v̄.
ob.vbi ego plene vltra alios dixi. S; idē bal.in.d.l.i.i le
ctura dicit ꝙ omne relictū ꝓ anima dr̄ ad pias cās ⁊ dic̄
eſſe gl.ſingularē de hoc in.l.ſi qs titio ꝺ le.ij.ēt ſi relinqt̄
ꝯſanguineo pauperi allegat gl.ſing.in.c.i.l.alias.ii.de ſe-
pul.ſecus dicit ſi relinquat̄ ꝯſanguineo diuiti allegat gl.
in.d.l.illud. Sed idē Bal.in.d.l.illud in prin.dicit ſi qs
donat fratri vel amico dicēdo ꝙ donat cā pietatis ex quo
ita ꝯtinetur in inſtrō allegat gl.ibi ꝙ nō dr̄ piu; q᷑ ꝺ fa-
cili poſſet cōmitti fraus ſi ſtaret̄ illi aſſertiōi allegat.l.q
teſtīm.ff.de ꝓbat.⁊.l.ſi donatiōe.C.ꝺ colla.⁊.l.data.C.ꝺ
dona.ꝙ intelligit verū niſi iſta pſona eſſet poſita in neceſ
ſitate puta q᷑ eſſet virgo vel paup ⁊ donat̄ ꝓ ipſa mari-
tāda vel ē in carcere ꝯſtituta q᷑ qñ ꝯiuncta pſona ē in ne
ceſſitate magis ad eā pſumit̄ miſericordie q̄ʒ affectio vt
in.l.liber captus.C.ꝺ cap. Jdeo cōcludit aut cā pietatis
ꝯgruit pſone ⁊ tūc intelligit̄ ad pias aut nō cōgruit pſo
ne ⁊ tūc ñ itelligit̄ ad pias cās ⁊ iō dicit ꝙ ſi relinqt̄ diui
ti l; teſtatoꝛ dicat relinquo ad pias cās vel amore dei ni-
hilominus detrahit̄ falcidia ⁊ dicit hec facere ad ſtatuta
loquētia ꝺ gabellis ſoluēdis. Et idē bal.i.d.l.ſi donatōe
refert Nicol.de mattarel.dicere q̄ʒ vbi nihil extrinſecus
reqrit̄ niſi ſola voluntas expreſſe tūc eſt inherēdū v̄bis ⁊
allegat.d.l.illud ⁊ Ang.in.l.cū hij.§.ſi ānos.ff.ꝺ trāſac.
dic̄ ꝙ ex q̄litate pſone pſumimus cā; piā ⁊ dic̄ eſſe tex.op
timū i.d.l.illud. S; idē bal.in auc.ſimiliter.C.ad.l.falci.
dic̄ legat̄ ꝯſanguineo ꝓ aīa ſi paup ē cā eſt pia niſi legatū
eſſet exceſſiuū ſi vero relinquitur diuiti tanquam eſt lega
tum pium

tam piuꝫ ⁊ allegat not.i.d.l.illud nec pōt aſſertio teſtatoris immutare veritatē allegat.d.l.ſi forte ⁊.d.l.qui teſtm̄ ⁊.d.l.ſi donatōe ⁊.l.ſi.ff.ð exercitoria ⁊ iſtā partē ēt tenuit do.Ab.i rubri.ē.co.ſʒ ſubtiliſſim⁹ doctor do.Richar. de ſaly.in repetitōe.d.l.i.ð ſacroſan.eccle.reprobauit doctrinā bar.dicit eni ꝙ ſi euidēter diuiti cauſa pietatis eſt datū vł ob cām pietatis datū ex quo ipſe legatarius non aliter capit ⁊ dicit hoc tenuiſſe guil.de cu.in.d.l.illud ꝓ quo ipſe iducit i argumētū dicta.l.cū hi.§.in ānos de trāſacti.⁊ ſic damnauit pmū dictū bar.Reprehēdit ēt ſʒ dictū cū voluit legatū eſſe repetēdū ſi cauſa pietatis reliqt diuiti quē putabat eſſe pauperē.Et cōcludit aut dolus ⁊ falacia fuit in recipiēte aut nō pmo caſu repetit vt i.l.falſus.§.ſi qs.ff.de furtis.Scđo caſu dicit eſſe cōſiderādū ꝙ error in qualitate pſone nō impedit tranſlatiōem dnij.l.cū fundus.§.ſi hūū.ff.ſi certū pete.⁊ errore cauſa pietatis ſolutū nō repetit vt in.l.cū hi.§.ſi mulier.ff.ð ꝯdi.indebi. nec ob.d.l.legatū qꝛ loqt qñ relictū erat aduſuꝫ ſi approbatū.ſʒ in caſu noſtro eſt ſecus ⁊ ita reſidet.Tu vero adde pmo ꝙ gl.in.d.l.illud ſi dicit illud ad qđ allegat.Dicit eni aliqs donat ꝯſanguineo ſuo vel amico ⁊ dicit ſe donare cā pietatis ꝙ tale legatū nō dr piuꝫ.nō aūt loqt eo caſu quo donat diuiti cā pietatis.Et pondera hñ illam gl.inquantū vł equipare amicū ⁊ ꝯſanguineū.cōcordat glo.in.l.in teſtō.ff.de fideicō.liber.dixi late in repe.l.cuꝫ accutiſſimi.C.ð fideicōmi.Et ſi dicat ꝙ imo glo.illa hoc dicit p quandā extenſionē p idemptitatē rōnis.qꝛ rñdeo hoc fieri nō poſſe.qꝛ qñ donat ꝯſanguineo eſt cā naturalis.⁊ ideo potius vł donari intuitu ſanguinis q̄ȝ intuitu anime vel pietatis.⁊ ad hoc allego bal.in.d.auc.ſimilit vbi dic.pr donat filio monacho ꝙ potius vł donare rōe ſanguinis q̄ȝ pietatis.ar.l.tutor.§.q̄ tutoribus.ff.de excuſa.tuto.qꝛ i dubio vł relictū inſpecta cā naturali.l.qui hꝫ .ff.de tutel.c.requiſiti.i.eo.⁊ monachus ē pauper qꝛ nihil hꝫ ⁊ etiā monaſteriū habet loco paupis.qꝛ nemo eſt pauperior ſeruo.⁊ tñ nō omne ꝙ relinquit ſeruo dicit ad pias cās niſi illud qđ in ſubſidiū vite relinquit.l.cuꝫ quidā.§. illo.C.de neceſſarijs ſeruis ⁊ ſic gl.prefata nō dicit illud ad qđ allegat.⁊ ita heri dicebā.ſʒ hodie habui do.Car. ſup iſto tertio.⁊ vidi eundem in.c.tua nos.i.eo.in vlti.q.
10 † vbi querit an legatū factuꝫ diuiti dicat ad pias cās ⁊ allegat gl.in.d.l.illud ꝙ nō q̄ȝ dic nō eſſe alibi ſʒ Ray. de forli.ipſe tñ dicit ꝙ gl.illa expreſſe hoc nō dicit dictū tñ dic eſſe verū qꝛ diues nō eſt pſona miſerabilis ⁊ allegat bar.in repet.d.l.i.⁊ aliud nō dixit.pōdera qꝛ ꝓ opi.dñi Rica.vł tex.i.d.l.cū hi.§.ſi annos allegatus ab eo.ibi.n. dr factū fuit legatū annuū diuiti qđ ſi pſumit factū ꝓ alimētis qꝛ repugnant ꝯdictioni pſone diuitis.ſʒ ſi fuit factū pauperi pſumit ad alimēta qꝛ ꝯgruit nature paupis.⁊ iđ poterit fieri trāſactio incōſulto ptore p ipſum diuitē ſi autē expreſſe fuerūt relicta alimēta diuiti nō poterit trāſigi ſup eis incōſulto ptore ecce nūc qualiter ideꝫ priuilegiū habēt alimēta ſiue relinquātur paupi ſiue relinquātur diuiti.ita dicam⁹ i ꝓpoſito ſi teſtōr expſſe legat diuiti amore dei ⁊ diues amore dei recipit tale relictū dicat pium.Scđo ꝓ eo allego doctrinā bal.in.d.l.cū te.§.ſi mulier ð ꝯditōe indebiti vbi dixit relinqtur dos mulieri ꝙ tale legatū dr piuꝫ ꝙ dicit eſſe vtile ad ſtatuta loquētia ð gabellis ſoluēdis vt tale relictū vt piū nō ſubiciat oneri gabelle nec diſtiguit vtrū illa mulier maritāda ſit pauper an diues.nihilominus doctrīa bar.eſt cōis poſt illā glo. mihi vł verior.⁊ moueor hac rōne teſtator non pōt facere ꝙ legatū nō piū dicat piū ⁊ allego elegātē tex.in ſimili in.d.l.cū hi.§.ſʒ cum lis ⁊ ꝙ no.ibi bar.⁊ ꝙ no.Inn. in.c.grauis de depo.⁊ moderni in.c.ſignificauit de teſti. ⁊ ꝙ no.bar.in.l.p diuerſas.C.mandati ⁊ in.l.ij.C.ne liceat potentioribus.⁊ qđ no.Ang.i.l.etiā.§.ex pterito.ff. de manumiſ.alias ð manumiſ.vindicta ſʒ clarū ē ꝙ iura loquētia ð legatis pijs ita verificant i eis ſi vere ſunt pia ⁊ in actū pietatis ſunt itroducta vt in.d.c.nō ſatis cū ſi.⁊ in q̄rto metaphiſice dr nōia ⁊ cognomina ſunt rerū cōſonātia ⁊ glo.in.c.admonere.xxxiij.q.ij.dicit ſi re ꝓmeris nec nomē hēre mereris.Si ergo teſtator ſi exercet i tali legato pietatē ⁊ elemoſinā q̄uo poterit act⁹ appellare pius.nec ob.d.§.ſi i ānos ex eo.qꝛ ille.l.cū his preſtat illud puilegiū alimētis vt nō poſſit ſup eos trāſigi incōſulto pretore.ſiue ergo relinquant diuiti ſiue paupi reqrit illa ſolēnitas nō autē ē ſic i cāu noſtro qꝛ relicta pia merēt puilegiū pioꝝ relictoꝝ ſi ad pietatē ⁊ miſericordiā effectualiter itroducta ſunt.Ad §.mulier rñde ꝙ ille.§.itelligit qñ cauſa pietatis iduxit aliquē ad credēdū ſe obligatū. puta qꝛ mater credebat ſe teneri ad dotādū filiā vel frēꝫ ſororē i q̄ nō tenet.⁊ ita pietas ⁊ affectio q̄ erat inter eos fuit cā huius erroris.ſʒ ergo ceſſet falſa opinio nihilominus illa pietas vł durare ⁊ preſtat cāꝫ ſi repetēdi.nō autē fuit ſic i caſu noſtro.⁊ vł ille tex.reſtringēd⁹ ad mulierē pauperē nō autē hꝫ locuꝫ qñ daret dos mulieri diuiti.⁊ ad h̄ allego ſimile qđ dixit do.Lod.roma.in auc.ſiſr.C. ad.l.fal.vbi q̄rit an de legato dotiſ poſſit detrahi falcidia ⁊ diſtinguit aut relinqtur mulieri diuiti.⁊ tūc detrahit.⁊ ita ꝓcedat glo.in.l.tali.ff.de iure dot.⁊ facit.l.ſi vſufructus.§.dos ⁊.l.cū dotē a ꝯrio ſenſu.ff.ad.l.falc.⁊ ꝙ hř i .l.iij.C.ð fal.cau.adie.lega.aut dos relinqt mulieri paupi ⁊ tūc dicat legatum pium:⁊ ita ꝓcedat.§.ſi mulier.⁊ cum hac diſ.dꝫ intelligi doctrina bal.⁊ Ang.i.d.§.ſi mulier.⁊ ſic ſentit do.Ludo.illud ꝙ ſentit gl.i.d.l.illud.Et inquātū ſupius dixi qđ generalis ꝯſuetudo non excuſat clericos dātes oia mobilia parētib⁹ in morte vt voluit h̄ Uincen.Adde do.Cardi.h̄ dicēteꝫ h̄ eſſe verū niſi papa eam tacite approbaret.vel niſi ex aliqua rōne appareret rōnabilis.⁊ potius dꝫ ſtari ꝯſuetudini p q̄ȝ nō multū ledit eccl'ia q̄ȝ vt gñet ſcādalū.xviij.q.iiij.c.quicq.⁊ no.hñ dictam q̄ȝ facit iſte tex.de erogatōe fienda in vita ⁊ nō in morte.qꝛ ſimilis ſit de liberto.ff.ſi qd i frau.patro.l.diu⁹ vbi dr ꝙ libertus viuens donare pōt amicis hñ merentibus.legare vero etiaꝫ amicis bene merentibus nō pōt ſi p hoc diminuit partē debitā patrono.Et iqʒtū ille tex.dicit de iure teſtari nō poſſunt declarabo in.c.ſequēti vbi ē ſiſis tex.¶ In gl.ſi.op.ꝯ.qꝛ hic pmittit vna via qđ alia via eſt ꝓhibitū ꝯ.c.cū qd vna via de reg.iur.in.vi.glo.ſi ſoluit.dic ꝯriū ꝓcedere qñ aliqd ꝓhibet attento effectu. ſecus ſi attento certo mō ꝓut ꝯtingit in caſu iſti⁹.c.ideo hoc caſu nō habēt locum contraria ⁊ per iſta ſit lecta ⁊ intellecta decretalis veſtra.Andreas barbatia.

a b q **Uia nos.** † Clericus[a] de bōis pro pijs vel de q̄ſitis intuitu cognatōis vel cōtemplatōe pſone teſtari pōt h.d.In prima pōit deciſa ꝯſultatio.In ſecunda
b diſtiguēs reſpōſio ibi de his tamē.¶ † No.ꝙ clerici retinēt iura ſanguinis vñ ſuccedūt parētib⁹ ſicut laici. Idē dicas i religioſis.vt.l.deo nobis.C.ð epi.⁊ cle.xviij. q.i.c.vnico.ē tñ dñia iter clericos ſeculares ⁊ religioſos qꝛ pmi querūt ſibi ſecūdi acqrūt mōaſterio vt i iuribus pallatis.⁊ vide elegās ꝯſiliū ang.cxxx.icip.ſup pmo pūcto dico.vbi ꝯſuluit ꝙ ita vocat ad ſucceſſionē ſicut ſi eēt in ſeculo.d.l.deo nobis i auc.de eccle.titu.§.nullā.xix.q. vltima in fine.c.i pſentia ð ꝓbatio.Sed vnū circa h̄ ego cōſidero.nā nobilis p igreſſuꝫ religionis vł pdere nobilitateꝫ ḡ pdit ius agnatōis ⁊ p ꝯñs ius ſucceſſiōis.facit gl.in.c.ſcripſit nobis regina rebecha.xxvij.q.ij.⁊ in.c.ꝓſens clericus.xx.q.iij.que dicit ꝙ pdit comitatū vel ducatū p ingreſſuꝫ religionis quas gloſas approbat.Spec. in titu.de ſtatu mona.§.i.ver.xi.⁊ qđ not.bal.in.d.l.deo nobis facit gloſ.in.c.i.de purga.canon.⁊ in.c.ea q̄ ð ſtatu mona.que expſſe volūt ꝙ nobilis pdat nobilitatē p igreſſuꝫ religiōis ergo pdit ius agnatiōis.Reſpōde h̄ nō ſeq qꝛ ius agnatiōis ē immutabile.l.ius agnatōnis.ff.de pac.ḡ nō tollit p diſpōnēꝫ iuris poſitiui.l.eos ⁊.l.legatū.ff.ð capite diminutis ſʒ eni pdat cōmitatū nō tñ h̄ pdit ius agnatōis maxime cum tranſeat in ſtatū melioris ee

a ¶ Clericus. Uide ad mām huiꝰ tex.doc.i c.i.de ſuc.ab i teſtato.⁊ vide ſpe.in ti.ð ſta. mona.ſi.ij.⁊ oēs ſcribentes hic.

dicio͂is ⁊ iõ dicebat Cinꝰ. ꝺ cu. in. l. i. C. de ſacroſan. eccl.
ꝙ naturalis ꝑ ingreſſum religionis efficit̃ legitimus ꝗ.
3 ¶ † No. ꝙ licite clericꝰ exercet aliqḋ artificiũ ẽt ſi habe
at eccliã. Tu vero dicas ꝙ pp hoc nõ dꝫ õficeꝛ ab officio
diuino cõgruis horis vide ad hꝫ glo. i. c. ſi clericus victũ.
lxxxi. diſ. ⁊ qḋ hꝫ in. c. cõſitas lucri de pe. di. v. ⁊ ꝙ habe
tur. xxi. queſtione prima. c. i. in v̓bo his que opus erant ⁊
his q mecũ erant manus iſte miniſtrarunt v̓ba ſunt glo
rioſi Pauli apoſtoli ⁊ facit. c. nunꝗ̃ de cõſecra. diſ. v. ⁊
ꝙ hꝫ in. c. negociatorẽ clericũ. lxxxviij. diſ. ⁊ gl. magiſtra
⁊ melioꝛ ꝺ iure. xiiij. q. iij. in ſũma vult ꝙ clericus poteſt
emere aliꝗ̃ materiã ⁊ poſtea facere aliquid vel ducere
ad aliquã ſpeciẽ ⁊ iſtud facere põt nã apoſtolus emebat
iuncos ⁊ faciebat ſportas ⁊ illas vẽdebat ⁊ ꝑ iſtum mo
dũ miniſtrabat ſibi expenſas. Dicit ẽt ꝙ clericꝰ põt eme
re coriũ ⁊ facere ſotulares ⁊ cartã ⁊ faceꝛ libꝛos vide ꝙ
4 habeꝛ in. c. i. ne clerici vel mona. † Uidi ego dubitari ꝺ fa
cto Mutine. clericus ↄtraxerat ſocietatẽ cũ quodaꝫ ta
bernario ad exercẽdã tabernã vinariã ⁊ clericus poſuit
pecuniã ⁊ ille pſonã cõſului ꝙ non potuit petere lucrũ a
ſocio queſitũ in illa taberna ꝑ glo. in. d. c. negociatorẽ ⁊
in cle. i. ⁊ ꝙ ibi not. do. Car. de vita ⁊ honeſt. cleri. ⁊ ꝑ id
qḋ not. Do. i. c. nulli. xliiij. di. ⁊ lꝫ ipſe videaꝛ aliter ſentiꝛ
in. c. i. de vita ⁊ hone. cleri. li. vi. tñ ipſe loqꝛ in alio caſu vt
ibi videꝛ poteris. Et põdera iquãtũ ille tex vlt ꝙ clicꝰ te
ſtari poſſit ꝺ his q̃ ꝑ iduſtriã acqſiuit qꝛ ꝓcedit niſi illam
iduſtriã ipẽderit i rebꝰ ecclie tũc eni vtilitas ⁊ augmẽtuꝫ
inde ꝓcedẽs cedit ecclie ex q̃ ẽ ãnexa ſuis rebꝰ ⁊ audiui ꝙ
archiepſ mõtis regalis mlta acqſiuerat ex iduſtria ſua
impenſa in poſſeſſionibꝰ ⁊ fundis archie pñtis. fuit du
bitatũ vtrũ ꝺ talibꝰ queſitis potuiſſet teſtari. mihi vꝫ dicẽ
dũ ꝙ nõ. ⁊ ita reſtringaꝛ iſte tex. ⁊ ad hoc faciat. c. ſi. ãꝺ
pecu. cle. ⁊ ſolẽnis doctoꝛ do. Pe. de anch. ibi ita dicit ſe
intelligere illũ tex. ⁊ ẽt iſtũ nec hoc eſt tactũ ꝑ alios ſcri
bẽtes niſi ꝑ eam tene mẽti qꝛ quotidianũ. ¶ No. argu
5 mẽtũ optimũ † ꝙ clici etiã in ptãte parẽtũ ↄſtituti ex quo
ille tex. loqꝛ ſimpliciter de clericis nõ diſtiguẽdo an ſint i
patria ptãte vel ñ licite diſpõere ⁊ teſtari poſſunt ꝺ oibꝰ
aduẽticijs eũ vſuſfructꝰ illoꝝ bonoꝝ nõ acqriꝛ parẽtibꝰ.
ſic illud peculiũ qḋ i filijſfa. laycis appellaꝛ quaſi caſtrẽ
ſe ita pulcre dicit hic. facit. l. ſacroſancte ⁊ auc. pſbiteros
. C. de epiſ. ⁊ cle. ꝙ eſt mirabile dictũ ad limitatiõeꝫ. l. i. C.
ꝺ bonis mẽnis. ⁊ l. cũ opꝫ ⁊ filiuꝫ. C. de bo. q̃ lib. vt nõ hẽ
ant locũ i filijſfa. clerico. ⁊ iõ ſi mẽ vl extraneus iſtituat fi
liũſamĩ. clericũ nõ acqriꝛ vſuſfructus patri qḋ ẽ mirabi
le in fauorẽ clericoꝝ. hoc dcm̃ ſeqꝛ hic reuerẽdus do. car.
⁊ dicit idẽ eſſe in alijs clericis nã hoc caſu loqꝛ generali
ter ⁊ allegat Azo. i ſũma. C. ꝺ bonis q̃ libe. ⁊ dicta ꝑ ſe. ã
ea. rubrica ⁊ hoc ſeqꝛ hic do. Anto. dicẽs iſtũ tex. habere
locũ in oibꝰ clericis cuiuſcũqꝫ ordinis ⁊ ſic nedũ in pſbi
teris ſꝫ ẽt ſi clericus habeat primã tonſurã dũtaxat ꝙ eſt
hñ not. nã tales ẽt appellanꝛ clerici hꝫ ſeqꝛ hic Jo. d imo.
dicit tamẽ ꝙ dcã auc. pſbiteros loqꝛ de exiſtẽtibus in oꝛ
dinibꝰ minoꝛbꝰ ⁊ nihil dicit de habẽtibꝰ primã tonſurã.
Tu vero pondera tex. illius auc. in v̓. ⁊ omnes quos cle
ricos appellamus q tex. probat dictũ do. Anto. do. Pe.
ẽt ſeqꝛ iſtã doctrinã Hoſt. ⁊ refert Jaco. bu. tenere cõtra
riũ in. d. l. ſacroſan. vbi dicit ꝙ in aduẽticijs queſitis ali
unde qꝫ ratione officij vel dignitatis eccleſiaſtice filiuſ
fa. clericꝰ teſtari nõ põt ⁊ ꝑ cõſequẽs vſuſfructus acqriꝛ
patri ⁊ ita reſident ſcribentes hic allegãtes iſtum tex. ꝯ
Jac. butri. Ego vero cõſidero ꝙ bal. in. d. auc. ꝑ biteros
alias in. d. l. ſacroſancte vꝫ ſeq dictũ Hoſt. nõ tñ de eo fa
cit mẽtiõeꝫ dicit eni ꝙ pꝛ nõ hꝫ vſumfructũ in tali peculio
quaſi caſtrenſi clericoꝝ ſꝫ bar. in. d. l. ſacroſan. pauca ver
ba ſparſit circa hoc dicit tamẽ ꝙ clerici lꝫ ſint in poteſta
te patris de omnibꝰ q̃ ratiõe clericatus lucranꝛ tanꝗ̃ de
quaſi caſtrenſi poſſunt diſponere ꝙ dicit eſſe valde notã
dũ ꝑ illũ tex. ⁊ ſic ſentit ꝙ alia acqſita nõ rõne clericatus
ñ poſſunt diſpõere tanꝗ̃ ꝺ q̃ſi caſtrenſi peculio ⁊ ſic bar.
quẽ nemo ſcribẽtiũ hic allegat vꝫ ſeq doctrinã Jaco. bu.
Dicit etiaꝫ ibi bar. aliud ꝙ clerici ſeculares poſſunt do
nare de fructibus ſue prebẽde cui voluerint ſecus in mo
nacis q acqrunt monaſterio ⁊ ſic hoc dictũ eſt ↄtra tex. c.
ꝓcedẽtis ꝙ dictũ damnaui in cõmẽto. c. ſi. ãtiꝫ. i. vide ibi
dino. Et idẽ bar. i. l. litis. §. pꝛ. ff. de nego. geſt. dicit pꝛ ad
miſtrauit bõa ꝓbẽde filij ꝙ teneꝛ reddere rõeꝫ adminiſtra
tõis filio ſuo clerico ⁊ ita dicit ſe in fcõ reſpõdiſſe ⁊ aliter
nõ loqꝛ ⁊ ſic vꝫ ſentire ꝙ de bonis aliter q̃ſitis nõ teneꝛ
reddẽ adminiſtratõeꝫ. Tu v̓o põdera qꝛ tex. in. d. auc. pſbi
teros appõit gladiũ ad dictũ Jac. bu. ⁊ bar. male loquẽ
tiũ. dicẽ eni ibi tex. res quolibet ad eoꝝ dñiuꝫ veniẽtes ha
bere ſub ſua ptãte ꝑcipimus. ⁊ in. d. l. ſacroſancte in v̓bo
quecũqꝫ bõa quo tpe fratribꝰ nõ ↄferant. ⁊ ſic verioꝛ eſt
etiã ꝑ iura ciuilia opinio Hoſt. ⁊ i pte vꝫ ille tex. extractꝰ
de ſpiritu dicte auc. preſbiteros. ⁊. d. l. ſacroſancte. ⁊ iſta
mẽti comẽda ⁊ refert hic do. Car. Abbatẽ antiquũ dice
re ꝙ ꝑ hoc. c. ⁊ ꝓcedẽs magiſter ſuus ↄſuluit cuidã epo
ꝙ ↄcederet clericis d. ſponere ꝺ fructibus eccleſie ſi ſtatiꝫ
i vita vellent dare vſqꝫ ad certã ſummã dimiſſo tñ in eccle
ſia ꝙ ſufficiat ad nouos redditus. allegat. c. pñti. §. porro
ꝺ offic. oꝛdi. in. vi. ⁊ dicta ꝑ ſe in. c. ſi. ãtiꝫ. i. ſꝫ ꝑ eo q̃ ipſe
6 ibi dixit põt hoc facere clericus ſine licẽtia epi. ¶ † No.
ibi libere diſpõere argumẽtũ ſꝫ do. Abba. ꝙ teſtũ cleri
ci nõ infirmaꝛ ex pteritiõe parẽtũ vel filioꝝ lꝫ debita poꝛ
tio debeaꝛ eis. ⁊ hoc vꝫ iportare verbũ libere. nã ſi hoc ẽ
in milite armate militie fortius ẽ in milite dei. allegat gl.
in. l. miles. ff. de re iud. faciat gl. in. c. ſtudeat. l. diſ. ⁊ in. l.
milites. C. loca. ⁊ ꝺ iſta ↄꝑeratiõe militis terrene militie
ad militẽ celeſtis militie vide pulchra v̓ba que dixi in. c.
odoardus. ãꝺ ſolu. ⁊ allꝫat dñs Ab. ꝓ iſto dicto ſuo bar.
in auc. ſi q̃ mulier. C. ꝺ ſacroſan. ec. ⁊ Fede. ꝺ ſe. ↄſi. clxv.
⁊ ita reſidet. ⁊ i v̓itate articulus iſte ẽ ſolẽnis ⁊ ſubtiꝛ ⁊
altioꝛi idiget inueſtigatiõe. ⁊ añꝗ̃ intreꝫ hãc diſputãdi ꝓ
uinciã deduco in mediũ dcm̃ bar. i. d. auc. ſi q̃ mulier i. iij.
col. dicit eni ꝙ tex. l. i. ff. ꝺ teſta. mil. dicit ꝙ milites pñt te
ſtari q̃o volũt. Nam itelligiꝛ ꝙ poſſit miles filios pre
terire ⁊ exheredare ⁊ ſine litimo numero teſtiũ teſtari. ⁊
7 põt decedẽ ꝓ pte inteſtatus ⁊ ſimilia facere †. Et ex hoc
iſert ꝙ volens igredi monaſteriũ lꝫ de mõaſterio nullaꝫ
fecerit mẽtiõeꝫ in teſtõ tñ nõ poterit mõaſteriũ ↄqueri qꝛ
impatoꝛ ꝑmittit ei teſtari q̃o voluerint etiaꝫ ſi pterierit
vel exhẽdauerit filiũ nõ poterit filius rumpere teſtũ. po
terit tñ petere legitimã vigore illius auc. ſi eni hꝫ ꝑmittiꝛ
militi armate militie q pugnat pugna coꝛpali multo ma
gis dꝫ ꝑmitti militi celeſtis militie q pugnat pugna mẽta
li ⁊ cõtemplatiua ⁊ ita reſidet ibi bar. bal. vero ibi ap
probat dcm̃ bar. quo ad monaſteriũ vt poſſit mõaſteriũ
pteriri ſciẽter ab illo igrediẽte. ⁊ dicit ẽt fuiſſe opinioneꝫ
Jac. bu. ſꝫ quo ad filiũ pteritũ Bal. expſſe nihil ibi dixit
faciat ẽt ꝙ voluit idẽ bar. in. l. i. ff. de teſtamẽ. ⁊ ibi Jo. ꝺ
imo. ſeqꝛ iſtud dcm̃ bar. quo ad mõaſteriũ qḋ dictũ nõ ẽ
examinãdũ hic quo ad mõaſteriũ qꝛ locutus prius eſt in
c. i. pſentia ꝺ ꝓbati. forte deo duce dabiꝛ ibi locus diſpu
tãdi. Sꝫ quo ad ꝓpoſitũ queſtiõis noſtre illud dcm̃ bar.
volẽtis igrediẽtẽ monaſteriũ poſſe pterire filiũ nõ faciat
ad ꝓpoſitũ clerici filijfamilias teſtãtis de bonis acqſi
tis nõ ituitu oꝛdinis clericalis. loqꝛ eni bar. ibi pp fauo
rẽ religionis ad quã ille talis igrediꝛ ⁊ ſic caſus eſt alie
nus lõge a q̃ſtiõe dñi Abb. ⁊ ſic dcm̃ bar. ñ obſtat. Scdo
cõſidero ãteꝗ̃ ad pticularia dſcẽdã ꝙ tex. ille ꝑ quẽ mo
neꝛ do. Abb. ad ſic dicẽdũ ñ ꝓbaꝛ neceſſario doctrinã eiꝰ.
dicẽ eni libere diſpõere valeant. nã iſta v̓ba ꝓlata i mã cõ
gruẽte filiiſfamilias vt ẽ in qõe noſtra adaptanꝛ ad ↄctũ
iter viuos ⁊ ñ ad actũ vltime volũtatis tex. allego ⁊ gl.
ſing. in auc. vt lic. matri ⁊ auie i pn. i v̓. quõ velit diſpõere
pñt ⁊ gl. ibi expõit. ſ. iter viuos qꝛ rõ refragaꝛ ex q̃ ẽ filiuſ
fa. ⁊ ẽt allego duas alias gl. que hoc dicũt lꝫ nõ attigant
illud v̓bũ diſponere glo. eſt in. l. i. §. i filij. ff. ad trebel. ⁊ in
l. ſi. §. ipſuꝫ aũt. C. de bo. que liberis. licet ergo tex. iſte di

cat φ valent diſpóere libere intelligiť ideſt in ɔctu inter viuos libere ideſt ſine patris licẽtia ⁊ ita expóat verbũ libere itelligiť cui.l.ſine licẽtia faciat ad hoc gl.que expo nit hoc ṽbũ libere ideſt ſine licẽtia in cle.dudũ de ſepul.l §.libere ⁊ φ hř in.c.de multa de prebẽ.⁊ in.c.oĩs de penitẽtijs ⁊ remiſſio.⁊ p Jo.an.in.c.ꝫ epus de preben.in vi.⁊ qḋ hř in.c.de illis de ſpóſali.⁊ in.c.ij.de pcur.libro vi.⁊ in.c.i.de regul.eo.libro in ṽbo libere ⁊ in.c.i.de re gu.⁊ in.c.lator ſũcta gl.de homicidio ⁊ in cle.ſi.in ṽbo libere de eta.⁊ quali.⁊ in hoc derogabiť legi tã bis.ff.ď donat.cauſe mor.⁊ iſtud eſt ſubtile ⁊ nouũ ad iſtũ tex.⁊ ſic tex.ille nó ꝓbat dictũ domini abbatis.Et ſi quiſpiá dixerit φ imo ꝫ hoc nó ꝓbeť hic tñ ꝓbať i.d.l.ſacroſancte in verbo libera teſtádi facultate vbi ſiliiſa.clerici in quibuſcũqꝫ bonis acqſitis ab eis liberam habẽt teſtádi facultaté ⁊ iſtũ tex.debuit allegaſſe do.Ab.hic.nihilominus reſpódeo φ ille tex.intelligiť ſeruata iuris ſolemnitate. iuxta no.in.l.i.C.de ſacroſanct.eccleſi.⁊ faciat.c.irrefragabili.ď officio ordi.vbi ſi mádať iudici φ libere ꝓcedat itelligiť ſuato iuris ordine ꝫ do.Anto.ibi ⁊ faciat auc.oĩs peregrini.vbi dř φ peregrini habẽt liberá facultaté ordinádi teſtã.qꝛ intelligiť ſuata iuris ſolẽnitate vt ibi ſcribiť cóiter.ꝫ Ang.ibi aliter loqť ⁊ male.⁊ ɔ cũ tenui in rub.ff.de pegrinátibus vbi oĩs vide.qꝛ multi imperiti attribuũt ſibi dicta mea ibi.Nunc vero clarũ ẽ tex.iſtũ ñ ꝓbare opionẽ eius ió aggrediẽda ẽ iſta heſitatio.⁊ qdẽ bal.in.d.auc.pſbyteros tangit iſtã qõnem in indiuiduo ꝫ ſicco pede.⁊ dić φ tale teſtñ nó pót dici nullũ.nec etiá pót querelari ꝫ pót peti legitima códitione ex illa lege. Et dñs Flo.ita ẽt dicit ibi ſed nihil allegat.⁊ hoc tenuit glo.ibi ⁊ idẽ voluit in.l.aduerſus ⁊ in.l.teſtñ.ff.ď ioffic. teſta.⁊ h ꝫ Jac.but.i.d.auc.pſbyteros ꝫ ɔtriũ tenuit gl. in.l.papinianus.§.papinianus.ff.de inoffi.teſt.⁊ in rub. ff.ſi qs a parente fuerit manumiſſus.⁊ in.l.ſi.C.ď ioffic. dona.⁊ in auc.in teſtõ.C.ad tertul.⁊ ſecutus ẽ Ja.ď are. ⁊ Ja.de rauani.ſaly.vero i.d.auc.pſbyteros ⁊ miror φ diſcipulus eius do.Flo.ibi ñ allegauerit.dić eni ibi ſaly. ꝓ hac opi.eſſe caſuꝫ in auc.vt cũ ď appellatóe cognoſciť §.ſi tales dũ ibi dicit tex.ꝫ reſciſſo teſtõ ⁊ c.⁊ nó loqť ille tex.in emácipato tñ ꝫ ẽt in ſuo.⁊ ſic i teſtante de caſtrẽſi vel quaſi peculio vt pꝫ in pluribꝰ locis ibi ⁊.d.auc.pſbyteros antecedit ad q̄ꝫ ɔtinuatóeꝫ hꝫ dictus.§.ſi tales.⁊ h colligiť ibi dũ tex.dicit in rebꝰ in qbꝰ habent teſtádi licẽtiá.⁊ ió vř φ ita dꝫ itelligi dicta auc.preſbyteros vt ɔformeť illi.§.patet hoc ex ſui ſerie dũ precipit vt teſteť ſm leges.Et nota qꝛ dicit precipimus ⁊ nó pmittimus.naꝫ de precepto eſt vt exheredenť cũ cauſa legitima que ꝓbeť p heredé.⁊ ſic relinqťur paréti iure iſtitutóis.ſicut ecótra parẽtes facere debent de filijs.vt in.§.⁊ hec qdẽ i.d.auc. vt cũ de appellatóe cognoſciť dicit ẽt hoc ꝓbari in dicto auc.pſbyteros ſub illa aduerſatiua ⁊ limitatiua dictióe que ſeqť ibi dũ dicit ſic tñ que aduerſando reſtringit preceptũ ⁊ poteſtaté teſtádi hoc ɔfirmat ṽbũ ferant ibi poſitũ qꝛ ſubaudiẽduꝫ eſt in teſtõ illo ⁊ ió cócludit φ tale teſtamẽtũ ſubijciať querele ⁊ iuri dicẽdi nullũ ex cauſa pteritóis ⁊ ita reſidet ibi Saly.Sed ideꝫ Saly.in auc.ex cauſa.C.de libe.prete.in.xiij.col.ṽ.quero qd ecótra ſi parentes pterea̅nť a filijs vel exheredenť ⁊ áte omnia pmittit φ parẽtes debẽt habere legitimá a iure inſtitutóis vt ꝫ glo.in.§.aliud in auc.vt cũ de appellatóe cognoſcať ⁊ ita ſe hꝫ cóis opinio ⁊ ꝓbať in corpore vñ ſumit.§.⁊ hec qdem de parentũ ⁊ ſucceſſiue in.§.⁊ hec diſponimus ṽ. ceterũ in prin.facit.l.naꝫ ⁊ ſi paréttibꝰ.ff.de inoffi.teſta.ſi ergo nó ſint iſtituti vel exheredati dicunť preteriti quo ſuppoſito cum queriť qualiter cóſulať paréttibꝰ pteritis vel exheredatis cócludit aut filius q eſt teſtatus erat ſuꝰ aut emácipatus prio caſu aut fuit teſtatus ſup nó caſtrẽſibꝰ vř quaſi ⁊ nó valet teſtamentum.l.penul.C.q teſta.fa.poſ.⁊ hoc cáu legata nó debenť qꝛ pteritio ñ eſt cauſa annullatóis ꝫ defectus q eſt ex parte teſtatoris aut eſt teſtatus ſup caſtrẽſi vel quaſi φ facere pót ⁊ tunc diſtinguit pteritóem ab exheredatióe qꝛ aut parentẽ pterijt ignoráter ⁊ parẽs dicit teſtñ nullũ vt olim qꝛ ſic eſt ecótra vt.l. ſi vt certi.⁊.l.ſi vel in vtero.C.de teſta.milit.aut ſciẽter ⁊ tũc qꝛ eius pteritio hř p exheredatóe ⁊ ď iure.ffoꝝ.⁊.C. nó ſubijciebatur q̄rele vt.l.ſi iſtituta.§.de inoff.ff.de ioffi. teſta.l.ſi.C.eo.De iure aũt nouiſſimo variarũt gloſe ⁊ doctores.Ipſe vero ſic diſtiguit aut talis pteritio.vel exheredatio ẽ facta ſine cáe expſſione vř minus legitime ⁊ dić φ př pót dicere teſtñ nullũ ſicut ecótra filius poſſet cum eadeꝫ iura pariter diſpondt in vtroqꝫ pterq̄ꝫ in numero cauſaꝝ vt patꝫ in corpore in.§.⁊ hec quidẽ ad legata tñ tenebiť vt i.d.auc.ex cauſa aut eſt facta expſſa legitima cá ⁊ tũc hodie p querelá rumpiť vt ꝓbať i corpore in.§. ſi tales duꝫ dicit ꝫ reſciſo teſtõ nec dicas φ tex.ibi ñ loqť in ſuo ꝫ ẽt in emácipato qꝛ ẽt in ſuo loqť vt pꝫ in.§.⁊ hoc qdẽ dũ dicit in rebꝰ in qbꝰ teſtádi licentiá ⁊ allegat glo. in.d.l.ſi.C.ď inoffi.teſta.⁊ in.d.auc.in teſtõ.C.ad ter.ſed Jac.butr.dicebat φ fallebat i teſtõ clerici qꝛ nó ſubijciebať querele ꝫ př p ɔditóeꝫ ex lege petebat legitimá vt i d.auc.preſbyteros ipſe vero dicit ſibi nó placere vt clerici i hoc differant a milite armate militie ⁊ magis puilegienť ⁊ tex.illũ dicit ſe itelligere ſm alios vt legũ correctio euiteť ⁊ qꝛ poſteriores leges determinatóꝫ recipiũt a poribꝰ.l.ná ⁊ poſteriores.ff.de legibus ió dicit ſe pódera re illũ tex.i ſuo mó loquẽdi ⁊ ſuo ꝓgreſſu ná prio vult φ ꝫ leges teſtenť.ſcdo limitádo ⁊ declarádo φ dixerat ſubiũgit ſic tñ vt parẽtes vel ſilij legitimá ferant vñ ponderat ṽbũ ſic φ ẽ ócleratiuũ ⁊ illõ ṽbũ tñ qḋ ei adiũgiť ẽ reſtrictiuũ ⁊ illud ṽbũ φ ẽ moderatiuũ ⁊ illud ṽbũ ferát φ ſeqť ñ eni dicit petát vel aduocẽt ꝫ dicit ferát qḋ itelligiť in illo teſtõ vt oĩa ſimul iũcta ꝓbent quaſi dicat ſi teſtenť ꝫ leges φ parẽtes in eo vel ex eo teſtõ legitimá ferant.qꝛ ſi dicat φ ſi nó fecerint qꝛ eos non inſtituerint in leiaꝫ iuris remedia locũ hebunt.h aũt remedia ſunt vel qꝛ teſtñ dicẽt nullũ vel querelá intẽtabũt vel ſi qd iure inſtitutóis eis relinquerint ad ſupplemẽtũ agent ⁊ iſte vt putat eſt verus intellectus ad illũ tex.cũ de nullo remedio de nouo diſponat ⁊ ita reſidet ibi ſaly.⁊ ſic dánata eſt opi.dñi Abbas.in hoc capitulo.Et pódera qꝛ vtile ẽ ſcire an debeať legitima ɔdutóe ex lege an ex teſtõ an ɔtra teſtñ p id qḋ voluit bart.in.l.filio pterito.ff.de iniuſto teſta.vbi dicit dictat ſtatutũ φ teſtá mádenť executóí ſicut ſnie diffinitiue mó petãť legata ex teſtõ rupto ex cá pteritóis vř exhẽdatóis ſi qdẽ peterenť ɔditóe ex lege nó haberet locũ ſtatutũ pdictũ.Si vero petanť actóe ex teſtõ tunc hꝫ locũ ſtatutũ ⁊ merenť executóeꝫ ⁊ ita dicit fuiſſe ꝓnũciatũ in ɔtingẽtia facti hic bononie p dñm Tadeũ ď pepulis tũc dñm huius ciuitatis bononie ⁊ etiá idẽ voluit in auc.ex cauſa.C.ď lib.pte.φ eſt hñ notádũ ꝫ ad qõneꝫ ꝓpoſitá idẽ bar.in.l.cũ lege.C.ď epiſ.⁊ cle.vbi ẽ caſus qḋ teſtamẽta clericoꝝ facta ſup bonis coꝝ tá̄ꝫ ſup caſtrẽſi peculio nó ſubiacẽt q̄rele inoſſicioſi.ipſe vero arguit in ɔtriũ ď textu i auc.vt cũ ď appellatóe cognoſciť.§.ſine igiť. vbi teſtá filiorũſa.ſubiacẽt retractatióí.refert quoſdam dicẽ φ illa iura hodie corriganť ⁊ ita hř in auc.in teſtõ .C.ad tertul.p gl.alij dicũt φ nó retractãť p q̄relá ꝫ p códitóeꝫ ex lege.⁊ alſat gl.in.d.auc.pſbyteros ⁊ polliceť ſe dicturꝝ in.d.auc.ex cá ⁊ idẽ Bar.in.l.ſi.C.de inoſſicioſo teſtõ ⁊ etiá in.d.auc.in teſtõ remittit ſe ad dicenda p euꝫ in dicta auc.ex cauſa.Sꝫ idẽ bar.in rubrica.ff.ſi qs a parẽte fuerint manumiſſus.q̄rit qualiter iuriſcóſultus fecerit mentióeꝫ filij emancipati.⁊ reſpódet gl.ibi hñ ꝫ euꝫ. qꝛ ſm illa tempa filius i poteſtate ɔſtitutus nó poterat facere teſtñ hñ tñ teſtari poterat de caſtrẽſi peculio vel quaſi.⁊ tũc tale teſtñ non ſubiacebat querele aut iuri ɔtabulãdi.allegat no.i.d.l.ſi.C.ď ioffi.teſta.alibi vero dř φ př agere poterat ad legitimá códitióeꝫ ex lege.p not. in.d.auc.pſbyteros.alibi vero dř iura antiqua eſſe i hoc correcta vt no.in.d.auc.in teſtamento.⁊ in.l.papinianꝰ

a ¶ Tran.vide ad hoc Pe.de puſio in qdam ɔſi.incip. collecta ſilꝰ quo caſu aũt hec iura parentibus tolli pót vide p eundẽ.d. Andr.in quodá ɔſi.ſuo incip.ſcriturus paralipomenõ ⁊ p an g.in ɔſi. cių.⁊ p Ludouicum.in conſil. ccxxxj.

§.contra veterani.ff.de inoffi.teſta.⁊ hanc opinionē el·
cit tenuiſſe Ja.de rava.quā ipſe putat eſſe verā.⁊ mouet
rōne.q2 in.d.auc.vt cum de ap.cog.§.cauſas dī ꝙ teſtm̃
filijfa.irritatur pp̄ ꝑteritionē vel exheredatione preterq̃
ad legata.ſed filius nō pōt teſtari niſi in caſtrenſi vel q̄ſi
ḡ vī ꝙ dēat irritari.⁊ ita reſidet.ſi tñ expſſe apit de teſtō
fcō a clīco filiofa.vl fcō a filiofa.milite.tñ ſatis exprimit
dum loquit̄ de caſtrenſi vel quaſi peculio.⁊ ēt dum all'at
d.auc.preſbyteros.Sed idem Bar.in.d.auc.ex cauſa.i
viij.col.ver.circa ſcōm dicit aut loquimur de mre vel ei' li
nea aut de pr̄e vel eius linea.primo caſu ſi pretereant vel
exheredent ſine cā teſtm̃ eſt nullū.q2 deficit in ſubſtantia
libus.aut cū cā.⁊ tūc ſiue exhidēt ſiue ꝑtereant idē eſt.
q2 ſemp̄ h̄nt intentare q̄relā.q2 eoꝝ ꝑteritio hr̄ pro exhe
redatiōe.⁊ idē eſt in aſcendētibus qd̄ in deſcendētib'.l.
cū filiū.C.de inoffi.te.l.i.ff.eo.Scdo caſu qñ queris d̄ pa
tre vel eius linea.tunc aut eſt ꝑterit' vel exhrēdat' a filio
emācipato.tunc ſine cā teſtm̃ eſt nullū q2 deficit in ſubſtā
tialibus.ſi cū cā aut ē ꝑteritus ⁊ hꝫ ꝯ tabulas.l.i.ff.ſi q̄s
a pa.fue.manu.aut exhrēdatus ⁊ hꝫ querelā.l.i.⁊.l.pr̄ fi/
lium cū ſi.ff.de inof.te.Si vero loqueris de ꝯſtituto in po
teſtate.⁊ tunc aut teſtat̄ extra caſtrēſe vel quaſi ⁊ teſtm̃ ē
ipſo iure nullū.q2 nō pōt teſtari.l.q in ptāte.ff.de teſta.l.
pe.C.qui te.fa.poſ.Si vero teſtat̄ in caſtrēſi vel quaſi qd̄
pōt tunc gl.variarūt.qñq3 dicūt tale teſtm̃ nulli iudicio
eſſe ſuppoſitū nec poſſe irritari.l.i.ff.de inoffi.te.qñq3 di·
cunt ꝙ teſtm̃ non rumpit̄ ſed agit̄ ad legitimā ꝯditionē
ex lege vt no.in.d.auc.pſbyteros.qñq3 dicunt ꝙ iura an
tiqua corrigunt̄ in hoc ꝙ teſtm̃ filij ſuper caſtrenſi ſubia
cet querele.vt no.in.d.auctē.in teſtō.⁊ in.d.l.ſi.⁊ in.d.l.
papinianus.§.ꝯ vete.⁊ in.d.rubꝛ.ſi quis a parē.⁊ hanc
opi.dicit tenuiſſe Ja.de rava.⁊ ſibi placet.q2 aut fili' in
ptāte preterijt vel exheredauit patrē ſine cā ⁊ teſtm̃ ē nul
lum deficit in ſubſtantialibus.aut cū cā.⁊ tunc aut prete
rijt ⁊ ē nullum.aut exheredauit ⁊ hꝫ querelā vt in filio ꝑ
terito dictum eſt.⁊ hoc dicit ꝓcedere quātum ad modū
rumpendi teſtm̃.⁊ ita reſidet nec ēt expſſe loquit̄ de filio
fa.milite teſtante de caſtrenſi.nec de filiofa.clerico teſtā/
te de quaſi caſtrenſi.⁊ idē Bar.eandē opi.tenuit p eadē
met v̄ba in cōmento.d.l.filio ꝑterito.Adde Ang.in.l.i.
in ſi.ff.de inof.te.dicentē ꝙ teſtm̃ filijfa.ꝑtereuntis vel ex
heredantis patrē ſine cā ſubiacet querele ⁊ iuri dicenti
nullū.allegat no.in.d.auc.in teſtō.⁊ in.d.l.papinianus
§.ꝯ vete.⁊ refert ſe dixiſſe in.d.auc.in teſtō.⁊ refert Ja.
de are.⁊ Bar.ita tenere per.§.aliud quoq3 capl'm i auc.
vt cum de appel.cog.⁊ hāc partē dicit ſe tenuiſſe ꝓmus
in.d.auc.in teſtō.ſed hodie dicit ſe limitare iſtam doctri
nam ꝙ fallat in filijſfa.clericis teſtantibus de q̄ſi caſtren
ſi peculio ⁊ eoꝝ teſtā nō ſubiacent piculo rupture.ſed ex
heredati vel ꝑteriti pr̄es eoꝝ liām eoꝝ petant p ꝯditiōꝫ
ex lege ⁊ allegat.d.auc.pſbyteros ⁊ in corpore vñ ſumi
tur.⁊ de ſan.epiſ.§ pſbyteros q ē poſterioꝛ in oꝛdine cō·
pilatiōis.vnde nō pōt dici correctus ille.§.pſbyteros p
ꝑfatū.§.aliud quoq3 capl'm.imo ille.§.limitat̄ ex quadā
neceſſitate per.d.auc.pſbyteros.allegat ēt.d.l.cum lege
.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ ita reſidet.⁊ ſic euidenter appet ꝙ.d.
Abb.in hoc paſſu muſſauit ⁊ defecit in ꝓꝑa materia ⁊
ꝓprus iuribus.Adde eundē Ang.in.d.§.fine igit̄.i auc.
vt cū de appel.cog.in.x.col.ver.tu dic aut ꝑterit̄ vel exhe
redat̄ mater vel materna linea vel pater vl pr̄na linea ſi
ꝑterit̄ vel exheredat̄ mater vel ei' linea.tūc ſi ſine cā nul
lum ē teſtm̃ ipſo iure.⁊ hoc dicit patere ex tex.illo dū di
cit non ē licitum liberis ꝑterire aſcendentes.⁊ ideo tale
teſtm̃ ē ꝯ legem.⁊ per ꝯñs nullum.l.nō dubiū.C.de leg.
ſi aūt ꝑterit̄ vel exheredat̄ cum cā.⁊ tunc ſemp hꝫ neceſſe
ꝓponere querelā.q2 ꝑteritio facta de matre hr̄ pro exhe
redatiōe.l.cū filiū.C.de inoffi.te.inſti.de exhere.li.§.mr̄.
⁊ alio iure teſtm̃ rumpere non pōt.Si vero loqmur i pa
tre vel eius linea.⁊ tunc aut filius q teſtat̄ eſt in ptāte vel
emancipatus.primo caſu aut teſtatur extra caſtrenſe vel
quaſi.⁊ tunc teſtm̃ eſt ipſo iure nullum.q2 teſtari nō pōt
d.l.qui in ptāte.aut teſtatur de caſtrenſi vel quaſi.⁊ tunc
olim non poterat eius teſtm̃ impugnari p aſcendentem
vt in.d.§.ſi.C.de inoffi.te.⁊ inſti.de exhere.li.§.ſed ſi i ex·
peditione.⁊ ibi dicunt glo.ꝙ ēt hodie impugnari nō pt̄
alibi tꝫ glo.ꝙ in caſtrēſibus teſtm̃ filij militis querele nō
ſubiacet ēt hodie.ſed in quaſi caſtrenſibus ſic alle.glo.in
d.rub.ſi quis a paren.Alibi ēt dicit glo.ꝙ in caſtrēſi vel
quaſi hodie nō dat̄ querela ꝓut olim.ſed agitur ꝯditiōe
ex lege vel parentes habeant ſuā legitimā.vt in.d.auc.ꝑ
ſbyteros.alibi tꝫ ꝙ hodie ſubiacet querele.vt in.d.auc.i
teſtō.⁊ in.d.§.ꝯ veterani.⁊ refert hoc tenuiſſe Jac.d̄ ra.
⁊ pro eo ita dicit eſſe caſuꝫ in.d.§.⁊ hec quidē.ipſe do di
cit ꝙ filius in ptāte poſitus laycus ſi teſtat̄ de caſtrenſi ⁊
ꝑterijt vel exheredauit patrē ſine cā.tunc teſtm̃ ſuū ē ipſo
iure nullū.ſicut ē nullū teſtm̃ filij ꝑtereuntis vel exhrēdan
tis matrē ſine cā.ſi aūt ꝑterijt vel exheredauit cū cā.tunc
lꝫ olim nō ſubiaceret q̄rele.tñ hodie ſubiacꝫ p.d.§.⁊ hec
qdem.⁊ in hoc dicit ſe ſtare cū opi.glo.in.d.§.ꝯ veterani
⁊ cū opi.Ja.de ra.Si vero filius in ptāte ē clericus qui
teſtat̄ de quaſi caſtrenſibus acqſitis poſt clericatuꝫ.tunc
hodie eius teſtm̃ nō expugnat̄ per q̄relā nec p ius dicen·
di nullū.ſed agit̄ ꝯditione ex lege vt parenti det̄ legitiā.
⁊ ita dicit ſe intelligere.d.auc.pſbyteros.⁊ ſic Angel.in
duobus locis tenuit opi.Ja.bu.vt ēt tenuit Saly.ſup'
relatus.Adde Jo.de imo.in.d.l.filio ꝑterito.i.xxi.col.
ver.ſi aūt q̄rit̄ de aſcendentibus p lineā pr̄nā ꝑteritis vel
exhrēdatis.tunc ꝯcludit ſi teſtm̃ ē factū a filio exnte i ptā·
te qui non hꝫ caſtrenſe vel quaſi.tūc non procedit qd̄.q2
teſtm̃ non valet omnino.vt dictū ē.⁊ ideo tex.in.d.§.⁊ h̄
quidē notanter loquit̄ eo caſu quo filius pōt facē teſtm̄
⁊ ideo ſi filius habeat caſtrēſe vel quaſi ⁊ teſtat̄ in caſtrē
ſi vel quaſi refert tres opiniōes fuiſſe varias de q̄bus ſu
perius dcm̄ ē.ſed ſi talis filius eſſet miles.⁊ teſtaretur d̄
quaſi caſtrenſi.⁊ ſine cā ꝑteriret patrē.dicit ꝙ Bar.hoc
expſſe nō tetigit in.d.l.filio ꝑterito.tñ vī illud ſentire.vꝫ
eſſe idem.ſ.teſtm̃ ſubiacere querele.Sed.d.Franc.de rā
poni.in repe.d.l.filio preterito vt ibi refert Joā.de imo.
ꝙ ſi talis preteritio ſit facta a ſciente hr̄ pro exhrēdatione
ēt hodie.⁊ idem eꝯ ſi teſtatoꝛ miles ꝑterijt filium in ptā·
te conſtitutū ſcienter.dicit tñ ꝙ ſi cā nō fuit inſerta in pre
teritione talis ꝑteritio peccauit in forma.⁊ ſic erit nulla
allegat.d.§.⁊ hec quidē.⁊ idem ſentit econtra qñ pater
miles ꝑterijt filiū in ptāte ſcienter cā non expreſſa.⁊ ſic ēt
vī velle glo.in.d.l.ſi cū vel in vtero.C.de teſ.mili.Si aūt
cā legitima ſit inſerta ⁊ ſit facta ꝑteritio a ſciēte habebit̄
pro exheredatiōe ex ꝑuilegio militis ꝙ q̄tum ad hoc re
manebit ēt incorrectū hodie.ſed tñ ſubiacebit q̄rele per
d.§.⁊ hec qdē.cū indiſtincte loquat̄ in quolꝫ filio q poſſꝫ
teſtari.⁊ ſic cōprehēderet militē.arg.l.de ꝑcio.cū ſi.ff.de
publi.⁊ in hoc corrigunt̄ iura antiqua.Et ideꝫ ſentit eꝯ
qñ filius ꝑteriret pr̄em ſuū ſciēter.ar.l.nā ⁊ ſi parētes.ff.
de inoffi.te.dicit tñ ibi Jo.de imol.ꝙ ſuo iudicio hoc nō
ē ſine ſcrupulo.q2 vī ꝙ in illa diſpōne gn̄ali d̄ qua i.d.§.
⁊ hec qdem nō deberet cōprehendi miles q ē pſona val
de a iure ꝑuilegiata vt per totū ti.ff.de teſ.mili.ex quo ex
preſſe nō tollit̄ eius priuilegiū.nam vbi de mente iuris ē
tollere priuilegiū ꝯſueuit hoc exprimi.vt in auc.q̄ in pro
uincia.C.vbi de cri.agi opoꝛ.imo plus ſentit gl.ibi ꝙ lꝫ
expſſe tollat̄ priuilegiū nō tñ intelligit̄ ſublatum priuile
gium clauſum in corpore iuris.allegat etiam qd̄ habet̄
in.c.veniens de preſcrip.vbi in dubio non vī tolli priui/
legium qñ non ſit mentio de ipſo.⁊ ſic vī ꝙ ſatis eſſet in
telligere illum tex.§.⁊ hec qdem.qñ filiusfami.nō miles
teſtatur in caſtrenſi vel quaſi.⁊ non intelligit̄ in milite in
quo eſt maioꝛ fauoꝛ priuilegij.tñ dicit ꝓcedentē opinio·
nem hr̄e equitatē.⁊ pro ea facit generalitas illi'.§.que
vī cōprehendere oēs caſus in q̄bus filiusfam.teſtari pōt
⁊ ita ibi reſidet.Sed.d.Rapha.fulg.in.d.auc.preſbyte
ros tꝫ ꝙ oriat̄ conditio ex lege ad hoc vt euitetur iuriꝫ
correctio

correctio.ar.c.cū expediat de elec.li.vi.ꝛ.l.i.C.de inoffi.
do.ſ; gl.in auc.de ſan.epi.§.pſbyteros.tz ët iſtā ptē ꝙ pe
tal ꝯditiōe ex lege. Hoſti.vo in ſūma de teſ.§.in ſūma vi
cit no.ꝙ clericus de ꝓfecticijs teſtari nō pōt.ſecus ḋ q̄ſi
caſtrenſibus.alle.c.cū in officijs.ꝛ.c.ad hec.ꝛ illud.c.ꝛ
idē Hoſti.in eo.ti.§.cū qs.v.ſ; ſi is q teſtm̄ facit filiꝰ fit in
ptāte ꝯſtitutꝰ dicit ꝙ de ꝓfecticio vel aduēticio peculio
teſtari nō pōt.de caſtrēſi ꝟo vel q̄ſi in ſūa pōt facere teſtm̄
ꝙ neqꝫ de ioſſicioſo poterit ipugnari.alle.d.l.ſi.C.ḋ ioff.
te.excipit poſtea filiūfa.clericū q de aduēticio teſtari pt.
ꝛ ſic Hoſtiē.vi tenere ꝙ teſtm̄ filijfa.militis nō ſubiacet
q̄rele.ſ; idē Hoſti.in ſum.de pe.cle.§.quot ſint eius ſpēs
8 ver.aliud dicit † illud qḋ appellaꝉ aduēticiū peculiū i fi
lioſa.appellaꝉ q̄ſi caſtrēſe in clīco.ꝛ de illo poterit cleri-
cus filiuſfa.teſtari.ꝛ ad hoc alle.tex.iſtū.ꝛ.d.l.ſi.C.de in
offi.te.ꝛ.d.auc.pſbyteros.ꝛ dicit ꝙ de talibꝰ teſtari pñt
ët ſi ſint in ptāte parentū ſicuti de q̄ſi caſtrēſi peculio.ꝛ al
legat.d.l.ſacroſan.ꝛ lʒ expſſe nō dicat ꝙ tale teſtm̄ clici
nō ſubiaceat q̄rele.tñ hoc vi ſentire ꝙ nō ſubiaceat p iu
ra q̄ allat ꝛ appet ex p̄dictis ꝙ paſſus iſte q̄tidianus ſit
dubitabilis.ꝛ nuſq̄ poſita ē eiꝰ firma ꝛ clara dciſio.Ni
hilominus vt ſupius dixi tex.iſte nō ꝓbat dcm̄.d.Ab.ꝛ
ſi bñ ponderemus doc.ſupius relatos nemo eoꝝ alleauit
tex.iſtū ad hoc ꝓpoſitū nec ët ꝯſiliū Fede.de ſe.alle.p.d.
Abb.ꝓbat dcm̄ eiꝰ.loquiꝉ.n.de ingrediēte monaſteriū
Fede.ibi.mihi aūt vi tale teſtm̄ ſubiaceꝉ q̄rele ꝛ iudicio
dicēdi nullū.Et ad hoc pōdero tex.in.d.§.ꝛ hec qdē.in
p̄n.vbi impator dicit iuſticiā eē vt ſicut pr̄ nō dʒ p̄terire fi
liū nec exhr̄dare.ita ꝛ filꝰ nō dʒ p̄terire aut exhr̄dare pa
trē.ſ; iſta iuſticia cadit in pr̄e reſpcū filij militis ꝛ reſpcū
filij clerici.qꝛ dʒ eū iſtituere.vt in.d.§.aliud quoqꝫ capꝉ;
ita vi eꝫ filius miles vel filꝰ clericus dʒ inſtituere patrē
ꝛ multo magis filꝰ clicus.eccl'ia.n.eſt auctrix ꝛ cultrix
iuſticie ꝛ honeſtatis.c.i.de ali.feu.cū ergo eadē rō cadat
in vtroqꝫ cadere dʒ eadē iuris diſpō.c.inter corpalia de
trāſla.pla.l.a ticio.ff.de ver.ob.cū ſi.Scḋo pōdero tex.ët
in.d.§.ꝛ h qdē.in ver.nō licere liberis parētes ſuos aut
quolʒ mō rebꝰ ꝓprijs in qbꝰ hñt teſtādi licētiā eos oino
aliēare.vñ illa ꝟba i rebꝰ hñt teſtādi licētiā ꝯgruūt filijs
fa.hñtibꝰ bōa caſtrēſia vel q̄ſi i illis cōpetit teſtādi facul
tas nō aūt in alijs.vt in.d.l.pe.q te.fa.po.ergo ſequiꝉ ꝙ
cōprehēdūt filioſfa.milites hñtes peculiū caſtrēſe ꝛ ët fi
lioſfa.clericos hñtes q̄ſi caſtrēſe ex quo i illis rebꝰ teſta-
ri pñt.ꝛ clare ſatis tex.ille exp̄mit de filioſa.milite ꝛ fili
bus.ꝛ p ꝯñs nō bñ dicebat Jo.ḋ imol.i.d.l.filio p̄terito
ꝙ ille.§.nō loquiꝉ de filio milite.qꝛ ſalua pace ſua dixeri
ille tex.nō pōt ꝟificari niſi in milite.ſi ergo h ē in filioſa.
milite idē erit in clerico nec dʒ eē melioris ꝯditōis miles
celeſtis militie q̄ꝫ miles armate militie ꝛ mlto magis cō
prehēdiꝉ clericꝰ qꝛ mā ſapit honeſtatē ꝛ iuſticiā.Tertio
pōdero tex.in eodē auc.in ꝟ.ſinaūt hec nō fuerit obſua-
ta nullā vim hmōi teſtm̄ hr̄e ſancimus.tex.n.ille refert ſe
ad p̄cedētes ſ; tex.p̄cedētes loquunꝉ de teſtō filijfa.mili-
tis.ꝛ p ꝯñs filijfa.clici.q̄ poterit q̄relari.ꝛ ḋ nullitate di
ci.Quarto ꝯſidero tex.in eodē auc.in ꝟ.hec aūt diſponi-
mus pentes ꝛ filios a talōꝝ iniuria liberos reddamus.
ꝛ in ꝟ.ſola ē.n.nr̄e ſerenitatis intētio a pentibꝰ ꝛ liberis
iniuriā p̄teritiōis ꝛ exhr̄dationis auferre.ſ; eadē iniuria
dʒ locū q̄ ad p̄rē p̄teritū vel exhr̄datū a filioſa.milite vl
clerico.ergo ſeqꝉ ꝙ iura antiq̄ ſunt correcta.ꝛ p h tolliꝉ
rō Bar.in.d.auc.ſi q̄ mulier.dū voluit ꝙ miles pōt p̄te-
rire filiū ſic ꝛ eꝫ filꝰ pōt p̄terire p̄rē ſi filꝰ eſt miles.qꝛ
h eſt correctū p iure p̄fatū ꝛ ꝯ illā rōnē tenuit ët idē bar.
in.d.auc.ex cā.ꝛ i.d.l.filio p̄terito.ꝛ in.d.rub.ſi qs a pa.
fue.ma.Quinimo ꝯſidero.d.auc.pſbyteros.dū ꝯpat fi
lijs ꝛ parētes ipſoꝝ clericoꝝ.diſponit.n.clericos teſtari
poſſe.ſ; ſint filijfa.ibi tñ vt filii eoꝝ.ꝛ illis nō extātibꝰ pa
rentes eoꝝ ltiaꝫ ferant.ſed filij debēt hr̄e iure inſtōis vt
in.d.§.aliud quoqꝫ capꝉm.eodē mō ꝛ pentes eoꝝ.ꝛ iſta
vī ꝟitas idubitata.ꝛ iſtū paſſuꝫ nuſq̄ vidiſtis ita exami

9 natū tenie mēti ꝓpemo.¶ † Quid aūt de q̄ſitis p clericū
rōne officij.qꝛ forte ē capellanus regis q multa ſibi ꝙ a
uit an de illis poterit teſtari.Hoſti.vi velle h ꝙ ſic.Naꝫ
idē dicit dicendū eē in talibꝰ q̄ſitis qḋ dicimus in q̄ſitis
reſpcū amicitie.vñ ſup ꝟbo amicoꝝ ponit gl.Jnn.q̄ dicē
idē dicemus rōne officij vel ſeruitij aliqd q̄ſiuit.puta qꝛ
fuit capellanus p̄ncipis.ꝛ h mō Hoſti.poſuit gl.Jnn.h
ſ; cōiter gl.Jnno.hr̄ in ꝯriū Jo.an.nō declarat q̄ opi.ſit
ꝟior.d.An.d.Pe.d.Car.ꝛ cōiter alij ſequunꝉ opi.Ho
ſti.vide.d.Abb.ꝛ ibi remiſi in.c.cū in officijs.ḋ.eo.ꝛ qḋ
voluit Ja.but.in.d.l.ſacroſancte.Et inq̄tū gl.ij.h dicit
ꝙ clerici bñficiati equipanꝉ vſuario ꝛ nō vſufructuario
idē voluit gl.in.c.ſi.de pig.ꝛ in.c.ſi.de pe.cle.ꝛ ē mā ſo-
lēnis ꝛ āple examinata p me in.d.c.ſi.de pe.cle.Et inq̄
tum iſte tex.dicit nullū de iure pñt facere teſtm̄ ad ꝙ ius
referenꝉ illa ꝟba dic ad ius romāoꝝ pōtificū.ꝛ ad ius ſa
10 croꝝ ꝯcilioꝝ.xij.q.v.q̄ſi p totū.¶ † Utrū aūt illud ꝟbuꝫ
de iure verificeꝉ in iure cōi aut ſtatutario.aut ꝯſuetudina-
rio.aut ſinodali vide de hoc.d.Ant.in.c.qntauallis ḋ iu
reiur.d.Abb.in rub.de ꝯſue.Ang.in.q.incip.duo adin
uicē litigātes.gl.in cle.i.de ſum.tri.Bal.in.l.ſed ſi qs.§.
q̄ſitū.ff.ſi qs cau.ꝛ in.l.illa inſtō.ff.de here.inſti.ꝛ in.l.i.
.C.de ꝯſci.ꝛ Lu.ro.in rub.ff.de arbi.Et p iſta ſit lecta ꝛ
intellecta decretalis veſtra.

a 1 c **Tam eſſes.** ¶ † Ualet ᵃteſtm̄ qḋ facit pochianꝰ coraꝫ pſbytero ſuo ꝛ corā duobus teſtibꝰ nec valet ꝯſuetudo ꝯria.ꝛ ē cōis diuiſio.nā in p̄ma po
nitur facti narratio.in ſcḋa ꝯuſio.ibi qꝛ ꝟo.ſed ſm do.
Card.ille tex.legiꝉ tribꝰ modis.ſed ſm lecturā q̄ꝫ ipſe tʒ
ſūmaꝉ ſic vʒ teſtm̄ in terris eccl'ie in q̄ eſt teſtis ſacerdos
pochialis.ꝛ alij tres vel duo idōei nec vʒ ꝯſuetudo ꝯria.
2 ¶ † No.ꝙ ꝯſuetudo pōt ſup eodē ꝯcurrere cū iure cōi
ſeu diuino.ꝛ corroborat illud ius vt ſic videaꝉ illud cor
roborare vt a maioris auctitatis efficere.vñ papa h pon
derat ꝙ illa ſpālis ꝯſuetudo que diſponit id qḋ ius ciui
le erat ꝯria iuri diuino canonico ꝛ gnāli eccl'ie ꝯſuetudi
ni.faciat.c.ſopite de cēſi.c.veniēs de p̄ſcrip.c.venerabilē
de elec.c.niſi de offi.leg.c.ex antiqs.ꝛ.c.de ſeruo.l.dū.c.
cū veniſſent de inſti.c.bone de appe.c.ex lrīs.ꝛ.c.cū oēs
de ꝯſti.gl.ꝛ doc.in.c.i.de ꝯſti.in.vi.ꝛ hr̄ i.c.i.ḋ.de reſcri.
3 ¶ † No.ꝙ ꝯſuetudo exigēs ſupfluas ꝓbōnes ē repro
banda.c.ij.de ꝓba.ſecus ſi induceret ꝙ minus ſufficiēti
ꝓbōni deꝉ fides.vt in.c.cū dilectꝰ de ſi.inſtru.Et ē rō qꝛ
deus ſiue nā nihil agunt fruſtra.talis ꝯſuetudo exigens
ſupfluas ꝓbōnes nō ē rōnabilis.iō nō ē ſeruāda.c.ꝯſue
tudinis.xi.di.Si ꝟo iducit ꝯſuetudo ꝙ minus ſufficienti
ꝓbōni adhibeaꝉ fides.tūc ꝯcordat cū iure nāli ſʒ ꝙ qlʒ
p̄ſumiꝉ bōus.c.ſi.de p̄ſūp.c.vno de ſerui.ꝛ iō rōnabile ē
ꝙ vni credaꝉ.nā xp̄s in euāgelio dixit.ſit ſmo veſter ē.ē
nō.nō imo ꝙ āplius ē a malo ē.c.ſignificaſti de elec.ſm
d.Abb.h.facit illud qḋ ſcripſit Ja.in ſua canonica noli
te ingt iurare nec p celū neqꝫ p terrā.ſ; ſit ſmo veſter ſi ē
ē ſi nō nō.vide de h pulchra ꝟba q̄ dixi in.c.nobis.ḋ.de te
ſti.ꝛ vide qḋ pulchre dixit Bar.in.l.i.C.de pōdera.li.x.
vbi dixit valere ſtatutū ꝙ ſteꝉ dicto vnius q̄ ad pōdera-
tionē auri ꝛ ſimiꝫ.vñ pōt aſſumi vnus pitus in arte cuiꝰ
dicto ſteꝉ.ꝛ hoc ex diſpōne ſtatuti.iudex aūt nō pōt aſſu
meꝉ vnum cuiꝰ dicto ſtaret ſi nō repireꝉ niſi vnꝰ vt i auc.
de nō alie.§.ꝙ aūt.ſm Bar.ibi facit ꝙ ipſe no.i.l.i.ꝯſtit.
ſtoꝝ.ꝛ in.l.i.ff.de ven.inſpi.ꝛ faciat tex.in.l.i.§.ſi.ff.de ꝟ.
ob.quē Bal.allegat pro ſingulari in.l.directas.C.de te
ſta.mān.vbi ſtaꝉ dicto vnius.Sed tu allega ſilem tex.in
auc.vt preponaꝉ nomen imperatoris ad ſi.vide ibi Ange.
ꝛ qḋ hr̄ in.l.theopompus.ff.de dote p̄le.ꝛ in.c.quiqꝫ.x.
4 q.i.¶ † No.ꝙ papa pōt tollere ꝯſuetudineꝫ loci ꝑticu
laris ët ſi diſponat id qḋ ius ciuile ꝛ nedū ꝯſuetudinem
ſed ët leges impiales.vt hic in.c.ſi.de p̄ſcri.ꝛ in.c.cū cō-
tingat de iureiur.ꝛ in.c.clericus.ꝛ in.c.lʒ eo.ti.li.vi.ꝛ h
q̄n imineꝉ peccatū.nam rōne peccati ois aīa eſt ſubiecta

a ¶ Ualet. vide ad māꝫ hu ius tex.pau.de ca.in ꝯſi.cccx ij.incip.ſuper eo.ꝛ vide do. Alex.de imo.i ꝯſi.clxxvi.i.iij. col.q pulcherrimas limitationes ponit.

pape vt voluit Inno.in.c.nouit de iudi.⁊ faciat qd̄ ipſe
voluit in.c.qd̄ ſup his ꝺ voto.⁊ iō ſingulariter dixit idẽ
Inn.in.c.i.ꝺ ↄſti.ꝙ ↄditori canōis ſubdita ē oīs creatu
ra ⁊ in hoc leges ñ ꝺdignaꝰ ſacros canōes imitari.c.de
rici ꝺ iud.c.ñ.ꝺ ſecū.nup.In alijs ꝯo caſib⁹ vbi ñ iminet
peccatū papa ñ hꝫ tpalē iuriſdictōez.nec pōt tollere leges
quo ad forꝫ ciuilē.qꝛ ptātes diſtincte ſunt.c.cum ad veꝝ.
xcvi.diſ.c.quoniā.x.diſt.c.cām q̄ q̄ filij ſint legiti.c.ſolite
ꝺ maiori.⁊ obedien.glo.in.c.poſſeſſor de regulis iuris i
5 ſexto.¶ †No.ꝙ ad valitatē teſtamēti nō ſufficit pſentia
duoꝝ teſtiū niſi fuerit adhibita pſentia pſbiteri pochial.
Et īquātū tex.iſte requirit pſentiā ſui pſbyteri pochialis
pbat nō eſſe huic.c.ſatiſfactū ſi teſtm̄ fiat corā quolibet
pſbytero niſi ille pſbyter ſit ppri⁹ ſacerdos pochialis.⁊
ē ratio qꝛ maior fides hꝛ notis indigenis quaꝫ extraneis
ignotis auc.de teſte.§.ſi vero ignoti.c.poſtquā ſupra de
cle.⁊ qd̄ not.glo.in.c.innotuit eo.ti.⁊ in cle.i.de iureiur.
⁊ qd̄ no.in.c.querendum ⁊ in.c.ſi q̄ ſunt ⁊ in.c.alieni.ij.
q.vij.⁊ ꝙ in ſimili hꝫ in.c.q̄ꝫq̄ꝫ ꝺ vſuris.l.vi.in gl.pochia
ni.Item pprius ſacerdos pochialis dꝛ eē pr̄ ſpiritualis
oium ſuoꝝ pochianoꝝ ex quo ipſos recipit ad penitētiā
vt in.c.oēs.xxx.q.i.nō ergo ita de facili cōmittet falſitas
corā patre ſpirituali ſicut corā extraneo ſacerdote.Item
quatenus iſtud.c.tēperat rigorē iuris ciuilis ē ſtricte in
telligendū ar.c.ſtatutū de elect.li.vi.⁊.c.odia de reg.iu.
in.vi.item a legibus ciuilibus nō eſt recedendum niſi q̄
tenus reperitur in iure canonico expreſſum ↄ̄riuꝫ.c.i.de
6 ope.no.nū.x.diſ.c.ſi in adiutoriū.¶ †No.caſuꝫ in quo
plus valet teſtimoniū ſacerdotis q̄ꝫ alterius.facit qd̄ hꝛ
in.c.in natura de teſtibus.⁊.iiij.q.iij.c.ſi teſtes.⁊ eodem
modo dicere poterit plus valere teſtimoniū doctoris q̄ꝫ
alterius.faciat qd̄ hꝛ in.l.i.in p̄n.ſſ de iuſti.⁊ iur.cuius merito qs ſa
cerdotes nos appellat.ſſ.de iuſti.⁊ iur.⁊ eodē mō dicer
poteris plus valere teſtimoniū tabellionis q̄ꝫ alteri⁹ p
uati.iſta ē gl.ſing.⁊ in iure ſolitaria in auc.de here.⁊ fal
c.i.§.ſi vo adſunt inq̄ꝫtū gl.ibi dicit nō minus q̄ꝫ gl.ma
7 gnifecit.d.Bal.in auc.ſed cū teſtator.C.ad.l.fal.† ⁊ ſu
perioribus diebus fui reqſitus ad teſtimoniū ferendū ꝙ
dignior erat tabellio q̄ꝫ armiger.⁊ pducti fuerunt qdaꝫ
doctores nō mediocris opiniōis in teſtes ꝙ ſic.quo aūt
iuris ſpū freti fuerūt ipſi ſciant.ego aūt nolui ferre teſti
moniū pp id qd̄ Ciceroī vro belliſſime venit in ore i orō
ne q̄ꝫ p lucio murena pulcherrime ſcriptitauit.dixit.n.
glorioſiorē fore rei militaris diſciplinā q̄ꝫ iuris ciuilis cē
ſuram.⁊ probo dolor diuinauit ꝓphetauit.qꝛ hac etate
infeliciſſima ita ↄlapſa ⁊ pene orbata ſunt iuris ciuilis
ſtudia vt clari iuriſcōſulti vulgo ſiles fore iudicenꝰ.Et li
mita iſtud dcm̄ doctoꝝ nō hr̄e locū in clericis teſtificati
bus aliquē deliq̄ſſe.nā ſi duo laici deponūt ꝺ inocētia.⁊
duo clici ꝺponūt de dlicto ſtabiꝰ dcō teſtiū laycoꝝ ⁊ nō
dcō teſtiū clericoꝝ.gl.eſt ſingu.lxxxi.di.c.clerici q̄ꝫ apud
legiſtas reuelauit.d.Bal.in ſtupēdo cōmento ſuo.l.da
ta opa.C.q̄ accu.nō poſ.Et pōt eſſe rō illi⁹ gl.qꝛ i dubio
magis crediꝰ teſtib⁹ deponentib⁹ ſup eo qd̄ eſt cōforme
iuri cōi q̄ꝫ teſtib⁹ ꝺponentibus ſup eo qd̄ eſt ↄforme iuri
ſpāli.ſing.dcm̄ fuit Inno.in.c.auditis de pſcri.Et eſt rō
qꝛ tunc ꝺponunt diuſiora.ergo dicto eoꝝ ſtādū eſt.c.licꝫ
cām de pbe.ergo multo magis adhibēda eſt fides teſti
bus ꝺponentib⁹ ꝺ eo qd̄ eſt ↄforme iuri nāe.ſꝫ nā nō pdu
xit hoīes prauos.nō.n.vicia inſunt nobis a nā vt ſcripſit
Ariſto.in.ij.ethico.⁊ facit.l.merito.ſſ.p ſo.⁊.c.vnicū de
8 ſcrutinio.ergo.¶ †No.ꝙ ipugnās teſtm̄ pretxu ſolēni
tatis obmiſſe in numero.vij.teſtiū peccat mortalr̄.naꝫ h
ꝓhibeꝰ ſub iterminatiōe anathematis.⁊ excōicatio nun
q̄ꝫ ferꝰ niſi p peccato mortali.c.nemo.⁊.c.nullꝰ.xi.q.iij.
⁊ ēt dicas ꝙ ferꝰ p ↄtūacia.c.i.ē.de iudi.vide q̄ ibi dixi.
9 ¶ †No.ꝙ in teſtō reqriꝰ ſubſcriptio.vij.teſtiū qd̄ vꝛ eē
verū in teſtō in ſcriptis in quo ēt reqrunꝰ ſigilla ipſoꝝ te
ſtium ⁊ ꝙ claudanꝰ ſm̄ formā.l.hac ↄſultiſſima.C.eo.⁊
eſt valde piculoſa forma teſtādi i ſcriptis pp multas ſolē

nitates in eā reqſitas.⁊ ēt opꝫ ꝙ poſt mortē teſtōris te
ſtes recognoſcāt ſua ſigilla ⁊ ſuā ſubſcriptōꝫ.⁊ iō ē picu
loſum ne inualideꝰ teſtm̄ ſi ↄtingat aliqs ex teſtib⁹ mori
anq̄ꝫ recognoſcāt corā iudice ſuas ſubſcriptōes ⁊ ſigilla
facit qd̄ hꝛ in.l.ij.ſſ.quēad.te.ap.ſꝫ in teſtō qd̄ fit ſine ſcri
ptis qd̄ appellaꝰ nūcupatiuū qꝛ palā fit nuncupatio reli
ctoꝝ in eo corā teſtib⁹ nō reqriꝰ ſubſcriptio teſtiū.ſed bñ
reqriꝰ ſubſcriptio tabelliōis nec pp hoc dꝛ teſtm̄ fieri in
ſcriptis lꝫ notari⁹ illud ſcribat.qꝛ talis ſcriptura dꝛ fieri
ad pbationez.vt in.l.ↄ̄hiꝰ.ſſ.de pig.in teſtō aūt in ſcripti
teſtes ignorant qd ↄtineaꝰ in eo.qꝛ poſtq̄ꝫ ē clauſuꝫ per
teſtōreꝫ ſubſcribiꝰ ⁊ ſigillaꝰ p eos.vt.d.l.hac ↄſultiſſima
10 ⁊ in.§.p nuncupatiōꝫ.¶ †No.ꝙ vltia volūtas fcā corā
duob⁹ teſtib⁹ appellaꝰ teſtm̄.Bar.tñ in.l.i.in pe.col.C.
de ſa.ſan.ec.dicit ꝙ iſta potius appellaꝰ vltima volūtas
q̄ꝫ teſtm̄ ⁊ largo modo dꝛ eſſe teſtm̄ ꝓut teſtm̄ appellaꝰ
mentis teſtatio.facit qd̄ no.in auc.ſi qua mulier.C.de ſa.
ſan.ec.⁊ in.l.hac cōſultiſſima.§.ſi qs aūt.C.de teſta.⁊ de
hoc dicā inferius.⁊ per iſta expedita ſint textualia hui⁹
c.¶ Cōtra tex.opponiꝰ ꝙ papa nō debuerit ſtatueꝰ de
teſtis laycorū.qꝛ nō vꝛ ad ipſum ſpectare ptās ſtatuēdi
de geſtis p laycos p no.in.c.nouit de iudic.⁊ in.c.cām q̄
qui filij ſint legi.⁊ p id qd̄ voluit Virgilius in.i.eneidos
Veſtras eure domos illa ſe iactet in aula.Nō illi impiū
pelagi ⁊c.Nec ēt vꝛ potuiſſe reprobare ↄſuetudinem q̄
erat ↄformis iuri cōi per id qd̄ hꝛ in.c.quo iure.viij.diſ.
Timore hui⁹ ↄ̄rij gl.iij.ponit quattuor lecturas ad iſtā
decretalem.Prima eſt ꝙ hic loquaꝰ de relictis ad pias
cās.⁊ illā tꝫ glo.iſta ⁊ allegat aliqua ſilia vt in ea appet
allegat ēt qꝛ hec decretalis vꝛ loqui de codeꝫ fcō de quo
loquiꝰ.c.ſeqns qd̄ loquiꝰ de relictis factis eccle.⁊ ſic de
relictis in piā cām.vt ibi pꝫ.Et ſic vꝛ ꝙ in relictis pijs dꝫ
intelligi ille tex.ſed glo.in hoc errauit inq̄ꝫtū ſentit ꝙ ci
uitas veletrēſis ſit vnita epatui hoſtienſi.⁊ iam tex.h nō
dicit in ciuitate hoſtienſi.ſed dicit in tuo epatu.Item ex
alio nō pcedit dcm̄ glo.pp diuerſas ſupraſcriptiones ⁊
diuerſas deciſiones iſtoꝝ capituloꝝ.⁊ ēt qꝛ hic nō dꝛ ꝙ
relicta facta fuerunt eccle vel ad pias cās.⁊ ſic vꝛ ꝙ iſta
pria lectura apponat ſingularē diuinatōꝫ.⁊ rō q̄ trahiꝰ
in lr̄a iſta.dum dicit in ore duoꝝ vel triū ſtat oē verbum
hꝫ locuꝫ nedū in legato ad pias cās.ſed ēt in quolꝫ teſtō
⁊ ēt qꝛ iſta duo capl̄a loquunꝰ de locis diuerſis.naꝫ hoc
capl̄m loquiꝰ de ciuitate hoſtiēſi.ſeqns capl̄m loquiꝰ de
ciuitate veletrenſi.Item i iſto caplo reqriꝰ pñtia preſby
teri pochialis ⁊ tres vel duo teſtes.ſꝫ in.c.ſeq.dꝛ ſufficere
duos teſtes in teſtō.⁊ ſic differt penitus capl̄m ſeqns ab
iſto.⁊ ex iſtis appet ꝙ iſta p̄ma lectura tradita p iſtā gl.
nō ſit vā quo ad iſtū tex.Et pōdera qꝛ illa p̄ma lec.ñ vꝛ
vā ad iſtū tex.vt appet in v.teſtā q̄ pochiani corā pſbyte
ro ſuo trib⁹ vel duab⁹ alijs pſonis ydoneis i extrema fe
cerint volūtate firma decernimus pmanere.vñ cōiuncto
pncipio capl̄i cū fine tex.iſte loquiꝰ de teſtis ſimplr̄.ſꝫ cō
iuncto.c.ſeqnti.iſte tex.reſtringiꝰ ad teſtā facta ad cās ñ
pias.⁊ cōiter doctores hic dānant hāc p̄mā lecturaꝫ.ſed
mirū ē ꝙ nemo modernoꝝ pōderauerit doctrinā Bar.i
repe.l.i.C.de ſa.ec.in vlti.col.vbi diē ꝙ de iure canōico
relicta ad pias cās nō reqrunt ſolēnitates iuris ciuilis ⁊
allꝫat tex.iſtū cū.c.ſeq.in qbus lꝫ ſpālr̄ exprimaꝰ de nūero
teſtiū.tñ dicunt gn̄alr̄ talia relicta non debere valere ſm̄
leges humanas.ſed ſm̄ ſacros canones ⁊ iura diuina ⁊
ſic manifeſte appet ꝙ Bar.intellexit iſtū tex.loqui in re
lictis ad pias cās.⁊ Bal.in repe.d.l.i.ad ſi.in ver.ſup p̄
mo q̄ſito dꝛ ꝙ valeat teſtm̄ ad pias cās corā duob⁹ teſti.
qꝛ duo teſtes pbāt volūtatē teſtatoris.l.ſi.ſſ.de re.co.er
go exeq̄nda ē tā pia volūtas.l.quint⁹.ſſ.de ānu.leg.ſub
dit poſtea ꝙ de iure canonico vꝫ teſtm̄ cū duob⁹ teſti.⁊
ad hoc allꝫat tex.iſtū.⁊.c.ſeqns.⁊ ſic ſentit iſta p̄ma lectu
ra ꝙ de iure canōico teſtm̄ ad pias cauſas valet cū duo
bus teſtibus.⁊ per conſequens tex.iſte non corrigit iura
ciuilia.Et ꝙ iſta lectura ſit veriſſima.Pondero ratio
ſup

nem ſup qua fundat ſe papa hic vž dič ꝙ in ore duoꝝ vł triuz ſtet omne vbū vñ ſentit teſtm̄ valere cū duob⁹ teſtibus arguēdo a rōne qua ſe fundat arg. eius qđ no. gl. in clemen. i. de elec. Et ſi dicať ꝙ imo iſte tex. requirit pñtiā pſbyteri pochialis rñde ꝙ in hoc denotat facti accidentiā ⁊ nō iuris miniſteriū repugnat eteni ħ legi moſaice ⁊ ēt legi euāgelice requirētib⁹ duos vł tres teſtes ⁊ ēt pōdero ꝙ hoc repugnaret ēt huic textui inquātū dicit eē alienū a lege diuia ⁊ ab inſtitutis ſanctoꝝ patrū ⁊ generali eccleſie ꝯſuetudie cū ſcriptū ſit ⁊ c. ⁊ ſic loqť eo caſu q̄ teſtm̄ requirit duo teſtes ⁊ ſic in teſtō ad pias cās nec repꝛio legē diuinā nec inſtituta ſanctoꝝ patrū nec generalē eccleſie ꝯſuetudinē dicere ſolēnitatē numeri teſtiū đ iure ciuili in teſtō ad nō pias cās eſſe alienā a iure diuino ⁊ ſimilib⁹ ⁊ ſic videť neceſſariū fateri ꝙ iſte tex loquať i relictis ad pias cauſas ⁊ ſm iſtum itellectū nō iduceť correctio iuris ciuilis nihilominus glo. non placuit lectura iſta in ver. quidā tñ ⁊ ponit ſecūdā lecturā. l. ꝙ p iſtud. c. derogať gnāliter ⁊ indiſtincte oīb⁹ legib⁹ ciuilib⁹ dicētibus ꝯtrariū videlz minorē ſolēnitatē quo ad nūerū teſtium nō valere. ⁊ iſtā ſecūdam lec. multi tenuerūt Alanus goffredus hoſti. hic. Bartolomeus brixiēſis. ii. q. iiii. §. i. lz Jo. theutonicus teneat ibi ꝯtrriū hāc etiā lecturā tenuit Laurentius ⁊ p ea iducit hoſti. legē diuinā faciētez p ea que eſt fortior q̄ȝ lex hūana. ſȝ gl. illa reprobat hāc ſecūdā lect. ⁊ cū ea cōcordat Joā. in. d. §. i. ⁊ Tancre. in. c. ſequēti ⁊ Raimūdus in ſua ſumma in ti. de nūero teſtiū ⁊ moueť iſta glo. qꝛ nō eſt verſimile ꝙ papa vno vbo voluerit derogare legib⁹ ciuilib⁹ ar. c. cū expediat đ electi. in. vi. ⁊. l. i. C. de inofficioſis dotib⁹. nec forte dicit gl. papa poſſet etiā ſi vellz tollere leges ciuiles quo ad eos q ſi ſunt de ſua iuriſdictione tēporali ᵃ ar. c. ſi duob⁹ de app. ⁊. c. nouit de iudiciis dñs car. dicit hic. imo ſine forte papa tollere nō poſſet ⁊ ſup hac ſecūda lectura multū ſubtiliter ⁊ ſingulariter loqť hic. do. Abb. in repetitōe q̄ȝ fecit ad iſtud. c. lz dicta ſua ſatis ipudēter ⁊ tacito auctore ſibi attribuit Lo. ro. in repetitōe auc. ſimiliter. C. ad. l. fal. vt apparebit ex inferius examinādis. Et qꝛ iſta lectura nō placuit gl. iō trāſiuit ad tertiā in verſi. idē dicas videlz ꝙ iſtud. c. ⁊ ſequēs loquātur in terris eccľie tēporaliter ſubiectis i qb⁹ papa potuit legib⁹ ciuilib⁹ derogare ⁊ hanc lec. vł tenere Jo. an. hic ⁊ clarius dñs Card. eaȝ ſeqť ⁊ lz videať colorata tñ. d. abb. dicit ꝙ ſi dareť audacia vł nō eē vera qꝛ hic dť ꝙ reqrere ſeptē teſtes ē cōtra legē diuinā apparet etiā ꝙ in foro ciuili ñ ē ſuāda. qꝛ ſi lex humana ꝯtrariať legi diuine ſeruāda ē lex diuina ēt i foro ſeculari. c. q reſiſtit. c. Julianus. xi. q. iii. Sed p iſta tertia lectura faciat papa hic reſcribit epiſcopo hoſti. cuius ciuitas eſt de tēporali dominio eccleſie tñ ad hoc tu potes reſpondere qꝛ iſtud fuit accidētia facti. Secūdo faciat pro iſta lectura qꝛ p hūc intellectuȝ euitať ciuiliū legū correctio ⁊ induciť eoꝝ cōcordia igiť ē ſequēda. l. i. C. de inofficioſis dotib⁹. Tertio qꝛ quo ad ea q̄ ſunt iuriſditionis tēporalis vt ē ius teſtandi papa nō poſſz tollere. ll. ciuiles i terris imperii. x. di. c. quoniā. Quarto qꝛ pſumēdū ē qđ papa noluerit vnico verbo tollere omnē teſtamentoꝝ ſolennitatē ar. c. eccleſia veſtra ſupra de elec. ⁊ iſtas quatuoꝛ rationes vtvides generales ⁊ pueriles fecit do. Lodo. in. d. auc. ſimiliter. Finaliter gl. trāſit ad quartā lec. vȝ ꝙ i foro ſeculari ſteť legib⁹ ciuilib⁹ ſȝ in eccľiaſtico ſteť huic. c. ⁊ hāc lect. vł ſentire Jnno. in. c. ſeq. deus glorioſus ſit ꝯditoꝛ huius. c. hñ perpēdit illud qđ ſtatuit Do. Ant. videť ſeq ſcđaȝ lectu. ſ. qđ iſtud. c. ſit ſeruādū tam in foro ciuili q̄ȝ in foro canonico qꝛ loqtur in mā peccati. ⁊ peccatum mortale ē nō exequi volūtatē defuncti. c. vltima voluntas. xiii. q. ii. vñ lex in hoc nō valet tanq̄ȝ irrationabilis ⁊ peccati nutritiua. c. ſi. de pſcrip. Et ſi opponiť ꝙ lex nō nutrit peccatū quo ad hoc qꝛ ita diſpoſuit ad euitādā falſitatē pſumptā vt in. l. ſi. C. đ fideicōmiſ. Rñdet ipſe ꝙ ħ pſumptio tolliť ꝓbata voluntate teſtatoris p duos teſtes omni ſuſpitōe carentes vt hic hñ ꝓbať tñ putat ipſe ꝙ in terris iperii adeať iudex eccleſiaſticus p viā dñūciatōis euāgelice vt cōpellat hꝛ̄dem ꝯſiſtere a peccato. ⁊ ſic ſuare vltimaȝ volūtatē defuncti ꝓbatā p duos idoneos teſtes ar. c. nouit đ iudi. ſȝ reuerēdus do. Abb. hic in repeti. dicit gratia diſputatōis credere indiſtincte ꝙ iſtud. c. ſeruari dēat etiā i foro ſeculari nō tñ credit ſufficere ꝙ p duos teſtes ꝓbeť vltia voluntas vt voluit do. Anto. ⁊ ħ mō ꝓbat iſtas leges reqrentes ſeptē teſtes in teſtō q̄ ſunt caȝ ꝯ ius diuinū q̄ȝ ꝯ ſtatuta ſanctoꝝ patrū q̄ȝ ꝯ generalem eccleſie cōſuetudinē vt ꝓbat tex. ille quoꝝ quodlibz ſufficit imped. re leges in ꝯtriū cōdendas nā regula iuris diuini hȝ ꝙ in ore duoꝝ vel triuz debeat ſtare omne vbū Jo. vii. c. ii. q. iiii. §. i. ⁊ ex q̄ dič omne nihil excludit. xviiii. di. c. ſi romanoꝝ. l. aᶦ ꝓcuratore. C. mādati cū ſi. ⁊ qm̄ nō diſtixit nec nos diſtiguere debem⁹. c. ꝙ ſi dormierit. xxxi. q. i. qđ qdez ius diuinū ē morale iſtruit eni qualiť hoies viuere đbeant. ii. q. iiii. §. i. nā pceptū ē ꝙ qs nō dēat tenē alienū qđ pceptū eſt morale. ſȝ qs dubitari poſſet qñ conſtat ꝙ ē alienū dať alia regula qđ in ore duoꝝ vel trium. naȝ xp̄s exortabať iudeos qđ de ħ ꝯſtabat p duos teſtes ⁊ ſic nō pōt negari qn tale pceptū ſit morale ꝙ ñ recipit mutationem vt in. c. ſi. de cōſue. ⁊ in textu ⁊ glo. vi. di. §. his ita ⁊ pricepꝭ etiaȝ ſi eēt papa condēs leges cōtra ea q̄ dñs noſter dixit nō dť leges cōdere ſȝ potius errare. c. ſunt qdā. xxv. q. i. ergo tales leges nō ſunt ſeruāde cōſtitutōes eni eccleſiaſtice ſeu ſeculares ⁊ ſi iuri naturali ꝯdicere ꝓbanť ſunt penitus excludēde vt dixit tex. in. §. ſi. xi. di. ⁊ qcūqȝ legibus iperatoꝝ q̄ ꝯ dei volūtatē feruntſ obtēperare ñ vult grāde acqrit pmiū cētēſima di. c. qui reſiſtit. c. ſi dñs. xi. q. iii. Itē qꝛ iſte leges ſūt ꝯ ſtatuta ſanctoꝝ patrū vt patet i hoc tex. ꝯ que ēt romanus pontifex legē ꝯdere neqt vt i. c. ꝯ ſtatuta patrū. xxv. q. i. Itē ſunt ꝯ generalē eccleſie cōſuetudinē ⁊ ſic ꝯ generalē ſtatū eccľie cōtra quē papa ēt diſponere nō pōt vt not. gl. peregrina i. c. p pncipalē. ix. q. iii. ⁊ hť i. c. litteras de reſti. ſpol. ⁊ generalis traditio eccľie ſeu cōſuetudo ita obligat ſicut ⁊ preceptū. c. i bis ⁊ eccleſiaſticoꝝ. xi. di. ⁊ no. gl. de peni. di. v. in ſumma vñ ſicut tranſgreſſio pcepti iducit peccatū vt in. c. qđ precipiť. xiiii. q. i. ⁊ i. c. ſolite đ maio. ⁊ obe. Ita trāſgreſſio generať ꝯſuetudis eccľie vt i. d. c. i bis. xi. di. ⁊ ꝯſtō q̄ ſine mortali peccato ſuari ñ pōt ñ tȝ vt i. c. ſi. đ pſcri. nā lex dȝ eē rōabilis ⁊ iuſta. iiii. di. erit āt lex naȝ qñ ex pcepto pncipis vehemēter pſumiť peccatuȝ futurū tūc tali pcepto parēdū non eſt vt elegāter voluit Jnn. in c. inquiſitōi de ſen. excō. ⁊ in. c. litteras de reſti. ſpol. ſȝ iſtđ facile reſultat ex legib⁹ reqrentib⁹ ſeptē teſtes i teſtimonūs ꝯdendis ergo talibus legib⁹ parendū nō ē naȝ ſepe ꝯtingit ꝙ teſtatoꝛ pp tēporis breuitatē inſtituit extraneū hꝛ̄dem coraȝ quattuoꝛ vel qnqȝ teſti. ⁊ qꝛ iſta vltima voluntas p iſtos teſtes ꝓbari ñ pōt venitūt ſuccedētes ab inteſtato q tenebunt hmōi hꝛ̄ditatē cū peccato non excuſabit eos auctoritas legū humanaꝝ. qꝛ vt pulchre dixit Jnno. in. c. qꝛ plerīqȝ de imu. ec. ⁊ lȝ princeps ex cā iuſta poſſet ſtatuere ꝯ ius naturale vt puta ꝙ dñia trāſferanť đ vno in aliū tñ ſi i caſu đ quo agiť ceſſat illa cā ꝯſtitutio ſeruāda nō ē nec in foro aīe nec in foro ꝯtentioſo. ſic ē dicēdū in ꝓpoſito leges hoc ſtatuerūt pp fraudes euitandas. tñ ſi in rei veritate ceſſaret fraus veniētes ab iteſtato tuti nō eſſent nec in foro anime nec in foro ciuili. nam vt ipſe ibi dicit ꝯſtitutiones q̄ veniūt ꝯ ſalutē anime ſuāde nō ſunt in his eni ñ dedignanť ſacros canones imitari. vt in. c. clerici de iud. nec auctoritas legū excuſat quēq̄ȝ a peccato. ſȝ neceſſaria ē ſpālis canōis ꝯceſſio vt dixit gl. ſing. in. c. liter ħ. xxxiii. q. ii. ⁊ p ħ allegat ēt. c. cū ꝯtingat đ iureiur. ⁊. c. q̄ȝuis đ pac. li. vi. ⁊. c. ſi. đ pſcri. ⁊ p ħ dič qđ iudices ſeculares poſſent cōpelli ad obſuātiā iſti⁹ đcretalis. ar. c. lȝ đ iureiur. li. vi. Sȝ ꝯ pdcā arguit qꝛ ſi cētrvera indiſtīcte ſequereť ꝙ valeret teſtm̄ corā duob⁹ teſtib⁹ lȝ ñ fuerit adhibita pñtia pſbyteri pochialis ꝙ ē ꝯ iſtum

ᵃ Tyꝑall. vide ad hoc pau. de ca. i ꝯſi. cclxxxv. incip. hmȝ dub⁹ vȝ. iuri tñ diuino aľqua i pte derogare pōt vt lȝ Zaba rella in. c. ꝑpēdimus de ſen. excō. ⁊ Lodo. in ſingularib⁹ ſuis in ver. q̄ro nūqđ papa

tex.i fine q regrit ꝙ ad hoc vt teſtm̄ nõ poſſit ipugnari ꝙ ſit factū corā pſbytero pochiali ⁊ corā duob⁹ vel aliis teſti. Soluit ꝙ pp illud ꝯriū do. Ant. fuit hic i opinioē ſingulari fatēdo ꝯriū. nā dic̄ ipſe rō principalis ſup qua ſe fundat papa eſt qꝛ in ore duoꝝ vel triū ⁊c. ſic debem⁹ attendere ad ratõez ſup qua ſe fundat papa que eſt ꝙ in ore duoꝝ ⁊c. Nec ob. ꝙ dr̄ de p̄ntia pſbyteri pochiani qꝛ i hoc narrat facti ꝯtingētiā. Nec ob. ſi dicat̄ put ſentit Specu. i tit. de iſtru. edi. §. cōpendioſe ver. itē p ius canonicū ꝙ ille tex. eſt correctorius iuri ciuilis ⁊ ideo nõ dꝫ aliq̄ mõ ēt p maioritatē rõis recedere a v̄bis ipſius qꝛ dicit ipſe hoc nõ eſſe verū ꝙ ſit correctorius qꝛ imo mēs iſtius capl'i fuit declarare irratõnabilitatē iuris ciuilis ⁊ ſic iſta decretalis nõ eſt de nouo correctoria ſꝫ declaratoria ⁊ ſic cõcludit ꝙ ad validitatē teſtamēti ſufficiūt duo teſtes ēt ſine pſbytero parochiali. Specu. tñ i. d. §. cõpendioſe ver. itē p ius canonicū dicit ꝙ q̄tū ad legata ad pias cauſas valet teſtm̄ factū corā duobus teſtibus dūtaxat vt in. c. ſeq. ſꝫ in aliis relictis ad nõ pias cauſas dicit ꝙ regrit̄ pſbyter parochialis vt hic que opinio vr̄ cōiter placere doctoribus hic ⁊ Archid. in. §. i. ij. q. iiij. qꝛ pp preſentiā preſbyteri parochialis ⁊ duoꝝ bonoꝝ teſtiū tollit̄ ſuſpicio falſitatis nā nõ ē v̄iſimile ꝙ p̄ſente pſbytero pochiali cõmittat̄ falſū. arg. l. ſi eſt veriſimile. ff. qd̄ met. cā. facit. c. nemo de ſymo. c. ſi. de poſtulādo. c. deniq̄ꝫ. xiiij. q. v. ⁊ in tantū ſpe. adhēt huic opinioni ꝙ dic̄ ꝙ ſi eēnt tres teſtes ſine pſbytero pochiali teſtm̄ nõ valeret fatet̄ tñ ipſe ꝙ ſi i loco pſbyteri pochialis itereſſent duo teſtes ꝙ valebit teſtm̄ qꝛ dictū duoꝝ teſtiū ſemp hꝫ maiorē fidem q̄ȝ dictuꝫ vnius lꝫ auctorizabilis pſone. c. cū a nobis. c. lꝫ de teſtibus. ⁊ hāc opinionē ſpecu. ſequitur do. Abbas damnato dicto do. Anto. nā a legibus nõ recedit̄ niſi quatenus in cānonibus repit̄ ꝯriū vt in. c. i. de ope. no. x. dil. p totū. ergo cū nõ reperiamus eſſe receſſuꝫ a legibus i teſtis cõdēdis niſi qñ pſbyter parochialis intereſt cū duob⁹ ergo ſtādū ē preciſe huic textui. nec pcedit qd̄ dicit do. Anto. ꝙ hic narratur facti accidētia q̄ ad pſbyterū parochialē. qꝛ iſtud ē diuinare. ⁊ tex. iſte expreſſe vult cõtrariū cū i cõſultatiõe nulla facta fuerit mētio de preſbytero parochiali. ⁊ per ſubauditionē ⁊ ſuppletionem nõ debemus inducere iuris correctionē vt dixit gl. in. c. capiētes. §. ꝙ ſi per viginti de electio. li. vi. Nec ob. qd̄ ipſe dicit ꝙ ratio pꝛicipalis ſup qua ſe fundat papa eſt qꝛ in ore duoꝝ ⁊c. nā illa auctoritas nõ fuit inducta ad ꝯfirmatiõez eius qd̄ papa poſtea ſtatuit in fine de preſbytero ſꝫ potius ad exagerādū rigorē iuris ciuilis quaſi voluerit hic papa dicere ꝙ cū regula iuris diuini hēat ꝙ in ore duoꝝ ⁊c. valde abſurdū vr̄ qd̄ ius ciuile regrat ſeptē teſtes. qꝛ intantū deuiando a iure diuino vr̄ tollere nõ moderari ipſuꝫ ius diuinū. nā ſanguinē elicit qui nimis emungit. c. niſi cū pridē d̄ renūciatio. c. deniq̄ꝫ. iiij. diſ. ⁊ reprobato rigore iuris ciuilis papa volēs pꝛouidere falſitati ſtatuit ꝙ teſtamēta d̄beāt fieri corā pſbytero pochiali ⁊ duob⁹ vel tribus teſtib⁹. ⁊ ſic illa rõ ſup qua ſe fundat papa nõ obſtat fini iſtius tex. ⁊ hūc putat eſſe veꝝ intellectū huius decretalis. ⁊ p hoc allegat. c. ſequēs vbi papa loquendo de relictis ad pias cāſas nullā mētionē fecit de pſbytero pochiali. vñ ſi voluiſſet i teruēire hñ expꝛeſſiſſet ar. c. ad audiētiā de deci. ⁊ ſi vellent⁹ iſtā regulā i ore duoꝝ vel triū ita ruditer intelligere put iacet ſeq̄ret̄ ꝙ nunq̄ȝ regreret̄ plures q̄ȝ duo teſtes ꝙ ē falſum etiā d̄ iure canonico vt aperte dicit tex. i. c. lꝫ vniuerſis d̄ teſtib⁹. vbi dicit ꝙ quedā ſunt cauſe q̄ regrunt plures q̄ȝ duos teſtes. ij. q. iiij. c. ij. ſed hoc tenēdo ob. p̄dicta qꝛ papa in ſi. nõ poterat ſtatuere ꝯ ius diuinū ⁊ ſtatuta ſanctoꝝ patrum ⁊ generalē eccleſie ꝯſuetudinē ad ꝙ ipſe reſpondet ꝙ iſta regula iuris diuini loq̄t̄ generaliter ⁊ idē dic̄ de vniuerſali eccleſie cõſuetudine vñ ius poſitiuū ſuperueniēs hꝫ limitare ⁊ diſtinguere vt alie regule iuris diuini melius obſeruarētur vt no. Innoc. in. c. que in eccleſiarum de ꝯſtitu. ⁊ i. c. ſi. d̄ cõſue. ⁊ pbat̄ in. c. cū queſtiones d̄ ſimo. ⁊ i. c. ex publico de cõuerſione cõiugatoꝝ. Nam regula iuris diuini hꝫ ꝙ quis nõ dꝫ detinē aliena ⁊ qd̄ peccatā puniat̄ ſed pp falſitatē que poſſet cõmitti in teſtis nõ dūtaxat adhibeāt̄ duo teſtes ſepe ⁊ ſepi⁹ cõmitteret̄ i iſta regula iuris diuini. ideo papa vt illa regula melius obſeruaret̄ ⁊ vt peccatū facilius euitaret̄ reſtringit illā regulā i ore duoꝝ ⁊c. vt nõ habeat locū in teſtis nec pp hoc dr̄ venit̄ ꝯ ius diuinū cū hoc ſtatuerit ad ꝯſeruādū iuris diuini vt ſupra nec multū deuiat a regula put deuiabat ius ciuile requirēdo ſepteꝫ teſtes ⁊ p hoc dicit ſe dare optimū ſimile i pſcriptõne. nā regula iuris naturalis hꝫ nemineꝫ locupletari debere cū aliena iactura vt in. c. locupletari de regu. iuris. in vi. ⁊ tamē per pſcriptiõez qs locupletat̄ cuꝫ aliēa iactura. nec pꝛopter hoc preſcriptio dr̄ eſſe ꝯ ius naturale vt ſubtiliter notauit Io. an. in. c. poſſeſſoꝛ male fidei de regu. iur. in. vi. qꝛ lꝫ videat̄ ꝙ pſcriptio ſit ꝯ illaꝫ naturalem eq̄tatē d̄ qua ſupra tñ qꝛ eſt inducta vt ſeruentur alie regule iuris naturalis que habꝫ ꝙ iuris negligētia puniat̄ ⁊ ꝙ finis litibus imponat̄ nõ dr̄ eſſe ꝯ ius naturale ſꝫ potius ſcḋm ius naturale cū fuerit inducta ad cõſeruantiā iuris naturalis. vñ vna ⁊ eadē res nõ dꝫ parere ꝯrios effectus. vt i. c. maiores de baptiſmo. Sed tunc obſtat qꝛ ſi p̄dicta ſunt vera ius ciuile regrēs ſeptē teſtes nõ dꝫ reprobari cū veniat ad ꝯſeruatõez alterius iuris reſpectu iuris diuini. Et ſubdit ꝙ intantū ius ciuile deuiādo nõ videbat̄ limitare ſꝫ potius tollere ipſā legē diuinā qd̄ nõ fecit ius canonicū. cū ēt qꝛ nõ euitat̄ pp hoc peccatū imo poti⁹ cõmittit̄. qꝛ ſepe veniētes ab inteſtato pp min⁹ ſolēne teſtm̄ retinerēt hēditatē cū peccato. ⁊ ſic deueniremus cõtra oēs regulas iuris diuini. nam nõ dꝫ ita de facili pſumi falſitas vbi ad minus ſunt quattuoꝛ teſtes cū papa q ſuperiorem nõ recognoſcit poſſit pꝛuinci p duos teſtes vt no. glo. ſing. in. c. pſul. ij. q. iiij. Nec obſtat ſi dicatur ꝙ etiā d̄ iure canonico ē dare caſum in quo regrunt̄. lxxij. teſtes. puta qñ agit̄ cõtra epm̄ cardinaleꝫ vt habet̄ in. d. c. pſul. qꝛ rñdet ⁊ ille tex. intelligit̄ qñ teſtes nõ ſunt omni exceptiõe maiores. ſec⁹ aūt ſi eſſent vite laudabilis qꝛ tūc ſufficerēt duo teſtes ita dixit Gratia. i. §. ſi. ij. q. iiij. Et ēt p p̄dictis allega ſimile in pſcriptiõe nā ius ciuile inuenit pſcriptiõem tam cū bona fide q̄ȝ cū mala. vt pꝫ. xvi. q. iij. §. pōt vt imponeret̄ finis litibus ⁊ vt negligētia puniret̄. ius aūt canonicū ſuperueniēs approbauit pſcriptiõez quatenus erat ſine peccato ⁊ reprobauit rigorē iuris ⁊ p ꝯñs reprobauit pſcriptiõꝫ cū mala fide ſic fecit hic papa nā reprobauit rigorē iuris ciuil' quaten⁹ exigebat ſeptē teſtes ⁊ approbauit eāꝫ motiuā iur̄ ciuil'. ⁊ ob hāc cāꝫ mociuā obſuādā ſtatuit ꝙ in teſtis vltra duos teſtes intereſſet pſbyter pochialis allegat ēt ſimile. nā lꝫ regula iuris diuini hēat nõ occides ⁊c. ius tñ ciuile certo caſu dedit marito ptātē occidēdi vxorē repertā in adulterio ⁊ ſic illaꝫ regulā iuris diuini reſtringebat. ius vero canonicum ſuperueniēs illū rigorē iuris ciuilis abſtulit vt in. c. inter hec ⁊ i. c. admonere. xxxiij. q. ij. Sꝫ volēs pꝛouidere marito ſtatuit ꝙ vxores peccātes haberēt mariti poteſtatē ligādi ⁊ moderate eas corrigēdi vt. vii. q. i. c. ſic. xxxiii. q. ii. c. placuit ita in pꝛopoſito reprobauit rigorē iuris ciuilis q̄tenus i teſtis exigebat ſeptē teſtes ⁊ pꝛouidit falſitati euitāde ſtatuēdo ꝙ adhiberet̄ p̄ſentia pſbyteri parochialis. Et ex

11 iſtis elicit duas ꝯcluſiões. † pꝛima ē teſtm̄ corā duob⁹ teſtib⁹ pſbytero parochiali ſeu corā q̄ttuoꝛ teſtib⁹ ſine p̄ſentia pſbyteri parochialis ⁊ ad nõ pias cāſ ꝯditū necdū i foro cãonico ſꝫ ēt ciuili roboris obtiet firmitatē. Et ex hac ꝯcluſiõe iſert̄ corrolariū ꝙ iura ciuilia ſeptē vl' q̄nq̄ꝫ teſtes i teſtis d̄ neceſſitate exigētia hodie locū minime ſibi vēdicant. ¶

12 † Scḋa cõcluſio ꝙ lꝫ valeat teſtm̄ corā duobus teſtib⁹ ad pias cauſas cõditū tñ i aliis ſi deſuit parochialis pſbyteri p̄ſentia lꝫ duo vel tres teſtes adhibiti fuerint necdū i foro ciuili ſꝫ ē cãonico ipugnari pt. ⁊ ex hac ꝯcluſiõe

13 iſert̄ corrolariū † ꝙ ad validitatē teſti nõ ſuffic̄ ꝙ adhibeāt̄ duo teſtes cū vno pſbytero niſi ille pſbyter ſit pꝛoprius ſacerdos

cerdos parochialis ꝛ ita reſidꝫ tantus doctor in ſuo de
gāti cōmento hui⁹ capli ꝛ ꝓ certo magnifice cōcluſio p
ſoūē glorioſuꝫ.Sꝫ ſolemnis doc.Lodo.roma.in repe.d.
auc.ſimilit.C.ad.l.falci.in.xxxiiij.fallen.de ỽbo ad ỽbuꝫ
ꝛ ad cōtextū omnia iſta motiua retulit ſibi appropriādo
Et iquantuꝫ do.Abb.dixit ꝙ ſi aliqs iſtitueret extraneū
heredē ꝛ eſſꝫ in loco vbi nō poſſꝫ habere vltra quattuor
teſtes teſtm̄ nō valeret.Ipſe allegat in ꝯriū.d.do.bal.in
.l.ſi.C.ð teſ.vbi dixit ꝙ ſi aliquis eſſꝫ i loco peſtifero vbi
nō poſſꝫ habere copiaꝫ teſtiū vel eſſꝫ in carcere tyrāni ꝙ
tūc validū eſſꝫ teſtm̄ cū minori numero teſtiū ꝛ mouetur
ibi bal.per dcm̄ bar.i.l.i.ff.de bono.poſſeſ.ex teſta.mili.
Sꝫ ipſe Lodo.ſatis animoſe dicit hoc dcm̄ bal.fore fal-
ſiſſimuꝫ ꝑmo qꝛ bar.hoc nō dixit in.d.l.i.imo recte intel-
ligēti apparet ꝯriū dixiſſe duꝫ bar.ibi dixit ꝙ bonū erat
prouidere ꝙ teſtm̄ eſſꝫ validū eo caſu q̄ impoſſibile eſt te
ſtatorē habere pfectū numerū teſtiū ḡ ſequit̃ ꝙ ſi nō ema
naret noua iuris cēſura teſtm̄ de iure remanet nullū.Se
cūdo dic̄ ꝯ Bal.eſſe caſuꝫ formalē in.l.ꝯficiunt.§.i.in ỽ.
qd eniꝫ ſi ſufficiētiū teſtiuꝫ facultatē nō habuerit.ff.de iu
re codicillo℞ vbi pbat̃ expſſe ꝙ als habilis ad teſtādūꝫ
teſtari non poſſit valide ſi aliquo caſu deficiat ſibi integer
numerus teſtiū.Tertio allegat ꝯ bal.nam ꝛ ſi qbuſcūqꝫ
piratis legiſlator cōceſſerit teſtm̄ validū facere poſſe ſine
pleno numero teſtiū eo caſu q̄ ſunt in loco hoſtili ꝙ nō ē
ex alio niſi qꝛ non pſumit̃ hr̄e facultatē integri numeri ḡ
ſi in alio loco defuit facultas huius numeri teſtiū habēdi
erit teſtm̄ nullū quoniā ſi in omni alio loco vbi deeſt fa
cultas daret̃ teſtamēti validitas fruſtra lex dixiſſet de te-
ſtō facto in loco hoſtili ð quo teſtō facto i loco hoſtili ex-
pſſe hr̃ in.l.ſi.ff.de teſta.mi.ꝛ in.d.l.i.ff.de bono.poſſeſ.
ex teſtō militis.Mouet̃ ꝛ quarto qꝛ ſi h̄ ē ſpeciale in ru-
ſticis rure degētib⁹ vt poſſint teſtari cuꝫ minori numero
teſtiū ꝛ teſtm̄ valeat vt i.d.l.ſi.C.eo.ergo ꝯñs ē vt i aliis
nō ruſticanis in ꝯriū ſit ius cōe ꝛ ſic dānauit ex toto do-
ctrinā illius pris bal.poſtea vero tāgit itellectū iſtius de
cretalis ꝛ ꝯcludit ꝙ cū ꝯſtitutō iuris ciuilis ſit peccati i
troductiua igit̃ ē inalida ēt in foro ſeculari allegat no.p
Inno.i.d.c.qꝛ pleriqꝫ ꝛ idūcit ea eo mō quo ſupius idu-
xit do.Abb.ꝛ damnat opiniōēꝫ do.Anto.volētis eē ad-
eundū iudicē eccleſiaſticū pviam denūciatiōis euāgelice
qnimo dicit ꝙ ſm̄ ſe poterit adiri iudex eccleſiaſticus vt
cōpellat eccleſiaſtica cēſura iudicē laicū vt ſuet diſpōēꝫ
dci capli cū eēs ꝛ dic̄ eē falſuꝫ itellectū do.An.volentis
ꝙ tex.ille pōat accidētiā fcī quo ad pſbyteꝝ pochialē ꝛ
iducit ſinē iſti⁹ tex.cū pncipio eo mō quo iduxit.d.ab.ꝛ
Et ēt dic̄ ſe aſſare elegātē doctri.Io.an.in.d.c.poſſeſſor
male fidei.de regu.iur.in.vi.ꝛ illam inducit eo mō q̄ in-
duxit do.Ab.ꝛ allegat ēt ſpec.in.d.§.cōpēdioſe.Et po-
ſtremo ponit duas cōcluſiones quas ſupius poſuit do.
Ab.hic ꝛ cōmēdat ſe mirū imodū plenius declaraſſe in
tellectū doctoꝝ duoꝝ canonū.ſ.cū eſſes ꝛ relatū ꝛ alr ꝗ
legiſte ꝛ canoniſte tāgant ꝛ ſtoſius loquit̃ dicens hanc
ſuā opi.eſſe ſolēnē in via legendi ꝛ diſputādi ſꝫ ꝯſulendo
plures ſniam cōēꝫ dicit ſe fuiſſe ſequutū ꝛ ita reſidet tā-
tus doctor.Mihi aūt libet in mediū adducere illud qð
virgilio veſtro venit in ore ſic vos ſi vobis vellera fertis
oues.Iſta eni fuerūt ſudores ꝛ labores dñi Abb.ꝛ ita
impudēter aliena ſibi tribuit dñs Lodo.nō eniꝫ ꝯgruit
docto viro alioꝝ ſibi attribuere ingenia ꝛ eoꝝ tacere no
mina.Et ad dictū eius inquātū reprobauit dictū Bal.in
d.l.ſi.addo elegās dictū ang.in auc.oēs peregrini.C.cō
munia de ſucceſ.aſſerentis ꝙ legēdo volumen p illū tex.
dicit ſe tenuiſſe ꝙ peregrin⁹ coraꝫ duobus teſtib⁹ teſtari
pōt qꝛ omnis ſolēnitas intelligit̃ relaxata i teſtō peregri
noꝝ.p tex.dicte auc.oēs peregrinā in ỽbo liberā faculta-
tē.ꝛ allegat.l.i.ff.de teſt.mi.ꝛ dic̄ ſe nō videre quare ma
gis militi pugnāti in ſuitiū imparoris hoc concedat̃ in
teſtō q̄ꝫ peregrinanti in ſeruitū dei ꝛ aīarū que ſunt cor-
porib⁹ anteferēde.l.ſancimus.C.de ſacroſan.eccle.cū ſi.

ꝛ idē Ang.in auc.ð nō alienādis.§.ꝙ autē dicit illū tex.
facere ad qōem.nā lege caueť ꝙ teſtm̄ dꝫ fieri corā ſeptē
teſtibus mō qdam dum iret ad indulgentiaꝫ romanam
infirmatus eſt in quodam caſtro ꝛ ibi fecit teſtm̄ coram
duob⁹ teſtib⁹ qꝛ plures nō erāt an valeat illud teſtm̄.dic̄
illū tex.facere ꝙ ſic.ꝛ ēt allegat qꝛ milites in expeditōe
degētes pñt teſtari corā duob⁹ teſtib⁹.l.milites.C.de te-
ſta.milit.quāto magis debem⁹ dicere idē in peregrinā-
te ꝓ aīa poſſe teſtari corā duob⁹ teſtib⁹ multomagis cū
deus ſit pnceps ſupior republica.vt in auc.quō oportet
epos in prin.ꝛ qꝛ tractat̃ de ſalute anime dū ad indulgē
tiā vadit.ꝛ idē Ang.in repet.l.ſi vacantia.C.ð bonis va
cātib⁹ li.x.l.xi.col.ỽ.itē ex predictis pōt ſolui queſtio.ſta
tutū diſponit ꝙ nullus notarius nō deſcriptus in matri
cula notarioꝝ audeat ſcribere teſtm̄.ꝛ ſi fecerit teſtm̄ nō
valeat.Modo cōtingit ꝙ tpe peſtis nō pōt haberi ali-
qs notarius deſcriptus in matricula notarioꝝ ꝙ nihilo-
minus poterit rogari alius notarius nō deſcriptus in il-
la matricula pp illā mortalitatē ꝛ ſic pp neceſſitatē tēpis.
leges cui adaptātur tempi.iiij.dil.erit autē lex.c.nō dꝫ ð
cōſangui.ꝛ affi.Et iſta poptime faciunt ad ſuſtentāduꝫ
doctrinā bal.ꝛ etiaꝫ faciat rō ſub qua fūdata ē lex ſi mili
tes in ỽ.ſi qs in vagina aut in clipeo ſanguine litteris ru
tilantib⁹ ānotauerit aut in puluere ſcripſerit ſub ipſo tē-
pe q̄ in prelio vite ſortē relinquūt huiuſmodi voluntateꝫ
ſtabilē eſſe oportet.vñ rō illius tex.cōcludit ꝓ dicto iſto.
qꝛ ſi qñ miles relinqt vitā in prelio ꝛ ſic in loco vbi non
poſſit habere teſtes idē vi ſtatuēdū i alio vt ſaltē cū qnqꝫ
teſtibus poſſit teſtari ſi repit̃ in loco vbi ñ eſt poſſibile ha
bere itegrū numerū teſtiū vt reqrit lex ciuilis.ꝛ reuera il
lud nō fuit dictuꝫ bal.ſꝫ fuit dcm̄ Rico.de matta.in.d.l.
ſi.dicētis illā.l.eſſe in arg.ꝙ teſtm̄ fcm̄ i carcere tyranni
cū quinqꝫ teſtibus dūtaxat valeat cū pluriū copia habe-
ri nō poſſit metu tyrāni.ꝛ ibi dixit bal.Idē ſi nō pñt ha-
beri plures pp mortalitatē vel aliū repētinū caſuꝫ.ꝛ dic̄
de h̄ aliqualr dixiſſe bar.in.d.l.i.de bono.poſſeſ.ex teſtō
mil.ꝛ cū hac doctrina Rico.ꝛ Bal.traſiuit Saly.in.d.l.
ſi.ꝛ ſic dictū bal.eſt longe diuerſum a dicto bar.bar.eni
i.d.l.i.dicit illū tex.facere ad id ꝙ fuit anno pterito tēpe
mortalitatis.qꝛ maximū pliū fuit inter deū ꝛ homines
ꝛ iō pp talia hñ eēt ꝓuidere vt vltime volūtates tūc fa-
cte valerēt.quoniā neqꝫ teſtes neqꝫ notarij repiri poterāt
ꝛ ſic bar.loquit̃ ibi ſm̄ illū.tex.ꝛ ille tex.dicit qūo volūt
ꝛ qūo pñt.ꝛ ſic ſufficiūt duo teſtes cōiuncta.l.i.ff.ð teſta.
mili.ꝛ p ꝯñs ſentit ibi Bart.bonū eſſe ꝓuidere ꝙ vale-
ret teſtm̄ cū duobus teſtib⁹.Sꝫ Rico.de matta.ꝛ bal.ꝛ
Sali.locuti ſunt de nūero quinqꝫ teſtiū merito ḡ vř dicē
dū ꝙ do.Lod.male pōderauerit dictū bal.vna cū dicto
bar.ꝛ p ꝯñs nō eſt validū argumentū ſumptū ab eo per
d.l.i.Et ad.l.ꝯficiunt.§.i.in ỽ.ſi ſufficientiā teſtiū facultā
tē nō habuerit rñde ꝙ nō deſtruit dictū bal.ꝛ ſequaciuꝫ
qꝛ nō loquit̃ eo caſu quo teſtator erat ꝯſtitutus in loco i
q̄ nō potuit habere ſufficientē nūerū teſtiū ꝛ hoc mō loq̄
bat̃ bal.Sꝫ loqt̃ eo cāu q̄ ñ habuit ſufficiētē nūeꝝ teſtiuꝫ.
vñ iſta ſtāt ſimul ꝙ nō habuerit ſufficiētē nūeꝝ teſtiuꝫ ꝛ
ꝙ fuerit in loco vbi potuit habere.Et ad.d.l.ſi.rñde qꝛ
nō loqt̃ ꝙ in loco hoſtili ſufficiat numerus qnqꝫ teſtiū.ſꝫ
dic̄ qūo velint ꝛ qūo poſſint.ꝛ ſic loqt̃ de teſtib⁹.ꝛ iō fa-
teor ꝙ teſtm̄ factū in carcere tyrāni cū duob⁹ teſtib⁹ nō
valeret.ſꝫ cū.v.hñ valēt.voluit bal.ꝛ ſeqces.ꝛ iſta adde
ad ea q̄ dixi in rubr.§.de peregrināribus.¶ Uenio nūc
ad intellectū.c.dal.ꝛ quia lectura p Pe.de ſaxonia di-
centē ꝙ in relictis ad pias cās ſm̄ ius canonicū reqrunt̃
duo vel tres teſtes pter pſbyterū pochialem.ꝛ dic̄ ita de
bere addi ad.c.ſequēs dū dic̄ trib⁹ aut duob⁹.qꝛ ſupplē
da ē littera iſta ꝛ pſbytero pochiali.ſꝫ iſta lectura violat
iſtū tex.ꝛ iō reprobat̃ cōiter.Sꝫ Fran.de alber.vt refert
h̄ do.Ant.i qōne facti ꝯſuluit ſequēdo ſcōaꝫ lecturā.Sꝫ
do.Pe.ð ancha.h̄ ſeqt̃ tertiā lecturā videlꝫ ꝙ i reliciſ ad
pias cās ſufficiūt duo teſtes.ſꝫ in nō ad pias cās i terris

a ℭ Impꝫ.an ſūt et in terris impꝫ teſtm̄ cū duob⁹ teſti. va leat vide abū de p.d.Alex.d imol.i ꝯſi.lxxx vi.in.iiij. parte Anto.de bu.ꝛ doc.oēs tā an tiquos q̄ mo dernos hic.

tpaliter ſubiectis eccleſie ſuaſ iſta decretalis.ſed in terris
a imperij ſeruaſ ius ciuile.hec opinio ē ꝯſuetudine robo
rata ergo ſeruanda.l.minime.ff.d legib⁹.ꝛ hanc lecturā
ſecutus eſt Federi.d ſenis ꝯſili.ccvij.alias.ccxvij.ꝛ hāc
ēt ſeqꝫ do.Cardi.hic q dicit ꝙ ꝓpter varietatē lecturaꝝ
ſurgebat intricatio in hoc capitulo ſequēti ꝛ vario mō i
telligebaſ in iure ciuili ꝛ canonico.ipſo vero dicit ſe pla
ne intelligere litterā vtriuſqꝫ capituli ꝓut iacet ꝛ ample
ctēdo iſtā tertiā lecturā ꝯcludit ꝙ i terris eccleſieꝝ teſtm̄
etiā quo ad diſpoſita ad non pias cauſas dūtaxat fiat corā
pſbytero parochiali ꝛ tribus vel duob⁹ ydoneis teſtib⁹
ꝛ ſm hoc p iſtud.c. receditſ a iure ciuili ſolū in terminis i
qbus loqꝫ iſte tex.ꝛ hoc vt euiteſ legū correctio.In reli
ctis vero ad pias cauſas vꝫ vltima volūtas in terris ipꝫ
cū duob⁹ teſtib⁹ dūtaxat ſine pſentia pſbyteri parochia
lis ꝛ ita dicit ſe itelligere.c.ſequēs qꝛ ibi d ſacerdote nul
la fit mētio ꝛ lꝫ dirigaſ iudicib⁹ vel etrēſib⁹ tn̄ itelligēdū
ē maxie dicit ēt poſſe itelligi.c.ſequēs in teſtō clerici vt di
camus ꝙ ſicut valet relictū eccle corā duobus teſtibus
ſic ēt valeat teſtm̄ clerici cum duob⁹ teſtib⁹ gaudēt enim
clerici ꝓuilegio eccleſie vt nor.in.c.ex litteris de pigno.ꝛ
in.c.fi.de vita ꝛ hone.cle.ꝛ i.c.eccleſia ſancte marie d cō
ſtitu.ꝛ dicit hoc eſſe ſingulariter notādū ꝛ reuera eſt no
uū dictū ad.c.ſequēs ꝛ ꝓ iſto dcō dicit Jo.d imo.facē qꝛ
leges nō potuerunt ad ꝓiudiciū clericoꝝ reqrere.vij.te
ſtes ꝛ in teſtis clericoꝝ p id qd hꝫ in.d.c.eccleſia ſancte
marie.bar.tn̄ tenuit ꝯtrium in.l.i.C.de ſum.tri.ſꝫ opi.do.
Car.ē verior ſm Jo.de imo.tex.tn̄ in.c.ſequēti nō expꝛi
mit ꝙ fuerit clericus ille q fecit relicta ad pias cās ſed in
diſtincte vꝫ loq ꝛ loquiſ in relictis ad pias cās ꝛ ſic nō ꝓ
baſ ille tex.dictuꝫ do.Car.ita hic reſidet Jo.d imo.Tu
circa hoc adde bal.in.l.generali.C.de ſacroſan.ecc.vbi
teſtā religioſoꝝ debēt ꝯfici cū ſolēnitate legū ſꝫ ipſe dicit
ꝙ quo ad religioſos ſeu eccleſiaſticos ſeruāda ē decreta
lis cum eſſet decretalis relatum non tamen aperte ſen
ſit illud qd dicit dom.Cardina.Et adde Joan.de imo.
i.l.nemo pōt.ff.de lega.i.vbi dicit ꝙ ſꝫ cōmunē itellectū
iſtud.c.corrigit iura ciuilia in terris eccle.nec ob.rō po
ſita hic in ore duoꝝ ꝛc.qꝛ allegaſ ad īpugnādaꝫ ꝯſuetu
dinē d q̄ hic tn̄ reſpectu ſtatuti nō ſimpliciſ ꝯſideraſ qd
voluit omnino tres reqri ad minus de quoꝝ numero vo
luit eſſe parochianū ſacerdotē qꝛ cū ſit iudex aiaꝝ ſuoꝝ
parochianoꝝ ꝛ ſic veriſimilr noſcat meli⁹ intētionē ꝛ fa
cta ſuoꝝ parochianoꝝ q̄ alius ſacerdos vt in.c.omnis
de peni.ꝛ remiſ.ꝛ ſic veriſimilr pp eius preſentiā ꝛ inter
eſſentiā facilius excludeſ ois falſitas ꝛ maxie ēt cum ſit ꝑ
ſona religioſa ꝛ p hoc dicit patere ꝙ ſi eſt eadē rō in alio
ſacerdote.Et ſubdit nō eſſe verā doctrinā Spec.in ꝑtile
ga.§.cōpēdioſe d.itē ꝙ ius canonicū vbi voluit ꝙ ſuffici
ant duo loco preſbyteri parochiani ꝛ mouet qꝛ cū ſimus
in mā correctoria corrigit eni iſtud.c.ius ciuile in terris
eccle nō ē noſtrū ēt ex idētitate ratiōis vꝫ maioritate rō
nis extēdere ius corrigēs vt decidit gl.i auc.quas actōes
.C.d ſacroſan.ecc.ꝛ tex.iūcta glo.i cle.auditor d reſcrip.
ꝛ qꝛ nō vꝫ oino eē eadē rō cū ſacerdos parochiaſ ſit pſo
na publica ꝛ ſic iudex aiaꝝ.l.i.§.ius publicū.ff.de iuſti.ꝛ
iure.Nec ob.gl.i auc.preterea.C.vn̄ vir ꝛ vxor vbi ex ma
ioritate rōis vꝫ induci correctio ꝙ tenuerūt qdam qꝛ pōt
dici ꝙ illa gl.ꝯdicit gl.que cōiter approbaſ i dicta auc.
quas actōes ꝛ p ꝯñs forte nō eſt.Uel melius ſꝫ eū ꝙ gl.
in.d.auc.preterea cōiter approbaſ in caſu in quo loqꝫ.
Et cōcludit valere ius ciuile diſponēs de ſeptē teſtib⁹.qꝛ
pōt ius ciuile diſtinguere ius diuinū lꝫ nō ex toto tollere
p no.in.l.fi.C.ſi ꝯ ius vel vtili.pub.ꝛ ſic tenuit cōeꝫ opi
nionē quo ad iſtud capitulū ꝛ dānauit illud dictū Spec.
lꝫ do.Ab.hic trāſiuerit cuꝫ dicto ſpec.ꝛ do.Lod.ēt in.d.
auc.ſimiliter.Sꝫ Jo.d imo.dicē ſe vidiſſe iſtā qōneꝫ in cō
tingētia facti Ferrarie ꝛ fuiſſe cōſultū ſꝫ opi.do.Anto.
Sed ipſe dicit veriorē eſſe opinionē cōeꝫ q̄ ſeqꝫ Jo.an.
ꝛ mouet.qꝛ ſi vera eſſet opinio do.Anto.tex.hic.in verſi.

ꝛ teſtā nō debuiſſet loq de teſtis q̄ pochiani faciebāt co
rā pſbytero ꝛ trib⁹ vꝫ duob⁹ ydoneis teſtib⁹.ſꝫ debuiſſet
ſimplr dicere ꝙ teſtā q̄ facta fuerit corā duab⁹ vel trib⁹
pſonis ydoneis firma maneāt.ſꝫ certū ē ꝙ h nō dixit ſed
ſolū dixit i teſtis que pochiani fecerūt coraꝫ pſbytero ꝛ
duab⁹ vel tribus aliis pſonis ergo aperte papa vꝫ volu
iſſe ꝙ ſi fiant corā tribus vel duob⁹ pſonis ydoneis ſine
pſbytero pochiali ꝙ tūc valeant p id qd hꝫ in.c.cū apo
ſtolice de his que fiunt a prela.ꝛ qꝛ facile erat pape cō
mittere illō qd dixi de pſbytero pochiali.iō cū hoc nō fe
cerint vꝫ cū miniſterio iuris ꝛ ſerioſe dixiſſe de pſbytero
pochiali ex quo illud non obmiſit.arg.l.i.§.ſinaūt.C.de
cadu.tollen.ꝛ.c.ad audictiā de deci.allegat etiā.qꝛ ſm
canones ē repire iterdū plures teſtes q̄ duo vel tres re
qranſ.vt no.in.d.c.pſul.ꝛ in.d.c.lꝫ de teſti.vn̄ illa aucto
ritas in ore duoꝝ vel triū ſtet omne v̄bū dꝫ intelligi nega
tiue.i.nō paucioꝝ q̄ duoꝝ vel trium.vt colligiſ ex tex.ꝛ
glo.d.c.lꝫ ꝛ ſic eſt ſenſus ꝙ in nullo caſu ſufficiūt paucio
res q̄ duo teſtes ſꝫ bn̄ iterdū reqrunſ plures.ꝛ ꝓ hoc ēt
faciat ſm euꝫ.qꝛ illa auctoritas in ore duoꝝ vel triū ꝛc.
indiſtincte loquiſ qñ agiſ de aliquo ꝓbando.ꝛ ſic vꝫ loq
ſiue agaſ de mā peccati ſiue de alia ꝛ tn̄ certū ē ꝙ inter
dū reqrunſ plures q̄ tres vt ꝯtingit in caſu dicti.c.pſul.
ꝛ ſic nō vꝫ bona reſpōſio dn̄i Anto.dum dixit ꝙ ibi non
agiſ d mā peccati qꝛ dicta auctoritas indiſtincte loqꝫ ꝛ
ſic etiā in caſu illo deberent ſufficere duo vel tres teſtes ꝛ
tn̄ ꝯtriū ibi decidiſ ꝛ iō dicit hic Jo.de imo.de iure defen
di poſſe cōeꝫ opi.p iſtū tex.ꝛ p tex.dicti.c.lꝫ.vbi papa ex
preſſe vult ꝙ alique ſunt cauſe in qb⁹ reqrunſ plures te
ſtes q̄ duo.ꝛ iſtā partem vꝫ velle Inno.in.c.que in eccle
ſiaꝝ de cōſtitu.vn̄ dixit diuinum pōt diſtingui p ius ciui
le.ꝛ exēplificat de numero ſeptē teſtiū qui requiruntſ in
teſtamētis.ꝛ eius dictū etiā ſequūtur cōiter canoniſte ibi
ꝛ etiā legiſte in.l.fi.C.ſi ꝯ ius vel vti.pub.ꝛ voluit Bar.
in.l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ ſꝫ iſtā partē quotidie
practicaſ ſycū iō dicit nō eſſe tutū ab ea recedere ex quo
pōt defendi.nec vꝫ bona reſpōſio do.Anto.dum dicit ꝙ
hic denotaſ accidētia facti quo ad pſbyterū pochialem
qꝛ ſub illa alternatiua in ore duoꝝ vel triū ꝛ ſub illa duo
bus vel tribus vꝫ quaternus dꝫ tribus computari pſbyter
qꝛ iſtud ē expreſſe ꝯ iſtā lrām que expreſſe vltra pſonam
pſbyteri dicit de tribus aliis vel duob⁹ ꝛ ſic nullo mō ꝓ
cedere pōt ei⁹ rn̄ſio.nec papa illud qd dicit pſbytero po
chiali dicit de accidētia facti ex quo illud n ponit in nar
ratōe facti ſed in rn̄ſione ꝛ ſtatuto qd facit.ꝛ iō vꝫ ꝙ nō
ſine miniſterio dixerit d pſbytero pochiali qꝛ ſi mens ei⁹
fuiſſet illa q̄ dixit do.Anto.ꝙ voluiſſꝫ ſufficere duos vel
tres teſtes ydoneos n feciſſꝫ mentōeꝫ d pſbytero pochia
li.ſꝫ ſimplr veriſimile dixiſſet ꝙ teſtā que fierent corā duo
bus vel tribus teſtib⁹ idoneis eēnt firma ꝛ ideo cū hoc n
dixerit vꝫ ꝙ cū miniſtero dixerit pſbytero pochiali.Et fi
naliter ꝯcludit ſe fuiſſe ſecutū hāc cōeꝫ opi.in qōne facti
ferrarie ꝛ ita reſidet.Tu vero ꝯſidera qꝛ rn̄ſio eius ad il
lā auctoritatē diuinā inquantū dixit in ore duoꝝ ꝛc.qꝛ
intelligiſ negatiue idest n paucioꝝ illa rn̄ſio ſua ē ꝯgrua
ad dictū.c.lꝫ ꝛ iō Bal.ibi in q.qꝛ lꝫ dicit ꝙ papa ibi rn̄
det tacite obiectōi que poſſet fieri de teſtis vel codicillis
ꝛ donatōe cā mortis in qbus caſibus de iure ciuili nō ſuf
ficiunt duo teſtes nec tres niſi inter liberos vt in.l.fi.C.fa
mil.hercıſ.papa voluiſſe approbare ius ciuile diſponēs
de pſri numero teſtiū iſta ſunt formalia v̄ba bal.ibi ꝛ ſic
rn̄ſio Jo.d imo.ꝑcedit quo ad illū tex.ſꝫ q̄ ad iſtū tex.n
ē bōa rn̄ſio qꝛ papa h vꝫ iprobare numerū ſeptē vꝫ qnqꝫ
teſtiū.ꝛ ſic ad iſtū tex.nō ꝓcedit rn̄ſio ſua.ꝛ etiā pfatū di
ctū Bal.ibi vꝫ ꝯfundi p iſtū tex.qꝛ ſi h iprobat i teſtis il
lū ampluꝫ numerū teſtiū.ergo ſi vꝫ approbare i.d.c.lꝫ ſo
lemnitatē ſeptē i teſtō.ꝛ ſic illud dictū bal.ē diuinatoriū
ad iſtū tex.Sꝫ adde do.bal.i.repe.l.i.C.d ſacroſan.eccl.
ad fi.i.v.ſup pmo q̄ſito vꝫ vbi dicē ꝙ d iure canōico vꝫ te
ſtm̄ cū duob⁹ teſtib⁹.ꝛ allegat iſtū tex.ꝛ.c.ſeq.ſed de iu
re ciuili.

re ciuili non valet. Dices tu inqt Bal. quo fieri pōt ius
ciuile ꝯ ius canonicum. Rñdet ꝙ ius diuinum diſponit
vnum ius ciuile diſponit aliud. ⁊ ſic ſunt due diſpōnes ꝯ
rie ⁊ queꝫ vera vna vno iure .ſ. diuino alia alio iure .ſcꝫ
humano ſecus ſi ius diuinum eſſet ꝯdictoriū iuri huma
no .i. qꝛ diſponeret ꝙ ius humanum nō valeret. vñ aliō
eſt ſi iſta iura ſunt ꝯdictoria. nam ꝯdictio de eodē affir
matiuo ⁊ negatiuo ſimplr eſt incōpaſſibilis. aliud dicit
eſſe ſi iſta iura ſunt ꝯria. nā ꝯria ſunt due res vt albuꝫ ꝰ
⁊ nigrum ibi. vñ ꝯria pñt eē ſimul ꝰa. vel dicit ſi ius diui
num diſponit vnū ⁊ ꝓhibet ius humanū ſtaſ iuri diuio
c. lřas de reſt. ſpo. qñqꝫ diſponit in aliq̄ mā a iure huma
no diſpoſita. ita ꝙ nō diſponit in ipſam legē q̄ eſt cā effi
ciens. ſed diſponit ſup effectu. ⁊ tunc ille effectꝰ ꝯſideraſ
ſm ius humanuꝫ. ⁊ ſm ius diuinuꝫ nec ius diuinū tollit
humanum ius ꝙ aliq̄ rōne ē introductum ſicut ē in nūero
teſtiū exacta ſolēnitas ne falſitaſ cōmittaſ. alſat. l. ſi. C. ꝺ
fideicō. ⁊ aliud nō dicit. ⁊ ſic tꝫ ꝙ ſolēnitas iuris ciuilis
ſeruabiſ in foro ſuo. ⁊ ſolēnitas iuris canonici ſeruabiſ
in foro canonico. ⁊ ꝓ certo ſubtilr locusꝰ ē. Adde ēt gl.
in. d. l. gñali. C. de ſa. ſan. ec. dum tex. ibi dicit oī iuris rōe
munitum. ⁊ glo. ibi dicit teſtium q̄ eſt numeri. ⁊ ſic ſentit
ille gl. multum ſingulr ꝙ teſtū ſcm̄ a clerico reqrit nūe
rum. vij. teſtium. cuius ꝯrium voluit. d. Car. Saly. ibi di
cit ꝙ de iure canonico ſufficiunt duo vel tres ⁊ alſat iſtū
tex. cum ſeq. Et ſubdit ꝙ clerici in ſui teſti factiōe actiua
non repiunſ ꝓuilegiati. iō reqriſ numerꝰ. vij. teſtium. Et
ſic Saly. tenuit ꝯrium eiꝰ qđ voluit. d. Car. nec. d. c. rela
tum expſſam mentionē facit de clericis teſtātibus. Et ſi
opponaſ de. c. qꝛ nos. Ẽco. vbi dſ clericos poſſe libere di
ſponere de acqſitis intuitu cognatiōis vt ibi hř. rñdeo ꝙ
intelligiſ ſalua iuris ſolēnitate. ar. eius qđ voluit gl. i. l.
ſ. C. de ſa. ſan. ecc. vide que dixi in. d. c. qꝛ nos. ⁊ ſic relati
ſunt ad plenuꝫ pſes nři ſcribētes ſup iſta mā. Nihilomi
nus vſ ꝙ prima lectura glo. ſit veriorꝫ ꝙ iſte tex. loqua
tur ſm qđ loquiſ. c. ſequēs. pmo hoc voluit Bar. ⁊ bal.
vt ſupius allegant in. l. i. C. de ſa. ſan. ec. in repeti. hoc ſen
tit ibi Rapha. ful. in prin. dum dicit ꝙ de iure canonico
ſufficiunt duo vel tres teſtes. ⁊ alſat iſtum tex. ⁊. c. ſeqns
refert tñ Cy. ibi dicere ꝙ ius iſtoꝝ capitulorꝝ eſt ſeruan
dū ſolum in terris eccleſie tñ cum pace eius dicit ibi Ra
pha. idē eſſe in terris impij qꝛ talia relicta iudicāda ſunt
ſm iura canonica. ⁊ ſic ſentit ꝙ ambo iſta capla loquiſ
in relictis ad pias cās hoc ēt ſentit Saly. in. l. ſi. C. de ſi
deicō. vbi dicit ꝙ lex canonica ſeu euāgelica reqrit duos
vel tres teſtes. ⁊ alſat iſtum tex. ⁊ ſequentē. Et idē ſentit
ibi Ang. q dicit ꝙ ibi voluntas nō eſt ſolēnis ex ea nihil
debeſ ēt ſi ſit relictum ad pias cās cum ſaltē tunc reqraſ
pñtia duoꝝ teſtium. alſat. l. ſi vitas. ⁊. l. ex teſtō. C. de fi
deicō. iuncto. d. c. cum eſſes. ⁊. d. c. relatum. Scdo lꝫ ciui
tas veletrēſis ſit alia ciuitas q̄ꝫ ciuitas Hoſti. tñ illa ciui
tas veletrēſis ē ſubiecta epatui Hoſti. hoc ꝓbat iſte tex.
in pn. dum dicit in tuo epatu iuncta ſupraſcriptiōe. ⁊ va
lidum eſt arg. a ſupraſcriptiōe. vt eſt glo. ſolēnis in. l. pp
inſidias. C. q accu. nō poſ. Nō. n. dixit in tua ciuitate. vñ
iſta qđ hūiꝰ ꝯſuetudinis fuit in ciuitate veletrenſi. ⁊ fuit
habitus recurſus ad epm Hoſt. ⁊ eps Hoſti. ꝯſuluit ro
manum pontificē q reſcripſit Hoſti. ⁊ edidit iſtud caplꝫ
poſtea ſcripſit iudicibus veletrēſibꝰ de eodē fcō. ⁊ pp ꝰ
in. c. ſeq. papa dicit relatuꝫ eſt ꝙ cū ad veſtrū examen. qꝛ
intelligiſ relatum ē ab epo Hoſtien. ⁊ p ꝯſequēs glo. il
la nō male dixit dum dixit ꝙ iſta decretalis intelſr p ſeqn
tem. qꝛ de facto eiuſdē loci loquunſ iſta duo capla ⁊ ſic
nō fuit digna gl. iſta repꝛhēſiōe. Nec eſt veꝝ dicere ꝙ iſta
decretalis dirigiſ ciuitati Hoſti. qꝛ imo fuit directa epo
hoſti. Sed tunc obſtat qꝛ tex. iſte loquiſ de pñtia pſbyte
ri pochialis ⁊ loquiſ de teſtis ſimplr ⁊ repꝛehēditur. d.
Anto. cōiter inq̄rum voluit ꝰ narrari fci ꝯtingentiam q̄
ad pſbyteꝝ parochialē. qꝛ in ꝟitate dcm̄. d. Ant. vſ dius
per iſtum tex. in ver. teſtamēta que parochiani. vnde ha

bent illa verba relationem ad preſbyterorum parochia
lem cuius ſunt parochiani. vnde conſiderauit acciden
tiam fci. qꝛ cōiter vt videmus ⁊ expiētia docet pochiani
faciunt vtplm ſua teſtā corā pſbytero parochiali nec eſt
mirū ſi oīa verba appoſita in deciſiōe nō apponant cum
miniſterio iuris p ea que voluit Jo. an. in. c. dilecto de p
ben. ⁊ ex hoc ꝯfundiſ intellus. d. Anto. dicētis ꝙ p dnū
ciationē euangelicā cogeſ laycus ſeruare diſpōnē huiuſ
capli in teſtis ad ſi pias cās in terris impu. qꝛ iſte tex. iū
cto. c. ſeq. loquiſ in teſtis ad pias cās q̄ regulant ſꝫ iura
canonica nec eſt pſumēdū ꝙ papa voluerit tollere illaꝫ
exactā ⁊ exqſitā ſolēnitatē in re tam ardua vt eſt teſtū in
troductū a iure ciuili. ar. c. ecclia vřa de elec. vñ gl. q̄ꝫ re
puto multuꝫ ſing. ix. q. iij. c. p pncipalē dicit ꝙ eādē pta̅tē
quā hꝫ impator quo ad laycos eādē hꝫ papa quo ad cle
ricos. vnde ſi impator potuit diſponere ꝙ teſtā laycoruꝫ
ſibi ſubditoꝝ nō valeāt niſi interueniat ſolēnitas iuris ci
uilis. ergo ſequiſ ꝙ papa nō pōt quo ad laycos tollere
illā diſpōnē. c. qm̄. x. diſ. cum ſi. Et pro certo longe mirā
dum eſt ꝙ. d. Ant. voluerit p iſtum tex. tolli iura ciuilia
vt cum duobꝰ teſtibus dūtaxat valeat teſtū ad nō pias
cās. pmo iſte tex. nō ꝓbat hoc vt ē dcm̄. ſcdo papa ꝰ nō
poſſet. vt in. d. c. qm̄. tertio qꝛ diſpō iuris canonici tendo
ret ad pniciē aiaꝝ ꝯſiderata malicia ⁊ iniqtate hoīuꝫ fa
cile. n. eſſet repire duos falſos teſtes p not. in. d. l. ſi. C. de
fideicō. vnde Bar. in. l. oēs populi de iuſ. ⁊ iur. in. v. col.
ver. iuxta pdicta q̄ro an poſſit fieri ſtatutuꝫ ſup his q̄ ſta
tuta ſunt de iure diuino ⁊ diſtinguit ꝰ mō aut ea que de
iure diuino ſtatuta ſunt mere ſpūalia. ⁊ tunc ſup his nec
iperator nec populus pōt cōdere legem. vt in. c. eccleſia
ſancte Marie de conſtitu. ⁊ auc. clericos in ſi. ⁊ auc. ſta
tuimus. C. de epi. ⁊ cle. aut ſunt tpalia. ⁊ tunc aut de iuř
diuino nō eſt ſimplr ſtatutum vt in illo pcepto non occi
des. nā alibi pmittiſ ex cā cum dſ qui occidit occidaſ ⁊
ex aliis cauſis. ⁊ tūc ex cā pōt pmitti p leges ⁊ ſtatuta ꝙ
quis occidaſ. l. i. ⁊. ij. C. qñ liceat ſe ſine iudice vindicare
. l. iij. in ſi. ff. de ſicca. aut de iure diuino eſt ſimplr ſtatutuꝫ
⁊ tunc aut cā legis excludit peccatū ⁊ vꝫ lex ſiue ſtatutuꝫ
⁊ ponit exēplū in teſtō vbi requiruntſ. vij. teſtes. ⁊ iō non
ſufficiunt duo. qꝛ tunc lex pſumit dolū ⁊ fraudē in teſtō i
teruenire. alſat. l. iubemus. in ſi. C. e. ⁊. l. hac ꝯſultiſſima.
in ſi. C. q te. fa. poſ. pp q̄ꝫ violentā pſumptionē addit iu
ri diuino dicēti in ore duoꝝ vel triū ⁊c. ⁊ iſta cā excludit
a peccato. qꝛ ſiveꝝ ē doloſe fraudulēter fcm̄ eſſe ꝙ ꝯſtat
apud nos iuris pſumptione nō teneſ hřs ſeruare. ſed in
foro ꝯſcie diſputent theologi ſm Bar. ibi aut cā legis vł
ſtatuti nō excludit peccatū ⁊ nō valet lex vel ſtatutū de
rogans iuri diuino exemplū de iure impiali aliēatio rei
dotalis nō vꝫ nec ꝯfirmaſ p iuramentū. l. nō dubiū. C. de
legi. cuius cā eſt fauor dotis. Jteꝫ pactum fcm̄ a filia ne
ſuccedat patri nō valet nec ꝯfirmaſ iuramēto. vt in. l. pa
ctum ꝙ dotali. C. de colla. iſte leges nō valent rō ē qꝛ pp
tales cās nō excludiſ peccatuꝫ cum pp eas nō ſit licitum
deierare. c. cū ꝯtingat de iureiu. c. ij. de pac. in. vi. ⁊ ſic cō
cludit ibi Bar. ſolēnitatē numeri teſtiū in teſtō a iure ci
uili introductā nō eē ſublatā p ius canonicū pterea ꝯ. d.
14 Anto. ⁊ ſequaces faciat rō hec incōuincibilis lex facta
pp bonū publicū ⁊ cōe nō inducēs peccatū ſeruari pōt. ⁊
ligat nō ſolū in foro ꝯtētioſo ſed ēt ꝯſcie vt ꝓbaſ. viij. di.
c. quo iure ⁊ Prouerbioꝝ. viij. c. Per me reges regnāt
⁊ ꝯditores iuſta diſponūt. C. ꝺ ſum. tri. l. epiſtola iter cla
ras ſꝫ ſolēnitas iuris ciuilis in numero teſtium ē itrodu
cta pp bonū publicū ⁊ cōe vt ꝓbat tex. in. l. ſi. C. de fidei
cō. in verſi. lex etenim ne quid falſitatis incurrat p duos
forte teſtes maioreꝫ nūeꝝ teſtium exponat vt p ꝑplures
hoīes pfectiſſima ꝟitas reueleſ. ⁊ ibi verꝰ iuris iterpres
Saly. dicit illū tex. ꝓbare rōneꝫ q̄re lex ciuilis fuit mota
ad exigendū ſic ſolēnē nūeꝝ teſtiū ne falſitas cōmittaſ. ſꝫ
lex canonica q̄ exigit duos vel tres teſtes tñ fuit mota p
pter doctrinā euāgelicā dicentē in ore duorū vel triū ⁊c.

⁊ allegat iſtud.c.⁊ ſequens. Et dicit ꝙ doctrina euāge-
lica nō habuit ſuſpitionē quā habuit lex ciuilis ⁊ forte igr̄
ab experiētia rei ſic eē cognouit lex impialis ⁊ ſic ſentit ibi
Saly. ꝙ ille tex. loquit̄ in relictis ad pias cās ex eo. qȝ ſi
ita pſumit̄ dolus ⁊ falſitas qñ relinq̄t̄ ad pias cās. qȝ tē
dat̄ deo. iō lex canonica vel diuina reqſiuit nūeꝝ duoꝝ vl̄
triū teſtiū. qȝ nō pōt dcipi qs relinqndo deo ⁊ pie cāe. ſȝ
in nō pia cā. qȝ tūc ſtat pſumptio falſitatis ⁊ doli certū ē
ꝙ tūc ſtabim⁹ diſpōni iuris ciuilis ex q̄ ē fundata ſub bo
no publico. nec eſt peccati nutritiua. imo ē peccati exclu
ſiua qȝ excludit falſitatē veriſir̄ futurā. vt ꝓbat̄ in.d.l.ſi.ḡ
ſequit̄ ꝙ nō ſolū in foro ciuili. ſȝ ēt i foro ꝯſcie erit ſuadē
⁊ cū dicebat̄ ꝙ ꝑ diſpōnē iuris ciuilis reqrētis.vij.teſtes
nō ſeruaret̄ volūtas dfuncti. ⁊ ſic venientes ab inteſtato
retinerēt rē alienā cū peccato. qȝ imo poti⁹ eſt dōm ꝯtriū
nā ſi duo teſtes ſufficerēt futuꝝ eēt volūtatē defuncti non
ſeruari. ⁊ inſtitutū hr̄dē detinere rē alienā cū pacto qȝ fa
cile eſſet repire duos falſos teſtes teſtificantes in teſtō ⁊
hodie videmus ꝙ multa ſtatuta italie diſponūt ꝙ dbitū
a centū libris ſupra nō poſſit ꝓbari ꝑ teſtes. ⁊ tñ tale ſta
tutū vȝ vt hr̄ in.c.ij. de ꝓba. ⁊ ſic tale ſtatutū in totū dero
gat iuri diuino quo ad debitū vt nō poſſit ꝓbari ꝑ teſtes
ergo multo fortius dȝ valere lex ciuilis diſponēs vt am-
plior nūerus duoꝝ teſtiū interueniat in teſtō ⁊ iputet ſibi
teſtator cur nō adhibuit ſolēnitatē legis ciuilis in teſtō.
Et ſi dicat̄ ꝙ illa ſolēnitas ē nimia ⁊ miſera vt dixit tex.
in.l.codicil.§.ſi.in vbo nimiā ⁊ miſerā diligentiā.ff.d le.
ij. qȝ ad hoc rñdeo ꝙ illa nō ſunt vba legis. ſȝ ſunt fatua
vba cuiuſdā teſtōris relata ibi a iuriſcōſulto. ⁊ ibi dicit
gl. audi ſtultū teſtatorē nō tñ ſibi ꝓdeſt ſtulticia ſua. ⁊ ſic
ſentit ibi gl. ꝙ venire ꝯ ſolēnitatē iuris ciuilis in teſtis ē
ſtulticia ᵃ. ⁊ faciat qđ dixit gl.in.l.nemo pōt.ff.de lega.i.
Et ſi dicat̄ teſtōr nō potuit hr̄e legitimū nūerū teſtiū tūc
erit recurrendū ad dictū Bal.in.l.ſi.C.e. ⁊ ad dcā ſupi⁹.
ergo talis diſpō legis ciuilis nō eſt peccati nutritiua. ⁊ ꝑ
ꝯñs ſeruāda. Preterea faciat qđ voluit btūs Thomas
in pma.ij.q.xcvi. vbi dicit ꝙ lex poſitiua vel eſt iniuſta ex
fine puta qȝ non ordinat̄ ad bonū cōe vt in.§.erit aūt lex
iiij.di. vel ē iniuſta ex auctore qȝ vltra ptātē ꝯdētis ſe ex-
tēdit.c.q̄ in eccliaꝝ de ꝯſti. vl̄ ē iniuſta ex forma. qȝ ieq̄lr̄
diſtribuit onera.c.cū oēs de ꝯſti. ⁊ iſta nō ligat nec in fo
ro ptētioſo nec in foro ꝯſcie. ⁊ ſic dȝ intelligi qđ no. Inn.
in.c.qȝ plerios de imu.ec. nā obediēdū ē tam deo q̄ ho-
bus Actuū.v.c. ⁊.c.relatū de ſen.excō. faciat.xi.q.iij.c.
quiſq. ⁊.c.nihil. ſed vbi lex ordinat̄ ab bonū cōe nec ex
cedit ptātē ꝯdētis ⁊ ex forma equalr̄ diſtribuit ſubiectos
ſm dictū finē boni cōis ēt ſi videat̄ iferre onus ligat oēs
ſubditos ꝯdentis ēt in foro ꝯſcie ſȝ beatū Thomā. facit
c.ꝯſuetudo.i.diſ. vbi lex eſt oē qđ rōne ꝯſiſtit qđ religiōi
congruit qđ diſcipline ꝯueniat qđ ſaluti ꝓficiat. ſed talis
ſolēnitas iuris ciuilis ē hmōi. fuit.n.introducta ad bonū
cōe nec excedit ptātē ꝯdentis. potuit.n.diſpō iuris ciuilis
diſtinguere ius diuinū vt ſupius ē dcm̄. ergo ſequit̄ ꝙ ta
lis ſolēnitas ñ ē ꝯ ius diuinū. ⁊ ſic appet añ oculos ꝓſtra
tā ⁊ eiectā eē ad terrā opi.d.Ant. ⁊ mirū eſt ꝙ ita aioſe
expuerit os ꝯ leges ciuiles hñ poſſet adduci illud qđ ſcri
pſit ille ſaturninus Iuuenalis. Dat veniā coruis vexat
cēſura colūbas. Et ē mirꝝ ꝙ Lo.ro. ita dederat terga ca
noniſtis. nec auſus fuerit dfendē ll. ſuas. ⁊ iō libet i me-
diū adducē illō qđ belliſſime ſcripſit ſapiētiſſim⁹ Salo-
mon.v.canticoꝝ inuenerūt me cuſtodes q circuibāt ciui-
tatē pcuſſerūt me ⁊ vulnerauerūt me palliū meū tulerūt
ita lacerata ē ab iſtis iuris ciuil̄ cenſura nec vȝ va opi.d.
Abb. q voluit eē drogatū iuri ciuili in terris impij vt va
leat teſtm̄ cū duob⁹ teſtib⁹ ⁊ pſbytero pochiali pprio ad
duco ꝯ eū oia ꝓrie alleata. qȝ ius ciuile pp bonū publicū
itroduxit illā ſolēnitatē nūeri teſtiū ⁊ potuit i h diſtinguē
ius diuinū ⁊ dcā ſcōꝝ patꝝ ⁊ gñalē eccl̄ie ꝯſuetudinē ⁊
cū ipſe dicebat ꝙ ꝯſtō iuris ciuilis ē ꝯ ius diuinū ⁊ ſta-
tuta ſcōꝝ patꝝ ⁊ gñalē eccl̄ie ꝯſuetudinē rñdeo iſtud nō

ᵃ Eſt ſtulticia. ſȝ an talis teſtōꝝ ſolēnitas ſtatuto minui poteſt vid. p.d.alc.d imo. in.l.ſi. pe.col. ſ d.itē facit.C.d teſta. ⁊ copioſe p.d.Abb.in.c. ſicut.e.d ꝓba. ⁊ vide oldr.in ꝯſl.cclvij.inci. pſuppoſita cō conſuetudine.

eſſe verū. ⁊ lȝ ipſe alleget ad hoc tex. iſtū ſalua pace ſua
dixerim hoc nō dicit ille tex. ſed ſolū di hic ꝙ noſcit̄ eſſe
alienū a lege diuina nō ēt dicit ꝙ ē ꝯ legē diuinā ⁊ ꝯ ſta-
tuta ſcōꝝ patꝝ ⁊c. qȝ tunc eēt ꝯdictoriū iuri diuino ⁊ ſi
mul ſtari nō poſſent. ſȝ ſi ē ꝯtriam hō poſſet ſtare. duo.n.
ꝯtria pñt ſimul eē va puta album hic ⁊ nigrū ibi vt pul
chre voluit Bal.in repe.d.l.i.C.d ſu.ſan.tr. ⁊ ſupius ret
tuli. ⁊ iō ſeruabit̄ ius ciuile in ſuo pelago. ⁊ ius canoni-
cum ēt ſeruabit̄ in ſuo pelago. qȝ nō ſunt ꝯdictoria. ⁊ iō
male arguit.d.Abb. de alieno ad ꝯdictoriū. ⁊ in hoc ꝓ
certo dfecit i ſuo ſalutari. qȝ cū tex. dicit noſcat̄ eē alienū
idē ē dicere ꝙ alr̄ ſtatuit ius ciuile ⁊ alr̄ ſtatuit ius diui
num. ⁊ inſtituta ſcōꝝ patꝝ ⁊ gñalis eccl̄ie ꝯſuetudo. vñ
papa h nō diſponit ꝓhibēdo in ius humanum. ⁊ ꝑ hoc
ceſſant ēt tela dñi Ludo.in.d.auc.ſiir̄ qȝ peſſime iſtū tex.
intellexit ⁊ cū ſub famoſiſſimo iuris interprete.d.Io.d
de ana. Archi. moderno diſputaſſe in mām.l.i.ff.de ꝯdi.
inde. in ſcdo anno ſtudij mei dedi iſtā rñſionē ad iſtū tex.
ꝯ clariſſimū doc.d.Phili.de piſtorio arguentē ex rōni
bus.d.Abba. ꝯ me ⁊ ſiluit audita iſta rñſione. Nec ob.
cū dicebat.d.Abb. dicit ꝙ lȝ ius ciuile poſſit diſtinguere
ius diuinum tñ in caſu nr̄o nimis diſtinxit introducendo
numerum.vij.teſtiū. ⁊ q nimis emungit ſanguinē elicit
de quo ꝑ glo.in.l.ſciendū.§.illud.ff.de edil.edic. qñ ſal-
ua pace in caſu ꝓpoſito nō ē nimis emungere ꝯſiderata
rex experientia. qȝ hoīes potius dati ſunt ad malū q̄ ad
bonū. Nō.n.ē q faciat bonū nō ē vſq ad vnū vt voluit
pſal. ſenſus.n. ⁊ humana cogitatio ab adoleſcētia ſua i
malum ꝓna ſunt.c.oīs etas.xij.q.i.c.ꝓclinis in vbo imi
tatrix nāe viciōꝝ.xx.q.iij. ⁊ in illo Ouidiano viuit̄ ex ra
to nō hoſpes ab hoſpite tutus. vñ ius ciuile ꝯſiderās ini
qtatē hoīum in re tam ardua ⁊ piculo falſitatis expoſita
vt ē teſtm̄ ſtatuit numerum.vij.vel.v.teſtium vt euitetur
falſitas. iſtud nō ē nimis ſtringere legē diuinā nec ē illa-
queare aīas. imo ē liberare aīas a via excogitādi falſū.
⁊ allego ſic ſtatuit lex poſitiua ꝙ epūs Car. nō poſſit cō-
uinci de crie niſi teſtimonio ſeptuagintaduoꝝ teſtium vt
in.d.c.pſul. ⁊ tñ valet illa diſpō nec vr̄ nimis emungere.
Et ē rō qȝ caſus ē ardu⁹ ꝯſiderata excellētia cardinala
tus qs ḡ ſupini intellectus dixerit ꝙ lex ciuilis ſtatuēdo
de.vij.vel.v.teſtibus in re tā ardua. ⁊ ꝓ bono cōi oīū ſub
ditoꝝ nimis diſtinguat ius diuinum. ⁊ cū rñdet ꝙ.d.c.
pſul ꝓcedit qñ ꝯ Cardi.epm ꝓducunt̄ teſtes infames. ſȝ
ſi eſſent boni teſtes. tunc ſufficerēt duo. ⁊ allegat gratianū
in.§.ſi.ij.q.iiij. qȝ ad hoc rñdeo ⁊ ſolēnit̄ aiaduertite ad
hoc. nā tex.in.d.c.pſul.in ſi. qȝ potuiſſet quiſpiā dubitare
quales eē debeant illi ſeptuagintaduo teſtes. rñdet ibi
tex.in ver. teſtes aūt ⁊ accuſatores ſine aliq̄ ſint infamia.
vnde Gratianus nō vr̄ bene dicere. qȝ caſus ē ibi ꝯ eum.
Et ſcdo pondero glo. ibi q̄ excipit a diſpōne illius.c.pa-
pam q conuincit̄ de crie ꝑ duos dūtaxat teſtes ⁊ clerū ē
ꝙ illi teſtes debent eē oi exceptione maiores. ⁊ gl. exci
pit ab illa regula. ergo ſequit̄ neceſſario ꝙ rl̄a intelligit̄
de teſtibus habilibus ⁊ idoneis. ⁊ incōueniens eēt ſatis
ꝙ ad teſtificationē ribaldoꝝ cardinalis priuaret̄. ⁊ etiā
pondera dcm̄ Gratiani in.d.§.ſi.in ver. ſed hoc vel ſpāli
puilegio de clericis romane eccl̄ie intelligit̄ vel pp ipro
bitatē quorūdā q cū non ſint ſpectate vite ⁊c. ⁊ ſic ponit
duplicē opinionē vȝ ꝙ in priuilegiū Car. hoc ē introdu
ctum vel iō hoc ē. qȝ illi teſtes nō ſunt ſpectate vite. pma
opinio ē verior per.d.c.pſul. Et ēt pondera qȝ totale fun
damentum Abb. ⁊ Lu. ⁊ alioꝝ ē ꝙ ius ciuile nimis di-
ſtinxit legē diuinam. certe lex diuina dixit in ore duorū
vel trium ſtet omne verbum. nā loquit̄ in quolibet actu
vt hic ⁊ in.c.ſeq. ⁊ in.c.in omni negocio. ⁊ in.c.lȝ.ff.d te-
ſti. ſed actus ſunt infiniti.l.naturalis.ff.de preſcrip.verb.
modo ius ciuile modificat ⁊ diſtinguit illam auctorita-
tem iuris diuini quo ad vnicum actum.ſ.teſtandi. vnde
non vr̄ nimis emungere. qȝ cum loquatur in quolȝ ac-
tu ſi in vno actu illam limitat modificat ⁊ diſtinguit cla

rum eſt

rum eſt ꝙ nõ nimis emungit. vnde illud dĩ eſſe factũ ab oibus qḋ fit vno excepto vt in.c.hõc el.ij.de poſtu.prela. ita dicamus in caſu nr̃o ꝙ illa vba oẽ verbuȝ verificanẗ in ſuo eſſe lȝ nõ verificenẗ in actu teſtãdi. qꝛ lȝ nõ hẽat lo cũ illo caſu.tñ illa vba in ore duoꝝ ⁊c.dicunẗ verificari i oĩ actu. Pondera ẽt iſtud p̃ceptũ ꝙ in ore duoꝝ vel triũ nõ eſt ꝓprie p̃ceptũ qḋ reſpiciat animã vel eius ſalutẽ vl̃ periculũ hoc apparet qꝛ nõ poniẗ in decẽ p̃cepta decalo gi.illa.n.ꝓprie reſpiciunt fauorẽ dei ⁊ anime que ſiẗ dei iſta alia reſpiciunt fauorẽ oium.ergo oẽs inter ſe pñt di ſponere.facit qḋ no.in.l.i.cũ ſi.ff.de fer. ⁊ ideo dicim⁹ ꝙ partes pñt paciſci ſtari dicto vnius argu.l.theopõ.ff.de do.pleg.no.Bal.in.l.in bonefi.C.de iureiur. ⁊ iſta euer tunt funditus dicta.d.Abb. Preterea nõ eſt nouum ꝙ

a ius diuinũ ẽt p̃cepti diſtinguaẗ ⁊ modificeẗ p ius ciuile* ⁊ canonicũ.nã inter p̃cepta dĩ ꝙ qs nõ veniat ꝯ iuramẽ tum. ⁊ tñ lex ciuilis modificat.vt in.l.ſi.ff.q ſa.cog.i auc. ꝙ eis.C.de nup.c.quẽad.de iureiur.facit qḋ not.gl.in.l. adigere.§.quãuis.que dicit ꝙ imperatoꝛ tenet vim apoſto lici in iuramẽto.ff.de iurep a.faciat.l.ſi qs inquos.§.ſi.de le.i. Itẽ dĩ in p̃ceptis diuinis ſabbata ſanctifices ⁊ tñc ius ciuile modificat vt p glo.in.l.ſi. ⁊ hr̃ in.l.puinciaꝝ.C.de fer. ⁊ ẽt dĩ in p̃ceptis nõ occides iſtud modificat ius ciui le.l.i. ⁊.ij.C.qñ liceat vnicuiqꝫ ſe ſine iudice vindicare. ⁊ in cle.i.de homi. ⁊ in.c.interfeciſti.eo.ti.ſile dicimus i fur to.vt in.c.iij.de fur.ergo ſequiẗ ꝙ lex ciuilis nõ nimis di ſtinxit legẽ diuinã quo ad laycos. ⁊ iõ gl.ſolẽnis in.d.c. per venerabilẽ voluit ꝙ eandeȝ ptãtem hȝ papa quo ad clericos quã hȝ impatoꝛ quo ad laycos imperat.n.ceſar in vniuerſa iuriſditione que aſcendentẽ videt ⁊ deſcẽdẽ tem ſolẽ ⁊ que eſt ex vtroqꝫ latere.i.ex meridie ⁊ ſeptem trione in auc.vt oẽs obedientes in pnci.ergo. Cũ vero di cunt ꝙ papa ſatis tẽpauit illũ rigorẽ iuris ciuil̃ q vltra duos teſtes voluit ꝙ interueniret pſbyter pochialis q eq̃ ualet duob⁹ teſtibus vt dixit Spec. Quia ad hoc rñdeo vt dictũ eſt qꝛ iſtud.c.nõ loquiẗ de pſbytero pochiali cũ miniſterio nec eſt vex dcm̃ Spe.ꝙ ſufficerẽt duo teſtes ſi ſi interueniret pochianus pſbyter qꝛ poſito nõ tñ ꝯceſſo ꝙ eſſet verũ qḋ iſtud.c.corrigeret ius ciuile tñ req̃rit pñtiã preſbyteri parochialis.ergo nõ ſufficit pñtia alteri⁹ vel alioꝝ ex quo ſumus i materia correctoria vt voluit Io. de imo.in.d.l.nemo põt.puto tñ ꝙ ſufficeret pñtia ꝓprij epi qui eſt vite ſanctioris. ⁊ iaȝ appellaẗ pſbyter pochia lis.vt eſt tex.in.c.pſbyter.de pecu.cle. ⁊ iſtud eſt nouuȝ ad iſtũ tex. Nec ob.cũ dicebat Io.de imo.ꝙ ſum⁹ in mã correctoria.qꝛ in epo eſt eadẽ ⁊ maior rõ. Et ẽt qꝛ cõpre hendiẗ ſub illis vbis pſbyter parochialis.ar.glo.in cle. i. ⁊ in cle.auditoꝛ de reſcrip. ⁊ cle.i.de elec. ⁊ qḋ iſtud ſit verũ ꝙ papa hic nõ poſuerit cũ miniſterio iuris pſbyte rum parochialẽ.allego.c.iij.de claͣdeſt.deſpon.vbi pſby ter parochialis non tolliẗ in viciũ nec ſuſpitionẽ actus ⁊ ſic cũ reuerẽtia dixerim pſbyter parochialis non pſumiẗ hr̃e ꝯſcientiã ſũmi iouis. Non obſtant alia iura allegata per.d.Abb.qꝛ nec pungũt nec mordẽt diſpõnẽ legis ci uilis bene tñ facit.l.ſi.C.eo.in ꝯ̃rarium tex.ibi dicit quo pñt tantã legis ſubtilitatẽ cuſtodire. Ideo ad dei humanita tem reſpiciẽtes ⁊c.qꝛ ꝓbat humanũ eſſe ⁊ deo accepta bile vt diminuaẗ illa ſolẽnitas teſtandi quo ad numeruȝ teſtiũ.qꝛ rigoroſa ⁊ ſubtilis.iõ nõ ẽ mirũ ſi papa voluit hic tempare illã rigoroſitatẽ ⁊ deducere eaȝ ad duos te ſtes cũ pſbytero paro. ⁊ pro opi.eoꝝ neſcio videre melio rẽ tex.nihilominus rñde ꝙ ille tex.non ob.ſm intellectũ glo.ibi in verbo humanitatẽ in ꝯ̃rarium allegat.l.tantã in prin.C.de vet.iure enu.vel rñde aliter ꝙ impatoꝛ.ita iõ ibi diſpoſuit.qꝛ habuit ꝯſiderationẽ ad locũ ruſticanũ ⁊ ad ipſos ruſticos ibi habitantes ⁊ nihilomin⁹ voluit ꝙ interueniret qnqꝫ teſtes.ſed papa hic iſtud nõ ꝯſiderauit ſed ſolũ ꝯſiderauit fauorẽ relictoꝝ pioꝝ vt voluit prima lectura que vr̃ veriſſima. ¶ Sed vltra ſupiora dicta mi hi vr̃ ꝙ in iſto capitulo ſit dare aliã lecturam vȝ ꝙ papa hic improbet ꝯſuetudinẽ que vigebat in epatu Hoſtiẽ. nam iſta cõſuetudo diſponebat ꝙ teſtã non valerent niſi interueniret ſubſcriptio ſeptẽ vel qnqꝫ teſtiũ ſm ꝙ leges humane decernũt. ⁊ ſic loquiẗ tex.in ꝯ̃rariũ illa cõſuetudo arctabat teſtatores ad teſtandũ in ſcriptis. ⁊ de iure ciui uili eſt tradita duplex forma teſtãdi in ſcriptis ⁊ ſine ſcri ptis. ⁊ ſtat in arbitrio teſtatoris quã formã velit eligere in teſtãdo. ⁊ forma teſtãdi i ſcriptis ẽ ſatis piculoſa vt di xi ſupra in nota.vñ illa ꝯſuetudo vno mõ erat ſm leges ciuiles in ꝯ̃rariũ diſpõebat de teſtõ in ſcriptis.alio mõ erat ꝯ ius ciuile in ꝯ̃rariũ diſpõebat ꝙ teſtm̃ nõ valẽt niſi interue niret ſubſcriptio ſeptẽ vel qnqꝫ teſtiũ. ⁊ ſic arctabat teſta tores ad teſtãdũ in ſcriptis.vñ talis ꝯſuetudo improbaẗ hic a papa. Et rõ eſt qꝛ nimis reſtringebat viã teſtandi. ⁊ futurũ erat ꝙ de facili teſtã eſſent nulla ſi teſtatoꝛ nõ po terat reꝑire teſtes q ſcirent lr̃as vt poſſent ſe ſubſcribere in tali teſtõ.vñ papa dicit ꝙ eſt alienuȝ a.l.diuina ⁊c.qꝛ lex diuina diſponit ꝙ in ore duoꝝ vel triũ ſtet oẽ verbuȝ ⁊ non in ſcriptura duoꝝ vel triũ.vñ illa ꝯſuetudo nimis reſtringebat legẽ diuinã volentẽ in ore duoꝝ ⁊c.ad ſcri pturã qnqꝫ vel ſeptẽ teſtiũ. ⁊ iõ tex.hic nõ iꝓbat leges humanas.ſȝ iꝓbat dictã ꝯſuetudinẽ vt pȝ ibi ꝯſcriptaȝ ꝯſuetudinẽ iꝓbamus. ⁊ ſic ius ciuile nullo mõ ẽ repro batũ.ſȝ ꝯſuetudo reſtringẽs legẽ diuinã ad ſubſcriptiõeȝ qnqꝫ vel ſeptẽ teſtiũ. Et ſi dicaẗ ſi papa voluit hic annullaẗ ꝯſuetudinẽ quo ad teſtm̃ in ſcriptis q̃re aſſumpſit rõneȝ legis diuine in quãtũ loquiẗ de duobus vel trib⁹ teſtibus ⁊ ſic nedũ reprobauit illã ꝯſuetudinẽ quo ad ſubſcriptio nẽ teſtiũ.ſȝ ẽt quo ad numerũ. Rñde ꝙ ideo fecit.qꝛ loq̃ tur de teſtõ ad pias cauſas.tene tñ qḋ tibi plȝ.ſȝ cõis opi

b nio eſt veriſſima. ¶ Querit hic.d.Pet.qd ſi in inſtro tabellionis dicaẗ ſit oibus manifeſtũ ꝙ ticius volens fa cere teſtm̃ diſpoſuit per hunc modũ vȝ ⁊c. ⁊ demum ſub dit in inſtro pñtibus.a. ⁊.b. ⁊ alijs qnqꝫ teſtib⁹ rogatis an probabiẗ teſtm̃ per tale inſtrm̃. Ego vidi anno prete rito iſtam q̃õnẽ de facto in teſtõ cuiuſdam opulentiſſimi iudei ⁊ quidã notarius ſcripſerat illud teſtm̃ ⁊ ad finem poſuerat qnqꝫ teſtes rogatos. ⁊ poſtea appoſuerat treȝ ⁊ alios q̃ꝫ plures fuit dubitatũ de viribus illius teſtamẽ ti.d.Pe.refert Ber.tangere iſtam queſtionem in.l.he redes palã.ff.eo.vbi ꝯcludit ꝙ non ꝓbaẗ teſtm̃ p tale in ſtrumẽtũ ex quo nõ fuerãt ſpecificati oẽs teſtes qꝛ teſtes qui nõ denominanẗ deſcripti in teſtõ hñr pro nõ ſcriptis allegat qḋ habeẗ in.l.i.in prin.ff.de his que in teſta.dlẽ. ⁊ quod habetur in.l.ita fidei.ff.de iure fiſ. ⁊ qꝛ neſcimus an illi teſtes fuerũt habiles vel nõ.iõ nõ pſtant ſuffragi um ſcripture p.§.ſi vo ignoti.in auc.de teſte. ⁊ allegans dictũ Inno.in.c.cũ clamoꝛ de teſti.vbi voluit dcm̃ teſtis obſcurũ qḋ nõ põt iterptari habeẗ pro nõ dicto. ⁊ ita ſe quiẗ hic Io.de imol. Tu adde in ſimili notabile dictum Bart.in.l.qcqd aſtringẽde.ff.de ver.ob.de notario q fecẽ dictatũ obſcurũ. ⁊ qḋ habeẗ in.l.ꝯſti.C. ⁊ adde Ang.in d.l.heredes palã.vbi dicit ꝙ ſi notarius nõ dicit ſe roga tum de teſtõ.ſed dicit ſe rogatũ atteſtari ĩ hoc ꝙ talis fe cit teſtm̃ corã duobus ⁊ alijs qnqꝫ ⁊ noĩa alioꝝ nõ ſpeci ficat lȝ fuiſſent pñtes nõ ꝓpter hoc ꝓbaẗ teſtm̃. ⁊ iõ dicit ꝙ hec vba q̃ apponunẗ hodie in inſtris q̃ dicũt rogatis pluribus alijs teſtibus ⁊ adhibitis nõ opanẗ aliqd ex q̃ noĩa teſtium nõ ſunt deſcripta. Ego vo puto ꝙ talis no tarius deberet puniri de falſo ex quo obmiſit ſolẽnitateȝ incũbentẽ ſibi p tex.in.l.iubemus.in vbo penã falſitatis nõ euitabunt q̃ſi doloſe in tam neceſſaria cã verſati.C.eo. ⁊ ibi dixit glo.multũ ſing.ꝙ oriẗ pſumptio iuris. ⁊ de iu re ꝯ notariũ ꝙ falſitatẽ cõmiſerit cũ ꝯſtitutiões pncipum ignorauerit. Et idẽ puto in alio inſtro q̃ꝫ teſtõ vt ſi nota rius obmitat ſolẽnitatẽ incũbentẽ ſibi ꝙ pſumaẗ falſari us pſumptiõe iuris ⁊ de iure. ⁊ ad hoc allego in indiuiſi duo.d.Bal.in.l.quotiens.§.i.ff.de here.inſti.vbi dicit ꝙ ſi notarius obmittit ſolẽnitatẽ ẽ pſumptio iuris. ⁊ ĩ iure ꝙ ſit falſarius. ⁊ allat.l.iubem⁹. ⁊ lȝ tex.ibi dicat in tam

a ¶ Ius ciuile adde bal. ⁊ do cto.in.l.ſi.C.ſi ꝯ ius vel vtili. pub. ⁊ in auc. excipitur.C.de bo.q̃ libe. ⁊ in ſinite q̃ nouiſ ſimi ſcribentes cõgerunt hic.

neceſſaria cauſa ⁊ ſic loquat̃ in teſtō tñ rō eſt vniformis
tam teſtō q̃ȝ inſtſo ⁊ ad hoc pōdero glo.ibi dicētē cū cō
ſtitutōes principiū ignorauerit militat illa rō in vtroqȝ
lȝ aliter dixerit Jo.ō imo.in.d.l.quotiēs ꝯ quem tunc le
gentē argui.Faciat in ſimili gl.ſing.in.l.cum allegas.C.
16 ō vſuris. ¶ Tractauit h̄ do. Pe.aliquas q̃ſtiōes referaȝ
partē illaꝝ cū additiōib⁹.Filius inqt in p̄tāte dȝ inſtitui
vel exheredari alias ei⁹ p̄teritio reddit teſtm̄ nullū olim
in totū.l.inter cetera.ff.ō libe.⁊ poſtu.hodie aūt quo ad
hr̄dis inſtitutōeȝ.vt in auct.ex cā.C.ō lib.prete.Sȝ pone
ꝙ pr̃ inſtituit eccleſiā in totū ⁊ filiū p̄terijt dicit ꝙ eccl'ia
nō acceptat iſtud teſtm̄ ꝓ ſe.qꝛ ē ꝯ offm̄ pietatꝭ.c.ſi.xvij.
q.iiij.Et ſi dicat̃ q̃re eccleſia recipit habenteȝ filios dedi
cantē ſe ⁊ ſua.rñdet ꝙ illo caſu ē a lege ꝓuiſum filio ō le
gitima.vt in auc.ſi qua mulier .C.de ſacro.ec.ſed ſi pius
locus inſtituit̃ p teſtatorē ⁊ aliqd filio relinqt̃ nō tñ iure
inſtitutōis ꝓut de iure fieri dȝ.vt in.§.aliō quoqȝ capitu
lū et in auc.vt cū de app.cognoſcit̃ tunc teſtm̄ nō irritat̃
qꝛ nō ē factū ꝯ officiū pietatis.naȝ olim ſufficiebat ꝙ ha
beret quoquo relicti titu.l.ſcimus.§.cū autē.C.de inoffi.
teſta.iō cū hodie ſit inductū ꝙ habeat iure inſtitutionis
ē ſolēnitas iuris ciuilis q̃ ceſſat in relictis ad pias cās vt
in.c.ſeq.⁊ refert bar.ita tenere i repe.l.i.C.ō ſacroſan.ec.
⁊ ita reſidet hic do.Pe.⁊ cum eo tranſit hic Jo.de imo.
in h̄ paſſu merus relator.Addite ad eos ꝙ iſta fuit opi.
bar.noua ⁊ ſingularis in palle.l.i.in.xi.col.in ver.ſȝ hic
obſtat ⁊ remittit ſe ad vltimā qōneȝ tactaȝ ibi p euȝ ⁊ di
cit ꝙ relicta ad pias cās reſpiciūt ſpiritualia.tendūt enī
ad remiſſionē peccatoꝝ ergo in eis p̄ualent canones ſed
ō iure canonico hoc ē expreſſuȝ allegat tex.iſtū ⁊ ſequētē
in qb⁹ lȝ ſp̄aliter exp̄mat̃ de numero teſtiū tñ generalit̃
dicunt qō talis relicta non debent valere ſcōm leges hu
manas ſȝ ꝫ ſacros canones ⁊ iura diuina ſecūdū q̃ oēs
ſolēnitates ceſſant.nā dicta apoſtoli preualēt in ſpiritua
libus dicto imperatoris vt in.l.i.C.ō ſecūdis nup.ſȝ apo
ſtolū habem⁹ in multis ꝙ relicta ad pias cās ñ ſubiacēt
dictis ſolemnitatib⁹ iuris ciuilis.allegat apoſtolū tertio
ad Galathas duȝ dicit hominis cōfirmatuȝ teſtm̄ nemo
ſpernit.⁊ gl.magri ſentētiarū exponit cōfirmatū teſtib⁹
⁊ morte teſtatoris nemo ſpernit vt dicat nō valere vel ſi
hn̄ factū.⁊ ad Galathas.iiij.c.ſi ſub ſpū dei ducimur nō
ſumus ſub lege.ſed ille q legat ad pias cauſas ſpiritu dī
ducit̃.ergo hoc idē d̄clarat̃ ad romāos.viij.c.⁊ ad hebre
os.viij.c.dū dixit apoſtolus teſtm̄ neceſſe eſt vt mors īter
cedat teſtatoris nec aliaȝ cōfirmationē requirit.⁊ ita re
ſidet ibi bar.⁊ iſtā opinionē vī tenere raphael.fulg.i.l.
generali.C.ō ſacroſ.eccle.⁊ ſubtilis doctor do.Mathe.
de matteſilanis i quodā ſuo tractatu ſeqt̃ iſtā ſingulareȝ
opinionē bar.referēs do.Anto.⁊ do.Pet.ō anch.in cō
tingētia facti ita cōſuluiſſe.⁊ dīc ꝙ cōiter p italiā ita ſua
tur.Et ego allego eūdē bar.in.d.auc.ſi qua.in v̄.iteȝ ſi p̄
terieritvel exheredauerit filiū vbi tȝ iſtā partē.nec allega
tus ē ab aliquo in loco illo ⁊ etiā ꝓ dicto bar.ergo alle
go Hoſtiē.in.c.rayn.de teſta.ℑ.eo.vbi p illū tex.i v̄.relin
quēs dicit ꝙ ſacri canōes ñ ſequūtur illā rigoroſitatē iu
ris ciuilis^a vt nō ſufficiat relinquere filio titulo legato.⁊
illā ſubtilitatē iuris ciuilis dīc eē p̄niciosam.ergo multo
magis nō habebit locū illa ſolēnitas rigoroſa iuris ciui
lis i relictis ad pias cās.Et licȝ tot patres illuſtres attri
buerint illā opinionē bar.nā vtvides fuit hoſtiē.ſi ita cla
re loqt̃ i diſpoſitis ad pias cās ⁊ ſic.d.meus Jo.de imo.
tāchus quodāmō i iſto paſſu trāſiuit ſicut manipula ſu
per pannos.Nihilominus ꝯriā ptē puto ō iure veriorē.
⁊ p̄ſuppono ꝓ fundamēto fauorabiliorē eſſe cauſeȝ filio
rū q̃ȝ cāȝ dei in ſucceſſione patris ſequendo cōmunē opi
nionē.h̄ voluit glo.in.l.ſi qs ad declinandā.C.de epiſ.⁊
cler.tex.in.c.ſi.xvij.q.iiij.⁊ h̄ voluit do.Pe.de ancha.in
cōſilio.xliij.⁊ Jo.de imo.in.c.ſi.ō don.bal.in.l.⁊ i epiſto
la.C.de ſideicōmi.⁊ i.l.iubemus.C.ō teſtamen.⁊ in repe.
l.i.ſ...ff.de lib.⁊ poſtu.⁊ i repe.l.i.C.ō ſacroſan.ecc.⁊

a ¶ Juris ciuil e lis.ad mā; hu ius ꝯclonis vi de.d.Alexā.de imo.i ꝯſi.clxv.in.ij.pte ⁊ do cto.in.c.clerici de iudi.

ibi dixi ꝙ nūq̃ȝ fauor pie cāe derogat iuri liberoꝝ.⁊ tetī
gi h̄ i repet.l.cū accutiſſimi.C.ō fideicōmiſ.⁊ cōſulēdo ⁊
iudicando ñ eſſet recedēdū a fauore filioꝝ p.d.c.fin.Se
cūdo p̄mitto ꝓ fundamēto dictū Bar.i lectura dicte.l.i.
.C.ō ſacroſan.eccleſi.vbi dicit illā.l.decidere ꝙ teſtator
pōt diſponere i legatis factis eccleſie eo animo quo vult
Et ſubdit p h̄ diſputādo poſſem⁹ dicere ꝙ in relictis ad
pias cās nulla req̄rit̃ ſolēnitas iuris ciuilis nec ex parte
relinquētis nec ex p̄te ordinis nec ex virtute ſubſtāne ip
ſius diſpoſitiōis ꝙ dīc ſe ꝓbare ex ſimilitudine militis q
pōt teſtari q̄ō vult.l.milites.C.ō teſtam.mili.Et ſic no
uiſſimus ego cōſidero ꝙ bar.diſputādo ⁊ nō decidēdo
dixit ꝙ in relictis ad pias cās nulla req̄rit̃ ſolēnitas iu
ris ciuilis.vñ bal.i repet.d.l.i.C.ō ſacroſan.eccle.i.xxvi.
col.dicit aduertatis iſte hō vehemēter errat quia fauor
pie cauſe ñ derogat iuri liberoꝝ.caſuȝ dīc eē i dicta auc.
ſi qua mulier ⁊ i.d.c.ſi.xvij.q.iiij.⁊ diſtīguit hoc mō.aut
relicta ſūt ad pias cauſas iure directo puta p viā inſtitu
tionis ⁊ filius ē p̄teritus ⁊ aliquid eſt ſibi relictū iure le
gati tūc validū eſt teſtm̄ ꝫ diſpoſitiōeȝ auc.nouiſſima.C.
ō inoff.teſta.ſȝ hodie dȝ inſtitui.nā iniuria ſit filio ⁊ notā
incurrit.l.multi.ff.ō lib.⁊ poſtu.vñ honeſtior eſt titulus
inſtitutōis.l.filiū.ff.ō lega.p̄ſtan.iō iura materiā iniuria
rū p̄ſcindere valētia ſtatuerūt ꝙ deberet filius inſtitui ſal
teȝ ex vno minimo nō aūt exhr̄dari aut p̄teriri.vt in.d.§.
aliud quoqȝ capitulū.Si vero ē p̄teritus lȝ aliqd ē ei re
lictū nō valet teſtm̄.l.filiū.§.oib⁹ de lega.preſtan.nec.l.
attēdit̃ hoc pietatis officiū ſȝ qꝛ filius inuenit ſe p̄teritū
.l.filio p̄terito ff.de iniuſto teſta.Et iō ꝯcludit ꝙ inſtitu
tio pauperū nō valet ⁊ ē nulla lȝ aliqd filio fuerit relictū
l.poſthumus.§.ſi paganus.ff.ō iniuſ.teſta.⁊ ita reſidet ibi
bal.Eteni do.Bar.de ſaly.in.d.l.i.ō ſacroſan.ecc.in.xij.
q.dicit opinionē bar.falſaȝ de iure ciuili.ſȝ ſi aliud volūt
iura canonica illa ſerua.ita dicit.Sȝ idē ſaly.i.d.l.gene
rali tenuit etiā ꝯ bar.ꝙ de iure ciuili opinio ſua nō ēt ve
ra nec ēt de iure canonico ⁊ ſic voluit iſtū text.⁊ ſequēteȝ
diſponere quo ad numerū teſtiū ñ aūt quo ad ordinatōȝ
teſtādi.Et ideȝ ēt voluit ſubtilis doctor Rapha.ful.i.d.
.l.i.dicēs dictū Bar.eē abſurdū ⁊ ꝯ tex.d.l.gnāli ⁊ ad
iſtū tex.ſequētē dīc ꝙ ō iure cano.opi.bar.ē vera quo ad
numerū teſtiū.⁊ allegat iſtud.c.ſequens.⁊ ſic Raph.ore
aperto ſentit ꝙ iſta duo iura derogarunt iuri ciuili q̃ ad
numerū teſtiū.⁊ excellens doctor do.Richar.de ſaly.in
repe.in.d.l.i.retulit opinionē bar.volentis ꝙ nō obſtāte
aliqua lege cōi vel municipali facta vel facienda relicta
ad pias cauſas debere iudicari ꝫ iura canonica ⁊ diui
na.ipſe vero dicit ꝙ intētio illius.l.i.nō ē diſpēſare ꝯ re
gulas iuris ciuil.⁊ ſubdit bar.ſimplicit̃ nō hn̄ dicere.⁊
mouet̃ ex dicto bar.met q ñ negauit qn debitū filio vl pa
renti derogare i relictis pias cās Et finaliter fabricauit
multa motiua optima ꝯ hanc opinionē bar.oſtēdēs ipa
torē facere poſſe legē ſup reb⁹ acq̄rēdis eccl'ie cū certa ſo
lēnitate.ō quo vide p me in repet.rubrice.ff.ō reb⁹ eccl'ie
ñ alien.mō p̄ſuppoſitis ſuperioribus dictis oſtēdo incō
uincibiliter Bar.nō hn̄ dixiſſe hoc mō bōa tēporalia ſi
ad eccleſiā deuoluant̃ regunt̃ legib⁹ ſp̄ialib⁹ qb⁹ ceſſan
tib⁹ nemo pōt dicer̃ h̄ ē meū.viij.di.c.q̃ iure.lxxxvi.di.c.
cū ad veruȝ.x.diſ.c.quoniā ſȝ iura moderna volūt filios
inſtituēdos eē a patrib⁹ vt i dicto.§.aliud quoqȝ capl'z
ergo eccl'ia dȝ capere talē hereditatē ſcōȝ diſpoſitiōeȝ le
gis ciuilis ⁊ p ꝯñs tale teſtm̄ ē nullū ⁊ lȝ ſit fauendū ec
cl'ie ⁊ paupib⁹ vt in.c.religioſuȝ.xij.q.ij.⁊ in.c.ſi.ℑ.eo.⁊ i
.l.id qō paupib⁹.C.ō epiſ.⁊ cler.nō tñ ē fauendū cū p̄iu
dicio filioꝝ ſcōo iur̄ canonicū approbauit legē ciuilē lo
quētē ō filio iſtituēdo hoc decidit gl.in.c.ſi pr̃.ℑ.eo.in.vi.ō
iur̄ eni canonico filius ē iſtituēdus ⁊ hoc voluit Jaco.ō
rauani.Ja.de are.Fran.accurſii Ja.bu.⁊ Cy.⁊ cōiter
oēs i auc.nouiſſima.C.de inoffi.teſ.⁊ iō Pe.de anc.in.d.
c.ſi pr̃ dicit ꝙ ēt ō iur̄ canonico filius dȝ hr̄e iure iſtitutōis
⁊ dicit Hoſti.nō hn̄ cōſideraſſe rōnes qb⁹ mouet̃ legiſla

tor ad

tor ad diſponēdū ꝙ filius habeat iure inſtitutiōis q̄s ſi bñ
ꝯſideraſſet nō ita facile ꝓrupiſſet ad ſic dōȝ ē eniȝ titulus
īſtitutōis vtilis pp ius accreſcēdi ſi īſtitut⁹ repudiaret he
reditatē ⁊ ēt pōt capere auctoritate ꝓpria portionē in q̄
eſt inſtitutus ⁊ ēt cōperit ſibi remediū edicti diui adria
ni de quo i.l.ſi.C.de edic.di.adri.eſt ēt titulus honorabi
lis ꝙ honor eſt filio ꝙ ſit īſtitutus hẽs ⁊ hoc tenuit do.
Anto.i.d.c.raynu.dicēs ꝙ ṽbū relinquēs ē ṽbū pape ⁊
nō ṽbū teſtōris ſi ḡ lex canonica approbauit ſolēnitatē.
l. ciuilis q̄ ad inſtitutionē filij ad qd oȝ ſup hoc dubitat̄.
¶ Tertio faciat miles tenet̄ relinquere filio iure īſtitutio
nis.⁊ ita eꝫ filius miles tenet̄ relinquere pr̄i iure īſtitutio
nis vt late de hoc dixi in.c.p̄cedēti ergo idē dicem⁹ i pia
cā qȝ nō videt̄ eſſe magis ꝓuilegiata pia cā in p̄rte teſtā
di paſſiua q̄ ſit miles in p̄rte teſtādi actiua vt no.in.l.i.
ff.d teſta.mili. ¶ Quarto faciat fili⁹ in ſua legitima eſt
ꝓuilegiatus in ſpecie vt illā hēat iure inſtitutionis vt i.d.
§.aliud quoqȝ capitulū.ſed eccleſia vel pia cā eſt priuile
giata in genere.ſed in ſpecie nō reperit̄ in hoc ꝓuilegia
ta.qȝ nec lex diuina nec canonica ꝓuilegiauit expſſe piā
cām vt ſuccedat pr̄i ex teſtō filio p̄terito ḡ filius erit p̄ferē
dus per.l.ſi.ff.ex quib.cau.maio.⁊ per.l.ſed ⁊ milites ꝓ
mo ⁊ ſcdo rn̄ſo.ff.de excuſ.tuto.l.priuilegiata.ff. de pri
uil.credi.cū ſi. ¶ Nec ob.cū Bar.dicebat ꝙ leges facte
ſuper rebus ꝑtinentibus ad pia loca vel pijs actib⁹ dpu
tatis nō valent niſi auctoritate eccleſie fuerit cōfirmate.
allegat.c.eccleſia ſancte Marie de cōſti. qȝ iſtud ē verū
in rebus que ſunt ipſius eccleſie vel clericoꝝ.vel qñ ſpeci
fice loqtur de rebus deferendis ad eccleſiā ⁊ pios actus
ſed nō ꝓcedit dcm̄ eius qñ lex ciuilis diſponit ſimplr̄ de
reb⁹ deferendis vl̄ acqrēdis qȝ ſiue deferāt ad pios act⁹
ſiue nō regulāt̄ ſm ſolēnitatē legis ciuil̄ vt late ⁊ āple di
xi de hoc in repe.rub.de reb.eccl.nō alie.vbi oino vide ⁊
ſic illa rō Bar.nō militat. ¶ Nec ob.cū ipſe dixit ꝙ iu
ra canonica ꝓualent in his q̄ ſunt ſpūalia legib⁹ iperiali
bus.allegat.l.ꝓuilegia.C.de ſa.ſanc.ecc.⁊ not.p Jo.an.
in.c.ij.d reg.iur.i.vi.ſȝ legata pia reſpiciūt ſpūalia ergo.
Quia ad hoc rn̄deo ꝙ lȝ cōcernāt ſpūalia tñ deuoluunt̄
ad eccliaȝ ſm diſpōnē legū iperialiū vt in.d.c.cū ad ṽuȝ
⁊ in.d.c.qm̄ ex quo iura canonica ꝯtrium nō exprimunt
Nec ēt ob.qḋ dixit bar.ꝙ ea q̄ ſpū dei agunt̄ nō ſunt ſub
lege qȝ intelliget̄ ꝙ nō ſunt ſub lege iniqua ſed ſunt ſub
lege honeſta ⁊ iuſta ⁊ ſic illa auctoritas itelligit̄ de lege
peccati. Nec ēt ob.cū bar.allegat tex.⁊.c.ſequēs ꝙ lȝ lo
quant̄ de numero teſtiū nihilomin⁹ ꝓbāt legata ad piaſ
cās nō eſſe regulanda ſm.ll.humanas ſed ſm leges di
uinas ⁊ canonicas. Primo q̄ ad iſtū tex.nō bñ loqt̄ pa
pa ſ; reprobauit ꝯſuetudinē reqrentē ſubſcriptionē ſeptē
vel qnqȝ teſtiū ſm ꝙ leges humane diſponūt ⁊ ſic nō di
xit legata pia nō eſſe regulanda ſȝ leges hūanas ⁊ ēt te
nēdo vt cōiter tenēt doc.hic ꝙ ille tex.nō loquat̄ in reli
ctis ad pias cās fruſtra bar.iſtū tex.allegauit ſȝ ad.d.c.
ſequēs vere bñ obſtat ille tex.inq̄ſtū dicit nō ſm leges ſȝ
ſm decretoꝝ ſtatuta tractetis. Quia nihilominus rn̄deo
ex quo cōſultatio fuit ſup numero teſtiū ſm ꝙ leges hu
mane diſponūt rn̄ſio pape eſt referēda ad cōſultationeȝ
ideo cū dicit nō ſm leges ſȝ ſm decretoꝝ ſtatuta tractetis.
qm̄ ſcriptū ē in ore duoꝝ vel triū vr̄ ꝙ quo ad numeꝝ te
ſtiū mandet cām piā tractari ſm canones ⁊ nō ſȝ leges.
Nec ē veriſile ꝙ papa voluerit tollere alīs ſolēnitates in
troductas a iure ciuili ar.c.eccleſia vr̄a.ū.de deci.⁊ ſi hoc
voluiſſet diſponere facile erat ſibi.c.ad audintiā de deci.
l.i.§.fin aūt.C.de cadu.tol. ¶ Nec ēt ob.cū dixit apoſto
lus teſtm̄ morte cōfirmat̄ ⁊c.qȝ intelligit̄ de teſtō rite fa
cto arg.l.ij.§.teſtm̄.ff.quēad.teſta.ape.⁊ cū fuiſſet de fa
cto iſta qō hic bononie anno p̄terito auſus fui p ſupradi
17 cta ꝯſulere ꝯ̄ Bar.⁊ ſequaces tene menti qȝ i euū erūt il
luſtriora. ¶ †Querit ēt hic do.Pet. qd ſi in p̄mo teſtō
teſtōr adiecit clām d̄rogatoriā ꝙ volebat illud omnib⁹
q̄ poſtea fierent preualere niſi in ſcdo teſtō eēt deſcriptuȝ

a Aue maria⁹ vel oratio dñica glo.in.l.ſi qs in p̄n.teſti.ff.d
leg.iij.dixit ꝙ tunc ad hoc vt valeat ſȝ teſtm̄ oȝ ꝙ dicat
ipſum ſm velle valere ⁊ ꝙ expſſe peniteat prioris volū
tatis ⁊ iſtud tenuit Dy.⁊ eſt cōis opi.licet aliter dixerit
Ja.de are.vt refert bar.in.d.l.ſi qs in p̄n.⁊ Cyn.⁊ in.l.
ſancimus.C.eo.⁊ do.Pe.hic nā dcā clā derogatoria ſi
tollit facultatē teſtandi ſed potius demonſtrat nō adeſſe
volūtateȝ in ſcdo teſtō niſi fiat expſſa mentio de clā dero
gatoria idō vȝ dicta clā ⁊ opat̄ ꝙ nō vȝ ſm niſi fiat expſ
ſa mentio de p̄mo ⁊ de clā derogatoria in eo appoſita d
quo plene p Bar.in.d.l.ſi qs in p̄nci.⁊ p Dy.in dicta re
gula qō ſemel in.vi.⁊ ita trāſit hic Jo.de imo. Tu adde
ꝙ iſta qō eſt quottidiana ⁊ inſulſe ſatis tacta eſt vt videt̄
p Jo.de imo.hic. Sȝ Bal.in.l. humanū.C.de legi. dicit
teſtator in p̄mo teſtō dixit ꝙ volebat illud teſtm̄ valere
⁊ nō aliquod aliud ꝙ faceret poſtea niſi eēt ibi dſcripta
aue maria de verbo ad verbū ⁊ hoc forte fecit teſtator
timēs ne cōpelleret̄ ad teſtādū a ꝯſanguineis poſtea pe
nitentia ductus fecit ſm teſtm̄ ⁊ dicit ſe penitet̄ primi te
ſtamenti tñ ibi de primis verbis non fecit mentionē nec
poſuit aue maria in ſcdo teſtō an valeat ſm. Dicit ṽita
tem eē ꝙ ſic alias ſeqret̄ abſurdū ꝙ ſi illoꝝ verboꝝ non
recordaret̄ ꝙ nō poſſet facere teſtm̄ vel ipſuȝ mutare ꝙ
eſt falſum ⁊ plus dicit ꝙ illa verba nō obſtāte aliq̄ te
ſtamēto lȝ teſtator nō dixerit non obſtāte tali teſtō manu
talis notarij primū teſtm̄ ē reuocatū qȝ nō reqrunt̄ ṽba
oino ſpecialia dūmodo cōſtet de mente allegat Jo.and.
in.c.i.de ꝯſti.in.vi.in nouella ſi aūt eēnt verba oino gña
lia ⁊ cōfuſa puta qȝ notarius dixit ⁊ hoc teſtm̄ valet̄ vo
luit aliquo nō obſtēte tūc nō ſufficiunt iſta verba qȝ tex.
reqrit ꝙ ſpāliter peniteat nō ergo reqritur ꝙ indiuidua
liter nec ſufficit ꝙ oino gñalr̄ tñ ſufficit ꝙ in ſpecie ſubal
terna primi nō obſtante aliquo alio teſtō qȝ iſta ṽba nō
poſſunt adaptari niſi ad vnā ſpēȝ teſti.i.ad teſtm̄ imedia
te p̄cedēs vñ habent̄ loco verboꝝ ſingulariū .l.i.⁊.ij.ff.
de libe.⁊ poſth.allegat ēt ꝙ not. Archi.in.d.c.i.de ꝯſti.
in.vi.⁊ adde Bal.in.d.c.in ſuis apoſtillis vbi dicit ꝙ lȝ
in primo teſtō detur certa forma reuocādi illud qua nō
ſeruata ꝓteſtat̄ teſtator ſe nō penitere primi teſti tñ ſi de
mente derogatoria apparet in ſcdo teſtō preualet ſm te
ſtamentū ⁊ rūpit̄ primū ⁊ idem Bal.in.l. ſancim⁹.C.e.
dixit ꝙ ſi trāſiuit decēniū inter primū teſtm̄ ⁊ ſm ꝓualet
ſm licȝ in ſecūdo nō apponat clām derogatoriaȝ qȝ pp
longiquitatē tpis nō pōt ita facile recordari ⁊ qȝ decen
niū dȝ aliqd opari p illā.l.ſancimus faciat qō hr̄ in.l.i.
C.de ſer.fugit.⁊ in.l.ꝑegre.ff.de acqr.poſ.de obliuione
p decēniū ⁊ maxīe hoc ꝓcederet in ſenibus vt dixit Se
neca i.v.tragedia ſenū langueſcit memoria.⁊ in ꝓlogo
declamationū dr̄ memoria eſt ex oib⁹ ptibus animi ma
xime delicata in quā primū ſenectus incurrit. Adde An
gel.in.l.ois.C.de preſcrip.lon.tēp.vbi dicit eſſe tex.opti
mū pro clā derogatoria oīum legū ꝯtriarum ꝯcordat in
corpore de nō eligēdo ſcdo nubentes.§.ſi vero in ver.fir
me ⁊ hr̄ perinde ac ſi de oibus legibus ſpāliter ⁊ noia
tim fuiſſȝ facta expreſſio ⁊ p hoc dicit ꝙ ſi teſtator in te
ſtamento apponit clām derogatoriā ſequētis ⁊ in ſequē
ti teſtō dicit non obſtante aliquo alio teſtō per me facto
⁊ de eo deberet fieri mentio ſpecialis qȝ perinde eſt ac ſi
nominatim ⁊ expreſſe in teſtō ſequenti poſuiſſet tenoreȝ
primi caſum dicit eſſe ibi ⁊ dicit ſe vidiſſe de facto ſepe
numero dubitari qȝ de hoc eſt opi.inter doc.in.d.l. ſi qs
in p̄nci.teſti ⁊ idē Ang.in auc.hoc inter liberos.C.eod.
dixit teſtator diſpoſuit ꝙ ſi cōtigerit ſe facere teſtm̄ non
valeat niſi fuerit appoſitum pater noſter ⁊ refert Cy.⁊
Ja.de belui.dicere ꝙ ſufficit clā derogatoria gñalis al
legat ēt Jo.an.in.d.c.i.de cōſti.in.vi.⁊ ideȝ voluit ideȝ
Ang.in.d.l.ſancimus.C.eo.adde do.Bar.de ſalyce.in.
d.l.ſancimus in.v.q.vbi querit an ſufficiat gñaliter dici
⁊ hoc volo eſſe meū vltimū teſtamētū nō obſtāte aliquo
teſtō p me facto vel etiā reuoco oē aliud per me factū an

a ¶ Aue maria vide ad hoc.d.alex.de imo.in cōſi.vij.⁊ in cōſil.xlvi.in.iij.part.⁊ i.l.ij.de liber.⁊ poſth.

vero ſit neceſſe deſcẽdere ad ſpẽm ⁊ ad qualitatẽ p̄mi
teſti ⁊ vꝫ ꝙ ſufficiat gn̄aliter dici. qꝛ ꝙ opaꝫ ſpālem quo
ad ſpẽm idẽ opaꝫ gn̄ale quo ad genus. l. ſi duo. ff. de ad-
mini. tu. l. oēs palleg. Itẽ qꝛ ex quo in primo teſtō eſt di-
ctū gn̄alr ſufficere dꝫ gn̄alis reuocatio argu. l. cū q. ff. de
vul. ⁊ pu. ⁊ l. nihil tam nāle. ff. de reg. iur. Itẽ qꝛ hoc eſt
in ꝯctu vt ſub gn̄alitate verboꝝ tolliꝫ oīa pcedētia. vt. l.
tranſactione. C. de trāſac. l. nō eſt parendus. ff. e. l. q roma
ne. §. duo fratres de verbo. ob. ergo idẽ in teſtō cū facili⁹
debeat tolli ꝙ pendet a voluntatẽ vnius ꝙ̄ duoꝝ. l. quo
tiens. ff. de reg. iur. Itẽ qꝛ vna lex gn̄alis tollit per aliam
gn̄alem vt. l. ḡ. C. de quadri. pſcripti. ⁊. d. l. oēs ḡ ⁊ teſtm̄
quod hꝫ vim legis vt in auctē. de nup. §. diſponat. poſtea
allegat in ꝯtrium gl. in. l. ſi tibi ⁊ mihi. §. in legatis de le
ga. i. pro qua dicit videri tex. in auct. de teſta. iperfeca. §.
penul. in ver. quandā talẽ voluntatẽ vbi dicit ſe pondera
re illud verbū talẽ ⁊ ſic hꝫ in auc. hoc inter liberos palle
ga. ⁊ allegat ēt caſum in. d. l. ſi quis in p̄n. teſti in ver. ſed
hoc ita vbi dicit ſe ponderaꝫ duo primā illa verba ſi ſpā
liter dixerit. Nā illud eſt ſpāle qđ a gn̄alitate verboꝝ eſt
ēxtum. l. ſed ⁊ ſi quis. §. queſitū. ff. ſi qs caut. ⁊ in. l. i. ff. ſi
qs in ius voca. Secūdum ꝙ pōderat eſt qꝛ ibi copulati
ue ⁊ cōiunctiue ſeqtur ibi ⁊ voluiſſe vt legatarius plura
legata accipiat vbi ex nā copule ꝯiunctionis repiꝫ illud
verbū dixerit ⁊ ſic ibi videꝫ data forma qua nō lꝫ recedẽ
ꝙ duo dicat ſpāliter. ſ. ꝙ peniteat prioris volūtatis ⁊ ꝙ
vult vt legatarius plura legata accipiat ⁊ ſic vt dicat ꝯ-
trium eius ꝙ primo dixerat hanc partē dicit ſeq Dy. i. d.
c. quod ſemel ⁊ bar. in. d. l. ſi quis in pnci. ſed ſuper voto
reuocandi dicit aut teſtm̄ p̄mū habebat clam derogato
riaꝫ ⁊ ꝓhibitiuā tm̄ puta. ⁊ ſi qđ aliud teſtm̄ fecero non
volo valere. ⁊ tūc ſi dicat ⁊ hoc vltimū volo valere non
obſtante primo ſcripto manu talis notarij vel cuiuſ. het
alterius ipſe vero ibi dicit ꝙ imo eſt neceſſe vt dicat ali-
quid ꝙ ꝯtiēt clē derogatorie ⁊ ſic addat nō obſtāte clā
derogatoria in eo poſita aut teſtm̄ p̄mā ſi nō hēbat claꝫ
ꝓhibitiuā ſed ēt pmiſſiuā puta qꝛ dixit ⁊ ſi qđ fecero no
lo valeꝫ niſi ſit ſcripta tota ſalutatio virginis glorioſe ve
lut fecit qdam ſm q dixit niſi ſcripta ſit ibi tota biblia ⁊
tūc refert Bar. dicere ꝙ dꝫ ꝙ fiat mentio de illis verbis
derogatorijs qđ plꝫ Saly. ⁊ declarando hoc dcm̄ dicit
ſufficere ꝙ dicat nō obſtante ꝙ in hoc nō ſit ſcripta totū
aue maria vel tota biblia ⁊ ita dicit ſe hoc colligere. d. l.
ſi quis in prin. ⁊ hec dicit eſſe vera qn̄ recordaꝫ de clā ⁊
eius v̄bis ſed ſi nō recordaꝫ dicit ſufficere nō obſtāte clā
⁊ eius verbis quecūqꝫ qualia ſunt de qbus mentionē ſi
facio qꝛ de eis nō recordor ⁊ hoc dicit ꝓbari in tex. d. l.
ſi qs in p̄n. teſti vbi pondera illud verbū ſciens ibi poſitū
Ex quo colligit ꝙ illud onus ſic ſpecificādi iponiꝫ ſciēti
⁊ nō imemori vel nō recordāti ⁊ per iſtū modū dicit ſol
ui poſſe ꝯtrium de. l. diui. §. lꝫ. ff. de iure codi. vt loquaꝫ in
ignorante ⁊. d. l. ſi quis loquaꝫ in ſciente preſumiꝫ auteꝫ
ſcire qꝛ factū eſt ꝓpriū niſi ſit intricatū vel remotū qꝛ cre
diꝫ ei ſi dicat ſe nō recordari arg. l. hac ꝯſultiſſima. §. ſit
cū humana fragilitas. C. q te. fa. poſ. Et iſta dicit eſſe mi
rabilia ⁊ inaudita ⁊ alibi nō ſcripta. Sꝫ quo ad iſtū vl
timū allegādo. d. §. at cū humana fragilitas vꝫ reſtringe
re iſtā doctrinā ſuā in teſtōre laborāte in extremis ſi ergo
nō laboraret in extremis nō ꝓcedit dcm̄ eius de quo ap
parebit inferius. ⁊ de iſto facto intricato ⁊ longo meli⁹
debuit allegare. l. ēptor. §. lucius. ff. de pac. adde. d. Pe.
de anch. in. c. i. de ꝯſti. in. vi. vbi remitit ſe ad bar. in. d. l.
ſi qs in p̄n. ⁊ ſic trāſit cū eo. ſed idē do. Pe. in cōmēto. c.
aB ſi pperuo de reſcrip. in. vi. ⁊ in. xxiij. col. verſi. ⁊ qdā nobi
lis dn̄a a marito plurimū moleſtate vt cōderet teſtm̄ ⁊ i
ſtitueret eū hꝫdem poſt multā moleſtiā acceſſit ad domū
ſui ꝯſanguinei ⁊ hoc ſibi reuelauit ꝗ facto fecit ibi teſtm̄
ad modū ſuū cū clā ꝙ nolebat aliqđ aliđ teſtm̄ qđ dein-
ceps faceret valere niſi ibi deſcriptū eēt aue maria expri
mens cām moleſtie ſupradicte. deinde reuerſa ad domū
mariti fecit aliud teſtm̄ put marito placuit ſine clā dicta
derogatorie ⁊ deceſſit fuit dubitatio non mediocris qđ
teſtm̄ ex illis valeret dicit ſm doctri. Cy. videꝫ valere p̄-
mū hn̄s clām derogatoriā qꝛ ea nō poſita in ſcđo videꝫ
deeſſe animus ⁊ volūtas ⁊ hoc tꝫ Bar. in. d. l. ſi qs i p̄n.
ſed an debeat de primo fieri mētio ſpālis de clā deroga-
torie i eo inſerta vel ſufficiat dicere caſſans oē aliđ teſtm̄
iam factū cū qbuſdam verbis derogatorijs allegat bal.
in. d. l. humanū ⁊ Bar. in. d. l. ſi quis in pnc. ſed in pſata
qōne fuit de facto determinatū p ſolēne cōſiliū dn̄oꝝ ve
netoꝝ valere ſimplr ſm teſtm̄ duab⁹ rōnibus. prima qꝛ
in illa ciuitate viuiꝫ cū magna puritate ⁊ teſtamēta ibi ſi
unt qꝛ qlibꝫ ſcribit ſibi ꝙ vult ⁊ tradit pſbytero pn̄tibuſ
duobus teſtib⁹ ignorantib⁹ qđ in eo dicaꝫ noluerunt er
go dn̄i veneti p iſtū modū viaꝫ malicijs ⁊ varijs machi-
nationibus apire. ſcđa rō fuit qꝛ ibi eſt ſumma libertas
⁊ iuſticie cultus ita qđ null⁹ pōt ipreſſionē timere ſꝫ. d.
Pe. talis ergo allegatio metus nō dꝫ audiri iſte rōnes
vēdicant ſibi locū ibi ꝙ nō alibi nō eſt ḡ mirꝫ ſi aliter ibi
fuit iudicatū ar. l. ſcularij. §. ſunt quedā. ff. de var. ⁊ extor
di. crimi. ⁊ ita reſidet ibi do. Pe. Sed idē do. Pe. in. c.
cū inſtantia ꝺ cenſi. in finalibus verbis tangit ſuccincte
⁊ trāſiuit cū opi. Bar. Adde do. Car. i cle. i. ꝺ ſepul. vbi
Pau. refert opi. Dy. dicentis nō ſufficere verba gn̄alia
ſed dꝫ ꝙ ſpāliter exprimaꝫ. d. l. ſi qs in p̄n. Paul. dicit
ſufficere teſtatorē ſic exprimere ſuā volūtateꝫ ꝙ cōſtet eū
oīno velle reuocare primū teſtm̄ lꝫ v̄ba derogatoria po-
ſita in primo nō exprimanꝫ in ſcđo qđ eni ſi verboꝝ poſi
toꝝ in primo nō recordaꝫ nec eius copiā hēre pōt p h eni
ſi oporteret illa exprimere eēt illaqueatus ꝯ not. in. c. de
viduis. xxvij. q. i. nō eni pōt ſibi legē iponere a qua nō li-
ceat recedere. Et refert do. Car. ibi doctrinā Bar. in. d.
l. ſi qs in prin. poſtea refert Ray. dicere neceſſariā eē ta-
lē ſpecificā mentionē p illa. l. ſi qs in prin. dicit ꝙ dꝫ fieri
mentio de illis v̄bis allegat Fede. de ſe. ꝯſi. ccxxvi. ipſe ve
ro ibi dicit ꝙ tenendo ꝙ ſufficiat illa mentio non obſtā-
alio teſtō ēt ſi habeat clās ꝺrogatorias tūc verba ſpālia
poſita in p̄mo nihil opabunꝫ maxie quo ad teſtm̄ qꝛ no
tarij de cōſuetudine apponunt illā clām reuocās oē aliū
teſtm̄ ſub quacunqꝫ forma ēt ſi hēret clās derogatorias
putat tn̄ ꝙ ſi in ſcđo eſt aliqua ſpālis expſſio p quā aper
te colligiꝫ mēs diſponētis tūc ſufficit ⁊ ita reſidet. Adde
Bal. in. l. claꝝ. C. de fideicō. vbi dicit ꝙ v̄ba ꝺrogatoria
ipediūt actū volūtatis ſequētis tā in vltima volūtate ꝙ̄
in ꝯtribus idē in pceſtationibus diſpoſitiuis ſecus i enū
ciatiuis puta ſi qs dicat ſciant oēs ꝙ nō intēdo faceꝫ ali
ud teſtm̄ nā ſi poſtea facit valet⁹ allegat. l. ſi. de legat.
ſecus ſi dicat ⁊ ſi fecero nolo valere qꝛ tūc vtiꝫ verbis di-
ſpoſitiuis. allegat. l. cū i plures. §. locator horrei. ff. loca.
Adde do. Paul. de ca. ꝯſi. cccl. incipiē. in facto pontis.
Ponam primo ꝯcluſionē vbi dicit certū eſſe ꝙ p̄mum
teſtm̄ nō reuocaꝫ niſi de ipſo ⁊ ipſius qualitate fiat ſpā
lis mentio in ſequēti per. d. l. ſi qs in princ. ⁊. d. l. ſi mihi
⁊ tibi. §. i legatis ⁊ per id qđ voluit Dy. in. d. c. ꝙ ſemel
⁊ in ſuo cōſi. incipi. Titius hn̄s tres filios ⁊ intelligiꝫ ꝺ
eius qualitate idēſt de clā derogatoria ⁊ ſi intelligit gl.
in. d. §. in legatis. Quod aūt dixit Dy. i. d. c. qđ ſemel vi-
detur ſic intelligere. i. ſingulariter reqriꝫ ſpecifica mētio
⁊ notatio vn̄ ſi talis fuit clā ꝙ nō valeat ſm niſi cōtinea
tur aue maria vꝫ ſentire Dy. ꝙ in ſcđo teſtō dici debeat
nō obſtāte alio teſtō in quo dcm̄ ſit ꝙ nō valeat ſm niſi
cōtineaꝫ aue maria ſed iſtud eſſet nimis duꝝ ⁊ p indire-
ctū poſſet oīno tolli voluntas reuocandi ſi teſtator de di
ctis verbis nō recordareꝫ. Preterea iſta eſſet mētio ſin
gularis quā ille tex. nō reqrit ſed reqrit mētionē ſpālem
iō Bar. ſubtilius in. d. l. ſi qs in p̄n. dicit ſufficere ꝙ vtaꝫ
verbis ſpālib⁹ dicēdo ſi obſtāte quocūqꝫ alio teſtō ēt ſi i
eo cōtineanꝫ verba derogatoria abſqꝫ eo ꝙ de ipſis ⁊ de
eorū forma fiat mētio ſpecifica iſta enim mētio ſpālis eſt
qꝛ teſtamentoꝝ quedā hn̄t clām derogatoriā quedā nō
⁊ iſta

a C. Valet. vide in hoc pau. de ca. in ꝯſi. lv. incipi. dico nō obſtāte ⁊ eiꝰdē. in ꝯſi. cxxvij. ici. viſo inſtō pacti d. alex. de imo. in. l. cū duob⁹ §. idem reſpondet. ff. p ſocio.

⁊ iſta cōſtituūt ſpēs diuerſas vñ nō ſufficit dicere nō ob
ſtante alio teſtō qꝛ vtereẽ noīe generis tātū ſed dʒ vti no
mine ſpēi ⁊ hoc tenuit Fede. de ſenis ꝯſil. xlvi. habito vt
aſſerit collogo cū plurib⁹ doctorib⁹ iuris ciuilis ſic ḡ cō
cluſiue generalis mētio nō ſufficit ēt ſm Dy. Itē ſpecifi
ca ⁊ ſingularis nō ҁrgitur ſm Bar. ſed ſufficit ſpāliꝰ ſʒ
oēs que tūc dicit cū ſit mentio de teſtō alio ⁊ adducūtur
hec verba ēt ſi cōtineanẽ in eo verba ſeu clā derogatoria
cuiuſcūqꝫ qūtatis ſeu ſb q̄cūqꝫ vboꝝ cōceptōe ⁊ iō dicit
ꝙ in caſu illius ꝯſilij lʒ fuerit fcā mētio ḋ teſtō ⁊ ſ ḋ vbis
derogatorijs qꝛ dcm̄ fuit rūpēs ⁊ caſſans oē aliō teſtm̄
ſub quacūqꝫ forma cōceptū de vbis ꝯ derogatorijs ni
hil dixit vñ p dcā vba nō cenſeẽ facta mētio de vbis dro
gatorijs ⁊ ita dicit ſentire bar. in. ij. col. i. d. l. ſi qs i pn. ⁊.
q̄ro ſi teſtōꝛ dicit caſſens ⁊ irritās. Dicit ēt ibi bart. ꝙ ſi
vnicū teſtm̄ tantū pceſſit nō eſſet fiēda mentio ſpālis ḋ v
bis derogatorijs in eo cōtētis ſʒ ſufficit gn̄aẽ clā caſſans
⁊ c. ita dixit ibi bar. qḋ dcm̄ dicit ſibi nō placere nec vnq̄
ſibi placuiſſe qꝛ lʒ plura teſtamēta pcedāt in ṽitate tn̄ in
effectu nūq̄ diceẽ pcedere niſi vnū ⁊ ſic nūq̄ reqreret ſpe
cialis reuocatio ⁊ ḃ dicit patere ſenſu nā ſi mille teſtamē
ta feciſſet teſtōꝛ oīa reuocata ſunt ad vltimū cū decedere
nō poſſit cū plurib⁹ teſtis niſi ſit miles. l. qrebaẽ. ff. de te.
mili. inſti. q. mo. te. infir. §. poſteriorē ſi ergo vltimū ꝯtinet
verba derogatoria ⁊ teſtōꝛ velit ipſum mutare non ſuffi
cerit gn̄aẽ reuocatio caſſās irritās ⁊ c. ſʒ eūdē bar. ⁊ tn̄ ſi
poterit referri illō ad ſuū vltimū qꝛ lʒ plura pceſſerit te
ſtamēta nō cenſenẽ pceſſiſſe ex quo reuocata erāt qñ vnẽ
cū tantū pceſſiſſʒ fuit enī mens eius qꝛ qñ plura teſtamē
ta pceſſiſſent iō nō ſufficit generalis clā qꝛ poſſet referri
ad alia in qbus nō continenẽ vba derogatoria iō reqriẽ
ꝙ fiat mentio ſpālis vt referaẽ ad illud qḋ cōtinet clām
derogatoriā. ſʒ qñ vnicū tm̄ pceſſit non pōt referri niſi ad
illud alſat qḋ no. in. l. ij. ff. de libe. ⁊ poſth. iō ſufficit gn̄aẽ
q̄ imaginatio nō fuit bōa ſalua ſuꝰ gr̄a. qꝛ ēt i prio caſu ſi
pōt referri niſi ad vltimū cōtinēs vba derogatoria cum
alia fuerint caſſata p illud ſicut ḡ tunc nō ſufficit gn̄alis
clā caſſans ſm̄ eū. ita cū vnicū teſtm̄ tantū pceſſit alſ eēt
irrōnabile reſtringere cōem doctrinā doctoꝝ ⁊ raro eēt ꝙ
ſpālis mentio eēt fienda. Caſus aūt in qbus ſufficit gn̄aẽ
reuocatio melius ⁊ ſubtilius colliguntẽ ex dictis Bal. ſʒ
eū in. d. l. ſancim⁹. C. eo. Certe bal. i. l. humanū bñ vẽ re
probaſſe dictā doctri. bart. lʒ. d. Pau. nullā de eo faciat
mentionē. ¶ Arguit ēt ꝙ ſm teſtm̄ tollat primuʒ ex q̄ ē
facta reuocatio in ſcḋo ſub qbuſcūqꝫ vbis ⁊ ſub q̄cunqꝫ
forma verboꝝ qꝛ ſufficere dn̄t ad reuocationē pmi p mul
tos tex. iuris caonici. q videnẽ hoc pbare qꝛ illa clā non
obſtātibus qbuſcūqꝫ puilegijs ſub qbuſcūqꝫ verbis ſuffi
ciunt ad tollendā ſpālia priuilegia ēt ſi cōtinebāt vba de
rogatoria vt in cle. cos de ſepul. c. erma de ſent. excōi. in
vi. c. vnico de excel. plato. in. vi. cū infinitis iurib⁹ ⁊ hoc
vẽ velle expſſe Feder. de ſe. in. d. ꝯſi. xxxvi. ſed ipſe idem
Fede. ꝯſi. ccxvi. dicit ſe ḋ ḃ ſp dubitaſſe ⁊ varie rn̄diſſe fi
naẽr hito collogo cū multis ptiʒ vẽ ibi teneẽ oꝛ poſitū ꝙ p
talia vba nō reuocenẽ ſpālia puilegia hn̄tia clām droga
toriam ꝙ per alia puilegia vel reſcripta nō poſſunt tol
li niſi de ipſis ⁊ toto coꝝ tenore fiat expſſa mentio ne ta
lia puilegia reddanẽ inutilia. p quo facit qḋ no. Cy. in. l.
i. C. qñ impatoꝛ iter viduas ⁊ pupillos. d. Pa. dicit iſtū
caſuʒ eē diuerſuʒ qꝛ ibi logẽ in pncipe cui⁹ ptās nō dʒ ita
reſtringi ſicut ptās teſtōris eo qꝛ papa nō ſic dʒ ſcire pui
legia ſpālia p totū mūdum ꝯceſſa tam a ſe q̄ a ſuis pde
ceſſorib⁹ ſicut teſtōꝛ ſcire pōt de ſuo teſtō ⁊ iō cōueniens
fuit adinuenire certā formā p quā papa poſſit libere tolle
re ⁊ inuēta eſt illa nō ſic in teſtōre vt in. d. l. ſi qs in pnci.
⁊ maxie pcedit illud in papa qñ pfert illa vba legē cō
dēdo vt in dictis capſis qꝛ cū i illo vẽaẽ vtilitas publica
pncipaẽr larga fit iterptatio facit qḋ no. gl. in auc. q̄s ac
tiōes. C. de ſa. ſan. ecc. Cū vero pfert illa vba i puilegijs
⁊ in reſcriptis ꝯceſſis ad ptis iſtantiā putat eē verū dcm̄
Federi. in pfato ꝯſi. ccxvi. vt nō ſufficiant illa vba ſʒ dici
debeat nō obſtātibus quibuſcūqꝫ ēt ſi ḋ toto ipſoꝝ teno
re fienda eſſet mentio ſpālis ⁊ ita dicit ſeruari in vſu. faē
qḋ hẽ in. c. ij. de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ in. c. bone de ꝯfir. vti. ⁊ i. c.
ex litis de offi. deleg. ⁊ ita reſidet. Adde Ang. ꝯſi. xxxij. i
cipit viſis dictis teſtō ⁊ codicillis vbi ꝯſuluit ſʒ pallega
tam doctrinā Bar. qꝛ tūc vt ſequens diſpoſitio valeat dʒ
vt cōſtet de aīo ḋ quo cōſtare nō pōt niſi dicat ſe ſpāliter
penitere prioris volūtatis cū ꝯſcia hominis nota. ſit ſolẽ
deo. inſti. de actio. §. alie. ⁊ allegat Jo. an. in. c. ſtatutum
§. aſſeſſorē de reſcrip. i. vi. vbi voluit ꝙ de ꝯſcia hominiſ
nemo pōt qōnem referre lʒ Prouerbioꝝ. xvij. c. ſcriptuʒ
ſit q̄ō in aqua reſplendet vultus ꝯſpicientiuʒ ſic corda
hoium manifeſta ſunt prudētib⁹ quod ipſe intelliḡ pce
dere ſi corda ſunt patefcā p verba vel ſigna ex qbus ho
minis indicaẽ intentio de vbis. allegat glo. in. l. fulcini⁹
§. qd ſit latitare. ff. ex qb. cau. in poſ. ea. de ſignis allegat
glo. in. l. i. §. i. ff. de ver. ob. ⁊ in. l. itē qꝛ. ff. de pac. ⁊ iō con
cludit ſufficere ꝙ ſpāliter declaret ſe penitere prioris vo
luntatis derogatorie. ⁊ hāc dicit eē veritatē. Adde bal. i
d. auc. hoc inter liberos vbi dicit qd ſi in pmo teſtō pater
ſua manu ſcripſit ſe nolle valeẽ aliqḋ aliud teſtm̄ niſi ibi
formaẽr eēt deſcriptū totū pater noſter. poſtea in ſcḋo
teſtō apponit vba gn̄alia reuocatoria oīs clē derogato
rie pcedentis decidit ꝙ ſi nō pceſſit niſi vnicū teſtm̄ ſatis
eſt clara intentio ex nā relationis q̄ nō pōt referri niſi ad
vnicū teſtm̄ pcedēs. Si aūt pceſſerūt plura teſtamēta re
fert quoſdā dicere nō valere clām qꝛ nō eſt certa. ipſe ve
ro ꝯdicit qꝛ nunq̄ pcedit niſi vnicū teſtm̄ ꝓximū antece
dēs alia eniʒ ſunt abolita ⁊ nomē teſti nō hñt. cū ḡ rela
tio fiat ad ꝓxima neceſſe ē itelligi de eo teſtō hoc qḋ ime
diate pcedit. nec pōt teſtōꝛ ſibi daẽ formā auctoritatis ſʒ
volūtatis ⁊ iō ꝯria volūtate recedere pōt ⁊ iſtā dicit eſſe
finalē ꝯcluſionē Ja. de belui. ⁊ Cy. q hec diſputarunt ⁊
allegat no. per Jo. an. in. d. c. i. de ꝯſti. in. vi. ⁊ iō dicit ſuẽ
ficere clās gn̄ales tabellionū caſſans ⁊ irritans qꝛ cū te
ſtatoꝛ eſt certus de facto ſuo. vt in. c. ab excōicato de re
19 ſcrip. nō eſt facienda vis in verbis. † Itē qꝛ genus redu
ctū ad vnā ſpēm nām ſpēi aſſumit. l. ſi ocio ver. ad vnuʒ
. ff. de occiſio. lega. Adde archi. i. c. viria volūtas. xiij. q. ij.
vbi dicit ꝙ ſi teſtōꝛ dixit in primo teſtō ꝙ ſi faceret ſʒ nō
valeat ⁊ poſtea facit ſʒ ꝯcludit ſm nō valere niſi in ſcḋo
dicat ſe penitere prioris volūtatis. alſat. d. l. ſi qs in pn.
ſed ſi in primo teſtō dixit ꝙ non liceret ſibi penitere ꝙ ni
hilominus poterit penitere ſi primi dicti exprimat quali
tateʒ allegat. d. §. in lega. ⁊ dcm̄ ſpe. in ti. de inſtru. edi. §.
cōpendioſe ver. ꝙ ſi teſtōꝛ ⁊ ſequē. Adde Jo. de ſanm. i
d. c. deſtitutus. in. vi. vbi dicit ꝙ forte opi. Jac. de belui.
poſſʒ ſuſtineri ſatis. n. vẽ veriſile teſtōrē recordari ſui te
ſtamenti primo facti cuʒ ab eius ꝓprio facto dependeat
⁊ ſic faciendo ſcḋm vẽ oino reuocare pmū ⁊ ſic ſeqẽ opi.
Ja. de bel. ſed certe male defendi pōt a dcā. l. ſi qs in pn.
adde gl. in. d. §. in lega. vẽ. nō valebit q̄ ponit duas opi.
Prima ē ꝙ ſimpẽr dicat me penitere prioris volūtatis.
ſcḋa eſt ꝙ exprimat qualitatē prioris volūtatis. Cū pri
ma opi. tranſit accur. in. d. l. diui. §. lʒ. Sed glo. in auc. de
teſta. impfe. §. ſi qd ē ver. volūtateʒ dicit ſufficere ſi expſſe
dicat ſe penitere illius prioris volūtatis ⁊ ſe velle illud
mutare ⁊ hoc ſm facere. ſed in. d. l. ſi qs in pnc. prima ⁊
ſcḋa glo. dicit ſufficere ſi dicat ſm valere ſed gl. iij. ibi di
cit ꝙ dʒ fieri mentio ſpālis. ⁊ faciat qḋ voluit Alb. gal.
quē refert Spe. in ti. de teſta. §. i. ver. pone qōnem ⁊ vẽ.
ſeq. Adde ēt Bar. in ꝯſi. clxvij. incipien. qdaʒ fecit teſtm̄
Adde Jo. de imo. in. d. §. i lega. vbi dicit ꝙ ſi teſtōꝛ dicat
nolo valere aliqḋ aliud qḋ cōtinget me facere niſi in eo
ſit deſcriptā aue maria tūc talis clā bñ operaẽ. qꝛ nō va
lebit ſm niſi ſpecificeẽ de predictis. Et ſubdit ꝙ ſi teſtōꝛ
dicat ꝙ vult non poſſe facere aliud teſtm̄ vel mutare ꝙ
mens ſua eſt ꝙ ſm nō valeat nec poſſit ab eo quod tunc
facit recedere lʒ iſta verba nō ſint bene poſita. dicit tn̄ ꝙ

iſto caſu nõ poſſet reuocare niſi primo faciat mētionē de prima clā derogatoria. ⁊ idõ dicit ꝙ nūꝙ̄ poterit penitere niſi de dcā clā fecerit mētionē. Et ꝑ iſta relati ſunt ſcribentes in hoc dubitabili paſſu. Ego vero ꝑ ſepe vidi iſtā q̄onem in pallacio ⁊ iudicijs in cõtingentiis facti verſari ⁊ cõſului ſequēdo Bar. ⁊ ſequaces ⁊ fretus erā elegāti doctrina Bar. in. l. i. ff. de vul. ⁊ pu. vbi dicit ꝙ ſubſtitutio dr̄ expreſſa tribus modis primo mõ in gn̄e ꝑ nota. in. l. iurius. ff. de vul. ⁊ pu. l. in teſtõ. C. de teſta. mili. ⁊ qd̄ no. gl. in. l. precibus. C. de ipu. quedā expreſſio ē i ſpē cie cū dico ſi heres nõ erit talis ſit heres vt in. d. l. i. quedā eſt expreſſio in indiuiduo puta qn̄ dico ſi filius meus me viuo moriet̄ talis ſit heres vt in. l. gallus in pn̄. ff. d libe. ⁊ poſth. vel ſi dico ſi heres inſtitutus capere nõ poterit talis ſit heres vt in. l. ij. C. de here. inſti. lꝫ ḡ tex. in. d. l. ſi quis in pn̄. regrat ſpālem mētionē intelligitur d mentione in ſpecie ⁊ nõ in indiuiduo ⁊ ꝑ hoc ſilebit argumētatio Saly. ⁊ alioꝝ in. d. l. ſancim⁹. Scd̄o mouebar ex tex. cõiuncta doctri. Bar. in. l. i. ff. ſi qs in ius voc. nõ ierit vbi dicit qd̄ ꝙ ſi qs renūciat oī priuilegio fori licꝫ nõ exprimeret de illo priuilegio fori ꝙ hꝫ ſcholaris tn̄ dicit ſufficeret ex eo q2 tex. dicit ibi ſpāliter ⁊ nõ dicit ſingulariter nam ſufficit ꝙ ſpēs priulegij exprimat̄ hꝫ ſuā ſpēm nõ aūt ſcdꝫ ſuā ſingularitatē allegat. l. ſi. C. qd̄ cū eo ⁊ qd̄ hr̄ in. l. generaliter. C. de nõ nume. pe. ⁊ ita dicit debere intelligi ꝙ hr̄ in corꝑe d heredi. ⁊ fal. §. pe. qd̄ dicit eē menti tenēdū ⁊ cū hoc dicto tranſit ibi Bal. ⁊ allegabā eundē bal. in cõmentis. l. edita. in. xxvi. col. ver. nõ videam⁹. C. d edē. vbi dicit ꝙ q̄dā regrunt ſpēm quedā regrunt indiuidualitatē ſcd̄o caſu regrit̄ ſpecificatio ſpāliſſima indiuidualis. primo caſu ſufficit ſpecificatio in ſpecie allegat bar. i. l. ſi iuſſa. ff. de dona. vbi dicit ꝙ dr̄ noiatim fieri ꝙ ſit v̄bis gn̄alibus. l. ticius in pn̄. ff. de libe. ⁊ poſth. nõ tn̄ ſufficit fieri verbis gn̄aliſſimis ⁊ in. d. l. titius dixit idē Bar. ꝙ latis dicit̄ noiatim facere ille q noiat ſpēm ⁊ facit qd̄ voluit Bar. in. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſum. ff. de acqr. hered. ⁊ ꝙ in ſimili voluit idē bar. in extrauagāti ad reprimendā in verbo nõ obſtātibus. Et iſta ponūt gladiū ad deciſionē huius q̄onis q2 cū. d. l. ſi qs in pnc. mandet fieri ſpālem mētionē nõ regrit̄ ꝙ fiat i indiuiduo lꝫ ſufficit fieri in ſpecie allegabā ēt ꝙ vbicunꝙ̄ eſt dare ſcientiā in genere ⁊ ignorantiā in ſpē tūc lex mandās ignorantem nõ diſponere hꝫ locū i ignorāte in ſpē ⁊ in genere. ſed nõ hꝫ locū i ignorante in ſpecie hn̄te ſciaꝫ in genere vt eſt caſus ſing. in. l. q iure. ff. de teſta. mili. pro quo vide Ang. in. l. q rome. §. duo fratres. ff. de v̄bo. ob. ⁊ in. l. tres fr̄es. ff. de pac. ⁊ i. l. manifeſtiſſimi. §. ſin aūt. C. de fur. ⁊ in auc. ex cā. C. de lib. pte. ⁊ in. l. ſi vt certi ⁊ in. l. ſi vel in vtero. C. d te. mili. ⁊ in ꝯſi. cvi. Modo in ꝓpoſito ſi teſtator hꝫ noticiā in genere de teſtõ ⁊ de clīs derogatorijs ſufficit licꝫ nõ habeat noticiā in ſpecie vel in indiuiduo q2 nõ recordat̄ ⁊ ꝑ ꝯñs ſufficit reuocatio cū clīs derogatorijs in genere. Allegabā ēt qd̄ no. glo. que reputat̄ ſing. in. l. pacta nouiſſima. C. de pa. que dicit ꝙ v̄ba derogatoria in ꝯ̄ctu operant̄ idē qd̄ in vlti2 volūtate ⁊ gl. multū pegrina in. c. i. de conſti. li. vi. dicit ꝙ idē operat̄ clā derogatoria i vltima volūtate ꝙ opat̄ in legib⁹ ſed in ꝯtibus ⁊ in legibus ſufficit clā gn̄alis lꝫ nõ gn̄aliſſima. vt voluit Do. in. d. cle. i. de ſepul. ergo idē erit in vltīa volūtate ⁊ cõſului per iſta ſm̄ cõem opi. Sed nūc pondera q2 indubitāter cõis opi. nõ ꝓcedit imo vr̄ ꝙ debeat facere mentiõeꝫ prioris volūtatis ⁊ nedum de clā derogatoria ſed ēt de

a eius qualitate.[a] ⁊ pro potiſſimo fundamento pmitto ꝙ iſtas clās reuocatorias tam in genere ꝙ̄ in ſpecie apponūt notarij ex ceruice ſua nõ aūt ꝙ teſtãtes mādēt apponi. ⁊ allego elegās ſimile qd̄ voluit bar. in. l. i. ff. de iu. codi. d clā codicillari. q2 notarij illā apponūt ex capite ſuo nõ aūt ꝙ teſtãtes mādēt eis apponere illā clāꝫ codicillarē. ⁊ multo fortius in caſu nr̄o p̄ſumēdū ꝙ eſt notarius apponat iſtā clām derogatoriā in ſpecie ex capite ſuo q2

[a] Qualitate vide ad hoc. d. alex. de imo. in ꝯſi. cxxxi. i. i. ꝑ e ⁊ vide oēs doc. hic.

ex quo teſtator logtur in facto ſuo ꝓprio p̄ſumendū ē ꝙ ſit memor eius qd̄ ipſe fecit argu. d. c. ab excõicato de reſcrip. ⁊ maxie q2 dr̄ factū arduū vt in. l. iubemus in ver. in re tam ardua ⁊ neceſſaria. C. de teſta. ⁊ in iſtis taꝫ arduis nõ eſt tollerabilis oblitio. facit qd̄ not. Berto. i. l. de etate. ff. de minori. vn̄ p̄ſumendū eſt ꝙ teſtator feciſſet mentionē idiuiduā ⁊ de priori volūtate ⁊ de clā derogatoria i ea appoſita. Scd̄o dico ꝙ. d. l. ſi quis in pn̄. declaratur ex glo. optima ⁊ ſolēni in. l. qd̄ in rex. §. ſi. ff. de leg. i. in v̄bo ſpāliter que exponit illud verbū ſpāliter. i. proprio noie. Ex qua gl. colligit̄ doctrina ꝙ tūc dr̄ fieri mētio ſpāliter qn̄ exprimit̄ nomē ꝓpriū. ergo ſeqt̄ manifeſte ꝙ dꝫ fieri mentio clē ⁊ eius qualitatis ⁊ ꝓ certo glo. illa apponit gladiū ad os Bar. ⁊ ſequaciū. Tertio moueor ex. l. i. ad ſi. in verſi. ne in poſterū aliqd̄ ius latine libertatis nr̄is legib⁹ cõcurrat lex iulia taceat largitio ſenatuſcõſulto ceſſante ſileat ⁊ edcm̄ diui trayani. ⁊ ſi q̄ alia lex vel ſenatuſcõſulto vel etiā ſi logtur de latinis ea ineſticax remanet. C. de lati. liber. toll. vbi meli⁹ tradit̄ forma tollendi clās derogatorias ꝙ̄ in aliqua alia parte iuris ſm̄ bal. ibi. ⁊ ſic caueat ibi tex. ꝙ in indiuiduo ⁊ ēt i gn̄e dꝫ fieri mentio ⁊ ibi dixit bal. ꝙ clā derogatoria dꝫ ſcribi p̄mo verbis ſpālibus deinde v̄bis gn̄alibus tn̄ ibi tex. exprimit in idiuiduo. ⁊ per ꝯñs bal. itelligit ꝑ verba ſpālia ipſum indiuiduū. ergo multo fortius ꝓcedit hoc i teſtatore. ¶ Quarto moueor ex tex. l. ſi. §. omnē i v̄bo ſpecialiter defenſionē. C. de admi. tut. vbi eſt caſus nouus ⁊ ſing. ſm̄ Bal. ꝙ tutor dꝫ ſpāliter ⁊ expreſſe qn̄ creat̄ ꝓmittere ꝙ defenſionē ſubibit. ⁊ ſi hoc nõ reperias oppo nas ingt ꝯ̄ inſtrm̄ tutele exceptionē ⁊ per illū text. multe tutele caſſant̄. ⁊ cõiungo dcm̄ Bar. in. l. pretor ait in pa ci. ff. de ope. no. nū. vbi dicit ꝙ illud dr̄ expreſſuꝫ ꝙ ꝯtinetur ſub gn̄alitate verboꝝ. allegat no. in. d. l. ſi. C. qd̄ cum eo qd̄ dicit facere ſi tutor ꝓmiſit vtilia facere ⁊ inutilia ꝑ termittere ꝙ ſufficiat. q2 ſub iſtis verbis cõtinet̄ defenſio ergo eſt expſſū ⁊ ſic ſufficit. allegat. d. l. ſi. §. oēꝫ. Et ſubdit ſed certe eſt expſſum edicto ſed nõ verbis edicti. l. nominis ⁊ rei. §. verbū ex legib⁹. ff. de verb. ſig. Sꝫ cū dict⁹ §. oēm requirat expſſioneꝫ v̄bis ergo nõ ſufficit iſta gn̄alitas ⁊ ſic vr̄ Bar. inferre ꝙ nõ ſufficiat facere mentionē in ſpē ⁊ idõ Ang. in auc. vt hi q obligatas res minorū. §. ſi. dicit ꝙ tutor dꝫ ꝓmittere defendere pupillū allegat dictū. §. oēm. ⁊ dicit debere hoc exprimi in inſtrõ ergo ſeqtur ꝙ vbicunꝙ̄ lex mādat aliqd exprimi ſpāliter dꝫ fieri expreſſio in indiuiduo. ¶ Quinto moueor ex. l. ſi qn̄. §. gn̄aliter. C. de inoffi. teſta. in v̄bo ſpāliter per quē tex. dicē ibi Bal. pater reliquit filie. x. in teſtõ ⁊ iuſſit eam eē tacitā ⁊ cõtentaꝫ ita ꝙ in bonis ſuis plus petere nõ poſſit vel hr̄e occaſionē legitime vel alia quacūꝙ̄ rõne mõ iſta filia illud legatū acceptauit ⁊ recepit a fratre de eo fecit finē ⁊ refutationē nūc agit ad ſupplementū querit̄ an poſſit decidit qd̄ ſic ſeqtur ibi Saly. voluit Guil. de cu. ⁊ angel. in. l. de his. ff. de tranſac. freti illo tex. in v̄bo ſpāliter in aduoca. vel tranſactione dixerit vbi ita repellit̄ ad petendū ſupplementū legitime ſi ſpāliter renūciauit. ⁊ clarū eſt ꝙ ſi pater legat filie ⁊ vult ꝙ ſit contenta ꝓ oī ſua legitima ꝙ vr̄ in ſpecie velle ꝙ nõ petat ſupplementuꝫ ⁊ iaꝫ ſi filia acceptat vr̄ cū illo onere ſpecifico acceptar̄ ⁊ nihilominus nõ repellit̄ a petendo dicto ſupplemēto ſeqt̄ ꝙ vbicūꝙ̄ lex regrit aliqd fieri ſpāliter non ſufficit ꝙ expreſſio fiat in ſpecie ſed i idiuiduo. ¶ Septo moueor ex tribus iuribus ſimul iunctis vꝫ ex. d. auc. hec inter liberos in verbo dclaret ſe nolle tale teſtm̄ valere. ⁊ ex. d. §. ⁊ ſi qdeꝫ in auc. de teſta. impfe. in verſi. tale teſtm̄ ⁊ in verſi. hoc ipſum expreſſe ſignificantē ⁊ ex. d. l. ſi qs in pn̄. in verſ. ſpāliter que iura ſimul iuncta decidunt cõtra cõem opi. requirunt eni ꝙ fiat ſpāliter ⁊ qd̄ fiat expreſſe ⁊ qd̄ fiat indiuidualiter dū dicit tale teſtm̄. ergo eſt tollendum primū teſtm̄ expreſſe ſpāliter ⁊ indiuidualiter ⁊ ſic debꝫ fieri expreſſa mentio qualitatis clē derogatorie. Septio

moueor

moueoꝛ vbicunq̨ vna diſpō corrigit aliā nūq̄ eſt ſatiſfactū iuri niſi expſſā mētionē ⁊ īdiuiduā faciat de alia lege tex.eſt formalis in.l.fi.C.de indic.vidu.in ver.ne q̄dā ambiguitas ſimplices aios moueat ēt expſſum ſancimus legem iuliā ⁊ c.ſed glo.pegrina in.c.i.de ꝯſtit.in.vi. voluit ꝙ idē operaꝛ cl'a derogatoria in vltima volūtate qd̄ operatur in legib⁹ ergo ſeqtur ꝙ ſicut vna lex corrigēs aliā reqrit induiduā mentionē ita erit in teſtis. ¶ Octauo moueoꝛ ex glo. in cle.i.de iudi.in verbo ſpāliter que dicit nō ſufficere gn̄ale mandatū de citando talē niſi papa ſpecialr̄ expmat citationē fieri p formā ibi traditā. ecce gl.i terminis ꝙ vbicūq̨ lex reqrit aliqd fieri ſpāliter nō ſufficit fieri niſi indiuidualiter vt manifeſte appet ex illa gl. dū dicit p hāc formā q̄ſi indiuiduā. ¶ Nono moueoꝛ ex doctrina Ang.in auc.de nup.§.ſoluto col.iiij. vbi p illū

10 tex.in v̄bo expſſum dicit † illud dꝛ expreſſum qd̄ fit v̄bis ſpālibus allegat §.ſi v̄o.expſſum in auc.de here.⁊ fal.⁊ i d.§.ſi v̄o expſſim dicit Ang.ꝙ expſſum dꝛ nō ſolū illō qd̄ apparet ex v̄bis expſſis ſed ēt illud qd̄ appet ex cōiecturis vt.l.l3 impatoꝛ de leg.i. ⁊.l.ſi locuplex.ff.ō manu.te. ¶ In ꝯ̄riū allegat qd̄ no.in.l.cū virū.C.de fideicō.⁊ in.l.ſi dotē.ff.ad trebel.⁊ dicit eſſe caſū3 in.d.l.ſi qs in p̄n. teſti.vbi dꝛ ꝙ ille cui bis legaꝛ rōne prime volūtatis repugnātis ſemel tm̄ hr̄e d3 ſi prime volūtatis ſpāliter peniteat ⁊ tunc dꝛ ſpāliter penitere cū dicit ipſa3 nolle valeꝛ ſubdit ꝙ expſſe dꝛ fieri qd̄ expmiꝛ ſingulariter. Nec ob. ll.allꝰte in contrariū.qꝛ rn̄det ibi Ang.ꝙ vbi aliqd reqriꝛ fieri expreſſe nō ex eo ꝙ ſit ꝯ̄ diſpōne3 iuris cōis ſ3 qa lex ſic mandat ꝙ tūc expſſe dꝛ fieri ēt ſi hoc appeat ex cōiecturis.ſ3 vbi reqriꝛ aliqd fieri expſſe pro eo qd̄ fcm̄ ſimpliciter eſt ꝯ̄ iuris diſpōne3 tūc illud dꝛ fieri expſſe qd̄ fit p v̄ba hoc expreſſe iportantia ⁊ ita ibi rn̄det Ang. Cū ergo iſtō ſcōm teſtm̄ eſt ꝯ̄ iuris diſpōnem qꝛ eſt ꝯ̄ prima3 volūtatē teſtatoris que hꝛ ꝓ iure in auc.de nup.§.diſponat ergo ſeqtur ꝙ d3 fieri ſpecifica ⁊ idiuidua mētio illius volūtatis ⁊ qualitatis. Nec ob.dcm̄ Bar. in.d.l.i.in ꝯ̄triū voluit ꝙ expſſio dꝛ triplex qꝛ in caſu nr̄o nō ſolū cōcurrit ꝙ debeat fieri expſſio ſed cōcurrunt tria ꝙ fiat expſſe ⁊ ꝙ fiat ſpāliter ⁊ ꝙ fiat demonſtratiue puta tale teſtamētū vt dcm̄ eſt ergo nō ſufficit expreſſio in ſpecie nec ob.ꝙ ipſe voluit in.l.i.ff.ſi qs in ius voca.nō ierit prio qꝛ dcm̄ eius cōfundiꝛ p glo.in.d.l.qd̄ in tex.§.fi. Scdo barto.loqtur in p̄uilegio quo caſu facilius qs p renūciatōe3 cadit a p̄uilegio ⁊ reduciꝛ ad terminos iuris cōis.l.militis.§.militie miſſus.ff.de teſta.mili.facile eni res reducuntur ad nām ſuā .c.ab exoꝛdio.xxxv.di.ſi vnus.§. pact⁹.v. qd̄ in ſpē.ff.ō pac.ergo. ¶ Uel tertio pōt rn̄deri ꝙ bar. fundat ſe per tex.d.l.i.in ꝯ̄triū vtiꝛ verbo ſpāliter ſed in caſu nr̄o cōcurrunt tria vt dcm̄ eſt ergo. Nec obſt.ēt qd̄ voluit Bart.in.d.l.titius ⁊ in alijs locis ſupius allꝰtis qꝛ ibi nō reqriꝛ ita ſpecifica mētio vt in caſu nr̄o ⁊ ita rn̄det do.meus Jo.de imo.in.l.ij.ff.de lib.⁊ poſtb. Nec ob.cū dicebaꝛ ſufficere ſciam in genere l3 nō in ſpecie qꝛ rn̄deo illa cl'a derogatoria ē volūtatis future derogatoria ḡ eo ipſo ꝙ nō facit mentionē idiuiduā de illa nō p̄ſumiꝛ adeſſe volūtas diſponēdi ⁊ teſtandi ergo. ¶ Ultio allego tex.in.c.ij.de dolo ⁊ cōtu.vbi quotiēs in p̄mo reſcripto ē aliqua cl'a elegās ⁊ ſcm̄ reſcriptū facit mentionē de prio ſi tm̄ nō facit mentionē de cl'a eleganti appoſita in primo reſcripto nō tolliꝛ primū p ſcm̄ ita dicam⁹ in caſu cū iſta ſit cl'a elegans. Et ex p̄dictis vꝛ ꝙ opi.Saly. ſit v̄a in.d. l.ſancimus. Et ſi i ꝯ̄tingentia facti occurreret iſta qd̄ icū beret huic opinioni cōſulendo ꝯ̄ bar. ⁊ ſequaces maxie ꝯ̄ſiderato ꝙ ille cl'e derogatorie ita gn̄ales ponūꝛ poti⁹

11 a notarijs ex cōſuetudine eoꝝ † ⁊ fuit qd̄ ō fcō in quodā ruſtico in romādiola q vix ſciebat dicere totum pater noſter ⁊ reperiebaꝛ primū teſtm̄ factū ab eo in quo dicebatur velle nullū aliud teſtm̄ ꝙ poſtea faceret valere niſi i illo ſcdo deſcriberet totū credo poſtea fecit ſcōm teſtm̄ ⁊ appoſuit cl'as derogatorias nō tm̄ indiuiduas primi cōſului primū teſtm̄ mutatū eſſe p ſcōm qꝛ nō erat veriſimile ꝙ ille ruſticus appoſuerit illā cl'am in primo teſtō. Et ad predicta adde Ang.i.l.ij.ff.de lib.⁊ poſtb. vbi rep̄hēdit Bar.in ꝯ̄triū voluit in.d.l.ſi qs in p̄n.ꝙ ſi vnicū teſtm̄ p̄ceſſit ſufficit in ſcdo apponere cl'am gn̄ale3 p quā caſſat ⁊ irritat oē aliud teſtm̄ qꝛ hoc nō ꝓcedit ex eo qꝛ vnicu3 tm̄ videꝛ ꝓcedere teſtm̄ cū nō poſſit decedere cu3 duobus teſtis niſi ſit miles ⁊ ſic ſemp deberet ſufficere cl'a gn̄alis qd̄ eſt ꝯ̄.d.l.ſi qs in p̄nc. Et ad illā.l.ij.pōt rn̄deri ꝙ non facit pro bar.qꝛ ibi loqtur in mā in qua ſufficit vniuerſalis diſpoſitio vt no.in.d.l.titius de lib.⁊ poſtb.iſti.ō ex hereda.liber.in.§.i.l.iij.§.pen.ff.de iniu.teſta.iō nimiru3 ſi ſufficiet indefinita q̄ſi referꝛ ad vnicū ſubiectū q̄ rō ceſſat in mā.d.l.ſi qs in p̄n.⁊ ēt do.meus.Jo.ō imo. ibi trāſit cū dcō ang.ꝯ̄ Bar.aliq̄ tangit hic.d.Pe. de quibus dicā in.c.ſe.⁊ iſta ſunt q̄ ex h̄ nr̄o exhauſto ⁊ ſicco riuulo fluxit. Andreas Barba ia.

r **Elatum.** Famoſa eſt decretalis veſtra ⁊ i palatio ⁊ in ſcholis quottidie verſaꝛ ⁊ cōtinet caſum ſingula

a r rem q nō eſt alibi ⁊ hoc intēdit. ¶ † Ualet⁹ teſtm̄ factū ad pias cās cū duobus teſtibus .h.d. Uel ſic ſm do.Car. v3 vltia voluntas ad pias cās facta coram duob⁹ teſtib⁹.h.d. Et diuidiꝛ primo ponit.factū rep̄hēſibile.ſcdo illud corrigi mādat ibi mandamus. Et pōdera qꝛ iſtud ſūmariū do.Car.vꝛ cōgruere huic tex.ex eo qꝛ hic nō fit mentio de teſtō ſed ſolu3 dꝛ de ſup relictis eccleſie cā deductꝛ quo caſu appellatione relicti cōp̄rehendiꝛ actus vltime volūtatis de quo vide plene dicta p me in.c.ij ē.de pec.cleri.⁊ cōgruit rubrice huius tituli cū dicꝛ de teſtis ⁊ vltimis voluntatibus. Sed forte ſūmariū do.Car.nō colligiꝛ ex iſto tex.primo referēdo verbū ad c.p̄cedens in ver.teſtamenta que fiunt in vltima volūtate.ſcdo qꝛ tex.iſte tex.loqꝛ ō ſeptē aut quinq̨ teſtib⁹ ⁊ clarū ē ꝙ iſte numer⁹ ſeptē teſtiū ꝯ̄grui teſtō vt i.l.ſi.⁊ i .l.hac ꝯſultiſſima.C.eo.ti.⁊ ſic primū ſūmariū eſt cōgruentius

s ¶ † No.ex tex.iuncta ſupraſcriptione ꝙ relictū fcm̄ eccleſie pōt peti coram iudice ſeculari ⁊ ꝙ iudex ſecularis d3 cām illam terminare ſm canones ⁊ nō ſm leges ⁊ ſic vꝛ hic caſus pro dicto doctoꝝ in.c.i.de cōſti.⁊ in.c.ꝙ clericis de fo.cōpe.ſed dici pōt ſm do.Anto.ꝙ ille tex.loquaꝛ in terris eccleſie loqtur eni de ciuitate veletrēſi que eſt de terris eccleſie ⁊ ꝓpe vrbe3 romanā ideo nō eſt mirum ſi iudicaꝛ ſm canones.⁊ ſic colligiꝛ ex iſto tex.ꝙ in terris tpaliter ſubiectis eccleſie ſi ius ciuile eſt diuerſum a iure canonico iudicaꝛ ſm ius canonicū .c.ſi duobus ō appel.glo.in.c.ri.ō arbi.in.vi. Uel pōt dici ſm eū ꝙ hic iſtud contingit ex nā cauſe qꝛ cā eſt pia.ideo eius deciſio ſpectat ad eccleſiā.nihilominus p̄mum dcm̄ cōiter teneꝛ de q̄ dicēdū vt plene ſcribiꝛ p oēs i.d.c.qd̄ clericiſ. S3 an poſſit agi corā iudice eccleſiaſtico ꝯ̄ hrēdem laycū ꝓ legatis relictis eccleſie do.Pe.de ancha. hic dicit ꝙ nō ⁊ h̄ colligit ſumendo argumētū a ꝯ̄rio ſenſu ⁊ moueꝛ per regulā gn̄ale3 ꝙ actoꝛ ſeqtur foꝝ rei.c.cū ſit generale ō foro cōpe.cū ſi.do.meus Jo.de imo.hic dicit ꝙ ēt ꝯ̄ laycū agi pōt corā iudice eccleſiaſtico in relictis ad pias cās. qꝛ tales cauſe ēt ſpectant ad tribunal eccleſiaſticū vt voluit Inno.⁊ Jo.an.in.c.ſignificantib⁹ de offi.delega.⁊ allegat bar.in.l.ſolent.ff.de alimen. ⁊ ciba. leg.⁊ refert de facto fuiſſe qōnem iſtā in ciuitate paduana ⁊ ſe ita tenuiſſe ⁊ finaliter in ꝯ̄dictorio iudicio ita fuiſſe iudicatū nā tunc eſt electio agentis an vellit agere corā iudice ſeculari an vero corā eccleſiaſtico ¶ Nec obſt.tex.iſte qꝛ nō d3 ſumi argumentū a ꝯ̄rio ſenſu qꝛ reſultaret intellectus iuri cōtrarius .l.ij.C.de cōdi .inſer.⁊ ita hic rn̄det Pondera ſi dici poſſit ꝙ primo d3 adiri iudex layc⁹ ⁊ data eius negligentia poterit adiri iudex eccleſiaſticus per no.in.c.ceterū de iudi.⁊ in.c.l3 de fo.cōpe.ſed re vera iſtud nō eſt bn̄ dictū per ea que dicā inferius ⁊ ēt tex. iſte nō negat ēt a ꝯ̄rio ſenſu ꝙ iudex eccleſiaſticus poſſit

a ¶ Ualet .vidē ad materiā huius tex.doct.⁊ p̄cipue bal'd.in l.eam quam in iiij.col.ver ite3 de iure canonico de fideicō.⁊ aliqd p .d.alexan.i ꝯſ.cxcvi. l.iij.pt.do.cōs hic ⁊ multa q̄ ō. rexamus plenius in apoſti.

adiri ⁊ hoc ſit verũ dãnato dicto dñi Pet. dico fore ca
ſum in.l.hẽditas.§.i.in verſi.pncipali vel pontificali au
ctoritate cõpellũt.ff.de peti.here. ⁊ Ang.ibi dixit φ hẽs
põt cõpelli vt adimpleat piã volũtatẽ defuncti tã p iudi
cẽ laycũ q̃ eccleſiaſticũ ⁊ ad h̃ allegat illũ tex. ⁊ no.per
Inno.in.c.nos qdẽ.ẽ.eo. ⁊ p archi.in.c.ſilueſter.xi.q.i. ⁊
eſt mirabile hoc φ ẽt de iure ciuili cõpetit iuriſditio epo
ꝯ laycos p executione pioꝝ relictoꝝ. faciat.c.ſi hẽdes ⁊
q̃ ibi late dixi.ẽ.e.faciat gl.h̃ ⁊ qđ hr̃ in.l.pſcriptis ṽſi.ſ3
ſi ppõnas.ff.de iure do. ⁊ .l.q erat hẽs.ff.fami.her.faciat
qđ hr̃ in.l.ciuitatib⁹ de lega.i.vide dcã in.d.c.ſi hẽdes ⁊
ẽt hoc t3 hic do.Anto.φ ſi relictũ eſt factũ pauperi pſo
ne vł eccleſie poterit peti tale relictũ corã iudice eccliaſti
co l3 cõueniendus ſit laycus ⁊ h̃ nõ tradas obliuioni qꝛ
eſt quotidianũ.Et vnũ pondera inq̃tũ iſte tex.dicit nõ
ſm leges ſed ſm decretoꝝ ſtatuta qꝛ poſſet iferri ad illõ
qđ late diſputatũ fuit in.c.cũ eſſes.ẽ.eo.inq̃tũ dcm̃ fue
rat φ diſpõ iuris ciuilis erat ꝯ ſtatuta ſanctoꝝ patꝝ qa
tenui ibi ꝯriũ.Et nũc ponderes hñ tex.in.c.dilecti i.ẽ.
ſm formã canonũ ⁊ ſanctoꝝ patrũ ſtatuta.ẽ.de iudi.vbi
pbaſ formalr̃ φ l3 aliud ſit ſm leges ciuiles ⁊ aliud ſit
ſm ſtatuta ſanctoꝝ patrũ nihilomin⁹ non pp hoc ius ci
uile dr̃ eſſe ꝯ ſtatuta ſanctoꝝ patrũ tene hñ menti qꝛ tex.
ille deſtruit ex toto dcã do.Abb.in repe.d.c.cũ eſſes ⁊ ẽt
in lectura ⁊ dcã Lo.ro.in auc.ſilr̃.C.ad.l.fal. ¶ No.ibi
aliqua cã talis φ in relictis ad pias cãs nõ eſt ſuãda ſo
lẽnitas iuris ciuilis ⁊ dixit bar.in repet.l.i.C.de ſa.ſan.
ecc.hoc eẽ verũ indiſtincte ẽt de iure ciuili p illũ tex.dan
te3 liberã ptãtem legandi eccleſije ſed certe ille tex.deſtru
it opi.Bar. ⁊ nõ bñ vr̃ intellexiſſe tex. iſtũ pſupponit.n.
iſte tex.φ de iure ciuili in relicto acto eccleſie reqrebanſ
ſeptẽ vel qnq3 teſtes iõ papa mãdat hic talẽ cãm tracta
ri ſm foꝝ canonicũ ⁊ nõ ſm leges ergo ſeqſ φ leges re
quirunt ſeptẽ vel qnq3 teſtes in relictis ad pias cãs ſicut
in relictis ad nõ pias cãs.Et iõ dicit ibi Bal. in lectura
3 illius.l.i.ad ſi.vbi q̃rit † an in talibus piis relictis req
raſ ſolẽnitas ſeptẽ teſtium maſculoꝝ rogatoꝝ ⁊ dicit φ
ſic de iure ciuili ſm verũ intellectũ.ſecus dicit de iure ca
nonico allegat.c.cũ eſſes ⁊ .c. iſtud ⁊ dicit ſe credere φ
de iure canonico φ pualet ĩ talib⁹ relictis q̃ aiaꝝ ſpũalr̃
reſpiciũt ſufficiũt duo teſtes ẽt mulieres ⁊ forte ñ rogati
dũ tñ fidedigni.arg.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex iperfecto.C.đ
teſta. ⁊ .l.ſi.§.i omni.C.de codi. ⁊ ſubdit φ ſtatutũ diſpo
nens ꝯriũ φ ad pias cãs nõ poſſit legari niſi coraꝫ.vij.
teſtibus φ tale ſtatutũ tanq̃ ꝯ ſalutẽ aiaꝝ nõ v3 ⁊ ita re
fert voluiſſe bar.ibi de quo per Io.an.in.c.q̃q̃ de vſur.
in.vi. ⁊ ſubdit φ in executione taliũ relictorũ põt pcedi
de plano nec reqrit ordo iuris allegat elegãs dcm̃ ſpe.i
ti.de inſtru.edic.§.nũc ṽo aliqua ṽſi.q̃rit φ credit eẽ ve
rum qꝛ iudicis officio pcedit ⁊ φ bar.male dixerit de iu
re ciuili tex.eſt formalis in.l.nulli.C.de ſa. ſan.ecc. Mo
do ſunt videnda duo pmũ ẽ vtꝝ in teſtõ ad pias cãs facto
ſit neceſſari⁹ rogit⁹ teſtiũ ⁊ ſic vtꝝ ius canonicũ diſponẽs
de teſtõ ad pias cãs derogauerit nõ ſolũ iuri ciuili q̃ ad
numerũ teſtiũ ſed ẽt quo ad ſolẽnitatẽ reqſitã in teſtibus
¶ Scđo erit videndũ vtꝝ in teſtõ ad pias cãs mlier poſ
4 ſit eẽ teſtis.† Et ante oĩa q̃ro de vno φ eſt recitatione ⁊
dubitatione dignuꝫ a quo debeant rogari teſtes in teſtõ
an a teſtõre an ab hẽde an a notario tex.ciuiles hoc ñ bñ
declarãt qꝛ in.l.hẽdes palã.§.pe.ff.eo.inq̃tũ dicit teſtes
rogati eſſe debẽt nõ dicit a quo nec tex.in.l.hac cõſultiſ
ſima inq̃tuꝫ dicit rogatis teſtib⁹.C.eo. declarat a quo l3
glo.in auc.rogati.C.đ teſti.inq̃tũ ibi tex.dicit rogati vt
in teſtis ⁊ gloſ.ſupplet ab eo q introducit eos ⁊ ſic dicit
debere rogari ab eo q eos vocauit allegat.§. ⁊ l3 in ſi.in
auc.de teſte nec declarat a quo ſunt vocãdi bal.i.l. parẽ
tes.C.de teſti.ſentit φ a teſtõre Dy.in.d.l.hẽdes.§.pen.
ſentit φ a quocũq3 inſti.de teſtis.§.ſed cũ paulatim bal.i
.l.ij.C.de bono.poſ.ſm tabulas ad ſi.dicit φ i ſolẽnitate
teſti qñ eſt dubitatio de ſolẽnitate nõ ĩferſ iuramẽtũ pp

ſemi plenã pbationẽ.qꝛ in teſtõ debẽt teſtes eẽ rogati ⁊
iõ pars nõ poſſet rogari đ teſtimonio ſeqſ φ nõ põt ſub
rogari loco teſtis rogandi.nec declarat a quo ſunt rogã
di.Sed idẽ Bal.in.l.ſi.C.de fideicõ.dicit circa illã.l.ca
dere tale dubiũ circa teſtes teſtator fecit teſtm̃ corã ſeptẽ
teſtibus nõ rogatis ⁊ lecto teſtõ p notariũ ⁊ p teſtõrem
affirmato dcm̃ fuit teſtõri φ teſtm̃ erat nullũ. iõ imedia
te cõtinuatiue ſubiunxit ⁊ dixit ⁊ ita rogo vos teſtes vtꝝ
valeat decidit Bal. φ ſic qꝛ idẽ operaſ quod i cõtinẽti ſup
pleſ ac ſi in ipſo tenore factũ eẽt vt.l.petẽs cũ ſua mã.C.
de pac. ⁊ ſic ſentit ibi Bal. φ teſtator eſt ille q d3 rogare
teſtes ſed idẽ Bal.in repe.rubꝛ.C.de fid.inſtru.in.iij.col.
in.ṽ.ſed dubitaſ a quo vel a qbus notarius d3 eſſe roga
tus ⁊ refert glo.dicere φ aut ẽ actus depẽdẽs in ſua ſub
ſtantia a ꝯſenſu pluriũ ⁊ tũc ab illis d3 eẽ rogat⁹ aut a
ꝯſenſu vni⁹ pſtatio hẽditatis aditio vel repudiatio vel
teſtm̃ ⁊ tũc ſufficit φ tabellio ſit rogatus ab illo ſolo qui
eſt illius act⁹ ordinator vt eſt glo.in auct.đ tabellioni.§.
nos aũt rõnẽ dicit eẽ in prõptu qꝛ a quo dependet eẽ rei
ab eodẽ dependet motus arg.l.videamus.§. pe.ff.de i li
te3 iurã.ita videſ dicendũ quo ad ipſos teſtes qꝛ rogãdi
ſunt a teſtõre ſed tex.melior đ corpe iur.in.l.diu⁹ in ṽſi.
ſi ergo miles cõuocatis ad h̃ ab hoĩbus vt volũtatẽ ſuã
teſtareſ ita locutus eſt ꝯiuncta gl.i ṽbo hẽdẽ.ff.de te.mi.
li.vbi pbaſ apte teſtes rogandos eẽ ab ipſo teſtõre nec
iſtũ paſſum reperi tactuꝫ alibi ita bene ⁊ faciat dcm̃ do.
Bal.in.d.l.ſi.§.in omni.C.de iure codi.vbi q̃rit quare i
teſtis reqrãſ teſtes rogati rñdet qꝛ teſtib⁹ rogatis magis
crediſ cuꝫ fides eoꝝ ſit electa ⁊ approbata a teſtõre ⁊ ſic
vr̃ firmare φ ab ipſo teſtõre rogandi ſunt ⁊ intellige φ
debẽt rogari ad hoc.i.ad teſtm̃ vt.d.l.hac ꝯſultiſſima ⁊
d.l.hẽdes palã.§.pen.nec pſumunſ rogati niſi pbeſ ſm
Dy.in.d.§.penul. ⁊ Cy. ⁊ Ang.in.l. hac cõſultiſſima ⁊
Bar.in.l.ſciendũ de verb.ob. ⁊ vide bal.in.d.l. diuus đ
teſta.mili.vbi dicit per illũ text.φ l3 teſtis dicat ſe aliqđ
audiuiſſe a teſtõre niſi dicat ſe rogatũ non pſumiſ nec v3
teſtimoniũ eius allat no.a Cy.i.d.l.hac ꝯſultiſſima ⁊ p
illũ text. ⁊ glo.ſubdit ibi Bal.φ eo ipſo φ notari⁹ dicit
talib⁹ teſtibus cõuocatis φ pſumiſ φ ſint rogati ⁊ ide3
dicit tenere glo.in.l.nullũ.ff.de repu. ⁊ inſti.de teſta.§.ſi.
qđ dicit nõ eẽ verũ qꝛ rogare eſt ſolẽnitas extrinſeca q̃ ñ
pſumiſ.l.quecũq3 in ſi.ff.de publi.allegat no.p bar.i.d.
l.ſciendũ ⁊ dicit φ de neceſſitate reqriſ rogatio nec ſuffi
cit cõuocatio allegat gl.i.l.milites.C.de teſta. mili.vide
eundẽ bal.inſti.eo.§.ſi.vbi q̃rit ſi in teſtõ dr̃ pſentib⁹ teſti
bus an pſumanſ rogati. ⁊ allegat Dy.φ nõ ⁊ Cy. i.d.
l.hac ꝯſultiſſima.limitat tñ hoc niſi teſtes ſe ſubſcriberẽt
qꝛ p ſubſcriptionẽ pſumunſ rogati.arg.l.domiti⁹.ff.eo.
hoc t3 ibi bar. ⁊ φ nõ pſumanſ rogati tenuit ſpe.in ti.de
teſte.§.i.ver.qđ in pdictis ⁊ ver.ſeq. ¶ Mõ iſtis pmiſ
5 ſis capio primũ † an in teſtõ ad pias cãs reqraſ rogit⁹
teſtiũ ⁊ incipiã a moderniori doc. Lo.ro.in repeti.auc.ſi
militer.C.ad.l.falci.vbi dicit regula eſt φ in relictis nõ
piis teſtes debeant rogari vt in.d.l.hẽde3 palã.§. penu.
cũ ſi.tñ in piis relictis ſufficit teſtes interuenire non roga
tos.ita dicit cõcludere oẽs in.l.i.C.de ſa.ſan.eccl. ⁊ Io.
an.in addi.ſpe.in tit. de inſtru.edic.§.nũc vero aliqua. ⁊
allegat pro hoc qꝛ videmus in ſilr̃ teſtm̃ in quo pr̃ teſtaſ
inter filios nõ exigit rogitũ teſtiũ vt no.glo.ordi.in.d.l.
ſi.§.in oĩ arg.l.hac cõſultiſſima.§.ex ipfecto.C.eo. ⁊ .l.ſi.
C.famil.her.ergo idẽ dicendũ i relictis ad pias cauſas
Sed hanc.opi.dicit eẽ ꝯ caſum iſtius tex.in ver. reqſitis
q tex.loqtur in relictis factis eccłie ⁊ tñ reqrit teſtes vo
catos ⁊ reqſitos ⁊ ſic nõ ſufficit φ veniãt fortuito. allat
ſilr̃ φ dicimus de teſtõ militis vbi reqriſ rogitus teſtiuꝫ
vt in.d.l.diuus. ⁊ inſti.eo.in pn.refert quoſdã dicẽ cõẽ3
opi.verã ſaltẽ in teſtõ nũcupatiuo i quo gñalr̃ loquẽdo
dicũt nõ eſſe neceſſe teſtes fore rogatos.allegãt gl.ſing.
in.c.teſtes.iij.q.ix.tñ male dicũt.primo qꝛ illa glo.đ hoc
nihil dicit ſ3 bñ vult φ in ꝯtu dataꝝ q ſit in ſcriptis re
quiratur

quiratur rogitus teſtiū nō aūt in ſcribus q ſiūt viua vo
ce corā teſtibus qꝛ in illis ſcdm eā nō reqrit̃ rogit᷒ teſtiū
p rſam.l.ad fidē.ff.de teſti.vñ illa glo.nihil dicit de teſtō
nūcupatiuo ſcdo qꝛ ꝯ eos dicit eē glo.ordi.inſti.de teſtis
§.ſi qs aūt q expſſe vult ꝙ in teſtō nūcupatiuo reqratur
rogitus teſtiū. ¶ Tertio ꝓ hoc allat̃ caſuz i.d.l.hac cō
ſultiſſima.§.p nūcupationē vſi.put ibi enim vult legiſla
tor ꝙ in teſtō nūcupatiuo reqrat̃ numer᷒.vij.teſtiū ⁊ ſub
dit ibi tex.put.ſ.diximus ſʒ i pn.illius.l.locut᷒ eſt d teſtō
in ſcriptis in quo volebat reqri rogitū teſtiū ⁊ ſic appet
pp pmiſſam relationē ꝙ idem vult eē i teſtō nūcupatiuo
qd in teſtō in ſcriptis.⁊ ita reſidet ibi Lo.Adde bal.i re
pe.d.l.i.ad ſi.l vſi.ſup quarto pūcto dicit de non rogito
omitti ergo numerus nō eſt de ſubſtātia ergo nec rogit᷒
allegat no.in auc.ſ inter liberos.C.eo.vbi dicit ꝙ de iu
re ciuili debēt eē rogati.allegat.d.l.gnali.ſed de iure ca
nonico nō eſt neceſſe allegat iſtū tex.in ver.nō ſcdʒ leges
Et ideʒ voluit in lectura illius.l.ſed do.Anto.hic refert
Fran.de alber.ꝯſuluiſſe teſtm̄ nō valere ad pias cās ſi ſi
interueniat rogit᷒ teſtiū qꝛ a iure ciuili nō dʒ recedi niſi q̃
tenus eſt expſſum a iure canonico ſed p ius canonicū nō
eſt receſſuʒ niſi in nūero teſtiū.ḡ remanet aliō ꝙ debent
rogari teſtes.⁊ hoc voluit Lap.de caſtel.in allega.ſuis
allegatione trigeſima.⁊ refert in ꝯtingentia facti ita cō
ſuluiſſe Bal.do.Ant.dicit hic ꝙ iſta pars ſeruaret̃ i pra
tica tñ de iure nō debēt rogari qꝛ iſte tex.dicit ꝙ ſufficiūt
duo teſtes ſcdm ius diuinū ⁊ non repit̃ ꝙ de iure diuino
debeāt rogari ergo Jo.de imo.hic dicit dcm̄ do.Ant.eē
verū de iure ⁊ ēt in pratica ſeruaret̃ p rōneʒ.d.§.ex imper
fecto.vbi ſi inter filios nō reqrit̃ ꝙ ſint rogati teſtes ergo
idē in pia cā.⁊ hoc voluit Bar.in.d.l.i.de ſac.ſan.ecc.ſʒ
ꝙ debeant rogari vr̃ hic tex.in vbo legitimis.qꝛ debent
eē duo teſtes legitimi.i.ſm leges ⁊ leges volūt ꝙ ſint ro
gati.vt in.d.l.hſdes palā.§.pe.ergo certe hoc nō eſt bñ
dcm̄.qꝛ lʒ text.dicat legitimis teſtib᷒ itelligit̃ ydoneis ſi
aūt itelligit̃ rogatis ⁊ ſi arguat̃ de milite ad paganū te
ſtantē ad pias cās ⁊ in milite reqrit̃ rogitus vt in.d.l.di
uus ergo.⁊ ita ēt in pagano teſtāte ad pias cās vt argue
bat Lo.ro.Quia ad hoc rñde ꝙ iſta non eſt bona eqpa
tio.Et Bal.in lectura.d.l.i.de ſa.ſan.ecc.dicit ſe credere
nō eē bonū argumētū de milite ⁊ ad piā cām qꝛ nullo iu
re ꝓbat̃ illa eqpatio ⁊ iō debemus ſtare regule vt no.in
l.ois diffinitio.ff.de reg.iur.ſʒ ꝙ nullo mō ſit neceſſe iter
uenire rogitū teſtiū allegat.d.l.ſi.§.oi ſic iducēdo vbicū
qʒ reqrit̃ minor numerus teſtiū in vltis volūtate nō req
rit̃ rogitus vt ibi eſt caſus ſed in teſtō ad pias cās reqrit̃
minor nūerus qꝛ ſufficiūt duo vt hic ḡ nō reqrit̃ rogitus
Et iſta ſunt q poſſint adduci ſup iſto paſſu.Ego vo puto
ꝙ oino reqrat̃ rogit᷒ teſtiū in teſtō ad pas cās ⁊ ad hoc
allego iſtū tex.aliter iducēdo ꝗ iducat̃ p alios in verſi.
tribus aut duob᷒ legitimis teſtib᷒ reqſitis nā ille ablati
uus reſoluit̃ in cōditionē.l.a teſtōre.ff.de cōdit.⁊ demō.
⁊ ſic eſt ſenſus ſi duo vel tres teſtes legitimi reqrant̃.ḡ ſe
quit̃ ꝙ debēt rogari qꝛ ſi reqrendi ſunt ergo ⁊ rogādi ⁊
eſt inductio noua ad iſtū tex. ¶ Scdo moueor rōne q̄re
eſt ꝙ teſtes ſunt rogādi qꝛ fides coꝝ eſt maior qñ eſt ap
ꝓbata a teſtatore ita dixit Bal.in.d.l.ſi.§.in oi.C.d codi
cil.ſed hoc vendicat ſibi locū de iure canonico ⁊ multo
fortius ex quo ius canonicū cōfundit de duob᷒ teſtibus
⁊ iō magis dʒ eē approbata fides duoꝝ.Et ſi dicat̃ ratio
ſub qua fundat ſe h papa excludit illā ſolēnitatē rogitus
qꝛ dicit in ore duorū vel triū ſtet oē vbum ad hoc rñdeo
ex quo tex.ille reqrit duo in illis duob᷒ teſtib᷒ vʒ ꝙ ſint
legitimi ⁊ reqrant̃ illa ratio ita gnalis legib᷒ derogat q
ad numerū teſtiū ſed nō quo ad ſolēnitatē teſtiū nec ē ve
riſimile ꝙ papa ita cito voluerit ſe corrigere.l.ad ea.ff.d
ꝯdi.⁊ demō.⁊ qd ſcribit̃ in illo Terētiano hui tam cito
⁊ facit qd no.Bar.l.i.§.per vim ꝙ vi aut clā. ¶ Ter
tio pōdero iſtū tex.inqʒtū reqrit certū numerū qꝛ duorū
⁊ arguo ſic.vbicūqʒ lex reqrit certū numerū teſtiū in ali
quo actu ſemp reqritur teſtes fore rogatos.illa ē gl.ſin.
in.l.nullū.ff.de repu.ḡ ſeqtur ꝙ in teſtō ad pias cās req
ritur rogitus ex quo dʒ interuenire certus nūerus teſtiū.
¶ Quarto pondero glo.in.d.l.nulluʒ ꝙ vbicūqʒ i ali
qua diſpōne apponunt̃ iſta vba teſtib᷒ adhibitis intelli
git̃ adeſt rogatis vt ē gl.ſing.⁊ vnica in.d.l.nullū.Ideʒ
vr̃ ſi dicat̃ teſtibus reqſitis ꝯiuncto iſto tex.Et ſi dicat̃ qꝛ
reuerendus do.Car.l.c.ex pte de ſpōſalib᷒ dicit dcm̄ illi
us glo.nō ꝓbari iure dicit eni ꝙ nunqʒ reqrit̃ rogit᷒ te
ſtium niſi in caſibus expſſis i iure allat ſpe.in tit.d te.§.i.
ver.itē ꝙ ſi fuit.⁊ dicit ꝙ i mr̃imonio debēt vocari teſtes
nō tñ rogari allegat gl.iiij.q.iij.c.ad fidei.xxx.q.v.c.no
ſtrates.iij.q.ix.c.debitū allat ēt glo.in auc.rogati.C.d te
ſti.qꝛ rñdeo ad.d.Car.⁊ dico fore caſuz in q deficit illu
ſtre ingeniū eius inſti.de te.in.§.ſi.i vbo adhibitis nā re
gula ē apta ꝙ in teſtis reqrit̃ rogitus teſtiū vt dcm̄ ē ſed
in.d.§.ſi.dicit̃ teſtib᷒ adhibitis ergo neceſſario infert̃ .i.
rogatis.Et vt meis det̃ audacia vbis hoc tenuit glo.for
maliter in.d.§.ſi.in vſi.adhibitis.ſʒ ꝓ dcō.d.Card.dico
fore caſuz quē ipſe nō ꝯſiderauit in.d.l.ſi.§.in oi in.v.ad
hiberi.vbi text.dicit adhiberi qnqʒ teſtes in codicillis ⁊
tñ nō reqrit̃ rogitus vt ibi eſt caſus.ergo ſeqt̃ aperto iu
re ꝙ vbicūqʒ apponit̃ illō verbuʒ teſtib᷒ adhibitis nō
intelligit̃.i.rogatis.⁊ eſt ille tex.ruina illius glo.q repu
tat̃ ſing.in.d.l.nulluʒ.Poſſet nihilomin᷒ dici ꝯſideran
dū eē mām ſup q illud vbuʒ adhibitis teſtib᷒ ꝓfert̃ qꝛ ſi
ꝓferat̃ ſup mā ꝯgruente ad rogituʒ teſtiuʒ itelligat̃ adhi
bitis ideſt rogatis ⁊ ita ꝓcedat tex.d.§.ſi.als ſecus ⁊ ita
ꝓcedat.d.§.i omni.Nec ob.cum oēs clamāt ꝙ ſi in teſtō
patris ad filios nō reqrit̃ rogitus teſtiuʒ ergo nec i teſtō
ad pias cās.qꝛ iſta nō ē ꝯgrua argumentatio.arguit̃.n.
a fortiori ad debilius magis.enim eſt debita hereditas
patris filio ꝗ pie cāe vt in.c.quicunqʒ.xvij.q.iiij.glo.in
l.ſi qs ad declinandā.C.de epiſ.⁊ cle.Nec ob.d.l.ſi.§.in
oi ex eo qꝛ nō loqtur in teſtō vt eſt caſus nr̃.Et ēt ponde
ra qꝛ glo.Jo.theoro.iij.q.ix.de his dixit ꝯ caſum.l.duʒ
voluit ꝙ in codicillis reqratur rogit᷒ teſtiuʒ qꝛ ꝯ caſum
d.§.in oi ⁊ p iſta ſit expeditū primuʒ.Nihilomin᷒ Jo.
de imo.hic rñdet ad iſtuʒ tex.inqʒtum dicit reqſitis.qꝛ il
lud vbuʒ nō iō papa hic poſuit ꝙ teſtes debeāt rogari ſʒ
poſuit ad hoc ꝙ vt iudices poſſint iudicare pro relictis
eccleſie vel ad pias cās debēt reqrere vt ſiat ꝓbatio ipo
rum pioꝝ relictoꝝ p duos vel tres teſtes.⁊ hanc dicit ꝓ
priē fuiſſe menteʒ huius decretalis ⁊ ꝓ certo eſt diuina
tio pegrina ad iſtuʒ tex.⁊ interptatio peſſima qꝛ text.dʒ
intelligi vt ſupius dixi ſi duo vl̃ tres legitimi reqrant̃ ſi
eniʒ referant̃ illa verba ad iudicē ſʒ poti᷒ referunt̃ ad te
ſtatorē debent eni reqri ⁊ rogari teſtes ab ipſo teſtatore
6 p.d.l.diuus ⁊ p ea q ſuperius dixi. ¶ † Capio nunc ſʒ
an mulier poſſit eſſe teſtis in teſtō ad pias cās ⁊ qdē rña
ē qꝛ mulier in teſtō teſtis eſſe neqt vt in.l.qui teſtō.§.mu
lier.ff.eo.tñ in teſtō ad pias cās poterit eē teſtis ita ꝯclu
dunt cōiter oēs in.d.l.i.d ſa.ſan.eccl.Et faciat ꝓ hoc ꝙ
ſi i teſtō inter patrē ⁊ filiū mulier pōt eſſe teſtis vt voluit
glo.in auc.qd ſine.C.eo.⁊ in corpore vñ ſumit̃.ergo idē
ē dicenduʒ in cā pia. ¶ Scdo qꝛ ideʒ videmus i codicil
lis pōt eniʒ mulier in illis teſtificari vt ē glo.ſi.in.l.ſi.§.i
oi.C.de iure codi.⁊ ē rō qꝛ minor ſolēnitas ⁊ nō ita exq
ſita requirit̃ in codicillis ſicut in teſtō ergo idē in teſtō ad
pias cās in quo requirit̃ minor.vt h. ¶ Tertio facit iſte
tex.cuʒ.c.pcedēti.Sʒ Fed.de ſe.ꝯſi.ccxxi.tʒ ꝯrium ⁊ mo
uet̃ ex.d.§.mulier ⁊ ꝯcordātijs ſuis q opin.vr̃ verior per
iſtuʒ tex.i vſi.teſtib᷒ legitimis ſed mulier non ē legitīa
teſtis in teſtō ergo.Et ſi dicat̃ qd lʒ non ſit legitīa de iure
ciuili tñ ē legitima de iure canonico ex eo qꝛ in talib᷒ re
lictis nō vr̃ ꝓhibita a lege qꝛ ad hoc rñderi pōt ꝙ imo
de iure canonico mulier repit̃ ꝓhibita eē teſtis vt i.c.fo
rus.§.teſtes cuʒ ꝯcordātijs ibi poſitis in glo.de vbo.ſig.
Itē ſi dicat̃ ꝙ lʒ repiat̃ ꝓhibita de iure canonico ⁊ ciui
li nō tñ repit̃ ꝓhibita de iure diuino ⁊ ſanctoꝝ patruʒ in

ſtitutis.qđ qđẽ ius in relictis ad pias cās ꝯſiderare de-
bemus vt in.d.c.cũ eſ ⁊ h̃ q̃ꝛ rñderi põt verũ eẽ ꝙ i re-
lictis ad pias cās ꝯſideram⁹ iſtituta ſanctoꝝ patrũ ⁊ ius
diuinũ ſolũ q̃ ad numerũ teſtiũ ⁊ ita loquit̃ ille tex. cũ p̃
cedẽti ſȝ q̃ ad q̃litatẽ eorũdẽ teſtiũ dẽm⁹ ꝯſideraſ diſpõ
nẽ iuris ciuil̃ ⁊ canõici q̃ in h̃ a iure diuino n õ repiũt im
mutata leges .n.p oꝛa pn̄cipũ ſũt diuinit⁹ ꝓmulgate.l.ſi.
.C.de pſcrip.lõ.tẽp.⁊ ius canonicũ ex dictis ſanctoꝝ pa
trũ ⁊ diuinis iſtitutionib⁹ ſũpſit exordiũ.c.q̃r.el.ij.õ ac
cuſ.⁊ iõ nõ eſt mirãdũ ſi ſtem⁹ diſpõni iuris ciuilis ⁊ ca-
nõici vbi ñ diſpõit ius diuinũ ⁊ facit ẽt rõ q̃ꝛ mlier i teſtiſ
regulariter ꝓhibet̃ eẽ teſtis pp ſexus fragilitatẽ ⁊ itelle
ct⁹ õbilitatẽ facile.n.corrũpi poſſet ⁊ ſic volũtas teſtõris
de facili piret ſicut ḡ attendit̃ illa rõ i relictis ñ pijs ita dȝ
attẽdi in relictis pijs ⁊ hãc ptẽ ſeqtur Lo.ro.tñ q̃ õ iure
ṽiorẽ lȝ pcedẽs ſuaret in pratica q̃ꝛ ẽ cõis ita ipſe dixit i
repe.auc.ſitr.¶ Tu adde bal.i repe.d.l.i.de ſa.ſan.ecc.
vbi dicit ꝙ mulier regulariter i teſtis ñ põt eẽ teſtis vt.d.
d.l.q teſtã.§.mulier ⁊ hoc nõ ẽ nã ſȝ morib⁹ itroductũ.l.
cũ pṫor.§.pe.ff.de iu.tũc arguit hoc mõ ꝯſuetudo ꝓhibi-
toria q̃ dȝ pcedẽtẽ diſpõnẽ ꝓmiſſiuã eſt ſtricte iterptãda
nec eſt trahẽda ext̃ ſuos terminos ſtricte ſũptos q̃ꝛ p hoc
offendet̃ nã ⁊ lex q̃ ẽ ſcripta.l.ex eo.ff.de teſti.ſȝ ꝯſuetudo
ꝓhibet in teſtõ ḡ in qualȝ volũtate vltia ꝓmittit̃ ⁊ h̃ gña
liter ſȝ vꝛ in teſtõ ꝓprie ⁊ ſtricte ſũpto ad pias cãs poſ-
ſit mulier eẽ teſtis vr̃ ꝙ ſic nã ꝯſuetudo ẽ ius hũanũ ſȝ re
licta ad pias cãs ſubijciũt iuri diuino i q̃ ꝯſuetudo ñ ẽ po
tẽs alſat iſtũ tex. ⁊.c.pcedẽs ḡ. Preterea talia relicta eq
parant̃ his q̃ relinquũt liberis in auc.d̃ian.epiſ.§.ſȝ hec
pñti in auc.niſi rogati.C.ad treb.c.i pñtis õ pba.tũc ſeqt̃
ſtatiȝ ꝙ mulier admittet̃ vt no.i.d.auc.qđ ſine ⁊ i.d.l.ſi.
.§.in oi qđ dicit ſatis poſſe defendi ẽt õ iure ciuili. Si qs
tñ i ꝓnicie aie ſue velle: ſubtiliȝare poſſet euadẽ argumẽ
tũ negãdo aſſũptũ.nã in.§.ſed hec pñti ẽ ſpãle in ingre
diente mõaſteriũ. Preterea ibi ꝯditio ſit caduca p cãuȝ
iuris nõ p ꝯtingentiã facti vñ nõ ẽ ibi caduca eo ꝙ õ fa-
cto ſed eo ꝙ a iure eſt reiecta ne ipediat̃ vita cõtẽplatiua
vt no.i.d.auc.niſi rogati. Itẽ poſſet euadi pmũ argumẽ
tũ qđ ẽ rõne ſubiecte mãe q̃ꝛ quaſi ſpãlis nõ vȝ ꝯſuetudo
laycoꝛuȝ nã hoc negabit rñdens cũ iudex laycus cogno
ſcat ergo ẽ cã tpalis.l.hẽditas in ſi.ff.de peti.here.p hoc
q̃ꝛ inſpicit̃ ꝯſuetudo loci vbi teſtm̃ ſit.l.ſi nõ ſpãli. ⁊.l.ſi.
.C.de teſta.ſed õ iure canõico idubitatũ ẽ ꝙ vȝ alſat iſtõ
c.⁊ pcedẽs.ſed alterã ptẽ putat ṽiorẽ ⁊ iſta ſũt pulchra
ṽba bal.in pålleg.loco. Tu ṽo adde ꝙ glo.in.d.l.qui te
ſtamento.§.mulier dicit ꝙ iõ mulier ꝓhibet̃ eſſe teſtis te
ſtamẽto.q̃ꝛ fragilis ⁊ corruptibilis ⁊ tex. iuris canõici
a vult ꝙ nõ poſſit mulier teſtificari in cã criali^a ex eo q̃ꝛ ẽ

a ¶ Criminali. Iſta tñ ꝯõ nõ vȝ i clerico male fame ꝯ quẽ non tñ mulier bone fame verũ ẽt meretrix ⁊ fur teſtificari poſſunt vt tȝ no. Inno.in.c. cũ p.de accuſ. quẽ omnino videto.

fragilis ⁊ corruptibil̃ vt in.d.c.for⁹.§.teſtes in.ṽ.variũ
⁊ mutabile ſp ⁊ q̃ꝛ res eſt ardua q̃ꝛ eſt crialis ſed teſtm̃
eſt hmõi eſt.n.res ardua vt in.l.iubemus.C.eo. ⁊ iõ pul
chre dicebat Ja.õ are.in.d.l.qui teſtõ.§. mulier ꝙ ſicut
mulier nõ põt eſſe teſtis in teſtõ ita non põt eẽ teſtis i cã
capitali pp grauitatẽ preiudicij de iure ciuili ⁊ facit qđ
no.Cy.in addi.in.l.iij.ff.de ſta.ho.⁊ in.d.l.ſi.C.de codi.
⁊ Bar.in tracta.ſuo de teſte ⁊ do.Anto.in.c.qm̃ õ teſti.
Sed ſi ꝯſideremus teſtm̃ ſiue ad pias cauſas ſiue ad cãs
non pias eſt res ardua ⁊ ita eſt fragilis ⁊ corruptibilis
mulier in vno teſtõ ſicut in altero ergo erit prohibita in
vtroqȝ teſtõ teſtificari. ¶ Scdo hoc decidit tex.formal̃.
in.l.generali in ver.omni ſolẽnitate munitũ.C.de ſa.ſan.
ecc.vbi teſtm̃ ad pias cãs dȝ eſſe munitũ omni ſolẽnitate
Et ſi dicat̃ mihi amice illud pcedit de iure ciuili ſed õ iu
re canonico eſt derogatũ per iſtud.c.⁊.c.pcedens q̃ꝛ ad
hoc rñdeo ⁊ pro deo aduertatis q̃ꝛ in hoc ꝯſiſtit vis hu
ius heſitationis ⁊ ꝯſidero tex.c.pcedentis in ver. corã p̃
ſbytero ſuo tribus vel duabus alijs pſonis ydoneis q̃ ṽ
ba implicãt vt ſicut interuenit pſbyter pochialis q maſcu
lus eſt ita debẽt interuenire duo alij teſtes dictio alijs im
plicat ad ſiles pſonas de.abbates de reſcrip.c.ſedes eo.

et.l.ſi fugitiui cũ ſi.C.de ſer.fugi.vñ tenẽdo ꝙ.c.pcedens
loquat̃ ad pias cãs vt tȝ glo.in illo.c.⁊ tenuit gl.in.c.p̃
cedẽti clara eſt ꝯclo ꝙ teſtes in teſtõ ad pias cãs debent
eẽ maſculi vt ꝓbat iſte tex.quẽ nouiſſimus ego ſolus ita
idupi referẽdo ergo iſtuȝ tex.ad illũ q̃ꝛ ãbo loquũt de re
lictis pijs vt dcm̃ fuit ſeqt̃ neceſſario vt dicam⁹ ꝙ i teſtõ
ad pias cãs facto teſtes debẽt eſſe maſculi. Si vero quiſ
piã dixerit ꝙ tex.c.cũ eſſes loqt̃ i relictis ad nõ pias cãs
tũc dico claꝛ eſſe ꝙ ille tex.diſponit ꝙ in teſtõ ad nõ pi
as cãs ſufficiãt duo teſtes maſculi ⁊ pñtia pſbyteri po
chialis ſupuenit ille tex.⁊ derogauit illi text.c.cũ eſſes q̃
ad relicta ad pias cãs vt nõ ſit neceſſaria pñtia pſbyte
ri pochialis ſed regrunt̃ duo teſtes legitimi ⁊ ſic quo ad
qualitatẽ teſtiũ maſculoꝝ quos regrit.d.c.cũ eſſes nõ õ
rogauit ⁊ multo minus cũ dicat legitimis teſtibus ⁊ ſic
illa eſt ṽa cõcluſio ꝙ in relictis ad pias cãs mulier non
põt eſſe teſtis. Et bñ faciat ad pdicta rõ expſſa in.l.ſi.C.
de ſidecõ.inq̃tuȝ dicit qđ falſitatis numerus teſtiũ ⁊ ni
mia ſubtilitas regrenda eſt cõiuncta rõne tex.i.d.c.for⁹
in §.teſtes in ver.variũ ⁊ mutabile ſemp femina ⁊ bñ fa
ciat gl.ibi q̃ dicit ꝙ mulier in teſtis teſtis eſſe nõ põt q̃ꝛ
vt̃ ſentire ſiue ſit ad pias cãs ſiue nõ. Nec ob.cũ dicebat̃
ꝙ mulier põt eẽ teſtis in teſtõ patris iter filios q̃ꝛ rñdeo
nõ ſeqt̃ ergo in teſtõ ad pias cãs magis eni debet̃ hẽdi-
tas patris filio q̃ȝ pie cãe vt heri dcm̃ fuit. Et ẽt dubito
de h̃ ꝙ in tali teſtõ mulier poſſit eẽ teſtis.q̃ꝛ ſumus in re
gula ꝓhibitiua mulier in teſtõ nõ põt eẽ teſtis.vt in.d.l.
q teſto.§.mulier ergo nec i teſtõ pñs inter filios q̃ꝛ teſtm̃
eſt vt.d.l.hac conſultiſſima.§.ex impfecto.⁊ ẽt dubito de
glo.in.d.l.ſi.§.in omni inq̃tũ voluit ꝙ mulier põt eẽ te-
ſtis in codicillis q̃ꝛ lato ſumpto vocabulo codicillus eſt
teſtm̃ ẽ enim teſtatio mẽtis de q̃ dixi plene.ſ.eo.in rubri.
7 † Sed vnũ ꝯſidera qđ eſt nouũ gloſ.illa dixit ꝙ mulier
põt eẽ teſtis in codicillis nõ aũt dicit ꝙ oẽs q̃nqȝ teſtes
in codicillis poſſint eẽ femie.vñ vidi quẽdã codicillũ i q̃
erant q̃nqȝ femine teſtes vtꝝ talis codicillus valeret nõ
repio doctorẽ tãgentẽ nec in cenſura ciuili nec in cẽſura
põtificia videret̃ dicendũ ꝙ nõ valeret q̃ꝛ fragiles ſũt ⁊
⁊ corruptibiles ſecus ſi maior pars teſtiũ eẽnt maſculi.
arg.l.ſi qs ex argentarijs.§.ſinãt oẽs ⁊ qđ ibi voluit Ja.
but.ff.de edẽ.⁊ qđ voluit ang.in ꝯſilijs ſuis ꝯſil.i. Et iſta
nota q̃ꝛ nec vulgo nec plebi tradẽda. Et p iſtũ tex.dicit
8 hic do. Anto.† ſtatuto cauet̃ ꝙ nõ valeat teſtm̃ nec vltia
volũtas niſi ſit poſita in memorialib⁹ cõis an tale teſtm̃
habebit locũ in teſtis ad pias cãs ⁊ dicit ꝙ nõ q̃ꝛ in talĩ
bus relictis ñ põt fieri ſtatutũ ad pĩudiciũ cãe pie p iſtũ
tex. ⁊ ita dicit ſe de facto ꝯſultũ rñdiſſe ⁊ vide eũdẽ in.c.
qđ clericis de fo.cõpe.⁊ idẽ tenuit bar.in repeti.l.i.C.de
ſa.ſan.ecc.⁊ cũ hac doctrina trãſit h̃ Jo.õ imo.⁊ iſtã ptẽ
ſeqtur hic.d.Abb.q addit doctrinã bal.in.d.l.gñali vbi
9 dixit ſtatuto cauet̃ ꝙ mulier nõ poſſit ſe obligaꝛ ſine cõ
ſenſu ꝓpinquoꝝ ꝙ nihilomin⁹ poterit donare bona ſua
eccleſie eo q̃ꝛ ẽ act⁹ ſpũalis ſup quo laycus ſtatuere non
põt.l.puilegia.C.de ſac.ſanc.ec.addit ẽt doctrinã bal.in
10 auc.caſſa de ſa.ſan.eccl.ſtatuto iquit cauet̃ ꝙ teſtm̃ dẽat
inſinuari p hẽdẽ ĩ ſex menſes alias ſit nullũ ⁊ clericus in
ſtituit̃ heres ⁊ nõ fecit iſinuari teſtm̃.ꝙ nihilominus te
ſtamẽtũ nõ ẽ nullũ q̃ꝛ ſtatutũ nõ ſtringit clericũ ergo for
tius nõ ſtrigit eccleſiã inſtitutã. Addit ẽt qđ no. Jo. an.
11 in.c.ſi.de imu.ecc.in.vi.vbi dicit † ſtatuto cauet̃ ꝙ bona
imobilia nõ poſſint alienari in forenſeȝ nihilomin⁹ pote
rũt aliẽari i eccliã q̃ꝛ ſtatutũ laycoꝝ ñ põt tollẽ puilegiũ
indultũ eccleſiis ⁊ ita reſidet ⁊ idẽ diſputat Cal. quem
refert ⁊ ſeqt̃.d.Pe.de anch.in.c.ij.de reg.iur.vbi id vo
luit ſaly.i.d.auctẽ.caſſa ⁊.d.abb.in repe.c.eccliã õ ꝯſti.
Tu ṽo adde ad pcedẽtẽ ꝯcluſionẽ Lod.ro.in ꝯſilijs ſuis
ꝯſi.cxxviij.incipit ꝓpoſita ꝯſultatio hoc ſolũ q̃rit vbi fir
mat illã ptẽȝ ꝙ nõ regrat̃ rogit⁹ teſtiũ nec notarij i teſtõ
ad pias cãs ⁊ allegat pſatam allegationẽ Lapi.⁊ rñdet
ad id ꝙ dicitur de teſtamẽto patris iter filios vbi ñ req-
ritur

rit rogitus ꝙ illud ↄtingit ex eo qꝛ ſi teſtm̃ nõ eẽt ſcriptũ
ipſi filij fuiſſent iuſti ſucceſſores cũ in ſucceſſiõe parentum
eoꝝ ſit prima cã igit̃ in teſtõ inter eos ↄfecto iuris ſolemni
tas relaxat̃ allegat pro hac rõne.l.i.C.de his que ſibi aſcri-
bũt dũ dicit ⁊ ſi teſtm̃ nõ eſſet ſcriptũ iuſtus ſucceſſor futu
rus eſſet. Adde ſcdo ad dcm̃ Bal.in.d.l.gñali ⁊ ad ſimi-
lia dicta elegans dcm̃ Cy.in auc.ingreſſi.C. de ſacroſan.
ecc.vbi dicit ꝙ in trãſlatiõe bonoꝝ adulti q̃ fit in mõaſte-
rium pp ꝓfeſſionẽ quã ipſe facit regule monachali iuxta
diſpoſitionẽ dicte auc.ingreſſi nõ reqrit̃ iudicis decretũ lꝫ
alr̃ in aliẽatiõe bonoꝝ minoris ſolẽnitas decreti ſit neceſ
ſaria vt in.l.lex que tutores.C.d admi.tui.⁊ hoc ñ ex alio
niſi qꝛ ipſoꝝ bonoꝝ trãſlatio fit ab ipſo adulto i piũ locũ.
faciat ẽt ad p̃dicta ſolẽne dcm̃ Bal.i.l.ſi ſpõſus.§.ↄceſſa.
ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.vbi dixit ꝙ ſi collata eſt res in
aliũ titulo donationis ſub pacto ꝙ p illũ nulla poſſit fieri
alienatio nihilominus ad pias cãs aliẽari poterit.⁊ mo-
uet̃ ad hoc p illũ tex.valde elegantez. Adde etiam Lud.
ro.in.d.auc.ſilr vbi reprehendit doctrinam prefatã aſſe-
rendo eã eẽ falſam.⁊ ad hoc allegat.c.i.§.donare in ti.q̃-
liter olim feudũ poterat alienari ⁊.l.i.in prin.de ꝓhibita
alienatiõe feudi p Federi.vbi ꝓhibitio facta vaſallo de
nõ alienãdo feudũ includit ẽt ꝓhibitionẽ alienatiõis ẽt i
pias cãs.⁊ p iſta duo iura dicit ↄfundi p̃allegata dicta.nec
ſm eũ obſtat dictus.§.ↄceſſa.qꝛ ibi dr̃ ꝙ lꝫ alias inter vi-
rũ ⁊ vxorẽ ꝓhibita ſit donatio tñ nõ intelligitur ꝓhibita
dõatio fcã inter eos de loco vbi cadauera ſepeliant̃ ⁊ hu-
ius nõ eſt rõ vt ibi dicit tex.ꝙ iõ illud ſit qꝛ dõatio ſit ad
pias cãs ſꝫ iõ ẽ qꝛ ↄiunx donãs lꝫ efficiat̃ pauperior tñ con-
iunx dõatarius nõ efficit̃ ditior ꝙ eſt vnũ d neceſſarijs ad
interdicendũ donatiõez. Nõ aũt quare ditior nõ efficit̃ ẽ
qꝛ locus ſepulture humane cenſet̃ eſſe religioſus iure.n.
ciuili ſepulchra hominis illũ locũ religioſuz faciũt vt.ff.⁊
.C.de religio.inſti.de rerũ diuiſiõe.§.religioſum. Dicit et
dcm̃ Bal.in.d.l.gñali cõfundi per.d.§.donare vbi ẽ ne-
ceſſarius cõſenſus dñi ſi vaſallus vult aliẽare ꝓ aia vt ibi
hr̃ dicit ẽt tex.d.l.gñali inq̃tũ reqrit teſtm̃ ſolẽnitate mu
nitũ deſtruit dcm̃ Bal.nec refragat̃ dcm̃ Cy.qd potẽtiaſ
ꝓ eo facere vr̃ qꝛ iõ ibi nõ ẽ neceſſariũ decretũ i trãſlatiõe
bonoꝝ minoris qꝛ trãſlatio fit ex diſpoſitiõe legali volẽte
ꝙ bona ingreſſi ⁊c.certũ ẽ aũt ꝙ alienatio bonoꝝ mino-
ris q̃ fit ex diſpoſitiõe iuris nõ reqrit decretum iudicis.l.
ij.§.vñ q̃rit̃.ff.de re.coꝝ cũ.§.ſi.⁊ optie facit gl.ſm eũ i.l.
ſi.C.de legi.tuto.volẽs vniuerſa bona adulti obligari ꝓ
dote vxoris recepta ẽt ſi nõ interuenerit iudicis decretũ ex
eo qꝛ illa obligatio ineſt receptiõi dotis ex diſpoſitiõe iu
ris cõis vt.l.aſſiduis cũ ſi.C.q potio.in pigno.habe.qc-
quid dixerit Bar.illã gl.impugnãs in.l.ſi ↄſtãte in.iiij.q.
ff.ſo.ma.⁊ ita reſidet tãtus doctor in.d.auc.ſilr ⁊ p iones
elegãtiſſima dcã ſunt ⁊ magno digna iuriſconſulto. Addõ
ꝙ idem Ludo.in conſi.cxcvij.incipi.preſens ſtatuti parti
cula in ſecundo dubio illius conſilij vbi dicit quod prohi
bitio per viã donatiõis cã mortis nõ includit caſum illũ
quo cauſa mortis donat̃ gratia pietatis ⁊ dicit eſſe caſuz
formalẽ in.d.l.ſi ſponſus.§.ↄceſſa ⁊ ſic aperto ore ↄſuluit
ↄtrium eius qd dixit in.d.auc.ſimiliter ⁊ ẽt in p̃fato conſi-
lio arguit de.d.c.i.§.donare ⁊ de.d.l.iꝑialẽ in p̃n. Et rñ-
det ad illa iura ꝙ lꝫ aliẽatio feudi cã pietatis cenſeat̃ eſſe
ꝓhibita tñ de eq̃tate canonica eſt pmiſſa ⁊ allegat do.Ant.
in.c.que in eccleſiaꝝ de ↄſti.referentẽ Hoſt. ita dicere ⁊
ad eũ addo Bal.in.d.c.q̃ in eccl̃iaꝝ referentẽ Hoſt.dice
a re ꝙ feuda legari pñt pro anima[a] ꝙ ſatis dici põt de eq
tate canonica ſm eũ dũmõ legatũ nõ ſit effectuz caducũ
morte. Adde Bal.i.d.§.cõceſſa i ſuis recollectis vbi dič
argumentũ ex illo text.ꝙ ꝓhibita alienatiõe ſimplr̃ non
itelligit̃ ꝓhibita donatio ad pias cãs nec elemoſina ⁊ al
legat Marti.de ſyllimani ⁊ Cy.ibi in additio.⁊ ſubdit
an ꝓhibita alienatiõe forte in teſtõ vel lege mũicipali vi-
deat̃ ꝓhibita elemoſina refert quoſdã dicere ꝙ ſic q̃ſi do
nũ ſit ita gñale vocabulũ vt elemoſinã cõprehẽdat ar.illi

us.§.ↄtriũ dicit ſe credere nã in hac gñali ꝓhibitione vr̃ ex
cepta pſona ipſius dei ſicut in iuramento fidelitatis exci
pit̃ pſona iꝑatoris.l.iꝑialẽ.§.ſi.de ꝓhi.aliẽa.feudi p fed.
Itẽ qꝛ q elemoſinã dat magis vr̃ dare debitũ q̃3 donũ.l.
i.C.de mendican.li.xi.naꝫ elemoſina ↄtinet̃ ſub diuino p̃
cepto. Itẽ qꝛ hec ꝓhibitio nõ dare elemoſinã eẽt ↄ euan
geliũ ⁊ ↄ bonos mores nec valeret hmõi ſtatutũ.arg.l.
ↄuenire.ff.d pac.dota. Itẽ qꝛ vr̃ dari pro remedio pecca-
toꝝ p̃ſertim ſi elemoſina ↄſiſtit in paruis rebus puta in eſcu
lentis ⁊ poculẽtis.ar.l.ſolent.ff.d offi.ꝓcõſul.⁊ ad h̃ alle
gat Marti.de ſyllimanis adde eũdez Bal.in.d.l.gñali
12 vbi dicit † dictat ſtatutũ ꝙ mulier ñ poſſit teſtari ſine cõ-
ſenſu ꝓpinquoꝝ an poterit teſtari ad pias cãs non hito
ↄſenſu ꝓpinquoꝝ rñdet illã.l.facet̃ ꝙ nõ poſtea dicit qꝛ
ſtatutũ nõ põt fieri ſup p̃uilegio ↄcernẽte deũ vel eccl̃iam
idẽ dicit in ↄctu ſi ſtatutũ diſponat ꝙ mulier nõ poſſit ↄ-
here ſine ↄſenſu ꝓpinquoꝝ poterit offerre ſe ⁊ ſua eccl̃ie.
qꝛ ẽ actus ſpũalis q nõ cadit ſub ꝓhibitiõe ſtatuti layci.
Itẽ poterit offerre dõtaxat ſua bona.qꝛ talis actus cõp-
hẽdit p̃uilegiũ eccl̃ie ꝙ nõ põt tolli a layco faciat.c.ſi.de
imu.eccl̃ie.in.vi. Adde eũdẽ Bal.in.d.§.donare vbi dicit
eẽ ſpãle in feudo qꝛ illud nõ poſſe alienare feudũ nõ eſt ↄ
p̃uilegiũ eccl̃ie ſꝫ eſt ipſius feudi nã ⁊ vt ita dixerim vitiũ
ꝙ rem ſequit̃.l.vitia.C.d acq.poſ.vñ nõ põt aliẽari pluſ
q̃3 rõ iuris pmittat.l.ſeruus cõis.§.ſi.de ſtipu. ſeruoꝝ vñ
iſtud eſſet teſtari de bñficio dñi nõ de re ꝓpria ꝙ ẽ ipoſſi-
bile.c.ſilius.Leo.facit ꝙ hr̃ in.c.i.in p̃n.de ſucceſſione feu
di ⁊ in.c.nup de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ lꝫ Iaco.de ardi-
zono in ſũma in ti.an pro aia ⁊ ad pias cãs facit.c.p̃mum
.§.ſi vo de pace iura.fir.⁊ faciat ꝙ hr̃ in.c.nouit.ẽ.d iud.
vbi papa vr̃ ꝓbare iura feudalia. Adde ẽt qꝛ text.in.d.§.
ↄceſſa fundat ſe ſuper hoc vꝫ ꝙ ideo valuit talis donatio
loci pro ſepultura qꝛ donantẽ nõ facit pauperiorem ⁊ acci
pientẽ nõ facit locupletiorẽ fundat ẽt ſe ille text.ſup alio
videlꝫ ꝙ qs dedicãdo rẽ pauperiorẽ nõ debet fieri pauperior
inducendo g̃ illũ tex.hoc mõ ꝙ quis non efficit̃ pauper
ex donãdo religiõi eſt ibi caſus ꝓ dcõ Marti.d ſylima.
⁊ ſequatiũ ⁊ ꝓ ſtatuto p̃fato qꝛ cũ ſtatutũ dič ꝙ mulieres
nõ poſſint diſponere de rebus ſuis ſine ↄſenſu ꝓpinquoꝝ
ↄſiderauit.n.fragilitatez mulieruz ne efficerent̃ pauperio
res ⁊ iõ voluit ꝙ diſponerẽt cũ ↄſenſu propinquoꝝ.ſꝫ do
nãdo eccl̃ie ⁊ pijs locis nõ efficit̃ pauperior vt ẽ caſus i.d.
§.ↄceſſa.ergo legit̃ ꝙ nõ obſtãte tali ſtatuto poterit muli
er donare eccl̃ie ſine ↄſenſu ꝓpinquoꝝ.⁊ per ↄña.§.ↄceſ-
ſa indubitanter ꝓbat doctrinã doctoruz inducendo ita vt
induxi. Et circa hoc ↄſidera.aut conſtitutio eſt iꝑalis.
aut eſt municipalis.ſi eſt iꝑalis ⁊ ꝓhibet alienationẽ fie-
ri ꝙ ẽt cõphendit eccleſias ⁊ pia loca.tex.ẽ in.l.ſi diuis
domus ↄiuncta gl.ſua ⁊ doctrina Bar.ibi.C.d exactori.
tribu.li.x.per quã legẽ limitant̃ omnia dicta ſupius alle-
gata.aut ẽ ↄſtitutio mũicipalis hoc diſponẽs ⁊ tũc ſecus
qꝛ hoc facere nõ poſſet.eſſet.n.ↄ libertatem eccleſie vt in
auc.caſſa.C.de ſacroſan.ecc.lꝫ do. Ricar.de ſaly.in repe.
l.i.C.de ſacroſan.ecc.in vltima q̃ne nullaꝫ fecerit dr̃iam
inter legem municipalẽ ⁊ legẽ imperialem.⁊ qꝛ accumu
late de hoc dixi in repetitione rubrice de rebus eccle.non
13 allic.iõ remitto ad dicta p me ibi. ¶ † Sꝫ qd in donatiõe
fcã eccleſijs nũquid vltra quingentos aureos reqrat̃ inſi
nuatio vt fiat corã iudice ⁊ ſcribat̃ i actis publicis iuxta
no.i.l.ſancimus.C.d dona.d. Abb.hic refert ſepenũero ſe
ↄſultuz rñdiſſe ꝙ inſinuatio nõ reqrat̃.⁊ Bar.in.d.l.ſãci
mus ⁊ in.l.pe.co.ti.vbi tractat̃ de materia nihil dixit ſed
potius vr̃ trãſire cũ gl.vt reqrat̃ iſinuatio.dicit tamen.d.
Abb.ſe reperiſſe Bar.in loco extraneo ⁊ pegrino ponẽ
tẽ ſuã opinionẽ ꝙ nõ reqrat̃ inſinuatio vꝫ in.d.l.illud.C.
de ſac.ſan.ecc.⁊ mouet̃ hic Abb.ꝙ eadẽ ratiõe eſt i dõa-
tione inter viuos que ẽ in vltia volũtate.vnde ſicut papa
h fuit motus p illã auctoritatẽ i ore duoꝝ vel triũ ⁊c. ita
vr̃ dicẽduz i donatiõe iter viuos.nã currit fauor religõis
⁊ rõ capli ⁊ vbi eadẽ eſt rõ eadẽ ẽ iuris diſpoſitio mapie i

a ¶ Anima.ad hoc vide bart. cepo.in.c.i.xx viij.diſta de cogni.feu.⁊ copioſius p pau. de ca.in conſi. clxij.

cōcernētibus animā.c.cū dilecta de ꝯfirmatiōe vtili vel ī
utili.⁊ ita reſidet tū ō h vide plene dcā p me i.c. ad hec.§.
co.vbi allani Guil.de cu.⁊ Bal.in ꝯriuz ⁊ allaui rōnem
incōuincibilē vt ibi videre potes.Et ad iſtū tex.pōt rñde
ri loqtur.n.in actu vltime volūtatis ⁊ nō in ꝯtu inter vi
uos ⁊ per ꝯñs nō meref allari ꝑ dicto Bar.nec eſt veruz
ꝙ ſit eadē rō in donatione inter viuos q̄ eſt in teſtō ſeu vl
tima volūtate qꝛ maioꝛ fraus ꝑſumif in donatiōe inter vi
uos vt eſt caſus in.l.data.C.de dona.ex quo ē actus irre
uocabilis.l.ſicut.C.de ac.⁊ obli.nō aūt eſt ſic in vltia vo
lūtate qꝛ eſt imutabilis.vt in.l.ſi qs in pnc.teſti de leg.iij.
vide dicta in.d.c.ad hec.Ulterius eſt animaduertēdū ꝙ
iſte tex.loqꝰ in relictis factis eccleſie.Idē eſt dicendū ſm
Inno.in oībus relictis factis ad pias cās ⁊ facta oia que
relinquūtur ꝑ aīa vt eſt gl.quā legiſte reputāt ſingularez
i.l.ſi qs titio.ff.de leg.ij.Et ſic ſentit Inn.ꝙ relicta fcā ad
pias cās gaudēt eodē ꝑuilegio quo gaudēt relicta fcā ec
cleſijs.facit qđ no.Io.an.in.c.i.de in integ.reſti.li.vi.vbi
dicit ꝙ ſicut eccl̄ia pt reſtitui ī integrū.ita ⁊ alia loca pia.
14 ¶ †Eſt ḡ videndū nūc qñ legatū dicaf piū.ᵃ ⁊ extat do
ctrina tradita ꝑ oēs docentes ꝙ ſi relinqf ꝑ aīa dꝛ ad pi
as cās vt ex gl.i.d.l.ſi qs titio.Et qdē bal.i lectura.l.i.C.
de ſa.ſan.ecc.dicit ꝙ oē relictū ꝑ aīa dꝛ relictum ad cau
ſas pias ⁊ dicit eſſe gl.ſing.i.d.l.ſi qs titio ēt ſi relinquaf
ꝯſanguineo pauperi de quo dicit eē glo.ſing.in.c.ij.de ſe
pul.⁊ idē Bal.in.l.eā quā.C.ō fideicō.in.iiij.col.verſi.ex
quo nota ꝙ oē relictū pro anima dꝛ ad pias cās vt ſingu
lariter no.in.d.l.ſi qs titio ⁊ debef a quocunq̄ ſucceſſore
qđ dicit eſſe verū ſi hꝫ ſolēnitatē teſtiū alias ſecus.l.i.C.
de fideicō.ꝙ dicit ꝓcedere de iure ciuili idez dicit de iure
canonico ſi nullus teſtis interfuit teſtō vel vnus tm̄ allat
l.ſi.C.de fideicō.duo aūt teſtes de iure canōico ſufficiūt al
legat.c.iſtud ⁊ idē Bal.i.l.ſi.C.cōis de leg.allegat gl.i.d.
l.ſi qs titio ⁊ ēt i.l.illud.C.de ſa.ſan.eccle. magni fecit gl.
illā ⁊ idē ēt voluit i.l.i.in repe.ff.de leg.ij.pro qua gl.dicit
eſſe caſum ſingularē in auc.vt cū de appellatiōe cognoſci
tur in.§.ſꝫ hic qdem in verbo ꝑpiſſime aīe ſꝫ Lud.ro.in re
pe.d.c.ſiſr in pn.dicit ꝙ glo.in.d.l. ſi qs titio dicit ꝯrium
cum apponat alternatiuā inf relictū pro aīa ⁊ relictū ad
pias cauſas q̄ alternatiua ꝯſueuit poni inter diuerſa.l.il
le aut ille.ff.de ver.ſigni.⁊ iō dicit aut relinquif ꝑ aīa pau
peri ⁊ tunc dꝛ relictū pium aut relinquif pro aīa diuiti ⁊
tūc nō dꝛ relictū piū tu de hoc dicas vt plenius dixi in.d.
c.ad hec.§.eo.nec dꝛ bene dictum nam eoipſo ꝙ qs legat
pauperi vꝛ legare pro aīa ⁊ ſic ad piam cām.l.id qđ pau
peribus ⁊.d.l.illud non eſt ḡ neceſſe ꝙ dicat lego paupe
ri pro anima adde do.meū Ioā.de imo.in.d.l.ſi qs titio
quem ipſe nō allat vbi dicit ꝙ illa glo.pōt allegari ad ꝯ
rium eius qđ cōiter allegaf ex eo qꝛ vtif dictione alterna
tiua ſꝫ ipſe dicit poſſe ſaluari cōez opi.inꝯtū gl.illa expe
rat legata ⁊ ſic vꝛ velle gl.ꝙ cenſeaf relictum ad pias cās
quantū ad effectū Bal.ibi litat illā gl.niſi forte coloꝛ fue
rit captatus vt qꝛ relinquaf ꝯſanguineo diuiti pro aīa al
legat gl.ſing.in.d.l.illud tu ō h vid q̄ dixi in.d.c. ad hec.
Adde elegātē doctorez do.Floria.in auct.ſimiliter.C.ad
15 l.falci.† vbi q̄rit q̄ dicanf relicta ad pias cauſas ⁊ remit
tit ad Spec.in tit.de inſtru.edi.§.nunc vo aliqua verſi.⁊
ſcias vbi per Io.an.Ipſe vero dicit ꝙ relictum ꝑ anima
non dꝛ relictum ad pias cās de quo dicit eſſe gl.in.d.l.ſi
quis titio.Refert tñ Bar.⁊ alios dicere ꝯriū in.l.i.C.de
ſa.ſan.ecc.⁊ ꝯ illā glo.allegat dcm̄ verſic.ꝑpiſſime anime
Raph.cu.in.d.l.ſi qs titio dicit doctores cōiter allegare
illā gl.ꝙ legatū pro aīa dꝛ ad pias cās.ipſe vo dicit ꝙ il
la glo.decidit ꝯriū apponēdo dictiōez alternatiuā.Sed
in effectu glo.ſm eum ſentit ꝙ dꝛ relictū ad pias cauſas.
Et ſic inferf ex ꝑdictis ꝙ illa gl.quo ad verba ſentit ꝙ re
lictū pro anima nō dꝛ relictū ad pias cās.ſꝫ quantū ad ef
fectū ⁊ mētē hꝫ ſentit ꝙ dicaf relictū ad pias cās.vos ve
ro ponderetis allatiōnē quā facit glo.illa.allat.n.l.nulli
C.de epiſ.⁊ cler. qꝛ lex loqtur in relictis ad pias cās vñ

dcm̄ eius dꝫ intelligi ſm legez q̄ꝫ allegat ḡ aperto oꝛe ſen
tit ꝙ legatū ꝑ aīa dꝛ legatuz ad pias cās in dubio poſſet
aūt hoc variari ſm illud qđ adiungeref.puta ſi relinq̄ret
diuiti ꝑ aīa de quo dicas vt dixi in.d.c.ad hec ⁊ iſta mē
16 ti cōmēda.¶ †Dicif ēt relictū ad pias cās ſi fiat relictū
mulieri male vite vt ad melioris vite frugē reducaf. hoc
fuit elegās dcm̄ Bal.in loco peregrino in.l.imꝑialis.C.
de nup.ꝑ illū tex.dꝫ.n.imꝑatoꝛ eſſe clemēs talibus ne in
ducat eas in deſperationē ſm Bal.ibi facit ꝙ voluit an
ge.⁊ plene.d.meus Io.de imo.in.l.gn̄aliter.ff.ō ver.ob.
vbi dicit ꝙ vꝫ ꝓmiſſio fcā fauore caſtitatis ſeruāde ſi pro
mittit pecuniā mulieri ne fiat meretrix valida eſt talis ꝓ
miſſio allat in arg.d.l.imꝑialis.Idē dicas ſi fiat relictuz
ꝑ viduis pupillis orphanis ⁊ ſilibus ꝑſonis miſerabili
bus ſm Tancredū decorneto in.x.rub.in.ix.q.⁊ ſpecu.in
d.§.nunc vero aliqua ver.⁊ ſcias idē dicas ſi relinquatur
hoſpitalibus ēt ꝑuatis qꝛ talia relicta dicunf pia.ita pul
chre dixit Bal.in.l.orphanotrophos in finalibꝰ vbis.C.
de epiſ.⁊ cle.cū ſint loca pia refert ita tenere do.Card.de
tuderto in ſua ſūmula de quarta canōica addeo ꝙ epūs
hēbit debitā portionē de talibus relictis.faciat qđ voluit
idē Bal.in auc.hoc ius porrectū.C.ō ſa.ſan.ecc. ⁊ ī auc.
ſiſr ad ſi.C.ad.l.falci.⁊ iō cōſuluit verus iuris interpres
Pau.de ca.in ꝯtingētis factis ꝯſi.cccxv.ꝙ relicta talibus
locis pijs dicunf relicta pia nec detrahif falcidia nec tre
bellianica de talibus relictis.⁊ allat Bal.in.d.l.orpha
notrophos.Idē dicaf ſi ē relictū factū ꝑſōe eccl̄iaſtice.qꝛ
tūc dꝛ fcm̄ ad pias cās.Ita dixit.d.Pe.de anch.in.c.re
q̄ſiti.li.eo.allat.d.Car.ō tuderto in ſua ſūmula ꝙ ꝓcedit
qñ illa ꝑſona eccl̄iaſtica hꝫ adminiſtrationē eccl̄ie.⁊ faciat
qđ dixit.d.Car.hic fcm̄ eſt legatū cū duobꝰ teſtibus cui
dā moniali an valebit.⁊ decidit ꝙ ſic.qꝛ ꝑinde ē ac ſi fuiſ
17 ſet relictū mōaſterio.c.in ꝑñtia de ꝓba.¶ †Quid aūt ſi
qs legauit iſtis fr̄nitatibus diſciplinatoꝝ an talia relicta
dicanf ad pias cās Bal.in.l.illud in pn.de ſac.ſan.eccle.
dicit ꝙ talia relicta nō ſūt ad pias cās.qꝛ ſi ē piū collegiū
ꝓprie.qđ dicit eē menti tenendū.Et idē Bal.in.d.auc.h
ius porrectū in.ij.col.ver.ſcdo q̄ro dicit ꝙ corpus taliuz
fr̄nitatum pōt res ſuas vendere.qꝛ non eſt pium collegiū
ſed ꝓphanū ⁊ ſeculare.vñ pōt de rebus ſuis diſponere ſi
cut collegia ſecularia vt i.l.i.§.qbus.ff.qđ cuiuſq̄ vniuer
ſitatis noīe ⁊ ita dicit ſe in facto ꝯſuluiſſe ⁊ idem Bal.in
l.id qđ pauperibꝰ.C.de epiſ.⁊ cle.in.xxi.q.querit an lega
tum factuz pauperibus idefinite dato executore poſſit di
ſtribui iſtis talibus fraternitatibus dꝛ ꝙ ſic expreſſo pio
vſu qꝛ tūc diſtribuef vſui potius q̄ꝫ ꝑſonis ſecus ſi vſus nō
exprimeref qꝛ eoꝝ collegiū nō eſt ꝑuilegiatū cū nō ſit ec
cleſia nec collegiū pauperū ⁊ idē voluit idez Bal.melius
q̄ꝫ alibi in.l.ſi qs ad declinādā.C.ō epiſ.⁊ cle.vbi refert q̄
ſtionē ⁊ verba turpia que fuerūt inter do.Car.ō tuderto
⁊.d.Galiciū de ancona ſup iſta q̄ōne ſꝫ idez Bal.i repe.
c.ſi pater.li.eo.in.vi.tenuit ꝯrium de quo dicā latiſſime in
c.officij.li.eo.vbi iſtam q̄ōnem ponit do.Pe. ⁊ eā ample
ponit Io.de imo.referēs ſe ꝯſuluiſſe Calig.⁊ de Bal.ibi
nullā facit mentionē niſi in.d.l.ſi qs ad declinādā deo ꝓ
pitio ibi dēbimus.Idē dicas ſi fiat relictū ꝑ pictura ima
ginū ſanctoꝝ qꝛ dꝛ relictū ad pias cās vt tꝫ Bart.in.l.ſi
nec.§.queſitū.ff.ad.l.falci.arg.l.titia.§.ſi.ff.de auro ⁊ ar
gen.leg.facit.c.ſi.li.eo.c.ex parte inſimo de ver.ſig.Idez
dicas ī legato alimētoꝝ fcō pauperi in auc.de eccle.ti.§.i
terdicimus ꝑ quo vide Io.de imo.i.d.l.ſi qs titio ⁊ lud.
ro.in.d.auc.ſiſr.Idem dicas ſi relinquaf dos paupī mu
lieri.l.cū his.§.mulier.ff.de ꝯdi.inde.⁊ iſta menti cōmen
da.Sed ad iſtaz decretalē pōt applicari elegās queſtio.
qdem fecit teſtm̄ ad pias cās cum ſeptē teſtibus poſtea fe
cit ſm teſtm̄ ēt ad pias cās cum duobus teſtibus ꝙ teſta
mentū ꝑferef vꝛ ꝙ primū cum habeat ſolēnitatē p.l.hac
ꝯſultiſſima.§.ſi qs aūt.C.eo.vbi ſi in ꝑmo teſtō ſolēni ſūt
inſtituti extranei ⁊ in ſcdo teſtō minus ſolēni ſunt inſtituti ve
nientes ab inteſtato ſm teſtm̄ tollit ꝑmū.Ex quo tex.vide
tur inferri

a ¶ Piū. Uide de hoc.d.alex. de imo.in.l.cū his.§.ſi mulier de condi.ī debi.⁊ in.l.ſi. cū dotez.§.ſo ſolu ma.⁊ in ꝯſi.cv.in.iiij.parte vbi multa p̄clara habes.

tur inferri φ in pmo teſtõ ſūt inſtituti venientes ab iteſta
to ⁊ in ſcdo ſūt iſtituti venientes ab inteſtato pferſ pmum
pp duplicē cām ſolēnitatis ⁊ pp fauorē venientiū ab inte
ſtato cū in ſcdo teſtõ vnica dūtaxat ſit ratio.ſ.fauor veniē
tiū ab inteſtato ſʒ in caſu nro eſt oino paritas quo ad cāʒ
piā inſtitutā qꝛ in quolibet eſt inſtituta pia cā ⁊ addita eſt
ſolēnitas in pmo q̄ nō eſt addita i ſcdo.vñ par fauore pie
cāe vr̄ φ faciat pmū teſtm̄ preferri.put in ſimili hr̄ in auc.
niſi rogati.C.ad trebel.in.i.gl.⁊ in corpore vñ ſimilr̄ facit
ff.de condi.⁊ demon.l.titio vſumfructum in fin.Sed his
non obſtātibus ↄ̄trium vr̄ verius φ ſcḿ pferaſ prio exquo
ſcḿ eſt ad pias cās qꝛ eādem ⁊ tantā vim hʒ teſtm̄ validū
de iure ſpāli ad tollendum primum quantū validuʒ de iu
re cōi nec alias priuilegium ↄceſſum in certis caſibus de
teſtando ſine ſolēnitate ſit inutile.Et pbaſ in.l.ij.ff. de in
iuſto teſto.facit.l.cum ex ratione.ff.de excuſa.tut. vbi tm̄
operaſ dignitas p priuilegium adepta quantum adepta
de iure cōi.Nec obſtāt alſata in ↄ̄trium.qꝛ ſi in prio teſtõ
affuit ſolēnitas q̄ in ſcdo deficit.tñ in ſcdo adeſt aliud po
tentius qđ in pmo deficiſ φ hoc ſcḿ eſt vltimum ⁊ pmū
non.hoc aūt in vltimis voluntatibus pcipue attendiſ.l.
ſi tibi ⁊ mihi.§.in legatis de lega.i.l.i.C.de ſa.ſan.ecc.hoc
igiſ preponderaſ ſolēnitati pmi teſti vñ ⁊ ſi in primo ad
ſunt duo ſilr ⁊ in ſcdo adſunt duo maioris potentie.Nec
ob.dictus.§.ſi qs aūt qꝛ intelligiſ maxime cum extnei fue
rint inſtituti in primo nā idem ſi venientes ab inteſtato p
rōnem predictā cum in pari cā dēat vltimū pferri.inſti.q
buſ modis teſtamenta infirmenſ.§.poſteriore.Nec ob.φ
hr̄ in.d.auct. niſi rogati ⁊ in.d.l.titio qꝛ in illis prima cā
pia inuitabaſ volūtati teſtōris ſcda vero non ſʒ ſoli diſpo
ſitioni legali q̄ diſpoſitio legis ceſſat cum in primis volū
tas teſtōris adſit.ex eo qꝛ lex ſi diſponit de ſcda niſi ex cō
iectura ta mente defuncti.Nam ⁊ ſi in prio teſtõ eſſent de
cem teſteſ poſſet tolli per ſcḿ in quo eſſent.vij.teſtes.l.he
redes palam in ſi.prin.ff.eo.⁊ qꝛ in teſtõ ad pias cās ſuffi
ciunt duo teſtes cum relinquatur diſpoſitioni iuris natu
ralis vel gentium φ in ore duoꝝ ⁊c.vt hic ad ſimilitudi
nem teſtamenti militis.l.i.⁊.l.diuus.ff.de teſt.mili.ita di
xit.d.Pau.de ca.in quodā ſuo eleganti ↄſilio incipiente
dubiū facit in ſupraſcripto pūcto ⁊ eſt.ccclxij.⁊ allegat ēt
Bar.in.l.i.C.de ſacroſan.eccle.vbi dicit φ non reqriſ φ
teſtes ſint rogati cum iſta ſit ſolēnitas iuris ciuilis q̄ cen
ſetur remiſſa.dicit etiā φ mulier pōt eſſe teſtis in tali teſtõ
allegat in ſimili gl.in.d.auc.φ ſine ⁊ Bar.in.d.l.hac cō
ſultiſſima.§.ex impfecto.Tu vo pōdera in hoc paſſu vtrū
ſit ius cōe relictis ad pias cās vt ſufficiant duo teſtes quo
caſu iſta queſtio eſt indubitata φ ſi duo ſufficiunt ad di
diſponendum eodem mō ſufficiunt duo ad adimendum
arg.c.ois res.ſ.de reg.iuris.⁊ legis nil tam naturale.ff.e.
ſi vo ē ius ſpāle ⁊ puilegiatiuū tūc pcedat dubitatio dñi
Pauli optie hanc dubitationē decidentiſ.⁊ faciat qđ vo
18 luit hic do.Card.querens †qđ ſi teſtōꝛ fecit teſtm̄ in quo
reliqt ad pias cās demū reuocat illud non fcō alio teſtõ
nec codicillis ſed ſimplr̄ reuocat an valebit talis adem
ptio ⁊ dicit φ ſic per id qđ no.gl.in.d.l.heredes palaʒ.§.ſi
quid poſt dicit pcedere quo ad effectū vt exceptiōis nō d
beaſ legatū p.l.militis codicillis.§.veteranus.ff.d teſta.
19 mil.¶ †Sʒ an ſufficiat φ iſta adeptio ſit fcā corā duob⁹
teſtibus.dicit φ iſta qđ ſupponit aliam vʒ φ teſtes reqr
rantur in legato φ regulariter in legatis reqruntſ quinqʒ
teſtes.l.ſi.C.de codicil.facit qđ no.hoſti.in ſūma eo.ti.§.
qualiter ↄfirmeſ ver.i.in legato aūt facto eccleſie vel eccle
ſiaſtice pſone vt in relictis ad pias cās ſufficiūt duo teſtes
vt hic.Et hoc ſuppoſito ↄcludit φ ſicut ad inducenduʒ
legatū factū eccleſie vel ad pias cās ſufficiunt duo teſtes.
ita ad illud tollendū ſufficiūt duo arg.d.l.nil tā nāle.alle
gat ēt p hoc.qꝛ minor ſolēnitas vr̄ reqri in tollendo lega
tū q̄ȝ in inducendo.nā in tollēdo ſufficiūt ſʒ cū teſtes ēt ſi
ſint mulieres p id qđ hr̄ in.l.q teſtõ.§.mulier cū ibi not.p
gl.ff.eo.⁊ ſic iſta doctrina.d.Car.p optime facit p cōſilio
dñi Pauli vt tot ſufficiāt teſtes ad tollēdū teſtm̄ ad pias
cās quot ſufficiūt ad fabricanduʒ teſtm̄ ad pias cās.d.inc.
Jo.d mo.hic dicit φ ſi bene pōderaſ gl.ibi nō dicit illud
ad qđ.d.Car.alſat.ſʒ dicit φ lʒ mulier nō poſſit eē teſtis
in teſtõ tm̄ pōt eſſe in codicillis.⁊ iō dicit dubitationē ver
ſari apud legiſtas an relictū factū in teſtõ poſſit adimi in
codicillis factis corā quinqʒ teſtibus.Et cōiter in.d.l.he
redes palā.§.ſi qđ poſt teneſ φ ſic.qꝛ q̄ ad valorē legatoꝝ
ſufficiūt quinqʒ teſtes vt in.d.l.ſi.C.de codicil.iō pñt adi
mi in codicillis factis corā quinqʒ teſtib⁹.⁊ talis reuoca
tio ſit ope exceptiōis.iō ſi legatarius repireſ hēre legatuʒ
ita φ nō eēt opus illud petere nō poſſet ab eo auferri.ſed
vbi eēt neceſſe illud petere poſſet repelli p exceptionē per
dcm̄.§.veteranus.⁊ hoc pcedit in relictis nō pijs.ſʒ in re
lictis ad pias cās ſi ſiat ademptio corā duob⁹ teſtibus vr̄
φ ipſo iure tollaſ.qꝛ ad valorē ipſoꝝ ſufficiūt duo teſtes
⁊ ſic nō vr̄ bñ dixiſſe.d.Car.iqʒtū voluit φ ſolū ope exce
ptiōis ſiat ademptio ſi interueniat nūerus teſtiū q ſuffice
rent ad valorem relicti.qꝛ imo ſit ipſo iure.⁊ alſat not.a
20 Bar.in.d.§.ſi qđ poſt.¶ †Ex pdictis ſtat dubitatio vtꝝ
teſtm̄ ad pias cās factū cū duob⁹ teſtibus poſſit reuocari
corā duobus teſtibus ñ faciēdo aliud teſtm̄ ſecus ſi aliud
teſtm̄ faceret.qꝛ tūc bñ ſufficerent duo teſtes.⁊ indubita
ter qđ ē ſolēnis.⁊ vr̄ φ poſſit reuocari cū duob⁹ teſtibus.
⁊ ad hoc alſo.l.in fraudē.§.i.ff.de teſt.mili.vbi dr̄ φ ſicut
hēditatē miles nuda volūtate dare pt ita ⁊ adimere.⁊ ſic
puilegiū datū in ↄferēdo vr̄ datū in adimēdo.⁊ ibi dixit
ang.φ ſi epō vel abbati in ſignū puilegij ē ↄceſſa ptās in
ſtituēdi monachos vel alios clericos iuris ordie ptermiſ
ſo eodē mō dignos puatiōe poterit puare iuris ordine ñ
ſeruato.Idē dicit in iudice vel comite habēte puilegium
celereū ferēdi ſniam ſūmarie ⁊ de plano iuris ordine nō
ſeruato.qꝛ eodē mō poterit corrigere ſuas ſnias dignas
correctiōe.⁊ ſic cū teſtm̄ ad pias cās fieri poſſit cū duob⁹
teſtib⁹ ḡ poterit reuocari ēt cū duob⁹ teſtib⁹ ⁊ ēt talia re
licta pia adimi.Tū pondera ſi iſtud ē puilegiū pioꝝ reli
ctoꝝ vt valeāt cū duob⁹ teſtib⁹ ḡ ſeqſ φ non debēt ↄ oſſe
reuocari cū duob⁹ teſtibus ar.l.qđ fauore.C.de legi.⁊.l.
nō iō minus.C.de pcu.cū ſi.φ aūt hoc ſit in puilegiū ⁊ in
ius ſpāle itroductū p ipſis relictis pus alſo caſuʒ in.l.ge
nerali.C.de ſa.ſan.ecc.iuncto iſto.c.Cum ergo d iure ſpe
ciali ē itroductū vt valeat teſtm̄ ad piaſ cās cū duobus te
ſtibus ⁊ in hoc ē receſſum a iure cōi vt in.d.l.gnali ⁊ ca
pitulū iſtud loquaſ in diſponēdo ⁊ reliquēdo ad pias caſ
ḡ in reuocādo ⁊ adimēdo ſtabimus diſpoſitiōi iuris cōis
.l.ſi extraneus.ff.de ↄdi.ob cau.l.ſi cum dotē in princi.ff.
ſolu.ma.facit.l.ſi ſeruus ver.nō dixit pretor.ff.de acquir.
here.cum ſi.Preterea hoc vr̄ decidere formaliter tex.in
auc.hoc inter liberos.C.eodē vbi hr̄ φ valet teſtamentū
inter liberos cum duobus teſtibus.l.hac conſultiſſima.§.
ex impfecto.C.eo.⁊ tñ in.d.auct.dicitur φ illud primum
teſtm̄ ita infirmaſ ſi pater corā ſeptē teſtibus declaret nol
le tale teſtm̄ valere ecce nunc qualiter teſtm̄ validū de iu
re ſpāli cum duobus teſtibus non reuocaſ p aliud teſtm̄
factuʒ cū duobus teſtibus ſʒ reqruntſ ſeptē teſtes ita dica
mus in caſu nro φ lʒ valeat teſtm̄ in relictis ad pias cau
ſas cū duob⁹ teſtibus φ nō reuocabiſ per aliud teſtm̄ ni
ſi in eo interueniat numerus ſeptē teſtium ⁊ per illū tex.cō
fundiſ ↄſiliū Pau.de ca.⁊ dicta doctoꝝ ſuperius relata
Et ſi quiſpiaʒ dixerit amice.l.i.ff.de teſta.mili.coniuncta
d.l.in fraudē.§.i.apponit gladiū ad declarationēʒ huius
dubitatiōis nā in.d.l.i.dr̄ φ miles pōt teſtari q̄uo vult ⁊
quomodo pōt ſed in.d.l.i fraudeʒ.§.i.probatur φ pōt re
uocare q̄uo velit ⁊ quomodo poſſit ergo ſequiſ φ eadem
ſolēnitas que ſufficit in condēdo ⁊ diſponendo ſufficit in
reuocādo ⁊ adimēdo.Ita dicamus in caſu nro lʒ iſte tex.
priuilegiet relicta ad pias cās cū duob⁹ teſtibus qñ teſta
toꝛ reliquit eccleſie.ita videaſ puilegiare qñ vult reuocaſ.
Quia ad hoc rñderi pōt qꝛ ſi ita eſſet φ eodē ſolēnitas q̄
dʒ interuenire i diſponēdo ſufficeret i adimēdo ⁊ reuocā

do fruſtra ⁊ inanũ emanaſſet diſpoſitio.d.l.in fraudẽ.§.
l.vñ fuit opus q̄ emanaret diſpoſitio illius.§.q꞉ cũ agaꝛ
ꝺ correctiõe iuris cõis oportuit q̄ hoc exp̄meretꝛ in lege.
Sed in caſu nr̃o nõ ẽ exp̄ſſuꝫ in iure canonico q̄ ſufficiãt
duo teſtes in adimendo relicta pijs locis.ḡ remanebim⁹
f in diſpoſitiõe iuris cõis p tex.dicte auc.hoc inter liberoſ.
Nec ob.q̄ vnũ quodqꜫ diſſoluiꝛ eo vinculo quo ligaꝛ.q꞉
ꝓcedit niſi ageretꝛ de correctiõe iuris cõis q̃ eſt euitanda
.l.ſi vo.§.de viro.ff.ſolu.ma.Et ſi dicaꝛ q̄ teſtm̃ militis ⁊
teſtm̃ ad pias cãs eq̄pantꝛ negabit hoc vt voluit Bald.⁊
ſupius retuli in.l.i.C.de ſac.ſan.ecc.nihilominus tene ꝓ
firmo q̄ ſi teſtõr reliquit ad pias cãs cũ duobus teſtib⁹.
⁊ poſtea vult adimere relinq̄ndo alteri pie cãe q̄ tũt p̄t
ẽt cũ duobus teſtibus p eã q̃ ſupius dcã ſũt ⁊ ad auc.hoc
inter liberos rñde q꞉ ibi teſtõr reuocabit teſtm̃ fcm̃ fauo
re liberoꝝ in p̄iudiciũ filioꝝ ⁊ ad fauorẽ ex̃neoꝝ.iõ req̇riꝛ
numerus.vij.teſtiũ q꞉ illud p̄uilegiũ nõ dꝫ retorq̇ri in fa-
uorẽꝫ ex̃neoꝝ.ſi vo teſtõr vellet adimere relinq̄ndo ad ſ
pias cãs vel vellet ſimplr̃ adimere vꝛ vellet reuocaꝛ faciẽ
do aliud teſtm̃ ad cãs nõ pias ⁊ tunc nõ ꝓcedat dcm̃ dñi
Cardi.q꞉ illud priuilegiũ qd̃ ẽ introductũ in fauorẽꝫ cãe
nõ pie nõ dꝫ retorq̇ri.arg.l.legata inutiliter de leg.i.⁊ di
cte.l.q̄ fauore cũ ſi.Et p iſta ſit intellecta nũc.d.auc.hoc
u inter liberoſ ⁊ iſta mẽti cõmẽda.ℭ †Quid ſi appareant
duo teſtã nec ſciaꝛ qd̃ ſit prius ⁊ qd̃ ſit poſterius ⁊ illa ad
inuicẽ ſe ꝯfundãt atqꜫ ſint nulla regulariter ꝓut no.gl.⁊
doc.in.l.ſi.C.de edi.di.adri.l.i.§.nõ aũt.⁊ ibi Bart.ff.de
bo.poſ.ſm̃ tabu.⁊ gl.in.c.duobus ꝺ reſcrip.in.vi.⁊ in.c.
vltima voluntas.xiij.q.ij.nihilominꝰ fallit niſi in vno ex
dictis teſtam̃tis appareret q̄ relictũ eẽt ad piaſ cãs i alio
aũt nihil q꞉ tũc p̄ſumimus eẽ poſterius id in quo ad piaſ
cãs relictũ eſt ex eo q꞉ ſi fauore pie cãe in ꝯtibus p̄ſumi-
mus poſterioritatẽ vt in caſus ſingu.in.l.i.C.de iure fiſci
li.x.ḡ.ẽt p̄ſumimus idẽ pp idẽptitatẽ rõnis in vltima vo-
lũtate.de vno.n.ad reliquũ ꝓcedit arg.l.q bñdi.ff.de ꝯdi.
⁊ demon.l.ſeruũ filij.§.cũ q.ff.ꝺ leg.i.Nec refragaꝛ q̄ ca
ſus exorbitãs a regulis cõibus nõ eſt extendendus.ad cõ
ſequentia ẽt p idẽptitatẽ rõnis.l.ius ſingulare.ff.de legi.
c.ea q̃ a iure de reg.iur.in.vi.q꞉ ad hoc põt rñderi.nam
vbicũqꜫ ius cõe rõe certe pſone multũ fauorabilis intro-
ducit aliqd̃ ius ſingulare p̄uilegiatũ ⁊ multũ exorbitãs a
regulis iuris cõis nihilominus fauor ei⁹ ⁊ idẽptitas rõiſ
caſuꝫ illuꝫ ſingularẽ ad alios extẽdit.l.ij.§.ſi mꝛ ver.qd ſi
curatorẽ ſi petijt.ff.ad tertul.Itẽ vbi ius cõe rõe pſõe ab
eo nimiũ p̄uilegiate introducit qd ſingulare ⁊ exorbitãs a
reg.iuris cõis ſiue antiq iuris correctoriũ pp idẽptitateꝫ
rõis extẽdiꝛ diſpoſitio illa correctoria ⁊ exorbitãſ ad aliã
pſonã eque p̄uilegiatã.l.q neqꜫ ver.ſꝫ ſi curator.l.ſi ꝑdia
.ff.de reb.eoꝝ.l.ij.C.de cura.furio.cũ ḡ fiſcus ⁊ pia cã eq̄-
perẽꝛ vt in.l.fin.C.de ſa.ſan.ecc.ḡ diſpoſitio fauorabilior
fiſco introducta in ꝯtru hẽbit locũ in vltia volũtate ⁊ ẽt i
u eccleſie tene mẽti q꞉ ẽ doctria multũ ſolẽnis.ℭ †Quid ᵃ
a ſi aliq̇s fecit teſtm̃ in quo iſtituit eccl̃iaꝫ ſancte marie dei
de tractu tp̄is cũ eẽt infirmus vocauit duos teſtes ⁊ fecit
ſcribi p quẽdã clericũ q̇dã legata ⁊ in aliq̇s ſuis bonis in
ſtituit paupes xp̄i ⁊ in p̄ñtia dictoꝝ teſtium manifeſtauit
ꝑdicta q̄ volebat q̄ omnia ꝑdicta per vnum notariuꝫ in
publicã formã redigerentꝛ ⁊ ſic hoc facto poſtea.antequã
hẽretꝛ notarius ⁊ alij teſtes mortuus eſt reuocaꝛ in dubiũ
vtrũ primũ teſtm̃ ſit ſublatũ ⁊ vꝛ q̄ ſic ex quo iſta volũtaſ
fuit in ſcriptis redacta corã ꝑdictis duobus teſtibus per
hunc tex.⁊ per.§.diſponat in auc.de nuptijs ⁊.l.diuus.ff.
de teſta.mili.Contrariuꝫ determinat do.Pe.de ancha.
in.c.ꝑcedenti ex eo q꞉ nõ põt dici q̄ p teſtes ꝑdictos poſ-
ſit ꝓbari teſtm̃ ſꝫ quedã nuda verboꝝ nũciatio redigẽda
poſtea in teſtõ ſicut in ſimili videmus q̄ ſcriptura quã iu
dex hꝫ antea formare ⁊ demũ recitare nõ eſt ſñia ſꝫ ẽ q̇dã
ꝑparatio ad ſñiam.l.ij.C.de ſenten.ex peri.recitã.ita nec
hoc caſu vꝛ fuiſſe teſtm̃ ſed q̇dã ordinatio priuata redigẽ
da poſtea in teſtm̃ ⁊ vꝛ poſſe argui de ſententia ad teſtm̃

aℭ Quid. vl
de ꝓbatiis cõ
cluſionis deci-
ſio.old.in ꝯſi.
xxix. incipien.
titu⁹ ⁊ vide bal.
i addi.ad ſpec.
in ti.de inſtru.
editio.ver. ſin
e ſm̃.⁊ domi.
alex.de imo.in
ꝯſil.lxxxvi.vi.
col.i.iij.parte
q hoc pulchre
exuiſcerat.

cum teſtm̃ dicatur ſñia.l.i.ff.eo Iacit.l.ſeruus.ff.de manu
miſ.⁊ ſic vꝛ potiuſ ſe paraſſe ad faciendũ teſtm̃ q̃ feciſſe
.l.ſi is qui.ff.eo.nec ob.iſtud.c.⁊ ꝑcedens q꞉ hic cõſtabat
ſaltem per duos teſtes factũ eſſe teſtm̃ ſecus in q̃ſtione ꝑ-
dicta.Iteꝫ q꞉ in hac q̃õne in primo teſtõ ⁊ ẽt in ſecundo
fcã eſt inſtitutio ad pias cãm ⁊ ſic vꝛ ceſſare priuilegium
q̄ alias dici poſſet ſtari debere ſcõe diſpoſitioni propter
piam cãm.per id quod hꝛ in auc.niſi rogati.C.ad trebel.
⁊ quod no.glo.in.l.fideicõmiſſa.§.i.de leg.iij.⁊ ita in cõ-
tingentia facti cõſuluit Old.ſm̃ do.Pet.ꝯſi.clvi.hoc ẽt
tenuit Io.an.in addi.ſpec.in ti.de inſtru.edi.§.cõpen-
dioſe ſuper ver.⁊ qd ſi prius belliſſima eſt deciſio ⁊ opti
me facit ad h̄ elegãs ꝯſiliũ.d.Pau.de ca.qd̃ eſt.cccxliij.
vbi q̇dã multis ãnis ꝑdiderat teſtm̃ ⁊ fecerat legata pia.
poſtea in articulo mortis iterrogatus ab aliq̇bus ꝓpinq̇s
ſi volebat iſtituere nepotes q rñdit q̄ volebat iſtituere ⁊
iſtituebat nepotes ſuoſ.poſtea accerſito notario nũq̃ vo
luit rñdere ⁊ mortuus eſt an p talia ṽba videaꝛ caſſatum
primũ teſtm̃ decidit q̄ nõ.vide omnino q꞉ pulchre loq̇ꝛ
⁊ ſũt dcã quottidiana ⁊ ꝓ lacte ⁊ lana optia.Do.me.Io.
de imo.in.c.ꝑcedenti dicit ſe putare q̄ ſi nõ ꝑcederet aliũ
teſtm̃ ex quo iſta ſcda volũtas fuit pfecta rõe volũtatis lꝫ
reſtaret publicatio fienda p notariũ nihilominus vꝫ dcã
diſpoſitio ex quo fuit ad pias cãs.⁊ alleꝛ Bar.i.d.l.fidei
cõmiſſa.§.i.⁊ in.d.l.ſi is q.ff.eod.alleꝛ ẽt dcã p ſe in.c.ij.ꝺ.
eo.Et q꞉ paſſus iſte eſt accõmodatior in hoc.c.iõ in.d.c.
ij.remi ſime ad dicẽda hic iõ paſſus ille vt quottidianus
eẽt aliqualiter examinãdus.Et ſic ſentit hic Io.ꝺ imo.q̄
teſtm̃ nõ lectũ nõ recitatũ p notariũ corã teſtõre ⁊ teſtib⁹
ad pias cãs vꝫ.Tu vero adde q̄ tex.ſin.ſm̃ vnã lecturaꝫ
gl.in.d.l.fideicõmiſſa dicit ꝯtrium vꝫ q̄ non valeat nõ tñ
loq̇ꝛ de teſtõ ad pias cãs.Bar.ibi dicit q̄ lꝫ teſtm̃ non va
leat tñ ꝓbat volũtatẽ ꝺfuncti qd̃ dicit ſufficere ad multa.
⁊ alleꝛ.l.in teſtõ.ff.de fideicõmiſ.liber.⁊ dicit forte ſuffi-
ceret iter liberos.lꝫ glo.teneat ꝯtriuꝫ in.d.l.ſi is qui.⁊ ſic
Bar.de pia cã nihil ibi dicit.ſed dicit de tali teſtõ inter li
beros tñ illud nõ affirmauit ſꝫ idẽ Bar.in.l.i teſtõ refert
q̄ i marchia quidã hõ diues icepit facere teſtm̃ ⁊ iã erat
ſcriptũ in teſtõ i quo loco dẽret fieri eccl̃ia ⁊ legauit ꝓ ea
certã pecuniã ⁊ mortuus eſt añ pfectuꝫ teſtm̃.tutores filij
volunt facere illã eccl̃iaꝫ an poſſint.videꝛ q̄ ſic p illã.l.q꞉
teſtm̃ impfectũ ꝓbat volũtateꝫ defuncti.l.ſi.ff.de reb.eoꝝ
ergo multo fortius valebit ad pias cãſ ſi eſt pfectũ teſtm̃
ſꝫ ñ lectũ corã teſtõre ⁊ teſtibus.Sꝫ ideꝫ Bar.i.d.l.ſi is q
dixit qd̃ teſtm̃ pfectũ lꝫ nõ lectũ corã teſtõre ⁊ teſtib⁹ vꝫ in
ter filios de pia aũt cã nihil dixit.Adde Pau.de caſtro
ꝯſi.cccvi.vbi cõſuluit.teſtõr cum quattuor teſtibus inſti
tuit eccl̃iam nec rogauit teſtes nec teſtm̃ fuit lectũ corã te
ſtatore ꝯſuluit teſtm̃ tenere p not.in auc.q̄ ſine.C.eod.⁊
arguit ibi de teſtõ fcõ iter liberos ad teſtm̃ fcm̃ in pia cã.
Adde Lud.ro.in auc.ſupr̃ p̄allegata vbi tꝫ iſtã ptem ⁊ al-
legat notata per dy.in.l.lucius.ff.de teſtõ militis vbi dicꝛ
eſſe caſũ ſing.in milite queꝫ Dy.extendit ad piã cauſã vt
teſtm̃ fcm̃ a milite nõ lectuꝫ nec recitatũ corã teſtatore vꝫ
⁊ tꝫ ḡ idem dicendũ erit in cã pia.Si vero teſtm̃ eẽt imp
fectum ratione volũtatis dicit Bar.opinionem in.d.l.in
teſtamento fore falſam primo q꞉ idem Bart.in.d.l.ſi is
qui voluit dictã.l.in teſtõ ꝓcedere in teſtamẽto inualido
ratione ſolemnitatis non aũt ratione voluntatis ⁊ ſic eſt
ſibi ꝯtrius.Item q꞉ teſtamentum p̄ris inter filios quibuſ
magis fauetꝛ ẽ nullũ rõe volũtatis ipfecte vt dixit gl.i.d.
l.ſi is q ⁊ in.l.ſi.C.fami.herci.ḡ multo fortius ad piaſ cãs
q꞉ magis fauetꝛ liberis q̃ pie cãe.c.q̄cunqꜫ.xvij.q.iiij.dicꝛ
tñ q̄ lꝫ doctores cõiter ſequantꝛ dictas gl.in teſtõ inter li-
beros vt ſit nullũ ſi eſt impfectũ rõne voluntatis hoc ſm̃
eum ẽ ꝯ caſuꝫ i.l.ſi.C.fami.herci.in verſi.ſucceptum neqꜫ
impletũ ſit teſtm̃ defuncti inter liberoſ diſpoſitio cuſtodia
tur ſꝫ quo ad teſtm̃ ad pias cãs ſi ẽ impfectũ rõe volũtatiſ
an teneat Bar.ẽ ſibi ꝯtrius.ipſe vo dicit teſtm̃ eẽ nulluꝫ p
regulã dicte.l.ſi is qui.a qua regula ñ videt hunc caſũ ex
ceptum

ceptū gnimo vr̄ caſus expſſus in ɔ̄triū in.l.ſi iure.C.de
teſta.manumiſſ.vbi ex teſtamēto nō iure facto non cōpetit
libertas relicta.nec ibi diſtinguit an ſit ſi iure fcm̄ rōe vo
luntatis an ſolemnitatis.ḡ indiſtīcte dʒ intelligi.l.ō ꝓcio
.ff.de publi.Nō ob.d.l.in teſtō.qꝛ poſito ꝙ iuriſcōſultus
velit ꝙ illa lex loquat̄ de teſtō ipfecto reſpectu volūtatis
nō tñ vult ꝙ legat̄.ꝛ ꝑ ɔ̄ñs aliud piū legatū valeat effica
citer ſʒ iure pietatis q̄ eſt vt hr̄s ꝛ maxie filius adimpleat
ea q̄ pr̄ in teſtō lʒ nullo ſcripſit.hoc expſſe voluit ille text.
ſʒ cū in v̄bo pie debuiſſet ꝛc. Dicit aūt eē ſibi dubiū ꝙ ip
ſa pietas ius obligatiōis affectiōis atqʒ actiōis ꝓduci
uuʒ nō cāt qd̄ dicit ſe ꝓbare.l.cū his.§.mulier.ff.de cōdi.
inde.vbi lʒ pietas excludat repetitiōeʒ dotis ſolute tñ nō
obligat ipſa pietas.Scdo allat̄.§.ſi v̄o expſſum in auc.de
here.ꝛ falci.vbi pie facit hr̄s inſtitut̄ adire ꝛ tñ hec pietas
nō obligat ipſuʒ hr̄dē ad adeūdū.qꝛ adire ab initio ē vo
lūtariū.allat̄ ēt.l.pe.§.illo.C.de neceſ.ſeruis hr̄dib̄ inſti
tuē.ꝛ iſtū dicit eē veꝝ intellectū ad.d.l.in teſtō quē Bar.
nō ɔ̄ſiderauit.dicit ēt eē dare quoddā mirabile ꝛ ſingula
re ad dictā.l.i teſtō vʒ rl̄a ē ꝙ ſoluēs vnū legatū ex teſtō i
ualido nō cogit̄ ſoluere alia legata.l.nō dubiuʒ.§.i.C.de
teſta.tñ hoc fallit vbi plura legata ſūt relicta vni ꝛ eidē ꝑ
ſone ꝛ q̄dā ſūt pia ꝛ q̄dā ñ pia qm̄ ſi icepit ex illo teſtō nul
lo ſoluere legatū piū ꝙ tenet̄ ſoluē legata ñ pia ꝛ hūc dic
eē mirabilē caſuʒ i.d.l.in teſtō ꝛ ita ibi reſidet.Tu v̄o ad
de ad eū ꝙ Bal.in.l.ſi iure.C.de teſta.manu.cū gl.ibi ar
guit ō ꝓalle.l.in teſtō rn̄det eē ſpāle qñ legatariū perſona
erat nimiū teſtōri dilecta vt ardor liciti amoris idem ope
ret̄ ꝙ cl̄a codicillaris nō tñ hoc audet extendere ſʒ reſtri
git ad cām libertatis ꝛ alia relicta pietateʒ ɔ̄tinentia qd̄
dicit nō repiri alibi q̄ʒ in.d.l.in teſtō ꝛ in.d.l.ſi iure.Addō
Ang.in.d.l.in teſtō vbi dicit ꝙ illud opat̄ fauor liberta
tis ꝛ magna dilectio pſonaꝝ q̄ qdē dilectio oñdit̄ qꝛ lega
tarius erat alūnus teſtōris ꝛ dicit ꝙ ille tex.allat̄ ꝙ inu
lis voluntas quo ad ea q̄ ꝓcipl̄r agunt̄ in ea ñ eſt inſuffi
ciens ad ꝓbādū volūtatē defuncti.l.i.ꝛ.ij.C.de fideicom.
ꝛ ſubdit filios in exequēda volūtate pr̄us dēre eſſe prom
ptos lʒ volūtas ñ ſit ſolēnis vñ credit eos nūl̄ obligatos
ꝛ poſſet hr̄i recurſus ad eccl̄iaʒ vt in.c.i.de pac.ꝛ.c.nouit
de iudicijs.Et rō ē ſm̄ eū qꝛ in nō exequēdo nutriūt pec
catū ɔ̄̄ pietatē ꝛ iſtud eſt ɔ̄̄ deciſionē do.Lud.inq̄ʒtum vo
luit filios in caſu illius.l.nō poſſe cōpelli ad exequēdam
volūtatē defuncti.Adde eūdē Ang.in repe.l.eā quam in
v.col.C.de fideicō.vbi dicit ꝙ fauor libertatis pietatis ꝛ
affectiōis nō cāt vt legatū videat̄ repetituʒ ab inteſtato ſʒ
eſt ſeruādū ꝑ legē ſic diſponentē fauore libertatis pietatis
ꝛ affectiōis ꝛ hūc dicit eē caſuʒ in.d.l.in teſtō ex cuius de
ciſione appet filios teneri ad exequēdā voluntatē patris
in caſu illius.l.in teſtō. Hūc v̄o capiēda ē dicta lex i teſtō
vbi tex.formal̄r dicit i teſtō ꝙ pfectuʒ nō erat alumne ſue
libertatē ꝛ fideicōmiſſa dedit vñ illud v̄bū impfecte dʒ in
telligi.i.nō ſolēne ita exponit gl.in.d.l.ſi is q rn̄dēdo ad
dictā.l.hac ɔ̄ſultiſſima.§.ex ipfecto vñ lʒ teſtm̄ impfectuʒ
inter filios valeat vt ibi intelligit̄ de impfectiōe reſpectu
ſolēnitatis ꝛ nō voluntatis ḡ multo fortius in caſu.d.l.in
teſtō dʒ intelligi ipfectū.i.minus ſolēne ex quo loqt̄ de re
licto fcō alumne ꝛ ꝑ ɔ̄ñs ille tex.nō ꝓbat doctrinā Bart.
ibi.Et ēt pōdero tex.in.l.ex ea ſcriptura in v̄.ſi nullo iuſ
teſtm̄ pfectū eēt vbi ꝓbat̄ ꝙ ex teſtō impfecto nihil debet̄
ꝛ Bal.ibi ꝑ illū tex.dicit ꝙ ex teſtō impfecto non debent̄
legata ēt ad pias cās vel q̄cunqʒ alia ꝛ hoc ē qd̄ dicit illa.
l.Idē in codicillis nō cōpletis ꝛ ſic caſus eſt ibi iūcto dcō
Bal.deſtruēs fundit̄ doctrinā Bar.ꝛ ꝑ ɔ̄ñs teſtm̄ impfe
ctū rōne volūtatis nō vʒ ad pias cās.gnimo ɔ̄̄ Bar.allo
in terminis dñm Ant.in.c.i.ꝗ.de ſucce.ab inte.vbi dicit ꝙ
teſtm̄ impfectū rōne volūtatis nō hʒ executionē ō canoni
ca eqtate ſecus ſi ſit impfectū rōe ſolēnitatis ꝛ remittit ad
c.cū eēs ꝛ ad iſtud capl̄m ꝛ ad.d.l.ſi.C.fami.herci.ꝛ hoc
ꝓbat̄ in textu formali i.d.c.i.in v̄bo aū obieccerit q̄ʒ h pfe
cerint tene menti qꝛ iſta nō ſūt allata ꝑ iſtos modernos q

arbitrati ſūmā minerue arceʒ attigiſſe de quo appebit ex
inferius dicendis.Et redeo ad dictā.l.in teſtō i ver.pios
tñ filios debuiſſe manumittere eā quā pr̄ dilexiſſet ꝛ glo.
ibi dicit ſpāle eſt in pſona ſic dilecta ꝛ ꝑ ɔ̄ñs nō ſolū ɔ̄ſide
rat fauorē libertatis ſʒ ēt ɔ̄ſiderat affectioneʒ pſone qbus
duob̄ ɔ̄currentib̄ dico filios in caſu illo efficacit̄ eē obli
gatos ad exequēdū.hoc ꝓbat v̄bū debuiſſe ibi poſitū re
fert̄.n.ad obligationē ꝛ ſic nō bñ locut̄ eſt Lud.ro.dece
ptus in caſu illius.l.ſolum.n.ɔ̄ſiderauit v̄bū pios qꝛ pie
tas nō inducit obligatiōeʒ ſalua pace ſua tex.ē formalis
in ɔ̄triū in.l.nā ꝛ ſi parētibus in v̄bo pie.ff.de inoff.te.vbi
pie facit pr̄ relinq̄re filio ꝛ cōtra legitimā.ꝛ tñ de iure te
net̄ nec ob.l.ſi.§.illo allata ꝑ Lud.loqt̄.n.i ſeruo cui fcm̄
fuit legatū dño ſine libertate qꝛ hr̄s nō tenet̄ ſoluere tale
legatū vñ tex.ille nō facit ɔ̄̄ caſum nr̄uʒ.ibi.n.remāſit ſer
uus in caſu nr̄o remāſit liber ꝛ pulchre dixit ibi Ang.reli
quit aliqd familiari dño q fidel̄r ꝛ accurate ſeruiuit pōt
peti corā iudice eccl̄iaſtico nō obſtāte ꝙ in tali relicto nō
interuenerit ſolēnitas introducta ſm̄ rigorē iuris.idē dic
ſi relinquat̄ magiſtro intuitu doctrine in teſtō minus ſolē
ni ar.l.aqlius regulus.ff.de do.itē ille parat̄ exꝓmit ꝙ
hr̄s nō tenet̄ ſʒ ɔ̄ſuluit ꝙ ſoluat.ſʒ i caſu.l.in teſtō iuriſcō
ſultus vtit̄ v̄bo obligatiuo.ꝛ ita ēt rn̄deo ad.§.ſi v̄o expſ
ſum allatū ꝑ eū in ɔ̄triuʒ.Ad.§.mulier rn̄de ibi nulla erat
obligatio ſʒ in caſu nr̄o erat qd̄ oñdit v̄buʒ debuiſſe.Nec
ob.d.l.ſi iure qꝛ nō loquit̄ qñ relinqt̄ libertas in teſtō in
ualido pſone nimis dilecte ab ipſo teſtōre vt ibi ſentit gl.
expſſe ꝛ ſic ſeqt̄ ꝙ ɔ̄currētibus fauore libertatis ꝛ magna
affectiōe pſone ꝛ pietate cogit̄ filius exeq volūtatē defun
cti ex cenſura legis.vt voluit Ang.in.d.l.eā quā.Et cū.d.
Lud.dicit ſe pōderare notabilē caſuʒ in.d.l.in teſtō queʒ
aliȷ̄ nō pōderarūt litantem dictā.l.nō dubiū.C.ō teſt.mi
rū ē ꝙ ita pſumptuoſe loquat̄.qꝛ verus iuris iterpres.d.
Bart.de ſaly.in.d.l.nō dubiuʒ arguit de.d.l.in teſtō vbi
in libertate legata pſtita tenet̄ hr̄s ēt pſtare fideicōmiſſa.
refert quoſdā illius legis timore dixiſſe ꝙ ſi plura legata
debeant̄ eidē ſoluēdo vnū piudicat ſibi in alijs ꝛ in h rep
hendūt gl.in.d.l.nō dubiū q̄ voluit ꝙ ſi hr̄s ſoluat vnum
totū legatuʒ vni ñ piudicat ſibi in alijs.ꝛ ad iura allata ꝑ
gl.rn̄dent ꝙ loquunt̄ in ɔ̄ctu inter viuos Saly.ibi dixit
ꝙ illa nō eſt bōa rn̄ſio.ar.l.ſi.C.de leg.iō ipſe dicit ꝙ aut
plura legata debent̄ aliȷ̄ q̄ʒ cui ſoluit ꝛ ſibi non piudicat
aut ei cui vnū ſoluit ꝛ tūc ſi ſūt ſepata ita ꝙ vnū pōt valeſ
ſine reliquo tūc vno ſoluto nō piudicat ſibi in alio vt i illa
gl.Aut ſic ſūt ɔ̄nexa ꝙ vnū nō pōt valere ſine alio.vl̄ ſal
teʒ vnū ad aliud hʒ ɔ̄nexitatē añcedentis neceſſarie tūc ſo
lutiōe fcā in vno piudicat ſibi in alio qd̄ ñ emanaſſet niſi
illud añcedens fuiſſet.ꝛ ō hoc dicit eē caſum in.d.l.i teſtō
q̄ñ v̄bo cenſeant̄ loco vnius rōne ɔ̄nexitatis.arg.l.cū actū
.ff.de neg.geſ.ꝛ.l.ēt.§.i.ff.de mino.ꝛ ita reſidet Saly.Sʒ
iudicio meo ad dictā.l.i teſtō ē diuinatio pegrina.qꝛ illa
.l.nō ɔ̄ſiderat ɔ̄nexitatē ſʒ ɔ̄ſiderat magnā dilectionē ad
pſonā vt appet i v̄.dilexiſſet.ꝛ iō erit valde noua ꝛ ſinglis
doctria h mō ꝙ vbicūqʒ in teſtō minus ſolēni ſūt aſcripta
plura legata vni pſōe q̄ʒ teſtōr nimiū dilexit ſi hr̄s agno
uit volūtatē ōfuncti ſoluēdo vnū cogit̄ ſoluē reliq̄ illi pſo
ne arg.illius.l.ꝛ.l.cū alienā.C.ō lega.ꝛ eſt elegās litatio
ad gl.d.l.ñ dubiū. Ad aliō v̄o cū.d. Ludo.allat̄ ɔ̄̄ cōem
opinionē dictā.l.ſi.fami.her.in v̄bo ſine ceptū nec cōple
tū rn̄de ꝙ ille tex.itelligit̄ ſm̄ diſpoſitiōeʒ.d.l.fideicōmiſ
ſa.§.i.veꝝ in teſtō ſcripto ſʒ nōdū lecto ꝛ recitato.qꝛ tunc
dr̄ quedaʒ ꝓparatio ad teſtm̄ qd̄ valet quo ad liberos.ꝛ
ita ille tex.eſt itelligendus.nō aūt dʒ intelligi de ipfectiōe
rōe volūtatis.qꝛ ſatis dr̄ inceptū ꝛ nō cōpletuʒ teſtamētuʒ
qñ eſt ſcriptū ꝛ nō recitatū corā teſtatore ꝛ teſtibus per di
cta ſuperius ꝛ ꝙ hoc ſit verū ꝙ ille tex.nō intelligat̄ ō ip
fectiōe volūtatis apparet in ver.ſi v̄o in hmōi volūtate ō
ſignatis liberis.ꝛ in ver.eā volūtatē.ꝛ in ver.defuncti di
ſpoſitio.ꝛ in ver.ꝛ ſi ſolēnitate leguʒ hmōi diſpoſitio fue
rit deſtituta.per q̄ verba apparet clar̄ ꝙ loquit̄ ō diſpoſi

tiōe ipfecta rōne ſolēnitatis legalis ⁊ nō rōe volūtatis. ⁊
iſta ſufficiāt quo ad Lud.ro. Adde Jo. de imo.i.d.l.ſi is
q vbi refert Bar. Bal. ⁊ Ang.ſeq gloſaʒ ibi.ipſe vo diſti
guit hoc mō.iterdū volūtas eſt impfecta qꝛ nō fuit publi
a cata corā teſtibus[a] ꝓut teſtōr volebat facere lʒ als fuiſſet
ſcripta manu ipſius ⁊ nō fuit publicata qꝛ fuit morte ꝑuē
tus anteq̄ haberent̄ teſtes vel vēiret tabellio tūc ſatis vꝫ
ꝙ valeat inter liberos ēt ad pias cās.qꝛ ſi conſtat illā ſcri
ptam manu teſtantis ſufficit de illa conſtare quibuſcunq̄
indicijs inter liberos.d.l.ſi.C.fami.herci. ⁊ eadem ratio
ne ſufficit ad pias cās. ⁊ allegat in argumentum dictum
c.cum eſſes. ⁊ iſtud.c. ⁊ idem ipſe voluit in.c.ij.ꝫ.eo. ⁊ ibi
allʒat ad hoc no.in.c.cum tibi.ꝫ.eo. ⁊ ſic ſentit ꝙ dcā ⁊ ſcri
pta in.d.c.cū tibi habeāt locū in liberis. Sʒ in hoc Bal.
in.l.iubemus.C.de teſta.tʒ ↄ̄riū ꝙ dicta in.d.c.cū tibi nō
habeāt locū in liberis de quo dicet̄ in.d.c.cuʒ tibi. ⁊ ad h̄
adde elegās ↄſiliū.d. Pe.de anch.incip.de efficatia ſiue
validitate teſti ⁊ eſt in ordine.cccxxvij.vbi ↄſuluit. pater i
ſtituit filiū poſtea voluit mutare teſtm̄ ⁊ vocare fecit no-
tariū ⁊ inſtituit hoſpitale ↄſtruendū. ⁊ dū notarius coraʒ
teſtōre ⁊ teſtibuſ vellet legere ⁊ recitare teſtm̄ filius dedit
operā ꝙ teſtes reciperēt de ꝑtiis teſtatoris ⁊ ſic notariuſ
nō potuit publicare ⁊ interim teſtōr eſt mortuus non pu-
blicato teſtō ſcdo ↄſuluit do. Pe.primū teſtm̄ fuiſſe reuo
catū per ſm̄ lʒ nō lectū nec publicatū. Nec ob.ꝙ pia cā ñ
dʒ eē ꝑuilegiata ↄ̄ filiū per.c. qcunqʒ.xvij.q.iiij. qꝛ in cāu
iſto pp impedimentū cātum a filio non fuit lectū primum
teſtm̄.iō nō dʒ reportare cōmodū ex dolo ⁊ fraude ſua.c.
ex tenore ⁊.c.ſedes apoſtolica de reſcrip. Subdit Jo. de
imo.interdū vo eſt ipfectū rōne volūtatis.qꝛ teſtōr vole
bat vltra diſponere q̄ ſit diſpoſitū ſʒ nō potuit pp morbū
ſuꝑuenientē vt in caſu.d.l.ſi is q. ⁊ tūc dici pōt ꝙ interdū
ex obſeruātia volūtatis de qua appet poſſe ſeq ſcandaluʒ
vel diſcordia inter frēs pp inequalitatē ⁊ tūc nō ſeruetur
volūtas illa ipfecta.arg.l.cum opʒ.C.de bo.que lib. ⁊.l.
cū pr̄.§.dulciſſimis de leg.ij.c.ij.de ope.no.nun. Interdū
nō timet̄ ſcādalū ex obſeruātia volūtatiſ expſſe tūc ſi ↄſtat
ꝙ illa veniebat diminuēda ex eo qđ teſtōr facere ꝓpoſue
rat vt ē vidē i caſu dicte.l.ſi is q.qꝛ diminuta fuiſſet por
tio ꝑmoꝝ hr̄duʒ ⁊ tūc ſiſr nō valeat.ar.illius tex.ne repia
tur plus hr̄e noiat[9] q̄ voluerit ipſe teſtōr.vn̄ pp repugnā
tiā regulaꝝ qꝛ nō pōt qs decedere ꝓ pte teſtatus ⁊ ꝓ par
te nō.ſi vʒ talis volūtas iterdū veriſir non mutaſſet pri-
mā diſpoſitionē nec ēt ex illius obſeruātia ſequit̄ ſcanda-
lū vt ſi mādauit fieri capellā in aliquo loco ⁊ expendi du
centa tunc vr̄ ꝙ valeat talis diſpoſitio qꝛ illa volūtas ē d̄
ſe ꝑfecta quo ad illū actū qꝛ non vr̄ veriſimile ꝙ teſtator
illū mutaſſet ar.l.ad ea.ff.de ↄdi. ⁊ demō.ergo non dʒ vi
ciari ex alio actu omiſſo ſeparato ar.c. vtile de regu.iur.
in.vi.nec ob.ꝙ teſtm̄ cenſet̄ eſſe qd indiuiduū.l.furioſuʒ.
.C.qui teſta.face.poſ.qꝛ illud ē verū ex diſpoſitiōe iuriſ ci
uilis. Sed ↄ̄rium vr̄ ex equitate rōis iuris gētiūʒ ⁊ ēt als
ex mente iuris ciuilis in alijs actibus qꝛ exquo diſpoſitio
fit ſuper pluribus rebus ſeparatis videt̄ ꝙ tot eſſe diſpo
ſitiones cenſeant̄ quot ſunt ipſe res ar.l.ſcire debem[9] d̄ v.
obli. ⁊ ſic eqtas indubitāter ſuadet talē voluntatē debere
ſeruari exquo de illa ↄſtat q̄ ſatis ex ſe ē ꝑfecta quo ad id
de quo q̄rit̄ ⁊ ita dicit eē intelligendū qđ voluit Bar.i.d.
l.in teſtō allʒat ēt qđ hī hic ⁊ hec dicit eſſe vera qn̄ conſtat
ꝙ teſtōr volebat aliud diſponere. Si aūt non cōſtat lʒ ſu
perueniat morbus reddens teſtōreʒ nudum non viciabit̄
actus ꝑambulus vt ibi nec in dubio ꝑſumit̄ ipfectio volū
tatis vt ibi ē tex.nota dignus ſecus ſi ↄſtet ꝙ vellet aliud
diſponere ꝑ verba antea prolata vt qꝛ poſt verbū diſpoſi
tum dicat. Itē volo ⁊ ſtatim factus ē mutus tunc hn̄ ſatis
ↄſtabit de impfectiōe volūtatiſ q̄ regulariter viciat oia ꝑ
illū tex.cū gl. ⁊ ita reſidet in.d.l.ſi is q ⁊ eandeʒ diſtinctio
nem tradidit ipſe Jo.de imo.in.c.ij.ꝫ.eo. Adde dn̄ʒ Pe
trū in.d.c.ij.vbi q̄rit teſtōr incepit teſtari ⁊ expreſſit ꝙ in
ſtituebat pauperes xp̄i ⁊ ſi ꝑfecto teſtō furor vel mors in

uaſit teſtatorem an valebit dcā inſtitutio ⁊ alia expreſſa i
teſtō.arguit ꝙ ſic per.l.iubemus.§.i.C.eo. ⁊ per regulam
vtile li.vi. Contrariū determinat qꝛ fauorabilior ē cā fi-
lioꝝ q̄ eccliaꝝ vt in.d.c.qcūqʒ.xvij.q.iiij.ſed tale teſtamē
tū ēt inter liberos non vʒ allegat notata in.d.l.ſi.C.fami.
herci.ergo idē in eccleſia ⁊ in cauſa pia.d.l. ſi is qui ⁊.d.
l.ex ea ſcriptura. ⁊.d.l.fideicōmiſſa.§.i. Nec ob.d.l.iube
mus.§.i.qꝛ ibi volūtas fuit cōpleta ⁊ abſolutus fuit act[9]
factuſ ꝑ teſtōrē.ſʒ fuit defect[9] forme in certa ꝑticula q̄ fuit
minus ſolēnis.nā ibi fuit facta noiatio aliquoꝝ hr̄dū ſm̄
ſolēnitatē ibi poſitā. ⁊ aliq alij fuerūt noiati ñ ſeruata illa
ſolēnitate iō nō valuit inſtitutio illoꝝ in qbus nō interue
nit ſolēnitas nō tn̄ ꝑ hoc viciat̄ alia inſtitutio habens de
bitā ſolēnitatē vt ibi ꝓbat̄. ⁊ ſic.d. Pe.apto ore tʒ ↄ̄ bar.
in.d.l.in teſtō. ⁊ Jo.de imo.nō rñdet in.d.c.ij.ad motiua
do. Pe. Adde do. Bar.de Saly.in.d.l. hac ↄſultiſſima
.§.ex ipfecto.vbi dicit qđ ſi pr̄ ſcripſit ſuū teſtm̄ in q̄ filios
inſtituit hr̄des ⁊ legata reliqt ⁊ teſtm̄ in capſa repoſuit ⁊
ñ legit nec legi fecerit an teſtm̄ dicat̄ iperfectū ex defectu
volūtatis vel ſolēnitatis. ⁊ refert ſibi appere ꝙ ex vtroqʒ
defectu ſʒ ꝑncipalr̄ volūtatis. ⁊ allegat.l.hac ↄſultiſſima
.§.ꝙ in eundē in ver.elogiū ipſe ſuū ⁊ ex animi ſui que le-
cta ſunt diſpoſuiſſe ꝓfitear̄ agnoſcere.C.qui teſtamen.fa.
poſ. ⁊.d.l.fideicōmiſſa.§.i.vnde cū defectus volūtatis ſit
ꝑpotentior nedū quo ad extraneos ſʒ nec inter liberos ta
le teſtm̄ tenebit ⁊ ita reſidet.credo ꝙ ſit doctrina repben-
denda.ꝑmo qꝛ nō ē dar̄ impfectionē volūtatis i caſu iſto
exquo teſtōr cōpleuit teſtm̄ ⁊ habuit illud pro perfecto ⁊
cōpleto quo ad volūtatē ſuā nec ꝑſumit̄ iperfectum reſpe
ctu volūtatis vt ē caſus ſing.in.d.l.ſi is qui qnimo teſtōr
vr̄ habuiſſe illud pro abſoluto lʒ nō interuenerit publica
tio ⁊ ſic fuit defectus ſolēnitatis vt in.d.l. fideicōmiſſa.§.
i. ⁊ ad dictā.l.hac ↄſultiſſima.§.qđ in eundē rñderi pōt ꝙ
loqt̄ in teſtō ceci reqrētis certā ſolēnitatē de q̄ ibi ⁊ ſic po-
13 nit caſum ſpālem ⁊ iō dubitauit ibi Marti.d̄ fano.i verū
illa ſolēnitas hēat locū in ceco teſtāte inter liberos d̄ quo
dicendū vt ibi per ſcribētes qnimo iſta doctrina Saly.ē
ↄ̄ diſpoſita in auc.ꝙ ſine.C.eo.tit. ⁊ iō Bal.in auc.ꝙ ſine
dicit reperit̄ cedula teſti manu patris ſui ſine teſtib[9] inter
liberoſ ꝙ dicte cedule ſtandū ē vt teſtō per illū tex. ⁊ ſic tʒ
de directo ↄ̄ doctrinam Saly.ſecus ſi eſſet manu notarij
vel alterius tertie ꝑſone ſicut plerūqʒ reperiunt̄ quedam
cedule in libris notarioꝝ cuʒ.n.ibi ſit ſpeciale quādo ſcri
ptura iteruenit manu ꝓpria patris ergo in ↄ̄rium eſt iuſ
cōe. Idē ēt dicit ſi in illa cedula reperiant̄ noia teſtium tn̄
notarius non dicit ꝙ fuit lectū corā eis qꝛ nō apparet ꝙ
ſit perfectū allegat no.in.l.ſi.C.fami.herciſ.qcquid dicat
Bar.in.d.l.fideicōmiſſa.§.i. ⁊ iō tabelliōes in ſuis abbre
uiaturis ponāt actum ⁊ c.ad ſignificādū rē perfectā alle-
gat no.in.d.l.iurius de teſta.mili. ⁊ in.d.l.iubemus.C.e.
iſta ſūt formalia v̄ba Bal.ibi ⁊ ſic tʒ Bal.ꝙ teſtm̄ ſcriptū
manu tertij vel manu notarij iter patrē ⁊ filiū ēt ſi noia te
ſtium ſint appoſita ſi nō ē lectū nec recitatū nō tʒ ⁊ ſic rep
hendit doctrinā Bar.i.d.l.fideicōmiſſa.§.i.ſentit ēt aliud
mirabile ꝙ teſtm̄ nō ꝑſumit̄ eē cōpletuʒ niſi notari[9] appo
nat illa v̄ba actum ⁊ c.de q̄ dicto fecit ſeſtuʒ Pau.de ca.
ↄſi.cclx.ſʒ reuera poſito ꝙ nō eſſent appoſita illa verba
actuʒ ē ⁊ c.nihilomin[9] teſtm̄ ꝑſumit̄ ꝑfectuʒ caſus ē ſing.
in.d.l.ſi is q. Sentit ēt Bal.aliud ꝙ.d.l.ſi.ff.fa.her.intelli
git̄ de ipfectiōe reſpectu ſolēnitatis ⁊ nō reſpectu volūta
tis vt heri dixi vobis iterptādo tex.illū ↄ̄ Lud.ro. Adde
Pau.d̄ ca.in dcō ↄſi.cclx.dicit.n.ſufficere ꝓbari ꝑ teſtes
ſi teſtm̄ fuit corā illis nūcupatū ⁊ poſtea ſcriptuʒ. Nā ad-
huc reqrebat̄ ꝙ eēt lectū ⁊ recitatū ſʒ ad piā cām dic ſuffi
cere ꝙ ꝑ teſtes ꝓbet̄ lʒ ⁊ ſi nūq̄ fuiſſet nūcupatuʒ adhuc il-
la ſola ſcriptura ꝓbaret i pia cā ſicʒ ꝓbatʒ iter liberos vt
in.d.auc.ꝙ ſine iuxta no.in ſimili in.l.domitius.ff.eod. ⁊
d.l.hac ↄſultiſſima circa fin.in glo.C.qui teſta.face.poſ.
Preterea dicit ſi ſcriptura eſt manu teſtatoris ⁊ ↄſtat vi
detur ſufficere ad piam cām ſicut inter liberos vt in dcā
auc.qđ

a ¶ Teſtibus. Et facit ꝓ iſta ↄcłone.l. fidei cōmiſſa.§.quo tienſ de leg.iij. ⁊ qđ voluit.d. alexā.de imol. in ↄſi.lxxiiij.in i.parte

auc. qḋ ſine. ſ3 ſi ē manu notariꝫ ſi qdē viuit ⁊ aſſerit ſe rogatū fuiſſe dꝫ eum extendere cū debitis ſolēnitatibus. Si vo eſt mortuus ⁊ reperit̃ inter ſuas ſcripturas dꝫ extendi cū auctoritate iudicis. c. cū. p. de fide inſtru. q2 continet pfectā voluntatē poſtq̃ reperit̃ ſcripta manu eiuſ q fuit rogatus p ea q̄ no. in. d. auc. qḋ ſine ſicut ſi facta eēt inter liberos. alſ̃at Bar. in. d. l. fideicōmiſſa. §. i. ⁊ ita reſides nullam tn̄ facit mentionē de Bal. tenentē ɔ̃riū in palle. auc. qḋ ſine. Modo iſtis auctoritatibus elegantiſſimorū patrū relatis opꝫ deſcendere ad indiuidua vt inquit pħoꝝ facile pnceps Ariſtoteles. ſermōes noſtri veriores efficiūtur ſi ad indiuidua deſcēdemus. Et ideo vidēda ſūt duo primum vtrum teſtm̄ ad pias cās nō lectū nec recitatum corā teſtatore ⁊ teſtibus valeat. ſm̄ erit vtrū teſtm̄ impfectum rōne volūtatis ad pias cās factū teneat. ¶ Capio primū ⁊ totū fundamētū doctoꝝ tenentiū tale teſtm̄ valē aſſumptū ē tex. l. lucius. ff. de teſta. mili. arguēdo de teſtō fcō a milite ad teſtm̄ fcm̄ a priuato ad pias cās. ⁊ alſ̃atur ad hoc doctris Bar. i. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. in repe. ⁊ faciat dcm̄ Bal. in. l. fi. C. de pac. vbi q̇rit pactū affirmatiuū de future ſucceſſiōe affirmatiuū valet in milite ⁊ trāſgredit̃ naturā pacti ⁊ aſſumit vim vltime volūtatis in gn̄e. vt eſt
14 caſus ſing. in. l. ſ3. C. de pac. ¶ †Quid ſi fiat ad pias cās. decidit ibi Bal. valere. ar. d. l. ſ3 ɔiuncta. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. Quia r̄ideo ⁊ tollo iſta fundamēta. Prio ɔ̃ Bal. allego eūdē Bal. i lectura in. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. vbi i eodē puncto tenuit ɔ̃riū eius qḋ tenuit in illa. l. fi. ⁊ ꝙ dcm̄ eiꝰ ſit erroneū oñdo. nā ſi non vꝫ illud pcm̄ future ſucceſſiōis affirmatiuū factū per patrē filio vt in. l. pactum quod dotali. C. de colla. ergo multo minus vꝫ tale pactum fauore pie cāe. q2 magis fauet̃ filio i hr̄ditate paterna q̃ pie cāe vt in. d. c. quicūqꝫ. xvij. q. iiij. Nec ob. d. l. ſ3. q2 tex. ibi dic̃ valere illud pactū ſucceſſionis fiende mutuo atqꝫ reciproce inter cōmilitones nō aūt pactū ſucceſſiōis fiēde vni ex ipſis tm̄ certū ē aūt hoc pcm̄ de ſucceſſiōe mutuo fiēda cadere nō poſſe inter eccliam ⁊ pnatū cū ecclia nunq̃ moriat̃ ⁊ ſic nūq̃ poſſet hr̄e hr̄dē. c. ſi gratioſe ꝺ reſcri. li. vi. c. liberti. xij. q. ij. ⁊ p ɔñs dcm̄ Bal. nō ē verū ⁊ ēt Bart. illud voluit in. l. tale pactū. §. fi. ff. de pac. vbi dixit valere tale pactū in pia cā. ⁊ allegat. d. l. ſ3. C. de pac. ⁊ ſic male loquit̃. ⁊ p ɔñs nō pcedit argumentū de teſtō militis ad teſtamentū priuati ad pias cās. ⁊ iō Bal. in repet. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. prope finē dicit ꝙ hereditas non pōt relinqui directo in codicillis ad pias cās. vt in. l. hr̄ditatē. C. ꝺ codicillis. ⁊ iputet ſibi teſtōr q2 elegit viam incōpetenteꝫ iō ſi valebit. Nec ob. ſi dicat̃ ꝙ a milite hr̄ditas directo relinqui pt in codicillis. vt i. l. militis codicillis. ff. de teſt. mili. q2 militi pmittit̃ iura ignorāti. ⁊ hoc eſt pp ſimplicitateꝫ militie ⁊ pp neceſſitatē loci ⁊ tpis ſecus in alijs q talia iura ſcire debēt. ⁊ ſic Bal. rep̄hendit illā equipationē. dicit ēt ibidē ꝙ qs nō pōt decedere p pte teſtatus ⁊ p pte inteſtatus in pia cā ſ3 aliud ſit in milite. vt in. l. ſi miles vnum ex fundo. ff. de teſta. mili. q2 ſpāle eſt in teſtō militis. Nec ēt obſtat quod voluit Ang. in auc. oēs pegrini. C. cōia ꝺ ſucceſ. ⁊ in auc. de nō alienādis. §. ꝙ aūt vbi approbauit iſtam equipationē q2 nō bene loq̇t̃ vt late dixi in rubrica de pegrināribus. ⁊ in. c. cū eſſes. ꝫ. eo. Et ēt vt ex toto iſta equipatio deleat̃ ⁊ ad yma terre ponat̃ iduco hoc mō ſi accurate ponderet̃. l. prima. ff. de teſt. mili. non pōt adduci p opi. Bar. ⁊ ſequaciū. q2 ibi p quā plures ipatores p varia tpa libera teſtamēti factio fuit militibus ɔceſſa. ſed ſ3 eēt data libera ptās adhuc nō erat plene pruiſum qn teſtamenta militū poſſent i ɔtrouerſia deduci ſi ad elegātiā legū ⁊ ad iuris obſeruātiā attēderet̃. demū pleniſſima fuit indulgētia ɔceſſa vt qūo velint ⁊ qūo poſſint faciant teſtamenta ⁊ ſufficiat nuda teſtatoris volūtas ⁊ vltra pcedit iuriſcōſultus ſpālıter diſponēdo mutuꝫ ⁊ ſurdū poſſe facere teſtm̄. l. iure militari. ff. de teſta. mili. p verbū g libera hec nō inducebāt̃ niſi pncipes vltra ɔceſſiſſent remittēdo ſolēnia rā rōe pſōe ſurdi ⁊ muti q̃ reſpectu diſpoſitionis. l. miles. l. lucius. l. diuus. ff. de teſt. mili. Interdū ēt iuriſconſultus diſpōit circa eos in q̄s fideo teſtet̃. vt in. l. in fraudē. §. neqꝫ. ff. de teſta. mili. q̄ nō reperiuntur in mā noſtra. nec lege ciuili nec ēt i lege canōica. vn̄ poſito ꝙ iura ciuilia ⁊ iura canōica expreſſe diſponerēt ꝙ teſtā ad piaſ cauſas poſſent fieri libere ⁊ libera ſit ptāſ teſtandi in pijs relictis nihilominus nō eēt derogatū ſimpl̄r ſolēnitatibꝰ iuris vt eſt qꝫinimo etiā ſi iura canōica exp̄merent ꝙ qs qūo velit ⁊ qūo poſſit teſtet̃ ad pias cās ēt per illa verba non eſſet derogatū ſolēnitatibuſ iuris ſicut eſt in milite q pōt teſtari qūo vult ⁊ qūo pōt vt in. d. l. i. nā ſi illa verba fuiſſent ſufficientia ad derogādū ſolemnitatibꝰ iuris non fuiſſet opus deuenire ad ſpeciē ⁊ ad indiuiduū vt fcm̄ eſt in. d. l. lucius ⁊ in alijs iuribus ſuprus alſ̃atis. Quinimo lege ciuili cautū eſt ɔ̃riū vt in. l. generali. C. de ſacroſanc. eccle. vbi tale teſtm̄ dꝫ eſſe omni iuris rōne munitum ⁊ diſpoſitioni illius. l. ſtandū ē catenus q̄tenus nō ē derogatum exp̄ſſe per ius canonicū ſed per iſtū tex. ē derogatum iuri ciuili quo ad numerū ſed nō quo ad alias ſolemnitates ergo ſequit̃ ꝙ diſpoſitio dicte. l. lucius inq̄ſtum ponit caſum ſpālem in milite vt teſtamentum non publicatum nec lectum teneat nō poterit extendi ad teſtm̄ priuati ad pias cauſas ⁊ iō Bal. in lectura dicte. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. ad fi. vbi q̇rit an qs poſſit ſuccedere p pte teſtatus ⁊ p pte nō ⁊ tenuit ibi Bal. arguens de milite ad priuatū teſtātē ad pias cās Bal. ibi t3 ɔ̃riuꝫ ⁊ mouet̃ q2 lege cautū nō reperit̃ ⁊ credit nō eſſe bonū argumentū de milite ad paganū teſtantē ad pias cās q2 nullo iure pbat̃ iſta eqpatio p ſimilitudinē. iō dicit ſtandū eſſe regule. l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur. nā in milite pp publicā vtilitatē ſpālıter ſunt ſtatuta q̄ nō ſunt trahenda in ɔſequētiā ad nō militē ⁊ ſubdit validū eſſe pcm̄ de ſuccedēdo adinuicē iter milites vt in. d. l. ſ3 tn̄ nō ē validū ad pias cās ex eo q2 nō reperitur lege cautū. ita dicamus in ppoſito nr̄o cū nō ſit lege cautū ꝙ teſtm̄ ad pias cās nō lectū nec recitatum p tabellionē corā teſtōre ⁊ teſtibus teneat g̃ ſequit̃ ꝙ ſtabimꝰ regule dicte. l. fideicōmiſſa. §. i. Et p iſta iudicio meo ſublata ſūt tela ⁊ motiua cōis opiniōiſ ⁊ ēt formaliter poſſet argui hoc mō publicatio corā teſtōre ⁊ teſtibꝰ eſt pfectio ſolēnis ipſius teſti vt allegabā heri in. l. fi. C. fami. hercil. ſ3 tex. eſt optimus in. l. cū. p. tabellio in ver. nō pfecerit. ꝫ. de fi. inſtru. ſed de iure canōico teſtm̄ impfectuꝫ nō t3. ſiue g̃ ſit impfectū rōe volūtatis ſiue rōe publicatiōis non vꝫ vt in. c. i. in vbo pfecerim ꝫ. de ſucceſ. ab inteſta. Preterea teſtm̄ ad pias cās dꝫ eē oi iuris rōne munitū. d. l. gn̄ali. ſ3 publicatio eſt ꝺ ſolēnitate legis. d. l. fideicōmiſſa. §. i. cum ſi. g̃. Preterea ecclia dꝫ capere bona tpalia ſm̄ diſpoſitionē legū impialiū. c. qm̄. x. di. niſi aliter eſſet expreſſuꝫ a iure canonico. ſ3 in caſu nr̄o non reperit̃ aliter expreſſuꝫ de iure canōico. g̃ ſequit̃ ꝙ ſtāduꝫ ē legibꝰ impialibus. Nec ob. cū alſ̃abat̃ Bar. i. d. l. fideicōmiſſa. §. i. ⁊. in. d. l. ſi is q. q2 ibi Bar. nō loq̇t̃ in relictis ad pias cās ſ3 bene loquit̃ in teſtō fcō a patre inter filios vt nō recitatū nec publicatum teneat. Pōt. n. reſponderi ꝙ illud dictum eſt veruꝫ qn̄ eſt ſcriptū manu ppria ipſius patris per no. in. d. auc. ꝙ ſine. C. eo. vt voluit ibi Bal. Vel poſſet dici eſſe ſpeciale inter patrē ⁊ filium per dictā. l. fi. q2 magis ē debita hr̄ditas patris filio q̃ pie cāe vt in. d. c. ſi. xvij. q. iiij. Et per
15 iſta ſit expeditū primū q̄ſitū. ¶ †Ex qbus īfert̃ ad ſm̄ ꝙ multo minus valebit teſtm̄ ad pias cās qn̄ eſt impfectum rōne voluntatis ⁊ hoc decidit in terminis vltra allegata ſuperius do. Bal. in repe. d. l. i. C. de ſacroſan. eccle. ad fi. vbi dicit ꝙ ad pias cās teſtm̄ impfectū rōne voluntatis ē
a nullum allegat. d. l. ſi is q ⁊. d. l. ex caꝰ ⁊. d. l. fideicōmiſſa. §. i. ⁊ ex hoc infert ꝙ nō poterit in pia cā decedere p pte teſtatus ⁊ p parte non ſ3 aliter dixerit ibi Bar. ⁊ peſſime ſm̄ eum. Preterea hoc eſt in milite ꝙ teſtm̄ imperfectū rōne volūtatis nō teneat iſte ē caſus in. d. l. lucius in ver. ſca tn̄ vt hoc ita ſubſequutū eſſe oñdatur g̃ multo magis non valebit in cauſa pie. Preterea deus ⁊ ſancti patres

a¶ Ex ea. vbi vide inter alios bal. q hoc ides dic̃ ⁊ vide bar. in. l. i. teſtō. C. de fideic. liber.

voluerūt vltimā volūtatē ſeruari.xiij.q.ij.c.vltis volūtas ſed iſta nō eſt vltima volūtas ex quo teſtm̄ erat in fieri ḡ. Preterea faciat tex.in.d.l.ſi is qui in ver.magis cepiſſe cum teſtm̄ facere q̄ feciſſe que rō ita vendicat ſibi locū in cā pia ſicut in alia vel i alio ſi ergo qui reliq̄t cauſe pie vltimo volebat diſponere ⁊ morte aut furore pūentus nō fecit certū eſt ꝙ vƒ cepiſſe teſtari ⁊ non eſt teſtatus ergo nō eſt teſtm̄ qꝛ aliud eſt cepiſſe teſtari ⁊ teſtm̄ feciſſe vt ibi. Preterea hoc repugnat diffinitioni teſtamenti eſt enim teſtamentū noſtre voluntatis iuſta ſententia ideſt pfecta vt voluit Bar.in.l.i.ff.eo.de quo dixi.C.eo.in rubr.ḡ ſeq̄ꝭ ꝙ cū in iſto teſtō nō ſit pfecta ſnīa volūtatis noſtre ḡ non eſt teſtm̄. Preterea de hoc vƒ caſus in.l.furioſum.C. qui teſta.fac.poſ.i ver.ſi cepto teſtō cū furor inuaſit vbi teſtm̄ inceptū p ſupueniētiā furoris nō tꝫ quo ad diſpoſita ibi eodē mō ē dicēdū ſi ille incepiſſet teſtari in fauorē pie cāe cū aliter nō ſit expreſſum in iure canōico. Preterea de h̄ vƒ caſus quā Jo.de imo.nō vidit in.c.i.de ſucceſ.ab inte. ꝯiuncta doctrina do.An.ibi. Preterea pōdera.d.l.hac cōſultiſſima.§.ex imperfecto dū dicit ex teſtō imperfecto volūtatē patris inter liberos tenere q tex.req̄rit ꝙ lꝫ teſtm̄ inter patrē ⁊ filiū ſit impfectū rōne ſolēnitatis nihilominꝰ req̄rit volūtas pfecta ꝯiūcta gl.notabili in.d.l. ſi is qui. Preterea faciat.l.iubemus.C.eo.vbi notarius q cōficit inſtrumentū de teſtō impfecto punit crimine falſi.ḡ eodē modo erit in pia cā. Preterea erit deueniēdū ad magnū incōueniēſ.qꝛ ſi quo ad illā ptē in qua teſtōr reliq̄t eccleſie valebit illa diſpoſitio q̄ ad alia bona de qbuſ nō diſpoſuit furore vel morte pūentus qd erit dicēdū.vƒ ꝙ in illiꝰ decedat inteſtatus. ⁊ h̄ ē ſpāle in milite. vt in.d.l.ſi miles vnū ex fundo de teſta.mili.ḡ nō hēbit locū in pijs relictis vt ſupius dcm̄ eſt. Faciat ēt.d.l.ex ea ſcriptura.nec ob.d.l.in teſtō de fideicōmiſ.liber.p quā Bart.ibi ſe fundauit. qꝛ ibi nō interfuit impfectio volūtatis vt ſupius eſt dcm̄. Et per iſta ſit expeditū ſm̄. Et adde vnū qḋ eſt no.dignū qꝛ Bal.in.x.col.in.l.pcibus.C.de impube.dixit ꝙ teſtm̄ factū a dominis terrarꝫ gaudet puilegio mili tꝫ. ⁊ mouet argumēto.l.pe.C.de dona.inter vir.⁊ vxo.qḋ dictum eſt pulchrū ⁊ ſingulare.nec credo eē verū p ea q̄ ſuperius dicta ſunt.priuilegia.n.indulta a militibus nō ſūt trahēda in ꝯſequētiā ad alias pſonas vt dcm̄ eſt. Et inſuꝑ tum ſuperius dixi qd ſi oēs teſtes in teſtō patris ſint femine aut in codicillis oēs ſint femine qꝛ gl.in.d.l.ſi.§.ſi.C.de codicillis loquiſ de femina in ſingulari nūero. Adde nūc ꝙ gl. ſolēnis in.d.auc.ꝙ ſine.C.eo.dicit ꝙ in teſtō patriſ iter filios ſufficiūt duo teſtes maſculi vel due teſtes femine.[a] Et

a Bal.ibi dicit ꝙ inter liberos ſufficiūt due femine in teſtō vel vnus maſculus ⁊ vna femina vel hermofrodita ⁊ allegat rōnē qꝛ qḋ req̄ranſ maſculi ē ō mera ſubtilitate ⁊ ſolēnitate iuris ciuilis vt in.d.l.q teſtō.§.mulier q̄ ſolēnitaſ ē remiſſa iter liberos ⁊ ita reſidet ibi Bal. ⁊ nihil al̄l'at ſꝫ gl.i.d.auc.ꝙ ſine p dcō ſuo all'at tex.i.d.l.lutius.ff.d teſt.mili.q̄ loquitur de teſtō fcō a milite ⁊ ſic gl.illa vƒ ſentire duo vꝫ ꝙ teſtm̄ inter patrē ⁊ liberos eq̄peraſ teſtō milit̄. Et ꝙ in teſtō militiſ ſufficiāt duo teſtes femine pōt all'ari ſolēnis rō ꝓ primo dicto gl.hoc mō vꝫ qꝛ duo equiperātur in iure veteri diſpoſitio ſupueniēs in.l.noua extendiſ de vno ad aliud vt no.gl.in.l.qḋ vō.ff.de legibus ⁊ in.l.ſi quis ſeruo.C.de furtis ⁊ in.c.q̄ꝗ ⁊ in.c. qui contra ⁊ in c.q̄uis de elec.li.vi. ⁊ in.c.de multa de preben. ſed teſtm̄ militis ⁊ patris ſunt a iure veteri equiperata vt eſt tex.in .l.ij.ff.de iniuſto teſtamē.ḡ ſufficiet in teſtō patris inter filios adeſſe duo teſtes feminas dūtaxat ſicut in teſtamēto militis. Et cum illa gl. ⁊ cum hac deciſiōe trāſiuerūt omnes antiqui ⁊ moderni nemie excepto vſq3 ad hec ſecula. Nihilominus vt mihi vƒ ſalua eoꝝ reuerētia illa doctria nō eſt vera nec iuri cōſona. Primo poſito non tm̄ ꝯceſſo ꝙ ita eēt in milite ꝙ due femine ſufficiāt in teſtes in teſtō eius ſi tm̄ ſeq̄ ḡ idē eſt in pře teſtante iter filios.qꝛ in milite eſt rō diuerſa.ſ.publicus fauor.ſed in patre ſolū verſaſ fauor priuatus filioꝝ. ⁊ clarꝫ ē ꝙ fauor publicus pferſ priuato.l.in teſtō.ff.de heredi.inſtitu.l.vnica ad ſinē.C.d caduc.tollē.c.bone de poſtu.prela.ḡ ex diuerſis ſi ſit illatio. l.papinianus exuli.ff.de minori.cū ſi. Nec ob.cū3 dicebatur qꝛ duo ſunt eq̄para i iure veteri ꝙ diſpoſitio noua loquens de vno extēdiſ ad reliquū.qꝛ ad hoc rñdeo multipharie.primo inſiciādo aſſumptū ꝙ teſtm̄ patriſ ⁊ teſtm̄ militis eq̄pēſ a iure veteri. ⁊ ad dictam.l.ij.rñdeo ꝙ fuit addita a cōpoſitoribus noui iuris ſm̄ gl.ibi. ⁊ cōēꝫ opinionē. Quinimo ſm̄ Ang.i.d.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex ipfecto .C.eo.ipſi patri de iure.ffoꝝ.neceſſe erat teſtari ſolēniter inter filios vt in.l.qui a patre.ff.de ꝯſir.tutore. ⁊ ꝯſir impoſſibile eſt dicere eodē iure veteri pꝛēꝫ eq̄pari militi cui remiſſa erat ſolēnitas iuris ciuilis. Sed poſito ꝙ cēnt eq̄perati tn̄ i milite ſi ſupuenit noua legis diſpoſitio ꝯcedēſ ꝙ poſſit teſtari cū duobus teſtibꝰ feminis imo hec diſpoſitio fuit itroducta ab eodē iur.ffoꝝ.ſꝫ itellectū gl. pſate. vt in.d.l.lucius lꝫ etiā hoc ſit erroneū vt.J.oſtendam cū ergo legis diſpoſitio ſi reperiaſ per ius extēſa de milite ad patrē imo de iure.ffoꝝ.reperitur ꝯria deciſio in patre.qꝛ dꝫ teſtari ſolēniter iter filios vt i.d.l.qꝛ pře ḡ. ¶ Tertio ēt rñdeo ꝙ dictū argumentū poſſet habere locū eo caſu quo diſpoſitio emanat ſup eo in quo ſunt eq̄perati ſecus ſi emanauit in alio caſu. ¶ Quarto nō eſt verū dicere ꝙ iſta ſolēnitas teſtandi cū teſtibus maſculis ē remiſſa patri de iure ciuili.lꝫ.n.§.ex impfecto dicat impfectū teſtm̄ valere quo ad filios intelligiſ quo ad numerū teſtiū non aūt q̄ ad q̄litatē teſtiū. ¶ Quīto nō ē verū ꝙ ita pmittaſ při teſtari iter liberos ſicut ⁊ militi qꝛ i teſtō qḋ facit př iter liberos req̄riſ ſubſcriptio ſi teſtm̄ eſt nūcupatiuū itēꝫ req̄riſ dies ꝯditi teſti ⁊ expſſio nominū oīum filioꝝ ⁊ numerus vncia iꝝ ipſius hēditatis vt eſt caſus i.d.auc.ꝙ ſine ⁊ ſic př non teſtaſ ſm̄ ſuo gentiū inter filios ſicut ⁊ miles. Itē cū ſi reperiaſ tex.expſſe corrigēs dictā.l. qui teſtō.§. mulier ergo ſtabimus iuri nō correcto.l.ſancimus.C.eo.

16 l.pcipimus.C.de app.cū ſi. ¶ Et ex iſtis ſeq̄ꝭ ꝯcluſio noua ꝙ i teſtō patris inter filios debēt adeſſe duo teſtes maſculi. Et ēt pōdera ſubtilius qꝛ gl.in.d.auc. ꝙ ſine allegat dictā.l. lutius ꝓ dicto ſuo.ſed in veritate ibi ē cāus formalis ꝯ glo.in ver.pbationibus legitimis.dicit.n.ibi tex.ꝙ teſtm̄ militis ē ꝓbādū p ꝓbationes legitimas.ſed gl.habeo multū ſingularē in.c.at ſi clerici in vbo legitia ꝓbatione.C.de iudicijs q̄ dicit ꝙ illa appellaſ ꝓbatio legitima q̄ ſit p teſtes oī exceptione maiores. facit qḋ not. gl.in.c.i.qui mřimo.accuſa.poſ.inſtitu.de inutili.ſtipu.§. Itē verboꝝ.ſed mulier nō eſt teſtis omni exceptione maior in teſtamento vt in palleg.ato.§.mulier ergo ſeq̄ꝭ ꝙ iuriſconſultus in.d.l.lucius licet derogauerit numero teſtium in teſtamento militiſ non tm̄ derogauit qualitati ipſoꝝ teſtium ⁊ iō requiſiuit ꝓbationem legitimam. Et per hoc intelligis tex.iſtum in verbo legitimis teſtibꝰ qui iudicio meo eſt extractus de ſanguine ⁊ ſpiritu dicte.l. lucius quo ad illa verba legitimis teſtibus ſeu ꝓbationibꝰ. Et iſta mēti cōmenda qꝛ ſunt noua ⁊ nō tacta p aliquē. Et ſi opponiſ de.d.l.ſi.§.ſi.C.de codicil.rñde ꝙ loquitur in codicillis qbus mulier nō ē ꝓhibita teſtificari ḡ cenſetur ſibi pmiſſum.l.i.ff.de teſti.c.i.eo.ti.ſꝫ i teſtō hn̄ reperiſ expreſſe ꝓhibita vt in palleg.ato.§.mulier ergo. Et inſuꝑ tum ſupius dixi ꝙ teſtes debent rogari ab ipſo teſtatore. Adde ad ſupradicta Bal.in.l.parentes.C.de teſti.vbi h̄ ſꝫ ⁊ vide eundē in.l.ſcripturas.C.qui potio.in pig.habe. vbi dicit ꝙ ſufficit teſtes vocare.qꝛ idem ē teſtes rogaſ ⁊ vocare vt interſint.nec ē neceſſe ꝙ qs genua flectat ⁊ roget ſꝫ ſufficit vocare.nihilominus Bal.ibi nihil all'at vide eūdē Bal.in auc.rogati.C.de teſti.vbi dicit ꝙ ſi teſtes dicāt ſe vocatos ad h̄ apparet de rogitu. qꝛ idē ē rogaſ qḋ adhibere ⁊ tm̄ Bal.nihil all'at.nihilominus nō loq̄ꝭ expſſe in teſtibꝰ teſtamētarijs.ego vō allego ꝓ dicto ſuo caſū i.l.diuus in vbo ꝯuocatꝭ ad hoc hominibꝰ.ff.de teſt.mil. ⁊ tex.in.l.hac ꝯſultiſſima in vbo ꝯuocatos.C.q teſta.fa.

pol.vbi

a ¶ Femie. Adde.d.alexan.d imo.in conſili. lxxxvi.in.iij.p te hoc.'omnes fere in.l.ſi.C. fami.hercīſ.

poſ. vbi tex. formalr̃ pbãt ſufficere ꝯuocare teſtes i teſtõ ⁊ tñ rogandi ſũt ergo paria ſũt vocare ⁊ rogare. Sʒ i cõ trariũ mihi vr̃ ꝙ imo ſint vocãdi ⁊ rogãdi p tex. i. l. hac cõſultiſſima in verbo teſtibus rogatis. C. eo. ⁊ i. l. hredes palã. §. penu. in ṽbo teſtes rogati. ff. eo. ⁊ p tex. in. d. auc. rogati vt in teſtõ. Et ad ꝯria rñderi põt ꝙ ſupplẽda ſũt cõuocatis ⁊ rogatis. Uel dici poſſet ꝙ añ factũ teſtes ð beant vocari ⁊ rogari ſʒ poſt factũ teſtm̃ ſi ſolũ appeat ꝙ ꝯuocati fuerint teſtes ad hoc tũc ſufficiat ⁊ ita pcedat doctrina bal. vide q̃ dixi de hoc i. c. teſtimoniũ de teſti. ⁊ vide Ang. i auc. ð teſt. §. ⁊ lʒ vbi dicit ꝙ ñ ſufficit teſtẽ rogari niſi rogeĩ p illũ q actũ facit nõ tñ expreſſe loquiĩ ð

17 teſtõ. ¶ †Ultimo p declaratõe decretalis ẽ vẽtilanda qõ ſubtilis ⁊ quotidiana de qua belliſſime locutꝰ ẽ bal. in. c. i. §. ſi qs ð feudo dato inuicẽ legis cõmiſſorie vbi dic̃ titius filiũ nõ habẽs cõpoſuit magnũ pr̃imoniũ p fas ⁊ nefas vñ volẽs aĩe ſue ꝓuidere reliqt paupibꝰ medietatẽ omniũ bonoꝝ ſuoꝝ ⁊ qr habebat cõſanguineos ſuos vt potẽtes ſic ait vt ſi cõtingat me facere aliqð teſtm̃ i q̃ ꝯſanguineos meos iñſtituerẽ p ꝙ reuocareĩ pleno iudiciũ ex tũc tibi Petro notario publico tanq̃ publice pſõe ſtipulanti ⁊ recipienti ꝓ dictis paupibus dono irreuocabilr̃ ⁊ iter viuos dictã medietatẽ omnium bonoꝝ cõſtituens me ex nũc dictã medietatẽ pcario nomine poſſidere ꝙ ĩdẽ venit in noticiã omniũ cõſanguineoꝝ q fecerũt dcm̃ teſtm̃ mutare. Mõ q̃rit vtꝝ paupes vigore dicte donatõis poſſint aliqd conſequi vl̃ habere puulgata opinio Dy. de mulgdo ẽ ꝙ ſic i. l. hredes palã. §. ſi. ff. eo. ⁊ in regula qð ſemel placuit li. vi. Sʒ cõtraria opinio ſi nimis vulgata ẽ ꝙ nõ vʒ iſte cõtractꝰ dõatõis ne ipediatur libera teſtandi facultas. l. ſtipulatio hoc mõ. ff. ð ṽ. ob. Pro pria opinione facit qr equũ ẽ ꝙ teſtator poſſit ꝓuidere aĩe ſue cõtra ipreſſionẽ cõſanguineoꝝ nec ẽ hoc ꝯſiliũ turpe imo ſalubre pp fauorẽ anime. In ꝯriũ alleĩ regulã iuris cui ẽ inherẽdũ ſicut bononiẽſes inherẽt carocio vt dixit gl. fin. in. l. oĩs diffinitio. ff. de regu. iu. nã equitas aĩe ð q̃ loqris ẽ eqtas nõ ſcripta qr nullꝰ ẽ momẽti ꝯſidera ingt nã lõge ſumus ex̃ diſputatõeʒ doctoꝝ h .n. interuenit traditio ṽa ẽt ſi donatio eẽt infirma tñ ⁊ ſine cã dñs volens trãſferre dñium illud trãſfert. l. ig. §. ſubtilitas. ff. de cõdi. ob cãʒ vel qr cã ẽ ipſa liberalitas. l. hoc iuſ. ff. ð dona. idẽ inſacietas. l. cũ his. §. mulier. §. ð cõdi. ide hi. no. inſti. de obl. q̃ ex quaſi ꝯtractu naſcũĩ. §. ex qbuſdã allaĩ ẽt ad hoc. l. ſi. C. ð ſacroſa. ecc. volẽs ergo ſuſtinere opi. Dy. faciat ſm eum ꝙ pcedaĩ ad actũ traditõis q̃ ẽt ſub ꝯditione fieri põt. l. q abſenti. ff. ð acqui. poſ. Cautius dicit eẽ ſi iterueniat traditio corporalis q̃ʒ ſi pcaris qr pcariũ forte nõ valet ſi pncipale nõ tenet dicit tñ ego dimitto te ſine deciſione iõ reliqt cogitandũ ⁊ ita reſidet bal. ibi vr̃ tñ inclinare in opinionẽ Dy. in dicta regl̃a ꝙ placuit. Sed idẽ bal. in. l. ſancimꝰ. C. de teſt. refert illð dictuʒ Dy. ⁊ dicit ꝓ certo eſſe falſum ſi donatio inſeriĩ iſtitutioni heredis qr hr̃ditas donari nõ põt cũ eſſʒ pactuʒ future ſucceſſiõis hominis viuẽtis. l. tale pactũ. C. ð col. ſʒ in legatis ⁊ fideicõmiſſis pticularibus trãſlatis i donatõeʒ ceſſat dicta ratio ⁊ vr̃ valere ⁊ hoc dicit teneĩ Dy. Nã ille ponꝰ vr̃ cõtrahere q̃ʒ teſtari ⁊ hoc põt ſimplr̃ ⁊ p ſe ḡ ⁊ cũ adiuncto ne utile p ſimile videĩ poſſʒ ſic fieri hoc mõ ſi heres meus dederit tibi talẽ fũdũ poſt morteʒ meã ⁊ tũc eũ tibi dono irreuocabiliter inter viuos refert alios dicere ꝯriũ qr ẽ ꝯ bonos mores facile eim nõ ẽ liberi arbitrij ꝙ eſſe dʒ ⁊ refert ſe dixiſſe in. l. i. C. de ſacroſa. eccle. ⁊ ſic bal. tenet ꝙ nec ẽt valet in legatis nec in fideicõmiſſis ⁊ põt eſſe ratio qr in legatis ⁊ fideicõmiſſis tolliĩ libera poteſtas teſtãdi adde eundẽ bal. in. l. cũ antiquitas. C. eodẽ vbi decidit nõ valere taleʒ donationẽ ⁊ allegat Dy. in ꝯſi. ix. icipiente queſtio talis ẽ titius dñs ⁊c. Adde eũdem bal. in. l. ex teſtõ. C. ð fideicõmiſ. vbi dixit teſtator inſtituit hr̃dẽ ⁊ dixit ſi nõ vʒ iure teſti valeat iure donatiõis iter viuos quã fecit notario pñti ⁊ acceptãti tãq̃ʒ publice pſone ꝯſtituens ſe pcario poſſidere poſtea ꝯdidit teſtm̃ nouũ ⁊ reuocauit pmũ ⁊ ſic nõ vʒ iuſ teſti. vñ donatarius petit hr̃ditatẽ tãq̃ʒ donatã q̃riĩ qd iuris. Rñde ſi teſtator vellet reuocare dictã donationeʒ ⁊ ñ teſtamẽtũ ñ poſſet nã iuxta teſtm̃ dicta donatio fieri potuit vt. d. l. hr̃des palã. §. ſi. venit aũt donatio ad teſtm̃ ꝯtinuatiue ñ aũt iterrũpit actũ teſtãdi ⁊ iõ ſi hr̃s inſtitutus nollʒ adire hr̃ditatẽ ⁊ pp hoc teſtm̃ nõ haberet locũ poſſet venire iuſ ꝯtcꝰ ſʒ ſi teſtator faciat nouũ teſtm̃ lʒ pmũ teſtm̃ veniat a caſu nullitat̃ tñ qr dicta donatio nõ fuit libera ſʒ ſub ꝯditõe impoſſibili ñ põt agi ex donatõe nec ex pcario qr ſenſus ṽboꝝ eſſet iſte ſi teſtõ reuocauero dono iter viuos q̃ donatio tãq̃ʒ captioſa ⁊ ꝯ bonos mores nõ vʒ ⁊ p ꝯñs nec pcariũ ꝙ eſt eius acceſſoriũ. allaĩ dictã. l. ſtipulatio h mõ ⁊ refert ſe dixiſſe de hoc i. l. i. C. ð ſacroſa. ecc. dicit tñ ꝙ Oldr. i ſuis ꝯſilijs tenuit ꝯriũ ⁊ logĩ ſatis ipe rite in hac mã ⁊ Dy. eius pceptor fecit eũ errare q eadem opi. tenuit in. d. c. qð ſemel. ¶ Adde eũdeʒ bald. in. d. l. hrs palã. §. ſi. ꝯ alle. vbi dicit ſi teſtator i ſuo teſtõ dixit ſi nõ vʒ iuſ teſti valeat vt donatio iter viuos ⁊ eſt ibi pl̃ pñs ⁊ ꝯſentiens nã aliĩ valere ñ poſſʒ inſti. ð teſtamentis i pncipio ⁊ dic̃ ꝙ illa clauſula vʒ p gl. ibi ſaluo ſi reuoceĩ pmũ teſtm̃ p penitentiã qr tũc ðrogaĩ iſti clauſule ne libera teſti factio impediaĩ nã caſſato teſtõ circa hr̃dis iſtitutionẽ cetera ſingularia caſſanĩ qð ipſe itelligit etiam de donatõe fcã pdicto mõ ⁊ iſtud dic̃ eſſe nouũ dcm̃ ⁊ refert Florẽtie huari opi. Dy. ꝙ teſtm̃ fiat irreuocabile q̃dã mõ trãſeũdo ð teſtõ ad ꝯtcũ hʒ Dy. dic̃ tñ dcm̃ Dy. eẽ ꝯ ṽitatẽ ð iure ⁊ remittit ad bar. i. d. l. ſtipulatio h mõ. ¶ Adde eũdem bal. in repetitione. l. i. C. ð ſacroſa. eccle. ad ſi. vbi q̃rit an teſtm̃ ad pias cãs poſſit fieri vt nõ poſſit renouari

a riꝰ refert doctrinã Dy. i. d. c. qð ſemel ipſe vero tʒ cõtrariũ ꝙ teſtm̃ nõ poſſit ſic fieri vt deroget volũtati teſtãtis allegat. d. l. ſi qs i prin. de le. iij. ⁊ auten. hoc iuſ liberos. C. eo. ⁊ allegat in argumentũ. l. humanũ cũ ſua gl. C. ð leg. Nam ſi teſtm̃ poſſet ſic fieri ꝙ adimereĩ poteſtas teſtandi tũc teſtm̃ ſeipſum irritaret qr teſtm̃ efficereĩ irritũ ⁊ ſuo fcõ pderet libertateʒ teſtandi. l. i. §. exigit. ff. ð ſecũ. tabu. Adde eũdeʒ bal. i. d. c. qð ſemel i ſuis apoſtilliſ vbi dic̃ ꝙ iſte ꝯtcus arctatiuꝰ ſupremi iudicij nõ vʒ qr ꝯ bonos mores ciuitatis noſtre allegat. d. l. ſtipulatio h mõ niſi teſtator i eo pſeueret vſq̃ʒ ad morteʒ vt i. l. ſi. C. ð pactis q̃ cãu ſi teſtm̃ irriteĩ pp dfectũ ſolemnitatis remane

18 bit ꝯtcus i ſui eẽntia validꝰ ſecꝰ ſi reuocabaĩ expſſe. †Et hʒ eũ ſcias vnũ ꝙ ſi teſtator incipet a ꝯtcu ṽbi gratia dono tali irreuocabiliter inĩ viuos bõa mea ſaluo ⁊ reſeruato ꝙ poſſiʒ ð dictis bonis teſtari libere dicta dõatio valeret ⁊ eẽt irreuocabilis ⁊ p nullã viã poſſet reuocari niſi p viam teſti. qr ibi ñ ipediĩ libera teſti factio ⁊ hãc appoſtillã ſuã dic̃ eẽ valde notabilẽ. Addð Ang. i. d. l. hr̃des palã. §. ſi. vbi trãſit cũ dcã doctria bal. ibi ð q̃. h. Addð Ol. ꝯſi. cxiiij. vbi ſeqĩ opinionẽ Cy. ⁊ moueĩ p. l. i. §. aſſignare. ff. ð aſſignãdis libertis ⁊. d. l. hr̃des palã. §. ſi. Addð Saly. i. d. l. ſancimus. C. eo. i vltia qõe vbi dicit teſtator dixit ſi contingat me mutare vl̃ reuocare teſtm̃ ex nunc dono tibi bõa mea vl̃ vẽdo p certo pcio ⁊ cõfiteor me habuiſſe ⁊c. ⁊ refert opi. Dy. ⁊ refert opinionẽ bart. ꝯriã i d. l. ſtipulatio h mõ trãſit cũ opi. bar. ⁊ p ea allaĩ. l. hr̃ditas. C. ð pactis ꝯuẽtis ẽt q̃ ad vẽditõeʒ dicit nõ tenere qr illa ꝯfeſſio pcij nõ ſoluti ñ ẽ ſine ſuſpitõe fraudis tũ qr p metu pene vl̃ cupiditate lucri initaĩ ad ñ mutãdũ vl̃ mutãdũ teſtm̃ qð ẽ ꝯ. l. ille. ff. ð hef. inſtit. Adde do. Pe. de anc. i. c. pcedẽti vbi refert iſtã queſtionẽ Dy. ⁊ dicit bar. cõſuluiſſe contra eam qr talis donatio videĩ auferre liberã teſtamenti factõeʒ ideo dcã cõdictio tãq̃ʒ turpiſ videat ipſuʒ ꝯtcũ per id qð habeĩ in. l. generalr̃. ff. ð ṽ. obl. ⁊ refert Dy. ita cõſuluiſſe in cõtingẽtia fci lʒ alið ſcripſerit i. c. qð ſemel ⁊ ita ſimplr̃ cũ dcõ domi. Pe. trãſit ibi d. meꝰ Io. ð imo. ⁊ ẽt cũ opin. bar. trãſiuit Raph. cu. i d. l. ſtipulatio h mõ. Adde Io. ð imo. i. d. l. hr̃des palã

a ¶ Renouari vide ad hoc. d. alex. de imo. in ꝯſi. vij. iiij. pte. ⁊ in ꝯſi. xxxvj in. i. pte ⁊ vide doc. ⁊ ibi bal. in. l. ſi qs. C. q teſta. fa. poſ.

.§.fi.vbi tȝ ꝙ talis clauſula in teſtō nihil opatur qꝛ aut teſtm̄ vȝ ⁊ clarū ē ꝙ nō opaꝛ qꝛ deficit cōditio ſub qua dȝ opari aut teſtm̄ nō vȝ ⁊ tūc et dato ꝙ hrēs ſit ibi pſens ⁊ acceptās nō vꝛ inducere donatōeȝ inꝛ viuos qꝛ p illaȝ in effectu vꝛ dōare hereditatē ipſi heredi ⁊ ſic p actū inꝛ viuos vellet ſibi faceꝛ heredeȝ ⁊ dōare ſibi in effectu omnia bona pn̄tia ⁊ futura qḋ eſſe nō dȝ vt in.l.fi.C.d pac. Si aūt eēt apposita in codicillis i qb⁹ facta eſſent certa legata ⁊ legatarij eſſent pn̄tes ⁊ acceptātes ⁊ dictū eēt ſi nō vȝ iure codicillo valeat vt donatio inꝛ viuos forte tūc dicta cl'a operatiua ē ſi illa volūtas ſi vȝ vt codicill⁹ nec auferatur poteſtas teſtandi teſtatori qꝛ de alijs bonis poterit teſtari nec forte poterit reuocare illā etiam inuitis legatarijs allegat in argumentū not.in.l.i.C.d adiecta ſal ſa cā legato ⁊ ita reſidet. Sȝ reuera bal.in.d.l.ſancimus tenuit illā cl'aȝ nō opari nec i legatis nec in fideicōmiſſis pticularib⁹. Adde bar.i.d.l.ſtipulatio hoc mō ⁊ i.d.l.ſi qs in prin. ⁊ Cy.in.l.fi.C.d pac. ⁊ i.l.i.C.d ſacroſan.ec. vbi tenuerūt ꝯ Dy. ⁊ ēt idē tenuit Lo.ro.i.d.l.ſtipulatio hoc mō vbi dicit ſe allegare duas rōnes ꝯ Dy. Prima ē qꝛ ſi verū eēt dictū Dy.nō eēt aliud q̄ȝ dicere hēditatē p pactū dari poſſe ſȝ h regl'r ē falſū vt nec p ꝯctū dari nec p ꝯctū auferri poſſit hēditas. Primū pȝ i.l.hēditas.C. de pac.ꝯuētis ḃm pȝ in.c.fi.ff.d ſuis ⁊ leg. ⁊ in.l. pactuȝ .C.d colla. ⁊ i.l.ſi qn̄.§.illud.C.d inoffic.teſta.ğ. Scda rō ſua ē qꝛ qḋ nō pōt fieri p viā pure diſpōnis nō pōt fieri p viā ꝯuētionis.l.ſeyus ⁊ augeri⁹.ff.ad.l.falci.ſȝ p viā ſimplicis diſpōnis fieri nō pōt vt deꝛ hēditas vt i.l.iȝ.C.de pac.ergo nec p viā ꝯuētionis ⁊ hec dicit pcedere vbi hēdis inſtitutio ⁊ eēt trāſlata in ꝯctū donatōis ſec⁹.ſi trāſferatur legatū qꝛ cū tūc ſi īfringaꝛ vltime volūtatis pgreſſus vlterior reſpectu vniuerſitatꝭ pr̄imonij dȝ hec trāſlatio cēſeri valida neq ̄ enī dꝛ tolli libera teſtamēti factio poſito ꝙ legatū vnius rei trāſiens in cōtractū donatōis reuocari nō poſſit ſicut nec auferri dꝛ libera poteſtas ꝯtrahēdi matrimonū poſito ꝙ cū aliquib⁹ pſonis tollaꝛ poteſtas cōiugij ꝯhēdi vt pbaꝛ i.l.cū ita legatū ⁊ i.l.h mō ff.d cōdi. ⁊ dmō. ⁊ facit ꝙ pulchre dixit Jo.d imo.i.d.l. hoc mō ꝙ lȝ fiat legatū vni ſi nō ingrediaꝛ mōaſteriū vꝛ religionē viciaꝛ ꝯditio p id qḋ habeꝛ i auc.d ſāctiſſimis epiſcopis.§.ſȝ hec preſenti tn̄ ſi relinqꝛ alicui ſi certā religionē puta fratrū minoꝝ nō intrauerit tȝ ⁊ valet tale relictū ⁊ n̄ reijciꝛ dicta ꝯditio qꝛ multe alie religiōes ſūt qs poterit ingredi ⁊ ſic tollitꝛ libera poteſtaꝛ intrandi religionē ꝙ ē valde ſingulare p limitatōe dicti.§.ſȝ hec pſenti ⁊ auctenti. niſi rogati.C.ad trebel. ⁊ ſic domi. Lod.tenuit idē ꝙ tenuit Jo. imo.in.d.l.heredes pala in.§.fi.p meliora tn̄ motiua ſȝ reuera illa fuit opi.quorūdā quos refert ⁊ damnat bal. in.d.l.ſancimus lȝ do. Lud. nullā d eo fecerit mentōem. Et ex iſtis relati ſunt ſcribentes ſuper h dubitabili paſſu. Et pōdera accurate ꝙ opi.dy.in d.c.ꝙ ſemel fuit poſterior q̄ȝ opin.ei⁹ i pallegato ſuo ꝯſi. ⁊ ſic maturior ē ⁊ deliberatior ar.l.diui fres.ff.d inꝛ pa. nec eſt miruȝ qꝛ pp diuerſa fantaſmata qtidie gn̄anꝛ in nobis varie ⁊ diuerſe itellectōes vt ſcripſit Ariſt.i tertio de anima ⁊ bal.in.l.i.C.de his que ante aptas tabulas ſȝ pulchrum erit videre vtꝝ dy.mutauerit opi.in deteri⁹ ⁊ in cauſis nō pūꝫ vꝛ ꝙ in deteri⁹ mutauerit opi.prio qꝛ ſi ſua eſſet vera tolleret libera facultas teſtandi q̄ dȝ eſſe ambulatoria vſque ad morteȝ.l.diui.§.licet.ff.d inꝛ codicillorum.l.iij.§.fi.ff.de alimentis leg.ſed id ꝙ adimit liberā teſtādi facultatē ē nullū vt.d.l.ſtipulatio h mō cuȝ ſi.tn̄ ēt qꝛ ē ꝯ bonos mores vt ibi ⁊ in.l.qdā in iure.§.i. ff.de dona.tum ēt qꝛ cū teſti factio ſit publici iuris vt i.l. teſti factio.ff.eo. ⁊ l.teſtādi.C.eo.ꝯñ ē vt ꝯuēta ꝯuētōe tolli nō poſſit.l.ius publicū.ff.de pac.cū ſi. Scdo ſi vera eēt opinio dy.ſequereꝛ ꝙ hēditaꝛ pceſſa ex actu teſtandi trāſferri poſſet in actū ꝯhendi ⁊ ſic cōcedi titulo donatōiſ hoc autē ē falſum vt.d.l.hēditas.C.d pac.ꝯuentis ḡ opinis ſua nō ē vera. Tertio claꝝ ē ꝯtractū ſub ꝯditōe īpoſſibili aut turpi pceptū nullū reddivt in.l.nō ſolū.ff.d ac. ⁊ ob.l.īpoſſibilis.ff.de ver.ob.ſȝ talis donatio ē ꝯcepta ſub impoſſibili ꝯditiōe qḋ pbaꝛ qꝛ ex ea aufferꝛ libera teſtādi facultas vt de ſe pȝ qḋ eſt turpe ⁊ ꝯ bonoꝛ mores vt in.d.l.ſtipulatio hoc mō ⁊.d.l.qdā i iure ergo ille.n. ꝯditiones a iure īpoſſibiles reputanꝛ ⁊ cōtra bonos mores ſūt ⁊ turpitudinē ſapiūt.l.filius ⁊.l.cōditōes.ff.d cōdi.inſti. Quarto faciat ꝯuentio quecūq ̄ iure cōi remota inutilis eſſe cenſeꝛ.l.iuri gētiū.§.gn̄aliter.ff.d pac.ſȝ ꝯuētio p quā inducitꝛ vitie volūtatis īmutabilitas remota ē a iure cōi.l.i.C.de ſacroſa.ec.d.l.ſi mihi ⁊ tibi .l.in legatis.d.l.ſi qs i pri.teſti ğ. Quīto faciat qꝛ qḋ nō pōt fieri p purā diſpoſitionē nō pōt fieri per ꝯuentionē.l.ſi ita.ff.de ope.liber.ſed p purā diſpoſitionem nō poteſt qs ſe aſtringē ad īmutabilitatē ſuppmi iudicij et dictū ē nec hēditaꝛ donari vt in.d.l.hēditas ergo nec ꝯuētionaliter nō ob. d.l.i.§.aſſignare ⁊.d.l.hēdes pala.§.fi.qꝛ ibi fuit in ipſo actu teſtādi celebratus ꝯctus pure vt ex ſe patet nō aūt ſub ꝯditione reuocatōis teſti q̄ inter ſe differūt. ¶ Nec ob. cū dicebaꝛ ꝙ lȝ ſit ſublata libera ptās teſtandi quo ad id dūtaxat qḋ ē donatū irreuocabiliter ⁊ ſic ad medietatē dūtaxat bonoꝝ qꝛ in alijs bonis remanet libera ptās teſtādi vt in ſimili dicebaꝛ d matrimonio p dictā.l. h mō ⁊ p.d.l.cū ita legatū. Quia reſponderi pōt ꝙ poſito ꝙ dumtaxat ſit adempta poteſtas teſtandi quo ad illā reȝ ſic donatā tn̄ dicitꝛ adempta libera ptās teſtādi h pbaꝛ in ter.notabili.l.pactū ꝙ dotali.C.de pac.vbi nō valuit pactū ꝙ filia vltra dotē inſtitueretꝛ equaliter cum fratre ſuo ⁊ ſic agebaꝛ d dimidia parte bonoꝝ ⁊ nihilominꝰ nō valet illḋ pactū faciat ēt qꝛ nō pp aliud ē ꝓhibita eterna certe rei ſocietaꝛ niſi qꝛ per eā adimitꝛ libera facultas teſtādi i ea re vt ē caſus i.l.cū duob⁹.§.idē reſpōdit.ff.p ſocio ⁊ i.l.nulla eo.ti. ⁊ in.l.in h iudicio.§.ſi cōuenerit.ff.cōis diui. ⁊ iſta ſūt formalia v̄ba Lod.ro.i ꝯſi. clxx.ex qb⁹ v̄bis apparet liqdo ꝙ ēt in legatis hȝ euȝ nō tenuit dcā clauſula nec in dimidia parte bonoꝝ lȝ in legatis ipſe tenuerit ꝯriū in palleg.l.ſtipu.h mō. Et iſta ſūt q̄ ſcripta ſunt vſq ̄ ad iſta ſecula ſup h paſſu. Et pōdero bn̄ qꝛ And.d pyſis in repe.d.l.ſi quis in prin.teſti vꝛ trāſire cū doctrina Dy.i.d.c.qḋ ſemel ⁊ ēt vꝛ trāſire Cy. i.l.i.C.de ſacroſan.ecc.lȝ alr dictū fuerit.s. Et ēt bar.i.d. .l.ſi qs in pri.dicit ꝙ aduocati habēt eā p canonizata ⁊ idē retulit in.d.l.ſtipu.h mō q̄ opinio anſit vera deus ſcit. Et ante oīa pōdero qꝛ nō pōt cōtrahi ſocietas ſup re vna in eternū ne impediaꝛ libertas ſuppmi iudicij.ꝙ multū ſingulariter declarat glo.in.d.§.idē rn̄dit ſȝ caſuȝ habeo legis vt poſſit ꝯtrahi ſocietas q̄ non finiatur morte ſȝ trāſeat in hēdē fauore reipublice.l.adeo.ff.p ſocio ḡ ſequitꝛ neceſſario ꝙ fauore reipublice in certa re tolli poteſt libera facultas teſtādi ſȝ eccl'ia ⁊ reſpublica equipeꝝāꝛ.l.fi.C.d ſacroſa.ecc.ḡ ſeqꝛ neceſſario ꝙ cautela dy. erit veriſſima fauore eccl'ie ⁊ p ꝯñs doctrina bal.lȝ dubitauerit in.d.c.i.§.ſi qs d feudo dato inuicē.l.cōmiſſorie an erit vera ⁊ ē doctrīa noua ad hoc lȝ alr ꝯſuluerit Lo. ro. Et de vno dubito vehemēter qūo dixerint oēs ſcribētes ꝙ huiuſmodi cautela ē ꝯ bonos mores qꝛ cogitꝛ qs īſtituere aliquē ⁊ p ꝯñs nō hȝ liberā poteſtatē ſuppremi iudicij nam ſi hoc ē verū ꝙ ē ꝯ bonos mores quare ē ꝙ lex pmittit ꝙ aliquo caſu aſtringitꝛ qs inſtituere aliū vt in.d.l.adeo ⁊ ſic lex diſponit ꝯ bonos mores ꝙ nō ē dicendū ⁊ repugnat diffinitōi legis.l.iij.di.§.erit aūt lex.cū ſi. ⁊ p ꝯñs illud cōe dictū doctoꝝ nō ē ſine magno ſcrupulo dubitādi. Et pondera.l.ſtipulatio hoc mō in ver. ſi me heredē nō feceris nā hereditas ē ſucceſſio in vniuerſum ius ꝙ defūctus habuit.l.hēditas.ff.d v̄.ſigni.l.nihil aliud.ff.de reg.iu.vn̄ illa.l.loquitꝛ in pacto introductiuo totius hereditatis ſȝ in parte hēditatis nō loqꝛ ḡ ſecus videꝛ dicendū qn̄ eſſet pa hēditatis ⁊ ēt ad.d.l.hēditas poſſet ēt eodem modo reſpōderi pōderādo verbum bona ibi poſitū ⁊ referēdo illud ad verbū hēditaꝛ.C.d pac.

cõuentis lꝫ enim fuerit factũ pactũ ibi de bonis dotalib⁹
nihilominus mulier nõ habebat niſi bona dotalia ⁊ p
ↄñs videt̃ qḋ nõ vendicat ſibi locũ quãdo daret̃ ps hrdi
tatis ⁊ ſi arguat̃ fortiꝰ ꝺ dcã.l.pactũ ꝙ dotali.C.ꝺ pac.
vbi ė caſus ꝙ nõ valuit illud pactũ inter patrẽ ⁊ filiam
ꝺ parte hereditatis ergo multo minus valebit in eccleſia
nã magis debet̃ hrditas patris filie ꝙ̃ eccleſie vt in.d.c.
quicunq; .xvij.q.iiij. ⁊ indubitãter ille tex.ↄſtruit oia iſta
dicta mea.nihilominꝰ poſſet ſubtiliꝰ rñderi qꝛ imo agit̃
ibi ꝺ tota hrditate patris hoc appet in verſi.cũ fratre pri
ſuo eẽt hrs vñ ex illo pacto cõpellebat̃ pr̃ inſtituere filiũ
⁊ filiã equaliter in primonio ſuo ĝ ſecus ſi fuiſſet i pte ⁊
p ↄñs vera ė illa doctrina nũc a me tradita ⁊ clarior erit
ex inferiꝰ dicẽdis ⁊ p ↄñs iſero ꝙ illa cautela Dy. ė ve-
riſſima ⁊ ꝓcedit nõ ſolũ in cã pia ⁊ ꝙ hoc ſit verũ ſtat̃ de
ſtruẽdo fundamenta bar. ⁊ alioꝝ dicũt.n.ꝙ talis caute
la ė ↄ̃ bonos mores ⁊ allegãt.d.l.ſtipulatio hᷓ mõ certe
illa lex.nõ loquit̃ in caſu iſto loquit̃.n.qñ qs metu pene
inuitat̃ ad inſtituendũ aliũ quo caſu videt̃ eẽ teſtm̃ mo
riculoſũ qḋ ė ipſo iure nullũ vt ė gl.fin.i.l.i.ff.e.vñ ↄcur
rũt duo ipedimẽta i illa lege.ꝑmũ ė pẽa qꝛ metu pene cõ
pellit̃ teſtator inſtituere ⁊ ſic teſtm̃ nõ ė noſtre volũtatis
libere illo caſu ꝺ quo in.l.i..C.de ſacroſan.ec. ⁊ p gl.i.l.
i.ff.ꝺ teſt. ⁊ ſic repugnat diffinitiõi teſti vt p gl.d.l.i.Scḋm
ipedimentũ ė ꝙ ↄcurrit ipſe actus teſtãdi ⁊ ſic ė acꝰ icõ
patibilis ꝙ ſit teſtm̃ ⁊ ꝙ nõ ſit liberũ.Et iõ iuriſcõſultꝰ
dicit ibi ꝙ ſtipulatio ↄcepta illo mõ ė ↄ̃ bonos mores ſꝫ
in caſu nr̃o iſta donatio ñ ſit per viã teſti nec ſit metu pe
ne ergo lex illa nõ ė ↄ̃ dy.loquit̃ enim ex eo caſu quo ſtipu
latio ė cõcepta ſub pena ⁊ ſub ſpecie teſtamenti ⁊ hᷓ ſũt
repugnãtia teſtamẽto ⁊ ſic in veritate illa lex nõ meret̃
allegari cõtra dy.nec ė verũ ꝙ in penã mutãtis teſtm̃ in
troducta ſũt illa ṽba ex nũc dono int̃ viuos qꝛ nulla pẽa
iduxit teſtatorẽ ad apponẽdũ illã clauſulã vt ꝺ ſe pꝫ ſꝫ in
d.l.ſtipulatio hoc mõ bñ apparet expſſe ꝺ pẽa. Nec ob.
cũ dicit̃ ꝙ hrditas dat̃ teſtõ ⁊ nõ pacto vt in.d.l.hrditat̃
certe ſi bñ põderetur tex.ibi loquit̃ quãdo illḋ pactũ fuit
interpoſitũ vice teſti vt appet in verſi.pactum vice teſti i
terpoſitũ vt poſt mortẽ mulieris bõa eius ad te ꝑuenirẽt
vñ inqñtũ ille tex.dicit̃ illo ṽbo pꝰ mortẽ adaptat̃ teſtõ ꝙ
ſortit̃ vires poſt mortẽ.l.i.ff.co. ⁊ ẽt inquantũ ille tex.dicit̃
hereditas ñ dat̃ pacto ⁊ poſtea dicit eẽ celebratũ pactũ
vt bõa deuenirẽt ſequit̃ ꝙ itelligit̃ ꝺ hrditate ⁊ poſtea
dicit vice teſtamẽti ſole clariꝰ ė ꝙ ille lex nõ loqt̃ i caſu
noſtro qꝛ iſta donatio nõ ſit ſub noie hrditatis nec ſit vi
ce teſti nec ſit poſt mortẽ immo ſit int̃ viuos ĝ ſeqt̃ ꝙ cau
tela Dyn.erit veriſſima. Nec ẽt ob.d.l.pactũ qḋ dotali
vbi dicit̃ ꝙ tollit̃ libertas teſti ꝙ illa.l.loqt̃ qñ cogeret̃ p
viã vltie volũtatis vt pꝫ in ṽbo heres eẽt quo caſu tale te
ſtamẽtũ nõ eẽt liberũ ⁊ ſic loqt̃ qñ aſtringit̃ p viã teſti ſꝫ
ille nõ ė caſus noſter qꝛ loquimur qñ teſtm̃ trãſit i ſpeciẽ
ↄtrus ⁊ ſic deſinit eẽ teſtm̃ Nec obſtat cũ dicebat ꝙ illḋ
qḋ ñ põt fieri p viã mere diſpoſitõis ñ põt fieri p viã ↄtrẽ
tõis qꝛ illud ė verũ quãdo p illã ↄuẽtiõez dat̃ hrditas ex
teſtõ vel ex pacto vice teſti.vt in.d.l.hrditas.Sꝫ in caſu
nr̃o dat̃ titulo iter viuos. ⁊ p ↄñs nõ ė turpis ↄditio nec
ipoſſibilis nec ↄ̃ bonos mores. ⁊ ſic ſeqtur ꝙ doct.Dy.
ė ṽa in pũcto iuris eẽ tñ ſatis piculoſa ⁊ induceret mltos
i deſperationẽ ſi nõ poſſent mutare teſtm̃ ↄſiderata iniq
tate modernoꝝ tempoꝝ qꝛ facile repiret̃ notariꝰ ex capi
te ſuo apponẽs illã clauſulã.Et inquantũ.d.l.ſtipulatio
hoc mõ dicit̃ eẽ ↄ̃ bonos mores reſtringe ad caſum i quo
loquit̃ .Et ſcias ꝙ ſũt qdã boni mores ciuiles ⁊ tũc iura
mentũ firmat pactũ preſtitũ cõtra bonos mores ciuiles
vt i .c.cũ cõtingat de iureiura.ſũt qdã boni mores natu
rales ⁊ iuramẽtũ nõ firmat pactũ cõtra bonos mores
naturales vt in.c.nõ ė obligatoriũ de reg.iu.in.vi.iõ eẽt
inueſtigatio multũ peregrina de qbus bonis moribꝰ in
tellexerit iuriſcõſultus i.d.l.ſtipulatio hoc mõ ꝺ quo di
cẽdũ vt in.d.c.cũ ↄtingat qḋ deo bñ iuuãte hoc ãno repe

tã. ⁊ p iſta ſit lecta ⁊ intellecta decretalis veſtra.

1 **Relatum.** † De bonis ꝓprijs teſta-
ri põt clericus in bõis ve
ro acquiſitis per eccleſiam ẽt ſi ſunt mobilia
ſuccedit eccleſia idest cõmunis cõgregatio ſi
2 eccleſiaꝰ ſit collegiata vl̃ ſucceſſor clerici in bñficio. Si
eccleſia nõ ė collegiata ⁊ ꝺ illis teſtari nõ põt nihilomi
nus põt ex eis aliqua ſeruitoribꝰ elargiri ⁊ ſi plures ha
beat eccleſias fiet diuiſio int̃ eas. h.d. Et ſũt quinq; partes
ſicut quinq; ſũt dicta. Pa ibi nomine tertia ibi ſꝫ quarta ibi
ceterũ quinta ibi quia vero. ¶ No. ex tex. iuncto.c.cum
3 in officijs.ꝺ.eo. † ꝙ appellatione bonoꝝ nõ ſolũ veniũt
bona immobilia ſed ẽt mobilia ⁊ omnia alia cuiuſcũq;
qualitatis ſint vñ cõprehẽdũt actiones ſeu noĩa debitoꝝ
facit.l.bonoꝝ.ff.ꝺ ver.ſig. ⁊ iõ papa hic rñdet generaliꝰ
ꝙ̃ fuiſſꝫ qſitũ qrebat̃ enĩ an i applõne bonoꝝ venirẽt tm̃
imobilia an ẽt mobilia ⁊ papa rñdet ꝙ veniũt qͥꝫ quaſi
dicat nõ ſolũ mobilia ſeu immobilia ſꝫ ẽt alia puta iura
incorporalia q̃ ꝓprie nõ dicũt̃ imobilia ſeu mobilia ſꝫ fa
ciũt tertiam ſpeciẽ vide que late dixi in.c. nulli ꝺ reb.ec.ñ
alie. Et iõ ſi teſtator alicui legauit bona mobilia ⁊ imo-
bilia ñ habebit iura ⁊ actiões ꝺ q̃ vide late Bar.i.l. pu
pillus.ff.ꝺ auct.tu. facit qḋ hr̃ in.l.a diuo pio.§.i vẽditõe
3 ff.ꝺ re iud. ¶ † Quid ſi teſtator dicat lego oẽs res meas
an veniant noĩa debitoꝝ meoꝝ dic ꝙ nõ qꝛ illud ė meũ
qḋ vendicare poſſum.l.qntus.ff.ꝺ auro ⁊ argẽ.leg.ſꝫ no
mẽ vẽdicare nõ poſſum ĝ. Perſonalis.n.actio ⁊ realis di
ſtiguũt̃ vt ſpecies quaſi oppoſite inſtitu.ꝺ actio.§.i. Itẽ
hᷓ ꝓnomẽ meũ ė poſſeſſiuũ ſꝫ iura pſonalia nõ poſſidẽt̃
vt i.l.ñ.ff.quoꝝ bonoꝝ ĝ. Sꝫ ſi dixiſſꝫ lego tibi res ad me
ꝑtinẽtes tũc bñ icluderẽt̃ noĩa dbitoꝝ qꝛ ṽbũ ꝑtinere eſt
gñale.l.ṽbũ ꝑtinere.ff.ꝺ ṽ.ſi. Ita voluit Guil.ꝺ cu.Cy.
⁊ Bal.in.l.i.ff.ꝺ ſtatu ho. Idẽ ꝺ ṽbo habere puta dico
do tibi oĩa bona q̃ habeo nã hr̃e dr̃ ẽt de interdicto ha-
bemus.l.q actionẽ.ff.de regu.iu. Sꝫ ſi dico do tibi qcqd
habeo Peruſii actiones pſonales nõ ↄtinẽt̃ qꝛ locus ñ
circũſcribit iſta incorporalia.l.gayus ꝺ le.q.l.ñ.C.ꝺ p-
ſcrip.lon.temp.l.princeps bona.ff.ꝺ ṽ.ſig. ita dixit bal.
in.d.l.i.de ſta.ho. ⁊ facit qḋ ipſe voluit i rub.C.de ṽ.ſig.
4 ¶ † No. ꝙ acqſita ex bõis eccl̃ie clico decedẽte ſpectãt ad
eccl̃iã ⁊ ꝓcedit hᷓ indiſtĩcte ſiue clicꝰ hẽat adminiſtrationẽ
ſiue nõ ſiue ſit beneficiatus in ↄgregatione ſiue extra ⁊ ė
iſte tex.baculꝰ ⁊ ruina gl.q̃ reputat̃ ſin. ⁊ vnica i.c.pñti ꝺ
offi.ord.li.vi. ⁊ fuit opinio hoſt.quã ſequit̃ ibi Garſias
q̃ facit dr̃iam inter clericũ habẽtẽ adminiſtratõez ⁊ nõ
habẽtẽ adminiſtratõez ſed ſimpliciter bñficiatũ ⁊ ė paſ-
ſus quotidianꝰ ⁊ vtilis poſſꝫ dici ꝙ differẽtia quã facit
illa glo.ꝓcedit quo ad poteſtatẽ teſtãdi ſꝫ eo nõ teſtãte
nec aliqḋ diſponẽte ꝓcedit iſte text. ⁊ ſic gl.illa vl̃ itelli-
gere iſtũ tex.do. Anto.hic dic̃ ꝙ mens huius tex.ė nõ ſo
lũ diſponere qḋ iuris quãdo clericꝰ decidit inteſtatꝰ ſed
ẽt quo ad poteſtatẽ teſtãdi vt faciat ad titulũ qꝛ ẽt ṽ.cer
tũ hic poſitus declarat ꝙ de bonis ꝓprijs clericus teſta
ri põt ⁊ per hoc ſm eũ vl̃ verior opinio Archi.nõ diſtin
guẽtis inter pdictos ⁊ volẽtis ꝙ tales indiſtĩcte teſtari ñ
poſſint ꝺ redditibꝰ eccleſie ita voluit Archi.in.c.ſtatutũ
§.aſſeſſorẽ de reſcrip.in.vi. Fatet̃ tñ do. Ant .ꝙ illa gl.
ſeruat̃ i pratica ꝺ ↄſuetudine do. Pet.ꝺ anch.ſequit̃ hic
opi. Arch.dicẽs ſe nõ videre rõnez quare in queſitis p ec
cleſiã ſit magis fauẽdũ ſimplici clerico ꝙ̃ ↄſtituto in di-
gnitate vl̃ hñte admiſtrationẽ vt maiꝰ ſit onꝰ rectoris vl̃
plati ꝙ̃ ſimplicis clerici vel canonici ⁊ iõ maior ⁊ non
minor fauor debet̃ ſibi a iure ↄcedi iteſtãdo vt ſic iura ſer
uitij ⁊ laboris meritũ gratie ↄcedat̃ vt hic in ſimili dicit
littera ſꝫ quãtũ ad qſita ñ dubitet̃ vtꝝ pſumat̃ qſita intuitu
eccleſie vl̃ pſone bona ė diſtinctio inter eos vt ꝓbat̃ i.d.c.
requiſiti ad ñ.ſꝫ qñ certũ ė ꝙ ſint qſita de redditibꝰ eccl̃ie
ꝑmittere plꝰ clericis ſimplicibꝰ ꝙ̃ platis vl̃ rectoribꝰ q
maiꝰ onꝰ ſupportãt vl̃ carẽt rõe ⁊ adducit iſtũ tex.ↄ̃ opi.
illiꝰ gl.iqñtũ lr̃a vult ꝙ bñficiatꝰ i ↄgregatõe hẽat eccl̃iã.

¶ Eccl̃ia.ad ꝺ ꝙ eccl̃ia ſuc cedit in bonis primonia.ibus clerici ↄſangui neis ꝺficiẽtibꝰ vt ſꝫ no.bart.i l.ſi qs filio.§. eius q.ff.de in iuſt.teſt.ꝓquo vide bal.in.l.i. §.hic itaq; i ſi. C.ꝺ cadu.toll. ⁊ ibi doc.

in ſucceſſorem cum talis dicat hře bñficiũ ſine adminiſtra
tióe ſicut cótingit in cáonico poſſet tñ ad iſtud vltimũ rñ
deri dño Petro ꝙ hic loquit̃ qñ clericus nó facit teſtã
do. Car. hic dicit ꝙ ille tex. dꝫ itelligi i ṽ. lꝫ quo ad mobi
lia acquiſita intuitu eccleſie ſed de fructibus eccleſie qꝛ il
li ſũt i libera ptáte clericoꝝ poſſũt clerici teſtari ſiue ſint
ſimplicit̃ bñficiati ſiue habeant adminiſtrationẽ Jo. de
imo. h̃ ſequit̃ opi. Arch. Sed ver⁹ iuris interpꝭs. d. Ab.
in repe. c. cũ eſſes ſup eo. ſecutus ẽ opinionẽ Archi. dãnã
do glo. dci. c. preſenti qꝛ nó probat̃ ſuſ ꝛ ad. c. requiſiſti
allegatũ p eá dič ꝙ pot⁹ pbat ꝯriũ ibi dicit̃ ꝙ ſi aliqd
relinquit̃ habenti adminiſtrationẽ ꝙ illud pſumit̃ reli
ctũ intuitu perſone ꝛ nó intuitu eccleſie ꝛ ſi ꝓbaret̃ ꝓba
tionibus vel cóiecturis ꝙ illð fuit relictũ itnitu ecclie tũc
clericus nó faceret illð relictũ ſuũ ꝛ ſic pbat ille text. ꝙ
nulla ẽ differentia int̃ clericũ habẽtẽ adminiſtrationẽ vł
nó niſi quo ad preſumptionẽ vñ ceſſante pſumptione am
bulat pari paſſu ꝛ ẽt inducit iſtũ tex. ꝯ Hoſt. ꝛ gl. illá có
iũcto. c. cũ i officii. ẽ. eo. vbi dełꝙ q̃ſita p eccleſiá debẽt re
manet̃ penes ipſá ſiue clici deceſſerit teſtati ſiue iteſtati ꝛ
dꝫ intelligi iſtud. c. tam in habente adminiſtrationẽ q̃ꝫ ñ
habẽte vt hic pꝫ in ver. noie eccleſie. Et ſic apparet ꝙ cle
ricus nó habens adminiſtratóẽꝫ nó pót de talibus teſta
ri. Et ſi dicas ꝙ dꝫ itelligi ð relictis ecclie ꝛ nó ð fructi
b⁹ h̃ nó pót ſtare p iſtũ tex. i ṽ. poſt acqrẽtis obitũ q̃ ṽba
declarãt text. pcedere ẽt i acq̃ſitis p clericũ ex redditib⁹
beneficij ſeu eccleſie vt apparet in verſi. ceterũ nec videt
reſpóſionẽ ad h̃. Secũdo allegat iſtũ tex. i ver. lꝫ vbi dr̃
ꝙ vigore cóſuetudinis pót dóare aliquis intuitu elemoſi
ne ꝛ ſic aperte innuit ꝙ teſtari nó pót nec ẽt ꝯ omnibus
diſponẽ in egritudine donádo. Tertio inducit iſtũ tex. i
fine vbi dr̃ ꝙ talia bona debẽt diuidi inter eccleſias in q
b⁹ hẽbat bñficia ꝛ pprie venit noie ꝯtinuatiue ad ṽbũ át
eſt ecclie. ꝛ declaratiue ad. d. c. cũ in officijs vbi ſiebat mẽ
tio de bñte vná eccleſiá dũtaxat hic vð ðclarat qd iuris in
habẽte diuerſa bñficia i diuerſis eccleſiis ꝛ dicit ꝙ debẽt
diuidi ꝛ p ꝯñs loquit̃ in clericis nó habẽtibus admini-
ſtrationẽ ꝛ ſic clericus ñ poterit teſtari ð fructib⁹ bñficij
lꝫ ſit ſimpliciter bñficiatus. Nec ob. h̃m eũ dð dicit Joá.
an. iſtũ tex. itelligi i clerico habẽte adminiſtratóẽꝫ qꝛ eſt
diuinare ꝛ ꝯ iſtũ tex. q venit ad declarationẽ dicti. c. cũ i
officijs ꝛ ſic dꝫ intelligi taꝫ in ſimplici clerico beneficiato
q̃ꝫ in habente adminiſtratóẽꝫ vt pꝫ i ṽ. noie eccleſie ꝛ ita
reſidet in pallegata repe. ꝛ ẽt voluit i. c. req̃ſiti. Ego ve-
ro ãno pterito cum reperiſſem. c. final. ð peculio clerico
rũ ſatis áple examinaui glo. dci. c. preſenti referẽdo ꝛ le-
giſtas ꝛ canoniſtas. ꝛ tenui ꝯ illá glo. ſequendo opinio-
nẽ Arch. Nũc vero ꝯſidera qꝛ forte iſte tex. nó meret̃ al-
legari ꝯ illá gl. nó tñ dico ꝙ illa gl. dicat veꝝ ná ſi bene
pódoret̃ iſte tex. nó loq̃t ð fructib⁹ eccleſie qꝛ bona q̃ſita
ex redditibus eccleſie ſũt ipſius eccleſie lꝫ clericus ex illiſ
viuere poſſit vt latiſſime dixi i. d. c. ſi. Uñ póndero añ oia
iſtũ tex. i ṽ. i clicoꝝ obitũ deuoluát ná illud ṽbũ ðuoluát
ẽ ṽbũ obliquũ vt voluit Jo. an. c. ſi pater. ð teſ. i. vi. lꝫ alr
dixerit ibi bal. repetẽdo illð. c. ꝛ ẽt bar. in. l. cẽturio. ff. ð
vul. ꝛ pupil. ſꝫ q̃ſita ex redditib⁹ ecclie remanẽt penes ip
ſam eccliam ꝛ nó deuolnũtur ad eccleſiá vt in. c. i. ẽ e. ꝛ di
xi in. c. ingrẽdũ. ẽ. ti. i. vbi vide plene dicta ergo ſequitur
neceſſario ꝙ ille tex. loq̃t ð relictis clico fcis itnitu ecclẽ
Et ſi opponat̃ ꝙ iſte tex. i ṽ. remanere pbat ꝯriũ. Quia
ad h̃ rñdeo ꝙ ṽbũ remanẽ lꝫ ſit ṽbũ cõe tñ ponit̃ iporpe.
vt dicat̃ penes me remanere illud qð iá nó habeo. l. ſi cũ
ante. C. de dona. añ nup. in tex. ꝛ gloſ. l. tale pactũ. §. ſi. ff.
de pac. ꝛ ibi bar. ꝛ p eundẽ bar. in. l. cẽturio ꝛ ita poſſet
dici ꝙ hic ponat̃. vł poſſet dici ꝙ ponat̃ pprie ꝛ cóprehẽ
dat acq̃ſita aliunde p clericũ itnitu eccleſie que ſũt ipſi⁹
ecclie vt hic ꝓbat̃ ꝛ in. c. cũ in officijs. ẽ. eo. ꝛ ad hoc ẽt i-
duco iſtum tex. in verſi. poſt obitũ acqrentis ná reddit⁹
eccleſie ꝛ fructus ipſius eccleſie nó dicuntur acq̃ri p ec-
cleſiam imo ſũt ipũ⁹ eccleſie vt in. d. c. i. ẽ. e. xij. q. v. c. dix.
l. c. ingrẽdũ. ẽ. ti. i. ꝛ ad hoc póderó iſtũ tex. iũcto. c. cũ in
officijs vbi tex. dicit bñfacienti bñfaciamus cũ clerici ab
eccleſiis ſuis multa bñficia pceperint acq̃ſita intuitu ec
cleſie tráſferũt in alios ſi loqueret̃ ð fructib⁹ queſitis ab
eccleſia nó oporteret dicere vt bñfaciẽti bñfaciam⁹ qꝛ
reuera ſi clericus fruct⁹ q̃ſitos ex redditib⁹ ecclie acq̃rit
ipſi eccleſie nó verificat̃ illa ṽba vt bñfaciẽti bñfaciam⁹
ꝛ id recte intelligẽdo iſtũ tex. cũ illo loquit̃ de acq̃ſitis
aliunde intuitu eccleſie q̃ꝫ ex redditibus ecclie hoc etiaꝫ
ꝓbat iſte tex. in ver. ceterũ qui aduerſari añcedentib⁹ ṽſi
culis. Et id videnł loq de acq̃ſitis clericũ intuitu ecclie ñ
aũt ð fructib⁹ ipius ecclie. ꝛ facit. d. c. req̃ſiti qð loq̃t de
legatis factis clerico ſimpliciter bñficiato vel habẽti ad
miniſtratóẽꝫ ꝛ ſic dictũ illius glo. nó ꝯclũdit̃ p iſtũ tex. ni
ſi dicam⁹ arguendo a maiori qꝛ ſi cleric⁹ ſimpliciter bñfi
ciatus nó pót diſponere nec teſtari ð bóis acq̃ſit̃ p ipſũ
clericũ intuitu ecclie g̃ nihilominus poterit teſtari ð fructi
5 b⁹ ipſi⁹ ecclie ꝛ h̃ mó bñ iducit̃ iſte tex. ꝯ illá gl. ¶ † No.
ꝙ bona dicũt acq̃ſita p ecclĩá lꝫ rector ecclie acq̃ſiuerit
ex quo itnitu ecclie facta fuit acq̃ſitio faciat. d. c. req̃ſiti ꝛ
ibi dicet̃. ſꝫ pone ꝙ ſũt aliqua acq̃ſita ñ ex re ecclie ſꝫ pp
rẽ ecclie puta platus ẽ ꝯſecut⁹ penã ex diſpoſitóe. l. ſi qs
in tantá. C. vñ vi vel qꝛ fuit dictus p viꝫ de re ecclie vł fu
it ingetatus ꝯ formã ꝯuẽtionib⁹ habitis ſup reb⁹ eccle-
ſie ꝛ ſic cómiſſa fuit pena vł paſſus ẽ iniurias pp turba-
tionẽ factá ð rebus ecclie an dicent̃ queſita p eccliam tá
git h̃ do. Pe. ꝛ remittit ad bar. in. l. pcor. §. qð ð fructi
bus. ff. ð bonis auctoritate iudicis poſſidẽdis vbi ẽ caſus
ſingularis ꝙ ſi ex cóp̃romiſſo ſup re hereditaria facto q̃
rat̃ aliqd poſſeſſori illð venit reſtituẽdũ hrdi ꝛ cóncludit
hic Jo. ð imol. ꝙ illð qð rector acquiſiuit ex ſtipulatóe
penali p eũ interpoſita ſup re ecclie nó cẽſet̃ p ecclíá acq
ſitũ ſi nó ſuccedit loco rei. l. at vbi. ff. de peti. hrditatis ſe
cus. vbi ſuccederet loco rei p. l. ſꝫ ſi lege e. ti. ¶ Aut ẽ có
ſecutus penã ex ꝓuiſione legis tũc ſi pp delictũ cómiſſũ
i re ecclie puta p dãno dato i re ecclie tũ cẽſet̃ p ecclíá acq
ſitũ. l. edita. ff. ð pe. hr. aut ꝯſecut⁹ fuit ſibi fcã iniuria pp dli
ctũ cómiſſuꝫ i pſona reſpcũ rei eccłaſtice tũc ſi fuit ſibi fcã
iniuria pp reꝫ ecclie tũc taliter acq̃ſitũ nó cẽſet̃ eẽ ecclie
queſitũ p. d. l. at vbi aut ꝯſecut⁹ fuit pp delictũ qð ꝯcer-
nit viuꝫ rei vt in furto tũc pena acq̃ſita dicta ð cauſa non
cenſet̃ p eccleſiá acquiſita facit lex is q rẽ. ff. locati ꝛ h̃ id
qꝛ ad clericũ ſpectabat viſus rei alias eẽt ſecus. l. ſi pigno
re in pñ. ff. de pigno. acti. ꝛ iſta diſtinctio extracta ẽ ex do
ctrina bar. i. d. §. qð de fructibus. Adde Ange. in. d. l. at
vbi ð peti. here. vbi quo ad penas dicit aut pena acq̃rit̃
occaſione rei ꝛ pncipaliter pp rem ꝛ ſpectat ad hrdẽ po
nit exemplum in pena precij tardius ſoluti ꝛ in pena le
gis cómiſſorie vt in. l. vꝛx co ti. vbi ẽ tex. melior de iure
ꝙ pena tarditatis lꝫ ſuccedat in locũ precij tñ nó ẽ origi
nale preciũ facit. l. ſꝫ ſi lege in prin. co. ti. pena vero acq
ſita nó occaſione rei principaliter pp pſonam poſſeſſoris
ſeq̃tur poſſeſſorẽ ꝛ nó reſtituit̃ heredi id cócludit ꝙ pẽa
cóp̃romiſſi facti ſup re hrditaria reſtituit̃ hrdi ſi laudũ
nó pateret̃ caſum dič eẽ ſingularẽ iũcta gl. i. d. §. ꝙ ð fru-
ctib⁹ ꝛ refert ſe audiuiſſe Fran. tigrini de piſis pceptorẽ
ſuũ dicentẽ ꝙ ſi vir occaſione dotis ꝯſecutus ẽ penã reſti
tuit eá ſoluto matrimonio. l. quotiens ꝛ. l. nó ſolũ. ff. ð iu
re doti. ꝛ refert bal. dicere ꝙ ſi vendita ẽ gabella certo
mó colligenda p emptores ꝙ p q̃libet ſalma páni debe
ant recipere vnũ ducatũ tũc augumentũ nó pertinebit
ad emptores qꝛ in ṽbis ꝯctus hoc nó cóprehẽdit̃ nec ṽ-
ba patiunt̃ ſecus ſi ſimplicit̃ eẽt vẽdita ꝛ id ſi pnceps du
plicaret illũ ducatũ i gabella ꝙ illud augumẽtũ eẽt pn-
cipis ꝛ nó emptoris ſꝫ ſi emptor ex hac duplicatóe pate
ret̃ dãnũ qꝛ forte tot mercãtie ñ apportarent̃ tũc agere
6 poſſent ꝯ vẽdentẽ ad itereſſe. † Et iſert ex pdictis ꝙ pẽa
pedagij nó ſoluti vł fraudati ptinet ad ẽptorẽ ꝛ non ad
vẽdẽteꝫ hoc ðdidit Cy. ibi i addit. p. l. creditor. i pñ. ff. de
ac. empti. ꝛ. l. ſi. §. diui frẽs. ff. ð publicanis. l. ſi qs. C. de
vectigal.

vectigal. ⁊ ſ; eã fuit iſta qſtio ð tcõ pauſu ⁊ refert bal. cõ
ſulẽtẽ ⁊ determinantẽ in ea ꝙ ſi vba ſtatuti reſpiciũt fiſcũ
pena applicat̃ fiſco niſi loco rei ſuccedat qꝛ pena malefi
cioꝝ applicat̃ fiſco ⁊ ſi puatoꝝ l. l. in fraudẽ. C. ð mõ mulc.
Nec ob. d. l. creditoꝝ. qꝛ ibi nõ loq̃t in pena ꝯfiſcatõis q̃
incidit in cõmiſſum pp datũ nõ ſolutũ. l. cõmiſſa. ff. ð pu
blicanis. l. fiducia. ff. de reſcin. ven. qð dicit ang. eẽ valde
notãdũ. Tu vero vide Bal. in. d. l. creditoꝝ vbi dicit re
ſpiciẽda foꝛe vba qꝛ ſi pena eẽt noiati collata in fiſcũ ⁊
nõ in emptoꝛẽ ꝯſuluit ꝙ nõ ſequeretur emptoꝛe; niſi eẽt
pena q̃ ſuccederet loco rei. Adde bal. in. d. l. vec; vbi idu
7 cit ad qõnẽ ĩ rex vl̃ baro q põt imponere collectas ⁊ eas
duplicare puta qñ dat vxoꝛẽ filio vendidit alicui merca
toꝛi collectas poſtea cõtigit ꝙ ðdit vxoꝛẽ filio ⁊ ſic dʒ du
plicari collecta cuiꝰ erit iſtð augmẽtũ an regis an mer
catoꝛis ⁊ vr̃ ꝙ mercatoꝛis qꝛ p nois multiplicatiua ap
ponit arg. alliꝰ iſe refert ita tenẽ Cy. ibi in addi. ſecũdo
Petrũ ⁊ Lambertũ de ſalinis allegat ẽt bar. in. d. §. qð
de fructibus ⁊ dicit ꝙ bar. trãſplantauit vba Pe. in il
lo loco vide eundẽ bal. in rubꝛ. ff. de rex diui. ⁊ in. iij. col.
8 ⁊ aliqd p eundẽ in. d. l. ſi qs. C. de vectigalibꝰ. ¶ † No.
ꝙ appelatõe eccľie in caſu pmiſſo intelligit̃ cõit̃ ꝯgrega
tio ſi eccleſia ẽ collegiata alias intelligit̃ ſucceſſoꝛ bñfici
vnus tñ vt qñ ſolus capellanus iſtituit̃ in eccleſia q dẽcſ
ſit ⁊ ſic ſi ſemp venit corpus ianimatũ ipſiꝰ eccľie ſʒ qñq;
capitulũ qñq; ſucceſſoꝛ. Et de multiplici noie eccľie vide
notabilem gl. in. c. ſi. ne prelati vices ſuas ⁊ bal. i rub. C.
ð ſacroſã. ec. vbi capit̃ p ꝯgregatõe vniuerſali omniũ fi
deliũ ⁊ de hoc hr̃ in ſimbolo ⁊ i. l. epſa inter claras. C. ð
ſumma trin. Secũdo capit̃ p loco ſacro muris circũda
to vt in ti. C. de his q ad eccle. cõfugi. Tertio capit̃ p cõ
gregatiõe pluriũ in. c. vel loco ad ſeruiẽdũ deo vt i toto
ti. C. ð ſacr. ecc. ⁊ p Inno. i. c. nouerit ð ſen. excõ. facit gl.
lxiij. di. c. ſcire ⁊ . c. ſicut. vii. q. i. ⁊ . c. cũ clerici. ð ver. ſigni.
9 ¶ † No. h caſuʒ ſingularẽ ꝙ acqſita p canonicũ itui
eccľie ſeu pbende nõ cedũt ſucceſſoꝛi i pbenda ſʒ. c. ipſiꝰ
eccľie vbi autẽ bñficiatus nõ ẽ ð cõgregatione ſʒ hʒ bñfi
cium oio ſeparatũ qꝛ ẽ rectoꝛ eccľie parochialis vl̃ ẽ pre
poſitꝰ vel Arch. nõ bñficiatus a caplo bona tũc acqſita
itui bñficij applicãt̃ ſucceſſoꝛi ⁊ nõ. c. ⁊ rõ diuerſitatis
eẽ põt qꝛ canonico dat̃ pbenda ex bonis cõmunibꝰ capi
tuli vt īde ſũmat neceſſariũ ſi aũt dat̃ vt ſit adminiſtratoꝛ
eccľie iõ ſi aliqua remanẽt vltra pbendã debẽt cedere ca
pitulo cuiꝰ ſũt illa bõa pbẽdeꝝ nã ſatis ẽ ꝙ ſucceſſoꝛ ha
beat corpus prebẽde vñ viuere poſſit ſʒ in alio bñficiato
dat̃ bñficiũ tãquã adminiſtratoꝛi ipſiꝰ bñficij ſeu eccľie
vñ ſicut hʒ adminiſtrare oia bona eccleſie. Ita ⁊ h que
ſita intuitu eccľie ⁊ itelligi qñ fuit beneficiatꝰ a ſolo capi
tulo ſi aũt a ſolo epo habuiſſet pbendã diſtinctã ſuccede
ret epo ar. notatoꝝ. ſ. e. c. cũ in officijs ʒ Io. an. d. Ant. ⁊
d. Pe. Si aũt fuiſſet bñficiatus ſimul ab epo ⁊ . c. tũc fie
ret diuiſio iter eos p no. i. d. c. cũ in officijs ⁊ in. c. reqſiti. ſ.
10 eo. ¶ † Quid ſi vnꝰ ⁊ idẽ eẽt Arch. ⁊ canõicus i eccľia
⁊ bõa archi. ⁊ pbẽde eẽnt diſtincta tũc fieret diuiſio ſʒ cõ
gruã eſtimationẽ iter canõicos ⁊ ſucceſſoꝛẽ in archidia.
p iſtũ tex. ad finẽ ſʒ Inn. ⁊ Io. an. ⁊ refert. d. Pet. ꝙ ca
nõicꝰ q nouit̃ creabit̃ loco moꝛtui ſi poterit petẽ redditꝰ
⁊ bõa q̃ fuerãt acqſita p defũctũ ⁊ ſic eadẽ rõe nõ pt petẽ
fructus q fuerãt pcepti durãte vocatõe qð ẽ bñ no. ſʒ eũ
11 fac̃ qð hr̃ i. c. qð ſicut de electõe. ¶ † No. ꝙ cleričꝰ i egri
tudine ꝯſtitutꝰ ex q̃ poſtmodũ deceſſit põt aliqua mobi
lia eccľie ꝯferre religioſis locis ⁊ paupibꝰ ⁊ his q ſuiẽt
ſiue ſint ꝯſanguinei ſiue alij iuxta ſeruitij meritũ ex q̃ ifer
tur ꝙ i paupibꝰ ⁊ locis religioſis ſufficit ſola caritas ad
faciendã hãc erogationẽ ſʒ in alijs q nõ ſũt paupes req
rit̃ ꝙ pceſſit aliqð ſeruitiũ. ¶ Sʒ q̃rit iuxta h. d. Card.
an ð iſta erogatiõe cleričꝰ poſſit diſponere int̃ viuos an
in vltia volũtate ⁊ vr̃ ꝙ int̃ viuos qꝛ tex. dič ꝯferãt fac̃ ꝙ
hr̃ in. c. ad h. ſ. eo. ⁊ qð no. Io. an. in. c. apoſtolice ð don.
In ꝯtrium allegat iſtũ tex. in ver. p moꝛientis arbitrio ⁊ ſic
vr̃ ꝙ poſſit p viã vltie volũtatis ipſe dič ꝙ lʒ de h ſint va
ria dicta doctoꝝ tñ põderanda ẽ iſta littera dũ dič ꝯſue
tudis tñ ẽ. que dictio lʒ ꝯueniat aduerſatiue ad pcedẽtia
vr̃ habere hunc intellectũ ꝙ lʒ clericus nõ poſſit teſta
ri de bõis mobilibꝰ eccleſie tñ ꝯſuetudinis ẽ nõ improbã
de ꝙ poſſit ⁊ inter viuos ⁊ in vltia volũtate ex cauſis h
expſſis alias nullã ſpecialitatẽ induceret ille ver. ꝯſuetu
dinis tñ ⁊ qꝛ dictũ. c. cũ in officijs cũ duobus ſequẽt. ha
ſ. eo. vr̃ dicer̃ ꝯtriũ põt dici ſm eum ꝙ iſti ſunt caſus exce
pti regula autẽ eſt q̃ ponit̃ in illis capitulis dič ꝙ reſtrin
geret nimiũ libertatẽ clericoꝝ in diſponẽdo fructus bene
ficioꝝ multũ terret eos q appetũt clericari itelligit tñ ſer
uata debita moderatione p vbũ aliquã h poſitũ ⁊ dič ꝙ
nõ ſolũ de fructibus ſʒ ẽt de aliis mobilibus pcedit iſte
tex. dũ loquit̃ de mobilibus itelligit̃ tñ de mobilibꝰ q̃ nõ
reqrũt ſolẽnitatẽ reqſitã i alienãdis rebꝰ imobilibꝰ eccle
ſie p no. p glo. in. c. nulli de reb. ec. nõ alienã. qꝛ de talibꝰ
nõ intelligit̃ gnãliter iſtiꝰ tex. Finaliter ꝯcludit. d. Car.
ꝙ clericus nõ poterit teſtari ſʒ inter viuos poterit diſpo
nere mõis de qbus hic ẽt ſi infirmet̃ ad moꝛtẽ quo caſu
erat magis dubiuʒ. Tu vero ꝯſidera qꝛ hãc dubitatõem
vi facere tex. in. c. ad hec. ſ. eo. dũ dicit nõ rõne teſti ſʒ ele
moſine erogari ⁊ iõ ille tex. dʒ itelligi ſm illũ intellectũ ma
nus ꝯtriũ vr̃ verius primo p iſtũ tex. dũ dicit ꝯſuetudinis
tñ ẽ referẽdo ad illa vba pcedentia p arbitrio moꝛiẽtis
q̃ verba adaptãt̃ ad vltimã volũtatẽ vt dixit gl. in. l. ſeya
ff. de dote plega. ⁊ iõ ſenſus ẽ ꝙ cũ clericus nõ poſſit p
viã vltime volũtatis diſponere de mobilibus acqſitis p
eccleſiã tñ p ꝯſuetudinẽ nõ improbatã poterit modis h
expſſis ⁊ iſte intellectus ẽ capiendus qꝛ vr̃ magis facere
ad titulũ ar. l. iperatoꝛis. ff. de in diẽ adie. ⁊ eius qð hr̃ i
. l. ſi. C. ð ꝯdi. indebi. ⁊ vr̃ h tex. recte ꝯſideratus in verſi.
iuxta ſeruitij meritũ nã iſta diſpoſitio ẽ remuneratoꝛia q̃
caſu nõ regulat̃ ſm regulas cões vt dixit glo. i. l. aqliꝰ
regulus. ff. de dona. ⁊ tex. in. l. ſi pater eo. ti. §. i. cũ ſi. g ſe
quitur ꝙ illa remuneratio poterit fieri ⁊ ꝯſtituto i egri
tudine ſiue p actũ inter viuos ſiue p actũ vltie volũtatis
nec vr̃ eſſe bõa rõ diuerſitatis quare bñmeriti nõ ſint re
munerãdi p viã vltime volũtatis nec. c. ad hec loquit̃ ex
preſſe eo caſu quo ẽ ꝯſuetudo diſponẽs clericũ poſſe p ali
qua de talibus mobilibꝰ remunerare bñ merẽtes ſʒ in ca
ſu nřo pcurrit ꝯſuetudo ⁊ ſic ille tex. lõge differt a caſu
12 d. c. ad hec ⁊ iſtã ptẽ puto de iur̃ veriorẽ. ¶ † Quid ſi ille
clericus ñ erat bñficiatꝰ dic ſʒ Hoſt. ꝙ ſuccedũt parẽtes
ſi ſuperſũt. xii. q. iii. c. qcũq; ⁊ . q. vltima. c. ſi. ⁊ in ſubſidiũ
ſuccedit eccľia vt h ⁊ i. c. ſint maĩfeſte. xii. q. i. c. reqſiti. ſ. e.
Et ex h infert Hoſti. ꝙ ille tex. loq̃t ð beneficiato tantũ
⁊ nõ de habẽte patrimoniũ ⁊ q nõ acquiſiuit aliunde q̃
13 ð beneficio. d. c. cũ in officijs. ¶ † No. ibi canonicã poꝛ
tionẽ ⁊ curã quid dʒ facere capitulũ ð illis bonis ex quo
inferũt doc. ꝙ canonici nõ debẽt illa bona iter ſe diuide
re ꝙ limita niſi vellẽt diuidere ſʒ ꝙ canonice permittũt
qꝛ tũc poterũt vt pbat ille tex. i ver. canõicã diſtributõe;
⁊ iõ dicit hic do. Car. ꝙ fiet canonica diſtributio ꝯuertẽ
do in vtilitatẽ cõem ⁊ nõ appropriando vni vl̃ pluribus
ſingularibꝰ ð q̃ i. c. cũ omnes ð ꝯſti. ⁊ i. c. iii. ſ. ð preben.
14 ¶ † No. ꝙ bñs beneficiũ licite exercet aliqð artificium
vel doctrinã in docẽdo alios ⁊ lucrũ inde ꝓueniẽs cedit
ſibi ⁊ ſi eccľie. xiiii. q. iii. i ſũ. ð ꝯſe. di. v. ⁊ dixi. i. c. qꝛ. ſ. e. ⁊
ẽ hic caſus ſing. ſʒ Car. volẽs doctrinã ⁊ artificiũ vt di
ſtincta ⁊ ſic ſub artificio nõ cõprehendit̃ doctrina ⁊ idu
cit ad qõnem ſtatuti phibẽtis artificia certa diẽ ſub pe
na fieri vt docẽtes ea die ſi teneãt̃ ad penã ꝙ reputat ſin
gularẽ ⁊ cũ h dicto trãſit h Io. de imo. Ex quo dicto vr̃
ꝙ ſi docentes ea die phibita nõ tenẽtur ad penã q̃ eodẽ
mõ nõ tenent̃ ad penã addiſcẽtes arguẽdo a natura coꝛ
relatiuoꝝ q̃ ſũt ſimilis in natura ideſt i naturali itelligẽ
tia vt voluit Alber. magnus in ſũma naturaliũ ⁊ pbat̃
in. l. nemo martires. C. de ſacroſan. ec. ⁊ i. l. ſi. C. de idic.
viduitate tõ ſi. ⁊ p certo ẽ pulchrum dictũ ſʒ nõ vr̃ bene

15 dictū.†Et in ɔ̄triuȝ allego tex.in.l.legatis ſeruis.§.orna tricibus de leg.iij.vbi appellatōe artificis cōprehendit doceñs ⁊ ēt cōprehēdit adiſcēs vt pȝ in ver.cū adhuc adi ſcere pñt ⁊ oē artificiuȝ p exercitiū recipiat incremētum ⁊ expſſe tȝ hoc ibi Bar.⁊ ēt pbat in.l.i.C.de excuſa.ar tificū li.x.⁊ hoc tȝ ibi bart. ergo phibito artificio certis dieſ vł phibit⁹ ⁊ docens ⁊ adiſcēs.Et adde elegās dictū Ang.ɔſi.xxxij.vbi dicit ſtatutū diſponit de eo q ībuſulat ad aliquā artē ſeu artificiuȝ an tale ſtatutū cōprehēdat notariū tanq̄ notarius ſit artificiū ⁊ ɔcluſit q̄ ſic q̄ no tariatus ſit ars ſicut magiſteriū ſciētie legalis alleł.l.i.i pn.ff.de iuſti.⁊ iure ⁊.l.medicos.C.de pfeſſoribus ⁊ me dicis li.x.vbi dicit eſſe caſū hñ pbat ille tex.in ver.⁊ do ctores legū iācto v̄.⁊ memoratis artibus multos iſtru ant ⁊ ad iſtū tex.potes dicere qr loquit de alis doctrinis q̄ de artificio manuali vt intelligał q̄ clericus lucrał ō doctria qr forte tȝ ſcholas in grāmaticalibus vel eſt do ctor ⁊ lucrał ex ɔſilijs ⁊ ex lectura facit qd̄ hř in.c.nō lȝ xi.q.iij.⁊ itellige iſtū tex.iq̄ztū dicit ō acq̄ſitis ex artificio itellige honeſto puta ſi fuerit pictor vł ſcriptor vel ſi ſcie bat facere caniſtra facit q̄ hř in.d.c.nunq̄ de ɔſecra.di.

16 v.ℭ †Quid de acq̄ſitis ex illicita negociatōe vel ex lu do.Dicit hic Hoſt.q̄ ſedādi ſunt rumores ſi aliq̄ appa reāt q pp p̄dicta ɔquerant ⁊ ſic illis ōbebit ſatiſfieri ⁊ il lis nō apparentibus debent talia p epm erogari paupib⁹ l.nulli.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ in auc.de eccl.titu.§.ſinaūt.Di cit tñ Hoſti.q̄ q̄cq̄d dicał epi ⁊ patroni in multis locis oia occupāt in p̄iudiciū ſui ⁊ alioꝝ.xciij.di.c.dyaconi vl tra mediū ṽſi.nunc aūt vſq̄ ad ſi.facit tex.ibi in ver.epe incūbat donis eps ſibi occupat vniuerſa.⁊ qd̄ peſſimuȝ eſt hac labe tpuȝ videmus multos laycos p̄ncipes mor tuo plato occupare oia dimiſſa p ipſum platū ⁊ dicit h do.Car.qd̄ puidendū eſſet p aliqd̄ ius expſſū vigore cu ius clerici hřent ptātez diſponēdi de fructibus vel ō mo bilib⁹ nō p̄cioſis ſub certa moderatōe ne clerici videanł eē q̄ſi nudi viuarij q̄ multos notabiles viros retrahit a clero videntes q̄ ſi qd diſponēt nō ſeruabił ſȝ oia accipi enł p epos vł collectores aplicos ac ſi fuiſſent bōa q̄ cle rici illi fuiſſent depdati ⁊ hoc ɔtingit q̄ ēt notabiles cle rici i egritudine ſepe ſpolianł i oibus ēt añq̄ ō.cedāt ad qd̄ iducanł familiares vł ɔſanguinei ipſoꝝ clericoꝝ dece dētiū vidētes bona ſic dēre diripi p collectores vel ſiſcū pſonas ⁊ ēt feruentius hoc dixiſſet do.Car.ſi ɔſideraſſȝ q̄ ēt ipſi dñi layci diripiūt bōa relicta p clicos ⁊ peſſime faciūt ⁊ peſſime veniet eis in illo tremendo dei iudicio.

17 ℭ †No.q̄ cleric⁹ q aliq̄ q̄ſiuit ſi hēbat plura bñficia dēbēt illa bona q̄ſita p extimatōez ɔgruaȝ diuidi iter illa bene ficia ⁊ ſic hēs h tex.q̄ qs pt hře plura bñficia qd̄ pcedit ex diſpēſatōe fcā p epȝ ſi erāt ſimplicia vł a papa ſi ñ erāt ſimplicia ᵃ.c.de multa ad ſi.de pbē.vel iniuſte detinebat plura bñficia p tollerantiaȝ.c.cū iam dudū de pbēn.ſm Goffre.⁊ vide Hoſti.in.c.cū ſup de cā poſſeſ.⁊ ppri.vbi deteſtał ſūme q̄ vnus clericus hēat plura bñficia ⁊ mul ti eſuriāt ⁊ forte meliores ⁊ ille talis erit ebrius ⁊ mal⁹ ṽbo ⁊ peſſimus exēplo ⁊ ex hoc collige q̄ min⁹ iuſtus p̄ latus acq̄rit eccłie ſue ex illis cauſis ex q̄bus canōice ob tinēs acq̄rēs eccleſie q̄ eſt bene notandū facit.qd̄ not.in c.nihil.& de ele.⁊ dicit hoc multū ſing.d.Pet.de anch. referēdo vltimū ver.iſtius tex.ad ṽſi.noie aūt eccłie.naȝ ibi loquił q̄ñ clericus decedēs hēbat vnā eccleſiā ſed i v̄. ſi.q̄rit qd iuris q̄ñ hēbat plures eccleſias ⁊ diſponit idē in duabus eccleſijs q̄ diſpoſuerat in vna ⁊ id̄ iducit ad q̄ōnem q̄ ɔſtitutio loquēs in ſingulari hȝ locū ſi diſpoſi tū eueniat i plurali ⁊ ideo ſtatutū dicit q̄ ſi qs pduxerit falſuȝ teſtē puniał certa pena q̄ eadē pēa punieł ſi pdu xerit duos vel plures falſos teſtes.⁊ allegat tex.i.l.pre tor ait.§.qd̄ ait.ff.vi bo.rap.vł i.d.l.pretor ait.§.ſȝ ſi vn⁹ vbi dicit ſtatutū diſponit q̄ ſi qs pduxerit falſos teſtes puniał certo mō q̄ eodē mō punieł ſi pducat vnū falſū teſtē.l.qui ɔcubinā.§.ſeru⁹ de lega.iij.l.iij.§.qd ergo.ff. de libe.hoie exhi.adde eūdē bar.in.l.iij.§.i.ff.de neg.ge. vbi dixit ſtatutū punit pducentē falſos teſtes q̄ hēbit lo cū ſi pducat vnū falſū teſtē adde eūdē bar.in.l.i.in pn. ff.de pcura.vbi ſilem tradidit doctrinā p tex.§.i.eiuſdeȝ legis.Adde elegantē gl.in.c.pe.de reſcri.in.vi.in gl.ij.q̄ dicit q̄ ſi ſcribił p plurib⁹ hȝ locū ille tex.Et idē tȝ ibi ar chi.⁊ vult q̄ vbi lex vel ſtatutū loqł de certo numero hȝ locū ēt in alijs numeris q̄ñ eadē rō ɔcludit ēt in alijs.⁊ ibi do.Do.dicit ſtatutū punit pducenteȝ duos falſos te ſtes q̄ hēbit locū in pducēte plures adde notabilē gl.i c.ſi cōpromiſſarius ō elec.li.vi.in gl.ij.q̄ decidit q̄ ſtatu tutū loquēs i ſingulari hȝ locū ēt in plurali q̄ñ eſt eadē rō pluralis ⁊ ſinglis ⁊ mā eſt talis q̄ pducit eūdē effe ctū.⁊ ibi do.Do.tradit eandē doctrinā quā tradidit in d.c.pe.Adde eundē Domi.i.c.i.de tpibus ordina.li.vi. in.x.falletia vbi dicit q̄ q̄ñ ſtatutū loqł i ſingulari qr di cit ſi qs pduxerit falſum teſtē q̄ extendił ēt ad pducen tē plures teſtes.⁊ idem eſt alleg.l.ſi idē.§.ſi.ff.de iuriſdi. om.iu.& ⁊ glo.in.l.i.§.dolū.ff.de dolo.⁊ in.c.pe.de offi. deleg.⁊ Jo.an.in.c.i.de rex pmuta.in ṽbo aliq li.vi.in nouella.Adde pulchrā doctrinā relatā ē dño Dñico in c.q̄ñis de prebē.in.vi.vbi dicit papa puidet mihi de be neficio dicens ſi p alijs nō ſcripſerimus.et expitur q̄ ſcri pſit p vno tñ.cōcludit q̄ lře eliduntł ita refert decidiſſe Arch.in ſuis repoꝛtatis in.c.accepimus de eta.⁊ quali. ⁊ eſt rō pp ambitōez ipetrātis bñficiū ſec⁹ i caſib⁹ prece dentibus.adde elegātē gl.in.l.diuus.§.diuus.ff.de peti. here.⁊.d.bal.ibi dicentē.ſtatuto cauet q̄ ſi pduxerit fal ſum teſtē puniał certa pena q̄ eodē mō punieł ſi pduxe rit plures.Adde ang.q ēt tradidit hāc doctrinā i.d.l.iij. §.i.ff.de neg.ge.⁊.d.Pe.de anch.in.c.i.de litis cōte.⁊ do.meū Jo.de imo.in cle.⁊ ſi p̄ncipalis de reſcri.⁊ pra ticū doctorē Alberi.de roſa.in ſolēni tractatu ſtatutoꝝ in ſecūda pte.q.xxvi.Et adde.d.bal.in.l.iubemus.§.ſin aūt.C.ad treb.vbi dicit diſponit ſtatutū q̄ ſi qs acceſſe rit ad domū alicuius cū hoibus armatis puniał graui pena.Mō qdā acceſſit cū vno hoie armato an puniał pena ſtatuti.Et rñdet q̄ nō qr non eſt eadē rō in vtroq̄ caſu.qr maior iniuria ⁊ maior terror eſt q̄ñ fit a plurib⁹. ſecus eſt in caſu p̄cedēti.⁊ idē ēt dicit ibi do.bal.ſtatutū vtit noie collectiuo qr dixit ſi qs acceſſerit cū familia ⁊ nō hȝ niſi vnū in familia.decidit q̄ punił.qr hoc nomē ēt in vno verificał.l.ſi.C.de ver.ſig.Et adde pulchrā di ſtinctionē in hac mā.d.bal.in.l.i.C.de ɔdi.iſer.quē oio

18 vide qr in ea cōmemorat diſputatōez Ja.bu.ℭ †Quid ſi eſt ɔſuetudo q̄ cleric⁹ decedēs poſt chalēdas marcij añ chalēdas nouēbris poſſit teſtāri facere ō fructibus pcipi endis et ſic q nōdū erāt pcepti.Guil.naſo dixit q̄ nō vȝ talis ɔſuetudo ar.huius tex.ſed Jo.an.tenuit ɔ̄triū p id qd̄ hř in extrauagāti Jo.vigeſimi ſcdi q incipit ſuſcepti. de quo plene p eū in regula nemo pōt in mercurialibus

19 li.vi.adde qd̄ hř in.c.ſi pp ō reſcri.li.vi.ℭ †Querit hic d.Pet.teſtōr dicit in teſtō relinquo eccleſie cētū nec altr nolat eccłiam q̄ eccleſia veniat decidit qd̄ pducił eccłia in qua erat pochianus tu vide de hoc q̄ late dixi in.c.in

20 dicāte.& eo.ℭ †Querit ēt hic do.Pet.an applōne bo noꝝ veniāt cōmoda ⁊ icōmoda.⁊ ɔcludit aut pferł a le ge ⁊ tūc ɔtinenł cōmoda ⁊ icōmoda.l.i.⁊.ij.ff.de bono rū poſ.titulo gñali.aut pferł a teſtōre ⁊ ideȝ per.l.cogi ff.ad treb.q̄ eſt veꝝ q̄ñ teſtator ſimplr diſpoſuit de bōis ſecus ſi de pte bonoꝝ p.l.ſi qs ſeruū.§.ſi.cū ibi no.de le. ij.aut pferł a ɔ̄hēte ⁊ tunc intelligunł bona ſine onerib⁹ ⁊ p ɔ̄ñs deducto ere alieno.l.mulier bona.ff.de iure do. tiū aut pferł a p̄ncipe ⁊ tūc itelligił ō cōmodis ⁊ icōmo dis.l.p̄nceps bona.ff.de ver.ſi.ita ɔcludit ibi bar.gl.i v̄.

21 ſȝ nūq̄d bona epi.ℭ †No.ex eo qd̄ bōa epi morietis ñ ōuoluūł ad collegiū maioris eccłie ſȝ reſeruāda ſūt ſuc ceſſori vt i iurib⁹ alleł atis in eo ⁊ dic q̄ ih hodie ſūt reuo cata p̄uilegia ɔſuetudines ⁊ ſtatuta ɔ̄ria.c.qr ſepe ō elec.

22 li.vi.cle.ſtatutū eo.ti.ℭ †Quid ō bōis arch.gl.illa re fert opi.

ᵃℭ Simplicia ꝛ mutua iſtā cō cluſionē vt pol dra.i ɔſi.cxv. non tenere q̄ñ alteꝝ ſit nō cu ratum licet reſi dentiā requirat.

ſert opi. ⁊ neutraʒ approbat ſed vr̃ in effectu approbare
ſcdaʒ diſtinguẽs vt in ea pʒ an archi. hẽat certã dotẽ vl̃ bõa
diſcreta aut nõ p̃io caſu ſuccedit archidiaconat⁹ niſi ali
ud ſit de ꝯſuetudine vel ſtatuto ex q̃bus dẽat hr̃i cõgrua
extimatio iter canonicos ⁊ ſucceſſorẽ archi. ſi archidia-
con⁹ erat ẽt canonic⁹ ⁊ bona archidiaconat⁹ ⁊ canonie
erãt diſcreta vt hic in fi. ⁊ dic extimatio idest diuiſio vt h̃
ad fi. ⁊ in. d. c. ꝑſenti. de offi. ordi. li. vi. ¶ Scdo caſu qñ
archidiaconus non hʒ certã dotẽ ſed de redditib⁹ eccl'ie
accipit plus ceteris pp dignitatẽ tunc ſuccedit capl'm ⁊
nõ ſucceſſor archidiaconi. Et ꝓ hac diſtinctione an bõa
ſint diſcreta an nõ facit. c. edoceri de reſcrip. ⁊ qd eo cãu
q̃ ſunt diſcreta ſuccedat ſucceſſor ⁊ non capl'm dicit Inn.
vehemẽti rõne ꝓbari pone enim ꝙ ep̃s donauit archi
diaconatũ mortuo archidiacono ep̃s cuſtodit bona ar-
chidiaconat⁹ ⁊ ſup illis bonis põt facere ſtatutũ. c. vni-
co vt eccl'iaſtica bñficia. c. cũ veniſſent inſtõnib⁹ ꝗ nõ ſuc
cedit capl'm ſʒ vl̃ ẽt q̃ ad archidiaconũ dicendũ ideʒ ſi ar
chidiaconus eſt ps capitali puta q2 maior ⁊ caput capi
tuli nec retinuerit ep̃s dotando al' quã ſpãlem ptãtem in
bonis ſʒ ſi retinuiſſet ꝓcedit id qd dicit Inno. Itẽ etiã ſi
nõ retinuerit adhuc põt dici aliud in hñte dignitatẽ q̃ʒ i
hñte ꝑbendã q2 p̃mo caſu ſucceſſor ſuccedit in honore ⁊
onere non ſic in ꝑbenda ꝓ hoc facit qd no. in. c. ꝙ ſicut d̃
elec. in gl. ſic pʒ in fine ⁊ ſic ſucceſſor dignitatis ⁊ nõ cõ-
13 gregatio ſuccedit. ¶ †Quid in dignitatibus ſecularib⁹
dicit Inn. ꝙ id qd dictũ eſt de archidiaconatu ꝓcedit in
alijs dignitatib⁹ tã i ſecularibus q̃ʒ in eccleſijs regl'ibus.
Et per iſta cum laude dei ſit expedita decretalis veſtra.

1 **Um tibi.** †Propter breuitatẽ ⁊
c varietatẽ lecturaꝝ non
põt cõmode ſũmari nec diuidi ⁊ eſt dcretalis
famoſa ⁊ quottidiana ⁊ turbauit ſpũs anti
quoꝝ doctoꝝ ⁊ modernoꝝ ⁊ turbabit i euũ. Sed ẜm. d.
a Car. põt ſic ſũmari. tenet ᵃ teſtm̃ ſi qs extremã volũtateʒ
alterius diſpõni cõmittit ⁊ cõmiſſarius cenſet hr̃s. h. d.
ẜm vnã lecturã. Uel ſic tʒ teſtm̃ ſi qs extraneã voluntatẽ
alterius diſpõni cõmittit ⁊ vr̃ teſtat⁹ ad piã cãm. h. d. ẜʒ
lecturã Inn. q̃ eſt ſingularis ⁊ vnica ⁊ cõi ſcribentiũ vo-
to ⁊ opinione ꝓbata. Et diuidit̃ p̃io ponit caſuʒ exor
diũ in quo ꝯtinent̃ due q̃ões. ſcdo ponit̃ ſcde q̃onis ſo-
lutio. ſcda ibi in ſcda p̃me autẽ q̃onis ſolutio ponit̃ in. c.
cũ tibi de ver. ſig. qd eſt ps huius capituli notabilia ve-
ro al'r non colligunt̃ ex tex. iſto ſed difficultas ꝯſiſtit in in
tellectu eius. Et ante oĩa dicta ⁊ ſcripta hic ꝑ antiquos
⁊ modernos põdera accurrate q2 Ang. in loco multuʒ
extraneo vʒ in. l. fi. C. de fideicõ. dicit ſe allegare illã. l. ꝓ
vnica ⁊ ſingulari ꝙ de iure ciuili non vr̃ decedere iteſta
tus q vltimã ſuã voluntatẽ cõmittit in alterius diſpõneʒ
expreſſaʒ nec credit eſſe alibi q̃ʒ ibi ẜm vnã lecturã ⁊ di-
cit multũ aioſe doctores nõ aiaduertiſſe ad illũ tex. ⁊ per
ꝯſequẽs male dixiſſe ad iſtã decretalẽ inquantũ dn̄t ꝙ ſe
cus eſt de iure canonico q2 imo idẽ eſt de iure ciuili ẜʒ eũ
⁊ ita ibi reſidet ⁊ ꝓ deo tene mẽti hanc doctrinã q2 ſi ve
ra eſt tollent̃ tot lecture ⁊ tot varietates doctoꝝ q̃ detra
hũt oẽs a vero iuris tramite deus glorioſus aꝑiat nobis
veritatẽ in iſto dubitabili tex. ⁊ an illa doctrina Ang. ſit
vera appebit poſt oẽs lecturas traditas ad iſtũ tex. tam
hic a canoniſtis q̃ʒ alibi a legiſtis. nec fuit alĺata illa do
ctria ꝑ aliquẽ niſi ꝑ me. Et ꝓ itellectu tex. ⁊ gl. opponit̃
ꝯ imo vr̃ in caſu huius. c. ꝙ dicat̃ qs decedere iteſtatus.
q2 ad eſſentiã ⁊ valorẽ teſti reqrit̃ ꝙ in eo ſit hr̃dis inſti-
tutio ore ꝓprio teſtatoris expſſa nõ nutu. l. iubemus vr̃.
ꝙ ſi nõ fuerit. C. eo. iſtitutio enim eſt caput teſti inſtit. de
leg. §. añ hr̃dis. ſed in teſtõ de quo in iſto tex. nõ appet in
ſtitutio q̃ poſſet legi ergo nõ põt dici teſtm̃. l. i. ff. de his q̃
in teſta. delen. pĩa eniʒ ſunt nõ eſſe ⁊ legi nõ poſſe. l. ruti
lia polla. ⁊. l. lege ff. de ꝯhen. empti. Preterea vr̃ eſſe vi
cioſa diſpõ q̃ ponit̃ in alterius voluntatẽ. q2 vr̃ eſſe volũ
tas captatoria. l. illa qd eſſe non vʒ. l. illa inſtõ. l. ille aũt
l. captatorias ff. de hered. inſti. l. captatorias. C. de teſta.
mili. nõ eni poſſumus iſtituere illũ hr̃dẽ quẽ titius volue
rit. talis eni volũtas vr̃ captatoria idest adulatoria ẜm
gl. ſed meli⁹ eſt vt dicat̃ captatoria idest dceptoria. q2 ple
rũqʒ decipiant̃ hi quos teſtator iſtituere credebat. ita di
xit gl. in. d. captatorias ẜm do. Cardi. hic. Itẽ dixit glo.
ſing. in. d. l. illa inſtõ. nã cũ effectus teſti ꝯferat̃ poſt mor
tẽ diſponẽtis. ⁊ ꝑ ꝯñs in tp̃e quo teſtator nõ eſt futurus
dñs ſatis eſt ꝙ ſibi pmittat̃ vt poſſit hr̃dem iſtituere quẽ
vult nõ aũt dʒ extẽdere hãc pmiſſionẽ ⁊ ꝯferre eã i ptãteʒ
alterius. ſed hic iſte cõmiſit diſpõnẽ hr̃ditatis diſpoſitio
ni alterius. ergo nõ debuit valere teſtm̃. ¶ Gl. ÿ. timo-
re huius ꝯrij dicit ꝙ reuera iſtud nõ eſt teſtm̃ licet de be
nignitate canonica videat̃ valere. ⁊ poſſit qs cõmittere
alterius voluntati factionẽ ſui teſti ⁊ ſic vt aliqs ſit ei he
res. ⁊ ita dicit hic gl. q̃ vt tangit do. Pe. vr̃ iſerre oppo-
ſitũ in obiecto. nã dicere ꝙ non ſit teſtm̃ ⁊ ꝙ poſſit qs de
clarationẽ hr̃dis cõmittere alteri vt valeat ſũt repugnã-
tia. ⁊ ſic gl. nõ vr̃ bene dicere niſi ſaluãdo eã dicas ꝙ ip-
ſa itellexit nõ eſſe teſtm̃ ſcʒ de iure ciuili ⁊ ẜm leges. ſʒ de
nignitate canonica bene vr̃ eſſe teſtm̃ ⁊ non vr̃ decedere
iteſtatus. Iſta eſt prima lectura gl. q̃ in effectu voluit vt
tãgit hic domi. Card. ꝙ ꝯria loquant̃ de rigore iuris ci
uilis. ſed hoc. c. loquit̃ de benignitate canonica. Sed il-
la lectura nõ ꝓcedit ẜm do. Car. q2 non videt̃ veriſile ꝙ
papa voluerit vnico v̈bo tollere diſpoſitõeʒ iuris ciuilis
facit ꝙ in ſi᷑i dixit glo. in. c. cũ eſſes. Ꝫeo. Et iõ dat̃ ⁊ ſe-
cunda lectura vʒ vt intelligat̃ ille tex. ꝙ hic fuit noiatus
hr̃s videlʒ vnus dixit teſtõri vis ne ꝙ talis ſit hr̃s tu⁹ q
rñdit nutu ꝙ ſic. poſtea annuẽdo capite vel humeris ⁊ d̃
h̃ ſũt due gl. qñ qs annuat capite vel humeris in. l. i. §. ſi.
ff. de ver. ob. ⁊ in. l. idẽ q2 ff. de pac. ¶ Et ẽt allego ter-
tiã. lxxiiij. di. c. ſi ep̃s. ⁊ ſcdm hoc ille erit hr̃s ⁊ valebit te
ſtamẽtũ de iure canonico lʒ ñ de iure ciuili. vt i. d. l. iube-
mus. C. eodem ⁊ ẜm hoc expone tex. dũʒ dicit in alterius
diſpoſitione idest interrogatione alterius precedente vo
luntatem ipſius defuncti. ⁊ ẜm iſtam lecturam non ob-
ſtent ꝯria. q2 volũtas tũc nõ eſt captatoria q2 nõ cõmit
tit̃ in voluntatẽ alterius lʒ rñdeat ad interrogationẽ al-
terius ⁊ hoc vr̃ velle gl. hic ſed de iure ciuili inſtõ fcã nu
tu non tʒ. vt in. d. l. iubemus. certe h̃ lectura reprehendit̃
q2 tex. iſte nõ ꝓbat ꝙ de iure canonico valeat inſtõ facta
nutu. nam vr̃ litterã violare vt exponat̃ diſpõneʒ idest in
terrogationẽ. Et circa hoc poſt alios ꝯcludit h̃ Joã. de
imol. ſi loqmur in legatis ⁊ fideicõmiſſis dic ꝙ nutu fieri
pñt. l. ⁊ in epiſtola. C. de fideicõmiſ. l. nutu. ff. de le. iij. Si
v̈o loqmur quo ad hr̃dis inſtõnem dicas ꝙ hr̃dis inſtõ
nunq̃ʒ põt fieri nutu ⁊ ſi fiat nõ vʒ ꝑ id qd habet̃ i. d. l. iu
bemus. ⁊ hoc ꝓcedit de iure ciuili. ſed de eqtate canoni
ca vr̃ ꝙ valeat hr̃dis iſtitutio fcã nutu ꝑ iſtũ tex. ſequẽdo
hãc ſcdaʒ lecturã. nã ſi eẽt ad pias cãs fcã ſatʒ vr̃ eẽ equũ
ꝙ teneat. q2 i talibus relictis vr̃ ceſſare oĩs ſolẽnitas iu
ris ciuilis ⁊ ſufficit ſolẽnitas iuris gentum ꝑ notata in
d. c. relatũ. ⁊ in. c. cũ eſſes. Ꝫeo. ⁊ ꝑ id qd voluit bar. i. l. i.
C. de ſac. ſan. ecc. qnimo ẽt vr̃ ꝙ ſi eſſet inſtõ ad nõ pias
cãs idẽ eẽt dicendũ ꝑ iſtum tex. q loqt̃ idiſtincte. Spe. th̃
in eo. ti. §. i. verſi. qd ſi is. ⁊ Jo. an. ibi in additio. vr̃ trã-
ſire ꝙ nõ valeat hr̃dis inſtõ fcã nutu. ⁊ reuera tex. ille ñ
ꝓbat hãc ſcdaʒ lecturã q̃ vr̃ violare tex. iſtũʒ. ſʒ ſi teſtator
fuit iterrogatus an velit ꝙ talis ſit hr̃s. ⁊ rñdeat ꝑ v̈ba
expſſa ꝙ ſic. ſed nõ ꝑ nutũ. talis inſtõ vʒ. illa eſt gl. magi
ſtra in. d. l. iubemus ⁊ idẽ voluit Azo. ⁊ ꝑ hoc etiã vr̃ ꝙ
ſi ſcripto teſtõ ⁊ lecto in quo noiatus eſt certus hr̃s ⁊ no
tarius iterrogat teſtatorẽ an velit qd ita ſit ꝓut ẽ ſcriptũ
⁊ lectũ q rñdet ſic ꝙ tale teſtm̃ valeat ⁊ h̃ vr̃ tenere Cy.
in. d. l. iubemus ⁊ Ja. de bel. ꝑ. l. pãphilo. §. ꝓpoſitũ d̃ le.
iij. ⁊. l. nemo in pn̄. ff. de her. iſti. illud ẽt tenuit Jo. an. in
pallata addi. dũ tñ teſtõr hẽat bonũ ſenſuʒ ⁊ itellectũ ⁊
bonã memoriã et idẽ tenuit Bar. in. d. l. iubem⁹ ſi teſtõr
poterat tũc articulate loq ſecus ſi nõ poterat loq articu-

a ¶ Tenet. vid
ad mãm huius
tex. doc. ⁊ bal.
p̃cipue i. l. ſi
pr̃. ti. oppo. ad
fi. C. de inſti. ⁊
ſubſtitu. ⁊ vi-
de nouiſſimos
ſcribentes hic.

late q2 tūc vr̄ eſſe ſilius mortuo Albe.tñ papienſis vt refert ibi Jo.an.tenuit tale teſtm̄ nō valere.q2 alias daret̄ mā fabricādi falſū.nā īfirmus mortis cogitatōe turbat⁹ de facili applaudet oibus ⁊ de oibus r̄ndet q̄ ſic ꝯ qb⁹ īter rogat̄.⁊ ſm̄ do.Ant.vr̄ in hoc dicere veritatē q̄ ſic faci ant īfirmi.allēat ēt idem Albe.nā iſte modus teſtādi non vr̄ approbatus nec īuentus in iure imo reprobat⁹ ſaluo ſm̄ eū niſi ꝯſtaret q̄ primo expſſiſſet teſtāt ſuā volūtatē notario q2 tunc ſi poſtea r̄ndeat q̄ ſic bñ valebit teſtm̄ ex quo ꝑceſſit deliberatio.⁊ dicit do.Ant.hic q̄ Jo.an.in addi.ꝑdicta ſeq̄t opi.Albe.ꝑfati.Sed ſʒ Jo.de imo.ꝯ Jo.an.in ꝑdicta additōe tʒ opi.Accur.in.d.l.iubemus q̄ opinio eſt cōis ſi teſtāt hēbat bonū intelſm ⁊ memori aʒ ⁊ articulate poſſit loq.Dicit tñ Jo.an.in addi.ꝑdcā q̄ cauti notarij bñ ꝑcurant hēre voluntatē teſtātis nihil ominus cōis opinio ſeq̄tur gl.d.l.iubemus cū reſtrictōe ꝑfata.⁊ ita reſidet hic Jo.de imo.Et ꝑ certo paſſus ille ē ſolēnis ⁊ quottidianus ⁊ ſepenumero vidi dubitari ⁊ ꝯſului hēs ⁊ eget examinatōe ⁊ examinabo finitis oib⁹ lecturis iſtius tex.Sʒ mirꝫ eſt q2 nemo iſtoꝝ allegauerit bar.in.l.hr̄des palā in ꝑn.in ſuis finalibus ꝟbis.ff.eod. vbi tāgit iſtā q̄ōnē.⁊ dicit ſeruari opi.gl.in.d.l.iubem⁹. refert tñ Ja.de are.tenere ꝯtriū.⁊ ēt mirꝫ ē q̄ nō viderit Bald.in.d.l.iubemus dicētē q̄ Jo.an.ſeq̄t illā gl.in loco ꝑalle.lʒ alr̄ dixerit do.Ant.hic.Et adde Lud.ro.i ꝯſi.cccxix.vbi vr̄ ſeq ꝯſulēdo opi.Alb.papi.Et pōdera q2.d.l.pāphilo.§.ꝑpoſitū nō ꝓbat doctrinā iſtoꝝ docto rū loq̄tur enīʒ in legatis ⁊ nō in hr̄dis inſtōne vt eſt caſus nr̄ ⁊ hoc tenuit in indiuiduo Ang.ad iſtū tex.in.l.ſi.ff.eo.⁊ eū ſeq̄t ibi Jo.de imo.dicet̄ de hoc finitis itel lectibus iſti⁹ ꝺcretalis.Et q̄ iſta ſcōa lectura nō videat̄ bona facit tex.in.d.c.cū tibi de ver.ſig.in ver.ab iteſtato decedētium in tua diſpōne ꝑmaneat vbi formalr̄ illud verbū diſpō poſitū hic nō pōt ſtare ꝑ iterrogatōe iūgē do iſtū tex.cū illo ⁊ eſt ꝯiunctio ꝯſona q2 iſta ꝺcretalis ē ꝑo illius ⁊ ſic eſt q̄dā ſingularis ⁊ ꝑegrina diuinatio di cere q̄ ꝟbū in diſpōnē ponat̄ hic ꝑ iterrogatōe ⁊ iō dat̄ tertius itellectus q̄ vr̄ colligi ex gl.iſta in verbo licite vt itelligat̄ q̄ extrēa volūtas fuit colleta in diſpōne alteri⁹ ex eo q2 ille cēſet̄ fact⁹ hr̄s ſi voluerit ⁊ hūc itelſʒ tāgit.do. ant.⁊ ꝑ ꝯ tollit̄ ꝑ ꝯtriū q2 ꝯ cāu teſtm̄ ſi erit ſiū hr̄de.ad ſʒ āt ꝯtriū pʒ r̄nſio ex eo q2 dic gl.iꝟ.diſtiguit̄ tñ q2 vʒ iſtō hr̄dis q̄ñ cōmittit̄ i volūtatē ipſi⁹ hr̄dis vt ſi dicat̄ iſtituo te hr̄dē ſi volueris facit.l.iā dubitari.ff.ꝺ he.iſti.Si aūt cōmittit̄ in voluntatē tertij tūc ſi expſſe non vʒ puta ſi di cat̄ iſtituo titiū ſi ſeyus voluerit.l.illa iſtitutio.ff.de her. iſti.ſecus ſi cōmittit̄ tacite ⁊ velate in voluntatē tertij pu to iſtituo titiū heredē ſi ſeyus aſcēderit capitoliū nā tūc vʒ.l.ſi qs ſemproniū.ff.de her.inſti.⁊ rō colligit̄ ex.l.nō nunq̄.ff.de ꝯdi.⁊ demō.⁊ dicit do.Card.hic q̄ in caſu iſtius.c.iſte non cōmiſit volūtati alterius extremā ſuā vo luntatē ſed diſpōni alterius ⁊ iter iſta vr̄ eſſe dr̄ia q2 q̄ñ cōmittit̄ voluntati alterius vr̄ cōmitti in merā illius vo luntatē.facit qd̄ no.Bar.in.l.ſi ſic de leg.i.q̄ñ ꝺo cōmit tit̄ diſpōni alterius vr̄ cōmitti vt bono viro ſic ēt alias refert an aliqd cōmittat̄ voluntati alterius an arbitrio alterius vt colligit̄ ex no.ꝑ Bar.in.l.i.in vlti.car.C.ꝺ ſa croſan.eccle.⁊ in.l.i.de leg.ij.⁊ i.l.filiuſfamilias.ff.ꝺ do natio.⁊ in.d.l.ſi ſic.⁊ dicit ſe putare q̄ ſi extrema volun tas cōmittat̄ ꝑ teſtatorē in voluntatē alterius locū hēat hoc capitulū ⁊ hoc ſatis vr̄ poſſe ꝑcedere ſi teneam⁹ ter tiū itellectū q̄ iſtitui pōt heres ſub ꝯditione ſi voluerit. Dicit ēt ꝑcedere iſtud.c.ſi cōmittat̄ volūtati alterius in telligēdo q̄ itelligat̄ iſtitutus vt diſtribuat ad pias cās vt vr̄ itelligere Inn.⁊ cōiter doc.q2 tunc vr̄ eſſe eadē rō vt itelligat̄ ad pias cās teſtatus.⁊ lʒ iſta tertia lectura ſit vera in ſe tñ non cōgruit lr̄e.q2 teſtator cōmiſit vltimaʒ voluntatē alteri.ſ.vt ille diſponat ꝑ ipſo teſtatore ꝑut ſi bi vr̄.l.ipſi tertio in cuius diſpōne cōmittit. ¶ Quarta fuit lectura Pet.⁊ abbatis antiq q̄ dixerūt q̄ hoc caſu vʒ teſtm̄ quo ad excludendū ꝑuilegiū epi ⁊ hoc hr̄ in.d.

c.cū tibi ⁊ ſic quo ad effectū vt epūs nō ſuccedat ab iteſta to iſti de quo in lr̄a ⁊ ſic nō occupet bona tanq̄ iteſtati nō aūt quo ad alia ⁊ ꝑ hoc ceſſant ꝯtria ⁊ hāc lecturā nō vr̄ īpugnare Jo.an.nec do.Pe.nec do.ant.⁊ eſt lectura valde no.⁊ applaudet huic textui vt dicat̄ teſtat⁹ q̄ ad excludendū ꝑuilegiū epi i diſponēdo de bonis clici teſtā tis ſm̄ formā huius.c.ſed ei ab iteſtato ſuccedet̄ ⁊ hāc le cturā reprobat hic do.Car.tanq̄ nō verā q2 ſi nō valet teſtm̄ ꝑinde eſt ac ſi factū nō fuiſſet.l.quotiēs.ff.q̄ ſatiſd. cog.ergo nō vʒ excludi ꝑuilegiū epi ꝑ tale teſtamentuʒ. ¶ Quintā lecturā ponit hic Inn.q̄ inſtō heredis non pōt cōmitti i arbitriū alteri⁹ vt in iuribus allētis in gl. ſed diſpō aliaꝝ reꝝ ſic hāc lecturā dānat Inn.q2 hic cō miſit oia in diſpōne alterius vn̄ ſm̄ Inn.potius vr̄ ꝺceſ ſiſſe iteſtat⁹ ⁊ lītimus hr̄s ab iteſtato ſuccedet ſʒ iuxta vo luntatē ꝺfuncti oia aſſignabit ſideicōmiſſario diſtribuē da ꝑ eū deducta tñ ltia ar.l.eā quā.C.ꝺ fideicō.ſʒ certe ꝯ lec.repugnat huic tex.dicēti ſi vr̄ ꝺcedē iteſtat⁹.iō Jnn. refert alios dr̄e q̄ lʒ expſſe nō poſſit qs cōmittē inſtōnē hr̄dis puta iſtituo talē ſi titi⁹ voluerit.vt.d.l.captatori as tacite tñ pōt puta ſi dico cōmitto tibi diſpōnē oiuʒ reꝝ meaꝝ ar.d.l.ſi qs ſemproniū.⁊.d.l.nō nūq̄ iō vr̄ ſm̄ eū ēt in legatis vt ſic poſſit cōmitti in voluntatē tertij tacite lʒ nō expſſe.l.captatorie de leg.i.l.i.de.le.ij.ſec⁹ dicit in libertate q2 illa vr̄ poſſe ꝯferri expſſe ⁊ tacite in volūtatē tertij.l.fideicōmiſſaria libertas.ff.de fideicō.liber.ꝯ lec. ſi bñ ꝺclarat quē effcm̄ hēant ꝯ ꝟba ſi teſtāt dic cōmitto tibi diſpōnē oiuʒ reꝝ meaꝝ.iō forte inn.retulit alios di cē ⁊ veꝝ ē q̄ i cāu iſti⁹.c.ꝺcedit teſtat⁹ itelligēdo q̄ ille ꝺ q̄ i lr̄a iuſſit oia bōa ſua erogari i pias cās q2 tc̄ ſi dicet̄ de cedē ab iteſtato ſʒ applicabūt̄ oia pys cāis.l.ſi qs ad ꝺcli. C.ꝺ epi.⁊ cle.nec ꝺducet̄ falc.vt ibi pʒ ꝯ le.vr̄ diuiat̄ ⁊ ni mis reſtrigē tex.q̄ ſi fac̄ mētōʒ q̄ teſtāt expſſerit velle oia bōa erogari i pias cās vn̄ alia le.colr̄ ēt ex ꝟbis ino.tenēſ q̄ ꝯ ꝟba extremā meā volūtatē ꝯmitto diſpōni tal̄ itelr̄ volu iſſe q̄ oia bōa ſua ꝑ talē i paupes ⁊ pias cās expēdat̄ iō vr̄ ꝺcedē teſtat⁹.ſʒ ſi voluiſſʒ alio mō expēdi q̄ i pias cās dicet̄ ꝺcedē iteſtat⁹ ⁊ ꝯ le.cōit̄ tenet̄ ꝑ doc.dic tñ ino.fecit ſe additōʒ i q̄ voluit q̄ clarior itellc̄s ē q̄ ꝑ ꝯ ꝟba ꝯmitto tibi vltiaʒ volūtatē meā vr̄ illū iſtituiſſe hr̄dē.all.l.cū pr̄ .§.dōatōis ꝺ le.ij.ſi āt ꝑ illa ꝟba dat ei ptātē iſtituēdi aliū q2 tc̄ eēt captatoria diſpō.⁊ lʒ ꝑ alios iſta dictio hēat̄ ⁊ ꝺ ea.faciat mētōʒ io.an.tñ illa cōit̄ ſi hr̄ ⁊ ſic dic.d.car.ino. itellexit i dcā addi.q̄ ille cui ꝯmittit̄ extrēā volūtas teſtā tis ſit hr̄s ita tñ q̄ debeat erogar̄ i pias cās.ꝯ addi.erit pr̄ lec. ſupi⁹ poſite ꝑ⁹ ino.ſi āt itellexit q̄ ſit hr̄s ita q̄ poſſit libē diſponē ꝺ bōis ⁊ ꝺ hr̄ditate ꝑut voluerit tc̄ ex illa dictōe pōt colligi lec.poſita ꝯ ꝑ hoſt.dicētē q̄ ex q̄ gl itēdēt teſta ri dic ꝯ ꝟba oia bōa mea ꝯmitto diſpōni tue vl̄ filie itelr̄ eē teſtat⁹.nā ſuffic̄ q̄ teſtāt exprīat ad quē vl̄ ad q̄s vult bōa ꝑuenir̄.l.ſi.C.e.ſic ēt ſuffic̄ dicē titi⁹ hr̄ditatiſ mee hr̄s eſto.q2 ꝑ ꝯ ſatiſ dr̄ iſtitui⁹ lʒ ſi dicat iſtituo.l.in ꝟbis.i.rñ. ff.ꝺ.he.iſti.nā ꝺ ꝟbis ſi ē diſputādū.l.idignū.C.e.c.peti tio ꝺ pc.maxie q2 teſtātes ſepi⁹ abuſiue loquūt̄.nec ſuffic̄ dicē iſtituo.gl.i.l.q̄ſ.C.ſa.her.⁊ ꝯ lec.ſatis vr̄ eē ꝺ mēte gl.ſʒ.iij.lec.ſupi⁹ relatā.⁊ plʒ ꝯ lec.d.car.Sʒ ꝑcedēs lec. ino.ſʒ eū ē cōis ⁊ ē fauorabil̄ aie.⁊ ē multū nōbil̄ iō ē ſe q̄nda ⁊ eā tʒ bar.i.l.cēturio.ff.ꝺ vul.⁊ pu.⁊.i.d.l.i.ꝺ ſac. ec.ꝑ tex.iſtū ſi clar̄ ꝓbat̄.q2 nihil dic ꝺ diſtributōe fiēda i pias cās Jo.ꝺ imo.ꝯ dic q̄ i ꝑtica ſuaret̄ illa lec.ino.vt fiat diſtributio i pias cās.ſʒ iur̄ magiſ ꝑcedit lec.hoſt.⁊ ita ꝯ ꝯcit.Addo lud.ro.i.l.captatorias.ff.ꝺ te.mi.vbi allēt cy.i.d.l.illa iſtō dicētē ille tex.ſolū hʒ locū i legatiſ ſi āt i iſtōne hr̄dis.Ex q̄ r̄ſultat ſinglr̄s itellc̄s ad iſtū tex.q̄ tʒ i legatis ſi āt i iſtōne hr̄dis.Ex q̄ reſultat ſinglr̄s itellc̄s ad iſtū tex.q̄ lʒ i legatiſ captatoria diſpō ſit nl̄la.l.captato. ꝺ le.i.l.i.ꝺ le.ij.l.ſi nūq̄.C.ꝺ ꝯd.⁊ ꝺ.tñ ſec⁹ vr̄ ꝺ iur̄ canōi co quem intellectum ſequitur Bartol.in dicta.l.prima de legatis ſecundo qui intellectus non ꝑcedit ad iſtum. tex.q2 dic q̄ extremā volūtatē alteri⁹ diſpōni ꝯmiſit ⁊ ſic cū idefinite loq̄t̄ vr̄ teſtāt ꝯmiſiſſe extrēaʒ volūtatē q̄ ad

omnia

oia ſi at ſolū q̄ ad legata ar.l.a pcuratoꝛ.C.mā.vīx. vl.c.
ſi rōanoꝝ alle.ēt ꝯ cy.q̄ ille tex.dic̄ ſi vi ōcedē ītēſtat⁹ vñ
vī ppe voluiſſe diſponē ſup h̄ēdis iſtōnē qm̄ clariſſimū
erat φ ſi iſtō valida fcā fuiſſz lz legata inalido mō alcri
pta fuiſſent puta q̄ ſʒ captatoriā diſpōnē ñ pp̄ h̄ vī q̄s ō
cedere itēſtatus cū ad validitatē teſti ſufficiat validitas
inſtōnis lz legata ſint nulla.l.prime.ff.ō his q̄ i teſt. dlē.
inſti.de leg.§.añ h̄ēdis refert ēt Bar.in.d.l.inſtō ⁊ in re
pe.l.i.C.de ſac.ſan.ecc.⁊ in.d.l.captatorie ⁊ vbicūq̄ de
hac mā fuit locutus dixiſſe φ ille tex.ptinet caſum ſpālē
vʒ φ ad pias cās valeat captatoria inſtō ⁊ ſm hoc limi
tāt oia iura ciuilia iprobātia volūtatē captatoriā ipſe vo
repbendit hūc intellm̄ Bar.q̄ vī nimis reſtrigere iſtū
tex.q nō exp̄mit caſum ſpālez ad pias cās imo loq̄ gnā
a liter.l.ſi gnalr.ff.de leg.preſtā.l.ō ſpcio.ff.de publi.¶ Itē
q̄ de libertate ad piā cām validū eſt argumentū vt ipſe
met Bar.arguit in.l.prime ad ſi.ff.de his q̄ in teſta.dlē.
ſed ꝯ ipſum Bar.eſt caſus eptus in.d.l.fideicōmiſſaria
libertas ſcdo rñſo de fideicō.liber.vbi volūtas captato
ria in cāu libertatis poſita in volūtate h̄ēdis eſt nulla er
go idē eſt dicendū in cā pia.nec obſtat ille tex.ſm eū q̄
hoc non dicit.Itē q̄ ex iſto itellectu Bar.ſequeret̄ ꝯrie
tas iter ius canonicū ⁊ ciuile qd̄ eſſe nō dʒ argu.c.cū ex
pediat de ele.li.vi.cū ſi.addit ēt Bal.in.d.l.captatorias
.C.de teſtō militis dicere φ iſte tex.loquit̄ in cōmiſſione
diſtributoria puta q̄ cōmittit̄ pſonaꝝ electio iter quas
fieri dʒ diſtributio ad piaſ cās q̄ cōmiſſio fieri pōt eciā de
iure ciuili.l.cū pi.§.rogo.⁊.§.a filio de leg.ij.l.vīx.§.cū
quidā.ff.de reb.du.non aūt loquit̄ in volūtate diſpoſito
ria vt puta q̄ cōmittat̄ alteri h̄ēdis noīatio q̄ p teſtōrē
expſſe apponēda eſt vt.d.l.iubemus non aūt p alterū fie
ri pōt vt in.d.l.captatorias.ipſe vo repbēdit Bal.dicēs
itellectū eius in.ij.mēbro fore falſū q̄ ſi vʒ diſpō capta
toria in caſu libertatis cōmiſſe in volūtate tertij non aūt
in volūtate h̄ēdis de iure ciuili vt eſt caſus in.d.l.fideicō
miſſaria libertas in pmo rñſo ergo multo magis vʒ illo
caſu de iure canonico q̄ ius canonicū magis fauet pie
cāe q̄ͣ faueat ius ciuile ⁊ pp̄ hoc ille itellectus nō vī bo
nus.lʒ idē Bald.eūdē intellectū ſequat̄ in.l.i.C.de ſacro
ſan.eccle.⁊ in.d.l.illa inſtō.ſed idē Bal.in.l.⁊ in epiſto
la.C.de fideicom.recitauit intellectū Inno.in iſto tex.⁊
Bar.ſed nullū expſſe approbauit lʒ vltimo loco referāt
intellectū Bar.⁊ p ꝯñs videat̄ illū approbare arg.l.q
filiū.§.ſabini.ff.ad treb.ſed idē Bal.in.l.executorē.C.de
exec.rei iudica.firmauit lecturā Inn.h̄ Ludo.vo in.d.l.
captatorias ſup illo paſſu diſtiguit hoc mō.aut q̄rimus
an diſpō ad pias cās captatoria valeat.⁊ tūc aut loqui
mur in h̄ēdis inſtōne.aut in legatis vel fideicōmiſſis.pri
mo cāu putat nō valere volūtatē captatoriā ēt ad piā cāʒ
q̄ nō repit̄ iſte caſus exceptus a regulis cōibus ideo re
manere dʒ ſub regula cōi.l.cōmodiſſime.ff.de li.⁊ poſth.
l.ſi extraneus.ff.de pdi.ob.cau.aut loqmur in legatis.⁊
tūc ſi diſpō captatoria ꝯferit̄ in voluntatē h̄ēdis non vʒ p
d.l.fideicōmiſſaria libertas ſcdo rñſo aut in volūtatem
tertij ⁊ vʒ vt in pmo rñſo eiuſdē legis.⁊ hoc arguēdo de
libertate ad piā cām vt arguit Bar.in.d.l.prime ad ſi.
⁊ iſtud qd̄ dicit in legatis ad pias cās relictis idem dicit
eē i fideicōmiſſis pūs cū hodie p oia legata ⁊ fideicōmiſ
ſa ſint equipata.l.i.ff.de le.i.Si aūt q̄rimus quis ſit vior
itellectus ad iſtū tex.⁊ tunc pp̄ varietatē opinionū dicit
ſe de h̄ vehementer dubitare.nihilominus adhereti du
bio lecture Inno.inquantū voluit φ p talia vba vī inſti
tuiſſe illū talē cū hoc vt diſtribuat in piā cām.⁊ iſtū itel
lectū dicit eſſe ꝯformē diſpōni iuris ciuilis dicentis in vo
lūtatē tertij poſſe cōmitti electōem pſonaꝝ qb⁹ diſtribu
tio eſt fiēda vt.d.l.vīx.§.cū qdā.Itē ꝯſonat ex eo q̄ ſicut
ō iur̄ ciuili ñ viciat̄ relictū pp̄ icertudinē pſonaꝝ vt.l.nul
li.⁊.l.ſi q̄s ad declinādā.C.de epiſ.⁊ cle.ita de iure cano
nico.cū ḡ ſm iſtum intellm̄ tex.ille nō diſcrepet a iure ci
uili ſed ꝯcordet ḡ in dubio talis itellect⁹ eſt capiend⁹ ar.
l.i.C.de inoff.doti.⁊.c.cū expediat de ele.lib.vi.litat cū
niſi teſtatoꝛ h̄ret ſucceſſores liios q̄ ſibi ab iteſtato eēnt
ſucceſſuri qm̄ tali caſu fauoꝛabilioꝛ eſt cā ipſoꝝ liioꝝ q̄ͣ
cāe pie.xii.q.iiii.c.quicunq̄ nō eni pſumit̄ teſtōꝛ voluiſſe
poſtponere ſuā poſteritatē pie cāe imo potius preponere
ar.l.cū accutiſſimi.C.de fideicō.⁊.l.cū auus.ff.de ꝯdi.⁊
demō.⁊ ita dicit ſentire Io.an.lʒ nō multū clare ⁊ ita ge
nit in hoc paſſu Lud.ro.in.d.l.captatorias.Tu de hoc
vltio vide Bal.in.d.l.cū accutiſſimi poſt Ricar.malū.
lʒ do.Pe.de hoc dubitauerit ⁊ cogitandū reliq̄rit in.c.
in pſentia de pba.vide dicta p me in.d.l.cū accutiſſimi.
Adde eundē Lud.ro.in ſuis ꝯſilijs ꝯſi.cc.xxv.vbi cōme
morat ⁊ ſequit̄ dictū.d.Bal.in.d.l.executorem ⁊ Bar.
in.d.l.i.C.de ſac.ſan.ec.Et adde eūdē Bal.i.l.pūilegia
.C.de ſac.ſan.eccl.vbi dicit φ gnālitas ſiue obſcuritas vi
ciat q̄ ad pias cās reliqūnt̄ ſm Pe.⁊ Cy.ibi niſi aliq̄
ꝯiectura vel pbatione poſſet certificari ipſe vo dicit niſi
iuris diſpō certificet iterpretādo relictū ⁊ dicit eſſe caſuʒ
in iſto tex.ſm intellectū Inn.aut p declaratōe tex.hui⁹
⁊ materie duo ſunt accurate examināda primū erit vtrū
teſtm̄ ad pias cās nutu factū teneat ſm erit ad volūtas
captatoria annullet relicta ad pias cauſas ⁊ examina
tiōe hoꝝ duoꝝ dubioꝝ fortaſſe declarebit̄ cum adiuto
3 rio dei dubitabilis itellectus hui⁹ decretalis.¶ ¶ Ca
a pio pmū ᵃ ⁊ vt vidiſtis ex recitatōe ſcribētiū nō pōt appa
re veritas hui⁹ paſſus ⁊ qdē Bal.in.l.ſi poſt diuiſionē.C.
de iuris ⁊ facti igno.in.ii.col.dicit φ notari⁹ icidit i pe
nā falſi ſi ſcribat nomē h̄ēdis φ teſtatoꝛ nō vocet ſed nu
tu expſſit qd̄ tñ dicit nō eſſe phibitū ad pias cās nec i co
dicillis ⁊ ad hoc allʒ iſtū tex.Et ſic ſentit φ teſtm̄ fcm̄
ad pias cās nutu vʒ ⁊ tʒ.Sed idē Bal.in cōmēto.l.i.C.
de ſac.ſan.ecc.in viii.cer.dicit teſtm̄ ad pias cās nutu va
4 lere de iure canonico.⁊ allʒ iſtum tex.⁊ dicit fuiſſe q̄ſ
tiem nō mediocrē de facto Peruſii in pſona epi peruſi
ni.q̄ illius epi iſtituit h̄ēdem ipm̄ nutu.nā cū ipſe ſit ca
nonic⁹ regſis relictū ſibi acq̄rit̄ epatui.⁊ itelli̇̄r ad pias
cās relictū.l.filio.ff.ō ꝯdi.⁊ dmō.Et hoc addite ad ea q̄
dixi in.c.pcedēti inq̄ͣtū dixi φ relictū canonico intuitu ec
cleſie dʒ ad pias cās relictū.valuit ergo dcā inſtō.nā de⁹
nō curat de voce ſʒ ō itentōe.i.q.i.c.marchiō ⁊ baſilides
ſed de iure ciuili dicit eſſe ſecus.allʒ.d.l.iubem⁹.nec pt
facere ius canonicū φ teſtm̄ nō ſolēne valeat de iure ci
uili.vñ lʒ ius canonicū poſſit dare formaʒ iuris canonici
teſtō nō tñ pōt imutare formā iuris ciuilis in foro ciuili
⁊ dicit groſſuʒ eē dicere vt ſenſit ibi Bar.φ ius ciuile ñ
pt diſponē ſup eo qd̄ ad ecclīā ptinet.ḡ nō pōt facere φ
teſtm̄ nō ſit ſolēne q̄ͣto reliq̄t̄ eccle q̄ aliud eſt diſponē
ſup eccl̄ia vel rebus eius aliud ſup quadā forma à iure
ciuili itroducta vt ſup ſtipſone vel teſtō nam hoc pt pnā
do vel remouendo formā ciuilē ab iſto actu nō formā iu
ris canonici.ſuā eni nō aliā remouet φ ē i ſua ptāte ⁊
ſic ſentit Bal.φ i foro canonico teſtm̄ ad pias cās nutu
fcm̄ vʒ ſed i foro ciuili nō vʒ.Ego allo ſiue optimā iuētā
ab Ang.in.l.illa inſtō.ff.de here.inſti.vbi dicit qd̄ i reli
ctis ad pias cās vʒ diſpō captatoria de iure canonico.⁊
allʒ iſtū tex.ſed ō iure ciuili dicit nō valere.⁊ lō dicit eē
ſeruandū ius ciuile in terris impij.ſed in terris ſpāir ſub
iectis eccle ſeruabit̄ ius canonicū p id qd̄ voluit gl.i.c.
ii.de arbi.in.vi.⁊ hr̄ in.c.ſi duo de appel.⁊ idē dicit̄ i alio
eccl̄iaſtico tribunali.⁊ mouet̄ per gl.in.c.ii.de reg.iur.
in.vi.Nec ob.φ relictū ad pias cās tendit ad ꝯſeruatio
nē aiāꝝ q̄ nō ſequit̄ ſm eū.ergo pp̄ hoc in oi foro ſerua
ri dʒ ſtatutū iuris canonici p no.p Io.an.poſt Inn.i.c.
nouit de iud.⁊ ſic tale relictū.ad pias cauſas ſeruabit̄ in
foro canonico ſʒ ius canonicū.⁊ in foro ciuili ſuabit̄ ſʒ
diſpōnē iuris ciuilis qd̄ dcm̄ eſt mirabile ⁊ cōforme di
cto do.Bal.Sed an ſit veꝝ appebit ex iferius dicendis.
⁊ ſic q̄ͣtū ad hoc Ang.fuit ſibi ꝯrius in eo qd̄ voluit i.l.
ſi.C.ō fideicō.vt ſupius in pncipio retuli.Sed idē bal.
i.d.l.iubemus arguit de gl.Bernar.hic q̄ voluit φ tale
teſtm̄ nutu fcm̄ valeat.ipſe vero dicit φ Bernar.loquit̄
hic ō ſuo ſinu q̄ nec lex aliq̄ nec dcretalis aliqua hoc di

ᵃ ¶ Caplo pri-
mū. vide ad mā
huius ꝯclōnē
d.alex.de imo.
i ꝯſilio.lxx.vij.
col.in.ij.ꝑte ⁊
vide doct.in.l.
qm̄ idignū.C.
de teſta.⁊ l.c.
ff.de ſucceſ.ab
iteſt.vbi ō iſta
mā multa repe
ries.

cit ꝙ q̄s poſſit īſtitui hr̄s nutu ēt ſi eſſet filius teſtōris. qḋ eſt magis apud rōnē nālē ⁊ apud ius canonicū ⁊ ciuile q̄ꝫ extraneus hr̄s ēt eccleſia vel paupes xp̄i per. d. c. qcū qꝫ. xvij. q. iiij. Et ſi dicat̄ ꝙ in cā pia teſtm̄ regulat̄ ſm̄ diſpōnēꝫ iuris gentiū vt in. c. relatū. ē. eo. ⁊ ſatis dr̄ ꝯſentire de iure ille q annuit. vt. d. l. itē qꝛ in glo. de pac. Ipſe ṽo rn̄det ꝙ ius gentiū diſtinguit̄ p ciuile. ſed vbi talē diſtictionē tollit ius canonicū ſtādū eſt iuri canonico fauore aie niſi teſtōr deceſſerit in tali ſtatu ꝙ de fauore ſue aie nō ſit ſperandū necꝫ tractandū. vt qꝛ deceſſit excōicatus vel in bello iniuſto. allʒat qḋ no. in. c. decernimus ṽ ſen. ex cō. in. vi. ⁊ eſt limitatio ſolēnis ad tex. iſtum. Cum ergo iſte tex. nō tollat illā diſtinctionē iuris gentiū factā p ius ciuile nec ēt dcm̄. c. relatū tollat eandē diſtinctionē ergo eſt diſtinctio iuris ciuilis ⁊ idē voluit idem Bal. in. d. l. ⁊ in epiſtola. C. de ſideicō. ſed idē Bal. in. l. ij. ff. de teſta. dixit qḋ ſi per morbū īfirmus pdidit loquelā refert. d. l. iubemus diſponere ꝙ mortuo filius eſt ſed dicit iſtud intelligi quo ad hr̄dis inſtōnem ſecus quo ad ea q̄ pſit fieri nutu allʒat no. in. d. l. item qꝛ de pac. Et poſtea ſubdit ꝙ ad pias cās tꝫ inſtitutio facta nutu allʒat no. in iſta decretali ⁊ euꝫ ſequit̄ ſimpl'r vt relator in hoc do. meꝰ Jo. de imo. Sed idē Bal. in. l. diſcretis. C. q teſta. fa. poſ. dicit ꝙ lꝫ q̄s non poſſit īſtituere hr̄dem ſolo nutu vt in. d. l. iubemus tn̄ fallit i cā pia ⁊ ad hoc allʒat. c. iſtud. Et per iſta varius ⁊ dubitans eſt doctor iſte vr̄ tn̄ potius inclinare tale teſtm̄ valere ſed verus iuris interpres Pe. de

5 ancha. in. c. ij. ē. eo. refert ī iſtam. q. fuiſſe de facto peruſij in quodā aduocato q liberos nō hēbat ⁊ infirmus pdidit loquelā ⁊ factus fuit adeo tremebūdus ꝙ nō potuit ſcribere hēbat tn̄ bonū itellectū ⁊ bonā memoriā ⁊ qdā religioſus dixit ſibi corā teſtibꝰ amice bonū eēt puidere aie tue vn̄ ſi tu vis iſtituere paupes xp̄i porrige mihi manū ⁊ ſtrige manū meā vl' api hūc librū quē tibi trado ⁊ aduocatꝰ ille ſic fecit fuit dubitatū an valuiſſet inſtō talis ⁊ vr̄ ꝙ ſic p iſtū tex. qꝛ deꝰ potꝰ reſpicit cor q̄ꝫ manū. xiiij q. v. c. ſi qd inueniſti in ꝯtrū allʒat qꝛ hec inſtō nō vr̄ valē ſi ſiat iter liberos vt i. d. l. iubemꝰ lꝫ bn̄ valeret codicillꝰ vt ibi no. gl. ⁊ hr̄ in. l. nutu de le. iij. ergo multo minꝰ valebit talis inſtō in cā pia. Refert poſtea do. Bal. i repe. d. l. i. de ſacroſan. ec. tenentē valere dcāꝫ inſtōnēꝫ ex quo liquet ⁊ ꝯſtat de mēte ⁊ volūtate teſtatoris p id qḋ hr̄ ſ

6 ⁊ iſert ī ꝙ ſi teſtōr dixit amico ſuo pono bona mea ⁊ aiaꝫ meā in manibus tuis ꝙ iſta ṽba interpta̅t̄ in effectu ꝙ voluerit dicere facio te hr̄dē p paupibus xp̄i lꝫ paupes nō ſint expſſi lꝫ ſunt quaſi expreſſi ex nutu ſubintellecto a iure ⁊ cū hoc dicto tranſit ibi Jo. de imo. ⁊ reputat eſſe multū notandū. Ego ṽo habui ꝯſulere in iſta qōne q̄ ſuit ardua duo anni ſūt in ciuitate Peruſina qdā nobilis pcuſſus fuit a ſuis inimicis ⁊ cuꝫ fuiſſet poſitus in lecto oſidebat magnā ꝯtritōem pcutiendo pectus in ſignū miſericordie diuine iplorande nec poterat loq nec ſcribere guardianus fratrū minoꝝ pſentibus multis dixit illi pcuſſo ſi vis ꝙ paupes xp̄i ſint hr̄des tui annuat̄ capite vl' aperi iſtū librū quē ſibi porrexit in manibus et ille ſic fecit ⁊ mortuus eſt dubitatio fuit ardua vtrū illa inſtō nutu ad pias cās facta teneret. Et ꝯſului ꝙ ſic ⁊ allegabaꝫ dicta ſupiora ⁊ gl. valde ſingularē in auc. vt ſponſalicia largitas. §. qꝛ vero. ī verbo nomē hr̄dis ſcripſerit q̄ dicit ſatis eſſe expſſuꝫ nomē hr̄dis cū teſtator annuit ⁊ lꝫ bar. de ſaxo. in. d. l. iubemus reprehēdat illā glo. ⁊ rauera eſt rephenſione digna tamē dicebā illā gl. pcedere in cā pia ⁊ hoc modo nō eſt digna rephēdi allʒabā ēt ꝙ illud qḋ opant̄ verba idē opant̄ ſigna ⁊ allʒabā in indiuiduo mirabilē glo. in. c. ſi eps. lxxiij. diſt. ⁊ iducebā tex. cū gl. i. l. ſideicōmiſſa in pn̄. de leg. iij. inquantū ibi tex. dicit quocūqꝫ ſermone. ⁊ gl. ibi dicit ſigno ⁊ nutu. ⁊ ſaltē quo ad piā cām hoc eſt incōuincibilē ꝙ paris ſint exprimere nutu ⁊ ṽbo. ⁊ ita fuit ob. cutū in illā qōne. Sed nūc ꝯſidera ꝙ forte doctrina tātoꝝ patrū nō eſt vera. ⁊ arguo ſic icō

a ℭ Mētalēꝫ. Quo caſu aūt mutus ⁊ ſurdꝰ teſtari poſſint vide Abbatē Panor. in rub. huius ti. in. iij. col. ṽ. de ſurdo ⁊ muto ⁊ ibi doc. ⁊ bal. i. l. q diſcretꝰ. C. q teſta. fa. poſ. ⁊ lega. in tex. ⁊ multa q̄. ſ. ad d. And. in apoſtillis diximuſ.

uincibil'r. miles teſtari pōt qūo vult ⁊ qūo pōt. ita eſt a iure puilegiatus. l. i. l. lutius. ff. de teſta. mili. et i hoc magis ē puilegiatus miles in teſtādo q̄ꝫ puatus homo in teſtādo ad pias cās. qꝛ nullo iure aperto legit̄ ꝙ q̄s teſtet̄ ad pias cās qūo vult ⁊ qūo pōt. ⁊ ꝙ nō poſſit argui ṽ teſtō militis ad teſtm̄ ad pias cās vide pulchra ṽba relata p me i. c. relatū. ē. e. Sꝫ miles nō pōt teſtari nutu hoc pbat tex. iuncta gl. in. l. i fraudē. §. i. vbi dr̄ ꝙ miles teſtari pōt nuda volūtate. ⁊ ibi glo. declarat ṽbū nuda. ſ. a ſolēnitate nō tn̄ a ṽbis. vn̄ ṽbis opus ē. ⁊ allʒat. d. l. lutius. ergo multoſortius idē erit in pia cā. ⁊ ſic ille tex. deſtruit ꝯriā

7 opi. ⁊ faciat qḋ voluit ibi Ang. ī vbi refert qōnē magnā fuiſſe de facto peruſij in pſona epi peruſini q pſt ſuo in vltis ꝯſtituto nullatenꝰ loq valēs dixit hec ṽba ſi vis vt ſiꝫ heres tuꝰ ſtrige manū tuā in meā. ōcidit teſtm̄ nō tenuiſſe. qꝛ ſi. ṽba reqrunt̄ i milite quo ad inſtōnēꝫ hr̄dis vt pbat̄ i. d. l. lutiꝰ. ergo multoſortius dicit in teſtō pr̄is q nō hꝫ ita largas habenas. qḋ dicit eſſe notandū p limitatiōe l. hec ꝯſultiſſima. §. ex iperfecto. C. eo. maxime cū pr̄ ē lingua ipeditus ⁊ p ꝯn̄s eſt mortuo ſilio. allʒat. d. l. iubemꝰ Nec ob. ſm̄ eū. d. l. nutu de leg. iij. qꝛ nō loquit̄ in hr̄dis inſtōne. ℭ Nec ob. gl. in. d. l. iubemus. qꝛ teſtator interrogatꝰ dixit ſe ꝯtentū de his q̄ in teſtō ſcripta fuerāt ⁊ ſic nō ē teſtatus nutu ⁊ ṽbis ſed ṽbis. ergo multo fortiꝰ reqrent̄ ṽba in teſtō ad pias cās ſi reqrant̄ in teſtō pr̄is inter filios. Accedat ēt qḋ voluit idē Ang. i pal. l. iubemꝰ vbi dicit ꝙ nullus teſtat̄ nutu ēt ſi ſit miles. ⁊ allʒat. d. l. i fraudem dicit eſſe in pia cauſa ⁊ idem dicit eſſe inter liberos. faciat etiam quod voluit idem Ange. in. l. diſcretis. C. qui teſtamen. facer. poſſunt vbi dicit ꝙ mutus qui neſcit ſcribere ſi teſtet̄ inter filios ⁊ p ꝯn̄s ſentit nutu. qꝛ

a illo mō mutus pōt exp̄mere ꝯceptū mentaleꝰ. vt eſt glo. i. d. l. itē qꝛ cū ſi. ſupius allegatis dicit nō valere vt teſtm̄ ſed bn̄ valebit vt vltima volūtas inteſtati. Nec ob. hꝫ cū d. l. hec ꝯſultiſſima. §. ex ipfecto. ⁊ l. ſi. C. fami. her. qꝛ loquunt̄ iura illa in patre teſtabili. iō ſufficiunt q̄cunqꝫ indicia. lꝫ iſte talis nō erat teſtabilis qꝛ loquelā pdiderat ⁊ iō dicit ſe decidere magnā qōnē q̄ fuit peruſij in preſato epo peruſino. Et ex iſtis infert̄ ꝯcluſio multū ſolēnis ꝯ

8 cōem opinionē. ⁊ ꝯ eā iam ꝯſului ī ꝙ teſtm̄ nō pōt fieri nutu ad pias cās quo ad inſtōnem. Et ad iſtū tex. quem ad hoc cōiter allegāt doc. rn̄de ꝙ non dicit illud ad qḋ cōiter allegat̄. Itē ēt iſte tex. eſt dubius in intellectu ſuo nō dꝫ capi itellectꝰ apponēs diuerſitatē iter ius canōicū ⁊ ciuile. ar. c. cū expediat de electio. lib. vi. nec videt̄ vera doctrina Bal. in repe. d. l. i. vbi dixit ꝙ vꝫ de iure canonico non tn̄ vꝫ de iure ciuili. qꝛ ius canonicū hoc nō expſſit nā nuſq̄ꝫ hoc repiet̄ expſſuꝫ in iure canonico. Quinimo dicerē ꝙ dato ꝙ eſſet verꝫ ꝙ de iure canonico inſtō facta nutu ad pias cās valeret ⁊ teneret dicerē ꝙ ēt hēret locū de iure ciuili. qꝛ regul'r in relictis ad pias cās ſeruat̄ ius canonicū ēt in foro ciuili. p no. per glo. ⁊ Joā. an. in. c. ſi hr̄des. ē. eo. ⁊ in. c. tua non eodē titulo. ⁊ iō poterit peti executio corā iudice ſeculari ſm̄ diſpōnem iuris canonici. tene mēti qꝛ eſt doctrina noua ꝯ deciſionē Bal. ⁊ tene firmū vt in firma petra ꝙ de iure canonico nō habemus tex. ꝙ inſtitutio nutu facta ad pias cās teneat. Et ſi qſpiam allegaret dcm̄. c. cū eſſes ⁊. c. relatū. ē. eo. rn̄de ꝙ pcedunt in caſibus in qbꝰ loquunt̄ ſed de teſtō nutu ſcō nō loquunt̄ ergo remanebimus in diſpōne iuris ciuilis. faciat elegās tex. in. l. generali. C. de ſacroſan. ecc. Et inq̄ꝫ tn̄ do. Pe. voluit ꝙ ſi ego dico volo oīa bōa mea ⁊ animā meā in manibus tuis ꝙ videor facere te heredē vt diſtribuas paupibꝰ xp̄i p iſtū tex. qḋ dcm̄ fuit bal. vt ſupꝰ dcm̄ fuit. ⁊ cū hoc dcō trāſit hic Jo. de imo. Mihi vr̄ ſi eſſe ſine maxia dubitatōe imo nō vr̄ verꝫ. nā ipſi fundāt ſe p iſtū tex. ſed iſte tex. loqt̄ qñ q̄s poſuit extremā ſuā voluntatē in diſpoſitōe alterius q̄ ṽba iportāt arbitriū boni viri. ⁊ ad hoc ꝯſidero tex. in auc. de ſanctiſ. epiſ. §. iter dicimus in ver. cauſas ſubtil'r examinare eaſdem diſpo

nere. ⁊ facit qḋ hꝫ in auc. vt liceat matri ⁊ auie in pri. ſu
ꝟbo diſponere voluerint. ⁊ i. c. qꝛ nó. Leo. in ꝟbo libē di
ſponere. ſic dicimus qñ cómitto me dicto tuo qꝛ impor
tat arbitriū boni viri vt dixit Bar. in. d. l. i. ad ſi. de proxi
is ſacris ſcriniis. ſic qñ dico cómitto me tuo iudicio qꝛ im
portat arbitriū boni viri vt dixit bar. i cx̄ allegatis ad repri
mendū in ꝟbo videbiť. lꝫ alr̄ dixerit in. l. ſi ſic de le. i. Ita
in ꝓpoſito qñ cómitto me diſpóni tue itelligiť ſm̄ arbi
triū boni viri ⁊ hoc ſentit iſta decretalis ſed illa ꝟba có
mitto me in manibus tuis nó iportát arbitriū boni viri
imo iportát ptāté ⁊ baylíā ⁊ ió dicebat Guil. de cu. i. l.
manumiſſióes ff. de iuſti. ⁊ iu. ꝙ manumiſſus dꝛ libera
tus a manu. i. a ptāte dñica ⁊ ideo dicit dedi tibi domuꝫ
cū hoc ꝙ nó exeat manus tuas qꝛ itelligiť. i. ptātem tuā
refert ⁊ ſequiť ibi Bal. ⁊ idē Bal. in. l. volūtas. C. de fi
deicó. ⁊ in. l. fi. C. ꝺ rebus alie. nó alie. Et ideo ſcribebat
ille patientiſſimus vir iob manus tue dñe fecerūt me ⁊c.
⁊ ſic non ſunt pia ꝙ qs ponat ſe in diſpóne alterius ⁊ in
ptāte ⁊ baylia alterius ⁊ ſic tex. iſte nó ꝓbat opi. docto
9 rū ⁊ p iſta ſit expeditū pmū qſitū. ¶ Capio nunc ſcōꝫ
ſ. an diſpoſitio captatoria valeat in teſtó ad pias cās ⁊ q
dē ſupius relate fuerūt opinióes in mediū ante oia ſcias
ꝙ iſtitutio captatoria nó eſt ꝓhibita de iure gētiū vel iu
re nāli ſed ex diſpóne ſola iuris ciuilis ita optime decidi
tur in tex. l. captatorias inſtónes ſenatuſcóſultū iproba
uit ff. de here. inſti. ergo ſenatuſconſultū approbare pót
illa eſt doctria ibi Ang. q dicit p ſtatutū poſſe fieri vt va
leat inſtó captatoria ſicut ētvꝫ ſtatutū iuris canonici vt in
relictis ad pias cās valeat diſpó captatoria p iſtum tex.
10 Et ex hoc iſero ꝙ ſi ſtatutū diſponeret ꝙ teſtm̄ ſcm̄ a ſo
rēſi deberet regulari ſcóm ius gentium ꝙ volūtas capta
toria valebit in tali teſtó ⁊ eſt bene notandū ꝓ iſtis ſara
cenis ⁊ ifidelibus quoꝝ teſtā regulanť ſcóm ius gentiuꝫ
qꝛ tenebit diſpó captatoria in teſtis eoꝝ. Et adde ꝙ Ri
car. de ſaly. repetēs. l. i. C. de ſacroſan. ec. in. xxxij. col. ꝟſi.
iij. qrit. repħendit Bar. inquantū voluit ꝙ aut libertas
relinqť ad voluntaté tertij ⁊ tunc tꝫ. aut ad voluntaté he
redis ⁊ tūc aut ꝓ aia ⁊ tꝫ. aut non ꝓ aia ⁊ non tꝫ alľat. d.
l. fideicómiſſaria libertas. ipſe vero dicit ſaluo ore ſic di
cētis. iſta nó fuit intētio. d. l. fideicómiſſaria libertas. qꝛ
qñ ꝯfertur in merā voluntaté hr̄dis nó eſt ró qꝛ ſit volū
tas captatoria. ſed ró eſt qꝛ nó dhent volūtates eē eluſo
rie. ſed eſt viſiſe eē eluſorias ſi ꝯferanť in merā volūtaté
hr̄dis. l. ſenat⁹. § legatū de leg. i. Itē nó eſt veꝝ dicere ꝙ
iure ciuili illa. l. fideicómiſſaria libertas ꝓbet relicta ad
pias cās qſtūcūqꝫ volūtas ſit captatoria tenere qꝛ ibi ni
hil diſponiť ꝺ cā relinqndi libertaté q̄ pt ob aliā cāꝫ reliq
vt. l. nālis ff. de ꝑſcrip. ver. l. cū ſeruus ff. máda. ⁊ lꝫ diſpo
nať i. d. l. fideicómiſſaria libertas ſup eo qḋ ē fauorabile
nó tñ diſponiť ſup cā. ⁊ ió nihil facit ad ꝓpoſitū ſm̄ eū ⁊
diſtinguit alr̄ in hoc paſſu vt ibi p eū. Reuera ille paſſus
eſt varius ⁊ longus nec curo aliter examinare. ſed redeū
dū eſt ad itellectū decretalis. Ang. in. d. l. illa iſtitutio ⁊
i. d. l. captatorias tenuit ꝙ iſtitutio captatoria tꝫ de iure
canonico ſꝫ nó tꝫ de iure ciuili. ſed idē Ang. voluit ex to
to ꝯtriuꝫ in. l. fi. C. de fideicó. vt ſupius rettuli. vbi dixit ꝙ
volūtas captatoria tꝫ de iure ciuili. nec eſt diuerſitas i ħ
in iure ciuili ⁊ iure canonico. ⁊ nemo doctoꝝ ħ ppendit
ſm̄ eū. Conſidera aut Ang. loquiť quo ad inſtóné here
dis ⁊ male loqtur. qꝛ ꝯtriū eſt expſſum de iure ciuili. vt in
d. l. captatorias cū ſi. ſupius allatis. ⁊. d. l. fi. cum ſua re
uerētia quo ad inſtóneꝫ nó ꝓbat doctriná ei⁹. ⁊ ſic ꝙ iſte
tex. diſponat idē qḋ ille male itellexit. Si ꝟo Ang. itelle
xit quo ad legata ⁊ ħ mó loqť. d. l. fi. quo cāu claꝝ ē ꝙ ēt
quo ad legata volūtas captatoria nó tꝫ de iure ciuili. vt
in. d. l. captatorie de le. i. ⁊ lꝫ. d. l. fi. loquať in legatis ni
hilominus nó loqť qñ teſtator remiſit in volūtate hr̄dis
ſed loqť qñ remiſit in fine hr̄dis. ⁊ ſic quo ad arbitrium
boni viri ⁊ hoc cāu bñ loqreť. ⁊ ſic iſte tex. optie ꝯcordat
cū illo inqꝫtū verbū diſpó iportat arbitriū boni viri vt ſu
pius dixi. ⁊ ꝓcedit iſtud ſm̄ vnā lecturā illius. l. ⁊ ħ mó
poſſet ꝓcedere dcm̄ ang. Sed quo ad itellectū iſti⁹ text.
póderat prio. qꝛ iſte text. eſt po capitulí cū tibi de ver. ſi.
11 ibi aūt dꝛ ꝙ epūs hēbat ꝑuilegiū quo ad ordinatóeꝫ bo
noꝝ qſitoꝝ iuitu eccſie de qbuſ cleric⁹ poterat teſtari ſꝫ
ꝯſuetudiné loci ipo clico ꝺcedēte ab inteſtato ſpectaret
ad diſpóné epi. Modo dubitat qrēs cleric⁹ poſuit ordi
natóeꝫ bonoꝝ ſuoꝝ in diſpóné alterius an dicať ꝺcedere
iteſtatus. ⁊ p ꝯñs ſit locus ꝑuilegio epi papa rñdet ꝙ nó
vꝛ iteſtatus ꝺcedere ⁊ p ꝯñs nó eſt locus ꝑuilegio epi ⁊
ſic iſte tex. ꝯiuncto. d. c. cū tibi loqť de clico ponēte extre
mā volūtaté ſuā i diſpóne alteri⁹ ergo ſeqtur quod i lay
cis iſte tex. nó loqť ⁊ p ꝯñs remanebimus in diſpóne iu
ris ciuilis quo ad laycos ſi ergo volūtas captatoria nó
vꝫ in milite vt in. d. l. captatorias ergo nec in pia cā ⁊ p
ꝯñs tex. iſte ponit caſum ſpālē in clerico ⁊ p ꝯñs in lay
cis ſtandū erit diſpóni iuris ciuilis ⁊ iſte itellectus eēt ca
piendus qꝛ p eū minus violanť cóes regule iuris ciuilis
lꝫ videať prio obtuitu itellectus iſte demulcere aures au
dientiū ⁊ docentiū tñ re vera nó eſt bonus qꝛ lꝫ pactum
fuerit maturatū in clerico nihilominus rñſum deciſiuuꝫ
pape eſt gñale ⁊ cóprehēdit oēs hoc ꝓbat tex. iſte in ꝟ.
dicimus ꝙ q extremā voluntaté in alterius diſpóneꝫ có
mittit nó vꝛ decedere inteſtat⁹ ⁊ ſic loquiť generalr̄ non
reſtringens ſe ad clericū teſtanté nec arguendū eſt a nar
ratóe facti ſed a iuris diſpóne vt dixit Jo. an. i. c. dilecto
de ꝓben. ⁊ eſt gl. reputata ſing. in. l. i. C. qñ non petentiū
ptes ⁊ ſic remanet dubius valde ver⁹ itellectus hui⁹ tex.
ang. tñ in. d. l. fideicómiſſaria libertas dicit ꝙ de iure ca
nonico captatoria inſtó ad pias cās vꝫ ſecus de iure ciui
li. Et Bal. in repe. c. ſi pꝛ. i. co. in. vi. rñdet ad iſtū text. di
cens ꝙ voluit iducere ꝙ captatoria inſtó ſumpſerit effe
ctū de iure canonico lꝫ de iure ciuili ſit ſecus alľat. d. l. ca
ptatorias ⁊ aliud nó dicit ⁊ p hoc dubito qd tenenduꝫ.
Et ió pondera accurate ſi verus intellectus eē poſſit có
iungēdo iſtū tex. cū. d. c. cū tibi de ver. ſig. dicendo ħ mó
ſi clericus ponit ordinatóeꝫ ſuoꝝ bonoꝝ in diſpóne alte
rius veꝝ epūs vtať ꝑuilegio ſuo vt dicať clericū deceſſiſſe i
teſtatū. ⁊ papa hic rñdet ꝙ nó erit locus ꝑuilegio epi. qꝛ
q ponit ſuā extremā voluntaté in diſpóne alterius nó vꝛ
ꝺcedere iteſtatus. ſed qñ itelligať teſtatus ⁊ qñ itelli
gať ſcā iſta iſtitutio tex. ille hoc clare nó aperit. ió vꝛ de
clarari ex ſpiritu dicti. c. cū tibi de ver. ſig. qꝛ ſicut epūs in
caſu illius. c. ſi recte itelligať diſtribuebat bona clerici ꝺ
cedentis ab iteſtato qſita intuitu eccleſie ad pios vſus ⁊
ad pias cās hoc appet ex ꝟbo ordīatio bonoꝝ poſito ibi
⁊ ex ꝟbo diſpóne. nā illud ꝟbū diſpó de ſe eſt certum. qꝛ
iportat arbitriū boni viri p iura ſupius allata. ⁊ bñ facit
qḋ hꝫ in auc. ꝺ nup. in. § diſponat. vñ ſicut epūs in caſu. d.
c. cuꝫ tibi diſtribuebat ⁊ erogabat bona illius clerici in
paupes ⁊ pios vſus. ar. l. id qḋ paupibus. ⁊. l. nulli. ⁊. l.
ſi qs ad declinādū. C. de epiſ. ⁊ cle. ita in caſu iſtius. c. qñ
qs ponit extremā volūtaté ſuā in diſpóne alterius vꝛ có
ferre in illū ordinatóeꝫ bonoꝝ ipſius teſtatoris vt ꝺ illis
diſponat erogādo i paupes arbitrio boni viri. ⁊ ió forte
dcui⁹ error ē dicere ꝙ iſte tex. itroducat diſpóné capt̄ato
riā valere de iure canonico. nā diſpó captatoria poniť i
mera volūtate alteri⁹ vt i. d. l. captatorias cū ſi. q caſu ē i
certus euēt⁹ illi⁹ volūtatis. lꝫ qñ poniť ad arbitriū boni
viri eſt ſec⁹ qꝛ arbitriū boni viri eſt certū ⁊ talis volūtas
ē certa vt i. d. l. fideicómiſſaria libertas. ⁊ expſſe dixit ibi
ħ ang. ꝙ qñ poniť ad arbitriū boni viri volūtas ē certa.
Cū ģ in caſu iſtius. c. ponať volūtas in diſpóne alteri⁹ ⁊
ſic i arbitrio boni viri ģ nó ē volūtas captatoria ⁊ iudi
cio meo iſta vꝛ ꝟitas i ħ paſſu ſtā dubitabili. ⁊ ille tex. re
cipit ꝺclarationé oimodā ex ſpū ⁊ aīa. c. cū tibi. Fall. Et
ex ħ poſſet iferri ꝯ doctriná bar. ꝙ ſi teſtator dixit iſtituo
paupes xpi ſi titius voluerit ꝙ talis inſtó non teneat qꝛ
ē captatoria. Nec ob. d. l. fideicómiſſaria libertas qꝛ lo
qť in legato. ſec⁹ ſi dixerit iſtituo paupes ſi titi⁹ fuerit ar

a ¶ Capio. vid ad hoc bal. in marg. ꝟ. teſtatur ꝟ. i. ⁊ vide infinite ꝺ hoc p. d. Alex. de imo. in ꝯſ. xviij. in. i. parte.

bitratus vel si titius ita disposuerit. bar. tñ aliter dixit i
repe. d. l. i. C. de sacrosan. ec. ¶ Quid si testator istituit
filiũ suũ pupillũ ⁊ dixit qñcũqȝ filius suus decederet oia
bona sua distribuerent in paupes xpi p suos cõmissari-
os an si cõtingat filiũ decedere in pupillari etate dicta
substitutio erit directa an vero erit fideicõmissaria tãgit
hic reuerẽdus. d. Car. ⁊ refert bar. i. l. cẽturio. ff. d vulg.
⁊ pup. tãgere ⁊ decidere q illi cõmissarij itelligũt facti
herẽdes directo ⁊ tenebãt bõa distribuere i paupes p id
q voluit hic Inn. ⁊ p id qd no. Spe. post Rofredũ i ti.
de instrumẽtoȝ editione. §. nũc vero aliqua d. sȝ ponit q
aliquis nõ instituit ⁊ p h infert ibi bar. q si fili⁹ ille dece
dat in etate pupillari excludet mater ab eius successiõe
qȝ illi cõmissarij itelligũt substituti iur directo ex pupil
lari facit q hr in. c. si pater. l. eo. in. vi. refert do. bald. i. l.
pcibus. C. d ipuberũ tenere ↄriũ ⁊ in accidẽtia facti
cõsuluisse ↄ bar. ⁊ mouet qȝ si nullus eẽt datus executor
⁊ testator dixissȝ vba permissa vȝ volo q oia bõa mea
distribuant in paupes xpi epus hȝ distribuere nec excludet
mater a successione filij sui pupilli vt ẽt ipsemet bar. fate
tur ergo nec ẽt in casu premisso qȝ sicut epus deputat ad
exequẽdũ volũtatẽ defũcti vt i. d. l. nulli ⁊. d. l. si quis ad
declinãdã sic ẽt deputat cõmissarius a testatore ⁊ illã po
testatẽ qȝ hȝ cõmissari⁹ quãdo ẽ datus ⁊ sic vr q vtroqȝ
casu censenda sit institutio fideicõmissaria ⁊ p ↄñs mat
nõ excludet omnino a successione filij quominus saltem
possit retinere legitimã ⁊ pro ista parte facit qȝ cõmis-
sarius datus a testatore vr obtinere locũ pauperũ vñ si
paupes fũt directe vocati vt qȝ fũt instituti heredes tũc
cõmissarius vr tenere locũ heredis directi sȝ vbi paupes
fuit vocati p fideicõmissariũ tũc cõmissarius testi non
vr obtinere locũ heredis directi qȝ paupes quoȝ locũ tȝ
nõ fũt vocati directo sed p fideicõmissariũ id vr q tunc
cõmissarius nõ teneat locũ heredis directi sȝ fideicõmis
sarij cui restitui vȝ hereditas ⁊ hoc idẽ voluit ipse bar. i
q̃stione sua incipiẽte filiũ adultũ istituit id cũ in casu p-
posito pauperes nõ sint vocati p verba directa sȝ obliq̃
qȝ de manibus alterius debẽt cape hȝ formã testi fac qd
no. in. l. fũdi trebatiani. ff. de vsufru. legato vr q dcã sub
stitutio sit censenda fideicõmissaria ⁊ nõ directa lȝ bar.
voluerit ↄriũ ⁊ nõ bene p regulã que hȝ q substitutio
facta per vba obliqua ẽ fideicõmissaria vt no. in. l. eam
quã. C. de fideicõ. ⁊ per eundẽ bar. in. d. l. cẽturio i. q. q.
pncipali ⁊ qd ipse no. in. d. l. fundi sȝ vbũ det vel distri-
buat ẽ obliquũ sonãs q de manu alteri⁹ cape dẽat ⁊ sic
censet obliquũ. Nec ob. dictũ Inn. hic qȝ hȝ bal. i. d. l.
precibus loqt quãdo ab initio nullo istituto herede mã
dat testãt omnia bona sua distribui in pauperes p talẽ
qȝ tũc cõmissarius itelligit factus heres ⁊ rogat⁹ vt di-
stribuat bõa in paupes vt voluit Inn. hic ⁊ in additiõe
pmissa exquo nullus factus fuerat hers secus in casu p-
posito in quo factus ⁊ institut⁹ fuerat hers illi⁹ testato
ris id nõ ẽ opus dicere q cõmissarius hoc cãu itelligat
factus heres ⁊ hãc opinionẽ bal. dicit. d. Car. eẽ veriorẽ
de iure. l. lȝ opi. bar. sit fauorabilior paupib⁹ ⁊ pijs locis
Ad q rñdȝ q ñ dbemus fauere pijs causis in piudiciũ
matris facit qd hr i. c. nuper. ſ. d dote p⁹ diuortiũ restitu
enda ⁊ i. c. ex tenore. ff. d foro cõpe. Nec ob. dictũ. c. si pr
qȝ ibi facta fuit substitutio per verba cõmunia id interp-
tatur directa quãdo talis iterptatio cõgruit tẽpori ⁊ p-
sonis vt ibi in casu aũt nro non est sic qȝ vba premissa ñ
sapiunt pprie substitutionẽ directã sed potius obliquã
nec vba additiõis Inn. intellecta vt. s. debent extẽdi vl-
tra cãsȝ de q̃ loqt Io. d imo. hic reperit se ↄsuluisse forsi
tã. ↄ opi. bar. in. d. l. centurio lȝ bal. ⁊ Ang. ⁊ cõiter alij
sequant opi. bar. i. d. l. centurio ⁊ rñdet ad motiua bar.
q voluit q isto casu testator vr velle q commissarij ca-
piãt ⁊ distribuant bona in paupes iur directo p. l. alio
ff. de adimẽ. leg. ⁊. l. deniqȝ. §. iterdũ. ff. d peculio legato
⁊. l. pcul⁹ ff. d vsufru. lega. ⁊. l. cũ tale. §. si. ff. de ↄdi. ⁊ de
mõ. ⁊ hñ facit. l. ticia seyo. §. seya libertis d le. ij. ⁊ sic sub
audit vbũ accipiãt q ẽ vbũ directũ qȝ vr sonare q d ma
nu sua accipiãt vl saltẽ ẽ vbũ cõe ad vbũ obliquũ ⁊ vbũ
directũ ⁊ id relatũ ad vniuersitatẽ bonoȝ vt ↄtingit in
casu isto trahit ad instõeȝ p notata in. l. his verbis. ff. de
hr. insti. id dicas substõ trahit ad directã facit ẽt qȝ fidei
cõmissarij qñ nõ ẽ dat⁹ hrs tenẽt locũ hrdis vt no. i. d. l. si
qs ad declinãdã. Ista non sũt vera motiua hm eũ nõ enĩ
videtur veȝ q eoipso q qs grauatur d dãdo aliqd alte
ri q illd videatur sibi relictũ vt illd accipiat put voluit
bar. qȝ si illd ẽ simpliciter veȝ nũqȝ haberet locũ regula
qua cauet q nõ põt grauari ille q nõ ẽ onerat⁹ cõmodo
pecuniario d qua i. l. ab eo. C. d fideicõmis. ⁊. l. plane. §.
si. cũ. l. seq. de leg. i. l. hrditas ⁊ ibi bar. ff. d hrdi. insti. ⁊
ad pfata iura rñdet qñqȝ grauat ille q nõ ẽ datus execu
tor i testõ ⁊ tũc vr relictũ ab hrde sicut ⁊ qñ dat⁹ ẽ tutor
i testõ filio instituto ⁊ grauat tutor de aliquo dando qȝ
in effectu vr grauatus ipse filius institut⁹. l. peto. §. ma-
tre d le. ij. ⁊ hoc casu qñ reliqtur ab executore si ẽ relictũ
ad pias cãs puta paupibus tũc põt dici q subintellige
tur vbũ accipiat ex eo qȝ executor p relictis pijs agere po
test vt i. d. l. nulli ⁊. d. l. si qs ad dclinãdã ⁊ ita itelligi po-
test qd hr i. d. l. alio hoc sentit glo. ibi ⁊ bar. Ad dictã. l.
deniqȝ. §. iterdũ rñdet qȝ quãdo qs grauatur de eo qd
alias ↄsueuit oneratũ tacite seq icerto casu tũc hñ p tale
grauamẽ vr tacite reliq illd sup q̃ grauat ibi. n. loqt qñ
seruus cui relicta erat libertas fuit grauat⁹ dare aliqd
hrdi ex peculio qd peculiũ tacite legt seruũ sec⁹ qñ qs
grauat de eo qd nullo cãu ipsuȝ seqbat Ad. l. pculus
rñdet qȝ hic loqmur qñ nulla pcessit dispositio sup eodẽ
q̃ qs grauat ibi autẽ pcedebat dispositio q̃ saltẽ late cõ
phẽdebat illd i q̃ iducẽdo agebat ad grauamẽ adiectũ
nã ibi fuerat relict⁹ vsusfruct⁹ dom⁹ ↄstat aũt q aliqñ ap
pellatõe vsusfruct⁹ cõtinet ↄñiũ. l. donatõis. §. species. ff.
d donatio. ⁊ sic sentit ibi glo. Ad. l. cũ tale. §. si. respõdet
vbi cõcludit bar. q si testator dicat ex decẽ q̃ legaui seyo
volo q ipse sey⁹ det qnqȝ Titio q per hoc vident deceȝ
legata seyo qȝ põt dici q id ibi cõtingit pp vba enũcia-
tiua expressa cõtinẽtia illud de quo iducendo q̃rit. ⁊ sic
ↄcludit ↄ Bar. ⁊ idem voluit in. d. l. centurio. Tu adde
Bal. in repe. c. si pr. l. eo. in. vi. vbi tȝ qd est obliq̃. ⁊ sic tȝ ↄ
Bart. Et ad istũ tex. rñdet q voluit iducere q captato
ria instõ sumpserit effectuȝ de iure canonico lȝ de iure ci
uili sit sec⁹. vt. d. l. captatorias. dic tñ q lȝ paupes capiãt
dcã bona de manu alterius non tñ detrahit falcidia^a vt
d. l. si qs ad declinandã. ⁊ auc. sitr. C. ad. l. fal. adde sely.
in. l. pcibus. C. de ipube. in. v. q. vbi sequit opi. Bal. ⁊ po
tissime qñ testator dixit oia bona mea. qȝ tunc excludit
bona pupillaria. ⁊ sic nõ põt dici pupillaris q̃ cõprehen
dit tã pma q̃ pupillaris. ⁊ ista ẽ cõis opinio lȝ do. Ab
bas de matheli. in suis notabilib⁹ sequit opi. Bart. ⁊
ista menti cõmenda. Et põdera accurate. qȝ tex. iste nõ
pbat cõem itellectũ. dȝ enim itelligi hm q disponit. d. c.
cum tibi de ver. signi. sed tex. ibi loquit de bonis q̃sitis in
tuitu ecclesie de quibus hm ↄsuetudineȝ loci vt ibi cõiter
volunt doctores poterat cleric⁹ testari. id non est mirȝ si
iste tex. qui est po illi⁹ itelligat de bonis q̃sitis intuitu ec-
clesie de quibus cleric⁹ testari poterat id si cõmittit extre
mã voluntatẽ suã in alterius dispõne q tunc vr velle q
bona sua erogent i pias cãs. sed de bonis aliunde q̃sitis
non loquit iste tex. iuncto. d. c. cum tibi. ⁊ id si laycus vl
cleric⁹ de bonis pemonialibus ponit extremã suã volun
tatẽ in dispõne alterius non videtur mãdare vt distribu
ant in pias cãs sȝ pot⁹ vt distribuant ↄiunctis ipsi testa
tori. ar. c. qcũqȝ. xvij. q. iiij. ⁊ gl. in. d. l. si quis ad declinã
dã. ⁊ illud ad hoc. c. est nouũ. Et ẽt adde ang. in. l. cũ ãti
quitas. §. cũ autẽ. C. eo. vbi dicit q in testis ad pias cãs
sufficiũt duo testes. ⁊ allegat. c. relatũ. ff. eo. ⁊ dicit q in
terris ecclie lȝ testũ nõ fit ad pias cãs tñ vȝ si testator in
extremis ↄstitutus corã presbytero parochiali ⁊ duob⁹
ydoneis

^a ¶ Falcidia vi
de adhoc pau.
d ca. i ↄñ. cxxxi
d. alex. d imol.
in. l. cũ his. §.
si mulier. d cõ
di. inde. ⁊ doc.
in auc. sitr. C.
eo. titu.

ydoneus teſtib⁹ ꝯficiat teſtm̄ ſic dicit ſe itelligē.c.cū eſſet .ꝫ.eod.li.z. Bernardus ibi dixerit ꝙ loqͥ in teſtō ad pias cās.ſed ipſe dicit ſe non videre q̄re fuiſſet neceſſariuꝫ ꝙ teſtator laboraret in extremis qḋ lr̄a illa apte requirit.cer te Ang.in hoc vehemēter errauit.⁊ ꝯ eū pondero tex. nr̄m in ver.q extremā volūtatē.nā iſte tex.nō loqͥ de ꝯſti tuto in extremis ſed de eo q facit extremā voluntatē ideſt vltimā.⁊ ita loqͥ tex.dicti.c.cū eſſes in ꝟ.extrema fecerit voluntate.⁊ iō iſta nō ſunt pia ꝙ ſi aliqs facit extremaꝫ voluntatē ꝙ dicaͥ ꝯſtitutus in extremis.⁊ de h̄ alīo tex. valde ſolēnē in.l.ſi pr̄.§.qdā.in ver.cū in extrema eēt va litudine.ff.de fideicō.liber.⁊ alīo aliū in.l.ſeya in.§.ſi.ff. de don.cau.mor.vide Ang.in.d.§.qdā.⁊ Bar.in.l.i.C.
13 de ſacroſan.ec.¶ †Querit hic do. Pe.iſte iſtitutus te neͥ diſtribuere paupibus.an poterit diſtribuere in cōiū ctos paupes ipſi⁹ teſtatoris vel in filiū ſpuriū ipſi⁹ teſta toris.⁊ dicit ꝙ ſic ſi ꝯiuncti ipſi⁹ teſtatoris ſint paupes. ⁊ multofortius in eos q̄ȝ in extraneos.maior eni pietas ꝟſari dꝫ erga ꝯiūctos paupes q̄ȝ erga paupes extraneoſ ar.c.nō ſatis.lxxxvi.di.⁊.c.i.de coha.cle.⁊ muli.ſecuſ ſi eſſent diuites.p id qḋ no.gl.in.l.illud.C.de ſac.ſan.eccl. in ſpurio ꝟo dicit ꝙ poterit in ipſum diſtribuere vſqꝫ ad quātitatē ſufficientē ad alimēta ⁊ nō vltra p no.in.c.cuꝫ hr̄et.ꝫ.de eo q duxit in matrimoniū.⁊ cū hac doctria ſim plr̄ trāſit hic Jo.de imo.Uos addite Bal.i.l.id qḋ pau
14 pibus.in.x.col.C.de epi.⁊ cle.verſic.†q̄rit ēt an executor poſſit eligere filiū ſpuriū teſtatoris.⁊ dicit ꝙ nō qꝛ nec p ſe nec alio mediante capere pōt.l.ſi is q.ff.de vul.⁊ pup. Itēꝫ non vr̄ datū arbitriū executori ꝯ ius.ar.l.ſi pr̄.ff.q i frau.credi.allāt Jac.de are.in ſuo tractatu.ipſe vero di cit ꝙ hec rō ꝯcludit non ſolū de teſtārio executore ſed ēt de epo qḋ non pōt liberalr̄ ꝯcedere h̄ditatē ſpurio teſta toris ꝙ dicit eſſe bn̄ no.Alimēta tn̄ pōt ei ꝯcedere allāt d.c.cū hr̄t non tn̄ ꝑtextu alimentoꝝ pōt ſibi ꝯferre oīa vel maiorē ptē bonoꝝ.arg.l.ſi.ff.de exerci.quā ad hoc dicit
15 eſſe valde notandā.¶ †Sed pone ꝙ epo hoc fecit an ſi ſcus poterit auferre huic ſpurio.decidit ibi Bal. ꝙ non qꝛ nullū ius acqͥrit electo.nā ſi teſtator non vr̄ ſenſiſſe de pſonis ꝓhibitis vt eſt dictum.ſi ergo epo diſtribuit huic ſpurio nemo mouebit ſibi ꝯtrouerſiā.poterit tn̄ idē epo reuocare qḋ fecit qꝛ non rite fecit.Ad hoc allāt no. Jn no.in.c.ex lr̄is de offi.dele.adde eundē Bald.i.l.i.in.vi. col.ver.iuxta hoc q̄ro.C.de ſac.ſan.ec.vbi q̄rit an ſpurio poſſit relinq ꝯ aia.⁊ dicit ꝙ non vltra alimēta.ſed quo ad alimēta bene pōt.allāt.d.c.cum hr̄et.Adde eūdeꝫ in c.i.§.furtū de pace iura.fir.vbi dixit ꝙ acqͥſita ex rapinis ⁊ furtis ſi ſunt icerta debēt dari epo loci vt ea diſtribuat in redēptionē captiuoꝝ vel i alimēta paupuꝫ.⁊ ſi filij te ſtū cēnt paupes poterit epo eis aliquā ptē erogare amo re dei ⁊ forte totū.allāt frēm Raymundū in ſcḋo libro ſuis operis in titulo de forma reſtitutionū.adde eundeꝫ Bal.in.l.illa iſtitutio.ff.de here.inſti.teſtator inqͭ māda uit bona ſua diſtribui ſm volūtatē prioris ꝓdicatoꝝ iſte vult diſtribuere bona filio vel ꝯſanguineis teſtatoriſ decidit bona eſſe diſtribuēda paupibus.allāt Jnno.hic ⁊ iō ſi iſti ꝯſanguinei teſtatoris ſunt paupes poterit eis diſtribui ſicut alijs imo maior pietas eſt in ipſis. ſecus ſi ſunt diuites.⁊ allāt glo.in.d.l.illud.in ſpurio vero dicit qḋ pōt ei diſtribui vſqꝫ ad alimēta ⁊ nō vltra p.d.c.cum hr̄et.Adde eūdē Bal.in.l.tutor.§.q tutoribus.ff.de ex cu.tuto.vbi allāt illū tex.in argu.qḋ ſi papa ꝯmouet ne potē ſuū in cardinalē ꝙ caro ⁊ ſanguis ſibi reuelauit ⁊ non ſpiritus ⁊ dicit eſſe argumentuꝫ ꝙ pr̄ executor teſti non poterit eligere filiū ſuū in paupem qꝛ non vr̄ motus rōne pietatis ſed affectōis allāt auc.qbuſcunqꝫ.C.de ſa croſan.ec.refert tn̄ Pau.de leaza.dicere ⁊ ita ꝯſuluiſſe do.Ang.de amelia ꝙ ſi filius eſt vere paup pōt pr̄ ipm eligere in paupem hoc addito ꝙ patri nō q̄raͥ vſufru ctus.nā cū pr̄ ſubſtineat duplicē pſonā pōt filium noia re.l.item eoꝝ cū.l.ꝑcedenti.ff.qḋ cuiuſqꝫ vni.no.niſi hoc

faceret in fraudē qḋ tn̄ de facili pſumiͥ in pſona taꝫ ꝯiū cta.l.nihil.§.facilior.ff.de bo.liberto.l.data.C.de dona. Adde Jo.an.in addi.Spec.in ti.de inſtru.edi.§.nūc ali qua ver.ſed qd erit in plato eccleſie in addi.q incipit cō tinueͥ hic alia qḋ.idē voluit Jo.de imo.in.d.l.illa inſti tutio.⁊ in.l.captatorias.ff.de here.inſti.adde Bar.in.l. lucius.§.in teſtō.ff.de leg.i.vbi dicit teſtator iſtituit vxorē ⁊ voluit h̄ditateꝫ ſuā ꝑuenire ad illos qbus dicte vxori videbiͥ ꝙ tunc vxor poterit eligere ſpuriuꝫ teſtatoris qꝛ ex quo teſtator non ſenſit de certa pſona non poteſt dici vxorē in fraudē fiſci ꝯſenſum accōmodaſſe Ang. ibi cō cedit hoc ꝙ nō itelligiͥ fraus ſed negat ſpuriū talr̄ poſ ſe capere h̄ditatem ar.d.l.ſi is qui.de vulg.⁊ pu.⁊ pro hoc faciat qꝛ ex quo electio fit virtute ꝑmi teſti facta ele ctōe cenſeͥ hr̄i ocio.l.vtrū.§.i.ff.de reb.dub.l.vnū ex fa milia.ff.de le.ij.a pr̄e aūt non pōt hr̄e vt.d.l.ſi is q ⁊ h̄ ex pſſe tenuit Bar.in.l.ſi.ff.de his qb.vt idi.niſi forte dicaͥ ꝙ ex quo relīqt fideicōmiſſū incerte pſone de incertis ꝙ tūc nō valeat fideicōmiſſu de quo in.l.paulus. ⁊ in.l.q dā relegatus.ff.de reb.dub.⁊ ſic tunc ex quo fideicōmiſſū eſſet nullū non diceret hr̄e vim teſti. Ang.tn̄ tꝫ fideicom miſſū valere ⁊ vr̄ voluiſſe p illa verba h̄ditatē erogari in paupes ſeu in pias cās ⁊ allāt tex.nr̄m.vnde ſm eū nō poterit executor eligere ſpuriū teſtatoris.⁊ refert ita te nere Ja.de are.⁊ Jo.an.poſt eum in addi.Spe. in.d.§. nunc aliqua ver.ſed qd erit in plato ibi tamē Jo.an. nō diſputat an valeat fideicōmiſſū ſed an executor poſſit ali quo caſu eligere ſpuriū teſtatoris opi.tn̄ Ange.ſatis vr̄ equa p iſtum tex.intelligēdo ſꝫ cōem lecturā ⁊ vr̄ ꝙ poſ ſit eligere ſpuriū teſtatoris vſqꝫ ad alimēta p ſupradicta ⁊ ꝓcedit hoc in alimētis relinquēdis ſpurio de iure cano nico de iure ciuili eſt ſecus vt in auc.lꝫ.C.de natura.libe. in terris vero eccleſie ſeruandū eſt ius canonicū in terris vero iperij ſeruabiͥ ius ciuile vt no.glo.in.c.ij.de arbit. li.vi.⁊ facit.c.ſi duobus de appe.⁊ vide Bar.in.l.ſi.ff.d his q.vt indi.vbi dicit ꝙ de iure canonico talis filius dꝫ alimētari a pr̄e ⁊ refert ſe ita dixiſſe i.l.ſi qs a liberis.§. i.ff.de li.agno.vnde motus eſt ſm ꝙ relinquaͥ ei tantuꝫ ꝙ ſufficiat ad alimēta hoc mō reliquo ſibi fundū ad ali mēta in vita ſua poſtea remaneat filijs ſpurij ꝙ fieri pōt vt in.l.ſi.C.de natu.lib. Jdē dicit in dote qꝛ fauor dotis eſt ſicut fauor alimentoꝝ vt in.l.cuꝫ poſt.§.gener.ff.d iu re do.⁊ ita dicit ſe ꝯſuluiſſe i facto dūmō nō excedat mo dū in relinquēdo qꝛ pſumereͥ fraus.l.i.C. de natu.li.⁊ idē voluit in auc.ex cōplexu.C.de iceſt.nup.Et ſic ſequiͥ ex iſtis ꝙ ſicut executor poterit diſtribuere ſpurio teſtato ris vſqꝫ ad alimēta ita poterit diſtribuere filie ſpurie te ſtatoris vſqꝫ ad dotem ꝙ eſt bn̄ notādū tn̄ non decido.

a ¶ Spuria ad hoc ca vrō bar to.in.l.ſi.in.ij. col.in ꝟ.itē dī co i dote. ff.d his q.vt idig. ⁊ in auc.ex cō plexu.C.de in ceſt.nup.⁊ ibi dēs ſere doc.

16 ¶ †Utrꝫ ſicut pr̄ teneͥ alimētare ita teneaͥ dotare fili
a aꝫ ſpuriā de quo dicendū vt p ſcribentes.l.i.l.i.ff.ſo.ma. ⁊ ad ſupradicta vide bal.in.l.eā quā.C.de fideicō.i.xiij. col.vbi dicit pr̄ legauit ſpurio magnuꝫ ꝑdiū pp alimēta ꝙ non vꝫ legatū niſi ad ꝯcurrentē ſummā alimētoꝝ vide eundē in.d.auctē.ex cōplexu ⁊ adde eundē bal.in.l.ſi is .C.de fur.in ver.extra q̄riͥ ſi trado alicui pecuniā ⁊ dico dabis cui volueris an poterit illā retinere p ſe vel qd de beat facere de ea ⁊ remittit ſe ad no.in.l.ſi tibi mādaue ro.§.is cuius.ff.mādati ⁊ ad iſtud.c.⁊ iſta menti cōmē da qꝛ q̄tidiana ſūt.¶ †Cāgit ēt h̄ .d. Pet.teſtōr dixit ꝙ volebat fieri ⁊ executōi mādari illa q̄ iā diſpoſuerat i q̄dā cedula quā tradiderat guardiano frūꝫ minoꝝ vtrū ꝯtenta in tali cedula ſortiaͥ effectū vr̄ ꝙ nō qꝛ talis ce dula eſt q̄dā ſcriptura priuata nec hꝫ ſolēnitateſ reqſitaſ ad diſpōneꝫ vltime volūtatis ⁊ ſic nō vr̄ valere.l. in ſi. .C.de pba. Cōtrariū determinat ⁊ allāt bar.ita dtermi nantē in.l.ſi ita ſcripſero.ff.de ꝯdi.⁊ dmō.qꝛ ſi ꝯſtat illaꝫ cedulā eſſe ſcriptā manu teſtatoris p cōperatiōem lr̄aꝝ vel aliud notū legitimū tūc ꝯtenta in tali cedula cenſent fuiſſet ſcripta i teſtō ar.l.aſſe toto.ff.de her.iſti.⁊ ita ſeqͥ hic Jo.de imo.Tu adde bal.ita determinantē in.d.l.ſi

ſe toto ⁊ idē determinauit ibi Ang. ⁊ idē tenuit ibi Jo. de imo. ⁊ idē ēt voluit ipſe Jo. d imo. in. l. illa iſtitutio. ff. de her. inſti. ⁊ eſt dcm̄ quotidianū ⁊ ſepe ɔtingit de fcō

17 ¶ †Queritur ēt do. Pet. de qōne multū q̄tidiana aliqs faciēs teſtm̄ dixit volo ꝙ notari⁹ illud faciat ad ſenſum ſapiētis ꝙ poterit tūc facere ſapiēs refert Ja. d are. dixiſſe ꝙ ſi pceſſit teſtm̄ hn̄s clām derogatoriā poterit ſapiēs ordinare notario q fecit hoc ſm teſtū ꝙ apponat clām non obſtāte alio teſtō i q̄ ſūt talia v̄ba drogatoria. Jdēz dicit ſi teſtōr dixit filio ſpurio poterit ſapiens addere ad tale relictū nec v̄ba. ſ. cuꝫ cape poterit facit. l. in tpe. ff. de her. iſtit. vel addere ꝓ alimētis p id qd hr in. d. c. cū hret ⁊ ſi filie reliqt centū poterit ſapiēs addere iure inſtōnis qr v̄bū relinquo trahiſ interdū ad inſtōnē vt in. §. ſi vero illa in auc. de here. ⁊ falci. ⁊ ſic ſapiens in pdictis caſib⁹ non vr addere ſed dclarat id qd v̄ba poterāt ɔtinere. qr credendū eſt teſtōrē voluiſſe valere actū quē facit ar. l. iij. ff. de teſta. mili. ⁊ ēt faciat qr qn̄qꝫ lex ſubintelligit inſtōnē hrdis. vt eſt caſus fin. in. l. iij. C. de ioffi. teſt. ⁊ ſi hoc facit lex vr ēt qd hō hoc facere poſſit ar. l. i. C. cōia de le. Preterea ſi ſapiēs nō poſſet pdicta facere illa v̄ba nihil operenſ ɔ̄ no. in. l. ſi qn̄. ff. de leg. i. nā in dubio debemus interpꝛetari vt potius res valeat q̄ꝫ pereat. l. quotiens. ff. d reb. dub. c. abbate de ver. ſig. In ɔ̄trium facit qr teſtator dictā inſtōnēꝫ non expſſit ore ꝓpꝛio ergo vr eſſe nulla. l. iubemus. C. eo. naꝫ cū talis inſtō non poſſit oculis pcipi ex teſtō non vr ſcripta fuiſſe. l. i. ff. de his q̄ in teſtō deben tur ⁊ lꝫ voluntas icerte poſſit declarari p relationem ad aliā volūtateꝫ. vt in. d. l. aſſe toto. illud eſt verū ab ipſo teſtatore ſeu p aliā eius voluntatē vt ibi pꝫ. ſed ab alio non vr poſſe fieri talis declaratio. qr vr eſſe diſpō captatoria ⁊ p ɔ̄ſs nulla vt in. d. l. illa inſtō. ⁊. d. l. captatorias. Jaco. are. tenuit primā ptem. ſed Ricar. malū. ⁊ Old. lodē ſis q fuerūt diſcipuli Jac. de are. diſputādo tenuerant ɔ̄riāꝫ videlꝫ ꝙ notari⁹ ad dictū ſapiētis nō poterit addere v̄ba derogatoria pme voluntati. nec addere iure iſtōnis nec addere ɔditōem cū capere poſſit ex eo qr pdicta ɔſiſtūt in facto ⁊ in aio teſtatoris iō non videnſ poſſe cōmitti tabellioni. nā ſi hoc poſſet facere tabellio eſſet magis iudiciū q̄ꝫ teſtimoniū ſed ad tabellionē non ptinet iudicare ſed teſtimoniū phibere ſicut ad teſtē. vt in. l. domitius. ff. e. Preterea ſi poſſet pdicta addere eſſet de nouo diſponere ⁊ talis diſpō non valeret nec poſſet facere nouam diſpōnem ſine noua ſolēnitate. l. heredes palam. §. ſi qd poſt. ff. e. faciat ēt qr v̄bū cōe vt ē v̄bū relinquo adiectū certe rei vel quantitati eſt obliquū. l. cogi. §. gn̄aliter ff. ad trebel. vn̄ ſi tabellio in caſu pmiſſo adderet iure inſtitutionis verbū obliquū trāſiret in directū ɔ̄ nām v̄boꝝ ɔlatoꝝ a teſtōre qd non vr fieri poſſe. l. quotiens. §. idēꝫ tractat. ff. de her. inſti. ꝙ nō poſſit addere clāꝫ derogatoriā faciat qr illa reqrit ſpecificā expſſionē. l. ſi qs in pnci. teſti de leg. iij. ⁊ hāc opi. ſeqt Bar. l. l. illa inſtō. Sed Jo. an. in Spec. de iſtru. edi. §. inſtrm v. qd ſi a ɔ̄hentibus refert dictas opi. ⁊ dicit ꝙ notarius poterit addere dicta v̄ba de mādato ſapientiſ. qr iſtud nō eſt addere ſed dclarare ⁊ id erat in mente veriſilr teſtōris velata. Et ē egoꝛ opinio vt res potius valeat ⁊ iter diuerſas opiniones ē tenenda q̄ fauet teſtō. c. fi. d re iud. l. ſi po. ff. de inoffi. teſt. Ad ɔ̄ria rn̄deſ ꝙ lꝫ diſpō vltime volūtatis non poſſit cōferri in volūtatem alteri⁹ tn̄ vr poſſe ɔferri in arbitrium boni viri. l. i. ff. d le. ij. vt ſapiens hēat arbitrari. Jteꝫ licet qn̄ teſtatoꝛ diſponit ſtari dcō alteri⁹ talis diſpō n ſortiaſ effectū ſi ille aliqd aſſerit tn̄ ſi diuiſas ɔiecture vrgeāt pro aſſertione illi⁹ tūc ſtādū eſt dicto ei⁹ ⁊ vꝫ diſpō teſtōris. vt voluit Bar. in. l. theopompus. ff. de dote pleg. ⁊ iō cū hec diſpō ſit collata in arbitriū boni viri vt eſt in ſapiente ⁊ addat v̄ba q̄ veriſilr ſunt de mente teſtatoris valebit diſpō ar. d. l. iij. ff. d teſt. mi. ideo vr ꝙ ſapiens poterit addere pdicta v̄ba ⁊ eius dictis ſtabiſ. ¶ Nec ob. cū dicebaſ ꝙ h non potuit fieri ſine noua ſolemnitate qr rn̄deo

a ¶ Plꝫ. vide de h aſſluēter Bald. i ɔſi. cix. q̄ diſcurrit per qꝫs caſus.

hoc eſſe verū qn̄ diſpoſitio ſimplr facta fuiſſet in caſibus pdictis ſed in caſu nr̄o teſtatoꝛ voluit ꝙ fieret ſm ꝙ ſapiens diceret ⁊ cū apponat verba q̄ veriſilr appoſuiſſet ipſe teſtatoꝛ hr ac ſi ipſe teſtatoꝛ appoſuiſſet. d. l. aſſe toto ⁊ de mā p Old. ɔſi. clxxvi. Bald. in. d. l. illa inſtō dicit ꝙ ſapiens poterit dictare ſcripturā ſtante eadem facti ſubſtantia ⁊ poterit pmittere pmittenda ⁊ poſtponere poſtponenda non mutata ſubſtantia forte adherere voluit opi. Jaco. de are. qr non mutaſ ſubſtantia fci eius qd voluit teſtatoꝛ lꝫ ſapiens addat v̄ba pmiſſa qr dcm̄ ſapientis venit potius ad ɔfirmandā ſ̄baꝫ fci diſpoſiti p teſtōrē facit qd no. Jnno. in. c. ſi ꝓ debilitate de offi. deleg. ⁊ ita reſidet hic Jo. d imo. Tu v̄o adde elegantēꝫ gl. in. d. l. illa iſtitutio que dicit ꝙ ſubſtantia facti ⁊ ipſum fcm̄ non pōt p teſtatorē cōmitti in arbitriū alterius ſed bn̄ pōt cōmitti dictatio ſcripture ⁊ id qd in iure ɔſiſtit ⁊ ad hoc illa gl. reputaſ pegrina adde do. Bar. de ſaly. in. l. captatorias. C. de teſt. mil. vbi refert iſtas opiniones ⁊ poſtmodum dicit ſe illas reducere ad ɔcordiā vꝫ aut id qd a ſapiente adijciſ eſt oio a teſtatore obmiſſum aut ſub expreſſo iplicitū vel ſub v̄bis gn̄alibus cōpꝛehenſum pmo caſu verū dixerūt Ricar. malū. Oldr. Bar. ⁊ ſequaces. Secūdo caſu verū dixit Jac. de are. qr tunc non nouā rē facit ſed eā que erat declarat ⁊ executit vel apertius expꝛimit ar. l. adeo. §. cū quis. ff. de acq. re. do. ⁊ ſic quicqd p ſapiētem dr ꝓ expreſſo ab ipſo teſtatore tunc hr ſaltem correlatiue ⁊ ita reſidet. Solēnis eſt iſta ɔcordia ⁊ per ſoneꝫ glorioſa. ⁊ nō fuit iuentū Saly. ſed fuit extracta ab ingenio Bal. lꝫ tacito auctore ſibi appropꝛiauerit Saly. adde Bal. in. l. humanitatis. C. de ipuberū in. iiij. colū. vbi dicit teſtatoꝛ dixit reliquo filio meo dimidiā ptis ſue. allegat no. in. l. quotiens. C. fa. her. ⁊ refert ita dixiſſe Jaco. de are. i. l. quotiens. C. de her. inſtitu. qr iſta verba ſapiunt iuris miniſteriū ⁊ hoc caſu dꝫ intelligi ꝙ ſapiens dꝫ dicere notario ſcribe ꝙ iure inſtōnis. qr qd lex hꝫ p dicto ſapiens ad habundantē cautelaꝫ expꝛimere pōt. allegat notata per Jacobum de are. in. d. l. illa inſtō. ⁊ ideo ſapiens pōt ſupplere illud qd iuris eſt non autem facti. vt. d. l. captatorias. non. n. ſapiens falſum dicit qn̄ dicit idē qd ipſa lex dicit. Adde eundē Bal. in. d. l. captatorias. vbi dicit tota die videmus ꝙ teſtatoꝛ mandat teſtm̄ ſuū adaptari ſm cōſiliū ſapiētis vt no. in. d. l. illa inſtitutio. ⁊ in ſpec. in. d. §. inſtrumenti. Et ſubdit ꝙ illa cōmiſ

18 ſio nō ē captatoria qr referſ ad ius nō ad volūtatē. †Sꝫ qd erit officiū hui⁹ ſapiētis dicit ꝙ notari⁹ poterit d mādato illi⁹ apponere clām derogatoriā q̄ venit ad firmādū teſtm̄. Jtē adde erga filiū iure inſtōnis vt v̄ba q̄ teſtatoꝛ neſciuit apte ɔferre notari⁹ apponat de mādato iuriſperiti. ⁊ h tenuit Ja. de are. Refert poſtea ɔ̄rias opiniōes ⁊ reducit ad ɔcordiā hoc mō. aut id qd ſapiēs addit eſt oio a teſtatore obmiſſū aut ē iplicitū ſub expſſo. pmo caſu ſapiēs nō pt addere. ſcdo caſu pt apteiſ ⁊ apti⁹ dclarare. qr nouā rē non facit ſed eā q̄ ē aptius expꝛimit ar. d. l. adeo. §. cū qs. ideo ſi ɔſtat ꝙ teſtatoꝛ voluit oio legata dberi poterit ſapiens dclarare clām codicillarē extendendo ſi non valeret iure teſti ex dfectu pteritionis nati vel naſcituri ⁊c. l. qd iure militari. ff. de teſta. mili. neſciunt eni rudes aptū ſermonē ɔferre. l. quotiens. C. famil. her. l. fi. i pn̄. C. d teſt. iō idiget ope ſapiētū iterptātiū q ipſū groſſū modū loq̄ndi ſemp in aptiorē iterptanſ. l. ſi cū aſſ ⁊ ibi Cy. C. de do. ante nup. ⁊ addit ꝙ tabellio mādato ſapientis talia verba ponēs ēt ſi de iure non dberent apponere non icidit in falſum qr bona fide facit cū teſtatoꝛ ſibi mādauerit ſeq ɔſiliū ſapientis. l. i. bonoꝝ. ff. d bo. poſ. iō ɔſuluit notario ꝙ i ſubſcriptione dicat talia v̄ba pſit d ɔſilio tal iuriſpiti. ipſe. n. ɔſultoꝛ nō teneſ pēa falſi qr ſi ē hītic⁹ q i dubijs articulis ⁊ vbi ē diſceptatio

a iter maiores eligit vnā ptē q̄ ſibi magis plꝫ⁹ aſſat nec. p Jnn. i. c. ne iniuriis de ɔſti. ⁊ ſic Bal. ſinglr reduxit hāc veritatē ſcribētiū ad ɔcordiā lꝫ Saly. ſibi appꝛopꝛiauerit Ang.

rit Ang.tñ ſimplr in.d.l.illa inſtitutio ſequit̃ opi. Ja.de
are.⁊ Jo.an.dicit tñ bar.tenere ꝯ̃rium ⁊ ad.l.iubemus
reſponderi põt ꝙ loqtur in inſtõne vñi q̃ dꝫ eſſe expſſa p
teſtantẽ ſꝫ h̃ loqmur in inſtõne pticulari q̃ hꝫ loco legati
ꝑterq̃ ad q̃relã alio vñ hꝫ de inſtituto. vt in.l.quotiens
.C.de her.inſti.ideo non vr̃ eſſe abſonũ ꝙ in arbitriũ ſa
piẽtis poſſit cõmitti talẽ titulũ declarari cuꝫ ẽt non ſit ab
ſonũ in legatis aliqd cõmitti arbitrio ſapientis.d.l.i.de
leg.ij.ſed Jo.d̃ imo.in.d.l.illa iſtitutio dixit ꝙ ſi in loco
eſt ꝯſuetum ſeruari opi. Ja.de are.illa ſeruet̃ arg.l.mini
me.ff.de legi.⁊.c.cũ dilectus de ꝯſue.vbi aũt nõ apper d̃
ꝯſuetudine eſt magis dubiũ nã de rigore iuris vĩ verior
opi. Ricar.⁊ ſequaciũ ſed de eqtate verior eſt opi. Jac.
de are.ſꝫ cũ.ſꝫ Jo.an.in pallẽ.addi.dicit opinionẽ Jac.
de are.ſeruari in facto.tu vo referas te ad ꝯcordiã Bal.
19 ⁊ Saly. ¶ Vltimo q̃rit hic.d. Pet.q2 iſta decretalis
interpꝛet̃ vbũ iteſtatus.ſtatuto cauet̃ ꝙ ſtantibus fratri
bus defuncti ab inteſtato decedẽtis mr̃ nõ ſuccedat.ꝯtin
git ꝙ filius moꝛtuus eſt ſtãtibus f̃ribus ⁊ mr̃e q erat pu
pillus.f̃res volũt ꝑferri matri tanq̃ deceſſerit inteſtatus
mr̃ ꝯ̃dicit.q2 verbũ iteſtatus dꝫ intelligi de habili ad te
ſtãdum non de inhabili vt eſt pupillus q teſtari non põt
l.qua etate.ff.eo.q̃rit̃ qd iuris.⁊ vr̃ ꝙ mr̃ non excludat̃.
q2 non põt dici iteſtatus q teſtari non põt.l.i.ff.de ſuis ⁊
legi.⁊ q2 nõ cadit priuatio vbi nũq̃ fuit habitus.c. ad
diſſoluendũ de ſpon.ĩpube.l.decẽ de ver.ob.refert do.
Pe.bar.ꝯſuluiſſe ꝯ̃riũ in ꝯſilio incipiẽ.hec eſt copia cu
iuſdã ſtatuti.vbi dixit qd̃ habit⁹ pt ꝯſiderari dupliciter.
Vno mõ ſtricte ſm nãm idiuidui illius ſpẽi ſub qua eſt
idiuiduũ. Alio mõ ſm nãm ſpẽi ſub qua eſt illud idiui
duũ.vt pꝫ in hoc exẽplo aliqs eſt mutus a natiuitate. nã
lꝫ i eo nũq̃ fuerit habit⁹ loquẽdi tñ dr̃ mutus.q2 ſpeciei
humane cõpetit habitus loquẽdi.l.diſcretis.C. q teſta.
fa.poſ.⁊ idẽ in eo q eſt natus ſine oculis.nã recte dr̃ cec⁹
ideſt ꝑuatuſ lumine eo reſpectu.q2 ſpẽi humane cõpetit
videre vt pꝫ in euãgelio de ceco nato.⁊ iſte ẽt vr̃ eſſe cõis
modus loq̃ndi.⁊ iſtud ſm euꝫ voluit dicere tex.in.d.l.i.
de ſuis ⁊ le.in v̾.ſꝫ ⁊ hos ꝓ iteſtatis accipim⁹ q̃ſi velit di
cere ꝙ in ipſis pupillis cadit vbũ iteſtatus reſpectu ſpẽi
humane cui eſt ꝑmiſſum facere teſtm̃.h̃ ẽt voluit dicere
Impator ſm eum iſti.de here.q̃ ab inte.in pric.dum dicit
iteſtatus eſt ꝙ ois teſtm̃ nõ fecit notãdum eſt ſm euꝫ.q2
dixit ois q̃ſi voluit dicere ſiue q2 noluit ſiue q2 nõ potuit
facere teſtm̃. Jn ꝓpoſito ergo nr̃o aut dicim⁹ pupillum
ꝓprie dici iteſtatum ex eo q2 eſt priuat⁹ illo hitu q cõpe
tit ſpẽi humane.⁊ tunc clarꝫ eſt ꝙ ſtatutũ vendicat ſibi lo
cuꝫ in pupillo d̃cedente i etate pupillari.aut dicim⁹ ipm
eſſe iteſtatuꝫ iꝓprie ⁊ tunc adhuc vĩ ꝙ hẽat locuꝫ ꝑſa
tuꝫ ſtatutũ.q2 ſm cõem modũ loq̃ndi dr̃ iteſtat⁹ vt i.d.l.
i.⁊ iſti.d̃ he.q̃ ab ite.i pri.ſꝫ ſtatutũ dꝫ itelligi ſꝫ cõeꝫ mo
dum loq̃ndi.vt i.c.ex lr̃is de ſpon.cum ſi . ⁊ p ꝯñs vr̃ ꝙ
dcm̃ ſtatutum hẽat locum in pupillo.⁊ ſic cũ h̃ dcõ bar.
trãſiuit h̃.d. Pe.dicens ꝙ ẽt de h̃ tetigit bal.i rep.l.i.C.
de ſac.ſan.ec. Jo.de imo.h̃ allʼat Pe.⁊ Cy. dicere ꝯ̃ri
um i.l.ij.C.q teſta.fa.poſ.⁊ Bal.in.c.i.de ſuc.feud.refe
rentem ſe in accidentia fci ita ꝯſuluiſſe. Et ſubdit h̃ Jo.
d̃ imo.ſe vidiſſe plura ꝯſilia ꝓ ⁊ ꝯ̃.dicit tñ dcm̃ ſtatutum
non hr̃e locum in pupillo p.d.l.i.ff.de ſuis ⁊ legi. vbi dr̃
ꝙ pupillus ꝓprie non dr̃ iteſtat⁹ ⁊ vr̃ eſſe tex.cum glo.
in.l.cum antiquioribus.C.de iur.delib.ꝯſtat ẽt ꝙ in ſtatu
tis q̃ ſunt ꝯ̃ ius cõe vt eſt ſtatutum ꝑſatum de q̃ in auc.d̃
functo.C.ad tertu.non dꝫ recedi a ꝓpria ſignificatione v
boꝝ.vt in.l.ꝯſtõnib⁹.ff.ad munici.⁊ p oy.⁊ Bar.in.l.i.
ff.de ver.ſig.⁊ p eandẽ Bar.in.l.oẽs populi in.vi.q.pri
ci.ff.de iuſti.⁊ iur.ideo vr̃ dcm̃ ſtatutum non hr̃e locum
in pupillo.nec ob.qd̃ hꝫ in.d.l.i.dum dicit ꝓ iteſtatis ac
cipimus.q2 loq̃t quo ad diſpõnem iuris cõis in quo ca
ſu eadem diſpõ eſt q̃ſi qs decedit ſine teſtõ ſiue potuerit fa
cere ⁊ non fecit ſiue non potuit facere.⁊ ideꝫ voluit tex.
iſti.de her.q̃ ab ite.in pri.⁊ ſic nõ ſeq̃t ꝙ ꝓ iteſtato dẽat
hri quo ad diſpõnem ſtatutariã q̃ eſt ꝯ̃ iuſ cõe imo poti⁹
ſtãdum vr̃ ꝓprie ſignificationi vboꝝ ⁊ ꝓ h̃ allʼat tex.d.l.
i.in ver.ſed ⁊ hos q non ꝓbat ſm cõem vſũ loq̃ndi ꝙ di
cat̃ inteſtat⁹ q non potuit teſtari.⁊ eodem mõ rñdet ad
tex.iſti.de her.q̃ ab ite.in pri.q2 ibi loq̃t ſm diſpõneꝫ iu
ris cõis ſm quã ſatis dꝫ dici iteſtat⁹ qs ſine nõ fecerit te
ſtm̃ q2 noluit ſiue non fecerit q2 non potuit.⁊ iõ niſi aſſe
ꝓbaret̃ cõis modus loq̃ndi in loco vbi extat tale ſtatu
tum non hẽbit locũ in pupillo ⁊ hãc pũe putat de iure ve
riorẽ niſi ꝓbaret̃ cõis modus loq̃ndi nedum iꝑitoꝝ ſꝫ ẽt
ꝑitoꝝ.ſtatute.n.ſiunt a ꝑitis q vident̃ hr̃e reſpectum ad
ꝓprieꝫ ſignificationeꝫ vboꝝ allʼat no.p Bar.in.l.ſi quis
ff.de teſta.tut.⁊ ſm hoc cautus dꝫ eſſe articulãs vt dicat
in articulo eſſe cõem modum loq̃ndi ẽt ꝑitoꝝ vt iteſtat⁹
dicat̃ ille ẽt q non potuit teſtari ⁊ ita hic reſidet Joã. de
imo.dãnato dicto Bar.ego vo ſepenumero vidi q.iſtaꝫ
v̾ſari in palatio ⁊ in iudicio ⁊ pluries ꝯſului ſed iudicio
meo eſt agitãda meliori iueſtigatione ⁊ icipiã a moder
niorib⁹.ideo Lu. ro.in.l.inteſtõ.C.de teſta.mili.⁊ refert
Bal.in.d.c.i.de ſucc.feu.⁊ in.l.iteſtato.ff.de legi.tuto.⁊
ei ꝯſi.ici.ſi mr̃ nõ extat vl̃ extat.vbi ꝯſuluit ꝯ̃ Bar.dicẽs
ſe mirari qualr̃ in hoc errauerit maxima eqtas ⁊ mira
ſubtilitas do. Bart.ꝑceptoris ſui.⁊ mouet̃ tali rõne vbi
vba i ꝯſtõne ꝓferunt̃ a vulgarib⁹ ⁊ iꝑitis tunc ꝓcedat
regl̃a Bar.vt illa itellm̃ accipiãt a cõi vſu loq̃ndi ipſoꝝ
vulgarium p tex.cum gl.in.l.ſi cum aſſ.C.de do.añ nup.
ſed ſi vba in ꝯſtõne ꝓferant̃ ab ipſis viris ꝑitis ⁊ tunc de
bent intelli ſm cõem vſum loq̃ndi ipſoꝝ ꝑitoꝝ obmiſſa
vulgari ꝯſuetudine loq̃ndi allʼat.l.ſi dcm̃ in prin.in v̾ſi.
non ita vt vulgus opinat̃.ff.de euic.⁊ in.l.itẽ ꝑtor.ff.d̃ ſu
is ⁊ legi.⁊ facit gl.in.l.qd ſi nepotes.ff.de teſta.tu.⁊ i.l.
quotiens.C.ſa.her. Cum igit̃ cõis vſus loq̃ndi ꝑitoꝝ ſit
vt pupillus non dicat̃ iteſtat⁹ vt.l.inteſta⁹.ff.de v.ſi.ſ̃. di
cit tñ ibi Ludo.ꝙ ſi quis vellet tenere Bart.rñdebit ad
iſtud primo falſum fore aſſumptum Bal.q2 imo verba
a iuriſperitis ꝓlata ſunt intelligenda ſm cõem ꝯſuetudi
nem loq̃ndi ipſoꝝ vulgarium vt eſt gloſ.in.c. nonulli de
reſcri.⁊ in.c.ſtatutum.§.cum aũt eo.titul.li.vi.⁊ facit.c.
ꝑſenti.§.loca.d̃ ꝑben.in.vi. ¶ Vel ſcdo ſi ꝯſiteri velim⁹
dictum bal.tñ reſponderi poteſt ꝙ cum plerũq̃ videm⁹
ꝯſtitutiones ciuitatũ fieri ab impitis merito ſuccedit re
gula ꝙ verbũ ꝓlatum ab impito duas hꝫ ſignificatiões
vnã ſm cõem vſum loquendi qd̃ in dubio ẽ intelligendũ
⁊ ſm vulgarem moduꝫ loq̃ndi reiecta ſignificatione iu
ris cõis vt no.gl.⁊ bar.in.l.ſtipulatio iſta.§.hi quoq̃ d̃
ver.ob.⁊ Jnno.in.c.cum clamoꝛ ⁊ in.c.cum cãm de te
ſti.⁊ aliam ſm ius cõe vel ſi velimus dicere in ꝯſtitutio
ne ꝯdenda iteruenire iuriſpitos tñ negari non poteſt ꝙ
ex cõi ꝯſuetudine loq̃ndi ipſoꝝ ꝑitoꝝ hoc vbum inteſta
tus non trahit̃ ad pupillum vt ꝓbatur in.d.l.in teſtõ.C.
de teſt.mili.⁊ in.l.ij.C.de impube. ¶ Scdo modo mo
uetur bal.ꝯ̃ bar.q2 abſurdum ⁊ inconueniens eſſet ma
trem iſto caſu excludi a luctuoſa filij hereditate que quo
dãmodo quaſi nãli.iure ſibi debet̃.l.nã ⁊ ſi ꝑentibus.ff.
de inoffi.teſt.⁊ ideo ꝯſtitutio odioſa inquantum fieri po
teſt eſt reſtringenda non aũt extendenda de ꝓprio ad im
propꝛium ſignificatum.c.odia de reg.iur.in.vi.maxime
cum ſit correctoria iuris ciuilis ideo non eſt extendẽda
l.ſancimus.C.de teſt.l.precipimus.C.de appel. Ad hãc
rõnem rñdet Ludo.ibi ꝙ iſta conſtitutio non eſt odioſa
imo eſt fauorabilis q2 in fauorem agnatorum emana
uit ⁊ iõ attenderetur iſte fauoꝛ principalis enim intentio
ſtatuentis ꝯſideranda eſt.l.rogaſti.ff.ſi cer.pe.l.qui exce
ptionem.ff.de condi.inde.ergo cenſet̃ fauorabilis gl.in
l.veniam.C.de in ius vocan.⁊ in.c.ſi pr̃ de reſcrip.in. vi.
⁊ in.c.ſcian reuncti de elec. eo.li.⁊ ideo poterit extendi
de ſtricta ſignificatione ad largam vt eſt gloſ.in cle.i.de
elec.⁊ in auct.minoris.C.qui da.tuto.poſſunt. Tertio
mouetur bald.ꝯ̃ bar.q2 iſtud ſtatutum loquitur per ver
ba poſita abſolute in ablatiuo ergo talia verba denotãt

conditõem.l.a teſtõte.ff.de ↄdi.ꝛ demõ.ꝛ per ↄñs cõdi tio illa dz in forma ſpecifica verificari.l.meuius ꝛ.l.q he redi.ff.de ↄdi.ꝛ demõ. Ad hãc rõnẽ rñdet ibi Lud.ꝙ ſt ſufficit adipleri ↄditionẽ ficte ꝛ iproprie qñ idẽptitas rõ nis adeſt ꝛ iõ dicit ſe ↄſuluiſſe ſequẽdo opi. Bart.ſenis ꝛ refert ita ↄſuluiſſe do.Flo.hic bononie dicit tñ opini. Bal.fore eqorẽ ꝛ limitat qñ ſtatutũ loqꝫ p iſta vba ite ſtat⁹ vel ab iteſtato ſec⁹ ſi ſtatutũ diceret ſine teſtõ qꝛ iſto cãu idubitãter mr̃ excludiꝫ qꝛ lꝫ pupillus non poſſit teſta ri tñ põt decedere cũ teſtõ qꝛ pt̃ decedere cũ ſubſtõne pu pillari fcã a pr̃e ſuo q̃ dr̃ eſſe teſtm̃ pupill'.l.patris ꝛ filij ff.de vul.ꝛ pup.allfat ad hoc.l.gñaliter in pn̄.C.de iſti. ꝛ ſubſtitu.vbi tex.iter hec duo iteſtatus ꝛ ſine teſtõ facit drĩam qcqd dixerit ibi gl.ꝛ ita reſidet Lud.in.d.in teſtõ Adde eundẽ in ↄſilijs ſuis ↄſi.iiij.inci.ſniam pſati ↄſul toris eximij teneo.vbi idẽ cõſuluit dñato ↄſil.xxxij.in cip.vlla municipali cõſtitutõe.vbi p Bart.allegat.d.l. in teſtõ.ꝛ.l.hr̃ditatẽ.ꝛ.l.inteſtati filij.C.de impuberũ. a vbi tex.appellat iteſtatũ q nõ potuit teſtari.⁹vñ non ſolũ ex cõi vſu loquendi ſed ẽt ex diſpõne iuris ifans dr̃ inte ſtatus ẽm eũ. Adde eũdẽ cõſi.cxcvij.icip.pñs ſtatuti pti

10 culaꝫ vbi ſtatutũ diſponebat ꝙ ille dicaꝫ iteſtatus deceſſiſ ſe q nullũ fecerit teſtm̃ ẽt ſi is deceſſerit q de iure nullũ po terat facere teſtm̃. Modo pupillus doli capax iſtituerat aliũ aſcendentẽ fuit dubitatũ an diceret decedere iteſta tus.ꝛ vide ibi p eũ vbi ſeqꝫ opi. Bar.adde ang.ↄſi.xxv. ici.ſtatutũ excludẽs mr̃ez a ſucceſſiõe filij ↄdicit iuri cõi ꝛ pietati.d.l.nã ꝛ ſi penitibus.ergo ſtrictiſſime eſt iterp̃ tanda.ꝛ ſic mr̃em nõ excludit niſi in cãu i quo ex ꝓprio ꝛ ſtricto ſignificato verboꝝ ſtatuti nõ excludit ipſã vt.l.qc qd aſtrigẽde dr̃ vb.ob.ſed ſtatutũ nõ excludit mr̃em niſi filio iteſtato decedẽte.ꝛ illũ ſtricte dicimus iteſtatũ q po tuit teſtari ꝛ nõ teſtatus eſt.allfat.d.l.i.ꝛ ideo ſtatutũ nõ cõprehẽdit pupillũ niſi loco vulgaris vſus loquendi ap pellaret inteſtatũ illũ q eſt ihabilis ad teſtandũ.ꝛ ita di cit ſe pluries ↄſuluiſſe cũ dño Bald.pluribus vicibus. Adde eundẽ Ang.ↄſi.cij.incip.hic videnda ſunt duo in ſcdo dubio illi⁹ ↄſilij vbi arguit ꝙ imo tale ſtatutũ hẽat locũ in pupillo.ꝛ moueꝫ.qꝛ lꝫ pupillus ſit ihabilis ad te ſtandũ tamẽ dr̃ iteſtat⁹ qꝛ qñqꝫ moriꝫ teſtatus.ſ.cũ pr̃ ei ſubſtituit pupillariter.vt.d.l.pñs ꝛ filij. Itẽ oĩs hr̃ditaꝫ aut nobis dẽferꝫ ex teſtõ aut ab iteſtato.l.i.ff.de peti.her. ſed hr̃ditas pupilloꝝ qbus nõ eſt fcã ſubſtõ p hñtem ptã tẽ ſubſtituẽdi pupillariter deuoluiꝫ ad nos ab inteſtato. ergo pupillus dr̃ ab iteſtato decedere. Preterea ꝙ ſtatu tũ illud hẽat locũ in pupillo ꝓbat ex mente ipſi⁹ ſtatuti. nã mẽs ſtatuti eſt ipſa lex vñ ſufficit mẽs lꝫ vba deficiãt.l. adigere.§.quis.ff.de iure patro.l.iij.C.de liber.pte.l.in ↄditionibus primũ locũ.ff.de ↄdi.ꝛ demõ.l.in ſũma.ff.de re iudi.c.cũ voluntate de ſen.excõ.l.q.l.c.marchion.ꝛ iõ lꝫ vba deficiãt.ſi tñ mẽs adeſt cõpetit tunc vtilis q̃ eſt na tiua reſpectu legis in qua deficiũt vba.l.pe.ff.ſi quadru pes pauperiem feciſſe dicaꝫ vbi enĩꝫ manifeſta eſt legis itẽ tio nũqꝫ iterp̃tatio vboꝝ tñ valet vt melior ſenſus exiſtat d.l.iij.de libe.pte.vñ non eſt licitũ offendere mẽtẽ legis vt dixit gl.in.l.nõ dubiũ C.de leg.ſꝫ mẽs iſtius ſtatuti fu it pferre agnatos feminis.qꝛ p eos ↄſeruanꝫ familie.l. i.§.ſeruus.ff.de ven.inſpi. Preterea iqt magna ſeqreꝫ abſurditas ſi dcm̃ ſtatutũ nõ hr̃et locũ i ſucceſſiõe pupil li.qꝛ eadẽ rõne nec hr̃et locũ in ſucceſſiõe furioſi vel pſo ne iteſtabilis ex crie famoſo qõ dr̃ abſurdũ ꝛ ad hr̃dita tẽ hoꝝ mr̃ ꝛ alij cognati vocenꝫ excluſis agnatis qbus nõ ſine cã ſtatutũ voluit ꝓuidẽ. Preterea iqt cõis vſuſ loquẽdi vꝫ appellare oẽm inteſtatũ qualitcũqꝫ faciat exi tũ iteſtati.vñ ſi ita eſt nõ erit recedẽdũ ab illo cõi vſu lo quẽdi.l.liberoꝝ.§.qõ tñ caſſius.ff.de leg.iij.allegat ẽt ele gãtẽ gl.in.d.l.qd ſi nepotes de teſta.tu.ꝛ ſic hec opi.vul gi legatur ꝛ ſi de ea aliqd dubitaꝫ ſup hoc fiat articulus ꝛ inducanꝫ ꝓbatiões qbus factis ſine dubio vã erit iſta opi.ꝛ hãc ptẽ dicit eſſe tutiorẽ vt ſaluetꝫ itẽtio ſtatuentiũ.

Nec ob.ꝙ ꝓprie ꝛ ſtricte ille dr̃ iteſtatus q ẽ habilis ad teſtãdum ꝛ facit exitũ inteſtati qꝛ ↄcedit hoc in ſimplici aſſumptione ſꝫ fcã relatõe ad cãſ ꝛ mentẽ ſtatuentiũ lar gior fiẽda ẽ iterp̃tatio potiſſime dicit ſi cõis vſus loquẽ di cũ tali iterp̃tatiõe ↄcurrat ꝛ p iſta cõcludit mr̃em ex cludi ꝛ ita ↄſuluit in facto ꝛ p certo meti⁹ argumẽtauit Ang.in h ↄſi.p opi.Bar.qꝫ fecerit aliqs ali⁹ modern⁹ ꝛ mirꝫ ẽ ꝙ Ang.ita i ↄſilijs ſibi ↄdixerit nec ẽ mirꝫ qꝛ pp diuerſa fantaſmata quotidie gñanꝫ i nobis diuerſe itel lectões niſi dixeris ꝙ plãc ꝛ late ſibi ↄdixerit. Adde eũ dẽ Ang.in pallleg.l.in teſtõ.C.de teſt.mili.in.ix.col.vñ. quarto no.pupillũ h appellari iteſtatũ ꝙ dicit ſemel al legaſſe de facto ad ſtatutũ diſponẽꝫ ꝙ dẽcendentib⁹ ab in teſtato decedentib⁹ non ſuccedãt femie ſupſtitib⁹ maſculiſ vt hẽat locũ in pupillo decedente ꝛ refert ita tenere bar. ſed Bal.ẽm eũ ↄſuluit ↄtriũ niſi eſſem⁹ i loco vbi eſſet cõis modus loqndi ꝙ pupillus decedẽs diceretꝫ iteſtat⁹ ꝛ ita dicit in ↄtigẽtia fcĩ fuiſſe ↄſultũ pñij p collegiũ puſi nũ nec ob.tex.d.l.in teſtõ qꝛ iproprie loqꝫ ꝛ largo mõ ꝛ vba ſtatuti ſũc accipiẽda ꝓpe ꝛ ſtricte maxie in mã odio ſa.l.eũ q vectigal.ff.de vb.ſi.l.i.§.ſi qs nauẽ.ff.de exerci. ꝛ ita reſidet. Adde eundẽ Ang.in.l.ij.C.de ipu.vbi dicit illũ tex.eſſe ſinglr̃ no.ꝙ pupillus appellaꝫ iteſtat⁹ qõ di cit eſſe vtile ad ſtatutũ iuitãs agnatos ad ſucceſſionẽ in teſtatoꝝ excluſis cognatis vt hẽat locũ in pupillo decedẽ te.qꝛ pupillus põt decedere teſtatus.d.l.pñs ꝛ filij. Cõ trarium dicit ſe determinaſſe in.d.l.in teſtõ ꝛ ita dicit cõ ſuluiſſe collegiũ Peruſinũ. Adde do.Pau.de ca.ↄſi. cdxxxv.icipiẽ.ſuppoſito quodã ſtatuto de decedẽte ab iteſtato an hẽat locũ in pupillo.ꝛ refert ſe alias cõſuluiſ ſe pluries ſequẽdo opi.Bart.ꝛ idẽ ſeqꝫ ibi.ꝛ moueꝫ.qꝛ lꝫ pupillus ꝓprie nõ poſſit dici iteſtatus tñ eſt ſecus ẽm cõem modũ loqndi ẽm quẽ hñ dr̃ iteſtatus.ꝛ ita determi nat Bal.in.d.l.i.de ſuis ꝛ legit.ꝛ ita dicit ſe vidiſſe ↄſul tũ p alios doc.ꝛ ẽt vidiſſe multos alios ↄſuluiſſe ↄ bar. ipſe dicit non videri tutũ recedere ab opi.Bar.in ↄſulẽ do.ꝛ lꝫ multa poſſent dici tñ ꝓ tũc dicit ſe ſtare ↄtentuꝫ determinatõe Bar. Adde do.Pe.de ancha.in repe.c.l. de ↄſtitu.in.xv.q.prin.in ver.iuxta pdicta Jo.an.in ad di.Spe.in ti.q filij ſint leg.ibi in quo ↄſilio plene exami nat p q̃ttuordecim chartas po ſt pricipiũ illius.xv.q.pri cipal.vbi refert ſupra allegatũ ↄſiliũ bal.q dixit ꝙ text. in.d.l.i.nõ loquiꝫ de interp̃tatõe vulgi ſed loqꝫ de iterp̃ tatõe iuriſcõſulti q̃ ↄcedit ibi ꝓ tãto qꝛ tractaꝫ de fauo re rõnabili.ſed in caſu huius qõnis tractatur de odio ir rõnabili non includendo mr̃em in ſucceſſione filioꝝ qꝛ tũc potius denegaꝫ debitũ qꝫ lucrũ.l.i.C.de iponẽda lu cra.deſcrip.li.x.nec ob.tex.d.l.i.dũ dicit ꝓ inteſtatis. qꝛ aliud eſt eſſe tale ꝛ aliud hr̃i ꝓ tali vt in.l.mercis.ff.de v. ſi.ꝛ in ſtatutis nõ ſufficit hr̃i ꝓ tali.l.iij.§.hec vba.ff.de ne go.geſt.ꝛ iõ ↄcludit nõ eſſe caſum in.d.l.i.de illo cõi vſu loqndi.nã ſi eſſet ibi caſuſ fuiſſent multũ fatui tã illuſtreſ doctores qui allfant in ↄtrium illum tex.qõ nõ eſt ſentiẽ dũ de tãtis viris ẽm eũ do.Pet.ibi ſeqꝫ iſtud cõſiliũ Bal.ꝛ dicit ſe ita ↄſuluiſſe.ꝛ ẽt plures alij hic bononie. Et pondera accurate dictũ Bald.in palleg.ↄſi.dum vo luit ſtatutũ excludẽs mr̃em a ſucceſſie filioꝝ eſſe irratio nabile.facit.l.nã ꝛ ſi penitibus.ff.de inoffic.teſt.facit ſiſe dcm̃ Bar.in.l.i.C.de ſum.tri.vbi dixit ꝙ ſtatutũ populi excludẽs feminas a ſucceſſione penitꝫ eſſet irrationabi le.qño ḡ ſaluabiꝫ cõis doctrina oĩum q̃ dꝫ ꝙ ſtatutũ ex cludẽs feminas ꝛ icludẽs agnatos a ſucceſſione penitꝫ eſt equũ aliqd dici iferius.adde do.Pe.ↄſi.clxv.icipi. reuocaꝫ in dubiũ.vbi dicit h nõ ẽẽ nouũ dubiũ.ꝛ refert quoſdã ↄſuluiſſe ꝙ tale ſtatutũ non comp̃hendit pupil lũ p tex.d.l.i.vbi pupillus non ꝓprie dr̃ iteſtatus b.ideo dꝫ reſtringi dcm̃ ſtatutũ ad habilẽ ad teſtãdũ. Poſtea ſubdit ſed Bar.lumen iuris ciuilis ſcripſit ↄtrium.ꝛ idẽ ſcripſit in.d.l.i.Et pdicte rationi q̃ facit ↄ ↄſilium bar. ſubtiliter rñdet ꝛ ſubtilr̃ defendit bar.p motiua tñ rela ta hic per

a Teſtari. vi de ad h.d.an to.de roſe.i ſua arbore conſan guinitatꝫ pau. de ca.in.l.cũ an tiqoribus.C.de de iur.deli.ꝛ.d. alex.de imol.in ↄſi.xciij.in.ij. parte.

b Inteſtat⁹. vide ad h pau. de ca.in ↄſilio. cixxxiij.ꝛ doc. i.l.ſi quam⁹.ff. de teſtament. ꝛ vide nouiſſi mos ſcriben tes hic.

ta hic per eum q̄ ſuperius retuli ⁊ fuerunt Bar.in.l.al
legato ꝯſilio. Adde Jo.de imo.in.xix.col.in.l.centurio.
ff.de vul.⁊ pup.vbi alleḡ ꝯſiliū Bar.⁊ refert illas rōnes
Bar.⁊ dicit ſe vidiſſe cōſiliū Pe.de ancha.non tamē
allegat cotā.reuera eſt ꝯſiliū.clxv.⁊ dicit ēt ſe vidiſſe ꝯſi.
do.Ant.de.bu.q cōſuluerūt ſequēdo opi.Bar.⁊ p Bar.
alleḡ q2 ex vi regule iuris antiq tradite in.d.l.i.de ſuis ⁊
legi.vr̄ poſſe fieri extēſionē ſtatuti ad caſum ꝓpoſitū de
pupillo cū in hoc vr̄ reſultare quedā extenſio paſſiua q̄ hȝ
locū in ſtatutis vt hr̄ in.l.ſi qs huo cū ibi no.C.de fur.po
ſtea dicit poſſe dici ꝙ in.d.l.i.ponit regula in materia iu
ris cōis non exorbitans nec penalis. ⁊ reuera iſta fuit rō
Bal.in.l.alleḡto ꝯſilio.iō n̄ vr̄ trahēda ad caſuȝ dicti ſta
tuti ꝙ ē exorbitās ⁊ correctoriū.⁊ iſtud facit ꝯ̄ Bar. Jtē
ꝓ Bart.alleḡ q2 rō ſtatuti ē fauor agnatoꝝ.ḡ dȝ intelligi
large vt hēat locū i pupillo.arg.eius qḋ hr̄ in cle.i.in gl.
de elec.ſaltē ſi rō p̄dicta ſit expſſa i ſtatuto p ibi no. Po
ſtea dicit ꝙ ſi ſtatutū diceret ſine teſtō hn̄ videreł ꝯgrueł
pupillo.ſȝ v̄bū inteſtat⁹ ꝓprie nō vr̄ ꝯgruere pupillo.alle
gat no.in.d.l.gn̄alr.C.de inſti.⁊ ſubſti. qḋ dcm̄ attribuit
ſibi Lud.ro.in.d.l.in teſtō vt ſupius retuli. Adde domi.
Bar.de ſaly.in.d.l.cū antiqoribus.C.de iure deliber.vbi
ponderat gl.ibi que arguit de noie adiectiuo inteſtatus
11 ad v̄bū ab inteſtato qḋ dicit eē notādū ad qōnē † ſtatuto
ciuitatis rauēne caueł ꝙ ſi qs deceſſerit ab iteſtato agna
tus p̄feraɫ in ſucceſſiōe.vel in ꝓuiſiōibus ſtatutoꝝ vt eſt h
bononie ſm eū.⁊ caueł ꝙ v̄ba ſtatuti debēt intelligi ſm
ꝓpriū ſignificatū ⁊ n̄ iꝓpriū morił ipubes cui p patrē
nulla fuit fcā ſubſtō an agnat⁹ p̄feraɫ mr̄i pupilli. vr̄ ꝙ n̄
q2 ꝓprie loquēdo impubes non dr̄ decedere ab inteſtato
vt vult illa gl.relata ad tex. Ipſe vero dicit in ꝯ̄riū fortiꝰ
facere.l.ſciāt.C. de legi.hr̄.l.oēs.C.ad tertul.in qbus eſt
caſus ꝙ pupillus decidit ab iteſtato. Et ad.d.l.i.de ſuis
⁊ legi.r̄ndet ꝙ ꝓcedit qn̄ ſtatutū diceret ſi qs deceſſerit i
teſtatus.q2 tūc ſtat ꝓuatiue ⁊ ꝓuat ab habitu ⁊ potētia.
lō ꝓprie nō cadit in pſona in q̄ nō eſt hitus nec potentia
maxie cū ſtet adiectiue coherēs pſone ⁊ eā ꝯcernēs.ſȝ iſtō
ab inteſtato eſt aduerbiū ⁊ iūgiɫ v̄bo ⁊ illud ꝯcernit ⁊ nō
ꝓuat hitū nec potētiā a pſona imo detrahit potētie ⁊ ha
bitui ⁊ cōponiɫ ex ꝓpoſitione ab q̄ detrahit ex ſignificato
vocabuli iteſtatus ⁊ iō refert Pe.etiā ſup quarto priſcia
ni dicē ꝙ iteſtatus ē q teſtm̄ facere potuit ⁊ non facit ab
iteſtato accipiɫ dupl'r vno mō ꝓprie alio mō iꝓprie ca
piɫ ꝓprie cū dr̄ pupillus deceſſit ab inteſtato q2 teſtm̄ nō
fecit nec facere potuit nā ſi inteſtatus eſt q nō fecit ⁊ face
re potuit ſeqɫ ꝙ ab inteſtato deceſſit q iure teſtm̄ facere ſi
potuit ex nā dictiōis ab q̄ detrahit de ſignificato vocabu
li inteſtatus cui addiciɫ. Alio mō capiɫ iꝓprie ⁊ nō hȝ
vim ⁊ nām cōpoſitiōis vocabuli ⁊ tūc cōphēdit eū q teſta
ri potuit ſȝ teſtatus nō fuit ⁊ tūc dictio ab nihil iportat q2
ſm mentē loquentis nō tā ſtat cōpoſite q̄ ſimpl'r ⁊ abſo
lute. Et lȝ hec v̄ba ſatis ſint clara ſm eum tn̄ ipſe clarius
aperit ea q̄n velint iportare ꝙ dictio ab q̄ ſeparationem
notat.l.a caligato.C.de nup.ſeparatū oſ̄dit illud de q̄ lo
quitur a ſignificato illius vocabuli inteſtatus ⁊ ſeparatuɫ
eſt ille cui ꝓprie ſignificatū vocabuli iteſtatus nō ꝯuenit
⁊ illq̄ē directo ⁊ ꝓprie q teſtari nō pōt ⁊ hāc dicit eē v̄ita
tē ⁊ ita in qōne facti ꝯſuluiſſe ⁊ incipit illud ꝯſilium do.
Berti.de cremona ⁊ ſic in themate p̄dicto agnat⁹ exclu
dit matrē qḋ dicit mēti eē tenendū tanq̄ mirabile ⁊ alas i
auditū nec cogitatū refert poſtea doctrinā Bar.i p̄alleg.
ſuo ꝯſi.nec illud ꝯſiliū Bar.expſſe approbat nec expreſſe
iꝓbat ſȝ dicit ꝙ illud ꝯſiliū Bar.nō hr̄et locū in hac ci
uitate bonoñ vbi ſtatuto caueł ꝙ verba ſtatuti debēt in
telligi ſm ꝓpriū ſignificatū v̄boꝝ ⁊ dicit eē cogitandū d̄
illo ꝯſilio Bar.p itellectu.d.l.i.ff.de ſuis ⁊ legi. Tu vero
adde Bal.inſti.de her.ab inteſt.in v̄.ſȝ q̄ro nunqd ꝓprie
pupillus dicaɫ decedere ab inteſtato ⁊ dicit hoc dubiuȝ ſi
formari ab aliqbus doctoribus. Et vis huius dubij ē nū
qd aduerbiū abiteſtato ſignificet ꝓuatiōēȝ ⁊ ei⁹ poſito ꝙ
in potētia ſit pncipiuȝ iteſtat⁹ vr̄ ꝙ n̄ q2 ois ſucceſſio aut ē
ex teſtō aut ab iteſtato.ſȝ n̄ pt̄ dici ꝙ ſucceſſio hoꝝ pſōaꝝ
ſit ex teſtō ḡ neceſſario relinqɫ ꝙ ab inteſtato. Soluit ibi
Bal.ꝙ ꝓprie vr̄ ab inteſtato decedeł vn̄ nō ſine miſterio
r̄ndebaɫ ibi ⁊ alibi de h̄ditatib⁹ ab inteſtato ⁊ nō d̄ here
ditatib⁹ inteſtatoꝝ vt ꝓprie cōphendanł hi qbus nō ſuc
cediɫ ex teſtō iſtud vr̄ p nūc verū ſaluo iudicio melius di
centis ita dicit ibi Bal.q̄ v̄ba ſi hn̄ pōdereł nō cōgruūt
ſtulo ⁊ mō ſcribēdi.d.Bal.⁊ dubito fortiter ſi illa ē lectu
ra Bal. Adde do.Floria.de bonōia.in.d.l.cū antiqori
bus vbi dicit ꝙ niſi ꝓbeł ille cōis modus loquēdi tale ſta
tutū nō cōphendit pupillū ⁊ ſeqɫ gl.ibi ſecus dicit ſi ſta
tutū loq̄reł p illa v̄ba abinteſtato q2 tūc cōphendereł pu
pillus ⁊ ſic ſeqɫ opi.Saly.lȝ de eo nullā fecerit mentiōem
⁊ ideȝ dicit ſi ſtatutū loq̄reł p iſta v̄ba ſine teſtō q2 tūc cō
p̄hendereł pupillus p.d.l.gn̄aliter ego vidi.d. meū Jo.
de imo.diſputantē iſtū articulū publice qd tenuerit in di
ſputatiōe ſua neſcio q2 eā nō hēo. Adde elegātē doc.do.
Jo.petrucij de pulio quē hēo in reuerētia p̄ma in.d.l.cū
antiqoribus vbi trāſit cū diſtinctōe Saly.poſtea v̄o diſti
guit hoc mō.aut loqmur i pupillo vel furioſo ⁊ iſti ꝓprie
dn̄r in teſtati decedere ⁊ multo plus ab inteſtato decedeł
dn̄r.q2 iſti pn̄t decedere teſtati fcā eis ſubſtōne pupillari
vel exēplaris.dicit hoc ꝓbari in.l.lutius.ff.de vul.⁊ pup.
⁊ in.d.l.in teſtō.⁊ in.l.pi filiū in v̄ſi.inteſtatus vt puer.ff.
ad.l.fal.⁊ tūc dicit ꝙ ē in ſtatuto bonōienſi quo caueł ꝙ
v̄ba ſtatuti intelligant ꝓprie.q2 hoc caſu pupillus ⁊ furio
ſus dn̄r inteſtati ꝓprie.⁊ i hoc ꝯ̄dicit dn̄o Saly.ſȝ in v̄ita
te hoc dcm̄ ei⁹ ē ꝯ̄ caſuȝ dicte legi p̄me ſcdo r̄nſo d̄ ſuis ⁊
legi.aut loqmur de alijs inteſtabilibus qbus nō pōt fieri
pupillaris nec exēplaris ſubſtō.⁊ tūc ſi ſtatutū dicat.ſi qs
deceſſerit ab inteſtato tūc tale ſtatutū v̄ēdicat ſibi locū in
talibus inteſtabilib⁹.⁊ ſic ſequiɫ in hoc Saly.qḋ dicit ꝓ
cedere ēt ſtāte p̄fato ſtatuto bonōienſi.p quo faciunt ſm
eū titu li d̄ h̄ditatib⁹ ab inteſtato ⁊ in auc.de h̄ditatibus
ab inteſtato iūcto nigro in quo ēt de inteſtabilib⁹ ⁊ ſuc
ceſſiōib⁹ eoꝝ tractaɫ. Si v̄o ſtatutū dicat ſi qs inteſtatus
deceſſerit ⁊ tūc remāet dubiū.nā ſi extaret illud ſtatutū d̄
quo dixit Saly.ꝙ v̄ba ſtatutoꝝ debeant intelligi ꝓprie
maxie ſi in loco eēt cōis vſus loquēdi appellare ēt inteſta
biles inteſtatos tale ſtatutū vr̄ tollere illū cōem vſum lo
quēdi.⁊ in.h.d.tenendū dcm̄ Saly.ſȝ ſi nō eēt illud ſtatu
tū tūc dicit ſequendā opinionē Bar.in p̄alleg.l.i.⁊ aliud
nō dixit iſte pt̄. Adde Nico.de neap.in.d.l.inteſtato vbi
dicit fuiſſe terminatū vltra mōtes ꝙ iſto cāu mr̄ nō exclu
diɫ.q2 tale ſtatutū nō cōphēdit pupillū.⁊ in.l.ij.§.ipube
rē.ff.ad tertul.dixit idē. Nicolaus p illū tex. determinari
dcā p ſe.inſti.de h̄di.ab inteſta.in pnci.⁊ in.d.l.inteſtato
ꝙ pupillus ⁊ ſimiles ꝓprie nō dn̄r iteſtati.⁊ ad id poſſet
ēt dici ꝙ decedāt ab inteſtato.puta ſi pt̄ fecit ſibi tabulas
pupillares ⁊ ex eis nō adiɫ h̄ditas idem eēt ſi rūpereł.
inſti.de h̄di.ab inteſta.in pn. Jdeȝ dicit in furioſo qn̄ eſt
fcā ſibi ſubſtō exemplaris qḋ dicit eſſe bene notā.⁊ ita re
ſidet. Adde Alberi.de roſa.in p̄ma pte ſtatutoꝝ.q.xliij.
12 † vbi dicit ꝯſuetudo erat Venetijs ꝙ ſucceſſiōes morien
tiū ab inteſtato ptineāt ad epum.moriɫ filiuſfamilias vel
alius dato ꝙ vellet teſtari n̄ poſſet an in eis habeat locū
talis ꝯſuetudo.dicit fuiſſe determinatū ꝙ n̄ p.d.l.inteſta
to.q2 ꝓprie inteſtatus dr̄ qui potuit ⁊ nō fecit teſtm̄ vt in
d.l.i.⁊ talis ꝯſuetudo eſt ꝯ̄ ius cōe ergo reſtringenda nō
ampliāda.l.qḋ nō rōne.ff.de legi. Et refert Rayne.d̄ for
liuio dicentē ita fuiſſe determinatū in fcō. Adde eundem
Alberi.in tertia pte ſtatutoꝝ.q.xviij. † ꝯſuetudo ingt erat
ꝙ bona decedētiū ab iteſtato ⁊ ſine h̄de ptiner ēt ad epȝ
q̄dā vetula ſe ſuſpēdit ⁊ nō hȝ h̄dē epus petit bona dux ⁊
cōitas Venetiaꝝ petebat illa bona iure fiſcali dubiū fuit
non mediocre qſ debeat obtinere.vr̄ ꝙ cōitas p.l.ij.C.q
teſta.face.poſ.⁊ p totū titulū.ff.de bonis eoꝝ. Dicit circa
hoc eſſe ꝯſiderādū ꝙ iura p̄dicta loquūɫ in occidēte ſeip
ſum metu crīs.ſed poſito ꝙ iſta vetula ſe occiderit metu

tris an per hoc pdiderit teſti factiõez. vr ꝙ ſic p. d. l. ij. er/
go ſi pdidit teſti factiõez nõ dr inteſtata. p. d. l. i. ꝛ. d. l. in/
teſtato. Ex quo vr ꝙ bona nõ ptineãt ad epm̃ ſeu ad du-
cez ꝛ cõitatẽ iure fiſcali ſi habeãt iura fiſcalia. p epo tñ dic
facere qꝛ in larga ſignificatiõe inteſtatus dr q teſtari nõ
põt allat gl. inſti. de heredi. ab inteſta. in pn̄. ſed ipſe dicit
ſe credere in caſu iſto ꝙ vbũ inteſtatus dz accipi pprie ꝛ
ſtricte maxime qꝛ talis ꝯſuetudo eſt ꝯ ius cõe. ꝛ remittit
ad dicta p ſe in. d. l. ij. qui teſta. fac. poſ. Adde Bal. i. d. l.
14 inteſtato. vbi dicit. † cauet ſtatuto tuderti ꝙ filio ab inte-
ſtato decedẽte nõ ſuccedat mr̃. Mõ deceſſit qdã filiusfa/
milias vel qdã pupillus. vel furioſus vel pdigus cui erat
interdcm̃ bonis vel alſs inteſtabilis an mr̃ excludet vr ꝙ
nõ qꝛ aliud eſt dicere inteſtatus ꝛ aliud eſt dicere inteſta-
bilis. refert Bar. decidiſſe ꝯriuz. Ipſe dicit ſe ꝯſuluiſſe ꝙ
in ſtatuto fauorabili. cuius rõ eſt fauor pcedit opi. Bar.
ſed in ſtatuto odioſo cuius rõ eſt odiũ ꝛ nõ fauor vt in. l.
mximũ viciũ. C. de libe. pte. ſit va opi. Pe. Cy. ꝛ Ray. h
aũt dicit poſſe apparere ex pemio ſtatuti vt hr̃. in. l. ſi. ff. d
heredi. inſti. ꝛ p Cy. in. l. i. C. de adul. ſz idẽ Bal. in. d. l. ij.
qui teſta. fa. poſ. dicit ꝙ qñ qs priuat hrditate pp ſuuz de
lictũ nõ dr inteſtatus ſz inteſtabilis. ſz vbi pp etatẽ furorẽ
vel pdigalitatẽ vtrũ tũc pprie dicet inteſtatus dicit eſſe
gl. ordi. in. d. l. cũ antiqoribus ꝛ pollicet ſe ibi dicturum.
Sed idẽ Bal. in auc. pterea. C. vñ vir ꝛ vxor dixit ſi mari
tus eſt inteſtabilis qꝛ eſt vſurarius mãifeſtus an tũc vxor
ſibi ſuccedat vr ꝙ nõ. qꝛ pprie nõ dñr inteſtati qui mor/
tui ſũt inteſtabiles nã lex aliã ſignificatiõez attribuit inte
ſtato aliã inteſtabili. d. l. i. ff. de ſuis ꝛ legi. ꝯriũ credit qꝛ ſi
cut in bonoꝝ poſſeſſiõe vñ vir ꝛ vxor ꝙ eſt de ſubſtantia
ꝙ vir deceſſerit teſtabilis cũ hoc nõ cõnumeret inter ſub
ſtãtialia vt in. l. i. ff. eo. ita nec in caſu. d. auct. pterea. Sed
certe an vſurarius manifeſtus dicat inteſtatus multũ ſin-
gulariter loquutus eſt Jo. cal. in ſuis ꝯſiliis de quo dicet
inferius ſz idẽ Bal. in. d. l. cũ antiqoribus in. iiij. col. in v.
vij. qrit ibi. Itẽ dicit gl. ꝙ ipubes non dr hr̃e hrdez tanq̃
inteſtatus vt. d. l. i. de ſuis ꝛ legit. refert ſe ad dicta p eum
in. d. l. ij. C. q teſta. fac. poſ. poſtea arguit in ꝯriũ qꝛ verba
negatiua ſignificant ſiue qs nolit ſiue nõ poſſit teſtari. l. ij. C.
de ipubez ꝛ ſic vr tenere opi. bar. ſz idẽ Bald. in. l. iij. C. ſi
penden. appel. more interuenerit ad ſi. dicit ꝙ ille q non
põt teſtari pp delictũ nõ dr decedere inteſtatus qꝛ ille p
prie dr decedere inteſtatus q voluntarie decidit inteſtatus

a ¶ Irrationa bile ꝯz an eadem ratio ſit in filia vide p bar. cepo. in. l. j. col. x. ff. de verbo. ſign. ꝛ nouiſſimos ibidem referentes.

ꝛ in eo nõ hz locũ ſtatutũ ſtricti iuris quo cauet ꝯ nãlem
rõnem ꝙ femina non ſuccedat ab inteſtato vt no. in. d. l.
cũ antiqoribus. ſz ſtatuta nãli rõni ꝯgruẽtia hñt locũ. ꝛ
ita intelligit. d. l. i. cõd rñſo de ſuis ꝛ legi. Adde eundez
Bal. inſti. de here. ab inteſtato vbi dicit dicta ibi facer ad
qõnẽ. † ſtatuto cauet ꝙ ſi qs inteſtat⁹ deceſſerit ſuccedãt
ſibi primiores ꝯſãguinei maſculi decedit aliqs pupillus
vel furioſus cui debat ſuccedere mulier de iure cõi nũqd
excludet p dcm̃ ſtatutũ. pdicta faciũt in argumentũ ꝙ nõ
qꝛ vba ſtatuti debẽt intelligi pprie. ſz in cãu illo pupillus
nõ dr pprie inteſtat⁹ g̃. ꝛ ita determinauit Pe. ꝛ oẽs ſe/
quunt hãc determiatiõez. ſecus dicit ſi ſtatutũ diceret ab i
teſtato p ea q̃ ſupius dicta ſũt. poſtea refert doctri. Bart.
in ꝯriũ. ſed iudicio meo illa verba nõ ſũt ꝯformia ſtilo ꝛ
ꝯſuetudini dñi Bal. nec digne attribui tãto doctori. Sz
idẽ Bal. in quodã ſuo elegãti ꝯſilio incipiẽte ſi ſtatutũ di
cat ꝙ mr̃ ſuccedat filio ab inteſtato in certo caſu tm̃ vtrũ
ſuccedat filio infanti qui ſi põt teſtari ꝛ vr ꝙ nõ. qꝛ verba
in ſtatutis capiunt pprie. l. i. ff. ſi ager vectigalis. ſed in-
fans nõ pprie dr inteſtat⁹. allat. d. l. i. ꝛ gl. in. d. l. cũ anti
qoribus ꝛ Cy. in. l. ij. q teſ. face. poſ. ꝛ Guil. d cu. in. l. i. C.
qñ imperator inter viduas ꝛ pupillos. Circa hoc ꝯcludit
aut ſtatutũ loqt in mã ſucceſſiõis nõ exorbitãte a iure cõi
ꝛ tũc cũ de iure cõi habeat p inteſtato quo ad effectũ ſuc
ceſſiõis vt in. d. l. i. iſto caſu cõphendit pupillus in tali ſta
tuto. Aut loqmur in mã exorbitanti a iure cõi adeo ꝙ ſi i
teſtatus nõ dicat remanet in diſpõne iuris cõis ꝛ tũc non

dr inteſtatus nec ſtatutũ hz locũ ꝛ iſto caſu pcedat qđ vo
16 luit Cy. Guil. ꝛ Ray. ¶ † Sz qđ ſi teſtõr iſtituat ſub cõ
ditione ſi filius hr̃s inteſtatus deceſſerit an hẽat locum ſi
decedat infans gl. dicit ꝙ nõ in. l. ſi. §. ſi vo. ff. q petan. tu-
tores ꝙ dicit eẽ bñ notan. refert tñ in pmo puncto Bar.
ꝯſuluiſſe ꝯriuz. Adde eundẽ Bal. in. l. ſi arrogator. ff. de
adop. in pn̄. vltie col. vbi dicit ꝯclo hec eſt ꝙ pupillus ne
mine ſubſtituto hz hrẽdẽ ab inteſtato ſz hoc vr falſuz qꝛ pu
pillus nõ decedit ĩteſtatus ſed inteſtabilis vt no. gl. in. d.
l. cũ antiqorib⁹. Soluit qõnẽ ad volũtatẽ nõ dr decedere
inteſtat⁹ qꝛ nõ põt velle g̃ nec nolle vñ ſuccedẽtes ei ñ dñr
hr̃e tacitã ei⁹ volũtatẽ ſz qz. ũ ad effectũ ſucceſſiõis dr hr̃e
heredẽ ab inteſtato ex interptatiõe legis ꝛ nõ ex mera ſi-
gnificatiõe vboꝝ allat. d. l. i. ꝛ inducit ad qõnem ſtatuto
cauet ꝙ minor. xxv. anis nõ poſſit teſtari an codicillando
poterit grauare veniẽtes ab inteſtato ꝛ vr ꝙ nõ qꝛ eos ñ
honorat cũ nec poſſit g̃ nec grauet. l. ab eo. C. de fideicõ.
Cõcluſionẽ eẽ dicit ꝙ pupillus nõ decedit inteſtat⁹ reſpe
ctu volũtatis ſz reſpectu effectu ſic ꝛ idẽ dicit in pdigo ꝛ
furioſo. Adde Jo. cal. in ti. de ꝯſti. l. vi. ꝯſilio vbi dicit ſta
tuto cauet de decedẽte ab inteſtato vbi nõ cadit alia iter
pretatio an hẽat locũ i mãifeſto vſurario q teſtm̃ nõ fecit
nõ ſeruata forma. c. qz qz de vſur. in. vi. ꝛ vr ꝙ nõ qꝛ ille q
ꝯdidit teſtm̃ forma debita ſeruata ſz pp qualitatez pſone
teſtõris viciet nõ tñ dz dici ab iteſtato deceſſiſſe qꝛ multũ
differt aliqd fieri vel nõ fieri ꝛ fcm̃ nõ hr̃e effectũ. Sz quã
tũ ad ppoſitũ põt eſſe ex defectu cauſe efficientis vel qꝛ fa
ciẽs impedit ſimplr ꝛ abſolute ex eo qꝛ non hz id qđ in ſe
reqrit ꝛ tũc pinde hr̃ ac ſi nõ feciſſet niſi forte vmbratice.
. c. qzto d ꝯſuetudie. Interdũ ipedit faciẽs p accidẽs ſup
ueniẽs ꝛ tũc facit vere actũ ſz nõ hz effectũ pp qualitatez
accidentis pdicti vt apparet in his q ex ſe pñt aliquid fa-
cere ſz ex accidente ſupueniente phibent ꝛ nihilominus
ſic phibiti faciũt. ix. q. i. c. ij. c. i. ꝛ. ij. de ordiatis ab epo hic
eſt ꝙ pmi actus nõ pñt ratificari vt in regula non firmat
li. vi. vt ibi p eũ. Preterea dicere ab inteſtato idẽ eſt ꝙ ſi
ne teſtõ ponit puatiue. c. ad nr̃m de ꝯſue. ſed nã dictionis
priuatiue eſt fcm̃ reſpicere. c. cum noſtris de ꝯceſ. preben.
g̃ dz intelligi pprie iteſtat⁹ q nullo mõ teſtm̃ fecit vide ibi
per eũ. Et finaliter relati ſunt in mediuz pres ꝛ doctores
nr̃i variãtes ſuper hoc dubitabili paſſu opere preciũ eſſet
videre qs iuſtius aut verius dixerit deus glorioſus ape-
riat nobis veritatẽ. Bal. tñ conſuluit in facto in quodaz
ſuo ꝯſilio incipiẽte in caſu premiſſo tenuit opi. Bart. ꝛ ſic
ẽt variauit conſulendo. Et qꝛ rõnes varie vrgentes ꝛ ſub
tiles allate mirum in modũ fuerũt p doctores ſupius re-
latos iõ in rõibus nõ vr nimiũ inſiſtendũ tñ p opi. Pe.
Cy. Ray. Bal. ꝛ ſequaciũ facit rõ pmo obtutu incõuin-
cibilis hoc mõ iſtud ſtatutũ excludens matrem a luctuo-
a ſa hrẽditate filij ſui vr irrõnabile.ᵃ ꝛ moueor ex dcõ Bart.
in. l. i. C. de ſum. tri. in. vi. q. prin. in ſi. in ver. ꝛ iõ dicit ſtatu
tũ ꝙ filia nõ ſuccedit. ꝛ idẽ voluit Bal. in pallegato con
ſilio relato p do. Pe. in. d. c. i. de ꝯſti. vbi dixit tale ſtatu-
tũ excludens matrẽ eſſe irrõnabile. ꝛ in. l. iij. C. ſi penden.
appel. more interuenerit dicit ꝯ rõnem nãlem eſſe ꝙ fe-
mina nõ ſuccedat. ꝛ idẽ ſentit in. d. l. inteſtato. ꝛ iõ idem
Bal. in. l. ſi defunctus. C. de ſuis ꝛ legi. vbi probat tex. ꝙ
equũ ẽ pferri genus pñũ generi materno ꝛ ibi Bal. dixit
17 † diſponit ſtatutũ ꝙ filia dotata nõ ſuccedat ſtãtib⁹ frib⁹
an ſit equũ vr ꝙ ſic qꝛ filia ſatis dz eſſe ꝯtẽta ſufficienti do
te d quadã nãli ꝛ ciuili eqtate refert poſtea Bar. dicet ꝙ
hmõi ſtatuti nõ põt reddi rõ ita dixit in. l. liberoꝝ. ff. d v.
ſig. dicit ẽt ibi Bal. ꝙ eqtas pprie dr q̃ ſemp vna ꝛ eadez
pmanet vt no. in. l. venia. C. de in ius vocã. dicit ẽt ꝙ ẽ eq
tas abuſiua ꝛ i ppria ꝙ genus maſculinũ pferat feminio
in ſucceſſiõe ꝛ idẽ Bal. i. l. quicũqz. C. de ſer. fugi. dixit ꝙ
ſtatutũ excludẽs filias ꝛ icludens maſculos ẽ irrõnabile
ꝛ facit ẽt ꝙ ipſe Bal. voluit i. l. ꝙ vo. ff. de legi. ꝛ ad h allo
tex. optimũ i. l. maxiuz viciũ in v. qſi nature accuſatorei ꝛ
i v. ex hac iniqtate. C. d lib. pte. vbi ẽ tex. ꝙ diſpõ excludẽs
feminas

feminas ⁊ includēs maſculos ē iniqua ⁊ tēdit ad accuſatiōez nāe ⁊ certū eſt ꝙ nā accuſari nō pt. tēdet. n. ſemꝑ ad id ꝙ eſt melius nā. n. nō habundat in ſupfluis nec deficit in neceſſariis vt ē ſnia phi ⁊ apud ciceronē ꝑclare ſcriptū eſt in hoc. n. ſumus ſapientes ꝙ nāz tanq̄ deū ducē ſeq̄mur ei q̄ paremus ḡ ſeqꝉ ex iſtis ꝙ tale ſtatutū eſt irrōnabile ⁊ nature diffamatoriū. Et ſi qs dixerit ꝙ illa ꝓcedūt reſpectu filiaꝝ nō aūt reſpectu matris excluſe a ſucceſſiōe filioꝝ ſtāte ſtatuto ꝑfacto. qꝛ ad hoc rn̄deo ꝙ eadē eſt rō in ꝑuādo matrez q̄ in ꝑuādo filiā. vt in. l. nā ⁊ ſi parētib⁹. ff. de inoffi. teſta. ḡ tale ſtatutū tanq̄ irrōnabile ⁊ iniquū erit reſtringēdū ad caſuz ꝓprie ⁊ ſtricte cōphenſum in v̄bis ipſius ſtatuti ⁊ per ꝯ͂ns ñ cōphēdiꝉ pupillus. ⁊ hmōi rō fortis ⁊ ſtringens eſt ꝯ opi. Bart. Ego aūt amplector opi. Bar. tanq̄ appollinis oraculū veriſſimū. Et ad hāc rōnez rn̄deri pōt ſalua tn̄ reuerentia hoꝝ doctoꝝ dicētiū tale ſtatutū fore irrōnabile. nō. n. ē dcm̄ ꝯtrari aut iuri cōſonū nā iſtud ſtatutū eſt ꝯforme legi diuine ⁊ legi moſayce vt Numeri. xxvij. c. vbi diſponiꝉ hō cū mortuus fuerit abſq̄ filio ad filiā eius trāſibit h̄rditas. d̄ q̄ lege moſayca ſpecifice loqꝉ Ang. in ꝯ͂ſi. cclxxxxix. ⁊ Saly. in. l. cunctos populos. C. d̄ ſum. tri. ⁊ fi. catho. ergo ſeqꝉ ꝙ tale ſtatutū nō eſt ſine rōne. ⁊ ēt ſcribentes oēs fatenꝉ tale ſtatutū valere. ḡ ſi eēt irrōnabile nō teneret. iij. di. erit aūt lex. ꝙ aūt optia ⁊ efficaciſſima rō iſtiuſ ſtatuti reddi poſſit oñdo ad oculū h̄ mō. mens iſtius ſtatuti fuit ꝓuidere agnatis maſculini ſexus excluſa matre q̄ menſ ꝯiecturatiue ſumiꝉ ex eā ⁊ rōne q̄ mouit veriſilr ſtatuētes. ꝑmo rōne cuiuſdā recōpenſatiōis ſumpte ex quadā ꝯ͂ſuetudine cōi tempoꝛꝫ modernoꝝ. ex q̄ ꝯ͂ſuetudine ꝓbabiliter ſumiꝉ coniectura mētis. ⁊ rō ſtatuētis. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. ff. de lega. i. eſt. n. ꝯ͂ſuetudo moderna vt ſupſtites agnatiōiſ ſue cedāt hoibus defunctoꝝ quātū ad ꝓpulſatiōez iniuriaꝝ actiue ⁊ paſſiue ⁊ quo ad ſimilia multa onera ⁊ incōmoda. ē ḡ equū vt ibi collocenꝉ cōmoda ꝓueniētia ex agnatiōe vbi collocanꝉ incōmoda. l. i. §. fi. ff. de aqua plu. ar. l. ſm̄ nām ff. de reg. iur. Scdo rōe cuiuſdā publice vtilitatis. q̄ expoſtulat facultates ſuas ſingulis agnatiōib⁹ ꝯ͂ſeruari vt familiis ſalua ſit dignitas ⁊ honeſtas q̄ abſq̄ diuitiis ñ conſeruaꝉ. l. ab oibus circa principiū. ff. de lega. i. l. creditores. ff. de priuile. credi. honores. n. ⁊ mūera publica potioribus ⁊ honeſtioribus ꝯferēda ſunt. l. honores. ff. de d̄cur. nā expedit reipublice ꝑ digniores ⁊ diuitiores regi nō ꝑ paupes ⁊ abiectos. vt in auc. de defenſo. ciuita. in prin. ⁊ in. l. i. ⁊ in auc. vt oēs obedi. in princi. igiꝉ reipublice intereſt facultatib⁹ ſuos habundare ſubiectos in auc. vt iudices ſine quoq̄ ſuffragio. §. cogitatio. honores autem. ⁊ onera publicoꝝ gerendoꝝ officioꝝ cōſtat ad virilez ⁊ nō ad femineū ſexū ptinere. l. femine. ff. de reg. iur. ⁊ hec fuit rō mouēs ꝯiecturatiue modernos iuriſtatores ad ſic ſtatuēdū. Inſup ēt qꝛ ꝑ agnatos virilis ſexus contingit ꝑpetuari ⁊ ꝯ͂ſeruari memoriā agnatiōis ⁊ nō finiri. l. ꝓnūciatio. §. familie. l. libelloꝝ ad fi. ff. de ver. ſigni. ex qbus preſumiꝉ ꝯiectura mētis ſtatuētiū lꝫ in ſtatuto nō inueniatur expſſa. qꝛ in aſſignatiōe rōis legis ex̄ expſſionē in lege ꝓcedi pōt ex tā multiplici coniectura de qua dcm̄ eſt ſicut ḡ hm̄ ōī rōnes militant in filio maiore inteſtato moriēte ad excludendū matrē ſtātibus agnatis eodē mō militant in filio pupillo moriēte vt excludaꝉ mr̄ ſtantibus agnatis. Et ex iſtiſ appareret tale ſtatutū fore optima rōne fundatū ⁊ lꝫ. d. l. maximum vicium dicat talem diſpōem iniquam procedit eo caſu quo ſtatutum excluderet feminam ex eo qꝛ eſt femina ⁊ ꝑncipalr moueretur odio femine. ſed iſtud ſtatutū nō moueꝉ odio femine. ſed rōnibus ꝑallegatis. ḡ ſeqꝉ ꝙ hmōi eſt rōnabile ⁊ ꝑ ꝯ͂ns extendendū. l. fauorabiliores. ff. d̄ reg. iur. cū ſi. Nūc v̄o oñdo incōuincibilr opi. Bar. verā vbicunq̄ duo ſic ſe habent ꝙ lato ſumpto vocabulo vnū v̄eit appellatiōe alterius. ⁊ eadē rō ē in vtroq̄ ⁊ expꝛimiꝉ vel ꝑ ꝯiecturas vel aliquo alio mō tūc ius exorbitās ⁊ correctoꝛiū diſponens de vno verificaꝉ in reliquo. hec doctrina ex gl. ⁊ tex. cle. i. ⁊ clemē. auditor de reſcrip. ⁊ cle. i. de elec. ⁊. c. ſi poſtq̄. §. fi. ⁊. c. fi. de elec. li. vi. Sed hoc verbū inteſtat⁹ ꝓprie cōphendit illū q̄ potuit teſtari ⁊ nō ē teſtat⁹. ⁊ lato ſumpto vocabulo cōphēdit pupillū furioſuz ⁊ ſimiles. vt ē tex. in. d. l. i. in. ij. rn̄ſo. ff. d̄ ſuis ⁊ legi. Et in caſu nr̄o eadē eſt rō in vtroq̄ ⁊ ꝯiecturatiue expꝛimiꝉ vt dcm̄ eſt. ḡ multo magis in caſu nr̄o iſtud ſtatutū ſimplr loquēs de inteſtato cōphēdit nedū maiorem inteſtatū ſꝫ ēt ipſuz pupillū inteſtatū. ⁊ iſtud in hoc pūcto eſt incōuincibile. Tertio hoc ꝓbo mirabiliter ex tex. d. l. i. in. ij. rn̄ſo in v̄ſi. ſꝫ hos quoq̄ ꝓ inteſtatis accipere debemus quē tex. induco hoc mō ꝑuatio ꝑ̄ſupponit habitū. c. ad diſſoluēdū ⁊. d. l. decē cū ſi. q̄ caſu oēs dicūt ꝙ ꝑuatio iportata ꝑ h̄ v̄bū inteſtatus nō ꝑ̄ſupponit habitū qꝛ pupillus nūq̄ habuit habitū ſeu potētiam teſtādi ſupuenit Bart. ⁊ diſtinxit ſup hoc ꝙ erat ꝑuatio hitus reſpectu indiuidui ⁊ illo mō v̄bū inteſtatus nō ꝑ̄ſupponit habitū in pupillo erat qdā hitus reſpectu ſpeciei ꝯtinētis illud indiuiduū ⁊ iſto caſu v̄bū inteſtatus ꝑ̄ſupponit hitū in pupillo nō reſpectu pupilli ſꝫ reſpectu ſpeciei humane ⁊ ita diē ꝓcedere tex. dicte. l. i. in. ij. rn̄ſo. Mibi vr̄ ꝙ ſit magna diuinatio ad tex. illū vt itelligaꝉ d̄ ꝑuatiōe hitus hito reſpectu ad ſpeciē ⁊ nō hito reſpectu ad indiuiduū ex eo qꝛ ille tex. loqꝉ de indiuiduo dū dicit inteſtati ꝓprie appellanꝉ q̄ cū poſſent teſtm̄ facere teſtati nō ſūt ⁊ ēt in ſcdo rn̄ſo incipiēte plane tex. loqꝉ de ipuberibus ⁊ furioſis ⁊ his qb⁹ bonis ē interdictū vn̄ neceſſariū ē fateri ꝙ illud v̄bū inteſtatus poſitū in ſcdo rn̄ſo ꝑ̄ſupponat ꝑuatiōez hitus reſpectu indiuidui ꝙ ꝓbo hoc mō ꝯiungendo text. l. i. §. impuberē. ff. ad tertul. vbi ſi pater ſubſtituit filio ſuo pupillo ⁊ ſubſtitutus obmittat hereditatē pupillarē tūc dicaꝉ inteſtatus deceſſiſſe cū ergo dcm̄ ſm̄ reſponſuz loquaꝉ d̄ pupillo furioſo ⁊ ꝓdigo qbus pater pōt ſubſtituere de pupillo caſus ē in. d. l. patris ⁊ filij d̄ filio furioſo tex. ē i. l. ex fcō. ff. de vul. ⁊ pup. De filio aūt cui bonis ē interdcm̄ nō allegaꝉ caſus in indiuiduo ſꝫ ē doctrina oium in cōi volētiū ꝙ ſicut pt ſubſtituere filio ſuo furioſo vt in. d. l. ex fcō nō pōt ſubſtituere filio ſuo ꝓdigo cui bonis ē interdcm̄ vt ample ſcribit bar. in. d. l. ex fcō ſꝫ iudicio meo de hoc ē caſus nouus ñ pōderat⁹ ab aliquo vſq̄ ad hec tpa i. d. l. i. in ſcdo rn̄ſo inq̄ꝫtum exꝑeret pupillū furioſuz ⁊ prodigū cui bonis ē iterdictū quo ad teſti factionē vnde probatur ibi iuncto. d. §. ipuberē ꝙ ſi pr̄ non ſubſtituit filio pupillo aut filio furioſo aut filio ꝓdigo cui bonis ē interdcm̄ dr̄ inteſtati qꝛ iā priuati ſunt ptāte teſtandi eis cōpetenti nō a ſe ſꝫ a parentibus eoꝝ ⁊ ſic in pupillis i furioſis ⁊ in ꝓdigis quibus ē interdcm̄ bonis illud v̄bū inteſtatus dēnotat priuatōez reſpectu indiuidui ⁊ ñ reſpectu ſpeciei vt dixit Bar. ⁊ id̄ ꝓbat ille tex. ꝙ iteſtatus ꝓprie dr̄ ille qui pt per ſeipm̄ teſtari ⁊ nō ē teſtatus ⁊ deceſſit dr̄ ꝓprie inteſtatus deceſſiſſe. Improprie aūt dr̄ inteſtatus decedere qui potuit teſtari per aliū ⁊ nō ē teſtatus vt ē pupillus ꝓ quo pr̄ potuit teſtari furioſus ⁊ ꝓdigus ꝓ qbus pater potuit teſtari dr̄ iſti tales inteſtati ꝓprie ⁊ per ꝯ͂ns priuatio in eis ꝑ̄ſupponit habituz teſtandi cōpetentibus eis non a ſe ſed a parētibus eoꝝ ⁊ iſta iproprietas per fictionez iuris ē redacta ad quaſi ꝓprietatē hoc ꝓbat illud ſm̄ rn̄ſum in ver. hos quoq̄ pro inteſtatis accipere debemus ecce q̄liter lex ſtatuit fingēdo ꝙ lꝫ pupillus furioſus ⁊ ꝓdigus iproprie dicanꝉ iteſtati nihilominus nos tenemur accipere eos ꝓ inteſtatis ⁊ ſic lex illa fingit eos dici iteſtatos ⁊ clax ē ꝙ fictio legis idē ē ꝙ ipſa v̄itas nec pōt ꝓbari cōtrariū vt ē gl. in. l. i. §. i. C. de rei vxo. acti. ⁊ ſic nō ē inſiſtēdū an ꝓprie an iproprie pupillus dicaꝉ ꝓprie inteſtatus decedere ex quo lex mādat accipi ꝓ iteſtato faciat no. tex. in. l. i. §. lex falcidia. ff. ad. l. falci. vbi dr̄ ꝙ oēs leges loquētes de teſtamētis habent locū i teſtō ꝯfirmato per fictiōez. l. cornelie lꝫ. n. dicamus ꝙ ex vi v̄boꝝ diſpoſitū i caſu v̄o ñ cōphendit caſuz fictū vt i. l. i. iij. §. hec v̄ba. ff. d̄ ne neg. geſ. tn̄ ſec⁹ vr̄ eē ex mēte legis fingētis vt expſſe ꝓbat tex. d. §.

a ¶ De ſticto. Uide ad mām huius tex. do. alex. de imo. in l. ſi cū dotez. §. ſi patre. ff. ſol. matri. et vide .d. pe. de peru ſio i ſolēni tractatu ſuo de q̇rta ep̄ali. q diſcurrit p oēs caſus. et nouiſſimos ſcribentes hic.

lex falcidia. Faciat qḋ voluit Bar. i. l. ſi merit⁹ in magſa
tu. §. i. l. iulia. ff. de adul. vbi dicit φ ſi p ſtatutū diſpōit φ
aliqs hēaſ p ciue ꝯſuppoſito φ illud ſtat p fictiōez iuxta
no. p eūdē Bar. in. l. ſi is q p ēptore. ff. de viuca. φ ille ta/
lis intelligiſ hr̄e oia p̄uilegia q̄ habent veri ciues dūmō
talia p̄uilegia ꝯcedi potuerint p ipſū ſtatuētē. nā talis vſ
eſſe mēs ipſius ſtatuētis q ex quo ſimplr̄ fingit eū ciuez et
vult hr̄i p ciue vſ velle φ quo ad oia habeaſ p ciue. et p h
dixit Jo. de imo. in. d. §. lex falci. φ ſi ſtatutuz diſponit φ
qs habeaſ p inde ac ſi eēt de aliqua arte φ hoc caſu ſtatu
tū loquēs de artificibus hēbit locū in iſto artifice. et ſic di
cit ſe alſ dixiſſe in qōne facti hic bonoñ. multo fort⁹ erit
idē dicēdū i caſu nr̄o ex quo tex. ille loqſ p v̄ba arctatoria
dū dicit accipe dēmus. faciat ſingulare dc̄m Bal. in. l. cō
ſti. ſſor. in p̄n. vbi dixit φ iſta v̄ba hēaſ et ſit ip̄ortāt fictio
nē vt videanſ v̄ificari in caſu v̄o alſat mirabilē tex. i. l. i. §.
ſi. ff. qḋ q̄ſqz iuris faciat ēt qḋ voluit idē Bal. in. l. i. §. i. C.
de rei vxo. actio. vbi dixit ſe pluribus vicibus ꝯſuluiſſe φ
tacita ſtipulatio ficta a iure ita meretur executiōez vigore
ſtatuti ſicut ſtipulatio expſſa in inſtr̄o. idē voluit idē bal.
in. l. ad p̄batiōez. C. de p̄ba. et in. l. iuri gentiū. §. ſz φ ꝯfer
re. et in. l. i. ff. de hiſ que in teſta. delen. et in. l. vbi adhuc. C.
de iure do. et faciat qḋ ipſe voluit in. l. i. C. de fideicō. et i. l.
ij. C. de inoffi. teſta. et in. l. cū accutiſſimi. C. de fideicō. et d.
Do. in. c. humanū genus. i. di. Bar. et Ang. in. d. l. i. ḋ hiſ
q̄ in teſta. delen. et iſte eſt intellectus verus ſine macula et
ruga aliqua in. d. l. i. in ſcḋo rn̄ſo. et aliud dicere eēt nodū
in ſirpo q̄rere. nec eſt verū φ iſte tex. p̄bet φ cōis modus
loquēdi ita ſe hēat vt dicebat Bar. Et ſi dicaſ vt dicebat
Bal. φ ille tex. loquiſ in caſu fauorabili et ſtatutū iſtud lo
quiſ in caſu rōnabili. qꝛ ſalua reuerētia tāti doctoris imo
iſtud ſtatutū loqſ in caſu et fauorabili et rōnabili vt ſupius
dixi. Et ad tex. inſti. de hered. ab in teſta. in p̄n. ꝯſidera qꝛ
ibi dſ inteſtatus decidit q oio nō fecit teſtm̄ q tex. nō loqſ
in pupillo vt dicebat Bart. qꝛ ꝯſuppōit ille tex. φ potuit
facerē teſtm̄ ſz oio nō fecit q̄ſi velit φ nec de iure nec ḋ fcō
eſt teſtatus. ſz. n. p pupillo teſtm̄ fieri poſſit vt. d. l. patris
et filij tn̄ ipſe teſtm̄ facere nō pt nec tex. ille loqſ de cōi vſu
loquendi. Et iſta erāt iudicio meo oportuna ad deciſiōeſ
huius dubitabilis paſſus et forte in cuū erūt clariora. Et
inq̄ſitū ſupius dixi an diſtributor poſſit diſtribuere i filiuz
ſuū aut in filiū teſtatoris pauperē. Adde Bal. i repe. l. i. C.
ḋ ſa. ſan. ecc. in. xviij. col. in ver. ſup ſeptia qōne vbi arguit
φ nō pt p. d. auc. q huſcūqz modis. C. de ſa. ſan. ecc. et p. l.
filius et. l. impuberē. §. i. ff. de fal. nā pr̄ eſt miniſter vn̄ non
dz ſic diſtribuere qꝛ in ſe reſultat cōmoduz argumento. l.
q teſtō. ff. eo. et. l. ſi qs titio ḋ leg. ij. et. l. creditor. §. ſi intra.
ff. man. Preterea huōi electio vſ ꝓcedere ex affectione
carnis potius q̄z ex rōne legis. l. nenſeniuo. ff. de neg. geſ.
no. in. l. illud. C. de ſa. ſan. eccle. p hoc ēt alſat qꝛ oē cōmo
dū eſt auferendū tali diſtributori puta ſi pr̄ vellet eligere
in tota hēditate ſz in minima diſtributiōe vt in alimentis
hn̄ pōt eos eligere bōa fide. alſat. c. auruz hz ecc̄ia. xij. q.
ij. in v̄bo p minutas. n. erogatiōes. Idez dicit ſi filius eli/
geret patrē in paupez arg. l. i ſuis. ff. de libe. et poſth. et hn̄
facit. l. nā et parētibus. ff. de inoffi. teſta. et. c. nō ſatis in v̄.
ceterū treditio eſt dei vt p̄mus paſcas parētes. lxxxvi. diſ.
eundē Bal. i. l. iperator. ff. de pac. vbi alſat illā. l. in argu
18 mentū ↑ φ ſi teſtōr relinq̄t bona diſtribuēda inter paupes
p miniſtrū fratrū de p̄nia et priorē fratrū p̄dicatox. et vn⁹
cox vult eligere in paupes ꝯiūctas pſonas teſtatoris q̄ veſ
ſūt paupes φ ep̄s dz magis fauere ꝯiūctis nō φ iſtud ſit
de neceſſitate. ſz dicit ſicut alibi dicit lex gratiā facit. eſt tn̄
iſta gr̄a quodāmō debita. l. i. §. p̄mittiſ. ff. ḋ aqua quotti.
et eſti. ꝯcurrūt. n. in pſonis ꝯiūctis due rōes. ſ. pietas car
nalis et pietas ſp̄ualis qꝛ paupes. vn̄ iſte due rōes potio
res ſunt q̄z vna. tn̄ in relictis ad pias cās ſola pietas ſ. ſp̄ua
lis eſt attēdēda. qꝛ ꝯcernit fauorē anime. l. illud. C. de ſa.
ſan. ecc. vide eūdē Bal. i. l. nulli ad ſi. ff. qḋ cuiuſqz vniuer
ſ. noie. vbi dicit φ pr̄ pōt noiare filiū in paupem. qꝛ hoc

nō facit vt pſona domeſtica ſz vt executor dūmō filius ſit
reuera paup. arg. dicte auc. q huſcūqz modis. et per iſte cū
laude dei ſit lecta et intellecta decretalis veſtra. Barba.

o **Fficij.** Iſta decretalis eſt famoſa et cō
tinet mām quotidianā iō plene
1 erit attingēda et h intēdit. ¶ ↑ De relicto a ec
2 cleſijs petit ep̄s ptē ſuā ſz aliqḋ fuerit ſibi a te
ſtatore relictū ſi nō in fraudē fuerit relictū φ manerct ea
pte ꝯtentus et legatū agnouerit. h. d. et diuidiſ primo po
niſ ꝯſultatio ſcḋo rn̄ſio ibi ꝯſultatiōi. Iſta ſcḋa ſubdiuidi
tur qꝛ p̄mo rn̄det diſtinguendo et ſcḋm membrū ponit ibi
φ ſi eā ſcḋo ꝯ fraudē ꝓuidet ibi ſi v̄o tertio ꝓteſtaſ ibi ſal
uis et loquiſ ꝓprie de relictis q̄ fiunt eccleſijs ſubiectis p
ſubiectū. ¶ In tex. ibi ꝓpriā portionē iō ita dicit reſpe/
ctu teſti ſeu teſtatoris vel exponiſ. i. canonicam portionē vſ
iō dixit ꝓpriam ex eo qꝛ certam portionem de ſe relinq̄t
ep̄o. Tu vero intellige iſtum tex. inq̄ſitum dicit propriam
portionē. i. ſuā et pſone ſue debitā rōne oneris pſonalis et
rōne miniſterij qḋ impendiſ p ipſum ep̄m et ad h allego
elegantē et ſin. doctri. Bal. in. l. preſes. C. de tranſac. in v̄.
ſed hic quinto queriſ nūqd ep̄i poſſint donare vel remit/
tere quartas mortuarioꝝ. vſ φ nō per illū text. cōtrariuz
dicit eſſe verius de iure. et mouēſ. qꝛ iſta portio debeſ pſo
ne nō aūt ḋbeſ eccleſie. debeſ. n. ep̄o rōe miniſterij vn̄ hāc
portionē ſuā facit merito pōt illā remittere. qꝛ in hoc cēa
ſeſ eſſe dn̄s non aūt adminiſtrator ſicut tutor cui eſt reli
ctū remittere et de eo gratiā facere et ita dicit ſeruari ḋ cō
ſuetudine. Ego vidi iſtā qōnez de facto q̄ fuit mutine et cō
ſultus rn̄di ita vt Bal. determinat. et ad hoc iducebā iſtū
text. inq̄ſitū dicit ꝓpriā portiōem. et alſabā illud qḋ voluit
Jo. an. in. c. reqſiſti. ſ. eo. vbi dixit φ ep̄s non teneſ cōicare
eccleſie ſue quartā quā pcipit de mortuarijs. et inducebaz
ēt ad hoc tex. in auc. de non alienādis in. §. ſi qs aūt p dōa
tionē in verbo ꝓpria. vbi illud v̄buz ip̄ortat rem q̄ eſt ſui
iuris. et text. in. c. iij. de pigno. in v̄bo ꝓpria neceſſitate. et
hoc. ibi exponūt. i. ſua. et tex. i. l. i. cū accutiſſimi in v̄. ꝓprijs
. C. de fideicō. et tex. in. c. ſine exceptiōe. et in. c. ep̄s q manci
piū. et in. c. et ſi illi. xij. q. ij. et tex. in. c. ſi priuatum. xij. q. i. et p
hoc tex. iſte intelligi pt et hn̄ φ illa verba ꝓpriā portionē
inferūt φ portio canonica q̄ debeſ ep̄o de mortuarijs eſt
ſua et ſui iuris. et per ꝯn̄s de ea gratiā poterit et donationē
facere. et ē quotidianū nec p aliquē ſcribentē ita iſte tex.
fuit allegatus vſqz ad hos dies. Et adde Bald. in auc. ſi
mulier. C. ad. l. fal. vbi inq̄ſituz ibi hr̄ φ in relictis pijs ceſ
ſat falci. q̄rit ibi Bal. quid de falci. ep̄ali. dicit φ ḋ q huſ
cūqz relictis ad pias cās pijs locis ep̄us dz hr̄e quartam
ſecus dicit ſi relinqſ pſonis. i. paupibus noiatiue puta pe
tro et Jo. ſi aūt in genere puta paupibus in genere ep̄i vo
lunt quartā ac ſi eſſet relictū hoſpitalibus. qꝛ eadē eſt rō
de. h. d. notari in. c. ij. de ſepul. et ita dicit tenēdū tn̄ ſi ep̄us
ꝯſideraret φ eſt pr̄ pauperū nō deberet de relicto eorum
aliqd detrahere. arg. l. in fideicōmiſſi. §. cū pollidus. ff. ḋ
vſur. et. l. cū filio de leg. i. dicit tn̄ φ illa. l. nihil facit. qꝛ q̄r
ta ep̄alis fundaſ ſub lege dyoceſana nō in lege trebellia/
nica vel pegaſiana. qꝛ illa lex applicat eccl̄ie iō cenſeſ idez
fauor anime teſtatoris. Uenio ad notabilia et in eis intēdo
2 exaiare materias hic p ſcribētes tactas. ¶ ↑ No. φ ḋ re/
lictis factis eccl̄ijs vel mōaſterijs debeſ ep̄o canōica por
tio. ēt de relictis p mortuarijs q̄ portio diuerſificaſ hz va
rias ꝯſuetudines locoꝝ iō attendeſ ꝯſuetudo quāta ſit il
3 la portio. c. certificari de ſepul. ¶ ↑ Quare aūt fuit inuē/
ta p canones iſta portio. dic pp onus ep̄ale in collatione
ordinū et in ꝯſecratiōe eccl̄iaꝝ et ſimiliū de qbus i. c. acce/
dentibus de p̄uilegijs. et pp ꝯiunctiōez quā hz ep̄s cū ſuis
eccleſijs vt p̄baſ in. c. ſeq. et tz Inno. in rub. ḋ parochijs.
4 ¶ ↑ Sz quid ſi relinquat fr̄nitati diſciplinatoꝝ alicuius
loci vtꝝ de talibus relictis competat ep̄o loci q̄rta portio
vt hic dſ qḋ eſt quotidiana et ſubtilis. et tāgiſ hic per do.
Pe. referentem dicta Bal. in. l. ſi quis ad declinādū. C.
de epiſ. et cleri. et domini Petri de peruſio germani dn̄i
Bal. in

Bal. in ſuo tractatu quarte canonice. et et refert do. meus hic Jo. de imo. conſuluiſſe in ciuitate Calij ſequendo dicta Bal. Ego vero ſuperioribus diebus conſultus a reuerendiſſimo ac colendiſſimo dño dño biſſarione epo tuſculano cardi-nali Niceno bonon. legato dño meo obſeruandiſſimo vt ſcriberem et ſcripſi. nam quis iuriſconſultorum vt de papiniano ſce-nola ſummis in iure viris Vlpiano dixerim tam ſapientiſſimi dñi facile recuſauit imperium et ſcripſi late. nunc vero vniuerſis ingenioli mei neruis atque viribus effuſis latius et melius deo bñ iuuante tanquam quam nunquam aut viderim aut legerim aut audiuerim. Et quia oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcunt vt ſummus ille philoſophorum antiſtes ſcripſit. et probatur in. l. i. §. videa-mus itaque. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. ideo ad preſens argumen-tando hec principia erit aſſumenda. Et ante omnia pro hoc potiſſi-mo huius queſtionis fundamento ſuppono quod talis fraterni-tatis ſit capax relictorum. eſt enim congregata pro opere pietatis et caritatis exercenda. et per conſequens eſt a iure approbata. l. i. §. ſed et religioſi. et ibi Bar. et Ang. ff. de colle. illici. et per eundem bar. in. l. ſi. co. ti. et no. Archi. in. c. ſi quis clericorum. xlij. di. et in. c. ſi q. xi. q. i. et quod no. bal. in. l. i. ff. de pecu. et in. l. i. §. quibus et i prin. eiuſdem. l. i. ff. quod cuiuſque vniuer. noie. et l. i. illud. C. de ſa. ſan. ecc. et in. l. id quod pauperibus. et in. l. ſi quis ad declinandam. C. de epiſ. et cle. et in auc. hoc ius porrectum. C. de ſac. ſan. ecc. et in repe. c. ſi pr. de teſta. in. vi. et per Archi. xi. q. i. c. ſi q. ergo ta-li fraternitati diſciplinatorum legari et relinqui poteſt per no. in. l. col-legium. C. de here. inſti. et in. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. et in. l. cum ſe-natus. ff. de reb. du. ergo cum tales fraternitates ſint licite et a iure per-miſſe concluditur eas eſſe capaces relictorum. quo fundamento bel-liſſimo ſuppoſito videtur quod nulla portio debeatur epo de talibus relictis. quod oſtendo hoc modo tales fraternitates non ſunt ſub iuriſdi-tione epi cum epus non habeat in eis iuriſditionem quia layci ſunt nec domus talium fraternitatum ſunt loca eccleſiaſtica nec in eis poteſt ac-cedere aliquod ius epale per no. in. c. quia contingit de religio. do. et in cle. per litteras de prebe. et in. c. ſa. ſan. et i. c. maſſana eccle-ſie de elec. et quod no. Pan. in. d. cle. quia contingit neſcio enim videtur ex quo capite poſſit epus detrahere quartam de talibus relictis cum nullam poteſtatem habeat aduerſus tales laycos nam officium cure epalis eſt remotum a talibus fraternitatibus quia layci non ſunt ſub epo niſi ratione cauſarum que ſunt de foro eccleſiaſtico. c. cum ſit de fo. compe. c. ij. de reſcrip. in. vi. nam iſta quarta debetur epo et ſi eccleſie ratione miniſterij et oneris paſtoralis ſed epus non habet cu-ram ipſarum fraternitatum ergo nulla quarta ſibi debetur quia enim non vocatur ad onus non debet vocari ad comodum illius oneris. l. neſcenius ff. de neg. ge. l. poſt legatum. §. amittere. ff. de his qui vt indi. ergo Secundo facit ſi nos diſcurramus per omnia iura decernentia iſtam quartam epo reperiemus illa loqui de relicto facto eccleſiis mo-naſterio hoſpitalibus et ſimilibus vt hic et in. c. requiſiſti. ſecundo ſed de talibus fraternitatibus iura nullam mentionem faciunt er-go non ſoluetur quarta de talibus relictis. l. illam. C. de colla. §. conſideramus in auc. de trien. et ſemiſ. c. ij. de tranſla. prela. Tertio faciat videmus teſtatores aſcribere hmoi relicta pri-oribus et rectoribus fraternitatum predictarum quo caſu videntur ha-buiſſe conſiderationem ad perſonam vt in. d. c. requiſiſti vnde cum ta-lia relicta facta fuerint perſonis laycis ergo ſequitur quod nulla quarta debetur epo vnde Bal. in. d. l. ſi quis ad declinandam refert ſuper hoc fuiſſe opiniones varias et contrarias maxime inter reuerendum car-dinalem de tuderto. qui fuit epus peruſinus qui in hac materia fecit quendam tractatum et inter dnm Galiciam de Ancbona et inter eos interuenerunt altercationes ſatis moleſte et et verba non congruentia tantis viris tenebat. d. Car. quod quarta debere-tur epo de talibus relictis ſed. d. Gali. tenebat contrarium et cum in veritate ſequi vel do. Bal. ibi reſpondens ad motiua. d. Car. quia in queſito illo fuerat dubitatum de eo quod relinquitur fraterni-ti ſeu collegio fraternitatis quod habet loco perſone. l. mortuo. ff. de fi-deiuſſo. non autem querebatur de eo quod relinquitur oratorio vel ho-ſpitali ipſorum quia tunc de illo deberetur quarta quaſi locus eſſet ſubiectus dyoceſano et quia eſſet conſtitutus auctoritate epi vt in. d. c. requiſiſti nam aliud videtur eſſe quando relinquitur loco et aliud quando relinquitur perſonis reſpectu perſonarum que poſſunt ſeorſum et in abſtracto de per ſe conſiderari quia tunc non debetur quarta

per id quod habetur in. d. c. requiſiſti ad fi. et quod no. glo. in. c. ij. de ſe-pul. vnde idem Bal. in. d. l. ſi quis ad declinandam in. xviij. col. v.
5 querit de tali queſtione teſtator reliquit fraternitati diſciplinato-rum ſci dominici hereditatem ſuam opulentam epus petit quartam collegium diſciplinatorum dicit ſe non teneri refert illum do. Car. dixiſſe non debemus recedere a regula ſed regula iuris dicit quod de omnibus relictis eccleſijs et pijs locis debemus habere quartam vt hic in. d. c. requiſiſti et negari non poteſt quod locus iſte vbi fraternitas iſta congregatur ſit locus pius nam ibi deus colitur ergo de neceſſitate ſequitur quod epus debeat habere quartam quod argumentum non concludit ſecundum Bal. ibi cum ipſe ar-guat de relicto facto loco ad relictum factum perſone et per-ſona conſideratur ſeorſum et vt abſtracte a loco. Et ſi dicatur quomodo cognoſcam quod perſona ſit ſeparabilis a loco. Reſpondet ibi Bal. quando perſona eſt obligata loco et inſerta vt ita dixerim ſicut ſunt canonici eccleſie ſue tunc collegium eſt in eccleſia et eccleſia eſt in collegio et vnum ſunt. et tunc perſona conſideratur vt inſeparabilis a loco vt. d. c. requiſiſti. Sed quando inter collegium et locum nulla eſt coniunctio ibi collegium per ſe decernitur. et ita eſt in iſtis fraternitatibus quia nulla coniunctio ſpiritualis eſt et ibi poſſunt diſcedere a loco. et ideo quia poſſunt per ſe conſiderari et non reſpectu loci relictum iſtud videtur fa-ctum perſonis et non loco pio. ideo videtur quod epus non debet habere quar-tam ab eis. et ſecundum do. Galiciam iſta eſt pura et ſimplex congre-gatio laycorum. ſicut enim epus non debet habere quartam de eo quod re-linquitur vniuerſitati ſcolarium vel collegio mercatorum ita nec debet habere ſi relinquitur collegio habentium. quia nulla eſt coniunctio ſpiritualis inter eos et epm nec ſubſunt ei quo ad legem dyoceſanam. et ſecundum veram eſſentiam eorum ipſi ſunt layci perſonale et ha-bet accidentia ſine ſubiecto. et quia ſi tenerentur ad quartam mul-to fortius tenerentur ad ſimilia capitula legis dyoceſane pu-ta ad caritatiuum ſubſidium quod eſt magis priuilegiatum quam quarta legatorum et iſtud eſt falſum quia nullo iure cauetur quod teneatur ad caritatiuum ſubſidium. ergo apparet euidenter quod non ſunt ſub epo quo ad. l. dyoceſanam et per conſequens nec quo ad quartam. quia a quo remouetur genus remouetur quelibet eius ſpecies. Dicit tamen quod epus bene poteſt ſe intromittere quod talia relicta expendantur in pios vſus ne decipiantur teſtatores qui hac intentione illa bona reliq-uerunt non tamen ſibi iburſando. et propter hanc queſtionem non determinat ibi Bal. ex eo quia tunc pendebat de facto. Dicit tamen quod ex predictis bene apparet veritas intelligenti. et dicit predicta fore vera quando aliquid relinquitur fraternitati que congregatur in tali hoſpitali. ſecus ſi relin-quatur fraternitati talis hoſpitalis. quia tunc cum genitiuus ſigni-ficet cauſam finalem videtur relictum contemplatione hoſpitalis. quia cum hoſpitale ſit dignius quam collegium predictorum trahit ad ſe mi-nus dignum. c. quod in dubijs de conſecra. eccle. vel alta. cum ſi. Idem etiam dicit ſi relinquatur hoſpitali talis fraternitatis diſcipli-natorum. quia quando genitiuus ſignificat dignitatem precedit quod pro-xime dictum eſt. quia trahit ad ſe antecedens. ſecus quando illud non ſignificat ſed demonſtrat. quia tunc non trahit ad ſe antecedens ſed potius ipſum trahitur ad antecedens. l. ſi ſeruus communis. ff. de ſtip. ſeruo. Et ideo ſecundum eum ratio legandi ſumitur ipſa pietas. et hoc pro-prius et potentius ineſt ipſi hoſpitali. facit quod habetur in. d. c. requiſi-ſti. ideo intelligi debet relictum hoſpitali. et ſic tunc epus habebit ca-nonicam portionem. Cum ergo in caſu noſtro fuerit factum relictum fraternitati diſciplinatorum ſequitur quod duntaxat attenditur ipſa fraternitas illorum. et per conſequens non debetur epo quarta. et idem ſequitur hic. d. meus qui dicit quod legatum factum fraternitati non intelligitur eſſe fa-ctum hoſpitali in quo illa fraternitas congregatur ideo ſi pote-rit detrahi quarta cum illi ſint layci et hoc non reperiatur iure cautum. d. l. illam. et hanc partem dicit eſſe veram de iure et idem dicit etiam ſi legatur fraternitati talis hoſpitalis quia ille genitiuus videtur appoſitus ad demonſtrandum de qua fraternitate intelli-gatur. vnde illa adiectio hoſpitalis videtur facta ad demonſtrationem et ad differentiam aliarum fraternitatum. facit quod habetur in. l. qui habebat. ff. de reg. iur. et ſic reprehendit illam differentiam bal. et dicit ſe ita conſuluiſ-ſe caſum ſequendo dnm Galiciam et Bal. in. d. l. ſi quis ad decli-nandam. ita et reſidet dñs Abb. hic in finalibus vbi dicit ſe credere quod de tali relicto non debetur quarta quia non videtur factum loco ſed potius fraternitati vt diſponat in piam cauſam et aliud non dicit. Adde ad eos dnm Floria. de bononia in. d. l. ſi.

6 qs ad declinādā vbi dicit ꝙ qñ relinqͥt pauꝑib⁹ vel di-
ſciplinatis certi loci nō dʒ ep̄s de tali relicto detrahere q̄r
tā. ⁊ ita refert in q̄one facti ꝯſuluiſſe Jo.an.i eccl'ia eugu
bina ⁊ ſꝫm illud ꝯſiliū p ep̄m ibi lata fuit ſnīa in fauorē il
loꝝ diſciplinatoꝝ ꝙ p illa q̄rta nō poſſent ð cetero mole-
ſtari ⁊ dic̄ ēt nouiter ita fuiſſe ꝯſultū hic bonoñ tñ pp dcā
ꝯſilia tū pp illā ſniam longo tp̄e roboratam ⁊ ita reſidet.
Nec allegat q̄uo īcipiat illud ꝯſiliū nec cōmemorat aliquē
locū vbi ꝯſiliū illud ponat nec recenſet aliquē graue do-
ctorē facientē mētionē de illo ꝯſilio. Adde elegātiſſimum
ꝯſiliū d. Abb. qð incipit ad clarā deciſionē oīuʒ p̄dictoꝝ
tria examinanda incūbūt vbi q̄dā ſr̄nitas laycoꝝ appella
bat ſr̄nitas ſancte crucis ⁊ ꝯueniebāt in illo loco ordinis
ſancti franciſci in quadā capella ſub vocabulo ſancte cru
cis q̄dā deo deuotus legauit multa bona diſtribuēda in
pias cās fuit dubitatū an ep̄s poſſet detrahere q̄rtā ⁊ cō-
ſuluit ꝙ nō ⁊ mouet q2 hec q̄rta debet de relicto ſcō pijs
locis nō aūt de relicto pſonali ēt ſi fieret clerico allegat. c. ſi.
⁊. c. requiſiſti. Jeo. ⁊. c. de his ⁊. c. antiquos. x. q. i. ⁊ qð no.
Jo. an. in. c. ij. de ſepul. ſʒ in caſu iſto talia legata fuerunt
relicta ſr̄nitati ⁊ ſic nō loco q2 ſr̄nitas nō eſt aſcripta loco
ſʒ eſt collegiū pſonale ⁊ quoddā corpus ſr̄um repńtatū
vt i. d. l. mortuo ⁊ pōt ꝯgregari tale corp⁹ vbicūqʒ vult ar.
d. c. ſi qs ḡ nō debet quarta q2 cū tali ſr̄nitati relinquit ſi
hꝫ reſpectus ad locū vbi ꝯgregat mouet ēt a rōne ceſſan
te q2 hec quarta debet ep̄o ex eo q2 eſt cōis q̄dā īter ipſas
eccl'ias ⁊ ipſuʒ ep̄m. C. de ſa. ſan. ecc. vbi q̄rit an iſte ſr̄nita
tes poſſint alia rōne cuius cōione oīa bona erant cōia in-
ter ep̄m ⁊ eccl'ias ſibi ſubiectas ſʒ q2 cōio ſolet ſcādalū ge
nerare. l. cū pr̄. §. dulciſſimis de leg. ij. no. in. c. q̄m de vita
⁊ honeſta. clerico. ideo ſacri canones determinarūt quā
ptē debeat hr̄e ep̄s ⁊ quā partē alie eccleſie. ⁊ dicit clare
hoc colligi ex no. i. d. c. req̄ſiſti. ⁊ per Jo. an. ibi ſed iſta cō
munio ceſſat inter ep̄m ⁊ iſtā ſr̄nitatem. non. n. eſt cōmu-
nio rōne loci. q2 locus non eſt ſr̄nitatis. nec rōne pſonarū
cū ſint puri layci ⁊ ſic ſunt alterius generis q̄ʒ ſint ep̄s ⁊
clerici. duo. n. ſūt genera xp̄ianoꝝ. vnū clericoꝝ aliud lay
coꝝ. xij. q. i. duo ſūt gn̄a. ⁊ ſic nō ē cōmunio inter eos nec
ēt eſſe dʒ cū vita clericoꝝ debeat eſſe ſegregata a vita lay
coꝝ. vt in. c. laycos ⁊. c. ſequēti. ij. q. vij. nec p iſtā cōfrater
nitateʒ deſinūt eſſe de iuriſditione iudicis ſecularis cuʒ ſi
nullo iure ꝓhibeat ſed potius nō apponit in cle. i. de religio.
do. Et ſi quis velit dicere aliā eſſe huius quarte rōneʒ vʒ
pp onus ep̄ale qð ſubit ep̄s in collatiōe ordinū ⁊ cōſecra
tione ⁊ ſacramentoꝝ admiñiſtratiōe ⁊ munere iudican-
di. ipſe dicit hanc rōnē prorſus ceſſare in tali fraternitate
nec rōne loci nec rōne pſonaꝝ ergo ceſſare dʒ diſpoſitio.
xvi. q. i. c. gn̄aliter. c. cū ceſſante de appel. cū ſi. Dicit etiaʒ
tale relictū factū tali ſr̄nitati nō fieri rōne loci nec rōe per
ſonaꝝ de cōfraternitate ſʒ rōne pauperū. vñ iſta fraterni-
tas vr̄ electa tanq̄ diſtributrix ⁊ diſpēſatrix ad pias cās
vt apparet ex verbis relinquētiū ⁊ colligitur ex mēte. d. c.
8 ſi quis ſed ex relicto ſcō pauꝑibus nō debet quarta ep̄o.ᵃ
vt no. in. d. c. ij. de ſepul. etiam ſi veniat diſtribuēdū p aliū
ſeu p ipſuʒ vt. l. nulli ⁊. l. ſi qs ad declinandā. C. de epiſ. ⁊
cle. ergo nec de relicto ſcō dicte fraternitati. Nec ob. ſꝫm
eū huic ſue ꝯſultatiōi dcm̄ Jo. an. in. c. dudū de ꝯuerſione
ꝯiuga. dicētis ꝙ ſi relictū fiat pauꝑib⁹ certi loci debet q̄r
ta. allegat in argumentū dcm̄. c. req̄ſiſti. ad quod ad hoc ip
ſe r̄ndet. q2 lʒ illud dcm̄ ſit veꝝ non tñ obuiat ſue ꝯcluſio-
ni. q2 qñ relictū ſit pauꝑibus certi loci debet quarta. iō q2
non ſolū vr̄ relictum reſpectu pſonaꝝ ſed ēt reſpectu loci.
q2 relictū acq̄rit ipſi loco de quo pōt diſponere ad libitū
cum locus pius ſubſit ep̄o merito rōne cōionis ⁊ oneris
ep̄alis dʒ tale relictū cōicare ep̄o. ſed in caſu nr̄o relictum
nullo modo acq̄rit loco. ⁊ iſtud relictū ē pſonale. ⁊ ſic nul
la vrgens rō apparet q̄re ep̄o debeatur quarta de talib⁹
relictis. Et plus dicit ſi vere ponderent iura antiqua iſta
quarta fuit inducta ꝓpter indigentiā ep̄oꝝ. vñ honeſtū fu
it ꝙ loca ſubiecta ep̄is eis ſubuenirēt de oībus obuentio-

ᵃ Ep̄o. Add Federi. de ſe. in ꝯſi. lvi. doct. in auct. ſimiliter i vlti. q. C. ad. l. falci. ⁊ petrum ð ꝑuſio vbi. ſ.

nibus cū ep̄s ſit rector ⁊ caput omnium locoꝝ pioꝝum ⁊
adminiſtrator ⁊ multa onera ſubeat coꝝ reſpectu. vt hr̄
in. c. i. ⁊. ij. x. q. iij. que ratio ceſſat in iſtis laycis qui nō ſūt
de iuriſdictiōe epiſcopi ſed ſolū cōueniūt vt pietatis ⁊ reli
gionis operā exerceāt. ⁊ allegat doctrinā Bald. in. d. l. ſi qs
ad declinandā q cōſuluit ꝯ ep̄m in latioribus terminis vʒ
ꝙ de relicto ſcō hoſpitali non cōſtructo auctoritate ep̄a-
li quarta portio nō debet cū talis locus poſſit diſſolui ad
libitū cōſtructoris. vt no. Inn. in. c. iter dilectos de dona.
⁊ in. c. ad hec. ⁊ in. c. de xenodochijs de eccle. edifi. q2 cuʒ
ſit locus ꝑuatus non vr̄ capax relicti. ⁊ ſic vr̄ relictuʒ ſcm̄
potius pauꝑibus. ⁊ allegat Feder. de ſenis in ſuis ꝯſilijs.
Dicit tñ negari non poſſe caſum eſſe dubitabilem. ſed in
dubio ſtandum eſſe ꝯſuetudini que eſt legū interpres op
tima capitulo cum dilectus de conſuetu. l. ſi de interpreta
tione. ff. de legi. ⁊ ita reſidet tantus doctor ſolēnis nō mē
tior cuius fuit ꝯſilium iſtud. Adde Ludo. ro. ꝯſi. ccxxx. in
cipi. p̄miſſa qð non hꝫ dubiū in ſcdo dubio illius conſilij
vbi hāc ptem tenuit ꝯſulēdo ꝙ ep̄o nulla debeat portio i
caſu iſto. ⁊ dic̄ ſe moueri auctoritate illuſtris doctoris. d.
Bal. in. d. l. ſi qs ad declinādā. Scdo mouet rōne q2 ſi de
eo qð relinquitur ſingulari pſone prelatiōeʒ ſeu admiñiſtra-
tionē eccleſie nō hn̄ti ep̄alis portio nō deducit. vt i. d. c. re
q̄ſiſti. ita nō deducet huic collegio ſocietatis hoīuʒ ſancte
vrſule q2 ita acciderat in ſcō cū tale collegiū hēat loco p-
ſone certe. allegat. d. l. mortuo. q̄nimo dicit nec iſtud colle-
giū eſt admiñiſtratiōi aut prelatiōi alicuius eccl'ie prepoſi-
tū ergo allegat ēt q2 de relictis factis pſonis que pñt ꝯſide-
rari in abſtracto ⁊ ſeorſum a loco pio vel eccl'ia pochia-
lis portio nō detrahit. ⁊ eadeʒ rōne nō detrahitur portio
ep̄alis. allegat gl. in. d. c. ij. ð ſepul. quā do. Car. reputat vni
cam ⁊ ſing. in. d. c. ij. ſʒ he pſone hoīum ſocietatis p̄dicte
quibus eſt relictū pñt ꝯſiderari ſeorſuʒ ab eccl'ia ſācte vrſu
le qð dicit patere q2 ſūt ſeculares ⁊ layce pſone ḡ ⁊ ita in
dicto ꝯſilio reſidet nec aliud allegat ⁊ motiua ſua fuerūt. d.
Bal. i. d. l. ſi quis ad declinādā. Adde Bal. in. l. id quod
pauꝑibus. in. x. col. C. de epiſ. ⁊ cle. vbi executor dʒ diſtri-
buere in pios vſus vt ibi hꝫ querit an ipſe poſſit diſtribue
re iſtis ſr̄nitatibus laycoꝝ. ⁊ dicit ꝙ ſic expſſo pio vſu. q2
tūc diſtribuit vſui potius q̄ʒ pſonis. ſecus dicit ſi vſus nō
exprimeret. q2 coꝝ collegiū nō ē ꝑuilegiatū vt ē collegiū
pauꝑuʒ cū nō ſit eccleſia nec collegiū pauꝑuʒ. De hoc tñ
dicit eē q̄onem apud canoniſtas vtꝝ ep̄s dēat hr̄e canoni
cā portioneʒ. nec de hoc aliq̄d ibi determinat pollicet tñ
ſe alibi determinaturū. Adde eūdē Bal. in auc. hoc ius
in. xv. col. C. de ſa. ſan. ecc. vbi q̄rit an iſte ſr̄nitates poſſint
alienare. Et dicit ꝙ hmōi ſr̄nitates ſunt licite ⁊ capaces al
legat no. xi. q. i. c. ſi qui in gl. ordi. ⁊ decidit ꝙ corpus iſta
rum ſr̄nitatū pōt res ſuas vēdere q2 nō eſt piū collegium
ſʒ oīno ꝓphanū ⁊ ſeculare ⁊ nō ꝑuilegiatū vñ pōt de bōis
ſuis diſponere ſicut cetera collegia ſecularia allegat. l. i. §.
quibus. ff. qð cuiuſqʒ vniuerſi. noie ⁊ dicit ſe ita in accidē
tia ſcī ꝯſuluiſſe. Adde do. Bal. in. l. illud in. i. col. in ver.
qd de eo ꝙ relinquit ſr̄nitatibus laycoꝝ dr̄ ꝙ tale relictū
nō dr̄ ad pias cās q2 nō eſt piū collegiū ꝓprie allegat illum
tex. in ver. nulli. Adde eūdē Bal. i. l. i. in pñ. ff. qð cuiuſqʒ
vniuer. nomi. vbi q̄rit an ſr̄nitates quibus vtimur ſint ꝓhuſ
ſe ⁊ remittit ad no. per Archi. i. c. ſi qs. xlij. diſt. ⁊ dicit ꝙ
tutius eſt facere ꝙ approbent per ep̄m loci adde eandeʒ
Bal. in. l. i. ff. ð pcu. vbi dicit ſe dubitare ð priore ſr̄nitatis
diſciplinatoꝝ ſancte marie ð miſericordia q2 hꝫ merā ad
miñiſtratiōeʒ ſine cōmodo ⁊ p̄eſt collegijs laycoꝝ lʒ ſint
ad piū vſuʒ q2 vr̄ ꝙ nō poſſint ꝯſtituere ꝓcuratorē ad litē
ꝯteſtatā q2 quātū ad laycos ſeruandum ē ius ciuile allegat
glo. ibi dū loquit ð admiñiſtratore ciuitatis qui ſi pōt plus
q̄ʒ quidā admiñiſtrator rei. l. actor. ff. rē ratā habe. ⁊ religē
cogitādū. Adde do. Pe. ð anch. ꝯſi. clxxx. incip. ſuper p̄i-
7 mo dubio p̄ma facie vt ꝯ vbi laycus q̄dā domū ſuā ⁊ bōa
oīa ſua voluit ꝯuertire ad cōe pi̇ati fuit dubitatū vtrū illa
domus dicat pia ⁊ dcā bōa ſint exēpta ab oībus onerib⁹.

cōīs prati ⁊ an ep̄s h̄eat aliquā ptātē i dicta domo ⁊ bo-
niſ in grauādo ⁊ collectādo ⁊ vꝫ ꝙ ſic q: eccl'ia ⁊ oīa loca
pia in ep̄i ſūt ptāte ⁊ ſua ꝓuidētia gubernanꝫ vt in.c.oēs
baſilice.xvi.q.vij.ipſe.n.eſt pr̄ pauperū.d.l.nulli ⁊.d.l.ſi
qs ad declinādā nō ḡ vꝫ teſtatorē potuiſſe ḡnalem ꝯſtitu
tiōeꝫ canonis imutare ⁊ filios a p̄re vt ita dixerim ſepara
re alſat.d.c.requiſiſti. Itē ſi nullā h̄ret ep̄s ptātem ſeque
ret abſurdū ꝙ cōe prati poſſet fructus ⁊ redditus p̄dicto
rum bonoꝝ ſibi vſurpare diſſipare ⁊ paupes oīno negli-
gere cū nullus eēt cui teneret reddere rōnē ⁊ ſic pia diſpo
ſitio teſtōris ſubuerteret̄ q̄ tueri dꝫ pontificali auctoritate
ꝯ heredes ⁊ alios nō iplētes volūtatē defuncti vt in.c.ſi
h̄redes.ſ.eo.c.tua.ſ.eo.per iſta iura ⁊ ſimilia dicit ſe nō au
dere dicere ꝙ poſtquā bona ſiue fructus eoꝝ ſunt in vſus
paupeꝝ erogādi ꝙ ep̄s in caſu dilapidatiōis ⁊ negligen
tie cōis prati circa iplēdā volūtatē defuncti nullā h̄eat
ptātē eēt.n.hoc valde abſurdū cū ſit pr̄ pauperū ⁊ ſuīs
totū ſpectat ad eccl'iā cle.q: ꝯtingit de religio.do.iō cō
cludit ꝙ i caſu negligētie ⁊ dilapidatiōis ſiue vſurpatōis
redditiuū ſeu bonoꝝ dcē domus p ipſum cōe prati pōt ſe
ep̄s iterponere nec mirū q: qlibet canonicus deberet in
hoc audiri ar.c.ſi qs p̄ſbyteroꝝ de rebus eccle.nō aliend.
ſꝫ quātū ad ptātē ꝯferēdi grauādi ſeu collectādi dicta bo
na ep̄s nullo modo poſſet p̄mo q: illud eſſet ꝯ voluntatē
teſtōris cuius voluntas in hoc eſt ſeruāda nec aliter alte-
randa vt.d.cle.q: ꝯtingit ſc̄do q: bona relicta paupibus
debent ad eos tranſire ſine aliqua diminutione nec ep̄s
pōt ſibi quartā vel aliqd applicare.d.l.ſi qs ad declinan
dā.tertio q: iſta ſunt bona p̄uata ⁊ ꝓphana ⁊ vſibus pau
perū applicanda ⁊ p laycū gubernāda qd eſſe pōt.vt.d.
cle.q: ꝯtingit.ḡ vꝫ ꝙ ep̄s in bonis p̄uatoꝝ deputatis ad
hoſpitalitatē ⁊ alimēta pauperū ſibi aliqd applicare nō
pōt nec ſe intromittere niſi quo ad tuitiōeꝫ.d.cle.q: ꝯtin-
git.⁊ finaliter ꝯcludit ꝙ nec rōne q̄rte nec rōne alterius
oneris ſibi iburſando poterit ep̄s ſe ipedire ita vꝫ dicen-
dū in ꝓpoſito cum iſta ſit fr̄nitas laycoꝝ ⁊ iſta bona ſint
expēdēda in vſus pauperū nō poterit ep̄s quartā petere
ſꝫ ſolū poterit ſe ipedire vt pia volūtas defuncti mandet̄
executiōi. Adde ang. i quodā ſuo ꝯſilio icipiēte an canōi
ca portio debeat̄ ep̄o ⁊ ē in ordie centeſimūdecimūquar-
tū vbi dicit tria eſſe iura primū eſt ius iuſtinianiani q ſta-
tuit ꝙ fauore captiuoꝝ ⁊ pauperū valeat relictū factū pſo-
nis i certis ⁊ ꝙ ep̄s vel alius executor debet facē executio
nē integraliter abſq3 vlla defalcatiōe vt.d.l.ſi qs ad decli
nādā ad ſi.nā cū ep̄s capiat fauore paupum ⁊ paupibus
nō ꝓ ſe nec in ſuū fauorē tenet̄ integralr̄ reſtituē ſicut pr̄ q
capit ꝓ filio.⁊ idē ſtatuit iuſtinianus de relicto ſc̄o certis
paupibus vel certo loco vt in.d.l.ſi qs ad declinandā.§.
ſinaūt in pſonā nā locus ⁊ pſōa paribus paſſibus ambu-
lāt.d.l.moutuo.⁊ in corpe d̄ eccl'iaſticis ti.§.ſinaūt hereo.
poſtea ſupuenit ius canonicū ⁊ ꝯceſſit ep̄is canonicā por
tionē de eo qd relinquit̄ eccl'ijs vel pijs locis ꝓ aīa niſi ſit
relictū ad ppetuū cultū diuinū quo caſu canonica portio
nō debet̄.c.ſi.ſ.eo.c.cōquerēte de offi.ordi. Ultimo ſupue
nit ius clementinaꝝ ꝙ ſi relinquat̄ fr̄ibus minoribus vel
p̄dicatorib⁹ q ſunt mēdicātes ⁊ pauptatē queꝫ ꝓfitent̄ p̄
ceteris debēt diligere.l.ꝓfeſſio.C.de mune. p̄rimo.li.x.ſꝫ
ad pios vſus debeat̄ canonica portio cle.dudū de ſepul.
vbi lr̄a loqt̄ de canōica parochiali ⁊ de illa nō ē curādū
ad p̄ſenſ ſm eū.de eo aūt qd nō relinqt̄ loco ſꝫ pauperib⁹
pſonis nullo iure cauet̄ ꝙ canonica portio debeat̄. ⁊ eſt
gl.ordinaria ſm eū ꝙ nō debeat̄ canōica portio i.d.c.ij.
de ſepul.ſꝫ ibi loquat̄ de canonica parochiali.tn̄ idē eſt d̄
canonica ep̄ali q: paríſicantur in iure vt in.c.fin.ſ.eod.vn̄
idē eſt iudiciū de vtraq3.l.i.C.d̄ diuer.reſcrip. Preterea
iſta canōica ſpectat ad legē dyoce.vt no.in.c. dilectus de
offi.ordinarij.que lex reſpicit loca nō pſonas.qꝛ dyoceſis
locus eſt ⁊ locū ſignificat ⁊ lex dyoceſana a dyoceſi nomē
aſſumpſit.q: iter fines dyoceſis icludit̄ vn̄ lex dyoceſana
i rē eſt nō in pſonā ſicut dicimus d̄ iuriſditiōe q iō di ſolo
coherere q: realis eſt.l.ſi.C.vbi ⁊ apud quos.vn̄ vꝫ ꝙ de
relicto paupibus certis vel certificādis p executores nō
debeat̄ canōica portio ep̄o q vō dicit deberi alleḡat legē vł
decretalē hoc dicētē.l.illā.C.de colla. ⁊ nulla decretalis
aut lex hoc dicit ⁊ hoc tꝫ Jo.an.ꝙ de relicto paupibus i
genē non debeat̄ quarta ep̄o ſꝫ de relicto paupibus certi
hoſpitalis ſic q: vꝫ relictū loco ⁊ loci ꝯtēplatiōe.c. dudū
de ꝯuerſio.ꝯiugatoꝝ ⁊ ēt q̄ri ibi Ang. aliqua d̄ qbus ap
parebit inferius ꝓ declaratiōe huius decretalis q̄ tenera
fuerūt dn̄i Bal.in.d.l.ſi qs ad declinādā ⁊ ſꝫ Ang.expſ-
ſe in dcō ꝯſilio nō loquat̄ de relictis factis fr̄nitati diſci-
plinatoꝝ laycoꝝ tn̄ rōnes ſue ꝯcludūt ꝙ de talibus reli
ctis nō debeat̄ q̄rta portio ep̄o ⁊ adde eūdē Ang.i.l.i.in
p̄n.ff.ꝙ cuiuſq3 vniuerſitatis noie vbi loqt̄ de iſtis fr̄nita-
tibus dicēs ꝙ tales fr̄nitates ſunt approbate ⁊ allegat
Archi.vbi.ſ.⁊ Bar.in.d.l.ſi.de collegijs illicitis q: cū re
ligiōis ſūt ꝯgregate cauet̄ tn̄ dicit ne ſe ꝯgregent vt ſub
colore religionis ad officia aſſumant̄ vt iā de ſcō dicit ſe
alſs vidiſſe allegat.l.ſub pretextu.C.de ſacroſan.eccleſie.
Et iſta ſunt que pro nūc reperire potui ꝙ quarta portio
nō debeat̄ ep̄o de talibus relictis. Et ſꝫ auctoritas tā illu
ſtriū patrū grādis apud oēs ſit ⁊ motiua eoꝝ vrgentia ⁊
elimata ſatis vt vidiſtis fuerūt tn̄ aduerſa ſn̄ia mihi vide
tur eē verior ⁊ añ oīa premitto elegantē doctrinā Hoſt.
in ſūma de ſepul.§.⁊ a qbus petat̄.vbi ꝯcludit ꝙ iſta por
tio ep̄alis peti pōt ab oībus.ſ.dyoceſim ꝯſtitutis ſiue ſint
capelle mōachoꝝ vel alioꝝ religioſoꝝ vel mōaſteria vel
alia pia loca ſiue ſint ꝯuentualia vel queuis alia p.c.ꝯſti
tutū.xvi.q.i.vbi tex.dicit ſuas dyoceſes ita regāt vt tertiā
ꝯſequant̄ tā de oblationib⁹ q̄ꝫ de tributis ⁊ frugibus ⁊ ſic
cōphēdit oīa loca pia exq̄ loqt̄ d̄ dyoceſi ⁊ ſic d̄ cōtinēte
cōprehēdit oīa ibi ꝯtenta ⁊ per ꝯñs non ſolū debet̄ iſta
portio de relicto facto eccl'ijs ſed ēt pijs locis facit.c.ſi.ſ.
eo.in ṽ.vt ēt ſi pia loca vbi quo ad iſtā portionē equipat̄
loca pia ⁊ eccleſie.vn̄ Bal.in repe.c. ſimpliciter.ſ.e.in.vi.
in.xxviij.col.dicit ſiue ſit eccleſia ſiue ſit hoſpitale ſiue de
miſericordie domus ſiue domus fr̄nitatis diſciplinatoꝝ
ſiue aliqua maieſtas tenentur ad quartā portionē debitā
ep̄o q: omnia iſta ſunt loca pia.⁊ alſat no.in.d.cle. q: cō
tingit ⁊ in.c.i.de cenſibus in.vi.⁊ no.Specu.in titu.de in
ſtru. edi.§.nunc vō ſciās.vbi dicit ꝙ pia loca ſunt eccleſie
monaſteria hoſpitalia ⁊ quelibet loca in quibus ſenes d̄
biles infirmi languidi ⁊ alie perſone miſerabiles reducū
tur itēꝫ oīa loca in qbus exercent̄ opera caritatis.xxiij.q.
viij.ſcimus.i.q.vij.ſi qs omnē nam oīa iſta loca ſi ſunt in
dyoceſi alicuius ep̄i ſiue regant̄ per clericos ſiue p laycos
pt̄ ab eis ep̄s iura ep̄alis petere in cuius dyoceſi ſunt vt i
d.c.ꝯquerēte de offi.ordi.⁊ ſic Bal.ibi amplexus ē q̄ōnē
nr̄am ꝙ ſi relinquat̄ domui diſciplinatoꝝ debet̄ ep̄o por
tio debita ēt dicit ſi eēt i archa appoſita in aliquo parie-
te q: de relictis tali imagini debet̄ quarta ep̄o ⁊ de relict̄
imagini vide ſing.gl.in.l.ſtatue.que loqt̄ d̄ vultu ſancto
lucano.ff.d̄ vſufru.⁊ ibi p Ang.⁊ p eundē Ang.in ſua ele
ganti q̄ōne q incipit in refulgenti palatio ⁊ p eundē in.l.
ſi rē.§.itē queciq3.ff.de rei vendi. ⁊ per do. Abb.in.c.q̄m
de decimis ⁊ in.c.paſtoralis de his que ſiūt a prelatis ⁊
in.c.ad audiētiā de eccl.edifi.⁊ in rub.de parochijs ⁊ late
ibi dicēdū erit deo h̄n iuuāte ergo multo forti⁹ debet̄ iſta
portio ſi relinquat̄ loco pio. Sc̄do p̄mitto ꝙ voluit idē
Bal.in.d.c.ſi pr̄ vbi paríficat loca ⁊ pſōas quo ad iſtā q̄r
tā ſed loca pia ſꝫ nō ſint eccleſiaſtica tenent̄ ad iſtā quar
tam vt voluit Hoſt.⁊ Bal.vbi.ſ.ergo pariformiter ad
hāc quartā tenent̄ pſone pie ſꝫ non ſint eccl'iaſtice ⁊ alſat
Bal.ibi.ſ.allegatū dcm̄ Hoſt.vbi dicit ꝙ ſi iſpicit̄ locus
ad quē relictū ptīnet ſiue ſit ſubiectus ep̄o ſiue nō ſꝫ atten
dit̄ ſidelis a quo reliquit̄ vn̄ dicit ꝙ ſꝫ religioſi ſint exem
pti ſi tn̄ ſūt exēpti quo ad relicta aliūde ꝯueniētia q: ta-
lia nō ſūt exēpta nō.n.iſta q̄rta petit̄ a loco ſꝫ tāquā a de-
ſtatore relicti q: ſi dn̄ūit icipi legatum niſi ſoluta q̄rta nec
potuerūt defraudare ep̄m ſua quarta nec potuerant de-

frandare epū ſua quarta qꝛ ſi eccl'ia a qua corpus recipi
tur ḋ oibus relictis alteri eccleſie i qua ſepelit debet ha-
bere canonicā portionē vt in.c.in nr̄a de ſepul.quare non
epo a quo corpus ſumi intelligit nā epo ē in eccl'ia.vij.q.i.
c.frater.⁊ tota dyoceſis pochia ſua eē dr̄.xvij.q.ij.c.bone
rei.c.apoſtolice ḋ dona. Modo poſito nō tn̄ ꝯceſſo ꝙ dicti
diſciplinati in cōi nō eēnt ſubiecti epo imo ſunt exēpti qꝛ
ſūt layci ⁊ ḋ alio ouili.qꝛ nec iuriſditōez hꝫ epo ſupra eos
qꝛ layci ſūt.x.di.c.qm̄.c.ſolite de maio.⁊ obe.nihilomin⁹
hoc nō ob.qꝛ attēdit fidelis a quo relinqt ⁊ nō attēdit lo
cus cui relinquit.nec attēdit pſonā cui relinqt vn̄ ſicut
locus exēptus tenet de relictis aliunde ꝓuenientibus ita
tenent pſone exēpte de relicto ſibi.nō.n.petit ab illis lay-
cis ſed tanq̄ a detētoribus relictoꝝ.⁊ iō poſito ꝙ iſta fra
ternitas diſciplinatoꝝ ſi eēt ſubiecta epo tn̄ tenet ad q̄rtā
de ſibi relictis p iſtā doctrinā Bal.⁊ Hoſti.⁊ ſic lꝫ Bald.
aliter fuerit locutus in.d.l.ſi qs ad declinandā.⁊ in locis
ſupius relatis tn̄.in.d.c.ſi pꝛ aliter eſt locutus ⁊ ꝯriū affir
maſſe vr̄ ⁊ mēti cōmēda accurate.qꝛ nemo eoꝝ q moder-
nis tpibus ſup hoc paſſu ſcripſerūt rettulit Bal.i.d.repe.
c.ſi pꝛ.Iſtis pſuppoſitis vr̄ ꝙ opi.dn̄i Car.ḋ tuderto ſit
ſanior hoc mō relicta facta talibus fr̄nitatibus nō ſūt exp̄i
ſe pꝛuilegiata a iure.vt pꝫ ex no.in.c.ſi.Leo.ergo ſequit ꝙ
ſtabimus ſub regula que hꝫ ꝙ ḋ oibus relictis eccl'ie aut
a pio loco debet quarta epo^a vt hic ⁊ i.d.c.reqſiſti.qꝛ in ta
libus attēdit ipſuꝫ relictū ⁊ nō is q relinqt nec is cui relin
quit vt voluit Hoſti.⁊ Bal.in locis ſupius allatis. Et ſi
dicat iura loquūt de relictis factis eccl'ie aut loco pio.ſed
hmōi relicta fcā ſūt fr̄nitatibus ⁊ p ꝯn̄s pſonis ⁊ nō loco
⁊ de relicto nō ſoluit quarta vt dcm̄ eſt ḡ. Ad hoc rn̄deo
ꝙ de loco ad collegiū validū eſt argumētū.qꝛ nō eſt dar
bonā rōnez diuerſitatis inter loca pia ⁊ collegia pia.facit
qđ hr̄ in auc.itē nulla cōitas.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ in.c.roma
na.§.in vniuerſitatē.de ſen.excō.in.vi.Sicut ḡ loca pia te
nent ad quartā portionez epo ita tenent collegia pia vn̄
relicta huic collegio prouidentur relicta collegio vt loco
pio qꝛ ꝯgregāt ad opus piū lꝫ ſint layci.ordiant.n.hmōi
fr̄nitates ad actū diſciplīe ex quo ſe flagellāt.xxiij.q.v.ad
fidē.⁊.c.non putes.xxiij.q.iiij.c.diſplicet.⁊.c.viri.⁊ ēt ad
actus caritatis miſericordie ⁊ pietatis cū aliqs de eis infir
mat ceteri pſtant miniſteriū ſeruiēdi egrotāti ⁊ ducūt ad
eū pſbyteꝝ q miniſtrat ſacramentū ⁊ ſacraꝫ vnctiōez.c.i.
⁊ ēt ꝯgregant ⁊ ꝯtēplatiōez vite intendūt ſicut ē orare ad
deū.c.niſi cū pridē ḋ renū.⁊ viuūt eccl'iaſtice ⁊ habēt ora
toriū ⁊ altare vbi orāt ⁊ faciūt celebrare diuia ⁊ ſic reda-
cti ſūt ad inſtar collegij eccl'iaſtici ⁊ q̄ talib⁹ fr̄nitatib⁹ re
linquūtur dn̄r relinq in opus pietatis ⁊ ē collegiū religio
ſuꝫ large ſumēdo ex q̄ deputatū ē ad obſeruātiā eoꝝ q̄ re
ligiōi ꝯgruūt vt ē opus caritatis pietatis diſcipline ⁊ ora
tiōis lꝫ ſtricte nō ſint religioſi ex eo qꝛ nō interuēit aucto
ritas epi.vt in.c.ad hec.de religio.do.⁊ p ꝯn̄s dr̄ collegiū
religioſuꝫ.faciat.c.eccl'ia ſancte marie de ꝯſtit.c.cū laycis
de reb.ecc.nō aliā.c.hn̄ qđē.xcvi.di.ḡ ſequit ꝙ ſicut de
relictis loco pio debet quarta epo ita debet ḋ relictis colle
gio iſtoꝝ diſciplinatoꝝ.qꝛ equparant loco pio ſcđo faciat
vbicūqꝫ relinquit caplo canonicoꝝ alicuius eccl'ie vr̄ re-
lictū ipſi eccl'ie.ita dixit do.Car.⁊ Joā.cal.in.c.reqſiſti.ſ.
eo.ḡ eoipſo ꝙ relinqt fr̄nitati diſciplinatoꝝ ſancte crucis
vel ſancte vrſule vr̄ relictū ipſi ſcē ḡ ſequit ꝙ debet epo q̄r
ta ⁊ pulchre dixit do.Car.i.d.c.reqſiſti ꝙ eoipſo ꝙ relin
quit canōicis nō expſſis ꝓprijs eoꝝ nominib⁹ eoipſo ē q̄
ſitū ius q̄rte ipſi epo de talib⁹ relictis ita dicamus in ꝓpo
ſito eoipſo ꝙ ē relictū collegio diſciplinatoꝝ vr̄ q̄ſitū ius
quarte epo: nō.n.pōt aſſari bona rō quare ḋ relictis colle
gio ꝯſtituto auctoritate epi debeat q̄rta ⁊ de relictis col-
legio laycoꝝ ꝯgregato ad opa caritatis ⁊ pietatis nō de-
beat quarta ⁊ ſic deterioris ꝯditiōis ſit collegiū ꝯgrega
tū auctoritate canōica ⁊ epali q̄ collegiū ꝯgregatū ab ip
ſis laycis ex ꝓpria ceruice eoꝝ ar.c.cū q de pbē.li.vi.Ter-
tio facit nēo cogit ſuis ſtipēdijs militare.c.cū ex of.ḋ pre

a Epo. Uid ad hoc.d.alex. de imo.in rub. ḋ ope no.nun cia.in.vi.col.⁊ hoc.in.l.ſi quis ad declinandā §.in oibus.C. de epiſ.⁊ cler.

ſcrip.c.cū ſit romana ḋ ſymō.c.iſ nāc.xxviij.q.i.xliij.q.i.
is ita.x.q.ij.c.pcarie ⁊ ille q inuitat ad onus dꝫ vocari ad p
miū.xij.q.ij.c.caritatē ⁊.c.qcūqꝫ ⁊.c.eccl'iaſticis nō.n.li
gari dꝫ os bouis triturantis.c.cū ſm apoſtolū de pbē.ſed
epo loci viſitat ⁊ viſitare pōt dictas fr̄nitates ⁊ inquirere
an exerceāt opa pietatis ⁊ caritatis ⁊ an diſtribuāt eis re
licta ita vt teſtōres in ſuis teſtis diſpoſuerūt p tex.i auc.ḋ
eccl'iaſticis titulis in.§.ſi qs āt ⁊ p no.in.c.i.ḋ cēſi.in.vi.⁊
hoc voluit Bal.i.d.l.ſi qs ad declinādā ⁊ voluit.d.Pe.
de peruſio in ſuo tractatu q̄rte canōice in.vi.q.tertie qōis
pncipalis tractat⁹ parui ⁊ idē voluit in tractatu magno
⁊ idē ēt.d.Pe.de anch.hic ⁊ Jo.de imo.⁊ idē voluit.do.
Abb.in ꝯſilio ſupius allato ſeqt neceſſario ꝙ epo ſi inui
tat ad onus inuitabit ad pmiū ⁊ per ꝯn̄s hēbit q̄rtā ḋ re-
lictis talibus fr̄nitatibus.Quarto faciat ſi ꝯcedimus ꝙ
epo debet quarta rōne iuriſditiōis quā hꝫ ad eū cui relin
quit vt no.i.d.c.cōquerēte ſꝫ epo hꝫ iuriſditionē ſup tales
fr̄nitates vt illas poſſit cōpellere ad exercēda opa pieta-
tis ⁊ caritatis p id qđ no.in.d.c.i.de cēſibus.ſeqt ꝙ rōne
huius iuriſditōis quarta ſibi debet.aut dicimus ꝙ epo ḋ
bet iſta quarta rōne cōionis quā hꝫ cū eccl'ijs inferiorib⁹
vt in iuribus ſupius allatis tūc dicto poſito ꝙ nulla cōio
eſſet inter epm ⁊ dictas fraternitates tn̄ vbicūqꝫ due rō-
nes ꝯcurrūt ad aliquē actū quarū quelibet de ſe ſuffici-
ens eſt tūc lꝫ vna ex illis tollat tn̄ ſi altera remanet ſtabit
diſpoſitio legis firma inſti.de nup.§.affinitatis.l.libero-
rū.§.notant.ff.ḋ his q no.infa.ſꝫ in caſu iſto ſufficit ꝙ aut
epo habeat iuriſditionē in talib⁹ locis aut cōmunionē in
illis.vt in.d.c.cōquerēte.⁊.d.c.antiquos.ergo ſeqtur ꝙ
ſibi debebit quarta de talibus relictis.quinimo negādū
eſt ꝙ inter epm ⁊ iſtas fr̄nitates nō ſit cōio.lꝫ.n.inter epꝫ
⁊ laycos nō ſit cōio vt in.c.duo ſunt genera.tn̄ in caſu no
ſtro ē cōio rōne loci in quo cōgregant.lꝫ.n.ceſſet cōmu-
nio rōne vite ipſoꝝ laycoꝝ nō tn̄ ceſſat cōio rōne loci.nec
ēt ceſſat vnio rōne collegij pij ⁊ fraternitatis pie.quo cāu
dr̄ religioſa fraternitatis.vt.d.c.eccl'ia ſancte marie.⁊ ſic
rōne fr̄nitatis ad piā viuꝫ ꝯſtitute ⁊ rōe finis ad quem ip
ſa fraternitas eſt ꝯſtituta bene dr̄ eſſe communio inter ip
ſam ⁊ epm.vnde lꝫ inter epm ⁊ laycos nō poſſit eſſe com
munio tn̄ reſpectu collegij ad opa pietatis cōſtituti bn̄ ē
cōmunio.⁊ per ꝯn̄s multa ex fundamētis opiniōis con-
trarie vident ex iſtis ſublate.Quito accedat qđ dixit do.
Pe.de peruſio in pfato tractatu.vbi dicit ꝙ illa q̄ legāt
talibus fr̄nitatibus vident legari vt collegijs non vt ſin-
gularibus perſonis.nec cōtēplatiōe ſingulariū pſonaꝝ
ſed p aia eſt.n.nomen iuris ⁊ qđ intellectuale cōſtituens
collegiū.d.l.mortuo.⁊.l.i.in fine.ff.de collegijs illicitis.
⁊ ſic legare fraternitati idez eſt qđ legare collegio qđ aūt
legat collegio nō cenſet legatū ſingularib⁹ pſonis ḋ col-
legio ſꝫ ipſi collegio ⁊ vniuerſitati.xij.q.ij.c.q manumitti
tur.l.interdū.§.vniuerſitatis.ff.de rerū diuiſiōe.ḡ corruit
fundamētū opiniōis ꝯrie arguētis iſtud legatū eē pſōa
le.Sexto faciat ſimile qđ dicimus de relicto fcō ꝯuentui
fratrū de penitātia tertij ordinis beati Franciſci.qꝛ ḋ ta-
li relicto debet epo quarta q tn̄ ſunt layci lꝫ nō ſint mere
layci vt tenuit zenzelinus ⁊ Jo.de ligna.in cle.pen.ḋ ſen.
excō.⁊ Bar.i.l.ſemp.§.quibuſdā.ff.de iure imuni.ita a ſi
mili dicēdū eſt in caſu nr̄o ⁊ per ꝯn̄s debebit epo quarta
de talib⁹ relictis.⁊ hoc tenuit hic do.Pe.de anch.⁊ idez
tenuit do.Pe.de peruſio in tractatu ſupius allato.⁊ do.
Car.de tuderto.⁊ bal.in.d.c.ſi pꝛ.Nec ob.cū dicebat ꝙ
tales fraternitates nō ſūt ſub iuriſditiōe epi.qꝛ rn̄deo nō
ſeqt ḡ nō dꝫ hēre quartā.nā vt habeat locuꝫ quarta por-
tio nō attēdit niſi ipſuꝫ relictū vt voluit Hoſtie.vbi.ſ.er-
go nō curabimus ſi nō ſunt ſub iuriſditiōe epiſcopi.Uel
aliter rn̄de ⁊ ſic ꝙ nihilominus eſt cōio inter epm ⁊ ipm
collegiū ſeu fr̄nitatē rōne finis qꝛ ad finem pietatis ⁊ ca
ritatis congregatū eſt.Uel ēt dici poteſt negando ꝙ nō
ſint ſub iuriſditiōe epi.nam epo pōt viſitare pfatuꝫ colle-
giū ⁊ cōpellē ad exercēda opa pietatis.vt i.d.c.i.ḋ cēſi.li.
vi.ergo

vi.ergo quo ad q̃d ſunt ſub iuriſditiõe epi. Jtẽ põt dari
inſtantia de ꝯuentu fratrũ tertij ordinis de penitẽtia q̃
ſunt ſub iuriſditiõe iudicis ſecularis ⁊ tñ tenent ad hmõi
quartã. Jtẽ ẽt dici põt ꝙ lʒ ipſe pſone ſingulariter ꝯſide
rate nõ ſint ſub iuriſditiõe epi nihilomin⁹ ipſuʒ collegiũ
poſtq̃ ẽ ꝯgregatũ ad pietatẽ ⁊ charitatẽ bñ ẽ ſub iuriſdi
tione epi. Nec ob. cũ dicebat ꝙ nõ eſt iure cautũ ꝙ q̃rta
dẽat niſi de pijs locis eccleſijs ⁊ ſilibus vt hic. Cũ g̃ ipſe
fr̃nitates nõ ſint pia loca ſed ſint pſone g̃. qꝛ ad hoc r̃nde
tur ꝙ ſatis dr̃ legatũ fcm̃ loco qñ eſt fcm̃ collegio ſeu fr̃
nitati alicui⁹ hoſpitalis. nõ eni dr̃ tũc legatũ fieri pſone
qꝛ collegiũ ⁊ pſona realiter diſtinguũt vt l. c. i. §. ꝯuẽticu
las de pac. iur. fir. in vñ. feu. hoc colligit ibi bal. ⁊ faciat.
c. graue de pben. ⁊ ibi dixit. d. Ant. ꝙ ſtatutũ loquẽs de
ſtatuto nõ hʒ locũ in. c. ſicut nec ſtatutũ loqns de caplo hʒ
locũ in ſtatuto. ⁊ iõ dixit do. Pe. de anc. in. c. nouit de his
8 q̃ ſiunt a ſtatuto. † Statutũ diſponit p hoc v̾bũ ſi qs ꝙ nõ
hʒ locũ in vniuerſitate vel collegio ⁊ bal. in rub. C. ad tre
bel. dixit ꝯſtitui te pcuratorẽ meũ ꝯ oẽm pſonã an pote
ris expelli ꝯ collegia vr̃ ꝙ ſic p. d. l. mortuo. ꝯriũ determi
nauit p. l. metũ. §. animaduertẽduʒ. ff. ꝙ me. cã qꝛ ſtricta ſit i
terpretatio abſqʒ fictiõe iuris. ⁊ faciat ꝙ voluit idẽ bal. in
l. ſi qs. §. q manumittit. ff. de in ius voc. ⁊ in. d. l. metũ. §.
animaduertendũ ⁊ in auc. itẽ nulla cõitas. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ p
ꝯñs nõ eſt veruʒ cũ dicebat ꝙ legãdo fr̃nitati diſciplina
toꝝ vr̃ legare pſonis ipſis diſciplinatis nec ẽ v̾uʒ aſſũptũ
bal. poſt do. Gal. cũ dicebat ꝙ pſone hui⁹ fr̃nitatis pñt
ꝯſiderari ſeorſum ⁊ in abſtracto a locõ qꝛ r̃ndet negan
do aſſũptũ qꝛ donec ẽ collegiũ ⁊ durat ⁊ ſũt i collegio ñ
pñt ꝯſiderari pſone collegij ſeorſuʒ ⁊ i abſtracto a loco
nõ. n. ẽ dare ꝯñiũ ſepari pſonis a collegio. l. i. ff. de colle. il
li. vñ fateor ꝙ recedẽtib⁹ pſonis a collegio dpli⁹ nõ eſt
collegiũ ſʒ durãte collegio ñ ẽ dare ſepabilitatẽ pſonarũ
ab ipſo collegio ⁊ iõ ſicut debet q̃rta epo de relictis ca
pellano ex eo qꝛ pſone nõ ſũt ſepabiles a loco vt dicebat
bal. ita dẽbit q̃rta epo qñ relinqt vt collegio diſciplina
toꝝ. tũc. n. relinqt vt collegio g̃ ꝯſiderat iſepabilitatẽ p
ſonaꝝ ⁊ mirꝝ ẽ ꝙ dicebat. d. Gali. quẽ doc. ſupius relati
ſequuti ſũt ꝙ collegiũ iſtoꝝ diſciplinatoꝝ ẽ ſicut collegiũ
mercatoꝝ ſeu ſcholariũ qꝛ illi ad nullã pietatẽ aut chari
tatis aut oratõis ad deũ op⁹ ſunt deputati ſed collegiuʒ
iſtoꝝ diſciplinatoꝝ ẽ ꝯgregatũ ad pietatẽ ⁊ charitatẽ vt
dcm̃ ẽ. g̃ ſeqt ꝙ de relictis huic collegio dẽbit ſolui q̃rta
portio epo ⁊ iſta ps vr̃ mihi de iure v̾ior ⁊ ẽt egoꝛ i fauo
9 reʒ epoꝝ ⁊ p iſta ſublata ſũt oia ꝯria ſupi⁹ relata. † Sʒ
extat dubitatio ñ mediocris vtꝝ iſta portio dẽat epo d re
a lictis ſcis hoſpitali ñ fũdato auctoritate epi ⁊ ſic hoſpita
li pũato bal. ⁊ duo alij doc. ꝯſuluerũt ꝙ ñ dẽat ex q̃ nõ fu
it fũdatũ auc̃te epi qꝛ nõ dr̃ loc⁹ religoſus nec loc⁹ pi⁹
qꝛ pũat⁹ hõ ñ põt facẽ locũ religioſuʒ aut piũ. c. de xeno
dochijs de ec. edi. al̾ de reli. do. bñ facit gl. mltũ ſolẽnis in
c. ꝙ qdã. xviij. q. ij. ⁊ faciat elegãs dcm̃ Bal. i auc. hoc ius
porrectũ. C. de ſa. ſan. ec. vbi dixit ꝙ ſolẽnitas illius auct.
nõ hʒ locũ i hoſpitali priuato faciat qd̃ pulchre voluit.
d. Pe. de anch. in. c. i. de in integ. reſti. li. vi. vbi dixit ꝙ ho
ſpitabile priuatuʒ nõ reſtituit in integrum ſicut hoſpitale
publicũ ⁊ idẽ. d. Pe in cle. diſpẽdioſaʒ de iudi. dixit ꝙ di
ſpoſitio illi⁹ cle. nõ hʒ locuʒ in hoſpitali pũato ⁊ idẽ do.
Pe. in cle. ꝯſtõnẽ de elect. dixit ꝙ diſpõ illius cle. nõ hʒ
locuʒ in hoſpitali pũato faciat qd̃ pulchre dixit Do. de
ſcõ gemi. in. c. i. §. hoc autẽ de elec. li. vi. poſt alios ſcriben. ꝙ
diſpõ illi⁹ tex. ñ hʒ locuʒ in hoſpitali pũato ⁊ alſo ẽt ele
gãs dcm̃. d. bal. i. l. orphanotrophos. C. de epi. ⁊ cle. ad ſi.
vbi dixit ꝙ diſpõ illi⁹. l. nõ hʒ locuʒ in hoſpitalib⁹ pũati
puta alicui⁹ nobil̾ vel alicui⁹ cõitatis qꝛ illd̃ nõ ẽ hoſpi
tale ꝑpetuũ lʒ ibi ſeruet hoſpitalitas de fcõ nã põt oñs
ꝑmittere allegat no. in. d. cle. qꝛ cõtingit ⁊ glo. in. d. c. qd̃
quidã ⁊ no. i. c. inter dilectos de dõa. Et p iſta ꝯcludit ꝙ
quarta portio nõ dẽtur epo de talib⁹ relictis. Sʒ ꝯrium
tenuit do. Car. de zuder. in ſuo pſato tractatu quẽ ſequr
do. Pe. de puſio tã in magno q̃ in pũo tractatu q̃rte ca
nonice ⁊ eos ſeqt̃ hic do. Pet. de ancha. qꝛ talis loc⁹ dr̃
pius p no. in. d. cle. qꝛ ꝯtingit ⁊ p id qd̃ no. Spe. in ti. de
inſtr. edi. §. nũc aliqua. v̾. ⁊ ſcias. d. me. Jo. de imol. h ſeqt̃
opi. bal. quã ipſe poſuit i. d. l. ſi qs ad declinãdã ad ſi. cuʒ
nõ ſit loc⁹ pius nec ſacer imo eſt ſub libera ptãte priuati
hoĩs q põt illud deſtruet vt voluit gl. i. d. cle. qꝛ ꝯtigit tñ
qꝛ eps nullã hʒ cõioneʒ cũ dcõ hoſpitali. g̃ nõ ꝯpetit ſibi
quarta canõica. Tu v̾o vltra pſata dcã allega elegãs ꝯſi
liũ. d. Gaſper de cal. ꝯſ. xxiij. poſito iter ꝯſilia pñs ſui Jo.
cal. i tit. de teſta. vbi q̃rit an epo dẽat q̃rta portio de reli
ctis hoſpitali nõ edificato auctoritate epi. ⁊ vr̃ ꝙ nõ qa
talis locus nõ vr̃ ſubiect⁹ epo ad h g̃ vt ꝯpetat q̃rta epo
reqrit̃ ꝙ hẽat iuriſditionẽ in illo loco cui ẽ relictũ. al̾ at
iſtud. c. ⁊ no. hoc p Jo. an. ⁊ no. i cle. dudũ de ſepul. Jteʒ
talis loc⁹ nõ cenſet religioſus ex quo nõ interuenit aucto
ritas dioceſani vt in. c. nẽo de ꝯſe. di. i. ⁊ ad hoc vt canõica
portio debeat epo reqrit̃ ꝙ locus ſit religioſus ⁊ allat. c.
reqſiſti. Jco. ⁊ hoc optime ꝓbat in v̾ſi. ſecus aũt ẽ in v̾bo
capellis aut monaſterijs aut alijs pijs locis iũcta doctri
na. l. ſi fugitiui. C. de ſer. fugi. ⁊. c. ſedes de reſcri. cũ ſi. Jn
ꝯriũ arguit qꝛ relicta tali loco legant pro aia ergo ꝯpe
tit epo canonica portio niſi in caſib⁹ not. in. c. ſi. Jco. de q
bus iſte nõ eſt g̃ debet canonica portio. Et ſi dicerem⁹ ꝯ
riũ ſeqret̃ incõueniẽs ꝙ melioris ꝯditionis eẽnt loca cõ
ſtructa ſine auctoritate epi q̃ loca ꝯſtructa cũ auctorita
te epi ꝙ eẽ nõ dʒ. c. cũ q de pben. in. vi. nã q ſine epo ꝯſtru
xerũt ꝯtẽpſerũt ipſuʒ epm a q̃ dẽbant licentiã obtineṙ vñ
deterioris ꝯditionis eẽ dẽret q̃ ille q hoſpitale ꝯſtruxit
epi auctoritate. c. cõtingit de do. ⁊ ꝯtu. Nec ob. ꝙ quis
põt ꝯſtruẽ hoſpitale ſine licẽtia epi vt ꝓbat i. d. c. ꝙ qdã
qꝛ talia hoſpitalia edificata ſine auctoritate epi hoſpita
lia vocari nõ debẽt ſʒ ſũt qdã dom⁹ deputate ad hoſpita
litatẽ q̃ nõ ſũt capaces relictoꝝ nec pñt hr̃e hõs p ſe ſʒ ſũt
loca penit⁹ ꝓphana ⁊ nõ ꝑpetua ⁊ ad nutũ diſponẽtiuʒ
mutabilia qꝛ in iſtis non ẽ neceſſaria qd̃ ⁊ ſic firmat do.
Gaſper ibi ꝙ quarta debet̃ epo de relictis talib⁹ hoſpi
talib⁹. Adde ang. i ꝯſilijs ſuis ꝯſi. cxiiij. i. v̾. dubitari poſ
ſet an eẽt hoſpitale in quo eps hẽret inſtitutionẽ nec de
ſtitutionẽ qꝛ non eẽt fundatũ nec ꝯfirmatũ auctoritate
epi ⁊ ſic nõ eẽt dom⁹ ſacra ſed ꝓphana qꝛ qd̃ ſacrũ ẽ ꝑ
petuũ dʒ eẽ nõ tpale. l. inter ſtipulantẽ. §. ſacrã. ff. de v̾bo.
ob. an de tali relicto dẽat quarta vr̃ ꝙ nõ qꝛ nõ eſt loc⁹
pius lʒ paupes ibi recipiãt de facto allegat. d. cle. qꝛ ꝯti
git vʒ tñ relictũ potius ꝯtẽplatiõe paupuʒ q̃ rõe pij loci
Nec ob. xxviij. q. ij. c. ſcim⁹ vbi dr̃ ꝙ hoſpitalia ſũt pia
loca qꝛ loqtur de hoſpitalib⁹ auctoritate epi dedicatis ñ
de hoſpitalib⁹ ꝓprijs collegioꝝ vel ſingularium pſonarũ
Nõ ob. l. q. vij. c. ſi qs oẽm vbi ſtr̃ dicit̃ ꝙ hoſpitalia ptĩ
nent ad ordinationẽ epi ⁊ ſubſunt epo. l. dioceſane tam
q̃ ſacre ⁊ religioſe domus qꝛ loqt̃ de hoſpitalib⁹ ꝯſtru
ctis lrĩe cũ auctoritate põtificali inſti. de reꝝ diuiſi. §. i. in
auc. de eccle. ti. §. ſi qs edificiũ ⁊. c. nos qdẽ. ſ. eo. Et eodẽ
mõ r̃ndet ad no. in. d. cle. qꝛ cõtingit ⁊ ẽt ad no. p Spe.
in ti. de inſtru. edi. §. nũc aliqua ver. ⁊ ſcias ꝙ nõ eſt diui
ni iuris ſed hũani hoſpitale ꝙ nõ eſt auctoritate epi cõ
ſtructũ nec eſt ſanctũ ſanctoꝝ in quo layci hñt ꝓprietatẽ
⁊ manus iniectõeʒ hoc eni in ſacro loco ꝯbere nõ põt vt
no. Jnno. in. c. v̾o de ſo. cõpe. ⁊ iõ dicit ꝙ ſi relinqt̃ hoſpi
tali de collegio ꝙ ẽ ꝓprietatis cõis pũini epo nõ hẽbit
canonicã portionẽ. Quidã tñ ꝯdicunt ꝙ eoipſo ꝙ eſt ho
ſpitale ptinet ad curã epi per. d. cle. qꝛ cõtingit ⁊. d. c. de
xenodochijs ⁊. d. §. ſi qs edificiũ ſed ibi teſtator voluerat
cõſtrui hoſpitale. Nã eius teſtũ eſt ſeruandũ cura ⁊ ſo
licitudine epi qꝛ perpetuo heredes fuerunt obligati vñ
ille. §. nõ obſt. ad. c. de xenodochijs r̃ndet ꝙ loquit̃ de au
ctoritate pontificis ⁊ ibi etiã querit Ang. q̃d ſi relinqtur
hoſpitalibus vel pauperib⁹ put iſtis cõmiſſarijs videbi
tur an debeat hec portio epo decidit qd̃ electio declarabit
qꝛ ſi eligantur loca pia debebit̃ quarta. Si vero eligent̃

a ¶ Auctoritate epi. Uide ad hoc abũde per Bal. i q̃dã ſuo ꝯſ. ic. qdã cues ⁊ dcs ſeꝗ doct. i auc. hoc ius porrectũ. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ nouiſſimos ſcriben. h.

certe pſone pauperū nō debebiť quarta de iure cōi qꝛ pa ria ſunt teſtatorē ꝫ nominaſſe ꝑ ſcipſum vel cōmiſiſſe exe cutori ꝙ noiet .l.vnū ex familia.§.ſi de falcidia.ff.de leg. ij.l.ꝑ beo pōpꝰ.ff.de dote ꝑleg. qꝛ teſtator eſt cā efficiens executor vo eſt ſicut ꝑ beba ⁊ organū quo ad exercitiū nu di miniſterij.l.tutores.ff.de teſta.tute.vñ nō ab hrede ſʒ a teſtatore actꝰ nominať vt ibi apte dř ⁊ ita ibi reſidet qꝺ eſt bñ notā. Adde do. Pa.de caſt.ꝯſi.cclxxv.vbi fuit du bitatū vtꝝ de relictis factis hoſpitalibꝰ ꝑuatis detrahať

9 falcidia aut trebellianicaª ⁊ ꝯcludit ꝙ talis hoſpitalis dicūtur pia loca lʒ nō dicanť loca eccleſiaſtica aut ſacra aut religioſa vt ibi poſſint ſacra celebrari vł erigi altare vel cāpanile vel cimiteriū q̄ ſunt ſigna nō dico pꝗ loci ſʒ ſacri vel religioſi ⁊ ꝯcludit ꝙ falcidia aut trebellianica nō detrahiť ⁊ fundat ſe ſup hoc ſolo qꝛ talia legata di cunť facta loco pio qꝺ ergo tenēdū in hoc paſſu dubita bile tene ꝙ epō debeať quarta portio de relicto fcō ho ſpitali ꝑuato ⁊ ad hoc ꝯſidero tex.i.c.requiſiti i.§.qm̄ i.v. ſeu pia loca vbi tex.vult ꝙ de relicto fcō capellis vel mo naſterio vel pijs locis debeať quarta epō nec appōiť ibi dictio iplicatiua.cuꝫ ergo talis locus dicať pius ab effe

10 ctu.qꝛ exercetur ibi pietas ğ ſeqť ꝙ debiť q̄rta. ¶ † Arꝫ aūt ſi legať collegio leproſoꝝ debeať illa quarta portio epō vel ſi relinquať collegio heremitaꝝ nō dico collegio fratrū ſancti auguſtini ſʒ heremitaꝝ ſtātū circa ciuitatē

11 deať quarta portio diceť iſerius. ¶ † No.ꝙ legatū fcm̄ ſimplr̄ nō vř eē relictū in recōpenſationē dbiti ēt ex iuriſ diſpōne vbi tale debitū nō a teſtōre ſed a tertio venit de trahendū ſecus qñ venit detrahēdūꝫ ab ipſo teſtōre ꝑ id qꝺ no.bar.in.l.ſi cū dotē.§.ſi př.ff.ſo.ma.⁊ hoc dicit do. Anto.eſſe valde no.⁊ nō eſſe alibi nā legiſſe hūc tꝰxꝫ in d.l.ſi cū dotem.§.ſi př ꝙ ſi teſtōr legat aliqꝺ illi cuius eſt debitor ex ſua diſpōne.⁊ ſic ex ꝯctu hois non vř factū le gatū animo compenſandi.l. creditorē.ff.de lega.ij.ſecꝰ qñ aliqꝺ relinqť aio ꝯpenſandi.l.oīmodo.C.ð inoffi.te ſta.auc.ꝑterea.C.vñ vir ⁊ vxor.h aūt dicit.d.Ant.limita ri ꝑ iſtū tex.qꝛ iſtud eſt verū qꝺ dcm̄ ē de dbito ex ꝓuiſio ne legis qñ illud debitū venit a teſtōre detrahēdū ſecꝰ ſi a tertio vt hic eſt caſus ſm̄ eū ſingularis ⁊ melior q̄ꝫ ali bi.⁊ lō ꝯ iſtū tex.poſſꝫ opponi hic dř ꝙ ſi teſtōr aliqꝺ re linquit epō nec exp̄mit i legato ꝙ ꝯputet illō i quartā ꝙ epē tūc pōt petere vtrūqꝫ.ſ.legatū ⁊ quartā.Cōtra hoc facit.qꝛ illa portio debita epō ē debita ex diſpōne cano nis vt hic ⁊ in iuribus allegatis in gl.ğ eſt dbitū neceſſa riū.lō ſi teſtōr nō exp̄mat vř legare aio cōpēſandi.d.l.ſi cū dotē.§.ſi př.vbi legatū fcm̄ creditori neceſſario vř fa ctū aio ꝯpēſandi faciat.l.oīmodo.C.de ioffi.te.vbi lega tū fcm̄ fil[illegible] dꝫ ſibi iputari in lītā ei debita ex diſpōe iuris ſilr ēt pionus legatū ſibi fcm̄ iputat in lā ſibi debita ex diſpōne iuris.l.ēt.§.ſi debita.ff.de bo.liber.Solue hec ꝯ tria ꝙ interdū ꝯſtat ꝙ teſtōr voluit reliquere aio ꝯpēſan di ⁊ tūc ꝯpenſari dꝫ.l.ſi ꝯpenſandi.C.de here.iſti.Idem ēt dicas ſi debitor legat creditori ſub noie debiti puta le go ꝙ dēo vel lego centū q̄ dēo de q̄ vide qꝺ hř in.l.ſi cre ditori cū.l.ſeq.ff.de leg.iij.⁊ l.i.ij.§.ſi rē.ff.de le.iij.Aut ꝯſtat ꝙ reliqt aio ſi cōpēſandi ⁊ tūc pōt dbitū ⁊ legatuꝫ peti.l.vnica.§.ſciēdū.C.de rei vxo.acti.Interdū dubitať an voluerit reliquere aio ꝯpēſandi ⁊ tūc ſi eſt debitor ne ceſſariꝰ vt ꝯtingit i pře q teneť dotare filiā ex legis diſpō ne.l.obligamur.§.lege.ff.de acti.⁊ obli.l.q̄ro.ff.ð iu.do. l.q liberos.ff.de rit.nup.tūc ſi aliqꝺ relinqť tali credito ri vř relinq aio ꝯpenſandi vt i.d.§.ſi př ⁊ ꝑ hoc dicit ibi bar.ꝙ legatū fcm̄ ab vxore marito ꝯputabiť i portōe q̄ꝫ ꝗs dꝫ lucrari ex diſpōne ſtatuti.Sʒ ꝯriū diſputauit ſed. de ſcaliſ quē ſeqť bal.in.d.§.ſi př ⁊ eſt dubitatio ſolēnis ⁊ de ea diceť inferius.Sed ꝯ hāc diſtinctionē tex.eſt hic aptus hic eni erat dbitū neceſſariū a canone ⁊ tñ legatū fcm̄ ſimplr̄ in dubio nō vř fcm̄ aio ꝯpenſandi niſi teſtōr hoc exp̄mat faciat ꝙ hř l.i.i quarta.ff.ad.l.fal. vbi quar ta eſt debita heredi ex neceſſitate iuris in bonis teſtōris

⁊ tñ ꝑlegata facta hrꝺi non ꝯputanť in quartā. Soluit Bar.in.d.§.ſi př ⁊.d.Pe.de anch.hic ꝙ teſtōr iſtituen do hrdeꝫ volūtarie vř icidere in obligationē legis falci die ⁊ ſilr faciēdo relicta eccleſijs ⁊ monaſterijs vř volun tarie icidere in obligatōem canonis vñ cū iure nō cogen te ſe ꝯſtituat debitorē nō eſt tale debitū iudicādū tāq̄ꝫ de bitū neceſſariū ⁊ hoc mō euadit ꝯriū huius capři dñi Pe.hic ſed.d.Anto.aliter euadit dicit eni interdum de bitū neceſſariū debeť a tertio ⁊ nō a teſtōre vt i caſu iſti us.c.tunc nō vř relinqui aio cōpenſandi ſecus qñ debeť a teſtatore vt in caſu.d.§.ſi př ⁊ ita ēt tʒ hic do.Car.⁊ vi de qñ debitor legat creditori an videať aio ꝯpēſandi le gaſſe elegans ꝯſiliū Pau.de ca.ccxij.⁊ ꝑ hoc iducit.d. An.ꝑdictis ad q̄onem de qua dicit ſe ſepius interrogatū fuiſſe an legata q̄ fiunt pſbytero pochiali veniāt ꝯpēſan da i quartā q̄ debeť pſbytero pochiali de relictis factis eccleſie ſepulture electe.Nā ille tex.vř facere ꝙ nō ⁊ iſtō ſeqť Io.an.in cle.dudū i.§.hmōi in v̄bo integre ð ſepul. tum ēt qꝛ iura mādant ſimplr̄ vt de oībus obuētionibuꝫ eccleſie ſepulture occaſione funeris debeať quarta eccle ſie pochiali vt in.d.cle.dudū ⁊ ē qꝺ iſta multū ſolēnis ⁊ ſumus in iure doctor Fed.de ſe.in ꝯſi.ſuis ꝯſi.iij. diſpu tauit hāc q̄onēꝫ ⁊ vř tenere ꝯriūm ⁊ lʒ ibi nō videať ſe fir mare tñ Lap.ibi in addi.circa iſtā q̄ſtionē vt h refert do. Anto.tʒ ꝙ hec opi.ſibi vř de iure vera lʒ nō audeat dicē ꝯriūm ꝑꝑ auctoritatē Io.an.tenētis ꝯriūm i.d.§.hmōi in v̄bo integre ſed Io.de imo.dicit ꝙ Lap.potiꝰ vř tene re ꝯriūm vʒ ꝙ opi.Io.an.ſit vera de iure ⁊ illā dicit ſibi placere niſi ꝯſuetudo hrēt oppoſitū ꝑut ſe hrē vř ⁊ moti us Fede de ſe.⁊ pſbyter pochialis debeat ſibi relicta i putare in quartā ſibi debitā fuerūt iſta .c.i.⁊.ij.c.de his ⁊.c.cū ſup de ſepul.que iura ⁊ ſilia volunt ꝙ ipſe pſby ter pochialis dbeat hrē quartā iudiciū teſtatoris ⁊ quar tā de per ſe debet teſtator ſibi relinq̄re ſi igiť teſtator reli quit ſibi tm̄ ꝙ aſcēdit ad quartā ſatis dř hrē quartā pťē iudiciū teſtatoris ğ aliud petere nō poterit. ¶ Scdo mo neť relictū filio ꝯputať in lītiam ſibi debitā.l.cū q̄riť.⁊.l. oīmodo.C.de ioffi.teſta.ğ eodē mō ꝯputabunť hmōi re licta. ¶ Tertio moueť.qꝛ legatū factū patrono ꝯputať ſibi in quartā debitāꝫ ex ꝓuiſione legis.d.l.ēt §.debita. ¶ Quarto moueť qꝛ vbi ē debitū ex diſpōe legali lega tū fcm̄ creditori vř fcm̄ aio ꝯpenſandi in tale debitū vt ꝑ hať in auc.ꝑterea.C.vñ vir ⁊ vxor ⁊ in.d.l.ſi cuꝫ dotē.§. ſi př. ¶ Quinto qꝛ ſiue dicať hoc debituꝫ dēri pſbytero pochiali ex rōne iniurie ſibi illate ex eo qꝛ alibi elegit ſe pulturā ſiue ex eo qꝛ miniſtrat ſibi ſacra ⁊ ſic dʒ hrē pmi um arg.d.cle.i.de cenſi.⁊.c.q ſentit onus ð reg.iu.l.vi.⁊ .l.ſm̄ nām.ff.e.ſi ſibi ē relictū id qꝺ ſufficit ad quartā ceſ ſare videnť cāe ꝑdicte ⁊ ꝑ ꝯñs vř ꝙ aliud petere nō poſ ſit ⁊ hāc pťē tenuit Hoſtiē.in ſum.ð ſepul.§.an ſit licitū i ij.col.v̄ſi.qꝺ ſi reliqt facit qꝺ no.archi.i.c. cui portio.xij. q.i.ſed Gof.tenuit ꝯriū.ſ.ꝙ ſi teneať ſibi iputare tale le gatū ⁊ ſeqtur Ioā.and.in.d.§.hmōi. vbi vult ꝙ itegre pcipiat quartā ⁊ vř velle ꝙ non ꝯputat in illā legatuꝫ ſi bi factū ꝑ illū tex.in ꝯtrū dicit ꝙ integre dʒ quartā pcipe re ſed indubitater vt dixit Fede.de ſe.poſſet rñderi ad il lum tex.ꝙ ſatis intelligeť pcipere integre lʒ ꝯpenſet ſibi legatū fcm̄ ꝑꝑ iura antiqua ſuperius relata q̄ videntur hoc velle ⁊ non eſt abſurdū nec nouū ꝙ iura noua intel liganť ſm declarationem iurium antiquoꝝ.l.ſed ⁊ po ſteriores ⁊.l.non eſtª nouū.ff.de legi.⁊ qꝺ not.per glo.⁊ doc.in auc.offerať.C.de lit.ꝯte.⁊ potes adducere ēt ad il lud elegantiſſimū dcm̄ do.bal.in.l.i.C.de fructi.⁊ lit.ex pen.vbi dixit aliqs eſt ꝯdemnatus vt reſtituat integros fructus ꝙ nihilominus poterit deducere expenſas.⁊ eſt glo.multū allegata per eum in.l.neratiꝰ.ff.ð reli.⁊ ſūp. funer. ¶ Nec obſtat iſte tex.in.c.requiſiti ad ſi.Leo. qꝛ re ſpondetur ꝙ intelliguť ꝙ poterit dbitā portionem pe tere ð ceteris relictis agendo vʒ ad ſupplementū ſi minꝰ fuerit relictū vt videť ſentire hic Inn. ſed iſta ſolutio nō

eſt bona

a ¶ Trebellianica.vide ad h d.alex.de imo.in.l.marcellus ff.ad trebel.ol dra.in ꝯſi.cclvij.incipi.ꝑſup poſita conſuetudine ⁊ pa.de caſt.in ꝯſil.ccxxxiij.inci.viſo pūcto

eſt bōs p.d.c.requiſiti i ꝟbo ſecus vbi dꝫ ꝙ portio relicta epo ē eius ꝑcipua ⁊ nihilomin⁹ petit quartā de relictis aliis eccleſiis vn̄ Fede. de ſe.in ꝑalleg.ꝯſi.rn̄det aliter vꝫ ꝙ quarta debita de relictis aliis eccleſiis ſeu capellis debeť ab ipſis epo rōne cuiuſdā ꝯiunctionis a q̄ ꝯiunctiōe teſtator vr̄ eſſe extꝰneus nō aūt ipſi eccleſie vel capelle cuꝫ qbus epus vr̄ hr̄e cōiunctionē iō legatū factū epo a teſtatore cū nō tollat dictā cōiunctionē nō tollit ius detrahēdi cōpetens epo ſed eccleſia pochialis vr̄ hr̄e ius i bonis defuncti quaſi vt cōiunctus ab inteſtato veniēs iō vr̄ ꝙ teſtator voluerit legatū factū ipſi pr̄bytero pochiali cōpēſari in quartā pochialē ſibi debitā ſm̄ Fede.ibi. ⁊ ſic videť facere drīam inter quartā pochialē debitā pr̄bytero pochiali ⁊ inter quartā debitā epo ⁊ vr̄ aſſignare rōnes diuerſitatis p ſupradicta.d.Anto.dicit ſe clarius loq̄ q̄ꝫ loquať Fede. ⁊ iō declarat hoc mō aliud ē legare ei cui ex diſpoſitione legali debeť ab ipſo teſtōre ⁊ aliud ē legare ei cui ex diſpōne legali debeť a tertio ⁊ non ab ipſo teſtatore.iſto iſto ſcd̄o caſu nō vr̄ legare aīo cōpenſandi debitū a tertio ſed primo caſu bn̄ vr̄ legare animo ꝯpenſandi iō cū quarta q̄ debeť epo nō debeať ab ipſo teſtōre ſed deať ab ipſis eccliis ſubiectis epo rōne cōiunctionis quā hꝫ cū illis vt in.c.ſequēti.iō legatū tūc ſcm̄ nō vr̄ factū aīo cōpenſandi in talē quartā ſecus i quarta pochiali q̄ debeť ab ipſo teſtōre.c.i. ⁊ .ij. ⁊ .c.cuꝫ ſup de ſepult.iō tūc vr̄ legatū factū pr̄bytero pochiali aīo cōpenſandi in quartā pochialē debitā a teſtōre ex diſpōe iuris facit qḋ no.bar.in.d.§.ſi pr̄ ⁊ iſta pars eſt ꝟa de iure ſm̄ .d.Ant. Nec ob.glo.in.d.§.hmōi in ꝟſi.inegre.qꝛ rn̄det.d. Ant. ꝙ eſt verū ꝙ i quartā pochialē nō cōputanť illa q̄ obuenerūt pr̄bytero pochiali in miſſa celebrata i ecclia parochiali tūc corpore defuncti ibi exiſtente lꝫ poſtea ſepeliať alibi.qꝛ illa danť in recōpenſationeꝫ oneris illius miſſe ⁊ iō dicit ꝙ ſi legatū factū pr̄bytero pochiali hr̄et annexū aliqḋ onus puta qꝛ p anniuerſariis.vel ſimi cā fuiſſꝫ relictū tunc dicit ꝙ ſimr nō cōputareť in quartā.ſecus qñ legatū nō hꝫ onus ānexū. ⁊ hec dicit eē ꝟa in legatis nō p̄uilegiatis i p̄uilegiatis aūt dicit ꝙ nō debeť q̄rta.c.ſi.l.e. ſed ſpāli quodā iur̄ debeť quarta a mēdicantibus apud quos eligiť ſepultura vt pꝫ in.d.§.hmōi iō in talib⁹ relictis poſſet ſaluari opi.Jo.an.vt legatū ſcm̄ pr̄bytero pochiali nō cōputeť in quartaꝫ debitā ſibi de talib⁹ relictis p̄uilegiatis factis ipſis mendicātib⁹. Et p̄dicta dicit eſſe vera niſi pochialis eccleſia aliqḋ iniuſte accepiſſet de bonis defuncti.qꝛ tunc illa tenereť reſtituere aut cōpenſare. Et ſubdit ꝙ vbi teſtōr ſepeliť in eccleſia pochiali lꝫ aliis eccleſiis fecerit relicta de illis talib⁹ relictis nulla debeť quarta pr̄bytero pochiali ⁊ iſtud no.p glo. ⁊ doct.i.d.c. l.ō ſepul. ⁊ ita reſidet ħ Jo.de imo. Tu adde ꝙ Jo.ō ligna.i.d.cle.dudū tꝫ opi.Fede. ⁊ formalr̄ allegat iura ⁊ rōnes Fede.ſed ō eo nullā facit mentionē.d.car. ibi tꝫ ꝙ nō ꝯputať ⁊ moueť qꝛ quarta debeť nō a defuncto lꝫ ab ecclia ſepulture ⁊ lꝫ debereť a defuncto tn̄ nō eſt debitū p̄ciſe neceſſariū ſꝫ hꝫ initiū a cā voluntaria i eo ꝙ dfunct⁹ voluit ibi ſepeliri ⁊ iō ſi qḋ legauit ecclie pochiali ſi intelligiť ſcm̄ aīo cōpenſandi ſicut nec alius debitor ex ꝯtu. allegat.d.l.creditorē.vr̄ eni eligendo alibi ſepulturā tacite ſe obligare ad dādaꝫ quartā ecclie pochiali ⁊ legando vltra ſibi vr̄ velle ꝙ hoc hēat ecclia vltra illud ſecus aūt eſt in patre legāte ſilie ad quā dotādā teneť ex diſpōne legali ⁊ ſic nō ex cā voluntaria ſed mere neceſſaria.iō p̄ſumiť legare aīo ſe liberādi ab illa obligatōe q̄ non hꝫ ortū a ſua volūtate ⁊ iō cōputať in dotē. ⁊ hoc mō loqť d.§.ſi pr̄ ⁊ dicit ſe de hoc dixiſſe in.c.iſto.adde.d.Pet.ō anch.in.d.cle.dudū.§.hmōi vbi tꝫ ꝙ nō iputať i quartā ⁊ dicit hoc ſentire dn̄ꝫ ſuū bal.i.d.§.ſi pr̄.Sꝫ Jo.ō imo.i d.§.hmōi ſeqť opi.hoſti.Fede. ⁊ Jo. de lig. ⁊ ex iſtis nō pōt inficiari qn̄ ille paſſus ſit dubitabilis ⁊ egeret forte declaratione romani pōtificis. Tu ꝟo adde ad ſupradicta p̄mo cū dcm̄ eſt ꝙ illa quarta debeť eccleſie pochiali ab eccleſia ſepulture ⁊ nō a defuncto bal.in.l.ſi qs ad declinandā.C.de epiſ. ⁊ cle.in vlt.q.vbi dicit pone qdā elegit ſepulturā apud aliā eccleſiā ⁊ legauit pr̄bytero illius eccleſie nō ꝯtēplatōe ecclie ſꝫ pſone puta pp̄ amicitiā vel ꝯſanguinitatē an curatus pochialꝭ deat hr̄e quartā. Cōcludit ꝙ non qꝛ curatus dꝫ auocare ab eccleſia ſepulture ⁊ nō pōt hoc euelli ab illa ecclia qꝛ nō q̄riť ius ecclie ſed pſone ⁊ iō nullū ius queriť pr̄bytero curato allat Inn. ita dicētē i.c.ij.l.de ſepul. Adde ſcdō ꝙ iq̄ꝫtū ē diſcrepantia iter Hoſ. ⁊ Jo.an. ⁊ ſequaces ⁊ iter Hoſt.Fed.ō ſe. ⁊ ſequaces qꝛ eoꝝ doctrina pōt limitari hoc mō ſi teſtōr ꝯcepiſſet ꝟba legati hoc mō lego ecclie pochiali ō bōis meis tm̄ ꝙ iſto caſu nō ſiet cōpenſatio nec cōputabiť legatū in quartā qꝛ intelliguntꝭ bona eſſe de lucro quarte qḋ ꝑtinet ad eccleſiā pochialē .l.ſubſignatū .§.bōa.ff.de ꝟb.ſig. ⁊ hoc mō limitabiť dcm̄ hoſti.Fed. ⁊ ſequaciū ⁊ hoc mō ꝓcedat dcm̄ Hoſ.Jo.an. ⁊ alioꝝ ⁊ ad ſic dicēdū moneor ex eleganti dicto do.bal.i.d.l.ſi cū dotē.§.ſi pať vbi dixit ꝙ ſi vxor dixit lego marito meo de bonis meis tm̄ ꝙ nō ſiet ꝯpēſatō in eo ꝙ marit⁹ dꝫ lucrari ex diſpōe ſtatuti allegat.d.§.bona ⁊ iō docet cautū debere eſſe ad acceptū in iſpiciēdo ꝟba teſti ⁊ eſt pulchra ⁊ ſolēnis doctrina ad iſtā mā꞉ nec adducta ē p aliquē ſcribētē. Nūc ꝟo eſt aduertēdū accurate qs veri⁹ dixerit an goſ. ⁊ Jo. an.an hoſti. ⁊ Fed. Et añ oia ꝯſidera qꝛ cōiter moderni vt ſupius hūiſtis allant iſtū tex.ꝯ rr̄am legiſtaꝝ poſitā in d.§.ſi pr̄ ⁊ i.d.auc.p̄terea ⁊ ſimilibus nā illa iura loquunť in debitore neceſſitato ex ꝓuiſione legis legāte q̄ caſu iura ſubueniūt neceſſitato vt i.l.ſi.C.ō ind. ⁊ c.ab arbitris de offi.dele.li.vi.iō vr̄ ꝙ talis debitor neceſſitat⁹ potius velit ſe alleuiať ab illa obligatōe.ar.l.rē legatā.ff.ō alimē. legat.ſed in caſu iſtius decretal teſtōr ſi eſt debitor ecclie iō legādo eccleſie nō vr̄ velle cōpēſare ⁊ rō eſt qꝛ cōpenſatio req̄rit extrema habilia.l.bonoꝝ.ff.rē ra.ha.ħ aūt ſi pñt cadere extrema habilia qꝛ ꝯpēſatio p̄ſuppōit ꝯpēſabile vt p totū de ꝯpen.ſed in caſu iſto nō cadit cōpenſabile ex eo qꝛ teſtator nō eſt debitor eccleſie pochiał ḡ iſte tex.nō ob.rr̄e legali ⁊ pp̄ hoc vt arbitor illa luminaria iuris ciuilis iter modernos vt fuit bar. ⁊ bal.i.d.§ ſi pr̄ nō allegarūt iſtū tex.p ꝯrio. Et ēt vltra rn̄ſionē datā a bar. in.d.§.ſi pr̄ ad.d.l.ſ quarta.ff.ad.l.falci.poſſet rn̄deri ꝙ teſtator nō erat debitor ex diſpōne legis ſed dūtaxat hr̄es eius ⁊ iō vr̄ ꝙ nō ob. ⁊ p ꝯñs ſi mereť iſte tex.allegari ꝯ rr̄as iuris ciuiľ. Uel ēt pōdera qꝛ tenēdo vt tenuit ħ pe. de anch. ⁊ vt tenuit.d.car.i.d.cle.dudū.§.hmōi ꝙ teſtōr erat debitor ecclie pochiał volūtarie ſi tn̄ neceſſario eſſꝫ iſte tex.ſine ſcrupulo ⁊ ruga aliqua ſed tenēdo ꝙ imo teſtator erat dbitor neceſſarius qꝛ eoipſo ꝙ teſtōr legabat eccleſie ſepulture faciebat ſe dbitorē ex neceſſitate legis i quarta dbita ecclie pochiali q̄ caſu ꝯſidera cām quare dbitor neceſſari⁹ vr̄ relinq̄re aīo cōpēſandi qꝛ i neceſſitate nō vr̄ eē liberať vt i.d.l.rē legatā ſed i cāu nr̄o ceſſat iſta rō nā teſtōr eoipſo ꝙ legauit ecclie vr̄ legaťex liberalitate.qꝛ tale legatū ē i fauorē aie ipſi⁹ teſtōris.nā vt ſcribiť apō Job ſcdō.c. pellem p pelle ⁊ oia q̄ hꝫ hō donat pro aia.vn̄ pot⁹ vr̄ voluiſſe nō ꝯpēſare imo liberalr̄ relinquere ex q̄ tale legatū tendit i fauorē aie ſue. Et pp̄ hoc erit

12 hic caſus nou⁹ ⁊ ſingularis vꝫ ꝙ dbitor ex ꝓuiſione legis legādo creditori ſi tale legatū tēdit i fauorē aie legātis ⁊ ſic eſt legatū ad pias cās nō vr̄ legatū aīo cōpēſandi ⁊ ſic limitabiť.d.l.creditorē ⁊ .d.§.ſi pr̄ ⁊ ſilēs ⁊ vr̄ ꝙ ſatis diceba̧ debitor teſtator in cāu iſto ex eo qꝛ bōa ſua relicta eccleſie ſepulture erāt obligata ex diſpōne canōis ⁊ qꝛ pp̄ fauorē aie p̄ſumiť eē liberať ſeqť ꝙ legādo creditori nō vr̄ legaſſe aīo ꝯpenſandi. ⁊ forte nō erit apire os in celū ſi dicam⁹ ꝙ idē erit in pſona multū affecta ipſi teſtōri vt videať legaſſe aīo nō cōpēſandi arg. eius qḋ hť in.l.cū alienā .C.de le. ⁊ .l.in teſtō.ff.de ſideicō.libert. ⁊ .l.ſi inre.C.de teſta. manumiſ. ⁊ iſtud eſt mirabile nūc ad ſuſtētādā opi.Hoſ. Jo.an. ⁊ ſequaciū vt teſtōr videať

In qõne pcedẽti noluiſſe ꝙ eccleſia pochialis hẽat vltra q̃rtã p legatã ſibi relictũ ⁊ hoc oñdit tex.ap²ꝰ i.d.cle.du dũ.§.hmõi in ṽſi.ſacerdotibꝰ curatis largiri integre te neant̃ vbi ecclia pochialis dꝫ hr̃e q̃rtã.integre q̃ ṽba ex cludũt oẽm deductionẽ ⁊ oẽm detractionẽ.⁊ ad hoc vl tra allata p alios allego tex.in.l.ij.§.ad filioꝝ in ṽbo in tegra.C.q̃n ⁊ qbus q̃rta pars debeat̃ li.vi.⁊ p illũ tex.re cenſuit Ang.fuiſſe ꝯſultũ ꝙ ſi teſtõr mãdat integra lega ta ſolui vr̃ ꝓhibere detractionẽ falcidie.⁊ allego text.in c.non eſt.⁊ in.c.tua nobis.⁊ in.c.in aliqbꝰ ⁊ in.c.cõmiſ ſum de deci.vbi dr̃ ꝙ decie debẽt ſolui integre.⁊ intelli gitur nõ deductis expenſis.Et iõ do.Car.dixit in.c.pa ſtoral̃ de deci.ꝙ decima ſoluit̃ nõ deductis expenſisᵃ.ex eo qꝛ iura exp̃mũt ꝙ integre ſoluant̃ ⁊ faciat glo.ſing. in.l.decẽ.ff.de fideicõmiſ.libert.Nec ob.dcm̃ Bal.i.d.l. i.C.de fruc.⁊ lit.expẽ.qꝛ loqt̃ in mã ꝯformi iuri cõi.qꝛ d̃ iure cõi ita eſt ꝙ fructꝰ itelligant̃ deductis expẽſis.vt eſt glo.magna in.l.p diuerſas.C.man.iõ q̃n dr̃ ꝙ qs teneat̃ ad integros fructus dꝫ intelligi ſm̃ diſpõnẽ iuris cõis ⁊ ne corrigat̃ ius cõe arg.l.ij.C.de noxa.⁊.c.cũ dilectuſ de ꝯſue.⁊.c.cũmqꝫ de reſcrip.⁊ ita itelligat̃ glo.in.d.l.nera tius.Nec ob.qð voluit Ang.in auc.de hr̃di.⁊ fal.§.ſi ṽo expſſim in illa mã ſi teſtõr mãdat integra legata ſolui an videat̃ ꝓhibere falcidiã intantũ ꝙ ſit ſatiſfactũ diſpõni ſtius.§.qꝛ ipſe refert illo anno fuiſſe cõſultũ ꝯ dcm̃ ſuũ ⁊ ẽt qꝛ ipſe loqt̃ eo caſu quo agit̃ de correctione iuris ⁊ il le non ẽ caſus noſter.Et pondera qꝛ ſi quiſpiã dixerit ꝙ intellectus a me traditꝰ in hoc.c.eſt erroneꝰ inꝯtuꝫ dixi ꝙ debitor neceſſarius legãdo ad cãm piã nõ vr̃ velle cõ penſare qꝛ in ꝯriũ fortiter facit nullus amor vincit pa ternuꝫ.l.ſi.C.de cur.furio.ſꝫ pr̃ legãdo filie vr̃ legare aio cõpenſandi vt in.d.l.ſi cũ dotẽ.§.ſi pr̃.ḡ multo fortius vr̃ legare aio cõpenſandi cũ legat ad pias cãs argumento eiꝰ qð voluit beatꝰ Auguſti.i.c.ſi.xvij.q.iiij.⁊ gl.i.d.l.ſi qs ad declinãdã ⁊ p ꝯñs puerſus ẽ ille intellectꝰ ⁊ puer ſio eſt inꝯtuꝫ dicebã ꝙ idẽ erit i pſona multũ dilecta ipi teſtõri.arg.d.l.cũ alienã.hoc vltimũ fateor nõ eẽ veruꝫ. Sꝫ ad pcedẽs dcm̃ põt r̃nderi ꝙ fauorabilior ẽ cãs ecce cã filij.l.poſtliminiũ.§.filiꝰ.ff.de capti.ita dixit bal.i.c.i pſentis.ꝯ.de pba.de quo late dixi in.l.cũ accutiſſimi.C.d̃ fideicõ.Et iõ tenẽdo ꝙ teſtõr eo ipſo ꝙ legauit eccleſie electe ſepulture fuit debitor in q̃rta debita ecclie pochia li fuit debitor neceſſarius erit ṽa doctrina ꝙ debitor ne ceſſarius legãdo ſuo creditori ad piã cãm non vr̃ legare aio cõpenſandi.ꝙ tene menti qꝛ eſt nouũ.Et põdera ali ud ꝙ ẽt erit nouũ qꝛ nõ vr̃ eſſe verũ dcm̃ do.Anto.⁊ do. Car.volẽtiũ ꝙ ille tex.pcedat in debito qð d̃beat̃ a ter tio ⁊ nõ debeat̃ ab ipſo teſtõre.nã ecclia legataria electe ſepulture dr̃ quodãmõ hr̃e in rebꝰ legatis.l.id tps.§.i.ff. de vſucap.ſed heres repreſentat pſonã defuncti i auct.de iureiur.a moriente pſtito ergo tale debitũ nõ debet̃ a ter tio ſed d̃bet̃ ab ipſo teſtõre realiter ⁊ ſubſtãtial̃r ⁊ p ꝯñs intellectus eorum nõ eſt verus.Pondera ẽt ſi dici poſ ſit ꝙ in caſu iſtius.c.iſte relinquẽs erat debitor volũtari us ⁊ iõ nõ vr̃ legare aio ꝯpenſandi niſi euidẽter appeat ꝙ voluerit cõpenſare vt formal̃r dixit tex.in.d.l.credito rẽ in verbo euidẽter appareat.vñ videt̃ ille tex.eẽ illi cõ formis in pncipio ibi cũ hac cõditiõe legauit epo ⁊ ſcðꝫ hoc iſte intellectus eſt clarior ⁊ aptior nec oportebit odi re tam altã ⁊ ſcrupuloſam diſputationẽ.Et ex iſtis vr̃ ꝙ opi.Jo.an.ſit optie defenſata.Sed do.Floria.de bono. tetigit hãc.q.in.d.l.ſi qs ad declinãdã ⁊ i.d.auct.pterea .C.vñ vir ⁊ vxor ⁊ pauciſſimis ſe expediuit referens fuiſ ſe reqſitũ ad ꝯſulendũ nec aperit intentiõeꝫ ſuã i ꝯſulẽdo nec opi.aliquã eligit.ſed verus iuris interpres do.Bar. de ſaly.in.d.auc.pterea ad ſi.mouet iſtã.q.⁊ refert Jo. de lig.in.d.cle.dudũ dicẽdo ꝙ ſup hac qõne Jo.de lig. multũ ſe inuoluit ſed ſalua pace Jo.de ligna.ibi retulit diſputationẽ Fede.de ſe.lꝫ de eo nõ fecerit mentionẽ q̃ di ſputatio nõ fuit inuolutio ſed fuit accõmodata declara

ᵃ Expenſis. intellige tu iſtã ꝯclonem eẽ ṽaꝫ in decis pdialibus non aũt ꝑſonalibus vt tꝫ elegãter bal.in marg.in ṽſi.de cime.ṽſi.ij.⁊ ſi.⁊ doct in.l.ſi a pře.§.ſi.ff.d̃ pe ti.her.vbi vid.

tiõ nec ſaly.vidit illã diſputatiõeꝫ Fed.⁊ refert ibi ſaly. ſe vidiſſe in facto iſtã qõnem ferrarie ⁊ fuiſſe cõſultũ per egregiũ decretoꝝ doctorẽ do.Jac.de fulcis de florentia ꝙ debeat ſibi iputare i quartã ⁊ iſtã partẽ ẽt ipſe ſeqtur ⁊ ad tex.nr̃m ⁊ ad.d.c.reqſiti r̃ndet ꝙ loqt̃ in epo petẽ te ab ecclijs q̃rtaꝫ rõne ſubiectiõis ⁊ iuriſditionis nec de functus in aliquo tenet̃ iõ nõ põt pſumi recõpenſatio ni ſi hoc expſſe dixerit vt in iſto.c.nos aũt loquimur in q̃rta pochiali q̃ debet̃ rõe electe ſepulture alibi ⁊ all̃at.d.cle. dudũ.§.hmõi ṽſi.vex ⁊ inducit illũ tex.ꝙ appellet hanc quartã q̃ſi debitã a defuncto iõ vr̃ ſm̃ eũ ꝙ tale legatum debeat iputari in quartã p.d.auc.preterea ⁊.d.§.ſi pr̃ ⁊ alia iura ſupius allegata q̃ cõputatio fiet ſm̃ eũ hoc mõ qꝛ dꝫ ad vnã ſũmam reduci cũ his q̃ pcipit ecclia ſepul ture ⁊ quarta ex tota ſũma debit̃ ecclie pochiali ⁊ p hũc moduꝫ vr̃ magis equal̃r pcedi q̃ꝫ alio mõ ⁊ ſic deſeruit equalitati ſm̃ eũ quã ꝯſiderat tex.in.d.cle.dudũ ⁊ p hoc allegat.l.illã.C.de collat.⁊ ita ſequit Saly.ibi ⁊ p certo muſſauit Saly.⁊ defecit in ſalutari pprio nã tex.in.d.§. hmõi dirigit ṽba ſua ad fratres pdicatores ⁊ minores ꝙ ipſi teneant̃ ad iſtã quartã ḡ ſeqt̃ ꝙ illa q̃rta eſt d̃bita ab illis fratribus ecclie pochiali ⁊ nõ a d̃functo nec tex. ibi dirigit ṽba ſua ad defunctũ nec dicit ꝙ illa q̃rta ẽ q̃ſi debita a defuncto ⁊ p ꝯñs dcm̃ Jo.an.remanet firmũ ſi ob.dicto Saly.ſileat ergo qꝛ ꝙ medicoꝝ ẽ ꝓmittũt me dici tractãt fabrilia fabri vt dicit Hiero.in ꝓlo.biblie. Sꝫ reuerẽdus Abb.hic dicit ſibi videri ꝙ debeat iputat̃ iſtud legatũ in quartã ⁊ dicit ad hoc ſe allegare tex.quẽ alij nõ põderarũt ſm̃ eũ in.c.de his.l.de ſepul.a ꝯrio ſen ſu vbi põderat̃ ꝙ ecclie pochiali nihil fuerat relictũ a te ſtatoꝛ ⁊ pp hoc petit quartã.ergo ſi fuiſſet aliqd relictũ iputaret̃ in q̃rta illud relictũ ita ꝓbat ille tex.ſm̃ eũ i.ṽ. vel ecclijs a qbus pabula ſalutis receperunt relinq̃ntes ⁊ p certo ẽ elegans inductio ſꝫ deficit forte intellectꝰ iſti us tex.qnimo animoſe audeo dicere ibi fore caſuꝫ ſingu lareꝫ p opi.Gof.⁊ Jo.an.ꝯ aduerſarios ⁊ ſic caſus eſt ibi ꝯ eũ quẽ induco hoc mõ ⁊ cõiungo ſupraſcriptõeꝫ il lius decretalis q̃ dirigit̃ epo ſpolenſi ⁊ in illo text.dr̃ tibi vel ecclijs.vbi eps ⁊ eccleſie pochiales eqpant̃ quo ad h̃ vꝫ quo ad quartã eis debitã ⁊ ad relicta eis a defunctis. ſed caſus eſt h̃ formal̃ qð legatũ fcm̃ epo nõ iputat̃ in q̃r tã niſi expſſe dicat̃ a teſtõre ḡ idẽ erit i ecclia pochiali ꝙ legatũ factũ ecclie pochiali nõ iputat̃ in quartã vbi expſ ſe fuerit dcm̃ a teſtõre ⁊ p ꝯñs eſt ibi caſus in apto ꝓbãs opi.Joã.and.dixerint alij qcqd voluerint.Et ſi mihi di catur ꝙ imo ille tex.obſtat in ṽſi.d̃ bonis ſuis canonica portio dꝫ exhiberi qꝛ vr̃ ꝓbare ꝙ ipſe teſtõr ẽ debitor ex q̃ bona ſua ſũt obligata qꝛ r̃ndeo ꝙ dꝫ intelligi ille tex. de bonis ſuis.ſ.relictis eccleſie ſepulture dicit ẽt.d.Abb. ꝙ illa qð nõ eſt multũ dubitabilis.qꝛ iura nõ ſimpl̃r fa ciũt teſtõreꝫ debitorẽ ſꝫ dicũt ꝙ dꝫ relinq̃re quartã ptem ſui iudicij eccleſie pochiali.Si ḡ relinqt fruſtra q̃rimus vtꝝ reliq̃rit aio cõpenſandi cuꝫ ſatiſfecerit iuri in ppiqs terminis.⁊ ſic ſumus ex nota.d.§.ſi pr̃.Nõ obſtant iura q̃ ſimpl̃r dicunt ꝙ ab eccleſia ſepulture debet̃ qꝛ illa iu ra debẽt intelligi in ſubſidiũ.ſ.q̃n teſtator nõ ſeruauit di ſpoſitionẽ iuris.dicit tñ eẽ dũtaxat difficile r̃ndere ad di ctã cle.dudũ ad quã multipl̃r r̃ndet pmo ꝙ loquat̃ i ſub ſidiuꝫ q̃n teſtõr nõ ſeruauit ſolẽnitatẽ iuris.ſcðo r̃ndꝫ vt intelligat̃ pcedere in fratribꝰ minoribꝰ ⁊ pdicatoribus nã cũ hẽat multa priuilegia in preiudiciũ eccleſiaꝝ po chialiũ qꝛ audiũt cõfeſſiones pdicant ⁊ hñt ſepulturaꝫ q̃ oia ſunt d̃ iure pochiali voluit papa in recõpenſatiõe vt de oibꝰ eis obueniẽtibꝰ ⁊ rõe funeris det̃ q̃rta integra ecclie pochiali.r̃ndꝫ ⁊ tertio ꝙ ſi hñ põderet̃ gl.i ṽbo i tegre i.d.§.hmõi ſentit ibi Jo.an.ꝙ ſi ictũ fcm̃ a teſtõre ſi vẽiat i recõpẽſatõeꝫ.ſꝫ ſoluꝫ vult ꝙ ſi aliqd obueniat ec cleſie pochiali ex funẽ pri ꝰ dlato ipũ ꝙ ſi vẽiat i recõpẽ ſatõeꝫ ex q̃ teſtõr ex ſe nihil religt ecclie pochiali merito de relictis eccleſie ſepulture dꝫ habere integrã pteꝫ nec obſtat

obſtat iſte tex. qꝛ loqtur epo qui reputaẽ extraneus quo ad teſtõrẽ cũ nihil teneaẽ ei relinquere ſed quartã cõſequiẽ epus ab eccleſijs legatarijs ſed eccl'ia pochialis ñ reputaẽ extranea imo eſt creditrix ex diſpõne iuris qꝛ ius vult vt teſtõr relinquat eccleſie pochiali ⁊ p ꝯñs videẽ reliquiſſe teſtõr eccleſie parochiali sio ſatiſfaciendi iuri ⁊ ita reſidet hic do. Abb. Sed certe iſta nõ obſtant primo cũ dicit ꝙ clemẽ. dudũ loqtur in ſubſidiũ in. §. huiuſmodi qꝛ illa eſt magna diuinatio ad illũ tex. imo pncipaliter dirigit verba ſua minoribus ⁊ pdicatorib⁹ vt teneanẽ largiri integre quartã ptẽ ⁊ p ꝯñs nõ loqtur in ſubſidium. Nec ob. cũ dicit ꝙ illa cle. dũtaxat pcedit in fratrib⁹ minorib⁹ ⁊ pdicatorib⁹ qꝛ iſta eſt magna reſtrictio ad illã tex. ⁊ repugnat rõni expſſe ibi in verſi. cũ operijs mercedis exhibitio debeat q̃ rõ cõprehẽdit oẽs indiſtincte nec eſt mix ſi rõ gñalior dicto extẽdat illud dcm̃ vt ẽ gl. ſolẽnis in cle. i. de elec. Itẽ iõ ille tex. fecit mentionẽ õ pdicatorib⁹ ⁊ minorib⁹ qꝛ iſtud erat magis frequẽtatũ vt q̃ttidie videmus teſtõres frequẽtius eligere ſepulturas apõ minores ⁊ pdicatores q̃z apud alios ⁊ iõ eadẽ diſpõ cõprehẽdit alios ar. eius qd hr̃ in tex. ⁊ gl. cle. i. õ reſcrip. q̃ ad hoc allegaẽ p ſingulari faciat glo. i. c. ij. de ꝯfeſ. i. vi. ⁊ in. l. tale pactũ. §. ſi. ff. de pac. ⁊ in. l. i. C. de rap. virginũ Nec ob. cũ ipſe dicit ꝙ iura dicunt ꝙ teſtõr debeat relinquere quartã ptem ſui iudicij eccleſie parochiali qꝛ ſi põderes text. c. i. ſ. de ſepult. dicit partẽ ſui iudicij illi eccleſie dari cenſemus ⁊ ſic nõ loqẽ ille tex. ꝙ teneaẽ relinquere ⁊ lz tex. in. c. ij. eo. ti. vtatur iſto ṽbo relinquat nõ loqẽ pciſe neceſſitando teſtõrem ſufficit eni eccleſiã legatariã teneri ad hmõi quartã nec ob. cum ipſe voluit qꝛ illa glo. nõ loqtur de legato facto eccleſie parochiali a teſtõre qꝛ ego fateor hoc de plano ꝙ glo. ibi h̃ expſſe nõ dicit lz ſatis dare vẽ ſentire dũ dicit ꝙ non diminueẽ illa quarta pp obuentiones quas habuit pochialis ſacerdos in miſſa funeris. qꝛ eodẽ mõ lucrabiẽ legata obuenta ſibi a teſtatore. Nec obſt. cũ ſuperi⁹ dicebã ꝙ eccleſia legataria eſt quodãmõ hẽs ⁊ in rebus legatis repreſentat ipm defunctũ ⁊ ita interpretat⁹ fuit iſtũ tex. ꝯ intellectũ do. Anto. ⁊ do. Car. qꝛ iſtud reſtringo ad caſum iſtius decretaẽ ⁊. c. ſequẽtis. Sed quo ad quartã pochialẽ ſtabo iuri expreſſo dicte cle. dudũ. §. hmõi inq̃ntum ibi tex. mãdat predicatoribus ⁊ minorib⁹ ⁊ p ꝯñs ſimilibus vt teneanẽ ad integrã quartã ⁊ p ꝯñs facit eos veros debitores ⁊ ſic requieſco cũ opi. Io. an. q fuit fũdamẽtũ iuris vt bal. vtar verbis in. c. cũ olim de re iudi. ⁊ cũ laude dei iſtũ articulum vſq ad iſta ſecula nũq̃ ita clarũ habuiſtis. ℂ Et ex iſtis inferẽ ad q̃onem quottidianã ⁊ ſolẽnẽ Ja. õ are. ⁊ Bar. in. d. l. ſi cũ dotem. §. ſi pſ. ¶ Statuto caueẽ ꝙ vir lucreẽ dimidiã dotẽ vxore pdecedẽte i matrimonio vxor in teſtõ legauit certa legata marito ⁊ pdefuncta eſt dubitaẽ vtrũ talia legata cõputẽẽ in portionẽ quã maritus lucrari dz ex diſpõne illius ſtatuti Ja. de are. in. d. §. ſi pſ tenuit ꝙ ſic quẽ ſequiẽ ibi Ray. de ſorli. ⁊ Bart. ⁊ mouentur qꝛ debitũ erat neceſſariũ ex diſpõne ſtatuti. ergo venit legatũ cõputandũ pro ea portione quã lucrari dz maritus ſed Bal. in auc. pterea pallegata refert Rycar. malũb. ibi in lectura tenuiſſe ꝯtrũ ⁊ ẽt Fed. de ſe. doctorem bononieñ. diſputaſſe ꝯtrium ⁊ moueẽ ibi Bal. ſecundo Ryc. ⁊ Fede. primo qꝛ ſublatũ eſt edictũ de alterutro inter virũ ⁊ vxorẽ. qꝛ vxor tã dotẽ q̃z legatum ſibi a marito factũ cõſeq põt nec vnũ cũ altero ꝯpẽſaẽ. ita ⁊ ꝯ ſ. qñ vxor legat marito p. l. vnicam. §. ſciendum. C. de rei vxo. actio. Sed ad hoc argumẽtũ ſaluando Bar. rñdet Lodo. ro. in. d. auc. pterea ꝙ ibi loqtur an legatũ ꝯpẽſetur cũ debito qd õbitũ initiũ aſſumpſit ex ꝯtus diſpõne iõ vnũ cũ reliquo nõ cõpenſaẽ. vt. d. l. creditorẽ de lega. ij. nos aũt loqmur in debito pueniente ex neceſſaria ſtatuti diſpõne quo caſu ſit cõputatio legati in õbitũ ⁊ ẽ rõ qꝛ nemo preſumiẽ liberalis in neceſſitate. l. rem legatam ff. de alimẽ. lega. Moueẽ ſcdo Bal. qꝛ aliter dicẽdo ſeq

retur ꝙ vt plurimũ legatũ factũ p vxorẽ eẽt inutile ⁊ fruſtratoriũ ꝯ. l. quinquaginta. ff. de pba. vñ potius dẽmus dicere ꝙ aliqd opeẽ. l. ſi quando cũ ſi. õ leg. i. ℂ Tertio moueẽ qꝛ lucrũ iſtud ex forma ſtatuti debitũ debeẽ vigore pacti taciti. l. ſi duo in ſi. ff. de acqr. heredi. ſed ſi factuz eẽt pactũ expreſſum ꝙ maritus lucrareẽ ſoluto mrĩmonio medietatez dotis tali caſu nõ iputareẽ legatũ in lucr p. d. l. creditorẽ ergo idẽ eẽ dz qñ lucrũ hoc debeẽ ex pacto tacito ne cõtingat plus operari tacitũ q̃z expſſum. l. cũ qd. ff. ſi cer. pet. cũ ſi. nã diſpõ ſtatuti ⁊ pactũ õ dote lucrãda ſoluto matrimonio eqpanẽ. vt eſt caſus ſingu. in. c. ſi. de dona. inter vir. ⁊ vx. Sed ſi lucrũ debeẽ ex pacto expſſo nõ cõputaẽ legatũ in lucrũ vt in. d. l. creditorẽ. g̃ idem erit qñ pueniẽ a ſtatuto. Ad hec duo fundamenta rñdet do. Lo. ſuſtentãdo bar. qꝛ lucr ꝙ debeẽ ex pacto ſaltem tacito nõ dz attẽdi. ſed id p qd lucrũ pncipaliter puenit l. qcqd. ff. de dona. ꝙ fundaẽ ex. d. auct. pterea. ponamus eniz ꝙ maritus locuplex ꝯhit mrĩmoniũ cũ vxore inope certe pariter eſt in iſto caſu quẽadmodũ in caſu bal. iſta q̃rta portio hẽditatis debeẽ vxori ex tacito pacto ⁊ nihilominus legatũ ſibi factũ in hanc quartã iputaẽ vt ibi ẽ caſus qꝛ dz attendi id per ꝙ pncipaliter hec quarta puenit nõ aũt id per ꝙ tacite. Nec ob. de pacto ⁊ ſtatuto argumentũ qꝛ aut i pacto expſſo venit id ꝙ erat i ſtatuto puta qꝛ ſtatutũ dabat marito dimidiã dotis ſoluto mrĩmonio. ipſe aũt maritus ad maiorẽ ſecuritatẽ voluit ſup eo paciſci. qꝛ tunc clarũ ẽ ꝙ iſtud pactuz nihil opaẽ neq vigore eiuſdẽ dẽmus dicere iputationẽ fieri nõ dẽre eo qꝛ pactũ ꝯtinẽs id qd ius cõe ſeu ſtatuti diſpõ nihil opaẽ vltra ius cõe aut ſtatutũ ſed dr̃ ſolũ eorũ ãmonitio que iure cõi aut ſtatuto diſpoſita ſunt. l. q mutua. C. de pac. pign. aut in pacto hoc ſolũ deueniẽ qꝛ ꝯſtõne nihil cautũ eſt ⁊ tunc lz q̃ ad q̃dã eqpanẽ illa duo. ſ. pactũ ⁊ ſtatutũ de lucrando vt in. d. c. ſi. tñ nõ debẽt in caſu ppoſito equiparari oẽ eni qd ẽ ſile nõ eſt idẽ. l. qd nerua. ff. depoſiti maxie cũ hec duo hoc caſu inter ſe diuerſaz hẽant rõnẽ igiẽ. diuerſa dz eſſe diſpõ cũ diuerſa ſit rõ. ℂ Quarto moueẽ bal. ꝙ lucr hoc dotis puenit ex puidentia viri q ſibi õ dote ꝓſpexit legatuz aũt illõ puenit ex benignitate vxoris legãtis vñ ex diuerſo fonte hec oriunẽ quare dicendũ ẽ ꝙ vnũ de corpe alteri⁹ ñ dẽat eẽ vt in ſili dr̃ i mã quartarũ. l. q̃zq̃z. C. ad. l. fal. ita nec vnuz in aliõ cõputabiẽ. l. ſi debitor. ff. ad. l. fal. Ad hoc ẽt rñdet. d. Lo. ibi ꝙ iſtõ ñ ẽ veruz in caſu ppoſito vt expſſe pbaẽ in. d. auct. pterea. hec eni q̃rta portio hẽditatis puenit ipſi ꝯiugi ex ſua puidẽtia qꝛ ſibi ꝓſpexit ex locuplete ꝯiuge ⁊ tñ legatũ qd puenit ex diuerſo capite in hãc quartã iputaẽ. Ita ẽ dõm i ppoſito i ſili caſu. Dicit tñ bal. i. d. auc. pterea ꝙ cõis opi. ſeqẽ opi. Jac. õ are. ſed ꝯtria opi. eſt verior in puncto iuris. Sz idez bal. in. l. ſi vxor. C. de bo. auct. iudi. poſ. dixit in h̃ paſſu debẽ ꝯſiderari pncipaliter tria membra vz ꝙ aut ẽ debituz iductuz ex puidẽtia ꝯhentiuz aut ex puidẽtia legali ⁊ iſtis duob⁹ caſib⁹ dicenduz eſt vt ſupra aut mixta puidẽtia legis ⁊ pſone vt accidit in caſu ppoſito qꝛ lucr puenit ex puidentia mariti q ſibi õ dote ꝓſpexit Itẽ ex diſpõne ſtatuti ⁊ tunc ſm euz nõ eſt vera opi. bar. ⁊ Ja. qꝛ imo legatuz nõ iputaẽ i lucr qꝛ dz iſpici puidẽtia mariti ꝯhentis q fuit pncipalis cã lucri quã puidentiã ſi ꝯſideramus nõ iputabiẽ legatum hoc in lucr dotiſ pueniens ex teſtõ p. d. l. creditorẽ ⁊ p hoc dicit oppꝫ fore rñſum ad iura allegata per Ja. de are. ⁊ bart. qm̃ illa loquunẽ in debito ꝙ puenit ex ſola legis diſpõne vt puta in patre qui legiẽ neceſſitate teneẽ dotare filiam^a vt. d. l. quero. ff. de iure do. ita etiã in legitima filiorũ que ſiliẽ ẽ debita ſola legis diſpõne nõ autez aliqua hoĩs diſpõne vt in auc. nouiſſima. C. de inoff. teſta. ſed Lo. in. d. auc. pterea dicit ꝙ quãq̃z conſideratio iſta ſit ſubtilis ⁊ ſolemnis tñ falſa reddiẽ per caſuz. d. auc. preterea ibi eniz iſta quarta portio hereditatis põt dici fore debita mixta ꝯſideratõe legis ⁊ pſone ꝙ autẽ legis pꝫ p illuz tex. ꝙ autẽ

a ℂ Filiã. vide ad hoc. d. ale. r. de imo. in. l. i. õ po. ff. ſami. h̃r eſ. ⁊ ibi docto.

perſone patet ex eo qꝛ hoc ꝓuenit ex pſona ipſi⁹ inopis cóiugis q ſibi de diuite cóiuge ꝯſpexit ⁊ tñ legatū ꝯputaſ in quartá ergo iſtō ēt dicit ꝓbari qꝛ vbicūqꝫ ī vno facto ꝯcurrunt due qualitates quaꝝ vna nocet altera prodeſt ſi illa nocet q̄ ē ꝑncipalioꝛ illa ꝯſideraſ.l.ſi qs ī gravi.§.ſi.cū.l.ſeq.ff.ad ſylle.l.iiij.§.ſi qs palá.ff.de iure fiſ.ſꝫ in caſu iſto qualitas q̄ nocet .ſ. ꝓuidētia legis eſt ꝑncipalioꝛ vt ēt pꝫ ergo illa dꝫ ꝯſiderari nó aūt ꝓuidētia hoīs q̄ ꝓdeſt ⁊ minus ē potens ⁊ per hoc audet dicere Bal.nó bñ ꝯſideraſſe.Sꝫ idē bal.in.d.l.cū dotē.§.ſi pr̄ dixit ꝙ cū iſtud lucrū cenſeſ ex ꝓcedenti obligatione voluntaria qꝛ ex ꝯtractu matrimonij debemus dicere ꝙ debeat iputari p.d.l.creditorē ⁊ ad iura Ja.de are.⁊ Bart.dicit patere rñſum qꝛ loquūſ in debito ꝙ ꝓuenit ex ſola .l.diſpóne vt ī patre qui teneſ ex.l.diſpóne dotare filiā vel relinquere legitimā filio q̄ oia ſunt debita ex legis neceſſitate nó hoīs alique diſpóne. Ad iſtud ēt rñdet Lod.in.d.auc.ꝑterea dicens ꝙ illa regula ē falſa in caſu ꝓpoſito p tex.d.auc.ꝑterea vbi illud lucrū aſſumpſit originē ex volūtario ꝯtractu matrimonij ⁊ tñ legatū iputaſ in quarta nec dici pót ꝙ nó debeat ꝯſiderari ad hoc vt nó iputeſ obligatio neceſſarie veniēs ⁊ in ꝯſiam ꝑme volūtarie. Dicit etiaꝫ ibi Bal.ꝙ erat aduertēdū qꝛ caſus.d.§.ſi pr̄ quē ad deciſionē allegat bar.poſt Ja.de are.hꝫ rónem diuerſaꝫ a caſu ꝓpoſito qꝛ lō in caſu.d.§.ſi pr̄ legatū paternū dꝫ iputari filie in dotē qꝛ nó pñt regulr̄ ī eadē pſona ꝯcurrere due cāe lucratiue.l.meuius.l.duob⁹ de lega.ij.ꝙ eēt ſi diceremus ꝯcurrere lucrū dotis ⁊ lucruꝫ legati in caſu aūt propoſito eſt ſecus qm̄ nó cócurrūt in pſonā mariti due cāe lucratiue lꝫ enī cócurrat titul⁹ legati q ē lucratiuus tñ titulus lucri dotis cócurrens cū eo ē titulus onerosus qꝛ pp onera mr̄imonij ꝯceſſus eſt vt.l.p oneribus.C.de iure do.lꝫ enī titulus dotiſ quo ad vxorē ſit lucratiuus tñ q̄ ad maritū eſt onerosus .l.ſi.§.ſi a ſocero.ff.q̄ in frau.credi.l.ſi donaturus.ff.de códi.ob cau.iuncta glo.hanc rónē dicit Lud.nó eſſe verā qꝛ lꝫ due cāe lucratiue nó poſſunt cócurrere in eadē pſona circa eādē rē ad oculuꝫ demonſtrabilē vt.d.§.duobus tñ poſſunt concurrere circa res diuerſas.l.fundū cornelianū.ff.de nova.ita ē in ꝓpoſito caſu .d.§.ſi pr̄.ſꝫ idē bal.in.l.qm̄ ī ꝑoꝛib⁹.C.de ioff.teſta.dixit aut legatū vxoris cū lucro dotis ſunt eiuſdem generis puta qn̄titatis ⁊ q̄litatis ⁊ tūc ſm eū fienda ē cópenſatio .l.ſi.C.de cópē.aut ſūt diuerſe ſpē ſeu nó ſūt eiuſdē generis.puta legatū ꝯſiſtit in ſpecie ⁊ lucrū dotis cóſiſtit in qn̄titate tūc nó debemus dicere ꝙ fiat ꝯpenſatio ſpēi ad qn̄titatē vel eꝯ.⁊ ſic cópēſatio nó admittiſ.l.ſi cóuenerit el.ij.ff.de pign.acti.d.l.ſi.C.de cópē.q̄ ꝯſideratio nó vr̄ bona qꝛ mā.d.l.ſi.cū.d.l.ſi cóuenerit loquūſ in cópenſatóe q̄ ſit mediāte legis diſpóne ex oppoſitione vni⁹ ptis altera pte inuita ſed caſus nr̄ eſt de cópenſatione reſultāte ex pſumpta mente teſtātis quo caſu eēt ſpēi ad qn̄titatē cópenſatio.vt.d.§.ſi pr̄ q loqꝉ indiſtincte. Ultia fuit opi.Ang.in.d.auct.ꝑterea ⁊ in.d.§.ſi pr̄ cócordantia has opi.ꝙ aut dos fuit ꝓmiſſa p vxorē marito nó tñ adhuc ſoluta ⁊ tunc ſit ſm opi.Ja.de are.⁊ Bar.vt legatuꝫ cóputeſ in lucrū qꝛ vxoꝛ q̄ eſt debitrix ex neceſſitate ſtatuti vr̄ legare aio ꝯpenſandi p.d.§.ſi pr̄.aut dos fuit per vxorē marito ꝓmiſſa ⁊ ſoluta ⁊ tūc legatū nó cóputeſ ī lucrū.⁊ ſi accurate ꝯſidereſ iura loqntia de iſta iputatóe ſm eū nó hñt locū hoc caſu qꝛ loquūſ qn̄ debitoꝛ creditori legat caſus aūt nr̄ eſt ꝯtrius qꝛ hic vxoꝛ q̄ erat creditrix quo ad repetitionē dotis legat marito q erat d̄bitoꝛ quo ad dotē reſtituēdā.vñ cū creditoꝛ legat ſuo debitori nó d̄emus tractare de hac cópenſatione.qꝛ ipoſſibile eſt ꝙ hoc caſu hēat locū talis cóputatio.⁊ hāc ſuā diſtinctionē dicit fore ſm ſicut euangeliū.⁊ ita fuiſſe obtentū de ſcō Florentie ⁊ gloriaſ ſe cluiſſe maiorē aduocatū illi⁹ ciuitatis tūc tpis ſed.d.Lo.in.d.auc.ꝑterea dicit hāc diſtinctionē in nihil apponere veritatē ꝑmo inqꝫtū dicit ꝙ aut dos eſt ꝓmiſſa ⁊ nó ſoluta tūc legatū cóputeſ in lucrū iſtud dicit nó eſſe ita clarū qꝛ magna eſt dubitatio an tale ſtatutū loqns de dote lucrāda hēat locū in dote promiſſa de quo remittit ad bar.in.l.iubemus.§.ſane.C.de ſac.ſan.ecc.⁊ p eundē Bart.in ꝯſilio incipiēte ſup eo ꝙ q̄riſ an ſtatutū.m vide Ang.ꝯſi.clv.⁊ ꝯſi.clxxv. Et inqꝫtum dicit Ang.aut dos eſt ꝓmiſſa ⁊ ſoluta tunc ſi tractamus de iputatióe.qꝛ creditoꝛ legat debitori nó aūt eꝯ ꝯ dicit eē falſum qꝛ lꝫ marit⁹ ſit debitoꝛ ipſius vxoris q̄ ad dimidiā dotē reſtituēdaꝫ tñ q̄ ad aliā dimidiā quā lucratur ex tali ſtatuto recte vxoꝛ dr̄ ſibi obligata licet dos ſit apud maritū eo qꝛ illa medietas eſt penes eū iure debiti allegat ī ſiſi qd̄ hr̄ in.l.i.⁊ in.l.erroꝛ.C.ad.l.fal.ita in ꝓpoſito lꝫ dos integra ſit penes maritū tanq̄ d̄bitorē vxoris tñ quo ad dimidiā ſibi applicādā ex tali ſtatuto diciſ eſſe penes maritū tanq̄ creditoreꝫ vxoris naꝫ ex tacito ꝯſenſu ⁊ ciuiliter ex ſtatuti diſpóne lꝫ.n.vxoꝛ hēat actionem ꝯ maritū ad dotē integrā petendā tñ ex forma ſtatuti ꝯceditur marito exceptio ꝯ vxoreꝫ ad nó petendā dimidiā ex vi taciti pacti.arg.l.ſi vnus.§.pact⁹ ne peteret.ff.de pac.⁊ per hoc repꝛhēdit diſtinctionē ang.⁊ ita reſidꝫ. Tu vero adde Bar.de ſaly.in.d.auc.preterea vbi refert ſe audiuiſſe olim ſuū do.Ryc.tenentē opi.Jac.de are.⁊ Bar.per.d.auc.preterea ⁊ p.d.§.ſi pr̄.⁊ dicit hanc fore cōem opi.⁊ aduocatos praticātes eā ſequi vt in dubio ꝓ illa rata videaſ potius ꝯpenſare q̄ duplici onere voluiſſe hr̄dem ſuū grauare .l.iiij.in prin.ff.de dote plegat.l.cū pater.§.qui dotalem.ff.de legat.ij. Et rñdet ad motiua Bal.ibi do.Florianus ibi refert ſe in facto vidiſſe cóſuli ſm opi.Ja.de are.⁊ Bar. Adde bal.in .l.ſi adulta.C.d̄ heredit.actio.vbi dicit pater reliquit filie centū nec dixit iure inſtitutionis ⁊ ꝓhibuit eā plus petere vel hr̄e an dicatur ꝑterita. Et dicit ꝙ nó qꝛ cuꝫ videaſ reliq̄ſſe aio cóꝑenſandi cuꝫ lrīa.ergo iſta filia dr̄ inſtituta. allegat.d.l.ſi debitoꝛ.ff.ad.l.fal. Adde eundē bal.in.l.titia.§.q in viſa de leg.ij.vbi refert iſtā qōnem ⁊ allegat eundē Fede.de ſcalis dicentē ꝙ illud ſi eſt meruꝫ lucrū ſed eſt q̄dā remuneratio oneris matrimonij argu.l.aqlius regulus.ff.de dona.⁊.l.i.C.de iponen.lucra.deſcript.lib.x.⁊.l.ſi donaturus.ff.de códi.ob cau. Adde eundē bal.in cómēto.ꝯtrouerſie.ff.d̄ tranſac.vbi querit quid ſi vnus ex fratribus legat alteri vtꝝ imputabiſ in reſtitutione fideicōmiſſi videſ ꝙ ſic per.d.auc.preterea ſed hec reſtitutio ꝓuenit ex facto hoīs ibi ex diſpoſitióe legali. Jtē ibi nó eſt obligatio ſed dilatio allegat.d.l.ſi.cū dotē.§.ſi pr̄.⁊ Ja.de are.ibi ⁊ inducit ad qōnem vtꝝ tertiā quā vir lucraſ cópenſet cuꝫ legato vxoris ⁊ dicit ꝙ ſi ꝑcedit ſolutio vel traditio legati nó fieri cópenſationē.arg.notatoꝝ in.l.ſi liꝫ legatoꝝ.C.d̄ legi.ſi āt ꝑcedit legatuꝫ ⁊ ſi ſeqtur traditio refert Ja.de are.dicere cópenſari quaſi iure legis ſit lucruꝫ ſed refert Fede.de ſca.tenere ꝯtriuꝫ quaſi iure ꝯtract⁹ dotis ⁊ ex tacito cóſenſu arg.l.itē qꝛ.ff.de pact.⁊ ſic bal.reſidet cuꝫ opi.Fede.d̄ ſcalis.adde eundeꝫ Bal.ī.l.i.hꝛi.C.d̄ op.lib.in ſīi.attende vbi diſtinxit aut teſtatoꝛ ſimplr̄ dixit ꝙ nó poſſit plus petere ⁊ tunc videſ aio cópēſandi relinq̄re allegat .d.l.ſi debitoꝛ.aut dixit ꝙ de bóīs ſuis plus petere nó poſſit ⁊ tunc nó cópēſaſ cuꝫ illa tertia.qꝛ bona intelliguntſ ere alieno deducto vt ī.l.ſubſignatuꝫ.§.bóa.ff.d̄ v̄bo.ſig. facit tñ dr̄iam vtꝝ dixerit de bóīs ſuis a an dixerit ſup bóīs ſuis qꝛ illa dictio ſup⁹ extēdiſ ad acceſſoꝛia vt eſt glo.ſolēnis in.l.i.C.cóia d̄leg.⁊ idē voluit idē bal.in.d.l.ſi cuꝫ dotē.§.ſi pr̄.vbi facit dr̄iaꝫ an dixerit de bóīs ſuis quātuꝫ ad hoc vide bar.ī.l.iuriſiurandi.§.ſi liberti.ff.de bo.libe.vbi dixit pr̄ inſtituit filiā in certis rebus q̄ ſunt vltra lītiam ⁊ dixit ꝙ eēt ꝯtenta ⁊ pl⁹ ñ poſſe petere de bóīs ſuis ꝙ nihilominꝰ poterit petere dotes mr̄nas vt es alienuꝫ.allēt.l.ꝑtoꝛ.§.emācipat⁹.ff.d̄ colla.bo. Jdē ēt dicas ſi teſtatoꝛ dixerit de ꝓpꝛiis meis ſba.quia tunc pinde eſt ac ſi dixiſſet de bonis meis.l.iubemus cuꝫ gl.ibi poſita .C.d̄ repu.l.ſi.in v̄bo vbicūqꝫ ibi puro noīe .C.de dotis ꝓmiſſ.l.ſi.§.finās es alienum.C.de bo.qꝫ lib.

¶ Et pondera

a ¶ Super de hac dictione vide aliqd p do. alex.de imo.in l.⁊ reſcriptum §.⁊ ſi pacto.ff. de pact.⁊ in.l. ad diem de v̄b. obligati.

¶ Et pondera qȝ nõ eſt ſine dubitatiõe dicta bal. ſi dixerit de bonis an dixerit ſup bonis ex eo qȝ illa dictio ſup denotat ſbam rei vt in.c.cū ſup de cā poſ.ꝛ ꝓprie.l.a diuo pio.§.ſi ſup reb⁹.ff.de re iudi.c.ſup eo de elec.c.ſup litteris de reſcrip. Adde ēt ad ꝓcedētez qōnē eūdē bal.i.l.fi.C.de bon.mater.vbi dicit ꝙ illud ꝙ acqrit maritus ex dote ſtante ꝓlibato ſtatuto nõ ꝑdit ꝑꝑ tranſitū ad ſcdas nuptias ex eo qȝ illud nõ cõſequit ab vxore ſȝ cõſequit a ꝓuidentia ſtatuti. Adde eūdē bal.in.l.ſi arrogator.ff.de adop.in ꝓncip.vbi ſup hmōi ſtatuto q̃rit an marit⁹ tranſmittat ad ſuos hr̃des iſtō lucrū ꝙ acqrit ex diſpōne ſtatuti ꝛ decidit ꝙ ſic qȝ in iure ꝯctus nõ reqrit agnitio vt ſiat trāſmiſſio.l.cū pr̃.§.matrē de leg.ij.ſȝ illō lucrū ſit rō de ꝯctus ꝓcedētis ergo. Tu vo pondera hoc dcm̄ qȝ ſtatutū magis accedit vltime volūtati q̃ꝫ ꝯctui ꝛ lȝ bar.ō ſi dubitauerit ꝛ reliq̃rit cogitandūȝ in.l.ſuus quoqȝ.§.ſed ſi ſilio.ff.de here.inſti.tñ idē Bar.expſſe in.l.ſi.ff.de reg.carbo.dixit ꝙ accedit vltie volūtati ꝛ idē vr̃ ſentire idez bar.in.l.oium.C.de teſta.ꝛ idē voluit bal.in tit.de pace ꝯſtan.in.iij.col.allegat Pe.ꝛ Cy.in.l.fi.§.ſi.C.cōis de lega.ꝛ qō hr̃ in.l.nā ꝛ poſteriores.ff.de legi. Cū ergo ſi lucrū ſibi ꝓueniat ex vltia volūtate vr̃ ꝙ nõ trāſmiſerit ſi illud nõ agnouit nihilomin⁹ tene dcm̄ bal. qȝ imo vr̃ ꝙ ſtatuta magis accedāt ꝯctui q̃ꝫ vltie volūtati quo ad qd gnimo ṽba ſtatutoꝝ debēt intelligi vt ṽba ꝯctus qȝ ad inſtar ſtipulatōis ꝑ interrogationē ꝛ r̃ſionē ſiunt ſtatuta l.i.ff.de legi.hoc dixit bal.in.l.ꝯctus.C.de ſi.inſtru. ꝛ facit qō voluit idē bal.in.d.l.oium ꝛ ſic ſtatutū ſimplr̃ nõ accedit vltie volūtati idē qȝ iſtō lucrū pēdet ꝑꝑ ꝯctū matrimonū ꝛ debet ex cā onerosa ergo nõ ad agnatū tranſmittit. Adde ad ꝓdicta Ang.in.l.hmōi.§.cū pr̃ de leg.i.vbi diſtinguit aut legatū ſcm̄ viro nõ ē manſurū penes eū qȝ eſt grauat⁹ reſtituere alteri ꝛ nõ cõpenſat qȝ videtur nõ factū ar.l.cogi.§.hi qui.ff.ad treb.facit.l.ſi.ad ſi.C.de bo.qȝ liber.ꝛ qō voluit bal.in.l.hac edictali.C.de ſecun.nup. Adde ēt ſile qō voluit Cy.ꝛ Bal.in.l.ſi.C.ō do.ꝓmiſ.vbi dicit frater gerebat negocia ſororis ꝓmiſit dotē pro ea an videat ꝓmiſiſſe dotez de bonis ſororis ꝛ ꝑ ꝯñs aio gerendi negocia ſororis decidit ꝙ ſic ꝑ.l.neniſcuni⁹.ff.de nego.geſt.facit.l.vxorē.§.pr̃ nālis ꝛ ibi Ja.de are.ꝛ bar.ff.de leg.iij.ꝛ ꝑ eundē bar.in.l.cū poſt.§.i.ff.de admini.tu.ꝛ in.d.l.nēſenius ꝛ in.l.ſi.ff.de peti.here.ꝛ in.l.poſt mortē.§.i.ff.qñ ex ſcō tu.ꝛ i.l.i.§.nec caſtrē ſe.ff.de colla.bo.ꝛ Ang.in.d.l.nēſenni⁹ ꝛ Bal.in ꝯſilio incipiēte petrus ꝛ Jo. Adde Ang.i auct.de nup.§.quia vo vbi dicit vxor dedit ſcdo viro in dotē oia bona viuentib⁹ ſilijs mr̃imonij primi an ſi poſtea ipſa in mr̃imonio ꝓdecedat vir dēat lucrari dotē ex forma ſtatuti diſponētis ꝙ vxore ꝓdecedēte in mr̃imonio vir lucret dotē ſicut eſt Florentie vr̃ ꝙ ſic qȝ iſtō lucrū nõ venit ab vxore ſȝ a lege ꝛ qȝ ꝑ.§.optie illius auct.ſola largitas ē ꝓhibita ſȝ illa nõ ē largitas qȝ iſtud lucrū marit⁹ hȝ vxore inuita ꝫ In ꝯtrium arguit ꝑ illū.§.vbi nõ ꝑ machinationez nec ꝑ ſuppoſitā ꝑſonā licitū eſt dat ſcdo viro plus q̃ꝫ hēat vn⁹ filioꝝ primi mr̃imonij ergo ꝛ qȝ ſm̄ hoc de facili poſſet fieri machinatio qȝ vxor oia bona ſua daret ſcdo viro i dotē qua ꝓmortua ſcds vir illā lucraret ergo in hoc cāu ꝓhibitio locū hēbit. Itē vxor nullū modū cogitare põt ꝑ quē ſcds vir habeat plusq̃ꝫ vnus filioꝝ primi mr̃imonij ſed ſm̄ iſtū modū hñ daret mod⁹ in ꝯtrium. Nec ob.ꝙ iſta lucra nõ veniūt ab vxore ſed a legis ſeu ſtatuti ꝓuidentia.qȝ vez eſt ꝙ nõ venit ab vxore imediate ſed bene venit ab ea mediate. Idē qȝ cū ꝯbit ꝛ dotē largit vr̃ cõſentire vt ſcds maritus dotē lucret.ꝛ idē voluit Bal.in.l.hac edictali.C.de ſecū.nup.allegat Jac.bu.ita tenentē ꝛ Franciſ.alber.ita diſputaſſe Florentie ꝛ idē ſeqtur ibi Saly.ꝛ idē voluit Bal.in.c.i.an maritus ſuccedat i feudū ꝛ ibi ſingulariter limitauit iſtud ſtatutū ꝙ lȝ maritus dēat lucrari dotē ex diſpōne talis ſtatuti. nõ tñ lucrabit feudū eo cāu quo datū fuit i dotē.ꝛ ē elegās ꝛ notabilis limitatio ad ſupioꝛa dicta. Et adde eūdez bal.in d.l.hac edictali vbi multū ſingulariter dixit ꝙ iſtō ſtatutū ꝓcedit in puris lucris argu.l.i C.de fruc.ꝛ li.expen.vñ ſi appoſitū eēt pactū de lucrādo ꝑꝑ exceſſiuas expenſas q̃ ſiunt hodie i vxorib⁹ ꝙ iſtō nõ dr̃ lucrū vſqȝ ad cõcurrentē ſūmā expēſaꝝ qȝ marito tm̄ abeſt dūmō ꝯſtet ō iſtis expēſis.ꝛ iō dicit illā.l.debere intelligi in puris lucris. Adde.d.Pe.de anca.tenētē opi.Ja.de are.ꝛ bar.hic adde eūdē bar.in.d.auc.ꝓterea. Adde Jo.de imol.i d.l.ſi cū dotē.§.ſi pr̃.vbi ēt reprobauit opi.Ang.ꝑ mortua ſupius dicta. Poſtremo adde ſolēnez doc.do.Jo.petrucꝫ de ꝓuſio in.d.auc.ꝓterea vbi beliſſime tetigit hanc qōnez ꝛ dixit ꝙ ſi attēdim⁹ cāz remotā iſtō eſt debitū voluntariū hois ꝛ nõ neceſſariū ſed legale ꝛ iō nõ cõpenſat.ſed ſi attendim⁹ cām ꝓximā ꝛ imediatā q̃ dȝ attendi qȝ claꝝ eſt ꝙ mr̃imoniū cõtractū inter patrē ꝛ matrē fuit volūtariū ꝛ ꝯñr filiā ꝓcreare fuit volūtariū ꝛ tñ eſt neceſſariū onus dotandi ꝛ tanq̃ꝫ cā ꝓxima attendi dȝ.d.l.obligamur.§.lege ꝛ.d.l.q liberos ꝛ ſic attēditur cā imediata ꝛ ꝓxima q̃ ē legalis diſpō neceſſitans ad dotādūȝ nõ originat q̃ fuit volūtaria.l.ꝯhere mr̃imonium a ꝓncipio ꝙ fuit volūtariū ꝛ ſic iſtō lucrū ſtatuti ē ex cā neceſſaria ꝓxima ꝛ nõ remota ꝛ illa ē cõſiderāda. allat ꝑ hac diſtinctione ſua.l.de die.§.tutor cū.§.ſeq.ff.q ſatiſ.cog.i qbus dr̃ ꝙ neceſſaria ſatiſdatio iter alia ē illa quā ꝓſtat vſufructuari⁹ ꝛ illa quā ꝓſtat hr̃s legatario ꝛ tñ ille vſufructuarius volūtarie recepit vſumfructūȝ vr̃ iter viuos ꝯhendo vel in vltia volūtate ꝛ ſic heres volūtarie addit hr̃ditatē.l.nec emere.C.de iure delibe.ꝑ quā aditionē q̃ ſi ꝯbit.l.ex maleficio.§.hr̃s.ff.de act.ꝛ ob.ꝛ ſic ex voluntate.tñ vtroqȝ caſu dr̃ neceſſaria ſatiſdatio nõ volūtaria ꝛ iō dicit illos tex.formalr̃ ꝓbare ꝯ Fede.de ſca.ꝛ bal.ibi.n.ſit dr̃ia iter ſatiſdationē neceſſariā ꝛ voluntariā ꝛ tex.ibi deſcribūt q̃ ſit neceſſaria ꝛ q̃ ſit volūtaria ſatiſdatio allegat ēt tex.l.ſociū q in eo.§.ſi.ff.ꝑ ſoc.vbi qd dicat ex cā ſocietatis acqſitū explanat ibi iuriſcõſultus ꝛ ſic ō cā mediata ꝛ imediata quē tex.dicit allegari elegāter a Bar.i tractatu de duob⁹ fratrib⁹ lȝ ad ꝓpoſitūȝ ſocietatis ꝛ r̃ndet ad id qō dicebat bal.in ꝯtrū ō cā onerosa.qȝ iſtud nõ attingit iſtū caſūȝ ſed attingit diuerſaȝ mām ſm̄ eū ꝛ ſic tranſit cūȝ Jaco.de are.bar.ꝛ ſequacib⁹. Et iſta ſunt q̃ hodie potui repire in hac mā. Et ex iſtis eliciunt

14 he limitationes ad ſtatutū ꝓfatum.† Prima eſt ſi teſtātor dixit lego de bonis meis tunc legatūȝ ſi cõpenſat cum lu-

15 cro dotis.† ſcda eſt ſi dos ꝯſiſteret i feudo qȝ tunc marit⁹ nõ lucraret feudūȝ.tertia ē ſi expēſe facte ꝑ maritū eſſent tot quot eēnt lucra q̃renda ex illo ſtatuto vt voluit bal.i d.l.hac edictali.q̃rta ē qñ tale lucrū nõ eſſet manſurū penes maritū.qȝ iſtis caſib⁹ nõ vendicaret ſibi locū cõpenſatio. Nō reſtat vidē qd tātoꝝ patꝝ iuſti⁹ ꝛ veri⁹ dixerit ſoluat ille q nihil ignorat ꝛ glorioſo bernar.medio cui⁹ feſtū hodie mirū in modū celebrat in hac regia vrbe bononie.vr̃ dñm ꝙ opi.Fede.de ſca.Ryc.malū.bal.ꝛ ſequaciūȝ ſit ṽior.ꝛ indubitāter caſus eſt hic formal ꝛ ſingularis ꝛ eūȝ induco hoc mō nā q̃rta iſta q̃ debet epo ē a iur introducta ꝑꝑ onera ep̃alia in cõferendo ordines in cõſecrādo eccl̃ias ꝛ ṽgines i cõficiendo criſma ꝛ i alijs que ſunt ordinis ꝛ dignitatis ep̃alis.iō ad remuneratōez huius oneris dat iſta quarta.nõ eni dȝ repelli a mercede poſtea q̃ꝫ inuitat⁹ eſt ad onus faciat qō voluit bal.in.l.preſca.C.de tranſac.ꝛ ſuperius retuli vñ teſtātor legādo epo nõ vr̃ legare aio cõpenſandi cū quarta q̃ ſibi debet de ceteris legatis factis eccl̃ijs vel mōaſterijs.ꝛ rō eſt qȝ tale legatūȝ ꝛ dicta quarta nõ ſunt eiuſdez gñis imo lōge diuerſi legatum.n.tendit ad lucrūȝ quarta vō tēdit ad remunerationē oneris nā q remunerationē recepit dr̃ debitū recipe.l.ſed ſi lege.§.cõſuluit.ff.ō peti.here.ꝑ quē tex.dicit ibi bal.ꝙ dōatio remuneratoria eſt ꝑmutatio q̃dā facit.l.ſi pr̃.§.i.ꝛ.l.aqlius regulus.ff.ō dona.cūȝ ſi.ꝛ ſic ſoluenda eſt q̃rta iſta ab eccl̃ijs legatarijs iſte eſt caſus ō.

Modo in ꝓpoſita qõne ſtatutū iſtud fuit itroductū du
plici de cã iudicio meo vt mariti remunerarenť pp vari
as ⁊ magnas expẽſas q̃s quotidie faciũt i ducẽdis vxo
ribus ⁊ aliĩs oib⁹ incũbẽtibus vt experientia quotidie
h demõſtrat ⁊ vt mulieres poſſent repire honorabiliores
maritos p no.in.l.i.ff.ſo.ma.vñ legatū fcm̃ ab vxore ma
rito eſt diuerſi gñis a lucro remuneratorio date marito
ex diſpõne hui⁹ ſtatuti. ⁊ ẽt tale lucrū debeť marito a ſuc
cedẽtibus vxori vł ex teſtõ vel ab inteſtato.ğ ſeqť neceſſa
rio q̄ tale legatū ñ cõputať in illõ lucrū remuneratoriuʒ
qõ ẽ debitū vñ poſſet argui formaľr hoc mõ.vbicũqʒ lu
crū cõpetit alicui ex diſpõne iuris pp remuneratõeʒ one
ris nũqʒ legatū ſibi fcm̃ videť aio ꝯpenſandi caſus eſt h
formaľ.ſed iſtud lucrū datuʒ a ſtatuto marito daľ pp re
munerationẽ oneriſ matrimoniaľ vt dcm̃ ẽ ergo legatuʒ
ſibi fcm̃ ab vxo nõ vł aio cõpenſandi fcm̃. Et ſi dicať q̄
iſta quarta debeť a tertio ⁊ nõ a teſtõre.vt voluit.d.An
to.do.Car.⁊ do.abb.põt rñderi q̄ eodẽ mõ debeť in ca
ſu iſtius ſtatuti.q2 ex quo cõfert lucrū marito vxore pde
cedẽte in mr̃imonio vł conſtituere aliũ debitorẽ ⁊ nõ ip
ſam vxorẽ ⁊ ille alius erit ſucceſſor illius vxoris ⁊ p ꝯñs
nõ erit tertius p id qõ hř in auc.d iureiur.a moriẽte pſti
to ⁊ iã ſupius ğ hic nõ debeť a tertio q̄ oñdo formaliꝰ
iſte tex.loqtur ib relictis ğ adaptať eccleſĩs inſtitutis ⁊
eccleſĩs legatarĩs vt voluit Ang.in ꝯſi.ſupius allegato
⁊ faciat.c.i.in vñ.relinquat ⁊ qõ ibi no.per ſcribẽtes.l.d
ſepul.cū ergo debeať ab hř̃de inſtituto ergo ſeqť q̄ nõ d
beť a tertio ⁊ p ꝯñs ſi ſbis dareť audacia dicerẽ ſoſ ſom
nis q̄ quarta debeať a tertio q2 imo debeť ab ipſo teſtõre
ex quo hřs inſtitut⁹ repreſentat ipſuʒ teſtõrẽ ⁊ p ꝯñs eſt
hic caſus ꝯ opi.Fede.de ſcalis ⁊ ſequaciũ ⁊ in hoc de
fecit illuſtre ingeniũ maioꝝ.Et ſi dicať qũo rñdes ad iu
ra in ꝯriũ allata loquẽtia de dote debita filie ⁊ de lrĩma
debita filio ⁊ patrono ⁊ quarta debita cõiugi inopi vt i
d.auc.pterea ⁊ l.d.§.ſi př ⁊ in.d.l.ẽt.§. ſi ex debita q2 rñ
deo oia iſta iura loquũtur in portione q̃ iudicať lucruʒ
⁊ nõ debituʒ vñ glo.ſolẽnis in.l.ſi emãcipata.C.de iur.⁊
fac.igno.dicit q̄ lrĩma debita iure nature ẽ quaſi debita
⁊ filius dicit̃ lucrari quando legitimam acquirit ⁊ de ea
iudicant iura tãqʒ de lucro ita allegat ⁊ magnifacit gl.il
lam ibi bar.⁊ p eundẽ bar.in.l.ſi qs legatū.§.i.ff.de fal.
nos aũt loqmur in portione q̃ debeť marito ꝓpter remu
nerationẽ oneris ⁊ expenſaꝝ quaſi mariti quotidie fa
ciunt in ducendis vxorib⁹ vt dcm̃ eſt ergo iura illa loqu
untur i caſu diuerſo ⁊ ſic nõ merenť allegari ꝯ Fed.⁊ ſe
quaces ⁊ ẽt illa portio de qua in.d.auct. pterea tẽdit ad
lucrū vñ videť abſurdū q̄ duo lucra cõcurrant ad idem
ſtante obligatõe neceſſaria ex diſpõne legis ſʒ i caſu illi⁹
ſtatuti nõ cõcurrũt duo lucra ergo. Et dubito vñ inoleſce-
rit ſpãs oium q̄ pater reliquẽdo filie videať relinquere
aio cõpenſandi ⁊ extraneus ſeu marit⁹ q teneť ad dotẽ reſti
tuẽdã legãdo nõ vł legare aio cõpenſandi ⁊ ſic pſumať
maior liberalitaſ in extraneo q̃ʒ in patre cũ iura oia clamẽt
voce pris filĩs oia pare.l.nihil.§.facilior.ff.de bo.lib.⁊
nullus amor vincat paternũ.l.ſi.C.de cura.furio.⁊ in il
lo virgiliano ois in aſcanio cari ſtat cura parẽtis vñ mľ
to fortius debemus pſumere q̄ př legauerit non aio cõ
pẽſandi ſoluat appollo. Poſſes tñ dicere q̄ iõ eſt q2 lex
ꝯfidit ſe de patre q̄ erit liberalis ⁊ pius erga filios arg.
l.iſti qdam.ff.q̄ me.cã ⁊.l.nã ⁊ ſi parentib⁹.ff.d ioffi.te.
⁊ iõ nõ curauit aliter ꝓuidere ſʒ de extraneo lex ſe nõ cõ
fidit ⁊ iõ ſtatuit q̄ pſumereť relictū aio nõ cõpenſandi
⁊ iſta ſunt noua ⁊ inaudita ⁊ addẽda ad illos patres q
16 in locis ſupius relatis tã laborioſe inſudarũt ¶ Que
runt hic ſcribentes q̃ fuit cã introductius hui⁹ quarte di
cũtq3 ſupius dixi pp onera epalia ⁊ pp onus iudicãdi ⁊
iuriſditionẽ adminiſtrãdi.l.muneruʒ.§.iudicãdi.ff.d mu
ne.⁊ oneri.mſta eni ſunt onera epalia ⁊ picula ⁊ ſunt tã
quã ſignũ ad ſagittã.c.qualiter.el.ij.de accuſa.c.pcipue.
xi.q.iij.⁊ deberent hře ante oculos illud qõ platoni nro

a ¶ Quartam addõ bal.i mar gi.ver.libellũ ver.i.⁊ oẽs do cto.nouiſſimoſ ſcribentes hic.

venit in mentẽ relatū a cicerone i ſuis familiarib⁹ ad
uertenda ſunt inqt q̃ apud Platonem nr̃m ſcripta ſunt
diuinus quales principes eſſe taleſ ſolere eſſe ciues ideo
nõ debẽt repelli a mercede ſuit ẽt alia rõ pp cõiũctõem
q̃ʒ hʒ epus cũ ſuis eccleſĩs vt in.c.ſeq.cõiuncto vñc.pbet
participiũ honoris ⁊ cõmodi.l.nõ tantũ.§.is q.ff.de ex
cuſa.tuto.⁊ inducũť hec ad qõnem de relicto facto eccle
ſie exẽpte vel eccleſie poſite in aliena diocesi ab eo q ẽ de
dioceſi debeať quarta portio epo Inno.tʒ hic q̄ nõ. Et
rõ ẽ q2 quarta debeť epo rõne cure ſpũalis ⁊ iuriſditio
nis quã hʒ cũ eccleſĩs ſibi ſubiectis ⁊ cõmunionis ſʒ iſta
ratio ceſſat in eccľia exẽpta vł in eccleſia poſita in aliena
dioceſi ğ ſeqť q̄ ſibi nõ debeť quarta dixit tñ Pet.q̄ ni
hilomin⁹ ꝯpetit pape q i eccľia exẽpta eſt loco dioceſani
⁊ ẽ ordiari⁹ oiuʒ exẽptoꝝ.c.nulla.lxxxxiij.di. Nec ob.ſi
dicať monaſteria ſũt exẽpta a lege dioceſana vt in.c.cõ
querẽte ⁊.c.dilect⁹ de offi.or.⁊ tñ teneñť ad q̃rtã vt h q2
rñdeť q̄ i monaſterĩs ẽ expſſũ iure q̄ debeať q̃rtaʒ ſunt
exẽpta ſecus in alĩs. Nec ob.c.i nfa d ſepul.vbi hoſpita
larij ſoluũt quartã ⁊ tñ ſunt exẽpti q2 ibi loqtur de q̃rta
pochiali q̃ debeť pp ſacra ⁊ diuina miniſtrata defuncto
dũ vixit.c.i.de ſepul.ſecus in portione epali teneť tñ eccle
ſia exẽpta ad q̃rtã eccleſie pochiali q2 illa dbeť pp ſacra
⁊ diuina officia miniſtrata pochiano dfuncto vt in.d.c.
i.q rõ vẽdicat ſibi locũ in eccľia exẽpta vł eccleſia poſita
in aliena dioceſi.⁊ hãc opi. Inno.ſeqť hic.d.Pe.d.An
to.d.abb.⁊.d.Car.q ad hoc allegat cle.dudũ de ſepul.
⁊ illã allat hic.d.Abb.q ẽt allegat glo.in illa cle.duduʒ
in vñ.quarta q̃ dicit q̄ ſi teſtõr nõ ſepeliť apud frẽs mio
res nõ teneñť fratres ſoluere quartã de relicto eis facto
qõ dicit eẽ notandũ ⁊ iſtã opi.ſeqť h Jo.de imo.⁊ dãnat
oẽs opi. Hoſti.in ſum.de ſepul.§.a qbus vbi tʒ q̄ teneať
eccleſia exẽpta epo ad quartã.⁊ moueť p.c.ꝯſtitutã.xvi.
q.i.⁊ cũ ſeqť do.Car.de tuderto in ſua ſũma q̃rte canõi
ce dicẽs idẽ tenere Inno.in.c.i.de ſepul.ſʒ Inn.expſſe h
ibi nõ dicit.Sʒ.d.pe.de paſio in tracta.ſuo quarte cano
nice dicit hãc opi. Hoſtiẽ.cõiter reprobatã.⁊ ita reſidẽt
hic ſcribẽtes. Uos addite ad eos bal.in repe.c.ſi př.l.eo.
in.vi.in.xxix.col.vbi refert illã opi. Hoſti.⁊ trãſit cũ illa
ſed idẽ bal.in.l.ſi qs ad declinãdũ in.ix.col.C.de epiſ.⁊
cle.refert motiua do.car.de tuderto dicẽtis eccleſiã exẽ
ptã teneri ad quartã epo q2 hec q̃rta nõ petiť a loco tan
q̃ʒ a loco ſed tãqʒ a detẽtore relicti vel tanqʒ ab hř̃de po
chiali q nõ potuit ẽt ſi voluiſſet defraudare epʒ ſua q̃rta
arguit ẽt q̄ eccľia pochialis dʒ hře quartã ab exẽptis ğ
multo fortius illã dʒ hře epus q prius ⁊ potentius ius hʒ
arguit ẽt q̄ tota dioceſis dř pochia epi.xij.q.ij.c.hõe rei
17 c.apoſtolice de dona.c.ſignificauit de offic.or. Ex q̃ ꝯclu
a dit q̄ oia loca exẽpta teneñť epo ad quartã[a] relictoꝝ ꝓ
aia. Dicit poſtea ibi bal.q̄ recolẽde memorie př ⁊ dñs
ſuus do.Fed.de ſe.dicit q̄ ſm̃ vẽitateʒ frẽs minores pdi
catores ⁊ oẽs exẽpti ñ teneñť ſoluere iſtã cãonicã portõeʒ
nã ab exẽptis epus nõ petit quartã allegat Inno. Pet.
Jo.an.in hoc.c.ita dixit Fede.in ſuis cõſi.in.q.vi. Mõ
eſt videndũ ſm̃ cũ q2 do.Car.dicit vnũ ⁊ ille doctor di
cit ꝯriũ qs eoꝝ dicat veritatẽ. Et eſt ſciendũ q̄ vbi de
interpꝛetatione verboꝝ vel legũ agiť dignitas nil opať.l.
lrẽ in legato.§.pui.ff.de leg.iij. Tu allega meliorẽ text.i
c.ego ſolus.ix.di.in ver.alios aũt ita lego quãtalibʒ ſan
ctitate doctrinaqʒ polleãt ñ iõ verũ putent q2 ipſi ita ſen
ſerũt ſʒ q2 mihi p alios auctores vel canonicas vel pba
biles rõnes q a vo ñ abhorreãt pſuadere potuerũt.⁊ ille
tex.ẽ elegãtior q̃ʒ in iure poſſet allegari ad hoc ꝓpoſituʒ
vñ tñ eſt curandũ de dicto dñi pape magr̃aľr loqndo q̃ʒ
eſt curanduʒ de opiniõe vni⁹ ſimplicis viri nõ eni aucto
ritas ſʒ tñ rõ patrocinať. Mõ arguendo ꝓ exẽptis q̄
nõ teneať ad iſtã canonicã portionẽ ponit q̃tuor ꝯcloneſ
18 ¶ Pꝛia ẽ q̄ ñ loqť in exceptõe gñali q̃ oia mõaſteria
exẽpta ſũt a lege dioceſana.ſʒ loqť in exceptõne ꝓpria ⁊
ſpali p quã aliqua eccľia eximiť ab epo tãqʒ fili⁹ emanci
patus

patris a patre vt ſunt manumittiſ a dño. ⁊ dicit in pmis
 ꝙ a quo remouetꝰ officiū premiū remouetꝰ ipſum officiū.l.
neſcennius.ff.de excu. tuto.niſi tale pmium ſit ex iuris di
ſpoſitōe ⁊ nō dpēdeat ab officio.C.ō lega.l.administra
tione.codē mō dicit lex ꝙ a quo remouetꝰ cura remouetꝰ
cure pmiū.ff.de alimē.le.l.alumne.§.ab heredibꝰ ⁊ pba
tur ex ꝯiunctōe duaꝝ legū.l.ſi qs quos.ff.ō lega.ij.l.ſiqs
19 cū de cōdit.⁊ demon. ¶ †Scd̄a ꝯcluſio ē ꝙ epus nullā
hȝ cōiōnē nec participatōeȝ cū exēptis nec i rebꝰ q̄ pmitti
ne acqſitōe ſūt iuris eoꝝ cū exēpti eqpenꝰ emācipatiſ vꝫ
ſaltē libertis ⁊ certū ē ꝙ emācipati ⁊ liberti acqrūt ſibi
nō patri vꝫ dño nā vīculo poteſtatis ſoluto ſoluiꝰ acqſitio
q̄ ſit eo vīculo mediāte ſicut patet p diffuſas in iuꝫ ciuili
20 māṡ. ¶ †Tertia ꝯcluſio ē ꝙ facilꝰ tollunꝰ cōmoda pe
cūiaria q̄ȝ obſeqalia.l.i.C.ō bo.libe.vñ cū i monaſterijs
exēptis epus ñ habeat obſeqalē obediētiā ḡ nec cōmodū
21 pecuniariū. ¶ †Quarta cōcluſio ē ꝙ i monaſterijs ple
ne exēptis epus ñ hȝ epaleȝ curā rō ē ḣ plati locoꝝ exēpto
rū hñt iura epalia epoꝝ ⁊ ñ iſti epi vt i.c.cū ⁊ plātare.§.
in eccl'ijs ō pui.no.i cle.i.de re.ec.ñ aliena.trāſlato ḡ iure
epali i aliū neceſſe ē ꝙ ſiat cōmoditatiſ trāſlatio.l.i.§.i.ff.
ad trebel.i auct.vt iudices ſine qq̄ ſuffragio.§.illud ex q
bꝰ ꝯcludit ꝙ vera ē opi.do. ſede.pcipui dcretoꝝ doc.⁊
opi.iſtius car.nō ē vera ſȝ p eo facit ḣm bal.i.d ō quo ip
ſe cardinal nō meminit.l.dcm̄ Inno.qꝛ ſic formaliꝰ ait exē
pti ⁊ mōaſteria tenenꝰ ad quartā partē relictoꝝ iſta ſunt
verba Inno. n.c.i.in gl.magna in ṽ.que ō ſtatu mona.
Inno.loqꝰ de exemptōe canonica generali nō de exem
ptione ꝓpria ⁊ ſpeciali p q̄ȝ locus eximitur a legē dioce
ſana ⁊ a lege iuriſditionis ⁊ ita dicit tenendum iudicio
ſuo. ⁊ ita ſeruat conſuetudo que etiam debet ſeruari in
iſtis exemptis.cum enim exemptis plena exemptis epi
ſcopus non cōmunicet ſuos actus nec verſa vice debent
ei cōicari.argumēto ſumpto a correlatiuis.quia deſtru
cto vno extremo deſtruitur reliquū.l.ſi.ff.de accepti.⁊ ex
iſtis iſert ibi bal.ꝙ ſi aliqs nobilis vltramōtanus religt
eccleſie ſancti dñici mille ꝙ epus poterit habere quartam
ḣm opi.Hoſti.⁊ dñi Car.de tuderto ipſe ṽo cōcludit ꝙ
ſi relictū ē pro fabrica vel pro picturis eccl'ie que eqpanꝰ
fabrice qꝛ ptinēt ad perpetuū cultum diuinū ꝙ ſine vlla
dubitatione epus nihil dȝ habere.⁊ ſi exigat expectet irā
dei vt in.d.l.ſi qs ad declinādā.ſi autē ſimpliciꝰ religt ſūt
opiniones.ſȝ vera opinio ē ꝙ fratres pdicatores tāquā
exēpti nō tenenꝰ epo noie ſuo agenti.qꝛ epus cū eis nil cōi
cat nec principaliter exercet i eis.l.dioceſanā vel.l.iuriſ
ditionis extra quos terminos iſta canōica nō exigiꝰ nec
exigi pōt.vnū tñ cōcedit ꝙ ſi inter epm ⁊ fratres eſſet ali
qd pactū ꝙ illud pactū eſt ſeruādū.vt i.c.qꝛ ex eo de pa
ctis l.vi.vbi eſt caſus ⁊ idem dicit eſſe in omnibus locis
plene exēptis ⁊ ita belliſſime ſup hoc puncto quieuit dñs
bal.⁊ licet fuerit ſibi cōtrarius in.d.c.ſi pꝰ nihilominus
magis deliberate loquutus ē in.d.l.ſi qs ad declinādaȝ
⁊ idō allegareꝰ doctrina ſua ibi.⁊ ad hoc allego elegāteȝ
.l.diui fratres.ff.de iure patro. Adde etiā do.Card.in.c.
certificari.l.ō ſepul.in xviij.q.vbi ſeqtur opi.Inno.tāq̄ȝ
cōmunē.⁊ allegat.d.cle.dudū.§.huiuſmodi ad ſi.vbi vl
tra quartā parochialē ꝓhibenꝰ rectores ⁊ plati aliqd exi
gere ⁊ p platos ibi intelligūtur epi.qꝛ ibi parochiales
vel curati nō vocanꝰ plati ſȝ rectores.allegat gl.ibi in ṽ
bo plati.hanc opi.ēt ſeqꝰ ḣ Pe.de ancha.⁊ allegat pro
caſu dictā cle.dudū que loquēs in prelatis quoꝝ appel
latiōe cōprehēdunꝰ epi eos excludit a q̄ȝ canonica pter
eā q̄ eis vt curatis dbeꝰ.⁊ iſta ſunt que in ḣ paſſu ſcripta
ſunt p cōmētātes. Tu vero ante oīa pōdera qꝛ tex.d.cle.
dudū nō mereꝰ mordeꝛi p Hoſti.qꝛ eſt nouiſſima cōpila
tio q̄ȝ ipſe nō vidit.⁊ mirꝝ ē ꝙ bal.nō allegauerit illū tex.
ꝯ Hoſti.Et pōdera qꝛ do. Abbas.ſupius dixit ꝙ tex.ille
ꝓcedit in fribus minoribus ⁊ pdicatoribꝰ.⁊ ſic reſtrixit il
lum tex.vt nō vēdicet ſibi locū in alijs.nūc vero extēdit il
lum tex.vt habeat locū in alijs.⁊ p ꝯñs vꝫ ſibi contrariꝰ

Pōdera ēt qꝛ forte tex.ille ñ mereꝰ allegari ꝯ Hoſtien.
moueor hac rōe in mā exorbitāti.⁊ reſtrigibili.ſȝ genera
liter loquaꝰ nō cōprehēdiꝰ epus gl.reputaꝰ ſing.i.c.ij.de
prebendis in.vi.⁊ faciat glo.i.c.felicis.§.ꝙ ſi qs de peni.
22 eo.li.⁊ i.c.ij.§.pe.⁊ ꝙ no.ibi Io.an.de hereti.li.vi.i vbi
appellatōe dignitatis nō venit dignitas epalis ex eo qꝛ
eſt dignitas dignitatū vñ tex.i.c.venerabilis ō pbēd.ap
pellat epatū culmen dignitatis.facit.c.qꝛ periculoſuȝ de
ſen.excō.i.vi.⁊ dixi in ꝓhemio cle.⁊ i tractatu de pñtātia
Car.i pn.ita dicamus ꝙ i mā reſtringibili appellatōe p
lati nō vēit epiſcopꝰ.cū ergo ille tex.pōat materiā reſtri
gibilē ⁊ loquaꝰ in prelatis nō venit epus.facit.c.decerni
mus de iudicijs.c.cū ab eccleſiaꝝ prelatis de offi.or.⁊ fa
ciat rubrica iuncto nigro ne plati vices ſuas.⁊ idō nō ita
apte ille tex.deſtruit opi.Hoſti.⁊ domini Car.de tuder
to.⁊ ſȝ Bal.cū rācore ⁊ felle obloquaꝰ de dicto dñi Car.
nihilominus ipſe allegauit Inno.hoc tenentē in.c.ij.de
ſepult.vbi Inn.loqꝰ p ḣ verba mōaſteria ⁊ alia loca etiā
exēpta ab iſta canōica pochialibꝰ eccleſijs danda nō ſūt
exēpta.⁊ allegat.c.officij ⁊.c.requiſiſti.infra eodē.⁊ cla
rū eſt ꝙ iſtō.c.officij loqꝰ ō quarta debita epiſcopo.ergo
dcm̄ Inno.ē intelligēdū ḣm decretalē q̄ȝ allegauit vt di
xit bar.in.l.nō ſolū.§.liberatōis.ff.de liberatōe legata.ḡ
ſeqꝰ ꝙ Inn.aperto ore tȝ loca exēpta teneri ad hmōi q̄r
taȝ epo.⁊ hoc idē voluit ipſe Inno.in.d.c.i.ō ſtatu mo.i
ṽbo quere.dicit eni cū exēpti ⁊ monaſteria teneanꝰ ad ō
bitā ptem relictoꝝ cā mortis.allegat.d.c.reqſiſti.ſȝ dictū
c.reqſiſti loquiꝰ dē quarta debita epo ergo intellexit lo
ca exēpta teneri ad quartā epo.⁊ ſimpliciter loqꝰ de lo
cis exemptis ſiue ſint generaliter exēpta ſiue ſpāliter.⁊
ſic nō dȝ reſtringi dcm̄ eius vt fecit bal. Reſtat nūc vide
re que opinio ſit ṽior in puncto iuris.⁊ vꝫ opinio Hoſt.
qꝛ vbicūq̄ȝ aliquis impediꝰ ab alio exercere onus nō ē p
uandus a pmio oneris.tex.ē in.l.ab adminiſtratiōe.C.ō
lega.ſȝ iſta exēptio ē facta a ſupiore.⁊ ſic epus nō exercet
curā ⁊ iuriſditiōeȝ in loco exēpto ipeditus iuſto ipedimē
to ſupioris ergo nō dȝ excludi a pmio.qꝛ afflictio nō eſt
adiungēda afflicto.v.diſ.c.ad eius cū ſi.l.diuus.ff.ō offi.
preſi.ſeqꝰ ergo ꝙ ſatis eſt ꝙ epus ſit priuatus cura ⁊ iu
riſditōe.nō dȝ ergo puari cōmō quarte nec ē pſumēdum
ꝙ ſupior voluerit piudicare in tm̄ iuri tertij.c.ſup eo.de
offi.deleg.c.ex tuaꝝ de aucto.⁊ vſu pallii.l.cū auus.C.ō
emancipa.libero.cū ſi.vñ videreꝰ mihi dicēdū ꝙ aut iſta
exēptio ē fcā ab epis.aut ē fcā a ſupiore.ſi ē fcā ab epo ꝓ
cedat opi.Inno.⁊ ſeqciū.ſi eſt fcā a ſupiore ꝓcedat opio
Hoſt.qꝛ cū agiꝰ ō piudicio ꝓcedētis ſp ſit larga interpta
tio vt no.i.c.cū capella ducis burgūdie ō puile.⁊ iſto mō
poſſent opiones reduci ad ꝯcordiā qd mēti cōmēda qꝛ ē
nouū.Et inqñtū dixerā ꝙ epo nō cōpetit q̄rta ō eo ꝙ re
linqꝰ eccl'ie poſite ex̄ ſuā dioceſiȝ addō bal.i.d.l.ſi qs ad d
clinādā vbi tȝ iſtā partē ⁊ alleꝰ rōnē qꝛ cōiōnē cū talibus
eccl'ijs i aliena dioceſi ꝯſtitutis imo q̄ ad eas ceſſeꝰ iure p
uati ſȝ epus illaꝝ eccl'iaꝝ hñ hēbit q̄rtā ⁊ eccl'ia pochia
lis dȝ hr̄e q̄rtā ō relictiſ p ſepultura ex̄ dioceſiȝ ⁊ alleꝰ Fe.
vbi.ſ.Et ē rō qꝛ in iure pochialis eccl'ia ñ cōſideraꝰ terri
toriū ſecꝰ i iure magratꝰ vel epi vt.l.ñ ſolū.§.q teſtō.l.pp
23 litē.§.vltimo.ff.ō excuſa.tuto. ¶ †Quid ſi relinqꝰ eccl'ie
a nō curate an epus ōbeat hr̄e quartā[a] vꝫ ꝙ nō ex quo nō
ē ibi cure miniſteriū nec labor.ff.ō annuis lega.l.ſeyo.Cō
trariū ē verius qꝛ lȝ nō ſit curata in ſe tñ ē ſub cura epi ⁊
viſitaꝰ p epm de q̄ i.c.epus.x.q.i.p Archi.ita pulchre di
24 xit bal.in.d.l.ſi qs ad declinādā. ¶ †Quid ſi relinqꝰ ec
cl'ie ſite in ꝯfinio duaꝝ dioceſū dic ꝙ dȝ diuidi inter vtrū
q̄ȝ epm.l.titie textores de lega.i.⁊ qd no.in ſimili i.d.cle.
dudū.§.verū.ḣȝ bal.in.d.l.ſi quis ad declinādā.adde ꝙ
pulchre voluit Io.mona.in.c.i.de tēpo.ordina.libro.vi.
⁊ ibi vide Dñi.referēteȝ dicta ⁊ vide bal.in.l.iuriſperi
25 tos.§.cuȝ oriundꝰ.ff.ō excuſa.tuto. ¶ †Quid ſi teſtator
religt bōa ſua diſtribuēda arbitrio executoris iſte execu
tor diſtribuit q̄dā pſonis q̄dā locis ō qbꝰ ſolueꝰ q̄rta epo

[a] ¶ Quartam adde Bal.i.c. certificari ver. ſed hic q̄riꝰ.x. col.de ſepul.⁊ Io.an.⁊ oēs doc.⁊ vꝫ oēs ſcribētes hic.

ſupius allegaui elegans ꝯſiliū Ang.cxliij.⁊ reuera ille dcā fuerūt Bal.in.d.l.ſi qs ad ꝺclinādā.q ēt dicit ibi vale de ſingl'r ille executor elegit quādā viduā in paupez.ſed illa vidua poſtea donauit hoſpitali miſericordie ⁊ viuit illa vidua ep̄s vult q̄rtā iſpecto ꝙ hoſpitale miſicordie poſſidet.ſʒ hoſpitale ꝺfendit ſe q2 nō hʒ imediate cām a teſtōre.ſʒ ꝯſuxit ad illud p pſonā liberā ꝺcidit ibi Bal. hoſpitale nō teneri p.l.pr̄.§.qndeci.ꝺ leg.iij.nā id qđ eſt liberꝫ in pſona imediata ē liberꝫ i pſona mediata ꝙ dicit eē valde no.⁊ ibi ēt q̄rit relinq̄r vultui ſcō de luca ꝙ ep̄s dʒ h̄re q̄rtā pp ꝯiunctōʒ q̄ ē adinuicē.l.i.§.mūcipiū.ff.ad

26 .l.fal.¶ Quid ſi relinq̄r collegio leproſoꝝ an ꝺeāt q̄rta ep̄o vī ꝙ ſic cū tale collegiū videat̄ eē religioſuʒ ⁊ licitū vt no.Inn.i.c.ij.ꝺ eccle.edi.ſʒ hoſti.ibi dic̄ ꝙ nō ē collegiū religioſuʒ niſi ꝓmittāt ſubalia r̄le ꝺ qb᷒ in.c.cū ad mōaſteriū de ſta.mo.nec repit̄ datū eis a iure p̄uilegiuʒ.ſʒ dūtaxat p̄uilegiū de deci.nō ſoluē.Subdit t̄n tales leproſos cēſeri miſabiles pſonas ⁊ eis legari poſſe.d.pe.de anc.dicit ſe credere ꝙ nō teneant̄ ad cāonicā portōēʒ cū legatū ſcm̄ eis videat̄ ſcm̄ vt paupib᷒ q ad canonicaʒ portiōʒ nō tenent̄.vt.d.l.ſi qs ad ꝺclinādā.⁊ q2 de mente iſtoꝝ iuriū vī eē ꝙ ꝺeāt̄ portio ep̄o p reſpectū ad loca.n̄ aūt ad pſonas.facit qđ h̄r in.c.ſeq.⁊ plus vī dicere Fed. de ſe.ꝯſi.cx.ꝙ ſi h̄nt certū locū n̄ fundatū auctoritate ep̄i nō tenerent̄.ꝯtriū t̄n tenuit Pe.de pu.in p̄fato tractatu.ſed ꝯ eū facit ſm̄.d.Pe.de anc.q2 de legato relicto p reſpectū ad pſonas.⁊ nō ad locū nō debet̄ q̄rta.⁊ ſic vī ꝙ de relicto collegio leproſoꝝ nō ꝺeāt̄ q̄rta.Idē voluit q̄n relinquit̄ loco vbi leproſi ꝯgregant̄ lʒ nō ſit fundat᷒ auctoritate ep̄i.Io.ꝺ imol.dicit poſſe ꝯcludi ꝙ ſi relinquit̄ leproſis in gn̄e non debet̄ q̄rta canonica ſic̄ nec debet̄ q̄n relinquit̄ paupib᷒ in gn̄e.vt voluit Io.an.in.c.ouđū de ꝯuer.ꝯiu.ſi aūt relinq̄r collegio leproſoꝝ vel leproſis tal' loci.tūc ſi loc᷒ ille fuit fundat᷒ auctoritate ep̄i ꝺbet̄ q̄rta p id qđ h̄r in.c.ſeq.ſec᷒ ſi ſit fundat᷒ p laycos ſine auctoritate ep̄i.q2 tūc nō debet̄ p ea q̄ ſupi᷒ dcā fuerūt.Tu vō dicas vt ſupius tenui de relictis hoſpitali p̄uato.q2 ex q̄ loc᷒ eſt pius debet̄ q̄rta portio ep̄o de relictis tali pio loco p tex.c.ſeq̄ntis.vide q̄.ſ.dcā fuerūt ⁊ qđ de legato ſcō ꝯuentui ſr̄m de penitētia tertij ordinis ſancti Frācīſci an de tali legato ꝺeāt̄ q̄rta Fede.de ſen.ꝯſi.cxlv.dicit ꝙ nec de hereditate relicta p̄dictis nec de legato eis ſcō poterit ep̄s petere q̄rtā.q2 eis nō relinquit̄ ſub noie mōaſterij vl' eccl'ie.⁊ q2 nō ſunt intitulati in aliqb᷒ locis.Itēʒ q2 ep̄s petit q̄rtā a locis ⁊ pſonis ſubiecti ſue iuriſditiōi vt ſupi᷒ dcm̄ eſt.ſʒ ibi tales nō ſunt ſubiecti ep̄o lʒ in aliquib᷒ ſint p̄uilegiati ꝯ exactōes ſeculariū.vn̄ ſtat᷒ ipſoꝝ dī potius quidā modus viuēdi q̄ꝫ r̄la vel religio.vt no.Io.an.⁊ Pau.in cle.pe.de ſen.excō.lʒ eoꝝ ſtatus aliq̄n appellet̄ r̄la vel ipſi appellent̄ religioſi nō ſequit̄ ꝙ ſint pſone eccleſiaſtice.nā layci h̄n viuētes dn̄r religioſi.vt i.c.ex multa de voto.⁊ in.c.ſi.de re.ec.nō alie.⁊ in.c.eccl'ia ſcē marie de ꝯſti.⁊ in.c.h̄n quidē.xcvi.di.⁊ ſic ſola obedientia q̄ꝫ p̄ſtant ſuo miniſtro nō facit eos viuere religioſos vel ꝓfeſſos.facit qđ no.in Spe.de ſta.mo.§.i.v̄.xxxvij.⁊ ſubdit ꝙ ꝯſiderato eo qđ h̄r in.c.duo ſunt gn̄a.xij.q.i.plura ſunt ſuadētia eos eē ſub gn̄e laycoꝝ poti᷒ q̄ꝫ cl'icoꝝ.Io pro illa pte debēt iudicari.ar.eoꝝ q̄ h̄nr in.c.i.xiij.di.⁊ ꝯcludit ꝙ cū ꝓprie nō ſint religioſi ꝓprie ſumēdo vocabulū nec cl'ici nec pſone eccl'iaſtice qđ vī ēt interp̄tari cōſuetudo moderna q̄ hʒ eos poſſe ꝯuēiri corā iudice ſeculari ſequit̄ ꝙ relicta iſtis cēſent̄ relicta aut tāq̄ꝫ paupib᷒ aut tanq̄ꝫ in opa pietatis ⁊ elemoſine erogāda ⁊ i nullo caſu p̄dictoꝝ vī cōpetere quarta ep̄o p id qđ h̄r in.c.ſeq.ad ſi.⁊ in.c.ex pte.el.iij.de ver.ſig.⁊ p Io.an.in.c.ouđū de ꝯuer.ꝯiu.⁊ ita reſidet h̄ Pe.ꝺ anc.ſed Io.ꝺ imo.dic̄ dcm̄.d.pe.ꝓcedere eo caſu q̄ tenem᷒ iſtos eē meros laycos qđ tenuit Laud.in.d.cle.pe.ſed tenēdo ꝙ nō dicant̄ meri layci.ſed deo ꝺuoti.⁊ p ꝯñs pſone eccl'iaſtice de quibus ſit mētio i.d.c.duo ſunt gn̄a.⁊ p ꝯñs de iure ſubſunt ep̄o vt tenuit ꝫēꝫe.⁊ pleni᷒ Io.ꝺ lig.i.d.cle.pe.⁊ ēt bar. in.l.ſp.§.qbuſdā.ff.ꝺ iure imu.vbi cōmemorat ſe ꝯſuluiſſe h̄ mō vna cū plib᷒ alijs doctorib᷒ ⁊ legiſtis ⁊ canōiſtis.tūc videret̄ ꝙ ep̄o ꝺret̄ q̄rta de relictis ꝯuētui eoꝝ ſicut ꝺbet̄ de relictis canōicis alicui᷒ eccl'ie ex q̄ eēnt pſone eccl'iaſtice.⁊ ſibi ſubiecte.q̄ aūt opi.ſit v̄ior dicit poſſe ꝯcludi ꝙ ſi ꝯſuetudo loci ſe hʒ vt tales poſſint ꝯuēiri corā iudice ſeculari.q̄ caſu cēſent̄ layci.⁊ nō ꝺbit̄ q̄rta ep̄o q2 ſeruāda erit ꝯſuetudo.l.minime.ff.ꝺ legi.c.cū dilect᷒.de ꝯſue.ſi aūt nō appeat ꝯſuetudo dicit v̄iorē eē opi.ꝫenꝫe.Io.ꝺ lig.⁊ bar.in.d.c.duo ſunt gn̄a.iđ vī ꝙ tūc ꝺeāt̄ q̄rta.⁊ multo forti᷒ hoc h̄ret locū ſi ꝯſuetudo diſponeret ꝙ ſolū ſub ep̄o ꝯuenirēt tāq̄ꝫ pſone eccl'iaſtice.Peruſij t̄n ſeruat̄.⁊ ēt h̄ bononie ꝙ ꝯueniant̄ corā iudice ſeculari.⁊ aliđ nō dixit h̄ Io.ꝺ imo.⁊ ꝓ certo ſatis tepide ſuit in h̄ paſſu locut᷒.Tu vō adde elegās ꝯſi.Io.cal.arguētis p̄mo ꝙ ꝺbeāt dici pſone eccleſiaſtice p tex.i.d.cle.pe.vbi ſtat᷒ eoꝝ approbat᷒ eſt a romano pōtiſice.ſcđo locū a noiatiōe.vt videm᷒ i.c.vt lex ꝯtinētie.xxvij.q.i.nam appellant̄ ſr̄es de p̄nia.et ibi pʒ.penitētes aūt ſunt pſone eccleſiaſtice.xi.q.i.c.i.⁊ hēmita q non eſt alicui᷒ ordis approbati p eccleſiā gaudet p̄uilegio clericali.vt no.gl.i.c.q vel.xvi.q.i.ergo multo forti᷒ ē dōm de iſtis ſr̄ibus penitētib᷒ q ſunt p ſedē apoſtolicā approbati.Poſtea vō ꝺtermiat ꝯtriū dicēs dictos ſr̄es nō eē pſonas eccl'iaſticas ꝓprie loq̄ndo.q2 nō ſunt cl'ici.⁊ h̄ ē claꝝ.nec religioſi.i.ſ.religiōe p ſedē apoſtolicā approbati nec ꝓfeſſi alicui᷒ ꝓfeſſiōis nō ſr̄m minoꝝ.vt i.d.cle.pe.pʒ nō alteri᷒ ⁊ h̄ claꝝ ⁊ h̄ rō ſumit̄ ex.d.c.duo ſunt gn̄a.Itē ꝙ eoꝝ ordo nō ſit religioſus pʒ.q2 nec ꝯtinenciā ꝓmittūt nec obedienciā.⁊ vtunt̄ ꝓprijs q̄ ſunt de ſbā religiōis.c.cū ad mōaſterium ad ſi.de ſta.mo.h̄n facit.c.i.ꝺ voto li.vi.nō obſt.ꝙ tēplarij hoſpitalerij ⁊ ꝯuerſi ſunt eccleſiaſtice pſone ⁊ gaudēt p̄uilegio cl'icoꝝ.vt no.in.d.c.duo ſunt gn̄a.nā q̄ ad diuerſos dʒ itelligi de ꝓfeſſis.vt no.i.d.c.duo ſt.⁊ i.d.c.vt lex ꝯtinētie tēplarij ēt ꝓfitent̄ r̄lam bti auguſtini ⁊ hoſpitalarij.Nō ob.qđ dcm̄ ē de penitēt.h᷒.q2 dʒ itelligi ꝺ ſolēniter penitētib᷒ de qb᷒ i.c.i capite.l.di.⁊ no.xi.q.i.aliđ.Nō ob.qđ dcm̄ ē de ꝺnoiatiōe.q2 ꝺnoiatio ex iudicialis vel q̄ ſit ab eo q nō pōt iura cōferre vel cū requirit̄ titulus vel certe forma i hoc caſu nō tribuit ius.⁊ p iſta ꝯcludit ꝙ nō ꝺbēt dici pſone eccl'iaſtice nec ipſaꝝ p̄uilegijs gaudent fatet̄ t̄n ꝙ ſi a papa h̄rent de h̄ p̄uilegiū eſſet eis obſeruādū.⁊ ita ꝯcludit.⁊ dicit ꝙ h̄ qđ pluries aures ſuas pulſauit.⁊ freq̄nter ſup ea ꝯſult᷒ recuſauit ꝯſulet̄ cū ſcriptura.⁊ pp reuerētiā ꝯſulētis cēſeat̄ mō nō potuit aſcribēdo ꝺſiſtē.⁊ ſic ꝯcor.cū laudē.i.d.cle.pe.q dicebat ꝙ ſt ſine rege q̄ſi locuſte ⁊ iudicat ipos q̄ſi nudos oī p̄uilegio clericali.⁊ q̄ſi de nouo egreſſos de vtero m̄ris ſue.⁊ i oibus.⁊ p oia eē iudicādos per curiā ſecularē.⁊ ita cum h̄ ꝯſi.Io.cal.trāſiuit.d.Pe.ꝺ anc.i.d.cle.pe.Adde.d.an.in.c.nullus.de fo.cōpet.vbi ſequit̄ opi.Io.ꝺ lig.⁊ Bar.⁊ alle.ēt Bar.in.l.i.ff.de pe.Adde ang.ꝯſi.ccxvij.vbi dicit ꝙ dci ſr̄es tertij ordis ſunt deo ꝺuoti ⁊ eccl'iaſtice perſone ⁊ exēpti a iuriſditōe iudicis ſecularis.⁊ alle.not.in d.c.duo ſunt.nō t̄n ſunt religioſi.⁊ alle.dcā Bar.i.d.l.ſp §.qbuſdā.adde.d.Car.i.d.cle.pe.vbi refert illud ꝯſiliū Io.cal.⁊ alle.Bar.i.d.l.i.ff.de pe.ꝙ ſi ſunt aſtricti ordini ꝓpetuo.ita ꝙ nō poſſint egredi vident̄ cēſeri perſone eccleſiaſtice tāq̄ꝫ perpetuo ꝺputati ad viſum piū.de.i.de deci.in ſi.c.cū p exēptionē.ꝺ p̄uil.l.vi.alſ ꝙ hēant certū modū viuēdi hoc nō imutat nāʒ pſone qn cēſeant̄ layci.⁊ hoc ſentit ſm̄ eū.gl.ibi dicit ꝙ nō eſt r̄la ꝓprie ſed modus viuēdi.⁊ ſic ſentit.d.Car.ꝙ iſti tales nō gaudeāt p̄uilegio eccl'iaſtico.adde.d.Abb.i.d.c.nullus vbi dic̄ ꝙ opi.Laudi.⁊ alioꝝ ē tutior.q.d.v̄ior.ſʒ ꝯtria opi.ē egor nā ſi ſtat᷒ eoꝝ ꝯſideret̄ plura vident̄ accedere ad vitā laycalē q̄ꝫ eccl'iaſticā.nā nō ſeruāt ꝯtinentiā cū hēant vxores nec paupt̄atē cū hēant ꝓpriū nec oino ſuare p̄ſſit obediētiā.q2 cū hēant vxores nō h̄nt oino poteſtatē ſui corporis.de ꝯſan.i

pſen. ⁊ aff. c. nõ oȝ vñ male ꝯcordat cuȝ eis cithara cuȝ
pſalterio vt in. c. diuerſis fallacijs õ clericis ꝯiuga. ergo
cũ magis accedãt ad ſtatũ laicalẽ ꝙ̃ eccłiaſticũ dñt cẽſeri
laici qꝛ mixtũ attribuit̃ ſimplici potẽtiori in quo magis
incaleſcit. l. queriť. ff. õ ſtatu ho. ⁊ idẽ dic̃ õ iſtis fratrib⁹
q dicunť milites ſc̃e marie apportãtes crucẽ in pectorẽ ⁊
idẽ dicit õ iſtis ieſuatis q vadunt diſcalciati cũ caputeo
albo qꝛ nõ dñt gaudẽ ꝑuilegio fori eccłiaſtici qꝛ nõ ſũt
clerici nec ſunt veri religioſi cũ nõ ꝓfiteanť illa tria ſub
ſtantialia regule imo nullũ ſubſtantiale ꝓmittunt qꝛ aliꝗs inde exit ⁊ põt ꝯbereť m̃rimoniũ ⁊ hñe ꝓpriũ tñ qꝛ cũ
ſint nati laici nec interuenit aliq̃s actus eximens a iuriſdi
tiõe iꝑatoris vt ordo vł cõuerſio dñt adhuc laici reputa
ri tñ do. Anto. in. d. c. nullus dic̃ de iſtis ieſuatis cũ tales
ſe aſtringãt multis diſciplinis ⁊ ambulẽt ſemꝑ diſcalcia
ti pñt dici in ſtatu penitẽtiũ. Adđ bal. in. l. pl. C. de ſacro
ſa. eccl. vbi dic̃ ꝙ milites gaudẽtes ⁊ ſorores tertij ordis
ſci Frãciſci ꝓpe ñ ſũt pſone eccłiaſtice allař cle. i. õ. relig.
domi. i gl. ⁊ idẽ bal. i. l. officiales. C. õ epiſ. ⁊ cle. dic̃ ꝙ mi
lites gaudẽtes nõ ſunt ꝓprie pſone eccłiaſtice ⁊ idẽ dic̃
õ iſtis pizocharis ꝙ hñt accidẽtale ſine ſubiecto ⁊ dic̃ ꝙ
nihil vȝ hit⁹ ille qꝛ ẽ poit⁹ qđđ apparẽtia i hitu ꝙ̃ exiſtẽ
tia ⁊ realitas i effectu vide eũdẽ bal. in. l. qcũqȝ. i. iiij. col.
õ ſuis fugiti. vbi dic̃ ꝙ ſi fit mẽtio õ fratrib⁹ minoribus
nõ cõtinẽtur ſorores ſancte clare. qꝛ iſtud femininũ ñ eſt
de hoc maſculino. qꝛ alio iure differũt in alio ꝙ̃ i ſexu qꝛ
differũt i rła ⁊ etiã in ſpẽ. ⁊ idẽ bal. i auc. niſi rogati. C. ad
trebe. in finalib⁹ vbis dic̃ ꝙ ille ſorores tertij ordinis nõ
ſunt ꝓprie deo dedicate ſȝ eſt qdã mod⁹ viuẽdi. iõ dic̃ ꝙ
eſt qualis qualis religio qꝛ nõ excludit ſubſtitutã. ⁊ faci
at qđ voluit idẽ bal. i auc. ſi q̃ mulier. C. õ ſacroſan. eccle.
⁊ idẽ videtur dicẽdũ in fratribus tertij ordinis ſancti fra
ciſci. ⁊ per ꝯñs ſentit ꝙ non ſunt pſone eccleſiaſtice. adde
do. car. in. cle. ꝑ litteras de preben. vbi dicit nõ eſſe verũ
dictũ Laudini volẽtis ñ gaudere priuilegio clericali niſi
clericos aut ꝓfeſſos. qꝛ etiã ſi nondũ cẽſeanť pſone eccle
ſiaſtice gaudent ꝑuilegio. ⁊ ponit exẽpluȝ i fratrib⁹ tertij
ordinis beati Franciſci. ⁊ allegat. c. vt priuilegia de pri
uileg. vbi fratres oblati qui mutauerũt habitũ ſeculares
gaudent ꝑuilegio clericali. Itẽ ad hoc vt aliqd cenſeať
eccleſiaſticũ ſufficit ꝙ ſit auctoritate epi deputatũ viui ec
cleſiaſtico. c. ad hec de ec. edi. vbi loquiť de reb⁹ ꝗ multo
fortius de pſonis qbus res accedunt. xij. q. i. c. ꝑcipimus
c. ꝑ veſtras de dona. inter vir. ⁊ vxo. ponit exẽpluȝ in no
uitio in religiõe q gaudeat ꝑuilegio clericali ⁊ q̃ ad ca
nonẽ ſiqs ſuadẽte. xvij. q. iiij. vt i. c. religioſo õ ſentẽ. excõ.
in. vi. q tñ nõ ẽ monach⁹ vt ibi. ⁊ ꝑ hoc dic̃ aut talibus ẽ tra
ditus certus modus viuẽdi a papa aut nõ. de p̃io ponit
exẽpluȝ in fratrib⁹ tertij ordinis vt no. i. d. cle. penul. ⁊ ta
les gaudẽt ꝑuilegio clericali. qꝛ oĩa nr̃a facim⁹. c. ſi apo
ſtolice. c. hi q õ ꝓbẽ. i. vi. qđ ãt papa poſſet appꝛet eadẽ rõ
ne q̃ pt aliquẽ aſcribẽ militie clericali ⁊ q̃ potuit clericos
eximeť tenẽdo ꝙ exẽptio clicoꝝ ſit de iure poſitiuo alle.
no. ꝑ ſe i. c. ij. de maio. ⁊ obe. Scđo caſu vł ſtandum op.
Laud. ꝙ nõ gaudeãt ꝑuilegio niſi ſint clerici vel religioſi
ꝑ ſupradicta nã nec inferior a papa põt nouã religiones
ꝯſtituere. c. fi. de religio. dom. ego tñ opi. ẽ ⁊ magis ſibi
placet ẽt de iure ꝙ dũmõ auctoritate plati hñtis ꝑtãť vt
epi ſint deputati ad aliquẽ vſuȝ ꝑpetuũ eccłiaſticũ vł piũ
⁊ gaudẽt ꝑuilegio eccleſiaſtico ita ꝙ cẽſeanť pſone eccle
ſiaſtice nõ tñ ꝙ gaudeãt ꝑuilegio canõis ſiqs ſuadẽte ꝙ
locũ hȝ in ꝑcutiẽte clericũ vel mõachũ vbi dic̃. ⁊ ſic nõ in
alijs niſi q̃tenus eſt in iure expꝛeſſuȝ ſicut exp̃miť õ ꝯuerſis
c. nõ dubiũ õ ſen. excõ. qꝛ ⁊ ipſi ſũt religioſi tales ꝗ q ſũt
hoſpitalarij vel ad aliuȝ vſum piũ õputati dũtñ ꝑpetuo
emutato habitu cẽſebunť pſone eccleſiaſtice ⁊ ita dic̃ ſe in
telligere qđ not. hoſti. in ſumma de regula. §. i. v. qd õ ru
ſticis ⁊ ſpecu. de ſtatu mo. §. i. v. xxxvij. ⁊ iura ſupius alle
gata. Si vero a nemine facta ẽ talis diſputatio ſicut ꝯtin
git in heremitis aliqb⁹ qꝛ aliq̃ñ ad tp̃s accipiunt aliquẽ
habitũ ⁊ viuũt õ elemoſinis nullo ꝑuilegio gaudẽt eccle
ſiaſtico nõ eniȝ ſunt incorporati eccłie quodã iure ſpũali
⁊ abſonũ foret ſi cẽſerenť pſone eccleſiaſtice cũ ſint meri
laici ⁊ recedãt ad libitũ ſui ⁊ ad nullũ vſuȝ eccleſiaſticuȝ
vel piũ auc̃te eccłie. i. plati q hoc poſſit deputati ſint ⁊ hoc
vltio caſu dic̃ ꝓcedẽ opi. Laud. ⁊ ſic. d. car. ⁊ clari⁹ ⁊ me
lius ꝙ̃ aliqs ali⁹ ſcripſit ſup hoc paſſu ⁊ mãȝ examinauit
⁊ ex dicto eius inferť ꝙ ſi relinqť collegio hẽmitaꝝ ⁊ ta
les heremite ñ ſunt õputati ab hñte auctoritatẽ nõ debiť
q̃rta epo. Tu vero cõſidera qꝛ glo. melior de corpore in
ris in. c. q vere. xvi. q. i. voluit heremitas eẽ ſub iuriſditõe
epi. idẽ voluit gl. i. c. nulla. xciij. diſ. ⁊ Inno. i. c. monaſte
riũ de elec. ⁊ archi. in. c. i. de exceſſib⁹ pla. in. vi. vbi tenẽt
ꝙ dicunť pſone religioſe ⁊ Inn. i. d. c. cũ monaſteriũ dic̃
ꝙ ſunt religioſe pſone ⁊ tenenť ſuare ⁊ cõmittere ꝯtinẽ
tiã allat. §. ecce. xxvij. q. i. gl. tñ recitat ibi ꝯriaȝ opi. faciat
glo. ſing. apud legiſtas in. l. ij. ff. õ in ius vocã. q̃ voluit he
remitas dñre ꝯueniri corã coꝝ plato. ⁊ eã ſeqť ibi Ang.
dicẽs fore pſonas eccłiaſticas ⁊ dñre iurare ꝯtinẽtiã. ⁊
pñt hñe ꝓpriũ allat. d. §. ecce. ⁊ Inno. in. d. c. cũ monaſte
riũ. ⁊ Io. an. in. c. i. de excel. pla. in. vi. vbi decidit ꝙ reli
gioſi de cõſenſu ſui plati pñt effici heremite. ⁊ idẽ tenuit
do. Anto. in. d. c. nullus de foro cõpet. vbi dixit heremi
tas gaudere ꝑuilegio eccleſiaſtico. ſȝ Laud. in cle. ꝑ litte
ras ꝑallegata tenuit ꝯriũ dicẽs ſicut eni tales ex vtero
mr̃is ſue ꝓceſſerũt laici ita in eodẽ ſtatu cẽſendi ſunt lay
ci ex quo nõ interuenit aliqs actus eos eripiẽs a iuriſdi
tõe imperatoris q ẽ duplex. ſ. receptio ordinis ⁊ ꝯuerſio ad
aliꝗ̃ religionẽ approbatã. c. ſi. de reli. do. ⁊. d. c. ſiqs ſua
dẽte. do. Ab. i. d. c. cũ monaſteriũ dic̃ ſe credere ꝙ ñ gau
deãt ꝑuilegio fori eccleſiaſtici nec apto iure hoc ꝓbat ⁊ hoc
dicit eẽ verius ⁊ tutius ſȝ cõtrariũ dic̃ fore equius ⁊ per
iſta relati ſunt maiores noſtri tã antiqui ꝙ̃ moderni qd
ſenſerint i hoc quottidiano ⁊ dubitabili paſſu. ¶ Nunc
vero opere p̃ciũ ẽ videre qs tãtoꝝ patrũ diuis ⁊ iuſti⁹ di
xerit ⁊ vł ꝙ opi. Guidonis õ bayſio q fuit archidiacon⁹
bononiẽſis cuius ꝯſiliũ refert bar. i. d. §. quibuſdã ⁊ opi.
zenzelini ꝙ iſti gaudeãt ꝑuilegio fori eccłiaſtici ꝙ ꝓbo
hoc mõ accidẽs adueniens enti q̃lificat illud ⁊ reponit
illud in ſpecie qualificata ⁊ informata iſta eſt gl. ſingu.
in. c. ſtatutũ de elec. li. vi. iũcto. c. lȝ canõ eo. ti. ⁊ libro naȝ
in dicto. c. lȝ canõ apponiť pena ꝓmota ad eccłiã paro
chialẽ ſi nõ faciat ſe ꝓmoueri infra annũ glo. vero in. d.
c. ſtatutũ q̃rit an diſpoſitio dicti. c. lȝ canon habeat locũ in
eccłia parochiali collegiata ⁊ tenȝ ꝙ ñ. qꝛ illa qualitas
collegii reponit eccleſiã parochialẽ in ſpecie diuerſa. mõ
in ꝓpoſito iſtis laicis accidit illa qualitas qꝛ dñr fratres
pñcẽtie tertii ordinis beati Franciſci vt dixit tex. i. d. cle.
penul. ꝗ illa qualitas facit eos diuerſos a laicis ⁊ ꝑ ꝯñs
ſeqť ꝙ vere nõ ſunt laici ⁊ denominatio fit a nobiliori ꝗ
nõ dicenť laici ſȝ dicenť fratres pñie ⁊ ſic alterata ẽ natu
ra laicał ergo ſequiť ꝙ ſi nõ ſunt laici ergo ſunt deo õuo
ti ⁊ penitẽtes ⁊ ſatis dñr penitẽtes ex q̃ papa eos ita ap
pellat vt i. d. cle. pe. facit qđ voluit Egidius in ꝓhemio
decretaliũ quẽ oẽs ibi ſequunť ꝙ appellatõe ſcolariũ nõ
venit rector ſȝ ſic ſcolaris ſȝ ꝗ iſti fratres õ penitẽtia ſint
laici ñ tñ veniũt appellatõe laicoꝝ ꝓp illã accidẽtiã ꝙ̃ ha
bẽt qꝛ ſunt fratres pñtẽtie ꝗ ñ ſũt mere laici ſȝ ſunt deo õ
uoti aut pñitẽtes ⁊ ſatis dicunť penitẽtes ex q̃ papa eos
ſic appellat vt dictũ ẽ ergo ſequiť ꝙ gaudẽt ꝑuilegio fo
ri eccłiaſtici ꝑ id ꝙ voluit glo. i. d. c. duo ſunt gñe q̃ dicit
qđ deo õuoti penitẽtes hoſpitalarij tẽplarij dñt ꝯueniri
corã iudice eccłiaſtico ⁊ facit gl. i. c. qiqs. xvii. q. iiii. ⁊ i. c.
q vere. xvi. q. i. ⁊ i. d. c. vt lex cõtinẽtie ⁊ i. d. §. ecce ⁊ i. d. c.
nulla faciat ẽt qꝛ iſti fratres ꝯgreganť ad cõtẽplatõẽ vi
te ſicut ẽ orare ad deũ. c. niſi cũ p̃dẽ õ renũ. ⁊ viuũt eccłia
ſtice ⁊ apportant certũ habitũ ⁊ habẽt oratoriũ ⁊ faciũt
celebrare diuina ⁊ redactus ẽ cõuentus eoꝝ ad inſtar
collegij eccleſiaſtici ⁊ obediũt ſuo miniſtro q̃ oĩa tẽdunt
ad ſpũalitatẽ ⁊ lȝ i eis ꝯcurrãt aliq̃ q̃ accedũt ad laicali

a ¶ Spūalibus. vide ad hoc. d. Alex. ĩ uno. in l. de qbus ĩ le gi. Cardi. i cle. ij. §. ſi. de reb⁹ ec. nõ aliená. ⁊ multa que. ĩ. de pſti. ⁊ pleriſ q; in alijs locis in apoſt. ad. d. And. diximus.

tatē vt hēt vxorē. tñ iſta ſunt potentiora. q2 ſpūalia. c. in-
ter corpalia. de trāſ. pla. ⁊ iſta ſunt attēdenda. ⁊ ab iſtis
tanq̃ a potentiorib⁹ cōpoſitū eſt denoiandū. l. qrit. ff. de
ſta. ho. ſ3 in h alr ⁊ nõ bñ argumentabat. d. Abb. faciat
ēt tenēdo doctriná. d. Car. inq̃tū voluit ꝙ ſi inſtituūtur
ab eo q h3 ptātē ad certū habitū. ⁊ ad certū vſum piū ta
les gaudēt puilegio eccliaſtico. ſ3 iſti fres de pnia ſunt i-
ſtituti a btõ Frāciſco ad certū habitū ⁊ nõ ad certū mo
dū viuēdi. ⁊ btūs Frāciſcus habuit ptātē iſtituēdi. qð p
bo p tex. in. d. cle. pe. in ṽ. de ordine tertio quē btūs Frā-
ciſcus inſtituit. Ex qbus ṽbis appet ꝙ papa approbat
inſtõnē de eis factā a btõ Frāciſco. g̃ ſequit ꝙ gaudēt p-
uilegio fori eccliaſtici. ⁊ p ↄ̃ns de relictis ↄ̃uētui eoꝝ de-
bebit q̃rta portio epo. ⁊ ſic opi. Arch. Zenze. Jo. ð lig. ⁊
ſequaciū eſt verior. ⁊ dicere ↄ̃triū eēt ledere pias men-
tes ⁊ trahere hoīes ab illo ordīe pniali. ⁊ iſta accōmoda
⁊ applica ad hēmitas vt dicant pſone eccliaſtice ⁊ ↄ̃ue-
27 niant corā iudice eccliaſtico. ¶ † No. ꝙ legatū fcm̃ epo
nõ cōputat in q̃rtā pro relictis factis eccl̃ie. ⁊ glo. aſ̃pe.
intellige ꝙ ēt ſi acceptauerit legatū põt agere ad ſupple
mentū qð eſt verū ſm̄ Inn. ſi poſtea appareat de fraude.
ſec⁹ ſi ſciuiſſet fraudē cōmiſſaȝ ⁊ nihilomin⁹ acceptaſſet
q2 tūc eēt ei iputādū ⁊ hēet locū r̃ſa dānū. li. vi. Nec ob. ſi
dicat ꝙ iõ acceptaret. q2 ſciebat ius ſuū durat. l. ſicut. §.
nõ vi. ff. q. mo. pig. vel ypo. ſol. q2 dixit Bal. in ↄ̃ſtonib⁹
feudoꝝ circa ſi. ꝙ ille q dicebat ſciebā ius meū durare. ⁊
lex diſponit nõ durare ꝙ ille talis nõ d3 audiri. ſ3 in filio
vī ſec⁹. q2 ſ3 teſtõr leget aliqð ⁊ dicat ꝙ ſit ↄ̃tent⁹ illo re
licto ſi fili⁹ acceptet põt agere ad ſupplementū in auc. vt
cū de ap. cog. §. aliud quoq; capīm. verū. cetez. ⁊. l. ſi qñ
§. i. C. de inof. te. ſec⁹ ergo eſt in epo. q2 ſi lego certā por-
tionē epo ⁊ volo ꝙ ſit ↄ̃tent⁹ ⁊ ipſe acceptat ꝙ nõ pote-
rit agere ad ſupplementū ſm̄ Inno. ⁊ Jo. an. ſ3 glo. iſta
ſentit ↄ̃triū inq̃tū equipat epm ⁊ filiū. ⁊ iõ ſicut fili⁹ põt
agere ad ſupplementū qñ pr̃ legat certā portõ3 ⁊ vult ꝙ
ſit in ea ↄ̃tēt⁹ ⁊ fili⁹ agnouit iudiciū dfuncti. ita qñ teſtõr
legat certū qð epo ⁊ vult ꝙ ſit ea portiõe ↄ̃tent⁹ qð eſt ↄ̃
Inno. ⁊ Jo. ð imo. dicit ꝙ vbi relictū aſcēdit ad q̃titatē
debite portiõis epo ⁊ fuit adiectū in legato ꝙ eēt illo le
gato ↄ̃tent⁹. tūc nõ poterit ápli⁹ petere ſ3 eſſet ſec⁹ qñ ab
ſolute fuiſſet relictū epo. ⁊ ſic põt itelligi iſte tex. vſq; ad
ver. ſi ṽo. Si aūt eſſet relictū epo min⁹ dbita portione ⁊
fuiſſet dcm̃ ꝙ illo relicto ſit ↄ̃tēt⁹. tūc aut epo acceptauit
ſimplr̃. ⁊ tūc nõ poterit agere ad ſupplementū. ⁊ ita põt
intelligi pmā r̃ſiõ3 hui⁹ capl̃i. aut nõ acceptauit ſimplr̃
ſi acceptauit legatū dūtaxat. ſ3 ↄ̃ditiõ3 illā nõ acceptauit
⁊ tūc vī ꝙ poterit agere ad ſupplementū. vt vī velle hic
Inn. ⁊ hoc caſu equipant portio dbita epo ⁊ portio dbi
ta filio iure nāe. ⁊ iſto caſu intelligat gl. hic poſita. ſecus
qñ epo ſimplr̃ acceptaſſet legatū ſibi fcm̃ ſub cōditiõe vt
illo eſſet ↄ̃tent⁹. q2 tunc nõ vī poſſe agere ad ſupplemen
tum vt vī velle Inno. hic ⁊ hoc caſu aliud erit in quarta
28 debita iure nāe filie p. d. l. ſi qñ. §. i. cū ſi. ¶ † No. ꝙ cõdi
tio q̃nq; ponit pro mõ vt ↄ̃bat iſte tex. in ṽ. cū ↄ̃ditiõe ⁊
hoc iportat illa dictio vt q̃ ſeqt q2 dictio vt facit modū ⁊
ↄ̃ditionē. c. vez de ↄ̃di. appo. ⁊ qð ibi no. ſile hr̃ in. c. ij. ð
ↄ̃di. appo. q̃nq; ↄ̃. c. raynaldus. ē co. in pn̄. q2 ↄ̃ditio ſit p
ſi ⁊ modus ſit p. vt de quo plene p Bar. in. l. i. ⁊ in. l. qb⁹
dieb⁹. §. ſi. ff. de ↄ̃di. ⁊ de. ꝙ limita niſi reſultaret prau⁹ i-
tellectus. q2 tūc dictio ſi nõ faceret ↄ̃ditionē. ſ3 exponere
tur ſi. i. Quis ita pulchre dixit Bar. in. d. l. i. de ↄ̃di. ⁊ de.
p. l. ſi. C. de libe. ⁊ eoꝝ li. ⁊. l. inter ſtipulantez. §. ſacrā. de
.ver. ob. ar. l. ↄ̃uenticulā. C. ð epi. ⁊ cle. ⁊. l. ij. C. de ↄ̃di. iſe.
29 ¶ † No. ꝙ nõ pſumit fraus niſi ↄ̃bet vt ↄ̃bat tex. ibi cõ
ſtiterit. l. quotiens. §. q dolo facit. ff. de ↄ̃bat. ⁊. c. ij. de re-
nū. li. vi. ⁊ dicit ꝙ ſufficit ↄ̃bat dolū p ↄ̃iecturas. vt ē gl.
in. l. dolū. C. de dolo. ⁊ in. c. ij. de renū. li. vi. ⁊ hr̃ in. l. poſt
ↄ̃tractū. ff. de dona. ⁊ in. l. ſicut. §. ſupuacuū. ff. q. mo. pig. vel
30 ypo. ſol. ⁊ in auc. ſed iā nec̃e. C. de dona. añ nup. ¶ † Ul
timo no. ibi ſaluis ꝙ noua ↄ̃ſtõ q̃ ↄ̃uidet ↄ̃ fraudes ⁊ di
ſponit in caſibus dubijs etiā gñalit⁹ ſup iure aliquo nõ
derogat indulgentijs ſpūalib⁹ ↄ̃ceſſis nec ēt papa ius cõe
ↄ̃dendo vī derogare puilegijs aut ſtatutis ⁊ ↄ̃ſuetudini-
a bus ſpūalibus loci. vt p3 in. c. i. de ↄ̃ſti. in. vi. poſſet tñ reuo
care ſi vellet illa q̃ nõ trāſiuiſſet in ↄ̃triū. vt hr̃ in cle. i. ad
ſi. de ſepult. pſertim qñ tenderent ad noxā. vt ↄ̃bat i. l. ex
fcõ. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ in. c. ſuggeſtū. de deci. ⁊ in. c. pen. de
cle. nõ reſi. quo aūt iure ſit petēda hec canõica portio di-
cas cõditiõe ex canone p id qð hr̃ in. c. ſeq. ⁊ in. c. põtifi-
ces. xij. q. iij. Alij tñ dicūt ꝙ poterit ēt peti actõe ex teſtõ
⁊ agi nedum ↄ̃ eccleſiā legatariā. ſed ēt ↄ̃ hrdem. ſ3 ṽior
opi. eſt ꝙ ſolū agi poſſit conditiõe ex canone. non. n. agi
põt ex teſtõ p epm cū nihil ſit relictuȝ ei nec ēt ei⁹ ↄ̃tēpla
tione fcm̃ ſit legatū. facit gl. in. l. iiij. ad ſi. ff. de libe. leg. ⁊
ſm̄. d. Pet. de ↄ̃uſio agi poterit conditiõe ex canõe per
epm anteq̃ ſoluat. ſi ṽo ſoluerit poterit agi ↄ̃ legatariuȝ
ſicut. n. falcidia reſecat legata. l. plautius ⁊. l. lineа. ff. ad
31 . l. fal. eodē mõ hec quarta. ¶ † Et ex iſtis iferūt ſcribē-
tes ꝙ i pīudiciū epi nõ poterit eccl̃ia legataria repudia-
re legatū. l. liberto octuaginta. ff. de bo. li. nec ob. l. q aūt
ff. q̃ in frau. cre. vbi dbitor põt repudiare legatū ſibi fcm̃
⁊ eodē mõ in pſono reſpectu liberti. l. i. ff. ſi qð i frau. pa
tro. q2 r̃ſidet pſono vel creditorib⁹ nõ cõpetit ius i lega
to fcõ liberto aut dbitori niſi poſt agnitionē. ſ3 epo ſtatiȝ
cõpetit ius petēdi q̃rtā poſt mortē teſtātis de relicto fcõ
eccl̃ie. vt h p3. ⁊ in. c. ſeq. iõ eccl̃ia nõ poterit in pīudiciuȝ
epi repudiare. faciat qð voluit Bar. in. l. ſi mihi ⁊ tibi. i
pn̄. ff. de le. i. ⁊ vide plene Jo. an. poſt Inn. ⁊ pleniſſime
d. Car. i. c. de his. ē. de ſepul. Et ad iſtos pſes adde Bal.
in. d. l. ſi qs ad ðclinādū. in. vij. col. ṽ. iuxta hoc q̃rit vtruȝ
iſta canonica debeat epo ita ꝙ eā peteꝛ poſſit actione ex
teſtõ. ⁊ alle. Inn. in. c. de his ⁊ ↄ̃cludit Inn. dicē ṽitateȝ
q2 cū inuito teſtõre poſſit epo ſuā canonicā portionē pe-
tere. ⁊ alle. iſtū tex. vī ꝙ nõ poſſit ↄ̃tendere titulū teſti ta
citū vel expſſuȝ. ſ3 mere ⁊ ſimplr̃ ↄ̃tendit titulū canonicū
⁊ iſtõ tene mēti. ⁊ iſtū tex. limitabis multū ſinglr̃. ⁊ fuit
limitatio Old. in ſuis ↄ̃ſi. relata p. d. Pe. ð anc. i. d. cle.
32 dudū. §. hmõi. in. iiij. notabili. † teſtõr legauit aliqð i piā
cām. puta vt aliqs accedat ad ſepulchꝝ dñicū vel ad viſi
tandū limina aplōꝝ Petri ⁊ Pauli ſi epo petat q̃rtaȝ
tunc ipediet volūtas dfuncti. q2 pecunia relicta nõ ſuffi-
ciet an hoc caſu debeat epo q̃rta. dicit ꝙ nõ. ⁊ alle. l. de-
cē. ff. de fideicõ. li. vbi ſi teſtõr legauit decē vt emat ſtuus
⁊ manumittat ꝙ nõ poterit detrahi falcidia. q2 illa de-
tracta ſtuus emi nõ poſſet. ⁊ p ↄ̃ns ipediret voluntas te
ſtatoris. ⁊ eſt no. ⁊ ſingu. limitatio ad iſtū tex. pp aucto-
ritatē tantoꝝ doctoꝝ ⁊ pp ↄ̃ſeruādā volūtatez defuncti.
¶ Sed ↄ̃ eos tex. eſt formalis in. l. legatā pecuniā. ff. de
admi. re. ad ci. ptí. vbi legata fuit pecunia ad vſuȝ publi
cū ſi detrahat falcidia ſ pecunia nõ ſufficiet ad vſum pu
blicū deſtinatū dubitat qð iuris. ðcidit ibi ꝙ falcidia d3
ðtrahi ⁊ volūtas dfuncti cõmutari ad aliū vſum. Eodē
mõ vī dcm̃ in. q. Old. ⁊. d. Pe. ꝙ epo poterit petere q̃r
tā ⁊ reſiduū legati cõmutabit ad aliū vſum piū. ⁊ multo
forti⁹ in caſu iſto. q2 iſta detractio q̃rte tendit in fauoreȝ
aie teſtõris. vt ſupius dixi. ſed in cāu. d. l. legata falcidia
non tendit in fauorē aie teſtatoris ⁊ nihilominus detra-
hit. quāto ergo fortius detrahet in caſu iſto. ⁊ ſi alr̃ dice
remus ſequeret fallatia quedā iudicio meo. poſſet enim
hac via teſtator defraudare epm ſua debita portione. q2
legaret ad vſum piū tm̃ pecuniā. vt ſi ex ea deberet ðtra
hi quarta nõ poſſet adimpleri voluntas teſtatoris. ⁊ iõ
ceſſaret quarta. ⁊ hoc eſſet formaliter ↄ̃ iſtum tex. dicen
tem epm non debere fraudari in ſua quarta. ⁊ ad. d. l. x.
poſſet dari r̃ſiõ ſatȝ iuri accõmodata. vȝ ꝙ illa falcidia
non tendit in fauorem aie teſtatoris. ⁊ per ↄ̃ns non pro
bat dcm̃ Oldra. ⁊ Pe. de anch. Scdo eciā poſſet r̃nde-
ri ⁊ iudicio meo melius diuerſe nature eſt falcidia debi
ta iure inſtõnis a quarta canonica debita epo. illa autē
ↄ̃hiberi põt a teſtatore in auc. de here. ⁊ fal. §. ſi vero ex-
preſſim.

pceſſis.ſʒ iſta pbiberi nõ põt ğ ſentiſ ꝙ argumẽtatio õ ill
la.ad iſtã vſ indigna cuicunqꝫ in iure exercitato ingenio
nec curo rñdere ad illã.l.ꝙ ibi teſtator mãdauit integra
legata ſolui.qꝛ iſtud eſt falſum qꝛ teſtator hoc ibi nõ dí
xit ſʒ iuriſcõſultus ibi dicat ꝙ hſ ac ſi teſtator mãdaſſet i
tegra legata ſolui.ſʒ reuera teſtator iſtis ṽbis vſus ſi fuit
gnimo animoſe dicaſ ꝙ ſi in caſu iſtius.c.teſtator mãdaſ
ſet integra legata ſolui nihilominus detraherẽſ q̃rta per
iſtũ text.⁊ de ṽbo integra vide ſupius dicta.Et iſta ſunt
noua ⁊ decidunt ad terrã dictũ Ɓldra.⁊ do.petri.Põ
dera ẽt ſubtilr iſtũ tex.qꝛ loqſ de relictis ⁊ ſic õ ſapienti
b⁹ cãm lucratiuã ex q̃ ſtero vnũ qõ tibi videbiſ nouũ ꝙ ſi
huiuſmõi relicta nõ ſaperent cãm lucratiuã nullo mõ de
berẽſ q̃rta canonica epo.⁊ ad h̃ allego elimatũ tex.in.l.
ſi ſuo.ff.de here.inſtitut.⁊ ibi dixit Bal.p illũ tex.ꝙ ille
q impẽdit obitũ nõ dꝫ dare bñficiũ.l.vnũ ex familia.§.ſi
de falcidia.ff.de leg.ij.⁊ iõ dicis ꝙ ſi ex forma ſtatuti õ re
lictis õbeat ſolui gabella cõi ꝙ nõ ſolueſ de male ablatꝭ
relictis ⁊ ibi dixit Angel.ꝙ ſi ex diſpoſitione ſtatuti lega
tũ debeat inſinuari vel poni in archiuo ⁊ legeſ credito
ri nõ hꝫ locũ tale ſtatutũ niſi acqreret aliqđ lucrũ ⁊ vide
pulchra ṽba eiuſdẽ Angel.in cõſilio.vij.⁊ in indiuiduo
allego bal.in.d.l.ſi qs ad declinãdaꝫ in ṽ.modo icidẽter
quero cõe Peruſii hꝫ hoſpitale de colle.mõ qdã rector
qui diu illud hoſpitale gubernauit ⁊ adminiſtrauit iſti
tutis filijs in certis reb⁹ in reſiduo iſtituit illud hoſpitale
qđ ẽ propriũ ⁊ peculiale cõis peruſij epus petit quartã
obijciſ epo ꝙ iſta inſtõ ẽ facta p recõpẽſatõe male abla
toꝝ ab ipſo hoſpitali iuxta no.in auc.licẽtiaꝫ.C.de epi.⁊
cle.preſumiſ eni eũ acquiſiuiſſe poſtq̃ fuit pmotus ad ad
miſtrandũ hoſpitale ⁊ p ꝯñs queſiuiſſe de bonis hoſpita
lis ipſius ⁊ iõ hoſpitale pdictũ ſe defendit ꝙ iſtõ nõ ẽ re
lictũ ex mera liberalitate ſʒ ẽ quedã reſtitutio ⁊ reaſſigna
tio ablatoꝝ ſiue pceptoꝝ ⁊ iõ õcidit ꝙ qñ hoſpitale nitiſ
ex gratia õliquẽtis ſi aliud epo nõ obſtet dꝫ epus hre q̃r
tã ſʒ ſi ẽ vera vel pſumptiua reſtitutio epo nõ dꝫ habere
quartã.l.ſʒ viuſfructus.§.dos.ff.ad.l.fal.cui⁹ rõ eſt eui
dẽs qꝛ ſi id qđ debetur p reſtitutõeꝫ ſoluereſ epo nõ con
tingeret liberatio qꝛ ſolueref aliqđ creditori vñ illõ qđ
dꝫ preſtari p remedio aie retorquereſ i oppoſitũ ꝙ ẽ ab
ſurdũ ⁊ allegat dictũ Inno.ꝙ qñ nõ reliquiſ pro aia ſʒ
ex aliq̃ iſigni ſeruitio quo qs recipit ab eccl'ia ꝙ epo non
dꝫ hre quartã allegat Inno.in hoc.c.dicit tamẽ ꝙ õ iſto
iſigni ſeruitio dꝫ cõſtare aliſ dicta p ſe in.l.illud.C.de ſa
croſan.ecc.Tu allega tex.meliorẽ de corpe iuris i.l.ẽt.§.
ex pterito.ff.de manumiſ.vidic.⁊ gl.in.l.ſi donatõe.C.de
colla.⁊ i.c.ſi quos.xij.q.ij.⁊ bar.i.l.ſi forte.ff.õ caſtr.pe.
cũ ſi.⁊ iſta ſi ſunt cõtemnẽda ſʒ claro iuriſcõſulto digna.
33 ¶ †Sʒ quota erit iſta portio cõiter dſ ꝙ ẽ quarta.c.de
quarta de preſcrip.c.vulterane.xij.q.ij.⁊ lʒ iura varient
qꝛ aliqua dicit ꝙ ẽ tertia aliqua ꝙ ẽ dimidia aliqua di
cunt ꝙ ẽ quarta iõ ſtante iſta varietate ſtandũ ẽ iuribus
poſteriorib⁹ ⁊ iura poſteriora dicunt de quarta.d.c.de
quarta ⁊.c.ſeq.niſi aliter ſe hret cõſuetudo locoꝝ qꝛ tũc
poſſet augeri ⁊ minui ſʒ cõſuetudinẽ locoꝝ.c.certificari
34 ⁊ gl.i.hic.¶ †Sed pone ꝙ cõſuetudo hꝫ ꝙ nihil debe
aſ an valebit talis cõſuetudo cõiter ꝯcludũt doc.ꝙ non
⁊ iõ Abb.antiquus in.c.certificari.J.õ ſepul.refert Gul.
naſo.dixiſſe ꝙ talis ꝯſuetudo ẽ ꝯ̃ apoſtolũ iõ nõ dꝫ dixit
eni apoſtolus ſiut ꝯſolationũ ſocij vt fuerãt paſſionũ qa
claruꝫ ẽ ſicut corui letanſ õ cadaueribꝰ mortuoꝝ ita dñi
clerici cõſolanſ ita ſcribunt oẽs in.c.de ſepul.p illũ tex.⁊
iſta ꝯſuetudo ꝙ nõ teneat tꝫ Goff.in ſũma de ſepul.ver.
qd ſi ſit ⁊ Hoſti.in ſumma de ſepul.§.⁊ an licitũ ṽ.qd ſi
cõſuetudo ⁊ hoc tenuit Raymũ.in ſumma de ſepul.vbi
tenuit ꝙ talis ꝯſuetudo ẽ irratõabilis ⁊ ꝯ̃ naturalẽ eqta
tẽ vt pꝫ ex nota.in.d.c.i.de ſepul.refert ⁊ ſeqſ Matheus
in cle.dudũ.§.huiuſmõi de ſepul.⁊ do.Pe.de peruſio in
tractatu q̃rte canõice ⁊ cõiter oẽs doc.h̃ limitãt h̃ niſi eſſꝫ
cõſuetudo tanti tẽporis cuius memoria nõ exiſteret in ꝯ̃
riũ facit qđ hſ in.c.ſup qbuſdaꝫ.§.pterea de ṽ.ſigni.⁊ in
.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.õ aqua quotti.⁊ eſti.l.in cõ
cedẽdo.ff.õ aqua plu.arcen.⁊ in.l.ij.C.õ ſeruitu.⁊ aqua
⁊ in.d.c.de q̃rta de pſcrip.Sed tu pondera nã nõ vi eſſe
potẽtioris effectus pſcriptio q̃ ſit ꝯſuetudo nõ eni cõſue
tudinis eſt vilis auctoritas.c.ſi.de cõſue.⁊ illa que ſunt
queſibilia pſcriptõe ſũt queſibilia ꝯſuetudine vi pulchre
no.in.c.cauſamqꝫ ⁊ ibi vide dicta p me.X.de pſcrip.ſʒ pre
ſcriptio tollit iſtã quartã.vt eſt caſus in.d.c.quarta.ğ ſeq
tur ꝙ pariter cõſuetudo tollit in totũ.qꝛ nõ dꝫ eſſe maio
ris potẽtie pſcriptio q̃ ꝯſuetudo.⁊ iõ ſi pſcriptio tolliſ ğ
⁊ cõſuetudo legitime cũ titulo pſcripta.valida eſt eni cõ
ſuetudo longeua cõtra diſpoſitionẽ iuris cõis.nihilomi
nus dubito qꝛ erit ꝯ̃ apoſtolũ talis cõſuetudo ꝯ̃ cuius di
cta expreſſe diſponi non põt.ergo multo minus tacite p
35 no.in.c.ſunt q.⁊ in.c.que ad ppetuã.xxv.q.i.¶ †Quid
ſi legaſ pſbytero pro miſſis dicendis an debeaſ quarta.
Cõcludit do.Pe.ꝙ ſic qꝛ nõ eſt de caſib⁹ exceptuatis i
c.ſi.Leo.iõ remanet ſub regula.hoc tenuit do.Car.de tu
derto in ſuo tractatu qđ dictũ intelligẽdũ eſt qñ relinqſ
pſbytero hñti titulũ in aliqua eccleſia.qꝛ tũc vſ cõtẽ
platione ſue eccleſie relictũ.ſecus ſi nullã eccleſiã haberet
qꝛ tũc cõtẽplatione pſone vſ relictũ ⁊ iõ nõ debeſ quar
ta p no.in.c.ſequẽti vide bal.in.d.l.ſi qs ad declinandã
in.xi.col.ṽ.⁊ p hoc apparet ꝙ opinio dicẽtiũ quartã de
trahi p epm de relictis cuidã pſbytero p miſſis dicẽdis ẽ
falſa.Et ſubdit hic Pe.de anch.ꝙ ſi relinqſ in genere p
ſbyteris p miſſis dicẽdis.ꝙ tunc vſ relictũ cõtẽplatione
eccleſiarũ qb⁹ preſunt.⁊ ſic vſ relictũ pſbyteris intitulatis
vbi aũt relinqſ pſbytero nõ hñti eccleſiã ñ debeſ quar
ta ſm eum p.c.ſequens.⁊ iõ cõcludit ꝙ ex q̃cũqꝫ cã pter
quã priuilegiata relinquaſ eccleſie iſta quarta dbeſ.idẽ
ſi ſimpliciter reliquaſ qꝛ p aia in dubio relinq vſ.vt in.c.
ſequ.⁊ adde bal.in.d.l.ſi qs ad declinãdã in loco pallo
gato vbi refert glo.in.d.clem.dudũ.§.verũ dicere ꝙ ſpã
le ẽ in fratrib⁹ minoribus vt teneanſ ſoluere quartã pro
miſſis dicendis eis relictis.ſʒ ſm verũ intellectũ illa glo.
nõ loqſ de quarta epali.ſʒ loqſ de parochiali que ẽ alte
rius cõditiõis ⁊ rõnis.iõ illa glo.non ob.Preterea illa
gl.ponit argumẽtum a ſpali.ergo in cõtrariũ eſt ius cõe
36 ſʒ bal.ibi.¶ †Quid ſi rector eccleſie decedat ⁊ nemine
exiſtente de cognatiõe ſua ſuccedat eccl'ia ſua.dic qđ q̃r
ta debebiſ epo facit qđ hr̃ in.c.ij.õ ſucceſ.ab inteſtato.x.
q.i.c.de his.⁊.c.decernimus.nã ẽt de eo qđ queriſ eccl'ie
parochiali ex iuris diſpoſitiõe debeſ epo quarta.facit ꝙ
no.Jo.an.i.d.c.certificari.ſʒ põe ꝙ iſta ciuitas hꝫ quod
dã hoſpitale ⁊ neſciſ ſi ibi epus iterpoſuit auctoritatẽ nec
ne tamen apparet de paciẽtia epoꝝ ⁊ ꝙ apud epꝫ ⁊ apđ
oẽs fuit tentũ ⁊ habitũ pro hoſpitali.iſtud tñ hoſpitale
nunq̃ ſoluit aliquã canonicã portionẽ.modo epus hodi
ernus petit canonicã.an poſſit pro parte hoſpitalis aliſ
ꝙ ẽ priuata domus nec preſumiſ auctoritas interceſſiſſe
.l.quecunqꝫ.§.ſi.ff.õ publica.pro epo allegaſ ꝙ illud qđ
eſt in nomine pſumiſ eſſe in iure ⁊ ꝙ paciẽtia hſ p accõ
modatione cõſenſus.l.ſi filius.C.de peti.here.l.q aliena
.§.i.ff.de acquiren.here.Preterea rector hoſpitalis dicẽ
do ego ſum rector ⁊ poſtea dicẽ iſtud nõ eſt hoſpitale vñ
nõ dꝫ audiri.l.i.C.de fur.c.ſolicitudinẽ de appel.aut iſtõ
nõ eſt hoſpitale ⁊ nõ teneſ.aut eſt hoſpitale ⁊ pſcripſit.c.
de quarta.de pſcriptio.⁊ iſta vltima ẽ veritas ſm bal.in
d.l.ſi qs ad dclinandã.qꝛ tẽpus cuius memoria ñ exiſtit
i cõtrariũ hſ loco puilegij.vt i.d.c.ſup qbuſdã.§.pterea.
17 ⁊.d.l.hoc iure.§.duct⁹ aque.¶ †Quid ſi teſtator reliqt
in caſu priuilegiato puta p fabrica.vt i.c.ſi.Leo.⁊ iſtõ le
gatũ nõ alteraſ ad vſum nõ priuilegiatũ an debeaſ epo
quarta.do.Pe.cõcludit ꝙ non qꝛ dꝫ inſpici cauſa pmor
dialis ⁊ iducit iſtum tex.Hoſt.ad queſtionẽ erat de cõ
ſuetudine cuiuſdã eccl'ie hõa bñficioꝝ vacãtiũ inter cãno
icos cõiſ diuidi vacat vnũ ꝙ liberalr a capl'o fuit aſſigna
tũ iſolidũ vni ex canõicꝭ vacat aliũ ꝙ diuidiſ ille petit ptẽ

ſuam an poſſit dici ꝙ ſic p iſtuȝ tex.in ꝟ.nihilominus ſaĉ
.l.latius de lega.i.⁊ ipuiẽt ſibi cãonici q potuerũt legem
aptius dicere ar.l.veteribus.ff.ð pac.⁊.l.qcqd aſtrigẽde
ff.de ꝟ.ob.⁊ pfecta donatio nõ renocaẽ.l.pfecte .C.ð do
na.q ſub mõ.xxij.q.ij.nõ eniȝ i fi.dicit tñ ꝙ multa ſunt ar
gumẽta i ↄtrariũ.l.ij.§.fi.ff.ð dote plege.Et põdera tex.
iſtum i ver.vẽdicare ꝙ ꝓprie adaptaẽ ad habẽrẽ dñiũ.l.
i rẽ actio.ff.ð rei vẽ.c.examiata de iudi.ex quo inferẽ ꝙ il
la portio ẽ debita ipſo iure vid gl.i.d.cle.dudũ.§.verum.
Et ↄ iſtum tex.opponiẽ ꝙ eps recipiẽdo relictum itelliẽ
giẽ renũciaſſe portõi ſibi debite.l.ſi.ff.de ioffi.teſta.vbi fi
lius patrocinãdo legatario vr̃ renunciare q̃rele ioſficioſi
teſti ⁊ .d.l.ſi ðbitor.ff.ad.l.falc.glo.quarta nõ ſoluit dic
ad.l.ſi.ꝙ illud ꝓcedit i q̃rela que ẽ odioſa vt ibi no.gl.
vel melius ibi ſcienter fecit.i.ſciẽs ſe eẽ exheredatũ iõ vr̃
approbare teſtm̃ ſecus ſi ignoraret.l.ſi mr̃ eo.ti.⁊ ille ac
tus neceſſario iſert ad ꝓbõnẽ teſti hic aũt lȝ eps acceptet
relictũ nõ ex hoc vr̃ renũciare ius ſuũ niſi hac ↄditõe fue
rit relictũ vt ſit illo legato contẽtus.Ad.l.ſi ðbitor reſpõ
de ꝙ teſtator illud voluit heres acceptauit ⁊ ſic ↄcordat
38 ¶ †Ultio queriẽ an canonica epalis ipediaẽ p canoni
cã pochialẽ ðbitã pſbytero pochiali de relictis eccľie ſe
pulture vt hr̃ i.d.cle.dudũ.§.hmõi do.Pe.ð pꝰſio i pſa
to tractatu dicit ꝙ ñ qr diuerſo iure ꝓueniũt ⁊ diuerſis
cõueniũt nã canonica epalis debeẽ pp iuriſditõis exerci
tiũ ſȝ parochialis pp admiſtratõȝ ſacramẽtoꝝ ⁊ iõ qr ex
diuerſis cãis ꝓueniũt ⁊ diuerſis pſõis ſt ðbite vna aliã ñ
ↄfundit ſȝ concurrũt in eiſdẽ reb' faĉ.l.generalr.ff.de fi
39 deicõ.libe.⁊.l.nõ eſt nouũ.ff.de actio.emptio. ¶ †Sȝ ð
queriẽ icidẽter que prius veniat ðtrahẽda ⁊ an ſcda dẽat
detrahi de eo qð ſupeſt fcã detractiõe prime quarte an
vero habito reſpectu ad totũ aceruũ ⁊ vr̃ eſſe magnum
cõmodũ que quarta prius detrahaẽ ſi.n.octigẽta ſint re
licta eccľie electe ſepulture ſi ðtrahaẽ pmo quarta epaliſ
illa erit quãtitas ducẽtoꝝ alia pochialis que ſcdo dedu
ceẽ ex illis ſexcẽtis erit quãtitas cẽtũ qnquagita.Si aũt
parochialis quarta detraheẽ primo cõtinget ecõtra qð
mior erit quarta epalis q̃ȝ quarta parochialis ⁊ ſic vĩ eẽ
magnũ cõmodũ que prius detrahaẽ ⁊ vr̃ ꝙ ðtrahaẽ q̃rta
epalis prius tanq̃ȝ dignior ar.c.ſi.I.eo.vbi eps ꝑponiẽ ec
cleſie parochiali ex ordie littere ⁊ ar.ab ordie littere eſt
validũ.c.i.de religio.do.lib.vi.no.in.c.ij.de iudi.Itẽ pre
rogatiua maioritatis cui ðferẽ.c.i.⁊.c.ſtatuim' de maio.
⁊ obed .c.ſi a ſede de pbẽ.in.vi.cle.i.vt lite pendẽ.in auc.
ð here.⁊ falc.§.iordiatũ Hoſt.dicit ꝙ ſi eccľia parochia
lis prius deducat quartã eps hẽbit q̃rtã ð reſiduo ⁊ q̃rtã
quarte parochialis eccľie ita dixit Hoſt.in ſũ.de ſepul.
§.ſi.⁊ in.c.certificari.I.de ſepul.⁊ ſm opinionẽ Hoſt.nõ
erit dr̃ia q̃ q̃rta prius ðtrahaẽ ſȝ.d.Pe.ð pꝰſi.tȝ ꝙ vtraq;
ðtraheẽ ð toto aceruo relicti puta ſi erãt q̃drigẽta relicta
eccľie electe ſepulture a parochiano alibi ſepulto q̃ȝ i ec
cleſia parochiali eps habebit cẽtũ ⁊ eccleſia parochialis
alia cẽtũ.Sȝ do.Pet.de anch.dicit ↄ opinionẽ Petri
de peruſio facere ꝙ no.Io.an.i.c.raynucius.I.eo.vbi col
ligit ꝙ qñ due quarte ſunt detrahẽde vna detracta alia
detrahiẽ de reſiduo ꝙ ſupereſt poſt detractionẽ prie ⁊ ñ
de toto aceruo hereditatis ⁊ aliud nõ dicit do.Pet.⁊
ita reſidet.⁊ ſic vr̃ tenere ↄ opi.Pet.ð peruſio.Do.meꝰ
Io.de imo.hic dicit ꝙ pp iſtud cõtrariũ formatũ a dño
Petro opinio Hoſti.reddiẽ verior q̃ȝ ſequiẽ Io.an.in
d.c.certificari in.x.q.⁊ p hoc videẽ ꝙ in dcõ caſu qñ reli
cta ſunt quadringẽta prius ðtraheẽ centũ ⁊ ð reſiduo ꝙ
ẽ trecentoꝝ eps detrahet quartã ⁊ ſic detrahet.lxxv.⁊ de
q̃rta habita p eccľiã parochialẽ detrahet.xxv.⁊ ſic i effe
ctu eps habebit cẽtũ ⁊ eccľia parochialis habebit lxxv.
⁊ ita reſidȝ hic ⁊ ẽ q̃tidianũ iſtud ⁊ in pratica ſepenũero
ↄtigit.Et ad Ioan.de imo.adde ꝙ opi.Hoſt.ſequiẽ do.
Cardi.in pallego.c.certificari.ſȝ operepciuȝ eẽt videre
qs iuſtius dixerit.an Pe.ð pꝰſio an Hoſti.quẽ iuris ca
nonici ſcola ſeqẽ ꝓ certo Pe.de pꝰſio verius dixit quod
dñdo formaliter ð mõ eccľia pochialis dȝ hẽre q̃rtã iudi
cij teſtatõris.ita dixit tex.i.c.i.ibi in verſi.ptex ſui iudicij.
⁊ in.c.ij.in ꝟbo oliuȝ rex ⁊ poſſeſſionũ q̃ñ p ſalute aie ð
creuerat diſponere medietatẽ eccľie ad q̃ȝ dignoſciẽ ptĩ
nere relinquaẽ ⁊ in.c.cuȝ ſup in ꝟ.de teſtõ ipſius quarta
vobis portio relinquaẽ.I.de ſepul.q̃ iura volunt ꝙ eccľia
pochialis dȝ hẽre quartã ⁊ dimidiam ſȝ ↄſuetudinẽ lo
coꝝ eius ꝙ teſtator relinqt ꝓ aia.ergo ſeqẽ ꝙ hẽbit q̃rtã
de toto aceruo relicti.nã eps debeẽ quarta inuito teſtato
re vt heri dictũ fuit.ſ appellaẽ iudiciũ defuncti nõ dedu
cta quarta epali.ergo ſeqẽ ꝙ eccľie pochiali debeẽ quar
ta de toto aceruo.⁊ hoc oñdo formalius p tex.in cle.du
dũ.§.hmõi verſi.vex.vbi tex.dicit integre curatis largiri
teneanẽ ſi detraheretẽ quarta epalis.⁊ de reſiduo ſoluere
tur portio debita eccľie pochiali nõ diceretẽ ſolui integre
dẽ integra portio nõ deducta alia vt ſupius dixi.⁊ ideo
eps detrahet quartã de toto aceruo integraȝ ⁊ ẽt eccľia
pochialis ðtrahet de toto aceruo nec notata in.c.raynu.
p Io.an.mereneẽ allegari ↄ Pe.de pꝰſio vt fecit Pe.ð
ancha.ibi.n.tex.loqẽ de legitima debita iure nature ⁊ ð
trebellianica debita iure inſtõnis legitima eniȝ detrahi
tur de tota hẽditate ⁊ deduciẽ tanq̃ȝ es alienũ.l.ſcimus
.C.de inoffi.teſta.trebellianica vero debeẽ de fideicõmiſ
ſo ⁊ nõ de toto aceruo hẽditatis ⁊ iſtud nõ vẽdicat ſibi
locũ i caſu noſtro.qr portio debita eccľie pochiali detra
hiẽ de toto aceruo relicti vt dixit textus melior de corpo
re iuris.in.d.c.ij.in ꝟſi.omniũ rerũ.I.de ſepulturis.⁊ iſta
opinio ẽ fauorabilior eccľie parochiali q̃ tractat de dam
no euitando cũ iſta portio deẽ ſibi pp onera ſacramẽtoꝝ
ipenſoꝝ ſuis pochianis ⁊ cũ hac opinione dñi Pe.ð pꝰ
ſio viuã ⁊ moriar.Et iſta ſunt q̃ euiſcerãt ſpũs oẽs huius
elegãtiſſime decretalis glorieẽ ſũmus deus Laus deo cle
mentiſſimo Andre barbatia.

Equiſiſti. Hec ðcretalis habet materiam mere cano
nicã ⁊ ſatis intricatam p canones antiq̃s ⁊
ſatis itricate traditã p doctores ſȝ do.An
to.velit deus ꝙ clare ⁊ ſine cõfuſiõe aliqua enucleeẽ mã
1 huius decretalis ⁊ ð intẽdit.† Relictũ epo cõtẽplatõe p
ſone nõ diuidiẽ cũ eccleſia cathedrali ſecus ſi cõtẽplatõe
eccľie ſiue nihil relinquaẽ eccľie ſiue aliqd reliquaẽ eccľie
ſiue cõiunctim ſiue ſeparatim.ſi autẽ ſoli eccľie ẽ factũ re
lictũ eps habebit portionẽ canonicã.pſumiẽ autẽ relictũ
cõtẽplatione eccľie factũ qñ ſit ab extraneo habẽte admi
ſtrationẽ ſecꝰ ſi ſiat adminiſtrationẽ ñ habẽti cũ eccľiis
vero iferiorib' eps nõ diuidit ſibi relictuȝ qr nõ eſt tanta
cõmunio ſibi cũ eccleſiis iferiorib' ſicut ẽ cũ eccľia cathe
drali hoc dicat vſq; ad ſi.Et diuidiẽ.pmo poniẽ queſtio.
ſcdo generalis ſolutio ibi ⁊ qd.tertio ſpãlis ſolutio ibi ſȝ
cõſiderandũ i qua tertia diſtiguit quattuor mẽbra.pmũ
mẽbruȝ proſeqẽ ibi i pmo vſq; ad verſi.ꝙ ſic interſerẽdo
ſecundũ ibi i ꝟ.quẽadmodũ.tertiũ ꝓſeqẽ i ver.quod re
liquiẽ.quartũ ibi ſi vero i.§.illud dat quandã doctrinã.
Itẽ in ver.in pmo circa pmũ mẽbruȝ ſubdiſtinguit ⁊ p
muȝ mẽbrũ ſubdiſtinctõis proſeqẽ ibi ſi ab extraneo po
nẽs quãdã diſſimilitudinẽ ⁊ eius cauſam ibi ⁊ hoc veruȝ
ſoluit quoddã obſtaculũ ibi nec eſt cõtrariũ.⁊ ſecunduȝ
2 ſubdiſtictõis mẽbrũ ꝓſeqẽ in ver.ſiuo reliquaẽ. ¶ †No.
ꝙ de omnib' relictis eccleſie eps dȝ habere ſuam portio
nẽ ſiue reliquaẽ reſpectu ſepulture vel alio quouis reſpe
ctu dum tamẽ ſit relictũ ꝓ aia ſi relinquaẽ eccleſie.ð vo
luit Io.an.in.c.i.I.de ſepul.ſed p iſtũ tex.videẽ infringi
iſta doctria.dȝ eni exprimi ꝙ teſtãtor legat ꝓ aia ſua ꝙ le
get hoc ꝓbat iſte tex.i pmis ꝟbis ibi que teſtator ꝓ aia
ſua legat.⁊ ego allego aliũ tex.in.c.ij.i ꝟbo ꝓ aie ſue ſalu
te.I.ð ſepultu.⁊ facit.c.in noſtra in ꝟ.talẽ ibi ꝓ aia ſua eo
dẽ titu.Sȝ Io.an.in.d.c.i.tȝ cõtrariũ.nã de funeralib' ð
beẽ quarta que tñ nõ legãtur ꝓ aia.itẽ quicqd relinqͥtur
eccľie vel pio loco diciẽ relictũ ꝓ aia.ita formaliter dixit
do.Cardi.ſuſtentãdo.Io.an.i.d.c.i.ð ſepult.i.xi.q.⁊ ad
iſtum

iſtuz tex.reſpõdet ꝙ ẽt ſi nõ exprimaẜ ꝓ aĩa ĩtelligiẜ.ꝛ al
legat ſimile in.c.ij.de reſcrip.nã dicit relictũ ꝓ aĩa etiã ſi
nõ exprimaẜ vt voluit Inno.in.d.c.in noſtra.ſecus dĩc ſi
eẽt relictũ ꝑlato repectu ꝑſone.qꝛ tũc nõ dẜ relictũ ꝓ anĩ
ma.ꝛ ita dicit ꝓcedere tex.iſtũ.Tu ante oĩa põdera iſtũ
tex.ĩ ṽ.qꝛ ille q donat ꝓ redẽptõe aĩe ſue nõ ꝓ cõmodo
ſacerdotis ꝓbaẜ offerre.q tex.ꝓbat formaliẜ ꝙ donãdo
vel reliquẽdo ꝑlato ꝑſumiẜ ꝙ ꝓ aĩa ſua donauerit vel re
liquerit ꝛ talis preſumptio dicitẜ ꝓbatio.ħ ꝓbat tex.ille
in ṽbo ꝓbaẜ.nã ꝑſumptio legis dẜ ꝓbatio liq̃da vt ẽ gl.
que reputaẜ ſing.i.l.ſi tutor.C.de pericu.tuto.ꝛ facit.l.i.
iuncta ſua glo.C.de teſta.mili.ꝛ.c.ad noſtram de empt.
ꝛ ven.ꝛ ibi dixi.Et põdera elegãtez tex.ĩ.cle.dudũ.§.hu
iuſmodi ĩ ṽ.de q̃buſcũqꝫ relictis.vbi eſt tex.aureus ꝙ de
relictis quibuſcũqꝫ factis eccľie ſeu fratribꝫ debeẜ quar
ta.ergo ſequiẜ ꝙ ſiue exꝑmaẜ ꝓ aĩa ſiue non debeẜ lega
tũ.ꝛ põt eẜſe rõ.qꝛ eo ipſo ꝙ quis legat eccleſie videtur
legare pro aĩa vt ꝓbat iſte tex.ꝛ ideo nõ eſt vera opinio
illoꝝ dicentium ꝙ niſi exprimaẜ ꝓ aĩa nõ debeaẜ quarta
ſed vnũ ẽ ꝯſideratione dignuz in hoc caſu aliq̃ tp̃e quo
reliq̃t eccleſie erat in notorio peccato mortali claꝝ eſt ꝙ
ꝓ aĩa ñ vẜ reliq̃ſſe.ꝛ iſtã doctrinã doctoꝝ vide ꝙ quarta
nõ debeaẜ.qꝛ ſi iõ debeẜ qꝛ ꝓ aĩa relictũ eſt ꝛ pro aĩa re
lictũ ꝑſumiẜ lꝫ hoc nõ ſit exꝑſſuꝫ ergo ſeq̃ẜ ꝙ quarta non
debebiẜ.ꝛ iõ mihi vẜ ꝙ nõ ſit illa rõ.qꝛ ſi de funeralibus
debeẜ quarta illa nõ legaẜ ꝓ aĩa.ꝛ ideo vẜ ꝙ ſi aliquis
exiſtẽs ĩ notorio peccato mortali legauit eccleſie ꝛ eccľia
acceptauit illud legatũ ꝙ tenebiẜ eccľia ad quartã lꝫ il
lud legatũ nõ fuerit effectualiter ꝓ aĩa relictũ.ꝛ ideo vẜ
mihi dicẽdũ ꝙ eo ipſo ꝙ legare eccľie vel ꝑlato intuitu
eccľie ꝙ debeaẜ q̃rta lꝫ nõ exꝑſſerit ꝓ aĩa ſua ꝛ lꝫ ẽt lex ñ
preſumat ꝙ ꝓ aĩa legauerit.ꝛ ħ mõ oꝫ intelligi tex.in.d.
cle.dudũ in.§.hmõi inquantũ dixit de q̃buſcũqꝫ relictis.
ſiue ergo relinquanẜ ꝓ aĩa ſiue nõ ſi tñ reliquũtur eccľie
vel ꝑlato intuitu eccľie debebiẜ q̃rta.ꝛ ad iſtũ tex.inq̃tũ
dicit ꝙ teſtator ꝓ aĩa ſua legat.ꝛ ad decre.c.ij.ꝛ.c.in nr̃a
ĩnquãtũ dicũt ꝙ reliq̃t ꝓ aĩa rñdeo ꝙ dꝫ intelligi ſꝫ fre
quẽtiã facti nõ aũt denotant iuris miniſteriũ.frequẽter
enĩ teſtatores legãt eccľie ꝓ aĩa ſua.iõ vẜ dicẽdũ idẽ ſi re
linq̃t eccľie ꝛ tale relictũ nõ fuit factũ ꝓ aĩa.nec exꝑſſe ex
dcõ teſtatoris nec tacite ex ꝑſumptõe iuris faciat ĩ ar.gl.
cũ tex.ĩ cle.i.ð ſieri.ꝛ ĩ.l.tale pactũ.§.ſi.ff.ð pac.ꝛ ĩ.l.i.C.
ð rap.vir.cũ ſi.Et ſi mihi dicaẜ amice eccľa nõ oꝫ accepta
re legatũ relictũ a teſtatore exñte ĩ notorio peccato mor
tali.vt voluit bar.ĩ.l.i.C.ð ſac.ſan.ec.qꝛ ad ħ rñde.vt vo
luit bal.ĩ.d.l.i.tenẽs ꝯtrariũ ꝛ vide q̃ late dixi de ħ in.c.qꝛ
ĩgredientibꝫ.ð.eo.ti.ꝛ ibi vide do.Pe.ꝛ ꝑ eundẽ in.c.ſi
lius.ð.eo.ꝛ ꝙ voluit Inn.in.c.cũ volũtate ð ſen.excõ.ꝛ
iõ bal.i.l.ſi q̃s ad declinãdã.C.de epiſ.ꝛ cler.dixit ꝙ ec
cľia ꝑt acceptare legatũ relictũ a teſtatore q moriẜ excõi
catus ꝛ idez voluit in.l.i.C.de his q̃ pene noĩe ꝛ voluit
Dy.ꝛ bar.dixi in.d.c.qꝛ ingredientibꝫ ꝛ iudicio meo iſta
3 ẽ vera doctrina ꝛ noua ad iſtũ tex.ꝛ ſimiles.¶ †Utruz
aũt relictũ ꝓ aĩa dicaẜ relictũ ad pias cãs dixi de hoc la
te i.c.relatũ.ð.e.ꝛ dixit hic do.Pet.de anch.ꝙ ſi reliq̃t ꝑ
ſone eccľiaſtice habẽti admiñrationẽ tale relictũ ꝑſumiẜ
factũ in piã cãꝫ ꝛ allẽgat do.Lar.de tuderto in ſua ſũmu
la quarte canõice Et põdera iſtũ tex.ĩquãtũ dicit ĩ teſtõ
legat qꝛ vẜ hr̃e locũ in legatiſ dũtaxat faciat.c.ij.in.ṽ.reli
quat ꝛ.c.cũ ſup in.ṽ.ð teſtõ ipſius quarte vobis portio
reliquaẜ.ð de ſepul.ꝛ facit.l.i.§.i.ff.de tabul.exhibẽ.ſꝫ do.
Ant.ħ dĩc ꝙ de oĩbꝫ obuenientibꝫ eccľijs iſerioꝛibꝫ ſiue
ĩ morte ſiue in vita debeẜ iſta q̃rta portio do.Abba.hic
ſup hoc paſſu dicit qd ĩ donatis iter viuos pone ꝙ aliq̃s
ſanus corpore ꝛ mẽte donauit aliq̃d eccľie an debeaẜ q̃r
ta pars ep̃o ꝛ arguit ꝙ ſic ꝑ iſtũ tex.in ṽ.dimittiẜ aut do
naẜ qꝛ ṽbũ adaptaẜ actui iter viuos.Itẽ qꝛ ẽ eadẽ rõ in
donatis inter viuos ꝛ in relictis in vltia volũtate poſtea
tꝫ ꝯtrium ꝛ in ħ diſcrepat a dcõ do.Anto.ꝛ ad hoc allẽgat
c.i.x.q.iij.vbi ex quacũqꝫ oblatõe fcã eccľie iſeriori nihil
debeẜ ep̃o noĩe ãt oblatõis venit q̃cq̃d donaẜ eccľie ẽt in
rebꝫ imobilibꝫ vt ꝓbaẜ in.c.vinẽtes.xvj.q.i.ꝛ in.c.cõque
rẽte de offi.ordi.ꝛ in.c.i.de ſtatu regu.ꝛ ibi gl.ꝛ in.c.de
his de ſepult.ꝛ dĩc hoc tenere hoſt.in ſum.de ſepul.§.q̃d
ſi donaẜ.ꝛ allẽgat ad hoc.c.ꝑcedẽs.vbi tex.loq̃ẜ de eo qð
teſtator relinq̃t in teſtõ.ergo nõ loq̃ẜ de actu inter viuos.
allẽgat ẽt iſtũ tex.in ꝑmis ſuis ṽbis duz dĩc ꝓ aĩa ſua legat
ꝛ ad iſtũ tex.in.ṽ.nec ẽ ꝯtrariũ ibi dimittiẜ aut donaẜ rñdet
ꝙ nõ loq̃ẜ in quarta debẽda ab eccleſijs inferioribꝫ.ſed
hñ recitat tenorẽ.c.põtifices.ij.q.iij.vbi ſolũ diſponiẜ ð re
licto vel donato ep̃o ꝛ dẜ ꝙ vẜ donatũ in dubio cõtẽpla
tõe eccľie.Et ſi dicaẜ quare aliud in donatõe inter viuos
q̃ꝫ in actu vltie volũtatis rñdet qꝛ iura noluerũt intantũ
aggrauare eccleſias inferiores q̃ ſuſtẽtanẜ ex oblatõibꝫ
alioꝝ durũ eẽt ꝙ ep̃s hẽret quartã ptẽ oĩuz ſꝫ ñ tm̃ ꝑiudi
ciũ cauſaẜ in relictis factis in vltia volũtate.Et ſubdit ꝙ
cũ alias in accñtis facti illa qð occurriſſet.ita refert ſe cõ
ſuluiſſe.ꝛ tu ꝓ opi.ſua allega optimũ tex.in.d.cle.duduz
§.hmõi ṽ.vex ibi in donatis cã mortis.ergo ſeq̃ẜ ꝙ ſecꝫ
erit in donatis inter viuos.arg.c.publicato de elec.ꝛ.l.
i.§.huius rei.ff.de offi.eius cui mã.eſt iuriſdi.nec poterat
4 allẽgarĩ meliorẽ tex.ꝓ ꝯſilio ſuo.†Et ex iſtis inferri põt ad
q.q̃ꝫ audiui alias fuiſſe in facto.q̃daz mulier obtulit ſe ꝛ
ſua ordini fratrũ minoꝝ retento ſibi vſufructu in vita.ꝛ
ita fuit factũ iſtꝫ finaliẜ illa deceſſit poſt aliq̃ð tẽpus ep̃s
petebat quartã.fratres minores ſe defendẽdo oppõebãt
ꝙ actus erat inter viuos ꝛ ꝑ ꝯñs nõ debebat ſolui q̃rta
ꝓ ep̃o faciat gl.mirabiẜ ĩ auc.ſi q̃ mulier.C.ð ſac.ſan.ec.
q̃ dicit ꝙ mõaſteriũ vẜ hẽre iura ſucceſſiõis ꝛ ꝑ ꝯñs ſeq̃ẜ
ꝙ debebiẜ quarta ep̃o ſtãtibꝫ iuribꝫ ſupradictis bar.in
d.auc.ſi q̃ mulier.ṽ.quero q̃ñ bona ĩdigẽtis remanẽt
eccľie.vex iure hẽditario videaẜ hr̃e vel quo iure glo.ibi
dicit ꝙ iure ſucceſſionis hẽditario quaſi ſemimortui iſti.
ꝑ quas ꝑſonas nobis acq̃riẜ.§.ſi.ipſe dicit ſe putare ꝙ ñ
vẜ iure hereditario ꝙ apparet qꝛ adhuc ipſe monachus
põt cõueniri in auc.cãꝫ q̃ ſit cũ monacho.C.de epi.ꝛ cle.
ſꝫ ꝑtinẽt ad eccľiã iure acq̃ſitõis naturalis ſicut dicimus
de bonis eius quẽ arrogamus ꝛ ex hoc ſeq̃ẜ ꝙ eccľia nõ
teneẜ in totũ ſicut heres ſꝫ eatenꝫ q̃tenus ad eam ꝑuenit.
5 ¶ †Et ex ħ ſeq̃ẜ ꝙ eccľia nõ hꝫ neceſſe ad ħ vt poſſideat
itrare poſſeſſionẽ ſicut heres.l.cũ hẽdes.ff.ð acq̃rẽ.poſ.ſꝫ
ei acq̃riẜ poſſeſſio q̃ꝫ habebat ĩgrediẽs ſicut arrogatori
.l.ſi adoptauero.ff.de ꝑcario ꝛ ita dicit ibi Bar.ſentire
doctores modernos ibi ꝛ ꝑ ꝯñs ex actu iter viuos mona
ſteriũ acq̃rit ꝛ non ex actu vltie volũtatis ſtante opi.do.
Abb.ꝙ ex donatis iter viuos eccľie ñ debeẜ q̃rta portio
ꝛ faciat tex.ſolẽnis in.l.q̃ſq̃s.C.de dona.vbi ille q retinꝫ
vſumfructũ remanꝫ poſſeſſor naturalis ꝛ trãſfert ciuile
cũ qua trãſit ẽt dñiuz qꝛ ſola ciuilis transferẜ animo ꝛ ſic
in queſtiõe iſta vẜ ꝙ mulier trãſtulerit dñiuz ĩ illũ cõuen
tũ ꝛ facit ꝙ hẜ in.c.cũ veniſſent de reſti.ſpo.vbi ſi ꝑrio eſt
trãſlata ciuilis ꝛ poſtea trãſferẜ nãlis poſſeſſio nihil ð no
uo trãſferẜ ꝛ ꝑ ꝯñs vẜ ꝙ ex dõatiõ inter viuos ꝯuẽtus ſeu
mõaſteriũ acq̃ſiuerit ꝛ ꝑ ꝯñs vẜ ꝙ nõ debeaẜ q̃rta ep̃o.
Luꝫ ĝ ille tex.in ṽ.ſecꝫ dicat de illis q̃ leganẜ capellẜ mo
naſterijs ꝛ aliq̃s pijs locis ep̃s canõicã portõez obtinebit
ĝ ð his q̃ donãtur inter viuoſ ñ obtinebit.Et re vera paſ
ſus iſte eſt q̃tidianꝫ ꝛ iõ vẜ mihi dicẽdũ ꝙ etiã ex dona
6 tis iter viuos debeaẜ iſta q̃rta portio.¶ †Et ante oĩa ꝑ
mitto ꝙ iſtud ṽbũ reliquaẜ nõ ſolũ v̾ificaẜ ĩ actu vltie vo
lũtatis ſꝫ etiã v̾ificaẜ ĩ actu iter viuos.ꝛ ad ħ allego.l.ħ
ſmone.ff.ſi libertꝫ igenuus eẽ dicaẜ.l.cũ ante.C.ð dona.
ante nup.l.etiã.C.de iure dotium.l.cũ oportet.§.ſin aũtẽ
.C.ð bo.que lib.l.ſi optio.ff.de optiõe legata.gl.ĩ cle.ſi.ð
iure patro.ĩ ṽ.relicti q̃ dicit ꝙ ṽbũ relicti ẽt adaptaẜ ad
actũ iter viuos.ꝛ iõ pulchre do.Bñdictus de ꝑlõbino di
xit ĩ.d.l.hoc ſermone ꝙ ſi aliq̃s fuit cõdẽnatus relinque
re q̃cq̃d habebat ð bonis ſemproniꝫ ꝙ itelligiẜ icõtinẽti
iter viuos.ne oꝫ expectari actus vltie voluntatis.facit.c.
vnuſq̃ſqꝫ ꝛ ibi dixi in ꝑrio notabili.ð.de pecul.cle.Lum

ergo in cle.dudũ in.§.hmõi ver.veꝫ in ver.de qbuſcũqꝫ relictis dicaſ ꝙ iſta portio dꝫ ſolui de qbuſcũqꝫ relictis. ergo cõprehẽdiſ actus vltime voluntatis ⁊ actus iter viuos maxime pp verba ꝯgnãtia.vꝫ qbuſcunqꝫ ibi poſita. ⁊ ẽt qꝛ tex.ibi dicit de qbuſcũqꝫ ⁊ quocũqꝫ relictis. ⁊ ad hoc allego glo.valde ſingularẽ i cle.i.i ṽbo qbuſcũqꝫ ꝺ iudicijs q̄ loqtur de ampliatõe illius dictiõis qbuſcũqꝫ. cũ ergo ṽba illius cle.adaptẽſ ad actũ inter viuos.ergo ſeqſ ꝙ adaptabiſ ei⁹ diſpoſitio.l.i.§.loqſ.ff.ꝺ magiſtratu ꝯueniẽdo.l.iiij.§.totiẽs.ff.de dam.infe.l.ꝙ ꝯſtituitũ.ff. ꝺ teſt.mili.voces eniꝫ ſunt ſigna eaꝝ q̄ ſunt i aia paſſionũ note vt voluit philoſophus pˀo periarmenias. ⁊ etiam faciat rõ viua ⁊ fundamẽtalis.iſta eni quarta debeſ rõe oneris ep̄alis vt ample dcm̃ ẽ in.c.precedẽti.ſꝫ eadẽ met rõ vẽdicat ſibi locũ ſiue legeſ ſiue doneſ iter viuos.ergo ſequiſ ꝙ pariformiter q̄rta iſta debebitur ep̄o.nec ẽ verũ ꝙ iſta quarta emanauit i grauamẽ eccleſiaꝝ ſubiectarũ imo emanauit pp remunerationẽ oneris ⁊ curſ ep̄alis vt dcm̃ eſt.ergo cenſeſ fauoꝛ habilis.argumẽ.gl. in.l.venia.C.de i ius vocan. ⁊ glo.i.c.ſi pp tua debita ꝺ reſcrip. in.vi. ⁊ gl.i.c.ſciãt cũcti de electi.eo.li.do.ãt Anto.hic in p̄mo notabili dicit ꝙ ṽbũ relicti hic poſitũ poniſ late vt ẽt cõprehẽdat inſtitutionẽ.l.his ṽbis. ⁊ ibi vide glo. ſingularem.ff.de here.inſti. ⁊ allegat Jo.an.in.c.i.de ſepul. Tu ad ꝺ vide elegantiſſimũ cõſiliũ Ang.cxiiij. ⁊ ſubdit do.Anto.ꝙ vſ hr̃e locũ i legatis tantũ nõ in aliis diſpoſitiõibus inter viuos.qꝺ putat eſſe verũ inquãtũ relinqſ eccleſijs iferioribus de relictis ꝺo factis eccl̃ie cathedrali vel p̄lato.dicit ꝙ hꝫ locũ ẽt in donatis inter viuos duꝫ tñ deniſ ꝓ aia.allegat.xij.q.ij.c.ſancimus. ⁊.c.p̄cedẽs. ⁊ dicit hoc patere i canõe allegato hic a papa inq̄ꝫtũ tex. illi⁹ canõis dicit dimittiſ aut donaſ. ⁊ ſic hꝫ locũ in vtriſqꝫ. ⁊ ita reſidet ⁊ eũ ſeqſ hic Joi.ꝺ imo. ⁊ i ꝺ diſcrepat. do.Abb.a dcõ do.Anto.ſꝫ ab iſto tex.poſſet ꝺfendi dcm̃ do.Abbã.inquãtũ dicit aut donaſ vt itelligamus i morte. ⁊ de hoc allego tex.d.§.huiuſmodi.i verſi.de donati. i morte.ſꝫ do.Pe.de anch.a.i.d.cle.dudũ.§.huiuſmodi. in q̄to notabili dicit ꝙ ꝺ talib⁹ nõ debeſ quarta. ⁊ dicit eẽ expꝛ̃ſſum in ſimili l.i.alumne.§.ſi.cũ gl.ibi ſignata.ff.ꝺ alimẽtis lega.

a ¶ Conſuetudine. Addꝺ ſpe. in titu. de ſer. §.i.ṽſi.ſꝫ pone ⁊ bal. in ſuis ſingularib⁹.in hac dictiõe ⁊ multa p Fely. hic qui more ſuo oia neceſſaria aggregat

Itẽ donatoꝝ i vita dñiuꝫ ſtatiꝫ trãſit i donatariũ.l.ſequẽs qꝺ ꝺ le.ij.ergo.Iteꝫ illa inſtitutio non iubet niſi quartã ꝺberi derelictis cuius verbi ſignificatio ea ſola cõplectiſ q̄ poſt morteꝫ hñt effectũ.l.i.§.ſi.ff.ꝺ tabu.exhibẽ.ideo a verbis cõſtitutionis illius nõ eſt recedẽdũ.l.ille aut ille.§.cũ in verbis de lega.iij.cũ ſi.dicit ẽt ꝙ hoc indicãt verba illius tex.dũ dicunt ſeu ꝙ in morte vel infirmitate vbi ꝓhibeſ ne fratres ꝓcurent ſibi dari vſ dõari in ſanitate qꝺ erat donãdũ in iſirmitate donãtiuꝫ. Si eni vterqꝫ actus.ſ.donatio in ſanitate ⁊ in iſirmitate eodẽ mõ ſubijcerẽtur quarte ſup vacua fuiſſet ꝓhibitio talis fraudis. ⁊ dicit eſſe expꝛ̃ſſuꝫ i.c.de his ꝺ ſepul.nihilominus ꝯ̄riuꝫ defendi põt.nã illa ꝯſtitutio mãdat q̄rtã debeſ ſolui ꝺ qbuſcũqꝫ relictis.ſꝫ donata iter viuos veniũt appellatiõe quorũcũqꝫ relictoꝝ.vt apparet ex p̄mo preſuppoſito ergo.Itẽ ꝯ̄ſtõ dicti.§.hmõi ꝓhibet fraudẽ fieri directe vel indirecte.ſꝫ donãdo intervivos ſi ñ deberet quarta ep̄o videreſ fieri frauſ indirecte ad ꝑuandũ ep̄m quarta ſua.ergo ex donatis inter viuos debebiſ quarta ⁊ ſatis vſ apparere ꝺ fraude eo ip̄o ꝙ donat inter viuos ſi de donatis inter viuos quarta nõ deberẽſ. ⁊ ad ꝓbandũ fraudẽ hãc ſufficit ꝯiectura gl.in.l.dolũ.C.ꝺ dolo.in c.ij.de renũ.li.vi. ⁊ ſi aliter diceremus p̄ſtareſ via fraudi ⁊ dolo.qꝛ dñi clerici pp extremã aurariciam eoꝝ vt dixit tex.in.c.dyaconi.xciij.di.de facili inducerẽt hoies ad donandũ inter viuos illud qꝺ eſſent donaturi in morte. hñ facit qꝺ habeſ in.c.ex p̄te ꝺ cẽſib⁹.Et ſi mihi dicaſ quaſi ſacri canõẽs fecerũt dũtaxat mentionẽ de legatis ⁊ relictis in teſtõ vt hic ⁊ in.c.p̄cedẽti. ⁊ in iuribus ſupius allegatis rñdebo ꝙ ſacri canones ꝯſiderarunt frequẽtiaꝫ facti.frequẽtius eniꝫ hoies relinquũt in morte q̄ꝫ donẽt in vita vt docet experiẽtia. ⁊ ita põt rñderi ad iſtũ tex. ⁊ ad.d.§.hmõi. ⁊ ad motiua doctoꝝ ⁊ illa pˀs vſ ſuſtẽtabilis de iure ſꝫ cõis opinio ſit in ꝯ̄riũ ⁊ iſta nõ ſunt ꝯtẽnenda.Et inquãtũ in hac q̄õne allegaui illꝺ qꝺ alias fuit in fcõ de eo q̄ obtulit ſe ⁊ ſua ordini fratrũ mioꝝ retẽto ſibi vſufructu in vita.Addꝺ Landinuꝫ i.d.cle.dudũ.§.hmõi.

7 † vbi querit aliquis ꝯtulit ſe ⁊ ſua i ſanitate loco religioſo an curati hẽbũt quartã ꝺcidit ꝙ nõ allegat.c.de his. de ſepul.vbi ſi aliqs i egritudine ꝺ q̄ ꝺcedit ſe ⁊ ſua offert monaſterio parrochialis eccl̃ia habebit quartã ſecus ſi i ſanitate obtulerit ⁊ ibi opponiſ ꝙ ſi ꝓcedat illa diſtĩctio ꝺ ſanitate ad egritudinẽ qꝛ ẽt ſi in ſanitate ꝓfiteaſ ꝺ oib⁹ aut tradidit mõaſterio dꝫ eccl̃ia parrochialis hr̃e canõicã portiõeꝫ ẽt ſi longo tẽpore poſt igreſſum moriaſ ſingſ n.mori cũ ingrediſ.l.deo nobis.C.de epiſ. ⁊ cle.c. placuit.xvi.q.i.Et ꝙ ꝺ caſu debeaſ canõica portio ꝓbaſ in.c. relatũ ꝺ ſepul.Inno.ibi acqeſcit huic ꝯ̄rio dicẽs.c.ꝺ his loqui qñ qs trãſit ad monaſteriũ nõ vt ꝓfeſſus ſꝫ vt ibi viuat vt in.c.vt priuilegia.ꝫ.de priuileg.c.in noſtra.ꝫ.de ſepul.ſꝫ ſi ꝓfiteaſ hñ ꝓcedat cõtrariũ iſta queſtio reqrit altiorẽ indaginẽ ⁊ ẽ mã dicti.c.ꝺ his ⁊ ibi erit vẽtilãda. ſꝫ illã adduxi ad hoc qꝛ ſi ꝺ donatis inter viuoſ ꝺbeat ſolui quarte portio ſ̄ ſolueſ ꝺ reb⁹ quas cõfert monaſterio tẽpore igreſſus tenẽdo ꝙ mõaſteriũ hẽat illa bõa nõ ſolũ iure hereditario ſꝫ iure acq̄ſitõis nãlis ⁊ ſic p actũ inſ viuos vt voluit her.damnãdo gl.d.auc.ſi qua mulier ⁊ inquãtum allegaui.d.l.quiſquiſ adde elegãtiſſimũ dictũ Bart.in.l. poſt contractum.ff.de dona.vbi voluit illam .l.quiſquis non habere locum vbi eſt preſumptio fraudis ⁊ vide eundẽ in.l.emptoꝛ.ff.de aqua plu.arcẽ. ⁊ iſta ſufficiant pro primo notabili. ¶ Nota ibi ſecundum di

8 uerſas conſuetudines tertiam vel quartam † quod quota diuidenda inter epiſcopum ⁊ eccleſiam nõ videtur eẽ certa ⁊ determiata a iure ſed de cõſuetudine ᵃ aut eſt tertia aut quarta.Inno.tamen dicit quod canones variãt ceſſante cõſuetudine videtur quod de iure dicaſ illa que eſt minoꝛ per not.in.c.ex parte de cẽſi. ⁊.l.nũmis legatis ꝺ lega.iij.vel etiam ex alio poſſet dici quod ſit quarta qꝛ de illa canones poſteriores loquuntur vt pꝫ.xij.q.ij.c.nobis.c.vulterane ⁊.c.cõceſſa quibus ſtatur.ar.l.nã ⁊ poſteriores.ff.de legi. ⁊ qꝛ vniuerſalis eccleſia videſ illa approbare.c.in noſtra ⁊.c.cum ſup.ꝫ.de ſepul.illa tamẽ iura loquunſ de quarta parrochiali iõ meli⁹ facit.c.de q̄rta de p̄ſcriptio.c.cõquerẽte de offi.ordi.glo.tamen ſcõa hic vult ꝙ an debeaſ tertia an dimidia vſ quarta ſtetur cõſuetudini ⁊ idẽ etiam diſ Inno.Et ſubdit ipſe Inno. ꝯſuetudine operari poſſe ꝙ epiſcopus nihil percipiat ⁊ ꝓ hoc allegat no.in.c.certificari.ꝫ.ꝺ ſepul.Hoſ.do diſ ꝙ Inn.poſtea mutauit opinionẽ auditis allegatõibus in cauſa inter epiſcopum ciſterciẽſem ⁊ hoſpitalarios ſancti Joãnis ſup quadam villa dioceſis ciſterciẽſis quam quidam comes legauerat hoſpitalariis tunc enim agente epiſcopo fuit lata interlocutoria quod de iure cõi excluſa conſuetudine hec portio debebaſ epiſcopo ⁊ debebatur quarta ⁊ quod dicitur tertia vel media eſt referẽdum ad conſuetudinem ⁊ nõ ad ius cõe ⁊ dicit hic do. Car.ꝙ forte Inno.potuit moueri ex aliqua certa rõne que erat in facto vel i circunſtantijs facti ⁊ dicit Jo.an. quod inquãtum Hoſt.dicit Inno.mutaſſe opi.non repitur per aliquam additionẽ ⁊ ſic per aliquam reſonanteꝫ ſcripturaꝫ ⁊ iõ diſ do.Car.eẽ verius ſtari ꝯſuetudini diſponẽti ẽt ꝙ nihil debeaſ dũmõ ſit litime ſcripta ⁊ allegat ad hoc dcm̃.c.de quarta ꝺ p̄ſcrip. ⁊ iſtud voluit Hoſti.i ſumma de ſepl.§.an ſit licitũ.ṽſi.qꝺ ſi ꝯſuetudo ⁊ ſeqtur Jo.an.i.d.c.certificari.Ille tñ verus iuris iterp̄tes Jo. de lig. dicebat hic ꝙ ſubditus nõ põt hãc portionẽ p̄ſcribere ꝯ̄ ep̄m.qꝛ pp ꝺ videreſ fieri acephalus.i.ſine capite ꝙ eẽ nõ dꝫ.c.cũ nõ liceat.de p̄ſcrip.c.nulla rõne.xciiij.di. ſed p̄latus ꝯ̄ aliũ p̄latũ hñ poſſet p̄ſcribere.vt.d.c.de q̄rta.ſed do.cardi.diſcipulus eius dicit ꝯ̄rium ꝓbari in.d.

c.de

i c. de quarta. vbi et clericus pſcribit ꝯ epm qd intelligit cū titulo. et ſic de pſcriptōe legittima. vt ibi voluit glo. refert tñ Jo. de ligna. vitio vr hoc fateri ꝙ clericus ſubditus poſſit pſcribere p. d. c. ꝺ quarta. nec obſtat ꝙ erit acephalus. qꝛ i alijs erit ſubiectus epo. lꝫ pſtet ſibi quartā. Tu pondera melius tex. d. c. de quarta. qꝛ lꝫ ibi dicat ꝙ clericus pſcripſit ꝯ epm pſtatiōeꝫ quarte nō tñ dicit ꝙ clericus nō teneatur ad iſtā quartā alteri plato. qꝛ vt voluit Pe. de ancha. i c. officij. ꝺ eo. qd lꝫ eccleſia exēpta nō teneatur ſoluere quartā epo dioceſis nihilominus teneꝫ ſoluere quartam pape q eſt ordinarius oium exēptoꝝ ita dicamus in ꝓpoſito ꝙ lꝫ. c. de quarta concedat quod clericus ſubditus poſſit pſcribere quartam contra epm cui tenebaꝫ ſoluere nō tñ eximit euꝫ ſimplr pſtatōe qrte. vnde iſta ſtant ſimul ꝙ pſcripſerit quartam ꝯ iſtum epꝫ et nihilominus teneaꝫ ad quartam alteri ſupiori et pp hoc vitabitur illud abſurdum ne iſte quo ad qd ſit ſubiectus et quo ad qd non ſicut dicimus de ſeruo. qꝛ ſi pōt eē pro pte ſuus et pro pte liber. et eſt noua inuētio et noua doctrina ad. d. c. de quarta. lꝫ tpe quo illam decretalēꝫ legi doctrina iſta erat mihi icognita. Ideo addo ibi Et ꝯcludit do. Cardi. hic ꝙ reſpectu diuiſiōis ſiēde iter epm et eccleſiam cathedralem canōica portio eſt medietas de iure p iſtum tex. in verſi. ab extraneo vbi ſit mētio de portōe noie aūt portiōis vēit dimidia. l. nomē filiaꝝ §. portionis verbo. ff. de verb. ſigni. c. ii. ꝺ deci. in. vi. hoc intelligit ꝓcedere de iure niſi aliud habeat ꝯſuetudo. q caſu ꝓcedit ſm eum qd hꝛ in verſi. ſi relinquaꝫ. et in ꝺſi. ſi vero. qꝛ tunc ſꝫ ꝯſuetudinem ſiet diuiſio. et ideo dicit do. card. ꝙ canonica portio dꝛ ꝯſuetudinaria. ſi ſup hoc appet ꝯſuetudo. alias ē portio medietaria qꝛ medietatē hēbit epiſcopus et medietatē eccleſia cathedralis. et hoc voluit Hoſt. et ꝓcedūt predicta. qñ bona epiſcopi et eccleſie cathedralis ſunt diuiſa. qñ aūt ſunt cōia tūc lꝫ hoſti. dicat ꝙ ēt tūc ſit diuiſio iſtꝺ dicerꝫ implicat ꝯdictionē ſm do. Cardi. q dicit ꝙ dictum Hoſtien. ſaluari poteſt per id qd dixit Feder. ꝯſi. cclxxxvi. vt ſic. dicaꝫ ꝙ ſiet diuiſio tunc quo ad viuꝫ ꝓut Fede. dat exēplum in abbatia ſancti Petri peruſina vbi ꝯuentus nō hꝫ menſaꝫ diſtinctam ab abbate. et tñ quo ad viuꝫ aliqua ꝺputanꝫ abbati pro victu ſuo aliqua cōuentui p ſuſtentatōe monachorum ſic. et alias vbi bona ſunt diſtincta p prebēdas ſit diſtinctio ſeu diuiſio p clericos quo ad viſum et plus datur ſacerdoti ꝗ accolito. c. cum. m. de ꝯſti. et qd no. in. c. conſtituimus ꝺ maio. et obe. et ſic ſentit do. card. ꝙ ſi appet de ꝯſuetudine declarāte portionē illi ſtatur. vbi autem ſi appet hēbit dimidiā. et ſi bona q ad ꝓprietatē ſint cōia habebit dimidiā quo ad viſum. nō enim videtur quid repugnet qñ bona ſint cōmunia ꝙ ex illis nō poſſit haberꝫ dimidiā ſicut etiā ꝯtingit ꝙ de his que cōueniūt cōi menſe capituli poſtea ſit diuiſio inter eos. et predicta ꝓcedūt qñ agiꝫ de canonica reſpectu eccleſie cathedralis. Dicit tamē do. Cardi. ꝙ epi pro maiori parte habēt bona diſtincta ab eccleſia cathedrali nec faciūt diuiſionē de relictis ſic ſibi cū eccleſia cathedrali ſed id qd relinquitur eccleſie totaliꝫ eſt eccleſie et p ꝯñs capli et nihil attribuiꝫ epo et ſic de cōſuetudine ſeruaꝫ in multis locis ſed de iure procedit id qd dicitur in hoc caplo et qd ſupra eſt dictū reſpectu eccleſie cathedralis ſm eū. Sꝫ quo ad eccleſias inferiores ſentit ꝙ canonica portio dbita epo ſit qrta niſi aliud habeat ꝯſuetudo vt i. d. c. de quarta et ita ꝺ reſidꝫ do. Car. Sꝫ do. Anto. dilatauit ſimbrias declarādo iſtam materiam et ponēdo opi. Jo. de qua in. d. c. de his et dicit ꝙ ſm ius antiqſſimuꝫ ſm ꝙ eccłie erant pauperes epo de oibus bonis eccleſie cathedraꝫ et de oibus obuētiōib⁹ et oblatꝫ hēbat dimidiā vt appareat in. c. antiquos. x. q. i. de bonis autem relictis eccleſijs parrochialibus habebat tertiā. xvi. q. i. c. ꝯſtitutū et ita ꝺ decimis et oblatiōibus: et nihil de alijs. d. c. ꝺ his deinde poſtea tracta tēporis per. c. quatuor. et. c. ꝯceſſo allegatū hic i gl. illa tertia fuit deducta in quartam demū fuit ſtatutū qd preter cathedraticū: nec tertiā nec quartā hēret a parrochialib⁹ eccleſijs niſi vellet ſuſcipere onus fabrice: quia tunc poterat tertiam vel quartaꝫ hēre p fabrica vt erat ꝯſuetudo allaꝫ no. x. q. iij. c. i. Et vltiate ꝯcludit Joānes ꝙ cū hodie eccłie epales eēnt diuites nihil hēbūt ab iferiorib⁹ eccłijs niſi cathedraticū allaꝫ. d. c. i. x. q. iij. Et hec fuit opi. Jo. i. d. c. ꝺ his. x. q. i. et ſꝫ eū oia iſta iura et ſilia dicētia deri qrtā ſeu portionē canōicā epo eē correcta ꝙ ſi vr hñ deſi cū correctio ſit euitāda. c. cū expediat de electio. li. vi. ideo Bar. brixiēſis ibi in additiōe vult ꝙ epo hodie dꝫ hēre tres quartas ex ſolis decimis parrochialiuꝫ eccleſiaꝝ vnā pro ſe aliam pro fabrica aliā pro pauperibus per id ꝙ hꝛ in. d. c. cōceſſo. et i. d. c. nobis. et ſm eū quarta decimaꝝ remanet eccleſie parrochiali et ꝺ alijs relictis eccleſijs iferiorib⁹ nil recipiet epo. et dicit ꝙ cōſuetudo ita ſeruat et ita fuit obſeruatū ſm eū in hac ciuitate bononie in queſtione que fuit inter epm bononienſem et eccleſiaꝫ ſancti Jo. in pliceto. tamen lꝫ ſi dicat moderno tēpore nō videꝫ ſic ſeruari. Inno. vero hi i vna pte dixit ꝙ de iure communi portio que debeꝫ epo eſt quarta et ſi repiatur in aliquo canone ꝙ ſit tertia vel dimidia iſtud fuit ſm diuerſam cōſuetudinē itroductā. i alia parte dicit ꝙ portio iſta que ꝺbetur epo erit ſꝫ ꝙ reperiuntur diuiſa alia bona iter epm et eccleſiā vt ſi epo habeat dimidiā bonoꝝ eccleſie habeat ēt dimidiaꝫ de obuenientibus eccleſie. et ſic ad ſimilitudinē antique diuiſionis ſiat diuiſio i obueniētib⁹. fac qd hꝛ i. d. c. cōceſſo. Hoſtiē. vero dixit ꝙ portio epi iter epm et eccleſiā cathedralē ꝺ iure cōi erit diuidenda niſi aliꝺ hꝫ cōſuetudo. mouꝫ p quoddā ſimile ꝙ doctores ꝺ reputant falſum. et p ꝯñs erit dimidia. dicit. n. ꝙ in voce danda tantuꝫ habet epo quātum totū capitulū. et p hoc ſentit ꝙ illa portio diuideꝫ i duas partes. et ſic dimidiā habebit epo eius quod obuenit eccleſie. et hāc opi. Hoſtiē. ꝙ tantā vocē habeat ſolus epo quātā hꝫ totū capitulū. poſuit Jo. an. i. c. poſtulāte. ꝺ cōceſ. prebē. et in. c. a collatiōe. de ap. in. vi. Tu pro illa op. Hoſti. vide Federicū ꝺ ſenis cōſilijs ſuis cōſilio primo in vltia col. vbi refert ſe per litteras cōſuluiſſe Jo. an. excellentiſſimū decretoꝝ doctorē. Sed iſta opi. Hoſti. nō placet Jo. an. ꝙ portio debita epo reſpectu eccleſie cathedralis ſit dimidia. et ꝯ eum allegat iſtum tex. inquātum dicit ſi vero iſtꝺ epo illud eccleſie relinquatur ſiue equalia ſint relicta reducēda ſūt ad diuiſionē canōicā inter epm et eccleſiā cathedralē vñ ſi legata eſſent eqlia. vt dixit Hoſt. epo ꝺ relictis eccleſie ꝺberet dimidia. Similiter et ecōtra de relictis epo deberet eccleſie dimidia nō eēt rō quare diuiſio eſſet facienda: qꝛ tantū deberet recipere epo quantū ꝺberet dare. Similiter et ecōtra tantū deberet recipere eccleſia quantuꝫ deberet dare. ad qd ergo fieret. tūc illa diuiſio videꝫ. n. eē inutilis: et ſanis facit qd habeꝫ in. l. cū pater. §. penul. de lega. ij. ſed huic rōni Jo. an. poſſet rñderi ſm do. Anto. non tñ declarat qualiter poſſet reſponderi. Jo. de imo. dicit ꝙ reſponſio Jo. an. poſſet ꝓcedere qñ legata ꝯſiſterent in quantitate ſꝫ vbi eēnt in ſpē. qꝛ itereſt aliquādo magis habere vnā reꝫ vel eius ptem ꝗ aliā rē vel alterius rei partem. l. cui fundus de lega. ij. l. in emptiōe. ff. de mino. tunc non eſſet inutilis diuiſio licet res legate eſſent equalis valoris. Et concludit do. Anto. duo fore vidēda primum quotta ſit portio quam epiſcopus debet habere ab iferioribus eccleſijs et de quibus rebus et de quibus iuribus poſſit illam detrahere. Scdꝫ eſt quotta ſit portio quā epo poteſt ꝺtrahere de relictis eccleſie cathedrali. et de qb⁹ reb⁹ et
9 a iuribus dꝫ detrahere. †Circa⁹ primuꝫ dicit ꝙ olim erat dimidia p. d. c. ātiqs. x. q. i. poſſꝫ tñ dici. vt tāgit ꝺ Inno. ꝙ illꝺ. c. hēbat loci i boīſ eccłie cathedraꝫ. poſtea ꝺo ſꝫ d. An. illa dimidia fuit ꝺducta ad tertiā. vt i. d. c. ꝺ hiſ. x. q. i. hodie āt dicit ꝯſiderādū aut eccłia iferior eget repatiōe aut ñ ſi eget nihil dꝫ hre epi niſi ipe velit on⁹ fabrice

a ℭ Circa. Vide ad hoc pe. de matheſili. i repetitio. l. filium quē hēntē C. famil. herc. x. d. Bartho. ſocy. in rubri. ff. ad trebel. et p no. glo. in auten. nouiſſima C. de inoffi. teſtamen. et ibi docto.

aſſumere.n am tunc poteſt detrahere portionem cano/nicā ꝑ onere fabrice.c.i.ij.ꝛ.iij.x.q.iij.ſi ỽo nō idiget re/paratione poterit eṗs detrahere canonicā portionē ꝺ iu re cōi q̄ erit q̄rta vt voluit Inn.ꝛ ſic cōiť iura moderna eā appellāt vt.d.c.cū ſup.d.c.in noſtra.d.c.cōquerēte.ꝛ d.c.de quarta.ꝛ ſi aliā quotā dare ꝯtingeret iſtud erit ꝺ ꝯſuetudine.facit ꝙ hr̄ in.d.c.certificari ꝛ ſm hāc diſtin/ctōez ꝺbēt itelli iura loquētia ꝺ hac mā.faciat ꝙ hr̄ in.c. vnio.x.q.iij.ex qb⁹ aūt bōis debeať ꝯcludit ꝙ oliz ex oi/bus bonis dēbať hodie ħ canōica q̄ debeť eṗo ab inferio rib⁹ eccleſijs debeť tm̄ de decimis oblatōib⁹ ꝛ funerali/bus vt.d.c.ꝯquerēte.ꝛ ēt ꝺ relictis ꝓ aīa.vt ħ colligiť in ỽ.ſecus.ꝛ ēt ſm do.Anto.debeť de donatis in vita ſeu in ter viuos eccľie inferiori.ꝛ ſic dicit hic ꝓbari ꝛ iſtud fa/cit ꝓ opi.q̄ ego tenui ſupra ꝯ cōez opi.lz idē do.Anto. ꝯriū dixerit q̄ ad eccľias inferiores.ſ.eo.in.i.no.ꝛ ſic in hoc paſſu ē ſibi ꝯrius.iſte aūt tex.in verbo nec ē ꝯriū cō/memorās dictuz.c.pōtifices loqť qñ aliqd donať eccľie cathedrali nō autē loqť qñ donať eccleſie inferiori.de q̄

10 dic vt ſuperius dixi.¶ †Circa ſm ꝯcludit ꝙ ſi eṗs ꝛ ca pitulū habent bona diuiſa ſcōm certū modū diuiſio ſm Inno.dz fieri ſcōm modū ꝑ quez a pricipio fuit facta di uiſio qꝛ illa vr̄ fuiſſe itētio fundātis eccľiāvt diuidanť po ſtea obuenietia ſicut diuiſit tūc exiſtētia.Si autē bōa nō ſint diuiſa tūc dic ꝙ ſi eṗs vult ſuſtinē on⁹ fabrice dz hr̄e duas quartas vnā ꝓ pauperib⁹ ꝛ vnā ꝓfabrica.d.c.no bis.ꝛ.d.c.ꝯceſſo.ꝛ ħ mō poſſet ſuſtineri opinio Hoſti. loquētis de dimidia ſz do.Anto.Si vero nō vult ſuſtie/re onus fabrice dēbit hr̄e ſolā quartā ꝛ ſic dicit opinio/nes poſſe ꝯcordari ſed do.Ant.dicit ſtādū eē cū opiniōe Inn.vel ꝯcordie ꝑfate obſtat tm̄.d.Hoſt.tex.iſte vt ſupi⁹ dictū ē ſz certe ēt ſi ſola quarta ꝺbeať nō vr̄ eē rō ꝙ debe at fieri diuiſio qñ legata ſunt equalia ꝛ iō dicit hic Io.ꝺ imo.verius eē ꝙ eṗs dz hr̄e tres quartas vnā ꝓ ſe ꝛ mi/niſtris ſuis aliam ꝓ pauperib⁹ tertiā pro fabrica quartā vero debeť ipſis canonicis ꝛ iſta vr̄ eē canōica diuiſio q̄ ſiēda ē de iure iter eṗm ꝛ eccľiā ſuā cathedralē vt ꝓbatur i.d.c.vulterana ꝛ.c.nobis ꝛ.c.ꝯceſſo ꝛ.c.ſancim⁹ ꝛ Io. de imo.allegat hic hoc ſentire glo.iſtaz in ỽbo capľa tm̄ que apte vr̄ hoc velle fateť tamē ꝙ qñ relicta eſſent equā lia facta eṗo ꝛ facta eccľie ꝙ ſi ꝯſiſterēt ambo i quātitate tunc ñ ꝺberet fieri aliqua diuiſio ꝑ dictā.l.cū pater.§.pe/nul.ſz vbi relicta ꝯſiſterēt in ſpē vel alterū in quātitate hn̄ poſſz eē vtile fieri diuiſionē āboꝝ relictoꝝ i quattuor par tes lz eēnt equalis eſtimatōis per.d.l.ſi cui fundus ꝛ ſic poterit tūc fieri diuiſio vtriuſq̄ relicti i quattuor partes ꝺ qbus tres habebit eṗs ꝛ quartā eccľia ſeu capľm eccľie ꝛ ꝑdicta ꝓcedūt de iure niſi ꝯſuetudo aliud hr̄et qꝛ tūc illa eēt ſuāda vt dixit do.Card.ꝑ.d.c.certificari nec ob ſtat.c.i.ꝛ.ij.x.q.iij.qꝛ ibi ñ loquūť de portōe ꝺbita eṗo ſz de ꝺbita ab iferiorib⁹ eccľijs ex qbus aūt bonis ꝺbeat fi eri ꝺtractio ꝑ eṗm dic de oibus relictis eccľie cathedrali ꝓ aīa ēt de datis ipſi eccľie cathedrali ſiue in vita ſiue in morte vt hic ꝓbať ꝛ in.d.c.pontifices quota aūt ſit por tio q̄ ꝺbeť eccľie pochiali ꝺ relictis eccľie electe ſepultu/re dic ꝙ de iure cōi ē quarta.d.c.i noſtra ꝛ.d.c.cū ſup ꝛ

11 d.cle.dudūz.§.huiuſmōi.¶ †Utrū aūt obſtet ꝑſcriptio eṗo peteti quartā dic ꝙ ſic.d.c.ꝺ quarta.Ita ēt ꝛ ꝯſuetu do litime ꝑſcripta ꝑ.d.c.ꝺ quarta ꝛ faciat gl.i.c.i.ꝺ ſtatu reg.† qd aūt ſi ꝯſuetudo hz ꝙ ſit qnta vľ ſexta an poterit peti tanq̄ canōica vel ſub nōie canonice portiōis Inno. dic ꝙ nō ꝛ moueť qꝛ nō repiť iſto mō a iure ꝺterminata ſz ſolū ꝺ dimidia tertia vľ q̄rta vt oñt iura ſupi⁹ allēata ꝛ iō dicit ꝙ poterit peti tanq̄ ꝯſuetudiaria.Hoſt.vero dicit ꝙ poterit ꝛ ꝺbebit peti tanq̄ canonica portio a ꝯſuetu/dīe moderata de quo ꝑ Io.an.i.d.c.certificari ꝛ ita reſi/dz ħ ſup declaratōe iſtius paſſus do.meus Io.de imo. Sz do.Abb.hic dic ꝙ iſta glo.adducit multa iura aīq̄ q̄ videnť ſaltē aliqua iura de tertia aliqua iura ꝺ quarta ipſe ỽo dicit ꝙ oli ꝺ oīb⁹ redditib⁹ eccľiaꝝ iferioꝝ nedū

mortuarijs dēbať tertia pars eṗo loci vt.d.c.ꝯſtitutū ꝛ ħ fuit itroductū ꝑꝑ inopiā eṗatuz cū ergo facultates icepe rūt excreſcē fuit ſtatutū vt ſolū medietas oīuz oblationū ſiēdaꝝ eccľijs iferiorib⁹ ꝺberet eṗo vt i.d.c.ātiquos poſt modū fuit ſtatutū ꝺ tertia pte dumtaxat.d.c.ꝺ hijs.x.q.i. ſz cū eṗat⁹ poſtea hn̄ dotarenť fuit ſtatutū vt ṗter cathe/draticū.i.duos ſolidos forte aureos nihil ꝺbereť eṗo ab eccľijs inferioriorib⁹ ita ꝙ ꝺ iur cōi oīs eccľia teneť eṗo ānuati ſolueť cathedraticū ꝛ iō ita appellať qꝛ i honorē cathedre eṗalis ſoluebať.x.q.iij.c.i.ꝛ.ij.Fuit tm̄ ſtatutuz ꝙ ſi eṗs vellet ſubirē on⁹ fabrice eccľie iferioriſ poſſz cape tertiā oīum redditumū vt i.d.c.vnio.x.q.ij.nec iſtud hodie repeiť iure cautuz niſi ex ꝯſuetudine.ꝛ dicit ħ intelligē/dū ꝙ ita dēbať iſta tertia ps eṗo ſi reliquae ptes ſufficie/bāt ꝑſbytero ad neceſſaria vite ſue .vt ē caſus notabilis .i.ꝺ eccle.edifi.c.ꝺ his poſtea fuit ſtatutū vt de oīb⁹ mor tuarijs eṗo loci debereť quarta pars q̄ hodie ē debita ꝛ cōputať inter iura eṗalia.vt.d.c.cōquerēte.ꝛ iō ſz eū eſt inueſtigādū qd hodie debeať eṗo.ꝛ refert dicta do.An to.ꝛ ſatis loqť ihoneſte de tanto viro dicēdo ꝙ ꝑſunctō rie loqť nec multū vr̄ do.Anto.rumiaſſe iura atiqua nec ēt dicta alioꝝ doctoꝝ ſcribentiū ſup illa mā.ꝛ ꝑ iſta rela ta ſunt dcā ꝛ notata oīuz auctoritatis nō mediocris ſcri bētiū ſup hac mā quottidiana.Etreuera turbauit ſpēs oīuz tex.iſte ꝯ opi.Hoſt.in ỽ.ſi vero iſtud eṗo ꝛ illud ec/cľie relinq̄tur.Et añ oīa cōſidero ꝙ inquantū iſta gl.in ỽbo capitula dic ꝙ illa capitula loquūť de eccleſijs ma/tricib⁹.dicebat Io.de imo ꝙ gl.intelligit ꝺ eccleſijs eṗa lib⁹.vere nō hn̄ loqť.ꝛ ꝯ eū allego elegantē glo.in.c.qcū que.xvi.q.i.q̄ dic ꝙ.c.vulterane.ꝛ.c.q̄ttuor.ꝛ.c.ꝯceſſo. ꝛ.c.vobis.xij.q.ij.loquūť de eccľijs baptiſmalib⁹ ꝛ ſic ꝺ eccleſijs plebanalib⁹.ꝛ ħ mō itelligēda ē gl.illa ꝛ ꝑ ꝯñs nō ſentit gl.ꝯriū eius qd voluit Hoſt.q loquutus ē de ec cleſijs cathedralib⁹ ꝛ eṗalib⁹ ꝛ iō puto opi.hoſt.veriorē ꝛ ꝺ ħ aliū caſuz formalē i.d.c.antiquos.x.q.i.vbi tex.di cit de hijs q̄ i altario offerunť medietatē ſibi eṗs vēdicet ꝛ medietatē ſibi diſpēſandā ſm gradus clerus accipiat.ꝛ ſic loqť tex.de.c.eccleſie eṗalis duz dicit clerus accipiat. Et ſi dicať ꝙ ille tex.loqť de ꝯſuetudine.dico ħ eſſe dini/nare ad illū tex.ex eo qꝛ tex.ibi dicit antiquos canōes re legētes priora ſtatuta credimus renouāda.vt hijs q̄ i al/tario ꝛ c.Ubi ſunt ỽba cōcilij aurilianēſis ꝛ ſic ponitur iuris diſpoſitio ꝛ nō poniť ꝯſuetudo.ꝛ ꝑ ꝯñs tex.ibi for malis ꝛ i dubitatus ꝓ opi.Hoſti.ꝛ iō tex.hic i pn̄.dicit canonicā portionē ꝺ eccľia petere pōt qꝛ intelligitur ꝺ di midia.ꝑ.d.l.nomen filiaꝝ.§.portionis ỽbo.ff.de ỽ.ſigni. facit etiā qꝛ vbicūq̄ attribuitur aliqd eṗo ꝛ eccleſie in/telligitur attribui cuilibet ꝓ dimidia.l.ſi.C.ꝺ impuberū ꝛ ibi ꝑ bal.ꝛ iō dixit idē bal.i.l.iterdū.ꝛ ibi ēt moderni ff.ꝺ here.iſtitu.data eſt poteſtas arbitrandi ꝑorib⁹ ꝛ ca pitaneo valebit tātū vox capitanei q̄ntū valebit vox ꝑo/rū.ꝛ bal.i.c.i.q feudū dať pñt dixit ꝙ ſi platus cū capitu lo icidit i penā.l.ſi qs i tantā.C.vñ vi ꝙ plat⁹ tenebiť ad medietatē pene ꝛ capitulū ad aliā medietatē.ꝛ Saly.in .l.quoniā.C.ꝺ appella.dixit ꝙ ſi cōdēnať poteſtas ꝛ ſui officiales i cētū ꝙ poteſtas tenebiť i quīquagīta ꝛ officia les eius i aliis quinquagīta.ꝛ ibi ēt dixit Iaco.but.da/ta ē poteſtas ꝯſulēdi rectori ꝛ vniuerſitati ſcholariū ꝙ tē/tā poteſtatē habebit rector q̄ntā vniuerſitas ſcholariuz ꝛ faciat ꝙ voluit idē bal.i.l.ſi qs ticio.ff.ꝺ vſufructu accre ſcēdo.ꝛ i.l.ad ſcribatū.C.de appel.ꝛ Nicol.ꝺ neapoli i .l.nō ambigiť.ff.ꝺ le.ꝛ Albe.de roſa.i qōnib⁹ ſtatutoꝝ ꝛ dixit ħ Io.an.ꝙ ſi relinqť res eṗo ꝛ.c.medietas debeť eṗo alia medietas ꝺbeť.c.Ita ē dicēdū i ꝓpoſito ꝙ ſi re/linqť eccľie eṗs dz hr̄e portionē.qꝛ itelligiť ꝺ dimidia .ſed difficultas ē reſpōdere ad iſtū tex.quem allegabat Io.ꝯ Hoſt.qꝛ talis diuiſio videreť eē inutilis eo caſu q̄ legata i q̄ntitate eſſenť eq̄lia.qꝛ ꝑt reſpōderi lz nēo ħ reſponde/rat videlz ſi dicam⁹ ꝙ eṗo ꝺbeať q̄rta vľ tertia.codē mō iſte tex.erit ꝯ opi.cōez.qꝛ diuiſio tūc erit eodez mō inutilis

na3 ſi legata cõſiſterẽt i quãtitate ⁊ ſint equalia ſiue debeat ẽrta ſiue tertia ſiue dimidia eodẽ mõ diuiſio erit inutil. qꝛ tantũ tenebit dare epũs eccl'ie quantũ eccleſia tenebit dare epo. ad qd ergo fiet canõica diuiſio vt dicit iſte tex. i ꝟ. ſi vero ibi ad canonicã diuiſionẽ. ⁊ iõ ſicut ex iſto tex. iſtri git opinio Hoſt. eodẽ mõ iſtringit cõis opinio. ⁊ ſic Jo. an. cũ ligone ſuo ſe pcuſſit. quo ergo mõ reſpondebit ad iſtũ tex. q vr̃ deſtruere omnẽ opinionẽ. poſſ3 tñ ad iſtũ tex. reſpõderi hoc mõ lic3 vnũ determinãs ſequẽs duo determinabilia dbeat equaliter illa determiare. l. ſi legatarii᷒ de lega. iij. l. i teſtõ. C. de teſt. mili. l. ex h iure. ff. ð vulg. ⁊ pupil. ⁊ ſic illa ꝟba ad canonicã diuiſionẽ debẽt determinare equaliter illa duo determinabilia pcedẽtia videlic3 ſiue equalia ſiue iequalia ſint relicta. nihilominus hoc ẽ ve3 regulariter qñ equaliter põt ambo determinabilia determinare. ſed qñ equaliter nõ poſſet qꝛ reſultaret ab ſon᷒ intellectus tũc determinat vnũ ⁊ nõ aliud. facit gl. i. c. i. de pſcript. i. vi. ⁊ i. c. ſtatutũ. §. i. de reſcrip. eo. li. ⁊ in cle. ne romani de electio. ⁊ i. c. i. de poſtula. pla. i. vi. ⁊ i. c. ij. ð cle. lib. vi. Modo in ppoſito ſi legata ſunt equalia ⁊ conſiſtant i quãtitate ſi põt cõmode ⁊ vtiliter pueniri ad diuiſionẽ qꝛ eſſet inutilis talis diuiſio. g̃ illa ꝟba ad diuiſionẽ canõicã determinãt dũtaxat illud videl3 qñ legata ſunt inequalia ⁊ iſte vr̃ verus intellectus ad iſtum ꝟſ. ⁊ iſta forte nõ ſunt cõtemnẽda qꝛ noua. Et inquantũ voluit Jnno. ꝙ iſta portio ↄſuetudinaria debeat ſpecificari i libello adde Jnno. in. d. c. certificari vbi voluit ꝙ i libello d3 ſpecificari pp diuerſitatẽ iſtius canõice qꝛ canõica portio dr̃ nõ ſolũ a canõicis ſtatutis ſ3 ẽt ↄſuetudinarie dr̃ canõica qꝛ a canonicis approbata l3 nõ ſtatuta hic iõ nõ poſſet reus deliberare ſine hac ſpecificatiõe. l. i. ff. de edẽdo. c. ij. de libel. obla. ſeqr̃ do. Cardi. in. x. q. in. d. c. cer-
12 tificari. ¶ Nota ibi legat in vltima volũtate. que dicit vltia voluntas. dicit Jnno. ꝙ dr̃ vltima qñcunq3 factum fuerit teſtm̃. ẽt ſi in plena ſanitate. ⁊ multo tp̃e añ mortẽ. Ita ꝙ epũs in morte habebit canonicã. qꝛ morte ↄfirmat teſtm̃. c. cũ marthe ð celebra. miſ. Tu ↄſidera ꝙ iõ tex. h dixit in vltia volũtate. qꝛ ſi ſolũ cõprehẽdit teſtm̃ ſ3 ẽt codicillũ donatiõem cã mortis. ⁊ mortis cã capionẽ que dicunt̃ vltime voluntas. de quo vide do. Pe. in rub. J. eo. in. vi. cõprehẽdit ẽt vltimã volũtatẽ in genere. eſt. n. dicere vltimã voluntatẽ in genere. vt eſt glo. ſing. iuncto text. in l. l3. C. de pac. ⁊ ibi pulchre dixit bal. ſtatuto cauetur ꝙ quelibet vltima volũtas valeat corã duob᷒ teſtib᷒ ⁊ aliqs inſtituit hẽdes corã duob᷒ teſtib᷒ erit ibi vltia voluntas ⁊ nõ teſtm̃. facit qõ hr̃ i. l. ſi. ⁊ in. l. quotiẽs. C. famil. her. ⁊ in. l. hac ↄſultiſſima. §. ſiqs aũt. C. ð teſta. ⁊ vide qõ hr̃ in. c. ſi. de ſepul. in. vi. ⁊ in. c. q̃q3 de vſu. in. vi. eo. lib. ⁊ vide elegãs dictũ Bal. i rep. l. i. C. ð ſa. ſan. ec. vbi dixit ꝙ teſtm̃ fcm̃ ad pias cãs ſi ẽ min᷒ ſolẽne appellat̃ vltia volũtas ⁊ non teſtm̃. aliꝰ loqr̃ ibi bal. dixi in. c. relatũ. ð eo. ⁊ polliceor me dictu3 de pꝛio cũ adiutorio altiſſimi in reperſtõe huius rubrice. Et põdera iſtũ tex. inquãtũ dic ꝙ teſtator leget qꝛ ſi apit. an teſtator iſte erat pochian᷒ eccl'ie cathedralis an nõ vñ dixit hic hoſt. oportẽ ꝙ ille teſtator ſit parochianus eccl'ie cathedralis quo ad canonicã portõnẽ q̃ dbet̃ eccl'ie ſeu caplo eccl'ie cathedralis ſ3 q̃ ad canõicã epi dic nõ referre cuius ſit parochianus ⁊ idẽ ẽt dicit h Hoſt. i ꝟ. ſec᷒ volẽs ꝙ qñ a parochiano eccl'ie cathedralis reliqr̃ epo h3 eccl'ia cathedralis portõnẽ ⁊ ſic loqr̃ h3 eũ. d. c. ↄceſſor. d. c. quattuor. Si ꝟo a parochiano alterius eccl'ie q̃ eſt ð dioceſi nihil petit eccl'ia cathedralis ſ3 parochialis ſic vt in toto titulo. J. ð ſepul. ipſa tñ parochialis nõ ipedit nec diminuit canonicã epi nec cũ ipſe diuidit relictũ epo vt in ꝟ. ſec᷒ ſ3 de ſibi relicto ſoluit epo canõicã ſm Hoſt. ð h p Federi. ↄſi. ccclxxxvi. ¶ Opp. ↄ h qꝛ ſi vr̃ ẽe dſta an reliquat̃ epo a parochiano eccl'ie cathedralis an a parochiano alterius eccl'ie qꝛ tex. h loqr̃ idiſtĩcte ⁊ ſimiliter loquũtur. c. ↄceſſo ⁊. c. q̃ttuor. Jtẽ ſubeſt eadẽ rõ a quocũq3 reliquat̃ epo qꝛ diuiſio inter epm ⁊ eccl'iã cathedralẽ ſit pp ↄiunctõnẽ q̃ eſt inter eos vt h i ꝟ. ſec᷒ q̃ rõ vtroq3 caſu h3 locũ. Jtẽ ex. d. Hoſt. ſeqr̃ ꝙ ſi parochianus vnius eccl'ie ſepeliat̃ in aliq̃ ⁊ reliquat tertie eccl'ie d3 eccl'ia parochialis hr̃e canõicã ð illis relictis cuius ↄriũ habet̃ in. c. i. de ſepul. J. in gl. i. vbi nota ꝙ dbet̃ canonica ſolũ ab eccl'ia ſepulture l3 Hoſt. teneat ibi ↄriũ ſ3 gl. ẽ verior ſm do. Car. ſequeret̃ aũt h ex d. Hoſt. qꝛ vr̃ velle ꝙ ſi parochianus eccl'ie cathedralis ſepeliat̃ in aliqua eccl'ia ⁊ relinquat aliquid epo d3 epũs diuidere cũ eccl'ia cathedrali ⁊ l3 Ho. nõ dicat tñ ex dicto eius h iffert̃. Soluit. d. Car. ⁊ putat ſtandũ ẽe huic litere indiſtĩcte a quocũq3 fiat relictũ ⁊ ſic agnoſcit ↄrio totus. n. iſte tex. tendit ſolũ ad h vt videat̃ an relictũ epo ſit relictũ ↄtẽplatõe epi dũtaxat an ↄtẽplatiõe eccl'ie pmo caſu nõ ſit diuiſio ſ3 totũ ẽ epi ⁊ vltra h ð relicto eccl'ie h3 portõẽ. Scd̃o caſu ſit diuiſio iter ep3 ⁊ eccl'iã ſiue nihil relictũ ſit eccleſie ſiue aliqd ſiue ↄiuncti ſiue diuiſim ⁊ ſm h clara ẽ littera iſta q̃ alias ẽ itricata vſq3 ad ꝟ. ſecus h3 do. Car. h. S3 d. Anto. ſeqr̃ opi. Hoſt. ſ3 do. me᷒ Jo. ð imo. putat opi. dom. Car. ẽe verã ð iure p iſtũ tex. q indiſtĩcte loqr̃ ⁊ idẽ vr̃ dicendũ qñ relictũ fuit fcm̃ eccl'ie eadẽ rõe qꝛ tũc ẽt littera iſta ſimpliciter ⁊ idiſtĩcte d3 itelligi ar. l. ð pcio. ff. de publiciana. c. circa de pulleg. Dicit tñ Hoſt. ⁊ Jo. an. ꝙ qñ factũ ẽ legatũ eccl'ie ſiue ſit factũ a ſubiecto epo ſiue a nõ ſubiecto pcedit ille tex. qꝛ eccleſia tenet̃ cõmunicare portõnẽ nec ponunt rõnẽ diuerſitatis. Sed ſm do. Anto. rõ diuerſitatis ẽ qꝛ qñ legatũ ẽ factũ eccl'ie ex ſolo ſono ꝟboꝝ h legatũ extẽdit̃ ad epm cũ epũs dicat̃ i eccl'ia. vij. q. i. c. ſcire ⁊ iõ a quocũq3 fiat legatũ eccl'ie veniet cõmunicãdũ epo qꝛ ꝟba h ſatis iportare videnť ſecus eẽ qꝛ appellatiõe epi nõ cõprehẽdit̃ eccl'ia vñ ſi h legatũ venit pticipãdũ ex vi ꝟboꝝ iõ oportet ꝙ tũc pticipet pp pticipatõnẽ cure ⁊ oneris. Sed ecõtra ceſſat illa participatio oneris iõ i illa ſec᷒ ſtatutũ eẽ ñ cui põt teſtator cõtemplari eccl'iã ſine epo cũ eccl'ia nõ poſſit eẽe acephala ⁊ ita h reſident. Mihi vr̃ ꝙ rõ quare reqrit̃ ꝙ a ſubiecto relinquat̃ vt epũs poſſit papere q̃rtã eſt ex eo qꝛ ſibi debet̃ rõe oneris epalis vt dictũ fuit i. c. pcedẽti. ⁊ iſta rõ nõ vẽdicat ſibi locũ. qñ relinqr̃ ab extraneo epo. qꝛ tunc teſtator vr̃ hr̃e cõſideratõem ad ipſam eccl'iã ⁊ p ↄñs vr̃ legaſſe eccl'ie. ⁊ ideo eccleſia ↄſequi poterit ſua3 canonicã portõe3. ⁊ iſta ẽ rõ vniformis in q̃buſcũq3 legantibus epo intuitu eccl'ie ẽt qꝛ iſte tex. in ꝟ. quoniã ibi cui eſt ↄiugio ſpũali copulatus. vbi eccl'ia dr̃ eẽe vxor ipſius plati ⁊ p ↄñs pars corporis eius ⁊ iõ relicta ſibi videnť etiam relicta parti corporis eius fac qõ no. in ſimili glo. multũ ſingularis in. c. admonere. xxxiij. q. ij. ⁊ p iſta ſint expedita textualis cũ glo. i. ⁊. ij. vſq3 ad ꝟ. ſ3 ↄſiderãdũ ẽ diligẽter ibi vero collige optimũ ⁊ elegãtiſſimũ modũ rñdẽdi ad qõnes ppoſitas. l3 enĩ3 petat̃ in ↄſulo de qõne tñ rñdens facit diſtĩnctõẽs ⁊ p eas enucleat qõe3 peritã. facit c. ſup qõnum de offi. delega. ⁊. c. litteras de reſti. ſpo. ibi elegãter dixi do. Anto. ꝙ ſi ſunt opiniões diuerſe ⁊ ↄrie ſup aliquo paſſu ⁊ iuriſſator rñdet diſtĩnguẽdo ſup illis ꝙ nõ dr̃ illas reprobare aut illis ↄrogare qõ ẽ bñ notã.
13 ¶ Nota ibi i pmo caſu ꝙ legatũ factũ plato ab extraneo
a in dubio itelligit̃ fcm̃ ↄtẽplatõe eccl'ie a. ⁊ l3 tex. ille vtat̃ ꝟbo relinq̃ tñ idẽ ſi donaret inter viuos qꝛ videret̃ reſpectu eccl'ie donatũ p ea q̃ ſupius dixi ⁊ ẽt inferius dicet̃. ſecus ſi relinqr̃ a ppinquo. qꝛ tũc vr̃ haberi reſpectus ad pſonã ipſius epi ſeu plati ⁊ nõ ad ipſam eccleſiã. quo caſu acqrit̃ integre ipſi plato. ⁊ ẽ iſta iuris pſumptio vt pbat iſte tex. in ꝟbo pſumit̃ ⁊ eſt huius effectus. qꝛ eo ipſo ꝙ ſi pbat̃ ↄriũ ſtat̃ pſumptõi iuris faciat gl. i. l. i. ⁊ i. l. i teſtõ. C. ð teſta. milit. ⁊ i. l. ſup huis. C. q militare ñ pñt lib. xij. ⁊ in. l. ſi creditor. C. ð pigno. actio. ⁊ i. c. ppoſuiſti. lxxxij. diſt. ⁊ in. c. ſup eo ð teſti. cogẽ. ⁊ in. c. pe. ð excep. ⁊ i. c. iij. ð pſcript. ⁊ p bar. i. l. q ſub ↄditõe. ff. ð ↄdi. ⁊ dmõ. ⁊ p ſaly. i. l. ſi falſos. C. ð fal. ⁊ faciet elegãs dictũ do. bal. i. l. ſiqs a. J. ð clinãdã i vlt. q. C. ð epiſ. ⁊ cle. vbi dic qdam elegit ſe

a ¶ Eccl'ie. ad hoc vide. d. pe. de puſio quem ẽ. adduximus i aureo ſuo tractatu de cano. epa. c. x. in ſi. ⁊ vide Bal. too cto. in. l. in ea. C. de impenſ. ⁊ in. l. ij. ff. de rebus dubijs.

pulturā apud aliā eccleſiā ⁊ legauit pſbytero illius eccl'ie
ſi ɔtēplatiōe eccl'ie ſʒ pſone.qꝛ ɔſanguine⁹ vł amic⁹ erat
illi⁹ pſbyteri an curat⁹ dēat hře ɔ̄riā.vł ꝙ ſic.qꝛ apud il
laʒ eccl'ia ſepelit̄ ꝑ totū ti.ꝫ.ō ſepul.Cōtrariā dtermiat qꝛ
curatus dʒ aduocare ab eccleſia ſʒ hoc ñ pōt euelli ab ec/
cl'ia.qꝛ nō acq̄rit̄ eccl'ie ſʒ pſone.iō nullū ius querit̄ cura/
to.allat Inno.in.c.ij.ō ſepul.⁊ qō hr̄ in ſimili.l.l.iurius
§.tres hr̄des.ff.ad trebel.ita dicemus in ꝓpoſito ſi a pro
pinquo vł ab amico relinquat̄ aut donet̄ epo nō debebit̄
eccl'ie portio ſua.qꝛ illā dʒ aduocare ab epo vt epo ſʒ iſtā
nō hʒ vt epš.ğ nihil poterit ab eo aduocare.poterit tñ ꝓ
bari ɔ̄riū.vt dicit gl.hic in ħbo pſumit̄ nō eni ē iſta pre/
ſumptio iuris ⁊ de iure ⁊ ſuplet̄ iſta gl.ꝙ ēt admittet̄ ꝓ
batio i ɔ̄riū p pſumptiōes.dbēt tñ eē vehemētiores ⁊ for
tiores qꝛ vna pſumptio potētior tollit aliā minus potētē
c.afferte de pſump.l.i.C.ꝗ ⁊ aduerſus quos.l.iii.ff.ō mi/
no.ğ multo fortius admittet̄ ꝓbatio p teſtes ōponentes
de volūtate teſtatoris a quo audiuiſſent ꝙ teſtator extra/
neus reliquebat prelato itnitu pſone.⁊ ēt dic̄ hic Vicen.
ꝙ illa pſumptio tollet̄ ex alia pſumptiōe collecta ex q̄li/
tate rei legate poterit eni pſumi ō volūtate teſtōris ɔſide
rata qualitate rei ⁊ pſone.nā ſi legauit canē ad venādū
aptū vel falconē epo ſolito i talib⁹ ħtari pſumet̄ ꝙ cōtē/
platōe pſone ipſius epi legauerit ⁊ nō cōtēplatiōe eccl'ie
faciat ſimile ꝙ voluit Ang.in.l.ſʒ ſi plures.§.i arrogato
ff.de vulga ⁊ pupil.de eo qō donat̄ ambaſiatorib⁹ qꝛ di
cit ɔſiderandā eē qualitatē rei donate qꝛ ſi fuiſſʒ donat⁹
leo ambaſiatorib⁹ bononiēſib⁹ vel florētinis qꝛ tal' res
cōgruit ipſi ciuitati qꝛ guelfa vł dōatio fcā ɔtēplatōe ci
uitatis ſec⁹ dic̄ ſi fuiſſet donata res ɔgruēs pſonis ipſoꝝ
ambaſiatoꝝ vt equus liber ⁊ ſilia qꝛ tūc ñ ōberet̄ ciuitati
vł.n.donans ɔſideraſſe pſonā ipſoꝝ ambaſiatoꝝ niſi for
te ſub cōmemoratōe ciuitatis facta eēt.l.cū aliqs.C.ō iu
re dlibe.voluit Jo.calde.do.Anto.i.c.poſtulaſti ō ɔceſ.
pbē.vide bar.Bal.⁊ modernos i.l.ſi ħo.§.itē qcqd.ff.ſo.
ma.⁊ iō limitabit̄ dictū Vincē.qꝛ ſi legaſſʒ extraneus epo
rē ɔgruētē pſone ipſius epi ſub cōmemoratōe tñ eccl'ie
videret̄ habuiſſe ɔtēplatōnē ad eccl'iā.Tollit̄ ēt illa pre/
ſumptio ex q̄litate pſonaꝝ puta ſi eēt magna vel longa
dilectō inter epm ⁊ ipſuʒ teſtatorē qꝛ tūc pſumeret̄ ꝙ rōe
amicitie ſibi legauit dilectōe ⁊ non reſpcū eccl'ie.Ita dic̄
gl.iſta in ħ ħbo pſumit̄ allat.c.ij.xij.q.ij.fac.l.ſi forte ⁊.l.
ſi milite.ff.de caſtrē.pec.⁊ p ɔ̄ns ſenit iſta gl.ꝙ illud ope
tur magna vel lōga amicitia ꝙ opet̄ ꝓpinquitas ſanguis
⁊ p ħ iſta glo.ē memoratu digna ⁊ iō dixit bal.i.l.ſi iure
.C.ō teſta.mānumiſ.ꝙ ardor liciti amoris opat̄ id ꝙ ope
tur clauſula codicillaris ⁊ allat gl.q̄ reputat̄ ſingul.i.l.
in teſtō.ff.ō fideicōm.libe.ſʒ alia ē i.d.l.ſi iure ⁊ facit tex.
in.l.cū alienā.C.de lega.iuncta.gl.in.d.l.in teſtō ⁊ faciat
gl.ſing.in.l.ij.C.i qb⁹ cau.coloni cenſiti lib.xi.q̄ ſentit ꝙ
appellatōe ſuoꝝ vēiūt amici ꝓ qua vide bal.i.l.i.C.ꝗ ac
cuſ.nō poſ.⁊ i repe.c.ſi pl'.ꝫ.c.in.vi.⁊ idē ſentit idē bal.in
d.l.ſi qs.ad declinādā.i vitia.q.⁊ ſentit iſta glo.ꝙ pſum
ptio iſtius.l.tollit̄ per aliam pſumptionem ex eo.qꝛ dicit
ꝙ p magnā ⁊ longā dilectionē tollit̄ iſta pſumptio.⁊ iō
non ē opus ſupplere ad glo.qō ꝓbat̄ p aliā pſumptionē
qꝛ gl.hoc ſentit.⁊ eodē mō eſt dicēdum inquantū tex.dic̄
ſi relinqt̄ a ꝓpinquo prelati ipſi plato preſumit̄ habuiſſe
ɔſideratiōeʒ ad pſonā ipſius ⁊ non ad eccleſiaʒ.naʒ talis
preſumptio tollit̄ per cōtrariaʒ probatiōʒ ⁊ dicit Pe.⁊
Abb.ꝙ non ſolū tollet̄ talis preſumptio per teſtes ſed ēt
per preſumptiones.⁊ iō ſi teſtator ꝓpinqu⁹ plato lega/
uit calicem vel caſulā ſeu planetaʒ aut crucem vel ſimilia
deputata ad officiū vel ad ornamētū diuinū ſeu eccleſia/
ſticū nō pſumit̄ relictū ɔtemplatiōe pſone ſʒ ɔtemplatio
ne eccleſie.⁊ ħ voluit Jo.an.ħ ⁊ do.Anto.⁊ cū eis trāſit
hic Jo.de imo.ſed.d.Car.dicit ꝙ predicte pſumptiōes
nō ſunt efficaces ad tollēdū pſumptionē ꝓpinquitati.iō
dicit oportere ꝙ alit̄ appareat puta qꝛ relinquat calicē
epo ad ꝑpetuū viuʒ celebrādā ſup altari maiori.nā ad ħ

vt vna pſumptio tollat aliā dʒ eē fortior illa vt no.in.c.cū
inter.x.de ele.i glo.ɔcurrunt nihilomin⁹ cōiter doctores
tenēt ɔ̄riū ꝙ ex qualitate reꝝ tollat̄ pſumptio iuris ſiue
reliquat̄ a ꝓpīquo ſiue reliquat̄ ab extraneo.Tu ħo ɔſi/
dera ꝙ dcm̄ do.Car.vł verius.⁊ ad ħ pōdero iſtū tex.i
ħ.ſi vero ibi pſumit̄ eē relictū itnitu pſone niſi fore ɔ̄riū
ꝓbaret̄.ꝗ tex.ad tollendā iſtā pſumptionē reqrit ꝓbatio
nē.⁊ clarū ē ꝙ appellatōe ꝓbatiōis venit ꝓbatō p teſtes
vel iſtſa ꝓpie.vt ē tex.i.c.forus de ħ.ſignif.Et ſi dicat̄ qō
pſumptio legis ē ꝓbatio vt hic ⁊ i.l.ſi tutor.C.de peric.
tuto.cū ſi.iſtō ɔcedo.ſʒ nego ꝙ ſit pſumptio iuris ꝙ ꝓpin
quus legādo calicē plato ꝓpinquo videat̄ legaſſe itnitu
eccleſie ⁊ non pſone.Cum ğ ille tex.reqrat ꝓbatiōeʒ ad
tollendā illā pſumptionē ergo nō ſufficit iſta pſumptio
reꝝ ꝗ vł eē leuis p reſpectū ad pſumptionem naturalē q̄
ɔſanguinei iclinant̄ ad reliquēdū ɔſanguineis.l.i.C.ō ſpo.
lucra deſcrip.li.x.l.ij.C.quoꝝ bonoꝝ cū ſi.⁊ p iſta puto
14 ꝙ verius dixerit do.Car.¶ †Quid ſi ab extraneo ſit fa
ctū legatū plato ſub nomie ꝓprio ⁊ appellatiuo.ſʒ legit̄
nomē appellatiuum.an ɔcedat qō hic dr̄ vt itelligat̄ reli
ctū cōtēplatiōe eccleſie.an non intelligat̄ relictū reſpectu
pſone.⁊ ſecus ſic qñ legat̄ ſub noie appellatiuo vel ſub
noie appellatiuo ⁊ ꝓprio.ſʒ appellatiuū pcederet legiſte
dicerēt pdictā diſtinctionē fore tenendā p.l.annua.§.a ti
tia.ff.de annu.lega.⁊.l.ſi ſuus cōis.ff.de ſtipu.ſeruoꝝ.⁊
ſic ſm eos qñ fieret ſub noie ꝓpō tm̄ vel ſub noie ꝓpō ⁊
appllatiuo.ſʒ ſi ꝓpriū nom̄ pcederʒ itelligit̄ i dubio reli/
lictū itnitu pſōe ſec⁹ qñ fierʒ ſub noie appellatiuo tm̄ vel
ſub noie appellatiuo ⁊ ꝓpō.ſʒ appellatiuuʒ pcederet qꝛ
pſumeret̄ reſpectu eccl'ie relictuʒ p no.i.c.quoniā abbas
ō officio deleg.ſʒ vt dicit do.Ant.canoniſte nō amitterēt
pdictā diſtinctionē.qꝛ ille tex.vł loq̄ idiſtincte ⁊ ſimiliter
ꝙ vbi ſit legatū ab ex̄neo plato pſumit̄ intuitu eccleſie.
ſʒ Jo.de imo.dicit ꝙ ille tex.deberet intelligi ⁊ diſtigui
p dictas leges ex quo nō reperiūt̄ ille leges correcte p ca/
nones ⁊ ſic reſidet do.Anto.ꝙ iſte tex.non patiat̄ diſtin
ctionē illaꝝ legū.⁊ ita ēt tʒ gl.ħ ſup ħ.nec ē inquātū alle
gat.l.annua.ff.ō annuis lega.⁊ ꝓ gl.facit ille tex.q idiſti
cte dic̄ ꝙ relictū factū plato ab extraneo pſumit̄ factū re
ſpectu eccl'ie.⁊ cū gl.ɔcordat Jo.Tancre.Vince.⁊ Jo.
an.hic ⁊ tenēdo gl.dic̄ do.Anto.poſſe r̄ſideri ad.d.c.q̄
niā abbas.qꝛ ibi ē mā q̄ tm̄ legit̄ dignitatē ſic mā legalis
in q̄ qs poti⁹ vł ɔſideraſſe eccleſiā q̄ȝ aliā cām extrinſecā.
ſʒ do.Card.dicit hic ꝙ ſi in legato nō ſit mētio niſi de ꝓ
prio noie puta lego dño Pe.ſi facta mētōe ꝙ epo ſit bo
nonieñ tūc nō ɔcedat gl.p id qō hr̄ in.d.c.qm̄ abbas cū
ſua mā.Sed i legato exꝓmit̄ nomē ꝓpriū ⁊ vltra hoc ex
ꝓmat̄ nomē appellatiuū admiſtratiōis puta dixit teſta/
tor lego mille titio epo Bonoñ.iſto caſu ɔcedat dcm̄ gl.
ſm cā intelligēdā tñ hoc niſi extent alie ɔiecture p quas
veriſimilit̄ inferat̄ ꝙ habuit reſpectū ad pſonā.⁊ ſic dic̄
intelligēdā eſſe hanc glo.in verſi.nec eſt ⁊ ꝓ hac allat di
ctū.c.quoniā abb.⁊ p hoc dicit ſe in ɔtingētia facti ɔſul/
uiſſe ꝙ legatū factū rectori eccl'ie expreſſo noie ꝓprio ⁊
noie eccl'ie ꝙ intelligit̄ eſſe factū ɔtēplatōe eccl'ie ꝙ dicit
eē quotidianū ⁊ ſepenumero de facto ɔtingere.⁊ maxie
ɔcedit hoc ſm eū qñ ex ħbis colligit̄ ꝙ teſtator fuit qd
ɔteſtatus eccl'iā idest noiari eccl'iā.qꝛ dixit lego petro p/
ſbytero meo pochiali centū.ſʒ Jo.an.⁊ do.Anto.poſt
Pet.⁊ Abbas.dicūt illud ꝙ dicit gl.iſta p dictā.l.annua
ꝙ ſi leget̄ plato ſeu adminiſtratori alicuius eccl'ie etiā ex
preſſo noie ꝓpō ꝙ intelligit̄ relictū ɔtēplatione eccl'ie ⁊
eps habebit canonicā.nā ⁊ ſucceſſori in eccl'ia debet̄ tale
legatū illo remoto vt in.d.l.ānua.Do.Pet.ō ancha.re
citat hic glo.⁊ dictū Hoſt.⁊ dic̄ ꝙ ex q̄litate diſponētis
ħ erit ɔſiderādū p.l.ꝗ habebat.ff.ō reb⁹ dubijs p q̄ȝ.l.vł
ꝙ ſi exꝓmat̄ nomē ꝓpriū ⁊ appellatiuū ⁊ teſtōr ñ hʒ no
uā pſonā vi ɔſideraſſe appellatiuū poti⁹ q̄ȝ ꝓpriū.⁊ ſub
dit.d.Pe.videdū eē ꝙ no.bar.in.d.l.ſi ſeruus cōis ⁊ ꝙ
hr̄ in.d.l.ānua ⁊ in.d.c.abbas ⁊ aliter nō dclarat Jo.de
imo.dicit

imo.dicit tenēdā eē gl.qñ relinqͥ rectori vel plato eccl'ie
qñ relictū eſt ſcīt ab ex̄neo ēt ſi nomē ꝓpriū ſit exp̄ſſuz.ᴛ
hāc gl.dicit ſeq cōīter doc.ᴛ illā tenuit Bart.in.l.ciuib⁹
ff.de re.du.vbi dixit ꝙ in ſcō caſu qñ relinqͥ rectori vel
plato eccleſie nō eſt fienda diſtictio an exprimaᷓ nomē ꝓ
priū an appellatiuū.ſʒ ſolū an relictuʒ fiat ab ex̄neo an a
ꝓpinquo ᴛ mouet p iſtū tex.in q̄ dicit eē caſum ꝑ iſta gl.
ᴛ ſic lʒ alȷ̄s i alia mā fiat diſtictio an exp̄maᷓ nomē ꝓpriū
an appellatiuū an vtrūqʒ ſimul ᴛ ſi vtrūqʒ iſpicit illd̄ qd̄
ꝓcedit vt no.p eūdē Bar.i.d.l.ſi hu⁹ cōis.ᴛ qd̄ not.Io.
an.i.d.c.qm̄ abbas.Et ſi dicaᷓ q̄re i iſto caſu nō adhibeᷓ
diſtinctio p̄dcā reliq̄t cogitādū.poſtea vo dicit h̄ fore pp
fauorē eccl'ie.ar.l.ſunt ᴛ pſone.ff.d̄ reli.ᴛ ſump.fu.Et p
p̄dcā dicit patere.d.Car.nō bñ dixiſſe.ᴛ ita i h̄ dubitabi
li paſſu reſidet.Et tu ꝯſidera.qꝛ ſi veꝝ eſt ꝙ ipſe dixit ꝙ
h̄ ꝯtigat fauore eccl'ie vt illa diſtictio nō adhibeaᷓ ſequeᷓ
ex h̄ ꝙ idē erit i relictȷ̄ ſcīs adminiſtratori ciuitatȷ̄.qꝛ ſiue
reliquaᷓ p nomen ꝓpriū tm̄ ſiue p appellatiuū tm̄ ſiue p
vtrūqʒ ſiue p̄cedat nomē ꝓpriū ſiue ſequaᷓ ſp videbiᷓ re
lictū ꝯtēplatiōe ciuitatȷ̄.ᴛ erit mirabiᷓ ᴛ noua litatio ad
no.i.d.l.ciuib⁹.ᴛ i.l.miorib⁹.ff.d̄ ꝯdit.ᴛ de.nā ciuitas ᴛ
eccl'ia equipanᷓ.l.fi.C.d̄ ſac.ſan.ec.ᴛ mā eſt fauorabilis.
ergo Ang.i.l.fauorabiliores.ff.d̄ reg.iu.cū ſi.Addō bar.
in.d.l.ciuib⁹ referētē Cy.poſt Pe.in.vi.q.l.i.C.de ſa.
ſan.ecc.vbi voluit ꝙ ſi relinqͥ plato eccleſie vi bñ reſpe
ctus ad ipſaʒ eccleſiā.ſi vo relinquaᷓ vni canonico ſeu p̄
ſbytero nō habenti dignitatē ſeu adminiſtrationē ſi vide
tur haberi reſpectus ad eccleſiam ſʒ ad pſonā.In cōtra
riū arguit ibi bar.ꝙ imo videᷓ diſtinguēdū an reliquaᷓ
ſub nomine ꝓprio an appellatiuo an ſub vtroqʒ.vt.d.l.
ſi hu⁹ cōis refert quoſdā dicere diſtinguēdū eē an relin
quaᷓ a cōiūcto ᴛ tūc bñ reſpectus ad pſonā an ab extra
neo ᴛ tūc bñ reſpectus ad eccleſiā tex.dicit eē i hoc.c.ſʒ q̄
re nō adhibeᷓ p̄dicta diſtinctio an p̄cedat nomē ꝓpriuʒ
an appellatiuū.bar.ibi ſi determiat ſʒ reliquit cogitādū
ᴛ idē bar.in.d.l.annua.§.i.et h̄ nō determinat ſʒ ſe remit
tit ad.d.p eū in p̄allegata.l.ciuibus.Tu vo cōſidera āte
omnia qꝛ ſi teſtator legauit monacho ſiue expreſſit nom̄
ꝓpriū ſiue appellatiuū ſiue fuerit extrane⁹ ſiue ꝓpiquus
vi relictū eccl'ie ᴛ nō dʒ adhiberi p̄fata diſtinctio nec ēt
eſt adhibēda diſtictio iſtius tex.exq̄ monachus ē icapax.
c.cū ad monaſteriū de ſtatu mona.cū ſi.ᴛ eſt ſolēnis limi
tatio ad iſtū tex.nec tacta nec dcā p aliquem.Scdō etiaʒ
cōſidera qꝛ ſi merita p̄ceſſiſſent inter teſtatorē extraneū.
ᴛ prelatū eccleſie ᴛ teſtator legaſſet tali prelato nō eēt ad
hibēda diſtictio iſtius decretalis.qꝛ ſiue reliquaᷓ a ꝓpin
quo ſiue ab extraneo nō vi haberi reſpectus ad eccl'iā ſʒ
ad ipſaʒ pſonā merentē premiari.ar.l.ſed ſi lege.§.cōſul
uit.ff.de peti.here.ᴛ moueor ex eleganti dicto Inno.i.c.
15 officiȷ̄.§.c.vbi voluit ꝙ ſi teſtator legauit eccl'ie pp ali
qd̄ iſigne ſuitiū receptū ab eccleſia nō detrahiᷓ quarta
ex tali relicto ᴛ voluit bal.in.l.ſi quis ad declinādā.C.d̄
epiſ.ᴛ cleri.ᴛ faciat qd̄ voluit Cy.i.d.l.i.C.de ſacroſan.
eccl.ᴛ iſtud menti cōmenda qꝛ nō tactū ab aliquo.Cōſi
dera ēt tex.in.d.l.annua.§.i.vbi fuit relictū ſacerdoti q i
tali tēplo erit.deciditᷓ ibi ꝙ vi datū tēplo ᴛ nō pſone ſa
cerdotis.vñ accurate illū tex.pōdera qꝛ ibi ſi fuit relictū
ſacerdoti ſimpliciᷓ ſʒ fuit relictū ſacerdoti cōmoranti i tē
plo ᴛ fuit relictū ab extraneo vñ idō tex.ibi dic̄ datū eē tē
plo iſtud ē ex eo qꝛ fecit mētionē de tēplo.ᴛ a ꝯ̄rio ſenſu
vi ꝓbare ꝙ ſi fuiſſet relictū ſacerdoti ſimpliciᷓ nulla fa
cta mentōe de tēplo nō acqreret tēplo.ᴛ p ꝯñs tex.ille eſt
ꝯ iſtū.niſi ſaluādo dicas ꝙ illud argumētū a ꝯtrario ſen
ſu ñ eſt aſſumendū qꝛ reſultat abſonus itellectus ex quo
oriᷓ cōtrarietas iter ius canonicū ᴛ ciuile.idō tale argu
mētū ceſſare dʒ.l.cōuēticulā C.de epiſ.ᴛ cleri.l.ij.C.de
cōdi.iſertis.idō ſtandū ē huic littere ꝙ ſi relinquaᷓ ſacer
doti adhibeaᷓ diſtinctio aut hʒ adminiſtrationē aut nō.
ᴛ ſi hʒ adminiſtrationē an relinquaᷓ ab extraneo an a ꝓ
pinquo.ſʒ difficultas ē nō mediocris qꝛ p iura ſupius al
legata ſit illa diſtictio an fiat mētio nominis ꝓpriȷ̄ an ap
pellatiui vt dictū ē.vt.d.l.ſi huius cōis.ᴛ.d.c.quoniā ab
bas an ille tex.apponat nouū ius in illa mā.ᴛ p ꝯñs nō
diſtiguaᷓ ſʒ illa iura.audiuimus ſupra qd ſentiāt ſcribē
tes ſup hoc.ſʒ hoc mihi ē difficile grāde ingenȷ̄ mei ᴛ pp
pauperiē ingenȷ̄ mei nō bñ poſſuʒ hoc capere.ᴛ pōdero
hūc tex.q i p̄ncipio loqͥ qñ relinqͥ epo ſeu plato diſtigu
it an reliquaᷓ ab extraneo an a ꝓpinquo.qꝛ ſi relinqͥ ab
extraneo vi habuiſſe cōtemplationē ad eccleſiā.vñ loqͥ
tex.ille qñ relinqͥ habēti adminiſtrationeʒ ᴛ reliquiᷓ ſibi
ſub noie dignitatis.vñ iſte tex.iudicio meo nullaʒ in hoc
vi ponere drīaʒ inter illa iura.ᴛ iſtd̄.c.imo vi ꝯcordare.
qꝛ ſi relinqͥ epo vi bñ reſpectū ad eccl'iā.ᴛ iſto caſu loqͥ
iſte tex.Si aūt relinquaᷓ ſub noie ꝓprio ab extraneo an
tunc habeaᷓ reſpectus ad eccleſiā hoc nō decidit iſte tex.
ſʒ ſolū decidit qñ relinqͥt extraneus epō.idō vi ꝙ qñ extra
neus relinqͥt ſub noie ꝓprio epo aut prelato debemus re
manere in regulis cōibus diſtinguētib⁹ an fiat p nomē
ꝓpriuʒ an appellatiuū.ᴛ p iſtaʒ viam nō induciᷓ aliqua
iuriuʒ diuerſitas.arg.c.cū expediat de elec.lib.vi.ᴛ idō ex
traneus dic̄ hoc mō ego lego centū Ioāni de agnello q
eſt epo bonōie ꝙ iſto caſu vi teſtōr habuiſſe reſpectū ad
pſonā ᴛ ſic nulla portio debebiᷓ eccleſie.ᴛ p ꝯñs veꝝ fu
it dcīn do.cardi.ꝯſulētis in ꝯtingētia facti ᴛ pp hoc non
erit opus intrare illaʒ difficultatē qꝛ papa hic nō adhi
buit illā diſtinctōeʒ ᴛ iudicio meo ē diuinatō q̄daʒ dicē
ꝙ iſte tex.repellat illā diſtinctiōʒ nominis ꝓpriȷ̄ ᴛ appel
latiui.qꝛ text.hic non loqͥ niſi qñ fit mentio de dignitate
nā nulla mētio fit hic de noie ꝓprio ᴛ ſi eēt ita.vt dicebat
Ioā.d̄ imo.ꝙ iſtud erat pp fauorē eccl'ie ſequereᷓ ꝙ idē
eēt pp fauorē ciuitatis qd̄ dicere eēt deſtruere multa iu
ra nec poſſum videre quō ꝓbet iſte tex.ꝙ ſi ex̄neus legat
hñti dignitatē eccl'iaſticā ſub noie ꝓpo ꝙ videaᷓ hēre cō
tēplatōeʒ ad ipſaʒ dignitatē.ᴛ ſi papa h̄ voluiſſet bñ ex
p̄ſſiſſet ᴛ viſile ē ꝙ exp̄ſſiſſet.ar.c.maiores.de baptiſmo.
ᴛ.c.ad audiē.d̄ dci.ᴛ.l.i.ff.ſi menſor falſuʒ modū dixerit
ᴛ.l.vnica.§.ſināt.C.de cad.tol.ᴛ pōdero qꝛ p̄ſumptioqʒ
papa hic aſſumit hʒ ortū ex hoc ſimili qꝛ ex q̄ teſtator in
legato facit mentōnē d̄ dignitate viſimile ē ꝙ hūerit cō
tēplatōʒ ad dignitatē ᴛ ſic papa fundat ſe ſup eo qd̄ ē vi
ſimile ᴛ hoc oſtēdo ad oculū qꝛ ſi qñ ꝓpinquus legat p̄
lato ſub noie dignitatis vi hēre reſpectū ad pſonam ᴛ ſic
fundat ſe hic papa ſup viſimili p̄ſūpta volūtate teſtātis
ᴛ ſic nō ē pp fauorē eccl'ie vt dicebat h̄ Io.d̄ imo.qꝛ ſi eēt
pp fauorē eccl'ie idē videreᷓ eē vtroqʒ caſu ſiue reliquaᷓ
ab ex̄neo ſiue reliquaᷓ a ꝓpiquo ᴛ p ꝯñs papa fundat
ſe ſup eo ꝙ viſimiliter teſtator voluit ᴛ iſtud mihi vi viuꝰ
16 paſſus tñ ē dubitabilis.¶ Quid ſi eſſent due eccl'ie vni
te ᴛ hērent vnū epʒ ᴛ ab ex̄neo reliqͥreᷓ illi epo q̄ eccl'ia ha
bebit canōicā portionē.Intricatio ſurgit pp vnionē dua
rū eccl'iaꝝ epaliū q̄ vnite ſunt inſimul ita ꝙ altera ñ ſub
eſt alteri ſʒ vtraqʒ ē epalis ᴛ vnio h̄ ſolū faciat ꝙ vniunᷓ
q̄ ad titulū epatus vt ſint ſub vno epo ᴛ pide ē ac ſi eſſet
epus duoꝝ epatū nō vnitorū ᴛ d̄ hac vnione hᷓ.xvi.q.i.
c.ᴛ tēporis ᴛ ita tʒ ibi gl.ᴛ archi.ᴛ de hoc mō vnionis
no.gl.i.c.i.ne ſede vacāte ᴛ Goffr.pleni⁹ in ſūma d̄ reli
gio.do.§.ſi.ᴛ ſpāliter d̄ hac dignitate ſic vnita loquiᷓ.c.
expoſita d̄ arbi.ᴛ vi ꝙ fiat diuiſio ar.l.ſʒ cuʒ ambo.ff.de
iudi.xxvi.q.ij.c.ſors ᴛ qd̄ no.c.lʒ eādē d̄ ꝓbā.i gl.hñ tñ
ad ſi.ᴛ qd̄ no.Io.an.in addi.ſpe.in rubꝛ.de parochȷ̄s.
Pōdera ſi dici poſſit ꝙ dʒ hēri reſpctūs ad locaʒ i q̄ reſi
debat tpe teſti.c.ad apoſtolice de deci.vel attēdaᷓ ad q̄ʒ
eccl'iā potius habuit affectionē argumēto ei⁹ qd̄ hᷓ in.l.
q̄ cōditio.§.ſi.ff.d̄ ꝯdi.ᴛ demō.ᴛ q̄ dixi i.c.nos qdē.d̄.co.
ᴛ facit ꝙ voluit do.Ricar.d̄ ſaly.poſt alios i repe.l.i.C.
de ſacroſan.ec.erat q̄dā eccl'ia in q̄ erant duo ſacerdotes
parochiani teſtator q erat illius parochie dixit lego cētū
p̄ſbytero meo parochiali qd iuris dic̄ hoc eē clarū qꝛ cū
illi duo parochiani ſacerdotes repreſentēt vnaʒ eccl'iā q̄
illa eccleſia habebit allegat.d.l.annua.§.i.ita eſt dicēduʒ

in caſu ꝓpoſito.qꝛ ſi nō appet de qua eccleſia itellexerit
⁊ epo repītet duplicē eccleſiā diuidet portio canonica i-
17 ter illas. ¶ † No.hic caſuz in q̄ teſtōꝛ pōt facere ꝙ eccle
ſie nihil q̄rat de relictis epo ꝙ fieri pōt.ſ; nō pōt facē ꝙ
a ſi relinq̄t eccleſie nihil q̄rat epo*.qꝛ pacti hoīs diſpō nō
pōt derogare iuri publico.l.ius publicū.ff.de pact.l.nēo
pōt cū ſi.ff.de leg.i.⁊ ad hoc ꝯſueuit allegari iſta decreta-
lis ꝙ teſtōꝛ non pōt facere ꝙ iura nō hēant locuz i teſtō
ſuo vide elegantē glo.in.l.codicillis.§.ſi.de lega.ij.vide
Bal.in.l.ij.C.vt l poſ.leg.vbi dicit ꝙ ſi teſtōꝛ legat clerico
cū hoc ꝙ poſſit ꝯueniri corā layco ⁊ ꝙ corā iudice cōpe
tenti nō poſſit ꝯueniri ꝙ nō valet talis diſpō ⁊ dicit eſſe
gloſ.ſingularē ī hoc i.d.l.nemo pōt ⁊ belliſſime ſubdit
etiā Bal.in.d.l.ij.ſtatutū diſponit ꝙ teſtm̄ ñ valeat niſi
ſit regiſtratū in actis camere cōis teſtatoꝛ in teſtō ſuo di
ſpoſuit ꝙ valeret ſuū teſtm̄ l; nō regiſtraret i actis came
re.Decidit ibi bal.ꝙ ñ pōt ⁊ iō teſtm̄ erit nullū qꝛ ſtatu
tū legis ꝓualet ſtatuto hominis.l.leges ſacratiſſime.C.ō
legi.⁊ iō dicit hic Laurē.ꝙ rō ē ꝙ teſtatoꝛ nō potuit fa-
cere iſtā ꝓhibitōnē iuris qꝛ ſi epo relinqt ñ offendit ius
ſecus ecōtra qꝛ ſi reliqt eccleſie epus includit qꝛ eccleſia
nō pōt eſſe ſine epo.Alii dicūt ꝙ rō ē qꝛ eps dz alimētari
ab eccleſia.xii.q.i.c.manifeſte ⁊ ſic ñ pōt excludi ab iſtis
alimētis eps ſine cā lītis ſicut pr̄ nō pōt exheredari ſine cā
ideo ſi dicit relinquo eccleſie nō pōt excludere epiſcopuz
iſta ratio nō videt ſufficiens qꝛ pōt relinq filio cū hoc ꝙ
nō q̄rat pr̄i vt i auc.excipit.C.ō bo.q lib.Ita erit dicēdū
in caſu iſto ꝙ poterit relinq eccleſie cū hoc ꝙ nō acqrat
epiſcopo.Fatēdū ē tñ ꝙ ſi ageret de excluſione ſiēda ab
eccleſia tūc hz locum iſta rō ſicut filius nō pōt exhēdare
patrē ſine cā ita nec eccleſia epm.ſ; qñ relinquitur a tertio
vr̄ ꝯtrium.qꝛ ſicut filio pōt relinqui vt ñ queraſ patri.ita
pōt relinqui epo vt nō queraſ epo.Hoſt.h dic̄ magis eē
deferēdū capiti q̄ mēbris.qꝛ ſi relinquo capiti poſſuz ex
cludere mēbra ſ; ecōtra nō.qꝛ ñ poſſuz relinq̄re mēbra
⁊ excludere caput.do.Card.dic̄ ꝙ rō eſt qꝛ eccleſia ñ pt
eē ſiñ capite ⁊ p ꝯñs ſine epo.do.An.dicit ꝙ rō ē qꝛ ille
qui legat epo pōt hr̄e duplicē ꝯſideratōez videl; cōſide-
rare pſonā vel ꝯſiderare dignitatē.Si aūt exp̄mit volū-
tatē ſuā ꝙ ō relicto facto epo nihil acquiraſ eccl̄ie vr̄ cō-
ſiderare pſonā ⁊ p ꝯñs ñ facit ꝯ ius imo attētat actū a iu
re pmiſſuz ſec9 ſi reliq̄t eccleſie qꝛ tūc nō pōt hr̄e niſi vni-
cā cōſideratiōz.⁊ iō ibi dici nō pōt ꝙ cadat declaratio ſ;
poti9 tūc dr̄ ꝓteſtatio.Nec ob.ſi dicaſ ꝙ eccleſia pōt vaſ
cari in.c.abſq; plato.qꝛ rn̄det do.Anto.ꝙ illud eēt mon
ſtruoſuz qꝛ ſine capite demōſtraret corpus eccleſie.in.c.
18 tantū iō illud attēdi nō dz.Ex p̄dictis infert † ꝙ ſi teſta-
toꝛ legauit noīe capl̄i qꝛ dixi lego capl̄o tal eccl̄ie ita ꝙ
epus nihil habeat de tali relicto ꝙ tūc talis ꝓteſtatio vz
qꝛ h caſu vr̄ ꝙ poſſit ꝯſiderari duplex reſpectus.vz vt in
capl̄o icludaſ eps ⁊ ēt vt in capl̄o nō includaſ eps dic̄ tñ
ꝙ nō valebit dicta ꝓteſtatio.qꝛ illo caſu ñ vr̄ poſſe dari
niſi vnicū reſpectū in relinquēdo vt videaſ relictū factuz
reſpcū eccl̄ie cū q̄ eps hz cōlonē.nec ob.ſi dicaſ ꝙ relictū
capl̄o cū dicta ꝓteſtatōe opaſ vt intelligaſ relictū ſingu
larib9 de capitulo.qꝛ ille intellus ſumi nō pōt.qꝛ ei repu
gnat nomē appellatiuū iq̄ꝝ ſit relictū ſingularib9 de ca
pitulo.qꝛ nō videſ relictū ſingularibus de capl̄o niſi aliſ
appeat forte de affectōe ſingulariuz de capl̄o q̄ affectiōe
fuerit motus teſtatoꝛ ad legandu;.dicit tñ do.Anto.qō
paſſus ē dubius ⁊ diſputabilis Jo.de imo.tz ꝙ ꝓteſtatio
nō vz qꝛ ſaltē vr̄ hr̄e locuz rō Hoſt.dicētis ꝙ ius voluit
potius deferre capiti q̄ mēbris.iō ꝓteſtatio nō tz exquo
relictū factū ē ſub noīe appellatiuo ⁊ ſic cōtemplatōe ec-
cl̄ie ⁊ ita hic reſident.Et p iſta ſit declarata gloſ.cū tex.
ibi ſ; q̄ ē rō hui9 diuerſitatis ⁊ multiplex rō data ē in gl.
iſta ⁊ etiā p doctores ſupius relatos ⁊ qꝛ illud multipli
citer exponiſ cuius veritas ignoraſ.ego ꝯſidero vnū qꝛ
tex.ille dic̄ ꝙ eps ē ꝯiugali mr̄imōio copulat9 eccl̄ie ſue
c.qñ frequēter.§.porro.c.cū inter canōicos.ī.ō elec.ma-

rime ⁊ vxoꝛ nō debēt ad ipaꝛia iudicari.c.gaudem9 de
diuoꝛ.ḡ epus ⁊ eccl̄ia nō debēt ad imparia iudicari.ſicut
ḡ non pōt relinq eccl̄ie cū hoc ꝙ nihil q̄raſ epo eodē mō
nō poterit relinq epo vt nihil q̄raſ eccleſie ⁊ iſtud vr̄ ꝯtrū
ſatis ſtringens.poſſet dari illa rō vz nō ſunt ad imparia
iudicādi qꝛ eadē rō militat in vtroq; ſ; qñ diuerſa rō hñ
debēt iudicari ad imparia.nā ſcriptū eſt ꝙ q in ſacrario
opanſ q̄ ſacrario offerunſ edant ⁊ bibant.c.ſacerdos.i.
q.ij.nō.n.vz ligari os bouis triturātis.dignū.n.ē vt eccle
ſie ſtipēdiis ſuſtenteſ q diuinis obſeqis opaz pſtāt.c.cū
ſm ap̄lm ō p̄bē.⁊ iō nō pōt legari eccl̄ie vt nihil acqraſ
plato qꝛ eēt ꝯ apoſtolū ⁊ cōtra canones ſanctoꝝ pſuz ſ;
illa rō nō hz locū i eccl̄ia ḡ.Et ex ſup̄dcis expedita eſt ēt
gloſ.iquātū glo.que allegat.c.pōtifices.xij.q.iij.iquātuz
dic̄ ꝙ nemo fateri pōt ꝙ in teſtō ſuo ñ habeāt locū leges
ex quo iſert do.Ab.ꝙ ſi teſtatoꝛ diſponit in teſtō eccl̄iaz
fundandā poſt mortē ſuā ñ pōt ſtatuere vt ꝯfirmatō ſeu
ſubiectio ſpectet ad aliud q̄ ad epm qꝛ nō pōt imutare
gñalē ꝯſtōez canonis alle.tex.i.c.cū dilect9 ō cōſuet.ego
vidi dubitari in facto de hoc ⁊ ꝯſului ꝙ ſi teſtatoꝛ nō vo
lebat aliter eccleſiā fundari ⁊ fieri de nouo vbi ſubiectio
ipſius eccl̄ie ſpectaret ad aliū locuz q̄ ad epm loci ꝙ ni-
hilominus eps potuit conſentire ⁊ valuit ꝯſenſus nec po
tuit reuocari p ſucceſſorē qꝛ nō agiſ de magno p̄iudicio
iuris epalis exq̄ non agiſ de iure querēdo ſ; de iure q̄ſito
pdendo ⁊ iō potuit epus tēpore fundatōis cōſentire nec
potuit reuocari poſtea p ſucceſſorē ⁊ allegaui tex.glo.⁊
19 notata ſcribētium in.d.c.cū dilectus.¶ † No.ꝙ vbi le-
gatū ſit plato pōt teſtatoꝛ cōtemplari duplicē reſpectuz.
nā pōt cōtemplari reſpectū eccleſie ⁊ reſpectū pſone ⁊ ſic
cū v̄ba ſint dupliciſ itelligēda pt teſtatoꝛ ōclaraſ reſpcm̄
quē habuit ⁊ ei9 ōclaratōi ſtabiſ ſ; vbi reliqſ eccl̄ie ñ ca
dit niſi vnicus reſpcūs qꝛ vr̄ ſolū ꝯtēplari eccl̄iā ⁊ nō pſo
nā ⁊ ex h colligit do.An.ꝙ vbi ſit ꝓteſtatio in ſcō multi
pliciter intelligibili ꝓteſtatio iuuat ꝓteſtantē ⁊ diſponit
factū ad ſenſum quē ꝓteſtās voluit facit qō no.in.c.cum
M.de cōſtitu.⁊ in.c.i.ꝙ me.cau.⁊ in.c.vidua de regu-
lari.i facto antē vno mō intelligibili ꝓteſtaret nō iuuat ꝓ
20 teſtatio ꝓteſtantē ꝯ iuris itellectū vt hic ꝓbaſ.¶ † No.
ꝙ ceſſantib9 pſumptionib9 relictū plato vr̄ relictū reſpe
ctu dignitatis ⁊ nō pſone ⁊ dicit do.Anto.p iſtū tex.qō
vbi qs ad legādū pōt moueri ex aliqua cauſa affectiōis
extrīſeca potius vr̄ motus reſpectu aīe.⁊ ſic vbi cōcurrūt
due cāe attēdiſ cauſa potētioꝛ ⁊ fauorabilioꝛ.ſ; iſtud no
tabile nō ꝓcederz vbi appareret ō cauſa affectionis p id
qō voluit gl.in v̄.pſumiſ ⁊ ꝙ ſup ea dixi.ſ; bñ poſſet ꝓ-
cedere vbi ō illa ñ appareret l; in veritate poſſet ſubeſſe.
21 ¶ † No.ꝙ relictū a ꝓpīquo vr̄ relictū reſpectu pſone ⁊
nō reſpectu aīe.⁊ ſic cauſa ꝓpinqtatis eſt potētioꝛ q̄ cā
aīe hñ facit illud ꝙ retuli in.c.cū tibi.ſ.e.ꝙ ſi papa pro-
mouet nepotē i cardinalē caro ⁊ ſanguis ſibi reuelauit ⁊
nō ſpūs.Et mirꝫ eſt ꝙ papa hoc ita pſumat ꝙ potius qs
pſumaſ diligere conſanguineos q̄ animā ſuā ꝯ illud qō
ſcribiſ Jo.ij.c.pelle; p pelle ⁊ oīa q̄ hz donat homo pro
aīa ſua ⁊ ēt qꝛ aīa eſt pferēda cūctis.l.ſancimus.C.de ſa
croſan.ecc.c.cū infirmitas de penitē.⁊ remiſ.Et plus vr̄
mirabile qꝛ loqſ tex.in actu diſponēdi i vltima volūtate
q̄ caſu teſtatoꝛ vr̄ hr̄e omnē animū ad mortē.⁊ ſic pſum-
ptio ē ꝙ potius voluerit ꝓuidere aīe ſue q̄ ꝯſanguineo.
Et ēt pōdera qꝛ iſto caſu agiſ ō duplici fauore videl; de
fauore aīe teſtōris ⁊ de fauore eccl̄ie cui acqriſ tale lega
tū.ſ; i diſpoſitione iſtius tex.agiſ ō ſolo fauore cōſangui
nei.⁊ ſic duo vincula fortioꝛa debēt eē vno.c.i.de treuga
⁊ pace i auc.itaq;.C.cōis de ſucceſ.⁊ ſic qlibet ingenio
ſpūs vir duceret i admiratiōz ñ mediocrē ō eo ꝙ h ſtatui
tur.⁊ forte nō eēt ponē os ad celū pp iſta dicere iſtū tex.
dēre limitari h; q̄litatē pſone plati cui relinquereſ a ꝓpi
quo ſi forte eēt pauper.⁊ multi ſunt hodie epi mēdicātes
in menſa alioꝝ.qꝛ tūc ꝓcedat iſte tex.ſ; ſi eſſet diues tunc
nō ꝓcedat diſpoſitio iſtius tex.qꝛ tūc potius vr̄ voluiſſe
prouidere

ꝓuidere eccleſie ⁊ ꝓ ꝯñs aie ſue ꝙ̃ cõiuncto ſibi opulẽto
⁊ diuiti ⁊ ẽ equa conſideratio.teneo tñ quicqd tȝ eccleſia
romana. Et põdera qꝛ papa iõ hic ſtatuit ita qꝛ forte cõ
ſiderauit illud ad ꝙ veriſimiliter hoĩes inclinãtur.naȝ vi
demus eos maiori affectõe duci erga ꝯſanguineos quã
erga eccl'ias.⁊ ꝓ ꝯñs erga aĩas ſuas.⁊ ẽt qꝛ papa ita ſta
tuit ne eccleſia notaret̃ de ambitõe rex iuxta no.in.c.ex
parte de cẽſibus.⁊ in.c.dyaconi.lxxxxiij.diſ.viſuȝ eñi fuiſ
ſet laicis valde ambicioſuȝ ſtatuet̃ ꝙ teſtator potius vi
deat̃ ꝓuidere eccleſie ꝙ̃ ſuis ꝓpinqs ⁊ cõſanguineis ⁊
iõ ſtandũ ẽ huic lr̃e.l.ꝯſpexit.ff.q ⁊ a q. ¶ In gl.nec eſt
declarata fuit.ĩ inquantũ vult ꝙ relictũ ab extraneo cle
rico habẽti adminiſtrationẽ noĩe ꝓprio ꝓſumit̃ relictum
intuitu eccleſie reputat eam vnicã ⁊ ſingularẽ do.Ab.ꝯ
⁊ repꝛhendit dictũ do.Car.ſuperius allegatũ ⁊ dicit eſſe
tex.hic ꝯ dicto iſtius glo.⁊ iducit tex.ĩ mõ hoc relictuȝ
factũ a ꝓpinquo expreſſo noĩe dignitatis tantũ ꝓſumit̃
relictuȝ cõtemplatione ꝑſone ꝑ cõiecturas ꝓpinqtatis
ita ⁊ forti⁹ õhem⁹ dicẽ ſi relictũ ſit ab extꝛneo expſſo noĩe
ꝓprio tãtũ ꝙ ꝓſumat̃ relictũ itnitu eccl'ie.qꝛ nõ eſt veriſi
mile ꝙ ab extraneo ſiat relictũ hñti adminiſtratõȝ ꝯtẽpla
tiõe ꝑſone qꝛ nẽo ꝓſumit̃ iactare ſuũ.l.cũ de idebito.ff.de
ꝓba.c.ſup hoc ꝺ renũ.⁊ qꝺ nota.gl.i.l.cũ qd.ff.ſi cer.pe.
allegat ẽt glo.in.c.ij.Fe.in.vi.que dicit ꝙ ſi quis relinqt
executorẽ teſti amicum ſuuȝ ſub noĩe dignitatis mortuo
iſto executore officiũ nõ tranſit in ſucceſſorẽ in dignitate
⁊ illã glo.dicit eſſe notabilẽ ad id qꝺ diſponit rõne affe
ctõis ꝓpinqtatis ꝙ vẽdicat ſibi locũ in amico vide que
ſupius dixi in glo.in ꝟ.ꝓſumit̃ ⁊ iſta iductio dñi Abb.eſt
ſolemnis ad iſtũ tex.qꝛ ſi reliquit̃ a ꝓpiquo ſub noĩe ap
pellatiuo vĩ reliqui noĩe ꝓprio cõtẽplatõe affectõis ita
⁊ extraneus ſi reliquat prelato extraneo ſub nomie pro
prio vĩ relinquere ſub noĩe appellatiuo rõe affectiõis ꝙ̃
preſumet̃ hr̃e ad ecclĩã ⁊ ita dȝ declarari ſua iductio. Tu
ꝯſidera qꝛ papa exꝓmit hĩ illã affectionẽ qñ ꝯiũct⁹ legat
ꝯiũcto ſub noĩe appellatiuo prelature ſȝ nõ exprimit qñ
extranc⁹ legat extraneo ſub noĩe ꝓprio ⁊ iõ tũc ſtabim⁹
aliis iurib⁹ loquẽtibus qñ exprimit̃ nomẽ ꝓpriuȝ vel ap
pellatiuuȝ vt in.d.l.ſi ſeru⁹ cõis ⁊.d.c.quoniã abbas nec
ẽ verũ ꝙ legãdo vĩ iactare ſuuȝ primo qꝛ tal' diſpõ refert̃
poſt mortẽ ⁊ ad tẽpus quo ñ ẽ functurus do.vt plene di
xi.ſ.eo.in rubꝛ.tum ẽt qꝛ exprimẽdo nomẽ ꝓpriũ vĩ hr̃e
affectõnẽ ad ꝑſonã ⁊ ſic ſatiſfacit ſue volũtati.l.penul.ff.
de cõdi.ob.cau.⁊ ꝓ ꝯñs nõ recedo ab eo qꝺ ſuperius di
xi. Et iqnantũ iſta glo.in ꝟ.ſec⁹ ẽ decidit ꝙ ꝓdcã habẽt
locũ in legatis ⁊ ꝓ ꝯñs in vltia volũtate ſȝ i donatis inter
viuos non vẽdicant ſibi locũ ⁊ iõ ſi aliqd det̃ epo iter vi
uos nõ vĩ datuȝ intuitu eccl'ie ſȝ cõtẽplatõe ꝑſone poſtea
vero glo.videt̃ quodãmodo deſtruere hoc dictum reſtri
gendo illud eſſe verũ qñ aliqua amicitia longa preceſſit
inter dantem inter viuos ⁊ eum cui datur ꝑ ſpem remu
neratõis. Contra dictũ tñ glo.videt̃ vt glo.tangit eẽ tex.
in.c.ſancimus ⁊ in.c.precedẽti.xij.q.ij.vbi ꝓbat̃ ꝙ ẽt in
datis inter viuos ꝓſumat̃ eẽ datuȝ cõtemplatione eccl'ie.
ideo dicit Hoſti.ꝙ dicta diſtinctio an det̃ inter viuos an i
vltima volũtate ñ ꝓcedit.fatet̃ tñ ꝙ ꝯſuetudo approbat
talẽ dr̃iaȝ ⁊ ita tranſit Jo.an.do.Anto.ꝯcludit ꝙ ſi ꝓce
dẽte amicitia vel ꝓpinquitate aliqd leget̃ vel donet̃ ꝑla
to nõ vĩ eẽ dr̃ia iter datũ iterviuos ⁊ relictũ in vltia volũ
tate.qꝛ vtrobiqȝ cenſet̃ eẽ datuȝ ⁊ relictũ reſpectu ꝑſone
facit qꝺ dictũ fuit.ſ.eo.in gl.ꝓſumit̃. Et ſȝ do.Anto.poſ
ſet aſſignari aliqualis rõ ꝓ dicto iſtius gl.qꝛ qñ teſtator
leget i vltia voluntate cõiter cogitat de morte.iõ vĩ tunc
habere maiorẽ reſpectũ ad animã.ſȝ qñ diſponit in actu
iter viuos nõ ſic veriſimiliter vĩ habere reſpectum ad ani
mam do.Abb.⁊ Jo.de imo.dãnant dictã gl.ſȝ nulla no
ua dicũt. Tu vero ꝯſidera qꝛ ꝯ̃ dictũ iſtius glo.tex.ẽ hic
aptus in ꝟ.aut dimittit̃ clauſula aut donat̃.quem textuȝ
induco ĩ mõ vbicunqȝ clauſula apponit̃ in medio legis
refertur ad ꝓcedẽtia ⁊ ſequẽtia ſi fieri põt.l.iij.§.ſi intra

gradus.ff.ꝺ li.⁊ poſth.no.in.c.ij.regris ⁊ in.c.inqſitiõi ꝺ
appe.ſȝ ergo iſte tex.in ꝓncipio ⁊ i ſine loquat̃ de relictis
in vltia voluntate nihilominus hẽbit locũ in datis inter
uiuos ꝑ illã eccleſiã in medio poſitã. Scꝺo ĩ oñdo rõe
viua vbicũqȝ ꝯſtitutio emanauit ꝑ fauorẽ aie extẽdit̃ de
ſtricto ſignificato ad amplũ iſta ẽ glo.peregrina ⁊ nõ eſt
alibi in.auc.ſacramẽta puberũ.C.ſi aduer.ven.que extẽ
dit illã auc.exorbitãteȝ loquentẽ de cõtractu ad quaſi ꝯ
ctũ ⁊ cũ ea trãſit omnis cẽſure ciuilis ſcola ibi allego ſin
gulare ⁊ ſtupẽdũ dictũ Jo.caldari.in.c.ſeries.de teſtib⁹
vbi apponit̃ exceptio exorbitans a regulis cõibus ꝙ in
cauſa matrimoniali recipiant̃ teſtes poſt didicita teſtiſi
cata ⁊ hoc ꝑ fauorẽ aie ꝙ illa exceptio extẽdit̃ ad ſpõſa
lia ſi agit̃ de codeȝ ꝑiculo aiarũ ⁊ eſt limitatio aurea ad
c.iurauit ꝺ ꝓbatio. Allego ⁊ tertio mirabile dictum Jo.
an.in.c.ꝓut humani de homicidio li.vi.vbi dixit ꝙ cõſti
tutio loquẽs ꝺ ꝓncipe ſi emanauit ꝓpter fauoreȝ anime
cõprehẽdit ꝓncipẽ ſuppmi gradus ſȝ regulariter nõ cõ
prehendat niſi exprimat̃.ita videt̃ dicendũ i ꝓpoſito.qꝛ
cũ illa cõſtitutio emanauerit ꝑ fauorẽ aie ſȝ loquat̃ i re
lictis in vltima volũtate cõprehẽdet data inter viuos ꝑ
fauorẽ anime.⁊ illa ſunt icognita.⁊ euertũt ad terrã gl.
hanc. ¶ In ea.gl.ibi argumẽtũ ꝯ̃ de.c.ſancim⁹ ⁊.c.pre
cedẽti.hec glo.nõ ſoluit illud cõtrariũ. Tu ſoluas ꝙ il
lud.c.loquit̃ i dubio.nã relictuȝ factũ ab extraneo ꝑlato
ꝓſumit̃ ituitu eccleſie factũ ĩ eſt verũ niſi alie coniecture
ſint in ꝯ̃riũ vt hic appet rõe ꝓpinqtatis.⁊ hoc mõ euitet̃
m ꝯ̃riũ glo. ¶ †Ex eadẽ gl.ad ſi.not.ꝙ ſi teſtãtor relinqt ca
nonicis eccl'ie ñ vĩ relinqre eccleſie ſed ipſis canõicis. In
cõtrariũ allegat.l.ciuib⁹.ff.ꝺ reb.dub.vbi relictũ ciuib⁹
a videt̃ relictũ ciuitati.⁹ ita eadẽ rõe vĩ dicẽdũ ꝙ relictum
canonicis videt̃ relictũ eccleſie.gl.iſta nõ ſoluit iſtud cõ
trariũ.⁊ in.c.pontifices.xiij.q.ij.gl.dicit illud qꝺ dic gl.
hic nec ſoluit cõtrariũ de.l.⁊ ciuib⁹. Et ꝓ deciſione illi⁹
glo.⁊ huius poptime facit.c.cũ per exemptionẽ de priui
le.i.vi.vbi dr̃ aliud eſſe ſi eximit̃ eccleſia qꝛ tũc etiã cano
nici itelligunt̃ exempti aliud ſi eximãtur canonici qꝛ tũc
eccleſia nõ itelligit̃ exempta.ita dicamus i ꝓpſito relictũ
canonicis nõ vĩ relictũ eccleſie. Jo.an.ĩ trãſit cũ illa gl.
⁊ ad.d.l.ciuibus rñdet duob⁹ modis.prĩo vt voluit gl.
ibi q̃ dixit forte reliqt ciuib⁹ q erant adminiſtratores ciui
tatis.⁊ ſic ſentit ꝙ legatũ ibi nõ fuit fcm̃ ſimplr̃ ciuib⁹.ſȝ
fuit fcm̃ ciuib⁹ adminiſtratorib⁹.iõ nõ eſt mirũ ſi tũc in
telligat̃ eſſe factũ ciuitati ſicut ⁊ quando ſit legatũ ꝑlato
qꝛ itelligit̃ factũ eccleſie.⁊ ſic non ob.d.l.ciuib⁹. Sȝ do.
card.hic dicit ꝙ iſte itellectus diuinat ad illaȝ.l.ciuib⁹.
Et tu bene põdera qꝛ glo.ibi loqt̃ dubitatiue ⁊ ñ aſſerti
ue ex eo qꝛ dixit ciuib⁹ forte adminiſtratoribus ⁊ ſic ſub
dubio forte locuta eſt.⁊ iõ alij vt tãgit Jo.an.dixerũt aut
exprimũtur noĩa ciuiũ in legato aut nõ primo caſu nõ vĩ
relictũ ciuitati.ſecũdo caſu ſic allegat no.i.l.quotiens cũ
.l.ſeqũẽ.ff.ad trebe. Dic tamẽ.do.card.ꝙ dicta diſtinctio
ꝓcedit qñ exprimit̃ nomẽ ꝓpriũ tantũ.ſecus ſi exprime
ret̃ ꝓpriuum ⁊ appellatiuũ qꝛ tũc ꝯſiderat̃ appellatiuũ ꝑ
no.in.d.c.qm̃ abbas. Sȝ dubito vehemẽter quõ i.d.l.ci
uib⁹ potuerũt exprimi nomina ꝓpria ciuiũ maxime i ci
uitate numeroſa poplo ⁊ ideo nõ videt̃ bona reſponſio.
⁊ ꝑ hãc ſecundã ſolutionẽ ſentit Jo.an.ſm do.car.ꝙ qñ
relinquit̃ canonicis nõ expreſſis ꝓprijs nominib⁹ videt̃
eccleſie reliquere.⁊ hoc caſu nõ ꝓcedat illa gl. Sȝ paul⁹
ꝺ leazaris vt ĩ refert.d.car.tȝ gl.ſimplr̃.⁊ ad.l.ciuib⁹ rñ
det ꝙ aliõ ẽ i ciuib⁹ ꝙ̃ i canõicis.qꝛ ciues icludũt ciuita
tẽ.⁊ eis ſublatis dñnit eẽ ciuitas q̃ ñ ẽ aliud niſi ciuiũ colle
ctio.c.ſi ciuitas.⁊ ꝙ ibi no.Jo.mo.ꝺ ſen.excõ.i.vi.⁊ fa
cit.l.pupil.§.territoriũ.ff.ꝺ ꝟ.ſig.⁊ faciat illud ꝙ ſcripſit
Cicero de ſomno Scipiõis.nihil ẽ illi ꝓncipi deo q oẽm
mũdũ regit ꝙ̃ ꝯcilia cetuſqȝ hoĩuȝ iure ſociati q̃ ciuitates
appellant̃.ſȝ exempli canõicis ñ dñnit eẽ eccl'ia.⁊ iõ ſec⁹.
¶ Sed contra predicta facit quod aliud ſit ciuitas qꝛ
interdicta ciuitate non ſunt interdicti ciues ſed locus in

a ¶ Ciuitati.ſȝ
nũqd ſi ciuita
ti relinquat̃ le
gatũ debeat̃ ẽt
ꝯmunitatibus vl's
ꝑ Bar.expo.in
l.vrbis ꝺ ver.
ſig.⁊ ibi ꝑ bar.
⁊ [illegible]

e.ſi ſniaʒ.§.i.de ſen.excó.in.vi.ⱦ ſic ciuitas vr accipi p lo
co dūtaxat.Solu.ꝙ ibi loqtur i pena interdicti q̄ tanq̄ꝫ
odioſa ē reſtringēda ar.c.in penis.ð regu.iur.in.vi.ð pe
niten.diſtin.i.§.pene.ſʒ hic loqmur in legato in quo ple
nior eſt ſiēda interpretatio.l.in teſtis.ff.de reg.iur.c.cum
dilecti.ð dona.Jo.carda.hic dicit ꝙ qñ relinqr ſub noīe
appellatiuo tm̄ plus ponderat id cui attribuit appella
tio q̄ꝫ pſona.d.c.quoniā abb.voluit dicere ſʒ do.Cardi.
ꝙ in.d.l.ciuib⁹.nulli ciues fuerūt expſſi ⱦ ſic ſentit ꝙ ſi
fuiſſent expſſi nō acqreret ciuitati.ⱦ ita tēperat illā.l.Sʒ
durum eſt ſentire ꝙ in.d.l.ciuibus teſtator cōmode po
tuerit exprimere oīa noīa ciuiuʒ ipſe tn̄ dicit ideʒ ſi eſſent
expreſſi noīe ꝓprio ⱦ appellatiuo.ⱦ ſic Jo.calde.appro
bat ſcdaʒ ſolōeʒ dataʒ ad.d.l.ciuibus.ⱦ p hoc vult ꝙ qñ
relinqr canōicis nō expreſſis ꝓpꝛijs noībus ꝙ intelligat
relictū eccl'ie ⱦ ad.d.c.cū p exemptōeʒ rñdet Jo.cald.ꝙ
ibi loqr in exceptōe que vr eſſe odioſa q̄ ē ꝯ iure cōmūe.ⱦ
p ꝯñs reſtringuēda vt ibi no.in vlt.glo.iō ibi appellatōe
canonicorū nō includit eccleſiam.qꝛ ſatis eſt ꝙ piuilegi
uʒ aliqd ꝯferat.c.ſane.ð piuilegiis ⱦ p h̄ dic̄ Jo.caldar.
hāc glo.diſtinguētē inter ciues ⱦ canonicos nō bn̄ dice
re ⱦ ſimiliter nō bn̄ dicit glo.in.d.c.pōtifices.que loqtur
qñ teſtator dixit relinq̄ iſtis canōicis.ⱦ ſic vr loq qñ fue
rūt expreſſa noīa canonicoꝝ ⱦ hoc importat v̄bū iſtis qꝛ
tūc teſtōr cōtēplauit pſonā quo caſu ñ cēſet relictū eccl'ie
q̄ꝫtū ad h̄ vltimū dicit Jo.de imo.ſe nō videre quō teſta
tor videat ꝯtēplari pſonas qñ dicit reliquo iſtis canoni
cis qꝛ iportat idē canonicis iſtius eccl'ie.Tu pondera
qꝛ illa ē mala expō ⱦ male itellexit ⱦ ꝯ euʒ vide Cy.poſt
Pe.in.l.i.C.de ſacro.ec.ⱦ Ricar.de ſaly.ibi i ſua repe.
ponūt exēpluʒ qñ teſtator dixit reliquo vobis canonicis
ita in ꝓpoſito vbi teſtator vtit pronomie dmōſtratiuo ꝙ
fungit vice ꝓpꝛij nominis cū dixit iſtis canonicis faciat
.l.certuʒ.ff.ſi cer.pe.cū ſi.Et ꝯſidera quo ſpū doctus Jo.
calda.trahit.d.l.ciuibus ad canōicos qꝛ ciuiū cōiter vt
ita dixeriʒ infinitus ē numerus ñ ē ſic in canonicis circa.c.
cū p exēptionē.Dicit do.Car.eſſe ꝯſiderādū qꝛ ibi pſo
ne canonicoꝝ cōprehēdunt ñ idiuidualr ⱦ ſingulariter
ſʒ cōphēdunt canonici q ſunt tūc tpis ⱦ qui erunt pro fu
turo tpe qꝛ ſub noīe appellatiuo fcā fuit exēptio ⱦ ꝯſtat
ꝙ hodie dicūr eſſe idē canonici qui fuerūt iam in centum
ānis elapſis ⱦ ſimiliter q poſtea erunt cōſiderato nomie
appellatiuo qꝛ iſti ita ſūt canōici ſicut illi .l.mortuo.ff.ð
fideiuſ.l.ꝓponebat.ff.ð iud.ⱦ facit ꝙ voluit bal.in ti.de
23 pace cōſtant.in pn̄.dicit ēt do.car.† ꝙ ſi teſtator dicit le
go talē rē canonicis talis eccl'ie lʒ nō exprimant nomia
ꝓpꝛia nō tn̄ p hoc itelligit relictū eccl'ie ſʒ collegio cano
nicoꝝ ipſi⁹ eccleſie ꝙ ē diuerſū ab eccl'ia ſʒ eū qꝛ ñ cōpre
hēdit totā eccl'iā nō eni cōphēdit plebē ⱦ alios clericos
ſʒ qñ relinqr ciuib⁹ alio nō expreſſo vr relictū ciuitati qꝛ
ciuitas i effcū quo ad acqrēdū nō ē aliō q̄ꝫ collectio ciui
uʒ lʒ q̄ ad alias ꝯſideratōnes aliud ſit ciuitas ⱦ aliud ci
ues ⱦ p ſupdicta dicit poſſe v̄ificari hanc glo.q̄ pſcripta
doctoꝝ remanēt multū itricata ſʒ eū ⱦ ēt p ſupradcā dic̄
melius eē declaratā.d.l.ciuib⁹ q̄ꝫ in loco ꝓpꝛio ðclaret
p alios ⱦ ēt eſſe ðclaratū p alios ⱦ ēt eē ðclaratū.d.c.cū
p exēptōnē ⱦ hoc dicit ꝓcedere ð ſolēnitate iuris ſʒ quā
tū ad iſtā ðcretalē patet ꝙ ſic vt ð relicto fcō eccl'ie cathe
drali hʒ epūs canonicā portōnē vt hic ita ⱦ ð relicto fcō
canonicis nominib⁹ nō expſſis qꝛ collegiū canonicoruʒ
vr eē tota eccl'ia pter epm ⱦ ita refidʒ do.Car.ſʒ bar.i.d.
.l.ciuib⁹ vr velle ꝙ qñ reliquit oībus canonicis tal' eccl'ie
vel quādo reliquit infinite puta reliquo canōis tal' eccl'ie
tunc itelligit relictuʒ eccl'ie allegat.d.l.ānua.§.i.ſecus di
cit qñ reliquit vni vel duobus canonicis qꝛ tūc itelligit
relictū eccl'ie.Nec ob.huic dictio dcō qd habet tex.ⱦ glo.
.l.plures.C.de ſacroſan.eccle.vbi dicit ꝙ piuilegiū datū
clericis itelligit ꝯceſſum eccl'ie ⱦ illud dicit gl.eē trahen
dū ad alīs acqſitōes qꝛ bar.rñdet illā glo debere itelligi
qñ acqſitio ſolū poterat fieri eccl'ie puta ſi qs legaret cle
rico vnius eccleſie ſeruitutem eundi p fundū ſuuʒ ad fun
dū eccl'ie qꝛ tale legatum nō poteſt acquiri clerico ad ip
ſius ꝑpetuā vtilitatē ex quo fundus cui legat ſeruitus nō
eſt ſuus ſʒ eccl'ie p no.in.l.i.ⱦ.ij.ff.ſi ſeruitus vēdicet al' ſtat
ꝙ illud ꝙ acqrit ſimplex clericus ñ habens admiſtra
tionē eccl'ie nō vr relictū eccl'ie ſʒ potius ipſi clerico intui
tu ſue pſone.vt ꝓbat hic ad ſi.ⱦ hoc voluit Pe.ⱦ Cy.
in.l.i.C.de ſacroſan.ec.ⱦ p ꝯñs Bar.tʒ ꝯriū eius ꝙ dicit
glo.veſtra.lʒ de ea nō fecerit mētionē.Et dicit bar.ibi ꝙ
pdicta habēt locū in ſacerdotib⁹ ſecularib⁹.ſʒ nō hebēt
locum in religioſis qꝛ acqrunt eccl'ie p auc.ingreſſi.C.de
ſacroſan.eccle.ⱦ ſupius dixi.lʒ Bar.non allegaueriʒ ſed
do.Pe.de ancha.circa iſtā glo.vr variare.pmo vr ſequi
glo.iſtā poſtea tʒ opi.bar.ⱦ ſic nō teneret gl.iſtā.ſed do.
Anto.vr ēt varius.pmo vr tenere opi.Jo.calde.ⱦ Bar.
poſtea tʒ opi.iſtius gl.ⱦ ad.d.l.ciuib⁹ rñdet ꝙ aliud eſt
qñ relinquit ciuibus alicuius ciuitatis ⱦ aliud qñ relinqr
canonicis alicuius eccl'ie.qꝛ pmo caſu cenſet eſſe relictū
ciuitati in dubio.vt i.d.l.ciuib⁹.ⱦ h̄ iō qꝛ ciues denoīant
ⱦ deriuant ab ipſa ciuitate.ſecus aūt qñ relinqtur cano
nicis qꝛ ñ intelligit relictū ipſe eccl'ie ex eo qꝛ iſtud nomē
canōici nō deriuat ab eccl'ia qꝛ appellatōe eccl'ie cōphē
dit.vij.q.i.c.ſcire.ſʒ nō appellatōe canonicoꝝ ⱦ pōt eſſe
rō quare aliō i legato facto ciuibus qꝛ tale legatū poſſet
exinaniri ſi ſingulis ciuib⁹ intelligeret eſſe relictū qꝛ poſ
ſibile eſt ꝙ eſſent ciues in tanto nūero ꝙ tale legatuʒ eēt
inane ſi hret diuidi iter eos iō tūc cenſet relictū ciuitati.
Tu adde ad hoc tex.inſtitu.ð here.inſti.§.ⱦ vnū hoīem
vbi teſtator pōt inſtituere hoīes infinitos ⱦ ſic ille tex.ð
ſtruit hoc dictū do.Ant.ſʒ gl.ibi ſolēnis q̄rit† qd ſi teſta
tor inſtituat in ſuo teſtō oēs hoīes q ſunt in mūdo.an te
ſtiū iſtud ſit nullū decidit ꝙ non imo ē validū ſʒ non pōt
cōfirmari educōe pp difficultatē ita dic̄ ibi gl.quē in hoc
reputo ſingularē.Ita dicam⁹ in ꝓpoſito lʒ valeat tale le
gatū tn̄ efficeret inane.ſi inter oēs ciues veniret diuiden
dū in ciuitate populo numeroſo.vt dixit tex.ſing.in auc.
de q̄ſtore i pn̄.i v̄b.noſtra ciuitas populoſa.que rō ceſſat
in legato facto canonicis.allegat qō voluit Feder.ð ſen.
ꝯſi.ci.vbi voluit ꝙ legatū factū fratrib⁹ talis loci cēſeret
fcm̄ vt ſingularib⁹ ⱦ ñ vt ꝯuētui vt h̄ oī p gl.ⱦ relictū ca
nonicis vr fcm̄ ſinglarib⁹ ñ vt caplo ⱦ ſic refidet.d.Ant.
ſequēs gl.iſtā.ſʒ do.meus Jo.de imo.dic̄ ꝙ ſi ſup hoc ex
tat ꝯſuetudo ſtādū erit ꝯſuetudini.ar.l.minime.ff.ð leg.
cuʒ ſimili.Si vero non extat conſuetudo dicit veriorem
eſſe opi.Jo.cald.bar.ⱦ ſequaciū ⱦ forte ſʒ eū h̄ voluit
Jo.an.inquātū pſeuerauit i ſča ſolutōe data ad.d.l.ciui
b⁹.ⱦ ita refidet.Sʒ do.Domi.i.d.c.pōtifices refert Jo.
de ligna.h̄ dicētē ꝙ aut legat vni canonico ſoli ēt expſſo
noīe appellatiuo ⱦ tūc intelligit relictū pſone p iſtū tex.
hic in fine.aut fuit relictū oīb⁹ canonicis collectiue vel i
deffinite.ⱦ tūc vr relictū eccl'ie ſed certe illa fuit doctrina
bar.i.d.l.ciuib⁹.ſʒ do.Abb.h̄ dic̄ ꝙ varie ſcribunt ſup h̄
puncto iō pōt ſic dici ſʒ eū aut relictū eſt factū canonicis
maxime aliqb⁹.ⱦ pſertim expſſis noīb⁹ ꝓpꝛijs ⱦ tūc reli
ctum nō acqrit eccl'ie.ⱦ hoc forte voluit gl.i.d.c.pōtifi
ces dū poſuit exēplū qñ teſtōr dixit relinquo h̄ canonicis
iſtis facit iſte tex.in.§.illud.qñqʒ relictū factū ē ſimplr ca
nōicis eccleſie ⱦ tūc reſpectu acqſitōis forte eſt dr̄ia inter
h̄ relictum factum eccl'ie.qꝛ ſoli canonici nō repreſentāt
totā eccl'iā cū ſint ibi habentes dignitatē capellāos ⱦ ſimi
les ⱦ acqrit ſolū ipſis canōicis ar.optimū in.d.c.cū per
exemptōeʒ.nec putat obſtare.d.l.ciuib⁹ qꝛ ciuitas ſoluʒ
repñtat p ciues nō ſic tota eccleſia p canonicos dūtaxat
ita refidet tantus doctor.ⱦ lenta ⱦ inſulſa eſt additio ſua
ⱦ p illa relati ſunt patres noſtri declarātes paſſum vtilē
nā dicta iſta nō egerent ſuppletōe aliqua.Tu vero adde
tex.in.l.lutius.§.ciuib⁹ meis iuncto v̄.reipub lice vbi eſt
caſus formalis ꝙ relictū ciuib⁹ vr relictū reipublice.ⱦ p
ꝯñs videt ꝙ relictū factū ciuibus vr factū vt collegio qꝛ
paria ſunt relinquere ciuibus ⱦ ciuitati.l.ſi cognatis i ſi.
ff.[illegible] ceb⁹

ff.de rebus dubijs. et iſte erit intellect⁹ verior et planior ad illã.l.ciuibus. et p ↄñs nõ erit opus deuenire ad illas diuinatiões et dicere ꝙ ibi fuit relictũ ciuib⁹ vt admini ſtratoribus vel diſtinguere noibus ꝓprijs an appellati uis expſſis. Et ↄſidera ẽt qꝛ bar.in.d.l.ciuib⁹ ad ꝓbãdã opi.ſuam ꝙ relictũ canonicis videaꝶ relictũ eccleſie mo uet ex tex.d.l.ãnna.§.i.re vera dctũ eius nõ ẽ bñ dctũ ex eo qꝛ in illo.§.i.fuit relictũ ſacerdoti qui ad tps erat ad miniſteriũ eccleſie et ſic legauit oib⁹ ſeruiẽtibus eccl'ie vñ videꝶ relictũ ipſi eccleſie et ſic nõ ꝓbat dctũ bar.ↄ gl.iſtã et iõ tex.ille nõ eſt ↄformis deciſioni Bar.ↄ deciſionẽ hu ius glo.iõ ſi relinquiꝶ canonicis eccleſie nõ legꝶ ergo ac quiriꝶ eccleſie p.d.§.i.Conſidera ẽt qꝛ glo.illa nõ aperte expſſe intellectũ ſuũ queſiuit enim ſi relinquitur canonicis an videaꝶ relictũ eccleſie et ↄcludit ꝙ nõ et aliud nõ exp mit diſceptatio nũc eſt inter cõmentantes vtꝝ acquiraꝶ eccleſie vel acqraꝶ collegio canonicoꝝ vꝉ acqraꝶ ipſis ca nicis vt ſingulis glo.iſta iudicio meo ſentire vꝶ ꝙ ñ acq raꝶ collegio canonicoꝝ ex eo qꝛ dixit ꝙ ſi acqriꝶ eccl'ie g nõ acqriꝶ collegio canonicorũ collegiũ.n.canonicoꝝ re pſentat eccl'iã lʒ nõ i totũ ergo ſentit gl.iſta ꝙ acqraꝶ ip ſis canõicis et ñ collegio eoꝝ difficultas ergo ſtat in h iõ dicas ꝙ ſi teſtãt recepit aliqđ meritũ a.c. canonicoꝝ et dixit lego canonicis talis eccl'ie ex q̃ legatũ ſit pp meritũ .l.nec adiecit.ff.p ſo.tũc vꝶ legare caplo ſeu collegio eo rũ pp pſumptiões meritoꝝ receptoꝝ a collegio et hoc ca ſu poſſʒ ſaluari dctũ.d.Car.Si vo teſtãt nõ receperat me ritũ a caplo canonicoꝝ ſed forte erat affect⁹ pſonis eorũ qꝛ forte erãt ſibi ↄſanguinei ſeu amici tunc vꝶ legare eis vt ſingulis vt et nõ vt collegio p iſtũ tex. et gl.in vbo pſu miꝶ et iſto mõ poterit ſaluari gl.iſta et ꝓcedunt iſta ſine ſcrupulo aliquo et cũ pace et ↄcordia opinionũ.Si vero nullũ iſtoꝝ extat et ſumus i dubio qꝛ teſtãt legauit canõi cis eccl'ie mihi vꝶ ꝙ gl.illa dicat vitatẽ ꝙ acqratur ipſis canonicis et nõ eccl'ie aut collegio eoꝝ. et ad h induco elegantiſſimũ dctũ.d.Oldr.in ↄſilijs ſuis ↄſilio cẽteſimo allꝫ ẽt dctũ Spe.in ti.d ſindico.§.i.v.porro dicẽtes ꝙ ſi ↄſtituiꝶ ſindic⁹ a caplo p noĩs deſignãtis vniuerſitatẽ vt puta caplm ↄſtituit talẽ ſindicũ tʒ inſtrm lʒ ſingulares d vniuerſitate nõ noĩeꝶ ſecus dicit ſi inſtrm cõcipiaꝶ p no mina deſignantia ſingulares pſones vt puta canõici cõ ſtituerũt talẽ ſindicũ et ſic ſeruit apto ore ꝙ vba cõcepta de canõicis nõ deſignãt canonicos vt collegiũ ſed vt ſin gulos. et ẽt allegat ibi Oldr.l.ſi chorus.ff.de lega.iij.ibi vꝶ ꝙ ſi chorus aut familia legetur pinde eſt ac ſi ſinguli hõies legati ſunt vñ iudicio meo iſte appoſuit gladiũ ad os doctoꝝ reprobantiũ gl.iſtã vñ ſi legaꝶ canõicis vꝶ le gatũ vt ſingulis et p ↄñs nec acqriꝶ eccl'ie nec acqriꝶ col legio canonicoꝝ. et lʒ Lapus abbas i.c.ad decimas d re ſti.ſpo.li.vi.repꝭhendat et dãnet illud dctũ Oldr. p.c. cũ eccleſia vlterana.Ꝁ.de elec. et eũ ẽt ſequaꝶ.d.Do.i.d.c.ad decias. et ẽt idẽ domi.i.c.ſi canonici de offi.or.li.vi.dãnet ẽt dctũ Oldr. et ſpe. et allꝫ ↄ euʒ tex. et glo.i.d.c.ſi canõi ci in glo.ij. et cũ dcõ eoꝝ tranſiuerim in.c.cũ eccl'ia ſutrĩa de cau.poſ. et ꝓpꝛie.nihilomin⁹ dixerint qcquid velint qꝛ dcã Spe. et Oldra.ſunt firma vt in firma petra. et p eis allego mirabile dctũ hoſti.in ſum.de reſcript.§.qñ. vñc. quid ſi papa.vbi dicit papa mãdat aliquid expediri per maiorẽ ptem capli ꝙ tũc requiriꝶ ꝙ fiat capitulariter et collegialr.ſec⁹ vo ſi diceret p maiorẽ ptẽ canonicoꝝ. qꝛ tunc ſufficit ꝙ maior ps cõſentiat ſingulr et indiuidualr et hoc dctũ Hoſt.ſequiꝶ et refert.d.Ant.in.c.cũ oẽs d cõ ſti.qđ dictũ nõ vꝶ fuiſſe ꝛeuiſatũ Lapo abbati et Phil.de ſancto gemi.Et ad glo. et tex.in.d.c.ſi canonici põt dari rñſio vã vʒ ꝙ loquaꝶ in actu qui nõ põt fieri a canonicis niſi vt a caplo et ſic capitulr et ita ſentit glo.ij.i.d.c.ſi ca nonicis. et ſi vbis dcꝶ audacia dicerẽ ꝙ gl.ibi ẽ ↄ eos in qſtũ ſupplet ad tex.canonici et caplm ergo ſentit ꝙ hoc vbũ canonici ſimplr ꝓlatũ nõ iportat nec deſignat colle gium ſeu caplm. et ita ẽt rñde ad.d.c.cũ eccleſia vlterana et ad.d.c.ad decimas et ad ↄtrium de.d.l.ciuib⁹ rñde ꝙ dãdo illũ intellectũ quẽ ego nouiſſimus tradidi p.d.l.lu cius.§.ciuibus meis vt videaꝶ relictũ ciuib⁹ vt collegio et p ↄñs ciuitati. Nõ ob.huic glo.qꝛ relinq̃ndo canõicis relinquit vt ſingulis et non vt collegio et illa eſt rñſio va nec p alios tradita. Poſſʒ ẽt rñderi aliter vt dicebat.d. Ant.ꝙ iõ in.d.l.ciuib⁹.vꝶ ſcdm relictũ ciuitati vt legatũ nõ annihileꝶ et eſt rñſio optia pro qua ego allegaui glo. in.d.§.ſed vnũ inſti.d here.inſti. Et pro iſta cũ laude dei ſuſtentata ſit glo.vra q̃ nec per alios viſa nec audita fue

14 re vſqꝫ ad iſta ſecula.¶ Et tangit hic do. Petr.teſtãt le gauit cuilibet canõico ſci Petri.x. ẽ ibi quidã canonic⁹ qui recipit cuʒ duabus manibus hʒ.n.duas pbendas an tũc habebit.xx.refert Ja.de are.dixiſſe ꝙ ſic qꝛ quotiẽs duo iura cõcurrũt in eadẽ pſona pinde hri debẽt ac ſi in diuerſis pſonis cõcurrerẽt.l.tutorẽ.ff. de his quib⁹ vt in dig.vt refert Cy.tʒ ↄtrium in.l.i.C.de ſa.ſan.ecc.qꝛ talis canonicus lʒ habeat duas pbendas nõ tñ ſuſtinet i eccle ſia pſonas duoꝝ canonicoꝝ arg.eius qđ hꝶ in.§.illđ aũt in auct.vt iudices ſine quoq̃ ſuffragio et.l.hec pte.C.de pncl.agen.in rebus li.xij. et ita h reſidet.d.Pe. et eos ſe quitur do.meus Jo.de imo.nihil de nouo adducẽs.Tu ponderã qꝛ forte ↄtrium eſt verius per rõnẽ pcedentẽ qꝛ quotiens duo iura ↄcurrũt in vna pſona hʒ vicẽ duaꝝ p ſonaꝝ.l.papinianus.§.ſed nec ipuberis.ff.de ioffic.teſt.et reyualdus.l.eo.l.ſi cõſul.ff.de adop.l.iiij.ff.de ſtipu. ſer. l.ſi domus.ff.de ſerui.vrba.pdio.l.gñalr.C.de fideiuſ.qꝛ ibi vt eleganter dicit tex.nulla eſt rõ q̃re magis pmittaꝶ in vna q̃ʒ in alia itẽ hʒ eos diuerſo iure.l.lʒ cũ patrono.ff. de bo.poſ.l.cũ aliquis.C.de iur.dlib. et iõ bal.in.l.ſi duo bus.C.cõia delega. et in.l.ſi ad ſcribatũ.C.de ap.dicit ꝙ canonic⁹ qui gerit duo officia dʒ hꝛe duas quotidianaſ diſtributiones et doctor in vtroqꝫ iure dans vocẽ in vtro qꝫ dʒ hꝛe duo ſalaria et bal.in.l.binos.C.de aduo.diuer. iu.dixꝶ ꝙ ſi loco duoꝝ officialiũ poſit⁹ ẽ vn⁹ ſimplr habe bit vtrunqꝫ ſalariũ qꝛ gerit officiũ vtriuſqꝫ et Bal.in.l. qui duobus.ff.de condi. et demon.dixit ꝙ ſi doctor regit cathedrã ordinariã et extordinariã dʒ hꝛe duo ſalaria idẽ dicit ſi vicarius ptãtis exerceat alterius iudicis officiũ ſe quiꝶ ibi Jo.de imo. et facit qđ no.p alios in.l.plurĩʒ.ff. de acquir.here. et facit qđ voluit bal.in.c.cum olim Ꝁ.de re iudi.vbi refert ſe ↄſuluiſſe ſm doctrinam Jo. and. ibi qui voluit ꝙ illo caſu habẽs duplicẽ vocẽ i caplo ſi qui libet illoꝝ iuriũ ꝓducit de per ſe ius vocis dande. et etiã do.Car.refert ſe ibi cõſuluiſſe vna cũ dño bal. et iõ vꝶ di cendũ in ꝓpoſita qõne ꝙ ſi ille due pbende date ſũt vni loco duoꝝ canonicoꝝ vꝶ ꝙ hẽat.xx. et p.ↄñs duas diſtri butiones.Sed do.Anto.ibi credit h dctũ pcedere q̃ ad vocẽ dandã.ſed quo ad diſtributiones nõ hẽbit niſi vni cã qꝛ danꝶ rõne ſeruicij pſonalis itereſſentis diuinis nec põt intereſſe pluries.vide que ego dixi in.d.c.cũ olim qꝛ ↄ bal. et ſequaces allegaui.l.ſi.C.de aſſeſſo.in.v. neqꝫ.n. facile credendũ et.l.ſi plures in pn.ff.d pac.ibi nã diffici le eſt. et.l.cũ duobus.§.ij.ff.pro ſo.in vñ.pciũ.n.opere. et qđ nõ.bar.in.l.cõperimus.C.de pri.ſacroꝝ ſcriniorum li.xij.vide que dixi in.d.c.cũ oli.Et inq̃ſtũ ille tex.in vñ. nec eſt ↄriũ ꝙ in canone poſſet quiſpiã opponere papa nõ debuit nos dimittere in cõfuſo et in certo qꝛ ↄtrium ip ſe eſt pollicitus in ꝓhemio gregoriano.Ꝁ. et ſimile fecit i perator in.§.quibus ↄſtõibus.C.ſed hic dimittit nos in cõfuſo qꝛ nõ aperit vbi ſit ille canõ gl.vra in vbo.quod dicit rñdet ꝙ ille canon eſt.c.pontifices.xij.q.iij. et ideʒ voluit glo.in vbo ↄſtõnem.ſed Inno.dicit ꝙ tex.loquiꝶ tur d ↄſtõibus canonum diſpenſantiũ ꝙ fiat diuiſio ob lationũ eccleſie inter epm et eccleſiã epalẽ.q̃ habẽtur.xij. q.ij.c.cõceſſo. et.c.a vobis ſed pma expoſitio ẽ verior hʒ .d.Car.quantũ ad hãc lrãm põt dici ſm Jos.d imol.ꝙ Inn.bñ dixit inq̃ſtũ ſe re rettulit ad tex.dicentẽ ꝙ diſpõ teſtatoris nõ põt imutare gñalem ↄſtõnem canonis ſed illa glo.ꝓcedit quo ad ver.nec eſt ↄtrium qꝛ ibi ꝓpꝛie lo

quiſ de canone pótificis. Et ad ɔ̃riú rñde ꝙ papa nó vl
miſit nos in ɔfuſo. qꝛ lꝫ h̃ nó allegeť quotta. tñ ſufficit ꝙ
declareť p alia iura. nó. n. pnceps aſtringiť alľaſ quotiá
in iure ſicut aſtringūť inferiores vide late. d. Ant. i repe.
c. vſa de cohabi. cle. ⁊ muli. ⁊ d. Car. in cle. i. de elec. ſiſe
facit iperator i auc. ex teſtó. C. ꝺ colla. Et inq̃ʒtū iſte text.
dicit relinquaľ a ppinquo dubitabūt qſpiá vſqꝫ ad quēꝫ
gradū ppinquitatis hēbit locū tex. ille gl. i v̾bo vſqꝫ ad
quartū gradū póit duas opi. prima eſt ꝙ vſqꝫ ad quar
tū p auc. licentiam. C. ꝺ epiſco. ⁊ cler. ſcd̃a ꝙ vſqꝫ ad ſepti
mū. d. Car. ⁊ꝫ primá opi. ꝙ ſi relinquaľ a ppiquo q̄ ē vl
tra quartū gradū ceſſat pſumptio iſtius tex. ⁊ ſic idē erit
qȯ in extneo. ⁊ hác opi. primá tꝫ Jo. Gof. Hoſti. h̃ Un.
Tiere. ſꝫ. d. Ant. dicit ꝙ lꝫ gl. reſideat in ſcd̃a opi. ⁊ doc.
tranſeant cū gl. tñ ipſe credit hoc eē arbitrariū quotēs
grad⁹ ɔſidereť. ⁊ ſic relinquiť arbitrio iudicis i q̄ gradu
diceť ppinqu⁹. Et poterit ēt ſm eū hēri reſpect⁹ ad ɔſue
tudiné loci vſqꝫ ad quē gradū appellēt ppinquū. ⁊ ꝙ h̃
ſit arbitrariū alľat elegās dcm̃ bar. in ſiłi in. l. cū alienā
.C. de lega. Joá. de imo. dicit tenēdá pmá opi. q̄ expſſe p
baľ p iura alľata in ea ⁊ ad no. p bar. i. l. cū alienā rñdet
ꝙ pcedit in mā illius. l. vbi nó repiť expſſuꝫ ius determi
nás gradū ɔiunctóis ſicut h̃ repiť ⁊ ió ſm eum nó facit
ad ppoſitū. Tu adde ꝙ mirꝫ ē de dñó Ant. qꝛ illa nó fu
it doctrina bar. ſed fuit doctrina glo. i. d. l. cū alienā q̄ di
cit ꝙ ſtabiť iudicis arbitrio q̄ pſona dicaľ ɔiuncta ⁊ loq
tur gl. referēdo cū ad tex. illo mó ex eo qꝛ ibi dicit vľ aly
cui legatur⁹ eſſet ⁊ ſic text. fundat ſe ſup h̃ an legatū fiat
tali pſone cui teſtōꝛ fuiſſet legaturus rē alienā ſcienter ⁊
ió neceſſariū ē ꝙ recurraľ ad arbitriū iudicis ⁊ ſic iſtud
dcm̃ nó fuit bart. ſꝫ fuit gl. Sed opepreciū ē núc vidē qs
iuſtius dicat ⁊ añ oia addo ad pauperiē coꝝ. d. bal. i re
pe. c. ſi pr̃. ſeo. in. vi. vbi q̃rit q venient appellatióe ppin
14 quoꝝ ⁊ dicit ꝙ illi q ſunt vltra liberos lꝫ liberi ēt ppi
qui dicanľ ⁊ alľat. l. officiales. C. ꝺ epi. ⁊ cle. ⁊ . l. ēt. C. de
teſti. Mibi vř ꝙ ſtetur arbitrio iudicis ꝙ oñdo róne vi
ne hoc mó iſte tex. iuncta glo. in v̾bo pſumiť equipat có
ſanguineū ⁊ amicū ⁊ allego tex. in idiuiduo de hoc i. v̾.
ɔſanguineoꝝ aut amicoꝝ i. c. qꝛ nos. ſ̄. eo. Ex quo infero
ꝙ tex. ɔſiderat pſoná eē talē cui teſtōꝛ legatur⁹ erat po
ti⁹ q̃ꝫ eccleſie g̃ vř eē arbitrariū qꝛ quēadmodū arbitra
biť de amico vtꝝ ſit tali amicitie iunct⁹ ꝙ teſtōꝛ poti⁹ le
gaſſet ſibi intuitu amicitie q̃ꝫ legaſſꝫ eccleſie ⁊ ad hoc al
lego ſingulare dcm̃ Jo. an. i. c. cū oꝫ de accuſ. vbi dixit ꝙ
ſteť iudicis arbitrio qs dicaľ eſſe inimic⁹ ita vř ꝙ ſteť iu
dicis arbitrio qs dicaľ amicus cū g̃ equipeť ppinqu⁹. ⁊
amicus in caſu iſtius decretal ⁊ i amico ē arbitrariū ita
in amico facit in ſimili gl. ſing. i. c. ſi poſtq̃ꝫ. §. ſi. ꝺ elect. li.
vi. Nó ob. auc. licentiá ⁊ ſilia iura alľata h̃ in glo. qꝛ lo
quūtur in alio caſu lóge diuerſo ab iſta decretali. ⁊ vide
15 pulchra ſilia q̄ ego alſo i. c. de appella. ſ̄. ꝺ app. ¶ † No
ta ꝙ legatū expſſe factū a teſtatore nó excludit legatariū
a legato qȯ hꝫ pcipere ex iuris diſpóne ⁊ ſic facit ad qȯ
nē teſtōꝛ legauit fratrib⁹ pdicatorib⁹. x. ⁊ priori biblias
ꝙ prioꝛ admitteť ad. x. tanq̃ꝫ frater pdicatoꝛ ⁊ ēt hēbit
bibliá de quo vide Cy. i. l. cū qȯ. C. ꝺ leg. ⁊ pcſo cóis eſt
iſta. aut dixit lego priori bibliá ⁊ cuilꝫ fri i. x. ⁊ ſic icepit a
ſpecie ⁊ tūc pꝛoꝛ nó cóprehēdiť ſub g̃ialitate fratrū. arg.
l. ea tñ adiectio. ff. de le. i. ⁊ . l. doli cla. ff. ꝺ v̾b. ob. ⁊ . l. ſan
ctio legū. ff. de pe. aut incepit a gñe. qꝛ dixit lego cuilibet
fratrū. x. ⁊ pꝛori bibliá ⁊ tūc pꝛoꝛ hēbit bibliaꝫ. l. titia. §. q
marcho. ff. de annu. leg. idē ſi diceret cuilibꝫ fratꝝ. v. ⁊ pꝛo
ri. x. p. d. §. qui marcho. nec ob. l. alimenta. §. baſilice ⁊ . l.
liberis. ff. de ali. ⁊ ci. le. qꝛ ibi legatū alimētoꝝ nó ē reite
rabile ſed pecuniariū ſicut in caſu nr̃o vide bal. ⁊ Saly.
in. d. l. cū qȯ. Bar. i. l. iiij. ff. ꝺ ſtip. ſuo. d. Pe. i. c. ij. ꝺ ſer.
Ang. i. l. coheredi. §. q patrē. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ ibi plene
16 Jo. de imo. † vtꝝ aūt illa portio quá ep̃s ꝺfalcat ab alijs
eccleſijs inferioribus teneaľ cóicare quartá illá cū eccle
ſia cathedrali ſeu caplo ipſius eccleſie an vero hēbit illá

pcipuá dicit Jo. an. ⁊ poſt eū. d. Ant. ꝙ hēbit illá precl
puá rónem preeminētie dignitatis ep̃alis ſaluo niſi ali
ter ſe hēret priuilegiuꝫ vel ɔſuetudo q̄ pót diſponere circa
diuiſioné pticulaře ſm oēs ⁊ ēt diminuere ex toto ſꝫ In
no. de quo ſuperius dcm̃ fuit ⁊ poterit ep̃s hác portióēꝫ
dare alteri eccleſie cuꝫ ɔſenſu tñ ſui capli p hoc qȯ hř. xii.
q. iij. c. ſi. alias ſi nó interueniret cóſenſus capľi nó poſſꝫ
⁊ neceſſaria eēt pſcriptio illo caſu p no. in. c. de q̃rta. ſ̄. ꝺ
pſcrip. qnimo dixit glo. in. d. c. ſi. xij. q. iij. ꝙ ſi ep̃s diſpóit
de illa quarta ſine cóſenſu capľi poterit ſucceſſoꝛ reuoca
re allegat. c. poſſeſſiones. xvi. q. i. idē voluit glo. ſ̄. ꝺ reb⁹
eccle. nó alie. c. poſſeſſiones ⁊ Jo. an. in. c. paſtoralis. in
glo. penul. ſ̄. de dona. ego ſuccincte tetigi in . c. officij. ſ̄. e.
⁊ allegaui Bal. in indiuiduo in. l. pſes. C. de tráſact. vbi
tꝫ ꝙ ep̃s pcipit illá quartá róne oneris pſonalis ió pote
rit illá donare ⁊ de ea gratiaꝫ facere ⁊ dicit ꝙ ɔſuetudo
ita ſeruat nó tñ Bal. ibi facit mentioné de ɔſenſu capľi ⁊
ſic vř ſentire ꝙ ſine ɔſenſu capľi poterit de illa facere gra
tiá. nec ēt bal. aperit cui poterit gratiá facē de illa vtrum
layco vel alteri eccleſie. ⁊ ex quo Bal. loquiť idiſtincte
ꝙ poſſit de ea gr̃aꝫ facere ſeqtur ſiue layco ſiue clerico ſi
ue eccleſie poterit gratiá facerē ⁊ allegaui ibi ad hoc tex.
in v̾bo ppriá portioné i. d. c. officij. qꝛ ſi erat ppria por
17 tio ſua videbaľ ꝙ ꝺ ea poterat diſponē ad libitū. † Ego
aūt vidi dubitari de hoc in fcó ep̃s fecerat gratiá de illa
quarta alteri eccleſie nec interuenerat cóſenſus capli có
ſului ꝙ talis gr̃a valuit ⁊ tenuit ſcḋm doctriná Bal. ⁊
ad. d. c. ſi. dicebā ꝙ ibi erat caſus p opi. Bal. inq̃ʒtū tex.
ibi dicit aut alteri eccleſie cóferre decreuerit licitū mane
at ⁊ irreuocabile robur eius ſniaꝫ ferat ⁊ ſuppletio glo.
ibi violat ⁊ corrūpit illū tex. loqtur eni de gr̃a quá facit
ep̃s alteri eccleſie. ⁊ vult ꝙ eius ſnia hēat robur irreuo
cabile ⁊ ſit licita ergo ſeqtur ꝙ nó reqriť cóſenſus capľi
⁊ ad. c. poſſeſſiones. xvi. q. i. rñdebā ibi fore caſum p opi.
Bal. inq̃ʒtū tex. ibi dicit epi pter quartá vt tertiá ſꝫ loco
rū ɔſuetudiné nihil ɔtingat g̃ vř ꝙ ſunt dñi quarte vľ ter
tie portionis ſm locoꝝ ɔſuetudiné debite ⁊ pp hoc ɔſul
ui ɔ̃ cóem opi. canoniſtaꝝ ſcḋm opi. bal. Núc v̾o pon
dera longe melius qꝛ tex. in auc. licētiá. C. ꝺ epiſ. ⁊ cle. in
ver. ceteris rebus alio mó acq̄ſitis dñio eccleſie reſerua
tis vbi ē caſus ꝙ illȯ qȯ ep̃s acqrit a ſuis ɔſanguineis vſ
qꝫ ad quartū gradū ē ſuū illud v̾o ꝙ aliter acqrit rema
net in dñio eccleſie ⁊ p illū tex. dixi in. c. i. ſ̄. eo. ⁊ in tract.
cardinaliū in. iij. q. ꝙ acq̄ſita p ep̃m ex ſua induſtria non
acqruntur ſibi ſed acqrunt eccleſie teneť. n. opari. p eccle
ſia ⁊ ita tenuit Pe. ⁊ Cy. in. d. auc. licentiá g̃ multomi
gis iſta portio acquiſita de relicto fcó eccleſijs pticulari
bus dꝫ acquiri ſue eccleſie lꝫ eni ipſe poſſit eá adminiſtra
re nó tñ poterit alteri eccleſie cóferre niſi interueniat ɔſen
ſus capľi hoc mó pcedat gl. in. d. c. ſi. ⁊ tex. ibi ⁊ tex. d. c.
poſſeſ. Et ſi mihi dicaľ ſi iſta quarta reſeruaľ in dñio ec
cleſie quō poterit plat⁹ cū caplo ſine cá ſpoliare eccleſiá
dñio ſuo ɔ̃ no. in. c. cū dilect⁹ de ordi. co. ⁊ i. c. delictū per
ſone de reg. iur. in vi. qꝛ ad hoc rñdeo duobus modis vꝫ
hic agiť ꝺ iure q̃rēdo ⁊ facili⁹ pindicaret eccleſie i querē
dis q̃ꝫ i queſitis. l. quid aūt. ff. q i frau. cre. ⁊ p Fed. de ſe.
in ɔſi. ix. ⁊ dixi in. c. vt ſupius de reb. ecc. nó alie. Pót ēt
rñderi alio mó ꝙ ɔſenſus plati ⁊ totius capľi tollit ɔ̃riū
vt eſt gl. elegās i. l. iubem⁹. C. ꝺ ſa. ſan. ecc. ⁊ not. i. d. c. de
18 lictū pſone ⁊ in. d. c. cū dilectus. † Et ex iſtis cócludo ꝙ
ep̃s poterit facē gr̃am de iſta q̃rta alteri eccleſie de ɔſen
ſu ſui capituli ⁊ ita debꝫ ſuppleri ⁊ intelligi illa theorica
bal. i. d. l. pſes ſed layco nó poterit iſtá quartá cóferre ēt
de ɔſenſu capituli p. d. c. ſi. ꝙ nó niſi cū miniſterio dic̄ qñ
alteri eccleſie cóferre decreuerit ⁊ iſta mēti cómenda qꝛ
ſunt quottidiana ⁊ p alios ñ ſūt ita dclarata ⁊ ió vt no
19 ua nó tradas obliuióí. ¶ † No. ꝙ nó ſolū ꝺ relictiſ fcis ec
cleſijs ſꝫ ēt monaſterijs ⁊ alijs pijs locis puta hoſpitali
bus ⁊ ſimilib⁹ ꝺbetur ep̃o canonica portio. ⁊ in hoc iſte
tex. in. v̾. ſec⁹. aūt eſt clarioꝛ de corpe iuris. Nec obſt. ſi di
catur

¶ Propinquoꝝ. vide de hoc aliqd per bar. in. l. ſi. C. ꝺ verb. ſig. ⁊ per Jo. alex. ꝺ imo. in. l. cū aliena C. de lega. vbi multa bóa hēs.

catur mõaſteria ſūt exēpta a lege dioceſana qꝛ ſupius declaratū eſt. ⁊ dicit h̄.d.car. h̄ pcedere ſi legatū ſit ſcm̄ hoſpitali. ⁊ p ꝯñs epõ dȝ h̄re portionē ſbitā. ſecus ſi ſcm̄ ſit pſonis puta paupib⁹ qḋ pcedit ſȝ cū qñ ſit paupib⁹ ſim plicit͛ vt eſt gl.ſing.i.c.ij.ḋ ſepul. ⁊ facit tex.i.l.ſi qs ad declinādā ad fi.C.de epi. ⁊ cle.vbi vꝛ ceſſare oīȝ falcidiā ⁊ p hoc facit ex̄uagās bonifacij octaui directa collectori decle.vbi diſponit ꝙ a talib⁹ nõ exigaꝛ decia.refert tñ d.Car.ꝙ qdā doctor cui⁹ nomē ipſe nõ inuenit i qdam apoſtilla dixit ꝙ ſi hoſpitale cõferꝛ in titulū pcedit vt debeaꝛ quarta canõica de relicto ſcõ paupib⁹ certi loci.ſecus dicit ſi nõ ꝯferaꝛ in titulū p.d.l.ſi qs ad declinādā ⁊ p dictā ex̄uagātē ⁊.d.cle.qꝛ ꝯtingit.§.vt aūt de reli.do. ⁊ qꝛ epus ē pꝛ paupuȝ dȝ cis thezauriſare.c.cū apoſtol⁹ ḋ cēſib⁹.c.gloria epi.xij.q.i. ⁊ ſic ꝯcludit ꝙ de legato ſcõ paupib⁹ nõ debeꝛ q̄rta. Si ṽo legaꝛ paupib⁹ certi loci ſic ḋbeꝛ quarta qꝛ vꝛ legare locū.ita dixit Jo.an.i.c.cudū de ꝯuer.ꝯiug. ⁊ ſm iſtā apoſtillā hoc ē verȝ qñ relinqꝛ paupib⁹ certi loci puta hoſpitali ſancti andree ⁊ ſic hoſpitale ꝯferꝛ in titulū bñficij ſecus ſi nõ ꝯferaꝛ i titulū bñficij. Sed.d.Car.dicit hāc diſtinctionē quā ille doctor faciebat nõ pcedere.qꝛ lȝ hoſpitale non ꝯferaꝛ in titulū bñficij ſi tñ locus eſt eccleſiaſtic⁹ debet canonica portio vt h̄ pȝ ⁊ i.c.pcedēti. ⁊ cū eo tranſit Jo.de imo.h̄. Tu vide bal. in auc.ſiṁ.C.ad l.fal.vbi dicit ꝙ epus cū ſit pꝛ paupuȝ nõ deberet detrahere ḋ paupib⁹ iſtā quartā poſtea dicit ꝯtrariū qꝛ quarta eſt fundata i lege dioceſana nõ in lege trebellianica vꝛ pegaſina ⁊ qꝛ in vtroqȝ caſu ē̄ſtaꝛ fauor aīe ideo debeꝛ. ¶ No.p hoſpitali repto edificato ſine auctoritate epi vtꝫ pp diuturnitatē tpis pſumatur interueniſſe auctoritas epi.ego dixi de hoc i.c.lȝ hely de ſymo. ⁊ i.l.q in aliena.§.i.ff.de acqr.her. ⁊ aliqd i.c.ꝯuenit ḋ emp. ⁊ ven. ⁊ Lo.ro.in.l.ſciendū.ff.de ṽb.ob.ſeqꝛ doctrinā bal. in.l.ij.C.de legi.here.ego reaſſumo.nõ hūc paſſuȝ in re-

30 pe.d.l.ſciendā. ¶ Sȝ pulchra eſt ⁊ quottidiana dubitatio repꝛ locus h̄ñs faciē loci eccleſiaſtici ⁊ oratoriū in forma eccle ⁊ cāpanas ⁊ altare an pſumaꝛ talis loc⁹ eccleſiaſticus ⁊ ꝯſtructus auctoritate epi.vꝛ ꝙ ſic p id qḋ no.glo.in cle.qꝛ cõtingit de reli.do.i ṽbo altare. ⁊ Fed. de ſe.ꝯſi.cxxx. ⁊ archi.de cõſecra.di.i.c.nēo vbi dicit ꝙ ſi locus ſit in forma eccle ⁊ ibi p ſacerdotes ⁊ clericos publice celebreꝛ ꝙ pſumiꝛ auctoritas epi interueniſſe. Jn ꝯtrariū facit qꝛ auctoritas nõ pſumiꝛ interueniſſe niſi appareat p noto.in.l.qcūqȝ.§.fi.ff.de publi.nā illa q̄ ſūt ſci nõ preſumunꝛ niſi de eis appareat .l.in bello.§.facta.ff. de cap.ideo dicit cõpoſtolanus.i.c.cū dilect⁹.de ꝯſue.ꝙ in eis i quib⁹ reqrꝛ cõſenſus capli ad validādū actū nõ pſumiꝛ interueniſſe ſi ptes de hoc referāt qõnē puta dicūt ſe noviter interueniſſe facit qḋ in ſili dicimus de delegato q nõ pſumiꝛ niſi de delegatiõe ꝯſtet.c.cū in iure perit⁹. de offi.deleg.nec pſumiꝛ ſolēnitas extrinſeca niſi appeat vt.d.l.qcūqȝ.§.fi.de quo plene p bar.i.l.ſciendū.ff.ḋ ṽb. ob.ſed facile rñderi põt ꝙ ſi apparerēt indicia nihilominus lȝ ſint ſci tñ pſumunꝛ interueniſſe ſicut dixit Jnn. ḋ eo q geſſit ſe p rectore eccleſie ⁊ lõgo tpe adminiſtrauit ſciente ⁊ patiente dioceſano qꝛ pſumiꝛ fuiſſe iſtitut⁹ in rectorē eccleſie ſm eū in.c.illud de pſūp. ⁊ ibi p Jo.an. ⁊ p eū dē in.c.i.de reg.iur.in.vi.ſic h̄r in.c.p tuas de pbatio.vt qs pſumeꝛ filius eorū q vt parētes tractarūt ⁊ tenuerūt ideo cū h̄re cāpanas oratoriū ſacerdotes ⁊ ſilia ſint ſigna loci eccleſiaſtici pſumiꝛ loc⁹ eccleſiaſtic⁹ auctoritate epi fundat⁹ facit qḋ h̄r in.c.parētib⁹ de puile. ⁊ ſi p tpe cui⁹ initij nõ exiſtit memoria epus nõ exercuit iura epalia i tali loco cenſeꝛ pſcriptū ꝯ epm̄ p no.i.c.i.de pſcrip.in.vi.qꝛ talis pſcriptio h̄ꝛ loco puilegij.c.ſup qbuſdā.§.preterea de ver.ſig.l.hoc iure.§.duct⁹ aque.ff.de aqua quot. ⁊ eſti. ita dixit Jo.de imo.ſe in ſcõ cõſuluiſſe in.c.officij.ḋ eod. ſed ille paſſus meli⁹ cadebat h̄ merito ḡ tangendus fuit h̄. Adde ad eū qḋ voluit hoſti.i.c.lȝ hely.de ſymo. ⁊ adde bal.in.l.fi.C.de pba.vbi voluit qdā ſtetit lõgo tpe in beneficio ſciente ⁊ patiēte dioceſano ꝙ pſumiꝛ inſtitutus in bñficio ⁊ ita dicit limitari.c.i.de regu.iur.in.vi.c. ordinarij.de offi.or.li.vi. Adde ſing.tex.ſm oēs in.l.qui in aliena.§.ꝙ ſi nõ adierit.ff.de acquir.here.vbi optīe pbaꝛ doctrina pfata. ⁊ ibi dixit Bal.ꝙ ſi pꝛlatus ſtetit diu in plātura ſciēte ſupiore pſumiꝛ legitimi iſtitut⁹ allegat Jnn.in.d.c.illud ⁊ idē voluit ibi ang. ⁊ addit Ang.ꝙ ſi ex diſpõne ſtatuti in ꝯtru mulieris dȝ interuenire ꝯſenſus ꝓpinquoꝝ ꝙ pp longū tpˀs q̄ celebrat⁹ eſt ꝯtrus pſumiꝛ ꝯſenſus ꝓpinquoꝝ interueniſſe. Adde mirabilē tex.i.l.ſi filiusfamilias.C.de peti.here. ⁊ ibi Bal.dicit pſtare argumētū ꝙ ſi cleric⁹ ſciēte eo ad quē ſpectat ꝯfirmatio lõgo tpe tenuit bñficiū ꝙ pſumiꝛ ꝯfirmationē pceſſiſſe. fac ſingulare dctū Hoſt.in.c.ij.de clericis pigrinis vbi dicit ꝙ ſi qs fuit ordinatus ad ſacros ordines iam ſunt anni quinquaginta nec extant teſtes nec inſtr̄a ſue ordinatiõis cõſtat tñ p eos inter quos verſatus eſt qḋ ſemp vt pſbyter ſe geſſit ꝙ hoc ſufficiat arg.l.iij.ff.ad maced.ꝯ q̄ dcõ excla mat.d.Car.ibi faciat qḋ voluit.d.Pe.ḋ pu.io.in tra.q̄rte canonice vbi voluit ꝙ hoſpitale ſine capella ſi h̄eat ſigna eccleſiaſtica ⁊ eſt antiqua pſumiꝛ fundata auctoritate epi facit qḋ voluit bal.in.d.l.fili⁹ vbi dicit ſtatuto caueꝛ ꝙ fili⁹ nõ poſſit alienare ſine licētia pꝛis ⁊ alienauit nec appet de licētia pꝛis ꝙ pp antiqtatē tpis licētia pſumiꝛ interueniſſe facit qḋ voluit idē bal.in.l.poſt mortem ff.de adopt.vbi dixit filiusfa.p.xx.ann.dixit ſeorſuȝ a pꝛe habitādo ⁊ negociādo vt emācipatus ꝙ pſumiꝛ emancipat⁹.arg.l.ij.C.de pſcrip.q̄ p libertate ⁊ idē voluit i.l.i. .C.de pa.ptāte. ⁊ faciat qḋ voluit bal.i.l.ſi certis ānis.C. de pac. ⁊ i.l.emācipatõe.C.de fid.inſtr. ⁊ vide q̄ ſcripſi latius in.d.l.qui aliena.§.ꝙ ſi nõ adierit. ⁊ cuȝ fuiſſet qõ i facto ita cõſului p ſupradicta in quadā capella in cuius fundatiõe dicebaꝛ nõ interueniſſe auctēm epi. Sȝ ꝯſidera qꝛ ꝯſiliū Jo.de imo. ⁊ ēt oīa iſta dcā addita ad eū cõfundunꝛ ex toto p elegantē doctrinā bal.in.l.ii.C.ḋ leg. here.vbi dixit ꝙ ex longi tpis patiētia pſumiꝛ aditio allegaꝛ.d.l.ſi filius ⁊ allegat rõnē qꝛ agiꝛ de vtilitate patientis.poſtea ſubdit ſȝ nūqd p patientiā lõgi tpis ꝓbeꝛ bonoꝝ poſſeſſio lrīe agnita corā ptore rñdet ꝙ nõ qꝛ patientia nõ põt adaptari ptori q̄ pp ēt i ſili dicit ꝙ ex poſſeſſione lõgi tpis pacifica ⁊ ſine vlla ꝯdictiõe ſcā nõ pſumereꝛ iſinuatio dõationis qꝛ nihil hȝ cõe auctoritas pretoris cū poſſeſſione ⁊ ideo dicit ſi ſtatutū reqrit certas pſonas adeſſe ꝯtctui mulieris non pſumereꝛ eoꝝ intereſſentia.l.nõ ob hoc.C.vñ cognati fateꝛ tñ ꝙ in bonoꝝ poſſeſſiõe pꝛ q paſſus ē per decēniū filiū poſſidere q fili⁹ agnouit bonoꝝ poſſeſſionē ratificaſſe itra vtile tpˀ qꝛ lõga patiētia hȝ i ſe principiū ⁊ finē ⁊ ſufficit pncipiū qꝛ põt momēto fieri ⁊ hoc eſt ꝙ ſubdit no.ſm eū in.l.i.C.q admi. ⁊ dicit ꝙ rõ.d.l.q i aliena ⁊.d.l.ſi fili⁹ ē qꝛ pmiſcua ē pſona pꝛis ⁊ filij ⁊ q̄ſi vnū corpus vñ vno poſſidēte alter itelligiꝛ poſſidere.l.fi.C.de vſufr.l.fi.C.de ipub. ita dicamus i ꝓpoſito ꝙ illa lõga poſſeſſio ⁊ lõga pacientia nihil h̄eat cõe cum auctoritate epi ⁊ p ꝯñs auctoritas nõ pſumiꝛ interpoſita. Nihilomin⁹ tene q̄ ego dixi ⁊ ad dētes bal.rñde ꝙ imo auctoritas ptoris ex lõga patiētia pſumiꝛ ꝙ ſibi oñdo ad oculū tpe ſſoꝝ reqrebaꝛ dcrtū iudicis in agnoſcēda bonoꝝ poſ.l.i.§.decretalis.ff.de ſucceſſo.edi.ſȝ hodie de iure.C.ē ſec⁹.l.fi.C.q admi. ⁊ nihilomin⁹ de iure ſſoꝝ pſumebaꝛ interueniſſe decretū ptoris. ar.d.l.q i aliena.§.ꝙ ſi nõ adierit ḡ ex diuturnitate tpis pſumiꝛ auctoritas interueniſſe. Jtē ꝓpter antiqtatē ſnie pſumiꝛ ꝙ pars fuerit citata vt ē caſus melioꝝ de iure in c.bone de elec. ⁊ lȝ do.an.i.c.in pñtia de renū. ⁊ bal.i.d. l.emācipatiõe ⁊ citatio no põt fieri niſi de iudicis cõmiſſione vt no.i.c.i.ḋ in. ⁊ ibi vide dcā mea ḡ ex diuturnitate tpis pſumiꝛ cõmiſſio ſupioris ⁊ ſic auctoritas interueniſſe ⁊ per iſta apparet ꝙ nõ bñ dixit bal. ¶ No.ꝙ inter epm̄ ⁊ eccleſias iferiores ⁊ pia loca ē cõto.lȝ ſi.tāra ſicut inter eū ⁊ eccleſiā cathedralē ⁊ pp hāc rõnē dicit Jnno.

ꝙ eccleſie iferiores nó pñt facere ſtatuta ſine ɔſenſu epi.
c.cũ ɔſuetudinis ð ɔſue. ꝙ dcm̃ ẽ valde ſingulare q̃r.c. il
lud loq̃r de eccleſia cathedrali. ⁊ Inno.extẽdit ad eccle
ſias iferiores ⁊ vide glo.magnã ⁊ ſing.i.c.ɔſtõnes ð vb.
ſig.li.vi. ⁊ idẽ dicit hic Inn.in locationib' vt nó poſſint
eccłie iferiores locare bona eccłiaꝝ ſine ɔſenſu epi qð di
cit Jo.an.ꝓcedere qñ locatio fieret ad magnũ tps ſecus
ſi ad modicũ puta vſq3 ad nouẽ ãnos cle.i.de reb. ec.nõ
alie.i tex. ⁊ glo.c.ad audiẽtiã eo.ti. ⁊ ob hãc rõnẽ nõ pñt
eccłie iferiores q̃l3 ardua negocia ſine ɔſenſu epi explica
31 re ar.c.cũ3 ð iu. ¶ †Sed an hec diuiſio q̃ fit iter platũ ⁊
eccleſiã cathedralẽ hẽat locũ in platis iferiorib' ab epo
puta inter abbates ⁊ eccleſias ſuas ⁊ ſiles Inno. ⁊ Jo.
an.tenẽt ꝙ nõ ex eo q̃r ñ repit iure cautũ ⁊ ẽt q̃r nõ ẽ tã
ta cõio inter platũ inferiorẽ ⁊ eccleſiã ſuã q̃ta ẽ inter ep3
⁊ eccleſiã ſuã niſi pactũ ɔſuetudo vel ꝓuilegium aliter ſe
hẽret vt inter platũ inferiorẽ ⁊ eccleſiã ſuã fieret iſta diui
ſio ⁊ ex hoc inferꝛ ꝙ ſi nõ eſſet expꝛſſu3 in iure ꝙ iter epm
⁊ eccleſiã ſuam fieret iſta diuiſio tñ fieri ⁊ peti poſſet iſta
portio canõica inter eos pp cõionẽ quã hñt ⁊ dicit hoſt.
ꝙ ſicut inter epm ⁊ eccłiã eſt dare cõionẽ ita inter papã
⁊ cardinales erit dare cõionẽ ⁊ multo maiorez ſm eũ. ⁊
iõ nil deberet facere papa ſine cardinalib' allꝫ.c.antiq̃
de ꝓuil. ⁊ d. Pe.de anch.h ⁊ d. Ant.dicũt ꝙ hoſti.fuit
cardinalis ⁊ iõ ſemꝑ fuit conatus defendẽ ſuã dignitatẽ
q̃ſi velint dicere ꝙ nõ ſit ita credẽdũ dictis ſuis loq̃ntis ĩ
fauorẽ cardinaliũ. Tu adde tex.ſing. ⁊ meliorẽ ð corpe
iur.in.c.ꝑ venerabilẽ.§.rõnib' q̃ fi.ſint le. ⁊ Jo. mo.dicẽ
tẽ i.c.ſup eo.de her.in.vi. ꝙ cardinales ſunt in quaſi poſ
ſeſſione vt papa nõ explicet ardua ſine ɔſilio eoꝝ ⁊ facit
qð no. Jo.an.in.c.ij.ð cle.nõ reſi. ⁊ ad hoc vide pulchrũ
dcm̃.d.bal.in.l.cũ multa.C.de bo.q̃ lib. vbi dicit ꝙ pa
pa nõ põt ɔcedere magna ⁊ ꝑcioſa caſtra ⁊ ciuitates ec
cleſie ſine cõſenſu car.q̃r ſũt capłm eccłie vniuerſalis alle
gat qð no.arch.in.c.cũ redẽptor .xij.q.ij. ⁊ qð hꝛ i.c.hu
manã.C.ð hꝛñ.vł de le.vide q̃ dixi in q̃ tractatello dñoꝝ
32 cardinaliũ ſupiorib' ãnis.incepto ſi tñ cõpleto. ¶ †No
a ta ꝙ epo dꝛ hꝛe ɔiugiũ ſpũale cũ eccłia ſua cathedrali[a]
dũtaxat ⁊ nõ cũ aliis iferiorib' ⁊ facit qð no. Jo. an.i.c.
clerici de vi. ⁊ ho.cle. ⁊ vide tex.in.c.cũ iter canonicos.ñ.
de elec.in.v.q̃ſi ɔiugiũ. Ex quo infero ꝙ ſtatutũ odioſu3
loq̃ns de cõiugio nõ h3 locũ i ɔiugio ſpũali ex eo q̃r ẽ q̃ſi
ɔiugiũ vt ibi eſt text.ſingu.iõ d3 itelli de cõiugio carnali
33 arg.l.i.§.q̃ imppetuũ.ff.ſi ager vecti. ¶ †No. ꝙ relictu3
ſcm̃ ei q̃ non põt ꝓpꝛiũ poſſidere vt eſt religioſus acq̃ri
tur eccleſie ⁊ nõ ꝑſone cui ſcm̃ eſt.l.deo nobis.C. de epi.
⁊ cle.xviij.q.i.c.i.vide Bar.i.l.ciuib'.ff.de reb.du.q̃nim
mo dicas ꝙ ſi eẽt religioſus effect' car.nõ poſſet de illo
ɔdere teſtm̃ ita pulchre dixit bal.in auc.licẽtiã.C.de epi.
34 ⁊ cle. ¶ †No. ꝙ relictũ ſcm̃ clico ñ hñti adminiſtratio
nẽ eccleſie l3 alias ſit bñficiat' ꝑſumiꝛ ſcm̃ intuitu ꝑſone
⁊ nõ ituitu eccłie vbi ẽ bñficiatus pone exẽplũ i canõico
nã canonic' nõ h3 plationẽ nec adminiſtratõez eccłie vñ
in dubio reliquẽdo canonico nõ vꝛ teſtõꝛ hũiſſe reſpectũ
ad eccłiã q̃r nõ eſt veriſiłe ꝙ reliq̃ſſet ituitu eccłie ei q̃ nõ
h3 adminiſtrationẽ eccłie hoc ẽ veꝝ niſi ꝑ cõiecturas pro
bareꝛ ɔ̃riũ ꝑ iſtũ tex. ⁊ ſic vꝛ hic caſus ɔ̃ glo.ſing.i.c.pñti
de offi.oꝛ.in.vi.q̃ dicit ꝙ bñficiat' nõ hñs adminiſtratio
nẽ põt teſtari de fructib' ꝑceptis occaſione ſui bñficij.ſe
cus dicit ſi h3 adminiſtrationẽ ⁊ moueꝛ ꝑ iſtũ tex.q̃ ꝓbat
oppoſitũ nã ſolũ vult facere dñaz inter hñtẽ adminiſtra
tionẽ ⁊ nõ hñtẽ cõiecturãdo mentẽ teſtõris. S3 vbi poſ
ſet apparere ꝙ teſtõꝛ hẽat reſpectũ ad eccleſiã relictũ ac
q̃riꝛ eccleſie nec eſt dñia inter hñtẽ adminiſtratõez ⁊ ñ
hñtẽ ſed certũ eſt ꝙ fruct' bñficij obueniũt intuitu eccle
ſie ⁊ de bonis eccłie ḡ nõ eſt dñia iter ꝑdictos ⁊ iõ do.an
to.dicit ꝙ illa gl.male ⁊ peſſime alłauit iſtũ tex. tu vide
de q̃ late dixi i.c.ſi.de pecu.cle. ¶ In gl.argumẽtũ in ſi.
hoc tenuit Jo.q̃ allegabat multa iura ⁊ ꝑcipue.c.cũ no
bis olim de elec. ⁊ aliqua alia de q̃bus ſꝫ ꝑ Jo.an. Sed

[a] ¶ Cathedrali.adde ad materiã huius cõcluſionis do.alex.de imo.in l i.ff. de reli. ⁊ ſumpt. fune. ⁊ ibi doc. ⁊ vide do.abb.in.c.ac cedẽs de pbẽ.

hoſti.t3 ɔ̃riũ ꝑ id qð hꝛ in.§.ſed aliud.lxi.di.c.iij.ð offi.
oꝛdi.c.cũ tibi de vbo.ſig. Jo.an.ɔcordat nã dicit ꝙ opi.
glo.eſt vᷓa qñ q̃riꝛ de gremio eccleſie ciuitatis. q̃r tunc ſub
tali appellatõe cõp̃hẽdiꝛ ille q̃ eſt de ipſa eccleſie ꝑnci
pali ⁊ maiori.ſed ſi q̃raꝛ de gremio cleri ciuitatis tũc
ɔp̃hẽdiꝛ cleric' ẽt ſi ſit clericus iferioris eccleſie ipſius ci
uitatis. ¶ In gl.ſi.ibi nõ hẽat ꝓpinquos ſentit gl. ꝙ ſi
clericus moriꝛ ab inteſtato ⁊ non h3 ꝓpinquos ſuccedit
eccleſia Inn.ſentit de agnatis vſq3 ad ſeptimũ gradũ vł
ð agnatis vſq3 ad quartũ allegat.c.i.l.ti.i. ⁊ .c.i.xij.q.iij.
S3 do.car.dicit h ꝙ hec dñia inter agnatos ⁊ cognatos
eſt hodie ſublata ꝑ id qð hꝛ in auc.ceſſante ⁊ i corpe vñ
ſumiꝛ.C.de legi.tuto.vñ hodie admittunꝛ oẽs tã agnati
q̃3 cognati vſq3 ad decimũ gradũ inſti.ð ſucceſ. cogna.§.
ſi. ⁊ hoc quo ad ſucceſſiones ⁊ ẽt dñia quã hic facit Inn.
nõ admittebaꝛ ẽt de iuꝛ veteri q̃r cognati admittebãꝛ vſ
q3 ad ſextũ gradũ ⁊ aliquo caſu vſq3 ad ſeptimũ gradũ
agnati vᷓo vſq3 ad decimũ vt p3 inſti.de ſucceſ.agna.nec
iura allegata ꝑ Inno.ꝓbant dcm̃ eius ⁊ ſic male fuit lo
quutus ⁊ cũ hoc dcõ car.trãſit Inno. Tu adde ꝙ.d.An
to.in.c.cũ in offi ñ.co.aliter loq̃tur. Et pondera gl.i.c.i.
xij.q.iij.que t3 hanc opi.Inno.dũ dicit vſq3 ad q̃rtũ gra
dũ. Sed Bart. brixiẽ.i addi.arguit in ɔ̃riũ iudicio meo
tex.d.c.i. ⁊ ſi. ⁊ .c.ſi epũ.xij.q.v.ꝓbant apto ore ɔ̃riũ eius
ꝙ voluit Inn.q̃r dicũt tex.illi ꝙ q̃3diu extãt cognati ſuc
cedunt ſed vſq3 ad.x.gradũ dñr extare vt in.d.c.ſi.ḡ ⁊ al
lego tex.in.l.ſi q̃s pſbyter.C.de epiſ. ⁊ cle.q̃ eq̃pat agna
tos ⁊ cognatos ad ſucceſſionẽ clerici decedẽtis ab iteſta
to ḡ peſſime fecit Inn.ponẽ dñiã inter agnatos ⁊ cogna
tos in ſucceſſione clerici q̃nimo ibi ꝓbaꝛ nouũ incognitũ
ꝙ de iure.C.ad ſucceſ.cle.nõ erat dñia iter agnatos ⁊ co
gnatos q̃d iuris de his q̃ acquiſiuit ſimplex ſacerdos po
chianus in iniũgendo penitẽtias.an illa itelligãtur ſibi
q̃ſita ituitu eccleſie Inno.i.c.inter vos de vbo.ſig.tenuit
ꝙ ſic qð dicit do.An.ꝓcedere ſine dubitatõe q̃r ille erat
ꝑncipalis curat' ſed vbi erat capellan' vel canonic' tũc
Inn.hic circa ſi.ſentit ꝑmo ꝙ ſit ſecus finaliter ſentit op
poſitũ q̃r ſatis dꝛ hꝛe adminiſtratõez ex eo q̃r penitẽtias
iniungit iõ vꝛ reſpectu eccleſie q̃ſitũ. Dicit tñ do.An.ſe
credere ꝙ talis cappellan' vł canonic' poterit teſtari ð
talib' redditib' ex quo nõ h3 ꝑncipalẽ adminiſtratõem
eccłie ꝑ id qð no.gl.in.d.c.pñti q̃ vult ꝙ ille poſſit teſtari
qui nõ h3 adminiſtrationẽ eccłie nec h3 officiũ in eccleſia
fateꝛ tñ ꝙ ſi de his teſtaꝛ ſuccedit eccleſia q̃r vꝛ ɔtempla
tione eccleſie q̃ſitũ vt dicit gl.i.d.c.pñti q̃lr aũt conſtare
poſſet ð fraude.q̃r iſte tex.dicit vbi fraudẽ ſcm̃ fuerit dic
forte teſtatoꝛ volebat reliquere eccleſie cathedrali ⁊ ca
nonici curarũt ꝙ relinquere cuidã ſimplici clerico de q̃
ɔfidebãt ad finẽ fraudãdi epm ſua debita portõe certe ſi
hoc cõſtat nõ nocebit epo illa fraus.ſed qui dicãꝛ hꝛe ꝑ
lationẽ ſiue adminiſtrationẽ Jo.and. ⁊ d. Ant.dicũt ꝙ
late ſumiꝛ hic platus ꝓ q̃libet hñte curã allegãt.c.cũ ab
eccleſiaꝝ. ⁊ .c.cũ vos de offi.oꝛ.talis eñi acquirit eccłie vł
capelle cuius curã gerit vel dignitati quã h3 ꝓ hñte ad
miniſtrationẽ dicũt ſumi hñs dignitatẽ vel adminiſtra
tionẽ ẽt ſi ſit in ɔgregatiõe dũmõ hẽat redditus ſepatos
35 de q̃ remittũt ad.c.relatũ cle.ñ.ñ.co. ⁊ ad.d.c.cũ vos † ⁊
ex hoc inferꝛ ꝙ canonic' dꝛ hꝛe adminiſtrationẽ ſi hẽat
redditus ſepatos ab aliis de ɔgregatõe ſed abbas anti
quus dicit ꝙ ille dꝛ ꝑlatus qui h3 plationẽ ꝑpetuã puta
q̃r ẽ rector vel ꝑpetu' vicari' eccleſie ⁊ ille dꝛ hꝛe admi
niſtrationẽq̃ eã h3 tpaliter vt ſũt regulares ꝑores cõmẽ
datarij ⁊ ɔducitꝛ a ſupioribus remouibiles ⁊ ſic volũt
ꝙ hñt officiũ vel miniſteriũ in eccleſia l3 in cõgregatiõe
dꝛ hꝛe adminiſtrationẽ ſi h3 redditus ſepatos.d. Ant.di
cit ꝙ iſtud vꝛ eſſe intelligẽdũ q̃ ad h vt pſumaꝛ legatũ ta
li fore relictũ cõtẽplatione eccleſie.ſed vtꝝ de hoc ipe ha
beat portionẽ teſtãdi.dicit nõ eẽ ſtãdũ huic dcõ ⁊ iõ dicẽ
ꝙ doc.allegãtes iſtũ tex.ꝓ declaratõe gl.d.c.pñti male
allegãt .D.car.dicit ꝙ l3 doc.h trãſeãt ꝙ hꝛe adminiſtra
tionem

tionem vel plationē capiat ꝑ qualꝫ dignitate vel officio
vel exercitio eccl'iaſtico cuius tñ reſpcū aliqd acqri poſ
ſit p not.i.c.cū in offi.&eo.añ pōt dici ꝙ ſi cleric⁹ hꝫ offiñ
p qđ adminiſtrat puta qꝛ ē yconomus vel ſacriſta tunc
ſatis dr̄ hr̄e adminiſtrationē vt relictū tali dicat relictuꝫ
cōtēplatione eccleſie ꝛ idē dicit ꝛ multo fortius ſi hēret
eccleſiā i cōmēdā ſm formā.c. nēo deinceps ꝺ ele.lib.vi.
vel alio mō vt dixit abb.ſecus ſi hēret miniſterium in ec
cleſia p qđ nō hēret adminiſtratiōeꝫ bonoꝝ eccl'ie ſꝫ ſolū
ſui bñficij vt ꝯtigit i canōico ꝛ p hoc vr̄ poſſe attētari ꝙ
de iur canonōico bñs diſtictā pbēdā non dicat hr̄e admi
niſtrationē vt relicta ſibi dicat relicta reſpcū eccl'ie lꝫ In
no.hoſ.Io.an.ꝛ alij cōiter doc.teneāt ꝯriū ꝛ iſtō vr̄ viuſ
de iure ꝛ magis rōnabile ſꝫ cū ꝛ hoc ſeqt h.d.me.Io.ꝺ
imo.Tu adde glo.i.c.ex tue ꝺ cle.nō reſi.q̄ dicit ꝙ oēs p
lati dñr hr̄e adminiſtratōeꝫ ſꝫ tex.ille ꝓbat ꝙ ēt ſi hñtes
dignitatē dñr hr̄e admiſtrationē.ꝛ faciat qđ voluit In.
no.i.c.ex lr̄is de ꝓbē.i gl.i.ꝛ.ij.ꝛ i.c.trāſmiſſaꝫ ꝺ ele.vbi
dicit Inno.ꝙ canonic⁹ bñs ſuā pbēdā diſtictā dr̄ hr̄e ad
miniſtrationē ꝛ ꝓ hoc dcō Inn.lꝫ.d.car.ꝛ Io.ꝺ imo.te
neāt ꝯriū dico fore tex.formalē.xij.q.i.§.ſi. ꝯiūcto.§.pce
dēti q tex.loqt in canonicis ſm itellectū Grani ibi poſi
tū.Ex q̄ iferf vnū qđ tibi videbit mirabile ꝙ qlꝫ bñs bñ
ficiū ēt ſimplex i titulū cui ſit aſſignata certa dos iſte talis
dr̄ hr̄e bñficiū cū adminiſtratione ex eo qꝛ dr̄ hr̄e admi
niſtrationē illi⁹ dotis ꝛ iſta eſt pura ꝛ indubitata vitas
ſup hoc paſſu nec i pratica poſſet ſuſtentari dcm̄.d.car.
36 ꝛ ſequaciū.ꝛ iſta nō ſūt obliuiōi tradēda.¶ †Quid ſi te
ſtator legauit aliqd epō hoc adiecto ꝙ menſe epi tm̄ ac
qrat vel relinqt menſe epali tm̄ ꝛ ſic non eccl'ie an eccl'ia
ſeu capl'm poterit petere canonicā portionē.Inn.h dicit
ꝙ eccl'ia ſeu capl'm dꝫ hoc caſu cōſeq ſuā debitā portionē
p canonē quē ille tex.adducit ꝛ ſic preſtatio h caſu nihil
opabit.Sꝫ hoſtiē.dicit ꝙ ille text.vult ꝯriū ꝙ pp ꝓteſta
tionē nihil hēat eccl'ia.nec ob.canō allatus p illū text.qꝛ
loqt in caſu dubij qñ nō appꝫ ꝙ teſtōr voluerit dūtaxat
ad epm ſpectare ſed vbi appet ꝺ mēte relinqñtis vt in ca
ſu iſto tūc epus hēbit pcipue tale relictū abſqꝫ detractiōe
ꝛ ſic ille canon nihil ꝓbat ꝓ dcō Inno.ſed ſolū ꝓbat ꝙ
relictū epō cenſet relictū cōtēplatiōe eccl'ie ꝙ eſt vum in
dubio vt appet hic.i.v.qm̄ hoc ē ſed Io.ꝺ lig.volēs ſim
pliciter inherere dcō Inno.dicit aliō eſſe ſi relinqt epō h
adiecto ꝙ eccleſia nihil hēat qꝛ talis adiectio vꝫ vt h ꝓ
bat aliud vō ē ſi relinqtur mēſe epali tūc eni dicit vꝫ fo
re dcm̄ Inno.ꝙ non valeat talis adiectio ꝙ eccl'ia nihil
hēat nā primo caſu cōtēplatur teſtōr pſonā epi.Scdō ñ
cōtēplat pſonā ſꝫ eccl'iā quā ꝯſiderationē dicit.d.Car.h
fore pulchrā tñ nō ꝓbat hic.itē tenēdo iſtō nō p h ſaluat
pmū dcm̄ Inn.i eo qđ exponit nō epi.i.epalis mēſe vr̄ ꝙ
hec expō nō ꝓcedat nā liquet i tex.ꝙ ibi loqt de epō ꝯſi
derato tāqꝫ pu̇ato pmiſit.n.in.v.ſi ab extraneo ꝙ iō ꝺ reli
cto fcō ab epō ab extraneo hꝫ eccleſia canonicā portiōeꝫ qꝛ
pſumit relictū cōtēplatione eccl'ie deide ſeqt niſi teſtōr ex
primat ꝙ velit illō legatū eē epi dūtaxat qſi dicat ꝙ tūc
cōtemplatōe pſone vr̄ relinqre ꝛ p h in.v.ſec⁹ aūt ſi exp
mat ꝙ velit eſſe illud tm̄ eccl'ie nō epi eodē mō dꝫ expōi
de epō cōſiderādo cōtēplationē pſone qꝛ ille vſiculus cō
tinuat cū pcedēti ꝛ ei aduerſat vñ oꝫ ꝙ loquat in eodeꝫ
caſu.l.ij.ff.ne qs cū.l.ſi apl'i⁹.ff.de dā.ifec.ꝛ facit qđ no.in
c.maiores.§.centū.in gl.vniformit q̄ ē ſingl'is ſm.d.car.
hic ꝛ ſm h erit ſenſus ꝙ ſi teſtōr relinqt epō ꝙ ſit relictū
tm̄ ipſius epi tāqꝫ priuati vꝫ nec eccl'ia aliqd hēbit ſecus
ſi relinqt eccl'ie h expſſo ꝙ epus tāqꝫ pu̇atus nihil hēat tñ
vr̄ vius ꝙ ēt ſi excludat epus tāqꝫ pu̇at⁹ dūmō hēat cano
nicā tāqꝫ epus ſufficit nec ille tex.ꝯdicit vult.n.hoc ſolū ꝙ
nō poſſit largiri ita ꝙ relictū ſit eccl'ie ꝛ nō epi ita ꝙ epi
in totū excludat qꝛ tūc offenderet ius qꝛ offenderet ca
put ꝛ plus defert capiti qꝫ mēbris vt ſupius dixit hoſti.
ꝛ p h ſaluabit dcm̄ hoſti.ꝛ ſic intelligēdo dicas ꝙ vſi.ſe
cus aūt venit aduerſatiue ad pmiſſa.qꝛ poti⁹ dcm̄ eſt ꝙ

pōt relinq epō ita ꝙ eccleſia nihil hēat ꝛ ſic in totū exclu
dit eccleſie ſm do.Car.ꝛ trāſit h Io.de imo.p certo illa
ꝯſideratio Io.ꝺ lig.hꝫ neruū.qꝛ eo caſu quo teſtōr legā
do epō ꝯtemplatōe pſone nihil debet eccl'ie.ſed qñ relin
qt menſe epali tm̄ nō vr̄ hr̄e ꝯſiderationē ad pſonā ḡ nō
pōt eccleſia excludi a ſua debita portiōe ꝛ ad vſic.ſecus
aūt ꝯſidera qꝛ variat a vſi.pcedēti.qꝛ i vſi.pcedēti inqꝫ
tū dr̄ illud tm̄ epi teſtōr cōtemplat⁹ ē pſonā ſꝫ in.v.ſecus
aūt nō cōtemplat teſtōr pſonā ſed ipaꝫ dignitatē epaleꝫ
nā qñ legat eccleſie ꝛ vult ꝙ epō nihil acqrat vr̄ exclude
re eū nō tāqꝫ pſonā priuatā ſed tāqꝫ epm ex eo qꝛ qr
ta portio detur ſibi tāqꝫ epō ꝛ nō tāqꝫ pu̇ato ꝛ in h.v.ſe
37 cus aūt nō aduerſat pcedēti.¶ †Utrꝫ aūt poſſit reliqui
menſe epiſcopali excluſa eccleſia cathedrali vr̄ ꝙ ſic qꝛ
ſufficit hoc nō eſſe ꝓhibitū cꝯ aūt ſec⁹ qꝛ ſi relinqt eccle
ſie excluſa mēſa epali ſubeſt rō.qꝛ hoc eſt ꝯ canōes.Itē
p hoc fieret eccl'ia accephala ꝛ ſiue hec rō ſit ſufficiens ſi
ue nō tñ ſtandū ē huic lr̄e.ꝛ ſic ſufficit ita eē ſcriptū.l.ꝓ
ſpexit.ff.q ꝛ a qb⁹.vi.q.iij.c.ſcriptū ē in lege ita dicit.d.
car.h.Sꝫ certe iſte tex.i vbo illud tm̄ epi ꝯſiderat epꝫ vt
pu̇atū ꝛ de eo qđ relinqt epō vt pu̇ato eccl'ie nihil debet
qꝛ ceſſat ꝯiunctio inter eos nō.n.vt pu̇at⁹ eſt ꝯiunct⁹ ec
cleſie ſꝫ vt epus ſed qñ reliquit menſe epali non relinqt vt
pu̇ate menſe ꝛ vt menſa epalis ꝯiūgit eccl'ie cathedrali
ḡ eccleſia cathedrali ñ excludet a relicto mēſe epali nec
iudicio meo tex.ille ꝓbat dcm̄.d.car.Poſtremo.d.pe.
de anch.h poſuit aliq̄ dcā bar.i.l.re ꝯiuncti.ff.ꝺ le.iij.vi
de ibi bar.ꝛ.d.Pe.ꝛ ēt vide elegātē qōeꝫ poſitā a bal.i
l.ſi qs ad declinādā.C.ꝺ epi.ꝛ cle.i.xiiij.col.vbi pōit qō
nē fci inter qndā epm ꝛ fr̄es minores ſup pſcriptōe qr̄te.
Et p iſta cū laude dei iponit finis in dicēdo huic lr̄icā
te mā ſi aliqd bñ dcm̄ fuit laudet de⁹ in ſecula ſeculoꝝ.

1 **Ua nobis.** Hoc intēdit.†Epus
cōpellit executores
teſti ad exeqndas pias volūtates ꝺfūctoꝝ ēt
ſi teſtōr h iterdixiſſet.h.d.Cōis diuiſio ſcđa
ibi cū igit.¶ In tex.ibi bōa intellige imobilia vel mobi
lia vel ſe monētia.ꝺ.e.c.relatū el.ij.i pn.¶ In tex.ibi de
hēt p h vbū ꝯſignat ꝙ aſſūpſerāt offm̄ exeqndi tacite vl'
expſſe vt in.c.ioannes.i.eo.ſꝫ Io.an.ſꝫ hoc nō ꝓbat h ſꝫ
d.car.qꝛ h ſolū dr̄ qd fieri dēat alijs ꝓprijs vl' extraneis neu
trū eni eoꝝ lꝫ ꝯcordat ꝙ ipſe dixit i.c.ſi.de ſeqſtrati.ꝛ ꝙ
ipſe voluit h in tertio notabili.Tu pōdera iſtū tex.i vbo
nō dubitāt alijs vſib⁹ applicari qꝛ ex iſtis vbis iferf ꝙ ta
cite vl' expſſe acceptauerāt iſti executores offm̄ exeqndi.
2 ¶ †Ro.pſōes habiles ad exeqnda teſtā ꝺficiētiū qꝛ re
a ligioſi clerici ſeculares ꝛ layci pñt deputari executores
3 teſtamētoꝝ.¶ †Sꝫ qd in ſeruis poterūt ne eē executo
res teſtamētoꝝ ad pias cās.bal.i.l.id qđ paupib⁹.C.de
epiſ.ꝛ cle.dixit ꝙ nō ex eo.qꝛ lꝫ executor ad pias cās ſa
piat potius factū qꝫ ius arg.l.legatū.ff.de capit.dimi.l.ſi
qs titio.ff.de leg.ij.tñ auctoritas exeqndi nō cadit i ſuo
.l.hec vba.ff.de vb.ſig.ꝛ allegat Ja.de are.i ſuo tracta.
Tu adde rōnē mirabilē vꝫ iſtud ius executoris eſt ꝺ iur
ciuili.vt.l.nulli.l.ſi qs ad declinādā.l.id ꝙ paupibus ꝺ
epi.ꝛ cle.cuius iuris ipſi ſui non ſunt capaces.l.qd atti
net.ff.de re.iu.l.itercidit.ff.de ꝯdi.ꝛ de.¶ †Sꝫ an mu
4 lier poſſit eē executrix.ꝛ cōprehēdat h ſub vbo layci vr̄
ꝙ ſic arg.l.i.ff.de vb.ſig.ꝛ.c.ſi qs ſuadēte.xvij.q.iiij.Sꝫ
ꝯriū tenuit gl.i.l.tutella.ff.de tut.vbi dr̄ ꝙ officiū tutelle
virile.ꝛ p ꝯñs mlier ñ poſſꝫ eſſe.executrix ꝛ ita ꝯſuluit
Io.pala.p.l.cuius bonis.ff.de exec.furt.ſed h reputat eē
falſum bal.in.d.l.id qđ paupib⁹ ꝛ mouet qꝛ mulier pōt
eē executrix in negocijs ꝛ ēt in iudicijs ad pias cās ꝛ rō
eſt qꝛ hꝫ actōeꝫ ſuo noie vt offm̄ iudicis ꝛ vbicūqꝫ mlier
hꝫ h ius ſuo noie nō ē dubiū ꝙ nō excludit ex eo qꝛ mu
lier.leges.n.nō repellūt mulieres a limine iudicioꝝ niſi
qñ nō hn̄t actionē ſuo noie.l.q aliena.§.qꝫqꝫ.ff.de nego.
geſt.vide eūdē bal.i.d.l.cuius bōis vbi ēt idē tꝫ ꝛ facit
mentionē de Io.de palaren.ꝛ dicit ꝙ illa.l.loqt in cura

a¶ Religioſi. vide pro iſta cō cluſione pau.ꝺ caſt.in conſilio cxlvi.docto.in clemē.iij.in ſi.de procu.ꝛ vid nouiſſimos ſcri bentes hic.

ſa.⁊ idē fecit bal.in l.i.C.q admit.ſed.d.ant.i.c.cum ad
mōachū de ſta.mo.dixit ꝙ nō ē bōa eqpatio ꝙ mōach⁹
eqpet filioſa.fac qđ no.i auc.excipit p bar.vbi alit loqt.
.C.de bo.q li.ſup eqpatiōe nūc nō iſiſto.ſʒ q̄ ad ꝓpoſitū
cāus ē i.d.§.cūq; dei ordinis vbi executor dʒ eē i iudicio
⁊ iſtō nō cadit i ſuo ḡ.Et pōdera q: p̄io fit mētio ꝺ reli
gioſis poſtea ꝺ clicis ſecularib⁹ poſtea ꝺ laycis q: colli
tur cōis ſtil⁹ romane curie.ꝙ qñ fit mētio ꝺ clico ⁊ lay
co fit p̄io mētio ꝺ clico.c.ſignificauit ꝺ reſcrip.c.ioānes
ꝯ eo.c.q̄r de elec.c.p̄terea de vſur.c.ad falſarioꝝ de crīe
falſi.c.ꝓpoſuit de clico excōi.mini.c.clici de excel. pla.c.
ex p̄te de pui.c.graue de ſent.excōi.⁊ p.d.car.i.c.ioānes
ꝯ eo.ꝓ ⁊ ꝯ.facit.c.p tuas de ar.⁊ rō ē q: cet⁹ clicoꝝ eſt
dignior laycoꝝ.c.ſolite ꝺ ma.⁊ ob.ſic dicim⁹ ꝙ p̄dica-
catores p̄ferūt frīb⁹ minoꝝ.c.quoꝛūdā de elec. lib.vi.q:
antiquior ē coꝝ iſtitutio.ita ⁊ religioſi p̄ferūt clicis ſecu
larib⁹ vt ꝓbat iſte text. facit.c.decernim⁹.facit.c.p̄nti de
offi.or.in.vi.vbi p̄fert Abb. canonico facit.c.hac ꝯſtōne
ꝺ offi.dele.li.vi.⁊ ibi Dñic⁹ facit gl.i.c.a ſubdiacono.lxx
xxiij.di.que dicit ꝙ monaci ſūt meliores clicis vide.c.q̄
nis.cl.i.de p̄bē.l.vi.vbi dñic⁹ refert ſe vidiſſe dubitari de
fcō vtꝝ abbates p̄ferant canonicis eccl'ie cathedral' i ꝓ-
8 ceſſiōib⁹.†Sʒ dubitatio erit nō mediocris ſc̄ʒiū ille tex.
⁊.d.c.ſi.habilitat religioſos ad exeq̄ndūʒ teſtā vtꝝ ſrēs
minores poſſint eē executores teſtamētoꝝ ⁊ q: paſſus ē
q̄tidian⁹ iō aliquali itelligētia ē attigend⁹.Et qdē do.
Pe.de anch.in cle.exiui de paradiſo.de vb.ſig.i.x.col.⁊
ſi.tertio p̄ncipal' q̄ro circa iſtū paſſuʒ.refert bart.lib.ſq.
qōnū minoꝛicꝝ ſic diſtiguētē vʒ qñq; executores vltiaꝝ
volūtatū vicē hr̄dū ſuſtinēt ⁊ ipſi hñt actionē cogunt ⁊ i
iudicijs r̄ndē ꝙ eſt qñ paupes vel captiui vl' alia pia cā
ſūt ſpāliter inſtituti.vt.d.l.ſi qs ad declinādā ⁊ i.c. cū ti-
bi p Jnn.ꝺ eo.⁊ hoc caſu frīb⁹ minorib⁹ ē hoc offīn in-
terdictū tā ex v̄bis illi⁹ cle.in.§.cūq; dei ordinis q̄ qđ of
ꝙ hr̄ditatū nō ſunt capaces qñq; tales executores vicez
heredū ñ ſuſtinēt nec litigiū ſpatur ⁊ tunc ſi qdē aliqua
res venit vendēda pecunia erit diſtribuēda ⁊ ꝺ illo exe-
cutoris officio nō lʒ ſe eis itromittere vt clar' ꝓbat tex.d.
.§.cūq;.nec ob.ꝙ ipſi poſſent has pecūias p alios nomi
nādos ab eis diſpenſar' ſicut noiare p̄nt aliquos q diſpē
ſent iter eos legata ꝓ elemoſinis eis fcā q: illō ē veꝝ p
coꝝ neceſſitate tñ h̄ vero fieret diſtributio ꝓ alijs ꝙ eis
nullo mō lʒ vt i gl.§.porro illius cle.vbi ꝓ alq̄ cauſis q̄
9 exp̄ſſis ibi nō licet eis ad alios recurrere.† Ex iſtis in-
fert ꝙ ſi relinq̄ret pecūia diſtribuēda i neceſſitates ſrum
arbitrio tal' ſr̄is minoris ꝙ tūc executōis offīn poſſʒ iple
ri ſpōte hr̄de ſoluēte idē dic ſi pecūia relīq̄t' diſtribuen-
da iter mōiales ⁊ ſorores mōaſterioꝝ q̄ regūt' p ipſos ꝓ
bat h̄ iſtitutio hr̄dei iducēdo vt iducit bart.vbi ꝺ qñ cō
mittit' eis aliqđ offīn executiōis i q̄ nullū litigiū ⁊ nulla
pecūie admiſtratio ſeu diſtributio v̄ſit' pōit exēplū ꝙ decē
floreni expēdant' iter xp̄i paupes vʒ vn⁹ ꝓ q̄lʒ paupe qui
paupes eligāt' p talē ſrēʒ miorē.h̄.n.nullū litigiū ſiet per
talē ſrēʒ itē nulla diſtributō pecūie nā teſtōr ip̄e diſtribu
it ſʒ ſi p ſrēʒ ſiet ſola electio p̄ſonaꝝ an l' ſieri poſſit p euʒ
putat ip̄e ꝙ ſic.q: ceſſant oēs rōes ꝓhibētes p̄io ex hoc
frīb⁹ nullū ius acq̄rit'.iſta eni noiatio ē meri fci.qđ pʒ q:
cadit i ꝺportatū q nō ē capax coꝝ q̄ ſūt iuris ciuil'.vt i.d.
l.cū p̄r.§.hr̄ditatē.l.et fcō.§.ſi qs rogat⁹ ad trebel.h̄ ſi ſi
deliter ſiet meritoꝛiū ē ipſi.n.pp ſecreta q̄ audiūt in ꝯfeſ
ſiōe meli⁹ cognoſcūt paupes v̄ecūdos q̄ alij hoies h̄.n.
nec malū ē nec mali ſpēʒ hʒ hortar' tñ eos hʒ deuni ne eli
gāt p̄ſōas de qb⁹ poſſit hri ſiniſtra ſuſpitio mera ḡ pau-
perū electio i'er q̄s ſiet pecūie diſtributio nō v̄r eis ꝓhi-
bita ſm bart.ꝓ q̄ facit.q: act⁹ ſimplicis v̄bi ñ repugnat
regule.vñ ſicut aſſumi pōt ad ꝓhibēdū ꝯſiliū diſtributōi
vt dic cle.illa ita ⁊ ſimplici noiatōi ⁊ electōi refert tñ.d.
Pe.ibi dñʒ ſuū.d.bal.i auc.igreſſi.C.ꝺ ſa.ſan.ec. ter ē ꝯ
riū ⁊ dicē ꝙ nullo mō cadit i ſr̄e miore offīn executoris
lō q: de facili hoc officiū poſſet trahi ad q̄ſtū peculiariuʒ
īnſtī.n.ſūt q eligāt pp pecuniā vñ ſi hoc poſſʒ facē ſr mi
noꝛ nō eēt exēpt⁹ a cogitatōe t̄palium q: ē apte ꝯ mētēʒ r'le
Nō ob.ꝙ hoc caſu v̄r ceſſare rō.d.§.cūq; vʒ ꝺ ꝯtatiōe
pecūie q̄ h̄ ceſſat nā l'ra illi⁹.§. ē gñalioꝛ q̄ rō.nā rō ē vt
p̄ſimū ſʒ dcm̄ ⁊ r'la ē vt ſemp vñ rō nō reſtringat dcm̄ ſi-
cut alś hēmus ꝙ dcm̄ ē lati⁹ q̄ rō nō ob.ꝙ pōt eē ꝯſilia
rius q: p h̄ nihil hʒ officij vel iuris nā ꝯſulē ē ꝺ officijs vi
te ſed officiū executōis ē de iur̄ ciuili qđ ē moꝛtuū.i. i ſrēʒ
minorē nō cadit.Cōcludit ḡ ꝙ ſrēs miores negociū alie
nū nō p̄nt facē ſuū cura ⁊ ſolicitudine.i. officij geſtiōe ⁊
hāc opi.d.bal.d.Pe.putat eē v̄iorē q: tex.i.§. v̄uʒ in.d.
cle.dic cū h̄ vt ſep̄i⁹ abſq; ⁊c.Nā ex h̄ pʒ ꝙ ꝯtatio pecu
nie q̄ v̄ſat' in executōe nō ē cā final' ſed ipulſiua ꝓhibitio
nis.Itē rō bar.ꝙ poſſet hre noticiā paupuʒ pp ꝯfeſſiōes
q̄s audiūt in paucis frīb⁹ hʒ locū q: nō niſi i certis elect]
⁊ p̄ntat] epo iuxta formā cle.dudū de ſepul.i alijs igit' q
vacare debēt cōtēplatōi ⁊ oratōi ⁊ ſemoti debēt ſtare a
ꝯuerſatōe ſeculariū ceſſat eius rō ⁊ certe ēt i frīb⁹ ꝯfeſſo
rib⁹ nō v̄r tutū ſentire ꝙ aſſerenti ſe paupēʒ i ꝯfeſſiōe te
neat' credere vt in eū diſtribuat nā in fcō ꝓprio ñ v̄r ydo-
neus teſtis ⁊ iudex.l.i.C.ne qs i ſua cā.l. nullus.ſſ.ꝺ teſti.
q: igit' i electōe paupuʒ cadit ordiata charitas vt i.c.nō
ſatis.lxxxvi.di.⁊ inq̄ſitio a conuicinis ⁊ notis vt i.l.vbi
adhuc.C.ꝺ iur̄ do.ſi v̄r cadē i ſrēʒ minorē cui quicq̄d ex-
p̄ſſe nō ꝯcedit' v̄r ꝺnegatū vt.d.cle. exiui.§ porro.Itē in
tali electōe paupuʒ ceſſat rō q̄ ibi fūdat' i ꝯſilio ex q̄ eidē
circa t̄palia nulla diſpēſatio tribuat' vt ibi i.§.v̄uʒ. ex ele
ctōe aūt ⁊ noiatōe ſruʒ oꝛiret' actō i iudicio paupi ſic ele
cto q: ſi ſi elect⁹ ab ip̄o teſtōre.l.vnū ex familia de le.ij.p
mediū ḡ nō ydoneū nō v̄r electio poſſe ſieri ar.cle. ſi reli
gioſis de ꝓcura.⁊ ita reſidet.d.Pe.i.d.cle. exiui.Et ad
de eūdē.d.pe.ꝯſi.clxxxiij.vbi facit mētionē de dcō bal.
in.d.auc.igreſſi ⁊ cū eo trāſit.d.abb.h̄ ſimplr̄ dic ſrēs mi
nores nō poſſe eē executores.Adde Do.i.d.c. ſi.Ꝺe.i.vi.
vbi refert ſe vidiſſe dubitari i fcō an poſſit cōmitti frīb⁹
minorib⁹ noiatio executoꝝ ⁊ refert Jo.ꝺ imol.dicē ꝙ ſi
qui alleabat ad h̄ bar.i.d.l.a filio adde.d.car.i.d.cle.exi
ui.§.verū vbi refert illā doctrinā bar.i minoꝛicis ip̄e do tʒ
ꝯriū dicēs indiſtīcte ſtādū eē illi l're q̄ gñalr̄ ꝓhibet ne ſu
ſcip̄iāt executionē ar.c.ſi romanoꝝ cū ſi.xix.di.⁊ ſic tollit'
diſtinctio bar.ēt i qbuſdā alijs in qbus limitat' text.illi⁹
cle.nā illa electio eſt p̄s executōis q: nec illa fuit ſola rō
ꝓhibendi ne ſint executores vt ñ ſint i iudicio vl' ñ ꝯtrēt
pecuniā ſed ēt ſubeſt rō gñal' ne auocēt' a laborib⁹ ſpūa-
lib⁹ in qb⁹ q̄tidie debēt occupari.Itē poſſet ſieri fraus.
q: ſr eligeret aliquos cū qb⁹ p̄ticipet facile nāq; i talib⁹
fraudes ſingūt' nā nec pōt negari qn electio ſit p̄s execu
tōis ⁊ idiſticte ibi ꝓhibet' ne ſint executores verū ēt ſi rō
ꝓhibitōis ceſſaret ſtaret ꝓhibitio ſirma ſufficit eni ꝙ h̄
ꝯtigere aliqñ pōt vt dicit ibi tex.i.v̄.cū ſep̄i⁹ ⁊ ſic ēt ſi h̄
nō accidat locū hʒ ꝓhibitō ⁊ ita reſidet.d.car.d.bal.v̄o
i.d.auc.igreſſi i p̄n.refert Cy.i.l.qdā decedēs §.pen.ſſ.ꝺ
admi.tu.dicē ꝯ ſrēs miores q ꝯſtōnē hñt ꝙ ñ p̄nt eē exe
cutores ſed ꝙ executores cū ꝯſilio eoꝝ gerāt illō bñ ſieri
pōt ⁊ dicit ꝙ teſtōr mādauit ꝙ executores adminiſtrent
cū ꝯſilio ⁊ cōſenſu cuiuſdā ſr̄is minoris decidit ꝙ lʒ tales
executores hñ faciāt i ꝯſilio reqrēdo ſi tñ ñ reqrūt ꝯſiliū
vʒ qđ factū.alias ſeq̄ret' ꝙ illud qđ ſrēs miores nō p̄nt
ꝯleq̄ vna via ꝯſequerent' alia.q: ſine eis p̄nt admiſtrare.
qđ veꝝ credit ſi teſtōr voluit ſimplr̄ eoꝝ cōſiliū reqri ſed
ſi vltra ꝓceſſit annullādo nō vʒ ꝯ ſcm̄ q: i officijs q̄ nō ſu-
mūt formā a lege ſʒ ab hoie vʒ ſuari diſpō hoie i ꝓpria
forme.l.i.§.ſi plures.ſſ.ꝺ exer.Poſtea v̄o refert illaʒ do
ctrinā bar.⁊ eā dānat ita vt retulit do.Pe.adde eundē
do.bal.i.c.decernim⁹ de iudi.vbi refert Cy.i.d.l. qdā ꝺ
cedēs dicētē ꝙ teſtōr ñ pōt arctar' hr̄dē ad ſeq̄ndū ꝯſiliū
ſr̄is minoris q: tūc p idirectū ſr minoꝛ eēt executor.Itēʒ
cū fratre minore poſſet hre ꝯſilium maxie in fauore aie.
10 ¶ †Quid.n.ſi ſr minoꝛ ſit magiſter in theologia vel bō
ſancte vite alleat.l.ſi auia.C.de inge.ma.vbi tex.dicit ſi cū

piſtoribus tractatū habuiſſes facile cognoſceres qd hī
notēt ſcolares ideoꝗ q audiūt ignaros lraꝝ ꝯtra quos
exclamat glo.in.c.cū beatiſſimus.xxiiij.q.i.ſʒ melior tex.
de iure eſt in.d.l.ſi auia.dicit ēt ibi bal.ꝙ cū hērico poſ
ſet hēri ꝯſiliū ſicut romani habuerūt cū quodā ephesio.
vt in.l.ij.ff.de orig.iur. Adde Bar.in.d.l.a filio.vbi dič
ſe itelligere.d.c.ſi.J.eo.in.vi.in alijs religioſis ꝙ̄ in fratri
bus:qꝛ illi nō pnt eſſe executores. allegat.d.cle.exiui.ad
de eūdē Barto.in.d.l.cū pi.§.hereditatē.vbi dicit ꝙ lʒ
frēs minores nō poſſint eſſe executores tñ pnt eligere pſo
nas pauperꝫ ſicut ille q deportaē q pōt eligere ⁊ remitit
ſe ad libꝝ minoricaꝝ q poſtea dicit ibi bar.ꝙ ille q igre
diē religionē minoꝝ ſi antea fecit teſtm̄ qd poſtea teſtm̄
illud aſſumit vires ac ſi eēt mortu⁹ ⁊ ſic barto. videē ſibi
ꝯtius. Adde bal.in.l.eā quā.C.de fideicom.in.vij.col.in
vſi.ꝯſidera.ſter nō capaces vbi dicit ꝙ eſt qdā mors pl⁹
ꝙ̄ ciuilis q eſt duplex mala ⁊ bona.mala eſt qñ dānaē i
metallū.bona eſt q nō efficiē frater mioꝛ ſi iſtituunē here
des nō coguntē adire:qꝛ nō hñt nomē heredis nec aliqd
pncipiū eēndi hrdes:⁊ habeē ac ſi eēt iſtitut⁹ hō mortu⁹
vñ iſtitutio eſt ꝓ nō ſcripta.l.qdā referūt.ff.de iure codi
cillorꝫ ⁊ nemo cogiē ad ipoſſibile.l.p⁹ mortē.C.de fidei
cō.⁊ facit qd voluit idē bal.in.l.cū acutiſſimi.C.eo.titu.
⁊ ēt dixit idē bal.i.d.c.decernim⁹ ꝙ deportato pōt cōmit
ti executio teſti allēat.d.l.ex fcō.§.ex fcō. Duo ſūt ꝯcludē
da breuiter videlʒ ꝙ frēs minores pnt pſtare ꝯſiliū execu
torib⁹ ⁊ iſtud dixit tex.expſs i.d.§.verꝫ ibi in hijs exeqn
dis ꝯſiliū dari ſtatui nō obſiſtit cū ex hoc ipſis circa bōa
tpalia nulla iuriſdictio actio i iudicio vel diſpēſatio tri
buaē.⁊ ita ꝯcluſum ē p oēs.⁊ ego allego pulchꝝ ſile de
auté.hita.C.ne fili⁹ ꝓ pře.vbi impator hñt ꝯſiliū abba
tū in.l.ꝯcēda.⁊ dič ibi bal.impatorē poſſe hēc ꝯſiliuʒ a
clericis in.l.ꝯcēda.⁊ ſi ex hoc ſequaē mors alicui⁹ p accñſ
nō tñ ſunt irregulares.allego aliō ſile laycus nō pōt eē
vicari⁹ epi:vt i.c.decernim⁹ de iudi.⁊ nihilominꝰ pōt eē
ꝯſultor ſeu aſſeſſor vt firmat Inno.⁊ cōiter oēs:qꝛ tūc ſo
lū ꝯſulit nec teneē eps ſeq ꝯſiliū.⁊ no.i.c.ſtatutū.§.aſſeſ
ſorē de reſcrip.i.vi.allego.⁊ tertio mirabile ꝯſiliū Ang.
qd ꝓ deo videat.j.cclxix.⁊ ex illo ꝯſilio ⁊ ex iſtis poteris
decidere quottidianā qōnē.ſtatuto caueē ꝙ in ꝯctu mino
ris dēat iteruenire ꝯſiliū ꝯſanguinei an poterit ꝯſangui
neus q ē ff mioꝛ ꝯſulere.vidi hoc refricari in dubiū i fcō
10 ⁊ ꝑ illa fit expeditū pmū.¶Scdʒ ē verꝫ lʒ ff mioꝛ ñ poſſit
eē executoꝛ verꝫ poſſit noiare ⁊ eligere paupes.Et ꝯ̄traʒ
ad hoc ꝯcludo ꝙ bar.i.d.l.cuʒ pi.§.hrditatē vehemēter
vr̄ erraſſe cū ſua reuerentia.qꝛ in pncipio illi⁹.§.eqperat
frēm minorē deportato poſtea vō in fine illi⁹.§.eqperat
frēm minorē mortuo:⁊ illa ſunt ſeparata ⁊ inter ſe ꝯtra
ria.⁊ ideo Bal.in.d.l.eā quā in.vij.col.eqperat frēꝫ mi
norē dānato in metallū.⁊ ēt bal.vehemēter errauit in.d.
c.decernim⁹ in qōnē tenuit ꝙ deportato poſſʒ cōmitti exe
cutio teſti per.d.l.cum pi.§.hereditatē q tex.non loqtur
in executiōe teſti.ergo ſeqtur.ꝙ.§.hrditatē nō mereē al
legari ad hoc.⁊ ꝯtra bar.allegabiē rō incōuincibilis ꝙ̄
mō cui denegaē totū offm̄ denegaē ⁊ eius qlibet ps.c.ſu
per qōnum.§.qꝛ vero de offi.dele.l.que de tota.ff.de rei
ven.cū ſi.ſʒ iſtis fratribus minoribus ꝓhibeē offm̄ execu
toris vt eſt tex.in.d.§.cūqʒ dci ordis.ergo ſeqtur ꝙ dene
gabiē electio ⁊ denoiatio paupeꝝ que eſt ps executiōis
teſti.⁊ claꝝ.eſt ꝙ iſti fratres minores equiparanē mortu
is in oibus preter quā in hijs que pmiſſa ſūt eis in.d.cle.
exiui.⁊ iſta ē pura veritas ⁊ cōis opinio ſequiē iſtā preꝫ.
11 ¶Nota ꝙ relicta ad pias cās debēt diſtribui p eū quem
a teſtatoꝛ deputauit.ᵃc.ioānes.J.e.l.nulli.C.de epiſ.⁊ cle.
Sʒ do.abb.hic dicit ꝙ in reſtōne male ablatoꝝ ē dubiū
qdā volunt ꝙ indiſticte eps diſtribuat ⁊ reſtituat ⁊ re
mittit ſe ad.c.cū ſit de iudeis.⁊ ad.c.ij.J.eo.in.vi.⁊ ad di
cta p ſe in.c.ſi hrdes.J.eo.qꝛ iſtud ē quottidianū ⁊ i pra
ctica ꝙ̄tidie agitaē maxie i terra vbi viget iniqtas habi
tātiū.iō ē aliqualr examinādū.Et qdē Hoſt.i.d.c.cū ſit.

ſtuit ꝙ eps pōt hoc facē ⁊ nō ſimplex ſacerdos qꝛ audi
uit ꝯfeſſiōes alicui⁹ debentis aliq̄ male ablata reſtituere
poſſit hoc facere.qꝛ dicit eē caſuʒ reſuatū epo ⁊ hui⁹ reſ
uatiōis aſſignat tres cās.pmo qꝛ ſi iferiores clici poſſent
diſpēſare ſepe ſibi iburſarēt ⁊ appropriarēt.ſcōa rō ē qꝛ
in maiorib⁹ adhibēda ē ꝓuidētia epi.c.ad hec de offi.ar
chidia.tertia rō ē qꝛ eps hʒ curā boꝝ eccliaꝝ diocceſis
⁊ circa ſpūalia regit.x.q.i.c.regēda. vñ tota dioceſis dr̄
ei⁹ procbia.c.bone.xij.q.ij.c.aplice de dona.ſʒ Archi. in
d.c.ij.J.e.i.vi.tʒ ꝯ̄trā dicēs hāc reſtōnē poſſe fieri p eum q
teneē reſtituere vel p eū de quo ipſe ꝓuidit allegat.c.cuʒ
tu.de vſur.xxiiij.q.vi.c.ſiqs q̄ iura cōiter dicūt ꝙ obliga
tus ad reſtōeʒ dʒ reſtituere.ad.c.cū ſit rñdet ꝙ loqtur in
iudeo q erat ſuſpect⁹ de reſtōne maxie qꝛ erat ſiēda i pau
peres xp̄ianos Jo.an.in.d.c.ij.dicit ꝙ aū fcm̄ eſt tenēda
opi.Hoſt.qꝛ ſʒ opi.Archi.eēt facile vnicuiqʒ euitare re
ſtōnē dicēdo ſe reſtituiſſe.nec obſtat ſi dicaē ꝙ dʒ ꝓbare
qꝛ nō ſemp pōt dādo denariū paupi adhibere teſtes ⁊ vt
expiētia docʒ paup recipiēs.x.ſolidos fateē ſe rcipiſſe.x.
libras.ſʒ ex poſticō is q tenebaē reſtituē nō appet rō q̄re
nō ſit liberat⁹ vñ ſolēt epi locoꝝ reſuare ſibi diſpēſatōeʒ
male ablatoꝝ ⁊ ita reducit opiones ad ꝯcordiā.ſʒ Fed.
de ſe.ꝯſi.xxxij.ſeqē opi.Hoſt.nō tñ allēat aliqd ꝙ ſtrigat.
ſʒ Jo.cal.i.d.c.cū ſeqē opi.Arch.vl̄ dič poſſe eq̄ diſtigui
ꝙ i hijs in qb⁹ trāſiunt dñiū vt iſtitutiōib⁹ ⁊ ſilib⁹ ꝓcedat
dcm̄ Hoſt.⁊ ſic ſciaē qd ⁊ ꝙ̄tū veniat reſtituēdū.ſʒ i caſi
bus in qb⁹ nō trāſiunt dñiū vt i vſurario fure ⁊ ſilib⁹ ꝓce
dat opi.Arch.ſʒ do.Abb.i.d.c.cūt ſit.dič ꝙ nlłus tex.fa
cit mētiōeʒ de epo niſi ille.ſʒ ſi bñ pōdereē nō dicit ꝙ eps
debet reſtituere.ſʒ dič ꝙ ſm ſuā ꝓuidētiā dʒ fieri reſtō.iō
ꝯcludit ipe ꝙ diſpēſatio male ablatoꝝ dʒ fieri p eū q te
neē reſtituē vl̄ p eū de q̄ teſtōꝛ ꝓuidit ſʒ hʒ ꝯſiliū ⁊ ꝓuidē
tiā epi reſtituet ⁊ ita reducit opionē ad ꝯcordiā.Tu vō
adde Arcb.i.c.ſane.xiiij.q.v.vbi tenuit idē qd i.d.c.ij.⁊
eū ſeqtur Pau.i cle.dudū hmōi de ſepul.⁊ i cle.religio
ſi.§.qb⁹.de pule.⁊ Jo.cal.⁊ dñs Recupat⁹ de ſcō Mi
niato ſic ꝯſuluerūt Jo.de ligna.dič ꝙ opio Archi. ē va
de iuris rigore.ſʒ opi.Hoſt.ē va de eqtate.Lap⁹ abbas
in cle.i.de peni.⁊ remiſ.ꝯcordat opiones vt i hijs in qb⁹
trāſfereē dñiuʒ nec cōpetit repetitio ꝓcedat opi.arch.ſʒ in
hijs i qb⁹ non trāſfereē dñiū:ſʒ cōpetit repetitio ſit va opi.
hoſt.ſʒ ꝯ̄ hoc dcm̄ fač.c.ſic dignū.§.eo iſup de homi.bal.
vō in.l.nulli.C.de epiſ.⁊ cle.in vſi.ſʒ iux̄ hoc q̄riē dicit ꝙ
elect⁹ a teſtōꝛe ad diſtribuēdū male ablata icerta ē pferē
dus epo p ſpālitatē illi⁹.l.nec ob.ꝙ alis ꝯſtō vl̄ fraudis
ſuſpitio:qꝛ eps poſſʒ mādare ꝙ nil fieret niſi de ꝯſcia ipi
us epi.⁊ idē dicit in hrde ꝙ heres pōt diſtribuere icerta
ſine epo.nec ꝙ alis ꝯſtitutio vl̄ fraudis ſuſpitio.qꝛ epus
poſit mādare ꝙ nil fieret.⁊ ſic bal.vr̄ ꝯplecti opi.Arch.
tempando eā ⁊ in hac.q.illō dcm̄ bal.refert ⁊ ſeqē Pe.
de ancha.i.d.c.ij.q dič ꝙ ꝓuidētia epi dʒ p ipꝫ pncipales
q extorſit vl̄ p ei⁹ hrdē ſiue executorē fieri executio ⁊ hoc
ſonat vbū ꝓuidētia poſitū i.d.c.cū ſit qd vbū nō ſonat vt
eps māu ſua accipiat:ſʒ vt in errogādo ꝓuidētiā adhibe
at.nā ipſi⁹ pncipalis aut ei⁹ hrdis aut executoris intereſt
vt volūtas teſtōris ipleaē ꝙ̄ oēs dēnt adeſſe.l.de vnoqqʒ
ff.de re iudi.⁊ ꝯcurſus iſte dimittiē q̄ēs pēdūt hec ius
i aliq̄ re i.l.iuriſpitos.§.cū dulcius.ff.de excuſa.tu.⁊ hāc
opi.dič.d.Pe.eē equā ⁊ ꝓcedere ꝯ̄ ſine ſuſpitiōe nā ho
die variatis morib⁹ ⁊ fide nō minus laici hñt ſuſpectos
epos ꝙ̄ eꝯ̄ vidētes in errogatiōe ⁊ exactiōibus epos nō
ſuare formā.d.l.nulli q geſtis iteruenietib⁹ vult eos pe
cuniā ſuſcipe ⁊ numeꝝ ꝑſonaꝝ in qb⁹ ē errogatio facien
da māifeſtare ita ꝙ pia volūtas p ois ipleaē ⁊ lex illa ꝓ
fert epo executorē teſti in talib⁹ errogatiōib⁹ vñ illū exclu
dere ab iſta errogatōe male ablatoꝝ ⁊ ipm pncipalē nō
ē dare rōnē nec ius expſſuʒ ꝙ hoc dicat ⁊ maxie hoc eſt
veꝝ qñ de icertis ⁊ male ablatis nō appet aliter ꝙ̄ p cō
feſſionē ipſius q ſe aſſerit extorſiſſe iniuſte ⁊ velle erroga
re p ſe vel aliū ſtādū.n.videē ſup hoc ar.c.ſignificaſti de
homi.

a ¶ Deputa-
uit. Adde ad hꝫ
d.Cardi.i cle-
men. i. xxi. q.
de teſta. ⁊ vide
Spec. in titu.
de inſtru. edi.
§.xiiij.ver. qd
ſi teſtatoꝛ.

homi.vbi que a pſciētia pcedūt nō ſūt redigēda ad forū
pētioſuȝ ſi vero aliter ꝺ extorſiōe illicita appareret cōue
niat predcōs ⁊ ita reſidȝ do. Petr .i.ꝺ l.ij. Et pro certo
gladiū ipoſuit ad ſtā doctoꝝ varietatē ⁊ ſic.ꝺ. ⁊ pſiccu
lus me⁹ Ab.peſſime attribuit ſibi labores.d. Pe.⁊.d.
bal.ſup hoc pūcto. Addē ad eos do.bal.i.d.l.nulli ꝙ quā
do teſtator taxat ſūmā ſȝ nō dat executorē ſȝ eps exequit
ꝙ heres pōt bona fide puenire epm alſa.§.ſi qs i noīe i
auc.de ec.ti.⁊ Iaco.de bel.ibi qꝺ dicit bene eē no. Addē
eundē bal.i.l.poſt ꝺcretōeȝ C.de fur.vbi querit an poſſit
trāſigi cū epo ſup male ablatiſ icertiſ ⁊ remittit ſe ad no.
p Pau.i cle.i.ꝺ penitē.⁊ remiſ.⁊ ſic videt tenere opi.arc.
quā ꝯ Pau.adde eūdē bal.in auc.oēs peregrini.C.cō
munia ꝺ ſucceſ.vbi dicit ꝙ quando ñ repiūt hrdes bona
ꝺfūcti debēt p dioceſanū loci diſtribui īter paupes ⁊ ſic
vr tenere opi.archi.adde eūdē bal.i.c.i.§.furtū ꝺ pace iu
ra.firmā.vbi allegat tex.d.c.cū ſit ⁊ dicit ꝙ male ablata i
certa fauore anime pertinēt ad diſtributōnē epoꝝ ſȝ ꝺ iu
re ciuili nō ſunt epiſ cōmutēda vt diſtribuāt ſȝ fiſco appli
caſ qꝛ illicite ꝗſita.l.i hrde.ff.ꝺ calū.⁊ dic ꝙ talia ꝗſita
ex furtis rapinis ⁊ ſimilib⁹ ſūt relinquēda epis locoꝝ vbi
fuit fcā rapia illa ⁊ epi fideliṫ diſtribuāt i redēptōeȝ cap
tiuoꝝ vl i alimēta paupū.addō ang.i auc.ꝺ ec.ti.§.ſi qs ar
vbi ē tex.ꝙ eps pōt diſtribuere relicta ad pias cās qñ nō
ē ꝺputatus executor a teſtōre ⁊ ita ꝯ ibi ang.⁊ ſic relati
ſūt in mediū ſcribētes ⁊ eoꝝ no. Mihi aūt vr ꝙ opinio
bal.in pal.l.nulli ē quoddā ſacrariū i hac mā vt ita dixe
rim ⁊ moueor hoc medio vbicunqȝ teſtāriꝰ executor
ceſſat ltūs ē epo tex.ē in.d.l.nulli ſȝ in caſu ppoſito extat
teſtamētari⁹ executor ꝺputatus a teſtatore ḡ ceſſabit eps
Et pōdero tex.iſtum.q nō dixit ꝙ eps exeqtur ſȝ dicit p
epos locoꝝ eē puidēdū vt diſpoſita in pijs volūtatibus
exequāt ⁊ formaliter ē ſilis iſte tex.textui dicti.c.cū ſit ḡ
executor iſta male ablata diſtribuet puidētia epi loci ⁊
ſic p opinione bal.⁊ dñi Pe.optime facit tex.ille ita in
ductus ⁊ iſta mēti cōmēda.⁊ pōdera qꝛ tex.ille cōplecti
tur religioſos clericos ⁊ laycos ex q̄ ſeqt ꝙ iſimul ⁊ mi
12 xti poterūt eē executores fac.c.ſeqns ⁊ ibi dr.† Sȝ ꝯ libra
eſt dubitatio pone ꝙ feia ⁊ layc⁹ inſimul ſūt executores
tenēdo ꝙ feia ⁊ layc⁹ i ſit executores ſint tenēdo ꝙ feia
poſſit fieri executrix an poſſit fieri illa mixtura i executio
ne mihi vr ꝙ ſic quia ſi religioſus clericus ⁊ laycus qui
ſūt diuerſe pfeſſionis pñt eſſe iſimul executores ergo mł
tomagis vir ⁊ mulier poterūt eē ſimul executores. Et ſi
mihi opponat ꝺ clemē.i.ꝺ elec.vbi homines diuerſe pfe
ſſiōis nō poſſūt ſimul aſſociari qꝛ rñdeo verū eē collegia
liter vt ibi ſȝ tanquā ſinguli bñ poſſūt vide dicta p me in
repe.d.cle.i.vñ bal.in.l.i.ff.ꝺ feria.dicit ꝙ ſi maſcul⁹ ⁊ fe
mina ſūt relicti executores teſti iſolidū ⁊ diſcordes dant
vocē ſeu eligāt ꝙ pſiliū maſculi executoris pferāt cōſilio
femie executricis faciat in arg.l.ſi.ff.de ſi.inſtr.⁊.l.i mul
tis.ff.de ſta.ho.⁊ i hoc limito ibi elegātiſſimū dcm bal.
in.l.vidue.C.de nup.vbi dixit ꝙ ſi executores teſti ſūt di
ſcordes ⁊ ſūt pares ſup paupib⁹ eligēdis ꝙ in ptāte epi
eſt gratificari cui velit qꝛ nō hȝ locū qñ maſcul⁹ ⁊ femi
na ſunt executores ⁊ diſcordāt ⁊ iō in caſu iſtius tex.ſi cle
ricus ⁊ layc⁹ executores diſcordarēt ſtaret poti⁹ pſilio
clerici q̄ layci tāqȝ dignioris. ¶ No.ibi ꝙ alijs viſibuſ
13 † ꝙ executores nō pñt cōmitere viſum deſtinatū p teſta
torē in aliū viſuȝ cle.qꝛ ptingit de relig.do.dixi late in.c.
nos qdē.ꝺ eo.ſed an poſſit de pſenſu epi cōmutare in me
liorē viſuȝ tāgit hic Abb.⁊ allegat Io.de lig.in.d.cle.qꝛ
ptigit ex eo.qꝛ pñt deſtinari ad ſuū viſum qꝛ iura ſolū ex
cipiūt auctoritatē pncipiſ vt i.d.cle.qꝛ ptigit ⁊ .l.legatū
ff.ꝺ viſuf.leg.⁊ adde in ſiſt tex.valde ſing.i.l.iij.§.i bello.
ff.de re mi.vbi mādatari⁹ nō pōt facere meliorē cōditio
nē mādantis excedēdo mādatū ita dicamus i caſu nr̄o ꝙ
nō poterit executor alterare volūtatē defuncti i meli⁹ ſi
pōt exeq ad viſū deputatū a defūcto.nō.n.gloriabit ſecu
rie ꝯ dñm ſecātē refert Gratia.c.inferior.xxi.diſt. ille tñ

tex.nō pbat h qꝛ dū tex.dicit ꝙ debent in viſus pios expē
di ⁊ poſtea dicit nō dubitēt alijs viſib⁹ applicare qꝛ illō
vbū alijs iplicat ſiſcꝰ viſus pios ⁊ non meliores.c.ſedes
apoſtolica de reſcrip.cle.i.eo.ti.dcm tñ ē veruȝ p .d.cle.
qꝛ ptingit ⁊ p ea q̄ ſupius dixi. Sed vnū pōdera tex.ille
dicit executores teſtamētoꝝ pōe ꝙ teſtōr ñ appoſuit no
men pueniens officio qꝛ nō dixit pſtituo te executorē bo
noꝝ meoꝝ.ſȝ dixit pſtituo de diſlapidatorē ⁊ deſtructorē
bonoꝝ meoꝝ ad exequēdū teſtm̄ meū an valeat tal' exe
tio teſtōris vr ꝙ nō qꝛ talis diſpō ē iepta ar.l.turpia.ff.
de leg.ꝯrium determinat bal.i.d.l.id qꝺ paupibus quia
cū habeamus effectū paꝝ curamus de mō.⁊ alſat ſimi
le qꝺ voluit Inno.ꝙ ſi ego dico pſtituo te aſinū meū ad
agendū ⁊ defendēdū ꝙ iſtud ē efficax mādatū i iudicijs
nō pſideratā noīs ieptitudie qꝛ aptitudo ē i rē ſi.⁊ idem
bal.in.l.teſtm̄.C.eo.dixit ꝙ nō curamus ꝺ mō teſtōr lo
quāt dūmō appareat de mēte.vñ ſi teſtōr vocat ſeptē ⁊
dicit vos eritis teſtes huic meo ꝯtui ⁊ heredē inſtituit ꝙ
erit teſtm̄ ⁊ nō ꝯtus ⁊ idē ſi vocauerit illud codicillum
vel donationē ⁊ dicit eē argumētū p Inno.qui dicit ꝙ
ſi cōſtituo talē aſinū meū ad agendū ⁊ defendendū ⁊ iō
14 erit legitim⁹ pcurator. ¶ † No.volūtatē teſtōris ltimā
debere adipleri ſecus ſi ſit minus ltima vt hic vbi non eſt
diſpō teſtōris vt eps nō ipediat ſe ꝯ executores negligē
tes vl male tractātes diſpoſita p teſtatorē ⁊ reddit rōeȝ
abb.qꝛ ſicut ipſe teſtōr male agēdo nō potuiſſet ſe ſubtra
here a foro epi ita ñ pōt ſubtrahē ſuos executores i offō
delinquētes a iuriſditōe epi ⁊ elegās rō eſt.⁊ ſi fuiſſȝ ſua
eēt cōmēdādus. Sȝ tu allega elegantē doctrinā bal.i.l.
ij.C.vt in poſ.leg.vbi voluit ꝙ ſi teſtōr legauit clico cuȝ
hac adiectione ꝙ eps nō poſſit ipſaȝ corā ſe cōuocari fa
cere ſed cōueniaſ corā layco ꝙ nō vȝ qꝛ nō pōt eū exhere
a ſuo foro nāli ⁊ cōpetēti.allegat gl.quā dicit eſſe ſingu
larē in.l.nemo pōt.ff.de leg.i.⁊ iō q̄rit ibi do. Ab.teſta
tor mādauit ꝙ eps nō ipediret ſe de executione teſti ſui
vr h tex.ꝙ teſtōr nō poſſit hoc facere dicit ipſe hūc tex.ſi
decidere hāc.q.ſolū.n.pbat ꝙ eps pōt cōpellē executo
res nō obſtāte phibitione teſtōris.nō aūt dicit ꝙ poſſit
exeq realr aſſumēdo officiū executoris ꝯ volūtatē teſta
toris.⁊ iō dicit ſe putare ꝙ aut teſtōr puidit ſibi de alio
executore i caſu negligētie pmi eps nō ſuccedit i executio
ne ar.d.l.nulli.⁊.l.ſi qs ad declinādū. Aut teſtōr puidit
ſolū epȝ ñ ꝺhē exeq nēc puidit ſibi ꝺ executore tūc putat
ꝙ ſaltē i relictiſ ad pias cās eps deberet ſuccedē ñ obſtā
te phibitōe teſtōris allegat tex.in auc.de eccl.ti.§.ſi quis
aūt p redēptōe cū duob⁹ ſequētib⁹. Tu adde bal.in.l.i.
in pn.in.ij.col.C.de cadu.toll.in ver.nota argumētū ad
qōnē dcā pſtō epalis dictat ꝙ executor dȝ exeq volūtatē
defuncti ifra āuū a die mortis teſtōris ⁊ non a die ſciētie
executoris ⁊ ſiet ſubſtō vulgaris p teſtōrē executori ad
executorē ⁊ nō ad epm.dicit ꝙ p illū nota.tex.excludet
eps ⁊ idē voluit idē bal.i auc.lȝ.C.ꝺ epi.⁊ cle. Et ſubdit
bal.in.d.l.i.ꝙ ſi executor eēt ſubſtitutus ſibi ipſi vt q̄tiēs
executor eē deſierit ſibi ipſā ſubſtō. Quidā ſapiētes dice
bāt ſm eū illud fuiſſe factū in fraudē pſtōnis epal' iō cau
tela illa nō valebat vt in.d.auc.lȝ ⁊ bñ hȝ eū qꝛ negligēs
abijt ab offō tāqȝ ſuſpect⁹ iō nō dȝ in offō repeti.l.iij.C.ꝺ
pcu. Et in ꝯriū arguit de leg.cū i annos.ff.quibus mo.viſu
fru.ami.ſed iſte teſtōr diſpoſuit de reb⁹ ſuis ꝙ pōt ad ꝙ
rñdet ibi Bal.ꝙ teſtator illo caſu ipedit ſe de iuriſditōe
epi ⁊ de iure publico ꝙ nō pōt.l.ius publicū.ff.de pact.
⁊ eodē mō reſpondet ad.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi qs ita.ff.ꝺ edil.
edic.⁊ primū eoꝝ dictū limita niſi appareret ꝙ in frau
dē iuris teſtatōr fecerit ſubſtōnem executori puta dixit ſi
talis executor meꝰ erit negligens ſubſtituo ſibi talem ⁊
ſi ille fuerit negligēs ſubſtituo ſibi gaiū qꝛ tūc videret i
fraudē facere ⁊ in pindiciū iuris epalis ⁊ iō habebit lo
cum diſpoſitio iſtius tex.⁊ Adde do. Pet.de anch.hic
dicētē iſtū tex.nō phibere teſtōri quo min⁹ diſponat ꝙ
eps nō exequaſ ſȝ iprobat executores p ipſuȝ epȝ nō com

pelli ⁊ dicit rōnē eē qꝛ ſicut ipſe ꝓlat⁹ nō pōt ſe ſubtrahē
re a foro epi nec ipſū forū declinare ita nec executorē datū
ab eo ex quo infert ꝙ lʒ teſtator diſponat ne ei⁹ executor
reddat rōnē admīiſtratōis tñ epūs poterit eū cōpellere ⁊
remittit ad Jo. an. d͛ h͛ ultior ad dicēda p ſe in. c. ioannes
J. eo. ⁊ ſic dctū do. Ab. fuit dictū do Pe. ⁊ ſic falſe illud
tráſplātauit ſʒ iudicio meo male dicūt p iſtū tex. i v͛. i oib⁹
pys volūtatib⁹ ſit p locoꝝ epos ꝓuidēdū vt ſʒ volūtatē
dēfūcti vniuerſa ꝓcedāt lʒ ēt a teſtatoribus id contigeret
īterdictū vñ tex. ille ꝓbat ꝙ epūs dʒ ꝓuidere vt diſpoſita in
pia volūtate teſtōris hēant effectū lʒ teſtator interdixerit
vñ illud ꝓnomē demoſtratiuū id referꝭ ad ꝓcedentē dñi-
culū vʒ ꝙ teſtator nō pōt ꝓhibere epo ne ꝓuideat circa
executōnēʒ relictoꝝ ergo qcqd ꝓhibet epūs ab hmōi ꝓul
ſione ē īterdictū teſtatori ꝗ ñ pōt teſtator ꝓhibere ne epūs
exequaꝭ ⁊ ſic tex. loqꝭ generalr ⁊ ex illa gnālitate inferꝭ
ꝙ epūs monitōe ꝓmiſſa cōpellit executores ad exequēdū
⁊ ſic male loquiꝭ ⁊ ꝓ hoc dicto faciat qd voluit. d. Ant.
15 hic dicēs ex illo text. notari † ꝙ teſtatores nō poſſūt tolle
re epo ius exequēdi legata relicta i ſuis teſtis ⁊ ſic ñ poſ-
ſunt facere qn iura habeāt locū in ſuis d. ſponētia hāc cō
pulſionē fieri debere p dioceſanos ⁊ p pñs iſte tex. ꝓbat
ꝙ teſtator nō pōt ꝓhibere epo ꝓulſionē circa executōem
relictoꝝ quócūqʒ ergo dicꝭ illa ꝓulſio epi ſiue circa execu
tōʒ fiendā p ſe ſiue circa ꝯpulſionē fiendā d͛ executore non
poterit teſtator ꝓhibeꝭ ⁊ refert. d. Ant. ſe vidiſſe ſepenu
mero refricari i dubiū in facto d͛ vna qōe ꝗ tūc pēdebat
⁊ pp h͛ eā nō dcidit teſtator īſtituit illoſ paupes tñ ⁊ ali
os nō ꝗs elegerit taliſ ſtāte ꝯſtitutōe epi ꝙ ſi nō fiat exe-
cutio teſti infra certū tēpus deuoluaꝭ executio ad epʒ mō
elapſuʒ ē dictū tēpus ita ꝙ nō fuit facta electio paupū in
fra illō tēpuſ epūs eligit poſt tēpus ⁊ illi cōmiſſary ēt ele-
gerūt qs debeat ꝓferri vꝭ ꝙ epūs qꝛ p ꝯſtōēʒ eſt deuoluta
ptās ad epm ⁊ ñ pōt mora purgari. c. ij. d͛ ꝯceſ. ꝓbē. Nec
ob. ſi dicaꝭ ꝙ īpediꝭ volūtas dēfūcti ſi eligat epūs ꝙ teſtōr
voluit ꝙ nō eēnt aly hēdes ꝗʒ ꝗs ille elegerit qꝛ teſtator
nō potuit directe ⁊ idirecte excludē epm finaliꝭ. d. Ant-
eā ñ dcidit ego vero multū ſolēniꝭ eā examinaui i. c. noſ q
dē. ē. eo. ⁊ tenui ꝯ bar. ⁊ dictis ibi addō ſingularē text. i. l.
ſi qs teſtō. C. d͛ fideicō. libert. ⁊ bal. ibi p illū tex. reprobā
tē doctrinā bar. i. l. cū qdā d͛ le. ij. vid͛ dicta i. d. c. nos qdeʒ
16 ❡ † No. ibi p manus coꝝ qꝛ iudicio meo text. ille ꝓbat
ſingulariter ꝙ executor dʒ exeq p ſe ⁊ man⁹ ſuas nec pōt
faceꝭ ſob executorē qꝛ electa ē fides ipſi⁹ ab ipſo teſtato
re ⁊ dico ꝓbari iquātū tex. dicē ꝙ p man⁹ coꝝ hmōi reli-
cta debēt expēdi. nā illa v͛ba p man⁹ īportāt idustriā pſo
ne ⁊ ad h͛ alleſ tex. fin. i. l. ꝓbatorias. C. d͛ diuer. offi. li. vi-
17 i v͛. p man⁹ nſas ⁊ ibi dixit Bar. † ſtatuto caueꝭ ꝙ iſtrm
ꝯfectū manu publici notary mādeꝭ executōi ꝙ ſi inſtrʒ ē
exēplatū ab iſto ſcripto manu publici notary ꝙ ñ habe
bit locū ſtatutū ꝓfatū. facit tex. i cle. i. d͛ iureiur. i v͛. p ma-
nus nſas ⁊ ibi. d. Car. dicē ꝙ qñ aliqd dʒ fieri p manus
pape nō pōt fieri p aliū qꝛ vꝛ ꝙ electa idustria pſone d͛ ꝗ
dicē eē glo. fin. i cle. i. i v͛bo publice d͛ vita ⁊ ho. cle. facꭗ ſin-
18 gulaꝭ dictū Jo. i. c. ſicut dignū d͛ homicidio † ſtatuto igr
caueꝭ ꝙ ſi qs fecerit homicidium manibus ſuiſ puniatur
certa pena ⁊ ille fecit homicidiū p aliū ꝙ ñ icidit i penā
ſtatuti qꝛ illō ſtatutū loqꝭ i actu pſone ꝓprie voluit dñi-
cus i. c. ſi qs viduā. l. di. ⁊ Bal. in. c. furtū d͛ pace iura fir.
quē ad h͛ alleſ Ja. d͛ bel. faciat tex. valō fin. i. l. p hac i v͛-
bo. ſua manu ⁊ qd ibi elegāter voluit bar. C. d͛ eroga. mi
19 litaris ānone li. xij. vbi dixit † ꝙ doctor ñ pōt recipeꝭ ſala
riū ſuū p ſubſtitutū ſʒ dʒ capere ꝓpryſ manib⁹ p illū tex.
dicētē milites māu ſua dēre capeꝭ ſtipēdia faciat tex. i. c.
picuoloſe i v͛bo ꝓpryſ manib⁹ d͛ peni. di. i. ⁊ tex. i. l. itē ſi ob
ſtetrix. §. i. i v͛. ſuis manib⁹ ff. ad. l. acql. ⁊ tex. i. c. quicunqʒ
i v͛bo ꝓprys manib⁹ ⁊ qd ibi voluit gl. d͛ here. li. vi. ⁊ p h͛
dicto meo alleſ in idiuiduo tex. i. d. l. nulli i v͛bo p ſua cō
ſciētia d͛ epiſ. ⁊ cle. ⁊. d. bal. ibi dicētē p illū tex. ꝙ execu-
tor nō pōt faceꝭ ſubexecutorē ſʒ dʒ exeq p ſe qꝛ electa eſt

fides ⁊ idustria ipſi⁹ qd credit eē verū ꝙ alteri nō poſſit
cōmittere arbitriū ſʒ ſi cōmittꭗ aliqd certū a ſe ꝓus dcla
ratū credit ꝙ hoc poſſit facere qꝛ ſi cōmittit illi actū dcla
rādū ſʒ actū nudi miſtery in ꝗ nō differt ſi fiet p ſe vꝭ aliū
ad hoc alleſ. c. is cui d͛ offi. deleg. li. vi. ⁊ Arch. ⁊ Jo. an. i
c. ſi. J. eo. li. vi. ⁊ ita tempeꝭ iſtū tex. Sʒ in veritate ille tex.
ēt loqꭗ in actu nudi miſtery inquātū dicit ꝙ p man⁹ coꝝ
debeāt expēdi ⁊ p pñs vꝛ ꝙ iſte tex. claudat os bal. ꝙ ēt
actū nudi miſtery executores debeāt exequi p ſeipſoſ iſta
20 tene mēti qꝛ p alios i h͛. c. ñ ſūt vētilata. ❡ † No. ibi pys
volūtatibus dēfūctoꝝ ꝙ epūs dʒ fauereꝭ oib⁹ pys diſpōib⁹
mortuoꝝ faciat. c. ſi hēdes. J. eo. l. nulli ꝓallegata ⁊ §. ſi
qs āt ꝓ redēptōe alleſ⁹ h͛ a gl. a quo. §. decretalis iſta aſſū
ꝓſit corp⁹ ⁊ ſpiritū. Et dicit hic hoſt. ꝙ ois volūtas teſta
toris eē quodāmō pia dūmō non ſit ꝯ leges vt in. c. ioan
nes. J. eo. Et dicit gl. pria hic ꝙ epūs exeqꭗ quo ad relicta
ad pias cās nā p epm exequēda ſunt relicta pia ſi execu-
tores nō adipleuerit ⁊ alleſ. c. ſi hēdes. ē. e. Et lʒ ille text.
loquaꝭ gnālꭗ i hys ꝗ iuſſa ſꭗ a teſtatore tñ gnālitas illiuſ
tex. reſtrigiꝭ p iſtuʒ vt itelligat ꝗ ad iuſſa pia ⁊ ſic glo. re
ſtrigit illuʒ tex. p iſtū ⁊ p illū §. ſi qs āt ꝓ redēptōe ⁊ ēt dicē
gl. illa ꝙ in cāu pioꝝ relictoꝝ regrūꭗ duo vꝭ tres teſtes d͛
iſta gl. feci mētionē i. d. c. cū eſſes ⁊ in. d. c. relatū allega-
tis hic p iſtā gl. Et ad dicta mea ibi adde bal. i. l. eā quā
. C. d͛ fideicō. vbi voluit ꝙ d͛ iurꭗ canōico vnus teſtis ñ ſuffi
ciat vide ibi dcā p me. ⁊ ꝓ gl. iſta faciat ille tex. iqʒtū dicē i
omnib⁹ pys relictis ſʒ glo. i. d. c. ſi hēdes tenuit ꝯtrium ꝙ
etiā i relictis nō pys pt epūs ſe impedire circa executionē
idem voluit Jnno. ⁊ Hoſtiē. ⁊ ad iſtum text. reſpondet.
Hoſti. ꝙ volūtas teſtatoris dicꭗ pia. do. Car. lēte tráſit
ſuper hoc do. Ab. remittit ſe ad dcā p eū i dcō. c. ſi hēdes
ē o. Pe. dicit ꝙ ſi executor ē negligēs in relict' non pys
ſpectat ad heredem exequi principalr ⁊ ſi heres ē negli-
gens iura ſupplēt eius negligētiā vt in auc. hoc amplꭗ⁹
. C. d͛ fideicō. ⁊ ſic ſentit ꝙ epūs nullo mō pōt ſe īpedire. ip
ſe vero. d. Pe. multū elegāꭗ ⁊ ſingulariter examinauit h͛
in. d. c. ſi heredes ego vero vltra alios i. d. c. ſi hēdes enu
cleaui paſſū iſtū vt videre poteris nūc vero añ oia videaſ
bar. in. l. nequicqʒ. §. obſeruare. ff. d͛ offi. ꝓcōſu. vbi dixit
ꝙ iudex curare dʒ vt relicta ad pias cās exequaꭗ ſi hēſ ē
negligēs in ſoluēdo vel epūs in h͛ ſit negligēs ⁊ nō petaꭗ
ab aliquo alleſ tex. in auc. d͛ elec. tūu. §. fin aūt qd dicit eē
bñ notādū ⁊ ē aurea doctrina ad iſtū tex. ſupplet eniʒ iſtū
tex. qꝛ poſito ꝙ epiſcopus eſſʒ negligēs in compellendo
executores ad exequēdū nihilominus iudex laycus po-
terit ſuppleꭗ iſtā negligētiā qd eſt mirabile. vñ p iſtū tex.
ñ tolliꭗ iuriſdictio layco faciat. l. hēditaſ. §. ſi. ff. d͛ peti here.
vide dicta mea in. d. c. ſi hēdes ⁊ adde nūc bal. quē ibi ñ
repperi. in repe. l. i. in. x. col. ff. d͛ le. ij. vbi pleniſſime exami
nat an executor poſſit cōpelli exeq ⁊ īter alia ſua dcā dicē
ꝙ large omniſ executio teſti dicꭗ pia. allegat tex. in auc.
de hēdi. ⁊ falci. §. ſi vero expſſū in v͛bo pie agēdo ideo dī
cit qd ſi ē cōmiſſarius ad cās nō pias refert aut ꝓmiſit te
ſtatori ⁊ fidē dedit ſibi de exequēdo ⁊ tūc cogaꭗ alleſ. l.
ex ſnia. ff. de teſtamētaria tutela. l. vxori. §. i. ff. de fal. qꝛ te
ſtatores nō debēt decipi. l. vnū ex familia. §. ſi. de le. ij. ⁊
qꝛ rei publice intereſt teſtamēta ſeruari. l. gallus. §. inſti
tuens. ff. de li. ⁊ poſt. aut nō dedit fidē teſtatori ſʒ accepta-
uit officiū deferēduʒ ⁊ nō vʒ acceptatio ⁊ tunc pōt penitē
re. l. ſi ita ſcriptus. §. ſi ſub cōdictōe. ff. de le. ij. l. i. §. qd ait
ꝓtor. ff. quoꝝ legatoꝝ aut acceptauit ⁊ vʒ acceptatio tūc
ñ pōt peniteꭗ niſi ex cā. l. ſi mādauero. §. ſi. ff. mādati ſi ve
ro ē cōmiſſarius ad piaſ cās tūc vꝭ ad officiū epi ptinere
vt cōpellat eū exeq ſi epūs vult eū cōpellere alias ipſe epūs
exequaꭗ p ſe vꝭ p alium cui cōmiſerit vices ſuas allegat
. l. hēditas. §. ſi. ff d͛ peti. hē. ⁊. c. nos qdem. J. eo. ⁊ ſic ſenſit
bal. ꝙ epūs pōt ꝯſtituē ſubexecutorē idubitáter ⁊ male lo
quiꭗ ⁊ medio moueor inconuincibili hoc modo vbicūqʒ
p negligētiā vni⁹ deuoluiꭗ act⁹ ad ſupiorē ille ſupior dʒ eli
gere ⁊ ꝓficere actū eodē mō ⁊ forma qb⁹ tenebaꭗ ille iferi

oꝛ negligēs

or negligēs iſte ē caſus in cle.q̄r regulares ỏ ſupple.ne/
gl. ṗie.ꝛ pulchra v̄ba ſparſit circa h̄ Jo.an.i.c.publica/
to ſcrutino ỏ elec.ꝛ alſo in idiuiduo doctrinā eiuſdē bal/
in.l.ſi puellā.C.ſi mācipiū ita fuerit aliēatū vbi voluit te/
ſtator ꝯſtituit executorē ꝛ mādauit ſibi q̄ exequaꝛ̄ de ꝯſi.
guardiāi minoꝝ mō ille executor fuit negligēſ ꝛ executio
p ei⁹ negligētiā fuit ḋuoluta ad ep̄ꝫ q̄ nihilomin⁹ ep̄ſ tē/
bit exeq̄ ḃ ꝯſiliū guardiani q̄r lꝫ ſit receſſuꝫ a pſona ñ tñ ē
receſſuꝫ a forma ꝛ lꝫ nihil alleget ibi Bal.tñ alſa dictam
cle.q̄r regulares. Cū ḡ in caſu nr̄o executor nō poſſit con
ſtituere ſibi executorē vt ſupiuſ dixi ḡ eodē mō nō poterit
ep̄s ſuccedēs pp̄ negligētiā executoris. Dicit ēt ibi Bal.
ꝛ iſtā dicit eē meliorē doctrinā aut executio ñ apparet de/
uoluta ad ep̄m ꝛ tūc nō hꝫ iuriſditióeꝫ i cōpellēdo aut ap
paret deuoluta ꝛ tūc pōt eū cōpellere vñ ep̄s hꝫ ptātē i eo
q ſubeſt ſō in eo q p̄eſt ꝛ hec dicit vera in meris executori
bus ꝛ iſta doctrina ē ſing.declaratio ad iſtā decre.inq̄ꝫtū
dicit cōpellas. Sꝫ tu pondera vnū q̄ erit mirabile ꝛ fuit
dc̄m Bal.in.l.iij.C.de ꝑcu.q̄ ſi iudex cōphendit negligē
tiā ſumā in executore pt̄ interdicere ſibi offīm executoris
ꝑ quo vide q̄ dixi in.d.c.nos qdem ꝛ in.d.c.ſi hr̄des ꝛ ſic
Bal.ſtat in ꝯcl̄one q̄ in relictis ad nō piaſ cās nō pt̄ ep̄s
ſe ipedire ꝛ ita tenui in.d.c.ſi hr̄des ḋdi tñ nouā diſtictio
nē quā ibi videre poteris. Nūc v̄o opi.iſtiuſ gl.vr̄ mihi ſa
tis dura ꝛ per ꝯñs verior erit ꝯcluſio q̄ ēt in relictis nō
pȳs poſſit ep̄s ꝓuidere circa executionē ꝛ ad h̄ allego.d.
Ant.ꝛ do.Car.in.c.Joannes.l.co.vbi poſt Jo.an.dicūt
q̄ qcqd teſtōr diffinit piū ē exeq̄ dūmō nō ſit ꝯ̄ leges q̄r ꝛ
talis volūtes dr̄ pia.l.i.C.de ſa.ſan.ecc.xiij.q.ij.c. vltima
volūtas ꝛ.§.ſꝫ aliud alſant ēt iſtū tex.in v̄bo plenarie q̄
v̄bū adaptaꝛ̄ oībus diſpoſitis a ḋfuncto ꝛ tex.in.d.§.ſi qs
ēt p redēptione in ver.oia.ꝛ tex.in.d.c.Joannes.l.co.vbi
ep̄s exequiꝛ̄ teſtm̄ ēt quo ad ſatiſfaciēdū creditorib⁹. Itē
q̄r eſt magna pietas fideliter adiplere vota illius q ſe nec
tunat nec amplius loq̄ pōt ꝛ iſtud ſcribiꝛ̄ apud Ruth ꝓ
pheta.ij.c.dicente.bñdictuſ ſit a dño q eādē volūtatē quā
ḣbuerat viuis ſeruauit mortuis.ſi.n.expedit reipublice
ne qs re ſua male vtaꝛ̄ inſti.ḋ his q ſūt ſui vel alie.iur.§.ſꝫ
h̄ tpe.ꝛ ſi cōmodis rei priuate ꝓuideꝛ̄.vt.l.ſi qs.C.de bo.
ꝓſcriptoꝝ fortius circa defunctoꝝ volūtates ꝓuidenduꝫ
eſt p iura p̄dicta ad idē.ff.ſo.ma.l.ſi ꝯſtante.§.ſi maritus
facit ēt.c.indicāte.ḋ.e. Itē q̄ religioſus pōt eſſe executor
indiſtincte nulla facta diſtinctione qualis ſit voluntas
vt in.d.c.ſi.l.co.in.vi.q̄ nō pmitteꝛ̄ niſi offīm eēt piuꝫ Jo.
an.dicit ſatis eque poſſe diſtigui q̄ aut ex officio ſuo ep̄s
facit iſtā executióeꝫ p modū executiōis ꝛ pt̄ ēt in relictiſ ñ
pȳs.aut p modū libelli ꝛ ꝯuētiōis ad petitiōem ptis ꝛ h̄
nō pōt ꝯ̄ laycos.d.Car.dicit q̄ hoc ſeruaꝛ̄ per iura ad h̄
inducta tñ iure nō pōt ꝯuinci niſi in relictis ad pias cās
ꝛ refert ſe ḋ h̄ dixiſſe in cle.i.l.e.in.iij.q.ibi v̄o dicit q̄ ita
ſeruaꝛ̄ lꝫ ḋ iure ꝓbari ñ poſſit niſi q̄ ad relicta ad pias cās
vt in.d.l.nulli ꝛ.d.l.ſi qs ad declinādā in qbus ſpecifice
exp̄miꝛ̄ ḋ relictis ad pias cās ḡ ſecus in alȳs.arg.c. nōne
de p̄ſump.l.maritus.C.de ꝑcu.l.cū p̄tor.ff.ḋ iudi.d.ant.
in.c.Jo.l.co.dicit q̄ ꝯclō Jo.an.ē v̄a ꝛ ſic cōiꝛ̄ ſeruaꝛ̄ ſꝫ
eū.ſꝫ Pe.ḋ anch.in.c.ſi.l.e.in.vi.refert ſe tenuiſſe ꝯ̄ Inn.
Hoſti.ꝛ ſequaces in.d.c.ſi hr̄deſ. Barto.v̄o in.d.l.ne qd
quā.§.obſeruare vr̄ ſentire q̄ ep̄s ſe impediat dūtaxat de
relictis ad pias cās lꝫ exp̄ſſe hoc nō dicat. Mihi aūt vr̄
q̄ cōis opi.ſit veriſſima hoc mō lꝫ cōiter doctores ſupius
allegati dicāt q̄ q̄libet volūtas defuncti ſi eſt rōabilis dr̄
pia.nā ſi hoc eēt verū illa qō nullā hr̄et dubitatióeꝫ.ſed h̄
iudicio meo tolliꝛ̄ ꝛ ꝯfundiꝛ̄ p iſtū tex.in v̄.cū igiꝛ̄ in oīb⁹
pȳs volūtatibus.nā ſi q̄libet volūtas teſtōis dr̄ pia ad qd
papa hic exp̄ſſit certe ſupfluo exp̄ſſiſſet qḋ non ē dicendū
vt in.c.ſi romanoꝝ.xix.di.l.ſi qñ de leg.i.l.cū ſi. Cōfundiꝛ̄
ēt p tex.in.d.l.nulli in v̄bo piū votū.ꝛ iō vr̄ mihi dicēduꝫ
q̄ q̄libet executio vltie volūtatis rōnabilis dr̄ pia.iſte eſt
tex.in.d.§.ſi v̄o exp̄ſſum in v̄.pie agēdo.ꝛ iſte ē verior mo/
dus loquēdi ꝛ hꝫ neruū iuris.ꝛ hic ēt ſentit Bal.in repe,

d.l.i.ff.de leg.ij.hoc p̄ſuppoſito iſtud oñdo incōuincibiliꝛ
hoc mō ep̄s eſt pr̄ pauperū.d.l.nulli.ꝛ.d.l.ſi qs ad decli
nādā ꝛ ē fautor ꝛ defenſor miſerabiliū pſonaꝝ iuxta no.i
c.ex tenore de fo.ꝯpe.ꝛ in.c.ſignificātib⁹ de offi.deleg.ꝛ ē
debitor pietatis exercēde.ſed qs eſt miſerabilior aut pau
perior mortuo vt no.in.l.i.C.de ſa.ſan.ecc.ergo ſequiꝛ̄ q̄
quecūq̄ ſint relicta ſpectabit executio ēt ad ep̄m ſi ſint rō
nabilia.vñ tex.beati Gregorij in.d.c.vltima volūtas dē
modis oībus obſerueꝛ̄.faciat ēt tex.iſte in ver.ḃm volun/
tatē defuncti q̄r nō dixit piā lꝫ.n.in p̄n.illius ver.dicaꝛ̄ in
oībus pȳs volūtatibus tñ poſtea ñ replicat piā volūtatē
imo largius exp̄mit vt vniuerſa ꝓcedant ḃm volūtatē de
functi. Poſſet dici ꝓ ꝯcordia opiniōis q̄ tā iudex eccle
ſiaſticus q̄ꝫ ēt iudex laycus poſſint ex officio coꝝ ꝓuidere
circa executionē ꝛ locus erit p̄uentioni.ꝛ moueor ex tex.
l.hr̄ditas.§.ſi.ff.de peti.hr̄di.vbi in relictis pȳs pōt fieri
executio p vtrūq̄ ita dicam⁹ in relictiſ nō pȳs vt poſſit fie
ri executio p vtrūq̄ ne reperiaꝛ̄ eſſe deterioris ꝯditionis
ep̄s q̄ꝫ ſit iudex laycus ꝛ vt ſerueꝛ̄ equalitas inter eos.c.
i iudicȳs.ḋ reg.iur.in.vi.l.ſi.C.de fruc.ꝛ lit.exp̄e. Et iſta
addite ad ea que dixi in.d.c.ſi hr̄des ꝛ habebitis iſtū ar
ticulū tactū melius q̄ꝫ p aliquē. ¶ Et inquātū gl.ij. hic
dicit q̄ vltia volūtas ē ſeruāda vt lex ſi ē rōnabilis ſecuſ
ſi eēt minus rōnabilis q̄r tūc ñ eēt ḃuanda ꝛ ponit exem
pluꝫ quādo pater exheredat filiū ſine iuſta cā ḋ hoc dicā
in.c.raynucius ḋ.eo. Et inquātū dicit q̄ nō ſeruareꝛ̄ volū
tas ḋfūcti p̄cipientis oſſa ſua ꝓijci in mare adde ſimilem
21 gl.i.c.vltia volūtas. ¶ †Sꝫ pone q̄ mādauit teſtator ca
dauer ḋferri ad ſepulturā abſq̄ fletu ꝛ planctu ſꝫ cātib⁹
tubis ꝛ vario genere artis muſice vt alſ fuit in fcō i ciui/
tate paduana ꝛ fuit ḋterminatū tale teſtm̄ ñ valere tāq̄ꝫ
p̄ſumereꝛ̄ factū a furioſo hñfaciat ḋciſio iſtius gl.ꝛ gl.in
d.c.vltia volūtas ſꝫ qdā arguūt in ꝯtrariū dicētes talem
volūtatē valere ꝛ de iure ſuſtētari poſſe p elegātē tex.i.c.
qui diuina vocatōe.xiij.q.iij.vbi dr̄ recedēs ab hac luce
vocatōne diuina cū pſalmis ꝛ pſalētiuꝫ vocibus ad ſepl
chrū ḋferri dꝫ lazarū.n.dñs nō fleuit mortuū ſꝫ ad huius
vite erumnas reſuſcitādū. Sꝫ tu pōdera cōtra iſtos q̄r h̄
nō haberet locū in his qui moriūꝛ̄ caſu fortuito q̄r tales
nō videꝛ̄ vocari vocatōe diuina vnde bal.in.l.i.C.de his
q ante aper.tab.dixit q̄ mors fortuita dr̄ venire cāu for/
tuito mors naliſ dr̄ venire iudicio dei vt ē gloſ.fin.iſtitu.
de capi.diminu.ꝛ p bal.i.l.i.C.qb⁹ ad libertatē ꝓclama
re nō ē pmiſſū ꝛ i.l.i.C.q admi.ꝛ i ti.ḋ pace ꝯſtā.i.§.diui
na vocatōe ita ēt q̄r glo.i.c.qua frōte ḋ ap.exprimit cās
quare hoies cit⁹ moriūꝛ̄ i hoc mūdo q̄r aut ſūt ꝑuoſi aut
ſūt vicioſi ꝛ lateat noſ vtꝝ exigētibuſ ḋmeritȷ̄ hō tollaꝛ̄ ḋ
iſto mūdo ꝛ iō ē incognitū nobiſ vtꝝ de⁹ vocet illoſ taleſ
vocatione diuina ꝛ ſic meritoria an vocatōe p̄mitiua ꝛ pe
nali ꝛ iō vī q̄ talis volūtas fuerit iepta. ¶ † No.ibi ple/
22 narie q̄ executorēs nō pſit de relictis ad pias cās factis
detrahere aliquā falcidiā vñ ſi aliqua legata efficereꝛ̄ ca/
duca nō remanerēt apud hr̄des.l.ſi qs ticio.ff.ḋ leg.ij.fa
ciat q̄ ḋ talibus relictȷ̄ executor nō poſſit detrahere falci
diā nā heres nō pōt detrahere vt in auc.ſimiliter.C.ad.l.
falc.ergo multo minus executores cū nullū lucrū p̄tinge
re debeāt vt i auc.de eccleſiaſticis titulis.§.ſi aūt legatū
faciat ēt ad hoc tex.in.d.l.nulli.in ver.ꝛ p oīa impleanꝛ̄
pie deficientiū volūtates q tex.iudicio mō ꝓbat mirabiliꝛ̄
ter doctrinā iſtā nā ſi detraheréꝛ̄ fal.ñ adiplereꝛ̄ p oīa vo
lūtaſ ḋfūcti ḡ fac ēt tex.i.d.l.nulli i ver.ſine vllo diſpēdio.
ꝛ ex h̄ iſero tibi vnū q̄ eſt nouū q̄ vbicūq̄ teſtator mā
dat q̄ relicta p eū expēdaꝛ̄ plenarie i vſus deputatos ab
eo tūc vr̄ ꝓhiberi detractionē falc.p iſtū tex.ꝛ ē ſingulariſ
ꝛ noua ampliatio.ad.§.ſi v̄o exp̄ſſuꝫ i auc.ḋ here ꝛ falc.ꝛ
ad qōeꝫ Ang.ibi ꝛ ad dcā p eū i.l.ij.C.qñ ꝛ qb⁹ quarta
pars debeaꝛ̄ ꝛ ad bal.i.l.cū virū.C.de fideicōm.ꝛ ad ea
que dixi i.c.officij.ḋ.eo.ꝛ etiā ſi teſtator dixerit p oīa iplcā
tur diſpoſita p eū q̄ ſi de talibus diſpoſitis debebat ḋtra
hi falcidia ñ ḋtraheꝛ̄ pp̄ huiuſmōi v̄ba ab eo ꝓlata vt in

d.l.nulli ꝯiuncto illo tex.ꝛ.d.§.ſi ṽo expꝛeſſim ꝛ illa vt no-
23 ua mẽti cõmendare. ℂ †Que aũt dicant relicta ad pias
cãs do.Car.allegat hic Spec.in tit.ð inſtru.editi.§.nũc ṽo
aliq̃.ala.§.cõpẽdioſe in.viij.col.verſi.ꝛ ſcias ꝛ dicit ħ do.
Car.ꝙ legatũ ſcm̃ diuini amore dei non dr̃ ꝓ aĩa.ꝛ allegat
gl.ſing.ſm̃ Ray.de forli.in.l.illud.C.ð ſa.ſan.eccl.ſʒ illa
gl.ſm̃ cũ nõ dicit hoc expꝛſſe dcm̃ tñ eſt verũ qꝛ diues ñ ẽ
pſona miſerabilis.allegat Bar.in repe.l.i.C.de ſa.ſan.ecc.
ego tetigi late i.c.relatũ el.i.ð eo.ꝛ nũc ad dicta ibi adde
Bal.i repe.l.i.ff.de leg.ij.vbi voluit ꝙ ſi fiat relictũ alicui
ꝓ ſubſidio ſtudij in theologia ꝙ tale relictum dr̃ ad pias
cãs.ſecus dicit in ſcientijs quarũ finis ẽ mũdus.ſ.lucrum
vt in auc.hita.C.ne filius ꝓ pr̃e ꝛ ſic relinquere ꝓ ſubſidio
24 ſtudij legalis nõ eſt relictũ ad pias cãs. ℂ †No.ꝙ eps
a monet executores* ꝙ exequant̃.facit.c.nos gdẽ.ð e.vide
q̃ late ibi dixi.ſʒ an ſufficiat vnica Hoſti.hic ꝛ cõiter oẽs
dicũt ꝙ dʒ eẽ trina.xij.q.ij.c.indigne. alibi ſufficit vna in
auc.de here.ꝛ fal.§.ſi qs ṽo nõ implẽs dũmõ inter moni
tiões interpoſitũ ſit ſpaciũ tp̃is.qð dicit Hoſti.eẽ arbitra
riũ.l.nõnũq̃.ff.de iudi.ꝛ ſaltẽ dʒ arbitrari de tribus die
bus.l.iter accuſatorẽ.ff.de pub.iudi.l.iij.C.de erro.aduo
catoꝝ.c.ad nr̃am de regula.c.cõſtitutiõeʒ de ſen.excõ.in
vi.ꝛ idẽ ſequit̃ hic Abb.antiquus q dicit ꝙ nõ ẽ cõpetẽs
monitio dicere ter ſolue ſolue ſolue.facit qð no.in.c.ſi ab
eo de appel.li.vi.ꝛ in.l.ſi cõuenerit.ff.de pig.acti. ꝛ adde
qð voluit do.Ant.in.c.breui de iureiuran.ꝛ in.c.ex lr̃is ð
ꝯſti.ꝛ in.c.cũ cãm de offi.dele.ꝛ Inn.i.c.cũ nobis ð elec.
ꝛ dixit in.d.c.nos gdẽ.Et licz iſtã cõeʒ doctrinã.qꝛ ſi eps
in ꝓpꝛia pſona faceret iſtã monitionẽ videretur ꝙ vnica
ſufficeret ꝑ tex.ſingularẽ iuncta gl.ij.in.l.ij.C.quo ꝛ qñ iu
dex.ꝛ ꝑ id qð voluit Inn.in.c.ꝯſuluit de offi.dele.ꝛ ẽt ꝑ
iſtã cõem doctrinã ꝙ ſi illa mõitio fieret ꝑ gñale ꝓclama
ꝑ ciuitatẽ vbi eſt ꝯſtitut* executor tũc ſufficeret vnica ꝑ.l.
ſi eo tp̃e.C.de remi.pigno.ꝛ ad ſic dicendũ moueoꝛ ex ele
gãti doctrina Bal.in.c.i.§.ſi.de pace iura.fir.vbi ſentit gl.
ꝙ vt vaſallus requirat̃ ad obſequm dñi requirit̃ trina moni
tio Bal.dicit ibi ſe putare ꝙ ſufficiat mitti ꝓclama gene
rale ꝑ terras ꝛ loca ipſius dñi requirẽtis allegat.d.l.ſi eo tp̃e
ita dicamus i propoſito ꝑ hoc põt ſuſtẽtari illud ꝙ dixi i
d.c.nos gdẽ vbi allegaui ꝯſilium Lud.ro.ꝙ ſufficiat ꝙ illa
monitio fiat ꝑ ꝯſtitutionẽ ſynodalẽ ꝛ ita ſeruat̃ hodie ꝑ
15 epõs locoꝝ pro quo faciat pꝛefata doctrina Bal. †ꝛ an poſ
ſit executori pꝛefigi terminꝰ ab epo.ſ.quẽ executor exequa
tur vide Bal.in.l.i.de le.ij.in.iiij.q.in ſua repe.ꝛ verũ poſ
ſit recipi a pſona executoꝛis vide ibi ꝑ Bal.in.iiij.q.do.
Pe.de ancho.hic refert dcã Bar.i.l.alio.ff.de ali.ꝛ ciba.
lega.ꝛ in hoc ẽ merus relatoꝛ more pedagogi nec eſt fa
rago huiꝰ decretalis vide Berto.ibi.d.Abb.ħ refert.q.
16 Bal. †teſtãtoꝛ mãdauit centũ reſtitui ꝓ male ablatis ꝛ poſt
mortẽ teſtatoꝛis male ablata nõ repiant̃ aſcẽdere ad tantã
q̃titatẽ qd fiet ð reſiduo an cedet lucro hr̃dis an ꝯuertet̃
in piã cãm ꝯcto ẽ aut teſtãtoꝛ ꝓhibuit in alium vſum dcãm
quantitatem expendi ꝛ cedit lucro hr̃dis aut ſimpliciter
diſpoſuit ꝛ dʒ diſtribui inter pauperes arg.l.legatum.ff.
de vſufru.legato quaſi velit ꝙ ſicut legatum in piuʒ vſuʒ
ꝯuertit̃ in aliũ piũ vſum ſi nõ pt̃ deputari ad vſuʒ deſtina
tum vt in.§.ſi quis in auc.de eccleſiaſticis tit. iſtud voluit
Ja.ð are.in tractatu executoris refert ꝛ ſequit̃ Bal.in.d.
l.ſi quis ad declinandũ ꝙ hodie ẽ obſeruãdũ in iſtis via
rijs maleficijs qꝛ ſolẽt pꝛeſtari cautiões ꝓmittẽdo reſtituẽ
q̃titatẽ iuſtã extoꝛtã vñ ſi ñ appent dñi recipe tãtã q̃ti
tatẽ dʒ reſiduum diſtribui iter pauꝑes.vt no.in.c.q̃q̃ de
vſur.in.vi.Et ꝑ illa ſit lecta ꝛ intellecta decretalis veſtra.

1 Oannes. Opoꝛtuit aduenit hec ð
cretalis Jo.ꝛ lʒ Jo.an.
hãc decretalẽ cõmentauerit ſicut ꝛ ceteras ð
cretales incipiẽtes Jo.ꝛ hoc ad pompã ſui
nois.ꝛ iõ in ꝓhemio clemẽtinaꝝ in ſua gl.ſe cõmendauit
vocari ħ noie Jo.ꝛ ibi ꝯnumerauit pꝛeclaros in iure viros
noiatos Jo.Sʒ qꝛ hodie mirũ in modũ celebramꝰ vigi
liã illius tremendi ꝛ glorioſi viri Joannis baptiſte quo
inter natos mulierũ nõ ſurrexit maioꝛ iõ in reuerẽtiã ſum
mã ꝛ laudẽ ampliſſimã ſui clariſſimi noĩs hãc decretalem
Jo.q̃ ad clemẽtiſſimus deus vires ingenio dederit tenuis
1 ego ꝛ parũ doctꝰ cõmẽtãdã aſſumo.ꝛ ħ intẽdit. ℂ †Qui
ſuſcipit offm̃ iplendi volũtatẽ defuncti in relictis ad pias
cãs ꝑ dyoceſanũ exeq cõpellit̃.h.d.Uel ſic.executoꝛ teſtã
rius q ſuſcepit illud exeq cõpellit̃ nec recipit cõmodã di
uiſionẽ qꝛ ꝯtinet vnũ ꝯtractũ.ſʒ ad mẽtẽ põt ſic diuidi.ꝑ
mo ponit̃ qð.ſcðo ſolutio ibi poſt mãdatũ.Sʒ pʒ.d.Pe.
de.ancho.qnq̃ facit vʒ q erãt executores ꝛ cuius ꝛ qd erat
exequẽdũ ꝛ qñ cogi deberẽt ꝛ ꝑ quẽ ex lr̃is pʒ.ꝛ dicit do.
Ant.hic ſe velle inſiſtere ꝯtudẽdo veritatẽ nõ intãtũ iq̃
tũ inſiſtit Jo.an. ℂ In tex.ibi adiplet̃ ſupple fideliter ꝛ
plenarie ſʒ Uincẽ.ꝑ.c.tua nobis.ð eo.ꝛ tu ſupple.ſ.ꝑ oĩa
vt eſt tex.in.l.nulli in ṽbo ꝑ oĩa adipleant deficientiũ vo
lũtates.C.ð epiſ.ꝛ cle. ℂ In tex.ibi vltimã volũtatẽ ſup
ple ſm̃ Hoſti.q̃cũq̃ ſit illa qꝛ cũ iſtud.c.ſit gñale ſic gña
liter ſumẽdũ ẽ.c.relatũ el.ij.ꝑmo rñſo.ð e. ℂ In text.ibi
teſtãtoꝛis ſequitur in caſu iſtius decretalis ille.ſ.clericus
hr̃dem inſtituerat cũ nec aliter dicat̃ teſtm̃ vel ſumit̃ hic
teſtm̃ large.vt no.in.c.ij.ð eo.ſm̃ do.Car. tu vide glo.ꝛ
Bal.in.l.ij.C.cõis dele.vbi teſtm̃ capit̃ large ꝓ qualibet
vltia volũtate ꝛ ħ ſatis vr̃ eẽ ꝯforme huic textui cũ in pn̄.
dicat vltie volũtatis ꝛ ẽt in finalibus ṽbis dicat vltimaʒ
volũtatẽ.ſʒ meliꝰ ẽ vt dicãus ꝙ iſte clericus fecerat teſtm̃
ꝛ inſtituerat hr̃deʒ ꝛ ꝯſtituerat ſuos executores vt ħ dr̃ ad
ſatiſfaciẽdũ creditoribꝰ ꝛ ad exequẽdũ relicta pijs locis.
nã teſtãtoꝛ dr̃ reſpectu teſti.ꝓpꝛie ꝛ teſtm̃ pꝛeſupponit hr̃dis i
ſtõeʒ.vt in.l.i.ff.e.ꝛ dixi.ð eo.in rub.ꝛ ꝑꝑ ħ ñ erit opus di
cere ꝙ iſte tex.ꝓcedat de benignitate canõica. de quo in
2 c.cũ tibi.ð e. ℂ †No.ꝙ pſone executoꝝ ñ alijs circũlocu
tiõibꝰ q̃ ꝓpꝛijs noibꝰ appellant̃ ꝙ ſufficit qꝛ ꝑ talia noĩa
ꝓpꝛa reddit̃ diſpõ certa alĩs ñ ſufficit.l.hac ꝯſultiſſima.C.
q teſta.fa.poſ.vbi gl.loq̃t ð gallopiſſo q fuit bidellus azo
nis ſm̃ do.Pe.hic q̃ſi velit ſẽtire.d.Pe.ꝙ vbi pſõa exe
cutoꝛis ẽ certa qꝛ forte nomẽ eiꝰ ſeu cognomẽ ẽ notoriuʒ
ꝛ nullus reperit̃ hr̃e tale nomẽ vt fuit i illo gallopiſſo ꝛ ẽt
vt fuit ſephoq fuit vir magne ſcie.ꝛ añ illũ ꝛ poſt illũ nẽo
fuit i vrbe ita vocatꝰ.vt i.l.ij.§.fuit poſt ħ.ff.ð orig.iur. ta
li caſu ñ eſt neceſſaria certitudo tãta ꝛ ad ħ faciat pulchꝛ
dcm̃ Ang.in.d.l.hac ꝯſultiſſima vbi dixit diſponit ſtatu
tũ ꝙ in accuſatõe dcãt põi nomẽ ꝛ ꝙ nomẽ accuſati pr̃is
ꝛ aui ſui ꝙ ſi nomẽ eſt ita notoriũ ñ eſt neceſſaria talis ſo
lẽnitas.fac qð hr̃ in.l.i.ꝛ.ij.ff.ð lib.ꝛ poſth.ꝙ dcm̃ ſtrige
niſi ſtatutũ requireret illã ſolẽnitatẽ ꝓ forma ſubſtãciali qꝛ
tũc eẽt ſeruãdũ in forma ſpecifica.l.q hr̃di ꝛ.l.meuius.ff.
ð ꝯdi.ꝛ demon.faciat qð voluit Bal.in.d.l.i.ꝛ.ij.ð lib.
ꝛ poſth.ꝛ qð in ſimili dicimꝰ in.l.ſi adulteriũ cũ iceſtu.§.
itẽ polliõi.ff.ð adul.vbi notoriũ lʒ excuſet ab onere ꝓban
di nõ tñ excuſat ab onere allegãdi ð q̃ ẽ gl.q reputat̃ ſing.
in cle.appellãti de app.quã tẽpera vt dixit Inn.in.c.tay
3 nucius.ð e.ꝛ ibi dicet̃ ꝛ no.i.c.afferte ð pꝛeſũptio. ℂ †No.
ꝙ executores pñt dari in teſtõ in nũero pares nã hic fue
rũt dati duo executores nihilominus põt dari vnus tm̃
ſicut in arbitris qꝛ nõ refert vnus an plures.c.ij.ꝛ.c.dile
cti ð arbitris itẽ i cõpꝛomiſſario ad eligẽdũ.c.cãʒ ð elec.
ꝯſultius eſt tñ vt ꝯſtituant̃ executores in nũero ipari vt ꝑ
ualeat electio plurimoꝝ ſicut in arbitris.l.itẽ ſi vnus.§.
ꝑncipalr̃.ff.de arbi.ꝛ in iudicibus ꝛ ſimilibꝰ.l.duo ex tri
4 bus.ff.de re iudi.ita tranſeunt hic ſcribẽtes. ℂ †Sʒ pone
ꝙ ꝯſtituit ifinitos executores vel omnes hoies mundi an
valeat iſta ꝯſtitutio vr̃ ꝙ ſic ar.tex.ſing.inſti.de here.inſti.§.
ħ vnum vel plures vbi teſtatoꝛ põt inſtituere hr̃des vſq̃
ad numerum infinitum ꝛ glo.ibi dicit ꝙ poteſt inſtituere
omnes homines mũdi ita vr̃ in propoſito ꝙ poterit con
ſtituere oẽs homines mundi executores ſed qꝛ ipoſſibile
erit coadunare oẽs hoies mũdi ſimul ad exequẽdum vr̃
ꝙ executio ſpectet ad epm̃ vel ad iudicem laycũ ad ħ vt
5 adipleat̃ volũtas defuncti. ℂ †No.ꝙ vbi in diſpõne dʒ
fieri

fieri mentio clerici ⁊ layci cleric⁹ ꝓponiť tanq̄ ſit dignior
facit qđ no. gl. i. c. ſedes de reſcri. ⁊ in. c. ĉniq̄z. liiij. di. ⁊ in
c. quorūdā de ele. in. vi. ⁊ qđ hẽ in. c. duo. xcvi. di. ⁊ dixi i
c. tua nobis. ē. eo. ⁊ idē dicas ſi in aliq̄ diſpōne deberet fieri
mētio de ſcholarib⁹ ⁊ ciuib⁹. q2 ꝓponēdi eēnt ſcolares.
⁊ ad h̄ alſo qđ no. Bal. i. l. vidue. C. de nup. vbi ſi data ē
ꝑtās eligēdi ſcolarib⁹ ⁊ ciuib⁹ ⁊ i eligēdo ſūt diſcordes
ꝓferť elect⁹ a ſcolaribus electo a ciuibus vtinā hodie ſer
uareť tm̄ honor ſcolaribus bn̄ ſtudētibus. ¶ No. ꝙ
nō refert an executores ſint clici vel layci vel mixti. pt ḡ
layc⁹ eē executor ad pias cās nec mix. q2 mera executio
pōt cōpetē layco ēt ꝯ ꝑſonas eccliaſticas d̄ mādato epi
c. clicos de ſen. ex. li. vi. ſup ſpūalib⁹ pōt layc⁹ hr̄e exercī
tiū. nā pt eē ꝓcurator. vt in. c. i. de ꝓcu. li. vi. ⁊ facit qđ no.
in. c. dcernimus de iud. ⁊ ꝓbať i. c. tua nobis. ē. c. vbi lay
cus pōt eē executor ad pias cās. ⁊ in idiuiduo alle. Bal.
h̄ dicentē i. d. c. dcernimus d̄ iud. Et ſi opponať ꝯ clicum
ꝙ nō dēat aſſumere curas vel ſollicitudines actuū vł ne
gocioꝝ ſecularium. xi. q. i. c. te qdē gn̄alr. xvi. q. i. c. ꝓuenit.
lxxxvij. di. nec debēt eē miſtri laycoꝝ. vt in. c. ij. ne cle. vel
mona. rn̄de vt p Jo. an. ⁊ alios hic ꝙ in caſu hui⁹ dcre.
talis cleric⁹ erat executor clerici vt pz i v̄. o clerici. ⁊ ſic ex
pſona clerici negociū erat ecclīaſticū. ⁊ ſic erat clico ꝓhi
bitū. xi. q. ij. ex his vel dic eē ſpāle i relictis ad pias cās vt
cleric⁹ poſſit illa exeq. vt in. c. tua nobis. ē. c. ⁊ i. c. ſi. Jo. eo. i
vi. eſt. n. talis executio cōnumerāda iter offā pietatꝭ ⁊ mi
ſericordie p aiaꝝ ſuffragiis qđ offm̄ ē cōe oib⁹. vt i. c. i. d̄
cele. miſ. lxxxvi. di. c. nō ſatis. ⁊ ita alle. l. nulli. C. d̄ epi. ⁊
cle. vbi ꝑmittiť oib⁹ ꝙ poſſint dnūciare pia relicta ⁊ tex.
in auc. de ec. tim. §. ſinaūt. in qbus iuribus colligiť ꝙ cui
libet de ꝑplo cōpetit actio ꝓ relictis ad pias cās ⁊ ita volu
it Bal. in. d. l. nulli. ⁊ Hoſti. i. c. ſi hrēdes. ⁊ ibi dixi. ē. c. ⁊
ēt dixi i. c. nos qdē. ē. c. ⁊ voluit Bar. in. l. ne qcq̄z. §. obſ
uare. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ facit. d. c. tua nobis. vbi nō ſolum
clerici ſz ēt mōaci pn̄t eē executores ad pias cās. ⁊ fac. d.
c. ſi. Jo. e. in. vi. vbi tex. ēt loqť de religioſis. qnimo aliq̄ dicūt
ꝙ monaci ⁊ clerici pn̄t eē executores ad cās non pias p
tex. d. c. ſi. Jo. e. in. vi. vbi executor pt eē religioſus nec tex. il
le diſtiguit an ad cās nō pias. facit qđ hr̄ in Spe. de iſtr.
edi. §. nūc v̄o aliq̄. ver. qd de ꝓpoſitis vbi ēt de epis ⁊ ſu
perioribus tractat Spe. ⁊ hoc approbat ꝯſuetudo q̄ ē tol
lerāda dūmō p id nō diſtrahāť ab offō diuinoꝝ. p. c. ſed
nec de clerici vel monaci ⁊. c. cū eſſent de ſym. ⁊ faciat ad
hoc. d. c. tua nobis. intelligēdo illū tex. vt ibi dixi in reli
ctis piis ⁊ nō piis. ⁊ poſſet aſſari rō iudicio meo incōuin
cibilis h̄ mō ſi aliqs exequiť volūtatē dfuncti ēt nō ꝓiam
acqrit lucꝝ aie. vt eſt tex. in auc. de here. ⁊ fal. §. ſi v̄o expſ
ſim quem tex. allegauit pro ſing. Bart. in. l. nemo pōt. ff.
de leg. i. ſz nō debemus retraheť dños clicos a lucro aie
cui lucro mirabilit intēdunt ⁊ ſtudent. iō oz fateri eos eē
capaces exeq relicta ēt non pia. qnimo ad hoc alleg. c. ꝑ
venerabilē q filij ſint legi. p quem tex. colligit Abb. anti
quus iuncta ſupraſcriptiōe ꝙ clericus pōt eē ꝓcurator
layci apud romanū pontificē. ⁊ hodie videmus inclitoꝝ
reges hr̄e epos in eoꝝ ꝓcuratores in curia romana. fac
qđ no. i. c. inſa de ꝓcu. ⁊ ꝯ ede. ꝯſi. clxiij. qnimo in foro ſe
culari cleric⁹ pōt eē ꝓcurator layci in vna cā ⁊ iura ꝓhi
bētia talē ꝓcuratorē debēt intelligi de ꝓcuratore gn̄ali.
hoc fuit dcm̄ ⁊ ſtupore ⁊ admiratōe dignū Jnn. i. c. vni
co de obligatis ad rōcinia. ⁊ facit qđ ipſe voluit i. d. c. ſz
nec ne cle. vel mo. ⁊ qđ no. Cōpoſtu. in. c. dilecti. de arbi.
⁊ Arc. in. d. c. ꝓuēit. ⁊ iō i. q. ſci refert reuerēdus. d. abb.
in. d. c. p venerabilē. ſe dixiſſe ꝙ in foro ſeculari pt clicus
eē ꝓcurator layci. vt ibi p eū. faciat ēt qđ voluit bal. i. l. id
qđ pauꝑib⁹. C. de epi. ⁊ cle. in ꝑn. vbi tāgit ꝙ poſſint eſſe
executores ⁊ dicit ꝙ religioſus pt eē executor teſtōꝝ nec
diſtiguit ad pias cās vel non ⁊ ex iſtis hēs ꝙ clic⁹ ⁊ lay
cus pn̄t inſimul ad certū offm̄ exercendū dputari ꝙ ꝓce
dit ſm̄ Jo. an. qn̄ vocanť tanq̄ diuerſa capita. ſec⁹ ſi vo
carenť tanq̄ vnū collegiuꝫ. q2 tūc nō admittereť hoies
diſparis ꝓfeſſiōis. vt in. c. cū eām de ele. ⁊ in noua. xvi. q.
vij. cle. i. de elec. ſed qn̄ ꝯiunguť vt ſingulares. tunc non
nocet diſparitas ꝓfeſſiōis. ⁊ pōt exēplū i ſuitorib⁹ car
dinaliū iclusoꝝ. vt in. c. vbi ꝑiculū poſt ꝑn. de ele. li. vi. itē
nihil refert duos ꝓcuratores ꝯſtitui vnū clericū alterū
laycū ſic̄t duos arbitros duos iudices duos teſtes duos
ꝯſiliarios vt hr̄ in. c. i. de ꝓcur. in. vi. in. c. dilecto de teſti. i
c. p tuas. de arbi. c. cū in veteri de elec. c. veniens de teſtī.
⁊ faciat tex. in auc. habita in v̄bo abbatū ducū. ⁊ ꝓcerū
vbi imperator in lege ꝯdenda hz abbates duces ⁊ ꝓceres
in ꝯſiliarios qđ ſumme notent Moderni dñi Abbates.
q2 cum ꝯſilio ⁊ ſcientia antiquoꝝ abbatum imperator fa
bricabat iura ⁊ ſic vbi nō eſt vnio eiuſdem corporis vel
collegij. tunc pn̄t aſſociari ſimul hoies diuerſe ꝓfeſſionis
ſecus vbi faciunt vnū corpus. vide late dicta p me i rep.
d. cle. i. de elec. ſm̄ Joā. an. hic. ſed ꝯ primū dcm̄ Jo. an.
facit doctrina Bar. in. l. ſi. ff. de colle. illi. ⁊ Bal. in auct.
habita. C. ne filius pro pa. ⁊ doc. in. c. ex ſtis de conſtit. ⁊
in ꝓhemio cle. vbi diuerſitas ſcholariū ꝯſtituiť ex ſcho
laribus clericis ⁊ laycis. ⁊ ſic faciunt vnum corpus ⁊ tn̄
ſunt diuerſe ꝓfeſſiōis. vt in. c. duo ſunt gn̄a. xij. q. i. rn̄deo
ꝙ illud corpus vniuerſitatis ſcholaſtice ita mixtū nō re
pugnat ꝓfeſſioni clericoꝝ. q2 oēs tendūt ad doctrinā ca
peſcendā. ⁊ maxime dñi clerici q ſummis vigiliis ⁊ exer
citatiōe ⁊ ſollicitudine magna aſpirāt ad iſtā ſciaꝫ cano
nicā memores ei⁹ qđ voluit Jo. mo. in. c. cū ex eo d̄ elec.
in. vi. dicētis eccliaſiā egere viris lr̄atis ⁊ nō aſinis ferra
6 tis. ¶ No. ibi ſatiſfieri creditorib⁹ i. q2 teſtōr mādauit
vt executores ſue volūtatis ſatiſfaciāt creditorib⁹ ei⁹ iſte
tex. in h̄ eget dclaratiōe. lz nō ſit dclarat⁹ ab aliq̄ h̄ ſcribē
te. ⁊ Bar. in. l. is cui. §. flauius. ff. de ſol. vbi debitū ꝓprie
dř illud qđ exigi pōt. ⁊ creditor ꝓprie dř ille cui cōpetit
actio ad exigēdū alr ꝓprie nō dř debitū aut creditū. Et
7 iō bar. iducit tex. illū ad qōnē i mādauit teſtōr i ſuo teſtō
ſolui cuicūq̄z debereť ꝙ nō dz audiri creditor q p excep
tionē repelli poterat fore ꝑp decurſuꝫ dcēnij ex forma ſta
tuti ciuitatis. alle. l. legaui. ff. de lib. leg. Cum ergo teſtōr
in caſu iſtius dcretalis mādauerit ſatiſfieri creditoribus
ergo cōprehēdiť creditor q poterat agere ⁊ nō creditor
q poterat p exceptōꝫ repelli ⁊ idē Bar. i. d. l. legaui. di
xit teſtōr mādauit ꝙ ſatiſfiat oibus q ab eo debēt recipe
nō veniūtnus cū iniſto debito. tn̄ illud iniſtm̄ poterat eli
di p exceptōꝫ. q2 elapſuꝫ erat decēniū ſz formā ſtatuti ci
uitatis an dēat ſibi ſatiſfieri vř ꝙ nō p illū tex. q2 qn̄ teſta
tor mādat ſatiſfieri oibus creditorib⁹ debentibus aliqd
recipe intelligiť de debito nāli ⁊ ciuili ſine exceptiōis ob
ſtaculo. alle. d. §. flauius. ſz in ꝯtriū alleť. l. qbus diēb⁹. §.
dñs. ff. de ꝯdi. ⁊ de. vbi intelligiť de debito nāli. ⁊ ad illā
tex. rn̄det ꝙ qualitas pſone hoc iportat. nō. n. poterat in
telligi debitū ibi niſi nāle. ⁊ idē Bar. in. d. §. dñs dixi te
ſtator mādauit ſatiſfieri oibus debētibus ab eo recipere
⁊ dedit executores an poſſint ſoluere dbita pſcripta pre
ſcriptiōe iuris cōis vel mūicipalis ibi eſt arg. ꝙ ſic. ꝯtriū
tn̄ dterminat per. d. §. flauius. ⁊. d. l. legaui. ⁊ cū h̄ dicto
Bar. trāſiuit Ang. in. d. §. flauius. Bal. v̄o in. d. §. dñs di
ſtiguit aut teſtōr ñ hēbat alios creditores. ⁊ tūc vř ſenſiſ
ſe de illis ꝯ quos pſcripſerat. l. fundus q. ff. de fun. inſtr.
aut hēbat alios creditores. ⁊ tunc refert aut pſcripſerat
bōa fide. tūc v̄a ē opi. Bar. aut mala fide. ⁊ tūc q2 iure ca
nonicū ñ tz talē pſcriptōꝫ. tūc talib⁹ creditorib⁹ ſolui dz
q2 ꝯſiderato iure canōico ſubeſt efficax oblo. ⁊ h̄ ſufficit
ad offm̄ epi iplorādū. ar. l. hrēditas ad ſi. ff. d̄ pe. he. Sub
dit ēt ibi bal. teſtōr fecit furtū cuidā ꝑp qđ teneť dupli vř
q̄drupli mādauit i ſuo teſtō ſatiſfieri creditorib⁹ adiciēs
ꝙ h̄ faciebat ꝓ ſalute aie ſue an pēa dēat ſoluēda ⁊ dci
dit q2 p illa v̄ba teſtōr ſe retulit ad foꝝ pnie nō ad forū
ꝯtētioſū. ſz i foro pniali pene ñ dbēt exigi. alleť gl. ſing. i.
c. fraitas. xij. q. ij. ⁊ ita ibi relidet Jo. d̄ imo. in. d. §. flaui⁹.
⁊ in. d. §. dñs vř trāſire cum dicto Bal. ſed Rep. cu. i. d.
§. flauius tranſit cū dicto Bar. et limitat illud niſi illa v̄

de ꝯferant in mā in qua ſufficiat debitū nāle tm̄.puta in
.l.i.§.debitū.ff.de conſti.pec.ſed idē Bal.in.l.id qđ pau
peribus in.vi.col.C.de epi.ꝫ cle.in ṽ.an executor ꝺputa
tus ad ſoluēdū debita poſſit ſoluere ꝺbita pſcripta ꝫ dic
ꝙ ſm eos q dicunt ꝙ preſcriptio elidit nāle oblōnē non
poſſe ſoluere.ſed ṽitas eſt ſm eū.ꝙ aut preſcriptio eſt ta
lis q̄ recipit fomentū a iure canonico pp bonā fidē.ꝫ tūc
nō pōt ſolui aut nō fouet a iure canonico pp malā fidē
ꝫ tūc ſoluere pōt.alle.qđ no.in.l.at q nā.ff.de neg.geſt.ꝫ
in.l.ſi.ff.rē ra.ha.ꝫ ēt q̄rit an illo caſu poſſit ſoluere ꝺbi
ta de qbus appet abſolutoriā latā iniuſte ꝫ putat ꝙ ſic ſi
eſt notoriū de iniuſticia.q2 d3 agnoſcere bonā fidē.c.cu3
eterni.de re iudi.li.vi.ꝫ idē dicit in pena ꝙ in foro pnia
li nō eſt ſoluēda.ꝫ alle.gl.ſing.in.d.c.frnitas.ſubdit etiā
ibi Bal.in.vij.col.ṽ.q̄ro teſtōr mādauit ſolui oib⁹ pban
tibus debere recipe an regrat plena pbō an ꝯiecturalis
ꝫ ꝯcludit ꝙ cū executor ſufficit illa pbō q̄ ſuffeciſſet cu3
defuncto.ꝫ de hoc mō loquēdi.tu vide tex.in.c.ad nſam
el.ij.in ver.vt oibus q pbarent ſe dediſſe reſtituere ꝓcu
rarent.ꝫ de iureiu.Adde.d.Pe.ď anc.in repe.c.ſi pp.in
i.col.de reſcri.li.vi.vbi dicit ꝙ in dubio appellatōe ꝺbiti
ſimplr ſcā venit debitū exhibigibile l3 ſolutū nō poſſ3 repe
ti iuxta no.in.c.ſi.de ſolu.nā aliud nō ē ꝓprie debitu3.ſ3
abuſiue.vt.l.fideiuſ.§.fideiuſ.ff.ď fideiuſ.ꝫ inducit ad.q.
teſtōr mādauit ſolui oia debita ꝙ tale preceptū nō exten
dit ad ꝺbitū ſublatū ſnia preſcriptōe vel alr.ꝫ alle.Bar.
in.d.§.flau⁹.ꝫ in.d.l.legaui.ꝫ dicit eē no.p intellu.d.c.
ad nſa3.el.ij.ď iureiu.Adde eūdē.d.Pe.in.d.c.ad nſa3
vbi tradidit eādē doctrinā.adde Lu.ro.in rub.ff.ď arb.
vbi trāſit cū dicto Bal.ꝫ cū dicto Bar.in ꝯalleg.§.dñs.
Et tu ꝯſidera ꝙ ſi teſtōr mādauit ſolui creditoribus q̄lr
cūqꝫ recipe dēant.tūc dicas ꝙ nō ꝓcedit doctrina Bar.
arg gl.ſing.in.l.cū pena.ff.ď arb.in ceteris ṽo tene diſti
ctionē Bal.q2 eſt ṽiſſima.Et adde eūdē Bal.i.l.poſt de
ſertionē.C.de fur.vbi dixit ꝙ in foro ꝯſcie fur nō tenet ni
ſi ad reſtōnē3 rei ſubtracte.ꝫ ſic nō tenet ad penā.ꝫ ad h
alle.gl.in.d.c.frnitatis.ꝫ de illa gl.exclamauit idē Bal.
in auc.ad hec.C.de vſur.ꝫ in.l.iubemus.§.ſane.C.de ſa.
ſan.ec.ꝫ.d.Ant.in.c.i.de do.ꝫ ꝯtu.ꝫ in.c.ſi.de ꝯſeri.ꝫ in
c.q2 plerīqꝫ.de imu.ec.ꝫ.d.Pe.in.c.i.de ꝯſtit.li.vi.ꝫ.d.
Abb.in.c.audiuimus.de ſymo.ꝫ in.c.ſi egreſſus.ď iniu.
ꝫ in.c.i.de ꝯſti.ꝫ moder.in rub.ff.de acq.here.ꝫ oēs vno
ore reputāt illā gl.vnica3 ꝫ ſing.vide q̄ ego dixi in ꝯalle.
rub.vbi ſingulr declaraui illā gl.ꝫ oia predcā allega.ex
cepto Bal.in.d.§.dñs.ꝫ illa erāt accōmodata ad ꝺclina
tionē iſti⁹ decretalis.iō mētī cōmēdate.ℭ No.ibi vltie
8 volūtatis † ꝙ in q̄l3 vltima volūtate pōt dari executor ꝫ
ſic in teſtō ꝫ in codicillis ſilib⁹.nā vltima volūtas ſumit
late ſm Jo.an.h vide q̄ dixi in.c.reqſiti.ꝫ eo.ꝫ late dn̄m
Pet.in rub.ꝫ eo.li.vi.ꝫ gl.ꝫ Bal.in.l.ij.C.cōia de lega.
9 ℭ † No.ibi de bonis ſuis.q2 intellr ꝓprijs.ſeu ꝯrimōiali
bus.ꝫ ſic eſt h caſus ꝙ clericus teſtari pōt de bonis ſuis
ꝓprijs.facit.c.cū in officijs.c.q2 nos.ꝫ.c.relatū.el.ij.ꝫ e.
a ergo ſec⁹ de bonis ecclie.ᵃ ꝫ iō gl.hic dicit ſec⁹ eſſe ď bo
nis eccleſie.ꝫ ſic ex gl.hac colligere ꝙ nō ſolū cleric⁹ de
rebus ecclie teſtari nō pōt.ſ3 nec ēt legare.nā eadē rō eſt
in legato q̄ eſt in teſtō.q2 effect⁹ vtriuſqꝫ ꝯferi ad tpꝰ p⁹
mortē quo tpe cleric⁹ nō eſt amplius rector eccleſie qđ ē
ſingulr no.pro intellu.c.ad h.ꝫ.c.q2 nos.ꝫ eo.inqꝫtū di
cunt ꝙ nullū teſtm̄ facere pñt vt amplicit ēt nullū legatū
facere pñt ſeu vltimā volūtatē ſm.d.Abb.ſ3 tu dicer po
tes q2.d.c.q2 nos hoc ſentit dū loquit p ṽba vlis negati
ua dū dic nullū teſtm̄.ergo nec codicillū ꝫ ſilia.q2 teſtm̄
large ſumptū cōprehēdit oēm vltimā voluntatē vt dixit
gl.in.d.l.ij.cōia de le.ꝫ illa optie ꝺclarāt illā gl.in.c.ꝯñti.
de offi.or.li.vi.ꝫ ꝓcedūt in clerico ſeculari.ſec⁹ in ꝓfeſſo
vt in.c.ij.ꝫ e.ꝫ iō dicebat Bal.in auc.licētiā.C.de epi.ꝫ
cle.ꝙ ꝓfeſſus ēt ſi efficiat cardinal nō pōt teſtari.Et pō
dera iſtū tex.accurate inqꝫtū dicit de bonis ſuis.q2 a cō
trario ſenſu ꝓbat ꝙ ď alienis teſtari nō pe.ꝫ iō dixit bal.

a ℭ Ecclie.ſ3 nūqđ aliquid poſſint iter vi uos diſponere ꝙ i teſtō;nō li ceat vide abū de p panor.ꝫ doc.i c.p tuas de dona.ꝫ.ā.i c.ad h hoc eo. ti.ꝫ ibi moder nis.ſcribētes.

in.l.ſciliā.C.q teſta.fa.poſ.ꝙ teſtm̄ eſt diſpō ꝫ ordinatio
bonoꝝ defuncti.allegat.l.i.ff.eo.ꝫ ideo dicit ꝙ ſiliusfa.q
ñ h3 bona ñ pōt teſtari.ꝫ ſic ſentit ꝙ ille q ñ h3 bona nō
pōt ꝯdere teſtm̄.facit qđ habet in.l.obſides.ff.eo.ꝫ in.l.
diuus.ff.de iure fiſ.ꝫ faciat glo.ſolēnis in.l.hꝛditas.ff.de
pe.here.q̄ vult ꝙ vbi non ſunt bona ibi non eſt hꝛditas.
paſſus eſt ſolēnis ꝫ ſubtilis ꝫ optie facit text.quē paſſu3
ruminauit Ang.in.q.incip.in refulgēti palatio.ꝫ i quo
dā ſuo elegāti ꝯſi.clxxvi.ꝫ alibi dixit.d.Pe.de anc.i.c.
ij.ꝫ eo.ꝫ ibi eū retulit Jo.de imo.ſed ego dicā cū adiu
torio altiſſimi in repe.huius rub.quā nouiſſimis diebus
incipiā repetere.Et inqꝫtū tex.ille dicit ſatiſfieri credito
ribus colligit ꝙ epꝰ non ſolū q̄ ad relicta ad pias cās.ſ3
ēt quo ad tpalia.ꝫ p ꝯñs ad relicta non pia h3 executō3
teſtōria.ſ3 Jnn.dicit ꝙ iſte iuſſerat oia bona ſua expēdi i
pias cās ꝺducto ere alieno q̄ſi velit dicere ꝙ ille executō
di ſpectare ad pias cās tm̄ cū non poſſit h expediri niſi ſo
luto ere alieno.facit in argu.l.ad legatū.ꝫ.l.ad rē mobi
lem.ff.de ꝓcu.c.ſane.ꝫ.c.preterea de offi.dele.cū ſi.ſed h
eſt diuinare ad iſtū tex.ꝙ ille iuſſerat oia bona ſua diſtri
bui i pias cās qnimo aſſero hoc fore falſu3.q2 dicit lega
uit ꝫ preſupponit eū teſtatorē.ergo iſtituit hꝛdē ꝫ lega
10 uit pijs locis.ſ3 qꝫtū legauerit nō appet ex tex.ℭ † No.
pia loca dñr venerabilia.facit.c.cū ſit de fo.compe.i.ve
neratione digna nā ſolū pſona ſcōꝝ.ſ3 ēt loca pia ſcā ve
neramus ꝫ colimus p totū titulū de reli.do.ꝫ p totū tit.
de imu.ecc.ꝫ de iſtis pijs locis.facit.c.ſi.ꝫ eo.in.vi.c.ſciat
cuncta de elec.in.vi.ꝫ dñr pia in qbus exercent offīa pie
tatis ſicut ſunt hoſpitalia de reli.do.c.de xenodochijs.ꝫ
c.ſeq.ꝫ in eo qđ ille reliqt pijs locis dic ſ3.d.car.ꝙ aliđ
eſt relinq̄re pijs locis.ꝫ aliđ pſonis pioꝝ locoꝝ.c.cū p ex
11 ēptionē de puil.in.vi.c.reqſiti.ꝫ eo.ℭ † No.ꝙ executō
q nō ſuſcepit offm̄ exeq nō pōt cogi ad exequēdū ꝫ h ꝓci
pue ſi nihil fuit ſibi relictū vel ſi fuit ſibi relictū ꝫ relictu3
non agnouit de hoc in Spe.de inſt.edi.§.nūc ṽo.ro.col.
ver.hoc ēt querit.ſed poſt ſuſceptū offm̄ cogit vt h faciat
glo.h que iuncto tex.ꝓbat ꝙ l3 executio vltime volunta
tis ſit pia ꝫ fauorabilis.vt in.l.i.C.de ſa.ſan.ec.ꝫ i auct.
de here.ꝫ fal.§.ſi vero expreſſim in verbo pie agendo tm̄
nō cōpellit acceptare offm̄ executoris ſibi ꝺlatū ex teſtō
ꝫ ꝓcedit hoc ēt in teſtō ad pias cās.qđ eſt ſinglr not.Et
dicit hic Jo.an.ꝙ tale offm̄ executorie di ſuſcipi expreſ
ſe vel tacite ꝫ exēplificat hic Jnno.ſi ſatiſfecit alicui cre
ditoꝝ vel aliqđ pijs locis dedit.Jtē dicit.d.Cardi.ſi ali
qđ vt executor fecit.l.pro hꝛde.ff.de acq.here.nō tm̄ ſuffi
cit ꝙ pñs fuerit ꝫ tacuerit qñ fuit ꝯſtitutus executor.q2
tūc non vi ꝯſentire.l.filiusfa.§.inuitus.ff.de ꝓcura.l.ſi de
meis.§.recepiſſe.ff.de arbi.ꝫ hoc voluit Jo.an.ibi quem
ſequunt oēs.ꝫ dicit hoc guida.ꝫ p iura alla.i gl.offm̄
executoris ꝓcuratoris ꝫ arbitri ꝯueniūt i h ꝙ a pncipio
eſt volūtariū.ſ3 ex poſtfcō eſt neccium.Et idē dicas ꝙ vr
acceptare offm̄ executoris ſiqs recipiat lras in qb⁹ ſibi ď
ferebat offm̄ executoris.q2 tūc p talē receptōē3 vr accep
tare tale offm̄.ar.cle.i.de ꝓcur.ꝫ.l.ſi filius.ff.ad maced.
vel ſi ipſe executor ſcripſit qñ teſtōr ꝺputauit eū executo
rem.arg.l.vxori.§.i.ff.de fal.l.ex ſnia.ff.de teſta.tu.ſ3.d.
Abb.hic q ēt dicit ꝙ epꝰ in pijs relictis pōt eū cōpellere
circa acceptatōē offitij ſi ſi vt executorē teſtāriū ſaltē vt ď
legatū ꝫ cōmiſſariū ſuū.q2 cū hoc caſu epꝰ hēat exeq po
terit hoc offm̄ iſti delegare.ꝫ ad ſuſcipiēdū cōpellere ſicē
in qualꝫ alia delegatiōe.c.paſto.de offi.deleg.l.i.C.q ꝓ
ſua iuriſdi.Tu tempꝰ hoc dcm̄ quo ad nudū miſterium
alr ſecꝫ vt dixi plene in.c.tua nobis.ꝫ e.ꝫ ita reſidet.d.
Abb.Tu adde Pan.in cle.i.ꝫ eo.vbi dicit ꝙ expſſe ꝫ ta
cite vr qs acceptare offm̄ executoris vt puta ſoluēdo cre
ditorib⁹ vel dādo legata vel aliqđ faciēdo tāqꝫ executor
alle.d.l.pro hꝛde.nō tm̄ ſufficit ei⁹ pñtia cū taciturnitate
alla.d.§.recepiſſe.ꝫ ſeqt ibi.d.Car.ꝫ ſic ꝯcđo eſt cōis ꝙ
p ſolā pñtiā ſine actu poſitiuo non vr qs acceptaſſe offm̄
executoris.Adde And.ro.in.l.q̄ doti.ff.ſo.ma.vbi refert

duo v3

duo vз ſi aliqs eligiť in arbitrū ⁊ ē pñs ⁊ tacet vř conſen
tire oneri cōpromiſſi. ⁊ allĕat Spec. in ti. de arbitro. §. ſeqť
ver. ſз nūqd arbitrator vbi voluit ⁊ lз qs nō cogeť accep
tare cōpromiſſuз cū i ſe cōpromittiť. l. iij. §. tā ⁊ ſi. ff. ō arb.
tñ ſi tacet cū in eū cōpromittiť vř ꝯſentire allĕat. l. q patiť.
ff. man. cū ꝯriō tз ibi Jo. an. p. d. l. filiuſfa. §. inuitus ⁊ cū
ſeqť Lud. in. d. l. q̄ notiſ allegat ēt ſcdo aliud vз dcm̄ Jo.
an. hic vз ꝙ executor tacēs nō vř oneri executiōis ꝯſentiř
⁊ ſic trāſit cū dicto Jo. an. licet tñ in duob⁹ caſibus niſi cū
hac taciturnitate interuenīret receptio lraꝝ. vt ſupius di
xi p. d. l. filiuſfa. ⁊ idē dicit niſi ꝯiunctio ſanguinis aliud
īduceret qr ille ꝯſtitutus executor eēt ꝯiunctus teſtōri qr
pñtia ⁊ taciturnitas ꝯcurrēs cū ꝯiunctiōe ſanguinis opa
reť acceptationē pſumptā ⁊ allegat i argumētū. l. ſi ſeruuſ
cōis. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxor. ⁊. l. in ſponſalib⁹. la pria
ff. de ſpon. ⁊ idēз tu poteris dicere eē in amico ipſiuſ teſta
toris ꝯſtituto executore ⁊ ad hoc allego elegās dcm̄ Cy.
in ſimili in. l. inuitus. C. de ꝓcur. qđ refert ⁊ ſeqť Bald. in
d. l. filiuſfa. §. inuitus. faciūt ea q̄ dixi in. c. requiſiſti. ē. eo.
poſſet ēt allegari in ſimili elegās dcm̄ Jo. an. in. c. nuper
de teſti. vbi voluit ſi teſtis deponat nō iuratus ⁊ aduerſa
rius eſt pñs ⁊ nō ꝯdicit ꝙ nō vř ꝯſentire vt nō iurat⁹ de
ponat. Nūc vō eſt operepciū inueſtigare v̄itatē hui⁹ cōiз
dicti ⁊ ſi v̄bis dareť audacia dicerē ꝑfecto Spec. optime
fuiſſe locutū ⁊ dcm̄ Jo. an. ibi nō eē verū nec ēt eē veruз ſ̄
ꝙ ipſe voluit de executore tacente. Et ꝯſidero qr accepta
re cōpromiſſuз eſt bonū ⁊ ſalutare ipſius aie imortalis ⁊
nō acceptare eſt peccatū ⁊ ad hoc allego ſingularem gl.
in. c. ſicut. xi. q. i. nā ex tex. ibi colligiť ꝙ laycus teneť ſide
iubere ꝓ layco ⁊ ſi nō facit peccat lз de iure ſcripto ciuili
aut canōico nō teneať tñ de iure nāli teneť vt ibi ꝓbať ⁊
colligit hoc ibi Phi. tūc regulā hēmuſ ꝙ in his q̄ tendūt
ad cōmodū alicuius taciturnitas opať ꝯſenſuз ſolēne dcm̄
fuit Inn. in. c. cū in genēli de elec. voto oium ſcribentiū ꝓ
batū ꝙ eo caſu quo agiť de re honorabili ⁊ ꝯcupiſcibili
tacēs pſumiť ꝯſentire. l. q patiť. ff. man. modo in caſu nro
agiť de honore ⁊ cōmō qr eē arbitruз lз ſit oneris eſt tñ
honor vt ꝓbo ex ꝯiunctiōe duoꝝ iuriū. c. vt debit⁹ honor
de app. ⁊. l. i. ff. de arb. eſt ēt commodū ſalutare ipſi aie vt
dixi ḡ tacēs pſumiť ꝯſentire nec iudicio meo mereť allĕari
§. inuitus ꝯ hāc doctrinā qr loquiť in ꝓcuratorio qđ eſt
offm̄ vile vt in. l. ſi qs. C. de decurio. li. x. ⁊ ibi Bar. dixit ñ
eē malū ſtatutū puſitū diſponēs vt ꝓcurator non poſſit
aſſumi de poribus eodē mō ꝯſidero in executore teſti agi
tur. n. de lucro aie vt eſt text. in. d. §. ſi vō expſſim in verbo
pie agēdo in auc. de here. ⁊ falci. ḡ ſeqtur ꝙ tacēs pſumiť
ꝯſentire muneri officio executoris. §. inuitus loquēs in ꝓ
curatore pōt adduci ad executorē cū ſit vile offm ⁊ one
roſum offm ꝓcuratoris vt dcm̄ ē. ⁊ lз i executore ſit onus
tñ verſať lucrū aie ⁊ ēt honor iō nō eſt bonū argumentū
de ꝓcuratore ad executorē ⁊ ſi mihi dicať reducendū eē
ad memoriā illud qđ voluit Cyn. in addi. in. l. iij. §. i. ff. de
arbi. refert ⁊ ſeqť ibi Bal. ꝙ executores teſtōrū poſtquā
acceptarūt offm exequēdi nō pñt illud renūciare qr equi
parať arbitris vel ꝓcuratoribus lз quidā eqparēt eos tu
torib⁹. ⁊ male ſm Cy. ibi in addi. qr ad hoc rñdeo lз il
lud dcm̄ ſit verū in ſe vt h̄ ē caſus tñ illa eqpatio ñ ꝓcedit.
quinimo dico ꝙ potius eqparať tutorib⁹. ⁊ ad hoc allego
gl. magiſtrā in. l. tutelā. ff. de admi. tut. q̄ eqpat commiſſa
rios tutoribus. ergo ſeqtť ꝙ per pñtiā cum taciturnita
te quis vř acceptare offm executoris ⁊ ēt acceptare com
promiſſuз. ⁊ iō nō inmerito Spec. allĕauit. d. l. qui patitur.
qr tūc agiť ⁊ de honore ⁊ de cōmodo ipſius arbitri lз ēt
ꝯtineat onus. iō attēdiť illud qđ eſt potentius. l. qrū. ff. de
ſtatu homi. ⁊ iō ſatis iniuſte rephendiť illud dcm̄ Spec.
quinimo forte nō eēt hereticū in iure dicē ꝙ ꝯiunct⁹ teſtōri ⁊
iſtitut⁹ ab eo executor cōpellať acceptař offm executoris
⁊ erit litatio ad iſtā decretalē incognita ⁊ inaudita. ⁊ ad
ſic dicēdū moueor ex textu aureo ⁊ ſingulari. l. i. §. ꝙuis
ff. vbi pupillus educari dз vbi lз ptor dicat ſe ñ cōpellere
recuſantē apud ſe educare nihilominus cōpelli ꝯiunctū.
⁊ ibi. d. Bal. dixit ꝙ lз arbiter nō cōpellať acceptare cō
promiſſuз vt in. d. l. iij. §. tā ⁊ ſi. nihilomin⁹ ſi eſt cōiunct⁹
ptibus cogiť. ⁊ iō ſi ſtatutū diſponat ꝙ cauſe inter agna
tos cōpromittanť in ꝯiūctos ꝙ illi ꝯiūcti tenebūť accep
tare cōpromiſſuз. facit. l. ꝯgruētius. C. de pa. ptāte. Et ſi
mihi dicať qđ tale ſtatutū dз itelligi ſi illi ꝯiūcti velint ac
ceptare p. d. l. iij. §. tā ⁊ ſi qr ſtatutū dз intelligi ſз diſpoſi
tionē iuris cōis. c. cū dilect⁹ ō ꝯſue. l. ij. C. ō noxa. cū ſimi.
rñdeo ꝙ. d. l. i. §. ꝙuis tollit iſtud ꝯriū ⁊ p ꝯñs ſeqtť ꝙ
ꝯiūctus lз nō aſſumpſerit offm executoris tñ cōpelleť aſ
ſumere ⁊ eſt nouū dcm̄ p Jouē glorioſuз. Et pōdera iſtū
tex. qr nō aperit ꝗtitā relictā pōs locis ex quo vř ꝙ illa di
ſpoſitio tanq̄з incerta nō teneat. l. ita ſtipulatus. ff. de ver.
obli. l. cū poſt. §. gener. ff. de iure dotiū. ꝯriuз vř verius qr
ſūma eſt rō q̄ facit ꝓ religiōe. l. ſunt ꝑſone. ff. de relig. ⁊
ſump. fune. ego moueo iſtud in iſto. c. ⁊ allĕo elegātem gl.
in. c. nos qdē. ē. eo. q̄ dicit ꝙ ſi teſtōr legauit ꝙ edificeť ec
cleſia vel capella nec ſpecificauit locū ꝙ valebit legatū ⁊
ſpecificabiť p epm̄ allĕo ēt elegās dcm̄ do. Bal. in. l. hēdi
tas. §. ſi. ff. ō peti. here. vbi dicit teſtōr legauit ꝓ monumen
to ſtēdo nec ſpecificauit ꝗtitatē erit ne validū tale lega
tū determinat ꝙ ſic vide eū ibi allĕo ēt ꝑegrinū dcm̄ Gof
fredi in. c. ex pte de cenſi. vbi dicit ꝙ ſi in voto nō eſt expſ
ſa certa ꝗtitas vз tale votū ⁊ allĕat dcm̄. §. gener ⁊ certifi
cabiť eiꝰ incertitudo ꝓ mō facultatū ⁊ allĕo elegans dcm̄
Archi. in. c. ſūt nōnulli. ij. q. i. vbi dicit ꝙ. §. gener loquēs
in dote hз locū in oi alio ꝯtu de eqtate canōica vt hōi vi
ri arbitrio dclareť. Allego ēt elegātiſſimū dcm̄ Matthei
12 in cle. i. ē eo. ſatis ad ꝓpoſitā qōnem accōmodatū † vbi te
ſtator dixit lego ꝓ aia mea in diſpōne talis ꝙ tale lega
tū vз ⁊ tз cōmiſſarius poterit diſponē vſqз ad ꝗtitatē cō
uenientē iuxta dignitatē pſōe ⁊ ꝗtitatē facultatū ⁊ nume
rū liberoꝝ hēdū defuncti arg. d. §. gener. ⁊ allĕo ſingularē
doctrinā Bal. in repe. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. qdā dixit pono
aiaз meā ⁊ me in manibus tuis ꝙ ille talis executor pote
rit diſtribuere oia in paupes ⁊ talis diſpō lз incerta vз. vi
de q̄ late fuerūt dicta in. c. cū tibi. ē. eo. ¶ No. ibi p dyo
13 ceſanū † ꝙ ad dyoceſanū ptinet cōpellere executores te
ſtamētarios. idē dicit Jo. an. in eo q hз iuriſditiōeз in loco
tanq̄з dyoceſanus vt ſunt multi abbates habentes iuriſdi
tionē epalē in loco vt in. c. abbates de ꝓuile. in. vi. qr pote
rūt hāc cōpulſiōeз facere faciat gl. no. in cle. i. de reb. ecc.
nō alie. q̄ vult ꝙ inferiores hñtes iuriſditiōem epalē pñt
exercere oia q̄ ſpectant ad iuriſditiōeз epi. lз in ꝯriū allĕat
do. Abb. cle. i. de vita ⁊ hone. cleri. ⁊ in cle. i. ō iure patro.
in v̄bo dyoceſanos. q̄ vult ꝙ appellatiōe dyoceſanoꝝ ve
niāt ſolū epi nō aūt inferior hñs iuriſditiōem in loco ipſe
rñdet ꝙ gl. ille ꝓcedunt in mā ſtricta nā vbi in mā ſtricta
ſit mētio ō dyoceſano ſi hз locū i eo q hз iuriſditiōeз epa
lē in loco ſecus vbi mā eēt larga ⁊ fauorabiliſ vt i cāu iſto
quo cāu venit iferior epo ⁊ ita hic reſidet. Tu vō ꝯſidera
qr cle. i. ē eo. emanauit in mā fauorabili. ⁊ gl. ibi in ver. or
dinarijs dixit nota ꝙ nō dixit dyoceſanis q̄ſi ſentiat ꝙ in
feriores ab epo hñtes ordiariā pñt vti bñficio illius cle. ⁊
hoc tз ibi Pau. dicēs illā cle. hře locum ēt in inferiorib⁹
ab epo habētib⁹ ordinariā qđ eē pōt. vt in. d. c. abbs. ⁊
in ſili in. c. ꝗq̄з ō vſur. l. vi. ſentit ḡ gl. illa ꝙ ſi dixiſſet dyo
ceſanis nō cōphenderenť inferiores epo. cū ergo hic ille
tex. vtať v̄bo p dyoceſanū. ḡ ſeqť ꝙ excludit iferiorē epo.
⁊ faciat ad epm̄ ſpectat fieri volūtates defunctoꝝ maxie
ad pias cās. vt in. l. nulli. C. de epiſ. ⁊ cleri. ḡ ſeqť qđ dcm̄
Jo. an. nō eſt veꝝ. Et faciat qr dyoceſis dř pochia epi. c.
apoſtolice ō dōs. ⁊ i maiorib⁹ dubijs recurriť ad eū. c. ad
hec ō officio archi. ⁊ i cūctis ordiator ē. c. pleriſqз. xxv. di.
⁊ ius pſumit ꝓ eo cū debeat ad hoc ſup intēdere. c. q epiſ
ſcopatū. viij. q. i. ⁊ rñſio domini Abb. ꝯfundiť per text. di
cte cle. prime iūcta gl. ſua pallegata ⁊ ideo nō eſt niſi cuз
magna dubitatōe hoc dcm̄ Jo. an. lз cōiter trāſeāt cū eo
poſſet dici ⁊ erit belliſſima doctria ꝙ vbicūqз diſpō con

grauit dignitati pontificali. ⁊ loqͥ p ṽbū dyoceſanus tūc
pcedāt gloſe allate in ↄriū qꝛ nō cōphendiſ niſi epꝰ. aut
mā ſup qua diſpoſitio illa emanauit ↄgruit non ordini ⁊
dignitati pontificali ſꝫ iuriſditiōi. ⁊ loqͥ p verbū dyoceſa
nus tūc cōphendaſ inferior epo habēs iuriſditiōēꝫ epalē
in loco. ⁊ ita reducenſ ille gl. ad ↄcordiā cū dicto Jo. an.
hic. cū ḡ diſpoſitio iſtius capituli cōgruat iuriſditiōi epa
li ⁊ nō dignitati pōtificali merito iſta cōpulſio poterit fie
ri p inferiorē epo habētē iuriſditionē epalē in loco. ⁊ hoc
dcm̄ meū hꝫ neruū iuris. ⁊ ad h̄ allē glo. in cle. ij. de cele
bra. miſ. in ṽbo pōtifici q̄ vult ꝙ p̄uilegiū ↄceſſuꝫ ponti
fici nō vꝫ ↄceſſuꝫ electo ⁊ ↄfirmato nōdū ↄſecrato q non
pōt dici pōtifex. ⁊ allē gl. in cle. i. de ſo. ↄpe. q̄ dicit ꝙ p̄
uilegiū illius cle. p̄rie cōpetit epo electo ↄfirmato lꝫ non
dū ↄſecrato. ⁊ loqͥ ille tex. de epo ⁊ ſic priuilegiū ↄceſſuꝫ
epo vꝫ ↄceſſuꝫ electo ↄfirmato lꝫ nōdū ↄſecrato. Et eſt rō
qꝛ priuilegiū dcē cle. i. indulgeſ epo rōne iuriſditiōis non
aūt rōe pōtificalis dignitatis ſeu ordinis. ita ē i ꝓpoſito
nr̄o. iſta p̄tās data epalis ad cōpellendū executores exeq
cōpetit rōne iuriſditiōis ⁊ nō rōe ordinis pōtificalis. iō
nō eſt mirū ſi cōpetat inferioribus epo habētibus iuriſdi
tionem epalē in loco faciat qꝺ voluit do. Card. hic poſt
Jo. an. q dicit ꝙ iō inferior epo habēs iuriſditiōēꝫ epalē
in loco pt cōpellē executores. qꝛ h̄ ē iuriſditiōis nō ordis
14 epalis ⁊ iō pōt ad aliū ptinē ⁊ p hoc decidiſ. ¶ †Quid
ſi vacat epatꝰ dicit hic Jo. an. ꝙ ſuccedit capl̄m cuius rō
eſt qꝛ iſta cōpulſio cōpetit rōne iuriſditiōis epalis ḡ tran
ſit in capl̄m ſede vacāte. c. cū olīꝫ ⁊ c. ĩs q de maio. ⁊ obe.
c. ad abolēdā de here. facit gl. in cle. i. ŏ here. qꝛ cū ſit one
ris vt in. l. nulli. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ non ſit collatio bn̄ficij ḡ
trāſit in capl̄m. d. c. cū olim ⁊ c. i. ne ſede vacāte li. vi. ꝙ ēt
ↄcedit ſm̄ Jo. an. ſi teneamus ꝙ capl̄m non ſuccedit in
p̄tāte exequēdi tñ ſuccedit in p̄tāte cōpellēdi executoreꝫ ŏ
quo in Spec. in. d. §. nūc ṽo in pe. col. ver. itē circa ſimile
in iuriſditiōe ↄfirmādi in qua ſuccedit capl̄m lꝫ nō ſucce
dat in miſterio ↄferēdi. c. ij. ne ſede vacāte facit. c. verū de
ſo. ↄpe. Et ſubdit. d. Car. hic ꝙ ēt capl̄m ſuccedit in p̄tā
te exequēdi qꝺ ſenſit Jo. an. in addi. Spe. in. d. §. nūc ṽo
ver. itē circa ⁊ remittit. d. Car. ſe ad dicta p eū i. d. cle. i. ſ̄
eo. in. i. q. ibi ṽo refert Spec. in. d. ver. ita circa argueteꝫ
p ⁊ ↄ ſꝫ nō decidentē. Sꝫ Jo. an. ibi iclinat ꝙ capl̄m ſuc
cedat ꝙ dcm̄ ſm̄ do. Car. ibi eſt cōiter approbatū ⁊ pro
eo allegat qꝛ facere iſtā executiōēꝫ eſt iuriſditiōis ḡ tran
ſit in capl̄m ſede vacāte ⁊ ita reſidet. d. Car. ibi. d. Pe. ŏ
anch. hic trāſit cū dicto Jo. an. hic ſecus dicit ſi epꝰ eſſet
infirmus vel eſſet abſens qꝛ tūc nō ſuccederet capl̄m cūꝫ
in his caſibus iuriſditio non trāſeat in capl̄m vt no. in. d.
c. i. Sꝫ do. Ant. h̄ dicit ꝙ Spec. in. d. ver. itē circa diſpu
15 tat † ſi teſtār deputauit ꝓpriū epꝫ in executorē an mortuo
epo ſuccedat capl̄m ipſe dicit ſe putare ꝙ ſi vult venire vt
executor deputatꝰ a teſtāte ⁊ nō pōt qꝛ hec eſt p̄tās acci
dētalis in qua nō ſuccedit capl̄m ſede vacāte. c. illa ne ſe
de vacāte. Et p Inn. in. c. cum in cūctis de elec. lꝫ ſi vellet
ſuccedeſ in p̄tāte exequēdi q̄ cōpetit epo ceſſāte executore
tūc bn̄ pōt ſuccedere capl̄m qꝛ illa ē iuriſdictionis ⁊ ineſt
ipſi epo aliter ita pulchre. d. Ant. hic reſidet. Tu ṽo cōſi
dera tex. in. c. ſi hr̄des. ſ̄. eo. in ver. ab epo loci ⁊ in. c. nos
qdē in ver. tecū iplere neglexerit ⁊ in ver. ꝑte edificeſ ⁊ in
ver. epali. Decēs ē ſtudio ad ipleſ ⁊ refert ſe tex. ille ad le
ges ciuiles de quo hr̄ in. l. nulli. C. de epiſ. ⁊ cle. Et ēt pon
dero tex. in. c. tua nobis in ṽ. p locoꝝ epos ꝓuidēdū ⁊ pō
dero tex. in. c. cū ſit de iudeis in ver. ſm̄ ꝓuidētiaꝫ dyoce
ſani epi ⁊ ēt ↄſidero tex. in. d. l. nulli in ver. pro ſua ↄſcien
tia ⁊ poſtea ille tex. loqͥ de epo ⁊ ſic vꝫ repetēdū illud qꝺ
ↄcepit in illa lege vꝫ dū dīc pro ſua ↄſciētia que iura ſi ac
curate ↄſidereſ nō ſolū fundata ſunt ſup iuriſditiōe epa
li ſꝫ ēt fundata ſunt ſup ꝓuidētia ſtudio ⁊ ↄſcientia epali
⁊ ſic videnſ magis ſe ↄſidere de epo q̄ꝫ de alio inferiori ⁊
iō tex. in. d. c. nos qdē dixit decēſ ē epali ſtudio adipleri q̄
verba non pñt adeptari ad capitulū ſede vacante non. n.

lex ita ↄſidit ſe de canōicis ⁊ ſic de capitulo eccl̄ie ſic de ip
ſo epo iō videreſ mihi dicendū ꝙ capl̄m nō ſuccedat ma
xime p tex. formalē in. d. c. nos qdē in ṽbo ꝑte qꝺ ṽbum i
portat induſtriā pſone facit qꝺ no. Bal. in. c. qm̄ Abb. de
offi. dele. de iſto ṽbo in. ⁊ iō ñ immerito ſpec. in hoc paſſu
argumētauit ad ptē ⁊ voluit decidere tremulētuſ tñ iſta
aſſero ↄ ora tantoꝝ patꝝ. ⁊ inſtā ille tex. ñ opponit quā
titatē legatoꝝ pioꝝ vt in ↄcedēti notabili collegi. Adde
ad illud notabile Jo. de are. in tractatu ſuo de executore
quē refert ⁊ ſeqͥ Bal. i. l. nulli. ↄallegata in. iij. colū. ad
ſi. ver. quo qd ſi teſtār nullā quātitatē adiecit refert Ja. ŏ
are. dixiſſe tale relictū valere ⁊ cōmiſſarius poterit diſpo
nere vſqꝫ ad q̄titatē ↄuenientē ex dignitate pſonaꝝ ⁊ ex
q̄titate facultatū ⁊ ex nūero liberoꝝ. allegat in argumē
16 tū elegātē tex. i. l. ſi filie. ff. de leg. iij. ¶ †Quid āt ſit execu
tor dicas is q iuſſu legis vel hominiſ exeqͥ ſibi cōmiſſa. ⁊
iō executor teſti dꝫ is q volūtatem exeq ſeu adiplere dꝫ vt
voluit Spe. in. d. §. nūc ṽo. ⁊ d. Car. hic poſt alios vñ āt
dicaſ executor dicaſ ꝙ ab eo qꝺ ṽbū ſonat. qꝛ dꝫ exequi p
ficē ⁊ ↄſumeſ varijs ēt alijs vocabulis denoiaſ qñqꝫ cōiſ
ſariꝰ qñqꝫ executor fideicōmiſſariꝰ qñqꝫ diuiſiōe qñqꝫ di
ſtributor de h̄ in Spec. i. d. §. nūc ṽo in ſi. i. col. qñqꝫ ēt ap
pellaſ dilapidator qꝺ multū caueāt dñi clerici. vide q̄ di
xi. in. c. tua nobis. ſ̄. eo. de eo q ↄſtituit aliquē dilapidato
rē ſue volūtatis qꝺ abhorreret clericus vt credo. Dicit āt
Goffredus qꝺ ꝓprie executor ē q ſniaſ exequiſ. c. paſtora
lis. §. qꝛ ṽo. c. ſup qōnē in p̄n. de offi. dele. l. ſi. C. de exe. rei
iudicate ſꝫ executor teſti nō ſimplr̄ dꝫ executor ſꝫ executor
vltime volūtatis dꝫ etiā aliqñ aliqs executor negocioꝝ. l.
ſi. ff. de teſti. l. iij. §. ſi executor. ff. de neg. geſ. c. i. de oblig. ad
rōcinia. itēꝫ executor gratiaꝝ apoſtolicaꝝ. c. ↄſtitutus. de
reſcrip. c. ſi ſup gr̄a de offi. deleg. li. vi. dicimus. n. executo
res vltime volūtatis nō eē negocioꝝ geſtores cū illi ſine
mādato gerāt negocia aliēa iſti ṽo non itē nec dñr ꝓcu
ratores qꝛ aut reuocarenſ morte aut ab herede reuocari
poſſent ſꝫ maiorē ſimilitudinē videnſ hr̄e cum fideicōmiſ
ſarijs de hoc in ſpe. in. d. §. nūc ṽo. xix. col. ver. de executo
re aūc. ⁊ in eo. §. in p̄n. diſtringuit tria gn̄a executoꝝ vltīe
volūtatis. qꝛ alij ſūt teſtārij alij legitimi alij datiui teſtārij
ſūt q danſ in teſtō legitimi qui danſ a lege vt epꝰ. datiui
q vocatis heredibus danſ a iudice vꝫ tñ ꝙ non ſit locus
executori datiuo. qꝛ deficiente teſtārio ſuccedit legitimus
. ſ. epus. c. ſi heredes. c. tua nobis. ſ̄. eo. poteſt tñ epꝰ depu
tare aliquē loco ſui ipeditus ⁊ ille diceſ datiuus. ſed ma
gis ꝓprie eſt q̄ſi nūcius ⁊ geſtor ⁊ epꝰ dꝫ exeq. ⁊ allegat
dcm̄ Car. qꝺ no. gl. in. c. ij. ſ̄. eo. in. vi. in gl. vt qꝛ Tu ṽo de
hoc vide que dixi in. c. tua nobis. ſ̄. eo. ⁊ hoc dcm̄ ꝓcedit
quo ad nudū miſteriū. ⁊ allegaui doctrinā Bal. ibi vidē
potes. Sed nūc adde tex. in. d. c. nos quidē in ṽi. ꝑte aſſi
gnel q tex. loqͥ in epo ⁊ dicit ꝙ p ſe ipm̄ dꝫ exequi ḡ non p
aliū. fateor tñ ꝙ ſi iuſto impedimēto eēt ipeditus poſſet
ad hoc ↄſtituere nūciuꝫ ⁊ geſtorē quo ad nudū miſteriuꝫ
17 vide q̄ dixi i. d. c. nos qdē. ¶ †Et ex iſto tex. ⁊ ex gl. colli
giſ ꝙ qs non cogiſ ſuſcipeſ officiū executoris ſꝫ ſuſceptū
cogiſ adimplere. vñ a p̄n. eſt volūtariū ex poſt facto ē ne
ceſſariū ſimile dicimus in ↄtra. qꝛ ab initio eſt volūtarij ⁊
ex poſt fcō neceſſitatij. l. ſicut cū ſimul. C. de ac. ⁊ oblig. ad
dunt doctores hic caſuꝫ de executiōe voti paterni. qꝛ col
ligiſ filius adiplere. c. lꝫ de voto ⁊ ſi opponaſ ↄ iſtū text.
mādatū expiret morte. c. relatū ⁊ c. ſeq. de offi. deleg. cle.
ſi. de ꝓcu. l. mādatū. C. man. l. eius qui. ff. ſi cer. pe. rñde ꝙ
illa iura ꝓcedunt niſi mādatū ſit ſup eo qꝺ eſt exequēduꝫ
poſt mortē mādantis vt hic vide plene Bar. in. d. l. eius
q Cy. ⁊ Bal. in. d. l. mādati doctores in. c. ex pte decani.
de reſcrip. ⁊ ſi opponaſ ꝙ ēt ſi executor ſuſcepit mādatuꝫ
pōt penitere. l. i. ff. de polli. vbi qui ꝓmiſit pecuniā vel co
lumnas ad opus reipublice ſine cā non cogiſ liberalita
tē ꝑficere niſi pp illud ꝓmiſſum reipubli. ſuis expenſis h̄
ſuſcepiſſet. Soluit Ant. ꝙ hic loqͥ de illo q mādatū ſuſce
pit non de illo q pecuniā promiſit vel expendi mandauit.

Et circa

Et circa hoc an executor compellatur exequi dominus
Petrus de ancharano. hic refert elegantem diſtinctio
nem Bal. in repetitio. l. i. ff. de lega. ij. vbi Baldus fecit
duo mēbra. Primū ſunt aut loquimur in executore mero
et de hoc dicas vt ego dixi in. c. tua nobis. de eo. vbi rettuli
hoc pmū mēbꝝ diſtinctōis bal. aūt loquimur in executore
mixto et hoc ē ſm mēbrū et tūc aut acceptauit offm̄ cōmiſ
ſarie et legatū et tūc executor cōpellit̄ aut acceptauit offm̄
ſꝫ nō relictū ſeu legatū et tūc aut offm̄ eſt ei iniunctū obtē
tu relicti et ſub noie appellatiuo et nō pōt cōpelli qꝛ expi
rauit offm̄. l. iunius. ff. d̄ fideicōmiſ. liber. facit qđ no. in. l.
neminē cū. l. ſeq. ff. d̄ leg. ij. aut relictū acceptauit et n̄ offm̄
et tūc aut ſcienter et cōpellit̄ aut ignorāt et tūc ſi vult reli
cto cedē nō cōpellit̄ ſꝫ ſi nō vult cedē tūc cōpellit̄ pciſe vt
in. l. ſi. ff. d̄ cōfir. tuto. quādoqꝫ executor nō pōt exequi qꝛ ē
ſibi interdictū a iur̄ offm̄ exequēdi vl̄ cōſtitutōe puta qꝛ ē
ſꝫ minor et tūc an pdat relictū dicit do. Pe. qꝫ nō p. l. ab
adminiſtratione. C. de lega. qꝫ itellige in alijs qꝫ in fratri
bus minoribus q ſūt penitus icapaces relictoꝝ dicit tñ
d. Pe. qꝫ olim recuſato relicto erat adhibēda diſtictio
an legatū eēt relictū reſpcū officij an ñ vt. l. nēſennius. ff. de
nego. geſ. tñ hodie reſpuēs officiū idiſtīcte pdit pmiū vt ī
auc. d̄ hef. et fal. §. ſi oibus et no. p Jo. d̄ hel. in vltia qōe.
§. d̄ qdē in eo. auc. et ita reſidꝫ do. Pe. hic. ¶ Tu adde
bar. in. l. codicillis. §. i. ff. de ānu. leg. vbi dicit qꝫ qñ heres
īſtitutus efficit̄ executor teſti et repudiat hēditatē qꝫ tūc
nō poterit retinere officiū executoris et idē bar. in. l. poſt
legatū. §. amittere. ff. de his qb. vt indig. dicit illuꝫ tex. eē
ar. ad executores vltie volūtatis vt ſi acceptēt legatū re
lictū in teſtō nō poſſint executōis offō renūciare et ſi re
nūciauerit puāt relicto. Jdē dicāt in eo q ē cōſtitut⁹ tutor
et relict⁹ heres in teſtō vt ē tex. notabilis i. l. nēſenni⁹. ff.
d̄ execu. tu. vide. l. tutor. §. q̄ tutorib⁹ co. ti. vbi vr̄ qꝫ cōtā
ctus relictus tutor et legatarius lꝫ nō acceptet non tñ p
dit legatū qꝛ intuitu pſone et nō officij tutele fuit ſibi re
lictū vt ē ibi tex. ſolēnis et p illū text. limitabis ſingularit̄
ſupradictā doctrinā qꝫ ſi executor nō vult acceptar̄ offm̄
executoris nō pp hoc pdit legatū relictū a teſtatore ſibi
cōſāguineo adde bal. i. l. iij. §. i. ff. d̄ arbi. vbi dixit illū text.
eē arg. qꝫ executores teſtōꝝ poſſūt renūciare offm̄ ātēqꝫ
acceptēt ſecus ſi iā acceptauerit adde ang. in. l. iuſt⁹. ff. d̄
fideicōmiſ. liber. vbi dixit qꝫ ſi poſt iſtitutionē qſ efficit̄ ex
ecutor et repudiat hēditatē nō pōt eē executor adde Ni
co. d̄ neap. in. d. l. nēſennius de execu. tu. vbi dixit qꝫ ille
q ē relict⁹ tutor et legatari⁹ ſi acceptauit legatū cogit̄ eē
tutor ita colligit̄ p illū tex. Jta dicam⁹ in executore et ad
ſupdcā adde qꝫ vr̄ iur̄ optio cōtrari qꝫ qs nō poſſit cōpelli
eē executor ꝯ mō iſtō offm̄ ē puatū et a puato hoie iniun
ctū ḡ ñ igerit neceſſitatē ꝯ videm⁹ in alijs officijs puatis
q̄ qs acceptare et exercere ñ cogit̄. l. inuit⁹. C. d̄ pcu. ē. n.
ille executor ſimilis pcuratori cōſtituto poſt mortē vt i. l.
ſi vero nō remunerādi. §. ſi. ff. mādati ſꝫ pcurator ñ cogit̄
offm̄ pcuratoris acceptare vt in. d. l. inuit⁹ ḡ nec iſte. pre
terea puat⁹ in puatū nullū hꝫ iperiū ſicut magiſtrat⁹ in
nō ſubditū nil pōt quo ad eū cēſet̄ ad inſtar puati. l. i. ff.
de tuto. et cur. datis ab his. l. eū q et. l. ſi. ff. de iuriſdi. om.
iudi. pterea voluntariuꝫ ē ſuſcipe talia officia. l. in cōmo
dato. §. ſicut. ff. cōmod. qnimo ēt publica officia q̄ cēſent̄
ad inſtar puati officij nō cogit̄ qs acceptar̄. l. q hꝫ. §. ſi pu
pillus. ff. de tutel. vr̄ hoc expſſuꝫ in. l. mulcta nō cōmittit̄
in ꝟbo arbitrari noluit. ff. de cōdi. et demō. et in. l. i. ff. vbi
pupillus educari dꝫ. l. vnuꝫ ex familia. §. ſi de falci. de le.
ij. cōiuncta. l. ſepe. ff. de officio pſidis pterea hoc videmus
in natura nā nec nā nec de⁹ cōſtituit vnuꝫ alteri⁹ pcepto
rē hinc ē qꝫ aſin⁹ itumeſcit cuꝫ videt ſe p cōparē cōphēdi
glo. ē in. l. i. §. veteres. ff. d̄ acq. poſ. nā quē nō honoro nō
poſſum grauare aut me⁹ dr̄ omnis q me compellit licet
dānū mihi nō inferat nā loco dāni hr̄ ſi pdo arbitriū vo
lūtatis arg. l. penul. ff. de. cōdi. ob cauſā. Jn cōtrū vr̄ qꝫ im
mo poſſit cōpelli maxime ad pias cās pmo lex dicit qꝫ cō
miſſarius eligere dꝫ vn̄ ꝟbū dꝫ importat neceſſitatē ſaltē
officio iudicis iponēdā. l. vnū ex familia in pn. in ꝟbo dꝫ
et §. ſi de falcidia in verſicu. neceſſario de legat. ij. Jtem
officio iudicis compellitur teſtis fauore veritatis depo
nere dictum ſuum. l. i. ff. de teſtibus ſed commiſſarius p
ſumit̄ informatus de veritate et mente teſtatoris ergo co
git̄ eam declarare etiam ſine vllo ſacramento. l. theopō
pus. ff. de dote preleg. iſta argumēta formauit do. bald.
in repe. d. l. i. de leg. ij. prima ps eſt verior qꝫ nō cōpellat̄
aſſumere officiū executoris ſꝫ poſtqꝫ aſſumpſit cōpellit̄ p
ficere diſtinguit tñ in mero executore et mixto vt dictū ē
tu vero refer as te ad illā cōcluſionē meam qꝫ ſi executor
mer⁹ et cōiūct⁹ teſtatoris vl̄ magn⁹ amicus cōpellit̄ ac
ceptare ſi ꝟo ē extraneus tūc nō cōpellit̄ acceptar̄ ſꝫ pec
cat ñ acceptādo p id qđ voluit glo. in. d. c. ſicut expetādo
executorē arbitro vt ſuperi⁹ dixi. et eſt limitatio inaudita
ad iſtū tex. qꝛ lꝫ dicat qꝫ ante ſuſceptū mādatū ñ cōpellit̄
vt ex iſto. text. iduci pōt tñ peccat ñ acceptādo. et adō pau
luꝫ in cle. i. de eo. c. ſi fueris qđ ſi religioſus cōſtitut⁹ execu
tor nolit ſuſcipere executōeꝫ an cōpelli poſſit et decidit qꝫ
ſi petit licentiā acceptādi et habuit poſtea nō vult ſuſcipe
re cōpelli pōt arg. clem. pric de renūci. Si aūt ñ petit ſꝫ p
lat⁹ ei precepit ad huc dicit Pau. qꝛ ex quo religioſus ē
parer̄ tenet̄. c. ſi dicatis. xij. q. i. Alij vero ñ religioſi poſt
ſuſceptū officiū tacite vl̄ expreſſe cōpellūt̄ ante nō remit
tit ſe ad nota. in iſto. c. et ad Specu. in loco ſuperi⁹ allāto
hoc ēt tenuit Jaco. d̄ are. qꝫ ab initio nō cōpellit̄ niſi idire
cte qꝛ puat̄ cōmodo hēditatis in auc. de hered et falci. §.
ſi vero relinquēs poſtqꝫ vero acceptauit cōpellit̄ implere
p rmedia q̄ ſūt captio pignoꝝ mulcte idictio pſone cōſtru
ctio. l. ſi qs p redēptōe. C. d̄ do. l. i. §. qđ ḡ. ff. d̄ vētre inſpi.
17 ſeq. d. Car. in. d. cle. i. dicas vt ſupius dixi.† Quis aūt
dicat̄ mer⁹ executor dic ille q gratia alteri⁹ dūtaxat et ñ
gratia ſui deputat̄ mixt⁹ vero executor dr̄ ille q deputat̄
gratia alteri⁹ et gratia ſui arg. l. ij. ff. ſolu. ma. facit qđ no.
in. l. ſi qs titio de leg. ij. et qđ ibi ſcribit̄ p oēs et qđ voluit
18 bal. in rep. d. l. i. de le. ij. et p ſcribētes hic.† Sꝫ an execu
a tor poſſit agere cōtra hēdes [a] dicit Jnn. qꝫ ſic in relictis ad
pias cās. d. l. nulli et. d. l. ſi qs ad declinādā et. d. l. ſi qs ſe
pulchrū. §. funus. ff. de religio. et ſi nullus ē heres pōt exe
cutor totā hereditatē vēdicare et exeqͥ ñ detracta falci
dia. d. l. ſi qs ad declinādā. et. c. tua nobil. d̄ eo. et ꝯ. Si āt
nō ad pias cās ſꝫ ad alios vſus dicit Jnn. qꝫ ſi nullū cō
modū ptinet ad executorē nō poterit agere cōtra hēdē. l. in
tius. §. meuia. ff. ad treb. qꝫ intellige niſi teſtator illō expſ
ſe pmiſerit. l. cū qdā. §. ſi ſcript⁹ de le. i. l. ſi filia. §. papinia
nus. ff. fa. her. Si aūt aliqđ cōmodū dꝫ pcipere putat. d.
car. qꝛ teſtator voluit qꝫ haberet falcidiā vel aliā quotā
tūc executor bñ poterit agere p. d. l. ſi qs ticio faciat qđ
voluit ibi bar. cōtra ꝯ vr̄ qꝫ imo poſſit executor ad cās ñ pias
agere p iſtū tex. ſoluit Jnn. qꝫ hic teſtator totā hēditatē
iuſſerat expēdi i pios vſus hereditas aūt itelligit̄ ere alie
no deducto. l. ſi. C. de bo. que lib. iō ad hoc vt licite poſſit
exeq opꝫ prio ſolui debita hoſti. dicit hoc eē diuinare et
ſm executores canones agūt cōtra heredes et cōtra oēs alios in
his q̄ ſpectāt ad executionē et eis negligētibus hoc facit
dioceſanus. c. nos qdem. c. tua nobis et. c. ſi hēdes. d̄ eo.
Spe. in. §. nūc vero pallegato in. v. col. ver. et ſcias tenet
diſtinctionē pcedētē. d. car. dicit qꝫ hoc. c. nihil pbat de
executōe executoꝝ cōtra heredes ſꝫ ſolū pbat qꝫ executores
cōpellāt̄ p epꝫ exeq putat tñ qꝫ ēt cū eēt executor ad ñ piās
cās poterit iplorare offm̄ epi cōtra hēdes vt executio habeat
effectū qꝛ vno pmiſſo videt̄ pmiſſa omnia ex qb⁹ deueni
tur ad illō. c. ſane. et. c. pterea de offi. dele. l. ij. ff. de iuriſdi.
om. iud. cū ſimil. et ita hic quieſcit et ſic vr̄ ſentire do. car.
qꝫ eps ipedit ſe d̄ relictꝫ ad nō pias cās qđ an ſit verꝫ vidē
q̄ late dixi in. c. ſi hēdes. d̄ eo. dicit ēt do. car. qꝫ eo caſu q̄
executor in relictis non pijs non poteſt agere poterit tñ
implorare officium iudicis poterat ad hoc allegar̄ text.
in. l. qntus. ff. de ānu. leg. quē tex. ad ꝯ allegauit dꝫ. in. l. lu.

[a] ¶ Heredes. vid ad hoc. D. Alex. de imo. l. cōſi. clxvij. li. ij. per. et Paul. d̄ caſt. in cōſi. clxvi. qui totam materiam exaggerant.

tius.§.mevia ſequit̃ ibi bar. Ang. ⁊ moderni ſ3 ꝓ certo
ego nõ capio iſtud ex debilitate ⁊ paupie ingenij mei qd
eni refert habeat actõe3 pſonalẽ an habeat iudicis offm̃
p.l.actõis verbo.ff.ð v̾bo ſigni.imo infert᷒ dabit̃ dicẽdi
locus. S3 do. An. hic dicit ꝙ executor põt agere ꝯ here
de3 vt det ſibi vnde exequat̃ legatũ ad pias cãs vt i.d.l.
nulli cũ ſi. ſupius allegatis ⁊ ſi nullus ſit heres poterit
totã hereditatẽ vẽdicare ⁊ ſolueř legata nulla detracta
falcidia qð dicit eẽ verũ qñ talia relicta ſunt valida ⁊ te
nẽt de iur̃. Si vo ſũt legata ad nõ pios v̾ſus relicta ⁊ tũc
ſi ẽ mixtus executor puta qꝛ ẽ pricepſ certi relicti tũc age
re põt vt.d.l.ſi qs titio ſi vero ẽ merus executor qꝛ nil cõ
modi h3 a teſtatore tũc agere ñ põt ſ3 d3 exeq̃ ſi heres ſol
uat. Nec ob. iſte tex. qꝛ loquit̃ in relictis ad pias cãs q̃
in totũ debẽt ꝯuerti in pios v̾ſus,ere aliẽo dducto ꝯ quos
in Specu.in.d.ver.⁊ ſcias vbi Jo.an.recitat Jo.de pla
boſco limitãte3 pdcã qñ merus executor ẽ ⁊ nõ coheres
alias l3 ſit datus merus executor quo ad legata ex quo
ẽ coheres agere põt allegat iura ſupius allegata refert
Ho.tenere p iſtũ tex.ꝙ executor indiſtincte agere poſſit
ꝯ heredẽ vt volũtas dfũcti ipleat̃ Jo.an.in dicta addi/
tione t3 pmã opinionẽ qꝛ aſſumptũ vr̃ ꝙ vbi ſunt certi le
gatarij agat eis inuitis executor pone.n.ꝙ nolunt lega/
tarij ſunt incerti executor agere poterit ſi vero ſunt certi
tũc ð volũtate eoꝝ agere poterit alias nõ ⁊ de materia
remittit ad Cy.in.d.l.id qð paupib᷒ ⁊ ad bar.i.l.alio
ff.ð alimẽ.⁊ ciba.lega.d. Pe.ð anc.trãſit cũ dicto Jo.
an.in pfata addit. Adde bal.in.d.l.nulli vbi diſtinguit
hoc mõ aut ad pias cãs ẽ datus ſimplex miniſter ⁊ tunc
dat̃ ſibi actio vt ibi ⁊.d.l.ſi qs ad dclinãdũ ⁊ idẽ dicit i
legato facto ꝓ alimẽtis alľat.d.l.alio de alimẽtis lega.
S3 ſi ad cãs nõ pias dat̃ ſimplex miniſteriũ h3 acõe3 alle
gat.d.l.luti᷒.§.mevia.⁊ dat̃ forte iudicis offm̃ alľat.d.
l.qnt᷒ ſm Oldr.p.l.ſi vero nõ remunerãdi.§.ſi.cũ.l.ſe.
ff.mandati ⁊ ſubdit ꝙ per iſtum tex.q dič ꝙ huic execu/
tori dantur executiões t3 Jaco.de are.ꝙ talis executor
põt facere ꝓcuratorẽ ad petẽdũ ante litẽ ꝯteſtatã qꝛ h3
actionẽ ſuo nomine ſm Jac.ð are.adde eundẽ bal.in.
d.l.id qð paupib᷒ in.v.col.ver.iiij.quero an cõmiſſari᷒
poſſit mouere actionẽ ꝯ heredẽ vel ꝯ dbitorẽ heredis cã
faciendi executionẽ dič oẽs tenere ꝙ ſic rõne pie cãe alle
gat.d.l.nulli ipſe dicit ſe allegare.d.l.ſi vo nõ remune/
rãdi §.ſi.cũ ſe ⁊ dicit ꝙ ſuo noie mouebit iſtas actiones
qꝛ noie officij ſui nã ſi veniret noie legatarioꝝ oporteret
ꝙ caueret de rato.l.iij.§.ſi forte.ff.iudicatũ ſolui nec põt
ſolutionẽ recipere niſi de mãdato legatarioꝝ.l.ſi ſolũ.ff.
ſo.ma.ꝙ dicit eẽ falſu3 qꝛ ꝯtẽdit intereſſe pie agẽdi vt in
auc.ð her.⁊ fal.§.ſi vero expreſſi3 ſm Ja.ð are.dič ẽt ꝙ
poterit cõſtituere ꝓcuratorẽ ante litẽ cõteſt.⁊ loqͥ in cõ
miſſario ſimplici nã i eo q h̾ loco h̾dis vľ legatarij nõ
ẽ dubiũ ꝙ põt.d.l.ſi qs ad dclinãdũ adð albericũ gale.
in ſua margarita in ti.ð curatore bonoꝝ ver.ſed nũquid
miniſter vbi tenet ꝙ executor ad cãs nõ pias nõ põt age
re idem ẽt tenuit bar.in.d.§.mevia.poſt Dy.i.d.l.ſi qs
titio ⁊ in.d.l. alio voluit tñ ꝙ poterit iplorare offm̃ iu/
dicis p.d.l.qntus. Idẽ voluit angel.⁊ moderni.d.§.me
uia adð Saly.i.d.l.nulli i.vi.oppoſitiõe vbi refert Inn.
h̾ dicẽ ꝙ tota h̾ditas dbebat diſtribui in pios v̾ſus ere
aliẽo dducto.ſ3 hoſti.dicit ꝙ ẽ diuinat̃ Saly.ibi dicit ſi
bi vr̃ ꝙ iſte tex.repugnet dcõ Inno.dũ dixit de bonis ſu
is p qð videt̃ ꝙ non oia bona reliquerit in pios v̾ſus vñ
dicit ꝙ ſm canões executores ſemp poſſunt agere ꝯtra
heredes in ſpectãtib᷒ ad executionẽ vltime volũtatis ⁊
ſic t3 opi. Hoſtiẽ.quã dicit ſibi magis placere. Refert tñ
aliquos dicere ꝙ idẽ eſt de iure ciuili dicẽtes ꝙ qdã ſũt
executores v̾r dati ⁊ illi actiões intẽtãt:vt.d.l.ſi qs ad
dclinandũ qdã ſunt dati executores ad ſingularẽ actũ ⁊
illi actiões nõ hñt:vt.d.§.mevia niſi ſit legatũ piũ: vt.d.
l.nulli inducunt ſimile de dlegato ad vniuerſitatẽ cãꝝ q
delegat:ſ3 delegatus ad vnã cãm tãtũ nõ delegat.l.a iu/

dice.C.de iudicijs ſimiliter maior poteſtas actoris gene
ralis q̃3 ſpecialis.nã primũ offm̃ nõ finit̃ lata ſnia imo
appellatiõe3 ab eo iterpoſitã pſequit̃.vt no.in.l.neq3.C.
de ꝓcuratorib.ſecũdus vero ſecus.vt.l.ſi actor.C.de appel.
⁊ dicit ꝙ pcedens opinio eſt cõmunis.⁊ iõ concludit ꝙ
de iure ciuili in legatis pijs h3 actiõem vt in.d.l.nulli.in
pijs vero ſi teſtator cõceſſit executori ꝙ agat agere pote
rit vt voluit hic Inn.ex hoc cãſu actõe3 nõ h3 maxie ſin
gularis executor ⁊ ita reſid3 ⁊ ſic ſentit Sal.ꝙ ð iur̃ ca/
nonico cõis opinio ſe habeat ꝙ executor indiſtincte po
ſit agere.ſ3 reuerentia ſua ſalua imo cõiter ð iur̃ canõico
tenet̃ ꝙ executor ſi poſſit idiſtĩcte ager̃.⁊ iſtõ voluerũt lu
minaria iuris vt fuit Inn.Spe.⁊ Jo.an.⁊ moderni cõi
ter. S3 Raph.cu.i.d.l.ſi qs ticio dicit quottidie allega/
ri glo.ibi ꝙ miniſter teſtamẽti nullã h3 actõe3 ꝯ h̾dẽ.⁊
allegat.d.l.lutius.§.mevia. In ꝯriũ facit.d.l.quida3.§.
ſi ſcript᷒ de le.i.refert Cy.in.d.l.id qð paupib᷒ ⁊ bal.in
d.l.nulli.⁊ bar.in.d.l.ſi qs titio tenere ꝙ executor non
h3 actõe3 in relictis nõ pijs ⁊ allegat rõne3 qꝛ nõ intereſt
ſua vñ nec naſcit̃ actõ arg.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de
v̾b.ob.ſ3 h3 offm̃ iudicis allegat.d.l.quintus.dicit tñ ꝙ
d.l.qntus loquit̃ in alio cãu qꝛ loquit̃ eo caſu quo nõ re/
ſpicit vtilitatẽ alterius ſ3 in cãu noſtro loquitur de aucto
ritate alterius ⁊ in h̾ mordet cõiter oẽs allegãtes iſtum
tex.nõ facientẽ ad ꝓpoſitũ.⁊ ita poſſet itelligi ſm eu3.§.
ſi ſcriptus pallegatus. Refert Jaco.de are.dicere qñ te/
ſtator vtit̃ v̾bis grauatiuis ⁊ rogatiuis h3 actiõe3. Sub
dit ibi Raph.ꝙ nõ ẽ magna vis ſi qs vellet tenẽ ꝙ exe/
cutor habeat actionẽ Et ad.§.mevia poſſet rñderi ꝙ nõ
põt petere tanq̃3 fideicõmiſſarius:ſ3 bñ pt petere tanq̃3
ꝓcurator ei᷒ cui d3 reſtituere. S3 Raph.fulg.i.d.l.nulli
dič ꝙ tenẽdo ꝙ poſſit iplorare iudicis offm̃ executor ad
cãs nõ pias parũ vr̃ intereſſe inter executorẽ ad pias ⁊
executorẽ ad nõ pias cãs.qd.n.refert habeat actionẽ ꝑ
ſonalẽ an officiũ iudicis.l.actionis v̾bo.ff.ð v̾bo.ſigni.⁊
ad.l.lutiu.§.mevia.rñdet ꝙ ibi nõ cõpetit actio fideicõ
miſ.ſ3 bñ cõpetit officiũ iudicis allegat in ſimili quod h̾
l.nõ tm̃.ff.ð peti.h̾di.poſtea remittit ſe ad Cy.⁊ ad.d.l.
id qð paupib᷒.⁊ ad bal.ibi ⁊ ad gl.in.d.l.nulli.⁊ i.d.l.
ſi qs titio.⁊ ad dicta bar.ibi ⁊ ad.d.l.alio.⁊ ad Joan.
and.hic que3 dicit ſolẽniter repetiſſe hanc decretalẽ ⁊ ſic
nõ appareret clare qd voluerit ille hõ.⁊ cũ dicebat raph.
cu.ꝙ nõ intereſt executoris iõ nõ naſcit̃ actio ſalua reue
rẽtia ſua.imo intereſt executoris ẽt in relictis ad cãs nõ
pias agit̃.n.de lucro aie qꝛ exequẽdo volũtatẽ dfũcti ẽt
piã acqrit lucꝝ aie cãus ẽ ſingularis i autẽ.ð here.⁊ fal.
§.ſi vero expreſſim qð lucrũ eſt melius ⁊ opulentius lu/
cro burſali ⁊ pecũiario ex.l.ſancimus.C.ð ſacroſan.ec.⁊
c.cũ ifirmitas de penitẽ.⁊ remiſ.⁊ qð voluit Seneca in
pma epiſtola in ver.tãta eqdẽ ẽ ſtulticia ⁊c.⁊ p ſic nota.
ſilebãt falces dñi Raph.⁊ cũ Raph.ful.dicebat pax in
tereſſe an habeat actionẽ pſonalẽ an offm̃ iudicis qꝛ pa
ce tanti doctoris ſalua dixerim.imo multũ itereſt ⁊ alle
go qð h̾ in.l.i.C.qñ ⁊ quibus quarta pars dbe.lib.x.⁊
ibi bar.colligit illa v̾ba optimũ ius meli᷒ ius bonũ ius.
nã tũc dicimur habere ius optimũ qñ habem᷒ actionem
⁊ ius ꝓſequẽdi in iudicio.tũc aũt dicimur habere bonũ
ius qñ poſſumus tueri nos p exceptione3.l.quãuis.C.de
vſuris.tũc aũt dicimur habere melius ius qñ habem᷒ ex
ceptionem ⁊ offm̃ iudicis:vt in.l.in bonefidei.C.de vſu/
ris ꝙ bar.ibi iducit ad qõnẽ de illo q in aliũ trãſtulit rẽ
⁊ ꝓmiſit facere ius bonũ melius ⁊ optimũ qd importẽt
illa verba.ſequit̃ ergo ex iſtis ꝙ multũ differt an qs hẽat
actionẽ pſonalẽ.⁊ ſic ius pſeqndi i iudicio.an hẽat iudi
cis offm̃.adð Mattheũ quẽ refert do.car.i c.i.§.e.vbi
querit an executor indiſtincte agere poſſit ⁊ arguit pmo
ꝙ ſic de.d.l.nulli.⁊ de.l.ſi qs ad declinãdũ.poſtea argu
it in ꝯriũ de.d.l.lutius.§.mevia vbi dĩ ꝙ talis miſter ab
heredibus exigere nõ põt.ſed ſi heredes gratis ei ſoluãt
tenet̃ diſtribuere put relictũ eſt. Soluit Mathe᷒ qões

hoc mõ

hoc mó ꝙ executoꝛ ad pias cās agē pt ſicut hẽdib⁹: vt
in.d.l.nulli.ſꝫ ad nó pias cās nó pōt agē alſat.d.§.me/
nia.⁊ cū ſeqſ. d. Car.ibi Miꝛ eſt ꝗ quo ſaly.i.d.l.nulli
dixerit ꝙ opio cōis de iuř canóico erat in ꝯriū. ❡ Ad
de do. Pe.de ancha.i.c.ſi.§e.i.vi. vbi ſup illo paſſu re/
fert doctrinā dñi ſui bal.in ꝑallegata.l.nulli adde bal.i
d.l.ſi vo nó remunerādi i.§.ſi.vbi colligit ar.ex illo tex.
ꝙ cómiſſarij dputati ad ꝯſtructiōeꝫ capelle pñt agere ꝯ
hẽdē vt miſtret pecūiā ꝑ ꝯſtructiōe capelle ⁊ ſic tꝫ ꝙ i re
lictis ad pias cās executoꝛ agē pōt de relictis ſꝫ nó pijſ
nihil dicit. Adde bar.i diſputatiōe ſua elegāti q̄ icipit ſi
liū iſtitui vbi tꝫ ꝙ de iuř cōi tales executores nó pñt age
re alſat.d.§.menia niſi ex ꝑuilegio ſpāli indulto relictis
ad pias cās i.d.l.nulli idē ēt voluit i.d.l.ſi qs titio ⁊ in
alijs locis ſupi⁹ alſat] ⁊ ꝑ iſta relati ſūt pr̄es nři loqntes
ſup illo paſſu. Et in ꝗſtā dicūt idē in alimētis relictis ꝙ
executoꝛ poſſit agē vt i.d.l.alio ⁊ ꝑ bar.ibi ⁊ ꝑ eū in.d.
l.ſi qs titio vos addite idē in relictis ꝑ male ablatis.nā
eqparāſ relicta ad pias cās ⁊ relicta ꝑ male ablatis ita
pulchre dixit do.bal.i.l.hẽditas.§.i.ff.de peti.hẽ.⁊ alſat
no.in cle.i.de ꝑuile.tene mēti q2 ē pſchra doctria ⁊ extē
ſio ad dcā doctoꝝ hic ⁊ ſic remanēt doctores in ꝯclone
cōi ꝙ executoꝛ non poſſit agē niſi ꝑ relictis ad pias cās
hñ tñ pōt iploꝛare iudicis offm̄. Tu vo añ oia cōſidera
⁊ pōdera gl.in aut.de eccle.titu.in.§.ſi qs aut ꝑ redem
ptiōe q̄ loqndo de iſtis executoꝛib⁹ dicit ꝙ illi ſūt quos
vulgo bononiēſes appellāt cōmiſſarios ſꝫ q̄rit an hẽat
aliquā actionē ꝯ hẽdes ſi hẽs recuſet rñdet ſic vł ꝯditōe
ex lege vel offō iudicis ex illa.l.cū.n.ipſi teneanſ vt ap/
paret in v.ſin aūt q hoc facere debēt hic ius ꝯtra hẽdeꝫ.
⁊ alſat.d.l.nlli. Pōdera tu illā gl.ꝑmo q2 ille tex.loqꝉ
in relictis pijs.⁊ tñ gl.dič ꝙ hꝫ offm̄ iudicis vel ꝯditōeꝫ
ex lege ⁊ alſat ꝑ ſe.d.l.nulli q̄ loquiſ i relictis pijs dꝫ er
go itelligi illa gl.ſꝫ iura q̄ alſat iuř no.ꝑ bar.in.l.nó ſo/
lū.§.liberatōis.ff.de liberatōe legata ⁊ ſic ſentit gl.ꝙ in
relictis ad pias cās cōpetit executori offm̄ iudicis vł cō
ditio ex.l.⁊ ꝑ ꝯñs nó ſentit ꝙ cōpetat actio vt dixerunt
oēs ſcribētes nemie diſcrepāte ⁊ iſta ē noua iuētio ⁊ ſo/
lēnis aieduerſio ⁊ gl.i.d.l.arguit de.d.§.menia ⁊ ſoluit
ꝙ ſit ſpāle in cāu.d.l.nulli tex.vo.d.l.nulli dič diſpōnes
pij teſtōris ifrigere vł iꝑꝛoba mēte violare aſſerēdo icer
tū eē legatū ꝙ relinquiſ in redēptiōeꝫ captiuoꝝ.ſꝫ mōis
oib⁹ exactū ꝑ volūtate teſtōris pie rei negocio ꝑficere ⁊
ſic ſentit ille tex.ꝙ legatū icertū in redēptiōeꝫ captiuoꝝ
vꝫ quē tex.addas ad dcā ſupi⁹ dixi ꝺ icertitudie hui⁹ reli
cti ⁊ dič tex.ille ꝙ tale relictū exactū ꝑ volūtate teſtōris
ſꝫ nó dič ꝑ quē ſit exactū in vbū.ſi qdē teſtōꝛ ſignificauerit
ꝑ quē deſiderat redēptōeꝫ captiuoꝝ fieri huic q ſpāłr eſt
deſignat⁹ legati vł fideicōmiſſi hẽat iuriam ⁊ ſic ꝑbat ille
tex.ꝙ executoꝛ ſpāłr deſignat⁹ in pijs relictis pt exigere
ꝙ ē ab initio extoꝛq̄ri.l.fideicōmiſſa.§.ſi rē ꝺ leg.iij.⁊ ſic
ꝑbat ꝙ poterit agere.⁊ ꝑ ꝯñs nó vř hñ locuta gl.i.d.§.
ſi qs aūt ꝑ redēptōe. Sꝫ ſi q̄ſpiā igētis ſpūs doctoꝛ pōde
raret.d.l.nulli in ꝗſtūꝫ loqtur de redēptiōe captiuoꝝ nó
imerito dicere poſſꝫ ꝙ ille tex.nó ꝑbat cōem opionē do/
ctoꝝ.nó.n.loqtur gñałr in pijs relictis.ſꝫ loquiſ eo caſu
quo legatarij ſunt captiui ⁊ ſic cōmode agere nó poſſūt.
nó miꝝ ergo ſi executori relictoꝝ ꝑ redēptiōe captiuoꝝ
cōpetat actio ⁊ ius exigēdi.⁊ ēt q2 agiſ de ꝑiculo aiaꝝ.
q2 illi captiui detēti ſunt apud ꝑſidos ifideles.iō nó eſt
miꝝ ſi ꝯſuliſ eis ꝙ executoꝛ ageř poſſit.ſꝫ qñ ſunt relicta
ad aliū piū viuꝫ ille tex.nó ꝑbat cōeꝫ opioneꝫ. Qminimo
poſſꝫ attētari ꝙ ſit ſpāle in caſu illo pp ſalutē aiaꝝ vt ca/
ptiui redimanſ ne moꝛianſ penes ifideles ⁊ ideꝫ videreſ
dicēdū qñ relinq̄renſ ad paupes alimētādos pp ꝑiculū
coꝛpis.ar.c.paſce fame moꝛiētē.lxxxvi.di.⁊ faciat in ar/
gumētū qd dixit Saly.in autē.hoc ampli⁹.C.ꝺ fideicō.
⁊ dixi in.c.nos qdē.ꝟ.eo.⁊ ſic non ꝑbat gñałr ille tex.ꝙ
executoꝛ pioꝝ relictoꝝ poſſit agere ex quo loqtur in cāu
ſpāli ⁊ ita ardno. Qminimo poſſet attētari ⁊ eſt doctris

noua ⁊ iaudita ⁊ foꝛte ꝑiculoſa nolleꝫ tñ apire os ad ce/
lū.nā in autē.de ſanctiſſi.epiſco.§.ſꝫ hec pñti dř ꝙ teſtōꝛ
q religi ſub ꝯditiōe liberoꝝ hꝫ ꝯdictio ꝑ nó appoſita ſi
iſtitutus igrediaſ religionē niſi teſtōꝛ in defectū ꝯdictōis
reliq̄rit in redēptiōeꝫ captiuoꝝ vł ꝑ alimētis paupeꝝ.q2
tūc nó excluderenſ captiui aut paupes ꝑ igreſſuꝫ ad reli
gionē.de quo in.c.in ꝑſentia de ꝑbatio.loquiſ ergo ille
tex.in illis duob⁹ caſib⁹ pijs ita ſpāliſſimis vbi agiſ de ꝑi
culo aie ⁊ coꝛpis legatarioꝝ.ergo ſi relinquaſ pio loco
in defectū liberoꝝ ⁊ iſtitut⁹ igrediſ religionē ꝙ ille locus
pi⁹ excludeſ q2 ille tex.cōplectiſ illos duos cāus ita ſpā/
les.ſꝫ Ange.paꝝ ꝯſiderate loquēs in.d.§.ſꝫ hec pñti po
nat exēplū de relict] pio loco.hoc aūt.eſt valde nouū ad
c.in ꝑñtia.⁊ ad doctores ibi ⁊ ad.d.§.ſꝫ hec pñti.ſꝫ nūc
nó pono illō ꝑ ꝯſtāti.ſꝫ in trāſcurſu lecture nec nūc mihi
occurrit erit examinādū in.d.c.in ꝑñtia ergo ſeqꝉ ꝙ cōis
doctria doctoꝝ nó ꝑbaſ in.d.l.nulli.nec ēt ꝑbaſ in.d.l.
ſi qs ad declinandū.⁊ ēt ſi pōdereſ tex.d.l.alio.nó ꝑbat
opi.doctoꝝ q2 teſtōꝛ dedit illi ptāte executoris vt appet
in vbo qcqd de hẽditate mea redegeris illis alūnis meiſ
des ⁊ eādē pecūie ſūmā apō te eē volo.⁊ ſic teſtōꝛ vř de/
diſſe ptātē agendi executori.ergo ſequiſ ꝙ executori ad
pias cās nó cōpetit ius agēdi.⁊ iō gl.i.d.§.ſi qs aūt ꝑ re
dēptiōe dixit ꝙ cōpetit offm̄ iudicis vel ꝯdictio ex.l.quā
glo.intelligo eē verā gñałr in qbuſcūqꝫ relictis pijs.ſꝫ in
relicto ꝑ redimēdis captiuis ⁊ alimētādis paupib⁹ dico
ꝙ cōpetit actio vt eſt cāus in.d.l.nulli.qcqd dixerit gl.ſꝫ
poſito ꝙ cōis opio ꝑbeſ in.d.l.nulli.ꝙ executori.ad pi/
as cās cōpetat actio eſt nūc examinādū vtꝝ executori ad
cās nó pias cōpetat actio.⁊ cōiter docto.tenuerūt ꝙ nó
vt ſupius vidiſtis.⁊ ēt tēnit hoc Pet.de ancha.in.c.tua
nobis.ꝟ.eo.⁊ in cle.i.ꝟ.eo.titu.mihi ūt vř ꝙ nó ſolū de iu/
re canóico.vt voluit Hoſt.ſꝫ ēt de iure ciuili cōpetat exe/
cutori actio in relict] ēt non pijs ⁊ erit opi.noua ⁊ eā ad
oculū demōſtro hoc mó.nā ſi ꝯſiderem⁹ ipſaꝫ executiōeꝫ
fiēdā parib⁹ paſſib⁹ icedūt relicta ad pias cās ⁊ relicta
ad cās non pias hoc oſdit tex.in.c.ſi hẽdes in vbo iuſſis
teſtōris.ꝟ.eo.hoc tenuit tota pene iuris prudētia ⁊ vide
dcā ꝑ me ibi.⁊ ꝑ Hoſt.in.c.tua.ꝟ.eo.ſicut.n.epūs exequiſ
pia relicta ita exequiſ relicta nó pia ſi ergo eqperata ſūt
quo ad executiōeꝫ ſequiſ neceſſario ꝙ ſicut executori ad
cās pias cōpetit actio.vt in.d.l.nulli eodē mó competet
executori ad relicta nó pia ar.l.i.ff.ꝺ le.i.nā vbicūqꝫ duo
eqperanſ ꝑ.l.nouā quo ad qd diſpō legis ātiq̄ diſponēs
de vno vēdicaſ in reliquo in eo in quo equiparanſ arg.eius
qd vř in.l.ſi qs ſuo.C.de furt].l.⁊ tñ.ff.de ſuo coꝛrupto
no.in.l.ꝙ vo.ff.de legi. Cū ergo.d.l.nulli ꝯferat actōeꝫ
executori in relictis pijs ergo eodē mó ꝯfert executori in
relictis nó pijs ꝯiūcto.d.c.ſi heredes ⁊ ꝯiūcta cōi doctri
na doctoꝝ ibi. ❡ Scdo ꝟ oſdo aliter vꝫ.d.l.nulli diſpo/
nit ꝙ in relictis pijs executoꝛ agē poſſit ſꝫ certū ē ꝙ exeq
volūtatē defūcti ēt nó eſt piū vt in.d.§.ſi vo expſſim ergo
ſicut agere pōt vt pia relicta hẽant executiōeꝫ eodē mó
poterit agere vt relicta nó pia exequanſ ⁊ ſi hñ pōdereſ
§.ſi vo expſſim mirabiłr ꝑbat ꝙ quo ad executōeꝫ fiēdā
pia relicta ⁊ nó pia eqperanſ ergo. ❡ Tertio cōmiſſa/
rij eqperanſ tutoꝛib⁹ vt ſupi⁹ dixi ⁊ ſentit gl.i.l.tutela.ff.
de tutelis.ſꝫ tutoꝛ agere pōt.vt.l.i.ff.ꝺ admi.tuto.ita po/
terit agere ipſe executoꝛ. ❡ Quarto vbicūqꝫ nřa itereſt
vt aliqd fiat cōpetit nobis actio ſec⁹ ſi nřa nó itereſt.d.l.
ſtipłatio iſta.§.alteri ſꝫ itereſt executoris vt relicta ēt nó
pia hẽant executiōeꝫ acq̄rit.n.exeqndo ſalutē aie ⁊ ꝑten
dit lucꝝ aie.vt in.d.§.ſi vo expſſim ergo ſequiſ ꝙ ſibi cō/
petit actio.⁊ ꝑ ꝯñs ſm̄ leges humanas poterit executoꝛ
agere vt relicta nó pia ſoꝛtianſ executionē. ❡ Quito fa
ciat in ſili gl.multū ſing.in.l.is ꝯñter.§.ſꝫ cū monumētū
ff.famil.hercīſc.q̄ vult ꝙ iter teſtōrē ⁊ hẽdē oriſ qdā q̄ſi
ꝯctus vt ad ipleat diſpoſita ꝑ teſtōrē eodē mó dicamus
in cāu iſto vt iter teſtōrē ⁊ ipm executorē ex acceptatiōe
officij executoris oriaſ qdaꝫ q̄ſi ꝯctus vt teneaſ ad iplere

volūtatē defūcti. nā ſi executor acceptauit officiū cōpel-
lit̄ pficere vt hic ⁊ ē tex. in. l. ⁊ ſi qs. §. ſi cui v. credo tñ eū
ex ordinē a ptore cōpellendū. ⁊ no. ibi bar. ff. de religio.
19 ¶ Et p iſta elicit̄ ꝯclō vā ⁊ noua ꝙ nō ſolū ſcḋm ſacros ca
nones ſ; ēt ſcḋm leges humanas idiſtincte cōpetit executo
20 ri actio. ¶ S; an poſſit executor iſte mouere iſtas actiōes
noīe ſuo an noīe legatarioꝝ dicas ꝙ noīe ſuo. i. noīe offi
cij ſui q2 ſi veniret noīe legatarioꝝ oporteret ꝙ caueret de
rato. l. iiij. §. ſi forte. ff. iudi. ſolui. Itē nō poſſ; ſolutōes re-
cipe niſi de mādato legatarioꝝ. l. nō ſolū. ff. ſo. ma. qḋ eſt
falſuꝫ. q2 ꝓcēdit itereſſe pie agēdi. vt in. d. §. ſi vō expſſim
ita tenuit Iac. ð are. quē refert ⁊ ſeqt̄ bal. i. d. l. nulli tenu
it Io. an. i addi. Spe. i. d. §. nūc vō in. iij. carta alſat. d. l.
ſi qs ad dclinādū tenuit Nico. de matta. ſeqt̄ do. Pe. in
cle. i. ſ. eo. ſ; in eo cāu quo executor agere pōt poſſit cōpel
li ad petitionē legatarij agere ꝯ tenētē legatū vr̄ ꝙ nō. ſ;
ſatis ē ꝙ cedat actiōes legatario de quo in Spec. in. d. §.
nūc vō. x. col. v. ſ; an executor Hoſt. vō i. c. tua. ſ. eo. diſti-
guit qñq; teſtātor legauit rē ſibi debitā qñq; rē ſuā qñq; rē
alienā: ſ; ſi debitā vt q2 emerat ſufficit ꝙ heres vel execu
tor actiōes cedat. l. ꝙ ſepe. §. ſi res vēdita. ff. de ꝯtē. emp.
⁊ hoc eſt gñale, vt oēs q tenent̄ alicui⁹ ex eo q2 hñt actio-
nē liberent̄ cedēdo actiōes. l. ꝙ debet̄. ff. de peculio. ſi vō
legauit rē ꝓpriā ſtatī adita hḋitate trāſit in legatariū. c.
rex. ⁊. c. raynal. ſ. eo. l. a titio. ff. de fur. itaq; legatari⁹ re;
vēdicabit. nec tenet̄ executor agere. nec obligat̄ ad ſupt⁹
nec ad eſtimatiōe; niſi in caſib⁹ certi;. Prim⁹ ſi eſt in mo-
ra reddēdi vel fuit in culpa. l. cū res. de leg. i. Scḋo ſi res
litigioſa erat tpē quo fuit legatū de quo no. i. c. ij. de alie
natiōe iudicij de huo in fuga. no. in. c. idicāte. ſ. eo. Si vō
res aliena ē ſiue ſciēter ſiue ignorāter nō aget̄ ꝯ dñm nec
cedēda ē actio ꝗ nō cōpetit. S; qñq; legatari⁹ h; actōe;
ꝯ hḋē vel ꝯ executorē ad eſtimationem rei ſ; no. ſ. eo.
c. ſilius. ⁊ ex his īfert̄ ꝙ ſolū in pmo cāu cogit̄ agere aut
cedere ſi ſibi cōpetit actio. ſcḋm do. Car. hic. Adde bal. in
d. l. nulli. qrētē an ꝯ ſimplicē miniſtꝝ det̄ actio ⁊ ꝯcludit
ꝙ ſi nō dat̄ ſibi actio nec eſt ꝯſecut⁹ rē vel ꝗtitates ꝗs d;
diſpēſare ꝙ nec ꝯ eū det̄ actio. ⁊ ita loqt̄ lex filio. §. i. ff. qñ
dies legatoꝝ cedat. Si vero ſit ꝯſecutus ꝙ d; diſpēſare.
tūc hñ dat̄ actio ꝯ eū. l. ſi a plurib⁹ de le. i. Si vō ſit talis
miſter cui actō dat̄ idiſtincte ꝯ eū dabit̄ ſcḋm Oldra. itelli
ge tñ ſi nōdū pcepit non ꝯuenit̄ vt diſtribuat: ſ; vt agat
ſō. n. ꝯuenit̄. q2 actionē h; ⁊ eſt ſilis modus agēdi. l. ſi. eū
plures. §. meſſem. ff. locati. ⁊ itelligit Bal. ꝯ eum nō dari
actiōem ꝗ h; merā obligatōe;. nā officiū iudicis hñ dat̄ ſ;
Oldra. alſat. d. l. gnus. ⁊ cū hoc dcō trāſiuit Pe. ð ach.
in. c. ſi. ſ. eo. in. vi. eſt mirabile hoc. q2 ſupius eſt dcm̄ ꝙ ſ;
executor in cauſis nō pijs non poſſit agere vt voluit cōis
opio tñ poterit ipetrare iudicis officiū p. d. l. gnus. ita di-
camus eꝯ ꝙ ſi ꝯ executorē nō cōpetit actio tñ cōpetit iu
dicis offi. Et pōdero vnū ꝯ cōe; opionē ꝓ opione mea
noua ꝙ de iure ciuili ēt cōpetat actio idiſtincte executori
q2 iſtō tēdit ad faciliorē expeditiōe; volūtatis exeqnde
ex eo q2 cōiter videm⁹ teſtatores ꝯſtituere in executores
hoīes graues ⁊ honorabiles q facili⁹ cōpellēt hḋē ad
ſatiſfaciēdū ꝗ; faciēt legatarij ⁊ creditores q ſepenūero
ſūt hūiles ⁊ deplorate ꝯditiōis tenēt miēi q2 eſt motiuū
optimū. Et inqtū tex. dicit ibi cogi adiplere ꝓcedit ne ſ
pulc. dic. ꝙ ſic ſ; Uincē. niſi ex cā emergēti petat ab epō
honorari. l. ſi poſt. ff. de ꝓcurato. vbi dr̄ quē; excuſari ab
offō ꝓcuratoris ex ſupueniētib⁹ inimicicijs. c. ij. de ꝓcura
21 to. in. vi. ¶ S; ifra qḋ tpē debeat exeq dic ifra annū aliter
poſt annū repellit̄ ab offō. c. nos qdē. ſ. eo. S; do. car. ſ
dicit ſe putare ꝙ ſi epūs poſt elapſū; ānū nō vult expelle-
re executiōe; ab offō. ſ; vult cōpellere eū exeq ꝙ illo cāu
poterit. q2 ānus dat̄ fauore vltīe volūtatis vt executioni
mādet̄ nō aūt fauore executoris ſicut alias dicimus in ꝯ
cu mioris. q2 in optiōe mioris eſt ſtare ꝯcui non aūt in
electiōe; ꝯhētis. l. nō eo minus. C. de ꝓcura. pulchꝝ eſt ⁊
tex. S; ego allego elegātiſſimū dcm̄ Petri de ancha. i
c. ſtatuimus ð iudicijs. vbi dicit ꝙ ſi elapſo āno hēs mo
nitus nō adipleuit volūtatē defūcti d; illa hḋitate ꝓua
ri. vt in auſ. hoc ampli⁹. C. de fdeicōmiſ. ⁊ in auſ. de hē.
⁊ fal. §. ſi qs aūt nō iplēs ⁊ deuoluit̄ illa hḋitas ad pſo
nas ibi noīatas mō nullus illoꝝ vult illā hḋitatē cogēt
ne ille heres ꝯtumax tenere hḋitatē ⁊ adiplere volūta-
tē ðfuncti ſ; ꝙ ſic facit. l. ſi ſeru⁹ pluriū. §. ſi qs aūt. ff. de le-
ge. i. ego allego elegātiſſimū tex. in. d. auſ. de hē. ⁊ falci.
§. pterea in v. vt nō remaneat ſine additiōe hḋitas ⁊ ēt
alſo optimū ſile notatū a glo. elegāti in. l. ij. C. de iure em
phiteotico no. in. c. potuit de locato ꝙ ſi emphiteota ceci
dit a iure ſuo pp canonē nō ſolutū ⁊ nihilomin⁹ dñs rei
vult ꝙ ipſe ꝯſeueret in emphiteoſim qḋ nihilomin⁹ pōt
cōpelli facit tex. in. l. actiōe. §. itē qḋ ſocietate;. ff. ꝓ ſocio.
⁊ qḋ in ſiḋ dixit bar. i. l. i. C. de filiofa. lib. x. ⁊. l. i. C. de di
gnitatib⁹ li. xij. Facit ēt iſte tex. inqtū dicit poſt mādatū
ſuſceptū cogi ðbēt adiplere volūtatē ðfuncti ergo ſeqtur
ꝙ poſt elapſū; āni poterit cōpelli ſi epō placuerit q2 ille
tex. idiſtīcte loqut̄. c. vt circa de ꝓulc. cu; ſi. ¶ S; vtꝝ epūs
poſſit ꝓrogare iſtū terminū anni executori hoc nō fuit ta
ctū in. d. c. nos qdē Bal. in. d. l. nulli t; ꝙ ſic dūmō ex cā
epūs hoc faciat ⁊ nihil boni alſat qḋ nō ꝯgruit tāto viro
tu allega ſile optimū in. c. ꝯueniſſent de eo q mittit̄ i poſ.
vbi ē caſus ſingularis ⁊ vnic⁹ ꝙ iudex pōt ꝓrogare ter-
minū āni idultu reo ad recupandā poſſeſſionē quē tex. ad
hoc alſauit ꝓ ſingulari do. Ludo. in ſuis notabilib⁹. ccc-
lxxxx. Faciat ēt optimū ſile qḋ voluit do. bal. in. c. ex pte.
in. ſ. de appel. vbi tēuit iudicē poſſe alterare terminū in-
dultū mři ifra quē petat tutorē filio vt ibi p eū ſ; illō dcm̄
bal. nō retulerim i. c. cū ſit romana de appel. nec i. d. c. ex
pte. m. poſſ; ēt alſari ſingularis opī. bar. in. l. ij. ff. de re iu
di. vbi voluit ꝙ iudex ex cā pōt alterare dilationē datā a
lege ſine miſterio iudicis poſſ; ēt allegari mirabile dcm̄
do. bal. in. l. oēs ppli. ff. de iuſti. ⁊ iu. vbi voluit ꝙ epūs pt
ex cā facere ꝯſtōnē ꝯ ius canonicū ergo multo forti⁹ po-
terit ꝓrogare dilationē datā a iure ſine miſterio iudicis.
⁊ alſo elegātē dciſionē dñoꝝ de ro. cclv. quā deciſionem
alſauit ꝯſiculus me⁹ do. Abb. in. c. at ſi clerici. §. de adulte.
de iudicijs vbi voluerūt ꝙ epūs pōt diſpēſare ꝯ iura cano
nica ex cā poſſ; ēt alſari glo. aurea in auſ. de litigioſis. §.
oēs; ⁊ in auſ. de exhibēdis reis. §. ſancim⁹. ⁊ in. c. pla i v.
octo dier; de excep. lib. vj. q gloſe volūt ꝙ ex cā pōt iudex
alterare dilatiōe; datā a lege ſine miſterio iudicis fac ⁊
in ar. l. ſi hoīe;. ff. mādati ⁊ iſta ſunt pulchra ⁊ ſufficiāt di
ctum bal. S; vr̄ ꝙ doctrina bal. nō ꝓcedat pmo ꝓ caſum
d. l. nulli in vbo ſine vlla cūctatiōe ipleturus piū defūcti
ꝓpoſitum ⁊ ibi p illō vbū dixit Richar. malūbre. Cy. ⁊
bal. ꝙ pp hḋitatē nō aditā vl̄ pēdētā tpīe ꝯſectiōis in-
uētarij non d; retardari executio pioꝝ relictoꝝ ſ; in alijs
legatis ꝯtriū obſuet̄. l. ſi. §. donec. C. de iure delibe. cū er-
go illa lex mādet ꝙ ſine cūctatione ipleat̄ votū piū teſta-
toris. ḡ ſeqt̄ neceſſario ꝙ iudex nō poterit alterare tpā.
Scḋo ꝯſidero ꝙ in dcō. c. nos qdē. ⁊ in. d. l. nulli inqtū
loquunt̄ de ānuo apponūt formā. ergo ſeqt̄ ꝙ iudex ñ
poterit alterare formā traditā a lege iuxta no. p glo. i cle.
i. de iure patro. ⁊ p illō qḋ voluit bal. i. l. iubem⁹. C. de iu
di. vbi dixit ꝙ ſi ſtatutū reqrit ꝓ forma dilationē; certoꝝ
dier; dari a iudice nō pōt talē dilatōe; ꝓrogare ex quo ſ
lā reqrit ꝓ forma. Cū ergo in cāu nřo ille ānus reqrat̄ ꝓ
forma ergo non poterit a iudice alterari facit qḋ voluit
tex. ⁊ glo. in. c. i. de milite vaſallo q ꝯtumax ē facit ēt cōis
opio quā t; gl. in. d. c. cū ſit romana ꝗ voluit dilatōe; da-
tā a lege ſine miſterio iudicis non poſſe a iudice alterari.
Et ſi mihi dicat̄ ꝙ tenui ꝯtrū ibi dicat̄ ꝙ aut noua ⁊ ma
gna cā ſupuenit vl̄ magna neceſſitas iminebat. ⁊ tūc poſ
ſet iudex alterare iſtū annū ꝓ doctrinā bal. i. d. l. oēs ppli
⁊ ſiles. aut nō eſt magna cā. ⁊ tūc ſi lex reqrit ꝓ forma il-
lā dilatōe; tūc nō poſſ; alterari p iudicē alʳ ſec⁹. Et ſi qſ
piam dubitaret ꝙ recedere a tpē nō ſit recedere a forma.
rñdeo ꝙ imo aſſūptū illō eſt ꝟiſſimū ⁊ allego bal. in idi-
uiduo in. c.

a ¶ Officio. vide ad hoc. Ioā. de po[illegible]. in. l. ſi quis ar bitratu. §. [illegible] chu; de vbo. obliga. ⁊ ibi doc. ⁊ vid no uiſſimos ſcri bentes hic.

nidũo in.c.ſepe ð appel.vbi dixit ꝙ termin⁹ a ſtatuto ꝑfixus nõ põt ꝑ iudicẽ ꝓrogari. ⁊ idẽ bal.in.l.fi.§.⁊ hoc q̃dẽ.C.de iure delib.dixit illũ tex.eẽ argu.ꝙ iudex nõ põt ꝓrogare terminũ bãni ꝑciſe limitatũ a ſtatuto.vñ ſi ſtatutũ aſſignat octo dies īfra quẽ terminũ aliqs teneaẽ cõparere alr ponaẽ in bãno ⁊ iudex aſſignauit.x.ꝙ ẽ cõpa rẽdus.ꝟ.octo dies.qꝛ forma ſtatuti dꝫ ſuari. ⁊ ſic ſentit ꝙ recedere a tpe ẽ recedere a forma. ⁊ idẽ voluit in.d.l.iubem⁹. ⁊ idẽ bal.in.l.obſuare.§.poſt hec.ff.ð offõ ꝓcõſu. in ꝟ.ex ꝑdictis appel.vbi dicit ꝙ qñ certũ tps ẽ de ſubſtãtia dꝫ ſuari tps alr act⁹ eſt ipſo iure nullus.l.ſcire opꝫ.§.ꝑñs.ff.de excuſa.tuto. ⁊ ſubdit ꝙ recedere a tpe eſt recedere a forma.l.q̃ rome.§.augeri⁹ de ꝟ.obli.l.thayꝰ.§.intra.ff.de fideicõ.liber.l.ſtatu liber.§.fi.de leg.ij. Et ſi mihi dicaẽ amice iſta dcã tua ꝓcedũt ꝙ iudex nõ põt recedere a tpe.qꝛ recedẽdo a tpe recedit a forma.qꝛ iſtõ ẽ verũ qñ facit ex mera grã.ſꝫ qñ facit ex iuſta cã dico tibi ꝙ recedere põt. ⁊ in mediũ adduco elegãtẽ doctrinã tui bal. quã.ipſe poſuit in.d.c.ſepe. ⁊ ꝓ certo euertit oĩa dcã mea dicas ꝙ illõ ꝓcedit ſꝫ diſtõnẽ quã ſupius dedi videlꝫ qñ ſupuenit noua cã ⁊ icogitata.vel qñ ineſt magna neceſſitas.

13 ¶Sꝫ an executor teneaẽ facere inẽtariũ tãgit hic do.cardi.q̃ alleẽ Spec.in.d.§.nũc ꝟo.in.x.col.ꝟ.ſꝫ an teneaẽ q̃ dicit ſm quoſdã ꝙ ſic ſi eſt datus ad vniuerſitatẽ diſtribuẽdã.ſec⁹ ſi ad certã rẽ Jo.an.ibi in additio.tꝫ ꝙ ẽt poſito ꝙ teneaẽ facere inẽtariũ tñ ſi nõ facit nõ teneẽ vltra vires hẽditarias.qꝛ in eo nõ eſt idẽ qð eſt in hẽde.facit eni inuentariũ ſolũ ꝓ rõne reddẽda hẽs aũt in totũ de iure teneẽ niſi excuſeẽ a bñficio inuẽtarij.l.fi.C.de iure delibe. ⁊ ita reſidet ħ do.cardi. ⁊ ẽt idẽ ipſe tenuit in cle.i.ꝟ.eo. Adde do. Pe.in.c.fi.ꝟ.eo.in.vi.vbi q̃rit an executor ad pias cãs poſſit cõpelli ꝑ epm reddere ſibi rõeꝫ de adminiſtratione ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic vſq ad.xl.ãnos cũ tanto tpe duret ius paupeꝝ vt in auẽ.de eccliaſticis titu.§.ꝓ tpalib⁹ ⁊ refert Jaco.but.ꝑſatã doctrinã dare ⁊ dicere ꝙ q̃libꝫ adminiſtrator ſiue gñalis ſiue ſpãlis teneẽ ꝯficere inuentariũ ſi aliq̃d ad eũ ꝑuenit ex adminiſtratione.ita voluit Jaco.bu.in d.l.nulli. ⁊ hanc doctrinã ibi refert ⁊ ſeq̃tur do.bal.vbi ẽ tex.ꝙ executor ad pias cãs dꝫ de ꝑceptis ꝯficere inẽtariũ eq̃paranẽ.n.magis curatorib⁹ q̃ꝫ ꝓcuratorib⁹ ſm bal.ibi ſũt.n.q̃dã curatores alr. Adde eũdẽ bal.in.l.ſi qs ꝓ redẽptiõe.C.de dona.vbi dicit ꝙ talis executor non cõpelliẽ facere inuentariũ nec alr reddere rõnẽ niſi iurãdo ſe dolo malo caruiſſe ⁊ oĩa expẽdidiſſe in redẽptiõeꝫ captiuoꝝ. ⁊ eſt ſpãle in tali executore ꝑꝑ grãde ꝑiculũ qð iminet ſi cito nõ fieret redẽptio alij aũt executores artanẽ ad inuentarij ꝯfectiõeꝫ ⁊ reddẽdã rõnẽ adminiſtratiõis ⁊ aliq̃ reſtituẽda alleẽ.d.l.nulli. ⁊ .d.l.ſiqs ad ðclinãdã. ⁊ alleẽ ſpecu. ⁊ Jo.an.in loco ꝑallegato ⁊ ſic bal.ſentit ꝙ executor ad captiuos redimẽdos nõ teneẽ ꝯficere inẽtariũ ⁊ ẽ caſus ſpãlis in eo hoc dcm̃ reputo mirabile ꝓ illa opi.mea noua inq̃ꝫtũ ſupi⁹ dixi ꝙ executor dat⁹ ad redimẽdos captiuos agere põt ꝯ hẽdẽ ⁊ erat caſus ſpãlis ꝑꝑ grãde ꝑiculũ iminẽs. ⁊ ita dicebãt ꝓcedeẽ.d.l.nulli.qð ſentit bal. in.d.l.ſi qs ꝓ redẽptiõe.ſꝫ ipe loq̃tur in alio cãu ⁊ ꝑ illaꝫ doctrinã meã. ⁊ ꝑ hãc doctrinã bal.apti erũt oculi ad.§.ſꝫ hec ꝑñti in auẽ.de ſctiſſimis epis. ⁊ ad.§.ſi qs aũt ꝓ redẽptiõe in auẽ.de eccliaſticis titu.ſꝫ tenẽdo cõeꝫ opionẽ ꝙ.d.l.nulli ꝓcedat indiſtĩcte in pijs relictis dcm̃ bal.nõ eſſet veꝝ.qꝛ executor ad pias cãs tenereẽ ꝯficere inuentariũ de diſtributis ꝑ eũ vt ꝓbat tex.d.l.nulli ⁊ voluit Jac.bu. ⁊ bal.vt ſupius alleaui. Sꝫ ego põdero vnũ ꝙ in hoc paſſu erit nouũ naꝫ tex.d.l.nulli.in ꝑn.dicit ꝙ qñ teſtõr ðſignauit ꝑſonã ad exeq̃ndũ.tũc ille talis ꝓ ſua ꝯſcia exequeẽ piã volũtatẽ teſtõris quo caſu ſeq̃ẽ neceſſario ꝙ nõ teneaẽ ꝯficere inẽtariũ ſiue deẽ ad vniuerſitatẽ diſtribuẽdã ſiue ad vnã rẽ tm̃ qð oñdo formalr hoc mõ inuẽtariũ fit ad finẽ vt adminiſtrator nõ ſurripiat bona relicta a defuncto in auẽ.de here. ⁊ fal.§.ſi ꝟo non fecerit. ⁊ no.in.l.fi.C.de iure ðlibe. Sꝫ illa rõ ceſſat ī tali executore. qꝛ cuꝫ teneaẽ ſm ſuã ꝯſciam exeq̃ nõ põt refricari ſibi qð de eo qð ipſe fecit aut dixit iſta ẽ gl.ſingu.i.c.ſtatutũ.§.aſſeſſorẽ.de reſcrip.in.vi. ⁊ ibi do.refert ſibi ſepenũero fuiſſe allegatã illã glo.ad mãm executoris cui teſtator iniũxerat vt diſtribueret ſm ſuã ꝯſciaꝫ ꝙ nõ tenereẽ reddere rõnẽ diſtributõis cũ ergo.d.l.nulli ponat in ꝯſcia executoris ergo nõ teneẽ reddere rõnẽ ⁊ ꝑ ꝯñs nõ tenereẽ ꝯficere inẽtariũ. Et ſi mihi dicaẽ ꝙ imo ille tex.in.§.i.in ꝟ.manifeſtare.ꝓbat ꝙ teneẽ facere inẽtariũ. Ex quo tex.poſſꝫ dicere q̃ſpiã falſam reddi glo.in.d.§.aſſeſſorẽ.qꝛ tex.ibi dicit ꝙ teneẽ diſtribuere ſm ſuã ꝯſciam ⁊ poſtea dicit ꝙ dꝫ pateſieri hoc ꝑ ſcripturã publicã ergo ſeq̃ẽ ꝙ teneẽ reddere rõnẽ. ⁊ ſic ꝑ illũ tex.ꝯfundiẽ glo.in.d.§.aſſeſſorẽ tene mẽti.qꝛ ẽ noua intẽtio. Nihilomin⁹ ego poſſuꝫ rñdere ſatis ſolẽniter dãdo diuerſitatẽ vꝫ ꝙ.d.l.nulli.in ꝑnci.inq̃ꝫtũ dicit ꝓ ſua ꝯſcia loq̃tur in executore teſtamẽtario. ſꝫ in.§.i.in ꝟbo manifeſtaẽ loq̃ẽ in executore lrio.i.in epo q̃ eſt executor dat⁹ a lege ⁊ ſm hoc poterit dari noua doctria ꝙ executor teſtamẽtari⁹ nõ teneaẽ ꝑ.d.l.nulli.i ꝑn.iũcta gl.d.§.aſſeſſorẽ.ſꝫ ſi ẽ executor lrius hñ teneaẽ ⁊ rõ diuerſitatis erit.qꝛ in ꝑmo caſu teſtõr ꝯfidit ſe de illo in ſcðo caſu nõ. Et ſi mihi dicaẽ q̃re lex non ꝯfidit ſe de epo ſunt.n.ſciſſimi xpi legati.vt in cle.i.de penis rñdebo vna cũ tex.in.c.dyaconi.xciij.diſt. ⁊ ẽt qꝛ ſufficit ita eẽ legatũ cautũ.l.ꝯſpexit.ff.q̃ ⁊ a q̃bus ⁊ ſi alleġeẽ in ꝯtriũ glo.in cle.i.de iure patro.q̃ ẽ ꝯtria glo.i.d.§.aſſeſſorẽ.qꝛ ad hoc poterit rñderi vt voluit bal.in.l.i.C.de iureiur.vbi reduxit glo.illas ad ꝯcordiã de illiꝰ glo.nõ eſt nũc diſputãdũ ſꝫ ali⁹ dabiẽ dicẽdi loc⁹. Sꝫ an ab executore poſſit cautio peti de exeq̃ndo Hoſti.dicẽ ꝙ nõ ſi eſt executor teſtãrius ꝑ.l.de creatiõib⁹.C.de epiſ.audi. ⁊ facit.l.diuus.ff.ſi cui pluſq̃ꝫ ꝑ.l.fal.vbi bar.dicẽ idẽ in lrimo ꝑ.d.l.nulli. Dicẽ tñ Archi.in.c.ij.ꝟ.eo.in.vi.ꝙ iurare dꝫ ꝑ.l.pe.C.de dõs. qð tꝫ glo.in.l.diuus de quo in ſpe.in.d.§.nũc ꝟo ꝟ.q̃d ſi heres. ⁊ ꝑ bar.in.d.l.diuus. ⁊ ꝑ do.car.hic. ⁊ ꝓbaẽ melius q̃ꝫ alibi in.d.l.diu⁹ ꝙ executor merus nõ teneẽ caueẽ. ⁊ ibi dixit Ang.poſt Dy.ꝙ nõ teneẽ executor cauere de fidelr exequẽdo.

14 ¶ ¶Quid ſi teſtõr ꝓhibuit executorem reddere rõnẽ vl ꝓhibuit eũ ad hoc cogi vĩ ſuãda taẽ volũtaẽ.l.cũ neceſſitatẽ.C ð fideicõ.ſꝫ tales teneanẽ de dolo ⁊ de reliq̃s reſtituẽdis niſi hoc expſſe legeẽ.l.non ſolũ.§.penul.l.ſi qs rõnes.l.iuſ⁹.l.aurelio.§.gaius.l.aurelius.§.meuia.ff.de libe.lega. In ꝯtriũ facit.qꝛ nõ vĩ facta remiſſio ſꝫ adhibitus modus rõnis reddẽde.l.cũ tale.§.q̃d ergo.ff.de ꝯdi. ⁊ demõ.ſ.vt ñ fiat ſcrupuloſa inq̃ſitio quo ad negligẽtiã q̃ vĩ remiſſa nõ tñ vĩ ꝯceſſuꝫ ꝙ lucꝝ maneat penes executorẽ.l.ſi ſu⁹ petit⁹.ff.de leg.i.l.q̃ plureẽ.ff.de admi.tuto.c.tutorib⁹ taẽ volũtas eſſet captatoria ⁊ ꝯ ius publicũ.l.planc.§.j.l.ſi ſuo meo.§.fi.l.nẽo.ff.de leg.j.iõ non vꝫ.l.captatorie.ff.de leg.i.dareẽ ẽt via executoribus appropriãdi ſibi qð in vſus pios errogadũ ẽ iſtitu.vi bono.rapto.§.nedũ.c.q̃ꝫto ad fi.ð diuor. Itẽ executor teneẽ ad reliq̃ reſtituẽda q̃ remanẽt de hẽditate. ergo teneẽ ad plenã rõnẽ.l.q̃ꝫuis.ff.de ꝯdi. ⁊ demõ.l.ſu⁹ ſi hẽdi.§.impator.ff.de ſta.libe. Hoſti.i.c.tua.ꝟ.eo.ſoluit. ⁊ dicẽ ꝙ executor ī cãu ꝑmiſſo ſi ſuſcepit offm̃ volũtarie nõ neceſſario teneẽ ad rõnẽ ex bono ⁊ equo iudicis rõne arbitrio faciẽda. ⁊ .l.q̃ filiũ ad fi.ff.ð mãumiſ.teſt. ⁊ .l.aureli⁹.§.iter cetera ð libã.lega. Nã põtificali auctẽ decet iplere volũtatẽ ðfũcti ẽt ſi actio ðficiat.l.hẽditas ad fi.ff.ð peti.hẽdi.l.ſꝫ ⁊ ſi qs.§.ſi cui.ff.ð religi.iudex.q̃ ꝑẽſata fama ⁊ ꝯdictiõe executoris q̃litate ⁊ q̃ꝫtitate rei ð q̃ q̃riẽ ī aliq̃b⁹ credeẽ iuramẽto eius.l.penul.C.de donatiõib⁹ hẽc ⁊ alſno.i.l.ij.C.de alimẽ.pupil.ꝑſtã.c.q̃lr.el ſcðo.de accuſ. In aliq̃b⁹ req̃reẽ plena ꝓbatio.l.nulli.i ꝑn.§.i.ꝑallegato no.ī auẽ.de eccliã.titu.§.ſi qs edificationẽ. ⁊ dꝫ ſic arbitrari ꝙ nõ ſit loc⁹ fraudi.qꝛ nõ ẽ ꝟiſimile ꝙ teſtõr appoſuerit aliã clauſulã ſue volũtatĩ vl officij põtificaẽ.ſꝫ magis voluerit vti fide vtriuſq̃ hẽdis ⁊ epi.argu.optimũ in.l.iij.ff.de teſta.mili.in.l.cũ ſeruus.ff.de condi. ⁊ demõ.c.nos

qdē.ſ.eo.nec ob.d.l.ſi qs rōnes.vbi vʒ legatū rōnū red-
dendaꝝ.qꝛ dʒ intelligi de admiſtratiōe iā fcā.ſecꝰ in ad/
miniſtratiōe futura.qꝛ tūc nō vʒ.quo ad hoc vt itelligaꝛ
remiſſus dolus ne deꝛ cā delinquēdi.l.ſi vnꝰ.§.illud.ff.de
pac.⁊ ita reſidet hic do.car.do.Ant.⁊ do.Pet.hic.Tu
adde bal.in.d.l.nulli.in.iij.col.v.ex pdictis ſeqꝛ q̄liter
executoꝛ reddet rōnē.qꝛ cuʒ ſibi ē ſue ɔſcie ſit cōmiſſum
vt ibi ē tex.nō vꝛ ꝙ de hoc poſſit refricari qō.ſicut not.in
ſiſi.in.d.c.ſtatutū.§.aſſeſſorē.dicit ꝙ vitas eſt ꝙ pōt re/
fricari qō tñ nō erit ſubtilis inqſitio faciēda.ſʒ ſtādū erit
teſtimōio ipſius iurātis voluntatē defuncti impleuiſſe ⁊
abſqʒ vllo dolo.oēm pecuniā p aīa defuncti erogaſſe.vt
in.l.penul.C.de donatio.ergo ꝙ dꝛ in.d.l.nulli.in verbo
manifeſtare itelligiꝛ pducēdo inuētariū ⁊ iurādo vt dcm̄
eſt excepto epo q nō iurat.vt in auꝛ.iudex.C.eo.ſm Jac.
de are.ſʒ verius eſt ſm eū ꝙ tūc ſtaꝛ iuramento qñ execu
toꝛ nō potuit ſibi parare pbatiōes vt qꝛ erant expēſe val
de minute.ſʒ qñ qlibet diligēs hō ſibi paraſſet pbatiōes
vt qꝛ erāt expēſe ⁊ diſtributiones magne.tūc nō ſtaꝛ ſim
plici ſacro ſuo ſm Jaco.de are.allꝫ.l.ſi.§.in cōputatio.
.C.de iure delibe.l.nō oīꝫ.§.a barbaris.ff.de re mili.qꝛ qō
liqde pbari pōt liqde pbādū ē nā ſolū pp difficultatem p
bandi deferꝛ iuramētū.⁊ ita reſidet ibi Bal.⁊ idē bal.i
d.l.id qō paupibꝰ q̄rit vtꝝ iſta rō reddaꝛ p codicē rōnis
ipiꝰ executoris.Spec.ſʒ eū monet iſtā.q.in.d.§.ſʒ nūc ve
ro v.ſʒ nūqd bal.dic̄ ꝙ codex rōnū cū ſacro executoris ſuf

a ¶ Teſtato-
ris. Uide ad
materiam hu
ius concluſio
nis.d.Alexā.
de imo.in ɔſi.
lxij.in.ij par.
⁊ in.l.debito
§.q̄ q̄.de cō
di.ob cauſ. ⁊
ibi doctores.

ficit in diſtributiōibus minutis de qbus nō pñt cōmode
fieri inſtrā puta ſi dat qnqʒ ſolidos p quolibʒ paupe ſecꝰ
aūt in his que ɔtinēt aliquā q̄titatē maiorē de qua ɔſue
uerunt fieri inſtrā.nam codex rōnum eſt puata ſcriptura
vñ nō crediꝛ ei p ſcribēte.nec ſufficit ſolū ſacrm̄ ad plenā
pbationē allꝫ no.in.d.§.in cōputatiōe dicit tñ poſſe de
ferri iuramētū epo p not.in.d.l.ſi qs p redēptiōe vid qō
no.bar.in.d.l.diuus.ff.ſi cui plus.Et tangit domi.Pe.
de anch.hic dicta bar.in.l.aurelio.§.gayus.ff.de libe.le/
ga.qñ teſtatoꝛ liberat admiſtratorē a reddenda rōne ⁊
in hoc eſt merꝰ relatoꝛ nec curo iſiſtere.Sʒ p dictis bar.
ibi.Adde Ang.in ɔſi.clxxxij.vbi ſatis grauiter mordet.
⁊ repheṇdit dicta bar.ibi ⁊ eūdem Ange.in ɔſilio.cxli.
⁊ incipit illud ɔſilium ad pmum dico ⁊ in cōſilio.clxxij.
qō incipit circa pmū pūctum.⁊ dicit ꝙ illi ſuo ɔſilio ſub
ſcripſerūt ſe Jo.de ligna.Pe.de puſio Frāciſcus de al/
bergotis.⁊ p eūdem in ɔſilio.clxxiij.incipiēte viſo dicto
ſtatuto.⁊ p do.Pe.de ancha.ɔſilio.cvij.qō incipit.Ca-
ſus talis eſt ſaly.in.d.§.cū neceſſitatē.⁊ in quodā ſuo ɔſi
lio Pau.de caſt.ɔſi.cccxviij.icipit ad pmū queſitū.An
ge.in.l.ſi mora.ff.ſolu.ma.⁊ in.d.l.ſi ſeruus vetitus bal.
in.l.actione.C.de trāſacti.⁊ iſta adde ad Ludo.ro.in.d.
l.ſi mora.⁊ vide bal.⁊ ſaly.in.l.actione.C.de trāſactio.
Et incōtrum hic diciꝛ p dyoceſanū cogi debēt querit Jo.
an.qs erit ille dyoceſanus ⁊ ɔcludit ꝙ ſi i eodē loco ori/
ginis hʒ domiciliū teſtatoꝛ ⁊ executoꝛ tūc dyoceſanꝰ ori
ginis cōpellet ſi aūt mutauit domiciliū.⁊ ſic in totū trā/
ſtulit.tūc iudex domicilij erit iudex niſi forte originis eſ-
ſent facultates de quo in.d.l.nulli.⁊ hec ſunt vͣ quo ad
actū exeqndi:ſʒ quo ad actū cōpellēdi dic̄ Jo.an.ꝙ eps
executoris hēbit cōpellere allegat.l.diuus.ff.de tutori.⁊
cura.da.ab his.Et ſi dicas ille dʒ excuſari ab executiōe
teſti alterius exquo eſt alienigena rñde fateoꝛ ſi ſe excu-
ſat.ſʒ hic ſuſcepit offm̄ ergo non excuſaꝛ hec dicit vͣ niſi
executoꝛ ſuſcepit offm̄ in domicilio teſtatoris ſi ibi inue/
niaꝛ q̄ſi ibi cēſeaꝛ ſortiri foꝝ rōne ɔtꝰ ſuſcipiēdo offm̄
cōmiſſarie ar.no.in.c.romana.§.ɔtētes.de foro cōpe.in
vj.Idē dicit ꝙ abſente executore eps domicilij hēbit exe
qui.c.ij.ſ.eo.in.vj.de quo in Spe.in.d.§.nūc vͦ.in.pi.co-
lū.v.ſʒ corā quo Do.Anto.dicit ꝙ doctores q̄rēdo vnū
ſoluūt aliō ſi.n.q̄rimꝰ qs hʒ exeq dic iudex originis ſi hēt
ibi bona.ſʒ ſi mutauit domiciliuʒ.⁊ ibi ēt hʒ bona iudex
domicilij hēbit exeq ſʒ ſi bona nō eēnt in loco dōicilij vel
origis tūc ōbemꝰ dicē ꝙ ōterminatio executōis ōberet fie

ri p epm̄ domicilij vꝛ origis ſʒ executiōeʒ actualē dʒ facē
iudex vbi bona ſūt ar.c.poſtulaſti.ō fo.cōpe.Si aūt q̄ri
mus qs cōpellet executorē dic̄ ꝙ ſi eſt de loco teſtōris vꝛ
ibi ſuſcepit offm̄ pt cōpelli p iudicē teſtōris ſi vͦ eſt alie/
nigena.tūc pōt vꝛ ſcribere iudici executoris vt cōpellat
vꝛ ipe exeq in abſētia executoris exquo hʒ bona ſub ſe ſm
do.Anto.hic.Tu adde bal.in.d.l.nulli vbi gl.q̄rit qd ſi
teſtōr hʒ originē in vno loco ⁊ foꝝ in altero qs epus exe
queꝛ.dic̄ gl.ꝙ vterqʒ exeq pt:ſʒ doc.dicūt aut eiꝰ ɔſimo-
niū ē in vtroqʒ loco.⁊ tūc vnuſqſqʒ eps poſit diſtribuere
res ſue dyoceſis ⁊ ſic nō ɔcurrēt in executiōeʒ.ſʒ erit exe/
cutio diuerſa p loca.ar.l.i.C.q petāt tutores.aut bōa ſūt
in alīo loco.⁊ tūc ille eps tm̄ exequeꝛ in cuiꝰ iuriſdictiōe
ſūt bōa.ar.l.ſi fideicō.ff.de iudi.aut i neutro loco ſūt bo-
na.ſʒ in qdā tertio loco.⁊ tūc pferꝛ eps origis.vt.d.l.nul
li.⁊.l.ciues.C.de icol.li.x.ſʒ ſi origo ē dubia.tūc eps dōi/
cilij.⁊ ſi de dōicilio ē dubiū tūc eps ciuitatꝫ in q̄ defunctꝰ
eſt.vt in.d.l.nulli.§.ꝙ ſi hij ſm Jac.de bel.dic̄ pet.ꝙ hoc
eſt veꝝ in rebꝰ ſolo coherētibꝰ q̄ ſūt pprie de territorio vꝛ
dyoceſi.ſʒ pecūia nō itelligiꝛ eē hmōi.ſm do.Pet.Sʒ ɔ
eū.fac.l.ex fcō.§.reꝝ.ff.de here.inſti.bal.ibi dic̄ ꝙ tūc ille
eps exequeꝛ q pōt celeriꝰ exeq.arg.illiꝰ tex.dū dic̄ ſine cū
15 ctatiōe.fac̄ qō voluit Pe.de anch.in.c.ſi.ſ.eo.l.vj.†Utꝝ
aūt executoꝛ poſſit vēdere ⁊ alienare bōa teſtōrisꝰ p adi
plēda volūtate ōfūcti dic ꝙ nō.vt i.l.l.alio.ff.ō alimē.leg.
niſi teſtōr ōderit ſibi ptātē vēdēdi ⁊ alienādi de quo vid
late bar.i cōmēto.d.l.alio.⁊ p bal.⁊ cy.i.d.l.id qō pau
peribꝰ.⁊ tēpa hoc dcm̄ qꝛ dʒ executoꝛ vendē arbitrio p
portiōato ſm mēſurā legatoꝝ vꝛ ōbitoꝝ.nō.n.ōberet ven
dere magnū podē p ōbito puo vꝛ p minimꝫ legatꝫ.ita pul
chre dixit bal.in loco eēxneo i.l.magis.puto.§.nō paſſim
.ff.de reb.coꝝ.vbi dic̄ eē argu.ex illo tex.ꝙ executores vl
tiaꝝ volūtatū hñtes arbitriū vēdēdi debēt vēdere ſm mē
ſurā legatoꝝ.Et ēt adde ad eos.pone ꝙ teſtōr eēt mioꝛ
q reguꝛr nō pt alieāre vt p totū ti.C.de pdijs mioꝝ.⁊.ff.
de rebꝰ coꝝ.pōt tñ teſtari vt hēꝛ in.l.aurelio.§.gayꝰ.vbi
eſt gl.ſingu.ff.de liber.lega.⁊ fecit teſtm̄.⁊ ɔputauit exe
cutorē ⁊ dedit ſibi ptātē vēdēdi ⁊ alienādi an hoc faceꝛ
poterit.bal.in loco eēxneo dixit.aut ɔceſſit p viā ɔtꝰ.
⁊ tūc nō pōt.aut p viā vltīe volūtatis ɔſtituēdo executo-
rē.⁊ tūc pōt.⁊ hoc dicit fore dcm̄ ſuū nouū non tactū ab
aliquo.ego vͦ tetigi mirabiliꝛ iſtū paſſuʒ in repeti.rubri
ce.de rebꝰ eccle.nō alie.ita dixit bal.in.l.iij.C.qñ decreto
16 opus nō eſt.†Quid aūt ſi teſtōr mādauit paupes vgies
maritari ⁊ dedit executorē.nā arbitrio iudicis pbaꝛ qs
dicaꝛ pauper.vt no.glo.in auꝛ.pterea.C.vñ vir ⁊ vxor.⁊
bart.in.l.ſi ɔſtante.ff.ſolu.mri.qs arbitrabiꝛ hoc caſu q̄
puelle dicanꝛ paupes.bal.in.d.auꝛ.pterea determiauit
ꝙ executoꝛ allꝫ.l.theopompus.ff.de dote plega.ſʒ ſi exe
cutoꝛ male arbitratꝰ fuerit recurre ad iudicē.allꝫ.l.i.de
lega.ij.⁊.l.hēditas.ad ſi.ff.de peti.hēdi.⁊ adde eleganꝛ
17 ſimū dcm̄ bal.in.l.pauptas.ff.ō exc.tuto.†vbi dixit teſta
toꝛ mādauit maritari puellas paupes itelligiꝛ ēt de illis
q̄ ſuo labore pñt ſe nutrire ſi nō hñt aliqd ꝙ dic̄ eē valde
notādū.ſʒ ego dubito ō vno ſi executō male arbitreꝛ bal.
dic̄ ꝙ rcurreꝛ ad iudicē.ſʒ dubito ad quē iudicē an ad ec
cl'iaſticū an ad laycū mihi vꝛ ꝙ ad eccl'iaſticū ⁊ ad h̄ al-
lego elegās dcm̄ bal.l.l.i.C.de hijs q̄ pene noīe.vbi q̄rit
an ɔſtō epi poſſit executoribꝰ nō exeqntibꝰ teſtā iponē pe
nas puatiuas vꝛ artatiuas officij ⁊ ōcidit ꝙ ſic q̄ ad reli
cta ad pias cās alꝛs nō qꝛ nō ē ſue iuriſditōis ar.l.iij.C.ō
ɔcu.⁊ ſic ſentiꝛ bal.ꝙ q̄ ad exeqnda pia relicta recurreꝛ
ad iudicē eccl'iaſticū cū ḡ iſtud legatū p puellis paupibꝰ
maritādis ſit ad pias cās ḡ ſeqꝛ ꝙ ſi executoꝛ male ē arbi
tratꝰ recurreꝛ ad eccl'iaſticū iudicē ⁊ nō ad laicū qō ē bñ
no.Tñ ego puto alꝛ dicēdū ꝙ imo poterit recurri nō ſo
lū ad iudicē eccl'iaſticū.ſʒ ēt ad iudicē laicū qꝛ in exequē
dis pijs relictis ⁊ pōtificali ⁊ impiali auctē pt fieri execu
tio ē cāus ſingularis i.d.l.hēditas.§.ſi.⁊ iō vꝛ mihi dicē
dū ꝙ recurreꝛ ad eū q faciliꝰ ⁊ habiliꝰ poſit corrigē illō

arbitriū p tex.d.l.nulli iſtrā dicit ſine cūctatōe tre uera
nō vr̄ mihi dictū bal.verū iquātū dicit φ ep̄us nō pt̄ ipo
nere penas puatiuas vel artatiuas officij executoris i re
lictis ad cās ſi pias ⁊ moueor ex gl.in.c.ſi hr̄des.ſ̄.eo.⁊
ex dicto Hoſt.i.c.tua.ſ̄.e.⁊ ex opiniōe cōi tenēte ep̄ȝ poſ
ſe ſe ipedire p executōe relictoȝ nō pioȝ ð quo dixi in.d.
c.tua ⁊ in dicto.c.ſi hr̄des ⁊ ad dicta ibi adde bal.in.d.
l.i.in vltia q̄ōne quē ad h̄ ibi nō allegaui ⁊ iō teneo ep̄ȝ
poſſe iponere penas artatiuas officij executoris ēt quo
ad relicta non pia. Et lȝ idē bal.in.l. duobus.C. rōis de
leg.dicat φ ſi inter executores ē diſcordia φ in piis reli
ctis ep̄us eſt diffinitor ⁊ in pphāis pſeſ loci erit diffini
tor.ar.l. duo iudices.ff. de re iud.⁊ l.maiorē.ff.ð pac.⁊
ſic ſentit bal. φ i exequēdis relictis pphāis nō ipedit ſe
ep̄s ſȝ ipedit ſe iudex laycus qȝ dico φ ēt ep̄us poterit ſe
ipedirē nā ſi laycus iudex pt̄ ſe ipedire ad exequēda relicta
pia quoȝ executio magis vr̄ ſpectare ad iudicē eccleſia
ſticū ⁊ tñ laicus ſe ipedit vt.d.l.hr̄ditas.§.ſi.g̃ multo ma
gis iudex eccleſiaſticus poterit ipedire ſe circa relictoȝ
executōēȝ pphanoȝ ar.c.ſolite ð maio.⁊ obe.⁊ ēt qȝ ha
bet i habitu iuriſdictōēȝ in tēpalib⁹ vt no.in.c.nouit ð iu
18 di.⁊ iſta adde ad dicta i.d.c.tua.⁊ in.d.c.ſi hr̄s.†Sȝ po
ne φ teſtator mādauit paupes puellas maritari ⁊ execu
tor diſtribuit totū legatū i vna an poterit h̄ facere. Pa.
de ca.ↄſi.cxlvi.incip.ſup.primo q̄ſito ↄſuluit φ nō poterit.
ſecus dixit ſi mādauit executori vt diſtribuat p aīa ipſius
teſtatoris.qȝ tūc poterit i vnā pſonā tātū diſtribuere poſt
quā nō diſtribuit in ſe.faciat qð voluit bar.⁊ bal.i.l.vnū
ex familia.§.ſi duos ð le.ij.vbi dicūt teſtator mādauit cer
tā quātitatē dari vni pauperi eligēdo p ſuū executorē an
poterit eligere duos tenēt φ ſic.⁊ hȝ bal.ibi patȝ φ lici
tū ē recedere a forma data p teſtatorē aliq̄liter dūmō nō
recedat a mēte teſtatoris alſ ſecus.vt in.d.l.vnū.§.i.ha
buit eni reſpectū teſtator vt ſubueniret paupertati iō ita ſub
uenit ſi ſubueniat duob⁹ paupib⁹.ſȝ ſi mādauit bōa ſua
diſtribui i paupes eligēdos p ſuos cōmiſſarios an pote
rit eligere ſolū vnū pauperē.vr̄ φ nō p.l.vbi numerus.ff.
de teſti.⁊.c.pluralis numerus de re.iur.li.vi.⁊ p illud qð
voluit do. Paul.in.d.ſuo ↄſilio. ¶ Sȝ in ↄ̄riū facit tex.
i.d.l.vnū ex familia.§.⁊ ſi qdē.vbi pbat ſi teſtator māda
uit fundū reſtitui qb⁹ mādatarius vellet de familia pote
rit vnū ſolū eligere vt ibi eſt caſus.ita ergo ⁊ eadē rōe vr̄
dicēdū in pppoſita q̄ōe.⁊ hoc tenet ibi bar.p illū tex.⁊ qȝ
ſi ecōtra qñ vni dȝ reſtitui poſſunt eligi duo vt i.d.§.ſi du
os.ita dicamus ecōtra qñ debet eligi plures poterit eli
gi vn⁹.Sȝ in ↄ̄riū facit.l.ij.§.ſi ita.ff. de annu.leg. Poſ
ſet dici φ ſi ex cōiecturis appareat φ veriſimiliter teſta
tor voluit vnū ſolū eligi ſi poterūt eligi duo.⁊ ſi veriſimi
liter voluit eligi plures nō poterit eligi vnus.exēplū reli
qt certā quātitatē p maritandis domicellis ⁊ expſſe phi
buit dari p q̄libet vltra decē.qȝ tūc teſtator vr̄ pdilexiſſe
diſtributōēȝ i plures fieri potius q̄ȝ in vna. idē ſi iuſſit bo
na ſua diſtribui in paupes eligendos per ſuos commiſ
ſarios.arg.l.ſi ſeruus plurium.§.ſi. de lega.i.ſed vbi nul
le appareāt cōiecture tūc poſſet ſuſtineri dictū bar.qȝ tunc
cā finalis ⁊ mēs teſtatoris vr̄ eē eadē rōne paupertatis q̄ vr̄
ſubuenire ēt ſi vni ſoli paupi diſtribuat.vt in.d.§.⁊ ſi qui
dē vbi mēs finalis teſtatoris fuit ne exeat ð familia ⁊ ita
nō exit ſi relinquat vni ſoli. Nec ob. dictus.§. φ ſi ita qȝ
mens teſtatoris fuit alleuiare hr̄dē diuidēdo pſtationē i
tres terminos.tutius tñ eēt facere diſtributōēȝ in plures
ad oē dubiū tollēdū ⁊ nō recedere a formali diſpōne te
ſtatoris ſm Jo.ð imo. ibi. ⁊ ſic vr̄ tuti⁹ ſeq cōſiliū Pau
19 li de caſt. ¶ †Utrū āt poſſit cōmitti p teſtatorē i alteri⁹
volūtatē cōſtitutio executoris bal.i.l. captatorias.C. de
teſta.mili.tenuit φ ſi. Idē voluit in.l.executorē rei iudi.
⁊ in.l.⁊ i epiſtola.C. ð fideicōmiſſariis.⁊ plenius i.d.l.
id qð paupibus ⁊ p Jo.an.i additiōib⁹ Spec.i.d.§.nūc
to.ver.inſup ↄ̄ cēdū ē i additōe q̄ icipit hoc dictū placuit.
Nico de matta.⁊ p bar.i.l.qdā.⁊ ibi Ray.ð fori.ff.ð re

bus dubijs.⁊ cōis ↄcluſio ē φ aut teſtator omnimodā
ptātē ↄſtituēdi executori alteri cōmiſit ⁊ nō pt̄ qȝ eſt di
ſpoſitio captatoria aut ſolā noiationēȝ ſeu electionē com
mittit alteri ⁊ hoc fieri pt̄ p tex.in.l.vix.§.cū qdā.ff.ð re.
du.facit.l.cū qdā.⁊.l.vnū ex familia ⁊.l.cū pt̄.§.robur.
⁊.§.a filia.ð leg.ij.⁊ qð voluit Pe.de an.in.c.ad hec.ſ̄.
eo.⁊ facit qð pulchre voluit Ja.bu.quē refert ⁊ ſeq bal.
in.d.l.executorē teſtator iuſſit ↄſtrui capellā vl' monumē
tū dans executori auctoritatē ↄuertēdi i aliū piū vſuȝ an
valeat tal' diſpoſitio Ja.bu.ↄcidit φ nō qȝ alterare vſuȝ
deſtinatū a teſtatore ē diſpoſitio noua ⁊ nō ē executio iō
nō valet tāq̄ȝ ſit diſpō captatoria. Ita voluit i.d.l.capta
30 torias. ¶ †Quid ſi teſtator mādauit executori vt faciat
fieri capellā ⁊ ſi nō fecerit dānat hr̄des ad mille an tale
pceptū teneat bal.in.l.i C.de his q̄ pene noie in.iij. col.ex
tale pceptū tāq̄ȝ irrōnabile ⁊ iniuſtū nō tenere ar.l.ſanci
31 mus.C.ð penis. ¶ †Quid ſi teſtator iuſſit capellā ↄſtrui
i.ānū a die mortis ſue ſub certa pena ep̄s iſtū terminū p
rogauit hr̄s capellā nō ↄſtruxit i.ānū vtȝ incidat in pe
nā bal. in.d.l.i.in.x.q. ↄcidit φ nō icidit i penā ſi ex iuſta
32 cā prorogauit ſec⁹ ſi iuſta cā nō ſubſiſtēte fecit. ¶ †Quid
ergo ſi nec i termino prorogato ↄſtruxit dicit ibi bal.φ ici
dit i penā qȝ nō vr̄ aliqd iproperari lȝ dies prorogetur ⁊ iō pe
na prorogat lȝ nō abſoluet vt no. Inno.in.c. pterea reqſiſti
de appella.⁊ iſtā adde ad bal.i.c. ſepe ⁊ i.l.ſi.§.⁊ qdē ⁊
i.l. iubem⁹ ⁊ in.l.obſeruat.§. poſt hec ſupius allegatis.
33 ¶ †Utrū āt dies cōmiſſarie cedat a morte teſtōris an
a tpe adite hr̄ditatis vel purificate ↄditōis Ja.de are.in
l.ſi is q.§.ſi cuenire.ff. de excu. tuto. dicit φ a die adite
hr̄ditatis vel purificate ↄdictōis bal.ibi dicit φ ad pias
cās cedit a morte lȝ quo ad alias cedit a tpe adite hr̄dita
tis ⁊ ſi executor ē ↄputatus ſup hac ↄditōali nō cedit di
es cōmiſſarie añ ↄditionē exiſtētē vt ibi φ dicit eē bñ no.
⁊ iō nō currit ānus exequēdi añ ↄditōis euētū ⁊ iō dixit
idē bal.i.l.eā quā.C. de fideicōmiſ. φ teſtōr mādare pōt
executorib⁹ ſoluere legata hr̄ditate ñ adita vide eū ibi ⁊
p eūdē in.l.i.ad ſi.C.ð ſa.ſan. ec.⁊ vide elegās cōſilium
Pe.ð anc. in ↄſi.v. vbi executor diſtribuit hr̄ditatē pau
pibus q eā vēdiderūt tertio creditores agūt ↄ̄ illū tertiū
q opponit ſe hās debere agere ↄ̄ executores ⁊ ↄ̄ paupes vi
de ibi p eū. Et vtȝ prior ↄuētualis q ē clauſtralis ⁊ hȝ
abbatē ſupra ſe q mittit ad regēdū aliquē ↄuētū vt ē pri
or ſancti Michaelis mōtis oliueti poſſit eē executor teſtā
tius vide do. Pau.q declarat.c.ſi.Jeo.in.vi.ↄſi.cxlvi.⁊
vide eūdē in ↄſi. ſequēti vbi pulchre loquitur in iſta mā.
34 ¶ †Sȝ pone φ ſunt q̄tuor vel qnq̄ȝ executores an mi
nor ps maiori pte nolēte vel ipedita exeq poterit dubiū
facit.c.ſi.§.i.Jeo.in.vi.q.§.loqr cū dati ſunt duo executo
res quo caſu altero abſēte vl' nolente alius pt̄ exeq vt ibi
nec ē eadē rō qñ ē dare iparitatē in eis do. Pe.de an.re
fert quēdā doc.determinaſſe ſiue tres ſiue q̄tuor ſiue duo
dati fuerint executores vn⁹ ſol⁹ ceteris ipeditis vel nolē
tib⁹ poterit exeq ⁊ h̄ p dictū.§. primū qȝ rō poſita ibi eſt
gñalis nec ↄtingat volūtatē teſtatoris ipediri aut nimiū
differri.lȝ Fede.de ſenis refert illū doc. fuiſſe dñȝ Arnal
dū in ↄſi.lxvi.⁊ ↄcidit ibi ↄ̄riū Fede.qȝ cū text.dicti.c.ſi.
§.i.exorbitet de iure cōi.qȝ de iure cōi vno ex tribus ipe
dito nō pt̄ pcedere in cā vt in.c.vno ð offi.dele.iō nō dȝ
ampliari tex.ille exorbitās graue.n. eēt ſi teſtator ↄſtitu
it q̄tuor vl' qnq̄ȝ executores φ vnus ſolus poſſet plus
n.ē a volūtate teſtōris recedere.ſi ex q̄tuor q̄ȝ ſi ex duob⁹
vn⁹ vel vno ex trib⁹ ipedito duo exequant allegat qð no.
gl.penul.in.c.ij.de arbitris li.vj.ſeqr hic Pe.de anc.ſeq
tur ēt do.Domini.in.d.c.ſi.§.i.in pen.q. dicit tñ Jo. cal
da.videri ſentiri ↄ̄riū ↄſilio.xlv.in tit.de teſta. ⁊ ita reſi
dēt. ¶ Tu vero pōdera ſubtiliter qȝ iudicio meo Fede.
vr̄ ſentire φ dictū.c.ſi.in.§.i.loquat in diſtributiōe incer
ta ⁊ arbitraria ⁊ hoc dico ex eo qȝ ipe allat.d.c. vno vñ
bal.in.d.l.nulli dicit erāt duo cōmiſſarij an vn⁹ ſine alte
ro poſſit exeq nā ſi eqperant pcuratori nō poſſunt.l. plu

rib⁹.ff.ḋ pcu.ſi eqparanẽ curatorib⁹ ſic ſʒ quoſdã ſʒ hoc
nõ vẽ veꝝ ſʒ eqparenẽ curatorib⁹ tñ in eo ꝑ qḋ ſimẽ officiũ
nõ pt vnus ſine altero.l.ſi.C.de auctori.pſtan. Jtẽ dictũ
c.ſi.§.i.dicit ꝙ debẽt ſimul facere vbi ẽ ſpeciale ꝙ vnus
abſente alio poſſit exeq refert Jac.bu. dicẽtẽ ſe vidiſſe ſi
lũ.§.i.debere itelligi qñ incerta eſt diſtributio qꝛ dʒ ꝑ eorũ
arbitriũ diſtribui ſcḋm ꝙ ſibi melius vĩ.l.itẽ ſi vn⁹.§.itẽ ſi
plures.ff.de arbi.ſʒ qñ diſtributio ẽ certa vt qꝛ dixit lego
tali pauperi tãtũ ꝙ tũc vnus ſolus pt exeq qꝛ nõ ẽ faciẽ
da niſi vna ſola executio in q̃ nõ refert ꝑ quẽ fiat ſcḋm Ja.
bu.cũ quo dicto tráſiuit ibi bal.⁊ ẽt do.Bartho.ḋ ſaly.
q allegat Spe.⁊ Jo.an.ita intelligẽ.d.c.ſi.in diſtribu-
tiõe incerta ⁊ arbitraria vt tũc vnus nõ poſſit ſine alio ꝑ
d.§.itẽ ſi plures.ſʒ vbi executio ſit de re certa ſi arbitran
da certe pſone fienda tũc,ſʒ male faciat ſi ſocios nõ req-
rat tñ factũ tʒ ſicut alꝰ dicimus aliqḋ fieri nõ dʒ tñ factũ te
net.l.i.§.biduũ.ff.qñ appellãdũ ſit ⁊ ita reſidẽt.ſi ãt oſtẽ-
dit q̃liter ⁊ quomõ dciſi.c.ſi.pbet i.§.i.ꝙ loquiẽ i diſtri
butiõe icerta ⁊ arbitraria iudicio meo ille tex.pbat tãcto
ꝑncipio illi⁹.c.i ṽbo nõ pt velle nec nolle referẽdo prĩci-
piũ.c.ad.§.i.pbat ſingulariter ꝙ loquiẽ in diſpoſitiõe in
certa ⁊ ſi ſubtiliter põderẽ dictũ Fede.ḋ ſenis i ꝑallega
to ꝯſilio ipſe ſenſit hoc.Et ex hoc pt dari cõcordia multũ
ſolẽnis ꝙ dictũ Fede.de ſenis Pe.de anc.⁊ ſeq̃ciũ pce-
dat in pluribus executoribus diſparib⁹ debẽtibus diſtri
buere arbitrio ſuo.qꝛ tũc vno q̃tuor vel trib⁹ ipeditis ſi
poterit arbitrari talẽ diſtributiõeʒ dictũ ṽo do.Arnaldi.
pcedat in executiõe fci ⁊ in executiõe ⁊ diſtributiõe certa.
⁊ ẽ elegãs ⁊ ſolẽnis cõcordia ad iſtos patres ita varios
⁊ hac cõcordãtes ſiue qſo ꝯtẽti.ſʒ aliqs doctor nõ medio
cris poſſʒ eioſe attẽtare ꝙ opinio Arnaldi ẽ veritas ⁊ ꝑ
bo hoc medio.tex.dci.§.i.eqparat iſta tria ſimul morteʒ
abſentiã ⁊ nolle exequi.Scḋo pondero ꝙ vbicũqʒ dati
ſunt plures executores debẽt cõuenire iſimul.ar.d.l.iteʒ
ſi vnus cũ ſeq.ff.ḋ arbi.qꝛ officiũ eoꝝ nõ dʒ diuidi ⁊ iḋ ſi
pt qlibet eoꝝ deponere votũ ſuũʒ ſeparatiʒ iſta ſunt ṽba
aureis litteris ſcribẽda plata ab illo vberrimo iuris fon
te.bal.in addit.Spe.i tit.de iſtru.edit.ṽ.itẽ in executiõe
nõ eſt locus iuri accreſcẽdi ꝑ q̃ ṽba ſentit ibi bal.ꝙ colle
gialr̃ debẽt exeq.tũc arguo ſic mortuis oĩbus ḋ collegio
⁊ remanẽte vno ſolo ille ſolus repñtat totũ collegium
tex.ẽ in.l.ſicut.§.ſʒ ſi vniuerſitas in vnũ.⁊ ibi glo.dicit de
ſcola ſci ambroſii in q̃ nõ remãſit niſi vnus ff.qḋ cuiuſqʒ
vniuerſi.nomi.ſʒ dictũ.c.ſi.§.i.equipat mortẽ abſentiã ⁊
nolle exeq in pluribꝰ executorib⁹.g̃ ſeqẽ ꝙ ſi oẽs ſunt im
pediti pter vnũ ꝙ habenẽ p mortuis.⁊ qꝛ faciũt collegi
um ꝯſeruabiẽ officiũ in illo ſolo.⁊ iḋ ille ſol⁹ poterit exeq.
⁊ ẽ ratio noua.⁊ laudeẽ deus glorioſus ⁊ ſctũs Johan-
nes baptiſta cui cõmẽtum hoc dirigiẽ corrigẽdũ.Et etiã
moueor ex tex.d.l.nulli in ṽ.ſine vlla cũctatiõe.vñ iſte ten
dit ad faciliorẽ executiõeʒ.ſʒ ꝑ iſtã viaʒ facilior habeẽ exe
cutio ergo ⁊c̃.Fatẽdũ ẽ tñ ꝙ ſi ille ſolus eẽt talis ḋcim⁹
de diſtributiõe arbitrãda caperẽ ſuſpitio ſiniſtra cum q̃
eps poſſet adiũgere aliũ vel ſeipſuʒ aſſociare ſi abſentia
illoꝝ eẽt lõga ⁊ ſi eẽt breuis eẽnt expectandi.hoc dico ꝑ
tex.i.l.ſʒ ſi vnius.§.ſi.⁊ qḋ ibi voluit bar.ff.de iniur.⁊ qḋ
habeẽ i.l.ſi lõgius.ff.de iudi.cũ ſy.⁊ vide bal.in.l.ꝯſilio
§.qſitũ.ff.de cura.furio.vbi dicit plures executores dati
ſunt in teſtõ.an qlibet vĩ datus iſolidũ.⁊ ſic vn⁹ poſſit ſi-
ne alio vĩ ꝙ ſic ꝑ illũ tex.Jn ꝯriũ facit.l.plurib⁹.ff.ḋ pc.
ſʒ cy.de quo dicto bal.habeẽ in.d.l.nulli.⁊ per Dy.i.l.
iiij.ff.de admi.tu.⁊ dicit habes caſum in.c.ſi.J.co.in.vi.

35 ❡ †Sʒ põe inqt ꝙ teſtõr iſtituit plures executores inſo
lidũ an va⁹ poterit altero phĩbẽte vĩ ꝙ nõ ꝑ illũ tex.⁊ di
cit hoc ẽe veꝝ qñ ſũt executores icertoꝝ.ſʒ qñ ſunt ꝯſtitu
ti ſup certo vĩ ſecus.qꝛ iſta executio eſt merũ factũ qḋ pt
a quolibet explicari.l.ſi ita fuerit.⁊ ibi Dy.ff.de manu-
miſſis teſtõ.ita dixit bal.i.d.§.ꝯſitũ.tene qḋ ſupius dixi.

26 ❡ †Quid ſi teſtõr mãdauit executori vt faceret fieri ca
pellã q̃ reperiẽ fcã an pſumeẽ facta ab eo.bal.i additio.

Spec.in ti.de iſtru.edic.ṽſi.mãdauit teſtõr hẽdi ꝙ face-
ret capellã ⁊ expẽderet tãtũ reperiẽ capella facta nec ap
paret a quo.an pſumeẽ fcã ab hẽde dcidit ꝙ ſic ꝑ.l.ſi.C.ḋ
alimẽ.pupil.pſtã.⁊ allegat ibi bar.tu vid cũdẽ bal.i.d.l.
id qḋ paupib⁹ i vlt.q.qdã executor ẽ ꝯſtitut⁹ ſup capella
ſiẽda reperiẽ facta tñ executor ſi pt pbaẽ expẽſas dicit ꝙ
ex q̃litate opis ⁊ ipis pſumiẽ quãtitas expẽſaꝝ.Jtẽ pſu-
miẽ facta ab executore alſat.d.l.ſi.⁊ ꝑ bar.fac qḋ voluit
idẽ bar.i.l.cũ ſeruus.ff.ḋ ṽ.ob.⁊ in.l.iij.⁊ in.l.q ſub ꝯdi-
tiõe ⁊ ibi Jo.de imo.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.bal.⁊ ſaly.in.d.l.

37 ſi. ❡ †Quid ſi teſtõr mãdauit executori vt dat.x.ꝑ titia
maritãda q̃ ẽ maritata epe teſti an poterit executor dare
ſibi dotẽ bal.in.l.ſi.C.ḋ leut.q̃ ſine certa quãtitate dcidit
ꝙ ſic alſat.l.ſi iã fcã.ff.ḋ ꝯdi.ḋmõ.tu vide Jo.ḋ imo.⁊ qḋ
ibi no.bar.in.l.in hoc articulo.ff.de her.inſti.Et inq̃tũ ſu
pius dixi an executores ageẽ poſſint vid lapũ allegatiõe
xci.vbi elegãter diſputat an executores poſſint expediri
ꝯ obitores hẽduarios ꝑ exequẽdis legatis.Et iquatũ di
xi an executor ante ꝯdiciõis euẽtũ nõ pt exeq vide lapuʒ

38 allegatiõe.xci. ❡ †Quid ſi executor ḋbebat diſtribuere
ꝑ aĩa teſtõris cẽtũ ⁊ diſtribuit cẽtũ.xx.qd ſiet in foro cõ
ſciẽtie ḋ illis.xx.vide lapũ i allegatiõib⁹ ſuis.allegatiõe
lxxi.Et inquãtũ ſuperi⁹ dixi de varijs nominib⁹ executo-
rũ.adde bal.in additio.Spe.in tit.ḋ inſtru.edi.in ṽ.exe
cutores ibi habẽt varia nõia vbi pulchre loqẽ.⁊ vide eũ
dẽ i.d.l.executores.vbi tãgit an dicaẽ ꝑprie executorẽ ⁊
vide Lapũ allegatiõe.xci.vbi diſputat an poſſint dici pcu
ratores.⁊ ad maʒ vide elegãtiſſimũ ꝯſiliũ Petri de an.
cccxviij.Et inquãtũ dixi ꝙ teſtator nõ pt facere ꝙ exe-
cutor nõ exequaẽ legata hẽditate ñ adita.vt voluit bal.
in.d.l.cũ quã.adde eũdẽ bal.in additio.Spe.in ti.ḋ iſtr.
edi.ṽ.executor vbi dicit ꝙ nõ pt exeq niſi hẽditate adita
alſat gl.ſin.in.l.q filio.§.ſeruus.ff.ḋ hẽ.iſti.Et inquantũ
dixi ꝙ ꝯſtitutio executoris nõ pt cõmitti i tertiũ ſʒ actus
executiu⁹ ſic.vide eũdẽ bal.i dictis additio.⁊ in pfato ti.

39 ṽ.ſi teſtõr mãdat fieri. ❡ †Sʒ qd ſi ſunt plures executo
res ⁊ alienant eo cãu quo poſſunt an poterit vnus illoꝝ
a emere. vide bal.in.l.cũ ipſe.C.ḋ ꝯhẽ.emp.⁊ in au.qbus
cũqʒ modis.C.ḋ ſa.ſan.ec.⁊ plura dicta dixit bal.in.d.l.
id qḋ pauperibus.⁊ in.d.l.nulli.q̃ videri poteris.Dñs pe.
de anc.tãgit hic de iſta dictiõe aut ⁊ de iſta dictiõe ⁊ pu-
ta teſtõr ꝯſtituit titiũ aut ſeyũ executores vtrꝫ ambo po
terũt eẽ executores.⁊ ſic vtrꝫ illa dictio aut ſtet copulati-
ue vide hic plene ꝑ eũ ⁊ ꝑ Cy.in.l.cũ qdã.C.ḋ ver.ſign.
⁊ ꝑ bar.in.l.ſi qs ita.ff.de au.⁊ arg.leg.⁊ in.l.is q duceẽ
ta.§.vtrum.ff.de rebus dubijs.Et adde ad itellectũ.d.c.
ſi.J.co.in.vi.Dy.in.l.in vẽditiõe.§.ſi.ff.de bo.aucto.iud.
poſ.vbi iducit illũ tex.ad qõnem plures ſunt executores
vltimaꝝ voluntatũ q debẽt aliqd facere ⁊ volunt ꝯmitte-
re vni vt totũ facere poſſit an poſſint determinat ꝙ ſic ⁊
eũ ſeqẽ ibi ang.bar.ṽo dicit ibi hoc eẽ veꝝ in creditorib⁹
q habẽt poteſtatẽ a lege ſicut videm⁹ in tutorib⁹ quoꝝ q
libet pt auctori alij cõtutori negocia committere.l.iij.ff.
de admi.tu.ſʒ in hijs q habẽt adminiſtratiõeʒ ab hoie vt
in pcuratorib⁹ tũc eẽt recurrẽdũ vtꝫ pcurator poſſit aliũ
ſubſtituẽ qñ nõ hʒ mãdatũ ad ſubſtituẽdũ qꝛ ſi pt ſubſti
tuere pt alij cõmittere vices ſuas.ſʒ i executorib⁹ vltie vo
lũtatis dicit ſeruãdũ eẽ dictũ.c.ſi.⁊ aliud ñ dicit.nec ape
rit qd voluit ſentiri dictũ.c.ſi.aduertatis Dy.veh emẽter
errauit.nã.c.ſi.loqẽ i executore q habʒ arbitrari diſtribu
tiõeʒ vt ſupius ꝑ me oſtẽſuʒ eſt tũc arguo ſic formaliter.i
hijs in qb⁹ reqriẽ ꝯſciẽtia vel arbitriũ alicuius nõ pt ille
talis ꝯmittere ei ſue motũ alteri.gl.ẽ ſin.in.l.ſicut.ff.ḋ ar
bitris ergo ſeqẽ ꝙ plures executores debẽtes exeq ꝑ ſua
ꝯſcia nõ poſſunt cõmittere vices ſuas alteri.⁊ facit tex.i
in.d.l.nulli in verbo ꝑ ſua cõſciẽtia.⁊ ibi bal.dixit ꝙ il-
le tex.pcedit in executore teſtãrio q nõ pt ꝯmittere vices
ſuas alteri.⁊ ꝑ hoc apparet ꝙ Dy.magno ductus erro
re ita dixerit.Et ad dictũ bar.poſſet ẽt iure recalcitrari.
nã executores vltie volũtatis ẽt equipanẽ tutorib⁹.gl.eſt
ſin.in.l.

a ❡ Emere. Vide ad hoc doc.⁊ Bar.in l.alio de alimẽ ⁊ ciba lega.⁊ in.l.ſi i emptio ne.§.tutor de ꝯtrahen emp. vbi pulchras limitatiões po nit quas omnino vide.

fin.in.l.tutela.ff.de tutelis.ergo ſeq̃ ꝙ ſicut tutores poſ ſunt ꝯmittere vices ſuas alteri eodẽ mõ poterũt ⁊ execu tores.⁊ ſi erõ ſua nõ ẽ bõa.⁊ iõ ſtãdũ erit diſpoſitiõi dic. c.ſi.loquẽtis de executore teſtãrio in diſtributiõe ſienda. ⁊ iſta tene menti q2 ſũt noua in iſta materia. Et ulterius ſolẽnis eſt dubitatio dati ſunt duo executores teſtĩ vnus mortu9 ẽ an alter poſſit exeq̃ ſine altero.bal.in.l.cũ magi ſtratu.C.qñ ꝓuocare nõ ẽ neceſſe i vñ. qd in executorib9 teſtĩ. Cõcludit aũt ſuiſ dcm̃ ꝙ vnus nõ poſſit exeq̃ ſine al tero ⁊ tũc vno mortuo ꝯſumptũ ẽ mãdatũ. allegat no.i. d.c.ſi.aut ſunt ſimpliciter dati ⁊ tũc vĩ ꝙ ſupuiuẽti aſſo ciẽt epus.ipe vo dicit ꝙ mãdatũ expirat niſi ad pias cau ſas fauore aie ⁊ allegat.d.c.ſi. Tu vo dicas ſalua reuerẽ tia tãti doctoris ꝙ icõſiderate ⁊ minus accurate loqu tus ẽ ſentit eni ꝙ dcm̃.c.ſi.loq̃ dũtaxat i relictis pijs iſtõ ẽ ꝯ cõez aſſertõez doctoꝝ.nã in.c.tua.de.c.dicũt ꝙ religio ſus pt eẽ executor ẽt in relictis nõ pijs ⁊ dicũt fore caſuꝫ in.d.c.ſi.⁊ ita tenent i cle.i.de.co.⁊ ſic ſentiũt aperte ꝙ di ctũ.c.ſi. ꝓcedit tã i relictis pijs quã in relictis nõ pijs.vñ neſcio videre quo pacto iſtud ſomniũ aduenerit do.bal.

¶ Quinimo ẽt peſſima ẽ doctrina dicẽtiũ ꝙ vno mor tuo viuẽti aſſociet epus q2 in ꝯtriũ tex.ẽ formalis in.d.c. ſi.i ſinalib9 vbis dũ dicit poterit alius oſſm̃ executoris li bere adimplere.nã illud verbũ liber excludit oẽm adiun ctõez.facit i ſimili.c.de multa de prebẽ.c.lꝫ epus eo.ti.li. vi.cle.dudũ i ꝟ.libere de ſepulturis.ergo ſeq̃ ꝙ vno mor tuo ex duob9 ſimplr datis poterit ſupuiuẽs exeq̃ ſine alio adiũcto.⁊ iſta ẽ pura veritas q̃ latuit dñm bal. ¶ Et ſi mihi dicat amice tex.ille in pncipio loq̃ de religioſo cõ ſtituto executore ergo ſeq̃ ꝙ ſinis dꝫ itelligi de plurib9 executoribus religioſis ꝯſtitutis nõ.n. potuit diſponere de laicis exequẽtib9 relicta nõ pia.c. qm̃.x. diſtin.c. ſolite de maio.⁊ obe. Ad iſtud rñdeo ꝙ exeq̃ relicta nõ pia ẽ piũ.vt i.§.ſi vo expſſiꝫ pallegato.iõ intuitu pietatis pote rit papa diſponere ſup laicis nõ ſolũ de iure canonico ſꝫ ẽt de iure ciuili.tex.eſt in.l.hẽreditas.§.ſi.ff. de peti.here.⁊ iſta vt ſi tacta p alios memorie cõmẽdabis. Alio opor tune aduenit elegãs ⁊ pulchra qõ tacta p Pe.de an.in loco extraneo ꝯſilio.cccixxvij.incip.oretenus mihi dictũ

40 ẽ teſtãtor in teſtõ ꝯſcrit executori annũ ad exequẽdũ volũ tatẽ eius ꝯſtitutõ epalis diſponit a morte teſtõris teneat exeq̃.i.ſex mẽſes mõ executor fuit negligens p annũ vult reaſſumere executionẽ opponit ab illo executore ꝙ vl tra annũ ipſe hꝫ ſex mẽſes idultos a ꝯſtitutõe epali qõ p ꝯonẽ pulchra fuit ꝯſuluit tãtus doctor ꝙ vnũ tp̃s ꝯfun debet cũ alio ⁊ p ꝯñs executor nõ habebat niſi annũ ⁊ hoc p elegãtẽ doctrinã bar.in.l.in ſenatus.§.ſi.ff. ad tur

41 pil. ¶ †Statutũ diſponebat ꝙ cõmittẽs homicidiũ cõ dẽnet i mille ⁊ ſtet ad ꝯfinia p.x.ãnos icipiẽdo a die cõ miſſi homicidij mõ homicida dãnatus ẽ i mille ⁊ ad de cẽniũ.⁊ durãte iſto decẽnio ꝯmiſit aliud homicidiũ dꝫ dã nari ad aliud decẽniũ vtꝝ vnũ decẽniũ ꝯfundat cũ alio determinauit ꝙ ſic.⁊ facit qõ voluit Io.an. i nouella.i. c.cũ i cũctis.§.ſi.de ele.vbi capitulũ elegit idignũ dꝫ ſuſpẽ di p triẽniũ ab electõe nõdũ ſinito triẽnio elegit aliũ idi gnũ.vtꝝ vnũ triẽniũ ꝯfundat cũ alio determinat ꝙ ſic qõ ẽ bñ no.⁊ ad mãꝫ viõ elegãs ꝯſiliũ Pe. de an.ꝯſi.xlij.ici pi.p ꝯſtitutões ſynodales vbi executor debat diſtribuere i paupes certã rẽ diſtribuit ⁊ a paupib9 titulo ceſſiõis eã dẽ rẽ acq̃ſiuit ꝯſuluit ꝯſumptõez eẽ ꝙ i fraudẽ fecerit.vi de ibi p eum.⁊ iſta ſcripſi ad honorez glorioſi Ioannis baptiſte.cui ꝯmentuꝫ iſtõ directũ fuit. An.barbatia.

E his.

Ponit qddã legata de qb9 nõ ſol uit canonica portio niſi ſiant in fraudẽ ponit dictum in quo interſerit exceptio nẽ ibi dũmodo. Vel ſummat ſic ſm do.cardin.

1 a ¶ †De legato9 fabrice vel ad cultũ diuinũ imediate ca nonica portio nõ deducit hoc dic.

b ¶ †Nota regulã ꝙ de oĩb9 relictis factis eccl'ijs inferiorib9 ſeu pijs locis ſoluit canonica portio epo ⁊ eccl'ie parochiali.c.officij.de.eo.⁊ c.reqſiſti.eo.tit.c.i.⁊.ij.c.ſup.c.certificari de ſepul.x.q.i.c. de hijs.⁊.c.ãtiquos.⁊ ꝓcedit ſꝫ hoſt.ſi fcã ſũt locis ſecul ſi facta ſunt ꝑſonis de quo late dixi i.c.officij.de.eo.fallit i caſib9 hic expſſis exceptio.n.ſirmat regulã i caſib9 nõ exce ptis.c.ij.de cõiugio leproſoꝝ.xxxij.q.vij.c. dñs noſter.l. nã ꝙ.ff.de penu.legato.l.i.ff.de reg.iur.c.i infra.de ſepul. Prim9 caſus fallẽtie eſt qñ relinq̃ in ornamẽtis.⁊ glo. ſupplet.i.eccl'iaſticis. poſſunt eni relinq̃ p ornamẽtis iõ ſuppleuit glo.i.eccl'iaſticis.⁊ ponũt exẽplũ doctores qñ relinq̃ p calice cappis planetis ⁊ alijs veſtib9 eccl'iaſticis ⁊ no.ꝙ qdã relinquũt ciuitatib9 ad ornatũ vt ad ludos ad foꝝ ad theatrũ ⁊ hec nõ diuidũt p9 ciues alia relinquũt di uidẽda p ſingulos ciues ⁊ qñqꝫ diuidunt ſolũ i ciues eta tis iſirme vt i ſenes vel pueros.vt i.l.ciuitatib9.ff.de leg. i.⁊ in.l.ciuib9.ff.de reb9 dubi. Quinimo relicta eccl'ije vi dent cedere ad ornatũ ciuitatis.⁊ iõ dixit bart.in.d.l.ci uitatib9 ꝙ ſi relinq̃ eccl'ie fratrũ minoꝝ poterit ſindicus ciuitatis ager q2 tẽdit ad ornamẽtũ ciuitatis p.l.i.§. ius publicũ.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ idẽ voluit i libro minoricarũ qõnuꝫ.iſtud vltimũ de relicto eccl'ie fratrũ minoꝝ ẽ valde du biũ ad plenus nõ diſſentio. Dicit ꝗ Vincẽtius ꝙ de hijs q̃ nec diuidunt nec diſtribuũt iter clericos nõ debet cano nica de alijs ſic ẽt de pãnis ꝙ nõ ſeruat dic ſꝫ do. Card.ꝙ debet pter quã in caſib9 hic expſſis.⁊ qõ dicit de ornamẽ tis itelligũ vt dixit gl.i.eccl'iaſticis vt ſi legauit p pictura vel parietib9 eccl'ie inouãdis vel paramẽtis vel alijs lo calib9.⁊ qõ dicit de legato i ornamẽtis vel p ornamẽtis itelligit ꝙ legatũ ſit i ornamẽtis.i.faciẽdis ⁊ p ornamẽ tis.i.emẽdis reparãdis vł recupãdis ſꝫ Inn.ſꝫ quo ad ꝟ bũ emẽdis dic.d.car.magis ſibi placere qõ ꝓmiſit.lꝫ i hoc ſi ſit magna vis.idẽ ẽt excipit ſi relinq̃ p fabrica ⁊ dr fa brica ſtructura.de quo in.c.ſtructurã.xij.q.i. ⁊ de ꝯſe.diſ. i.de fabrica.no.Archi.i.c. vno de relig. ⁊ vene.ſanc.li.vi. qõ iducit do.Car.ad qõnez q̃ꝫ habuit de facto ꝙ reddi tus ꝯputati p fabrica nõ debẽt expẽdi p ornamẽtis pu ta p paramẽtis vł luminarib9 eccl'ie ſꝫ p ſuſtẽtãdo edificio eccl'ie.q2 hec ponũt vt diſtincta ſꝫ do.Car. tñ do. Abb. tacito auctore ſibi approꝑauit dictũ do.car. qõ nõ ꝯgru it viro tã religioſo. Et adde elegãtiſſimũ dictũ do.bal.in l.ſi qs ad declinãdũ.C de epi.⁊ cle.in.xxiiij.col.ver.vlti q̃ro.vbi voluit qõ ſi relinq̃ p pingẽda maieſtate diuina vel cruce aut calice nõ debet quarta epo ex eo q2 iſta dñ eẽ qdã fabrica ad ppetuũ ſeu ad lõgeuũ vſum ⁊ honorẽ ⁊ cultũ dei.⁊ p hoc allegat tex.decretalis nře qõ ẽ bñ no. p ampliatõe ei9 ⁊ faciet dcm̃ bar.in.l.linea.§.q̃ſitũ.ff.ad l.fal.vbi dicit ꝙ ſi relinq̃ p pictura ymaginũ ſanctoꝝ nõ debet falcidia vt itelligam9 ſtiud ꝙ ẽt nõ deat detra

8 hi quarta canõica. ¶ †Vtꝝ ãt tale legatũ dicat accede re ad fabricã an ad ornamẽtũ nõ ẽ tactuꝫ ab aliquo niſi a ſolo bal.in loco pallegato.ſꝫ põe ꝙ eccl'ia aut pius lo cus nõ egeãt repatõe teſtãtor legauit p fabrica an tale le gatũ valeat ⁊ an detrahat quarta canõica de tali relicto pulchra ẽ dubitatio. Pe.de anc.refert hoc doctores dicere tale legatũ valere.q2 illa cã fabrice ẽ ipulſiua ⁊ nõ ſina lis ⁊ i dubio ita ẽ ꝑſumẽda.l.titio cẽtũ.ff.de ꝯdi.⁊ dmõ.⁊ de tali relicto detrahet portio canõica ⁊ ita lẽte Pet.de anc.in hoc paſſu qeuit. Do. An.refert Hoſt. dicere ꝙ de cretalis ꝓcedit vbi portio fabrice nõ diuidit.vel ſi diuidit nõ ſufficit ad fabricã.iõ dic ꝙ ꝓcedit qñ relinq̃ p repatiõe iõ ſi nõ idiget repatõe detrahet quarta ſꝫ hoſti. Refert po ſtea Hoſ.dicere ꝯtriũ ꝙ nullo mõ detrahet portio canõica. q2 ſi nõ eget reſeruabit ⁊ nõ diuidet ſꝫ reponet i loco tuto expẽdẽdo qñ egebit.allegat.xij.q.ij.c.nobis in ſi. Io.an.di cit ſe putare opiõnẽ Hoſt.verã ⁊ dic eẽ caſuꝫ in.c. ex pre ſẽti.ij.de ꝟ.ſig. Et ad.c.nobis reſpõdet ꝙ reſeruabit ſup fluũ pri9 detracta canõica epali. do. Ant.dicit ſe nõ pu tare ꝙ ſi nouũ altare edificaret ⁊ legaret ad edificiũ qñ ſi idigeret eccl'ia ꝙ tũc detraheret portio canõica.⁊ hoc di cit eẽ bñ no.q2 aliqñ legat aliqd p fabrica capelle q̃ ec cleſia nõ idiget imo qñqꝫ deſtruit dec9 eccl'ie lꝫ ſit ibi bonũ

a ¶ De legato. Vide ad materiã lyn9 cum concluſionis doc. ⁊ Bart. in.l. Vnã ex fami lia.§.i.de leg. ij.⁊ vide no uiſſimos ſcri bẽtes hic.

qr eſt ibi officiũ. vñ vr ꝙ tũc nõ ipediret defalcatio quar
te qñ ꝓ reparatione eſſet relictũ ſʒ bñ poſſet ipediri ex eo
ꝙ eſt relictũ ad piũ vſuʒ ꝑpetuũ vt dicit tex. iſte. ⁊ ita hic
reſidet. Sed reuerẽdus do. car. refert opi. Hoſt. q allega
uit ad hoc dictũ. c. ex pte. ⁊ .c. i. ð eccle. edifi. poſtea refert
opi. Gofre. fore veriorẽ. ⁊ ad hoc allegat iſtũ tex. q loqͥ
gñaliter ⁊ aliud nõ dicit. Do. Abb. de hoc dicto Hoſt.
⁊ Gofre. nullã dignatus eſt facere mentionẽ ſʒ ſub ſilen/
tio ptranſiuit. opere ergo ꝓciũ erit videre veritatẽ huius
heſitationis. Et addo ad iſtos patres eñ ola Hoſt. in. d.
c. ex pte dicẽteʒ ꝙ ſi eccleſia nõ indiget reparatõe a ꝯrio
ꝑ illũ tex. ſoluet canonica portio licet ſit relictũ ad fabri/
cã qr ceſſante cã priuilegij ceſſabit ꝓuilegiũ. c. magne de
voto. c. cũ ceſſante de appel. cuʒ ſy. dicit ẽt ibi Hoſt. ꝙ ſi
clerici nõ volũt ꝑficere fabricã ⁊ dimittunt vnũ foramẽ
vt poſſint dicere ꝙ eccleſia indiget repatõe ꝙ fraus non
ꝓderit eis nec nocebit epo. allegat. c. quãto de diuor. c. ſi.
de reſti. ſpo. in. vi. l. i. ff. de dolo. bñ facit iſte tex. in ver. dũ
modo in fraudẽ nõ fiat. nunc vero mihi vr ꝙ quarta ve/
niat oĩno defalcanda. ⁊ ad hoc allego allegationẽ Lap
pi. quã nemo modernoꝝ ad hoc põderauit in allegatõe
xxx. ad fi. vbi dicit ꝙ ſi relinqͥ ꝓ capella edificãda in lo/
co ſepulture apud mendicãtes ⁊ ea defalcata nõ poſſet
opus ꝯſtrui ex hoc nõ ipedit defalcatio ſʒ iputet ſibi te/
ſtator q hoc ſcire debebat ⁊ trãſmutabit legatũ ad aliud
opus piũ. ⁊ allegat. c. nos qdeʒ. ð. eodẽ. ¶ Põdera er/
go accurate hãc doctrinã. prio qr deſtruit iſtũ tex. volen
teʒ quartã nõ deberi ð relictis ꝓ fabrica ſcdo dicit ꝙ ſi ð
trahendo quartã nõ poſſet adimpleri opus deputatũ a
teſtatore iputabit ſibi ⁊ trãſmutabit in aliud ⁊ ẽ hoc do.
Lap. vt cũ ſua reuerẽtia dixeriʒ defecit in ſalutari ſuo. qr
hʒ caſuʒ. l. ꝓ h dicto ſuo. ⁊ ſibi nõ venit in mẽtẽ in. l. lega
tũ in ver. ſi vnũ opus fieri iuſſit ꝙ falcidie legis interuẽ/
tu fieri nõ pt ꝑmittit ſũma q eo nomine debet i id qð ma
xie neceſſariũ reipublice videret ꝯuertere. ff. ð admini. re
rũ ad ciui. perti. ⁊ ex h aĩoſe audeo dãnare quãdã doctri
nã Pe. de anc. in cle. dudũ ð ſepul. vbi dixit relinquo vt
fiat aliqð opus piũ puta vt eatur ad limina beati Jaco/
bi ſi ðtraheret falcidia ſeu quarta canonica ñ ſufficeret
pecunia vt eatur ad ſanctũ Jacobũ ꝙ iſto caſu nullo mõ
detrahet qr male loqͥ ⁊ ꝯriũ tenuit Lapus in allegatõe
ꝓfata quã ipſe nõ vidit ⁊ contra eũ eſt tex. in. d. l. legatũ.
¶ Scdo allego Bal. in. d. l. ſi qs ad declinãdũ vbi dicit
teſtator eligit ſuã ſepulturã apud minores vbi ſepult⁹ eſt
⁊ in ſua vltia volũtate legauit ſimpliciter dictis fratrib⁹
centũ. Jtẽ legauit quinquaginta ꝓ fabrica dicte eccleſie
eccleſia habuit quartã de illis quinqͣginta quã potuit ⁊
ðbuit pcipere ⁊ iõ Pau. ⁊ poſt eũ do. Car. i cle. dudũ. §.
vero de ſepul. dicũt ꝙ ſi relinqͥ ꝓ capella edificãda. de/
bet quarta portio eccleſie parochiali ꝑ illũ textu. dicẽtẽ
de oib⁹ obuẽtiõib⁹ ⁊ qbuſcũqꝫ relictis quomocũqꝫ ⁊ qͣli
tercũqꝫ ⁊ idẽ dicũt ſi relinqͣtur ꝓ aniuerſario. ſeptio tri/
ceſimo. ⁊c. ꝙ ðbeat quarta portio. Ad qd ergo iſti mo/
derni ſcribẽtes hic volũt ꝙ ſi eccleſia ñ egeat repatõe nõ
ſoluit quarta de qbuſcũqꝫ ⁊ qñocũqꝫ ⁊ qͣlitercũqꝫ debe/
tur vt ibi iõ dicas ꝙ huic textui ẽ derogatũ hodie ꝑ ius
nouiſſimũ clemẽtinaꝝ in caſu in q loqͥ illa cle. extͣ illũ ca/
ſuʒ ſeruabit iſte tex. ⁊ iſta no. ad dclaratõeʒ iſti⁹ decreta/
lis. Ad opi. hoſt. ꝯſidera ꝙ ſi pecũia ẽ deputata ꝓ fabri/
ca lʒ eccl'ia ñ egeat reparatiõe tñ cenſet eẽ fabrica. ð hoc
allego mirabilẽ ⁊ ſingularẽ tex. i. l. iij. §. quãuis. ff. ð ꝯria
tutele actõe vbi pecũia pupilli ðputata ad emptõeʒ ꝓdio
rũ ꝓ pupillo cẽſet eẽ poſſeſſio imobilis ⁊ ð ea iudicat tã
quã ð poſſeſſiõe imobili. ⁊ ð illo tex. exclamauit Alberi.
ð roſa. i tractatu ſtatutoꝝ i ſcda pte. q. cciiij. ⁊ bal. i. l. cete
ra. §. ſi. de le. i. Sʒ tex. ille dicit ꝙ ꝓ fabrica ñ deducit por
tio canonica. g ſeqͥ ꝙ tex. dicti. c. nobis cõiũcto. d. §. quã
uis deſtruit ad ima terre opiniõeʒ hoſti. nihilomin⁹ cre/
do hoſt. veri⁹ dixiſſe. ⁊ dcm. c. nobis iudicio meo nõ mer
uit allegari ꝯ Hoſti. loqͥ. n. ð redditib⁹ ꝓdioꝝ eccl'ie ca

thedralis. dʒ. n. ſeruari certa portio epo ⁊ certa portio ꝓ
fabrica. ⁊ ſi eccl'ia ñ egeat reparatõe dʒ repõi in loco tu
to ⁊ loqͥ eo cãn q i nullo ꝑiudicat epo. qr iã ꝑuiſuʒ ẽ ſibi
ð ſua portõe ſʒ in caſu nr̃o agit de ꝑiudicio epi qr ꝑuat ꝓ
ꝑa portõe ergo tex. ille ñ pt ad hoc allegari. ⁊ lʒ iſte text.
gñaliter loquat tñ diſtiguit ꝑ tex. dcl. c. ex pte vʒ ſi eccl'ia
egeat reparatõe. ⁊ ſi aliter diceremꝰ daret materia fran
di quã iſta decretalis excludit. ⁊ iõ videret mihi dicẽdũ
hoc mõ. aut eccl'ia ñ egebat reparatõe ⁊ preſbiter paro
chialis ſuis blãdis ſermonib⁹ ⁊ ſuaſionib⁹ iduxit teſtato
rẽ ad relinquẽdũ ꝓ fabrica q relicturus erat in aliũ vſuʒ
piũ. ⁊ iſto caſu ꝓcedat opinio Hoſt. qr in fraudẽ vr tale
legatũ ꝓcuraſſe ille ſacerdos argumẽto iſti⁹ tex. ⁊ dicti. c.
ex pte. aut teſtator motu ſuo ꝓprio nõ ad ſuggeſtionẽ cle
rici legauit ꝓ reparatõe eccl'ie ⁊ eccl'ia nõ egebat ⁊ tũc
aut veriſimiliter eccl'ia de ꝓrio nõ multũ de longinquo
egebat reparatiõe ⁊ tũc ꝓcedat dictũ Goffre. aut nullo
mõ egebat reparatõe ⁊ tũc ꝓcedat dictũ hoſt. ¶ Et ad
de ẽt bal. i. d. l. ſi qs ad declinãdũ in ṽ. ſcda ꝯcluſio eſt ꝙ
illud qð relinqͥ certo ⁊ determinato vſui nõ defalcat ꝓ
epiſcopũ puta ſi relinquat ꝓ luminarib⁹ vel ꝓ fabrica ⁊
allegat tex. iſtũ. Nec ob. dicta cle. dudũ. §. verũ qr ibi nõ
loqͥ de quarta epali ſʒ parochiali q nõ ptinet ad aliquã
legẽ ſupioritatis ſʒ ad quãdã legẽ ꝯpẽſatiõis. Et ad di/
ctũ do. Anto. inquãtũ dicit ꝙ ꝑ tex. nõ deducet quarta
qr tale altare fabricatũ eſt ad ꝑpetuũ cultũ diuinũ. Tu
ṽo reſpõde qr tex. iſte loqͥ qñ teſtõr pncipaliter legauit
ad ꝑpetuũ cultũ diuinũ. ſʒ in cãu illo legauit pncipaliter
ꝓ fabrica. ergo ſeqͥ ꝙ ðducet quarta dʒ. n. attẽdi qð pn
cipaliter fit ⁊ nõ qð in ꝯſequentiã. l. i. ad fi. ⁊ . l. qð dicimꝰ
ff. de auct. tut. Et põdera illud verbũ ibi ꝓ eis ſeu fabri/
ca. qr iſta dictio ſeu ponit iter diuerſa de cuius natura ⁊
ſignificato ad plene ſufficiãt remiſſiões hec qs nunc do.
her. l. ſi qs ita. ff. de au. ⁊ arg. le. ⁊ in. l. is q ducẽs. §. vex
ff. de reb. dub. ⁊ i. l. ad ꝓtegẽdũ. C. ð in litẽ dãdo tutore. ⁊
i. l. i. C. ð nauicular. li. xi. gl. ⁊ doc. inc. bone el. i. de poſtu.
ꝓla. Archi. in. c. i. ð ſtatu regu. in. vi. ⁊ in. c. ſtatutũ. §. cuʒ
ãt de reſcrip. eo. lib. ⁊ in. c. romana. §. cũ autẽ ð appel. li.
vi. ⁊ in. c. ego ludouicus. lxiij. diſti. do. Cardi. in cle. i. §.
porro de ſũma tri. ⁊ in cle. i. de vita ⁊ hone. cle. cy. ⁊ bal.
in. l. cũ quidã. C. de vb. ſig. ⁊ in. l. cõuenticulã. C. ð epiſ. ⁊
cle. do. Abb. i. c. inter ceteras ð reſcrip. Et ſubdit hic do.
4 card. ſpone teſtator mãdauit aliqͣ diſtribui in cauſas pi
as ꝓut elegerit executor. mõ executor eligit fabricã. an
detrahat quarta portio allegat Dy. tenentẽ ꝙ nõ. qr ꝑ/
idẽ ẽ ac ſi teſtõr ipe elegiſſet allegat. l. vnũ ex familia. ff. ð
leg. ij. hoc ſequunt cõiter legiſte ibi. tu tene deciſionẽ coꝝ
⁊ ꝓ eis allegabis gl. valde elegãtẽ in. d. cle. dudũ. i. §. ve/
rũ ⁊ ẽt allegabis bal. in. d. l. ſi qs ad declinandũ ṽ. ſʒ po
namus ꝙ teſtator reliqͥt bona ſua arbitrio executoris di/
ſtribuẽda mõ iſte executor diſtribuit qdã bona ꝑſonis q
dã diſtribuit locis. an de oib⁹ an de neutris debeat epo
quarta rñdet ꝙ diſtributio diſtinguit in hoc negocio. qr
illud qð declarat executor vr declarare teſtõr. ⁊ ab eo ð
pẽdet tãqͣ a cã efficiẽte. ſʒ ab executore ðpẽdeat tãqͣ ab
organo allegat. d. l. vnũ ex familia. ⁊ . l. tutores. ff. ð teſt.
tut. ⁊ gl. i. d. §. vex. ſʒ põe executor declarat quãdã viduã
i pauperẽ. ſʒ illa vidua poſtea donat hoſpitali miſericor
die hoſpitale vo tʒ ⁊ poſſidet. qr ñ hʒ imediate cauſaʒ a
teſtõre. ſʒ ad ipʒ iſtuxit ꝑ liberã ꝑſonã an teneat ad quar/
tã decidit ꝙ nõ arg. l. pſ. §. quindeciʒ. ð le. iij. nã illud qð
eſt liberꝫ in ꝑſona imediata eſt liberuʒ i ꝑſona mediata.
qð dicit eẽ bñ no. ſaciat qð voluit idẽ bal. in. d. l. ſi qs ad
declinaduʒ in. vi. col. ṽ. ſʒ iuxta hec qro teſtator mãdauit
bona ſua expẽdi in paupes modo quedã eccleſia eget re
paratõe epiſcop⁹ vult attribuere fabrice an poſſit reſpõ
de ꝙ ſic qr illa qͣlitas paupertatis tãqͣ ſpecies incluſa ſub
genere paupertatis icludit ſub illo genere. allegat. Jo. an.
referẽtẽ ita fuiſſe diſputatũ ⁊ terminatũ i. c. ſi. ſ. co. l. vi. ⁊
iſta addite ad ea q dixi in. c. officij. ð co. excipit ẽt caſus
quando re/

qñ reliq̃ p anniuerſario.i.p cõmemoratiõe annua in ãniuerſario ſepulture faciẽda. vt no.in.c.creatura.ð cele. miſ. ⁊ in.c.in nr̃a.de ſepul. ⁊ in.c.q2 aliq̃.xiij.q.ij. ⁊ p Ho ſti.in ſum.ð peni §.qbus mortuis.§.⁊ notandũ. ⁊ ſit iſta cõmemoratio a die qua ille q legauit deceſſit excipit̃ ẽt ca ſus in relicto ſcõ p ſeptimo.xx.xxx. ⁊ refert ſe tex.ille ad varias cõſuetudĩes locoꝝ in qb⁹ aliq̃ ſeruãt facere offĩm p defũcto in ſeptima die poſt ſepulturã. vel.xx. vel.xxx. vel alio die. vide.d.c.q2 aliq̃. vt habuit originẽ hoc in veteri teſtõ. vt hꝫ deutronomij. vbi filij iſrael plãxerũt moyſem xl.dieb⁹. ⁊ ioſeph cũ fratribus ⁊ ſeruis plãxerunt iacob vij.dieb⁹. vide ſcribẽtes in.d.c.aliq̃ ⁊ elegãtẽ gl.in.l.ſi ex re.§.ſi.ff.ð ſtipu.ſer. vbi ð iure.ffoꝝ.mortuo patreſa.tota familia iduebat̃ veſte funebri ⁊ plãgebant p nouẽ dies.

¶ No.ibi vel religõs pijs locis ꝙ nõ ſolũ eccleſie.ſed ẽt pia loca ⁊ p cõſequẽs hoſpitalia ex quo infert do.Abb. ꝙ eccleſie ⁊ pia loca gaudẽt eiſdẽ p̃uilegijs allegat.l.ſi. C.ð ſac.ſan.ecc. allegat ẽt elegãs dctũ Jo.an. in.c.ij.ð in integ.reſti.li.vi. vbi tꝫ ꝙ pia loca p̃nt petere reſtõnem in integrũ ſicut ⁊ eccleſie. ⁊ p cõſequẽs hoſpitalia reſtituen tur in itegrũ ſicut ⁊ eccleſie colligit ẽt p iſtũ tex. ꝙ pia lo ca tenent̃ ad canonicã portõeꝫ q̃ aũt dicant̃ pia loca dic̃ illa in qb⁹ exercet̃ offĩm pietatis. alleg no.p Jo.an.in.c. ioãnes.ð eo. ⁊ latius Spe.in ti.ð iſtru.edi.§.nũc do.v. ⁊ ſcias. alleg. ẽt dcã p ſe in.c.officij.§.eo. Tu vo adde ꝙ ipſe ſentit ꝙ pia loca dicunt̃ illa in qbus exercet̃ offĩm pieta tis ⁊ gaudẽt talia loca p̃uilegio hui⁹ capituli. ex quo in fert̃ ex dcõ ſuo ꝙ hoſpitalia priuata. in qb⁹ exercet̃ offĩm pietatis gaudẽt p̃uilegio iſti⁹.c. ⁊ ẽt tenent̃ ad q̃rtã cano nicã ꝙ aũt teneant̃ ad q̃rtã canonicã ego ita tenui in.d. c.officij. ſꝫ ille tex.cũ reuerẽtia hoc non p̃bat. loqtur.n.in eccleſia. ⁊ poſtea ſubdit vel religõs pijs locis. quo cãu iſte tex.neceſſario iplicat ⁊ cõprehẽdit loca pia ſacra. ar.l.ſi fugitiui.C.ð ſer.fugi. ⁊.c.ſedes.ð reſcrip. ⁊ cle.j.eo.ti. ⁊ hoc demonſtro ad oculũ. tex.iſte loqtur de relictis p ãni uerſario ⁊ de relictis ad perpetuũ cultũ diuinũ factis ec cleſijs ⁊ religõs pijs locis. ſꝫ illa nõ cõgruũt locis pijs pri uatis q2 in eis nõ põt celebrari cultus diuinus ppetu⁹. ⁊ ſõ tex.iſte p̃bat mirabiliter ꝙ loca pia ſacra gaudẽt p̃ui legi° eccleſiaꝝ ſꝫ nõ p̃bat ꝙ loca pia ſimpliciter ⁊ idiſti cte gaudeãt priuilegio eccleſiaꝝ. Quinimo aioſe audeo dicere fore hic caſum ꝯ determinationẽ Ange.in auc.de alie. ⁊ emphy.§.ſi vo qdaꝫ. vbi eſt caſus ꝙ ſi eccleſie fuit relicta hẽditas dãnoſa ⁊ eccleſia adiuit nõ tenet̃ vltra vi res hereditarias q2 nullũ dãnuꝫ ſentit. ⁊ Ang. intelligit qñ nõ cõfecit inuẽtariũ. Et ſubdit ibi Ang. ꝙ ex quo ille tex.loquit̃ in eccleſijs habebit locũ in hoſpitalib⁹. ⁊ per ꝯñs ſentit ꝙ appellatiõe eccleſie veniat ẽt hoſpitale q2 ꝯ cũ eſt caſus hic. q2 ſi appellatõe eccleſie veniret locus pi us ẽt facer papa hic non dixiſſet eccleſijs vel religõs pijs locis. ar.l.ſi quãdo.C.de inoffi. teſt. ⁊.c.ſi romanoꝝ.xix. di.facit.c.requiſiſti.§.ſecus.ibi capellis monaſterijs aut alijs pijs locis faciat.c.ſciant cũcti.ð elec.li.vj. ⁊ ibi Do mini.colligit ex illo tex. argumẽtũ ꝙ appellatiõe eccleſie nõ venit hoſpitale. ⁊ p cõſequẽs non venit locus pius ẽt ſacer.facit tex.in.c.generali.e.ti. ⁊ libro. ⁊ ibi Domini. ẽt colligit idẽ argumẽtũ.facit.l.ſi C.de ſac.ſanc.ecc.facit ẽt auc.hoc ius porrectũ.C.eo.ti. in qbus iuribus ſit men tio de eccleſijs ⁊ pijs locis. ergo ſequit̃ ꝙ appellatiõe ec cleſiaꝝ non veniũt hoſpitalia q2 ſi veniret fruſtra illa iu ra exprimẽdo illas eccleſias expreſſiſſent hoſpitalia. pro dcõ Ang.facit.c.i. ⁊.ij.de in integ. reſti.lib.vi. ⁊ ibi Do mini. dixit ꝙ ſub ṽbo eccleſia cõprehẽdit̃ hoſpitale q2 il la eq̃parant̃. allegat.d.c.ſciant. ⁊ dcm̃.c.generale. ⁊.d. c.reqſiſti.§.ſecus. ⁊.c.ij.de ſupplen.negli.pla.in.vi. dixit tñ ꝙ dicta iura p̃nt induci in ꝯriũ. q2 ſit ibi ſpãlis mẽtio pioꝝ locoꝝ vltra eccleſias ſꝫ Jo.an.hic ⁊ ſic ſentit Jo. an. ꝙ appellatiõe eccleſie nõ venit locus pius aut hoſpi tale. Jo.de fãtucijs ibi dicit ꝙ imo illa iura faciũt p iſta pte q2 ibi eq̃parant̃ pp̃ter idẽptitatẽ rõnis que ſubeſt in eccl̃ia ⁊ pijs locis. Tu tene ꝯriũ ⁊ ante oĩa pondera tex. allegatũ p Ang.in.d.§.ſi vo qdẽ. q2 nõ p̃bat ꝙ appella tiõe eccl̃iaꝝ veniãt loca pia imo p̃bat ꝯriũ q2 dixit in ec cleſijs vel alijs venerabilib⁹ locis. ⁊ ſic ſi loca pia cõpre hẽdant̃ ſub ṽbo eccl̃ijs ad qd imperator vltra pceſſit ſpeci ficãdo loca venerabilia. ⁊ allego tex.in idiuiduo p̃bãteꝫ ꝯ Ange. ⁊ ꝯ Jod.de fantu.in.l.oĩa p̃uilegia.C.de epiſ. ⁊ cle. vbi tex.vult ꝙ bona hoſpitaliũ gaudeãt eiſdẽ priuile gijs qbus gaudẽt bona eccleſiaꝝ. nã ſi appellatiõe eccle ſiaꝝ venirẽt hoſpitalia ⁊ loca pia certũ eſt ꝙ eoipſo ꝙ a lege eẽt indultũ priuilegiũ eccl̃ie videret̃ indultuꝫ ⁊ ho ſpitali loco pio. ⁊ p ꝯñs nõ fuiſſet neceſſaria p̃mulgatio d.l.oĩa priuilegia. ¶ Nec ob. dcm̃ Jo.de fantu.dũ dicit ꝙ eadẽ rõ eſt in vtroq3. q2 nõ ſeq̃t ergo appellatione ec cleſie cõprehẽdit̃ hoſpitale. ar.l.cũ idẽ.C.de codicil. ⁊ p ꝯñs ſub verbo eccl̃ijs nõ cõprehẽdunt̃ hoſpitalia. Et cũ dicebat do.Abb. ꝙ loca pia. ⁊ per ꝯñs hoſpitalia reſti tuunt̃ in integrũ vt eccl̃ie gaudẽt p̃uilegio vt eccl̃ie adde ad cũ ꝙ ipſemet voluit in.c.accedẽtib⁹.de p̃ui. vbi ẽ tex. ꝙ hoſpitalia gaudẽt p̃uile.xl.ãno.in p̃ſcriptiõe ſicut gau dẽt eccl̃ie ⁊ ſubdit.d.abb.ibi ꝙ p̃uilegia fauorabilia in dulta eccl̃ijs videnf idulta hoſpitalib⁹ ⁊ pijs locis. Ita n.videnf eq̃pari. alleg. Jo.an.in.d.c.ij.de in iteg.reſti.li. vj. ⁊ no.in.d.c.reqſiſti. ⁊ bar.in.d.l.oĩa p̃uilegia. ⁊ idem voluũt ſcribentes oẽs in.c.de q̃rta.de p̃ſcrip. ꝙ hoſpitalia gaudeãt p̃uilegio.xl.ãno.in p̃ſcriptiõib⁹ ſicut eccl̃ia. faci at elegãs dcm̃ bal.in auc.licẽtiã.C.de epiſ. ⁊ cle. vbi dicit ꝙ diſpõ illi⁹ autẽtice quo ad p̃ſumẽdũ ꝙ ſicut p̃latus p̃ ſumit̃ acq̃rere itnitu p̃lature. ⁊ ð bonis p̃lature. ita ⁊ re ctor hoſpitalis p̃ſumit̃ acq̃rere ð redditib⁹ hoſpitalis ⁊ ibi ẽt dixit idẽ bal. ꝙ ſicut p̃latus nõ põt teſtari de bonis acq̃ſitis itnitu p̃lature ita nõ poterit rector hoſpitalis ð acq̃ſitis reſpectu hoſpitalis faciat ꝙ voluit idẽ bal.in.d. auc.hoc ius porrectũ. vbi dicit ꝙ diſpõ illius autẽtice hꝫ locũ in hoſpitali ⁊ de hoc caſus ẽ ibi ſꝫ ipſe itelligit. hoc fore veꝝ qñ tale hoſpitale fũdatũ ẽ auc̃tate epi ⁊ ẽt volu it in.l.orfanotrophos.C.de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ð hoc ẽ gl. meli or de iure in.c.qdã.xviij.q.ij. ⁊ faciat qð voluit do. Pe. de anch.in cle.diſpẽdioſaꝫ.ð iudi. vbi dixit ꝙ diſpõ illius cle.loquẽtis in cauſis eccl̃iaſticis hꝫ locũ in cauſis hoſpi taliũ dũmõ fũdata ſint auc̃tate epi. ⁊ idẽ do. Pe. in cle. cũ.de elec. dixit ꝙ illa cle.loquẽs in cauſis eccl̃iaſticis hꝫ locũ in cauſis hoſpitaliũ ſi fũdata ſint auctoritate epi. ⁊ idẽ do. Pe.in cle.i.ð in integ.reſti. dixit ꝙ diſpõ illius cle.hꝫ locũ in hoſpitali publico. facit qð voluit Pau.in p̃allegata cle.diſpẽdioſam. vbi querit an miſſio in poſſeſ ſionẽ ex primo decreto habeat locũ in hoſpitalib⁹. ⁊ de cidit ꝙ ſic idẽ tꝫ Lapus in.c.i.§.hec aũt.de elec.lib.vj. fa cit ẽt qð voluit Pau.in cle.cõſtitutionẽ.de elec. vbi dicit ꝙ in hoſpitalibus ſeu in p̃motis ad hoſpitalia opponit̃ in forma de his que ꝑtinent̃ in cle.q2 ꝯtingit.de religio. domi. faciat ẽt qð voluit Lapus in tractatu de ſynodo chijs qõne.lvij. vbi dicit ꝙ diſpoſitio dicti.c.i.§.hec aũt. hꝫ locũ in hoſpitalib⁹ ⁊ iducit tex.ibi q loquit̃ in p̃uiſiõi bus ſꝫ negari nõ põt ꝙ hoſpitali p̃uidet̃ de rectore. ⁊ ſic p vis p̃uiſiõis. vt in.d.cle.q2 ꝯtingit. idẽ ẽt ſequit̃ Domi ni.in.d.§.hec aũt. dicẽs ꝙ diſpoſitio illi⁹ tex.hꝫ locum in hoſpitali publico. ⁊ allegat dcm̃ bal.faciat ẽt ꝙ pulchre voluit bal.in.d.l.ſiqs ad ðclinãdũ.in.xxi.col.§.iuxta hec quero. vbi dixit ꝙ ſi hoſpitale eſt fũdatũ auctoritate epi ẽ effectũ ſanctũ ſanctoꝝ ⁊ hꝫ p̃uilegiũ tanq̃ ſacra dom⁹ allegat.l.ſi.ff.vt in poſſeſ.lega. ⁊.l.ſi.ff.de litigioſis. ⁊ in ſti.de rex diui.§.i. ⁊ ſubdit ꝙ fugiẽs ad hoſpitale ita eſt tutus a iudice ſeculari ſicut ſi fugeret ad eccl̃iam allegat archi.in.c.diffiniuit.xvij.q.iiij. qð dicit eẽ mẽti tenẽdũ ⁊ ẽ pulchrũ dcm̃ ad ãpliatõeꝫ ti.C.ð his q ad ecc. ꝯfu.ſecus ſi aufugeret ad hoſpitale p̃uatũ. q2 tũc nõ gauderet imu nitate idulta fugiẽtib⁹ ad eccleſiã tu ṽo quãtũ ad hoc ali ter dicas q̃ dixerit bal. vꝫ ſi hoſpitale p̃ncipaliter nõ eſt edificatũ ad miſſaꝫ celebrãdã ſed ad alia ſacramenta ad

miniſtrāda nec ſit ibi ꝯſtitutus vicarius ꝑpetuus ſeu dos
ꝓ eo aſſignata lꝫ ſit ibi altare ⁊ celebret de lnia epi pau/
pib⁹ vel alijs ibi exñtibus. nō tñ iſto caſu celebrabit in ta
li altari in magnis feſtiuitatib⁹: qꝛ lꝫ auctoritate epi ſit i/
ſtitutū altare in hoſpitali ⁊ celebret ibi paupib⁹ non tñ
poterit celebrare in magnis feſtiuitatib⁹. de ꝓſe. diſ. i. c. ſi
qs ex̄ pochias. Ita pulchre dixit Guil. de mōte laudino
in. d. cle. qꝛ ꝯtingit. ⁊ ſubdit ibi idē Guil. ꝙ cū talis loc⁹
nō ſit vere religioſus nō gaudebit imunitate eccliaſtica.
ita voluit Hoſt. in. c. ſi. de cēſi. dicit ēt Guil. ibi ꝙ iſto caſu
epūs non hꝫ ius viſitādi tale hoſpitale nec in eo exercebit
alia iura epalia. ⁊ iſto caſu nō bñ locut⁹ ē bal. aut hoſpi/
tale pncipaliter ē edificatū ad miſſas celebrādas ⁊ tunc
gaudebit imunitate eccliaſtica ⁊ poterit celebrari in ma
gnis feſtiuitatib⁹ ⁊ epūs viſitabit tale hoſpitale ⁊ exerce/
bit in eo alia iura epalia. ⁊ ita ꝓcedat dcm̄ do. bal. ⁊ ita
ſeqꝛ reuerēdus. d. Car. in. d. c. ſi. d cēſi. vbi dixit ꝙ ſi loc⁹
ē eccliaſtic⁹: vt qꝛ itercellit auctas epi ⁊ fuit iſtitut⁹ ad ce
lebrādū pncipalr gaudebit imunitate eccleſie alias ſec⁹
ita voluit Goſ. lꝫ aliter dixerit Vin. vt ibi refert. d. Car.
facit qd hꝫ in. c. vnicuiqꝫ. ⁊. c. ſeq. de ꝯſe. diſ. i. ⁊ in auc. de
eccle. ti. §. ſiqs in ſua domo. ⁊ idē voluit do. Cardi. in. d.
cle. qꝛ ꝯtingit. ⁊ vide qd ipſe voluit in. c. pe. de imu. eccle.
7 ¶ †Vtrū āt d relictis factis tali hoſpitali pnato detrahat
qrta canonica. dixi late in. c. officij. d. e. ⁊ an detrahat fal-
cidia vel trebellianica tetigit Pau. d ca. ꝯſi. cccxcv. dixi
in. d. c. officij. ⁊ adde qd voluit bal. in. d. l. ſiqs ad declinā
dū. vbi dixit pone ꝙ cōe mōtiſſiſalconis hꝫ vnū hoſpita/
le ⁊ neſcit ſi epūs iterpoſuit ibi auctatē nec ne. tñ appet de
patiētia epoꝝ ⁊ ꝙ apd epm fuit tētū ⁊ reputatū ꝓ hoſpi
tali iſtd tñ hoſpitale nūqꝫ ſoluit aliqꝫ portionē canonicā.
mō epūs petit canonicā an poſſit ꝓ pte hoſpitalis allegat
ꝙ ē pūata domus nec ꝑſumit auctas itercelliſſe. l. queciiqꝫ. l. ſi. ff. de publi. ꝓ epo allegat ꝙ illud qd ē in noīe ꝑſu-
mit eē in re ⁊ ꝙ patiētia hꝫ ꝓ accōmodatiōe ꝯſenſus. l. ſi
fili⁹. C. de peti. he. l. q in aliena. §. i. ff. de acq. here. puta re-
ctor hoſpitalis dicēdo ego ſum rector ⁊ poſtea dicendo
iſtud nō ē hoſpitale allegat ꝯria. iō nō ē audiēdus. l. i. C.
de fur. cū ſi. Soluit ibi bal. aut nō ē hoſpitale ⁊ tenet ſol-
uere canonicā portōēs. aut ē hoſpitale ⁊ ꝑſcripſit: ⁊ tunc
nō tenet ſoluere. alleg. c. de qrta. de ꝑſcrip. ⁊ iſtā dicit eſſe
bitatē ⁊ ſic ſentit ꝙ hoſpitale gaudet cōmodo ꝑſcriptio-
nis qdragita ānoꝝ ſicut gaudēt eccleſie. Et p iſta decla-
ratū ē ſi loca pia vel hoſpitalia gaudeāt eodē puilegio q̄
gaudeāt eccleſie. ⁊ p hoc attentare poteris ꝙ diſpoſitio
c. ſi. de his q̄ fiūt a maio. pte ca. loquēs de fabrica eccleſie
hēbit locū in fabrica hoſpitalis. ēt attētare poteris ꝙ di-
ſpoſitio. c. cū dilectus. ꝯiūcta gl. de ꝯſuetu. li. vj. inquātuꝫ
voluit ꝙ tpe fūdatiōis eccleſie pōt ſtatui conſentiēte epo
ꝙ conſtitutio que regulariter ſpectat ad epm ſpectet ad
aliū ꝑlatū ꝙ hēbit locū ēt qñ fundat hoſpitale publicū:
⁊ iſta nō ſūt ꝯtēnēda tene mēti qꝛ nuſqꝫ iſtū paſſuꝫ legiſ-
ſe memini. Excipit ēt caſus qñ relinqꝛ ad ꝑpetuū cultuꝫ
diuinū. dꝫ aūt relinq ad ꝑpetuū cultū diuinuꝫ qñ in teſtō
relinqꝛ ꝙ ſolēniter oī āno fiat offm̄ talis ſancti. vel ꝙ cō-
ſtituat ꝑbenda vel pulpitū in eccleſia vel aliqd aliud ad
ꝑpetuū cultū diuinū ſm Hoſt. alleg. c. ſignificatū. d pbē.
8 ¶ †An āt relicta p teſtōrē ⁊ determiata ad certū vſum
poſſint pter volūtatē teſtōris ad aliū vſuꝫ eo mortuo de-
putari. refert. d. Ant. doctores dicere ꝙ nō ſicut nec reli-
ctū ciuitati nō pōt ad aliū vſū trāſmutari. l. i. ff. de admi.
rerū ad ci. pti. ⁊ hec fuit opi. quorūdā. ⁊ iſtud ē genera-
le. ſi tñ eccleſia oīno idiget tūc pōt vti illis reb⁹ ⁊ ꝓuide-
re idigētiā neceſſitati ſue. poſtea vo pōt illa cōuertere ad
ꝑſtinū ⁊ originalē vſuꝫ ad quē teſtator deputauit per. l.
vnicā. C. de expē. publi. lud. li. x. ſm Vin. hic. Et plus di-
cit ꝙ ſi iteruenit auctoritas pncipis id qd ē relictū ciuita-
ti ad certū vſuꝫ poterit ad aliū vſuꝫ deputari. l. i. ff. de pol
licita. ſicut relictū ad certū piū vſuꝫ vult dicere Vincē. ꝙ
poterit auctoritate pape ad aliū piū vſuꝫ deputari. Dicit

a ¶ Portio-
nem. vide ad
hoc. d. Card.
in cle. dudū.
§. verum. q.
xxviii. de ſe-
pul. Hoſti. ⁊
oēs ſumiſtas
hic.

ēt ſi plura ſunt legata relicta ad diuerſa opa reipublice.
⁊ illa oīa nō poſſunt cōmode ex illo relicto explicari ꝙ
ꝑmittit ꝙ in vnū opus qd tūc elegerit illa erogētur. alle-
gat. l. legatū. §. i. ff. de admi. reꝝ ad ciui. ptī. Et plus dicit
ꝙ cū ꝯſilio heredis pōt relictū ad ſpectaculū cōmutari
ad aliud ad obſeruādā volūtatē dfūcti p. l. legatuꝫ. ff. de
vſufruc. leg. do. Ant. ꝯcludit qd ſi ad certū vſuꝫ factū eſt
relictū ⁊ nō pōt cōmode ꝯuerti ad vſuꝫ deſtinatū tūc ſo-
la auctoritate epi poterit ad aliū vſuꝫ ꝯuerti. c. nos qdeꝫ.
d. e. Si aūt legat ad certū vſuꝫ ⁊ pōt cōmode exeq ⁊ cō-
ſumi in illū vſuꝫ deputatū. tūc ſi cōmutatio nō ē oīno di-
uerſa ⁊ ſit in meli⁹. tūc ſatis putat do. Anto. ꝙ de ꝯſilio
hrēdis ⁊ auctoritate epi magna ſuadēte vtilitate fieri po-
terit. ⁊ ita pōt itelligi dcm̄ Vicētij. Si vo trāſmutatio ē
ad aliū vſuꝫ tūc nō pōt fieri ſine licētia pape. hodie ē tex.
ſꝫ cū in. d. cle. qꝛ ꝯtingit. ⁊ no. in. c. ſignificatuꝫ. de pbē. ⁊
ita reſidet cū dcō Vincē. trāſit Pe. de anch. ⁊ trāſit do.
Car. tu vide q̄ late dixi in. c. nos qdē. d. eo. ¶ Et ſi aliqs
opponat ꝙ imo nulla ē detrahēda qrta p. l. ſiqs ad dcli-
nādū. C. de epiſ. ⁊ cle. do. Bal. ibi dicit aut loqmur de iu-
re ciuili ⁊ tūc epūs nullaꝫ qrtā dꝫ hēre de relicto facto pijs
locis vel paupib⁹ vꝫ captiuis redimēdis vt ibi ē caſus qd
ꝓcedit de iure ciuili. ⁊ ita loqꝛ. d. l. ſiqs ad dclinādū. aut
loqꝛ de iure canonico. ⁊ tūc ſec⁹ vt hic ⁊ vide qd pulchre
voluit. idē bal. in auc. ſimiliter. C. ad. l. fal. vbi dixit ꝙ qr-
ta que debet epo ex lege dioceſana nō hꝫ aliqd cōe cum
trebelio ſeu cū qrta trebellianica. ⁊ ita ꝓcedat ille tex.
ꝓbās ꝙ epūs ⁊ pochialis eccleſia poſſūt de eodeꝫ relicto
cape canonicas portiōes. ⁊ ſic pñt ꝯcurrere epūs ⁊ eccle-
ſia pochialis ⁊ dixit hic Hoſt. ꝙ de quolibet relicto fcō
p dioceſanū qbuſcūqꝫ eccleſijs epūs hꝫ canonicā portionē
eccleſia vo parochialis hꝫ ſuā portioneꝫ de relicto facto
dūtaxat per parochianū ſuū. Jo. an. remittit ad no. in. c.
officij. d. eo. do. Abb. cōcludit ꝙ epūs hꝫ ſuā canonicā por-
tionē ex relicto fcō dūtaxat eccleſijs ⁊ pijs locis ſibi ſub-
iectis p quēcūqꝫ fiāt relicta. nā hec portio dbet epiſcopo
nō ab hoīe dioceſano. ſꝫ ab eccleſia cui fcm̄ ē relictū: vt in
c. reqſiſti. d. eo. eccleſie vo parochiali debet canonica por-
tio ex relicto facto eccleſie ſepulture p ſuū parochianuꝫ:
vt in. c. i. ⁊. ij. de ſepul. pōt ergo ꝯtingere ꝙ de eodē reli-
cto detrahant due portiōes puta ſi pochianus vni⁹ eccle-
ſie eligit alibi ſepulturā eidē aliqua legādo. nā eccleſia ſe
pulture dꝫ dare canonicā portioneꝫ epo pp onus epale.
itē canonicā portionē eccleſie pochiali in ſatiſfactionē in-
iurie ſeu laboris quē ſubijt eccleſia pochialis in ꝑſonam
defūcti. qñqꝫ pōt ꝯtigere ꝙ vna ſolū portio debeat puta
qñ pochianus alicui⁹ ē ſepultus in eccleſia exēpta. qꝛ tūc
portio debet eccleſie pochiali: vt in. d. c. officij. qñqꝫ nulla
portio detrahit vt ſi pochian⁹ eccleſie exēpte eligit ibi ſe-
pulturā. idē dicēdū in ſimilib⁹. Et inqꝫtū ſupius dcm̄ fu-
it pdicatores ⁊ minores teneri ad ſoluēdū quartaꝫ por-
tioneꝫ eccleſie pochiali ēt de relictis puilegiatis. vt in. d.
9 cle. dudū. §. hmōi. v. verū. ¶ †Quid ſi relictū ē fratrib⁹
heremitanis ſcti Auguſtini vel fratrib⁹ carmelitanis in
caſib⁹ puilegiatis vt hic an tenebunt ad portionē eccle
ſie pochiali. ⁊ p ꝯñs §. hmōi. loquēs de minorib⁹ ⁊ pdi
catoribus extēdat ad eos. dicit ꝙ ſic ſm Joā. an. in ad-
di. quas fecit ad gl. ſuas clemētinaꝝ. fuit. n. illud itrodu-
ctū in recōpēſationē dānoꝝ que ſuſtinēt eccleſie pochia-
les pp puilegia tributa ipſis eccleſijs in eo ꝙ pñt audire
cōfeſſiones. Itē pdicare ⁊ recipe pochianos alienos ad
10 ſepulturā. ¶ †Vtrū aūt eccleſia pochialis teneat dare
a epo canonicā portioneꝫ de portiōe ſua quaꝫ habuit ab
eccla ſepulture ſiue d relictis puilegiatis ſiue nō. d. Abb.
all. Fede. de ſe. dicētē ꝙ ſic in cōſi. vj p. c. cōquerēte. de
offi. ordi. vbi dꝛ ꝙ de omnib⁹ funeralibus debetur epi-
ſcopo quarta ⁊ ita reſidet. ¶ Tu adde de hac queſtio
ne Bal. in. d. l. ſiquis ad declinandum. in verſi. formo ta-
lem queſtionem ⁊ pono taleꝫ caſum teſtator elegit ſepul
turā apud minores ⁊ ibi ſepultus eſt in ſua vo vltima vo
lūtate legauit

Digitized by Google

luntate legauit ſimplr fratrib⁹ minorib⁹ cētum. Itē lega
uit qnquaginta p fabrica dicte eccl'ie. modo eccl'ia parro
chialis hūit quartā de illis centū. itē hūit q̄rtā de illis qn
quaginta p dictaȝ cle. dudū. §. hmōi nunqd ep̄s debebit
hr̄e quartā de vtraqȝ q̄rta ab eccl'ia prochiali. ⁊ videt̄ ꝙ
nō qꝛ ep̄s dȝ hr̄e q̄rtam relictoꝝ. ſȝ q̄rta prochialis non
debet̄ iure relicti. ſȝ q̄ſi p. l. fal. que detrahit̄ ꝯtra volūta/
tem defuncti. c. raynaldus. ſ. eo. l. ticia. ff. ad. l. falci. ⁊ iſta
ſilitudo pbat̄ in. c. ij. ad fi. in glo. ꝟ de ſepul. ſȝ ad iſtud rn̄/
det ep̄s. dicit. n. ꝙ nō ſolū dȝ hr̄e q̄rtā relictoꝝ ſȝ oīum ob
lationū ⁊ mortuarioꝝ. ſȝ mortuaria ⁊ oblatiōes defun/
ctoꝝ dn̄r quecūqȝ occaſiōe funeris ad eccl'iam prochialē
pueniūt vt in. c. ex pte de ſepultu. nā funeralia ſeu mortua
ria dn̄r quecūqȝ occaſiōe funeris ad eccl'iaȝ parrochialē
pueniūt ēt p̄ter volūtatem morientis puta p ſepultura in/
fantiū vel filioꝝ q tn̄ nō pn̄t aliqd relinquere vt pȝ in. c. ij
de ſepultu. in. vj. ⁊ p hoc ep̄s rn̄det pme obiectiōi q̄ ꝯ op/
ponit̄ ꝯ ep̄m iſta q̄rta prochialis eſt pͥuilegiata ſaltē qua
tenus detrahat̄ de relicto fabrice. nā de iure non ꝯſueuit
detrahi vt hic ergo ſemp durāt pͥuilegiata arg. §. illud in
aut. ꝯſtitutio que de dignitatib⁹. Itē abſurdū videt̄ excel
lere de corpore pͥuilegij cum potius ecōtra ſit dicēdū qñ
priuilegia iuri cōi derogant. vt in. l. decurioīb⁹. C. de ſilē
tiarijs lib. xij. rn̄det ep̄s ꝙ quarta parrochialis eſt pͥuile
giata ꝯ frēs miores pdicatores tn̄ poſtq̄ trāſiuit i ius ⁊
dn̄iū eccl'ie prochialis. qḋ fit ip̄o iure arg. l. lines marga
ritaꝝ. ff. ad. l. fal. aſſūpſit ſibi ius. ⁊ ꝯditiōeȝ ex pſona cui
acqrit. nā mutata pſona rei ſtatutū ꝯuenit mutari. l. i. C.
de imponēda lucra deſ. lib. x. cle. penul. de pbē. c. i. de iure
patro. in. vj. l. paulus. ff. de acqr. here. l. ſtatatio. §. fi. ff. de
publi. ⁊ iſtā ptē vr̄ tenē Io. an. i. c. certificari. ꝟ eiſ. §. vbi
innuit ꝙ qñqȝ ep̄s petit q̄rtā q̄rte quā eccl'ie prochialis re
cepit ab illo a quo ep̄s nil recipere potuit ſup hoc diſtin
guit iter legatū pͥuilegiatū rōne ſui ip̄i⁹ exēplū de pmis
centū relictis frib⁹ ep̄s nil dȝ hr̄e rōne pſone qꝛ frēs ſunt
exēpti ⁊ ab exēptis ep̄s nō petit q̄rtā ſm̄ Inno. Pet. ab
ba. ⁊ Io. an. vt ip̄e no. i. d. c. officij. de iſtis cētū eccl'ia pro
chialis dȝ hr̄e q̄rtaȝ ⁊ de iſta q̄rta ep̄s hēbit quartā vt ſic
pͥuilegiū exemptoꝝ nō pdeſt nec nocet eccl'ie parrochia
li reſpectu ep̄i. arg. ff. de excuſ. tuto. l. ſȝ ⁊ milites. §. i. ſȝ ſi
legatū eſt pͥuilegiatū rōne ſui vt ē relictū p fabrica ſemp
vr̄ ꝙ duret pͥuilegiū tanq̄ reale ⁊ hāc dicit eē opi. ſubti/
lē. bal. tn̄ qꝛ forma iſtius pͥuilegij. eſt iniūcta reſpectu pſo
ne. ⁊ cauſe nō credit ꝙ hēat locum ꝯtra ep̄m. qꝛ pͥuilegi
um formatū reſpectu huius pſone nō pōt extēdi ꝯtra ali
am pſonā. l. amiciſſimo. §. luci⁹. ff. de excuſa. tuto. ſic ergo
eueniet ꝙ ep̄s habebit ex alterius pſona qḋ ex ſua hēre
nō pōt. l. ariſto. ff. que res pignori. l. claudius felix. ff. q po
tiores in pignoribus ha. ⁊ hoc dicit eſſe veꝝ in q̄rta que
debet̄ eccl'ie parrochiali de relictis itra dyoceſiȝ. ſȝ de re/
lictis ex̄ dyoceſim nō hȝ q̄rtaȝ q̄rte ep̄s ſicut videt̄ ſentire
Federi. in pallegato. vj. ꝯſilio. † ¶ Ultio q̄rit̄ ꝺ do. Pe.
teſtator legauit ticio fundū ⁊ voluit ꝙ legatari⁹ teneret̄
in feſto ſcti Frāciſci dare fratribus minorib⁹ prandiū an
itelligat̄ de vno ſolo prādio in feſto ſancti Frāciſci an ſin
gulis annis dci feſti. videt̄ ꝙ ſingulis ānis videat̄ graua
tus. qꝛ legatū in diē reiterabilē itelligit̄ annuū ⁊ ppetuū
. l. cū qdā. ff. de annu. lega. qḋ eſt veꝝ qñ dies eſt reiterabi
lis ꝓprie ſecus ſi iproprie vt dies mortis puta iuſſit teſta
tor in die mortis ſue fieri p hrdē vnā ſeptimā hānitaȝ. di/
xit Pe. ꝙ nō dȝ fieri quolibet āno. qꝛ dies mortis ē vna
tm̄. ⁊ illa dies q̄ eſt reuoluto āno nō eſt dies ꝓprie. ⁊ hoc
tenuit Guido de ſuz. dubitādo tn̄ bar. dic̄ ꝙ ēt de relicto
facto fratribus. vt. S. dȝ intelligi ſemel tm̄. allegat p caſu
. l. eum q kalendis. ff. de vbo. ſigni. l. bone. §. hoc ſermo/
ne. ff. de ver. ſig. Ad. d. l. cū qdem trādit ꝙ impator facit
illam interp̄tationē ex q̄litate pſone relinquentis ⁊ eius
cui relinqbat. iuſſit. n. dari decurionibus: ⁊ ſic ex q̄litate
pſone pſumit̄ ꝙ voluerit dare ſemel tātū. ar. l. ſȝ ſi ſuſcepit
§. i. ff. de iudi. ſȝ in q̄ōne ꝓpoſita qñ relinqtur fratribus
minoribus vel aliqs mēdicātib⁹ ſatis eſt dari ſemel tātuȝ
imo ēt ſi relinq̄ret̄ decurionibus magne q̄ntitas ſemel tā
tū dȝ itelligi. qꝛ ceſſat illud veriſile qḋ mouit ibi impato
rē. ita dixit Bar. in. d. l. cū quidā. ⁊ cū eo trāſit. h. d. Pe.

12 ¶ † Querit ēt do. Pe. qd ſi teſtator relinqt monaſterio
ſci Georgij quolibet āno. x. quāto tēpore durabit tale le/
gatū dicit ꝙ ppetuo. l. ānua. §. a titia. ff. de ānuis lega. Sȝ
iſtud ppetuū quō intelliget̄. debet. n. intelligi in ſecula ſe
culoꝝ vel vſqȝ ad cētū annos videt̄ ꝙ vſqȝ ad centū an/
nos qꝛ tāto tp̄e videt̄ durare vſufructus relictus ciuitati
l. ſi vſufructus. ff. de vſufru. leg. ⁊ iter annuū legatū ⁊ vſu
fructū eſt per oīa ſimilitudo niſi diſſimilitudo aliter ap/
pareat ⁊ iſtā opi. ꝙ intelligat̄ legatū annuū ſctīi eccl'ie
vſqȝ ad cētū ānos ⁊ nō vltra vr̄ tenere Bar. in. d. l. ſi vſu/
fructus. ⁊ cū ſequit̄ hic do. Pe. de anch. do. Abb. nulla
facta mentiōe do. Pe. tāgit iſtā. q. ⁊ idē ſequit̄ ꝙ intelli
gat̄ per cētū ānos ⁊ nō vltra. Et iſta ſūt que vltimo loco
tacta ſunt p ſcribētes in hoc. c. ¶ Tu vo adde pmo ad
hanc vltimā. q. qꝛ Bar. in. d. l. ſi vſufructus. dicit nō ob/
ſtare leges dicētes vſufructū ppetuo deberi. qꝛ debēt in/
telligi vſqȝ ad cētū annos qḋ eſt lōgiſſimū vite tp̄s. ⁊ ſic
ſentit ibi Bar. ꝙ ſi teſtator legat vſufructum ppetuo ali
cui eccl'ie ꝙ itelliget̄ vſqȝ ad centū ānos. ⁊ idē Bar. in
d. l. annua. §. a titia. vbi eſt tex. qui vtit̄ iſto vbo ppetuo
querit Bar. ibi an itelligat̄ in ſecula ſeculoꝝ an vſqȝ ad
centū ānos. gl. vr̄ velle ꝙ ppetuo poſtea allegat aliquas
ll. que dicūt vſqȝ ad centū ānos. ⁊ ſic trahit vſqȝ ad cētū
ſicut in vſufructu ⁊ remittit ſe ad. d. l. cū qdā. de ānuis le
ga. ⁊ ad. d. l. ſi vſufruct⁹. ſed gl. in. l. ānua. de annu. leg.
vr̄ ſentire in ſecula ſeculoꝝ. ſȝ in. l. pe. eo. ti. ⁊ in. d. l. ſi vſu
fruct⁹. tenet ꝯtrīū. Eſt nūc accurate vidēdū qd iuris tex.

13 ille dicit ad ppetuū cultū diuinū teſtator legauit eccl'ie
vſufructū ppetuo percipiēdū ex talib⁹ redditib⁹ vtrū du
ret p cētū ānos an in ſecl'a ſeculoꝝ. vidi dubitari in fcō ⁊
vr̄ ꝙ duret p cētū ānos ⁊ hoc pbat tex. in. d. l. ſi vſufruct⁹
municipib⁹ legatus erit in h̄. cētū annos obſeruādos eē
q finis vite lōgiſſimus eſt. ⁊ hoc decidit gl. ibi. lȝ. n. tex. lo
quat̄ de vſufructu relicto ciuitati. idē dicit glo. in vſufru
ctu relicto eccl'ie ⁊ idē voluit vltra allegata. Bal. in. d.
l. an vſufructus. ⁊ ibi dicit idē in emphiteoſi ꝯceſſa ciui/
tati. qꝛ cū de nā ſui hēat eē tp̄ale vr̄ ꝙ finiat̄ per cētū an/
nos. idē dicit in feudo. ⁊ iō dicit ꝙ iuriſditiōes quas hn̄t
ciuitates in feudis egēt renouatiōe de cētū annis in cētū
ānos ⁊ rō eſſe pōt tradita in. d. l. an vſufructus. in verbo
qua rōne ꝓprietas eēt inutilis futura. ff. de vſufruc. ⁊ iō
vr̄ ꝙ doctrina Bar. Petri de anch. ⁊ do. Abb. ſit vera.
Mihi aūt vr̄ ꝙ doctrina eoꝝ nō poſſit aliquo modo p/
cedere. ⁊ an̄ oīa allego elegātē deciſionē Lappi allega/
tiōe. xxx. vbi loquit̄ de relicto facto ad tp̄s vtrum poterit
ep̄s deducere quartā. ⁊ determiat ꝙ nō. ⁊ p ꝯns non hȝ
locū tex. ille dū loquit̄ de ppetuo cultu diuino. ergo vbū
ppetuū intelligit̄ in ſecula ſeculoꝝ in caſu in iuſ. c. Scdo
ꝯſidero ꝙ iſta dictio ppetuo multipliciter exponit̄ a iure
nā tex. in. l. i. ff. p ſocio. dicit ꝙ itelligit̄ donec qs viuet. ⁊
gl. ibi magiſtra ⁊ melior d̄ iure exponit dictionē ppetuo
ideſt ad vitā ⁊ ibi alio mō ideſt generaliter. l. edita. C. de
edendo. alio mō vſqȝ ad. xxx. annos. inſti. de ꝑpe. ⁊ tēpo.
acti. in prin. alio mō ideſt ꝯtinue. l. hūanitatis. C. de ibu.
alio mō ideſt ſine p̄finitiōe tp̄is. l. iij. ff. de excep. Adde
notabilē gl. in. c. clericos. de coha. cler. que exponit ideſt
donec penituerit. ⁊ adde glo. in. c. vt circa. §. i. de elec. in.
vj. que exponit ppetuo ideſt generali ⁊ adde gl. in. l. pre
tor ait. §. hoc iterdictū. ff. d̄ ope. no. ⁊ tex. in. c. ſi. d̄ reſcrip.
in. vj. ⁊ glo. in. l. nā ⁊ impator. ff. de legibus. que exponit
ideſt decēnio. ⁊ adde elegās dcīi Bar. in autē. qbuſcūqȝ
modis. C. de ſac. ſanc. eccle. vbi dicit ꝙ ꝯceſſio vſqȝ in ter/
ciā generationē eſt tēporalis ⁊ nō perpetua. adde glo. in
probe. C. ⁊ quod ibi no. Bal. ⁊ tex. in. l. i. §. qui imperpe
tuum. ff. ſi ager vectiga. Adde ſolēne dictum Bal. in lo
co extranco in titu. de pace conſtantie in ſcda colum. in

ṽbo nos romanos vbi impator dicit velle illã pacẽ eſſe
ꝑpetuã.i.q̃diu ſeruet̃ fides vel exponit ꝑpetuã ideſt ſine
p̃finitiõe tp̃is.q2 impator facit illã pacẽ noīe ſedis ꝛ im
perij q̄ nõ morit̃ in auctẽ.q̃uo op3 epos in p̃n.ꝛ hoc dicit
ꝓcedere ex pte impij.ſ3 ex pte ciuitatis exponit̃ ꝑpetuo.i.
vſq3 ad vitã ciuitatis.nã ciuitas mori põt ſi auctoritate
ſupioris dãnet̃ ad aratꝝ.vt no.Inno.in.c.cũ ex in iũcto
de ope.no.ꝛ no.in.d.l.an vſufruct⁹.faciat ẽt qð no.Jo.
an.in.c.ij.in ṽbo ꝑpetuo de bñ̃ficio lib.vi.ꝛ ſic hẽm⁹ nũc
clarũ itellectũ ad illã dictionẽ ꝑpetuo.nũc allego caſum
in.d.l.ſi vſufruct⁹in ṽ.quouſq3 in eo vſufructu tuẽdi ſũt.
nã ſi qs eos ꝑpetuo tueret̃ nulla vtilitas erit nude ꝓprieta
tis.vbi ẽ cãus ꝙ ſi relinqt̃ vſufruct⁹ciuitati nõ duraret ꝑ/
petuo.ſ3 duraret cẽtũ ãnis ergo illa dictio ꝑpetuo excludit
tp̃is p̃finitiõe3.vbicũq3.ergo teſtõr relinqt vſufructũ ec/
cleſie pcipiẽdũ in ꝑpetuũ excludit ſpaciũ cẽtũ ãnoꝝ.q2 ſi
ſimplr̃ legaſſet vſufructũ eccl̃ie deberet̃ vſq3 ad cẽtũ an/
nos.ſ3 qñ teſtõr apponit illa ṽba ꝑpetuo pcipiẽdũ vr̃ al
terare diſpõnẽ iuris ꝛ diſponere ꝙ debeat̃ ſine p̃finitiõe
tp̃is ex quo natura illi⁹ṽbi ꝑpetuo hoc importat vt dc̃m
eſt.ꝛ caſus eſt i.d.l.ſi vſufructus.ꝛ ita ꝯſului in ſcõ tene
mẽti q2 eſt doctrina noua ꝛ iſtõ erat addẽdũ ad p̃fatã qõ
ne3.Adde ſcõo ad qõne3 p̄cedẽtẽ q2 teſtõr legauit pietã
tiã frib⁹ ſci Frãciſci i feſto beati Frãciſci bar.ꝛ do.Pet.
voluerunt dari ſemel tñ mihi vr̃ ꝙ tale legatum debeat̃
quolibet ãno in feſto beati Frãciſci.Et eñ oĩa pondero
ꝙ iſtud relictũ tẽdit ad pietatẽ ergo eſt legatũ piu3 ꝛ de
iſta pietãtia vide tex.loq̃ntẽ ꝛ alibi neſcio aliõ in.c.cum
ad monaſteriũ de ſtatu mo.ergo iudicabit̃ tanq̃ legatũ
piu3 vt ṽba ſonãt inſtit.de donatio.§.eſt ꝛ aliõ.c.ſi cupiſ.
xvi.q.i.Mõ.d.l.cũ qdã dic̃ decurionib⁹ diuiſiões dari
voluiſſet die natal' ſui nõ cẽ viſiſe teſtõrẽ de vno ãno ſen/
ſiſſe.ſ3 de ꝑpetuo legato.ꝛ ẽ glo. ibi ſingularis ꝛ vnica
ꝙ quo ad ſcrõs dies natiuitatis eorũ dr̃ dies mortis.q2
tunc dñr naſci ad gl'iã.Mõ certũ eſt ꝙ dies natiuitatis
teſtõris ꝓprie nõ venit niſi ſemel.ꝛ ẽt gl.ibi equerat die3
natiuitatis ꝛ diẽ mortis quo ad ſcõs viros.ꝛ tñ relictũ
in die natalis debet̃ quolib3 anno.ꝛ iſtõ nõ eſt pp aliud
niſi pp celebrãdã memoriã in honorẽ ipſi⁹defuncti.ꝛ pp
hoc impator ibi eſt interpratus legatũ deberi q̃lib3 ãno.
nõne multofortius dicem⁹ idẽ eẽ interp̃tandũ pp cõmo
dũ aĩe defũcti.q2 bonũ aĩe p̃ferendũ eſt bonoꝝ corpis.l.
ſancimus.C.de ſacroſan.eccle.cũ ſi.ꝛ tale relictũ factu3
ipſis fratrib⁹ ẽ legatũ piũ ꝛ tẽdit ad ſalutẽ aĩe teſtõris.c.
aĩe defunctoꝝ.xiij.q.ij.ergo debebit̃ quolibet ãno ꝛ hoc
rõne relinq̃ntis vr̃ ꝙ debeat̃ quolibet ãno.ꝛ ẽt rõne ei⁹
cui relinquit̃.q2 relinquit̃ in cãz piam iõ debebit̃ pingui
us.l.titia.§.ſcia.ff.de au.ꝛ argen.lega.c.indicãte.ẽ.eo.ꝛ
iſtud vr̃ mihi ṽius bar.tñ dubitãdo in.d.l.cũ qdã illõ aſ/
ſeruit.dixit.n.ſalua ṽitate.ꝛ iſtud tene mẽti pp pietãtias
14 relictas frib⁹.†Quid ſi teſtõr legauit octingẽtas libras
expẽdi in tinea eccl̃ie ꝛ ibi iã erant inchoati pillaſtri ſup
qbus deberet edificari nõ tñ adhuc erant p̃fecte executo
res nõ volũt expendi niſi in tineã eccl̃ie qd iuris fuit iſta
qõ in ſcõ ꝛ iter ꝯſilia Gaſparis calderini.ꝛ Joã.calde.
repit̃ elegãtiſſimũ ꝯſiliũ ſolẽniſſimi doctoris dñi Flori.õ
ſcõ Petro gẽitoris dñi ꝛ p̄ceptoris mei dñi baptiſte ei⁹
filij quẽ hẽo in ſũma reuerẽtia diſtīxit ꝙ ſi pecunia ſuffici
et ad vtrũq3 poterit expẽdi.al's ſecus.vide ibi in titu.de
teſtis ꝯſilio.xxij.vide Jo.cal.in eo.ti.ꝯſilio.xiiij.vbi teſta
tor reliqt vt de bõis ſuis edificet̃ vnũ altare in eccl̃ia fra
trũ heremitaꝝ ꝛ illi aſſignet̃ dos de bonis ſuis anvaleat
tale legatũ.ꝯſului ꝙ ſic q2 ad augmẽtandũ cultũ diuinũ
emanauit ergo ẽ exeq̃uendũ.c.auꝝ h3 eccl̃ia.xij.q.ij.xiij.
q.ij.c.vltia volũtas.c.nos qdẽ.c.tua.ẽ.eo.nã legata ſctã
vt emant̃ libri calix ꝛ ſilia vel vt fiãt picture in eccl̃ia ſũt
executiõi mãdãda ꝛ ꝓ eis agi põt.ꝛ allat iſtũ tex.ꝛ.d.l.
[illegible]a.§.ticia.ff.de annu.leg.ꝛ ibi ẽt tangit an ſacerdos
ſecularis poſſit p̃ſtari ad illud altaꝛ fabricãdũ in eccl̃ia
15 heremitana.†Quid ſi teſtõr fecit fieri capellã ꝓ ſexcentũ

ducatis in ſex ãnis an elapſis dcis ſex ãnis ptãs ſit deuolu
ta ad ep̃m.ꝛ ſi eſt deuoluta qualr̃ poſſit ꝛ debeat exeq vi
de elegãtẽ deciſionẽ Lapi in allegatiõib⁹ ſuis allatione.
lxxxvij.Et inq̃ſitũ in.c.p̄cedẽti fuit dc̃m de executorib⁹ di
ſtribuẽtib⁹ qd ſi fideicõmiſſari⁹ datus eſt ad diſtribuẽdũ
totã hereditatẽ inter paupes xp̃i an dicat̃ heres ꝛ ſi non
exequit̃ volũtatẽ defuncti īfra tp̃s ꝯſtitutiõis ſynodalis
an deuoluat̃ ptãs exeq̃ndi ad ep̃m Pe.de ancha.ꝯſilio.
xix.in titu.de teſta.poſito iter ꝯſilia Gaſparis.Et Joã.
cal.rñdet ad p̃mũ ꝙ t3 locũ heredis.allat Inno.in.c.cũ
16 tibi.ẽ.eo.l.nulli.C.de epiſ.ꝛ cle.†Quo ad ſcõm dicit ꝙ
ſi fuit impedit⁹ īfra tp̃s ꝯſtitutũ a ꝯſtitutiõe ſynodali nõ
currit tp̃s q2 tñ currit negligẽti.c.nos qdẽ.ẽ.eo.ꝛ allat
Fede.de ſcñ.ꝯſi.xxiiij.ꝛ bal.in.l.id qð paupib⁹ ꝛ dicit ſu
per hoc iudicẽ debere ꝓnũciare q̃cq̃d ſenſerit gl.in.l.ſan
17 cimus.C.ad treb.†Utrꝝ aũt ſufficiat executio ṽbalis pu/
ta q2 nõ eſt deuentũ ad diſtributionẽ realẽ vtꝝ deuoluat̃
executio ad ip̃m ep̃m pulchra eſt qõ vide elegans ꝯſiliũ
iter ꝯſilia Jo.cal.ꝯſi.xxviij.in titu.de teſta.vbi ꝯſuluit ꝙ
diſtribuẽdo ṽbalr̃ dĩ exeq volũtatem defuncti.allegat.l.
18 nulli.ꝛ.l.ſi qs ad declinandã.C.de epi.ꝛ cleri.†Quid ſi
executor deputatus ad diſtribuendu3 iter paupes elegit
puellã etatis nubilis cui diſtribuit in euentũ ꝯditiõis qñ
nupſerit vel monaſteriũ itrauerit an poterit ita diſtribue
re vide elegãs ꝯſiliũ ꝙ nõ iter ꝯſilia Joã.cal.ꝯſilio.xxix.
19 huius tituli.†Quid ſi teſtator reliqt vt centũ libre diſtri
buant̃ paupibus ꝛ pijs locis ꝓ aĩa eoꝝ qbus teſtõr q̃uo
libet obligatus appareat dando executores.iõ dubitat̃
an poſſint diſpenſare cum ꝯſtitutio epi diſponat ꝙ male
ablata ꝓ aliquẽ nõ debeãt diſpenſari q̃3 per ep̃m ꝛ an in
20 telligat̃ tale legatum ꝓ male ablatis.†Quo ad p̃mum
Jo.cal.dicit in ꝯſilio.xiij.huius tituli ſe tenuiſſe in ſcolis
ꝙ talis ꝯſtitutio nõ t3.q2 ſup iſtis incertis nõ eſt neceſſa
rio recurrẽdũ ad ep̃m.ſ3 hñs reſtituere poterit per ſe ꝛ ꝑ
alium reſtituere niſi in caſu negligẽtie vt no.Archi.in.c.
ij.ẽ.eo.in.vj.ſ3 Hoſt.teneat ꝯtriũ in.c.cũ ſit de iude.de hoc
vide dicta ꝑ me in.c.tua nobis.ẽ.eo.ꝛ ſic t3 Jo.cal.tale3
ꝯſtõne3 nõ tenere.q2 ep̃s d3 eſſe cuſtos canonũ ꝛ nõ vio
lator.c.ꝯſtõnis.xxv.q.ij.Ad ſcõm dicit ꝙ tale legatũ d3
diſtribui paupib⁹ vt incertũ vt itelligat̃ teſtatorem credi
diſſe ad hoc teneri.ſed ignoraſſe cui vide ibi ꝑ eum. Et
inq̃ſitum ſupius in.c.relatũ ꝛ in.c.cum eſſes.ẽ.eo.multa
ꝛ varia dicta fuerũt.adde teſtator de tp̃ali iuriſdictione
eccl̃ie in p̃ſitia quattuor ꝑſonaꝝ quaꝝ due erãt femie le/
gauit vxori ꝓdiũ vt poſt mortẽ eius remaneret eccleſie ꝛ
p̃mo hoc corã ſolo p̃ſbytero dixerat q̃rit̃ an valeat Joã.
calda.in ꝯſilijs ſuis.vij.ꝯſilio in hoc titulo tetigit tale le
21 gatũ valere vide ibi ꝑ eũ.†Quid ſi legat̃ ꝓ aĩa an in du
bio p̃ſumat̃ relictũ ꝓ aliq̃ obligatiõe pulchra eſt dubita
tio ꝛ effectus eſt magnus.q2 ſi videret̃ legatũ ꝓ obliga/
tione prius deberet̃ ſolui q̃3 detrahi litis filioꝝ.Jo.cald.
ꝯſilio.xxxiiij.huius titu.ꝯſuluit ꝙ nõ vr̃ relictum ꝓ aliq̃
obligatiõe.ſ3 ꝓ redẽptiõe pctõꝝ.c.aĩe defunctoꝝ.xiij.q.
22 ij.†Utrꝝ aũt res que ſubiacent reſtõni poſſint legari per
inſtitutẽtem ẽt pio loco dic ꝙ nõ q2 res que ſubiacent re
ſtitutioni nõ poſſunt alienari niſi in certis caſib⁹ notatis
in.l.ſi.ꝛ in auctẽ.res q̄.C.cõis de leg.ꝛ in.c.raynutius.in
ſi.glo.ẽ.eo.ꝛ in.c.in p̃ſentia in p̃ma glo.de ꝓbatio.ſ3 iſte
caſus nõ eſt de illis ergo ita ꝯſuluit do.Gaſpar de cald.
in ꝯſilio p̃mo huius titu.Et inq̃ſitum in.c.cũ tibi.ẽ.eo.te/
tigi ad ſummũ an executor poſſit diſtribuere in filios ſu
os ꝓprios q̄ ſunt ṽe paupes.adde ad ibi dicta Jo.cald.
ꝯſilio.xxxi.ꝛ conſi.xxxviij.huius titu.ꝛ do.Pet.in.c.ſi.
ẽ.eo.in.vj.ꝛ do.Cardi.in clemen.i.ẽ.eo.titu.Et inquan/
tum in p̄cedenti.c.dixi ſi executio teſtõꝝ tranſeat in capi
tulum ſede vacãte.adde Jo.cald.cõſulentem ꝙ ſic con
ſilio.xij.hui⁹titu.Et adde Bal.in.l.ſancimus.C.de nup.
vbi querit teſtator mãdauit pro aĩa ſua executoribus ſu
is ꝙ expẽderent mille pro puellis maritandis an iſti exe
cutores poſſint diſtribuere in puellas que nondum ſunt
etatis nubilis

etatis nubilis vt ꝙ nõ qꝛ nõdũ pót cauſa finalis īpleri
ipſius diſpoſitionis ⁊ hoc qñ fit ī puellis maritãdis in
genere mētio. ſi vero fiat mentio ī ſpecie ꝓ herte maritã
da. tũc nõ hꝫet locũ vt expectaret etas nubilis rõ eſt īſ
certã ⁊ incertã pſonã qꝛ vbi eſt pſona incerta dꝫ ꝑ execu
torē elegi pſona habilis. ſꝫ qñ eſt pſona certa ipſe teſta
tor elegit eam. ió ð habilitate. an ſit apta ad maritandũ
nõ eſt curãdũ qꝛ in īcertis nõ certis locus ē cõiecturis
.l. cõtinu⁹. §. cũ ita. ff. de ð. obl. cũ ſimi. ⁊ ꝑ iſta ſit lecta ⁊
intellecta decretalis veſtra.

r **Raynutius.** Ad dei omnipotētis gloriã ⁊ ad laudem
beate Marie Magdalēe apoſtole glorio
ſe cui⁹ cni feſtũ mira deuotõe celebrauimus
diuerſa ī põtificia ⁊ romana cenſura ſcripta opi. ꝯrias
qõnes difficiles ſolutõeſ ambiguas ſentētias obſcuras
ꝗut illuſtres in iure viri ſenſerũt ī cõmēto reaſſumere ī
ſtitui. Et inquantũ largitor ſcientie deus hñmeritis bea
te glorioſe ſancte iuuantib⁹ dederit obſcura multa ad
lucē ãbigua ad certũ ꝯria ad ꝯſolantē ꝯcluſionē ꝓ meo
exili igenio reducã. ⁊ ē hec ðcretalis raynuci⁹ ī ſua mã
tremēda ⁊ canoniſtis icognita ſꝫm do. Ant. q exclamat
ꝯ legiſtas audētes legere canões ⁊ ꝯ canõiſtas auden
tes legē leges ⁊ ſꝫ do. Pe. de anch. ꝯtinet materiã ꝯfũ
dã ⁊ ſꝫ do. Card. ē capitulũ famoſuꝫ ⁊ continet multas
mãs ⁊ diuidit. Pͥo ponit factũ corã papa narratũ ap
pellatõis remedio. Scdo auditoris dati ꝑ papã ꝓnun
ciatio. Tertio ipſius ꝓnũciationis ꝯfirmatio facta ꝑ pa
pã. ſcda ibi cũ autē. tertia ibi cũ igit. Itē pͥma ſubdiuidi
tur. qꝛ pͥmo ponit teſtm̃ raimcij. ſcdo factuꝫ ipſius poſt
mortē emergēs. tertio qõnē ex teſtõ ⁊ facto exortã ⁊ par
tiũ allegationes. qͬto iudicis diffinitionē quinto partiũ
appellationē. ſcda ibi mortuo. tertia ibi poſtmodũ. qͬta
ibi dictus. qͥta ibi ſꝫ vtraqꝫ. Itē ſcda ꝑncipalis ſubdiui
dit qꝛ pͥo corrigit ī vno capitulo iudicis ſentētiã. ſcdo ī
alio capitulo illã ꝯfirmat cum certa moderatiõe. tertio
ſupplet ꝙ pͥmus obmiſerat. quarto ad aliã ſentētiã ꝯfir
mat. ſcda ibi ī eo ð. tertia ibi qꝛ ð. qͬta ibi in eo autē ⁊
s ð intēdit †. In bonis patris matris ⁊ autē hꝫ qs tertiã
debitã iure nature qua ꝑuari nõ pót. ⁊ filius rogatus re
ſtituere hereditatē detrahit ðbitã iure nature ⁊ quartã
trebellianicã ī ea tñ qͬta cõputant fructus poſt litē cõte
ſtatã ꝑcepti. h. d. Et ſꝫm Io. an. erat olim illa decretalis
in antiqua cõpilatione in titu. de re iudi. ⁊ ita eam re
fert allegari ꝑ Accurſiuꝫ ī ſua gl. ī. l. q̃ꝗ. C. ad. l. fal. ego
alĩo aliã gl. ī. l. papinianus. §. meminiſſe. ff. de inoffi. teſt.
¶ No. ibi in extremis poſitus. qꝛ hoſt. ⁊ doc. hic expo
nunt quaſi extra terminos huius vite. ī. moriens ⁊ allegãt
c. nos qdeꝫ in verbo ð hac luce migrante. ð eo. ⁊ in. c. ſi.
in verbo agēs in extremis. ð ſucceſ. ab inte. ⁊ ita ꝯcidũt
hic ſcribētes. Ex quo tex. īfert Pe. de ancha. ꝙ ille erat
poſitus in extremis vite ⁊ cõdidit teſtm̃ nõ ergo corpis
ſanitas. ſꝫ mētis integritas reqrit in teſtãte. allegat. l. in
eo. ff. eo. Si aũt furor ſuꝑueniat dũ teſtm̃ eſt in fieri teſtm̃
nõ tenebit. allegat. l. furioſum. C. eo. iſtud eſt tangenduꝫ
in. c. ſi. ī titu. ī. Ego ð ꝯſidero tex. valde elegantē ⁊ huic
ſimilē in. l. ſeia. §. cũ pꝛ ver. in extremis vite cõſtitutus. ff.
de dona. vbi ꝯſtitutus in extremis donare pót ergo forti
us teſtari. allego etiã mirabilē tex. in. l. ſi pꝛ. §. qdã in ver
bo cuꝫ in extrema eſſet valitudine. ⁊ in verſ. deberi ea q̃
ī extremis dixiſſet. ff. de fideico. liber. ⁊ allego nouã ⁊ ſin
gularē opĩo. bar. in repe. l. ī. C. de ſac. ſan. eccle. vbi dicit.
ꝙ exiſtēs in extremis pót de iure ciuili teſtari ad pias
cãs cũ duob⁹ teſtib⁹ ēt nõ ſeruatis ſolēnitatib⁹ iuris ciui
lis. ⁊ cõiter illa opĩo ſua reprobata eſt ꝑ ſcribētes apud
legiſtas. ⁊ miror de extrema paupie eoꝝ q hñt caſuꝫ no
uum ⁊ ſingularē ꝓ opiniõe bar. ⁊ eis fuerit icognitus in
d. §. qdã ⁊ ꝑclarus doctor Ange. in. d. §. qdaꝫ dicit ibi eē
caſum meliorē de iure ꝓ opi. bar. ⁊ ſibi in memoriam nõ
veniſſe cũ legeret. d. l. ī. C. de ſac. ſan. eccle. ſꝫ ꝯtra Ange.

glo. eſt ibi in. d. §. qdã que ad tex. dicit in verbo cũ pluri
bus ſupple ad min⁹. v. ⁊ allegat. l. ſi. §. in oi. C. ð codic.
eſt ergo ibi cãs ꝙ exiſtēs in extremis vite pót codicilla
ri ad pias cãs cũ duob⁹ teſtib⁹ de iure ciuili. ſꝫ ſꝫ gl. iſtð
eſt falſum imo reqrunt qnqꝫ teſtes ⁊ miror de Ange. q
nec ſciuit. nec potuit in hoc paſſu defendere ſe a morſib⁹
Accurſij reuera male locutus eſt accurſius ꝙ ad oculuꝫ
oñdo hoc mõ tex. dicit ibi pñtib⁹ viris honeſtis q̃ꝫ pluri
b⁹ q tex. ꝓbat ꝙ exñs in extremis dꝫ codicillari ad pias
cãs coram teſtibus viris honeſtis. ⁊ ſic ad eſſe taliuꝫ co
dicilloꝝ reqrit in teſtes viros honeſtos ⁊ claros. ſꝫ idem
accurſi⁹ in. d. l. ſi. §. in oi dixit ꝙ in codicillis femine põt
eſſe teſtes ſi ergo. l. qdã reqreret ī codicillis ad pias cãs
a ꝯſtituto in extremis factis. v. teſtes maſculos ſequeret
ꝙ eēt deterioris ꝯditiõis exñs in extremis. ⁊ codicillãs
ad pias cãs ꝙ repugnat cuicũqꝫ in iure exercitato inge
nio. ergo ſeqtur neceſſario ꝙ ex quo ille tex. reqrit viros
honeſtos. ⁊ ſic excludit feminas ꝙ ſufficit duo ar. l. vbi
nũerus. ff. de teſti. cũ ſimilibus. ꝙ aũt tex. ille reqrendo vi
ros excludat feminã allego in idiuiduo tex. iũcta doctri
na bar. in. l. ī. in ver. viroꝝ. ff. de legi. ſꝫ obſeruãde memo
rie. do. Diony. de puſio ibi dãnauerit illã doctrinã bar.
⁊ ꝓ dcõ ei⁹ allegaui gl. q̃ ſibi nõ venit in mētē vide dicta
ꝑ me in repe. cle. ī. ð elec. ⁊ ió ꝙ duo teſtes ſint viri ⁊ ſint
hõeſti in codicillis ad pias cãs factis ab exñte in extre
mis ſupplēt numeꝝ. v. teſtiũ ⁊ ſi ſubdiſt põderet tex. ī. c.
relatũ eſt ꝯformis textui iuriſcõſulti in. d. §. qdã in dñ. vi
ris honeſtis. tene mētĩ qꝛ iſta latuerũt illuſtre ingenium
antiquoꝝ. ⁊ addo ēt mirabile dcm̃ Ange. in. l. cũ antiq
tas. §. cũ aũt. C. eo. vbi dixit ꝙ exñs in extremis pót teſta
ri ad pias cãs cũ duob⁹ teſtib⁹ vel extra ad pias cãs cuꝫ
duob⁹ teſtib⁹ ⁊ pñtia pſbyteri parrochialis. ⁊ ita dicit ſe
ītelligere tex. c. cũ eẽs. ð eo. ſomniauit tanqꝫ doctor ⁊ ꝑ
errorē locutus eſt. nã. c. cũ eſſes nõ loqtur de ꝯſtituto in
extremis late dixi ꝯfundēdo eũ ī. d. c. cũ eſſes vide ibi di
no. adde. c. exhibita de homici. in ver. in extremis ꝯſtitu
tus. facit. c. ij. de rapto. in ð. in extremis poſitus. vñð bal.
in. c. ī. de pac. vbi tãgit. qꝛ di qñ laborare in extremis. al
legat tex. ſing. ī. l. alũne. §. ſi. de alimē. lega. vide ibi dino.
Faciat tex. elegãs in. l. pãphilo. §. ꝓpoſitũ in ð. in diſcri
mē vite ꝯſtitutũ ꝑ infirmitatē vbi eſt tex. melior de iure de
ꝯſtituto in extremis ꝓpter īfirmitatē. ff. de leg. iij. ⁊ adde
Bal. in. l. ſi. in pn̄. in. iiij. col. C. de bo. que lib. vbi dicit ꝙ
laborãs in extremis. nec oĩno viuit. nec oĩno morit. alle
gat no. in. l. q duos. ff. de manumiſ. teſt. ⁊ allegat glo. ꝙ
qlibet in vltio vite articulo efficit mut⁹. allegat no. ī. c. ī.
epm̃ vel abbatē in vſib⁹ feudo. Itē oĩs laborãs in extre
mis nõ pſumit hꝫre animi ꝯſiliũ. qꝛ penitus deficiēte cor
pore deficit ītellectus. nã intellectus ſine corpe nihil agit
ĩtra orbē lune. allegat Ariſto. in pͥmo de aĩa facit qð ſcri
bit idē Ariſto. in tertio de aĩa dũ dicit ītelligere nr̃m aut
eſt fantaſma. aut nõ eſt ſine fantaſmate. nã intelligentem
qðqꝫ neceſſe eſt fantaſmata ſpeculari. dicit ēt ibi bal. ꝙ
exñs in extremis pdit memoriã. l. hec ꝯſultiſſima. §. at cũ
humana fragilitas. C. q teſta. fac. poſ. ⁊ ſubdit ꝙ pote
rit in vltio vite ſpiritu adire hereditatē. ergo multo ma
gis exñs in extremis potuit teſtari. faciat qð voluit ideꝫ
bal. in. d. l. hec ꝯſultiſſima vbi dicit ꝙ ꝯſtitutus in extre
mis nõ dꝫ examiari ī teſtē. ar. l. qdã. tabulaꝝ. ff. de fur. di
cit tñ hoc ſtare in diſcretiõe examinãtis q videt dꝫ an va
cillet in mēoria. nec ne faciat qð voluit idē bal. ī ti. de pa
ce ꝯſtã. in. §. vaſalli nr̃i vbi arguit ꝙ exñs in extremis nõ
pót vt teſtis examiari. qꝛ mēs ita mortis cogitatiõe tur
bata nõ bñ pót rememorari allegat dcm̃. §. at cũ huana
fragilitas ⁊ in teſte opus ē ſcie ⁊ memorie allegat. d. l. q
dã tabulaꝝ ⁊ dicit ꝙ cũ poſſit teſtari ꝯſtitutus in extre
mis allegat. d. l. pãphilo. §. ꝓpoſitũ. nã non minus eſt te
ſtari q̃ꝫ teſtificari ſꝫm eũ allegat. l. cũ lege. ff. eo. ⁊ dicit ꝙ
ēt ſi ligua ſit igroſſata pót qs facere teſtm̃. l. qm̃ idigneꝫ
⁊ nota. l. iubem⁹. C. eo. ⁊ dic ſe putare ꝙ īterrogatoris.

s ¶ In boniſ. Vide ad materiã huius tex. Ang. in tractatu legitime. ff. Itē quarta debita iure nature. ⁊ vide pau. de caſt. in ꝯſ. cxxv. incipien. Dubia de qb⁹ queritur. ⁊ vide nouiſſimos ſcribētes hic.

debēt breuiari vt nō īterrogēt niſi ꝺ ſubſtātialib⁹ ⁊ ꝺ hiſ
de quib⁹ lex expſſe iubꝫ teſtē īterrogari puta an ſit odio
ſus nā odioſo nō credit̄ lꝫ acceperit corp⁹ xpi.ar.l.ſi qs
in graui.§.i.ff.ad ſyle. ⁊ ēt dictū ipſius poterit ī probari
de falſo q2 nō omnis q morit̄ ē Johānes euāgeliſta vt.l.
ſba.C.eo.dicit ēt ꝙ exiſtens ī extremis ſi ꝯfitet̄ ſe mutuū
vl dotē recepiſſe nō poterit opponi p hērdē exceptio pecu
nie nō numerate dicit eē gl.ſing.i.l.i.C.ꝺ adiect.falſa cā
vide eundē bald.i auct.ſi dicat̄ .C.de teſti.vbi dicit ꝙ ſi te
ſtis ī articulo mortis cōfitet̄ ſe falſū teſtimoniū dixiſſe ꝙ ꝺ
ſi nocet victori alſat bar.in.l.ſi qs in graui ⁊ idē voluit
ibi bar.ī iudice q in articulo mortis cōfitet̄ ſe falſaꝫ ſniaꝫ
ꝓnūciaſſe vt ſi noceat victori idē voluit idē bal.i.l.gene
raliter.C.ꝺ nō nume.pecu. ⁊ ibi addit idē in notario exi
ſtēte ī articulo mortis dicēte ſe ſcripſiſſe falſū inſtrumē
tū alſat bar.in.l.ſi librari⁹.ff.de re.iur.idē voluit Saly.
in.l.q falſa vel varia.ff.de teſt. ⁊ ī dcā auc.ſi dicat̄ ibi tñ
ang.dicit ꝙ facit indiciū ꝯ̄ ſniaꝫ hoc examinaui in.c.ſi
cut ꝺ teſtibus facit ꝙ retulit bal.in.l.nuper.C.de natu.
libe.vbi refert diſputatōeꝫ Richa.malumb.ſi exiſtens ī
articulo mortis deſpenſauit cōcubinā an ex hoc legiti
ment̄ filij antea nati qui diſputauit ꝙ ſi. ⁊ eum ſequitur
ibi bal.Et de hoc do tibi remiſſiōes p̄mo vide glo.ſin.in
.l.ſi qs poſthumos in.§.ſi filiū.ff.de lib. ⁊ poſth. ⁊ ibi bal.
⁊ Jo.ꝺ imo.vide glo.in.l.gallus ī pn.q voluit poſſibile
eſſe ea die qua qs moritur generare q2 potius dꝫ attēdi
eſſentiale q̄ꝫ accidentale vide ibi Jo.de imo.poſt alios.
vide ⁊ ang.in.d.l.nuper.vbi refert nouā opinio.Cy. ⁊ cū
illa trāſit ibi Saly. ⁊ vide tex.ꝯ̄ Richar.ꝯ̄ bal. ⁊ ſequa
ces in.§.cū ergo beata Maria.xxvij.q.ij.vide dominū
⁊ ꝯſiccuū meū abb.in.c.cōmiſſū de ſpōſali.vbi tenuit ꝯ̄
Richardū ⁊ baldū lꝫ de eis nō faciat mentōeꝫ vide bal.
i.l. iulianus.ff.de iure dotiuꝫ ⁊ in.c.naturales in ti.ſi de
feudo fuerit cōtrouerſia vide eundē bal.in.c.innotuit.ex.
de electio.vbi tenuit ꝙ exiſtens ī vltimo vite ſpū pōt du
cere vxorē ⁊ legittimare baſtardos ⁊ ſic receſſit ab eo ꝙ
apō legiſtas tenuit vide ang.in auc.quib.mo natu.effici.
ſui in prin.Jo.an.in.c.tāta q filij ſint legitimi ⁊ ibi per
alios ſcribētes ⁊ adde ang.in.d.l. hac cōſultiſſima vbi
dicit ꝙ cecus ita demū pōt tradere cartulā tabellioni le
gendaꝫ qñ ē in extremis cōſtitutus adeo ꝙ nō poſſit re
cordari de tot ſolēnitatib⁹ requiſitis in teſtamēto ceci.
vbi autē cecus ē ſanus ē neceſſe ꝙ interueniāt ſolēnitateſ
de quib⁹ ibi lꝫ docto.trāſeāt ſimpliciter ⁊ dic ibi ang.ꝙ
iſtū intellectū nō videbis traditū p aliū ad.d.l.ꝙ an ſit
verus talis intellectus examinabo.ꝯ̄e.in repertis. rubri.
Et tēpera omnia pdicta p elegātē doctrinā bar.i.l.iube
mus.C.eo.vbi limitat niſi exiſtēs in articulo mortis nō
poſſet articulare loqui q2 tūc ē mortuo ſimilis ſi pus fue
rat recte lingue q2 tūc ſi facit teſtamētū nō valebit ⁊ ita
dicit ſe ſemel ī facto praticaſſe ⁊ p hoc limitata ſūt oīa
ſuperiora dicta.Et inq̄ꝫtū bal.dixit ꝙ ſtabit̄ ī diſcretiōe
examinātis tu intellige iudicis p elegātē doctrinā Inn.
i.c.qm̄ ꝯ̄ de ꝓbat.relatā a bal.i.l.nulliū.C.ꝺ teſt. ⁊ i.l.pſ
byteri.C.de epi. ⁊ cler. ⁊ p tex.i.l.ij.§.i.ibi tu magis ſcit̄
poteſt.ff.ꝺ teſti.Et vide ad predcā ꝺ poſito in diſcrimine
vite.l.milites.C.ꝺ teſta.mili. ⁊ p iſta intelliges qd ſenti
unt iura de cōſtituto ī extremis ⁊ pōderabis ad ſummū
d.l.pamphilo.§.ꝓpoſitā q2 loquit̄ de ꝯſtituto in extre
mis ꝓpter ea q dixi i.c.indicāte.ex.eo. ⁊ idē dicas ī ꝯſtitu
to in magno ſenio.l.ſenīū.C.q teſta.fa.poſ. ⁊ iō dicebat
Inn.in.c.i.de renun.ꝙ plus valet vmbra ſenis q̄ꝫ enſis
iuuenis. ¶ No.ibi raynutius de clera.q2 iſtō fuit nomē
3 maternū.† vñ raynutius iſte denominabat̄ a matre ⁊
ſic habes hic caſum ꝙ qñqꝫ filius denominat̄ a matre ꝯ̄
riū dꝫ eē ꝺ iuſ.n.a pr̄e ⁊ nō a mr̄e dnoiari dꝫ.c.raynald⁹
Leo. ⁊ hoc iō q2 filius ſequit̄ familiā ⁊ agnationē patriſ
⁊ nō matris.c.ij.ꝺ ꝯuerſione infideliū infi.de legitima
agna.tute.§.i.itē quo ad curialē ꝯditionē.l.eos ⁊.l. nul
lus.C.de decu.li.x. ⁊ in.d.l.nullus reddit̄ rō vita ꝺ qua

¶ Ultra.ad de pan.de caſ. in ꝯſ. ex. inci pien.ſup p̄mo queſito. ⁊ vide oēs docto.i.l. ſi. C. de mo. mul. ⁊ i.l.eos. §.i.de uſuris.

exclamat ibi bar.vbi dr̄ mulierū infirmitas nunq̄ꝫ huiuſ
mōi fūctionib⁹ reddit obnoxios a qbus ipſa dr̄ imunis
⁊ ibi gl.dicit ꝙ ille q nō ē curialis nō facit aliquē curia
lē nec facit aliquē doctū ille q ē indoctus allegat auc.de
ſanctis epiſco.in prin. ⁊ ibi bal exclamat ꝯ̄ idoctos doc
tores q nūq̄ꝫ faciunt ſcholares doctos ⁊ tu allega gloſ.
in.c.cū beatiſſimus.xxiiij.q.i.q monet ſcholares audire
optimū magiſtrū. ¶ Itē quo ad originē vt inde dicat̄
oriundus filius vñ ē pr̄ faciat.l.cū legittime in.§. liberi
patreꝫ ſequant̄.ff.de ſta.ho.idē quo ad dignitates ⁊ ho
nores vt filij patrē ſequant̄.l.filia ⁊.l. liberos.ff.ꝺ ſenat.
facit.c.dicat aliqs ⁊ ibi glo. magiſtra ⁊.c. liberi.xxij.q.
iiij. ⁊ iō Bal.in.d.l.liberos allegat illā.l.ꝯ̄ milites dicē
tes ſe habuiſſe nobilē matrē q2 nobilitas non ꝓcedit ex
genere materno ſꝫ ex genere paterno ⁊ limita niſi qs eēt
natus ex ſacerdote incognito vt in exēplo poſito a bald.
4 in.l.q ꝯ̄.C.ꝺ inceſ.nup.puta † venit qs de partib⁹ anglie
⁊ cōtraxit matrimoniū peruſij cū berta ignorāte illū eſſe
ſacerdotē ⁊ nati ſūt filij ꝙ tales filij ſūt legitimi ⁊ ſequū
tur ꝯditionē matris ⁊ denominat̄ a matre gl.ē ſolēnis
in.c.ſi.de clande.deſpō.facit glo.in cle.i.de cōſan. ⁊ affi.
facit.c.ex tenore q ſi.ſint legi. ⁊ voluit bal.in.d.l.q ꝯ̄ idē
dicas in filio paruulo nato ex iudeo ⁊ iudea q conuerti
tur ad fidē viro remanēte ī iudaiſmo q2 filij paruuli ide
nati ſequūt̄ ꝯditionē mr̄is ⁊ debēt baptizari tex.ē in.c.
ii.de cōuer.infide. ⁊ ibi gl.dicit ꝙ filius paruulus ſequit̄
meliorē ꝯditionē vñ ſequit̄ ꝯditioneꝫ matris ſi ꝯuerſa ē
ad fidē facit.c.iudei. xviij.q.i.Idē ēt dicas niſi eēt pui
legiū cōceſſū ciuitati vt filij originē matris ſequāt̄ text.
ē in.l.i.in.§.niſi forte puilegio aliquo materna origo cē
ſat̄ tūc enim materne originis ē municeps.ff.ad munici.
⁊ hoc tꝫ ibi bar.Limita ēt in īfantib⁹ expoſitis ad hoſpi
tale quorū ignorat̄ pr̄ ⁊ mater q2 locus originis ꝓprie
ē ciuitas in qua ē expoſitus ⁊ nutrit⁹ cū nulla alia repia
tur origo p.d.l.i. ⁊ in dubio illa preſumitur eſſe ſua ori
go.l.ſi ita in ſi.ff.ꝺ fūdo inſtru.ita tenuit Bar.i.d.l.i.ad
municipa. ⁊ ad iſtum text.rñde ꝙ ꝓcedit de facto.ꝺ ſcō
enim iſte raynutius aſſūpſit denominationē a matre vl
dicit hoſt.pp fauſtū ſuperbie q2 forte mater erat nobili
or pr̄e vl q2 diu deceſſerat pater ⁊ iō raynuti⁹ fuit nutri
tus apō matrē iō fuit denominat⁹ a matre bal.hic q ſꝫ
quoſdā reperit iſtā decretalē dicit ꝙ hoc accidit ex vſu ⁊
cōſuetudine alias hūit denominari a patre alſat dictū
c.ii.de cōuer.infide.Tu pōdera q2 meli⁹ ē dicere ꝙ iſtō
erat puilegiū cōceſſuꝫ patrie potius q̄ꝫ dicere ꝙ pp fau
ſtū ſupbie ille faciebat ſe denominari a matre ⁊ iſte intel
lect⁹ ē ſecurior q2 euitatur peccatū p illā.l.meito.ff.pſo
cio ⁊ p ꝯñs ſi ē tenēda illa ſolu.hoſtie.itē ꝯ̄ bal.alſo ca
ſuꝫ ī terminis in.l.exēplo.C.de curio li.x.p quē text. di
cit ibi bar.ꝙ reſcriptū principis ſpāliter cōceſſum vt qs
ſequat̄ cōditionē matris nō valꝫ ſecus ſi generalr̄ cōce
dat̄ alſat.l.eos co.ti. ⁊.d.l.i.ff.ad municip. ⁊ ſubdit ibi
bar.illā tex.ꝓbare ꝙ nō valet cōſuetudo ⁊ per ꝯñs.nec
ſtatutū ꝙ quis cenſeat̄ nobilis vel ignobilis ex ꝓgenie
materna reprobat enīꝫ tex.d.l.exēplo morē ⁊ cōſuetu
dinē ꝓcuratoꝝ q cōtrariū induceret qđ dicit eē ꝑpetuo
mēti tenēdū ⁊ de tex.d.l.exemplo ſolemniter exclama
uit Saly.in.l.ſi.C.ſi cōtra ius vel vtil. pub. ¶ Not.ibi
vltra dotē q2 dicit hic Gof.ꝙ ex hoc appet ꝙ relinquit
5 dotē domū ⁊ ortū † q2 verbū vltra ponit̄ incluſiue ⁊ per
ꝯñs includit dotē.l.ſi ſic de leg.iii. ⁊ ita reſidēt ſcribētes
6 omnes hic tu ꝺ hac dictione vltra * allega gl.ſingulareꝫ
in cle.i.de vſuris q dicit pone ſtatuto caueri ꝙ nullus ac
cipiat p vſura in menſe vltra duos denarios p qualibꝫ
libra an tale ſtatutū videat̄ cōcedere vſuras q ad duos
denarios vl ꝙ ſic per iſtū tex.inq̄ꝫtū dictio vltra icludit.
Cōtrariū determinat ibi glo.quaꝫ ſeqt̄ landi. ⁊ Pau.
ibi ⁊ eā reputat ſin.ibi do.cardi. ⁊ ratio eſt q2 lꝫ iſta di
ctio vltra icludat tñ nō icludit in caſu iſto.q2 reſultaret
itellectus abſonus ⁊ iuri ꝯtrarius. ⁊ eſt ſolēnis limita

tio ad

tio ad tex. iſtũ. ⁊ illã gl. allegauit p ſingulari bal. i auc. ad hec. C. de vſuris. ⁊ idẽ bal. i. l. ſi cũ. §. q iniuriarum. ff. ſi q3 cautio. dixit ſtatutũ diſpõit ꝙ vſurarius nõ poſſit accipe vltra duos dnarios ꝑ libra an tacite videaẽ pmittere de duob⁹ dnarijs. ⁊ ꝯcludit ꝙ nõ. ⁊ dicit eẽ gloſaʒ ordinariã i ꝑalleg. cle. i. ð vſu. ⁊ equiperat diſpoſitiões iſti⁹ vbi vltra cũ diſpoſitiõe iſti⁹ vbi ꝑter. facit tex. in. l. filiã. C. ð collatio. ⁊ i. l. ſi vltra. C. de ſdecinſ. ⁊ de hmõi v̄bis vide bar. i. d. §. iniuriarũ. ⁊ i. l. i. ff. de pigno. actio. ⁊ i. l. ſeya. §. vxori. ff. de annu. leg. ⁊ i. l. cũ ita. ff. de dote plega. ⁊ Inn. in. c. vndũ cl. ij. de electi. ⁊ ibi p dõs ſcribentes ⁊ Archi. in. c. ebron. xiij. q. ij. ⁊ do. card. in cle. i. de ſum. trini. ex. bal. ⁊ alios in. l. actiõe. C. de tſiactio. bal. in. d. §. q iniuriarũ. ⁊ in auctẽ. niſi rogati. C. ad trebel. Ang. i. l. cũia. ff. ð manumiſ. teſta. Oldra. ꝯſi. xlvij. ⁊ vide plene p modernaʒ doctorẽ Lodo. ro. ꝯſi. cccxi. vbi vltra ſcripta p alios extendit fimbrias. facit qð habeẽ i. c. cũ ab oĩ de vita ⁊ hon. clericl. i. c. litteras de pſump. i. c. decet ð immuni. eccle. i. vi. i. c. tñſferũt. xxiiij. q. iij. xxxv. q. iij. porro. xvi. q. i. adicim⁹. ⁊. ij. q. vij. c. ple mẽtis. xxxij. q. v. c. ſi mechaberis. xxij. q. v. ð occidẽdis. c. tua nobis ð dcimis. c. cũ dilect⁹ ð religio. domi. c. ex tñſmiſſa ð pſcrip. c. nõ pt. §. i. ð pbẽ. i. vi. l. qrebatur. ff. ð teſta. mili. l. ſʒ ⁊ he. §. pter. l. põponi⁹. §. ſʒ hys. ff. de pcu. l. diui. ff. de iurepa. l. lucius. §. filiã. ff. ad trebel. ⁊ colligit hic do. Car. ex iſto tex. ꝙ pater vltra dotẽ dʒ aliqd relinqre filie. imo dicũt qdã filiã poſſe nõ tãtũ in dote ſed imo vltra dotẽ debere inſtitui in aliquo alio. ⁊ remittit ſe ad Spe. de inſtru. edit. §. cõpẽdioſe v̄. ſʒ ſup forma refert alios tenere ꝯtriũ. Do. car. dicit ꝙ ad euitãdas opiniones tutũ eſt aliqd vltra dotẽ relinqre filie in teſtõ ⁊ effect⁹ erit magn⁹ qr tũc ñ aget niſi ad ſupplemẽtũ ⁊ dotẽ ꝯputabit i legittima ⁊ dotẽ teneẽ cõicare fratrib⁹. l. qm̃ nouella. C. de inoffi. teſt. l. i. §. videm⁹. C. de rei vxo. act. l. i. §. ſi. ff. de colla. bo. ⁊ ita reſidet. Sʒ do. Ant. colligit argumẽtũ ex iſto tex. ꝙ filia pt inſtitui in dote vt ipaʒ habeat loco qrte nec ex hoc rũpiẽ teſtm̃. ꝯſiliũ ẽ tñ ſʒ eũ ꝙ cũ dubiũ ſit an filia poſſit inſtituiẽ in dotẽ vt in. d. §. cõpẽdioſe ꝙ inſtituaẽ in certa re quãtũcũqʒ modica qð dicit patere ex iſto tex. qr iſte rainucius relinqt filie puberi vltra dotẽ domũ ⁊ ortũ vt ſic nõ agat niſi ad ſupplemẽtũ dote illegittime cõputata refert Spec. dicere in. d. §. cõpẽdioſe v̄. ꝑallegato ſufficere filiã eẽ inſtitutã in dote ad hoc vt non poſſit rumpere teſtm̃ ſeu dicere illud nullũ. Et ſi dicaẽ vr̃ ꝙ nõ poſſit inſtitui in dote qr dos eſt ꝓpriũ patrimoniũ filie vt. l. põponius filadelphus. ff. fami. her. ſicut ergo filia nõ põt inſtitui in re ſua ꝓpria ita nõ pt a patre inſtitui in dote allegat qð no. Azo. in ſũma. C. de libe. prete. §. itẽ dʒ. ſoluit do. Anto. ꝙ eſt qſi patrimoniũ ⁊ ita exponẽda ſunt iura q̃ poſſent in ꝯtriũ allegari vt in. d. l. vnica ð rei vxo. actio. Itẽ lʒ dos dicaẽ patrimoniũ mulieris tñ inſpecta veritate eſt patris dotãtis hinc ẽ ꝙ patre moriente dr̃ filia hmõi bona acqrere iõ cõputanẽ i quarta. d. l. qm̃ nouella dicit tñ Spec. ibi ꝙ ad euitãdas opiniones ꝯſiliũ eſt ꝙ in aliquo alio modico inſtituaẽ vltra dotẽ ⁊ i illo habebiẽ ꝓ inſtituta ⁊ ſi hʒ minus quarta aget ad ſupplemẽtũ nec poterit rũpere teſtm̃. ſʒ aget ad ſupplementũ cõputando ſibi dotẽ ⁊ hoc cõſiliũ videẽ ſecut⁹ fuiſſe raynutius iſte qr vltra dotẽ reliquit domũ ⁊ ortuʒ ⁊ ita reſidet hic do. Anto. Sed dñs me⁹ Io. de imo. hic dicit ꝙ cõis opinio eſt ꝙ ſufficiat filiã inſtitui in dote qr ex quo filia dʒ habere legitimã in qua cõputaẽ dos vt. d. l. qm̃ nouella. iõ ſufficere vr̃ ſi inſtituaẽ in dote ad iſtum tex. inquãtũ vltra dotẽ relinqt domũ ⁊ ortuʒ. dicit poſſe rñderi ꝙ denotet accidentiã facti nõ autẽ iuris miniſteriũ vt ſit neceſſe fieri vltra dotẽ in aliquo inſtitui dicit tñ ꝯſiliũ eẽ ad euitãdas opiniones ꝙ vltra dotẽ relinquaẽ aliqd ⁊ iſtud ꝯſiliũ dicit tãgere gl. in. l. iiij. §. ſʒ vtrũ. ff. ð minori. ⁊ ideo dicit ꝙ patres cõiter inſtituunt filias in. x. ſolidis vel in. v. libris aut. x. vltra dotẽ put viſuʒ fuerit teſtatori ⁊ ꝓhibetur plus petere q̃ tñ ꝓhibitio nõ nocet ſi cõ-

putato relicto ⁊ dote non haberet integrã legitimã quo minus poſſet agere ad ſupplemẽtũ. l. omnimodo. C. de inof. teſt. ⁊ ita hic reſidet. hoc ẽt tenuit Io. de lig. hic. Tu vero ad illũ tex. aliter rñdere potes videlicet ꝙ ex narratis i fcõ poſitis in. l. nõ inducit iuris miniſteriũ. Iſta ẽ gl. multũ ſingularis in. l. i. l. qui nõ petẽtiũ ptes ⁊ fuit peregrinũ dictũ Io. an. apud canoniſtas in. c. dilecto de prebẽ. Cũ ergo hic narreẽ factũ qr ille rainuti⁹ relinqt vltra dotẽ domũ ⁊ ortũ g̃ nõ inducit iuris miniſteriuʒ ⁊ iſta ẽ nobilior reſpõſio ⁊ euaſio ad iſtũ tex. Et ad iſtos patres addo bar. in indiuiduo in. d. l. iiij. §. ſʒ vtrũ vbi dicit ꝙ de facto ita ſeruaẽ ⁊ addo Ang. in. l. papinianus. §. ſi mortis. ff. de inof. teſt. vbi dicit ꝙ ſi ex diſpõne ſtatuti filia dotata nõ ſuccedit nõ eſt neceſſe de ea fieri mentionẽ in teſtõ ſic nec illo iure fili⁹ q habebat quartã inter viuos nõ poterat expugnare teſtm̃ paternũ cũ ei ſuccedere nõ poſſet ꝯ eius volũtatẽ Dicit tñ Ang. ibi fore ſecurius vt ſaltez inſtituaẽ in vno dnario. nec teſtm̃ erit expugnabile ⁊ allegat gl. quã reputat ſingularẽ i. d. l. iij. §. ſʒ vtr. ⁊ qð habeẽ in autẽ. vt cũ de appellatiõe cognoſciẽ. §. aliud quoqʒ capitulum. Et ſi dicaẽ qd operabiẽ inſtitutio. rñdet ꝙ operabiẽ duo. pmũ ẽ ꝙ filia hʒ titulũ honorabilẽ inſtitutõis. ſcðm ẽ ꝙ lʒ alſs inſtitutus i re certa alio vniuerſaliter iſtituto habebaẽ p omnia loco legatarij ſʒ verã opi. nec iſtitutio vniuerſaliter rpudiãte hẽbat ius accreſcẽdi. vt in. l. quotiẽs. C. de here. inſti. tñ i filio ẽ ſec⁹. vt in. d. §. aliud quoqʒ. ⁊ iõ talis iſtitutio ẽ excluſiua querele. ⁊ ad hoc alleẽ gl. quã reputat ſingularẽ in. l. ſi q3 priore. ff. ad treb. Adde do. bal. in. l. nõ ſine. C. ð bo. q3. libe. ad ſi. vbi dicit pater relinqt filie ifanti dotẽ tẽpore mortis inuenit ſe pteritã ⁊ p ꝯñs rumpit teſtm̃ patris. iõ dicit cõſulẽdũ eẽ ſe patri ꝙ aliqd ei relinquat iure inſtitutõis ⁊ aliud non dicit. nõ tñ allegat gl. in. d. §. ſʒ verũ. Faciat quod voluit bal. in autẽ. nouiſſima. C. de inof. teſt. vbi arguit ꝙ hodie nõ ſufficiat habere quoquo relicti titulo. vt in. d. §. aliud quoqʒ capitulũ. ⁊ rñdet ꝯcedẽdo iſtud hodie eſſe correctũ qr dʒ habere titulo iſtitutiõis. Dicit tñ ꝙ nõ totã legittimã dʒ habere titulo inſtitutõis. ſʒ ꝙ dʒ eẽ inſtitutus ſaltẽ in vno mĩimo. alleẽ gl. i. d. l. iij. §. ſʒ vtr. q̃ dicit inſtitutionẽ fiendã in. v. impialibus. allegat ẽt not. i. d. l. ſi q3 priore. facit qð voluit idẽ bal. i. d. l. qm̃ nouella ad ſi. v̄ſi. ſcðo qriẽ an poſſit filia in dotẽ iſtitui. ⁊ decidit ꝙ pt ſicut põt in legittima. allegat O dofr. ita tenere ibi p illã. l. ⁊ glo. i. d. l. iij. §. ſed vtr. Et ſi dicas qd opabiẽ cũ filia inſtituaẽ in re ꝓpa. rñdet opeẽ ius accreſcẽdi ⁊ remittit ad dcã ſua i dicta autẽ. nouiſſime. Faciat ẽt ad pdcã glo. in d. §. aliud quoqʒ capitulũ q̃ dic ſufficere vt iſtituaẽ in vno mrimonio ⁊ idẽ voluit Sal. i. d. l. qm̃ nouella p gl. i. d. §. ſʒ vtr. Idẽ voluit do. Pet. de anc. i. d. autẽ. nouiſſima. ⁊ in. d. l. qm̃ nouella i ſuis reportatis. ⁊ illa mẽti cõmẽda ꝓ declaratõe gl. dci. §. ſed vtrum. Sed accurate cõſidera qr pſati ſcribẽtes dixerũt vt oſtẽſuʒ eſt iſtũ Raynuciũ fuiſſe vſuʒ ꝯſilio ⁊ cautela traditis p gl. i dcõ. §. ſed vtr. Certe hoc nõ vr̃ bene dictuʒ. primo qr nulla v̄ba poſita ſunt hic q̃ iportẽt ꝯſiliũ. ⁊ ſi ꝯſilio illo fuiſſet vſus ſequeretur ꝙ relinqſſet vltra dotẽ. v. impialia ſʒ relinqt domũ ⁊ ortũ vltra dotẽ. ergo nõ fuit vſus ꝯſilio illius gl. quinimo vr̃ dicendũ ꝙ cũ de iure ciuili fuerint opiniões ð hoc inter gloſatores ⁊ ſic iter excelſos legũ capitaneos vt verbis iuriſcõſulti vtar. i. l. ſcire oportet. §. ſi maxie. ff. ð excu. tuto. ⁊ talis heſitatio regrebat dclaratõez ⁊ ad romanũ põtificẽ recurriẽ ꝓ declarãdis dubiis iuris ciuilis vt hic ⁊ in. c. p venerabilẽ q filij ſint legi. ſeqẽ ꝙ ille tex. declarauit dubitationẽ illã ⁊ voluit ꝙ pater vltra dotẽ relinqret filie alia. ⁊ iſte vr̃ verus itellectus iſtius decretalis tremẽde. ⁊ hoc forti⁹ oſtendo. iſta decretalis declarauit dubitationẽ arduã in iuẽ ciuili. vtr̃ filius poſſet detrahere duas quartas eodẽ mõ vr̃ declaraſſe illã dubitatiõez vtr̃ vltra dotẽ pr̃ deberet relinqre aliqð aliud filie. Nec obſtat cũ dicebã ꝙ poſita i narratõe nõ ponunẽ i deciſio

ne qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ iſta narratio ꝛ fcĩ ↄtingētia ↄſiſte-
bat circa dubitatõeꝫ poſitã ĩ iure ciuili ꝛ ſic nõ erat mera
fcĩ narratio ſꝫ hēbat ad mixtã iuris ciuil' dubitõeꝫ ideo deci
ſio pape nõ vꝛ referri ſe ad aliã narratiõeꝫ fcĩ ↄtinētē iuris
ciuil' dubitatõeꝫ ꝛ ita itelligo ꝛ dclaro illõ dictũ Jo.an.
in pallegato.c.dilecto ꝛ ēt limitabis illud nõ habere lo-
cũ in cõpilatõe clemētinaꝝ.qꝛ oia in eis poſita ſunt deci
ſoria ꝛ ad hoc allego elegãs dictũ Guil. de mõte laudi
no ĩ cle.i.§.pſentatos de exceſſ.plato.vbi dixit ꝙ oēs pſti
tutões clemētinaꝝ ſunt deciſorie ſecus dicit in cõpilatio
ne gregoriana vbi plures recitaſ factũ p ↄñs tex.ille de
terminauit dubitationē illã traditã in gl.d.§.ſꝫ vex ꝛ for
te ſi eēt ponere os ĩ celũ dicere ꝙ ille tex.deſtruit praticã
illius gl.volētis ſufficere inſtitueſ in.v.ſpecialib⁹ ex quo
iſte tex.ponderat ꝙ pſ reliqt domũ ꝛ ortũ ſed nõ audeo
hoc ponere ꝓ ↄſtāti p tex.in.§.ceterũ in auc. vt cũ de ap-
pel.cogno.ꝛ ideo dico ꝙ fuit accidētia facti ꝙ reliqrit do
mũ ꝛ ortũ qꝛ idē eēt ſi reliqſſet aliqd minimũ p.d.§.cete
rũ ꝛ hoc ē nouũ ad iſtũ tex.nec tactuꝫ nec dictum ab ali-

6 quo. ¶ No.ibi domũ ꝛ ortũ qꝛ pbat ꝙ legata domo nõ
vꝛ legatus ortus niſi exprimaſ ꝛ hoc pcedit ſm Jo.an.
qñ ort⁹ nõ coheret domui ſec⁹ ſi coheret domui qꝛ tūc
videreſ ēt legat⁹ ort⁹ ꝛ remittit ſe ad.c.ſi.ꝛ no.ibi p glo.
xꝗ.q.ij.ꝛ cũ hoc trāſeunt oēs ſcribētes hic.do.Pet.ad-
dit qd no.bar.in.l.ꝙ cũ claue.ff.ð dam.ifec. ꝛ ita reſidēt
patres noſtri ſcribētes hic. Tu adde gl.i.d.c.ſi.q̃ dicit ꝙ
q dat domũ nõ dat ortũ ꝛ hoc colligit ex illo tex. arguit
poſtea ĩ ↄ̃riũ ð.l.credit.§.ſi.ff. de actio.emp. ꝛ ð.l.ij.c. ð
bo.vacã.li.x.ꝛ aliter nõ rñdet dñs Pñic⁹ ibi dic.d.c.ſi. ꝛ
c.ego. Ludouicus pcedere qñ ortus nõ coheret domui
alſ ſecus qꝛ tūc veniret ortus.l.pdijs.§.balneas.ꝛ.§.pe.
ff.de leg.iij.ꝛ ideo iſte tex.dꝫ itelligi ꝙ ortus nõ cohereb̃at
domui.adde.l.pe.ff.ð ver.ſig. vbi appellatõe ediũ nõ ve
niunt ſtatue affixe forib⁹ domus ꝛ ibi gl.ſing.ponit exē
plũ de leonibus q ſunt affixi foribus ſancti Petri bulus
regie ciuitatis bononie.ꝛ ibi dicit gl.qꝛ nõ ſũt de ſubſtã
tia domus nõ cõprehēdunſ vēdita domo. alſ ſecus.po-
ſtea arguit in ↄ̃riũ. ꝛ ideo vꝛ mihi dicēdũ ꝙ vēdita domo
nõ vꝛ vēditus ortus ſi nõ cohere bat domui alias ſecus.

¶ Reliquo: De quo verbo vide multa p doc. in.l. vnũ ex familia.ff. ð leg.ij. ꝛ in.l.cũ hi in prin.ff. de trãſactio. ꝛ in auctē.vnde ſi parens.C. de in offici.teſta.

facit qd voluit Bartolucius de capua in. d.l. predijs.§.
pen.quē refert ꝛ ſeqꝛ Nico.de neap. ibi dicēs ꝙ ille qui
vēdit domũ vendit ortũ p illũ tex.ꝛ p.d.§.balneas. ideꝫ
ēt dicit ſi duo fratres diuiſerũt bona ꝛ domus ꝛ ĩ medio
erat ortus ꝙ ille ortus cedit illi domui ad quã teſtõꝛ vte
baſ illo orto.alſ cedit illi domui p quã habebaſ intrin-
ſecus aditus ad illũ ortũ p illũ tex.alſ cedit vtriqꝫ. Dicit
ēt ꝙ ſi ↄſuetudo regni diſponat ꝙ primogenitus habe
at domũ intelligiſ ꝙ habeat ortũ.ꝛ intelligiſ illa doctri
na cuꝫ ille ortus eſt parat⁹ cũ domus puta vt domus ef-
ficereſ amenior ac ſalubrior ꝛ in eum habereſ aditus p
domũ.ita pbat tex.in.d.§.pē.q incipit q domũ in ð.ortũ
domus cã parauit vt amenioreē domũ ac ſalubrioreē poſ-
ſideret.ꝛ dictũ.§.pe.allegauit bal.in.l.ij.C. de bo. vacã.
li.x.ꝛ eũ allegauit gl.in.l.fundi.ad ſi.ff. de actio.empt.ꝛ
ēt illã allegauit gl.in.l.olimpico.ff. de ſerui.vrb.predio.
Et ſi qſpiaꝫ dicat amice in ↄ̃rium eſt tex. formalis in.d.
l.olimpico vbi eſt caſus ꝙ ſi teſtõꝛ legat vxori habitatio
nē in illo legato nõ vꝛ legatus ortus ad quē itur p illaꝫ
habitatõeꝫ.ꝛ ideo hēs retinet ortuꝫ ꝛ vxor dꝫ dare ſibi adi
tũ p locũ ↄplacitũ q tex.deſtruit oēm pcedētē doctrinam.
Solue ꝙ ille tex.pcedit ĩ orto q non erat acceſſorius do
mui nec paratus cã domus ita dixit ibi Bal. ꝛ alle.d.l.
pdijs.§.pe.tunc.n. vſus orti ↄpeteret legatario. facit qd
voluit ang.in.d.l.olimpico vbi refert tpe ſue pueritie au
diſſe do.bar.allegātē principiũ illius.l. in quadã publi
ca oratiõe quã habuit die q̃ dñs olimpiades de ſpoleto
aſſumpſit inſulas doctorales ꝛ dicit ibi Ange.eē caſum
quotidianũ qꝛ legatari⁹ domus dꝫ habere ortũ ↄtiguũ
domui emptũ vno pcio vel deputatũ ad viũ domus ita
ꝙ de domo habeaſ aditus ĩ ortũ alſ aũt ortus non veni

ret niſi ſit actũ expſſe ꝛ dicit eē caſũ quotidianũ ꝛ ĩcõcor
dare.d.l.pdijs.§.pe.ꝛ ſic.d.l. olipico loqꝛ de orto q non
erat paratus cã domus.ꝛ ex hoc dclaro tibi text. dicti.c.
ſi.xꝗ.q.ij.vbi dicit iuxta locũ vꝛ ortũ ꝛ ibi dicũt doc. ꝙ il
le tex.inquãtũ exprimit de orto fuit expſſuꝫ ad cautelã vel
fuit expſſuꝫ ex ſupabūdāti.vel forte nõ erat adherēs do-
mui ꝛ ĩ hoc muſſitarũt ꝛ dſecerũt ĩ vero itellectu ex eo qꝛ
tex.i.d.l.olimpico ē cõformis ĩ indiuiduo i.d.c.ſi. inquã
tũ i.d.l.olimpico dꝛ iuxta eādē domũ ortus cũ ergo ille
tex.pbet ꝙ ortus nõ erat adherēs domui ꝛ vtiſ illis v-
bis iuxta eādē domũ.ꝛ iſtis met verbis vtiſ.d.c. ſi. ergo
ſeqꝛ ꝙ dctũ.c.ſi.declaraſ p tex.d.l.olipico obmiſſis ſom-
nijs alioꝝ.ꝛ vide do.bal.ĩ ↄſilio icipiēte qd ſi qs legauit
pētia ĩ domo an videanſ ↄtēta ĩ orto legata. ꝛ ē magna
declaratio ad iſtã materiã.dicit ibi bal.ꝙ due. ll. videnſ
ſibi adinicē ↄ̃rie ſup hoc vꝫ.d.l.pdijs.§. pe. ꝛ.l. olimpi-
coq ll.cõcordãſ a doctoribus hoc mõ ſꝫ ola aut ortus ē
paratus cũ domus ꝛ tūc appellatõe dom⁹ ↄtineſ ortus
allat.d.l.pdijs.§.pen.aut ortus nõ eſt parat⁹ cũ domus
ꝛ tūc nõ cõtineſ appellatõe domus.allegat.d.l.olimpi-
co.Et ſubdit bal.ĩ pfato ↄſilio ꝙ vbicũqꝫ ortus ex cã de
liciaꝝ domus vel eſt pediſecus ort⁹ tūc dꝛ paratus cã do
mus.Sꝫ ſi paterfa.locaret ortũ alteri tūc ortus nõ ↄtine
tur appellatõe domus ſꝫ bal.ibi ꝛ ð iſtis refero gratias
ſũmo deo. Et de iſto orto vide bal.in.l.altius.C.de ſerui
tu.ꝙ poſſuꝫ ↄſtituere ibi ſeruitutē ne faciã feneſtrã p quã
te ↄſpiciã in orto ↄtiguo parieti.ideo eſt ibi caſus ſm vnaꝫ
lecturã ꝛ refert ꝙ audiuit hoc fuiſſe de facto in domib⁹
q̃ ſunt nūc comitis nouari. vide Ange.in.l.olimpico.ff.ð
de ſerui.vrb.pdio.vbi dicit eē cãuꝫ ꝙ habens domũ iux
ta ortũ vel pratũ vel clauſtrũ ſui vicini nõ pōt ex illa do
mo quicquã ↄijcere in ſolũ dicti vicini citra ſeruitutē cõ
ſtitutã.vide eūdē Ang.i.l.foramē eo tit. vbi dicit habeo
palatiũ iuxta ortũ tuũ lꝫ in pariete verſus ortũ habeam
multas feneſtras ꝛ mille annos tenuerĩꝫ tñ legitimo ſpa
cio intermiſſo inter tuũ edificiũ ꝛ meũ edificare poteris in
orto tuo ꝛ obſcurare lumina totaliter vel in parte. allat
pro ↄcor.l.i.C.de ſeruitu. ¶ Nota ibi reliquens ꝙ iſte.
R.reliqt alteri ochie docē domũ ꝛ ortũ nec tex.ille expri-
mit titulũ relicti ſed ſimpliciter dicit relinquēs do. Ant.

7 a hic dicit ꝙ verbũ relinquo adiectũ vniuerſitati bonoꝝ
trahiſ ad iſtitutionē ꝛ ſi alius nõ eſt inſtitutus tūc trahiſ
ad hēdis inſtitutionē vt habeſ in .l. his verbis cũ glo.ꝛ
bar.ff.de here.inſti. ꝛ qd no.glo.in auc.de here.ꝛ fal.§.ſi
ð nulla.ꝛ in.l.quotiēs.C.fa.herci.qd pcedit qñ adijciſ
vniuerſitati oium bonoꝝ alio nõ inſtituto. Idē ēt dicit ſi
adijciaſ vniuerſitati ptis bonoꝝ vt ſi dicat relinquo ter-
tiã vel dimidiã bonoꝝ meoꝝ ticio. qꝛ tūc intelligiſ iure ĩ
ſtitutõis qd dictũ reprobat do. Jo.de imo.p.l.nõ ampli
us.§.i.ff.ð leg.pño vbi patet ꝙ intelligiſ eē relicta tertia
vel dimidia deducto ere alieno ꝛ ſic nõ intelligiſ relicta
quotta hēditatis ideo nõ vꝛ trahi ad inſtitutiõeꝫ hēditatis
qꝛ appellatõe hēditatis ↄtinet ĩ ſe oia iura hēditaria ac-
tiue ꝛ paſſiue.l.hēditas.ff.de reg.iur.niſi teſtõꝛ dimiſiſſet
oia bona ſua p quottas puta relinquo ticio dimidiã bo
noꝝ meoꝝ ꝛ reliquã dimidiã gayo qꝛ tūc vꝛ reliqſſe vni
uerſaliter p no.i.d.l.quotiēs.ff.fa. her. Et ideo dic hic do.
Ant.ꝙ qñ verbũ relinquo adijciſ nomini iportanti vni-
uerſitatē vt eſt dos peculiũ ꝛ ſimilia.ſunt eni nomina im
portantia vniuerſitatē vt no.gl.in.l. qd dꝛ ff. de ipenſis ĩ
res dotales factis in rubrica.ff. ſol.mat.p bar. ꝙ tūc tra
hiſ ad inſtitutionē ꝛ ĩ hoc ↄſiderauit ipſe tex. iſtũ inquã
tũ dicit relinquēs vltra dotē ꝛc̃.vñ vꝛ inſtituiſſe filiã ſuã
alterochiã in dote.ſed do.meus Jo. de imo.hic reprobat
hoc dictũ domini anto.ex eo qꝛ filia debet inſtitui in do-
te vt in.d.§.aliud quoqꝫ capitulũ alſ ſeqꝛeſ ſm euꝫ ꝙ ſi
teſtõꝛ relinqret filio ſuo peculiũ ſerui ſui ꝙ traheret ad
inſtitutionē cũ peculiũ ſit vniuerſale qd nõ eſt vex nec ēt
eſt iure cautũ ēt ſi alius nõ ſit vniuerſaliter inſtitutus qꝛ
lꝫ peculiũ ſit in ſe vniuerſale nõ tñ eſt quota bonoꝝ teſta

toris ſed

toris ſ3 potius certa pars bonoꝝ idõ nõ vr̃ ꝙ trabat̃ ad inſti tutionẽ ⁊ ad iſtũ tex. ipſe rñdet ꝙ dum dixit relinquens intelligitur iure inſtitutionis ⁊ hoc voluit ſupplendo ad iſtũ tex. glo. ij. hic. q̃ allegat auẽ. nouiſſima. C. de inoſ. teſta. ⁊ auẽ. licet. C. de libe. pte. ⁊ idẽ voluit glo. in. c. ſi pr̃ ꝗ eo. lib. vi. Et ↄcludit ꝙ filius d3 habere iure inſtitutiõis aliás nõ valebit teſtm̃ pp ius nouiſſimũ autẽticoꝝ l3 d̃ iu re. C. ſufficiebat habere quoquo relicti titu. l. oĩmodo. C. de inoffi. teſt. ⁊ idẽ dicit de iure ffoꝝ ꝙ fili⁹ in patris pote ſtate ↄſtitutus debebat inſtitui vel exhẽdari. ⁊ de hoc hic Jo. de imo. alleg. l. ita tñ. §. q rogatus. ff. ad treb. vbi fili⁹ dr̃ pteritus ⁊ ẽt ſi ſit ſibi relictũ fideicõmiſſu3 vniuerſale. Et ſi qſpiã allegabit in ↄtrariu3. l. papinianus. §. ſi qs mor tis. ff. de inoffi. teſt. vbi pbar̃ ↄtriũ d̃ iure ffoꝝ. rñdet ipſe ꝙ ille tex. d3 intelligi qñ filius fuerat exheredatus nec vide tur hoc incõueniens itelligere illũ. §. in filio exheredato ex eo qꝛ hoc cõgruit nature ⁊ materie tituli ſub quo ſitua tus ẽ. §. ille ar. l. imperatores. ff. de in diẽ adiec. Reſpõdet ⁊ ſcdo ad illũ. §. v3 ꝙ fuit additus a cõpoſitorib⁹ noui iu ris nã de iure. C. ſufficiebat hr̃e quoquo relicti titulo vt. d. l. oĩ mõ ſ3 d̃ iure autenticoꝝ nouiſſimo reqrit̃ ꝙ habe at titulo inſtitutõis vt in. d. §. aliud quoq3 capitulũ ⁊ po tuit ẽẽ rõ ſ3 cũ qꝛ ille titulus ẽ honorabilioꝛ. vt. l. filiũ. §. ⁊ ſi legata cũ ibi no. ff. de leg. ꝓꝛ. ⁊ ẽt qꝛ ẽ vtilioꝛ pp ius accreſcẽdi ꝙ põt ↄſeqũi herede vniuerſali repudiante vt no. in. l. i. §. ſi ex fundo. ⁊ in. l. ex facto. ff. de here. inſti. ⁊ l. quotiẽs. C. eo. qđ ius accreſcẽdi ſibi nõ cõpeteret ſi habe ret iure legati. l. ſi nemo. ff. de teſtamẽtaria tutela ⁊ ſic t3 Jo. de imo. hic ꝙ filiuſfa. d̃ iure ffoꝝ. debebat habere ti tulo inſtitutionis ⁊ nõ titulo fideicõmiſſi ẽt vniuerſalis ⁊ aliud nõ dicit. Sũt ergo accurate duo examinãda. Pri mũ ẽ vtrũ de iure ffoꝝ filius debebat habere titulo inſtitutio nis an quoquo relicti titulo ⁊ dubiũ examinatõe ⁊ inue ſtigatõe dignũ. Scđm erit de iure nouiſſimo autẽticoꝝ3 filiusfa. d3 iſtitui vl̃ exhẽdari vt i. d. §. aliud quoq3 capitu

8 lũ ℂ Utrũ hodie ex diſpõne iſtius decretalis icẽtã dixit relinquẽs vltra dotẽ dotũ ⁊ oẽtũ cetera bona ſua reliqt adiecte filie ſufficiat ꝙ filius habeat quoquo relicti titu lo. ⁊ ſic de eqtate canonica validũ ſit teſtm̃ ſi pr̃ relĩqt fi lio nec exprimat iure inſtitutõis. ⁊ iſta dubitatio turba uit ſpũs antiquoꝝ ⁊ ẽt modernoꝝ. idõ opepciũ erit vide re qs iuſtius dixerit. ⁊ ante oĩa ↄſidera ꝙ inquãtum hic Jo. de imo. argumẽtat̃ ↄ do. An. de. l. non amplius. §. cũ bonoꝝ de leg. i. vbi do. Anto. voluit ꝙ ſi teſtãt dicat re liquo tertiã pte bonoꝝ meoꝝ ticio ꝙ tũc itelligit̃ iure iſti tutõis. Cõtrariũ dixit ẽẽ verius. Jo. de imo. p. d. §. cũ bo noꝝ vere tex. ille nõ meret̃ allegari ↄ do. Ant. dicit enim tex. cũ bonoꝝ pte legata ⁊ ſic loqt̃ qñ teſtatoꝛ vſus ẽ ver bo lego ſ3 do. Ant. loqt̃ qñ teſtatoꝛ vſus eſt verbo relin quo ⁊ ſic ex vno nõ infert̃ ad aliũ vnde maioris efficacie eſt verbũ relinquo vt hic ẽ caſus ad inſtitutiõe3 hẽdis ꝗ̃ ſit hoc verbũ lego. ⁊ vide qđ pulchre dixit bal. i. l. i. ff. de teſta. p illũ tex. in verbo fieri vbi dixit teſtatoꝛ mãdat fie ri monaſteriũ de omnib⁹ bonis ſuis ꝙ iterpretat̃ hẽdis iſtitutio. allegat bar. i. l. cẽturio. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ idẽ bal. i. l. i. ad ſi. dicit ſaluari inſtrumẽtũ notarij i quo dr̃ ta lis ſanus mẽte ſuũ ↄdidit teſtm̃ in quo reliqt Petro. ⁊. nã ibi nõ eſt iſtitutio hẽdis. l. hũs verbis. ff. de here. iſtitu. tñ ſaluat̃ ſcriptura. qꝛ iſtud vocabulũ teſtm̃ eſt generale ad oẽm ſpeciẽ vltime volũtatis ſequẽdo alluſionẽ voca buli nõ ꝓpriã ſignificationẽ. ⁊ iſtud tene mẽti pp v̓bũ re linquo Scđo ↄſidera ꝙ inquãtũ Jo. d̃ imo. reprehẽdit. do. Ant. dicẽtẽ ꝙ ſi teſtatoꝛ reliqt filie dotẽ. qꝛ dos ẽ qđ vniuerſale qđ trahiũ ad hẽdis inſtitutionẽ ⁊ itelligiũ iur̃ iſtitutõis. Cõtrariũ t3 hic Jo. de imo. ego allego caſum in indiuiduo p dicto do. An. i. l. cũ vnus. §. ſi. ff. de alime. ⁊ cibar. leg. i ꝟ. p mõ legate dotis. vbi pr̃ legauit filie do tẽ ⁊ ſic legauit qđ vniuerſale qꝛ dos ẽ ius icoꝛpale ſicut hẽditas patrimoniũ ⁊ peculiũ. vt. d. l. qđ dr̃. nec apparet ꝙ aliter iſtituerit filiã in dotẽ vel i aliquo alio. ⁊ tñ vali

dũ fuit teſtm̃ tenẽdo cõmunẽ opinionẽ ꝙ de iure ffoꝝ. fi lius debebat habere iure inſtitutiõis dico foꝛe caſum ibi nouũ ⁊ ſingularẽ pbantẽ opi. do. An. ꝙ ſi pr̃ in teſtõ re liqt filie ſue dotẽ vr̃ relinqre titulo iſtitutiõis ⁊ ẽt ſuadet hoc ratio. qꝛ ↄſiderata qlitate pſone reliquẽtis ⁊ ei⁹ cui relinqt̃ qꝛ relinqt̃ a patre filie ⁊ ↄſiderata re q̃ relinquit̃ qꝛ relinqt̃ dos q̃ ẽ qđ vniuerſale vr̃ ꝙ iure iſtitutiõis itel ligat̃. argu. l. plenũ. §. equitũ. ff. de vſu ⁊ habi. ⁊ p ↄ̃ſis di ctũ do. An. ẽ verũ ⁊ defenſatũ p caſum. l. quicqd dixerit

9 Jo. de imo. tene mẽti qꝛ ẽ nouũ vt dictus. §. ſi. pbet dictũ do. An. ℂ Nunc do capio pmũ dubiũ ⁊ qdẽ Bart. in d. l. ita tñ. §. q rogatus dicit ſe allegare illũ tex. ↄ gl. i. ſci mus. §. cũ aũt. C. de inoffi. teſt. q̃ voluit ꝙ de iure ffoꝝ. ſuf ficiebat filiũ in poteſtate ↄſtitutũ habere iure fideicõmiſ ſi. nec p hoc poſſet rumpe teſtm̃. ⁊ idẽ bar. i. d. l. ſcim⁹. §. cũ aũt ẽt allegauit dictũ. §. q rogatus ↄ illã gl. ⁊ excellẽs doctoꝛ do. Floria. de ſcõ Petro genitoꝛ pceptoꝛis ⁊ do ctoꝛis mei dñi Baptiſte in. l. ſi pr̃. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub ↄdi. ſcis refert ſe vidiſſe plures repetẽtes illã. l. dicẽtes ſe nũqñ vidiſſe nec audyſſe ꝙ filius in poteſtate patris cõ ſtitut⁹ deberet habere ſuã legitimã titulo iſtitutõis d̃ iu re. ffoꝝ. ipſe do gloriat̃ ſe publice dixiſſe ꝙ audiuit ⁊ vidit legẽ d̃ hoc ⁊ allegat. l. ſi emãcipatus ej. ij. ff. de ↄtab. ⁊. d. l. ita tñ. §. q rogatus q̃ iura ambo legata fuerũt p Sali. i. d. l. ſcim⁹. §. cũ ẽt. Ang. do i. l. gall⁹. §. ille caſus ad ſi. ff. de lib. ⁊ poſthumis. dicit ꝙ inſtitutio filioꝝ ẽ de ordine teſti ⁊ ei⁹ ſolẽnitate alleg. l. iter cetera eo. ti. idõ nõ ſuffice ret ſ3 cũ ad ſuſtẽtandũ teſtm̃ ꝙ filio hẽditas eẽt p fidei cõmiſſu relicta deſideret lex iſtitutũ filiũ qua obmiſſa te ſtm̃ eſt nullius momẽti. allegat. l. i. ff. d̃ iniuſto teſtõ. licet gl. ⁊ male ſm̃ eũ aliter dicat i. d. l. ſcimus. §. cũ aũt ⁊ etiã idẽ voluit ipſe Ang. in. d. l. inter cetera remittẽs ſe ad di cta p eũ i. d. §. ille caſus. ⁊ idẽ Ang. in. l. ex aſſe. ff. ad. l. fal ci. dicit nõne teſtm̃ de quo ibi fuit nullũ qꝛ ibi teſtatoꝛ fi lio legauit certũ ⁊ nõ inſtituit reſpõdet teſtamentũ nõ eẽ ſe nullũ qꝛ illo iure valebat teſtamẽtũ poſtea dicit p ver bũ ſoꝛte tutius eẽ dicere ꝙ nõ ſufficiebat habet̃ quoquo relicti titulo. ⁊ allegat. d. l. ita tñ. q rogat⁹. Et ad. d. l. ex aſſe pbantẽ ↄtriũ reſpõdet ꝙ ibi fuit filius exheredat⁹ ⁊ ita dicit notari in. d. l. papinianus. §. ſi qs mortis refe rẽs ſe dixiſſe de hoc in. l. ſuus quoq3. ff. de here. inſti. ⁊ ita reſid3. Et certe gl. i. d. §. ſi qs mortis. ⁊ ẽt gl. i. l. nã ⁊ hũs ff. de inoſ. teſta. vbi dicit ꝙ illo iure ſufficiebat hẽre quo quo relicti titulo. ſ3 hodie ſecus p. d. §. aliũ quoq3 capl̃m ⁊ ſic ſentiũt ꝙ de iure ffoꝝ ſufficiebat filiũ hr̃e titulo reli cti. bal. vero in. d. l. inter cetera qrit vtrũ filiuſfa. relictus fideicõmiſſarius vniuerſalis dicat̃ preteritus. alleg. gl. in. d. l. ſcimus. §. cũ aũt ꝙ nõ. ſ3 ipſe t3 ↄtriũ per tex. d. l. in ter cetera ⁊ p text. i. d. l. galus. §. oĩbus. ſed in. d. §. oĩbus eſt tex. ꝙ ad hoc vt valeat teſtm̃ d3 filius in ptãte ↄſtitu tus inſtitui i aliqua quotta ſed hodie ſufficit ꝙ inſtituat̃ i re certa q̃ reducit̃ ad quotta. Ita dicit Bal in. d. §. om nibus. allegat no. in ↄallegata. l. ſi qs prioꝛe ⁊ i. d. autẽ. nouiſſima. ⁊ in. d. §. aliud quoq3 capl̃m. ſ3 do. mena. Jo. de imo. in. d. l. inter cetera tangit ⁊ alleg. d. §. q rogatus ⁊ i ↄtriũ adducit. d. §. ſi qs mortis ⁊ ↄcludit ↄſiderãda ſo re tria iura. pꝛio ius ffoꝝ. ſcdo ius codicis. tertio ius no uiſſimũ autẽticoꝝ. d̃ iure. C. claꝝ ẽ ꝙ ſufficiebat hr̃e quo quo relicti titulo. vt. d. l. oĩ modo. ſed de iure nouiſſimo autẽticoꝝ ẽ ſecus per. d. §. aliud quoq3 capitulũ. ſ3 d̃ iure ffoꝝ. dicit eſſe dubiũ. ſ3 ſatis põt dici ꝙ ẽt de iure ffoꝝ eſt neceſſe vt hẽat titulo inſtitutionis per. d. l. inter cetera. ⁊ d. §. q rogatus. ⁊ ad dictũ. §. ſi qs mortis reſpõdet fuiſſe additũ a ꝯpoſitoribus noui iuris attẽta diſpoſitõe. C. ⁊ allegat ſimile in. l. ij. ff. de iniuſto teſta. Secũdo poteſt di ci ſm̃ eum ꝙ ibi poteſt itelligi qñ fuit exheredatus pro pter materiã tituli in quo ẽ ſituatus ille. §. vel tertio pt̃ di ci ſ3 eũ ꝙ ille tex. loqt̃ qñ actualiter fuit ſibi data legitia in vita teſtãtis idõ tunc ſufficiebat ſecus qñ per viã relicti in teſtõ. qꝛ multi caſus poterãt impedire qui nõ poterãt

ſpedire illud qḋ iā fuerāt executioni mādatū ⁊ ita reſidet
in.d.l.inter cetera.ſʒ in ꝑallegata .l. ex aſſe dicit idē Jo.
de imo.ꝙ dictus.§.ſi qs mortis dʒ ſuppleri ꝑ alios tex.l.
per.d.§.qui rogatus ⁊.d.l.iter cetera ꝙ vltra legatū alī
qḋ fuit relictū iure inſtitutiōis ⁊ ita dʒ intelligi.d.§.ſi qs
mortis.Et ad.d.l.ex aſſe q̄ ꝓbat ꝯtriū rn̄det ꝙ ſit ſpecia
le in caſu illo qn̄ patron⁹ fuit iſtitut⁹ cui ēt exiſtētib⁹ libe
ris ⁊ libertis debet̄ ltia ⁊ ſic ex illū caſuʒerit ſec⁹.⁊ ꝑ ꝯn̄s
ibi eſt caſus ſpālis ergo i ꝯtriū erit ius cōe.l.ius ſingulař
l.qḋ ꝯo.ff.ō legib⁹. Et ad dictū.§.ſi qs mortis rn̄det tri
pliciter ita vt reſpōdit i.d.l.inter cetera.⁊ ꝑ hoc dicit gl.
nō bene dixiſſe in.d.§.cū antē.⁊ ita etiā voluit in.d.l.ita
tn̄.§.q rogatus.⁊ licet dicat eſſe caſuʒ ſingularē in.d.§.q
rogatus nihilominus Saly.in.d.§.cū aūt allegauit ſimi
le.⁊ do.Flori.in.d.l.ſi pr̄ vt ſuperius dixi.⁊ ita reſident
iſti patres.Sed ꝯtra iſtā cōem doctrinā dico fore caſum
in.l.q filiū in ver.filie dotis nomine ducenta legauerat.
ff.vbi pupil.edu.de.vbi eſt caſus ꝙ pater titulo legati le
gauit filie ⁊ valuit teſtm̄ de iure ſfoꝝ.⁊ refert ibi Nico.
ō neap.ſe audiuiſſe do.ſuū Ray.de for.allegarē illū tex.
ꝓ vnico ⁊ ſingulari.⁊ ſic ille tex.deſtruit cōem doctrinā
doc.Et lʒ gl.ibi ſuppleat ad illū tex.⁊ dicat legauit ⁊ ex
hr̄danit eā vł ſaltē inſtituit i aliquo alr̄ nō valeret teſtm̄
inſti.ō exhr̄da.libe.in prin.⁊ ſi glo.ibi teneat iſtā partē ꝙ
de iure ſfoꝝ oportet ꝙ filius habeat iure inſtitutōis vel
exheredet̄ qꝛ re uera illa glo.diuinat ad illū text.dū dicit
⁊ exhr̄dauerit neſcio a quo ſpiritu talē relationē habue
rit.⁊ cū dicit vel ſaltē inſtituit in aliquo.iſtud dicere ē ꝯ
caſum illius.l.i ver.nec qcquā ꝑterea.⁊ ſic ꝓbat ꝙ vltra
ducenta nihil legauit aut reliqt.q̄ ergo audacia glo.ibi
dicit ꝙ inſtituit in aliquo ⁊ ſic eſt ꝯ iſtuʒ tex.aſſertio glo.
Minimo plus tex.ille dicit ꝙ illa filia non habebat vn̄
poſſet ꝯſeq alimēta.ſi ergo fuiſſet inſtituta vltra dotē de
buiſſet alimētari ex illo ſi ad alimēta ſufficiebat.⁊ iō ꝓ
bat ille tex.vnū qḋ eſt quotidianū. Statutū diſponit ꝙ
extātibus maſculis femina ſit dote ꝯtenta ꝙ interiʒ debe
bit alimētari expēſis hr̄ditatis.⁊ illū tex.dicte.l.q filiū al
legauit bar.in.d.l.cū vnus.§.ſi.ꝓ ꝯcordātia illius.§.⁊ ſic
ꝑ illū tex.ꝯfundit̄ cōis opinio qcquid dixerit bald.i.d.l.
ſcimus.§.cū aūt vbi ꝯtra illā gl.allegauit dictū.§.q roga
tus ⁊.d.l.ſi emācipat⁹.⁊ Cy.lʒ Saly.nullā mētionē fe
cerit de bal.allegentē.d.l.ſi emancipat⁹.⁊ lʒ do.Flo.ib
lā.l.ſi emācipatus ſibi appropriauerit nulla facta mētio
ne de bal.⁊ ēt bar.in.d.l.ſi emācipatus dixit illū tex.fore
ꝯtra gl.in.d.§.cū antē.vbi filius cui relictuʒ erat fideicō
miſſuʒ hʒ cōtra tabulas.nā ſi eſſet inſtitutus nō haberet
ꝯtra tabulas vt in.l.i.in prin.ff.de ꝯtrata.⁊ per ꝯn̄s fidei
cōmiſſaris reſtitutio nō habet̄ ꝓ inſtitutōe.⁊ dicit tn̄ ibi
bar.ꝙ expſſius ꝓbat̄ in.d.§.qui rogat⁹ ⁊ nullus doctor
quos ſupius retuli allegauit bar.i.d.l.ſi emācipatus lʒ
quilibet ſibi appropriet ⁊ nō mirū qꝛ viuit̄ ex rapto vt ꝓ
phetatū eſt in illo ouidiano.Scḋo faciat tex.in.l.fine.ff.
de iurepa.in ver.legato.vbi ſufficit patronū habere ſuaʒ
debitā portionē titulo legati.⁊ gl.ibi dicit ꝙ nō corrigit̄
ille.§.ſicut corrigit̄ i filio vt iure inſtitutōis debeat habe
re.allegat dictū.§.aliud quoqꝫ capſm.⁊ ſic equiparādo
patronū ⁊ filiū quo ad legitimā ſūcto dicto gl.vbi vr̄ ibi
caſus ꝙ ō iure ſfoꝝ ſufficiebat ꝙ filius haberet quoquo
relicti titulo ⁊ iō glo.ibi dicit ꝙ non corrigit̄ ille.§.ſicut
corrigit̄ in filio ⁊ ad hoc allego apertiorē tex.⁊ gl.in.l.
ēt §.ſi debita in verbo ſi dbita portio patrono legata ſit.
⁊ gl.ibi dicit nec corrigit̄ ſicut in filijs p.d.§.aliud quo
qꝫ capſm.glo.tn̄ illū.§.ſi debita habuit ꝓ lege ⁊ ꝓ lege
illū gloſauit lʒ i ordie text⁹ ē.§.l.i.ff.ō bo.libe.⁊ illas du
as gl.ſūme pōderabat Ray.de forli.vt refert diſcipulus
eius Nic.ō nea.i.d.§.ſi debita.⁊ ꝑ hoc vr̄ ꝙ male reſpō
deat do.meus Jo.de imo.d.l.ex aſſe. Rn̄deo ad illud ꝯ
triū ꝙ ponit caſuʒ ſpecialē qn̄ patronus fuit inſtitutus qꝛ
tūc de iure ſfoꝝ poterat quoquo relicti titulo relinqui fi
lio concurrēte patrono inſtituto.⁊ iudicio meo noua ⁊

peregrina fantaſia eſt.vult eni magis fauere patrono in
bōis liberti q̄ʒ filio in bonis patris qḋ repugnat oi rōni
ar.l.ſcripto.ff.vn̄ liberi.⁊.l.nihil.§.facilior.ff.de bo.libe.
⁊.l.cū rō.ff.de bo.dā.⁊ qḋ no.bar.i.d.l.fine.ff.ō iure pa.
Tertio facit tex.in.l.vxorē.§.teſtō el.ij.ff.de leg.iij.in vb̄i.
filie ꝑ fideicōmiſſuʒ cētū cū nuberet legauit vbi text.for
malr̄ ꝑſuppōit teſtm̄ valuiſſe ⁊ filie cū nuberet dotē fuiſ
ſe legatā ergo.Quarto tex.ē formalis in.d.l.cū vnus.§.
ſi.in verbo alimētis relictis ꝓ mō legare dotis vbi pr̄ le
gauit dotē filie ⁊ alimēta ⁊ tn̄ valuit teſtm̄.⁊ bar.ibi al
legat ꝓ ꝯcordantia.d.l.q filiū ⁊ tn̄ validū fuit teſtm̄ er
go.Quinto faciat.d.l.ex aſſe vbi patronus erat inſtitu
t⁹ hr̄s vniuerſaliter a liberto ⁊ filio ipſi⁹ liberti ⁊ libert⁹
iure legati reliquit ꝑſupponit̄ ibi teſtm̄ valere.⁊ Ang.i
primis ſuis vb̄is tenuit hoc ibi licet ſtati mutauerit opi.
ꝑ vbū foꝛte ⁊ certe mutauit in deteri⁹ lʒ ſtatiʒ mutauerit
iuxta illud Terrētianū.huy iā cito.Et licet ad illū tex.rn̄
deat ꝙ fuerat filius exhr̄datus iſta eſt diuinatio ergo il
la reſpōſio nō eſt tenēda vt dixit gl.ſingu.in.l.filiū quem
habentē.C.fa.her.Sexto faciat tex.i.l.l.ꝙtiū.§.i.ff.ō leg.
iij.in verbo filij qꝛ iā maximā partē facultatū dederā cō
tentus eē debes fundo.⁊ ibi gl.dicit ꝙ ꝑ illa verba vr̄ le
gaſſe.⁊ ꝑ ꝯn̄s eſt ibi caſus ꝙ de iure ſfoꝝ filius habebat
quoquo relicti titulo.Septimo allego tex.in.l.quidā ita
teſtō in verbo filio meo reddas.ff.ad treb.vbi pr̄ titulo
fideicōmiſſi filio reliquit ⁊ tn̄ teſtm̄ valuit ergo.Octauo
faciat.l.pater quoqꝫ.ff.ad.l.falci.vbi pr̄ de iure illo ha
bebat titulo legati in bonis ⁊ hr̄ditate filij eo cāu quo ō
iure fieri poterat.ergo ita dicemus ecōtra.arg.l.nā ⁊ ſi
parētibus.ff.de inoffi.teſtam.Nono facit tex.in.l.cū pr̄ i
puberi filie hr̄dē ſubſtituit ꝙ ei legatoꝝ noie a patre ob
uenit.ff.ad.l.falci.vbi pater inſtituit aliuʒ hr̄dē ⁊ filie le
gauit validū eſt teſtm̄ licet aliter ſentiat ibi gl.Decimo
faciat.d.l.papinianus.§.ſi qs mortis.vbi pater donauit
filio cā mortis eā partē que ad filiū eſſet peruētura ſi pa
ter inteſtatus deceſſerit qḋ tunc pater poterit ſecure te
ſtari qḋ verbū ſecure intelligit̄ ideſt i expugnabiliter.de
quo verbo vide.c.ij.de treuga ⁊ pace.c.ij.ō pactis.⁊ qḋ
not.ibi do.Ant.de verbo ſecure ⁊ tex.in.l.i.ff.de pre.ſti
pula.in ver.cautior.⁊ ſecurior.⁊ i.d.l.ij.in ver.ſecurita
tē eius.ff.ad.l.iuliā maieſtatis ⁊ qḋ no.gl.i.l.i.C.cōis ō
legatis.⁊ dicere ꝙ pr̄ ibi exheredauit illū filiū ē diuina
re ad illū tex.cū tex.ſi referat ſe niſi ad teſtm̄ vt ſecuř pr̄ te
ſtari poſſit.i.iexpugnabiliter ⁊ ꝑ illū tex.dicebat do.me
us Jo.de imo.in.d.l.gallus.§.in oibus eſſe iſtā queſtio
nē valde dubiā ⁊ cū ipſe dicebat ꝙ ille.§.fuit addit⁹ a cō
poſitoribus noui iuris ē ſt diuinare hoc ⁊ ꝙ ſit mala re
ſpōſio oſtēdo qꝛ plures.ll.ſunt ꝓbantes iſtā partē q̄ʒ ſint
ꝓbātes ꝯtriū.⁊ iō accomodati⁹ dicēdū erit ꝙ.§.q roga
tus fuerit additus a cōpoſitorib⁹ noui aut nouiſſimi iu
ris.⁊ cū ipſe dicebat ꝙ.d.§.ſi qs mortis ꝓcedit in actua
li ⁊ manuali traditōe.⁊ allegat.l.ſi ſi mortis.ff.ō ioſ.teſt.
rn̄de ꝙ.d.l.ſi ſi mortis loqt̄ i donatōe iter viuos ⁊.d.§.
ſi qs mortis loqt̄ i donatōe cā mortis ⁊ ſic paſſus ⁊ ter
mini ſūt diuerſi ⁊ iō illa donatio cā mortis nō ē ſortita ef
fectū niſi ſecuta morte patris ⁊ a morte donātis trāſfert̄
dominiū ipſo iure ſicut in legato.vt ē cāus ſing.ſʒ Ang.
in.l.ij.ff.de publica.⁊ ſic illa reſpōſio ſua nō ob.Nec ob.
l.inter cetera qꝛ tex.ibi dicit ne ꝑteritio illius rūpat̄ teſtm̄
⁊.l.i.ff.de iniuſto teſt.dū dicit nullius ē momēti dū filius
preteritus eſt.qꝛ ad hoc rn̄deo ꝙ ē quedā preteritio lar
ge ſumpta ⁊ ē quedā ꝑteritio ſtricte ⁊ ꝓprie ſumpta ꝑ
teritio large ſumpta eſt qn̄ pater nullā facit mentiōeʒ de
filio nec legando nec iſtituēdo.ſtricte vero ſumpta ē quā
do facit mentiōeʒ de filio legādo ⁊ nō inſtituēdo.⁊ ita in
telligat̄ gl.in.l.iij.C.de libe.ꝑte.q̄ dicit ꝙ tūc filius dr̄ ꝑ
teriri quādo nulla mētio facta eſt de eo pro quo dicto vi
det̄ tex.⁊ gl.in.l.ſi cū vel in vtero.C.de teſt.mili.⁊ ita in
telligat̄.l.pe.C.de fideicōmiſſis ⁊.l.maximū vitiū.C.de
libe.prete.⁊ gl.in.l.nā ſi.ff.de inoffi.teſta.⁊ qḋ habet̄ in
nono.§.

dicto.§.aliud quoqꝫ capitulū.⁊ p Ang.i.d.auté.ex cā ⁊ in.d.l.ij.⁊ i.d.l.nā ⁊ iā.⁊ Bal.i.d.auté.ex cā ⁊ i.c.ſi pr Jeco.i.vi.⁊ qḋ hꝫ inſti.de exhere.libe.i pri.⁊ Jo.de imo. in.l.filio preterito.ff.de iniuſto teſta.⁊ ita nūc itelligaꝫ tex. d.l.inter cetera.qꝛ large ſumēdo preteritionē nō dicit preteritus cui titulo legati vel fideicōmiſſi relictū eſt.⁊ ita intelligeꝫ dictus.§.in oībus.eſt tn̄ q̄ſtio multū dubia.⁊ ꝑ
10 iſta ſit expedita prima dubitatio tene illā mētē.† ¶ Capio nūc ſecūdā vtrū ſufficiat hodie ꝙ filiꝰ hēat titulo relicti ſaltē de eq̄tate canōica.⁊ ille tex.videꝫ facere ꝙ ſic. qꝛ Raynuciꝰ iſte reliq̄t alterochę domū ⁊ cetera bona reliq̄t adiecte pupille filie ſue ⁊ tn̄ teſtm̄ valuit. Circa hoc q̄ttuor fuerūt opiniōes relate p gl.in.d.c.ſi pr̄. Prima fuit vt diſtiguaꝫ an teſtator voluerit teſtari ſolēniter vt puta i ſcriptis faciēdo teſtes ſubſcribere ⁊ ſigillare ⁊ tūc req̄riꝫ ꝙ aliq̄d relinquaꝫ filio vel filie iure inſtōnis. aut vult teſtari nūcupatiue ſine dicta ſolēnitate ⁊ tūc ſufficit ꝙ relinq̄ꝫ quoquo relicto titulo.Sed hec opinio vꝫ ꝯtra tex.d.§.aliud quoqꝫ capitulū loquentē idiſtincte.c. qꝛ circa de priuile.l.de ꝑcio.ff.de publiciana cū ſi.tū ēt qꝛ eādeꝫ vim ex iuris diſpōne hꝫ vtrūqꝫ teſtamētū vt pꝫ ex notatis i.l.hac ꝯſultiſſima.C.eo.ergo i vtroqꝫ erit idē ius.Scda opinio fuit ꝙ aut teſtator voluit codicillari ⁊ tunc ſufficit relinquere quoquo relicti titulo filie vꝫ filio. aut voluit facere teſtm̄ ⁊ tūc nō ſufficit ſed oꝫ ꝙ aliq̄d relinquaꝫ iure inſtōnis.hec opinio in ſe videꝫ bona ſaltem inquātū dicit ꝙ i codicillis nō ſit iſtitutio nec in illis daꝫ hereditas.l.hēditate.C.de codicillis.Hec tn̄ opio q̄tuꝫ ad iſtū tex.nō videꝫ bona.qꝛ hic teſtator ꝯdidit teſtm̄ ⁊ tamen tex.ſentit ꝙ ſufficiat filio vel filie aliq̄d relinqueꝫ licet nō adijciaꝫ iure inſtōnis nō diuinādo ad tex.Tertia fuit opinio ꝙ aut teſtator facit teſtm̄ iter filios ⁊ tūc ſufficit aliq̄d relinq̄re vni filioꝝ lꝫ nō relinquat expſſe iure iſtitutionis ⁊ ita intelligaꝫ ille tex.facit qḋ habeꝫ in.l. hac ꝯſultiſſima.§.ex iperfecto.C.e.l.ſi.C.fami.her.Inter dū vero ſit teſtm̄ inter filios ⁊ extraneos ⁊ tūc videꝫ relinqui filio vel filie iure inſtitutōis.⁊ ſic intelligaꝫ.§.aliḋ quoqꝫ capitulū.Sed contra iſtā opinionē facit qꝛ verbū relinquo adiectū certe rei nō videꝫ trahi ad inſtitutionē l.cogi.§.⁊ generaliter ⁊ ibi per Dy.⁊ bart.ff.ad trebel. ideo videꝫ ꝙ relictum factū alterochę nō valuerit. Preterea tex.i.§.aliud quoqꝫ loqꝫ idiſtīcte nec facit differentiā an teſtetur inter filios an inter extraneos ⁊ ſic vꝫ ꝙ vtroqꝫ caſu locuꝫ habeat vt relinquaꝫ aliq̄d iure inſtitutionis iō ꝓpter hoc quarta ē opi.quā tangit glo.i.d.c.ſi pater videlicet aut querimus de iure ciuili ⁊ tūc neceſſe eſt relinqui iure inſtōnis ⁊ ſic itelligaꝫ.§.aliḋ quoqꝫ aut querimus de eq̄tate canonica ⁊ tunc ſufficit aliq̄d relinq̄re ſimpliciter lꝫ nō relinquaꝫ expſſe iure inſtōnis ⁊ ita videꝫ hic eē caſus nō diuinādo nec violādo lrām ꝓut facit glo.illa dum ad tex.ſupplet iure inſtōnis ⁊ hāc opi.tenuit.Abb.antiquus ⁊ Hoſt.⁊ eā ſeq̄ꝫ bald.in.l.ſi.C.fami. her.ſꝫ gl.in.d.c.ſi pater dicit tutius eē ꝙ relinquaꝫ aliq̄d iure inſtōnis do.An.hic dicit aut teſtōr voluit codicillari ⁊ tūc clarū eſt nō eſſe neceſſe relinqui aliq̄d iure inſtōnis qꝛ p codicillos ſuccediꝫ ab inteſtato nec in eis datur hēditas.l.ꝯficiunꝫ.ff.de iure codi.l.hereditatē.C.eo.aut teſtator voluit teſtari inter extraneos ⁊ filios ⁊ tūc dicit ꝙ quo ad extraneos nō valet teſtm̄.facit qḋ habeꝫ i.d.§. aliud quoqꝫ.⁊ in.d.l.hac.ꝯſultiſſima.§.ex impfecto quo ad filios autē valebit ſm̄ eū vt volūtas inteſtati ⁊ ſic nō tāq̄ꝫ teſtm̄ iudex debebit ſeruare volūtatē defuncti ſi itēteꝫ iudiciū familie herc.inter filios p.d.l.ſi.C.fa.her.vbi littera videꝫ velle ꝙ q̄buſcūqꝫ verbis appareat de voluntate teſtantis iudex aditus in iudicio familie hercī.dꝫ dicta voluntatē ſeruare.lꝫ iure inſtōnis nil fuerit relictuꝫ ⁊ p̄dicta dicit ꝓcedere ꝑcipue ſi teſtm̄ habeat clām codicillarē.Sꝫ dn̄s ⁊ cōſiculus meus Abbas dicit hic illū tex. ſingu.ꝓbare ꝙ verbū relinquo relatū ad pſonā q̄ de iure dꝫ inſtitui operatur inſtōnem ⁊ nō ſimplex legatū.nā iſte raynucius relinq̄t alterochę domū ⁊c.nec dixit iure inſtitutionis ⁊ tn̄ valuit teſtm̄ ꝙ nō valuiſſet niſi filia eſſꝫ inſtituta heres ſaltem in aliqua re vt.d.§.aliud quoqꝫ capꝫ ⁊ lꝫ Bar.ſꝫ eū in.d.l.cogi.§.⁊ generaliter teneat oppoſitū tn̄ bal.ſeq̄ꝫ primū dictū in.l.quotiēs.C.de here.inſti. ⁊ ſubdit hoc ꝓbari in iſto tex.nō ſupplendo ꝓut gl.ſupplet ⁊ maxīe dicit hoc eē admittendū ꝑ equitateꝫ.qꝛ imperiti iuris neſciūt dicere relinquo iure inſtōnis[a] ⁊ ꝟba ſunt intelligēda ſꝫ qualitatē pſonaꝝ inter q̄s ꝓferuntur c.magne de voto allegat ēt.c.req̄ſiti.ſ.eo.vbi ponderat an relictū ſiat ab extraneo an ſiat a ꝯſanguineo.⁊ ita in hoc paſſu genit ⁊ per ſouē doctrina illa ē pulchra.ſꝫ parcat mihi paternitas ſua iſta fuit doctrīa doctoris lui.do. Car.hic.dixit eni do.Car.ꝙ opi.Abbe.⁊ Hoſt.ē verior qꝛ verba ſunt adaptāda pſonis ad quas referunꝫ taliter ꝙ eliciaꝫ validus intellectus arg.l.ex militari.ff.ḋ teſta.mili.⁊.c.abbate de ver.ſig.qꝛ vulgares cōiter neſciūt vti alio ꝟbo q̄ꝫ verbo relinquo vt dixit gl.i.l.quotiēs.C. fami.her.⁊ ita dicit ſe in q̄ōne facti dixiſſe.Idē dicit eſſe de ꝟbo volo puta teſtōr dixit volo ꝙ talis res ſit filij mei qꝛ valebit teſtm̄ ⁊ intelligeꝫ iure inſtōnis qḋ ſeperat niſi teſtōr diceret volo ꝙ ſit filij mei iure legati qꝛ ꝟbū volo adiectū rei particulari nō trahiꝫ ad inſtōeꝫ.d.l.cogi.§.⁊ generalr̄.lꝫ ſꝫ legē.xij.tabula.fuerit cōe.vt.l.legis ꝟbis. ff.de verbo.ſig.⁊ allegat do.bal.tetigiſſe i.d.l.quotiēs. inducit ēt illū tex.nō violādo illū ꝓut fecit gl.hic ſupplēdo iure inſtōnis.ſꝫ dicta ſuppletio ſꝫ eū nō eſt neceſſaria qꝛ verbū relinquo pōt trahi ad inſtōneꝫ ⁊ multo fortius dicit ſufficere filio relinq ſuā legitimā qꝛ tūc ꝟbū reliquo adijciꝫ vniuerſitati bonoꝝ.ſꝫ ſūmꝰ iuris vtex Jo.ḋ imo. ſꝫ dicit ꝙ q̄cq̄d dixerit do.car.cōiter teneꝫ ꝙ de iure ciuili nō valet teſtm̄ ſi ſimpliciter relinquaꝫ aliqua res filio vel filie vt no.in.d.§.aliud quoqꝫ.ſꝫ dubiū ē an idē ſit dicēdū de iure canonico.Abb.⁊ Hoſti.tenuerūt ꝙ aliḋ ſit de eq̄tate canonica q̄ nō vꝫ cōſiderare ſubtilitatē iuris ciuilis.ar.c.dilecti ḋ iudi.⁊ allegāt iſtū tex.ſi ſupplēdo aliq̄d ad ipſuꝫ.⁊ refert illā ꝑtem tenuiſſe bal.in.l.ſi.C.fami. hercī.dicit tn̄ ꝙ rōnes quas facit bal.in.l.quotiēs.C.de heredi.inſti.faciūt ꝙ ēt ḋ iure ciuili tenet teſtm̄ quādo ſimpliciter aliq̄ꝫ res relinquiꝫ filio.tn̄ ipſe met.bal.ſꝫ eū tenet ꝙ de iure ciuili nō tenet teſtamētū.⁊ hāc dicit eē cōeꝫ opinionē gl.hic videꝫ velle ꝙ ēt idē ſit de iure canonico inquātū ſupplenit ad teſtamentū iure inſtitutōis.⁊ idē ſentit gl.in.d.c.ſi pater dū dicit tutius eē tenere iſtū tex.itelligi ꝙ hic reliq̄rit iure inſtitutōis.⁊ idē voluit hic do.An. d.Pe.de anc.⁊ qꝛ in dubio nō debemꝰ inducere diſcordiā iter ius canonicū ⁊ ciuile.qꝛ iura ſunt iuribus ꝯcordanda.l.i.C.de inofficioſis dotibꝰ.c.cū expediat ḋ elect. li.vi.iō de iure vꝫ verior opi.iſtius glo.⁊ glo.i.d.c.ſi pr̄ vt ſic intelligaꝫ ꝙ fuerint verba pape recitātis factū ſꝫ non plena papa recitauit totā cōtingentiā facti.⁊ ſic ſentit ꝙ ille raynucius expreſſit in teſtō iure inſtitutōis nā re vera ſꝫ eū iſte tex.ſatis accōmodate pati pōt illū intellectū.⁊ iō nō debemus iducere diſcordiā inter ius canonicū ⁊ ciuile.⁊ hanc opi.magis dicit ſibi placere p rōeꝫ predictā q̄ vꝫ eſſe cōis.iſta ſunt verba ſua formalia.miror de tāto viro ꝙ audeat dicere ꝙ papa hic defecit in narrādo ſubſtātialia facti nā ſubſtātiale erat iſtitutio filij p no.in.l.inter cetera.ff.de libe.⁊ poſthu.ideo nō ē credēdū ꝙ papa hic defecerit i ſubſtātialibꝰ.Addite ad eū bal.in.l.maximū viciū.C.de libe.preteri.in ver.vlterius q̄riꝫ de tali queſtiōe lege municipali caneꝫ ꝙ pater teneaꝫ relinq̄re filijs quintā ꝑteꝫ bonoꝝ ſuoꝝ.poſteriori ſtatuto cauebaꝫ ꝙ teſtm̄ in quo nō relinq̄ꝫ filijs integra legitīa ſit ipo iure nullū.dicit ibi bal.ſe putare ꝙ nō ē neceſſe ꝙ relinquaꝫ iure inſtitutōis qꝛ iſtud ſtatutū ſe habet ad ius cōe derogatorie ideo nō recipit iterpꝛetatōeꝫ a iure cōi.ſꝫ ſimpliciter dꝫ intelligi vt ipſum ſtatutū iacet.qꝛ verbis ſtatuti nihil addere vel detrahere debemꝰ codici ḋ iuſtiniano.C. ꝯfirmādo.l.i.§.hūc igiꝫ.⁊ ḋ emēdatōe iuſtiniai codicis.

a ¶ Inſtitutōis. De hoc vide docto.⁊ Bar.in.l.ſiliū §.ſed ſi pomo de lega.pri.⁊ vbi oēs ſcribentes hic.

l.i.§.repetita.ꝛ allegat tex.vener.c.raynucius.vbi ſufficit ſtatutariā portiōez relinquēdā quoquo relicti titu.nec a Jo.de imo.nec a dño car. nec a quouis alio ſcribēte allegaſ hic iſta doctrina.bal.ꝛ ſic ſentit bal.ꝙ ſi ſtatutū vtiſ ꝟbo illo relinquo ſufficit relinq̄re nō addēdo iuſ iſtitutionis.ꝛ ita ēt ex diſpōne hui⁹.c. Tu pōdera.d.bal.i.c.ſtatutū de quo ipſe loqſ derogaui iuri cōi in quotitate legitīe.qꝛ cū dēat hr̄e tertiā dēat derogare iuri cōi ꝙ haberet quintā.ꝛ in hoc illud ſtatutū loqſ derogatorie.ſꝫ i q̄litate ꝛ mō relinquēdi ltimaꝫ tale ſtatutū non derogauit iuri cōi ex eo qꝛ vtiſ verbo relinquo apto nato cōprehendere inſtōnez vt i.d.l.hꝫs ꝟbis. Itē vtiſ verbo ltime idē loqſ de patre relinquēte ltimaꝫ filio q̄ oīa tendūt ad titulū iſtōnis.ꝛ in hoc ſtatutū nō loqſ derogatorie ꝛ iō debet īterpretari i dubio ꝙ ſit ꝯforme iuri cōi.c. cauſam q̄ de reſcrip.ꝛ.c.cū dilectus de conſue.c. ex pte ꝺ verbo. ſign.c.dilecto eo.tit.c.ad audientiā de cle.non reſiden.c. ad noſtrā de iureiur.c.i.de feudi cogni.c.i. de gradibus. l.ꝛ ſerui veſtri.C.de noxa.l.poſtulante.ff. ad treb.l. ſi qs in cōputatione.C.de iure delibe.vbi eſt glo. q̄ cōmuniter allegaſ ꝓ ſing.quāto ergo forti⁹ i caſu nr̄o intelligēdum erit tale ſtatutū de titulo inſtitutionis ꝯſiderata qualitate rei q̄ relinquiſ ꝛ eius cui relinqſ ꝛ eius a quo relinqſ ꝛ videnſ ꝓlati ab ipſo ſtatuto. Et inquātū intelligit iſtū tex.ſi pr̄ vt nō ſuppleaſ iure inſtōnis vꝫ ſentire cū opinione Ab.ꝛ Hoſt.adde eūdē.bal.i.l.humanitatis vbi tex. dicit relicta legitima ipſe in quarta oppoſitione dicit ꝙ vbi teſtator facit mētionē legitimā ſemꝑ videſ ꝯſideraſ ſe ius ꝛ iura inſtitutiōis reliq̄ſſe allegat qꝺ no.in.l.quotiēs.C.fami.herci.allegat ēt Ja.de ra.in .l. quotiēs.C.ꝺ hr̄di.inſti.ꝛ dicit ꝙ illa verba ſapiūt iuris miniſterium. multo ergo fortius ſi teſtātor loquēdo de legitima p verbū relinquo vꝫ habuiſſe ꝯſiderationē ad ius vt itelligaſ iure inſtitutōis reliq̄ſſe ergo multo fortius iſtud vꝫ ꝯſideraſſe ſtatutū arg.eius qꝺ no.glo.in.l. qꝺ ſi nepotes.ff.de teſta.tu.ꝛ iō nō bene locutus eſt in pcedēti dicto poſito i.d.l.maximū vitiū ex quo infero vnū ꝙ ſi ꝯſuetudo ita diſponebat ꝙ pr̄ deberet relinquere filio certā rē ꝙ illa ꝯſuetudo habuit ꝯſiderationē ad iuris diſpōnez p ꝯñs videſ intellexiſſe ꝙ reliquat iure inſtōnis.ꝛ ſic ſequiſ ꝙ Bal.non bene loqſ dū dixit ſufficere relinq filio quoquo relicti titulo ſtatutariā portiōez qꝛ tale ſtatutū ſeu cōſuetudo videſ habuiſſe reſpectū ad iura cōmunia ꝛ iſtud ē nouū ad iſtū tex.qꝛ ſi ꝯſuetudo patrie cōpellebat patrez relinquere filio certā portionē videſ intelligenda iure inſtitutionis habito reſpectu ad iura cōīa q̄ ſꝫ ē hr̄i.no. Adde eūdē bal.in auc.vñ ſi parens.C.de inoffi.teſt.vbi dicit ꝙ cū hodie filio nō poſſit relinq niſi iure inſtōnis ſi pater legat filio certā rē nec dicit ꝓ legitima tunc qꝛ verbū relinquo adiectū certe rei vel quātitati ē mere obliquū vt no.p Dy.ꝛ bar.in.d.l. cogi.§. ꝛ generalr̄.tūc non videſ relinquere titulo inſtōnis ꝛ de hoc dicit eſſe gl. in.d.c.ſi pater.ꝛ per ꝯñs bal.ibi tenuit idē qꝺ tenuit glo.hic Adde eundē bal.in repe.legis pme.C.ꝺ ſacro.ſan. eccle.in vltima carta in ver.aduertatis.iſte homo vehemēter errat vbi decidit teſtātor inſtituit heredes vniuerſales pauperes xp̄i ꝛ filio ſuo reliquit iure legati concludit teſtamentum fore nullū qꝛ filius inuenit ſe preteritū ꝛ iō dicit ꝙ inſtō pauperū facta per patrē ē nulla ſi filio nō fuit relictū iure inſtōis quāto ergo fortius in caſu nr̄o inſtitutio erit nulla ſi filio nō fuit aliqꝺ relictū iure inſtōis.ꝛ cū illa doctrina bal.trāſiuit do. Saly.in.d.l.i nulla tñ facta mentiōe de bal. Bar.tamē in hoc fuit in opi. noua. ꝛ ſingula.ꝙ fauore pie cauſe valeat teſtm̄ nō obſtāte pteritione filij qꝺ ē mirabile vide qꝛ iſtū articulū tradidi meli⁹ ꝛ enucleati q̄ per alios i.c.relatus.ꝺ eo.tit. Adde bal. in.l.ſi cū ante.C.de dona.ante nup.vbi dicit ſe in accidētia facti ꝯſuluiſſe groſſus tabellio ſcripſit teſtm̄ hoc mō pr̄ reliquit filio iure reſtōnis an tale teſtm̄ valeat cū debeat relinq iure inſtōnis ꝯſuluit tale teſtm̄ valere qꝛ per talē ſimplicitatē tabelliōis nō irritaſ teſtm̄.ar.l.ſi.C. de fideiuſſ.qꝛ ex quo in ꝓprio ſignificato nō poſſunt operari qꝛ ſunt verba obliq̄ trahunſ ad ꝓpriū ſignificatū de mēte ꝓferētis p illā.l.ꝛ ſic ſentit ꝙ iure inſtitutōis debebat habere. Adde eūdē Bal.in.l.his verbis.ff. de heredi.inſtitué.vbi diſtinguit hoc modo.aut verbū relinquo apponitur in codicillis ꝛ tūc nō operatur inſtitutionez. inſtitu.de codicillis.§.fina.l.ij.C.eo .l. quotiēs .C. fami. herci.ſed opatur fideicōmiſſuꝫ .l. ſceuola.ff. ad trebell. aut in teſtō ꝛ tūc ſi vniuerſalis ē inſtitur⁹ opaſ inſtitutionē.vt.d.l.hꝫs verbis ꝛ.§.ſi vero nulla in autē.de here.ꝛ falci.Si vero alius erat inſtitutus tūc aut verbū reliquo aſcribiſ pſone de neceſſitate inſtituēde ꝛ tūc opaſ inſtitutionē.d.l. ſi qs priore. aut ſcribiſ pſone extranee. ꝛ tunc ſi adijciſ vniuerſitati vel parti vniuerſitatis bonoꝝ opaſ fideicōmiſſuꝫ.Si āt adijciſ rei ſingulari vt qꝛ reliqt ſibi domū tunc opaſ legatū.vt.d.l. cogi.§. ꝛ generaliter.ita refert dominos vltramōtanos dicere. Sꝫ hꝫ cū nr̄i doctores citramōtani dicūt ꝙ nūquā verbū relinquo opaſ inſtitutōꝫ ſi apponaſ certe rei vel quātitati ēt ſi reliquaſ filio ſꝫ ē op⁹ exprimere iure iſtitutōis.ꝛ refert ſe dixiſſe.in. l.illa iſtitutio.ff.ꝺ here. iſti. ꝛ allegat no.p O dofre.in.l. ſi.C.ꝺ ſacroſan.eccle.ꝛ qꝺ habeſ.in.l.diuus trayanus.ff. ꝺ teſt.mili. ꝛ iſta dicta bal.hic nō fuerūt p aliquē relata. Idē vero bal.in.d.l.ſi.C.fam.her.quē allegauit do.car. in ver.vltio q̄ro pater habēs duos filios dixit in teſtō lego filie mee margarite fundū vltra dotē ſuā Petrū aūt filiū meū vniuerſalē hr̄dē iſtituo mortuo teſtatore iſta filia dicit teſtm̄ nullū qꝛ nō fuit iſtituta vel ei iure inſtitutionis relictū petrus vero filius vult ꝓbare ꝙ intentio teſtatoris fuit eā iſtituere i dote ꝛ in illo fundo nō ē dubiū ꝙ pt̄ hoc ꝓbare p duos teſtes ēt nō rogatos ꝛ ēt mulieres. vt no.in autē.qꝺ ſine.C. eo.l. ſi.§. in oi.C. de codicil. Tu de hoc vide dicta mea i.c. cū eſſes.ꝺ eo. Sꝫ ponam⁹ ꝙ hoc nō pt̄ ꝓbare an ꝑſumaſ i dubio ꝙ mr̄ voluerit relinquere iure inſtitutiōis ſup hoc paſſu refert doctores Toloſanes dicere ꝙ verbū relinquo aſcriptū i pſona ei⁹ q de neceſſitate dꝫ inſtitui ꝙ tūc opaſ inſtitutōez p no.in d.l. ſi qs priore ꝛ i autē.ꝺ here.ꝛ falci.§.i. ꝛ i autē.de ecclē.titu.§.ſi qs autē pro redēptōe. ꝛ in autē. vt cū ꝺ appe. cognoſ.§.ceterū.nā cū hoc verbū relinquo ſit aptū natū cōprehēdere inſtitutionez dꝫ interpretari vt teſtamentū valeat.ar.l.quotiēs.ff.de reb.dub.ꝛ allegat no.p Ja. n de are.i.d.l.illa inſtitutio. ¶ Quid enī ſi teſtator ē ita rudis ꝙ neſcit ꝓferre verbis inſtituo vel notarius ē ita rudis ꝙ neſcit hoc verbū apponere cuius ſignificationē nō nouit. vt no.in.l.quotiēs.C. fami.herci. iniquū enīꝫ ē ꝙ teſtm̄ nō valeat cū itētio generalis teſtatoris hec ē vt videaſ velle teſtari ita ꝙ valeat.l.ſi miles.ff. de teſt.mili. Soluit ꝛ dicit ꝙ de iure ciuili nō vꝫ p.d.l. his verbis in prin.qꝛ verbū relinquo adiectū ſpeciei vel quātitati eſt verbū obliquū iō dicā ꝙ filia nō inueniſ inſtituta ſꝫ pterita ſꝫ de eqtate canonica dicit teſtm̄ valere qꝛ interptaſ relictū iure inſtitutōis nō tñ allegauit iſtū tex.nec opi. Hoſti.ꝛ ſequaciū. Idē bal.in.l.quotiēs.C.ꝺ here. inſti.ver. q̄ro ſi pr̄ dicit ita relinquo filio meo legitimam vel partē ſuā verū intelligaſ iure inſtōnis ꝛ dicit ꝙ ſic p.d.l.humanitatis in verbo legitime relicta ſecus ſi dicat relinquo talē rē vel talē quātitatē qꝛ nō intelligiſ iure inſtitutōis ꝛ ſic teſtm̄ nō vꝫ ſꝫ ē pteritus nā certa res vel quantitas iſerta verbo cōi nō inducit inſtitutionē. allegat Dy. i.d.§.ꝛ gn̄aliter.ꝛ bal.in.d.l. illa inſtitutio ꝛ qꝺ habeſ i gl.d.l.quotiēs.fam.her.ſꝫ ergo teſtātor dicat ꝙ vult teſtm̄ valere oimodo vīs forma ꝛc. tñ ſi ſi exp̄ſſit hec verba formalia iure inſtōis vel filia nō valet teſtamentū. nec ſufficit relinquere quoquo relicti titulo.allegat dicta p ſe in d.autē.nouiſſima qꝺ abſurdiſſimū putat.nā ad validū intellectū ꝛ nō ad inualidū verba ſūt trahēda pſonis qb⁹ loquimur ſꝫ qualitatē perſonaꝝ.l. ex militari.ff. de teſt. mil.ꝛ allegat no.p Jac.de are.in.d.l.illa inſtitutio.ꝛ in

Specu. de inſtru. edi. §. inſtrumētū ver. qd ergo ſi a ſolē
tib⁹ ꝛ refert tenuiſſe Ja. de are. i ſcriptis ſuis in. d. l. quo
tiēs. nā ſignificatio verboꝝ generaliū nō repugnat vt vo
lūtas teſtatoris ſaluet. arg. l. ab oībus in prin. ꝺ lega. i.
vulgares em̄ homines ꝛ illiterati neſciunt vulgarizare
aliud verbū ꝙ̄ verbū relinquo ꝛ cōtra equitatē ē dicere
ꝙ generale vocabulū nō adaptet ſpeciei in qua magis
ſaluet. Si aūt teſtator expreſſe diceret relinquo iure lega
ti. ꝛ tali filio meo hūc eēt preteritus lꝫ in. l. ꝛꝗ. tabu. verbū
lego fuerit verbū cōe vt in. l. verbis. ff. de verb. ſign. tñ po
ſtea p ſequentē iuris prudētiā vocabula fuerūt diſtincta
ꝛ ideo diſtinctos titulos habemus de here. inſti. ꝛ de le
gatis. Adde Saly. in. l. ſi. in. v. q. C. fa. herci. vbi dicit pa
ter relinquit filio titulo legati ꝛ nō titulo inſtōnis. an va
leat teſtm̄ ꝛ diſtinguit aut pater ei reliqt certā ſpeciē vel
certā quātitatē. aliū autē filiū heredē inſtituit ꝛ tūc nō va
let teſtm̄ etiā iter eos. allegat. d. §. aliud quoqꝫ ꝛ. d. aut.
nouiſſima. ꝛ qḋ no. glo. in. d. l. his verbis in prin. ꝛ aſſat
rōnē qꝛ verbū lego ad certā ſpeciem vel quātitatē rela
tū nō trahit̄ ad inſtōnē. d. §. generalr. Nec obſtat ſꝫ eū
c. raynucius in prin. qꝛ ſꝫ iura antiqua loquit̄ ſm̄ q̄ lice
bat relinqui quoquo relicti titulo. ꝛ iō vt tex ille ꝓcedat
ſm̄ iura noua. Jo. an. hic ſuper verbo relinquens ſubau
dit ꝛ hꝫdē inſtituēs. ꝛ ſic ſentit Saly. ꝙ iſte tex. emana
uit ante ius nouiſſimū autēticoꝝ. aut pater eū heredē in
ſtituit ꝛ alteri quotā hꝫditatis reliquit. ꝛ tūc dicūt qdā
ꝙ ille filius nō habet̄ ꝓ preterito ſꝫ ꝓ herede iſtituto lꝫ
nō expſſum ꝛ ſpecifice ſꝫ tacite ꝛ de iuris interpretatione ꝛ
intellectu dicendū ē teſtamētū valere ꝛ ꝙ verbū reliquo
adiectū quotitati hereditatis itelligat̄ iure inſtōnis ꝛ ꝓ
bat̄ per tex. in. l. diuus traianus. ff. de teſt. mili. ꝛ. l. quo
niā digniū. C. de teſt. Et de hac qōne ſm̄ eū dicūt qdā eſſe
caſuꝫ in hoc. c. raynutius. ipſe vero dicit ſe hoc tenere vbi
aliū filiū in oībus bonis ſuis nō feciſſet heredē vniuerſa
lē tunc aliter filius cui ſimpliciter reliquit tertiā partem
hereditatis habet̄ ꝓ fideicōmiſſario vt no. gl. ſingu. not.
ſꝫ eū in. l. mulier. §. ſi. ff. ad treb. Et idē dicit ſi vno vniuer
ſaliter iſtituto alteri filio reliqſſet oīa bona vniuerſaliter
vel indefinite vt in. l. nā quod. ꝛ. l. cogi. ff. ad trebelli. nec
ob. d. c. raynuci⁹ qꝛ ꝯcordat ſupplēdo tex. ꝑ gl. vt hic no
ta. nec. l. diuus traianus nec. l. quoniā indignū obſtāt qꝛ
loquunt̄ alio nō vīr inſtituto. ꝛ ita reſidet ibi Saly. Idē
Saly. in. d. l. quotiēs de here. inſti. in vltima. q. vbi dicit
pater meus dixit in teſtō relinquo legitimā vel partē ſu
am filio meo an intelligat̄ iure inſtōnis refert do. bal. di
cere ꝙ ſic ex quo verbū relinquo adycit̄ quote. ſec⁹ ſi cer
te rei qꝛ tunc iure inſtōnis nō intelligit̄ relinquere. vt in.
d. §. aliud quoqꝫ. ꝛ qñ adiicit̄ quote intelligit̄ iure inſtō
nis. ꝛ inducit. d. l. humanitatis. ꝛ ꝯfirmat hoc qꝛ verbū
relinquo eſt generale ad omneꝫ titulū vt. l. generali. C. ꝺ
ſacroſan. ecc. igit̄ ſimpliciter ꝓlatū dꝫ intelligi in ſpecie il
li⁹ tituli in q̄ magis ſaluat̄ intētio defuncti vt res potius
valeāt ꝙ̄ pereat. d. l. quotiēs. ꝛ qꝛ v̄ba directa ad ꝑſōas
debēt intelligi ſm̄ q̄litates earū⁹ ꝛ qꝛ vulgares hoīs ne
ſciūt ꝓferre niſi verbū relinquo ꝛ hec opi. fouet eqtatem
Ipſe dicit ſe tenuiſſe ꝯtriū in. d. aut. nouiſſima ꝛ ita cōfir
mat ꝑ rōnes ibi poſitas. ꝛ ad. l. humanitatis rñdet ꝙ il
la ſunt verba legis ꝛ nō hoīs. puta loqt̄ illa lex ſꝫ illa iu
ra. ſꝫ q̄ titulus iſtitutōis nō erat neceſſarius iō nō facit
ad ꝓpoſitū. Itē genus ꝓlatū i materia in q̄ ē neceſſaria
expſſio certe ſpeciei nūqꝫ refert̄ ad illā ſpeciē vbi illā exp
mat ꝛ maxie qñ ꝓfert̄ ab imperitis ꝛ ſic illa rō bal. ſecū
dū eū potius facit ꝯ bal. ꝛ multo fortius cū eque hñ ſciūt
dicere vulgares ego facio filiū meū hꝫdē in legitia. idē
Saly. i. d. aut. nouiſſima i prin. dicit ꝙ cōmuniter tenet̄
ꝙ inter liberos eſt neceſſarius titulus iſtitutionis. tū ꝓꝑ
honorē. qꝛ ē titulus honorabilis. d. l. filiū. §. ſi legata. ff. ꝺ
leg. ꝑſtādis. tum ꝓꝑ cōmodū iuris accreſcēdi ꝑ no. i. d. l.
i. §. ſi ex fundo. Adde do. meū Jo. de imo. i repetitiōe. d.
l. i. §. ſi ex fundo. in verſi. extra gl. vbi tāgit iſtā qōeꝫ. ꝛ al

legat bar. ita tenere cū citramōtanis ꝛ bal. i. d. l. his ſ/
his. ꝑ tex. d. §. aliud quoqꝫ. ꝛ. d. §. ceterū. vbi vt̄ ꝓbari eē
neceſſariā expreſſionē verboꝝ ꝙ iure inſtōnis relinqt̄ fi
lio ꝛ eē de forma ꝛ ſi non exprimat̄ actus viciat̄ ꝓꝑ for/
mā nō ſeruatā. l. his q quadringenta. §. qdā. ff. ad. l. falc.
c. cū dilecta de reſcrip. cū ſimil. iō nō valebit teſtm̄ idiſtin
cte ēt ſi pater relinquat pro legitima ꝛ falcidia. ꝛ ad. d.
l. humanitatis dat rñſionem quā dedit Saly. ꝛ ad. c. ray
nucius dat reſpōſionē Saly. ꝛ dicit ꝙ ex cronicis poſſet
ꝓꝑēdi ꝯſiderādo quo tꝑe fuit hec decretalis facta. ꝛ qs
fuit auctor eius ꝛ dicit ꝙ poſſet dari alia ſolutio ad iſtū
tex. videlicꝫ ꝙ illa verba relinquēs fuerūt verba aucto
ris legis ꝛ nō teſtātis. certe iſta reſpōſio habuit exordiū
a rñſione Saly. facta ad. d. l. humanitatis dicētis ꝙ illa
verba legittia relicta fuerūt verba legiſlatoris ꝛ nō hois
ꝛ ꝓꝑ hoc dicit Jo. de imo. iſtū tex. ſupplēdū vt dixit glo.
iure inſtōnis. ꝛ hāc ptēꝫ tenuit Ricardus malōbre i ſua
diſputatōe q̄ incipit ticius ex ꝑdefuncta. ꝛ ibi ēt dixit ꝙ
ſi teſtōꝛ mādauit teſtm̄ dictari ſꝫ ꝯſiliū ſapiētis non pote
rit ſapiēs addere verbū inſtōnis iure. ꝺ hoc vitio vide q̄
late dixi in. c. cū tibi. ꝺ eo. Et rñdet Jo. de imo. ad glo. d.
l. quotiēs famil. her. volūtatē ꝙ verbū relinquo adiectū
certe rei relatū ad filiū inducit inſtitutōeꝫ. qꝛ male loqt̄ ꝛ
reprobat̄ ꝑ omēs doctores ſꝫ eū. Uel pt dici ꝙ illa glo.
loqt̄ qñ teſtator fecerat relicta diſtribuēdo totū patrimo
niū ſuū ꝑ relicta rerū ꝑticulariū. iō facilius tūc trahitur
ad inſtitutōeꝫ. arg. l. qd ergo de lega. i. ſecus ergo qñ nō
diſtribuiſſet ꝑrimoniū ꝑ dicta relicta. forte tñ iſte vltim⁹
intellectus de iure nō ꝓcedit ſꝫ eum. qꝛ tunc videt̄ defi
cere teſtamētū rōne forme lꝫ diſtribuat totū patrimoniū
per talia relicta. dicit hoc patere in. d. §. aliud quoque.
Nec ob. ꝙ dꝫ capi ſenſus i dubio vt res valeat poti⁹ ꝛ c.
qꝛ ꝓcedit qñ eſt ſeruata forma tradita a lege alias ſecus
l. cū hu §. ſi ꝑior. ff. ꝺ trāſactio. Nec ob. ſi dicat̄ ꝙ i dubijs
opinionibus fauetur teſtamento. l. ſi pe. ff. ꝺ ioffi. teſt. qꝛ
illud eſt verū niſi cōis opinio eēt i cōtrariū vt dixit. Inn.
in. c. ne innitaris ꝺ ꝯſti. iō nō ē recedēdū ab hac opiniōe
cōi ꝑſertī in iudicādo. ꝛ dicit ſe ita ꝯſuluiſſe apud Pos
dnā. ſubdit ēt in. d. §. ſi ex fundo ꝙ ſi pater reliqſſet filio
pro ſua falcidia vel ꝓ ſua legitima ꝙ teſtamētū ēt erit
nullū tanquā filius ſit ꝑteritus per. d. §. aliud quoqꝫ. ꝛ in
hoc reꝑhēdit grauiter bar. ꝛ Bal. in auten. vnde ſi pa
rens. C. de inoffi. teſt. ꝛ etiā ipſemet hic iſtam parteꝫ ſeqt̄
damnādo dictum bar. in. d. autē. vnde ſi parēs. vbi dixit
teſtator legat filio ſuo ꝓ ſua falcidia intelligit̄ iure iſtō
nis qꝛ falcidia verificat̄ in legitima iure nature vt ē ibi
gl. iō dꝫ intelligi iure iſtōnis. arg. l. ſciēdū de ver. ob. vbi
ſolēnitas intrinſeca ꝑſumit̄. cū ergo ſit ſolēnitas intrinſe
ca vt filius inſtituat̄ ergo in dubio ꝑſumit̄ iteruenīſſe. ip
ſe tñ hic refert Saly. tenere ꝯtrium ꝑ. d. §. aliud quoqꝫ. ꝛ.
d. §. ceterū. Et rñdet Sal. ad dictā. l. ſciēdū ꝙ ꝓcedit ni
ſi lex mādet ſolēnitatē intrinſecā debere exprimi. ſꝫ in ca
ſu illo mādat inſtitutionem exprimi debere vt. d. §. aliud
quoqꝫ ergo. Et ex dicto bar. ſeqret̄ ſꝫ Saly. ſi teſtōꝛ dice
ceret relinquo certā rē filio meo ꝙ itelliget̄ iure inſtōnis
qꝛ v̄bū relinquo aptū ē cōprehēdere inſtōnē ꝛ idē ēt dic̄
ſi teſtōꝛ dicat relinquo certā rē filio meo ꝓ ſua pte vel ꝓ
ſua ltima qꝛ nō itelligit̄ iure inſtōis ꝯ bar. i aut. vñ ſi pa/ a
rens ꝛ ꝯ do. Car. hic. ꝛ idē dicit ſi dicat relinquo cētū ꝓ
ſubſtātia ſua. ita dixit Saly. in. d. aut. vnde ſi parēs ꝛ in
d. l. quotiēs. C. de here. inſti. Et idē ēt dixit Jo. de imo. ſi
dicat ꝓ ſua parte ita ꝙ amplius de bonis meis petere ſi
poſſit. refert ēt hoc voluiſſe Sal. ꝛ ita reſidet hic Jo. de
imo. Adde ad eum bal. in. l. ſi adulta. C. de here. act. vbi
dixit pater reliqt filie cētū nec dixit iure iſtōnis ꝛ ꝓhibu
it eā plus petere vel habere an dicat̄ ꝑterita videt̄ ꝙ nō
qꝛ vī reliquiſſe eis cōpenſandi cū legitima ergo illa fi
lia dī inſtituta. allegat. l. ſi debitor. ff. ad. l. fal. ergo ſeqt̄
ꝙ multo fortius dī inſtituta ſi dixiſſet ꝓ ſua falcidia vl̄
ꝓ ſua legitia. Saly. in. l. ſi adulta tenet ꝯtriū ꝛ alleges

a ¶ Card. vid ad hoc. d. alex. de imol. in ꝯſ. xiiij. in. iiij. parte.

dict a ſua in.d.l.quotiēs ⁊ in.d.auc. vn̄ ſi parens.Et ad.
d.l.ſi debitor rn̄det ꝙ bene ꝓbat ꝙ videat̃ animo cōpen-
ſandi relinq̄re.ſed ꝙ videat̃ eam inſtituere hoc nō ꝓbat
Pau.de ca.cōſilio.ccviij.icip.in caſu pñti quenti ad id
tz ſi pater relinq̄t filio ꝓ ſua falcidia vel ꝓ ſua pte valet
teſtm̄ allegat bart.d.auctē. vnde ſi parens ⁊ bald.in.l.
humanitatis.C.de impu. Adde bald.in.l. imperator.ff.
de ſta.bo.niſi dixerit notarius ſcripſit i teſtō ꝙ pr̄ reliq̄t
filie cētū ꝓ ſua falſidia debuit tn̄ ſcribere ꝓ ſua falcidia
an valeat teſtm̄ ⁊ decidit ꝙ ſic ⁊ ille error notarij ſi vicia
bit.bn̄ facit ꝙ ipſe voluit in .l. ſi cū ante.C.de dona.ante
nup. Adde bal.in.l.ſcim⁹ in prin.C.de inof.te.in v̄.quin-
12 to†q̄ro pr̄ reliq̄t fundū valētē vltra legitimā cū quodaȝ
onere filius vult legitimā ſuā ⁊ nō vltra an poterit iſtud
relictū diuidere ⁊ pſupponit teſtm̄ fore validū.⁊ ſic vr̄ ꝯ
ri⁹ ſibi met vīo eūdē bal.in.l.nō codicillū.C.eo. vbi dixit
teſtōr i teſtō ſuo dixit relinquo filio meo.x.poſtea i codi-
cillis declarat iure inſtōnis an valeat teſtm̄ decidit ꝙ ſi
allegat no.i.l.ꝙ p manus.ff.d iure codi. Adde do. Pe.
in.d.c.ſi pr̄ in.ij.oppōne ad ſi.vbi dicit ꝙ ſi Hoſt. ꝯſide-
raſſet rōnes q̄re fili⁹ dȝ habere titulo iſtōnis ſi ita d facili
dixiſſet hāc ſubtilitatē iuris ciliis fore pniciōſaȝ. do.Ant
c⁹ ibi refert doctrinā do.An. hic quā ſupius retuli ⁊ cuȝ
ea tranſit ⁊ vide bal.i.d.c.ſi pr̄.⁊ in.d.l. ſcim⁹ in prin. vbi
ponit qn̄ pr̄ reliq̄t filio ꝓ ſua pte.Et ex iſtis relati ſūt ſcri
bēres. Modo ſunt vidēda tria.primuȝ ſi pr̄ relinq̄t filio
ꝓ ſua falcidia an videat̃ iure iſtōnis reliq̄ſſe. ſcd̄o vtꝝ de
iure ciuili pr̄ reliquēdo cētū filio vel dotē filie aliter ſi ex-
pſſo titulo inſtōnis valeat teſtm̄.tertio vtꝝ de eq̄tate ca-
nonica valeat tale teſtm̄ ēt in foro ciuili ēt poſito ꝙ d iu-
re ciuili nō valeat.⁊ iſtis ſolēni aiaduerſione pēſatis reȝ
13 hēbimus i aperto. ¶ †Capio primū ⁊ in eo vt vidiſtis
bar.bal.do.Car.Pau.de ca.⁊ ſeq̄ces tenuerūt vnū Sa
ly.⁊ Jo.de imo.tenuerūt ꝯ vt habeam⁹ vera fundamēta
huius deciſionis capio doctrinā bar. quā nemo pſatorū
doctoꝝ allegauit in.l.i.in prin.ff.ad.l.fal. vbi dicit ꝙ fal
cidia dr̄ a falce q̄ reſecat.⁊ iſta expoſitō plus ſibi placet
q̄ ꝙ dicat̃ falcidia a falcidio cōſule. ⁊ largo ſumpto vo
cabulo qcq̄d reſecat pt̄ dici falcidia ſȝ eū.⁊ iducit ad ſta
tuta q̄ ſunt in multis ciuitatib⁹ ꝙ filia femia ſit ꝯtēta do-
te ꝓ falcidia ſibi debita in bonis patris filia dicit ego vo
lo legitimā meā ⁊ nō falcidiā refert ibi barto. doctores
bononiēſes dterminaſſe ꝙ pp cōeȝ vſuȝ loquēdi itelligit̃
falcidia.i.legitīa.l.cū delaniōis.§.aſinā.ff.d fundo iſtr.
c.ex līis d ſpō. Preterea dicit verba debēt itelligi ſȝ q̄li
tatē pſone ad quā referūt̃.l.plenū.§.eq̄tij.ff.d vſu ⁊ habi
ta.l.ſi q̄.§.irritū.ff.de iniuſto teſt.⁊ de hoc dicit ſe dare,gl.
in terminis i.l.patron⁹.ff.de donatio.debuit allegare.§.
primū.⁊ dicit hoc poni ꝑ Azo. in ſūma de here. ⁊ falci.
ego allego gl.i indiuiduo in.c.q̄da.ij.dīſ.q̄ dicit ꝙ appel
latiōe falcidie i lata ſignificatōe vocabuli cōprehēdit̃ q̄
libȝ portio q̄ detrahit̃ de hr̄ditate ⁊ ſic cōprehēdit̃ falci-
dia iure iſtōnis dbita ⁊ trebellianica ⁊ debita iur̃ nāe.⁊
dico fore caſuȝ ibi ꝯ bar.vbi tex.formaliter dicit ꝙ falci-
dia dr̄ a ꝯſu. falcidio.⁊ ēt allego gl.magiſtrā i.d.auc.vn̄
ſi parēs q̄ dicit ꝙ falcidia ꝓprie dr̄ debita iure inſtitutio
nis iprope dr̄ trebellianica ipropriȳſſime dr̄ debita iur̃ na
ture ⁊ nihil allegat ⁊ ēt in.d.c.q̄dā nihil allegat. Tu al-
lega text.in.l.ſi vt allegas.C.ad.l.fal.vbi appellatōe fal
cidie venit trebellianica.⁊ tex.in.l. iubemus.§. idēq̄.C.
ad trebel.⁊ ēt allego tex.in.l.q̄ nuper.C.de inof. teſt.vbi
tex.expſſus ꝓbat ꝙ appellatōe falcidie venit legtīa dbi
ta iure nature. Et ſi bn̄ pōderet̃ gl.in.d.l. ſi patron⁹.§.i.
ſquātū ibi tex.dicit ꝙ videt̃ remittere falcidiā. ⁊ glo.ibi
dicit nō ēt lege nature vr̄ ꝙ glo. illa ſi ꝓbȝ illud q̄d dicit
bar.⁊ ꝯ doctrinā glo.in.d.c.q̄dā ⁊ in.d.autē.vn̄ ſi parēs
vr̄ tex.formalis in autē.de eccle.tit.§. ſinautē hr̄s in ver.
oī ceſſante falcidia vbi in relictis ad pias cās ceſſat om-
nis falcidia ⁊ nihilominus nō ceſſat debita iure nature
q̄ deducit̃ tāq̄ꝫ eo alienū.ergo ꝓbat ille tex.ꝙ appella-
tiōe oīs falcidie nō venit debitā iu re nature.ergo multo
minus venit qn̄ ꝓfert̃ ſimpliciter ſin e noīe vniuerſali.⁊ ſic
ille tex.vr̄ deſtruere cōeȝ doctrinā gloſarū. Sed fortiter
ob.d.l.q̄ nuper vbi ꝓbat̃ doctrina illaꝝ gloſaꝝ. ⁊ iō ad
d.§.ſinautē rn̄de ꝙ loquit̃ de falcidia proprie ⁊ improprie
ſumpta nō aūt ſeq̄tur de falcidia ſumpta iproprijſſime
vn̄ bar.quē nemo tantoꝝ patrū i hac q̄ōe allegauit in.l.
filiū.§.ſȝ ſi portio.ff.de leg.pſtā.dicit pone ꝙ ſcriptū eſt
in teſtō reliquo filio meo cētū iure inſtitutiōis.an valeat
teſtm̄.refert quēdam aduocatū dixiſſe ꝙ nō q̄ nihil eſt
dī̄c iure inſtitutiōis niſi dicat ⁊ in alijs cū heredem inſti
tuo. Sȝ truffa ē ſȝ bar.ibi. q̄ tantū ē dicere iure iſtitutio
nis quātū hr̄dē iſtituo.allegat gl.ibi.⁊ allat dcm̄.§. aliō
quoq̄ꝫ.Et ad ꝓpoſitū ſubdit ⁊ ſi dicat reliquo filio meo
cētū ꝓ ſua falcidia ⁊ pte an videat̃ eē relictuȝ iure inſtō-
nis ⁊ nō decidit ſȝ dubitat ⁊ reliq̄t cogitādū ⁊ mirū ē ꝙ
nec Saly.nec bal.nec moderni pallegati.bar.nō viderit
ibi rn̄.d.auc.vn̄ ſi parēs q̄ fuit vltima lectura determina-
uit ⁊ ꝯſuluit teſtm̄ valere.mihi aūt vr̄ ꝙ doctrina ſua non
ſit vera ⁊ in hoc ſequor Saly.⁊ ſequaces ⁊ lȝ Saly.alle
get in cōfuſo.d.§.aliud quoq̄ꝫ capſm. ego vero dico fore
ibi caſuȝ ꝯ bar.⁊ induco illū tex.hoc mō nā in prin. i vſi.
ſancimus igit̃ nō licere patri vel matri auo ⁊c.filiū vl̄ fi-
liā preterire aut eos hr̄des in ſuo facere teſtō nec ſi ꝑ quā
liber donationē vel legatū vel fideicōmiſſuȝ vel aliū quē
cūq̄ꝫ modū eis dederint debitā legibus portionē. ita eſt
ibi tex.formalis quē induco ſic nā pteritio capit̃ duob⁹
modis.videlicet qn̄ pater legat filio ⁊ nō inſtituit.l.ma-
ximū vitiū.C.de lib.ꝑte.in ver. in inſtōne preterijt. Alio
mō dr̄ preteritio qn̄ in teſtō nulla ē facta mentio de filio
nec inſtituēdo nec legādo.ita no.ꝑ oēs in.l.ij. ⁊ in auc.
ex cā.C.de lib.prete.de preteritōe primo mō ſumpta loq
tur.d.§.aliud quoq̄ꝫ capſm. Modo induco tex. hoc mō
ibi dr̄ nō licere patri ⁊ ſimilib⁹ pſonis pterire filiuȝ quo
modocūq̄ꝫ ei donet aut leget aut ꝑ fideicōmiſſuȝ relinq̄t
vel ꝑ aliū quēcunq̄ꝫ modū debitā legibus portionē ei de
derit vn̄ cū dicat nō eē licitū patri pterire filiū quocūq̄ꝫ
ei relinquat.ergo loquit̃ de preteritiōe que ſit in inſtituē
do ⁊ dicit ſiue leget debitā legibus portionē ⁊c. nā debi
ta portio dicit̃ legitima ⁊ ſubdit text. vel aliū quēcunq̄ꝫ
modū.lȝ illa dictio alium iplicet ſimilia vt in.l. ſi fugiti-
ui.C.de ſeruis fugi.cle.i.de reſcrip.c.ſedes eo.titu. tn̄ vbi
adiūgit̃ dictio vniuerſalis iplicat ⁊ ampliat ad maiora
expſſis gl.ē fin.ſȝ quoſdā i cle.i. de re iud.ſȝ ſimilē allego
cū tex.in cle.ne romani de elec. ergo ſequit̃ ꝙ illa verba
aliū quēcunq̄ꝫ modū amplectunt̃ maiora expſſis.ſiue er-
go pr̄ filio legitimaȝ leget ſiue relinq̄t ſiue donet vel ali-
quo alio mō diſponat.ſi tn̄ nō iſtituit teſtm̄ nō tenet faci-
at tex.i.§.ceterū i palle.auc.vbi tex.dicit.ſola eni ſerenita
tis nr̄e intētio ē a parētib⁹ ⁊ liberis iniuriā preteritōis ⁊
exheredatiōis auferre.cū ergo tex.ille dicat nō licere pa
tri pterire filiū lȝ legitimā ei relinquat ſeq̄t̃ ꝙ ſi pater le
get centū filio ꝓ ſua falcidia vel ꝓ ſua legittima vel pro
ſua ſubſtātia vel ꝓ ſua pte teſtm̄ erit nullū ⁊ per ꝯſis di-
ctū bar.⁊ ſeq̄ctū nō eſt verū.Et ſi quiſpiā dixerit quo naȝ
modo ꝓbabit̃ ꝙ illa ſit forma ſubſtātialis appoſita a le
ge.vt filius inſtituat̃ ꝯcederet eni q̄ſpiā filiū debere inſti-
tui.lȝ ꝙ ſit forma ſubſtātialis teſtamēti vt iſtituat̃ hoc ne
garet Saly.⁊ ſeq̄ces dicerūt ꝙ.§.aliō quoq̄ꝫ ſimilr̄ ⁊.§.
ceteruȝ ꝓbant ꝙ ſit forma ſubſtātialis nec apit hoc nec
illū tex.iducit.ſcirē libēter q̄uo tex. ille ꝓbet hanc formā
nec reperio aliquē modernū aut antiquū inducētē. ego
vero dico fore caſuȝ formalē i pallegato auct.i.§. ſinaūt
hec nō fuerint obſeruata nullā viȝ hmōdi teſtm̄ quantū
ad inſtōnes hr̄dū habere ſancim⁹ ⁊ ꝯſidero ꝙ illa verba
nullā vim habere annulant teſtm̄ ipſo iure hoc ꝓbo ꝑ tex.
in.c.ad aures in ver.nullas vires obtineat.ex. d reſcr.vbi
ꝑ illa verba actus inficit̃ ipſo iure ⁊ allego tex.i.l. §. i ſi.
nullas vires.C.qn̄ ꝓuocare nō eſt neceſſe vbi illa verba
reddunt ſententiam ipſo iure nullaȝ ſed vbicunq̄ꝫ lex re
quirit

quirit certã ſolẽnitatẽ in aliquo actu alias annullat actuꝫ
ipſo iure vt tradẽ formã cui renũciari nõ põt iſtud dixit
Bal.i.c.i.in titu.q ſucceſſores teneãt el.ꝙ.alleg. Cy.i.l.
cõuẽire.ff.de pac.dota. Cũ ergo i ile tex.reqrat filiũ iſti
tuendũ eſſe in teſtõ alias annullat teſtm̃ ipſo iure.ergo ſe
quit ꝙ inſtõ filij eſt forma ſubſtãtialis teſtamẽti ⁊ iſtud
eſt vez ⁊ imobile fundamẽtũ ꝯ opi.bar.⁊ cõem ⁊ ꝑ illa
ṽba nullã vi hẽc ſancim⁹ dclarat tex.ibi i ver. euacuato
teſtõ.⁊ i ver.reſciſſo teſtõ.qꝛ talia ṽba nõ importãt ha
bitũ ſed referẽda ſunt ad factũ iuxta not.p glo.in.c.acce
dens.vt lite nõ cõte.poſſet tñ dari noua opi.vt dicamus
hoc modo aut nos loqmur in teſtõre ⁊ ſic in hõie ꝑuato
⁊ tũc teſtm̃ ſit nullũ ſi dicat relinquo filio meo cẽtũ pro
ſua falcidia ⁊ ẽ rõ qꝛ nõ põt ꝑuat⁹ hõ imutare formam
traditã a lege.c.reqſiſti.ſ.eo.l.nemo põt de lega.i.cũ ſy.
⁊ iſto modo ꝓcedat opinio Sal.⁊ ſequaciũ.⁊ hac occa
ſione ſumpta illud iuris hũani lumẽ ardẽtiſſimũ bar.du
bitauit de hoc ⁊ nõ fuit auſus dcidere i.d.l.filiũ.§.ſꝫ cui
portio.aut loqmur i ſtatuto puta ſtatutũ diſpõit ꝙ filia
ſit dote cõtẽta ꝓ falcidia ſibi dbita ꝙ tũc valeat teſtm̃ in
quo pr̃ religt dotẽ filie ꝓ ſua falcidia.qꝛ ſtatutuꝫ potuit
tollere modũ traditũ a lege.l.oẽs ꝑpli.ff.de iuſti.⁊ iu.⁊
hoc modo ꝓcedat dictũ bar.i.d.l.i.in ꝑn.ff.ad.l.falci.ex
quo.§.aliud quoqꝫ nõ cõtiet clauſulã derogatoriã ꝑtãti
ſtatuẽtiũ i futuro.vt in ſilr̃ habem⁹ tex.ſingularẽ i.l.ſi.C.
de teſta.mili.vbi pupillus miles doli capax nõ põt face
re teſtm̃ etiã ſi hoc ꝑmittat ſibi a ſtatuto populi.hoc pro
bat ille tex.in verſi.ideoqꝫ cõcedimus.p quẽ tex. Ange.
in.l.ſi queramus.ff.de teſtamen.dixit eẽ caſuꝫ ꝯtra bart.
ibi dicẽtẽ ſtatutũ populi poſſe habilitare pupillũ ad faciẽ
dũ teſtm̃.qꝛ ꝯtra eũ dicit eſſe tex.ibi in ver.nullo modo.
illa.n.verba tollãt futurã habilitationẽ.vt ẽ gl.ſingu.in
cle.hij qui de etate ⁊ qualita. Cũ ergo.d.§.aliud quoqꝫ
capitulũ nõ deroget ꝑtãti ſtatuentiũ in futurũ ſequit ꝙ
ſtatutũ diſponẽs ꝙ filia ſit dote ꝯtenta erit validũ ⁊ per
ꝯñs teſtm̃ erit inexpugnabile.⁊ ꝑꝑ hoc credo ꝙ ſtatu
ta italie ita diſponẽtia ſuſtẽtãt.⁊ iõ dixit Ang. i.l.papi.
§.ſi qs mortis.ff.de inof.teſta.ſtatuto cauet ꝙ filia dota
ta nõ ſuccedat ꝙ nõ ẽ neceſſe facere mẽtionẽ de ea p mo
dũ inſtõnis ẽ tñ tuti⁹ ſm eũ ꝙ iſtituat ſaltẽ i vno dnario
⁊ idẽ voluit in.l.poſthumus.§.ſi qs ex his ⁊ Bal.in.d.
l.maximũ vitiũ dixit ꝙ pr̃ nullã iiuriã itulit filie hoc ca
ſu qꝛ quo ad eas liberas edes hꝫ arg.l.loci corpus.§.cõ
petit.ff.ſi ſer.vẽ.nec pt̃ dici nullũ tale teſtm̃ eo ꝙ iuris ob
ſeruãtia dfecerit ꝙ teſtõr nõ paruit ꝑcepto legis.vt i.l.
gall⁹.§.in oibus.de libe.⁊ poſthu.qꝛ cũ iſta filia ſit ico
gnita a iur̃ ciuili ꝓprie ciuitatis de ea mentionẽ fieri nõ
oportuit ⁊ ſic tenet tale teſtm̃ valẽ.facit qd̃ voluit Bar.
in.l.ſi.§.quoniã.ff.ad tertul.⁊ in ꝯſilio incipiẽte factũ eſt
tale.⁊ i.l.ſi fili⁹.ff.ad tertul.⁊ in cõſilio icipiẽte viſo teſtõ
cõdito.⁊ in ꝯſilio incip.viſo teſtõ gimini de ſancto giri
co ⁊ bar.i.l.i.§.ſi pater.ff.de ꝯiũgen.cũ emancipato libe
ris ⁊ Ang.i ꝯſi.cij.⁊ in.l.filie dotẽ.C.de colla.⁊ i.l.gal
lus.§.qd ſi tm̃ Bal.i.l.ſi emãcipati.C.de collatio.⁊ in.l.
poſthum⁹.§.ſi qs ex his.ff.dẽ lib.⁊ poſt.⁊ i.l.gall⁹.§.qd
ſi tñ ⁊ i duob⁹ ſuis ꝯſilijs q̃ fec̃ apd̃ mãtuã quoꝝ vnũ re
fert ſal.i auc.nouiſſima.C.dẽ iof.te.q̃ oĩa ꝯcludũt tale ſta
tutũ valẽ.Et ꝯſidera tex.i.d.§.ceteꝝ i.ṽ.qd ſi hr̃des fue
rit noiati ẽt ſi certis reb⁹ fuerit iuſſi eẽ cõtenti in hoc teſtm̃
nullaten⁹ ꝑcipim⁹ ſolui ſola.n.nr̃e ſerenitatis ⁊c.q tex.
videt auferre ꝑtãtem populis ſtatuẽdi teſtm̃ non tenere
in quo pater inſtituit filiũ in minus legitima portiõe ⁊
mandauit eſſe cõtentuꝫ ꝙ tale teſtm̃ nõ valeat.⁊ iõ ſta
tutũ diſponẽs ſup inualiditate tale teſtm̃ erit nullũ qꝛ ꝑ
illã dictionẽ nullatenus iũcta glo.in illa cle.hij qui ⁊ do
ctris Ang.i.d.l.ſi q̃ramus.⁊ iũcta.d.l.ſi.C.de teſtamẽ.
mili.aufert ꝑtãtem populis ſtatuẽdi cõtrariũ ita dica
mus ꝙ videat auferre ꝑtãtem populis ſtatuendi ſuper
validitate teſtamẽti in quo fili⁹ nõ eſt inſtitutus.Ex quo
ſeqt̃ ꝙ ſtatuta italie diſponẽtia filias debere eẽ cõtentas

dote ſunt itelligẽda ꝙ in aliquo iſtituant aliter nõ vale
at.ẽ tñ ꝑiculoſuꝫ dictũ ⁊ trepidus ⁊ pallidus illũ aſſero
tene tñ cõem doctrinã.⁊ p iſta ſit expeditũ ꝑmũ dubiuꝫ.
14 ❡† Et ex iſtis iferẽ ad ſcdõꝫ dubiũ ꝙ ſi pr̃ religt filio cẽ
tũ vl legauit dotẽ filie nõ dicit eos inſtituiſſe.⁊ p ꝯñs ta
le teſtm̃ nõ valet p.d.§.aliud quoqꝫ capl̃ꝫ iducẽdo vt ſu
peri⁹ iduxi.Nec ob.cũ dicebat ꝙ ṽba ſunt itelligẽda ſꝫ
q̃litatẽ ꝑſone cui referũt quã rõnẽ fecit Bar.i.d.l.i.i ꝑn.
ff.ad.l.falci.ſꝫ illã rõnẽ nõ videat tenuiſſe i.d.l.his ver
bis.qꝛ rñdet vt rñdit Sal.niſi lex reqreret pro forma te
ſtamẽti ꝙ iſtituat.qꝛ tũc adimplẽda ẽ forma ſpecifice.c.
cũ dilecta de reſcrip.c.ꝑudẽtiã de offi.deleg.l.is q qua
dringẽta.§.qdã.ff.ad.l.falci.Et ſi oppõat de.l.q filiũ.ff.
vbi pupillus educari dꝫ ⁊ de multis alijs iurib⁹ ſuperi⁹
allẽtis rñdẽ ꝙ hodie ſtanduꝫ ẽ deciſioni.d.§.aliũ quoqꝫ
capitulũ.⁊ ita ẽt rñde ad.l.ſi vn⁹.§.ſi.ff.dẽ alimẽ.⁊ ciba.
lega.iquãtũ tex.ibi dicit ex hr̃ditate.⁊ ita habeo ego in
tex.meo.ſꝫ ſi tex.ille diceret filie ex hr̃dẽte tũc ille tex.nõ
15 obſtaret.⁊ ita ꝯcludo i hoc ſcdõ dubio. ❡† Capio nũc
tertiũ vtrũ de eqtate canõica ſufficiat dicere reliquo filio
meo cẽtũ vel dotẽ filie mee.videt dicẽdũ ꝙ cũ apud legi
ſtas de hoc fuerit dubitatio iter gloſatores vr̃ ꝙ ille tex.
emanauerit ad decidẽdã illã dubitationẽ.ar.c.p venera
bilẽ q filij ſint legi.Ex quo ſeqtur ꝙ de eqtate canõica ẽt
in foro iuſtiniani ꝑuaret diſpoſitio iſti⁹.c.inquãtũ pr̃ titu
lo relicti religt filie ⁊ teſtm̃ valuit.⁊ capiẽdo iſtũ itelle
ctũ tex.iſte ẽ planus nec reqrit ſuppletiõeꝫ factã p glo.⁊
alios.⁊ p ꝯñs ſeqt ꝙ opi.Abb.Hoſt.⁊ Bal.⁊.d.Car.
ſit vera.Mihi aũt vr̃ ꝯtraꝫ eẽ verius ꝑ ſo ꝑ tex.in.d.§.
aliud quoqꝫ capl̃ꝫ ꝯiuncto.§.ceterũ.vbi filius ẽ inſtituẽ
dus.nec ẽ veriſimile ꝙ papa voluerit in iſto.c.ꝑiudica
re filijs i honore ⁊ in cõmodo.ẽ.n.honor vt fil i⁹ iſtitua
tur.⁊ ẽt ẽ cõmodũ ꝑꝑ ius accreſcẽdi vt ſuperi⁹ dictũ fuit
nec vr̃ rõni cõſonũ ꝙ papa hic voluerit ꝑiudicare filijs
nã vbi iura iũgũt nõ dꝫ duri iniuria.l.meminerit.C.vñ vi.
ſed iniuria ẽ filij ꝙ pteream in teſtõ pr̃is.vt in.d.§.ceteruꝫ.
vñ nõ ẽ veriſimile ꝙ papa hic voluerit iniuriare filijs cũ
oĩa iura ⁊ naturalia diuina humana faueãt filijs in ſuc
ceſſiõe pr̃na.c.qcũqꝫ.xvj.q.iiij.l.cum rõ.ff.de hõis dam.
l.ſcripto.ff.vnde liberi cũ ſimilib⁹.⁊ ideo magis videtur
cõſonuꝫ ſupplere ad iſtũ tex.iure inſtõnis q̃ꝫ intelligere
tex.ſine ſuppletiõe cũ iniuria ⁊ incõmodo filiorũ ⁊ cum
diſcrepãtia iuris humani qd̃ nõ ẽ dicendũ vt in.d.c.cum
expediat de elec.li.vi. ❡ No.ibi adijciẽs vt altero cha ⁊
ſoboles quã geſtabat i vtero ſuccederẽt eideꝫ qꝛ probat
16 mirabiliter.† quod ſubſtitutio facta i ꝑſonas duoꝝ qui
a ſunt diſparis gradus.vr̃ facta equalr̃ᵃ.ita vt qſqꝫ admit
tat ꝑ ꝑte virili.i.ꝑ ſua dimidia.nã h alterocha ⁊ fili⁹ erãt
diſparis gradus reſpcũ teſtõris ⁊ nihilominus vidẽtur
ſubſtituti eq̃liter ⁊ pl⁹ ꝓbat ille tex.ꝙ ſubſtõ facta in ꝑſo
nã pr̃is ⁊ filij nõ vr̃ facta ordine ſucceſſiuo vt prius ſuc
cedat pr̃ ⁊ poſtea fili⁹.ſed equaliter ⁊ eodẽ tꝑe admittã
tur ad effectũ ſubſtõnis.ita dicit hic do.Abb.q allãt de
mã qd̃ hr̃ in.l.gallus in ꝑn.debuit allegaſſe in.§.i.ff.de li
be.⁊ poſthu.nã hic alterocha ⁊ filius qui fuerũt ſimplr̃
ſubſtituti pariter ⁊ eodẽ tꝑe petebãt bona ex cauſa fidei
cõmiſſi do.Anto.dicit tex.iſtum ꝓbare ꝙ inſtitutio vel
ſubſtõ ad duos relata diſpares i gradu referẽ ad vtrũqꝫ
eque ꝑncipaliter vt videãtur eque ꝑncipaliter iſtituti ⁊
nõ ordine ſucceſſiuo ⁊ hoc quãdo nõ ẽ de ſubſtãtia pro
ordie teſtamẽti.vt no.gl.i.d.l.gallus i ꝑn.vbi ſi pr̃ inſti
tuit prẽꝫ ⁊ nepotẽ hr̃des ꝑmo vr̃ inſtituiſſe filiũ ⁊ ſic pa
trẽ nepotis.ſcdõ ſubſtituiſſe nepotẽ ſi filius heres nõ erit
ſecus hic qñ nõ neceſſitat ad inſtituendã ordine ſucceſſi
uo.nã ſi in ſubſtõne quã facit filio dicit hoc modo.ſi fili⁹
meus dceſſerit ſine liberis filiã meã ⁊ ventrẽ inſtituo vel
ſubſtituo.qꝛ tũc videnẽ eque ꝑncipaliter inſtituti.⁊ dicit
hoc declarari p canoniſtas q̃liter ex lr̃a hoc colligeẽ.qꝛ
pr̃ raynutius videt ſubſtituiſſe alterochã ⁊ ſoboleꝫ quã
geſtabat i vtero tunc ambo vidẽtur eque ꝑncipalr̃ ſubſti

ᵃ ❡ Equaliter. Adde ad iſtã exclusiones qd̃ voluit Bart.in.l.iij.C.de here.inſti.⁊ ibi nouiſſimos ſcribẽtes

tuti. qꝛ eque pncipalr vocati ſunt ad ſubſtōnē. nec vnꝰ in telligiť ſubſtitutꝰ poſt mortē alterius. do. Card. hic te net iſtā ptē ꝛ dicit pro ea ſore glo. in. c. raynaldus. i. e. ī glo. q̄ incipit q ſorte. ꝛ idē ēt voluit idē do. Card. i. d. c. raynaldus in q̄rta oppoſitiōe. ꝛ i. c. requiſiti. Ꝫ eo. in quar to notabili. Sed do. Pe. de anch. hic q̄rit an adueniē te caſu ſubſtōnis iſta ſoboles admittať hic ſimul cū ma tre ad iſtā ſubſtōnē an vero ſucceſſiue poſt matrē admit tať. ꝛ tex. hic i ver. poſtmodū ſʒ eū facit ꝙ ſimul veniāt ad ſubſtōnem qꝛ ſimul egerūt. refert bar. de hoc dicere in d. l. gallꝰ i. §. i. ꝛ dicit ſe de h̄ dictuꝝ infra. Sʒ idē d. Pe. hic i. xiiij. q. dicit adiecta filia fuit rogata ꝙ ſi ſine liberis deceſſerit reſtituat alterodbe ꝛ ſoboli quā geſtabat i vte ro an ſiť admittāť ad bōa ex fideicōmiſſo obita vī ꝙ ſic q̄ h̄ ſiť egerūt mater ꝛ filꝰ ꝛ āboꝝ iſte tutoꝛ fuit ꝯdē natus vt apparet hic in ābis finalibus in ābo reſtōnem faciendā alterodbe ac filio eius. ergo qlibet admittiť pro virili. l. i. C. ſi plures vna ſentētia. l. reos. §. cū in tabulis ff. de duobꝰ reis. In ꝯtrariū arguit qꝛ quādo plures ſūt pſone iter quas cadit affectio ordiata ſi admittūť ſiť ad diſpōnē ſed ordie ſucceſſiuo vt. l. peto. §. fratre. l. cū pr. §. pe. ff. de leg. ij. pro hoc allegat gl. i. d. l. gallus. §. i. vbi iſti tutio filij ꝛ nepotis itelligiť facta ordie ſucceſſiuo qd īgt decemꝰ. ſolꝰ ordo caritatis nō inducit caritatē ſucceſſio nis in pſonis copulatis. Subdit tres eē caſus. primꝰ eſt qñ teſtator vtiť noie collectiuo ꝛ iſto caſu ſuať ordo vt l. d. §. fratre. Interdū teſtōꝛ vtiť ꝯiūctione diſiunctiua ꝛ tūc idē pp nām diſiūctiue que ē vt nō per oīa copulať. vt d. l. cū pater. §. penul. Interdū teſtator vtiť cōiunctione cōiūctiua ꝛ tūc ſolus ordo caritatis abſtractus ideſt re motus ab ordine debiti naturalis nō inducit ordinē in tetinēdo ſed veniūt i legatis ꝛ fideicōmiſſis ſiť nec hʒ lo cū ordo ſucceſſiōis ꝛ ita dicit velle gl. i. d. l. gallus. i. §. i. vt ad legatū ꝛ fideicōmiſſuʒ relictū a pr̄e filio ꝛ nepoti. nō veniūt fi. iꝰ ꝛ nepos ordie ſucceſſiuo qꝛ legata ꝛ fidei cōmiſſa ſi ꝓcedūt ſʒ ordinē caritatis nālis dicit eē caſuʒ in. l. ſi qs ticio. ꝛ i. l. ſi mulieri. ff. de vſufru. accreſcendo ꝛ hoc mō dīc dbere itelligi iſtud capſʒ qꝛ iſtud fideicōmiſ ſuʒ vīe nō vī ex neceſſitate ſed ex volūtate relictū altero dbe. ꝛ ſoboli eius. Ideo ad ipſuʒ equaliter admittunť ꝛ hāc dicit ſibi videri vitatē. ꝛ ita reſidet h̄ do. Pe. q me liꝰ locutus eſt q̄ȝ alius ſup iſto paſſu. Adde Ange. cōſi. cclxxxiiij. vbi mr̄ inſtituit virū ſuū ꝛ oēs filios ex eo viro habitos ſibi hr̄des vniuerſales ꝯſuluit pr̄eʒ ꝛ filios iſti tutos in ſiť venire ad hr̄ditatē ꝛ nō ordine ſucceſſiuo. ſed Bar. i. d. l. gallꝰ. i. §. i. tetigit ſolēniter iſtū articulū ꝛ do. meꝰ. ibi i. iiij. col. in. v. iterdū dicit ꝙ iterdū diſpō ſit inter pſonas inter q̄s cadit ordo affectiōis ꝛ caritatis abſtra ctas tñ ab oi neceſſitate dbiti nālis vt qꝛ ſiat iter pſonas que ab iteſtato erāt ſucceſſure teſtōri ex ordie lʒ d neceſſi tate ſi dberēt iſtitui vł aliqd eis relīq ꝙ tūc cōis opi. ē vt videať ſiť inuitati ꝛ h̄ etiā ſeqtur Bal. ꝛ Ang. ibi p qd in ferť ꝙ ſi teſtōꝛ inſtituit fratrē ꝛ filios eius ꝙ tūc videtur inuitati ſiť nō ordine ſucceſſiuo ꝛ idē dicit ibi Bal. ſi qs iſtituit filiū nālē nō exiſtibus ſibi legitimis ꝛ filios ipſiꝰ filij ꝙ videnť inuitati inſiľ nō ordine ſucceſſiuo. nā lʒ iter p̄dictas pſonas cadat ordo affectiōis ꝛ ordinate carita tis qꝛ tñ eſt ex̄tus ab oi neceſſitate videť ſiť inuitati. non eniʒ frater de neceſſitate teneť iſtituere fratrē vt in. l. fra tres. C. de inof. teſt. nec ēt qs teneť iſtituere filiū nālem tñ q̄ lʒ ille nō extātibus legitimis poſſit ſuccedere ex teſtō. ſi inuitet vel ēt ab inteſtato. ꝛ ſic p̄ter vel ſm volūtatē pa tris nūq̄ȝ tamē ſuccedit ꝯtra volūtatē patris nec de ne ceſſitate teneť ei relinquere. vt eſt glo. ſingu. in. l. i. in pri. ff. de cōtratabulas. Sed Bar. in. d. §. i. dicit opp oſitū. di cit eni ꝙ ex quo cadit affectio ordinate caritatis iter pre dictas perſonas que ab inteſtato erāt ſucceſſure defun cto ex ordine videnť inuitati ordine ſucceſſiuo ꝛ non ſiľ. ꝛ moueť per tex. ꝛ glo. ibi. ſed re vera nō faciunt. moueť etiā qꝛ diſiūctiua poſita inter pſonas ratione affectionis

ꝛ caritatis reſoluiť in ꝯiunctā. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſtit. ꝫ eadē rōne cōiuncta reſoluitur in diſiunctā ſed nō eſt du biū ꝙ ſi fuiſſet diſiūcta appoſita ꝙ viderenť inuitari or dine ſucceſſiuo p. d. l. cū pater §. penul. de leg. ij. Jo. de imo. dicit ibi ꝙ cōtra opi. Bar. eſt caſus in hoc capitu lo. vbi teſtatoꝛ ſubſtituit alterodbā ꝛ filiū eius. ꝛ erat ac tus volūtarius ꝛ tamē dicit hic ꝙ adueniēte caſu ſubſti tutionis alterodba ꝛ filius ſimul vocātur a ſubſtitutiōe allegat etiā. d. c. raynaldus ꝙ ſi aliquis inſtituit patruū ꝛ filios ipſius patrui vel aliqd relīqt patruo ꝛ filijs eiꝰ ꝙ inſimul inuitātur ꝛ nō ordie ſucceſſiuo ꝛ etiā hic Jo. de imo. tʒ iſtā partem quā tenuit in. d. l. gallus. §. i. remit tens ſe ad dicta p eū ibi. ꝛ dicit hic ꝙ illa ſoboles venit ad iſtā ſubſtitutionē ſimul cū matre ꝛ nō ordine ſucceſſi uo. ꝛ dicit ꝙ ſi plures naſcerenť filij mater vēiret ꝓ vna dimidia ꝛ oēs filij ꝓ alia dimidia p not. i. l. ſi. C. de ipu berū ꝛ alijs ſubſtit. ꝛ hoc ſeqť hic Hoſt. qui etiā dicit ꝙ plures naſci pñt ex eodē fetu. vt in. l. ſi pr. ff. de ſol. l. anti qui. ff. ſi ps here. peta. l. ſed ſi reſtituať. §. ſi. ff. d iudi. l. virū in ver. noſtra quidē etate ſerapia alexādrina mulier ad diuū adrianū perducta eſt. cū quinq̄ȝ liberis quos pmo fetu enixa eſt. ꝛ rationē reddit gl. in. d. l. ſed ſi reſtituiť. §. ſi. ꝛ ſumiť hic ſoboles pro poſthumo. alias non diciť ſo boles niſi cū ē in rebus humanis ſicut nec pupillus diciť qui ē in vtero. l. nō ē pupillus. ff. de verb. ſig. lʒ lex ſingat natū qui ē in vtero. c. ij. qui filij ſint legi. l. qui in vtero. ff. de ſta. ho. ꝛ ppterea hic adiecta alia vba. ſ. quē geſtabat in vtero. Tu vide elegantē tex. in. l. cū inter in ver. homo fieri ſperať. C. de fideicō. liber. ꝛ de iſto vbo ſoboles dixi late in cōmēto. l. cū acutiſſimi. C. de fideicō. Tu vero ad de inquantū Jo. de imo. dicit ꝙ diſiunctiua poſita inter pſonas rōne affectionis ꝛ caritatis reſoluiť in ꝯiūctaʒ ꝛ allegat. l. ſi. debuit allegaſſe. l. generaliť de inſti. ꝛ ſubſti. Adde ſcdo Bal. in. l. ſi mulieri. ff. de vſuf. accre. vbi colli git ex illa. l. ꝙ ſi qs legat ſorori cū filijs eiꝰ ꝙ medietatē vī reliquere ſorori ꝛ medietatē filijs p illū tex. Non ob. ſm eū. d. l. gallus. §. j. qꝛ loqtur in teſtō. ꝛ ſic Bal. ſentit ꝙ in actu volūtario vt eſt legatū nō attendiť caritas or dinata. Adde tertio ꝙ inquātuʒ dictū ē ꝙ nō attēdiť or dinata caritas in actu volūtario vt hic tñ ſecus eſt qñ te ſtatoꝛ vtiť noie collectiuo ꝛ allegať. l. peto. §. fratre de le ga. ij. adde Ang. in. l. ſi. C. de ver. ſi. vbi dicit ſe practicaſ ſe de facto illā. l. i quodaʒ ruſtico q filie morietī ſubſtituit cipū agnatiōis ꝙ ſi videť vocati oēs d agnatōe lʒ grada tim ſʒ ordinē caritatis. vñ pmo vocatur deſcēdētes ſcdo ꝓpinquores. tertio collaterales. l. heredes mei. §. ſi. ff. ad treb. d. l. cū pr. §. pe. l. cū ita legať. §. in fideicōmiſſo. ff. de leg. ij. ꝛ ita dicit fuiſſe obtentū de facto pulſu eo exiſte ad uocato. vide do. Pe. de anch. cōſi. xxv. vbi in accidentia facti ꝯſuluit. teſtatoꝛ inſtituit filios ꝛ deſcēdentes ab eis ꝛ eis ſubſtituit antiquores de domo fuit dubitatū an itel ligať de duobꝰ antiqoribꝰ ordine caritatis i iſinitū. ꝛ ſic illō ſlictū videať relictū familie ꝛ ſucceſſiue gradatiʒ vi deanť inuitati duo antiqores de domo ꝛ ꝯſuluit ꝙ ſic. ꝛ aſſat. d. l. peto. §. fratre. d. l. cū pr. §. pe. ꝛ. d. l. cū ita legať §. in fideicōmiſſo. ꝛ allegaui iſtā doctrinā ſuperioribus ānis in qōne que erat inter excelſos dños de ſauellis ro me. ꝛ vide Bal. in. d. l. ſi. C. de ver. ſig. vbi p. d. l. cum ita. §. in fideicōmiſſo. ꝛ p iura ſimilia dixit ſtatuto caueť ꝙ in ꝯtcu mulieris dbeat iteruenire ꝯſenſus duoꝝ ꝯſangui neoꝝ ꝙ itelligiť d ꝓximioribꝰ. ꝛ ſic intelligiť ſʒ ordineʒ caritatis. ꝛ limita p̄dicta niſi eēt familia exnea qꝛ tūc lʒ teſtatoꝛ in ſuo teſtō vteret noie collectiuo puta legando familie tūc nō videreť inuitaſſe ordie ſucceſſiuo vel inſti tuiſſe ordie ſucceſſiuo illos d familia. ſʒ indiſtincte oēs ve nirēt. iſta fuit doctrina bar. in loco pegrino in. l. ſi cogna tio. ff. de reb. dub. quā doctrinā refert ꝛ ſeqť Jo. d imo. in c. indicāte. Ꝫ eo. Ex q̄ doctrina infero ꝙ. l. ſi mulieri. ff. de vſufru. accre. ſi ꝯfundit opi. bar. lʒ ꝯtriū aſſerāt oēs. qꝛ lʒ ſit dare ordinē caritatis iter matrē ꝛ filios tñ illa caritas attendiu

attēdit q̄ñ relinquitur ab eo q ꝯſiderat illaʒ caritatē. ſʒ q̄ñ
relinqt ab ex̄neo nō attēdit illa caritas vt voluit Bar. in
d. l. ſi cognatis ⁊ ita loqt illa. l. ſi mulieri. loqt. n. i extra/
neo legāte ſi bñ pōderet ille tex. nā ſi loq̄ret in ꝯiūcto vi/
deret ſecus ⁊ iō bal. i. d. l. ſi. dixit ꝙ ſtatutū diſponēs de
ꝯſenſu duoꝝ ꝯſanguineoꝝ in ꝯtu mulieris ꝯſiderat or/
dinē caritatis ⁊ tñ ille act⁹ nō ē de neceſſitate nihilomi/
nus pſis ſeu municipiū loquēs de ꝯſanguineis reſpectu
ꝯſanguineoꝝ ꝯſiderat ordineʒ caritatis ḡ ſeqt ꝙ multo
magis ꝯſiderat ordinē caritatis teſtator reſpectu eoꝝ q
ſunt ſucceſſuri ab inteſtato ēt i actu voluntario. ſtatutū. n.
magis accedit vltie volūtati q̄ꝫ ꝯtui. vt ſentit Bar. in. l.
ciuiʒ. C. de teſta. ⁊ in. l. ſi. ff. de regula catonis. lʒ ipſe dubi
tauerit i. l. ſuus quoq. ff. de here. inſti. ⁊ Bal. ita tenuit ꝙ
accedat poti⁹ vltie volūtati in titu. ꝺ pa. ꝯſtā. in pn. ⁊ i. l.
oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. Cū ergo i caſu nr̄o iſte ray-
nuti⁹ ꝯſiderauerit ordinē caritatis. lʒ act⁹ eēt volūtari⁹
q̄a maiorē affectionē ⁊ primariā pſumit hūiſſe ad alte/
rochā filiā ſupueniētē q̄ꝫ ad poſthumū quē gerebat i vte
ro qꝛ adhuc nō erat in rerū nā. ſʒ hō fieri ſpabat. vt i. d. l.
cū iter. ⁊ iō Bar. i. l. luti⁹. l. a. y. ff. de her. inſti. voluit ꝙ pī
apponēdo illā ꝯditiōeʒ ſi fili⁹ ſine liberis deceſſerit nō vī
inuitaſſe ipſos liberos ex eo qꝛ nō pſumit hūiſſe affectio
nē ad eos q adhuc nō erāt in rerū nā. merito ḡ ⁊ iure fa/
tēdū eſt ꝙ ille raynuti⁹ cōſiderauerit iſtū ordinē carita/
tiuū. Et ſi mihi dicat amice teſtator hic vſus eſt ꝯiūctiōe
copulatiua vʒ alterocha ⁊ ſoboles ḡ vī ꝙ ſimul inuitaue
rit eos. ad hoc rñdeo ꝙ illa copulatiua ⁊ reſoluit i diſiū
ctiuā qꝛ ſi diſiūctiua reſoluit i ꝯiūctā rōne caritatis ⁊ af/
fectiōis. vt i. d. l. gnālit. ita ⁊ ꝯiūcta reſoluit i diſiūctiuaʒ
rōne caritatis ⁊ ordinis. qꝛ ſi vī dignū aſſerē ꝙ raynu/
ti⁹ nō hūit hic maiorē caritatē ad filiā q erat i reꝝ nā q̄ꝫ
ad nepotē naſciturū ex ea ⁊ forte eēt rephēſione dignū ⁊
etiā ſincopāti primū aſſerē ꝯtrium. nec ē mirū vt vna di/
ctio ponat pro alia vt ē gl. i. l. has cauſas. ff. ꝺ ꝯdi. ⁊ de
mō. ⁊ i. l. oratā. ff. de regu. iur. ⁊ i. l. ſi pī. ff. ꝺ vulg. ⁊ pup. q̄
dixit ꝙ ſi pī i ſuo teſtō dicat ſubſtituo filios meos ꝙ vʒ te
ſtamētū. qꝛ vī eos iſtituere. faciat. l. ſi cū añ. C. de donat.
añ nup. ⁊. l. penul⁹. ff. de vſufru. ⁊. l. pī ſeuerinā. §. ꝯditio
nū ꝟba. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊. l. ⁊ puto. ff. famil. here. Ita
vī dicēdū ꝓpoſito ꝙ pp ordinē caritatis exponat illa cō
iūctiua pro diſiūctiua. ⁊ p cōſequēs erim⁹ in caſu aureo
l. cū pater. §. penul. de leg. ij. Et ſi opponat ꝙ iudex ꝯdē/
nauit illū tutorē ad reſtitutiōeʒ faciēdā alterochę ⁊ filio
eius. reſpōdeo ꝙ illa verba ſunt itelligenda ſm ordineʒ
caritatis vt reſtitutio pri⁹ fiat alterochę poſtea veniēte ei⁹
morte fiat illi filio. ⁊ p ꝯſequēs itelligent ordine ſucceſſi/
uo. ꝟba eni intelligēda ſunt ſm pſonas qbus referunt. l.
ex militari. ff. de teſta. mili. l. plenū. §. eqtij. ff. de vſu ⁊ ha/
bita. l. ſi qs exheredato. §. irritū. ff. de iniuſto teſta. Bal. i
l. in ꝯnalib⁹. C. de leg. ⁊ i. l. liberti. C. de operis liber. ⁊ in
l. quotiēs. C. de here. inſti. ⁊ i. d. l. ex militari. ⁊ Bar. i. l. i.
in princ. ff. ad. l. falci. Et ſi mihi dicat iſte filius veniebat
ad fideicōmiſſuʒ ordine caritatis videbat ſubſtitutus al
terochę ḡ ſequit ꝙ ſibi nō cōpetebat actio ſed cōpetebat
alterochę inſtitutę ⁊ de hoc allego tex. mirabilē in. l. i §.
denūciari. ff. de vētre inſpiciēdo vbi dicit denūciari opor
tet hijs quos ꝓpria ſpes ſucceſſiōis ꝯtīgat vt puta ꝓrio hē
di iſtituto nō ⁊ ſubſtituto p quē tex. dixit Bal. i rubri. C.
de ſucceſſorio edicto i ꝯnalib⁹ ꝟbis ꝙ nō debēt citari a
iure ſuccedēdi remoti. ⁊ idē voluit. l. iubem⁹. C. ad treb.
⁊ in. l. ſi curatoris. C. de iure deli. ⁊ in. l. nā ita diuus. ff. ꝺ
adop. qꝛ reſpōdeo ꝙ ille tex. loquit in citatione fiēda q̄
debet fieri illis quos prima ſpēs ſuccedēdi tangit ſed in
caſu nr̄o nō loqmur in citatiōe ergo ille tex. nō ob. ⁊ etiā
faciat qꝛ ille fili⁹ ideo agebat vna cū mr̄e. qꝛ agebat de
ſuo itereſſe ergo. arg. l. ſi ſuſpecta. ff. de inof. teſt. c. veniēs
ꝺ teſti. cū ſimi. ⁊ etiā faciat qꝛ lʒ ille iudex ꝓnūciauerit re
ſtitutionē fiēdā alterochę ⁊ filio ei⁹. nō tñ dicat ſimul ⁊
eodē tpe. vñ ſi ſucceſſiue fiat primo vni ⁊ poſtea alteri dī

fieri reſtitutio ābobus. ⁊ ad hoc faciat gl. i. l. i. operis ⁊
qđ voluit ibi Bar. ff. loca. gl. i cle. i. de appel. ⁊ in. c. hōc
in gl. ſi. de elec. ⁊ qđ voluit Bar. i. l. q plures. ff. de iniur.
⁊ per iſta videt ſuſtētāda opinio Bar. i. d. l. gallus. §. i.
quē maxim⁹ iuris vertex Jo. de imo. reprehēdit in. d. l.
gallus in prin. allegādo iſtum tex. ꝯ eum. allegauit etiā
ꝯtra eū. c. raynaldus. Leo. reſpōſionē ad illū tex. ⁊ gl. re/
ſeruo mihi ibi ſup glo. qui forte. ⁊ mirū eſt ꝙ legiſte nō
defenderint Bar. cōtra canoniſtas. fuit enim doctor ſu/
premus. Et inquantū iſte tex. dicit quē geſtabat i vtero
ꝓbat iſte tex. ꝙ poſthumus poteſt inſtitui ⁊ ſubſtitui ꝙ
olim erat verū in poſthumo teſtatoris qui erat obtētu/
rus primū gradū. poſthumus aūt alienus non poterat
ſed hodie ſic etiā de iure ſtoꝝ. l. pe. de lega. primo. inſti.
de lega. §. poſthumo de materia habetur in. d. l. gallus.
17 ¶ † Nota ꝙ inter alias ſubſtōnes reperit ſubſtitutio
a fideicōmiſſaria q̄ iō ſic dicit qꝛ i fide heredis olim pōe/
bat. nō. n. poterat cōpelli ad reſtituēdū ſed ſolo pudore
⁊ verecūdia q̄ꝫ icurriſſet heres nō reſtituendo mouebat
ad reſtituendū. inſti. de fideicō. here. in pn. ⁊ §. ſi. hodie
tamē heres cogi pt vt ibi pʒ ⁊ ſufficiat hoc notabile qꝛ
liberius tāgit qlibet ſpēs ſubſtōnis de per ſe. ⁊ ideo dicit
18 in loco ꝓprio. ¶ † Nota ibi mortuo itaq teſtōre qs
poſſet qſpiā dubitare ſtipulat⁹ ſui. x. a te cū ticius morie
tur modo tici⁹ fuit occiſus. an poſſim petē illa. x. videt ꝙ
ſic qꝛ ē ex reb⁹ hūanis exēptus p occiſioneʒ ſicut ſi nālit
deceſſiſſet ergo idē iūs ſtatui dʒ. l. illud. ff. ad. l. acqui. nō
enim dʒ iſpici qualiter ſit exēpt⁹ ſed an ſit exēptus. l. i. §.
cauſa. ff. de edil. edic. Item mortis appellatio ēt ꝯtinet i/
terfectionē. l. q duos. §. i. ff. de rebus dub. In cōtrariū fa
cit ꝙ nō poſſit agi qꝛ iter mortē ⁊ occiſionē multū iter/
eſt vt pʒ i actiōe. l. aqlie. l. ꝓinde. l. ait lex. ⁊. l. q actione
ff. ad. l. acquil. p hūc ergo modū nō extitit ꝯditio ſtipu
lationis. ⁊ p ꝯñs agi nō pōt. l. ex ea de ver. ob. Itē quia
multe ſunt mortis ſpecies verbū mortis ābiguū ꝯtra ſti
pulatorē dēbem⁹ iterꝑtari. l. in ambiguis. ff. de reg. in. l.
veteribus. ff. de pac. cū ſimi. ergo videt actum de morte
nāliter ꝓueniēte vt ſic fiat iterꝑtatio. nō enim vident co/
gitaſſe ꝯhentes de hac morte q̄ ꝓuenit ex aduerſa fortu
na ⁊ a caſu. nec colleta exꝓſſe i hūc caſuʒ valuiſſet. l. iter
ſtipulātes. §. ſacrā de ver. ob. facit tex. ſolēnis in. l. cū hic
ſtat⁹ §. ſi marit⁹. ff. de dona. iter virū ⁊ vxo. vbi donatio
que debebat ꝯfirmari p mortē nō cōfirmat ſi maritus ſe
occiderit. ḡ occiſio ſi aſſimilat morti. Soluite ſtipulatio
nē forē cōmiſſaʒ qꝛ mors naturalis dici poteſt quotiens
anima ſeparat a corpore ⁊ dicit ꝓuenire iudicio dei. vt
eſt glo. ſing. inſti. de capi. diminu. in prin. ſequitur ergo
ꝙ cum ille tex. dicat teſtatore mortuo verificabit ſiue de
ceſſerit ex defectu nature ſiue defecerit a vita p violētiaʒ
alteri⁹. vide de hoc elegātē doctrinā Pet. de anch. poſt
19 alios in cle. i. de peniten. ⁊ remiſ. ¶ † No. ibi tutores
tradiderāt ipuberē nuptui. qꝛ ꝓbat ꝙ tutor pt tradē pu
pillā nuptui. ⁊ itellige in caſu hui⁹. c. ꝙ iſti erāt tutores
teſtamētarij. qꝛ cū adiecta hēat matrē ⁊ auiā ſi nō fuiſſet
dat⁹ tutor in teſtamēto fuiſſet excluſus a tutela i auc. ma
tri ⁊ auie. C. q̄ñ mulier offō tutele fungi pt. ⁊ ꝓbat ꝙ pu
pilla pt tradi nuptui qđ vī cōtra totū titulū de deſpōſa/
tiōe ipuberū. poſſet dicī ꝙ malicia ſuppleuit etatē. c. pu
beres. c. a nobis cū ſequēti. l. de dſpō. impub. ⁊ ſic itelli/
git tex. ꝙ puella erat pubes quo ad mr̄imōiū qꝛ erat vi
ri potēs lʒ nō quo ad nūerū ānoꝝ alias nō potuiſſet eſſe
20 ſub tutela ſm Abba. antiquū hic. † Et ex h̄ colligit h̄
do. Pe. ꝺ anch. ꝙ lucrū dotis ⁊ ipſi⁹ dotis cōſtō hʒ for/
mā cōſuetudinis hʒ locū i pupilla alteri nupta q̄ñ ē viri
potēs vt h̄ videt ꝓbari hʒ eū. ſecus ſi nō eſt viri potēs qa
tūc nō hēbit locū lucrū dotis delatū a ſtatuto. puta ſtatu
to cauet ꝙ vxore ꝓcedēte in mr̄imōio vir lucret dotē ꝙ
nō hēbit locū in vxore pupilla viri nō capace. nec etiam
dicit ſpectabit ad eū lucrū fructuū. l. ſi ante nuptias. ff. ſo
luto mat. ⁊ qđ ibi no. Bar. in. l. dotis fruct⁹. §. ſi. ff. de iu/

a ¶ Fideicō/
miſſaria. de q̄
vide multa p
Paul. de ca/
ſtro in cōſilio.
cclvij. incipiē.
ꝙ dicta ſubſti
tutio. ⁊ d. Ale
xan. de imo. in
rubri. C. ꝺ ipu
be. ⁊ alijs ſub
ſtitu. qui not.
hoc declarat.

re dotiū. Jo. de imo. allegat dictū Bar. i. l. nihil. ff. rerū amo. vbi tāgit an lucrū dotis qđ deferē viro ex diſpoſitione ſtatuti vxore pdecedēte in mrimōio hēat locū ſi mrimoniū fuit ɔctū p vba de pñti dūtaxat nōdū muliere traducta ad domū viri qđ dicit eē bñ notādū. Tu vero adde p tuo in quātū dicūt ꝙ tutor pt tradē ſuā pupillā nuptui gl. fin. i. l. q fine. ff. d neg. ge. q vult ꝙ tutor pt accipē pecuniā pro ſua pupilla quā dat alteri i vxorē. t Ange. ibi dic illā gl. t eē alibi t illū caſuz vidiſſe d fcō puſy qa tutor qdā pcepat pecūiā a quodā q ɔſiderabat hēe ſuam pupillā i vxorē ꝙ tž mrimōiū t tutor ñ reſtituit pecuniā. ſi tñ marit⁹ ille erat idign⁹ illa vxore dolo vł ɔiat⁹ tutor ideo tenet pupille ad itereſſe ſz eū. t vide bal. i rub. C d ſpon. vbi dicit ꝙ mrimoniū pt itervēire pecūia nec ɔbit ſymōia. alleg. not. i. l. q fine. t i. l. ille autē. ff. d here. iſti. t i. l. ſi pr. C. d ſpōſ. faciat gl. xxxiij. q. ij. honorāt. i. q. i. c. qd. t p doc. i. c. cū i eccleſijs d ſymo. Et limita hoc niſi pr diſpoſuiſſet p pactū cū quo filia deberet ɔhē mrimoniū t morte pueniis nō potuit ducere mrimōiū ad effectuz. qa tūc tutor ñ poterit tradet ſuā pupillā alteri nuptui tex. ē ſolē. i. l. ſi pr. C. de ſpō. t loqt ille tex. in ſpōſalib⁹ de futuro qr ſpōſalia de pñti nō pōt pr ɔhere pro filia niſi filia ɔſentiat. c. i. de deſpō. ipuber. lib. vi. ſepe eni corrūpit tutor i puelis tradēdis nuptui. vt ē caſus i. d. l. ſi pr. t hoc limita niſi ille cū quo pr deſtinauerat ſpōſalia p filia ꝙ parebat tūc ſane indolis poſtea fact⁹ eſt mal⁹ hō qr tunc tutor poterit recedere a volūtate pris. l. vtilitate. ff. de cōfirman. tutore vbi pror tenētur ad vtilitatē pupilli obmiſſa volūtate pris t Bal. ibi colligit argumētū ꝙ eps melius faciet ſeq vtilitatē eccle ꝙ̄ reſcriptū pape tendens ad dānū eccle faciat. l. cū qs t. l. ſi cū corneli⁹. ff. de ſolu. t. l. ſi hoīez. ff. manda. Adde ſecūdo in quantuz dicit do. Pet. ꝙ mrimonio exiſtēte nullo vir nō lucrat dotē ſi ex diſpoſitione ſtatuti alias ei āt lucraturus. vide tex. elegātē in autē. de nuptijs. §. aſcriptitio. vbi ſi mrimoniū ē de facto t dos t donatio pp̄ter nuptias dicit eſſe de facto nec meret nomē dotis nec donatiōis habere t per hoc

11 dicit ibi Ange. † ꝙ ſi vir dz lucrari dotē ex diſpōne ſtatuti t mrimoniū fuit ɔcū de facto ꝙ nō hz locū diſpō ſtatuti cū nō ſit vir nec mrimoniū nec dos nec meret nomē dotis t ſic ceſſant vba ſtatuti ergo ceſſat diſpō maxime qa tale ſtatutū eſt ɔ ius cōe cū mortua muliere dos reſtituat ei⁹ hēdi niſi pactū lucrādē dotis interceſſerit ꝗ ſtatutū dz ſtricte itelligi. Nec ob. hz eū. l. penul. i ſi. ff. qđ falſo tutore. qr ɔcedit ꝙ vir retinet fruct⁹ dotis in recōpēſatione onerū mrimony ſed nō dicit ꝙ lucret dotez cum nō ſit vir nec matrimoniū. t ita ibi gñit Ang. Tu allega ſingula. glo. in. l. i. C. de ɔdi. ob cau. que vult ꝙ ſi ex pacto vir dz lucrari certā ptē dotis ꝙ mrimōio exñte nullo nihil lucrabit. t Bal. ibi extēdit gl. illā ad lucrū dotis puenies marito ex ſtatuto populi vxore i mrimōio moriēte t ego allego tex. formalē nec alibi ſcio meliorē in. l. a diuo pio in ver. ex dote nullū lucrū hz qr nulla eſt. ff. de ritu nup. Et limita pdicta niſi dolo dātis dotē fuiſſet ſecutuz ꝙ mrimoniū nō fuiſſet verū qr tūc pderet dotē caſus eſt ſingularis i. l. penul. ff. qđ falſo tutore auctore. t vtrum dos putatiua gaudeat puilegio vere dotis nō eſt materia hic tāgenda. vide Lodo. ro. plene i. l. ſi cū dotē. §. trāſgrediamur. ff. ſol. mat. cui adde Ang. i autē. d ɋlitate dotis. §. hijs ɔñter. t i autē. de nup. §. aſcriptitio. t do. car. t ibi dixi late in. c. ex litteris de pig. t dixi i. c. ex pte de reſti. ſpo. t Jo. de imo. dicētē i caſu pſati ſtatuti an vxor nōdū traducta ad domū t mortua vir lucret dotē. Adde ad eū qr nō eſt materia hic tāgenda bar. t alios in. l. cui fuerit. ff. de ɔdi. t ōmō. bal. i. l. ſancimus. C. d nup. t in. l. deo nobis. C. de epiſ. t cle. t in. l. nō ſine. C. de bo. q lib. t i. l. oēm. C. ad tertul. t do. Abb. i ɔſilio icipiente viſa facti ɔtigētia. t in. c. tertio loco de pſump. vbi late loqtur Pe. de anch. i repe. c. i. de ɔſti. referēs ſe de fcō ɔſuluiſſe Venetijs plenı⁹ ꝙ̄ p aliū vide Sal. i. l. cū i te. C. de dona. añ nup. vbi ſolēnit diſputauit qōnē iſtā. t p eūdē in. l. iulianus. ff. mandati t i. l. iij. ff. de dona. inter virū t vxo. t p modernos in. c. ſi ex publico de ɔuer. ɔiug. Adde etiā in quantū colligūt oēs ex iſto tex. ꝙ malicia ſupplet etatē in mrimōio ē hoc mirabile iudicio meo ɋre i mrimonio malicia ſupplet etatē t i teſtō nō vt ē caſus i l. ſi. C. de teſt. mili. cū mrimoniū cōnumeret iter ſacra. vt no. gl. ſolemnis i. c. veniēs de trāſac. poſſet dici ꝙ iđ ē qr pupillus doli capax teſtādo pıudicaret parētib⁹ t alijs ppinqs relinquēdo ſubſtāciā ſuā extraneis vt eſt tex. in d. l. ſi. t illa rō nō cadit in mrimonio ergo t de iſta malicia ſupplēte defectū etatis. vide no. gl. xx. q. i. i ſūma referentē bīm Gregoriū dicentē ꝙ qdā puer nouē ānorūz ingrauidauit nutricē qđ ēt refert Joh. an. in. c. i. de delic. pue. t ibi etiā allegat beatū Grego. referēdo in dialogo ſanctoꝝ quēdaz puerū qnqꝫ ānoꝝ ſolitū blaſfemare omnipotentē deū t ſanctos ſuos fuiſſe raptū a diabolo qđ eſt mirabile qr hoc modo erit dare caſuz ſingularez ꝙ infans poſſit cōmittere homicidiū t p ɔſequens ɔhere irregularitatē ꝙ limitat multū cle. ſi furioſus de homi. t vide elegantē gl. in. l. ſeqtur. §. ſi pupilli. ff. de vſucapi. que ponit exēplum in pupillis doli capacibus quales lōbardia t romania parit t auaritie caput roma cunctos tales generās. t vide Bal. in. l. clarū. C. de auctoritate pſtanda. vbi colligit ex dictis ibi pupillū damnari de crimine tex. eſt in. l. ſi arrogati. ff. de tutelis. t in. l. excipiūtur. §. i. ff. ad ſylle. t allegat Jac. de are. in. l. adminiſtrantes. §. ſi. ff. de excuſ. tuto. vbi pupillus pōt deportari t ſubire penā capitalē. t Bal. in. d. §. ſi. dicit pupilluz capitaliter puniri. ſi malicia ſuppleat etatē alias eſt miſerendū i impoſitione pene. l. qđ ergo. §. pena grauior. ff. d hijs q not. infa. t idē Bal. in. l. t ſi ſeuerior. C. ex quib⁹ cauſis infamia irrogat in. ij. col. dixit ꝙ ſi pupillus fecit homicidiū t eſt doli capax tñ qr minor dolus eſt i eo ꝙ̄ in adulto vel maior iuſta cauſa eſt diſpēſandi cū eo i pena etiā in caſu ſtatuti vt nō decapitet ſed alia pena puniatur lz inueniat ſepenumero pupillos puniri pena capitali alleg. d. l. excipiūtur facit qđ habet in. l. i. §. impuberes. ff. ad ſyllē. l. impuberē. ff. de fal. l. auxiliū. ff. de mino.

12 ¶ † No. ibi cū oib⁹ bonis iure lōbardo eā tradidit nuptui. qr pbat tutorē poſſe ɔſtituē dotē pupille ſue tex. ē i. l. iā dementis. C. de epiſ. audiē. Item pot eam maritare cū oibus bonis ſuis ſm do. Pet. hic qđ ē intelligenduz niſi vir nō eēt dignus tāta dote qr i ɔſtitutiōe dotis ſunt ɔſiderāde vires pitmony t dignitas pſonarū. l. ɋro t. l. mulier bona. ff. de iur. do. not. i. l. i. C. ſi aduer. dotē. Colligit ēt do. Pe. hic ꝙ legib⁹ t ſtatutis ſpālis loci ligāt minores ſicut maiores. alleg. l. ſi fine. §. lat⁹. ff. de admi. tuto. c. cōſtitutus de in inte. reſtitu. vbi vero nō eſſet talis ɔſuetudo tūc mulier minor eēt maritāda cū omnib⁹ ſuis bōis ſz do. Pe. ius eniz lōbardū iō appoſitū ē iſto caſu vt excludat ius gallicanū p qđ ſupſtes ſuccedit i oib⁹ bonis ſic dr i ſicilia ɔhere iure frācoꝝ ſm Goſ. hic t pp̄ter hoc excludit alterochs a ſucceſſiōe ab iteſtato dicte adicte ſororis ſue. vel qr adiecta iſtituti maritū. vł qr marit⁹ lucrabat bōa vxoris pmoriētis iure lōbardo d q iur hē in lōbardia q ē liber ɔtinēs leges quas pmulgauerūt lōbardi q multo tpe regnarūt i italia. t dicit Inno. ꝙ ibi ſpālia iura ſtatuūt ſup dote. t dic ꝙ i illo libro in tit. de ſucceſ. i. ſi. dr ꝙ vxori ſuccedit marit⁹ ſi ipſa decedit ſine liberis ſuoꝝ. t ſic ēt ſi hēet filios ex alio marito ſecūdus maritus pfert illis. t ex hijs colligit hic Hoſt. ꝙ ius lōbardū ē approbatū p ius canonicū. Nunc vero cōſidera qr lz dñs meus Jo. de imo. hic tranſeat cū dicto do. Pet. ꝙ ille tex. pbet ꝙ ſtatuta loci ſpecialis ligant minores vere ille tex. hoc nō pbat. hic enim iſta fuit tradita nuptui iure lōbardo t ſic i traditiōe fuit facta expſſa mētio ꝙ ſecūdū legē lombardā tradebat eā nuptui. ergo ſi nō fuiſſz expſſuz iſta videbat tradi iure cōi t ñ lōbardo t ſic ille tex. dic ɔtra illud ad quod allegat. t ꝙ doctris

illa nō

ille ſi fuiſſa.ego allego ſingularẽ tex.i.c.q̄.de delictis pue
roꝝ vbi pbaẽ ɔ̄triũ eius qḋ ipſe dixit ⁊ ad.d.§. lucius rñ
de vt dixi late dãdo nouũ intellectũ ad iſtũ tex. in.c.nõ li
ceat.ꝗ de pſcriptu.Et ĩ pódera.l. i.C. ſi aduerſus dotez.
vbi mulier põt dare oĩa bona ſua i dotẽ tñ ſi eſt leſa põt
reſtitui i integrũ non aduerſus matrimoniũ ſꝫ aduerſus
modũ ɔſtitute dotis.ſꝫ ſi ex forma ſtatuti vir lucraretẽ do
tẽ an ɔpeteret reſtitutio ɔtra legẽ vel ɔ̄ ſtatutũ bal.i.d.l.
i.dicit ꝙ ſi ⁊ allegat dcm.§.lucius niſi p indirectũ qꝛ pe
tereẽ reſtitutio ɔ̄ ɔuentiões dotis ⁊ p ɔñs ɔtra effectũ ſta
tuti nõ ɔtra ipſum ſtatutũ ſꝫ bal.in.d.l.i.certe.§.lucius.
non obſtat vt dixi in.d.§.cũ non liceat ideo videẽ ꝙ tale
ſtatutũ nullo modo ligeẽ ipſaꝫ puellã niſi aliter expume
23 reẽ in ɔuentiõe dotis. vt fuit in caſu iſtius.c. ¶ Nota
ibi filiũ ex eo ſuſcipiẽs ſine liberis ẽ defuncta ꝙ ſubſtitu
tio fideicõmiſſaria vel cõpẽdioſa facta ſub ɔditione ſi ſi
ne liberis deceſſerit nõ expireẽ p ſolã ſuſceptionẽ libero
rũ niſi ſupſint tẽpore mortis ipſius grauati ⁊ hoc ió qꝛ te
ſtator dicẽdo ſi deceſſerit ſine liberis vẽ ɔſideraſſe ſubſi
ſtẽtiã liberoꝝ ſm tempus mortis grauati.l. ex facto.§.ſi
qs ẽt.ff.ad treb.ſec⁹ ſi teſtator ſi põderaſſet tẽpus mortis
l.ſi qs vxori.ff.qñ dies leg. ce. ſufficit tñ ſi vnicũ filiũ tpe
mortis habuiſſet.l.i.C. õ ɔdi.inſer. Et circa hoc q̃rit hic
Hoſt.quid ſi iſta adiecta ſimul deceſſiſſet cuꝫ vnico filio
ſuo nec appareret de prioritate decedẽtis diſtinguit hoſt.
hic ꝙ ſi ille filius erat pupillus pſumiẽ pdeceſſiſſe matrẽ
⁊ mater ſupuixiſſet ſibi.allegat ad hoc.d.l. ex facto.§. ſi
qs ẽt. ⁊.l. q duos.§. ſi.ff. de reb.dub. ⁊ cuꝫ hac doctrina
hoſt.trãſiuit hic domi. Car. ⁊ aliõ ſup hoc non ſcribitur
per ſcribentes hic ⁊ ſic ſentit hoſt.ore aperto ꝙ in diſpo
ſitiõe hominis illa ɔditio ſi ſine liberis deceſſerit recipit
illã diſtinctionẽ qñ inſimul moriunẽ ſi ẽ pupillus vel ma
ior pupillo.⁊ ꝙ plus eſt ſentit illã diſtinctionẽ ɔcedere
qñ diſpõ hominis eſt ɔformis diſpõni legis. Tu vo ad
de ad hãc diſtinctionẽ q̃ tradidit gl.in.d.l.ex facto.§.ſi qs
ẽt q̃ dicit ꝙ ió pſumiẽ ipubes pdeceſſiſſe.qꝛ tanq̃ debili
or prius pſumiẽ deceſſiſſe.ſꝫ bar. in.l. qḋ de pariter.ff. de
reb.dub.dãnauit gl.illã ſꝫ de hoſt. nullã mẽtionẽ fecerit
ꝙ i diſpõne hominis ſiue inter viuos ſiue in vltia volun
tate inſimul morientib⁹ nũquã alter alteri ſupuixiſſe pſu
miẽ.nec adhibeẽ illa diſtinctio an deceſſerit qs cũ pupil
lo an cũ pubere.⁊ de hoc dicit eẽ caſuꝫ formalẽ in.l. ſed
ſi illos.ff.de reb.du.⁊ rñdet ad.l.q duos.§. ſi. pallegatã vbi
ageẽ ex teſtõ ⁊ ſic ex diſpõne hois ⁊ tñ lex pſumit aliquẽ
ſupuixiſſe in plurib⁹ ſimul morientib⁹ adhibẽdo illã diſti
ctiõeꝫ an ſit ipubes vel pubes.qꝛ ſꝫ eũ diſpoſitio teſti ɔti
nebat id qḋ ɔtinebat diſpoſitio legis. ibi eni inſtituit illũ
q erat ſucceſſurus ab inteſtato quo cãu idẽ ẽ qḋ i diſpõne
legis.⁊ ita reſidet bar.ibi dãnata cõi opiniõe gloſaꝝ.d.
meus Jo.de imo.i.d.§.ſi qs aũt refert iſtã opi. bar.ɔ̄ gl.
alleg.d.l.ſed illo quã Barto. allegauit.⁊ poſtea ſubdit
poſſe rñderi ꝙ illa lex dꝫ intelligi ſm diſtinctiões pfatã
per alias.ll. ſic diſtinguentes ⁊ allegat no.in.l.nã ⁊ po
ſteriores.ff.de legib⁹.⁊ ita lente ⁊ inſipide muſitauit ſup
hoc paſſu nõ audens defendere gloſas ɔ̄ Bar.meo iudi
cio. Bar.ſalua reuerẽtia nõ vẽ bene loq. qꝛ ɔtra eũ dico
eſſe caſuꝫ in indiuiduo in.l.inter ſocerũ in ver.veriſimile
videbaẽ ante matrẽ infantẽ ɔyſſe.ff. de pactis dotalibus
vbi ſumus in diſpoſitione hõis qꝛ in actu inter viuos ⁊
tñ tex.ibi dicit ꝙ iſtis ſimul ɔcedẽs cũ matre pſumiẽ ɔiſſ
ſe ante matrẽ adeo ꝙ vẽ peryſſe matre viuẽte.⁊ ſic eſt ibi
caſus formalis deſtruẽs opi.bar.facit qḋ no.gl.ibi ⁊ gl.
in.l.ſi is q iniicẽ.ff. de dona.cau.mor. Secũdo ɔtra bart.
allego tex.in .l. ſi poſſeſſor.§.i. cõiuncta glo.ſua.ff.de re
ligio.⁊ ſumptu.funerũ vbi fuit factũ pactũ de certa por
tõe dotis lucrãda vxore in matrimonio pdecedẽte vẽ ibi
ꝙ ſi inſimul i eodẽ naufragio pereãt vir ⁊ vxor actio illi
us tituli daẽ ɔtra heredẽ mariti ad ſepeliẽdũ vxorẽ. quia
pſumiẽ vxor tanq̃ debilior pdeceſſiſſe ſuo viro ecce nunc
qualiter ibi fuit factũ pactũ ex diſpõne hominis ⁊ tñ ad

hibeẽ diſtinctio prefata.Tertius caſus eſt quem allega
bat hoſt.i.d.l.q duos.§.ſi. ⁊ lꝫ bar.rñdeat ad illã.l.ꝙ lo
quaẽ õ diſpõne hominis ɔtinẽte id qḋ diſpõ legis quia
iſta nõ eſt rñſio ſufficiens. vbicũq; eni diſpõ hois diſpo
nit idẽ ꝙ diſpõ.l. ſemp alterat illã diſpõneꝫ legis. vt eſt
gl.quã Ange.reputat ſing.in auc.de exhi.re.in prin.vbi
dicit ex diſpoſitione iuris cõis victus cõdẽnaẽ victori in
expenſis niſi habuerit iuſtã cãꝫ litigãdi. vt no.in.c.fine li
ctibus de dolo ⁊ cõtu.in.l.q ſolidũ.§.ẽt.ff.de leg.ij.in.l.ɔ
perãdũ.§.⁊ ſi qdẽ.C.de iudi.ſed ſi ſtatutũ diſponit idẽ ꝙ
victus cõdẽneẽ victori alterabiẽ diſpõ iuris p ipſaꝫ ɔuẽ
tionẽ ſtatutariã in tantũ ꝙ victus cõdẽnabiẽ victori i ex
pẽſis ẽt ſi habuerit iuſtã cauſaꝫ litigãdi faciat glo.ſolẽ.i.
l.nõ ſolũ.⁊ qḋ ibi voluit Ang. de rei vendi. ⁊ qḋ in ſimi
li voluit glo.q̃ reputaẽ ſingularis in.l.iij.§.ſi rẽ. de lega.
iij.ió dixit glo.multũ ſingul.s.ſm Dy. in.l.ſi cuꝫ milites
.C. de in integrum reſti.militũ.ꝙ lꝫ ɔtra militẽ nõ currat
preſcriptio legalis.nihilominus currit pſcriptio cõuen
tionalis faciat ſingulare dictũ Hoſtie. in.c.ſi. õ pbẽ.vbi
voluit ꝙ ſi iudice delegato cõmittaẽ cã vt audiat ⁊ iuſti
tiã faciat ⁊ ferat ſententiã iniuſtã ꝙ erit ipſo iure nulla.
Et ſi dicaẽ a iure videbaẽ ſibi mandatũ ꝙ iuſticiã faciat
tñ ſi fert ſentẽtiã iniuſtã tenet vt in.c.i.de re iudi.rñdet ꝙ
ɔuiſio hominis diſponẽs id ꝙ diſpõit ius alterat diſpo
ſitionẽ iuris ⁊ tradit formã ſubſtãtialẽ facit ad hoc ſingu
lare dictũ bar.in.l.diẽ ɔferre.§.ſtari.ff.de arbi. qñ cõpro
mittiẽ in arbitriũ vt ſꝫ ius cauſaꝫ decidat. Ita dicem⁹ in
ɔpoſito nã aliter eẽt ex diſpõe hominis ⁊ aliter eẽt ex diſ
põne.l. multo magis diſpoſitio hominis alteraſſet di
ſpoſitiõeꝫ.l. ſꝫ ibi ſi alteratur ergo ſeqẽ ꝙ nõ differt diſpõ
hois ꝙ diſpõ.l.q̃ ad hoc ⁊ faciat elegãtiſſimũ dictũ bal.
in.i.C. de ſacro.ſan.eccle. vbi dixit ꝙ volũtas teſtatoris
pſumiẽ eẽ talis qualẽ lex mãdat eſſe ⁊ idẽ bal.in.l. preci
bus.C.de ipu.dixit ꝙ teſtõr pſumiẽ cogitare velle id qḋ
lex diſponit allegat.l.ſi duo.ff.de acq. here. ⁊ ió pulchre
dixit Jo.õ imo.in.l.ſi.ff.de cõdi.⁊ demõ.ꝙ teſtõr pſumi
tur velle illud qḋ voluit ſtatutũ ſui municipij re uera fuit
dictũ bar.i.l. hẽdes mei.§. cũ ita.ff.ad treb. Eodẽ modo
dicemus in ɔpoſito ꝙ teſtator pſumiẽ voluiſſe id qḋ vo
luit diſpõ.l.ex quo ſumus in dubio ⁊ maxie in caſu iſto.
qꝛ diſpõ legis eſt ɔformis diſpõni iuris naturalis. ratio
eni naturalis dictat ꝙ debilior pdecedat fortiori ⁊ robu
ſtiori.⁊ rõ naturalis allegatur ɔ lege.l. cũ rõ.ff. de bo.
dã.de.i.de elec.l. ſcire oꝫ.§.ſufficit.ff.de excu.tut. ⁊ ad.l.
ſup q̃ Bar.aſſumit totale fundamẽtũ vꝫ .l. ſed ⁊ illo rñ
deo ꝙ ibi inſtitut⁹ ⁊ ſubſtitut⁹ erãt ipuberes.⁊ pp h lex
ibi nõ facit diſtinctionẽ vtꝝ vn⁹ eẽt pubes ⁊ alter ipubes.
⁊ ſi dicaẽ vt voluit bar.ꝙ imo ſubſtitut⁹ erat pubes.rñ
de ꝙ ẽ diuinatio ad illũ tex. Et ſi mihi dicaẽ ꝙ ẽt ẽ diui
natio dicere ꝙ ambo ibi fuerũt ipuberes. ad hoc rñdeo
ꝙ nõ ẽ diuinatio qꝛ dꝫ intelligi ſꝫ alẽ.ll. diſtinguẽtes.vt
in.l.ſi mulier.⁊.l.lꝫ cũ pubere.ff.de reb.du. Et ſi qſpiã di
xerit amice iſta doctrina ẽ ɔ̄ caſuꝫ.l.vꝫ i.d.l. ꝙ õ puer.§.
ſi.cũ.l.ſequẽ.vbi ɔcepta fuit ſtipulatio ſi mulier i matri
monio deceſſerit ⁊ deceſſit inſimul cũ marito ſi cõmittiẽ
ſtipulatio qꝛ ſi deceſſit i matrimonio. Cũ ergo mulier ſit
debilior ⁊ pſumaẽ prius mori. vt in.d .l. ſi poſſeſſor.§.i.
⁊ tñ in.d.§.ſi.nõ vẽ prius mori ğ ſeqẽ neceſſario ꝙ in di
ſpoſitõe hois nõ adhibeẽ diſtinctio gloſatoꝝ nec inueniri
nec excogitari pt melior tex. ɔbãs opinionẽ Bartholi
ɔ̄ cõeꝫ opinionẽ.quã vide ibi ⁊ in.l. ſequen. Idẽ ɔbaẽ i
legato ⁊ p ɔſequẽs ſiue actus ſit īter viuos ſiue ſit in vl
tima volũtate i diſpoſitõe hominis nõ poterit adhiberi
illa diſtinctio an ſit pubes an ipubes ⁊ ɔ certo ɔtrariuꝫ
ẽ difficile nihilominus rñde ⁊ erit reſpõſio veriſſima ꝙ
ibi i ſtipulatõe fuit additũ reddi ſtipulatori ſi ſupuixerit
hoc apparet ex ɔncipio illius.l. dũ dicit ſibi reddi. ⁊ ita
ẽt Bar.itelligit illũ tex.rñdendo ad ɔtrariũ.d.l.qui du
os.§.ſi maritus ꝙ i caſu illius.l.qḋ de pariter fuit addi
tũ i ſtipulatõe ſi mater ſupuixerit ⁊ ſꝫ principiũ illi⁹.l.

intelligit.§.ſi.⁊ lex ſequēs. Et ex hoc poterit dari doctri
na noua ſaluās opinionē bar. ⁊ opinionē cōem hoc mō.
aut diſponēs expſſit hoc verbū ſi ſupuixerit. pone exēplū
dixit teſtōr inſtituo titiū ⁊ ſi ſine liberis ſupuiuentib⁹ de
ceſſerit ſubſtituo gaiū ⁊ titius ſimul cū filio pubere ima
ruina deceſſit lʒ pubes pſumat ſuperuixiſſe patri ex legis
diſpoſitōe. vt in.d.l.cū pubere. tñ ex quo hoc fuit expſſuʒ
in diſpōne hominis alterabit diſpō legis vt intelligat d
vere ſupuiuētē. vñ teſtōr aut ſtipulator, vī pſideraſſe ve
rā ſupuiuētiā liberoꝝ ⁊ nō fictā. quā fictā ſupuiuētiā pſi
derauit lex qꝛ ſi bñ cōſiderent iura oīa loquentia de hac
materia fundant ſe ſup quadā ipropꝛietate ⁊ pſumptio
ne. vñ tex. in.d.l.qui duos §.cū i bello dicit qñ filius an
te peryſſet. ⁊ in.§.ſi.eiuſdē.l. in ver. intelligit filius ſupui
xiſſe patri. ⁊ in ver. credit pater ſupuixiſſe filio. ⁊ in.d.l.
cū pubere in verbo humanius eſt credere filiū diutius vi
xiſſe ⁊ in.d.l.ſi mulier in verbo necatū eē intelligitis. ſed
verba ſtipulatoris aut teſtōris loquētis d filijs ſupuiuen
tib⁹ itelligunt de vere ſupuiuētibus.l.iij.§. hec vba.ff.de
neg.ge. ⁊ hoc caſu vez dixit bar. ⁊ hoc p tex.d.l.qđ d pa
riter. Aut teſtōr nō expreſſit ſupuiuētiā liberoꝝ ⁊ tūc ca
pio duos caſus. Primus ē in actu vltie volūtatis ſecun
dus ē in actu inter viuos. primo caſu dico eē idē ac ſi exp
ſiſſet ſupuiuētiā liberoꝝ. Et ſi mihi dicatur teſtōr hoc ſi
expſſit rñdeo φ interptatio legis hoc opat. interptatur
eni lex illa vba plata a teſtatore ſi ſine liberis deceſſerit
vt intelligat.ſ.ſupuiuētib⁹. quo caſu intelligit de vā ſup
uiuentia liberoꝝ. arg. eius qđ habetur in autē. de filijs
ante dotalia inſtrumēta natis. ⁊.l.nihil.ff.de pianġēdis
cū emācipato liberis. ⁊ iſte eſt caſus ſing. quē ad hoc no
uiſſimus pſidero in.d.l.ex fcō.§.ſi qs aūt. Scđo caſu.ſ.in
actu iter viuos tūc dico φ hʒ locū diſtinctio legis diſtin
guentis an deceſſerit cū pubere an cū impubere. ⁊ hoc p
bat tex. formalis in.d.l. inter ſocerū ⁊ alie ſupius allega
te. ⁊ imputet ſtipulatori qre apertius ſtipulationē ſuā nō
pcepit. ⁊ in hoc benignius ſe hʒ lex circa vltimas volūta
tes argu.l.in teſtamētis.ff.de re.iur. ⁊.l.benignus.ff.d le
gi. ⁊.c.cū dilecti. de dona. quā circa pctus ⁊ ſtipulatiōes
arg.l.qcqd aſtringēde.ff.d ver.ob.l.veteribus.ff.d pac. ⁊
p iſtā diſtinctionē reducūt ad pcordiā gl. bar. ⁊ ſequaces
⁊ iſta tene mēti qꝛ nullius doctis fuit fabricata ingenio
lō ieſu xpo medio oīpotentē deū laudabimus. Dat ēt ſe
cūdus itellectus ad.d.l.ex facto.§.ſi qs aūt φ ē ſpāle i ca
ſu illius.§.fauore fideicōmiſſi ne pereat ⁊ hoc tenuit glo.
in.d.l.q duos.§.cū in bello. ⁊ ēt hoc voluit gl.i.d.§.ſi qs
aūt ⁊ facit glo.in.d.l.ſi q inuicē. vbi dicit gra fideicōmiſſi
pſeruādi vt res potius valeat φ̄ pereat ⁊ iō dixit Ang.
in.d.§.ſi qs aūt φ qñ ē relictū fideicōmiſſuʒ ſub pditione
ne ſi ſine liberis deceſſerit φ fideicōmiſſari⁹ agēs dicēdo
de morte inſtituti ſic rogati ⁊ allegādo eū ſine liberis de
ceſſiſſe abſqʒ eo qđ pbet iſtā negatiuā obebit obtinere qꝛ
fauore fideicōmiſſi pſeruādi pſumit ſine liberis deceſſiſſe
niſi pbet oppoſitū dicit tñ fuiſſe iudicatū pꝛium in facto
tpe ſuadēte tñ faciet ſm eū fideicōmiſſari⁹ agens fieri di
ſcuſſionē p pinanciā inſtituti dfuncti φ nullus filius re
māſit ex eo. ſʒ bar. in.d.§.cū in bello reprehēdit glo. illaʒ
nō tñ facit mentionē de alijs gl. q̄s vobis allegaui ⁊ in p
riū allat.d.l.φ d pariter.§.ſi.cū.l.ſequē. vbi perijt fidei
cōmiſſuʒ ſi agens nō pbet ſuā intentionē ⁊ cū hac repro
batōe bar. trāſiuit do. meus Jo. de imo. in.d.§.ſi qs aūt
⁊ in hoc fuit merus relator. Tu pondera illū.§.ſi. cuʒ.l.
ſeq.q incip. ſed idē ē ſi dos vxori plegata ſit ⁊ ſimul cum
marito perierit qſi velit referēdo eā ad principiū illius
l. ⁊ ad ſi. ⁊ ē referēda ex eo qꝛ dicit idē ēt intelligit illa lex
qñ in diſpoſitiōe fuit expſſuʒ ſi mulier i matrimonio ſup
uixit ⁊ iſimul morit cū marito φ ſi hʒ locū legatū qꝛ nō
ſupuixit viro ergo nō capit intellectus vt fideicōmiſſuʒ
potius valeat φ̄ pereat. qꝛ rñdeo φ iō ibi nō capim⁹ in
tellectū vt fideicōmiſſuʒ valeat potius φ̄ pereat qꝛ illuʒ
capere nō poſſumus. ex eo qꝛ ibi erat certū ⁊ determina
tū a iure φ ſi ſimul morit vxor cū marito φ vxor dr pde
cedere vt eſt tex. in.d.l.q duos.§.ſi maritus ḡ ceſſabit iſta
piectura ex quo ſumus in caſu certo. arg.l. ptinuus.§. cū
ita.ff.d v.ob. Cū ḡ diſponēs pſideraueri ibi caſuʒ vez.ſ.
vt vere ſupuixerit vxor marito ⁊ nō ſupuixit qꝛ moriēdo
iſimul dr predecedere. vt.d.§.ſi maritus ⁊.d.l.ſi poſſeſ
ſor.§.ſi. ⁊ iō fideicōmiſſuʒ expirat qꝛ teſtōr expſſe ibi p
uidit d ſupuiuētia mulieris i matrimonio ſʒ nō ſupuixit
iō expirauit legatū qꝛ eramus i caſu certo ergo non me
ret illa.l. allegari p gloſas. ⁊ p pſis nō bene bar. repꝛhen
dit gloſatores nros p illā.l. Pondera ēt qꝛ glo. in.d.§.
cū in bello dicit arguēdo de.d.l. ex facto.§. ſi qs āt φ ibi
ponit alius caſus φ̄ ponat in.d.§.cū in bello q.§.loqt ſʒ
cōez intellectū qñ pr deceſſit ſimul cū filio. qꝛ tūc pſumit
pr predeceſſiſſe. ⁊ ſic ſi bene pſideret ille.§. ſi qs āt ponit
duos caſus. Primus caſus ē qñ pr iſimul deceſſit cū fi
lio i vno naufragio ⁊ dubitat an dicat decedere cū libe
ris. dr ibi φ nō qꝛ pſumit filius pdecedere patri. nec tex.
aperit an filius erat pubes an ipubes qꝛ ſi erat pubes p
ſumptio ē φ ſupuiuat pri. ſʒ ſi erat ipubes pſumit pdeceſ
ſiſſe pri ⁊ iuriſcōſult⁹ ibi dicit φ nō eſt vez filiū eius ſup
uixiſſe vñ vr ibi eē caſus mirabilis ⁊ ſingularis φ ſtāte
dubio qñ pr ſimul mortuus ē cū filio vtrū fuerit pubes vl
ipubes pſumit φ fuerit ipubes gratia fideicōmiſſi pſeruā
di ⁊ p pſequēs pſumit φ pr ſupuixerit ⁊ ad iſtō ppoſitū
nō allegauit iſtū tex. glo. i.d.§. cū in bello. qꝛ dicit φ ibi
ponit alius caſus. ſimile hr in.d.§. cū in bello vbi pr ⁊ fi
lius mortui fuerāt ſimul in bello. nec appet an fuerit pu
bes an ipubes dr ibi φ pſumit φ pr pdeceſſerit ⁊ ſic pre
ſumit φ filius fuerit pubes ⁊ hoc gratia fideicōmiſſi cō
ſeruādi ⁊ ſʒ gl. ibi hoc ē pp pietatē maternā vt nō repel
lat a luctuoſa hřditate filij ſui lʒ bar. illā gl. repꝛhendat ⁊
ſic ex pꝛio caſu.d.§.ſi qs aūt. ⁊ ex dicto.§.cū in bello reſul
tat effectus multū ſingularis φ vbicūqʒ pr decidit cū fi
lio ⁊ ignorat an fuerit pubes an ipubes ſit ipetratio fa
uorabilior vt fideicōmiſſuʒ valeat potius φ̄ pereat. ⁊ ſic
fauore fideicōmiſſi reputabit p pupillo. ⁊ ēt fauore pie
a tatis⁹ reputabit p pubere. vt in.d §.cū in bello. ⁊ iudicio
meo iſte ē verus intellectus dicti.§.ſi qs āt ⁊ tene mēti qꝛ
eſt inuētio mea nō dicta nec tacta ab aliquo. Ponit ibi
ſcđus caſus in v̄.cū āt q caſus eſt diuerſus a pꝛio qđ pbo
p illā dictionē aduerſatiuā āt iuxta no. p bar. i.l. hoc am
plius.ff.d dāno infe. vʒ eſt ibi caſus pr ē mortuus in vno
loco ⁊ filius eſt mortu⁹ in alio loco ⁊ dubitat qs primo
deceſſerit. dcidit ibi φ ad validitatē fideicōmiſſi pſumit
φ pditio fuerit purificata ⁊ ſic φ fili⁹ pdeceſſerit patri ⁊
in hoc ille caſus ſʒ oēs eſt ſingularis. ⁊ iō glo. in.d.§. cū
in bello dicēs poni aliū caſuʒ in.§.ſi qs aūt ppꝛie pſidera
rauit ſcđʒ caſuʒ poſitū in.d. v̄. cū aūt. ⁊ iō iſte ſecundus i
tellectus eſt veriſſimus lʒ bar. ⁊ cōiter oēs illū repꝛehen
dāt. Dat ⁊ tertius itellectus ⁊ iſte fuit bar. ad.d.§. ſi qs
aūt φ iō obtinebit fideicōmiſſarius qꝛ intentio eius alle
gātis quē deceſſiſſe ſine liberis erat fundata de iure cōi.
⁊ ſic pꝛeſumptio eſt quē decedere ſine liberis. ſʒ illa pdi
tio ſi ſine liberis deceſſerit intelligit de ſupuiuētib⁹. ⁊ al
leganti ſupuiuentiā incūbit onus pbādi. ⁊ hāc rōnem ⁊
hunc intellectū ad.d.§.ſi qs aūt poſuit bar. i.d.§. cū i bel
lo. Sed iſta rō bar. nō vr tuta ſʒ Jo. de imo. in.d.§.ſi qs
aūt qꝛ quē deceſſiſſe ſine liberis eſt facti ⁊ i facto pſiſtit.
iō nō dʒ ius pꝛeſumere arg.l. ſciēdū.ff. ex qbus cau. ma
lo. ex quo rō aliqua nō ſtringit ad hoc ſʒ eā ſequit φ po
tius debemus remanere ſub regula φ agēti ⁊ allegāti
incūbit onus pbādi ſuā itentionē ēt ſi fundet ſe ex negati
ua p not. in.l. i illa ⁊.l. hoc iure.ff. de verbo. ob. ⁊ ita reſi
det ibi Jo. de imo. Tu v̄o circa iſtū tertiū itellectū pſide
ra φ nō vr vera doctrina φ de iure cōmuni ſit fundata i
tētio allegātis quē deceſſiſſe ſine liberis. pꝛio qꝛ tex.d.§.
ſi quis āt loquit qñ pſtabat φ pater habebat liberos ⁊
deceſſerūt iſimul vl qñ vnus deceſſit in vno loco ⁊ alter
in alio. ſed erat incognitum qs prius deceſſerit. ⁊ ſic.§.ſi
quis aūt

a ¶ Pietatis Adde bald. in l. extraneū in .ij. col. in verſi: vlterius quero. C. de here. inſti. ⁊ ibi docto.

qs ät nõ merek allegari p eis. Itẽ ꝙ pſumaꝛ qs deceſſiſ
ſe ſine liberis nõ vꝛ verꝫ qꝺ pbo hoc mõ maſculũ ⁊ femi
nã natura pduxit vt liberos procreãt. l. ſi. C. de libe. pre.
no. bar. in. l. ticia. §. impator. de leg. ij. ⁊ no. in. l. i. ff. ſolu.
ma. pſumiꝛ ergo ꝙ qs habeat filios ⁊ filij pſumunꝛ ſup
uiuere patri. vt in. l. nã ⁊ ſi parẽtibus. ff. de inof. teſ. ergo
nõ eſt verꝫ ꝙ ius pſumat quẽ decedere ſine liberis. faciat
ẽt ad hoc qꝛ ſi rogatus de reſtituẽdo ſi ſine liberis deceſ
ſerit moriꝛ. oꝫ fieri inueſtigatio ⁊ diſcuſſio vtrꝫ remãſerint
filij ex eo ita dixit bar. in. l. in illa in finalib⁹ verbis. ff. de
vbo. ob. ⁊ facit qꝺ ipſe voluit in. l. pe. §. cũ ãt. C. ad treb.
vbi allegat ibi gl. mirabilẽ ꝙ qs vꝛ decedere ſine hꝛde ſi
nõ habet hꝛdẽ ſtatim cũ moriꝛ. p quo dicto allego caſũ
in. l. habere licere. ff. de euic. quẽ ad hoc allegat Ange. in
d. l. habere. Et ſubdit ibi bar. ꝙ debeat fieri ſaltẽ iueſti
gatio vtrꝫ remãſerit aliqs ſucceſſor. ⁊ idẽ voluit i. l. ſi bo
na. C. de bo. auctori. iudi. poſſ. p quo dicto eſt tex. melior
de iure in. l. cũ qſi. §. ſi aliter i v. expectari oportere ꝙ ad
certũ eẽ cepit ſucceſſorẽ nõ extiturũ. ff. d fideicõmiſ. liber
ta. quẽ tex. ad h põderauit Ang. i. d. §. cũ aũt ad ſi. ⁊ idẽ
voluit bal. i. l. penul. i ver. mõ dubitaꝛ. C. de pdi. iſertis.
vbi dicit eẽ gl. ſing. i. d. §. cũ autẽ. dicit debere fieri ſolẽnẽ
diſcuſſionẽ an aliqꝺ deceſſerit ſine ſucceſſore. ſequiꝛ ergo
ex iſtis ꝙ ſi debeat fieri inueſtigatio vtrꝫ qs deceſſerit ſi
ne liberis ꝙ pſumptio ẽ ꝙ cũ liberis deceſſerit. ⁊ iõ illa
diſcuſſio tollit illã iuris pſumptõeꝫ. ⁊ p ꝯſequẽs nõ bene
locutus ẽ bar. reuerẽtia ſua ſemp ſalua. Ideo daꝛ quar
tus itellectus videlꝫ ꝙ. §. ſi ſi quis aũt pcedat qñ fideicõ
miſſarius erat i poſſeſſione rerũ. qꝛ tũc agẽs ꝯ eũ fundat
ſe ex ſupuiuẽtia liberoꝝ. ideo dꝫ illã pbare hoc dixit bar
to. in. l. ſi inter virũ. ff. d rebus dubi. ⁊ ſm hoc dictus. §. ſi
qs aũt dꝫ reſtrigi qñ fideicõmiſſarius poſſidet. ⁊ idẽ ſen
tit i. d. §. cũ in bello. ⁊ ſic dicit ibi bar. pater mortuus ẽ in
vno loco ⁊ filius i alio ⁊ ignoraꝛ qs prius deceſſerit ꝙ
iſto caſu ſi fideicõmiſſarius erit i poſſeſſione obtinebit.
ſi aũt nõ erit i poſſeſſione ſecus. ⁊ iudicio meo ẽ mirabi
le dictũ Io. de imo. i. d. §. ſi qs aũt dicit ꝙ ẽ magna viole
tia ad illũ tex. q nõ loqtur qñ fideicõmiſſarius poſſidet
⁊ aliud nõ dicit. Tu poteſ addere tria pulcha p. d. bar.
Primũ ẽ ꝙ ipſe voluit i. l. i. §. nõ autẽ. ff. de bonoꝝ poſ
ſeſ. ꝯ tab. vbi dixit ſtãtib⁹ duob⁹ teſtamẽtis diuerſis nec
apparet qꝺ fuerit poſterius ꝙ hñs poſſidẽs obtinebit. qꝛ
hꝛdi nõ poſſidẽti icũbet onus pbãdi ſe fuiſſe iſtitutũ i te
ſtamẽto poſteriori. Scdo allego ſingularẽ glo. cũ textu
ſuo. xij. q. v. c. nulli dubium. ꝙ qñ eſt dubiũ an prelatus
acqſiuerit ante pmotionẽ vel poſt pmotiõem obtinebit
poſſeſſor ⁊ onus pbãdi icũbet nõ poſſidẽti. Allego ter
tio. l. paritate teſtiũ ſtaꝛ teſtibus deponẽtib⁹ p poſſeſſoꝛ
e. l. ꝫ eãm ⁊ ibi p oẽs de pbat. ⁊ p bar. ⁊ alios i. l. ſi duo. ff.
vti poſſidetiſ. ⁊ iſta pſtãt magnũ colorẽ ad ſuſtẽtãdũ do
ctrinã pris nri bar. Sed certe iſta doctria ſua ẽ ꝯ caſum
d. §. ſi qs aũt iſta inducẽdo. ibi aũt vꝛ magis credẽdũ eẽ
fideicõmiſſi ꝯditionẽ extitiſſe vñ tex. ſũdat ſe ſup fauore
fideicõmiſſi ⁊ nõ ſup fauore poſſeſſoris ⁊ ex dicto ſuo ſe
qreꝛ quoddã icõuenientiſſimũ. qꝛ ſi ille q nõ eẽt fideicõ
miſſarius poſſideret obtineret ꝙ eẽt ꝯ caſuꝫ. d. §. ſi qs ãt.
Et vnũ põderes qꝛ ꝯ doctrinã ſuã ẽ tex. in. d. §. cũ in bello
vbi pꝛ ⁊ filius mortui fuerũt i bello vt cõiter videm⁹ cõ
flictis gẽtiũ armoꝝ lꝫ fiet i vno campo hic i diuerſis vijs
⁊ tñ ibi vꝛ ꝙ pſumiꝛ ꝙ pꝛ prius deceſſerit ergo nõ ẽ verꝫ
dicere ꝙ attendaꝛ qs pmo poſſederat bar. tñ in. d. l. in il
la in finalibus verbis dixit ꝙ ille. §. ſi qs aũt dꝫ intelligi
ꝙ fideicõmiſſarius agens fecit fieri diſcuſſionẽ ⁊ iſtud ẽ
ſingulare dictũ ad. d. §. ſi qs aũt. ⁊ corrobora cum dictis
meis ſupioribus. ſꝫ do. meus Io. de imo. in. d. §. ſi qs ãt.
dicit p verbũ forte ꝙ rõ illius. §. ẽ qꝛ iſta ꝯditio ſi deceſſe
rit ſine liberis intelligiꝛ viuẽtibus. Ideo ſine appareat
ꝙ pdeceſſerit filius ſiue ꝙ ſimul cũ patre perierit qꝛ tũc
ẽ verꝫ dicere ꝙ deceſſerit ſine liberis ſupuiuẽtib⁹ lꝫ ſimul
perierit. allegat qꝺ hꝛ in. l. ſi inter. ⁊ i. d. §. ſi maritus. Iõ

obtinebit fideicõmiſſarius niſi pbeꝛ filiũ ſupuixiſſe. Tu
põderes qꝛ iſtõ nõ ẽ bñ dictũ qꝛ poſito ꝙ ſimul decedant
nihilominus vꝛ viuẽte patre vel matre fili⁹ deceſſiſſe cãus
ẽ i. d. l. iter ſocerũ. §. matre viuẽte. ff. de pactis dota. ⁊ iõ
dicas vt ego dixi i primo itellectu heri in. §. ſi qs ãt intel
ligiꝛ de ſupuiuẽtia vera ⁊ ppria ⁊ ñ de ficta ⁊ pſumpta
vt dictũ ẽ. ⁊ ſupradicta limita. Et adde gl. magiſtrã i. c.
i. §. quinẽt i ti. epꝫ vel abbatẽ i vſib⁹ feu. vbi eſt caſus ali
qs accepit feudũ p ſe ⁊ ſuis filijs maſculis ⁊ femis ꝙ fe
mie icludanꝛ poſt maſculos. ſꝫ ſi fili⁹ maſcul⁹ moriꝛ poſt
patrẽ excludit feminã illa excluſio erit ppetua lꝫ poſtea
maſcul⁹ moriaꝛ. gl. ibi qrit qꝺ ſi filius moriaꝛ imediate
poſt patrem an filia excludeꝛ ppetuo. vꝛ ꝙ ſic. qꝛ ẽt rõne
momẽti qs exclud. ẽ. vñ ſi teſtõr facit ſubſtitutiõeꝫ filio ſi
ſine liberis deceſſerit ⁊ ipſe moriꝛ cũ filio q nõ viuit niſi
vno momẽto fideicõmiſſũ eſt extinctũ. allegat bal. i. d. l.
ex facto. §. ſi qs ãt. ⁊. d. l. qꝺ de pariter cũ materia idẽ rõ
ne momẽti reſcindiꝛ teſtñi. l. ij. C. de poſthu. here. inſti. ⁊
momẽtũ multũ operaꝛ in his q ſunt momẽti. l. ſꝫ ⁊ par
tus. §. ſi. ff. qꝺ metus cã ⁊ hoc tenet ibi An. de iſernia ſed
gl. illa decidit ꝯriũ qꝛ imo filia nõ excludiꝛ cuꝫ nõ dicaꝛ
viuere ille q momẽto obijt. ⁊ ẽt qꝛ femina ibi nõ erat ap
poſita in ꝯditiõe ſꝫ in copula ⁊ iuris iterptatio faciebat
ibi iniuriã ⁊ iõ benignius ſecũ agiꝛ. ⁊ illã glo. ſeqꝛ Iac.
de bel. Bal. ⁊ Nicol. de nea. Et ſubdit ibi Bal. ꝙ illico
vꝛ decedere q moriꝛ antequã ſibi imponaꝛ nomẽ in ba
ptiſmo qꝺ eſt octo dierũ ſm vetus teſtñi. alleg. no. p In
no. in. c. nã ⁊ ego de verb. ſign. ⁊ iducit bal. ad ſtatutũ di
cẽs ꝙ patre moriẽte cũ maſculis femia nõ ſuccedat qꝛ lꝫ
maſculi mortuo patre ſine liberis morianꝛ nõ erit locus
femie ad ſucceſſionẽ patris. Et idẽ dixit i. l. i qbus. C. de
ſecun. nup. vbi dicit pone ꝙ mortuo patre ſtatiꝫ maſculi
oẽs deceſſerit nũqꝺ excludeꝛ femia ita ꝙ ſufficiãt ad eã
excludẽdã ꝙ i pũcto mortis patris extent maſculi lꝫ po
ſtea icõtinẽti morianꝛ. ⁊ cõcludiꝛ ꝙ ſic. ⁊ allꝫat gl. elegã
tẽ ibi. ⁊ iõ ſufficit momẽto ad maſculos puẽiſſe ad exclu
dẽdas femias qꝺ dicit eẽ nota dignũ. ⁊ ſic. d. §. ſi qs autẽ
limitaꝛ qñ qs eẽt vocatus cũ copulatiua. ⁊ vt p gl. ⁊ bal.
in pallegato loco. ⁊ iſta nõ tradas obliuioni. ¶ No. ibi
24 alterochã ⁊ filiũ ei⁹. † qꝛ pbat ꝙ in eodẽ libello pñt plu
res agere ẽt ſi res i iudiciũ deducta tãgat quẽlibꝫ p pte
⁊ ſimiliter pñt ꝯueniri plures i eodẽ libello. facit qꝺ no.
bar. in. l. iij. ⁊ i. l. ij. ff. de duob⁹ reis. ⁊ vide elegãtẽ tex. ibi
⁊ bar. i. l. ſupra iter. §. caſſius. ff. de aq̃ plu. arcẽ. vbi pbaꝛ
ꝙ qñ plurib⁹ ex eadem cã ꝯpetit ius pñt oẽs vno libello
experiri. facit. l. hꝛdes. §. iter te ⁊ me. ff. fa. her. l. cũ duo
bus. §. ſi plures. ff. pro ſocio. ⁊ qꝺ voluit idẽ bar. i. l. ſi ac
tor. §. vnius. ff. de pcur. ⁊ tex. Cy. bal. ⁊ Sali. in. l. eo qꝺ
a multis. C. ſi cer. pe. ⁊ facit qꝺ voluit Spe. in ti. de libel.
ꝯcep. §. ſi. ver. ſed pone. vbi dicit limitãdo hãc doctrinaꝫ
ꝙ vbicũqꝫ ſunt plures rei ex cauſis diuerſis nõ pñt vno
libello ꝯueniri. ⁊ ita reſtriges tex. iſtũ ⁊ alios. ꝯ allega
tos. p quo dicto faciat tex. i. l. hos accuſare. §. i. de accu
ſa. quẽ ad hoc allegauit bal. i. l. i. C. ſi reus vel accuſator
mortu⁹ fuerit ⁊ illũ allegauit Io. de imo. nulla facta mẽ
tiõe de bal. i. d. §. ſi iter. §. caſſius alſ. §. offiñ. doctores tñ
in. d. l. i. cõiter illũ allegãt. ⁊ re vera ẽ caſus. in. l. ad offi
ciũ. C. cõi diuidũdo. ⁊ ad hoc illũ tex. ponderat ibi bal.
Et de materia vide oino Cy. ⁊ alios ſcribẽtes poſt eũ in
d. l. i. ſi reus vel accuſator. ⁊ vide bar. i. l. accipiẽtis. ff. d
auctoritate tuto. vbi dixit ꝙ tutor põt iterponere aucto
ritatẽ i eodẽ actu pluribus qꝺ facit ꝙ anno ſupiori vidi
mus xpianiſſimũ ipatorẽ Federicũ tertiũ modernũ vni
co actu faciẽtes pls doctores ⁊ iureconſultos ꝙ an illa p
motio ita momẽtanea quo ad eos i qb⁹ ſciẽtia ñ erat no
25 toria tenuerit ñ decido nũc. † ¶ Nota ibi filios ⁊ tutorẽ
qꝛ pbaꝛ hic ꝙ nõ ſolũ tutor põt eẽ in iudicio ſꝫ ẽt pupillus
nec mirũ qꝛ iudiciũ fundari põt cũ tutore. l. i. §. ſufficit. ff. d
admi. tuto. ⁊ idẽ videꝛ in adulto. vt poſſit agi cõtra cura
torẽ vel cõtra adultũ cuꝫ curatoris auctoritate p not. in

d.§.sufficit ⁊ in.l.clarũ.C.de auctori.pſtan. ⁊ est paſſus
quottidian⁹ ⁊ vtilis ſ3 q2 tp̃s nõ patiẽ pp grauẽ materi
am decretalis illũ nõ examino nunc ſ3 p̃ ꝯſuetudine ſer-
uata in iſto meo more legendi. Adde ad iſtos patres q2
bart.in.d.§.sufficit dixit ꝙ pupillus ſolus citari pt ⁊ va-
lebit iudiciũ ⁊ ſufficit.ſ3 idẽ bar.in.l.hec ẽt.§.nõ defendi
ff.ex.q cau.in poſ.ea.dixit ꝙ ad h̃ vt fiat miſſio ex p̃io de
creto ꝯ pupillũ3 ſufficit ꝙ citeẽ tutor vel pupillus cũ au-
ctoritate tutoris ⁊ allegat.d.l.i.§.sufficit Pondera pro
deo q̃uo diuerſo mõ bar.allegauit.d.§.sufficit. Lndo.ro.
in.l.ſi ex legati cã.ff.d̃ v.ob.dixit ꝙ ſi loquitur in ſententia
diffinitiua nõ pt incipere citatio a pupillo.l.pſca.C.q̃uo
⁊ q̃ñ iudex.l.ꝯ pupillũ.⁊.l.acta.ff.d̃ re iudi.l.i.C.q legi
timas pſonas.aut loquitur quo ad initiũ cauſe ⁊ tũc cita
tio pt incipere a pupillo ⁊ ſic vĩ tenuiſſe opi.Bart.i.d.§.
sufficit volẽtis iudiciũ poſſe incipe a ſolo pupillo.nõ ob.
d.l.ex legati cã vbi interpellatio pt icipere a pupillo.q2
loqẽ in eo qd̃ ẽ magni preiudicii.aut loquitur quo ad miſ
ſionẽ in poſſeſſionẽ ⁊ pupillus nõ h3 tutorem nec affines
nec amicos ⁊ tũc ſufficit citatio facta de eo ſolo.allegat.
d.l.hec ẽt.§.nõ defendi.aut h3 tutorẽ amicos ⁊ affines ⁊
tũc nõ pt citatio icipere a pupillo ſ3 a tutore vel ab affini
b⁹ vĩ amicis vt.d.§.ſi defendi.⁊ ita reſidet. Tu adde ad
cũ bar.in.l.neq3 ipuberes.ff.de in ius vo.vbi iſantes ⁊ i-
puberes nõ ſunt citãdi realiter vt capiant̃ p debito vt in
eo.ti.l.quinq3 in fi.ſ3 ſm bar.ibi citatiõe verbali poſſent
citari cũ auctoritate tutoris.allat.d.l.i.§.sufficit. ⁊ ſic ſen
tit ꝙ iudiciũ nõ põt incipere a ſolo pupillo ſed reqriẽ tu
toris auctoritas ⁊ p ꝯñs citatio nõ eſt icipiẽda a ſolo pu
pillo. Adde bal.in.l.nõ ⁊ minores.C.ſi aduerſus rẽ iudi
catã vbi dicit.pone ꝙ minor curatorẽ habẽs ẽ ꝯteſtatus
litẽ ſine curatore poſtea i omni actu interuenit curator an
valebit ſententia.vĩ ꝙ nõ.q2 iudiciũ nõ fuit fundatũ cũ p
ſona legitia.finaliter ꝯcludit ꝙ p litis ꝯteſtatiõe3 q̃ſi ꝯbiẽ
l.iii.§.idẽ ſcribit.ff.de peculio. ⁊ p illũ q̃ſi ꝯtractũ qs obli
gaẽ inſtitie ⁊ ꝯceſſui.ſ3 hoc nõ põt cadere in minore pp
ĩhabilitatẽ.⁊ ſic ꝯcludit ꝙ nõ potuit minor litẽ ꝯteſtari.
⁊ p ꝯñs nec citari ſine auctoritate curatoris. Adde bal.
in.l.ſi.C.ſi ob publicas pẽſiões vbi dicit ꝙ q̃ñ citatur mi
nor ſufficit citare eũ ꝙ legitime cõpareat. Si aũt citatur
pupillus dicit oportet ſuare formã dicte.l.i.§.sufficit.q2
oportet inuitarẽ tutori ſi h3 tutorẽ.⁊ ſubdit ꝙ pupillus d̃
ſenſus nõ pt citari in defenſiõe rerũ.allegat dictã.l.neq3
ipuberes. ⁊ iõ vt ꝓcedat iudiciũ ẽ neceſſe vt ei deẽ tutor
vel ſi ẽ maior iſante vt petat curatorẽ ad litẽ ⁊ ibi ẽt dicit
ꝙ in cauſe cognitiõe adhibẽda ſup venditiõe re3 reqritur
auctoritas tutoris vel curatoris ſi ẽt i ipſa vẽditiõe allat.
d.l.ſi ex legati cã ⁊ ſũt verba memoratu digna.⁊ ſic ſen-
tit ꝙ ſi pupillus habeat tutorẽ nõ pt incipere citatio ab
eo.ſi vero ẽ minor d3 adhiberi iſta cautela vt citeẽ vt legi
time cõpareat. Adde bar.in.l.qui h3.§.ſi pupillus.ff.d̃
tutel.vbi q̃rit an pupillus poſſit prima vice citari ⁊ finali
ter cõcludit ꝙ in extraneo litigante cũ pupillo pt pupil-
lus p̃ia facie citari alleg.d.l.i.§.sufficit. ⁊ moueẽ q2 pu-
pillus patiẽ miſſionẽ ex p̃io decreto.l.apud iulia.§.i.ff.
ex q.ca.i poſ.ea.⁊ l3 pupillus citeẽ tñ ſi itelligiẽ ꝙ veniat
cũ tutore.ſ3 ipſe tutor litiget cũ pupillo ſ3 tpa illius.l.tu
tius erat citare pupillũ vt veniret ad petẽdũ curatorẽ cũ
tutor intentat litigare cũ eo de quo p Cy.i.l.i.C.q petan
tutores ⁊ ſic bart.variauit.quia i.d.§.sufficit vbi ẽ ml̃ p
p̃ia tenuit ꝙ ſolus pupill⁹ citari poſſit.⁊ iſta ſunt q̃ alle
gari pñt a quocũq3 exercitato doctore. Pondera p̃io
iſtũ tex.q2 ſentit ꝙ citatio icepit a pupillis ⁊ tutoribus.
Scd̃o pondera tex.in.d.§.sufficit.vbi tex.dicit ſiue ipſi tu
tores iudiciũ ſuſcipiãt ſiue ipſi pupilli ipſis auctorib⁹ vbi
eſt caſus apertus nõ calũniãdo ꝙ iudiciũ nõ põt ſuſcipi
p ipos pupillos niſi tutoribus auctorãtibus ⁊ p citatiõe3
iã incipit iudiciũ.vt not.in rub.ff.de i ius vocã. ergo ſeqẽ
ꝙ citatio nõ põt icipere a pupillo habente tutorẽ. Et ẽt
põdera aliud q2 ſicut doctores loquunẽ de pupillo ita d̃

a ¶ Diminui. Adde ad hoc bal. i marga. ver. legitima Et fac ad hoc qd̃ voluit Federi.de ſen.in ꝯſi.lxxv. ⁊ oldra.i ꝯſi.clxx. et vide lateno uiſſimos ſcri bẽtes hic.

minore habente curatorẽ.l.ſi curatorẽ habẽs.C.d̃ i itẽ.re
ſti.mio.ſicut ergo ſi pt pupillus citari realiter idest capi
pſonaliter p d̃bito vt i.d.l.neq3 ipuberes.ḡ eodẽ mõ nõ
poterit citari realiter minor.i.ſi poterit capi ⁊ carcerari
p debito.S3 bar.i ſuo ſolẽni tractatu d̃ carcerib⁹ circa ſi
nẽ ſenſit ꝙ mior de iure cõi capi pt p debito ⁊ carcerari.
⁊ moueẽ p tex.elegã.i.l.ſi.C.d̃ cu.reo.dicẽtẽ cuſtodẽ car-
ce3 certa die maifeſtare debeẽ iudici etates carcerato3 ḡ
ſeqẽ ꝙ mior capi pt ⁊ carcerari.aliud ḡ qd̃ ꝓcedit i minoẽ
habẽte curatorẽ quo ad citatiõe3 realẽ ꝓcedat i pupillo
habẽte tutorẽ quo ad citatiõe3 verbalẽ.⁊ p ꝯñs vĩ ꝙ pu
pillus citari poterit ⁊ ẽt minor citari poterit nõ ſolũ ver
baliter ſ3 ẽt realiter qd̃ eſt mirabile ⁊ ẽ quotidianũ di-
ctum Sed certe iſta non ẽ vera doctrina.⁊ ſi dictis meis
dareẽ auctoritas auderẽ dicere illã.l.ſi.nõ ꝓbere dictu3
bar.ex eo.q2 circa cuſtodiã carcerato3 ẽ adhibẽda diſti-
ctio q2 nõ reqriẽ ita exacta cuſtodia i hoie grãdeuo ⁊ in
etate maturo ſicut i hoie iuuene ⁊ robuſto.vt ꝓbaẽ i.l.ſi.
vt certo.§.cuſtodia.ff.cõmodati.⁊ iõ illa.l.ſi.reqrẽs eta-
tes carcerato3 debere denũciari iudici hoc fecit habito
reſpectu ad cuſtodiã exigendã ſ3 etates carcerato3.⁊ iõ
bar.ſiniſtre ſatis legẽ illã itellexit. Et iõ Ang. i repe.l.ne-
mo carcere de exactorib⁹ tributo3 li.x.t3 ꝙ mior nõ poſ
ſit carcerari p debito q2 vt qs p d̃bito carcereẽ reqriẽ ꝙ
ꝯſtituaẽ i cõtumacia.vt.d.l.nemo.⁊.l.ꝯſentaneũ.C.q̃uo
⁊ q̃ñ iudex ſm intellectũ Jac.bu.ibi ſ3 minor nõ pt ſe de
fendere.l.ꝯ pupillũ.l.acta ſ allegata.l.ſi minor.ff.de bo
nis auctori.iudi.poſſide.d.l.cũ ⁊ minores.⁊ ꝓbaẽ in tex.
iũcta gl.ſua.i.l.minor ẽt ſi q̃ſi cõtumax.ff.d̃ minori.ergo
nõ pt cõſtitui i ꝯtumaciam.⁊ p ꝯñs nõ potuit carcerari.
Faciat minor regulariter vocari nõ pt ad iudiciũ verba
liter.d.l.neq3 ipuberes.ḡ ſi nec verbaliter ergo nõ pote-
rit pſonaliter vocari in ius. Item pro debito qs carcera
ri nõ põt niſi ꝓcedat bono3 excuſſio vt no.glo.in.l.iii.§.
tutores.ff.de ſuſpe.tu.ergo multo fortius idẽ erit in mio
re.facit qd̃ dixit bal.in.l.i.C.q bo.ce.poſ.ad ſi.vbi dixit
ꝙ pupillus nõ poterit carcerari p debito nec ẽt poterit
carcerari minor. Et ex iſtis ꝯcludo ꝙ citatio regulariter
incipere nõ põt a pupillo hñte tutorẽ vel a minore habẽ
te curatorẽ niſi exprimaẽ ꝙ legitime compareat p tuto-
rẽ vel curatorẽ nec ẽt poterit capi pupill⁹ nec minor rea
16 liter duci ad carceres ⁊ iſta mẽti cõmẽda. ¶ † Nota ibi
dicente ꝙ p obiectũ exceptõis nõ ſit litis ꝯteſta.ſ3 quoſ-
dã.ſed iſtud nõ eſt ve3 nec hoc ꝓbaẽ hic ſm domi. Car.
⁊ facit.c.ij.de lit.ꝯte.lib.vi.q2 ille q excipit nõ negat nec
fateẽ.facit qd̃ habetur in.c.exceptionẽ de regu.iur.in.vi.
17 ¶ † Nota ex h̃i.inſup cautellã boni aduocati vt melio-
res rõnes reſeruet i fine.facit qd̃ no.in.c.ligdo.d̃ ꝯſecra-
di.ij.nã q̃ vltimo loco dicunẽ melius memorie cõmendã-
18 tur. ¶ † Nota ꝙ ſtaẽ ꝯſuetudini in deducẽdis tertys vĩ
quartis ⁊ ſic ſ3 Inno.ꝓbaẽ hic ꝙ inſpiciẽda ẽ ꝯſuetu-
do litigantiũ ⁊ illã d3 ſeruare iudex cauſe principalis ⁊
ẽt iudex appellatõis vt hic vĩ caſus de quo p Inno. Jo.
19 an.do. An.⁊ alios in rub.ñ.de ꝯſue. ¶ † Nota ꝙ heres
de reſtituẽdo hẽditatẽ grauatus deducit quartã trebel-
lianicã ⁊ dicit glo.in.c.i.ſ.eo.in.vi.ꝙ ẽt deduciẽ quarta
trebellianica ſi reſtõ ſiat pauperib⁹.ſed cõmuniter teneẽ
ꝯtriũ ſ3 do. Car.hic.de hoc habetur in auc.ſ3 cum teſta-
tor.C.ad.l.fal.⁊ in.l.mar.ff.ad treb.de quo dicẽdũ erit
30 in.c.raynaldus.ſ.eo. ¶ † Nota ꝙ preter ꝯſuetudinis
a videẽ ꝙ legitima põt diminui.*vt hic videẽ poſſe ꝓba-
ri inquantũ dĩ ꝙ detractio legitime d3 fieri ſ3 ꝯſuetudi
nẽ ⁊ dicit reuerẽdus pater Abbas antiquus ꝙ hoc pro
baẽ melius hic q̃3 alibi reperiat.ſ3 Jo.an. ⁊ do. Car.di
cunt ꝙ hoc hic nõ colligiẽ q2 pt itelligi ꝙ itegra legitia
deducaẽ habito reſpectu ad extimationẽ toti⁹ hẽditatis.
ſ3 deducaẽ ſolũ de his de qbus ꝯſueuit deduci ſ3 ꝯſuetu-
dinẽ ciuitatis.⁊ ſ3 hoc potius hic ꝓbareẽ ꝙ cõſuetudo
vel ius municipale pt diſtinguere legitia3 ⁊ determinare
in qbus rebus detrahaẽ ⁊ p hoc faciat ſm do. Pet.qd̃
habeẽ in

habeſ in.l.nó amplius.§.i.ff.de leg.i. vbi deueniſ ad extimationé rerú in qbus detractio cómode fieri nó poteſt. Modo ſunt videnda duo que ſunt valde quottidiana. Primum eſt an ꝯſuetudo vel lex municipalis poſſit tollere in totú legitimam debitá filijs aut in pte diminuere. Scdʒ erit vtrú iſta decretalis pbet dictú Abbatis antiq.

31 Capło primú e qdé Saly.in auté. nouiſſima.C.ð inoff. teſta.in.xi.q.querit an p ſtatutú poſſit legitima iſta tolli aut minui.e refert Ci.tágere in.l.ſancimus.C.de nupt. e ſup hoc dubitaſſe Di.tñ tenuit ꝙ poſſit minui e i totú tolli.e motiua ſút iſta.qꝛ vnú ius ciuile pót tollere aliud iſti.de iure naturali.§.pen.l.de qbus.ff.de legibꝰ.l.ij.C.q ſit longe ꝯſuetudo ſimiliter ſtatutú qð eſt ius ciuile. vt.l. omnes populi.ff.ð iuſtici.e iure tádẽ hñs auctoritaté a lege vel a pricipe ſtatuta fieri pmittente pt tollere legé.vt ibi no.e ſic ſeqſ ꝙ p ſtatutú poterit tolli legitia vt legitima dbeatur de iure ciuili poſitiuo vt in.l.lege.xij. tabularú.C.de legitimis hꝰdibꝰ in auté.de trien. e ſemiſſe.§.ſi. e nó ð iure naturali quo iure oia erát cómunia.l.i.§.ius naturale.ff.de iuſti.e iure e ſic nó obſtat ꝙ iura naturalia ſút inmutabilia.inſtitu.de iure naturali.§. pe.l.eas.ff.ð capite diminutis.qꝛ nó é vex ꝙ legitia debeaſ iure naturali lʒ cóiunctio naturalis e ró naturalis q é in hoie quá titaté e pticulá coartabet.vt i.d.l. maximú viciú.ita tñ ꝙ lʒ tollaſ legitima nó tñ tollitur petitio alimétox. vt i auté.C.de natural.lib. Aut tale ſtatutú nó hʒ i ſe róneʒ ꝓbabilé lʒ eſt oino irronabile vt ſi diceret ꝙ ſuccedat pmogenitus e nó ſcðo genitus túc putat tale ſtatutú nó valere niſi puideat de alimétis.e allegat róeʒ qꝛ mera ꝓpoſita portió é de iure ciuili.lʒ ſubſtátia legitime e alimétorú é de iure naturali vñ nó pót i totú tolli.lʒ bñ diſtingui pt iuxta no.i ſimili i.l.ſi.C.ſi ꝯ ius vel vtili.pub. Idé bal.in l.lege.xij.tabulax.C.de legitti.hꝰdi.dicit ꝙ oés ſucceſſiones múdi ſút de iure poſitiuo.e ſi q dicant eé de iure naturali dʒ itelligi quo ad mutatóeʒ.l.ꝓnúciatio.§. familie ff.de v.ſig.e ió cú oé ius ciuile ſit mutabile valét ſtatuta diſponétia ꝓ ſucceſſione filiox e filiax. e ſufficit ꝙ ſtatutú hꝰat aliqð motiuú lʒ nó ꝯtineat eqtaté lʒ ſtatuétú voluntaté e auctoritaté.porro vbi ð nullo iudicio tractareſ oé iudiciú vʒ ſiue hꝰat i ſe róeʒ ſiue nó. Idé bal.in.l.ſi.§. ipſuʒ aút.C.de bo.q lí.dicit ꝙ alimćta debenſ filio quátú ſufficiat ad viuere.lʒ legitia nó é de iure naturali e formali.qꝛ p legé e ſtatutú pót augeri e minui nó tñ intantú ꝙ filius ñ haberet vñ ſe aleret. nec dʒ iponi neceſſitas filio ad védédú ꝓprietaté rex ſuax vt inde ſe alat qð dicit eé nota dignú. Idé bal.i auté.núc auté.C.ð epiſ.e cleri. eſs de ſacroſan.eccl.dicit p illá tex.ꝙ iniquú é auferre filijs legitimá qð dicit eé bñ no.ꝯ ſtatuta diſponétia ꝙ nó poſſit peti legitia qꝛ tácꝙ iniqua nó tʒ. ipſe vero dicit ſe in facto ꝯſuluiſſe valere ſtatutú tale ſi aliqd ſuccedat loco legitie puta dos filie nupte. túc eni nó auferſ i totú lʒ diminuiſ.qꝛ ð iure naturali debeſ legitia nó tñ ſub certa quota. e ió pt p ius municipale diminui ſ; ñ i totú tolli alſat dy.i.d.c.idultú.e idé voluit idé bal.in.d.l.ſancimꝰ. lʒ in ſuis apoſtillis qs do.bal.fecit ad.d.c. idultú tʒ valere ſtatutú ꝙ mater i totú excludaſ a legitima filiorú fauore agnatox.e ſic cócordat cú ꝯſilio Ange. ſupius allegato ſubdit ñ poſſe negari quin tale ſtatutú ſit iniquú.e vbi é ſuperior dʒ reduci ad equitaté tale ſtatutú. Et idé bal.in l.hac edictali in ſine principij refert quoſdá dicere ꝙ ſtatutú populi nullo mó pt diminuere legitimá p illú tex.ip ſe remittit ſe ad dicta per in.d.l.ſancimꝰ. Sʒ idé bal.i.l. i.§.ius natu.ad ſi.ff.de iuſti.e iu. ꝗrit an legitia filiorú ſit ð iure naturali.e vr ꝙ ſic.qꝛ loco alimétox q dbeni filio in vita patris ſuccedit.ná hoc ex ipſo noie ꝑpʒ qꝛ legitima ſubſidiú appellaſ e ſic tolli nó pót p ſtatutú. It é legitia oꝛ ius agnationis nó aút é agnatio. lʒ ius agnationis.i.ius ab agnatóe ꝓcedés qð é immutabile.l. ius agnationis.ff.de pac.l.iure ſanguinis.ff.ð re.iu.in ꝯtrá arguit nam mortuo patre deficit ſubiectuʒ in quo fundatú erat ius naturale ergo e qlitas.ff.de vſufru.l. ij.l. qui libertinus.§.poſthumꝰ.ff.ð bonis libertox.l. huic ſcripture.ff. ad.l.aql. Soluit qóeʒ bal. ꝙ lʒ ſtatutú non poſſit tollere agnatióeʒ tñ tollere pt ius ſuccedédi ſicut tolliſ emácipatóe.l.tutelas.ff.de capite diminutis.l. i.ff. de cóiungédis cú emácipato liberis e ſic vʒ ſtatutú ꝙ filia dotata ñ poſſit dicere teſtñ nullú ſufficit eni ꝙ aliqd hꝰat quoquo relicti tit.ſecꝰ ſi nihil habéti filie ſtatutú oia denegat qꝛ túc pſ inuitareſ ad filiá negádá.l. negare.ff. de lib.agno.e ſic nó valet ſtatutú principú qð inducit peccatú e ab hoc ꝓpoſito recedere vr dñ. ſubdit vel dicas ꝙ valet pter ꝙ in alimétis q peti pñt nó obſtáte ſtatuto e hec petitio alimétox cú ſit pſonalis nó tráſmittiſ ad hꝰdeʒ filij.e hác opi. dicit bñ poſſe dfendi.e allegat.d.l. maximú vitiú.e dicit ꝙ multo fortius itia auferri pt p cēſurá municipalé qꝛ é de iure poſitiuo.naturale eni ius nó ordinat. hic eni é caſus omiſſus a natura ió ſuppleri nó pót cú ſit de iure naturali qꝛ ius naturale nó recipit interpretationé extéſiuá lʒ ius artificiale ſic ió ſi i cáu obmiſſo é maior vel ſaltē pentus eadé ró ſtatuédi q eſt i caſu expſſo de quo polliceſ ſe dicturū i.l. omnes populi.e ſic ſentit expſſe do.bal.ꝙ aliud é ſtatutú tollere legitimá ex toto filio i bonis patris e aliud é excludere cú ab alimétis e ió lʒ ſtatutú tollat legitimá filio nó tñ ſibi tollit alimēta.e ió ſtáte tali ſtatuto valido poterit filius agere ad alimēta. e iſta eſt ꝯcluſio ſua lʒ tātus doctor i tot locis tñ laborauerit e ét ſuper hoc laborauerit i ſuo elegáti cómēto legis ſiliú qué habé ti.C.ſa.her.lʒ Io.an.i addi.Spe.i rubrica ð ſucceſ.ab inteſta.i.v.col.i addi.q icipit.lʒ reduciſ ad qóeʒ. an tale ſtatutú vel ꝯſuetudo valeát e remittit ad dicta p ſe i.d.c.indultú.lʒ ꝙ valeat dicit iduci.l.iij.e.l.véditor.§.ſi cóſtat. ff.cóis pdiox. Et ſi dicatur ꝙ ius nature vocat filios ad ſucceſſioné.vt.d.l.cú ró.e.d.l.ſcripto.rñdet certá quottá filio deberi nó eé de iure nature.ná ſi ð iure nature eēt nó fuiſſʒ variabile lʒ hoc é variabile vt i auté.ð.trié.e ſemiſ. i.§.i.e dicit eé expſſuʒ in Lóbardia ꝙ ſi pr vel frater maritat filiá vel ſororé dʒ eé dote cóteta e nil plus petere.vt i ti. de ſucceſ.l. ſi pr filiá.e vltra hoc dic ð ꝯtere ex.c.quá uis ð pac.i.vi.qꝛ ſi hoc pót pactú ꝯ multo fortius lex e ꝓ pſis ꝯſuetudo vel lex municipalis alſat.l.ſi.C. ð fideiuſ. e ſic ꝯcludit Io.an.ſtatutú poſſe diminuere legitimá filijs e miror de táto doctore fuit eni ſpeculú iuris e i hoc tacuit Old.lodéſeʒ doctoré e magiſtrú ſuú i ꝯſi.cxxxiiij. vbi alſat pſtatá.l.lóbardá e alleg.l. iura allegata p Io.an.verecúdú eni fuit tāti doctoris tacuiſſe nomé e ſibi appropriaſſe ingeniú.e ét nó minꝰ mirádú é de Oldr. q ꝓ illa.l.lóbarda nó viderit gl.in.c.i.§. cú vero coradus v. hoc aút notádú in gl.magna ſup vbo legibꝰ i vñ.ité ſi pr dotauerit filiá nó veniat amplius ad eius ſucceſſioné i ti. q feu.da.poſ.e ſic habemꝰ a quo fonte ſumpſerit exordium ſtatuta ytalie excludétia filias dotatas ab hꝰditatibꝰ patrú ſuorú.e ð hac qóne vide ét pratticá do. Alberi. de roſa i pria pte ſtatuto.qóne.xliij.e in ſecúda parte ſtatutox queſtione.cv. e in probé. ſtorú faciat ét qð voluit do. Pe.de an.i reportatis quas fecit i.d.l.hac edictali i prin.vbi colligit arg.ex illo tex.ꝙ ſtatutú nó pt diminuere legitimá filiox e aliud nó dicit.e forte é verbú ꝓphetică i hac má faciat qð voluit Lap. aduocatꝰ i ſuis alle. in ti.de ſucceſ.ab inteſta.allegatione céteſima icci. i ciuitate Floré.ſtatutú erat qð nulla mulier ſeu natꝰ ex linea feminina poſſit ab iteſtato ſuccedere pri reuocaſ i dubiú an valeat tale ſtatutú e dicit hoc dubiú facile eé ſopitú p ea q ſcripſit Dy. Io.an.poſt eú in.d.c.indultú e p eúdeʒ Io.an.in rubri.de ſucceſ. abinte.e Cy.in.d.l.ſancimꝰ.q oés tenent parté affirmatiuá hʒ euʒ p rónes veras quas repetere dicit fore ſupfluú. Adde Io.cal.in ꝯſilijs ſuis in ti.ð ꝯſti.ꝯſilio.xv.incip.an ſi ſtatutú augeat leimaʒ ſuox vſqʒ ad.x.vncias e pr legat poſtea ad pias cás medietaté bonox ſuox an veniat diſpéſanda in totú illa dimidia bonorú e putat ꝙ nó qꝛ cú iſta portio poſſit p ſtatutum.

tolli minui ⁊ augeri. allegat Dy. ⁊ Jo. an. in. d. c. ſdulitū
⁊ ꝯcludit validū eē ſtatutū tollens ltimam filio vel dimi
nuēs. facit ēt qḋ voluit do. Ca. hic in ver. qꝛ ꝟo in ſcḋo ꝯ
rio opponit ꝯ iſtū tex. ꝙ imo ꝯſuetudo ñ poſſit diminuerē
ltiaꝫ qꝛ ltima debeƭ iure nature. ḡ nó pt minui p ꝯſuetudi
nē q̄ ē iuris poſitiui. nā iure nālis nó tolliƭ p ciuilia. iſti.
de iure natu. §. ſꝫ naturalia. Soluit do. Car. ꝙ hic nó ꝓ
baƭ expſſe cū ꝯſuetudo poſſit diminuere ltimaꝫ qꝛ hic ſo
lū fuit ꝓnūciatū ltimaꝫ eē deducēdā ex his de qbus ꝯſue
uerat deduci ſꝫ ꝯſuetudinē ciuitatis. ⁊ ſic poti⁹ hic ꝓbaƭ
ꝙ ius poſitiuū pt diſtinguere ltimā filioꝝ ⁊ refert hoc te
nere rotā deciſionē. xxi. q̄ icipit. Jtē fuit dubitatū. vbi cō
cludūt dñi ꝺ rota ꝙ p ius municipale pōt ltime diſtigui
ſꝫ nó tolli. qḋ dicūt tenere Cy. i. d. l. ſancim⁹. do. Car. diƭ
hoc eē verius de iure qꝛ ltima hꝫ ortū a iure ciuili. nā ius
teſtādi eſt de iure ciuili. alƭat. inſti. ꝺ teſta. §. i. ij. ⁊. iij. ḡ per
ius ciuile diſtingui minui ⁊ tolli pt. l. de qb⁹. ff. de legib⁹
ſtatutū eni ē ius ciuile. l. oēs populi. ff. ꝺ iuſti. ⁊ iure. ⁊ ſic
ſentit do. Car. ꝙ ius municipale pt tollere ltimaꝫ. ⁊ hoc
eſt ꝯ rotā quā ipſe allegauit ⁊ inquātū ipſe voluit ꝙ ius
teſtādi ē de iure ciuili iſtud ē magnū dubiū ⁊ nó ē exami
nādū hic ſꝫ in repetitiōe rubrice huius tit. ieſu xpo medio
aſſumēda de ꝓximo. ⁊ p dicto do. Car. allegaƭ gl. ſing. i
l. i. ff. de eq. re. do. ſꝫ ē gl. ſing. in. l. ex hoc iure. ff. ꝺ iuſti. ⁊
iure. Sed ꝓclaris doctor do. meus Jo. de imol. in. d. l. ti
cio cētū. §. ticio. ff. de ꝯdi. ⁊ dmō. dicit oēꝫ iuris prudētiaꝫ
fore ꝯcordē ltimaꝫ poſſe minui iure municipali. Sed an
poſſit i totū tolli dicit eē opiniōes. ſꝫ p ꝟbū forte poſſent
reduci ad ꝯcordiā ꝙ ſi ltima tollaƭ nulla cā exiſtēte non
valeat ſtatutū cū videaƭ irrōnabile ⁊ ꝯ rōneꝫ naturaleꝫ
alƭat. d. l. cū ꝓ ꝺ bo. dā. de rōne aūt legis eſt ꝙ ſit rōna
bilis ⁊ honeſta. iiij. diſt. erit aūt lex. i. diſ. c. ꝯſuetudo. faci
at. c. i. de ꝯſti. in. vi. l. ꝙ nó rōne. ff. de legibus. ſꝫ ſi ſtatutū
hoc faciat fretū aliq̄ rōnabili cā ponit exēplū in ſtatuto
diſponēte ꝙ filia femina nó ſuccedat ſtātib⁹ maſculis. ⁊
ꝓcipue qñ ſtatutū expſſe dicit ꝙ debeat dotari. tñ ſi ſtatu
tū hoc nó exprimat vƭ reſeruatū filie ius alimētoꝝ cū il
lud nó ſit ſublatū p ſtatutū ⁊ ſit lōge diuerſuꝫ a iure ſuc
ceſſiōis vt pꝫ in auƭ. licet. C. de natu. lib. ⁊ p ꝯñs videƭ re
ſeruatū ius petēdi ſe dotādi cū alƭs filia cōmode ⁊ hone
ſte viuere nó poſſet. allegat qḋ habeƭ in. l. verbo vict⁹. ff.
de ver. ſig. ⁊ ſic qñ ſtatutū alƭat cām rōnabileꝫ valet. ⁊ ſic
cām rōnabilē nó allegat nihilomin⁹ ſtatutū valebit ⁊ te
nebit qꝛ poterit petere alimēta vƭ doteꝫ ⁊ aliud nó dicit
ſup hoc paſſu re vera iſta fuit doctrina bal. in plerisq̄ lo
cis ſupi⁹ relatis ꝙ lꝫ ſtatutū poſſit tollere ltimā filie vƭ fi
lijs nihilomin⁹ pñt peteƭ alimēta nec vƭ eos excludē ab
alimētis. ⁊ hū ſenſerūt hoc dñi de rota ⁊ do. Abb. ⁊ do.
An. quos ſupius retuli Et poſſꝫ hec doctrina limitari p
notata. i. l. ſi qs a liberis. §. y. i gl. ⁊ p id qḋ no. ibi Bart.
vꝫ ꝙ pƭ nó teneƭ alimētare filiū ſi hēat vñ poſſit honeſte
ſe alere. ⁊ faciat qḋ voluit bal. i. l. ſi. §. ipſum āt filiū. C. de
bo. q̄ lib. nó tñ teneƭ vēdere ꝓprietatē bonoꝝ vt inde ſe
alat vt ibi ⁊ ſupius dixi. Mō ꝙ āt iſta doctrina do. mei
⁊ ſeq̄ciū ſit ꝟa ꝓbo rōne icōuincibili ⁊ ꝯſuppono illō qḋ
ſupius dixi poſt Jo. an. ⁊ do. Pe. ꝙ ſtatutū ñ pt tollere
alimēta dēbēda filijs a patre ⁊ voluit bal. i. d. l. i. §. ius nā
le. ff. de iſti. ⁊ iure. facit qḋ habeƭ in. l. quēadmodū. §. ma
giſtrat⁹. ff. ad. l. aq. ⁊ qḋ no. i. c. nouimus. ꝺ ꝟ. ſig. ⁊ in cle.
i. de peni. ⁊ remiſ. ⁊ p bal. i. l. de pecorib⁹. C. ad. l. aq. ⁊ p
oēs i. c. q̄liter. el. y. de accuſ. ⁊ vide dcā mea i repetiōe ru
brice. J. de iſantib⁹ expoſitis. Mō arguo hoc mō genera
lia ꝟba ſtatuti nó adaptanƭ ad impoſſibilia ipſi ſtatuēti
iſto mō loquēdi fretus ē bal. i. l. ſi. §. i cōputatōe in fi. ver
bis. C. ꝺ iure delib. allegat bar. i. l. ſi qs ſub ꝯditiōe. ff. de
cōdi. iſti. ⁊ idē voluit idē bal. i. l. oēs populi. de iuſti. ⁊ iu
re allegādo bar. i ꝓallegato loco. ⁊ idē voluit idē bal. in
l. ſi. i. v. col. C. de ſacroſa. ec. ⁊ i. c. cū nó ab homine ꝺ iudi
cijs. ⁊ i. c. clerici. eo. ti. ⁊ i. c. eccleſia ſancte Marie ꝺ ꝯſti.
⁊ qḋ ipſe voluit i. l. ſacroſancte. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ hoc di

cū fuit originalƭ Jo. mona. i. c. clarū. de ꝯſti. i. vi. ⁊ illō
retulit do. An. i. d. c. eccl'ia ſancte Marie ⁊ p illo dcō fa
cit tex. i. c. a nobis. el. i. ꝺ ſen. excō. ⁊ ħ colligit ibi reueren
dus do. Ab. ꝯſiciīl⁹ me⁹. ⁊ allego tex. i. c. ꝙ clericis. J. de
foro ꝯpe. ⁊ hoc colligit ibi idē. d. ab. ⁊ allego meliorem
tex. ꝺ iuƭ i. c. tua ꝺ decimis. ⁊ ħ colligit d. An. ibi. cū ergo
iſtō ſtatutū gnāliter loquaƭ tollēdo legitimā filijs qḋ pt
vt dicūt ꝓfati doc. ḡ ſeqƭ ꝙ tale ſtatutum ita gnāliter lo
quē nó adaptaƭ ad alimēta tāq̄ ad ipoſſibile ipſi ſtatuē
ti nó eni potuit tale ſtatutū tollere alimenta expſſe. vt pꝫ
ex aſſumpto ſupius ⁊ faciat capitulū ius nāle ꝓma diſti.
cū ſꝫ. ḡ ſeqƭ ꝙ nó ē ꝓſumēdū ꝙ ſtatutū voluerit facere il
lud qḋ erat ei impoſſibile ⁊ p ꝯñs nó obſtāte tali ſtatu
to poterit filius vƭ filia petere alimēta maxie cū iſte ſit ca
ſus omiſſus a ſtatuto ergo remanebit in diſpoſitione iu
ris cōis. l. cōmodiſſime. ff. de lib. ⁊ poſthu. l. ſi extraneus
ff. de ꝯdi. ob cau. ⁊ hoc mō appꝫ ꝙ verū dixerint pſes ⁊
dñi nři. Sed cū rubore loquor nó bñ loquunƭ ⁊ ꝯ eos vƭ
caſus apert⁹ i aut. ꝺ triē. ⁊ ſemiſ. §. ꝓhibem⁹ in ver. nulli
licebit oino filios habenti tale aliqd agere ſꝫ modis oi
bus eis huiuſmodi legitime ptis quā nūc deputauimus
⁊ vſufructū iſup ⁊ ꝓprietatē relinq̄t ſi vult filioꝝ ñ repēte
fame moriētiū ſꝫ viueƭ valētiū vocari pƭ. vbi ē cāſus ꝙ eo
ipſo ꝙ denegata ē ltia filio dnegata ſūt ei alimēta. ⁊ vƭ i
troduci ꝙ filius moriaƭ fame. ⁊ p ꝯñs eoipſo ꝙ pƭ ꝓuat
filiū legitis idūcit eū vt moriaƭ fame ⁊ p ꝯñs denegat ſi
bi alimēta. vñ iſta ſunt neceſſario ꝯnexa priuat filiū legi
tima ḡ priuat ipm alimētis ⁊ p ꝯñs eſt ibi caſus ab ini
tio ſeculi determināns iſtā qōeꝫ ꝙ ſi aliq̄ diſpoſitio ꝓuat
filiū legitis priuat filiū ab alimētis petēdis ⁊ p ꝯñs ſeqƭ
ꝙ ſtāte tali ſtatuto ñ poterit fili⁹ petere alimēta. vt no.
antē. lꝫ. C. de naturalibus liberis. qꝛ ibi lex vltra proceſ
ſit. voluit. n. filio naturali nó cōpetere ltimaꝫ ſꝫ alimenta
ſic ⁊ parcat mihi reuerētia do. mei allegātis illū text. qꝛ
reuera ille tex. ꝓbat ꝯ nā qꝛ ſi nó reſeruaſſet alimēta pri
uādo eū ltima nó videbiƭ ſibi reſeruata alimēta. iō fuit
opus ꝙ expreſſe ꝓmitterēƭ patri vt relinquat alimēta er
go ſeqƭ ꝙ ſtatutū denegās ltimaꝫ denegat alimēta ⁊ per
ꝯñs ſeqƭ ꝙ doctrina tantoꝝ patrū nó ē vera. ꝓ ꝯñs ſtatu
tū iſtud nó tenet. Facit qḋ voluit Jo. cal. in ſuis ꝯſilijs in
ti. de teſta. ꝯſilio. xxxj. vbi ꝯſuluit ſtatutū poſſe tollere ⁊
diminuere ltimaꝫ. ⁊ allegat Dy. in. d. c. indultū. ⁊ idem
Jo. cal. ꝯſilio. xxxiiij. eo. ti. approbat ſtatutū diſponēs ꝙ
femina nó ſuccedat ſtantib⁹ maſculis. ⁊. Pet. de an. hic
tranſit cū dicto Dy. in. d. c. indultū. Et adde bal. in. l. ſi. C.
de fruc. ⁊ lit. expē. vbi dixit princeps ꝯceſſit mihi poteſta
tē teſtādi diminuta ltima filio emācipato. an ex ꝯ fili⁹ me
us poſſit teſtari diminuta ltima mea. ⁊ dicit eſſe diſtinguē
dū. aut ad poſtulationē principis mihi ꝯceſſit illud ꝓui
legiū ⁊ tūc idē ecōtra aut motu ꝓprio ⁊ ſic ex ꝓuilegio
nó ex ipetratiōe ⁊ tūc nó extendiƭ ad filiū. Nec ob. l. i. ꝙ
glo. iuris qꝛ iſtud priuilegiū nó eſt iniquū ex quo ltimaꝫ
minuit qꝛ lꝫ ltima ſit de iure naturali loco alimētorū tñ
eius meta nó ē de iure naturali ſꝫ de iure arbitrario iuriſ
latoris. l. nó oium. ff. de legib⁹. ⁊ ſic cōcludit ꝙ ltima di
minui pt. Adde eūdē Bal. in. l. maximū vitiū. C. ꝺ lib. ꝓ
teri. in ver. vlteri⁹ q̄rit lege municipali caueƭ ꝙ pƭ tenea
tur relinquere filijs q̄ntaꝫ partē bonoꝝ ſuoꝝ. poſteriori
ſtatuto caueƭ ꝙ teſtm̄ in quo pƭ reliq̄rit integraꝫ legiti
mā filijs ſit ipſo iuƭ nullū an q̄nta ps bonoꝝ dicaƭ legiti
ma integra. ⁊ cōcludit ꝙ ſic. qꝛ ſtatutū legitimā reduxit
ad quintā qḋ facere potuit. allegat no. p Cy. in. d. l. ſan
cimus ⁊ ita dicit ſe de facto cōſuluiſſe. ⁊ ſic habꝫ p indu
bitato ꝙ ſtatutū poſſit diminui legitimā. ⁊ faciat ēt qḋ
voluit idē Bal. in. l. qḋ ꝟo. ff. de. ll. ⁊ in. l. ſi ꝟo. §. de viro.
ff. ſol. mat. ⁊ in. l. ſi defunctus. C. de ſuis ⁊ legiti. ⁊ in. l. q
cūq̄. C. de ſuis fugi. ⁊ in. l. veniā. C. ꝺ in ius vocā. ⁊ i ple
riſq̄ alijs locis vbi tenuit valere ſtatutū ꝙ filia dotata ñ
ſuccedat de quo p eundē in. l. papinian⁹. §. ſi cōditiōi. ff.
de inoffi. teſt. ⁊ Ang. in. l. poſthumus. §. ſi qs ex hijs ⁊ in
d. l. papi.

d.l. papinian⁹.§.ſi qs mortis.ff.de inoff.teſt. ⁊ in.l.gallus.§.qd ſi tantū.ff.de libe. ⁊ poſthu. ⁊ Bar.in.l.liberorū ff.de ver.ſig. ⁊ in.l.ſi filius.ff.ad tertu. ⁊ iſta erāt q̄ a quocūqꝫ ingenti ſpiritus viro adduci poterāt p iſta q̄ōne. Nūc vo venit in mētē illud qd ſcribit apud poetā clariſſimū.nanē ſoluebat vlixes. Venio ad ſolutionē hui⁹ q̄ōnis ⁊ ante oīa ꝯſidero id qd voluit bal.in.l. oēs populi in vlti.itē ſi ſtatutū dicit.ff.de iuſti. ⁊ iure ꝙ primogenit⁹ nō ſcdo genitus ſuccedat ꝙ tale ſtatutū nō erit extēſibile ex eo qꝛ ē odioſum ⁊ irrationabile.qd dicit patere.qꝛ in nature pti ſi debēt ꝯtra ſtatuti. Idē et dicit ſi ſtatutū diſponit ꝙ primogenit⁹ ſit hs in feudis nō extēdā tale ſtatutū in alijs.ar.l.i.C.de teſta. ⁊ in.l.ſi arrogator.ff.de adoptio. ⁊ idē voluit bal.tāgens d iſta pmogenitura in.l.cūctos populos.C.de ſum.tri. ⁊ fide cath.in.xx.col. vlti.ſed ꝯtro qdā bar.habet i Frācia multa caſtra. ⁊ p eudē Bal. in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti. ⁊ iur. ⁊ in.l.cū antiquorib⁹.C.d iure delibe. ⁊ in autē.hoc amplius.C. d fideicōmiſ. ⁊ i.l. ſi viua matre.C.de bo.mat. ⁊ facit.c.licet d voto. ⁊ ibi dicebat hoſt.ꝙ ſtāte tali ꝯſuetudine ꝙ primogenitus ſuccedat in regno nihilominus tenebit pſtare alimēta ſuis fratrib⁹ ſꝫ quātitatē patrimonij ⁊ qualitatē ⁊ ꝯditiōem pſonarū.arg.l.cū poſt.§.gener.ff.de iur.do. ⁊ faciat qd voluit Jo.an.in addi.ſpe.in ti. de feudis in rubrica. ⁊ in.c. ſine culpa de re.iur.in.vi. ⁊ ſcribit p do. Pe. ⁊ alios in. c.grādi de ſupplen.neglig.pla. ⁊ ad hoc allego.c.mulier in ti.ſi de feu.fu.ꝯtro.vbi ē caſus.mulier hns feudū deceſſit ſupſtitib⁹ filijs primi matrimonij ⁊ ſcdi mrimonij decidit ibi ꝙ in tali feudo ſuccedūt filij primi mrimonij ⁊ ibi bal.dicit ſe intelligere illū tex.qn pbat ſuper hoc vigere ſpālez ꝯſuetudinē loci ⁊ mouet ex eo qꝛ iura ꝯſuetudinaria pñt diſponere de ſucceſſionibus. ⁊ allegat hanc ꝯcretalē raynutius ⁊ dicit ꝙ hac rōne valet ꝯſuetudo ꝙ primogenit⁹ ſuccedat.ſꝫ ſi nō appet de ſpāli ꝯſuetudine loci filij equaliter ſuccedūt.allegat.c.i. de gradibus ſuccedēdi in feu. ⁊ no.in.l.iura ſanguinis.ff. de reg.iur. refert tū aliquos dicere illud.c.nō eſſe obſeruandū qꝛ ē iniquiſſimū ſꝫ ibi plꝫ dictū quorūdā aliorū tenentiū ibi ꝙ illud.c.loq̄ i in feudo acqſito ꝯtēplatione primi matrimonij argu.l. ſꝫ ſi plures.§.in arrogato.ff.de vul. ⁊ pup. apparet ergo ex pdictis ꝙ ꝯſuetudo diſponēs ꝙ ſolus primogenitus ſuccedat ꝙ talis ꝯſuetudo valet ⁊ tꝫ ⁊ facit qd not. in.c. quā piculoſū.vij.q.i.tenebit tñ prio genitus alimentare poſtea genitos.ſi ergo hoc ē in cōſuetudine ergo idē erit in ſtatuto populi.qꝛ ꝯſuetudo ⁊ ſtatutū nō differūt i aliquo niſi vt tacitū ⁊ expſſum ꝫ. d.c.lꝫ d voto. ⁊.d.c. mulier ſꝫ primū intellectū pbant aperto ore ſtatutū poſſe in totū tollere lrimā filioꝝ ergo multo forti⁹ i pte diminuere. Et ſi mihi dicat amice lria debet filio d iure naturali. nā ſucceſſio filiorū habuit ortū a iure naturali.vt ē text.i. di.c.ius naturale.ad hoc rſideo negādo iſtd aſſumptū ⁊ ad.c.ius naturale.rſideo ꝙ illud verbū ſucceſſio capit p creatōe ⁊ dꝫ p.h. ⁊.p.dicit ſubſcriptio ideſt procreatio ⁊ nō p geminatū.c. ⁊ dicere ſucceſſio. ⁊ hoc tenuit glo.prima ibi. ⁊ licet gloſa poſtea ibi approbet ꝯtriū tñ primuꝫ eſt verius referēdo illū tex.ad tex.inſti.d iure naturali in pricipio. ⁊ ad.d.l.i.§. ius naturale.ff.de iuſti. ⁊ iure. ⁊ ſic nō obſtat dictū.c.ius naturale. Et ſi qſpiā allegauerit in ꝯtriū tex.in autē.d hrēdi. ⁊ fal.§.i.ver.hoc ſꝫ ipſaꝫ naturā eis debeat vbi legitima eſt debita ex iure naturali ḡ non pōt tolli ſtatuto populi.qꝛ ad illū tex. rſideo ꝙ hoc nō pbat. ⁊ primo cōſidero dictionē tāq̄ ibi poſitā.naꝫ ꝓpria natura illi⁹ dictiōis ē importare ipropꝛietatē ⁊ diſſimilitudinē.c.qm frequēter.§.ꝙ ſi ſup. vt lite nō ꝯteſta.c.nup de bigamis.l.ſi pr.§. ſi duos.ff.d adop.c. cū eccleſia ſutrina.de cā poſſ. ⁊ ꝓprie.c.licet hely. de ſymo.c.prout.d dolo ⁊ cōtu. ⁊ qd not.gl.in.l.i. ⁊ ibi Ange.ff.de traſ. ⁊ i.l.i pſonā.§.ſi pecunia.ff.de pac.vbi iſte dictōes q̄ſi tāq̄ ſimiles denotāt iproꝑetatē.cuꝫ ergo tex.dicti.§.i. dicat tanq̄ hoc ſꝫ ipſaꝫ naturā. ergo iproprie ⁊ nō vera legitima ē de iure naturali ⁊ ibi Ja.de bel.dicit ꝙ illa dictio tanq̄ denotat iproprietatē q̄ſi velit ille tex.ꝙ p iſtinctū nature d beat.vñ iſtinctus nature ſꝫ eū nō diſponit ſꝫ bene inducit ad diſponēdū allegat.d.l.i.§. ius naturale ⁊ inſti.de iure naturali.i prin. ⁊ id gl.ibi ſentit ꝙ inſtinctus nāe induxit. ⁊ ibi dixit Ja.d bel. ꝙ inſtinctus nature ꝓueniēs ex rōe humāi igenij legitimā portionē induxit. ⁊ hoc ius ꝓueniēs ex tali natura appellat eqtas naturalis.vt i.l.i.in pri.ff.de mior.l.i.ff.de pac.l.i.ff.de leg.preſtā. ⁊ ſꝫ hoc ip pꝛie dr deſcēdere ex iſtinctu nature. allegat qd habet in. l.ſcripto.ff.vñ liberi. ⁊ in.l.cū ratio.ff.de bonis dānato. ⁊ i.l.i.C.de imponē. lucratiuis deſcrip. lib.x. ⁊ in.§. ⁊ hoc qdē in autē.de here. ⁊ falci. ⁊.§.i.in autē.de triē. ⁊ ſemiſ. ⁊ id dicit ꝙ illa dictio tanquā denotat iproprietatē. Dicit ēt ꝙ legitīa portio deſcēdit a iure ciuili.qꝛ lex. xij.tabularū ius ſuccedēdi i liberis ſtatuit ⁊ diſpoſuit ⁊ legitimā portiōeꝫ ad certā metā cōſtituit ⁊ principis cōſtō ad trientē vel ſemiſ.reduxit.l.cū q̄riſ.l.parētib⁹.C.de inoff.te.i autē.de trien. ⁊ ſemi.§.i.ergo cū ius ciuile addit naturali iuri ius ciuile efficitur.l. iure ciuile vlti. itaqꝫ.ff.de iuſti. ⁊ iure.ſubdit poſtea ꝯ hoc facit.d.c.ius naturale prima diſ. vbi dr ꝙ ab inſtinctu nature liberoꝝ ſucceſſio ꝓceſſit.rñdet ad iſtū tex.ꝙ dꝫ itelligi de ꝓcreatiōe filioꝝ ⁊ nō ſucceſſione. vel ille tex. ꝓcedit ab iſtinctu nature ideſt a rōe nature ex īgenio humāo ſumpta. poſtea ſubdit vel dicas ꝙ educatio liberoꝝ ab inſtinctu nature ꝓceſſit. ⁊ ſucceſſio ⁊ legitima portio filioꝝ loco educationis ſuccedūt.ergo de primo ad vltimū legitīa portio debet ex inſtinctu nature.ar.l.ſi donāte.§.ſpōſus.ff. de do.inter virū ⁊ vxorē. ⁊.l.ſi eū.§.q iniuriarū.ff.ſi qs caut. Et p iſta concludit ꝙ legitīa filioꝝ ⁊ ſucceſſio ē de iure naturali q̄ doctrina īfringit ſupi⁹ dicta videlꝫ ꝙ ſtatutū nō poſſit tollē legitimā filioꝝ aut ſucceſſionē filioꝝ. p certo Ja. de bel. nō bñ loqt ſi ſubtiliter ꝯſideret tex.dicti.§. primū i v.quādā partē q̄buſdā pſonis tāquā hoc ſꝫ ipſaꝫ naturā eis debeat q̄le eſt filijs nepotibus patribus atqꝫ matrib⁹.vnde tex.ille parificat legitimā debitā filio ⁊ legitimā debitaꝫ patri ⁊ matri.ſꝫ legitīa debita patri ⁊ mrī nō debet d iure naturali i bōis filioꝝ. ſꝫ poti⁹ debet ex rōne naturali q̄ nō ē ius naturale.ius eni naturale ꝯgruit oībus aīātibus ſꝫ rō naturalis ꝯgruit ſolis hoīb⁹. iuxta illud quod ſcribit in libro pdicabiliū.ſumus eni rōnales nos ⁊ dij. ⁊ iuxta illud qd ſcribit Cicero in de amicitia. Que vox mihi pecudū potius q̄ hominū eē vr. ⁊ iuxta illd pnaqꝫ cumſpectēt aīalia cetera terrā. Os hoī ſublime dedit. ⁊ id Bar.in.l.ſi qs a liberis.§.parēs.ff. de libe.agno. iquātū ibi tex.dicit ꝙ parēs ē alendus a filio rōne naturali.i. nō iure naturali ſed rōne ſumpta ex humāo ingenio.q̄ ē vt bñ faciēti bñ faciam⁹.vt in.l.ſꝫ ſi lege.§.ꝯſuluit.ff.d petitiōe hrēdi.cū ergo ille tex.equparet legitimā filioꝝ ⁊ parentū ⁊ dicat debitā tanq̄ ſꝫ ipſam naturā ergo intelligitur ſꝫ ipſaꝫ rōneꝫ naturalē ⁊ p ꝯñs improprie illa verba ponunt ſꝫ ipſam nām qꝛ debēt intelligi.i.ſꝫ rōnē naturalē. ⁊ cū dixit Jac. de bel.ꝙ educatio liberoꝝ ē de iure nāli. vt in.d.c.ius naturale ⁊ legitima ſuccedit loco educationis ḡ legitīa ē de iure nāli. dico hoc ꝯñs eſſe falſuꝫ ⁊ non eē bñ dictū ⁊ ꝓcederet ſi ius naturale vel rō nālis deputaſſet legitimā loco educatōis liberoꝝ.ſed hoc nō deputauit ius nāle nec rō naturalis ſꝫ hoc ꝺputauit diſpoſitio iuris ciuilis.vt ē caſus i.§.ꝓhibemus in autē. de triē. ⁊ ſemiſ.ergo nō ē veꝝ dicere ꝙ legitima eſt de iure naturali. qꝛ lꝫ ſucceſſerit i locū alimētoꝝ hoc opata fuit iuris ciuilis cēſura ⁊ non iuris nālis aut rōis naturalis diſpoſitio fuit operata. Et ſi mihi dicat ꝙ illa verba q̄le ē filijs nepotib⁹ patrib⁹ atqꝫ matribus dicti.§.i. nō recipiūt eq̄leꝫ determinationē.qꝛ lꝫ regula ſit ꝙ eq̄liter veniāt determinādo.vt i.l.ſi legatarius de lega.iij.l.in teſtā.C. de teſtamēti.l.iā hoc iure.ff.de vulg. ⁊ pupil.illud ꝓcedat qn poſſunt eq̄liter dterminari ſalua iuris diſpōne.ſꝫ in cāu iſto nō pñt equalr determinari vt ē caſus mirabilis i.l. aſcēt

a ℭ Legitimā Uide ad hoc pau. de caſt. in autē. nouiſſima. C. de inof. teſt. ⁊ d. Alexā. de imol. in cōſi. lxvi. in .i. parte.

ptū ad ſi. ff. vñ liberi. vbi tex. dič ꝙ miſeratio .i. pietas vo
cat parētes ad ſucceſſionē filioꝝ. ſꝫ natura ⁊ votū paren
tū vocat filios ad ſucceſſionē patrū ergo ſeqꝰ ꝙ diuerſo
iure vocāſ ad legitimā patres ⁊ filij. qꝛ patres vocāſ rōe
pietatis ⁊ filij vocanſ ab ipa natura. Quia ad hoc pt rñ
deri ꝙ illa .l. ſcripto ad ſi. nō loqſ in legitīa ſꝫ loqſ i toto
patrimonio dſuncti. vt appet i vſi. hr̄ditas q̄ ē vniuerſuꝫ
pīmoniū defūcti vt plene p bar. i rubꝛ. ff. ō acq. her. ⁊ fa
cit .l. hr̄ditas. ff. ō ver. ſig. ſꝫ tex. dicti. §. primū loqſ i legiti
ma ergo quo ad legitimā eqperanſ. ⁊ faciat dictus. §. ſi
parēs vbi rōe naturali debēſ alimēta pri a filio. ergo rō
ne naturali debeſ legitima a filio pri ex quo lex ciuilis in
locū alimētoꝝ deputauit legitimā. vt i. d. §. ꝓhibemꝰ. er
go de rōne naturali debeſ legitima pri a filio ⁊ eodē mō
a pre filio. ⁊ p ꝯñs illa verba eq̄liter ſunt determinanda.
⁊ p ꝯñs dū dixit tāq̄ ſm ipſeꝫ nām ſunt verba iꝓpria
⁊ iō dn̄t intelligi ſm naturalē rōnem ⁊ lꝫ tex. in. d. l. ſcri
pto apponat illud verbū natura intelligiſ .i. rō naturaliſ
⁊ ita intelligaſ tex. in autē. de triē. ⁊ ſemiſ. in. §. i. in quan
tum dicit natura. quia dꝫ intelligi idest naturali rōne. di
cit eni natura prio curata. qꝛ dꝫ intelligi relicta legitīa fi
lio debita ex rōne naturali. ⁊ iō tex. iſte inquātū dič vt le
gitima portio iure nature debita dꝫ itelligi rōne natura
li debita. ⁊ ad hoc nos neceſſariū ipellit ſic dicere tex. in.
l. ſi. C. quoꝝ bonoꝝ ver. cū prudētū oia reſpōſa ⁊ lex ipſi
us nature ſucceſſores eos faciat. vbi dr̄ ꝙ ex lege nature
ꝯſanguinei vocanſ ad ſucceſſionē ꝯſanguineoꝝ. ⁊ claꝝ ē
ꝙ diſpoſitio naturalis nō introduxit ꝙ ꝯſanguineꝰ ſuc
cedat ꝯſanguineꝰ. ſed rō nālis bñ iclinauit ad hoc. ⁊ iō
oia iura dicētia legē nature vocaſſe filios ad ſucceſſionē
parētū vl ꝯſanguineos ad ſucceſſionē ꝯſanguineoꝝ ſunt
iterp̄tāda ꝙ rō nālis hoc opata fuit ⁊ p ꝯñs legitīa dbeſ
filio ex rōne nāli. ⁊ iō ꝯſidera tex. i. d. l. cū rō. ff. ō bo. dā
na. vbi tex. loqſ p v̄ba iꝓpria dū dicit cū rō nālis q̄ſi lex
q̄dā tacita liberis parētū velut ad debitā ſucceſſionē hr̄
ditatē addiceret ⁊ ſic nō ius nāle ſꝫ rō nālis vocauit fili
os ad hr̄ditatē parētū velut ad ſucceſſionē debitā ⁊ ſic ꝓ
bat ꝙ ſucceſſio filioꝝ erga parētes ē velut debita ⁊ p ꝯñs
vere ⁊ ꝓprie nō ē debita ⁊ tñ pr pōt priuare filiū ſua ſuc
ceſſione relinquēdo legitimā. vt i. d. §. ꝓhibemꝰ. ꝓbat er
go ille tex. mirabiliter. ꝙ illud qḋ ē q̄ſi debitū filio ex rō
ne nāli vt ē ſucceſſio vniuerſalis poterit pr tollere filio. er
go eodē mō poterit tollere legitimā q̄ ē q̄ſi debita filio. vt
dixit gl. elegās i. l. ſi emancipata. C. de in. ⁊ fac. igno. niſi
emanaſſet diſpoſitio iuris ciuilis ꝓhibēs legitimā tolli
vel diminui. vt j. d. §. ꝓhibemꝰ. ſicut ergo vlis ſucceſſio ē
q̄ſi debita filio i bōis pris ex rōne nāli. ⁊ tñ pr pōt illū ꝓ
uarſ ſucceſſione vli reliquēdo legitimā. ergo eodē mō po
terit ꝓuare eū legitīa. ergo ſeqſ ꝙ niſi emanaſſet diſpoſi
tio ꝓhibitiua. d. §. ꝓhibemꝰ potuiſſet pr tollere ⁊ dimi
nuere legittimā qꝛ bñ poterat ꝓuare filiū ab eo qḋ erat ſi
bi q̄ſi dubitū ex rōne nāli. vt i. d. l. cū rō. Et ēt hoc oſtēdo
fortiꝰ qꝛ ſi ltima nō poterat tolli qꝛ erat de iure nāli ad
qḋ iperator ꝓhibuit pri illud qḋ iam erat ꝓhibitū a iure
nāli. ar. l. i. C. de theſau. li. x. ⁊ iō lꝫ tex. in. d. l. ſcripto i ver
bo hr̄ditatis debita dicat hr̄ditatē parētū debitā filijs ⁊
in auč. de trien. ⁊ ſemiſ. in. §. i. in vñ. debituꝫ dꝫ ſubaudiri
q̄ſi p. d. l. cū rō. ⁊ p. l. in ſuis. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ p glo. in.
d. l. ſi emancipato. ſeqſ ergo ꝙ niſi emanaſſet diſpō. d. §.
ꝓhibemꝰ poterat ſtatutū ⁊ in totū ⁊ i partē tollere ltimā
filioꝝ qꝛ iā de iure naturali vt dictū ē ltima non ſuccedit
loco alimētoꝝ. vñ ante diſpōnē. d. §. ꝓhibemꝰ iſta ſtabāt
ſimul ꝙ filius eēt priuatꝰ ltima nō tñ erat ꝓuatus alimē
tis ⁊ iō cū doc. ſupius relati dicebāt ꝙ ſtatutū pōt tolleſ
ltimā tñ filꝰ poterit petere alimēta iſtō ꝓcederet ante ꝓ
hibitionē. d. §. ꝓhibemꝰ. ſꝫ hodie p. d. §. ꝓhibemꝰ nō ꝓce
dit doctrina eoꝝ p tex. d. §. ꝓhibemꝰ. ⁊ mirādū eſt ꝙ di
cāt ꝙ ſtatutū nō pt tollere in totū ſꝫ in pte pōt diminuere
legitimā qꝛ hoc non vr̄ vex. qꝛ idē iuris ē de toto ad par
tē .l. q̄ de tota. ff. de rei vēdi. c. ſup q̄nnum. §. qꝛ vero de of
ſi. de leg. vñ aut ſtatutū nō pōt tollere in totū. qꝛ eſt ꝓhibi
tuum de iure ciuili ergo nec poterit in parte. aut eſt ꝓhi
bitū de iure naturali ergo ſi nō pōt i toto ergo nec in pte
31 regulariter tollere. Et iō elicio iſtā ꝯcluſionē ꝙ ſtāte rō
ne iuris naturalis nō habito reſpectu ad iura ciuilia ſta
a tutū pōt ⁊ in totū ⁊ in parte tollere legitimaꝰ. vt i. d. l. cū
rō iuncto. §. ꝓhibemꝰ ⁊ alijs ſupius allegatis. ⁊ iſto mō
ꝓcedat doctrina Dy. ⁊ ſequaciū. Si vero habemus reſpe
ctū ad iura ciuilia. ⁊ tunc dico ꝙ aut loqmur quo ad le
gē iperialē. ⁊ tūc dico ꝙ lex impialis pōt illā i totū tolle
re ⁊ in ptē diminuere. aut loqmur i ſtatuto populi ⁊ tūc
nō pōt ſtatutū populi in totū tollere aut in ptē diminueſ
⁊ ad ſic dicēdū moueor ex tex. ⁊ doctri. Bar. i ſimili i. l. ſi
diuina domꝰ. C. de exac. tribu. li. x. vbi eſt tex. aureus ſin
gularis ꝙ lex iperialis valet vt certe res nō poſſint alie
nari i eccleſiaꝫ. ſꝫ ſtatutū populi hoc nō poterit diſponeſ
⁊ iō dicit ibi Bar. nō valere ſtatutū ꝙ bona imobilia ſi
alienenſ in eccleſiā. ſꝫ lex iperialis bñ valebit. allego ele
gās ⁊ ſingulare dictū Bal. in. l. placet. C. de ſacroſā. ecc.
vbi reprobauit dictū Bar. dicētis ſtatutum populi poſſe
facere oia ꝑdia tributaria vt cū onere tributi trāſeant in
eccleſiā. qꝛ Bal. ibi dicit hoc ꝓcedere i lege iperiali nō āt
in ſtatuto populi. faciat ſimile qḋ voluit Bar. in. l. ſi pu
blicanꝰ. §. ſi. ff. de publicanis. ⁊ qḋ habeſ in. c. cū dilecta
de ꝯfirma. vtili ⁊ p gl. i. c. ad audiētiā ō p̄ſcrip. ⁊ in. c. do
mus. xvi. q. iiij. Nō in ꝓpoſito lege iperiali dētatū ē ꝓ
hibitū legitimā tolli aut minui vt ē tex. i. d. §. ꝓhibemus
ḡ lege impiali poterit diſpoſitio dicti. §. ꝓhibemꝰ tolli ⁊
derogari. faciat. l. captatorias iſtitutōes ſenatus iꝓba
uit. ff. de her. iſti. ergo ſenatus pt approbare. faciat. l. mo
ribꝰ. ff. de vul. ⁊ pupi. l. more nr̄e ciuitatis. ff. de acq. her.
⁊ ēt qꝛ par in parē nō hꝫ iperiū. c. inotuit cū ſy. ō electio.
⁊ ſic lex impialis poterit ⁊ i toto ⁊ i parte legitimā tolle
re. poterit tñ tūc filius petere alimēta ſi leg tīa ē i tātū di
minuta ꝙ nō ſufficiat ad alimēta. qꝛ cū pr teneaſ de iure
nāli alimētare filiū vt i. d. §. ius nāle nō poterit impator
hoc tollere nec ꝑſumiſ hoc tollere voluiſſe. Et ſi dicaſ ꝙ
legitīa ſuccedit loco alimētoꝝ dico qḋ hoc non ē itrodu
ctū a iure nāli vel a rōne nāli ſꝫ ex diſpoſitōe iuris ciuilis
lꝫ ḡ lex impialis tollat legitimā nō tollit alimēta. Et ꝙ
illa ſucceſſio filioꝝ nō fit de iure nāli hoc ꝓbo euidētiſſi
me. nā p legē diuinā tolliſ tex. ē formalis Numeri. xxvij.
c. vbi dr̄ homo cū mortuꝰ fuerit abſq; filio ad filiā eiꝰ trā
ſibit hr̄ditas ſi filiā ſi habuerit ſucceſſores hēbit fratres
ſuos ecce q̄liter lex diuina aufert hr̄ditatē ſiue femine er
go ſeqſ ꝙ nō eſt de iure nāli talis ſucceſſio. nō eſt mirū er
go ſi ante ꝓhibitionem iuris ciuilis poterat ſtatuto ppli
tolli hmōi ſucceſſio ⁊ de illa. l. moſaica fecit mētionē an
ge. ꝯſi. ccxcix. ⁊ Saly. i. l. cūctos pplos. C. de ſum. tri. ⁊ fi
de cath. Si vō loqmur quo ad ſtatutū ⁊ tunc aioſe dico
ꝙ ſtatutū nullo mō tollere legitimā i toto nec i pte dimi
nuere pt. ⁊ ad hoc ꝯſidero elegātē tex. i. l. ſi. C. de teſt. mi.
vbi dr̄ ꝙ pupillus miles doli capax nō pōt teſtari ⁊ ipe
rator cōcipit verba ſua ſic fieri hoc nullo mō cōcedimꝰ ꝓ
quē tex. dixit Ang. in. l. ſi q̄ramꝰ. ff. ō teſt. ꝙ cēſura muni
cipalis nō pōt diſponere pupillū poſſe teſtari. ſꝫ ꝯ̄riū vo
luerit ibi bar. ⁊ moueſ Ange. qꝛ illa v̄ba nullo mō fieri
cōcedimus derogāt ptāti populoꝝ vt nō poſſint ſtatueſ
ꝯ̄riū ⁊ ad h̄ eſt gl. mirabilis ⁊ ſingu. i cle. hꝫ q ō eta. ⁊ q̄.
Nō i ꝓpoſito nr̄o tex. in. d. l. hac edictali i prin. i vñ. ue
tñ vel quarta ps q̄ eiſdē liberis debeſ nullo mō minuaſ
vbi ē tex. formalis derogās ptāti future vt nō ſolū nō tol
lat ſꝫ ēt nō minuat legitimā debitā filijs ⁊ loqſ ille tex. i
ꝑſonaliter nō referrēdo illā ꝓhibitionē magis ad parē
tes q̄ꝫ ad valētes cōdere ſtatutū i ꝯ̄riū ergo illa v̄ba nul
lo mō tollūt diſpoſitōeꝫ futurā ꝯ̄riū ſtatuētē. ⁊ iō ñ imeri
to Pe de anc. ibi colligebat argumētū ꝙ legitia filioꝝ
nō poterat ſtatuto ppli diminui ⁊ lꝫ ipe ibi ñ dicat tñ nō
fuit dictum ſuū ſꝫ quorundā aliorum. vt refert ibi bal. ⁊
p ꝯñs caſus ē ibi formalis ponēs cōeꝫ opi. ⁊ antiq̄ ⁊ mo
derne

derne iuris prudētie ad ima terre qnimo ēt dico fore caſum formalē in.d.§.ꝓhibemus in ver. nec licebit de cetero vlli oīno filio habenti tale aliqd agere ſʒ modis oīb⁹ ei⁹ huius legitime partis quaʒ nūc deputauim⁹ relinqͥ q̄ verba iuncta.d.l.ſi.ꝛ doctrina Ang.in.d.l.ſi qreamus ꝛ glo.d.cle.hūj q inducūt derogationē ad oēʒ diſpoſitionē futurā ɔtriā ſtatuentē.Et ſi qſpiā dixerit amice.tex.ille ꝓhibet diſponere ɔtriū homini priuato ergo talis ꝓhibitio porrigēda nō ē ad ſtatutū populi potentior.n.ē ɔpulſio ſtatutaria q̄ȝ ɔpulſio hoīs ꝑuati multa.n.fieri poſſunt ſtatuto populi q̄ nō pōt fieri facto priuati hoīs vt plene ſcribit bal.i.l.de qbus.ff.de.ll.bar.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ.l.nō poſſibile.ff.de pac.ꝛ facit gl.in rub.C.de decre.decurio.li.x.ꝛ in.c.pe.de cōſuetu.li.vi.ꝛ qō habet in.l.ſi.C.de fideiuſſo.cū ſi.qꝛ ad hoc rn̄deo frer⁹ elegāti ꝛ ſtupēdo dicto bar.qō ad hoc cōiter nō ɔſideraſ i.l.ſeyus ꝛ augerius.ff.ad.l.fal.vbi teſtōr nō potuit ſponere ꝑenā ſi qs veniat ɔ factū dānatū a lege ꝛ loqͥ ille tex.in homine priuato.bar.vero ibi dicit ꝑ illū tex.ꝙ ſi ciuitas nō pōt ſtatuere vt ſpurius ſuccedat ꝙ nō poterit ɔdere ſtatutū ꝙ allegās ſpuriū nō eſſe ſucceſſibilē puniaſ.ecce q̄liter ibi bar.arguit de poteſtate ꝓhibita priuato ad ſtatutū populi.ꝛ cū illo dicto Bar.trāſeunt oēs ibi.ꝛ illud dictū magnifecit bal.i.d.l.oēs populi.ꝛ in.l.i.C.de his q̄ pene nomine.ꝛ ꝑ ɔñs ſublatū eſt de medio ɔtriū illud inſulſuʒ ꝛ inane.Et ēt pōderat qꝛ nō fuit iuris miniſteriū ſed fuit facti frequētia ꝙ impator ibi faciat mētionē potius de patre q̄ȝ de ſtatuto.ꝛ iō etiā habebit locū.ꝛ multo magis in ſtatuto populi.ꝛ i ſimili faciat gl.i.l.tale pactū.§.ſi.ff.de pac.q̄ reputaſ ſingularis.ꝛ faciat glo.in.cle.i.de reſcrip.q̄ ēt reputaſ ſing.ſed bñ facit glo.in.l.i.C.de his q ad eccle.cōfu.ꝛ i auē.caſſa.C.de ſac.ſan.eccle.ꝛ in.l.i.C.de rap.virgi.ꝛ in.c.ij.de cōfeſ.in.vi.ꝛ alibi plures gloſas ſimiles canoniſtales allegaui.Et etiā pondera qꝛ ſi tex.ille ꝓhibuit patri ergo multo magis vr ꝓhibuiſſe ſtatuto populi qꝛ maiorē ɔſidētiā pſumit lex de patre erga filiū q̄ȝ de ſtatuto.l.nā ꝛ ſi parētib⁹.ff.de inof.te.l.iſti q̄dē.ff.qō metus cā.cū ſimi.nō puto tñ iſtā ꝓhibitionē habere locū in populo libero nō recognoſcente ſuperiorē.iuxta id qō dixit bart.in.l.i.C.ne qs in ſua cā.ꝛ i.l.iij.§.actor.ff.de re iudi.ꝛ in.l.deniqȝ.ff.de mino.ꝛ i.l.i.§.de qua.ff.de poſtulādo ꝛ i.l.hoſtes.ff.de capti.ꝛ in.l.infamē.ff.de publi.iudi.ꝛ in.l.non ambigiſ.ff.de legib⁹.Nec ob.c.lʒ d̄uoto ꝑ me i ɔtriū allegatū.qꝛ loqͥ in regno qō eſt indiuiſibile.ꝛ ponit caſuʒ ſpecialē.qꝛ cū regia maieſtas habeat coronā q̄ ē forma ſperica nō patiſ diuiſionē.ꝛ iō tenet ɔſuetudo in regno vt primogenit⁹ ſuccedat ꝛ ita eſt ſpeciale in ɔſuetudine feudorū q̄ nō regulāſ iure cōi ſed ɔſuetudine ꝓpria ipſorū feudoꝝ.vt in.c.i.de feudi cogni.c.ceterū de iudi.cū ſy.iō nō ē mirū ſi ɔſuetudo i feudis diſponat ꝙ primogenitus ſuccedat.ꝛ ſic ſit alterius nature q̄ȝ diſpoſitō iuris ciuilis.ꝛ ꝑ hoc tolliſ.d.c.mulier ſi d̄ feu.fue.ɔtro.Et ad iſtū tex.quē inducebat Abb.antiquus dicēdo hic ꝓbari melius q̄ȝ alibi ꝙ cōſuetudo pōt diminuere lītimā ꝛ ēt vltra ſupius dicta ita intellexit Ang.tex.iſtū in ɔſi.ccxcix.vbi ɔſuluit ſtatutū poſſe tolleſ ꝛ diminuere legitimā vt voluit Dy.in.d.c.indultū.ꝛ allegat iſtū tex.ꝛ iſtud fuit ſcōm q̄ſitū ꝑ me i ꝑncipio hui⁹ qōnis ꝛ ꝓ certo hoc vr mihi onus valde graue decidere qs iuſti⁹ dixerit ad iſtū tex.an Abb.antiqu⁹ an Jo.an.ꝛ ceteri moderni.nihilomin⁹ dicā ꝙ ſentio.Et prio ſi Abbas.antiquus ɔſiderauit illū tex.in v̄.ꝑcepit āt ideʒ iudex de hijs rebus illas tertias d̄ducēdas de qb⁹ deduci poterāt ſʒ ɔſuetudinē tuſcane ciuitatis re vera iſte v̄.nō ꝓbat dictū eius qꝛ nō loqͥ de legitima ſʒ loqͥ de tertia educenda.Et ſi mihi dicaſ amice i.la clera fuit mater raynucij ergo d̄bebaſ ſibi legitima.d.l.nā ꝛ ſi parētib⁹ ḡ tex.iſte loqͥ d̄ legitima.qꝛ ad hoc rn̄deo ꝙ iſte raynuci⁹ deceſſit cū filijs qꝛ ſuperāt alterocha ꝛ adiecta filie ei⁹ iō iſta clera mater nō debuit habere legitimā.qꝛ illa d̄bebaſ filiabus raynucij.Itē qꝛ iſte tex.loqͥ in plurali ꝛ dicit illas tertias.ergo nō ſoluʒ loqͥ de tertia q̄ d̄bebaſ clere matri ſʒ ēt loqͥ de tertia q̄ d̄bebaſ adelaxie vxori ipſius raynucij.quo caſu clarū eſt ꝙ de iure cōi iſta vxor nō dēbat habere tertiā ſtātib⁹ filijs raynucij niſi i caſu.l.i.ꝛ autē.pre.rea.C.vñ vir ꝛ vxor.ergo de ɔſuetudine lōbarda iſte tertie veniebāt detrahende ꝛ nō de iure cōi ꝛ ꝑ ɔñs iſte v̄ſi.nō loqͥ de legitia ꝛ ꝑ ɔñs nō ꝓbaſ hic dictā Abb.Sʒ ſi pōderamus v̄.qꝛ vero dū dicit legitimā ipſaʒ deducēdā cēſuerit ita ꝙ deductio fiat tantūmō de his reb⁹ q̄ ſʒ cōſuetudinē tuſcane ciuitatis ɔſueuerit ēt fieri.q tex.ꝓbat opi.Abb.antiq.ꝛ lōge miror ꝙ Jo.an.ꝛ tota iuris prudētia moderno.dicāt dictū Abb.nō ꝓbari h.ꝛ iduco ꝙ bat dictū Abb.hoc mō.nā ſi tex.iſte dicit ꝙ dūtaxat ex illis rebus deduci debebat legitia ex qbus ɔſueuit qꝛ probat ꝙ ſi illa res nō ſufficiebat ad legitimā d̄ducēdā ñ poterat ex alijs rebus deduci qꝛ cū tex.velit ꝙ tantūmō deducaſ de illis rebus futurū ē ꝙ caſu quo ille res nō ſufficerēt non poſſit ex alijs rebus deduci qꝛ illa dictio tantūmō ē excluſiua aliarū reꝝ.l.his ſolis.C.de reuocā.dona.Et ēt pōdera dictionē poſitā hic vʒ ita ꝙ q̄ ē dictio reſtrictiua ꝛ ſic ſunt duo reſtringibilia vʒ dictio tantūmō ꝛ dictio ita ꝙ ꝛ ſic plus operabiſ iſta geminatio.l.baliſta.ff.ad trebel.ꝛ qō pulchre dixit bal.in.l.qm̄ abbas de offi.dele.vbi loqͥ qñ i reſcripto apłico apponunſ iſta v̄ba geminata.tu tu.ꝛ iuxta illud qō refert Priſcian⁹ i minori volumine dū dīc Martius tu ne duos vna ſeuiſſima vipera cena tu ne duos.ꝛ ſic iſte tex.ꝓbat aperto ore doctrinā Abb.antiq ꝛ d̄ſtruit ɔcluſionē meā ꝛ oēs labores meos heri ꝛ hodie excogitatoſ ꝛ ad iſtū tex.ſi ſolita aiaduerſione ɔſiderarūt ſcribētes nihilominus rn̄deo prio ꝙ nō ꝓcedat de iure ciuili ꝑ.d.l.hac edictali.ꝛ.d.§.ꝓhibem⁹ ſʒ bñ ꝓcedat d̄ iure canoni.ſʒ iſta nō ē tuta rn̄ſio qꝛ ponit diuerſitatē iter ius canonicū ꝛ ciuile qō ñ ē fiendū.l.i.C.de inofficioſis dotib⁹.c.cū expediat de elec.lib.vi.Reſpōdeo ſcdō ꝛ melius.qꝛ cū iſte tex.dicat ꝙ dūtaxat fiat deductio de hijs reb⁹.ꝛ c.dʒ itelligi ſi ille res ſufficiāt alſ ſi nō ſufficerēt fiet ſupletio de alijs reb⁹ qꝛ illa dictio excluſiua bñ recipit ampliatiōeʒ ex iuris diſpoſitōe.vt ē tex.i.c.cū dilecta de ɔfir.vtili.vel inutili.ꝛ gl.in.l.ab eo.C.de predijs minoꝝ ꝛ ꝑ glo.in.l.hijs ſolis ꝑallega.ꝛ ꝑid qō no.Cy.i.l.ita pudor.C.d̄ adulter.ꝛ do.An.i.c.lʒ d̄ euitāda de elec.ꝛ.c.itē cū qs d̄ reſti.ſpo.ꝛ ita ē iterptād⁹ iſte tex.ꝛ ꝑ ɔñs ñ ꝓbat dictū Abb.antiq ꝛ iſte itellectus ē capiēd⁹ qꝛ benignior ꝛ filijs fauorabilior.l.benignius.ff.d̄.ll.c.qcunqȝ.xvii.q.quarta ꝛ ꝑ iſtū itellectū ɔcordat ius canonicū cū iure ciuili ꝛ ēt vt vnū ius reducaſ ad ɔcordiaʒ cū alio pōt fieri ꝑ iproprīatōeʒ v̄boꝝ ꝛ ꝑ ſenſuʒ ſubaudiūt vt ē gl.ſing.i autē.ex teſtō.C.d̄ collatio.ꝛ facit tex.in.c.cū dilecti⁹.d̄ ɔſuetu.ꝛ i.c.cauſamqȝ de reſcrip.ꝛ i.l.ij.C.de
83 nova.¶Et ex iſtis iſero ꝙ ſtatuta italie excludētia filias dotatas ad ſucceſſionē parētū d̄bēt itelligi ſi dos aſcēdat ad legitimā debitā eis vt talia ſtatuta ɔcordēt cū iur cōi alſ talia ſtatuta ſūt inique ꝛ ſūt ipo iure nulla bñ ſcio ꝙ multi ꝛ multi ñ capiēt iſtā ɔcluſionē meā.qꝛ ē ɔ cōeʒ opinionē.ſʒ idubitāter ē v̄a ꝛ eā ſine iuidia ꝛ rancore tene qꝛ ſi occurreret ɔſulas ſm iſtā ptē.ꝛ iſta ſunt noua ꝛ cōiter nō tradita ꝛ i eū clareſcēt i aurib⁹ multoꝝ.ꝛ multo minus poterit tolleſ legitimā ſtatutū marchiōis ducis aut cōitis qꝛ talia ſtatuta adaptāſ iuri proprio ꝛ ñ iuri ciuili vt voluit bar.i.l.i.§.ſi.ff.de bo.poſſ.tit.gnāli ꝛ i.l.ſtipulationū.ꝛ ibi moderni.ff.d̄ v̄.ob.ꝛ i.l.ij.§.ſi.ff.de vſuca.pro empto.ꝛ in.l.ſi.ff.de pēis.ꝛ gl.in.c.i.ſi d̄ feudo fuerit cōtrouer.inter.do.ꝛ vaſal.ꝛ bal.i rub.C.q admi.ꝛ in.l.cētū.C.vñ cognati.i.l.oēs ppli.ff.d̄ iu.ꝛ iur lʒ aliter dixerit i.l.ij.C.d̄ ɔſtitu.pecu.ꝛ ad h ſatis accōmodate faciat ſingulare ꝛ nouū.d.bal.i.c.eccſa ſcē Marie d̄ ɔſti.vbi dixit ꝙ dcm̄ bar.i.l.ſeqͥ.§.ſi viā.ff.d̄ vſucapio.ē vex i ſtatuto ppli.ſʒ i ſtatuto marchiōis ꝛ ſimiliū nō ꝓcedat.ꝛ hoc mō dicit ſaluari dictū bar.a mordētib⁹ illud qō tene mē

ti.qd Lo no.i.d.§.ſi vlā ignorauit.⁊ ex hoc appet ꝙ non
bñ dixit Richar.mal.i ſua diſpoſitiõe quā refert ⁊ ſequit
bal.i.l.i.C.ſi qd i fraudē patroni.vbi dixit ꝙ ꝯ pmeno iu
re nãli legitia pcernit oia bona patris ⁊ iſta nõ cõtinẽas.
Et inſtū ſupius dixi ꝙ iudiciū ñ põt incipere a pupillo
hñte tutorē ⁊ aſſumpſit fundamētū ex.l.i.§.ſubſcit.ff.ꝯ ad
mi.tu.quē tex.iduco vobis hoc mõ illud vbū ſufficit ibi
poſitū iportat illud qd ē neceſſariū ad pfectionē act⁹ nec
indiget alio adminiculo iſta ē gl.ſing.in.c.ſtatutū in ỹſi.
canonicis de reſcri.in.vi.quã magnificit do.Abb.in.c.i.
de poſtula.pla.in ṽ.nec ſufficit.Cū ḡ tex.ibi dicat ſuffice
re ad plenā defenſionē ſiue ipſi tutores ſiue pupilli ipſis
tutorib⁹ auctorib⁹ iudiciū ſuſcipiāt ⁊ p ꝯñs de cē ſubſtã
tiali iudicij erit ꝙ incipiat a tutore vel ab ipſo pplo tuto
14 re auctore. ¶ Nota ꝙ ab eadē ſnia vtraqȝ ps põt ap
pellare qd eſt verū qñ ꝯtinet capl'a diuerſa vñ ꝯſueuit in
praticā ꝯduci ꝙ qlibet ps appellat a ſnia quaten⁹ facit ꝯ
ſe.⁊ in aliis ptib⁹ faciētib⁹ p ſe eã approbat ⁊ ſic pt ps p
pte approbare ſniaȝ ⁊ p pte reprobare.facit qd habet in
c.ſignificauerūt ꝯ excep.c.cū tempore de arbi.⁊ ſic vr ꝙ
ſnia valere pt p pte ⁊ p pte nõ.c.plȝ de ꝯuer.ꝯiuga.l.in
hoc iudicio.ff.fa.herci.⁊ ſic ſnia in cā appel.ſup diuerſis
capl'is pt eē partiȝ ꝯfirmatoria ⁊ ptiȝ īfirmatoria.facit.
c.raynaldus.l.co.⁊ ex hoc pȝ ꝙ vbi ſnia ꝯtinet plura ca
pl'a qlibet ps quatenus ſentit ſe grauatū dȝ appellar̃.ali
as appellatio facta ſup certis capl'is nõ deuoluit alia ca
pl'a decla ſup ipaȝ ſniaȝ ſup qb⁹ nõ fuit appellatū deuol
uit tñ cām expēſaȝ appellatio facta ſup pncipali i qb⁹ iu
dex a quo grauauit lȝ expſſe ſup expēſis ñ fuerit appella
tū.l.i.ſi.C.qñ puo.nõ eſt neceſ.ſecus dicas ſi nõ eſſent ca
pl'a diuerſa.Et iſta ſūt q p antiquos modernos doctores
hic ſcripta ⁊ tradita ſunt.Adde ad eos prio do.Bal.in.
l.ij.C.de re iudi.⁊ in.l.i.C.ſi aduer.rē iudi.qr negauit.c.
iſtud raynucius ad h̃ ꝙ ſnia i cā ap.pt ptiȝ īfirmar̃ ⁊ ptiȝ
ꝯfirmare pmā ſniaȝ.Adde ſcdo tex.i.l.ampliorē i pñ C.
de ap.vbi ē caſus ꝙ appellatū fuit a pte ⁊ nihilomin⁹ iu
dex ap.cognoſcit de toto.⁊ ibi Ja.bu.ponit exēplū ſi ac
tor petit.xv.⁊ reus ꝯdēnat in.x.⁊ a.v.abſoluit̃ reus ap
pellāt dicēs ꝙ in.v.tm̄ debuit cõdēnari vel in toto abſol
ui pt actor dicere lȝ nõ appellauerit ꝙ imo in.xv.debuit
ꝯdēnari ⁊ pt ſup hoc petere ſniaȝ in melius reformari ꝙ
iudex facere dȝ ſi hoc pbauerit.⁊ ſeq̃ bi Saly.⁊ ibi bal.
ponit exēplū petebā a reo.x.fuit ꝯdēnatus in quinqȝ ⁊ in
v.abſolut⁹ appellauit ſi iudex appellatiõis videt eū tene
ri in decē ꝯdēnabit in.x.qd dicit eē mēti tenendū.⁊ idē
Bal.in.d.l.ſi.C.qñ puo.non eſt neceſ.dicit iudex ꝯdēna
uit i.v.⁊ abſoluit in aliis.v.appellauit re⁹ a ꝯdēnatoria
actor ab abſolutoria q̃rit qd iuris.rñdet ꝙ poſterior ap
pellatio ē ſupuacua.qr ſi iudex ad quē videat reū i min⁹
ꝯdēnatū ꝯbebit ſupplere.faciat qd voluerūt dñi de rota
deciſione.ccclij.vbi dicūt ꝙ ad appellatõeȝ alterius p
tis pt iudex reformare ſniaȝ ēt in fauoreȝ nõ appellātis.
qr ſuccedit loco primi iudicis.⁊ hoc ſeq̃ do.Ab.in.c.ſi
gnificauerūt.⁊ all'at no.p bar.in.l.ſi expreſſȝ.ff.de ap.fa
cit qd pulcre voluit do.An.i.c.cū ioānes heremita.⁊ cū
ſeq̃ ibi do.Abb.nã videmus ad petitionē appellātis iu
dex ad quē reformat ſniaȝ an hoc poſſit facere ad petitio
nē apellati vt vbi videat detrahēdū vl' addēdū ſnie iudex
hoc faciat licite ipſo appellato poſtulãte.⁊ ꝯcludit ꝙ ſic
quã qõneȝ format dñi de rota deciſione.ccclviij.⁊ rõ du
bitādi ē qr appellat⁹ a ñ appellādo vr̃ acquieuiſſe ſnie.c.
quod ad ꝯſultationē de re iudica.Sȝ hoc nõ obſtāte fuit
ꝯtriū cõcluſuȝ p oēs dños rote.qr ex quo p vnā ptem fuit
appellatū a tota ſnia ipſius effectus in totū fuit ſuſpēſus.
c.veniēte de iureiur.ergo ſicut p appellātē põt peti refor
matio ita p appellatū.ſepe eni qs ꝯſequit ex pſona alteri
us qd ex ꝯſeq nõ poſſet.l.petēde.C.ꝯ tēp.in integ.reſt.c.
auctoritate martini de ꝯceſ.pbē.in.vi.Itē iudex ſupplet
de facto vbi ꝯſtat ei ex dictis teſtiū vel inſtrorū vt no.In
no.in.c.bone ꝯ poſtu.prela.⁊ p hoc faciat.d.l.omnē ho

norē.C.qñ puoca.nõ ē neceſ.vbi q̃ ad applõnē victi ꝯſeq
põt victor ꝯdēnationē expēſaȝ obmiſſaȝ a iudice a quo.
Nec ob.primū motiuū dñorū ꝯ rota.qr pcedit vbi alter
nõ appellat.ſed p applõneȝ alterius ſuſpendit̃ ſnia in to
tū.⁊ dixit ibi do.Abb.niſi pars reſtrinxiſſet ſe ad capl'a
facientia ꝯ eã dūtaxat putat hoc cāu nõ deuolui ad iudi
cē ad quē niſi reſpectu illoȝ capl'orū q̃ faciunt ꝯ appellã
tē ſi ſūt ab aliis ſeparata.allegat.l.ēt.ff.de mino.imo tot
videnẽ eē ſnie quot ſunt capitula.vt no.gl.in.c.ij.ꝯ ordi.
cogni.⁊ ex iſtis colligit praticā modernā vt appellet̃ a p
tibus ⁊ capitulis faciētib⁹ ꝯ appellantē dūtaxat.ſimilis
theorica habet̃ de inſtro pducto vt dicat̃ in ptib⁹ facien
tib⁹ in fauorē pducētis vt in.c.cū olīȝ de cēſi.⁊ dixit do.
meus Jo.de imo.in.c.cū ioānes ꝙ illa deciſio dñoȝ ꝯ ro
ta pcedit qñ ſnia ꝯtinet vnū caplm.ſȝ qñ ꝯtinet multa ca
pitula q̃ facerēt ꝯ appellantē ⁊ p appellāte ⁊ appellaſ
ſet ab his q̃ faciūt ꝯ cū tūc nõ deuolueret appellatio niſi
tm̄ illud.c.a quo ē appellatū ⁊ dicit hoc eē valde not.p
limitatõe dicte deciſiõis rote ⁊ maxie dicit hoc pcedere
in hac ciuitate bononie vbi ex diſpõne ſtatuti lȝ appella
tur a pte ⁊ ptibus faciētib⁹ ꝯ appellātē.⁊ ſic tex.iſte limi
tat dictā deciſionē rote faciat qd voluit bal.i addi.q̃s fe
cit ad Spe.in ti.de app.vbi dicit pone ꝙ petij a te.x.⁊ iu
dex ꝯdēnauit in.v.abſoluit.tu appellaſti rõne ꝯdēnatio
nis ⁊ ego appellaui rõne abſolõnis tādē ego ñ petij apo
ſtolos i mea applõne ⁊ ſic dẽſerta ē mea applo nihilomi
nus ego volo iherere appellatõi tue ⁊ petere ſuppleri p
mā ſniaȝ dicit ꝙ ego poſſuȝ ⁊ all'at.d.l.ampliorē.⁊.d.l.
oēȝ honorē ⁊ dicit hoc eē valde no.nã mea appellatio fu
it ſupflua.⁊ iõ neglecta nõ viciat.faciat qd voluit.d.Ab
ba.in.c.cū cauſaȝ de re iudi.vbi dicit ꝙ qñ pria ſnia non
eſt ex toto iuſta.ſȝ indiget aliq̃ reformatione vt puta ad
uocati iudex actori rē in totū vbi debebat adiudicare p
pte vel ꝯdēnauit reū i mille vbi debuit cõdēnare i cētuȝ
ꝯcludit nõ eſſe ſatiſfactū iuri ſi iudex appellatõis ſimpli
citer retractaret totā primā ſniaȝ qd nõ eſt ſiēdū cū debe
at facere id qd pmus iudex facere debebat tāq̃ in ipſius
locū ſubrogatus.ſȝ dȝ illā reformare diſtinguēdo ⁊ p p
te iudicādo ſicut primus iudex facere debuiſſet ⁊ ꝯ hoc
dicit eē caſuȝ i hoc.c.raynucius.⁊ i.c.raynaldus.⁊ alle
gat dictā deciſionē.⁊ all'at dicta p ſe i.d.c.cū ioānes here
mita.⁊ idē ēt voluit idē.d.Abb.i rubrica.ff.ꝯ app.⁊ iſta
ſunt optia ⁊ declarāt tex.iſtū quo ad iſtū articuluȝ.⁊ ēt
plus pbat iſte tex.valde ſingulariter videlȝ ꝙ iudex ap
pellatõis põt reformare ſniaȝ vbi ppendit eã de iure re
formādā ēt ſi ñ allege a pte hoc elicit̃ ex iſto tex.hoc mõ
nã de quarta debita iure nature adiecte filie nulla fuit fa
cta mētio p tutorē ſȝ ſolū dicebat ꝯ tota hēditate deducē
dā.quartā trebellianicā ⁊ tertiā clere ⁊ anafie.ſȝ iudex
appellat ppendēs ꝙ ēt quarta ꝯbita iure nature erat ēt
deducēda ſuppleuit defectū ptis ⁊ pnunciauit eã eſſe de
ducēdā.Et ſi dicat̃ iudex ñ debuit allegare factū ptis.l.
iij.§.hoc aūt iudicij.ff.de dāno ifec.c.bone el.i.de poſtul.
pla.Rñdet qdā ꝙ pp hoc fuit appellatū ⁊ ēt fuerat pe
titū ⁊ iõ papa ſic pnunciauit ⁊ hoc ē tuti⁹ ſȝ Inno.Alij
dicūt ꝙ ex quo ꝯſtabat iudici ex fcõ corā eo narrato ⁊ p
bato ꝙ illa erat filia ⁊ ſibi debebat̃ debita iure nature.
iõ iudex habuit poteſtatē ſupplēdi de facto.Ex q̃ reſpõ
35 ſione elicit̃ ſingular̃ ⁊ mirabile dictū ꝙ vbi factū ē pba
tū ⁊ deductū in iudicio ex quo ꝯſtat ꝙ de iure qs ē obli
gatus alteri licet nõ fiat mentio de hoc p pteȝ nihilomi
nus iudex ſupplebit.hic eni apparebat ꝙ adiecta fuerat
filia ⁊ grauata ⁊ pp hoc apparebat ꝙ duas quartas po
terat detrahere lȝ hoc nõ petat̃ a pte põt iudex ſupplere
qd ē bñ notādū ſȝ.d.An.Et ſic dicit Inno.ꝙ in his que
ꝯſtant notorie iudici põt iudex de facto ſupplere.⁊ iſta ē
ſuppletio iuris ⁊ nõ facti.nec putet aliqs hoc fore ſpāle
i iudice appellatõis.qr forti⁹ pcedit hoc dictū in quoli
bet alio iudice.Et ſi dicat̃ ꝯ iſtā doctrinā ē glo.ſin.in cle.
appellāti de appel.vbi notoriū lȝ excuſat ab onere pbā
di non

dū nō tñ excuſat ab onere ꝓponēdi ⁊ allegādi. p q̄ gl. al-
legat tex. ſing. in. l. ſi adulteriū cū inceſtu. §. idē pollioni.
ff. de adulte. ⁊ ē iſta oppoſitio audita ⁊ recitatiōe digna.
Tñ ad eā poteſt rñdere q̄ ē quoddā notoriū reſultās fa-
cto iuris. ⁊ ē quoddā notoriū reſultās fcō hoīs. Primū
notoriū qḋ ē iuris excuſat ab onere ꝓbādi ⁊ allegādi. ⁊
de hoc notorio intelligit ille tex. ⁊ doctrīa ꝑfata ſingula-
ris. reſultat eni facto iuris q̄ legitīa dbeat filio debita a
iur nāe. ⁊ ī hoc pōdero mirabile ⁊ ſingulare dictū Bar.
ſi pōderatū vſq̄ ad iſta ſecula p aliquē in. l. neceſſarijs.
ff. de acq. here. ⁊ dixi in. c. ex ꝑſentiū. X. de pigno. ⁊ faciat
ad hoc. c. afferte mihi gladiū ꝺ ꝑſump. vbi rex Salomō
iudicauit ex notorio reſultāte facto iuris ſi allegato a p-
te. ⁊ facit ad hoc qḋ voluit bal. in. l. filie. C. de colla. ⁊ in.
l. iulia. §. offerri. ff. de actiōib⁹ empti. ⁊ in. l. ſi pf. C. ꝺ pac.
inter emp. ⁊ vē. als. C. de actio. empti. Eſt quoddā noto-
riū reſultās fcō hoīs ⁊ iſtud ē allegādū ⁊ ꝓponēdū a p-
te ⁊ ꝺ hoc loquit gl. i. d. cle. appellāti. ⁊ vide p hac do-
ctrina do. Abb. i. d. c. afferte. ⁊ hic ⁊ qḋ late diſputauit
doctor excellētiſſimus do. An. i. c. vestra. de cohabi. cleri-
36 co. ⁊ mulie. ⁊ iſta mēti cōmēda. ¶ Ño. q̄ de tertia ma-
tris ⁊ auie donata ⁊ vendita dꝫ detrahi quarta p filiē. ⁊
ſic vr mirabile ſm do. Anto. q̄ ſit dare titulū nouū de i
offi. vendi. ſicut ē dare de inofficioſis donat. fili⁹ eni hꝫ re
mediū ꝯ donationē paternā ⁊ maternā. C. de inoffi. do. p
totū vt quatenus extra offiū paternū ē facta donatio ea-
tenus reſcidat ⁊ ſic filia aduerſus donata ⁊ vēdita a ma
tre hꝫ remediū q̄tenus donauit vl vēdidit vltra legitimā
⁊ ſic vr q̄ ſicut filio dat remediū de inofficioſis dona. ita
dat remediū de inofficioſis vēdi. circa qḋ iſtat hic Hoſt.
do. ant. dicit nō tenēdo viā in ſermōe ꝯcludēdo poſt Cy.
in. l. i. C. de inoffi. do. in. vij. q. ⁊ poſt bar. in. l. nō vſq̄. ff. ſi
qs a pente fuerit manumiſ. Ꝯcludit hoc mō ſi vēditio ē
ſimulata i totū in fraudē filij qꝛ nil ꝺ ꝑcio ē receptū pote-
rit tota vēditio reuocari p titulū de reuo. do. ex eo qꝛ hec
ē poti⁹ donatio q̄ȝ vēditio ſꝫ veritatē ⁊ fcā ē iofficioſa re
⁊ ꝯſilio. Jdō in totū reuocat q̄nq̄ ſi ē ſimulata vēditio ⁊
hoc ꝯſtat qꝛ ꝑciū fuit in veritate ꝑceptū ſꝫ facta ē in frau
dē filij qꝛ fecit vt facili⁹ ꝯſumeret ꝑciū ⁊ frauderet filiuꝫ
⁊ tūc credit q̄ ſaltē reuocet quo ad legitimā aduerſario
fraudē pticipāte vt no. Cy. i. l. i. i. vij. q. C. de inoffi. do. p.
l. ſi. ff. ſi qd i fra. patro. Aliq̄ ē i pte ſimulata ⁊ i pte nō ⁊
hoc ꝯſtat vt qꝛ dat p minori ꝑcio aio fraudādi legitimā
filij ⁊ tūc i quātū ē donatio reuocat p ti. ꝺ reuocā. donat.
⁊ p. l. i. §. ſi qs in fraudē. ff. ſi qs i frau. patro. dat tñ actio
emptori an velit reficere iuſtū preciū agēti p illā. §. ſi qs i
fraudē. Si vo eſt dubiū an ſit ſimulata vl nō ⁊ tūc ſi non
appet de ſolutōe ꝑcij ꝑſumit ſimulata ex quo ē oīuꝫ bono
rū. Si vo appet de ſolutōe ꝑcij ⁊ nulla adeſt cā alienādi
oia bona adhuc ꝑſumit facta i fraudē. ⁊ hec ꝓcedūt q̄ñ
alienatio facta ē de oīb⁹ bōis. ſi autē eſt facta de pte bo-
noꝝ nō ꝑſumet fcā i fraudē. ⁊ hoc dīc ꝓcedere i filio quo
ad patrē pr aūt i bonis filij nō hꝫ hoc remediū. vt i. d. l. ſi
vſq̄. ⁊ hoc ē ex eo qꝛ debita iure nature plus ē debita fi-
lio q̄ȝ pri. ⁊ dicit hāc fuiſſe doctrinā bart. i. d. l. nō vſq̄. ⁊
aliud hic nō dicit do. me. Jo. de imo. dicit ſe ꝺ hoc dictu-
rū poſt gl. Adde. ad do. An. Cy. in. l. i. C. ſi qd in fraudē
patroni i. vij. q. vbi arguit q̄ tā pr q̄ȝ ēt filius pōt alienat
bona alienata quo ad legitimā qꝛ eadē rō imo maior vo
cat filiū ⁊ patrē q̄ȝ patronū. l. ſi qs legato. §. ſi. ff. de falſis
l. ſcripto ad ſi. ff. vñ liberi. l. cū rō. ff. de bo. dāna. ſꝫ patro-
n⁹ hꝫ reuocatoriā vt in ꝑalleg. l. ſi. ergo eodē mō ⁊ forti⁹
pr ⁊ filius Preterea filius errogat⁹ habet reuocatoriā.
ergo multo magis filius nālis ⁊ legitim⁹ q hꝫ potiora
⁊ fortiora iura Preterea p hoc dicit videri caſuꝫ i hac ꝺ
cretali ⁊ ꝯcludit q̄ filius hꝫ reuocatoriā p q̄relā iofficio
ſi teſti i vltīa volūtate ⁊ iter viuos. ſi qdē tit. lucratiuo ſit
fcā alienatio hꝫ q̄relā inoffoſe donatiōis. ſi nō titulo lu-
cratiuo tūc ſi vēdit p minori ꝑcio aio fraudādi filiū vr eē
donatio quātū ad illud plus. l. ſi ſpōſus. §. circa. ff. ꝺ don.

inter vir. ⁊ vxo. ⁊ hoc verū ſi altera ps ꝯſenſit in hoc tūc
eni bñ ꝯſuleret filio p viā q̄rele iofficioſe dona. ſꝫ pone in-
qt q̄ inſtrumētū hñ ꝯtinet iuſtū ꝑciū ſicut hodie fit quo-
tidie ꝯſulet filijs vel eoꝝ pentib⁹ erga filios dicit q̄ i hoc ar
ticulo Hoſt. exaltauit vocē ſuā dicēdo q̄ p hāc decretalē
introducta erat reuocatoria q̄ filijs cōſulebat aduerſus
fraudulētas pentū diminutōes bonoꝝ. ⁊ hoc ē nixus ꝓ-
bare p multa argumēta. Ber. vo diſtinxit vt hic. Inno.
cuius opīnio ſibi verior vr dicit q̄ totū illud acciderat ꝺ
ꝯſuetudine ciuitatis tuſcane q̄ñ dicat q̄ de iure cōi ſit ſe-
cus. qd plura durū eſt ſꝫ cū ꝯ ſtimulū calcitrare. qꝛ lex ē
expſſa q̄ reuocatoriā i ꝑdictis caſib⁹ nō ꝯcedit imo dene-
gat. vt. d. l. nō vſq̄ adeo de q̄ lege nō meminit Hoſt. ſm
eā nō ē ḡ ꝯſiliū niſi q̄ auguſtū ſeu ceſareū remediū iplo-
ret. ⁊ ſi de hoc faceret legē eēt melior q̄ȝ autentica ſacra
mēta pubeꝝ. C. ſi aduerſus vēdi. iſta ſūt ita allegāti ſtilo
ſcripta a Cy. in. l. i. C. de inoffi. do. in vij. q̄ne. vbi Pet.
retulit ſcripta Jaa. de are. dicere q̄ ſi vēditor habuit aiū
mū fraudādi ſꝫ emptor nō pticipauerit ꝺ fraude tñ reuo
cabit ſicut alienatio facta a liberto. ⁊ ad. l. ſi vſq̄ rñdent
ſcripta illa Jac. q̄ oliꝫ nō fuit inuentū remediū iſtud ꝯ i
officioſaꝫ donationē. ſꝫ hodie ē inuētū. ḡ cū eadē ſit rō ha
bebit locū vēditio. l. a ticio de v. obl. als ꝺ v. ſig. Pe. vo
dicit ſe nō eē auſuꝫ dicere q̄ ꝯpetat reuocatoria niſi em-
ptor pticiparet fraudeꝫ. nō obſtat q̄ patron⁹ reuocat ſꝫ
ēptor fuerit bonefidei. qꝛ nō pp hoc ſeqt q̄ vēditio facta
ab īgēua ruocet qꝛ magis īgenuis pmittit q̄ȝ libtis. ⁊ ita
itelligit Pe. d. l. nō vſq̄. iſta opi. Pe. ē ſatis eq̄ ſꝫ Cy.
ibi. ſꝫ ipe dicit ſe vidiſſe ſcripta Ja. ꝺ are. q̄ dicūt q̄ augu
ſtū remediū erat ip⁹orādū neſcit ſi poſtea ſe mutauerit. q̄-
cit tñ opi. Pe. ſibi placere vt reperet. d. l. nō vſq̄ niſi em
ptor pticipauerit fraudē. Et ſic appet ex iſtis q̄ aliter te-
nuit Cy. q̄ȝ dixerit in. d. l. i. ſi qd i frau. patro. ⁊ q̄ ſcripta
Ja. de are. vident circa hoc verū. Bar. vo i. d. l. nō vſq̄
dicit canoniſtas tangere hanc queſtionem in hoc. c. vbi
vr de ea caſus ſꝫ eū. Jpſe vo ſic diſtiguit. aut donatio fu
it facta titulo lucratiuo ⁊ pt reuocari p q̄relā inofficioſe
donationis tā a patre q̄ȝ a filio ſi p donationē lederent.
qꝛ illa q̄rella eſt introducta ad ſimili tudinē q̄relle inoffi-
cioſi teſti. vt. l. ſi. C. de inof. te. ⁊ dat patri in bonis filii ſi-
cut eoꝝ. ḡ idē in q̄rella inofficioſe donatōis. Si vero alie-
natio fuit facta titulo onerooſo vt ex cā vēditōis ⁊ minori
ꝑcio q̄ȝ valeat tūc pt reuocari p q̄rellā iofficioſe donatio
nis. Si vo eſt facta in fraudē qꝛ emptor pticipauit frau-
dē nec eſt donatio tūc deſcēdētib⁹ in bonis aſcendentiū
dat reuocatoria. vt. d. l. ſi. ff. ſi qd i frau. patro. ſi eniꝫ hoc
ꝯcedit filio rogato ḡ multo magis filio lrimo ⁊ nāli. l. ſi
qs filiꝰ. ff. de ꝯiungē. cū emāci. libe. nec ē dicēdū q̄ illa q̄r
ta dbeat vt ea alienū. qꝛ illa q̄rta debet filio nāli ⁊ lrimo
l. i. §. ſi ipuberi. ff. de colla. bono. ſꝫ pr i bonis filij nō hꝫ re
uocatoriā qꝛ nō ita debet patri ſicut filio. ⁊ ita dicit dbe-
re itelligi qḋ habet in hac decretali ſꝫ aliter dixerit Ci. i.
d. l. i. C. ſi qd i fraudē patroni. ⁊ ita tenuit Bar. in. d. l. nō
vſq̄. Et p certo mirādū eſt. qꝛ dictū eius fuit dictū Pe-
tri vltramōtani ⁊ ꝺ eo nullā fecerit mētionē ⁊ ſibi ita aio
ſe approꝑauit. Adde eidē Bar. i. l. hēditariū. ff. de bōis
auctoritate iudicis poſſide. vbi refert Dynū p illā legem
docuiſſe patrē fraudare filiū legitīa hoc mō q̄ pr ꝓmit-
tat bona ſua alteri poſt mortē ſuā. qꝛ cū legitīa detrahat
poſt oē es alienū. vt i. l. papinian⁹. §. quarte. ff. de inoffi. te
ſta. ſeqt q̄ filius nō habebit legitimā Bart. ibi dicit hoc
dictū Dy. eē veꝝ niſi fieret ꝓmiſſio ex cā donatōis qꝛ tūc
reuocaret donatio partiꝫ ꝺ inofficioſis do. vñ oportet q̄
fiat ex cā nō lucratiua. ⁊ ſic opꝫ qḋ fiat q̄dā fraus bar. ibi
dat ꝯſiliū q̄ hoc ſi faciat qꝛ p hoc aufert es alienū. i. ꝺbi
tā filio qḋ dicit eē peccatū mortale ⁊ ita rñdet. Et tu ꝯſi
dera hoc dictū Dy. ⁊ bar. qꝛ ſentiūt ſimpliciter ⁊ idiſtin
cte q̄ filius nō hꝫ reuocatoriā in bonis alienatis p patrē
ex cā onerooſa ⁊ aliter dixit in. d. l. nō vſq̄ ⁊ nullus ſcribē
tiū hoc ꝑpēdit ⁊ ēt ꝯſidera qꝛ loqt eo caſu quo illa alie-

a ¶ Dominus
Vide ad hoc
aliqd p. d. ale-
xā de imol. in
ꝯſu. ccviij. in.
iiij. parte ⁊ vi-
de de notorio
multa p eūdē
d. alexa. in. l.
naturalr. §.
nihil cōne. ff.
de acq. poſſeſ.

natio ſortiſ effectū ⁊ executionē poſt mortē patris ⁊ nō
reuocaſ ḡ multo minus reuocabitur qñ alienatio ſortiſ
effectū ⁊ executionē ipſo pr̄e viuente. Pōdera bñ q2 qd
eſt difficilis ⁊ ſʒ Ja. de are. ⁊ Cy. eget deciſione impiali
velit glorioſus deus φ verā ꝯcluſionē huius deſitatiōis
poſſimus pcipere. Adde bal. in. l. ij. C. ſi qd in frau. pa. in
ſ. q̄ro an filius poſſit reuocare alienata p patrē in frau-
dē ipſius. ⁊ ꝯcludit aut ē ipubes arrogatus ⁊ pōt. vt i. d.
l. ſi. ff. ſi qd in frau. patro. q2 ſi pt arrogari niſi ꝯcta tacita
fiducia aut ē filius nālis tm̄ ⁊ nō pōt vt ē gl. i. l. i. §. i. ff. de
ꝯtrah. aut ē filius legitimus ⁊ nālis ⁊ tūc alienata p mo-
dū donatiōis pōt reuocare vl̄ vſq3 ad legitimā ſi donatio
ꝯceſſit in alios liberos. l. titia. §. impator. de leg. ij. ſʒ alie
nata i fraudē eius titulo oneroſo. puta pr̄ odio habēs fi-
liū tractauit tecū ꝯ̄ puado filiū. tu inſiſti φ oia bona tibi
venderet ⁊ preciū ꝓdigaliter ꝯſumeret ⁊ ita fecit certe fi
lius nō reuocat ſʒ ll. alleg. d. l. ſi vſq3 adeo. ſed eq̄tate ca
nonica reuocat vſq3 ad legitimā3 ne emptor de ſua mali
tia glorieſ. allegat Hoſti. ibi. Item cū emptor cōmiſerit
dolū in ſic pſuadēdo vr̄ φ ſaltē teneaſ actione de dolo.
ar. l. cū q. ff. de dolo ⁊ p Inno. ⁊ Jo. an. in. c. dudū ꝯ̄ de
cimis. vel dicit aut malitia icipit a patre ⁊ tūc nocet filio
aut ab emptore ⁊ tūc ſecꝰ. ar. l. quicūq3. C. de ſeruis fugi
ti. poſtea dic̄ tu dicas φ nō hʒ locū reuocatoria. q2 ſi ſpe
ciale ē i ipubere arrogato cuiꝰ legitima trāſit in q̄ſi ꝯtrū
tacitū inter pres. vt inſti. de actio. §. cū aūt ⁊ ff. e. l. nō ali-
ter ⁊ l. ſi arrogator. §. ſed an impuberi ergo in contrariū
eſt ius commune. nec ob. l. ſi. ff. que i frau. pa. que in ꝯtra
rium conuenit allegari. quia per illam arguitur per lo-
cum a ſpeciali. ⁊ q2 nō eſt noſtrū extēdere cōſtitutionē. vt
i. l. illā. C. de colla. ergo ⁊ dicit nō obſtare iſtud. c. raynu
tius. q2 ꝑſupponit ꝯſuetudinē ⁊ non ius cōmune vel hic
fuit celebrata vēditio ſimulata. ſʒ i veritate fuit donatio.
⁊ ita reſid3 videtis ergo q̄ꝫ varie loquaſ homo iſte. pꝛio
ſʒ opinionē φ ꝯ̄ eq̄tate canōica fiat reuocatio. poſtea te-
net ꝯ̄riū nec allegat Hoſti. p prima opiniōe. nec allegat
Inn. nec gl. Bernardi. p ſcd̄a opi. Adde eūdē bal. in. l.
i. C. ꝯ̄ ioffi. dona. in ver. vlterius q̄rit nūq̄d habeat locū q̄
rela iofficioſe donationis vel iofficioſe vēditionis vel iof
ficioſe locatiōis vel iofficioſe ꝯceſſionis ſicut hʒ locū q̄re-
la iofficioſe donatōis. ⁊ in patrono certū ē φ ſic. l. i. §. ſi.
ff. ſi qd i frau. patro. ſʒ in filio videtur cōtrarium. vt i. d.
l. nō vſq3 adeo. niſi i filio arrogato. vt i. d. l. ſi. ⁊ dicit gl. i.
d. l. i. teneſ apte i ver. q2 hec ſola donata ibi quoquo mō
alienata φ iſta q̄rela ſi habeat locū i alio ꝯtru q̄ꝫ i ꝯtru
donatiōis vt ibi. ⁊ ꝯtru dotis vt i. l. i. C. de inoffi. dotibꝰ.
ipſe dicit hoc ibi eſſe verꝫ vt ꝯtrus eſt pmiſſus vel incidit
alteri ꝯtrui q2 tūc pōt agere ad reuocationē alterius cō
tractus q̄tenus ſua intereſt arg. ff. de ꝯtrahe. empt. l. ſi q̄s
donatōis. Itē vbi in rei veritate fit donatio ⁊ ſimuleſ ꝯ-
ctus nō gratuitus q2 non nocet filio ſimulatio de vno ꝯ-
ctu ad aliū. ⁊ ita dicit debere intelligi iſtud. c. raynutiꝰ. ⁊
φ h̄ no. Hoſt. ⁊ φ ꝓhibitio vnius ꝯtrus ſe nō extēdit ad
aliū ꝯtrū alterius rōnis ⁊ ſpeciei. allegat. l. ſi. C. de pdys
curia. li. x. ⁊ qd no. in. l. ij. C. de viuca. p emp. ⁊ ſic Bal. te
net manifeſte φ venditio de q̄ hic fuit ſimulata. ſʒ ſi ñ fuiſ
ſet ſimulata nō cōpetyſſet reuocatoria. Adde eūdē bal. i
l. i. C. de reuo. his q̄ in frau. cre. vbi dicit φ filius nō pt re
uocare alienata p prēm in fraudē ipſius. allegat. d. l. nō
vſq3 ⁊ dicit hoc fallere in impubere arrogato p. d. l. ſi. re
fert poſtea Hoſt. dicere hic φ ſi emptor habuit ꝯſcientiā
dilapidatōis paterne tūc bñ pt agere. allegat. d. c. raynu
tius ⁊ dicit hoc ꝓcedere qñ pr̄ alienat bōa ſua. ſʒ qñ alie
nat bona filij remittit ſe ad no. in. l. cū a matre. C. ꝯ̄ rei vē
di. ⁊ ſic videtis qūo variauit tantus pr̄. Adde eūdē bal.
in. l. i. C. ſi qd in frau. patro. vbi dicit φ filij pñt reuocare
ea q̄ pr̄ pdidit in ludo illicito vſq3 ad lītimā3. ſʒ ſi ludus ꝯ̄
natura ſui erat licitus videreſ ſecus q2 nō fuit fraudis cō
ſiliū ſʒ exercēdi ꝓpoſitū nec eſt cā lucratiua. ⁊ p ꝯ̄ño ſen-
tit φ ſi ex cā oneroſa pr̄ alienaret nō cōpeteret filio reuo

catoria. Adde do. Car. hic q dicit φ filius pt fraudaſ
litima3 ſi defunctus tpe vite ſue p ꝯtrum inter viuos ex cā
oneroſa trāſtulit in aliū bona ſua ēt ſi trāſtulerit hoc mō
vt poſt mortē ſuā illi cedāt. ⁊ allegat. d. l. hēditariū ⁊ Hy.
bar. tenere hoc ibi. qd tm̄ q̄nq3 ſit ſʒ eū nō cū bona ꝯſcien
tia. iō ꝓditū eſt remediū ꝯ̄ ꝯtrus ex cā oneroſa factos. nā
debeſ legitima ꝯ̄ducto ere alieno ⁊ libertatibꝰ. ⁊ funeris
ſpenſe. d. l. papinianus. §. quarta tm̄ ſi venditio fuit facta
in fraudē filij ſi erat filius arrogatus reuocet alienata vſ
q3 ad ſuā legitimā. de filio autē naturali ⁊ legitimo refert
Bal. dicere in. d. l. ij. eſſe ſecus q2 ſpāle ē in filio arroga-
to vt reuocet ergo in alio filio erit ſecꝰ. refert poſtea bar.
dicere i. d. l. nō vſq3. fortiꝰ in filio legitimo ⁊ nāli hoc ha
bere locū vt poſſit reuocaſ vt arrogatꝰ ipubes. ⁊ hoc dī
ctū Bar. dic̄ do. Car. fore eq̄us ſʒ dictū bal. ſʒ cū videaſ
ꝓbabiliꝰ. tm̄ ipſe rñdet ad argumētū bal. dicentis ſpēale
eē in arrogato q2 reſpōdet v3 ſpecialitas nō poniſ in fi
lio arrogato quia arrogatꝰ ſʒ q2 filius ideſt q2 ſe hʒ ad l
ſtar filij ⁊ ſic procedit rō bar. ſʒ cum φ fortius in legi-
mo ⁊ nāli. Itē ſi res fuit vēdita minori pcio q̄ꝫ valeat re-
uocabiſ vēditio quo ad illud qd excedit q2 in illo vr̄ eſſe
donatio. ff. ſi qd i fraudē patroni. l. i. §. ſʒ ſi forte. donatio.
āt inofficioſa bene reuocabiſ vt p totū titulū. C. de inoffi.
do. Subdit poſtea do. Car. vel dicas hoc eſſe de eq̄tate
canonica vt reuoceſ vēditio inofficioſa ſicut donatio q̄te
nus p eā minuiſ litima. ⁊ dicit hoc teneri a bal. in. d. l. ij. ſi
qd in frau. patro. qd tm̄ ſʒ eū nō eſt ſecurū. nā3 alio reſpe
ctu eſſet iniquū priuare parētes poteſtate ꝯhendi. iō ſibi
placet qd pdixit v3 φ de eq̄tate canonica poſſit filiꝰ reuo
care alienata p patrē vſq3 ad legimā alr̄ nō potuiſſet ſʒ
eū reuocari ⁊ iā mihi fuit facta reuocatio. ſʒ dicit φ hic
nō apperiſ ex q̄ cā nō tenuit vēditio ſʒ preſupponiſ φ iſta
vēditio fuit in cā reuocationis. ⁊ ſic tenet do. Car. φ de
iure ciuili nō fit reuocatio ⁊ p certo hoc tenuit bar. in. d.
l. hēditariū licet nō ppendaſ ab alijs. ſed de eq̄tate cano
nica fit illa reuocatio. ⁊ in veritate ſʒ bal. hoc dixerit i. d.
l. ij. C. ſi quid in frau. patro. nihilominꝰ nō pſeuerauit in
hac opi. imo ſtatī tenuit hic ꝯ̄riū vt ſupius rettuli. ⁊ iō
do. car. ſua pſtitate ſalua nō bene ꝯſiderauit dictū bal. i.
d. l. ij. hēt tm̄ bal. tenuit iſtā partē in ꝑalleg. l. i. C. de reuo-
cā. his q̄ i frau. cre. quē do. car. ſi vidit nec ſe eū vidit i. d.
l. i. ſi qd i frau. patro. ⁊ in. d. l. i. C. de inofficio. do. Adde
ſaly. in. d. l. ij. C. ſi qd in frau. patro. vbi dicit pone φ pr̄
odio habēs filiū bona ſua vēdidit ⁊ pciū ꝯſumpſit pſua
ſione ⁊ ꝯſilio emptoris refert aliquos dicere φ ſi malitia
icepit a pr̄e tūc ſi reuocet nec ex dolo ſuo lucreſ pr̄. Sal.
ibi dicit hoc eſſe truffa3. q2 dolꝰ nō cōmittiſ in pr̄e q hʒ
ptātē ēt i fraudē vendēdi vt hō ingenuus. vt. d. l. nō vſq3 i
rōne ibi poſita q̄ ē generalior dicto. Itē q2 ſpāle ē in ipu
bere arrogato vt ei deſ vtilis reuocatoria q2 tacite actū
ē vt ei quarta ſine fraude relinquaſ. vt i. d. l. ſi. ꝯ̄riū tm̄ dic̄
tenuiſſe Hoſti. de eq̄tate canonica. ⁊ alleg. tex. iſtū refert
poſtea Inno. ⁊ Jo. an. tenere primū v3 φ nō poſſi3 reuo
cari. ⁊ ad iſtū tex. rñdet φ illud proceſſit de cōſuetudine
ciuitatis ⁊ ita reſidet ⁊ ſic tenuit opi. Inno. ⁊ idem tenu
it idē Saly. i. d. l. i. C. de iofficio. do. allegās gl. ibi. ſʒ An
ge. i. d. l. ij. ſi quid in frau. patro. querit an alienata p pa-
trē in fraudē filij poſſit filius reuocare ⁊ breuiter gl. ſm
eū dicit φ aut ē filius arrogatus cui quarta debeſ ex cō
ſtitutiōe diui pij. vt. d. l. ſi arrogator ⁊ pōt reuocare p. d.
l. ſi. q2 vr̄ petere titulo oneroſo nō lucratiuo ſecꝰ i filio le
gitio ⁊ nāli ⁊ allegat no. i. d. l. cū a matre. ⁊ eſt ratio q2
filius viuēte pr̄e i legitia nullū ius hʒ ſecus ſi pr̄ donauit
in menſe alteri ex filijs q2 pōt reuocari eodem mō pater
ſi reuocat alienationē factā p filiū. allegat. d. l. ſi vſq3 po
ſtea allegat i cōtrariū. §. preterea iſti. qbus mo. ius pat.
poteſta. ſoluiſ. vbi pater ſuccedit filio eo mō quo ſucce-
dit patronus liberto. Cōtrariū decidit Ang. ⁊ negat aſ
ſumptū fore verꝫ q2 patronus cedit ex titulo oneroſo ſʒ
pr̄ ſuccedit ex titulo lucratiuo. nā ſʒ pr̄ emācipādo filium
videaſ

videaſ pdē ptātē quā hꝫ in filio tñ hoc nō ē lucꝝ pr̄i nec
dānū emācipādo filiū qꝺ ſecus ē in p̄rono q pdit ſuū ſuū
filiū māumittēdo ⁊ ſic ꝯcludit filiū hr̄e legitiā titulo lu-
cratiuo.qꝺ dicit vtile ad qōnē quā vidi de facto in eo cui
legitia fuit ſucta tā p p̄rēꝫ q̄ꝫ p auū vt nō dbeat ꝯſeq bis
legitimā.qꝛ i eadē re nō ꝯcurrunt due cauſe lucratiue.l.
meui⁹.§.duob⁹.ff.de leg.ij.⁊ ita dicit fuiſſe determiatū d
facto i ciuitate puſij.Adde eūdē Ange.i.d.l.hr̄ditariuꝫ
vbi dicit ꝙ ſi pr̄ vēdat oia bona ſua poſt mortē ſuā ⁊ ꝯſi
teaſ ſe pciū recepiſſe fraudabit filiū i legitima vt voluit
Dy.ſed caueat pr̄ ſcōm eū qꝛ peccat ꝯſiderato ꝙ legitia
debeſ filijs iure nature.⁊ ſic Ange.tꝫ ibi qꝺ pr̄ pōt frau-
dare filiū in legitia.Adde eūdeꝫ in autē.de imenſis dōa
tionib⁹ in.§.fi.i fi.vbis.vbi dixit ꝙ ē dare modū p queꝫ
pr̄ pōt pūare filiū legitia vel iactādo ſuū in mari.vt no.
glo.i.l.j.C.de inof.do.vel iter viuos vēdēdo ⁊ ꝯſumādo
totū ſuū p̄rimoniū.allegat gl.in.d.l.cū a mr̄e.Adde eū-
dē in autē.de trien.⁊ ſemiſſ.§.ꝓhibem⁹ vbi reputat glo.
ibi fore ſingularē ꝙ cū pater vult priuare filium vſufru-
ctu oium bonoꝝ ſuoꝝ.nā valet legatū vſuſfructus ⁊ fi-
li⁹ nō poterit dicere ſe grauatū in legitia.qꝺ ibi Ang.li-
mitat qñ ꝓprietas nuda ⁊ legitia filijs ſupra valet tātū
quātū valet vſufruct⁹ ſue legitime.ſꝫ ſi valet min⁹ tūc fi-
li⁹ pōt ipugnare tale legatū.qꝛ nō pōt in ſua legitia gra
uari.Adde do.Flor.de ſancto petro i.l.ſi arrogator.ff.
de adop.vbi dicit ꝙ q̄rta debita filio legitio ⁊ naturali
nō eſt priuilegiata vt reuoceſ alienata qꝛ pr̄ pōt ꝓijcere
ſuū p̄rimoniū i mari.allſat glo.in.d.l.i.ſecus dicit i arro
gato.⁊ allegat.d.l.ſi.ff.ſi qd in frau.patro.Adde eūdeꝫ
in.d.l.ij.C.eo.vbi tꝫ ꝙ nō poſſit fili⁹ agē reuocatoria.⁊
allegat rōneꝫ qꝛ pr̄ in vita pōt diſſipare ⁊ in mare ꝓijce
re.vt i gl.d.l.i.Et ad iſtā decretalē rn̄det ꝙ vēditio erat
ſimulata vt voluit gl.h.vel loqꝰ de iure ꝯſuetudinario.
⁊ ſic nihil noui aut boni alſanit ad h.Adde et Bal.i.d.
l.ij.vbi dicit.pone pr̄ multos hn̄s filios oia diſſipauit fi-
lij nō audēt petē ꝙ interdicaſ bonis ſed petūt ꝙ aſſigne
tur eis aliq̄ poſſeſſio p eoꝝ alimētis an poſſint.⁊ ꝯcludit
interdū pr̄ diſſipat bona filioꝝ tūc auferſ ſibi admiſtra-
tio.l.fi.C.de ſentē.paſ.interdū diſſipat bona ꝓpria reſtō
ni ſcēda filijs poſt mortē p̄ris tūc auferſ poſſeſſio patri ⁊
tradiſ filijs ⁊ pr̄ nutriſ ex fructib⁹ poſſeſſiōis.l.impator
ff.ad treb.interdū pr̄ diſſipat bona ſua ꝓpria ⁊ libera.⁊
dicit h caſu ſe credere Bal.ꝙ pn̄t ſibi petē aliqd aſſigna
ri vn̄ viuere poſſint ⁊ nutriri.h.n.itereſt tā p̄ri q̄ꝫ filijs.
Intereſt.n.ipſi⁹ p̄ris ac reipublice ne qs re ſua male vta
tur.ar.l.vbi adhuc.C.de iu.do.⁊.c.p veſtras d dote poſt
diuortiū reſtituēda.⁊ bōa ſic aſſignata ſunt affecta pro
alimētis ⁊ legitia ita ꝙ forte p p̄rēꝫ alij obligari ſi pn̄t.
ar.l.deniq̄ꝫ.§.vtrū ver.lꝫ.ff.de mino.⁊ qꝺ not.in.l.pe.C.
qui bo.ced.poſ.⁊ ſic loqtur dubitāter ⁊ nō affirmatiue
37 Bald.¶†Subdit etiā ibi qd de filio legitiato an poſ-
ſit reuocare retro alienata ⁊ putat ꝙ nō.ar.l.gallus.§.
qd ſi tantū.ff.de lib.⁊ poſthu.c.q̄uis de reſcrip.in.vj.nō
ob.l.ſi vnq̄ꝫ.C.de reuo.dona.qꝛ ibi loqꝰ i poſthumis ſcō
nāli miſterio.ar.l.filio quē pr̄.ff.de lib.⁊ poſthu.⁊ ita re
ſidet ibi Bal.Et ex iſtis nō poſſuꝫ iſiciari qn iſte paſſus
ſit dubi⁹ ⁊ egeat impiali declaratiōe.meli⁹ ergo ē ꝙ ca
lamo nūc pcā ⁊ finē i dicēdo imponā q̄ꝫ inſulſe ⁊ inepte
apire os ad tātos enucleati iuris decos.Nihilominus vt
dē mām p̄nitatib⁹ veſtris ad lōge meli⁹ iueſtigādū ⁊ re
quirēdā dico p opi.Hoſ.fore caſuꝫ ſingu.⁊ vnicū iūcta
glo.ſua in.c.cū ꝯtingat de iureiur.inq̄ꝫtū glo.ibi ſup ver
bo i alteri⁹ p̄iudiciū ibi vꝫ filioꝝ vbi ē caſus iudicio meo
ſtupēdus ꝙ mulier nō pōt alienare dotē etiā cū iuramē
to vel ꝯſentire alienationi dotis ēt cū iuramento ꝓpter
p̄iudiciū filioꝝ ⁊ claꝝ ē ꝙ dos ē ꝓpriū p̄rimōiū mulie-
ris vt i.l.i.pōponi⁹.ff.fami.her.⁊ ex illo p̄rimōio dbeſ le-
gitia filio.vt i.l.ſi mr̄.C.de iof.do.ergo ē ibi caſus ꝙ in
p̄iudiciū legitie nō pōt fieri aliēatio ēt ſi interueniat iura-
mentū.⁊ ſic vꝫ ibi caſus apponēs gladiū ad ora doctoꝝ

tenētiuꝫ ꝯriū ⁊ in locis allegatis ſupius p illos magnos
iuris p̄res nō fuit allſatus tex.iſte cū glo.⁊ iō nō imerito
referā illō qꝺ Virgilio nr̄o i bucolicis venit in mētē.no-
bis deus h ocia fecit ⁊ h vꝫ ſentiē do.Ant.ibi ⁊ reſultat
aliō mirabile qꝺ nō erit neceſſe itētare q̄relā inofficioſe
dona.ex q̄ talis aliēatio ē nulla nec ob.titul⁹ d iof.do.qꝛ
ꝓcedit qñ alienaſ res nō ꝓhibita alienari d iure cōi.ſe-
cus ſi d iure cōi erat ꝓhibita alienari vt ē res dotalis qꝛ
tūc ſi alieneſ in p̄iudiciū legitie filioꝝ nō tꝫ alienatio nec
firmaſ iuramēto.vt eſt ibi caſus ꝯiūcta glo.⁊ ēt aliq te-
nēt ſimplr̄ glo.illā ex q̄ iferūt ꝙ niſi extāt filij ex illo mr̄i-
monio qñ aliēaſ res dotalis ēt ſi vir ⁊ vxor iuraſſent nō
valebit illa alienatio q̄min⁹ poſſit reuocari.facit qꝺ no.
glo.iſti.quib⁹ alienare lꝫ i pn̄.⁊ h tꝫ ibi Jo.fab.in lectu-
ra quā ſcripſit ad inſtōnes.⁊ ſi allegeſ in ꝯtrarium.d.l.
nō vſq̄ꝫ adeo rn̄det Jo.fab.ibi ꝙ illa lex eſt correcta ſꝫ
quoſdā allegat no.i.d.l.i.C.de inoffi.do.⁊ ſic vꝫ ꝙ opi.
Hoſt.ſit pura ⁊ idubitata veritas.nihilomin⁹ Jo.an.in
d.c.cū cōtingat in.c.q̄uis de pac.in.vi.nō tenet ſimplici
ter glo.illā.ſed dicit ꝓcedere quādo principalr̄ ⁊ directe
ſit p̄iudiciū filijs nō aūt quādo ſecūdario ⁊ indirecte.⁊
ponit exemplū qꝛ illa dos ex diſpōne dotātis debeat ve-
nire ad filios naſcituros.⁊ ideo in p̄iudiciū filioꝝ nō po
terit alienari dos etiā cū iuramēto.⁊ ꝙ h ſenſerit gl.illa
apparet māifeſte.qꝛ dicit i alteri⁹ p̄iudiciū.ſ.creditoruꝫ
vel filioꝝ.⁊ ſic ſentit ꝙ filij erāt creditores illi⁹ dotis.⁊ p
ꝯn̄s recte itellect⁹ nō ꝓcedit p̄mi⁹ itellect⁹.⁊ p h faciat
etiā qꝛ mulier poſſet aliū inſtituere i reb⁹ dotalib⁹ q̄ꝫ fi-
liū dūmodo filio rlinq̄t legitimā.vt i.l.hac edictali i pn̄.
C.de ſecun.nup.⁊ hr̄ in.d.l.i.de inof.do.Et ſi dicaſ ꝙ fi
lij debēt nutriri ex illa dote vt in.l.vbi adhuc.C.de iure
do.ergo p hoc hn̄t ius in reb⁹ dotalib⁹.mater.n.teneſ
alere filiū in ſubſidiū.ſecus ſi aliūde alimentari poſſit.l.
alimēta.C.de nego.geſt.l.nēſenius.ff.eo.⁊ p ꝯn̄s tex.ille
nō ꝓbat doctrinā Hoſt.iūcta glo.ſua.⁊ ꝙ etiā Jo.fab.
⁊ ſequaces ſui nō bn̄ dixerint cū ſentiāt ꝙ titulus de iof.
doti.nō hꝫ locū qñ mater alienat dotē.qꝛ iſtō dicere eēt
apire os ꝯ caſuꝫ legis.nā i.l.ſi mater ⁊ in.l.ſi liqueat.C.
de inof.do.dicit mater donauit totū p̄rimoniū ſuū vni fi
lioꝝ quo caſu ꝯprehēdit dos tanq̄ꝫ p̄rimoniū mulieris.
vt i.d.l.pōponi⁹ ⁊ nihilomin⁹ fit reuocatio p tit.de iof.
doti.vt ibi ē caſus ergo male ⁊ pūerſe loqꝰ.⁊ iō.d.c.cū
ꝯtingat oꝫ intelligi iūcta gl.ſua qñ filij erāt creditores i-
mediati i illa dote ex ſtipulatiōe vl ex aliq̄ ꝓuiſiōe dotā-
tis ⁊ ad h dūco illū tex.ꝓbātē h.loqꝰ.n.quādo mulier
cōſentit ſponte iurādo ſup rebus dotalibus alienādis ⁊
teneſ ſeruare tale iuramētū cum nō redūdet in alterius
preiudiciū ⁊ ſic papa ibi firmat pedes ꝙ quādo mulier
cōſentit ⁊ iurat ſup alienādis rebus dotalibus ꝙ talis
alienatio nō tendit in p̄iudicium alterius niſi aliter ꝓbeſ
⁊ clarū eſt ꝙ ex quo mulier erat maritata p̄ſumptio ē ꝙ
habebat filios vel erat habitura p.l.maximū vitiū.C.de
libe.pret.⁊ p id qꝺ no.Bart.i.l.ticia.§.impator de le.ij.
ex quo ſeqtur ꝙ ibi eſt caſus ſingu.nō pōderatus ad h
ab aliquo ꝙ mater pōt alienare doteꝫ ⁊ filius nō pote-
rit reuocare alienatiōnē etiā quo ad legitimā qꝛ princi-
paliter ⁊ directe nō tendit ad p̄iudiciū filioꝝ ⁊ eodē mō
dicemus in p̄ſe.⁊ p ꝯn̄s verius dixit gl.in.d.l.i.de inof.
do.⁊ i.l.cū a mr̄e ⁊ ēt gl.ſi bene pōdereſ in.d.l.nō vſq̄ꝫ.
⁊ in.d.l.ſi.ff.ſi qd in frau.patro.⁊ iſta erat prima ꝯſide-
ratio quā animo ꝯcepi ſup iſto paſſu.Secūdo pondero
d.l.ſi.ff.ſi qd in frau.patro.ad finē.⁊ ibi ſi qd itaq̄ꝫ i frau
dem ei⁹ alienatū fuerit qꝛ tex.nō cōſiderat a quo fuerit
ꝓcurata fraus ſed ſolū loquiſ impſonaliter ſi in fraudeꝫ
filij fuit alienatū.ſiue ergo emptor ꝑticipauerit fraudeꝫ
ſiue nō.ſi tñ in fraudē filij arrogati fuit alienatū cōpetit
reuocatoria.Cū ergo Pet.in.d.l.i.de inoffi.do.⁊ bar.
in.d.l.nō vſq̄ꝫ dicāt ꝙ.d.l.ſi hꝫ locū in filio legitimo ⁊
naturali ⁊ diſtiguūt vtrū emptor ꝑticipauerit fraudē ⁊
tūc ꝯpetat reuocatoria aut aliēās dūtaxat ꝑticipauit d

a¶ Juramen
to.Ad hoc vi
de.d.alex.de
imo.poſt bar.
in.l.ſi duo de
iureiur.doc.i
c.ij.d pac.i.vi.

fraude ⁊ tūc nō fiat reuocatio. qꝛ iſtō ē male dcm̄ ⁊ cor rumpit lr az.d.l.ſi.q̄ ſolū ꝯſiderat an in fraudē filij fuerit aliēatū. Quinimo doctri. Bar. ē ꝯ ſeipꝫ. qꝛ dic̄ ꝙ.d.l.ſi. mixto ſorti⁹ hꝫ locū in filio nāli ⁊ legitio ⁊ vult eē neceſſe ꝙ emptoꝛ ꝑticipauerit fraudē in filio legitio ⁊ nāli. ⁊ il la.l.ſi. vult ſufficere ſi i fraudē fuerit fcā aliēatio ⁊ ſuffi ciat i filio arrogato ꝙ pr̄ i fraudē aliēauerit ⁊ bar. dicit ꝙ multo magis hēat locū i filio legitio ⁊ nāli. ḡ ſeqꝛ ꝙ ſufficit ſola fraus pr̄is. ⁊ ſic fuerētria tāti doctoris ſalua. fuit.n. ſupmus legiſta. vr̄ ꝙ nō bn̄ ꝯſiderauerit illaꝫ.l. ⁊ etiā vr̄ ꝙ nō bn̄ loquaꝛ. Et idē bar. eqꝑauit filiū arroga tū ⁊ filiū legitimū ⁊ nālē i.d.l.ſi arrogatoꝛ.ff.de adopt. ſed i.d.l.nō vſqꝫ eqꝑauit ꝑ ḃba mixto ſorti⁹. ⁊ ꝙ iſta ſi ſit hōa eqꝑatio allego gl.i autē.de triē. ⁊ ſemiſ.in.§.i.q̄ dic̄ ꝙ lꝫ q̄rta debita filio legitio ⁊ nāli eſt aucta hodie vt ibi nō tn̄ ē ſic i filio arrogato. ⁊ faciat ēt qḋ voluit Bal.i.d. l.ſi arrogatoꝛ vbi voluit ꝙ lꝫ fili⁹ nālis ⁊ legitim⁹ poſſit detrahē duas q̄rtas vt ħ nō tn̄ ita erit i filio arrogato. ⁊ ita itelligit hāc decretalē raynuti⁹ qḋ bn̄ notabis ꝓ limi tatiōe illi⁹ tex. ⁊ ēt faciat qḋ dixit ibi do. Floꝛ. ꝙ fili⁹ ar rogat⁹ pōt reuocare aliēata vſqꝫ ad q̄rtā nō ſic fili⁹ legi tim⁹ ⁊ nālis. ⁊ ēt faciat rō viua ſūpta ex illa.l.ſi. ⁊ meli⁹ aſſumo ex.d.l.ſi arrogatoꝛ.§.ſꝫ an ipuberi. vbi tex. dicit nō iudicio pr̄is arrogātis ſꝫ ꝓuidētia ꝑncipis ad iſtam q̄rtā vocaꝛ. Si ḡ bn̄ficio legis vocaꝛ ad iſtā q̄rtā. ḡ ſequiꝛ ꝙ bn̄ficio legis nō dꝫ decipi qḋ fieret. ſi pr̄ arrogās poſſꝫ aliēare ⁊ fraudare illū i legitia. beneficio.n. legis iuua ri ⁊ nō dcipi dꝫ.c.i.de cōmodato.l.in cōmodato.§.ſic.ff. eo. Et ꝙ.d.l.ſi.ſi hēat locū i filio legitio ⁊ nāli vt firma re gl.i.d.l.ſi.q̄ allat in ꝯriū.d.l.nō vſqꝫ ⁊ reſidet in illo ꝯtrario ⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt extēdēda ad filiū legitimū ⁊ nālē lꝫ alr̄ dixerit Pe. ⁊ Cy.i.d.l.i. ⁊ bar.i.d.l.nō vſqꝫ. ⁊ ſic ſublatū ē fundamētū adductū ꝑ Pe. ⁊ bart. de ocā.l.ſi. Modo oñdo rōne viua ꝙ fili⁹ legitim⁹ ⁊ nālis nō pōt agē reuocatoria. ut i.d.l.nō vſqꝫ adeo vr̄. pareſ nō eſt aſſimiladus pſono vt ei deꝛ reuocatoria. qꝛ iniquū ē ige nuis hoibus nō dr̄e liberā rerū ſuarū admiſtrationē. vn̄ lꝫ ille tex. loqꝛ in pr̄e vt nō ꝯpetat reuocatoria i bōis alie natis ꝑ filiū. eodē mō ꝓcedit i filio vt nō ꝯpetat reuoca toria i bōis aliēatis ꝑ pr̄eꝫ. ex eo qꝛ rō illius.l. ē ꝯformis tā pr̄i q̄ꝫ filio qꝛ igenui ſunt. ⁊ vbi rō.l. eſt gnālioꝛ dicto āpliat ⁊ extēdit dcm̄ ad limites rōnis gnālis gl. eſt ſing. in cle.i.de elec. ꝓbat ḡ ille tex. ꝙ pr̄ hꝫ liberā rerū ſuarū alienatiōeꝫ. ſi ergo ē libera ptās alienādi nō patiꝛ mixꝫ. vn̄ ſeqꝛ ꝙ nō ē ſubiecta reuocatiōi nec ſubijciꝛ alicui re ſciſſiōi ⁊ allego tex.i idiuiduo i.l. magiſ puto.§.ſi eo alie nū in ver. ꝓori.n. nō liberū diſtrahēdi res pupillares ar bitrū datū eſt ſꝫ ita demū ſi eo alienū imineat.ff.de rebus coꝝ. ꝓbat ergo ille tex. ꝙ vbi qs hꝫ libeꝝ arbitriū alienā di pōt aliēare. qūo vult ⁊ qūo velit niſi illa libertas ſtri geret ꝑ aliā.l. expſſaꝫ. faciat ſic qḋ hr̄ in.l.ſi qs maioꝛ.i verſi. libero arbitrio.C.ḋ trāſ. ⁊ in.l.ex teſtō.in ḃbo libe rū arbitriū.C.de teſta.mili. ⁊ i autē. oēs pegrini.in verſi. liberā diſponēdi ptātē.C.cōmu.de ſucceſ. ⁊ iſti.de act.§. in bonefidei in ḃbo libera iudici facultas eſt. Si ergo tā pr̄ q̄ꝫ filius libere pn̄t ſua bōa aliēare. ſeqꝛ ꝙ talis aliēa tio nō reqrit cām nō reqrit licētiā alicui⁹ nō reqrit ēt di ſpēſatione factꝫ.c. irrefragabili in ver. libere. de offi.oꝛd. c. ſtatuimus. de regu.c. latoꝛ iūcta glo. de homic.c.i. de re ſcrip.c. cū dilect⁹ de ꝯſue.c.i. de regu.l.vj. de. ordū. i ver. libere.i gl. de ſepul.c. oīs. de penit. ⁊ remiſ.c. de multa ḋ ꝓben.c.ij. de ꝓcur.in.vj.c.ſi.§. ſane. de teſta.in.vj. ergo ſe quiꝛ ꝙ nō pōt reuocari talis alienatio niſi in caſu expſſo in iure ſꝫ ſi pōdereꝛ oīa poſita i titulo de ioſſicio.do. ſi vr̄ ꝓhibita niſi donatio ioſſicioſa in vēditiōe ergo i vera ⁊ ioſſicioſa iura illa nō loquūꝛ. ergo ſtabim⁹ diſpōni.l. an tique. vt pr̄ ⁊ fili⁹ hēant liberā alienationē reꝝ ſuaꝝ. vt i d.l.nō vſqꝫ. ⁊ ꝑ ꝯñs loqꝛ ꝙ alimēta tā ꝑ pr̄eꝫ q̄ꝫ ꝑ filiꝫ nō poſſunt reuocari ꝓp legitimā maxie cū.d.l.nō vſqꝫ re putet iniquū hoiem igenuū nō poſſe libere alienare res

ſuas. ergo nō eſt arrogata ⁊ ſublata illa lex vt dicebat Jo.fab.ſ. ſolū eſt reſtricta quo ad donatiōes. Et ꝯ opi. Doct. allego caſuꝫ quē ad hoc doctores i locis ſuperius allatis nō allegauerūt.i.c. de his i ver. qꝛ libeꝝ ē eis. tūc bona ſua nō ſolū religioſis ſꝫ ēt q̄buſlibet priuatis ꝯfer re pſonis.ꝫ.ḋ ſepul. vbi ē tex. ꝙ qs maiorē ptātē hꝫ diſpo nēdi in bōis ſuis i vita q̄ꝫ i morte. nō ē ergo mirꝫ ſi pr̄ vē dēdo oīa bōa ſua i vita poſſit ꝑiudicare filio in legitia ⁊ idubitāter tex. ē ibi ſingularis ponēs ad terrā opi. Doc. ⁊ ſequaciū. ⁊ ēt faciat ſic q̄libet i vita pōt facere ſibi ſe pulcbrū etiā vltra vires ſui patrimonij qḋ nō lꝫ facere i morte tex. ē ſolēnis.in.l. ſed ⁊ ſi qs.§. hec aūt.ff.de reli. ⁊ ſumpti.fune. Itē cōfeſſio debiti facta in vita nocet he redi.l. generalr̄.C.de nō nume.pecu. ſed morte nō niſi te ſtatoꝛ iuret in autē. qḋ obtinet.C.de ꝓba. faciat ēt lex vni ca.C.de peculio eius q libertatē meruit vbi manumittēs in vita dicīꝛ cōceſſiſſe peculiū niſi a demeritis manumit tens vero in teſtō dicīꝛ ademiſſe niſi expreſſe cōceſſerit ⁊ ibi notaꝛ ratio qꝛ heredē inſtituēdo dicitur oia bona vo luiſſe ad illū ꝑuenire inter q̄ eſt peculiū. faciat ēt.c. ad ħ in ver. viuētes.ḋ eo. faciat ēt glo. ſingularis in.l. illa iſti tutio.ff.de heredib⁹ inſti.q̄ voluit ꝙ lex gratioſe cōceſſit poteſtatē teſtādi. qꝛ illo caſu teſtaꝛ de bonis tēpoꝛe quo nō eſt futurus dñs. ⁊ ideo maiorē poteſtatē habet pater diſponēdi de bonis ſuis tā in vita quā in morte. ideo nō eſt mirādum ſi in vita poſſit priuare filiuꝫ legitima ⁊ in morte nō poſſit. ergo.d.c. de his volēs ꝙ in vita poteſt quis bona ſua cōferre quibuſlibet priuatis pſonis pro bat ꝙ poterit vendere ⁊ in aliuꝫ transferre in vita niſi quatenus ſibi eſt expreſſe ꝓhibitū a iure. ſed in caſu nr̄o vltra titulū de inoſ.do. nō reperiꝛ ſibi ꝓhibitū a iure. er go ſeqtur ꝙ ſtabimus in regula ꝑmiſſiua vt in.d.c.ḋ his ⁊.d.l.nō vſqꝫ. Et ſi mihi dicaꝛ amice caſus eſt ħ mani feſtus ꝯtra motiua tua ad que nulla daꝛ ꝑ doctores vera aut viua reſpōſio vn̄ dicīꝛ hic ꝙ clara donauit ſuā tertiā adiecte nepti ⁊ viro ei⁹ ⁊ adanaſia vendiderat ſuā ter tiā marito adiecte ⁊ auditoꝛ apoſtolicus ꝓnūciauit vt i vtraqꝫ tertia ſalua eēt legitia aſſocie ad quē tex. rn̄det hic Inn. ꝙ erat ius ꝯſuetudinariū ⁊ vigore ⁊ ꝯſuetudi nis quo ad legitima fuit reuocata vēditio ⁊ donatio ⁊ cū hac reſpōſione trāſiunt Bal. ⁊ Saly. ⁊ do. Card. i lo cis ſupius allegatis. ⁊ ex hoc dicto Inno. colligo vnum qḋ eſt nouū nō pōderatū ab aliquo ſcribēte. qꝛ inq̄ꝫtum Inno. voluit hic ꝙ iudex appellationis ꝓnūciauit ſup nō petito vt late ſuperius retuli videꝛ ſentire ꝙ iudex ex ſuo officio pōt iudicare ſcḋm cōſuetudinē non allēgatā a parte ⁊ ſic ex officio ſuo allegaꝛ ꝯſuetudinē loci lꝫ ptes illā nō allegauerit ⁊ tn̄ ꝯſuetudo eſt facti ⁊ i facto ꝯſiſtit vt in.c.i. de ꝯſti.in.vj.l. de qbus.ff. de.ll. qḋ dictū ē accu rate notādū. ⁊ limito ⁊ reſtrigo illud qñ ꝯſuetudo eſſet notoria. ſꝫ ſi eēt occulta ⁊ nō notoria eēt ſecus. ħ fuit ele gās dcm̄ bal.i.l.i.C. de hijs q̄ deſunt aduocatis. ⁊ nihilo min⁹ honorificētia Inn. ſalua iſta nō ē bona rn̄ſio ex eo qꝛ tex. ħ inſimul cōnumerat donationē ⁊ vēditiōem ſeq̄ reꝛ ex ſolutiōe Inn. ꝙ donatio inoffi. quo ad legitimaꝫ reuocareꝛ ſtatim ꝯſuetudinis. iſtō eſt male dcm̄. qꝛ imo reuocaꝛ ꝑ titulū de inoſ.do. ergo. Quinimo ſi pondereꝛ iſte tex. nō dic̄ aliō quo ad legitimā reſpectu ꝯſuetudinis niſi ꝙ legitia erat dducēda ex illis reb⁹ de qb⁹ cōſueuit deduci ſꝫ cōſuetudinē ciuitatis tuſcane. ⁊ ſic quo ad re uocādā vēditionē cōſuetudo nihil diſpōebat ⁊ etiaꝫ tex. iſte nō dicit ꝙ dducaꝛ ex reb⁹ donatis aut vēditis. ſꝫ dic̄ ſalua ſit in vtraqꝫ tertia dōata ⁊ vēdita. ⁊ deductio dbet fieri ſꝫ cōſuetudinē. ⁊ iō lꝫ cū rn̄ſione Inn. trāſiuerint ſi li pr̄es. tn̄ rn̄ſio ſua nō eſt iuri cōſona nec ad iſtum tex. ac cōmodata. Daꝛ ⁊ alia rn̄ſio ꝑ glo. Bernar. hic in verſi. deducēdaꝛ videlꝫ ꝙ iſta vēditio fuit ſimulata ⁊ i fraudē facta. ⁊ ꝑ ꝯñs fuit in ḃitate dōatio. ⁊ ſic fuit fcā fraus de ꝯcta ad ꝯctā. qꝛ cū vellet dōare finxit ſe vēdeꝛ. faciat gl. ſolemnis in.c. putāt quidem. ⁊ i.c. pleriqꝫ.xiiij.q.iij. que eleganter

elegāter tetigit qñ fit fraus ꝯ pſonā ad pſonā de ꝯctu ad ꝯctū de re ad rē. de quo plene dixit Bal. in.l.nō dubiuꝫ .C.de legib⁹. ⁊ Pe.de ancho. i cōmēto.c.i.de ꝯſti. merito ergo fuit facta reuocatio. ⁊ dicit hic Jo.an. ꝙ iſta vēditio fuit fraudulēta q2 vēdidit oīa bōa ſua. ⁊ reuera tex. hoc nō dicit ſꝫ do. Pe.de ancho. imo dicit ꝙ vēdidit ptē. Ex q̄ colligit.d. Pe. ꝙ pr̄ vēdēdo q̄tā bonoꝝ ſi pbet fraus vēditio reuocat̄ vſqꝫ ad legitiaꝫ ſicut ſi i fraudē vēdēt oīa bōa ſua. ⁊ ſic.d. Pe. hic ſeqꝫ opi. Pe. ⁊ Cy. i.d.l.i.C.de ioff. do.i.vij.q. Tu vo pōdera q2 bernardus hic dicit ſe credē ꝙ iſta vēditio fuerit ſi'ata ⁊ aliquis iuris ꝯſura hoc nō docet. ⁊ iō vr̄ ꝙ ſua rñſio nō ſit bōa lꝫ cū ea trāſeāt cōiter oēs. qd ondo incōuicibilr̄ hoc mō. talis pſumit̄ eē ꝯctus qualis appet i pria ſui figura. nā a pmordio tituli poſterioꝛ formaꝫ euēt⁹. l.i.C.de iponēda lucra. deſcriptis.li.x. ⁊ iō dixit Bal. in.c.i.de feudo dato i fraudeꝫ.l.cōmiſſorie ꝙ ſi'atio nūqꝫ in dubio pſumit̄ q2 talis pſumit̄ eē cōtrac⁹ q̄lis appet in pria ſui figura. ⁊ idē voluit.in.c.i.de notis feudoꝝ. vbi dixit ꝙ iſtū pſumit̄ veꝝ. ⁊ idē voluit i.l.q̄uis p illū tex.C.ſi qs alteri vel ſibi. ⁊ i.l.cū pcib⁹.C.de pba.ēt p illū tex. ⁊ idē Bal.in.l.anaſtaſio.C.mādati dixit ꝙ allegās ꝯctū ſi'atuꝫ oꝫ allare ⁊ ſpecificare ſpēm ſi'ationis. ⁊ p ꝯña pbare.l.i.in ver.dicat̄ ⁊ pbet iuncta ſua gl.ff.ſi quadru.paupe.feciſſe dicat̄. ⁊ facit pulchruꝫ ⁊ ſingulr̄ dictū eiuſdē Bal.i.l.i.C.ſi ſuus extero. vbi dicit ꝙ ad hoc vt ꝯctus dicat̄ ſi'atus oꝫ ꝙ hoc fuerit actū a pncipio. faciat qd hr̄ i.c.illo vos de pignorib⁹.c.ad noſtrā de ēptio. ⁊ vēditio. qs ſpirit⁹ g̃ ſuclauit Bernardo ꝙ iſta venditio fuerit ſi'ata eo ꝙ magis q2 tex. dicit q̄ vēdiderat ſupradicto. ⁊ ſic illa vēditio fuit fcā genero. ⁊ ſic nō fuit fcā ſilie. ⁊ p ꝯñs poſſuꝫ euitare ⁊ fugē ſingularē tex.in.d.l.data.C.de dona. vbi fraus ⁊ ſi'atio magis pſumit̄ iter ꝓpiquos q̄ eēt preſumēda ſi'atio. ſi adelaſia mr̄ vendidiſſet illā terciā adiecte ſilie ſue g̃ ſeqꝫ ꝙ nullo apto iure nec aliqua elegāti ꝯiectura pt cōpꝛehēdi hanc vēditionē fuiſſe ſi'ataꝫ lꝫ.n. fraus ⁊ ſi'atio pbet̄ p ꝯiecturas. vt i.l.poſt ꝯctū.ff.de dona. ⁊ i auté.ſꝫ iā neceſſe.C.de dona.añ nup.l.ſicut.§.ſupuacuū.ff.q.mo.pign.vel hipo.ſol.c.cū in diocēſim.de vſur.d.c.illo vos. ⁊.d.c.ad nr̄aꝫ. ⁊ plene p Bar.i ꝯſi.pet.nicole. ⁊ i.d.§.ſupuacuū. ⁊ i.d.l.poſt ꝯctū. nihilomin⁹ hoc ē veꝝ qñ ꝯiūcture ſunt euidētes vt p gl.i.l.dolū.C.de do. ⁊.c.ij.de renū.li.vi.ſꝫ hic nulla appet euidēs ꝯiectura. nec ēt pōt iſto caſu pſumi fra⁹. q2 iſta adelaſia erat mr̄ alterocbe ⁊ adiecte. g̃ nō pt pſumi aliqua ſiniſtra ſuſpitio.l.nō ſolū.§.de vno.ff.de ri.nu. ⁊ ꝯñs nō pcedit opi. Hoſt. nec rñſio Jano. nec reſpōſio Bernar. ⁊ Jo.an. ⁊ iō pria opi. quā nūc tēui vr̄ vioꝛ. ⁊ ideo venit i mētē illō qd pdare pſal.lxviij. ſcriptū eſt q ſedebāt i porta aduerſus me loquebāt̄. ⁊ gntu canticoꝝ ſcriptū ē pcuſſerūt me lacerauerūt me. paliū meū tulerūt que vba allāta ſunt ab illo elegāti medico magiſtro rainaldo de villanoua ad ſubſtētādā dnotā regulā cartuſienſiū ꝯ multos canōiſtas mordētes illā regulā de quo per do. Ant.i.c.i.el'a.ij.de ꝯſeruatiōe ieiunij. ⁊ iō p illa opi. eſt gl. mirabilis ⁊ ſingularis i.d.c.de hijs i glo.i.q̄ colligit arg. ex illo tex. ꝙ nō lꝫ alicui i morte qd i vita liceret mirū ingt q2 pōt q ſanus ē oīa bōa ſua ꝯſumere. i morte tñ nō pōt ſilios ſuos vel nepotes pterire. allat inſti. de inoſ.teſt. ⁊ inſti. de exheredatiōe liberoꝝ ⁊ ſubdit glo. ibi hoc mō eē intelligēdū.c. Raynuti⁹. de teſtā clere ⁊ alaſie q̄ donata ⁊ vēdita fuerāt i morte. iō nō potuit altero. chus ꝯfraudari ſua legitia. Ita ad lrāꝫ loqꝫ ibi glo. ⁊ ſic glo. illa iterptat̄ iſtū tex. ꝙ iſta vēditio fuit fcā i morte. ſecus ſi fuiſſet fcā in vita. Et ſi qſpiā ingēñis ſpirit⁹ doctoꝛ dixerit hoc nō appet ex tex. ꝙ iſta vēditio fuerit celebrata i morte ad hoc rñdeo ꝙ pp vrgētes regulas iuris cōis debem⁹ ſic iterptari iſtū tex. q2 ex quo igeñuis hoib⁹ licitū ē libere aliēare bōa ſua i vita. vt.d.c.de hijs. ⁊.d.l.nō vſqꝫ.adeo. ſꝫ i morte erit ſecus q2 tenet̄ relinqre legitiaꝫ filio.vt.d.§.phibem⁹. ⁊ iurib⁹ ſupeti⁹ allatis g̃ ſtricta ⁊

vſus rōne ē dēm ꝙ iſte tex. diſponēs ꝙ vēditio poſſit reſcīdi q̄ ad legitimā oꝫ itelligi de vēditiōe facta in morte. Quinimo dico ꝙ iſte tex. pbat hoc qd iſta venditio fuerit facta i morte q2 tex. hic dicit. pcepit iudex illas tertias deducēdas ⁊ ſic nō erāt deducte viſiſe eſt ꝙ ſi vēditio fuiſſꝫ facta i vita ꝙ ille ēptoꝛ ex quo hēbat ex cā oneroſa illam terciā ꝙ incōtinēti celebrātē vēditionē illā occupaſſꝫ ar.l.cū de idebito.ff.de pba.c.ſup hoc de pſump. vñ nō expectaſſet mortē illi⁹ vēditricis. ⁊ p ꝯñs talis vēditio fuit celebrata i morte. ⁊ ex hoc poterit dari ſolēnis ꝯcordia ꝙ ſi vēditio fiat i morte dicat̄ ioſſicioſa quo ad legitiaꝫ. ⁊ ita pcedat opi. Hoſt. ⁊ ſequa. niſi dōatio fuerit fcā i vita ⁊ tūc nō poſſit dici ioſſicioſa. ⁊ hoc mō pcedat opio ꝯria ⁊ iſta tene mēti q2 p aliquē doctorē antiquū ⁊ modernuꝫ nō fuerūt ita enucleata. Et infirmū do. Ant. hic ſecutus eſt opi. Bar.i.d.l.nō vſqꝫ dicētis ꝙ dato ꝙ ſili⁹ poſſet reuocare aliēata p prēꝫ q̄ ad legitiaꝫ tñ nō poterit eꝯ pr̄ reuocare aliēata p ſiliū quo ad legitiaꝫ ſibi debitā q2 iſta opinio Bar. nō vr̄ vera. ⁊ ꝯ eā tenuit Pe. ⁊ Cy.in.vij.q.in d.l.i.C.de inof.do. ⁊ ēt Hoſt. hic nullā fecit dr̄iam iter patrē ⁊ ſiliū quo ad iſtā reuocationē. Secūdo allego tex.i autē.de here. ⁊ falc.§.i. vbi tex. parificat legitimā debitā ſilio in bonis patris ⁊ debitā patri in bonis ſilij. ſi ergo cōpetit ſilio reuocatoria eodē modo cōpetit patri. Tertio ad hoc allego.l.nā ⁊ ſi parentib⁹ in verſi. nō minus ff.de inoſſ.teſta. ⁊ ibi Bart. colligit regulā ex illa.l. dicens ꝙ ſicut hodie eſt aucta legitia filioꝝ ita eſt aucta legitima parētuꝫ ⁊ mouet̄ ex eo q2 tradit̄ ibi p moduꝫ regule ꝙ nō minus debet̄ legitima patri in bonis ſilij ſicut ecōtra ⁊ iō dicit ꝙ trahit̄ ad leges poſteriores. allegat l.nā ⁊ poſteriores.ff.de.ll. tūc arguo ſic vbicūqꝫ lex antiqua eqparat duo. lex noua ſupueniens loquens de vno habet locū in reliquo.l.ſi qs ſeruo.C.de furtis ex ſeruo corrupto.l.vt tñ.ff.de ſeruo corrup.gl.l.ꝙ vero.ff.de.ll. ⁊ loqtur illa.l.ſi qs ſeruo in mā penali. Modo in caſu noſtro iſtud.c. ſupueniēs loquēs de legitima dbita filio vt reſcindat venditionē pris ioſſicioſaꝫ hēbit locū in legitia patris vt reſcindat aliēata p ſiliū quo ad legitimā p regulā legis antique traditā in.d.l.nā ⁊ ſi parētib⁹. ⁊ multo fortius in caſu nr̄o q2 ſumus in mā fauorabili. ⁊ illa tene mēti ppetuo. Et pondera iſtū tex. vbi dicit precepit iudex illas tertias deducēdas q2 mihi vr̄ ꝙ male ⁊ iniuſte fuerit appellatū ex eo q2 iudex iſte nō pcepit legitimā eſſe detrahendā. pria hoc nō fuit petitū. g̃ iudex non male iudicauit. ⁊ lꝫ pres ⁊ dn̄i nr̄i varient hic ⁊ dubitēt an fuerit petitū. ego rñdeo ⁊ do regulā viuā ꝙ vbicunqꝫ nō appet de libello ſꝫ appet de ſnīa tūc talis pſumit̄ fuiſſe libellus qualis colligit̄ ex vbis ſentētie. iſta eſt glo. ſingularis in.c. oudū de deci. ſed hic nō appet de libello ⁊ ex ſnīa nō appet ꝙ legitima fuerit petita g̃ pſumptio eſt ꝙ nō fuerit petita. ⁊ p ꝯñs iſta ē ētas ꝙ legitia nō fuit petita. ergo iudex nō male iudicauit ſi nō pnūciauit ſup nō petito. Et ſi mihi dicat̄ iudex potuit pnūciat̄ legitiaꝫ dberi. q2 ex narratiōe facti pbetī corā eo hñi ꝯphēdebat̄ ꝙ legitie debebat̄ i bōis mris ⁊ auie. ſi g̃ nō pnūciauit male fecit q2 ad hoc rñdeo. lꝫ.n. potuiſſet iudex ſup hoc pnūciare tñ nō cogebat̄ iō potuit appellare. quinio nō potuit appellare. ⁊ ad hoc allego ſingulare dctū Spec. in ti. de of. iudi.§. impedit poſt pn. vbi voluit ꝙ nō pt appellari a iudice ſi nō fecit illō qd ex offō facere debebat. iō aliq de rota tenuerūt dciſionē.cccxli. ꝙ nō pt appellari a iudice ſi nō ꝯdēnauit i expēſis ſi nō fuit petitū. fac glo. ſingula. in.c.ſi. de reſcrip. que dicit ꝙ iudex nō tenet̄ cōdemnare in expēſis ſi nō fuit petitum. ⁊ Bart. dixit ſingulariter i.l. ꝯſentaneā.C. quō ⁊ quādo iu. ꝙ iudex nō tenet̄ in ſindicatu ſi nō facit illud qd ex officio ſuo facere potuit. ⁊ ſingulr̄ dixit do. Ant.in.c. venerabilis de iudi. ſtatuto cauet̄ ꝙ iudex debeat infra mēſem expedire cāꝫ ſub certa pena ꝙ nō incidit in penā ſi nō fuit petitū per partē cām expediri. vide do. Abb.in.c.lꝫ cauſam prima

glo.de ꝓba.⁊ i.c.ſignificarũt.de excep.⁊ i.d.c.venerabi
lis.⁊ i.d.c.ſi.ð reſcrip.⁊ Bal.i.l.j.ff.de magiſtr. ꝯuenie.
⁊ i.l.i.C.qño ⁊ qñ in.lʒ ğ iudex nõ ꝓnũciauerit ſup illa
legitia ðducẽda ſi tñ pp̃ h̃ potuit appellari potuit.n.illa
alterocba i alia iſtãtia petẽ ſuã legitimã i bonis adclaſie
mřis ⁊ i bõis clere auie ⁊ lʒ iudex ſup h̃ nõ ꝓnũciauerit
nõ pp̃ h̃ male iudicauit poſſibile.n.erat vt būiſſet legiti
mã i bõis mřis ⁊ auie ⁊ pp̃ h̃ nõ petierat illaʒ in h̃ iudi
cio nec ẽt ex ỹbis relatis ſnie i iſto tex.pt colligi iudicẽ ꝓ
nũciaſſe ſup legitia nõ ðducẽda ⁊ iõ pp̃ pauperiẽ igenij
mei ego nõ poſſuʒ hĩ cape h̃ q̃re potuit appellari tanq̃
iniuſte iudicauerit niſi mihi dicaſ ꝙ iſte tex. i ver. precipit
dʒ ſuppleri ꝙ iſte iudex ꝓnũciauit illas tertias eẽ ðducẽ
s ¶ Sup ce. Vide ad hoc Pau. de caſt. in conſi. xxx. Bar. ⁊ doc. i l. cũ filius de verbo. oblig.
das integralr.i.i illa legitia ſalua i eis ⁊ ad h̃ allego tex.
iſtũ in ỹñ.tertiã clere.⁊ tertiã alaſie itegralr ðducẽdas q̃
ſi iudex ꝓnũciauerit illas tertias nõ fore diminuendas
ꝓpter legitimã ⁊ h̃ mõ poſſet ſuſtẽtari tex.iſte ꝙ ille iu
dex in h̃ male iudicauerit certe iſtud nõ appet ex verbis
ipſi⁹ iudicis niſi ſuppleaſ ꝑ tex.in ver.iudicio i eo qð di
xit integralr ⁊c.⁊ ꝙ ita ſit ſupplẽdus clare hoc ꝓbaſ q2
iſta ſunt ỹba roma.põtificis referẽtis ſniaʒ ſic latã.ğ ſtã
dũ ẽ ſue relatiõi põtificali faciat gl.i.l.admo.ff. de iure
iur.⁊ qð voluit Bal.i.l.j.C.de epiſ. ⁊ cle. certe poſito ꝑ
pſtãti ꝙ iudex illo mõ ꝓnũciaſſet nõ tñ ſeqſ ꝙ legitia ſi
erat ſalua i illis duab⁹ tertijs.nã illa ỹba integralr reci
piũt reſtrictiõeʒ a iure.faciat gl.mutrũ pegrinꝰ.in.l.ne
raci⁹.ff.de religio.⁊ ſump.fune.q̃ dicit ꝙ lʒ dicaſ ꝙ tota
dos reſtituaſ.tñ detrahiſ ipenſa funeris ⁊ ibi do.Flo. ð
ſancto petro dixit ꝙ ſi maritus ꝓmittit reſtituere totã ⁊
integrã dotẽ ſoluto mřimonio i caſu reſtituende dotis ꝙ
nihilomin⁹ poterit detrahẽ portionẽ ſibi a ſtatuto delatã
⁊ Bal.i.l.i.C.de fructib⁹ ⁊ litis expẽ.dicit ꝙ lʒ qs te
neaſ reſtituere itegros fruct⁹ nihilomin⁹ pt detrahẽ ex
penſas.ita vĩ dicẽdũ in ꝓpoſito ꝙ iſta ſtãt ſil' ꝙ iudex ꝓ
nũciauit illas tertias itegralr fore deducẽdas.⁊ tñ legi
tima erat ſalua.⁊ faciat qð voluit Fede.de ſenis cõſi.xj.
vbi dixit ꝙ lʒ qs teneaſ ſoluere itegrã q̃rtã alicui tñ itel
ligiſ ꝯputato relicto ſibi facto.⁊ ita itelligit cle. dudũ.§.
huiõi.in ver.itegre.de ſepult.facit ẽt ſiſe teſtãt mãdauit
heredi reſtituẽ integrã hẽditatẽ tñ heres poterit ðtrahẽ
quartã de q̃ ꝑ Ang.in autẽ.de here.⁊ falc.§.ſi ỹo expſſiʒ
⁊ in.l.ğ.C.qñ ⁊ qb⁹ q̃rta ps ðbeaſ.lib.x.⁊ iſta idubitan
ter euertũt ðciſionẽ hui⁹ decretalis.nolo tñ apire os i ce
lũ.ſed teneo illð qð ro.mãdat eccliã. Poſſet tñ ſaluari
tex.ille vt h̃ ỹbũ itegralr itelligaſ nõ ſalua legitia ⁊ ad
hoc allego.c.cõmiſſuʒ.ð de deci.i ver.ex integro nõ pſol
uũt.⁊ de hoc vide dcĩ mea i.c.officij.ð eo. qb⁹ adde iſtũ
tex.⁊ ꝑ ꝯñs bene ⁊ apte iſta ðcretalis ðterminauit. ⁊ ſic
ſenſus erit ꝙ p̃mus iudex ſniauit legitimã nõ eẽ ſaluã in
vtraq; tertia.⁊ iõ fuit appellatũ ⁊ auditor apoſtolicus
ꝓnũciauit male i pte fuiſſe diffinitũ ⁊ h̃ ẽ nouũ.⁊ ad iſtũ
tex.iauditũ.⁊ ſeqſ ex h̃ ꝙ ſomnia fuerũt dicere ꝙ iudex
appellatiõis ꝓnũciauit h̃ ſup nõ petito.q2 ſi ỹbis dareſ
59 audacia dicerẽ h̃ aſſerẽ eẽ ſicopbãta digniũ tenere mẽti ꝑ
deo ⁊ piiſſimo xp̃o ieſu ex corde grãs reddam⁹. ¶ Ro.
ibi portio iure nãe debita.q2 tex.iſte deſtruit elegãtẽ glo.
in.l.ſi emãcipata.C.ð iur.⁊ fac.igno. q̃ voluit ꝙ ꝑ legiti
ma filij iudicam⁹ tãq̃ de lucro q2 nõ ẽ debita ſʒ ẽ q̃ſi ðbi
ta ⁊ ꝑ ꝯñs nõ vere ðbeſ.⁊ illã glo.magnifecit ibi Bar.
⁊ idẽ voluit in.l.ſi qs legatũ.§.i.ff.de fal.⁊ ideo dicit do.
Lar.h̃ hoc appere ex eo q2 pri⁹ ðtrahiſ es alienũ. iõ nõ
eẽ ðbita ſʒ quaſi.Et iõ videreſ dõm iſtũ tex.fore gloſan
dũ.i.q̃ſi ðbita.⁊ eodẽ mõ gloſari dʒ lex ſcripto ad ſi.ff.vñ
liberi ⁊ alia iura ſilia facit.l.ſi.C.de cura.furio.Et adde
elegãtiſſimã dictã Ang.i.l.j.C.de ipo.lucra.deſcri. li.x.
vbi allat iſtũ tex.qdã ꝯhũt ſocietatẽ de oib⁹ hereditatib⁹
ad eos ꝓueniẽtib⁹ ex cã lucratiua ꝙ veit hereditas quã
hʒ qs ex teſtõ vel ab inteſtato ꝑ ſuos aſcẽdẽtes.q2 vĩ hře
titulo lucratiuo.⁊ ad hoc reputat illuʒ tex.mirabilem.⁊
idẽ Ang.in autẽ.de her.⁊ falci.in pn̄.dicit ꝙ lʒ hẽditas

parẽtũ ſit debita filijs ſic ẽt ⁊ legitia.nõ tñ ẽ adeo debita
vt extenuet es alienũ imo diminuiſ ꝑ es alienũ ⁊ q̃cq;
ad mbiliſ ðducit.vt.l.cũ a mře.C.de rei vẽdi.nec ẽ adeo
legitia debita filio ſʒ Ang.vt pr̃ teneaſ filio delinquẽti
aſſignare legitimã in caſib⁹ i qb⁹ bona veniũt publican
da vt i.l.lex corne.ff.de vul.⁊ pup.⁊ dic h̃.d.Pe.ð ãcb.
ꝙ legitia filij dr̃ q̃ſi debita filio in vita pr̃is.lʒ gl.in autẽ.
de here.⁊ falci.§.ſi qs aũt nõ implẽs dicat ꝙ fili⁹ viuẽte
pr̃e hẽat ius in legitia petẽda.ſʒ ỹitas ẽ ſʒ cũ ꝙ viuo pa
tre dr̃ quaſi debita.⁊ ita intelligit glo.in.d.l.ſi emãcipa
ta ⁊ tenuit ad plene no.ꝑ Bar.in.l.is põt.ff.de acq.her.
tenera Bar.idẽ voluit i.l.ſi.ff.de libe. agno.⁊ in.l.i.§.ſi
impuberi.ff.de col.bono.Et inducit.d.Pe.ad qõeʒ. an
filio ꝯdẽnato teneaſ pr̃ ad legitimaʒ ⁊ poſſit fieri execu
tio ſup ea⁹.⁊ remittit ad ſpeculũ in tit.de executiõe ſentẽ
tie.§.ſecus ỹñ.qd ſi filius.Spec.determinat ibi ꝙ nõ te
neſ.⁊ idẽ voluit Bar.allegãdo Spec.in pſato loco i.d.
l.j.§.ſi impuberi.de col.bo.quẽ tex.Saly. in quadã ſua
apoſtilla q̃ reperi in libro ſuo dic illũ tex.fore aureũ fa
ciat quod voluit bar.in.l.ſicbus.⁊ in.l.ſi poſt emãcipa
tionẽ.§.i.ff.de pecu.leg. Adde ad iſtos pres q2 cõiter do
cto.dãnãt gl.in.d.§.ſi qs aũt nõ implẽs dicentẽ filio ꝯpe
tere ius ad legitimã viuo pr̃e quã gl.dixit eẽ vnicã ⁊ ſin
gularẽ.do.me⁹ Jo.de imo.in.l.cũ fili⁹.ff.de ỹbo.ob.ego
vero gl.illã ſaluo hoc mõ.ſ.ꝙ ſi pr̃ ingrediſ mõaſteriuʒ
⁊ ꝓfiteſ religionẽ ꝯpetit ius filio ad legitimã petẽdã ⁊
certũ ẽ patrẽ nãlr ẽr viuere tex.ẽ de hoc ſingu.in.c.cũ ſci
mus de regularib⁹ quẽ tex.reputauit ſing.Bal. in autẽ.
ſi qua mulier alias in autẽ.ingreſſi.C.de ſacroſanc.ec. ⁊
etiã illũ tex.allauit in.l.ſi qua.ff.de hijs q ſunt ſui vel alie.
iuris ⁊ hoc mõ ſaluari pt gl.illa cõiter dãnata. Põde
ra ⁊ meli⁹ cõſidera q2 iudicio meo videreſ erraſſe ſcribẽ
tes ſup intellectu iſtius tex.nã hic illa clera auia ⁊ illa
adclaſia mater iã deceſſerũt qs ğ ſupinus intellect⁹ dice
ret ꝙ mortuo patre legitima ẽ quaſi debita filio. immo
eſt vere debita.⁊ ad hoc allego do. Bal. in.d.l.ſi emãci
pata q dixit ad debita iure nãe eſt agnita ⁊ tũc eſt ỹe de
bita.⁊ ad hoc allego.l.cũ rõ.ff.de bonis dã. ⁊.d.l.ſi qs
legatũ ⁊ autẽ.de teſtõnib⁹ ⁊ ea que parit.§.quãobrẽ ⁊
quod no.in.d.§.ſi qs aũt nõ implẽs.aut nõ ẽ agnita ſed
expſſe repudiata vel tacite obmiſſa.⁊ tũc nõ ẽ debita vel
quaſi debita.l.ſi qs filiũ.§.ſi.C.de inof.teſt.interim autẽ
anq̃ agnoſcaſ vel repudiaſ eſt in pẽdẽti ⁊ euẽtus decla
rauit.⁊ intelligiſ ita qð dĩ in.d.l.ſi emãcipata.⁊ hãc di
cit eẽ ỹitatẽ ex qua doctrina bal mirabilis intellect⁹ ad
iſtũ tex.ꝙ exq̃ mater ⁊ auia deceſſerãt.⁊ tex.dic. ꝙ legi
tima erat debita.ğ ſeqſ ꝙ erat agnita in vanũ ğ labora
uit illuſtre igeniũ doctoꝝ h̃ dicentiũ legitimã non fuiſſe
petitã. Pondera ẽt ſcðo q2 ꝯ̃ doctrinã Ang. in.d.l.i.C.
de impo.lucra.ego allego eũdẽ Ang.ꝑcutiẽtẽ ſe cũ ligo
ne ſuo in.l. in ſuis.ff.de lib.⁊ poſthu.vbi dicit ſtatutum
diſpõit hẽdeʒ ſoluẽ gabellã de hẽditate pr̃na q2 nõ ca
pit lucrũ imo vĩ cape debitũ.l.ſi.C.de codicil. ⁊ vide ſin
gularẽ modũ loquẽdi in.c.i.§.i.de feudi cogni.vbi dĩ ꝙ
filius nõ dĩ cape feudũ paternũ ſed dĩ acq̃rirẽ feudũ reti
nere quod eſt notãdũ ſʒ do. Bal.ibi.⁊ facit glo.ſolẽtis
in.c.ſi.xxiij.q.i.que dicit ꝙ filius regis appellaſ rex i vi
ta pr̃is.⁊ allegat.d.l.in ſuis.⁊ ſic Ang.nõ videſ bene lo
cutus i hẽditate paterna niſi dices ꝙ Ang.ibi loquaſ i
pacto.ſʒ in.l.in ſuis loqſ in ſtatuto ꝑpli.⁊ ſic facilius ꝓ
videſ ꝯ̃ ſtatutũ q̃ʒ ꝯ̃ pactũ ꝑpatũ.ar.l.veterib⁹.ff.ð pac.⁊
l.ecqd aſtringẽde.ff.de ver.ob.Et adde ẽt mirabilẽ do
ctrinã Ang.i.l.cũ in adoptiuis.C.de adop.vbi dixit pr̃
legat filio adoptiuo an ðbeat ſolui gabellã ſtãte ſtatuto
pſato.Et dic ꝙ ſic ꝑ gl.ibi ⁊ ita ſferre ſe i.q.facti ꝯſuluiſ
ſe.Et adde ꝙ pulchre voluit Ang.i autẽ.ð nup.§.ſi vero
expectet.⁊ qð voluit bal.i.l.ſuo.ff.de her.iſti.⁊ hoc limi
ta niſi eſſet filius bãnitus.q2 filio bãnito nõ debeſ legiti
ma.pſona.n.bãniti nõ videſ eẽ in rerũ nã.⁊ ſic noie eius
fiſcus nõ põt petẽ legitimã eo caſu quo fiſcus i iã pete

te poſſit hoc fuit dictū do. Bal. i. l. ſi qua p illā tex. ð hijs
qui ſūt ſui vł alie. iur. ⁊ iſta ad dños ſcribētes i. d. l. i ſuiſ
Adde in quātū dicūt ꝙ pr̄ nō tenet ſoluere legitimā pro
filio cōdemnato. qꝛ doctrīs hoꝝ patrū ꝓcedit ð iure cōi
ſed ex diſpōne ſtatuti quo cauet ꝙ pr̄ teneat ſoluere le
gitimā ꝓ filio ꝯdēnato. qꝛ tale ſtatutū valet ⁊ tꝫ ita vo
luit Bar. i. d. l. cū filius. ⁊ Bald. in. l. j. C. ne filius ꝓ pr̄e
⁊ in. l. gnāliter. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fac. ⁊ i. l. ij. i
pri. ff. ſi ex noxa. cā age. ⁊ i. l. ij. C. de cōſti. pecu. ⁊ i. l. filiū
ff. de his q ſunt ſui vel alie. iur. ⁊ i. l. ſi qua eo. ti. ⁊ i. l. de
quib⁹. ff. de legibus. ⁊ in. l. quicunqꝫ. C. de ſer. fugi. ⁊ ibi
ſingulr̄ limitauit iſtud ſtatutū. ꝙ lꝫ diſponat ꝙ pr̄ tenea
tur aſſignare legitimā filio tñ nō ꝯprehēdit mater. ⁊ in
d. l. ſi q̄ dixit ꝙ hꝫ locū in pñe ciuē nō ām in pñe forēſi. ⁊ li
mita nō hr̄e locū in pñe corpis afflictiua ⁊ vt pr̄ teneat
pro filio ad penā corpis. ita ſingulr̄ hr̄ in. c. cū hō mor
tu⁹. xxiij. q. v. ⁊ p Bal. in. l. ij. C. de ꝯſti. pecu. ⁊ i. d. l. i. ne
fili⁹ ꝓ pr̄e. ⁊ vide dcā mea ſingularia in rubri. ff. de fide
iuſ. ⁊ ꝓ hmōi ſtatuto alleat glo. ſing. in rubri. C. de dere
decu li. x. ⁊ vide Sal. in. l. generalr̄. C. de inſti. ⁊ ſubſti.
⁊ in. d. l. j. C. res inter alios acta. ⁊ modernos in. d. l. cū
filius. Et pōdera qꝛ tale ſtatutū nō tenet p elegātē tex. i
l. ſi qs in ſuo §. legis. C. de ioſ. teſt. vbi filius odio patris
nō dꝫ exheredari. ⁊ fide ⁊ dicas ꝙ tale ſtatutū eſt tolle
rabile nō tñ eſt equū ⁊ emanauit ꝓpter ꝯpenſanda deli
cta futura ⁊ ad hoc allego eūdē Bal. in rubri. C. res in
ter alios acta ⁊ faciat glo. ſing. §. qñ vero i autē. vt nul
li iudicū q̄ arguit ꝯ p̄tātes punientes vnā ꝯ tā ꝓpter de
lictū vni⁹ ⁊ faciat tex. ſtupēdus ⁊ melior q repiat in ſa
cra lege. j. q. iiij. c. eccl'ia. §. itē peccata. ⁊ iō olim quidāꝫ
rebelles florētini occiderūt ambaſciatores florētinoꝝ.
fuit factū ꝙ ꝯſanguinei illoꝝ homicidarū decapitarent
ſi nō ponerēt occiſores in manib⁹ cōis magnus fuit ru
mor tūc vtrū tale ſtatutū valeret. ⁊ Bal. cōſuluit ꝙ ſic.
⁊ ſeqtur illud ꝯſiliū Pet. de anch. in repe. c. j. de ꝯſtitu.
referēs ſe ēt vidiſſe hoc de facto florentie. ⁊ ita fuiſſe ob
40 tentū ⁊ iſta nō ſunt ꝯtēnenda. ¶ Not. ꝙ pater non
pōt grauare filiū i legitia qd intellige p fideicōmiſſuꝫ ᵃ
ſecus ſi pupillariter ſubſtituat. l. ex trib⁹. C. de inof. teſt.
Et rō ē qꝛ qñ pr̄ facit ſubſtitutionē pupillarē facit teſta
mentū filio ſuo pupillo caſu quo fili⁹ teſtari nō pōt. ⁊ ſic
eſt ꝯmodū filio vt hēat hr̄dē qꝛ ipſe non pōt ſibi facere
teſtm̄. eodē mō pr̄ grauare venientes ab inteſtato ipſi fi
lio. rō ē qꝛ vr̄ tacite eos vocare ſi fili⁹ moriat i puberta
te alr̄ non poſſent grauari. vide dy. in. l. i. ff. de vulga. ⁊
pupil. quē ibi referūt ⁊ ſequūt Bar. Bal. ⁊ Ang. ⁊ cōi
ter oēs ꝙ qñ v̄ba grauaminis referuntur ad venientes
ab iteſtato ⁊ filius ē ipubes etatis cui poſſet fieri ſubſti
tutio pupillaris ſi moriat infra pupillarē etatē veniet i
fideicōmiſſo iſta legitia detrahitur ð iſta q̄rta trebellia
nica ſicut de ceteris hōis. vt ē caſus ſing. in. l. ſi fundū p
fideicōmiſſuꝫ. §. ſi. cū. l. ſequē. ff. de leg. i. ⁊ idē voluit An
ge. i. l. papi. §. ſi qs impubes de ioſ. teſ. Cy. ⁊ alios i. d. l.
41 ex trib⁹. ¶ No. ꝙ hic fert ſnīa generalis ⁊ ſi rogat⁹
reſtituere hr̄ditatē ꝯdēnet ad vniuerſuꝫ reſtituēdū. plu
res tñ tertias ſtatuit iudex detrahendas. ⁊ ſic v̄bū reſi
dui cōprehēdit vniuerſalitatē hr̄ditatis. l. ij. C. de hr̄di.
iſti. l. ceteroꝝ. ff. de ver. ſig. de rebus autē clare ⁊ ſpecifi
ce mētio nō hr̄ ꝯ. i. l. ⁊. ij. C. que ſnīa ſine certa quātitate.
Sol. ꝙ i iſtis iudicijs vlibus vꝫ ſnīa gnālis ſicut in iudi
cijs gnālibus vt tutele ꝓ ſocio negocioꝝ geſtoꝝ actione
⁊ ſilibus. vt no. i. l. i. ff. de edē. in. c. ij. de lib. obla. c. certifi
cari de ſepul. Sed dicēs qñ ſnīa gnālis mādabit execu
tioni. dicas ꝙ de rebus q̄s cōſtabit fuiſſe de hereditate
debebit h̄ cōſtare ſūmarie ſine iuris ordie quē executor
ſeruare nō tenet. ſꝫ ſūmati cognoſcere de reb⁹ vt no. In
no. in. c. ꝯquerēte de of. ordi. i. c. ex rōne ð ap. Bart. in. l.
a diuo pio. §. ſi ſup reb⁹. ff. ð re iud. hꝫ do. Pe. ð anch. h.
42 ¶ Vltio no. ꝙ papa ꝯfirmat ſniam ſui auditoris. ⁊ p
talē ꝯfirmationē dicit Jo. an. ꝙ clauſa eſt ianua oib⁹ in

ſtātibus iferiorib⁹ ne de virib⁹ dicte ſacte ſnīe de cetero vl
lo mō cognoſcere. c. i. ⁊. ij. de ꝯfirma. vtili vel inuti. circa
qd vide q̄ dixi in rubrica ⁊ i. c. i. ⁊. ij. de cōfir. vtili vł inu.
tñ ſm Hoſt. ex cōmiſſiōe pape p viā ſupplicatiōis poſſꝫ
inferior audire. c. cū ex litteris de i iteg. reſ. ⁊ ſic papa cō
firmat ſniaꝫ latā de ſuo māda. ſic. n. lata fuerat illa' ſnīa
p auditorē de mandato pape vt ꝓbat hic i ver. cū autē.
tñ citra ꝯfirmationē vr̄ ꝙ ſola ſnīa hoc opet. qꝛ inferior
nō poſſit ſniem pape vł eius ðlegati imutare. arg. c. ſtu
duiſti ð of. leg. Itē hoc caſu opat ꝯfirmatio. qꝛ ſnīa eſt
maioris roboris. qꝛ nō ſolū appet ð mādato pape ꝓnū
ciatā ſed ēt ſic ꝓnūciatā eē ſcdm do. Card. Tu vero ꝯſi
dera qꝛ hic vr̄ caſus ſolū. pro eo qd ſingulr̄ retulit Bal.
in. c. j. i ti. ſi de inueſti. iter dñm ⁊ vaſ. lis oriat. in. ij. colū.
vbi dixit ꝙ ſolus impator hꝫ p̄tātē mandādi faciēs ſic.
alij vero ſupiores nō debēt mandare facias ſic ſed faci
as iuſtitiā allegat elegātē dictū Inno. i. c. ſignificātibus
de of. dele. certe caſus ē hic. papa. n. mandauit auditori
cardinali ꝙ ſic ꝓnūciaret ⁊ valuit ſnīa tene menti qꝛ p
aliū ad illud dictū iſte tex. nō eſt allegatus. Et ꝓ iſta ſint
expedita textualia reliq̄ vero expediā declarādo gloſaſ.
Adde vnū in quātū amplectatū eſt an pater poſſit frau
dare filiū legitia. Ang in. l. i. §. ad municipa. ff. ad. l. fal.
in qbuſdā ſuis reportatis vbi dixit ꝙ recte ad exonerā
dā ꝯſciam ⁊ ꝓ male ablatis ſimplr̄ diminuūt legitimaꝫ
ar. l. papinia. §. q̄rta. ff. de inof. teſ. l. cū q̄rt. C. eo. ⁊ p hoc
videt dari modus ad fraudādū filios legitima vt pater
relinq̄t ꝓ male ablatis in certis totū ſuū pr̄imoniuꝫ niſi
apperet ꝙ in fraudē hoc faceret ꝙ ex q̄litate pſone pñs
ar. l. i. C. ſi qs impatori maledixerit tūc tanqꝫ in fraudeꝫ
tale legatū factū nō valeret. l. in fraudē. ff. de iure fiſci. l.
heres meus. §. qd in fraudē. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. tamē dixit
frater Raymūdus de pennia forti in ti. de reſtit. in ſua
ſūma quē refert ⁊ ſeqt Bal. in. c. i. §. furtū de pace iur. fir
man. ꝙ epiſ loci poterit ptē ⁊ forte totū diſtribuere in
filios teſtatoris q ſunt paupes de quo vide q̄ dixi. i. c. cū
tibi. ð eo. ⁊ iō dixit Ang. in. l. cū qs decedēs. §. codicillis
de leg. iij. ꝙ in tātū fauet relictis ad exonerādā ꝯſcientiā
ꝙ relictū ꝓ male ablatis nō pōt reuocari qꝛ hꝫ viꝫ d̄biti
ꝯfeſſati tāqꝫ ꝯfeſſatū fuerit p̄te pñte. Et ēt dixit ꝙ de tali
relicto nō deducet falcidia qꝛ vr̄ eē debitū ⁊ pulchre di
xit Bal. i. l. ſi ſeruo. ff. de here. iſti. ꝙ ſi ex diſpōne ſtatuti
de legatis veniat ſoluēda gabella nō ſoluet de relictis ꝓ
male ablatis qꝛ videnł vt debitū relicta. ⁊ idē Bal. in. l.
ſi. C. ſi a nō ꝯpe. iudi. dixit ꝙ damnatus ad mortē lꝫ non
poſſit teſtari tñ ſi relinquat ꝓ male ablatis pōt iudex ex
offō ſuo exeq. l. illicitas i pñ. ff. ð of. pſ. ⁊ idē bal. i ꝯſi. ici
piēte teſtamēta ⁊ relicta dānatoꝝ. dic ꝙ relictū ꝓ male
ablatis icertis ñ reuocat pp ꝯdēnationē a morte ⁊ facit
qd ipe voluit i ꝯſi. inci. nobilis qdā ⁊ adde Ang. i. l. i. C.
de adiec. falſa cā leg. vbi dixit ꝙ ſi teſtōr i teſtō cōfitet ſe
hūiſſe ab aliq̄ ex vſuraria prauitate ⁊ ſe ꝓmiſiſſe aliqb⁹
v̄gib⁹ maritādis certā dotē ꝙ ex ipa ꝯfeſſiōe iuit⁹ ꝯuictꝰ
ſi ad ſanitatē reducat ⁊ ita dic ꝯſuluiſſe Dy. lꝫ refert ſe
audyſſe ꝙ qdā hr̄mita dicebat ꝙ ſibi venerat i viſiōe ꝙ
Dy. erat dānat⁹ ex illo ꝯſilio ⁊ iō cauedū hꝫ Ang. ibi ꝯſu
lētes ne ꝯſulāt ꝯ ꝯſciaꝫ. vide qd hr̄ i. l. gnālr̄. C. de nō nu.
pecu. ego puto duo circa hoc qd aut iſta male ablata re
linquūt illis a qb⁹ extorta fuerūt ⁊ tūc nō ſoluat gabel
la ſoluēda ð relictis qꝛ capiūt vt d̄bitū ⁊ ſi vt lucrū ar. l.
vnū ex familia i pñ. ⁊. §. ſi ð falcidia. ff. ð leg. ij. ⁊ iſto mō
ꝓcedat. dic tñ bal. ⁊ ēt ñ detrahet falcidia ⁊ h̄ mō ꝓce
dat dcm̄ Ang. aut iſta male ablata relinquūt i alijs pſo
nis q̄ꝫ his a qb⁹ ſunt extorta. ⁊ tūc q̄ ad ipꝫ teſtōrē fateor
ꝙ reliquūt vt d̄bita. ſꝫ q̄ ad ipſos a qb⁹ nō ſunt extorta
relinquūt vt lucrū ⁊ tc̄ debet gabella. ⁊ allego pulchrū
ſiīe. lꝫ ꝯferr̄ bñficiū eccl'iaſticū ſit d̄bitū q̄ ad epm̄ ꝯferētē
ſed q̄ ad eū cui ꝯfert ē dōatio. ita no. i. c. ſtatū ð pbē. ⁊ h̄
mō ſi hñ dixerūt Ang. ⁊ bal. niſi pſone qb⁹ rliquūt eēnt
paupes vł eccl'ie. qꝛ tc̄ tāqꝫ ex legato pio ñ dtrahet falci

ᵃ ¶ Fideicō-
miſſum. Ad-
de Paul. de
caſt. i ꝯſi. cxi.
⁊ facit qd vo-
luit Bal. i cō
ſi. incipiē. In
xp̄i noīe amē.
⁊ vide nouiſſi
mos ſcriben-
tes hic.

dia nec gabella. Scdo ↄſidero ꝙ lʒ teſtãtor diſponat pꝛi-
moniũ ſuũ ꝑ male ablatis nihilominꝰ nõ ꝑuat pp̄ hoc filiꝰ
legitīa niſi ꝓbet ꝙ teſtãtor extorſit illa male ablata. qꝛ ex
quo ſumꝰ ĩ actu vltīe volũtatis ⁊ ſic ĩ actu ĩ q̃ ẽ ꝓhibitus
pr̃ ꝑuat filiũ legitīa vt ſupꝰ dixi nõ ſtabit ↄfeſſiõi teſtãtoris
inter actꝰ ꝓhibitos. facit gl. ĩ. l. q teſtm̃. ff. de ꝓba. ⁊ ĩ. l. ſi do
natiõe. C. de colla. ⁊ qd̃ dixit bar. ĩ. l. ſi forte. ff. de caſtrenſi
peculio. ⁊ ĩ. l. ꝑ diuerſas. C. mãda. ⁊ ĩ. l. ĩ. C. ne liceat po-
tẽtioribꝫ. ⁊ ĩ. l. ĩ. C. de mẽdicã. ⁊ inualidis li. x. ⁊ iſtõ ſit ve
rũ vt celũ ẽ celũ qcqd dixerit Ang. aut ſumꝰ ĩ vita ⁊ tunc
poſſit pr̃ ↄfiteri ⁊ ꝑiudicari filio ꝑ ea q̃ ſupꝰ dcã fuerit lʒ
relicta ꝑ male ablatis ſint magiſ ꝑuilegiata q̃ꝫ relicta ad
pias cãs. ⁊ idõ dixit Ang. ĩ auté. ex cã. C. de lib. p̃te. ⁊ bal. ĩ
l. filio p̃terito. ff. de inoſ. teſta. ꝙ ĩ legatis ad pias cãs ad-
hibet diſtictio vtrũ fiãt a pr̃e ſciẽte ſe hr̃e filiũ an nõ. ſʒ in
relictis ꝑ male ablatis ⁊ exoneratiõe ↄſciẽtie dẽbẽt indi-
ſtincte. Uenio nũc ad gloſas ⁊ gl. p̃ia põit quãtũ vale-
bat hr̃ditas raynutij ibi valuit qnq̃ginta q̃ttuoꝛ. hoc dicẽ
glo. cã exẽpli. nã idẽ fuiſſet iudicatũ ſi plꝰ vl̃ minꝰ valuiſ-
ſet ⁊ vt dcĩ mã neſciẽtibꝰ diuidẽ alias hr̃ditates diuide-
mus iſtã hr̃ditatẽ raynutij. ⁊ ꝑſuppoſito qd̃ glo. dicat ꝙ
iſta hr̃ditas valuit qnq̃ginta q̃ttuoꝛ p̃rio dʒ ↄduci tertia
mſis. ſ. decẽ q̃ ſibi dẽbebaſ iuſ ſpãli. ſ. lõbardo forte qꝛ ſup-
uixit marito ſuo pr̃i raynutij. ⁊ hec tertia ↄſiſtit ĩ decẽ ⁊ oc
to ⁊ ſic remãſerũt ĩ hr̃ditate raynutij. xxxvi. ex qbꝰ venit
deducẽda tertia adelaſie vxoris raynutij qꝛ ſupuixit ma
rito ſuo ⁊ hec iuſ lõbardo nõ ãt iuſ cõi ⁊ hec tertia ẽ. xij. ⁊ ſic
remãſerũt ĩ hr̃ditate raynutij. xxiiij. dũtaxat ex tertia de-
re q̃ debẽt iure nature alterochie filie ſunt tria. qꝛ ambo
bus neptibꝰ de iure cõi pro legitīa dẽbẽt tertia. ſʒ ex decẽ
⁊ octo q̃ fuerũt clere tertia ẽ ſex. ⁊ ſic tria dẽbẽt alterochie
iure nature. qndeci v̾o tã iure nature q̃ꝫ donatiõis ꝑtinẽt
ad adiectã. ex tertia v̾o adelaſie dẽbẽt duo alterochie q̃n
tertia ſua ↄſiſtebat in. xij. tertia v̾o ꝑs q̃ debẽt neptibꝰ iu
re nature eſt q̃ttuoꝛ. ⁊ ſic duo pro p̃te ſua tãgebãt altero-
chiã. x. v̾o iure naturſ. ⁊ pp̄ vẽditionẽ reſidui tãgebãt aliã
p̃tẽ ⁊ ſic ex iſtis duabꝰ tertijs quoqʒ ſolũ debẽt alterochie.
xxv. hr̃dibꝰ adiecte. ⁊ in illis quoqʒ fuit reformata ſenten
tia p̃mi iudicis q male ꝓnũciauerat illas duas tertias in-
tegraliſ deducẽdas hr̃ditas g̃ raynutij ↄſiſtebat ĩ. xxiiij.
ex qbus dʒ ꝓ detrahi tertia dẽbita filiabꝰ iure nature in q̃
nõ potuerũt grauari. ⁊ ſic octo quoꝝ q̃ttuoꝛ dẽbẽt alte-
rochie in qbꝰ dʒ cõputari relictũ ſibi factũ reliq̃ quattuoꝛ
ꝑtinẽt ad adiectã remãſerũt. xvj. ĩ qbꝰ adiecta fuit inſtitu
ta heres ⁊ rogata reſtituere ſorori ſi decedẽt ſine liberis
⁊ adueniẽte caſu reſtõnis detrahit q̃rtã trebellianicã q̃
eſt q̃ttuoꝛ ⁊ ſic q̃ttuoꝛ veniũt reſtituẽda ex cã fideicõmiſſi.
hʒ g̃ alterochia iſta. xij. iure inſtõnis ⁊ q̃ttuoꝛ iure nature
⁊ ſic. xvj. ⁊. v. ex illis duabꝰ tertijs ⁊ ſic. xxi. adiecta vero
hẽbit. xxv. ex illis duabꝰ t̃tijs. xxiiij. iuſ nãe. ⁊ ſic. xxix. alia
q̃ttuoꝛ ꝑ trebellianicã. ⁊ ſic. xxxiij. ſʒ. xxxiij. ⁊. xxi. cõſtitu-
unt. liiij. ⁊ ſic hẽt totã hr̃ditatẽ raynutij. ⁊ iſto mõ capiẽt
nouicij modũ diuidẽdi alias hr̃ditates defunctoꝝ. ⁊ ſic ex
pedita ſit glo. ĩ. Glo. ĩj. in v̾bo relinquẽs ibi ſunt ille due
autẽtice vna icipit nouiſſima alia icipit ſʒ quoſdã nõ lʒ
hec tñ nõ eſt in titu. C. de ioſ. teſt. idõ errauit Bar. hic. ſed
eſt in titu. ff. de lib. p̃teri. ⁊ iſta gl. fuit expedita in textua-
libꝰ vſqʒ ad v̾ũ. ⁊ tales q in certis rebꝰ inſtituũt in loco
legatarioꝝ hñt. ⁊ ex iſta glo. in p̃n. hẽs ꝙ filiꝰ dʒ inſtitui
iure nouiſſimo autẽticoꝝ ꝑ. d. §. aliõ quoqʒ capĩm. ⁊ ſi in
ſtituaſ ĩ minꝰ legitīa poterit agere ad ſupplementũ. vt ĩ
§. hec aũt in autẽ. vt cũ de ap. cog. ⁊ ꝑ ↄñs glo. iſta ĩ p̃n.
ſui ſentit ꝙ teſtãtor hic reliq̃t domũ ⁊ ortũ iuſ iſtõnis. Cõ
trariũ tenuit Hoſt. dicẽs ꝙ de eq̃tate canonica ſufficit fi
liũ hr̃e quoquo relicti titulo remittro ad plene examinata
ꝑ me ſupra ĩ textualibꝰ. Et põdera ⁊ accuratius ↄſidera
quia multa v̾ba ſparſa ſunt ſup iſto pũcto inter legiſtas
⁊ canoniſtas ⁊ cãm dedit ſupinus itellectꝰ maioꝝ n̄roꝝ
ad iſtũ tex. inquantũ dixit reliquẽs ⁊ vere defecerunt in
ſuo ſalutari ex eo qꝛ iſta alterochia petebat bona quodã

raynutij ex cã fideicõmiſſi. ⁊ ſic nulla digna dubitatio
fuit circa validitatẽ teſtamẽti ſʒ qõ erat circa fideicõmiſ
ſuꝫ. eo ergo ipſo ꝙ illa alterochia petijt fideicõmiſſuꝫ ex
teſtõ nõne vr̃ approbaſſe teſtm̃ iux̃ no. in. l. filio p̃terito
ff. de inoſ. teſta. ergo nõ p̃t allari iſte tex. qd̃ ꝓbet valere
teſtm̃ ⁊ ſi ꝓbat iſte tex. ꝙ teſtm̃ de eq̃tate canõica ĩ quo pr̃
reliq̃t. filio iure iſtõnis ex quo. n. vr̃ approbaſſe teſtm̃ nõ
ꝓbat iſte tex. ꝙ teſtm̃ de eq̃tate canõica valeat ſi pr̃ relin
quat filio iure iſtõnis ⁊ ſic ſomnia fuerũt dcã Hoſ. dictũ
Bal. ⁊ ſeq̃ciũ. ⁊ idõ poſſet dici ad dẽtes eoꝝ ꝙ poſito ꝙ
pr̃ nõ reliq̃ſſet iure iſtõnis teſtm̃ tenuit ex approbatione
reſultãte ex petitiõe fideicõmiſſi ⁊ ꝑ ↄñs ſilebunt fauces
ſcribẽtiũ vſqʒ ad iſtos dies qꝛ tex. iſte forte nõ fuit bñ in
tellectꝰ qd̃ bñ notabis qꝛ apd̃ poſteros erit memorãdũ.
Sed ꝑ itellectu iſtiꝰ gl. in p̃n. ſui q̃rit qd̃ ecõtra an ſicut fi-
liuſ hodie dʒ inſtitui a pr̃e alias teſtm̃ nõ tʒ eodẽ modo pr̃
ſit iſtituẽdus a filio eo caſu quo teſtm̃ facere poſſit alias
teſtm̃ ſit nullũ do. meus Jo. de imo. hic refert Bar. dicẽ
ꝙ nõ in autẽ. nouiſſima. C. de inof. teſ. ⁊ mouẽ qꝛ filius
videt demũ poſſe teſtari q̃n eſt emãcipatus nã exñs ĩ po
teſtate teſtari nõ põt. l. q in p̃tãte. ff. eo. niſi teſtareſ de ca-
ſtrenſi vel q̃ſi in qbus no tenebaſ inſtituere p̃rẽʒ. l. ſi. C. de
inof. teſ. pr̃ aũt quo ad filiũ eq̃paſ p̃trono q hʒ ius in bõis
liberti. l. j. in p̃n. ff. ſi qs a parente fuerit manumiſſus vbi
pr̃ regulariter eq̃paſ p̃trono niſi in his ĩ qbus reperiſ ali
ud diſpoſitũ. vt no. gl. in. d. l. ĩ. ſed in p̃trono ſufficit ꝙ ha-
beat debitã portionẽ quoquo relicti titulo. l. etiã. §. ſi de
bita. ff. de bonis libertoꝝ nec repiſ hoc eẽ correctũ in pa
trono. ergo idẽ erit dicẽdũ in p̃re. Secũdo mouẽ qꝛ nõ
videt eẽ imutatũ niſi in filio ⁊ alijs dicẽdẽtibꝰ ꝙ debeãt
hr̃e titulo inſtõnis. vt appet ĩ. d. §. aliud quoqʒ capĩm g̃
remanebimꝰ ĩ iure autiq̃ quo ſufficiebat hr̃e quoquo re-
licti titulo. ſecus olim ſufficiebat in filijs ⁊ alijs deſcẽdẽ-
tibus. l. oimodo. C. de inof. teſ. ⁊. d. autẽ. nouiſſima. ⁊ ſic
nõ videaſ imutatũ in p̃re vr̃ ꝙ debeamus remanẽ in iu
re ãtiquo ꝑ no. in. l. p̃cipimus. C. de appel. ⁊. l. ſancimus
. C. de teſta. ⁊ qꝛ nõ dʒ idaci correctio iuriũ ẽt ꝓpter idẽ-
ꝓtitatẽ rõnis. vt no. in autẽ. q̃s actiões. C. de ſacroſan. ec.
⁊ ẽt hãc p̃tẽʒ tenuit idẽ bar. in. l. fine. §. excludiſ. ff. de iure
patro. dicit tñ ibi vt ĩ. d. autẽ. nouiſſima. Jaco. de. bel. ⁊
doc. tenuiſſe ↄ̃riũ videlʒ ꝙ pr̃ dẽbeat hr̃e iuſ iſtõnis. ⁊ ĩ hoc
iura antiq̃ corrigunſ. Idẽʒ Jac. de bel. diſputauit iſtum
paſſuʒ ⁊ tenuit iſtã p̃tẽ in. d. autẽ. vt cũ de appel. cogno.
⁊ mouẽ ꝑ tex. ibi ĩ. §. ⁊ hec quidẽ vbi tex. vult ꝙ illa q̃
fuerãt diſpoſita in liberis hr̃e locũ ẽt ĩ parẽtibꝰ cũ certa
diſtictiõe ibi poſita qꝛ pauciores cauſe ſunt ex qbus paſ
põt exhẽdari a filio q̃ꝫ ille ex qbus filius põt exhẽdari a
p̃re de qbus ꝑ gl. in. c. q̃ntanallis de iureiur. ⁊ ſic quo ad
alia vult iſte tex. ꝙ idẽ ẽ ĩ parẽtibus ſic ĩ liberis erat di-
ſpoſitũ. ſʒ ſupius ĩ. §. aliud quoqʒ erat diſpoſitũ in liberis
ꝙ debẽt habẽ iure iſtõnis. ergo vult ille tex. idẽ in parẽ-
tibus. Scdo mouẽ ꝑ tex. in. §. ſancimus. qui ſequiſ. d. §.
⁊ hec quidẽ vbi dĩ ꝙ nõ ẽ licitũ liberis parẽtes p̃terire.
p̃terĩtus aũt dĩ q nõ ẽ iſtitutus nec exhẽdatꝰ vt no. ꝑ gl.
iſti. de exhere. lib. ĩ p̃n. ergo vĩ ꝙ pr̃ dʒ habẽ iure iſtõnis.
Tertio ꝓ hoc allat tex. in. §. hec aũt diſpoſuimus vbi dĩ
ꝙ illa q̃ ſunt ſupius diſpoſita ad vtriuſqʒ partis cautelã
⁊ ſic patris ⁊ filij ⁊ ꝑ hoc videſ ipſos parificare ⁊ p̃iter
etiã videt dicẽ in. d. verſi. ceterũ ꝙ ſi qui ſunt hẽdes iſti-
tuti ꝙ p̃t itelligi de parẽtibꝰ ⁊ liberis ꝙ tũc id ſufficit lʒ
poſſint agere ad ſupplemẽtũ ſi ĩ minus legitīa ſint iſtitu-
ti. ⁊ ꝓ iſta p̃te allat Jo. de imo. hẽ rõneʒ tactã a bar. ĩ. d. l.
nã ⁊ ſi parẽtibus vbi dĩ ꝙ q̃n filius ordine turbato dece
dit añ p̃rẽʒ nõ minus dẽbẽt hr̃ditas p̃ri q̃ꝫ dẽbeat filio q̃n
pr̃ p̃cedit. ⁊ idõ cũ hodie ſit imutatũ in filio ꝙ debeat hr̃e
iure iſtõnis vr̃ ꝙ ex dicta regula iuris antiqui intellige
tur ẽt facta mutatio in p̃re. qꝛ ẽt in correctorijs licitũ eſt
iura extendere ex regula iuris antiqui vt no. in. l. ſi quis
ſeruo. C. de furtis. ⁊ ꝑ Bar. in. l. oẽs populi. ff. de iuſti. ⁊
iure. ⁊ rñdet Jo. de imo. ad Bar. nã lʒ nõ repiaſ imuta-
tum

tū in pſono tñ ſatis vī imutatū in pře p no.i.§.ⲉ hec qdē ⲉ ēt ſatis vī exp̄ſſuꝫ ꝙ ſit facta imutatio p.d.§.ⲉ hec qdē ſuīcto.d.§.aliud quoqꝫ ⲉ ēt qꝛ in correctorys ſit extenſio ex regula antiq̄ p quā rōnē dixit Bar.i.d.l.nā ⲉ ſi parē/tib⁹ ꝙ hodie legitia ē aucta in pře ſicᷓ in filio.vt no.gl.in corpe vñ ſumit dicta autē.nouiſſima.ⲉ ēt ibi p oēs ſcri/bētes.ⲉ ita reſidet dānādo opionē bar.ⲉ ēt ꝯ bar.ipſe te/nuit i repe.l.i.§.ſi ex fundo.ff.ō her.inſti.ad ſi.in ver.iuſ p̄dicta reſtat dubiū ⲉ ibi refert ſe ꝯſuluiſſe ꝯ bart.pridie apud paduā.ⲉ aliō neqꝫ h̄ neqꝫ ibi dicit.Adde Ange.i d.l.nā ⲉ ſi parētib⁹ vbi dicit opi.bar.nō eſſe verā p.d.§. ſinaūt hec nō fuerit obſuata cuiuſcūqꝫ teſtm̄ i auctē.vt cū de appel.cogno.Adde bal.i.l.j.C.de bono.poſ.ꝯtra ta. liberti.vbi dicit bar.male dixiſſe ⲉ ꝯ ṽitatē.ⲉ alibi ſuo loco pollicet oſīdere.Nec ob.qō bar.dixit de pſono qꝛ legitia debita pīi ē honorabilior q̄ꝫ legitia pſoni.ſed idē Bal.in.l.oimodo.C.de inof.teſ.refert iſtā qōnē ō fcō fuiſ/ſe Cortoni ⲉ ꝯſuluiſſe ꝯ bar.ſequēdo Jac.ō bel.ⲉ allꝫ d.l.nā ⲉ ſi parētib⁹.ⲉ.d.§.ceterū dū dicit ſola ē nře ſere/nitatis intētio a parētib⁹ ⲉ liberis iniuriā p̄teritionis ⲉ exh̄dationis auferre.vñ dicᷓ eē tex.exp̄ſſuꝫ ꝙ ille q nō eſt inſtitut⁹ nec exh̄dat⁹ ē p̄terit⁹.Et ſubdit ibi tex.paren/tes optāt a filijs honorari.ſꝫ iſte ē titul⁹ honorabilis vt i ſtituat.vt i.l.filiū.§.ſi legaui.ff.de leg.p̄ſtā.ⲉ ita reſidet. ⲉ idē bal.i auctē.ex cā.C.ō lib.p̄te.in.vij.col.tāgit iſtā qō/nē ⲉ ſeqꝫ opi.Jac.ō bel.ⲉ alleg.d.§.ceterū.ⲉ.d.l.nā ⲉ ſi parētib⁹.ⲉ qō no.i autē.ō triē.ⲉ ſemiſ.i p̄n.ⲉ fatet ꝙ pa/trono ſi oꝫ relinqre titulo inſtōnis.qꝛ nō adeo ſibi debet h̄ditas.iura.n.nālis potiora ſunt ⲉ eqora eccſialib⁹.l. ſi qs legatū.§.ſi.ff.ō fal.ⲉ ſic dānauit opi.bar.Adde Sa/ly.i.d.l.oimodo in.v.oppoſitiōe.vbi alleg.gl.i.d.§.aliō quoqꝫ dicētēꝫ idē in parētib⁹ quā dicit eē tenendā ſꝫ qdā eā rep̄hendāt h̄ꝫ eā alleg ēt.d.§.ceterū.dū dicit nře ſere/nitatis itentio ⲉc.ⲉ dū dicit parētes optāt a filijs hono/rari.ⲉ i hoc vř fuiſſe pedagogus dñi Bal.ⲉ dicit ꝙ do/ctores cōiter ita ſequuntur do.Flo.de ſancto petro in.d. autē.nouiſſima dicit bar.dubitaſſe ſꝫ magis inclinaſſe ꝙ ſufficiat quoquo relicti titulo nec ſit inonatū ipſe dicit ſe plurics ꝯſuluiſſe ꝯ bar.ⲉ allegaſſe multas rōnes ſꝫ illas ibi nō ponit ſic dř ſi dicit veritatē.magis dicit ſe motū pp autē.Jac.de bel.publice diſputātis ꝯtriū aduertatis qꝛ male hō iſte ponderāt Bar.nā Bar.i.d.l.ſiue.§.excludi/tur apto ore ⲉ ſine aliq̄ circuitiōe tꝫ ꝯ Ja.de bel.ⲉ idē ēt dixit i.d.autē.nouiſſi.Pet.ō anch.h̄ trāſiuit cū opi.Ja. de bel.Tu vero ꝯſidera qꝛ p opi.bar.faciat ꝙ ipſe bar. voluit multū elegāter i.l.cū auus.ff.de cōdi.ⲉ demō.vbi dixit ꝙ.l.cū acutiſſimi.ⲉ.l.gnālr.§.cū āt.ⲉ.d.l.cū auus loquētes ō aſcēdētib⁹ iſtituētib⁹ dſcēdētes nō hñt locū i deſcēdētib⁹ iſtituētib⁹ aſcēdentes.ⲉ allꝫ.l.ſcripto.ff.vñ lib.qꝛ magis ē dbita h̄ditas pris filio q̄ꝫ eꝯ ⲉ eū ſequit ibi Jo.ō imo.ꝙ bñ pōderabis.nā ſi ex regula iuris āntiq eq̄pant př ⲉ filī⁹ q̄ ad h̄ditatē eoꝝ.vt i.d.l.nā ⲉ ſi parēti/bus ſeqꝫ ꝙ lex noua loquēs de aſcēdentib⁹ reſpectu de/ſcendētiū ꝯtēdet ad dſcēdētes reſpectu aſcēdentiū p re/gulā iuris ātiq.ⲉ hoc negat Jo.ō imo.ī d.l.cū auus.ex quo ſeqꝫ dictū Bar.ibi ꝯ videt ſibi ꝯtrius př iſte ō hoc tñ dixi in repetitiōe.d.l.cū acutiſſimi.vide oio ibi.Faciat ēt qō ſingulariter voluit Bar.in.l.nō viqꝫ.ff.ſi qs a parēte fuerit mānumiſſus vbi dixit ꝙ ſi př alienat bōa ſua i frau/dē filij ⲉ emptor p̄ticipauit ō fraude ꝙ poterit fili⁹ reuo/care viqꝫ ad legitimā.ſꝫ ecōtra nō.qꝛ nō poterit př reuo/care eodē mō alienata p filiū ⲉ allꝫ.d.l.ſcripto.de quo dic vt ſup⁹ dixi ⲉ ſic videt ceſſare extēſio in correctorijs p regulā iuris antiq.faciat ēt pro Bar.theorica multuꝫ ſingu.ⲉ p̄egrina.nā diſpoſitio.l.inhem⁹.C.ad trebel.lo/quēs de parētib⁹ teſtātib⁹ in filios nō hꝫ locū i filijs teſtā/tib⁹ i parētes p.l.filiuſfa.§.i.ⲉ hoc voluit ibi ſupmus do/ctor Bar.ff.ad.l.falc.Faciat etiā pro Bar.qꝛ īter aſcen/dentes veniētes ad ſucceſſionē deſcendentiū nō eſt locus collationi qꝛ nulla lege cauet.ǫnimo oēs leges loquen/tes de mā collatiōis loquūt i dſcēdētibus ſuccedētibus aſcēdēti.ꝯ erubeſcim⁹ cū ſine lege loqmur.l.illā cū ſy.C. de colla.Facit ēt qō hř in.l.ſi qs a liberis.§.parēs.ff.ō li/be.agnoſcēdis.nā filij debēt alimētari a patre de iure na/turali ſed patres debēt alimētari a filijs ratiōe naturali ⲉ ſic de iure gentium.ergo ſequitur ꝙ illa equiparatio de patre ad filiū ⲉ de filio ad patrē regulariter non ꝓce/dit.Faciat etiā p Bar.elegans dictuꝫ Specu.in titu.de inſtru.edic.§.cōpendioſe.ver.quid ſi filius vbi voluit ꝙ diſpoſitio.l.hac cōſultiſſima.§.ex impfecto.C.de teſta.diſ/ponēs patrē poſſe teſtari minus ſolēniter īter filios ſi hꝫ locū eꝯ.i.vt filius poſſit teſtari īter parētes minus ſolēni/ter ecce ꝯ q̄liter ius nouū exorbitās loquēs de pře ad fi/liū nō hꝫ locū ecōtra.vñ ſi regula tradita p ſupradictoſ patres eēt vera p.d.l.nam ⲉ ſi parentibus.bñ ſeqret ꝙ diſpoſitio.d.§.ex impfecto extēderet de pře ad filium ꝙ Specu.negauit ⲉ illud Specu.refert.ⲉ ſeqꝫ Saly.in.l. ſi.C.fa.ml.her.ⲉ i.d.§.ex ipfecto.ⲉ ego dico ꝙ p.d.Spe/cu.eſt tex.in.d.§.ex impfecto.dū dicit inter ſolos filios ⲉ ſic reſtringit illū tex.ad ſolos filios.ꝯ nō habebit locum ecōtra in filijs teſtātibus īter parētes.ⲉ ad.d.l.nam ⲉ ſi parētibus ꝯſidera qꝛ adequatio quā faciūt doc.cōiter ſi ꝓcedit ad illū tex.ex eo qꝛ arguūt de eē ſubſtātiali ad eē qualificatū.ibi.n.tex.loqꝫ reſpectu dbiti.nō aūt loqꝫ re/ſpectu dbiti q̄lificati dicit.n.ꝙ nō minus pře dbet heredi/tas filioꝝ parētibus q̄ꝫ eꝯ ⲉ ſic loqꝫ de dbito ⲉ eq̄pat q̄ ad dbitū.ſꝫ nō loqꝫ de ſolēnitate ⲉ ſic illa eq̄patio ſi ſit a iuriſcōſulto q̄ ad ſolēnitateꝫ vñ iſta ſtāt ſil ꝙ ita pře dbea/tur h̄ditas filioꝝ parētib⁹ ſicᷓ eꝯ ⲉ tñ alia ſolēnitas req/rat i legitia q̄ debet filio q̄ꝫ legitia q̄ debet patri.ⲉ per ꝯñs tex.ibi nō dixit nō min⁹ ſolēnit.ⲉ ex iſtis dictis me/is appet ꝙ ſi ē oimoda eq̄patio de dſcēdentib⁹ ad aſcen/dētes q̄ eſt ab aſcēdentib⁹ ad deſcēdentes ⲉ ſic corruunt oia fundamēta cōis opionis.ⲉ ſꝫ tex a quo tñ fundamē/tū aſſumit Bal.i.d.§.ceterū dū dicit ꝙ pentes optāt a fi/lijs honorari.rñde qꝛ tex.ñ dicit ꝙ filij teneāt honorare in hoc vt relinquāt eis legitimā iure inſtōnis.Et ideo p Bar.poſſet argui hoc mō.vbicūqꝫ duo extrema regula/riter a iure ſunt parificata ius exorbitās loquēs ō vno vī ficat i reliq̄ gl.eſt i cle.i.ō of.vicarij.ⲉ in.c.ſi poſtq̄ꝫ ō elec/tio.li.vi.ⲉ i.c.ꝯſtitutiōeꝫ.de reg.co.li.ⲉ in.c.odia de re/gu.iu.i.vi.ſed př ⲉ pſonus eq̄pant regulariter.vt.d.l.i. ff.ſi qs a parēte fuerit manumiſſus.ergo ius loquens de pſono hēbit locū in pře ⲉ iō glo.in.d.l.ſiue.§.excluditur in.d.l.etiā.§.ſi dbita dicit illa iura eſſe correcta i filio.ⲉ allꝫ.d.§.aliud quoqꝫ.qꝛ vī ſentire ꝙ nō ſit idē in patre. ⲉ p ꝯñs vī ꝙ Bar.melius dixerit ⲉ ſꝫ totus mūdus al/leget.d.l.ſi qs huo ⲉ filia iura ꝙ in correctorijs admit/tat extenſio ex regula iuris āriq.qꝛ illa.l.ſi qs huo loqꝫ i penalib⁹ ſꝫ nō loqꝫ in correctorijs.ⲉ ſi dicat mihi ꝯ ideꝫ erit in correctorijs.ⲉ multo fortius vt dixi in.l.cū acutiſ/ſimi.C de fideicō.qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ ſꝫ lex ſit penalis tñ tendit ad fauoreꝫ publicū vt ſingulariter dixit Bar.C.ō agri.ⲉ cenſi.li.xi.l.quēadmoduꝫ non ſic eſt in correcto/rijs ⲉ ſi alleget contra Bar.tex.in auctē.de hered.ⲉ fal/ci.§.i.vbi eq̄paret debita parentū ⲉ filioꝝ.rñdeo ꝙ illō eſt quo ad eſſentiā legitime debitā.ſꝫ quo ad ſolēnitateꝫ ille tex.nō loquit.Et p iſta tutata ſit doc.Bar.Nihilo/minus ꝯtra Bar.tex.ē formā.quem nemo ſcribentiū cō/ſiderauit in.d.auten.vt cū de appel.cognoſcit.§.hec aūt diſpoſuimus in ver.vñ ꝯſtat ad vtriuſqꝫ ptis vtilitatem atqꝫ cautelā p̄ñteꝫ legeꝫ fuiſſe ꝯlatā quā ex hac occaſiōe ꝓmulgandā ꝓſpeximus quē tex.induco hoc modo titu/lus inſtitutionis eſt vtilis reſpectu iuris accreſcēdi cum ergo tex.dicat ꝙ ad vtilitatem parentū ⲉ filiorum titu/lus inſtōnis introductus eſt ergo ſeqtur ꝙ pater eſt iſti/tuendus a filio alias illa lex nō eēt vtilis parentib⁹ imo eſſet oneroſa ꝙ pater teneret iſtituere filiū ⲉ nō econtra qō eēt ꝯtra verba ⲉ mēteꝫ impatoris hic.Poſſet aliqs ſubtilis inueſtigator dicere ſaluando bar.ꝙ vtilitas re/

ſultãs ex illa lege quo ad pñtem nõ vlaꝫ quo ad inſtõnes ſed vlaꝫ quo ad augmẽtũ legitime. qꝛ ſicut ẽ aucta legitima filioꝝ ita ẽ aucta legitĩa parentũ. ⁊ iõ voluit glo. ibi qꝙ ſicut legitima filioꝝ ẽ tertia ita ⁊ legitĩa parẽtuꝫ. ⁊ iſto modo poſſet defendi Bar. a dẽtibus illius tex. Pondera ſi dici poſſit vt diſtinguam⁹ aut pr̃ trãſiuit ad ſcđa vota ⁊ tũc qꝛ facit iniuriã filio nõ teneaꝫ eũ iſtituere. arg. ei⁹ qđ habeꝫ in auc. d nõ eligẽ. ſcđo nubẽ. §. gregoria. ⁊ iſto mõ ſalueꝫ dictũ Bar. aut nõ trãſiuit ad ſcđa vota ⁊ tũc ꝓcedat cõis opinio ⁊ ẽ noua doctria ⁊ noua ꝯcordia. Pondera ẽt qꝛ poſſet dari vna doctria multũ ſingularis vt dicam⁹ qꝙ añ factũ teſtm̃ ꝓcedat cõis opio vt fili⁹ teneaꝫ iſtituere pñtẽ. ⁊ iſto mõ ꝓcedat opi. Ja. de bel. ⁊ oiuꝫ. aut nos loquimur poſt factũ teſtm̃ ⁊ tũc ꝓcedat opi. Bar. ne ãnulleꝫ teſtm̃ ⁊ ſic fauore vltie voluntatis teneat. ar. l. ⁊ qa. ff. d iterro. actio. ⁊ . l. vel negare. ff. quẽadmo. teſt. ape. ⁊ . c. ſi hr̃des. ẽ eo. ⁊ ad hoc dicẽdũ moueor ex dicto Jo. an. reducẽte ad ꝯcordiã opi. Hoſti. ⁊ opi. Archi. vt ponit Jo. an. i. c. ſi. de teſta. in. vi. de quo dixi in. c. cũ ſit d iu de. ⁊ i. c. teſtimoniũ de teſti. nõ ſufficit ad plus paupertas

43 ingenij mei pro nunc. † Et ex iſta glo. ad ſi. nota qꝙ iſtitut⁹ in re certa habeꝫ loco legatarij nec teneꝫ creditoribus hr̃ditarijs. Adde gl. ſing. q addit in. l. ſi qs priore. ff. ad treb. q dicit qꝙ iſtitut⁹ in re certa hr̃ loco legatarij pterq̃ ad excludẽdũ q̃relã vel nullitatẽ teſtamẽti. qꝛ quo ad illđ nõ hr̃ loco legatarij ſed loco hr̃dis. facit qđ hr̃ in auc. vt cũ de appel. cogno. §. ceterũ de hoc fuerũt opi. de quo p ſcribẽtes i. l. q̃tiẽs. C. de here. inſti. ſed Bar. i. l. ex facto. ff. de here. inſti. dixit qꝙ iſtitutus in re certa ẽ quoddã participiũ qꝛ ptim capit a natura legatarij ⁊ partim capit a natura heredis a natura legatarij capit qꝛ trãſmittit ad ſuos heredes rẽ in qua eſt iſtitutus ẽt ſi dcedat anteq̃ illã agnouerit dũmodo ceſſerit dies legati. vt no. in. l. i. §. i. C. de cadu. tol. qđ ẽ ſecus i hr̃ditate. vt. l. qñ. C. de iure delibe. Jtẽ nõ teneꝫ ad onera hr̃ditaria ad que teneꝫ heres iuxta. l. i. C. ſi cer. peta. Jtẽ heres põt detrahere falcidiã ab herede in re in qua fuit iſtitut⁹. vt in. d. l. ex facto. ⁊ iſta ſunt q capit a natura legati. ſꝫ a nã hr̃dis pticipat qꝛ excludit q̃relã vt dixit gl. ſing. i. l. qs priore. Jteꝫ habet ius accreſcẽdi hr̃ditate vniuerſali repudiãte. l. i. §. ſi ex fundo. ff. de here. iſti. Jtẽ põt ꝓpria auctoritate capere rẽ in qua ẽ inſtitut⁹. l. ticia. §. i. de leg. ij. legatari⁹ vero nõ põt ſꝫ de manu hr̃dis dꝫ cape. l. nõ dubiũ. C. de. ll. Jtẽ ꝯfirmaꝫ teſtm̃ p aditiõem hr̃dis in re certa inſtituti. Jtẽ põt petere ſe mitti i poſſeſſionẽ rei in q̃ eſt iſtitutus ⁊ ſic ꝯpetit ſibi edictũ. l. ſi. C. de edicto diui adria. qꝙ nõ poſſet legatari⁹ ⁊ iſta ꝓcedũt qñ vn⁹ eſt iſtitutus i vniuerſo ⁊ ali⁹ eſt iſtitutus i re certa. ſꝫ ſi null⁹ eẽt iſtitutus i vniuerſo. ſed vn⁹ tm̃ eẽt iſtitut⁹ i re certa tũc eẽt heres vniuerſalis qꝛ pinde hereꝫ ac ſi nõ fuiſſet facta mẽtio certe rei. l. i. §. ſi ex fundo pallegato. ſꝫ ſi vnus eẽt iſtitutus in re certa ⁊ ali⁹ ẽt eẽt iſtitut⁹ i re certa tũc qlibet coꝝ eẽt hereꝫ vlis ⁊ illa res cẽſereꝫ eis legata. vt. d. l. ex fcõ. ſi aũt vnus eẽt inſtitutus i tertia pte vnius rei ⁊ ali⁹ eẽt iſtitutus in duabus ptibus illi⁹ rei vterq̃ eẽt heres ꝓ dimidia ⁊ nõ pro ptibus aſſignatis i re illa niſi ꝯſtaret qꝙ aliud voluerit teſtator. l. quotiẽs. §. ſi duo. ff. de here. inſti. Sed operepciũ ẽ videre vtrũ iſte heres iſtitutus in re certa dato coherede vniuerſali repudiãte acquirat totã hereditatẽ p ius accreſcẽdi gl. iſta ſentit qꝙ nõ qꝛ ſimplr̃ dicit haberi loco legatarij ⁊ idẽ ſentit gl. in. d. l. ſi qs priore dũ dicit qꝙ hr̃ loco legatarij quo ad oia pterq̃ ad ius q̃relãdi. ſꝫ gl. i. d. l. ex facto ſentit qꝙ imo hẽat ius accreſcẽdi. qꝛ dic̃ qꝙ hr̃ loco heredis quo ad oia preterq̃ ad onera hereditaria. ⁊ illã glo. ſecuti ſunt dñi vltramõtani. ⁊ eam ſeqꝫ ibi Bar. in. d. l. quotiẽs ⁊ ibi Sal. ⁊ Ang. ⁊ eã ſequiꝫ hic. d. Anto. ⁊ do. Pet. ⁊ ẽ cõis opio ſm do. Jo. d imo. hic. Martinus tñ de ſillemanis diſtinxit. aut ſolus ẽ inſtitutus i re certa ⁊ tũc hẽat ius accreſcen. aut ẽ inſtitutus cũ alijs ⁊ tũc nõ habeat ius accreſcen. quã opinionẽ reprobauit dñs Ja. butr. ⁊ ẽt Bar. in. d. l. quotiẽs. ⁊ in. d. l. ex facto. Bal. vero in. d. l. quotiẽs §. ſi duo. ff. de her. iſti. dixit hũc paſſuꝫ fore difficilẽ. ſꝫ i. d. l. ex fcõ ſeqꝫ opi. bar. ſed in. d. l. quotiẽs ſeqꝫ opi. Marti. de ſilli. ⁊ dãnat ꝯtrã opi. ⁊ dicit qꝙ ex eã ſeq̄reꝫ abſurdũ ⁊ incõueniẽs. qꝛ ſi teſtator legauit ecclie quinq̃ ſolidos iure inſtõnis ⁊ ticio legauit mille ti. legati ⁊ inſtituit aliũ heredẽ vlẽꝫ qꝙ repudiata hereditas creſceret ecclie qđ vi abſurdũ qꝛ nõ fuit ita dilecta eccl̃ia a teſtõre ſicut fuit dilectus ticius. vñ ex portiõe dlata a teſtõre pſumiꝫ q̃leꝫ affectiõem hũerit ad eos qbus legauit. faciat ad hoc ſingulare dictũ bart. i. l. ſi. ff. ad treb. qꝙ hodie hora. xx. mirabilr̃ inducã ad q̃õnẽ l. cũ acutiſſimi d fideicõ. Subdit ẽt Bal. qꝙ iſtud accidit potius ex conſuetudine notarij q̃ꝫ qꝙ teſtõr voluerit apponere titulũ inſtõnis in re pticulari alteri relicta. ⁊ iſta eſt mirabilis rõ ⁊ euerit multa inſtrumẽta in qbus notarij nõ ad inſtãtiã ⁊ volũtatẽ ptiuꝫ apponũt aliq̃s clauſulas de ꝯſuetudine eoꝝ ⁊ ad hoc facit dictũ ſtupẽdũ bar. in. l. i. C. de iure coꝝ vbi dicit qꝙ clauſula codicillaris q̃ apponiꝫ in teſtamẽtiſ nihil opaꝫ. qꝛ notarij nõ apponũt illã de mãdato ⁊ cõmiſſione teſtãtiũ ſed potius apponũt de ꝯſuetudie ipſoꝝ tabellionũ qđ dictũ ẽ quottidianũ. ⁊ ſi eẽt veꝝ ꝓijceret ad terrã pene oĩa teſtamẽta moderna in qbus notarij ſemp apponũt clauſulã codicillarẽ. ⁊ iõ cautela eẽt qꝙ notarius in inſtrumẽto expſſe dicat qꝙ de cõmiſſiõe ptis ſeu teſtõris illã clauſulã appoſuit. ⁊ hoc modo poſſet euitari ꝺ dictũ bar. valde piculoſum qđ an ꝓcedat inferius apparebit. ⁊ ſic Bal. variauit ſup hoc paſſu. Et qꝙ iſta opi. Martini fuerit vera põt ſuaderi ꝺ mõ licet Jo. an. in additio. Spec. in ti. de teſtamẽ. §. i. ver. pone referat Petrũ de cornetis diſputaſſe ꝯtrariũ ⁊ ẽt dñi de rota in ſuis deciſionib⁹. deci. ccc. tenuit ꝯ opi. Mart. de ſylli. ⁊ ẽt Bal. in repe. c. ſi pi. ver. q̃ro vlterius. l. eo. in vi. vbi q̃rit qd ſi aliquis ẽ inſtitutus in re certa dato ſibi coherede vli ſicut fuit in caſu. d. c. ſi pi q coheres portionẽ ſuã repudiauit ⁊ adire nullo modo voluit an inſtitutus in re certa poterit in totũ acq̃rere ⁊ cõcludit qꝙ ſi ab initio nullũ coheredẽ hũiſſet potuiſſet ex toto adire ⁊ totũ cape. l. i. §. ſi ex fundo. ff. d here. inſti. ſꝫ paria ſunt coheredẽ nõ hrẽ vel coheredẽ hrẽ q nõ adeat vt. l. ſi nemo. ff. de teſta. tutela. ⁊ . l. ſi nemo. ff. de regu. iur. ⁊ teſtm̃ in quo ſecũdus heres nõ adit ẽ ipſo iure nullũ ac ſi in eo nullus eẽt inſtitutus. l. prime. ff. de his q in teſta. delen. ⁊ ẽt ideꝫ Bald. in. d. c. ſi pi. in ver. q̃ro quo ad qd inſtitutus in re certa loco legatarij habeaꝫ ſequitur opi. Bar. qꝙ ſit quoddã pticipiũ qꝛ ptẽ capit a natura heredis ⁊ pteꝫ capit a nã legatarij ⁊ ſic ẽ heres ſingularis. vt voluit Bar. i. d. l. quotiẽs. ⁊ in. d. l. ex facto q ad hoc allegauit. l. ſicut alterius. ff. de here. inſti. ⁊ . d. l. ex facto. ſed pro opi. Marti. facit inter ſuccedẽtes iure diuerſo nõ hꝫ locũ ius accreſcẽdi. l. ſed cũ patrono. ff. de bo. poſ. no. in. l. i. C. qñ nõ petentiũ ptes ſꝫ inſtitutus in re certa hr̃ loco legatarij alio vli herede inſtituto. vt ẽ tex. in. d. l. quotiẽs. ⁊ ſic iure diuerſo ſuccedũt qꝛ vnus venit vt legatari⁹ alter vero venit vt heres. ergo iter eos nõ põt cadere ius accreſcẽdi. Secũdo facit inter eos inter quos nulla ẽ cõiunctio nõ habet locũ ius accreſcẽdi. cauſaꝫ enim tale ius ex aliq̃ ꝯiun

a ctione⁹ vt in. l. rẽ ꝯiuncti. de leg. iij. ſed iter eos nulla ẽ cõiunctio ḡ nõ cadit ius accreſcẽdi in eis. Tertio faciat nõ videꝫ iure expſſuꝫ qꝙ repudiãte herede vli inſtituto inſtitutus in re certa hẽat totũ p ius accreſcẽdi. ḡ. l. illam. C. de col. in auẽ. de triẽ. ⁊ ſemiſ. in. §. conſideremus ḡ. Nec ob. d. l. i. §. ſi ex fundo qꝛ nõ loqꝫ in caſu noſtro ibi. n. nõ fuit datus coheres vlis. ḡ a ꝯtrio ſenſu erit ſecus. l. i. §. huius rei. ff. de offĩ eius cui mãdata eſt iuriſdictio. Quarto facit quãdo teſtõr a pncipio dedit coheredẽ vlem videꝫ voluiſſe inſtitutũ in re certa eẽ loco legatarij. ⁊ iõ lꝫ deficiat heres vliter inſtitutus tñ tanq̃ legatarius eſt cenſendus inſtitutus in re certa p id qđ habeꝫ in. l. quo loco §. i. ff. de her. iſti q rõ ceſſat quãdo a pncipio nõ ẽ datus coheres.

a ¶ Cõiũctione etiã ſi talis cõiũctio inutilis ſit vt tenet elegãter Bal. in. l. i. §. i. C. d cad. tollẽ. Ad qđ vide multũ p. d. Flori. in. l. i. §. idem ait. ff. d vſufr.

cohs ⁊ iō ſi hſ vlis repudiet remanebit loco legatarij īſtitutus i re certa. vt pʒ ex. d. l. i. §. ſi ex fūdo ꝑiūcta. d. l. q̄
tiēs ⁊ iō Ang. i. l. quotiēs. dicebat opi. ꝯtrā nō fore verā
nec reperiri legē ꝓbātē ꝙ iſto cāu inſtitutus i re certa ha
beat totū p ius accreſcēdi. dicit tñ ꝙ cōis opi. ē i ꝯtrariū ipe
tñ dicit ꝙ ñ venit p ius accreſcēdi. ſʒ iſta īſtitutio i re cer
ta trāſfundit i vlēm. ⁊ iō idē Ang. i. d. l. i. §. ſi ex fundo. ſe
qͥ cōēʒ opi. pp euitādū icōueniēs ne qs decedat ꝓ pte te
ſtatus ⁊ ꝓ pte inteſtatus qḋ ē icōueniēs. vt no. gl. i. l. ſi ſer
uus cōis ab extero. ff. de acq. here. ⁊ ſubtilis doc. do. Frā
ciſcus de rāponib⁹ dicebat opi. cōēʒ nō fore verā. ſʒ ꝯtrā
fore verā. Ita ēt refert Io. de imo. i repetitiōe. d. l. i. §. ſi ex
fundo. Idē ēt dicebat Rapha. fulgo. i pallegata. l. quo
tiēs. Nec obſtat p̄la rō qꝛ ꝓmū aſſumptū ñ ē veꝝ ꝙ ſuc
cedāt iure diuerſo quinimo eodē iure ſuccedūt qꝛ iure he
reditario qꝛ īſtitutus i re certa quo ad hoc ſuccedit vt he
res. Nec obſtat ſcḋa rō qꝛ nō ē curādū ſi inter eos nulla ē
ꝯiunctio qꝛ inter hēdes nullo mō cōiūctos hʒ locū ius ac
creſcēdi vt no. glo. fin. in. d. l. ſi ſeruus cōis ab extero. nec
ob. dū dr̄ ꝙ nō ē iuſ cautū. qꝛ iſtud ꝓcedit vbi iure expſſo
nō eſt cautū ſʒ tacite bñ ē iure expſſuʒ qꝛ paria ſunt cohe
redē nō eē datū a pncipio vel eē datū ⁊ poſtea deſinere p
no. in. l. ſi res aliena. §. ſi. ff. ad trebelli. ⁊. l. neqꝫ. §. ſi. ff. de te
ſta. mili. ⁊ ita ēt rñdebat bal. i. d. c. ſi pſ. i loco pallegato.
nec obſtat dū aſſumit argumētū a ꝯtrio ſenſu i. d. §. ex fun
do qꝛ tale argumētū ceſſat qñ reſultat ꝑrau⁹ aut abſon⁹
intellectus. l. ij. C. ḋ ꝯdi. inſer. l. cōtrīculā. C. ḋ epiſ. ⁊ cle.
nā ſatis vr̄ eſſe ḋ mēte iuris qñ ex poſt facto deſicit ipe he
res adire. qꝛ tūc vr̄ eē eadē rō ꝗ eadē erit iuris diſpoſitio.
l. illō cū ſi. ff. ad. l. aql. Nec ob. rō q̄ allegata erāt i ꝯtriuʒ.
d. l. quo loco. §. i. qꝛ qñ īſtituit qs in re certa ⁊ daſ ſibi co
hs vlis ꝙ tūc īſtitut⁹ i re certa habeſ loco legatarij. naʒ
hoc ꝓcedit ex legis diſpoſitōe q̄ expſſe hoc dicit. vt. d. l.
quotiēs nō aūt ex diſpoſitione teſtatōris qꝛ hoc nō dixit. iō
cū lex non velit ꝙ vbi nō eſt dat⁹ hſ in re certa ꝙ datus
coheres i re certa coheres īſtitut⁹ i re certa trahaſ ad to
tū. idē vr̄ voluiſſe ſi datus ſit coheres īſtitutus in re certa
trahaſ ad totū. idē vr̄ voluiſſe ſi datus ſit cohs vliſ ſi ta
lis datio nō hʒ effectū cū tūc ſit eadē rō ne qs decedat ꝓ p
te teſtatus ⁊ ꝓ pte nō. ſʒ in. d. l. quo loco. §. i. lʒ reperiatur
mortuus ille q eſt inſtitutus in q̄drāte nō tolliſ quomin⁹
teſtōr ex ſua diſpōne trāſiuerit ad dipōdiū ⁊ exquo inſti
tuit vnū in quadrāte ⁊ aliū poſtea in dodrante ⁊ poſtea
tertiū ſimplr̄. nā ſiue viuat ſiue moriaſ inſtitutus in qua
drāte apparet teſtatorē voluiſſe trāſire ad dipōdiū qꝛ in
ſtituit tertiū poſt diſtributū totū aſſeʒ. ⁊ hāc cōēʒ opi. te
nuit Saly. i. d. l. quotiēs. ⁊ rñdet ad dictū bal. tenētis ꝙ
quo ad filiū inſtitutū in re certa habeat locū ius accreſcē
di coherede vli repudiāte ſecus in extraneo. qꝛ ſaly. dicit
ꝙ idē erit ēt in extraneis habeat locū ius accreſcēdi nō
ſolū in filio īſtituto i quotta bonoꝝ qꝛ exquo lex voluit ſi
liū īſtitui ⁊ hoc nō ſolū pp honorē ſʒ pp cōmodū ⁊ ſic pp
ius accreſcēdi. vt. d. l. filiū. §. ſi legata. ff. de leg. ꝓ̄ſā. iō ve
nit p ius accreſcēdi. Et inquātū bal. reducebat hāc cōēʒ
opinionē ad abſurduʒ rñdet Saly. ꝙ magis fuit dilecta
mater vel ille legatari⁹ īſtitutōe vli habere effectū. ſecus
ſi illa nō haberet effectū. qꝛ tunc magis ꝓdilecta vr̄ eccle
ſia cui fuit datus titulus īſtitutōis ⁊ honorabilior ⁊ erat
aptus nat⁹ extēdi ad vniuerſuʒ nō exiſtēte coherede vli.
⁊ iō nimirū ſi tūc pferſ. Nec ob. qḋ dixit Bal. de notario
q de ꝯſuetudine apponit titulū īſtitutōis ḋ legato i re cer
ta facto. qꝛ rñdet ꝙ i dubio ꝓſumiſ notariū eē peritū. vt
no. gl. in. l. i. C. de vſur. ⁊ inſti. de inuti. ſtipu. §. ſi ſcriptū. ⁊
ſic ꝓſumi dʒ ꝙ nō appoſuit illa verba niſi ſʒ ꝙ teſtōr vo
luit. ⁊ cū hac reſpōſione trāſit do. me⁹ Io. ḋ imo. i repe.
d. l. i. §. ſi ex fundo. nullus tñ eoꝝ facit mentionē ḋ dicto
bar. in. d. l. i. ff. de iure codici. Et ex rñſione eoꝝ poſſet ac
cōmodate inferri ꝙ ſi ꝓbareſ ꝙ teſtōr illa verba nō con
miſit notario ſeq̄reſ ꝙ notarius nō potuiſſet illa appone
re. ⁊ ꝯ̄ñs ſeqͥ ꝙ ſi ꝓbareſ ꝙ teſtōr ñ mādauit notario
tpe quo ſcribebat teſtm̄ ꝙ apponeret clāʒ codicillarē ſe
q̄ret ꝙ clā codicillaris nihil opareſ ⁊ tūc nō ſtaremus ꝓ
ſumptiōi q̄ ꝓſumim⁹ notariū appoſuiſſe verba ſm̄ ꝙ te
ſtōr cōmiſit. qꝛ i certis ⁊ nō certis loc⁹ ē ꝯiecturis. l. ſi cer
tis annis. C. de pac. l. ꝯtinuus. §. cū ita. ff. de verb. ob. Et ſi
dicaſ illa negatiua ꝓbari nō pōt. c. cū eccleſia ſutrina de
cā poſ. ⁊ ꝓpie. l. actor. C. de ꝓba. cū ſi. Rñdeo ꝙ imo ē
ꝓbabiſ qꝛ eſt reſtricta ⁊ coarctata ad locū ⁊ tēpus ꝯditi
teſti quo caſu ꝓbari pōt vt habeſ in dictis iuribus. ⁊ i. c.
tertio loco de ꝓba. cū ſi. Sʒ quo ad hoc ꝙ tā bar. q̄ʒ bal.
male loquāſ poſſʒ aſſari tex. ſing. ⁊ melior ḋ iure i. l. ſi. C.
ḋ ſideiuſ. vbi qñ inſtrumētū ē in fieri ex iuris diſpōne vi
deſ ptes mādare notario vt apponat oēs illas clās q̄ ḋ
ꝯſuetudine ꝯſueuerūt apponi. cū ergo de ꝯſuetudine pe
ne oium tabellionū ſit apponeſ illas clās ſeqͥ ꝙ ē ꝓſum
ptio ꝙ teſtōr mādauerit notario illas apponere. ⁊ iſta ē
verior ⁊ clarior rñſio ad dictū bart. ⁊ bal. tene eā mēti ꝑ
petuo. Et lʒ bal. videaſ approbaſſe dictū bart. i. d. l. i. de
iuſ codicil. adducēdo ſile de titulo inſtōnis tñ ipſe bal. i l.
diuiduo. in. l. iā hoc iure. ff. de vul. ⁊ pu. tenuit i īdiuiduo
ꝯ bar. nā cū iſta ſit cōis ꝯſuetudo ꝙ tales clauſule appo
naſ vr̄ ꝙ teſtōr voluerit ſuā diſpoſitionē regulare ſʒ cōēʒ
ꝯſuetudinē tabellionū. ⁊ i ſilī allego elegās dictū eiuſdē
bar. l. i. hēdes mei. §. cū ita. ff. ad trebel. vbi voluit ꝙ teſta
tor i dubio vr̄ voluiſſe teſtari ſʒ legē municipalē[a] eodem
mō dicēdū ꝙ videaſ voluiſſe teſtari ſʒ cōēʒ ꝯſuetudineʒ
ꝙ tempo qñ teſtm̄ erat in fieri. ſʒ qñ teſtm̄ erat i facto eē
tūc dicas ꝙ notarius ñ poſſet apponere clāʒ codicillarē
nec titulū īſtōnis poſito ꝙ notarij de cōi ꝯſuetudine con
ſueuerūt apponere. ⁊ poſito ꝙ teſtōr videaſ mādaſſe no
tario ꝙ teſtm̄ ſcribat mō quo ꝯſueuit fieri cōiter p alios
tabelliōes. vt in. d. l. ſi. C. de ſideiuſ. qꝛ iſtud eſt veꝝ teſtm̄
vel inſtrumētū ē in fieri ſecus poſtq̄ʒ teſtm̄ vel inſtrumen
tū ſunt in facto eē qꝛ tūc notarius nō poterit apponere.
iſtō fuit ſingu. d. Bal. in rubrica. C. de reuocādis hīs q̄ in
frau. cre. ⁊ p hoc limito tibi mirabilr̄. d. l. ſi. C. de ſideiuſ.
q̄ i caſu ſuo ē vnica ⁊ ſing. Limito ēt ḃ niſi eēt vnus nota
rius q ꝯſueuiſſʒ apponeſ talē titulū inſtōnis vel talē clau
ſulā ⁊ cōiter alij tabelliones nō ꝯſueuiſſent tales clauſu
las apponere qꝛ tūc bñ ꝓcederet doctrina bar. i. d. l. i. ff.
de iure codicil. ⁊ iſta mēti cōmēda qꝛ cōiter nō ſūt tacta
do. meus. Io. de imo. q elegāter repetit. d. l. i. §. ſi ex fūdo
ſeqͥ cōēʒ opi. ꝙ vli hēde repudiāte īſtitutus i re certa ha
beat totū. qꝛ i dubijs opinionib⁹ ſʒ eā fauendū ē teſtō. l.
ſi pe. §. illud. ff. de inoffi. teſt. ⁊. c. ſi. de re iudi. ergo cū ḋ hoc
ſit dubitatio capiēda erit pro fauēs teſtō ⁊ ēt moueſ. quia
certū eſt ꝙ p donationē ſubſtituti vulgaris vr̄ prohiberi
ius accreſcēdi. l. pe. ff. ḋ iniuſto teſt. ⁊ tñ itelligiſ demū fa
cta ꝓhibitio ſi ſubſtitutio ſortiaſ effectū. ⁊ ſic ſi ſubſtitut⁹
adeat ſecus ſi repudiet. vt. l. iij. §. ſi duo. ff. de bonoꝝ poſ.
ſʒ tabulas eodē mō pōt iduci lex. ij. §. obijciſ ꝯiūcto. §. lʒ
ſi ipſa. ff. ad trebel. vbi patet lʒ lex dicat ꝓ̄pt obſtare ma
tri ne ſuccedat filio vt in. d. §. obijciſ tñ illud intelligiſ niſi
ipſe repudiet. vt in. d. §. ſʒ ſi ipſa eodē mō i caſu ꝓpoſito.
lʒ dicat lex heredē ex certa re haberi loco legatarij. dato
coherede vli. tñ intelligiſ illo acceptāte ſec⁹ ſi repudiāte
cū tūc ſit ꝑinde ac ſi a principio nō fuiſſʒ datus. eodē mō
ꝑt iduci ſm̄ eū qḋ habeſ īſtitu. de ſucceſſiōe libertoꝝ. §. ſʒ
nr̄a ꝯſtitu. a. l. ſi ex modica. §. ſi filius. ff. de bonis liber. vbi
lex dicit filiuʒ liberti ipedire ne patronus ſuccedat liberto
tñ itelligiſ ſi ipſe velit acceptare. allegat ēt qḋ habeſ i. l.
paulo caliſmaco. §. i. ff. de leg. iij. bene poterat allegare ca
ſuʒ ſin. i. c. cū p. Galfredus ḋ renūcia. ⁊ qḋ habeſ in. l. ꝙ
ſeruuſ. ḋ ꝯditōe ob cauſaʒ. nec ob. l. iij. §. ſi ſtāte. ff. de iniu
ſto teſt. vbi dicit ſcḋʒ teſtm̄ poſſe habere effectū ad hoc vt
tollaſ primū licet poſtea ꝯtingat ipſuʒ ſcḋm innalidari.
⁊ ſic vr̄ ꝙ eodē mō ſufficiat hēdē vleʒ poſſe adire vt ipe
diaſ hſ ex re certa lʒ poſtea nō adierit. qꝛ pōt rñderi ſʒ
eā ꝙ quo ad tollendū primū teſtm̄ ſufficit heredē exiſte
re ⁊ ſcḋo. vt. l. pater. ff. de here. iſti. ⁊ hoc nega videaſ de

[a] C. Munici pali. Uide ad hoc bal. i. l. q̄ in fi. C. de teſta. vo. in. l. ſi. de here. inſti. ⁊ nouiſſimos ſcribētes hic.

cedef cū duob⁹ teſtis vallidis. nā lcōz ē ō ſe vallidū colſo
ꝙ ē tale ꝙ poſſibile ē ex eo hẽditaté adiri.iō nimirum ſi
tollit primū facit qḋ habef in .l. ſiqs priore.ff. ad trebel.
ſ3 quo ad impediendū ius accreſcēdi nō ſufficit poſſibile
eē hẽditaté poſſe adiri.imo reqrit ꝙ adeat vt locū nō hẽ
at ius accreſcēdi alˢ ſi repudiet hẽbit locū ius accreſcen
di.l.i.C.qñ nō petentiū ptes. Nec ob.ſ3 cū ꝙ iter hẽdes
ꝛ legatarios nō ē loc⁹ iuri accreſcēdi.l. eāquā.C.de fidei
cō.l.ſi nemo.ff.ō teſta.tutela. qꝛ illō ē in mere legatarijs
ſecus ſi inſtitutus in re certa. qꝛ nō ē mere legatarius qꝛ
ꝑticipat a natura hẽdis quo ad qdā vt dictū ē. nec ob.ſ3
cū ſi dicaf ꝙ inſtituēdo in re certa vr teſtōꝛ ꝓhibere ius
accreſcēdi.ar.l. maritus.C.de ꝓcu.c.nōne de ꝓſump.l.In
cius.§.q hẽbat.ff.ad treb.qꝛ ipe rñdet ꝙ ſi ꝓp hoc appa
ret de manifeſtiſſima volūtate teſtātis q reql vt videaf ꝓ
hibuiſſe ius accreſcēdi.vt in.d.l.quotiēs.§.ſi duo.ff.ō he
re.iſtl. ꝛ ita formaliter dixit Jo. de imo.in repetitōe pſa
ta ꝛ ſic meli⁹ locut⁹ ē ibi ꝙ̄ hic ſi tñ ipſe vidit Bal. i repe.
c.ſi pſ palleg.vbi tenuit cū opinione cōi vt ſupius retuli
Raph.fulg.i.d.l.quotiēs.diſtinxit hoc mō.aut datio co
hẽdis vlis dato hẽde iſtituto in re certa ē ꝓ nō ſcripta.qꝛ
ille vlis hẽs nō ē in rerū nā vel ē oīo icapax ꝛ tūc venit in
ſtitutus in re certa ad vniuerſu3 pſimoniū teſtatoris pin
de ac ſi nullus eēt datus. ꝛ in hoc nulla ē dubitatio ꝓ do
ctores.aut illa datio cohẽdis vlis nō fuit ꝓ non ſcripta a
principio ſ3 caduca poſtea effecta vel q̄ſi ꝛ tūc inſtitutus
i re certa nō habebat totā hẽditaté.qꝛ ſemel iſta iſtitutio
in re certa habuit depēdētiā ab illa inſtitutiōe vlī ex quo
a principio nō fuit ꝓ nō ſcripta.vñ nō pōt eē hẽs vlis de
tracta mentōe certaꝝ reꝝ vt ē qñ nō ē datus aliqs cohẽs
vlis.vt i.d.§.ſi ex fundo. ꝛ i.d.l.quotiēs.§.ſi duo. ꝛ ſic nō
trahif ad vniuerſu3. ꝛ in hoc t3 ꝯ cōe3 opi. ꝛ ē bñ ꝯſiderā
dū.qꝛ illuſtres doc.tenuerūt ꝯ cōe3 opi.vt fuit Marti.ō
ſilima. Bal. Frā de rāponi. ꝛ Raph. fulg. ꝛ l3 ſupius in
turbe retuleri Sal.i.d.l.quotiēs tñ qꝛ paſſus iſte ē quot/
tidian⁹ ꝛ ē dubitabiſ multū. ꝛ Saly.dedit nouiſſimū itel
lectū ad.d.l.quotiēs iō vtili⁹ ē videre ad ꝓtextū doctrinā
ſuā iō in.d.l.quotiēs in ṽ.attēde.Sal. loqꝫ ꝑ iſta ṽba ꝙ
a ṽbis teſti nō poſſum⁹ recedere in caſu dubȳ.l.nō aliter
ff.de lega.iij.vbi ṽba a teſtatore ſic ꝓlata ꝓſumūf vt ſunt
ſcripta ſicut in extraneo ē locus iuri accreſcēdi ita ꝛ in ſi
lio cū eadē ſit rō ne ꝓ pte decedat teſtatus ꝛ ꝓ pte iteſta
tus. Itē ſi neminē inſtituit vniuerſo inſtitut⁹ i re certa h3
vniuerſu3 ꝑ ius accreſcēdi.idē ſi alius vlr inſtitutus repu
diet.qꝛ paria ſunt aliquē inſtitutū vlr nō fuiſſe vel fuiſſe
ꝛ repudiaſſe.l.i.§.cū aūt in vlti.col.C.ō cadu.tol. Itē qꝛ
nō eſt veriſimile principē ſine aliq rōnabili cā diſpoſuiſ
ſe vt filius hodie debeat habere ſuā legitimā iure inſtitu
tōis. ꝛ falſum ē dicere hoc fuiſſe inuētū ad excluſionē ꝗre
le.qꝛ vt ꝓus quoqꝫ relicti titulo lr̄a relicta excludebat
ꝗrelā.l.oi mō.§.ſcimus.§.repletōe3 autē.nouiſſima.C.de
inof.teſt.nec ē bonū dicere ꝓp honorabiliorē titulū ſi titu
lus iſte cōmodū nō deberet auferre.ar.l.ij.C.cōia ō leg.
ſolū ḡ fuit ꝓp ꝯmodū iuris accreſcēdi.m allega.ꝓ Saly.
tex.i autē.vt cū ō appe.cogno.§. ꝛ hec diſpoſuimus in ṽ.
ad vtriuſqꝫ vtilitatē hāc legē ꝓmulgauim⁹ vbi ad vtilita
tē filij ē vriſimaf q vtilitas verſaf i multis ꝛ pcipue circa
ius accreſcēdi. ꝛ ſic nō potuiſſet Saly. allegare tex.ad ꝓ
poſitū ſuū ita accōmodatū ꝙ̄ illū. Et ex hoc dicit Saly.
nō obſtare rōnes allegatas i ꝯtriū. ꝛ ēt nō obſtare rōnes
bal.qꝛ his ſuppoſitis appet ꝙ i eis exēplis nulla ſeqꝫ ab
ſurditas qꝛ veꝝ ē dicere ꝙ vlī hẽde iſtituto adeunte plus
dilexerit teſtōꝛ illū cui legauit mille ꝙ̄ dilexerit eccleſiā
quā inſtituit in.v.ſ3 vlī hẽde inſtituto repudiāte teſtatoꝛ
plus dilexit eccleſiā inſtitutā in.v.ꝙ̄ illū cui legauit mille
qꝛ hẽditatē voluit ꝓuenire ad eccleſiā ꝛ nō ad matrē qḋ
dicit colligi ex nā inſtitutiōis quā fecit de eccl̄ia ꝛ nō ō il
lo legatario ſciens vr̄ ſcire debēs inſtituto i re certa totū
deberi hẽde vlī nō adeunte ꝛ qḋ bal.voluit ꝙ teſtōꝛ hoc
nō dixit ſ3 tabellio ſic ſcripſit.rñdet iſtō eē diuinare.opoꝛ
teret.n.ꝓ͛o hoc ꝯſtare ꝛ tabellio tūc icideret i crimē fal
ſi vt i.l.iubem⁹ i ſi.C.de teſta.ſi ob. qḋ dixit bal. ꝙ teſtōꝛ
pōt ꝓhibere ius accreſcēdi qꝛ ipe hāc opinio.nō t3.vt ipſe
ſcribit i.d.l.quotiēs.ſ3 ꝓſuppoſito ſ3 cū ꝙ ita ſit nō dr̄ in
caſu iſto voluiſſe ꝓhibere qñ hẽs vlis non adijt imo ex ſi
gnificato inſtōnis dr̄ ꝑmittere qꝛ ad ꝓhibendū tale ius
reqrif volūtas teſtōris manifeſtiſſima. vt.d.l. quotiēs.§.
ſi duo qḋ nō ē in caſu nr̄o.quo ad iſtud pondera dua3 qꝛ
Saly.nō vr̄ bene dicere cū ipe voluit ꝙ ex volūtate teſta
toris inſtitutus i re certa acqrit vniuerſu3 patrimoniū te
ſtatoris hẽde vlī inſtituto repudiāte. na3 ſi nullo dato co
herede vlī inſtitutus i re certa venit ad totū patrimoniū
teſtatoris ꝯ volūtatē ipſius teſtatoris vel ſaltē preter vo
lūtatē teſtatoris. vt in.d.l.i.§.ſi ex fundo colligif ꝓ docen
tes. ꝛ ēt dubitatio ē ardua.vt ꝑ diſpoſitio dicti.§.ſi ex fun
do habeat locū i foro ꝯſciētie ꝛ allegaui pulchra ꝛ ſin.
verba ſup hoc.i.c.i.ff.eo.vbi retuli ꝯſiliū Pe.ō anch.vi/
de ibi dñō.ḡ multo fortius venit ꝯ voluntatē teſtatoris
ad vniuerſu3 patrimoniū qñ iſtituit vnū i re certa ꝛ aliū
i vniuerſo qꝛ nō vr̄ voluiſſe ꝙ iſtitutus i re certa habeat
aliqd vlterius nec ē certū ꝙ teſtatoꝛ ꝯſiderauit heredem
vliter inſtitutū repudiata nō hẽditatē ꝛ iō cū reuerētia
ſua ꝛ aliorū nō eſt bene dictū ꝙ vlī hẽde repudiāte iſtitu
tus in re certa venit ad vniuerſu3 ex tacita volūtate ōfun
cti melius dixiſſet ſi dictū ſuū eēt ꝙ veniebat ad vniuer
ſu3 ex diſpoſitiōe.l. ꝛ ſic dict⁹ .§. ſi ex fundo potius vocat
ad vniuerſu3 ex diſpoſitiōe ꝙ̄ ex volūtate teſtōris. ꝛ ēt qꝛ
ille tex.nō loqꝫ qñ eſt iſtitutus i vniuerſo ꝛ ꝑ ꝯñs i hoc
doctri. Saly.nō vr̄ vera. Cōcludit poſtea Sal.ibi ꝙ he/
rede vlī nō adeūte iſtitutus i re certa q adiuit habebit to
tū ſiue ſit filius ſiue ſit extraneus.nec eſt tāta accreſcentia
ſm eū ꝙ delatio ē tacita volūtate defuncti q ꝓp adiectio
nē tituli inſtitutiōis vr̄ voluiſſe iſtitutū in re certa habef
totū hẽde vlī repudiāte ꝛ in hoc vt dixi nō bene ꝯcludit
nec ante illius aditionē habef iſtitut⁹ in re certa loco le/
gatarij ſ3 hoc eſt in ſuſpēſo donec vliter inſtitutus adeat
vel repudiet ſicut ꝛ alˢ habef in ſimili in.l.ſi ſic.§. fin.de
leg.i. ꝛ.l.ſi miles.ff.de teſta.mil. Ex iſtis dicit ſe iferri ad
multa. Primū eſt ꝙ vliter iſtituto adeūte iſtitutus in re
certa ſi h3 ius accreſcēdi nec h3 bñficiū diui adria.illo ṽo
repudiāte vel obmittēte h3 ius accreſcēdi ꝛ bñficiū diui
adria. Itē vlī adeūte.qꝛ iſtitut⁹ i re certa habef loco lega
tarij trāſmittit rē i q̄ ē iſtitutus nō agnitā vt legatari⁹.l.
i.§.cū igif. ꝛ.§.in nouiſſimo.C.ō cadu.tollē. Infert ēt qñ
fili⁹ iſtitut⁹ i re certa ſi tenef rñdere creditorib⁹ vt i.d.l.q
tiēs ēt iſert ꝙ rupto teſtō ꝑ querelā res iſta i q̄ ge eſt iſti/
tut⁹ debef vt cetera legata.vt in autē. ex cā.C. ō libe.pte.
Itē iſtitut⁹ i re certa adeūte nō pōt āplius teſtm̄ deficef
ſicut hẽde vlī adeūte.l.ſi ſeruo legato.§.ſi.ff. de manumiſ
ſis teſtō. Poſtea ṽo Saly.pone inqt ꝙ vliter inſtitutus
repudiauit ꝛ in re certa inſtitutus agnouit an totū tranſ
mittat. ꝛ ꝯcludit aut agnouit poſt illius repudiatiōe3. ꝛ
tunc qꝛ agnitio ē reſtricta ad rē illā refert Bar. dicere il
lā trāſmitti ſ3 nō ius accreſcēdi ſine noua agnatiōe fien
da ꝑ eius hẽdē. ſ3 ipſe putat accreſcēdi ipſo iure ſine no
ua agnitiōe ꝑ.d.l.i.§.ſi ex fundo. ꝛ ꝑ ea q ipſe ſcripſit i.l.
i.C.qñ nō petētiū partes. Sed magis pōt dubitari ſupꝑ/
tio ſm eū ꝙ vlis repudiaſſet ꝛ poſtea iſtitutus i re certa
nulla agnatiōe facta obijſſet an trāſmittit i extraneo. dicē
ꝙ nō niſi fuiſſet infra tēpus deliberādi .l. cū antiquorib⁹
.C.de iure ōlibe.i ſilio teſtatoris q in patris poteſtate fu
it ē dubiū an trāſmittat vt ſuus. ꝛ dic ꝙ ſic.qꝛ ꝑinde ē ac
ſi in ꝓncipio fuiſſet iſtitutus hẽs vlis. ꝛ hoc dicit ꝯcedef
tenēdo opinionē ꝓ vera ꝙ ſuus trāſmittat ad quēcūqꝫ ō
quo dicit ſe dicturū.i.l.i.apō hoſtes.C.ō ſuis ꝛ legit. ꝛ ita
reſidet ibi Saly. ꝛ ſic nouiſſimo itellectu ſaly.ē iterpeat⁹
l.quotiēs ꝙ an inſtitutus in re certa an loco hẽdis ſtet i
ſuſpēſo. ꝛ pēdeat ex euentu futuro qꝛ aut hẽs vlis adibit
hẽditatē ꝛ tūc erit loco legatarij aut nō adibit ꝛ tūc erit
heres interi3 aut appellabif inſtitutus in re certa nec d3
appellari

appellari ſimpl'r heres qđ ē mirabile. Tā vero cōſidera
q̄ imo vr̄ q̄ inſtitut⁹ i re certa dato ſibi cohr̄de vl'i lʒ ad/
huc nō adiuerit hr̄s vl'is habebit loco legatarij hoc ꝓbo
ꝑ tex. d. l. quotiēs. vbi dixit tex. ex certa re ſcripti ſunt he-
redes vel certis reb⁹ ꝑ ſua inſtitutiōe ꝯtenti eſſe iuſſi ſūt
quos legatarioꝝ loco hēri certū ē ⁊ ſi bene pōderet ꝓ-
bat ille tex. q̄ quo ad oīa habet loco legatarij preter q̄
ad ea i q̄bus ē expſſum ꝯ̄riū i iure nec tex. diſtinguit an
adiuerit an nō hr̄s inſtitut⁹ in quotta vel vniuerſo ⁊ q̄
regulariter eadē res nō dʒ diuerſo iure cenſeri. l. cū qui
edes. ff. dē vſucapio. glo. i. c. ſi. de clādeſtina deſpō. Scđo
faciat heres dr̄ iuris ſucceſſor. l. quotiens. §. hr̄des. ff. de
here. inſti. ⁊ iō actiōes dant̄ cōtra eū. l. i. C. ſi cer. pe. ſed
inſtitutus i re certa dato coherede vl'i nō ē hmōi q̄ nec
agit nec ꝯuenit̄ vt heres vt i. d. l. quotiēs. ergo nō ē hr̄s
facit qđ not. i. l. cū a mr̄e. C. de rei ven. patit̄ eni falcidiā
vt i. d. l. ex ſcđo. ḡ nō ē hr̄s legatarius. Tertio ſi alius ē in
ſtitut⁹ ſimpl'r ⁊ iſte i re certa. ſi ē hr̄s q̄ro ꝑ q̄ pte ē hr̄s
ſi dicat̄ mihi ꝑ nulla pte iſtud ē ipoſſibile q̄ ſit hr̄s ⁊ ꝑ
nulla pte ſit hr̄s ⁊ ſi dicat̄ q̄ ē heres ꝑ aliqua pte q̄ro ꝑ
qua. certe nō ē dare partē in vna re q̄ i vna re nō ꝯſiſtit
ps hr̄ditatis ꝓpe vt. l. quāuis. ff. ſi q̄s obmiſſa cā teſta. ⁊.
d. l. ex facto vbi dicit tex. q̄ nulla po aſcripta ē ⁊ pp hoc
lex fuit iterpretata talē iſtitutū haberi ꝓ legatario quaſi
teſtator iproprie fuerit locut⁹ dicēdo iſtituo mihi hr̄dē i
vna re dādo coheredē vl'em. Quarto ꝯſidero tex. i. d. l.
i. §. ſi ex fūdo. vbi tex. dicit ſolus hr̄s ex fundo inſtitutus
vʒ iſtitutio detracta fūdi mētione. vbi tex. iudicio meo ꝓ
bāt ꝯ̄ cōeʒ opinionē. vbi ꝯſiderat qn̄ ſol⁹ inſtituit̄ aliq̄s i
certa re. tūc enīʒ acq̄rit totū. ergo ſi nō ē ſol⁹ iſtitut⁹ i cer
ta re nō acq̄rit totū. ergo ſeq̄t̄ q̄ dādo coheredē vl'eʒ nō
vēdicat ſibi locū tex. ille cū nō fuerit dat⁹ ſol⁹. ⁊ ꝑ certo
nō ſine magno miniſterio iuriſcōſultus ibi appoſuit illā
dictiōeʒ ſolus ⁊ ēt tex. ille loq̄t̄ ꝑ ablatiuū abſolute poſi
a tū q̄ reſoluit̄ ꝑ ꝯditiōeʒ. l. a teſtatore. ff. de ꝯdi. ⁊ dmon⁹.
Et intellectus illius tex. ē q̄ hr̄s i re certa acq̄rit totuʒ ſi
rei certe fiet detractio. Et eſt rō q̄ tunc remanet ſolus in
vniuerſo inſtitutus. ſʒ dādo ſibi coheredē vl'em nō pt fie/
ri detractio certe rei in q̄ ē inſtitutus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s verba illi⁹
. §. nō poſſunt adaptari iſto cāu. ḡ nec ei⁹ diſpoſitio. l. iiij.
. §. totiens. ff. de dāno infec. c. indēnitatibus. §. ſʒ cū eas. dē
electio. lib. vi. ⁊ iō gl. in. d. §. ſi ex fundo dicit ſecus ſi hēat
cohr̄dē vl'em vn̄ ſentit q̄ eoipſo q̄ vl'eʒ cohr̄dē hʒ nō tra
hit̄ illa particularis inſtitutio ad vniuerſum. Quinto fa
ciat tex. q̄ iudicio meo apponit gladiū ad hāc dubitatio
nē in. l. cohr̄di. §. ſi. in vl'i. q̄ certe rei heres inſtituit̄ cohe/
rede nō dato bonoꝝ oium hereditatē obtinebit ꝓbat er/
go ille tex. fundās ſe ſup datione cohr̄dis vl'is. eoipſo er
go q̄ ē datus coheres vl'is excluſus eſt heres inſtitut⁹ in
re certa ab hereditate oium bonoꝝ. ⁊ loq̄t̄ ille tex. ꝑ ver/
ba abſolute poſita. ⁊ intelligit̄ ſi det̄ coheres. ergo ſi nō
detur nō acq̄rit totū. ⁊ ſic nō req̄rit q̄ det̄ coheres ⁊ qđ
adeat ⁊ ſi hoc voluiſſet iuriſconſultus bn̄ ſciuiſſet expri/
mere. l. vnica. §. ſinautē. C. de cadu. tol. c. ad audiētiā. de
deci. ⁊ ēt faciat ratio doctorū inquātū dicunt in. d. l. ſi ex
fundo q̄ illa interpretatio. l. q̄ inſtitutus in re certa non
dato coherede vl'i acquirat totū ē ꝯ̄ volūtatē teſtatoris ta
citā de quo dixi in. c. i. dē eo. ergo ſeq̄t̄ q̄ nō debet extendi
ad aliū caſuʒ ꝯ̄ voluntatē teſtatoris ⁊ ſi dicat̄ imo illa in
terpretatio. l. eſt ſm̄ preſumptā volūtatē teſtatoris. ego
reſpōdeo q̄ qn̄ dedit coheredē vl'em ceſſat illa preſum/
ptio voluit. n. vniuerſum patrimoniū ſuū acq̄ri ꝑ inſtitu/
tū vl'em. ⁊ ſic vbi eſt certitudo nō cadit ꝯiectura ⁊ pſum
ptio. l. continuus. §. cū ita. ff. de verb. ob. Et ſi dicat̄ q̄ pa
ria ſunt nō eſſe datū ⁊ repudiare vt dictū eſt reſpondeo
q̄ iſtud tollit̄ ꝑ. d. l. cohered. §. ſi. vbi tex. ſolum ꝯſiderat
dationeʒ ergo ſeq̄t̄ q̄ inſtitutus in re certa dato cohr̄de
vniuerſali repudiāte nō acq̄rit totū. Sexto facit aut dici
mus q̄ iſtud ius vniuerſuʒ accreſcit ꝑſone ⁊ iſtud eſt fal/
ſum q̄ ius accreſcendi adheret portioni. vt. d. l. ſed cum

patrono. aut dicimus q̄ accreſcit portioni eius ⁊ iſtud
fieri nō pōt q̄ vt ſupius dixi nulla eſt portio cū inſtitut⁹
vl'is totū a ſe vſurpet. ⁊. d. §. ſi ex fundo. optima patet re/
ſpōſio ex ſupradictis ibi eni nō habet coheredē diſſimilē
nec ēt fundat̄ ille. §. in iure accreſcēdi q̄ ibi nulla portio
ē deſecta ⁊ inſtitutus capit totū ex ipſa iſtitutiōe ⁊ detra
hit̄ mētio rei ex quadā ipoſſibilitate. ⁊ iō tex. d. l. quotiēs
iterpretat̄ iſtū inſtitutū in re certa haberi loco legatario
rū q̄ tex. nō dʒ variari ex accidēti vʒ in caſu in quo cohe/
res repudiaſſet. vt. l. verbis ciuilibus. ff. de vulg. ⁊ pupi.
l. q̄cq̄d aſtringende. ff. de verb. ob. ⁊ per ꝯn̄s vr̄ q̄ nō ve/
niat ꝑ locū iuris accreſcēdi. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cū in. d. §. ſi ex fundo
nō hr̄t cohr̄dē diſſimilē lex dat ſibi totū detracta rei men
tione ſʒ hic hēbat coheredē q̄ occupat vniuerſuʒ ⁊ teſta/
tor vr̄ voluiſſe inſtituēdo in re certa q̄ ad alias res non
admittat̄. ar. l. q̄ i aliena. §. i. ff. de neg. geſt. ⁊ ſic i reſiduo
vr̄ velle decedere iteſtatus ſʒ iſtud ē impoſſibile ſʒ ius vt
in. l. ius nr̄m. ff. de reg. iur. iō lex reijcit rei mentionē tāq̄
faciēt qđ ipoſſibile ſicut alias reijciunt̄ ipoſſibilia a teſtis
l. i. ff. dē ꝯdi. inſti. ⁊ ſic rei mētione detracta vʒ inſtitutio tā
q̄ ſit ſimpl'r inſtitutus. hinc ē qđ lʒ diuerſa quotta ſit aſſi
gnata i vna re aliq̄bus puta vnus ſit inſtitutus in vna p-
te huius rei ⁊ alius in duabus ptibus eiuſdem rei q̄ illi
erunt hr̄des eq̄liter ⁊ ſm̄ quottas aſſignatas i illa re. q̄
vl'is ſucceſſio nō ꝯnumerat̄ quotte deſignate i vna re. q̄
ipſius rei mētio detrahit̄. vt ē caſus i. d. l. quotiēs. §. ſi duo
⁊ in. l. ſi alterius. ff. dē here. inſti. Et ſic appʒ q̄ nō cadit ꝑ
ius accreſcēdi. q̄ tūc caderet ſm̄ illas quottas aſſigna/
tas vt ꝓbat̄ in. l. iterdū. §. i. ff. de her. iſti. Et ſi dicat̄ q̄ im
mo vr̄ q̄ ſint hr̄des ꝑ quottis deſignatis i illa re. vt i. d.
l. ex facto. §. i. q̄ rn̄deo q̄ in hr̄ditate hr̄des erūt eq̄les. ſʒ
in ipa re aſſignata erāt ꝓlegatarij ſʒ quottas aſſignatas
i illa re. vt pʒ i. d. l. ex facto. datio. n. hr̄dis vl'is ſola tollit
applicationē vniuerſi pr̄imonij q̄ fiebat iſtituto i re certa
⁊ ꝑ ꝯn̄s ſeq̄t̄ q̄ iſtitut⁹ in re certa dato cohr̄de vl'i hr̄ ꝓ le
gatario ⁊ n̄ ꝑ hr̄de niſi i caſib⁹ expſſis in iure qđ ē ꝯ̄ cōeʒ
opi. Et ſi dicat̄ q̄ ex hoc deuenit̄ ad ipoſſibile q̄ decedat
teſtatus ꝑ pte ⁊ inteſtatus ꝑ pte. qđ eſt ꝯ̄. l. ius noſtrum
ff. de reg. iur. Quia ad hoc rn̄deo q̄ eoipſo q̄ teſtator in
ſtituit hr̄dē i re certa ⁊ dedit coheredē vniuerſalē ipe dece
dit in totū teſtatus lʒ ex poſtfacto efficiat̄ iteſtatus ꝑ pte
hoc nō eſt ipoſſibile. tex. ē in. l. circa. ff. de inof. te. Septio
pōderet̄ accurate. d. l. quotiēs dū dic̄ ex certa re ſcripti
ſunt hr̄des vel certis rebus ꝑ ſua inſtitutiōe ꝯtēti eē iuſſi
ſunt quos legatarioꝝ loco haberi certū ē quē text. iduco
hoc mō vbicūq̄ aliq̄s ꝑ ꝯſtitutōeʒ. l. municipalis ꝯſtituit̄
tur loco alterius puta qn̄ cōſtitutio diſponit forēſem ha
beri ꝑ ciue tūc intelligit̄ ꝓprie. iſte ē caſus i. l. i. i v. ꝓprie
ff. ad municipales ꝑ quē tex. ita ꝯſuluit bar. in accidētia
facti. ⁊ faciat qđ ipſe voluit i. l. ſi marit⁹ i magiſtratu. §.
lege iulia. ff. dē adul. ⁊ i. l. ſi is q̄ ꝓ emptore. ff. de vſucapio.
ſi ꝯſtitutio municipalis facit hoc ꝓprie ḡ multo fortius
cōſtitutio impialis. ar. tex. ſin. in. l. ſi diuina domus iūcto
dicto bar. ibi. C. de exacto. tributo. li. x. ⁊ bal. in. l. placet
. C. de ſacroſan. eccle. Sʒ in caſu nr̄o ꝑ viā. l. impialis iſti
tut⁹ i re certa habet̄ loco legatarij ḡ itelligit̄ ꝓprie. ⁊ ē bn̄
pōderādū. q̄ tex. ibi dicit certū ē ⁊ ſic loq̄t̄ ꝑ verba diſpo
ſitiua. ⁊ ſi ꝓpe habet̄ ꝓ legatario ḡ ſeq̄t̄ q̄ nullū ius nec
aliqđ remediū poterit intētare vt hr̄s. q̄ i dubio attēdit̄
natura ꝓpria. l. i. §. q̄ imꝑpetuū. ff. ſi ager vectigalis. er/
go ſeq̄t̄ q̄ ſi nō ē dare caſuʒ expreſſum q̄ aliqđ remediū
intētat tāq̄ hr̄s q̄ ſtabimus regule. ⁊ ꝑ iſtā inductiōem
meā nouā ad. l. quotiēs audere dicere qđ Jo. an. minus
bene loquutus eſt in additionib⁹ Spe. in titulo de teſta
mētis. §. prio in ver. ſupius allegato vbi dixit q̄. d. l. quo
tiēs inquātū dicit haberi loco legatariorum loq̄t̄ impro
prie q̄ aliud eſt eſſe tale ⁊ aliud haberi ꝑ tali. l. mercis.
ff. de verb. ſign. q̄ rn̄deo q̄ illud dictū limitat̄ niſi ꝑ viaʒ
cōſtitutionis ⁊ legis quis haberet̄ ꝑ tali q̄ tūc ꝓprie eſ
ſet ⁊ nō iproprie. ꝑ. d. l. i. cū ſi. allegatis. ⁊ ex hoc nō he/

a Demon/ ſtratiōeʒ. Ubi vīđ Bar. ⁊. d. Jaſo. dē maj. latius eius col ligentē. et ple nius in. l. ſid. i cō. §. cū eſſet ⁊ ff. de leg. iij. dē quo vide mul ta ꝑ doc. in ru brica. ff. ſolu. mat. cōiuncta l. ſi conſtante co. titu.

de dixit Saly. in. d. l. quotiēs φ interim ſtet īpēdenti. nā d. l. quotiēs. dicit φ ſi aliqs ē inſtitut⁹ ī certa re dato ſibi cohēde in parte hereditatis vel in toto certū ē haberi loco legatarij illū talē ergo nō ſtat impendēti. ⁊ hoc aſſere re ē ꝯ illū tex. Et ſi opponit̄. de. l. ex facto. ⁊. d. l. ſi alteri⁹ vbi inſtitut⁹ in re certa dato coherede eſt hēs ⁊ nō legatarius. rñde ibi erat coheres ſimilis ⁊ eiuſdez nature qꝛ erant ambo ex certa re inſtituti iō vniformis cadit in eis diſpoſitio. Et ſi opponit̄ φ ēt ſi habeat coheredē vlez inſtitutus in re certa ſit hēs vt ī. l. ſi qs priore. ff. ad trebel. ⁊ ſi. q. mo. teſt. īfir. §. ſi qs rñde illa iura loquūt̄ qñ fuerūt duo teſtamēta in quoꝝ vltimo fuit inſtitutus quidā in re certa iō totū ipe hꝫ detracta rei mētiōe. vt in. d. §. ſi ex fundo ſꝫ tenet̄ reſtituere hērdi ſcripto ī prio teſtō pp voluntatē teſtatoris primū teſtm̄ ꝯfirmātis ⁊ ſic nō obſtat qꝛ ibi nō ē caſus diuerſus ⁊ p ꝯñs opinio cōis multum ſebricitat ſi mihi dicat̄ ſaltē poterit ſaluari in filio inſtituto ī re certa vt habeat̄ loco heredis dato coherede vlī vt voluit Marti. de ſili. ⁊ ſequaces in. d. l. quotiēs. ⁊ allegatur cāus ī auctē. vt cū de appel. cogno. §. ceterū. ⁊ ē rō qꝛ filius hꝫ illaꝫ rē loco legitie ⁊ ſi aliqd deficit ſibi ſupplet̄ p. l. omnimō. C. de inoffi. teſt. ⁊ ſic cū reducat̄ ad quottaꝫ hē loco hērdis. ſꝫ Jac. bu. bar. ⁊ cōiter moderni reprobāt hāc opi. Marti. ⁊ dicūt φ legitima filij ē quotta bonoꝝ deducto ere alieno ⁊ funeris ipēſa. l. papinian⁹. §. quarta. ff. de inoffi. teſt. ſed quotta bonoꝝ nō ē quotta hērditatis vt. l. nō ampli⁹. §. ſi. de lega. i. l. ſi qs ſeruo. §. ſi. cū. l. ſequē. de le. ij. ⁊ ſic opi. Marti. nō ē bona. Ideo dicit bar. repetēdo egrā φ hodie voluit. l. filiū poſſe inſtitui in certa re. vt ē tex. i. d. §. ceterū. ergo idē erit ī extraneo īſtituto ī certa re vt quo ad qdā reputent̄ hēdes ⁊ quo ad quedā reputent̄ legatarij bal. ſequēdo opi. Martin. i. d. l. quotiēs dixit φ lꝫ legitima ſit quotta bonoꝝ tñ hꝫ ſimilitudinē cū quotta hērditatis ⁊ ī habētibus ſimbolū facilioꝛ ē trāſitus. vt ī. l. ſi vn⁹ φ in ſpecie. ff. de pac. l. i rē. §. itē quecūqꝫ. ff. de rei vē. Itē iſta differētia iter quottam bonoꝝ ⁊ quottā hērditatis eſt caſualis nō generalis. Reſtat ergo mihi reſpōdere ad. d. §. ceterū. ⁊ vr̄ φ ille tex. nō loquit̄ ī filio īſtituto ī re certa ſꝫ loqt̄ ī filio īſtituto ſimpliciter vl̄ in quotta ſm̄ φ dꝫ fieri īſtitutio. ſꝫ poſt īſtitutiōeꝫ iuſſus erat eē ꝯtētus certis reb⁹ p ſua īſtitutōe ex quo iure reſultat tacitū fideicōmiſſuꝫ factū coheredibus. ⁊ ſic nihil obſtat ille tex. ⁊ erit nouū ⁊ mirabile ad illū. §. ⁊ qō iſte ſit verus itellectus ad illū tex. hoc exp̄mūt verba ſua dū dicit ſi q hērdes fuerīt noiati ēt ſi certis reb⁹ iuſſi fuerint eē ꝯtēti ī h teſtm̄ qdē nullatenus ſolui pcipimus ⁊ ſic ꝓbo φ fili⁹ fuit īſtitut⁹ ⁊ poſtea pōit dictionē iplicatiuā ēt ⁊ ſic vltra īſtitutiōeꝫ fuit iuſſus eē ꝯtentus certis reb⁹ ⁊ p ꝯñs nō fuit īſtitutio ī certis rebus ⁊ ſic iperatoꝛ nil noui īduxit circa inſtōeꝫ filij fiendā in re certa vt cōiter oēs doctores dicūt nā ſi aliqd noui voluiſſet inducere ⁊ corrigere. d. l. quotiēs iā expreſſiſſet ⁊ p multa v̄ba ēt ad hoc accōmodata ꝑut ꝯſueuit facere iperatoꝛ qñ corrigit iura. ⁊ ideo qꝛ cōmunis intellectus doctorum corrigit dictā. l. quotiēs q̄ diſponit īſtitutū in re certa haberi loco legatarij. recipiet eni correctionē quo ad filiū q̄ oino ē euitanda. l. ſancimus. C. eo. l. pcipimus. C. de app. qnimo p ſenſuꝫ ſubauditū ⁊ iproprīū ē euitāda. vt ē gl. ſing. in auctē. ex teſtō. C. de collatio. ⁊ facit. c. cū dilectus. ō ꝯſue. ⁊. l. ij. C. de noxali. ſꝫ p iſtū intellectū nouū ad dictū. §. ceterū in nullo corrigit̄ diſpō. d. l. quotiēs ḡ iſte intellect⁹ erit tenēdus. Et ſi qſpiā inueſtigauerit q̄ fuit rō dubitandi in illo tex. ſꝫ iſtū intellectū vꝫ φ teſtm̄ nō dꝫ reſolui. Rñdeo qꝛ iperatoꝛ dādo nouā formā exhērdatiōi vel pteritiōi q̄ p exhērdatiōe habet̄. vt in. §. his ſupiorib⁹ in illo auctē. vſqꝫ ad ſi. φ ſtat cū cā inſerta a teſtōre ⁊ approbata p hērdē alr̄ teſtm̄ q̄relaret̄. videbat̄ forte φ imperatoꝛ vellet nos reducere ad iura antiq̄ ſꝫ q̄ ſi filius erat īſtitutus dūmodo nō habuiſſet legitimā ſuā poterat teſtm̄ q̄relari. vt no. i. l. papinianus. §. q̄rta. ff. de inoffi. teſta. ⁊ iſtud dubiū remouet.

iperatoꝛ ibi dicēs φ iſtud nō vult fieri ſi filius ē inſtitut⁹ ſimpliciter vel ī quotta vt pdixi ēt ſi fuiſſet iuſſus fore cōtentus certa re p ſua inſtitutiōe nihilominus remanebit teſtm̄ in ſua firmitate nec q̄relabit̄ ⁊ ſi qd ſibi dficiat ſupplebit̄ ſꝫ alleƚates leges vt. d. l. oimō ⁊. d. l. qm̄ ī porib⁹. C. de ioſ. teſt. Et ſi qſpiā dixerit q̄ nā mō iſurgere pt tacitū fideicōmiſſum cū illo iuſſu nōne dꝫ rejci oē grauamē ō legitima ſaltē. vt. d. l. qm̄. ī priorib⁹ nō aūt dꝫ repleri vt dicit tex. in. d. v̄ſi. ceterū Rñdeo vno mō vꝫ φ pōt intelligi ille. §. ſeu v̄. ceterū φ fuerūt īſtituti ſimpliciter vl̄ ī quotta nō tñ ī minus ſua legitima. ⁊ facta tali inſtitutiōe fuerūt eſſe iuſſi ꝯtenti certa re p ſua inſtitutōe. ⁊ ſic oportet φ fiat relatio ſꝫ allegatas. ll. vt ibi dic̄ tex. ⁊ ſic nullo mō obſtabit ꝯtriū. Poſſū ēt ⁊ ſcdo mō aliter rñdere ⁊ ſic ſi volum⁹ reſtringere illū v̄ſi. ad īſtitutōeꝫ factā ī minori pte q̄ꝫ legitia poſſumus dicere rñdeo ad ꝯtriū φ iō imperatoꝛ ibi dicit fieri repletiōeꝫ a cohērdibus. qꝛ illud fideicōmiſſum erat factū tacitū cohērdib⁹. vñ nihil aliō ē rejci grauamē fideicōmiſſi q̄ꝫ ab ipſis coheredib⁹ ipleri. ⁊ ſic tex. ſtat ꝓprie ⁊ ē ſubtiliſs rñſuꝫ. ⁊ ſic nō ꝓbat ille tex. illud ad qō quottidie allegat̄ p oēs φ fili⁹ dꝫ habere hodie ſuā legitimā iure īſtitutiōis ēt ſi ſiat ī vna re. ⁊ p ꝯñs nec Marti. de ſytima. nec eius ſeq̄ces nec Jac. bu. Bar. ⁊ eoꝝ ſeq̄ces hñ dixerūt. qꝛ tex. ille aliter ē interp̄tandus ⁊ intelligēd⁹ vt dixi ⁊ hec nouitas ad illū tex. forte veniet ad poſteros memorāda. Sed vnū ē qō iudicio meo turbat ſpiritu⁹ vehemēter ī hoc paſſu. qꝛ caſuꝫ habeo formalē ⁊ in īdiuiduo ꝓbātē ꝯtriū miroꝛ φ moderni i. d. l. quotiēs ⁊ ī d. l. i. §. ſi ex fundo nō ꝯſiderauerint. nā tex. in. c. ſi pr̄. J. co. in vi. ꝓbat ꝯtriū. pater inſtituit filiū in vniuerſo ⁊ filiā ī re certa. ⁊ tñ ibi dr̄ φ teſtm̄ valuit. ergo ſeqt̄ φ filius īſtitutus in re certa dato coherede vlī habet̄ loco hērdis ⁊ nō loco legatarij. ⁊ p ꝯñs. l. quotiēs volēs īſtitutū in re certa haberi loco legatarij nō hꝫ locū ī filio. qꝛ imo ē heres aliter eni teſtm̄ nō valuiſſet ſi fuiſſet legatari⁹. ⁊ p certo difficile erit ſufficiēs inuenire rñſuꝫ. glo. ibi dicit φ īſtitut⁹ ī re certa habet̄ loco legatarij ita qō creditoribus nō tenet. ⁊ allegat. d. l. quotiēs. ⁊ ſi nullus alius ē inſtitutus ī totū ſuccedit. alleg. d. l. i. §. ſi ex fundo. poſtea gl. arguit ī ꝯtriū dicēs ibi φ illa filia nō erat exhērdata nec īſtituta ex eo qꝛ in re certa fuerat inſtituta ḡ nec ei pupillariter potuit ſubſtituere inſtitu. de pupillari ſubſtitutōe. §. nō ſolū glo. rñdet ad iſtud ꝯtriū. qō lꝫ filia nō fuerit inſtituta ī p̄mo caſu. tñ hñ fuit inſtituta in ſcdo gradu. qꝛ poſt mortē filij iō hñ potuit ſibi ſubſtitui pupillariter ⁊ ſꝫ iſtā ꝯcluſioneꝫ ille tex. nullo mō obſtat illi nouo intellectui dato ad. §. ceterū. ⁊ ſꝫ hoc lꝫ pr̄ ī. d. c. ſi pr̄ inſtituerit filiā in re certa tñ cēſebat̄ legataria. ⁊ p ꝯñs ſi erat hēs īſtituta dato ſibi cohērde vlī. ⁊ ſꝫ illū itellectū nouū. ⁊ ſꝫ hāc ſolutionē ad. d. c. ſi pr̄ eliciet̄ noua ꝯcluſio φ hēs inſtitutus ī re certa dato cohērde vlī nō intērabit remediuꝫ. d. l. ſi. C. de edicto diui adri. tol. nec ſortiet̄ aliqō ius ꝯpetēs hērdib⁹. niſi in caſib⁹ exp̄ſſis ī iure. ſiue ḡ ſit fili⁹ ſiue ſit extraneus inſtitutus in re certa habebit̄ loco legatarij quo ad oīa pcerāꝫ ī caſib⁹ exp̄ſſis ī iur̄ ⁊ p ꝯñs ñ hñ dixit Marti. de ſil. faciēs dr̄iam inter filiū inſtitutū ī re certa ⁊ extraneū dato cohērde vlī ⁊ ē ꝯcluſio nouiſſima. tñ gl. ibi nō ſtat in illa ſolutiōe qꝛ ad aliū tex. nō vꝫ illa ſolutio. qꝛ ſi in prio gradu filia ñ fuiſſet īſtituta gradus ille fuiſſet nullus. l. ij. ī ſi. ff. de lib. ⁊ poſt. l. nō putauit. §. a primo. ff. de ꝯtab. Si v̄o eēt inſtituta in ſcdo. vt dicit gl. eēt inſtituta ſub cōditiōe caſuali quo cāu teſtm̄ eēt nullū cū nō reperiat ſe inſtitutā ſub ꝯdictōe ptātiua. vt. l. ſi pr̄. C. ō īſti. ⁊ ſubſti. ſub ꝯdi. fac. l. ſi filius. ff. ō ꝯdi. inſti. ḡ p̄m⁹ gradus fuit null⁹ ⁊ ſcdo ēt fuit nullus ⁊ p ꝯñs teſtm̄ fuit nullū ⁊ ſic illa ſolutio ē erronea. ⁊ iō gl. ibi trāſit ad aliā ſolutionē dicēs φ filia inſtituta in re certa habet̄ loco hērdis qꝛ ipſa ⁊ frater ſuus erāt ō liberis ſcdis ēt ſi eēt extraneus qꝛ tūc inſtitut⁹ ī re certa haberet̄ loco legatarij ⁊ ita reſidet ibi gl. faciēs dr̄iā inter filiū inſtitutū ī re certa ⁊ extraneū ⁊ hāc

opi. tenuit

opi.tenuit doctor ſuus i legib⁹. audiuit eni leges Jo.an
ſub Martino de ſilima. ⁊ p ꝯñs ſm iſtá ſolutioné ꝓbaſ
in.d.c.ſi pr̃.ꝙ filius iſtitutus i re certa habeſ loco hr̃dis
⁊ p ꝯñs ſebre ieuitabili laborat itellectus nouiſſime da
tus ad.d.§.ceterũ ſolnat apoſto. Nihilomin⁹ pódera qꝛ
verba poſita i.d.c.ſi pr̃ nó fuerũt verba formalia plata a
teſtatore ſꝫ ſunt v̈ba iuriſlatoris q̃ ad plenũ nó referunt
verba teſtõris plata i teſtó ⁊ ió lꝫ ſpecificeſ certa res tñ
dꝫ itelligi ꝙ fuit iſtituta i q̃ta vel ſimpliciter ⁊ iuſſa erat
ſtare ꝯtenta certa re ⁊ iſto mó dictũ.c.ſi pr̃ ꝯcordabit cũ
d.§.ceterũ. ⁊ p ꝯñs nó obſtat dicet tñ qſpiaꝫ amice iſta ẽ
pegrina diuinatio ad illũ.§. nec capieſ p aliquẽ ⁊ ió ẽ ſa
turnina. Pondera ⁊ ho.qꝛ ſi v̈bis dareſ audacia forte
tex.d.c.ſi pr̃ emanauit habita cõſideratiõe ad cóꝫ itelle
ctũ.d.§.cete.ſꝫ forte cõis opi.paꝝ cõſiderate aiaduertit.
ad.d.§.ceterũ tremulens tñ h̃ aſſero ⁊ teneo illud qḋ ro
mana tenet eccleſia. Pódera ẽt ꝙ.c.ſi pr̃ coniuncta.d.l.
quotiẽs ꝓbat opi.mirabilẽ ⁊ ſingularẽ ꝙ de equitate ca
nóica vꝫ teſtm̃ i quo fili⁹ hꝫ ſuá legitimá titulo legati qḋ
demonſtro ad oculũ hoc mó. ná in.d.l. quotiẽs dr̃ ꝙ iſti
tutus in re certa dato coherede vlĩ habeſ loco legatarij.
ſꝫ i.d.c.ſi pater fuit iſtituta filia in certa re ⁊ datus cohe
44 res vlis ergo habeſ loco legatarij. vt i.d.l. quotiẽs. †Ex
quo ſeqſ ꝙ de eqtate canonica filius poteſt habere titu
lo legati legitimá ſuá. ⁊ ſic ordici caſum.in.d.l.quotiens
iuncto.c.ſi pater ꝓ opi. Hoſti.tene mẽti. qꝛ eſt noua ⁊ ſo
lẽnis doctrina. ⁊ iſta adde ad ea q̃ dixi in textualibus. ⁊
ex iſtis declarata ẽ gl. veſtra inquátũ voluit ꝙ heres iſti
tutus in re certa habeaſ loco legatarij. Do. meus Jo.ḋ
imo. hic tetigit vtrũ teſtator inſtituens hr̃dẽ in re certa ⁊
ꝓhibẽs illũ aliqd ꝯſequi ⁊ habere in hr̃ditate ſua poſſit
hoc diſponere ⁊ per ꝯñs vtrũ teſtator poſſit ꝓhibere ius
accreſcẽdi re vera iſtud nó facit ad ꝓpoſitũ glo. nec decre
talis. ⁊ ió qꝛ decretalis eſt onerata i ſua materia nó ẽ ad
dẽda aſflictio aſflicto. ⁊ ió nó intendo tráſplátare extrane
as materias iuris ciuilis ⁊ inutes trahere ad iſtá decreta
lẽ. Concluſio ẽ tñ ꝙ i legatis ⁊ fideicõmiſſis pticularib⁹
teſtõr pt̃ ꝓhibere ius accreſcẽdi. glo. ẽ ſing.in.l. dñs.§.i.
ff.de vſufructu. ⁊ idẽ ẽ dicẽduꝫ in fideicõmiſſo vlĩ. ita di
xit Bal.in.l.i.C.qñ nó petẽtiũ partes p.l.lucius.§.q ha
bebat.ff.ad trebe. Et ẽ ró qꝛ per talẽ ꝓhibitioné nó deue
niſ ad incóueniẽs vt qs decedat ꝓ pte teſtatus ⁊ ꝓ pte i
teſtatus. aut loqmur in inſtitutioibus hr̃dũ ⁊ de hoc fue
rũt quinqꝫ opiniones. vna fuit Dy. relata a Bal. in.l.ſi
ita qs hr̃s inſtituat.§.ſi legitimus.ff.de here.inſti. alia fu
it bar.in.l.quotiẽs.§.ſi duo eo.ti. tertia fuit Bal. in.l.i.
.C.qñ nó petẽtiũ ptes. quarta fuit Ange.in.l.pe.ff.de in
ſu.teſt. Quinta fuit Sal.i.l.quotiẽs.C.de ḣ here.iſti. Cõ
muniter teneſ opi. Dy. qui voluit ꝙ teſtator nó poſſit ꝓ
hibere ius accreſcẽdi ⁊ ió ſi ꝓhibeat talis ꝓhibitio nó te
nebit. ⁊ ió hr̃s ꝓhibitus acqret totuꝫ p ius accreſcẽdi. ⁊
faciat ad hoc glo.ſing.in.l. ſi ſeruus ab extero.ff. de acq.
her. ⁊ hác opi. Dy. tenuit hic Jo.de imo. ⁊ ẽt idẽ tenuit
in repeti.d.l.i.§.ſi ex fundo. ⁊ ẽt in lectura illius.§. ⁊ ẽt i
d.l.quotiẽs.§.ſi duo. q̃ aũt opio ſit verior nó examino. qꝛ
extra ꝓpoſitũ gloſarũ ⁊ textuũ hic faceret. Sꝫ ad dñꝫ me
um Jo.de imo. adde bart.in ꝯſi.incip. mater gregorij. ⁊
Ang.in.l.circa.ff.de inof.teſt. ⁊ in.d.l.quotiẽs. ⁊ i.l.i.C.
ḋ teſta.mili.q melius ⁊ copioſi⁹ pollicet ſe noua ⁊ inſoli
ta dicere ⁊ ẽt refert ſe in facto ꝯſuluiſſe. ⁊ ẽt adde bal.in
repe.c.ſi pr̃ in q̃ſi.q̃ro qd ſi teſtõr inſtituẽs in re certa ꝓhi
buit ꝙ amplius de bonis ſuis petere nó poſſit vbi argu
it p ⁊ ꝯ. ⁊ tꝫ opi.bar. vide eũdẽ i.d.l.quotiẽs.§.ſi duo. ⁊ ẽt
aliqd dixit in repe.l.pr̃ filiũ.ff.ḋ inof.te. ⁊ ꝓ iſta ſit dclara
ta gl.nr̃a taliter ⁊ qualr̃ vt nobis do⁹ dcia fecit. ¶ Ca
pio nũc glo.tertiá q̃ in materia ſubſtitutionũ ẽ magiſtra.
⁊ aliá habemus clariorẽ ⁊ pinguiorẽ in.c.ſi pr̃.J. eo.i vi.
⁊ vt clarius ⁊ enucleatius gl.iſtá intelligam⁹ oportunũ
ẽ eá diuidere. ⁊ diuidiſ in quinqꝫ. pr̃io tractat q̃lis fuerit
ſubſtitutio facta i cáu iſtius decretalis. ſcḋo ſumpta hinc
occaſiõe tractat quot ſint ſpẽs ſubſtitutionũ tertio exẽpli
ficat ḋ qualibꝫ ſpecie ſubſtõniſ. quarto qualr̃ expiret ſub
ſtitutio. ⁊ finaliter q̃liter expiret pupillaris. quito ſoluit
tria dubia. ſcḋa po ẽ ibi vñ nota. tertia ibi vulgaris ẽ. qr
ta ibi vulgaris ſubſtitutio. qnta ibi ⁊ hec i certũ ⁊ ibi pri
mũ dubiũ. ſcḋꝫ ẽ in v̈. nec pót. tertiũ ẽ circa finẽ gl. ibi nec
45 diceſ † Circa primũ glo. voluit q̃rere q̃lis fuerit ſubſtitu
tio de q̃ i littera ⁊ rñdet ꝙ fuit ſubſtitutio ꝯpendioſa vꝫ
vt qñ deceſſerit adiecta c̃ſa ſine liberis ſuccederet ei ſoror
cũ ſobole. ⁊ ita dixit gl.in prin. in ver. talis fuit ſubſtitu
tio ⁊ i ver. hec fuit fideicõmiſſaria. gl. vr̃ aliter dicere vꝫ
ꝙ fuit ſubſtitutio fideicõmiſſaria. ⁊ ſic gl. vr̃ ſibiipſi ꝯdi
cere. qꝛ.J. in ſcḋa pte ponit taq̃ꝫ ſpecies diuerſas ⁊ diſtin
ctas ſubſtitutioné ꝯpẽdioſaꝫ ⁊ fideicõmiſſariá pt̃ dici ꝙ
ſubſtitutio ꝯprehẽdit ſub ſe fideicõmiſſariá ⁊ ita fuit hic
qꝛ adiecta deceſſit poſt pubertateꝫ ⁊ ſic tpe quo dũtaxat
poterat habere locũ fideicõmiſſaria ſubſtitutio ⁊ nó pu
pillaris ió pp hoc fuit h̃ facta ſubſtitutio ꝯpẽdioſa q̃ ha
buit effcm̃ fideicõmiſſarie ſubſtõnis ex quo adiecta cui
ſcã fuerat ſubſtitutio nó deceſſit i pupillari etate ſed po
ſtea facit ꝙ inferius diceſ. Et ꝯſidera ꝓ declaratõe ⁊ in
telligẽtia gl. ⁊ materie qꝛ i teſtó ſũt iſtitutões ⁊ fideicõ
miſſaria iſtitutio hr̃ḋ. e dr̃ eẽ caput teſti. iſti. de le.§. ante
hr̃dis. ió illa deficiẽte nó valet teſtm̃.l. prime.ff. ḋ his q̃ i
teſtó delen.l. eá quá.C.ḋ fideicõmiſ. ió videndũ ẽ qd ſit in
ſtitutio ⁊ qd ſit ſubſtitutio. do. car. hic dicit qḋ inſtó ẽ pri
mus gradus itellige hr̃dũ vocatoꝝ directo p teſtatorem
ad hr̃ditatẽ ſubſtitutio vero ẽ ſecũdus gradus vel vlteri
or vocatorũ p teſtatorẽ poſt iſtitutos. facit qḋ habeſ i.l.
i.ff.de vul. ⁊ pu. e fit iſtitutio p hec v̈ba inſtituo mihi talẽ
hr̃dẽ vel talis mihi hr̃s eſto vel talis ſit mihi hr̃s.l.i.ff. ḋ
here.iſti. Subſtitutio aũt fit p hec v̈ba puta inſtitui titiũ
mihi hr̃dẽ ⁊ dico ⁊ ſi titius mihi hr̃s nó erit ſeyus ſit mi
hi hr̃s iſto caſu ſeyus dr̃ ſubſtitutus ⁊ vocatus i ſcḋo gra
du titius aũt i pr̃io gradu. ſi aũt teſtõr ẽt ſubiũgeret ⁊ ſi
ſeyus hr̃s mihi ñ erit gayus ſit mihi hr̃s tũc ẽt gayus di
ceſ ſubſtitut⁹ ⁊ erit vocatus in tertio gradu. ná pr̃io titi
us iſtitutus dr̃ eẽ i pr̃io gradu ⁊ pr̃io vocat⁹ ⁊ ſi nó ſit ſe
yus diceſ i ſcḋo gradu ⁊ ſcḋo loco vocat⁹ ⁊ ſi ſeyus non
erit hr̃s tertio loco vocabiſ gayus ⁊ diceſ eẽ i tertio gra
du ⁊ ꝯformiter poterit teſtõr facere quartũ ⁊ qntũ gra
dus ſubſtitutionũ. ⁊ ſic ſubſtitutio fit p v̈ba ꝓdicta ⁊ ẽt fie
ri pt̃ ſubſtitutio p hec v̈ba titiũ mihi inſtituo ⁊ ſi mihi he
res nó erit ſeyũ ſubſtituo ⁊ in effectu vocabiſ ſcḋo loco
ſeyus ſi titius nolit hr̃ditatẽ. hoc ꝯſuppoſito q̃rendũ ẽ ḋ
eo qḋ tágiſ i ſcḋa pte gl. vꝫ quottuplex ſit ſubſtitutio ſeu
ſpecies ſubſtitutionũ. gl. vr̃ dicere ꝙ ſũt qnqꝫ ſpecies ſub
ſtitutionũ. q̃dá ẽ vulgaris q̃dá pupillaris q̃dá exẽplaris
q̃dá ꝯpẽdioſa q̃dá fideicõmiſſaria. ⁊ ſic obmittit gl. iſta
facere mẽtioné de ſubſtitutiõe breuiloq̃ ſeu reciproca q̃
ẽt ẽ ſpẽs ſubſtitutiõis de q̃ tetigit glo.ſing.in mã iſta inſti
tu. de pupilla. ſubſtitutio.§.q̃ rõne. ⁊ gl.in.d.c. ſi pr̃.J. eo.
in.vi. ⁊ accumulate de ea loquitur ẽ bar.i.l.lucius.ff.de
vul. ⁊ pu. ⁊ ſic vr̃ ꝙ qnqꝫ ſint ſubſtitutiões q̃ ſũt directe lꝫ
gl. iſta ſolũ ponat q̃tuor directas nihilominus pfectius
iſtas ſubſtitutiões diuiſit vas legũ Azo in ſũma.C. de in
ſti. ⁊ alijs ſubſti. ⁊ Hoſti. hic ⁊ gl.in.d.c.ſi pr̃. ⁊ ió cũ q̃
riſ quot ſunt ſpecies ſubſtitutionũ qꝛ diuiſio q̃libet dꝫ eẽ
bimẽbris dicũt ꝙ pncipalr̃ ſunt due vꝫ directa ſubſtõ ⁊
ſubſtõ idirecta ⁊ obliqua ⁊ pcaria vl̃ fideicõmiſſaria. di
recta dr̃ qñ qs p illá directo capit hr̃ditatẽ ḋfuncti a ſeip
ſo nullo alio mediante ita ꝙ nuda animi diſpõne ſit hr̃s
rerũ hr̃ditariarũ apphẽſiõe.l.cũ hr̃des.ff.ḋ acq.poſ. not.
in.c. paſtoralis i gl.ma. poſt principiũ de cá poſſ. ⁊ ꝓprie.
nec in ea hꝫ locũ deductio quartarũ.d.c.ſi pr̃. idirecta ve
ro dr̃ qñ p illá nó ſuccediſ directo teſtatori ſꝫ capiſ hr̃di
tas de máu alterius. ⁊ ſic indirecte ſit hr̃s ⁊ interdũ ſit ḋ
tractio trebellianice.l. quáqua.C.ad.l. falci.l. cohr̃di.§.
cũ filie.ff.de vul. ⁊ pup. ⁊ interdũ vocaſ precaria illa ſub
ſtitutio indirecta vt dicit illa gl. hoc ẽ ex eo qꝛ ſepe teſta

toꝛ rogat hẽdẽ vt inſtituat alteri hẽditatẽ facit qḋ habe
tur.in.l.cũ pr̃.§.rogo.l.vnũ ex familia.§.fi.l.peto.i pꝛi.
ff.de leg.ij.nã tũc vr̃ teſtatoꝛ fundare pꝛeces penes inſti
tutũ ⁊ pꝛecauerũt vt hereditatẽ reſtituat. iḋ dr̃ tunc fieri
ſubſtitutio pcaria dr̃ ẽt iſta ſubſtitutio idirecta foꝛe fidei
cõmiſſaria.qꝛ ſepe teſtatoꝛ ꝯmittit fidei hẽdis vt hẽditatẽ
reſtituat.faciat.l.cũ pr̃.§.fidei.ff.ḋ lega.ij.⁊ olim qñ per
verba pcaria vel iperatiua fideicõmiſſuꝫ fiebat iſtitutio
nõ poterat cõpelli heres ad reſtituẽdũ hẽditatẽ ſed pen
debat ex filio heredis.poſtea autẽ pẽdebat ſtatutũ ꝙ co
gi poſſet hẽs ⁊ i dictis caſibus reſtituere hẽditatẽ ⁊ ad
implere fidẽ defuncti inſtitu.de fideicõmiſ.hẽdi.in pn̄.§.
i.⁊.§.fi.⁊ ſic apparet ex iſtis ꝙ hec diuiſio ẽ bimẽbꝛis.vꝫ
qdã ẽ ſubſtitutio directa ⁊ qdã idirecta.Directa diuidit
in qnqꝫ ſpẽs alia ẽ vulgaris alia pupillaris alia exẽpla
ris alia breuiloq̃ alia ꝯpẽdioſa.Subdit h̃ do.car. videa
mus aliq̃ marie pp noticiã terminoꝝ. ⁊ ſubdit ꝙ nõ in
tẽdit aperire hãc materiã funditus.qꝛ non ẽ ꝓpꝛie mate
ria canoniſtaꝝ q in hoc deficiũt i textibus ⁊ gloſis.Mõ
46 gl.iſta tractat pꝛimo q̃ ſit vulgaris ſubſtitutio.†Et circa
iſtã vulgarẽ ſubſtitutionẽ examinãdã ⁊ enucleandã ſunt
vidẽda quinqꝫ pꝛimũ eſt q̃re appellat vulgaris.ſcḋo q̃
tuplex ſit iſta vulgaris ſubſtitutio.⁊ ſic quot ſunt eiꝰ ſpe
cies.tertio p q̃ verba fiat.quarto qs ſit eius effectus.qn
to q̃liter finiat ſeu extinguat. Accedo ad pꝛimuꝫ q̃ſitũ ⁊
dico ꝙ dr̃ vulgaris multipliciter ex eo qꝛ a quolibet de
vulgo hoc ẽ de populo fit.faciat lex i rõne §. ꝙ vulgo.ff.
ad.l.fal.nã fieri põt a milite dũmodo faciẽs iſtã ſubſtitu
tionẽ ſit hõ vulgaris ꝙ ſit habilis ad teſtandũ.Ita dixit
Azo i ſũma.C. de ipuberũ ⁊ alijs ſubſti.glo.inſti.co. ſup
rubꝛica.facit ꝙ hr̃ i.l. qua etate.ff.de teſta.⁊ ſic dr̃ vulga
ris reſpectu eius q illã facit. dicit ſecundo modo vulga
ris reſpectu eius cui fit qꝛ cuilibet ḋ vulgo. hoc ẽ cuilibꝫ
de pplo fieri põt qḋ tñc dũmodo ſit habilis ad teſtãduꝫ
paſſiue qꝛ poſſit capere ex teſtõ.⁊ iḋ poterit fieri militi.⁊
ẽt poterit fieri nõ militi ⁊ libero homini ⁊ ẽt ſeruo.l.cuꝫ
ꝓponas.C.de here.inſti.poterit ẽt fieri filiofa.⁊ ẽt exiſtẽ
ti ſui iuris.facit qḋ habet in.l.ſi pater.ff.de here.inſti.⁊ i
l.fi.in pn̄.§.i.cũ ibi no.C.ḋ bo.qꝫ libe.⁊ qḋ habet in.l.ij.
ff.ḋ here.inſti.Itẽ poterit fieri pupillo ⁊ ẽt maioꝛi pupil
lo.inſti.de vulga.ſubſti.i pn̄.⁊.§.i.⁊ hr̃ inſtitu.ḋ vulg.
ſubſti.§.pe.⁊.§.fi. dr̃ ẽt vulgaris qꝛ fit verbis vulgaribꝰ
⁊ ꝯſuetis.facit lex vulgaris ẽ qḋ.ff.de fur. ⁊ de pen.di.l.
vulgaris ⁊ in.d.l.i rõne.§. qḋ vulgo. fit eñi p illa verba
vulgaria talis ſit mihi hẽs ⁊ ſi hẽs nõ erit talis ſit hẽs.q
libꝫ.n.ḋ vulgo talia v̄ba ꝓferret tãq̃ v̄ba vulgaria ⁊ cõ
ſueta apponi i tali ſubſtitutiõe.⁊ ita no.cy.in.l.pcibꝰ.C.ḋ
ipuberũ facit ꝙ voluit bar.i.l.i.ff.ḋ vul.⁊ pup. vbi refert
doctrinã Guiel.de cu.ꝙ quinqꝫ modis dr̃ vulgaris.⁊ cũ
illa doctrina trãſit h̃ qdã repetẽs iſtã decretalẽ cuius no
mẽ ignoꝛo.qꝛ qdaꝫ noſtrũ mihi accõmodauit dicẽs ꝙ ẽ
Bal.qḋ mihi vr̃ ſicophanta dignũ dicere ꝙ talis repe
tẽs fuerit Bal.qꝛ nec in ſtilo nec i maieſtate diſputãdi ⁊
examinãdi materias ꝯgruit do.bal.q textualis h̃ nõ exa
nauit repetẽs ille.⁊ ẽt mala falce arripuit dicta legiſtarũ
i iſta mã.⁊ ẽt cũ dictis bar.⁊ Guil.de cu.trãſit h̃ do.car.
⁊ ẽt do.nicus Io.de imo.⁊ bal.in repe.c.ſi pr̃.l.co.ii.vi.
⁊ iſti.de vulg. ſubſti. Sed dubito ego de hoc vltio ꝙ iḋ
dicat vulgaris qꝛ qlibet ḋ vulgo ſcit ꝓferre talia v̄ba ex
qbꝰ fit ſubſtitutio vulgaris.qꝛ gl.q̃ reputat ſingularis i.
l.quotiẽs.C.fami.her.dicit ꝙ nõ qlibet ſcit dicere talẽ i
ſtituo.q̃ũo ḡ qlibet de vulgo ſciet dicere talẽ iſtituo mihi
hẽdẽ ⁊ ſi hẽs mihi nõ erit ſit mihi hẽs titius. vñ ſi qlibet
de vulgo neſciat facere pꝛimũ graduꝫ ḡ multo minus ſciet
facere ſcḋm.Et põdero gl.valde ſing.i.l. iter oẽs.ff. qui
ſatiſde.cogã.q̃ dicit inter oẽs.ſ.ſapiẽtes. ita dicamꝰ in ꝓ
poſito qḋ ẽ vulgaris.ſ.apḋ ſapiẽtes ⁊ doctos. ⁊ ita itel
ligat.d.l.vulgaris ẽ qḋ.⁊ iḋ lꝫ.l. dicat ſubſtitutio vulga
ris.ſ.apud ſapiẽtes ⁊ doctos.qꝛ quo ad plebeios nõ vr̃
eẽ vulgaris ⁊ per ꝯñs nõ eſt illud bene dictũ.dr̃ ẽt vulga

a ¶Subſtitu tionũ. Uiḋ ad hoc ſolẽnẽ ſtſ. iſti.i.pup.ſub ſtitu̇er. ad exẽ plũ ⁊ multis ꝑ d.alex.ḋ imo. et Iaſ.ḋ may. in.l. cẽturio ḋ vulg.⁊ pupil. ⁊ in.l. pꝛecibꝰ C.de impu.⁊ aliis ſubſti. al lega.in tex.

ris qꝛ fit verbis directis ⁊ ſic ẽ directa ſubſtitutio.nã iter
dũ vulgare dr̃ eẽ qḋ ẽ directũ.vt ẽ tex. cũ gl.i.l.qdã cũ fi
liũ.ff.ḋ here.iſti.⁊ lꝫ fieret p verbũ cõe vt ẽ verbuꝫ ſubſti
tuo puta ſi tal mihi hẽs nõ erit ſubſtituo mihi talẽ tunc ẽ
ſubſtitutio directa.qꝛ ſubſtitutio vulgaris ẽ ſpẽs ſubſti
tutiõis dicerẽ vt h̃ voluit glo.põt ẽt dici vulgaris.ſ. cõis
q̃ſi ſequens ius cõe qꝛ nihil hꝫ ſpẽlitatis. facit qḋ habet
i.l.edicto.§.eſto.ff.de iure fiſci.dr̃ ẽt vulgaris.i. approba
ta.l.ſeruꝰ nauẽ.ff.de furtis.alio mõ dicit vulgaris.i.v̄bis
ꝯſuetis ſcḋ.l.ij.ff.rẽ ra.haberi.alio mõ dicit vulgaris.i.
expſſa.l.libertates.ff.ḋ fideicõ.liber.dicit tñ do. Car.hic
in.ix.q.ꝙ qcqd ſit de vocabulo ſufficit ꝙ ita placuit inſti
tuẽti qꝛ noia iponunt ad placitũ.l.ij.C.ḋ ꝯſti.pecu.⁊ diſ
putatio de vocabulis ẽ princcibus relinquẽda. allat gl.
in.d.l.ij.⁊ ita ẽt trãſit hic Io.de imo.nihilominus põde
ra illud qḋ voluit philoſophoꝝ facile pꝛiceps Ariſtote
les quarto methaphiſice vbi voluit ꝙ noia ⁊ cognomi
na ſunt rebꝰ ꝯſonãtia.iponũt.n.ſm ꝓpꝛietates coꝝ ⁊ hic
nõ agit ḋ nomine ꝓpꝛio hoĩs qḋ iponit ad beneplacitũ
l.ad recognoſcẽdũ.C.ḋ ige. manumiſ. vñ nõ ẽ dicẽdũ ꝙ
iuriſcõſultꝰ ſine miniſterio magno appellauerit iſtã ſpeꝫ
ſubſtiõnis vulgarẽ ⁊ iḋ a ꝓpꝛietate nomẽ aſſumſit ⁊ per
ꝯñs curãdũ erit q̃re dicat ſubſtitutio vulgaris. Et p iſta
47 ſit expeditũ pꝛimũ q̃ſitũ.¶†Nũc capio ſm quot ſũt ſpẽs
a hec ſubſtitutionũ glo. hic ſentit ꝙ ẽ duplex.ſ.qdã ẽ expſ
ſa qdã tacita ⁊ hoc ẽ qḋ apertius dixit gl.inſtit.de pupi.
ſubſti.§.q̃ rõne. ⁊ põt dici expꝛeſſa vulgaris illa que col
ligit ex verbis expꝛeſſis ipſius vulgaris de quibus tãgit
iſta glo.in tertia pticula tacita aũt vulgaris ẽ illa q cõti
net ſub expſſa pupillari.l.iã hoc iure v̄ſi. ꝙ ius cõiuncta
gl.ff.de vulg.⁊ pup.facit qḋ hr̃ in.l. lucius.⁊.l. q plures
eo.tit.⁊ colligit ex verbis.l.i.ff.ḋ vulg. ⁊ pupi. Ja. ḋ are.
vt refert Cy.in.l.pcibus.C.de ipu.dicit ꝙ vulgaris alia
ẽ expſſa alia tacita ⁊ hmõi alia pſumpta. alleg.d.l. iam
hoc iure alia tacita dubia.l.fi.C.de here.inſti.alia tacita
ꝓbata.l.i teſtõ.C.de teſt.mili. qḋ vltimũ redarguit Ray
nerius in tractatu ſubſtitutionũ.qꝛ ibi loq̃t de breuiloq̃.
bar.vero in.d.l.i.ff.de vulg.⁊ pupi. clarius dicit ꝙ alia
ẽ vulgaris expꝛeſſa alia tacita alia partim expꝛeſſa alia
partim tacita expꝛeſſa dicit tribus modis.qꝛ aliqd dr̃ ex
pſſum tribꝰ modis. pꝛio illud qḋ ẽ expſſum in genere.l.
fin.C.qḋ cũ eo.ſcḋo dr̃ expſſum qḋ ſpẽliter expmit.l.i.§.
inter.ff. ḋ fal.tertio mõ dr̃ expſſuꝫ qḋ ſingulariter ⁊ idui
dualiter ⁊ ꝓpꝛio noie expꝛimit.l.qḋ in rex.§.fi. ⁊ ibi gl.
ſolẽnis.ff.de le.i.ex hoc dicit ꝙ breuiloqua ſeu reciproca
⁊ cõpẽdioſa ſubſtitutio cõplectit ſubſtitutiões expſſas.ſ.
in genere.⁊ ſic loquat glo.i.d.l.teſtõ.de teſta.mili. ſꝫ nõ
cõplectit ſubſtitutiões expꝛeſſas ſpẽliter vel ſingulariter
ſꝫ tacitas.⁊ ſic loq̃t qḋ no.in.d.l.pcibus in glo. penul.⁊
in.d.l.iã hoc iure in gl.ſ.ſubſtitutus. ⁊ ſic ḋ illa breuiloq̃
ſeu reciproca hoc mõ teſtatoꝛ inſtituit duos hẽdes ⁊ dixit
vos adinuicẽ ſubſtituo de quo in.d.l. lucius. ⁊ in.d.l.iã
hoc iure iſta vulgaris ꝯpꝛehenſa ſub illa breuiloqua dr̃
eẽ expꝛeſſa in genere ⁊ nõ i ſpẽ. qꝛ illa verba vos inuicẽ
ſubſtituo ſũt generalia qꝛ ñ expmit ſpẽs ſubſtitutiõis. nã
poſſunt itelligi illa verba vos ad inuicẽ ſubſtituo pupil
lariter ſi foꝛte iſtituti erãt pupilli ⁊ tales qbꝰ poterat ſub
ſtitui pupillariter.iḋ qꝛ in ſubſtitutiõe breuiloqua ſeu re
ciproca ñ expꝛimit ſpẽs ſubſtiõnis ſꝫ i genere fit ſubſtitu
tio vulgaris.⁊ i ea ꝯtenta dr̃ expſſa in genere pp genera
litatẽ verboꝝ q̃ ſũt apta nata illã cõphẽdere nõ aũt ẽ expſ
ſa in ſpẽ vel ſingulariter.⁊ idẽ dicit ḋ ſubſtiõne vulgari q̃
cõpꝛehẽdit in cõpẽdioſa eadẽ rõne.nã ſi dico qñcũqꝫ fi
lius meꝰ deceſſerit talẽ ſubſtituo iſta v̄ba ſic generaliter
ꝓlata ꝯpꝛehẽdũt vulgarẽ ⁊ ẽt pupillarẽ naꝫ põt itelligi
qñcũqꝫ deceſſerit ⁊ nõ fuerit hẽs ⁊ ſic ꝯpꝛehẽdet vulga
ris.põt ẽt intelligi qñcũqꝫ deceſſerit ⁊ fuerit hẽs ⁊ tũc cõ
pꝛehendit pupillaris ſi decedit i pupillari etate.⁊ iḋ ſub
ſtitutio vulgaris cõphenſa in genere ⁊ tacita in ſpẽ ſicut
ẽt cõtenta i breuiloqua.⁊ ſimiliter alie ſubſtitutiões q̃ cõ
phendunt

ꝓhendunt in breuiloqua vel cōpēdioſa dr̄ expreſſe i ge
nere ſ; dr̄ tacita in genere ⁊ ꝺ; pdicta o; intelligi qđ hr̄
i glo.d.l.pcibus.ad fi.ꝯſtitutio aūt vulgaris expſſa ſpā
liter ē p illa vba ꝯſueta ſi nō erit hrēs talis ſit hrēs.l.i.ff.ꝺ
vulg.⁊ pupi.⁊ pōt eē ꝙ nō erit hrēs.vel qꝛ nō vult vl̄ qꝛ
nō pōt.C.de here.inſti.l.cū ꝓponas.iō nō dr̄ expſſa ſingu
lariter ex quo pluribꝰ mōis verificari pōt.expſſa vō ſin
gulr̄ ē qñ vnicꝰ modꝰ exprimit puta ſi filiꝰ me viuo moriet
l.gallꝰ.i pn.ff.de lib.⁊ poſt.vel ſi hrēs eē nō poterit.l.y.ff.
de her.inſti.⁊ ꝺ; hoc vulgaris expſſa ē ſubſtō expſſiſſime
expſſa ⁊ nullo mō tacita ⁊ cū hōc dicto bart.trāſit ħ do.
Car.in.x.q.nā hoc caſu ſingulariter exprimit vnꝰ caſus
ꝯprehēſus ſub illis vbis ſubſtōnis vulgaris ſi hrēs ñ erit
nā illa vba verificari pñt ſiue hrēs nō ſit.qꝛ nō pōt ſiue ex
quo nō vult.⁊ iō ex quo ſingulariter exprimit caſus ſi he
res eē nō poterit dr̄ expſſa.idē etiā; ſi dixerit ſi hrēs eē vo
luerit ⁊ ſic l; exprmat vnus caſus vulgaris ſubſtōnis dū
taxat.tñ ex iuris diſpoſitiōe ꝯprehēdet et alius.l.fi.C.de
inſti.⁊ ſubſti.vbi p; ꝙ ſiqs inſtituat poſthumū naſciturū
⁊ ei ſubſtituat ſi nō naſcet ⁊ ſic ſi hrēs eē nō poterit tñ cō
prehēdit et caſus ſi naſcater ⁊ non ſit hrēs vt ibi p; facit
qđ habet in.d.l.gallus.§.⁊ qd ſi tātū.ff.de libe.⁊ poſth.
⁊ plene no.ibi Bar.ꝯcludēs in mā ſubſtitutionū ſubſti
tutio facta in vnū caſu; ꝯprehēdit aliū q alīs ſit de natu
ra ipſius ſubſtitutiōis.⁊ iō ſi aliqs ſubſtituat ſi inſtitutꝰ
eē nō poterit ⁊ veniat caſus quo hrēs eē poterit ſ; nolit.i;
hoc caſu ſi fuerit expreſſe vocatus tñ h; locū ſubſtitutio
⁊ vocabit ſubſtitutus ex iure ſubſtōnis qꝛ ille ē caus alīs
ſub nā ſubſtōnis ꝯprehēſus.nec obſtat pdictis qđ habet
in.l.pr̄ ſeuerinā in prin.ff.de ꝯdi.⁊ demō.vbi ſubſtitutio
facta i vnū caſu; nō trahit ad aliū qꝛ ibi loqt in legatis
ꝺ; Raine.l; aliud ē in ſubſtitutiōibus ꝺ; cū p id qđ hr̄ in
d.l.fi.vel pōt dici ꝺ; bar.ꝙ ibi loquat in diſpōne penali
q velut odioſa nō o; extēdi ad aliū caſu;.c.odia.de reg.
iur.in.vj.l.cū qdā.ff.de lib.⁊ poſth.⁊ ita quieuit bar.i.d.
l.i.ff.de vulg.⁊ pu.⁊ cū eo trāſit hic Jo.de imo.⁊ ſic ex p
dictis collige ꝙ qdā ē ſubſtitutio expſſa in genere ſ; taci
ta in ſpē ⁊ in indiuiduo.⁊ hec pōt dici ptim expſſa qꝛ in
genere ⁊ ptim tacita qꝛ tacita in ſpecie qdā aūt ſubſtō ē
expſſa in ſpecie ⁊ parti; tacita ſingulariter.qdā v[illegible] dr̄
oīo expſſa.vt qñ idiuidualiter ⁊ ſingulr̄ fuit expreſſa exē
pla ſūt ſuperiꝰ manifeſta tacita vō oīo dr̄ ſubſtitutio vul
garis q ꝯprehēdit ſub pupillari expſſa.⁊ iſta mēti cōmē
da.qꝛ ſubtilia ſūt ⁊ p iōnē glorioſa. Ego āt ea q a noſtris
legū fontibꝰ ꝓoptime tradita ſūt refero.⁊ poſt terga me
tētiū qſi ſpicas colligēdo tūc incedā.vt bal.vtar vbis i.l.
pcibus.C.ꝺ ipuberū.q allegat ꝓphetā Ruth.ij.c. Adde
ergo pmo inquātū Jo.de imo.momordit gl.veſtrā q nō
cōnumerauit ſubſtitutionē breuiloquā ſeu reciprocā iter
iſtas ſubſtōnes qꝛ pmo intuitu vr̄ ꝙ gl.iſta nō ē rephenſio
ne digna.⁊ ad hoc alle.bar.i.l.lucius.ff.ꝺ vul.⁊ pupi.di
cētē qꝛ reciproca ſubſtitutio nō ē ꝓprie ſubſtitutio ꝺ per
ſe ſed ē qdā adiectio ſeu qdā qlitas ſubſtitutōis ſicut i ac
tōe de peculio ⁊ in actione ꝺ tributoria.et actione de in
rē verſo ⁊ fi.l.iij.§.ꝯgruit.ff.de peculio.ē ḡ nomē accidē
tale ñ eſſentiale.Et l; cōiter ſcribētes hoc dcīū attribuāt
Bar.tñ pace co; ſalua fut Ray.ꝺ forli.i tracta.ſuo ſub
ſtitutionū in ꝯpēdio de reciproca.⁊ originaliter nō fuit
dictū Ray.ſed fuit dictū Guiel.ꝺ quo p Saly.i.l.i teſtō.
C.de teſta.mili.⁊ hoc ſeqt Bal.i.d.repe.c.ſi pr̄.in vſi.nū
qd iſta ſubſtitutio ſit ſpēs ꝺ p ſe.rñdet ꝙ nō ſ; ē qdā adie
ctio ſubſtitutōis de teſt.li.vj.ſicut dicimus in actiōe ꝺ pe
culio q nō ē actio ſ; actōis adiectio.alleat.l.iij.§.cui ꝯgru
it.Jmo.hic nulla facta mētiōe ꝺ bal.i.d.c.ſi pr̄ dicit ꝙ ꝓ
prie ⁊ ſtricte ſubſtō reciproca nō ē ſpēs ſubſtōnis.ſ; late
loquēdo pōt dici ꝙ ē ſpecies ꝺ p ſe qꝛ illa ſubſtitutio h;
neceſſario fieri pluribꝰ qđ nō ē neceſſe in aliq ſpecie alia
rū ſubſtitutionū ⁊ pp hoc forte ſm eū tex.i.d.l.iā hoc iu
re appellat hāc ſubſtitutōe; tertiū genus ſubſtōnis diſti
ctū a vulgari ⁊ pupillari et pp hoc ſub verbis forte dicit
ꝙ gl.⁊ doctores fecerūt mētionē de iſta ſubſtitutōe tāq̄
de ſpecie diuerſa ab alys ſubſtitutōibus ⁊ hic qeſcit. An
ge.vero i.d.l.iā hoc iure tenuit ꝯ opi.bart.nam text.ibi
noiat ſubſtitutōe; reciprocā ꝺ pſe ex quo differt nomine
⁊ eſſentia a ſubſtōne vulgari ⁊ pup.l.ſi idē.C.de codici.
ḡ ñ ē idē cū illis ⁊ ſubdit ſtatutū loqt ꝺ ſubſtōne vulga
ri ⁊ pupillari ꝙ nō itelligit de reciproca tāq̄ ſit ſpecies
diuerſa ⁊ cū eo trāſit ibi Jo.de imo.⁊ ſubdit ibi Ang.ꝙ
hoc nomē breuiloqua nō reperit expreſſu; in iure ſ; ē no
mē inuētū a magiſtris ⁊ doctoribꝰ.allegat cy.i.d.l.pci
bus tu vero vide ibi bar.dicētē ꝙ iſta ſubſtitutio vos in
uicē ſubſtituo o; dici reciproca l; doctores eā appellent
breuiloquā.⁊ ſic ſentit illud qđ dixit Ang.⁊ p certo hoc
ſentit gl.expreſſe in.d.l.lucius inquātū dicit hāc dicimꝰ
breuiloquā quā lex appellat reciprocā.⁊ ſic ſentit ꝙ glo
ſatores ita eā appellarūt ⁊ nō iura.⁊ eodē mō ſentit gl.
inſtitu.de pupil.ſubſti.i.§.q rōne.⁊ allego ſimile qđ volu
it Hoſt.in.c.ingrendā ꝺ peculi.cleri.vide q ibi dixi.⁊ ſic
a iure fuit inuētū vt appellaret reciproca vt ē caſus ſing.
⁊ melior ꝺ corpe iuris.i.d.l.iā h̄ iur̄ vbi appellat recipro
ca.⁊ poſſet allari i ſiſi tex.aurēꝰ i.l.lege vſi.cū.n.ad earū
ſucceſſionē ibi ipas vō nec; inicē ſibi nec; i maſculis poſ
ſe eodē iure.C.de legitimis hrēdi.dixit tñ Ang.in.d.l.iā;
hoc iure ꝙ Bal.dixit ꝙ imo de breuiloq̄ ē dare tex.in.l.
cū in teſtō.§.hec verba.ff.de hrēdi.inſti.⁊ et illū tex.ad hoc
allegauit idē Bal.in repe.dicti.c.ſi pr̄.⁊ l; Ang.attribu
at illū tex.germano ſuo Bal.tñ ſomniauit in hoc qꝛ fuit
inuētio Ray.de forliuio in pſalle.tractatu ſuo de ſubſtitu
tiōibus.⁊ et añ Bal.illū tex.allegauit Richar.de ſalice
to vt refert nepos Bar.de ſali.in.d.l.in taſtō.C.de teſt.
mil.⁊ ſic ang.dānauit i hoc doctrinā Bar.Ray.⁊ Gui.
de cu.ſ; Bal.in.l.pcibus pſalle.in ver.iuxta hec q̄ro dicit
ꝙ breuiloq̄ ē tertiū genus ⁊ nō ē adiectio ſpeciei ſed pdi
cat de ſpecie ſicut hō pdicat ꝺ Petro.⁊ ad hoc alleg.d.
l.iā hoc iure.S; Saly.in.d.l.in teſtō melius ⁊ clariꝰ lo
qt ſup iſto paſſu q̄ aliqs aliꝰ i quarta qōne referēs dñm
ſuū Richa.dānāre dcā Gui.⁊ ſeqciū dicēdo ꝯ eos eē tex.
i.d.l.iā hoc iure.§.quāuis dū dicit ad tertiū quoq; genꝰ.
vbi pōderat verbū ad tertiū ꝙ duo diuerſa genera ante
ſe pcedere ſignificat.l.i.§.iij.⁊.l.iuriſcōſultꝰ.§.iij.ff.ꝺ gra
dibus.Scdo pōderat tex.ibi dicētē genꝰ ſubſtitutiōis p
qđ innuit hāc ſubſtōnē pdicari ꝺ pluribꝰ iter ſe differētibꝰ
ſpē ⁊ numero.⁊ ſic ſeqt ꝙ reciproca vt genꝰ nō ē vulga
ris nec pupillaris. Tertio pōderat illud verbū tractū ē
qđ idē ē qđ extēſu; vel prorogatū ſ; ſi eēt qlitas tātū non
eēt ꝓtractio vel ꝓgatio cū ꝓgatio fiat ꝺ ſpē ad ſpe
ciē nō ad qlitatē.l.ſi cū dies.in prin.ff.de arbi.l.ſi manen
te.ff.ꝺ pcario. Quarto pōderat text.ibi iquātū ſubiungit
ꝙ reciproca facta duobꝰ ipuberibꝰ in vtrūq; caſu; facta
eē vr̄.⁊ ſic ꝓbat ibi ꝙ mixtū cōprehēdit vulgarē ⁊ pupil
are.ḡ ſpēs ē diuerſa ſicut actōes mixte in rē ⁊ in pſonā.
vt inſti.de actio.§.i.⁊.§.qdā.⁊ ſicut mixte pſecutorie ⁊ pe
nales vt ibidē ſicut hermofrodita.l.qrit.ff.ꝺ ſtatu homi.
Quinto dicit ſe hoc ꝓbare rōne.nā cōtinens ⁊ ꝯtentū ñ
ſunt idē vt p; in pupillari cōtēta in vulgari.⁊ vulgaris
tacita cōtenta in pupillari.l.fi.C.de inſti.⁊ ſubſti. Sexto
dicit hoc ꝓbari ex itellectu theorico ⁊ pratico.nā nemo
ſani itellectꝰ dicet ꝙ illa ſubſtitutio ſtati; cū ē facta et vi
uente teſtōre nō ſit nominata nō expectata ꝙ caus aliqs
ex ꝯprehēſis in ea euenerit.⁊ ſi nullus ex his euenerit ex
pirabit.igit ⁊ eſſentiā aliquā habuit ſpecialiter. Septio
dicit et hoc ꝓbari qꝛ ſicut vulgaris pdicat de tacita ⁊ ex
preſſa ſimiliter ⁊ reciproca predicat de pluribꝰ.ſ; aliter
quā ille qꝛ facta a patre pluribꝰ ſuis pupillis pdicat de
quali; earū vt de expſſa verbis generalibꝰ licet nō vt de
ſpecificata ⁊ de nulla earū pdicat vt ꝺ tacita eo mō quo
in aliq predicta; ſumit qꝛ tūc pupillaris matrē nō exclu
deret ḡ cū differrat effectu ab illis dicēdū eſt ꝙ differt eſ
ſentia ⁊ ſpē nō qlitate tm̄ vel mō.⁊ fortiꝰ dicit qꝛ differt
i forma hēdi qꝛ reciproca ꝓprie nō pōt fieri vni ſoli vt pt

q̃libet illarũ. allẽt ad p̃dicta. d. l. ſi idẽ. dicit ẽt hoc pato re ex diffinitiõe dicte ſubſtõnis reciproce. ⁊ ita reſidet ibi Saly. lʒ nullã fecerit mẽtionẽ d bal. ⁊ ſic ẽʒ Guil. Ray. Bar. ⁊ Bald. i. c. ſi pr̃. iſta glo. nõ meruit reprehendi. lʒ nõ fecerit mentionem i ſpẽ de breuiloq̃ ſed ſm̃ Richar. Ange. Bal. ⁊ Saly. illa glo. ẽ rep̃hẽſiõe digna qd̃ ḡ tenẽdũ. poteris elicet ex p̃dictis q̃ rõnes Sal. ⁊ ſtringũt ⁊ pungũt. ſʒ ꝓ opi. Guil. Ray. ⁊ ſeq̃ciũ poſſet argui formaliter hoc mõ vbicũqʒ mixta ſũt ſepabilia tũc indicant de eis ſicut de quolibet ſuo ſimplici in autẽ. de nõ eligendo ſc̃do nubentes. §. ſi vero mixte. ⁊ in autẽ. de nup. §. hec q̃. l. ſi ſpõſus. §. ſi maritus. ff. de dona. iter vi. ⁊ vxo. l. idẽ põpo. §. ſi plurib⁹. ff. de rei vẽdi. l. adeo. §. voluntas. ff. d acq̃r. re. do. ſʒ vbicũqʒ mixta ſunt inſepabilia ⁊ ſũt eq̃ potẽtia. tũc indicant vt ſpẽs tertia adeo ꝙ appellatiõe ſimplicis nõ cõprehẽdunt. l. ſi ita ſcriptũ. ff. d lib. ⁊ poſt. l. certi ꝯditio. §. q̃ñ. ff. ſi cer. pe. Modo in ꝓpoſito cũ iſta ſubſtõ reciproca ſit mixta ex vulgari ⁊ pupillari q̃ ſũt ſepabiles. vt appʒ q̃ñ fieret ꝓſonis imparib⁹. vt no. i. d. l. iuriſus. ⁊ in d. l. iã hoc iur. ſeq̃t ꝙ iudicabit ſimplex ⁊ p ꝯñs nõ facit ſpeciẽ diſtinctã ⁊ ſepatã ſubſtãtialiter ⁊ eſſentialiter ⁊ p ꝯñs apponere illud nomẽ reciproce ſeu breuiloq̃ ẽ q̃daʒ adiectio ⁊ q̃dã q̃litas ⁊ hoc ꝓbat formaliter tex. ſi recte itelligat in. d. l. iã hoc iure vbi dicit ad tertiũ quoqʒ gen⁹ ſubſtõnis tractũ eẽ vr̃. na illud verbũ vr̃ iportat iproprietatẽ quãdã. l. nõ vr̃. ff. de reg. iur. ſi ergo eẽt ſpẽs diſtincta ſubſtãtialiter ⁊ eſſentialiter iuriſcõſultus fuiſſet viſus verbis ꝓprijs ⁊ habilib⁹ ad iportãdũ dñiã eſſentialẽ. arg. c. ad audientiã de deci. c. maio. de bapti. l. i. ff. ſi menſor fal ſuʒ mo. dix. ⁊ l. vnice. §. finẽt. C. d cadu. tol. ⁊ multũ hoc iclinat ad terrã motiua Saly. Et põdera ſubtilius illum tex. q̃ dicit tractũ eẽ vr̃. i. ꝓrogatũ. ſʒ ꝓrogatiue fit cũ eadẽ q̃litate mõ ⁊ forma exiſtẽtib⁹ in ꝓrogato iſta ẽ gl. vnica ⁊ ſing. i. c. bij q auctoritate de p̃bẽ. in. vi. q̃ʒ magnifacit bal. i. l. teſtõ. C. de teſt. ergo ſeq̃t ꝙ illa ꝓrogatio nõ idacit diuerſitatẽ ſubſtãtialẽ. Et ſi mihi dicatur q̃litas aduenies enti q̃lificat illud ⁊ reponit illd̃ i diuerſa ſpecie ⁊ diſticta hoc decidit gl. fin. ⁊ aurea i. c. ſtatutũ d elec. i. vj. iũcto. c. lʒ canon. eo. tit. ⁊ lib. vbi tex. loq̃t de ꝓmoto ad eccleſiã parochialẽ vt teneat facere ſe ꝓmoueri. J. annũ. dubitat an diſpoſitio. d. c. lʒ canon loquẽtis d ꝓmoto ad eccleſiã parrochialẽ habeat locũ i ꝓmoto ad eccleſiã parochialẽ collegiatã. ⁊ glo. i. d. c. ſtatutũ dicit ꝙ nõ q̃ illud accidẽs qd̃ ẽ collegiũ adueniẽs enti. q̃lificat illud ⁊ reponit illud i ſpecie diſtincta. facit qd̃ pulchre Egidi⁹ i ꝓhemio decretaliũ dixit ꝙ appellatiõe ſcolariũ venit rector ex eo q̃ illd̃ accidẽs rectorale ponit eũ i eſſe q̃lificato ⁊ diuerſo facit ſimile ꝙ ſtatutũ loquẽs i clerico ñ hʒ locũ i canonico. q̃ addit illud accidẽs canonie ad clericatũ d quo vid late. do. Abb. i rubri. d vita ⁊ hon. cle. ⁊ late d h dixi i. c. ſi. d ſymo. Et iſta ſingulariter ſuſtinẽt dictũ Ang. p̃allegatũ in. d. l. iã hoc iure. Cũ ḡ ſubſtitutio reciproca addat ad vulgarẽ ⁊ pupillarẽ illud accidẽs reciprocũ ⁊ reflexiuũ. ḡ ſeq̃t ꝙ reponit eã i ſpẽ diſtincta. q̃ ad hoc rñdeo ꝙ iſtud ꝓcedit rõne accidẽtis. vñ differt ſubſtitutio reciproca a ſubſtõne vulgari ⁊ pupillari tãq̃ quoddã ens q̃lificatũ. negari ñ pt ꝙ illud accidẽs reciprocũ ñ diuerſificat eſſentiã. ⁊ iõ iuriſcõſultus ibi iproprie locut⁹ ẽ p v̄ba iproprĩa. q̃ nõ ẽ ꝓprie tertiũ gen⁹ rõne eſſentie q̃ idẽ ẽ cũ ſubſtõne vulgari ⁊ pupillari eſſentialiter ſʒ rõne accidẽtis additi a iuriſcõſulto. ⁊ iõ lʒ indiuidua differãt in accidẽti q̃ vnũ ẽ albũ aliud ẽ nigrũ nõ tñ differũt in eſſentia q̃ q̃libet ẽ hõ. ⁊ ſic ſeq̃t ꝙ iſta ſubſtitutio reciproca ẽ quoddã cõcretũ ſubſtãtialr̃ nõ differẽs a ſubſtõne vulgari ⁊ pupilari. ⁊ ad motiua Sal. q̃ fundãt ſe ſup illa. l. iã hoc iure. §. quãuis rñdet vt dictũ ẽ q̃ tex. ille loq̃t iproprie. ⁊ iõ ex fonte veritatis loquuti fuerũt Guil. Ray. Bar. ⁊ ſeq̃ces. ⁊ hoc mõ ſuſtẽtat gl. veſtra q̃ʒ imerito mordebat ille bon⁹ pr̃. Et ad dictũ Ang. dicas ꝙ aut ſtatutũ ẽ penale loquẽs. de vul. ⁊ pu. ⁊ tũc nõ hʒ locũ in reciproca tanq̃ʒ i ſpẽ diſtincta ⁊ ſepata ab illis accidẽtaliter. l. vi paſſa. §. p̃ſcriptiõe. ff. d adul. aut nos loquimur in mã fauorabili ⁊ tũc ꝓcedat dc̃m Ang. p. d. l. ſi ita ſcrptũ ff. d libe. ⁊ poſt. ⁊ p ea q̃ late dixi i. c. at ſi clerici. §. de adul. d iudi. ⁊ iſta nõ ſũt tradenda vulgo. Adde ſc̃do i quãtũ bar. i. d. l. i. dedit hãc diſtictiõeʒ ꝙ exp̃ſſuʒ dr̃ trib⁹ modis ſ. i genere ſpẽ ⁊ i idiuiduo. quã diſtictiõeʒ ſeq̃t Jo. d imo. h adde Pau. d ca. ꝯſi. lxij. vbi magnifacit iſtã diſtictiõeʒ ⁊ Ang. trãſit cũ Bar. in. d. l. luci⁹ ⁊ in. d. l. iã hoc iure. ⁊ refert ſe ẽt dixiſſe in. l. cẽturio. ff. de vul. ⁊ pu. adde Bal. i repe. d. c. ſi pr̃. in v̄. q̃ro quottuplex ſit ſubſtõ pupillaris. ⁊ dicit ꝙ aliq̃d dr̃ exp̃ſſuʒ ſimpliciter in genere in ſpẽ ⁊ i idiuiduo. ⁊ idẽ voluit idẽ Bal. in. l. humanũ. C. d legib⁹ ⁊ in. l. edita. C. d edẽdo. in repe. ꝓſine. ⁊ ẽt tetigit i. l. i. ff. ſi q̃s i ius vocatus nõ ierit. ⁊ ad eos adde bar. i. d. l. i. ad ſi. ff. ſiq̃s i ius vocat⁹ nõ ierit. vbi dat mirabilẽ itellectuʒ ad tex. i aut. de hr̃di. ⁊ falci. §. ſi v̄o exp̃ſſiʒ. ⁊ eũdẽ bar. in d. l. iã hoc iur. §. ꝙ ius. ⁊ i. d. l. cẽturio. ⁊ i. l. generalr̃. C. de nõ nu. pe. ⁊ i iſtis locis p̃clare tetigit q̃ñ itelligat exp̃ſſuʒ. ⁊ cõiter oẽs trãſeũt cũ doctrina ſua. Tu v̄o ꝯſidera ꝙ ſi ita eẽt ꝙ exp̃ſſuʒ diceret illud qd̃ exp̃miſt generalib⁹ ⁊ ꝯſiſſis v̄bis ſeq̃ret ꝙ teſtõr dicẽdo lego dcẽ Titio q̃ tota itegra p̃ſtari ſibi volo p hr̃dẽ meũ ꝙ p iſta v̄ba vider ꝓhibuiſſe facidiã. q̃ ſaltẽ v̄bis generalib⁹ hoc vr̃ exp̃ſſuʒ. ⁊ tex. in autẽ. de hr̃di. ⁊ faci. §. ſi v̄o exp̃ſſiʒ req̃rit ꝙ teſtõr exp̃ſſe ꝓhibeat. ergo ſeq̃t ꝙ ſatiſfactũ ẽ legi exprimẽdo v̄bis generalib⁹ ꝓhibitionem. Sed ꝯtrũ tenet Ang. ind. §. ſin aũt dicẽs ſe ita ꝯſuluiſſe. ergo nõ ẽ verũ dicere ꝙ dicat exp̃ſſuʒ illud qd̃ v̄bis generalib⁹ exprimat. ⁊ illud qd̃ allegat. d. l. ſi. C. qd̃ cũ eo põdera diligẽter q̃ tex. ibi vtit hoc verbo ſpãliter. ⁊ gl. ibi exponit. i. expreſſe. q̃ expoſitio violat ⁊ turbat ſpũs illius tex. q̃ aliud eſt aliq̃d exp̃mi ⁊ aliud ẽ exp̃mi ſpãliter vt ẽ tex. in. l. ſi. §. oẽʒ i ver. ſpãliter exp̃ſſerit. C. d admi. tu. ⁊ in. l. ſʒ ⁊ ſiq̃s. §. q̃ñ tũ i ver. ſpãliter exp̃ſſit. ff. ſiq̃s cautõ. ⁊ i. l. ſi q̃ñ. §. gñalr̃. C. de iof. teſt. ⁊ i. l. fin. C. de indicta vidui. ⁊ in. l. ſiq̃s. in p̃n. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. i. ad ſi. ff. ſi q̃s i ius vocatus. ⁊ pp hoc Lodo. roma. in autẽ. ſimiliter ad ſi. C. ad. l. falci. male argumẽtanit ad dictũ. §. ſi vero expreſſiʒ allegãdo iura loquẽtia de hoc verbo ſpãliter nã aliud eſt dicere ꝙ aliq̃d exprimat ⁊ qd̃ exprimat ſpecialiter. ⁊ iõ argumẽtanit a ſepatis qd̃ nõ ẽ ſiendũ. l. papinianus exuli. ff. de minori. cũ ſi. ⁊ ſic gl. i. d. l. ſi. vr̃ violaſſe illũ tex. ⁊ tñ q̃dã vt ibi refert ꝙ gl. tenuerũt ꝯtrũ eſt tñ verũ ꝙ gl. illa ad hoc ſingulariter allegat ꝙ generalr̃ exp̃ſſuʒ dicat exp̃ſſuʒ ego vero ⁊ ꝯtra illã glo. ꝯ Azonẽ ⁊ cõtra omnẽ iuris prudẽtiam dico fore tex. cõiuncta glo. ſua i auctẽ. de nup. §. ſoluto in verbo expreſſiʒ vbi lex req̃rit aliq̃d fieri exp̃ſſiʒ ⁊ glo. ibi ſupplet ſpãliter. Ex illo tex. ⁊ glo. colligo doctrinã ꝯ cõ

a muñẽ opi. ꝙ illud dicat exp̃ſſum qd̃ ſpãliter exprimit.[a] ⁊ Ange. ibi ſeq̃t illã glo. ergo. Facit etiã qd̃ voluit Ang. i d. l. iã hoc iure. vbi dixit ꝙ ſtatutũ loquẽs d ſubſtitutiõe vulgari ⁊ pupil. nõ hʒ locũ i reciproca ergo ſentit ꝙ nullo mõ dr̃ exp̃ſſa i reciproca nec generalr̃ nec ſpecialiter nec idiuidualiter ⁊ ſic cõtradicit ſibimet inquãtũ voluit ſubſtitutiõeʒ vulgarẽ ⁊ pupillarẽ dici expreſſas i genere ẽt reciproca. Preterea põdero. d. l. iã hoc iur̃ q̃ in pri. dicit ſi pater ſubſtituit i caſu ſubſtõnis vulgaris vr̃ ſubſtituiſſe i caſu ſubſtõnis pupillaris ⁊ ſic exprimẽdo vulgarem ꝯprehẽdit pupillarẽ. poſtea tex. i. §. i. dicit ibi ꝙ ius ad tertiũ ſubſtõnis gen⁹ tractũ eſſe vr̃ ⁊ gl. ibi i v̄. ꝙ ius dicit. ſ. ſubſtõnis tacite ſubitellecte. ⁊ ſic ſentit tex. ꝙ reciproca ſit ex ſubſtõib⁹ tacitis ⁊ p ꝯñs ſubſtõnes ꝯprehenſe in reciproca nõ ſũt aliquo mõ exp̃ſſe. nec illa doctrina vr̃ ꝓcedere ꝙ dicat expreſſuʒ illud qd̃ eſt exp̃ſſuʒ i genere p gl. ⁊ tex. in. d. §. ſoluto. queʒ nemo ꝯ cõem opi. ꝯſiderauit vſqʒ ad iſta ſecula. nihilominꝰ teneo cõem opi. tanq̃ʒ veriorẽʒ ⁊ ad eã ꝓbandã allego in indiuiduo tex. ⁊ gl. i. l. pr̃or. ait. §. i. ff. de ope. no. nũ. vbi illud dr̃ expreſſuʒ quod ꝯtinet i mente legis. ⁊ in gl. illa ſunt cõcordantie.

ſicut enim

[a] ¶ Exprimit[ur] Uide ad hoc d. Bar. ſocci. i. l. i. in ſolẽni ſua repetitiõe ff. d vul. ⁊ pu. vbi Bart. ⁊ omnes doct.

ficit enī illud dicit euidēs qḋ colligit ex cōiecturis.l.iꝫ
imꝑator.ff.de leg.i.in ver.euidēt volūtas q̄ ex multis col
ligit.ꝛ.l.ſi locuplex.ff.de manumiſ.teſt.ꝛ illō dicit expſ
ſuꝫ ſꝫ Bar.ibi qḋ ɔtinet ſub gnālitate vboꝝ.ꝛ alle.d.l.ſi.
ꝛ ſubdit ibi Bar.ꝙ ſi tutor ꝑmittit vtilia facē ꝛ inutilia
pretermittē ſufficit ꝙ ſub iſtis vbis lꝫ gnālib⁹ cōtinet de
fenſio.ꝛ ſic vr̄ expſſe ꝑmiſiſſe defenſionē pro pupillo ſub
illa gnālitate vboꝝ.ꝛ iō dicit expſſuꝫ eē edicto lꝫ nō vbis
edicti.l.i.in pn̄.ff.de ope.no.l.nois.ꝛ rei.§.vbū ex legib⁹
ff.de ver.ſig.ꝛ iō niſi lex vltra ꝓcedat ꝛ reqrat ſpecificā
expſſionē.vt ē caſus l.l.ſi.§.oēꝫ i ver.ſpāliter expſſerit.C.
de admi.tu.vbi tutor ſpāliter dꝫ expmē ꝛ ſubire defenſio
nē pupilli quē tex.iſinitas tutelas Bar.in.d.§.oēm dicit
feciſſe caſſari.vide ibi notata.Si ergo dicit expreſſuꝫ il
lud qḋ eſt mēte legis.ergo multo forti⁹ dicit expreſſum
illud qḋ ē expſſuꝫ in verbis gnālibus ꝛ iſtud optimū eſt
pro ſuſtentāda cōi opi.faciat ꝓ hoc.l.ſed ꝛ ſi qs.§.q̄ſitū
vbi reqrit duo vt exprimat ꝛ ſpāliter.ergo ſeqtur ꝙ ſi nō
apponat illud verbū ſpāliter expſſio verificabit in gene
re.ꝛ ſic dicet expſſuꝫ illud qḋ cōſtat ex vbis gnālib⁹ faci
at gl.ibi multū ꝑegrina quā ſūme notauit Ang.inq̄ꝫtum
dicit ꝙ dꝫ fieri expſſio ꝛ ſigillati ꝛ ad hoc ēt pōt allegari
iura ſupius allegata. Nec ob.dict⁹.§.ſi vero expſſim pri
mo qꝛ nō ꝓbat illud ad qḋ allegauit Ang.imo ipſe re
fert ibi fuiſſe cōſultū ɔ̄riū de facto.teſtōr mādauerat hē
di ꝙ integre legata ſolueret ꝙ ꝓpter h̄ vr̄ ꝓhibuiſſe fal
cidiā ꝛ p ɔ̄ns fore ſatiſfactū diſpōni illius.§.reqrentis te
ſtatorē ꝓhibere falcidiā expſſim.ꝛ p ɔ̄ns ſm̄ iſtū itelle
ctū ꝓbat ɔ̄rium ei⁹ qḋ dixit Ang. Itē poteris dare con
gruā ꝛ accōmodatā rōnē vꝫ ꝙ ille.§.loqt qḋ agit de
diſpōne ɔ̄ ius cōe.ꝛ iō tūc reqrit ꝙ fiat mentio ſpecifica
ex quo tollit ius cōe.ſꝫ in caſu hui⁹ ſubſtōnis nō agit de
diſpōne ɔ̄ ius cōe.ergo ſeqt ꝙ vr̄ expſſuꝫ lꝫ fiat vbis gnā
libus.ꝛ iō Ang.in.d.§.ſi vero expſſiꝫ allegauit ad h̄ qḋ
hꝫ in.d.l.ſi.C.qḋ cū eo.ergo ꝛ ad glo.i.d.§.ſoluto poſſet
rn̄deri ꝙ cū reuerētia ſua nō ꝓcedat.qꝛ lꝫ tex.ibi dicat ex
preſſim nō debuit glo.addere ſpāliter.qꝛ iſta lōge diffe
rūt aliqd expmi ꝛ aliqd expmi ſpāliter ꝛ ſic violauit ꝛ
coinqnauit tex.illū ɔ̄ ſpūs eius. poſſet tn̄ ſaluari glo. vt
predixi eo caſu quo ageret ɔ̄ diſpōnēꝫ iuris cōis. ꝛ hoc
modo ſit ſaluata cōis opinio ſcribētiū.ꝛ faciat qḋ voluit
Ang.in.d.l.ꝓtor ait.§.i.de ope.no.ꝛ in.l.ſi qs.C.de bo.
vacan.li.x.ꝛ l.l.ſi ſic.ff.de leg.i.ꝛ l.l.qcqd aſtringen.ff.de
ver.obli.ꝛ p Bal.i.l.ſcire oꝫ in.§.ſufficit.ff.de excuſa.tu.
Et pōdera vnū reuerētia tn̄ Bar.ſemp ſalua. qꝛ inq̄ꝫtuꝫ
ipſe appropriauit ſibi ꝙ breuiloqua cōtineat ſubſtōnes
expſſas in genere nō bene fecit.qꝛ iſta fuit opinio gl.in.l.
in teſtō.C.de teſta.mili.q̄ voluit ꝙ ſubſtō ɔ̄cēta i breuilo
qua ē quodāmō expſſa i genē.ꝛ iō tribuat laus iuuctori
ꝛ ſic accurſio vberrimo iuris fonti. Adde ēt inq̄ꝫtū do.
Card.attribuit ſibi ꝙ nō erat diſputādā q̄lis ſubſtō vul
garis appellat vulgaris erat.n.ꝓtinacib⁹ reliquēdū cer
te h̄ fuit dcm̄ Ray.de for.in ꝑallegato tractatu ſubſtōnū
ſed vterqꝫ male dixit vt ſupius argumētatū fuit. Adde ēt
inq̄ꝫtū Bar.voluit i.d.l.i.ꝙ ſubſtō vulgaris cōcepta eo
caſu quo qs noluit eē heres cōprehēdit caſuꝫ quo qs non
potuerit eē hr̄s.ꝛ cū eo trāſiuit h̄ Jo.de imo.ꝛ idē voluit
idē Bar.i.l.gall⁹.§.ꝛ qd ſi tn̄ p illū tex.ff.de lib.ꝛ poſt.
hu.vt ſuperi⁹ relatū fuit.ꝛ fuit originalr̄ dictuꝫ Guil.ꝛ
Ray. Adde Ang.in.l.i.ff.de vulg.ꝛ pupi.vbi vr̄ limitaſ
ſe hāc doctrinā Guil.Ray.ꝛ ſequaciū niſi teſtōr elegiſſꝫ
vnū indiuiduū de ɔ̄tētis ſub vno caſu in vulgari ſubſtō
ne ɔ̄tētoꝝ tūc nō porrigit ad aliū caſuꝫ oppoſitū vel diſſi
milē.d.l.pater ſeuerinā.ꝛ p hoc dicit ſe in ɔ̄tingentia fa
48 cti ɔſuluiſſe Florētie.teſtōr in teſtō dixerat filios meos
inſtituo ꝛ ticiū ſubſtituo ꝛ ſi ticius ſubſtitut⁹ me viuo de
ceſſerit tūc ſubſtituo Seyū.accidit ꝙ tici⁹ deceſſit mortuo
teſtatore ɔſuluit nō venire Seyū vlrō ſubſtitutū ad hrdi
tatē filioꝝ vel teſtōris ex eo qꝛ teſtōr cōcepit ſubſtōnē eo
caſu quo tici⁹ ſubſtitut⁹ deceſſerit viuo teſtōre.ſꝫ ſi deceſſe

rit teſtōre mortuo iſtū caſuꝫ nō expſſit teſtōr.ꝛ p ɔ̄ſequēs
nō erit locus huic ſubſtitutio.ꝛ ad hoc allegat tex. cū gl.
ſua in.l.ſi mater.§.i.ff.de vulg.ꝛ pupil. ꝛ p ɔſequēs non
videt vera doctrina cōis volēs ſubſtōnēꝫ vulgareꝫ expſ
ſam in vno caſu ɔ̄prehēdere aliū caſum.vt in.d.l.ſi.C.de
inſtitu.ꝛ ſubſtitu.ꝛ i.d.l.gallus.§.ꝛ ſi tātū. ꝛ hoc dictuꝫ
mordet Bar.ꝛ alios.Scḋo allego ɔ̄tra cōem opinionē
ſubtile ꝛ elegās cōſiliū Pet.de anch.ɔ̄ſi.cccxl. incip. ex
ſerie teſtamēti colligit.teſtōr inſtituerat filios maſculos
naſcituros ꝛ ſi oēs filios maſculos naſcituros ſine filijs
mori cōtingeret ꝛ eo caſu vxorē ſuam ſubſtituit vulgari
ter ꝛ p fideicōmiſſuꝫ.ꝛ ſubdit ꝙ vbi filios maſculos na
ſci nō ɔ̄tingēt ſꝫ ɔ̄tingēt naſci filiā vnicā vel plures eo ca
ſu dictā ei⁹ vxorē vlem hrdē iſtituit ꝛ talib⁹ filiab⁹ iure
inſtōnis reliqt ꝓ dotib⁹ ſuis qḋ vxor ſua declarauerit ꝛ
in eo iuſſit tacitas ꝛ ɔ̄tētas.fratri vero ſuo legauit qnqꝫ
ſolidos.ɔ̄tingit ꝙ nec filij nec filie nati fuerūt fuit dubi
tatio nō mediocris vtrū illa ſubſtō ɔ̄cepta eo caſu quo fi
lij naſcerēt ɔ̄cipet caſuꝫ quo nō naſcerēt ex iſtis dicit do.
Pe.ibi apparē ꝙ lōge maiorē affectiōēꝫ hūit teſtōr ad
vxorē ſuā q̄ꝫ ad ei⁹ fratrē.ꝛ ita ꝓ h̄ vide elegātiſſimū dcm̄
Bal.i.l.quot.C.de here.iſti.vbi teſtōr iſtituit eccliam in
qnqꝫ ſolidos ꝛ fratri legauit mille ꝙ maiorē affectionē
preſumit hūiſſe ad fratrē q̄ꝫ ad eccliaꝫ.ꝛ vide elegās di
ctū Bar.i.l.ſi.C.ad treb.ꝛ pſeuerauit teſtōr iſte.xxij.ānis
ꝛ vltra qb⁹ vixit poſt illō teſtm̄.vn̄ nō mutādo iſtā volū
tatē vr̄ volūtas ɔ̄tinuata ꝛ forti⁹ cū tāto tpe roborata.l.
ſancim⁹.C.de teſta.c.maiores ad ſi.de baptiſmo qꝛ ergo
nō fuerūt toto illo tpe nati neqꝫ maſculi neqꝫ femie dubi
tabit vtrū iſta dn̄a admittat ad iſtā ſubſtōnē factā de ipa
in caſu quo filie naſcerēt cū tn̄ nati nō ſint ex inſtōne fcā
de ipſa i caſu quo filie naſcerēt cū nate nō ſint an vō ex
neutro capite admittat tāq̄ꝫ iſte ſit caſus omiſſus a teſtō
re.ꝛ p ɔ̄ns ille frater teſtōris ſupſtes ab itestato vēiat ad
ipſi⁹ hrditatē vtpote caduca fcā ſubſtōne de dcā ſua vxo
re ex defectu ɔ̄dictionū.vt.l.vnica.§.p ſcḋo.C.de cad.tol.
ꝛ vr̄ ꝙ dcā dn̄a admittat ex ſubſtōne ꝓdcā ſaltē ex vulga
ri q̄ hꝫ locū ēt ſi inſtitut⁹ nō naſcat.vt.l.pe.ff.de vē. inſpi.
nā vulgaris ſubſtō ɔ̄prehēdit caſuꝫ i quo repit ſubſtō ꝓ
nō ſcripta p not.in.d.l.vnica.§.pro ſecūdo.ꝛ p Jaco.de
are.in.l.ibays.§.ſplēdoforus.ff.de fideicō.libe.ꝛ dicit vi
deri caſuꝫ in.d.l.ſi.C.de inſti.ꝛ ſubſtit.vbi ſubſtitutio fa
cta in caſu quo poſthumus nō naſcat includit caſuꝫ etiā
ſi naſcat ꝛ i pupillari etate decedat nō exiſtēte matre in
medio.q̄ ſilr̄ de ɔ̄cepta ecōtra dꝫ ɔ̄cipere.caſuꝫ ſi non na
ſcat.nō.n.pōt reddi ratio diuerſitatis. alfat.l.illud.ff.ad
l.acq.cū ſimi.allegat ēt qꝛ vulgaris ſubſtō in vno capite
vel mēbro ɔ̄cepta cōprehēdit oēs caſus q eidē ſubſtōni
poſſūt adaptari.d.l.gallus.§.ꝛ qd ſi tm̄.ꝛ caſus in effcā
ɔ̄uenientes p expſſis habēt.l.cū ꝓponat.ꝛ qḋ ibi no.bal.
.C.de here.inſtitu.allegat ēt qꝛ volūtas teſtatoris q̄ re
git ɔ̄dictiones ꝛ in oib⁹ dn̄atur ē attēdēda.l.in ɔ̄dictio
nib⁹ primū locū.ff.de cōdi.ꝛ demon.ꝓtulit enꝫ teſtator
vxoreꝫ fratribus ipſius eo caſu quo filij naſcerent ꝛ mo
rerent.ꝛ i caſu quo naſcerent filie eis illā pretulit.ergo ſi
fuiſſet iterrogatus qd intēdebat diſponere eo caſu quo fi
lie naſcerent rn̄diſſet hercle idē ꝛ multo fortius qꝛ ſi he
reditatē ɔ̄tulit vxori filiabus ꝓprijs ſupuenientibus mul
to magis eis nō natis allegat elegātē gl.i.l.tale pactū.§.
ſi.ff.de pac.facit gl.ſolēnis.i cle.i.de reſcrip.ꝛ i.c.ij.de con
feſ.in.vi.ꝛ iſta optima ſunt ꝓ cōfirmatiōne cōis opi. In
ɔ̄riū arguit do. Pet.pmo qꝛ eqtas nālis legib⁹ ſtatutis
ꝛ morib⁹ i fauorē fris roborātur.leges.n.dignitatē agna
tionis i ſucceſſionib⁹ ꝓtulerūt vxorib⁹ ꝛ alijs qbuſcunqꝫ
vt inſti.de legitia agnatoꝝ ſucceſſione p totū ꝛ vxorē po
ſuerūt poſt defectum agnatoꝝ ꝛ oium.ff.ꝛ.C.vnde vir ꝛ
vxor.ideo ſtatutū ciuitatis morib⁹ ē ɔ̄firmatū vt fratres
in ſucceſſione fratrū ꝓferāt oibus trāſuerſalib⁹ ꝛ matri ꝛ
oibus aſcendentib⁹.ꝛ deſcendētibus feminis qbuſcunqꝫ
vt eſt ſtatutū h̄ bonoñ.qnimo de iure lꝫ in fauorē matris

lex ſtatuat pupillarē tacitā nō admitti ɔtra eā vt.l.ſi.C.
de inſtit.ꝛ ſubſtitu.tñ fauore fratris ſubſiſtēte lex nō phi
it hūc fauorē mīi pupilli.l.in teſtō.C.ð teſt.mili. ꝛ no.in
d.l.precib⁹.lꝫ.n.volūtas teſtōris pre oībus debeat obſa-
ri tanq̄ lex.vt i autē.de nup.§.diſponat.tñ qñ ordinatio
ſua nō ɔuenit eq̄tati nec bonis morib⁹ nec legib⁹ nec ſta
tutis nō dꝫ extēdi ſꝫ ſolūītelligi eo caſu quo loqꝉ ar.l.cū
qdā.ff.de lib.ꝛ poſthu.ꝛ.c.odia de reg.iur.i.vi.Et h̄ rō
multū firmat qð ſtatutū dictat.Scðo mouetꝰ ex nā caſus
obmiſſi q relinqꝉ diſpōni iuris cōis ſiue obmittaꝉ a ɔhē-
te ſiue a teſtōre ſiue a pncipe vel lege vel canone.l.ſi cum
dotē in pn.ff.ſol.mat.l.cōmodiſſime.ff.de lib.ꝛ poſthu.c.
ſuſceptū de reſcrip.i.vi.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſol.mat.c.di-
lect⁹.de tēp.ordi.ſed iſte caſus eſt obmiſſus a teſtōre ğ-
nā teſtōr diuerſimode diſpoſuit i caſu i quo maſculi vel fe-
mine naſcerenꝉ.ſꝫ in caſu quo nō naſcerenꝉ nō ɔuidit de
ipſa.ğ iſte caſus obmiſſus relinqꝉ diſpōni iuris cōis q̇ ma
re fraꝉ admittiꝉ vxore excluſa.nec ad iſtū caſuꝫ iprouiſuꝫ
diſpō teſtōris dꝫ extēdi.qꝛ cū deuiet ab oīb⁹ legib⁹ ꝛ bo-
nis morib⁹ talis diſpō teſtōris nō dꝫ extendi vt fauorabi
lis ſed poti⁹ reſtringi.ar.c.q̄uis de pben.in.vi.ꝛ.d.l.cū
qdā.ꝛ caſus ɔtingēs pter ordinationē diſponētis etiā ſi
in eo fuiſſet maior rō diſponēdi nō icludiꝉ ſub diſpōne.
vt no.Cy.i.l.qð fauore.C.de legi.ꝛ hꝛ in.c.cui de pben.
in.vi.Tertio moueꝉ ex natura ɔdictiōis q̇ eſt vt i forma
ſpecifica ipleaꝉ.l.meui⁹.ff.de ɔdi.ꝛ demō.ſꝫ teſtōr ſubſti-
tuit vxorē filys naſcituris tūc ꝛ eo caſu erit quo illi naſce
renꝉ.Pōderat ipſe illa v̄ba tūc ꝛ eo caſu .nā videnꝉ ex-
cludere alios caſus quos ɔplectiꝉ ſubſtō vulgaris.vt in
d.l.cū ɔponas de here.inſti.fauore fratris extītis in me-
dio.nā ſi lex interpꝛtaꝉ vulgarē ɔceptā in vnū caſuꝫ vt nō
ɔprehēdat aliū fauorē mīis extītis i medio.vt i.d.l.ſi.C.
de inſtitu.ꝛ ſubſtitu.ſꝫ intellectū Bar.multo forti⁹ ſic dꝫ
interpꝛtari i fauorē fratris ɔ̄ vxorē teſtōris vt.l.īterpꝛtatio
legis fratrē teſtōris ɔphendat ɔ̄ vxorē ꝛ ſic a maioritate
rōnis dicit eē caſuꝫ i.l.ſi.ɔiūcta.d.l.in teſtō.Quarto alle
gat qð no.Bar.ꝛ Bal.i.d.l.gall⁹.§.qd ſi tñ.vbi q̄runt
an caſuſ obmiſſus hēaꝉ ɔ expſſo.ꝛ diſtiguūt īter caſuꝫ ex
preſſuꝫ p modū diſpōnis ꝛ ɔdictiōis.ꝛ h̄ caſu ſubdiſtin-
guūt inꝉ ɔdictiōeꝫ neceſſariā ꝛ volūtariā qꝛ volūtaria dꝫ
ipleri i forma ſpecifica nec extēdi dꝫ ad caſuꝫ nō expſſuꝫ
vt.d.l.meui⁹.ꝛ iſtū dicit eē caſuꝫ hui⁹ qōnis vbi teſtōr vo
lūtarie vocauit vxorē p viā ɔdictiōis eo caſu q̇ fily ꝛ filie
naſcanꝉ.ğ nō dꝫ extēdi ad caſuꝫ quo ſi naſcāꝉ. Et ex iſtis
dicit apparē rñſuꝫ ad rōnes fcās in ɔ̄riū.pꝛio ad.d.l.pe.
ꝛ ad.d.l.thais.§.ſplēdoforuſ.nā loquūꝉ i vulgari ɔcepta
ſimplr vl ēt i vnū caſuꝫ cū nō ſupeſt pſona cui magis lex
faueat quā ſubſtō qꝛ tūc ɔcepta in vnū caſuꝫ nō includit
aliū.ita i ɔpoſito p ſuperſtītiā fratris ꝛ p h̄ dic tolli tres
pꝛias rōnes.nō obſtat q̄rta rō de volūtate teſtōris ꝛ de
mēte cōiecturata i caſu obmiſſo pp oīmodā ſīlitudinē qꝛ
idē ſtatuiſſet i caſu nō expſſo nā h̄ ſilitudo pōt h̄ negari.
qꝛ eo caſu q̇ fily ſupeſſent ex ea ꝛ deceſſiſſent iā mortuo te
ſtatore nō fuiſſet diſſona diſpō teſtātis a diſpōne.l.imo
cōformis.qꝛ venire eā tūc voluit ad luctuoſaꝫ filioꝝ hꝛdi
tatē quoꝝ ēt cōtēplatiōe vr̄ tot legata feciſſe ꝛ ita fuit cō
iectura iuriſcōſultoꝝ vt i.d.l.ſi.ſꝫ i caſu nr̄o nulli fily nati
ſunt iō nō dhem⁹ ſumē cōiecturā ꝙ dilexerit magis eam
quā fratrē i h̄ caſu ſterilitatis vxoris ꝛ ɔ̄ſuppoſito ꝙ ap-
parēt eā ampli⁹ dilexiſſe tñ qꝛ h̄ caſu expſſe ñ ɔuidit iter
pꝛetatio legalis nō dꝫ extēdi ad hūc caſuꝫ ɔuiſuꝫ. Et ex
iſtis cōcludit ꝙ cū ille teſtōr eēt ð nobili ꝛ antiq̇ domo ꝛ
hēbat q̄ pleſ ð ſuo genē ſatis iprouide ꝛ amore vxoris
in eā ſuper⁹ ɔprietatē ſuoꝝ bonoꝝ cōtulit.ſatis.n.fuiſſet
cōferre itegrū vſumfructū donec viuēt vt cōuer fieri cō-
ſueuit ei⁹ ğ diſpō ad aliū caſuꝫ nō expſſuꝫ nō dꝫ extendi.
ꝛ ita ibi cōcludit ꝛ ē elegās ꝛ ſubtile cōſiliū vt vidiſtis ꝛ
illud cōfecit in fauorē ſui cōpris vt ipſe ibi refert. Adde
Ang.cōſil.xc.incipi.viſis ꝛ iſpectis oībus vbi i fcō acci-
dit teſtōr ſubſtituit i vnū caſuꝫ videlꝫ ſi poſthuma naſce-
reꝉ vna vel plures accidit ꝙ nulla poſthuma nata fuꝉ
magna fuit heſitatio an eſſet locus ſubſtituto.ꝛ vi ꝙ nō
qꝛ ɔcepta fuit i vnū caſuꝫ ğ nō dꝫ extēdi ad aliū. In ɔ̄triū
alleꝉ.d.l.gall⁹.§.qd ſi tñ.ꝛ ēt ɔ̄riū dicit tenuiſſe Ray.ð
for.ꝛ ēt bar.i.l.i.ff.ð vulg.ꝛ pup.ſꝫ iſte caſus nō ſolū ē ſi-
milis expſſo ſꝫ etiā hꝫ maiorē ꝛ pleniorē eq̄tateꝫ.qꝛ ſi vo-
cauit ſubſtitutū eo caſu quo naſcerenꝉ filie multo magis
vocauit iſto caſu quo nō naſcerēꝉ.rñdet Ang.ꝙ illð ē ve
rū qñ expmiꝉ vnus de caſib⁹ in vulgari cōtētis de ſui na-
tura.puta ſi iſtitut⁹ eē noluerit.nā cōpꝛehēdiꝉ aliuſ caſuſ
de ſui nā apt⁹ cōpꝛehēdi videlꝫ ſi ñ potuerit eē hꝛs.ſecus
ſi nō cōpꝛehēdaꝉ de ſui nā.ꝛ p Iouē iſta rñſio ē papinia-
no digna.ita ē in caſu iſto ꝙ ð ſui nā nō cōpꝛehēdit caſuꝫ
ſi nō naſcaꝉ.alleꝉ.d.l.ſi mꝛ.§.i.ff.de vulg.ꝛ pup.vñ cū te
ſtator ſubſtituit ſi poſthuma naſcereꝉ nō extendiꝉ ad ca-
ſum diſſilem ſi poſthūa nō naſcaꝉ.ꝛ h̄ dicit eē ſatis nota
dignū vt ſubſtitut⁹ excludaꝉ.ꝛ ſic in idiuiduo Ang.pōit
qōneꝫ Pet.ð ancb.lꝫ dñs Pet.Ang.ñ alleꝉauerit. Sub
dit ibi Ang.ꝙ eq̄tas ꝛ v̄mis cōſcie ipm Ang.mordēt cō
ſulēdo ꝙ ſubſtitutus excludeꝉ nulla poſthuma nata qꝛ
ſi ipſum ſubſtitutū inuitauit poſthuma nata.ergo eodem
modo inuitauit eūdem poſthuma non nata.intētio enim
teſtatoris que diſpoſitionē regit ꝛ gubernat potius ē at-
tendēda.l.in cōdictionibus pꝛimū locuꝫ.ff.de cōdi.ꝛ de
mōſtra.ꝛ nuſq̄ verboꝝ interpꝛetatio tñ dꝫ vt melior ſen
ſus exiſtat.l.iiȷ.C.de libe.prete.ꝛ ideo dicit ibi Ang.eſſe
equū ſm puritatē cōſciētie ipm ſubſtitutū vocari cōſide-
rata in fcō illo paupꝛtate ipſius ſubſtituti.ꝛ ſic cōſuluit
ibi Ang.ꝙ de iuris rigore ſubſtitutus debet excludi.ſed
de eq̄tate ꝛ puritate ɔſcie ſubſtitut⁹ dꝫ admitti ꝛ ita vr̄
tempandū cōſi.d.Pet.ð ancb.ꝛ ſic iſta duo ɔſilia ꝛ etiā
illud ɔſiliū qð Ang.refert ſe feciſſe Florentie ꝛ rōne ɔ eo
rū deſtruūt opi.Ray.ꝛ Bar.ꝛ cōem ꝛ ideo Bal.in.l.ſi
mater.§.i.ff.de vulg.ꝛ pup.dicit ꝙ lꝫ ſubſtō vulgaris fcā
ſimplr comprehēdat caſum ſi nō voluerit ꝛ ſi non potue
rit.vt in.d.§.qd ſi tñ.tñ quādo eſt facta ſub condictione
limitata nō trahiꝉ ad aliā condictionē.ꝛ ita itelligit illū
49 tex.Ex quo textus videꝉ inferri ꝙ ſi teſtator iſtituit filiꝫ
ꝛ ſubſtituit ſibi extraneū ſi ipſe moriret vivo ipſo teſtōre
ꝙ iſto caſu nō comprehēdit caſuꝫ in quo filius poſt mor-
tem teſtātis repudiaret hereditatē qð eſt mirabile ꝛ eſt
cōtra cōem opinionē.ꝛ puto ꝙ illud dictuꝫ dederit cām
Angelo conſulēdi in ciuitate Florentinoꝝ.illud qð retu
lit ſe cōſuluiſſe.i.d.l.i.de vulg.ꝛ pup.ꝛ ſic Bal.ſibi ape-
ruit hoſtiū.ꝛ iſta mordēt ꝛ pūgunt cōem opioneꝫ. Mihi
tamen⁹ teneo opi.Ray.de for.ꝛ Bar.ꝛ illā opinionem
quā Bar.tenuit in illa.l.i.ꝛ i.d.§.ꝛ qd ſi tñ.ꝛ ēt ipſe te-
nuit in.l.pꝛ ſeuerinā.ff.de condi.ꝛ demō.ꝛ in.l.ex fcō la
pꝛima.ff.de here.inſti.ꝛ in.l.ſi.C.de inſtitu.ꝛ ſubſtitu.ꝛ i
l.cum ɔponas.C.de here.inſtitu. Modo eſt videndū qs
iuſtius dixerit.ꝛ pro certo iura ſunt in apto determinan-
tia ſm cōmuneꝫ opinio.vt in.d.§.ꝛ qd ſi tñ vbi ſubſti-
tutio facta de nepote i caſu mortis fily extendiꝉ ad oēꝫ ca
ſuꝫ p quē fili⁹ deſinat eē in ptāte teſtātis ꝛ nepos obtineat
pꝛimū locū.ꝛ ſic ɔuiſio facta in vnū caſuꝫ extēdiꝉ ad ſimi
lē ꝛ faciut.d.l.ſi.ꝛ.l.cū ɔponaſ palleg.ꝛ vide Lud.ro.
cōſil.liiȷ.incipi.in caſu ɔpoſito qōnis vr̄ pꝛima fronte di
cēdū.vbi cōſuluit teſtōr ɔcepit ſubſtōneꝫ vulgarē in vnū
caſuꝫ vꝫ ſi filius ſuus i reꝝ natura non foret ꝙ nihilomi-
nus ɔprehendit caſuꝫ qñ eſſet in reꝝ nā ꝛ poſt aditā here
ditateꝫ in pupillari etate decederet.alleg.d.l.gall⁹.ꝛ.§.
qd ſi tñ.ꝛ.d.l.ſi.de inſti.ꝛ ſubſti.ꝛ aliud ſup hoc non di
cit.ꝛ iſta ſunt comunia allegata p doctores. Tu vero cō
ſidera qꝛ de hoc vr̄ caſus multū ſing.in.d.l.ſi pꝛ ſeuerinā
vbi teſtator legauit mulieri ſi nupſerit ticio decem aliās
grauauit eā p fideicōmiſſuꝫ vt illa dcē daret ticio.mō il-
la mulier dceſſit i etate pupillari.ꝛ ſic ñ potuit nubē.fuit
dubiū vtrū hēet locū fideicōmiſſuꝫ.ꝛ tex.ibi dicit ꝙ ñ.qꝛ
attēdi dꝫ volūtas teſtatoris.ꝛ ñ v̄ba teſtatoris. ſequitur
ergo ꝙ illa verba ſi non nupſit ɔprehendūt caſum quo
nolit

nolit ⁊ caſu quo ſi poſſit.⁊ illud īportāt ṽba illa.lʒ ħ re
pugnat volūtati teſtātis i caſu illi⁹.l.Et rō aſſignaƚ ibi
p Bar.ſeqƚ.ergo ꝙ extra caſuʒ illi⁹.l.diſpō teſtōris cō
cepta i caſu volūtatis ꝯprehēdit caſuʒ īpotētie ⁊ hoc ex
volūtate ipſi⁹ teſtōris.qꝛ illud pſumiƚ voluiſſe qđ ṽbis
ſuis expſſit.l.labeo.§.ide tubero.ff.ꝺ ſup.leg.vocces.n.ſūt
ſigna earū q̄ ſunt i aīa paſſionū note vt voluit pħus prio
periermenias.⁊ ħ colligo ꝯtūctā gl.in palleg.l.pꝛ ſeue
rinā.in ver.nō nupſerit q̄ expōit.i.nubere noluerit.vñ re
ferēdo gl.ad tex.ē ibi caſus iudicio meo melioꝛ ꝺ iure ꝓ
bās cōe ſcribentiū votū vʒ ꝙ vulgaris cōcepta i caſu vo
lūtatis cōprehēdit caſuʒ īpotentie.Nā ſi illa ṽba ſi ſi nu
pſerit iterpretata.i.nubere noluerit.vt gl.ibi dixit ꝯprehē
dūt caſuʒ ſi nō potuerit ſeqƚ neceſſario ꝙ ſubſtō expreſ
ſa in caſu volūtatis ꝯprehēdit caſuʒ potētie.Et ſi qſpiaʒ
dixerit amice iſta ē ꝯuerſa expoſitio ex eo qꝛ illa verba ſi
nō nupſerit ſunt ṽba gnālia ⁊ ꝯprehēdūt actū ſi nolue
rit vel ſi nō potuerit.⁊ hoc ꝓbat tex.iſte formalis inꝗtū
dicit ſi nō nupſerit ꝙ ſcōm ṽba ꝯprehēdit actū volunta
tis ⁊ īpotētie.⁊ cū gl.illa expōit.i.nubere noluerit eſt re
ſtrictio magna ad illa ṽba gnālia.⁊ iō reſtrictio illa pro
cedit ſcōm mentē teſtōris ⁊ nō ſʒ ṽba ꝓlata ab eo.⁊ iō
gl.illa voluit ſentire ꝙ mēs teſtōris apponēdo illa ṽba
ſi nō nupſit fuit ꝯcipe ħ mō ſi nubere noluerit.⁊ iō dum
tex.dicit nō ſm ṽba ſʒ ſm mētē voluit dicē ꝙ teſtōꝛ ſen
ſit de actu volūtatiſ.ſʒ ṽba ꝯprehēdāt ēt caſuʒ impotētie
ideo gl.illa ē referēda ad mētē teſtōris.⁊ p ꝯñs ille tex.
nō ꝓbat cōem opionē.⁊ iſta ē ṽitas.ſʒ pro cōi opiniōe
faciat.d l.iā hoc iure vbi teſtōꝛ faciēdo vnā ſubſtōnē vƚ
facere aliā.quāto ğ fortius ſi in ſubſtōne expīmat vnū ca
ſuʒ vƚ aliū ꝯprehēdere.faciat.d.lex ſi mř.C.de iſti.⁊ ſub.
⁊.l.ſi mulier.ff.ad treb.cū ſi.accedat qđ elegāter voluit
Ray.ꝺ for.i tracta.ſubſtōnū.c.ꝺ vulgari ſubſtōne vbi di
cit ꝙ ſubſtō ē multū fauorabilis.iō i expſſiōe vni⁹ caſus
ad aliū fit de facili ꝯiectura.l.ſi ſunt pluriū.§.ſi.ꝺ leg.i.
l.nūmis legatis.ff.de leg.iŋ.⁊ ſic Ray.ſenſit illō qđ refe
rebat Bal.i.d.l.cū ꝓpōas.C.de here.iſti.de quo dixi ſu
peri⁹.ğ i caſu iſto capicƚ ſenſus vt ſubſtō ſortiaƚ effectum
faciat ēt ꝓ ħ volūtas teſtōris pſumiƚ ēē talis q̄lis dʒ eſſe⁹
Ita elegāter dixit Bal.i.l.i.C.ꝺ ſacroſan.ec.Itē teſtōꝛ
preſumiƚ cogitare illō quod lex diſpoſitioni ita pulchre
dixit Bal.i palleg.l.pcib⁹ allegādo.l.ſi duo.ff.de acqr.
here.ſʒ lex diſpōit ꝙ vulgaris expſſa i vnū caſuʒ ꝯprehē
dat aliū.vt.d.l.ſi.⁊ i.d.l.galli⁹.§.qđ ſi tm̄.ğ ſeqƚ ꝙ teſtōꝛ
videƚ diſpoſuiſſe illō qđ iā lex diſpōit ħ ſi tempaƚ niſi vo
lūtas teſtōris repugnaret tacite vƚ expſſe qꝛ tūc illa ṽba
ſi heres nō erit ⁊c.ꝯprehēdūt caſuʒ tm̄.iſta eſt glo.ſingu
laris i.l.ſi mř.§.i.palleg.ꝺ ħ tenuit ibi Bar.ꝓ q̄ dicto ē
caſus in īdiuiduo.i.d.l.pꝛ ſeuerinā ⁊ p ꝯñs ꝯiliū Pet.
de ancb.⁊ Ang.de iure nō ꝓcedit ⁊ ꝯ eos i īdiuiduo al
lego elegāteʒ doctrinā quā ipſi nō viderūt ħ mō.Pone
habeo vxorē pgnantē ⁊ dixi filiū naſciturū hr̄dē mihi i
ſtituo ⁊ ſi hrs erit ⁊ i pupillari etate deceſſerit ſubſtituo
Ceyū modo fili⁹ nō naſciƚ an ſubſtitut⁹ admittaƚ vƚ ꝙ
nō qꝛ ſubſtō fuit ꝯcepta eo caſu quo nō naſciƚ ⁊ i pupil
lari etate deceſſerit ſʒ eo caſu q̄ nō naſciƚ teſtōꝛ nō diſpo
ſuit nihilomin⁹ Ray.de for.i tractatu ſubſtōnis vulga
ris tʒ ꝙ imo ſubſtitut⁹ admittiƚ lʒ filius nō naſciƚ ⁊ alle
gat Gui.de cu.ad ħ elegantē.d.l.ſi.C.de inſti.⁊ ſubſt.ꝓ
ꝯtrariū.nā illa lex loqƚ eo caſu quo teſtōꝛ ſubſtituit ſi fi
lius nō naſciƚ ꝙ ſubſtō habebit locū ēt ſi filius naſciƚ ⁊
decedat.ipſe dicit ꝙ ēt ſi teſtōꝛ dixiſſet ſi fili⁹ meus naſca
tur ⁊ moriaƚ ſubſtituo ticiū ⁊ filius nō naſciƚ ꝙ nihilo
minus ticius vocabiƚ ad ſubſtōnē.⁊ ſic illa.l.ſi.hʒ locuʒ
ecōtra cui⁹ ꝯtrariū cōſuluit Pet.de ancb.⁊ ēt Ang.in
ꝯſilio ſupius expſſis ⁊ iſta doctrina fuit eis icognita.Et
cū Ang.dicebat in palleg ato ꝯſil.ꝙ tūc caſus obmiſſus
in vulgari expreſſa in vno caſu ꝯprehēdiƚ in alio expſſo
quādo nā taliſ caſus expſſi eſt apta ꝯprehēdere caſuʒ ob
miſſuʒ ſed ſi teſtōꝛ ſubſtituat eo caſu quo filius naſciƚ ⁊

moriatur nō cōprehendiƚ caſus ſi nō naſcaƚ qꝛ nō eſt de
natura actus expſſi ſalua reuerētia tanti doctoꝝ.lʒ ſupe
rius dixerim ꝙ hec ſua reſpōſio erat papiniano digna.
re vera eſt reprehēſione digna.qꝛ imo ē de nā actus ex q̄
venit p ꝯtrariū ⁊ ex mēte diſponētis.facit ad hoc gl.in
c.humanū genus.i.diſ.⁊ p cōſequēs nō bene ꝯſuluerūt
⁊ eſt accidētia facit auderē cōtra eos fretus auctoritate
Ray.⁊ Guil.⁊ ad illud qđ Ange.referebat ſe ꝯſuluiſſe
florētie rūde qꝛ lʒ Jo.de imo.i.d.l.i.de vulga.⁊ pup.trā
ſiuerit cū dicto Ang.tñ ħ p ṽbum forte dicit illud dictū
Ang.nō fore verū p dctū.§.qđ ſi tm̄.⁊ p.d.l.ſi.⁊ aliud
nō dicit certe vt ſuperi⁹ dixi illa fuit doctrina bal.origi
nalr.i.d.l.ſi mř.§.i.Et inꝗtū ſe fundat p illū.§.i.rūde qꝛ
ibi ſubſtitut⁹ vitio.⁊ in defectū primi ⁊ ſecundi gradus
vt in.l.cū teſtamēto.ff.de here.inſti.⁊ iſta mētē cōmēda
qꝛ cōiter ignorāt ur.Et accōmodate ſatis ad ꝓpoſituʒ ſe
offert elegātiſſima qđ Bal.in quoddā ſuo pegrio ꝯſilio
qđ retulit Saly.bonoñ.i.l.qdā.C.de poſthumis hrdib⁹
īſtituēdis q̄ fuit i facto.teſtōꝛ inſtituit vētrē vxoris ſi ma
ſculū parēt ⁊ ei in pupillari etate decedēti ſubſtituit Ca
yum.⁊ ſi feminā parēt ei ꝓuidit de leg'tio mortuo teſta
toꝛe vxoꝛ pgnās moriƚ ⁊ ex ſecto ventre puer maſculus
extrahiƚ viuēs q poſt plures dies moriƚ Cayus ſubſtitutus
petit hrditateʒ vigore ſubſtōnis.ſʒ venictes ab inteſtato
ſe opponūt dicētes ad eos ſpectare qꝛ venter fuit īſtitut⁹ ſi
vxoꝛ maſculū pareret ſʒ ipſa nō diciƚ pepiſſe vt ē tex.for
malis in.l.āniculus.§.ſi.ff.de ver.ſig.ğ ſubſtō expreſſa in
vnū caſuʒ nō cōprehēdit aliū.Cōtrariū refert cōſuluiſſe
Bal.motus qꝛ cū inſtituit vētrē oratio ⁊ inſtitutio ē pfe
cta ⁊ qcqđ adiūgiƚ eſt qdā demōſtratio q̄ nō viciat lʒ ꝓ
aliud vera ei⁹ noticia hēaƚ.l.ticius.§.lucius.ff.de lib.⁊
poſthu.Scđo mouiƚ Bal.qꝛ dƚ pepiſſe ſi ex ſecto ventre
puer viderit ſolē.alleg.l.iŋ.C.ꝺ inof.teſ.Saly.dič ꝙ illa
lex nō mirū vrget re vera ħ dctū bal.inꝗtū alle.d.l.iŋ.⁊
in īdiuiduo ꝯtra caſuʒ.d.l.āniculus in.§.ſi.in verſi.falſuʒ
eſt pepiſſe.nec illa lex dicit illud ad qđ bal.alleg.dicit.n.
ꝙ mater deceſſit in puerpio.⁊ ſic dum erat in partu moꝛ
tua eſt.ğ nō ſequiƚ ꝙ diciƚ pepiſſe.erat.n.i fieri ⁊ nō i fa
cto eſſe ille partus.quimo auderē dicere cōtra Bal.ille
puer fuit natus ex ventre ſecto.ğ mater nō diciƚ illuʒ pe
periſſe.vt i.d.l.ānniculus.Et ſi mihi dicaƚ iſta ē pegria
diuinatio ad illā.l.iŋ.ꝙ fuerit extract⁹ ex vētre ſecto cer
te nō ē diuinatio.⁊ ad ħ allego gl.in īdiuiduo.in.l.poſt
humus.in pn̄.ff.de inof.teſt.vbi tex.loqtur de filio eiecto
ex ventre ſecto.⁊ gl.ibi alleg.d.l.iŋ.C.de inof.teſt.ergo
nō bene Bal.l.illā pōderauit Saly.in palle.l.qdā ſeqƚ
ꝯſiliū Bal.⁊ mouiƚ qꝛ teſtōꝛ inſtituit vētrem ex diſpōne
iuris cōiſ vt preteritionē euitaret.l.placet.ff.ꝺ lib.⁊ poſth.
⁊ qđ adiecit ſi maſculū parēt nō fecit vt ꝯdictiōeʒ facēt
in pariēdo ⁊ nō pariēdo.ſʒ voluit ꝙ q̄quomō vēter eēt
plen⁹ dūmodo naſcaƚ maſculus ille ſit hrs.⁊ ſic ſolū vo
luit facere drīam inter maſculū ⁊ feminā habito ğ effe
ctu nō curamus de modo.d.l.ſi mater cū ſi.⁊ qꝛ menteʒ
ſpectam⁹ potius q̄ʒ ṽba.l.iŋ.C.de libe.prete.⁊ qꝛ ex ſe
cto vētre qs dƚ naſci.vt.d.l.poſthumus.ff.ꝺ inof.teſta.l.
qđ dƚ.ff.de libe.⁊ poſthu.Itē ꝯuiſio facta ꝓpter effectū
de vno caſu extendiƚ ad aliū in fauorē teſtamentoꝝ.vt i
d.l.ſi.Ad dictā.l.ānniculus rūdet ꝙ diſpoſitio illius.l.
ꝓcedit vbi menſ teſtōris nō repugnat alias ſecus vt i ca
ſu nro.Uel alr aut ſum⁹ certi de mēte ⁊ illā ſuā.aut du
bitaƚ ⁊ tūc aut teſtōꝛ dixit ſi naſciƚ ⁊ tūc quouis mō pdi
ctoꝝ diciƚ nat⁹.vt.d.l.qđ dicit.aut dixit ſi pareret ⁊ tūc
aut diſpoſitio teſtōris tendit ad vtilitatē ventris de cui⁹
partu q̄ritur ⁊ tūc quouis mō vēter veniat ad lucē hʒ lo
cū diſpoſitio.qꝛ teſtatoꝛ nō curat ꝺ modo ſʒ de effectu vt
d.l.qdā.aut nihil diſpoſuit i vtilitatē vētris ⁊ tūc qꝛ illa
cōdictio nullo caſu inerat cēſeƚ mutabilis ⁊ volūtaria a
ſua forma.⁊ iſto caſu hēbit locū dicta lex ānniculus.iſta
ſunt formalia ṽba Saly.i.d.l.qdaʒ.Tu adde ad Saly.
elegās ꝯſi.Ang.vbi ſup tertio paſſu ꝯſuluit ꝯſi.l.incipi.

a ¶ Debet eē
Add ad hoc
docto.in.l.ğ i
ſi.C.de e dict.
diui adri.tol.
⁊ Spec.in ti.
de inſti.edi.§.
nūc vero aliq̄
ver.qđ ſi ſint
plures ⁊ fa
cit qđ voluit
Bal.in l.ğ.in
ŋ.col.verſi.q̄r
ro quero.C.ꝺ
contra tabu.

illō ꝯſiliū ex ſcō ꝓpoſito tria dubia eliciūt. Adde pⁱo qḋ mirādū ē de dn̄o Sal. qꝛ ꝑ dcō ſuo ē gl. i terminis i d. l. ānicul⁹. §. ſi. q̄ dicit lego. x. mulieri ſi pariat ꝙ ſi dꝫ hēre legata ſi puer ē extct⁹ ex ſecto vētre qꝛ ſſm ē dicē ꝙ pepit. faciat lex q̄ret aliqs in ꝟſi. enixa. co. ti. dī tn̄ filiuꝫ hr̄e lꝫ exbaī ex vētre ſecto. vt ē caſus i. l. ēt ea m ulier. e. ti. ⁊ iō ſi teſtōꝛ dixit lego decē cētū ſi filiuꝫ hūerit ꝙ dꝫ ꝯſeq legatū lꝫ fili⁹ exbaī ex vētre ſecto qꝛ dī filiū hr̄e ⁊ iſtō ſufficiat q̄ ad illō dcm̄ Saly. Scđo adde ꝙ rō fundamētalis ē iſta qn̄ teſtōꝛ dicit ſi vxoꝛ mea pepit filium ſubſtituo ⁊c. ꝯſiderauit. n. iſto caſu teſtōꝛ frequētiā facti qꝛ freqnēt⁹ vt videm⁹ mulieres pariūt filios q̄ȝ ex vētre ſecto naſcāī. ⁊ iō teſtōꝛ ꝯſiderauit frequētiā act⁹. iō idē ē ſi ex ſecto vētre naſcāī qꝛ ſi teſtōꝛ ď h̄ fuiſſet īter rogat⁹ idē diſpoſuiſſet i caſu q̄ naſcēī ex vētre ſecto ⁊ in hoc alle. gl. quā doc. i cōi reputāt ſing. i cle. i. ď reſcrip. ſꝫ faciat gl. i. c. ij. ď ꝯſel. l. vi. ⁊ i cle. i. ď ſup. neg. pla. ⁊ in. c. vno ď re. pmu. lib. vi. ⁊ i. c. diaco. als ſi qſ diacon⁹. xxvij. diſ. ⁊ faciat gl. quā legiſte arbitrati ſūt fore ſing. i. l. i. tale pcn̄. §. ſi. ff. ď pac. ſꝫ faciat gl. i. l. i. C. ď his q ad eccſias ꝯfu. ⁊ i autē. caſ. C. ď ſacroſan. ec. ⁊ i. l. j. C. ď rap. ꝟginū. ⁊ hi i. c. i. §. ſi qs ruſticus ď pace tenēda ⁊ violatoribus ſuis i vſib⁹ feud. ⁊ ē tex. ſing. ⁊ melioꝛ ď iure i. l. ſcire dꝫ in. §. ſi maxie. ff. ď excu. tu. ⁊ iſta rō vī hr̄e neruū i h̄ paſſu ⁊ ēt teſtōꝛ ꝯſiderauit affectionē affectauit. n. vxorē pariturā potius q̄ȝ moriturā i puerpio. Adde tertio ꝙ lꝫ extract⁹ ex vētre ſecto dicaī poſthum⁹. vt i. d. l. poſthum⁹ tn̄ ꝓprie ſi dī poſthum⁹. ita tꝫ gl. ordiaria i. d. l. poſthumus. Et ad pdcā adde qḋ voluit bal. in ꝓhemio ffoꝝ. vbi refert ꝙ Ceſar fuit nomē ꝓpꝛiū Julij Ceſaris ſibi ipoſitū qꝛ mr̄ in ptu obijt ⁊ ipſe ſecto vētre lucē vidit. ſꝫ mr̄eꝫ nō vidit vt nō vidēt ſupioꝛē ſe. quē nā in h̄ gēuit vt oīo Ceſar eēt. Mirādū ē ď h̄ qꝛ marcus cicero in pⁱo offoꝝ dicit ꝙ nūc optie declarauit temeritas Cay ceſaris q oīa iura diuina ⁊ hūana puertit. miruꝫ ergo vī ꝙ nā ꝓduxerit talē virū ad h̄ vt puerteret humana ⁊ diuina iura cū natura ſemp tēdat ꝓducē id qḋ meli⁹ ē ex dicto tn̄ Bal. colligo vnū mirabile ꝙ iperiū ꝓceſſit a nā. alibi dī ꝙ a fortūa vt i. l. digna vox ď leg. alibi dī ab enſe vt i. d. c. i. ď pac. iura. fir. ſed ipſe ſentit ꝙ ꝓceſſit a nā. ⁊ iſta ē ꝯſideratio noua alibi dabiī cāpus diſputādi ſup hoc. ⁊ ex iſtis expedita ſint duo pⁱo q̄ſita. Et ꝯ. d. Pe. ⁊ Ang. ꝯſulētes allego caſuꝫ i. l. ab exhr̄dati. §. cū aplo. ff. ďe leg. i. vbi ſubſtō fuit fcā ſi poſthum⁹ naſcaī ⁊ in pupillari etate decedat ⁊ ſic fuit ꝯcepta ſubſtō eo caſu quo naſcaī ⁊ dcedat in pupillari etate decidiī ibi ꝙ ſi poſthumus nō naſcaī ſubſtitut⁹ vigore ſubſtitutiōis acqrit hereditatē. ⁊ ſic ſubſtō pupillaris fca ventri ꝯtinet tacitā vulgarē ſi poſthum⁹ nō naſcaī. facit gl. i. l. pe. ff. ďe vētre iſpi. ⁊ ſic ſubſtō fcā ſi poſthumus naſcaī cōprehēdit caſuꝫ ſi nō naſcaī nō tn̄ ꝓpter h̄ intēdo detrahē reuerentie Ray. de for. q pro dcō ſuo hūit caſuꝫ ⁊ nō allegauit.

f nec ē mirū qn̄q; bonus dormitat homerus. ¶ Capio nūc tertiū vꝫ q̄liter ⁊ qb⁹ ꝟbis fiat ſubſtō vulgaris glo. hic in ꝟſi. ⁊ ſub hac forma tangit ⁊ dicit ꝙ fit p iſta ꝟba ⁊ ſicſic inſtituo te heredē ⁊ ſi tu hr̄s nō eris ille ſit heres noiando aliū vel illū ſubſtituo. ⁊ ſic vī glo. velle ꝙ ad h̄ vt ſubſtō vulgaris valeat ſit neceſſe pcedē inſtōnē qḋ eſt vex regulr̄. qꝛ inſtō heredis caput ē teſtamēti iſtit. ďe legatis. §. an̄ hr̄dis. fallit i caſu. l. ſi qs ita hr̄s iſt. tuaī ſi legitim⁹. ff. ďe her. inſti. i vltia carta illi⁹ tituli vbi nō pcedit inſtō ⁊ tn̄ vꝫ ſubſtō. Pōt tn̄ dici ꝙ ibi vī eē tacita inſtitutio ex mēte teſtātis q vī inuitaſſe ad inſtōnē veniētes ab inteſtato. l. ꝯficiūtur. ff. ďe iure codicil. ⁊ ſic tacite pcedit inſtō. l. coheredi. §. ſi. l. ſi pī ipubere s. ff. ďe vul. ⁊ pu. ita dicit Bar. i. d. l. i. ff. ďe vulg ⁊ pup. ⁊ plus voluit idē Bar. i. l. gallus i pn̄. ff. ďe lib. ⁊ poſthu. vbi dixit ꝙ valet ſubſtō fcā filio de nepote nō fcā expſſe inſtōne filij ⁊ ad hoc alſauit. d. l. ſi qs ita. ⁊. d. l. ꝯficiunī ⁊. d. l. gallus in prin. ⁊. l. cū in teſtō. §. h̄ ꝟba. ff. ďe here. iſti. ⁊ moueī rōne qa tūc nō vī inferri iīuria filio p talē pteritionē iō tenē debet tale teſtm̄ ar. l. multi. ff. ďe lib. ⁊ poſthu. ⁊ legis ſi ly tuſcm. ff. ďe ſoſ. teſ. ⁊ ad h̄ ēt inducit tex. i autē. vt cū de appel. cogno. §. aliō quoq; capl̄m in ꝟſi. ſola nr̄e ſerenitatis intētio ē iniuriā pteritiōis ⁊ exhr̄datiōis tollē q̄ multo forti⁹ valida erit ſubſtō vulgaris ſi expſſe nō pcedat inſtō in alio herede q̄ȝ i filio ꝙ ē ſingulr̄ notādū. ſed glo. inſtit. ďe vulgari ſubſtōne. §. qua rōne aliter dixit q̄ȝ iſta glo. vꝫ ꝙ vulgaris expſſa fit p ꝟba negatiua. ⁊ appellat vulgarē expſſam qn̄ teſtōꝛ iſtituit aliquē. ⁊ poſtea dicit. ⁊ ſi talis iſtitutus hereſ nō erit talis ſit heres vel talē ſubſtituo tacitā aūt vulgarem dicit fieri p ꝟba affirmatiua quā appellat qn̄ teſtōꝛ dixit ꝙ ſi i pupillari etate dcedat veniat ſubſtitut⁹ ēt ad bona q̄ fuerūt teſtōris. ⁊ ēt ad bona pupilli in ꝯtriā cū nō poſſit decedere ꝑ pte teſtat⁹ ⁊ ꝑ pte iteſtat⁹. l. ius nr̄m. ff. ď re. iur. ſꝫ teſtōꝛ forte nō expſſit pdcā mortis cogitatiōe turbatus faciat. d. l. iā hoc iure. Nihilominꝰ breuis ⁊ cōis ꝯclo doctoꝝ ē ꝙ aut hēmuſ reſpcm̄ ad pſonas q̄ ſubſtituūī ⁊ ſemp fit ꝟbis affirmatiuis vtputa heres eſto ſi talis heres nō erit. aut hēmuſ reſpcm̄ ad pſonas qbus fit ſubſtō ⁊ tūc ſemp fit ꝟbis negatiuis. Exēplū ſi talis hr̄s nō erit ſubſtituo talē. ita ꝯcludit Bar. in. d. l. i. ď vulg. ⁊ pup. quē oēs ſequūī ita ꝯcludit Bald. in repeti. d. c. ſi pī in ꝟſi. quero qbuſ verbis fit ſubſtitutio vulgaris. ⁊ p iſta ſit expeditū iſtum tertiū q̄ſitum. Sed adde ꝙ opi. Bar. nō videī vera dū voluit ꝙ pōt fieri ſubſtō filio de nepote nō iſtituto expſſe filio. Et ꝯtra eā arguit do. meus Jo. ď imo. i. d. l. gallus in pn̄. ď §. idē credēdū ꝟſi. nā ⁊ ſi filius ꝯiūcto verſi. ita ſane non violādo lraꝫ. vbi pꝫ ꝙ ſi teſtōꝛ hūit filiū ⁊ nepotē ⁊ vxorē nepotis pregnātē ſi filiū inſtituit ⁊ nepotē pteriḡt. ita cōcipiendo verba in pſona ꝓnepotis ſi filiuſ ⁊ nepos moriaīī viuo teſtōre tūc ꝓnepos q naſceī poſt mortem ipſius ſit heres rūpiī teſtm̄ pp pteritionē nepotis ſi ꝯtingat pⁱo filiū mori viuo teſtōre ⁊ ſucceſſiue ipm̄ nepotem viuo ipſo teſtōre. cuius ꝯtrm̄ vī eſſe dicēdū ſm̄ opi. bart. cū tunc nepos videaī tacite inuitatus. Secūdo dicit videri caſuꝫ ꝯ Bar. in. l. ſi qs cū. §. ſi. ff. ďe vulg. ⁊ pup. ⁊ re vera illū tex. ꝯ Bar. allegauit Ange. ⁊ habuit a Bal. i d. l. gallus in pnc. Tertio dicit ꝯ Bar. videri tex. in. d. l. gallus. §. oībus certe illū tex. ad hoc allegauit Ange. in d. l. gallus. in pn̄. ⁊ originalr̄ illū tex. allegauit gl. i. d. l. gallus in pn̄. Quarto moueī quia illa ꝟba ꝯditionalr̄ ſunt ꝓlata ſi filius meus me viuo moriaī. ideo nō videī inducere diſpōnē de filio. arg. l. ex facto ēt agitatū. ff. ďe here. iſti. certe illū tex. ad hoc alſauit Bal. in. d. l. ſi quis ita heres. ⁊ ad. d. l. gallus in pn̄. r̄ndet ꝙ dꝫ intelligi qn̄ filius fuit iſtitutus iſta ē reſpōſio glo. in. d. l. gallus ⁊ ad d. l. ſi qs. ita r̄ndet ꝙ loqtur in veniētibus ab inteſtato q de neceſſitate nō debent inſtitui ſecus in filio. vt. l. inter cetera. ff. ďe libe. ⁊ poſthu. certe iſta fuit r̄nſio Bal. i. d. l. gallus in pn̄. E pro certo vī optima r̄nſio ex eo qꝛ tex. ibi vtitur iſto verbo ſi legitimus. vn̄ ꝯiuncto titulo vn̄ legitimi apparet neceſſario illā. l. nō loqui in filio. nō ob. ꝙ nō videaī inferri iniuria filio. qꝛ imo vī iferri iniuria filio ex q̄ tacite inuitaī ſi ſupuiuat qꝛ ex quo pares venit ad actū teſtādi ⁊ de filio nō facit mētionē nō vī eum honorare imo potius iniuriari. l. filiū. §. ſi legata. ff. ďe leg. pſtā. iō rōne forme tradite a iure teſtm̄ ē nullū. Ad. l. multi r̄ndet ꝙ ibi fuit expſſe exheredatuſ ad. l. filius matrē r̄ndet ꝙ fuit habitus ꝑ exheredato ex q̄ pteritus fuit a mr̄e vt i. §. mater iſti. ďe exhere. liberoꝝ. ideo nimirū ſi valet teſtamētuꝫ hic aūt fuit preteritus ergo. Itē in illis duob⁹ iurib⁹ fuit relicta hereditas p fideicōmiſſuꝫ filio ⁊ ſic expſſe fuit inuitatus ex teſtō h̄ ſecus ⁊ refert Bal. ⁊ Ang. tēuiſſe ibi ꝯ Bar. Ang. tn̄ ibi dixit opi. Bar. ſaluari poſſe in milite qꝛ pteritio militis ſcienter fcā ď filio hr̄ pro exheredatiōe. l. ſi cū vī in vtero. C. ďe teſta. mil. ⁊ ita reſidet Jo. de imo. ibi ⁊ ēt idē ipe voluit i. d. l. ſi qs cū. §. ſi. ⁊ i. d. l. gallus. §. i oībus. ⁊. d. l. ſi qs ita heres. Ange.

vero

vero i.d.l.gallus i pn.refert Bal.tenuiſſe ꝯ Bar. ⁊ alle
gat ibi Ang. d.§.in oib⁹. ⁊ alleg.l.poſthūoꝝ.§.ne igit
ff.de iniuſ.teſ.alleg.et.l.pe.ff.de leg.i.vbi dr nepotē iſti
tuēdū vt gallo placuit lʒ ei placuit vt iſtitueret fili⁹ er
go inſtō filij pcedere dʒ ⁊ ħ iō qꝛ filiū iſtitui ē ō ſubſti
tuti ordie teſtamēti qđ dic patē ex rubri. alle.d.l.ſi qs
cū.poſtea refert bal.ita tenuiſſe.Quidā excellus doctor
hyſpan⁹.cū eēt orator ſclite maieſtatis rgis caſtelle apō
ſacrū ꝯſiliū baſilieſe repetijt publice illā.l.gallus i illo
venerādo ꝯcilio baſilieñ ⁊ referebat bal.i cōmēto legis
in ſuis.ff.ō lib. ⁊ poſthu.tenuiſſe ꝯ bar.ipe ſo vltra alios
dicebat ſe reducē bar.ad ꝯrietatē.vr.n.ponere duo ꝯdi
ctoria inſil qꝛ dicit ꝙ fili⁹ vr tacite inſtitut⁹ qꝛ teſtōr
voluit eū ab iteſtato ſuccedē ħ ſunt ꝯria ꝙ iſtitutus ex
teſtō ſuccedat ⁊ tñ teſtōr voluit eū ab iteſtato ſuccedere
ergo ſuccedit ab iteſtato.cū ſucceſſio ex teſtō ⁊ ſucceſſio
ab inteſtato ſint ꝯria.vt i.l.q̄ꝺdiu.ff.de acqr.her.ſeqt ꝙ
dcm̄ bar. implicat ꝯdictoria.⁊ iſtud erat nouū ꝙ ille
pr addebat ad nros italicos vere bar.nō ē ꝯrius ſibi.qꝛ
inq̄tū bar.dixit ꝙ vocat eū ab iteſtato ipſe itellexit ex
preſſe.qꝛ ꝯcipiēdo teſtōr illo mō ſubſtōnē vocat expſſe
filiū ab iteſtato.⁊ inq̄tū ſentit ꝙ vr vocare ex teſtō ipſe
ſenſit tacite ex mēte ſua.vñ ex teſtō vocauit illū ad ſuc
ceſſionē ab iteſtato.⁊ iō.d.l.ſi qs ita pbat ꝙ ſubſtō vul
garis pt fieri hrdi ab iteſtato.⁊ gl.ibi dicit ꝙ ille legiti
mus nō vr tacite iſtitut⁹ in prio gradu ⁊ iō ſentit bart.
ꝙ teſtōr ſubſtituēdo hrdi ab iteſtato vocat illū ab iteſta
to vt ſuccedat ab iteſtato lʒ ex teſtō illū vocet vt vēiat ab
iteſtato.vñ nō ſeqt ex teſtō vocauit illū vt ſuccedat ab in
teſtato.ſeqt ḡ ꝙ ex teſtō ſuccedit.teſtōr.n.ꝯculit caſʒ ite
ſtati cāe teſtati ⁊ p ꝯñs bar.nō ē ſibi ꝯrius.Sed Lo.ro.
in.l.cū dotē in pn.ff.ſol.mat.qrit an a ꝯrio ſenſu ꝯdictio
nis iducat hrdis iſtō.⁊ vr ꝙ ſic.⁊ allat.l.et.§.libert⁹.ff.
de bo.lib.vbi tex.dicit nō male videri teſtm̄ feciſſe liber
tū ſi ita ſcripſit ſi fili⁹ meus me viuo moriat pfon⁹ hēs
eſto.ḡ ſeqt ꝙ cēſeat a ꝯrio ſenſu ꝯdictiōis fili⁹ iſtitut⁹.
Itē ſi fili⁹ meus me viuo nō moriat hēs ſit.⁊ ſi ſecus di
cerem⁹ male teſtat⁹ fuiſſet libert⁹ ex q̄ fili⁹ ſuus repiret
ſe pteritū vt i.l.i.ff.de iniuſ.teſ.⁊ vr noua inētio allare illū
tex.ad ſuſtentādū opi.bar.Sʒ reuerētia do. Lod. ſalua
illū tex.ipſe hūit a moderno ⁊ inſigni doctore magiſtro
ſuo.d.Jo.de petrucijs doctore pꝰſino quē tex. ipſe alle
gauit i.l.añq̄ꝫ.C.cōis de ſucceſ.ipe vero rñdet ꝙ ibi nō
vr libertū nō male teſtatū eo ꝙ a ꝯrio ſenſu cēſeat iſtitu
tus pfon⁹ q poſt filiū liberto ab iteſtato ſucceſſiſſet.vt in
ſtitu.ō ſucceſ.liber.§.ſed nro.⁊ regula ē ꝙ mortuo filio
pterito in vita pris pteritio nō reddit irritū teſtm̄ ſi i eo
inſtituti repiant veniētes ab iteſtato.vt i.l.poſthum⁹.§.
inter.ff.de iniu.teſ.q tex.lʒ ab oib⁹ allegat p ſingulari tñ
ſilis ē ſm eū i.d.§.libertus.Scđo allat p bar.d.l.cohē
di.§.ſi.⁊.l.q̄ꝺuis.C.de ipubeꝝ.vbi pʒ ſine vicio fcām vi
deri hāc ſubſtōnē ſi fili⁹ meus qđ abhomior itra puber
tatis ānos deceſſerit ⁊ ꝑiter ſi mihi heres nō erit titius
heres eſto ſeqt a ꝯrio ſenſu cōdictiōis ſi nō dceſſerit eū
heredē iſtitui q̄ñ alr vitioſa foret iſtō tñ qꝛ pterito ſub
ſtitui nō pōt.l.ij.§.lʒ ſi eos.ff.de vulg.⁊ pup.tū qꝛ teſtm̄
qđ hrdē nō hʒ nullū ē.l.ꝯprime.ff.de hu q i teſt.delē.Rñ
det ꝙ ibi nō a ꝯrio ſenſu ꝯdictiōis.ſed ab illis ſbis qđ
abhominor iducta fuit ipſius filij inſtō.⁊ iō ꝑs negati
ua ꝙ a ꝯrio ſenſu ꝯdictiōis inſtō nō inducat dicit patē
prio inſtō hrdis dʒ patere ꝓprie nō p ꝯiecturas.l.i.ff.ſi
tabule teſtamēti nulle extabūt vbi eſt caſus not.lʒ argu.
a ꝯrio ſenſu ē ꝯiectura.vt pʒ i.l.apud antiquos.C.ō fur.
ergo ⁊ iō dicit tex.ꝙ nomē heredis dʒ palā ⁊ articulata
voce exprimi.l.iube.C.de teſta.l.hrdes palā.ff.eo.hic et
apparet ꝙ poſitio ei⁹ qđ ē cōſequēs ad inſtōnes.l.gra
uamē iniūctū alicui de ſoluēdo legata nō inducit neceſ
ſario antecedētis poſitionē.i.ipſius grauati iſtōnē.l.he
reditas ad ſtatū.ff.de here.iſti.nō obſtat.l.cū in teſtō.§.
hec ſba pallegata.vbi dr ꝙ poſitio ſubſtōnis reciproce

qđ eſt ꝯſequēs inducit poſitionē inſtōnis ei⁹ qđ ē añs.
quia ibi ſba teſtatoris indefinite erant ꝓlata apta nata
cōprehendere inſtōnē vt ibi apparet alleg.etiā.d.l. ex
facto.⁊.d.l.ſi qs cū.§.ſi.⁊.d.l.ſi.⁊.d.l.gall⁹.§.etiā.⁊.§.
idē credēdū.⁊ inducit ita vt inducebat Jo.de imo.alle.
etiā.d.l.poſthumoꝝ.⁊.d.l.gall⁹.§.in oibus ⁊ ſic de nul
lo facit mētionē cū allegat dicta iura allegata per alios
⁊ ſic trāſit ꝯtra doctrinā bar. Sed famoſiſſimus doctor
Jo.petrucij i.d.l.añq̄ꝫ.C.cōmunia.de ſucceſ. ⁊ pulchre
⁊ ſubtiliter tangit iſtū paſſum ⁊ ꝯſiderat multos caſus.
Primus ē q̄ñ loqtur in filio cui facta ē ſubſtō ꝑ ꝯuſio
nē galli.nā adueniēte caſu ꝙ filius moriat in vita teſta
toris forte ſm eū poſſet ſaluari dictū Bar.ꝙ valeat te
ſtamētū ſaltē de iure pto.vt in.l.ſi filius q in ptāte.ō lib.
⁊ poſthu.Et in hoc dicit poſſe ſaluari dictū Bar.lʒ ipſe
nō dixerit.⁊ hoc mō dicē poſſe ſaluari tex.d.l. et.§.liber
tus dū tex.ibi dicit ꝙ ſi filius viuo pre moriat recte teſta
tus dr.⁊ ſic videas furtū euidētiſſimū Lud.ro. allegātis
dictū.§.libertis.qꝛ de iure pto.valet teſtm̄ ſi ſint inſtituti
veniētes ab iteſtato.⁊ filius pteritꝰ viuo pre moriat.qꝛ
tacito auctore fuit inuētio Jo.petrucij.⁊ ita ſm eū in.l.
gallus ꝯtingit.nā ſi hoc ē ꝙ teſtm̄ ſubſiſtat de iure pto.
quādo fili⁹ pteritus morit viuo pre quāto ampli⁹ q̄ñ pr
ꝓuidit expſſe iſtū caſū ſi moriat in vita ſua vbi forte nō
eſſet erroneū vlterius dicere ꝙ ex quo cōcurrūt prouiſio
pris cū diſpōne iuris ptorij predicti certe de iure ciuili
etiā teneat tūc teſtm̄.loqtur tñ p ſbā forte ⁊ nō audet ħ
affirmare.⁊ dicit ſup eo eē cogitādū.ſi ē vex.qꝛ p alios
hoc nō ē tactū nec dictū.pro qua cōcluſione allat qꝛ illa
ꝯdictio ſi moriat viuo teſtōre vr validare teſtm̄ cū cōfe
rat effectū teſtamēti in illū caſū quo filiū nō deberet
inſtitui.vnde alibi dr ꝙ omne onus reijcit de legitima
tanq̄ꝫ pro nō ſcriptū.⁊ ſic a principio.vt in.l.q̄m.i prio
rib⁹.C.de inof.teſ.tñ ſi fili⁹ moriat viuo patre ⁊ ſic nūq̄ꝫ
fuit ſibi debita legitima tū illud onus adiectū ꝙ reſpctū
filij habebat pro nō ſcripto reſpectu legitime non tollit
ſed remanet apud alios apud quos remanet portio illa
vt in.l.cū patronus ex debita i prin.⁊ ibi hoc no. bal.ff.
de leg.ij.ergo in ꝓpoſito ex quo filius morit viuo teſtato
re nō vr ꝙ teſtm̄ viciet tanq̄ꝫ venerit ad caſū quo nō ſit
neceſſe iſtitutū eſſe ſic ē dictū nūc ō legitima.vbi aūt ſup
uiueret filius ē clarū etiā ꝑ diſpōnē teſtātis ꝙ nō hʒ eſſe
ctū teſtm̄ ſup quo dicit eſſe cogitādū.⁊ iſte ē primus ca
ſus ꝯſideratus a tāto viro.Secūdo ꝯſiderat caſū ꝙ pr
ſubſtituit ſimplr nō ſm ꝯſiliū galli dicēdo hoc mō ſi fili⁹
me⁹ hēs nō erit talis ſit hēs.dicit hoc teſtm̄ nō valere p
gl.in.l.lucius.ff.de her.inſti.⁊ p id qđ no.bar. in.l.cētu
rio.ff.de vulg.⁊ pup.⁊ ad.d.l.ſi qs ita rñdet ꝙ nō loqt
iſto caſu nō.n.loqt in filio.Tertio ꝯſiderat caſū ꝓprie
d.l.ſi qs ita.⁊ dicit nō eē ō hoc dubiū. Quarto ꝯſiderat
caſum ſi ſubſtituat extraneo alr non veniēti ab inteſtato ⁊
ille nō ſit iſtitutus an valeat teſtm̄ ⁊ dicit ꝙ ſic ⁊ i ħ alle
gat bar.i.l.i.ff.de vulg.⁊ pup.i pn.ꝙ ſupert⁹ vobis retu
li. Poſtea dicit ꝯ bar.facē qꝛ ꝯſiderādū ē tps teſti. tria
eni tpa ꝯſiderāda ſunt.l.alienū.§.in extūcis.l.ſi ſub cōdi
ctiōe.§.ſolēnis.ff.de here.inſti.cōſiderato ergo tpe teſta
mēti quo ſit teſtamētū nō tenet ⁊ ſic videtur recedere ab
omni dicto ſuo. Poſtea vero refert Rapha.fulg. ibi di
cētem ꝙ aut loqmur de iure ciuili ⁊ teſtm̄ nō vʒ p.d.l.ſi
qs cū.§.ſi.aut loqmur de iure ptorio ⁊ tūc aut erat iſtitu
tus veniēs ab iteſtato ⁊ tūc vʒ p tex.ſing.i.l.poſthumus
ff.de iniuſ.teſ.alr nō vʒ p eūdē tex.a ꝯrio ſenſu.bal. vero
ibi opponit ꝯ illā.l.ꝙ imo eā iteſtati pferi cāe teſtati al
legat.d.l.ſi qs ita.⁊ ſoluit aut qs ē inſtitut⁹ in prio gra
du.⁊ ita loqt.d.l.añq̄ꝫ aut ē ſubſtitut⁹ veniēs ab iteſtato
⁊ tūc loqt.d.l.ſi qs ita nā pp volūtatē teſtōris ab inteſta
to obtinet gradū inſtituti.ſed an illa lex hēat locū ſi pa
ter ſubſtituat vulgariter filio ſi filius meus ab inteſtato
hēs nō erit talē ſubſtituo refert gl.dicere talē ſubſtōnē
nō valē.qꝛ ſuus ē pteritus ita reſiderit ibi.d.bal.ꝯtra de

a ¶ Teſtamē
tū. Vide late
ō iſta materia
p Pau.ō ca.
in cōſi.xxxix.
incipien. viſo
pcto.

terminationē Bar. Addite ad Jo. de imo. Lud. ro. ⁊ Jo. petrucij. pro Bar. i. l. ſi iure. ff. de leg. iij. vbi dicit teſtator vocatis ſeptē teſtib⁹ dixit ego nolo primū teſtm̄ valē. quia volo decedē inteſtat⁹ ꝙ tūc vr̄ vocaſ venientes ab inteſtato ⁊ p additionē illoꝝ venientiū ab inteſtato ꝯfirmaſ ademptio ⁊ reuocatio primi teſtamēti. ⁊ ad h̄ alleg. d. l. ſi quis ita hr̄s. Adde Ang. i rub. C. de ſucceſ. edi. vbi dicit ꝙ ſi teſtator dixerit ſi nemo ex his q ab inteſtato ad meā hr̄ditatē vocaſ hr̄s erit talis ſit hr̄s an hēat locū ſucceſſoriū ab inteſtato ad teſtm̄. ⁊ dicit ꝙ ſic. ⁊ h̄ cū ē caſus vnicus ⁊ ſingularis i. d. l. ſi quis ita hr̄s. ⁊ idē Ang. i. d. l. antequā dicit nota hāc gl. p quā ꝯtinuo fuit i opione ꝯ̄ Bar. ſup eo qd ipſe dixit i. l. gall⁹ i pn̄. ꝙ ſufficiat ſubſtō nepotis abſqꝫ inſtōne filij ex eo ꝙ tacite itelligiſ iſtitut⁹. ſm eni eſt. nā p ſubſtōnē vni⁹ nūꝗ̄ itelligiſ aliqs iſtitut⁹ ita vt ex teſtō vocet. ⁊ ad h̄ allat dictā gl. l. anꝗ̄. ⁊ allat glo. i d. l. ſi quis ita hr̄s ⁊ gl. in. d. l. gall⁹ i pn̄. quā gl. refert rephēdi a Bar. ⁊ male ſm eū qꝛ dicit ꝯ̄ caſuꝫ. d. l. ſi quis ita nec inenim⁹ h̄ cū aliquā inſtōnē in iure tacitā ita ꝙ nō noiatus ex teſtō vocet niſi ſolū ⁊ dūtaxat in caſu. l. iij C. de ſoſ. teſt. vbi nō noiatus in teſtō ad hr̄ditatē vocaſ ſic heres ſcript⁹. ⁊ refert Gui. de cu. dīc in. d. l. iij. ꝙ ille nominat⁹ in teſtō ad ſuā virilē ꝯſequēdā hꝫ actionē ex teſtō ⁊ hꝫ bn̄ficiū. l. ſi. C. de edicto diui adri. tol. qd dcm̄ Ang. dicit fore mirabile de h̄ late dixi vbi dio vide i. l. cū acutiſſimi. C. de fideicō. Nec ob. iugt Ang. ſi dixerit fili⁹ inſtitui pōt a patre ꝗ̄cūqꝫ iudicio. l. hac ꝯſultiſſima. §. ex imperfecto. C. de teſt. ⁊ l. ſi. C. fami. her. qꝛ rn̄det illa iura ꝓcedē ſcā noiatione de filio affirmatiue ſꝫ non negatiue. nā mentio negatiua eſt ꝓuatiua ⁊ diſpō ꝓuatiua eiuſdē ꝓuati nō inueniſ iductiua. l. ij. ff. de ali. leg. ⁊ iō ſubdit tene gl. in. d. l. gall⁹ in pn̄. vꝫ ꝙ p ꝯſtanti hūit legiſlator filiū inſtitutū alr̄s inuenire ſe pteritū ⁊ diceſ teſtm̄ nullū cū ex teſtō nō poſſit initari ſꝫ ſolū vr̄ eſſe platus ſi vult eē heres ab inteſtato. vt i. d. l. ſi quis ita. ⁊ ita reſidet ibi Ang. ſed idē Ang. in. l. cohr̄di. §. ſi. dicit ſe vbiqꝫ tenuiſſe ꝯtra Bar. Adde Bal. i. d. l. ſi quis ita. vbi dicit illā. l. allari ꝙ ſubſtō vulga. pōt fieri hr̄di ab inteſtato. i ꝯ̄riū allegat. d. l. antequā gl. ibi loquiſ de ordie regulari dato a teſtatore. poſtea ſubdit gl. ꝗrere an ille legitim⁹ videaſ hr̄s tacite inſtitut⁹ in primo gradu. ⁊ dicit gl. elegāter determiare ꝙ ſi pro qua gl. Bal. alleg. d. l. ex fcō ⁊ agitaſ. ⁊ d. l. heredi tas ad ſtatū. ff. de here. inſti. ⁊ qd not. i. d. l. coheredi. §. ſi. Sed idē Bald. in. l. pōt quis cū. l. ſeq. q incip. vel ſingulis ff. de vul. ⁊ pup. colligit p illū tex. ꝙ ſi teſtator ſubſtituit filio ſuo ipuberi ultio morienti nō vr̄ ipſos ipuberes adinuicē ſubſtituiſſe. ⁊ ſubdit ibi videri caſum pro deciſione glo. d. l. ſi quis ita heres inſtituaſ ⁊ d. l. lucius. ff. de here. inſti. ⁊ fuit hoc incognitū illis modernis qui vſqꝫ ad canā ſenectutē inſudarūt ſup iſto paſſu. Adde Bar. i. d. l. ſi quis ita. vbi refert ſe dixiſſe in. d. l. gall⁹ ꝙ teſtm̄ in quo dico ſi fili⁹ meus deceſſerit me viuo nō alr̄ inſtituto filio validū ē tale teſtm̄. Et idē Bar. i. d. l. cū in teſtō. oppōit ꝙ nō valeat iſtitutio qꝛ filius nō fuit ibi inſtitutus. Soluit ꝙ imo filius fuit iſtitutus ⁊ remittit noſ ad dicta ſua in. d. l. gallus i pn̄. ⁊ ad. d. l. ſi quis cū. §. ſi. que fortiter obſtat ſm vnā lecturā. Rn̄det Bar. nō obſtare qꝛ illā lect. ipſe nō tꝫ. Sꝫ idē Bar. i. d. l. ſi quis cū. §. ſi. dicit ꝙ q ex̄traneū iſtituit ſub ꝯditiōe ſi fili⁹ ſuus ſe viuo moriret ꝙ primo vr̄ inſtituiſſe filiū ſuū. ⁊ allat. d. l. ſi quis ita hr̄s. ⁊ tex. ſꝫ vnā lecturā i. d. l. cohr̄di. §. ſi. ⁊ d. l. gallus. i pn̄. nihil ſubaudiendo. lꝫ gl. alr̄ teneat. allat et. d. l. cū in teſtō nō cauillando illū tex. ⁊ ſubdit de h̄ videri tex. i argu. in. l. ſi ita ſtipulatio in pn̄. ff. de oper. lib. quē tex. Nico. de nea. i. d. l. ſi ita. dicit alibi nō repiri. Adde eūdē Bar. i. d. l. coheredi. §. ſi. vbi dicit ſi nos ponem⁹ ex̄traneū inſtitutū inſolidū tūc filius eēt pterit⁹ ⁊ teſtm̄ nō valet. ſed qn̄ nullū aliū inſtitutū in teſtō hꝫ vr̄ filiū inſtituere vel vr̄ velle filiū hr̄i ab inteſtato. allat. d. l. ſi quis ita heres. ⁊ ab inteſtato tūc veniet vt inſtitut⁹ lꝫ glo. videaſ velle ꝯtrariū in. d. l. ſi quis cū. §. ſi. ⁊ in. d. l. cū in teſtō ⁊ in. d. l. gallus in prin. ⁊ faciet glo. in d. l. antequā. ⁊ i. d. l. lucius. ⁊ i. l. i. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ iſta ſunt q i mediū neceſſario erāt adducēda. Modo p deo pōderem⁹ accurate qꝛ Bar. ſi ē dign⁹ tāta rephēſiōe. nā d. l. cohr̄di. §. ſi. vr̄ appōere gladiū ad hāc diſceptatiōē. dicit. n. ꝙ qn̄ teſtator iſtituit ex̄traneū inſolidū ⁊ poſtea appoſuit illa v̄ba ꝯditiōalia ſi fili⁹ meus me viuo moriaſ ⁊c. tūc tale teſtm̄ ē nullū. qꝛ de directo tēdit ad dānū ⁊ ꝓiudiciū filij. ſꝫ qn̄ nō iſtituit ex̄traneū ſꝫ nullo iſtituto hr̄de appoſuit illa v̄ba ſi fili⁹ me⁹ me viuo moriaſ ⁊c. tūc tale teſtamētū vꝫ ⁊ tꝫ vn̄ aut volum⁹ dicē iſtū filiū fore pteritū aut volum⁹ dicē ſoſ tacite iſtitutū. ſi nos dicim⁹ fore pteritū vt voluerūt gl. cōiter ⁊ et doctores cōiter q nūc ꝓal legari dico ꝙ tale teſtm̄ nō pp h̄ ē nullū ⁊ in h̄ doc. ſuꝑi⁹ relati clauſis fere oculis itellect⁹ locuti fuerūt ⁊ ꝯ̄ eos arguo ſic vbicūqꝫ pteritio fcā de filio a pr̄e in teſtō ſi tēdat i fauorē ⁊ cōmodū filij ſi reddit teſtm̄ nullū caſus eſt i. l. cū ex filio. ff. de vul. ⁊ pup. Ita dicit Baro. ⁊ Ange. ⁊ cōiter alij. talis ḡ pterito nō viciabit teſtm̄. Et ſi q̄s ꝯ̄piā oppōat ꝙ i ꝯ̄riū facit lex ita tn̄. §. rogat⁹. ff. ad treb. ⁊ qd hr̄ in. l. ſi emācipatus. ff. de ꝯtab. vbi teſtm̄ in q̄ filius erat pterit⁹ de iure ſtoꝝ nō tenebat. Rn̄de vt rn̄di ſupi⁹ in pn̄. iſti⁹. c. vl̄ rn̄de ꝙ ibi iō pteritio reddebat teſtm̄ nullū qꝛ nō erat fcā ad cōmodū ⁊ fauorē filij pteriti. Mō i caſu nr̄o qn̄ pr̄ nullū ex̄traneū iſtituit ⁊ ſubdit i teſtō ſi fili⁹ meus me viuo moriaſ ſubſtituo ticiū poſito p ꝯſtāti qd eſſet pterit⁹ tn̄ iſta pteritio tendit i fauorē eius qꝛ ab inteſtato capiet totuꝫ. ḡ ſeqꝫ ꝙ tale teſtm̄ valebit ⁊ tenebit. nā i fauorē filij introductū ē vt nō ptereaſ. ſi ḡ tendit i fauorē vt ſi pterit⁹ tenebit pterito ⁊ p ꝯñs teſtm̄. ar. l. ſi communis. C. de pcu. ⁊ l. qd fauore. C. de legi. cū ſi. ⁊ p ꝯñs nō meruit rephendi in hoc luminare iuris noſtri ardentiſſimū Bar. Et ſi dicaſ amice iſtud tolliſ p tex. in §. aliud quoqꝫ capłm in autē. vt cū de appella. cogno. vbi hodie oꝫ filius iſtitui ſaltē in vno nūmo. qꝛ ſufficiēs dari ꝓ rñſum ꝙ retēta cōi opi. ꝙ de iure ſtoꝝ nō valebat teſtm̄ i q filius erat pterit⁹ de q in. d. l. gallus. ⁊ in. l. iter cetera. ff. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ dixi plene in pn̄. iſtius. c. tn̄ iura ātiq̄ ſtoꝝ. limitabanſ nō habere locū qn̄ pteriti tēdebat in fauorē filij. vt. d. l. cū ex filio. ⁊ no. i. d. l. ſi emācipatus el. §. ⁊ no. in. l. filije matrē. C. de inof. teſ. eodē modo limitabitur ius nouiſſimū auctēticoꝝ diſponēs pteritionē reddē teſtm̄ ipſo iure nullū qd ꝓcedat niſi pteritio tēderet i fauorē filij qꝛ tūc valeret teſtm̄. ⁊ ſic iura nouiſſima ſcipiēt limitationē ⁊ rſtrictionē p iura ātiq̄. ar. l. poſteriores. ff. de le. ⁊ p not. i autē. offeraſ. C. de litis ꝯteſ. ⁊ in idiuiduo vl̄ textus. d. §. aliud quoqꝫ capłm in v̄ſi. ſole enim noſtre ſerenitatiſ intētio ē iniuria pteritiōis. ſentit. n. ibi impator de pteritiōe dānoſa ⁊ vituꝑabili nō at de pteritione vtili ⁊ fauorabili. maior. n. fauor ē filio vt vēiat ab inteſtato ad hr̄ditatē pr̄is pr̄e ipo volēte h. qꝛ potuit pr̄ ꝓferre cāꝫ inteſtati cāe teſtati. vt ē caſus melior de iure. in. d. l. ſi quis ita heres. aut dicim⁹ iſtū filium fore tacite inſtitutū ex teſtō. ⁊ tūc cōtrouerſia ē inter Bar. ⁊ alios vt vidiſtis. Et certe dicendū eſt ꝙ iſto caſu pater tacite vocauerit eū ex teſtamēto. ⁊ ad h̄ dico fore caſuꝫ in. d. l. ſi quis ita licet. n. ꝓprie legitimus dicaſ ille q non venit ex teſtamēto. vt in rubri. ff. de legiti. tuto. tamē ex quo vtitur verbo vē dicauerit loqtur de filio. illud eniꝫ verbū ꝓprie adaptaſ filio potius q̄ alijs venientib⁹ ab inteſtato. h̄ decidit tex. in. l. in ſuis in v̄bo quodāmodo dn̄i. ff. de lib. ⁊ poſthu. vn̄ illud v̄bū cōgruit filio late ſumēdo vocabulū i bōis pr̄is ⁊ in vita ⁊ mltō forti⁹ in morte. ḡ ē ibi caſus formaliſ ponēs ad ima terre rōnes Bal. Ang. ⁊ ſeqciū. ⁊ p ꝯñs filius videt vocatus iſto caſu ex teſtō patris. ⁊ p ꝯñs teſtamētū tenebit. qꝛ nō fuit preteritus ⁊ ē inductio noua nō tacta p aliū ad illū tex. Secūdo ergo allego glo. de hac in indiuiduo in qua defecit illuſtre igeniū bar. ⁊ et alioꝝ in l. q̄dā. ff. de regu. iur. que glo. arguit ꝯ̄ illū tex. de. d. l. ſi quis ita heres ꝙ habeat locū potius cauſe inteſtati q̄ cāe

teſtati

teſtati qḋ eſt ꝯ dictā.l.q̄ꝺdiu.⁊ ſilēs gl.ſoluit hoc ꝯtīgeſ ꝑpter expꝛeſſaꝫ diſpōneꝫ teſtātis.ꝑmiſit.n.teſtōꝛ cām inteſtati cauſe teſtati. Sed gl.ibi nō ſtat i hac ſolutiōe ſꝫ ſubdit vel dicas mēliꝰ ibi legitimꝰ hēs nō venit ab iteſtato ſed venit ex teſtō.⁊ ita itelligit.d.l.ſi qs ita hēs quā glo. reputo ſingularē in h q̄ ipōit gladiū ad dicta Bal.ang.⁊ ſeq̄ciū ⁊ eſt ꝯ oēs alias gl.ꝯrias.⁊ mirū fuit ꝙ Bart. pro ſua opi.illā gl.nō viderit.⁊ iō errāt oēs iſti ſcribentes q attribuerūt hāc opi.Bar.ſi ḡ teſtōꝛ diſponendo eo modo q̄ diſpoſuit vocat legitimū hēdē ex teſtō quāto fortiꝰ eodē mō diſponēdo de filio vocat ipm filiuꝫ ex teſtō arg.l.ſcripto.ff.vñ liberi cū ſi.⁊ ēt in dubio ita vr̄ vocaſſe ex teſtō ne iudiciū ſuū videaſ inane ⁊ nulluꝫ.vt eſt tex. melioꝛ de iure in.l.ij.ff.de teſt.mili.ḡ ⁊ iſta nō ſunt obliuioni tradēda q2 noua. Tertio vt qs videaſ ſubſtitutꝰ p teſtōrē nō reqrit̄ ūboꝝ ſubſtōnis expꝛeſſio.ſed q̄cūq3 mō volūtas teſtātis ex ꝯiectura ꝯpꝛehēdi pt̄ qḋ ſubſtituē voluerit ſatis ē tex.ſing.ſꝫ dy. in.l.ticia ſcio.§.ſeia liberti. ff.de leg.ij.vbi illa ūba ne fundū vēdatis inducūt ſubſtōnē ō vno ad alteꝛ expꝛeſſe ſubſtituēdo vltio moꝛiēti. Mō ſi h eſt in ſubſtōne ex q̄ teſtm̄ nō capit foꝛmale fundamētū ḡ multo foꝛtiꝰ erit idē in inſtōne ar.l.in teſtamētis.ff. de reg.iur.⁊.l.ſi po.§.illud.ff.de iol.tel.⁊.c.ſi. de re iudi.⁊ ideo pulchꝛe dicebat Rey.de foꝛ.in tract. ſubſtōnū.c. de vulgari ſubſtōne.qḋ dc̄m originalr̄ fuit Guil.de cu.lꝫ ipſe nō dicat i.l.pcibꝰ.C.de impuberū.retulit Bal.in.l. cū ꝑponas.C.de her.inſti.ꝙ ſubſtitutio adeo eſt fauoꝛabilis a lege ꝙ dꝫ capi ſenſus vt ſubſtō valeat ḡ multo foꝛtius idē in iſtōne. Quarto q̄ñocūq3 pōt volūtas teſtōris hri ſi ē ſolēnis dꝫ executiōi mādari lꝫ iuris fictōe nō expꝛeſſa ūboꝝ ꝯceptiōe ꝯpꝛehēdaſ.l.vnū ex familia.§.ſi.ō leg.ij.l.pāphilo.i pn̄.de lega.iij.ſꝫ p illa ūba ꝯditionalia ſi me viuo filiꝰ meꝰ moꝛiaſ ⁊c.inferſ filiū vocatū ex teſtō. vt i.d.l.ſi ita ſtipulatio.ff.ō op.lib.vbi p illa ūba ſi decē operas nō ōderis.xx.dato ſingūſ ipſe.x.ope ꝑmiſſe. Ita in ꝑpoſito vr̄ p illa ūba ex diſpōne teſtātis vocatꝰ. Quito faciat tex.i.l.cū anus.ff.de ꝯdi.⁊ demō.in ūbo minus ſcriptū q̄ꝫ dc̄m.vbi lex diſpōit ꝙ qñ pr̄ iſtituit filiū ⁊ poſt moꝛtē grauat de reſtituēdo lꝫ aliud pr̄ nō dixerit diſpōit lex ꝙ pr̄ dixit ſine liberis.⁊ ſi ḡ lex ex ꝯiectura pſumit patrē vocaſſe nepotes qñ ō eis nullā mētiōeꝫ fec̄ q̄to foꝛtiꝰ pſumit ſeu pſumē dꝫ prēꝫ vocaſſe filiū ex teſtō qñ de filio expꝛeſſaꝫ mētionē fecit de illo teſtō. Sexto faciat in ſimilī nā qñ pr̄ inſtituit filiū ⁊ ſi ſine filiberiſ ōceſſerit ſubſtituit aliū ꝙ vr̄ vocaſſe liberos ſi pr̄ cū illis liberis ſupſtitibus deceſſerit vt ē tex.q h ꝑbat i.l.lucius la ſcda.ff.de her. inſti.⁊ i.l.filiuſſa.§.cū qs de leg.i.⁊ i.l.ex facto.§.ex fcō.ff. ad treb.⁊ i.l.i.C.de ꝯdi.inſer.ḡ eodē mō ⁊ multo foꝛtiꝰ dicemꝰ prēꝫ vocaſſe filiū ex teſtō.nā ſi vocauit nepotes q adhuc nō erāt in reꝝ nā ad q̄s nō pſumitur tāta affectio quāto foꝛtiꝰ dr̄ vocaſſe filiuꝫ ſupuenientē.⁊ p certo iſta opinio gl.i.d.l.q̄ꝺdiu ⁊ Bar.in locis allega.ſupiꝰ eſt de iure verioꝛ ⁊ ē equa ⁊ benigna fauēs teſtō ⁊ ēt eſt vtilis filio ḡ eſt tenēda i iudicādo ⁊ cōſulēdo.⁊ ſi occurrēt i accidētia facti ꝯſulēꝫ ſꝫ iſtā ptē. Nec ob.d.l.gallꝰ.§.idem credēdū quē idurit Jo.ō imo.⁊ poſt eū Lod. ro. ⁊ Jo. petrucij.q2 ſi bñ ꝯſidereſ ille tex.ē lōge diuerſus a q̄ōne iſta.ibi.n.pr̄ inſtituerat expꝛeſſe filiuꝫ ⁊ de nepote fecerat mētionē h mō ſi me viuo moꝛiaſ iſtituo ꝑnepotē naſciturū q2 ſi iſto caſu nō vr̄ vocaſſe nepotē tacite ex teſtō. iſtō ideo accidit q2 expꝛeſſe iſtituerat filiū ⁊ iō expꝛeſſuꝫ facit ſilē tacitū.l.ſi.C.de pac.ꝯuē.ſed iſte nō ē caſus nr̄.loqſ enim Bar.quādo teſtōꝛ dixit filius meꝰ ſi me viuo moꝛiaſ iſti tuo titiū quo caſu expꝛeſſe neminē inſtituit ⁊ ſic ille.§.non obſtat ad.d.l.ſi qs cū.§.ſi.rñde vt dixit Bart.q2 ille tex. hꝫ diuerſaꝫ lecturā ⁊ tenēdo ꝙ ūba ibi expꝛeſſa fuerūt legis ⁊ nō teſtōris ille tex.nullo mō obſtat.nec ob. cū dicebaſ ꝙ ūba ꝯditionalr̄ ꝓlata nō diſponūt. vt in.l.ſi quis ſub ꝯditiōe.ff.ſi qs obmiſ.cau.teſta.q2 iſtō nō ē ſimplr̄ verū.q2 vbicūq3 ūba ꝯditionalr̄ ꝓferūſ ab eo q2 pt̄ diſpōeꝫ facē talia ūba diſponūt.⁊ iō dixit Bar.i.l.ij.§.videndū ff.ad tertu.ſtatutū dic̄ ꝙ ſtatībꝰ maſculis femie nō ſuccedāt ꝙ lꝫ illi maſculi ſint ꝯditionalr̄ vocati nihilominus ſuccedūt.fac̄.d.l.lutiꝰ.ff.de here.iſtit. Cū ḡ teſtōꝛ in caſu iſto potuerit diſponē lꝫ filiū ꝯditionalr̄ vocauerit nihilominꝰ p modū diſpōnis illū vocauit.nec ob.d.§.in oibus qs tex.dicit ibi illō obſuādū ē vt q ē in ptāte ſit ex aliqua pte iſtitutꝰ.nā tex.ille nō reſtrigit ſe ad inſtōnē expꝛeſſaꝫ.⁊ iō ſufficit ꝙ tacite ſit iſtitutꝰ.nā taciti ⁊ expꝛeſſi eadē ē rō.l. cū qd.ff.ſi cer.pe. Nec ob.d.l.poſthūoꝝ q2 lꝫ dicat ꝙ filiꝰ ōbeat iſtitui tñ ſufficit ꝙ tacite ſit iſtitutꝰ.vt ē tex.i.d l.cū in teſtō.i pn̄.lꝫ gl.ibi ſuppleat ad illū tex.vꝫ filiū iſtituēdo.q2 illa ſupplectio nō ē neceſſaria imo coinqnat illū tex.illū reſtrigēdo. Et ſi mihi dicaſ ꝙ i illa.l.poſthūoꝝ appōiſ iſtō ūbū noiatiꝫ. Ego rñdeo ꝙ illō ūbū noiatiꝫ ōtermiat ūbū exhrēdari p id qḋ hr̄ i.l.i.⁊.ij.ff.ō libe. ⁊ poſthu. Nec ob.rñſio ad.d.l.ſi qs ita ꝙ nō loqſ in filio q2 ſupiꝰ rñſuꝫ eſt. Nec ob.d.l.ex fcō ēt q2 illa.l.ſi loqſ i filio nec loqſ i veniētibꝰ ab iteſtato i qbꝰ iura mīm fauēt. vt i.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex impfecto.⁊.§.ſi qs ꝫc.⁊ ſic.d. l.nō loquiſ in perſonis que neceſſario erāt inſtituende. Nec ob.d.l.hereditas ad ſtatū.loquiſ enim de ūbis inducētibus onus ideo nō inducūt fauoꝛeꝫ.⁊ per ꝯſequēs nō inducūt titulum inſtitutionis.ūba eniꝫ ꝓlata ad vnū effectū non debēt aliū operari. Itē nō loquiſ ille tex. in perſonis que neceſſario erāt inſtituēde. Nec ob.d.l.iter cetera q2 nō requirit ꝙ inſtitutio filij fiat expꝛeſſe ḡ. Nec obſtat.d.l.vel ſingulis quā Bal.allegabat pro gl.in.d. l.ſi quis.ita q2 reſpondeo ꝓcedit enim in grauamine de reſtituendo.vnde ſi nō eſt expꝛeſſe grauatꝰ de reſtituēdo nō teneſ i ſtituē lꝫ fallat in caſu dicta.l.cū acutiſſimi.ſꝫ i caſu noſtro nō agitur de grauamine imo agiſ de honoꝛe ⁊ cōmodō. Item q2 tex.ibi loquiſ in filijs impuberibus qui teſtari nō poſſunt.nā eoipſo ꝙ pater pro eis nō teſtaſ videſ velle eos ſine teſtamēto decedere.⁊ per ꝯñs videſ velle vnū alteri ab inteſtato ſuccedē.⁊ iſte nō eſt caſus noſter.⁊ ſic apparet ꝙ de iure ciuili iſtud teſtamētū valet ⁊ tenet.⁊ p ꝯſequēs nō opoꝛtet ingredi oſtium Raphaelis Lud.a.roma.⁊ Jo.petrucij dicētiū ꝙ ſit validum de iure pretoꝛio ⁊ nō de iure ciuili. Nec ob. cum Rapha.allegabat.l.poſthumus.§.idē eſt q2 tex. ille loquiſ in filio preterito quo caſu iſte nō eſt ꝑteritus. Vltio pro iſta opi.glo.⁊ Bar. optime facit tex.in.c.cū tibi.ō

51 eo.vide ibi dicta mea. ¶ Capio nūc quartū vꝫ quotruplex ſit effectus ſubſtitutionis vulgaris.dic ꝙ producit quinq3 effectus. Primus eſt in homine ſui iuris inſtituto herede.nā illa verba ſi heres nō erit intelligūtur ſi heres non erit per ſe vel aliū mutata ꝯditione heredē non fecerit.in iſtituto vero qui eſt alieni iuris intelligeſ.i.ſi aliū heredē nō fecerit vel ipſe mutata conditione heres nō erit.l.ij.alias.iij.C.de heredi.inſtitu. Secundus effectus eſt q2 teſtamentū pōt aſſumere vires a ſubſtitutione vulgari.l.iij.§.ſi.de liberis ⁊ poſthumis. Tertius effectus ē q2 expꝛeſſa vulgaris continet tacitā pupillarē.d. l.iā hoc iure. Quartus effectus ē q2 p eam ſucceditur defuncto ⁊ non heredi.inſtit.de pupil.ſubſtit. in pn̄. Quintus ē q2 ō ſuo ⁊ neceſſario hēdi ſubſtō vulgaris fac̄ ipm hr̄dē volūtariūᵃ.vt no.i.l.ſi filiꝰ hēs.ff.ō libe. ⁊ poſthu. Reaſſumo nūc ꝑpriū effectū ⁊ ꝯſidera q2 ad h vt hēat locū ſubſtō vulgaris oꝫ ꝙ ōficiat ſpēs iſtōnis vt iſtitutꝰ ſi ſit hēs nec poſſit eē hēs puta q2 ſpudiauit hēditatē vl̄ q2 lapſuꝫ ē tps adeūdi als q̄ꝺdiu ē ſpes ꝙ inſtitutꝰ poſſit hēs eē ñ pt̄ hēe locū ſubſtō vulgaris.l.q̄ꝺdiu cū ſi.ff.de acqui.hē.qḋ dc̄m tēpant oēs ō q̄ p bar.i.l.i.ff.ō vul.⁊ pup. ⁊ p oēs h qñ iſtitutꝰ pt̄ venire de iure cōi ſed ſi inſtitutus nō poſſet vēire.poſſet venire ſola gratia vel diſpēſatiōe. vel in itegrū reſtōne tūc admitteret ſubſtitutꝰ ⁊ nō expectareſ illō ius ſpēle gratioſuꝫ ⁊ diſpēſatiuū.l.⁊ ſi ſine.§. ſed ꝙ papinianꝰ.ff.de minoꝛibꝰ.reputaſ.n.quaſi impoſſibile illud qḋ nō pōt obtineri de iure cōi ſed ſolo pꝛinci

a ¶ Voluntarius. Vide ad hoc.d. alex. de imol.in l.ſi filius in .viij. col.i ſi.ff.de li be.⁊ poſthu. in.l.i.in xxix. col.ver.quintus effectus ō vulga.⁊ pup. vbi de hoc ad plenum.

pſo priuilegio.l.iiij.i pn.ver.ff.de fideicō.liber.l.apō iuliani.§.ſi.ff.de leg.i.facit qō voluit Bar.i.l.iter ſtipulantē.§.ſacrā.ꝛ i.l.ꝯtinu°.§.cū qs.ff.ō vbo.ob.ꝛ i.l.i.ff.ō cōdi.iſti.ꝛ i.l.i.§.ſi qs filiū ꝛ.§.ſi.ff.de ꝯtrab.ꝛ i.d.l.apō iuliani.§.ſi.ꝛ i.l.intercidit.ff.ō ꝯdi.ꝛ dmō.ꝛ i.l.i.ff.de inof. teſt.lʒ i lectura mea h̄ nō repiaʒ ibi apō bar. Ange.tñ in d.l.iiij.i.§.i.ff.de fideicō.lib.refert illū tex. allari ad h̄ p ſing.bar.i.d.l.i.ff.de inof.teſ.idē voluit Inn.i.c.ſili°.ꝛc. vide ibi dcā mea.ꝛ Inn.i.c.paſtoral de ca.poſ.ꝛ ꝓprie. Dy.i.c.ſcī.de reg.iu.i.vi.gl.i.c.gſ a de reſcrip.i.vi. ꝛ ibi dñicus dicit teſtōr legauit ꝑ capelle edificāde q̄ edificari nō pt niſi de ſpāli gr̄a pncipis ꝙ iudicaſ q̄ſi ipoſſibile. ꝛ iō poterit cōmutari i aliū piū viuʒ citra diſpēſatione pape iuẋ no.in.c.nos qdē.ꝛ eo.faciat ēt gl.i.xiiij. diſti.c. epſ.ꝛ iō dixit Ang. i.d.l.iiij.§.i. iſtitut° itrauit religionē icapacē bonoꝝ ꝛ ē ītra ānū ꝓfeſſiōis ꝙ interim ſubſtitut° vulgaris nō poterit adire.qꝛ de iure cōi poſſet exire religionē ītra ānū ſecus ſi de iure ſpāli.puta minor repudiauit h̄ditatē ꝙ lʒ poſſit reſtitui in itegrū tñ locus erit ſubſtituto.ſʒ ſubtiliſſ doctor. Raph.cu.in.d.l.apō iul.§. ſi.dicit ſibi nō videri veꝝ ꝙ ea q̄ pendent ex ſola pncipis volūtate ſint ipoſſibilia.alleg.d.l.intercidit.nā deportatus nō pt reſtitui niſi a pncipe ſi h̄ eēt ipoſſibile extingueret legatū ibi oī ꝯriū q̄re male dicit ēt ꝙ ex h̄ ſeqret incōueniēs ꝙ titul° de ſnīa paſſis eēt fruſtra.dicit ēt ꝙ experiētia docet nos qꝛ pncipes facile diſpēſant dūmō ſit pecunia. Iō dicit ſe putare qō illō non vr̄ ipoſſibile.ꝛ ad.d.l. apō iul.§.ſi.r̄ndet qꝛ tex.ibi dicit cū diſtrahi ſi ſoleāt.ita reputaſ ipoſſibilia.qꝛ ex volūtate ſola pncipis depēdent ꝛ qꝛ nō ſolēt cōcedi.ſʒ ſi depēderēt ex ſola pncipis voluntate ꝛ ſoliti ſunt pncipes ꝯcedere tūc nō reputaſ ipoſſibilia qō dicit eē bn̄ not.ꝛ ſʒ eū pōt inferri ad id qō voluit bar.i.d.l.ꝯtinu°.§.cū qs.vbi voluit ꝙ ſi ciuitas nō recognoſcit ſupiorē ꝛ res ipſi° ciuitatis nō pñt alienari indicaſ earū alienatio ipoſſibilis ex quo ex ſola volūtate regētis ꝑmitti pōt qꝛ dicit eſſe veꝝ q̄ſi ſunt tales res q̄s ciuitas nō ꝯſueuit diſtrahē alias ſecus.ꝛ ita regcuit Raphael ibi.ꝛ idē ēt ipſe voluit i.d.l.ꝯtinu°.§.cū qs.ꝛ ē elegāſ dcm̄ ꝛ recitatiōe ꝛ auditu dignū ꝛ cū eo trāſiui repetēs rubri.ꝛ ō reb° eccle.nō alie.ꝛ repetēs.c.ſili°.ꝛc.accurate ꝯſiderate q̄ſo ſi tāt° doctoꝛ vehemēter errauit.pmo pro opi.ſua nihil allēgat ꝛ ꝯ eū eſt caſus.i.d.l.iiij.i primo ꝟſi.vbi tex.loqſ de reſtōne in iteg.ꝛ pncipes de facili cōſueuerūt illā ꝯcedere.ꝛ tñ cēſeſ difficile ꝛ q̄ſi ipoſſibile.ꝛ ideo nō ē expectāda. Et ſi dicēs ꝙ ibi eſt caſus ſpālis qs loqſ fauore libertatis.ꝛ iō in ꝯriū erit ius cōe qꝛ ad hoc r̄ndeo nō oīa q̄ ſtatuta ſunt ꝑ libertate ſunt ſpālia niſi q̄tenus deueniat iure cōi in h̄ lʒ ille tex.loqſ in libertate ſi tñ deuiat a iure cōi.vt appet ex iurib° ſupradictis. Et ēt ꝯſidera qꝛ fauor libertatis ꝛ teſtamēti eqpanſ caſus ē i c.ſi.de re iudi.ſicut ergo nō ſtabit ipendēti iterim libertas eodē modo nō ſtabit iterim ipendenti volūtas dfunti ꝛ miror de eo qō allēgauerit.d.l.intercidit qꝛ lex illa loquiſ i his quoꝝ dies adhuc nō ceſſerat ſeu venerat ideo nō eſt mirū ſi ꝑpter deportationē legatū ꝯditiōale ſtat ipēdēti. Sed in caſu nr̄o dies ſubſtōnis aduenerat.ꝛ ſic nō erat pendēs.ꝛ iō nō dʒ ꝯſiderari ꝙ expectat° reſtituatur qꝛ iſta expectatio ipediret executionē vltie volūtatis. ſed i caſu dicte.l.intercidit ois pendebat legatū qs erat ꝯditionale ꝛ fauore vltie volūtatis expectaſ qꝛ poſſibile eēt ꝙ reſtitueretſ iterim.ꝛ ſic volūtas defuncti hr̄et effectū.ſecus ſi ꝯdēnareſ pena ſiūi mortis qꝛ tūc iō nō expectaſ.qꝛ poſito ꝙ in futurū reſtitueretſ a pncipe nihilominus eēt nouus hō.ꝛ ſic nō eēt ille de quo teſtōr ꝯuidit ꝛ ꝑpter h̄ extinguiſ legatū ꝯditionale.ꝛ iſte eſt verus intellect° ad illā.l.vide qō not. Bar.in.d.l.i.§.penult.ꝛ.§.ſi.ff. de ꝯ̄ abu.nec eſt veꝝ ꝙ ꝑpter h̄ fruſtratorius eēt titulus de ſnīam paſſis.qꝛ ego nō video quo ſpiritu induct° fuerit Raphael ad inducēdū illud incōueniēs qꝛ nō ſeqtur heres iſtitut° eſt deportatus ꝛ locus eſt vulgari ſubſtituto.ergo fruſtra reſtituereſ deportatus.qꝛ lʒ nō reſtitueraſ ad illā hereditatē delatā ſubſtituto vigore reſtōnis tñ reſtitueſ ad alia bōa.ꝛ ſic cū reuerētia ſua caro ꝛ ſanguis illud ſibi reuelauit. Nec ob.d.l.apud iulianū.§.ſi.in q̄ſtū ibi dicit ſoleāt.qꝛ dʒ intelligi ſʒ alia iura vʒ ꝙ lʒ pnceps ſoleat ꝯcedere nihilomin° ex quo depēdet a ſola volūtate ſua diſpenſatiua.i.iuris cōis relaxatiua.vt in.§.niſi rigor.i.q.vij.nihilomin° iudicaſ difficile ꝛ q̄ſi ipoſſibile ꝑ d.l.iiij.ver.pzio.ꝛ ꝑ iſta ſit expeditū iſtud pmū dcm̄ doctoꝝ qō addite ad modernos in.l.i.ff.de vulg.ꝛ pupilla. Circa iſtud tetigit Bar.in.d.l.i.ff.de vulg.ꝛ pupil. quē referūt ꝛ ſequūſ ſcribētes h̄.heres iſtitut° deceſſit ꝛ trāſmiſit ius deliberādi ad h̄dē ſuū ſm̄ diſpōnē.l.cū antiquorib°.C.de iure delib.an ſit locus ſubſtituto vulgari an heres iſti° heredis mortui ſi velit adire h̄ditatē ex iure delib.ad eū trāſmiſſaꝫ poſſit.ꝛ ꝑ ꝯñs excludat ſubſtitutū vulgarē Bar.in.d.l.i.tenuit ꝙ excludat ex eo qꝛ inſtitutus vi ſuo miniſterio feciſſe aliū h̄deʒ mutata cōditione ꝛ iō vr̄ ꝙ ſit excluſus ꝑ.l.iiij.C.de here. inſti. ꝛ ꝑ.l. ſi pſāmilias.ff.eo.ꝛ ꝑ.l.ſi qs filiū.§.i.cōiūcto illo.§.cum ꝑn.legis.ff.de acqr.her.ita refert Io.de imo.bar.dicere. refert ēt Ang.tenuiſſe ꝯriū i.d.l.i.dicētē ꝙ imo vocabiſ ſubſtitut° ex eo qꝛ inſtitut° nō fuit h̄s nec mutauit cōditionē.nā ꝑ mortē nō dicit mutaſſe ꝯditiōēſ ſʒ dicit diſſolutus qꝛ mors oīa ſoluit vt in auñ.de nup.§.deīceps col lat.iiij.ꝛ ſic nō pōt dici ꝯditionē mutatā ſed ſolutā. ꝛ iō nō hʒ locū.d.l.ſi pſ.qꝛ loquūtur q̄ñ qs mutauit ꝯditionē. Nō ob.d.l.ſi qs filiū.§.i.qꝛ lʒ ibi nō eēt adita hereditas tñ h̄ebaſ pro adita ꝑpter ptātes abſtinēdi ſeu repudiādi.qꝛ erat inſtitut° filius in ptāte q̄ ſtatim eſt ſuus heres poſt mortē pr̄is cū ptāte abſtinēdi vt in.l.neceſſarys ff.de acqr.here.inſtit.de heredū q̄li.ꝛ diffe.§.ſui.iō nimirū ſi tūc excludaſ ſubſtitutus.quimo ſm̄ Ang.vi ibi caſus ꝯtra Bar.volentē alibi qō ſubſtō vulgaris tollit ſuitatē.ꝛ ſic tollit ꝛ ipedit extātiaꝫ ſui heredis de quo plene in.l.ſi filius heres.ff.de lib.ꝛ poſthu.ſed Io.de imo. hic dicit veriorē eē opi. Bar.ꝑ eius rōnes nec vʒ bona rāſō Ang.ſm̄ eū ad.d.l.iiij.ꝛ ad.d.l.ſi pater.ex eo qꝛ ſi factū volūtariū inſtituti mutātis ꝯditionē ex ſuo facto volūtario nocet ſubſtituto mediāte iuris diſpōne fortius factū neceſſariū mortis ipſi° inſtituti mediāte iuris diſpōne dʒ nocere ſubſtituto ex quo in totū nō deſinit eſſe ſpes defectus primi gradus inſtōnis.arg.d.l.q̄diu de acq.here. Ad.d.l.ſi qs filiū.§.i.q̄tenus obſtat opi. Bar. dʒ intelligi eo caſu quo ꝑ dētionē ſubſtituti vulgaris nō eſt ſublata ſuitas.ꝛ ita trāſit h̄ Io.de imo.cū Bar.ꝛ aliud nō dicit. Sed in.d.l.i. Io.de imo.dicit ſe dare nouā opinionē vʒ ꝙ vbi ſubſtitutio vulgaris eēt fcā expſſe in caſu volūtatis vel ꝑ illa vba ſi heres nō erit ꝛ ſic ſaltē in genere eſt expſſus caſus volūtatis qꝛ tūc vr̄ inſtitut° ꝯditionalr̄ vʒ ſi voluerit ꝑ not.in.d.l.ſi ſili° heres vr̄ ꝙ tūc nō ſiat trāſmiſſio ex quo deceſſit ꝯditione nō impleta.ar.l.ſi ita reliſtū.§.illi ſi volet de leg.i.ſecus ſi expſſe fuiſſet ꝯcepta i caſu impotētie ꝛ tūc ꝯcederet opi. Bar. Nec ob.ſi dicatur ꝙ illa vba ſi voluerit faciāt ꝯditionē in ſuo ꝛ neceſſario. tñ in extneo h̄de habēſ pro nō appoſitis ꝛ ꝑ cōſequens nō facit ꝯditionē qꝛ ipſe r̄ndet ꝙ h̄ poterat ꝯcedē ſʒ iura antiq̄ ſm̄ que nō erat inuēta trāmiſſio iuris deliberandi hodie vero ꝑ.d.l.cū antiquorib° fuit inuētuʒ ꝙ fieret trāmiſſio iuris deliberādi.ideo ſecus arg. d.l.ſi ita.§.illi ſi volet.ꝛ ita r̄ndet ibi Io.de imo. Sed in.d.l.ſi pſ vbi Ang.tenuit ꝯ Bar.ſeqſ Io.de imo.opi. Bart. ꝯ Ange. ꝑ rōnes q̄s h̄ allēgauit.ꝛ addit qō idē voluit Bal.i.d.l.i. .C.de her.inſti.ꝛ in.d.l.cū antiquorib°. Et miror vehemēter de viro qꝛ fuit iteruallū vltra.xxx.ānos q̄ñ Io.de imo. ſcripſit in.d.l.i.ff.de vulg.ꝛ pup.ꝛ poſtea ſcripſit i iſto.c. ꝛ deīde ſcripſit i.d.l.ſi pſ.ꝛ audiui eū legētē dcām.l.ſi pſ ꝛ ſcribētē ſup ea.ꝛ neq̄ in.d.l.ſi pſ fecit aliquā mētionē de ſua noua opinione quā ꝑ multa tpa ante poſuerat in d.l.i.neſcio ſed deus ſcit forte non placuit ſibi.ꝛ ideo de

tā nō fecit mētionē. Addite ad Jo. de imo. ber. in. d. l. ſi
pf ⁊ in. d. l. cū ꝓponas. C. de here. inſti. ⁊ i. l. ſʒ ſi ꝑ dote. §.
nō nūquā. ff. de leg. preſtā. vbi refert dicta ſua in. d. l. i. de
vul. ⁊ pupi. dicēs fore ibi gl. ꝑ illa opi. dicit eni gl. ibi ꝙ
potėtior ē trāſmiſſio ꝗ̄ ſubſtitutio. ⁊ iō alleg. glo. illā ꝑ il
lo dcō ⁊ ēt aioſe nimis bar. ibi loqꝫ dicēs h̄ fuiſſe ſuū du
biuʒ ꝗ̄ſi fuerit factura ⁊ inuētio ſua. ſʒ ſalua pace ſua iſta
fuit opinio Ricbar. malū. quā reperio relatā a pclaro ⁊
excelſo doctore dño Benedicto de plūbino repetente. l.
iij. C. de iure delib. vbi refert ꝙ Bar. ſequēdo opinioneʒ
Ricba. malū. dixit ꝙ vulgaris ſubſtō excludiꝫ p illū cui
trāſmittiꝫ hꝛ̄ditas vel ius deliberādi. Sʒ excellentiſſim᷒
doctor mihi vt pater ſūma obſeruātia obſeruād᷒. d. Jo.
de ana. archidiaconus modernus repetēs. d. l. iij. C. d̄ iu
re delib. tetigit elegāter iſtū paſſuʒ. ⁊ añ oīa dixit ꝙ iura
allegata p bar. nō ꝓbāt opi. bar. ⁊ iō dicit ꝙ dicta. l. ſi pf
⁊. d. l. ſi cū ꝓponas. ⁊ inſti. de vulgari ſubſtōne. §. ſi. loquū
tur ꝙ vulgaris ſubſtō recipit īterptationē a iure ſi hꝛ̄s ſi
erit vel aliū ſuo miniſterio hꝛ̄dē nō fecerit. nā ſi alterum
iſtoꝝ interueniat excludiꝫ vulgariter ſubſtitutus. ſʒ i caſu
ꝓpoſito inſtitutus facit hꝛ̄dē illū in quē trāſmittit ius de
liberādi ex diſpōne. d. l. cū antiquioribus. ⁊. d. l. i. de his q̄
ante apertas tabulas. qꝛ ipe rñdet ꝙ. d. l. ſi pf. ⁊. d. l. cū
ꝓponas loquūꝫ q̄ñ hꝛ̄s adiuit ⁊ p ſuā aditionē aliū fecit
hꝛ̄dē tūc clarū ē ꝙ vulgariter ſubſtitutus excludiꝫ. qꝛ nā
talis ſubſtōnis expirat hꝛ̄ditate adita. l. poſt aditā. C. de
ipuberū. ſʒ hoc non interuenit in caſu iſto imo interuenit
mors añ hꝛ̄ditatē aditā q̄ caſu aperiꝫ via ſubſtituto. d. l.
ſʒ ſi ꝑ dote. §. pe. ⁊ fine. ⁊ p ꝯñs illa iura bar. nō faciūt ad
ꝓpoſitū. Scd̄o alleg. bar. d. l. i. de his q ante apertas ta
bulas q̄ lex i veritate hoc nō ꝓbat ſʒ cū in v̄. alioſqʒ quē
tex. bar. ibi exponit. i. ſubſtitutos quā dicit eē magnā di
uinationē ad illū tex. ⁊ ē refugiū miſeroꝝ. vt ē gl. ſin. i. l.
filiū quē. C. fa. her. nā ex illa. l. nō apparet ꝙ fuerint dati
ſubſtituti imo in prin. poniꝫ ꝯriū. Preterea dicit talis ex
poſitio ē ꝯ illū tex. q dicit alioſqʒ aduerſus auitū ⁊ pater
nū deſideriū. ⁊ ſic loqꝫ de illo q veniret ꝯ vel p̄ter volūta
tē teſtātis. ꝯſtat autē ſm eū ꝙ ſubſtitut᷒ nō eſt de illis. qꝛ
imo hʒ volūtatē d̄functi. l. titio ⁊ meuio. §. iulian᷒. d̄ leg.
ii. Jtē illa expoſitio ē ꝯ illū tex. dū dicit inſperato cōmo
do legati qꝛ imo ſubſtitutus venit ad ſperatū cōmodū ⁊
nō ad inſperatū. Tertio dicit. d. l. ſi qs filius. §. i. de acq.
here. alleg. a bar. nō ꝓbare dictū eius qꝛ intelligere tex.
illū. qd̄ erat ſubſtitut᷒ vulgaris ē diuinare nec ē bonū di
cere ꝙ ille. §. feraꝫ ad principiū legis cū i eo ponaꝫ caſus
oino ſeparatus ⁊ diuerſus iō nō dʒ fieri ꝯiūcto. l. papi. exu
li. cū ſi. ff. de mino. Preterea dato ꝙ ita eēt nō ꝓbat dcm̄
bar. qꝛ ibi fit trāſmiſſio vigore ſuitatis ⁊ nō vigore dicta
rū legū nec gl. i. d. l. ſʒ ſi ꝑ dote. §. ſi. nubā ꝓbat dictū bar.
qꝛ dʒ referri ad caſuʒ quē gl. ille allꝫat vʒ ad. l. illud. §. ſi.
cū. l. ſe. ff. de ꝯtab. vbi nō fit trāſmiſſio vigore dictaꝝ legū
faciat ad hoc dictū bar. in. l. nō ſolū. §. liberatiōis. ff. d̄ li
be. legata vbi dixit ꝙ dictū gl. dʒ itelligi ſm iura q̄ allꝫat.
Et p iſta poſuit extra hoſtiū elegātes. ll. allegataſ a bar.
⁊ ſic vr̄ ꝯfundere dictū bar. qd̄ re uera fuit Ricbar. mal.
vt vobis retuli. ſʒ oēs attribuūt bar. ⁊ male. poſtea vero
eleuat vocē ſuā ad celū dicēs ſe reperiſſe caſum quē nec
bar. nec aliȷ ſequētes opi. ſuā ad hoc allegauerūt. qnimo
ſm eū nullus vnꝗ̄ ꝑpēdit viſqʒ ad tpa ſua ⁊ allꝫat tex. i. l.
vnica. §. cū aūt ſupiori pte ꝯiuncto. §. in nouiſſimo i v̄. hꝛ̄
ditatē eiuſdē. l. nā in. d. v̄ſi. hꝛ̄ditatē tradiꝫ regula antiq
⁊ noui iuris ꝙ hꝛ̄ditas n̄ adita nō trāſmittiꝫ a q̄ regula
excipit duos caſus ꝑmus ē in liberis qbus trāſmittiꝫ hꝛ̄
ditas p. l. i. C. d̄ his q ante aper. tab. ſecūdus eſt in his in
qb᷒ trāſmittiꝫ ius deliberādi ⁊. d. l. cū antiquioribus. ita di
xit tex. in. d. v̄ſi. hꝛ̄ditatē deinde vero in. d. §. cū autē in ſu
periori pte tradiꝫ doctrina ad quos deuoluaꝫ hꝛ̄ditas n̄
adita exquo nō trāſmittiꝫ dicit ibi tex. ꝙ exceptis qbuſ
dā pſonis qbus trāſmittiꝫ exceptuatis in ſuperiori parte
legis prime d̄uoluiꝫ ad ſubſtitutū. ſcd̄o ad venientes ab i

teſtato. tertio deuoluiꝫ ad fiſcū. ⁊ p ꝯñs aperto ore deci
dit ille tex. ꝙ antequā hꝛ̄ditas nō adita deuoluaꝫ ad ſub
ſtitutū vocanꝫ pſone excepte i ſupiori pte legis. ſed in illa
ſupiori pte legis ſunt exceptuate pſone qbus tranſmittiꝫ
vt ē hꝛ̄ditas ⁊ ius deliberādi de pmo eſt tex. i. d. l. i. d̄ his
q añ aptas tabulas de ſcd̄o ē tex. in. d. l. cū antiquorib᷒ ca
ſus ergo q nō pōt cauillari eſt ibi ꝙ ſubſtitutus excludiꝫ
ſʒ iura allegata p bar. nō ꝓbēt nec allegata p Bal. ⁊ in
hoc defecerūt pclara ingenia maioꝝ. ⁊ allegat ēt rōnem
vulgaris ſubſtitutio admittiꝫ demuʒ hꝛ̄ditate non adita
quocūqʒ iſtō eueniat. qꝛ illa adita expirat vulgaris ſub
ſtō. vt. d. l. poſt aditā. ſed in iſtis duob᷒ caſibus. ſ. in tranſ
miſſiōe hꝛ̄ditatis ⁊ iuris deliberādi lex fingit hꝛ̄ditatem
aditaʒ exquo illos excipit a regula hꝛ̄ditatis nō adite. ⁊
dat ſibi illū effectū quē ꝯfert aditio ergo ſubſtitut᷒ exclu
diꝫ. ⁊ p certo ē deciſio mirabilis ⁊ ponens ad terrā dicta
multoꝝ. Sʒ libet in mediū afferre illud qd̄ pclaro ꝓhete
venit i mētē pſalmo. cviij. deus laudē meā ne tacueris ⁊c.
Nā ſupius allegatus doctor Benedictus d̄ plūbi. cuius
aīa qeſcat in pace repetēs. d. l. iij. C. d̄ iu. d̄lib. in quodā
ſuo nota. loquēdo d̄ bar. dicit ſalua reuerētia tāti viri iu
ra allegata p eū nō ꝓbāt illud qd̄ ipe dicit. ⁊ dat rñſiōes
ad iura allegata p bar. q̄s ſupius dedit ꝓfatus lētiſſim᷒
doctor Jo. d̄ ana. Poſtea dicit ſe putare dictū Ricbar.
⁊ bar. fore veꝝ p tex. d. l. vnice. §. cuʒ aūt in ſupiori pte. l.
ꝯiūcto. §. in nouiſſimo i ver. hꝛ̄ditatē. vbi dicit eē caſuʒ ex
p̄ſſuʒ ſʒ null᷒ illā. l. ad hoc allegauerit ſm eū viſqʒ ad tpa
ſua. ⁊ ſic inuētio ⁊ factura illius tex. ad ꝓbādū opi. Ri
cbar. ⁊ bar. fuit bñdicti de plūbino nō imerito dicere poſ
ſent ſupiora dcā. dēim᷒ ex illo q vulnera nr̄a reuelat. bal.
vo in. d. l. cū atiquorib᷒ in ſcd̄a qōne ſequutus ē opi. bar.
qꝛ vulgaris ſubſtō defert hꝛ̄ditatē ſubſtituto ex duplici
capite ſi hꝛ̄s nolit vel nō poſſit ex capite deliberatiōis ni
hil ſcd̄o moueꝫ qꝛ exquo trāſmittit habēs cohꝛ̄dē extraneū
vt in. l. iij. C. d̄ iure delibe. ergo ⁊ habēs ſubſtitutū. tertio
allꝫat bal. d. l. i. C. de his q añ ap. tab. ſʒ idē repetēs. Jo.
de ana. i. d. l. iij. dicit ꝙ iſta pria rō bal. nō cōcludit ex eo
qꝛ hic nō q̄ritur vtrū ex capite deliberatiōis ſubſtitut᷒ ad
mittaꝫ ſʒ ex eo qꝛ inſtitutus deceſſit nō adita hꝛ̄ditate nā
videbaꝫ ꝙ ſic ⁊ iſtō cōprehēdiꝫ ſub altero capl̄o vel qa
noluit vl̄ qꝛ nō voluit morte ꝑuētus. Nec obſtat ſcd̄a rō
trāſmittit habēs cohꝛ̄dē extraneū ergo trāſmittit habēs
ſubſtitutū nā iſta nō eſt bona equiꝑatio datio cohꝛ̄dis ⁊
datio ſubſtituti iuxta plene notata i. d. l. ſi filius hꝛ̄s. ff. de
lib. ⁊ poſt. ⁊ Jo. de imo. nec obſtat. d. l. i. allegata a bal.
vbi dꝛ ꝙ ſi fratres ſunt inuicē ſubſtituti reciproce ⁊ vnus
dū deliberat deceſſerit relictis liberis trāſmittit ad eos ⁊
ſic vulgaris ſubſtitutio nō īpedit trāſmiſſiōeʒ d̄liberātis
nec illā q̄ fit vigore illius. l. i. ita iducit bald. illā. l. ꝑ opi.
bar. ſʒ. d. Jo. rñdet hoc mō ꝙ certe illa. l. nō dicit hoc qꝛ
dū dicit ſʒ nō ſint inuicē ſubſtituti nō intelligiꝫ de filȷs in
uicē ſubſtitutis ſʒ de filȷs cū nepotib᷒. ⁊ ita dixit gloſella
tertia ibi poſita q̄ fuit additio Franciſci accurſij ⁊ patet
a ad ſen ſuʒ qꝛ de nā huius dictiōis ſʒ᷒ ē exꝑmere caſuʒ ma
gis dubiū ⁊ includere min᷒ dubiū vt in. l. ſʒ. C. d̄ iure de
lib. ſʒ ſʒ itellectū Bal. eēt totū ꝯ qd̄ nō eſt dicēdū ⁊ ſic ſi
recte iſpiciaꝫ ille tex. poti᷒ facꝫ ꝯ bal. ꝗ̄ ꝑ bal. Preterea
poſito ꝙ ita fuiſſet fcā ſubſtitutō tñ dicēdū ē ꝙ trāſmiſſio
ꝓferaꝫ ſubſtituto. qꝛ is i quē fit trāſmiſſio eſt de poſteris
teſtōris quē ex vulgari ꝯcēta i reciproca ſi vꝛ̄ velle teſtōr
excludere. ar. eoꝝ q̄ habenꝫ i. l. ſi. C. q poti. i pigno. habe.
⁊ p gl. ſi. in ſi. in. l. pcibus. C. de ipubeꝝ. ⁊ p ea q̄ habenꝫ
in. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub ꝯdi. fa. mirū ē ꝙ ita loquaꝫ
tātus doctor. qꝛ iſta ſūt dcā Sal. rñſiones Sal. ad rōes
bal. q̄s ſaly. fecit i. d. l. cū antiquorib᷒ ſʒ d̄ eo nullā mētōeʒ
fecerit ſi ē mirū qꝛ tpe iuuētutis ſue reperijt illā. l. ⁊ quiſqʒ
ſtudio laudis icēdiꝫ vt ſcripſit Cicero i pmo officioꝝ. Et
iō dicꝫ Saly. ibi ad primā rōeʒ bal. ſe fateri ꝙ ex capite
d̄liberatiōis nihil trāſmittiꝫ ſubſtituto ſʒ ex eo qꝛ euane
ſcit d̄liberatio i pſona īſtituti ⁊ reperiꝫ ſi hꝛ̄s cū ſubſtitu

a ¶ Licet. De iſta dictiōe vide multa per Bar. i. l. ſtipulatio iſta. §. hi qui. ff. d̄ verb. obli. ⁊ ibi modernioꝛes ſcribentes.

tus vocaᷓ ⁊ ius ðliberādi nō trāſit nec trāſmittiᷓ ne ꝯ vo
lūtatē veniat. nō obſtat ꝙ habēs cohrēdē extraneū trāſ-
mittat vt in.d.l.iiij.C.de iure delibe. Nā ſaly. dicit ſe mi-
rari de bal. qꝛ tūc allegat illā.l.in eo ī quo ipſe eā repro
bauit. Sꝫ ſuppoſito illo ꝓ do ibi loqᷓ in trāſmittente rōe
ſuitatis nō rōe iuris deliberādi. Nō ob.d.l.i. de hijs q
ante ap.tab. qꝛ negatiue loqᷓ in caſu quo filij ⁊ nepotes
nō ſūt inicē ſubſtituti ⁊ nō affirmatiue. quinimo dicit ꝙ
mētaliter ibi ꝓbaᷓ ꝙ vbi fuiſſent inicē ſubſtituti illa trāſ-
miſſio nō ē neceſſaria. qꝛ ex ſubſtōne veniret nepos ðfun
cti ⁊ nō iure trāſmiſſiōis qꝛ ð filijs ⁊ nepotibꝰ ibi loquitur
vt vult gloſella tertia. ⁊ ſic potiꝰ facit ꝯ bal. ꝗ ꝓ bal. ⁊ ſi
de filijs tātū iſtitutis ⁊ inuicē ſubſtitutis loqreᷓ dicēdū ē
ꝙ ibi trāſmiſſio pferᷓ ſubſtituto. qꝛ ad quē ſit trāſmiſſio ē
de poſteris teſtōris quē teſtōr ex vulgari ꝯtra ī recipro
ca nō vᷓ velle ꝯcludere. ar.l.aſſiduis ꝑalleg. ⁊ gl.ſi. in fi-
ne in.d.l.ꝑcibus. dicit tñ ꝙ ibi nō loqᷓ de reciproca ſꝫ de
vulgari vt ibi declarat. ⁊ ſic dicit eē ibi caſuꝫ ꝓ iſta pte ꝯ
bal. ⁊ bar. ⁊ per ꝯñs vulgariter ſubſtitutus īpedit trāſ
miſſiōeꝫ iure deliberādi. Dicit ēt Saly. ibi leges allega-
tas a bar. nō obſtare. qꝛ loquunᷓ de eo quē ſcriptus hrēs
facit hrēdē adeūdo p ſe ſeipſum hrēditatē qđ nō eſt in caſu
nr̄o qꝛ hrēditas nō erat adita. ⁊ ſic rñſio benedicti de plō
bino daᷓ ēt a Sal. dicit ēt ꝙ ille leges loquūᷓ in ſciēte p-
ſonā iſtitutā eē talis ꝯdictiōis ꝙ ēt adeūdo ſibi non q̄rit
vt ꝓbaᷓ in.d.l.ſi pr. ⁊ i.d.l.cū ꝓponas. ⁊ in.§.ſi. iſtitu. ð
vulg. ſubſtit. ⁊ ita rñdet ad bar. ⁊ bal. ⁊ ēt idē bal. in.d.
l.cū ꝓponas ſequutꝰ fuit opinionē bar. Sed Saly. mul
tū elegāter in.d.l.cū antiqoribꝰ arguit ꝯ opi. bar. dicens
ꝙ determinatio dcē opinionis vᷓ ſibi piculoſa. qꝛ teſtōr
habebit hrēdē de quo nunq̄ꝫ cogitauit ⁊ nō illū de quo ſi
bi ꝓuidit ⁊ ſic opi. bar. repugnat volūtati defuncti q̄ vo-
lūtas ante oīa ē attēdēda.l.iij.C.ð li.pte.c.vltis volūtas
xiij.q.ij. Scđo moueᷓ ſaly. qꝛ iſtud ius trāſmittēdi ð quo
in.d.l.cū antiqoribus. ⁊ i.d.l.i. nō dꝫ eē ꝯiectura alteriꝰ.
l.nec auus.C.de emācipa. liberoꝝ.c. q̄uis de reſcrip. in.
vi. erit.n.cū detrimēto ſubſtituti ſi ex trāſmiſſione iuris ð
liberādi vulgariter ſubſtitutꝰ excluderet. Tertio moueᷓ
nā ꝓuiſio hoīs facit ceſſare ꝓuiſionē legis.l. ſi.C. ð pac.
cōuen. ⁊ ſi teſtōr ille ꝓuidit de ſubſtituto ceſſabit ꝓuiſio.
l.ad ꝓuiſionē hoīs. Quarto moueᷓ ſubſtitutus hꝫ volun
tatē legis ⁊ hoīs ſꝫ veniēs ex trāſmiſſiōe iuris deliberādi
hꝫ volūtatē legis dūtaxat ⁊ duo vincula ſūt potentiora
vno.c.i. ð treu. ⁊ pa. auc. ita.C.cōia de ſuc.ꝗ. Quinto mo
ueᷓ qꝛ vbicūq; ē ꝓuiſuꝫ de ſubſtituto tūc nūq̄ꝫ vocenᷓ q
alꝭ p legē vocerenᷓ. ita dixit tex.i.l.ſi.C. ð neceſ. ſeruis ꝗ.
Sexto moueᷓ qꝛ ſi opi. bar. eēt va ſeq̄reᷓ ꝙ leges ⁊ eaꝝ
iterpꝛtes īpugnarēt teſtatoꝝ volūtates qđ nō ē dicēdū. al
legat.l.qđā.C. ð neceſ. ſeruis.l.ſi.C. ð lib. pte. Septio mo
ueᷓ ꝯ bar. p tex. in.d.l.i.C.de his q ante ap.tab. vbi tex. i-
nuit ꝙ ſi nepotes fuiſſent vulgariter ſubſtituti tunc veni-
rēt vigore ſubſtōnis ⁊ nō trāſmiſſiōis ⁊ ſic ī caſu in quo
eēt datus vulgariter ſubſtitutus ceſſaret ꝓuiſio.d.l.i. ⁊ eſ
ſet ſuperuacua. ꝗ claꝝ ē ꝙ ſubſtitutio facit ꝓuiſionē illiꝰ.
l. Octauo moueᷓ qꝛ datio ſubſtituti vulgaris īpedit trāſ
miſſionē q̄ ſit iure ſuitatis vt voluit gl. i.l. papinianꝰ i.§.
qm̄ āt.ff.de inof. teſta. ⁊ bar. in.d.l.ſi filiꝰ hrēs ꝗ multoma-
gis datio ſubſtituti vulgaris īpedire dꝫ illā trāſmiſſionē
q̄ ſit vigore.d.l. cū antiqoribꝰ qꝛ illa q̄ ſit rōne ſuitatis ē
potētioꝛ qꝛ ꝑpetua hec aūt annalis ⁊ tꝑalis ꝗ. ⁊ ita ꝗ-
uit verus iuris interpꝛes Saly. bononieſ. ⁊ ſic tenuit ꝯ
bar. ⁊ ēt ꝯ bar. tenuit Ang. in.d.l.cuꝫ ꝓponas. ⁊ in.d.l.
cū antiqoribꝰ. Sꝫ ad iſtas rōnes Saly. rñdet multū ele
gāter ꝑclarus ꝑſatus doc. Archi. modernus ī repe.d.l.
iij. negādo aſſumptū in pria rōne. vꝫ ꝙ volūtas teſtātis
repugnet qꝛ ex quo lex fingit illū hrēdē in quē ſit trāſmiſ-
ſio qꝛ fingit hrēditatē aditā ⁊ ſic trāſmiſſibilē ꝗ hꝫ illū hrē
dē de q̄ cogitauit vᷓ cogitare debuit maxie qꝛ hrēs hrēdis
teſtōris eſt heres vt in.d.l.ſi.cū ſi.C. de here. inſti. Itē qꝛ
ſi ē dare caſum.l. de hoc vt i.d.§.i nouiſſimo. ⁊.d.§.cū āt.

ergo ꝑſumiᷓ ꝙ teſtōr cogitauit illud qđ voluit lex. ar.l.
nemo pōt de leg.i. ⁊.c.requiſiti.ð.co. ⁊ ad hoc pt allegari
dictū bar. in.l. hrēdes mei.§. cū ita vbi voluit ꝙ teſtōr ꝑ-
ſumiᷓ velle nō ſolū illud qđ vult lex cōis ſed ēt illud qđ
volunt ſtatuta populi ⁊ ſupiusꝰ allegaui pulchra dcā ad
hoc. Tu ꝯſidera ꝙ iſta rō Saly. ē mirabilis ⁊ viua ⁊ li
mitabit iudicio meo doctrinā bar. ⁊ puto ꝙ bar. aliud ñ
ſenſerit vt inferius apperieᷓ. Nec ob. cū do. Iod. rñdet qđ
lex fingit illū hrēdē in quē ſit trāſmiſſio qꝛ fingit hrēditatē
aditā. qꝛ iſtō nō ē veꝝ. nā ſi lex fingeret hrēditatē aditā ex
trāſmiſſiōe iuris deliberādi ſeq̄reᷓ ꝙ ille ī quē trāſmittiᷓ
ipſo facto ⁊ iure eēt hrēs primi teſtōris hoc nō eſt veꝝ qꝛ
reqriᷓ factū ⁊ aius ipſius. vt.l. potuit.C.de iur. ðlib.l. ꝓ
hrēde ⁊.l. gerit.ff.de acq. here. ⁊ facit qđ habeᷓ in.d.l.cuꝫ
antiqoribus ꝗ. nec ē veꝝ dicere ꝙ iſto caſu teſtōr habuit
hrēdē illuꝫ de quo cogitauit vel cogitare debuit qꝛ ſalua
ſua reuerētia ius ðliberādi trāſmittiᷓ ad quoſcūq;. vt.d.
l.cū antiqoribus. pone mō ꝙ hrēs infra tꝑs deliberādi ð
cedit iſtituto hrēde extraneo clarū ē ꝙ illud trāſmittit ad
illū extraneū qs ſani capitis diceret ꝙ ꝑmus teſtōr cogi
tauit de iſto extraneo hrēde excludēte ſubſtitutū vulgari-
riter exꝑſſo iudicio primi teſtōris vocatū ⁊ ſic de iſto nec
cogitauit nec cogitare debuit. vñ ſpāle eſt ſubſtitutus vo
catus exꝑſſo iudicio excludaᷓ p liberos poſtea natos ex
filio iſtituto vt i.l.cū acutiſſimi.C.de fideicō. cū ſi. qꝛ de il
lis ꝑſumit lex teſtatorē cogitaſſe. ꝗ i ꝯtrariū erit ī alijs. Nec
ob. cū dicit ꝙ hrēs hrēdis primi teſtatoris ē hrēs. qꝛ fateoꝛ
illud eſſe veꝝ qñ teſtōr aliter nō ꝓuidit vt fuit ī caſu nr̄o.
Nec ob. dū dicit qꝛ ſi ē dare caſum legis de hoc. ergo ꝑ-
ſumiᷓ ꝙ cogitauit illud qđ voluit lex. qꝛ ad hoc rñde ꝙ
de hoc nō ē dare caſuꝫ legis dixerit q̄cq̄d voluerit. d. Be
nedictꝰ de plūbino ⁊ ipe nō dabit iterdū caſuꝫ.l. qđ trāſ
miſſio iuris deliberādi excludat vulgariter ſubſtitutū. ⁊
ad.§.i nouiſſimo. ⁊ ad.§.cū aūt dabiᷓ ieſu xp̄o medio ſuf
ficiēs rñſuꝫ. Pōdera accurate qꝛ ſentit p iſtas ſuas rñ-
ſiōes ꝙ extraneꝰ ī quē trāſmittiᷓ ius deliberādi excludat
ſubſtitutū vulgarē qđ nō ē iuri cōſonū vt iferius aperieᷓ
ergo rñſio ſua ad primā rōneꝫ Saly. nō vᷓ ſufficiēs. Ad
ſcđam rationem reſpondet ipſe ꝓcedere quando eēt du-
biū. ſꝫ qñ lex ē clara tūc ē ſecꝰ. ⁊ iō ſtabiᷓ legi ſꝫ ꝑiudicet
ſubſtituto. Itē qꝛ dicta regula nō ꝓcedit qñ pricepⁿ fac
ius cōe ꝓut fecit in cāu iſto alꝭ ſecus alleg. no.i.l. ſi.C.ſi
ꝯ ius vel vtili. publi. vide elegās verbū Cy. ī illa.l.ſi. ⁊ ī
l. ſcripta.C. ð pci. īpe. offer. ⁊ do. Ant.i.c.q in eccleſiarū.
de ꝯſti. ⁊ retulit Lo.ro. in.l.ſi do.§. de viro.ff.ſolu. mat. vt
qñ pricepⁿ ꝯdit legē gnālē ꝑſumiᷓ iſta cā motus quo ca
ſu poterit alteri ꝑiudicare. certe iſta rñſio ſua nō ē vera.
qꝛ deficit in fundamēto. nō eni ē veꝝ dicere ꝙ de hoc ſit
dare legē clarā. qꝛ ſalua ſua reuerētia putauit ꝑfecto ſo
re cāuꝫ in.d.§.cū aūt qđ oino ē alienū a vero. Poſſes tū
rñdere ad primā rōneꝫ ſaly. ꝙ ꝓcedit in extraneo exclu-
dente ſubſtitutū. ſed in nepote nato ex filio iſtituto q de-
ceſſit infra tꝑs datū ad deliberādū nō ꝓcedit rō Sal. qꝛ
volūtas teſtātis nō repugnat. ꝑſumiᷓ eni ꝓtuliſſe nepotē
natū ex filio iſtituto illi ſubſtituto vulgariᷓ. ar.l. cū auus
de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊.d.l.cū acutiſſimi. Ad iſtā ſcđaꝫ rōneꝫ
ſaly. rñde tu negando ꝙ agaᷓ de ꝑiudicio ſubſtituti. qꝛ
agiᷓ de iure q̄rēdo ipſi ſubſtituto quo caſu nō agiᷓ de ꝑ-
iudicio.l. qđ aūt.ff.q i frau. credi. ⁊ qđ voluit Fede de ſe
nis ꝯſi.ix. Ad tertiā rōnē rñdet ꝓcedere qñ p ꝓuiſionem
hōis eēt taliter ꝓuiſuꝫ ꝙ ꝓuiſio legis eēt ſuperuacua qđ
nō eſt in caſu nr̄o. Itē ꝯtrariū ꝓcedit qñ ꝓuiſio legis ē ð iu
re ſpāli ſecus ſi eēt de iure cōi. ſꝫ in cāu nr̄o eſt ꝓuiſum de
iure cōi. ergo iſta nō ē bona rñſio. qꝛ nō ꝓbat ꝙ iſto cāu
ē ꝓuiſum a iure cōi. ⁊ fundamētū ſuū ē i.d.§. cū aūt qđ
nō ē veꝝ ⁊ ſic rñſio ſua nō eſt ſufficiēs. Tu poſſes rñdere
ad hāc rōneꝫ Saly. ꝙ ꝓcedat ī extraneo ipſo teſtōre ex-
cludēte ſubſtitutū ex trāſmiſſiōe iure deliberādi. ſꝫ in ne-
pote militat. qꝛ tūc ꝯcurrit ꝓuiſio.ll. ⁊ tacite ꝓuiſio hōis
vt iferius apieᷓ. Ad quartā rōꝫ rñdet negādo ſubſtitutū
habere

bēre volūtatē legis.imo dicit ꝙ eſt lex expſſa ꝯ cū eodē mō iſta rñſio corruit vt pcedēs. Rñdet ꝙ ſubſtitutꝰ hꝫ volūtatē legis ⁊ hois qñ excluderet p extraneū alias ſecus p d.l.i.C. de his q ante ap.tab. Ad quintā rōnē rñdet pcedere qñ illi vocati p legē eſſent tales de qbus teſtōr nūquā cogitauit imo eos excluſit dādo ſubſtitutū ⁊ ſic venirent ꝯ vel preter volūtatē teſtōris.ſꝫ in caſu nr̄o illi dicuntur venire ex volūtate dfuncti ex quo veniūt ex ꝓuiſione legis iſta rñſio peccat vt ſuperius in pria rñſione dixi pꝛimo lex hoc nō dicit vt dictū ē ſcđo ē abſurdū dicere ꝙ teſtator cogitauit extraneū nō vocatū a ſe pferri ſubſtituto expſſe vocato a teſtatore. Ad ſextā rōnē rñdet ꝙ hic non ipugnat volūtas teſtatoris.imo ſeruat ēt eodem mō iſta rñſio peccat vt dictū eſt. Ad ſeptimā rōnē dñ Saly. allegat.d.l.i.rñdet fatēdū eſſe ꝙ in caſu illo qñ ſubſtituit ille met q ēt ſine ſubſtōne poſſet ad hereditatē venire ꝙ dat ei electio.an velit hereditatē vigore trāſmiſſionis an vigore ſubſtōnis qꝛ tūc lex q̄ vult trāſmiſſionē fieri i nullo lediť ſufficit eni legi ꝙ habeat effectū.i. ꝙ ille habeat hereditatē nec curat lex ſiue illā habeat vigore trāſmiſſiōis vel ſubſtitutionis ſꝫ dubiū ꝓprie pcedit qñ ē alius ſubſtitutꝰ ⁊ alius ſecū cōcurrens vult vigore trāſmiſſiōis ⁊ alius vigore ſubſtōnis tūc dubitať qs pferať vr̄ ꝙ veniēs vigore trāſmiſſionis nec illa lex dicit ꝯtrū q̄ loqť qñ vnꝰ ⁊ idē q pōt duplici via venire ſicut i ſimili dr̄ i illo dubio an datio vulgaris ſubſtituti faciat de neceſſario volūtariū ⁊ ipediat ſuitatis effectū indiſticte dr̄ ꝙ ſi eſt vnus ⁊ idē inſtitutus ⁊ ſubſtitutꝰ ꝙ tūc ſecure ſit de neceſſario volūtariꝰ.l.i.§.ſi ꝓponať.ff.ſi qs omiſ.cau.teſt. ⁊ tñ ſi ē altꝰ hoc nō ē ita expeditū qꝛ de hoc ſūt opiniōes. Ita dicit i ꝓpoſito ſi idē ē ſubſtitutꝰ q vigore trāſmiſſiōis vēire pōt tunc pōt eligere quā viā voluerit ⁊ iſtud nō ꝯdicit bar.loquē ti alio caſu vꝫ an ille q venit vigore trāſmiſſiōis excludat ſubſtitutū vulgarē. Nec ob. vltia rō ſm eū qꝛ ſub dubio lis ē nō eni ē expeditū an datio ſubſtituti vulgaris impediat ſuitatē ⁊ doc.i hoc ſūt diuerſi iō nō pōt aſſumi ſufficiēs fundamētū. tū qꝛ caſus ē diſſimilis ⁊ diuerſa ē rō ⁊ eneruauit fundamēta ſaly. Poſtea vero iprobat nouā opinionē doctoris ſui Jo.de imo.qꝛ nō pcedit.lꝫ eni titꝰ videať eē iſtitutus ſi eē voluerit tñ iſtō tacite ierat ⁊ p ꝯñs nihil operať. Itē qꝛ dicit falleť illā ꝯdictionē tacitā ſi voluerit ꝓueniētē ex teſtō ipedire trāſmiſſionē qñ qs trāſmittit ius deliberādi ⁊ qñ qs trāſmittit hereditatē aſcendētiū ad deſcendētes qꝛ tūc datio ſubſtituti. nō ipedit trāſmiſſionē.vt i.d.l.cū antiqoribꝰ.⁊.d.l.i. de his q ante ap.tab. itē dicit ꝙ ille.§.illi volet loqť i legato in quo illa expſſio operať qꝛ nō exp̄mit eo mō quo inerat ſecus i hereditate vt.l.iij.ff.de leg.i. Et ita ipoſuit finē dictis ſuis Reuerēdꝰ pr̄ Archi.modernus i repeti.d.l.iij. Sed inſignis doctor ⁊ pclarus dñs Jo.petrucij.tetigit iſtā dubitatiōē in.d.l. cū ꝓponas ⁊ ſicco pede ſup ea trāſiuit. Reprobat tñ nouā opinionē Jo.de imo. dicēs ꝙ nō ē ſimilis caſus qñ eſt facta iſtitutio ꝯditionalis ſi voluerit eē hres ⁊ qñ nō ē facta illa expſſio formalis lꝫ tacite icludať tñ nō operať eūdē effectū qꝛ nō facit de neceſſario voluntariū. ⁊ dicit ꝙ velata ꝯdictio volūtatis nō expſſa ē diuerſa ab expſſo vt pꝫ p.l.ſi qs ſemproniū.ff.de here.inſti. ⁊ p.l.captatorias.C. de teſt.mili. ⁊ iō ſi ſubſtitutio vulgaris habeat i ſe caput ſi noluerit pꝛio inſtitutꝰ eſſe hres ⁊ iſtud caput ita cōtētū tacite ſub verbis ſi hres nō erit. vel ſi expſſe eēt dictū vt dicit imola ꝯtineat tacite cōdictionē in inſtitutiōe vt inuitus videať hēre ſi voluerit.tñ ex quo nō ē expſſuꝫ ē eo modo quo ineſt quinimo dicit nō ē diuerſuꝫ ⁊ per ꝯñs nō requirit cōdictionē ipleri p volūtatē i vita ſꝫ ſufficit i dictis duobꝰ caſibus ad excludēdū ſubſtitutū ſicut requireret ſi expreſſe dictū fuiſſet ſi noluerit eſſe hres inſtituo talē. qꝛ expſſa nocēt nō expſſa nō nocent vt in iſtis terminis. ⁊ qꝛ in inſtōnibus nō ita ſe ipedit lex interp̄tādo ſicut facit in ſubſtōnibꝰ.alleg. Bal.in.l. i teſtō.C. de teſt.mili. ⁊ ſic trāſit cū opi. Bar. Relati ſunt patres ⁊ dñi noſtri cōmētātes iſtū paſſum. Nūc vero aperienda ē via ferro qs iuſtidixerit nō erit meū aperire nec iſta erit niſi farago libelli. Nihilominus p aliq̄li informatiōe ē videndū vtꝝ ſubſtitutus vulgariter excludať p trāſmiſſionē iuris dliberādi ⁊ hoc pbať in textu nouo ⁊ mirabili allegatū p dñm Benedictū de plūbino qꝛ vt vidiſtis tā ipſe repetēs q̄ꝫ ipe do. Jo.de ana.repetēs dixerūt ꝙ iura allegata p Bart. nō pbāt doctrinā ſuā.Sꝫ p dicto ſuo dicūt eſſe caſuꝫ quē nemo vnq̄ꝫ ꝑpendit in.d.§.in nouiſſimo ⁊ in.d.§. cū aūt p deo videamꝰ tex.illū i ṽ.hereditatē niſi fuerit adita trāſmitti.nec veteres cōcedebāt nec nos patimur exceptis liberorū pſonis de qbꝰ theodoſiana lex ſup his cauſis iducta loqť his nihilominus q̄ ſup his pſonis q̄ deliberātes ab hac luce migrāt a nobis cōſtituta ſunt in ſuo robore māſuris.ex qbꝰ verbis manifeſte iperator excipit caſum d.l.i.de his q ante aper.tab.illa fuerit lex theodoſij ⁊ ēt excipit caſum.d.l. cū antiqoribus.vult ergo ꝙ hereditas nō adita p liberos trāſmittať ad eoꝝ liberos ⁊ ēt ius deliberādi trāſmittať. ⁊ gl.ibi alle.d.l.cū antiqoribꝰ. ⁊.d.l. i. Mō i.§.cū aūt in ſupiori pte legis dicit tex. nō aditā hereditatē minime niſi qbuſdā pſonis ad heredes trāſmitti diſpoſuimus neceſſe ē ſi qs ſolidā hereditatē ſi adierit hāc qdē habeat ſubſtitutus ad eā ſi voluerit ⁊ potuerit ꝑuenire ꝙ ſi hoc nō ſit ab inteſtato eā ſucceſſores accipiant. inquātū ergo Bar.in.d.l.i.ff.de vul. ⁊ pup.dicit ꝙ p trāſmiſſionē iuris deliberādi excludiť vulgariter ſubſtitutꝰ. ⁊ Benedictus de plūbino dicit p eo fore caſuꝫ in.d.§. cū aūt referēdo illū ad ver.hereditatē.iſtud ē male dictū qꝛ lꝫ in ṽ.hereditatē tex.excipiat duos caſus vꝫ.d.l.i. ⁊.d.l.cuꝫ antiqoribꝰ.tñ in ṽ. cū aūt imperator loqť de hereditate non adita trāſmittēda ſm.l. theodoſianā vt ab ea excludať ſubſtitutꝰ.ſꝫ de iure dliberādi trāſmittēdo vt excludať ſubſtitutꝰ ille.§.cū āt ſi loqť vbi cū trāſmiſſio hereditatis ſi adite ⁊ trāſmiſſio iuř dliberādi ſūt ſepata ⁊ diuerſa iter ſe.vt i.d.l.cū antiqoribꝰ. ⁊ i.d.l.i. ⁊ vt ſepata impator illa poſuit i.d.§.i nouiſſimo ⁊ impator excludit ſubſtitutū i cāu d.l.i.ſꝫ in cāu.d.l.cū antiqoribꝰ nō excluſit vt appꝫ i.d.§. cū aūt.ergo ſeqť ꝙ excludendo ſubſtitutū pp trāſmiſſionē hereditatis nō adite ꝙ nō excluſerit pp trāſmiſſionem iuris dliberādi.qꝛ iclūſio vnius eſt excluſio alteriꝰ.l. maxime.C.de pcu.c.nōne.de pſumptio.xxv.diſ.c.q̄lis ⁊ facile fuiſſet pricipi exp̄mere ſi voluiſſet excludere ſubſtitutū pp trāſmiſſionē iuris deliberādi.arg.c.ad audientiā.de deci.c.maiores.de baptiſ.cū ſi. ⁊ tñ fecit.ꝯ ille tex.eſt formaliter ꝯ bar.quo ad excludendū ſubſtitutū pp trāſmiſſionē iuris deliberādi. Et ſi qſpiā dixerit ꝙ trāſmiſſio iuris deliberādi ⁊ trāſmiſſio hereditatis equipenť. ergo diſpoſitū in vno hꝫ locū in reliquo.ar.gl. q̄ reputať ſing.in c.ſi poſtq̄ꝫ.§.fi.de elec.li. vi. qꝛ ad hoc rñdeť ꝙ in hoc nō equiperanť.nā iperator.in.d.§.cuꝫ aūt. aſſumpſit fundamentū ad excludendū ſubſtitutū ex.d.l.i.q̄ loqť qñ trāſmittiť hereditas aſcendentiū ad deſcendentes. ſꝫ ius dliberādi trāſmittiť ad quoſcūq̄ꝫ vt i.d.l. cū antiqoribꝰ. ⁊ iō iperator.in.d.l.i.fundauit ſe ſup dſiderio auito ⁊ ſup hereditate q̄ſi debita ipſis nepotibus ⁊ p ꝯñs voluit ꝙ excludať ſubſtitutꝰ ex tacita volūtate teſtātis ⁊ diſpōne iuris nālis pferentis nepotes in hereditate aut alijs qbuſcūq̄ꝫ pſonis ⁊ p ꝯñs nō eſt eadē rō excludens ſubſtitutū a trāſmiſſiōe hereditatis ⁊ a trāſmiōe iuris deliberādi. ⁊ p ꝯñs tex.ille nō pbat opi.bar. ⁊ dñi Benedicti quo ad excluſionē p ius dliberādi. ⁊ ſic cū ipe dixerit ꝙ iura allegata p bar.nō pbāt opi.ſuā. ⁊ iō oſtendit ꝙ.§. cū aūt nō pbat opi.bar.ꝯ ſeqť ꝙ vocabiť ſubſtitutꝰ q eſt vocatꝰ expſſo iudicio teſtōris. ⁊ p ꝯñs nō excludeť p trāſmiſſionē iuris deliberādi. ⁊ ēt pōderat vnū qđ iudicio meo eſt ſubſtātiale i iſto paſſu bar.i.d.l.i.dicēs ꝙ ſubſtitutꝰ excludať per trāſmiſſionē iuris dliberādi. alleg. d.l.i. de his q an ap. tab. Mō dictū eiꝰ dꝫ itelligi ſꝫ legē quā allťat iuxta doctrinā ſuā.in.d.l.nō ſolū.§.liberatōis.ff. de libera leg. dꝫ ergo itelligi ſꝫ.d.l.i.ſꝫ illa lex loqť in trāſmiſſione heredi-

tatis aſcendentiū in deſcēdentes.⁊ in iure deliberādi nō loqͥ ⁊ bar.vr̄ extēdere ad trāſmiſſionē iuris deliberādi. exquo infero ꝙ bar.voluit reſtringere illā doctrinā ſuā ꝙ hr̄s iſtitutus ſi decedat īfra tēpus deliberādi excludit ſubſtitutū trāſmittēdo ius deliberādi ad liberos ſuos.⁊ ſic ad nepotes teſtatoris qꝛ tūc eadē rō eſt in trāſmiſſiōe hr̄ditatis ⁊ i trāſmiſſiōe iuris deliberādi.qꝛ vbiqꝫ ſeruaᷓ vo tū auitū ⁊ vbiqꝫ tractaᷓ de hr̄ditate q̄ſi debita.⁊ iō verū ē dicere iſto caſu ſubſtitutū vulgariter excludi p trāſmiſ ſionē iuris deliberādi ⁊ hoc mō dictū bar. ſit verꝫ vt celū ē celū.⁊ iſto mō pt itelligi prīa rō Sal.dicētis opi.Bar. periculoſaꝫ qꝛ teſtatoꝛ hēret hr̄dē de quo nō ꝓuidit qꝛ iſto caſu ſatis ꝓuidit tacite inſtituendo filiū qꝛ vr̄ vocaſſe ne po.ē ad portionē relictā filio. Si vero ē extrane⁹ teſtatori iſte i quē hr̄s trāſmittit ius deliberādi tūc ſit vera ꝯcluſio ꝙ ſubſtitutus non excludaᷓ prio p tex.d.§.cū aūt. Scdo p ceſſationē rōnis poſite in.d.l.i.de his q aīt ap.tabu.⁊ hoc mō ꝓcedat opi.Ang. ⁊ Imol. tenentiū ꝯ Bart. ⁊ hoc mō ſedate ſūt lites docentiū ſup iſto paſſu. Et ēt ꝯſidera qꝛ nō ē dare caſum in iure apertiorē ꝓbantē ꝙ.d.l.i. in ṽ. alios ꝯprehendat ſubſtitutos ⁊ ſic excludat eos niſi.d.§. cum aūt.⁊ in hoc dabimus laudes dn̄o Benedicto de plūbino q fuit inuētoꝛ illius tex. ꝙ ſubſtitutus vulgaris excludaᷓ pp trāſmiſſionē hr̄ditatis nō adite aſcēdentiuꝫ in deſcēdētes de quo p bar.i.d.l.ſꝫ ſi ꝓ dote.§.nō nunqꝫ. ff.de leg.p̄ſtā.Et ēt pōdera aliud qꝛ do. Benedi.dixit ꝙ d.l.i.in ṽ.alios nō ꝯprehēdit ſubſtitutos excluſos qꝛ in dicio meo pcuſſit ſe cū ligone ſuo ex eo qꝛ allegauit.d.§. cū aūt.⁊ ille.§.cū aūt refert ſe ad illā.l.i.⁊ declarat illā.l. i.ergo ſeqͥ ꝙ illa.l.i.i verbo alios ꝯprehēdit ſubſtitutos vt voluit Richar.mal.i aut.ē filiis ante dotalia inſtru mēta natis.⁊.l. nihil.ff.de ꝯiungēdis cū emācipato libe ris.Et inquātū Jo.de ana.dicebat ꝙ illud verbuꝫ alios nō cōprehēdit ſubſtitutū.qꝛ tex.ibi dı̄c aduerſus deſide rtū auitū ⁊ ſubſtitutus nō venit ꝯ deſideriū teſtatoris.ḡ qꝛ ad hoc ē ꝯſiderādū q̄ ad itellectū.d.l.i.cui⁹ ṽba formalia iſta ſūt.filios vl̄ filias nepotes aut neptes.ꝓnepotes aut ꝓneptes a matre vl̄ prē auo vel auia ꝓauo vl̄ ꝓauia ſcri ptos hr̄des. Pōdera iſtū tex.ſcriptos hr̄des.referaᷓ ḡ ad oia p̄cedētia ſiue ſcripſerit duntaxat filios.ſiue ſcripſerit fi lios ⁊ nepotes ſimul ſi eos hēbat.ar.c.inquiſitiōi ⁊.c.ſcdo reqͥris de appella.⁊.l.talis ſcriptura ō leg.i.ſeqͥ poſtea i tex.lꝫ nō ſint adiuicē ſubſtituti.referūᷓ ḡ iſta ṽba ad p̄ce dētia ſi filii ſimul ſūt iſtituti ⁊ ſubſtituti adiuicē ſiue filij ⁊ nepotes ſint iſtituti.⁊ iuicē ſubſtituti ar.d.c.ſcdo reqͥris. ⁊ lꝫ tex.cōcipiat ṽba ſua negatiue dū dicit ſi ſint iuicē ſub ſtituti.tn̄ ēt infert affirmatiuā p illā dictionē lꝫ ar.l. lꝫ.C. de iure.delib.ergo gl.tertia ibi nimis reſtringit tex.dū di cit ꝙ filij erāt ſubſtituti cū nepotib⁹.qꝛ idē. Et idē diſpo nit ille tex.ſi filij eſſent inuicem ſubſtituti.Subdit poſtea tex.ſiue cū extraneis ſiue ſoli ſint iſtituti. referēdo ḡ iſta ṽ ba ad ſupioꝛa diſponit lex ſiue filij ⁊ extranei ſint iſtituti ⁊ adinuicē ſubſtituti ſiue nō. Decidit poſtea tex.ꝙ tales hr̄des trāſmittūt hr̄ditatē aſcendētiū ad liberos ſuos.ꝓ bat ē text⁹ ſiue ſint iſtituti.filij ⁊ ad inicē ſubſtituti ſiue fi lij ⁊ nepotes ad iuicē ſubſtituti ſiue filie ⁊ extnei ad inicēꝫ ſubſtituti ꝙ hr̄ditas aſcēdētiū n̄ adita trāſmittiᷓ ad aſcē dētes.ergo ſeqͥ ꝙ deſcēdentes excludūt ſubſtitutos ⁊ ēt cohr̄des.⁊ hoc ꝓbat rō illius tex.q̄ iponit legē dicto ⁊ diſpoſito dı̄c.n.idignū ē ob cauſas fortuitas vl̄ ob caſus hūanos nepotes aut neptes auīs ſucceſſiōe fraudari ali oſqꝫ aduerſus auitū ꝯſideriū iſpato cōmodo gaudeᷓ.vn̄ teſtatoꝛ i ea portiōe i q̄ inſtituit filiū ꝑdilexit nepotē ex illo filio ſꝫ aliū filiū iſtituerit hr̄dē ⁊ illū ſubſtituerit alteri fi lio inſtituto.iſte ē caſus in.l.cū auus.ff.de ꝯdi.⁊ demō.⁊ in.l.cū acutiſſimi.C.de fideicōmiſ.⁊ iō lꝫ ſubſtitut⁹ ſit vo cat⁹ expſſo iudicio teſtatoris.tn̄ lex ꝑſumit ⁊ fingit teſtatōrꝫ prius vocaſſe nepotē ex filio inſtituto in portiōe q̄ inſtitu it filiū q̄ alios.ſiue ſint cohr̄des ſiue ſint ſubſtituti.⁊ iſta vr̄ indubitata veritas ad illū tex. quē nūc īteligimus. Et

p iſta ſit expeditus iſte quotidian⁹ ⁊ dubitabilis paſſus q mirū in modū turbauit ſp̄us maiorū. Et qꝛ vt videm⁹ ſumus in.xv.octobris ⁊ feſtū clariſſimi euāgeliſte Luce pulſat ad oſtiū ꝓ anno futuro.⁊ in hac materia ſubſtitu tiōuꝫ reqͥrit ampliſſimus ⁊ latiſſimus diſputandi cāpus vt referāᷓ oia antiqua ⁊ moderna ⁊ i lecturis ⁊ i ꝯſilijs ⁊ i repetitōib⁹ ⁊ diſputatōib⁹ h̄ nr̄o moderno tpe factis q̄ p alios ſcribētes vſqꝫ ad iſta ſecula nec relata nec ſcripta nec cōmemorata ſūt iō finē iponā pp anguſtiā tpis vt ex pediā totā iſtā decretalē.tn̄ i.c. raynald⁹ cadꝫ mā iſta ſub ſtitutiōuꝫ ibi dabiᷓ dicēdi loc⁹ ieſu xp̄o medio. ¶ Capio
52 gl.quartā ibi q deceſſit ea viua.† Nota ꝙ i caſu hui⁹ de cretaᷓ nō ſufficit habuiſſe filiuꝫ niſi ſupuiuat tpe mortis. idē ēt ſi ſupuiuāt nepotes nati ex filio vl̄ filia.l.i.C. ō cō.i ſer.Et ſi ꝯtrā arguaᷓ ꝙ imo ſufficit habuiſſe filios.l.vxo ri.C.qn̄ dies lega.cedit. Rn̄de ad illud ꝯtrā teſtatoꝛ ibi re tulit ſe ad natiuitatē filioꝝ ⁊ nō tpe mortis legatarij. h̄ ṽo retulit ſe ad tpe mortꝭ filie dicēdo ſi abſqꝫ liberis mo riretᷓ.Et ſi qſpiā dubitaret qd̄ ſi mortua matre iſte fili⁹ hic ad horā moriaᷓ.vide q̄ dixi i textualib⁹ vbi allegaui gl.i c.i.in ṽ.epm vel abbatē vbi in mā feudali nō obſtat tan quā nat⁹ q ita cito moriᷓ. Addite ad illud bal.in.l.i.§.in nouiſſimo.C.de cadu.tol.vbi qͥrit an īfans ſuus decedes in infantia trāſmittat hr̄ditatē p̄rnaꝫ.⁊ alle.gl.in.l. ſi in fanti.C.ō iur.delib.dicētē q tā paruo tpe viuit ex nāli eg tate nō dꝫ nocere agnatis ⁊ alſat ibi bal.gl.d.c.i.⁊ dicit illā gl.eē truffaꝫ in mā alioꝝ trāſmiſſionū in qb⁹ magis fauetᷓ īfanti q̄ nō infanti.⁊ alle.no.a Cy.in.viij.q.in.l.i. C.de his q ante ap.tab. In gl.in ṽ.itellige oppone ſic. Alteroch̄a debuit ſuccedere adiecte ſorori ſue ab inteſta to in oīb⁹ bonis ſuis ⁊ nō maritus ipſius adiecte .l.ſi in ꝑſonā.C.de fideicōmiſ.gl.iſta ſoluit ꝯtrā ꝙ adiecta nō ſ ceſſerat ab inteſtato.ſꝫ ex teſtō in quo inſtituerat maritū ⁊ iō dicit ꝙ ſoroꝛ aut frater nō pōt qͥrulare teſtm̄ fratris aut ſororis lꝫ inſtituat aliū niſi inſtituerit turpē ꝑſonā al
53 legat.l.fratres.C.de ioſ.teſt.† Et ſubdit hic multū elegā ter do.An.ſe vidiſſe in qōne facti in hac ciuitate Bono nie dubitare qdā frater iſtituerat quēdā vſurariū ⁊ mor tuus ē frater teſtatoris qͥrulabat teſtm̄ fratris aſſerēs inſti tuiſſe turpē ꝑſonā fuit dubiū an vſurarius diceretᷓ ꝑſona turpis ⁊ indigna ⁊ refert fuiſſe deciſaꝫ ꝙ ſic alle.l. ipro bū fenus.C.in qb⁹ cau.i famia irrogeᷓ.⁊ limitat ipē hoc niſi ipē teſtatoꝛ fuiſſet ēt vſurarius.ar.l.i arenā.C. de inof. te.Tu pōdera ꝙ do.Ant.male loqͥ prio qꝛ ꝯ eā ē gl. in illa.l.fratres q̄ dicit ꝙ ſi agēs ē ꝑſona turpis nō pōt op ponere ꝯ teſtm̄ fratris iſtituētis turpē ꝑſonā.⁊ alſat.d.l. i arenā.vn̄ nō ſufficit ꝙ iſtituēs ſit vſurari⁹ qꝛ exquo agiᷓ ō ꝑiudicio fratris qͥ iſtituit turpē ꝑſonā n̄ dꝫ attēdi tur pitudo teſtatoris ſꝫ attēdiᷓ turpitudo agētis ⁊ iō.d. bal.in d.l.iprobū dicit ꝙ nullus fenerator hꝫ qͥrelā inoff. teſti ꝯ teſtm̄ fratris turpē ꝑſonā inſtituētis ⁊ cū ipē fenerator ſit turpis ꝑſona alle.i ar.d.l.in arenā.Subdit ēt ibi bal. ꝙ ſi fenerator inſtituiᷓ hr̄s vr̄ turpis ꝑſona inſtituta.⁊ iō frater teſtatoris mouet qͥrelā ꝯ eū.⁊ alleg. Ja.but. nō tn̄ ſi hi venit in mēte gl.in.d.l.fratres.in ꝑmo dicto.⁊ idē ēt voluit Sal.bonon̄.in.d.l.iprobū. Tu pōdera qꝛ.d.l.im probū nō ꝓbat opi.eoꝝ loqͥ.n.in eo q exercebat vſuras vſuraꝝ ſꝫ i vſurario ſimpliciter nō loqͥ.Cū ḡ ipi moueāᷓ ex.l.iprobū ſeqͥ ꝙ dictū eoꝝ dꝫ intelligi ſm̄ diſpōnē il lius.l.ḡ ſi teſtatoꝛ inſtituit ſimplicē vſurariū nō exercētem fenus de fenore nō diceᷓ inſtituiſſe turpē ꝑſonā ⁊ iō idēꝫ bal.in.l.q accuſare.C.de edē.dicit ꝙ vſurarij ſūt.iſames iſamia facti ⁊ p ꝯn̄s vr̄ ꝙ tale teſtm̄ nō poſſit qͥrelari.⁊ iō Albericus de roſate in tractatu ſtatutoꝝ in ꝑma pte i vltima.q.dicit ſtatuto caueᷓ ꝙ in ꝯctu minoris dꝫ inter uenire ꝯſenſus vnius agnati hōe opiniōis ⁊ fame ⁊ iter uenit cōſenſus agnati q erat vſurari⁹ ꝙ talis contract⁹ vꝫ ⁊ tꝫ ⁊ refert ita dixiſſe Ja.bu.lꝫ canoniſte dicāt ꝯtriꝫ ſm̄ eū ⁊ remittit ad dicta p ſe in.l.ij.ff.ō teſti.te uera Ja. but.hoc dixit in.d.l.iprobū ⁊ dedit iterpratiōnē ad illud

ſtatutum

ſtatutū inq̄ſitū voluit φ ſit bōe opiniōes ⁊ fame.i.φ ſit diſcret⁹ ⁊ caut⁹ ⁊ φ nō diſſipator nec dilapidator ⁊ maxie hmōi ſūt vſurarij.bal.ibi credit ſ̄ctū nō valē. qꝛ ſeneratores ſūt ƌ facili corruptibiles ⁊ ñ ſūt bōe ꝯditōis nec fame imo ſūt ſue fame ꝓdigi ⁊ ita tēnit ꝯ̄ Ja.bu.Sal.ibi refert dñꝫ ⁊ patruū ſuū Ricb.referētē iſtā.q. fuiſſe ƌ fcō ⁊ fuiſſe ꝯſultū illū ꝯ̄ctū ñ teneṙ qꝛ ſūt ƌ facili corruptibi-

a les⁹ vſurarij qꝛ ſi lucrū p̄ferūt aie ꝓprie q̄ꝫto magis p̄ferēt cōmodo ⁊ vtilitati alteri⁹. vñ cuꝫ p̄ſumptio ſit ne corrupti male ꝯſulerēt ñ debēt admitti.ar.l.ſi cui.§.bildē.ff.de accuſ.ſꝫ ad dictū do. An. ⁊ but. ⁊ bal.φ teſtm̄ fratris in ƌ ē inſtitut⁹ vſurari⁹ poſſit q̄relari qd' dicendū cū.d.l. iprobū nō ꝓbet dictū coꝝ i ſimplici vſurario.rñdē dictū eorū fore veriſſimū ⁊ ad hoc allego.d.l.in v̄. vel leuis macula note vbi tex.vult φ ſi inſtituaṙ pſona turpis vl̄ pſona i famis leui iſamia p̄t q̄relari teſtm̄ a fratre. ⁊ iō poſito φ vſurari⁹ ſit iſamis infamia facti poterit q̄relari illō teſtm̄ dixit tñ v̄bū mirabile Inno.in.c.cū opꝫ de accuſa. quē ſeqṫ Jo.an. ⁊ alij φ loqṫ.d.l. de infamia iuris ſꝫ ſufficit leuis infamia q̄ſi velit φ nō reqriṫ φ ſit frequens ⁊ clamoſa.ſi ḡ ſimplex vſurari⁹ infamia facti vt dixit bal.nō ꝯprehēdiṫ ſub diſpōne.d.l fratres. ⁊ ſic dcm̄ doctoꝝ itelligiṫ ſꝫ diſpōnē.l.iprobū. Ad dictū Ja.but.ſup p̄fato ſtatuto reprobatū ab oīb⁹ pōdere qꝛ p̄ſumptio nālis ē potētior p̄ſūptiōe accidētali .l. q hꝫ.ff. de tutel.⁊.reqſiti ū.eo.ſꝫ nālis p̄ſumptio dictat φ ꝯſanguine⁹ p̄ferat ꝯſanguineū extraneo. ⁊ ēt dictat φ ꝯſanguine⁹ non faciat aliqd p qō alter ꝯſanguine⁹ incidat in penā. vt ē notabilis tex.i.l hēremen⁹.§.ñ.ff.de cōd. ⁊ demō. ⁊ i.c.petrus diacon⁹ ƌ homicid. ⁊ qō voluit bar.i.l.titia.ff.de ver.ob.do. An. ⁊ alij in c.gēma de ſpōſali.ḡ ſeqṫ φ lꝫ vſurarij ſint de facili corruptibiles p̄ſumeṫ ꝯ̄ extraneos ñ āt ꝯ̄ ſanguineꝫ ꝓpriū eo magis qꝛ lꝫ ſit p̄ſumptio ꝯ̄ vſuraꝝ ꝓcedit i mā vſuraꝝ qꝛ qs p̄ſumiṫ mal⁹ i eodē gñe mali.vt i.c.ſemel mal⁹ de re. iur. in vi.ſꝫ iſte caſus ē ex̄ vſurariā prauitatē ḡ ceſſabit illā ſiniſtra ſuſpitio. Et ſi dicas vſurari⁹ ē ꝓdig⁹ aie ſue. ⁊ nō vṙ diligere aiaꝫ ſuā ꝓpriā ḡ multo min⁹ vṙ diligeṙ primo niū cōſanguineorū ſuoꝝ qꝛ ad hoc rñdeo iſtud eē veꝝ in mā ꝯcernēte vſuras ḡ i alijs erit ſecus poſſibile eni ē vſurariū facere bonos ꝯ̄ctus. vt voluit cy.in.l.iij.C. plus valere qō agiṫ ⁊ dixi de hoc late in.c. ad noſtraꝫ de emp. ⁊ vēdi. ⁊ in.c.illo vos ƌ pigno.fateor tñ vſurarios eē neq̄ꝫ hominū genus vt ibi voluit Hoſti.iō videṫ mihi dicēdū φ hoc ſtabit in pēdēti nā ſi ꝯ̄ctus erit vtilis pupillo aut minori tunc valeat talis cōtractus ⁊ ad hoc allego glo. ſing.in.l.ij.ff.de acceptila. ⁊ qō ibi voluit Ange.inducēs illā gl.ad.q.florētie caueṫ ſtatuto φ in ꝯtractu minoris ƌbeat interuenire ꝯſenſus agnati ⁊ factus fuit ꝯ̄ctus vtilis minori ſine ꝯſenſu agnati φ valebit ⁊ idē ipſe voluit i quodā ꝯſilio qō fecit anchōe i ſtatuto anchonitano ⁊ in ordine meo ē ꝯſiliū vltimū ƌ quo dixi late in mutū.§. i.ff. de acq.hēdi.aut ꝯ̄ctus ē inutilis pupillo ⁊ tūc nō teneat ⁊ ita ꝓcedat dicū bal. Richar. ⁊ Saly. Si vero ē dubiū an ſit vtilis vel ne dic φ determinabiṫ ex futuro euētu.vl̄ dicas φ ſtabiṫ arbitrio iudicis ꝯſiderata q̄litate vſurarij Et ēt p intellectu iſti⁹ gl. ⁊ illius.l.fratres dicas φ nō dꝫ intelligi de fratre cōſobrino vel ƌ ſorore cōſobrina ſꝫ dꝫ itelligi ƌ fr̄e germano nato ex eodē p̄re.iſta ē gl.multū ſolēnis.in.l.i.ff.de inoffi.teſt. q̄ dicit φ appellatiōe fratris nō venit frater cōſobrinus. ⁊ ibi Ange.refert ſe i accidētia facti obtinuiſſe φ dicta.l.fratres nō hꝫ locuꝫ in fratre cōſobrino p dictā glo. Subdit ēt nō habere locū in fratre vterino. Dicit ēt ibi ang. Uni.de cu.dixiſſe i.d.l. frēs φ ſi frater hꝫ minus litima expugnat teſtm̄ in totū ñ quo ad legitimū ſupplemētū.dicit ibi Ange.ſe ſp tenuiſſe ꝯ̄riū.qꝛ ſi filius vel pater agit ad ſupplemētū ergo multo magis frater qꝛ ñ dꝫ eē melioris ꝯdictiōis. ⁊ ꝯ̄ eū dic eſſe caſuꝫ i.l.oimodo.C.de inof.teſt.vbi oēs q ad q̄relā vocanṫ ſi nō hꝫ legitimā integrā nō expugnāt teſtm̄ ſꝫ agūt ad ſupplemētū.vide ƌ hoc plene ſaly.i.d.l.fratres.Quota āt erit iſta legitia fratris Ang.i.d.l.i. dicit nō hñ eē iuſ catū.allegat tñ glo.in auc.de hēdi. ⁊ falci.in.§.i. dicētē legitimā deferri fratri. vñ oportet nos neceſſario fateri ſm Ang.φ erit quarta illius portionis quā habiturus fuiſſꝫ ab īteſtato.qꝛ eadē erat olī litima aſcēdētiū ⁊ deſcēdētiū.l.pap.§.q̄rta aūt. ⁊.§.ſi qs mortis.ff.de inof. teſt.ſicut ḡ illa hodie ē aucta i auc.ƌ triē. ⁊ ſemiſſ.l.§.i.eodē mō ē aucta illa q̄ debeṫ fratri ⁊ dicit eē tex. ⁊ patere recte intuēti in.d.§.i.in auc.de trien. ⁊ ſemiſ.certe ꝯ̄ Ang.ē gl.in autē.nouiſſima.C.de inoffi.teſta.q̄ dicit φ quarta q̄ debetur collateralib⁹ nō ē aucta. ⁊ illā ſequunṫ cōiter doc.vide ibi eos. Et limita glo.iſtā niſi frater inſtituēdo turpeꝫ pſonā appoſuiſſet i teſtō clauſulā codicillarē. qꝛ tūc lꝫ ñ valeret vt teſtm̄ valeret tñ vt codicillus. ⁊ iō tenereṫ frater ex illa clauſula codicillari reſtituere hēditatē turpi pſone inſtitute elegās ⁊ pulchrū dcm̄ fuit Ang.ꝯſi.cxix.in

b cip.ſup pūcto p̄dicto † vbi ꝯſuluit teſtōr inſtituit ſuā ꝯcubinā an dicaṫ inſtituiſſe turpē pſonā intātū φ frater poſſit q̄relare teſtm̄ per.d.l.fratres. ⁊ ƌcidit φ ſic dicit tñ φ ſi eēt appoſita clauſula codicillaris valeret teſtm̄ vt codicillus qō ē ſingulariter notādū de vno vehemēter admiror qꝛ ꝯcubinatus ē pmiſſus de iure ciuili.l.i. ⁊.ij.ff.ƌ cōcubinis. Si ius ergo ciuile pmittit ꝯcubinas quō erit dicēdū φ pmittat turpitudinē pſonaꝝ ⁊ iō ſperio ang.aliter poſuiſſe pūctū illius q̄ōnis vꝫ in.d.l.i.ff. de inoffi.teſt. dixit ſe habuiſſe de facto qdā inſtituerat ſuā ꝯcubinā dānatā de vulnere ex ꝯfeſſione ꝓpria vel ex alio maleficio i famiā irrogāte vtꝫ dicaṫ inſtituiſſe turpē pſonā cōſuluit φ ſic ⁊ p ꝯñs nō ſolū interuenit macula qꝛ cōcubina ſꝫ interuenit delictū cū īnia irrogāte infamiā ⁊ ſic aliter vṙ dicere ibi q̄ꝫ in p̄allegato ꝯſilio. Mihi vṙ φ inſtituēdo cōcubinam abſq̄ꝫ aliq̄ alia macula teſtm̄ ſubiaceat q̄rele ⁊ ad hoc allego tex.in.d.l.fratres in v̄bo leuis macula note vbi nō ſolū ſufficit vt ſubiaceat teſtm̄ q̄rele vt ſit inſtituta turpis pſona ſꝫ ēt vt ſit inſtituta pſona infamis leui infamia ⁊ iſta mēti cōmēda. Opponiṫ hic petebaṫ reſtitutio ex vi ſubſtōnis nā euanuerat ſubſtitutio facta adiecte ipuberi ſtatiꝫ cū puenit ad pubertatē inſtituta ƌ pupillari ſubſtōne in p̄n.glo.hoc in verſi. ſꝫ vṙ. ſoluit φ hec fuit ſubſtitutio fideicōmiſſaria. ſecus dicit ſi fuiſſet vulgaris vel pupillaris de hoc vide Arch. ⁊ Jo. an.in.c.i.ƚ.eo.in. vi. Cy. Bal. Saly. ⁊ alios i.l.ꝑcib⁹.C.de ipube. bar.i.l. cēturio.ff.de vul. ⁊ pup.do. Car.hic i.xxxv.q.diceṫ ƌ hoc i mā ſubſtōnis ꝯpēdioſe. Opponiṫ ꝯ̄ tex.φ nō debuit audiri allegatio de p̄ſcriptiōe annali inſti. de vſucap.§.i.l. i.in prin.C.de annali except.vbi dṙ φ olim res imobilis anno res imobilis biēnio p̄ſcribebaṫ i ytalia qō hodie ē ſublatū.gl.hic in v̄ſi.hec allegatio obſtat huic ꝯ̄rio. ⁊ ex hoc vṙ φ hec alegatio fuerit falſa. Inno. vṙ velle φ dicebaṫ hāc p̄ſcriptōeꝫ ꝯpetere iure lōbardo. dicit tñ hoc nō fuiſſe veꝝ.qꝛ cū iſta eēt nupta de iure lōbardo obtinuiſſet vṙ tñ ipe Inno.i hoc loq corrupte. Hoſti. dicit φ annalis p̄ſcriptio hic ſumiṫ p annali dilatiōe quā tutor dicebat datā alteroche ⁊ filiā datā fuiſſe ad deliberādū an adire vellēt q̄ lapſa nō erāt audiēdi.de acq.here.l. q̄ꝫdiu ar.l.mācipioꝝ.ff.de optiōe legata. Opponiṫ hic fuit oppoſita vſucapio p dote.nā res q̄ danṫ in dotē poti⁹ vſucapiunṫ titulo p emptore.ff.de vſucap.p dote.l.i.gl. hic in v̄.tūc ꝓdeſt. Sol.aut danṫ ineſtimate ⁊ ꝓcedit vſucapio p dote aut danṫ eſtimate ⁊ ꝓcedit vſucapio p emptore Hoſt.dicit φ cū res ineſtimata daṫ in dotē eo aio φ ſtatim ſit accipiētis locū hꝫ titulus p ſuo ante nuptias ⁊ p̄ſumiṫ in dubio ſic tradita.ff.de iure dotiū.l. dotis fruct⁹. ⁊.l.ſeq. Poſt nuptias vero hꝫ locū titulus p dote.ff. de vſucap.p dote.l.i. ⁊ hoc ſi de iure. ⁊ de facto ꝓceſſit matrimoniū refert Hoſt.alios dicere φ ſi iuſtus error interuenerit locū hꝫ p dote. Si āt res denṫ eſtimate.qdā vt refert Hoſt.dicūt illas añ nuptias ñ vſucapi.l.ij.ff.p dote. ſecutis v̄o nuptijs vſucapiunṫ p emptore.qꝛ eſtimatio ſimilis ē emptōi.ff.p emptore.l.ñ. ⁊ ſic itelligunt.l.i. ⁊.l.

a Corruptibiles. Adde bal i.l. eos.§. ſup in.vi.l.no. C.de vſur. ⁊ ſpec. in tit. de noto. crim.§. Jā de notorio ver. Notoriū facti. ⁊ vide moderniores ſcribētes hic.

quotiēs.C.ō iur̄ do.ꝛ.l.vnicā.§.cūq꜡ ex ſtipulatu.C.ō rei
vxo.actio. Alij dicūt vt refert ho.ꝙ ſi eo aio danꝫ vt ſtati
ſtante accipiētis añ nuptias vſucapiunꝫ ꝓ ſuo ſecutis nu
ptijs.tūc.n.añ nuptias ñ vſucapiunꝫ.ff.ꝓ dote.l.ij. Azo.i
ſūma.C.de vſucap.ꝓ dote ꝯiungit vtrāq꜡ opinionē. ꝛ ſic
nō ſūt ꝯria. Et ſi opponiꝫ ꝙ eſtimatio hꝫ tacitā cōdictio
nem ſi ſecutū fuerit mrīmoniū.ḡ impediꝫ vſucapio añ nu
ptias cū ſit ipēdenti.ff.ꝓ ēptore.l.ij.§.ſi ſub ꝯdictōe. Sol
Hoſti.ꝙ talis ꝯditio nō facit eſtimationē ꝯditiōalē ar.
l.ꝯduōes ḗextrinſecus.ff.ō ꝯdi.ꝛ demō.ſꝫ alij dicūt ꝯriū
vt refert hoſti.ex his quo ad hoc caplm dicit hoſti. ꝙ ſi
dos fuerat extimata male allegabaꝫ.ſi ieſtimata adhuc
idē.qꝛ ꝯſtāte mrīmonio ñ potuit vſucapere nō alienū nec
mrīmonio ſoluto qꝛ tūc ceſſat vſucapio.ꝓ dote.ff.ꝓ do.l.
i.añ ſi.de hoc in eo qḋ dicit ꝙ ſtante matrimonio nō poſ
ſet dotē vſucapi vir vſucapit i pīudiciū alioꝝ.C.ō vſucap.
ꝓ dote.l.vna.qꝛ vero hic dos cōſiſtebat i bōis quōdam
Raynucij q̄ ñ negabanꝫ fuiſſe adiecte vꝫ ꝓcedere dictuꝫ
hoſt.ꝙ hic ñ habuit locū vſucapio ꝓ dote nec ō h multū
curādū ē an locū hūit an nō. qꝛ nihil ō h ifra determinaꝫ
tñ reſpectu tertie q̄ debaꝫ clere ꝛ adelaſie ſi nō itervenīſ
ſet donatio ꝛ vēditio de qbꝰ in.c.ſequēti potuiſſet habeꝫ
locū vſucapio.ꝓ dote poſt obitū clere ꝛ adelaſie ad extin
ctū alterochā a ſucceſſiōe qꝛ tūc bona ipſaꝝ cleꝫ ꝛ ade
laſie icepērūt ſpectare ad alterochā.ꝓ ſua portiōe ꝛ ſic ꝯ
eā potuit hꝫ locū vſucapio ꝓ dote ſm ꝓmiſſa. Opponiꝫ
in eo qḋ fuit oppoſita pſcriptio lōgi tpis qꝛ audiri debu
it ſi.n.appet cur ñ gl. i v̄.ſꝫ q̄re ñ ꝓ fuit ſoluit ꝙ ꝯpetebat
actio pſonalis ex teſtō q̄ ñ tolliꝫ ſpacio lōgi tpis ſꝫ lōgiſ
ſimi.ſ.xxx.annoꝝ dic ꝙ imo pſcriptio lōgi tpis cōpetere
potuit ꝛ dicit hoſti.ꝙ legatario cōpetit triplex actio vꝫ
ex teſtō.vt dicit gl. iſta hypothecaria ꝛ vendicatio nō tñ
in vno ꝛ eodē caſu ſꝫ in diuerſis ſi.n. legatū ē ſpē ꝛ res ē
teſtōris adita hrīditate cōpetūt hec actōes iſti.de lega.§.
nra.qꝛ adita hrīditate dñiuꝫ rei legate trāſit in legatariū
l.a titio.ff.de fur.ꝛ legata nō.qꝛ q factus ē dñs ꝯpetit rei
vēdicatio rōe poſſeſſionis q̄ꝫ nō hꝫ.c.examinata ō iudic.
l.offm.ff.de rei vēdicat. Si vo legatū eſt in genere puta ſi
ſerui vel eq in genere tunc ꝯpetūt due actōes.ſ.ex teſtō ꝛ
ypothecaria.qñq꜡ cōpetit tātū exceptio ꝛ vnica vt ſi lega
ui debitori meo liberatōeꝫ ꝯ quē habebā vnā actionē tā
tū.ff.de libera.lega.l.qḋ mihi.l.i.§.ſi debitori.ff. vt in poſ
ſeſſ.lega. Si vero res legata ſit aliēa cōpetūt due actiōes
pſonalis ꝛ ypothecaria.l.i.C.cōia deleg. ꝛ dicit hoſt.ꝙ
ſꝫ qñq꜡ tres actiones cōpetāt mō predicto nō tñ oibus ſi
mul agi pōt ſꝫ vna q̄ magis expedierit eligēda ē.ff. de le.
ij.l.cū filꝰ.§.varios.c.i.§.eꝫ de cōceſſio. prebē.li.vi. ꝛ in
hac gl.i ver.tūc ꝓdeſt. Et ſi aliq opponat q̄ñ iſte actio
nes ppoſſunt ꝯcurrere cū actio pſonalis debeꝫ ad dādū
ꝛ legatarius ē dñs. vt.d.l. a titio ergo nō pōt dari talis
actio in.§.ſic itaq꜡ inſtitu.de actio. Itē res ſua nemini pt
eē obligata.l.neq꜡ pignus.ff.de reg.iur.ergo ſeqꝫ ꝙ non
ꝯpetit ypothecaria.gl.ſing. ꝛ vnica inſtitu.de leg.§. nra
dicit illud ꝯtigere rōe poſſeſſiōis qꝛ ſꝫ legatarius ſit dñs
rei legate nō tñ hꝫ poſſeſſionē eius ꝛ ita dicebat hic Ho
ſti.rōe poſſeſſionis Uel dicas ꝙ hoc tolleraꝫ fauore vl
tie volūtatis. vel dicas h ſtare i electōe legatarij quā vlt
eligat ꝛ vna electa cēſeꝫ alie nūquā ꝯpetijſſe.ar .l. cū ſi
lius.§.varijs ō leg.ij.c.ōinuncta.l.i.C.de furtis. vide ō hoc
Cy.Bar.Bal.ꝛ Saly.in.l.i.C.cōia.deleg. ꝛ bart.i.l.i.
ff.de leg.i. Opponiꝫ et̄ ꝙ mater vel vxor raynucij ñ po
tuerūt petere iſtas tertias.excludebanꝫ eni a filiabꝰ ray
nucij i auctē.de hrd.ab inteſ.i ꝓn. vbi prīa cā ſucceſſionis
ē deſcendētiū.ꝛ per ꝯñs filie raynucij pferūꝫ matri ꝛ vxo
ri ipſius.l.i.C.vñ vir ꝛ vxor. vbi vxor ſuccedit deficiēte li
beroꝝ ꝛ ppinquoꝝ legitia ꝛ nāli ſucceſſiōe.gl.in ver.ſꝫ q
dā matrē ſoluit ꝙ iſtud erat de ꝯſuetudine ciuitatis ex q̄
matri ꝛ vxori deferebaꝫ tertia in bonis mariti ſubaudi
ꝛ filij dicit tñ glo.ꝙ qñq꜡ et̄ de iure deferꝫ vxori quarta i
bonis mariti ſi ipē ē inops i auē.ꝓterea.C.vñ vir ꝛ vxor
vbi dr̄ ꝙ ſi maritus defunctꝰ fuerat locuplex ꝛ vxor ſup
ſtes inops vt qꝛ matrimoniū fuit ſine dote ipſa ſuccedat
cū liberis cōibus vel alterius mrīmonij in quartā ſi ſunt
tres vꝫ pauciores ſi vo plures i virili.ita tñ vt liberis eiuſ
dē mrīmonij ſeruet ꝓprietatē ſi extat ſꝫ eis nō extātibꝰ po
tieꝫ dñio. Excipit et̄ gl.caſuꝫ cū vir dimiſit vxorē.l.iube
mus.§.i.C.ō repu.vbi dr̄ ꝙ ſi vir hꝫ quadringētaꝝ libra
rū ſubſtātiā vel amplius ſatis ē ſi cētū libras pſtat mulie
ri ſi minus quartā.ſꝫ re vera.nec ille.§.nec illa auē. tāgūt
cāuꝫ huius tex.qꝛ hic de tertia dicit nō de quarta. Itē ni
hil hic dicit ō inopia vel repudio nec et̄ glo. veltra pſeue
rat in hoc ſꝫ dicit verius ꝙ tertie deducebāꝫ i iure lōbar.
do.vt i tex.ꝛ qd ꝯtineat i lōbarda dic vt i gl. ꝛ i eo qḋ di
cit gl.i lōbarda ꝯtineri ꝙ ſi vir moriꝫ vxor lucraꝫ tertiaꝫ
partē bonoꝝ mariti Abb.antiquus dicit ꝙ ibi caueꝫ de
vſufructu tātū lucrādo.allꝫ.d.l. lōbarda ti. ō his q̄ a vi
ro vxori.l.ij.ꝛ.l.ſi.dicit Jo.an.ꝙ ibi hoc nō dr̄. ꝛ veꝝ di
cit ſꝫ do.Car.ad.in.d.l.ſi.tātū dr̄ ꝙ q relinqt vxorē ꝛ fi
lios ex ea poſſit vxori relinq̄re medietatē de ſua ſubſtātia
ꝓ vſufructu ꝛ nō vltra. Si aūt relinqt filios ex alia cōiu
ge.tūc poſſet relinq̄re vxori vſumfructū ꝓ vna virili ſm
numerū filioꝝ ibi ḡ nihil dr̄ ō decedēte ab inteſtato vel de
ꝓprietate.dicit et̄ Jo.an. ꝙ ſi in lōbarda dictū fuiſſet vt
dicit Abb.nō valuiſſet vēditio ꝛ donatio facta p vſufru
ctuariū de ꝓprietate Hoſti.dicit ꝙ lōbarda nō hñ loqꝫ
ō vſufructu ſꝫ dilatata erat p ꝯſuetudinē ad ꝓprietatē in
quo iſtare potius ē facti q̄ꝫ iuris.ꝓ hoſti.tñ facit tex. i eo
ꝙ iudex pcepit iſtas tertias deducēdas ſm ꝯſuetudineꝫ
ꝗcqd ſit pſupponere debemꝰ ꝙ hoc ius cōpetebat matri
ꝛ vxori taliter ꝙ potuerūt de ipſo diſponere ita vt diſpo
fuerūt.ꝛ ex iſtis colligit hoſt.ꝙ ius lōbardū ē approbatū
p ius canonicū. ¶ In gl. nō itegralr ex ea ꝯductio tex.
notabis.ꝙ ſꝫ teſtm̄ ioffictoſuꝫ reuoceꝫ in totū iuxta no.in
l.filio pterito.ff.ō iniuſto teſt.donatio tñ ioffictoſe ñ reuo
54 caꝫ i totū ſꝫ ſolū q̄ ad legitimā q̄ debeꝫ. ¶ †Nota et̄ ex ea
ꝙ vēditio facta ō oibꝰ bōis i fraudē filioꝝ reuocaꝫ quo
ad legitimā debitā liberis nō aūt quo ad totū. de hoc le
55 tiſſime dictū fuit ſupra in textu alibis. ¶ †Ex glo. in vſi.
quartā in fine collige ꝙ quarta q̄ debeꝫ iure iſtitutōis cū
hrīditas ē exhauſta legatis ē magis priuilegiata q̄ꝫ q̄rta
trebellianica.ꝛ q̄rta trebellianica magis ē ꝓuilegiata q̄ꝫ
legitima dbita filio.nā ſꝫ iſtā gl.in q̄rta debita iure inſtō
nis nō ꝯputanꝫ niſi obuēta hrdi iure inſtōnis non aūt le
gata vel alio titulo obuēta.ſꝫ i q̄rta trebellianica ꝯputāꝫ
ñ ſolū obuēta hrdi iure inſtitutōnis ſꝫ et̄ obuēta ex teſtō
puta iure legati vel donatiōis alia vo obuēta ex teſtm̄ ñ
ꝯputanꝫ in q̄rtā ſꝫ i legitia dbita filio nō ſolū iputanꝫ ob
uēta quocūq꜡ titulo ſꝫ et̄ vndecūq꜡ obuēta vt in iurībꝰ al
legatis.in gl.ꝛ plene p Bar.in.l.i q̄rta.ff.ad.l.falci.ple
ne p Bal.in repe.l.filiū quē.C.fa.her. ꝛ i auē. ex teſtō.ꝛ
ſbi vide p oēs.C.de colla.ꝛ p do.Car.hic do. An.ꝛ do.
Pet. ¶ In gl.legitiā ipſaꝫ ad iſtā gl.quotidianā fit re
miſſio ꝛ ꝯnumerat tres opiniōes an filꝰ rogatꝰ de reſti
tuēdo hrīditatē poſſit dtrahere duas q̄rtas.ſ. legitimā iu
re nature ꝛ quartā trebellianicā. Prīa opio ē ꝙ poſſit i
diſtincte ꝛ fuit opio Mar.ꝛ eā gl. corroborat argumē
tis. Scdo ponit ſcdaꝫ opinionē ꝯriā ꝙ idiſtincte ñ poſſit
ꝛ fuit opio Jo.ꝛ iducit multa argumēta ſicut fecit i pce
dēti ꝓ prīa opiniōe. Tertio rñdet rōnibꝰ prīe opiniōis
ꝯfirmādo ſcdaꝫ. Quarto approbat primā. Quito circa
hoc ponit quādā diſtinctionē ſeu ꝯcordiā ꝛ ē tertia opi
nio q̄ fuit Azo.gl.in.l.q̄ꝫ q̄ꝫ.C.ad.l.falci.tenet hāc opi.ꝛ
diſtinctio ē iſta.aut filius ē rogatꝰ de reſtituēdo pure vel
ad certā diē ꝛ tūc nō poſſit detrahere niſi vnā quartā.aut
eſt rogatꝰ reſtituere ſub ꝯdictōe vꝫ ad diē certā ꝛ tūc poſ
ſit detrahere duas quartas.gl.in.l.papinianꝰ.§. memi
niſſe.ff.de inoffi.teſt.ſeqꝫ ad litterā hāc tertiā opinio. ꝛ ibi
ſeqꝫ bar.ꝛ idē voluit Bal.in.d.l.filiū quē.C.fami.her.ꝛ
plures ita ꝯſuluit Bar.Bal.ꝛ moderni. ꝛ ſatis pt tene
ri hodie hec opinio vt ſic iura ciuilia q̄ videꝫ diſcorda

re ad diſpoſitionē huius.c.⁊.c. Raynald⁹ ſeo.in aliquo ſuſtentet.⁊ rō diuerſificatis inter vnū caſuz ⁊ reliquū ē.q2 i reſtōne q̄ pure fienda ē ō pſenti ↄcurrerēt eodē tpe due deductiōes q̄s regula iuris ciuilis olo fieri ꝓhibet.vt.l.i rōne.§.qd vulgo.ff.ad.l.falci.l.iubem⁹.C.ad treb.⁊.d.l. filiū quē.ſed in alio cāu qn̄ reſtitutio venit fienda ſub ↄdi tione vel ad diez incertā iſte deductiōes fiunt diuerſo tpe ſtandū ē huic opinioni vt in aliquo ſaluet regula iuris ci uilis.nā illa regula circūſcripta ⁊ ↄſiderata diſpōne ca nonica maxie.d.c.rainaldus.idē eēt dicēdū in vtroq3 ca ſu nā fortius grauat filius qn̄ incōtinēti h3 reſtituere hē ditatē quā qn̄ ſub ↄditione vel ad tps cū hoc vltio cāu p cipiet interim fructus quos nō cōputat in quartā.l.iube mus.C.ad treb. Itē vbi duo diuerſa iura accidūt eidē p ſone cēſenda ē illa pſona iure duoꝝ ſicut ſubſtinet vices duoꝝ.vt in.l.ſi ↄſul.ff.de adop.c.cū olim ō re iudi.ſ3 i cō ſulendo nō eēt recedēdū a pcedēti opiniōe vt diſtingua mus an eodē tpe veniāt detrahēde ⁊ tūc nō poſſit detra hi niſi in vna aut diuerſo tpe ⁊ tūc ambe detrahant.iſta ſunt formalia verba do.Ab.hic. Pōdera q2 miruz ē ꝙ ita loquat q2 dic̄ ꝙ ↄſiderata diſpōne huius.c.⁊ maxie diſpōne.d.c.rainal.indiſtincte filius pōt detrahere q̄rtas ⁊ ſic ſentit ꝙ magis hoc ꝓbet.c. Ray. q̄3.c.ray.ſi hoc ḡ diſponit ius canonicū q̄ro timet recedere ab opinione p cedēti.nōne ſtādū ē diſpōi iuris canonici i foro ſuo cano nico ⁊ in terris tēporali ſibi ſubiectis.vt i.c.ſi duob⁹ de app.⁊ gl.i.c.ij.de arbi.i.vi. qd curādū ē ō diſpſitōe iuris ciuilis poſtq̄3 hēm⁹ diſpoſitionē iuris canonici iuxta illō qd ſcribit apud Virgiliū in primo eneidos. Nō illi ipe riū pellagi ⁊c. Preclarus doc. do. Florian⁹ ō bononia i cōmēto.d.l.filiū quē habentē tenet iſtā opi.ꝙ ſi eodem tpe vēiat detrahēda legitia ⁊ trebellianica vnica. tātū ē ōtrahēda.ſi vero diuerſo tpe tūc poterāt detrahi due q̄r te.S3 reuerēdus pr̄ do.meus Jo.de ana.i q̄dā apoſtilla manu ſua fcā ad recollectas dnī Floriani i.d.l. filiū quē refert poſt deſcēſuz cathedre dixiſſe ↄ do.Florianū ꝙ au diuerat do.ſuū Jo.de imo.dixiſſe i.l.cohēdi.§. cū filie.ff. de vul ⁊ pup fuiſſe errorē cōem legiſtaꝝ dicētiū ꝙ cano niſte approbāt iſtā cōem opi.legiſtaꝝ vz ꝙ eodē tpe vna tātū poſſit detrahi ſ3 diuerſo tpe due poſſunt detrahi ⁊ ſe illū errorē cōez legiſtarū magno tpe fuiſſe ſecutū.ſ3 nunc viderat veritatē.re uera in.d.§.cū filie Jo.de imo. ſi ſcri pſit iſta v̄ba eo mō q̄ retulit Inn. ⁊ cū Jo.ō ana.allegaſſet iſtud ↄ do.Flor. refert noluiſſe cū audire ⁊ clamaſſe vſq3 ad celū dicēdo ſe vidiſſe mille ↄſilia oli3 valētiū doctoꝝ ytalie q oēs pdictā diſtictōe3 ſequuti ſūt.⁊ ſepen⁹ ero i ac cidētia ſci ↄſuluiſſe h3 hāc diſtictōe3 cōez.S3 Jo.ō imo. in.d.l.cohēdi.§.cū filie refert Jo.an. hic tenere ꝙ filius i diſtincte pt̄ detrahere duas quartas vnā vt filius aliaz vt extrane⁹ qn̄ duplici pſona fungat qd dicit eē ſūme no. ex eo q2 legiſte ſentiūt cōiter ꝙ canoniſte approberūt eoꝝ di ſtinctionē ⁊ re uera vr̄ hoc voluiſſe do.Abb.h ipſe v̄o di cit hoc nō eē vez.qnimo indiſtincte videnť velle canoni ſte ꝙ filius poſſit detrahere legititimā ⁊ trebellianicā ſi ue ſit rogatus pure ſiue ſub ↄdictiōe ſiue i die ſiue fuerit inſtitut⁹ pure ſiue ſub ↄdictōe ⁊ hoc dicit apte tenere gl. veſtrā.⁊ vr̄ eē ſm̄ eū de mente iſtius tex.in v̄. deduci.⁊ ō mente dicti.c. Raynaldus in ver.dilectus.vbi tex.ſimpli citer vult ꝙ vnā detrahat vt filius aliaz vt extrane⁹. q̄ rō vniformiter ↄcludit i quolibet caſuū pdictoꝝ.⁊ hāc opi. dicit fore ſeruādā ēt i foro ceſaris ex quo ſūt opiniōes de iure ciuili.⁊ hec opi. ē approbata ō iure canonico p iſtū tex.⁊ dictū.c. Raynaldus ⁊ vbicūq3 ſūt opiniones de iu re ciuili ſtādū ē deciſiōi iuris canonici.vt i.c. p venerabi lē q filij ſint legi.⁊ in.c.l3. de fo. cōpe. ⁊ ita reſidet hic v̄o Jo.de imo.morte pueutus nō cōpleuit repetitionez iſti⁹ decretalis.⁊ iſtū paſſuz nō tetigit. S3 iſignis doctor do. Jo.petrucij in.l.q̄3q̄3.C.ad.l.fal.vbi alleg. bal.ibi tenen tē hāc cōem diſtinctionē.⁊ eūdē bal.in.l.iubemus.C.ad treb.⁊ i.d.l.filiū quē habētez.⁊ Ang.i.d.l.cohēdi.§.cū

filie.⁊ v̄ba Jo.de imo.i.d.§.cū filie ⁊ viſum ē ſibi nouita tē hāc afferre ꝙ i terris eccleſie ſeruet ius canonicū ꝙ fi lius indiſtincte poſſit detrahere duas q̄rtas p.d.c.Ray naldus ⁊ Raynuci⁹.ſ3 in terris iperij ſeruet cōis diſtin ctio legiſtaꝝ ⁊ ē vt videtis miranda nouitas S3 ↄſidera nō eē tutū ponere diuerſitatē īter ius canonicū ⁊ ciuile i dubio.c.cū expediat de elect.li.vi.l.vnica.C.de inof.doti bus.Scdo ↄſidera q2 non inducit q̄ro dictū.c.Raynal dus.⁊.d c.Raynucius ꝓbent ꝙ idiſtincte filius poſſit ō trahere duas quartas.qnimo i hoc.c.Raynuci⁹ iſta adie cta fuit rogata ↄditiō aliter de reſtituēdo ſi ſine liberis deceſſerit.ō hoc dicet iferius. Tertio ↄſidera q2 male lo qt dū ipſe ponit p cōſtāti iſtū tex.⁊.c.Raynaldus ꝓbare filium idiſtincte poſſe detrahere duas quartas.ſ3 hoc ē dubiū de iure ciuili vt appet p gl. in autē. ō hē. ⁊ falci.§. ſiqs autē.⁊ in.d.l.in rōne.§.qd vulgo.⁊ in.d.l.q̄3q̄3 ⁊ in pallegata.l.papi.§.meminiſſe ⁊ hoc ponūt oēs p cōſtāti eē dubiū ⁊ nō apparere deciſionē de iure ciuili. Ex quo ſeqt ꝙ ēt in terris iperij ſtabit diſpoſitōi iuris canonici. ⁊ iō poſito ita eē ꝙ iſte tex. ꝓbet filiū indiſtincte poſſe de trahere duas q̄rtas ſeruabit iſta diſpō ēt in foro ceſaris. Sed do.me⁹ Jo.de imo.in.d.l.i rōne §. qd vulgo refert iſtas opiniōes ⁊ refert quartā opi. q̄ fuit Richardi mal. ⁊ qn̄ opinionē quā retulit Cy.i.d.l.q̄3q̄3 ipſe v̄o dicit ꝙ l3 cōiter moderni legiſte dicāt ꝙ approbata ē opinio ter tia p iſtū tex.nihilomin⁹ de iure canonico vr̄ approbata opinio ꝙ idiſtincte due q̄rte poſſint detrahi ⁊ allegat Jo. an.hic l3 in v̄itate h3 eū iſte tex.⁊.d.c. Raynald⁹ loquat qn̄ filius fuit grauatus de reſtituēdo ſub ↄdictōe ſi deceſ ſerit ſine liberis.pp hoc forte legiſte moderni dixerūt ſo lū eſſe approbatā tertiā opinionē. nihilomin⁹ ipſe dic̄ ꝙ rō poſita i.d.c.Raynaldus ↄcludit idiſtincte idē eē dicē dū.⁊ iō ſm̄ Jo.an.ſtabit opinioni approbate ō iure ca nonico ēt i foro ciuili ſtāte dubitatōe iuris ciuilis ⁊ aliō nō dicit.S3 reuerēdus do.Car. hic late refert opiniōes cū ſuis motiuis relatas p iſtā gl. ⁊ finaliť dic̄ ꝙ l3 ſint mul te rōnes p ⁊ ↄ tn̄ iſtud.c.⁊ dictū.c.raynald⁹ facit p p̄ſa opi.quā primā opi.dicit tenere Inn. Hoſt. Jo.an.⁊ oēs nr̄os doc. Mirū ḡ ē ꝙ Jo.ō imo.tāto tpe nō viderit In no.Hoſt.Jo.an.do.Car.referentē oēs doc. canoniſtas ſeq primā opi.tāquā approbatā ō iur̄ canonico.⁊ dicit h̄ do.Car.ꝙ p ea maxie facit dicto.c.raynaldus. vbi cū eſ ſet vnus filius tātū legitima eſt vltra trebellianicā ⁊ ſic i trebellianica nihil remanet ſi p̄io deducat legitia ⁊ tn̄ ibi deducit trebellianica. Ad ↄ̄ria dicit poſſe rūderi vt i cia p3.dicit tn̄ cy.in.d.l.q̄3q̄3 tenere ſimpliciter ꝙ fili⁹ nō detrahit niſi vnā q̄rtā tātū ēt ſi ſub ↄdictōe ſit rogat⁹ reſti tuere qd ēt l3 Ja.de belā autē.de reſti. ⁊ ea q̄ parit i pn̄. multis rōib⁹ q̄bus ↄſideratis vr̄ eqoz opi. volēs ꝙ vltra q3 deducat quarenus in ſcōa ē aliqd plus.ſ3.c. Raynal dus multū facit p p̄ˀa opi.cui pme opinioī tāquā cōiori adherēdū dicēdū ē ꝙ illud qd deducit p legitimā nō cō putat i trebellianicā nec ↄ̄ q2 nō vr̄ vere ꝓfectū ō bonis defuncti imo ē qſi tāquā eo alienū l3 nō olo q2 hoc.c.ray naldus multū euidenter ꝓbat ⁊ iter legiſtas ē opi.debēt ipſi legiſte ſtare huic deciſioni allegat.d.c.p venerabilē. ⁊ notata i.c.i.ō op.no.nū.⁊ dcā p ſe in.c.l3 ō foro cōpe. ita formaliter dicit hic do.Car. S3 do. Pe.ō anc.dicit ꝙ de iure canonico ē approbata opi. h3 ↄſuetudinē ꝙ fi lius detrahat duas quartas vt hic p3 ſm̄ quā opi. refert dn̄m ſuū q fuit bal.repetēt. d.l. filiū quē habētē ſepenu mero ↄſuluiſſe h3 iſtā opi.⁊ ēt ipē dicit ſe ita ↄſuluiſſe ſepi us qd dicit pcedere qn̄ filius ē rogat⁹ reſtituere hēditatē vel quotā.Si aūt filius eēt iſtitutus i certis reb⁹.⁊ roga tus ſi deceſſerit ſine liberis ⁊c.tūc nō detrahit trebella nicā ſ3 legitimā tātū q2 non ē hēs v̄lis.ita ↄſuluit bal.ſm̄ eū dicit ēt aduertēdū ꝙ iſtud qd de iure canonico dictū ē ꝙ poſſint detrahi due quarte ē verū qn̄ filius ē rogat⁹ reſtituere ſub ↄdictōe vt fuit i iſto.c.Si aūt pure tantū ⁊ ⁊ tūc vna tātū detrahit ⁊ ſi qd i alia eēt plus ⁊ ita refert

a Duas q̄r tas. Vide ad hoc pa. de ca. i ↄſi.cccxl. vbi totā fere ma teriaz habes. ⁊ vide ange. in.l.i.§ inter dum.ff. ſi cui pluſq̄3 p.l. fal ci.⁊ ibi doc.

cõſuluiſſe bar. Fran. de piſis ꝛ bal. i. q. tali ſuit fili⁹ roga tus de reſtituẽdo ſub cõdictõe ſi nõ vʒ vel valebit iure te ſti valeat iur̃ codicilloꝝ an detrahet duas q̃rtes dicũt ip ſi q ſi tpe teſti teſtm̃ eſt nullũ tũc nõ retinet niſi vnã q̃rte nus eſſʒ plus in alia. põne exẽplũ cũ aliqs filius eſt p̃teri tus ſʒ ſi veniret ꝯditionaliter qꝛ p̃teritus eẽt poſthumus detrahet duas q̃rtas poſtea poſthumo nato p theoricaʒ predictã. alleg. bal. i. d. l. filius. ꝛ ita quieſcit. d. pe. ꝛ do. An. dicit q cõiter legiſte tenẽt tertiã opi. vʒ vt diſtingua mus an ſub ꝯdictõe an pure filius ſit rogatus reſtituere ꝛ refert Bar. dicere q de iure verior ẽ opinio q due q̃r te nõ poſſint detrahi. iõ vt ius canonicũ ſolũ corrigat qñ diuerſo tpe ſũt detrahẽde. qꝛ ſub ꝯdictõe vel in diẽ ẽ gra uatus. ĝ in alio remanebim⁹ iuri ciuili in correcto. ar. c. cũ expediat de electio. lib. vi. ꝛ hãc opi. dicit tenere bart. ꝛ cõiter ſeruari in pratica ꝛ ita reſidet. ange. vero i. d. l. q̃ſiq̃ dicit cõiter praticari p italiã vt due q̃rte detrahant tpib⁹ ſucceſſiuis ñ aũt ſi dies vtriuſqʒ cedat eodẽ tpe ꝛ aſ ſignat rõẽ qꝛ qñ nõ cedit dies ſimul p̃io detrahiť legitĩa in q̃ nõ ſubſiſtit grauamẽ. l. qm̃ in priorib⁹. C. de inof. te. ꝛ de reſiduo detrahiť trebellianica q̃ due ptes ſimul iun cte faciũt dimidiã eius qđ relictũ ẽ d̃trahẽdo ꝛ ita calcu lãdo dicit nũquã errabis. ꝛ idẽ Ang. i. d. l. cohẽdi. §. cuʒ ſilie. dic̃ iſtã opi. vt due q̃rte d̃trahaũ diuerſis tpib⁹ eẽ ap probatã ẽt i iudicijs i ſcolis alleg. d. l. q̃ſiq̃ ꝛ idẽ Ang. in autẽ. de here. ꝛ falci. §. ſi qs aũt. dicit q filius de reſtituẽ do grauat⁹ p̃t detrahere duas quartas. ꝛ dicit eẽ caſuʒ in hoc. c. raynucius. Jdẽ Ang. in. d. l. i rõne. §. qđ vulgo dicit eẽ approbatã opi. Azo. vt diuerſis tpib⁹ due q̃rte d̃ trahanť p iſtũ tex. Et idẽ Ang. in. d. l. papinia. §. memi niſſe dicit d̃ ꝯſuetudine eẽ approbatã opinionẽ q fili⁹ de reſtituẽdo grauat⁹ ſub ꝯdictõe poſſit detrahere duas q̃r tas dicit eẽ caſuʒ i hoc. c. ſecus dicit ſi pure. dicit tñ q illa ꝯſuetudo ẽ ꝯ̃ diſpoſitionẽ iuris ciuilis. ꝛ alleg. l. iubem⁹ C. ad treb. dicit ẽt d̃ clauſula codicillari illð qđ dicebat Pet. de anc. hic. Sʒ bal. in. d. l. q̃ſiq̃ ſeqť cõem opi. legi ſtaꝝ vt eodẽ tpe vnicã detrahat diuerſo tpe duas. ꝛ hanc opi. dicit ſeruari de ꝯſuetudine q̃ ẽ optia legũ interpres. vt in. c. cũ dilectus d̃ ꝯſuetu. idẽ bal. i. d. l. iubem⁹ dicit q de iure canonico ꝛ de ꝯſuetudĩe gñali dicit eẽ diſtinguẽ dũ an filius ſit rogat⁹ pure an vo ſub ꝯdictõe. allʼat iſtũ tex. ꝛ. d. c. raynal. idẽ voluit idẽ bal. in. l. filij. C. fa. her. ꝛ in. l. ſcimus. in. i. col. C. de inof. teſt. ꝛ idẽ voluit i. l. qm̃ in priorib⁹ ad ſi. eo. ti. ꝛ idẽ bal. in cõmẽto. c. ſi pr̃. eo. i. vi. i finalib⁹ v̓bis tangit ꝛ remittit ſe ad gl. hui⁹. c. ꝛ. d. l. in bemus. ꝛ. d. §. ſi qs aũt. Jdẽ bal. in. l. ſi arrogator in. ij. col. in v̓ſi. vij. oppo. ff. de adop. dicit filius arrogat⁹ ẽ d̃ re ſtituẽdo grauat⁹ an d̃trahat duas q̃rtas. ꝛ dicit q nõ. al leg. d. l. papinian⁹. §. meminiſſe. ſecus dicit i filio lrimo ꝛ nãli. alleg. d. c. ray. ꝛ iſtð. c. ꝛ trãſit cũ iſta diſtinctõe cõi. Sʒ idẽ bal. in. d. l. papinian⁹. §. meminiſſe dicit q de iur̃ canonico vera ẽ diſtinctio gl. vt rogat⁹ de reſtituẽdo de trahat duas quartas ſec⁹ in pure rogato ita dicit ſerua re cõſuetudinẽ. dicit tñ q talis ꝯſuetudo ẽ multũ irrõna bilis qꝛ fili⁹ plus grauať qñ teneť incõtinẽti reſtitueť. qꝛ tũc nullos fruct⁹ pcipit q̃ qñ ẽ grauat⁹ ſub ꝯdictõe qđ ẽ ꝯ̃ rõeʒ. ꝛ idẽ bal. in. d. l. qm̃ in priorib⁹ i finalib⁹ verbis poſuit quoddã ſatis vtile ad itellectũ huius d̃cretalis vʒ an pr̃ poſſit facere ne filius d̃trahat duas quartas vr̃ q nõ. qꝛ nõ põt in legitima aliqđ onus apponere vt ibi re fert poſtea Dy. ꝛ bartolucũ de praeis q pr̃ p̃t facere ne filius detraheret duas q̃rtas ita dicẽdo iſtituo filiũ meũ hẽdẽ ꝛ ſi ſine liberis deceſſerit volo q hẽditas reſtituať titio ita q i debita iure nature ꝯputeť trebellianica. arg. l. ſi debitor. ff. ad. l. falc. qđ dicit eẽ ppetuo mẽti tenenduʒ Adde ẽt eũdẽ bal. i. l. ſi a milite i. §. ſi. ff. de teſta. mili. vbi ẽt tenuit cõem opinionẽ p decĩ. c. ray. ꝛ. c. rayna. Adde bar. i. l. i. §. ſi. ff. ſi cui plus vbi refert ſe iſtã paſſuʒ nũquaʒ examinaſſe ſʒ ẽt nec ibi intendit examinare ex eo qꝛ dicit eſſe deciſuʒ p decretalẽ raynucius ꝛ decretalẽ raynald⁹

q grauatus d̃ reſtituẽdo pure vnã dũtaxat. ſʒ ſi ſub cõdi ctiõe duas detrahet. ꝛ ſubdit q cõiter ille decretales te neñť ñ tñ declarat an cõiter ſm̃ legiſtas an cõiter ſm̃ ca noniſtas. dicit tñ q ſʒ punctũ iuris noſtri nõ p̃t niſi vnã detraheť. Et idẽ bar. in. d. l. papinianus. meminiſſe diſti guit aut filius ẽ grauat⁹ de reſtituẽdo pure ꝛ tũc vnã dũ taxat d̃trahit. aut ſub ꝯdictõe ꝛ tũc duas detrahit. ꝛ hãc opinionẽ dicit eẽ approbataʒ de iure canonico. ꝛ allʼat. d. c. raynucius. ꝛ. c. raynal. ſʒ nõ videanť vera de iure. vt in autẽ. de reſti. ꝛ ea q̃ parit. §. quã ob rẽ. ꝛ. C. cõia d̓leg. autẽ. res q̃. ꝛ. l. iubem⁹. C. ad treb. tñ ita obſeruať put ille d̃cretales dicũt. ſʒ vbi qs eẽt grauat⁹ d̃ reſtituẽdo icõtinẽ ti dicit ſe illas decretales nõ ſeruare ꝛ ſic plaries ꝯſuluiſ ſe dicẽs ſepe accidere qñ diſpoſitio nõ valet iure teſti. ꝛ ẽ appoſita clauſula ſi nõ valet iure teſti valeat iure codicil loꝝ ꝛc. tũc. n. ſi teſtm̃ ñ valet aliq̃ rõne forſan qꝛ in eo nõ ſũt teſtes vel alia rõne ñ valeat vr̃ voluiſſe q hẽditas re ſtituať veniẽtib⁹ ab iteſtato ſtatiʒ vt notať i autẽ. ex cã. C. de libe. pte. ꝛ ſic nõ detraheť niſi vna q̃rta. Et idẽ bar. in d. l. q̃ſiq̃. dicit hodie habem⁹. in. c. Raynuc. ꝛ Raynal. q filius d̃trahat duas quartas ſi ẽ ſub ꝯdictõe grauat⁹ ꝛ hoc dicit eẽ veꝝ ꝛ ꝯſuetudo approbat ꝛ illa capitula loquunť qñ qs ẽ grauat⁹ de reſtituẽdo ſub ꝯditiõe ſi de ceſſerit ſine liberis vel alia ſʒ qñ eẽt d̃ reſtituẽdo pur̃ gra uat⁹ tũc ſtať iuri cõi hoc ẽ iuri nr̃o ciuili ſʒ in veritate nõ d̃trahiť niſi vna quarta allegat. d. l. i. §. ſi. ff. ſi cui plus. ꝛ iſtud q ſit pure grauat⁹ de reſtituẽdo dicit accidere ſepe numero pp clauſulã codicillarẽ appoſitã i teſtõ ſi ñ valet iure teſti valeat iure codicilloꝝ. tũc eni ſi aliqua cã teſtm̃ eſt nullũ viderenť rogati veniẽtes ab iteſtato de reſtituẽ do pure. ꝛ iõ fili⁹ ſeu filia ñ d̃trahet niſi lrimã qđ dicit eẽ p petuo mẽti tenẽdũ. Et idẽ voluit idẽ bar. i ꝯſi. lxiij. Adde ſal. i. d. l. q̃ſiq̃ vbi refert Ja. but. dicere q vna tãtũ quar ta ẽ detrahẽda. ꝛ hãc opi. refert tenuiſſe Marti. de ſyli. quã Ja. bu. dicit eẽ d̃ iure veriorẽ ſʒ aliã opi. dicit appro bari de ꝯſuetudine ꝛ nimirũ ſm̃ ſaly. ibi qꝛ p eã dicit eẽ caſum. in. c. ſi pr̃ infra eo. in vi. de iure ciuili dicit reʒ fore dubiã ꝛ incertã. ꝛ iõ a certo dicit nõ eſſe recedẽdũ. l. cõti nuus. §. cũ ita. ff. de ver. ob. ꝛ aliud nõ dixit. Adde Lud. ro. ꝯſi. cclix. incipiẽte ſʒ ex cõi cõcluſione quã oẽs firmãt ex cõſuetudine. ſeqť q hic Frãciſc⁹ duas quartas detra het. ꝛ allegat notata i hoc. c. Raynucius ꝛ. c. Raynal dus ꝛ in. d. c. ſi pr̃. eo. in vi. ꝛ Bart. ꝛ Bal. in. d. l. q̃ſiq̃. ꝛ in. d. l. iubem⁹. C. ad treb. ꝛ in. d. l. filiũ quẽ. ꝛ i. d. l. pa pi. §. meminiſſe. ꝛ i. d. l. i. §. ſi. ff. ſi cui plus ꝛ aliud ñ dixit. Adde Oldra. de laude ꝯſi. clvij. incipi. factũ ẽ tale vbi i diſtincte loquẽs tenet duas q̃rtas poſſe detrahi. ꝛ alleg. iſtũ tex. ꝛ no. hic. Adde do. An. in. c. p venerabilẽ. §. rõni b⁹. in. v. notabili q filij ſint legitimi vbi dicit q ſiue ſit qđ ciuilis ſiue criminalis ſiue ſanguinis ſiue ſpiritualis ſpe ctat ad papã qñ iter puros laycos eſt qđ ꝛ de ea ſũt opi niões iter doctores qđ dicit facere ꝯ̃ legiſtas dicẽtes. de deciſionib⁹ pape ꝛ maxie de duab⁹ q̃rtis. d̃ quo i. c. Ray naldus. ꝛ. c. Raynuci⁹. qđ pceſſit ab errore canoniſtaꝝ. ꝛ ſolet eẽ ſtilus Petri ꝛ Cy. refert tñ hoc nõ diceť bar. imo ſp oſtẽdere q canones ſũt optie rõne fundati. ꝛ hoc qꝛ altius itellexit ꝛ realius quã ipſi ſophiſtici. qnimo di cunt doc. ibi qđ in opinionibus magis eſt credenduʒ di cto pape q̃ dictis ſanctoꝝ ꝛ hoc qꝛ pape nõ alteri data ẽ ptãs interptãdi. nã iperator ad ipm recurrit. l. ſi. C. de ſum. tri. hoc tñ ẽ veꝝ niſi lex aliter d̃terminauerit poſtea ꝛ alleg. Hoſt. ꝛ ita reſidet. ꝛ ẽt hoc dictũ ita extenſuʒ re fert Reuerend⁹ do. Abb. in repe. dicti. c. p venerabilẽ. ſʒ d̃ do. An. nullã facit mentionẽ. Et põderabis accurate hãc doc. d. An. qꝛ ſentit q ſi iperator vellet aliter diſpo nere de iſtis duab⁹ quartis ſtareť legi ſue ciuili ꝛ nõ ſta reť diſpõni. c. Raynuci⁹ ꝛ. c. Raynald⁹. iuxta illð qđ ſcri bit i p̃io eneydos veſtras eure domos illa ſe iactet i au la nõ illi iperiũ pelagi ꝛ. c. quoniam. x. diſt. c. ſolite d̃ ma io. ꝛ obedi. Adde domi. Pet. de ancha. in conſilijs ſuis

conſi.

cõſi.xxv.in tertio dubio illi⁹ ꝯſilij incipiẽtis nõ ſuato or
dine dubiox.vbi dicit duas q̃rtas eẽ d̃trahẽdas dubiũ ſi
eſt lʒ de iure ciuili ⁊ iter gloſatores ſit de h magna diſce
ptatio.vt i.d.l.quãquã.tñ eox altercatio ẽ d̃ciſa allegat
iſtũ tex.cui d̃ciſiõi iuris canõici ſemp dicit eẽ ſtãdũ i foro
ciuili cũ veniat ad d̃ciſionẽ opionũ ẽt legiſtax.alle.no.in
d.c.p venerabilẽ.§.rõnib⁹.dicit ẽt ꝙ de iure ciuili eſt ap
probata illa opio cõiter ꝙ qñ due quarte ſunt detrahen
de diuerſo tpe poterũt ãbe d̃trahi.⁊ ita reſidet.Tn tẽpa
dictũ ei⁹ dicẽtis ſemp eẽ ſtãdũ deciſiõi pape quo ad du
bias opiniões legiſtax vt itelligas donec aliud p ipſum
ceſarẽ nõ fuerit ſtatutũ vt voluit.d.Ant.Adde eũdẽ do.
Pet.in.d.c.ſi pr in.xvij.nota.vbi dicit ꝙ apud legiſtas
eſt magna ꝯtẽtio an due q̃rte poſſint detrahi.alleg.no.i
hoc.c.ray.ad ſi.⁊ aliũ nõ dicit.Sed idẽ do.Pet.i.d.l.
papinia.§.meminiſſe dicit ꝙ de iure canõico vera ẽ opi
nio ꝙ rogat⁹ ſub cõdictiõe detrahit duaſ quartas ſecus
ſi pure.allegat iſtud.c.raynu.⁊ ita ſuat ꝯſuetudo ſʒ cũ
refert tñ Bal.ibi dicere eẽ valde irrõnabile talẽ cõſuetu-
dinẽ ꝙ pure rogat⁹ min⁹ deducat q̃ʒ d̃ducat rogat⁹ ſub
ꝯdictiõe ẽ.n.ꝯ rõnẽ eiuſdẽ legis papinian⁹.§.vñ ſi qs in
tex.⁊ gl.⁊ aliud nõ dicit.Adde eũdẽ do.Pet.in.c.i pñ
tia de ꝓbatio.vbi dicit ꝙ ſi pr grauat filiũ de reſtituẽdo
p fideicõmiſ.nõ venit in rectõne legitima ipſi⁹ filij quam
detrahit añ oia ipis reb⁹ hereditarijs ⁊ ẽt nõ venit trebel-
lianica q: ipſaʒ detrahit ſʒ opi.canõiſtax.lʒ ſecus de iu
re ciuili ſʒ quoſdã de quo remittit ad iſtud.c.raynutius.
⁊.c.raynaldus.⁊ ita reſidet.Sʒ Ja.d̃ bel.quẽ oẽs ſupra
dicti doc.allegarũt i.d.§.quãobrẽ tãgit ſatis ãple.⁊ ꝯclu
dit ꝙ nullo mõ põt d̃trahere duas quartas ⁊ h p illum
tex.i.d.auten.res que.⁊.d.l.iubem⁹ qd̃ tẽpat niſi ꝯſue-
tudo localis aliũ diſponeret.allegat.l.mime.⁊.l.ſi de in-
terptatiõe.ff.de legi.⁊ i illo cõmento ſuo nullã fecit men
tionẽ de.c.raynuci⁹.⁊.c.raynal.Adde Ang.i.l.ſi a mili-
te.§.ſi.ff.de teſta.milit.vbi dixit duas quartas fore detra
hẽdas.allegat.d.c.raynuci⁹ ⁊.d.c.raynal.Et ſubdit po
ſtea belliſſime ꝙ tenẽdo ꝙ in pte legitia ſibi debita i bo
nis filij nõ eſt hodie aucta ⁊ ſi ſit quarta ⁊ nõ ſit tertia ſi
eſt tractãdũ de duab⁹ quartis q̃ pmiſſe ſunt d̃ſcẽdẽtib⁹.
allegat iſtud.c.ſʒ tenẽdo ꝙ quarta ſua ſit hodie aucta di
cit vex eſſe ꝙ quẽadmodũ.c.raynuti⁹.⁊.c.raynaldus lo
quẽtia d̃ duab⁹ quartis d̃trahẽdis p filios hñt locũ eꝯ-
tra videlʒ aſcẽdẽtes grauati de reſtituẽdo ſub ꝯdictione
ſi ſine liberis deceſſerint poterũt detrahẽ duas quartas.
⁊ p ꝯñs lʒ iſtud.c.⁊.c.raynal.loquãt de deſcẽdentib⁹ ni-
hilominus habẽt locũ i aſcẽdẽtib⁹ qd̃ eſt mirabile dcm̃
⁊ extẽdit ſingulr iſtã decretalẽ.⁊.c.raynal.⁊ tale vbuʒ
nõ iuit p ora doctẽtiũ ⁊ ſcribẽtiũ ſup iſta q̃one nec h neqʒ
in locis ſupi⁹ allegatis.Bal.tñ i.d.l.ſi a milite.§.ſi.q̃rit
ſi filii⁹ detrahut duas quartas vt h nũqd erit idẽ in aſcẽ-
dentib⁹ ⁊ dicit relata ibi fore in argumẽtũ ꝙ nõ.q: nõ
eſt lege cautũ.⁊ finalr nõ fuit auſus tãtus doctor hãc du
bitationẽ decidẽ ſed reliq̃t cogitãdũ.Modo poſiti ſunt
ante oculos ſcribẽtes oẽs ſup iſto paſſu ope p̃ciũ erit vi-
dẽ qs veri⁹ ⁊ iuſti⁹ dixerit.Et lʒ nõ ſit noſtri farago libel
li tñ dicã qd̃ ſentio.Et ante oia ꝯſidera ꝙ Jo.de imo.in
quãtũ voluit i.d.§.qd̃ vulgo.⁊ i.d.§.cũ filie ꝙ cõiter er-
rãt legiſte dicentes canoniſtas cõiter ſeq diſtinctionẽ an
fili⁹ ſit pure an ſub ꝯdictiõe d̃ reſtituẽdo grauat⁹ ⁊ vſqʒ
ad illa tpa ſe ſecutũ illũ errorẽ legiſtarũ.q: tãti doctoris
pace ſalua dixeri legiſte nõ referũt ſe ad doctores cano-
niſtas.nõ.n.dicũt ꝙ doctores cõiter iuris canõici ſentiũt
ſed referũt ſe ad decretales dicẽdo ꝙ cõiter decretal es
ille ꝓbãt illã diſtinctionẽ abſurdũ eẽt dicẽ ꝙ legiſte nõ
viderint i hoc Inno.Hoſti.Jo.an.tenẽtes ꝯtriũ vt ſupe-
rius dixi.Et etiã põdera q: iſta decretalis.⁊.c.raynal.
nõ habẽt locũ in filio adoptiuo vt ipſe poſſit detrahere
duas quartas tenẽdo cõem opi.⁊ moneor ex dicto bal.i
l.ſi arrogator.ff.de adop.vbi tenuit diſpõneʒ hax decre
taliũ nõ habẽ locũ in filio arrogato q eſt filius ciuilis

vt ſuperi⁹ retuli.eodẽ mõ dicas nõ hẽe locũ in filio ado
ptiuo.⁊ allego in ſiſi elegãtiſſimũ dictũ Cy.in.l.genera
liter.§.cũ aũt.C.d̃ inſti.⁊ ſubſti.vbi dixit ꝙ diſpõ illius
§.⁊.l.cũ acutiſſimi.C.d̃ fideicõ.⁊.l.cũ anno.ff.de ꝯdi.⁊
demõ.loquẽtiũ de deſcẽdẽtib⁹ nõ hñt locũ in deſcẽdẽte
adoptiuo.⁊ ſic i filio adoptiuo ſeq̃t ibi Ang.⁊ cõit alij
dixi repetẽs.d.l.cũ acutiſſimi.Moueor ẽt ex pegrino.⁊
ſing.dicto Ang.in.l.cũ in adoptiuis.C.de adop.referẽ-
tis ſe in accñtia facti d̃teriaſſe ſtatuto cauet ꝙ d̃ hereditate
obuẽta alicui ſoluat gabella ꝙ nõ ſoluet de hereditate ob
uẽta filio a pre.vt i.l.i.ſuis p eũdẽ Ang.⁊ Bal.ff.de lib.
⁊ poſthu.⁊ i.l.i.C.de iponẽda lucra.d̃ſcrip.lib.x.⁊ p eũ
dẽ Ang.⁊ Bar.ꝙ dicit Ang.nõ hẽe locũ i filio adopti-
uo.Allegat elegãtẽ gl.in.d.l.cũ adoptiuis.Modo apien-
da ẽ via ferro ⁊ intrãdũ in hũc diſputãdi cãpũ ⁊ vidẽda
ſunt tria breuiſſime tñ primũ erit vtrũ pr poſſit diſponere
in teſtõ ſuo ꝙ fili⁹ ꝯdictionalr grauat⁹ de reſtituẽdo nõ
poſſit d̃trahẽ niſi vnicã q̃rtã retẽta cõi doctẽtiũ opi.ꝙ fi-
li⁹ poſſit duas quartas d̃trahẽ.Scdm erit vtrũ aſcẽden-
tes grauati p filios d̃ reſtituẽdo hereditatẽ ꝯdictiõalr poſſint
d̃trahẽ duas q̃rtas ⁊ ſic vtx iſta decretal ⁊ decret.raynal.
loq̃ntes d̃ d̃ſcẽdẽtib⁹ hẽant locũ i aſcẽdẽtib⁹.Tertiũ erit
vtrũ d̃ iur canõico ſiue ſit pur ſiue ſub ꝯdictiõe fili⁹ de re
ſtituẽdo grauat⁹ poſſit d̃trahẽ duas quartas nedũ i fo-
ro canõico ſʒ ẽt i foro ceſareo.⁊ iſtis accurate pẽſatis ⁊
examinati Jeſu xpo medio appebit clar⁹ ⁊ ver⁹ itellect⁹ h⁹
decretal Raynuc.quã tremẽdã eẽ appellaui.in pnc.ſui.
56 ¶ † Capio nũc pmũ ⁊ qdẽ Bal.retulit Dy.⁊ Barto
luciũ de pratis d̃teriaſſe ꝙ ſic.Tu vo ꝯſidera q: tenẽdo
cõem opionẽ q̃ eſt ꝙ ſicut teſtõr pt ꝓhibẽ falcidiã eodẽ
mõ pt ꝓhibẽ trebellianicã vt voluit Bar.i.l.marcellus
§.i.ff.ad treb.⁊ i autẽ.ſed cũ teſtõr.C.ad.l.fal.⁊ idẽ vo-
luit ibi Bal.⁊ Saly.⁊ late hoc diſcuſſit Bal.referendo
ſe ita ꝯſuluiſſe icõtigẽtia facti i.l.filiũ quẽ hñtẽ C.famil.
her.⁊ late vide p Lud.ro.i autẽ.ſitr.C.ad.l.fal.⁊ p An-
ge.in autẽ.d̃ heredib⁹ ⁊ falcidia.§.ſi vex expſſis ⁊ p oẽs
canõiſtas i.d.c.ſi pr Leo.i vi.⁊ i.d.c.raynal.vr ex hoc ꝙ
doctris iſtox patrũ nõ eſt tãta admiratiõe digna.q̃ ſeq̃
ꝙ põt diſponere teſtõr ꝙ nõ cõputat ſibi trebellianica i
debita ſibi iure nature ⁊ trado tibi hãc elegãteʒ doctrinã
ꝙ vbicũqʒ quarta d̃bet alicui ex diſpõne teſtãtis vel ex i
terptata mente teſtãtis tũc teſtõr poteſt illã ꝓhibere.iſte
eſt caſus in.d.§.ſi vero expſſim.ſʒ vbicũqʒ quarta debet
alicui ex diſpõne ſtatuti aut cõſuetudinis aut legis i bo
nis d̃functi nõ põt illa quarta ꝓhiberi a teſtõre.Et ẽ rõ
quia d̃bet rõne iuriſdictiõis cui ſubeſt ipſe teſtõr.vñ ſi pt
diſpõere ꝯ ſtatutũ ꝯſuetudineʒ aut legẽ.c.req̃ſiti.ꝯ.eo.l.
nemo põt d̃ leg.i.cũ ſi.⁊ allego ſingularẽ ⁊ pegrinã gl.
i.d.§.ſi vo expſſim i ver.heredẽ q̃ dixit ꝙ teſtõr nõ põt ꝓ-
hibere quartã q̃ d̃bet ꝯiugi inopi ſm diſpõneʒ autẽ.pre-
terea.C.vñ vir ⁊ vxor.Et ſubdit glo.ibi multũ elegãter
ꝙ vbicũqʒ teſtotõr aſtringit reliquere quartã alicui nõ
põt illam ꝓhibere ſibi.⁊ allego ſtupendũ dcm̃ Bal.in
q̃one nona in cõmento.d.l.filiũ quẽ hñteʒ vbi dixit teſtõ
reʒ nullo mõ poſſe ꝓhibere quartã d̃bitã alicui ex diſpõ-
ne ꝯſuetudinis vel ſtatuti.⁊ ad hoc põderauit tex.hui⁹
decretalis nře inꝯtrũ refert iure lombardo deferri vxori
tertiã in bonis mariti pmortui qd̃ ẽ bene notãdũ.q: tex.
iſte nõ exprimit ꝙ raynuti⁹ nõ potuit ꝓhibere iſtã tertiã
debitã iure lõbardo.dictũ tñ ẽ vex ⁊ ſuſtẽtat ex illa ſtu-
pẽdũ gl.d.§.ſi vero expſſim in vbo heredeʒ.Ex q̃ ſeqtur
ꝙ cõmuniter ſtatuta italie diſponũt ꝙ vxore p̃decedẽte
i m̃rimõio vir lucret dimidiã doteʒ ⁊ ꝙ nõ poterit vxor
ꝓhibere in teſtamento illã ptem debitam ſibi a ſtatuto
allego etiaʒ.c.officij.ꝯ.eo.vbi teſtõr dʒ relinquere eccl̃ie
parochiali quartam eius quod relinquit eccleſie ſepul-
ture ⁊ ſi nõ reliquat nihilomin⁹ eccl̃ia pochialis poteſt
petere nec poteſt teſtator ꝓhibere detractionem quarte.
Cũ ergo in ꝓpoſito nřo nõ ſit ꝯpulſus teſtõr relinquere
quartã trebellianicã hẽdi lʒ heres poſſit illã d̃trahere me-

rito poterit illá ꝓhibẽ vt i.d.§.ſi vo expꝛſſim. Et ſi dicaꝛ i d.§.ſi vo expꝛſſiꝫ debeꝛ quarta ex diſpóne iuris ⁊ nihilominus teſtáꝛ pt illá ꝓhibẽ ꝗ eodé mó i q̃rta q̃ debeꝛ róne ſtatuti vꝰ ꝯſuetudinis. nó.n.potẽtiꝰ diſpóit ſtatutũ ⁊ ꝯſuetudo ꝙ̃ diſpóat lex vt no.i.l.de qbꝰ.ff.ó legi.cũ ſi.ꝗ poterit teſtáꝛ illá ꝓhibẽ. Et ſi oppóaꝛ ꝙ hmói q̃rta debeꝛ ex cauſa oneroſa vt ea q̃ debeꝛ marito ꝓdecedéte vxore ſtáte ꝯſto ſtatuto ⁊ i q̃rta q̃ debeꝛ ꝯiugi iopi.vt i.d.auté. ꝑterea ⁊ eodé mó i q̃rta q̃ debeꝛ eccl̃ie pochiali.debeꝛ.n.pp onera ſacꝛoꝝ q̃ pſtat eccl̃ia pochialis ſuis pochianis. vt i.c.i.⁊ c.ex pte.c.cũ ſup ó ſepult. qꝛ eodé mó dicꝰ pt in hr̃de q̃ ex cá oneroſa pp onera hr̃ditaria ꝓuideꝛ ſibi de quarta trebelliáica ⁊ nihilominꝰ teſtáꝛ pt illá ꝓhibẽ vt ibi hꝛ ꝗ eodé mó poterit ꝓhibẽ quartá ó qua i.d.auté. ꝑterea ⁊ de qua i.d.c.officy. ⁊ ét ó portióe de qua h̃ iure lóbardo ⁊ ét ó quarta debita ex diſpóne ſtatuti vꝰ ꝯſuetudinis. nihilominꝰ pót rńderi pꝛio illa quarta q̃ cópetit hr̃di ex trebelliáo tédit ad lucrũ hr̃s.n.adeũdo ⁊ ꝯficiẽdo inétariũ ⁊ reſtituẽdo hr̃ditaté ingrit duo lucra. videlꝫ lucruꝫ burſale h̃ é quartá trebellianicá acqrit ét lucrũ aie. vt eſt caſus i.d.§.ſi vo expꝛſſiꝫ i ver.pie.agit.quẽ ad h̃ ſputauit ſingu.bar.i.l.nemo pt.ó leg.i.lꝫ.n.p ꝓhibitióeꝫ teſtóis ceſſet lucꝝ burſale ſi tñ ceſſat lucꝝ aie quo caſu p ꝯcurſuꝫ vtriꝰq̃ cáe lꝫ adſit corruptio alteriꝰ cáe ꝑmáet tñ legiꝛ diſpó firma.l.liberoꝝ.§.notáꝛ.ff.de his q no.infa.iſti.ó nup.§. affinitatis.l.ſi nó lex.ff.de here.iſti.ſꝫ in quarta iſta ꝯcurrit mcꝫ onꝰ pp onera mꝛimóij.ité pp onera ſacꝛoꝝ. ió ſi poſſet ꝓhiberi ſtaret mera cá oneroſa.ꝗ nó é ſiſitudo iter portioné trebellianicá ⁊ iſtas alíís portióes. Ité dicꝰ.§.ſi vo expꝛſſim é correctoriꝰ.corrigit.n.iura antiqua. vt in l.qó de bóis.§.i.ff.ad.l.fal.ꝗ dꝫ reſtrigi ⁊ ñ extédi.l.ſi vo .§.de viro.ff.ſol.mat.l.ſi furioſi.C.ó nup.⁊ ió ſeqꝛ ꝙ teſtatoꝛ ñ poterit ꝓhibẽ.⁊ ét allego elegátiſſimũ dctũ Saly.i auten.res q̃.C.cóia deleg. vbi grauatꝰ de reſtituẽdo pót vocare filiá ſuá i vita ſua ⁊ pt filia mori añ morteꝫ grauati. Ex quo iſert Sal.ibi ꝙ dos data marito lucrári eá ex diſpóne ſtatuti ñ auocabiꝛ ab eo qꝛ ex quo pmittiꝛ ꝯñs vꝰ pmittẽ neceſſariũ ꝓueniés ex illo ꝯñti. Et ex iſtis iſero ꝯclóné ꝙ quarta q̃ debeꝛ ex diſpóne ſtatuti vel ꝯſuetudis vꝰ legis nó pt tolli ex diſpóne teſtóris. fallit in quarta q̃ debeꝛ ex diſpóne teſtóris expꝛſſa vꝰ interpꝛetata. ⁊ ſic poterit pꝛ diſponẽ ꝙ filiꝰ nó lucreꝛ duas quartas[a] ⁊ eſt mirabiꝛ ⁊ ſingłaris limitatio ad iſtá decretalé ñ tñ traditꝛ p aliqué h̃ nec alibi niſi p Bal. Dy. ⁊ bartolucciũ de prato vt ſupius dixi. Sed p deo ꝯſidera accurate ꝙ prefati doctores videꝛ apto ore dicẽ ꝫ caſuꝫ legis. ſemp tñ defendo reuerẽtie coꝝ. ⁊ allego caſuꝫ in idiuiduo i.l.iubemꝰ.C.ad treb. vbi ſi pꝛ iſtituit filiũ ⁊ rogauit reſtitueꝛ hr̃ditaté fribꝰ ipſiꝰ filij vꝰ nepotibꝰ ipſiꝰ teſtóris ꝙ tũc cogiꝛ filiꝰ grauatꝰ reſtituẽ retéta trebellianica i qua nó cóputanꝛ fructꝰ ꝑcepti ét ſi teſtáꝛ expꝛſſe iuſſerit ꝙ hr̃s ꝯputet ſibi fructꝰ in trebellianicá ⁊ p ꝯñs é ibi caſus expꝛſſus ꝙ lꝫ pꝛ expꝛſſe ꝓhibeat ꝙ filiꝰ nó detrahat quartá trebellianicá.tñ nó pót.vt ibi eſt caſus ſing.retéta ꝗ cói opi. vt due quarte poſſint detrahi nihilominꝰ nó poterit p patré fieri ꝓhibitio quarte trebellianice ⁊ indubitáter tex. ibi ꝯfundit doctri.illoꝝ patrũ. Et ió Bal.ibi in ꝑncipio dicit nota ꝙ pꝛ nó pót extenuare trebellianicá filioꝝ ergo nec ꝓhibere. Et poſtea i tertia col.in.d.l.iubemus.dicit ꝙ ex iure canóico ⁊ ꝯſuetudĩe ſeqꝛ talis ꝯclo ꝙ pꝛ nó pót teſtari poſt morté filij niſi de dimidia pte ſuoꝝ bonorũ ⁊ q̃ñq̃ꝫ de minori dicit tñ eẽ ſatis abſurdũ.idem Bal. in.d.auten.res q̃ dicit ꝙ cũ filiꝰ detrahat legitimá nó debet detrahẽ trebellianicá qꝛ incóueniés eét ꝙ fierét tot detractióes ⁊ ſic tꝫ in.d.auten.res que.ꝙ pꝛ pót ꝓhibeꝛ trebellianicá. Et ſubdit ꝙ detrahere duas quartas eſt ꝫ oém veritaté iuris ciuilis ⁊ ſic muſitauit ſup hoc tráſieꝛ vt muſſipula ſup pruinas. vñ nó pót euitare iſtá caribdi. quia caſus é ꝫ eũ in.d.l.iubemus. vbi pꝛ non pót tollere trebellianicá.retéta ergo cói opi.ꝙ due quarte detrahi poſſint eſt ibi tex.ꝙ pꝛ nó poſſit aliquo modo ꝓhibeꝛ ⁊ ſi mihi dicaꝛ amice illa.l.iubemus eſt correcta p ius nouiſſimũ vꝫ per.d.§.ſi vero expꝛeſſim vbi doct. cómuniter colligũt ꝙ ſicut teſtatoꝛ poteſt ꝓhibere falcidiá eodem modo ⁊ trebellianicá.quia ad hoc reſpódeo duobꝰ modis. pꝛimo ꝙ ille tex.nihil diſponit de trebellianica. ⁊ ió ſtabimus iuribus correctis vt voluit Archidiac. ⁊ Jo.an.in.c.ſi pater.J.eodé in.vi. ⁊ quia iſta reſpóſio eſt cótra cómuné opinioné.ideo do ſecũdam reſpóſioné habenté magnũ iuris neruũ ⁊ dico hoc modo vbicũq̃ꝫ lex appoſuit fauorem ſpecialé certaruꝫ perſonarũ licet poſtea fiat lex reuocatoꝛia generaliter nihilominus nó corrigit nec tollit illũ ſpecialé fauoꝛé inductũ illis certis ꝑſonis iſte eſt caſus cóiuncta glo.ſingu.in.l.de decurionibꝰ.C.de ſiléttiarijs li.xij. ⁊ hoc tenet ibi Bar. ⁊ Ang. ⁊ de illa glo. cũ tex.ſuo exclamauit ſingulariter in duobꝰ locis Lud.roma.ſ.in.l.hac cóſultiſſima.C.qui teſta.fa.poſ.⁊ in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.matrimo.in ſallétia de publica vtilitate. Tu vero alleg. Bal.exclamanté de illa glo. in.l. placet.C.de ſacroſan.eccle.⁊ in.l.i.C.de nouo codice cóponédo.⁊ in.l.dotalé.ff.de teſtamé. mili.⁊ i.l.ſi cũ mihi ff.de dolo.⁊ in auté.habita.C.ne filius pro patre.⁊ i.c.i. §.ſancimus in titulo quo tépore miles inueſtiturá petere debeat.⁊ dixi in.c.cũ olim de preſcrip. Cũ ergo i propoſito.d.l.iubemus emanauerit ꝓpter ſpecialé fauoꝛeꝫ filioꝝ vt expꝛeſſe apparet ibi in tex.in finalibꝰ verbis in verbo nó vlterius ꝙ̃ his perſonis ⁊ caſibus quoꝝ mentio ſuperius facta eſt ſeqtur ꝙ p generalé derogationeꝫ factá in.d.§.ſi vero expꝛſſim nó vꝛ eſſe derogatũ illi ſpãli fauoꝛi.⁊ p ꝯſequés legi iubemus nó eſt derogatũ hodie p ius nouiſſimũ auctétacoꝝ dicti.§.ſi vero expꝛſſim. ⁊ in h̃ defecerũt ꝑclara ingenia tátoꝝ doctoꝝ. Et ad.d.l.allegatá a Bal. videlꝫ.l.ſi debitoꝛ.ff.ad.l.falc.póderá ſubtiliter. Pꝛimo illa lex nó loqtur in trebellianica ſed loquiꝛ in falcidia.⁊ ió cũ ponat exceptioné a regula nó dꝫ ampliare exceptioné imo debet firmare regulá i omni alio caſu nó excepto.c.dixit dñs.xxxij.q.vij.c.in nfo. ⁊ ibi.d. Ant.J.de ſepul.l.in his.ff.de legi.⁊ ibi Bal.l.i.ff.de reg.iur.⁊ ibi p Ang.l.ná qó.ff.de penu.lega.qué tex.ad hoc reputauit ſingularé Jo.de imo.in cómẽto.l.filio ꝑterito ff.de iniuſ.teſta.vide p Bal.in.l.i.de ꝯdi. inde.⁊ ió tex.apꝛetus in.c.cũ dilecta de confir.vtili vel inuti.ampliauit exceptioné poſitam in.c.quoniá frequẽter vt lite nó ꝯte. vbi teſtes certo caſu vt ibi poſſunt recipi lite nó conteſ.⁊ tex.in.d.c.cũ dilecta extédit illá exceptioné ad inſtruméta.⁊ clarum eſt ꝙ lato ſumpto vocabulo appellatione inſtruméti veniũt teſtes vt in.l.i.ff.de fide inſtru.⁊ tamẽ illa exceptio loqués in teſte nó ꝯpꝛehendit inſtrm niſi p legé extendaꝛ.eodem modo eſt dicẽdũ ꝙ.d.l.ſi debitoꝛ ponés exceptioné a regula in falcidia nó extenditur ad trebellianicá licet lato ſumpto vocabulo appellatione falcidie veniat trebellianica.ergo ſeqtur ꝙ cũ reuerẽtia Bartolucius de pratis ⁊ Dy.de muſello ⁊ Bald.non bene fecerunt extendẽdo illá.l. Uel ſecũdo reſpóde hoc modo illa lex loquiꝛ in debitore inſtituẽte creditoreꝫ ⁊ mandante ꝙ creditoꝛ cóputet ſibi falcidiaꝫ pro credito ſuo.⁊ ſic nó loquiꝛ in filio.extédere ergo illaꝫ.l.ad filiũ eſt violare illũ tex. Et ſi mihi dicaꝛ tu reſtringis illaꝫ.l. reſpódeó eſſe veꝝ.loquiꝛ eni de iure ſioꝝ.quo filiꝰ acqrebat patri.l.placet.ff.de acq.here.cũ ſimi. Ité quia caſus legis eſt aptus in.d.l.iubemus.ergo dꝫ reſtringi lex ſi debitoꝛ.vt nó habeat locũ in filio grauato de reſtituẽdo nepotibus aut alijs filijs ipſiꝰ teſtatoꝛis ⁊ ſic dormitauit ingeniũ Bal.ad illá.l.nec eſt mirũ qꝛ idé bal. in.l. ſi adulta.C.de heredi.act.etiá male interpꝛetatus eſt.d.l.ſi debitoꝛ.dixit.n.ꝙ ſi pꝛ reliquat centũ filie ⁊ ꝓhibeat ei plꝰ poſſe peteꝛ in bóis pꝛnis ꝙ validũ é teſtm̃ qꝛ p illá ꝓhibitióeꝫ vꝛ tacite eá iſtituẽ.⁊ allat.d.l.ſi debitoꝛ.⁊ ꝫ eũ tenuit Sal. in.d.l.ſi adulta.⁊ i.l.quotiés.C.ó here. iſti. in teſtualibꝰ ⁊ p ꝯſequens doctri.iſtoꝝ nó eſt va. Poſſet tamẽ

a ¶ Duas q̃rtas. Uide ad hoc.d.alexan.de imo.in cóſi.lxiij. in.i.parte.⁊ Pau de caſt.in cóſilio cixv. incipi. vi ſa facti narratione ⁊ omneꝛ docto.hic.

ſet tñ ſaluari dicẽdo ꝙ doctri.eoꝝ nõ ꝓcedit ꝗ̃ ad caſuꝫ
d.l.iubem⁹.ſꝫ cꝰ illũ caſuꝫ bñ poſſꝫ ꝓcedere.Et p iſta ſit
expedita pꝛia beſitatio.Et ingꝫ:ũ heri dixi ꝙ iſta decre.
talis nõ hꝫ locũ i filio adoptiuo.adde elegãtem doctri.
Ang.i.d.l.iubem⁹.vbi dixit ꝙ diſpõ illi⁹.l.nõ hꝫ locũ i
57 filio adoptiuo.vide ibi p eũ.¶ †Capio nũc ſcḋaꝫ heſi⸗
tationẽ.vꝫ retẽta cõi opi.ꝙ fili⁹ poſſit detrahere duas
q̃rtas p iſtũ tex.vꝫ hẽat locũ ecõtra vt aſcẽdẽtes eodeꝫ
modo grauati de reſtituẽdo poſſint detrahẽ duaſ q̃rtas
⁊ qdẽ Bal.de h̃ dubitauit vt heri dixi nec articulus iſte
examiatus eſt p pꝛes nr̃os nec in põtificia nec i romana cẽ
ſura.⁊ vĩ ꝙ eodẽ mõ aſcendẽtes poſſint detrahẽ.⁊ alle
go elegãs dctũ Cy.poſt Pet.in.l.i.C.de ĩof.do.vbi di⸗
xit ꝙ ſicut fili⁹ põt reuocare aliẽata p pꝛeꝫ in fraudẽ ip⸗
ſi⁹ quo ad legitimã eodẽ mõ poterit pꝛ.Ex quo ſeqꝰ ꝙ
pꝛ ⁊ fili⁹ in bõis vtriuſqꝫ iudicãꝰ ad paria.⁊ vbicũqꝫ
duo regulꝛ eqꝑanꝰ a iure ſtatutũ exoꝛbitãs loquens de
vno hꝫ locũ in reliq̃.iſta ẽ glo.ſing.in.c.ſi poſt q̃ꝫ.§.ſi.de
electio.i.vj.ſecus ſi regulꝛ nõ eqꝑarenꝰ.vt eſt gl.ſolem.i
c.ꝯſtõneꝫ.de regula.in.vj.ḡ multo magis ius fauoꝛabi⸗
le loquẽs de bonis vni⁹ hẽbit locũ i bonis alteri⁹.ergo
ſeqꝰ ꝙ lꝫ iſte tex.loq̃ꝰ in filio hẽbit locũ in pꝛe.Scḋo alle
go tex.elegãtẽ ad h̃ in auten.de here.⁊ fal.§.pꝛimũ aũt.
vbi tex.parificat legitimã debitã filio in bõis pꝛis.⁊ le⸗
giti.nã d̃bitã pꝛi in bõis filij.Tertio allego tex.i.l.nã ⁊
ſi parẽtib⁹ ṽſi.nõ min⁹ pie relinq dꝫ.ff.de inof.teſta.vbi
ita eſt piũ vt filius relinquat pꝛi ſicut ecõtra.ſi ḡ ex pieta⸗
te fili⁹ detrahit duas q̃rtas p iſtud.c.⁊.c.Raynaldus.
ergo eodẽ mõ ex eadẽ pietate ⁊ nõ mioꝛi pꝛ detraheret
duas quartas.Quarto faciat elegãs doctrina do.Bar.
in.d.l.nã ⁊ ſi parẽtib⁹ vbi colligit regulaꝫ ex illo tex.ꝙ
ſicut hodie eſt aucta legitia filij ita eſt aucta legitia pꝛis
ex eo qꝛ tradiꝰ ibi p modũ regule ꝙ nõ minus debeꝰ le⸗
gitia pꝛi in bõis filij q̃ꝫ ecõtra.lõ trahiꝰ ad leges poſte⸗
rioꝛes.l.nã ⁊ poſterioꝛes.ff.de legi.arg.l.ſi qs ſeruo.C.
de fur.⁊.l.hñ.ff.de ſũo coꝛ.⁊ glo.i.l.qḋ vero.ff.de legi.ḡ
ſequiꝰ ꝙ illa iura canõica ſupueniẽtia ⁊ aſſerẽtia duas
quartas filio eodẽ mõ extẽderenꝰ ad pꝛeꝫ p regulã legis
antiq̃.Quinto faciat qḋ voluit Cy.i.l.gnaliter.§.cũ aũt
.C.de inſti.⁊ ſubſti.vbi dixit ꝙ regula exoꝛbitãs illiuſ.§.
⁊.l.cũ acutiſſimi.C.de fideicõmiſ.⁊.l.cũ auus.ff.de ꝯdi.
⁊ demõ.loquẽs de deſcẽdẽtib⁹ hꝫ locũ in aſcẽdentib⁹.ḡ
multo magis.c.Raynuti⁹.⁊.c.Raynaldus loquẽtia de
deſcẽdẽtibus hẽbũt locũ i aſcẽdentib⁹ ex eo qꝛ nõ exoꝛbi
tant a iure cõi imo declarãt ⁊ iterpꝛtãꝰ iura ciuilia cõia
dubia ergo.Sexto vꝰ caſus h̃ in idiuiduo in ver.deduci
ꝓterea quartã trebellianicã.Idẽ iudex iniũxerit cũ ẽt qli
bet extꝛneus reſtituere grauat⁹ eã deducẽ potuiſſet.⁊ tex.i
d.c.Raynaldus i ver.dilect⁹ fili⁹.in ṽſi.necnõ quartam
trebellianicã quã qlibet extꝛneus reſtõne grauat⁹ deducẽ
potuiſſet.vbi tex.arguit a maioꝛi.qꝛ ſi extꝛne⁹ põt d̃ducẽ.
ergo ⁊ fili⁹ multo foꝛti⁹ ⁊ p ꝯñs eodẽ mõ dicem⁹ qꝛ ſi ex
trane⁹ de reſtituẽdo grauat⁹ d̃trahit ḡ multo foꝛti⁹ ⁊ pa
ter.Et p iſta vĩ ꝯcludẽdũ ꝙ ſicut fili⁹ põt d̃trahẽ duas q̃r⸗
tas retẽta cõi opi.eodẽ mõ poterit d̃trahẽ pꝛ.Et lꝫ iſta
ſatis coloꝛata eẽ videãꝰ attamẽ aduerſa iſta mihi vĩ iu⸗
ſtioꝛ.Et qdẽ moueoꝛ ex elegãti tex.ꝯiũcta elegãti doctri⸗
na Bar.i.l.filiuſfa.ff.ad.l.falc.vbi ẽ caſus ꝙ pꝛ cõputat
ſibi fruct⁹ ꝑceptos i falcidiã i bonis filij ſui.Subdit ibi
Bal.in ꝯ̃riũ facit.l.iube.C.ad treb.vbi fili⁹ nõ cõputat
ſibi fruct⁹ i quartã.ḡ eodẽ mõ pꝛ de reſtituẽdo grauatus
nõ dꝫ ꝯputare fruct⁹ i quartã.qꝛ nõ debẽt ad iparia iu⸗
dicari.nihilomin⁹ ꝯ̃riũ deteriat ibi Bar.vꝫ ꝙ.d.l.iube⸗
mus loquẽs i filijs nõ hꝫ locũ in parẽtibus ⁊ h̃ tꝫ ibi An
ge.Et ego dico ꝙ ẽ caſus aptus i.d.l.iubemus i finalib⁹
ṽbis i ṽſi.nõ vlteri⁹ q̃ꝫ in his ꝑſonis ⁊ caſib⁹ q̃x ſupius
mẽtio facta ẽ opoꝛtẽ ꝓduci vꝰ ab initio ſeculi ẽ ibi caſus
manifeſtus ꝙ diſpõ illius.l.nõ pꝛ extẽdi vltra ꝑſonas ⁊
caſus expꝛſſos ⁊ ⁊ expꝛſſas ibi.⁊ p ꝯñs ſi extẽdiꝰ ad parẽ⸗
tes.Et aduerte qꝛ illa lex iubemus ẽ magnũ fundamen

tũ in iſta mã.qꝛ qdã dicũt ibi ibi eẽ caſuꝫ ꝙ due quarte di
uerſis tꝑibus d̃trahi pñt.⁊ ſic ſi nõ hꝫ locũ i aſcẽdẽtibus
ſeqꝰ ꝙ aſcẽdẽtes nõ pñt detrahẽ dues quartas.⁊ ẽ verũ
hoc ⁊ nouũ.⁊ latuit magnos iuris viros.⁊ ſic.d.l.iube
mus loqꝰ de pura trebelliãica.qꝛ ſi itelligereꝰ d̃ illa q̃ eẽt
loco legitie nõ d̃bẽt fieri illa diuerſitas q̃ ibi fit iter filios
pꝛimi gradus grauatos ⁊ vlterioꝛes q tenẽt ꝓmũ locũ q
bus d̃bẽt legiti a.nec ẽt adhibereꝰ diuerſitas an vẽiret fa
ciẽda reſtõ cũ frib⁹ vꝰ nepotib⁹ teſtõꝛis qb⁹ caſib⁹ loqꝰ
ille tex.an extꝛneo q̃ caſu nõ loqꝰ ille tex.⁊ p ꝯñs iſtõ.c.nõ
hꝫ locũ in aſcẽdẽtib⁹.Scḋo facit elegãs dctũ bar.i autẽ.
nouiſſima.C.d̃ inof.teſt.vbi voluit ꝙ lꝫ iura nouiſſime ve
lint filiũ d̃bẽ iſtitui a pꝛe ſaltẽ in aliquo tñ nõ hꝫ locũ ecõ
tra de quo ſupius dixi.Et lõ dixit idẽ bar.in.d.l.cũ auus
ꝙ diſpõ illius.l.loquẽtis de deſcẽdẽtibus nõ hꝫ locuꝫ in
aſcẽdẽtibus.⁊ faciat qḋ voluit idẽ bar.i.l.nõ vſqꝫ.ff.ſi qꝰ
a parẽ.ſue.manumiſ.vbi dixit ꝙ illa lex lꝫ hẽat locũ in
deſcẽdentibus vt poſſint reuocare quo ad legitimã aliẽa
tã in fraudẽ nõ tñ hꝫ locũ ecõtra.facit ſingulare dictum
Spec.i ti.de iſtru.edi.§.cõpẽdioſe ver.qd ſi fili⁹.vbi vo⸗
luit ꝙ diſpõ.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex impfecto loquẽs de
parẽtibus teſtãtibus iter filios nõ hꝫ locũ ecõtra de filijs
teſtãtibus iter parẽtes de q̃ dixi ſupius.⁊ lõ p tex.d.l.iu
bem⁹ cõiũcta.d.l.filiuſfa.⁊ doctris bar.ꝯcludo iſtã d̃cre
talẽ nõ hꝛe locũ i aſcẽdẽtibus de reſtituẽdo grauatis ita
vt loqꝰ ille tex.⁊.c.Raynal.Et lꝫ iſta videãꝰ ſatis appa⸗
rẽtia ⁊ ꝓcedũt tenẽdo ꝙ.d.l.iubem⁹ iducta vt iduxi ſu⸗
perius loq̃ꝰ i duabus q̃rtis.ſꝫ tenẽdo ꝙ loquaꝰ d̃ vna q̃r
ta dũtaxat vt ẽ cõis opio ⁊ ṽa ad illã.l.q̃ h̃ ꝓbat in.ṽ.do
drãs reſtimaꝰ h̃ ẽ nouẽ vncie ẽſtimãꝰ.⁊ ſic loqꝰ de vncia
quarta.⁊ p ꝯñs iſta ꝯclõ ꝯfundiꝰ ⁊ nõ eſt ṽa qnimo iſte
tex.⁊.c.raynaldus hñt locũ i aſcẽdẽtib⁹.Nec ob.d.l.iu⸗
bem⁹ qꝛ lꝫ nõ hẽat locũ i patre ⁊ p ꝯñs poſſit diſponẽ ꝙ
pꝛ iputet ſibi fruct⁹ i trebellianicã.vt voluit Bar.i.d.l.fi
liuſſa.nihilominus ſi filius nõ ꝓhibeat poterit pꝛ de re⸗
ſtituẽdo grauatus detrahẽ duas q̃rtas.⁊ h̃ ꝓbat p iſtõ
c.⁊.d.c.raynaldus.quibus ꝓpter paupertaꝫ ingenij mei
nõ poſſum rñdere vt teneã iſtam ſecũdam partẽ vt nõ ha
beãt locum in aſcendẽtibus ⁊ q̃ꝫ ꝓbent pꝛimã partem.ſ.
ꝙ habeant locũ in aſcendentibus oſtẽdo ad oculũ hoc
modo vbicũqꝫ ratio eſt generalioꝛ dicto ⁊ diſpoſito.tũc
dictum ⁊ diſpoſitũ in.l.ampliatur ⁊ extẽditur ad limi⸗
tes rationis generalioꝛis poſite in.l.Iſta eſt gl.peregri
na.in cle.i.de electio.ſed ratio poſita in iſtis capitulis eſt
generalioꝛ dicto ⁊ diſpoſito quia licet diſponat de filio
grauato de reſtituẽdo tamẽ ratio ſup qua ſe fundant eſt
generalioꝛ dicũt enim cũ extraneus grauatus de reſtitu
endo detraheret iſta ratio eſt cõfoꝛmis pariter tam filio
de reſtituẽdo grauato q̃ꝫ patri de reſtituẽdo grauato ⁊
ſic licet in dicto ⁊ diſpoſito nõ exprimatur pater nihilo⸗
minus ſatis videꝰ exprimi in rõne argu.l.q̃ꝫuis.C.de fi
deicõmiſ.⁊ per ꝯſequẽs iſta duo iura licet expꝛſſe loquã
tur de deſcẽdentibus nihilominus vendicãt ſibi locuꝫ in
aſcẽdentibus.erit tamẽ vna differẽtie quia pater nõ po
terit ꝓhibere iſtã trebellianicã quãdo grauat filiũ de re
ſtituẽdo ſuis fratribus vꝰ nepotibus teſtatoꝛis.vt eſt ca
ſus in.d.l.iubemuſ ſed filius bene poteſt iubere ꝙ pater
computet ſibi fructus in trebellianicã.vt voluit Bar.in
d.l.filiuſfami.⁊ ita intelliges pꝛimã dubitationẽ i qua
dictũ eſt vtrum pater poſſit ꝓhibere detractioneꝫ duaꝝ
quartaruꝫ quia in filio eſt expeditũ ꝙ poſſit.Et iſta ſunt
noua ⁊ incognita ⁊ poſſes inferre vnũ ꝙ tibi videbitur
ſtupẽdum ꝙ ſic ex diſpõne iuris vel ſtatuti vel ꝯſuetudi⸗
nis teſtatoꝛ tenereꝰ relinquere quartã alicui ſuo ꝯſangui
neo ⁊ iſtituere eũ heredẽ ⁊ grauare de reſtituendo he⸗
reditateꝫ ꝙ ille talis poſſet detrahere duas quartas ⁊
hoc p rõnẽ gnalẽ appoſitã hic ⁊ in.d.c.raynaldus inq̃ꝫ
tũ arguũt de extraneo.⁊ idẽ videreꝰ dicẽdũ ſi grãdi ami
citia iuncto tenereꝰ teſtatoꝛ relinq̃re quartã.amicus.n.
vẽit appꝛõne ſuoꝝ.de quo vide late dicta mea i.l.cũ acu

tiſſimi.C.de fideicō.⁊ facit glo.i.l.in teſtō.ff.de fideicō.
liber.⁊ i.l.ſi iure.C.de teſtamētaria manu.⁊ i.l.cū alie/
nā.C.de lega.⁊ i.l.ij.C.in qbus cau.coloni cēſiti li.xj. Et
58 iſta ſunt pulchra ⁊ alienā a vulgo. ¶ †Capio nūc tertiā
dubitationē in q̄ addo Bal.i.l.ſi d'o.ff.de teſta.mili. vbi
dicit ꝙ ex illo tex.ꝓprobat͛ detractio q̄rtarū.i.modus ⁊
ordo detrahēdi duas q̄rtas ſ'm opi.cano.alleg. iſtud.c.⁊
c.Raynal.vt prio detrahat͛ legitia de vniuerſo patrimōio
ſ'm numex liberoꝝ.vt in auten.nouiſſima.C.de inof.teſ.
puta de.xij.vncijs detrahat͛ tertia q̄ ē q̄tuor.de octo vn-
cijs remanētib' detrahat͛ q̄rta. vt hic ⁊ i.c.Raynal. Et
idē Bal.in.d.auten.res q̄ cōis de lega.dicit ꝙ opi.cano
niſtarū eſt ꝯ cōem iuris ciuilis veritatē ⁊ ibi Saly. in fi
nalib' v'bis refert opi.Martini de ſylli.ꝙ vna tm̄ detra/
hat͛ q̄cq̄d teneāt canōiſte. Ipſe v'o dicit ꝙ opi.canōiſtaꝝ
ſeruat ꝯſuetudo. Modo mihi vi͛ ꝙ de iure ciuili nō poſ
ſint detrahi due q̄rte ſiue pure ſiue ſub ꝯditiōe fuerit fi
lius de reſtituēdo grauat'.nā totale fundamētū dicētiū
ꝯtrariū v'ſat͛ circa h̄ videlꝫ ꝙ de iure ciuili nō eſt deciſuꝫ
⁊ eſt dubitatū apud legiſtas ergo ſtabim' deciſiōi iuris
canōici p.d.c.p venerabilē.§.rōnib'.ſequit͛ ex h̄ ꝙ ſi de
mōſtrare poſſuꝫ ꝙ de iure ciuili h̄ eſt clarū ꝙ vnica tm̄
quarta ſit detrahēda nō oportebit adherē deciſiōi canōi/
ſtarū.q2 ſtabim' iuri ciuili certo ⁊ īdubitato.l.ꝯtinu'.§.
cū ita de ver.ob.ꝙ aūt de iure ciuili h̄ ſit clarū ꝓbabo in
ꝯuicibilr p ſufficiētē ptiū enūeratiōe.nā tpe ffoꝝ.⁊ ēt tpe
.C.fili' poterat tm̄ retinē falcidiā de legatis vl' q̄rtā tre/
bellianicā de fideicōmiſſo ſicut q̄libet extraneus hēs nō
aūt legitimā debitā iure nature.vt ꝓbat tex.in.l.filium
quē.⁊ i.d.l.papi.§.q̄rta.⁊.§.vn̄ ſi qs.⁊.§.meminiſſe.⁊.l.
quotiēs.⁊.l.filij.C.fami.her.⁊.l.iubem'.C.ad treb.⁊.l.
irritū.⁊.l.quāquā.⁊.l.ſi vt allegas.C.ad.l.fal. Si.n.v'a
eſſet opinio canōiſtarū valde eēt mirandū ꝙ i tot legib'
tex.ſolū dixerit de q̄rta falcidie ⁊ n̄ d' legitia d'bita iur͛ na
ture. Itē h̄ ꝓbo a ſufficiēti partiū enūeratiōe.nā aut pri-
mus fili' ꝑteritus erat a pr̄e ⁊ tūc rūpebat teſtm̄ p ius di
cendi nullū p ꝯtra tabulas.⁊ ſic capiebat totā partē ſibi
debitā ab inteſtato vt i toto titu.de lib.⁊ poſthu.⁊ de cō
tra tabulis. Aut ſc'do filius erat exhēdat' a pr̄e vel a mr̄e
ꝑteritus ⁊ tūc iure antiq̄ legis.xij.tab.nō hēbat remediū
ꝯtra teſtm̄ pr̄is a quo poterat occidi.ergo ⁊ exhēdari ſi-
ne cā.l.in ſuis.ff.de lib.⁊ poſthu.nec ēt vocabit͛ ad hēdi/
tatē mr̄is.vt inſtitu.ad tertu.in p̄n.⁊ ad orficianū in p̄n.
ſed p mediā iuris prudentiā poſtea inductā p ſenatores
hēbat q̄relā inofficioſi.l.ticia.ff.de inof.teſta.l.maximuꝫ
vitiū.C.de lib.pte.p quā q̄relā petebat tm̄ ptē ſibi debi-
tā ab inteſtato.l.mr̄.ff.de iof.teſt.⁊ i toto illo titulo niſi fi
lio exhēdato a pr̄e vel a mr̄e ꝑterito fuiſſet relicta quar
ta ps quoquo relicti titulo.q2 tūc ſenatores ſibi nō da-
bāt querelā.vt.l.papinian'.§.ſi qs mortis.ff.de inof.teſt.
ſicut.n.lex falcidia tēpe Octauiani īduxit de nouo ꝯ le/
gē.xij.tabu.heredē extraneū vel filiū īſtitutū debē hr̄e q̄rtā.
vt inſti.ad.l.falci.in p̄n.ita ⁊ eadēꝫ rōne īductū fuit p ſe
natores ꝯ legē.xij.tabulaꝝ vt fili' cui iure nāli debita eſt
hereditas parētū.vt.l.cū rō.ff.de bo.dam.non poſſet ex/
cindi ab illa hēditate niſi hēat q̄rtā ptēꝫ bonoꝝ vt dictis
iurib'.alias ſi integrā quartā nō hēbat rūpebat teſtm̄ p
querelā ⁊ totā ptēꝫ ſibi debitā ab īteſtato vēdicabat.non
eniꝫ inuenio ꝙ iure ffoꝝ.⁊ iure antiq̄.C.fili' peteret legiti-
mā.hodie v'o p Iuſtinianū i locū q̄rele fuit introductuꝫ
ius agēdi ad ſupplemētū legitie ᵃin hīs i qb' minor por-
tio erat relicta vt.l.oimō.C.de inof.teſta.q̄ legitia hodie
iure auctenticoꝝ nō eſt q̄rta ſꝫ tertia q̄nq̄ dimidia ſ'm nu
merū liberoꝝ vt dicta auctoritate.nouiſſima. Aut tertio
fili' erat īſtitut' a pr̄e vel a mr̄e in tota hēditate ſi erat ſo
lus.vel in tota pte ſibi debita ab īteſtato ſi erāt plures fi-
lij.⁊ tūc ēt ſi fili' fuiſſet grauat' legatis vel fideicōmiſ
ſo vn̄ tm̄ nō reperio lege cautū ꝙ ipſe peteret legitimā vt di
xi in caſu ꝑcedēti.nec ēt hēbat q̄relā inofficioſi teſtamēti.
quia ſatiſfactū erat ſenatorib' cū filius hēbat ſuo quar-

ᵃ ¶ Legitime. Vide ad hoc Bal.in conſi. clxxxij.incip. viſo teſtamento.⁊.d.Alex. de imo.in.l.ſi argentarie, de adoptio.

tā falcidie trebellianice. vt eſt tex.in.d.l.papinianus.§.
quarta.⁊.§.vnde ſi qs.⁊.§.meminiſſe.vn̄ ipſa ſola q̄rta
retēta reſiduū reſtituebat filijs vt dictis iurib'.⁊.d.l.filiū
quē.⁊ eſt tex.clarior ⁊ melior de corpe iuris in.d.l.iube
mus in verſi.retēta quarta dodrans reſtituatur.i.nouēꝫ
vncie.⁊ fuerat ibi filius de reſtituēdo grauatus ſub cōdi
ctione ⁊ nihilominus vnciā quartā detrahit nouē vncias
reſtituit.⁊ ēt apparet ꝙ i caſu.d.l.filiū quē rogat' dedu
cit vnā q̄rtā.i.q̄rtā trebellianicā ⁊ nō legitimā.⁊ iō iſto
caſu cū fili' nō hꝫ q̄relā.ſir non hꝫ hodie ius agendi ad
ſupplemētū legitie.q2 vbi ceſſant verba mens ⁊ rō legis
oimodo C.de inof.teſta.ſi hn̄ inſpicias.q2 lex falcidia ⁊
trebellianica reſecat ipſo iur͛ legata ⁊ fideicōmiſſa.l.plau
tius.⁊.l.linea margaritaꝝ.ff.ad.l.fal. Ideo iſto caſu po
tuiſſꝫ dubitari vtꝝ hūiſſet locū autē.nouiſſima q̄ſi illa au
tē.loq̄ret͛ potius i ꝑcedēti ſc'do caſu q̄ꝫ in iſto tertio.ſꝫ po/
ſtea impator i autē.de reſti.⁊ ea q̄ parit.§.quāobrē.vn̄
ſumit͛.d.autē.res que.C.cōia delega.declarauit ꝙ etiaꝫ
iſto caſu filius p legitimā nō quartā vt olim.ſꝫ tertiā aut
dimidiā ſ'm nūerū liberoꝝ itelligeret͛ hr̄e reſiduū v'o hē/
ditatis reſtituat ⁊ ꝓbat ibi tex.q̄ imponit gladiū ⁊ ſecu
rim ad hāc dubitationē i verſi.ex reliqua ſubſtātie pte.ni
ſi ex iuſta cā legitia nō ſufficiēter diminuat reſiduū hēdi-
tatis.vt ibi vult tex.aptiſſimus.⁊ ſic ꝓbat ille tex.ꝙ fili'
de reſtituēdo grauat' nō deducit falcidiā vl' trebelliani
cā quā ſolā fili' iure antiquo deducebat ⁊ ſic ſubrogata
eſt tertia ps vl' dimidia ꝓ legitia.⁊ h̄ dꝫ filio ſufficere. vt
ibi ꝯiūge q̄ tex.d.l.iubem' volentis dodrātem reſtitui ⁊
d.§.quāobrē volentē tertiā partē vel dimidiā pro legitia
retineri a filio de reſtituēdo grauato ⁊ reliquā ptēꝫ ſub-
ſtantie teſtatoris debere reſtituere.apparet manifeſte ꝙ
filius de iure ciuili aperto ⁊ claro vnā portionē dūtaxat
detrahit q̄n̄ eſt de reſtituēdo grauat'. Neſcio nūc vider͛.
quo ſpiritu freti doctores oēs dixerit ꝙ iſtō.c.⁊.c.Ray-
naldus declarāt dubitationē iuris ciuilis.q2 ex illis duo
bus textib' nulla appet dubitatio. Et ēt leget͛ ⁊ releget͛
tex.hui'.c.⁊.d.c.Raynal.nō poterit colligi q̄d Inn.ter
tius ⁊ Grego.voluerūt decidere dubitationē iuris ciuil
quia nullo modo videtur cōmemorare ius ciuile.ſuabi
tur q̄ in foro ſuo ciuili diſpō.d.l.iubem'.⁊.d.§.q̄obrē.
Reſtat nūc vidē q̄d ꝓbat iſte tex ⁊.d.c.Raynaldus vtꝝ
diſpōat ꝙ ſiue pure ſiue ſub ꝯditiōe filius fuerit de reſti
tuēdo grauat' poſſit detrahere duas quartas.⁊ iſtō cōi
ter tenēt oēs canoniſte vl' verū iſte tex.voluerit approba
re opinionē Azo.diſtinguētis ꝙ pure grauat' vnā tm̄
detrahit ſed grauat' ſub cōdictione detrahit duas quā
opi.communiter ſequūtur legiſte.⁊ allegāt iſtum tex.⁊.c.
Raynaldus ⁊ hoc approbat cōſuetudo circa q̄d videt͛
ꝙ iſtud.c.⁊.c.Raynaldus decidāt cōem opinionē legi-
ſtarū ex eo q2 in p̄ncipio ſui loquūt͛ de filio grauato d' re
ſtituēdo.vn̄ verſiculus deduci h̄ poſitus ⁊ verſi. dilectus
poſitus i.d.c.Raynal.vident͛ referēdi ad p̄ncipiū decre-
taliū. q̄ ꝓbant ꝙ tūc filius dꝫ detrahi duas q̄rtas q̄n̄ eſt
ſub ꝯdictiōe grauat' de reſtituēdo.arg.l.i.C.de libe.pre
te.⁊.l.i.C.de diuerſis reſcrip.⁊.c.inquiſitioni.⁊.c.ſ'm reg-
ris de appel.⁊ ſic ſi eſt grauatus pure de reſtituēdo non
deducit quartas. Et ſi dicatur vt dicebat Bal.hāc diſtin
ctionē fore iniquā ꝓpriā vt quādo ē pure rogat' reſti-
tuere nō detrahat niſi vnā quartā q2 tūc nullos fruct' ꝑ-
cipit ⁊ nullos fruct' lucrat͛ ⁊ q̄n̄ eſt ſub ꝯdictiōe graua/
tus lucrat͛ duas quartas ⁊ fruct' iterim ꝑceptos. qs ad
hoc r̄ſideo ꝙ nulla iniquitas verſat͛ circa hoc ex eo quā-
do pater grauat filiuꝫ de reſtituendo ſub cōdictione pre
ſumit͛ eum magis diligere.⁊ ideo nimiruꝫ ſi ius faueat
filio iſto caſu.q2 videtur ſe ꝯformare voluntati defuncti
in pſona ita ꝑſumpte dilecta.⁊ ad h̄ facit.l.in teſtō.ff.de
fideicōmiſ.liber.ſed q̄n̄ teſtōr grauat filiū vt incōtinenti
reſtituat nō vi͛ eum ita diliget͛.⁊ ideo nō ē mirū ſi ius nō
faueat ita huic filio iſto caſu ſicut in p̄mo arg.d.l.i teſta
mēto ⁊ p hoc apparet melius itellexiſſe legiſtas iſtū tex.

q̄ fecerint

q̄ fecerint canoniſte ⁊ eſt rō ſatis euidēs ⁊ colorata. nihi lominus nō eſt verū ⁊ danda eſt venia legiſtis. qꝛ q̄d medicorū ē ꝓmittūt medici. tractāt fabrilia fabri. vt pulchre ſcripſit glorioſus doctor Hiero. in ꝓhemio biblie. ⁊ q̄d voluit Ariſto. in p̄o topycoꝝ. ideo vr̄ dicēdm̄ ꝙ iſte tex. ꝓbet ꝙ ſiue pure ſiue ſub ꝯditiōe filius fuerit de reſtituēdo grauatus poſſit detrahē duas q̄rtas ⁊ moueor hac medio. vbi rō dicti ē extēdit dcm̄ ad ãpliationē rōnis. vt ē glo. in. d. cle. i. ſꝫ rō poſita i dictis ꝯſiculis eſt gn̄alior dcō ⁊ diſpō. qꝛ dicit cū q̄libet extrane⁹ de reſtituēdo grauat⁹ poſſet detrahē trebellianicā. iſta rō cōprehēdit ꝙ ſiue extrane⁹ ſit pure ſiue ſub cōditiōe de reſtituēdo grauat⁹ poterit detrahere. ergo multo forti⁹ fili⁹ poterit detrahē ſiue pure ſiue ſub ꝯditiōe fuerit de reſtituēdo grauat⁹ ⁊ eēt abſurdū dicē ꝙ rō legis gn̄alis reſtringat̄ p dcm̄. ⁊ p ꝯn̄s verior ē opinio canoniſtaꝝ q̄ habebit locū in foro ſuo ⁊ i terris tēpaliter ſibi ſubiectis nō aūt in foro Ceſaris. qꝛ nō ſūt īperiū pelagi. ⁊ ſic finita ē iſta tertia dubitatio. Et in q̄ntum ſuperi⁹ dixi de inſtituto i re certa dato coherede vlt̄. adde Bal. i. l. galli⁹. §. ille caſus idifficilis. vbi dixit ꝙ inſtō herēdis capit̄ ꝓprie. i. qn̄ inſtituit̄ q̄s i tota hereditate vel i quota. l. ꝯtrouerſiā. ff. de trāſac. Capit̄ et iꝓprie vꝫ qn̄ filius inſtituit̄ in legitima vel i eo q̄d reducit̄ ad legitimā. Tertio modo capit̄ iꝓpriiſſime qn̄ q̄s inſtituit̄ in re certa dato coherede vlt̄ alleg. d. l. quotiēs. C. de here. inſti. ⁊. l. ex ſcō ff. eo. Poſtremo p̄clariſſime vir dn̄e Ferdinād̄e galbes barchinonēſis hui⁹ nr̄e achademie bonon̄. rector ac decus ⁊ ornamētū igentiſſimū ⁊ venerāda hui⁹ nr̄i ſcolaſtici cetus vniuerſitas. voſq̄ dn̄i p̄ſtantiſſimi vr̄o iuſſu ſperio hui⁹ tremēde decretalis Raynucius his breuiſſimis vacatiōib⁹ repetitionē expleui. ſi nil elegans nil ſubtile veſtra expectatione dignum dixeri veniā q̄ſo ꝓ ſolita veſtra ꝯſuetudie dabitis atq̄ optio tuo rector clariſſime in romanas ⁊ pōtificias cēſuras iudicio corrigēdā ⁊ reformandā ꝯmitto. moq̄ imortali noī p̄ſcribo ad laudē omnipotētis ⁊ tremēdi dei ⁊ clemētiſſimi ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i eiuſq̄ mr̄is ꝟginis glorioſe ⁊ clariſſime apoſtole Marie magdalene totiuſq̄ triūphātis curie amē. Bononie. xxiiij. octobris. Milleſimoq̄dringēteſimoq̄nquageſimoq̄nto ſub ſanctiſſimo paſtore. Dn̄ici gregis Calixto tertio. Andreas barbatia Siculus vtriuſq̄ iuris monarcha ⁊ interpres meſſanēſis.

¶ De ſucceſſionibus ab inteſtato. Rubrica.

IN p̄cedēti titulo tractatū ē de ſucceſſiōe ex teſtō. ſꝫ qꝛ ē dare ſucceſſiōez rōne ꝓpinquitatis q̄ vocat̄ ſucceſſio īteſtati morientē nullum
a teſtm̄ ꝯdēte. ideo poſt p̄cedē ē titulū poīt iſte ꝺ mā vr̄. xij. q. vlt. c. pe. ⁊ fi. ⁊. ij. q. v. c. ij. c. ꝺ laycis. ⁊. c. ſe. vo. Card. remittit ad Hoſti. in ſūma eo. ti. §. fi. ⁊ ad Spe. e. ti. p totū. Sꝫ do. Pe. de ancha. hoc colligit ex ſituatiōe rubrice ꝙ ſucceſſio ex teſtō p̄cedit ſucceſſionē ab iteſtato. Hic vr̄ ſꝫ cū ꝙ q̄diu locus ē ſucceſſiōi ex teſtō ceſſat ſucceſſio ab iteſtato. facit. l. q̄ndiu. C. cōia ꝺ ſucceſſiōib⁹. ⁊ remittit ad Hoſti. in ſūma hui⁹ ⁊ ad Spec. e. ti. p totū. Hoſt. ꝟo i ſūma huius ꝯtinuat hoc mō dcm̄ eſt de ſucceſſiōe ex teſtō. ſed qꝛ ſepenūero hoīes inteſtati decedūt vidēdū eſt de ſucceſſionibus ab iteſtato. ⁊ vr̄ ſm̄ Hoſt. q̄s decedē inteſtat⁹ q̄tuor modis ſi nullū oīo fecerit teſtm̄. vl̄ fecerit ſed nō iure. vel iure fecit ſꝫ poſtea ruptū ē. qꝛ hēs noluit hereditatē adire i aute. de ſucceſ. ab iteſt. i pn̄. ⁊ ita q̄ſcūt tāti p̄res ſup hac rubri. Tu ꝟo ꝯſidera qꝛ forte iſta ſituatio rubrice nō ꝯgrue fuit poſita ſi ꝟbis detur audacia. ⁊ ad hoc iduco tex. i l. i. i ꝟſi. qꝛ antiquū ius gētiū cū ipſo genē huano ꝓditū eſt opus ē vt de hoc pri⁹ referēdū ſit. ff. de acq. re. do. vbi introducta de iure gētiū tanq̄ de iure priori prius tractanda ſunt q̄ introducta de iure ciuili. ⁊ vt inq̄t ph̄us ꝺ priorib⁹ primo erit ſumēda diſputatio. ſꝫ ſucceſſio fuit prius introducta^a q̄ fuit teſtm̄. ⁊ allego tex. i idiuiduo ꝯiūcta ſecūda lecture gl. in. c. ius nāle. i. diſt. ⁊ facit tex. melior ꝺ corpe iuris i. l. fi. C. q̄r bonoꝝ. i ꝟbo nālis rō ⁊ oīa rr̄iſa ꝓudētū. ꝗ ſeq̄t̄ ꝙ pri⁹ ſumēdū erat exordiū ꝺ ſucceſſiōe q̄ de teſtō. Et ſi q̄ſpiā dixerit fret⁹ auctoritate maiorū ⁊ Bar. in. l. interdū. ff. de ꝯdi. ide. ⁊ in rub. ff. de acq. her. ꝙ teſti factio ⁊ hereditas inuētione itroducte fuerūt de iure gētiū. qꝛ aſſūptū hoc nego ⁊ in ꝯtrariū allego gl. in. l. i. ff. ꝺ acqui. re. do. quā ſcribētes oēs reputāt ſingularē dicētes ꝙ acq̄ſitio ex teſtō eſt de iure ciuili. ⁊ allego aliā. l. i. ex hoc iure ff. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ ideo dicim⁹ ꝺportere teſtari nō poſſe. ⁊ tn̄ nō ꝑdit ea q̄ ſūt iurisgētiū. ſꝫ bn̄ ꝑdit q̄ ſūt iuris ciuil̄ l. q̄dā. ff. de pen. nec acq̄rit ex teſtō nec diſponit in teſtō. l. eius qui. ff. de teſta. l. i. C. de her. inſti. l. vnica. ff. de ꝯdi. ex lege. Faciat et ſolēnis tex. inſti. de vſu. ⁊ habita. §. fi. vbi īperator p̄teſtat̄ ſe velle tractare de his que acq̄rūtur iure ciuili. ⁊ poſtea tractat de teſtamētis. facit lex teſtādi .C. de teſta. l. i. i pn̄. ff. ad. l. fal. vbi iuriſcōſult⁹ retulit legē. xij. tab. ꝺdiſſe liberā p̄tātē teſtādi ꝺ bōis ſuis vnicuiq̄ ergo ſeq̄t̄ ꝙ teſtm̄ ē poſteri⁹ ſucceſſiōe. Et ſi q̄ſpiā dixerit amice opiniōes ſūt ꝺ hoc iter magnos in iure viros ꝺ q̄ aſſumā nouā diſputatiōez in ꝯpetitiōe rubri. ꝺ. de teſ. verū teſtm̄ fuerit introductū ꝺ iure gē. an ciuili. nihilomin⁹ rn̄deo. ꝙ pri⁹ introducta fuit ſucceſſio ab inteſ. q̄ ſucceſſio ex teſtō p. d. c. ius nāle. ꝗ ſeq̄t̄ ꝙ papa p̄us ꝺbuit ponē gn̄alē titulū ꝺ ſucceſſio. ⁊ p ꝯn̄s incipe a gn̄ali. ſic fecit iuriſcōſult⁹ in titu. de bo. poſ. ti. gn̄ali ⁊ poſtea deuēit ad ſpēs videlꝫ ad titulū ꝺ bo. poſ. ſm̄ tab. ⁊ ad ti. de bo. poſ. ꝯtra tab. ſic fecit in titu. de ſuitutib⁹ ti. gn̄ali poſtea deuenit ad ſpēs. puta de ſuitutib⁹ vrba. p̄di. ⁊ de ſerui. ruſticoꝝ p̄dioꝝ eodē modo debuit feciſſe papa ⁊ impator. ⁊ etiā iuriſcōſulti. prius debuerūt ponere titu. de ſucceſſiōe in gn̄ali. poſtea vero deuenire ad ſpēs ⁊ indiuiduū. noſtra. n. cognitio incipit a gn̄aliori. l. i. in pn̄. ff. ſi cer. pet. l. i. in pn̄. ff. ꝺ iuſti. ⁊ iur. ⁊ ph̄us in p̄mo phiſycoꝝ in pn̄. belliſſime inq̄t. tūc. n. opinamur vnūquodq̄ cognoſcere cū cās cognoſcim⁹ p̄mas ⁊ p̄ncipia p̄ria vſq̄ ad elemēta itaq̄ pueri oēs viros appellāt p̄res ⁊ oēs feminas mr̄es. poſtea determināt vnūquodq̄. ita i ꝓpoſito ꝺbuit papa incepiſſe a gn̄ali. ⁊ ſi mihi dicat̄ teſtm̄ ē digni⁹ ſucceſſiōe. iſtō ē fl̄m qꝛ ſucceſſio ſimplr̄ ſumpta cōiter ſe hꝫ ad cāz teſtati ⁊ ad cāz inteſtati. rū et qꝛ prior ē inuētiōe. in. d. c. ius nāle. ꝗ eſt dignior. c. l. ꝺ maio. ⁊ obe. Et ex iſtis reddit̄ ꝯcluſio ꝟiſſima ꝙ debuit fieri tractat⁹ ſpecificus de ſucceſſiōe in genere ⁊ p̄ferri titulo de teſt. q̄nimo audeo et dicere ꝙ iſta rub. inq̄ātū ē ꝯcepta in ꝯcreto vꝫ ꝺ ſucceſ. ab inteſta. vr̄ ꝙ non recte eſt poſita immo ꝺbuit p̄ferri titulo. ꝺ teſta. q̄d oſtēdo iſto mō. l. ſucceſſio inteſtati p̄ſuppōat p̄uatiōez teſti. i. illū q potuit teſtari ⁊ nō ē teſtat⁹. iux no. in. l. i. ff. de ſuis ⁊ legi. ⁊ late dixi in. c. cū tibi in. vi. q. ꝯtra. i. nihilominus hoc ꝟbū ab inteſtato ꝓpe ſūptū nō p̄ſupponit p̄uatiōez teſti. adaptat̄. n. dūtaxat illi q nō ē teſtat⁹ nec potuit teſtari vt eſt infās pupill⁹ ⁊ ſiles. h dixit Sal. in. l. cū āntiq̄oribus. C. de iur. deli. alle. Pet. beliā ſup q̄rto Priſci. de q̄ vide late in. d. c. cū tibi. ⁊ p ꝯn̄s ſeq̄t̄ vna rōne ꝙ iſta rub. ꝺbuit p̄cedere ti. p̄cedentē niſi ſaluādo romanū pōtificez dicas ꝙ l. ꝓpe nō p̄ſuppōat teſti p̄uatiōez nihilominus large hn̄ p̄ſuppōit. ⁊ ad hoc allego rubrū iūcto nigro in autē. ꝺ ſuc. ab inteſt. vbi ꝓmiſcue impator ibi ꝯplectit̄ hn̄les ad teſtādū ⁊ nō hn̄les vt dicat̄ ab inteſt. ꝺceſſiſſe. ⁊ hoc mō poſſit ſuſtētari ſituatio h⁹ rub. ⁊ iſta mēti cōmēda qꝛ nō tacta apō cēſurā ciuilē nec apō cāonicā. et ad p̄ſtē rub. accōmodate pt̄ iduci elegātiſſi. q. Quid. ꝺ fr̄e. ſtata p Jo. an. i ad.
a i ſpe. i rub. hui⁹ ti. frater ī iterfec. ſr̄ez liberos nō hn̄tez ⁊ i teſtatū. an filij fr̄is interficiētis ſuccedāt illi interfecto ab inteſtato ꝺcedēti refert fuiſſe ꝺterīatū ꝙ nō p tex. in. l. fi. §. fi. ff. ꝺ bo. dā. ⁊ aliud nō dicit Jo. an. ibi ego ꝟo qn̄ oīa limito hoc niſi ex diſpōne ſtatuti licuiſſꝫ fratri occidē frēm qꝛ iſto caſu nō ꝓcedat doctrina iſtoꝝ p̄ruꝫ. ⁊ ad hoc ſubtiliter tibi induco tex. d. l. fi. in. ꝟ. ex his q̄ p flagitiū acq̄ſiuit por

a ¶ Introducta. ex bono. ſ. ⁊ equo vt tenet Bal. in. l. certū. i. i. nota C. vnde cogn. pro quo vide do. Alexan. ꝺ imo. i cōſ. xiij. ⁊ ſcān in. iiij. parte vbi materia ⁊ montes aggregat.

tiões liberoꝝ nõ augẽt vbi lõ ꝓuaſ fili⁹ ſucceſſiõe ꝯſãgui
nei occiſi. qꝛ pꝛ occidẽdo illũ cõmiſit flagitiũ. ſꝫ iſtõ nõ ẽ
flagitiũ ꝗ faciat. l. graccbus. C. ð adult. ⁊ i. l. mime. ff. ð re
li. ⁊ ſũp. fun. ⁊ ꝑ Jouẽ dctũ ẽ mirabile ⁊ nouũ ⁊ ad h al-
lego elegãtẽ doctrinã bar. i. l. ab hoſtib⁹. §. ſi vir vxoꝛi. ff.
ſol. ma. vbi dicit ꝙ ſi ex diſpõne ſtatuti licitũ ẽ marito oc-
cidẽ vxorẽ dꝑhẽſaꝫ i adulterio ⁊ marit⁹ illã occidat lu-
craſ dotẽ. ⁊ illõ dctũ ſeqꝛ ibi ang. Jta dicam⁹ i caſu nro.
Et lꝫ bal. ibi dãnet illõ dctũ bar. tñ ꝓ bar. faciat lex q̃ vaſ
in ꝑn. ff. ð fur. ⁊ ẽt fac. qð hꝛ i. l. cũ tabul. §. i. ff. ð his q. vt i
di. vbi lꝫ reuocet legatũ pp inimicitiã ſecutã iter teſtõrẽ ⁊
legatariũ tñ ñ hꝫ locũ qñ teſtõꝛ fuit cã illi⁹ inimicitie tũc
eni ñ reuocaſ legatũ. ita dõꝫ i ꝓpoſito. Cũ ꝗ iſte occiſus
fuerit cã iſti⁹ occiſiõis. ꝗ ſeqꝛ ꝙ ñ ꝑdet hꝛditatẽ. ⁊ lꝫ bal.
ꝯdicat bar. nihilomin⁹ ñ ꝑt dfẽdi ab illo tex. i. v. flagitiũ.
qnimo vꝛ dõꝫ ꝙ ipſe occiſoꝛ ñ ꝑdit hꝛditatẽ vt ẽ ibi caſuſ
ita iduct⁹. Et adde bal. i auth. ſi captiui. C. ð epi. ⁊ cle. vbi
eſt caſus ꝙ ſi fili⁹ vꝛ ali⁹ ꝯiũct⁹ vꝛ hꝛs ſcript⁹ pſ̃eꝫ vꝛ ꝯiũ
ctũ vꝛ teſtõrẽ ſinat mori i carcẽ ꝙ ñ dꝫ ei ſuccedẽ ſꝫ aufer
tur hꝛditas ei ⁊ applicaſ eccle ꝯuertẽda i redẽptionẽ ca
ptiuoꝝ. q̃rit ibi bal. an iſte fili⁹ ſit ipſo iure idign⁹ ⁊ ſucceſ
ſibile an vð reqraſ ſnia. effect⁹ ẽ duplex. qꝛ ſi ipſo iuꝛ nõ
ſuccedit ⁊ iſte fili⁹ hꝛet filiũ ille fili⁹ ſuccedẽt q̃ ñ dliqt. ar.
l. iij. §. ſi emãcipat⁹. ff. de ꝯiab. ſecus ſi ſibi auferꝛ tãqꝫ ab i-
digno. qꝛ tũc fili⁹ ei⁹ ñ ſuccedẽt. l. ſi ſequẽs i ꝑn. ff. ad ſyl.
Scðs effect⁹ eſt ñ ẽ ipſo iuꝛ inhabiꝛ ipſemet ñ ꝯuenit a cre
ditoꝛib⁹ pꝛis poterit negaꝛ ſe hꝛdẽ ẽt ſi fuerit i bo. poſ. ſꝫ
ſi reqriſ ſnia ipſe nõ põt alꝛare h ꝯ aliũ. l. ſi ſu⁹ pluriũ. §.
ſi qs autẽ de leg. i. nec ali⁹ ꝯ eũꝫ. l. his ꝯiter. §. i. ff. ſa. her.
niſi lata fuerit ſnia. ff. de vulg. ⁊ pup. l. ex facto. §. lõgin⁹.
Jpſe vð Bal. dicit ꝙ imo reqriſ ſnia. alſat. d. l. ſi. §. ſi. quã
ſniaꝫ ſi vult effugere dꝫ rpudiaꝛ hꝛditatẽ ⁊ tũc libẽ hꝛdi
tas deuẽiet ad nepotes q̃ nõ deliqrũt. ar. l. ſi. ff. de his qb.
vt idignis. qð dicit eẽ mirabile. ⁊ ita qſcit. Et ꝓ certo iſ
tis limitat ⁊ reſtrigit dctũ Guid. ⁊ Jo. an. ⁊ docet frau-
dare diſpõnes. d. §. ſi. an ſit veꝝ patebit ex iferi⁹ dicendiſ.
Ego vð ꝯſidero ꝙ Bal. extẽdit diſpõeꝫ. d. §. ſi. ad diſpõ-
nẽ. d. auth. ſi captiui. ⁊ ꝓ certo male loqꝛ ⁊ laboꝛat dictũ
ei⁹ moꝛbo imedicabili ⁊ iduco h mõ in. d. §. ſi. in ver. ſi co
gnatũ ſuũ iterim curauerit. ⁊ i ver. cũ filiafa. veneno ne-
caſſe ꝓuincereſ eũ a quo hꝛs iſtitutus erat. vñ loqꝛ iſte tex.
in occidẽte cõmittẽdo homicidiũ ⁊ nõ in occidẽte ꝑ ne
gligentiã ⁊ iõ Bal. in. l. ſi moꝛa. ff. ſol. ma. dixit ꝙ nõ ẽ ꝓ
ꝓꝛie maleficiũ ꝯſiſtens in omittẽdo. cũ ergo lex illa ſit pe
nalis ⁊ loquaſ in faciẽte nõ dꝫ extẽdi ad negligẽtiaꝫ vt
ꝓpter negligentiã puniaſ filiꝫ q̃ in nulla fuerant culpa
aut negligẽtia ⁊ ꝑ ꝯſequẽs doctrina Bal. nõ videꝛ vera.
nec etiã videꝛ bene dixiſſe cũ voluit ꝙ ſi pꝛ repudiat hꝛdi
tatẽ nepotes poterũt hereditatẽ adire qꝛ hoc vꝛ manifeſ-
ſte ꝯ diſpõnẽ. d. l. ſi. §. ſi. cũ dicit pp flagitiũ pꝛis poꝛtiões
liberoꝝ nõ augenſ. nã ſi pꝛ repudiaret hꝛditatẽ ſeqreꝛ ꝙ
poꝛtiões liberoꝝ augerenſ pp duo icõueniẽtia vꝫ ꝓpter
fraudẽ pꝛis qꝛ illa repudiatio vꝛ facta i fraudẽ legis qð
eſſe nõ dꝫ. l. fraus. ff. de leg. c. q̃ſto. de diuoꝛ. Jtẽ ⁊ pp fla-
gitiũ ⁊ ꝑ pꝛio doctri. Bal. nõ vꝛ ꝓcedere. ⁊ inq̃tũ heri li
mitaui doctri. Jo. an. ⁊ Guid. tẽpꝛa illud dctũ meũ vꝫ ni-
ſi ipſe occidẽs ꝓcuraſſet illũ incidere in delictũ pp qð hẽ
nireſ ⁊ ille talis ꝓcurãs poſtea occideret qꝛ tũc nõ acq-
reret hꝛditatẽ. ⁊ ad h alle. d. Pe. de anch. ꝯſi. ccclxxxix.
incipi. ꝓba ta tanti viri ſcultia vbi refert fuiſſe queſtionẽ
8 de facto h Bononie marit⁹ hẽbat vxorẽ odio ꝓcurauit
ꝙ illa ſe traſferret Ferrariã poſtea accuſauit eã de furto
hic ꝯdẽnatã de furto fecit eã poni i bãno ⁊ illã bãnitã
occidit fuit determinatũ nõ potuiſſe lucrari dotẽ qð eſt
bene not. Et adde Bal. in. l. eã quã in ver. hec faciũt ad
qõnẽ. C. de fideicõ. frater occidit fratrẽ. an hꝛditas fra-
tris occiſi debeat ꝯfiſcari an venire ad ſequẽtes in gradu
vꝫ ꝙ occiſoꝛ nõ poſſit adire ⁊ ſic veniet ad ſequẽtes i gra
du ⁊ nõ ad fiſcũ. vt. l. ab hoſtib⁹. §. ſi vir pal. Jn ꝯriũ ar-
guit ꝙ imo põt adire ⁊ ipm ius adeũdi traſit ad fiſcum

d. l. his ꝯiter. §. i. nã iura ſanguinis nõ abſoꝛbenſ pp cri-
mẽ ſꝫ ſuccedit fiſcus. vt in. l. i. in ꝑnc. ff. ſi qs aliquẽ teſtarꝛ
ꝓhibuerit. Jdẽ dicit ſi filius iterfecit pꝛeꝫ qꝛ nõ ſuccedit
nepos. alſat Cy. in. l. hereditas. C. de his qb. vt indig. ⁊
idẽ Bal. in. d. l. hꝛditas dixit ꝙ ſi ſunt duo fratres ⁊ vn⁹
interfecit pꝛeꝫ ꝙ poꝛtio ſua nõ ꝯfiſcaſ ſed fratri applica
tur. ⁊ refert ita tenere bar. i. d. l. i. §. ſi. ipſe vð dicit ꝯriũ ⁊
Bar. male loq. ⁊ cõtra caſuꝫ. d. l. his ꝯiter. §. i. nã ſi ap-
plicareſ ſibi. ꝗ cõuẽtus diuiſoꝛio poſſet excipe de iuꝛ ſuo
qð eſt ꝯtra illũ tex. Nõ ob. auc. bona dãnatoꝝ C. de bo.
dãn. qꝛ hic fiſcus nõ venit rõne capitalis ꝯdẽnationis
ſed rõne idignitatis. dicit ẽt ibi bal. ꝙ ſi nõ occidit teſtõ-
rẽ ſꝫ ei⁹ vxorẽ ⁊ liberos tũc nõ ẽ idign⁹. ⁊ alleg. d. l. his
ꝯiter. §. i. Adde eũdeꝫ bal. i. l. i. C. de here. inſti. i ver. iiij.
q̃riſ vbi dicit ꝙ ꝓꝑl̃us ſi hꝫ merũ iperiũ ꝑt auferꝛ hꝛdita
tẽ delatã homicide a teſtõre alias nõ ⁊ tũc hꝛs poſſidet
illicite. ſꝫ ipune alleg. d. l. his ꝯiter. §. i. ⁊. d. l. ſi. §. ſi. ⁊ idẽ
bal. i. l. i. C. vñ vir ⁊ vxoꝛ q̃rit an vir occidẽs vxorẽ ei ſuc
cedat. arguit ꝙ ſic ꝑ. d. l. his ꝯiter. §. i. ⁊. d. l. ſi. §. ſi. poſtea
arguiſ i ꝯriũ. de oca. l. ab hoſtib⁹. §. ſi vir. Et ad ꝯria rñ
det ꝙ loquatur in iure ſuccedẽdi cõnexo nature inſepa-
bili. ⁊ idẽ Bal. i. d. l. his ꝯiter. §. i. colligit ꝙ lꝫ hꝛs ſcri-
ptus occidat teſtõrẽ nõ tñ ꝑdit ſucceſſionẽ ipſo iure ſecus
in pacto dotis lucrãde ꝑ moꝛtẽ qꝛ itelligiſ voluſ except⁹
alleg. d. l. ab hoſtibus. §. ſi vir. Adde bar. i. l. ſi. ff. ſi qs ali
quẽ teſtari ꝓhibuerit. vbi iſert ad qõnẽ h eo q̃ occidit cõ
ſanguineũ vtꝝ ſuccedat ei. ⁊ ſi ñ vtrũ ſuccedat fiſcus. de
dit. aut q̃ iterfecit p̃rimioꝛ ẽ aut vlterioꝛ ꝯſãguine⁹. pꝛio
caſu bõs ꝯfiſcanſ. ſcðo caſu nõ. alleg. d. l. ſi. §. ſi. ⁊. d. l. ab
hoſtib⁹. §. i. iterficiẽs vero nullo mõ ſuccedit ꝑ dictas le-
ges. ſꝫ idẽ Bar. i. d. l. ſi. §. ſi. colligit ex tex. illo quis nõ ꝑt
ſuccedẽ ei quẽ interficit ſꝫ talia bõs veniũt in fiſcũ niſi ſit
ali⁹ nõ iterficiẽs qui ſit i eodẽ gradu cũ iterfectore qꝛ tũc
nõ veit fiſcus. ſꝫ applicaſ illi ⁊ alſat tex. i. l. ij. §. fratris. ff.
ſi quis aliquẽ teſta. ꝓhi. ⁊ in h dixio dicõ Bal. tenuit ꝯriũ
vt ſupius retuli ⁊ ꝯ Bar. tenuit Saly. in. d. l. hereditas.
ſed nemo coꝝ ꝓdẽrauit tex. allegatũ a Bar. Tu cõſide
ra qꝛ ille tex. nõ ꝓbat doctrinã Bar. primo nõ loquiꝛ in
fratre occidẽte cões pꝛeꝫ. ſcðo ille tex. dicit ꝙ factũ fratriſ
nõ nocet fratri ad ꝓbãdũ. d. bar. opoꝛtẽ dicẽ ꝙ ſcm̃ fre
tris ꝓdeſt fratri qꝛ poꝛtio fratris occidẽtis applicaſ alſi
fratri. ⁊ iõ tex. dicit ibi nõ nocet vñ vꝛ ſe reſtrigeꝛ ad poꝛ
tionẽ hñitã illi fratri ⁊ ꝯ bart. faciat ille. §. ſi. inq̃tũ dicit
nõ augenſ poꝛtiones ꝑ flagitiũ ſed iſto caſu augerenſ. ꝗ
nõ bene loquiꝛ bar. Adde eũdeꝫ bar. in. l. ei qui. ff. de his
qui. vt idig. vbi dicit rñdendo ad. d. l. ab hoſtib⁹. §. ſi vir.
qð iõ dos ñ applicaſ fiſco qñ marit⁹ nõ occidit vxoreꝫ ſꝫ
applicaſ hꝛdib⁹ mulieris ex eo qꝛ vir occidendo vxoreꝫ
nũqꝫ fuit doteꝫ lucrat⁹. ſꝫ ſi ali⁹ occidit vxorẽ vir eſt dotẽ
lucrat⁹ quã ꝑdit nõ vendicãdo necẽ vxoris ⁊ iõ applicat
fiſco. vt ẽ caſus i. d. l. ei qui. ⁊ idẽ voluit idẽ bar. i. d. l. ab
hoſtib⁹. §. ſi vir. ſꝫ in ꝯriũ ibi Bar. arguit de. d. l. ſi. §. ſi. de
bo. dã. vbi nõ trãſit ad heredes occiſi ſed ad fiſcũ ipſe rñ
det ſpãle eſſe i lucris nuptialib⁹ iuꝛ no. i. l. i. C. ð ſec. nup.
⁊ ſup hoc nõ firmat pedes ſed dicit ſe alibi dictuꝝ. Sed
ideꝫ Bar. i. l. ſi. ff. de his qb. vt indig. dixit ꝙ quoddã eſt
lucrũ ꝓueniens ex diſpõne. l. ⁊ tũc ꝓpꝛ occiſioneꝫ appli-
caſ fiſco. q̃ddã eſt lucrũ ꝓueniens ex diſpõne hõis ⁊ illõ
acqriſ heredibus occiſi. ⁊ allegat. d. l. ab hoſtibus. §. i.
Sed Lud. roma. in. d. l. ab hoſtibus. §. i. dicit hãc doctri
nã Bar. foꝛe falſaꝫ ⁊ ꝯ. d. l. ſi. §. ſi. de bo. dã. vbi ſi nõ occi
diſſet ex diſpõne hõis hꝛditaſ applicabaſ occidenti ⁊ tñ
hꝛditas pp occiſioneꝫ applicaſ fiſco ⁊ dicit hãc difficulta
teꝫ nõ poſſe ſolui. ⁊ ita reſidet. Et ꝓ certo illa reꝑhenſio
ꝯ bar. ⁊ etiã illa rñſio ad. d. §. ſi. nõ fuit ſua ſꝫ fuit dñi mei
Jo. ð imo. i. d. l. ab hoſtib⁹. §. ſi vir. ⁊ nõ ẽ hõeſtũ ⁊ ẽ pon
ꝑimi igẽy cõmittẽ furtũ i dict) doc. ⁊ clamat io. an. ꝯ ta-
les fures in ꝓhemio ſexti i nouellis allegãdo Pli. ſꝫ idẽ
Jo. ð imo. ibi rñdet ad hãc difficultatẽ h mõ ꝙ dict⁹. §.
ſi. ꝓcedit i loco hꝛditatis ſec⁹ i alijs lucris. qꝛ lucꝝ hꝛdi
tatis

tatis diſſicilī⁹ pdiꝰ vt pȝ ex.l.iij.i ſ.cō.l.ſe.ꝛ.l.ex pte.ff.ō
adi.le.ꝛ ita ſenſit ille doctor.ſȝ re va iſta rńſio fuit bal.i
ſal.l.i.C.vñ vir ꝛ vxor.ꝛ i.d.l.eā quā.ꝛ rō illa.bal.ñ cō
plectiꝰ ex toto.d.§.ſi.loqꝰ.n.ibi bal.i hr̄ditate ōbita iure
ſanguis ſȝ.d.§.ſi.nō ſolū loqꝰ ō ſplāctis ſȝ ēt de extraneis.ꝛ
iudicio meo rō Jo.ō imo.eſt ſatis coloꝛata ſȝ tñ i h̄ dſec
vñ bar.i loco multū extraneo.ſ.i.l.ſi.i ſi.ff.de pdi.ſine ca.dic
ꝙ.d.l.bis pſter.§.i.loqꝰ i hr̄ditate q̄ poſſȝ eſſe dānoſa.
iō nō pt repelli a cohr̄de ſȝ oȝ ꝙ iteruēiat agnitio fiſci ſȝ
i dote qr ē lucꝝ ñ pt eē dānū.iō ipo iuꝰ acqrit ita dicamꝰ
i caſu.d.l.ſi.§.ſi.loqꝰ.n.i hereditate q̄ poſſet eſſe dānoſa.
iō ipo fcō ñ pdit eā occidēs.nec ipſo fcō acqrꝰ fiſco.req
riꝰ ergo agnitio fiſci.ꝛ p h̄ dico tibi ꝙ ñ illa hr̄ditas eēt
dānoſa ſibi acqſita nō tollereꝰ.arg.eiꝰ qō not. Dy.ꝛ ibi
Ang.ꝛ alij i.l.q ſoluēdo.ff.de her.inſti.ꝛ iſta mēti comē
da. Sed quottidiana nūc ſe offert qō relata p Jo. an. in
a addi.Spec.in rubri.eiuſdē tituli an ſtatutū excludēs fe
minas ꝛ inuitās maſculos agnatos i ſucceſſiōe ab iteſta
to valeat.ꝛ refert Ja.bu.tenē ꝙ ſic.ꝛ moueꝰ qr mēs ſta
tuti eſt vt agnationū ſalua ſit dignitas.l.ab oibus circa
pn.de le.i.l.i.§.ſi ſuus.ff.de vētre inſpi.l.ſup ſtatu.C.ō qō
nibꝰ.Cōſtat ēt ꝙ p diuitias familiaris pſeruaꝰ hōeſtas
que perijt p inopias.l.i.ff.de cuſto.reoꝝ in auteē.de defen
ſoribꝰ ciuitatū circa pn.in auteē.vt oēs obediāt.§.i.l.ſi cre
ditores.ff.de puilegijs credito.l.pietatis.C.de ſuſpec.tu.
imo egeſtate ſordētibꝰ vita ē ſuppliciū ꝛ mors ſolatium
.C.ad.l.iulia.male.l.qſqs familia ppe pſiſtit i agna.l.p
nūciatio.ff.de ver.ſig.ꝛ pſeruaꝰ p maſculinā plē.l.fami
lie.e.ti.Ad publicā ḡ vtilitatē ſpectat ꝙ maſculinā pleȝ
cōmitteꝰ prīe ꝛ auite diuitie.nā hulꝰ aui p nepotē ꝛ eiꝰ
plē erit eterna memoria liberoꝝ.ff.de v̄bo.ſig.iſti.q.mo.
tus pſie pr̄tis ſoluiꝰ.§.i.l.ꝛ qr.ff.ō iter.act.nec ē nouū p
pter publicā vtilitatē derogari nāli eqtati.l.i.ff.de vſuc.l.
ita vulneratꝰ.ff.ad.l.acq.ita reſidet Jo.an.ibi ꝛ ſic pdu
dit tale ſtatutū valē.adde Bal.i.l.vēis.C.de i ius vo.ar
guētē ꝙ ſtatuta excludētia maſculos i ſucceſſiōibꝰ ab ite
ſtato ſūt irrōnabilia.nā fauor irrōnabiꝰ dꝛ odiū.l.maxi
mū vitiū.C.de lib.pteri. Preterea exhr̄datio liberoꝝ eſt
odiū.l.cū qdā.ff.de lib.ꝛ poſthu.l.qdā cū filiā.ff.de ver.
ob.ergo feie q̄ male tractaꝰ p ſtatuta dicūꝰ quodāmō ex
hēdari.l.q volebat.ff.de here.inſti.poſtea in ꝯriū alleꝰ ꝙ
imo tale ſtatutū ſit fauorabile qr factū eſt fauore agna
toꝝ ꝛ eā pſeruāde dignitatis familiaris.d.l.i.§.ſi ſeruꝰ.
ſed h̄ ē qd fauorabile ḡ. Preterea inqt rō legis ē illa ex
qua appet an ſtatutū ſit fauorabile vꝰ odioſum.l.q exce
ptionē.ff.de pdi.ide.ſȝ ſtatuti rō nō ē odiū mulieꝝ.quia
vbi nō eēt maſculi nō excludereꝰ feie ſȝ eſt fauor maſcu
loꝝ.ergo ſtatutū ē fauorabile.alle. Ja.ō are.ꝛ Cy.i.l.i.
.C.de adul.ꝛ idē Bal.i.l.i.l.xij.tab.C.ō legi.he.i qnto no
ta.alle.tex.illū ꝙ ſtatutū derogās feminis i ſuccēdo ē iiu
rioſuȝ.dicit tñ ꝙ iproprie loqꝰ vt no. Cy.i.l.i.C.ō adul.
ꝛ poſtea ſubdit oēs ſucceſſiōes mūdi eē ō iure poſitiuo.ꝛ
ſi q̄ dicaꝰ eē de iuꝰ nāli itelligit coadiunctiōe cōſtituto.l.
pnūciatio.§.familie.ff.ō v̄b.ſig.iō cū oē ius ciuile ſit mu
tabile ſtatuta diſponētia ſup ſucceſſiōe filioꝝ ꝛ filiarū va
lēt.qr ſufficit ꝙ ſtatutū hēat aliqō motiuū lȝ nō cōtineat
eqtatē ſed ſtatuētiū volūtatē ꝛ auctoritatē porro vbi de
nr̄o pniudicio tractareꝰ oē ſtatutū vȝ ſiue hēat inſe rōeȝ ſi
ue ñ.ꝛ ita reſidet.ꝛ idē Bal.i.l.certū.in pn.C.vñ cogna
ti dicit ꝙ iura ſuccedēdi ab inteſtato ſunt introducta ex
bono ꝛ equo.ſi ḡ p ſtatutū ciuitatis ſucceſſio introducaꝰ
ex bono ſȝ nō ex equo tale ſtatutū diceꝰ odioſuȝ.pōit exē
plū ſi p ſtatutū maſculus excludat feminā tale ſtatutū fa
ctuȝ ē pp̄ter publicū bonū familiaꝝ pſeruādarū.d.l.i.§.
ſi ſeruus.tñ nō eſt equū.l.maximū viciuȝ.C.de lib.prete.
qcqd eni eſt ꝯtra iuſtitiā eqtatis ē odioſuȝ.ꝛ remittit ſe
ad Cy.i.d.l.i.C.de adul.ꝛ idē Bal.i.l.qcūqȝ.C.de ſuis
ſu.i ver.attēde h̄ aliq̄ ſtatuto caueꝰ ꝙ exiſtēte patruo nō
ſuccedat auus mīnus an ſuccedat auia.ꝛ dicit ꝙ ſic.qa
iſtud ſtatutū nō ē rōnabile.ꝛ idē Bal.in.d.l.maximū vi
tiū dixit ꝙ rō talis ſtatuti ē fauor agnatiōis.ꝛ ēt ē fauor
publicus pſeruāde familie. Sed idē bal.i.l.ſi dfunctꝰ.C.
de ſuis ꝛ legi.dixit illū tex.fore notabilē ꝙ genꝰ priuum
pferaꝰ mſno ē equū.ꝛ rō ſm eū eſt qr tēdit in fauorē fa
milie ꝛ agnatiōis. Et ſubdit an ſtatutū iſtō ꝙ filie dota
te nō ſuccedat ſratibꝰ fratribꝰ ſit equū arguit ꝙ ſic.qr fi
lie ſatis dȝ pteta̅ri dote ſufficiēti ō qdā nāli ꝛ ciuili eqta
te.refert tamē bar.dicē ꝙ huiꝰ ſtatuti nō pt reddi rō i.l.
liberoꝝ.ff.de v̄b.ſi. Itē eqtas alia ē diſpoſitiua alia diſpo
nēda. Itē eqtas pp̄rie dꝛ q̄ ſp vna ꝛ eadē pmāet.vt not.i
l.ij.C.ō i ius vo.ꝛ arguit ꝙ tex.d.l.ſi dfūctꝰ loqꝰ ō eqtate
abuſiua qō dicit appere ex h̄ qr hodie ē correctꝰ ꝛ dicit il
lū tex.loq ō eqtate motiua nō ēt ō eqtate pciſa.ꝛ idē bal.
in quodā pſilio relato p do. Pe.ō anch.i cōmēto.c.i.de
pſti.i.xv.q.pncl.v.iuxta pdcā ꝙ ſtatutū excludēs mſeȝ a
ſucceſſiōe filioꝝ nutrit odiū irrōnabile.ꝛ idē bal.i.l.ij.C.
ſi appellatiōe pēdente mors interuenerit.dicit ꝯ rōnē nā
lē eſſe ꝙ feie nō ſuccedāt.ꝛ idē voluit i.l.iteſtato.ff.de le.
tu.ſȝ ideȝ bal.i.c.de feu.cog.dixit ꝙ ſtatuta q̄ volūt filias
dotatas nō ſuccedē ſratibꝰ maſculꝰ ſūt tollerabilia ꝛ ñ rō
nabilia.qr i pſuetudie ꝛ ſtatutiſ nō exigimꝰ ꝙ ſp ſit rōna
bilis ſȝ ꝙ ſit tollerabiꝰ ꝛ vſu approbata.ꝛ idē bal.i.l.qō
vero.ff.ō legi.dixit ſtatutū diſpōis ꝙ frater excludat ma
trē eſt irrōnabile alle. Ja.bu.ꝛ ideȝ Bal.in quodaȝ ſuo
ſtupēdo pſilio.incipi. Martinꝰ Johānis ō florētia ꝛ eſt
poſitū iter pſilia Ang.meliꝰ locutꝰ eſt ibi q̄ȝ alibi ꝛ dicit
tale ſtatutū eſſe rōnabile ex eā ꝛ rōne q̄ mouit diſſiꝰ ſtatu
entes.prio rōne cuiuſdā recōpenſatiōis pſumpte ex pſue
tudine modernoꝝ tēpoꝝ ex q̄ pſuetudine pbabiꝰ ſumiꝰ
piectura mētis ꝛ rō ſtatuētis.l.ſi huꝰ pluriū.§.ſi.ō le.i.ē
eni pſuetudo moderna vt ſupſtites agnatiōis ſubeāt one
ra defūctoꝝ ad pp̄ulſandas iniurias actiue ꝛ paſſiue ꝛ ad
alia ꝛ mlta onera ꝛ icōmoda.eſt ḡ equū vt ibi collocenꝰ
cōmoda puenētia ex agnatiōe vbi collocaꝰ icōmoda.l.
i.§.ſi.ff.de aq̄ plu.arcē.ꝛ alle.ēt mltas elegātes rōnes q̄s
vidē poteris qr icidēter retuli i.c.cū tibi i vlt.q.ſ.titu.i.ꝛ
idē bal.i.l.cū lege.C.de epi.ꝛ cle.dicit ꝙ tale ſtatutū hȝ
rōneȝ poſitiuā ꝛ vȝ.nā media iuris prudētia reſtrigebat
filias ad certā quottā.vt.d.l.maximū viciū ꝛ ſic pcludit
tale ſtatutū valē bar.vo.i.l.liberoꝝ.ff.de v̄b.ſi.dicit ꝙ de
rōne taꝰ ſtatuti nō appet qr h̄ rō vt agnatoꝝ ſalua ſit di
gnitas ñ appet i ſtatuto expſſa ſȝ i.l.i.C.de ſū.tri.dic tale
ſtatutū eē irrōnabile ꝛ odioſuȝ nec dȝ extēdi ad hōa ſua
ex territoriū iō dicit ſtāte ſtatuto ꝙ filia dotata nō ſucce
dat maſculꝰ extātibꝰ tale ſtatutū vt odioſū ꝛ irrōnabile ñ
extēdeꝰ ad hōa ſita ex territoriū ꝛ ſic pcludit tale ſtatutū
valē.fac qō voluit idē bar.i.l.ſuo.§.ſi teſtōr.ō leg.i.Fa
ciat qō voluit Ang.li.iij.de ciui.dei.c.xxi.vbi dicit ꝙ p
diuitias i familijs decus ꝛ honor pſuaꝰ.ꝛ apō Juuena.
ſcribiꝰ aut facile emergūt q̄ꝝ v̄tutibꝰ obſtat res anguſta
domi.addite Ang.pſi.ccxcix.icip.ſtatuto ciuitatis corto
ne vbi erat ſtatutū ꝙ filie dotata ñ ſuccedēt pſuluit tale
ſtatutū valē ꝛ eē pforme ſtatuto diuio vt p exiſtiā maſcu
loꝝ excludereꝰ feie a ſucceſſiōe ſȝ ad ſuſtētatiōeȝ eaꝝ ali
qd eis pcedebaꝰ hāc dic ſoꝰ legē moſaicā.vt hꝰ nu.xxvi.
c.ibi.n.dꝰ hō cū mortuꝰ fuerit abſqȝ filio ad filiā eiꝰ trāſi
bit hr̄ditas ñ filiā ñ hȝ ſuccedāt ſr̄es.ꝛ idē voluit idē ang.
i ſua eleg.diſpu.ici.nobiꝰ qdā generꝰ vbi ēt faē mētionē ō
illa lege moſaica.fac qō voluit Jo.ō imo.i.l.Ticio cērū.§.
ticio gn̄o.ff.ō pdi.ꝛ de.vbi dic tale ſtatutū debē itelligi
ſtricte.qr tēdit ad pniudiciū mlieꝝ.dic tñ fore ſtatutū tale
rōnabile.ſi aliq̄ rōe moueaꝰ puta qr reſuat mlieri doteȝ
ꝛ aliō ñ dic ſȝ optius iuꝝ itepꝰ. Sal.i.l.i.ad ſi.C.de ſū.
tri.tāgit ꝛ ꝯ bar.exclamat volētē ſtatutū illō ſoꝰ odioſuȝ
nā pncipaꝰ ñ ad odiū nec ad penā mulieꝝ ſȝ vt ordines
agnatōnȝ ꝛ dignitatū pſuēꝰ fuit itroductū.d.l.i.§.ſi ſuꝰ
ꝛ pncipaꝰ eā attēdi dȝ.l.ſi qs nec cāȝ.ff.ſi cer.pe.ꝛ ſubdit
ex lege moſe.tale ſtatutū hūiſſe ortū.vt dic hꝰe ad lr̄am
nūeri.xxvi.c.ꝛ ſubdit qō lr̄a ibi cātat ꝙ taꝰ lex erit ſctā ꝛ
ppetua filys iſrꝰ ſic pcepit.d.moy. Et ſubdit mīrū aiole ſe

habita.C.ne fili⁹ p pře pſumer3 eos ſordeſcere.⁊ ſic pluz ptio iuris eēt i veteri⁹ qd eē ñ d3.l.merito.ff. p ſocio cū ſi. ⁊ iō gl.fin.i.l.ſi vo.§.q.p rei q̄litate.ff.q ſatiſ.cog. dič quē lib3 pſumi bonū bōitate itriſeca.fač ēt qd ſcripſit Auguſtin⁹.paupes ⁊ diuites de⁹ d vno limo creauit.paupes ⁊ diuites vna terra ſupportat .c. q̄ iuſ.viij.di. Nec ob.d.l. gſqs.qz logř d eo q ē paupař ex culpa vř ñ d3 ſtatutū facerř locupletiores viroſ q apti ſūt ad acqrēdū cū piudicio mulieɋ.⁊ iō poſſet i mediū adduci illd qd Juuenali vēit in mētē. Dat vēia3 coruis vexat cēſura columbas. Et vř ex pdictis ſtatutū ñ poſſe diſpōere ɔtrū ei⁹ qd ꝓhibuit vt irrōnabile.d.l.maxim3 viciū.poſſet tñ dici p ɔcordia ꝙ aut lex ipalis h diſpōeret ⁊ tūc poſſet p.d.l.maxim3 viciū. qz ei⁹ ē tollerř cui⁹ ē ɔdere .l.ſiqs in pn.teſti.de leg.iij.aut eēt lex municipalis ⁊ tūc nō poſſet. nā potētioris effectus ē lex ipalis q̄3 lex municipalis.vt ē caſus fin.in.l. ſi diuina dom⁹.C.d exacto.tribut.li.x. vide elegātē3 doctrinā bar. ibi ⁊ ēt vide do.bal.i.l.placet.C.de ſacroſan.ecc.niſi forte talis lex municipalis ēēt approbata ab ipatore. vř eēt facta a pplo ñ recognoſcēte ſupiorē p id qd no.i.l.ifamē de pub.iu.⁊ i.l.hoſtes.ff.de cap.⁊ in.c.cū te de re.iu. ⁊ i.l.nō ambigiř.ff.d legi.⁊ ſub hac ɔcluſiōe qeſco i hoc paſſu.do.pe.d an.h trāſportauit diſtīctiō3 Dy. i mā ſucceſſionis ab itēſtato quā retulit Cy.in auc.itaq3.C.cōis de ſucceſ.vide h p eū. Et inɔ̄trū ipe t3 ꝙ ſoli filij duorū fratrū ſuccedūt patruo in ſtirpes.⁊ nō in capita. Adde ꝙ iſta ē cōis opi.ſm quā ɔſuluit Accurſius ⁊ refert illd ɔſiliū ⁊ ſeqř Bar.in quodā ſuo ɔſilio qd ipſe fecit aſſiſij qd icipit ſup hrditate dñe nicole ⁊ p eūdē i.l.poſt ɔſanguineos.§. hrdites.ff.d ſuis ⁊ legitimis.vide Ang.i.l.i.§. fin.ff.ſi pe hrdita.petař.vbi rřert iſtā q̄ōe3 fuiſſe d ſcō ſenis ſm cy.⁊ pp varietatē opi.fuiſſe trāſactū. Azo tenuit ꝙ i capita ⁊ bal.i auř.ceſſante.C.d legi. hrdi. rřert ſe ɔſuluiſſe ſ3 opi. Accurſij ſ3 verior ⁊ eqor eſt opi. Azo.ſm eū ⁊ dicit ſe cōſuluiſſe ɔ̄ Azo.ex eo.qz timuit ɔſuleř ɔ̄ gl.Ang. ibi ſeqř gl.vide plene Jo.an.i additio.Spe.i h ti.vbi late diſputat h ⁊ finařr ſeqř gl. Acurſij.vide Ja.bu.i auř.poſt fratres.C.d legi.hř.ſal.i.d.auř.ceſſante diſputat iſtū articulū meli⁹ q̄3 ali⁹ ſequēs opi. Azo.vt veriorē.⁊ vide hoſt.in ſūma de ſucceſ.ab inteſta.i vlt.col.⁊ Jo.de lign.pe.d an.⁊ do.Car.i cle.ſi plares de iurepatro.⁊ Ang.i autē.d hř.ab iteſta.§.ſi vo.⁊ bal.in.l.ij.C.de ſuis ⁊ legi.⁊ in.c.i.de gradib⁹.⁊ i.c.i.de natura.ſucceſ.feu.⁊ i.c.i.§.i.q feu.dař poſſunt.do. Andreas barbatia.

a Ed hoc ibidē. †Clericus bōa ppria donař pt cui vult ſ3 ſi decedat iteſtatus ⁊ ñ h3 ɔſanguineos

b ſuccedit eccleſia. hoc dicat cū gl. Cōis diuiſio.h3 ibi cū aūt. No.ibi ⁊ hoc ibidē inuētū ē ꝙ do.An. ⁊ d.car.dicūt ex hoc tex.ſumi.ar.qd ad deſcriptionē loci vel gtiū enumeratōe validū ē ar.de iure. ⁊ ſubdit ꝙ ſtatutū iſētū i numero ſtatutoɋ pſumiř eē ſtatutū. ⁊ nihil allegāt. Tu allega tex.i.c.ſi romanoɋ.xix.di.vbi ꝓbař ꝙ ille q nō repiř deſcriptus inter alios de vniuerſitate nō pſumiř eē de vniuerſitate. ⁊ ſic eoipſo ꝙ qs repiř deſcript⁹ i vniuerſitate.pſumiř eē de vniuerſitate. ⁊ allego cle. gl.xix.di.i ſum.q̄ dicit ꝙ ſi ē dubiū an ſit decretalis recurrēdū ē ad regiſtrū.ix.di.c.vt vete .pſumiř tñ ꝙ ſit decretalis ſi repiř iter alš decretales ad iſtar illi⁹ q iuēiř iter moniales qz pſumiř ex hoc eē monialis.facit.c. habeo librū ⁊.c.yſidorus.i.di.vbi dicit hos canones ſeruādos qz fuerūt poſiti iter alios canōes.fač qd voluit Hoſt.i.c.paſto.de ſi.iſtr.facit tex.i.l.i.⁊ qd no.ibi bar.C.d exacto.tribu.li.x.⁊ qd hř i.l.ſi.⁊ ibi bal.C. de reb⁹ cre.faciat.l.ij.⁊ ibi bal.⁊ bar.C.d erro.aduo.⁊ lex cū d le.ff.d pba. ¶ No. ſm.d.Ant.ꝙ teſtm̄ ipfectū rōne volūtatis ñ h3 executō3 ēt de iure canōico,ſec⁹ ſi ſiat ipfectū rōne ſolēnitatis.de q̄ remittit ad no.i.c.relatū ⁊.c.cū eſſes de teſt.⁊ in.l.i.C.ſ a.herci.⁊ hoc vult iſta lřa ſm eū dū dicit hoc anteq̄3 perfecerit ⁊ iō colligit hic do. Ant.ꝙ ſi teſtōr ɔdēdo teſtm̄ ex

pñit ſuā volūtatē ñ decedat aſiq̄3 ɔpleat ex toto tāis volūtaſ ñ h3 effcm̄ nec executiōe3 qd dcm̄ ē elegās. ⁊ pt applicari illd qd voluit Oldr.ɔſi.cxix. icip.tiri⁹ ɔdidit teſtm̄ vbi i ſcō ɔſuluit teſtōr dixerat vocari duob⁹ teſtib⁹ vnū illoɋ qd hēret curā vocādi teſtes ⁊ notariū vt adipleret q̄ fecerat ſcribi p quēdā clicū i qb⁹ ſcripař iſtituebat paupes xpi hrdes ɔſuluit teſtm̄ ñ tenuiſſe qz ñ fuit pfectū ⁊ illud rřert ⁊ ſeqř pet.d anch.i.d.c.cū eēs. ⁊ allař Jo. an. i addi.ſpec.vide ibi p.d.pet. ⁊ ego dixi i.d.c.relatū.Sed ɔſidera qz.d.An. h inɔ̄trū allar.d.c.cū eēs.⁊.d.c.relatū. ſenſit ꝙ teſtm̄ impfectū rōne ſolēnitatis v3 de eqtate cāonica pijs rlictis.ſ3 ſi ē impfectū rōe volūtatis ñ t3 in pijs relictis ita ſenſit inɔ̄trū allař illa duo capřa. dcm̄.n.ei⁹ ē intelligēdū ſ3 iura q̄ allauit.vt dixit bar.i.l.ñ ſolū.§.liberatiōis.ff.d lib.le.ſunt ğ duo breuiř vidēda pmū ē vtruz tex.iſte ꝓb3 d teſtō ipfecto rōne volūtatis.d.Ant.h dicit ꝙ ſic re vā ñ ē bñ dcm̄ imo tex.iſte loqř d actu ipfecto rōne publicatōis poſito ꝙ loqř de teſtō.⁊ ad h alleg.c. cū p.tabellio.ff.de fide iſtru.i ver.morte pueīt⁹ qdā ñ pfecit iſtrā.nā h ponūř vba ſilia his dū dř.ſi āt añ obierit q̄3 h pfecerit vñ tex.d.c.cū.p.loqř de dfectu rductiōis i publicā ſcripturā ⁊ ſic de dfectu publicatiōis.iō poſito ꝙ iſte tex.loqř d actu ipfecto itelligiř d ipfectiōe publicatiōis. ⁊ ſic ñ ꝓbat illd qd voluit.d. Ant.h qnimo tex.iſte nullā facit mētionē de teſtō.loqř.n d dōatiōe a clico dū viuit. ⁊ illd ṽbū pfecerit adiūctū illi ꝓnoi demōſtratiuo h deteriat ṽbū dōare. ⁊ p ɔñs ñ pt allařı iſte tex.p doctrina ſua.nec ē vex dcm̄.d. Ant.cū ipſe ſentit ꝙ teſtm̄ ipfectu3 rōe volūtatis i pijs rlictis ſit nullū.qz ɔtrū tēuit bar. i.l. i teſtō.ff.d fideicō.lib.⁊ ſi ſubelř pōdereř ɔſiliū Oldr.in vlt.arg.ſuo pallari ɔſilij ſui.vbi moueř ꝙ iō paupes iſtituti i teſtō ipfecto rōe volūtatis ñ pñt ɔſeq hrditatē.qz ñ pñt vti puilegio ɔ̄ eccliaɋ piter puilegiatā iſtituto i p teſtō pfecto ⁊ valido.ğ ſeqř ꝙ ſi ñ pceſſiſſet iuſtō eā pia i teſtō valido teſtm̄ ipfectū i pijs locis eēt validū. Et ſi mihi dicař teſtm̄ ipfectū rōe volūtatis iter liberos nō v3.vt no. in.d.l.ſi is q ğ multo min⁹ i pijs rlictis.qz ad h rñdeo ꝙ tūc nō valet iter liberos.qſicūq3 ɔtingēt ſcādalū ex obſuātia illi⁹ volūtatis alš ſecus.⁊ ita dixi i.c.relatū el primo allato.⁊ p ɔñs appet ꝙ teſtm̄ impfectū rōne volūtatis i pijs relictis v3 ⁊ t3 qd limita niſi pceſſiſſet teſtm̄ ad pias cās ſolēne qz tūc nō reuocař p ſm ipfectū rōe volūtatis l3 ſcm̄ eēt in pia cā.ita dixit Oldra.i palle.ɔſi. cxix. Et pōdera iſtū tex.ibi de epis.qz ꝓbat ꝙ epi pñt dōare a ſe q̄ſita cui voluerit.ego alle.c.ſint maīfeſte. xij.q.ij. in ver.eps ſic voluerit ⁊ qb⁹ voluerit.⁊.c.ſiſſuz.i.ṽſi. qcqd vult de eis faciat.xij.q.vlt.⁊ faciat.c.i.ſ.ti.i.ſ3 vnā lec.ſ3 glo.i.l.ſi qs eps dicit ꝙ ſi eps nō h3 ɔſanguineos d3 iſtituere ſuā eccliaɋ.⁊ tex.i.c.eps q filios i ver. aliū q̄3 eccleſiā nō relinqt hrdē.xij.q.ij. Et ad iſtū tex.rñde dū dič cui voluerit vt itelligař d dōatiōe iter viuos.vř pt dicē itelligēdo ꝙ ēt hēat locū i teſtō ꝙ d3 itelligi cui.ſ. ɔiūctoɋ. ⁊ dixi d h i.c.i.ſ.ti.i. ⁊ ɔfundiř cōis opi.p iſta iura. Et pondera ēt ſubtili⁹ iſtū tex.qz ꝓbat ꝙ epi acqrit ſibi ⁊ ñ epatui.idē voluit gl.i.c.i.ſ.ti.i. ſ3 i ɔtrū allego tex.i idiuiduo i autē.lītiā i.ṽ.ceteris reb⁹ ab eo alio mō acqſitis dñio eccliē rebuatis.C.d epi.⁊ cle.vbi eps acqrit epatui ⁊ nō ſibi.⁊ h tēuit Ja.bu.ibi.⁊ fač tex.i autē.d eccle.ti.in.§.interdictū.⁊ ita tēui.ſ.ti.i.i.c.i.⁊ ēt idē dixi i trac.card. Sz nūc ɔſidero qz gl.hēo ſin.⁊ vnicā i pal.c.ſiſſuz q̄ dič ꝙ.§. iterdcm̄ d q̄ aſſūpta ē dcā autē.lītiā dič ꝙ diſpō illi⁹.§.⁊ dicte autē.lītiā nō teneř hodie. ⁊ Ang.i corpe i.d.§.iterdictū dič ꝙ ille tex.ꝓcedit de iuř ciuili.ſ3 de iure cāonico dicit eē ſecus.⁊ alleg.c.nrm.⁊.c.i.de pecu.cle.glo.tñ ſibi icognitā i.d.c.ſiſſuz nō allauit magna ē auctoritas gl. ſed nihilomin⁹ apponē diuerſitatē iter ius cāonicū ⁊ ciuile nō ē tutū.l.i.C.de ioſ.do. Et ad iſtū tex.pt dari rñſio

a cōmoda vt itelligař ſ3 diſtictiōe3.d.autē.lītiā ¶ †No.ſ3 do.Ant.ꝙ i lata ſignificatōe vocabuli oia q̄ trāſferunř i eccliaɋ pñt dici ſacra. ⁊ ēt colligit ex iſto tex.ꝙ d ſignifica

a ¶ Eccleſia. Adde ad materiā hui⁹ tex. bal. ⁊ doc.i.l.i.§.his itaq3 i fi.C. de cadu.tollē. ſolēnem glo.in.c.ſi. de offi. ordi.i.vl. Bar ⁊ doc.l.i.ſi qs filio.§. eius q.ff. d in iuſt.teſta. ⁊ latiſſime nouiſſimos ſcribentes hic.

tiõe illoꝝ ṽboꝝ vʒ ĩ iure qđ tm̃ ē dicē ĩ iure vł ad iure ſicut ĩ dñio vł ad dñiū. ⁊ dicit recurrēdū ad Jnno. ĩ.c.epĩ ð re. eccle.nõ alie. ⁊ aliđ ñ dič. Tu ṽo adde circa pmū qꝛ do. Ant.nõ aiaduertit ad glo.h pmā q̃ expõit ſanctiſſcent.ĩ. tāq̃ſacta ðputēł ⁊ ſic illa dictio tāq̃ denotat ĩpꝛopꝛietatē nec ēt.d. Ant.ꝯſiderauit gl.cle.ĩ.c.nulli.xij.q.ij.in ṽbo ſa crū ſanctoꝝ q̃ expõit.ĩ.ad vſuʒ ſacroꝝ ſacerdotū ptiet. nā tex.ibi dič ꝙ illđ qđ dōał eccle ſcm̃ ſctōꝝ erit dño. ⁊ gl. ſing.expõit ibi.ĩ.ad vſuʒ ſctōꝝ ſacerdotū ğ ñ ſūt ſacra ea q̃ donāł ecclie.vt voluit.d. Ant.h.mihi āt vł ꝙ glo. illa corrūpat tex.illū.nā tex.dič ſacrū ſctōꝝ erit dño ⁊ ad iure ptinet ſacerdotū.vñ tex.duo ibi dič ꝙ dōatuʒ ecclie erit ſcm̃ ſctōꝝ dño ⁊ ad iure ptiñ ad ſacerdotū ⁊ iđ vł veruʒ dictū ꝙ dōatū ecclie ðł ſcm̃ ſctōꝝ dño. Adde ħo qꝛ verbū illđ ĩ iure itelligił.ĩ.ĩ dñiuʒ.vt voluit do. Ant.ego allego tex.ĩ.d.c.ſi diligēti ĩ ṽbo ad iure hel pet. de pſcrip. ⁊ in d.c.nulli.ĩ ver.ad iure ſacerdotū ⁊ ĩ.l.iubem⁹ ĩ.ṽ.ad iure ⁊ dñiuʒ eccleſiaſticū ⁊ ĩ.l.ſi.ĩ ver.iuri ciuitatis.C.de ſacro ſan.eccle.q̃ iura pbāt dcm̃.d. Ant.lʒ ipſe nõ allauerit.ſed vł doctr.repꝛehēſiõe digna.nā dñiū reꝝ collataꝝ ecclie eſt dei ⁊ aſcribił deo Jeſu.n.xp̃o đ dño reꝝ ecclie.c.pcios xxiij.q.viij.c.q abſtulit. ⁊ d.c.nulli.xij.q.ij.ĩ.q.iij.c.ſaluatoꝛ. ⁊ no. Jnn.ĩ.c.ex lr̃is.de reſti.ſpo. ⁊ ĩ.c.cū ſup de cau. poſ. ⁊ ppꝛie.ğ ſeqł ꝙ illa ṽba ad iure ecclie nõ ṽificāł.ĩ. ad dñiuʒ ⁊ p ꝯñs ñ ē ṽa doctrina ſua. ⁊ iđ Jnn.ĩ.d.c. epĩ dič ꝙ illđ ṽbū ĩ iure ecclie capił dupr.ĩ.in dñiū.alio mõ capił.ĩ.ĩ poſſeſſiõe ⁊ ideo doctrina ṽa erit ꝙ ꝯſidereł mā ſubiecta. ⁊ ħʒ diſpõnē mãe itelligał illđ ṽbū in iure ecclie ar.l.plenū.§.equitij.ff.ð vſu ⁊ habi. ⁊ iſta ē clarioꝛ ⁊ me

3 lioꝛ doctrina ¶ † No.ꝙ clico q in vita ſua nihil ð reb⁹ ſuis diſpoſuit ſuccedit altaꝛ.ĩ.eccia.ĩ.q.iij.altaꝛ ⁊ ēt ħʒ hoſ. tex.iſte capił ppꝛie qꝛ ħʒ ꝯſuetudinē gallie vbi ſūt multi pſbyteri qb⁹ tm̃ altaria ꝯferūł q̃ capellãos appellam⁹ ⁊ pcedat cū clic⁹ nõ ħāt ꝯſāguineos aſs ꝯſāguinei excluderēt ecclīaʒ ſeu altaꝛ.xij.q.v.c.ſi. Sʒ adđ ad ſcribētes h põe ꝙ ex clico ſlicta ē vxoꝛ an excludet ecclīaʒ clico inteſtato ðcedēte h ñ tāgūt doc.h lʒ Hoſt. ĩ ſūma ð ſucceſ.ab iteſtato dič ꝙ vxoꝛ excludit ecclīaʒ ⁊ alłat.l.i.C.ne vxoꝛ p marito.ibi.n.ðł ꝙ vxoꝛ excludit ſiſcū marito iteſtato ðcedēte ğ eodē mõ vxoꝛ excludet ecclīaʒ.lʒ ṽe iſta ñ ē bona argumētatio.nā potēti⁹ iure hʒ eccia ĩ bõis clici ab inteſtato ðcedētis q̃ hēat ſiſcus ĩ bõis layci ab iteſtato ðcedētis. ⁊ ad h allego.c.ſi epS.xij.q.v.vbi cognati excludūt ecclīā ad ſucceſſiõeʒ clici iteſtati.ſʒ vxoꝛ ñ ē cognata nec affinis vt ĩ.d.l.i.ğ ſeqł ꝙ ñ excludit ecclīaʒ ⁊ p ꝯñs.d.l.i.ñ meruit allari ꝯ ecclīaʒ allat ſcđo hoſt. p dcõ ſuo.tex.formalē ĩ.l.q pſbyt.C.ð epi. ⁊ cle.vbi vxoꝛ clici excludit ecclīaʒ ſi iteſtat⁹ ðcedat.ad h rñdeo ꝙ.d.c.ſi epS diſpõit eccleſiaʒ excludi a cognatiſ ⁊ agnatiſ ğ eccia excludit oēs alioſ. ⁊ p ꝯñs excludit vxorē. ⁊ iđ ſtādū erit diſpõni.d.c. ſi epS ⁊ ñ diſpõni.d.l.ſi quis pſbř. ⁊ maxie cū illa lex tendat ad pīudiciū ecclie iđ ñ pīudicat ecclie p id qđ no.hoſt.ĩ.c.ſi.ð ſol. ⁊ rēpat ⁊ limitat oīa iſta iura allau⁹ h itelligēs iſtū tex.ꝙ excludat ꝯſāguineoſ ĩ ecclīa. ⁊ ꝙ h ſit locale vł ſpiale ⁊ ſic colligił doctrina ſolēnis ꝙ valida ē ꝯſuetudo vt ecclia excludat ꝯſāguineos clici ab iteſtato ðcedētis p xp̃a vt dixi.ſ.e.i rub.ĩ vlt.q. Et ēt põdera qꝛ queadmodū iſte tex.vendicat ſibi locū ĩ morte clici vt ſuccedat ſibi ab iteſtato.eodē mõ dices ꝙ ſi clicus pp ſua facinora patiał ꝯſiſcatiõnē bonoꝝ applicabūł bona ecclie a q̃ ſtipēdia accepit.c.excõicam⁹ ð here.ita colligūt ſcribentes ĩ.c.qꝛ diuerſitatē ð ꝯceſ. pbē.

4 ¶ † Tangit h.d. Pe. a au hāni⁹ reſtitut⁹ recupet bõa alienata p ſiſcū.⁹ ⁊ ꝯcludit ꝙ ñ.alle.no.p bar.ĩ.l.gall⁹.§ qđ ſi tm̃.ff.ð lib. ⁊ poſ. Tu adde bar.ĩ.l.ſi.C.ð ſetē.paſ. ⁊ Ang.ĩ autē.ð hř. ⁊ falc.in pn̄. ⁊ ĩ.d.§.qđ ſi tm̃. Raph. ⁊ Albe.ĩ autē.idē neſtorian⁹ .C.ð hř.gl.d. Pe. ⁊ alios ĩ.c.q̃uis ð reſcrip.ĩ vi.d. Abb. in.c.ex tue.ð de.ñ reſi. ⁊ in.c.i.ð paro.d. Car. ⁊ oēs alioſ in.c.qꝛ diligētia.ð ele. Et adde vnū qđ eſt mirabile vʒ ſi reſtõ fiat i forma pleniſſima qꝛ ſupioꝛ anullat hānū ⁊ oia

a¶ Per ſiſcū illđ ad hoc.d. Alexā.de imo. in.l.ſi marito ſi ſi.ff.ſol.matr. Lud. pon.ĩ.l. ſed ſi hac.§.li beros de ĩ ius vocan. ⁊ vide do. Jaſ.ð mai. ĩ l.ſi.in.ij. col. C.ſi cõtra ius vel vtil.publi. vbi not. diſtin guit.

ide ſecuta q̃ vult hři p iſectis.vt ē gl. ſin.in.cle.l.ð imo.eccle.ꝙ tūc vł ſcā reſtitutio ad alienata ſingulare ⁊ mirabile dcm̃ fuit.d.car.ĩ.d.c.qꝛ diligētiā. ⁊ facit qđ ipſe voluit.ĩ

5 c.ad petitõeʒ de accu. Ego tenui ꝯtrã ĩ.d.c.qꝛ diligētiā.† Tāgit.d.pe.hic.q. Fed.ð ſe.ꝯſi.xv. vide ibi p Fe. tāgit ēt ð legitiato vtꝝ excludat vēiētes ab iteſt. ⁊ dat diſtictionē bar.ĩ.d.l.gallus.§.qđ ſi ſtatutū vide bal.ĩ pꝛhemio.C. ⁊ ĩ l.ne ita diu⁹.ff.ð adop. ⁊ ĩ.l.ij.C.ð iu. ⁊ fa. igno. ⁊ ĩ.l.reſcripta.C.ð pre.ſpa.offe. ⁊ ĩ.l.i.C.ð iure aureoꝝ anu. ⁊ in l.cū acutiſſimi.C.ð fideicõ.do. Ant.ĩ.c. p venerabilē q ſi. ſint le. ⁊ ĩ.c.vēiēs.ð ſi.pſby.d. Car.in.c. niſi.§. pe.ð renū. d.pe.ĩ.c.q̃uis.ð reſcrip.ĩ vi. ⁊ ꝯſi.cccx. ⁊.cxlvi. ⁊ cccvij. Et p iſta ſit expedita decretalis iſta.dñs Andre.barba.

1 # Ancto concili.

† Si pſbyter iteſtatus ðcedit ð pſimonio ſuo ſiūt q̃tuoꝛ portiões put hic ðł ⁊ nõ teneńł h.c.hodie ſcđm. Uel ſic ſcđm do. An. ſi oliʒ ħūs pſbyter fact⁹ inteſtat⁹ decedebat ei⁹ bõa diuidebanł ſm formā hui⁹.c.h.d. pꝛio põił exceſſus relatio ħo ei⁹ pꝛhibitio ibi iterdicim⁹.tertio peculij diuiſio ibi peculiū.q̃rto pene iſlictio ibi ⁊ ſigs.ꝙ iſti layci occupabāt bõa clericoꝝ vt ppꝛia. ⁊ forte moti qꝛ ſacerdos ē pſona publica cui⁹ offenſaʒ teneńł ſinguli vindicare.l.i.ff. de iniu. ⁊ inf.ſicut ğ epS oib⁹ pł videbał eodē mõ ꝙ bõa ei⁹ ſeq̃renł ꝯdictões pſõe.vt.l.placet.ff.ð acq. her.l.ſi adoptauero.ff.ð pca. ꝯtrã ē veri⁹ vt hic pʒ. Rõ ē qꝛ ſacerdotij grad⁹ ē dignitas ğ oʒ eē vtilis ⁊ ñ dānoſa nec mutał pſtinā ꝯdictõeʒ lʒ addere ⁊ remoueł maculā.l.ſena.ff. ð ſena.

2 ¶ † Nota ꝙ cū hřditas ðfeł plurib⁹ quoꝝ vn⁹ ē capax natalis portio deficiēs accreſcit ecclie ⁊ ñ epo vł paupib⁹ qđ vł mirabile.qꝛ portio p ñ ſcripta caduca dʒ accreſcere oib⁹ cohřdis p portiõib⁹ hřditarijs.l. vnica .C. de cadu.toll. lʒ illđ veꝝ qñ illi veniūt eodē iure. ſʒ iſti veniūt iure diuerſo.ar.l.ſi mulieri.ff.ð ꝯdi. ⁊ dmõ. ſʒ certe i hřditate ſiue eodeʒ iure ſiue diuerſo veniāt hʒ locū ius accreſcēdi.l.ſʒ cū patrono.ff.ð bon.poſ. Solēnis doctoꝛ Pe. de anc.h rñdet ꝙ iſte tex.loqł cū ꝯſanguinei q debēt ſuccedeł i pmo gradu ſūt idigni ita ꝙ dʒ eis auferri hřditas clerici vt ab idignis.tūc eni poti⁹ dʒ remanere ecclie q̃ ſiſco applicari. ⁊ hoc ſit ſpāle in ſucceſſiõe clericoꝝ ſecus i ſucceſſiõe laycoꝝ ar.hui⁹ tex. ĩ ṽ. ⁊ ſi ñ ſint qđ dictū p ṽbū tm̃ forte dicit eē veꝝ ⁊ nouū nec tactū nec inētū ab aliq̃ niſi a ſe. ⁊ ſic colligił h ꝙ ſi vni ex hřdibus auferał ſua portio tanq̃ ab idigno ñ applicał ſiſco ſclari lʒ hřes ſit ſecularis ſʒ applicał ſiſco ecclie habito reſpcū ad q̃litatē relinquētis.qꝛ relinquēs fuit cleric⁹. Jtē colligił aliđ ex hoc tex.ꝙ illud qđ vēit applicādū ſiſco de bõis clericoꝝ ñ applicał ſiſco pape ſʒ poti⁹ epo loci vt diſpēſet diligenter ad vſuʒ ecclie. ⁊ ſic facit iſte tex.p his q̃ dcā fuerūt in.c.pcedēti ꝙ ſi cleric⁹ ðcedit ſine ꝯſanguineo ⁊ ſine hñſicoꝛ inteſtat⁹ ꝙ bõa debēt venire ad epm ĩ vſuʒ ecclie vtis vt. Colligēter diſtribuat ⁊ ſibi ñ appꝛopꝛiet. fac qđ no. Jnno.ĩ.c.iſinuāte q clerici vel vouētes ⁊ qđ [illegible] Fed.ð le.cõſi.xxv.qđ hñ notabile p itellectu.c.pcedētis ⁊ p illo.c.vł de elegāteʒ gl.ĩ.c.ſ.xij.q.v. Tu ṽo adde qꝛ iudicio meo.tex.iſte ñ pbat hāc doctrinā doc.lʒ enim dictū eoꝝ ſit pulcꝛū ⁊ ſingulare ⁊ faueat ecclie tñ iſte tex.illū ñ pbat lpſe aſſumūt fūdmentū i ḋl. ⁊ ſi ñ ſint certe iſte tex.ñ loqł ð hřdib⁹ idignis dūtaxat dicit ñ parentes ñ ſint idonei nõ āt dicit ñ parentes ſūt idigni.vñ poſſibile ē ꝙ talia ſlicta ſint p nõ ſcripta vel ſint caduca q̃ caſu nõ ſūt indigni vel ſūt penit⁹ icapaces. iđ tex.dicit ſi nõ ſint idonei.ĩ. nõ ſint capaces q̃ſi ſicut inſucceſſibiles quo caſu aſſumo tale fūdamentū.vbicūq̃ ſucceſſores ſūt tales ꝙ p eos ñ pt aperiri via ſiſco.tūc aperił via aliis.l.ij.§.videndū.ff. ad tertu. ⁊ rgulā habem⁹ ꝙ illđ qđ aufeł ab idigno applicał ſiſco.l.papinia.§.meminiſſe.ff.de inof. teſt. ⁊ fundał rõe qꝛ turpia lucra ſūt hřdib⁹ extorquēda.l.i hřdē.ff.ð calūnia.vbi ğ ipſo iuꝛ nõ lucreł nihil extorq̃ri põt. Jta dixit bal.in.l.hřditaſ.C.ð his q.vt indig. Si ğ iſti ſint iſucceſſi

hdes

biles vt pbat iſte tex. ḡ nihil ab eis tãq̄ ab idignis aufer
ri pt ⁊ p ꝯñs ñ pbat iſte tex. doc. docto. ſʒ bñ pbat ſingulr
ꝙ portio icapacis ñ accreſcit cũ ſucceſſorib⁹ ſʒ applicaſ
eccſie ⁊ i hoc reputo iſtũ tex. ſin. ⁊ vnicũ. ¶ Oppo. ꝙ ñ
pcedat diuiſio õ q̄ hic qꝛ clericis ſuccedit eccſia ñ ituitu
eccſie acq̄ſiuerit. Si võ ituitu pſone ſuccedũt ꝯſanguinei
gl. i. ſoluit itelligẽdo iſtũ tex. õ pſbyteris q ex ſeruiſ fci ſũt
pſbyteri qð tʒ Gofr. hoſti. Pe. ⁊ abb. antiqu⁹ q h pbãt
p iſtũ tex. l õ pſbyteros ſuos. ſʒ meli⁹ pbãt ſʒ do. car. i õ.
ho liberi fci ſũt ⁊ i õ. peculiũ. nã vſ ibi pſpicẽ poʒẽ ſtatũ
ſeruitutis. Tu võ põdera qꝛ optie pbaſ i õ. pter diuinũ
offĩm ꝯtũcto. c. nullus õ hıs ñ ordi. gl. ñ ſtat i h. ſʒ vſ vel
le ꝙ iſtõ. c. ñ pcedat ⁊ h placet. do. car. h do. Pe. õ an. dic
poſſe attẽtari ꝙ hodie i ſucceſſiõe pſbyteri liberati a ſer
uitute hẽat locũ iſta diuiſio vt ſic ꝯſanguinei repellanſ a
toto ⁊ admittanſ ad ptem. ⁊ ad alia iura oſtia ꝙ ꝯſan
guinei veniãt in totũ ẽ vex in clericis ingenuis ſecus i cle
ricis libertis vt hic. ⁊ ſic hodie hẽbit locũ diuiſio õ q̄ h in
ſuo effecto ſacerdote. ⁊ tenẽdo gl. iſtã ꝙ hodie ñ pcedat
iſta diuiſio ñ opponaſ õ eo qð dſ i pemio gregorie. vbi
pollicit⁹ ẽ papa ñ apponerẽ ſupflua. ⁊ l §. qb⁹ in prĩa ꝯſtõ
ne. C. Soluit do. car. ꝙ lʒ nõ teneat quo ad diuiſionẽ i q̄t
tuoꝛ ptes. tñ tʒ i eo qð dicit ꝙ dñs hui facti liberti ⁊ ſacer
dotis nihil ab eo exigere pt pter diuinũ offĩm ⁊ nullũ ius
hʒ i ſuccedẽdo illi. ⁊ p hoc tolliſ qð hñiſti. p q̄s pſõas no
bis acq̄riſ. §. itẽ nobis vbi q̄cq̄d acq̄rit ſeru⁹ acq̄rit dño.
qꝛ ñ hʒ locũ i cãu hui⁹. c. ſʒ q̄ rõe iſti pentes pñt eẽ ñ ydo
nei a ſucceſ. gl. ñ. dicit pp hñim. ⁊ idẽ dicit hoſt. pp excõi
catiõnẽ p. c. ſiqs eps õ here. qð reprobat do. car. qꝛ ibi ni
hil dſ excõicatõe ⁊ excõicat⁹ teſtari pt referri ſe dixiſſe i
cõmẽto. c. ppẽdim⁹. xxxviii. q. õ ſen. excõ. ḡ forti⁹ pt iſtitui
⁊ dicit h do. car. ꝙ hõa clerici dãnati applicenſ eccſie. õ
quo dicit eẽ ſin. gl. i. c. qꝛ diuerſitatẽ. õ ꝯc. pbẽ. Tu võ ad
de prio qꝛ ego neſcio videre q̄ rõe fuit motus iuriſlatoꝛ
ad diuidẽdã ſucceſſionẽ hui⁹ clerici i q̄ttuoꝛ ptes ⁊ ꝯſide
ro qꝛ tex. h dicit parẽtes. nõne vſ iniq̄ũ ñ itelligim⁹ iſtũ
tex. de pře vel mře vt excludaſ a ſucceſſiõe filij ſui. ⁊ eſt ꝯ
oẽm nãleʒ rõnẽ vt in. l. nã ⁊ ſi pentib⁹. ff. de ioſ. teſt. ⁊ cla
rũ ẽ ꝙ pentes pprie ſũt př ⁊ mř. l. liberoꝝ ver. parentes
pios. ff. õ v. ſig. ⁊ apud Ciceronẽ dſ. vnicuiq; noſtrũ cari
ſũt pentes cari ſunt liberi ⁊ ſic vſ ꝙ ille tex. pcedat ſine
rõe. Si võ dicam⁹ ꝙ iſtud verbũ parẽtes ꝯprehẽdat co
gnatos ⁊ agnatos tũc nõ hẽbit tãtã abſurditatẽ. ⁊ ideo
tex. multũ ſin. in. c. i. in vſi. pentib⁹ q̄madmodũ feudũ ad
filiã fe. ptineat pbat ꝙ pentes dñr agnati. ⁊ ibi bal. dicit
ꝙ groſſo mõ loq̄ſ ille tex. ⁊ iducit ad q̄õnẽ ſtatuti ꝙ ſtã
tib⁹ pentib⁹ maſculis femia ñ ſuccedat ꝙ itelligiſ. i. agna
tis. ⁊ gl. in cle. prĩa de iure iur. in õ. pentela. ⁊ bal. in repe
tiõe. c. ſi př de teſta. in. vi. dicit õ pprio ſignificato veniũt
ꝯſanguinei vſq; ad tertiũ gradũ. ⁊ Ang. in auc. de alie.
⁊ emphiteoſi. §. iconom⁹. dicit ſtatutũ excludit pentes re
bellĩũ ab officijs qð veniũt attinẽtes p genus ⁊ p nuptias
de q̄ vſ ibi tex. in õ. cũ pentib⁹. appet ḡ ex iſtis ꝙ iſte tex.
inq̄ſtũ dicit pentes itelligiſ groſſo mõ. i. ꝯſanguinei ⁊ co
gnati. ⁊ p ꝯñs reſtringẽdus ẽ iſte tex. vt hẽat locũ i pře ⁊
ẽ iductio eq̄ ⁊ noua ñ viſa p aliquẽ quã mẽti cõmẽda p
petuo. Adde ho ꝙ hoſt. itellerit ꝙ excõicat⁹ ñ ſuccedat
ab iteſtato vt dictũ eſt⁹ referaſ ad iſtũ tit. ⁊ ẽt itellexit ꝙ ñ
ſuccedat ex teſtõ p tex. quẽ ipẽ alleg. d. c. ſiqs eps cui ad
de ꝙ iſtã. q. tetigit i iduiduo Bal. quẽ do. car. nõ vidit. i
c. intelleximꝰ. õ iudi. vbi q̄ſiuit an excõicat⁹ ſuccedat přĩ
ſuo ab iteſtato tãq̄ ſuus hřs vel ex teſtõ ⁊ vſ ꝙ ñ qꝛ hř p
motuo. l. i. §. ſi př. ff. õ ꝯiũgẽdis cũ emã. lib. bñ facit glo.
fin. iſti. de cap. dimi. q̄ eq̄parat excõicatũ deportato. ꝯtrũ
dicit eẽ verius qꝛ iura priuilioꝝ nõ pdit ⁊ iura agnatiõis
retinet nõ. n. qꝛ excõicaſ ḡ ꝯfiſcaſ vel dportaſ. dicit tñ ꝙ i
iudicio nõ erit añq̄ abſolut⁹ ſit ⁊ iõ dicit ꝙ legitie tutele
deferunſ ſibi. ſʒ dcreto iudicis ñ decernıſ adminiſtratio pu
blica excõicatõe durãte ⁊ multo min⁹ durãte ſolẽni ana
3 thematẽ de h dicã i repe. rub ẽ. ti. i ¶ Ro. ꝙ fact⁹ liber
reſpectu diuinoꝝ ẽ liber q̄ ad oĩa tpalia. ⁊ dñs q ꝯſentit
vt ſuus pmoueaſ ad ordies nullũ ius retinet i ſuo. ⁊ ſic
pdit ius ſuccedẽdi ſibi delatũ a iure ciuili. teneſ tñ ſuus i
pẽdere dño diuinũ offĩm qð vſ pcederẽ ſi dñs retinuit apð
ſe has opas ſpũales. õ q̄. i. c. null⁹ õ hıs ñ ordinãdis. Et
inq̄ſtũ iſte tex. pmã portionẽ attribuit epo vſ ꝙ ſit pcipua
arguẽdo ex ordie ſcripture ⁊ ex epi dignitate. c. i. õ maio.
4 ⁊ obe. ¶ † Vlꝫ ãt eccſia vel epus dicãſ hřẽ fiſcũ ẽ quot
tidiana materia ⁊ tetigi late i. c. excõicamus de hřticis.

Tam dilectus.

Hoc capitulũ ſʒ dñʒ car. patiſ
ꝯtria difficillima ⁊ male ſolet itelligi. ſʒ put ipſe
a 1 itelligit ſũma hoc mõ. † Si⁹ rector eccſie i extre
mis aſſerit ſe ⁊ ſua mõaſterio ꝯtuliſſe dſ teſtat⁹ ⁊ oĩa ce
dũt mõaſterio niſi pbeſ eũ tũc ñ fuiſſe ſane mẽtis. qꝛ tũc dſ
iteſtat⁹ eccſie ⁊ ſuccedit eccſia. h. d. ſʒ do. car. Sʒ. d. An.
dicit ſibi videri ꝙ iſta ſit vna dcretal multũ ſubtilis ⁊ ẽt
notabil i q̄lib; dcõ ſuo. ⁊ dicit req̄rẽ maiorẽ õliberatõeʒ.
ſʒ qꝛ tps ñ patiebaſ dicit ſe examinatuꝝ dcretalẽ more cõ
ſueto. ⁊ dic ſe tãgerẽ paſſus oẽs i hac dcretali ꝯtẽptus vno
dũtaxat obmiſſo q ẽ mere legal lʒ eẽt canõiſtis ſʒ eũ mul
tũ neceſſari⁹. ſʒ excuſat ſe qꝛ ñ habuit tps ad plene õlibe
rãdũ. dicit tñ ꝙ ex decretali iſta hõa ⁊ vtilia auditores
hẽbũt ⁊ ſũmat eã h mõ. vba enũciatiua õ pterito ⁊ pñti
pp aliõ plata ad excluſionẽ alteri⁹ plenã ñ iducũt pbatio
nẽ itẽtũ tñ adminiculãt vt ſũcto vno teſte pſumptõeʒ cõ
cludãt ſufficiẽtẽ ad ꝯdẽnatõeʒ iducẽdã niſi directe vſ idi
recte tollaſ p pbatõeʒ furoris. h. d. Vl ſic. rector eccſie dſ i
teſtat⁹ ñ nullũ fecit teſtũ vſ fecẽ ſʒ furioſus ⁊ tali ſuccedit
eccſia ñ ñ hʒ ꝯſanguineos ſec⁹ ñ appʒ illũ fuiſſe mõachũ
vel ſana mẽte teſtatũ. h. d. ſm Ioã. an. vel ſic vʒ. teſtũ ad
pias cauſas p vba enũciatiua ẽt pp aliõ plata q̄cũq; ſuc
ceſſio ſeu teſtatio veniat ad excluſionẽ illi⁹ eccſie. Vel ſic alit
ſʒ aliũ itellectũ p vnũ teſtẽ õ veritate ⁊ p ꝯfeſſionẽ ẽt inci
dẽter factã pbaſ oblatio ẽt q̄ ad effectũ ꝯſequẽdi hõa ob
lata. h. d. Et diuidiſ i q̄ttuoꝛ ptes. prio põiſ ſcm deciſiuũ
ſo motiuũ pape ad ſniãʒ tertõ allegatio epi diffiniẽtis. q̄r
to diffinitiue ꝯmiſſio ſa ibi ſufficiẽte tertia ibi qꝛ võ q̄rta
ibi nos ⁊ colligit hic. d. An. ꝙ duplex ẽ intellect⁹ ad iſtũ
tex. vn⁹ ẽ ꝙ iſte abbas tã i agẽdo q̄ i dfendẽdo ſe funda
bat ex oblatõe fcã iter viuos quã dicebat eẽ ꝯfeſſatã i ex
tremis. ⁊ iſtũ itellectũ ſeq̄ Inn. ⁊ plʒ do. An. Scdo itel
lect⁹ ẽ ꝙ iſte Abb. fundat ſe ex diſpõne teſtamẽtaria ſeu
ex ꝯfeſſiõe fcã i vltia volũtate. ⁊ ſʒ iſtũ itellectũ iſte caſus
ẽ ſin. ⁊ ñ reperiſ alibi nec i põtificia nec i romana cẽſura
⁊ iſtũ intellectũ vſ ſeq do. Cardi. h dicẽs ꝙ teſtes pducti
ad pbãdã oblationẽ fuerũt pducti ad cautelã qꝛ ſola cõ
feſſio i extremis ſufficiebat p. l. luci⁹. §. q̄ſqs. ff. õ le. ij. Quis
ãt intellect⁹ ſit accõmodatioꝛ ad iſtũ tex. de⁹ glorioſus dí
gneſ nobis ſpire qꝛ dcretalis ẽ i tex. ſuo multũ tremẽda.
Et ad hos pſcs q cõmẽtarũt hãc dcretalẽ addite Bar. i
repe. l. i. C. de ſacroſan. ec. i vi. col. õ. ij. q̄riſ vbi alleg. text.
iſtũ pbaſ ꝙ vba enũciatiua ſufficiũt i relictis ad pias cãs
⁊ ſic vſ ſeq ſʒ intellectũ quẽ ſeq̄ do. An. ⁊ do. Car. ⁊ ad
hoc nũc ñ rñdeo. qꝛ apparebit veritas hui⁹ tex. deo iuuãte.
ſcdo moueſ bar. rõe qꝛ ñ hoc pmittiſ militi. vt i. l. ex his.
C. de teſtõ mili. ḡ multo forti⁹ i relictis pijs rñde qꝛ ñ ẽ
ſufficieſ argumẽtatio õ milite ad paganũ teſtãtẽ ad pias
cauſas qꝛ nullo iuſ pbaſ iſta ſimilitudo iõ ſtãdũ ẽ regu
le. l. oĩs diffinitio. ff. de re. iu. naʒ in milite pp publicã vti
litatẽ ſpãliter ſtatuta ſũt q̄ nõ debent trahi ad ꝯſequẽtiã
õ ñ milite ⁊ de hoc vide dicta mea in. c. relatũ. el prio. õ
ti. i. moueſ tertio bar. qꝛ hoc appʒ de iure nãli vſ gẽtiũ vt
ſufficiãt vba enũciatiua. ḡ idẽ erit i pijſ relictis. rñdeo ad
hoc ꝙ in relictis pijs req̄riſ volũtas diſpoſitiua hoc deci
dit tex. in. c. cũ eſſes in vbo in extrẽa fecerit volũtate. õ. ti.
i. vñ intelligiſ volũtate diſpoſitoria. bal. võ in repe. d. l. i.
tʒ ꝯ bar. ⁊ ad iſtũ tex. Rñdet multũ ſubtiliter dicẽs ꝙ iõ
vba hic poſita ſũt vltia volũtas qꝛ papa hoc fecit hic de
plenitudine ptãtis ñ ãt ꝙ forma vboꝝ h iporteret imo iſte

a ¶ Si rector Vide ad hoc eũdẽ. d. And. in. c. Indicante §. de teſt. ⁊ ibi doc. ⁊ vlõ oẽs ſcribẽtes. ſ. c. i. hoc eo. ti. ⁊ d. Alex. õ imo la. in ꝯſ. xxx vi. in. iiij. pte

archipiſbyter reputabat ſe nõ poſſe teſtari tãq̃ obligat⁹
mõaſterio. ḡ talia ṽba ñ pñt trahi ad vltimã voluntatẽ cũ
teſtõr ñ vẽat õ ſtatu ſuo dubitaꝛ. ff. õ teſt. l. õ ſtatu. Et ſub-
dit ꝙ ñ pt aliõ dici niſi ꝙ papa ſic iterptaꝛ ꝙ archipiſbyꝛ
voluerit teſtari. ꝛ h̃ faꝛ de plenitudie ptãtis papalis. vñ
etiã papa h̃ i aliõ pleitudie ptãtis qꝛ erat actũ ex voto. ꝛ
ſic ex ꝯtu ꝛ ipe dãnat ex teſtõ. nã õ iure ñ dꝫ ſic fieri. l. au-
reli⁹. §. ñ. õ li. le. vel dicit ꝙ h̃ erat actũ ſali ꝛ oẽ ius actoꝛ
dduxerat i iudiciũ. ꝛ ſic ſua cõe ptinet ex hoc iſta decretaꝛ
ꝛ ita rñdet. Tu põdera ad id qõ ipe dicit õ dubitãte õ ſta
tu. qꝛ Bar. i. d. l. i. tꝫ ꝯtiũ ꝙ ad pias cãs õ ſtatu dubitãs
teſtari pt exẽplo militiꝫ bal. ibi dicit ñ eẽ iure cautũ. ſꝫ illõ
qõ ñ pt p viã teſti ordiet p viã ꝯct⁹. qꝛ. d. l. õ ſtatu ñ hꝫ lo
cũ i ꝯtrib⁹. ꝛ idẽ bal. i cõmẽto. l. i. C. õ pfeſ. i. i. col. mirabi
liꝛ explanauit tex. hui⁹ dcretalis dicẽs ꝙ iſta aſſertio ar-
chipiſbyteri dicẽtis ſe ñ poſſe teſtari qꝛ ſe ꝛ ſua obtulerat
monaſterio ñ pbat oblatõeꝫ pſone nec bonoꝝ factã. ꝛ re
fert Jnn. dicere ꝙ hoc ẽ iõ. qꝛ illa ſũt ṽba õ pterito omiſ
ſa ñ aio offerẽdi. ſꝫ nec h̃ gerebaꝛ iter ptes lꝫ abb. eẽt pña
tñ iſta ꝯfeſſio facit idiciũ ꝙ ꝯiũctũ cũ vno teſte vehemen
ter adminiculaꝛ. ꝛ iõ dicit papa qꝛ vn⁹ teſtis õ ṽitate faꝛ
idiciũ vni⁹ gñris. ꝛ ita ꝯfeſſio ita pbata p duos teſtes fa
cit idiciũ alteri⁹ gñris. ꝛ ſic ñ ẽ ſufficiẽs ꝛ ṽa pbatio ẽ tñ q̃
ſi pbatio cui ẽ ſtãdũ. ꝛ diꝛ Jnn. ꝙ illa ṽba pſumũꝛ emiſ
ſa p modũ vltie voluntatiꝫ qõ ñ vꝛ qꝛ tũc nihil adminicula
renꝛ ad pbationẽ ꝯct⁹. l. luci⁹. õ le. §. bal. dicit ſe ꝯſidera
re ꝙ papa ñ faꝛ h̃ fũdamẽtũ i illo vnico teſte. tũ qꝛ ſingula
ris erã qꝛ icõpetẽter dpõebat ſe vidiſſe oblatõeꝫ q̃ auditu
pcipit. ſꝫ fũdamẽtũ pape ẽ i illis duob⁹ teſtib⁹ pbãtib⁹ aſ
ſertõeꝫ factã corã abbate q̃ fuit fcã i extrẽis. ꝛ iõ p canõiſ
iterpratõeꝫ hꝫ vi ſuppõni iudicij. ar. l. tale pactũ. §. ñ. ff. de
pac. niſi pbeꝛ ꝙ ille erat ñ ſane mẽtiſ nã ſenſus ṽboꝝ iſti⁹
archipiſbyteri ẽ ñ poſſuꝫ teſtari aſr. qꝛ volo bõa mea poſt
mortẽ meã ad mõaſteriũ ptinere ꝛ lꝫ ṽba iſta hoc ñ ſonẽt
expſſe tñ iſta ẽ ꝯiectura voluntatiꝫ vt ṽba aliqd operenꝛ. al
legat Jnn. ꝛ Hoſti. h̃ arg. l. ex hac ſcriptura. ff. de dona.
maxie fauore aie ad quã archipiſbyter reſpexit qõ maxie
pꝫ qõ ad pticipatõeꝫ oratõnꝫ ſe obtulit ꝛ ſubdit vnũ eſſe
valde ſingulaꝛ i iſto. c. ꝙ epũs ſuo noie ꝯueꝛ⁹ pt recõuẽiri
noie eccłie ſibi ſubiecte. vel pt dici ꝙ largo mõ ſit mutua
petitio tñ ꝓprie ẽ recõuẽtio qõ dicit eẽ veri⁹. Tu ṽo pon
dera qꝛ i ṽitate bal. i hoc male ꝯſiderauit tex. qꝛ epũs ꝯue
niebaꝛ noie eccłie ſibi ſubiecte ex eo qꝛ illa bona accepat
noie illi⁹ eccłie. ẽ tñ veꝝ ꝙ Jnn. dicit h̃ ꝙ fuit mutua pe-
titio ꝛ hoc pbat iſte tex. ſꝫ bal. errauit in hoc cũ dixit ſuo
noie ꝯuenı⁹. itẽ dicit bal. eẽ aliõ ſingulare h̃ qõ redditio
cauſe viſus i teſte ideota q logꝛ groſſo mõ pbat ẽt auditũ
cũ viſu. vt qñ qs audiẽdo ꝛ vidẽdo ſimul pcipit actũ de q̃
q̃riꝛ de hoc dicã iferi⁹ ſꝫ pro nũc allega illõ qõ Virgilio
nſo venit in mẽtẽ prio eneydos. Nulla tuaꝝ audita mi-
hi nec viſa ſoroꝝ ꝛ tex. i. d. l. diu⁹. ff. de teſta. mili. ꝛ i. c. ij. õ
ꝯſue. Poſt ḡ hos ptes relatos ego eũ igenio paꝝ valeã
tñ dicã qõ ſentio. Et añ oĩa pono añ oculos vr̃os tex. iſtũ
i pn. ingſtũ dicit ꝙ Abb. ꝓpoſuit Archipiſbyterum obtu
liſſe ſe ꝛ ſua mõaſterio de paſſiua vn appꝫ ex pricipio ꝙ
Ab. nõ magis ſe reſtrigebat ad actũ iter viuos q̃ꝫ ad ac
tũ vltie voluntatiꝫ. ſolũ aũt fundauit libellũ ſup oblatõe p
ſone ꝛ bonoꝝ ꝛ ṽ. ṽo ſufficiẽter itellexim⁹ pbaꝛ ꝙ archi
pſbyter exiſtẽs i extrẽis velut vltimã exprimẽs voluntatẽ aſ
ſeruit ſe ñ poſſe teſtari qꝛ ſe ꝛ ſua obtulerat mõaſterio p-
batũ fuit p teſtes audiẽtes archipiſbyteꝝ ita dicẽtẽ ꝛ ẽt p
batũ fuit p vnicũ teſtẽ dicẽtẽ ſe vidiſſe archipiſbyteꝝ offer
re ſe ꝛ ſua dcõ mõaſterio vñ pbat tex. ꝙ aſſertio abb. p
ponẽtis illũ ſe ꝛ ſua. obtuliſſe mõaſterio erat pſumptiue
pbata. ex qbus ṽbis nõ appꝫ ꝙ abb. magis ſe fũdabat
i actu vltie voluntatiꝫ q̃ꝫ i actu iter viuos ſꝫ ſolũ ꝓpõebat il
lũ obtuliſſe ſe ꝛ ſua ſꝫ i ṽ. qꝛ ṽo pbaꝛ ꝙ epũs excipiebat ñ
valuiſſe illã expſſiõeꝫ archipiſbyteri tãq̃ factã a frenetico
ꝛ laborãte i extrẽis. ꝛ ſic excipiebat ꝯ illã ꝯfeſſionẽ archi
ſbyteri factã i morte. ſꝫ i ṽ. nos cauſaꝫ ipaꝫ dꝛ ꝯpaiñ pſat⁹

ẽpũs pbauerit archipiſbyteꝝ ñ fuiſſe ſane mẽtis cũ vltimã
voluntatẽ expſſit ꝑpetuũ ſilẽtiũ iponaꝛ. ꝛ ſic papa fundat
ſuã deciſionẽ ſup vltia voluntate. mõ ñ itellect⁹ Jnn. eẽt ve
ri⁹ ꝙ ab. fũdabat libellũ i actu iter viuos q̃ ḡ ipũ papa fũ
dat ſe ſup vltia voluntate ꝛ ñ ſup libello. nã õ iure ſñia dꝫ
eẽ ꝯformiſ libello. c. lꝫ hely õ ſymo. l. ñ. C. õ fideicõmiſſa.
liberta. ḡ ñ pt pcedeꝛ itellect⁹ Jnn. Et ſi mihi dicaꝛ ami
ce. regula. d. c. lꝫ hely. ꝛ ſimiliũ nõ hꝫ locũ in papa. nõ. n.
teneꝛ papa pnũciare ſm formã libelli pt. n. excedere mo
dũ petitõis. iſtud fuit ſingulare dictũ ſpec. in tit. de actõe
ꝛ petio. ṽ. ſꝫ nũqd ꝛ ſequẽti in. iij. col. ꝛ retulit h̃ dictũ od.
An. i. d. c. lꝫ hely. potuit ḡ papa excedere modũ ꝛ formã
petitiõis qꝛ ad hoc ego rñdeo ꝙ Jnno. nõ pt pp hoc ex
cuſari ab intellectu ſuo qꝛ poſito ꝙ papa poſſit excedere
modũ libelli ꝛ vti ſua ptãte abſoluta nõ tñ pſumiꝛ ꝙ hoc
faciat nec ẽt ſine cã vt fuit ſingulare dcm̃ Jnn. i. c. inotuit
de elec. ꝛ refert Bal. i. l. eos i pn. C. õ app. ꝛ iõ ñ ẽ pſumẽ
dũ ꝙ papa h̃ vſus fuerit plenitudie ptãtis ꝛ ꝙ vtrãq̃ꝫ viã
vltie voluntatis ꝛ actõeꝫ iter viuos abb. iſte fuerit ꝯplex⁹
i libello ſuo appꝫ ex hoc fuit. n. admiſſus ad pbãdã vtrã
q̃ꝫ viã. nã pduxit vnũ teſtẽ ſup oblatõe fcã i vita ꝛ alios
teſtes ſup vltia voluntate. ḡ ſeqꝛ qõ ex hoc mõ pbãdi dcla
raꝛ q̃litas libelli. ar. ei⁹ qõ no. gl. fin. i. c. dudũ. de deci. p
batio. n. ſup vltia voluntate fuiſſet imptinẽs ꝛ p ꝯñs ñ fuiſ
ſet amiſſa. l. ad pbationẽ. C. õ pba. Et ſi mihi dicaꝛ q̃re
papa in dciſiõe fundauit ſe ſup vltia voluntate ego ad h̃ rñ
deo ꝙ ſup actu iter viuos ñ erat aliq̃ exceptio oppoſita.
ſꝫ pbatũ erat p vnũ teſtẽ q viderat illũ offerrentẽ ſe ꝛ ſua
ꝛ ꝯ h̃ ñ fuerat oppoſita exceptio ſꝫ ſup oblatõe fcã i vltia
voluntate fuerat oppoſitũ ꝙ fcã fuerat aliẽata mẽte q̃ ex-
ceptio erat ṽiſimilis ex q̃ illa ꝯfeſſio fcã fuerat p exiſtẽteꝫ
i extrẽis ꝛ qꝛ pbatio p vnũ teſtẽ nõ erat ſufficiẽs iõ opus
erat vt ſuppleret p pbationẽ oblatõis fcẽ in vltia volunta
te ꝛ qꝛ exceptio ṽiſimilis infrigebat illũ actũ vltie volun
tatiꝫ pp hoc papa rñdit de actu vltie voluntatiꝫ. Et ex iſtis
appꝫ ꝙ ille pm⁹ intellect⁹ q̃ dꝛ qõ abb. fundabat ſe ſup
oblatõe fcã iter viuos ñ pcedit. ꝛ militat iſta reprobatõ
tenẽdo ꝙ illa ṽba velut vltimã exprimẽs voluntatẽ ſonẽt i
actũ vltie voluntatiꝫ. ꝛ p pdicta appꝫ ꝙ prim⁹ intellect⁹ ñ
ẽ bon⁹ ad iſtũ tex. ¶ Capio nũc ſꝫ itellectũ vꝫ ꝙ iſte ab
bas fundabat ſe ſup vltia voluntate. Et circa iſtũ itellectũ
ꝯſidera qꝛ bar. i. l. tale pactũ. §. ñ. ff. õ pac. dicit p illũ tex.
ꝙ qñ aliqs viuẽ i actib⁹ iter viuos aliquẽ ſuũ hrẽdẽ appel
laꝛ vꝛ i eũ ſuũ iudiciũ ꝯferꝛ ꝛ eũ ſuũ hrẽdẽ faceꝛ vt ibi diꝛ
eẽ tex. qõ forte pcederet ſm eũ ſi hrẽditatẽ ad pias cãs
reliq̃ret. ꝛ ad hoc alle. decre. iſtaꝫ. ꝛ idẽ dicit ſi eẽt miles
ar. l. iꝫ. C. õ pac. vꝛ ſi eẽt iter liberos. ar. l. hac ꝯſultiſſima. §.
ex ipfecto. C. de teſt. alr̃ nõ ſufficeret nec pdeſſet. qꝛ ſolẽni
tas teſti dẽficeret. ꝛ ſic bar. ibi dubitãdo p ṽbũ forte aſſer
uit illã doctrinã. ꝛ eẽt Pe. õ an. i repor. ſuis ad illũ. §. ñ.
trãſit cũ opi. bar. p ṽbũ forte ſꝫ Lod. ro. i cõmẽto auc. ſi-
mĩr. in vij. col. ṽſi. vi. repbẽdit bar. p regulã q̃ caneꝛ hrẽdi
tatẽ p ꝯctũ nemini dari poſſe. vt. l. hrẽditas. C. õ pac. ꝯuẽ.
cũ ḡ ñ repiaꝛ ſpãlis exceptio expſſa i pia cũ merito ſtabi
mus regule. ꝛ ad illũ. §. ñ. rñdet. ibi. n. ẽ caſus ꝙ ſi dans
dotẽ ſtipuleꝛ illã ſol. matri. reddi fratri ꝛ hrẽdi ſuo. ꝛ tpe
quo hãc ſtipulatõeꝫ ille fecit filios nõ hẽbat poſtmodũ
ſuſcepit filios ꝛ eos hrẽdes iſtituit ille frater vi ſtipulatio
nis dotẽ petẽs excludeꝛ p exceptiõeꝫ vt vi poſtulatõis pe
tere nõ poſſit. qꝛ teſtõr fuit ſtipulat⁹ ſibi vt hrẽdi credẽs ſe
iſtituere illũ hrẽdẽ. ſꝫ cũ poſtea filios ſuſcepit quos hrẽdes
ſcripſit i teſtõ illũ a ſua hrẽditate excluſit filiũ inſtituẽdo.
vñ nõ dꝛ ibi ꝙ p illã dnoiationẽ õ fratre vt hrẽde in ꝯctu
fcã cẽſeaꝛ coipõ hrs eẽ ſine alia teſt⁹ factõe. Sꝫ ꝙ qs ali-
quẽ ſibi ꝯiũctũ in ꝯctu hrẽdẽ nominãdo videaꝛ deliberaꝛ
ſe ꝙ i teſtõ ſuo poſtmodũ ꝯficiẽdo illũ velit hrẽdẽ iſtitueꝛ
ꝛ hoc pbat ille tex. ꝛ ita vere dꝫ intelligi ſm eũ. ꝛ p ꝯñs
nihil facit ad ꝓpoſitũ. dicit tñ dictũ bar. eẽ memorie cõ
mẽdãdũ lꝫ veꝝ nõ ſit in ſtricta iuris diſputatiõe. tñ nullũ
huculq̃ꝫ ꝯdicẽtẽ habuit bar. in hoc ſuo dicto. ꝛ forte ei⁹
auctoritas

auctoritas ſeruaret in pratica. ſʒ ipſe dicit eā ſe non ſeruatur. & ita reſidet ibi Lod. Sʒ idē Lud. i eadē auc. i. xvi. col. dicit ꝑ dcō bar. fore caſuʒ i. l. fi. C. fa. herc. vbi tex. dicit ſufficere in pře nominate filiū ad hoc vt hēditatē eidē cō ſuluiſſe videat. & hoc dicit ꝓbari ibi i tex. i ꝟ. teſtm̄ codicillus ſeu epla ſiue quocūqȝ alio mō ſcriptuꝛ qbuſcūqȝ ꝟbis vł indicijs inueniant relicte. ſʒ dicit illud eē ſpāle i filio cui paterna hēditas ē iure nāli dbita. vt. l. ſcripto. ff. vñ li. & l. cū rō. ff. ď bōis dānatoꝝ. ſecus aūt dicit eē i cā pia cui i vltia volūtate, minus faueł q̄ʒ filio. vt i. c. qcūqȝ. xvij. q. iiij. & ita reſidet. nihilomin⁹ ad iſtū tex. quē bart. ibi allegauit ꝓ opi. ſua Lod. nullā mētionē fecit nec ēt ponderauit dubiū ꝟbū bar. i. d. l. tale pactū. §. fi. & ēt ſatis ꝑſumptuoſe & temerarie loquut⁹ ē audēs dicere ꝙ nemo vnq̄ꝫ ꝯdixit bar. i dcō illo q: excellēs iuris iterpꝰs. Ang. i. d. l. tale pactum. §. fi. rephendit bar. dicēs eum fuiſſe male loquutū q: realiter & eſſentialiter act⁹ ꝯhēdi differt ab actu teſtādi. l. ꝟba. ff. ď ꝟ. ſi. Faciat ēt qđ voluit bal. i. l. gñaliter. C. de nō nu. pe. i vlt. col. vbi dicit eſſe caſuʒ ꝙ ꝯfeſſio emiſſa in vltia volūtate trahił ad nāʒ vltie diſpoſitionis & allegat tex. iſtū. & Inno. hic & dicit fore mirabile dictuʒ. Tu ꝟo ꝯſidera ꝙ tex. d. l. tale pactū. §. fi. vř in indiuiduo ꝓbare doctri. bar. in ꝟ. & illo tpe quo př alios filios non habuit i fratrē ſuuʒ ſupremū iudiciū ꝯtuliſſe videał quo caſu ſeqł ꝙ ſi ꝯtulit ſupremū iudiciū in fratrē ſuū hēdē g̃ nō erat ꝯferēdū vt arguit do. Lod. ꝙ latū g̃ erat iudiciū ſupremū & p ꝯñs res erat in facto eē & nō erat in fieri & ſubdit ibi tex. cū inter ꝯhētes id actū ſit vt hēdib⁹ ꝯſulał ergo ſeqł ꝙ frater hēs erat p illa ꝟba ſʒ iō excludił ꝙ nati fuerūt ex poſt facto filij & inſtituti hēdes in teſtō. vñ ſeqł ꝙ ſi nō fuiſſent nati & iſtituti filij ꝙ ille frater veniſſet vt hēs mortuo illo ſtipulatore. & ſic tex. ille ꝓbat doctri. bart. nec ēt tex. d. l. fi. ꝓbat illō qđ allegabat do. Lod. q: tex. ibi dicit defuncti diſpoſitio cuſtodiatur & ſic nō clare apꝑit ꝙ erat hēdis inſtitutio. & cū bar. arguit de iſto text. ꝑ ꝯcordia ad illū. §. fi. & ad ꝓbādū doctrinā ſuā certe iſte tex. ñ meruit allegari ad h̄ ibi eni ꝓuidit fratri vt hēdi. hic ꝟo ñ appet ꝙ ꝓuiderit mōaſterio vt hēdi. Itē ibi ꝯtulit ſupmū iudiciuʒ i fratrē ſuū vt in hēdē hic ꝟo nō ꝯtulit ſupremū iudiciū ſʒ expſſit velut vltimā volūtatē & ēt ibi nō dř velut ſupremū iudiciū ſʒ poſuit ꝟba ꝓpria & apta. vʒ ſuū iudiciū ſupremū. & iō ꝙ iſte ſcđs itellect⁹ nō ꝓcedat & ſic ꝙ iſte tex. nō ꝓbet ꝙ teſtm̄ factū ad pias cās p verba enūciatiua valeat ſic oſtēdo. abbas ſic aſſeruit i libello archipſbyterū ſe & ſua obtuliſſe mōaſterio nō ſe reſtrigēs ad actū iter viuos q̄ʒ ad actū vltie volūtatis. vt appʒ ex ꝑncipio tex. Mō ex nulla pte text. iſte ꝓbat ꝙ iſte archipſbyter fuiſſet teſtat⁹. nā tex. i ꝑn. dicit velut exprimēs vltimā volūtatē. vñ aliud ē facere ſeu ꝯdere vltimā volūtatē & aliud ē expmere vltimā volūtatē & ad hoc pōdero tex. i. c. cū ibi. ex. ti. i. vbi dř extremā volūtatē i alteri⁹ diſpoſitōeʒ cōmiſit q tex. ꝓbat ꝙ diſponere vltimā volūtatē eſt teſtari. ſʒ exprimere vltimū velle nō ē teſtari. & iō text. i. c. cū eēs. ex. ti. i. dicit teſtā q i extrema fecerit volūtate. & ſi diſponere vltimā volūtatē ē teſtari. hic āt nō diſpoſuit ſʒ expſſit velut vltimā volūtatē. i. vltimū velle ſuū. & iō tex. iſte repetit ēt verba. i ver. nos cām ipaʒ ibi cū vltimā volūtatē expſſit & i ꝟ. ſup vltia volūtate dixiſſe. & ſic dūtaxat ꝓbat ꝙ vltiaʒ volūtatē expſſit ñ āt ꝯdidit. g̃ nō ꝓbat ꝙ teſtm̄ ad pias cās factū p ꝟba enūciatiua valeat. Itē nō faceret ad titulū q: potius papa poſuiſſet. ex. ti. i. arg. l. i pa. tores. ff. de in diē adiec. Itē ē ꝯ oēʒ iuris diſpōnē. & faciat l. ex his ꝟbis. C. de teſta. mili. vbi legatū libertatis nō inducił p ꝟba enūciatiua. & validū eſt argumētū de libertate ad piā cāʒ. l. prime. ff. ď his q in teſtō delenł. Et ſi dicał ꝙ tex. iſte i fi. dic ꝙ archipſbyter ab īteſtato deceſſit ſi alienata mēte illa ꝟba dixit g̃ a ꝯtrio ſenſu. ſi ſana mēte dixit ex teſtō dř deceſſiſſe q: rñdeo tale arg. ceſſat q: reſultat abſonus itellect⁹. l. ij. C. ď ꝯdi. i ertia. l. cōtēticulā. C. de epiſ. & cleri. & ſic iſte ſcđs itellect⁹ ñ vř verus ad iſtuʒ tex. ſʒ qđ dicem⁹ ď bar. q in hoc paſſu vř variaſſe. nā i. d. l. i. tenuit iſtū itellectū ad iſtū tex. ſʒ i. d. l. tale pactū. §. fi. ſeqł primū itellectū dicēs ꝙ appellās hēdē i actu iter viuos vř facē illū hēdē ꝙ dic forte ꝓcedere i cā pia. & alle. text. iſtū & ſic ſentit ꝙ iſte tex. loqł ď actu iter viuos & ꝙ i cāu hui⁹. c. mōaſteriū vēit vt hēs ex actu iter viuos nec h̄ ꝓpēdit aliqſ legiſta aut cāoniſta & ē nou⁹ & mirabił itellectus ad iſtū tex. ſʒ i veritate tex. iſte nō patił iſtū itellectū. q: hic nulla ſit mētio hēdis ſicut ſit i. d. §. fi. & ēt hic ñ ꝯtulit ſupmū iudiciū. ſʒ i. d. §. fi. hñ ꝯtulit. iō i nullo tex. iſte ē ꝯformis textui. d. §. fi. & ēt bar. in. d. §. fi. vř ſibi ꝯri⁹. prius dicit tex. illū ꝓbare ꝙ i actu iter viuos qs ꝯſtituił hēs poſtea ad fi. tʒ ꝯtriū poteris hoc mō dicere & erit noua excogitatio. aut loqmur ď ad cāuʒ. d. §. fi. aut quo ad caſuʒ huius. c. Prio cāu dico ꝙ ē qdā hēs largo mō ſumpt⁹. & ē ille ď quo loqł. d. §. fi. ē cui dał vltimā volūtatē i gñre. vt ē gl. fin. i. l. ij. C. de pac. & p eā qs dř hēs lato ſumpto vocabulo & hoc mō dari pt hēditas i ꝯctu. vt ē caſus fin. in d. l. ij. vñ dicebat bar. i. l. i. i vlt. col. C. ď ſacroſan. ecc. ꝙ ſi accipim⁹ teſtm̄ large ꝓut ē teſtatio mētis tūc dř teſtm̄ lʒ deficiat ſolēnitas iuris ciuilis. tūc eni magis appellał vltia volūtas q̄ʒ teſtm̄. l. hac ꝯſultiſſima. §. ſi qs āt. C. ď teſt. aut accipim⁹ teſtm̄ ꝓprie ꝓut diffinił in. l. i. ff. ď teſta. tunc vltia volūtas nō ē teſtm̄. ita in ꝓpoſito ē dicēdū ꝙ i. d. §. fi. dř hēs iproprie dat⁹ in vltia volūtate in genere. & ad h̄ faciat opi. multoꝝ i. c. cū tibi. ex. ti. ꝑmo vbi ꝯmittēs extremū iudiciū i diſpōeʒ alterius ñ dř iteſtat⁹ dcedē. q: ē qdā vltia volūtas i gñre. & ex h̄ tollił fūdamētū ang. & Lodo. dicētiū hēditatē teſtō & nō pcō eē dādā vt i. d. l. hēditas ď pacti ꝯuētī. q: itelligił ď teſtō ꝓpe ſūpto ſec⁹ āt ď teſtō iproprie ſūpto qđ ē vltia volūtas i gñre ď i ꝯctu dari poterit. & iſte ſit cāus nūc nou⁹ i. d. §. fi. Aut loqmur q̄ ad caſuʒ h⁹. c. & dico ꝙ ñ ꝓbat valeř teſtm̄ ad pias cās p ꝟba enūciatiua. ſʒ ꝓbat pmū itellectū. q: abb. ſe fūdauit ex actu iter viuos. dixit. n. illū obtuliſſe ſe & ſua mōaſtrio. & poſtea ꝓduxit teſtes ſup actu iter viuos. & illa ꝟba vltimaʒ volūtatē &c. nō adaptał diſpoſitōi teſtārie vt ſupius dixi

a & p ꝯñs pm⁹ itellect⁹ erit veriſſim⁹ & illū teneo. † Sʒ opepciū ē videre an teſtm̄ ad pias cās valeat p ꝟba enūciatiua. Richa. ď ſaly. i repe. l. i. C. ď ſacroſa. ecc. tenuit ꝙ ñ. & mordet Bar. allegātē iſtū tex. & nec iura nec rōes allegat ꝓ bar. & ex ceruice ſua loqł. mihi vř ꝙ tale teſtm̄ valeat. & ad hoc ꝯſidero tex. iūcta gl. in. l. luci⁹. §. i. ff. ď teſt. mili. vbi legatū libertatis p ꝟba enūciatiua factū a milite vʒ. ſec⁹ ſi ē factū a pagano. gl. ibi reddit rōeʒ ꝓp liberalitatē ꝓſumptā i milite q̄ nō ꝓſumił i pagano. ſʒ clarū ē ꝙ oīs liberalitas ꝓſumił in q̄cūqȝ reſpcū aīe ſue & ipſius dei. l. ſi ita. §. ſi ſeye. ff. ď aur. & ar. le. g̃ ſeqł ꝙ eodē mō valebit i pagano teſtāte ad pias cās ſicut & i milite. tene mēti q: ē noua iuētio & ñ tacta p aliquē. Faciat ēt ad h̄. c. īdicātei ꝟſi. nudis ꝟbis. ex. ti. i. vbi legata pia valēt ſi p nuda ꝟba fiāt. i. enūciatiua ſʒ vnā expoſitōeʒ. & alibi ñ tradił tex. ita ſin. & nou⁹ ſʒ illā expoſitōeʒ ꝓbās hāc cōeʒ doctrinā doctoꝝ ꝯmēda iſta mēorie. Vnū ē qđ dixit bal. i auł īgreſſi. C. ď ſacroſa. ecc. ꝙ reſeruatio bonoꝝ fcā a ꝓfitēte religiōʒ nō vitiat qñ ē fcā añ ingreſſuʒ. & ad hoc dixit eē cāuʒ i iſto. c. & iſta ſufficiāt ꝓ itellectu iſti⁹. c. nři. Vēio ad notabilia.

a ¶ No. ibi ab. ꝓpoſuit † q: h̄ ē caſus ſolēnis ꝙ abb. pt i iudicio expiri ſine ꝯſenſu mōachoꝝ & allego i indiuiduo tex. ſingularē i. c. nullā. i ꝟbo tota miſtratō ab Ab. xviij. q. ij. & iſtō adde ad. c. edoceri. & doc. ibi. ex. ď reſcri. no. ibi aduerſus epꝫ q: ab. erat h̄ actoꝛ & epꝰ erat re⁹. ſʒ i ꝯtriū fac tex. iſte ad fi. dū mādat epō ſilētiū poni. g̃ epꝰ ñ erat re⁹ ſʒ actoꝛ & ſic tex. ſibi ꝯdicit. Solue ſm̄ Inno. Hoſt. & alios ꝙ h̄ fuit mutua petitō & recōuētio. fac qđ dixit bal. i. l. vnica. C. ď ꝯſcl. vbi alle. text. iſtū ſin. quē ad hoc retuli vobis ſupius. Et ex hoc ſeqł ꝙ epꝰ agebat ꝓ eccłia parrochiali & et illā dfendebat in iudicio. ad hoc allegał q̄tidie decretalis iſta ꝙ epꝰ pot agere pro eccłia ſibi ſubiecta vacāte alleg. c. regēda. x. q. i. itēʒ q: monachi p eccłia

cis ſubiecta agũt.c.ex trãſmiſſa de pſcrip.c.cũ vos ꝺ offi. ordi. Itẽ qꝛ cura oblatõis decimaꝝ ſpectat ad epꝫ.xxxij. di.pter hec.xij.q.ij.pcipim⁹. ⁊ ita ꝙ tota diocefis dr̃ per rochia epi.c.apoſtolice.ꝺ dõa.vñ ẽt i abbate h iuſ ꝯpete re vr̃ vt agat p mẽbris ſibi ſubiectis. fac. qꝺ hr̃ i.c. ꝺputãti.ꝺ iudi. ⁊ de.i.ꝺ reſcri. ⁊ dicit hic Abb. antiqu⁹ ꝙ iſto caſu epo dꝫ exp̃mere ꝙ agit noĩe eccl̃ie ſibi ſubiecte.hoc idẽ dixit bar.i.l.ſancim⁹. ⁊ ibi vide gl.C.ꝺ ſa.ſan.ec. ⁊ vide ſingulare dictũ Inn.in.c.olĩꝫ ꝺ reſti. ſpol. vbi dixit ꝙ ꝯ eccliaꝫ iferiorẽ vacãtẽ nõ currit pſcriptio lꝫ epo pro ea

3 agere poſſit ex q̃ caret plato ꝓpo ⁊ imediato. ℭ Not. ibi obtulit ſe ⁊ ſua ad pticipationẽ oꝛonũ nouũ modũ offerendi ſm do. An. ⁊ tales ꝓp̃ie vocant oblati q ꝓp̃ie nõ ſunt pfeſſi.c.vt pͥuilegia. ⁊ .c.cũ ⁊ plãtare ꝺ priui. ⁊ pbat iſte tex.ꝙ ſi offerant ſe nulla facta mẽtõe de bõis nõ videnĩ offerre bona niſi dicãt lꝫ an tũc veniãt bõa futura qñ qs dedicat ſe ⁊ ſua eccl̃ie ſeculari.vr̃ aliqbus ꝙ pñtia tñ arg.l.ſi tibi mãdauero.§. is cuius.ff. mãdati. ⁊ de.ſi. ꝺ reſcrip.in ꝯriũ facit.c.nuptiaꝝ.xxvij.q.i. ⁊ .l. ſi.C. q res pignori.primũ tꝫ Hugucio ⁊ archi.in.c.vt lex. xxvij.q.i. niſi ꝯſuetudo aliud hẽat ſeqr̃ do.Car.allegãs rõnẽ qꝛ ſi venirent bona futura efficerent inteſtabiles ꝯ.l. ſtipulatio hoc mõ de vb.ob.nã p hãc oblatõeꝫ ſui nõ itelligit inhabilis ad bona cũ nõ ſit pfeſſus religionẽ approbatã.c.i. de voto li.vi. ⁊ qꝺ no. Archi.in.d.c.vt lex. ⁊ lꝫ qꝺ ſit formata de eo q eſt ꝯuerſus ad eccliam ſecularẽ tñ idẽ eſt ꝺ oblatis mõaſterio de qb⁹ in.d.c. vt pͥuilegia. ex his ifert do.Ca.ꝙ ſi qs offert ſe ⁊ ſua pñtia ⁊ futura vr̃ factus qͦſi ſeruus eccleſie alꝛ nõ valeret oblatio refert alios dicẽt ꝙ talis donatio valet ſi fiat eccl̃ie.vt no.Bar. in.l.ſi.C.ꝺ ſacroſa.ecc. ⁊ vr̃ poſſe dici ſm do.Car. ꝙ ẽt in alios fcã teneat allegat qꝺ no. Dy.in regula ꝙ ſemel.li. vi. nec vr̃ pcedere qꝺ dixit Cy.in.d.l.ſi. ⁊ Bart.in.d.l. ſtipulatio hoc mõ in eo qꝺ dicũt eã nõ tenere qꝛ aufert libertatẽ teſtifactõeꝫ hoc.n.nõ eſt veꝝ.qꝛ illud qꝺ iprobat in. d.l.ſi. ⁊ bar.in.d.l.ſtipulatio eſt ne qs cogat hr̃e hr̃dẽ queꝫ nollet tũc.n.tollit libertas teſtãdi.lꝫ hec donatio ſi tollit qn poſſit teſtari. ⁊ ſi dicat ꝙ i effcũ nõ dr̃ teſtari exquo nihil hꝫ qꝛ nullus volet eẽ hr̃s ſine cõmõ iſti.ad.l.fal.i pn. Rñdꝫ ꝙ adhuc ſi dr̃ ſublata libertas teſtãdi exquo ſi fuit ꝯpulſus iſtituere quẽ vellet q̃ ẽt caſu qñ.l. cogit aliquẽ iſtituere ſubeſt metus captãde mortis. vt i.d.l.ſi.q rõ nõ hꝫ locuꝫ i dõatiõe fcã iter viuos. ⁊ hoc pbabilr̃ pt ſuſtineri. lꝫ ꝙ i eccl̃ia valeat dicit eẽ caſuꝫ.i.d.c.vt pͥuilegia ⁊ remittit ad dcã p eũ ibi.vbi dicit idẽ qꝺ hic.tene menti hoc. qꝛ Lod. ro.i.d.l.ſtipulatio hoc tẽuit ꝯ bar.i.d.l.ſi. dicẽs eccliam hẽre acqrere bõa tpalia ſm diſpõnẽ legũ ſpialiũ.c.ſi ipe tor.xcvi.di.c.qm̃.x.di.lꝫ defuit i ſuo ſaluteri qꝛ caſus ẽ p bar.ꝯ eũ i.d.c.vt pͥuilegia.loqr̃ tñ tex.ille i oblatis ⁊ ſi in oio liberis h aliter nũc ſi exaio ali⁹ dabit examinãdi loc⁹ ⁊ iſtꝺ addite ad bal.i.l.ſi.C.ꝺ teſta.manu. ⁊ in aut. lꝫ cũ teſtõr.C.ad.l.falci. ⁊ ad Ang.i diſputa.icip. i refulgenti palatio deliciaꝝ ⁊ ad Io.de imo. ⁊ Lo.ro.i.d.l. ſtipulatio hoc mõ. ⁊ ad bal. ⁊ Saly.in.d.l.ſi.C.de pac.i qb⁹ lo

4 cis tex.ille vr̃ fuiſſe incognit⁹. ℭ No. ibi i abbatis pñtia.qꝛ ad hoc vt valeat ꝯfeſſio ſufficit pñtia ptis accidentaliter⁽ᵃ⁾ lꝫ ps pñs tacuerit ⁊ ſic ſi ps nõ data opa venerit ad audiẽdã ꝯfeſſionẽ ptis lꝫ accidẽtaliter ſe ibi repiat ſufficit. ⁊ plus ibi pbat tex.ille ꝙ ꝯfeſſio ptis tꝫ lꝫ ps in cui⁹ fauorẽ ꝯfeſſio illa tẽdit taceat ⁊ nõ exprimat ſe illã ꝯfeſſionẽ acceptare. Sꝫ Saly.i.l.generalr̃ in.vi.q.C. de non nu.pe.dicit ꝙ ꝯfeſſio vꝫ fcã in pñtia ptis qñ ad inſtantiã ptis ſit vel pte acceptãte alꝛ ꝯfeſſio ſi valet nec pbat ⁊ eſt notabile dictũ. ⁊ declarat multũ iura ꝺ h loquẽtia. ⁊ ad ſic dicẽdũ mouet Saly.qꝛ p ꝯfeſſionẽ qͦſi ꝯhit.l. de etate.§.q iterrogat⁹.ff.ꝺ itero.ac.lꝫ i qͦſi ꝯtu reqrit ꝯſenſus.l. obligatõnꝫ ſubſtãtie.§.i.ff.de actio. ⁊ ob. re vera iſtꝺ motiuũ Sal.ſatꝫ ẽ extraneũ ad pbãdũ dictũ eius.nã dubitat nẽo ꝙ i qͦſi ꝯtu rqrit cõſenſus.lꝫ ꝙ reqrat acceptatio expſſa h ipſe nõ pbat.nec ẽt dicit veꝝ nã gl.fin.i.l. hꝯs ꝯſit

a ℭ Accidẽtaliter. adde. d. Ant. de bu in c. cãmeꝫ el.i. ꝺ teſt. gl. ſolẽnẽ in .c. duduꝫ el.ij. in vꝫ. reſpõſiões ꝺ elle cuo. ⁊ facit qꝺ volut. d. Alexã. de imo. in .l. capite quinto de adult. ad qꝺ vide ẽt nouiſſimos ſcribẽtes hic.

§ i.ff.ſa.her. dicit q iter teſtatorẽ ⁊ hr̃dẽ dicit qͦſi ꝯtc⁹ ⁊ tñ ſi reqrit ꝯſenſus exp̃ſſus lꝫ ſufficit tacitus.idẽ dicim⁹ in hr̃de adeũte.qꝛ vr̃ qͦſi ꝯhẽre cũ legatarijs ⁊ creditorib⁹ hr̃ditarijs.l.apud iulianũ.§.ſi.ff.ex qb⁹ cau.i poſ.eat. ⁊ tñ ſi reqrit ꝯſenſus exp̃ſſus. ⁊ mouet ẽt Sal.qꝛ ꝯfeſſiões ſepe numero ſiũt p iocũ vel ob aliã cãꝫ extrĩſecã forte ne ꝯfitẽs oſtẽdat ſe egenũ vel idigẽtẽ pñte eo cui dicit ſe teneri. ⁊ ſi ille dixerit ego hãc ꝯfeſſionẽ accepto ꝯfitẽs ꝯdicit ſi reuocaret ſuã ꝯfeſſionẽ tãqꝫ erroneã.certe hec rõ Saly. ẽ debilis ⁊ inanis pẽitus.nã vt inqt philoſophus.voces ſũt ſigna eoꝝ q̃ ſũt i aia paſſionũ note.nã illud exp̃mit qs qꝺ mẽte agitauit.l.labeo.§.idẽ tubero.ff.de ſup.leg.g ſi ꝯſumitur qs ꝯfiteri ſe debitorẽ alterius ioco. ⁊ Saly. dicit ꝙ ſepe hoĩes ꝯfitent p iocũ aut ipſe itellexit hoc ẽ raro. ⁊ iſtud ſi ẽ de ꝯſideratõe.ll.l.nã ad ea.ff.de legi.c.ſepe. ꝺ reſti. ſpo. aut ipſe itellexit ſepe .i. freqnẽter ⁊ tũc ipſe hoc ſi pbat.l. illã.C.ꝺ col. Mouet ẽt Saly.arguẽdo ex ſignificato vocabuli.nã vbũ ꝯfeſſio iportat ſimultatẽ quãdã.l. ex ꝯſenſu.ff.de actio. ⁊ ob. iꝺ due ꝯfeſſiões i idẽ ⁊ eodẽ tpe debẽt ꝯcurrere.tũc eni ẽ ꝯfeſſio.qꝛ qꝺ tu fateris ego fateor. Ad hoc pt rñderi ꝙ nõ ſp argumentũ ab ethimologia vocabuli valet vt no.l.c.i.ꝺ iudi. ⁊ .l.i.ff.ꝺ teſt. marie i cãu nr̃o qꝛ iure exp̃mit ꝯriũ.nã h iſta cõfeſſio fcã fuit coꝛã abbate.nec dr̃ ꝙ abb.eã acceptauerit ⁊ nihilomin⁹ pindicat. g ſtabimus iuri exp̃ſſo ⁊ non erit curãdũ ꝺ ethimologia vocabuli.poſſet ẽt aliter rñderi.qꝛ ſatis iteruẽit ꝯſenſus ptis pñtis.pſumit eni acceptare exquo tẽdit ad cõmodũ ſuũ.l.q patit.ff.man. Inn.i.c.i generali.ꝺ elec. Ultimo mouet ſal.pbatões ſiunt ad inſtãtiã ptis. ⁊ ita refert ſe pitaricos in ꝯtingẽtia facti ꝯſuluiſſe ⁊ idem ẽt ſentit in.l.iubem⁹.C.de lib.cã vbi dicit cautelã eẽ qñ ps ꝯfitet pte pñte ⁊ ſcribat i actis alter a pte acceptãte. ⁊ idẽ voluit i.l.i.C. ꝺ ꝯfeſ. Certe iſta vltia rõ ſua ſi obſtat ipſe arguit ꝺ pbaĩ ad ꝯfeſſionẽ qꝺ argumẽtũ ſi ẽ validũ qꝛ ꝯfeſſio ſi ẽ pbatiõ lꝫ relevatio ab onere pbãdi de quo vide plene dicta mea in rub.de pbatio.g. ⁊ ẽt iſta rõ ſua ẽ ꝯ caſuꝫ hui⁹ decretal.nã ꝯfeſſio hic facta fuit nõ ad petitionẽ ſeu iſtãtiã abbatis. ⁊ tñ pindicat ꝯfitẽti g non hñ loqt tãtũs doc. ⁊ iꝺ idẽ Saly.i repeti.l.i bonefidei dedit qͦtuoꝛ rñſa ad iſtũ tex. ⁊ primũ ẽ ꝙ ꝯfeſſio fcã hic nõ emanauit ad inſtãtiaꝫ abbatis ego vo ſup h paſſu diceꝛẽ hoc mõ.aut nos loqmur vtrũ talis ꝯfeſſio effectualr̃ ⁊ irreuocabilr̃ obliget ꝯfitẽtẽ pte pſente ⁊ exp̃ſſe nõ acceptãte ⁊ tũc veꝝ dixerit Saly. ⁊ iſto mõ itelligat doctrina illius patris ⁊ hoc mõ intelligat tex.iſte.nã poterit ꝯfitẽs reuocare vt erroneã cõfeſſionẽ aut nos loqmur quo ad efficaciã cõfeſſiõis intãtũ ꝙ nõ poſſit reuocari ⁊ tunc reqrit ꝙ ps pñs acceptet exp̃ſſe illã ꝯfeſſiõeꝫ. ⁊ ad h allego elegãs dictũ bal.i.l.i.gnalius.§.qdã recte.ff.ꝺ ll. ⁊ poſt. vbi dixit pratică fore ſingularẽ ꝙ qñ ps ꝯfitet dicat pte pñte ⁊ acceptãte.qꝛ ſi poterit poſtea reuocari ⁊ iſta ſit via ꝯcordie ⁊ hanc arbitroꝛ fuiſſe mẽtẽ ſal. ⁊ iſta mẽti ꝯmẽda. Et põdera iſtũ tex.i v. velut vltimã exp̃mẽs voluñtatẽ.qꝛ iudicio meo bar.i illis vbis ꝯſiderauit iſtũ tex. in autẽ.ſi q̃ mulier ad ſi .C.ꝺ ſa.ſan.ecc.vbi dicit aliqs igredit religionẽ ⁊ añ pfeſſionẽ .I. ãnũ pbatõis morit qs ſuccedat ei. an ꝯſanguinei an monaſteriũ decidit excluſis conſanguineis ſuccedit monaſterium ⁊ allegauit iſtũ tex.in rubr. ⁊ ego tetigi iſtũ paſſuꝫ meli⁹ qꝫ ali⁹ i.c.ij.ẽti.i. ⁊ pp pauperitẽ igenij mei ſi hñ cape poſſuꝫ quõ bar.voluerit tex.iſtũ iducere ipe nõ iducit nec aliqs ali⁹ declarauit qualr̃ bar.voluit iducere iſtũ tex.nã ſi dicam⁹ ꝙ bar.allegauit iſtũ tex.ꝙ offerẽs ſe ⁊ ſua lꝫ nõ ſit pfeſſus eqparet illi q ẽ .I. annũ pbatiõis.iſta iudicio meo ſi eẽt bõa iductio qꝛ offerẽs ſe ⁊ ſua mõaſterio lꝫ ſi ſit pfeſſus tñ ẽ obligat⁹ mõaſterio. vt i.d.c.vt pͥuilegia ⁊ i.d.c.vt lex ꝯtinẽtie.ſi tñ ẽ ſic i eo q ẽ .I. ãnũ pbatõis aut itelligim⁹ bart.iduxiſſe iſtũ tex. iqͦtũ dic ꝙ oblat⁹ velut exp̃mẽs vltiaꝫ voluñtatẽ ꝙ mõaſteriũ hr̃t ſe ⁊ ſua. Ita i eo q morit .I. ãnũ pbatõis i mõaſterio vr̃ velle ꝙ bõa ſua remaneãt mõaſterio.certe iſta ſi ẽ bõa iductiõ qꝛ eoꝝ h nõ eſſet

eſſet in extremis expſſit q̄ ſe ⁊ ſua volebat eſſe mōaſte
rij q̄ ſic fecerat. ſed in caſu Bar. moriēs ſ. añū pbatiōis
nihil expſſit ⁊ ideo male Bar. allegauit tex. iſtū ad qō
nē illā. ¶ No. qō vn⁹ teſtiſ pbauit oblationē pſōe ⁊ bo
noꝝ alij vero pbarūt ꝯfeſſionē oblan. ⁊ ſic aliud ē pba
re ꝯctū aliō pbarꝫ ꝯfeſſionē ꝯct⁹. ⁊ ſic ē h̄ caſuſ mirabilis
q̄ itētās actionē ex ꝯctu mutui ſi pbat ꝯctuꝫ p vnū teſtē
⁊ p alios teſtes pbat ꝯfeſſioneꝫ q̄ tūc ſufficiat q̄ ſꝫ Do.
Pe. nō pcedit i ꝯctu mutui. ⁊ qō hꝫ i. l. ij. §. ſi. ff. ſi cer. pe
ta. ⁊ c. ſi cautio de fide iſtru. vbi ſi deduco mutuuꝫ i iudi
6 cio ⁊ pbo de ꝯfeſſiōe nō ſufficit q̄ itelligit de mutuo nū
li ⁊ mutuo nō nūli q̄ videoꝛ intētaſſe. ¶ † No. q̄ ad cō
plēdā pbationē due ſemiplene pbatiōes diuerſi generiſ
quarū vna pbationē cōcludit mediate alia imediate cō
iūgunt nō vt plene pbēt ſꝫ vt vehemēter pſumptionē in
ducāt ⁊ ex ea ferrēt ſnīa niſi directe vel idirecte tollat q̄
dn̄s Ant. reputat nota dignū ⁊ iſto mō pōt itelligi dcm̄
Bar. i. l. admonēdi. ff. de iureiur. i. xij. colū. v. his pmiſſis
vbi allegauit iſtū tex. q̄ due ſemiplene pbatiōes faciant
plenā pbationē certe iſte tex. dicit ꝯtriū q̄ dicit admini
culātes ⁊ ſic pſtāt adminiculū ⁊ nō plenitudinē pbatio
nis. dixit etiaꝫ ibi Bar. q̄ hic fuit fcā cōfeſſio pte abſēte
qō dictū ē apte ꝯ iſtū tex. dicētē in pñtia abbatis. ⁊ ifert
ibi Bar. q̄ cōfeſſio fcā abſēte pte inducit ſemiplenā pba
tionē ⁊ allēt tex. iſtū. ſꝫ ꝯtriū tenuit bal. i. l. i bonefidei. C.
de iureiur. ⁊ Sal. in repetitio. d. l. admonēdi. ⁊ i repe. d.
l. i bonefidei. ⁊ Lud. ro. i repet. d. l. admonēdi. ⁊ ꝯ bar.
tenuit hic reue. do. Car. i palleg. l. i bonefidei. Saly. rñ
det multipliciter ad iſtū tex. pmo q̄ ꝯfeſſio hic nō fuit fa
cta abſēte pte ſed pñte abbate vt appet. ſꝫ q̄ nō emana
uit ad ei⁹ petitionē vel ad iſtātiā nō pbat plene. ſed ſemi
plene. Scdo rñdet q̄ h̄ fuit fcā ad petitionē abbatis illa
ꝯfeſſio ſꝫ per abbatē nō fuit deducta i ſua petitiōe. vt h̄
no. glo. nā ſi deducta fuiſſet ⁊ probata tūc plene probaſ
ſet. Tertio rñdet q̄ hic nō emanauit iſta cōfeſſio diſpo
ſitiue p modū ſic pncipalr cōfitendi ſꝫ p modum canēdi.
Quarto ēt rñdet q̄ iſta cōfeſſio ſic icidēter fcā. fuerat fa
cta i extremo vite ⁊ hoc p ſperatā cāꝫ mortiſ. Ideo ē ma
ioris efficacie q̄ tūc nō credit cauillare vel ob aliā cāꝫ ſic
fateri ⁊ hāc vltimā rñſionē ad iſtum tex. dixit magis ſibi
placē. Tu vō ante oīa ꝯſidera doc. hic colligūt q̄ due ſe
miplene probatiōes diuerſi generis nō plene probant
iſtud nō vr̄ bn̄ dictū inꝯtrū ipſi repbēdūt Bart. ⁊ dicunt
q̄ hic erat ſemiplena probatio ⁊ adminicula. ḡ ſeqt̄ q̄ nō
erāt due ſemiplene probatiōes. ⁊ inꝯtū ipſi colligūt q̄
hic erāt due ſemiplene probatiōes oꝫ eos inuitos fateri
q̄ plene probēt ex quo ābe erāt ſemiplene. ⁊ p ꝯñs i hoc
nō bene ꝯſiderarūt. Et ſubtilī⁹ ēt cōſidera q̄ nō pōdera
rūt ſcribētes tex. iſtū i v̄bo vehemēter adminiculātes vn̄
nō erāt ſimplicia adminicula ſꝫ erāt vehemētia vn̄ ſucce
dit regula gl. i. l. ij. ff. de excu. tu. q̄ dicit q̄ ex plurib⁹ pſū
ptionib⁹ reſultat probatio ſufficiēs. ⁊ idē voluit gl. i. l. iiij
§. eiuſdē. ff. de teſti. ⁊ in. c. accedēs el. ij. vt lite nō conte. ⁊
c. cū cāꝫ de probatio. ⁊ bar. in. l. i. §. itē cornelio. ff. de qō
nib⁹. ⁊ ideo cū Bar. voluit q̄ faciāt plenā probationeꝫ
ſane locut⁹ eſt ex quo illa adminicula vehemētia erant.
Pōdera ēt q̄ tex. i pn̄. dicit q̄ ſufficiēter probatū erat.
⁊ in v̄ſi. adminiculātes vr̄ nō tāq̄ ſufficiēter pbaſſent. ec
ce q̄liter tex. ille ſibi ꝯdicit. potes dicē q̄ in ver. admini
culātes nō ſufficiēter teſteſ pbauerāt aſſertiōeꝫ abbatis.
ſed in pncipio cū dixit ſufficiēter itelleximus referꝫ ad cō
feſſionē archipiſbyteri quaſi velit q̄ ſufficiēter pbata fue
rat cōfeſſio archipiſbyteri. ⁊ ex hoc poſſet ſaluari Bar.
Pōdera ēt q̄ Bar. in loco ſatis famoſo ⁊ etiā appēſa
to videlꝫ in cōmento. d. l. admonēdi allegauit iſtū tex. q̄
cōfeſſio fcā pte abſēte inducit ſemiplenā pbationē. preſu
mendū. n. eſt q̄ ſatis dliberate hoc dixit. ar. l. diui fratres
ff. de iurepatro. vr̄ ergo q̄ nō in vanū tātus doctoꝛ ſic li
mitauerit. iō poſſet bar. excuſari hoc modo lꝫ iſte tex. di
cat in preſentia abbatis. tñ oēs fatenꝫ q̄ incidēter ⁊ nō

data opa ad hoc iteruenit iſte abbas. ⁊ clarū eſt q̄ pſen
tia corpis ñ pſupponit de neceſſitate pñtiā animi. ⁊ itelle
ct⁹ gl. ē ſolēniſ. c. i pmis. ij. q. i. in. v. pñte q̄ ſupplet ⁊ itelli
gēte. Et idē dixit glo. i. l. i. C. de errore aduocatoꝝ. ⁊ iō
bar. i. l. i. i pn. ff. d. v. ob. dū ibi dr̄ ſtipulatio vtroq̄ loqn
te ꝯficiſ. ⁊ ipſe ſupplꝫ ⁊ ſmōis efficaciā itelligēte. ⁊ alle
go tex. i. c. ſicē i. v. pñtib⁹. ⁊ videtꝫ ſ. d reg. Et ſi mihi dicaſ
q̄ imo pñtia corpis ifert pñtiā ai vt late no. bar. i. l. i. ff. d
auctori. tut. ad hoc rñdeo illō ē dubiū. d quo vide bal. te
nētē ꝯtriū i. l. teſtiū. C. d teſ. Nihilomin⁹ poſito q̄ bar. ve
rū dicat nihilomin⁹ loqꝫ i eo q̄ d ſe ipo teſtificaſ. puta q̄
dixit ſcio q̄ fui pñs ſꝫ qñ loqret d pñtia alteri⁹ ñ loqꝫ ibi
bar. ⁊ ita ē tex. iſte nūc. dñt. n. teſtes q̄ i pñtia abbatis ñ
ſeqꝫ neceſſario q̄ abb. erat ibi pñs aio cū ḡ fuerit ibi inci
dēter ⁊ ſolū dicaſ in pñtia abb. intelligiſ de pñtia corpa
li. ⁊ nō ai. ⁊ hoc mō poſſꝫ excuſari illō ardētiſſimū iuris
lumē bar. no. ibi addidiſſe q̄ pbat q̄ teſtis dponēs d ac
tu pceptibili p ſenſū viſus vꝫ dcm̄ ei⁹ bal. i. l. i. C. d ꝯfeſ. di
xit hūc tex. pcedē i teſte groſſo hoſt. vō hic dīc q̄ imo te
ſtis vidē potuit rex traditionē ⁊ pſonā tradētē ⁊ ſcipiē
tē ſꝫ v̄balē oblatiōeꝫ vidē nō potuit vel dicas ſꝫ do. car.
q̄ ſēſus viſ⁹ capit gnālr vt ꝯp̄ehendat oēm ſenſuꝫ. vt eſt
gl. in. c. teſtes. iij. q. ix. qñq̄ ēt ꝯphēdit ea q̄ pcipiūt itelle
ctu. vt cū dicim⁹ ita mihi vr̄. l. vnica. §. itē videam⁹. C. de
rei vxo. actio. c. viſus. xvi. q. ij. ſꝫ d. car. h̄. Tu vō q̄ ad iſtō
dicaſ q̄ ē duꝯ ocl'm itellectū ⁊ ocl'ꝫ corpis iuxta illō dñice vl
tati] abrai letat⁹ ē vidē diē meū vidit q̄ itelligit d viſiōe i
tellectuali ⁊ geñ. iij. c. dr̄ apient ocli vri ⁊ eritis vt dij ſciē
tes bonū ⁊ malū ⁊ d hoc ē gl. ſin. ⁊ vnica in. c. quorūdā.
de elec. li. vi. q̄ nūc ſic alle. p ang. i. l. i. C. d pſcrip. xxx. an. ⁊
in. l. i. ff. d his q̄ i teſt. delē. vide de hoc qñ teſtis dpōit p ſē
ſuꝫ viſus bal. i. c. ij. de pluſ. ⁊ in. c. cū cāꝫ. d teſt. late ibi. d.
Ant. Ly. ⁊ Bal. i. l. teſtiū. C. d teſti. bal. i. l. diu⁹. ff. d teſt.
mili. d. Ant. in. c. audītis. ⁊ i. c. p inqſitiōeꝫ d ele. ⁊ in. c. tā
litis. d teſti. late dixi i. d. c. cū cāꝫ. ⁊ iſta mēti cōmenda. Et
pōdera vnū q̄ cōfeſſio iſti⁹ archipiſbri ñ fuit fcā i ſecreto
an idē eēt ſi i ſecreto fcā fuiſſet tex. ē elegās de quo ſin. ex
clamat bal. i. c. inotuit. ē de ele. ¶ No. hic fore caſuꝫ ſin.
pro glo. in. l. ob que vicia. ff. de edil. edi. quā alleuit. p ſin
7 gulari Ang. in. l. ij. C. ne fiſcus vel rꝑt⁹ q̄ dixit. † Quod
freneticus teſtari nō pt. caſuꝫ hēs hic formalē. ⁊ plus p
bat iſte tex. q̄ ēt ad pias cās. furioſuſ teſtari nō pt. qnimo
plus dico q̄ ſtatutū ppl'i nō poſſꝫ habilitaꝫ furioſuꝫ ad
teſtandū ad pias cās. ⁊ rō eſt viſta. legata pia. lꝫ regulr
nō regulent iure poſitiuo cū regulant iure nāli vel gētiū
c. cū oēs. ⁊. c. relatū. de teſta. ſed teſtm̄ ſcm̄ a furioſo pec
cat in iure nāli. q̄ in eo deficit volūtas. teſtm̄. n. ē nr̄e vo
lūtatis iuſta ſnīa. l. i. ff. de teſta. ſi ḡ deficit voluntas ⁊ ſic
ſubſtātiale deficiet cauſatū pductum ab illo ſubſtātiali.
⁊ ideo tex. in. d. c. cū eſſes dicit q̄ in extrema fecerit volun
tate. pſupponit ḡ teſtm̄ ad pias cās aſſumē fundamētuꝫ
a volūtate q̄ deficit in furioſo. ḡ ⁊ eodē mō dices in men
tecapto. ita dixit Bar. in cōmēto. l. i. C. de ſacroſan. eccl.
Et potes addere q̄ idē erit in ebrio ebri⁹ nō poterit te
ſtari ēt ad pias cās qō pbo vobis hoc mō tex. hic dīc q̄
hñs mentē alienatā nō teſtaſ ad pias cās. ſꝫ ebrius ē mē
tis alienate. c. inebriauerūt ⁊. c. ſane. xv. q. i. c. a crapula.
de vita ⁊ ho. cle. ⁊ faciat tex. in. l. oē delictū. §. q ſe. ff. de re
mil. ⁊ qō no. i. l. i. in. v. tremulētū. C. ſi qs impatori male
dixerit ⁊ iō glo. ſolē. in. c. vnuſq̄ſq̄. xxij. q. iiij. dixit q̄ ꝯct⁹
fact⁹ ab ebrio ē nullus. lꝫ alr dixerit glo. ſing. in. l. doluꝫ
. C. de dolo dixit. n. q̄ tenet cōtractus. ſed competit exce
ptio doli. ergo ſeqꝫ q̄ ebrius nō poterit teſtari ēt ad piaſ
cās. q̄ hꝫ mentē alienatā ⁊ ēt addē poteris q̄ dormiēs
nō poterit teſtari de quo vide plene dcā mea. i. c. ij. ē. ti.
8 a † Quo autē pbeſ furor⁹ dic ſi p vicos more iſanoꝝ ōridē
do loquaſ caſus ē ſing. in. l. ij. §. q vicia. ff. d edil. edi. idē ſi
pet⁹ affines pōaſ ſub arcta cuſtodia. ita dixit bal. i. l. diu⁹
ff. d of. pñ. idē ſi lapides publice pꝛiciat tex. ē i. l. ij. ff. d iu
di. gl. i. l. ſi cū dote. §. ſi marit⁹. ff. ſo. ma. idē ſi ſuū cad auer

a ¶ Furor. Ui
de ad hoc. d.
Alex. de imo. i
l. ſi cum dotē
§. maritus. ff.
ſol. mat. ⁊ i cō
ſilio. liiij. in pri
ma pte Bal. i.
d. §. itē furioſi
inſti. qui teſta.
fac. pol. ſi talis
lectura bal. ſit
⁊ appellari me
reat d quo ego
valde dubito.
quoniaꝫ Bal.
ſit o mimecō
uenire videt.
Tu vide ⁊ re
cenſe.

mādet ꝓgci i mare .l.gdā in ſuo.ff.de ꝯdi.inſti.idē ſi ex heredet filiū ſuū ſine cā ꝯtincoſ iſtuēdo.l.ticia.ff.ꝺ iniſ. teſt.idē ſi fatue loqꝉ.nā fatuꝰ fatua loqꝉ.ꝛ iō ſcribiꝉ ap̄s ſob viꝫ patiētiſſimū.q̄ſi vna ex iſipiētibꝰ locuta es.xxiij. q.viij.c.ꝑuētoꝛ.c.leginiꝰ.xciij.di.l.is q ff.ꝺ tut.ꝛ cur.da. ab hi.ſ.idē ſi nomē ſuū ignorat.l.ſi C.ꝺ hē.iſti.idē ſi ꝯcep nit addiſcē.c.ꝯſtātinopolitana.xxij.di.ꝛ vide bar.i tra cta.ꝺ teſte.Et ſcias ꝙ Inn.ſingularē doctrinā tradidit i.d.c.cū cāꝫ de teſti.ꝙ teſtis deponēs quē furioſuꝫ dꝫ de ponē p ſenſuꝫ ꝓpriū.vñ iterrogatꝰ ꝺ cā ſciē ꝙ talis ſit fa tuꝰ.rñdet qꝛ vidi ꝙ nō ꝓbat furorē.nā iſta accītia ani mi nō pñt pcipi momēto ſꝫ ex q̄ddā curſu ſup m̄ltitudīe actuū.ꝛ ꝯſideratiā admiculꝰ p iudiciū itellectꝰ.nā eē fu rioſuꝫ ꝛ mētecaptū ſūt paſſiōeſ cē hu q̄s cogſcit phiſycꝰ. Itē furoꝛ q̄ncꝫ ſiſaꝉ.vñ teſtis q ꝺpōit ſup furore dꝫ iter
9 rogari pticulꝛ qd vidiſti q̄ ſigna ꝛ q̄s actꝰ.¶ †Ex glo. ꝑla no.ꝙ pp oblatiōeꝫ ad pticipatiōnē oionū q̄s nō eſ ſiciꝉ mōachus ſi nō ſtetit in habitu mōachali.ꝛ ſic glo. iſta tꝫ ꝙ i religꝫ pōt eē oblatꝰ ꝛ nō ꝓfeſſus ꝛ tñ bōa tñ ſeūt in eccliaꝫ ēt futura ſi hoc exp̄mat vt ſuperiꝰ i textus hꝰ dixi.nā ſtatu pſone nō mutato nō pōt q̄s facē ne poſ ſit teſtari.vt i.l.ſtipulatio h̄ mō de v̄b.ob.l.ille āt.ff.ꝺ he re.iſti.ꝛ gl.ij.h̄ tꝫ qꝛ ex quo obtulerat ſe ꝛ ſua ſi poterat facē teſtm̄ nā vꝛ male loq qꝛ hoc reputaꝉ eē ꝯ bonoſ mo res ciuitatis nr̄e.itē teſti factio ē iuris publici.l.teſti fa ctio ff.ꝺ teſta.ꝛ ius publicū ꝓuatꝰ nō p̄t auferre nec daꝉ l.ſeniū.C.q teſ.fa.poſ.qḋ āt ipediaꝉ teſti factio appet qꝛ nulla bōa hꝫ iō teſtari nō p̄t illō eſt v̄bū elegās iuriſcon ſulti i.l.nec ſi cornelia.ff.ꝺ vul.ꝛ pup.ſꝫ ego q obtuli bo na mea pñtia ꝛ futura nihil hēo tpe mortis mee ḡ teſta ri nō poſſū.In ꝯriū ſūt oēs gl.vt gl.iſta pria ꝛ ēt glo.ij. ꝛ gl.in.c.i pñtia ꝺ ꝓbat.nec ē veꝝ ꝙ ſit ꝯ bonos mores cū dōaꝉ mōaſterio vꝉ loco pio.qꝛ ſpāle ē fauoꝛ religiōis. hoc v̄bū tu hēs in loco elegāti videlꝫ i.l.locū i pnc.ff.de vſufruc.Iſta ſūt v̄ba pñi bal.in.d.c.i pñtia.ex quo ponit talē ꝯclōnē ꝙ ſi inſtituo eccliaꝫ ꝛ iuro nō reuocare.ꝛ ſi ꝯtigat me reuocare dono ecclie ꝙ iſtō iuramētū ꝛ pactū valeat.qꝛ ſ̄uocabile trāſit ad irreuocabilitatē cū hoc pa ctū ſit ꝓmiſſū .l.vbi ita.ff.de dona.cau.mor.Et adde vnū
10 qḋ tibi videbiꝉ nouū diſpōit tex.mūcipꝫ †Quod teſtm̄ factū cū auctoritate ep̄i ad pias cās nō poſſit ſ̄uocari an valeat tale ſtatutū ꝛ p ꝯñs teſtm̄ nō poſſit ſ̄uocari.vꝛ ꝙ valeat fauore ecclie.nā ſi fauore ecclie pōt q̄s ſe ponē in ſtatu paupertatis adeo ꝙ teſtari nō poſſit vt dcm̄ ē p dcm̄ c.vt ꝑuilegia.ꝛ p dcm̄ bar.i.d.l.ſi.C.ꝺ pac.ḡ multo foꝛ tius poterit ꝓpſa.ꝯriū vꝛ veriꝰ.l.oiuꝫ.C.de teſta.in.v̄.vl timū ꝓbaꝉ.ꝛ p.l.ſi.C.ꝺ pac.vbi i pacto future ſucceſſiōiſ reqriꝉ pſeuerātia vſqꝫ ad mortē.Itē iſtō ſtatutū ē ꝯ bo nos mores ciuitatis nr̄e romāe ḡ nō vꝫ.d.l.ſtipulatio h̄ mō.Itē ē ꝯ nālē ſubſtātiā vltie volūtatiſ q̄ dꝫ eē libera.ꝛ vltima quā nō ſeqꝉ aliō.c.cū i orte.ꝺ cele.miſ.Itē nō p̄t hoc facē teſtōꝛ nec lex eccliaſtica ꝙ iuris forma nō hēat locū in ſuo teſtō.l.nemo pōt.ꝺ leg.i.Itē hēs q innitiꝉ ꝯ volūtatē de functi ē idignꝰ.l.ex ptē.ff.de adimē.leg.ergo tāꝫ teſtm̄ poterit mutari.iſta ſuit elegans ꝛ ſingularis doctri.d.Bal.in.c.ij.ꝺ cōſue.q̄ adde ad ea q̄ dixi i.c.cū
11 eēs ꝺ teſta.Glo.ij.in ſi.colligit.†Quod abbas nō ꝓba uit oblatiōnē archip̄ſbri ꝓbādo p vnū teſtē.ſꝫ i ꝯriū fac c.ſi.ꝺ iureiur.l.admonēdi.ff.eo.vbi debuit deferri iuramē tū i ſupplementū ꝓbatiōis ita ḡ debuit deferri iuramen tū abbati iſto caſu.c.ex inſinuatiōe de ꝓcur.Soluit goſ fre.ꝙ q̄ntitas reꝝ petitaꝝ diſuaſit.l.legitios.ff.de leg.tu. voluit.n.dicē ꝙ cā erat ardua in q̄ nō dꝫ deferri iuramē tū.ꝛ ē ſolēnis limitatio ad.l.admonēdi ꝛ ad.d.c.ſi.de q̄ locus iſte nō patiꝉ.ſꝫ ꝛmitto ad ibi no.ſꝫ nihilominꝰ ego ꝯſidero ꝙ i iſto tex.nō appet ꝙ q̄ntitas reꝝ fuerit ardua ergo poſito ꝙ doctri.Goſ.eēt v̄a nō ꝓbaꝉ in tex.iſto.Et ſi mihi dicaꝉ amice cā erat ardua qꝛ agebaꝉ de mutatio ne ſtatꝰ pſone quo caſu erat ardua ar.l.in ſ̄uoꝝ.ff.ꝺ pe. ego rñdeo h̄ nō ꝓcedē qꝛ pſona erat iā defūcta.ꝛ ſic diuiſ

uenit Goffre.ad iſtū tex.ſꝫ doc.trāſeūt cū hac ſol.Scdo Goſ.ſoluit p ea q̄ not.i.d.c.ex inſinuatiōe.Sꝫ Hoſt.ali ter ſoluit vꝫ h̄ nō fuit petitū iuramētū ꝺferri ꝛ ēt dicit ꝙ nō ꝓfuiſſet abbati qꝛ agebat ex vltia volūtate nō ex do natiōe inter viuos vñ nō iuuareꝉ ex alia cā.ſ.ex dōatiōiſ ꝓbatiōe ꝛ ſic ſentit Hoſ.ꝙ ꝺlatio iuramēti ē p ptē petē da.de quo dōn vt i.d.c.ſi.ut rñſio ſua nō ꝓcedit qꝛ imo abbas agebat ex actu iter viuoſ vt ſuperiꝰ dixi iō.d.car. ſeqꝉ p̄mā ſol.goſ.q̄ nō valuit vt dixi.vꝉ alr ſoluit do.car. ꝙ nō fuit locus iuramēto.ſicut nec ē locus iuramēto re gulr in cā mōachatiōis.ſꝫ ē i arbitrio iudicis allꝫ dicte ſua i.d.c.ſi.ſꝫ hē due cāe hñt ſilitudinē adinuicē.ſ.mona chatiōis ꝛ oblatiōis ḡ nō poterit ꝺferri iuramētū.Tu ve ro pōdera prio qꝛ pcſo doctoꝝ ē ꝙ i cā mōachatꝰ ꝺferꝉ iuramētū illi q ſtat p mōachatu.ita no.bar.in.l.ij.ff.de iureiur.ꝛ repetētes in.d.l.admonēdi.ꝛ in.d.c.ſi.ꝛ in.c. vidua ꝺ regularibꝰ.ḡ cū iſte abbas iſiſtebat pro oblato potuit petē ſibi ꝺferri iuramētū ḡ male ꝯſiderauit.d.car. paſſuꝫ iſtū.itē tex.ēt iſte oblatꝰ erat iā ꝺfūctꝰ quo caſu ſi hꝫ locū rō ꝓhibēs delatiōnē iuramēti i cā mōachatiōis ergo.dīc ēt do.Car.ꝙ poſſꝫ aſſignari alia rō vt qꝛ forte abbas ſi iterfuerat oblatiōi qꝛ ſcā fuerat i māibꝰ pdeceſ ſoris q̄ caſu ſibi ſi potuit ꝺferri iuramētū allꝫ not.in.d.c. ſi.in alꝉa ſtupēdā gl.i.l.ſi.C.ꝺ iuꝛ ōnij ipetrādo ſꝫ iſta rñ ſio ſua ē diuinatoria ad tex.iſtū ꝛ iō ſi mihi dareꝉ auda cia dicerē hāc cōeꝫ riſiōnē hoꝝ patrū ſoi pegrinā diuia tiōnē ꝛ forte ſicophanta dignā ad hāc ꝺcretalē ex eo q̄ oia allꝫata p iſtos pſes in ꝯriū loquūꝉ eo caſu q̄ ē ſolū fa cta ꝓbatio p vnicū teſtē.ſꝫ q̄ñ ſūt ꝓbatiōes facte p vnū teſtē ꝺ v̄itate ꝛ pſes alios ꝺ ꝯ eſt.tūc nō obſtabit diſpō le gis admonēdi.ꝛ.d.l.ſi.Cū ḡ i cāu iſto pſes teſtes diſpo ſuerāt ꝺ ꝯfeſ.ꝛ vnꝰ ꝺ v̄itate ad qd erat opus iſiſtē in ola tiōe iuramēti certe in nullo ꝛ p ꝯñs tātꝰ labor doctoꝝ nō fuit neceſſariꝰ iſto cāu ꝛ allego vobis.d.bal.in loco c̄ō neo in ti.ꝺ ꝯtrouerſia iueſtiuꝛ in pn.in.v̄.ſeu.vbi dīc ꝙ delatio iuramēti fuit introducta poti⁹ ꝺ eq̄tate q̄ꝫ ꝺ rigoꝛ. q̄ ſi ē bonū vt v̄itas occulteꝉ ꝛ iō ſi ſūt duo teſtes ſingu lares ſi ꝯferētes ad vnū rei finē ꝓducēs ſi dicēꝉ aliquē te ſtē hr̄e.Si āt ꝯferēt ſe ad vnū rei finē p diuēſa media.pu ta vnꝰ dīc de ꝯfeſſio.alter ꝺ v̄itate tūc qꝛ vnꝰ adminicula tur alteri.hñ ꝺferꝛ iuramētū.ꝛ ad h̄ alleg.ꝺcre.iſtā.ſꝫ re vera iſte tex.h̄ ſi dīc.nā h̄ fuerūt ꝓducti pſes teſtes ad ꝓ badū ꝯfeſſiōnē ḡ ſi fuit vnꝰ teſtis.ꝛ p ꝯñs ſi hñ alle.iſtuꝫ tex.Pōdera tñ qꝛ ſubtilꝛ voluit ſentiꝛ Bal.ꝙ ſi iſte ab. ꝓduxiſſꝫ vnū teſtē dūtaxat ꝺ ꝯfeſ.ꝛ aliū ꝺ v̄itate ꝙ tūc ꝺ. hēt ꝺferri iuramētū ex q̄ ābo tēdūt ad vnū rei finē.ſꝫ h̄ ſi dicit iſte tex.imo videreꝉ eē neceſſariū deferri iuramētuꝫ ex q̄ tēdunt ābo ad vnuꝫ rei finē.ſꝫ ad cautelā hñ poſſꝫ de ferri.ꝛ ad iſtā ꝺcre.nouuꝫ ē illō dcm̄ bal.ſic ꝺclaratū.Et vide eundē bal.in autē.rogati.C.ꝺ teſti.vbi dicit duo te ſtes ꝺponūt ꝺ v̄o actu nūeratiōis.ſꝫ treſ ꝺponunt ꝺ ꝯfeſ ſiōe an ſit ꝓbatuꝫ p quꝫ teſtes qꝛ ſonāt in eūdē ſi.ḡ oñꝉ teſtes.ꝯriuꝫ ꝺcerit qꝛ iſte ſunt ſpēꝉ aduerſe vñ vna ſi vni tur alteri iuꝛ not.p Dy.in.l.ij.§.i.ff.ꝺ exc.tu.ꝛ ꝺ h̄ dīc eē caſuꝫ in hac ꝺcre.vbi abb.ꝓbauerat p vnū teſtē ꝺ v̄a ob latiōe p pſes āt teſtes ꝺ ꝯfeſſiōe oblan h̄ dꝛ ꝙ vnꝰ teſtis eſt ſing.vñ abb.p illuꝫ nō ꝓbat ſꝫ per pſes alios teſtificā tes ſuper ꝯfeſſiōe ex eo qꝛ erāt pſes.ꝛ iō ſi eēt vnꝰ ꝺ ꝯfeſ ſiōe alter de oblatiōe nō eēt ꝓbatuꝫ qꝛ ſi ꝺponunt eodeꝫ mō ſꝫ diuēſo.nō tñ negat ꝙ nō faciūt maiorē fidē q̄ꝫ vnꝰ teſtis ſolꝰ.qꝛ ꝯfeſſio ē iuuētio v̄itatis.ꝛ h̄ ē qḋ dīc hic pa pa vehemēter adminiculātes.ꝛ ita reſidet qḋ dcm̄ ē ſup plēduꝫ vt differaꝉ iuramētuꝫ vt ip̄e voluit in loco ſuperiꝰ allegato.hunc paſſuꝫ aliter nō examino.qꝛ ꝯgruit māe d.l.ſi.ꝛ.d.l.admonēdi.gl.in ver.vl.no.ex ea ꝙ illa v̄ba vt velit legitimā ſꝫ exp̄ſſe nō ſonēt in vltimā diſpōneꝫ tñ tacite ſonāt.ꝛ ſic ſentit ꝙ abbas fundauit ſe ex vltia vo lūtate q intellectꝰ nō ꝓcedit.ꝛ late ſuperiꝰ dixi.nihilo minꝰ tenēdo p̄muꝫ itellectuꝫ ꝙ ex vltia volūtate ſe fūda uit abbas vꝛ hic caſus ſing.nō allꝫatꝰ ab aliq̄ ꝙ teſtm̄ ad

pias

pias cās valet lʒ teſtes nō fuerūt rogati.nā ab iſto abba
te ſi fuerāt rogati q: incidēter a caſu in illo actu inter
fuerūt rogati ab archipſbytero.q: tex.dič teſtes dixerūt
ſe audiuiſſe ipm archiepm pſitētē.⁊ ſic appet ꝙ fuerūt ro
gati ⁊ p ꝯñs ꝯclūdit iſte tex.ꝯtrā Frāciſci ꝺ albertis qḋ
ꝯtrā fuit ſecut⁹ ꝺ.Ant.i.c.ſtatū.el.i.ꝺ.de teſta.⁊ ſic tex.
iſtū adde ad dcā ibi.q: tūc ad iſtō ꝑpoſitū ñ pōderaue
rāt gl.p hac opi.nā h̄ oꝫ fuiſſe ſufficiēter ꝓbatū ꝙ archi
pſbyt̄ expñs aſſeruit ſe ⁊ ſua mōaſterio ꝯtuliſſe. ğ debuit
huic ꝯfeſſiōi ſtaſ.c.p inqſitiōeʒ.ꝺ elec.c.p tuas.ꝺ pb. q̄re
ergo facte fuerūt alie ꝓbatōeſ.gl.iſta vi fateri ꝯtrā.ſʒ q̄
re alia ꝓbatio exigiſ dič ꝙ huic ꝯfeſſiōi ſtaſ q̄ ad h̄ vt vo
luerit oīa bōa ſua ad mōaſteriū vēire ſ ſtaſ huic ꝯfeſſiōi
⁊ p h̄ liceraſ archipſbyteꝝ fuiſſe oblatū monaſterio ſiue
mōachū ⁊ ſic q̄ ad oblatiōeʒ q̄ nō īfert mōachatū. ſʒ ob
lationē ſui ⁊ ſuoꝝ.⁊ ēt poſſit rñdē ꝙ cōfeſſio ſufficiebat
niſi fuiſſʒ oppoſitū ꝙ erat freneticus. In gl. vn⁹ ſol⁹ te
12 ſtis.❡ † No.ex ea ꝙ ſicut vn⁹ ſol⁹ teſtis ñ ē ſufficiēs ꝓba
tio i ꝓpbāis.ita ñ ſuffič vn⁹ teſtis i ſpālib⁹.c.lʒ vniuerſis.
13 de teſta.❡ † No.ēt ex iſta gl.ꝙ q̄ nō ꝓſunt ſingl'a multa
iuuāt vide gl.ſing.i.l.ij.§.i.ff.de excu.tuto.⁊ tex.i.l. exci
piūt.ff.ad ſyl.⁊.l.idicia.C.ꝺ rei vē.⁊ glo.i.l.ij.§.eiuſdē
ff.de teſti.⁊ i.c.cū cāʒ ꝺ ꝓba.⁊ gl.i.c.accedēs.el ſcđo. vt li
te nō ꝯte.⁊ ad h̄ ꝑpoſitū alſanit iſtā decretalē.i.c.cū cāu
de teſti.⁊ facit.c.ad nrāʒ ꝺ ēp.⁊ vēd.c.illo vos ꝺ pig.c.cū
i dioceſi ꝺ ſiuc.⁊.cū ꝯqſt⁹ co.ti. Pet.ꝺ āch.ꝯſi.cclxv.bal.
i.l.ſciāt.C.ꝺ pb.⁊ i.l.ij.C.ad.l.iulia.do.Abb.i.c.ij. lo
co.⁊ i.c.cū cā ꝺ ꝓb.ꝺ.Ant.⁊ Jo.ꝺ imo.i.c.veniēs el pri
mo ꝺ teſti.⁊ Bar.i.l.i.§.itē cornelio.ff.ꝺ q̄ōnib⁹ i gl. ꝯſi
dēſ oppōit ꝺ.l.ex ſcripta.ff.ꝺ dōat.vbi teſtāt fuit ꝯfeſſus
ſimpl'r ſe dōaſſe libertis certa bōa dič ibi ꝙ trāſit dñiū ili
bertis q̄re ñ dicim⁹ eo mō h̄ vt trāſeat dñiū i mōaſteriū.
Sto.h̄ dič ꝙ iō ꝯtigit ibi pp ſolēnē ſcripturā q̄ ꝓceſſit.ſ.
qñ dōauit. Uel dicūt qdā ꝙ ibi īteruēit iuramētū p auté.
qḋ obtinet.C.ꝺ ꝓba.vl' credi.ſ teſtātori ſi dicat ſe ñ dbē hre a
ticio niſi.⁊.cū ꝺbeat hre.⁊.dič ꝙ ſi iurat ꝙ hrī teneſ oio
ſtaſ dcō teſtātis.ſecus ſi ñ iurat.q: ꝯſuiſ erraſ. Dol.dicit
ꝙ iſta ꝯfeſſio fuit fcā ex iudiciū ⁊ iter viuos.tex ꝯtra logſ
in vltiā volūtate.iſte itellect⁹ nō ꝓcedit q: h̄ oꝫ in extrēis
cōclude ſʒ bal.i.l.cū qs.§.codicillis ꝺ leg.ij.ꝙ ſi in ꝯfeſ
ſione i vltia volūtate īteruēit iuramētū tūc ꝓbat ⁊ ēt ob
ligat in abñtia ptis.q: iuramētū fit deo.Si āt nō īterue
nit iuramētū tūc ſi fit pte pñte p notario pñte vl' p epl'aʒ
tūc ꝓbat.ſi āt nullū iſtoꝝ īteruēit tūc nō ꝓbat ſʒ hñ iducit
fideicōmiſſuʒ.⁊ ad.d.l.ex hac ſcriptura rñdet.ꝺ.Ant.ꝙ
ibi ṽba fuerāt ꝓlata i vltia volūtate ⁊ cū intētiōe faciēdi
vltimā volūtatē ⁊ ſic ꝯcordat cū illo tex.ſcḋo itellectū
ꝙ i pijs relictis valeat teſtm̄ p ṽba enūciatiua.ꝺ q̄ dič vt
ſuperi⁹ dixi.⁊ ad dcāʒ auté.qḋ obtinet potes dicē ꝙ log
tur in ꝺbito ⁊ credito.qḋ nō ē ſic in caſu iſto. In gl.ꝯpo
tē oppōiſ iſte epſ nō ꝺbuit ğuari i probādo illū fuiſſe ſa
ne mētis q: h̄ negatiua ē iprobabiſ.c.bōe.ꝺ elec.l.actor
.C.de ꝓba.Sol.h̄ negatiua erat ꝓgnās hñs iplicitā affir
matiuā.ſ.ꝙ erat furioſus vl' mēte capt⁹.ad h̄ facit.c. ſup
hoc ꝺ renū.l.nec codicillos.C.ꝺ codicil.vel ſolue ꝙ erat
negatiua q̄litatis q̄ ꝓbari pt vt no.i.c.bone.Sʒ oppo.vl'
ꝙ dicēs aliquē ſane mentis debet illud ꝓbare ſed nō di
cens quem furioſuʒ.ij.q.vij.c.indicas.glo. iſta ſoluit ſi
nō cōſtat de ꝓterito furore allegās h̄ accñs furoris dʒ il
lud ꝓbare⁹ ſed ſi ſel' fuit furioſus tūc ꝓſūiſ duraſ in furo
re niſi ꝓbeſ ꝙ ſit ſane mētis.facit regula ſel' mal⁹ lib. vi.
⁊ ſʒ do.car.iſta gl.eſt ſingularis q: ſi ꝓbatū ē quē furio
ſuʒ ſufficit ad irritādū teſtm̄ vl' ꝯtū poſtea factū ēt ex ma
gno interuallo.niſi doceaſ eū tpe teſti vel ꝯtus fuiſſe ſa
ne mētis.⁊ alſat qḋ no.in Spec.ꝺ pb.§.i.ṽ.itē ſi.⁊ ita re
ſidēt oēs ſcribētes h̄.Tu ṽo adde Stepha.i cle.ſi furio
ſus ꝺ homi.vbi dicit dubitaſ an qs fecerit hōicidiū tpe
furoris vl' nō ⁊ ꝯcludit ꝙ ꝓſūiſ tpe ſane mētis niſi ꝓbeſ
ꝯtrū qḋ ē veꝝ ſiue negādo ſiue affirmādo ꝓpōaſ vt h̄. ni
ſi cōſtet ꝙ aliqñ fuerit furioſus.tūc.n.icūbēt onus ꝓbā
dī allegāti eū ſoſ ſane mētis vt.d.c.idicaſ.Jdē ēt ꝓ Pan.
ibi diceſ ꝙ allegās furorē dʒ eū ꝓbaſ ꝙ ꝓbato ꝙ ſel' fue
rit furioſ⁹ ꝓſūiſ duraſ dcā regula ſel' mal⁹.⁊ ibi dixit dy.
accñs ṽe ꝯtrā ſʒ nāʒ ⁊ ꝓter nāʒ tollit effectū ꝓſūptiōis ip
ſi⁹ nāe qḋ ē veꝝ in accñte durabili ſaltē aptitudine alſ ꝯ
nāʒ ipſi⁹ accñtis ñ ꝓſūiſ ꝑſeuerātia.⁊ ibi.ꝺ.Pe.ꝺ āch.di
cit ſe hūiſſe ꝺ fcō.qdā.n.q nūc ē furioſus poſt ſtatū ſāe mē
tis ṽbis ⁊ fcīs extrīſecis videbaſ fecit ꝯtū in q̄ ſe obliga
uit mileſ eo mortuo ꝯ dcāʒ ꝓmiſſionē.hrēs ſe dfēdebat rō
ne furoris ⁊ ꝓbatū fuit q̄ñ hēbat dilucida īteruallā ſʒ
nō fuit ꝺ furore tpe oblōnis limitatē ꝓbatū q̄rebaſ apte
ſumereſ fcā tpe furoris an ſane mētis.⁊ dcidit ꝙ tpe fu
roriſ ex q̄ fuit ſel' furioſus.⁊ ſic ſeqſ gl.iſtā.ꝺ.card.i.d.cle.
ſi furioſus refert ſe hūiſſe iſtā .q.ꝺ fcō ⁊ cōſuluiſſe. ita vt
cōſuluit do.pe.⁊ fač mētionē de dñō pe.ibi. Adde bal.i
d.l.furioſuʒ vbi q̄rit ſi nō appet q̄ tpe an in furoris an in
dilucidis ītuallis fecerit teſtm̄. Rñdet aut tpe teſti erat
vicinū tpi furoriſ aut mītū ꝛmotū.p̄io cāſu ꝓſer aut q̄litaſ
diſpōnis arguit magis ad ꝓtē ſani cōſilij q: ita ē teſtat⁹
vt hō prudēs inſtituēdo filioſ ⁊ legādo p aīa tūc ex ipſi⁹
act⁹ q̄litate ꝓſūiſ ſane mētis.aut ꝯtrū appet ⁊ tūc ꝓſūiſ
mētis nō ſane.l.ticia.ff.ꝺ ſol.ꝺ el.i.pe.ff.ꝺ edi.iſti.alle: iſtū
tex.⁊.d.c.indicas.Si ṽo ꝑmixta ſūt ea q̄ ſapiūt furorē ⁊
q̄ nō ſapiūt nō valet teſtm̄ q: nō fuit in toto actu abſq; fu
rore vt ibi.Scḋo caſu nō ꝓſūiſ eē in furore maxie ſi ꝓba
tū eſt ꝙ medij tpis q̄litas fuerit furori ꝯtria.⁊ ad h̄ alſat
Oldr. Dicit ēt eē difficile ꝓbaſ furorē ⁊ alſat illḋ dcīū i
d.c.cū cāʒ ſʒ Ang.i.d.l.furioſuʒ dič qcqd dixerit bal. dʒ
inſpici ſeries ⁊ forma ṽboꝝ ꝓlatoꝝ i vltia volūtate.q: ſi
ꝯueniūt hoi ſane mētis ꝓſūeſ ſane mētis alſ ſecus. ⁊ dicit
eſſe caſuʒ i.l.ſi.C.ꝺ hr̄.inſti.q̄ ꝓbat h̄ recte intuenti.ſed ſi
ṽba ēēnt mixta furioſi ⁊ hoīs ſāe mētis ꝓſumeſ furioſus
nec attēdeſ diſtātia tēpis vt voluit bal. ⁊ ita reſidet ang.
dānādo doctrinā frīs ⁊ germāi ſui do.bal.Et p iſto dcō
Ang.i ꝯtrū tpe vult ꝙ attēdi dbeat ſ.no ipſi⁹ teſtātis an
ꝯueniat hoi ſāe mētis an ñ accōmodate alſari pt ſolēne di
ctū Jo.an.h̄ dicētis ꝙ ſi teſtat⁹ ē ita prudēter ac ſi eēt ſa
ne mētis teſtm̄ erit validū fcm̄ a furioſo ⁊ ita refert fuiſſe
ꝯfirmatū oli teſtm̄ cuiuſdā furioſi i ſcām pplī ro. ⁊ illud
dcīū retulit Bal.i.c.i.i.ti.p q̄s fiat iueſtitura. ⁊ facit ſiſe
qḋ tāgit Hoſt.⁊ Jo.an.i.c.ij.ꝺ cōſue.ꝺ inſa iuſta lata
ab illo fatuo pariſi⁹.Sal.ṽo in.d.l.furioſū ſeqſ iſtā gl. ⁊
Inn.⁊ Jo.an.⁊ aliḋ ñ dixit.Sʒ bar.in.l.i.ff.ꝺ bo.poſ.in
fanti furioſo ꝺ l'ata tāgit q̄ñ ꝓbeſ quē furioſū. ⁊ poſtea
dicit ꝙ ꝓuatio ſane mētis colligiſ ex actib⁹. ⁊ lʒ qs aliaſ
fuerit furioſus tñ nō ꝓſūiſ hodie.q: forte pp aliqḋ accñs
euēit ſibi furor. Et ad.l.pe.ꝺ cōdi.inſti.rñdet ꝙ ibi ātea
fuerat furor ⁊ ꝓſūiſ tpe teſti furioſ⁹.q: īteruenerēt tē ṽba
furioſo digna.Et p iſta relati ſūt ꝓces iuris.⁊ mirū ē ꝙ
Bar.nō fecerit metionē ꝺ illa gl.in.d.c.ind.caſ q̄ dič idē
qḋ iſta gl.Et ēt cōſidera q: do.car.ꝯdicit bal. voluit.n.
ꝙ ēt ſi ex magno īteruallo ꝓceſſerit furor ꝓſūaſ furioſuſ.
cui⁹ ꝯtrū dixit bal.in.d.l.furioſuʒ.Sūt vidēda duo bre
14 uiſſime †pmū ē ſi furioſus faciat teſtm̄ ita ac ſi eēt hō ſāe
mētis valeat puta q: inſtituit filios ⁊ legauit pro aīa.vt
voluit Jo.an.⁊ bal.⁊ certe dico ꝙ teſtm̄ ē nullū ⁊ alle
go tex.iſtū in ver.ſue mētis cōpotē nō fuiſſe cū vltiaʒ vo
lūtatē expſſit ecce nūc q̄liter hic fuerat teſtat⁹ ad piaſ cās
⁊ tñ q: tpe q̄ vltiaʒ volūtatē expſſit nō erat ſane mētis in
dicaſ teſtm̄ nullū.Facit ad hoc tex.mirū ſing. in.l.ſi.C.ꝺ
teſt.mi.vbi colligiſ ꝙ licet pupill⁹ doli capax ſapiēter te
ſteſ nō vʒ teſtm̄ q: regul'r oꝫ nō hre mentē ſtabilē vt ibi.
Ita dicam⁹ in caſu nro.faciat ēt lʒ fatuus hñ teſteſ tñ il
lud nō prouenit ex influētia corpoꝝ ſupioꝝ q̄ hñt vim ſu
pra iſtos fatuos.ğ illḋ nō ē teſtm̄ q: in eo nō adeſt volū
tas teſtātis ⁊ iō ſuperi⁹ fuit cōcluſū ꝙ furioſus ad pias
15 cās teſtari nō pōt ⁊ iſta ſit ṽitas circa hoc.† Uidēdū eſt
ſcđm.vʒ vtrū aliqs fuit furioſus ⁊ hodie teſtaſ.vtrū ꝓſu
maſ furioſ⁹ ⁊ in hoc hūiſtis varietatē doctoꝝ. Mihi vl'
dēm ꝙ ꝓſūaſ ⁊ ad hoc allego tex.⁊ gl.i.c.cū inter cano

a ❡ Probare
Uide ad hoc
do.Alexan.de
imo.in.l.furio
ſum.C.qui te.
face. poſ. ⁊ in
cōſ.lxxxv.i.ij.
parte doct.l.i.
nec codicillos
ēt.C.ꝺ codicil.
vide nouiſſi
mos ſcriben
tes hic.

dicos.ff.de elec. vbi qñ fuit ſemel excluſus tanq̃ morbo-ſus ⁊ īfirmus ſi poſtea eligit̃ preſumit̃ idē morb⁹ durare in eo iō aſſerēti illū fore curatū incūbit onus pbādi.ḡ eo-dē modo ⁊ multo fortius erit idē dicendū i fatuo cū illa īfirmitas ſit paſſio cerebri q̄ ē difficilis curatiōis ſi ſcı̄ fuit pſumit̃ ↄtīuo adeſſe ⁊ iſto mō ſi bñ dixerit bar. ſʒ qꝛ iſta eſt pſumptio tollet̃ ex alia pſumptiōe vebemētiori.qꝛ in-ter pſumptiōes eſt dare gradū qꝛ violētior p̄ualet min⁹ violente.vt in.c.afferte de pſump.⁊ in.l.i.C.q ⁊ aduer-ſus quos.⁊ iō lʒ aliquis fuit furioſus.⁊ hodie preſumat̃ iſta pſumptio tollet̃ ex qualitate actus geſti.⁊ iō ſi act⁹ geſtus p eū ↄgruit viro ſane mentis pſumendus eē fuiſ-ſe ſane mentis tpe teſtamenti vel ↄtractus ⁊ iſta eſt for-tior preſumptio ⁊ ĕt eſt cōformis nature ⁊ hoc mō poſ-ſunt reduci doc.ad ↄcordiā ⁊ iō tex. hic dicit ſue mētis ↄporē nō fuiſſe cū vltimā volūtatē expſſit qꝛ videt̃ req̄rē veri ſanitatē tpe teſtamēti ⁊ nō preſumptā ⁊ cōſidera tex.d.c.indicas qꝛ loquit quo ad excuſandū furioſuʒ vt qui ſemel fuit furioſus pſumat̃ nūc vt excuſet̃ a delicto ⁊ ſic nō pbat doctrinā doc.ille tex.in q̄ū gnāliter allegāt illū tex.nec ĕt iſte tex.pbat doctrinā eoꝝ qꝛ loq̄t de frene ſi vera.Et ſubdit Salyc.i illa.l.furioſi φ ſi notari⁹ dicit talis ſenus mēte φ p iſta ūba nō pſumit̃ eē ille ſane men-tis.ſʒ ↄpter pſumptionē iuris.qꝛ qlibet preſumitur ſane mētis niſi pbet̃ ↄriū.l.ij.C.q teſta.fa.poſ.⁊ iō p ūba pro-lata a teſtatore in teſtō colligem⁹ an ſit fatu⁹ an ſit pru-dens.⁊ idē voluit Ange.i.d.l.pe.de ↄdit.inſti. ⁊ mouet̃ quia ad notariū nō ſpectat iueſtigare hoc an ille ſit ſa-ne mētis nec pōt de hoc rogari.allat.l.ſemel.C.de re mi-li.xij. Idē voluit Bal.i.l.in eo.ff.de teſtamē.⁊ allat Sy. ſed Io.de imo.ibi tʒ ↄtrariū p ūbū forte dicēs φ officiali iurato credit̃ in hīs q̄ pendēt de offō ſuo.c.cū parati.de appella.l.diuus.ff.de cuſto.reo.⁊ pōt allari pro eo ele-gans dictū Bal.in.l.mī tus.C.de rei ven.⁊ i repetitione l.ij.C.de reſcin.ven.vbi dicit φ ſi notari⁹ ſcribit in inſtrō talis ex certa ſciētia nullo errore ductus vendidit ⁊c.φ credit̃ notario φ ex certa ſciētia ille celebret actū nihilo-minus tʒ dictū Sy.Bal.⁊ ſequaciū.qꝛ diſcernere fatui-tatē colligit̃ iudicio rōnis ⁊ illud nō ſpectat ad notariū facie qō no.Inno.i.c.qm̄.de pba.⁊ Bal.in.l.nullū.C.de teſtib⁹.Opponit̃ hec decretalis nō ↄcedit qꝛ bona iſti⁹ archipſbyteri ſi erāt p̄imonialia nō ſpectabant ad epm̄ etiā ſi decedat ab itſtato.c.relatū el ſecūdo.Et i.prio ⁊ ĕt ſi erāt bona eccl'ie ſpectabāt ad eccl'iam nec ſe offerendo potuit trāſferre in abbatē. Solue φ erāt p̄imonialia ⁊ ab inteſtato.nec habebat ↄſanguineos ita dicit i ver.re-ſtitutiōe.Oppone φ epus occupās iſta bona cecidit a iu-re ſuo.l.ſi qs in tantā.C.vñ vi.Solue hic loq̄t in prelato occupāte.cui⁹ delictū nō nocet eccl'ie vel verius pena il-lius.l.nō hʒ locū in occupāte bona hēditatis iacētis ita dicit glo.in ver.in petitiōe.Oppo.φ pbatio furoris nō releuat epm̄ qꝛ data oblatiōe inter viuos iā furor ſupue-niēs illā nō reuocat cū preſumat̃ in illa volūtate durare glo.i ver.ſilentiū.ſoluit φ oblatio īter viuos nō pbat̃ ni-
15 ſi p vnū teſteʒ.Ultimo do.Ant.i.c.ſi.de cōfeſ.in vi.colū. dicit φ cōfeſſio facta p epl'am pīudicat ↄfitēti.l.publia ff.depoſiti qꝛ ſcriptura ſemp loquitur ipſe dicit ſe putare hoc ↄcedere viuēte eo q ↄfitet̃ per epl'am ſed eo mortuo eius ſcriptura nō loquitur ideʒ dicit ſe credere φ ſi eo mor-tuo epl'a p̄ſtaret̃ illi cui dirigebat̃ oblatio nō obligaret̃ ſcribēs epl'am.qꝛ ex eo mortuo ſcriptura nō loquitur ⁊ ad hoc alleg.iſtū tex.⁊ Inno.h. Inn.vo h dicit φ ſi qs ſolē-niter ↄfitet̃ ĕt extra iudiciū ſi poſt ↄuenit̃ nō eſt admittē-dus ↄtra ſuā cōfeſſionē.niſi oñderit ſe in alio caſu intelle-xiſſe poſtea ſubdit.hic aūt ideo ↄfeſſio ei⁹ nō eſt ſufficiēs ↄbatio qꝛ non viuebat q cōfeſſionē fecerat ideo nō pote-rat dare itellectū ↄfeſſioni ar.c.cū dilecti.de accu.⁊ aliā nō dicit hic Inno.Tu pōdera qꝛ hic iſta cōfeſſio emana-uit ab illo exiſtēte in extremis abbate p̄ſite q preſumitur acceptaſſe ad cōmodū mōaſterij.p.l.qui patit̃.ff.mādati.ergo nō eſt verū φ iſte tex.pbet φ cōfeſſio mortuo ↄfi-tēte fuit p̄ſitata illi cui dirigebat̃ ⁊ ſic dictū dñi Ant.nō pbat̃ in iſto tex.nec etiā Inno.dicit illud ad qō eū alle-gat do.Anto.loq̄tur.n.Inno.in cōfeſſione dubia ⁊ non in cōfeſſione clara.⁊ ſic ſentit Inn.φ cōfeſſio dubia non nocet ſi ↄfitens p̄ius moriat̃ q̄ꝫ p eū interpretet̃ lʒ alteri deſtinet̃.⁊ ſic nō pōt alle.do.Ant.pro dicto ſuo Inn.h. Tangit̃ etiā hic de ūbis enūciatiuis ↄlatis in vltia volū-tate in ↄctu in priuilegijs in reſcriptis ⁊ ſy.vide late hic do.Ant.⁊ oēs alios Archi.⁊ alios in.c.ſi papa de pri-uile.in.vi.Bar.⁊ modernos in.l.ex hac ſcriptura.ff.de dona.Et p iſta cū laude dei expedita ſit decretalis vr̃a.

¶ Explicit aurea lectura iuris vtriuſq; ſtudioſis maxie neceſſaria: iuriſcōſulti eminētiſſimi Andree Barbatie Siculi:ſup titulis de reb⁹ eccle.nō alienādis. De p̄carijs De cōmodato. De depoſito. De emptione ⁊ vēditiōe. De locato. De reruʒ permutatione. De feudis. De pi-gnorib⁹. De fideiuſſorib⁹. De ſolutionibus. De dona-tionibus. De peculio clericoꝝ. Itidemq; ſup difficili-mis ⁊ nodoſis titulis de teſtamentis ⁊ de ſucceſſionib⁹ ab inteſtato.ab ipſius originali ſumpta. Una cū addi-tionib⁹ demū per ipſum factis.⁊ locis ſuis inſertis. Nec nō q̄ꝫ plurib⁹ alijs nouis naturalib⁹. Theologicis.⁊ le-galibus apoſtillis. prout materijs ↄgruebat.in margi-ne appoſitis. Impreſſa venetijs per Georgiuʒ Arriua-benuʒ. Anno reconciliate natiuitatis. Mccccc[illegible]. Die vij. menſis Aprilis.

Omnes ſunt quaterni preter D qui eſt ternus.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google